Digitized by Google

BIBL. NAZ.
Vitt. Emanuele III
RACCOLTA
VILLAROSA
E
33
NAPOLI

Digitized by Google

Raccolta Villarosa E 32

CALEPINUS SEPTEM LINGUARUM.

Digitized by Google

Digitized by Google

SEPTEM LINGUARUM
CALEPINUS,

HOC EST

LEXICON LATINUM,

Variarum linguarum interpretatione adjecta

IN USUM

SEMINARII PATAVINI.

Editio ſeptima emendatior, & auctior.

Ad usum Domi nici Ant. Scotis
Oppidi Pede: montis ex dono
D. V. Marini Cu: casali Casinen

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III NAPOLI

PATAVII, Typis Seminarii. MDCCLII.
Apud Joannem Manfrè.
SUPERIORUM PERMISSU, & PRIVILEGIO.

Digitized by Google

Digitized by Google

JACOBUS FACCIOLATUS
LECTORI.

I. *De Ambroſio Calepino , ejuſque Dictionario.*

NEmo unus poſt homines natos tam bene ſibi in poſteritatem conſuluit, quam Ambroſius Calepinus, qui tamen fortunæ, in litteris quoque ſuas partes agenti , plurimum debet . Fuit ille quidem poſterorum fama dignus; quippe Græce Latineque ſciens, & inter Eremitani Ordinis alumnos , ineunte ſæculo ſextodecimo, eruditione & doctrina facile princeps: ſed ne ipſe quidem, opinor , *Dictionario* ſuo (ſic enim appellat) tantum tribuendum putavit , ut magna illud voluntate ſtudioſi omnes amplecterentur, ornarent , augerent , illuſtrarent , quodque mirabilius eſt , hominis nomen ad rem ipſam traducerent. Vidi ego primas illas tanti operis adumbrationes, quas Ambroſius ex Varrone, Feſto, Papia , Neſtore, Perotto , Tortellio duxit, *homo* (ut verbis utar Ludovici Vives de trad. diſcipl. l. 3.) *homo* , inquam , *congerendis quidem illis idoneus , explendis vero, quæ deerant, non idoneus* : nec ſatis mirari poſſum, cur tot præſtantiſſima ingenia illis addere maluerint, quam novum moliri opus , & ſuo de nomine nuncupare. Sed hominis hoc fortunæ tribuatur. Illud vero cui tribuam, ipſos quoque ſemidoctos, & , ſi Diis placet, etiam typographos aggerere multa ſine ullo delectu auſos eſſe, ut voluminis molem augerent , & credulæ nimium juventuti fucum facerent? Ipſe quoque Paulus Manutius ante annos prope ducentos , ſua illa Additamenta cum ederet, queſtus eſt, *Calepini dictionarium iis rebus auctum fuiſſe , quibus minime oportebat* : ex quo tempore tanto magis excrevit , quanto plures typographi undique exorti excudere voluerunt, & novis ſubinde tituli populo commendare. Omnia promiſcue in illum congeſta, cujuſcunque farinæ eſſent

II. *De hoc Volumine , & ejus titulo.*

Hæc ego cum ſæpe animo verſarem, videremque, immane volumen ad latinitatem comparandam inſtitutum, maxima ſui parte alienis & ſupervacaneis redundare, denique ſtatui, aut alio quopiam Lexico noſtri hujus Seminarii rationibus proſpicere , aut hoc ipſum quoquo modo purgare. Primum fortaſſe facilius erat ; at alterum viſum eſt tutius , & utilius. Oportet enim ſcenæ ac populo ſervire , qui pervulgato *Calepini* nomine capitur, nihilque hoc in genere præter *Calepinum* pati poteſt.

III. *De Paſſeratii Dictionario.*

Quidam mihi Paſſeratium obtrudebant ; de quo nihil dicam ; nimis enim multos amatores habet , ex iis præſertim , qui ſe plurimum ſapere putant. Illud tamen tacere nequeo, multa me ex multis collegiſſe, ex Paſſeratio fere nihil. Porro cum Paſſeratium dico, ex vulgi opinione loquor , cujuſcunque tandem hominis ſit Lexicon illud , quod Paſſeratii nomine circunfertur , ſuaque illa duorum voluminum ſpecie bonos emtores allicit.

IV. *De expulſis.*

Igitur Calepinum aggreſſus , ea primum extrudere conſtitui , quæ ſolidæ latinitatis ſtudium retardarent, qualia ſunt primum ridicula multa, & exſucca etyma, quæ in Voſſii Etymologico poni debuerant , in Lexico Latino non item ; tum Geographica , & Hiſtorica quædam vel falſa , vel inania , vel alibi conquirenda ; denique barbara omnia, & iniquis tabulis in Latium aſcita. Multa tamen rerum Grammaticarum nomina, etſi nullo Latino teſte firmata, multa herbarum, lapidumque , nonnulla etiam hominum, ac locorum valde ignobilium retinui, partim explicandi gra-

tia ,

Digitized by Google

tia, partim vero tædio quodam, ut fit in rebus omnibus, urgente præſertim typographo, nec ſatis temporis ad examinandum concedente.

V. *De vocibus dubiis.*

In dubiis etiam vocibus laborandum fuit, quæ cum vidiſſem ad multa millia paulatim augeri, decreveram, quemadmodum barbara, ad calcem propellere: veruntamen poſtea novo conſilio capto, ne tot indicibus juventuti moleſtus eſſem, variantes lectiones quam breviſſime adſcripſi; ſed verba ipſa loco non movi.

VI. *De emendatis, & additis.*

Hactenus quidem facilia: illud vero immenſi laboris fuit, obſcura, & contrariis auctoritatibus implicata expedire; varias ſibique diſſidentes vocum ſignificationes ſedibus, & explicatione diſtinguere; innumeras plane, quæ deerant, adjicere, teſtium fidem explorare; ſua cuique Scriptori verba reſtituere; dicam uno verbo, Augiæ ſtabulum repurgare, & ad aliquem nitorem adducere. Itaque hoc in primis non ſignificandum modo, ſed etiam declarandum arbitror, me earum rerum, quas adjeci, non defugere auctoritatem; earum vero, quas reliqui, nullam omnino præſtare. Nunquam enim fere de re ulla dubitavi, quin experiendo falſam repererim. Id fecit, ut cum ceteri rerum Scriptores ſub finem defatigati minus accurate properent, ego contra tanto diligentius contenderim, quanto magis a principio receſſi. Neque enim initio perſuadere mihi poteram, tam multos, tamque fœdos errores in hoc volumine latitare, quod omnium manibus tereretur.

VII. *De Adjumentis.*

Quatuor amplius annos ſaxum hoc volvi, non ſine opera ſtrenuiſſimi adoleſcentis, at certe ſine multis adjumentis; ſine quibus nihil hujuſmodi tentare oportebat; nec vero tentaſſem, ſi mihi boni Superi tantum opum, facultatumque dediſſent, quantum profecto dedere animi. Præclare tamen nobiſcum actum, quod Baſilii Fabri Theſauro non caruimus, quo uno nihil eſt in hac ſtudiorum parte perfectius. Hinc infinita prope deduximus, non tamen ſine ratione, ac delectu ſumpta, quemadmodum facile quivis agnoſcet.

VIII. *De Latinis Auctoribus, & citandi ratione.*

Reliquum eſt, ut de Latinis Scriptoribus pauca dicam, quorum auctoritas quam varia, & anceps eſt, tam me ab initio ſollicitum habuit. Sed id demum conſilii cepi, ut quoties optimi adeſſent, eos producerem; tum ad bonos delaberer; poſtremo ne deterioribus quidem abſtinerem, ut totam, quanta eſt, latinitatem complecterer. Ipſa enim illa, quæ uſurpare dicendo minime oportet, tamen legendo intelligere oportet. Ac Livium quidem, Ciceronem, Cæſarem, Curtium per capita cum citaremus, non ea diviſione uſi ſumus, qua nos Auctores iſtos in ſcholarum noſtrarum uſum edidimus, ſed ea, quæ ultra montes ubique tenet, & Italicas quoque bibliothecas per typos earum regionum nitidiſſimos occupare jam cœpit. Quippe nihil magis ſpectavimus, quam ut plurimos juvare poſſemus. Eorum porro teſtimonia parcius congeſſimus, ne nimia libri mole incommodi eſſemus: quare cum plura uno invenies, ſtatim reputa ſubeſſe aliquid, quod ea poſtulet. Modo verborum gradus, modo ſenſa, modo conſtructiones diſtinguunt; modo etiam ad eam copiam ſcribendi valent, cujus cauſſa *Farneſii Appendiculæ* olim ad Calepinum acceſſerant: Sed plura erunt, in quibus te inopia, quam copia offendet. Nunc habes veluti ſpecimen quoddam induſtriæ noſtræ. Si fata ſinent, curabimus, quantum in nobis erit, ne quid hoc in genere deſideres.

LATI-

Digitized by Google

LATINI SCRIPTORES

in ſuas ætates diſtributi.

ÆTAS AUREA

Incipit ab anno Urbis conditæ DXIV. Deſinit in annum Urbis conditæ DCCLVII, qui eſt a Chriſto nato XIV.

Horum non extant niſi fragmenta:

- *Livius Andronicus.*
- *C. Nævius.*
- *Statius Cæcilius.*
- *Q. Ennius.*
- *M. Pacuvius.*
- *L. Attius.*
- *C. Lucilius.*
- *Sex. Turpilius.*
- *L. Afranius.*
- *L. Cornelius Siſenna.*
- *P. Nigidius Figulus.*
- *C. Decius Laberius.*
- *Verrius Flaccus.*

- *M. Accius Plautus.*
- *M. Terentius Afer.*
- *M. Porcius Cato.*
- *T. Lucretius Carus.*
- *C. Valerius Catullus.*
- *P. Syrus.*
- *C. Julius Cæſar.*
- *Cornelius Nepos.*
- *M. Tullius Cicero.*
- *Sex. Aurelius Propertius.*
- *C. Salluſtius Criſpus.*
- *M. Terentius Varro.*
- *Albius Tibullus.*
- *P. Virgilius Maro.*
- *T. Livius.*
- *M. Manilius.*
- *M. Vitruvius.*
- *P. Ovidius.*
- *Horatius Flaccus.*
- *Pedo Albinovanus.*
- *Gratius Faliſcus.*
- *T. Phædrus.*
- *C. Cornificius, cui tribuunt libros quatuor Rhetoricorum ad Herennium.*
- *Aulus Hirtius, vel Oppius, quorum alterut.er Cæſaris Commentarios ſupplevit.*
- *P. Cornelius Severus, ad quem referunt Carmen de Ætna.*

Iuriſconſulti, quorum fragmenta in Digeſtis:

- *Q. Mutius Scævola.*
- *Alfenus Varus.*
- *M. Antiſtius Labeo.*
- *Maſurius Sabinus.*

Supra ceteros eminent TERENTIUS, CATULLUS, CÆSAR, NEPOS, CICERO, VIRGILIUS, HORATIUS, OVIDIUS, T. LIVIUS, SALLUSTIUS. Sed hic quidem verborum novator eſt, ut ait Gellius lib. 1. c. 15. ideoque non omnibus ingeniis aptus.

ÆTAS ARGENTEA

Incipit anno a Chriſto nato XIV. Deſinit in annum CXVII.

- *Cornelius Celſus.*
- *P. Vellejus Paterculus.*
- *L. Junius Columella.*
- *Pomponius Mela.*
- *A. Perſius Flaccus.*
- *Q. Aſconius Pedianus.*
- *M. Annæus Seneca.*
- *L. Annæus Seneca.*
- *M. Annæus Lucanus.*
- *T. Petronius Arbiter.*
- *C. Plinius Secundus.*
- *C. Silius Italicus.*
- *C. Valerius Flaccus.*
- *C. Julius Solinus.*
- *D. Junius Juvenalis.*
- *D. Papinius Statius.*
- *M. Valerius Martialis.*
- *M. Fabius Quintilianus.*
- *Sex. Julius Frontinus.*
- *C. Cornelius Tacitus.*
- *C. Plinius Cælius Secundus.*
- *L. Annæus Florus.*
- *C. Suetonius Tranquillus.*

Ætatis non proſus certæ:

- *Q. Curtius Rufus.*
- *Val. Probus Grammat.*
- *Sulpitia.*
- *Scribonius.*
- *L. Feneſtella annal. fragmenta.*

Supra ceteros eminent CELSUS, VELLEJUS, SENECÆ, PLINII, SUETONIUS, JUVENALIS, QUINTILIANUS, FLORUS, CURTIUS.

ÆTAS ÆNEA

Incipit a Chriſto nato CXVII. Deſinit in annum CCCC.

Iuriſconſulti, quorum fragmenta in Digeſtis:

- *Licinius Proculus.*
- *Neratius Priſcus.*
- *P. Juvencius Celſus.*
- *Priſcus Jabolenus.*
- *Domitius Ulpianus.*
- *Herennius Modeſtinus.*
- *Salvius Julianus.*
- *J. Cajus.*
- *Calliſtratus.*
- *Æmilius Papinianus.*
- *Julius Paulus.*
- *Sex. Pomponius.*
- *Venulejus Saturninus.*
- *Ælius Martianus.*
- *Ælius Gallus, & alii.*

Ætatis non omnino certæ:

- *Valerius Maximus.*
- *Juſtinus.*
- *Fl. Avianus. al. Avienus.*
- *Terentianus Maurus.*
- *Minucius Felix.*
- *Soſipater Chariſius.*

- *A. Gellius.*
- *L. Apulejus.*
- *Q. Septimius Tertullianus.*
- *Q. Serenus Sammonicus.*
- *Cenſorinus.*
- *Cæcilius Cyprianus.*
- *T. Julius Calpurnius.*
- *M. Aurelius Nemeſianus.*
- *Ælius Spartianus.*
- *Julius Capitolinus.*
- *Ælius Lampridius.*
- *Vulcatius Gallicanus.*
- *Trebellius Pollio.*
- *Flavius Vopiſcus.*
- *Cælius Aurelianus.*
- *Flavius Eutropius.*
- *Rhemnius Fannius.*
- *Arnobius Afer.*
- *L. Cælius Lactantius.*
- *Ælius Donatus.*
- *Commodianus.*
- *C. Vettus Juvencus.*
- *D. Hilarius.*
- *Julius Firmicus.*
- *Fab. Marius Victorinus.*
- *Sex. Rufus, ſeu Rufus Feſtus Hiſtoricus.*
- *Ammianus Marcellinus.*
- *Fl. Vegetius Renatus.*
- *Aurelius Theodorus Macrobius.*
- *Q. Aurelius Symmachus.*
- *Dec. Magnus Auſonius.*
- *Sex. Aurelius Victor.*
- *D. Ambroſius.*
- *Aur. Prudentius Clemens.*
- *Cl. Claudianus.*
- *Marcellus Empiricus.*
- *Proba Falconia.*

Supra ceteros eminent JUSTINUS, TERENTIANUS, VICTOR, LACTANTIUS, CLAUDIANUS.

AUCTO-

Digitized by Google

AUCTORES ÆTATIS INCERTÆ

Hic collocandi videntur: tametſi aliquis eorum, ſi ratio ſcribendi habeatur, quocumque tandem tempore vixerit, in ſuperioribus ætatibus cum dignitate ſtare poſſit, aliquis vero etiam infra luteos detrudendus videatur.

Palladius Rutilius.
Æmilius Macer.
Meſſala Corvinus.
Vibius Sequeſter.
Jul. Exſuperantius.
Jul. Obſequens.
L. Ampelius.
Apicius Cœlius.
Sex. Pompejus Feſtus.
Chalcidius.
Zeno.
Probus Auctor Notarum.
Fulgentius Planciades.
Hygini Fabulæ & Aſtronomicon.
C. Cæſaris Germanici Aratea, quæ alii ad Auguſti, alii ad Domitiani ætatem referunt.
P. Victor de Regionibus Urbis Romæ.
Vegetius de re Veterinaria.
Auctores Priapeorum.

Auctores Catalectorum, quæ Virgilio, & Ovidio tribui ſolent.
Auctor Elegiarum, quæ Cor. Gallo tribuuntur.
Auctor Orationis Salluſtii in Ciceronem, & Ciceronis in Salluſtium: item illius Antequam Cicero iret in exilium.
Auctor Epiſtolæ ad Octavium, quæ Ciceroni tribuitur.
Auctor Panegyrici in Piſonem, qui videtur aliis Statius, aliis Lucanus.
Declamationes, quæ tribuuntur Quintiliano; item quæ Porcio Latroni; item quæ Calpurnio Flacco.
Interpres Irenæi.
Interpres Daretis Phrygii, & Dictyos Cretenſis.
Cathonis Diſticha moralia.
Scholiaſtæ veteres.

Grammatici antiqui.
Rhetores antiqui.
Medici antiqui.
Rei agrariæ Scriptores.
Catalecta Petroniana, & Errores Venerei, qui cum Petronio edi ſolent.
Pervigilium Veneris cum variis opuſculis, quæ inſcribuntur Baudii Amores.
Poematia, & Epigrammata vetera a Pithœo, & Almelovenio collecta.
Fragmenta Hiſtoricorum collecta ab Auguſtino, & Ricobono.
Monumentum Ancyranum, & inſuper Monumenta varia antiqua, a Georgio Fabricio collecta.
Faſti Conſulares.
Inſcriptiones Veteres.
Legum antiquarum fragmenta.
Notitia dignitatum utriuſque Imperii &c.

ÆTAS FERREA, ET LUTEA

Incipit a Chriſto nato CCCC. deſinit in Sæculum IX.

Sæculi V.

Cl. Rutilius Numatianus.
Servius Honoratus.
D. Hieronymus.
D. Auguſtinus.
D. Damaſus.
Rufinus.
Sulpicius Severus.
Paulus Oroſius.
Cœlius Sedulius.
Paulinus Nolanus.
Codex Theodoſianus.
Dracontius.
Salvianus.
Petrus Chryſologus.
Proſper Aquitanicus.
Martianus Capella.
Paulinus Petrocorius.
Claudianus Mamertus.
Sidonius Apollinaris.
Latinus Pacatus.
Claudius Mamertinus.
Nazarius.
Eumenius.

Sæculi VI.

D. Fulgentius.
Alcimus Avitus.
Orientius.
Ennodius.
Manl. Severinus Boethius.
Priſcianus Grammaticus.
Nonius Marcellus.
Diomedes.
Juſtiniani Inſtitutiones.
Juſtiniani Codex.
Arator.
Jornandes.
Magnus Aurelius Caſſiodorus.
Creſconius Corippus.
Venantius Fortunatus.
Gregorius Magnus.
Gregorius Turonenſis.

Sæculi VII.

Iſidorus Hiſpalenſis.
Eugenius Toletanus.
Drepanius Florus.
Marculphus.
Anonymus Ravennas.

Sæculi VIII.

Aldhelmus, ſeu Althelmus.
Beda.
Flaccus Alcuinus.
Paulus Diaconus.
Paulinus Patriarcha.

Sæculi VIIII.

Rabanus Maurus.
Freculphus.
Eginhardus.
Strabus Gallus.
Aimonius.
Theodulphus Aurelianenſis.

Digitized by Google

A

A Littera prima eſt Alphabeti in omnibus linguis. A in lingua Hebraica, אלף, Aleph; in lingua Græca Alpha, & in Latina lingua, ut etiam in Italica A. Eam inſuaviſſimam litteram ob ſonum vocat Cic. in Orat. c. 49. ¶ Interdum eſt littera numeralis, quæ quingenta deſignat, ut ceteræ alphabeti litteræ alios numeros, de quibus ſuis locis. Vide antiquum codicem de notis numerorum adjectum Probo edit. Venet. 1525. Porro eidem litteræ A ſi recta linea ſuperaddatur, quinque millia ſignificat. ¶ A puncto poſtpoſito prænomen ſignificat, ut A. Cecina, Aulus Cecina. ¶ A item, ſicut reliquæ litteræ, ponitur ſola pro tota dictione, cujus eſt initium, ut A A A Auro, Argento, Ære. ¶ Sed multa præterea ſignificare poteſt ſive ſola, ſive aliis litteris adjecta inveniatur, ut eſt apud Urſatum de Notis Roman. Illud tamen hoc loco omittendum non eſt, A in judiciis uſurpatum fuiſſe pro Abſolvo. Itaque Pedianus in c. 27. Divin. In cauſis majoribus, inquit, univerſi judices in ciſtam tabulas conjiciebant ſuas, eaſque inſculptas litteras habentes. A. Abſolutionis, C. Condemnationis, N. L. Ampliationis. Qua de re latius Briſſonius de formul. l. 5. Hinc dicitur littera Salutaris Cic. c. 6. orat. pro Mil. C. vero triſtis. In Comitiis autem legum, in quibus ſuæ cuique de populo tabellæ tradebantur inſculptas habentes A, & U. R. A. h. e. Antiquo, reſpuo, abrogo; & U. R. Uti Rogas, h. e. conſentio, approbo, ſignificabant.

A, Ab, Abs, præpoſitiones, quæ ſextum caſum regunt, & ſignificant Italice da, Græce ἀπό; differuntque inter ſe non vi, ſed modo adjiciendi. A enim adjicitur iis vocibus tantum, quæ incipiunt a conſonante, ut a Pompejo, a milite: abs, iis fere, quæ incipiunt a litteris T, Q, & C, ut abs te, abs quolibet, abs chorago: Ab plerumque iis, quæ incipiunt a vocali, aut ab J conſonante; aliquando tamen etiam reliquis conſonantibus additur, præſertim vero apud Livium, ut ab Gallis, l. 21. c. 52. ab re, l. 1. c. 17. & alibi paſſim. ¶ A, & ab cum verbis paſſivis ſignificant perſonam agentem. Cic. Attic. 2. ep. 6. Eratoſthenes a Serapione, & ab Hipparcho reprehenditur. ¶ Item remotionem, ſeu vacuitatem ab aliqua re. Cic. 1. de legib. c. 4. Vacatio a cauſis. ¶ Aliquando conjunctionem. Lucret. l. 4. v. 1161. Ceres eſt ipſa ab Jaccho. h. e. Jacchi amica. ¶ Aliquando præter, ut ab re, fuor di propoſito, Suet. in Aug. c. 94. ¶ Item per. Plaut. Rud. 25. 21. Ab ſe cantat, cuja ſit. h. e. per ſe, ſua ſponte. ¶ Cum adjunguntur verbis ſto, ſum, facio, & ſimilibus, idem ſignificant, ac favere, tener le parti di qualcuno. ut ſtare a mendacio. Cic. l. 1. de Invent. c. 3. Et ibid. c. 48. Commune eſt, quod nihilo magis ab adverſariis, quam a nobis facit. Et l. 2. de Orat. c. 38. Critolaus erat ab Ariſtotele. ¶ Ponuntur etiam ad ſignificandam proximitatem, & diſtantiam locorum. Cæſ. l. 1. B. Gall. c. 49. Paſſus ſexcentos ab his caſtris idoneum locum delegit. ¶ Pro eo, quod dicimus, quod pertinet ad. Cic. Attic. 7. ep. 15. Sumus imparati cum a militibus, tum a pecunia. ¶ Pro circa, vel verſus. Liv. l. 45. c. 28. Duo maria ab occaſu & ortu ſolis finitima Iſthmus arctis faucibus dirimit. ¶ Interdum ſignificant locum, aut perſonam, apud quam aliquid fit. Cæſ. l. 2. B. Gall. c. 23. Tota fere a fronte, & a ſiniſtra parte nudata ſunt caſtra. ¶ Item cauſam, per quam res efficitur. Cic. 1. Acad. c. 7. Ratio ſempiterna eſt: nihil enim eſt valentius, a quo intereat. ¶ Item cauſam, propter quam res eſt. Id. ibid. l. 4. c. 33. Mare, quia nunc a ſole collucet, albeſcit. ¶ Conjunctæ cum nomine loci, incolam ejus loci ſignificant, & pro adjectivo ponuntur. Liv. l. 1. c. 50. Turnus ab Aricia. h. e. Aricinus. Terent. Andr. 4. 4. 15. Unde eſt? dic clare. My. a vobis. h. e. a domo veſtra. Plaut. Ciſt. 4. 1. 6. Hæc ciſtella num nam hinc ab nobis domo eſt? ¶ Variis ablativis præpoſitæ, elegantes locutiones efficiunt, ut a puero, ab ineunte ætate, ab adoleſcentia, a teneris unguiculis, paſſim apud Cic. & alios, da fanciullo, ſin da i primi anni. ¶ A principio, ſul principio. Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 2. c. 3. Hæc a principio tibi præcipiens. ¶ A primo, pro primum, vel a principio. Id. Attic. l. 11. ep. 7. Utinam a primo ita tibi eſſet viſum. ¶ Ab unguiculo ad capillum ſummum, Plaut. Epid. 5. 1. 17. da capo a piedi. Eodem ſenſu dixit Horat. l. 2. epiſt. 2. v. 4. ad talos a vertice pulcher ad imos: Sic dicimus, ab imis unguibus uſque ad verticem ſummum, Cic. pro Roſc. Com. c. 7. ¶ Sæpe ad tempus referuntur, & ſignificant poſt, vel incipiendo ab illo tempore. Cic. Phil. 2. c. 41. Ab hora tertia bibebatur, vomebatur. ſin dall' ora terza. Vellej. l. 2. c. 104. Protinus ab adoptione. Cic. Verr. 6. c. 13. Ab illo tempore. Liv. l. 44. c. 34. Ab his præceptis concionem dimiſit. dopo queſti precetti. ¶ Item ad ordinem, & ſignificant poſt. Hirt. de B. Alex. c. 66. Secundus a rege. h. e. primus poſt regem. Cic. in Orat. c. 64. Proximus a poſtremo. h. e. poſtremo vicinus. Plin. l. 17. c. 9. Proximum eſt capraſtum ſtercus, ab hoc ovium. h. e. poſt hoc. ¶ Significant etiam initium. Plin. l. 7. in proœm. A ſuppliciis vitam auſpicatur animal ceteris imperaturum. ¶ A cura, alla penſata, a bello poſta. Suet. in Tiber. c. 70. Moroſitate nimia obſcurabat ſtilum, ut aliquando ex tempore, quam a cura præſtantior haberetur. ¶ His præpoſitionibus aliquando utimur, cum adjectiva circumloqui volumus. Virg. 2. Georg. v. 243. dulceſque a fontibus undæ. h. e. fontanæ undæ. Martial. de Spectac. epigr. 18. Tigris ab Hircano gloria rara jugo. h. e. tigris Hircana. ¶ Aliquando videntur abundare, ut apud Lucret. l. 3. v. 537. Quod lethalibus ab rebus munita tenetur. Sic apud Vitruv. l. 5. c. 7. a peregre. ¶ Sunt elegantes & hæ locutiones, ab aliquo ſolvere, dare, numerare, h. e. de alicujus pecunia. Cic. Attic. l. 5. ep. ult. Non modo non recuſare, ſed etiam hoc dicere, ſe a me ſolvere. Sic, repræſentare pecuniam ab aliquo. Id. Attic. l. 12. ep. 25. ſuppeditare ab aliquo. Id. 2. Agrar. c. 13. Sic Suet. in Aug. c. 40. Singula millia nummum a ſe dividebat. h. e. de ſua pecunia. ¶ Elephanti nuper a ſilva. Flor. l. 4. c. 2. h. e. recens capti. Sic a matre pulli. Colum. l. 8. c. 5. h. e. recenter a nido abſtracti. ¶ A ſe aliquid facere, h. e. per ſe, & ex ſua voluntate. Cic. 1. de Orat. c. 24. Non ipſe aliquid a me prompſiſſe, ſed fortuito in veſtrum ſermonem incidiſſe videar. Id. 2. de Fin. c. 2. Ipſum a ſe oritur, & ſua ſponte naſcitur. ¶ A me ſalutem dic Ciceroni. h. e. meis verbis, da mia parte, a mio nome. Id. Attic. l. 6. ep. 2. Salvebis a meo Cicerone. ¶ Cum certis nominibus adjunguntur, munus aliquod ſignificantibus, ſignificant eum, qui præeſt illi muneri, ut a commentariis, ab epiſtolis, a rationibus, a ſtudiis, &c. aggiutante di ſtudio, computiſta, ſegretario, &c. Suet. in Claud. c. 28. Cic. 8. ad Attic. ep. 5. Tacit. 15. Ann. c. 35. &c. Sic ſervus a pedibus, lacchè, aut ſtaffiere. Cic. 8. ad Attic. ep. 5. Sic a manu, a pugione, a libellis, & hujuſmodi, quæ paſſim apud Scriptores leguntur. Uſurpantur autem fere cum genitivo. Inſcript. apud Gruter. pag. 584. n. 2. Alexio Cæſaris Auguſti a bibliotheca. Adde pag. 61. n. 4. & 578. n. 1. Reperitur tamen etiam dativus. Vopiſc. in Carino, c. 18. Claudius Euſthenium, qui Diocletiano ab epiſtolis fuit. Senec. in Apocolac. in fi. Menandro liberto tradidit, ut a cognitionibus ei eſſet. Al. hic aliter leg. ¶ Eſt elegans uſus præpoſitionum a, & ab cum particulis uſque, & prope. Cic. in Vatin. c. 8. Quod augures omnes uſque a Romulo decreverunt. Plin. l. 15. c. 18. Tam prope a muris habemus hoſtem. ¶ Reperitur etiam ab ante, ſequente ablativo. Inſcrip. apud Gruter. pag. 717. n. 11. Hunc ab ante oculis parentis rapuerunt Nymphæ in gurgite. ¶ In compoſitione non cum quibuſvis litteris junguntur. Nam A cum M & V conſonante ſolum connectitur, ut amoveo, amens, averto, Ab cum A, D, E, F, I, L, N, O, R, U, ut abactus, abduco, aberro, abfuturus, abjuro, ablacto, abnuo, aborior, abrogo, abundo. Duo ſunt ex ab compoſita, quæ euphoniæ cauſa b mutant in u, aufero, & aufugio. Significant autem privationem, ut abſimilis non ſimilis: item ſeparationem, ut ablacto. ¶ Abs componitur cum C, T, Q, ut abſcondo, abſtineo, abſque: ſignificat autem retractionem, ut in abſtraho: & aliquando privationem, ut in abſtemius. ¶ De abs V. etiam infra loco ſuo.

Aaron, m. 3. אהרן, Ἀαρών frater Moyſis, primus Summus Sacerdos Hebræorum. Corripiunt penultimam Tertull. in carm. adverſ. Marcion. l. 4. c. 5. & Venant. Fortun. l. 3. de vita beata. Producit autem Prudent. in Pſychom. v. 884.

Aba, æ, m. Ἄβα mons Armeniæ, ex quo quidam Euphratem naſci putarunt. Plin. l. 5. c. 24. ¶ Aba, h. e. frater, V. infra in Abo, as.

Abābus pro Abavus legitur in vet. Inſcript. apud Reineſ. claſſ. 6. n. 71.

Abactor, oris, m. 3. Ladro di Beſtiami, ἀπελάτης βοῶν, a verbo Abigo: Eſt fur jumentorum, & pecorum, quem vulgo abigeum vocant, ſcilicet ab Abigendo. Paulus l. 5. ſenten. c. 18. Abactores ſunt qui unum equum, duas equas, totidemque boves, capras decem, aut porcos quinque abegerint. Apul. ſub fin. 7. Metamor. Abactorem indubitatum, cruentumque percuſſorem criminantes.

Abactus, a, um, a Verbo Abigo, condotto via, Furto, aut per vim abductus. Cic. 4. Verr. c. 7. Greges nobiliſſimarum equarum abactos. ¶ Additur aliquando ablativus furto. Plin. l. 8. c. 51. Compertum, agnitam vocem ſuarii furto abactis. ¶ Abacta nox pro exacta. Virg. 8. Æneid. v. 407. Medio jam noctis abactæ curriculo. ¶ Abacti Magiſtratu Feſto dicuntur, qui coacti deponunt Magiſtratus imperium. ¶ Ponitur etiam abactus pro expulſo, exacto, ſcacciato. Horat. l. 2. ſat. 2. v. 44. necdum omnis abacta Pauperies epulis regum. ¶ Abactus venter apud Paul. l. 4. ſentent. tit. 9. eſt fetus medicamentis ejectus, aborto. ¶ Abactos oculos Stat. 1. Theb. v. 104. vocat enectos, & intus recedentes. occhi incavati.

Abactus, us, m. actus abigendi. Plin. in Paneg. c. 20. Cum abactus hoſpitum exerceret.

Abacŭlus, i, m. 2. Diminutivum ab Abacus. Sed abaculos Plin. l. 36. c. 26. calculos vitreos dici a quibuſdam indicat vario colore tinctos, qui vel luſorii erant, ut Harduinus exiſtimat, vel, ut alii cenſent, in ſupputationibus uſurpati. Segni da far conti.

Abăcus, i, m. 2. ἄβαξ, a Genitivo Græco ἄβακος, menſa eſt, vel tabula, in qua aliquid deponitur; quale ſunt menſæ coquorum, in quibus receptacula eduliorum exponi ſolent, banco, credenza, ſcacchiere, לוח, Ger. ein credenztiſch, tafel, Gal. buffet, petite table quarrée, Hiſp. aparador, tabla. Cic. 6. Verr. c. 16. Ab hoc iſte abaci vaſa omnia, ut expoſita fuerant, abſtulit. Juven. ſat. 3. v. 203. Lectus erat Codro Procula minor, urceoli ſex, ornamentum abaci. ¶ Item tabula calculatoria, in qua Arithmetici numeros ducunt ſubinde delendos, & Geometræ figuras deſignant. Perſ. Sat. 1. v. 132. Nec qui abaco numeros, & ſecto in pulvere metas Scit riſiſſe vafer. ¶ Veteres hujuſmodi abacum menſam Pythagoricam appellabant. La tavoletta da ſcrivere, o cartella, abbaco. Hinc pro ſupputandi peritia, quæ Platoni λογιστική dicitur, vulgus abuti ſolet. ¶ Eſt etiam alveolus aleatorius, ſcacchiere. Macrob. l. 1. Saturn. c. 5. Diem ſequentem omnes plerique abaco, & latrunculis conterunt. ¶ Eſt præterea quadrata planities in ſummis columnarum capitulis, abbaco, tagliere, dado. Vitruv. l. 4. c. 1.

Abadir, ſeu Abbadir, nomen maſcul. de quo Priſcian. l. 5. Abadir Deus eſt. ¶ Dicitur & hoc nomine lapis ille, quem Saturnus dicitur devoraſſe pro Jove, quem Græci Βαίτυλον vocant.

Abæſtuo, as, a. æſtuo, ferveo. Tertullian. in carm. de Judicio Domini c. 1. Quid faciat, lætis ut vitis abæſtuet uvis.

Abagio, onis, f. proverbio. Vox obſoleta, idem ac adagium. Varro l. 6. de L. L.

Abalienatio, onis, f. Alienazione, ſlontanamento, ἀπαλλοτρίωσις. Cic. in top. c. 5. ad fin. Abalienatio eſt ejus rei, quæ mancipi eſt, aut traditio alteri nexu, aut in jure ceſſio. ¶ Abalienationis verbo contineri Uſucapionem, auctor eſt Paulus JCtus in l. Abalienationis 28. ff. de V. S.

Abalienātus, a, um, ſeparato, diſgiunto, alienato, מוזר, Germ. entfremdt, Gal. aliené, Hiſp. enagenado. A. alienated, ἀπηλλοτριωμένος, disjunctus, ſeparatus. Cic. ad Att. 1. Sed mirandum in modum eſt animo abalienato. Liv. l. 22. c. 60. Abalienati jure civium. ¶ Abalienata membra a Medicis, & a Quintiliano l. 8. c. 3. appellantur membra emortua, & quæ non amplius vigorem habent, quaſi ab aliorum membrorum communicatione, & a ſenſibus ſint abalienata. Adde Scribon. Larg. compoſ. 217. ¶ Abalienatus autem differt ab Alienatus. Nam Abalienatus dicitur, quem quis a ſe removit: Alienatus, qui alienus eſt factus.

Abaliĕno, as, are, a. alienare, vendere, quod meum erat, alienum facio, vendo, מכר לזר, Ger. entfremden, Gall. aliener, Hiſp. enagenar, A. to ſells alter, ἀπαλλοτριόω. Cic. de Leg. Agrar. 2. c. 24. Hujuſmodi res commiſſa nemini eſt, ut agros vectigales Pop. Romani abalienaret. ¶ Verbum autem hoc vetus eſt Civilis Juris, hoc eſt Civium R. proprium, peregrinis hominibus non commune,

quo perfecta rei alicujus alienatio ſignificabatur. Vide *Ulp. l. Abalienatum 67. de V. S.* ¶ Uſurpatur etiam pro *Separare, disjungere. Cic. Fam. 1. epiſt. 7.* Qui nos, quos favendo in communi cauſa, retinere potuerunt, invidendo abalienarunt. ¶ Regit fere ablativum cum præpoſit. *a*, vel *ab*: ſed reperitur etiam omiſſa præpoſitione. *Nepos in Ageſil. c. 2.* Abalienare homines ſuis rebus. *Cic. in fragm. pro C. Cornelio*: Abalienari poteſtate alicujus.

Abambulantes, abſcedentes, ἀπερχόμενοι. *Feſtus*.

Abamita, æ, f. *ſorella di mio arcavolo, cioè del mio terzo nonno*, ἡ θεία ἐπὶ πάππου μεγάλου, ſoror abavi mei ex parte paterna: quæ & *amita maxima* dicitur. *Cajus Dig. l. 38. tit. 10. leg. 3. & Paul. ibid. leg. 10.*

Abantes, Ἄβαντες, populi ex Thracia oriundi, qui finibus ſuis egreſſi in agro Phocenſi oppidum condidere, quod a Ducis ſui nomine *Aban* vocavere, ipſi quoque a nomine opp. Abantes vocati. Iſti poſtea in Eubœam tranſgreſſi, quæ tunc Macris dicebatur, a ſuo, relictique nomine oppidi Abantidem illam vocarunt. Hos *Herodotus l. 1.* inter Jones commemorat. Homerus ὄπιθεν κομόωντας, *ab occipitio comatos* vocat, ex peculiari gentis more.

Abantēus, a, um, ad Abantem Argivorum regem pertinens. *Ovid. Metam. 15. v. 164.* Nuper Abanteis templo Junonis in Argis.

Abantiădes, patronymicum maſculinum. *Ovid. 5. Met. v. 137.* Torquet in hunc haſtam calido de vulnere raptam Ultor Abantiades. *hoc eſt* Perſeus pronepos Abantis. Fuit enim Filius Danaes filiæ Acriſii Filii Abantis.

Abantias, adis, f. Patronymicum eſt a nomine *Abas*, quo ſignificatur vel filia, vel neptis Abantis. Apud Poetas fere pro Danae ponitur, Abantis ex Acriſio nepte, vel pro Atalanta nepte ejuſdem ex Jaſio Argivorum Rege. ¶ Hoc nomine appellata eſt etiam Eubœa, *Negroponte. Plin. l. 4. c. 12.*

Abantis *Straboni*, *Abantias Plinio*, Ἀβαντὶς Stephano, & Suidæ, Inſula maris Ægæi, toti illi Græciæ littori oppoſita, quod a Sunio Atticæ promontorio, hodie *Capo delle Colonne*, ad Theſſaliam uſque extenditur: anguſtiſſimo freto, quod Euripon appellant, a Bœotia dirempta. *Macris* olim ob ſitus longitudinem dicta: poſtea ab Abantibus Thraciæ pop. qui relicta Aba, Phocenſis agri oppido, in hac inſula ſedes ſuas fixerunt, dicta eſt *Abantis*, & poſtremo *Eubœa*: Hodie *Negroponte. Plin. l. 4. c. 12.*

Abarcĕo, prohibeo. Eſt apud *Feſtum* ubi al. leg. *abercet*.

Abarum. Vide Abbarim.

Abarimon, f. Scythiæ regio juxta Imaum montem, in qua ſylveſtres degunt homines, averſis poſt crura plantis, eximiæ velocitatis, paſſim cum feris vagantes. Hos in alio non ſpirare cœlo, ideoque ad finitimos non pertrahi Reges, neque ad Alexandrum Magnum pertractos, Beton itinerum ejus menſor prodidit. *Plin. 7. 2.*

Abăris, m. Viri nomen a Perſeo occiſi. *Ovid. Met. 5.* Caucaſiumque Abarim, Sperchionidemque Lycetum. ¶ Quin & alterius viri nomen ab Euryalo interfecti. *Virg. Æn. 9.* Fadumque, Hebeſumque ſubit, Rhœtumque, Abarimque. ¶ Abaris, Scytha quidam celebris Seuthæ fil. Apollinis ter ad Hyperboreos deſcripſit, & multa alia. Hic ab Apolline ſagittam accepit, quam jaculans & ipſe cum ea ferebatur, itaque populos velociſſime tranſiens per eam reſponſa dabat, unde αἰθροβάτης dictus eſt. Jamblicus Pythagoræ diſcipulum fuiſſe aſſerit; Aliis Solone antiquior eſt. Scripſit oracula regionibus, quas peragravit: prædixit iis quoque terræmotus, peſtes, & ſimilia. Legatus Athenas veniens ad ſuos Hyperboreos rediit, nihil comedens. Trojanorum Palladii ſimulacrum ex oſſibus Pelopis dicitur confeciſſe, ut Firmicus habet. Vide plura de eo apud *Voſſium de Poetis Græcis pag. 16. & 17.* & *Mauſſacum ad Harpocrationem pag. 8.*

Abaritānus, a, um, o. 1. 2. Abaritanam arundinem *Plin.* inter alia arundinum genera recenſet *l. 16. c. 36.* Intelligit autem eam, quæ in Africa circa oppidum Abaris naſcebatur.

Abas, m. Metaniræ fil. a Cerere in lacertam, ſeu aſcalabum, aut ſtellionem converſus, quod a matre ſuſceptam hoſpitio moleſte tuliſſet & irriſiſſet. *Ovid. Met. l. 5. fab. 7.*

Abas, antis, m. 3. Rex duodecimus Argivorum, Lyncei ex Hypermneſtra conjuge filius (ſunt tamen qui Beli filium faciunt) vir bellicoſus, & acerrimi ingenii. Pater fuit Prœti, & Acriſii, & avus Perſei, a quo poſtea Argivorum reges *Abantiadæ* dicti ſunt. Regnavit ann. 23. Vide *Pauſan. in Phoc.* ¶ Eſt etiam Abas filius Cynnei, & Hypermneſtræ, Danai filiæ, Abarum Phocenſium urbis conditor, & Vates, quo Lyſander Laced. uſus eſt. Ejus ſtatua olim Delphis ſpectabatur. *Pauſ. in Phoc.* ¶ Eſt comes Æneæ. *Virg. Æn. 1. v. 124.* Jam validam Ilionei navem, jam fortis Achatæ, & qua vectus Abas, vicit hyems. ¶ Eſt & dux Thuſcus, qui Æneæ ſuppetias tulit, a Lauſo interfectus. *Virg. Æn. 10. v. 170.* Una torvus Abas &c. ¶ Eſt & quidam Græcus cum Androgeo ea nocte, qua incendebatur Troja, occiſus a Trojanis. Ejus clypeum Æneas in agro hoſtili Ambraciæ Epigrammate addito conſecravit. *Virg. Æn. 3. v. 286.* Ære cavo Clypeum magni geſtamen Abantis Poſtibus adverſis figo. ¶ Eſt & Centaurus Ixionis, & Nubis filius, venator inſignis. *Ovid. Met. 12. v. 306.*

Abăton, n. Ædificium erectum a Rhodiis ad protegendum Artemiſiæ tropæum, quod Religione impediti diruere non poterant. *Vitruvius l. 2. c. 8.*

Abătos, m. locus ultra Ægyptum, & Æthiopas juxta paludem Stygem, ab *a* privativa particula, & βαίνω, i. e. vado, ſive aſcendo, quæ loca Græci *Abata*, Latini *Invia*, ſive *Avia* vocant, Ital. *Luoghi inacceſſibili*. *Sen. nat. quæſt. l. 4. c. 6.* Exiguo ab hac ſpacio terra dividitur, ἄβατον Græci vocant, nec illam, niſi Antiſtites calcant. ¶ Abatos f. Petra Ægypti in palude Memphitica, ſic dicta, quia inacceſſa, lini, & papyri copia olim celeberrima, quibus ſunt in ſcribendo uſi. Ibi Oſiris Rex ſepultus fuerat. *Lucan. l. 10. v. 323.* Hinc Abaton quam noſtra vocat veneranda vetuſtas.

Abavia, æ, f. *arcavola, cioè terza nonna*, ἐπίπαππος, mater proavi, vel proaviæ, tam ex parte paterna, quam materna. *Cajus Dig. l. 38. tit. 10. leg. 1.*

Abavuncŭlus, i, m. *fratello di mia arcavola*, frater abaviæ ex parte materna: qui & avunculus maximus appellatur. *Cajus Dig. l. 38. tit. 10. leg. 3.*

Abăvus, i, m. *arcavolo, terzo nonno, padre del biſavolo, e della biſavola*, ἐπίπαππος, pater proavi, aut proaviæ, tam ex parte materna, quam paterna, ut *Paul. Dig. l. 38. tit. 10. leg. 10.* docet.

Abax, cis, f. 3. Idem quod Abacus, hoc eſt menſæ genus in tricliniis, ubi vaſa omnis generis exponi ſolent. *Javolen. l. 32. Dig. leg. 38.* ubi tamen alii aliter.

Abazēa, orum, inſtituta ſacra a Dionyſio Caprii filio rege Aſiæ, quorum meminit *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 23.* Dicta Abazea a taciturnitate, qua hæc ſacra celebrabantur: nempe ab *a* privativa, & βάζω, *loquor*. Porro apud *Cicer.* al. leg. Sabazia.

Abbas, atis, *ἀρχιμανδρίτης*, ab *Abba*, moderator, & rector collegii, & ſocietatis, monachorum primus, & Antiſtes. Sunt qui per unicum *b* ſcribant. *Sidon. carm. 16. v. 114.*

Abbrevio, as, a. 1. *accorciare*, Germ. *verkurtzen*, Gall. *abbreger*, Hiſp. *abbreviar lo luengo*, βραχύνω. *Veg. in prol. l. 3. de re milit.* Quæ me per diverſos Auctores diſperſa, Imperator invicte, abbreviare juſſiſti.

Abdēra, æ, f. Ἄβδηρα, Urbs eſt Thraciæ maritima non procul a Neſſi fluminis oſtio, a Teiis condita. Hinc natum proverbium Græcum, Ἄβδηρα καλὴ Τηΐων ἀποικία, *Abdera pulcra Teiorum colonia*, quo ſignificamus, non deeſſe, quo confugiamus, ſiquis præter modum pergat eſſe moleſtus. De quo vide *Voſſium ad Melam l. 2. c. 2.* Dicta eſt ab *Abdero* Herculis deliciis a Diomedis equis dilacerato, & ibi humato, in cujus honorem Hercules, poſteaquam pugnaſſet cum Diomede, *Abderam* condidit, quæ poſtea *Clazomenæ* a Clazomeniis ex Aſia venientibus, qui eam in meliorem formam redegerunt, vocata eſt. Conſecutis temporibus *Aſprizza*, hodie *Aſperoſa* dicitur. *Solinus c. 10.* ab *Abdera* Diomedis ſorore conditam ſcribit, ejuſque nomine donatam. Ejus meminit *Ovid. in Ibin. 467.* Aut te devoveat certis Abdera diebus. Ephoro tamen Ἄβδηρα plurali numero, ſic & *Pomp. Mela loc. cit.* Urbs, quam ſoror ejus ſuo nomine appellavit Abdera. ¶ Patria fuit Protagoræ, & Democriti. *Cic. de clar. orat. c. 8. & Mela loc. cit.*

Abderīta, & Abderites, æ, m. Abderæ incola. *Cic. 3. de Or. c. 32. & l. 1. de nat. Deor. c. 23.* ¶ Abderitæ, arum, m. ejus urbis incolæ. *Juſtin. l. 15. c. 2.*

Abderitānus, a, um, adject. ad Abderitas pertinens, & ponitur pro ſtupido. *Martial. l. 10. ep. 25.* Abderitanæ pectora plebis habes.

Abderites. V. Abderita.

Abderitĭcus, o. 1. 2. ſtupidus, ab Abderitis, ut Abderitica mens. Abderitas enim ſtupori mentis obnoxios fuiſſe, *Cic.* ſcribit in *l. de nat. Deor.*

Abdicatio, onis, f. 3. *ſcacciamento, diſeredazione, rinunzia, rimozione*, Ger. *abkündigung, verwerffung*, Gall. *renonciation, deſaveu, demiſſion*, Hiſp. *echamiento, renunciacion*, ἀποκήρυξις. Fieri autem conſuevit Abdicatio a patre injuria aliqua, aut inobedientia filii læſo, quem in judicium, ut quidam putant, vocatum probata cauſa abdicabat, cuīque abdicatum alere non tenebatur, imo egenum, veſtibuſque ipſis ſpoliatum dimittebat, nec defuncto patri ſuccedebat in hereditatem. Unde a *Briſſon. Abdicatio* extremum patriæ poteſtatis fulmen appellatur. Hujus vocis exemplum habemus apud *Plin. l. 7. c. 45.* Abdicatio poſthumi Agrippæ poſt adoptionem. ¶ Præterea Abdicatio opponitur Adoptioni, ſicut in ea re teſtis eſt *Plinius* loco citato, ubi de Agrippa Poſthumo loquens addit: *Abdicationi contraria eſt Dedicatio, ſive Dicatio. Dicat, qui alteri proprium aliquid facit; abdicat, qui alienat.* Ex quo etiam colligitur, quod non tantum naturales liberi, ſed adoptivi quoque abdicari poterant, ut patet etiam ex *Suet. Auguſt. c. 65.* ¶ Transfertur etiam ad alia, ut Abdicatio magiſtratus, Dictaturæ, &c. *Liv. l. 6. c. 16.* Amotuſque poſt triumphum abdicatione Dictaturæ terror & linguam & animos liberaverat hominum. ¶ Dicitur etiam Abdicatio hereditatis in *l. 6. tit. fin. C. de repud. &c.* & idem eſt, ac repudiatio hereditatis.

Abdicativus, a, um, verbal. *negativo*, ut *Abdicativa propoſitio*, quæ eadem eſt antiquis Philoſophis, ac ea, quæ a recentibus *negativa* appellatur. *Apul. 3. dogm. Platon.*

Abdicatus, a, um, Adject. *ſcacciato, privato, diſeredato*. *Gell. l. 9. c. 6.* abdicatum interpretatur, qui a familia patris abalienatus eſt. ¶ In alia ſignificatione Abdicatus magiſtratus apud *Salluſt. in Catil. c. 47.* ¶ *Prudentius paſſion. Cyprian. v. 52.* dixit, Antra Abdicata Soli. *h. e.* ſole carentia.

Abdĭco, as, are, *privare, rigettare, rimovere, cacciar di caſa, privar dell' eredità, diſeredare*, הוציא, Ger. *verwerffen, verſchupffen, enterben*, Gal. *rejetter, rebuter, deſavouer*, Hiſp. *echar, empuxar, desheredar*, ἀποκηρύττω, quaſi longe dico, amoveo, repudio, rejicio, depono, privo. Abdicare, inquit *Nonius*, eſt familia abjicere: itidem & *Feſtus*: quaſi non dicare, i. e. negare filium, quomodo eſt apud *Pacuvium*, *apud Non. c. 6. n. 14.* Conſanguineam eſſe abdicant. i. e. negant. Sumtum autem a Græcis videtur, qui patrem ἀποκηρύττειν, filium autem ἀποκηρύττεσθαι dicebant. Itaque *Quintilianus l. 3. c. 6.* Abdicatum interpretatur, qui a familia patris abalienatus eſt. *V. eundem l. 7. c. 4.* ¶ Abdicandi autem filii cauſſas vide apud Juriſconſultos. ¶ Idem non eſt abdicare, & exheredare. Abdicamus enim filios vivi, h. e. privamus omni jure filii; exheredamus, h. e. ſubmovemus tantum ab hereditate poſt mortem. Itaque quiſquis abdicatus eſt, idem eſt & exheredatus, non contra. *Sueton. in Auguſt.* Agrippam brevi ob ingenium ſtolidum ac ferox abdicavit. *Nepos* tamen exheredatum pro Abdicato poſuit *in Themiſtocle c. 1.* ¶ Tranſlate vero Abdicare dici poteſt, ut docet *Nonius*, *de vocab. impropr.* non ſolum de patris facto, h. e. familia abjicere, ſed etiam rem quamlibet negare. ¶ Abdicare ſe dicitur Præſes, *l. pen. de off. præſid.* qui ante diem munus ſuum depoſuit. ¶ Abdicare ſe magiſtratu, eſt ante tempus magiſtratum deponere. *Pompon. l. 2. §. 23. de Orig. Jur.* Differunt autem inter ſe Abdicare ſe magiſtratu, & deponere magiſtratum. Mos enim erat, ut quibus imperium certa de cauſſa abrogandum eſſet, hi dignitati, & exiſtimationi ſuæ conſulentes per ſe, & quaſi ſua ſponte magiſtratum deponerent, ſeſeque privatos redderent. Quod in P. Lentulo Prætore factum videmus, apud *Cic. 3. Catil. c. 6.* de quo Senatus cenſuit, ut cum ſe prætura abdicaſſet, tum in cuſtodiam traderetur. Sed deponere magiſtratum dicebantur, qui eum confecto tempore populo Roman. tradebant. ¶ Abdicare magiſtratum. *Sall. in Catilin. c. 47.* Senatus decrevit, uti, abdicato magiſtratu, Lentulus, itemque cæteri in liberis cuſtodiis haberentur. ¶ Abdicare abſolute, eodem ſenſu. *Cic. de Nat. Deor. 2. c. 4.* Augures rem ad Senatum, Senatus ut abdicarent, Conſules abdicaverunt. ¶ Abdicare ſe tutela. *Cic. ad Att. ep. 1. l. 6.* Itaque tutela me abdicare cogito. Quod *Ulpianus in Epit. Inſtit. t. 11.* interpretatur, Eſt dicere, ſe nolle eſſe tutorem. ¶ Abdicat ſe ſtatu ſuo homo liber, qui ſeipſum vendit. *l. 21. de ſtatu homin.* ¶ Sed Abdicare alicui magiſtratum, Abdicare legem eſt abrogare. *Plin. 7. c. 30.* ¶ Eſt & repudiare. *Apollinar. in Periorch. Andriæ Terent. v. 10.* Recuſat nuptias, generum abdicat, i. e. repudiat. Sic Abdicare cibum aliquem. *Plin. 20. c. 3.* Democritus in totum raptum abdicavit in cibis: *h. e.* tollendum cenſuit; ex omni prorſus ciborum uſu ſuſtulit. Habet etiam *Cicer.* in hoc ſenſu *2. de Orat.*

Abdīco, cis, מאן רעם מחרים, Ger. *verſſen*, Gal. *refuſer, rejetter*, Hiſp. *echar, dexar*, ἀποτίθεσθαι, ἀπειπεῖν, averſari, rejicere. Verbum hoc invenitur uſurpatum in judiciis, & in ſcientia Augurali. In judiciis abdicere vindicias, abjudicare ſignificat, ut notat *Briſſon. in l. 2. §. Et cum placuiſſet 24. ff. de orig. Juris*; vel decreto recuſare, ac denegare, ut notat *Notom.* Cui ibidem opponitur *Dicere vindicias*, ſeu ut *Liv. l. 3. c. 56.* loquitur, *Dare vindicias*. Cum enim olim tribus verbis in Decretis ſuis Magiſtratus uterentur, *Do, Dico, Abdico*, ſeu *Addico*, ſicubi ſecundum aliquem vindiciæ dicerentur, ab altero Abdici dicebantur. Sicut dicere, dare, decernere vindicias ſecundum aliquem, *a Pomponio l. citata*, & *Livio* dicitur Magiſtratus, qui cuipiam litis vindiciarum victoriam decernit: ſic Abdicere vindicias ab aliquo *Pomponius* dixit pro *Abrogare*, & *Recuſare*. ¶ Ceterum huic verbo etiam in Augurali ſcientia locus erat. Abdixiſſe enim aves in Auguriis dicebantur, quæ triſtis, & ſiniſtri eventus ſignificationem aliquam dederant: ut ex contrario *Addixiſſe*, vel *Admiſiſſe*, cum lætum, & proſperum aliquid portenderant. Ex quo *Admiſſivæ aves* apud *Feſt.* *Cic. 1. de Divinat. c. 17.* Cumque in quatuor partes vineam diviſiſſet, treſque partes aves abdixiſſent, &c. Igitur aves in Auguriis *Abdicere* regionem dicuntur, quam improbant, ac ſequi, tenerique vetant, ut notat *Notom.* ¶ Tranſlate *Abdicere* pro Abdicare, Alienare, & recuſare uſurpatur. *Ovid. 1. Metam. v. 617. de Io*, quam ſibi ab Jove dari petit Juno: Quid faciat? crudele ſuos abdicere amores. Ubi alii legunt *Addicere*, quaſi in ſervitutem dare.

Abdĭtamentum, i, n. 2. detractionem, ac deductionem precii ſignificat, ab *Abdere*, i. e. *Demere*. *Detrazione, diminuzione*, cujus contrarium eſt Additamentum. *Apul. l. 9. Metam.* Minoris diſtraxit abditamento precii. *i. e.* detractione, ac diminutione precii. Aliter tamen plerique legunt.

Abdĭte, adverb. occulte, latenter, ſecreto, *ſecretamente, di naſcoſto*, בסתר, Ger. *heimlich*, Gall. *en ſecret, en cachete*, Hiſp. *eſcondidamente, a eſcondidas, o eſcondillas*, κρυφηδὸν, λάθρα. *Cic. 4. Verr. c. 73.* Abdite latere.

Abditīvus, a, um, qui latuit, qui abductus, amotuſque fuit. *Plaut. Pœn. prol. v. 65.* Filius abditivus a patre. ¶ *Feſto* Abditivi abortivi ſunt.

Abdĭtus, a, um, Partic. ab *Abdo*, occultus, *occulto, naſcoſto*. *Cic. 1. de Invent. c. 2.* Abditus in tectis. *Horat. 1. ep. 1. v. 5.* Latet abditus agro. *Liv. l. 1. c. 58.* Cultrum, quem ſub veſte abditum habebat, eum in corde defigit. *Cic. Tuſcul. Quæſt. 2. 25.* Sub terram abditus. ¶ Abditus carceri pro in carcere dixit *Patercul. l. 2.* ¶ Interdum etiam ſubſtantive uſurpatur. *Plin. l. 8. c. 5.* In abdito *ſubaudi* loco. *Horat. de Arte v. 49.* Abdita rerum. ¶ Apud *D. Auguſt. 5. Confeſſ. c. 5. & in Enchir. c. 16.* habetur etiam abditior, & abditiſſimus.

Abdo, is, didi, itum, ere, a. 3. *naſcondere*, proprie opponitur τῷ Addere, eſtque excludere, abſcondere, removere, a ſe abjungere, ut *Gronovius de Seſter. l. 4. c. 8.* præclare id explicat, הטמין, Gall. *cacher, enfoncer, retirer*, Hiſp. *eſconder*, κρύπτω. Conſtruitur autem modo cum Accuſativo, idque dupliciter, vel cum præpoſ. *Cic. ad Att. 9.* In Ægyptum nos abdemus, *h. e.* occultandi gratia nos in Ægyptum recipiemus. Idem *Tuſcul. 2.* Audiſne hæc, Amphiarae ſub terram abdite? *Liv. ab U. C. l. 2.* Abdito intra veſtem ferro. Vel ſine præpoſ. *Cic. in*

Piſon.

Piſon. Domum ſe abdidit. *Terent. Hecyr.* Rus abdidit ſeſe. *Tibull. l. 2. eleg. 1. v. 81.* Et procul ardentes hinc, precor, abde faces. ¶ Item abdere verum, i. e. veritatem occultare. *Ovid. Faſt. 3.* Abdere ſtultitiam. *Plaut. Trinum. 1. 4. 2.* Abdere tabulas. *Cic. in Piſon. c. 17.* ¶ Modo cum Ablativo, idque duobus modis; uno cum præp. *Liv. ab U. C. l. 1.* Se in ſuis quiſque tectis abdiderunt. *Id. ibid. c. 58.* Cultrum, quem ſub veſte abditum habebat, eum in corde defigit. Altero ſine præp. *Virg. Georg. 3.* Hunc quoque ubi aut morbo gravis, aut jam ſegnior annis Deficit, abde domo. Ubi *Servius*, Abde domo, h. e. in domo. ¶ Dicimus etiam Abdere ſe litteris (ubi *litteris* eſt Dativ. caſus, inquit *Theſaur. L. L.*) & in litteras abdere, h. e. incumbere. *Attendere con tutto lo ſpirito, e con tutta l' applicazione agli ſtudj. Cic. pro Arch. c. 6.* Si qui ita ſe litteris abdiderunt, ut nihil &c. *Id. l. 4. ad Att. ep. 3.* Me totum in litteras abdo. ¶ Ponitur etiam interdum cum præp. *ex Plaut. in Pſeud. 4. 7. 3.* Ex conſpectu ſui heri ſi ſe abdiderunt, luxuriantur. ¶ Abdere aliquem in Inſulam, hoc eſt, relegare, deportare. *Tacit. Annal. 2. c. 85.* Satis viſum eſt de Viſtilia ſtatuere, eaque in Inſulam Seriphem abdita eſt. ¶ Abdor paſſiv. Condor, occultor. *Plin. l. 8. c. 8.* Abduntur circa Solis ortum.

Abdōmen, inis, n. *graſſo del ventre*, חֵלֶב בָּשָׂר, Germ. *der unterbauch*, Gal. *le ventre*, Hiſp. *barriga, vientre*. Eſt extrema pars ventris circa umbilicum, ita dicta, quod abdi, & tegi ſoleat, aut quod alimenta in ea abdantur, aut inteſtina ibi ſint abdita. *Celſ. l. 4. c. 1.* Ipſa autem ilia inter coxas, & pubem in imo ventre poſita ſunt, a quibus a pube abdomen ſurſum verſus ad præcordia pervenit, ab exteriori parte evidenti cute, ab interiori levi membrana incluſum, quæ omento jungitur. περιτόναιον a Græcis appellatur. *Juvenal. ſat. 4. v. 107.* Montani quoque venter adeſt abdomine tardus. ¶ Accipitur præterea Abdomen pro ima ventris ſuilli parte, quæ alio nomine ſumen appellatur, ſummiſque in deliciis habebatur apud Romanos. *Plin. l. 11. c. 37.* Porcæ ſumen optimum, ſi modo fetus non hauſerit. Antiqui abdomen vocabant. ¶ Per translationem aliquando Abdomen poſitum invenitur pro gula, & ventris ingluvie, quod γαστριμαργίαν, & κοιλιοδουλείαν Græci, Itali vero *Gola, Goloſità, Intemperanza* dicunt. *Cic. pro Sextio c. 51.* Libelli etiam pro vino oppignerabantur; manebat inſaturabile abdomen, copiæ deficiebant. ¶ Sic latine dicas: Abdomini indulgere: Abdomini inſervire: Abdomini natus, i. e. Ventri, & gulæ. *Cic. in Piſon. c. 17.* Ille gurges, atque helluo natus abdomini ſuo, non laudi, atque gloriæ. Hinc Abdominis voluptates. *Cic. in Piſon. c. 27.*

Abdūco, is, xi, ctum, ere, a. 3. Removeo, abſtraho, averto, traduco, *togliere, togliere per forza, condur via, e ritrarre da qualche luogo*, הֵבִיא, Germ. *hinweg fuehren*, Gal. *diſtraire, detourner*, Hiſp. *llevar por fuerça*, ἀπάγω. Donatus ad *Terent. Adelph. act. 3. ſc. 3.* habet: Dicimus volentes, ſed *abducimus* invitos. Nihilominus dicimus abducere ſine vi, aut per vim. Sine vi *Terent. in Eunuch. 3. 1. 17.* Tum me convivam ſolum abducebat ſibi. *Cic. 2. de finibus.* Majores noſtri ab aratro abduxerunt Cincinnatum illum, ut dictator eſſet. Per vim abduci proprie mulier dicitur a marito, cum divortium fit. *Donatus* in illud *Terent. Hecyr. 5. 1. 21.* Et filiam abduxit ſuam. Abduxit, inquit, proprie: Accerſi enim dicitur ad maritum, abduci a marito. ¶ Dicimus etiam abducere vi, & abducere per vim. *Cic. 5. in Ver. c. 34.* Ad quem iſte deduxerat tertiam Iſidori Mimi filiam, vi abductam a Rhodio milite. *Liv. l. 2. c. 56.* Conſularibus negotio dato, ut collegam per vim, ſi aliter non poſſent, a foro abducerent. ¶ Dicimus etiam Abducere cum præp. *in*, & *ad*; ut Abducere in ſervitutem. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 11.* & *Terent. Adelph. a. 3. ſc. 3. v. 4.* Abducere aliquem ad nequitiam. ¶ Aliquando etiam loco Ablativi cum præp. *A*, vel *Ab* regit accuſandi caſum. *Ovid. Faſt. 5. v. 477.* Viſaque confugiens ſomnos abduxit imago. ¶ Translate etiam uſurpatur. Sic latine dicas: Abducere animum a cogitationibus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 17.* Abducere animum a ſtudio. *Idem l. 4. Ep. fam. 4.* Abducere ſe ab omni reipublicæ cura. *Idem ad Q. Fr. l. 3. ep. 5.* Abducere mentis aciem a conſuetudine oculorum. *Idem Nat. Deor. l. 2. c. 17.* Abduci homines ab inſtitutis ſuis. *Idem pro Cæc. 41. Idem pro Flacco* dixit, Fide abducere, ſine præpoſitione, pro revocare a fide præſtanda. ¶ Abduco tibi, pro *Abs te*. *Diomedes*. ¶ Abducere potionem, h. e. ſumere, bibere, *Scribon. Larg. compoſ. 122.* ¶ Abducere gradum in terga, *darſi alla fuga*, *Sil. l. 10. v. 18.* ¶ Abducere caput ab ictu, i. e. Avertere. *Virg. l. 5. v. 428.* ¶ Abduce pro Abduc dixit *Terent. in Adelph. 3. 4. 36.* Hunc abduce, vinci.

Abductio, onis, f. *il condur via*, actus abducendi. Legitur apud Interpretem *Daretis Phrygii, c. 4. in fi.* qui eſt dubiæ auctoritatis ſcriptor.

Abductus, a, um, participium, ſive nomen ex participio, *tolto per forza, condotto via*. *Plaut. Pſeud. ſc. 2. a. 1.* Abductus recta in phylacam. *Suet. Aug. c. 69.* Feminam conſularem e triclinio viri coram in cubiculum abductam. *Id. in Othon. c. 3.* Abducta marito, i. e. a marito. ¶ Abductus in ſecretum. *Liv. l. 30. c. 24. ritirato in diſparte.*

Abe pro Ave legitur in vet. Inſcript. apud *Gruter. pag. 786. n. 3.* Furi, abe. ¶ Multa alia hujus generis, in quibus *B* pro *V* poſitum eſt, affert *Reineſ.* V. ejus Indicem, *cap. Eor. quæ ad rem Grammat. pertinent.*

Abecedarius, ii, m. 2. tam qui docet, quam qui diſcit Alphabetum. Sed vox Hieronymi eſt, & Auguſtini *l. 1. Retract. c. 20. & Fulgentii l. 3. Mythol. c. 10.*

Abĕdo, is, vel, es, idem quod exedo, Abſumo, ex *Tacit. 15. Annal. c. 5.* in Lexicis affertur. Exorta vis Locuſtarum abederat &c. Sed legendum eſt *Ambederat* cum *Lipſio, Gronovio, & Ryckio*.

Abella, ſeu potius Avella, Campaniæ opp. *Sil. Ital. l. 8. v. 545.* Surrentum, & pauper ſulci cerealis Abella. Sed Avella vulgo perhibetur, fortaſſe ut notat Ambroſius Leo, ſic a priſcis Græcis ab ἀέλλη, i. e. venti vertigine hunc tractum perflante, dicta. Unde *Avellanæ nuces*, *Macrob. ſat. 3. 18.* Nux Avellana, ſeu Præneſtina, quæ eſt eadem ex arbore, quæ corylus dicitur.

Abellinæ nuces, *nocciuole*, nuces exiguæ ſunt, vulgo *nocciole*, & *avellane*, ſic dictæ ab Abella opp. Campaniæ, ubi abundant. *Plin. l. 15. c. 23.*

Abellio, onis, m. 3. Eo inclinat animus (inquit *Voſſius 2. de Idol.*) ut Abellionem non alium, quam Solem, nec aliunde, quam a Belo dictum putem. Firmat opinionem meam, quod & Pamphili, & Cretes ſic dixere. Heſych. Ἀβελίω ἥλιος παμφύλιοι. Idem Ἀβέλιον, ὑπὸ Κρητῶν. Et fortaſſe Apollo ex Cretico Ἀβέλιος. Nam veteres Romani *Apello*, pro *Apollo*, ut pro *Homo*, *Hemo*, pro *Bonus Benus*, unde *Bene*. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 37. n. 4. 5. 6.*

Abĕmo, is, ere, a. 3. Verbum obſoletum. *Plaut.* Abemito veſtem, i. e. Demito, vel auferto. *Emere* enim antiqui dicebant pro accipere. Hæc *Feſtus*.

Abĕo, is, ivi, vel ii, tum, n. 4. *partire, andare*, הָלַךְ אָזַל, Ger. *hinweg gehen*, Gal. *s'en aller, ſe partir*, Hiſp. *irſe*, ἀπέρχομαι, diſcedo. *Liv. l. 1. c. 16.* Hæc locutus ſublimis abiit. ¶ Abi quoque dicimus quaſi hærenti, moranti que. *Ter. in And. 1. 1. 1.* Vos iſthæc intro auferte, abite. ¶ Aliquando abire dicitur, quod nos paulatim deſerit, παρέρχεσθαι. *Ter. in Adel. 4. 5. 57.* Menſes abierunt decem, ideſt effluxerunt. ¶ Aliquando pro evaneſcere, præterire, deſinere. *Cic. pro Mur. c. 3.* Abiit illud tempus. *Idem Fam. 9. ep. 20.* Illa mea, quæ ſolebas antea laudare, abierunt. *Liv. l. 3.* Quia Æquos movere ſua ſponte arma poſſe, jam fides abiit. *ideſt* deſiit credi, & eſſe veriſimile. ¶ Interdum pro dilabi. *Cic. Attic. 11. ep. 2.* In quos ſumptus abeunt fructus prædiorum. ¶ Item pro deſerere. *Cic. 3. Verr. c. 44.* De ſuis bonis ita dat, ut ab jure non abeat, ideſt non diſcedat. *Liv. l. 24. c. 19.* Ne incepto abiretur. *ideſt* deſiſteretur. ¶ Interdum pro deponere, *rinonciare*. *Liv. l. 4.* Properantis abire magiſtratu. ¶ Denotat etiam motum ad locum, quod eſt ire, ut Quo abiit. *Plin. l. 3. 34.* Oppidum delevit, quod nunc in villas abiit. h. e. ex oppido factæ ſunt villæ. ¶ Habet alios quoque loquendi elegantes modos. *Liv. l. 2.* Præceps Fabius in vulnus abiit. ideſt pronus cecidit in vulnus. *Idem ibid.* Ne in ora hominum pro ludibrio abiret. *ideſt* ne ab hominibus irrideretur. *Ter. Adelph. 4. 2. 25.* Abi, virum te judico. Ubi, inquit *Donatus*, blandientis eſt verbum, quemadmodum ad eos dicere ſolemus, qui jam compotes ſuorum votorum ſunt facti. *Idem in Phor.* Præſens quod fuerat malum, in diem abiit. ideſt in aliud tempus dilatum eſt, *differirſi*. *Liv. l. 1.* Quorum vetuſtate memoria abiit, *ſcordarſi*. *Cic. ad Attic. l. 14.* Nauſea jam plane abiit, *ceſſare*. *Plin. l. 3.* Ut reditus agrorum, ſic pretium retro abiit, *ideſt* imminutum eſt, *avviliſi*. *Plaut. in Merc.* Sol abit. *ideſt* decedit, *è ſera, tramonta il Sole*. *Luc. l. 3.* Spes victis telluris abit. *h. e.* perit, effluit. *Terent. in Phorm.* E medio abiit, *morire*. Sic *Cic. 1. Tuſc.* Cato e vita abiit. *Plaut. in Mil.* Ex hoc matrimonio abierim. *ideſt* matrimonium hoc reliquerim. *Plin. l. 24. c. 9.* Salicis fructus ante maturitatem in arenam abiit, *mutarſi*. ¶ Abire in malam crucem, locutio eſt imprecatoria, ab antiquis uſurpata, *andar in mal' ora*. *Ter. in And.* Abi hinc in malam crucem. ¶ Taurus abiit in ſilvam, paſtorale adagium eſt in eos, qui a ſolitis deſciſcunt, & diverſum ſequuntur vitæ inſtitutum. ¶ *Abire viam* dictum, ſicut *ire viam*. *Plaut. Rud. 2. 3.* Sine me hinc abire, tu abi tacitus tuam viam. ¶ Abire fuga, i. e. *fugere*. *Virg. 4. Æneid. v. 281.* Ardet abire fuga, dulceſque relinquere terras. ¶ Abire ripam pro *ad ripam*, vel *in ripam* figurate. *Id. 6. Æn.* Ripamve injuſſus abibis. ¶ Abire e medio idem, quod *mori*. *Terent. in Phorm.* Ea mortem obiit, e medio abiit. ¶ Abire urbe, vel domo. *Plaut. Mer.* Cedo ſi hac urbe abis, pro *ab hac urbe*. ¶ Abire, vel ire in creditum, JCon. loquendi formula eſt, de qua *Hotoman. in Lexico*. Non, *inquit*, omnino idem eſt, quod credere, ſed tantum eas res credere, quæ accipientis fiunt. h. e. quæ functionem non in ſpecie ſed in genere recipiunt, veluti pecuniam, frumentum, vinum, &c. Licet aliquando non ſolum generaliter ſumatur, ſed etiam ſpecialiter pro *mutuum contrahere*, ut *l. 14. tit. 6. l. 3.* ¶ Abire in vanum pro eo, quod *evaneſcere*, irritum fieri, *andare in dileguo, andar in fumo, ſvanire*. *Senec. ep. 94.* Alioquin abibunt in vanum monentium verba. ¶ Eleganter etiam abeundi verbo impunitatem veteres expreſſerunt. *Catul. ep. 14.* Non, non hoc tibi, Salſe, ſic abibit, *non ti paſſerà no cosi*. *Terent. Andr. a. 1. ſc. 2. v. 4.* Mirabar, hoc ſi ſic abiret. ¶ Abi etiam per contemtum dicitur. *Terent. Adelph. 2. 2.* Numquam rem facies, abi, neſcis ineſcare homines. ¶ *Abi, abi*, cum faſtidium alicujus ſignificare volumus. *Terent. Adelph. 4. 4.* Abi, abi jam, Æſchine, ſatis diu verba dediſti nobis. ¶ Solemnis fuit apud veteres, cum aliquis obiiſſet, formula hæc: *Abiit jam, & reverti debet*. Nunquam enim ominis cauſa, & δυσφημίας vitandæ gratia obiiſſe, ſed vixiſſe mortuos dicebant. *Tertul. in l. de teſtimon. animæ*. Nam ſi, *ait*, de aliquo jampridem defuncto, tanquam vivo quis requirat, præ manu occurrit dicere: *Abiit jam, & reverti debet*. Adde *Phædr. l. 4. fab. 19.* ¶ *Abi quo lubet*, formula erat, qua veteres ſervos ſuos dimittere ſolebant. *Plaut. Stich.* In hunc diem nihil te moror, abi quo lubet. ¶ Parœmiæ aliquot ex hoc verbo naſcuntur, ut *aut abi, aut exuere*. Quod proverb. Græcum eſt. Hic enim, auctore *Platone in Teetæto*, mos fuit Lacedæmoniis, ut in publicis certaminibus nullum adoleſcentem otioſum eſſe paterentur, ſed cum nudi luctari ſolerent: dicebant, ἢ ἄπιθι, ἢ ἀποδύου. Simile huic adagio eſt, *Aut abi, aut bibe*. ἢ πῖθι, ἢ ἄπιθι. Cujus meminit *Cic. quæſt. Tuſcul. l. 5.* Monemur autem hac parœmia, ut aut tempori, locoque nos accommodemus, aut ab hominum conſuetudine nos ſubducamus.

Abeōna, æ, Dea ab antiquis culta, quod abeundi facultatem præſtaret. *Auguſtin. l. 4. de Civ. Dei, c. 21.*

Abequito, as, n. 1. ἀφιππάζω, equo abeo, vel aufugio, *fuggire a cavallo*. *Liv. l. 24. c. 31.* Ut Prætores pavidi ab eo tumultu abequitarent Syracuſas. Al. leg. *obequitarent*.

Abercēo, es, a. 2. prohibeo, ex *ab*, & *arceo*, ut *coerceo*. V. Abarceo.

Aberratio, onis, f. 3. Verbale, ab Aberro, ἀποπλάνησις, ἀπόδραſις, *sbaglio, diſviamento*. Digreſſus a recta via. Per metaphoram Avocamentum ſignificat. *Scampo*. *Cic. Caſſio l. 15. ep. 18.* Veruntamen aliam aberrationem a moleſtiis non habemus.

Aberro, as, n. 1. *andare errando, vagare*, Gal. *s'egarer, ſe devoyer*, Hiſp. *deſviarſe*, ἀποπλανάομαι, erro, digredior, recedo, via deflecto. *Cic. l. 5. Tuſc.* Redeat, unde aberravit, oratio. ¶ Aberrare in melius, dixit *Plin. Jun. l. 4.* Artificem, quem elegeris, ne in melius quidem ſinas aberrare. *ideſt* ab illo exemplari diſcedere, etiam ſi melius facturus ſit. ¶ Dicimus etiam aberrare a miſeria. *Cic. ad Att. l. 12. ep. 45.* Nullo enim alio modo a miſeria quaſi aberrare poſſum, *i. e.* miſeria cogitationem avertere. ¶ Item aberrare a propoſito, vel aberrare propoſito, *uſcire di propoſito*. *Idem 2. Tuſc.* Sed te de æternitate dicentem aberrare propoſito facile patiebar. ¶ Eleganter quoque dicimus, Aberrare a communi utilitate. *Idem pro Ligario*, Utriſque cupientibus Rempublicam ſalvam, ſed partim conſiliis, partim ſtudiis a communi utilitate aberrantibus. ¶ Aberrare conjectura, vel a conjectura, h. e. conjectura falli. *Cic. Att. l. 14. & 1. de Nat. Deor.* ¶ Aberrant inter ſe orationes, hoc eſt diſcrepant. *Liv. 8. Bell. Maced.*

Abēſus, a, um, *mangiato, conſumato*, ab abedo, is, *Prudent. Cathemer. 10. v. 111.* ubi alii leg. *adeſus*.

Abfōre, *dovere mancare*, ἀπέσεσθαι, abfuturum eſſe. *Virg. 8. Æn. v. 147.* Nihil abfore credunt. ¶ Quæ duo per *b* ſcribuntur, ne ſi per geminum *ſſ* ſcriberentur, compoſita quis crederet ex *ad* præpoſitione, quæ contrarium ſignificat. Sic Abforem pro *Abeſſem*: Afforem pro *Adeſſem*.

Abfuturus, a, um, partic. verbi abſum. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 11.* Nullam a ſe calamitatem abfuturam fuiſſe.

Abgrĕgo, gas, a. 1. *ſtralgere*, ἀπαγελάζω, ab grege deduco. *Feſt.*

Abhiĕmat, abat, n. ut *hiemat*, h. e. hiems eſt, *Plin. l. 18. c. 35.* Cum ſereno cælo fulgetræ erunt & tonitrua, abhiemabit. Ita legit *Harduin.* ex MSS. Alii & *hiemabit*.

Abhinc, dictio compoſita ſignificans antehac, פה, πρὸ τοῦ. *Già ſono* &c. *Da qui* &c. Jungitur autem & Accuſativo, & Ablativo. *Terent. Andr. 1. 1.* Abhinc triennium. *Cic. pro Roſc. Com.* Abhinc annis quindecim. Et refertur tum ad tempus præteritum, uti jam clariſſime patet; tum etiam aliquando, ſed rarius, ad tempus futurum, ut docet Scioppius. *Pallad. l. 4. tit. 13.* Septimo anno omnes dentes equi explentur; latent abhinc ætatis notæ, *da queſto tempo in poi*. ¶ Uſurpatur etiam de loco. *Lucret. l. 3. v. 968.* Aufer abhinc lacrymas.

Abhorrens, entis, *alieno, diſſimile, lontano*, alienus, diſſimilis. *Liv. l. 22. c. 13.* Punicum abhorrens os ab Latinorum nominum prolatione. ¶ Cum dativo. *Idem l. 4. c. 14.* Huic profectioni abhorrens mos traditus ab antiquis.

Abhorreo, res, rui, n. abhorrens ſum, aſpernor, fugio, diſſentio, abſum, diſcrepo, *abborrire, odiare*, תעב, Ger. *ein abſcheuen haben vom ding tragen*, Gal. *avoir en horreur, & dedain*, Hiſp. *aborrecer*, ἀποστρέφομαι, alienum eſſe ab aliqua re. Ponitur interdum abſolute. *Cic. pro Clu. c. 14.* Omnes aſpernabantur, omnes abhorrebant. ¶ Sed fere ablativo jungitur cum præp. a, vel ab. *Ter. Hecyr.* Abhorrere animum huic video a nuptiis. ¶ Legitur etiam cum ablat. ſine præp. *Cic. de Fato c. 4.* Alii talibus vitiis abhorreant. ¶ Interdum cum dativo. *Liv. l. 4. c. 14.* Huic tam pacatæ profectioni ab urbe Regis Etruſci abhorrens mos traditus ab antiquis. ¶ Uſurpatum eſt etiam cum accuſativo. *Suet. de Aug. c. 83.* Pumilos, atque diſtortos, ut ludibria naturæ, maliique ominis abhorrebat. *Liv. l. 4. c. 44.* Parum abhorrens famam. ¶ Sciendum tamen, cum accuſativo jungitur, ſimili fere ſignificatione ſumi, qua *horreo*: Tum enim ſignificamus, nos rem præſentem, vel propinquam, quam audire, aut aſpicere pertimeſcimus, execrari; Cum vero ablativo, tunc procul nos eſſe ab eo, quod non placet, demonſtramus. ¶ Significat etiam *differre, diſcrepare, diſſidere*: *Diſſimigliare, diſcordare*. *Liv. 38. c. 56.* Abhorrent inter ſe orationes, i. e. diſſident. *Curt. 3. 6.* Cultus, habituſque paulum a privato abhorrens. ¶ *Abhorrer a fide* pro Incredibile eſt. *Liv. Dec. 1. l. 9.* ¶ Abhorrere etiam de homine interdum dicitur, qui minime ſit aptus ad rem, vel artem aliquam. *Cic. l. 2. de Orat. c. 20.* Sin plane abhorrebit, & erit abſurdus, ut ſe contineat, aut ad aliud ſtudium transferat, admonebo.

Abhorreſco, is, n. horreſco. Legitur in quibuſdam editionib. *Lactantii de Ira Dei, c. 23.* neque tamen eſt *Lactantii*, ſed Interpretis cujuſdam, vertentis quoddam

Apollinis oraculum, quod ibi Græco carmine a *Lactantio* affertur: *ἐκφρίττουσι*, *abhorreſcunt*.

Abhorride, horride, vel aſpere. Eſt *Caritii l. 1. pag. 41. Putſch.*

Abjecte. Adverb. *Vilmente*, *con baſſezza*. *Cic. in Tuſcul. 2. c. 23.* Hoc in dolore maxime eſt providendum, ne quid abjecte, ne quid timide faciamus. ¶ Comparat. *Auctor Dialogi de orat. c. 8.* Quo ſordidius, & abjectius nati ſunt.

Abjectio, onis, f. 3. *Viltà*, *baſſezza*. *Cic. in Piſon. c. 36.* Debilitatio, atque abjectio animi tui. ¶ Item remotio. *Auctor ad Heren. l. 1. c. 6.* Abjectio, adjectio, litterarum mutatio.

Abjectus, a, um, adject. *Gettato*, *abbaſſato*, *negletto*, *disfatto*. Et tam ad res, quam ad perſonas pertinet. Ad perſonas. *Cic. ad Att. 1.* Senatum abjectum excitavi. Ad res. *Cic. pro Cluent.* Cauſſam pecuniæ publicæ contemtam, atque abjectam putare. *Idem in Bruto*. Verba non abjecta, res compoſitæ diligenter. ¶ Comparative etiam uſurpatur. *Cic. in Lælio c. 16.* Animus abjectior. Ex *Val. Maxim. l. 4. c. 7. extern. 5.* Abjectiſſimum negotium. ¶ Significat etiam idem quod projectus. *Varr. l. 4. de L. L.* In ſepulcrum ejus abjecta gleba non eſt. *Florus l. 1. c. 1.* Abjectus in profluentem. *Ovid. epiſt. 7. v. 1.* Abjectus in herbis olor.

Abieginĕus, a, um, abiegnus. Legitur in quadam *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 207.*

Abiegnus, a, um, *di abete*, quod eſt factum ex abiete, ut abiegnæ menſæ. *ἐλάτινος*. *Di abete*. *Colum. l. 12. c. 43.* Quidam eadem ratione arida populnea, vel abiegna ſcrobe virides uvas cuſtodiunt. ¶ Dictio eſt quadriſyllaba, ſed interdum apud Poetas triſyllaba. *Prop. l. 2. Eleg. 17.* Induit abiegnæ cornua falſa bovis.

Abiens, euntis, partic. *ἀναχωρῶν*, diſcedens, *Teren. Andr. 1. 1. 37.* Obſervabam ſervulos venientes aut abeuntes. *Cic. Att. 1. ep. 16.* Abiens magiſtratu. *Ovid. epiſt. 5.* Abeuntia vela. *Stat. 4. Theb.* Abeuntibus annis.

Abies, etis, f. 3. *Abete*, ברוש, Germ. *thannenbaum*, Gall. *ſapin*, Hiſp. *abeto*, Ang. *a firre tree*. Arbor eſt altiſſima, rectiſſimaque, cujus pars inferior enodis *Sapinus* vocatur, ſuperior vero nodoſa, duriorque *Fuſterna*, ut *Plin.* docet *l. 16. c. 39.* Græce *ἐλάτη*. *Cic. 3. Tuſ. quæſt.* Abiete criſpa. ¶ Abietem pro tabellis uſurpavit *Plaut. in Perſ. 2. 2. 46.* quod non recipit ſoluta oratio, teſte *Quintil. l. 8. c. 6.* ¶ Abies metonymice pro re facta ex abiete. *Virg. Æn. 8. v. 91.* Labitur uncta vadis abies. i. e. navis abiegna. Sic. *Æn. 11. v. 667.* Adverſi longa tranſverberat abiete pectus. *h. e.* haſta abiegna.

Abietaria negotia, inquit *Feſtus*, dicebantur, quam materiam nunc dicimus, videlicet ab abietibus coemendis.

Abietinus, a, um, abiegnus. *Apulej. de herb. c. 29.* Abietinum vas. Al. leg. *argenteum*.

Abiga, æ, f. 1. *iva muſcata*, alio nomine chamæpitys, vulgo *iva moſcata*, herba eſt, quæ vim partus abigendi habet, unde nomen accepit. *Plin. l. 24. c. 6.*

Abigeator, oris, m. 3. Idem, ac Abigeus, nomen uſurpatum a *Paulo JCto ſent. l. 5. t. 18.* ubi tamen alii aliter legunt.

Abigeātus, us, m. 4. *ἀπελασία*, ipſum abactionis crimen, ſive ipſe abigendi actus. *Macer. Dig. l. 47. tit. 14. leg. 1.*

Abigĕus, i, m. 2. *rubatore di gregge*, Gall. *larron ordinaire de betail*, Hiſp. *hurtador de ganado*, *ἐλατὴς βοῶν*, ab abigo, qui pecora de paſcuis, vel ex armentis ſubtrahit, & deprædatur, & abigendi ſtudium, quaſi artem exercet. *Ulpian. Dig. l. 47. tit. 14. leg. 1.*

Abĭgo, gis, egi, actum, a. 3. *menar via gregge*, הדיח, Gal. *chaſſer les betes*, Hiſp. *apartar*, *ganado*, *hurtallo*, *o auallo*, *ἀπελαύνω*, ex ab, & ago, proprie eſt pecus, aut greges abducere, ſive vi id fiat, ſive dolo. *Cic. in Piſon. c. 34.* Familias abripuerunt, pecus abegerunt. *Varr. l. 2. R. R. c. 1.* Greges ovium longe abiguntur ab Apulia. ¶ Significat præterea rem nobis odioſam, aut moleſtam propellere, & fugare, *ἀπελαύνειν*. *Cic. 2. de Orat. c. 60.* Puer abige muſcas. ¶ Transfertur interdum ad res incorporeas, ut Abigere faſtidium, laſſitudinem. *Plin. l. 12. c. 17. & Plaut. Merc. 1. 2. 3.* ¶ Abigere partum eſt fetum jam conceptum expellere, *diſperdere*. *Cic. pro Cluent. c. 11.* Sibi ipſa partum medicamentis abegit. ¶ Abigere a cibo pro Prohibere. *Plaut. Curcul. 1. 3.* Si te edentem hic a cibo abigat. ¶ Abigere *de*, vel, *ex*. *Idem in Trucul. 2. 1. 41.* ¶ Abigere aliquo pro Ablegare. *Teren. Adelph. 3. 3. 47.* Abigam hunc rus. ¶ Abigere adjecta præp. *ab* habet *idem Plaut. Men. 1. 2. v. 18.* Uxorem abegi ab janua. ¶ Cum dativo *Sil. l. 8. v. 124.* Quæ dum abigo menti. ¶ Cum ablat. ſine præpoſit. *Ovid. 3. Faſt. v. 344.* O vir colloquio non abigende Deum.

Abjicio, cis, jeci, jectum, a. 3. *gittar da lontano*, השליך, Ger. *hinwerffen*, *von ſich werffen*, Gall. *jetter par dedain*, *ou facherie*, Hiſp. *abater*, *echar de ſi*, *ἀποβάλλω*, ex ab, & jacio, eſt projicere, hoc eſt a ſe longe jacere. *Valer. Max. l. 1.* Abjici eos in mare juſſit. *Cicer. 1. de Orat. c. 7.* Se abjiceret in herbam. *Plin. l. 21. c. 13.* Abjiciunt ſe humi. ¶ Eſt etiam hoc verbum aliquando humilis, & ſupplicis. *Cic. Att. l. 4. ep. 2.* Cui libenter me ad pedes abjeciſſem. ¶ Interdum eſt vileſcere. *Cicer. in Parad. 1. c. 4.* Sic te ipſe abjicies, atque proſternes, ut nihil inter te, atque quadrupedem aliquam putes intereſſe. ¶ Transfertur aliquando ad res animi, & eſt pro deponere, & expellere, & amovere, ut Abjicere curam, *laſciare il travaglio*, abjicere amorem, abjicere ſocordiam, abjicere memoriam, *ſcordarſi*, abjicere ſpem, ſive animum, quod eſt dejicere, ac deprimere, ac pene deſperare. *Cic. Peto, l. 9. Fam.* Me abjeciſſe curam Reipublicæ. ¶ Abjicere auctoritatem, eſt vilem, abjectamque reddere, *ſpregiare*. *Cic. Att. l. 1. ep. 18. (al. 15.)* Senatus auctoritatem abjecit. ¶ *Id. 1. de Leg. c. 9.* Animantes abjecit ad paſtum, ideſt pronos fecit. *Id. Q. Fr. l. 3.* Scaurum Pompejus abjecit. *h. e.* neglexit. ¶ Eleganter etiam dicitur, abjicere arma. *Cic. Fam. ep. 2.* Abjicere conſilium ædificandi. *Id. 5. ad Attic. ep. 21.* Abjicere famam ingenii. *Id. 9. fam. ep. 16.* ¶ Abjicere obedientiam. *Id. l. 1. off. c. 29.*

Abila, f. 1. *Ἄβιλα*, opp. nomen eſt ad Jordanem fluvium. ¶ Eſt & Abila, *Heliteas*, *Ἄβιλα*, opp. in regione Decapolitana, Diogenis Sophiſtæ patria, cujus meminit *Plin. l. 5. c. 18.* ¶ Item Mons Mauritaniæ in faucibus freti Gaditani e regione Calpes Hiſpaniæ montis, *Ἀβιλύξ*, *Suida*. *Plin. in Proœm. l. 3.* Proxima autem faucibus utrinque impoſiti montes coercent clauſtra Abila Africæ, Europæ Calpe, laborum Herculis metæ. Quam ob cauſam indigenæ columnas ejus Dei vocant, creduntque perfoſſas admiſiſſe maria antea excluſa, & rerum naturæ mutaſſe faciem. Hæc *Plin.*

Abinvicem pro *invicem* perperam tribuitur Apuleio de Herbis. Eſt tamen ſine controverſia Cypriani, & Hieronymi.

Abitio, onis, f. *partenza*, *ἀπέλευσις*. ipſe abeundi actus, h. e. diſceſſus. *Terent. Heaut. 1. 2. 16.* Propterea hæc turba, atque abitio evenit. ¶ Abitionem antiqui dicebant mortem. *Feſtus*.

Abīto, is, n. 3. *andar via*, frequentativum ab abeo. *Plaut. Rud. 3. 4. 72.* Hunc quoque aſſerva ipſum, ne quo abitas.

Abitus, us, m. 4. *partenza*, idem quod abitio, *ἀπέλευσις*. *Plaut. Amph. 4. 3.* Feram, & perferam abitum ejus animo forti. ¶ Significat etiam locum, per quem abire poſſumus. *Tacit. Ann. 14. 37.* Ceteri terga præbuere difficili effugio, quia circumjecta vehicula ſepſerant abitus.

Abjudicatus, a, um, particip. *Tolto per via di giudizio*. *Liv. l. 4. c. 1.* Ardeatium populum ob injuriam agri abjudicati deſiſſe.

Abjudico, as, are, *togliere per via di giudizio*, Germ. *mit rechte abſprechen*, Gal. *oter par jugement*, Hiſp. *quitar por ſentencia*, *ἀποδικάζω*. Proprie ſignificat judicio auferre, & per ſententiam alteri addicere, cujus ſignificatui opponitur Adjudicare. *Cic. pro Cæc. c. 34.* Ipſe ſibi libertatem abjudicavit. *Id. in Verr. 2. c. 5.* Nulla res cujuſquam tam patrita, atque avita fuit, quæ non ab eo imperio iſtius abjudicaretur. *Ibid.* Cognitionem veritatis ab hoc ordine abjudicari nefas eſt. ¶ Adhibetur aliquando extra forum pro Repudiare *rifiutare*. *Cic. 2. de Orat. c. 24.* Ubi plus mali, quam boni reperio, id totum abjudico, atque rejicio. ¶ Abjudicabo me a vita, *in Amp. 3. 3. 17.* *Plautus* ſatis dure dixit pro *uitam mihi adimam*.

Abjŭgo, as, are, *ſtorre dal giogo*, *diſgiungere*, *ἀποζεύγνυμι*, proprie a jugo removeo, ut abjugare bovem, h. e. disjungere, ſed per translationem eſt *ſeparare*, *alienare*, *ἀπαλλοτριόω*. *Pacuv. apud Non. c. 2. n. 37.* Quæ res te ab ſtabulis abjugat.

Abjunctus, a, um, *ſciolto*, *diſgiunto*, ſolutus, a jugo dimiſſus, diſſunctus. *Propert. l. 2. eleg. 14. v. 12.* Aurora abjunctos ſedula lavit equos. *Arnob. l. 9. pag. 103.* Ab omni turpitudinis labe diſparata, atque abjuncta divinitas.

Abjungo, is, ſeparo, removeo, *disjungere*, *ſcompagnare*, *ſeparare*, פרד, Ger. *abſondern*, Gal. *deſjoindre*, Hiſp. *deſunir*, *ἀποζεύγνυμι*, *ἀποχωρίζω*, *Cic. ad Attic. l. 2. ep. 1.* Quod ſe ab hoc refractariolo judiciali dicendi genere abjunxerit. *Virg. 3. Georg. v. 518.* It triſtis arator Mœrentem abjungens fraterna cæde juvencum.

Abjurātus, a, tum. Adject. cum perjurio negatus; ut cum depoſitum abjuratum dicimus. Aliquando tamen ſimpliciter acceptum invenitur pro eo, quod eſt contra jus retentum. Sic enim interpretatur *Servius* illud *Virg. l. 8. Æn. v. 263.* Abſtractæque boves, abjuratæque rapinæ Cœlo oſtenduntur.

Abjūro, as, are, *negare con juramento*, כחש באלה, Germ. *verſchweren*, Gall. *renier par ſerment*, Hiſp. *negar jurando*, *ἀπομνύω*. Rem mihi creditam perjurio nego. *Plaut. Curcul. 4. 2. 10.* Abjurant ſi quid creditum eſt. ¶ Abjurare pecuniam in jure eſt juramento apud Præt. negare, ſe pecuniam accepiſſe. *Plaut. in Rud. prol. v. 14.* Quique in jure abjurant pecuniam. Sic abjurare creditum, apud *Sall. in Catil. c. 25. & Cic. ad Attic. l. 1. ep. 8.* Mihi autem abjurare certius eſt, quam dependere.

Ablaqueatio, onis, f. 3. *diſcalzamento delle viti*, *o degli alberi*. *Plin. l. 12. c. 15.* Myrrha gaudet raſtris, & ablaqueationibus. Eſt autem *ablaqueatio* foſſio circa radices, ut amoveantur, quæ illas illigant, aut impediunt. *Colum. l. 4. c. 17.*

Ablaqueo, as, are, a. *ſcalzare e zappare a piè degli alberi*. Proprie eſt circum arbores terram, & radices ſuperiores recidere. Poſt putationem, *inquit Columella*, vitem ablaqueare incipito. ¶ Eſt etiam circa vitium codicem terram aperire, & veluti lacus circa ipſas effodere, ut Solis teporibus, & imbribus provocentur. Itaque verbum hoc a lacubus deductum eſt, quia cum circum arbores foditur, & terra aperitur, velut lacus efficitur, ut ait *Palladius*. ¶ Aliter Ablaqueare eſt quaſi laqueos arboribus demere, ut felicius creſcant, & uberiorem fructum ferant. Vide *Catonem c. 5. & 27. Columellam l. 4. c. 29. Pallad. l. 2.*

Ablatio, onis, f. *il togliere*, actus auferendi. *Tertull. l. 4. adverſ. Marcion. c. 19.* Comminari ablationem.

Ablativus caſus Grammaticis dicitur, qui ſextus eſt apud Latinos, & alio nomine, teſte Priſciano, *comparativus* appellatur, eo quod per eum non minus comparatio, quam ablatio ſignificetur. Servit enim comparationi, ut fortior Hectore: Ablationi vero, ut cum dicimus, aufero ab Hectore. *Diomed. l. 1.* Hunc *Varro* interdum Sextum, interdum Latinum vocat, quia Latinæ linguæ proprius eſt, cujus vis apud Græcos per Genitivum explicatur. Vide apud *Priſcian. l. 5. c. de caſibus*. Uſurpat hanc vocem etiam *Quintil. l. 1. c. 5.*

Ablator, oris, m. 3. qui aufert. *Sedul. l. 5. de Reſurrect. hiſt.* Beati corporis ablator. *Aug. Civ. l. 19. c. 13.* Bonorum ablator.

Ablatus, a, um, *tolto*, *levato*. *Terent. Eunuch. prol. v. 26.* Paraſiti perſona inde ablata. *Plin. l. 8. c. 55.* Fetus uberibus ablati.

Ablectus, a, um, ab *ab*, & *lacio*; unde ablectæ ædes. *Plaut. in Moſtell. 3. 3. v. 3.* quæ facile emptorem alliciunt. Calepinus putat, *ablectas ædes* ſignificare ædes nitidas, & ornatas, quæ emptorem ſua elegantia facile alliciant. Græce *εὐάγωγοι οἰκίαι*. *Turnebus* legit, *abjectas ædes*; ſed hæc lectio aliis non placet. Alii retinent cum *Scaligero ad Feſtum* in V. *ablegmina*, *ablectas ædes*; h. e. minimo pretio venditas, quaſique projectas.

Ablegatio, onis, f. 3. *il mandar via*, *ἀποπομπὴ*, *ἀποστολή*. *Liv. l. 6. c. 39.* Id accidit ablegatione juventutis ad Veliternum bellum. *Plin. l. 7. c. 45.* Pudenda Agrippæ ablegatio.

Ablegātus, a, um, Adject. ab Ablego. *Cic. in Verr. 4. c. 30.* Dimiſſo, atque ablegato concilio, cum produci juſſit. *licenziato*. *Flor. l. 4. c. 2.* Ablegato equo. *laſciato andare*. *Juſtin. l. 1. c. 5.* Ablegatus in Perſas. *rilegato*.

Ablegmina, orum, n. pl. Sunt partes extorum, quæ Diis porriciebantur, quæ propterea dicebantur *profecta*, *proſecta*, tamquam ſeparata quædam a reliqua viſceratione. Id enim eſt *ablegere*, imitatione Græcorum, qui dicunt *ἀπολέγειν*. Ita *Scaliger* ad *Feſtum*, ubi ea vox legitur.

Ablĕgo, as, are, eſt Amandare, Removere, dimittere, *Mandar via lontano*, *tor via da ſe*, שלח, Ger. *abfertigen*, Gall. *renvoyer*, Hiſp. *embiar*, *ἀποπέμπω*, *ἀποστέλλω*. *Cic. ad Att. l. 2. ep. 18.* A C. Cæſare valde liberaliter invitor in Legationem illam, ſibi ut ſim legatus; ſed hæc a fratris adventu me ablegat. h. e. ita me hinc removet, ut fratris adventui adeſſe non poſſim. *Id. in Verr.* Poſt illos adhibuit, quos ablegarat. *Liv. l. 1. c. 35.* Pueros venatum ablegavit. *Varro de re ruſtica l. 1. c. 47.* Quin & pecus a prato ablegandum, & omne jumentum, ac etiam homines, *h. e.* longe repellendum, & procul arcendum. ¶ Dicitur etiam foras ablegare. *Plaut. Milit. a. 3. ſc. 2. v. 55.*

Abligurio, is, ire, *conſumare mangiando*, זלל, Ger. *verzehren*, Gal. *conſommer en friandiſes*, Hiſp. *gaſtar en golosinas*, *καταναλίσκω*. Liguriendo abſumo. *Terent. Eunuch. 2. 2. 4.* Patria abligurierat bona. ¶ In obſcœnum ſenſum uſurpatur a *Suet. de illuſt. Gram. c. 23.*

Abliguritio, nis, f. 3. actus abliguriendi, *prodigalità*, *ghiottoneria*. *Capitolinus in Macrino c. 15.* Heliogabalus imperium dedecoravit vitiis ingentibus, luxuria, turpitudine, abliguritione, &c.

Ablŏco, as, are, *affittare*, rem alii locare. *Suet. in Vitell. c. 7.* Domum in reliquam partem anni ablocare.

Ablūdo, diſſimilis ſum, diſto, *Diſſimigliare*, *ἀπᾴδω*, *ἀπεικάζομαι*. Hæc a te non multum abludit imago. *Horat. l. 2. Sat. 3. v. 320.* h. e. Hoc exemplum non multum diſſimile eſt tuis moribus.

Abluo, is, ui, utum, a. 3. eluo, purgo, *lavare*, *nettare*. רחץ, Ger. *abwaſchen*, Gal. *nettoyer*, Hiſp. *lavar*, *ἀπολούω*. *Cic. in Tuſc. 5. c. 16.* Ulyſſi pedes abluens. ¶ Apud Veteres, antequam ſacra fierent, manus abluebantur, præcipue ſi cæde & ſanguine eſſent pollutæ. *Seneca in Herc. Furent. 5. 4. ſc. ult.* Quis Tanais, Taguſve Ibera turbidus gaza fluens abluere dextram poterit? Et *Virg. 2. Æn. v. 719.* Donec me flumine vivo abluero. ¶ Abluere perjurium, h. e. expurgare a perjurio. *Ovid. 3. Faſt. v. 681.* ¶ Abluere tenebras antiqui dicebant pro *diſcutere*, & *diſſolvere*. *Lucret. l. 4. v. 378.* Nigraſque ſibi abluit umbras. ¶ Abluere pro madefacere, aut rigare. *Colum. l. 3.* Terra pluviis non abluitur. ¶ Dicimus etiam *ἀπονίπτειν*. Abluit marinam ſudationem fluviali. ¶ Transfertur & ad animum apud *Plinium l. 3. ep. 7.* Maculam veteris induſtriæ laudabili otio abluerat. ¶ Abluere ſitim eſt extinguere apud *Lucret. l. 4. v. 874.*

Ablutio, f. 3. *lavazione*, *lavamento*, *ἔκπλυσις*. *Macrob. Sat. l. 3. c. 1.* Conſtat, Diis Superis ſacra facturum corporis ablutione purgari.

Ablūtor, oris, m. 3. qui abluit. *Tertul. adverſ. Marcion. l. 3. c. 6. v. 3.* Ablutor carnis, domini præcurſor apertus, Ablutor Chriſti, &c.

Ablūtus, a, um, partic. lotus, purgatus, *bagnato*, *lavato*, *ἀπολουθείς*. *Varro de Re R. 3. c. 9.* Ova abluta condere. *Virg. 5. Æn. in fin.* Cædes abluta.

Abluvium, ii, n. 2. *diluvio*, diluvium, univerſalis inundatio, *κατακλυσμός*. Vox eſt obſoleta a Laberio uſurpata. V. *Gellium l. 16. c. 7.* ¶ Pro alluvione. *Aggen. Urbic. de controverſ. agror. pag. 60. Goeſ.* Arenæ, lapides, & limus abluvio invectus remanſit.

Abmatertĕra, æ, *ſorella dell' arcavola*, *cioè della terza nonna*, abaviæ ſoror ex parte paterna: quæ & *matertera maxima* appellatur. *Cajus Dig. l. 38. tit 10. leg. 3. & Paul. ibid. leg. 10.*

Abmitto, is, ere, *Mandar via*, *cacciar fuori*, Germ. *hinſenden*, Gall. *Envoier*, Hiſp. *Embiar fuera*, *ἀποπέμπω*. Verbum rariſſimum, idem quod mitto. *Plaut. Trucul. 2. 7. 33.* Dic, ob hæc dona, quæ abmiſerit &c. ubi *Camerar.* rectius legit *quæ ad me miſerit*.

Abnăto, as, n. 1. *nuotar in dietro*, Ger. *von dannen ſchwimmen*, *ἀπονήχομαι*, aliunde natando recedo. *Stat. 1. Achil. v. 383.* Tunc excepta freto, longe cervice reflexa abnatat.

Abnĕco, as, are, *far morire*, idem, quod neco, *ἀποκτείνω*, *ἀποπνίγω*. *Plaut. Trucul. 1. 2. 98.* Plerumque rite abnecaret. Ubi *Camerar.* legit, *enecaret*.

Abnega-

Abnegatio, onis, f. *negazione*, negatio. *Arnob. l. 1. pag. 18.* Cum in eodem culpa ſit & aſſertio talis rei, & abnegatio refutatoris increduli.

Abnegativus, a, um, negativo. *Priſcian. l. 15. pag. 1020. Putſch.* Abnegativum adverbium eſt, ut non, haud, nequaquam, minime. *Et l. 16. pag. 1031.* Abnegativæ conjunctiones.

Abnegator, oris, *Tertul. de fuga in perſecut. c. 12.* Quis talem abnegatorem ſpernat?

Abnĕgo, gas, a. 1. *negare, ricuſare, non volere*, [illegible], Ger. *verleugnen, abſchlagen*, Gal. *denier, renier, refuſer*, Hiſp. *negar hechando ſobre ſi maldiciones*, [illegible], nego, recuſo, nolo. *Lact. l. 5.* Qui communem omnium patrem Deum tanquam rebelles liberi abnegaſſent. *Col. l. 10. v. 31.* Si Juppiter abnegat imbrem. *Virg. 2. Æn. v. 637.* Abnegat exciſa vitam producere Troja. *Horat. l. 1. od. 35.* Comitem abnegat.

Abnĕpos, otis, m. 3. *terzo nepote*, [illegible], filius pronepotis, cui reſpondet *abavus*, quaſi ſejunctus a nepote. Eſt enim inter ipſum, & nepotem pronepos. *Sueton. in Tiber. c. 3.* Ejus abnepos patronus Senatus dictus.

Abneptis, is, f. *terza nepote*, filia proneptis, vel pronepotis. *Sueton. in Neron. c. 35.* Meſſalinam Tauri abneptem.

Abnoba, æ, m. mons Germaniæ, e cujus jugis Danubium oriri docent *Plin. l. 4. c. 12.* & *Avien. in Perieg. v. 437.*

Abnocto, as, n. 1. *dormir fuori la notte*, Germ. *drauſſen uber nacht bleiben*, [illegible], foris pernocto, vel noctu abſum. *Sen. de vita beata, c. 28.* Jovem adulterum inducit, & abnoctantem.

Abnodatus, a, um, a nodis purgatus. *Colum. l. 4. c. 22.* Pampinus non abnodatus, neque abraſus.

Abnŏdo, as, are, *tagliare i nodi*, [illegible], Enodo arbores, & vites nodis repurgo. *Colum. l. 4. c. 24.* Diligenter amputant, & abnodant priuſquam corroboretur.

Abnormis, *ſenza regola*, ἄνορμος, ſine norma, aut lege. *Hor. l. 2. Serm. 2. v. 3.* Ruſticus, abnormis, ſapiens, craſſaque minerva.

Abnueo, es, pro *abnuo* veteres dixiſſe annotavit *Diomedes l. 1. tit. de dubia verborum poſitione*, & affert *Ennii* verſum 8. *Annal.* Certare abnueo, metuo legionibu' laberu. Et *in Telamone*. Ex eo futurum abnueant.

Abnuitio, onis, f. *negazione*, negatio. *Feſtus in voce In*. In non ſemper abnuitionem ſignificat.

Abnuitūrus, a, um, particip. futuri ab abnuo, negaturus. *Salluſt. in fragm. l. 1. hiſtor.* apud *Arusian. Meſſum*, veterem *Virgilii*, *Interpr.* Nihil ob tantam mercedem ſibi abnuituros.

Abnuo, is, ere, *far cenno di no col capo, dir di no, ricuſare*, [illegible], Ger. *abſchlagen*, Gall. *monſtrer de refuſer*, Hiſp. *negardo la cabeça*, ἀνανεύω, ex *ab*, & *nuo*. Nuere enim apud Veteres ponebatur pro *velle*: unde nutus, & numen. *Cic. pro Mil. c. 36.* Fortunam, quæcunque erit tua, ducam meam: non recuſo, non abnuo. *Idem de Fin.* Ut intelligas, quid quiſque concedat, quid abnuat. *Idem de leg.* Quorum nemo unquam tam audax fuit, quin abnuerit a ſe commiſſum facinus. ¶ Interdum eſt *prohibere, impedire*. *Virg. 10. Æn.* Abnueram bello Italiam concurrere Teucris. ¶ Abnuere aliquid alicui. *Cic. de Fato*. Nihil unquam abnuit voluntas tua ſtudio meo. *i. e. negavit*. ¶ Abnuere curam pecoris. *Colum. in proœm. l. 6.* ¶ Abnuere imperium apud *Liv. l. 28. c. 27.* ¶ Abnuere alicui de re aliqua. *Salluſt. in Jugurth.* Neque Mario Senatus abnuere de ullo negotio audebat. ¶ Abnuit locus impetum, apud *Tacit. Hiſt. l. 5. 13.* Quando impetus, & ſubita belli locus abnueret. *h. e.* negaret facultatem impetum faciendi. ¶ Abnuit ſpes. i. e. *negat*. *Tibull. l. 4. el. 1.* ¶ Abnuitur impers. uſurpatur a *Livio in fr. l. 3.* Nec abnuitur, ita fuiſſe.

Abnutivus, a, um, *negativo*, [illegible], abnuendi vim habens. *Paul. Digeſt. l. 45. tit. 1. leg. 83.* Qui ſpondet, dolum malum abeſſe, abfuturumque eſſe, non ſimplex abnutivum ſpondet, ſed curaturum ſe, ut dolus malus abſit.

Abnūto, as, are, Frequentativum eſt, & ſignificat ſæpe abnuere, interprete *Feſto*: quod tamen velut parum uſitatum notat *Cic. de Orat. 3. c. 41.* his verbis: Nolo eſſe verbum anguſtius id, quod translatum ſit, quam fuiſſet illud proprium, ac ſuum. *Quidnam eſt objecto? Quid te adiri abnutas?* Melius eſſet, vetas, prohibes, abſterres. Hæc Cicero. *Plaut. Captiv. a. 3. ſc. 4. v. 79.* Quid mi abnutas? *Ty.* Tibi ego abnuto? Et *Arnobius l. 2.* Abnutemus verum.

Abo, as, verbum eſt fratris fratrem blande compellantis: ab *aba* (quod ab ἀββᾶ) frater. Legitur apud *Auſon. epigr. 1. ad patrem*. ubi V. *Scalig.*

Aboletacere, Abolere. *Tertul. apolog. c. 35. & de habit. mulier. c. 3.*

Aboleo, es, abolevi, abolitum, Deſtruo, tollo, deleo, [illegible], Ger. *abtilgen*, Gall. *effacer*, Hiſp. *borrar, raer*. Affine eſt Græco ἀπολλύω, perdo, ab ἀπό, & ὀλλύω, nunc ὄλλυμι. *Scancellare, caſſare, annullare, diſtruggere*; ut igne abolere. *Tacit. 16. Annal. c. 6.* Abolere teſtamentum, *Vellej. 2. 58. 2.* Si conſuetudo vicerit, vetus lex ſermonis abolebitur. *Quintil. l. 1. c. 5.* ¶ Aboleo pro *Abluo*, ſeu *lavo*. *Virg. 4. Georg.* Nec viſcera quiſquam aut undis abolere poteſt, aut vincere flamma. ¶ Abſolute etiam uſurpatur pro *Exoleſcere*. *Liv. l. 9. c. 36.* Cladis Caudinæ nondum memoria aboleverat. Et 36. *Gell. 20. c. 1.* Pœna abolevit, i. e. in deſuetudinem abiit. ¶ Abolere Magiſtratum pro *tollere*, & *abrogare*. *Liv. 3.* ¶ Aboleri pro *mori* uſurpavit *Plin. l. 7. in proœmio*. ¶ Præteritum *abolui*, *etum* pro *evi*, *itum* affert *Priſcian. l. 9.*

Aboleſco, is, ere, *venir in niente*, [illegible], Germ. *zu nichts werden*, Gall. *s'aneantir*, Hiſp. *menguarſe*, [illegible], ad nihilum redigor. *Colum. l. 3. c. 2.* Vinea ſiccitatibus non aboleſcit. *Virg. Æn. 7. v. 232.* Tantique aboleſcet gratia facti. ¶ *Aboleſcere* pro decreſcere affert *Lamb.* ex *Lucret. l. 5. v. 732.* ubi tamen alii aliter legunt. V. *Aboriſcor*.

Abolitio, onis, *cancellamento*, [illegible]. Abolitio legis. *Suet. Auguſt. 34.* Abolitio ſententiæ. *Tacit. l. 6. Ann. c. 2.* Sic *Quintil. l. 9. c. 2.* Sub pacto abolitionis damnationem depoſuerat. ¶ Apud JCtos *Abolitio* eſt criminis, & accuſationis inſtitutæ extinctio, qua reorum numero reus eximitur, & accuſationis, Inſcriptioniſque memoria aboletur, *l. 34. §. 1. D. de ritu Nupt.*

Abolitor, oris, m. 3. Qui abolet. *Tertul. l. 1. de cultu femin. c. 3.* Omnium rerum abolitorem.

Abolitus partic. *diſtrutto, cancellato*. *Plin. l. 7. epiſt. 6.* Abolita accuſatio. *Gell. l. 12. c. 1.* Abolitis, & obliteratis elementis. *Tacit. Annal. 2. c. 49.* Ædes vetuſtate, aut igni abolitas.

Abolla, æ, genus pallii duplici panno conſuti, quo in militia utebantur. Videtur autem eſſe ab ἀμβολή, pro ἀναβολή, amictus. *Varr.* apud *Non. c. 14. n. 9.* Toga detracta eſt, & abolla data ad turbam mihi, ſera militiai munera belli ut præſtarem. ¶ Eo uſi ſunt etiam Philoſophi, longiore tamen, & fuſiore. *Juvenal. ſat. 3. v. 115.* Audi facinus majoris abollæ. Adde *Martial. l. 4. epigr. 53.*

Ab oloes pro *ab illis* uſurparunt antiqui. *Feſt.*

Abominabilis, e, *abbominevole*, [illegible], [illegible]. Sed vox eſt *Divi Hieronymi in Jerem. c. 22. v. 30.* itemque Quintiliani in Declamatione, cui Titulus, *Tribunus marianus*: quam tamen eruditi plerique Quintiliani eſſe negant.

Abominamentum, n. 2. *abbominazione*, [illegible], [illegible]. Idem, ac res abominanda. *Tertul. adv. Jud. c. 13.* Projecit homo abominamenta ſua aurea, & argentea.

Abominandus, a, um, deteſtandus, *abbominevole*, [illegible], Ger. *grewlich*, Gall. *abominable*, Hiſp. *abominado*. Paſſive uſus eſt *Liv. l. 9. c. 38.* Licinius tertia clade abominandam eam curiam facit.

Abominatio, onis, *abbominazione*, [illegible], βδέλυγμα. *Lactant. l. 1. c. 17.* Quid equorum tam pertinax abominatio? Habet etiam *Tertull. adv. Jud. c. 5.* ¶ Abominationum autem formulæ apud veteres erant hujuſmodi: Quod abominor: Quod Dii omen avertant: Dii averruncent: Dii melius faxint: Dii immortales avertite, & deteſtamini, quæſo, hoc omen. V. *Briſſon. ad formul.*

Abominatus, a, um, partic. *chi ha abbominato*, [illegible], Germ. *grewlich*, Gal. *abominé*, Hiſp. *abominado*. *Liv. lib. 40. cap. 4.* Abominatus mentionem facinoris. ¶ Paſſive *Horat. Epod. 16. v. 8.* Parentibuſque abominatus Annibal. Item *Liv. l. 31. c. 12.* Abominati ſemimares.

Abomino, as, voce activa uſus eſt *Plaut. Trinum. a. 3. ſc. 2. v. 81.* Mulctam abomina. ¶ Hinc paſſive *Verrius* apud *Priſcian. lib. 8.* Sævitia eorum abominaretur ab omnibus.

Abominor, aris, *abbominare, abborrire*, [illegible], Germ. *verfluchen*, Gall. *abominer*, Hiſp. *abominar*, [illegible], [illegible]. Idem eſt proprie, ac non ominor, aut tanquam malum omen objicio, deteſtor, execror. Putarunt Veteres, cum aliquod triſte ſignum apparuiſſet, poſſe id facile eludi, & quod portendebatur periculum effugi, ſi vel verbis, vel aliquo facto indicarent ſe omen non accipere, ſed abominari; verbis quidem dicentes εἰς κεφαλὴν σοί, in caput tuum, ſcil. hoc omen redeat. *Virg. 2. Æn.* Quod Di prius omen in ipſum convertant. *Senec. Conſol. ad Marcian.* Quis non ſi admoneatur, ut de ſuis cogitet, tanquam dirum omen reſpuat, & in capita inimicorum, aut ipſius intempeſtivi monitoris abire illa jubeat? ¶ Facto vero ipſo inſectantes deteſtabantur id, quod ſiniſtrum aliquid portendebat. Si enim vel avis, vel aliud infauſtum animal occurriſſet, periculo ſe defunctos arbitrabantur, ſi id lapidibus petiſſent, ac feriiſſent. Hinc illud *Plinii l. 28. c. 3.* Incendia inter epulas nominata, aquis ſub menſas profuſis, abominamur. ¶ Quem veterum morem latius perſequitur *Apulejus l. 3. Metamorph.* Sic etiam oracula, & vaticinationes eludi ſolitas legimus cum apud alios Hiſtoricos utriuſque linguæ perſæpe, tum apud *Suet. in Julio Cæſ. c. 59.* Hinc elegans illa veterum phraſis. *Quod abominor*, pro eo, quod vulgo dicimus: *Quod Deus avertat*. *Ovid. l. 3. de Pont. el. 1.* Si mea mors redimenda tua (quod abominor) eſſet. *Curt. l. 6.* Hoc regium inſigne aut moderate perferendum eſt, aut (quod abominor) in te ruet. Hac de re latius differentem vide *Briſſonium de formulis*, & *Joannem Lomeierum de Veter. Gentil. luſtr.* ¶ Per translationem ſignificat aliquid quoquo modo exſecrari. *Liv. l. 30. c. 30.* Quod igitur nos maxime abominaremur. ¶ Reperitur etiam paſſiva ſignificatione. *Verrius apud Priſcian. lib. 8.* Sævitia eorum abominaretur ab omnibus.

Abominōſus, a, um, *abbominevole*. *Solin. cap. 3.* Propter pares dies Februarius quaſi abominoſus Diis inferis deputatur. *Diomed. l. 3.* Sonum vocis abominoſæ audire. Apud *Solin.* alii leg. *ominoſus*.

Aborigines, um, m. ſunt conditores auctoreſque originis, γενάρχαι, & πρωτόγονοι a Græcis appellati. Ita adhibetur hæc vox a *Plin. l. 4. c. 4. ſub fin.* Erythia dicta eſt, quoniam Tyrii aborigines eorum, orti ab Erythræo mari ferebantur. *Eſt qui legit* ab origine. ¶ Iidem atque indigenæ. *Servius* ad *Virgil. Æn. 8. v. 328.* Omnes terræ habitatores, aut *indigenæ*, aut *advenæ*, aut *convenæ*, aut *incolæ* ſunt. *Indigenæ* ſunt inde geniti, quos vocant Aborigines Latini, Græci αὐτόχθονας. ¶ Itaque Aborigines dicti ſunt antiquiſſimi Italiæ populi in Latio, quorum reges Saturnus & Janus. *Juſtin. l. 43. c. 1.* Italiæ cultores primi Aborigines fuere, quorum rex Saturnus. *Salluſt. in Catil. c. 6.* Cum Trojanis Aborigines, genus hominum agreſte, ſine legibus, ſine imperio, liberum atque ſolutum, in una mœnia convenere. *Liv. l. 1. c. 2.* Æneas, ut animos Aboriginum ſibi conciliaret, ne ſub eodem jure ſolum, ſed etiam nomine omnes eſſent, Latinos utramque gentem appellavit. *Tacit. Ann. 11. c. 14.* Etruſci litteras ab Corinthio Demarato, Aborigines Arcades ab Evandro didicerunt. ¶ *Aurel. Vict. de orig. gentis R. c. 4.* Quidam tradunt, terris diluvio coopertis, paſſim multos diverſarum regionum in montibus, ad quos contigerant, conſtitiſſe: ex quibus quoſdam ſedem quærentes perfectos in Italiam, Aborigines appellatos, Græca ſcilicet appellatione a cacuminibus montium, quæ illi ὄρη vocant. Alii volunt, eos, quod errantes illo venerint, primo Aberrigines, poſt mutata una littera, altera dempta, Aborigines cognominatos. Hactenus *Aurel. Vict.* Hujus autem poſtremæ notationis auctor eſt etiam *Feſtus*. ¶ Græci Scriptores *Dionyſ. Halicarn. lib. 1. Strabo l. 5. Stephan.* & alii ſcribunt Ἀβοριγῖνες, aut Ἀβεριγῖνες, & Ἀβορριγῖνες: unde colligitur, producendam eſſe penultimam: tametſi & Ἀβοριγῖνες ſcriptum legitur.

Aborior, iris, ortus ſum, deponens, *morire, perire*, idem ac morior, pereo. Eſt enim contrarium verbo *orior*: præpoſitio autem *ab* hoc loco privationem, aut vitium ſignificat, ut in *abſimilis*, *abrogo*, & aliis multis. *Varr. l. 4. L. L.* Idem hic Dieſpiter dicitur, infimus aer, qui eſt conjunctus terræ, ubi omnia oriuntur, ubi aboriuntur. *Gell. l. 12. c. 1.* Ut fetus quoque ipſi in corpore ſuo concepti aboriantur. ¶ Translate *Lucret. lib. 3. v. 155.* pallorem exiſtere toto Corpore, & infringi linguam, vocemque aboriri. *h. e.* intercludi, & deficere. ¶ *Aboriri* pro fetum immaturum edere, *aborire* legitur apud *Arnob. l. 3. pag. 103.*

Aboriſcor, eris, *mancare, perire*, idem ac pereo. *Lucret. l. 5. v. 732.* Inque dies privos aboriſci quæque creata. Ita Pareus: alii *aboriri*; alii leg. *aboleſcere*.

Aborſus, a, um, Aborſus venter dicitur a *Paulo l. ſentent. 4. c. 9.* (ſi ſana eſt lectio) cum fetus venenis, & medicamentis ejectus eſt. Aborſus, *inquit*, vel abactus venter partum efficere non videtur.

Aborſus, us, m. *aborto*, idem fere eſt, quod abortus. Differt tamen, quia aborſus eſt in primis menſibus, cum conceptui exordium factum eſt, abortus prope tempus pariendi. Deinde abortus dicitur ab aborior, aborſus ab ordior. Hæc *Nonius*, homo Grammaticus *cap. 5. n. ult.*

Abortio, onis, f. 3. *sconciatura*, aboriendi actus, [illegible], Germ. *miſsgeburt*, Gall. *avortement*, Hiſp. *averto*, [illegible]. *Cic. pro Cluent. c. 12.* Quæ pecunia mulieri legata erat a filio, ſi natus eſſet, eam præſentem Oppianicus non debitam mulieri ſolvit: ſi hæc ſolutio legatorum, & non merces abortionis appellanda eſt. *Plaut. Truculent. a. 1. ſc. 2. v. 98.* Abortioni operam dare.

Abortio, is, ire, *diſperdere, ſconciarſi*, immaturum fetum edo, ante tempus pario, [illegible], Ger. *unzeitiling gebaren*, Gal. *avorter*, Hiſ. *mal parir*, [illegible]. Tribuitur *Plinio lib. 8. c. 51.* Propter facilitatem abortiendi. At *Harduin.* legit *aboriendi*.

Abortium, ii, n. pro Abortu, vel abortione, vox eſt *Hieronymi ep. 26. c. 1.* & *epiſt. 22. c. 5.*

Abortivus, a, um, adject. *che fa abortire*, [illegible], Germ. *miſsgeburt bringer*, Gal. *qui fait avorter, ou avorton*, Hiſp. *que haze parir, o mal parido*, [illegible]. *Plinius* ſæpe uſus eſt tam pro eo, quod vim abigendi fetum habet, ut *l. 20. c. 21.* Malvas cum adipe anſeris abortivas dicit; quam pro ipſo abortu, ut *l. 18. c. 17.* Evaneſcit quodam abortivo, i. e. Abortu. Nam & abortivi dicuntur, qui abortu nati ſunt, apud *Suet. Auguſt. c. 35.* & *Horat. 1. ſat. 3. v. 46.* Ut abortivus fuit olim Siſyphus.

Aborto, as, are, *abortire*, abortum facio. *Varro l. 2. de R. R. cap. 4.* Haram facere oportet ea altitudine abs terra, ne dum exſilire velit (*ſus*) prægnans abortet. Uſus eſt & *Firmicus l. 3. c. 7. n. 6.*

Abortus, a, um, *nato*, [illegible], exortus. *Stat. l. 8. Thebaid. v. 31.* Nec ſolitus ſentire metus expavit aborta Sidera, jucundaque offenſus luce profatur. ¶ Alii rectius legunt *aborta*.

Abortus, us, m. *aborto, ſconciatura*, intempeſtivus ortus, [illegible], Ger. *miſsgeburt*, Gall. *avortement*, Hiſp. *averto*, ἄμβλωμα. *Cic. ad Attic. lib. 14. ep. 20.* Tertullæ nollem abortum. ¶ Abortum facere pro inferre, apud *Plin. l. 28. c. 7.* & *lib. 21. cap. 18.* Pro pati. *Plin. jun. lib. 8. epiſt. 10.* Neptem ſuam abortum feciſſe. ¶ *Manilius l. 1. v. 140.* abortum pro occaſu Stellarum poſuit. ¶ Abortus etiam de arboribus dicitur. *Plin. l. 12. c. 2.* ¶ Abortum facere metaphorice habet *Plin. in præf. hiſt. naturalis*.

Abpatrŭus, i, *fratello di mio terzo nonno*, frater abavi mei ex parte paterna: qui & *patruus maximus* dicitur. *Cajus Dig. l. 38. tit. 10. leg. 3.* & *Paul. ibid. lege 10.*

Abrādo, dis, ſi, ſum, a. 3. *radere, radendo toglier via*, [illegible], Ger. *abſchaben, abkratzen, abſcheren*, Gal. *caſſer, enlever en raſant*, Hiſp. *raer de alguna coſa*, ἀποξύω, aufero. *Col. de arbor. c. 8.* Arida dolabra abradito. *Plin. l. 6. c. 20.* Barba abraditur. ¶ Per translationem ponitur pro exprimere, ſive per vim auferre. *Cic. pro Cæc. c. 7.* Nihil ſe ab Cæcina poſſe abradere.

Abram, æ, m. 1. [illegible], nomen primi Patriarchæ, & Latine pater excelſus interpretatur, quem Deus ab iis, quæ videntur, ad inviſibilia protrahens, Non

vocaberis, inquit, Abram, ſed Abraham erit nomen tuum, quia multarum te gentium patrem poſui. Genitivus *Abra* legitur apud *Prudent. in Apotheoſ. v.* 441. & *Abrahe* apud *Tertull. l. 4. adverſ. Marcion. c.* 13. Poteſt etiam *Abraham* tamquam indeclinabile uſurpari, ut docet *Chariſ. l. 1. c. de Analog.* ¶ Secundum tamen declinationem latinam Abrahamus dicitur, vel Abrahamus, cum aſpiratione.

Abraſus, a, um, ἀποξυσμένος, radendo ablatus. *Cic. pro Roſcio Com. c. 7.* Supercilia penitus abraſa. *Luc. l. 6. v.* 115. Abraſæ fauces.

Abraxas, æ, m. Ἀβραξας, nomen ſummi & omnipotentis & conditoris Dei, fictum a Baſilide Hæretico, & ejus aſſeclis, ſub quo Nithran, h. e. ſolem colebant. Hujus nominis litteræ, ſecundum Græcam ſupputationem, conficiunt numerum CCCLXV., quo numero dies totius anni includuntur, totidemque cœli, quot Baſilides eſſe dicebat: qua de re V. *Auguſtin. de Hæreſib. ad Quodvultd.* Meminere hujus dei etiam *Tertull. de Præſcriptionib. c. 46.* & *Hieronym. in Abd. v. 1. & in Amos, c. 3.*

Abrelictus, a, um, derelictus, *abbandonato*. *Tertull. adv. Jud. c. 1.* Populus Judæorum divinitate abrelicta ſimulacris fuit deditus.

Abreptus, a, um, *tolto, rapito, tolto via per forza*, ab abripio. *Cic. 3. Verr. c. 3.* E complexu parentum abreptos filios ad necem ducere. *Tacit. 3. hiſtor. c.* 22. Occiſi centuriones, abrepta ſigna. *Liv. l. 26. c. 39.* Naves in terram remis abreptæ.

Abripio, is, ere, a. 3. *rapire, tirare, condur via per forza*, נזל, Ger. *hinweg reiſſen*, Gal. *ravir, emporter*, Hiſp. *arrebatar*. A præpoſitione *ab* & *rapio*, ἀφαρπάζω, vi rapio, vi traho, & tum ad res, tum ad perſonas refertur. *Cic. 1. Offic.* Qui abripiunt ab aliis, ut aliis largiantur. *Id. 1. ad Quirit.* Ne patiamini, me a conjuge abreptum vitam degere in exilio. ¶ Abripere ſe ſe, i. e. ſe ſubducere, ſe ſubtrahere. *Plaut. in Milit. 2. 2. 21.* Ita abripuit repente ſe ſe ſubito. ¶ Aliquando ſignificat vehementer ad me rapio, *Liv. l. 1.* Tarquinius medium Servium abripit, elatumque e curia in inferiorem partem gradus dejicit. ¶ Abripere ad quæſtionem, i. e. trahere. *Cic. pro Cluent. c. 33.* ¶ Abripere in ſervitutem. *Hirt. de B. Afric. c. 26.* ¶ Abripi in cruciatum. *Terent. Andr. 4. 4.* ¶ Abripi a parentis ſimilitudine, h. e. patri diſſimilem eſſe, ut in illo *Cic. 7. Verr. cap. 12.* Ut eum etiamſi natura a parentis ſimilitudine abriperet, conſuetudo tamen, ac diſciplina patri ſimilem eſſe cogeret.

Abrodiætus, ἁβροδίαιτος, cognomen fuit Parrhaſii pictoris nobiliſſimi, quod latine ſignificat delicatum, atque elegantem, ab ἁβρὸς, delicatus, & δίαιτα, vivendi ratio. *Plin. l. 35. c. 10.*

Abrōdo, a. 3. *rodere*, [illegible], Ger. *abnagen*, ἀποτρώγω, eſt rodendo abſcindo. *Plin. l. 10. cap. 62.* Viperæ mas caput inſerit in os, quod illa abrodit voluptatis dulcedine.

Abrogatio, onis, Verbale ab Abrogo, actus ipſe abrogandi, *ſcancellamento, annullazione*, ἀντιγραφή, ἀποχειροτονία. *Cic. ad Attic. l. 3. epiſt. 23.* Neque enim ulla eſt lex, quæ non ſe ſepiat difficultate abrogationis.

Abrogātor, oris, qui abrogat. *Arnob. l. 1. p. 30.* Divini operis abrogatores.

Abrogātus, a, um, *annullato, caſſato*. *Cic. pro Dom. c. 31.* Imperium abrogatum. *Id. pro C. Cornel.* Abrogata lex.

Abrŏgo, as, are, *toglier il vigore, annullare*, [illegible], Ger. *auffheben*, Gal. *caſſer*, Hiſp. *quitar*, ἀκυρόω, ἀναιρέω. Reſcindo, diſſolvo, antiquo, infirmo, irritum facio. Proprie eſt rogatum tollo. Rogare enim legem eſt legem ferre, rogata, i. e. interrogata plebe, an velit aliquid ratum habere. Unde abrogatur Legi, cum lex prorſus tollitur: Derogatur autem Legi, cum pars detrahitur: Subrogatur Legi, cum aliquid adjicitur: Obrogatur, cum alia lex fertur priori contraria. *Auctor ad Herenn.* Illa defenſio tenuis eſt, cum oſtenditur, id factum eſſe, quod ea lex ſanxit, cui legi abrogatum, vel derogatum ſit. ¶ Unde abrogare idem fere eſt, ac antiquare. Hæc tamen differentia inter duo hæc verba intercedit, quod proprie antiquabatur lex, quæ promulgata non recipiebatur, abrogabatur vero ea, quæ poſtquam perlata erat, retractabatur. Utrumque vero conjungit *Liv. l. 22.* Plebiſcitum, quo oneratus magis, quam honoratus ſum, primus antiquo, abrogoque. ¶ Dicimus autem *abrogatur legi*, & *abrogatur Lex*. *Liv. l. 9.* Ubi duæ contrariæ leges ſunt, ſemper antiquæ abrogat nova. Ubi tamen alii legunt, *antiquam abrogat nova*. *Cic. de Cl. Orat. c. 62.* Legem Semproniam abrogaverit. ¶ Abrogare alicui imperium, magiſtratum, poteſtatem, eſt eum publice privare imperio. *Privare pubblicamente*. *Cic. 4. Verr.* Si tibi magiſtratum abrogaſſet. Et *Val. Max. l. 7. c. 7.* Juriſdictionem abrogare. ¶ Abrogare aliquem, dictum figurate. *Plin. de Vir. illuſtrib. 77.* Privatus (Scipio) Lepidum Italia abrogavit. *hoc eſt ejecit*. ¶ Interdum eſt ſimpliciter auferre, *privare, togliere*. *L. 1. ad Herenn. c. 10.* Quæ res fidem abrogat orationi. *Ovid. 2. Triſt. eleg. 1. v. 278.* Et nimium ſcriptis abrogat ille meis. ¶ Abrogare pœnam eſt abſolvere. *Senec. Hercul. Oet. v. 899.* Nemo nocens ſibi ipſe pœnas abrogat. Vide ibi *Gronov.* ¶ Beneficiis abrogare vires. *Plin. l. 2. c. 53.* h. e. exiſtimare beneficia nullarum eſſe virium.

Abroicus. *Nonius c. 3. n. 45.* citat locum Plauti in *Abroico*, qui certe eſt titulus Comœdiæ Plautinæ deperditæ. Sed legendum videtur *Agroico*, hoc eſt Ἀγροίκῳ, agreſti, ruſticano.

Abrōſus, a, um, *corroſo*. *Plin. l. 37. c. 6.* Abroſæ corporis partes. *Id. ibid. cap. 2.* Abroſus calicis margo.

Abrotonites, æ, m. 1. declin. ſed figurate neutro generi jungitur, ut *vinum abrotonites*, a Græco ἀβροτονίτης, quod itidem primæ eſt declinationis. Eſt autem *abrotonites vinum*, quod herba abrotono conditum eſt. Ejus mentio fit a *Colum. l. 12. c. 35.*

Abrotŏnum, i, n. & Abrotonus, i, m. *abrotine, abruotino*, ἀβρότονον, herba odoris jucunde gravis, flore aureo, ſemine calidæ virtutis. *Lucan. l. 9. v. 920.* fumoque gravem ſerpentibus urunt Abrotonum. *Plin. l. 21. cap. 10.* Abrotonum odore jucunde gravi &c. ¶ Legitur & *abrotanum*.

Abrumpo, is, upi, uptum, *interrompere, rompere*, [illegible], Gall. *rompre, & briſer ce qui ſe tient enſemble*, Hiſ. *deſatar, romper*, ἀπορρήγνυμι, incido, interrumpo, avello. *Liv. l. 6. Bell. Pun.* Abrumpentium vincula jumentorum. *Idem l. 8.* Cohortes a fronte urgebant, ut abrumperent cornua a cetera acie. *ideſt* interrumperent. ¶ Transfertur & ad res incorporeas, *interrompere*. *Plin. jun. in epiſt.* Abrumpere ocium. *Virg. 3. Georg.* Nec ſomnos abrumpit cura ſalubres. Sic Abrumpere ſermonem, abrumpere vitam, apud *eund. Virgil. Æn. 4. & 8.* ¶ *Cic. Phil. 14. c. 12.* Hæc legio ſe prima latrocinio abrupit Antonii. *ideſt* ſubito, & cum impetu ſe ſe ab eo liberavit. ¶ Patientiam abrumpere *Tacit. l. 12.* Atqui illi quamvis ſervitio aſſueti, patientiam abrumpunt. ¶ Fidem per ſcelus abrumpere apud *eund. 4. hiſtor. c. 60.* h. e. violare.

Abrupte, adverb. Ut abrupte incipere, i. e. ſine exordio. *Quintil. l. 3. c. 8.* Nec abrupte, nec unde libuit, incipiendum, *ſabrutto*. *Id. l. 4. c. 1.* Abrupte cadere in orationem. *Juſtin. 2. 15. 4.* Non abrupte agendum, *i. e.* inconſiderate. *Ammian. l. 20. c. 5.* Torrens abruptius inundans. *h. e.* effuſius.

Abruptio, onis, nomen a verbo deductum, *rompimento*, ἀπόῤῥηξις, ut abruptio corrigiæ. *Cic. 2. de Div. c. 40.* Abruptio matrimonii. *i. e.* divortium. *Idem ad Attic. lib. 11. ep. 3.* ubi alii aliter leg.

Abruptum, i, n. Subſtantive in utroque numero. *Stat. 3. Silv. 2. v. 64.* imus in abruptum. Sic Cœli abrupta. *Idem Theb. 3. v. 262.* Charybdis ſorbet in abruptum fluctus. *Virg. 3. Æn. v. 422.*

Abruptus, a, um, adject. Sic loca abrupta, ut rupes, ſcopuli, quæ etiam prærupta dicuntur. *Curt. l. 7. c. 11.* Petra abrupta. *Tertull. lib. 1. adv. Marc. cap. 1.* Comparative etiam uſurpavit inquiens; Caucaſo abruptior. *Frontin. l. 1. cap. 4. Strateg.* Abruptiora tractare. & *Plin. jun. l. 9. ep. 39.* Ripæ abruptiſſimæ. ¶ Ad alia etiam transfertur. *Quintil. l. 4. c. 2. p. 298.* Genus orationis Salluſtii abruptum vocat. *h. e.* non cohærens, vel non ſatis plenum, ſed decurtatum. ¶ Oratio abrupta, *h. e.* quæ exordio caret. *Macrob. 4. Saturnal. c. 2.* Oratio pathetica neceſſe eſt initium abruptum habeat. ¶ Abruptum ingenium, i. e. præceps. *Sil. Ital. l. 7.* ¶ Lucrum abruptum quaſi præceps, & præter ſpem objectum. *Ulpian. in l. 1. D. quor. rer. act.*

Abs, *da*, præpoſitio ablativo ſerviens, idemque valens, quod *a*, & *ab*: neque tamen adeo frequens apud Latinos Scriptores, ſi Comicos excipias. Nam ſæpiſſime legitur apud *Plautum*. Si quando uſurpatur, præponitur dictionibus incipientibus a Q. & T. *Terent. Adelph. 2. 3. 1.* Abs quivis homine. *Cic. Fam. 9. ep. 31.* Vincar abs te. ¶ Ante C. *Plaut. perſ. 1. 3. 79.* Abs chorago ſumito. ¶ Sunt qui putant, præponi etiam verbis incipientibus ab R, & S; confirmantque exemplis a *Plauto, Terent. Salluſt. Cæſare*, & *Livio* petitis: ſed non videntur antiquas eorum optimas editiones conſuluiſſe, in quibus *a* & *ab*, non *abs* legitur. Idem dicendum de loco *Gellii l. 18. c. 14.* ubi veteres optimi libri habent *ab re*, non *abs re*; quod etiam *Cellarius* adverterat *in Antibarb.* ¶ Docet *Cic. in Orat. c. 47.* hanc præpoſitionem (*abs* enim ibi legendum, non *ab*) ſuo tempore parum admodum in uſu fuiſſe; ſolumque in accepti tabulis manſiſſe; & ne his quidem omnium: in reliquo ſermone mutatam eſſe in *ab*, vel *a*.

Abſcēdens, entis, *che s'allontana, o ſi parte*, recedens, diſcedens, ἀποχωρῶν. *Plin. l. 2. c. 99.* Luna accedens corpora implet, abſcedens inanit. ¶ Abſcedentia dicuntur a Medicis collectiones humorum, *poſteme*, ἀποστήματα, abſceſſus. *Celſ. l. 5. c. 18. n. 18.* Omnia abſcedentia digerit murex combuſtus. ¶ In pictura ſunt, quæ colorum temperamento remotiora repræſentantur, *lontananze*: ſicut *prominentia*, quæ ſpectanti propius exſtare videntur. *Vitruv. in proœm. l. 7.*

Abſcēdo, is, eſſi, eſſum, ex *ab*, & *cedo*, recedo, *partire, ritirarſi*, ἀφίσταμαι. Et uſurpatur tam cum præpoſitione, quam ſine. *Plin. lib. 2. c. 17.* Veneris, & Mercurii Stella nunquam longius a Sole abſcedunt. ¶ Abſcedere munere, apud *Liv. l. 9. c. 13.* ¶ Abſcedere etiam miles dicitur, cum retro fert pedem, & relinquit locum. Ita uſus eſt *Nepos in Iphicrate c. 2.* Et in *Epaminonda c. 9.* ¶ Abſcedere incepto, idem, ac deſiſtere. *Liv. l. 26. c. 7.* ¶ Ita abſcedit, habet *Terent. Hec. a. 5. ſc. 2. v. 14.* ¶ Similiter ægritudo abſcedere dicitur apud *Plaut. Merc. a. 1. ſc. 4. v. 29.* ¶ *Abſceſſem* contractum pro abſceſſiſſem, *Silius* dixit *l. 8. v. 109.* ¶ Abſceſſum Imperſonaliter, *Liv. l. 29. c. 2.* Nec ante abſceſſum eſt, quam &c. ¶ *Abſcedere* de pecunia dictum. *Plaut. Perſ. 1. 6.* Decem accedent minæ. D. Abſcedent enim, non accedent. *Suet. in Ner. c. 34.* Nequid abſcederet. i. e. minus eſſet. ¶ Medici etiam hoc verbo utuntur de corruptis humoribus, quando collecti in exteriores incumbunt partes, & in ulcus erumpunt. *Celſus lib. 2. c. 5.* Omnia abſcedentia digerit murex combuſtus. *poſteme*. *Id. lib. 7. c. 12.* Sub lingua aliquid abſcedit. ¶ Apud JCtos autem *Abſcedens uſusfructus* eſt uſusfructus ſejunctus, detractus.

Abſceſſio, onis, *allontanamento, partenza*, ἀπόστασις. *Cic. de Univerſ. c. 12.* Cum ad corpora neceſſitate acceſſio ferret, tum abſceſſio.

Abſceſſus, us, idem ac abſceſſio. Ut Solis abſceſſus. *Cic. de nat. Deor. l. 1. c. 10.* ¶ Abſceſſus etiam eſt concurſus mali humoris in aliquam partem corporis, ex quo ſuppuratio fit, *apoſtema*. *Celſus l. 5. c. 18. n. 2.* Si materia extrahenda eſt, ut in hydropico, in lateris dolore, in incipiente abſceſſu, &c.

Abſcīdo, dis, di, iſſum, ex *ab*, & *cædo*, *tagliar, tagliar via*. Significat partem de re aliqua ſeco, abſcindo, [illegible], Ger. *abhauen, abſchneiden*, Gal. *trancher, ſeparer, couper*, Hiſp. *cortar alguna coſa*, ἀποτέμνω. Diſtinguendum eſt ab *abſcindo* præteriti quantitate; hoc enim habet *abſcĭdi*, illud *abſcīdi*. *Ovid. 12. Met. v. 362.* Abſcidit jugulo pectuſque, humerumque ſiniſtrum.

Abſcindo, dis, idem quod abſcido, *tagliar via*, ἀποσχίζω. *Virg. Æn. 3.* Heſperium Siculo latus abſcidit, arvaque, & urbes. *Plaut. in Amphitr.* Ego tibi iſtam ſceleſtam, ſcelus, linguam abſcindam. ¶ Per translationem apud *Liv. l. 9. c. 23.* Nos omnium rerum reſpectum, præterquam victoriæ, nobis abſcindamus. ¶ Jungitur & ablat. cum præpoſitione. *Cic. Verr. 7. c. 1.* Tunicamque ejus a pectore abſcidit. ¶ Dicitur etiam abſcindere venas, querelas, operas, & ſimilia. *Plaut. Cæſar, Plin. Tacit.*

Abſciſe, adv. idem quod breviter. *Val. Max. c. 7. lib. 3. n. 6. extern.* Si verba numeres, breviter, & abſciſe, ſi ſenſum æſtimes, copioſe, & valenter.

Abſciſio. V. Abſciſſio.

Abſciſſe, adv. *Leg. 5. §. 2. ff. de jure immunit.* Demonſtratur varie, nec abſciſſe, h. e. copioſe, non ἀποτόμως.

Abſciſſio, onis, f. *troncamento*, actus abſcindendi. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 53.* Significatio, quæ plus in ſuſpicione relinquit, quam poſitum eſt in oratione, fit per ambiguum, abſciſſionem, ſimilitudinem. & *cap. 54.* Per abſciſſionem, ſi cum incipimus aliquid dicere, præcidimus. ¶ Quidam ſcribunt *abſciſio*.

Abſciſſus, a, um, Amputatus, abruptus, *troncato, levato via*, ἀποκοπείς. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 303.* Caput abſciſſum demens cum portat Agave. *Plin. l. 4. c. 1.* Inſula a continenti abſciſſa. ¶ Metaphorice dicimus abſciſſam ſpem, & abſciſſam rem, h. e. deſperatam. *Cic. & Liv.* ¶ Abſciſſa caſtigatio pro dura, & aſpera eſt apud *Val. Max. l. 2. c. 2.*

Abſciſus, a, um, particip. ut abſciſior juſtitia, i. e. rigidior apud *Val. Max. l. 6. c. 5. n. 4.* Alii legunt, *Abſtruſior*. *Id. l. 3. c. 8. n. 3.* Abſciſo reſponſo, i. e. brevi. Sed *abſciſus*, & *abſciſſus* promiſcue adhibentur, nec veteres codices tam fideles ſunt, ut alterum ab altero diſtingui poſſit.

Abſcondĭte, adverb. *occultamente*, κρυφίως, idem eſt, quod occulte. *Cic. de Invent. 2. c. 23.* Abſoluta eſt, quæ ipſa in ſe, non ut negotialis, implicite, & abſcondite, ſed patentius, & expeditius recti, & non recti quæſtionem continet.

Abſcondĭtor, oris, qui abſcondit. *Jul. Firmic. l. 5. c. 15.* Rerum humanarum abſconditores. *Tert. adv. Marc. c. 25.* Qui abſconditor non fuit.

Abſcondĭtus, a, um, particip. *naſcoſto, occulto*, ἀποκεκρυμμένος. *Cicer. in Catilin. 3. c. 1.* Quis tutus eſſe poteſt in tantis, tamque abſconditis inſidiis! *Id. in Philip. 2. cap. 42.* Erant fortaſſe gladii, ſed abſconditi.

Abſcondo, is, di, ditum, vel abſconſum, *aſcondere, celare, naſcondere*, [illegible], Ger. *muffer*, Gal. *cacher*, Hiſp. *eſconder*, ἀποκρύπτω, condo, abdo, occulto, vel celo. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quod quo ſtudioſius ab ipſis ſupprimitur, & abſconditur, eo magis eminet, & apparet. *Colum. de arborib. c. 7.* Reliquas radices, quæ in terram abſconduntur, fac abradas. ¶ Abſcondere in tenebris, *Cæcil.* apud *Non.* ¶ Abſcondere furto fugam, hoc eſt furtim fugere. *Virgil.* Abſcondere terra, *Plaut.* ¶ *Abſcondidi* fuit antiquum præteritum. *Sil. Ital. l. 8. v. 191.* Vitreiſque abſcondidit antris. V. *Priſcian.*

Abſconſe, adv. *di naſcoſto*. *Hygin. fab. 184.* Filium infantem Merope mater abſconſe ad hoſpitem in Ætoliam mandavit.

Abſconſio, onis, verbale, ἀπόκρυψις. Affertur a Lexicograph. quibuſdam ex *Plin. l. 8. c. 16.* ſed ibi legitur *abſcondente* pro *abſconſione*.

Abſconſor, oris, verbale, ἀποκρύπτης. *Jul. Firmic. l. 3. Matheſeos c. 8.* abſconſores auri, & divitiarum faciet.

Abſconſus, a, um, particip. ab Abſcondo, *naſcoſto*. *Jul. Firmic. l. 3. c. 18.* Abſconſarum artium magiſtri. Et *ibid.* Abſconſi, & ſubdoli. *Fulgent. lib. 1. Mythol. c. 21.*

Abſegmen, inis, fruſtum, reſegmen. *Feſtus*. Penitam offam Nevius appellat abſegmen carnis cum cauda.

Abſens, entis, *aſſente, lontano*, ἀπών, partic. ab *abs*, & *ſum*, ut *præſens* a *præ*, & *ſum*. Sed Veteres dicebant *Præſeſſe, Abſeſſe*; unde participia *præſens*, & *abſens*. *Cic. Philipp. 2.* Non patiar fieri, ut abſentis ejus ratio habeatur. ¶ Invenitur etiam *Abſente nobis*, *Præſente nobis* apud Comicos ſed eſt ἀρχαϊσμός. *Ter. Eun. a. 4. ſc. 3.* Neſcio quid profecto, abſente nobis, turbatum eſt domi. ¶ Aliquando etiam per translationem idem eſt, ac *mortuus*, ἀποχόμενος, ἀποθανών. *Virg. Æn. 4.* Sequar atris ignibus abſens. Adde *Plaut. in Prol. Caſ. v. 20.* ¶ Superlativo uſus eſt *Auguſt. l. 4. Confeſſ. c. 4.* Baptiſmum acceperat, mente, atque ſenſu abſentiſſimus. ¶ Apud JCtos autem abſens eſt, qui eſt extra provinciam, aut extra urbis continentia, aut non eſt in eo loco, quo petitur. Nemo autem abſens damnabatur, ſed requirendus adnotabatur, h. e. in reos referebatur.

Abſen-

Abſentia, æ, f. *Lontananza*, ἀπουσία, *Cic. in Piſon. c.* 16. Jam vides & digreſſum meum, & abſentiam, &c.

Abſentivus, diutius abſens. *Petron. in Satyric. c.* 33. Ne abſentivus eſſem, omnem voluptatem mihi negavi. *Alii aliter legunt.*

Abſento, as, are, Ablego, Abſentem facio. *Claudian. de rapt. Proſerp. v.* 213. Veritamque Dearum colloquio patriis procul abſentaverit aſtris. Sed in quibuſdam codicibus *amandaverit* legitur. ¶ *Abſentans* tamen invenitur apud *Sidon. 9. ep.* 13. pro *Abſens*; itemque apud *Cyprian.* & alios, quos ad Sidonium notavit Savaro: Adde Petronium, cujus illa ſunt in Satyrico · Abſentemur, & dum illi balneum petunt, nos in turba exeamus. Vide de hoc loco *Borrichium Vind. p.* 3.

Abſidatus, a, um, in modum abſidis factus, ut *abſidata porticus* apud *P. Vict. de regionib. Urb. Rom. reg.* 4.

Abſilio, is, ire, *fuggire ſaltando*, ex *ab*, & *ſalio*, ſaltu alicunde recedo, ἀποπηδάω, *Stat. 6. Thebaid. v.* 97. Fugere feræ, nidoſque tepentes abſiliunt (metus urget) aves. *Lucret. l. 6. v.* 1225. aut procul abſiliebat.

Abſimilis, *diſſimile*, ἀνόμοιος, diſſimilis. Frequens eſt hujus vocabuli cum negatione uſus, ut Haud abſimilis, aliquantum ſimilis. *Plin. l. 8. cap.* 33. Roſtrum haud abſimile ſuillo. *Suet. in Oth.* Non abſimilis Tiberio Principi fuit.

Abſinthiatus, a, um, adject. abſinthio pertuſus, mixtum abſinthium habens, ut abſinthiatum poculum apud *Senec. Suaſ.* 7. ¶ Abſinthiatum, i, n. ponitur pro vino abſinthite apud *Apic. l. 1. c.* 3. & *Lamprid. in Heliog. c.* 21.

Abſinthites, æ, m. vinum conditum abſinthio. *Colum. l. 12. c.* 35. & *Plin. l. 14. c.* 16. V. Abrotonites.

Abſinthium, vel Abſynthium, *Aſſenzo*, vulgo *Bonmaeſtro*, ἀψίνθιον. Quidam dici volunt ἀψίνθιον, quaſi ἀπίνθιον, quod ob inſignem amaritiem non facile bibatur. ¶ De uſu Abſinthii vide *Plin. l. 27. c.* 7. ¶ Magnam vim habet in enecandis vermibus, unde & pueris dari ſolent ejus folia in ficu latentia, aut etiam ejus ſuccus in poculo melle illito ad eos fallendos. Quo referendum eſt illud *Lucretii l. 1. v.* 935. An veluti pueris abſinthia tetra medentes, &c. ¶ Abſinthium maſc. genere *Varro* uſurpavit in *Quinquatribus*, apud *Non. c. 3. n.* 4. Quid medico opus, abſinthium ut bibam gravem, & caſtoreum? ¶ Tranſlate ſignificat moleſtiam aliquam, ſed tamen ſalutarem. Hinc parum mellis, & abſinthii multum habere. *Quintil. l. 3. c.* 1. De ſuo dixit libro, i. e. minus voluptatis, ſed plus ſalubritatis in ſtudiis.

Abſis, vel Apſis, idis, f. *volta*, ἀψίς, curvatura fornicis, camera. *Plin. l. 2. ep.* 17. Cubiculum in abſidis curvatum. ¶ Item ſacellum, *capella fatta a volta*. *Auguſtin. epiſt.* 203. & *Paulin. Nolan. ep.* 12. ¶ Item lanx eſcaria rotunda, & concava, *piatto tondo, e concavo*. *Ulpian. leg. 20. Dig. de aur. arg. leg.* ¶ Abſis ſtellarum eſt curvatura circuli, quam ſtella motu ſuo proprio deſcribit. *Plin. l. 2. c.* 15. 16. 17. ¶ Hæc vox in obliquis caſibus circumflectitur a Græcis: quare apud Latinos quoque ejus penultima producenda eſt.

Abſiſto, is, n. 3. *ſtare lontano, partirſi*, נִתְרַחֵק. Gall. *ſe retirer arriere, ſe tenir loin*, Hiſp. *alexarſe*, ἀφίσταμαι, diſcedo. Jungitur frequenter ablativo ſine præp. *Virg. 6. Æneid.* Totoque abſiſtite luco. ¶ Quandoque ſine caſu pro deſinere. *Virg. 1. Æn.* Nec prius abſiſtit, quam ſeptem ingentia victor corpora fundat humi, *fermarſi*. ¶ Quandoque ponitur pro deſiſtere, παύομαι, *laſciare*. *Liv. l. 9. c.* 34. Continuando abſiſtit magiſtratu. *Claudian.* Abſiſte rogari, *non ti far pregare*. *Liv. l. 26. c.* 35. Ne ingratis abſiſtat benefacere. ¶ *Abſiſtitur*, imperſonale. *Liv. l. 21. c.* 6. Si non abſiſteretur bello.

Abſocer, eri, m. *biſavolo di mia moglie*, uxoris meæ proavus, hoc eſt pater avi uxoris meæ. Socer enim eſt pater uxoris, proſocer avus, abſocer proavus. *Capitolin. in Gord. c.* 2. Socero, proſocero, & duobus abſoceris Conſulibus ipſe Conſul.

Abſoleſco, is, n. 3. *andar in diſuſo*, ἀπαρχαιοῦμαι, obſoleſco. *Tertull. in lib. de exhortat. ad caſtit. c.* 6.

Abſolvo, is, ere, *ſciorre, aſſolvere, liberare*, פָּטַר, Ger. *entledigen, ledig machen*, Gal. *delier, abſoudre, delivrer*, Hiſ. *deſatar lo atado, abſolver*, ἀπολύω, ſolvo, libero. Tum ad res, tum ad perſonas pertinet. Ad res cum pertinet, ſignificat perficere, ad exitum perducere, *finire*. *Cic. ad Q. Fratr.* Orationes efflagitatas pro Scauro, & pro Plancio abſolvi. *Id. Offic. 3. cap.* 2. Nemo eſt inventus, qui Veneris eam partem, quam Apelles inchoatam reliquiſſet, abſolveret. ¶ Abſolvere tamen, & perficere proprie differunt inter ſe. Nam Abſolvere eſt rem ad exitum quoquo modo perducere: Perficere autem eſt finem rei imponere, nihil ut deſit, quod plus eſt; ſicut perfectum plus eſt, quam abſolutum. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c.* 36. In omni natura neceſſe eſt, abſolvi aliquid, aut perfici. *Ulp. l. 7. Dig. ad l. Julsam*, & *Papinianus l. 129. de V. S.* Perfeciſſe ædificium is videtur, qui ita conſummavit, ut jam in uſu eſſe poſſit. ¶ Ad perſonas vero cum ſpectat, ponitur pro Liberare, vel ſolvere; in qua ſignificatione accuſativum ſolum habet: aut accuſativ. cum genit. rei criminalis; aut cum ablat. & præpoſit. *de*, vel ſine præpoſit. *Cic. ad Q. Fratr.* Sextius noſter omnibus ſententiis abſolutus eſt. *Id. ibid. lib. 2. epiſt. ult.* Druſus erat de prævaricatione a Tribunis ærariis abſolutus. *Id. in Verr.* Non tu abſolutus es improbitatis, ſed ille damnatus eſt cædis. *Id. 4. Verr. c.* 8. Hunc hominem Veneri abſolvit, ſibi condemnat. *Liv. lib. 2. c.* 8. Latæ deinde leges, quæ Conſulem regni ſuſpicione abſolverent. ¶ Apud *Solinum c.* 8. hoc verbum idem eſt, ac verbis, & teſtimoniis aliquid evincere, ac demonſtrare. Ita enim ait: Bochus abſolvit, Gallorum veterem propaginem Umbros eſſe. ¶ Abſolvere pignus apud *Paulum J. C. 2. Sent. c.* 5. accipitur pro eo, quod eſt pignus recipere, ſoluto debito; ſed ibi al. leg. *luere*. ¶ Abſolvere creditorem idem eſt, ac creditori ſatisfacere, eumque pecunia ſoluta dimittere. In hoc ſenſu uſus eſt *Terent. Adelph. a. 2. ſc. 4. v.* 13. Ad forum ibo, ut hunc abſolvam. i. e. pretio numerato dimittam. Et *ibidem*. Hominem iſtum impuriſſimum quamprimum abſolvitote. ¶ Pro dimittere, ſeu expedire. *Plaut. Moſtell.* 3. 2. 151. Omnino ut te abſolvam, nullam conſpicio &c. *Id. in Amph.* Quæſo, hinc me abſolvito. ¶ Similiter abſolvi anima dicitur, cum dimittitur e corpore. *Apulej. l. 1. dogm. Platon.* Animam vero animantium omnium non corpoream eſſe, nec ſane perituram, cum corpore fuerit abſoluta. ¶ Etiam pro ſimplici *Solvo*. *Plaut. in Mil.* 4. 7. 17. Navim cupimus abſolvere. Al. leg. *ſolvere*. ¶ Abſolvere diem eſt vitam finire. *Avienus Periegeſ. v.* 545. ¶ Abſolvere ſe, i. e. mori. *Senec. de Conſol. ad Marc. c.* 22. Sed hæc phraſis non habet locum, niſi ubi agitur de reo in judiciis.

Abſolute, adv. perfecte, *perfettamente, compitamente*, τελέως. *Sueton. de Grammat. cap.* 4. Abſolute doctus. *Macrob. l. 2. in Somn. Scip.* Ut abſolutius liqueat. *Auctor ad Herenn. 2. c.* 19. Abſolutiſſime utamur.

Abſolutio, onis, verbale, liberatio, perfectio, *aſſoluzione, perfezione*, ἀπόλυσις. *Cic. de Invent.* 2. Habitus quoniam in aliqua perfecta, & conſtanti animi, aut corporis abſolutione conſiſtit &c. *Id. de Orat.* 1. Hanc ego abſolutionem, perfectionemque in oratore deſiderans, a qua ipſe longe abſum. ¶ Abſolutio ad crimen relata pro liberatione a crimine. *Cic. in Catil.* Decimus annus poſt Virginum abſolutionem. *Idem pro Cluent.* Sententiis ſexdecim abſolutio fieri poterat. ¶ Significat etiam figuram oratoriam, per quam omnia, quæ incidunt in cauſam, genera amplectimur partitione. *Cic. 1. de Invent. c.* 22.

Abſolutorium, ii, n. 2. Remedium abſolvens, ſive liberans. *Plin. l. 28. c.* 6. Abſolutorium ejus mali.

Abſolutorius, a, um, ut tabula abſolutoria apud *Sueton. Auguſt. c.* 33. h. e. ad abſolutionem pertinens. Et ſententia abſolutoria. *Aſconius in Orat. pro Mil. in fine.*

Abſolutus, a, um, nomen ex participio: perfectus, liberatus, *aſſolto, compiuto*, פָּטוּר, Ger. *auſſgemacht, vollkomen*, Gall. *abſolu, parfait*, Hiſ. *acabado*, ἀπολελυμένος, ἄφετος, τετελεσμένος. *Cael. Cic. famil.* 8. Si nunc neque abſolutus, neque damnatus Servilius de repetundis. *Cic. in Verr.* Non tu abſolutus es improbitatis. *Cic. ad Q. Frat.* Romam cum veniſſem ad XIII. Kal. Octobr. abſolutum offendi in ædibus tuis tectum. *Id. de Orat.* 3. Veram illam, & abſolutam eloquentiam nemo conſequitur. *Plin. l. 9. ep.* 38. Numeris omnibus abſolutus liber. ¶ Interdum idem eſt, quod *dejectus*. *Martial. l. 1. epigr.* 83. Hæc, quæ pulvere diſſipata multo longas porticus explicat ruinas, en quanto jacet abſoluta caſu! ¶ Abſoluta conſtitutio, ἀντίληψις, eſt, quæ in ſe continet juris, & injuriæ, ſeu recti, & non recti quæſtionem. *Cic. 2. de Invent.* ¶ Abſoluti creditores, quibus ſc. ſatisfactum eſt. *Plaut. Aul.* 5. 3. Jamque hos abſolutos cenſeas. ¶ Comparat. Abſolutior, ſuperl. Abſolutiſſimus. *Quintil. l. 1. c.* 1. Quo ſit abſolutius os, & expreſſior ſermo. *Auctor ad Herenn. 4. c.* 19. Exornatio abſolutiſſima. Et *Auctor Dialog. de Orat. cap.* 5. Abſolutiſſimus poeta. ¶ *Abſolutum verbum* dicitur a *Priſciano l. 8.* & 18. quod per ſe profertur, & ſine caſu. ¶ Item *abſoluta* dicuntur a *Diomed. lib.* 1. ea verba, quæ perfectam actionem ſignificant, ut *caleo, horreo*: quibus opponuntur inchoativa, *horreſco, caleſco*.

Abſŏnans, antis, idem quod abſonus, abhorrens. *Juſtinian. l. 2. Inſtitut. tit.* 25. Nec abſonans a juris ratione codicillorum uſus eſſet.

Abſŏne, adverb. idem ſonat, ac diſcrepanter. *Apulej. Apolog. p.* 216. Abſone, & indocte pronunciare. *Gell. l. 15. c.* 26. Abſurde, atque abſone fingere.

Abſŏnus, a, um. Diſcrepans, & quaſi a recto ſono alienus, *diſcordante*, ἄναυδος, ut vox abſona extra modum, atque abſurda. *Cic. 3. de Orat. c.* 11. & *l. 1. c.* 25. Sunt quidam ita lingua hæſitantes, & ita voce abſoni, ut etiamſi ingeniis, atque arte valeant, tamen in oratorum numerum venire non poſſint. ¶ Per tranſlationem idem ſignificat, ac non conveniens, & repugnans. *Horat. de arte poet. v.* 112. Si dicentis erunt fortunis abſona dicta. *h. e.* non convenientia. ¶ Abſonum fidei, i. e. repugnans, a fide alienum. *Liv. l. 1. cap.* 15. Quorum nihil abſonum fidei Divinæ originis. ¶ Item pro diſſimili. *Liv. l. 7. c.* 2. Nec abſoni a voce motus erant.

Abſorbeo, bes, bui, uſitatius, quam abſorpſi, abſorptum, a. 3. *inghiottire*, בָּלַע, Ger. *gar verſchlingen, einſchlucken*, Gall. *humer tout, engloutir*, Hiſp. *ſorber*, καταπίνω. ſorbendo abſumo, proprie de rebus liquidis dicitur. *Plin. lib. 22. c.* 24. Lens optima, quæ maxime aquam abſorbet. Transfertur & ad alia, ut ſi dicas, Aqua navim abſorbuit. *Luc. l.* 4. Abſorpſit penitus. ¶ Metaphorice etiam dicitur. *Cic. 2. de Leg.* Ne æſtus nos conſuetudinis abſorbeat. *Id. in Brut.* Hunc abſorbuit æſtus quidam inſolitæ adoleſcentibus gloriæ.

Abſorptio, & Abſortio, onis, f. *bevanda, ſorbetto*, ſorbitio. *Suet. in Ner. c.* 27. Abſortio roſaria. *Alii aliter legunt.*

Abſpello, & rectius Aſpello, is, uli, ulſum, a. 3. *cacciare via, allontanare*, ἀπωθῶ. repello, arceo. *Cic. 2. Tuſcul. cap.* 10. Longe a numine aſpellor Jovis. *Plaut. Capt.* 3. 3. 4. Aſpellere metum alicui.

Abſque, præpoſit. de qua *Priſcian. l.* 14. Idem eſt, ac *Sine, ſenza*, Græce χωρίς, ἄνευ. Magis apud Comicos in uſu eſt, quam apud Oratores. *Plaut. in Menæch. a. 5. ſc. 7. v.* 33. Abſque te ſi fuiſſem, pro eo, quod vulgo dicimus; niſi tu fuiſſes. *Terent. in Hecyr. a. 4. ſc. 2. v.* 25. Quam fortunatus ceteris ſum rebus, abſque una hac foret. h. e. niſi hæc res una obeſſet. ¶ Semel apud *Cic.* invenitur hæc præpoſitio. *lib. 1. ep. ad Att.* 16. Nullam epiſtolam ad te ſino abſque argumento, ac ſententia venire. ¶ Itaque latius eſt dicere, *ſine injuria*, quam *abſque injuria*: *Sine ulla dubitatione*, quam *abſque dubio*. ¶ Pro *Præterquam* uſurpavit *Solinus c.* 46. de Phœnice loquens: Poſtera parte purpureus, abſque cauda. *i. e.* excepta cauda.

Abſtantia, æ, *lontananza, diſtanza*. *Vitruv. l. 9. c.* 4. Sol cum longius abſit abſtantia quadam.

Abſtemius, a, um, *chi non bee vino*, Ger. *der kein wein trinkt, ſich vom wein enthalt*, Gal. *qui ne boit point de vin*, Hiſp. *el aguado*. Vox hæc ab abſtinentia temeti derivata eſt, ut docet *Quint. l. 1. c.* 7. & ſignificat eum, quem Græci ἄοινον, *Apulejus* Græcum quaſi interpretatus *invinium* vocat, *l. 11. Milesior.* Abſtemius igitur eſt, qui vinum non bibit, vel ex diſciplinæ quadam lege, vel quod natura, aut ex morbi vitio a vino abhorret. Nam vinum Latinis veteribus *temetum* appellabatur. Hinc *vetus Gloſſ.* Abſtemius ὁ μὴ μετέχων οἴνου. *Ovid. lib. 15. Met. v.* 323. dixit: Vina fugit, gaudetque meris abſtemius undis. ¶ De iis, qui diſciplinæ lege a vino ſibi temperant, *Gellius* uſus eſt *l. 10. c.* 22. *Plin. l. 22. c.* 24. dixit mulieres vini abſtemias. Ubi notandum eſt, non abſolute dixiſſe, *Abſtemias*, ſed *vini abſtemias*; quaſi *abſtemius* eſſet ſimpliciter *abſtinens*, & a quacunque re ſibi temperans, non vini tantum, ſive temeti abſtinens. Quemadmodum & *Horat.* hac voce uſus eſt illo ſenſu *l. 1. ep. 12. v.* 7. Si forte in medio poſitorum abſtemius, herbis vivis, & urtica. Apud *Auſonium in Profeſſion. de Attic. v.* 20. Eſt vini, cibique abſtemius. Ubi *Abſtemius vini, cibique* dicitur non certe, qui penitus abſtinet, ſed qui id parce guſtat, & ſobrie, ac temperanter in cibo, potuque ſe gerit. Et *Apul. in Apol.* Dicitur autem horam ſecundam diei jejunus adhuc, & abſtemius teſtimonium vendidiſſe. Ubi *Abſtemius* eſt, qui ad eam horam nihil vini biberat. ¶ Sic prandium abſtemium, in quo nihil habetur vini, *Gellius* dixit *l. 13. c. ult.*

Abſtentus, a, um, apud JCtos eſt qui bonis paternis, & hereditate abſtinet; & etiam pupillus, qui tutoris auctoritate ab adeunda hereditate revocatus eſt. *Scævola ff. lib. 26. tit. 8. leg. penult. Ulpian. ff. l. 36. tit. 4. leg. 1. in fin.* ¶ *Cyprian. ep.* 28. poſuit *abſtentum* pro excommunicato. Nam is Eccleſia, & Chriſtianorum convictu abſtinet.

Abſtergeo, es, erſi, rſum, ere, *nettare, levar via*, Gal. *torcher, eſſuyer*, Hiſp. *alimpiar*, ἀπομάττω, ἀποψάω, ἀπορρίπτω. *Terent. Eun. 4. ſc.* 7. Qui abſtergerem vulnera. *Plaut. Aſin. a. 4. ſc. 7. v.* 52. Tu labellum abſtergeas. *Liv. l. 1. c.* 41. Abſtergere cruorem. ¶ Tranſlate etiam uſurpatur, ut abſtergere faſtidium. *Plin. l. 20. c.* 5. Metum. *Cic. 9. Fam. ep.* 16. Ægritudinem. *Id. Top. c.* 22. Moleſtias. *Id. de Sen. c.* 1. ¶ Abſtergere, ut & detergere interdum idem eſt, ac frangere. *Curt. l. 9. c.* 9. Collidi inter ſe naves, abſtergerique invicem remi cœperunt.

Abſtergo, is, idem quod abſtergeo. Afferuntur pro hoc verbo duo loca. *Plin. l. 26. c.* 7. Abſtergunt faſtidia. ſed alii leg. *abſtergent*. Et *alterius Plinii l. 5. ep.* 6. Ex quo poſſis rurſus abſtergi. ſed alii leg. *adſtringi*. Habet tamen *Apulej. l. 1. de doctr. Plat. prope fin.* Ut abſtergat ea, quæ ſordium ſunt.

Abſterreo, es, ui, itum, ere. Eſt terrore injecto avertere, *ſpaventare, metter paura per diſturbare*, ἀποσοβέω, ἀποτρέπω. Præpoſitione plerumque gaudet. *Cic. 2. in Verr. c.* 58. Ut videamur a pecuniis capiundis homines abſterrere. ¶ Abſterrere anſeres de frumento. *Plaut. Trucul.* 2. 1. 41. ¶ Abſterrere aliquid alicui. *Lucret. l. 4. v.* 1036. pro auferre: ubi tamen al. leg. *abſtergere*, pro *abſterrere*. *Plin.* habet etiam ſine præpoſitione *l. 8. c.* 26. Ceteri metu pæne ſimili abſterrentur eadem noxa.

Abſterritus, a, um, particip. ab abſterreo. *Liv. l. 5. c.* 41. Solitudine abſterriti.

Abſterſus, a, um, ab abſtergo, ut abſterſa fuligo. *Cic. Philip. 2. c.* 36. Abſterſæ lacrymæ. *Curt.* 5. 5. Abſterſi oculi amiculo. *Id.* 6. 9.

Abſtinax, acis, adject. idem quod abſtinens. *Petron. in fragm. Tragur. cap.* 42. *Burm.* Si non abſtinax fuiſſet.

Abſtinens, entis, eſt ſuo contentus, vel nulla libidine præceps, maxime avaritia, & impotente cupiditate, *aſtinente, continente*, ἐγκρατής. *Cic. ad Q. Fratr. l. 1. ep.* 1. Eſſe abſtinentem, continere omnes cupiditates præclarum eſt. *Id. ad Attic.* 6. Q. Voluſium hominem mirifice abſtinentem miſi in Cyprum. ¶ Comparat. habet *Auſon. in Grat. Actione.* In cibis cujus Sacerdotis abſtinentior cæremonia? Superlat. *Colum. l. 11. c.* 1. Somni, & vini abſtinentiſſimus. *Plin. l. 6. ep.* 8.

Abſtinenter, adv. *con aſtinenza*, ἐγκρατῶς. *Cic. pro Seſt. c.* 16. Si non moderate, at certe populariter abſtinenterque. *Auguſt. 2. de morib. Manich. c.* 13. Abſtinentius vitam ducere.

Abſtinentia, æ, f. 1. *aſtinenza, continenza*, Ger. *enthaltung*, Gall. *abſtinence*, Hiſp. *aquel refrenamiento de lo ageno, abſtinencia*, ἐγκράτεια. Virtus eſt, quæ ab rebus illis abſtinet, quas perperam appetimus. Avaritiæ modo, modo lu-

xuriæ opponitur, & aliquando innocentia etiam dicitur: quamquam nomen hoc latius patet. Nam qui a bonis alienis abſtinet, poteſt is ſane *Abſtinens* dici; ſed qui a vi in corpus alterius inferenda ſibi temperet, *Abſtinens* dici non poteſt, *Innocens* poteſt. Hinc *Abſtinentia cœnæ, vini* apud *Plin. l. 23. c. 5.* Abſtinentiam ſummam præſtare. *Quintil. l. 2. c. 2. Id. l. eod. c. 17.* dicit, abſtinentia mitigare febrem pro *diæta*. Ital. *dieta*. Uno verbo abſtinentia proprie dicta, ut virtus eſt, idem fere eſt, ac continentia. In hoc tamen differunt, quod abſtinentia eſt virtus, qua ab alienis abſtinemus; continentia vero in omni victu, cultuque corporis, præſertim vero in vetitis voluptatibus cohibendis ſpectatur. Itaque hæc eſt viri temperantis, illa innocentis. *Cic. l. 1. ad Q. Fratr.* Eſſe abſtinentem, & continere omnes cupiditates præclarum eſt. *Salluſt. in Catil.* Cum ſtrenuo virtute, cum modeſto pudore, cum innocente abſtinentia certabat. ¶ Nihil tamen inter ſe differre viſæ ſunt *Val. Max. in t. de Abſtinentia, & Continentia.*

Abſtineo, es, ui, ſtentum, ere, *aſtenere, tener lontano, aſtenerſi*, [Hebrew], Ger. *enthalten ſich maſſigen*, Gall. *s'abſtenir de quelque choſe*, Hiſp. *aſtenerſe, refrenarſe*, *ἀπέχομαι*. eſt cohibere, vel temperare: quod non tam ſignificatione perplexum eſt, quam uſu, & conſtructione varium. Conſtruitur enim aliquando cum ſolo ablat. ſine præpoſit. Abſtinere armis. *Liv. l. 8.* Abſtinere maledicto. *Cic. Phil. 11.* Sic abſtinere culpa, comitiis, publico, alieno. ¶ Aliquando addita præpoſit. *ab*. Uxor ab hereditate abſtinuit, *In lege Thais D. de Fideicom. liber.* ¶ Sed frequentius addito accuſat. Se maledictis abſtinere. *Cic. ad Brut. ep. 17. Id. in Verr.* Abſtineant in hoc judicio animos ab hoc ſcelere nefario. ¶ Uſurpatur etiam cum accuſat. rei, & ablat. cum, vel ſine præpoſit. *Liv. 8.* Ut eorum populorum finibus vim abſtinerent. *Idem*. Bellum ab innoxio populo abſtineat. ¶ Item cum ſolo accuſat. *Terent. Adelph. 5. 2.* Non manus abſtines, maſtigia? ¶ Item cum infinito. Abſtineant mihi invidere. *Plaut. Curcul. 1. 3.* ¶ Abſtinere manus a ſe, aut ab aliquo, interdum ad necem refertur. *Cic. 4. Tuſcul. c. 37.* Qui cum interemiſſet Clytum, vix a ſe manus abſtinuit. ¶ Adhibetur etiam abſolute. *Sueton. de clar. Grammat. cap. 3.* Ut ne clariſſimi quidem viri abſtinuerint, quominus ſcriberent de ea re. ¶ Cum genit. uſurpavit *Horat. lib. 3. carm.* Abſtineto irarum. ¶ Dicimus etiam abſtinere ſe re aliqua, a re aliqua, & in re aliqua. *Cic. Fam. 7.* Qui me oſtreis, & murenis facile abſtinebam. *Id. Phil. 2. cap. 3.* Quod te abſtinueris a nefario ſcelere. *Id. ad Att.* Abſtinere ſe in omnibus rebus. ¶ *Plaut. Moſtell. 4. ſc. 2.* Abſtinere ſermonem de aliqua re. ¶ Abſtinere pro arcere, prohibere. *Liv. l. 8. c. 1.* Romano bello fortuna Alexandrum Magnum abſtinuit. *Id. lib. 1. cap. 2.* Conſtat duobus Ænea, Antenoreque omne jus belli Achivos abſtinuiſſe. *l. 5. cap. 21.* Ut ab inermi abſtineatur. ¶ Idem imperſonaliter uſurpavit. Paſſive *Colum. l. 8. c. 5.* Pullorum ſi vacua non eſt ingluvies, cruditatem ſignificat, abſtinerique debent. ¶ Apud JCtos abſtinere hereditate dicitur heres ſuus, & neceſſarius, ver. gr. filius, qui ipſo jure in bona paterna ſuccedit etiam ab inteſtato; repudiare vero extraneus dicitur. Item Tutores dicuntur abſtinere pupillum hereditate, cum iis auctoribus pupillus ſe abſtinet hereditate. *Pompon. Dig. lib. 29. tit. 2. leg. 11.* & *Papin. Dig. lib. 27. tit. 3. leg. 18.*

Abſto, as, ſtiti, ſtitum, & abſtatum; n. 1. *ſtar lontano*, *ἀφίσταμαι*, longe ſto. *Horat. in arte poet. v. 361.* Ut pictura poeſis erit, quæ, ſi propius ſtes, te capiet magis, & quædam, ſi longius abſtes.

Abſtollo apud *Plaut.* compoſitum, ut attollo. *Diomedes Grammat. l. 3.* ibi varia lectio.

Abſtractus, a, um, *ſtaccato per forza*, ut abſtracta armenta, *Stat. Achilleid. 1. v. 133.* Cum a corpore animus abſtractus divino inſtinctu concitatur, *Cic. de Div. 1. c. 31.*

Abſtraho, is, xi, ctum, ere. Violenter abduco, abripio, avello, avoco, *tirare per forza, menar via*, Ger. *abziehen mit gewalt dar von reiſſen*, Gal. *entraîner, tirer par force*, Hiſ. *ſacar, o tomar por fuerza*, *ἀποχωρίζω*. *Terent. Andr. a. 3. ſc. 2. v. 39.* Quis igitur eum ab illa abſtraxit, niſi ego? Et *Adelph. a. 5. ſc. 9. v. 57.* Pſaltriam una mecum hinc abſtraham. *Liv. l. 3. c. 44.* Vi abſtrahere. ¶ Tranſlate etiam uſurpatur. *Cic. pro Archia cap. 6.* Ab illis nullo me unquam tempore aut commodum abſtraxit, aut voluptas avocavit. *Id. pro Dejot. c. 14.* Abſtrahere ſe a ſolicitudine. ¶ In ſervitutem abſtrahere. *Cæſ. 7. B. G. cap. 14.* ¶ Abſtrahere ad aliquid. *Cic. in Bruto c. 68.* Niſi eum cupiditas gloriæ ad bellicas laudes abſtraxiſſet. ¶ *Abſtraxe* pro *abſtraxiſſe Lucret. l. 6. v. 65.*

Abſtritus, a, um, detritus. *Hieron. ep. 22. ad Euſtoch. c. 13.* Viduæ otioſæ & curioſæ, quæ, rubore frontis abſtrito, paraſitos vincunt mimorum. *h. e.* omni verecundia abjecta.

Abſtrūdo, is, ſi, ere, ex *Abs*, & *Trudo*. Significat Abſcondo, Abdo, *aſcondere, cacciar dentro*, Ger. *verbergen, verſtoſſen*, Gal. *cacher, & ſerrer*, Hiſp. *encerrar por fuerça*, *ἀποκρύπτω*. Et uſurpatur cum præpoſit. & ſine præpoſit. *In Plaut. Aul. Argum. 1. v. 6.* & *Merc. a. 1. ſc. 2. v. 78.* & *Cic. l. 12. ad Att. ep. 15.* Mane me in ſilvam abſtruſi denſam, & aſperam. *Id. 4. Acad. c. 10.* Natura in profundo veritatem (ait Democritus) penitus abſtruſit. *Tac. 4. Annal. c. 69.* Latebra ſe ſe abſtrudunt. ¶ Tranſlate etiam uſurpatur, ut abſtrudere triſtitiam. *Id. Annal. 3. c. 6.*

Abſtrŭo, is, *naſcondere*, *ἀποκρύπτω*. *Tertull. l. 4. adv. Marcion. c. 27.* Negat lucernam abſtruendam, ſed confirmat, ſuper candelabrum ponendam.

Abſtrūſe, *naſcoſtamente*. *Ammian. l. 28. c. 1.* Senes abſtruſius amandarunt.

Abſtruſio, onis, f. *naſcondimento*. *Arnob. l. 5. pag. 183.* Seminis abſtruſio.

Abſtrūſus, a, um, nomen ex participio, *naſcoſo*, *ἀπόκρυφος*. *Ovid. Heroid. ep. 7. v. 157.* Abſtruſa terra. *Plin. Panegyr. c. 63.* Abſtruſus, atque abditus. *Claud. 4. Conſul. Honor. v. 274.* Receſſus abſtruſi. ¶ Tranſlate etiam uſurpatur. *Plin. Panegyr. 45. 30.* Bonos otio, aut ſitu abſtruſos, atque ſepultos non niſi delationibus, & periculis in lucem, ac diem proferebant. ¶ *Abſtruſus homo*, h. e. qui ſecreta ſua magnopere celat. *Tacit. l. 1. Annal. c. 24.* Hæc audita quamquam abſtruſum, & triſtiſſima quæque occultantem Tiberium &c. *Cic. pro domo ſua*. Excitatus aliquando Cn. Pompeji nimium diu reconditus, & penitus abſtruſus animi dolor ſubvenit ſubito Reip. ¶ Comparat. Abſtruſior. *Cic. 4. Acad. Quæſt. c. 10.* Paullo abſtruſior diſputatio.

Abſtulo, apud Diomedem legitur *ex Plauti fragmentis*, pro *Auſero*, quaſi a ſimplici *Tulo*, unde *tuli*. Dictio obſoleta.

Abſuetūdo, inis, f. 3. *diſuſo*, idem quod deſuetudo. Uſus eſt *Apulejus Apolog. p. 318. edit. Elmenhorſt.*

Abſum, Remotus ſum, disjunctus ſum, abhorreo, *eſſer lontano*, [Hebrew], Germ. *abweſend ſein*, Gall. *eſtre abſent*, Hiſp. *eſtar abſente de algun lugar*, *ἄπειμι*. Hujus verbi uſus multus, & varius eſt. Primum quidem uſurpatur abſolute. *Terent. Eun.* Domini ubi abſunt. ¶ Deinde duplicem habet diſtantiæ ſignificationem, & utraque propria eſt, non tranſlata. Prima localis eſt, cum locus a loco abeſt, ut caſtra a caſtris, urbs ab urbe, ager ab agro. *Liv. l. 30. c. 29.* Zama quinque dierum iter ab Carthagine abeſt. *Cic. ad Att. 5. epiſt. 16.* Abeſſe bidui a caſtris. ¶ Altera perſonalis, qua perſona abeſt vel a perſona, vel a loco. Abſolute. *Cic. Fam. 2.* Quod abes, gratulor, quia non vides ea, quæ nos. ¶ Cum ablat. ſine præpoſit. *Cic. Fam l. 4.* Itaque & domo abſum, & foro. ¶ Cum præpoſit. *Cic. Fam. 2.* Ego te abfuiſſe tamdiu a nobis doleo. *Id. in Verr. Act. 6.* Abeſſe a domo paulifper maluit, quam &c. ¶ Abeſſe propius. *Cic. l. 1. ad Att. ep. 1.* Abeſſe propius a morte, *h. e.* propinquiorem eſſe morti. ¶ Abeſſe etiam interdum in plures alios loquendi modos per metaphoram diffunditur. *Cic. ad Attic. 7.* A conſilio fugiendi, ut tu cenſes, abſum. *Id. de Div.* Hæc non abſunt a conſuetudine ſomniorum. *Id. Offic. 1.* Abſumus a natura ferarum. *Cic. pro Flacco*, Vis abſit, ferrum removeatur &c. *Id. Offic. 2.* Illiberalitatis, avaritiæque ſuſpicio abſit. ¶ Ponitur deinceps hoc verbum pro *deeſſe*. *Cicer. pro Sylla*. Ut mirari Torquatus deſinat, me, qui Antonio abfuerim, Scyllam defendere. *Id. in Bruto*. Aberat tertia illa laus, qua permoveret, atque incitaret animos. ¶ Aliquando pro *carere*, vel *vacuum eſſe* ponitur. *Cic. Famil. 6.* Intelliges, ferendam eſſe fortunam, præſertim quæ abſit a culpa. *Idem* etiam dixit *Fam. l. 12. ep. 22.* Quidquid acciderit, a quo mea culpa abſit. ¶ Abeſſe pro *alienum eſſe*, Ut, abeſſe a contentione. *Cic. ad Attic. 10.* ¶ Venuſtus eſt item hujus verbi ſignificatus, cum ponitur pro *Inferiorem eſſe*. *Cic. in Brut. c. 62.* Multum ab his aberat L. Fufius. ¶ Præterea elegans illud eſt, quod dicitur: Parum abeſt, quin; vel nihil abeſt, quin. *Cic.* Prorſus nihil abeſt, quin ſim miſerrimus. *Idem* Parum abfuit, quin occideretur. ¶ *Tantum abeſt* imperſonaliter poſitum habet vel ſimplex, *ut*, vel duplex. Simplex ſic. *Cic. ad Attic. 13.* Tantum porro aberat, ut binos ſcriberent, vix ſingulos confecerunt. ¶ Duplex ſic. *Cic. ad Att. 7.* Tantum abeſt, ut ille meam ſententiam moveat, ut valde ego ipſi, quod de ſententia ſua deceſſerit, pœnitendum eſſe putem. V. *Turſellini Particul.* ¶ Abſum aliquando dividitur in partes duas. *Cæſ.* Erat ab oppido millia paſſuum tria. ¶ *Abſit verbo invidia*, modus loquendi apud veteres, cum id erant dicturi, quod arrogans videri poſſet. *Liv. lib. 9. cap. 19.* Abſit verbo invidia, & civilia bella ſileant. ¶ *Præſens abeſt*, parœmia in eum, qui cum præſens ſit, non animadvertit ea, quæ dicuntur, cogitatione alio diſtracta. *Ter. Eun. 1. 2. 132.*

Abſumēdo, nis, f. 3. Conſumptio, a Verbo Abſumo, *Conſumamento*, *ἀνάλωμα*. *Plaut. Captiv. a. 4. ſc. 3. v. 4.* Quanta ſumini abſumedo!

Abſūmo, is, pſi, ptum, conſumo, extinguo, conficio, *conſumare, mettere a fine*, [Hebrew], Ger. *verzehren, verthun, verbrauchen*, Gal. *conſumer, mettre a fin*, Hiſp. *gaſtar en mala parte*, *καταναλίσκω*. *Cic. pro Quint.* A me poſtulas, ne dicendo tempus abſumam. *Liv. l. 30. c. 8.* Laceſſendo levibus prœliis diem abſumpſit. *Aſcon. Padian.* Adeo ut in ejus impenſas opes ſuas abſumpſerit. *Terent. Heaut. a. 3. ſc. 1. v. 18.* Pitiſſando modo mihi quid vini abſumpſit! *Plin. jun. in epiſt.* Vaſtiſſimum incendium multas privatorum domos abſumpſit. *Liv. l. 30. c. 7.* Abſumi flammis. *Cic. 2. Tuſcul.* abſumi clade. *Liv. l. 31.* abſumi fame. *Terent. Phorm. a. 2. ſc. 2.* abſumi cura. Sic abſumi illuvie, morbo, veneno, peſtilentia apud alios.

Abſumptio, onis, f. 3. pro Conſumptione. *Ulpian. l. 5. §. 1. D. de uſufr. ear. rer.* &c. Res, quæ in abſumptione ſunt.

Abſumptus, a, um. *Conſumato*. Abſumptæ vires, *Virg. Æn. 7. v. 301.* Rebus maternis, atque paternis fortiter abſumptis, *Horat. 1. ep. 15. v. 26.* ¶ Abſumpti ſumus pro *perimus*, vel *actum eſt de nobis*. *Siamo ſpediti, ella è ſpedita per noi*, *ἀπεφθάρμεθα*. *Plaut. Moſt. ſc. 1. a. 2.* Sic *Virg. Æn. 1. v. 559.* *Abſumpta* ſalus, *perduta*.

Abſurde, Adverb. eſt, Ab re, inepte. *ſconciamente, goffamente, fuor di propoſito*, *ἀτόπως*. *Cic. Tuſcul. 2. c. 4.* Si abſurde canat is, qui ſe haberi velit muſicum, &c. *Id. de Divin.* Nihil tam abſurde dici poteſt. *Digeſt. l. 9. tit. 2. leg. 51.* Longe abſurdius conſtituere. *Auguſt. l. 4. de Trin. in fin.* Abſurdiſſime dicere.

Abſurditas, atis, f. *ſconvenevolezza*, *Claud. Mamert. de Anim. c. 11.* Hanc utramque abſurditatem ſententia ſana deſpuit.

Abſurdus, a, um, Ab re, *aſſurdo*, *ſconcio*, *fuor di propoſito*, *fuor di regola*, [Hebrew], Ger. *ungeſchickt, unbequem, nicht gezimmend*, Gal. *abſurde, mal convenable*, Hiſp. *coſa digna de no ſer oyda*, *ἄτοπος*. Proprie ſignificat alienum ab auribus. *Cic. de Orat. l. 3. c. 11.* Vox extra modum abſona, & abſurda. *Id. pro Roſc. Com. cap. 7.* Eſt hoc quidem auribus, animiſque hominum abſurdum. ¶ Sed uſitatius ad animum transfertur, poniturque pro eo, quod omnium mentes aſpernentur, ac reſpuant. *Cic. ad Att.* Tempus erat diſceſſus abſurdum. *Id. de Orat. l. 2. c. 20.* Si plane abhorrebit, & erit abſurdus, ut ſe contineat, admonebo. *Terent. Adelph. a. 3. ſc. 3. v. 21.* Ratio inepta & abſurda. Ubi *Donatus*. Ineptum eſt ſtultum tantum, Abſurdum quod & ſtultum eſt, & in ipſa ſtultitia diverſum, & quaſi repugnans ſibi. ¶ Habet etiam ſuos gradus. *Cicer. l. 1. Nat. Deor. c. 26.* Multo abſurdiora ſunt ea, quæ &c. *Id. Attic. l. 7. ep. 13.* Abſurdiſſima mandata.

Abſynthium. V. Abſinthium.

Abſyrtides, *Ἀψυρτίδες*, Inſulæ in Adriatico mari. *Plin. l. 3. cap. 26.* Abſyrtides a Grajis dictæ a fratre Medeæ Abſyrto ibi interfecto. ¶ Dicitur etiam Abſyrtis in ſingulari num. *Luc. l. 3. v. 190.* Colchis & Adriacas ſpumans Abſyrtis in undas. Sed ibi de fluvio quodam ſermo eſt, qui in Adriaticum mare ſe exonerat, & in Colchis naſcitur. Alii in verſu Lucani *Abſyrtos* legunt.

Abſyrtus, i, m. 2. *Ἄψυρτος*. Æetæ Regis Colchorum, & Hypſeæ filius, alio nomine Ægialeus dictus, quem ſoror ejus Medea cum Jaſone diſcedens membratim diſcerptum circumquaque disjecit, ut ſequentem ſe patrem in colligendis membris occupatum moraretur, ne eam fugientem aſſequeretur, unde locus ille dictus eſt *Tomos*, i. e. disjectio, & fluvius, juxta quem id perpetravit, *Abſyrtus* vocatus. V. *Ovid. l. 3. Triſt. eleg. 9.* & *Senec. Med. v. 963.* ¶ Sunt tamen, qui Abſyrtum non ex eadem matre cum Medea, ſed ex Idya Oceani filia natum tradunt. ¶ Alii non a ſorore diſcerptum volunt, ſed per Iſtrum fluv. cum fugientibus in Illyrium perveniſſe.

Abtorqueo, es, a. 2. ab aliquo loco torqueo, deflecto. *Accius apud Non. c. 3. n. 64.* Abtorque proram.

Abverto, idem quod Averto. *Plaut. Rud. 1. 2. 76.* Abvertere ſcapham. *Hirt. de B. Hiſp. c. 41.* Abvertere hoſtem.

Abundans, antis, nomen ex participio, affluens, copioſus, largus, dapſilis, exſuperans, *abbondante, doviziofo, copioſo*, *ἄφθονος*. Et uſurpatur vel abſolute, vel cum ablat. *Cic. pro Quint.* Quis tam perditus, ac profuſus nepos, non adeſa jam, ſed abundanti pecunia ſic diſſolutus fuiſſet, ut fuit Sex. Nævius? *Id. pro Cornel.* Quis tam abundans copiis? ¶ Habet etiam genitivum. *Nepos in Eumen. cap. 8.* Via omnium rerum abundans. ¶ Dicitur etiam *ex abundanti* pro fruſtra & ſupervacuo, quæ locutio Papiniano familiaris, & propria. *L. 9. de ſupell. l. 20. D. de manumiſſ.* Uſus eſt etiam *Quintil. l. 4. c. 5.* ¶ Comparativum uſurpavit *Hieron. adv. Jovin. c. 4.* Abundantior triſtitia. ¶ Superlativo uſus eſt *Cic. de Orat. l. 3. c. 14.* Timæus & rerum copia, & ſententiarum varietate abundantiſſimus. ¶ Proprie ſignificat effluentem, exundantem. *Virgil. Georg. 1. v. 115.* Amnis abundans. *Plin. l. 22. c. ult.* Menſes mulierum abundantes.

Abundanter, adverb. eſt copioſe, vel large, *abbondevolmente, copioſamente*, *ἀφθόνως*. *Cicer. de Orat. l. 2. c. 35.* Copioſe, & abundanter loqui. *Ibid.* Qui abundanter, qui illuminate & rebus, & verbis dicunt. *Sil. l. 5. v. 453.* Abundanter defuſo ſanguine. *Cic. Topic. cap. 10.* Loci aliis diſputationibus abundantius occurrunt, aliis anguſtius. *Plin. l. 5. c. 9.* Abundantiſſime creſcere.

Abundantia, æ, f. 1. Ubertas, copia, vel affluentia, *abbondanza, copia*, Ger. *uberfluſſigkeit*, Gall. *abondance, foiſon*, Hiſp. *abundancia, copia*, *ἀφθονία, περιουσία*, ut abundantia rerum omnium. *Cic. de Amicit. c. 23.* Abundantia otii. *Id. l. 7. Fam. ep. 1.* Abundantia ingenii apud *eund. 1. Acad.* ¶ Pro divitiis abſolute poſuit *Tacit. in Agric. cap. 6.* Ludos, & inania honoris modo rationis, atque abundantiæ duxit. i. e. ita probavit, quatenus de abundantia patrimonii, & ſine detrimento facultatum exhiberi poſſent. ¶ Abundantiam feminarum vocat *Plin. l. 27. c. 12.* menſes largius fluentes. Et *Vitruv. l. 5. c. 9.* abundantiam paluſtrem vocat copiam aquæ paluſtris.

Abundatio, onis, f. 3. idem eſt, ac abundantia, ſed minus elegans. *Plin. l. 3. c. 16.* Omnia ex Philiſtinæ foſſæ abundatione naſcentia.

Abunde, adverb. eſt affatim, copioſe, large, profuſe, fortaſſe ab adjectiv. *abundus*, *abbondantemente*, *ἀφθόνως*. Uſurpatur vel abſolute, vel adjecta alia dictione. *Cic. 2. de Div. c. 1.* Erit abunde ſatisfactum. *Plinius Præfat.* Abunde pulchrum. Sic abunde magna præſidia. *Sall. Jugurth. c. 14.* Abunde potentiæ, gloriæque adipiſci. *Sueton. Cæſ. c. 86.* ¶ Abunde eſſe alicui, idem quod ſatis eſſe. *Plin. l. 4. ep. ult.* Abunde mihi eſt, ſi ſatis expreſſi, quod efficitur. *Id. l. 5. ep. 8.* Sed utrumque tam magnum eſt, ut abunde ſit alterum efficere. *Virg. 7. Æn.* Terrorum, & fraudis abunde eſt.

Abundo, as, are, *abbondare*, [Hebrew], Ger. *uberfluſſig ſein die volhaben*, Gal. *s'epandre par deſſus, eſtre plein juſque a deborder, abonder*, Hiſp. *abundar, y ſer copioſo*, *ἀφθονέω*. Affluo, redundo, circumfluo, magnam copiam habeo. Ex

Ab, & *Undo*, ut quidam ajunt. Eſt enim *Abundare* ductum ab amnibus, qui quo magis augentur imbribus, eo majoribus undis eriguntur. *Plin. l.* 18. *c.* 22. Abundat fons in omnem partem. ¶ Abſolute uſurpatur a *Cic.* pro divitem eſſe *lib.* 1. *Attic. ep.* 2. Cajetam, ſi quando abundare cœpero, ornabo. ¶ Ceterum conſtruitur cum ablat. *Cic. de Senect.* Villa abundat porco, agno, hœdo. ¶ Sic abundare otio, ingenio, pecunia, copia frumenti, virtutibus, vitiis, &c. ¶ Abundare in aliqua re. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 6. Theophraſtus abundavit in eo genere rerum. ¶ Cum genit. habet *Lucil. ex Non. c.* 9. *n.* 6. Quarum rerum abundemus. ¶ Cum accuſat. *Neratius in l. ſi fundum D. mandati*. Ut non abundet mandati quantitatem, i. e. non excedat. ¶ Hoc mihi abundat, dixit *Auguſt. l.* 6. *Confeſſ.* ¶ *Donat.* Inter Abundare, & Redundare hæc eſt differentia: quod abundat, eſt copioſum & cumulatum; redundat vero, quod ſupervacaneum eſt. Hoc tamen diſcrimen non eſt perpetuum. Nam *Aſcon. in Cic.* 3. *Verr. c.* 44. abundare pro redundare poſuit.

Abundus, a, um, idem ac abundans, Adject. quo uſus eſt *Gellius l.* 1. *c.* 2. Lavacris nitidis, & abundis. Et *Accius apud Non. cap.* 4. *v.* 192. Nec vi tanta quiſquam eſt, neque tam abundis fortunis ferox. Sed hic varia lectio eſt. V. *Gayetum ad Terent. Adelph. a.* 4. *ſc.* 3.

Abvŏlo, as, n. 1. ἀποπέτομαι, volando diſcedo. *Cic.* 2. *de Fin.* Fluit itaque voluptas, & prima quæque abvolat. Alii legunt, *Avolat*. *Maximian. Gall. Eleg.* 1. *v.* 249. Ipſa etiam cunctis requies gratiſſima ſomnus Abvolat, & ſera vix mihi nocte venit.

Abuſio, onis, f. *abuſione*, *abuſo*, κατάχρησις, figura eſt eadem quæ catachreſis, *Cic. in Orat. c.* 27. Abuſio, quam κατάχρησιν vocant. Sic *parricida* pro *homicida* *Quint. l.* 3. *c.* 3. dicit per abuſionem poni. *Impropriamente*. ¶ Pro malo uſu uſurpat *Salvian. l.* 8. *poſt princ.* Nam quod quidam afferunt ex *Cicer.* 11. *ad Attic. ep.* 22. *vini abuſio*, neque ibi, neque alibi apud *Cicer.* invenimus.

Abusive, Adverb. cum Abuſione. *Quintil. l.* 8. *c.* 6. Abuſive aliqua re uti. ¶ *Ab Ammiano l.* 24. *c.* 4. ponitur pro perfunctorie.

Abusīvus, a um, adject. *abuſivo*, *e abuſato*. *Auctor Paneg. ad Conſtant. Auguſt. c.* 4. Nomen abuſiva appellatione mutilatum.

Abuſque, & Ab uſque, *fino da*, uſque ab, præpoſitio poetica, ablativo ſerviens. *Virg.* 7. *Æn. v.* 288. Siculo proſpexit abuſque Pachino. *Apulej. in Apolog.* Abuſque Œenſium finibus.

Abūſus, us, m. *conſumamento*, abſumptio, quæ utendo fit, ἀπόχρησις. *Cicer. in Top. c.* 3. Uſus, non abuſus legatus eſt. *Ulpian. Dig. l.* 7. *tit.* 5. *leg.* 5. Res, quæ ſunt in abuſu.

Abūſus, a, um, partic. paſſ. pro Conſumptus, apud *Plaut. Aſin.* 1. 3. 4. Ubi illa quæ dedi ante? C. Abuſa ſunt.

Abūtor, eris, uſus ſum, *abuſarſi*, καταχρῶμαι, Ger. *verbrauchen*, Gall. *abuſer*, *faire abus*, Hiſp. *uſar mal de alguna coſa*. Utimur, *inquit Donatus*, cum honore, abutimur cum injuria. Vel: Utimur his rebus, quæ nobis utentibus permanent, ut domus, prædia, &c. Abutimur his, quæ nobis utentibus pereunt, ut vinum, frumentum, &c. Ablativum poſt ſe poſtulat: ſed apud antiquos Comicos accuſativ. habuit. V. *Pareum in Lex. Critico*. *Cic. pro Mil.* Quanquam in hac cauſſa, Judices, T. Annii Tribunatu, rebus omnibus pro ſalute Reip. geſtis, ad hujus criminis defenſionem non abutemur. Hic *Abuti*, ut notat *Doletus*, vel alieno tempore uti ſignificat, vel magnopere uti, quaſi diceret: non magnopere hujus cauſſæ fiduciam in rebus geſtis Milonis ponam. ¶ Abuti otio, & litteris. *Id.* 1. *Tuſc. c.* 3. ¶ Abuti regno, & licentia ad omnia. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 23. ¶ *Suet. in Galba c.* 94. habet *abutendus*. His adeo ſe abutendum permiſit, ut vix ſibi ipſi conſtaret. ¶ Adhibetur etiam aliquando in bonam partem. *Cic.* 2. *de natu. Deor. c.* 60. Nos ſanitate earum ad utilitatem noſtram abutimur. *Nazar. in Panegyr. Conſtantini c.* 30. O ſi mihi nunc facultas daretur ſermonis pro rerum dignitate figurandi! Adhiberem omnes floſculos, & abuterer exquiſito quodam lepore, & venuſtate dicendi. *Symmachus* 3. *epi.* 46. Ergo indulgentius abutere magnificentia. ¶ Significat etiam conſumere, abſumere, *conſumare*. *Cic.* 3. *Verr. c.* 9. Niſi omni tempore, quod mihi lege conceſſum eſt, abuſus ero. *h. e.* niſi omne tempus dicendo abſumpſero. *Cato R. R. c.* 76. Linito uſque adeo, donec omne caſeum cum melle abuſus fueris. ¶ Paſſive uſurpavit *Varro apud Priſcian. l.* 8. Aliud exemplum V. etiam in *Abuſus, a, um*.

Abydēnus, a, um, *di Abido*, ad Abydum oppidum pertinens. *Ovid. in Ibin, v.* 690. Omnis Adydena ſit tibi pejor aqua.

Abydocōme, ἀβυδοκώμη, dicuntur ſycophantæ a nomine Abydos, & a verbo κομᾶν, quod eſt, efferri, & parum modeſte ſe gerere. Hoc enim nomine male audiebant Abydeni, quod inſignes artifices eſſent calumniarum, eoque ſibi nomine placerent.

Abydus, p. p. f. 2. ἄβυδος, urbs E. Aſiæ a Mileſiis condita, Gyge Lydorum Rege permittente, qui totius Troadis imperium habuit, cui Seſtos in Europa opponitur, intercedente anguſto mari, a caſu virginis Helleſponto nuncupato. Id, cum Aſiam ab Europa dividat, Xerxes Perſarum Rex ponte conjunxit. Abydus Aſiæ non longe ab oſtiis Simoentis amnis abeſt, inter Lampſacum, & Dardanum, a Lampſaco in Auſtrum, & ab Ilio in Boream 32. M. P. diſtans. Ibi arx firmiſſima contra Seſtum, cui *Dardanello* nomen eſt. Abydus vero *Aveo*, & *Abia* nominatur. ¶ Abydus item urbs eſt Ægypti, quæ *Abutich* appellatur, a Ptolemaide urbe in Auſtrum ad 22. M. P. recedens. ¶ Ne temere Abydum, h. e. naviges, μὴ εἰκῇ τὴν Ἄβυδον; proverbium Græcum quo quis admonetur, ne temere eo ſe conjiciat, unde non ſine periculo exeat. V. *Eraſmi* Adagia.

Abyla, p. p. f. 1. ἀβύλη, mons excelſus Mauritaniæ Calpæ monti, qui in Hiſpania eſt, oppoſitus, quos ambos Herculis columnas dicunt *Euſtath. Steph. Byzant. Dionyſ. Afer.* Et notandum, Alyban dici a Græcis, non Abylan, forte per Metatheſin. ¶ Eſt & oppidum Syriæ. *Plin. l.* 3. *c.* 1.

Abyſſus, f. 2. *abiſſo*, תהום, Ger. *ein groſſe tieffe des waſſers*, *ein abgrund*, Gal. *abime*, Hiſp. *abiſmo*, ἄβυσσος. Aqua vergens in immenſam profunditatem. Omnis, inquit *Auguſt.* aqua, omnis humida natura, atque ſubſtantia circumquaque diffuſa per maria, & flumina, & antra, & occulta, ſimul uno nomine abyſſus vocatur. ¶ Erat præterea Abyſſus Sacellum Perſephones, in quo magna vis auri multis ſæculis erat congeſta: Unde & nomen accepit ab infinita auri copia. Vide *Suidam*. ¶ Ab Eccleſiaſticis Scriptoribus interdum ponitur pro loco Inferorum. *Prudent. in Hamartig. v.* 835. Merſandam penitus puteo ferventis abyſſi.

A ANTE C.

Ac, *e*, *&*, conjunctio copulativa eſt, καὶ, Et, atque. ut doctus ac juſtus es. Collocata poſt *alius*, *aliud*, *aliter*, *ſecus*, *contra*, *contrarium*, & poſt nomen, aut adverbium comparativum, idem fere efficit quod *quam*, ἤ. *Terent. in Phorm.* 4. 4. Aliud mihi reſpondes, ac rogo. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 13. Aliter ſcribo ac ſentio. *Idem in Orat.* Ut contra, ac dicat, accipi velle. ¶ Poſita poſt *ſimiliter*, *æque*, *par*, *pariter*, *juxta*, ſignificat *ut*. *Cic.* 3. *de Nat. Deor.* Similiter facis, ac ſi me roges. *Idem poſt redit. in Sen.* Reliquis officiis juxta, ac ſi meus frater eſſet, ſuſtentavit. ¶ In principio ſententiarum connectendi vim habet. *Cic.* 1. *de Orat. in proœm.* Ac primo quidem totius orationis ignari. Non tamen frequenter adhibetur ſequente vocali, aut duabus conſonantibus, *c*, & *q*. ¶ Ponitur etiam *ac*, & *at* poſt *perinde*, *ſimiliter*, *aliter*, & ſignificat, *ita ut*, *Non altrimenti che*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Ut perinde ac de hominum vita eſt merita, laudetur. ¶ Aliquando, teſte Donato, ſignificat, *contra quam*. *Terent. And.* 5. 1. Neſcio quid tibi ſum oblitus hodie, ac volui dicere. ¶ *Ac* pro duabus his particulis, *idque*, vel *& quidem*. *Teren. Eunuch.* 5. 2. Cognoſcit me? C. Ac memoriter. *Idem Heauton.* 4. 5. Faciam tibi boni aliquid, ac lubens. ¶ In principiis ſemper ponitur ſequente conſonante. Ante vocalem ſemel legitur apud *Sueton. in Tiber. c.* 12. Ac in ſemet &c. Alii tamen reponunt *at*.

Acacia ſpina eſt, quæ in Ægypto naſcitur, arboris in modum fruticoſa, flore candido, & ſemine lupino ſimili. Item ſuccus ex ſpina illa expreſſus. *Acacia*, ἀκακία. Eſt & alterum acaciæ genus in Cappadocia Pontoque proveniens, longe tamen minus & tenerius, & foliis rutæ ſimile. Vid. *Dioſc. l.* 1. *c.* 115. meminit & *Plin. l.* 24. *c.* 12. Denique *Acacia*, ſi vim nominis ſpectes, eſt innocentia, ſimplicitas, animus ab omni terrore liber, in quo Democritus ſummum bonum conſtituebat. Sed vox græca eſt ab *a* privat. & κακός, malus. *Cic.* 1. *Fin.*

Academia, f. 1. *Accademia*, ἀκαδημία, *Suida*, ἀκαδήμεια, & ἑκαδημία, *Stephano*. Locus nemoroſus, ab Athenis mille paſſus diſtans, ab Academo heroe. Vide *Laert. in Platon.* Duci poteſt etymol. ab ἄκος, medela, & δῆμος, populus, quod ibi ſit officina ſanandi animos. Vel ab ἄνευ, & δήμου, ſeorſum a populo. Ibi commoratus eſt Plato, & Philoſophiam magna diſcipulorum frequentia profeſſus eſt. Unde & ejus ſectatores Academici vocati ſunt, ſicut a Stoa Stoici. Antea per E ſcribebatur, *Ecademia*. ¶ Erat autem Academia gymnaſium inferius, cum ſuperiori gymnaſio nomen eſſet Lyceum, quæ & inferior ambulatio, & ſuperior dicebantur. Lyceum vero nomen fuit Scholæ Ariſtotelicæ. Academia dici poteſt qualibet litterarum ſchola inſignior, atque celebrior. Per metonym. Academia ponitur pro philoſophia academica, & ſecta philoſophorum. *Cic. de Orat. l.* 1. *c.* 12. ¶ Hujus nominis Academia pen. producitur a *Cic.* Inque Academia umbrifera, nitidoque Lyceo. Sic & in alio verſu Laureæ Tullii, Atque Academiæ celebratam nomine villam. Verum alii eam corripiunt, ut *Claudianus*; in Latium ſpretis Academia migrat Athenis. *Sidonius*, Obruet & quanquam totis Academia ſectis. ¶ Academia etiam dictus eſt locus, ubi villa erat Cicer. apud Avernum lacum, a Puteolis ſup. 2. M. P. diſtans, haud procul a Baiis. *Ciceroniano* adhuc locus dicitur, Aquæ vero, ſeu Fontes Ciceronis, *Bagni di Triteli*.

Academĭcus, a, um, ἀκαδημικός, ad Academiam pertinens, ut ſectæ Academicæ, hoc eſt eorum qui Academicos ſectantur. Academici autem fuere philoſophi, qui de rebus omnibus in partem utramque diſputabant. Horum tria fuere genera, de quibus Cicero in *Acad. quæſt.* & alibi. Vide Logicos.

Acalanthis, thidis, f. 3. avis eſt, quam alii acanthidem, alii carduelem vocant. *Virg.* 3. *Georg.* Reſonant acalanthida dumi. Sic legitur in omnibus antiquis codicibus, teſte *Pierio*, non *acanthida*.

Acanthice, es, f. 1. lacryma helxines herbæ. *Plin. l.* 21. *c.* 16. Helxines hujus vertex ſummus lacrymam continet jucundi ſaporis, acanthicem maſtichen appellatam.

Achanthillis, idis, f. *ſparagio ſelvatico*, herba, quæ Latino vocabulo aſparagus agreſtis appellatur. *Apulej. de herb. c.* 85.

Acanthinus, a, um, quod eſt acanthi, aut acantho ſimile. *Plin. l.* 25. *c.* 7. Spectatur foliis acanthinis.

Acanthion, n. 2. ſive acanthium, thii, ſpinæ genus. *Plin. l.* 24. *c.* 12. Spinæ albæ ſimilis eſt ſpina illa, quam Græci acanthion vocant.

Acanthis, thidis, f. 3. Ger. *diſtelvogel*, ἀκανθίς, avis ſtridula, quæ & carduelis, *Gardellino*. Ea ſpinis, & carduis paſcitur. Nam ἄκανθα, ſpina, ἀκανθεών, ſpinetum. *Virg. l.* 3. *Georg.* Reſonant & acanthida dumi. Qui locus *Virg.* in antiquis libris, teſte Pierio, legitur, Reſonant acalanthida dumi, a nominativo *acalanthis*, *thidis*. ¶ Hæc & acanthylis vocatur, quæ lino intexit nidum. Alii argathylin vocant, de qua *Plin. l.* 10. *c.* 74. Argathylis in ſpinis vivit. ¶ Acanthis eſt etiam genus herbæ, quæ latine ſenecio dicitur. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Acanthis græce, latine ſpina alba.

Acanthus, i, m. 2. Ger. *weiſſ bærenklawe*, ἄκανθος. Puer regius in florem ſui nominis converſus, cujus folia occaſionem præbuerunt ornamentis pulcherrimis ſculpturæ. *Plin. l.* 22. *c.* 22. docet, acanthum eſſe herbam topiariam, lato longoque folio margines crepidinum veſtientem. Apud *Dioſcor.* duplex eſt, hortenſis, & ſylveſtris: hortenſis a Romanis *Paderota* dicitur. de ſylveſtri *Virg.* 2. *Georg. v.* 119. Semper frondentis acanthi. ¶ *Servius in Pollione* dixit, eſſe arborem ſemper florentem, quaſi ſpinis plenam. ¶ Aliqui putant, acanthum dici etiam limbum aut faſciam veſti prætextam, adducuntque locum *Virg. Æn.* 1. *v.* 649. Et circumtextum croceo velamen acantho. Sed hic aptius de herba topiaria intelligitur.

Accanto, & Adcanto, as, a. 1. juxta, vel ſimul canto. *Stat. l. & ſilv.* 4. *v.* 55. Maroneique ſedens in margine templi Sumo animum, & magni tumulis accanto magiſtri.

Acapna, n. 2. Ger. *dürr und trucken holtz*, *das nicht rauche und dempfft*, ἄκαπνα, ligna, de quibus eſt titulus apud Martialem in Xeniis. Ea videntur eſſe, quæ Ulpiano dicuntur ligna cocta, ne fumum faciant. Nam ἄκαπνος, ſine fumo interpretatur. ¶ Eſt & mellis genus, quod acapnon *Plin.* appellat *l.* 11. *c.* 16. quia citra fumum eximitur. Acapna thyſia, ſacrificia abſque fumo, dicitur de nimium tenui convivio, & in quo nihil cocti opſonii apponitur.

Acarnan, anis, ἀκαρνάν, qui ex Acarnania eſt, *Virg.* 5. *Æn. v.* 298. quorum alter Acarnan, alter ab Arcadia &c.

Acarnania, ἀκαρνανία, Epiri pars, quam Achelous ab Ætolia dividit. In hac eſt oppid. Leucas. Ibi gignuntur equi corpore & viribus maximi, eximiique pretii. Hinc proverb. Græcum manavit: Equi Acarnanici, ἀκαρνανικοὶ ἵπποι. Dicitur de re quavis eximia. ¶ Eſt & regio quædam parva in Ægypto, dicta Acarnania, ut ſcribit *Serv. l.* 5. *Æn.* ¶ Et civitas non procul a Syracuſis. *Cic. in Verr.* in qua Olympii Jovis antiquiſſimum fanum fuit.

Acarnanicus, qui eſt ex Acarnania. *Liv.* 26. *c.* 25.

Acăron, ſive accaron, f. 3. civitas Palæſtinæ, quæ Cæſarea vocatur. Et arboris genus. *Plin. l.* 15. *c.* 7. Longe diverſa a Cæſarea Palæſtinæ hæc urbs eſt. Nam urbs erat Philiſtinorum, Geth, Azoto, & Jamniæ proxima, a Cæſarea ſupra 52. M. P. in auſtrum diſtans. Nomen antiquum adhuc retinet.

Acaſtus, ἄκαστος, Magneſiæ rex. Uxorem duxit Creteidem, ſive Atalantam, quæ cum Peleum deperiret, ab eoque ſperneretur, ultro illum apud maritum de ſtupro accuſavit. Acaſtus igitur Peleum venationis prætextu in ſaltum abductum feris lacerandum objecit: ſed ille Chironis, ſive Mercurii ope liberatus Acaſtum cum uxore interfecit. ¶ Item Acaſtus fuit Peliæ Theſſalorum Regis fil. venator ſagittis clarus. *Ovid.* 8. *Metam.* & *l.* 11. ¶ Item Acaſtus Laodamiæ pater. *epiſt.* 13.

Acatalecticus, ἀκατάληκτος, verſus, cui nulla ſyllaba deeſt: contra catalecticus, cui una deeſt ſyllaba. V. Grammatic. *Diomed. l.* 3. & *Priſcian. initio partit. verſuum Virgilii*.

Acatalepton, ἀκατάληπτον, quod comprehendi non poteſt. Sic interpretatur *Cic. l.* 4. *Acad. quæſt.* Latine uſurpat *Tertull. adverſ. Valentin. c.* 35.

Acatium, n. 2. ἀκάτιον, genus navigii actuarii. *Plin. l.* 9. *c.* 30. & *Gell. l.* 10. *c.* 25. ¶ Sed *Pollux* ſcribit, velum in navi maximum eſſe, ſicut minimum dolonem, tertium, quod retrorſum panditur, epidromum. V. *Bayfium de re navali*.

Acatus, idem quod Acatium. *Tertul. l.* 5. *cont. Marcion. c.* 1. Si nunquam furtivas merces in acatos tuas recepiſti.

Acauſtus, ἄκαυστος, ignem non ſentiens. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

Acca Laurentia, f. 1. Fauſtuli uxor, quæ Romulum, & Remum lactavit, & aluit, Lupa dicta, quod nobile ſcortum fuerit. Tales enim nuncupantur lupæ, ob avaritiam, cujus cauſa pudicitiam proſtituerunt, & cellæ earum lupanaria. ¶ In hujus Accæ honorem Romani teſtamento ejus locupletati Laurentalia celebrarunt. V. *Scalig. ad Varr. de L. L.* Eadem etiam Accalia dicta ſunt a *Varr. l.* 5. *L. L.*

Accanto, as, are, juxta canto, una canto, accino, προσᾴδω. *Stat.* 4. *Syl.* 4. *v.* 55. Sumo animum, & magni tumulis accanto magiſtri.

Accēdo, is, eſſi, eſſum, n. 3. *accoſtarſi*, נגש, קרב, Ger. *hinzu gehen*, *ſich hinzu machen*, Gal. *s'aprocher*, *ſe tirer pres*, *s'ajoindre*, Hiſp. *allegarſe alugar, o a otra coſa*, προσέρχομαι, ex *ad*, & *cedo*, adeo, venio, appello, appropinquo, addor, ſeu adjungor. *Ter. in Adel.* Accedam ad fores. *Virg. l.* 1. *Æn.* Penituſque ſonantes acceſtis ſcopulos. pro *acceſſiſtis*, per ſyncopen. ¶ Dicitur autem *accedere ad*, *accedere in*. ¶ Accedere, quandoque eſt aſſentiri, *conſentire*. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Accedam in pleriſque Ciceroni. ¶ Quandoque adjungi, *aggiugnerſi*, ut Hoc calamitatibus meis, vel ad calamitates meas malum acceſſit. *Liv. l.* 26. *c.* 50. Hæc tibi a me dotalia dona accedent. *Cic. pro Roſc. Am.* Eo acceſſit ſtudium doctrinæ. ¶ Accedere etiam ſimilitudinem ſignificat, *ſomigliare*. *Cic. pro C. Rabirio*. Quorum poteſtas ad Deorum immortalium numen accedit. Sic *Accedere alicui*, id eſt ſimilem eſſe. *Cicer.* & *Quintil.*

Et

Et cum ſolo accuſativo, *Plin. l. 16. c. 40.* Cytiſus proxime accedere ebenum videtur. ¶ Acceditur imperſonale, apud *Cicer. pro Cæc. c. 8.* Ad eas cum accederetur. ¶ Apud *Tacit. l. 5.* Minutius, & Servæus damnati indicibus acceſſere; hoc eſt, bona illorum indicibus ceſſere præmii loco. ¶ Accedere rei judicatæ aliquid dicitur, cum cautio a reo datur actori quæ executionem non tollit. *Ulp. l. 4. D. de re judicata.* ¶ *Accedere alicui* pro favere. *Terent. in prol. Phorm.* Voluntas veſtra ſi ad Poetam acceſſerit. ¶ Uſurpatur & abſolute in initiis. *Cic.* ſæpiſſ. Accedit ut, accedit quod. *Id. pro Roſc. Am. c. 1.* Accedit alia cauſſa, quod & ſic ſervit connexioni. ¶ *Accedere febris* dicitur, cum per intervalla intenditur, decedere vero, cum deficit. *Celſ.*

Acceleratio, onis, f. 3. feſtinatio, properatio, *Affrettamento*. *Auct. ad Heren. l. 3. c. 13.* Continuatio eſt orationis enuntiandæ acceleratio clamoſa.

Accĕlĕro, as, are, *andar in fretta*, *affrettare*, מהר, Germ. *eylen*, *ſchnellgehen*, Gall. *avancer*, *hater*, *ſe hater*, Hiſp. *appreſſurarſe*, *darſe prieſſa*, ἐπείγω, propero, feſtino. Accipitur & active. Accelerare iter apud *Cæſ. l. 2. B. Civ.* Accelerare mortem. *Plin. l. 16. c. 36.* ¶ Et ſine caſu per ellipſim. *Cic. in Catil. 2. c. 4.* Si accelerare volent, ad veſperam conſequentur.

Accendium, ii, n. 2. Incendium, *incendio*, *Solin. c. 7.* (al. 11.) Si adeſt Deus, ab ipſo Numine ſit accendium.

Accendo, dis, di, ſum, a. 3. *accendere*, הצית, Ger. *anzuenden*, Gal. *allumer*, *enflammer*, Hiſp. *encender*, ἅπτω, ex *ad*, & *cando*, a in e mutato, licet non ſit in uſu, non a *candeo* (ut quidam putaverunt) quod eſt neutrum, *accendo* vero activum. Eſt autem accendere, ignem excitare. *Cic. de Univ. c. 9.* Deus ipſe Solem, quaſi lumen accendit. ¶ Per translationem eſt inſtigare, & animare, *inſtigare*. *Virg.* Martemque accendere cantu. Sic accendere ad aliquam rem, vel in aliquam rem. *Sil. l. 4. v. 169.* In prælia mentes accendit. ¶ *Accendere pretium* pro augere dixit *Plin. l. 18. c. 25.* Nubilo occaſu pluvioſam hiemem denunciat, ſtatimque augent lacernarum pretia; ſereno aſperam, & reliquarum veſtium accendunt.

Accendōnes, id eſt inſtigatores. *Salmaſ. in Tertull. de c. ult.* ex vet. libr. reſtituit, pro quo vulgo erat *cendones*. Is autem laniſtas ibi intelligit, qui gladiatores ad pugnam excitant.

Accenſeo, es, ui, ſum, ere, annumero. *Sen. epiſt. 90.* Eadem hæc ætas Lycurgum ſacro illi numero ſapientum accenſuiſſet. ſed aliter legendum. *Non. Marcel. in* Accenſi *pag. 520.* Accenſi, qui his (*Decurionibus*) accenſebantur, id eſt attribuebantur.

Accenſi, m. 2. מְשָׁרְתִים, Ger. *ein ſtattknecht*, *oder weibel*. Ut *Marcellus* ſcribit, genus militiæ erat adminiſtrantibus proximum, dicti, quod ad neceſſarias res ſæpius accirentur, velut acciti. *Feſtus* vero ſic: Accenſi dicebantur, qui in locum mortuorum militum ſubrogabantur, & ad cenſum adjiciebantur. *Idem alibi:* Adſcriptitii veluti quidam ſcripti dicebantur, qui ſupplendis legionibus adſcribebantur, quos ſupernumerarios vocant. Hos & accenſos dicebant. Sed *Varro* rectius, qui docet, Accenſos miniſtratores fuiſſe Magiſtratuum, ab acciendo dictos, id eſt vocando. Nam Accenſus inſtar præconis acciebat juſſu Conſulis Quirites ad concionem. *Plin. l. 7.* Adſectus eſt & meridies, Accenſo Conſulum id pronuntiante. ¶ Erant ſinguli Præſidibus Provinciarum Accenſi. Quod munus nemini, niſi libertis deferebatur, ut ſcripſit *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1.* *Aſtonius* autem ſic habet: Accenſus eſt nomen ordinis, & promotionis in militia, ut nunc dicitur Princeps, vel Commentarienſis, aut Cornicularius.

Accenſor, oris, m. qui accendit, auget, & promovet. *Valer. Max. l. 5. c. 7. n. 1.* Nec accenſor glorioſæ illius pompæ, ſed auctor ſpectatus eſt. Alii leg. *acceſſor*.

Accenſus, i, Miniſter publicus, ex quo genere Lictores, & Viatores fuerunt. alii ab *acciendo*, alii ab *accenſendo* deducunt. Vide in *Accenſi*. De his enucleate *Lipſ. El. l. 1. c. 23.* *Roſin. Antiq. Rom. l. 7. c. 48.* *Accenſus*, & *præco* in hoc conveniunt, quod ambo Conſulis, vel alterius Magiſtratus miniſtri erant. ſed ille, ut ad concionem, hic, ut ad Comitia pop. vocaret. *Alex. ab Alex. gen. dier. l. 2. c. 27.*

Accenſus, a, um, ab accendo, *acceſo*, *infiammato*. ut tæda accenſa. *Lucret.* Accenſi rogi. *Virg.* ¶ Translate ſumitur pro incitato, ut accenſus furiis. *Virg.* ¶ Accenſus ira, & in iram. *Plin. l. 17. c. 4.* Sic accenſus odio, ira, amore, &c. ¶ Accenſus abſolute pro irato. *Virg. 5. Æn.* Luminibus tacitis, & ſic accenſa profatur.

Accenſus, a, um, ab accenſeo, adſcriptus. *Lactant. l. 5. c. 2. ſect. 15.* Religionis, cui fuerat accenſus, proditor factus eſt.

Accentiuncŭla, læ, f. 1. *Gell. l. 13. c. 6.* Quas Græci προσῳδίας dicunt, eas veteres docti tum notas vocum, tum moderamenta, tum accentiunculas, tum voculationes appellabant.

Accentor, oris, m. qui ad alium, ſeu cum alio canit: qui & concentor dicitur. *Iſidor. l. 6. Orig. c. 12.*

Accentus, m. 4. *accento*, טעם, Germ. *der thon der ſilben in einem jeden wort*, Gall. *accent*, *elevation*, *ou abbaiſſement de voix en pronunçant*, Hiſp. *El accento de cada palabra*. Dicitur quaſi *adcantus*, hoc eſt juxta cantum, quia ad cantilenam vocis nos cognoſcere facit ſyllabas. Græci προσῳδίαν dicunt, quod προσᾴδεται ταῖς συλλαβαῖς. A Latinis etiam tonus, & tenor vocatur, quia ibi ſonus creſcit, & deſinit. Definitur a quibuſdam, quod ſit anima verborum, ab aliis, quod ſit vox ſyllabæ. Hos veteres nunc moderamenta, nunc accentiunculas, nunc voculationes appellant. Sunt autem tres accentus, acutus, gravis, & circumflexus. Acutus dictus eſt, quod acuat, & erigat ſyllabam: gravis, quod deprimat; eſt enim contrarius acuto: circumflexus eſt, qui ex acuto, & gravi conſtat. Incipiens enim ab acuto deſinit in gravem. *Priſcianus*, *Quint.* *Diomedes*. ¶ *Ammianus* magis proprie hac voce uſus eſt, *l. 6. c. 12.* ſecundum Valeſium, aut *c. 10. edit. Gruter.* Aheneatorum accentu ſigno dato. Al. tamen leg. occentu. *Solin. c. 5. ad fin.* Tibiæ, quæ in accentus exeunt acutiſſimos. ¶ Hyemis accentum, pro rigore, ſeu augmento, habet *Sidon. l. 4. ep. 6.*

Accepſo, dixerunt Veteres pro *acceperim*, vel ut alii volunt, pro *accepero*. *Non. c. 2.* ex *Pacuvii Teucro*. Priuſquam accepſo, quod peto.

Acceptabĭlis, e, o. 3. *Lactant. epitom. c. 2.* Acceptabilis victima.

Acceptæ, arum, f. 1. vocantur apud Rei Agrar. Scriptores, portiones agrorum viritim aſſignatæ, aut quæ ſortito obtigerunt. *Sicul. Flacc. de condit. Agror.* Manipulus ſingulas acceptas accipiet.

Acceptator, oris, m. 3. qui acceptat. *Tertull. de Pœnit. c. 2.* Deus cum auctor, & defenſor (*bonorum*) ſit, neceſſe eſt proinde & acceptator: Si acceptator, etiam remunerator.

Acceptilatĭo, onis, f. 3. ἀποχή, nomen ex *accipio*, & ſupino *latum* compoſitum, eſt ipſa relatio in acceptum. Apud JCtos eſt ficta quædam, & imaginaria ſolutio, & liberatio, ut docet Modeſtinus, *Dig. l. 46. tit. 4. leg. 1.* quæ fit per interrogationem, & reſponſionem, qua utriſque contingit ab eodem nexu abſolutio. Dicenti enim, Quidquid tibi per ſtipulationem promiſi, vel ex ſtipulatu debeo, habeſne acceptum? tu reſpondes, Habeo, acceptumque fero, quaſi dicas, Perinde habeo, ac ſi accepiſſem abs te per veram ſolutionem. Italice dicitur *quitanza*, *ceſſione*.

Acceptĭo, onis, f. 3. verbal. ab accipio, actus ipſe accipiendi. *Accettazione*, *ricevimento*. *Cic. Top. 8.* Neque deditionem, neque donationem ſine acceptatione intelligi poſſe. ¶ Apud veteres Philoſophos eſt propoſitio, quæ conceditur a reſpondente ex quæſtione propoſita. Vid. *Apulej. l. 3. doctr. Plat.* ¶ Acceptio vocis eſt interpretatio ex mente ejus, qui excipit. *Siculus Flacc. ex edit. Gruter. p. 18.* Acceptiones in centuriis explicandæ ſunt.

Acceptĭto, a. 1. idem quod accepto. *Plaut.* apud *Non. c. 2. n. 508.* qui apud regem in latrocinio fuiſti, ſtipendium acceptitaſti.

Accepto, as, are, ὑποδέχομαι, frequentat. ab accipio, *accettare*, *ricevere ſpeſſo*. *Plaut. Pſeud. 9.* Mihi hercle vero, qui res, rationeſque heri curo, argentum accepto, expenſo. *Id. ib. 2. 2.* ¶ Item pro ſimplici accipio, ut acceptare jugum. *Sil. Ital. l. 7. v. 41.*

Acceptor, oris, m. 3. qui accipit, *accettatore*, λήπτης, *Plaut. in Trin. 4.* Qui illorum verbis falſis acceptor fui. *id eſt*, approbator.

Acceptorius, a, um; ut acceptorius modulus, qui opponitur *erogatorio*, apud *Frontin. de Aquæduct. l. 1.* *Acceptorium* enim vocat, qui puteo immerſus aquam haurit, *erogatorium* vero, qui in altum elatus refundit.

Acceptrica, æ, f. 1. quæ accipit. *Plaut. Truc. 2. 7. 18.* Nuſquam appøret, neque datori, neque acceptricæ. Al. leg. *acceptrici*. V. *Taubman.*

Acceptrix, femin. ab acceptor. *Plaut. in Truc. 2. 7. 18.* V. *Acceptrica*.

Acceptum, i, n. 2. ſubſtant. abſolute dicitur quidquid ab aliis accipimus ſeu dono, ſeu mutuo, ſeu alio quovis modo. Itaque in rationibus alterum caput *acceptorum* eſt, alterum *expenſorum*, ut in mercatorum libris. Cicero *tabulas* dicit *accepti*, & *tabulas expenſi*. *Plaut. in Trucul.* Hic ratio accepti ſcribitur. ¶ Hinc *acceptum referre*, eſt ſcribere in tabulis, vel fateri ſe accepiſſe. Dicimus etiam *acceptum ferre* in ead. ſignificatione, ſed rarius. *L. ult. D. quæ in fraud. cred.* Si fraudator fidejuſſori ſuo ſcienti acceptum tulerit. Sed & *in acceptum ferre & referre* dicimus. *Cic. in Ver. de Prat. Urb.* Opus in acceptum retulit. *Æmil. Macer. l. 7. D. ad l. Jul. repetund.* Illud quoque cavetur, ne in acceptum feratur opus publicum faciundum. ubi *acceptum* accipitur pro tabula accepti, niſi *in acceptum*, id eſt *pro accepto* dixit. V. Acceptus, a, um. ¶ Apud eoſd. JCtos dicitur etiam *accepto ferre*, ἀποδέχεσθαι, & ſignificat acceptum habere, quod nobis ex ſtipulatione promiſſum eſt, ſive ut vulgo loquimur, *habere pro recepto*, etiamſi nulla ſolutio facta ſit. Sic *accepto ferre*, *accepto facere*, & *acceptum facere*, item *habere acceptum* pro *acceptum referre*. ¶ *Accepto ferre rationibus aliquid*, eſt referre in tabulas rationum aliquid acceptum, *mettere nel libro delle ricevute*. ut *l. 91. §. 4. D. de leg. 3.* ¶ *Accepto*, vel *acceptum rogare* dicitur qui ſtipulatur, an id quod promiſit creditor acceptum habeat. Contra vero *accepto liberare* dicitur creditor, cum debitori ſtipulanti reſpondet, ſe acceptum habere. *Hotom. in Lex.*

Acceptus, a, um, nomen ex particip. ab accipio, *accetto*, *caro*, *aggradevole*, Ger. *angenehm*, jucundus, gratus, χαρίεις. *Cæſar. l. 1. B. G.* Maxime plebi acceptus erat. *Tacit. l. 5.* Acceptum in vulgus, *h. e.* gratum vulgo. Superlativum habet *Plaut. Captiv. 12.* Acceptiſſimus apud te ſervus. & *Cic. antequam iret in exil.* Comparativo uſus eſt *Liv. l. 3. U. C.* *Cic. Somn. Scip.* ¶ *Acceptum referre aliquid alicui*, eſt profiteri ſe aliquid accepiſſe, *riconoſcere da qualcheduno*, *attribuire a qualcheduno*, & tam in bonam, quam in malam partem uſurpatur. *Cic. pro Dejot.* Vitam acceptam refert clementiæ tuæ. *Idem Philip. 2.* Omnia (*mala*) quæ vidimus, uni accepta referemus Antonio, h. e. omnium malorum auctorem Antonium exiſtimabimus. V. Acceptum, i. ¶ *Acceptum habere*, eſt approbare, & pro grato habere. *Cic. 5. Tuſc.*

Accerſio. V. Arceſſo.

Accerſitor, oris. V. Arceſſitor.

Accerſitus, a, um. V. Arceſſitus.

Accerſitus, us, *domanda*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Cum ad eum ipſius rogatu accerſituque veniſſem. Melius leg. *arceſſitu*. V. arceſſo.

Accerſo. V. Arceſſo.

Acceſſibĭlis, le, ad quem accedi poteſt. Gloſſ. εὐπρόσιτος. *Tertull. adverſ. Praxeam, c. 15.* Per acceſſibilem lucem.

Acceſſibĭlĭtas, atis, f. 3. facilitas accedendi. *Tertull. loc. cit.* Adſcriberemus mortalitatem, acceſſibilitatem.

Acceſſio, onis, f. 3. verbal. actus accedendi, *acceſſo*, *accoſtamento*. *Cicer. de Univ. c. 12.* Cum ad corpora acceſſio fieret, tum abceſſio. ¶ Sæpe incrementum ſignificat. *Cic. Verr. 3. c. 49.* Acceſſio nummorum. Et *l. 2. Fam. ep. 1.* Acceſſio dignitatis. Sic acceſſio morbi apud *Suet. Veſp. c. 23.* vulgo Paroxyſmus: cui opponitur Remiſſio.

Acceſſĭto, as, n. 1. frequentativum ab accedo. *Cato in originib.* apud *Gell. l. 18. c. 12.* Eodem convenæ plures ex agro acceſſitavere.

Acceſſor, oris, m. 3. qui accedit. *Valer. Max. l. 5. c. 7. 1.* Non acceſſor pompæ, ſed auctor ſpectatus eſt. Alii malunt *Accenſor*.

Acceſſorius, a, um, qui accedit. Vox eſt JCtis familiaris, ut Acceſſorium ſequitur naturam ſui principalis. V. *Inſtit. de rer. diviſ. §. ſi tamen*.

Acceſſus, us, m. 4. idem quod acceſſio. *Cic. 3. de Orat. c. 45.* Luna acceſſu, & receſſu ſuo lumen Solis accipit. ¶ Dare, vel negare acceſſum, eſt admittere, vel non admittere aliquem. *Ovid. de Pon. 2. 2. 41.* & *Heroid. 10. v. 64.* ¶ Acceſſus etiam dicuntur loca, quibus flumina & regiones tranſiri, aut adiri poſſunt. *Sueton. Virg. Flor.*

Acciānus, a, um, ad Accium Poetam pertinens, ut Acciani verſus. *Cicer. Fam. 9. ep. 16.*

Accidens, *accidente*, *circoſtanza*, מקרה, Ger. *ein ungefehrer*, *zufall*, συμβεβηκός, quod adeſt, & abeſt præter ſubjecti corruptionem, quod *Cicer.* conjunctum, vel adjunctum vocat. Vox eſt Dialecticis uſitata. *Quint. l. 5. c. 10.* Cauſa, tempus, locus, & cetera ſunt rerum accidentia. Quamquam hic *Quintil.* ea vocat accidentia, quæ alii circumſtantias. ¶ Accidentia item vocantur caſus hominum. *Auct. declam. 5. cui titulus* Æger redemptus, *inter eas*, *quæ Quintiliano tribuuntur*. Non molliri proſperis facile, non accidentibus frangi.

Accidentia, æ, f. 1. id quod accidit, *avvenimento*, *ſorte*, *caſo*, σύμπτωμα. *Plin. l. 32. c. 2.* Eſſe vero illam naturæ accidentiam, appoſito occurrit exemplo.

Accīdo, is, idere, a. 3. *tagliare*, *ſcemare*, *ſcemare*, *aſſottigliare*, ἐκτέμνω, amputo, extenuo, circumcido, ex *ad* & *cædo*. *Cæſ. l. 6. B. G. c. 27.* Accidere arbores. ¶ Translate *Liv. l. 8. c. 29.* Accidit uno prælio res Veſtinorum.

Accĭdo, dis, n. 3. *cadere a qualche luogo*, Gall. *cheoir ſur*, *ou près quelque choſe*, Hiſp. *caer*, *acontecer alguna coſa*, προσπίπτω, συμπίπτω. ex *ad*, & *cado*, quaſi juxta cado. Tela e loco ſuperiore miſſa gravius accidunt. *Cæſ. l. 3. B. G. c. 14.* ¶ JCti uſurpant accidere pro mori, *morire*, ut ſi quid filio meo acciderit. Sed & *Sueton. in Aug.* Juliam, filiam, neptemque, ſi quid his accidiſſet, voluit ſepulchro ſuo inferri. ¶ In tertia perſona ſignificat evenire tam bonum, quam malum, *accadere*, *ſuccedere*. *Ter. in And.* Aliquid acciderit boni. ¶ Cum infinito *Cic. Fam. 6. ep. 11.* Nec enim acciderat mihi opus eſſe. ¶ Accidit abſolute, ſequente particula, ut, *avvenire*, *che*. *Cicer. 3. Verr.* Accidit, ut illo itinere veniret Lampſacum. ¶ Accidere præterea eſt geſtum corporis oſtendere. Hinc *accidere ad genua*, *ad pedes*, vel *genibus alicujus*, id eſt ſupplicem fieri alicui. *Liv. l. 44. c. 31.* Genibus Prætoris accidens. *Cic. ad Attic. l. 1. ep. 9.* Ad pedes omnium accidente Clodio. ¶ *Accidere auribus*, *aures*, vel *ad aures*, h. e. pervenire. *Liv. l. 8. c. 28.* Quod ubi ad aures accidit Regis. *Plaut. Stich. 1. 2. 31.* Mihi paternæ vocis ſonus aures accidit. *Plin. in Paneg. c. 92.* Major auribus noſtris accidat clamor. ¶ *Quos accidam*, id eſt ad quorum pedes accidam. *Salluſt. in Jug. c. 16.* ubi alii leg. *accedam*.

Accieo, es, ivi, itum, a. 2. *chiamare*, קרא, Ger. *berzu berüffen*, voco. *Plaut. in Mil. 3. 3. 60.* Ego illum huc accieho. Alii aliter leg.

Accinctus, a, um, *apparecchiato*, *chi è in pronto*, ἕτοιμος, ab accingo, expeditus, promptus ad partes obeundas. *Plin. paneg. Trajan.* Ad hoc comitatus accinctus, & parens. ¶ Comparativo uſus eſt *Auſon. in gratiar. act.* Cujus habitus familiaris condecentior, aut militaris accinctior? *h. e.* moderatior, parcior.

Accingo, is, ere, a. 3. *apparecchiare*, *ordinare*, *mettere all' ordine*, חגר, Ger. *ſich bereiten*, *zuruſten*, Gall. *trouſſer*, *s'appreſter*, *& preparer à quelque choſe*, Hiſp. *ponerſe en orden*, *y apercebirſe a hazer alguna coſa*, ἐπισκευάζω, inſtruo, armo. Dicimus autem *accingere ſe alicui rei*, & *ad aliquam rem*. Illi ſe prædæ accingunt. *Virgil. Æn. 1. v. 210.* id eſt ſtudioſe parant ſe ad prædam. Et *Æn. 2. v. 235.* Accingunt omnes operi, *ſubaudi* ſe ſe. *Liv. l. 8. Bel. Pun.* Quin igitur ad hoc accingeris? ¶ Accingi magicas artes, omiſſa præpoſit. *ad*, habet *Virg. 4. Æn.* ¶ Et cum præpoſit. *in*, *Liv. l. 1. c. 12.* In hoc diſcrimen, ſi juvat, accingere. ¶ *Accinge*, pro accingere, *Pompon. ex Non.* Dum ego revortor, age ante accinge ad molas. ¶ Accingi pro armari, inſtrui, ut accingi armis, enſe, ferro, &c. *Virg. 2. Æn.* &c. ¶ Accingi abſolute eſt ad bella parari, ac inſtrui. *Tacit. 4. hiſt. c. 68.* Simul Domitianus Mucianuſque accingebantur, diſpari animo &c. ¶ Animos accingere futuris, *h. e.* præparare ad futura.

ſtutum. *Vitr. Plaut. Argonaut.* 4. ¶ Accingor cum infinito. *Virgil.* 3. *Georg.* Accingar dicere pugnas Cæſaris. *hoc eſt* aggrediar.

Accino, is, n. accanto, προςᾴδω. Verbum perrari uſus. Uſurpavit *Diomed. Grammat. l.* 2. *c. de accentibus.*

Accio, is, ivi, vel ii, itum, ire, a. 4. *chiamare*, קרא, Ger. *raaf ihm*, *berueffen*, *beſchicken*, προςκαλέω, ex *ad*, & *cio*, advoco. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 12. Aruſpices acciendos ex Hetruria putaremus. *Plaut. Mil.* 3. 3. Accire mortem. ¶ Tranſlate *Cic.* 3. *Fin.* Qui ſe fatentur virtutis cauſa, niſi ea voluptatem faceret, ne manu quidem verſuros fuiſſe.

Accipenſer. V. Acipenſer.

Accipio, is, epi, eptum, a. 3. recipio, tracto, interpretor, intelligo, mutuor, *pigliare*, *ricevere*, נשא, קבל, Ger. *annehmen*, *nehmen*, Gall. *recevoir*, *prendre*, Hiſp. *tomar lo que ſe da*, λαμβάνω. Interdum eſt audire, *udire*. *Cic. in Cat.* Accipite veterem orationem Architæ. ¶ Interdum ſentire, *ſentire*. *Ter. in Heau.* Aliter de amore tuo, atque eſt, accipis. ¶ Interdum cognoſcere, *intendere*, ut Accepi, te in patriam reverſurum. Accepi ex tuis litteris &c. *Cic. & al.* ¶ Interdum concipere. *Virg. l.* 9. *Æn.* Ventoſis follibus auras accipiunt. ¶ Interdum tractare, *trattare*, tam in malum, quam in bonum. *Ter. in Adel.* Indignis ſum acceptus modis. Sic magnifice accipere, hilariter, &c. apud *Plaut.* & *Cic.* ſæpe. ¶ Accipere nomen, pro eo, quod vulgus dicit, recipere ad monſtrum. *Liv.* 2. *B. Pun.* Si ſuum nomen Dictator acciperet. ¶ Accipere ætatem dixit. *Plin. l.* 14. *c.* 7. Cujus dulci admiſto, reliquorum duritia ſuavitatem accipiat ſimul, & ætatem. ¶ Late patet hoc verbum. Dicimus enim, Accipere conditionem, colorem, fœdera, fidem, libertatem, &c. ¶ Accipio item eſt diſputantium verbum, cum concedunt aliquid, quod alter poſuit: *approvare*, *concedere*. *Gell. l.* 18. *c.* 1. Hoc ubi accepit Stoicus. & *infra*: Hoc ubi accepit Peripateticus. Sic *Terent. Menoen.* Nihil ſatis firmi video, quamobrem accipere hunc mihi expediat metum, h. e. admittere, & approbare hoc metu plenum conſilium. Sic accipere legem populus dicitur, quam jubet & probat. ¶ Sumitur & pro conſequi, *conſeguire*, ut accipere pacem, provinciam, &c. *Juſtin. l.* 5. *c.* 4. Pacem petierunt, quam ne acciperent, opera eorum effectum eſt. ¶ Accipere animum quietum in aliquem. *Virg.* 1. *Æneid.* In primis regina quietum Accipit in Teucros animum, mentemque benignam. ¶ Accipere cælum, pro felicem eſſe. *Ovid. Met. ad fi.* Quem ſi modo poſſe videre fata ſemel dederint, cælum accepiſſe videbor. ¶ Accipio pro ſuſcipio, *intraprendere*. *Terent. Hecyr.* Mea cauſa cauſam hanc accipite. *Plaut. Moſtel.* 16. Accipiam hanc ad me litem. Accipere, pro experiri, *ſentire*, *provare*. *Cic. l.* 3. *ad Q. Fr.* Magnam ex epiſtola tua accepi voluptatem. Sic accipere gaudium, dolorem, &c. ¶ Accipere aliquid in majus, h. e. amplificare fama ſupra quam par ſit. *Liv.* 9. *B. Pun.* Omnia in majus metu augente accipiebat. ¶ Accipere in amicitiam, h. e. admittere. *Cic. ad Att. l.* 2. in ſocietatem regni, *Liv.* 4. *U. C.* in numerum, *idem* 10. *U. C.* in civitatem, *Cic.* 1. *Offic.* & *Liv. ab Urb.* ¶ Accipere memoriam de aliquo. *Cic. de Amic.* Loquimur de iis amicis, quos videmus, aut de quibus memoriam accepimus. *h. e.* de quibus aliquam fieri mentionem audivimus.

Accipiter, is, m. 3. *Sparviero*, נץ, Ger. *voeghe*, *habbich*, *ſperber*, ἱέραξ. Nomen eſt commune omnibus avibus rapacibus, ut Æſaloni, Buteoni, Falconibus, &c. ſic dictum ab accipiendis male avibus. *Terent. Phor.* 2. 2. Non rete accipitri tenditur, neque milvio. ¶ Tanta eſt velocitatis hoc avium genus, ut inde natum ſit proverb. *Accipitre ocyor.* quo venuſte utemur, ſi ad famam, vel nuncium, vel aliud quippiam detorqueatur. ¶ Tranſlate ſumitur pro avido, vel rapaci. *Plaut. Perſ.* 3. *ſc.* 3. Accipiter pecuniarum. ¶ Reperitur etiam in genere feminino. *Lucr. l.* 4. *v.* 1003. Accipitres ſomno in leni ſi prælia pugnaſque Edere ſunt perſectantes viſæque volantes.

Accipitro, as, a. 1. ſπαράττω, idem ac lacero, ſed obſoletum, quo uſus Nævius apud *Gell. l.* 19. *c.* 7. Poſuit enim accipitret pro laceret.

Acciſſo, as, are, n. 1. Veteres dixerunt pro ineptire, *impazzire*, ἀκκίζω, ſtulte facio. Derivatum ab Acco muliere fatua, quam vide ſuo loco. *Cic.* uſus eſt græco verbo, pro inepte diſſimulare, *Attic.* 2. Certi ſumus periiſſe omnia; quid enim ἀκκιζόμεθα? ¶ Hinc acciſmus, ἀκκισμός, ſtulta, & inepta recuſatio. Solebat enim ea femina, quæ maxime cuperet, detrectare. *Vid. Eraſm. Chil. Cent.* 2. *Hadr. Jun. adag.* 585. *Cæl. Rhod. l.* 17. *c.* 2.

Acciſus, a, um, o. 1. 2. περικεκομμένος, cæſus. *Tacit. de moribus Germ.* Acciſis crinibus nudatam expellit domo. ¶ Sumitur & pro extenuato, afflicto, imminuto. *Virg.* 7. *Æneid.* Acciſis coget dapibus conſumere menſas. *Liv. l.* 3. *c.* 10. Quamquam acciſas res eorum ſatis conſtabit. Sic *acciſa opes* apud *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 113.

Accitio, onis, f. *chiamata*, actus acciendi. *Arnob. l.* 4. *pag.* 134. Magi in ſuis accitionibus memorant. *h. e.* in ſuis Deorum evocationibus.

Accitus, a, um, *chiamato*, evocatus, accerſitus, ab accio. *Curt. l.* 4. *c.* 1. Claſſis ex Græcia accita. *Vellej.* 2. 69. Accito Milone.

Accitus, us, m. 4. ſubſtant. *chiamata*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 677. Accitu chari genitoris. *Cic. in Ver.* 4. Accitu Prætoris evocati.

Accius, m. 2. Ἄκκιος, Poeta tragœdiarum ſcriptor inſignis. Natus traditur parentibus libertinis, Marcio, & Serano Conſulibus. Ejus tragœdiæ fuerunt clariſſimæ, gravitate ſententiarum, verborum pondere, & auctoritate perſonarum. Teſtis *Qu. l.* 10. *c.* 1. Eum tamen, ut duriuſculum notat *Cic. ad Att.* Sed & Licinius ferreum ſcriptorem appellabat, quod, dum tragœdias ex Sophocle verteret in Latinum, duriorem ſe præſtiterit; id quod *Quintil.* pro ſuo candore in tempora illa rejicit. ¶ Fuit & Accius pictor inſignis. Item alter hiſtoricus, de quo *Cic. l.* 3. *de Leg.* Item augur nobilis diſſecta cote apud *Liv.* & *Cic.* 1. *de Divin.* Ab Accio fit Accianus. *Cicer. Fam.* 9. 16. Acciani verſus.

Acclamatio, onis, f. *grido*, *gridata*, ἐπιβόησις, clamor. *Colum. l.* 7. *c.* 3. In cogendis recipiendiſque ovibus acclamatione ac baculo minetur. ¶ Item vox & clamor multitudinis aſſentientis, probantis, laudantis, *acclamazione*, *applauſo*, *viva*. *Curt. l.* 9. *c.* 4. Lætus his acclamationibus. *Suet. in Oth. c.* 6. Inter fauſtas acclamationes. ¶ Item adverſantis, exſibilantis, maledicentis, *fiſchiata*, *grido*. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 83. Vitanda eſt acclamatio adverſa populi. *Id. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 3. Non modo ut acclamatione, ſed convicio, & maledictis impediretur. ¶ Epiphonema rhetoricum. *Quint. l.* 8. *c.* 5. Eſt epiphonema rei narratæ, vel probatæ ſumma acclamatio. Sed vis hujus ſignificationis eſt in epith. Summa.

Acclamito, as, are, frequentat. ab acclamo. *Plaut. Amph.* 3. 2. *v.* 3. Ea quæ ſunt facta infecta eſſe acclamitat. *Sed editiones mire hic variant.*

Acclamo, as, are, a. 1. *acclamare*, *gridare*, *applaudire*, קרא, צעק, Germ. *zuſchreyen mit crabcher ſtimm*, Gal. *s'ecrier en la faveur, ou deſaveur de quelqu'un*, *luy favoriſer*, *ou contredire par cry*, Hiſp. *dar vozes, y gritos, llamar dando vozes*, ἐπικράζω, ἐπιβοάω, *Cic. pro Cæc.* Populus acclamavit ita eſſe. ¶ Acclamare dicitur populus oranti aut concionanti, cum probat id quod agitur. *Suet.* narrat Jul. Cæſarem in triumphis acclamari ſibi juſſiſſe, *Veni, vidi, vici*. Acclamandi autem mos in Theatris natus, mox ad forum, & tandem in ipſam curiam tranſlatus eſt. V. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 14. & *l.* 4. *epiſt.* 9. ¶ De ritu acclamandi vide *Lipſ. l.* 2. *Elect. c.* 9. ¶ Acclamare etiam uſurpatur in malam partem pro obſtrepere cum indignatione, reclamare. *Poenvulus* 2. 4. 4. Cum omnis concio acclamaſſet. *id eſt* reclamaſſet: ut ex contextu liquet.

Acclinatus, a, um, o. 1. 2. inclinatus, nomen ex particip. ἐπικλιθείς. *Ovid. Metam.* 10. Acclinataque colla mollibus in plumis, tanquam ſenſura reponit. *Petron. in Satyr. c.* 104. Unus ex vectoribus acclinatus lateri navis exonerabat ſtomachum.

Acclinis, ne, o. 3. adject. inclinans, propendens. *Ammian. l.* 19. *c.* 26. Municipium monti accline. *Virg. Æn.* 10. *v.* 834. Corpuſque levabat Arboris acclinis trunco. ¶ Metaphorice propenſus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. Acclinis falſis animus. Alii leg. *acclivis*.

Acclino, as, are, a. 1. *inchinare*, *chinare*, ad aliquid flecto, inclino. *Ovid.* 5. *Metam. v.* 72. Seque acclinavit ad illum. ¶ Tranſlate ſumitur pro aſſentiri. *Liv. l.* 4. *c.* 48. Haud gravate acclinaturos ſe ad cauſam Senatus.

Acclivis, o. 3. *erto*, Gal. *elevé en montant*, *aigu par haut*, Hiſp. *coſa cueſta arriba*, πρόσαντες, quod eſt leviter erectum, & acuminatum. Et proprie de aſcenſu dicitur, quaſi in clivum acuminatum. *Cicer. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Ea via pars valde acclivis eſt. *Cæſ. l.* 2. *B. Gall. c.* 29. Leniter acclivis aditus. *di dolce ſalita*.

Acclivitas, atis, f. 3. *montata*, *l'erta*, ἀνωφέρεια. *Cæſ. B. G. l.* 2. Ab eo flumine pari acclivitate collis naſcebatur. *Colum. l.* 2. *c.* 4. Hac ratione difficultas acclivitatis infringitur.

Acclivus, a, um, o. 1. 2. idem quod acclivis. *Liv. l.* 8. Placide acclivi colles. *Ovid.* 5. *Faſt.* Leniter acclivo conſtituere jugo.

Acco, hujus accus, f. 4. Ἀκκώ nomen mulieris proprium, quæ ejus delirii fuiſſe proditur, ut cum ſe contemplaretur in ſpeculo, imaginem ſuam perinde, ac mulierem alteram alloqueretur, de qua *Cal. l.* 9. *Ant. Lect.* 37.

Accola, m. 1. *vicino*, *abitante*, שכן, גר, גוה, Ger. *nabbhor*, Gal. *voiſin*, πάροικος. Vicinus, prope habitans. Incola eſt, qui in loco, accola, qui ad locum habitat. *Liv. l.* 1. Paſtor accola ejus loci. *Cic.* 6. *Verr. c.* 50. Accolæ, atque antiſtites Cereris.

Accolens, entis, particip. ab accolo, qui accolit, παροικῶν. *Plin. l.* 36. *c.* 12. Ante has eſt ſphinx vel magis miranda, quæ ſilveſtria ſunt accolentium.

Accolo, lis, a. 3. *abitar vicino*, שכן, Ger. *bey vohnem*, *nach vvohnen*, Gal. *demeurer auprès*, *eſtre voiſin*, Hiſp. *morar cerca de algun lugar*, παροικέω, ex *ad*, & *colo*, juxta colo, & de aquis, montibuſque dicitur. *Liv. lib.* 4. Qui Hetruſcum mare, quique Tiberim accolunt. *Plin. lib.* 4. Perſæ rubrum mare ſemper accoluere. ¶ *Accolitur*, paſſivum. *Plin. l.* 3. *c.* 1.

Accommodate, adv. *attamente*, *a propoſito*, εὐθέτως apte, appoſite. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 33. Primum Oratoris officium eſſe dicere ad perſuadendum accommodate. ¶ Comp. accommodatius, ſup. accommodatiſſime. *Cic.* 5. *Fin. c.* 9. Sic affectum, ut optime affici poſſit, ad naturamque accommodatiſſime. *Id. in Orat. c.* 33. Ad popularem intelligentiam accommodatius.

Accommodatio, onis, f. 3. verbale, ipſe actus accommodandi, *adattazione*, ἐφαρμογή. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 7. Elocutio eſt idoneorum verborum & ſententiarum ad inventionem accommodatio. ¶ Tranſlate. *Id.* 5. *Verr. c.* 81. Ex liberalitate, atque accommodatione Magiſtratuum. *h. e.* indulgentia, facilitate.

Accommodatus, a, um, o. 1. 2. aptus, idoneus, *atto*, *aggiuſtato*. ἐπιτήδειος, ἁρμόδιος, ut accommodatus ad conſolandum. *Cic. Fam.* 5. 16. ¶ Comparat. apud *eund. pro Cluent. c.* 1. Accommodatior concionibus. Superlativ. *Plin.* 13. 3. Ægyptus accommodatiſſima unguentis. ¶ Accommodatus, pro propenſo. *Cic. Verr.* 3. Ad ſummum Græcorum otium potius, quam ad vim aut tumultum accommodati. Et *Verr.* 5. Accommodatus ad flagitia. *Celſus l.* 5. *c.* 19. *n.* 20. Accommodata adverſus morſus emplaſtra. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Accommodatus in aliquam rem.

Accommode, adv. affertur in Lexicis quibuſd. ex *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Cui accommodiſſime jungi initium ſequentium poterit: ſed libri meliores hab. *commodiſſime*.

Accommodo, as, a. 1. commodo, apto, refero, & ad tempus rego, adhibeo, apte colloco, *acconciare*, *adattare*, תקן, הכין, Ger. *zu fugen*, Gal. *accommoder*, *approprier*, Hiſp. *acomodar*, *ajuntar*, ἐφαρμόζω. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 61. Coronam ſibi ad caput accommodanti. *Id. l.* 1. *Off.* Qui ſe ad magnas res gerendas accommodavere. ¶ Dicitur etiam, accommodare ſe ducem & aſſertorem alicui. *Suet. in Galba c.* 9. & apud *eund. in Tiber. c.* 48. accommodare ſe alicui. *h. e.* ſequi ejus partes. ¶ Aliquando eſt pro Commodo. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 2. Peto, ut ei de habitatione accommodes. ¶ Apud JCtos accommodare eſt benigne, & ex æquo & bono contra ſummi juris regulas concedere. *leg. Filio. D. de rit. nuptiar.* ¶ Item interponere, ut accommodare auctoritatem, *Ulpian. Dig. l.* 26. *tit.* 8. *leg.* 1. & accommodare fidem, *Cajus ibid. l.* 34. *tit.* 9. *leg.* 10.

Accommodus, a, um, o. 1. 2. *atto*, *buono*, idem, quod accommodatus, aptus, idoneus. *Virg.* 11. *Æn. v.* 522. Vallis accommoda fraudi.

Accongero, is, eſſi, eſtum, a. 3. idem quod congero. *Plaut. Truc.* 1. 2. 17. Nam ego huic dona accongeſſi.

Accorporo, as, are, a. 1. adjungo, admiſceo. *Ammian. l.* 26. *c.* 13. Ut damnatorum Petita bonis ſuis accorporarent. Adde *Solin. c.* 37.

Accredo, dis, a. 3. *credere*, האמין, Ger. *zuſammen ſtimmen*, *einer ſtaur*, *oder einer meynung ſeyn*, *vervvilligen*, ex ad, & credo, ad id, quod creditur, accedo, aſſentior. *Nepos in Datam. c.* 3. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 37. & *Horat. l.* 1. *ep.* 15. *v.* 25.

Accreduo, duis, a. 3. *conſentire*, idem, quod accredo. *Plaut. Aſin.* 5. 2. 4. Neque mi poſt hac quicquam accreduas, ſi hujus rei me eſſe mendacem inveneris.

Accrementum, i, n. 2. verbale ab accreſco, incrementum, *accreſcimento*, ἐπίδοσις. *Plin. l.* 9. *c.* 2. Mollique, ac fertili accremento. Sed Harduinus ex MSS. rectius legit *nutrimento*.

Accreſco, is, ere, n. 3. *creſcere*, *aumentarſi*, רבה, Ger. *vvachſen*, Gall. *croître*, *accroître*, Hiſp. *acrecentar*, *aumentarſe*, ἐπιγίνομαι, ex ad, & creſco, augeor. *Cic.* 2. *de Invent.* Flumen ſubito accrevit. *Liv. l.* 1. *c.* 54. Vana fides accreſcit. ¶ Item pro adjungi. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 8. Veteribus negotiis nova accreſcunt. ¶ *Jus accreſcendi* apud JCtos eſt, quo hereditatis, vel rei legatæ pars deficiente aliquo coheredum, alteri attribuitur. *Ulpian. Dig. l.* 37. *tit.* 1. *leg.* 3.

Accretio, onis, fem. 3. *accreſcimento*; verbal. ab accreſco, incrementum, ipſe actus accreſcendi. *Cicer.* 1. *Tuſc. c.* 27. Accretio Lunæ, ac diminutio.

Accretus, a, um, adject. *creſciuto*. *Sever. in Ætna v.* 435. Et lapis accretus regerendis ignibus aptus. ¶ Scribitur & *adcretus*.

Accubatio, onis, f. 3. verbale, actus ipſe accubandi, *il ſedere a tavola*, ἀνάκλισις. *Cic. de Senect. c.* 13. Accubatio epularis amicorum. Al. leg. *accubitio*. *Spart. in Vero c.* 5. Accubationes ac menſas de roſis, ac liliis fecit. (Al. *accubitiones* al. *accubitationes*) *Cicer. de Offic. l.* 1. *c.* 26. Status, inceſſus, ſeſſio, accubatio. Al. *accubitio*.

Accubitalia, um, n. 3. lecti ſtrati, in quibus accumbebant, ἀνακλιντήρια, vel ſtragula, quibus hujuſmodi lectuli ſolent operiri. Vid. *Cal. l.* 26. *c.* 29. & *l.* 27. *c.* 25. *Trebell. Poll. Claud. c.* 14. Accubitalium Cypriorum paria duo.

Accubitio. V. accubatio.

Accubito, as, n. 1. frequentat. ab accubo. *Sedul. in princip. operis*: Dignatus noſtris accubitare toris.

Accubitorius, a, um, o. 1. 2. ut accubitoria veſtimenta. *Petron. Satyr. c.* 30. Sed al. *cubitoria*.

Accubitum, i, n. 2. *ſeggia da ſtare a tavola*, מסבה, Ger. *ein geneſtuhen*, *oder lanterbeth auffdem man am tag ſchlafft*, ἀνακλιντήριον, ſedes cænatoria triclinio ſimilis, quæ poſtquam tricliniares lecti in deſuetudinem abierunt, ad accumbendum menſæ adhibita eſt. *Lamprid. in Heliogab. c.* 19. & *in Alex. Sev. c.* 34.

Accubitus, tus, m. 4. *lo ſtar in giù*, *il giacere*, ἀνάκλισις, ipſe accubandi actus. *Stat. l.* 1. *Achill. v.* 109. & *Plin. l.* 8. *c.* 5. Plenis hominum tricliniis accubitu iere per lectos. ¶ Accubitus primus ſignificat primo quidem actionem primo accumbentis, deinde locum primi accubitus.

Accubo, n. 1. accumbo, cubo, diſcumbo, *ſtar appreſſo*, Gal. *giſter auprès*, *etre couché auprès*, Hiſp. *aſſentarſe cerca alguno*, παρακατακλίνομαι, juxta cubo. *Virg.* 6. *Æn.* Furiarum maxima juxta accubat. *Plaut. in Aſ.* Accubat mecum. ¶ Et pro adjacere, *eſſer vicino*. *Suet. in Caſ.* Theatrum Tarpejo monti accubans.

Accubue, adverb. ut *aſſidue*, ſignif. accumbendo. *Plaut. Truc.* 2. 4. 68. Immo hercle vero accubuo mavelim.

Accudo, is, a. 3. *battere denari*. *Plaut. Merc. a.* 2. *ſc.* 3. *v.* 96. Tres minas accudere etiam poſſum.

Accumbo, is, n. 3. *giacere appreſſo*, שכב אצל, Ger. *darbey ſitzen*, juxta cubo. *Plaut. in Moſt.* Cave, ne prius in via accumbas. ¶ Eſt & accumbere, κατακεῖσθαι, in convivio eſſe. Cubabant enim antiqui veſcentes. *Cic. l.* 9. *Fam.* Accubueram hora nona. *Id. pro Mur. c.* 35. Accumbere in robore. *Virg.* 1. *Æn. v.* 79. Epulis accumbere divum. ¶ *Accumbere aliquem*, pro *apud aliquem*, quod aliqui in verb. *Accubo* notare ſolent. *Plaut. Menæch.* 3. 2. *v.* 11. Scortum accubui. & *a.* 5. *v.* 82. Potavi, atque accubui ſcortum. ¶ Sic *accumbere menſam*,

ſino, *Att.* apud *Non. c.* 4. *n.* 487. ¶ *Summus*, & *ſupra alterum* dicebatur, qui ad caput lecti accumbebat: qui poſt ipſum, medius: qui tertio loco, *infra*: ſi quartus conviva adeſſet, imus. Inter tres lectos medius erat honoratior. *Horat. l.* 2. *Sat.* 8. *v.* 20. Summus ego, & prope me Viſcus Turinus, & infra, Si memini, Varius. *Plaut. Perſ.* 5. 15. Tu Sagariſtio, accumbe in ſummo.

Accumulate, adverb. *accumulatamente*, *abbondantemente*, *σωρηδόν*. *Apul. l.* 100. *A. A.* Omnia prolixe, accumulateque pollicetur. *Auct. ad Herenn. l.* 1. Hoc accumulatiſſime tuæ largiamur voluntati.

Accumulatio, onis, f. 3. *[illegible]*, verbale a *Plin. l.* 17. *c.* 26. recenſetur inter arborum morbidarum remedia, quod fit cum terra circa eas aggeratur, ut tectiores ſint radices: Italice *rincalzamento*: cui contrar. eſt *ablaqueatio*.

Accumulator, oris, m. 3. qui accumulat. *Tacit. Annal.* 3. *c.* 30. Opum accumulator.

Accumulo, las, a. 1. *ammaſſare*, Gall. *amaſſer*, *accumuler*, *entaſſer*, Hiſp. *amontonar*, *ἐπισωρεύω*, amplifico, & quaſi ad cumulum addo. *Cic. in Rul.* 2. *c.* 22. Auget, addit, accumulat. Conſtruitur autem fere cum accuſ. & ablat. ¶ Accumulare vitem, arborem, aut aliquid ſimile, eſt circum arbores aggerare terram, *rincalzare*, cui contr. eſt ablaqueare. *Plin. l.* 10. *c.* 19. *l.* 18. *c.* 24. & *l.* 19. *c.* 5.

Accurate, adverb. diligenter, ſtudioſe, *diligentemente*, *ſquiſitamente*, *ἀκριβῶς*. *Cic. ad Brut.* Litteris tam accurate ſcriptis. *Id. l.* 1. *de Fin.* Accuratius explicari. *Id. Fam. l.* 5. *ep.* 17. Accuratiſſime tutari.

Accuratio, onis, f. 3. verbal. cura, diligentia, actus ipſe accurandi, *diligenza*, *ἐπιμέλεια*. *Cic. de cl. Orat. c.* 67. Inveniendis componendiſque rebus mira accuratio.

Accuratus, a, um, o. 1. 2. cura magna factus, exquiſitus, meditatus, *fatto con diligenza*, *ἀκριβής*. *Cic. Fam. l.* 13. *ep.* 17. Accurata commendatio. *Id. Attic. l.* 7. *ep.* 3. Accuratiſſima diligentia. *Liv. l.* 3. *c.* 37. Accuratior delectus. ¶ Abſolute *Plaut. Bacch.* 3. 6. 21. *Id.* Ille quod in ſe fuit, accuratum habuit. h. e. curavit. *Id. Mil.* 3. 1. 200. Accurato opus eſt. *ci vuol diligenza*.

Accuro, ras, a. 1. *diligentemente operare*, *far con accuratezza*, [Hebrew], Germ. *fleiſſig verſorgen*, *in acht haben*, Gal. *ſoigneuſement faire quelque choſe*, Hiſp. *cuidar*, *poner cuidado*, *ἐπιμελοῦμαι*, diligenter curo. *Plin. in Epiſt.* Accurentur hoſpites. *Cic. de Inv.* Melius accurantur. ¶ Accurare penſum, proverbialis ſermo. *Plaut. in Bacch.* Ego penſum meum lepide accurabo. *hoc eſt*, curabo, ut efficiam, quod mihi mandatum eſt. ¶ Accurare prandium alicui. *Plaut. Menech.* 5. h. e. *præparare*.

Accurro, is, accurri, rere, n. 3. ad aliquid curro, ex ad, & curro, *accorrere*, *προστρέχω*, *Cic.* 1. *de Divin.* Ita nobis dicto audientes ſunt, ut ſimul atque velimus, accurrant. ¶ *Accurritur* imperſonale. *Tacit. Annal.* 2. *c.* 21. Accurritur ab univerſis. ¶ In præterito habet accurri, & accucurri. *Cic. Off.* 3. *c.* 31. Accurriſſe Romam dicitur. *Petron. Sat. circa init.* Paulo ante in conductum accucurrit.

Accurſus, us, m. 4. *concorſo*. *Tac. l.* 1. *Annal.* Accurſu multitudinis protectus.

Accuſabilis, & le, o. 3. *riprenſibile*, *biaſimevole*, quod accuſatione dignum eſt. *Cic.* 4. *Tuſ. c.* 35. Quorum accuſabilis eſt turpitudo.

Accuſatio, onis, f. 3. *accuſazione*, *accuſa*, *κατηγορία*. *Cic. de cl. Orat.* Accuſationem factitavit. ¶ Inter accuſationem, & maledictionem hoc intereſt, quod accuſatio crimen deſiderat, rem ut definiat, hominem ut notet, argumento probet, teſte confirmet; maledictio autem nihil habet propoſiti præter contumeliam. Ita *Cic. pro Cæl. c.* 3.

Accuſativus, a, um, o. 1. 2. *κατηγορικός*, per quod quis accuſatur. Hinc accuſativus caſus dictus eſt, *αἰτιατική*, quia per hunc vel accuſamus, vel laudare videmur, unde & Laudativus dicitur. *Quinctilian. l.* 7. *c.* 9. Accuſativi geminatione facta Amphibolia ſolvitur ablativo.

Accuſator, oris, m. 3. qui accuſat, *accuſatore*, *κατήγορος*. *Cic. pro Roſc. Am.* Accuſatores multos eſſe in civitate, utile eſt.

Accuſatorie, adv. *accuſatoriamente*, *κατηγορικῶς*. *Cic.* 5. *Verr.* Non agam tecum accuſatorie.

Accuſatorius, o. 1. 2. *pertinente ad accuſa*, *κατηγορικός*, quod ad accuſationem pertinet. *Cic. pro Clu. c.* 4. Accuſatorio animo.

Accuſatrix, icis, f. 3. ab accuſator, *accuſatrice*, *ἡ κατήγορος*, *αἰτιάτρια*. *Plaut. Aſin.* 3. 1. 10. Tu mihi accuſatrix ades.

Accuſatus, a, um, o. 1. 2. particip. incuſatus, reprehenſus, in judicium vocatus. *Nepos* 4. 2. 6. Accuſatus capitis. *Id.* 6. 3. 4. Accuſatus crimine.

Accuſito, as, avi, atum, a. 1. frequent. ab accuſo. *Plaut. Moſt.* 3. 2. 23. Nihil erit, quod Deorum ullum accuſites.

Accuſo, as, a. 1. *accuſare*, Gal. *accuſer*, *reprendre*, Hiſp. *acuſar delante al que puede punir*, *κατηγορέω*, frequentativum ab accudo, ut docet *Priſcianus*, ex *ad*, & *cuſo*, quod à *cudo* deducitur, ex quo compoſita Incuſo, Excuſo, & Recuſo. Quanquam non deſint, qui dicant, Accuſo ex *ad*, & *cauſa*, ſeu *cauſor*, componi. Accuſare, *ait Valla*, eſt apud judicem, vel alium, & aliquando apud illum, quem accuſas, oſtendere, aliquem peccaſſe. Dicimus autem, Accuſo te illi, apud illum, vel coram illo, ſceleris, aut de ſcelere. Id obſervatum fere comperi, ut quod peccati nomen exprimit, genitivo, quod minus, ablativo poneretur, ut, Te accuſavi homicidii, & alio ſcelere. Exempla patent apud *Cic.* & alios. Incuſare, eſt alterius mores reprehendere, & plerumque cum querela, quod ab illo injuria ſis affectus. Qui dixerunt Incuſare de majoribus dici, Accuſare de paribus, vel minoribus errant. *Caſ. in* 1. *Com.* Vehementer Centuriones incuſavit. *Diom.* Incuſante *Cicerone* Catilina convictus. *Tacit.* Intemperiem cæli incuſantes. ¶ Dicitur etiam accuſare pro ſimpliciter reprehendere, objurgare privatim. *Terent. Heaut.* 1. 1. *v.* 49. Quotidie accuſabam: Hem! Tibi ne hæc diutius licere ſperas facere me vivo patre? Sic, accuſare inertiam alicujus, vel inertiæ aliquem, aut de inertia. ¶ Accuſare tabulas. *Quintil. l.* 5. *c.* 5. h. e. falſas eſſe oſtendere.

Acdeſtis, is, m. Jovis filius ex petra, quam ille, caſu effuſo ſemine, polluerat. *Arnob. l.* 5. *pag.* 158.

Acdeſtius, a, um, ad Acdeſtim pertinens. *Arnob. l.* 5. *pag.* 163. & 165.

Acentetа, *Plin. l.* 37. *c.* 2. dici ait cryſtalla, quæ adeo pura ſunt & nitida, ut nullis macularum punctis diſtinguantur.

Aceo, es, acui, n. 2. *eſſer acetoſo*, [Hebrew], Ger. *ſauwer*, *oder zu eſſig*, *werden*, *ὀξίζω*. *Cato de re ruſt.* Vinum, quod neque aceat, neque muceat.

Acephalus, a, um, *ſenza capo*, *ἀκέφαλος*, ſine capite. Acephali dicti ſunt quidam Hæretici, qui unam in Chriſto naturam agnoſcebant. Ita autem appellati ſunt, quia, ut ſcribit *Iſidor. l.* 8. *Orig. c.* 6. quis eorum fuerit auctor, & caput, ignoratur.

Acer, eris, neutr. gen. *Acero*. *Plin. l.* 16. *c.* 15. Acer operum elegantia, ac ſubtilitate cedro ſecundum. *Ovid.* 1. *Amor. el.* 11. At ſuper vile fuiſtis acer.

Acer, hæc acris, hoc acre, o. 3. *agro*, *bruſco*, *ὀξύς*, [Hebrew], Ger. *ſauwerbitter*, Gall. *aigre*, Hiſp. *agro fuerte*, a quo acrior, & acerrimus, proprie ad vinum, acetum, & hujuſmodi pertinet. *Col. l.* 3. Acri aceto. Et *acres cibi* dicuntur, qui acrimoniam habent, & quaſi mordaces ſunt, ut ſinapi, allium, cæpa. *Plin. l.* 21. *c.* 35. Omnia in cibis acria. ¶ Transfertur ad alia, & modo pro forti ponitur, *forte*. *Virg. Æn.* 9. Acrem Turnum. ¶ Modo pro veloci, *veloce*. *Idem l.* 4. Acri gaudet equo. ¶ Modo pro acuto, *acuto*. *Cic.* Acri ingenio. ¶ Modo pro vehementi. *acuto*. *Idem in Hort.* Theopompo acrius. Modo pro diligente, *diligente*. *Virg.* 2. *Georg.* Jam tum acer curas venientem extendit in annum. ¶ Modo pro ſevero, *ſevero*. *Cic.* 1. *Offic.* Acres animadverſores vitiorum. ¶ Modo pro aſpero, *crudele*. *Idem in Lælio*, Acerrimus inimicus. ¶ *Acre* pro *acriter* adverbii modo poſitum. *Salluſt.* 4. *hiſt.* apud *Non. c.* 2. *n.* 490. Omnes ut in ſecunda re, pariter acre invadunt. *Apul. l.* 10. *Metam.* Acre comminari. *Perſ. Sat.* 4. *v.* 34. & acre deſpuat in mores. ¶ Reperitur & *acra* in ablativo tanquam a recto *acrus*. *Pallad. in Aug. tit.* 5. Si ex nimis acra dulcem fieri velis. Sic *acre piper* dixit *Plin. Valer. l.* 2. *c.* 45. ¶ Superlativum *acriſſimus* pro *acerrimus* legitur *leg.* 4. *Cod. de inceſt. & injuſt. nupt.* ¶ Reperitur etiam *acris* in maſculino. *Enn.* apud *Priſcian. l.* 5. Somnus acris. ¶ Et *acer* in fœminino. *Id. ibid.* Acer hiems.

Aceratus, a, um, o. 1. 2. ut aceratum lutum, quod eſt cum paleis mixtum. *Feſt.*

Acerbatus, a, um, acerbus factus. *Tertul. in Apol. cap. ult.*

Acerbe, adv. *acerbamente*, *πικρῶς*, immature, amare. ¶ Tranſlate ſumitur pro dure, ſevere, aſpere, crudeliter. *Cicer.* 1. *Off.* Ea bella minus acerbe gerenda ſunt. *Id.* 1. *Tuſc.* Atqui ab hoc acerbius exigit natura, quod dederat. *Liv. c.* 2. Ut quiſque acerbiſſime crudeliſſimeque dixit, &c.

Acerbitas, atis, f. 3. *acerbità*, *πικρία*, *στρυφνότης*, aſperitas illa in fructibus immaturis, quæ terreſtri quadam ſubſtantia linguam contrahit, exſiccat atque exaſperat. *Cic. pro Planc.* Fructus non lætos, & uberes, ſed magna acerbitate permiſtos tuliſſem. ¶ Tranſlate ſumitur pro quacunque aſperitate, pro duritie. *Cic.* 4. *Fin.* Nec acerbitatem ſententiarum, nec diſſerendi ſpinas probavit. ¶ Item pro ſeveritate. *Cic.* 1. *Off.* Atque etiam illud ipſum, quod acerbitatis habet objurgatio, &c. ¶ Item pro immanitate, crudelitate, feritate, barbarie. *Cic. de Am.* Apud quem evomat virus acerbitatis ſuæ. ¶ Item pro triſtitia, ægritudine, dolore, cruciatu, moleſtia. *Cic. in Catil.* Ut omnes acerbitates, omnes dolores, cruciatuſque perferrem. ¶ Item pro calamitate, ærumna, infortunio, periculo, adverſitate, rebus adverſis. *Cicer. pro Planc.* Nunc timeo, ne nihil tibi præter lacrymas queam reddere, quas tu in meis acerbitatibus plurimas effudiſti. ¶ Acerbitas etiam vocatur vitium, quod illi virtuti opponitur, quam Ariſt. *[illegible]* dixit, quæ præditos Latini comes, jucundos, ſuaves dicunt. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Si implacabiles iracundiæ ſunt, ſumma acerbitas eſt, ſin autem exorabiles, ſumma lenitas.

Acerbitudo, inis, f. 3. idem, ac acerbitas. *Gell. l.* 13. *cap.* 3. Sicut autem nihil quicquam intereſt, ſuavitudo dicas, an ſuavitas, ſanctitudo, an ſanctitas, acerbitudo, an acerbitas, &c.

Acerbo, as, a. 1. *inacerbire*, *πικραίνω*, acerbum reddo. ¶ Tranſlate ſumitur pro exaſperare, exaggerare, amplificare, facere atrocius. *Virg.* 11. *Æn.* Vel cum ſe pavidum contra mea jurgia fingit, artificis ſcelus, & formidine crimen acerbat. Al. *acervat*. *Claudian. l.* 1. *in Rufin.* Et exiguum ſimulando vulnus acerbat.

Acerbum, i, ſubſt. n. 2. acerbitas. *Cic. ante exil.* Nihil duri, nihil acerbi mihi erit, quod Rempublicam tutabitur. *Ovid. l.* 5. *Triſt. el.* 2. Detrahat ut multum, multum reſtabit acerbi.

Acerbus, a, um, o. 1. 2. *acerbo*, *immaturo*, *πικρός*, *στρυφνός*, quod guſtu aſperum eſt, & proprie de fructibus immaturis dicitur. Differt ab auſtero, ut majus a minore. Nam quæ vehementer aſtringunt, acerba dicuntur, quæ mediocriter, auſtera. *Plin. l.* 15. *c.* 27. Interim quæ ſunt communia & pomis, omnibuſque ſuccis, ſaporum genera tredecim reperiuntur, dulcis, ſuavis, pinguis, amarus, auſterus, acer, acutus, acerbus, acidus, ſalſus, &c. ¶ Transfertur etiam ad alia. *Lucr. l.* 2. *v.* 471. Neptuni corpus acerbum. *Ideſt*, aqua maris aſpera, & amara. ¶ Tranſlate quoque ſumitur pro omni eo, quod ante tempus contingit, ut Acerbus interitus, pro morte immatura, ideoque graviore, atque amariore. *Cic.* 4. *Tuſc.* Angor eſt ægritudo premens, luctus, ægritudo ex ejus, qui charus fuerit, interitu acerbo. ¶ Item pro intempeſtivo, importuno. *Hor. in Arte, ad finem*, Indoctum, doctumque fugat recitator acerbus. ¶ Item pro imperfecto. *Cic. de Prov. Conſ.* Impoſitæ vero res, & acerbæ ſi erunt relictæ, &c. ¶ Item pro triſti, moleſto, duro, *Plaut. Pœn.* Acerba Amatio eſt. *Hoc eſt*, dura, & toleratu difficilis. *Cic.* 2. *de Or.* Nihil mihi ad exiſtimationem turpius, nihil ad dolorem acerbius accidere poſſe. ¶ Item pro miſero, calamitoſo, funeſto, luctuoſo, indigno. *Virg.* 5. *Æn.* At pater Æneas caſu concuſſus acerbo. ¶ Item pro ſevero, tetrico, aſpero, horrido, cui opponitur lenis, ſive manſuetus. *Cic.* 2. *de Or.* Eaque omnia, quæ proborum, demiſſorum, non acrium, non pertinacium, non litigioſorum, non acerborum ſunt, valde benevolentiam conciliant. ¶ Item pro crudeli, immiti, immani. *Virg.* 5. *Æn.* Et ſævire animis Entellum haud paſſus acerbis. ¶ Item pro infenſo, inimico. *Cic. l.* 1. *Fam. epiſt.* 4. Eo die acerbum habuimus Curionem. ¶ Poſt acerba prudentior, adagium in eum, qui ſuo malo redditus eſt cautior. ¶ Poetæ uſurpant acerba in num. pl. & in genere neutro pro adverbio acerbe. *Lucr. lib.* 5. *v.* 34. Aſper, acerba tuens immani corpore ſerpens. *h. e.* torve. *Ovid. ep.* 8. Nox ubi me thalamis ululantem, & acerba gementem condidit. ¶ Comp. acerbior, ſup. acerbiſſimus. *Cic. pro Quinct.* Acerbum eſt ab aliquo circumveniri, acerbius a propinquo. *Id. Att. lib.* 10. Ut illi egenti, ac perditæ multitudini in odium acerbiſſimum veneris.

Acernus, a, um, o. 1. 2. quod ex acere confectum eſt, *σφενδάμνινος*. *Virg.* 2. *Æn. v.* 112. Præcipue cum jam hic trabibus contextus acernis ſtaret equus.

Aceroſus, a, um, aceribus, hoc eſt paleis plenus, ut Aceroſum far, *Lucil.* apud *Non. c.* 5. *n.* 97.

Acerra, æ, f. 1. *[illegible]*, ara, in qua ante mortuum odores incendebantur, vel, ut alii malunt, arcula, in qua thus reponitur, quam vulgus naviculam a figura vocat. *Feſt.* ¶ *Acron in Horatium* thuribulum vocat. *Virg.* 5. *Æn.* Et plena ſupplex veneratus acerra.

Acerræ, *Acerra*, urbs eſt Campaniæ, quam Clanius amnis præterfluit. *Virgil.* 2. *Georg.* Vacuis Clanius non æquus Acerris.

Acerranus, a, um, ad Aceram oppidum pertinens. *Liv. l.* 23. *c.* 17.

Acerſecomes, idem quod intonſus, ſive capillatus, ab *α* privat. & *κείρω*, tondeo: Apollinis epitheton. *Juvenal.* uſurpat pro catamito *ſat.* 8. *v.* 128. Si nemo tribunal vendit acerſecomes.

Acervalis, & le, o. 3. quod ad acervum ſpectat, quod congregat, vel congregatur in acervum, ut *Argumentatio acervalis*, qua multa ſimul argumenta acervantur, quæ Græce *ſorites* dicitur, qua Chryſippus utebatur. *Cic.* 2. *de Div. c.* 4. Aut quemadmodum ſoriti reſpondeas? quem, ſi neceſſe ſit, Latino verbo liceat acervalem appellare. Sed nihil opus. Ut enim ipſa Philoſophia, & multa verba Græcorum, ſic ſorites ſatis Latino ſermone tritus eſt.

Acervatim, adv. *in cumulo*, *σωρηδόν*, *ἀθρόον*, per acervos, conjunctim. *Hirt. de B. Alex. c.* 31. Pleri que acervatim ſe de vallo præcipitaverunt. *Col. lib.* 9. *c.* 13. Sub favis acervatim enecæ reperiuntur. ¶ Uſurpatur & tranſlate, ut *Acervatim dicere*, id eſt, omnia ſimul, ſummatim, promiſcue, & nullo ſervato ordine. *Cic. pro Cluent. c.* 10. Acervatim jam reliqua, Judices, dicam.

Acervatio, onis, f. 3. *ammaſſamento*, *σώρευσις*, actus acervandi, congregatio, accumulatio. *Plin. l.* 11. *c.* 53. Homini cibus utiliſſimus, ſimplex, acervatio ſaporum peſtifera, & condimenta perniciofiora. ¶ Acervatio item genus eſt Figuræ Rhetoricæ, qua multa ſimul recenſentur, quæ etiam frequentatio appellatur. V. frequentatio. ¶ Item genus argumentationis, quod Græce ſorites dicitur. V. ſorites.

Acervatus, a, um, adject. *ammaſſato*. *Liv. l.* 3. *cap.* 34. Immenſus aliarum ſuper alias acervatarum legum cumulus.

Acervo, as, a. 1. *ammaſſare*, *accumulare*, *σωρεύω*, in acervum congero, accumulo. *Plin. l.* 26. *c.* 4. Plura undique acervabimus. ¶ Tranſlate *Quintil. l.* 9. *c.* 3. Acervare verba, & ſenſus.

Acervus, i, m. 2. *gumulo*, *mucchio*, *maſſa*, *σωρός*, *ὄγκος*, *θημών*, cumulus. Acervus, minutarum proprie rerum congeries eſt, ut frumenti, & leguminis, & ſalis. Differt a ſtrue, ſtrage, ſarcina. Nam ſtrues eſt præcipue lignorum; ſtrages cadaverum interfectorum uno in loco jacentium, ſive hominum, ſive brutorum. ſarcina utenſilium. *Virg.* 1. *Georg.* Populatque ingentem farris acervum curculio. *Cic.* 5. *Tuſc.* Videamus, ne, ut acervus ex ſui generis granis, ſic beata vita ex ſui ſimilibus partibus effici debeat. *Id. in Rull.* 2. *c.* 22. Vix jam videtur locus eſſe, qui tantos acervos pecuniæ capiat. *Id. in Phil.* Tanti acervi nummorum apud iſtum conſtruuntur, ut jam appendantur, non numerentur pecuniæ. *Id. in Catil.* 3. *c.* 10. Acervis corporum redundavit. ¶ Bos apud acervum, prov. de ſplendide, ampliterque viventibus, vel, ut ait *Suidas*, de iis, qui in media rerum copia conſtituti, non ſinuntur bonis præſentibus frui. ¶ Tranſlate dicitur de rerum affluentia, ut Acervus bonorum, cum opes non pondere, neque numero, ſed acervatim congeſtas, & ipſo cumulo infuſas intelligimus. ¶ Transfertur etiam ad res incorporeas. *Cic. pro Sylla cap.* 27. Quan-

ri. Quantos acervos ſcelerum reperietis? ¶ Item per translationem ita ſorites vocatur, quia pronuntiata multa accumulat. *Perſ. ſat. 6. in fin.* Inventus, Chryſippe, tui finitor acervi.

Aceſco, is, ſine præt. & ſup. n. 3. *inacetire, agrire, inagrire*, ὀξίνομαι ὀξίζω, acidus fio. *Horat. in epiſt. 2. l. 1. v. 54.* Sincerum eſt niſi vas, quodcunque infundis, aceſcit. *Col. l. 12. c. 26.* In quo agro vinum aceſcere ſolet.

Aceſta, urbs Siciliæ, ab Aceſte Rege dicta. *Virg. Æn. 5. v. 718.* Urbem appellabunt permiſſo nomine Aceſtam. ¶ Poſtea *Segeſta* dicta eſt. In hac partem ſuorum reliquit Æneas, Italiam petens.

Aceſtes, aceſtæ, filius fuit Crimiſi fluminis Siciliæ, & Egeſtæ mulieris Trojanæ. Vid. *Serv. in illud Æn. 1. v. 554.* Trojanoque a ſanguine clarus Aceſtes. ¶ Item *Aceſtes* flu. eſt Indiæ, navigabilis, juxta quem Alexander Bucephalum urbem condidit.

Aceſtæus, a, um, ad Aceſtam urbem pertinens. *Plin. l. 3. c. 8.*

Acetabŭlum, i, n. 2. ὀξύβαφον ἔμβαφον, vas acetarium. *Iſid. & Apic. lib. 8. c. 7.* ¶ Per translationem ita appellatur menſuræ genus, quod heminæ quartam partem continet, i. e. drachmas quindecim, Græcis κοτύλη. *Plin. l. 21. c. ult.* Cum acetabuli menſura dicitur, ſignificat heminæ quartam partem, i. e. drachmas quindecim. *Id. l. 18. c. 7.* Coriandri ſelibra, ſaliſque acetabulo. *Celſ. l. 5. c. 24.* Inſtillaturque ſubinde quam optimi mellis acetabulum. ¶ In hoc nomen a vaſculo acetario translatum fuit ad ſignificandum ſinum, ſeu cavum, in quo caput femoris volvitur, quod Græce κοτύλη, κοτυληδὼν dicitur. Nempe quia os hoc figuram habet oxybaphi, quippe eſt formæ orbiculari, cava, & ſine marginis latitudine, ut Marcellus ad Dioſcoridem annotavit. *Plin. lib. 28. c. 11.* Item oſſa ex acetabulis pernarum, circa quæ coxendices vertuntur. ¶ Simili translatione acetabula dicuntur cavitates in brachiis polyporum, cancrorumque, ſimiliumque animantium. *Plin. l. 9. c. 29. de polypis.* Cetero per brachia velut acetabulis diſperſis eo hauſtu quodam modo, cui adhæreſcunt, tenent ſupini, ut avelli non queant. ¶ Acetabula ſunt etiam præſtigiatorum vaſcula, ſive caliculi, quibus aſtantium oculos præſtringunt. *Sen. l. 6. ep.* Iſta ſine noxa decipiunt, quomodo præſtigiatorum acetabula, & caliculi, in quibus me fallacia ipſa delectat. ¶ Latini etiam herbam quandam vocant hoc nomine, quam & Græci κοτυληδόνα, quod folia habeat concava, & quodammodo in acetabuli formam tornata. Alio nomine umbilicus Veneris dicitur. ¶ Denique acetabulum dici poteſt de rebus omnibus, quæ ſimilitudinem quandam vaſculi acetarii referant. *Quinct. l. 8. c. 6. de Catachreſ.* Mille ſunt hæc: & acetabula quicquid habet, & pyxides cujuſcunque materiæ ſunt, & parricida, matris quoque, aut fratris interfector. ¶ Legitur & Acetabula, æ, f. gen. apud *Varr. l. 3. R. R. c. 5.* ubi V. Scaligerum.

Acetāre dicebant Vet. quod nunc dicimus agitare. *Feſtus.* ¶ Neutra ſignificatione eſt aceſcere apud *Apul. de herb. cap. 5.*

Acetaria, orum, *inſalata*, ὀξύβαφα, ſunt herbæ, quæ crudæ eduntur conditæ aceto, ſale, oleo. *Plin. l. 20. c. 20. de portulaca:* Stomachum in acetariis ſumpta corroborat. ¶ Priſci etiam hortos ipſos *acetaria* vocabant, inquit *Herm. Barbarus* ad *Plin. l. 19. c. 4.* ſed ibi Plinius videtur loqui de hortenſibus, non hortis. Sunt qui putent *acetaria* dici etiam carnes minutatim in aceto concisas, ſed non probant.

Acētum, i, n. 2. *aceto*, ὄξος ὀξάλμη, vinum acidum. *Cic. in Hort.* apud *Non. c. 4. n. 17.* Quod alterius ingenium ſic dulce, ut acetum Ægyptium, alterius ſic acre, ut mel Hymettium dicimus. ¶ Translate ſumitur pro mordacitate. *Hor. lib. 1. Serm. ſat. 7. v. 32.* At Græcus poſtquam eſt Italo perfuſus aceto. *Id eſt*, Itala mordacitate reprehenſus eſt. ¶ Item pro acrimonia, indignatione. *Plaut. Bacch. 3. 3.* Nunc experiar, ſit ne acetum tibi peracre in pectore. *Eraſmus* aſtutiam intelligit. ¶ *Tacitus 5. hiſt. c. 6.* cum de bitumine Judææ tradit, acetum videtur appellaſſe liquorem, qui jam concrevit in cruſtam; quod in aceto fieri ſolet.

Acētum mel, ἄκαπνο μέλι. portio melis purior, quæ ſine expreſſione ulla, ſua ſponte defluit. *Plin. l. 11. c. 15.* ubi quidam aliter legunt.

Achæa, Sarmatiæ Aſiat. vicus, ad Pontum Eux. *Ptol.* ¶ Achæa Ceres cognominata eſt, Suida teſte, a luctu & anxietate, id eſt ἄχος quem habuit ob Proſerpinæ filiæ raptum. ¶ Achæa Pallas dicta eſt, cujus templum, referente *Ariſt. l. de mirabil.* apud Daunios Apuliæ pop. fuit: in quo antiquitus fuiſſe tradit cum alia, tum ſecures, & enſes, ceteraque Diomedis, & ejus ſociorum arma.

Achæi, Ponti accolæ, Orchomeniorum colonia, de quibus *Ovid. de Pont. l. 4. el. 10.* Nec potes infeſtis conferre charybdin Achæis. ¶ Item Achæi Theſſaliæ populi. *Steph.* V. Achivus. ¶ Item Laconiæ incolæ. V. Achæus.

Achæias, iados, quæ ex Achaja eſt. *Ovid. epiſt. 3.* Inter Achæiadas longe pulcherrima matres. Sunt qui legunt *Achaiadas*.

Achæmĕnes, primus Rex Perſarum Cyri avus, a quo multi inſequentium regum nomen ſumpſere. *Horat. Carm. l. 2. Od. 12.* Num tu quæ tenuit dives Achæmenes &c.

Achæmenia, pars Perſidis, ab Achæmene Ægei Filio, unde Achæmenius, a, um, adject. *Horat. Epod. 13.* Nunc & Achæmenia perfundi nardo juvat. ¶ Item Achæmenii, & Achæmenidæ dicti ſunt Perſæ ab Achæmene primo eorum rege. *Luc. l. 2.* Achæmeniis decurrant Medica Suſis.

Achæmĕnis, idis, f. ἀχαιμενίς, herba quædam colore electri ſine folio, in India naſcens: cui magicas mirasque virtutes ineſſe, tradidit Democritus apud *Plin. l. 24. c. 17.*

Achaja, quæ & Hellas, & Græcia, hodie *Livadia*, & *Romelia*, regio eſt Europæ inter Theſſaliam ad Septentr. Epirum ad Occid. Peloponneſum ad Auſtrum, terminata a Meridie Sinu Corinthiaco Occid. ver. ab Ortu Sinu Saronico, Iſthmo intercedente. ¶ Eſt & Achaja regio Peloponneſi, hodie Ducatus Clarentiæ, inter Corinthum, & Patras, ſinui Corinthiaco expoſitus, in qua urbes præcipuæ Corinthus, Sicyon, Patræ.

Achaicus, achivus, achæus. *Virg. 2. Æn. v. 462.* Et Danaum ſolitæ naves, & Achaica caſtra.

Achāis, idis, adject. fœm. *Græca*, Achæa. *Ovid. 5. Metam.* Per tot Hæmonias, & per tot Achaidas urbes.

Acharnæ, arum, urbs eſt Græciæ in Attica regione, ubi primum Dionyſia celebrata ſunt. *Stat. 12. Theb. v. 623.* Quæque rudes thyrſos ederis veſtiſtis Acharnæ.

Acharne, es, f. genus piſcis marini, qui præſtantiſſimus capitur apud Ænum Thraciæ. *Lucil.* apud *Gell. l. 10. c. 20.* & *Plin. l. 32. c. ult.*

Acharnanus, a, um, ad Acharnas pertinens. *Nepos in Themiſt. c. 1.*

Acharnæ, piſcis marinus. *Plin. l. 32. c. ult.*

Achātes, m. 3. *Agata*, אחלמה, ἀχάτης, ideſt a cura, quæ Regum ſemper comes eſt, quo nomine dictus Æneæ comes, & lapis quidam pretioſus in Sicilia, apud Achatem fluvium primum repertus *Plin. l. 37. c. 10.* Achates in magna fuit auctoritate, tempeſtates avertere, & flumina ſiſtere dicitur. ¶ In hoc lapide habuit Pyrrhus Epirotarum Rex Muſas novem naturales, & Apollinem cum lyra. *Plin. l. 37. c. 1.*

Acheloĭdes, ſunt Sirenes Acheloi filiæ. *Ovid. 5. Met. v. 552.* Vobis, Acheloides, unde pluma, pedeſque avium, cum virginis ora geratis? *Idem* & Acheloiadas, eaſdem dixit *lib. 14. Met. v. 87.*

Achelōĭus, adject. poſſeſſiv. *Ovid. epiſt. 15.* Acheloia cornua fregit. *Virgil. 1. Georgic.* Poculaque inventis Acheloia miſcuit uvis, *ideſt* aquam miſcuit vino.

Achelōus, m. 2. *Aſpropotamo*, ἀχελῷος, eſt fluvius Acharnanum, a Pindo oriens, Ætoliam ab Acharnania dividens, in Jonium mare ſe ſe exonerans contra Echinadas inſulas, inter Halyziam opp. & Evenum fluv. a quo 12. M. P. abeſt in Occid. Alter etiam eſt in Theſſalia, Lamiam urbem alluens. ¶ Veteres aquam omnem Acheloon nuncupavere, quod Achelous primus poſt Diluvium erupiſſe terra fertur, ſive quod Achelous in Græcia, ubi tot ingenia floruerunt, omnium fluviorum celeberrimus fuit. *Macrob. 5. Saturn. c. 18.* ¶ Eſt & Achelous f. Peloponneſi, Dimam urbem præterfluens. Hic Thoas a celeritate apud Poetas nominatur. ¶ Denique hoc nomine fuit Thoas Rex Ætoliæ, qui vel nomen dedit, vel accepit ab Acheloo fl. Acharnaniæ, qui ab *Ovid. 9. Met.* confunditur cum fluvio, fingitur pugnare cum Hercule pro Dejanira, quo in certamine ſe varias in formas tranſmutat, poſtremo in taurum, unde cornu Copiæ, ac tandem vincitur.

Achĕron, *Campaniano*, *o Savuto*, fl. Brutiorum, in Calabria Cit. fluens juxta Pandoſiam Urbem exciſam, & deſinens in ſinum Terinæum. ¶ Acheron item, *Valichi*, ſeu *Verlichi*, ſeu *Fanar*, fl. eſt Epiri, qui oritur ex Acheruſia palude, & in ſinum Ambracium decurrit. ¶ Item Fluvius hujus nominis eſt in Bithynia, teſte *Apollonio*, & Iſacio, qui ab iiſdem, & a *Plinio* Sonautes dicitur, & exit in Auxinum mare ad Heracleam urbem. Ex horum fluminum ſimilitudine fingitur a Poetis flumen, ſeu palus apud Inferos. Dicitur Acheron, quaſi ἄχεα ῥέων, ideſt doloris fluxus. ¶ Accipitur & pro ipſis inferis. *Virg. 7. Æn. v. 312.* Flectere ſi nequeo Superos, Acheronta movebo.

Acheronteus, a, um, adject. ad Acheronta pertinens. *Claudian. l. 2. de rapt. Proſerp. v. 351.* Tunc Acheronteos mutato gurgite fontes Lacte novo manaſſe ferunt.

Acheronĭa, urbs parva Apuliæ in monte ſita: quam ob cauſam eam nidum appellavit *Horat. Carm. l. 3. od. 4.* Quicumque celſæ nidum Acheruntiæ.

Acheronticus, a, um, ad Acherontem pertinens. *Plaut. Bacch. 2. 2.* Regiones colere mavellem Acheronticas.

Acherontīni, pop. ſunt in agro Brutio, juxta Acherontem fl. *Plin. l. 3. c. 5.*

Achĕruns, untis, in gen. fœmin. pro Acheron. *Plaut. Captiv. 5. 4. 1.* Nulla adæque eſt Acheruns, atque ubi ego fui. *hoc eſt*, Multa ſunt cruciamenta apud inferos, ſed nullus Acheron poteſt inveniri adeo ærumnoſus, ut ſunt illæ lapicidinæ, ubi ego fui, &c. Al. tamen leg. Nullus adæque eſt Acheruns. ¶ *Acheruns ulmorum* apud *Plaut. Amph. 4. 2. 10.* eſt vorago, & diſſipatio virgarum, ut Acheruns ſive Acheron fl. infernus eſt vorago animarum. Ex ulmis autem virgæ fiebant ad ſervos cædendos. Unde alibi idem Plautus verberonem ſervum appellat *ulmitribam*. ¶ *Acherunti* adverbialiter ponitur pro in Acherunte, hoc eſt apud Inferos. *Plaut. Merc. 3. 4. 31.*

Acheruntĭcus, a, um, ad Acheruntem pertinens. *Plaut. Bacch. 2. 2. 21.* Acheruntica regiones. ¶ Homo *Acheruntĭcus* dicitur ab *eod. Mil. 3. 1. 33.* qui valde ſenex eſt, & morti proximus.

Acheruntius, a, um, Acheruntĭcus. *Vetus Poeta*, apud *Cic. 1. Tuſcul. c. 21.* Acheruntia templa, *h. e.* Inferorum loca.

Acheruſia, f. 1. *Lago della Colluccia*, ἀχερουσία λίμνη, palus eſt Campaniæ inter Miſenum, & Cumas, ad 2. M. P. *Dionyſius in 2. Biblioth. hiſt.* tradit, paludem eſſe Acheruſiam, in quam immittantur cadavera in ulteriorem ripam deferenda, inde natam fabellam de Charonte, ab eo animas nave vehi trans Stygem. ¶ Item Acheruſia palus Epiri eſt, in Theſprotia, ab Ambracia 36. M. P. quæ ad Chimerium port. & opp. exit in mare, ex qua Acheron F. emittitur. ¶ Item Acheruſia ſpecus eſt Bithyniæ, apud Heracleam Ponti, unde Cerberum extractum fabulantur.

Acherūſis, idis, vel idos, ἀχερουσίς, idem quod Acheruſia, hoc eſt ſpecus Bithyniæ. *Val. Flac. l. 5. Argon. v. 73.*

Acheruſius, a, um, qui ad Acherontem ſpectat. *Lucret. l. 3. v. 25.* Nuſquam apparent Acheruſia templa, i. e. infernæ regiones. ¶ Acheruſia vita *Lucretio l. 3. v. 1037.* eſt vita anxia, ſollicita, ærumnoſa.

Achetæ, f. 1. ἀχέται, cicadæ ſunt argutæ, & canoræ, a verbo ἀχέω, quod eſt ſono, & crepito. *Plin. l. 11. c. 26.*

Achillas, ἀχιλλᾶς, ſervi Ægyptii nomen eſt, cujus manu interfectus fuit Pompejus. *Luc. l. 8. Plutarch.*

Achillēis, opus eſt Statii Papinii, quo Achillis pueritiam deſcripſit. Eſt etiam hoc nomine quædam ſpecies hordei. V. *Ruellium*.

Achilleon, ἀχίλλειον, opp. Troadis, juxta tumulum Achillis, a Mitylenæis conditum, ubi claſſis ejus ſteterat. *Plin. l. 5. c. 30.*

Achilleos, ἀχίλλειος, myriophillum, herba. Sic appellata eſt, quod eam Achilles inveniſſe traditur, & adhibuiſſe in curando vulnere Telephi. *Plin. l. 25. c. 5.*

Achilleides, achilleidæ, m. ἀχιλλείδης, patronymic. Achillis fil. *Ovid. epiſt. 8.* Pyrrhus Achilleides animoſus imagine Patris. Legitur & *Achillides*.

Achilles, ἀχιλλεύς, filius Pelei, & Thetidis. *Ovid. 11. Met.* Hinc dictur Pelides. Chironi Centauro nutriendus datus eſt. Inter filias Lycomedis Regis Sciri, a matre, ne ad bellum Trojanum ire cogeretur, ex quo ſciebat non reverſurum, ſub habitu muliebri abſconditus, ex Deidamia generavit Pyrrhum. Ab Ulyſſe habitu mercatoris detectus ad bellum Trojanum ductus eſt. Occidit Hectorem fortiſſimum Trojanorum, ejuſque cadaver ter circum mœnia Ilii traxit bigis alligatum. Vulneravit Regem Myſiæ Telephum, ejuſdemque haſtæ rubigine ſanavit. Diſſenſit ab Agamemnone odio implacabili, quod ſibi Briſeidem puellam eripuiſſet. Captus eſt amore Polyxenæ, tempore induciarum. Invitatus per fraudem ſpecie nuptiarum a Deiphobo in templum Apollinis Thymbræi, a Paride poſt ſimulachrum latitante, ſagittis Herculis, quæ a Philoctета acceptæ fuerant, in calcaneo transfixus, ubi mortalis erat, interfectus eſt. Sepultus eſt ad Sigæum promontorium. De armis Achillis ingens diſſenſio nata eſt inter Ulyſſem, qui ſolus auſus eſt ea petere, & Ajacem fil. Telamonis. Arma Ulyſſi data fuerunt. Ajax ex indignatione incidit in furorem, & enſi incumbens, ſibi ipſe mortem conſcivit. *Ovid. in fine 12. Met. & initio lib. 13.* ¶ Poetæ metri cauſa ſæpe hoc nomen Græca declinatione uſurpant. Itaque legitur in genitivo *Achillei* pro *Achillis*; quod & *Achilli* ſcribitur. Item in accuſativo *Achillea* pro *Achillem*, in vocativo *Achille* pro *Achilles*, in ablativo *Achilli* pro *Achille* a Græco dativo Dorico τῷ Ἀχιλλῆ.

Achillēum, ἀχίλλειον, genus ſpongiarum tenue, denſumque, ex quo penicilli fiunt. *Plin. l. 9. c. 45.*

Achillēus, a, um, adject. poſſeſſiv. *Virg. Æn. 3. v. 326.* Stirpis Achilleæ faſtus, juvenemque ſuperbum.

Achillēus curſus, ἀχίλλειος δρόμος, Peninſula eſt non procul a Boryſthene, ab exercitatione Achillis nomen habens. *Plin. l. 4. c. 12.*

Achillis, idos, ἀχιλλίς, inſula in ponto Euxino ad Boryſthenem. *Plin. l. 4. cap. 12.* V. ſupra Achillea.

Achīvus, a, um, dicitur proprie, qui eſt ex Achaja. V. Achæus. Sæpe tamen accipitur pro quovis Græco. *Virg. Æn. 2.* Aut hoc incluſi ligno occultantur Achivi. ¶ *Achivum* pro *Achivorum* legitur apud *Virg. 11. Æn. v. 266.*

Achne, auctore *Plin. l. 5. c. 31.* inſula eſt Rhodiorum, in mari Carpathio, quæ deinde Caſos dicta eſt.

Achor, ἄχωρ, Deus habitus eſt apud Cyrenaicos, cui ſacra faciebant, quoties muſcarum multitudo peſtilentiam invehebat. V. *Plin. l. 10. c. 28.*

Achōres, um, m. plur. *tigna*, *lattime*, ulcera capitis, tenui humore manantia, & pueros præſertim infeſtantia.

Achradina, Stephano pars eſt urbis Syracuſanæ, cum reliquis urbis partibus ponte conjuncta. *Cic. in Ver. act. 6. Liv. l. 25. c. 24.*

Achras, adis, f. 3. *albero di pero ſalvaggio*, ἀχράς, pyrus ſylveſtris. *Colum. l. 7. c. 9. & lib. 10. v. 14.*

Achrēſtus, ἄχρηστος, inutilis, ineptus, nullius momenti, *inutile*, *da nulla*. Voce hac græca uſus eſt *Auſon. ſect. 1. in Epigram. de duob. fratrib.*

Acia, æ, f. *acia*, *agata*, *filo*, μίτος, filum in acu ad ſuendum. *Celſ. l. 5. c. 26. n. 23.* Sutura ex acia molli, non nimis torta. ¶ Quidam putarunt, *aciam* ſignificare etiam cuſpidem acus fibularis: Sed id probandum adhuc eſt.

Acieris, f. 3. ſecuris ærea, qua in ſacrificiis Sacerdotes utebantur. *Feſt.*

Acicŭla, æ, f. *ſpillo*, *ſpilletto*, περόνη, ab acu, acus parva, qua utuntur mulieres ad ornatum capitis. *l. 1. Cod. Theod. de repud.*

Acidalia, Veneris epithetum, vel quia injicit curas, quas Græci ἀκίδας dicunt, vel a fonte Acidalio, qui eſt Orchomeni urbe Bœotiæ, in quo Gratiæ, quæ Veneri ſunt ſacratæ, ſe lavant. *Virgil. 1. Æneid. v. 728.*

Acidalius, a, um, ad Venerem pertinens, quæ *Acidalia* dicitur. *Martial. l. 6. epigr.*

pigr. 13. Acidalius nodus. *h. e.* baltheus ſeu cingulum Veneris. *Id. l.* 9. *epigr.* 14. Pingere arundine Acidalia. *h. e.* Cnidia, calamis aptiſſima. Cnidus autem eſt Veneri ſacra.

Aciditas, atis, *acidezza*, ſapor acidus. *Marcell. Empir. c.* 20.

Acidŭlus, a, um, diminut. ab acidus, ſubacidus. *Plin. l.* 15. *c.* 15. Pyra acidulo ſapore. ¶ Item Acidulus nomen eſt fontis in agro Venafrano, ita dictus, quod aquas haberet acidulas. *Plin. l.* 31. *c.* 2.

Acidus, da, dum, *acido*, *inagrito*, *forte*, חָמוּץ, Ger. *ſcharpff ſawer*, Gal. *aigre*, Hiſp. *agrio*, ὀξύς, ὀξῶδες, aceti ſaporem habens. *Col. l.* 6. Si acidum, hoc modo emendabitur. *Petron. fragm. Tragur.* Acidior ſonus. *Plaut. Pſeud.* 2. 4. 49. Acetum acidiſſimum. ¶ Acida lingua, h. e. mordax, apud *Senec. Controv.* 34. ¶ Acidus pro moleſto. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 64.

Acies, ei, f. 5. *filo tagliente*, *punta*, *taglio*, חַד, פֶּה, Ger. *die ſchneiden*, *oder ſcherpffe*, Gall. *la pointe*, *le tranchant*, ἀκίς, ἀκμή, primo eſt ea pars in ferro, quæ ob acumen ſecat. Derivari videtur a voce græca allata, ἀκίς, potius quam ab ἄκρον, ut ait Feſtus. *Cic. Verrin. ult. c.* 43. Quod aciem ſuarum ſecurium vidiſſet. ¶ Deinde ſignificat oculorum acumen, ſeu facultatem bene videndi. *Cic. Somn. Scip.* Radiis ſolis acies noſtra ſenſuſque vincitur. *Id. de Nat. Deor. l.* 2. *c.* 57. Acies ipſa, qua cernimus, quæ pupula vocatur. ¶ Ponitur & pro ipſo oculo. *Lactant. de opif. Dei c.* 10. Naſus utramque aciem ſimul & diſcernit & munit. ¶ Tertio idem eſt ac exercitus inſtructus, vel ordo exercitus. *Plaut. Mil.* 1. 1. Splendor clypei oculorum perſtringit aciem in acie hoſtibus. Hinc illa ſunt, continere, inſtruere, dirigere, componere, perturbare aciem, &c. ¶ Aciem pro ipſo prælio dixit *Liv. l.* 33. *c.* 11. Cum ſex conſularibus exercitibus acie conflixiſſe. ¶ Tranſlate ſumitur pro ingenii perſpicacitate *Cic.* ſæpe, acies ingenii, acies mentis, acies animi. ¶ Acies orationis. *Plaut. Epid.* 4. 1. 20. Orationis aciem contra conferam, h. e. accuratiſſimam, acutiſſimamque orationem. Sic acies auctoritatis, id eſt vis auctoritatis. In acie novaculæ, proverb. ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς, in ſummo diſcrimine. ¶ Aciem trahere dicuntur cotes, ideſt exacuere. *Plin. l.* 36. *c.* 22. Repertæ ſunt & in Italia aciem trahentes (cotes) acerrimo effectu. ¶ *Acii*, & *acie* pro *aciei* genitivi ſunt antiqui, & obſoleti. *Cn. Matius* apud *Gell. l.* 9. *c.* 14. & *Salluſt.* apud *Priſcian. l.* 7. *ſub fin.*

Acilia gens plebeja fuit a Trojanis oriunda: ex qua fuit M. Acilius Glabrio, cui, devicto Antiocho, ſtatua in foro poſita eſt aureis bracteis incruſtata. Fuit & alter M. Acilius, apud quem Verrem accuſavit *Cicero*. Ejus pater Aciliæ legis auctor fuit: quæ fuit de repetundis, ut hujuſmodi cauſæ una actione abſolverentur.

Acinăces, is, m. 3. ἀκινάκης, gladius Perſarum, ſive Medorum. Acinaces, inquit Pollux, gladiolus quidam Perſicus eſt, qui femori ſuſpendebatur. *Horat. carm. lib.* 1. *od.* 27. Vino, & lucernis Medus acinaces immane quantum diſcrepat! Adde *Curt. l.* 3. *c.* 3.

Acinacĕus, a, um, adject. ab acino derivatum. *Ulp. l.* 9. *D. de tritico*, *vino*, &c. Acinaceum plane vino continebitur. Alii leg. *Acinaticum*. Eſt autem vinum acinis mixtum, vel ex aqua & acinis factum, de quo *Plin.* 14. 9. vel ſimpliciter vinum dulce, ut quidam putant.

Acinarius, a, um, adject. ad acinos pertinens, ut acinaria vaſa apud *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 22. h. e. in quibus uvarum acini ponuntur.

Acinaticius. V. Acinaceus.

Acinōſus, a, um, adject. qui multos habet acinos, ut uva acinoſa. *Plin. l.* 12. *c.* 13. ¶ Superlativo *acinoſiſſimus* uſus eſt idem *Plin. l.* 14. *c.* 3.

Acĭnus, i, & acinum, i, apud *Nonium*; quin & acina, æ, apud *Catul. epigr.* 26. ut cum *Gell. l.* 7. *c.* 2. Scaliger, Grævius, & Silvius ediderunt, חַרְצָן, Ger. *Kernlin in dem trauben*, ῥάξ, *acino*, *grano*. Fructus eſt generatim, qui ſub tenui cute liquorem continet, conſtans folliculo, ſucco, carne, & granis, ſive vinaceis. *Laurent. Vall. l.* 4. *c.* 28. Acinos inter, & baccas hoc intereſſe putat, quod acini inter fructus minutiores arborum, fructicumve denſius naſcantur, baccæ diſperſius, & rarius. *Plin.* enim *l.* 15. *c.* 24. non uvis modo, ſed ſambuco etiam, & hederæ acinos tribuit, nec non grana punici mali ita appellat. *Id. l.* 7. *c.* 7. Anacreon acino uvæ paſſæ ſtrangulatus periit. ¶ Acinus item genus eſt herbæ. *Plin. l.* 21. *c.* 27.

Acipēnſer, vel accipenſis, ſeu aquipenſer, m. 3. ἐλλοψ, piſcis, de quo *Plin. l.* 9. *cap.* 17. qui apud antiquos piſcium nobiliſſimus habitus eſt: Unus omnium ſquammis ad os verſis contra aquam nando meat. *Martial. l.* 13. *ep.* 91. Ad Palatinas acipenſera mittite menſas. Doctiores ibi legere malunt *acipenſem*: nec enim ſolent Latini, quæ vocabula ipſi a Græcis non acceperint, terminatione græca in accuſat. ſingularibus uſurpare. Tanto autem in honore habitum fuiſſe ſcribit *Macrob. l.* 2. *ſatur. c.* 12. ut a coronatis miniſtris in conviviis inferri ſoleret. Afferuntur de eo *Cic.* verba: Vide quid agas, acipenſer iſte paucorum hominum eſt; quæ quidem *Macrob.* ex Dial. de Fato excerpta eſſe teſtatur.

Acis, m. 3. ἄκις, nunc *Freddo*, ob ejus frigiditatem, Fl. Siciliæ, in valle Nemorenſi. Procedit ex Ætna, & haud procul ab Aceſine Fl. medio itinere inter Cataniam, & Tauromium, in mare Jonium influit. Ex ejus ripis fertur Polyphemus ſaxum in Ulyſſem jeciſſe. ¶ Eſt etiam Acis inſula, una ex Cycladibus. *Plin. l.* 4. *c.* 12. ¶ Acis etiam adoleſcentis Siculi nomen fuit, qui cum Galateam nympham adamaret, a Polyphemo rivali ſuo eſt occiſus, & deinde in fontem ſui nominis mutatus. *Ovid.* 13. *Metam.*

Aciſcŭlus, parva aſcia, quaſi *aſciculus*. Eſt in nummo Gentis Valeriæ apud Phil. a Turre de inſcript. M. Aquilii c. 2.

Aclaſſis, tunica ab humeris non conſuta. *Feſtus*.

Aclĭdes, tela antiqua, ideſt clavæ quædam breves eminentibus hinc, & hinc acuminibus quibuſdam, quæ ita in hoſtem jaciebantur religatæ loro, vel, lino, ut peractis vulneribus poſſent redire. *Virg.* 7. *Æn.* Teretes ſunt aclides illis tela. ¶ In ſingulari numero uſurpatur a *Val. Flacc. l.* 6. & *Sil. l.* 3.

Acmonides, æ, unus ex Vulcani miniſtris, ἀπὸ τοῦ ἄκμονος, ab incude. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 288. ubi fingere ferrum Brontes, & Steropes, Acmonideſque ſolent.

Acna, vel Acnua, æ, f. menſura agrorum continens pedes centum viginti. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 10. & *Colum. l.* 5. *c.* 1.

Acœnonŏetus, ἀκοινονόητος, vox eſt a Græco ἄκοινος, derivata. *Juvenal. ſat.* 7. *v.* 218. Diſcipuli cuſtos præmordet Acœnonoetus. Deſignat Poeta eo nomine pædagogum hominem privatæ tantum ſuæ utilitati ſtudentem, & ob id mercedis, quæ magiſtro tota debetur, partem ſibi per ſummam fraudem retinentem: ab *a* privativa, & κοινός, communis. Ita quidam Interpretes. Alii legunt *acœnitus ipſe* eadem plane ſententia. Sunt etiam qui putant, tacite deſignari ea voce *Anicetum* Neronis pædagogum, infamem & ſceleſtiſſimum: de quo *Sueton. in Ner. c.* 35. & *Tacit. Ann.* 14. *c.* 3. 7. 8. & 62.

Acolythus, & Acoluthus, i, m. ἀκόλουθος, comes, ſequax, pediſſequus, ab ἀκολουθεῖν, ſequor. Nomen eſt ſacri Ordinis in Eccleſia. *Aug. ep.* 104.

Aconiti, ſine pulvere, & ſudore, hoc eſt citra negotium & laborem, ἀκονιτί. Sumptum ab Athletis, qui pulverem inſpergebant corporibus, ut ſe mutuo facilius comprehendere poſſent. Vox græca eſt, quam tamen *Plinius* latinis literis ſcripſit *lib.* 35. *c.* 11. Dioxippum, qui citra pulveris tactum vicit, quod aconiti dicunt. *Vinſe ſenza fatica*.

Aconītum, n. 2. רוש, ἀκόνιτον, herba, quæ ex Cerberi ſpuma conſperſa venenum maxime dirum contraxit, quo tempore cum Hercules ab Inferis traxit. *Ovid.* 7. *Metam.* Alii ex Promethei ſanguine in monte Caucaſo vincti natum eſſe fabulantur. *Auſon. in Monoſyll.* Dictum aconitum ἀπὸ τῆς ἀκόνης, hoc eſt, a cote, ſeu caute. Quæ, quia naſcuntur dura vivacia caute, mortales aconita vocant. Sunt, qui ab Acone portu derivent Heracleæ, Lyco fluminis oppoſito. Alii, quod juxta nullus pulvis interveniat. Nam κόνις græce pulvis, ἀκονιτί ſine pulvere dicitur. *Plin. l.* 27. ſcribit, aconitum dictum, quod in nudis cautibus, quas aconas vocant, naſcatur, vel quoniam ἀκονίζομαι, eſt accelero, quia mortem accelerat.

Acontiæ, arum, m. ἀκοντίαι, *ſorta di comete*, Ger. *ein comet wie ein pfeil*, ἀκοντίαι, ſunt ſtellæ crinitæ, ἀπὸ τοῦ ἀκοντίου, hoc eſt; a jaculo quia jaculi modo vibrantur ocyſſimo volatu. *Plin. l.* 2. *c.* 25.

Acontias, æ, m. ſerpentis genus, magnitudine duorum cubitorum, figura autem craſſa in tenuem abeunte. Sic dictum, quod jaculi modo in homines proſiliat. Vocatur & Cenchrias, & Cenchris. *Luc. l.* 9.

Acontius, ἀκόντιος, Cous fuit, ex Cea Ægei maris inſula, cujus ad Cydippem, & Cydippes ad eum epiſtolas habet *Ovid. in Heroid.* ¶ Item Acontius Magneſiæ, vel Bœotiæ mons. *Plin. l.* 4. *c.* 7.

Acŏpa, orum, n. 2. ἄκοπα, medicamenta, quæ adhibentur laſſis, impoſito ex re vocabulo: ſcil. ab *a* privat. & κόπος, labor. *Plin. l.* 29. *c.* 5. Omnia, quæ acopis curantur.

Acŏpis, f. 3. ἄκοπις, gemma nitro ſimilis, pumicoſa, aureis guttis ſtellata, laſſitudinem ſolvens. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Acŏpus, f. 2. herba eſt, quæ & anagyros, ἀνάγυρος, cujus ſemen commanducatum vomitiones facit. *Plin. l.* 27. *c.* 4. ¶ Unde proverb. Græcum, ἀνάγυρον κινεῖν, hoc eſt, anagyrum movere, quoties loquimur de re, unde nobis ignominia excitari poſſit.

Acor, m. 3. *acuità*, *aſprezza*, Gal. *ſeure*, ὀξύτης, ſaporis, vel odoris acuitas, ſive aſperitas, ut vini, mali Punici, &c. *Col. l.* 3. *c. ult.* & *Plin. l.* 18. *c.* 31.

Acorna, f. 1. genus cardui. *Plin. l.* 21. *c.* 16. Acorna tantum colore ruſo.

Acoſmos, inornatus, incomptus, ἄκοσμος, Græca vox, qua uſus eſt *Lucret. l.* 4. *v.* 1153. Nigra melichrus eſt: immunda & fœtida, acoſmos.

Acquieſco, is, evi, n. 3. *ripoſarſi*, *acquietarſi*, נָח שָׁקַט, Germ. *auffhoren*, *ſich zu ruhe geben*, Gal. *ſe repoſer*, *tomber d'accord*, Hiſp. *deſcanſar*, *o darſe por contentado*, ἀναπαύομαι, acquieſco, vel ſimpliciter quieſco. *Cic. Attic. l.* 13. *epiſt.* 34. Lanuvii tres horas acquieveram. ¶ Interdum eſt dolorem, aut aliam animi moleſtiam remitti. *Cic. de Fin.* Nunquam ſinit eam reſpirare, nunquam acquieſcere. ¶ Significat etiam in re aliqua, aut in aliquo homine, cum quadam animi voluptate, quieteque conſiſtere. *Cic. Sulp.* Iis vero temporibus habemus aliud nihil, in quo acquieſcamus. ¶ Dicimus quoque acquieſcere alicui rei, pro in aliqua re. *Seneca epiſt.* 25. Ut meliora tibi proponas, & acquieſcas rei blandæ. ¶ Interdum ſignificat contentum eſſe, & nihil amplius quærere. *Cic. de Amic. c.* 27. Viciſſim autem ſenes in Adoleſcentum caritate acquieſcunt. ¶ Item oblectari. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 10. Tecum ut quaſi loquerer, in quo uno acquieſco, ſcribere inſtitui. ¶ Item paulum conſiſtere. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 60. Unumquidque rogita, ut acquieſcam: non vides, me ex curſura anhelitum ducere? ¶ Κατ' ἐὐφημισμόν, acquieſcere pro mori dixit *Nepos* in vita Annibalis *c.* 13. *n.* 1. Sic vir fortiſſimus anno acquievit ſeptuageſimo. Apud citerioris ævi Scriptores acquieſcere, conſentire eſt, vel aſſentiri *Hieron. l.* 2. *cont. Jovin.*

Acquiro, is, ivi, itum, a. 3. *acquiſtare*, קָנָה, רָכַשׁ Germ. *angen*, *überkommen*, Gal. *acquerir*, Hiſp. *alcançar*, ἐπικτάομαι, *ottenere*, quærendo adiſcor, ab ad, & quæro. *Cic. de Am.* Acquirendi ſunt, quos diligamus. ¶ De malis etiam rebus dicitur. *Plaut. Milit. ſc.* 3. *a.* 2. Quis eſt, qui inimicitias ſibi magis acquirat, quam tu? ¶ Acquiri pro augeri, vel conciliari. *Plin. l.* 15. *c.* 17. Quo genere & vino odorem acquiri putant.

Acquiſitio, onis, verbal. ab acquiro. *Front. de Aquæduct. l.* 1. Adjuvatus fons ex compluribus aliis acquiſitionibus. Adde *Juſtinian. Inſtit. l.* 3. *t.* 11. § 3. & *Tertull. in Exhor. ad Caſtit. c.* 12.

Acra, neut. plur. cacumina, τὰ ἄκρα. *Apulej. de Mundo*. ¶ *Acra* fem. ſing. ἡ ἄκρα, eandem habet ſignificationem. Hinc *Acra Japygia* promontorium Salentinum. *Plin. l.* 3. *c.* 11. ¶ Acræ, arum, urbs Siciliæ. *Sil. l.* 14. *v.* 206.

Acragantīnus, a, um, ad Acragantem pertinens. *Lucret. l.* 1. *v.* 716. ubi al. leg. *Agrigentinus*.

Acrăgas, nobilis artificis nomen apud *Plin. l.* 33. *c.* 12. ¶ Eſt item Acragas mons Siciliæ, non procul a Pachyno promont. cum oppido ejuſdem nominis, quod Agrigentum alias dicitur. *Plin. l.* 3. *c.* 8. *Virg. Æn.* 3. *v.* 703. Arduus inde Acragas oſtentat maxima longe mœnia. ¶ Item Acragas fluvius dictum montem & oppidum præterfluit.

Acratophŏrum, ri, n. 2. *botteglia*, צְלוֹחִית, Germ. *weinkrug*, urceolus. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 4. Ephippiis, & acratophoris.

Acrēdo, inis, *agreſtezza*, idem quod acritas, ſed rari uſus. *Pallad. menſe Januar. c.* 26. *de jugland.* Nuces ſervantur cæpis mixtæ, quibus hanc viciſſitudinem reddunt, ut eis acredinem tollant.

Acredŭla, f. 1. *uſignuolo*, Ger. *ein nachtigal*, ὀλολυγών, putatur luſciniæ avis, ſive, ut aliis placet, avis illa, quam vulgo ravarinum vocamus. *Cic. de Div. l.* 1. *c.* 8. Et matutinis acredula vocibus inſtat. *Ov. in Progne*, Et matutinos exercet acredula cantus. ¶ Aliqui pro ranæ ſpecie accipiunt. Videtur enim *Cic. l. c.* Acredulam eam dicere, quam Aratus ὀλολυγών. Ranas vero ololygonas appellari auctor eſt *Plin. l.* 11. *c.* 37. Accedit & *Iſidori* auctoritas *l.* 12. *c.* 6.

Acreſco, is, n. 3. *inacetire*, acrem, acidumque ſaporem ſumere. De vino uſurpat *Veget. l.* 4. *Mulomed. c.* 8.

Acricŭlus, a, um, diminut. ab Acris, apud *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 17. qui *acriculum Zenonem* dixit: ut feliciter Turneb. & Gruterus depravatum locum reſtituerunt.

Acrifolium, lotos, alyſa, alyſſum, arbuſcula eſt, quæ a *Macrobio* 2. *Saturn. c.* 16. inter arbores infelices numeratur.

Acrimonia, f. 1. *acrimonia*, *agreſtezza*, חֲרִיפוּת, Gal *aprete*, *force*, *& pointe come d'oignon*, *& choſes ſemblables*, Hiſp. *agror*, *agudeza*, *fortaleza*, δριμύτης, vis eſt in rebus, quæ guſtantur, aut ſenſu aliquo percipiuntur, acrior, mordax, & ingrata. *Cat. de re ruſt. c.* 157. Si ulcus acrimoniam ejus ferre non poterit. ¶ Tranſlate ponitur pro vehementia, δεινότης. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 17. Hæc exornatio tum multum venuſtatis habet, tum gravitatis, & acrimoniæ plurimum. ¶ Item pro ſeveritate. *Id. l.* 3. *c.* 15. Convenit igitur in vultu pudorem, & acrimoniam eſſe.

Acris. V. Acer.

Acriſionēis, idis, f. Danae Acriſii Argivorum regis filia. *Virg.* 7. *Æn. v.* 409. ubi *Servius* docet *Acriſioneis* non cum *colonis*, ſed cum *Danae* convenire.

Acriſionēus, adject. ἀκρισιώνειος, ad Acriſium pertinens. *Ovid.* 5. *Metam. v.* 238. Acriſioneas Prœtus poſſederat arces.

Acriſioniădes, dæ, ἀκρισιωνιάδης, patronym. pro Perſeo Acriſii nepote. *Ovid.* 5. *Met. v.* 69. Vertit in hunc harpen madefactam cæde Meduſæ Acriſioniades.

Acriſius, m. 2. ἀκρίσιος, Abantis Argivorum Regis filius, & pater Danaes. Hic, cum apud Argos annis 31. regnaſſet a Perſeo nepote ſuo, licet, non ſponte, occiſus eſt. ¶ Acriſius alter pater fuit Laertæ patris Ulyſſis, Jovis filius, apud *Ovid. Met.* 13. *v.* 144. Nam mihi Laertes pater eſt, Acriſius illi, Jupiter huic. ſed libri meliores habent, *Arceſius*.

Acrĭtas, atis, idem quod acritudo. *Gell. l.* 13. *c.* 2. Nihil quicquam intereſt, ſuavitudo dicas, an ſuavitas, acerbitudo, an acerbitas, acritudo, an quod Accius ſcripſit in Neoptolemo, acritas. ¶ Tranſlate ponitur pro vehementia. *Accius* apud *Non. c.* 2. *n.* 80. Vis veritatis, atque acritas.

Acrĭter, adverb. ab acer, vehementer, *con veemenza*, σφόδρα. *Liv. in proœm. operis*. Ad illa pro ſe quiſque acriter intendat animum. *Horat.* 1. *ſat.* 2. Quanto perditior quiſque eſt, tanto acrius urget. *Cic. Famil.* 10. *ep.* 28. Acerrime agere aliquid.

Acritūdo, inis, vis admordendi, diſſolvendique, qualis in aceto eſt. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. *de cupreſſo & pino*. Liquor, qui ineſt, habet amarum ſaporem, qui propter acritudinem non patitur cariem penetrare. ¶ Tranſlate *Gell. l.* 10. *c.* 27. Par fuit quondam vigor, & acritudo, amplitudoque R. populi, & Pœni.

Acroāma, atis, n. *coſa piacevole da udirſi*, ἀκρόαμα, quidquid auditu jucundum eſt. ab ἀκροάω, audio. Apud Latinos ſignificat muſicam tibicinum ſymphoniam, quæ olim in agendis fabulis adhibebatur. Hinc in Gloſſis Iſidori legitur: *Acroama*, *auditio lyrarum*, *& tibiarum*. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 19. *Plin. l.* 6. *epiſt.* 31. ¶ Dicitur etiam de ipſo tibicine aut ſymphoniaco. *Sueton. in Aug. c.* 74. Aut acroamata, aut hiſtriones, aut ludios interponebat. ¶ Ponitur etiam

ſum pro jucunda rei alicujus narratione, aut feſtiva recitatione: quales potiſſimum fiebant inter cœnandum. *Cic. pro Arch. c. 9.* Themiſtoclem dixiſſe ajunt, cum ex eo quæreretur, quod acroama libentiſſime audiret, ejus, a quo ſua virtus libentiſſime prædicaretur. ¶ Item pro feſtivo narratore, aut recitatore. *Cic. Verr. 6. c. 22.* ubi *Manut.* tibicinem intelligit: ſed cum *Cic. feſtivum acroama* appellet, aptius de recitatore exponi videtur. ¶ *Prudent. Periſteph. 3. v. 323.* acroma dixit pro *acroama* metri cauſa.

Acroamaticus, a, um, adject. ἀκροαματικὸς, auſcultatorius. *Gell. l. 20. c. 4.* docet Ariſtotelem commentationes ſuas diviſiſſe in *Acroamaticas*, & *exotericas*.

Acroaſis, is, f. ἀκρόασις, eruditus ſermo, ſeu diſputatio, quæ a magiſtro alicujus artis coram multis audientibus habetur. Latine *auditio* appellata. *Vitruv. l. 10. c. ult.* Acroaſiam facere. *Senec. l. 4. excerptor. controverſ. in præfat.* Acroaſes ſuas populo committere. *h. e.* ſuas declamationes. ¶ Item ipſe locus, ubi acroaſis habetur. *Cic. Att. l. 15. ep. 17.*

Acrobaticus, a, um, adject. ad aſcendendum aptus, ſcanſorius, ἀπὸ τ̃ βαίνειν εἰς ἄκρον, ut acrobatica machina, *Vitruv. l. 10. c. 1.*

Acroceraunia juga, ſeu Acroceraunii montes, M. excelſi inter Armeniam, & Iberiam, ſic dicti, quaſi montes ignitas habentes a fulminibus ſummitates, quod fulminibus ſæpe infeſtentur. Nam κεραυνὸς, fulmen eſt, ἄκρος altus. ¶ Hoc nomine etiam appellantur montes altiſſimi prope Acroceraunium prom. inter Albaniam, & Epirum, qui Epirum a Macedonia ſeparant, diſtant ab Aulone 21. M. P. in Bor. a Buthroto urbe Epiri 92. in meridiem a Japygio prom. Italiæ 700. ſtadia in ortum, & vulgo dicuntur Montes Diaboli, & *Monti della Chimera*, a Chimera urbe illis inſidente.

Acrochordones, f. 3. *porri che naſcono per le mani*, יבלת, Germ. *warz*, Gal. *verrue*, *cor*, Hiſp. *berruega*, ἀκροχορδόνες, verrucæ ſunt, fabæ amplitudine, quæ pueros maxime infeſtant, dictæ, quoniam in imo anguſtæ ita ſunt, ut pendere videantur. *Celſ. l. 5. c. 28. n. 14.* Acrochordon ſi exciſa eſt, nullam radiculam relinquit.

Acrocorinthus, m. 2. Ἀκροκόρινθος, mons, & arx Corintho urbi imminens, non ſecus ac Ithome Meſſenæ imminebat, in Peloponneſo, inter duo maria, Ægæum, & Jonium, ſtadiorum trium, & dimidiati. Sub ejus igitur radice, in plano, Corinthus inſtar menſæ jacet. Vertex Acrocorinthi Veneri ſacram habuit ædiculam, infra verticem Pirene fons effluebat. Hæ duæ arces, Acrocorinthus, & Ithome Bovis cornua appellatæ ſunt, hoc eſt Peloponneſi. Hinc quidam Philippo Macedoni ſuadebat, ut Bovem cornibus teneret, occupatis nimirum his duabus arcibus.

Acrocorium, ἀκροκόριον, bulbi ſpecies eſt. *Plin. l. 19. c. 5.*

Acrolithus, a, um, ἀκρόλιθος, in ſummitate lapidis politus: item lapidem in ſummitate habens: item generatim lapideus, *Trebell. Poll. in 30. Tyrannis, c. 32.* Statua acrolitha.

Acronychæ ſtellæ, h. e. veſpertinæ, quæ ſcilicet ſub noctem oriuntur. *Firmic. l. 2. Aſtron. c. 8.*

Acropodium, ii, n. ἀκροπόδιον, baſis ſtatuæ, *piedeſtallo*, *Hygin. fab. 88.*

Acroſtichis, idis, f. 3. ἀκροστιχὶς, dicitur, cum primis aliquot verſuum literis nomen alicujus, vel alia quævis dictio, aut oratio exprimitur, ut argumenta quædam ſunt comœdiarum Plauti. Videtur ejus meminiſſe *Cic. l. 2. de Divin. cap. 54.* ¶ Appellatur hoc nomine & illud carminis genus, cujus ſtrophæ per literas initiales repræſentant alphabetum.

Acroteria, orum, n. 2. ἀκρωτήρια, pinnacula in ſummitate ædificiorum prominentia. ¶ Item in corpore humano extremitates acroteria dicuntur, quales ſunt in manibus, & pedibus illæ partes digitorum, quæ ſub unguibus. ¶ *Vitruv. l. 3. ad fin.* latinitate donavit ita appellans ornamenta poſita in ſummitatibus columnarum. ¶ Idem *l. 5. c. 12.* promontoria ita appellat. Portus, inquit, naturaliter ſi ſint poſiti, habeantque acroteria, ſive promontoria procurrentia, &c.

Acrothymium, ii, n. ἀκροθύμιον, genus porri in cute, ſubduri, peraſperi, & colore thymi. *Celſ. l. 5. c. 28. n. 14.*

Acta, æ, f. 1. *lido*, חוף, חוף, Germ. *das ufer*, *geſtad der meers*, ſubſtantivum nomen, & Græcum, ultima depreſſo accentu; litus, ſeu amœnus in litore receſſus. Nam ἀκτὴ, litus dicitur, ἀκταῖος litoralis. *Virg. l. 5.* In ſola ſecretæ Troades acta Anchiſen flebant. *Cic. Verr. 7. c. 25.* In acta cum mulierculis jacebat ebrius. Adde *cap. 31.*

Acta, orum, n. *azioni*, *fatti*, τὰ πραχθέντα, res geſtæ, actiones, actus. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 2. v. 97.* Si tamen acta deos numquam mortalia fallunt. *Stat. 2. Thebaid. v. 706.* Ingentia acta recenſere. ¶ Sæpiſſime dicuntur de rebus publice geſtis a Senatu, à Magiſtratibus, ab Imperatoribus; & ſignificant leges, decreta, & ea omnia, quæ reipublicæ cauſa fiunt, πράγματα. *Cic. pro Dom. c. 31.* Ut acta tui præclari tribunatus hominis dignitate cohoneſtes. *Id. Phil. 1. c. 7.* Acta Cæſaris. V. ibi reliqua. *Sueton. in Claud. c. 11.* Caii acta omnia reſcidit. *Id. in Tiber. c. 67.* Jurare in acta alicujus. ¶ In ſingulari numero. *Cic. Phil. 1. c. 7.* Quid eſt, quod tam proprie dici poſſit actum ejus, qui in republica cum imperio verſatus ſit, quam lex? *Acta forenſia* ſunt cauſæ, & lites. *Auct. Paneg. ad Piſon. v. 34.* Armorumque decus præcede forenſibus actis. *Scævola Dig. l. 26. tit. 8. leg. 21.* Facere acta apud Procuratorem Cæſaris. ¶ *Acta publica*, & *acta* abſolute ſunt etiam commentarii, in quibus acta populi, Senatus, &c. perſcribebantur, *atti pubblici*, ὑπομνήματα, *Sueton. Plin. Tacit.* ¶ Differunt ab Annalibus, & Faſtis, quia in Annalibus res tantum maximæ & illuſtres memoriæ mandantur, in *actis* vero res minoris momenti, ut *Tacit. Ann. 13. c. 31.* docet. In Faſtis vero continentur ea, quæ ad ſummos magiſtratus pertinent, bella, victoriæ, triumphi: præterea faſti nefaſtique dies, ſacra, ludi, &c. quorum nihil tale in Actis habebatur. ¶ Præterea *acta* ſunt tabulæ, in quibus acta forenſia perſcribuntur, *atti*, *protocollo*, *proceſſo*. *Paul. Dig. l. 42. tit. 1. leg. 45. & 46.* & alibi. ¶ *Ab actis* dicitur is, qui actorum publicorum conficiendorum curam habet, *attuario*. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 389. n. 6.*

Actæa, f. 1. nympha, ab acte, ideſt, litore maris dicta. ¶ Item genus herbæ apud *Plin. l. 27. c. 7.*

Actæon, nis, Ἀκταίων, filius Ariſtei, nobilis venator, qui, cum imprudens Dianam nudam ſe cum Nymphis in ſylva lavantem vidiſſet, ab ea in cervum mutatus eſt, & a ſuis canibus laceratus interiit. *Ovid. 3. Met.*

Actæus, a, um, *Ateniéſe*, ἀκταῖος, dicitur pro Athenienſi. Nam Attica regio apud priſcos dicta eſt non ſolum Actis, idos, ab Actide Cranai Regis filia, ut inquit Euſtathius, ſed etiam Acte, ut *Plin. l. 4. c. 7.* & *Gell. l. 14. c. 6.* teſtantur, vel ab Actæone, ſive Actæo Rege indigena, vel quia litoralis fere tota eſt, exili, & anguſto quodam velut margine. *Ovid. 1. Met.*

Acte, es, regio eſt Attica, ſic dicta, quia litoralis ſit. ἀκτὴ enim græce litus ſignificat. V. *Actæus*. ¶ Eſt etiam planta, quam nonnulli ebulum eſſe putant. *Plin. l. 26. c. 11.*

Actia, orum, ἄκτια, ludi quinquennales, Apollini dicati, ſic dicti, quod in Actio Epiri promont. celebrarentur. Vetuſtiſſimi erant, ſed eos Auguſtus inſtauravit poſt Actiacam victoriam. Quinquennales fuerunt, teſte *Sueton. in Aug.*

Actiacus, a, um, adject. ἀκτιακὸς, ad Actium pertinens. *Vellej. Paterc. l. 2. c. 86.* Bellum Actiacum. *Ovid. Sapph.* Actiacas undas.

Actias, adis, patronym. fœmin. ἀκτιὰς, ideſt Athenienſis. *Virg. Georg. 4. v. 463.* Actias Orithyia. ¶ Item ad Actium promontorium pertinens, ut Actias Cleopatra, *Stat. l. 3. Silv. 2. v. 120.* h. e. ab Auguſto ad Actium, una cum M. Antonio devicta.

Actinoſus, a, um, *pieno di raggi*, ἀκτινώδης, ab ἀκτὶς, radius ſolis. *Ambroſ. in Pſalm. 41.*

Actio, nis, f. 3. *azione*, *opera*, פעלה, Germ. *handlung*, Gall. *action*, Hiſp. *acion*, *obra*, nomen verbale ab ago, generaliter capitur pro omni operatione, atque actu. *Cicer. 1. Offic.* Virtutis laus omnis in actione conſiſtit. ¶ Quandoque vero ſignificat pronuntiationem, *pronuncia*. *Cic. in Or.* Eſt actio quaſi corporis quædam eloquentia, cum conſtet e voce, atque motu. ¶ Quandoque pro accuſatione, ſive petitione accipitur, quemadmodum actor pro accuſatore, ut Ciceronis Actiones in Verrem. ¶ Quandoque dicitur defenſio, ἀπολογία, ſive oratio pro cauſæ defenſione, aut alicujus rei, de qua agitur. *Cic. Q. Valerio*, Actionem meam Cæſar comprobavit. ¶ Dicimus etiam gratiarum actionem, pro beneficii accepti verborum grata redditione. *Cic. Planco*, Gratiarum actionem a te non deſiderabam. ¶ Eſt etiam actio jus perſequendi in judicio quod ſibi debetur. *Lib. 1. ad Herenn.* Et a cauſa cadit is qui agit, niſi habeat actionem. Sic actio injuriarum, & actio furti JCtorum ſunt. Actionem alicui intendere, *mover lite*. *Cicer. pro Mil.* Diem mihi, credo, dixerat, multam irrogarat, actionem perduellionis intenderat. Sic, dare actionem. V. Judicium. ¶ Actio vitæ, pro vivendi ratione, ſeu modo. *Cic. 3. Offic.* Ad eas res parandas, tuendaſque, quibus actio vitæ continetur.

Actioſus, a, um, adject. *attivo*. *Plaut.* apud *Varr. l. 6. L. L. pag. 83.* Actioſæ mulieres. Al. aliter leg.

Actito, as, a. 1. frequentativum, non ab ago, ſed ab acto, ſicut ſcriptito a ſcripto, lectito a lecto, & proprie dicitur de cauſis ἀγωνίζεσθαι. *Cic. de cl. Or. c. 70.* M. Pontidius multas privatas cauſas actitavit.

Active, *attivamente*, ἐνεργητικῶς, activorum more. *Priſcian. lib. 8. cap. de Communibus*.

Actium, *Capo Figalo*, ἄκτιον, prom. cum urbe Epiri, ad os ſinus Ambracii, contra Nicopolim urbem proximam vix M. P. diſtantem, a Buthroto, & Corcyra 50. in Mer. Leucadem verſus 30. Olim clarum fuit templo Apollinis. Hic Auguſtus devicit navali prælio Antonium, & Cleopatram, & procul M. P. urbem condidit, quam Nicopolim a Victoria nominavit.

Actiuncula, æ, f. 1. diminut. ab actio. *Plin. epiſt. 15. lib. 9.* Retracto etiam actiunculas quaſdam.

Actius, ἄκτιος, idem quod Actiacus, ut Actia bella. *Virg. 8. Æn. v. 675.* & Actius Apollo. Actia litora. *Idem Æn. 3.*

Actius Navius, augur fuit, qui novacula cotem proſcidit, ſpectante Tarquinio Priſco Rege. Inde factum eſt, ut a Rege, & a Populo ſemper in rebus dubiis conſuleretur.

Actius. V. Accius.

Activus, a, um, *che opera*, ἐνεργητικὸς, qui agit. Denominativum eſt a nomine actus, fictum a Grammaticis. Hinc Activa ſignificatio, & verbum Activum, quod, teſte *Priſciano lib. 8.* ſemper actum ſignificat, & facit ex ſe paſſivum. ¶ Activa Philoſophia apud *Senec. epiſt. 95.* Sic *Quintil. l. 3. c. 5.* activum opponit ſpectativo, ſive theoretico.

Actor, ris, m. 3. *operatore*, *facitore*, Gal. *acteur*, Hiſp. *actor*, qui aliquid agit. *Cic. pro Sext.* Et auctor, & actor illarum rerum fuit. ¶ Item is, qui in judicio cauſam agit. *Cic. de Cl. Orat.* Et actori ſummo cauſarum, & magiſtro. ¶ Fere tamen ſumitur pro accuſatore. ¶ Actor etiam dicitur hiſtrio, qui fabulam agit. *Cic. ad Q. Fr.* Poetæ boni, & actores induſtrii in extremo actu ſolent eſſe diligentiſſimi. ¶ Item actor dicitur villicus, qui noſtras res curat, quem factorem ſolemus appellare. *Col. l. 1. c. 7.* Ita fit, ut & actor, & familia peccet. ¶ Actor publicus dicitur a Tacito pro ſervo publico, *l. 2. Ann. c. 30.* Mancipari, inquit, ſingulos actori publico jubet. Item a *Plin. epiſt. 19. l. 3.* ¶ *Pignor. de ſervis* Actorem a Villico ſeparat.

Actor, comes Herculis in expeditione contra Amazones. In eo bello vulneratus cum retro domum abire vellet, in itinere mortuus eſt.

Actorides, Patroclus nepos Actoris. Is enim ex Ægina, quam ei Jupiter a ſe vitiatam uxorem dederat, Menœtium genuit, Menœtius autem relicta Ægina Opuntem in Locros ſe contulit, & ibi Patroclum genuit. *Ovid. l. 1. Triſt. el. 9. v. 27.*

Actrix, icis, f. 3. quæ agit, actionem inſtituit, *attrice*. *Lege 41. Cod. de liberali cauſa*. Jubemus, omnes epiſtolas actricis inanes, ac vacuas eſſe.

Actualis, activus. *Macrob. Som. Scip. l. 2. c. 17.* Actualium vigor virtutum.

Actuariolum, i, dim. parva navis actuaria. *Cic. Att. l. 10. ep. 11.* Quid duro tempore anni actuariolo fore cenſes?

Actuarius, ii, m. *notajo*, נוטר, Germ. *auffſzriebner*, *offenbarſchreiber*, Gal. *notaire*, Hiſp. *notario*, γραφεὺς, ſcriba publicus, a conficiendis actis ſic appellatus, qui & Cenſualis dictus. V. *Lipſ. ad 5. Annal. Tacit. Suet. in Caſ. c. 55.* Quam (orationem) exiſtimat magis ab actuariis exceptam, male ſubſequentibus verba dicentis, quam ab ipſo editam. ¶ Utebantur enim Actuarii compendio quorundam punctorum, & minutarum figurarum, quibus recitantis, aut legentis verba mira celeritate excipiebant. ¶ Actuarii etiam dicti, qui in agendis rebus, & adminiſtrandis negotiis occupantur, πρακτικοί. *Gloſſ. Vet. Obſerv. Ferrar.* putat Sext. Aurelium Victorem in Gallieno hanc vocem accepiſſe pro dardanariis, qui in exercitu mercaturam annonæ faciunt, Ital. *vivandieri*, *incettatori*. Et in eundem ſenſum trahit locum ex *Æl. Spartiano*, *Tyrann. 5.*

Actuarius, a, um, agilis, ſive qui agi, & impelli facile poteſt, *leggiero*, *agile*. Actuaria navigia, quæ ſc. remis aguntur. *Caſ. l. 1. B. C. c. 27.* ¶ Abſolute actuarias, pro actuariis navibus dixit *Cic. ad Att. 5. ep. 9.* Actuariis minutis Patras accedere. ¶ *Actuarius* limes eſt, qui primus actus eſt, ab eo quintus quiſque, quem ſi numeres cum primo, erit ſextus, quoniam quinque centuriæ ſex limites claudunt. Actuarii autem extra maximos D. & K latitudinem habent ped. XII. Per hos iter populo, ſicut per viam publicam debetur. Ita enim cautum eſt lege Sempronia, & Cornelia, & Julia. Quidam ex his latiores ſunt XII. pedibus, ut hi, qui ſunt per viam publicam militarem acti. Habent enim latitudinem viæ publicæ. Hæc tradita ſunt ab *Hygino in lib. de limitibus conſtituendis*. pag. 151. Goeſii.

Actum eſt, *è ſpedito*, *ſpacciato*, *finito*, πέπρακται, ſemper in malam partem accipitur, ut Actum eſt de Rep. id eſt, extincta, deſperata eſt. *Ter. in Andr. 3. 1. v. 7.* Actum eſt, ſi quidem hæc vera prædicat. Sic *Id. Heaut. 3. 3. v. 3.* Acta res eſt, perii. *Donat. in loc. Andriæ* monet, hoc ſecundum jus civile dictum eſſe, quo cavetur, ne quis rem actam apud Judicem repetat.

Actuoſe, adverb. πρακτικῶς. *Cic. 3. de Orat. c. 26.* Quam leniter, quam remiſſe, quam non actuoſe. *h. e.*, quam ſine vehementiori corporis motu, ac geſtu.

Actuoſus, a, um, adject. *attivo*, *attuoſo*, πρακτικὸς, qui in actione, & labore verſatur, cui opponitur otioſus, deſes. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 40.* Virtus actuoſa eſt, Deus autem veſter nihil agens. *Senec. de tranqu. c. 3.* Vita actuoſa. ¶ *Actuoſi* dicuntur etiam hiſtriones, qui actibus, hoc eſt geſticulationibus dant operam, dum fabulas agunt. *Feſt.*

Actus, a, um, o. 1. 2. *finito*, *condotto a fine*, πεπραγμένος, completus. *Virg. l. 6.* His actis propere exequitur præcepta Sibyllæ. ¶ Ponitur etiam pro Appulſus. *Virg. 1. Æn.* Seu tempeſtatibus acti. ¶ Pro infixus. *Virg. l. 9.* Viribus enſis adactus tranſadigit coſtas. ¶ Pro admotus. *Virg. l. 11.* Accelerant acta pariter teſtudine Volſci. ¶ Pro coactus, & territus, ut Prodigiis acti cœleſtibus oſſa piabunt. *Virg.* ¶ *Actum agere* eſt fruſtra agere extra tempus, & extra locum. *Cic. de Amic. c. 22.* Acta agimus. ¶ Actus, tranſactus. *Cic. 5. Tuſc.* Eſt autem unus dies bene, & ex præceptis tuis actus. Sic acta vita. *Cic. pro Cluent.* ¶ Actus, agitatus, vexatus. *Virg. Æn. 7.* Quibus actus uterque Europæ, atque Aſiæ fatis concurrerit Orbis. ¶ Actum habere idem eſt, ac ratum habere. *Cic. Tuſc. 3. c. 21.* Sed alii aliter leg.

Actus, us, m. *atto*, *azione*, πρᾶξις, id quod agitur. *Cic. 2. de leg. c. 11.* Non ſolum in rectis, ſed etiam in pravis actibus inſignis eſt humani generis ſimilitudo. *Quintil. l. 11. c. 1.* In ceteris actibus vitæ &c. *Sen. ep. 8.* in actu mori. *morir operando*. ¶ Item impulſio, motus. *Lucret. l. 5. v. 471.* Galeas, & ſcuta virorum, Pilaque contorſit violento ſpiritus actu. ¶ Item ſemita inter agros poſita, quæ armenta gregeſque, & vehicula aguntur; & differt ab itinere, quod iter eſt, quo quis pedes, vel eques commeare poteſt. Ita definit *Modeſtin. leg. 12. dig. de ſervit. præd. ruſt.* V. Via. Atque hæc intelligenda ſunt de viis, & ſemitis, quæ inter agros diverſorum dominorum ducuntur; nam

in aliis locis hæ deſcriptiones, & differentiæ locum non habent. *Cic. pro Cæc. c.* 26. Aquæductus, hauſtus, iter, actus. *Feſtus* ſcribit actum eſſe iter inter vicinos quatuor pedes latum. ¶ Præterea actus dicitur certum agri ſpatium ſeu modus: eſtque duplex, minor, qui continet 120. pedes in longitudine, & 4. in latitudine, major, qui quaquaverſus 120. pedes habet, teſte *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 70. Atque ita dictus eſt, quia in eo boves aguntur, cum aratur, uno impetu juſto, ut ait *Plin. l.* 18. *c.* 3. ¶ Sæpe actus ſumitur pro adminiſtratione, ſeu diſpenſatione, πραγματεία, *maneggio*, *amminiſtrazione*. *Vopiſc. in Caro c.* 6. Felix eſſet noſtra reſpub. ſi qualis eſt Carus, plures haberem in actibus collocatos. *Marcian. leg. interdum, Dig. de publicanis*. Actum gerere. *h. e.* diſpenſatorem gerere, *aver il maneggio*. Adde *Scævol. l.* 40. *dig. de ſtatu liber.* ¶ *Actus rerum* ſunt res gerendæ præſertim in rebus forenſibus. *Sueton. in Claud. c.* 15. Cum decurias actu rerum expungeret. *h. e.* a numero judicum rejiceret. *Id. in Ner. c.* 17. Cautum, ut rerum actu ab ærario cauſæ ad forum transferrentur. *h. e.* tempore judiciorum exercendorum. ¶ Partes quoque Comœdiæ, & Tragœdiæ actus dicuntur. *Cic. de Senect. c.* 2. & *Feſt.*

Actūtum, *di ſubito*, *incontanente*, מיד, Ger. *iehling*, *alsbald*, Gall. *vite*, *ſoudain*, Hiſp. *preſto*, *luego*, αὐτίκα, adver. temporis, ab actu, ideſt celeritate derivatum. Significat enim confeſtim, ſine dilatione. *Ter. in Phor.* Aggredere actutum.

Acuarius, ii, m. qui acus facit, βελονοποιός. Quidam putant eſſe ſartorem qui lacera veſtimenta reſarcit, vel etiam nova conficit. Inſcript. apud *Fabrett. pag.* 708. Syntropho Attiani acuario.

Acula, parva acus, apud Cledon. vet. Grammaticum *pag.* 1896. *Putſch.*

Aculeatus, a, um, adject. ex aculeo, *acuto*, *aguzzo*, quod acumine pungit. *Plin. l.* 10. *c.* 32. Putant ex ſpinis aculeatis. ¶ Tranſlate etiam uſurpatur pro mordaci. *Cic. Attic. l.* 15. *epiſt.* 18. Literæ aculeatæ.

Aculeŏlus, diminut. ab aculeus, *Martial. l.* 8. *epigr.* 71. ubi alii aliter.

Aculĕus, i, m. 2. *pungolo*, דרבן, Gall. *pointe*, *ou aiguillon*, Hiſp. *e aguijon*, κέντρον, ſtimulus, vel ſpiculum, & proprie veſparum, apum, & ſimilium. *Colum. l.* 1. Infeſtis aculeis armata. *Cic. de Fin. l.* 5. Veſpas aculeis uti videmus. ¶ Item in herinaceis, & id genus animalibus, quæ ſetis pungunt. *Plin. l.* 8. *c.* 35. Hiſtrici longiores aculei. ¶ Denique in herbis, & ſeminibus, quidquid attactu horridum eſt. *Id. l.* 20. *c.* 23. ¶ De ferramentis etiam intelligi poteſt. *Liv.* 38. *c.* 21. Aculeus ſagittæ. ¶ Eleganter ſumitur per tranſlationem. Sic, aculei contumeliarum, orationis &c. apud *Cic.*

Acūmen, n. 3. *acutezza*, חדודים עי, Gal. *pointe*, Hiſp. *agudeza*, ὀξύτης, ſubtilitas alicujus rei. *Lucret. l.* 6. *v.* 1191. Compreſſæ nares, niſi primoris acumen Tenue. ¶ *Auſpicium ex acuminibus* fuit militare; cujus mentionem facit *Cic.* 2. *de Divin. c.* 36. & 2. *de nat. Deor. c.* 3. & videtur fuiſſe illud, quod captabatur ex acuminibus pilorum, haſtarum, aliorumque telorum, ſi ſplendide emicarent, ſi non retuſa, non hebetia, ſi horrorem quendam videntibus incuterent. Ita *Turneb. l.* 23. *c.* 12. cui adſtipulatur *Dionyſ. Halicarn. l.* 5. Et alii plerique aſſentiuntur. ¶ Frequenter *acumen* invenitur poſitum pro ſolertia, aſtutia, ſeu calliditate: quemadmodum *Horat. l.* 1. *ep.* 17. dixit: Meretricis acumina. ¶ Uſurpatur & a *Cic.* de ſubtilibus Dialecticorum quæſtionibus, *l.* 2. *de Orat. c.* 38. Acuminibus ſuis ſe compungunt Dialectici. ¶ Item de ſtili tenuitate. *Cic. in Orat. c.* 6. Eſt quidam interjectus, medius, & quaſi temperatus, nec acumine poſteriorum, nec fulmine utens ſuperiorum. *h. e.* tenuitate eorum, qui ſubtiliter dicendo res faciunt dilucidas potius, quam amplas.

Acumĭnātus, a, um, *aguzzo*, quod acumen habet. *Plin. l.* 18. *c.* 35. Acuminatum cornu Lunæ.

Acumino, nas, a. 1. *aguzzare*, לחדד, ὀξύνω, acutum facio. *Lact. de opificio, cap.* 7. Contextum ſpinæ a ſummo capite deductum acuminavit in caudam.

Acŭo, is, cui, utum, *dare il filo*, *affilare*, *aguzzare*, לטוש, Ger. *ſcherpffen*, Gall. *aiguiſer*, *affiler*, Hiſp. *aguzar*, ακονάω, ὀξύνω, proprie de falce, cultro, & hujuſmodi, quæ acui poſſunt, cui contrarium eſt obtundo, vel hebeto. *Cic.* 5. *Tuſc.* Serra acuitur. Sic acuere falcem *Colum. l.* 3. ferrum *Horat.* 1. *Od.* 2. mucronem *Virg.* 1. *Georg.* ¶ Per tranſlationem ſignificat incitare. *Cic.* 3. *Offic.* Duæ res illum acuebant, otium, & ſolitudo. ¶ Item irritare. *Virg.* 3. *Æn.* Primos acuiſſe furores. ¶ Item pro excitare. *Cic. in Brut.* acuere ingenium. *Id. in Orat.* acuere juventutem ad dicendum. ¶ Apud Grammaticos *acuere ſyllabam* eſt ei acutum accentum appingere. *Quintil. l.* 1. *c.* 5.

Acupedius, o. 1. 2. ὠκύπους, cui præcipuum eſt in currendo pedum acumen. *Feſt.*

Acus, ci, m. 2. βελόνη, genus piſcis. Dicitur etiam acicula, & belone, & piſcis aculeatus. *Plin. l.* 9. *c.* 15. & *l.* 32. *c.* 11.

Acus, eris, n. gen. pula, purgamentum tritici, græce ἀχυρον. *Varro de re ruſt. l.* 4. Acus ſubſternendum gallinis parturientibus. *Id. l.* 1. *c.* 52. ¶ Eſt etiam generis femin. *Colum. l.* 2. *c.* 10. Duriſſimæ quidem acus reſectæ, ſeparatæque erunt. Niſi forte hoc ſit ab *acus*, *acus*, ut putat Paſſeratius.

Acus, us, f. 4. *ago*, מחט, ῥαφίς, βελόνη, inſtrumentum eſt, quo veſtes ſarciuntur, item quo mulieres capillos diſcernunt. *Mart.* Obliqua producit acu. ¶ Paleæ etiam frumenti acus dicuntur a ſimilitudine acus, qua ſuimus. *Colum. l.* 2. Duriſſimæ acus reſectæ. ¶ Rem acu tangere, apud *Plaut. Rudent.* 5. 2. rem divinare eſt. ¶ Acum invenire, de accurata inveſtigatione dicitur apud *eund. Menæch.* 2. 1. ¶ Acu pingere. *Virg.* 9. *Æn.* & *Ovid. Metam.* 6. Acus in fibula eſt quod Itali dicunt *ardiglione*, ea nempe pars tenuis, & acuta, quæ pars fibulæ in alteram infigitur. *Trebell. Poll. in Claud. c.* 14.

Acŭte, adverb. *acutamente*, *ingegnoſamente*. Quod quamvis primo de acie ferri dicatur, ſæpius tamen ad animum refertur, & ſignificat ſubtiliter, ingenioſe, *Cic. pro Cæl.* Si mihi acute, arguteque reſponderit. Acutius tractare. *Id. l.* 2. *de invent.* acutiſſime cogitare. *Id. Offic.* 1. ¶ Interdum de voce dicitur, ut Vox acute ſonans, apud *eund. in Somn. Scip.* ¶ Nonnunquam & de viſu: pro quo etiam dicitur, Acutum. *Horat. l.* 1. *Sat.* 3. Tam cernis acutum.

Acutŭle, adverb. ab acutulus. *Auguſt. Confeſ. l.* 3. *cap.* 7. Quaſi acutule movebar.

Acutŭlus, a, um, diminut. ab acutus. Tranſlate *Cicer.* 3. *Nat. Deor. c.* 9. Breves, & acutulas concluſiones.

Acūtus, a, um, o. 1. 2. *acuto*, *aguzzo*, חדד, Ger. *ſpitzig*, *ſcharpff*, Gal. *aiguiſé*, Hiſp. *agudo*, *aguzado*, ὀξύς, proprie de ferro dicitur, quod aciem habet, & bene ſecat; cui hebes, vel obtuſum opponitur. *Plaut. in Mil. a.* 4. *v.* 5. Acutus culter probe. ¶ Item acutum eſt, quod in mucronem, ſive acumen deſinit, ut acutus palus, acutus angulus, acutum roſtrum. ¶ Per metaphoram autem ponitur pro ſubtili, vel acri, ut acutum ingenium, acutus ſophiſta, acuta vox, item acuti oculi ideſt clare cernentes. ¶ Acutus morbus dicitur, qui ſubitus ingruit, & vel brevi tollitur, aut ipſe tollit. *Celſ. in præfat.* ¶ Acutus etiam dicitur Sol, cum maximos calores diffundit. *Horat. l.* 1. *Epiſt.* 10. Cum ſemel accepit Solem furibundus acutum. *Idem l.* 1. *Od.* 9. acutum gelu dixit, quod *Virgil.* penetrabile. Et *l.* 2. *Od.* 19. aures acutas, id eſt, ad audiendum arrectas. ¶ Acutum pro acute adverb. *Id. lib.* 1. *Sat.* 3. Cernere acutum. *Id. ibid. ſat.* 8. Reſonare acutum.

Acylos, i, f. ἄκυλος, *ghianda del leccio*, ἄκυλος, glans, ſeu fructus ilicis: ita vocatus ab *Homero Odyſſ.* 2. *v.* 242. & eo nomine a glande diſtinctus. Ita refert *Plin. l.* 16. *c.* 6.

Acyrologia, impropria dictio, quam ἄκυρον appellat *Quintilianus l.* 8. *c.* 2. alii ἀκυρολογίαν. Acyrologia per ſe quidem vitium eſt, ſed figuræ rationem induit apud *Virgil. Ecl.* 7. vir gregis ipſe caper, *Æneid.* 4. tantum ſperare dolorem, pro timere, & alibi. Eadem ferme eſt, atque Abuſio, quam Græci dicunt κατάχρησιν. *Ser. ad Virg. Æn.* 4. *v.* 419.

Acys, V. Acis.

A ANTE D.

Ad, *A*, אל, πρός, παρά, præpoſitio eſt accuſativo caſui ſerviens, cujus propriç eſt uſus, cum motus ad locum ſignificatur, & maxime proximitatem ſignificat. Frequenter denotat motum ad rem, ut Ivit ad Rhenum, non autem in Rhenum. Hoc enim differt ab In, quod Ad ſignificat acceſſum ad terminum, In ingreſſum in terminum. Perſpicuum ex eo eſt, quod olim ad Urbem accedere dicebantur, qui triumphum ſibi decerni vellent, urbem non ingredientes, ne id jus amitterent. ¶ Elegans etiam eſt uſus hujus præpoſitionis pro apud, vel prope, vel juxta. *Cic.* Fuit ad me ſane diu. *ideſt* apud me. ¶ Interdum ponitur pro In. *Plaut. Amph.* 1. 3. *v.* 6. Summus imperator ad exercitum. *Cæſ.* 5. *B. G.* Totam hyemem ad exercitum manere decrevit. ¶ Pro circa. *Cic. Attic.* Ad quæ tempora te expectem, fac me certiorem. ¶ Pro circiter. *Ter. Heaut.* Talenta ad quindecim coegi. ¶ Pro verſus, ut Ad Orientem, ad Meridiem, manus, vel oculos ad Cœlum tendere. ¶ Pro præ. *Ter. in Eun.* 2. 3. 69. Eſt ne, ut fertur, forma? P. Sane. Ch. At nihil ad noſtram hanc. ¶ Pro poſt. *Cic. Attic.* 12. *ep.* 46. Utrum illuc nunc veniam, an ad decem annos. ¶ Pro propter. *Liv. lib.* 1. Cum boves quædam ad deſiderium relictarum mugiſſent. ¶ Pro præp. *pro*. *Cicer.* 5. *Verr.* Qui ad ſtatuam pecuniam contulerunt. ¶ Pro ante, ut Ad limina expectare, ad pedes ſtare, vel ad Judicem. Pro præter. *Ter. in And.* Ad hæc mala hoc mihi accedit. Sic ad hæc, ad hoc. *Cic. pro Flac.* Ad hæc, prædia incenſa dedicaviſti, *hoc eſt*, præter hæc, præterea. *Flor. lib.* 2. *c.* 8. Elephantis ad hoc immenſæ magnitudinis aciem utrinque vallaverat. ¶ Pro ſecundum, ſcilicet ſignificans ſimilitudinem, ut ad arbitrium, ad nutum alterius, *Cic. de Amic.* Ad iſtam faciem virum quæro. ¶ Pro quantum attinet. *Cic.* 3. *Verr.* Vidi forum adornatum, ad ſpeciem magnifico ornatu, ad ſenſum, cogitationemque acerbo. ¶ Pro uſque ad, vel uſque in. *Cic. in Catil.* In urbe ad hanc diem remanſiſſet. *Id. ad Attic.* Ad multam noctem contenderunt. ¶ Aliquando ſignificat contrarietatem, ut ad illum mihi pugna eſt, ſcil. contra illum. *Virgil.* 2. *Æn. v.* 443. Clypeoſque ad tela ſiniſtris protecti objiciunt. *id eſt*, contra tela, ut expon. *Serv.* ¶ Aliquando rei uſum. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Hoc ad albicandam cutem utuntur. ¶ Aliquando cauſam, ut Ad quid hoc feciſti? ¶ Aliquando perfectionem. *Liv. l.* 5. *dec.* 3. Ad cinerem ambuſtus. *ideſt*, ita ambuſtus, ut in cinerem redigeretur. ¶ Aliquando officium, ut cuſtos ad limina, & ſervus ad manus, qui & a manu, & amanuenſis dicitur. *Cic.* Ad cyathos ſtare dicuntur. ¶ Jungitur & cum gerundiis in dum. *Ter.* Nec ſatis ad objurgandum cauſæ. ¶ Sunt aliæ quoque hujus præpoſitionis locutiones, ut Ad pedes deſilire, pro de equo deſcendere. ¶ Ad dextram, ad ſiniſtram eſt ad manum dexteram, &c. *Ter.* Ad ſiniſtram hac recta platea. ¶ Ad extremum, ad poſtremum, ad ultimum, accipiuntur pro denique, poſtremo, tandem, & aliquando ſunt ordinis, vel temporis, aliquando nullius ſunt ordinis. ¶ *Ad ſummam* eſt, in ſumma, vel denique. *Cic. Att.* 10. Jurabant ad ſummam. ¶ Ad ſummum vero ad numerum, vel ad tempus refertur. *Cic.* Scies fortaſſe cras, ad ſummum perendie. ¶ *Ad verbum* idem eſt, quod de verbo ad verbum. *Cic.* Fabellas Latinas ad verbum de Græcis expreſſas. ¶ *Ad unum* idem eſt, quod nullo excepto. *Liv.* Ad unum omnes occidit. ¶ Pro circiter, adverbialiter poſitum. *Cæſ. B. G. l.* 2. *c.* 33. Occiſis ad hominum millibus quatuor. *Liv. l.* 35. *c.* 22. Ad mille quingenti ad Conſules transfugerunt. ¶ Dicimus etiam, Ad lyram canere, Ad lucernam ſtudere. ¶ Ad nuntium, eſt audito nuntio. *Cic.* Ad eum nuntium commoti ſunt omnes. Simile eſt illud *Ovidii*, Mortua, crede mihi, tamen ad tua verba revixi. ¶ *Ad diem*, eſt die præfinito *Cic. pro Cæcina*, Ad diem veni in caſtellum. ¶ Aliquando figurate uſurpatur cum genitivo, ut Senatus ad Apollinis habitus, ideſt ad templum Apollinis. *Cic. Philip.* 1. Pecunia utinam ad Opis maneret. *h. e.* in æde Opis. ¶ Conjungitur ſæpe cum uſque. *Sall. in Jug.* Uſque ad noſtram memoriam laboravere. ¶ Ceterum notandum eſt, cum Ad in compoſitione jungitur dictionibus incipientibus a literis c f g l n p r ſ t, mutari d in literam ſequentem, ut accurro, affero, aggrego, alligo, annumero, appono, arrogo, aſſiſto, attribuo. Excipitur *agnoſco*, in quo d abjicitur, aut in g mutatur, ſicut in agnatus, euphoniæ cauſa; ſimiliter *adſum*, ubi d remanet. Sed ſi componatur cum a b d e h i o u, ſemper d integra manet, ut adamo, adbibo, adbrevio, adduco, adeo, adhibeo, adimpleo, adoleo, advoco. Si denique jungatur cum q, mutatur d in c, ut acquiro. *Anquiro* autem ab *am* fit, quod ſignificat circum.

Adactio, onis, f. 3. *l'indurre*, *lo sforzare*, actus adigendi. *Liv. l.* 22. *c.* 38. Adactio juriſjurandi.

Adactus, us, m. 4. idem quod adactio. *Lucret. l.* 5. *v.* 1339. Exibant dentis adactus. *h. e.* morſus dentis evitabant.

Adactus, a, um, particip. ab adigo, vi impulſus, *ſpinto*, ἐναχθείς, ὠθηθείς. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Et ne ſic quidem adactus avelli clavus queat. ¶ Idem quod infixus. *Virg. Æn.* 9. Sed viribus enſis adactus Tranſadigit coſtas. *Id.* 10. *Æn.* Vulnus alte adactum. *ideſt* profunde impreſſum. ¶ Item coactus. *Tacit. annal.* 14. *c.* 24. Carne pecudum propulſare famem adacti. ¶ Item ſubactus. *Stat.* 1. *Theb. v.* 19. Biſque jugo Rhenum, bis adactum legibus Iſtrum. ¶ *Adactum tempus* apud *Lucret. l.* 5. *v.* 1224. eſt tempus quod advenit, ſeu vicinum eſt.

Adad, ſive Adadus, Aſſyriorum ſummus Deus, cui etiam Deam Atargatim uxorem aſſignabant: Per Adad Solem, per Atargatim Terram intelligentes. Ex his enim duobus potiſſimum cuncta credebant procreari. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 23. *Plin. l.* 37. *c.* 11. ¶ Vox *Adad* Aſſyriorum lingua *unum* ſignificat.

Adæquatio, onis, f. 3. actus ipſe adæquandi. *Tertull. ad Nation. l.* 1. *c.* 1. Deficit adæquatio comparationis iſtius. Adde *c.* 2. *l. eod. c.* 15.

Adæque, adv. *parimente*, *egualmente*, Gall. *pareillement*, Hiſp. *ygual*, *y ſemejantemente*, ἐπίσης, peræque, pariter. *Plaut. in Caſ.* 3. 5. 45. Neque eſt quiſquam amator adæque miſer.

Adæquo, as, a. 1. *agguagliare*, השוה, Gall. *égaler*, *faire égal*, Hiſp. *ygualar*, ὁμαλίζω, æquo, hoc eſt complano. *Liv. l.* 1. *c.* 29. Omnia tecta adæquat ſolo. ¶ Significat etiam parem, vel ſimilem facere. *Cic. pro Cor.* Qui cum familiariſſimis ejus eſt adæquatus. *Id. de Univerſ.* Ut Deorum vitam poſſint adæquare. *h. e.* ad Deorum immortalitatem pervenire. ¶ Adæquare cum virtute fortunam, *h. e.* æque eſſe fortunatum, ac virtute præditum. *Cic. pro Arch.* ¶ Adæquare aliquem ſibi. *Tacit. l.* 12. *Annal. cap.* 60.

Adæratio, onis, f. 3. apud JCtos eſt æſtimatio rei alicujus ad æris pretium. *Leg. ult. Cod. de militari teſt.* & *Cod. Theodoſ. leg.* 30. *de erog. mil. annon.*

Adæro, as, are, ab æs, ἐξαργυρίζομαι. primo ſignificat per æra, & calculos ſummam colligere. *Frontin. in Fragm. Agrar. apud Rigalt.* Subjectas deinde extremitatum partes ad rectum angulum, noſtra poſtulatione, podiſmis ſuis adæramus. Ita hunc locum reſtituit *Salmaſ. in Exercit. Plin.* Ubi *podiſmis adærare* nihil aliud eſt, quam agri modum ſive ad menſuram pedum exigere, ſeu quot ager pedes faciat, computare. *Podiſmus* enim eſt pedalis menſura, quam alii *Pedaturam* vocant. ¶ Deinde ſignificat rem ære taxare, ſive æſtimare, *ſtimar a contanti*: hoc enim verbum ab ære deducitur. Ad æs revocare, Aggenus dixit apud *Rigal. p.* 70. Ita ſæpe invenitur in JCtorum lib. ¶ Denique eſt in rationes referre. V. *Æra*. Ita adæratum ſalarium dixit *Eumenius pro reſtaur. Schol. c.* 11. uti emendat *Scal.* 5. *de emend. p.* 420. Alii leg. *adorat um*. ¶ Adærata prædia dicuntur, ex quibus æs certum præſtatur. *L.* 1. *Cod. de collat. donat.*

Adæſtuo, as, are, *ondeggiare*, ὑπερχυμαίνειν, extra æſtuo, exundo. *Stat.* 5. *Thebaid. v.* 517. Squamiſque inciſus adæſtuat amnis.

Adaggĕro, as, are, quaſi aggerem facio, cumulo. *Cato de R. R. c.* 94. Terram adaggerato bene. *Plin. l.* 13. *c.* 11. Ægyptus adaggerata Nilo. *Colu. l.* 5. *c.* 11. Terram circa arborem adaggerare.

Adagia, ad agendum apta. *Feſt.*

Adăgio, onis, f. 3. idem ac adagium, ſed obſoletum. *Varro l.* 6. *L. L.* & *Auſon. in præfat. Technopægn.*

Adagium, ii, n. 2. *proverbio*, משל, Gall. *un proverbe*, Hiſp. *el refran*, παροιμία, proverbium. *Gell. in præfat.* Vetus adagium eſt.

Adagnitio, onis, agnitio, *cognizione*. *Tertull. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 28. Revelatio, & adagnitio Dei.

Ad-

Adalligatus, a, um, particip. ab adalligo. *Plin. l. 24. cap. 16.* Herba adalligata lævo brachio. Et *l. 27. c. 10.*

Adalligo, as, are, ad aliquid ligo, *legare*, ut Adalligare aliquid alicui rei. *Plin. l. 20. c. 21.*

Adam, indeclin. & Adamus, i, m. 2. ἀδάμ, primus Pater generis humani. Dictus eſt Adam, quaſi ruber, quoniam ex terra rubra effectus eſt. ¶ Prima hujus vocis ſyllaba communis eſt quantitatis. Producitur a *Prudent. in Apotheoſ.* v. 1078. & alibi. Corripitur ab *Auſon. Idyll.* 1. v. 14. ¶ Secunda quoque in *Adamus* fere longa eſt: corripitur tamen a *Tertull. in carm. de Geneſ.* c. 2.

Adamanteus, a, um, o. 1. 2. *di diamante*, *Ovid. 7. Met. v. 104.* Ecce adamanteis Vulcanum naribus efflant.

Adamantinus, a, um, *adamantino*, *di diamante*, Gal. *fait de diamant*, Hiſ. *diamantino*, ἀδαμάντινος, quod eſt ex adamante. *Propert. l. 3. el. 11. v. 9.* Colchis flagrantes adamantina ſub juga tauros.

Adamantis, tidis, f. 3. herba magica. *Plin. l. 24. c. 7.*

Adamas, tis, m. 3. *diamante*, שמיר, ἀδάμας, lapis maximi inter gemmas omnes pretii, ab α privativa particula, & δαμάζω, domo, quod duriſſimus credatur, & nulla vi domabilis. Quod falſum eſſe ſæpius compertum eſt. Nulla autem re facilius, quam hircorum calido ſanguine diſſolvitur. Sunt autem adamantum genera quatuor, Indicus, Arabicus, Macedonicus, Cyprius. Qui in India naſcitur, æque magnus eſt, ac nucleus avellanæ, cui ſimilis eſt Arabicus, ſed aliquanto minor. Qui in Macedonia, in Philippico arvo inventus eſt olim, cucumeris ſemini par eſt magnitudine. Cyprius colorem æreum repræſentat, & in medicamine plurimum valet. Eſt etiam adamas cognomine Sideritès, quod ferrei ſit ſplendoris, cæteris adamantum generibus ponderoſior, ſed diſſimili natura, utpote qui frangatur facilius, & adamante aliquo perforetur, nempe Cyprio. ¶ Eſt & Adamas nomen Fluvii Indici, in quo lapis adamas reperitur. *Plin. l. 37. c. 5.*

Adamator, oris, qui amat. *Tertull. de Hab. mul. c. 2.* Nihil ad caſtitatem adamatores potuerunt præſtare.

Adambulo, as, are, ambulo ad aliquem locum. *Plaut. Bacch. 4. 5.* Adambulabo ad oſtium. *Apul. l. 11. p. 261. edit. Elmenh.* Vidi aſinum adambulantem cuidam ſeni debili.

Adamo, mas, a. 1. *amare molto*, אהב, Gall. *aimer fort*, *aimer ardemment*, Hiſ. *amar como enamorado*, ἀνεραστεύω, amatorie amo. *Quint. Declamat. 18. cap. 10.* Matres liberos ſuos tanquam adamaverint, amant. ¶ Interdum adamare eſt honeſte, & valde amare, & de quacunque re dicitur. *Cic. 3. de Orat.* Antiſthenes patientiam & duritiam in Socratico ſermone adamarat. ¶ Eſt plus, quam amare. *Senec. epiſt. 71.* Si virtutem adamaveris: amare enim parum eſt.

Adamplio, as, are, idem quod amplio, ſeu acutius amplio. *Vetus Inſcript. apud Grut. p. 128. n. 5.* Ædiculam vetuſtate corruptam adampliavit.

Adaperio, is, ire, idem quod aperio, vel patefacio. *Plin. l. 2. c. 47.* Nubes diſcuſſæ adaperuere cœlum. *Senec. Epiſt. 55.* Adaperire caput.

Adapertilis, e, qui eſt apertu facilis, προσανοικτός. *Ovid. Triſt. l. 3. el. 11.* Aſpicis a dextra latus hoc adapertile tauri.

Adapertio, onis. *Auguſt. QQ. 83. q. 61.* Legis adapertione, & diſputatione.

Adapertus, a, um, idem quod apertus. *Ovid. Amor. lib. 1. el. 5.* Pars adaperta fuit, pars altera clauſa feneſtræ. *Liv. l. 25. c. 30.* Adorti ſemiplenas ſtationes, & adapertas fores. *Stat. l. 1. Theb. v. 396.* Adaperta fides. *h. e.* manifeſta.

Adaquo, as, a. 1. *adacquare*, השקה, Gall. *abbreuver*, *ou arrouſer d'eau*, Hiſp. *regar*, ποτίζω, ex *ad*, & *aqua*, aqua reficio, irrigo. *Suet. in Calig.* Ubi adaquare ſolebat jumentum. *Plin. l. 17. c. 10.* Denis diebus adaquari. ¶ Adaquari apud *Hirt. l. 8. B. G. c. 41.* idem eſt quod aquari. Nec ſine periculo, inquit, poſſent adaquari oppidani.

Adarca, ſive adarce, ἀδάρκη, ſpuma arundinis, & ſalſilago quædam medicinæ utilis, naſcens e cortice arundinis paluſtris. *Plin. l. 37.* ¶ Alii inter ſpecies ſinapis ut herbam numerant, ex *Plin. l. 20. c. 22.*

Adareo, es, ui, n. 2. *ſeccarſi*, יבש, Gall. *devenir ſec*, Hiſ. *ſecarſe*, idem quod arere, ſive exareſcere. *Cato de R. R. c. 98.* Ubi ea adaruerit.

Adaro, as, idem quod aro. *Plin. in Præfat. l. 23. nat. hiſt. ex perſona Pomonæ loquens.* Ex me parata omnia nec curvo adaranda aratro, nec cura laboranda. Alii aliter leg.

Adaſia, ovis recentis partus, ſed major natu. *Feſtus, Ibid.*

Adaucto, as, are, frequentat. ab adaugeo. *Acc. apud Non. c. 2. n. 52.* Patriam noſtram quondam adauctavit pater.

Adauctor, oris, qui adauget. *Tertull. de teſtimonio animæ c. 2.* Anima datorem ſuum novit, & tandem poſtremo adauctorem. Alii leg. *auctorem*.

Adauctus, us, ui, verbale, incrementum, ἐπαύξησις. *Lucret. l. 2. v. 1120.* Nam quæcumque vides hilari grandeſcere adauctu.

Adaugeo, es, xi, ctum, *accreſcere*, *aumentare*, הוסיף, Gall. *augmenter*, *accroiſtre*, Hiſ. *acrecentar*, ἐπαύξω, αὐξάνω, idem quod augeo. *Cic. pro Roſc. Amer.* Hæc maleficia aliis nefariis cumulant, atque adaugent. Adde *Terent. Heaut. 3. 1.*

Adaugeſco, is, eſcere, ἐπαυξάνομαι, adaugeor, creſco. *Cic. 1. Nat. Deor.* Ortus adaugeſcit ſcopulorum ſæpe repulſu. *Lucret. l. 2. v. 296.* Nam neque adaugeſcit quidquam, nec deperit inde.

Adaxint, pro adegerint. *Feſt. Pomp.* ¶ Vel pro adigant. *Non. c. 2. n. 53.* Hinc *Plaut. Aulul. 1. 1. 11.* Utinam me dii adaxint ad ſuſpendium.

Adbellare pro debellare quidam leg. apud *Ammian. l. 16. c. 9.* (*al. cap. 14.*) ubi alii *advolare*.

Adbibo, is, a. 3. idem, quod ſimplex bibo. *Terent. in Heaut.* Ubi adbibit plus paulo. ¶ Interdum eſt multum bibere. *Plaut. in Sticho.* Quando adbibero, alludiabo. ¶ Accipitur & pro imbibere. *Horat. 1. epiſt.* Adbibe puro pectore verba puer.

Adbito, vel adbeto, is, n. 3. ex ad, & beto, idem quod eo, is. *Plaut. Capt. 3. 4.* Si adbites propius, os denaſabit tibi mordicus. Sed alii aliter.

Adblatero, as, idem fere quod blatero. *Apul. lib. 9.* Has & ſimiles affanias fruſtra adblaterantes. Verum quidam aliter legunt.

Adcido, pro accido, eſt *Ennii* apud *Varr. l. 6. L. L.* Cæſa adcidiſſet abiegna ad terram trabes.

Adclaro, vel Acclaro, as, a. 1. declaro, oſtendo. *Liv. l. 1. c. 18. referens verba veteris augurii.* Jupiter Pater, ſi eſt fas, Numam regem Romæ eſſe, uti tua ſigna adclaraſſis inter eos fines, quos feci. *h. e.* adclaraveris, vel adclares.

Adcognoſco, is, a. 3. prope cognoſco. *Petron. in ſatyr.* Riſit Trimalchio, & adcognoſco, inquit, Cappadocem.

Adcorporo, as, are, adjungo, admiſceo. *Solin. cap. 50.* Cariois ita tenaciter adcorporatur, ut niſi abraſa parte ligni, ægre ſeparetur. V. Accorporo.

Adcredo, is, ere, idem quod credo. *Horat. l. 1. epiſt. 15.* Tibi nos adcredere par eſt. *Plaut. Aſin. 5. 2.* Nec quidquam mihi poſthac adcredas. *Lucret. l. 3. v. 870.*

Adcreſco, is, evi, etum, addor, adjungor. *Horat. de Arte poet.* Unde etiam trimetris adcreſcere juſſit nomen iambis.

Addax, acis, m. nomen feræ cujuſdam in Africa, erecta cornua habentis, rugarum ambitu contorta, & in leve faſtigium exacuta: quæ alio nomine *ſtrepſiceros* dicitur. Vox eſt Africana. *Plin. l. 11. c. 37. ſect. 45. Hard.*

Addecet, ebat, imp. 2. ἐκπρέπει, idem quod decet, *Plaut. Amph. 3. 4. 21.* Ejus ſtudio ſervire addecet.

Addenſeo, es, ui, a. 2. *inſpeſſare*, *fare ſpeſſo*, *folto*, Gal. *épaiſſir*, Hiſ. *eſpeſſar*, ex ad, & denſeo, denſum facio, conſtipo. *Virg. 10. Æn.* Extremi addenſent acies. Verbum rariſſimum.

Addenſo, as, a. 1. *condenſare*, הקפה עבה, idem, quod addenſeo. *Plin. l. 10. c. 21.* Aquam radice ea addita addenſari ſub dio, atque lacteſcere.

Addico, cis, ixi, ictum, a. 3. *dare*, *donare*, *vendere all' incanto*, מכר, Gal. *s'addonner*, *vendre par enchere*, *ou a l'encan*, Hiſ. *vender*, *almonedear*, *darſe en almoneda*, ἀποκηρύττω, ἐπικατακυροῦν, ſignificat auctionem facere, hoc eſt, bona ſua proſcribere, & licitantibus tradere, & rem venalem ei, qui plus cæteris obtulerit, adjudicare. *Suet. in Cæſ.* Ampliſſima prædia addixit. ¶ Et addicere, ἐκδικάζειν, Prætor dicebatur, quando debitorem tradebat creditori, ut in eum & vitæ, & necis haberet poteſtatem, cum ſolvendo non eſſet. Unde Addicti, προσκύριτοι, ut eſt apud *Vallam l. 5.* Eſt enim unum ex tribus verbis Prætoriis, quæ ſunt hæc, *Do*, *Dico*, *Addico*. ¶ Ab hac forenſi ſignificatione refertur etiam ad alia. In diſciplina augurali aves dicuntur addicere, quando ratum faciunt auſpicium? *Liv. lib. 27. c. 16.* Fabio auſpicanti aves non addixere. ¶ Addicere opus aliquod eſt locare faciendum. *Cic. 5. Verr.* Addicitur id opus ſeſtertiis 560. millibus. ¶ Addicere etiam ſententiam uſurpatur pro vendere. *Cic. Phil. 2.* Cum te Senatus de vendita, atque addicta ſententia movere non potuit. ¶ Addicere ſupplicio, morti, &c. elegans eſt pro damnare, deſtinare. ¶ Item addicere ſe cupiditatibus, intemperantiæ, &c. pro ſe dare, vel dedere. ¶ Addicere aliquem ad jusjurandum, eſt cogere, inducere. *Salluſt. in Catil.* Quum ad jusjurandum ſceleris ſui conſcios addiceret. Sed fortaſſe legendum, *adigeret*. ¶ Addicere litem, in 12. tab. eſt ſecundum aliquem judicare. *Gell. lib. 17. cap. 2.* Poſt meridiem præſenti litem addicito. ¶ Addicere rationibus, pro convincere, probare. *Cic. Par. 4.* Ego vero te non ſtultum, ut ſæpe, non improbum, ut ſemper, ſed dementem, & inſanum rationibus addicam neceſſariis. Qui tamen locus non caret varia lectione.

Addicte, adverb. ab addictus. Et compar. addictius. Affertur a Lexicographis quibuſdam locus *Taciti de Germ. cap. 43.* ubi inquit: Paullo jam addictius regnantur, quam cæteræ Germanorum gentes: ſed meliores libri habent, *adductius*, quod vide.

Addictio, onis, f. 3. verb. ab addico. *Cic. 2. Verr. c. 4.* Bonorum, poſſeſſionumque addictio.

Addictus, a, um, nomen ex particip. *Horat. Epod. 17.* Feris alitibus, atque canibus addictus. *h. e.* expoſitus, objectus. *Cic. pro Cæl.* Addictum, deditum, obſtrictum vobis, ac liberis veſtris habebitis. *Horat. 1. epiſt.* Nullius addictus jurare in verba Magiſtri. *h. e.* coactus. ¶ Addictus uxori, hoc eſt uxorius, apud *Suet. in Claud. c. 29.* ¶ Addicti etiam fuerunt, quos lex ſervire creditoribus, donec ſolverent, jubebat. *Quintil. l. 7. c. 4. Gell. l. 20. c. 1.* ¶ Addictus denique nomen eſt Plautinæ comœdiæ deperditæ, ab eo in piſtrino ſcriptæ. *Varro apud Gell. l. 3. c. 3.*

Addiſco, ſcis, a. 3. *imparar bene*, למד, Gall. *apprendre*, Hiſp. *aprender bien*, προσμανθάνω, ad ea, quæ didiceram, addo. *Cic. 1. Off.* Avemus aliquid addiſcere. ¶ Item pro ſimpliciter diſco. *Id. 3. de Orat.* Atque velocius puer addidicerat.

Additamentum, ti, n. 2. *aggiunta*, תוספת, Gall. *ſurcroit*, Hiſp. *añadidura*, acceſſio. *Cic. pro Sex.* Interceſſit Ligus iſte, neſcio quis, additamentum inimicorum meorum.

Addititius, a, um. *Celſus Lege 98. ff. de verb. ſignif.* Cato putat, menſem intercalarem addititium eſſe.

Additio, onis, verbale, acceſſio, adjunctio. *Quintil. lib. 9. c. 3.* Figurarum additio, atque abjectio.

Additus, a, um, o. 1. 2. *aggiunto*, Gal. *ajouté*, Hiſ. *añadido*, προστεθειμένος, adjunctus. *Horat. carm. 2. ode 9.* Flumen gentibus additum victis. ¶ Quandoque ſumitur pro inimico. *Virg. 6. Æn.* Nec Teucris addita Juno uſquam aberit, ut Servius expon. Vide *Macrob. l. 6. ſaturn. c. 4.* ¶ *Addito tempore*, quod vulgo dicitur, ſucceſſu temporis. *Tacit. Ann. 12. 6. 4.* ¶ Addita ætate, ideſt aucta, adulta. *Plin. l. 13. c. 48.*

Addivino, as, a. 1. *indovinare*, קסם, Gall. *deviner*, Hiſp. *adevinar*. *Plin. lib. 35. c. 10.* Ex facie hominum addivinantem.

Addo, as, ad data, addo, προςδίδωμι, idem quod do, vel addo. *Plaut. in Trucul. a. 5. v. 19.* Tuo arbitratu, quod jubebis, addabitur. Alii leg. *id dabitur*.

Addo, is, a. 3. *aggiungere*, הוסיף, Gall. *ajouter*, Hiſp. *añadir*, adjungo, προστίθημι, ex ad, & do, das. *Cic. Ap. Pulch.* Additum potius aliquid ad meum erga te ſtudium, quam quicquam eſſe detractum. ¶ Addere animum eſt augere, *accreſcere*. *Plaut. Amph. 1. 1.* Noſtris animus additur. ¶ Eleganter inſervit connexioni. *Liv. lib. 7.* Adde huc populationes agrorum, prædas hominum, &c. Sic, Adde quod. *Ovid. 2. de Ponto el. 9. v. 48.* ¶ Ponitur pro indere. *Virg. Æn. 9.* Dii ne hunc ardorem mentibus addunt? ¶ Item pro dare. *Plaut. Milit. 9.* Cui me cuſtodem addis herus meus? *Virg. Æn. 9.* Tum comitem Aſcanio Pater addidit. ¶ Addere ſe exemplis melioribus, h. e. exempla meliora ſequi. *Claudian. 4. Paneg. 12.* ¶ Addere pro prodeſſe. *Salluſt. Jugurt.* Quorum majores Punico, atque aliis bellis multum Reip. addiderant. ¶ Hoc verbum fere conſtruitur cum accuſat. & dat. ſed pro dativo habet ſæpe alterum accuſat. cum præpoſ. in, vel ad. *Nepos in Catone c. 2.* Multas res novas in edictum addidit. *Cic. 1. Off.* Quid ad hanc manſuetudinem addi poteſt? ¶ Poſt accuſat. habet ablat. cum præpoſit. *in*, apud *Plin. l. 13. c. 3.* Addere in potu unguentum.

Addoceo, es, a. 2. *inſegnare*, למד, Gall. *enſeigner*, Hiſ. *enſeñar*, προσδιδάσκω. *Hor. l. 1. ep. 5. v. 18.* Solicitis animis onus eximit, addocet artes. Al. tamen leg. *ac docet*.

Addormiſco, n. 3. ישן, Gall. *s'endormir*, Hiſp. *adormecerſe*, ἀποκοιμάομαι, contrarium eſt ejus, quod eſt expergiſcor. *Sueton. in Claud. c. 8.* Quoties poſt cibum addormiſceret. Alii legunt, *abdormiſceret*.

Addubitatio, onis, verbal. idem ac dubitatio. *Nizolius* producit exempl. ex *Cic. 3. Offic. c. 4.* Quid eſt, quod nonnunquam addubitationem afferre ſoleat? Atque ita nonnulli libri; ſed caſtigatiores habent, *dubitationem*.

Addubitatus, a, um, dubitatus, dubius. *Cic. 3. Offic. c. 4.* Si plus adipiſcare re explicata boni, quam addubitata mali.

Addubito, as, a. 1. *dubitare*, ספק, תלה, פקפק, Gall. *douter*, Hiſp. *dudar*, *ſer alge dudoſo*, ἐπιδιστάζω, idem quod dubito. *Cic. in Orat. c. 40.* Ut addubitet, quid potius, aut quomodo dicat. *Id. 3. Offic. cap. 4.* Addubitare in aliqua re. *L. v. l. 8. c. 10.* Addubitare, an, &c. *Id. l. 2. c. 4.* Addubitare de aliqua re.

Adduco, is, xi, ctum, a. 3. *condurre*, הביא, Gall. *amener*, Hiſ. *llevar*, *guiar*, προσάγω, ad aliquem, ſeu ad aliquid duco. *Cicer. pro Quint. cap. 6.* Ex Gallia pueros venales iſti adducebat. *Id. Attic. 8. 11.* Gentes armatas in Italiam adducere. *Nepos in Epamin. c. 3.* Adducere aliquem ad aliquem. ¶ Speciatim ponitur pro conciliare alicui ſcortum. *Nepos*, *Tibull. Ovid.* ¶ Eſt etiam afferre, *apportare*. *Horat. l. 4. od. 12.* Adducere ſitim. *Plin. l. 30. c. 15.* Adducere tædium vini. ¶ Significat præterea ad ſe trahere, tendere. *tirare*. *Liv. l. 9. c. 10.* Adducere lorum. *Virg. Æn. 5. v. 507.* Adducere arcum. *Id. 1. Georg. v. 483.* Sitis miſeros adduxerat artus. *h. e.* contraxerat, & macie confecerat. ¶ Item redigere, *ridurre*. *Cic. pro Quint. cap. 5.* Adducere aliquem in ſummas anguſtias. *Nepos in Eumen. c. 12.* Adducere ad deſperationem. ¶ Item conjicere, ducere. *Cic. 3. Off. c. 20.* Adducere aliquem in invidiam falſo crimine. *Terent. Heaut. 5. 2. 42.* Adducere aliquem ad miſericordiam. *muovere a compaſſione*. *Cic. Verr. 5. c. 61.* Adduci in ſermonem, *far parlare di ſe*. ¶ Item movere, impellere, inducere, *indurre*. *Cic. de prov. Conſul. c. 16.* Adducit ad ſuſpicandum. *Id. Fam. 2. ep. 10.* Non poſſum adduci, ut, &c. *Id. Fam. 13. ep. 54.* Adduci commendatione. ¶ Item afferre, allegare, *addurre*. *Modeſtin. Dig. 27. 1. 16.* Poteſt quis illam rationem adducere. *Adduce* pro *adduc* in imperativo eſt *Terentii*, & *Plauti*. ¶ *Adduxti* pro *adduxiſti* itidem *Terentii* eſt.

Adducte, adv. comparat. adductius. *Tacit. de Germ. c. 43.* Adductius regnare. *h. e.* ſeverius, & ſtrictius. *Auſon. in gratiar. act.* Nemo adductius mœnia contorſit. Utrobique alii aliter leg. Certus eſt locus *Tacit. l. 3. Hiſt. c. 7.*

Adductor, oris, m. qui ad aliquem ducit. *Vetus Epigramma Petronii Afranii*. Græcule conſueta lenandi callidus arte, Coniſti adductor conjugis eſſe tuæ. *h. e.* ejus libidinum auctor, ejus pudicitiæ proſtrator.

Adductus, a, um, particip. *condotto*. *Salluſt. in Catil. c. 49.* Adductus ad Senatum. *Curt. l. 8. c. 6.* Adductus in regiam. *Id. ibid. c. 10.* Adductæ moles. *h. e.* adve-

advectæ, admotæ. ¶ Item tractus, *tirato*. *Ovid.* 8. *Met.* v. 776. Adducta funibus arbor corruit. ¶ Tranſlate *Salluſt. in Jug. cap.* 31. Adductus in ſpem. *Cic. de clar. Orat. c.* 18. Signa Myronis ſatis ad veritatem adducta. *h. e.* eo perducta ſubtili artificio, ut veritatem ſatis exprimant. ¶ Item redactus, *ridotto*. *Cic. de Amic. cap.* 5. Adductus in anguſtum. ¶ Item impulſus, inductus, *indotto*, *ſpinto*. *Cic. in Partit. c.* 14. Præmio, gratia adductus. ¶ Eſt etiam adjectivum, & idem eſt ac extenſus, *teſo*, *tirato*. *Cic.* 2. *Tuſcul. c.* 24. *de tormentis bellicis*. Eo graviores emiſſiones habent, quo ſunt contenta, atque adducta vehementius. *Virg. Æn.* 5. v. 507. Adductus arcus. ¶ Item contractus. *Capitolin. in Vero*, c. 10. Frons in ſupercilia adductior. *Suet. in Tiber. cap.* 68. Adductus vultus. ¶ Tranſlate ſeverus, rigidus, *ſevero*, *ſoſtenuto*. *Tacit. Ann.* 14. c. 4. Modo familiaritate juvenili Nero, & rurſus adductus, quaſi ſeria conſociares. ¶ Item contractus, *ſtretto*, *riſtretto*. *Tacit. Ann.* 12. c. 7. Adductum, & quaſi virile ſervitium. Al. leg. *addictum*. *Plin. l.* 1. *ep.* 16. In concionibus eadem, quæ in orationibus, vis eſt, preſſior tamen, & circumſcriptior, & adductior.

Addŭis, it, pro addideris, it, dixere Veteres, teſte *Feſto*.

Adduplico, a. 1. *addoppiare*, כפל, Gall. *redoubler*, Hiſp. *doblar*, idem, quod duplico. *Plaut. in Pœn.* Adduplicabit omne furtum.

Adĕdo, n. 3. *conſumare*, *mangiar tutto*, Gall. *manger tout*, Hiſp. *logear*, *comer todo*, in totum edo, conſumo. Nam *Ad* auget. *Virgil.* 4. *Georg.* Sæpe favos ignotus adedit ſtellio.

Adĕlphi, m. 2. fratres, quaſi non ſoli. Delphon enim priſca lingua Græcorum unum ſignificat. Unde & Apollo, ideſt Sol, Delphios dicitur, quaſi unus, & ſolus. Hinc *Terentius* comœdiam inſcripſit *Adelphos*, quia in ea tractat de duobus fratribus.

Adelphides, palmæ ſpecies eſt, de qua *Plin. l.* 13. c. 4.

Ademptio, f. 3. Actus adimendi. *Cic. pro domo c.* 8. Ademptio civitatis.

Ademptus, a, um, o. 1. 2. ablatus, ereptus, particip. ab adimo, ut ademptum imperium. *Liv. l.* 22. c. 27. Ademptus Hector, *ideſt* interfectus, *Horat. carm. l.* 2. *od.* 4. Sic *Ovid.* 4. *Triſt. eleg. ult.* Non aliter flevi, quam me fleturus ademptum ille fuit.

Adēnes, *ſcrofole*, ἀδένες, glandulæ in gutture ex carne in duritiem contracta, quæ alio nomine χοιράδες, ideſt ſcrophulæ vocantur. *Plin. l.* 11. c. 37.

Adĕo, *cosi*, *tanto*, Gall. *tant*, Hiſp. *tanto que*, τοσοῦτον, ὥστε, adverbium eſt, & ſignificat uſque eo, in tantum, & ponitur interdum in ſententia abſoluta. *Virg.* 3. *Georg.* Adeo a teneris aſſueſcere multum eſt. *Quintil.* Nunquam adeo pro nobis ſollicita eſt. ¶ Quandoque ponitur pro valde. *Ter.* Juvenem adeo nobilem. ¶ Quandoque pro uſque etiam, ſive inſuper, vel imo, potius. *Cic. in Catil.* Intra mœnia, atque adeo in Senatu. ¶ Quandoque pro certe. *Virg.* 1. *Georg.* Multum adeo raſtris glebas qui frangit inertes. ¶ Quandoque pro modo. *Ter.* Tute jam adeo ejus audies verba. ¶ Apud Poetas, præſertim Comicos, ſæpe eſt particula ornativa, ſeu mavis expletiva, quippe nihil ad ſenſum conferens, ſed vel ad ſermonis ornatum, vel ad metrum explendum adhibita. *Ter. in And.* Propera adeo puerum tollere hinc. ¶ Apud *Plautum* ſæpe eſt pro *quoque*. *Menæch.* 2. 4. Dii illum perdant, meque adeo, qui hodie forum inſpexi: *& alibi*. ¶ Adeo pro *eo*, uſus eſt *Terent. Heaut.* 1. *ſc.* 1. v. 61. Poſtremo adeo res rediit. ¶ Pro uſque eo dum. *Plaut. Merc. Prol.* v. 78. Adeo dum quæſtum haberet. *Et alibi ſæpius*. ¶ Pro vere, vel *agedum*. *Cic. pro Cluent.* Id adeo ſic cognoſcite. *Id. pro Cæcin.* Id adeo, ſi placet, conſiderate.

Adĕo uſque, *finchè*, ſive una eſt dictio, ſive duæ, idem eſt, quod uſque dum, donec. *Plaut. in Aſin.* Adeo uſque dum peris.

Adĕo, dis, divi, vel dii, ditum, n. 4. *andare*, Gall. *aller*, Hiſp. *yr*, *llegarſe*, προσέρχομαι, accedo, ut Adeo Prætorem, & ad Prætorem. ¶ Aliquando ingredi, & ſuſcipere, ἐγχειρεῖν, ut Adire labores, adire pericula. ¶ Aliquando hoſtes aggredi. *Virg.* Nec quiſquam ex agmine tanto audet adire virum. ¶ Adire hereditatem, *ereditare*, *andar a poſſeſſo dell' eredità*. *Cicer.* 2. *Philip.* Quum ipſe patris hereditatem non adiiſſes. ¶ Uſurpatur interdum abſolute. *Plaut. Menæc.* 4. 1. Adeunt, conſiſtunt, copulant dexteras. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Cic.* 1. *Tuſc.* Illa pericula adeuntur in prœliis. *Id. lib.* 1. *ad Q. Fr.* Neque Prætores adiri poſſent. ¶ Item imperſonaliter. *Idem lib.* 3. *Fam. ep.* 7. Cum ad me aditum eſſet. & 4. *Verr.* Antequam in jus aditum eſſet. ¶ *Adire alicui manum* eſt fruſtrari, decipere. *Plaut. Aulul.* 2. 8. 3. & *Pœn.* 2. 2. v. 11. ¶ Particip. aditus, a, um, paſſivæ ſignificationis. *Cic. Offic.* 1. 10. Laboribus ſuſceptis, periculiſque aditis. ¶ *Adeundus, a, um*, aliud particip. *Ovid.* 3. *Triſt.* 1. 70. Hæc quoque erat pedibus non adeunda meis.

Adeps, adipis, gen. communis, 3. decl. *graſſo*, *lardo*, *ſongia*, חלב, Ger. *ſchmalz*, *ſchmer*, Gall. *graiſſe*, Hiſp. *enxundia*, *ſevo*, pinguedo liquida, quæ nequeat facile durari; nam quæ concreſcit, ſevum dicitur. *Voſſio* placet deduci, ut biceps a bicapis, ſic adeps ab adapis, quod eſt ab antiquo adapio, ideſt conjungo, quia adeps carni adhæret. Medici inter adipem, & pinguedinem ſic diſtinguunt, ut adeps animantibus magis terreſtrem naturam habentibus conveniat, humidioribus pinguedo. Itaque pinguedo celeriter ab igne liqueſcit, adeps non item. Sed hæc differentia non eſt perpetua. *Plin. l.* 28. c. 9. & *l.* 30. c. 3. Adeps ſuillus. *Celſ. l.* 5. c. 7. n. 2. Adeps cocta. ¶ Quandoque reſtringitur ad ſignificandum pingue illud, quod ad ſimilitudinem reticuli inteſtina continet. *Gell. lib.* 4. Contegit hæc omentum, cui adeps quoque innaſcitur. ¶ De obeſitate hominis *Cic.* 3. *Catil.* L. Caſſii adipem non pertimeſco. ¶ Adipes in plurali. *Quintil. l.* 2. c. 10. Adipes tenuare, detrahere. *h. e.* ad maciem redigere.

Adeptio, onis, f. 3. conſecutio, *acquiſto*, *conſeguimento*, ἐπίτευξις, verbal. ab adipiſcor. *Cic.* 2. *de Fin. c.* 13. Nos beatam vitam non depulſione mali, ſed adeptione boni judicemus.

Adeptus, a, um, o. 1. 2. particip. ab adipiſcor, *acquiſtato*, *o chi ha acquiſtato*, ἐπιτυχών. Active & paſſive ſumitur. Active *Plin. l.* 7. c. 24. Tam multis gloriam ejus adeptis. ¶ Paſſive *Cic. de Senect.* Senectutem ut adipiſcantur omnes optant, eandem accuſant adeptam. *Ovid. Triſt. l.* 4. *el.* 8. Ne palmas inhoneſtet adeptas.

Adequito, as, are, n. 1. juxta, vel prope equitare, προσιππεύω. *Liv. l.* 9. c. 22. Ægre patiens, quo tam ferociter adequitaſſet, &c. *Curt. l.* 4. c. 9. Jam per armatos adequitare cœpit. ¶ Cum accuſativo. *Cæſ. l.* 1. *B. Gall. c.* 46. Propius tumulum accedere, & noſtros adequitare.

Aderro, as, are, n. 1. ex *ad*, & *erro*. *Stat. l.* 2. *ſilv.* 2. v. 119. Et blandi ſcopulis Delphines aderrant. Adde *l.* 9. *Thebaid.* v. 179. cum Gronovii caſtigatione.

Adĕſdum, *ſta qui*, ... ex ades, quod imperativum eſt, & dum. Eſt enim dum productio, & adjectio ſyllabæ. *Ter. in Andr.* 1. 1. 2. Adeſdum, paucis te volo.

Adeſpŏtus, a, um, o. 1. 2. ἀδέσποτος, nullius dominio ſubjectus, ex α priv. & δεσπότης, dominus. Hinc *adeſpota bona*, quæ cum juſtum heredem non inveniant, ad fiſcum devolvuntur. *Adeſpoti libri*, vel epiſtolæ, in quibus auctoris vel ſcriptoris nomen ſupprimitur. ¶ Interdum ſignificat, incertus, & ſine auctore. *Cic. Fam. l.* 15. *ep.* 17. De Hiſpania rumores triſtiores, ſed ἀδέσποτοι. ¶ Item nullius dominio mancipatus, libertate donatus. Sic enim Lacedæmonii libertos ſuo vocabant. *Alex. ab Alex. l.* 3. c. 20.

Adeſurio, adeſuris, ivi, ire, n. 4. idem quod eſurio, vel valde eſurio, *aver gran fame*, ... *Plaut. Trinum.* 1. 2. Adeſurivit magis, & inhiavit acrius.

Adĕſus, a, um, o. 1. 2. ab adedor, arroſus, conſumptus. *Cic.* 2. *Tuſc.* Quum vero adeſum in ſtatu renovatum eſt jecur. ¶ Metaphorice etiam uſurpatur. *Id. pro Quint.* Adeſa pecunia. Bona adeſa apud *Tac.* 4. *hiſt. c.* 4. Fortunæ adeſæ, ideſt egeſtas apud *eund. l.* 13. *Annal. c.* 21.

Adfiliatus, a, um, *adottato*, adoptatus in filium. *Cajus JCtus l.* 1. *Inſtitution. tit.* 4.

Adfremo, is, ad aliquid fremo. *Val. Flac. Arg.* 1. Adfremit his, quaſſatque caput.

Adfringo, ingis, ingere, a. 3. frango, ſeu ad aliquid frango. *Stat. lib.* 10. *Thebaid.* v. 47. Quod ſupereſt, duris adfringunt poſtibus ungues. ¶ Legitur & affrango. *Id.* 5. *ſil.* 1. v. 36. Hiemes affrangere buſtis. Sed alii leg. *affringere*.

Adfrio, as, a. 1. *ſbriciolare*, *ridur in polvere*, trio, comminuo, contero. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 57. Item alius aliud adfriat, aut aſpergit, ut Chalcidicam, aut Caricam cretam, aut abſynthium. *h. e.* conterit, & tanquam tectorium pavimento & parietibus granarii inducit.

Adgenicŭlo, as, genua flecto. *Tertull. de Pœnit. c.* 9. Presbyteris advolvi, & caris Dei adgeniculari.

Adgĕmo, is, emui, ere, n. 3. gemo. *Ovid. l.* 1. *Triſt. el.* 1. Adgemit & noſtris ipſa carina malis. *Stat. Theb.* 11. v. 247. Uterque loquenti adgemit.

Adgreſſūra. V. Aggreſſura.

Adgrĕtus, a, um, o. 1. 2. pro aggreſſus, eſt apud *Ennium*: Adgretus fari. *Feſtus*.

Adguberno, as, avi, atum, a. 1. idem quod guberno, *governare*. *Florus l.* 3. c. 5. Pedibus iter adgubernabat utre ſuſpenſus.

Adhabito, as, are, n. 1. ..., ſolet afferri exemplum *Plauti in Captiv. a.* 3. *ſc.* 3. v. 72. ſed ibi legendum eſt *adbites* pro *adhabites*.

Adhærĕo, es, ſi, ærere, n. 2. hæreo ad aliquid, arctiſſime inſideo, nitor, approximo, *ſtar attaccato*, *o appoggiato*, *o vicino*, דבק, Ger. *ſich lenen*, *oder ſleveren*, Gal. *adherer*, *etre pres*, *du party*, Hiſp. *arrimarſe*, προσέχομαι, κολλάομαι. *Cic.* 1. *Ver.* Tela in tuis viſceribus adhærebunt. ¶ Frequenter conſtruitur cum dat. ut adhærere lateri. *Liv. l.* 39. c. 25. ¶ Cum accuſ. ſubaudita præpoſit. uſurpavit *Tertull. de Pall. c.* 5. Humerum adhæret. ¶ Dicitur etiam adhærere ad aliquid. *Cæſ. B. G. l.* 5. c. 46. Tragula caſu ad turrim adhæſit.

Adhæreſco, is, eſcere, n. 3. idem quod adhæreo. *Cic.* 4. *Acad. cap.* 3. Ad eam diſciplinam tanquam ad ſaxum adhæreſcunt.

Adhæſe, a rad. hæreo, adverb. *Gell. l.* 5. c. 9. Non turbide, neque adhæſe locutus eſt, h. e. non hæſitanter.

Adhæſio, onis, f. 3. *accoſtamento*, דבק, Ger. *ſtutzel*, *beyſtand*, Gal. *attouchement*, Hiſp. *arrimadero*, actus adhærendi. *Cic.* 1. *Fin. c.* 6. Adhæſiones inter ſe. Al. leg. *adhæſitationes*.

Adhæſitatio. V. Adhæſio.

Adhæſus, us, ui, m. 4. idem quod adhæſio. *Lucret. l.* 5. v. 840. Membrorum adhæſu. *Id. l.* 3. Neque pulveris ſentimus adhæſum.

Adhālo, n. 1. afflo, aſpiro, ... *Plin. l.* 22. *cap.* 22. Si pateſcentem fungum ſerpens adhalaverit.

Adhāmo, as, are, a. 1. Ita adhamare honores; dixit *Cic.* pro captare, ut citat *Non. c.* 2. n. 5. & afferit *Scalig. in Catalect.* itemque *Rutgerſius l.* 3. *var. lect. cap.* 3. Sed Merceri *Nonius* habet, *adamaverunt*. Verba autem Ciceronis hæc ſunt: Qui ſerius honores adamaverunt, vix admittuntur ad eos &c. ex *fragment.* 2. *Academ.*

Adhibĕo, es, a. 2. *uſare*, *adoperare*, ... , Ger. *gebrauchen*, *zuhalten*, *haben*, Gall. *joindre*, *uſer ſe ſervir de quelque choſe*, Hiſp. *uſar*, *poner cuidado*, *poner junto a otra coſa*, προσάγω, appono, admoveo, adjungo, & tam ad res, quam ad perſonas refertur. *Cic.* 1. *Fam.* Adhibui diligentiam, ut adeſſem. ¶ Adhibere aliquem ad conſilium, ad cauſas, &c. eſt admittere, advocare. *Cic.* 1. *Philip.* Ad deliberationes eas quas habebat domi, principes civitatis adhibebat. ¶ Adhibere moras, ideſt differre, morari, *Pompon. D. l.* 18. *tit.* 6. *l.* 17. ¶ Adhibere ſe, eſt ſe gerere. *Cic. Q. Frat. l.* 1. *ep.* 1. Permagni hominis eſt ſic ſe adhibere in tanta poteſtate, ut &c. ¶ Adhibere vultum aliquo, h. e. convertere legitur apud *Ovid. lib.* 2. *Amor. el.* 13. v. 15. Huc adhibe vultus, & in uno parce duobus. ¶ Eſt etiam afferre. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 13. Oratio, quæ lumen adhibere rebus debet. Item tractare. *Id. Q. Fr.* 1. 1. Adhibere aliquem liberaliter. ¶ *Adhibere fidem* eſt integre, & fideliter agere. *Plaut. Rud.* 4. 3. 104. Si adhibebit fidem, etſi eſt ignotus, notus eſt. ¶ Eſt item habere fidem, *credere*, ſed raro. *Auſon.* Si qua fides falſis unquam eſt adhibenda poetis.

Adhibitio, nis, f. actus adhibendi. *Cajus Inſtit. l.* 1. *tit.* 1. Liberti Latini ſunt, qui aut per epiſtolam, aut inter amicos, aut convivii adhibitione manumittuntur.

Adhibitus, a, um, particip. *adoperato*, *uſato*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 60. Adhibitæ opificum manus. *Id. pro Cæcin. c.* 13. Adhibita vis. *Sueton. in Auguſt. c.* 74. Adhibitus cœnæ. *ammeſſo*.

Adhinnio, is, n. 4. *annitrire*, ..., Ger. *wiehlen*, idem quod hinnio, & de equis dicitur. *Ovid.* Femina adhinnit equo. ¶ Dicitur tamen quiſquam ad aliquid adhinnire, cum plauſu excipit. *Cic. in Piſon.* Ad illius orationem adhinnit.

Adhorrĕſco, is, rui, ere, n. 3. horreo, vel valde horreo, *ſpaventarſi molto*, ..., *Ovid. ad Liviam de morte Druſi* v. 221. Ipſe Pater flavis Tiberinus adhorruit undis. Sed præteritum duntaxat in uſu eſt, nec ſatis conſtat, utrum ſit ab *adhorreſco*, an ab *adhorreo*.

Adhortamen, inis, n. 3. adhortatio. *Apulej.* 4. *Florid.* Non multa mihi apud vos adhortamina ſuppetunt.

Adhortatio, onis, f. 3. hortatio, incitatio, *eſortazione*, ..., παράκλησις. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 3. Omiſſa noſtra adhortatione, veniamus ad eorum ſermonem.

Adhortator, oris, m. 3. qui adhortatur, *eſortatore*. *Liv. l.* 2. c. 58. Adhortator operis. *Id. l.* 9. c. 13. Suus cuique animus adhortator erat.

Adhortātus, us, m. *eſortazione*, adhortatio. *Apulej. in Apolog. prope fin.* Rem familiarem meo adhortatu filii condonaſſet.

Adhortātus, a, um, *chi ha eſortato*, particip. activæ ſignificationis *Cic. pro Rabir. perduel. c.* 1. Me meæ vitæ conſuetudo ad C. Rabirium defendendum eſt adhortata. ¶ Sumitur etiam paſſive, *eſortato*. *C. Hemina* apud *Priſcian. l.* 8. Adulatique erant ab amicis, & adhortati.

Adhŏrtor, aris, d. 1. *eſortare*, ..., Ger. *vermanen*, Gall. *exhorter*. *Cic. Phil.* 4. Ad recuperandam libertatem adhortabor. *Id. Phil.* 1. c. 9. Adhortari aliquem, ut, &c. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 61. Adhortari in bellum.

Adhuc, adverb. ex *ad* & *huc*, *ſin qui*, עד, Ger. *biſſ hernach*, *biſſ jetzund*, Gal. *encor*, *juſques icy*, *a preſent*, Hiſp. *haſta à qui*, μέχρι τούτου, ἔτι, ἕως νῦν, ſignificat hactenus, ad hoc uſque tempus. *Cic. Att. l.* 7. Unam adhuc a te epiſtolam acceperam. *Terent. Phorm.* 3. 1. Adhuc tranquilla res eſt. ¶ Pro etiam, ſive præterea. *Cic. in Lal. c.* 9. Ortum quidem amicitiæ videtis, niſi quid adhuc forte vultis. ¶ Item pro etiamnum. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. Tun' hodie Sicyone perveniſti? H. alto adhuc meridie.

Adiabēne, *Botan*, regio Aſſyriæ, cujus populi Adiabeni. *Strabo l.* 16. *Plin. l.* 5. *cap.* 12. Dicta eſt autem Adiabene, ... *Suid.*

Adiabenicus, a, um, o. 1. 2. adject. frequens in cognominibus Imperator. Severi, de quo *Sext. Rufus c.* 21. Parthicus, Adiabenicus, & Arabicus cognominatus eſt. Adde *Inſcript. Grut. p.* 1. & 11. & 22. &c.

Adjacĕo, es, n. 2. *giacere vicino*, סמך, Ger. *beylingen*, *nebelingen*, Gall. *geſir aupres*, Hiſp. *jazer cerca*, παράκειμαι, juxta jaceo, adhæreo. *Liv. l.* 2. c. 49. Tuſcus ager Romano adjacet. ¶ Cum accuſ. ſine Præpoſ. *Nepos in Timoth. c.* 2. Gentes, quæ mare illud adjacent.

Adiantum, ti, n. 2. *capel Venere*, ἀδίαντον, herba, quæ aliis nominibus polytrichon, callitrichon, & Capillus Veneris dicitur. *Plin. l.* 21. c. 21.

Adiaphŏros, *indifferente*, ἀδιάφορος, indifferens. *Varr.* apud *Non. c.* 2. n. 13. Nec dolorem adiaphoron eſſe.

Adjectamentum, i, n. 2. idem quod adjectio. *Jabolen. l.* 242. *D. de verb. ſignif.* Artemo magis adjectamento, quam pars navis. Al. leg. *additamento*.

Adjectio, onis, f. 3. verbale, acceſſio, additio, *aggiunta*, πρόσθεσις. *Liv. l.* 1. c. 30. Res Romana adjectione populi Albani aucta. *Id. l.* 38. c. 15. Illiberalis adjectio.

Adjectivus, a, um, o. 1. 2. ut nomen adjectivum, quod propriis, vel appellativis, ad exprimendam eorum qualitatem, adjicitur. *Macrob. Saturn.* 2. c. 4. Adjectivum Græci ἐπίθετον vocant.

Adjecto, as, a. 1. adjicio, addo. Legitur apud *Apic. ſcriptorem culinarium*, *l.* 8. c. 2.

Adjectus, a, um, o. 1. 2. additus, adjunctus, *aggiunto*. *Horat. carm.* 3. *Od.* 5. Adjectis Britannis imperio. *Id. l.* 2. *Epiſt.* 2. Calabris ſaltibus adjecti Lucani.

Adjectus, us, m. 4. *aggrangimento*, ab adjicio, idem quod adjectio. *Vitr. l.* 9. c. 9. Cuneorum adjectus, aut exemptus.

Adigo,

Adigo, gis, a. 3. *conficcare*, דחף בכח, Gall. *pouſſer*, *contraindre*, Hiſ. *conſtreñir*, *o empuxar*, [illegible], ex *ad*, & *ago*, ſignificat vi impellere, ſicut feriendo adigimus cuneum. *Plin. l.* 16. *c.* 10. In arborem clavus ferreus adigatur. ¶ Per metaphoram ponitur pro concitare, impellere. *Ter. Adelph.* 1. 2. 31. Adiges me ad inſaniam. ¶ Item pro aliquo agere, hoc eſt compellere, [illegible]. *Plaut.* 1. *Bacc.* Quis has huc oves adegit? ¶ Item pro cogere, adſtringere, ut *Adigere in verba* eſt cogere quempiam, ut in verba noſtra juret. ¶ Adigere arbitrium, erat, *Feſto* interprete, cogere adverſarium dare, vel ſumere arbitrum. *Cicer. de Offic.* & *Top.* ¶ Adigere pro uſque aliquid agere. *Caſ.* 4. *B. Civilis*. Pompejus tumulum quendam occupavit, qui tantum aberat a noſtro caſtello, ut telum tormentumve emiſſum adigi non poſſet.

Adjicialis, le, o. 3. adjectivum, *Adjiciales cœnæ* Sacerdotum apud Feſtum, & apud Macrobium ex *Varr. l.* 3. *c.* 11. vel 13. & apud *Plin. l.* 10. *c.* 20. dicebantur, quod in iis multa extra ordinem, ultraque juſta fercula adjicerentur. Ita *Beroald.* Sed rectius *Scaliger Conjectan. in Varron.* Adjicialis, inquit, erat, quoties aut inaugurandi alicujus cauſa, aut propter aliud quid, puta publicam lætitiam, indicebatur epulum: idque dicebatur, epulum aut cœnam adjicere. Vide & *Senecam ep.* 94. *poſt med.* ¶ *J. Lipſius l.* 4. *de magnit. Rom. c.* 9. Aditiales ſcribendum contendit, & ſic dictas putat, quod in aditu honoris dari ſolerent. ¶ Dictæ alias & adipales, & Pontificales, ſecundum *Macrob.* Adipales, quidem a lautiore apparatu: Pontificales ab iis, qui exhibebant. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 6. Primus Q. Hortenſius pavones Augurali adjiciali cœna poſuiſſe dicitur.

Adjicio, is, jeci, jicere, a. 3. הוסיף, Gall. *ajouter*, Hiſp. *añadir*, προσεμβάλλω, ex ad, & jacio, ad aliquid jacere. *Caſ.* 2. *B. G. c.* 21. Longius aberant, quam quo telum adjici poſſet. ¶ Significat etiam addere, *accreſcere*, *aggiungere*. *Horat. carm.* 4. *od.* 7. Quis ſcit, an adjiciant hodiernæ craſtina luci tempora Di ſuperi? ¶ Sic adjicere vires, auctoritatem, &c. ¶ Item applicare, advertere, ut adjicere animum alicui rei, vel ad aliquam rem. *Terent. Eun.* 1. 2. ¶ Adjicere oculos alicui, vel ad aliquid, eſt cupiditate rei viſæ teneri. *Plaut. Aſin.* 1. 4. ¶ Adjicere calculum eſt approbare. Sic apud *Plin. Jun. l.* 1. *ep.* 2. calculum album adjicere errori. ¶ Pro conſentire, *Virg. Æn.* 10. Tercentum adjiciunt, mens omnibus una ſequendi. Elliptica conſtructio pro adjiciunt illi animum, ſtudium, aut quid ſimile. ¶ Conſtruitur vel cum dat. vel cum accuſ. addita prep. *in*, vel *ad*. ¶ Poetæ interdum alterum i abjiciunt, & pro adjicere, *adicere* dicunt. *Martial. l.* 4. *ep.* 54. Nil adicit penſo Lacheſis.

Adimo, is, emi, emptum, a. 3. *torre*, *portar via*, לקח העביר, Ger. *hinweg nemmen*, Gal. *oster*, Hiſp. *quitar*, ἀφαιρέω, (ex ad, & emo) ſignificat auferre. *Ter. in Andr.* Hanc, niſi mors, adimet nemo. ¶ Adimere jus verborum in comitiis eſt jus ſuffragandi tollere. ¶ Adimere curam, conſuetudinem alicui. *Terent. Hecyr.* 5. & *Phorm.* 1. 3. ¶ Ademſit pro ademerit. *Plaut. Epid.* 3. 2. 27.

Adimpleo, es, evi, etum, ere, a. 2. מלא, Ger. *erfüllen*, Gal. *remplir*, Hiſp. *henchir*, idem quod ſimplex impleo, *empire*, *adempire*, ἐκπληρόω. *Paul. l.* 43. *D. de adminiſtr. & peric. tutor.* Adimplere id quod promiſit. *Tertull. l.* 5. *cont. Marcion. c.* 17. Temporum adimplendorum diſpenſatio. ¶ Non eſt autem genuinum exemplum, quod afferri ſolet a Lexicographis ex *Plin. l.* 11. *c.* 37. Nam veteres novique libri habent *implent*, non *adimplent*.

Adimpletio, onis, f. 3. impletio. *Tertull. l.* 5. *cont. Marcion. c.* 17. Temporum adimpletiones, & mox: diſpenſatio ſine adimpletione. Adde *de Monogam. c.* 5.

Adimpletus, a, um, o. t. 2. nomen ex particip. idem quod impletus, *empito*, *pieno*. *Firmicus de error. profh. Religion. p.* 20. Adimpleti tibiarum cantu.

Adindo, is, indidi, inditum, a. 3. *imporre*, *aggiungere*, הניח, Ger. *hinein thun*, *hinein ſtecken*, Gal. *faire entrer*, Hiſp. *meter a dentro*, verbum antiquum, compoſitum ex *indo*, quod & ipſum ex *do* eſt compoſitum, ſignificat imponere, immittere. *Cat. de re ruſt. c.* 28. Subſcudes lineas adindito.

Adingero, is, idem quod ingero. *Siſen.* apud *Serv.* Satyram in aliquem adingerere.

Adinſtar, *in guiſa*, כמו, Ger. *zugleich*, *eben wie*, Gal. *de même que*, *en façon*, Hiſp. *a ſemejança*, idem, quod inſtar. *Apul. l.* 9. Adinſtar inclyti montis. *Solin.* Adinſtar amnis Ægyptii. ¶ Uſus eſt hac voce etiam Serenus Lyricus, cujus auctoritas affertur a Servio 2. & 6. *Æn.* neque tamen probatur. Ceterum ſi ſit adhibenda, tutius erit eam dividere in voces duas, ut legitur apud *Juſtin. l.* 36. *c.* 3. & *Ulpian. Dig.* 6. 1. 7.

Adinvenio, a. 4. *trovare*, מצא, Ger. *erfinden*, *erdenken*, Gal. *trouver*, Hiſp. *hallar*, idem quod ſuum ſimplex. *Serv. ad Æn.* 6. *v.* 603.

Adinventio, onis, f. 3. verbale, excogitatio, novus rei modus inventus; item conſilium, opus, ſtudium, *ritrovamento*, *partito*. *Paulin. Nolan. ep.* 43. vel 50. *ad Auguſt. n.* 12. Promunt conceptis ab eorum ſpiritu adinventionibus.

Adinventus, a, um, o. t. 2. particip. ab adinvenio. *Cic.* 2. *nat. Deor. c.* 60. Ex quo intelligimus, adinventa animo, percepta ſenſibus, adhibitis opificum manibus, omnia nos conſecutos. *h. e.* excogitata. *Plaut. Curcul.* 1. 3. *v.* 34. Huic voluptati adinventum eſt odium.

Adipalis, le, o. 3. ad adipem ſpectans, vel pinguis, *graſſo*. *Arnob. l.* 3. *p.* 115. Niſi poſtes virorum adipali unguine oblinerentur ab ſponſis. *Cicero* quoque hac voce uſus eſt in Orat. ſi ſequimur *edit. Argent. an.* 1540. *p.* 199. Aſciverunt aptum ſuis auribus opimum quoddam, & tanquam adipale dictionis genus. Verum *Nonius Marcellus c.* 2. *p.* 521. *Turneb. l.* 2. *adverſ. c.* 7. *Lauremberg. antiq. p.* 8. & alii legunt, *adipata dictionis*. Variam item lectionem habent Feſti, Plinii & Varronis loca, quæ ad hanc vocem afferri ſolent, ideoque parum probant.

Adipatus, a, um, o. 1. 2. adipem admixtum habens, *ingraſſato*, *unto*, שמן, Ger. *gemeſtet*, *feiſt gemacht*, *courrêtu*. Adipatum Veteres honeſte pro pingui & ſucculento, & opimo poſuerunt, ait *Non. Marcel.* citatque *Cic.* locum, de quo in *Adipalis*. Atque illic quidem uſurpatur metaphorice. Proprie autem uſus eſt *Soſipater Chariſius*, qui *l.* 1. *inſtit. Gramm. p.* 73. adipatum omni genere dici ait poſſe opus piſtorium, quod adipe conficitur, citatque *Lucilium*, qui *adipatam pultem* dixit. ¶ Subſtantive uſus eſt *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 630. Livida materno fervent adipata veneno. *h. e.* edulia pinguia, & quaſi adipe condita, ut expon. *Joann. Britann.*

Adipiſcendus, a, um, o. t. 2. particip. ab adipiſcor, paſſive etiam uſurpatur, ut & adeptus. *Cic. Offic.* 1. *c.* 22. Sed iis, qui habent a natura adjumenta rerum gerendarum, adipiſcendi Magiſtratus ſunt, h. e. accipiendi.

Adipiſcor, eris, eptus ſum, d. 3. *acquiſtare*, קנה, προσκτάομαι, ex ad, & apiſcor, quod non eſt in uſu, a quo aptus participium fuiſſe videtur, unde adeptus. ¶ Significat conſequi, ſeu obtinere. 4. *ad Heren.* Hæc omnia adipiſcemur. *Plaut.* paſſive dixit in *Tri.* 2. 2. 88. Ingenio adipiſcitur ſapientia. ¶ Aliquando ſignificat pervenio, *giungere*, quando ſcilicet cum perſona jungitur. *Liv. l.* 44. *c.* 28. Fugientes Gallos adepti ceciderunt.

Adipſos, ἄδιψος, ſpecies eſt palmæ viridis, in Ægypto naſcens. *Plin. l.* 12. *c.* 22. Eſt & radix quædam, quæ ob dulcedinem glycyrrhiza vocatur. Vid. *eund. l.* 22. *c.* 9.

Aditiculus, m. 2. parvus aditus. *Feſtus*.

Aditio, f. 3. *andata*, ביאה, Ger. *zugang*, Gal. *allée*, Hiſp. *ida*, πρόσοδος. acceſſio. *Plaut.* Quid tibi hanc aditio eſt? *id eſt*, cur hanc adis? ¶ Aditio hereditatis, *Papin. l.* 93. *D. de ſolutionib. & liberat.* h. e. cretio.

Adito, as, n. 1. *andar ſpeſſo*, הלך תמיד, Ger. *offt gehen*, freq. ab adeo. *Enn.* apud *Diomed. l.* 1. Ad eum aditavere.

Aditus, m. 4. *adito*, *entrata*, מבוא, Ger. *einzugang*, *oder eingang*, Gal. *entrée*, *accez*, Hiſp. *entrada*, ſignificat ingreſſum, per quem ingredimur, & admittimur. *Virg.* Aditumque per avia quærit. ¶ Aditus etiam dicuntur loca, quibus adiri provinciæ & regiones poſſunt. *Paſſ.* *Caſ.* 4. *B. G. c.* 20. Magno ſibi uſui fore arbitratur, ſi loca, portus, aditus cognoviſſet. ¶ Dicitur autem, aditus ad aliquem facilis, vel difficilis, cum facile, vel ægre conveniri ſe patitur. *Cic. Fam. l.* 13. Tantum ut faciles aditus ad te habeat. ¶ Uſurpatur pro ingreſſu a *Cic. pro Cæc.* Primo aditu ædium ſuarum aliquem prohibere. ¶ Aditum patefacere, *Cic.* 1. *de Orat.* claudere, *Philip.* 1. intercludere, *pro Roſc. Am.* facere, *in Orat.* & ſimilia. ¶ Adhibetur etiam metaphorice. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 10. Siquis mihi erit aditus de tuis fortunis agendi. Sic virtutis aditus. *Sen. l.* 2. *Achil.* &c.

Adjubeo, es, a. 2. idem quod jubeo. *Plaut. Mil.* 4. 4. 50. Atque adjubeat ferri in navim, ſi quid imponi velit. Plerique al. leg. *atque ut jubeat*.

Adjudicatio, onis, f. 3. actus adjudicandi. *Leg.* 78. *D. tit.* 19. *reg.* 16. *de hered. inſtit.* Factis adjudicationibus. & *Ulpian. in fragment. tit.* 19. Adjudicatione dominia nanciſcimur.

Adjudico, as, avi, atum, a. 1. *attribuire*, *aſſegnare per ſentenza*, הוציא דין, Ger. *zuerkennen*, *mit urtheil zuſprechen*, Gal. *adjuger*, Hiſ. *attribuir*, ἐπιδικάζω, per ſententiam, & judicium tribuo, aſſignove. *Cic. Att. l.* 4. Domus nobis eſſet adjudicata. Contrarium eſt *abjudicare*. ¶ Refertur aliquando ad alias res extra forum diſcernendas. *Plaut. in Mer.* Adjudicato, cum utro hanc noctem ſies. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 19. Adjudicare alicui ſalutem imperii.

Adjugatus, a, um, in jugum compoſitus, conjunctus. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Pampinos vitis adjugatæ detergere. *Lactant. de Opif. D. c.* 6. Adjugatis corporibus elata ſoboles. V. Adjugo.

Adjugo, a. 1. *congiungere*, הצמיד, Ger. *zu ſammen fugen*, Gal. *accoupler*, *adjoindre*, Hiſp. *ajuntar una coſa à otra*, ἐπιζεύγνυμι, conjungo, ad aliquid jungo, quod fit, cum duo boves ad unum jugum junguntur. *Pacuv. apud Non. c.* 2. 55. Corpus animo mater adjugat. ¶ *Adjugare vites* eſt vites in jugum diſponere, quod & jugare dicitur. Jugum autem hoc loco ſumitur pro palis quibuſdam in jugum aſſurgentibus, ad quos vites alligantur. *Colum. l.* 4. *c.* 17.

Adjumentum, n. 2. βοήθημα, *ajuto*, a verbo adjuvo, auxilium, adminiculum. *Cic.* 1. *Off.* Habent a natura adjumenta rerum gerendarum. ¶ Delicatiores cibos, *Salluſt. Jugurth. c.* 49. adjumenta ignaviæ vocat.

Adjunctio, onis, f. 3. acceſſio, additio, *giunta*, *aggiunta*, προσθήκη. *Cic.* 7. *ad Att. ep.* 2. Nulla poteſt hominis eſſe ad hominem naturæ adjunctio. ¶ Eſt etiam Adjunctio ſchema rhetorum, de qua vide *ad Herenn. l.* 4. *c.* 27. & *Cic.* 3. *de Orat.* item *Quintil. l.* 9. *c.* 3.

Adjunctor, oris, m. 3. qui adjungit, ἐπιθέτης. *Cic. Att.* 8. *ep.* 3. Ille Galliæ citerioris adjunctor. *h. e.* Pompejus, qui procuravit, ut Cæſari Galliam Ciſalpinam regenti etiam Tranſalpina adjungeretur.

Adjunctus, a, um, o. t. 2. additus, conjunctus, *aggiunto*, *unito*, ab adjungo, προσηρτημένος, ut adjunctæ partes. *Horat. in Arte v.* 178. ¶ Comparat. uſus eſt *Cic. pro Cluent.* Quæ propria hujus cauſæ, & adjunctiora ſunt. ¶ Superlat. *Arnob. l.* 7. *p.* 243. Ventum ad veram, & adjunctiſſimam quæſtionem. ¶ *Adjuncti equi* ſunt ad currum juncti. *Ovid. Heroid. epiſt.* 12. *v.* 152.

Adjunctum, i, n. *aggiunta*, acceſſio, additio. *Cic.* 2. *de legib. c.* 21. Hoſtia maxima parentare, pietatis eſſe adjunctum putant. ¶ Apud Dialecticos eſt propoſitio conditionalis, cum ſcilicet aliqua ſententia adjunctum habet aliquid conditionis, vel exceptionis loco. *Gell. l.* 16. *c.* 8. ¶ Apud Rhetores *adjuncta* ſunt, quæ rem aliquam circumſtant, *circoſtanze*. *Cic. in Top. c.* 18.

Adjungo, is, xi, ctum, ere, a. 3. ex *ad*, & *jungo*, חבר, προστίθημι, alligo, annecto, adeo, & pene idem quod conjungo. *Cic. Att.* 1. *ep.* 9. Hæc dies me valde Craſſo adjunxit. ¶ Interdum eſt comparare ſibi aliquid. Sic auxilium ſibi adjungere, *Cic. pro Roſc. Amer.* Adjungere ſibi benevolentiam, *pro Mur.* ¶ Interdum accommodare. *Id.* 2. *Offic.* Conciliare animos hominum, & ad uſus noſtros adjungere. ¶ Item pro applicare, intendere. *Terent. And.* Ut animum ad aliquod ſtudium adjungat. ¶ Adjungere fidem alicui, eſt conciliare fidem. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 55. ¶ Adjungere animum aliquo, *applicar l'animo*. *Terent. Hecyr.* 4. 4. 61. Sic Adjungere animum ad aliquod ſtudium, *Id. Andr.* 1. 1. 29. ¶ Adjungere jumenta, eſt ad currum ſub jugo jungere. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *Tibull. l.* 1. *eleg.* 10.

Adjuratio, onis, f. *ſcongiuro*, obteſtatio. *Apul. l.* 2. *Met.*

Adjurator, oris, m. 3. qui adjurat, *h. e.* incantationibus evocat. *Alcimus Avitus l.* 2. *v.* 313. Adjuratoris contempſit murmura ſerpens.

Adjuratorius, a, um, ad adjurandum pertinens, ut Cautio adjuratoria, *h. e.* juramento firmata, *l.* 12. *Cod. tit.* 22. *leg.* 8. & *tit.* 30. *leg.* 3.

Adjuratus, a, um, o. t. 2. ab adjuro. *Lactant. l.* 2. *c.* 15. Dæmones Dei nomine adjurati de corporibus excedunt. *Vopiſc. in Floriano c.* 1. Cum ſciret, adjuratum eſſe in ſenatu Tacitum, ut &c.

Adjurgium, i. *Plaut. Menech.* 5. 2. 21. Ubi tamen alii aliter.

Adjuro, as, avi, atum, are, a. 1. *giurare*, ἐπόμνυμι, juro, vel valde juro. *ad* enim auget ſignificationem. *Terent. And.* 4. 2. *v.* 11. Per omnes tibi adjuro Deos. *Cic. Q. Fr.* 3. *ep.* 5. Qui omnia adjurant, debere tibi valde renunciant. ¶ Item adjurare eſt incantationibus Dæmones ejicere, *ſcongiurare*. *Lactant. l.* 2. *c.* 16.

Adjutabilis, le, *giovevole*. *Plaut. Mil.* 4. 4. 8. Adjutabilem operam dare. Eſt qui legit *amicabilem*.

Adjuto, as, are, a. 1. frequent. ab adjuvo. *Terent. Andr.* 1. 3. Nec quid agam certum eſt, Pamphilumne adjutem. ¶ In Heraclii nummo apud Carol. du Freſne Famil. Byzant. eſt cum dat. perſonæ. *Deus adjuta Romanis*. Sic *Pacuv.* apud *Donat. ad Terent. Adelph. prol. v.* 16. Adjuta mihi. ¶ Cum accuſativo rei, & dativo perſonæ. *Terent. Hecyr.* 3. 2. 14. Tu pueris curre obviam, atque eis onera adjuta. *h. e.* adjuta eos onera portantes: hypallage.

Adjutor, aris, atus ſum, paſſ. 1. *eſſere ajutato*, [illegible], adjuvor, adjumentum accipio. *Lucr. l.* 1. *v.* 811. Adjutamur enim dubio procul, atque alimur nos. ¶ Eſt etiam verbum deponens, apud veteres, idem valens, quod adjuto. *Pacuvius* apud *Non. c.* 7. *n.* 23. Illum quæro, qui adjutatur. *Afran. ibid.* Hæc, obſecro, igitur agite, & me adjutamini.

Adjutor, oris, m. 3. verbal. qui adjuvat, *Ajutante*, *chi ajuta*, βοηθός. *Cic. de Amic.* Adjutor in his contra patriam inventus eſt nemo. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. Te mihi adjutorem Dii genuerunt.

Adjutorium, ii, n. 2. idem quod auxilium, ſeu officium illud, quod ab adjutore præſtatur. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Adjutorio egere. & *l.* 3. *c.* 6. Adjutorio juris elabi ex crimine.

Adjutrix, icis, f. 3. quæ adjuvat. *Cic. de Amic. c.* 24. Aſſentatio vitiorum adjutrix. *Terent. Heaut.* 5. 2. 38. Matres omnes adjutrices ſolent eſſe in peccato filiis. ¶ *Legio adjutrix* paſſim in Inſcriptionib. & apud *Spartian. in Adriano c.* 3.

Adjutus, us, ui, m. 4. auxilium, *ajuto*. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 6. Unius adjutu, quaſi naturæ flaminei.

Adjutus, a, um, o. 1. 2. particip. ab adjuvo. *Ovid.* 1. *Met. v.* 540. pennis adjutus amoris. *Nepos in Milit. c.* 2. Adjutus prudentia, & felicitate.

Adjuvo, as, adjuvi, utum, a. 1. *ajutare*, עזר, Ger. *helffen*, Gall. *aider*, *ſecourir*, Hiſp. *ayudar*, βοηθέω, opem fero. *Terent. in Phorm.* 1. 4. Fortes fortuna adjuvat. ¶ Uſurpatur abſolute *Plaut. Capt.* 2. 1. In re mala animo ſi bono utare, adjuvat. *h. e.* prodeſt. ¶ Pro augere, *Liv. l.* 34. *c.* 39. adjuvare ignem. *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 47. adjuvare lacrymis mœrorem orationis. ¶ *Id. pro Arch.* adjuvare ad aliquid. *Gellius l.* 14. *c.* 6. adjutum ire aliquem. ¶ Adjuro pro adjuvero. *Enn. apud Cic. de Sen.* Si quid ego adjuro, curamve levaſſo. ¶ Præterit. *adjuvavi* pro *adjuvi* quidam leg. *Dig. l.* 40. *tit.* 2. *leg.* 15. Particip. *Adjuvaturus* habetur apud *Petron. in Satyr. c.* 18. ¶ Adjuvare cum infinito. *Plin. l.* 11. *c.* 54. *in fin.* Adjuvat enim incubare. ¶ Cum accuſativo rei, & dativo perſonæ, *Gell. l.* 2. *c.* 29. Meſſem hanc nobis adjuvent.

Adlambens, prope lambens, ut adlambentes flammæ, *Quintil. declam.* 10.

Adlatro, V. Allatro.

Adlavo, as, idem quod lavo. *Plaut.* apud *Varr. l.* 8. *L. L.* Piſces ego credo, qui uſque dum vivunt, adlavant, diu minus lavari, quam hæc lavat Phroneſium.

Adliveſcit, incipit lividus fieri. *Feſt.*

Adlubeſco, V. Allubeſco.

Adluceo. V. Alluceo.

Adluctor, aris, contra aliquem luctor. *Apul. l.* 10. & 11. *Metam.*

Admando, a. 1. *commettere*, פקד, Ger. *befehlen*, *aufferlegen*, Gal. *donner charge*, *ou commiſſion*, Hiſp. *encomendar*, ἐπιτρέπω, alicui quidquam curandum committo. *Pla. in Pœn.* Si quid admandare vultis. At caſtigata exemplaria habent, *mandare*.

Adma-

Admatūro, as, are, a. 1. accelero, feſtino, *accelerare*, *far preſto*. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 54.* Horum diſceſſu admaturari defectionem civitatis exiſtimabat.

Admenſus, a, um, *chi ha miſurato*. *Cajus Dig. 18. 1. 35.* In ſingulas metretas quos, quaſve admenſus eris. ¶ Paſſive *miſurato*, *Cato de R. R.* Dominus vinum admetietur: quod admenſum erit, pro eo dominus reſolvito.

Admetior, tis, d. 4. *miſurare*, מדד, Ger. *zumaſſen*, *maſſen*. *Suet. in Auguſt. c. 41.* Frumentum viritim admenſus eſt. *Cato c. 154.* Admetiri vinum emptoribus. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Florentin. Dig. 19. 2. 35.* Si per eum ſteterit, quo minus opus approbetur, vel admetiatur. ¶ Significat etiam adhibita menſura diſtribuere, præbere. *Sueton. in Aug. c. 41.* Frumentum viritim admetiri. Adde *Curt. l. 8. c. 12.*

Admētos, m. 2. *Admeto*, Ἄδμητος, Theſſaliæ Rex, cui armenta ejus amore accenſus Apollo paviſſe dicitur juxta Amphryſum Fl. *Virg. 3. Georg.*

Admigro, as, avi, atum, n. 1. accedo, *accoſtarſi*. *Plaut. Perſ. 3. 1. 19.* Ad paupertatem admigrant infamiæ.

Adminiculātor, oris, m. 3. qui opem fert, qui adminiculator, adjutor, συμβοηθός. *Gell. l. 8. c. 3.* Tirone Cicero adminiculatore, & quaſi adminiſtro in ſtudiis litterarum uſus eſt.

Adminiculātus, a, um, nomen paſſ. ex particip. *Plin. l. 14. c. 1.* Vites adminiculatæ ſudibus. *Gell. l. 1. præfat.* adminiculatior memoria. *id eſt*, pluribus ſubſidiis adjuta. Adde *Macrob. Sat. l. 1. proœm.*

Adminiculo, as, & adminiculor, aris, proprie eſt, adminicula, hoc eſt pedamenta fulciendis vitibus erigo, *ſoſtentare*, χαρακίζω. *Cic. 5. Fin. c. 14.* Quæ ſit ſcientia agricolarum, quæ circumcidat, amputet, adminiculetur. *Colum. l. de arborib. c. 16.* Vitem adminiculato, arborique jungito. ¶ Tranſlate ſumitur pro adjuvare. *Varr.* apud *Non. c. 7. n. 72.* Quoad potui, adminiculavi tuam voluntatem ſcribendo.

Adminicŭlum, i, n. 2. *ajuto*, *ſoſtegno*, palus ille, ſive pedamentum, aut fulcrum, cui vites, aut arbuſcula incumbunt, סמוך, Ger. *ein hulff*, *auffenthalt*, *underſtützung*, Gal. *appuy*, *ſouſtenement*, Hiſp. *ſoſtentamiento*, χάραξ. *Cic. l. 2. Nat. Deo.* Vites claviculis adminicula, tanquam manibus apprehendunt. ¶ Metaphorice pro adjumento ſumitur. *Idem offic. 3. c. 7.* Hanc partem explebimus nullis adminiculis, ſed ut dicitur, Marte noſtro.

Adminiſter, m. 2. *miniſtro*, משרת, Ger. *ein diener*, *verwalter*, qui miniſtrat, aut alicui opem præbet. *Cic. 3. de leg. c. 19.* Jovi ſe conſiliarium, atque adminiſtrum datum.

Adminiſtra, æ, f. 1. adminiſter. Adminiſtra, & comes virtutis ars. *Cic. pro leg. Manil. c. 13.*

Adminiſtratio, f. 3. *governo*, הנהגה, Ger. *verwaltung*, actus ipſe adminiſtrandi. *Cic. ad Lent. Fam. 1. ep. 9.* In omni adminiſtratione Reip. floruiſſemus. *Idem Fam. 15. ep. 1.* Adminiſtratio belli. *Vitruv. l. 9. c. ult.* Adminiſtratio aquæ, *compartimento*, *e regolamento dell' acqua*. *Cæſ. l. 1. B. Civ. c. 25.* Exitus adminiſtrationeſque Brunduſini portus. *h. e.* uſum, & commoditates.

Adminiſtrativus, o. 1. 2. adject. *Quintil. l. 2. c. 18.* Ars activa, vel adminiſtrativa.

Adminiſtrātor, oris, m. 3. adminiſter, διοικητής, *amminiſtratore*, *governatore*. *Cic. 1. de Orat. c. 48.* Adminiſtrator belli gerendi conſtitutus.

Adminiſtro, as, are, a. 1. διοικέω, ὑπηρετέω, primo ſignificat ſuppeditare, præbere, *ſomminiſtrare*. *Cæſ. B. G. l. 7. c. 19.* Reliqua quæ ad oppugnationem oppidi pertinebant, adminiſtrare inſtituit. ¶ Deinde ſignificat, gubernare, *governare*, *amminiſtrare*, ut adminiſtrare bellum, civitatem, rem familiarem, remp. &c. *Cicer. 1. de Invent.* Quomodo rem familiarem adminiſtret. ¶ Tertio eſt, facere, peragere, *fare*. Sic adminiſtrare ſementem, ſemiſicium, vindemiam, & alia. *Colum. l. 2. c. 22. Varro R. R. l. 1. c. 17.*

Admirābĭlis, le, o. 3. admiratione dignus, vel admirationem habens, *maraviglioſo*, *ammirabile*, θαυμαστός. *Cic. de Orat. l. 1. c. 2.* Vir admirabilis in dicendo, atque in omnibus artibus. *Liv. l. 23. c. 37.* Magnitudo populi R. admirabilior prope adverſis rebus, quam ſecundis fuit. ¶ Admirabilia vocat *Cic.* quæ Græci παράδοξα, *l. 5. Fin. ad finem*. Hæc παράδοξα illi (Stoici), nos admirabilia dicamus. Adde *Præfat. in Parad.*

Admirabĭlĭtas, f. 3. *maraviglia*, פלא, Ger. *verwunderung*, ab admirabilis, idem quod admiratio. *Cic. de Nat. Deor. 2. c. 36.* Quanta ſit admirabilitas cæleſtium rerum.

Admirabĭlĭter, adverb. *maravigliosamente*, *mirabilmente*, בפלא, Ger. *wunderbarlich*, Gal. *merveilleuſement*, Hiſp. *maravilloſamente*, θαυμαστῶς. *Cic. 2. Nat. Deor. c. 53.* Mundus conſilio admirabiliter gubernatur. ¶ Apud *eund. 4. Tuſc. c. 16.* admirabiliter dicere, eſt dicere præter communem opinionem, παραδόξως.

Admirandus, o. 1. 2. *maraviglioſo*, נפלא, Ger. *wunderlich*, Gal. *digne d'admiration*, Hiſp. *digno de ammiracion*, θαυμαστός, dignus admiratione. *Virg. Georg.* Admiranda tibi levium ſpectacula rerum. *Nepos in Epamin. c. 3.* Clemens, patienſque admirandum in modum.

Admiratio, f. 3. *ammirazione*, *maraviglia*, התמהון, Ger. *verwunderung*, Gall. *merveille*, *ebahiſſement*, Hiſp. *maravilla*, θαῦμα. *Cic. 4. de Fin.* Quid autem habet admirationis, &c. *Idem l. 1. de Orat. c. 33.* Hæc ſunt, quæ admirationes in bonis oratoribus efficiunt.

Admirātor, oris, m. 3. qui admiratur, *ammiratore*, θαυμαστής. *Quint. l. 2. c. 5.* Admirator nimius antiquitatis. *Senec. epiſt. 94. ſub fin.* Irritamentum eſt omnium, in quæ inſanimus, admirator, & conſcius.

Admīror, aris, atus ſum, d. 1. *maravigliarſi*, תמה, Ger. *verwundern*, *ſich beſtürtzen*, θαυμάζω, idem, quod miror, aut valde miror. *Cic. ad Attic. l. 6. ep. 9.* Admiratus ſum brevitatem epiſtolæ tuæ. ¶ Admirari aliquem eſt venerari, ſuſpicere. *Cic. 4. Acad.* Quem & admiror, & diligo. ¶ Paſſive *Cantrius* apud *Priſcian. l. 8.* Turpe eſt, propter venuſtatem veſtimentorum admirari, ut propter turpiſſimam vitam actam contemni.

Admiſcĕo, es, iſcui, admiſtum, ſive admixtum, a. 2. *meſchiare una coſa con l'altra*, Ger. *vermiſchen*, rem aliquam cum alia miſcere. *Col. l. 12. c. 13.* Admiſcent torrefacta ſeſama cum aniſo Ægyptio. *Cicer. Tuſcul. 2.* Verſus ab his admiſceri orationi. ¶ Dicitur etiam admiſcere ſe alicui negotio, metaphor. hoc eſt aliquod negotium ſuſcipere. *Terent. Heaut. 4. 5. 35. & 5. 2. 22.*

Admiſſarius equus, *ſtallone*, סוס רועה, Ger. *hengſt zum geſtud*, Gal. *cheval*, *etalon de haras*, Hiſp. *garanon*, *cavallo para caſta*, ὀχευτής, denom. ex admiſſus, qui ad ſobolem creandam equæ adjungitur. *Colum. Plin. Varr.* ¶ Metaphorice ponitur pro homine libidinis pervagatæ, & ad omnium fœminarum luxuriam expoſito. *Cic. in Piſ. c. 20.* Admiſſarius iſte, ſimul atque audivit voluptatem. Item admiſſarius eſt, qui equam admiſſario aptat, Perorīga.

Admiſſio, onis, f. 3. verbal. aditus ad aliquem. *Plin. Jun. in Paneg.* Quis non in primis laudibus ferat admiſſionum tuarum facilitatem? *h. e.* quod facile quemlibet admittas ad colloquium. ¶ Habebant autem veteres primas, & ſecundas admiſſiones: quod & hodie ſervatur in Aulis Principum. Hinc amici primæ, & ſecundæ admiſſionis, ideſt qui primo & ſecundo loco admittuntur ad ſalutationem. *Senec. l. 1. de Clement. c. 10.* ¶ Hinc admiſſionum Magiſter, inter officia aulica. *Ammian. l. 15. c. 5.* ¶ Eſt etiam admiſſio idem quod admiſſura. *Varr. R. R. l. 2. c. 2.* Horum feturæ initium admiſſionis facere oportet in Æquinoctio.

Admiſſionālis, m. 3. *uſciere*, Ger. *ein laſſer*, *portner*, Gal. *huiſſier*, *portier*, Hiſp. *portero*, εἰσαγγελεύς, dicitur is, cujus officium eſt admittere aulicos in cubiculum ad Principem ſalutandum. *Lampridius in Alexand. Severo, c. 4.* Admiſſionalibus remotis.

Admiſſīvus, a, um, o. 1. 2. ut admiſſivæ aves *Feſto* ſunt, quæ conſulentem juvant, *h. e.* voce, aut volatu fauſtum omen præbent.

Admiſſor, v. g. facinoris, is eſt, qui facinus commiſit. *Lactant. Epitom. c. 4. ſeſt. 4.* (*al. c. 6.*)

Admiſſum, i, n. 2. ſubſtant. peccatum, *misfatto*. *Tacit. Ann. 11. c. 4. n. 5.* Cum idem de admiſſis Poppeæ ſentiam, quod omnes. Et *Liv. l. 25. c. 23.* Nequid falleret tale admiſſum.

Admiſſūra, f. 1. עת, ὀχεία, tempus, & actio ipſa, qua mariti gregum admittuntur ad coitum feturæ cauſa. *Colum. l. 6. c. 24.* Admiſſuræ idonei boves. Adde *Varro* & *Plin.*

Admiſſus, us, ui, m. 4. admiſſio. *Pallad. l. 6. tit. 9.* Admiſſu ſolis maturitati conſulere.

Admiſſus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. intromiſſus, *ammeſſo*, *laſciato entrare*. *Horat. de arte poet.* Spectatum admiſſi riſum teneatis amici? *Curt. l. 3. c. 12.* Irrupiſſe non admiſſus videbatur. ¶ Significat & commiſſus, ut admiſſa peccata, *Lucret. l. 3. v. 840.* ¶ Et citatus, immiſſus. *Cic. 2. Fin. c. 19.* Decius equo admiſſo in mediam aciem Latinorum irruebat. ¶ *Admiſſus paſſus* pro celeri, & concitato. *Ovid. Met. 1. v. 532.* Admiſſo ſequitur veſtigia paſſu.

Admitto, a. 3. *accettare*, *ricevere*, הכניס, קבל, Ger. *auffnehmen*, Gal. *recevoir*, *accepter*, Hiſp. *recebir*, *entroduzir*, εἰσίημι, approbo, recipio, intromitto, & tam ad res, quam ad perſonas refertur. *Cic. in Phil.* Salutatum veniebant, admiſſus eſt nemo. ¶ Interdum ponitur pro facere, committere. *Cic. pro Rab.* Fraudem capitalem admiſit. ¶ Dicimus quoque admittere equum, cum laxas ei habenas permittimus, & ad curſum incitamus. *Liv. 3. bel. Pun.* In hoſtem admitterent equos. ¶ Admittere eſt marem fœminæ, vel fœminam mari admovere. *Col. l. 7.* Arietes feros ovibus admiſit. ¶ Eſt etiam verbum augurale. Nam cum aves volatu, aut voce fauſtum omen præbent, admittere dicuntur, ut & addicere. *Plaut. Aſin. 2. ſc. 1. v. 11.* Impetritum, inauguratum eſt, quovis admittunt aves. *Liv. l. 1. c. 36.* Concilia populi, exercitus vocati, ſumma rerum, ubi aves non admiſiſſent, dirimerentur. ¶ Admittere diem. *Plin. jun. epiſt. 213.* Notarium voco, & die admiſſo, quæ formaveram dicto. *h. e.* diei luce per feneſtram in cubiculum intromiſſa. ¶ Admitti in animum judicis apud *Quintil. l. 4. c. 14.* quod vulgo dicitur eſſe in gratia. ¶ Admittere abſolute *Plin. jun. epiſt. l. 6. ep. 16.* Egredi in litus, & e proximo aſpicere, ecquid jam mare admitteret. *h. e.* utrum navigare pateretur. ¶ Pro condonare eſt apud *Plaut. Paenul. 4.* Tibi hanc admittam noxiam unam: non ſum irata. Al. leg. *amittam*. ¶ Venuſte ad inſitionem tranſtulit *Plinius l. 17. c. 18.* Qui ver probant, ab æquinoctio ſtatim admittunt, prædicantes, germina parturire: id eſt ſurculum trunco adjungunt, inſerunt.

Admixtĭo, vel admiſtio, onis, f. 3. actus admiſcendi, *meſcolanza*. *Cic. de Senect. c. 21.* Admixtione corporis liberatus.

Admixtus, us, m. 4. admixtio. *Macrob. Sat. l. 2. c. 1.* Honorem Dei nullo admixtu voluptatis augemus.

Admixtus, vel admiſtus, a, um, o. 1. 2. adject. *meſcolato*. *Cicer. de Senect. c. 21.* Animus non habet in ſe quidquam admixtum.

Admodĕror, aris, idem quod moderor, tempero. *Plaut. Mil. 4. 2. 81.* Nequeo hercle riſu me admoderarier.

Admodŭlor, aris, ſimul modulor, accino. *Claud. in Epithalam. Hon. & Mar.* Padus electriferis admoduletur aquis.

Admŏdum, adverb. *affatto*, *per verità*, *certamente*, παντελῶς, idem, ac omnino, prorſus, plane, certe. ex *ad*, & *modus*: diciturque quaſi ad modum, h. e. ad menſuram, ſeu rationem plenam, perfectamque ejus rei, de qua eſt ſermo. Variis conſtructionibus inſervit, quæ tamen ad illum unum & eundem ſenſum commode referuntur. Jungitur tum adjectivis nominibus, tum verbis, tum adverbiis. *Cic. de Senect. c. 4.* Non admodum grandis natu, ſed tamen ætate provectus. *non affatto vecchio*. *Flor. l. 2. c. 6.* Prætextatus admodum filius. *non più che pretestato*. *Cicer. 4. Fam. ep. 13.* Qui me admodum diligunt. *Terent. Heaut. 1. 1. 1.* Quanquam hæc inter nos nuper notitia admodum eſt. *benchè veramente è poco, che ci conoſciamo*. ¶ Item cum adjectivis, & adverbiis quantitatem ſignificantibus. *Liv. l. 23. c. 29.* Equeſtris pugna nulla admodum fuit. *la cavalleria non combattè punto*. *Cic. 5. de Fin. c. 5.* In quo multum admodum fortunæ datur. *per verità molto*. ¶ Eleganter jungitur cum adverbio *nihil*. *Cic. de Orat. c. 2.* Alter (*Craſſus*) non multum, alter (*Antonius*) nihil admodum ſcripti reliquit. *niuna coſa affatto*. quamvis enim Antonius reliquiſſet libellum de ratione dicendi, ut habetur *de clar. Orat. c. 44.* nullam tamen omnino reliquerat orationem, ex qua cognoſci ejus eloquentia poſſet: quod confirmat *Cic. in Orat. c. 38.* Male igitur quidam *nihil admodum* exponunt hoc loco, *quaſi niente*. ¶ Interdum habet poſt ſe genitivum. *Colum. l. 4. c. 1.* Admodum exiguum pulveris. ¶ Sæpe etiam jungitur cum adjectivis numerum ſignificantibus: neque tamen unquam pro *circiter*, aut *quaſi* ponitur. *Liv. l. 44. c. 43.* Secuti ſunt eum admodum quingenti equites. *cinquecento, e non più*. *Curt. l. 4. c. 12.* In lævo cornu Bactriani, mille admodum. *mille in tutti*. *Liv. l. 22. c. 24.* Sex millia hoſtium cæſa, quinque admodum Romanorum. *e ben cinque mille de' Romani*. Huc pertinent illa *Juſtini l. 17. c. 2.* Poſt menſes admodum ſeptem. *dopo ſoli ſette meſi*. & *Liv. l. 43. c. 11.* Exacto admodum menſe Februario. *finito già il Febbrajo*. ¶ Eleganter uſurpatur in reſponſionibus, præſertim a Comicis. *Terent. Hecyr. 3. 5. 8.* Advenis modo. *Pa.* admodum. *sì, ora appunto*. Adde *Plaut. Rud. 4. 4. 36.* & *Bacch. 5. 1. 24.* ¶ In dialogis ſervit tranſitionibus, quod ſignificet, ſatis de re aliqua, & admodum diſputatum eſſe. *Cic. 3. de Legib. c. 11.* Scis, ſolere, frater, in hujuſmodi ſermone, ut tranſiri alio poſſit, admodum, dici. *baſta così*. ¶ Admodum quam, *Plaut. Amph. 1. 3. 43.* Admodum quam ſævus eſt. *quanto è mai fiero!* *Gell. l. 19. c. 9.* Voce admodum quam ſuavi. *per certo molto ſoave*.

Admœnio, a. 4. *aſſediare*, צור, Gall. *aſſieger*, Hiſp. *cercar las murallas*. *Plaut. in Pſeu. 1. 3. 157.* Oppidum admœnire volo. & *Ciſtell. 2. 1.* Quot admœnivi illi fabricas? *id eſt*, quaſi ad mœnia admovi.

Admōlior, iris, d. 4. προσφέρω, admoveo, conſtruo, ædifico, proprie dicitur de rebus magnis, aut arduis. *Curt. l. 8. c. 10.* Velut de induſtria rupes præaltas admolita natura. Et *manus admoliri*, pro adhibere dixit *Plaut. Aſin. 5. 2.* Sic *Apulej. l. 1. & l. 4. Metam.* ¶ Significat etiam conari. *Plaut. Rud. 3. 1. 6.* Ad hirundininum nidum viſa eſt ſimia, aſcenſionem ut faceret admolirier.

Admonĕo, es, ui, a. 2. *ammonire*, הזהיר, Ger. *vermahnen*, Gal. *admoneſter*, *remonſtrer*, *advertir*, Hiſp. *amoneſtar*, ὑπομιμνήσκω, idem pene, quod moneo, ſive commonefacio. Conſtruitur vel cum genit. vel cum abl. & præp. de, vel cum accuſativis communibus. *Liv. l. 5.* Adverſæ res admonuerunt religionum. *Cic. 4. Fam.* Putavi ea de re te eſſe admonendum. *Id. ad Q. Fr.* Illud te admoneo. ¶ Interdum eſt caſtigare, excitare. *Virgil. l. 10.* Leucagus ut pronus pendens in verbera telo admonuit bijugos. *Senec. l. 1. de clement. c. 14.* Admonere aliquem verberibus. ¶ Admoneo cum infinito. *Virg. 4. Georg.* E paſtu tandem decedere campis admonuit. *Horat. l. 1. ſat. 6.* Sol acrior ire lavatum admonuit. ¶ Cum conjunctivo, & particula *ut*, vel *ne*. *Cic. Attic. 9. 9.* Illud me præclare admones, cum illum videro, ne nimis indulgenter, & ut cum gravitate. ¶ Et omiſſa particula, *Nepos in Phoc. c. 1.* Simul admonerent, ſi ipſe his facile careret, liberis tamen ſuis proſpiceret. ¶ Particip. *admoniturus*. *Ovid. Heroid. ep. 17. v. 42.*

Admonitio, onis, f. 3. verbale, *ammonizione*, ὑπόμνησις. *Cic. 2. de Orat.* Tum objurgatio, ſi eſt auctoritas, tum admonitio, quaſi levis objurgatio. ¶ Admonitio morbi, aut doloris, quod vulgo dicunt reliquias morbi, *Plin. l. 34. c. 17.* ¶ Apud JCtos admonitio eſt interpellatio, qua debitor admonetur, ut debitum ſolvat. *Ulp. in l. 2. D. de Judiciis*.

Admonitor, oris, m. 3. verbal. qui admonet, *ammonitore*, ὑπομνήστης. *Cic. Top. c. 1.* Admonitore non eges.

Admonĭtum, i, n. 2. ſubſtant. παράγγελμα, idem quod admonitio. *Cic. 2. de Orat. c. 15.* Conſolationes, præcepta, admonita. Sed alii *monita* legunt; nec alia ſuppetunt exempla.

Admonĭtus, us, ui, maſc. 4. idem. *Cic. Att. 13. ep. 8.* Admonitu tuo perfeci libros ad Varronem. Et *Catil. 3.* Admonitu Allobrogum. ¶ Pro recordatione. *Ovid. 3. Faſt.* Flet tamen admonitu mortis Eliſa tuæ.

Admonĭtus, a, um, o. 1. 2. particip. *ammonito*, *avviſato*. *Cic. pro Cæl.* Illud te eſſe admonitum volo. *Id. Top. 1.* Admonitus hujus æris alieni. *Tacit. Ann. 15. c. 67.* Admonitus fortiter protendere cervicem.

Admordĕo, es, admordi, orſum, a. 2. majus quiddam eſt quam mordere, & quaſi abrodere, *mordere*, *o portar via mordendo*, προσδάκνω. *Virg. 2. Georg.*

Admorſo

Admorſo ſignata in ſtirpe cicatrix. Ubi *Serv.* *Admorſe* particip. eſt, quaſi diceret abroſo. ¶ Tranſlate pro damno afficere, vel aliquid ab aliquo corradere. *Plaut. Perſ.* 2. 3. Homines bene admordere. Ex *Pſeud.* 4. 7. Jam admordere hunc mihi lubet, *h. e.* adoriri, & ab eo aliquid corradere. ¶ Præteritum eſt *admordi*, & aliquando etiam *admemordi*, pro quo *admemordi* dixit *Plaut. in fragm. Aulul.* apud *Gell. l.* 7. *c.* 9.

Admorſus, us, ui, m. 4. ſubſtant. morſus, *morſicatura*, *morſo*. *Symmach.* 1. *ep.* 15. Vereor, ne libellus iſte admorſu duri dentis uratur.

Admorſus, a, um, o. 1. 2. particip. *morſicato*. *Propert.* 3. *el.* 9. Brachia admorſa colubris. Vide aliud exempl. in *admordeo*.

Admotio, onis, f. 3. verbale ab admoveo, *avvicinamento*, προσαγωγή. *Cic.* 2. *nat. Deor.* *c.* 60. Ad nervorum eliciendos ſonos, ac tibiarum aptæ manus admotione digitorum.

Admotus, us, ui, m. 4. idem quod admotio. *Plin. l.* 24. *c.* 11. Arundo (Judææ odorata) ciet menſtrua admotu. Al. cum *Harduino* leg. *admota*.

Admōtus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. *appreſſato*, *avvicinato*, προσαχθείς. *Curt. l.* 6. *c.* 11. Tormentis admotis expreſſere. *Cic. pro Cluent.* Nulla materies, niſi admoto igni ignem concipere poteſt.

Admovĕo, a. 2. *porre appreſſo*, *appreſſare*, [Hebrew], Gall. *approcher*, Hiſp. *allegar*, προσάγω, juxta moveo, appono. *Virg.* 3. *Ecl.* Necdum illis labra admovi. ¶ Abſolute pro admovere exercitum, ſeu copias videtur eſſe apud *Tacit. lib. de morib. Germ.* Non Samnis, non Pœni, ne Parthi quidem ſæpius admovere. Sic legit Rhenanus. Al. Admonuere. ¶ Dicimus autem admovere ad aliquam rem aliquid, & alicui rei, ut paſſim exempla occurrunt. ¶ Significat etiam adhibere. *Cic. pro Sext. c.* 5. Admovere ſtimulos alicui. *Id.* 4. *Tuſcul.* *c.* 28. Admovere curationem ad aliquem.

Admugio, a. 4. ἐπιμυκάομαι, proprie de bobus dicitur, cum aliorum mugitibus reſpondent. *Ovid.* 1. *de art. am. v.* 279. Mollibus in pratis admugit fœmina tauro.

Admulcĕo, es, *accarezzare*, idem quod mulceo. *Pallad. in Mart. tit.* 12. *de bubus domandis*. Sed a fronte accedens bubulcus admulceat.

Admurmuratio, onis, f. 3. ἐπιθορύβησις, approbatio, applauſus, cum ſcil. populus murmure quodam applaudit concionanti, &c. *applauſo*. *Cic. pro Lege Manil.* Veſtra admurmuratio facit, ut agnoſcere videamini, qui hæc fecerint. Adde *ad Q. Fratr. l.* 2. *epiſt.* 1.

Admurmūro, n. 1. ἐπιθορυβέω, ſubmiſſo quodam murmure applaudere dicenti, & quaſi ejus dictum approbare, ut fieri ſolet a corona populari in concionibus, & in foro judiciali. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Admurmurante Senatu. ¶ Significat & murmurare obſtrepere, murmure refragari, & indignationem oſtendere. *Cic.* 7. *Verr.* Quam valde univerſi admurmuraverint, quam palam contradixerint.

Admutilo, as, avi, are, a. 1. idem quod mutilo, ſc. plagis afficio, & dilacero. *Plaut. Perſ.* Me uſque admutilaſti ad cutem. ¶ Tranſlate *Idem Capt.* 2. 2. *v.* 19. Si frugi eſt, uſque admutilabit probe. *De tonſore emungente ſenem.*

Adnaſcor, d. 3. ἐπιγίγνομαι, proprie dicitur, quod naſcitur in re aliqua præter id, quod ei naturale, & proprium fuerat. *Plin. l.* 16. *c.* 44. *Gell. l.* 3. *c.* 10. V. Agnaſcor.

Adnăto, as, n. 1. *nuotare a qualche luogo*, ad aliquem locum nato, προσνήχομαι. *Plin. l.* 8. *c.* 25. Uni ei inſulæ crocodili non adnatant.

Adnavĭgo, vel Annavigo, προσπλέω, n. 1. ad locum aliquem navigo. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Rhodum cum Apelles adnavigaſſet.

Adnĕpos, otis, m. *quarto nipote*, ἀπέγγονος, quartus nepos, abnepotis, vel abneptis filius; & refertur ad atavum. *Cajus Dig.* 38. 10. 1. & *inſcript.* apud *Fabrett.* *c.* 10. *n.* 88. ¶ Scribitur & *atnepos*. ¶ Femininum eſt *adneptis* apud *Cajum ibid.*

Adneptis, is, f. *quarta nepote*, ἀπεγγόνη, quarta neptis, abneptis vel abnepotis filia: & refertur ad ataviam. *Cajus Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 1. & *Paul. ibid. leg.* 10.

Adnicto, as, n. 1. *cennare*, *far cenno con gli occhi*, ἐπιθαμβίζω, ἐπιθάμβισμα, σκαρδαμύσσω, ſæpe, & leviter oculis annuo. *Feſt.* Adnictat ſæpe, & levius oculis annuit. *Nævius ibid.* Alii adnutat, alii adnictat, alium amat, alium tenet.

Adnitor. V. Annitor.

Adno, as, are, n. 1. [Hebrew], Ger. *herzu ſchwimmen*, eſt natando aliquo pervenire. *Virg.* 6. *Æn.* Paulatim adnabam terræ.

Adnŏto. V. Annoto.

Adnōtus, a, um, o. 1. 2. valde notus. *Suet. de illuſtrib. Grammat. c.* 1. Quos docuiſſe, adnotum eſt.

Adnubĭlo, as, are, a. 1. ἐπισκοτάζω, nubila immitto, *annuvolare*. *Stat. Silv.* *l.* 5. *carm.* 1. *v.* 149. Velis adnubilat aura ſecundis. *Ammian. l.* 27. *c.* 14. Virtutem ejus adnubilabant actibus pravis.

Adnūto, vel Annuto, as, n. 1. frequent. ab annuo. *Plaut. Merc.* 2. 3. 100. Mihi etiam nunc adnutat. *Apul. l.* 10. *A. A. ſub fin.* Adnutante capite cœpit incedere.

Adnutrio, is, a. 4. *nutrire*, [Hebrew], idem quod nutrio. *Plin. l.* 17. *c.* 23.

Adobrŭo, is, a. 3. *ſotterrare*, [Hebrew], Ger. *uberfallen oder bedecken*, Gal. *couvrir de tout*, *enterrer*, Hiſp. *enterrar*, terra multa ſepelio, ex ad, & obruo. *Col. l.* 2. *c.* 11. Jaciunt ſemina, & ſarculis adobruunt.

Adoleſactus, a, um, *abbruciato*, incenſus, ut arbores adoleſactæ, in *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 121.

Adolĕo, es, ui, & evi, ultum, a. 2. proprie eſt augere, *accreſcere*. *Vig. Ecl.* 8. Verbenaſque adole pingues. Ubi *Serv.* Adole, ideſt incende. Sed κατ' εὐφημισμὸν dicitur. Nam adole, eſt, auge. ¶ Igitur ſignificat etiam cremare, incendere, *abbruciare*. θυμιάω. *Id. Æn.* 1. *v.* 705. Flammis adolere Penates. Ubi idem *Serv.* Adolere eſt colere: ſed Adolere proprie ſignificat augere. In ſacris adolere per bonum omen dicitur: nam in aris non adolentur aliqua, ſed cremantur. Hactenus *Serv.* Eſt autem adolere (ut ſcribit *Nonius*) verbum proprie ſacra reddentium, quod ſignificat votis, aut ſupplicationibus numen auctius facere, & quaſi odorem diis præbere. Quoniam vero ſacrificium igne fieri conſuevit, adolere pro urere, ſeu igni imponere capitur. ¶ Adolere pro olere. *Plaut. Caſin.* 2. 3. 19. Unde hic amabo unguenta adolent. Al. leg. *obolent*, alii *olent*.

Adolĕſcens, entis, adject. *creſcente*, creſcens. *Tertull. ad Nation. l.* 1. Adeo quotidie adoleſcentem numerum Chriſtianorum ingemitis. *Ammian. l.* 22. *c.* 18. Boryſthenes concurſu multorum omnium adoleſcens. ¶ Hinc comparativ. adoleſcentior. *Cic. Fam. l.* 9. *ep.* 8. Noſti os illius adoleſcentioris Academiæ, *h. e.* impudentiam novorum Academicorum.

Adolēſcens. entis, 3. ſubſtant. *giovine*, *giovinetto*, νεανίας, μεῖραξ, juvenis. Eſt autem maſcul. & fœm. gen. *Cic. Offic.* 1. *c.* 34. Eſt Adoleſcentis majores natu vereri. ¶ Adoleſcentes a Veteribus ab anno XV. uſque ad XXX. & amplius appellatos, auctor eſt *Cenſorinus de die natal. c.* 14. Hinc *Livius* Tarquinios adoleſcentes appellat, qui jam mariti erant: Sic *Cæſar l.* 2. *B. C. c.* 38. Curionem Tribunum pl. *Liv. l.* 30. *c.* 30. Scipionem annum jam XXIX. excedentem. Ac vel annis XXX. majores eſſe adoleſcentes, oſtendit *Manutius ad Cic. lib.* 2. *Fam. ep.* 1. ¶ *Plinius* vult adoleſcentem dici ab anno XII. qui finis eſt pueritiæ, uſque ad ann. XXI. quandiu ſc. creſcit, & primam lanuginem producere incipit. *Parrus in Lex. crit.* animadvertit, viros quoque appellari *adoleſcentes* a majoribus natu ex *Terent. Phorm.* 2. 3. 14. & ex *Plaut. Pſeud.* 4. 2. 22. & 4. 7. 38.

Adoleſcentia, æ, f. 1. prima ætas hominis poſt pueritiam. V. in Adoleſcens, [Hebrew], Ger. *jugent*, Gall. *adoleſcence*, Hiſp. *mocedad*, Ital. *adoleſcenza*, *giovinezza*. *Cic. de ſenect.* Qui enim citius adoleſcentiæ ſenectus, quam pueritiæ adoleſcentia obrepit? *Idem in Top.* Adoleſcentia flos ætatis.

Adoleſcentior, aris, d. 1. obſoletum verb. pro nondum ſatis habere modeſtiæ. *Varro ex Non. c.* 2. *n.* 25. Id quidem ut facias cenſeo; nam tu quoque adhuc adoleſcentiaris.

Adoleſcentŭla, æ, f. 1. *giovinetta*. *Terent. Andr.* 1. 1. Forte unam aſpicio adoleſcentulam.

Adoleſcentŭlus, i, m. 2. diminut. ab adoleſcens, *giovinetto*, μειράκιον. *Cic. pro Domo ſua*. Imberbis adoleſcentulus. *Plaut. Moſtell.* 1. 1. Medea fecit ex ſene adoleſcentulum.

Adoleſcenturio, uris, ire, n. 4. adoleſcentum more facio, ſive in adoleſcentiam redeo, *far da giovine*, μειρακιεύομαι. *Laber. apud Non. c.* 2. *n.* 46. Incipiunt adoleſcenturire, & neſcio quid nugarum facere.

Adŏleſco, is, lui, & levi, adultum, n. 3. *creſcere*, [Hebrew], Gal. *croître*, Hiſp. *crecer en edad*, αὐξάνομαι, ab adoleo, ſignificat ætate augeri, & non ſolum de hominibus, ſed de brutis quoque, & ſtirpibus dicitur. *Plaut. Caſin. prol.* 47. Ad aliquam ætatem adoleſcere. *Vellej.* 2. 30. 6. Adolevit in tantum numerus. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 73. Vix credibile memoratu, quantum ſuperbiæ, ſocordiæque adoleverit Vitellio. ¶ Interdum eſt in ſacrificiis incendi, vel augeri, ut de *adoleo* dictum eſt. *Virg.* 4. *Georg.* Panchæis adoleſcunt ignibus aræ.

Adonēus, a, um, o. 1. 2. ad Adonidem ſpectans. *Auſon. in monoſyl. c. de cibis.* Cædis Adoneæ mala gloria fulmineus ſus. ¶ *Adoneus* etiam Arabum genti dictus eſt Bacchus, qui nunc Adonis.

Adonēus, i, m. idem ac Adonis. *Plaut. Men.* 1. 2. 35. & *Apul. l.* 2. *Met.*

Adonia, orum, n. 2. ἀδώνια, feſta Adonidi dicata. *Ammian. l.* 22. *Hiſt. c.* 9. (*al.* 24.)

Adōnis, dis, m. 3. *Adone*, ἄδωνις, filius Cynaræ Cypriorum Regis, & Myrrhæ, quem Venus in deliciis habuit formoſitate præcellentem. Hic apri dente ſub inguine percuſſus, interfectuſque, a Venere in florem Adonium creditur converſus. *Ovid.* 10. *Metam.* ¶ Adon Græce ſuavitas dicitur. Et quia myrrha odore ſuavis eſt, Adonidem dicitur genuiſſe. Ideo autem a Venere amatum dicunt, quod hoc genus pigmenti ſit valde fervidum. ¶ *Macrobius l.* 1. *Saturn.* *c.* 21. accepit Adonidem pro Sole. ¶ Moſcopolus ἄδωνιν nomen ab ἄδω, quod eſt cano, derivatum putat. ¶ Eſt item piſcis hoc nomine. *Plin. l.* 9. *c.* 19.

Adonium, ἀδώνιον, herbæ ſpecies, quam quidam ex Adonidis ſanguine ortam tradunt: quidam eandem eſſe, ac Anemonem. ¶ Sumitur etiam pro Adonidis ſimulacro, & pro luctu ſacro, quo Adonidis mortem plangere mulieres ſolebant. ¶ Eſt etiam genus carminis conſtans dactylo, & ſpondeo, ut *Terruit urbem*, *Viſere montes*. Eo utebantur in feſtis Adonidis. *Serv. de metr.* apud *Putſch. pag.* 1820.

Adopertus, a, um, *coperto*, opertus. *Liv. l.* 1. *c.* 26. Capite adoperto. *Juvenal. ſat.* 8. *v.* 145. Adopertus cucullo.

Adopinor, aris, dep. 1. idem quod opinor, *penſare*. *Lucret. l.* 4. *v.* 814. Deinde adopinamur de ſignis maxima parvis.

Adoppetĕre pro oppetere, quidam leg. apud *Apulej l.* 7. *Metam. parum a princip.* ubi pleriquę alii *oppetere*.

Adoptabilis, e, adject. *In Cod. Juſtin. l.* 11. *tit.* 11. *leg.* 1. Quod in cultu, ornatuque noſtro ſacrum, & adoptabile eſt, id facere privata temeritas non præſumat. Sed legendum videtur *adorabile*.

Adoptatio, onis, f. 3. actus adoptandi, vel idem, quod adoptio, *adottazione*, apud *Gell. l.* 5. *c.* 19. Sic & apud *Plin. Paneg. c.* 5. Quem pax, & adoptatio, & tandem exorata terris numina dediſſent.

Adoptatitius, o. 1. 2. *figliuolo adottivo*, Gal. *adoptif*, Hiſp. *el hyo del adoptando*, [Greek], qui in adoptionem venit. *Plaut. in Pœn.* 5. 2. 100. ¶ Item ex adoptato filio natus. *Feſtus.* ¶ Talem *adoptarium* vocant *Iſid. gloſſæ*.

Adoptātor, oris, m. 3. qui adoptat, *adottatore*. *Gell. l.* 5. *c.* 19. Pater adoptator.

Adoptātus, a, um, o. 1. 2. nomen ex partic. *adottato*, qui in adoptionem venit. *Vellej.* 2. 104. Adoptatus Agrippa. ¶ Tranſlate *Colum. l.* 10. *v.* 38. Mitis adoptatis curvetur frugibus arbor. *di frutti d'inneſtamento*. ¶ Item exoptatus, *bramato*. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 21. Quorum mihi fuit adventus adoptatiſſimus. Ita meliores omnes libri, præſertim Palatini codd.

Adoptio, onis, f. 3. verbale per ſyncop. factum ab adoptatio, υἱοθεσία, *adottazione*, aſſumptio alieni filii in ſuam familiam, atque adeo in locum filii. *Cic. pro Domo ſua*. Adoptio ſancta eſt, quæ beneficia naturæ, & juris imitatur. ¶ De jure adoptionis conſulantur *Juriſconſulti*, & *Gell. l.* 5. *c.* 19. & *Manut. de legib. Rom.* ¶ Tranſlate *Plin. l.* 16. *in proœm.* de inſitione dixit. Pomiferæ arbores, ſive illæ ultro, ſive ab homine didicere blandos ſapores adoptione, & connubio.

Adoptīvus, a um, o. 1. 2. υἱοθετός, qui ex adoptato natus eſt, aut etiam qui in adoptionem venit, ut filius adoptivus. *Gell. l.* 5. *c.* 19. ¶ *Cic. pro Domo ſua*. Neque amiſſis ſacris paternis, in hæc adoptiva veniſſet. *hoc eſt in ſacra adoptatoris tui.*

Adōpto, as, a. 1. *adottare*, [Hebrew], Ger. *an Kindsſtatt aufnemmen*, Gall. *adopter*, Hiſp. *adoptar*, υἱοθετέω, eſt in filii locum aſciſcere. *Nepos in Attic.* *c.* 5. Teſtamento aliquem adoptare. *Plaut. Pœn. prol. v.* 76. Adoptare ſibi aliquem pro filio. ¶ Interdum eſt generaliter eligere. *Cicer. in Verr.* Quem ſibi illa defenſorem ſui juris adoptavit. ¶ Adoptare ſe alicui, eſt ſe adjungere, *accompagnarſi*. *Plin. l.* 12. *c.* 1. Qui ſe Cæſaris libertis adoptaſſet. ¶ Adoptare ſibi nomen, eſt alienum nomen aſſumere. *Martial. l.* 1. Sic adoptare herbam aliquam, de ſuo nomine eam vocare. *Plin. l.* 25. *c.* 7. Invenit & Lyſimachus herbam lyſimachiam, quæ ab eo nomen retinet. Mulieres quoque hanc gloriam affectavere, in quibus Artemiſia uxor Mauſoli, adoptata herba. ¶ *Ovid.* venuſte hoc verbum ad inſitionem tranſtulit, *de remed. amor. l.* 1. Fac, ramum ramus adoptet.

Ador, indeclinab. vel ador, ŏris, farris genus, *edor* quondam appellatum ab edendo, teſte *Feſto*, vel quod uratur, ut fiat toſtum, unde in ſacrificiis mola ſalſa efficitur. Genitivus extat apud *Auſon. monoſyl. c. de cibis*. Mox ador, atque adoris de polline pulticum far. *Gannius* vero Poeta vetus genitivum modo corripuit, modo produxit. Unde *Scalig.* exiſtimat, veteres in neutro, *ador*, *adŏris*, & in maſcul. *adōris*, dixiſſe, ut *decus*, *ŏris*, & *decor*, *decōris*.

Adorabilis, le, o. 3. adoratione dignus, *adorabile*. *Apul. l.* 11. *Metam.* Adorabile beneficium.

Adoratio, onis, f. 3. actio adorandi, *adorazione*, προσκύνησις. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Faſcinationibus adoratione peculiari occurrimus. *Apul. l.* 11. *A. A.* Venerem religioſis adorationibus venerabantur.

Adorator, oris, m. 3. verbal. qui adorat, *adoratore*. *Tertull. de Spectac. c.* 8. Si Serapeum ſacrificator, & adorator intravero.

Adorātus, a, um, *adorato*, *pregato*, προσκυνηθείς. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 449. Venit adoratus caducifer. *h. e.* rogatus. *Lucan. l.* 6. *v.* 243. Magnus adorato ſubmittat Cæſare ſigna.

Adorĕa, æ, f. 1. *l'entrata, che ſi ricava dalle campagne*. Veteres dixerunt adoream, omnem ex agris proventum. Unde poſtquam præmium militibus, parta victoria, frumentum fuit, *adorea* pro laude, & gloria accipi cœpta eſt, *gloria*, *lode*, *o premio della vittoria*. *Horat. l.* 4. *carm. od.* 4. Ille dies, qui primus alma riſit adorea. ubi *adorea alma* dicitur laus altrix virtutis. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Gloriam denique ipſam, a farris honore, adoream appellarunt. *Plaut. Amph.* 1. 1. *v.* 38. Præda, atque agro, adoreaque populares ſuos affecit. ¶ Putant aliqui laudem bellicam ideo adoream dici, quod victores a victis adorarentur.

Adoreum, i, n. 2. idem quod *ador*, frumenti ſc. genus, quo populus R. trecentis ab U. C. annis victitavit. Unde etiam Imperatores, re bene geſta, hoc frumenti genere a populo ſolebant donari. *Plin. l.* 18. *c.* 8.

Adorĕus, a, um, o. 1. 2. adject. ab adoreum, vel ador: ut far adoreum, vel ſemen adoreum, quod idem eſt ac ador. *Varro R. R. l.* 1. *Colum. l.* 2. *c.* 6. ¶ Adorea liba, e farre facta, quibus in ſacrificiis utebantur. *Virg. Æn.* 7. *v.* 109.

Adordior. V. *Adorſus*.

Adorio, activ. 4. pro adorior. *Nav. l.* 3. *belli Pun.* apud *Priſcian. l.* 8. Hercule proficiſcente tunc ipſos adoriant.

Adorior, itis, vel oreris, adortus ſum, d. 4. *aſſaltare*, [Hebrew], Germ. *anfallen*, *ſchnell angreiffen*, *oder anſharen*, Gall. *aſſaillir*, Hiſp. *arremeter*, ἐπιχειρέω, eſt repente, & ex inſidiis aliquem invadere, aggredi, ab eo, quod corpora aggredientium exurgant ſubito, atque increſcant. Atque hoc modo maxime ad rem bellicam pertinet. *Liv. l.* 1. Ne civitatem vis aliqua externa adoriretur. ¶ Differunt tamen, inquit *Donatus*, adorior, & aggredior, quia aggredimur de longinquo, adorimur de propinquo. ¶ Dicimus etiam adoriri aliquem extra inſidias. *Terent. Adelph.* 3. 3. *v.* 50. Adortus jurgio fratrem apud forum, de pſaltria hac. ¶ Denique adoriri ſignificat, facere aliquid, conari, dare operam, aggredi. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 51. Ne convellere adoriamur ea, quæ non poſſunt commoveri. ¶ Pro ſimpliciter incipere, *cominciare*. *Cic. Attic. lib.* 16. *ep.* 2. Ἢ μακάριον, ſi Brunduſium ſalvi, adoriemur, *h. e.* ſcribere incipiemus. ¶ *Adoriri aliquem* interdum eſt alloquendi cauſa ad eum accedere.

dore. *Terent. Heaut.* 4. 5. 9. Ceſſo hunc adoriri? ¶ Particip. *Adorſus* V. infra ſuo loco.

Adornāte, adv. idem quod ornate, *ornatamente*. *Suet. de Rhet. c.* 6. Declamabat ſplendide, atque adornate.

Adornātus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. inſtructus, paratus, *fornito*, *preparato*. *Tacit. An.* 1. 52. 2. Equos venatui adornatos ſiſtere. *Vellej.* 2. 2. Tantis adornatus virtutibus.

Adorno, as, are, a. 1. *ornare*, idem quod orno, ſed venuſtius, ut adornare aliquem inſigni veſte. *Liv. l.* 1. *c.* 20. ¶ Interdum eſt præparare. *Terent. Eun.* 3. 5. Continuo hæ adornant, ut lavet. *Plaut. Epid.* 5. 1. 15. Fragulam in te injicere adornat. Sic adornare bellum. *Liv. l.* 10. *c.* 38. Adornare naves. *Caſ. B. G. l.* 1. *c.* 16.

Adōro, as, avi, atum, are, a. 1. *adorare*, [illegible], Ger. *anbetten*, Gal. *adorer*, Hiſp. *adorar*, [illegible], ex *ad*, & *ore* factum. Hic enim habitus adorantium erat, ut dextram ad os referrent, & totum corpus circumagerent, ut docet *Plin. l.* 28. *c.* 2. Priſcianus ab *ador* derivat. Valla ab *ore*. Sed primum etym. rectius. ¶ Apud antiquos ſignificabat agere. Unde & Legati adoratores dicti, quod res populi agerent. *Feſtus*. ¶ Significat autem primo venerari, quod fiebat, ut dictum eſt, dextera ori admota, addito oſculo, corpuſque circumagendo. Idque non tantum apud Deos, ſed apud alios etiam fiebat, quos honoratos vellent. *Vetus Epigram. de Pantomimo*. Ingreſſus ſcenam populum ſaltator adorat. *Suet. Ner. c.* 12. Citharam a judicibus delatam adoravit. ¶ Atque hæc adorandi actio mutis quoque animalibus tribuitur. *Plin. l.* 8. *c.* 1. Elephanti regem adorant, genua ſubmittunt. ¶ Interdum adorare eſt compellere, alloqui, & ſalutare. Sic apud *Apul. l.* 2. & 3. *Metam.* Adorare populum, eſt ad populum verba facere. *Stat. præfat. l.* 3. *Silv.* Quem ſtatim ut videram, his verſibus adoravi. ¶ Adorare pro ſimpliciter orare dixit *Propert. l.* 1. *eleg.* 4. Maneat ſic ſemper, adoro. Et *Virg. Æn.* 10. Volens vos Turnus adoro. Et *Livius l.* 6. *c.* 12. Pacem Deum adorare. ¶ Adorare purpuram Principis, eſt illam manu reverenter tangere. *l.* 1. *C. ſi quis ſervum*. Et *l.* 7. *C. qui milit. poſſ.*

Adorſus, a, um, *chi ha principiato*, particip. ab *ordior*, & *ad* præpoſit. *Gell. l.* 9. *c.* 2. Qui tyrannum interficere adorſi erant. *Apulej. in Florid.* 9. Id quod facere adorſus ſum.

Adortus, a, um, *chi ha aſſaltato*, particip. verbi adorior. *Nepos in Lyſandr. c.* 1. Dodonam adortus eſt. ¶ Paſſive *aſſaltato*. *Aurelius* apud *Priſcian. l.* 8. Ab iis Gallos adortos ex inſidiis, plurimos necatos.

Adoſculor, aris, idem quod oſculor. *Dictys Cretenſ. l.* 2. Manus adoſculari, contingere genua.

Adpario, ſeu Appario, is, a. 3. pro pario, acquiro, comparo, quidam legunt in illo *Lucret. l.* 2. *v.* 1108. Adpareret ſpatium cœli domus. Al. leg. *apraret*, al. *apparet*, &c.

Adpatŭlus, a, um, patulus. *Varr. l.* 6. *L. L. Omnia adpatula*. Sunt qui hunc locum corruptum putant.

Adpectorātus, a, um, pectori admotus. *Soli. c.* 26.

Adplōro, V. Apploro.

Adplumbātus, vel applumbatus, a, um, o. 1. 2. plumbo conglutinatus, *impiombato*. *Ulpian. Dig.* 19. 1. 17. Epiſtomia fiſtulis adplumbata. *Scribon. Larg. compoſ. ult.* Vaſe operto, & adplumbato.

Adpluo. V. Appluo.

Adpoſco, vel appoſco, is, adpopoſci (retinet enim geminationem) a. 3. idem quod poſco. *Horat.* 2. *epiſt. v.* 100. Si plus adpoſcere viſus. *Terent. Heaut.* 4. 7. *v.* 10. Talenta dotis appoſcent duo.

Adpoſtŭlo, as, idem quod poſtulo. *Tertull. de monogam. c.* 10.

Adprĕcor, aris, atus ſum, ari, dep. 1. idem quod precor. *Hor.* 4. *od.* 15. Rite Deos prius adprecati.

Adprimo, is, eſſi, eſſum, a. 3. imprimo, premo. *Plin. l.* 20. *c.* 15. Penicillis fervens adprimitur faſciis. ¶ Particip. *appreſſus*. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 21. Scutum pectori appreſſum.

Adprimus, V. Apprimus.

Adpromitto. V. Appromitto.

Adpugno, as, a. 1. contra pugno, ſeu oppugno. *Tacit.* 2. *An. c.* 81. Piſo claſſem adpugnare fruſtra tentavit. Adde *Ann.* 4. *c.* 81. & 15. *c.* 13.

Adpulſus, us, m. V. Appulſus.

Adquo, *ſino a quanto*, *ſino a qual ſegno*, quoad, quantum. *Afran.* apud *Non. c.* 2. *n.* 63. Ut ſcire poſſis, adquo te expediat loqui. *Id. ibid.* Iratus eſſem, adquo liceret.

Adrādo, is, ſi, ere, a. 3. [illegible], idem quod rado, vel abrado, *radere via*. *Columel. de arborib. c.* 8. Ne medullam lædas, adradito. Et *l.* 5. *R. R. c.* 11. Qua adraſeris.

Adramyttēnus, a, um, ad Adramyttium pertinens. *Cic. pro Flac. c.* 13.

Adramyttium, & Adramytteos, *Landramiti*, urbs E. marit. Troadis, ad M. Idæ radices, inter Antandrum, ad Bor. 31. M. P. & Elæam urb. Æolidis in Auſtrum 30. a Pergamo 52.

Adrapĭdus, a, um, o. 1. 2. *Gell. l.* 12. *c.* 5. Videmus hominem febri ſimul adrapida (h. e. celerrimo pulſu, & vires rapiente) afflictari. Al. leg. *rapida*.

Adraſtēus, a, um, o. 1. 2. adject. ab Adraſtea. *Ammian.* 14. 38. Adraſteo pallore perfuſus. *h. e.* ita perterritus, ut quaſi a Nemeſi agitari videatur.

Adraſtia, æ, fem. 1. [illegible], regio non longe a Troade, quæ eſt Myſia, ab Adraſto Rege dicta, qui primus Nemeſi, ideſt fortunæ templum ædificavit, Adraſtiamque vocavit.

Adraſtia, vel Adraſtea, ſeu Nemeſis, fingitur Neceſſitatis, ac Jovis filia, ſcelerum ultrix, cujus vindicta nullo modo poſſit vitari. Ejus ſedem Ægyptii Theologi ſupra Lunam conſtituerunt, ut inde velut Regina, & arbitra hæc inferiora deſpectaret. *Virg. in Ciri*, *v.* 239. Ut ſcelere in tanto, quod nec ſinit Adraſtia, Lædere utrumque uno ſtudeas errore parentem. *Apulej. de Mundo*. Adraſtea, eademque ineffugibilis, &c.

Adraſtis, idis, f. Adraſti filia. *Stat.* 12. *Theb. v.* 678.

Adrăſtus, i, m. 2. [illegible], nomen Regis Argivorum, qui fuit filius Thalaonis, & Eurymones. Hic, cum duas haberet filias, Argiam, & Deiphilen, in ſomnis viſus eſt alteram leoni, alteram apro uxorem dare. Quare cum eodem tempore Tydeus, & Polynices Argos veniſſent, ille apri, hic leonis pelle tectus, inſomnii ſui memor, utrumque ſibi generum adſcivit, Deiphyle Tydeo, Argia autem Polynici tradita. Deinde cum utroque genero Thebas profectus, ut Polynicem ab Eteocle fratre excluſum in Regnum reduceret, magno accepto detrimento, in patriam reverſus eſt.

Adrāſus, a, um, o. 1. 2. idem quod abraſus, vel raſus. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 50. Adraſum quendam vacua tonſoris in umbra.

Adremĭgo, as, avi, atum, n. 1. remigare ad aliquem locum. *Florus lib.* 3. *c.* 7. Cretes portibus ſuis adremigarunt. Adde *l.* 2. *c.* 8.

Adrēpo, pis, n. 3. *accoſtarſi piano piano a qualche coſa*, *inſinuarſi*, [illegible], Ger. *herzu kriechen*, Gall. *ramper*, *marcher en rampant*, *s' approcher à petit pas*, Hiſp. *gatear*, *andar a gatas*, *allegarſe de eſpacio*, [illegible], ad aliquid repo. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Ad matris mammam adrepens infans. ¶ Per metaphoram, pro paulatim accedere. *Cic. in Verr.* Quibus rebus ad illius amicitiam adrepſerat.

Adreptans, antis, adrepens, accedens. *Plin. l.* 35. *cap.* 10. *a med.* Pinxit nobiles Bacchas, adreptantibus Satyris.

Adria, vel Hadria, æ, f. 1. *Atri*, Col. & urbs E. Piceni, in Aprutio, patria Hadriani Imp. ¶ Fuit item Adria, vel Atria, *Adri*, *Adria*, urbs E. Venetiæ, in ora, a Ravenna 50. M. P. Venetias verſus totidem, ex qua mare ſuperum Atriaticum, poſtea Adriaticum dictum eſt. ¶ Sumitur & *Adria* pro ipſo Adriatico ſinu, & tunc maſculini generis eſt, quem improbum, & inquietum appellat *Horat.* 3. *carm.* 3. & 9.

Adriăcus, a, um, o. 1. 2. idem quod Adriaticus. *Propert. lib.* 3. *el.* 20. Adriaci vehor æquoris hoſpes.

Adrianālis, le, o. 3. adject. ad Adrianum pertinens. Legitur in *Vet. Inſcript.* apud *Fabret. pag.* 434.

Adriānus, a, um, o. 1. 2. idem quod Adriaticus, ab Adria. *Cic. in Piſ. c.* 38. Ultima Adriani maris oras petivit.

Adriatĭcus, a, um, o. 1. 2. adject. ab Adria, unde Adriaticum mare, quod & Atriaticum, & Hadriaticum, & Adriacum, & Adrianum dicitur. Idem appellatur etiam mare Superum. Ital. *Golfo di Venezia*. Eſt autem ſinus ille maris mediterranei, qui inter Lacinium extremum Italiæ, & Acroceraunium primum Epiri promontorium irrumpit. Perfundit Illyricum, Iſtriam, Venetiam, Galliam Togatam, Picenum, Aprutium, Apuliam, & Salentinos. *Plin. l.* 3. *c.* 5. Sinus maris Adriatici.

Adrŏgo. V. Arrogo.

Adrōro, as, a. *aſpergere leggermente*, inſtar roris aſpergo. *Marcell. Empir. c.* 34. Adrorare herbam vino.

Adrūmo, as, n. 1. *far romore*, rumorem facio, ſive commurmuro, a rumine parte gutturis. *Feſtus*.

Adrŭo, is, a. 3. Adruere terram, eſt eam verſando aliquo impellere, & adaggerare. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 35. Terra adruenda pulvinos facere. Al. aliter leg.

Adſcalpo, is, a. 3. idem quod ſcalpo. *Apul. l.* 6. *Met.* Adſcalpens aurem dexteram.

Adſciſco, vel Aſciſco, is, ivi, itum, ere, a. 3. aſſumo, adjungo, acceſſo, appeto, *aggiungere*, *prendere*, [illegible], Ger. *aufnemmen*, *an ſich nemmen*, *zu ſich beruffen*, Gall. *prendre*, *ou appliquer a ſoy*, *s' attribuer*, *uſurper*, & *prendre pour ſoy*, Hiſp. *llamar*, *traer*, *attribuir*, [illegible], ut adſciſcere ſibi ſocios. *Caſ.* 1. *B. G. c.* 5. *Cic. pro Arch.* Adſciſci in numerum civium. *Liv. l.* 33. *c.* 21. Adſciſcere ſibi nomen regium. *Cic.* 2. *Catil. c.* 4. Adſciſcere aliquem ad fœdus. *Suet. in Claud. c.* 39. Adſciſcere aliquem in nomen familiæ.

Adſcītus, a, um, o. 1. 2. acceſſitus, receptus, contrarius nativo. *Cic. Verr.* 4. *c.* 51. Sacra ab exteris nationibus adſcita. *Corn. Nepos de Attico c.* 3. *n.* 1. Amitti civitatem Romanam, alia adſcita: i. e. acquiſita. *Id. ib. cap.* 4. *n.* 1. Lepor ſermonis in eo nativus, non adſcitus. ¶ In illo *Cic.* 5. *de Fin. c.* 7. Alii cenſent primum voluptatis adſcitum doloris vacuitatem, & primum declinatum dolorem: *aſcitus* videtur eſſe ſubſtantivum, quod ſignificet appetitionem.

Adſcrībo. V. Aſcribo.

Adſellare, alvum exonerare. *Veget. de re veterin. l.* 1. *c.* 12. Deinde ſale, & melle mixtis, in anum infundes, ut adſellandi augeat voluntatem.

Adſeneſco, is, n. 3. ſenex fio. *Tertull. in exhort. ad caſtit. cap. ult.*

Adsēro, & Aſſero, is, ſevi, ſitum, a. 3. idem quod ſero, vel juxta ſero. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 22. Neque propter cupreſſos adſerunt vites. Adde *Caton. R. R. c.* 34. ¶ Alia ſignificatione V. *Aſſero*.

Adſībĭlo, as, avi, atum, a. 1. idem quod ſibilo. *Auſon. Moſell. v.* 258. Aura crepat, motoque adſibilat aere ventus. *Adde Stat.* 7. *Theb. v.* 578.

Adſignĭfico, as, a. 1. *ſignificare*, [illegible], Ger. *bedeuten*, *anzeichen*, Gal. *ſignifier*, Hiſp. *ſignificar*, idem, quod ſuum ſimplex. *Var.* 1. *de R. R.* 11. & apud *Gell. l.* 10. *c.* 1.

Adſipĕre, & præſipere, [illegible], & [illegible], dicebant antiqui a *ſapiendo*: ſicut nos quoque dicimus ab æquo iniquum, a quærendo inquirere. Hæc *Feſtus*.

Adsĭtus, a, um, *piantato vicino*, juxta ſatus. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 16. Vitis adſita ad olus. ¶ Item juxta poſitus. *Auſon. in Moſell. v.* 335. Atria viridantibus adſita pratis.

Adsŏno, & Aſſono, as, ui, n. 1. *riſonare*, ad ſonum alicujus reſpondeo. *Ovid. Met.* 3. *v.* 507. plangentibus adſonat Echo. ¶ Cum accuſativo *Apul. l.* 11. *Met.* Ut canoræ articulæ concentus ſuaves adſonarent.

Adſpŭo, is, adſpui, utum, uere, a. 3. *ſputare contra*, *o addoſſo ad alcuno*, [illegible], *Plin. l.* 28. *c.* 4. Si dormiens ſpectetur infans, a nutrice terna adſpui.

Adſtātus, pro *haſtatus* legitur in quodam Lapide apud *Gruter. pag.* 347. *n.* 1.

Adſtĭpŭlor. V. Aſtipulor.

Adſtitŭo, is, a. 3. *porre appreſſo*, *appreſſare*, [illegible], juxta ſtatuo. *Auctor. ad Heren. l.* 3. *c.* 25. Faciemus reum, ad lectum ejus adſtituemus. Adde *Plaut. Capt.* 4. 2. 66.

Adſtrangulātus, a, um, o. 1. 2. *ſtrangolato*. *Minuc. Felix in Octav. c.* 30. Filios adſtrangulatos elidere.

Adſtringo, V. Aſtringo.

Adſtrŭo, V. Aſtruo.

Adſuctus, a, um, *ſucchiato*. *Lucret. lib.* 4. *v.* 1187. Et tenet adſuctis humectans oſcula labris.

Adſudaſſit, vel aſſudaſſit, pro adſudaverit, *Plaut. Caſin.* 2. 6. 9. Stimulus ego ſum tibi, eo quod corculum adſudaſſit jam ex metu.

Adſum, ades, adfui, adeſſe, *eſſer preſente*, Ger. *gegenwertig ſeyn*, Gal. *être preſ*, *être preſent*, Hiſp. *eſtar cerca*, *o preſente*, [illegible], præſens ſum, vel prope ſum. Nam adeſſe etiam dicitur, quod paullo poſt futurum eſt, aut quod adveniat. Unde dicimus, adeſt Scipio, cum jam in itinere eſt, vel non longe abeſt. *Cic.* 3. *Off.* Bellua ad id ſolum, quod adeſt, ſe accommodat. ¶ Conſtruitur etiam cum dat. vel ablat. mediante In. *Cic. in Phil.* Omnibus his pugnis Dolabella adfuit, *trovarſi*. *Id. pro Flac.* In illa concione non adfuerunt. ¶ Quandoque *adeſſe* eſt favere, vel præſidio eſſe, *favorire*, *ajutare*, cui contrarium eſt deeſſe. Adeſſe amicis. *Cic. de ſen. Liv. l.* 1. *B. Pun.* Pueri, fœminæque adſunt. Sic *adeſſe cauſa* dicuntur advocati, & amici. ¶ Quandoque accedere, *accoſtarſi*, *venire*. *Virg. Ecl.* 9. Huc ades, o Galatea. ¶ Interdum eſt ſubſiſtere, ſive manere, *reſtare e fermarſi*. *Plaut. in Aul.* Iſtic adeſto. ¶ Interdum habere, *Vellej.* 2. 61. 1. Nullis adeſt vis ad reſiſtendum. ¶ Pro experiri. *Terent. Adelph.* 1. 1. Jam nunc times, quaſi nunquam adfueris. ¶ Pro ineſſe. *Plaut. Amph.* 8. Omnia adſunt bona, quem penes eſt virtus. ¶ Dicitur etiam, adeſſe apud aliquem. *Plaut. Amph.* Apud te adſum Soſia. ¶ Adeſſe animo, vel animis eſt favere. *Cic. pro Syll.* & adeſſe animo, pro forti animo eſſe. *Id. in ſomn. Scip. c.* 1. Ades, inquit, animo, & omitte timorem. ¶ Et pro intentum eſſe alicui rei. *Id. Philip.* 8. ¶ In adſum ſervatur d triplici ratione, differentiæ cauſa ab abſum, euphoniæ cauſa, quod plenius ſonet adſum, quam aſſum, poſtremo, quod ipſa verbi declinatio d repetit, tanquam in ſuum naturale principium revertens. Veteres tamen *Aſſum* dicebant, ut patet ex *Plaut. Pœn.* 1. 2. 67. Unde *Aſſas* dicebant nutrices, quod adſint iis, quos nutriunt, nec ab eis vel exiguo tempore divellantur. ¶ *Adſiem*, es, &c. pro *adſim*, *is*, *it*, frequens eſt apud Comicos. ¶ *Adforem*, es, pro *adeſſem*, es, &c. *Virg.* 1. *Æn.* 576. ¶ *Adfore* pro adfuturum eſſe, *Cic. Fam.* 9. *ep. ult.*

Adsŭo, & Aſſuo, is, a. 3. ad aliquam rem ſuo, conſuo. *Horat. de ar. poet. v.* 15. unus & alter aſſuitur pannus.

Adſuſpirans, antis, ſuſpirans. *Apul. l.* 4. *Met.* Fletibus ejus adſuſpirans anus.

Adtegrāre eſt vinum in ſacrificiis augere, ut ſcribit *Paul. in epiſt. Feſti*, ut exponit *Scalig.* vinum libando diminuere, ut eo ſacrificium augeatur. *Adtegrare* enim contrarium eſt τῷ *integrare*.

Adtermino, as, are, a. 1. terminis circumſcribere, definire. *Arnob. l.* 3. *p.* 107. Deos filo adterminatis humano.

Adtaberualis, m. 3. *taverniere*, [illegible], habitator continuus tabernæ. *Feſtus*.

Advectio, onis, f. 3. *condotta*, *il condurre*, *o portare*, [illegible], actus advehendi. *Plin.* 9. *c.* 54. Famem longæ advectionis a Brundiſio compeſcere in Lucrino.

Advectitius, a, um, o. 1. 2. aliunde advectus, *condotto*, *o portato d' altronde*. *Salluſt. B. Jugurth. c.* 44. Vinum advectitium.

Advecto, as, are, a. 1. ἐπάγομαι, frequentat. ab adveho. *Tacit. Ann.* 6. 13. Rei frumentariæ copiam advectare.

Advector, oris, m. 3. qui advectat, vel advehit. *Apulej. in Florid. n.* 21. Advectorem ſibimet equum deligunt.

Advectus, us, ui, m. 4. idem quod advectio. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 84. Hæc de origine, & advectu Dei celeberrima.

Advectus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. *condotto*, *o portato d' altronde*. *Virg. Æn.* 5. Claſſis advecta. *Cic.* 2. *Phil. c.* 31. Ciſio celeriter ad urbem advectus.

Fam. Id. 2. de Divin. c. 40. Cariciæ Cauno advectæ.

Adveho, is, xi, ctum, ere, a. 3. condurre, portare da uno a un altro luogo, הביא, Ger. herzufuren, ἐπάγω, adduco, affero. Dicimus autem advehere, vel advehi navi, vehiculo, equo, & alio quovis modo. Et tam de perſonis, quam de rebus. Cic. 3. Offic. Magnum frumenti numerum Rhodum advehere. Liv. l. 4. B. P. Impoſitoque, quem ſecum adveheret, milite. Sulpic. ad Cicer. Fam. 4. ep. 12. Piræeum navi advectus. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. Tacit. 2. Annal. c. 45. Arminius equo colluſtrans omnia, ut quoſque advectus erat, recuperatam libertatem oſtentabat. ¶ Advexe pro advexiſſe eſt apud Plaut. Merc. 2. 2. 61.

Advelitatio, onis, f. 3. jactatio quædam verborum, ſigurate ab haſtis velitaribus. Feſtus. V. Velitor, & Velitatio.

Advelo, as, ἐπικαλύπτω, idem, quod velo. Virg. 5. Æn. v. 246. Advelat tempora lauro.

Advena, æ, communis gen. foreſtiere, גר, Ger. ein frembder, auſſlender, Gall. eſtranger, Hiſp. eſtrangero, ἔπηλυς, qui non eſt civis, aut inquilinus, ſed externus. Et proprie, qui ex uno longinquo loco in aliquod oppidum veniunt, advenæ dicuntur: convenæ, qui ex pluribus locis. Ter. in Heaut. Eſt e Corintho hic advena anus paupercula. Sic exercitus advena, apud Virgil. Æn. 7. v. 38. & mancipium advena Priſcian. l. 6. 2. ¶ Advenas ætatis dixit Plin. l. 10. c. 23. ciconias, & grues.

Adveneror, aris, d. 1. riverire, סגד, Ger. in ehren halten, σεβάζομαι, veneror. Var. de R. R. l. 1. c. 1. Adveneror Minervam, & Venerem.

Advenio, is, eni, entum, n. 4. arrivare, הגיע, בא, Ger. herzu komen, Gall. venir, arriver, Hiſp. venir, llegar, προσέρχομαι, ad locum aliquem venio. Ter. in Eun. Si forte huc adveneris. ¶ Interdum ſignificat accidere. Cic. Phil. 11. Eſt enim ſapientis, quid homini accidere poſſit, præmeditari, ferendum modice, ſi advenerit, eſſe. ¶ Advenerunt litteræ, pro allatæ ſunt. Sueton. Veſp. c. 7. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. Virg. Æn. 1. v. 388. Tyriam qui adveneris urbem.

Adventitius, a, um, o. 1. 2. venuto d'altronde, avventizio, Ger. frembdling, der anderſſwo herkommet, Gal. forain, Hiſp. advenediço, ἐπακτός, ἐξωτικός, ἐπεισόδιος, quidquid quacumque occaſione, vel ratione aliunde nobis accedit. Hinc adventitia bona, quæ non ex recta ſucceſſione, puta patris, aut avi, ſed ex legatis, aut aliter caſu aliquo nobis adveniunt. Cic. 3. Ver. In re adventitia, neque hereditaria tam diligens eſſet. ¶ Adventitia cœna eſt, quæ peregre advenientibus lautior apparabatur. Sueton. in Vitell. c. 13. ¶ Adventitio opponitur innatum, & inſitum. Cic. Top. Innata, atque inſita aſſumptis, & adventitiis.

Advento, tas, n. 1. appropinquarſi, avvicinarſi, נגש, קרב, Ger. herzukommen, προσέρχομαι, appropinquo. Cic. Cur. Nondum erat auditum, te ad Italiam adventare. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. Tacit. 6. Ann. c. 44. Propinqua Seleuciæ adventabat.

Adventor, oris, m. 3. verbale ab advento, quilibet homo externus, id eſt qui nobis non ſit domeſticus, vel etiam hoſpes, ſeu conviva adveniens. Plaut. 2. 7. v. 54. Si æquum facias, adventores meos non incuſes. Adde ibid. 1. 2. v. 2. & Aſin. 2. 2. v. 92. & Apul. l. 10. Met.

Adventorius, a, um, o. 1. 2. quod advenienti cuipiam offertur. Unde adventoria epiſtola, apud Mart. in præf. l. 12. quæ adventanti amico mittitur obviam.

Adventus, a, um, o. 1. 2. particip. ab advenio. Loca adducta a Palmerio tom. 4. Facis Crit. p. 652. examinat Voſſius de analog. p. 203. Prior locus eſt Terent. And. 5. 2. 3. Ego commodiorem hominem adventum ad tempus non vidi. Sed Voſſius legit, ego commodiorem hominem, adventum, tempus non vidi. Alter Comici locus eſt Phorm. 1. 3. 2. Ubi in mentem ejus adventi venit. id eſt patris, qui advenit. Sed Voſſius ait, adventi eſſe genit. ſubſtantivi adventus 2. declinat. pro quarta. Tertius locus eſt Salluſt. B. Jugurth. c. 91. Multo ante lucem adventum. Sed Voſſius reperit, multo ante lucis adventum.

Adventus, tus, m. 4. venuta, ביאה, παρουσία, verbale ab advenio, & proprie expectatorum, neceſſariorumque dicitur. Terent. in Eun. Salutant, adventum gratulantur. Cic. in Piſon. c. 22. Quid dicam adventus meos. ¶ Adventus, i, m. 2. V. voce præcedenti.

Adverbero, ras, a. 1. battere grandemente, μαστιγόω, vehementer verbero. Stat. 9. Theb. v. 686. Adverberat unguibus armos.

Adverbialiter, per adverbium. Diomed. Grammat. l. 1. Priſcian. l. 16. & Arruntius Celſ. apud Chariſ. l. 2.

Adverbium, ii, n. 2. avverbio, ἐπίῤῥημα, quaſi juxta verbum dicitur, quia in oratione prope verbum ponitur. Nec enim poteſt verbi vis ſignificantius ſonare, niſi jungatur adverbium, ut Bene, vel male dicit, Feliciter naviget. Unde Donatus adverbium ſcripſit eſſe partem orationis, quæ adjecta verbo ſignificationem ejus explanet, atque impleat. Uſurpat hanc vocem Gell. l. 5. c. ult.

Adverſor, eris, idem quod vereor, vel magnopere vereor. Accius apud Non. c. 4. n. 121.

Adverſaria, orum, n. pl. 2. giornale, libro de' ricordi, Ger. manual, o der handbuch, Gall. papier, journal, minute, Hiſp. el borrador, o libro de memoria, ἐφημερίδες, diaria, ideſt tumultuariæ quædam tabulæ, quæ ante codicis confectionem perſcribebantur, ne memoria rerum excideret, ut ex iis poſtea tabulæ juſtæ, & æternæ fierent. Exactiores enim rationum tabulas codicem appellabant. Cic. pro Roſc. Com. c. 2. Si eandem vim habent adverſaria, quam tabulæ, quid attinet codicem inſtituere? ¶ Dicta ſunt autem adverſaria, quod cum Veteres ex altera tantum libri ſcriberent parte, in his etiam a tergo ſcribebant; unde & opiſthographa, ὀπισθόγραφα dicta ſunt ab ὄπισθεν, & γράφω.

Adverſaria, æ, f. 1. V. Adverſarius, ii.

Adverſarius, a, um, o. 1. 2. nemico, contrario, ἐναντίος, commodis noſtris obſiſtens, adverſus. Cic. pro Cæc. c. 2. Vis ea, quæ juri maxime ſunt adverſaria. Nepos in Phoc. cap. 3. Adverſaria factio.

Adverſarius, ii, m. 2. avverſario, צורר, Ger. ein widerſacher, widerwertig, ἀνταγωνιστής, ab adverſor pro repugno, cum gen. vel ſine caſu. Nam adverſarii dicuntur ſibi invicem repugnantes, & proprie ſunt ii, qui adverſus nos litigant in judicio, quos alias partem adverſam vocant. Ter. in Phor. Cauſam tradere adverſariis. Cic. pro Mil. c. 15. Tribuni plebis illius adverſarii, defenſores mei. ¶ Adverſaria etiam genere feminino dici poteſt mulier, quæ adverſus nos judicio contendit. ¶ Et extra perſonam. Cic. Fam. 2. ad Curionem, Eſt tibi gravis adverſaria parata, incredibilis quædam expectatio.

Adverſatio, onis, f. actus adverſandi, oppoſizione. Tertull. adverſ. Gnoſtic. c. 5. Adverſatio idololatriæ.

Adverſativus, a, um, adject. Conjunctiones adverſativæ ſunt, quæ contrarium aliquid ſignificant, ut tamen, quamvis, &c. Priſcian. ſub init. l. 16.

Adverſator, oris, m. 3. qui adverſatur. Apul. de Deo Socrat. Quam adverſatorem malis in omni vita ciebo?

Adverſatrix, icis, f. 3. ab adverſator. Terent. Heaut. 5. 3. v. 4. Quin tu mihi adverſatrix fueris, mulier? Adde Plaut. Moſtell. 1. 3. v. 100.

Adverſe, adverb. contrarie, apud Gell. l. 3. c. 16. Adverſe dicere.

Adverſio, onis, f. 3. verbale, unde in adverſione emere, locare, &c. apud JCtos. Sed legendum Averſio cum Budæo, & aliis: quam vocem V. loco ſuo. ¶ Adverſio animi, pro animadverſio legitur a quibuſdam apud Cic. pro Arch. c. 7.

Adverſitas, atis, f. 3. inimicizia, איבה, Ger. widerwertikeit, ἐναντιότης, ab adverſus, ſa, ſum, contrarietas, & repugnantia. Plin. l. 11. c. 25. Magnam adverſitatem oleo merſis (ſcorpionibus) & ſtellionibus putant eſſe.

Adverſitores, m. 3. ſervi che vanno ad incontrare il padrone, ab adverſum, id eſt, obviam eundo; ſervi ſunt, qui domino advenienti obviam procedunt. Ter. in Adelph. Neque ſervulorum quiſquam adverſum ierat. Ubi ait Donat. proprie locutum Ter. eſſe, dicendo advorſum, nam inde adverſitores dici. Adde Plaut. Moſtell. 4. 1. 2.

Adverſo, as, n. 1. antique dictum, pro adverſor. Plaut. in Rud. 2. 2. Animo adverſavi ſedulo, ne herum unquam præterirem.

Adverſor, d. 1. opporſi, contraſtare, צרר, שטן, Germ. widerſtehen, widerſtreben, ἀντιπράττω, contrarius ſum. Et conſtruitur cum dativo. Ter. in Hec. Neque tuæ libidini adverſabor. ¶ Cum accuſat. eſt bis apud Tacit. l. 1. hiſt. c. 1. & 38. Sua facinora adverſari Deos, lamentabatur. Sed utrobique Pichena, averſari ſubſtituit. ¶ Conſtruitur & abſolute. Terent. Phorm. 1. 1. v. 23. Cœpi adverſari primo. ¶ Adverſans particip. Cic. 2. de Orat. Etiam adverſantem, & repugnantem capere poteſt.

Adverſus, a, um, o. 1. 2. contrario, ripugnante, צר, נגד, Ger. widerig, ſtreitig, widerwertig, Gal. contraire, oppoſite, Hiſp. contrario, ἐναντίος, contrarius, repugnans, adverſans, invitus. Ter. in And. 1. 1. 37. Adverſus nemini. ¶ Adverſum, abſolute, pro re adverſa, & improſpera, diſgrazia. Ter. in Heaut. Si quid adverſi evenerit. ¶ Ponitur aliquando pro quacunque re, quæ ab anteriori parte apparet, ut Adverſa vulnera, quæ a fronte accepimus. Cic. 2. de Div. Adverſam conſcendit ripam. ¶ Et in hac ſignificatione contrarium habet Averſus. Cic. 2. de Orat. c. 63. Et adverſus, & averſus impudicus es. ¶ Item adverſus, cui opponitur ſecundus, ut navigare adverſo flumine, Virg. Georg. 1. v. 201. contr' acqua. ¶ Fere conſtruitur cum dat. Sed Tacit. l. 3. Ann. cap. 24. cum genit. Veneno eum a Lepida petitum illuſtrium domuum adverſa. Al. aliter leg. ¶ Comparat. eſt apud Plin. l. 32. c. 4. Superlat. apud Cæſ. B. G. l. 3. c. 107. ¶ Lectus adverſus quid ſit, V. Lectus.

Adverſus, & Adverſum, contra, contro, נגד, Gall. contre, Hiſp. contra, ἀντί, πρὸς, præpoſitio, contra, ut adverſus hoſtes bellum geritur. Antonius Ciceroni in epiſt. ad Att. l. 14. Non contendam ego adverſus te. ¶ Aliquando ſignificat erga, verſo, in meliorem partem. Cic. 1. Offic. Adhibenda quædam reverentia adverſus homines. ¶ Aliquando ante. Gell. l. 9. c. 12. Qui quotidie unguentatus adverſum ſpeculum ornetur. ¶ Item ſecundum. Ulpian. Inſtit. tit. 28. Bonorum poſſeſſio datur aut contra tabulas, aut adverſus tabulas. ¶ Item coram. Terent. And. 1. 5. v. 30. Peropus eſt, aut hunc cum ipſa, aut me aliquid de illa adverſus hunc loqui. Plaut. Bacchid. 4. 4. v. 47. Si audias, quæ dixit me adverſum, tibi. ¶ Eſt etiam pro obviam. Plaut. Amph. Ire adverſum alicui. Id. Menæc. Quis hic eſt, qui adverſum mihi ſit? ¶ Exadverſum, & exadverſo, ſignificat a dirimpetto, e regione, ex oppoſito, ἀπαντικρύ. Ter. Phorm. Ex adverſum ei loco tonſtrina erat. Plin. l. 4. c. 13. Exadverſo intrantibus geminæ cernebantur. Cic. 1. de divin. c. 45. Ara exadverſus eum locum conſecrata eſt. ¶ In adverſum, h. e. in adverſa parte. Colum. l. 4. c. 25. Cum in adverſum deſecare quid debet, cultro utitur, troncare di taglio.

Adverto, tis, a. 3. volgere ad alcuna parte, פנה, הפך, הסב, הקשיב, Germ. hinzu keren, Gal. ſe tourner vers quelque choſe, Hiſp. bolverſe hazia otra coſa, ἐπιστρέφω, ad aliquem locum verto. Ter. Eun. 2. 3. 50. Illa ſeſe huc advertebat in hanc noſtram plateam. Sic Ovid. advertere curſum aliquo. Virg. Æn. 6. 36. Advertere terræ proras. Et Æn. 5. 37. notæ advertuntur arenæ. ¶ Advertere oculos, aurem, animum, &c. Liv. 4. 45. Adverterent animos, ne quid, &c. Virg. 8. 440. Huc advertite mentem. ¶ Advertere animo, advertere animum, & advertere abſolute idem eſt aliquando, ac animadvertere, oſſervare. Plin. l. 25. c. 2. Scientiam ad noſtros perveniſſe animo adverto. Ter. Phorm. 5. 8. Id vos velle animum adverteram. Id. Heaut. 3. 3. 9. Advertunt graviter, quæ non cenſeas. Cic. ad Att. l. 2. De librariis diligenter adverte. ¶ Pro afficere, & ad ſe convertere. Plin. l. 1. ep. 10. Multa in Euphrate mediocriter quoque doctos advertunt, & afficiunt. Tacit. 3. hiſt. c. 48. Advertit ea res Veſpaſiani animum. ¶ Pro punire. Tacit. Annal. 2. c. 32. In P. Marcium Conſules more priſco advertere. ¶ Ponitur imperſ. Cic. ad Lent. Advertebatur, Pompeji familiares aſſentire Volcatio.

Adveſperaſcit, imperſ. ſi fa ſera, העריב, ערב, Ger. es wirdabend werden, Gal. il vient ſur le ſoir, Hiſp. hazerſe tarde, o anochecer, ἑσπέρα γίνεται, veſpertinum tempus adventat. Cic. Ver. 6. c. 65. Cum jam adveſperaſceret, diſceſſimus. Plin. l. 7. c. 52. Cum adveſperaviſſet.

Advigilo, as, n. 1. vegghiare, attendere a qualche coſa, שקד, Ger. fleiſſig wachen, wachber, und mit fleiſſ etwas thun, Gall. veiller à quelque choſe, en avoir ſoin, Hiſp. velar, cuydar de, tener cuydado con alcuna, coſa, ἀγρυπνέω, diligenter vigilo, & tranſlate pro alicui rei operam dare. Ter. in And. Si advigilaveris, ex unis geminas mihi conficies nuptias. ¶ Conſtruitur cum dativo, vel cum accuſ. addita præpoſ. ad. Cic. de leg. 2. c. 12. Advigilare ad cuſtodiam ignis. Man. l. 1. v. 81. Advigilare ſibi. ¶ Quod vero inquit Statius 1. Theb. v. 147. advigilare ſomno regis, eſt vigilare apud regem, cum dormit.

Advivo, is, xi, ctum, idem quod vivo. Vetus inſcriptio apud Gruter. p. 1115. n. 8. Advivente eo. Et p. 1145. n. 8. Adde Scævol. l. 28. ff. de liberat. leg. Donec adviver. Exemplum Plinii, quod affertur a Calepino, non caret controverſia.

Adulabilis, le, cum adulatione factus. Ammian. l. 14. c. 11. (al. 36.) Adulabilis ſermo. Et l. 31. c. 12. (al. 33.) Adulabilis ſententia. ¶ Item qui adulatione moveri poteſt. Enn. apud Non. c. 2. n. 666. Huic eſt animus propitiabilis, ita, & adulabilis. Al. aliter leg.

Adulatio, onis, f. 3. aſſentatio, adulazione, κολακεία, Cic. de Amic. c. 25. In amicitiis nullam peſtem eſſe majorem, quam adulationem, blanditias, aſſentationem. ¶ Item blandimentum canum. Cic. 2. de nat. Deor. c. 63. Canum tam fida cuſtodia, tamque amans dominorum adulatio. V. Adulor.

Adulator, oris, m. 3. qui aſſentatur, ſeu adulat, adulatore. Ad Heren. 4. c. 21. Nolo eſſe laudator, ne videar adulator.

Adulatorie, adverb. adulatoriamente. Auguſt. epiſt. 148. Si perfunctorie, atque adulatorie res agatur.

Adulatorius, a, um, o. 1. 2. adject. ad adulationem pertinens, adulatorio, κολακευτικός. Tacit. Annal. 6. c. 32. Exemplar apud poſteros dedecoris adulatorii habetur.

Adulatrix, icis, femin. 3. ab adulator, adulatrice, κολακίς. Trebell. Pollio in Claudio c. 3. Adulatrices externæ gentes. Tertull. de anima c. 51. Non reliquiis animæ adultrix, ſed &c.

Adulatus, a, um, particip. adulato, paſſiva ſignificatione. C. Hemina apud Priſcian. l. 8. Adulatique erant ab amicis, & adhortati.

Adulor, aris, d. 1. adulare, luſingare, חנף, Ger. ſchmeichelen, liebkoſen, Gal. flater, Hiſp. liſongear, κολακεύω, eſt aſſentari, hoc eſt blandiri voce, vel geſtu, omniaque ad voluntatem alicujus & loqui, & agere, non ad veritatem: Valla l. 3. c. 69. Adulari eſt inſervire, & adniti, ut favorem mereamur, quoquo modo, vel voce, vel geſtu. Tractum eſt ἀπὸ τοῦ δούλου, quod eſt ſervus. Et ſane adulari ſervile eſt, non liberale, & ingenuum. Sed Feſtus ab alludendo deductum putat, paucis litteris tranſpoſitis. Nonius c. 1. n. 57. adulari proprie canum eſſe interpretatur, ſed ad homines quoque conſuetudine traductum fuiſſe. Dicuntur enim canes adulari, cum corporis geſticulatione, & caudæ motu nobis blandiuntur. Lucret. l. 5. v. 1072. Gell. lib. 9. c. 13. Ovid. 14. Met. v. 263. ¶ Regit tum accuſativum, tum dativum. Cic. in Piſon. in fi. Adulans omnes. Tacit. Ann. 16. c. 19. Adulari Neronem. Liv. l. 23. c. 4. Adulari plebem. Nepos in Attic. c. 8. Adulari Antonio. ¶ Dicitur etiam Adulo active, pro Adulor. Lucret. Longe alio pacto gannitu vocis adulant. ¶ Hinc Adulor paſſivum. Cic. 1. Offic. c. 26. Cavendum eſt, ne adulari nos ſinamus. ¶ Uſurpatum etiam legitur pro lambere, ebibere. Cic. 3. Tuſc. Ex Accii Prometheo, Pennata cauda noſtrum adulat ſanguinem.

Adulter, ri, m. 2. μοιχός, adultera, f. 1. μοιχαλίς, adultero, o adultera, נואף, Ger. chebrecher, oder chebrecherin, Gal. homme, ou femme adultere, Hiſp. adultero, o adultera, ex ad, & alter, ſeu altera, quod ille ad alteram, & hæc ad alterum ſe conferat. Ovid. 1. Ep. Obrutus inſanis eſſet adulter aquis. Tac. Ann. 3. 24. In nepte Auguſti adulter. Horat. l. 3. od. 3. Lacæna adultera. ¶ Per catachreſin dicitur etiam de animalibus ratione carentibus. Claud. Paneg. de Mal. Theod. Conſ. v. 302. Cum forte leænæ nobiliorem uterum viridis corrupit adulter. Et Plin. l. 8. c. 16. ¶ Adulteros crines dixit Horat. l. 1. od. 15. hoc

eſt crines Paridis adulteri. Ubi hanc vocem adjective uſurpat, quemadmodum & *Plin. l.* 33. *c.* 7. dixit minium adulterum, *h. e.* adulteratum. ¶ *Adulter moneta, falſificatore.* In Cod. 1. 7. 3. & 9. 24. 1.

Adulteratio, onis, f. 3. Legitur in lemmatis Plinianis, quæ poſt præfat. loco *l.* 1. habentur ad *l.* 12. *n.* 20. In odoribus, aut condimentis dicuntur adulterationes. *Id. l.* 21. *c.* 6. Adulteratio croci.

Adulterator, oris, m. 3. qui adulterat, verbale. *Leg.* 16. *ff. de pœnis*, Adulterator monetæ.

Adulteratus, a, um, o. 1. 2. *falſificato*, κεκιβδηλευμένος, quod alienæ rei commixtione corruptum eſt, ut Adulteratum gummi. *Plin. l.* 9. *c.* 3. ¶ Adulterata mulier, ideſt adulterio corrupta. *Suet. Caſ. c.* 48.

Adulterinus, a, um, o. 1. 2. *baſtardo*, *falſificato*, ממזר, Germ. *baſthart*, *banckart*, Gall. *adulterin*, Hiſp. *adulterino*, μοιχικός, κίβδηλος, quaſi ex altero procreatus, nothus, vel non ſimplex, *Plin. l.* 10. *c.* 3. *de aquila pullo*. Præcipitat e nido, velut adulterinum, & degenerem. ¶ Per metaphoram adulterina ſigna dicuntur, quæ ſunt alienis anulis facta. *Cic. pro Cluen. cap.* 14. Teſtamentum ſignis adulterinis obſignavit. Sic nummus adulterinus, adulterinæ literæ, & adulterinæ claves, quæ pro veris ſubſtituuntur. *Cic. Salluſt.* &c.

Adulteritas, atis, f. 3. & adulterio, onis, nimis licenter dicta a *Laberio* notant *Nonius*, & *Gell. l.* 16. *c.* 7.

Adulterium, ii, n. 2. *adulterio*, ניאוף, Ger. *ehbruch*, μοιχεία, quod proprie cum nupta committitur, ut *Val.* ſcribit *l.* 6. *Quintil. l.* 7. *c.* 4. Non commiſi adulterium. Adde *Cic.* 2. *de Orat.* ¶ Transfertur aliquando ad alia, ut Adulteria naturæ, pro operibus non vere naturalibus, Adulteria mercis, pro fraude, Adulteria arborum, pro inſitionibus, apud *Plin. l.* 17. *c.* 1. *l.* 19. *c.* 3. & *l.* 9. *c.* 40.

Adultero, as, n. 1. *commettere adulterio*, נאף, Ger. *ehbrechen*, μοιχεύω, adulterium committo. *Suetonius* paſſim, & *Juſtinus*. ¶ Eſt etiam arte aliqua quippiam pro vero aſſimulare, atque ita rem ſynceram corrumpere. *Plin. l.* 12. *cap.* 7. Piper longum facillime adulteratur Alexandrino ſinapi. Inde etiam adulterare judicium, adulterare tabulas, &c. apud *Cic. de Amic. c.* 25. & *pro Cæcin. c.* 26.

Adulteror, aris, depon. 1. idem quod adultero, ſi recipiendum inter Latina eſt. *Cic.* 1. *Offic. c.* 35. Latrocinari, fraudare, adulterari. *Al. leg.* adulterare. *Horat. epod.* 16. *v.* 32. Adulteretur & columba milvio. Quamquam exemplum hoc ad paſſiva referri melius poteſt. Quidam verbum hoc adhibitum deponenti forma putant a Catone apud *Gellium l.* 10. *c.* 23. Sed ibi quoque variat lectio.

Adultus, a, um, o. 1. 2. *creſciuto*, αὐξηθείς, qui crevit ad juſtam ſtaturæ ſuæ altitudinem. Unde juvenes dicuntur adulti, qui in flore ætatis ſunt poſiti. *Cic. de Clar. Orat.* Eam tueamur, ut adultam virginem, caſte. ¶ Transfertur etiam ad inanimata. *Cic. de Clar. Orat.* Non naſcentibus Athenis, ſed adultis. Sic Ver adultum, & æſtas adulta. *Tacit.* 2. *Annal. c.* 23. Et de nocte, apud eundem *hiſt.* 3. *c.* 23. ¶ Adultus pro aucto. *Vellej.* 2. 110. 2. Adulta viribus Dalmatia. ¶ Comparat. adultiores pulli, *Plin. l.* 10. *c.* 33. ¶ Adultus item partic. pro crematus. *Antias in* 94. Eo omnes hoſtiæ, & vituli conjecti, & ita omnia adulta ſunt. *Ex Priſcian. l.* 9. Sed facile fuit *adulta* pro *aduſta* ſcribere.

Adumbratim, adver. ſubobſcure, non aperte. *Lucret. l.* 4. *v.* 363. Sed quaſi adumbratim paullum ſimulata videntur.

Adumbratio, onis, f. 3. *abbozzatura*, ἐπισκιασμός, eſt rudis rei deſcriptio, ſive repræſentatio. *Cic. in Orat. c.* 29. Si non perfectio, at conatus tamen, atque adumbratio. V. adumbro.

Adumbratus, a, um, o. 1. 2. nomen ex partic. ſubobſcurus, non manifeſtus, *abbozzato*. *Cic. pro Cæl.* Non expreſſa ſigna, ſed adumbrata virtutum. ¶ Item pro ficto, aut ſimulato. *Id. pro Sylla*: Informat ad hunc adumbratum judicium. Et adumbrata lætitia, *Tacit. Annal.* 4. *c.* 31.

Adumbro, as, avi, atum, a. 1. *adombrare*, *e far ombra*, הצל, Germ. *ſchatten*, *machen*, *entwerffen*, ἐπισκιάζω, σκιαγραφέω. Primum ſignificat umbram inducere. *Colum. l.* 5. *c.* 5. Palmeis tegetibus vineas adumbrabat. ¶ Deinde eſt verbum pictorum, & ſignificat quadantenus aliquid exprimere; non primis tantum lineis, ut vulgo interpretantur, delineare. Eſt enim adumbrare Latinis, quod Græcis σκιαγραφεῖν, & Adumbratio, σκιαγραφία, ſcilicet lineatio, quæ addit umbras, & oculis non modo lineas exhibet, ſed explicatiores etiam rerum ſpecies ſubjicit. Primum enim pictores lineamenta ducunt futuræ imaginis (quod Ichnographia dicitur) deinde inducunt colores, quibus addunt umbras; & ſic paullo expreſſiorem ſpeciem exhibent, non tamen perfectam. Hæc igitur adumbratio eſt, cui poſtea accedit manus ultima, cum omnia ad exactam elegantiam expoliuntur. Et propterea *Ariſt.* 3. *Rhet. c.* 12. genus dicendi deliberativum σκιαγραφίᾳ comparat, & illi idem, quæ in demonſtrativo genere adhibetur, opponit. Hoc enim omnium accuratiſſimum, illius vero minus exquiſite laboratum eſſe debet. *Quintil. l.* 7. *c.* 10. Quis pictor omnia, quæ in rerum natura ſunt, adumbrare didicit? *Cic. in Orat. c.* 14. Eloquentiæ ſpeciem, & formam adumbrare. ¶ Adumbrare ſignificat etiam imitari, ſed dicendo, vel deſcribendo. *Cic. in Orat.* Idipſum ſumus in eorum ſermone adumbrare conati. Et 2. *de Orat.* Veteres caſus, fictoſque luctus vellem imitari, atque adumbrare dicendo.

Adunatio, onis, f. 3. *unione*, *adunamento*, ἕνωσις. Vox eſt *Cyprian. ep.* 57. *&* 60. *vel in edit. Oxon. epiſt.* 60. *&* 62. *Diomed. Grammat. l.* 1. & *Caſſiod. l.* 4. *ep.* 33. *&* 36.

Adunatus, a, um, o. 1. 2. unitus, conjunctus, *adunato*, *congregato*. Sæpe uſus eſt *Juſtin.* ut 7. 2. 12. Adunatæ gentes variorum populorum. Et 15. 4. 22. Adunatis omnium ſociorum copiis. Item 24. 1. 5. Adunato exercitu. Adde *Pallad. l.* 4. *tit.* 10. & *Lactant. de Opific. Dei c.* 17. Addit *Non. c.* 4. *n.* 10. etiam locum *Cic.* 3. *Offic. c.* 8. Turpitudinem videas adunatam ei rei. Sed editi libri habent *adjunctam*.

Aduncitas, atis, f. 3. *curvità*, ἀγκυλότης, incurvitas. *Cic. de Nat. l.* 2. *c.* 47. Roſtrorum aduncitate.

Aduncus, a, um, *adunco*, *piegato*, כפוף, Ger. *krumb*, *gekrumbt*, ἀγκύλος, curvus, tortuoſus, ex ad, & uncus. *Cic. pro Cluen. c.* 48. Serrula adunca ex omni parte dentium, & tortuoſa.

Aduno, as, avi, atum, are, a. 1. *adunare*, *congregare*, יחד, Ger. *verſammlen*, *zuſammen bingen*, Gall. *unir*, *aſſembler*, Hiſp. *ayuntar*, ἑνόω, congrego. *Juſtin.* 2. 12. 18. Cum adunata omnium ſociorum claſſis eſſet. Et *Pallad.* 3. *tit.* 19. Membra diviſa adunare.

Advocamentum, i, n. 2. συνηγορία, advocatio. *Plin. l.* 5. *ep.* 8. Veniam Advocamenti peto. Sed meliores libri habent *advocandi*. V. Advoco.

Advocatio, onis, f. 3. *avvocazione*, συνηγορία, patrocinium, advocati officium. *Cic. Fam. l.* 7. *ep.* 10. In re militari multo es cautior, quam in advocationibus. *Plin. l.* 1. *ep.* 22. Multos advocatione, plures conſilio juvat. ¶ *Liv. lib.* 3. *cap.* 47. poſuit pro advocatorum comitatu: Virginius, inquit, filiam ſuam cum ingenti advocatione in forum deduxit. ¶ *Cic.* conſultationem etiam advocationem appellat. *Verr.* 1. *c.* 49. Maximarum rerum frequentiſſimæ advocationes fiunt. ¶ Pro mora & ſpatio poſuit *Seneca*, ut dare, petere advocationem ſumptum ſc. a judiciis, nam qui ad reſpondendum parum inſtructi ſunt, advocationem, hoc eſt ſpatium deliberandi, advocandique amicos petere ſolent. Vide *Lipſ. in Senec. de Conſolat. ad Marc. c.* 10.

Advocator, oris, m. 3. idem quod advocatus, *Avvocato*. *Tertull.* 4. *cont. Marc. c.* 15. Deus divitum aſpernator, mendicorum advocator.

Advocatus, a, um, *chiamato*. *Curt.* 4. 11. Advocato conſilio. *Catull. carm.* 40. *ad Ravidum*. Deus advocatus. *Liv. l.* 8. *c.* 33. Dii haud fruſtra advocati.

Advocatus, i, m. 2. *avvocato*, Gal. *advocat*, Hiſp. *abogado*, συνήγορος, dicitur, qui alteri adeſt in cauſa. *Plin. in Caſ.* Dum adſto advocatus cognato meo. Cicero artem advocatam ſenſibus dixit in *Acad.* 4. *c.* 27. ¶ Inter advocatum, & patronum hoc intereſſe *Valla* exiſtimat, quod advocatus nomen ſit generalius, quam patronus, ut non tantum ſignificet eum, qui alterius cauſam agit (quem proprie patronum dicimus) verum etiam quicunque adeſt alteri in cauſa officii gratia, advocatus appelletur, etiamſi nihil dicat, neque agat, ſed tantum paratus ſit defendere: patronus proprie ſit, qui agit cauſam, ſed accuſati, non accuſantis. ¶ *Quintilianus* tamen Advocatum pro patrono etiam vel cauſidico poſuit, *l.* 12. *c.* 1. Adde huic *Aſconium in Divin. c.* 4. & *Plin. l.* 5. *ep.* 4.

Advocito, as, a. 1. frequent. ſæpe advoco. *Feſtus*

Advoco, as, a. 1. *chiamare a ſe*, קרא, Ger. *herzurueffen*, *zuſich rueffen*, παρακαλέομαι. ad me voco, pro conſilii, auxiliive cauſa amicos accerſere ponitur. *Ter. in Phor.* Amicos advocabo, ad hanc rem qui adſient. Adde *Cic. pro Sylla c.* 29. ¶ Significat etiam cauſſas in foro agere, *far l'avvocato*. *Plin. l.* 5. *epiſt.* 8. Ideoque interim veniam (ne a forenſibus verbis recedam) advocandi peto. *Senec. de brevit. vitæ c.* 2. Hic advocat, hic adeſt, ille periclitatur, ille defendit, hic judicat. ¶ *Tacit. l.* 17. In Senatus populique R. obliterata jam nomina, ſacramenta advocabant. *h. e.* juramenta deferebant.

Advolatus, tus, m. 4. *volo*, actus advolandi. *Cic.* 2. *Tuſc.* Triſti advolatu aduncis lacerans unguibus.

Advolitans, antis, *ſvolazzante*. *Plin. l.* 11. *c.* 19. Papilio luminibus accenſis advolitans.

Advolo, las, n. 1. *volare*, עוף, Ger. *fliegen*, προσπέτομαι, juxta vel ad aliquem locum volare, & conſtruitur cum accuſativo, præpoſito Ad, vel In, aliquando cum dativo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 49. Advolans ad eas aves, quæ, &c. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Advolant palumbes in agrum. *Id. ibid. c.* 40. Caprimulgi caprarum uberibus advolant. ¶ Translate *Plin. l.* 9. *c.* 8. Advolare in auxilium alicujus. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. *Cic. Attic.* 1. 14. Cato Roſtra advolat.

Advolvo, is, a. 3. προσκυλίω, quaſi volvendo adduco. *Virg.* 3. *Georg. v.* 378. Totas advolvere focis ulmos, ignique dedere. *Plin.* 11. 37. Advolvere aliquem ad ignem. ¶ *Advolvi pedibus alicujus*, eſt procumbere ad pedes. *Liv. l.* 28. *c.* 34. & *Curt. l.* 9. *c.* 12. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 13. Cum Tiberii genua advolveretur.

Advolutus, a, um, o. 1. 2. nomen ex particip. *Advolutus pedibus alicujus*, qui ſupplex flexis genibus ante aliquem procidit. *Liv. l.* 28. *c.* 34. & *Curt.* 8. 1. 84.

Adverſor, aris, d. 1. *opporſi*, ἐναντιοῦμαι, pro adverſor, & advorſorem, pro adverſarium veteres dixerunt, teſte *Feſto*. Sic advorſum, & advorto, pro adverſum, & adverto.

Adurgeo, es, urſi, a. 2. דחק, Ger. *trucken*, *zwingen*, ἐπείγω, ἐπικατεπείγω, propius, ſeu vehementer urgeo. *Celſ. l.* 7. *c.* 1. In locum prioris quotidie digito adurgendus eſt. *Horat.* 1. *od.* 37. Remis adurgere.

Aduro, is, uſſi, uſtum, a. 3. *bruciare*, יקד, Ger. *beſengen*, Gal. *bruſler*, Hiſp. *verbrennen*, *quemar*, ἀποκαίω, idem eſt, quod ſimplex uro. *Cic.* 2. *Offic.* Candenti carbone ſibi adurebat capillum. ¶ Frigus etiam, & ventus nimius adurere dicuntur, quia adeo exſiccant, adſtringunt, ac indurant, ut urere videantur. *Virg.* 1. *Georg. v.* 93. Aut Boreæ penetrabile frigus adurat. ¶ Dicitur etiam de intertrigine, qua corporis aliqua pars atteritur, & eroditur. *Plin. l.* 28. *c.* 5. Feminas atteri, adurique equitatu, notum eſt. Sic *Celſ. l.* 6. *c.* 8. Medicamenta adurentia. *corroſivi*.

Aduſque, *ſin a*, עד, Ger. *bis das*, Gall. *juſques a*, Hiſp. *haſta a*, μέχρι, ideſt, uſque ad. *Gell. l.* 15. *c.* 2. Aduſque ludibria ebrioſus. Adde *Virg.* 11. *Æn.* & *Ovid. Faſt.* 3.

Aduſtio, onis, f. 3. *abbruciamento*, כויה, Ger. *beſengung*, *verbrennung*, ἔγκαυμα. *Plin. l.* 14. *c.* 20. Picis aduſtio. *Id. l.* 20. *c.* 7. Aduſtiones ſanat lactuca. *le ſcottature*.

Aduſtus, a, um, o. 1. 2. combuſtus, uſtus, *Abbruciato*. *Sidon. carm.* 5. *v.* 528. Quondam mihi corpus aduſtum frigoris igne perit. *Liv. l.* 27. *c.* 47. Color aduſtior. *Celſ. l.* 5. *c.* 27. Aduſtorum curatio, *delle ſcottature*.

Adynamum, n. 2. ἀδύναμον, vini factitii genus, quod fiebat ex muſto albo dimidia parte aquæ addita, quod admotum igni decoquebatur, donec aquæ menſura exareſceret. Vide *Plin. l.* 14. *c.* 16. Dictum adynamum, ἀπὸ τῆς ἀδυναμίας, propterea, quod eſſet imbecille, & ſine viribus. Ideoque ægris dabatur, quibus vini noxam timebant.

Adytum, i, n. 2. ἄδυτον, locus eſt ſecretior templi, ad quem nulli eſt aditus, niſi Sacerdoti, ab α privativa, & δύω, ingredior, quaſi inacceſſibile. *Virg.* 2. *Æn.* Iſque adytis hæc triſtia dicta reportat. *Cæſ. l.* 3. *de B. G. c.* 125. In remotis atque occultis templi, quo, præter Sacerdotes, adire fas non eſt, quæ Græci adyta appellant &c. ¶ Translate. *Lucret. l.* 1. *v.* 737. Ex adyto tamquam cordis reſponſa dedere. *h. e.* ex intimo animi receſſu. ¶ Reperitur etiam *adytus*, *i*, m. *Attius* apud *Non. c.* 8. *n.* 35.

A ANTE E.

Æa, f. 1. *Sataballa*, Αἶα, peninſula Colchidis cum urbe cognomine, circa oſtia Phaſidis Fl. quam Hippos, & Cyanos Fl. e diverſis locis in Phaſim influentes efficiunt. Fabulantur poetæ, Æam nomen accepiſſe a puella ejuſdem nominis, quæ cum Phaſidis amnis vim effugere non poſſet, miſeratione Deorum in peninſulam eſt converſa, quam etiam nunc, ut veterem illum amorem adhuc poſſis agnoſcere, magna ſui parte ambit, & quaſi amplectitur. *Val. Flac. in Argon. lib.* 1. *v.* 742. *Argon. l.* 5. *v.* 426.

Ææa, f. 1. Αἰαίη. inſula fuit in mari Tyrrheno, non modico olim freto ab Italia dirempta, hodie continens, ita tamen, ut paludibus circumquaque cincta inſulæ ſpeciem præferat. In hac *Hom.* Circes ſedem collocavit, *l.* 10. *Odyſ.* Hujus meminit *Virg. l.* 3. *Æn.* Infernique lacus, Ææaque inſula Circes. Latini locum hunc a Circes domicilio Circejos appellant, ibidemque antiqui Latii terminum conſtituunt. Vide *Plin. l.* 2. *c.* 85. & *l.* 3. *c.* 5.

Ææus, a, um, o. 1. 2. Αἰαῖος, quod eſt ex Æa urbe Colchidis. *Virg.* 3. *Æn.* Infernique lacus, Ææaque inſula Circes. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 15. *v.* 10. Ææae artes. *h. e.* magicæ, quales Circe tractabat. Sic *Id.* 1. *Amor. el.* 8. *v.* 5. Ææa carmina. *h. e.* magica, incantamenta. ¶ Quidam putant Circem dictam Ææam non ab urbe, ſed ex eo, quod homines ab ea in feras converſi ſæpe αἶ αἶ, h. e. væ, vel hei, querentes vociferarentur. ¶ *Ææa puella* apud *Propert. l.* 3. *eleg.* 12. *v.* 31. eſt Calypſo, quæ in Ææa inſula habitavit.

Æacides, m. 1. Αἰακίδης, Achilles, nepos Æaci. *Virg.* 1. *Æn.* ¶ Item Pyrrhus, filius Achillis, pronepos Æaci. *Virg.* 3. *Æn.* ¶ Item Pyrrhus Epirotarum Rex, ab Æaco trahens originem. *Virg.* 6. *Æn.*

Æacideius, a, um, adject. ſex ſyllabarum. *Ovid.* 7. *Met. v.* 472. Oenopiam Minos petit Æacideia regna.

Æacidinus, a, um, o. 1. adject. patronym. ab Æaco. *Plaut. Aſin.* 2. 3. 25. Æacidinis minis animiſque expletus incedit. Dictum eſt autem quaſi proverbialiter: Æacum enim *Homerus* ubique ſtomachabundum, & minitabundum facit.

Æacus, ci, m. 2. Αἰακός, Jovis filius ex Europa, ſive ex Ægina filia Aſopi. Regnaſſe dicitur apud Oenopiam, ſive Oenonam, quam ex nomine matris Æginam nominavit. Hunc tantæ juſtitiæ fuiſſe dicunt, ut apud Inferos animarum creditus fuerit a Plutone delectus judex cum Minoe, & Rhadamantho, & peccantium peccata diſcutere, & pro meritis pœnas inferre.

Æas, antis, m. 3. Αἴας, Aous, *Vajuſſa*, Fl. Epiri, qui ex Pindo, vel ex Candaviæ montibus in Macedonia oritur, & in mare Jonium inter Dyrrhachium, & Apolloniam Taulantiorum urbem illabitur. *Ovid.* 1. *Met. Luc. l.* 6. *v.* 361.

Æcaſtor, V. Ecaſtor.

Ædepol, *certamente*, *per mia fe*, νὴ τὸν Θεόν, vel νὴ τὸν Πολυδεύκη, adv. jurandi, quod eſt, quaſi per ædem Pollucis. Item Pol, & Perpol, quæ idem ſignificant. Perpol, quam pauci, a *Ter. in And.* per tmeſim dictum videtur, pro, Pol, perquam pauci. ¶ Erat autem ædepol, teſte *Gell. l.* 11. *c.* 6. juramentum tam viris, quam mulieribus commune. Per Herculem autem mulieres nunquam jurabant, neque viri per Caſtorem. ¶ Scribitur etiam *Edepol*.

Ædes, & Ædis, hujus Ædis, f. *il Tempio*, *la Chieſa*, היכל, Germ. *Tempel*, Gal. *Temple*, Hiſp. *Templo*, ναός, οἶκος, tam in ſing. quam in plur. num. pro templo, ſed fere ſemper cum adjectione, ut Ædes ſacra, vel ædes ſacræ, ædes Jovis, ædes Deorum, ædes Pacis, & hujuſmodi. *Cicer.* In ædem Telluris

eſt convocati ſumus. ¶ Aliquando in ſing. num. pro ſepulchro ponitur. *Ovid. 10 Ep. Did.* Eſt mihi marmorea ſacratus in æde Sichæus. ¶ Pro cubiculo. *Curt. l. 8.* Proximi foribus ædis, in qua Rex acquieſcebat. ¶ Pro cænaculo. *Curt.* Ad fores ædis ejus, in qua Rex veſcebatur. ¶ Sed tamen pro ædificio profano frequentius plurali numero uſurpatur, cujus rei paſſim occurrunt exempla. ¶ *Ædis* in nominativo ſingulari. *Var. de vita pop. Rom. l. 1.* Hæc ædis, quæ nunc eſt, multis annis poſt facta ſit, &c. ¶ In ablativo ſingulari pro domo privata. *Gell. l. 4. c. 14.* Eum ſibi fas non fuiſſe recipere æde ſua. Adde *Plaut. Aſin. 1. 3. 67.* ¶ Et pro æde ſacra. *Horat. l. 1. ſat. 10. v. 38.* hæc ego ludo, Quæ nec in æde ſonent. *h. e.* in æde Apollinis. Adde *l. 2. ep. 2. v. 94.* ¶ Ædes venales inſcribere litteris eſt, ſchedula expoſita ædes venales indicare: qua ſchedula & pretium ipſum ſignificabatur, quo inſcriberentur. *Plaut. Trinum. 1. 2. v. 131.* & *Terent. Heaut. 1. 1. v. 92.* Inſcripſi illico ædes mercede. ¶ Apum alveos *Virg.* appellavit, *Georg. 4.* Aut intus clauſis cunctantur in ædibus omnes.

Ædicŭla, f. 1. *picciola caſa, e cappella nelle Chieſe*, לשכה, Ger. *hauſlein, capell*, Gal. *petite maiſon, chapelle*, Hiſp. *caſa pequeña*, οἰκίδιον, parva domus. ¶ Aliquando pro cellula in ædibus. *Plaut. in Epid.* In ædiculam ſeorſum. ¶ Aliquando pro ſacello, quod eſt ædis ſacræ appendix. *Liv. l. 35. c. 9.* Ædiculam Victoriæ virgines dedicavit. ¶ Aliquando pro loculamento ſimulacri. *Plin. 36. 5.* Ædicula ejus tota aperitur, ut conſpici poſſit effigies Deæ.

Ædiſacio, is, a. 3. *fabbricare*, ædifico. *Labeo Digeſt. lib. 19. tit. 2. leg. 60.* Mandavi tibi, ut excuteres, quanti villam ædifacere velles. Ita *Torrentio.* Alii *ædificare*.

Ædĭfex, icis, idem quod ædificator. *Tertull. de Idololatr. c. 12.*

Ædificātio, onis, f. 3. ædificandi actus, *fabbrica*, בנין, Germ. *ein bauw*, Gal. *baſtiment*, Hiſp. *obra de edificar*, οἰκοδομία. *Cic. in Piſon. c. 21.* Immenſa, & intolerabilis ædificatio.

Ædificatiuncŭla, æ, f. 1. parva ædificatio. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 2.*

Ædificātor, oris, qui ædificat, *muratore, fabbricatore*, בונה, οἰκοδόμος. *Cic. de univ. c. 2.* Neque mundo quicquam pulchrius, neque ejus ædificatore præſtantius. ¶ Aliquando ponitur pro eo, qui nimia quadam ædificandi libidine laborat, *Nepos in Attic. c. 13. Colum. l. 1. c. 4.* & *Juvenal. ſat. 14. v. 86.*

Ædificatōrius, a, um. Tranſlate *Tertull. de carne Chr. c. 17.* Verbum ædificatorium mortis. *h. e.* quod mortis cauſa fuit. Adde *de Anim. c. 47.*

Ædificātus, a, um, *fabbricato*, οἰκοδομηθείς. *Cic. 3. Offic. c. 13.* Villa bona, beneque ædificata. *Id. Verr. 7. c. 17.* Ædificata navis.

Ædificium, ii, n. 2. *edifizio, fabbrica*, בנין, Germ. *ein gebeuw*, Gal. *edifice*, Hiſp. *edificion*, οἰκοδόμημα, ædis conſtructio, & ponitur pro omni ſtructura. Nomine autem ædificii non ſolum ſuperficiem deſignari, ſed & ſolum ipſum, cui ædificium ſuperpoſitum eſt, putat Ulpianus. *Cæſ. B. G. l. 3. in fi.* Omnibus vicis, ædificiiſque incenſis. *Cic. pro Mil.* Extruere ædificium.

Ædĭfico, as, a. 1. *fabbricare*, בנה, Ger. *bauwen*, Gal. *edifier, batir*, Hiſp. *edificar*, οἰκοδομέω, proprie ædem facio. Sed tamen ad omne conſtructionis genus, etiam ad naves, pertinet. *Cic. pro L. Man.* Cum maximas ædificaſſet, ornaſſetque claſſes. Unde videtur magis ſumi pro *conſtruo*, præſertim cum ei *domus* additur, quia aliter fruſtra *domum* jungeremus. *Cic. 1. de nat. Deor.* Conſtrui a Deo, atque ædificari mundum facit. ¶ Tranſlate *Id. Fam. 9. epiſt. 2.* Ædificare rempublicam. *h. e.* conſtituere.

Ædilātus, us, idem ac Ædilitas. *Feſtus* in voce *Ædilis*.

Ædiles, ium, m. 3. ἀγορανόμοι, dicti ſunt ab eo, quod ædes ſacras, & privatas procurarent, teſte *Varro lib. 4. de L. L.* ¶ Primo ex plebe duo creati ſunt Ædiles, deinde procedente tempore duo ex patritiis adjuncti ſunt, qui a ſolio eburneo, quod eis datum eſt, Curules dicti ſunt. ¶ Officium Ædilium erat, ludos publicos exhibere, & ſacras, privataſque ædes procurare, totam urbem tueri, ut cloacæ, & aquæductus, & quæque publica ædificia munda, & integra eſſent, loca in theatro aſſignare. Si quiſpiam ſervum, aut jumentum morboſum, vitioſumque pro integro, ſanoque vendidiſſet, edicto Ædilium emptori ſuccurrebatur. Idque Edictum Ædilitium dicebatur, ſive Edictiones Ædilitiæ. ¶ Erant & alii Ædiles, qui frumento præerant, a Cæſare primum creati, & a Cerere Cereales nominati, ut ſcribit *Pomp.* His cura ponderum, ne qua fraus fieret, & menſurarum commiſſa erat. *Cic. 3. de Leg.*

Ædīlitas, tis, f. 3. ἀγορανομία, dignitas, ſeu Magiſtratus Aedilium. *Plaut. Stich. 2. 2. 19.* Ædilitatem gerit ſine populi ſuffragio. Adde *Suet. Claud. c. 38.*

Ædilitius, a, um, ἀγορανομικός, ad Ædiles pertinens. *Cic. Offic. 2. c. 16.* Functus eſt ædilitio maximo munere. ¶ Item pro eo, qui Aedilitatem geſſerit. *Id. in Vatin. c. 7.* Quem ædilitium vides. ¶ Item pro eo, qui ætate eſt ædilitia. *Id. in Piſon. c. 36.* Quæſtor ædilitius rejectus. ¶ *Ædilitium edictum* eſt, quod Aediles curules initio magiſtratus proponebant, & ſecundum illud dicturos ſe jus tota ſua Ædilitate profitebantur: quemadmodum & Prætores; de quibus V. in *Edictum*. Jus enim dicebant Ædiles de iis rebus, quæ ad eorum officium pertinebant. Ejus autem Edicti exemplum habes toto *titulo 1. lib. 21. Digeſtor.*, ubi etiam, quibus de rebus Aediles cognoſcerent, videre eſt. Hinc *Ædilitiæ actiones*, quæ ex Ædilitio edicto manant. *Paul. loc. cit. leg. 47. & toto titulo 58. lib. 4. Codicis.*

Æditĭmor, ſive Ædĭtumor, aris, ἐντεμπλόω, ædem tueor, ſeu cuſtodio. *Pompon.* apud *Gell. l. 12. c. 10.* Qui poſtquam tibi appareo, atque æditumor in templo tuo.

Æditĭmus, mi, m. 2. *Sacreſtano, guardiano de Chieſa*, [illegible], [illegible], Ger. *Kirchenhuter*, Gall. *Sacriſtain, garde du temple, marguillier*, Hiſp. *el Sacriſtan guarda del templo*, νεωκόρος, qui ædes ſervat, quaſi ædis intimus, pro quo nunc æditus uſurpatur. *Gell. l. 12. c. 10. Varr. R. R. l. 1. c. 2.*

Ædĭtua, æ, f. mulier templi cuſtos. *Inſcript.* apud *Fabrett. c. 10. n. 435.* & *Tertull. de cultu fem. c. 1.*

Æditŭālis, le, ad Ædituum pertinens. *Tertull. de Pudic. c. 16.* Æditualis lex.

Ædĭtŭo, as, vel is, n. 1. vel 3. ædem tueor. *Inſcript. Reineſ. p. 388.* Ædituavit annos XIII. *Lucret. l. 6. v. 1273.* Hoſpitibus loca, quæ complerant ædituentes. *h. e.* Aeditui.

Ædĭtŭus, ui, m. *diſpenſier del tempio ſacro*, νεωκόρος, idem, quod editimus, ſacræ ædis tutor, ab ædibus ſacris, quas tuetur. *Lucr. l. 6.* pro ædituis dixit ædituentes, *v. 1273. Varro apud Gell. l. 12. c. 10.* Æditimi vocabulum magis probat, quam Æditui, quod vult eſſe recentius. Ædituus tamen paſſim invenitur in *Inſcriptionib.* & in *Sueton. Aug. c. 5.* ¶ *Horat. l. 2. epiſt. 1. v. 229.* Quales Æditues habeat belli ſpectata domique virtus. per *Æditues* intelligit Poetas, qui res præclare ab aliis geſtas carmine celebrare ſolent.

Aēdon, ἀηδών, & in genit. pen. brevi, ἀηδόνος, uxor Zethi Regis, fratris Amphionis, quæ Itylum filium per errorem nocte interfecit, putans eum ex Amanea, ſeu Amandea Amphionis eſſe filium (invidebat enim uxori Amphionis, quod illi eſſent ſex filii maſculi) crimen vero cognoſcens optavit mori, ſed miſeratione Deorum in carduelem verſa; Itylum deflere dicitur. Aliqui Philomelam eſſe dicunt, ſeu luſciniam, dictamque eſſe ἀπὸ τοῦ ἀεὶ ᾄδειν, ideſt a perpetuo canendo, quod etiam tunc canat, cum reliquæ volucres ſileant. ¶ Eſt autem vox triſyllaba. *Senec. in Agamemn. v. 670.* Ramo cantat triſtis aedon. ¶ Eſt & Ædon diſyllab. mons Thraciæ. Alii ſcribunt Edon in hac ſignificatione ſine diphthongo, ut & ejus derivata *Edonis*, & *Edonius*.

Ædōnis, idis, f. 3. mulier Thracia. *Ovid. Met. 11.* Protinus in ſylvas matres Ædonidas omnes.

Ædonĭus, a, um, ad ædonem pertinens. *Lucan. panegyr. ad Piſon. v. 257.* Sic & ædonia ſuperantur voce cicadæ. ¶ Item Ædonius Thracius ab ædone monte. *Senec. Hercul. Oeth. 3.* In Ædonias tollite ſylvas.

Æduī, orum, m. 2. Hedui, pop. Gal. Celt. inter Ligerim, & Ararim, quorum tractus hodie *l'Autunois* dicitur, continebatque alias majorem partem Duc. Burgundiæ, ubi tractus Auguſtodunenſis, Carolenſis, Alexienſis, & Cabillonenſis. Sed hodie multo minor eſt.

Æduĭcus, a, um, o. 1. 2. adject. ad Æduos pertinens, ut Æduicus pater, *Auſon. Parent. 2. v. 2.*

Æētes, vel Æeta, m. 1. αἰήτης, Rex fuit Colchorum, filius Solis ex Perſa Oceani filia. Liberos habuit Medeam, Abſyrtum, & Calciopen. Ad hunc Phryxus Athamantis filius pervenit, & aureum vellus detulit, quod cum vigilantiſſime ſervaret, ejus cauſa bellum geſſit cum Argonautis. Tandem a Jaſone Medeæ filiæ proditione & vellere ſpoliatus, & Regno pulſus eſt. Sed tamen jam ſenex ab eodem in Regnum reſtitutus dicitur. ¶ Interdum hæc dictio contrahitur in duas ſyllabas per Synæreſim.

Æetæus, a, um, adject. gentile ab Æeta. *Catull. de Nupt. Pelei, & Thet. v. 3.* Phaſidos ad fluctus, & fines Æetæos.

Æetias, adis, f. 3. Medea Æetæ filia. *Ovid. Metam. 7. v. 9.* Concipit interea validos Æetias ignes.

Æetis, idos, f. 3. idem quod Æetias. *Valer. Flacc. l. 8. v. 233.* Suſcitat adſuam mœſtis Æetida curis.

Æetius, a, um, idem quod Æetæus. *Valer. Flacc. l. 8. v. 379.* Illinc Æetius heros obſidet &c.

Ægæon, ōnis, m. 3. αἰγαίων, Gigantis nomen, quem centum manus, & quinquaginta ventres habuiſſe fabulantur. *Virg. Æn. 10. v. 565.* Ægæon qualis, centum cui brachia. *Claudian. lib. 3. de rapt. Proſ. v. 345.* Hæc centum gemini ſtrictos Ægæonis enſes &c. ¶ Ponitur & pro Ægæo mari. *Stat. l. 5. Theb. v. 288.* Diis pelagi, ventiſque, & Cycladas Ægæoni amplexo. ¶ Habet hoc loco penult. longam, ut & apud *Ovid. 2. Met. v. 9.*

Ægæum Mare, n. 2. *l'Arcipelago*, ampliſſimus eſt Maris Mediterranei ſinus, a parte Orientali Iſthmi Corinthiaci, ut Pl. placet, aut certe a Sunio Atticæ promontorio, ut tradit Ptol. ad ipſum uſque Helleſpontum extenſus, alia aliis in locis nomina ſortitus a regionibus, quas alluit. ¶ De ratione nominis varia traduntur a Scriptoribus. Nonnulli, in quibus eſt *Suidas*, ad Ægeum Theſei patrem referunt, quem in hoc mare ſeſe præcipitem dediſſe ferunt, cum navim filii, qua ille in Cretam ad Minotaurum vectus fuerat, nigro cum velo (quod ſibi cum nauclero amiſſi filii ſignum convenerat) redeuntem videret. Alii ſic dictum volunt, quod Ægea Amazonum Regina in eo perierit. *Strabo* ab Ægæis oppido in Eubœa, vel ab Æga promontorio Æolidis. *Plin. l. 4.* derivat a ſcopulo inter Tenedum, & Chium, quem nautæ αἶγα appellant, quoniam procul viſentibus capræ ſimilis cernitur.

Ægæus, a, um, ad Ægæum mare pertinens. *Stat. 6. Theb.* Ægæa ſtagna. *Horat. l. 3. od. 29.* Ægæi tumultus. ¶ Scribitur etiam *Ægeus*.

Ægātes, (non Ægades) inſulæ maris Siculi ad Lilybæum promont. *Silius l. 1. v. 60.* Inſuper ævi flore vigens, avet Ægates abolere, Parentum &c. Adde *Cornel. Nep. in Hamilcare c. 1.*

Æger, ra, rum, o. 1. 2. *infermo, debole*, חולה, Germ. *kranck, bekummert, eſchwoach*, Gal. *ſoible, ennuyé, malade*, Hiſp. *enfermizo, congoxado*, νοσῶν, male valens, morbo correptus. *Cic. l. 1. de Div. c. 25.* Ita graviter ægrum fuiſſe, ut omnes medici diffiderent. *Id. 1. Catil. c. ult.* Æger morbo gravi. ¶ Servus ab ægris, *infermiere*. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ. 9. n. 91.* ¶ Tranſlate *Cic. 3. Verr. c. 2.* Maxime ægra, & prope depoſita Reipublicæ pars. *Liv. l. 30. c. 11.* Æger amore. *Salluſt. in Jug. cap. 31.* Animus æger avaritia. ¶ Sæpe ponitur pro triſti, ſollicito, mœrente. *Plaut. Epid. 1. 2. 26.* Æger ab animo. *Virg. 2. Æn. v. 268.* Ægri mortales. ¶ Dicitur etiam de iis rebus, quæ mœrorem inducunt. *Plaut. Amph. 3. 2. 29.* Numquam quidquam meo animo fuit ægrius. *Id. ibid. 2. 2. 11.* Plus ægri ex abitu viri, quam ex adventu voluptatis cœpi. ¶ Eleganter habet poſt ſe genitivum. *Liv. l. 30. cap. 15.* Æger animi juvenis. *Salluſt. in fragm. l. 4. hiſtor.* Æger conſilii. *h. e.* inops, dubius. *Sil. l. 3. v. 72.* Æger timoris. *h. e.* timore ſollicitus. *Flor. lib. 3. cap. 17.* Æger rerum temere motarum. ¶ *Ægris oculis* aliquid aſpicere eſt invide aſpicere, *di mal'occhio*. *Tacit. 2. hiſtor. c. 20.*

Ægeria, αἰγερία, f. 1. nympha fuit, quæ colebatur in luco Aricino, cum qua Numa Pompilius & connubium, & colloquium ſe habere ſimulavit ſuper cultu religionum, quo armorum, & prædæ ſtudio flagrantem populum Romanum ad pacis artes abſtraheret. *Liv. l. 1. c. 19.*

Ægĕſta, urbs Siciliæ, quæ & Segeſta dicitur, & a Græcis ſine diphthongo ſcribitur, ἔγεστα. In hoc oppido fuit Æmilius Cenſorinus crudeliſſimus Tyrannus, de quo *Plutarch. in Parallel. ſub fin.*

Ægeſtāni, vel Segeſtani, Pop. Siciliæ, ab Ægeſto Trojano nominati, quorum urbs Ægeſta, non procul a Lilybæo Prom. *Plin. l. 3. c. 8.*

Ægeus, per duas ſyllabas, αἰγεύς, filius Pandionis fuit, & Rex Athenarum, qui ex Æthra Pithæi Trœzeniorum Regis filia Theſeum ſuſcepit, ex Medea autem ab Jaſone repudiata alterum filium nomine Medum, ut placet Juſtino. Hoc jam ad ſenium vergente, Minos Cretenſium Rex Athenienſibus ob Androgei filii necem bellum intulit, victiſque duriſſimas pacis conditiones imperavit, ut ſeptem quotannis juvenes Athenienſes ſibi in Cretam mitterent, Minotauro monſtro objiciendos. Quibus legibus cum triennio paruiſſent, evenit, ut quarto anno ſors inter omnes ex æquo ducta Theſeum proderet. Ægeus filium interiiſſe ratus, doloris impatientia ſeſe in mare præcipitem dedit. Cui vita functo Athenienſes, Theſei opera graviſſima ſervitute liberati, divinos honores inſtituerunt, Deum marinum, & adoptivum Neptuni filium appellantes. Mare quoque ipſum nonnulli ſentiunt ab eo Ægæum eſſe appellatum.

Ægiăle, f. 1. αἰγιάλη, ſive Aegialēa, αἰγιάλεια, uxor fuit Diomedis, quam Venus a viro ejus in bello Trojano vulnerata, tanta adulteriorum involvit turpitudine, ut Diomedes ad eam in patriam redire recuſarit, acceptaque a Dauno agri portione, urbem condiderit in parte Italiæ, quæ Magna Græcia dicitur, quam a nomine relictæ patriæ Argos Hippium appellavit, quæ deinde dicta eſt Argyripa, & poſtremo Arpi. *Stat. lib. 3. ſilv. 5. v. 48.* Queſta eſt Aegiale, queſta eſt Melibœa relinqui.

Aegialeus, m. 2. αἰγιαλεύς, filius Æetæ fuit, & frater Medeæ, a qua diſcerptus eſt, ut pater membrorum diſperſorum collectione ab ea perſequenda retardaretur. Alio nomine dictus eſt Abſyrtus. ¶ Fuit etiam hoc nomine Phoronei Regis Argivorum filius, cui Apis (quem quidam Phoronei, quidam Jovis filium ex Niobe Phoronei filia eſſe tradunt) poſtquam Argis regnaſſet, in Aegyptum tranſiens, Achajæ regnum reliquit. ¶ Alii Aegialeum Inachi filium ex Melia Oceanitide faciunt, & ab eo Aegialeam dictam, quæ poſtea Peloponneſus a Pelope vocata eſt.

Aegides, æ, Theſeus Aegei filius. *Ovid. epiſt. 4. v. 59.* Perfidus Aegides ducentia fila ſecutus. *Id. epiſt. 2. v. 67.* Inter & Aegidas media ſtatuaris in urbe. *h. e.* inter Aegei filios & nepotes.

Aegĭlops, m. 3. *ſquala*, Ger. *wilde habern*, Gal. *coquiole, orge batard*, Hiſ. *cevada, mouteſina*, αἰγίλωψ, herba eſt hordeum enecans, quæ etiam dicitur feſtuca, & avena. *Plin. l. 18. c. 17.* ¶ Præterea ægilops eſt abſceſſus inter nares, & angulum majorem oculorum, per quem pituita aſſidue diſtillat, & ſi negligatur, ad oſſa uſque dehiſcit in fiſtulam. Dictus eſt ægilops, quaſi oculus caprinus, quod capræ huic vitio peculiariter obnoxiæ ſint. Huic malo medetur ægilops herba, de qua modo diximus, ex quo & ipſa nomen accepit. *Plin. l. 21. c. 19.*

Aegina, f. 1. αἴγινα, fuit Aſopi Bœotiæ Regis filia, & mater Aeaci, a qua urbs, & inſ. Peloponneſo adjacens, vulgo *Engia*, contra Atricam, & Aegina vocata eſt, cum antea Œnone diceretur, ut apud *Strabonem*, & *Plin.* & *Stephanum* legitur, aut certe Œnopia, ut placet *Ovid. l. 6. Met.* ¶ Inſula item eſt in ſinu Saronico inter Epidaurum Peloponneſi, & Pyræum port. Atticæ, ad 28. M. P. a Megaris 100. ſtad. in Mer.

Aeginēnſis, Aeginæ inſulæ incola. *Valer. Max. l. 9. c. 2. n. 8. extern.*

Aeginēta, idem. *Cic. 3. Offic. c. 11.* Athenienſes ſciverunt, ut Aeginetis pollices præciderentur. ¶ Inter Medicos celebris eſt Paulus Aegineta.

Aeginetĭcus, idem, ut æs Aegineticum, *Plin. l. 34. c. 2.*

Aeginium, n. 2. αἰγίνιον, opp. Theſſaliæ, prope Acheloum Fl. vel Macedoniæ, in ea regione, quæ appellatur Pieria. *Plin. l. 34. c. 10.*

Aegiōchus, epitheton eſt Jovis: vel ab ἔχειν, tenere, & αἰγὶς, ægide, quod ægide utatur; vel ab αἰγὸς, capra, & ὀχὴ, ideſt alimonia, quod a capra fuerit nutritus. Sed vox Græca eſt, nec temere Latinis miſcenda.

Aegipānes, m. 3. αἰγίπανες, quos nonnulli Semicapros vocant, monſtra ſunt caprinos pedes habentia, reliquis partibus humanam referentia figuram. *Plin. l. 6. c. 30.* ¶ Veteres hujuſmodi monſtra pro ſemideis, ſive agreſtibus Diis coluerunt. Faunos enim, ac Satyros montium Deos eſſe dicebant, Panas agrorum, Sylvanos ſylvarum.

Aegis, f. 3. αἰγὶς, munimentum pectoris æneum, a Vulcano fabricatum, habens in medio Gorgonis caput. Si in pectore Numinis ſit, Aegis, ſi in corpore hominis, ſicut in antiquis Imperatorum ſtatuis videmus, Lorica dicitur. *Virg. 8. Æn.* Aegidaque horriferam, turbatæ Palladis arma. Hæc fere *Servius*. ¶ Aegis apud Græcos varia ſignificat, pelliceum tegmen, quod geſtant Afri, præterea maris intumeſcentis undas, ac ventorum procellas, ac turbines. ¶ Alii malunt eſſe quid e coronis contextum, aut rete ex coronamentis contextum. ¶ Nec deſunt, qui putent, ſignificare ſacerdotem, quæ Athenis ſolita ſit ferre ſacram Aegidem, & ita ingredi ad eos, qui nuper duxiſſent uxores. Unde factum proverbium, Aegis venit, quod *Suid.* indicat dici ſolitum de iis, qui petulanter, & impudenter agerent. ¶ Eſt præterea Aegis ſcutum Jovis, & Palladis, in cujus medio erat Meduſæ Gorgonis caput, ſerpentibus vice crinium terribile, quod qui intuebantur, mox vertebantur in lapides. *Ovid. 4. Met.* ¶ Eſt etiam ægis lignum denſum, medullæ ſimile, in larice ſemina naſcens mellei coloris, ex quo pictoriæ tabulæ fiebant, & codicilli, immortalis quædam materia, nullisque rimis, aut fiſſuris obnoxia. *Plin. l. 16. c. 39.*

Aegiſŏnus, a, um, o. 1. 2. ægide ſonans, ut Aegiſonum pectus Palladis apud *Val. Flacc. l. 3. Argonaut. v. 88.*

Aegiſthus, m. 2. αἴγισθος, Thyeſtis filius, ex Pelopeja ejuſdem filia. Hunc infantulum mater cauſa tegendi ſceleris perdendum feris expoſuit in ſylvis. Sed a paſtore inventus, ejuſque beneficio nutritus eſt. Inde αἴγισθος dictus fuit, quod nutritus eſſet a capris. Provectior ætate, Atreum, impellente tamen patre, interfecit, & ejuſdem filium Agamemnonem inter epulas, vel, ut alii volunt, in primo egreſſu, adjuvante uxore Clytemneſtra, qua etiam turpiſſime uſus erat, obtruncavit. Poſtremo ab Oreſte Agamemnonis filio patris mortem ulciſcente e medio eſt ſublatus. ¶ Aegiſthus alius fuit, Beli Priſci F. & Danai frater. V. Aegyptus.

Aegĭthus, αἴγιθος, aviculæ nomen eſt, irreconciliabiles cum aſino ſimultates exercens, quod nidus ejus, quem fere in carduis ſtruit, ab aſino diſſipetur, quo etiam rugiente abortit ova, & pulli nido excutiuntur. Contra ægithus, quoniam alia parte nocere non poteſt, aſini ulcera erodit. *Plin. l. 10. c. 74.*

Aegle, nympha, filia Jovis ex Neæra. *Virg. Ecl. 6.* ¶ Fuit etiam una Heſperidum. *Serv. ad Æn. 4. v. 484.*

Aegocephălus, i, m. αἰγοκέφαλος, avis quædam (fortaſſis eadem, quæ ægolios) ita dicta, quod capite capram referat; ab αἴξ, αἰγὸς capra, & κεφαλὴ caput. Liene carere ſcribit *Plin. l. 11. c. 37. ſect. 80. Harduini.*

Aegocĕras, herba eſt, quam nos fœnum Græcum appellamus. *Plin. l. 24. c. ult.*

Aegocĕros, αἰγόκερως, Capricornus vulgo dicitur, ex caprarum ſylveſtrium genere in Alpibus miræ pernicitatis. ¶ Eſt & ſignum cœleſte. *Lucan. l. 9. v. 537.* Humidus ægoceros, nec plus Leo tollitur urna.

Aegon, nomen Paſtoris apud *Virg. Ecl. 3.* caprile ſignificat. Hoc nomine etiam Promontorium Lemni dictum eſt. ¶ Aegon etiam a Poetis pro Aegeo mari uſurpatur. *Stat. Theb. 5. v. 55.* Pejor & innumeris, quas ſpumifer adſilit Aegon, ideſt circumfluit. Adde *Val. Flac. Arg. l. 1.* ¶ Aegon etiam dictus eſt collis Romæ, qui poſtea Quirinalis eſt appellatus, auctore *Feſto*.

Aegonenſis, porta Romæ, eadem quæ Quirinalis. *Feſtus*, ubi alii leg. *Agonenſis*.

Aegonychon, herba eſt. *Plin. l. 27. cap. 11.* eadem quæ Lithoſpermon, Officinis *Milium Solis* dicitur.

Aegophthalmus, gemma, quæ caprini oculi ſpeciem præ ſe fert. *Plin. l. 37. c. 11.*

Aegos, Flumen, vel amnis, vel urbs, in Thraciæ Cherſoneſo juxta Helleſpontum, αἰγὸς ποταμὸς Græcis. *Steph.* Αἰγὸς ποταμοὶ πόλις ἐν Ἑλλησπόντῳ. Et ita Græci plerumque numero multitudinis uſurpant; at Latini in ſingulari Ægos flumen appellant. *Plin. l. 2. cap. 58. & l. 4. cap. 10. Mela, Nepos*, & alii. ¶ Cæterum Aegos non nominativi, ſed genitivi caſus eſſe, Græci authores ſatis indicant. *Plin. loc. cit. Plut. & Nepos. in Lyſandro.*

Aegre, adv. *moleſtamente, mal volentieri*, [illegible], Ger. *kummerlich, ſchwerlich*, moleſte, dolenter, iniquo animo. *Ter. in Andr.* Redeo inde iratus, atque ægre ferens. ¶ Item ægre, χαλεπῶς, *difficilmente*, difficulter. *Virg. 3. Georg.* Aegre raſtris terras rimantur. ¶ Neque ſolum cum verbo Ferre, ſed cum aliis etiam verbis jungitur, ut Careo ægre, ſuſtineo ægre. *Cic. Att.* Ab haſta ea ægre me tenui. ¶ Aegre eſt mihi, frequens eſt apud *Plaut.* pro dolet mihi, aut male me habeo, ut *in Caſ.* Quid tibi ægre eſt? ¶ Aegre facere alicui, eſt aliquem ægritudine, vel moleſtia afficere, *affliggere*. *Terent. in Eun. 4. 1.* Voluit facere contra huic ægre. ¶ Hinc ægrius, & ægerrime pro difficilius, & difficillime. *Cic. 1. Tuſc. 4. c. 37.* Vitia ægrius depelluntur. *Caſ. 1. B. G.* Aegerrime confecerant, ut flumen tranſirent.

Aegrĕo, es, ui, n. *eſſer ammalato*, æger ſum, ἀσθενέω. *Lucret. l. 3. v. 837.* Morbis cum corporis ægret. Alii aliter leg.

Aegreſco, is, eſcere, n. 3. *infermarſi, attriſtarſi*, ἀσθενέω. *Lucret. lib. 5. v. 350.* Morbis ægreſcimus iiſdem. *Virg. Æn. 12. v. 46.* Aegreſcitque medendo. Adde *Plin. l. 10. c. 12.* ¶ Aegreſcere rebus lætis alterius eſt apud *Stat. 2. Theb. v. 14.* h. e. invidere, triſtari.

Aegrimonia, æ, f. 1. *infermità, malattia*, λύπη, idem quod ægritudo, ab æger, ut ab acer, acrimonia. *Cic. ad Att. 12. 38.* Si novæ ægrimoniæ locus eſſet. ¶ Uſus eſt etiam *Horat. Epod. 13. v. 26. & 17. v. 73.* Utroque autem loco ægritudinem animi ſignificat.

Aegritūdo, inis, f. 3. *dolore d'animo, malinconia, affanno*, [illegible], Ger. *kranckheit, bekummernus unluſt*, λύπη, eſt mala animi, aut corporis affectio, quanquam frequentius ad animum referatur. *Cic. 4. Tuſc.* Aegritudo eſt animi adverſante ratione contractio. *Ter. in Phor. 5. 1.* Matrem ipſam ex ægritudine miſeram mors conſecuta eſt. ¶ Pro corporis morbo uſus eſt & *Curt. l. 3. c. 5.* Animum ægritudo corporis urgebat. Adde *Plin. Tacit. Columell. & Flor.* ¶ In plurali numero legitur apud *Cic. 4. Tuſcul. c. 15. & l. 3. c. 19.*

Aegror, oris, m. 3. pro ægritudine, *Lucretii* eſt *lib. 6. v. 1130.* Peſtilitas etiam pecubus balantibus ægror. Adde v. 1257.

Aegrotatio, nis, f. 3. verbale, *infermità*, [illegible], Germ. *kranckheit*, νόσημα, proprie in corpore nominatur, ſicut ægritudo eſt animi adverſante ratione contractio. *Cic. 3. Tuſc. c. 10.* Ut ægrotatio in corpore, ſic ægritudo in animo nomen habet. ¶ Dicitur etiam de animo. *Id. ib. c. 4.* Nomen inſaniæ ſignificat mentis ægrotationem, & morbum. ¶ *Plin. l. 17. c. 24.* de morbis arborum uſurpavit.

Aegrōto, as, n. 1. *infermarſi*, [illegible], Ger. *kranck und ſchwach ſein*, νοσέω, ægro corpore ſum, morbo afficior. *Cic. pro Cluent. c. 61.* Satis vehementer, diuque ægrotavit. ¶ Dicitur etiam de animo. *Cic. 4. Tuſc. cap. penult.* Res, ex qua animus ægrotat. ¶ Eleganti tranſlatione uſus eſt *Lucret. lib. 4. v. 1121.* Languent officia, atque ægrotat fama vacillans. ¶ De fructibus etiam dixit *Plin. l. 17. c. 24.* Aegrotant etiam poma ipſa per ſe ſine arbore.

Aegrōtus, a, um, o. 1. 2. *infermo, ammalato*, [illegible], Ger. *kranck*, νοσερὸς, ab æger. *Cic. ad Att. lib. 9. ep. 10.* Aegroto dum anima eſt, ſpes eſt. Quod etiam proverbium quoddam eſt, quo admonemur, ne afflictiſſimis quidem rebus abjiciendam ſpem eſſe. ¶ Differt ægrotus ab æger, quod æger de corpore, & de animo dicitur; ægrotus de corpore tantum. ¶ Reſpublica ægrota. *Cic. Div. in Verr. c. ult.* id eſt, afflicta, laborans.

Aegyptiăce, adv. *all'Egiziana*. *Trebell. Poll. in xxx. Tyrann. cap. 30. de Zenobia*, Loquebatur Aegyptiace ad perfectum modum.

Aegyptiſcus, a, um, o. 1. 2. idem quod Aegyptius. *Plin. l. 6. c. 28.* Ad mare rubrum, litusque Aegyptiſcum. *Gell. l. 10. c. 10.* Aegyptiaci libri.

Aegyptilla, æ, f. gemma nigri & cærulei coloris, ſic dicta, quod frequens in Aegypto reperitur. *Plin. l. 37. c. 10. Iſidor. l. 16. Orig. c. 11.*

Aegyptini, Aethiopes ſunt apud *Feſtum*.

Aegyptius, a, um, o. 1. 2. adject. qui ex Aegypto eſt. *Egiziano*. *Plin. l. 5. in princip.* Aegyptia ficus. *Cic. in Piſon. c. 21.* Aegyptius rex. ¶ Interdum ſumitur pro nigro, ſeu fuſco. Vid. *Scalig. ad Feſt.* Inde intelligendum illud *Suet. in Calig. c. 57.* Parabatur & in nocte ſpectaculum, quo argumenta inferorum per Aegyptios, & Aethiopes explicarentur.

Aegyptus, ti, f. 2. *l'Egitto*, αἴγυπτος, eſt regio ampliſſima Africæ, vel Aſiæ, ut quidam volunt. Olim dicta fuit Aeria, poſtea Aegyptus ab Aegypto Danai fratre. ¶ Extenditur a Septentrione in Meridiem, a Mari Mediter. uſque ad Syenem. A Septentr. habet Mare Mediter. ſeu Aegyptium, a Merid. Aethiopiam, ab Ort. deſerta Arabiæ, ab Occaſ. Libyam. Eam Nilus interfluit, cujus oſtio Canopico ab Africa, Peluſiaco ab Aſia ſecernitur. Figuræ eſt triangularis, quam efficit Nilus, ita ſe dividens, ut Δ literam facere videatur. ¶ In hac regione nunquam pluit, ſed Nili inundatione fœcundatur. *Plin. l. 5. c. 9.*

Aegyptus, filius Aegyſthi (qui ex Belo Priſco, vel ex Neptuno, & Libya, ortus eſt) & Anchiones Nelei filiæ, frater Danai. V. Belides.

Aelana, Læana, Lena, *Eatir*, urbs Arabiæ Petrææ in conf. Pel. ad intimum fere ſin. Arabici receſſum, qui ibi Aelaniticus ſinus, Elaniticus, Aleniticus, Læniticus, Leniticus nominatur, a Sina M. 10. M. P. ab Heropoli ad 150.

Aelia, αἰολία, regio in Aſia, inter Myſiam, & Joniam. ¶ Eſt & urbs Calabriæ. ¶ Aelia Capitolina urbs eſt Hieroſolyma, dicta ab Aelio Adriano, quia a Tito Imper. everſa, ab Adriano reſtaurata fuit. ¶ Item Aelia familia Romana. ¶ Aelia lex de Comitiis lata eſt a Q. Aelio Conſule, ut quoties cum populo ageretur, augures de cælo ſervarent. *Cic. pro Sext. c. 15.*

Aeliānus, a, um, ad Aelium (nomen Romanum) pertinens, ut Aelianæ oratiunculæ, apud *Cic. de clar. orat. c. 56.* h. e. a quodam L. Aelio conſcriptæ.

Aëllo, ἀελλὼ, trium ſyllab. una Harpyarum. *Ovid. 13. Met. v. 583.* ¶ Nomen etiam eſt unius ex canibus Actæonis. *Ovid. 3. Met. v. 219.* Et curſu fortis Aello.

Aelūros, i, m. 2. *gatto*, αἴλουρος, felis. *Gell. l. 20. c. 7.* Aelurorum oculi ad vices lunæ aut ampliores ſunt, aut minores.

Aemathia, V. Emathia.

Aemidus, idem quod tumidus, apud Veteres, teſte *Feſto*.

Aemilia, f. 1. *Romagna*, regio eſt Italiæ, a via Aemilia nomen habens, ab Arimino Placentiam uſque protenſa. Dicitur etiam Romandiola, & Flaminia. Sed latius patet. Nam præter Romandiolam, partem etiam Longobardiæ Ciſpadanæ complectitur. Flaminia vero nomen potius eſt Romandiolæ. Urbes Aemiliæ ſunt, Ariminum, Bononia, Cervia, Cæſena, Comaclum, Faventia, Ferraria, Forum Cornelii, vel *Imola*, Forum Livii, Forum Popilii, Julia, Mutina, Parma, Placentia, Petra Honorii, Ravenna, Regium, Sarſina.

Aemilia via ab Aemilio Coſ. ſtrata eſt. Tres viæ Aemiliæ ſunt, una ab Arimino Placentiam uſque, immo uſque Dertonam; altera ab Arimino Aquilejam uſque, tertia a Piſis per Hetruriam Dertonam uſque urb. Liguriæ.

Aemilia gens, fuit familia, & gens Romæ honeſtiſſima, a qua Scipio Africanus minor Pauli Aemilii F. per adoptionem inſertus familiæ Scipionum, Aemilianus appellatus eſt. Dicitur appellata eſſe a Mamerco Pythagoræ Philoſophi filio, cui propter unicam humanitatem cognomen fuit Aemylos. Nam αἱμυλίαν Græci ſermonis lepiditatem vocant. ¶ Aemilia Tribus Romana ruſtica, ſic appellata eſt ab Aemilia gente.

Aemiliānus, nomen fuit Africani minoris Pauli Aemilii filii, cum ex Aemilia gente in Scipionum familiam eſſet adoptatus. Poſtea alii plerique ejuſdem familiæ ſic appellati ſunt. *Juven. ſat. 8.* Et ſtantes in curribus Aemilianos. *Sueton. Claud. c. 18.* Aemiliana ædificia.

Aemilius, a, um, adject. *Propert. l. 3. eleg. 3.* Regiaque Aemilia vecta tropæa rate. id eſt Pauli Aemilii, qui de Perſeo triumphavit.

Aemilius Macer, Poeta Veronenſis fuit, teſte *Serv. ad Eclog. Virgil. 5. & in 1. Æn.* Scripſitque de volucribus, ſerpentibus, & virtutibus herbarum, ſub Auguſto: cujus meminit *Ovid. 4. Triſt. eleg. 10.* Sed ejus carmina ætatem non tulerunt. Alterius enim, & multo poſterioris ſunt quæ hodie ſub hujus nomine circumferuntur.

Aemon, V. Hæmon.

Aemonia, αἱμονία, regio Macedoniæ, quæ primum Pyrrhæa dicta eſt a Pyrrha Deucalionis uxore, deinde Aemonia ab Aemo monte, vel ab Aemone Deucalionis filio, tandem Theſſalia. A nonnullis ſcribitur *Hæmonia* cum aſpiratione. ¶ Eſt item Aemonia urbs Iſtriæ excita ad Nauportum fl. ex cujus ruinis civitas nova in ora inde ad 3. M. P. condita eſt. ¶ Aemonia etiam, vel Aemona, vel Hæmonia eſt Col. Japidiæ, in Norici, & Pannoniæ Super. conf. M. P. a Labaco Metrop. Carnioliæ. *Plin. l. 3. c. 34.*

Aemŏnis, idis, gentile, fœminin. quæ eſt ex Aemonia, ſeu Theſſalia. *Ovid. in epiſt. Laodam. ad Proteſil.* Aemonis Aemonio juncta puella viro.

Aemonius, a, um, o. 1. 2. adject. qui eſt ex Aemonia. *Ovid. de remed. Amor. v. 249.* Terra Aemonia. Et *Juvenis Æmonius* pro Jaſone, *l. 7. Met. v. 132.* Aemoniæ artes, *h. e.* magicæ, *l. 2. de arte amandi*, [illegible] Theſſalia enim magicis artibus infamis fuit. *Aemonia cuſpis* apud *Propert. l. 2. el. 1.* eſt haſta Achillis Theſſali, qui *Aemonius heros* dicitur ab *Ovid. 2. Amor. el. 9.* ¶ *Aemonia puppis* eſt navis Argo apud *Ovid. 1. de ar. am. v. 6.* quæ facta eſt in Theſſalia ab Jaſone, qui dicitur Aemonius juvenis ab *eod. l. 7. Met. 132.*

Aemulamentum, ti, n. æmulatio. *Tertull. in carm. contra Marcion. c. 1.* Quapropter merito nos æmulamenta loquuti. *Media ſyllaba* male corripitur.

Aemulanter, adverb. *con emulazione, e invidia*. *Tertull. cont. Hæret. c. 40.* Tum æmulanter affectavit (Diabolus) exprimere in negotiis idololatriæ.

Aemulatio, onis, f. 3. *emulazione, il contraffare, l'imitare altri in qualche opera invidioſamente*, [illegible], Germ. *nachfolgung, eifer, item, vergunſt*, Gal. *envie d'enſuivre quelqu'un, jalouſie*, Hiſp. *remedamento, en bien, o en mal embidia*, ζῆλος, imitatio. Ut autem *Cic. 4. Tuſc. cap. 8.* ſcribit, dupliciter dicitur, ut in laude, & in vitio nomen hoc ſit, ſicut æmulor. Nam & imitatio virtutis æmulatio dicitur, & eſt æmulatio, ægritudo, ſi eo, quod concupierit, alius potiatur, ipſe careat. *Petron. in Sat. c. 99.* Neque enim in amantium poteſtate eſſe furioſam æmulationem. Et hæc a Græcis dicitur ζηλοτυπία, *geloſia*.

Aemulātor, oris, m. 3. *emulatore*, ζηλωτὴς, idem quod æmulus. *Cic. Att. l. 2. ep. 1.* Catoni, & ejus æmulatori Servilio attribuas. ¶ Et dicitur tam ad laudem, quam ad vitium, ſed ad laudem frequentius, ut in loco *Cic.* cit. & ſignificat imitandi ſtudioſum.

Aemulātus, us, ui, m. 4. idem quod æmulatio. *Tacit. Annal. 13. c. 46.* Otho, ne in Urbe æmulatus ageret, provinciæ Luſitaniæ præficitur. *Id. hiſt. l. 3. c. 66.* extincto æmulatu.

Aemŭlo, as, a. 1. idem quod æmulor. *Apul. l. 1. Met.* Si patris tui virtutes æmulaveris.

Aemŭlor, aris, d. 1. *imitare a concorrenza*, [illegible], Ger. *nachtrum, nachfolgen*, Gal. *imiter, avoir de l'emulation, faire a l'envy*, Hiſ. *imitar, competir*, ζηλόω, ab æmulus, cum accuſativo in bonam partem accipitur, pro imitari, & quaſi aſſequi, cum dativo in malam partem, pro invidere. *Cic. pro Flac.* Omnes ejus urbis inſtituta laudare facilius poſſumus, quam æmulari. *Id. 4. Tuſc.* Quod his æmulemur, qui ea habent, quæ nos habere cupiamus. *Plaut. in Mil. 3. 2. 26.* Aemulari quia non licet, invidet. ¶ Aemulari cum aliquo eſt apud *Liv. l. 28. c. 43.* Tanquam mihi ab infimo quoque periculum ſit, ne mecum æmuletur. ¶ Interdum ſignificat contendere cum laude. *Quintil. l. 1. c. 3.* Sunt enim nonnulli acuendis puerorum ingeniis non inutiles luſus, cum, poſitis invicem quæſtiuncułis, æmulantur. ¶ Significat etiam ſequi. *Tac. hiſt. l. 3. c. 81.* Studium Philoſophiæ, & placita Stoicorum æmulatus. ¶ Differt æmulari ab imitari; nam qui imitatur, ſatis habet, ſi aliqua ex parte ſimilis ei eſſe poſſit, cujus exemplum ſequitur: at qui æmulatur, ſtudet etiam æquare, & ſuperare, majoremque gloriam, ſi poſſit, adipiſci. Et quia ad hoc ſtudium ſæpe livor, & in-

vidia accedit, ideo ęmulari accipitur frequenter pro contendere, aut invidere. *Cic. 4. Tuſc. cap. 26.* Vitioſa illa ęmulatione, quę rivalitati ſimilis eſt, ęmulari quid habet utilitatis? ¶ Tribuitur aliquando rebus inanimis. *Plin. l. 14. cap. 2.* Baſilicę uvę Albanum vinum ęmulantur.

Aemŭlus, i, m. 2. ſubſtant. & in femin. *ęmula*, ę, imitator, ſtudioſus, *emulatore*, *emulo*, Ger. *nachfolger*, Gall. *emulateur*, *emule*, Hiſp. *embidioſo*, *competidor*, ζηλωτής. Derivat Voſſ. a gręco ἁμιλλᾶν, quod eſt contendere, certare; nam & ὁμαμιλλητής eſt ęmulus. *Cic. pro Marcello.* Illo ęmulo, ac imitatore ſtudiorum meorum. *Velle. Paterc. l. 2. in princip.* Sublata imperii ęmula. *h. e.* Carthagine. ¶ Proprie eſt adjectivum, & in bonam, & in malam partem uſurpatur cum dativo, & genit. vel etiam cum accuſ. addita prępoſit. in. *Tacit. Annal. l. 13. c. 3.* Dictator Cęſar ſummis Oratoribus ęmulus. *Id. Annal. 16. c. 22.* Aemulus Brutorum Thraſea. ¶ Aemulum eſſe in aliquem dixit *Apul. l. 1. Met. poſt init.* In convivas ęmulus. *h. e.* qui avidius vorat, & timet, ne illi plus edant. ¶ Pro obtrectatore, & invido. *Virgil. Aen. 6. de Miſeno.* Aemulus exceptum inter ſaxa virum ſpumoſa immerſerat unda. Sic *ęmulam ſenectutem*, h. e. invidam, ſeu adverſam virtuti apud eund. *Aen. 5. v. 415. Servio* interpr. ¶ Non raro pro rivali ponitur. *Cic. l. 6. Att. ep. 3.* Licet eum ſolus ames; me ęmulum non habebis. ¶ Et quoniam qui ęmulantur, pares, vel majores eſſe volunt, ideo res rei ęmula dicitur, quę ſimilis eſt ei, & comparanda. *Martial. l. 4. epigr. 41.* Pęſtanis rubeant ęmula labra roſis. *Plin. l. 15. c. 18.* Picus quędam pyris magnitudine ęmulę. ¶ Euſdem Muſę ęmulus, proverbii vice uſurpatur a *Gell. in prefat.* de eo, qui ejuſdem diſciplinę ſtudioſus eſt.

Aemus. V. Hęmus.

Aenaria, Inarime, Pithecuſa, *Iſchia*, Inſula cum Urbe cognomine E. in Campania, in ſinu Neapolitano. Dicta eſt a ſtatione navium Aeneę.

Aenĕa, f. 1. Αἴνεια, urbs Thracię, in regione Cruſſęa. *Liv. l. 3.* Condita creditur ab Aenea Trojano. *Steph.* Incolę dicuntur Aeneades, & Aeneatę. Hinc poſſeſſ. Aeneaticus, a, um. ¶ Fuit etiam hoc quoque nomine opp. in Latio conditum a Romulo Aeneę filio, quod poſtea Janiculum dictum eſt, quia per ipſum Populus Romanus tranſire cœperat in agrum Etruſcum.

Aeneădę, Trojani ab Aenea. *Virg. Aen. 3. v. 18.* Aeneadaſque meo nomen de nomine fingo.

Aeneădes, ę, aut Aenides, vocalib. a, & e in i longum conflatis, Julus, vel Aſcanius Aeneę filius. *Virg. Aen. 9. v. 653.* Sit ſatis, Aenide, telis impune Numanum.

Aenēas, m. 1. Αἰνείας, Veneris, & Anchiſę filius, Virgilii carmine notiſſimus, dictus Aeneas, ut quidam putant, ab αἰνέω, quod eſt laudo. Nam laus a Gręcis αἶνος dicitur. De hujus genealogia vide *Ovid. l. 4. Faſt. v. 31.* Dardanon Electra, &c. ¶ Ex incendio Troję navigavit in Italiam: ibique Romanę reipublicę fundamenta jecit: quod tota Aeneide ſua narrat *Virgilius*. Ejus naves a Turno incenſę in Nymphas mutatę ſunt. *Virg. 9. Aen. Ovid. 14. Met.* ¶ Deus indiges factus eſt. *Ovid. ibid.*

Aenatōres, m. 3. *trombetti*, מחצצרים, Ger. *trometter*, σαλπιγκταί, tubicines, ab ęrea tuba. *Ammian. l. 19. & 24. Suet. in Cęſ. c. 32.*

Aeneidomăſtix, Αἰνειδομάστιξ, liber a Carbilio Pictore in Virgilium editus, in quo ejus vitia, furtaque annotavit, ut ſibi quidem perſuaſerat ſtultiſſimus nebulo. Quamquam non deſunt, qui eum librum a Męcęnate ſuppoſitum aſſerant.

Aenēis, idos, vel idis, Virgilii de Aenea opus. *Ovid. l. 2. Triſt. v. 533.* Et tamen ille tuę felix Aeneidos auctor. *Stat. in fi. Theb.* Vive, precor, nec tu divinam Aeneida tenta.

Aenēĭus, a, um, o. 1. 2. quatuor ſyllabar. ad Aeneam ſpectans. *Ovid. 1. Amor. eleg. 5.* Tityrus, & ſegetes, Aeneiaque arma legentur.

Aenēŏlus, dim. ab ęneus, ſeu ahenus. In *Tragur. Fragment. Petron. c. 73. edition. Burm.*

Aenēſi, dicti ſunt comites Aeneę. *Feſtus.*

Aenĕus, a, um, adject. ab ęs, idem quod ęreus, *di bronzo*, נחושת, Ger. *erzein*, *kupfferig*, Gal. *fait de cuivre*, *ou qui eſt d'airain*, Hiſ. *coſa de alambre*, *o cobre*, χάλκεος, vaſa ęnea. *Col. l. 12. c. 20.* Candelabra ęnea. *Cic. 6. Verr.* ¶ Voſſio videtur factum per ſyncop. ab ęrineum. ¶ Digreſſ ex ęneus videtur eſſe *aeneus*, ut, murus aeneus eſto. *Horat. l. 1. epiſt. 1. v. 60.* pro quo vulgo ſcribitur, *ahenęus*. ¶ Aeneum pro firmo, perpetuo accipiunt Poetę, quod, ut ait *Porphyr.* nulla rubigine conſumitur. V. *Ahenęus.*

Aenigma, tis, n. 3. *enigma*, *allegoria oſcura*, חידה, Germ. *retterſein*, *dunkele*, Gal. *enigme*, *& ſentence obſcure*, *& couverte*, Hiſp. *ſentencia obſcura*, *enigma*, αἴνιγμα, obſcura allegoria, vel quęſtio obſcura, quę difficile intelligitur, niſi aperiatur, ab αἰνίττομαι, obſcure loquor, innuo. Innuitur enim quiddam, quod pluribus explicandum eſt. Hujuſmodi eſt illud *lib. Judicum*, De comedente exivit cibus, & de forti egreſſa eſt dulcedo. *Gel. l. 12. cap. 6.* Quę Gręci dicunt ęnigmata, hoc genus quidam ex noſtris veteribus Sirpos, vel Scirpos appellarunt. ¶ Hinc quęvis obſcurius dicta, vel ſcripta ęnigmata appellantur. *Cic. Att. l. 7. ep. 13.* Aenigma Oppiorum de Velia non intellexi. *Juv. Sat. 8. v. 50.* Ut legum ęnigmata ſolvat. ¶ Apud *Prudent.* non ſemel invenitur pro imagine, & figura, ut *hymno 10. Cathemerin. Ezequieli*: requiret ſua munera victor, & auctor, Propriique ęnigmata vultus.

Aenigmatiſta, vel Aenigmatiſtes, ę, m. αἰνιγματιστής, qui ęnigmata proponit, ſeu obſcure loquitur. *Sidon. l. 8. ep. ult.*

Aenobarbus. V. Ahenobarbus.

Aenon, tabulam quidam interpretantur, ſed cum quadam differentia, de qua vide Interpretes *Ariſtoph.* Alii Apologum ſignificare tradunt, alii proverbium, alii ęnigma. *Quintil. l. 5. c. 11.* Aenon Gręci vocant, noſtrorum quidam non ſatis recepto in uſum nomine Apologationem.

Aenos, Aenus, Aeneum, Poltiobria, Gręcis *Eno*, & *Enio*, Turcis *Ygnos*, urbs E. Thracię, in ora maris Aegęi, inter oſtia Hebri ad Occ. & Melanem ſinum Cherſoneſi ad Or. 15. M. P. ab Aenea condita creditur. *Virg. 3. Aen.* Ibi Polydorus ſepultus eſt.

Aenŭlum, n. 2. diminut. ab Aeno, vas ex ęre parvum. *Feſtus.*

Aēnum, V. Ahenum.

Aeolia, *Iſola di Lipari*, regio eſt Sicilię, ex ſeptem conſtans Inſulis, quarum nomina hęc ſunt, Lipara, Hiera, Strongyle, Didyme, Eriphuſa, ſive Ericuſa, Phœnicuſa, & Evonymos, nunc *Lipari*, *Volcano*, *Stromboli*, *Saline*, *Panari*, *Alicur*, *Felicur*, & *Uſtica*. ¶ Regio hęc dicta Aeolia eſt ab Aeolo Jovis filio, qui Iliacis temporibus in ea regnavit. Dicta etiam eſt Lipara a Liparo Auſonis Regis filio, qui eam ante Aeolum rexit. ¶ Inſulę vero ſimul ſumptę dicuntur a Latinis Aeolię, Liparęę, Vulcanię, a Gręcis Hephęſtiades, ab Italis *Merlere*, & *Iſole di Lipari*. ¶ Aeolia item regio eſt Aſię. V. Aeolis.

Aeolĭcus, a, um, o. 1. 2. ex Aeolia, idem quod Aeolius. ¶ Aeolica Dialectus, quę Jonicę proxima eſt. Gens Aeolica. *Plin. l. 6. c. 2.*

Aeolĭdes, ę, m. Aeoli filius, aut Nepos. *Ovid. 13. Metam. v. 26.* ubi de Siſypho Aeoli filio loquitur: & *7. Met. v. 672.* ubi de Cephalo Aeoli nepote: & *Virg. 6. Aen. v. 529.* ubi Ulyſſem intelligit creditum Aeoli filium ex furtivo concubitu Anticilię Laertę uxoris.

Aeolipylę ęreę dicuntur a *Vitruv. l. 1. c. 6.* Vaſa rotunda ex ęre ad cognoſcendam ventorum rationem facta. Eę habent foramen anguſtiſſimum, quo aqua implentur: collocanturque ad ignem, ex quo ut caluere, vehementem flatum emittunt. Alii eas vocant *ollas animatorias*.

Aeŏlis, idis, f. 3. Αἰολίς, vel Aeolia, ę, antea Myſia, *Sarcum*, reg. Aſię proprie dictę, mari Aegęo expoſita, inter Troadem ad Arcton, & Joniam ad Merid. a Troade diviſa Lecto Promon. a Jonia Hermo fl. Dicta eſt ab Aeolibus Gręcię populis, qui 12. in ea urbes ędificarunt. *Herod. l. 1. Plin. l. 5. c. 30.* Populi initur regionis Aeoles dicuntur, de quibus ſupra dictum eſt. Urbes ſunt Elęa, Myrina, Cumę, Phocęa. Flumina Hermus, & Pactolus, ex Lydia fluentes. ¶ Aeolis etiam eſt patronym. femin. id eſt Aeoli filia. *Ovid. Met. 11.* Aeolis interea tantorum ignara malorum.

Aeolius, a, um, o. 1. 2. poſſeſſ. ab Aeolibus, ut mare Aeolium, antea Myſium, quod Aſiatico litori adjacet. ¶ Aeolia puella, ideſt Sappho, apud *Horat. Carm. 4. od. 9. & od. 3.* Aeolio carmine nobilem. *h. e.* lyrico, quod Alcęus poeta, quem Horatius imitatus eſt, Aeolica Dialecto ſit uſus.

Aeŏlus, m. 2. *Eolo*, Αἴολος, Jovis filius ex Aceſta, ſive Segeſta filia Hippotę Trojani, a quo Hippotades dicitur. *Ovid. 11. Metam.* Hic in hoſpites benignus fuiſſe, ac Liparam, & Aeolias ab eo nominatas inſulas in ora Sicilię tenuiſſe perhibetur, & in his Strongylen, ex cujus fumo, quinam flatus futuri eſſent in triduum, prędicebat. Unde ventorum rex putatus eſt. ¶ Fuit pręterea Aeolus Hellenis filius, nepos Deucalionis, a quo ventorum rationem primo inventam tradidit *Plin. l. 7. c. 4.* ¶ Fuit & alius Tuſcorum Rex, Αἴολος, latine varius, ſive doloſus dicitur.

Aeon, nis, ęvum. *Tertull. de Prę ſcriptionib. adverſ. hęret. c. 33.*

Aepytius, a, um, o. 1. 2. adject. *Æpytios agros* dixit *Stat. Theb. 4. v. 296.* h. e. ad eam Arcadię partem pertinentes, quę *Epytia* dicta eſt. Alii ſcribunt Ephitii.

Aequabĭlis, le, *uguale*, ἴσος, ὁμαλός, ut ęquabile orationis genus, ideſt ubique ſui ſimile. *Cic. Offic. 1. c. 1.* ¶ Nonnunquam idem eſt quod ęqualis, ut ęquabilis prędę portio. *Id. 2. Offic. c. 11.* Adde *Plaut. Capt. 2. 2. v. 52.* ¶ Aequabilem eſſe in aliquem, eſt ęquum, & moderatum eſſe. *Tacit. 6. Annal. c. 31.*

Aequabilĭtas, tis, f. 3. *ugualità*, יושר, מישור, Ger. *gleichheit*, *vergleichung*, ἰσονομία, ὁμαλότης, idem fere, quod ęqualitas, hoc eſt certus quidam rerum modus, & conſtantia, vel ſibi conſtans, & nulla parte in vitium inclinans ratio, ut Aequabilitas vitę, in qua nulla eſt perturbatio, neque varietas, aut diſcrepantia. *Cic. 1. Off. c. 25.* In juris ęquabilitate exercenda.

Aequabilĭter, *ugualmente*, adverb. ὁμαλῶς, ęqualiter. *Cic. 1. de nat. Deor.* Tactus toto corpore ęquabiliter fuſus eſt. ¶ Comparativum eſt apud *Salluſt. Catil. c. 2.* Aequabilius, & conſtantius ſeſe res humanę haberent.

Aequævus, a, um, o. 1. 2. *della medeſima età*, יליד, בן, Ger. *gleiches alters*, Gal. *de meſme age*, Hiſp. *de ygual edad*, ὁμῆλιξ, ęqualis, ejuſdem ętatis, ab ęqualitate ęvi. *Virgil. 2. Æneid. v. 561.* Ut Regem ęquęvum crudeli vulnere. ¶ Nomen eſt proprie Poeticum. Nam Aequalis Oratorium eſt. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Plin. l. 16. c. 44.* Lotos ęquęva Urbi.

Aequālis, e, o. 3. *uguale*, שוה, שווי, Ger. *gleich*, ἴσος, par, ſimilis. *Cic. 1. de Orat. c. 18.* Virtutes ſunt inter ſe ęquales, & pares. *Id. in Orat. c. 56.* Partem pedis ęqualem eſſe alteri parti. *Id. ib. c. 64.* Creticì ęqualis pęon. *Ovid. 1. Met. v. 34.* Aequalis ab omni parte. *Liv. l. 24. cap. 46.* Strepitus lentior, & ęqualior auribus incidens. ¶ Sępe uſurpatur de tempore, & ſignificat eum, qui ejuſdem eſt ętatis, aut temporis, *coetaneo*, *contemporaneo*; uſurpatur autem vel abſolute, vel cum genitivo, aut dativo. *Ter. Andr. 2. 6. 22.* Quem vocabo ad cœnam meorum ęqualium? *Cic. de clar. Or. c. 69.* In memoriam notam, & ęqualem incurro. *memoria de' miei tempi.* *Id. ib. c. 18.* Livius Ennio ęqualis fuit. *Id. de Aruſp. reſp. c. 17.* Sacrificium vetuſtum, quod a regibus ęquale huic Urbi accepimus. *Id. 1. de Div.* Philiſtus ęqualis illorum temporum. ¶ Superlat. *Æqualiſſimus* habet *Tertull. de anim. c. 17.* Aequaliſſima porticus.

Aequalĭtas, atis, f. 3. *uguaglianza*, יושר, מישור, Ger. *gleichheit*, ἰσότης, ſimilitudo, paritas. *Plin. l. 30. c. 31.* Carnes, quę excreſcunt, ad ęqualitatem redigit. *Cic. Partit. c. 6.* Similitudo, ęqualitaſque verborum.

Aequalĭter, adv. *ugualmente*, כשוה, Germ. *gleich*, ὁμαλῶς, ſimiliter, pariter. *Cic. 4. Acad.* Aequaliter omnibus abrogatur fides. *Tacit. Annal. 15. c. 21.* Aequalius, atque conſtantius provincias regere. *h. e.* ęquabilius.

Aequamentum, i, n. *Varr.* apud *Non. c. 1. n. 58.* Amuſſis eſt ęquamentum levigatum, &c. *h. e.* inſtrumentum ad ęquandum aptum.

Aequanĭmus, a, um, o. 1. 2. *temperato*, Ger. *dulmutig*, Gal. *qui prend bien les choſes*, *qui ſurviennent ſans ſe faſcher*, *& ennuyer*, Hiſp. *paciente*, *y ſuffrido*, ἀνεξίκακος, qui eſt ęqui animi, ideſt, qui nec proſperis extollitur, nec adverſis frangitur. *Auſon. in ſept. Sapient. v. 3.* Aequanimus ſum, te judice. *Id. Idyll. 3. v. 9.* Nulla res fuit parva unquam ęquanimus.

Aequanimĭtas, atis, f. 3. *temperanza d'animo*, ענוה, Ger. *ſanfftmutigkeit*, Gall. *moderation*, Hiſp. *moderacion*, εὐγνωμοσύνη, favor, & propitius animus. *Terent. in Adelph. prolog.* Bonitaſque veſtra adjutans, atque ęquanimitas.

Aequanĭmĭter, adv. *temperatamente*, εὐγνωμόνως, moderate, ęquo animo. ¶ Apud poſterioris ętatis Scriptores frequens eſt. *Sulpic. Sever. Dial. 1. c. 4. Verſio c. 21.* Hęc tua verba ęquanimiter acceperint. *Macrob. Saturn. 2. c. 4.* Auguſtus ęquanimiter aliqua etiam jocis mordaciora pertulit. Adde *Ammian. 19. c. 21.*

Æquatio, onis, f. 3. *uguaglianza*, ἰσότης, ἐξίσωσις. *Cicer. Offic. 2.* Æquatio bonorum. *Liv. l. 34. c. 31.* Æquatio fortunę, & dignitatis. *Cic. 2. Offic. c. 21.* Æquatio bonorum.

Æquator, oris, m. 3. ἰσημερινός, (vox Aſtronomica, nec extra neceſſitatem adhibenda) circulus in Cœlo ſphęram dividens in duas partes ęquales, parem utrinque verſus polos mundi diſtantiam relinquens, in quem cum Sol inciderit (quod bis contingit in anno, ſemel in principio Arietis, atque iterum in principio Librę) dies ſunt ęquales nocti toto orbe terrarum. Æquinoctialis etiam vocatur. ¶ Eſt etiam *ęquator* qui ęquat. *Inſcript.* apud *Grut. pag. 583. n. 8.* Æquator monetę.

Æquatus, a, um, *uguagliato*, *appianato*, ęqualis factus. *Virg. Æn. 7. v. 698.* Ibant ęquati numero. *h. e.* in pares ordines acierum digeſti. *Cic. Verr. 4. c. 48.* Æquata agri planities. *Sueton. in Calig. c. 37.* Campi montibus aggere ęquati. *Virg. Aen. 4. v. 581.* ęquatis aciem procedere velis. *h. e.* ęqualiter extenſis, & proſpero vento inflatis.

Æque, *giuſtamente*, ישר, בצדק, Ger. *billicklich*, Gall. *juſtement*, *egalement*, Hiſp. *ygualmente*, *juſtamente*, δικαίως, adv. juſte. *Sen. in Med.* Etiamſi ęque ſtatuerit. ¶ Sępe eſt ęqualiter. *Cic. 2. Offic.* Benevolentia civium non ęque omnes egent. ¶ Interdum ſignificat tam, vel tantum, vel ſimiliter, ὁμοίως, & conſtruitur cum variis particulis. Sic ęque ac. *Cic. Famil. 2. 2.* Mihi carus ęque ſis, ac fuiſti patri. ¶ Æque atque. *Terent. Phorm. 4. 1.* Tu mihi fidelis es, ęque atque egomet ſum mihi. ¶ Æque ac ſi. *Cic. Fam. 13. 44.* Egnatii rem ut tueare, ęque a te peto, ac ſi mea negotia eſſent. ¶ Æque &. *Cic. 3. de Orat. c. 50.* Verſus ęque prima, & media, & extrema pars attenditur. ¶ Æque ut. *Cic. Philipp. 11. c. 12.* Poſſumus ne igitur in Antonii latrocinio ęque eſſe, ut hi? ¶ Æque cum. *Terent. Phorm. 5. 9.* Novi ęque omnia tecum. ¶ Æque quam. *Liv. l. 28. c. 26.* Nihil ęque eos terruit quam prꝫter ſpem robur, & color Imperatoris. ¶ Æque aliquando redundat. *Plaut. Capt. 3. 5.* Nec quiſquam eſt mihi nunc, ęque melius cui velim. ¶ Aliquando deeſt, ſed ſubaudiendum eſt. *Plaut. Menæc. 5. 6.* Rem heri diligenter tuetur, quam ſi ipſe aſſit. ¶ Aliquando geminatur. *Tac. vit. Agr. c. 15.* Æque diſcordiam prępoſitorum, ęque concordiam ſubjectis exitioſam. *Adæque & Peræque* V. locis ſuis.

Æqui, Æquicolæ, Æquiculi, Æquiculani, pop. Italię, Latinis, & Volſcis finitimi, a Q. Cincinnato Dictatore ad internecionem deleti, quorum urbes fuere Alba, Tibur, Pręneſte, Carſeoli, cum aliis. *Plin. l. 3. c. 12.* ¶ In ſing. numero *Ovid. 3. Faſt. v. 83.* Quintum Laurentes, bis quintum Æquiculus aſper.

Æqui Bonique facio, 2. 3. *pigliare in buona parte*, ἀγαπητῶς φέρω, in bonam partem accipio. *Terent. Heaut. 4. 5. 40.* Equidem iſthuc, Chreme, ęqui bonique facio. ¶ Significat etiam, ęquo animo patior, nihil laboro, non curo. *Liv. l. 34. c. 22.* Cęterum ſi vos nec cura civitatis, nec exemplum, nec periculum movet, ne ſerpat latius contagio ejus mali, nos ęqui bonique facimus. *noi ci contentiamo: non vi penſiam più.* ¶ *Cicero ad Attic. l. 7. epiſt. 7.* Æqui boni facit, ſine copula dixit. ¶ Æqui bonique dicere, *parlar a dovere*, *e ragione*. *Ter. Phorm. 4. 3. 32.* Si tu aliquam partem ęqui bonique dixeris, ut eſt ille bonus vir, tria non commutabitis verba inter vos.

Æquicus, a, um, qui Æquorum eſt, ut bellum Æquicum. *Liv. l. 10. c. 1.*

Æquidialis, ἰσημερινός, adject. *Feſt. Pomp.* Æquidiale apud antiquos dictum eſt, quod nunc dicimus Æquinoctiale.

Æquidici verſus, explicantur a *Diomede Grammat. l. 3.*

Æquidiſtans, ęqualiter diſtans. *Martian. Capell. l. 8.*

Æquiformis, ut æquiformis verſus apud *Diomed. Grammat. l. 2.*

Æquilanium, ſeu Æquilavium. *Feſtus* exponit a lavatione lanæ, quæ dicitur æquilanio rodire, cum dimidium decedit ſordibus.

Æquilanx, ancis, adject. æquas habens lances. *Fulgent. in Contin. Virg.* Sed alii aliter leg.

Æquilatatio, onis, f. 3. *larghezza uguale*, ex æquo, & latum, quaſi æqualium linearum ſecundum latitudinem productio. *Vitruv. l. 9. c. 8.* Diducto circino ad lineam, planitiæ æquilatatio ſignetur.

Æquilateralis, le, æqualia habens latera. *Cenſorin. de die nat. c. 8.*

Æquilaterus, a, um, æquilateralis. *Martian. Capell. l. 6.*

Æquilatus, eris, n. *equilatero*, [illegible]. *Auſon. in Gripho*, v. 50. Per trinas ſpecies trigonorum regula currit, Æquilatus, vel crure pari, vel in omnibus impar.

Æquilibratus, a, um, *contrappeſato*, *equilibrato*, *Tertull. cont. Hermog. c. 41.* Æquilibrato impetu ferebatur.

Æquilibris, e, proprie ſignificare videtur, quod ad libram æquali conſtat pondere, ut ſi dicas, Hi nummi ſunt æquilibres. ¶ Transfertur & ad aliam æqualitatem. *Vitruv. l. 5. c. 12.* Seſquipedales margines ſtruatur æquilibres et planitiæ. *h. e.* omnino æquales, vel æqualiter librati.

Æquilibritas, atis, æquabilitas, æqualitas. *Cic. l. 1. de nat. Deor. c. 39.* Confugis ad æquilibritatem. Sic enim [illegible], ſi placet, appellemus.

Æquilibrium, ii, *contrappeſo giuſto*, [illegible], Ger. *ſo die wag inſteht, gleich iſt*, [illegible], æquatio libræ, vel exacta æqualitas. *Vet. Gloſ.* Æquilibrium, [illegible]. *Senec. l. 3. quæſt. nat. c. 25.* Tigna ad medium ſubmerſa ad æquilibrium aquæ. ¶ Translate *Gell. l. 12. c. 1.* Efficere rumpendi pariter membri æquilibrium.

Æquimanus, i, qui ambidexter a nonnullis dicitur, nempe qui utraque manu æque utitur. *Auſon. Technopægnio*. Quis mirmylloni contenditur? æquimanus Thrax, *mancino*, *manritto*.

Æquimelium, n. 2. locus Romæ, ubi domus Sp. Melii ſolo æquata fuit. *Tit. Liv. l. 4. c. 16. Cic. pro domo ſua, c. 38.*

Æquimentum, V. Equimentum.

Æquinoctialis, o. 3. *equinoziale*, Ger. *das zu des tags, und nachts gleiche gehörtt*, quod ad æquinoctium ſpectat. *Plin. l. 2. c. 72. & Senec. l. 3. Quæſt. Nat. c. 9.* ¶ Æquinoctialis circulus eſt Æquator, mundum in æquales partes dividens. *Varr. l. 8. L. L.*

Æquinoctium, n. 2. *equinozio*, [illegible], Ger. *gleich tag, und nacht*, [illegible], ex æqualitate noctium, tempus illud, quo dies, & noctes horarum ſpatio æquales ſunt. *Cic. ad Att.* Æquinoctium nos moratur. ¶ Duo ſunt autem æquinoctia, Vernale ſcilicet, & Autumnale. Vernale fit quarto idus Martias, vel circa octavum Cal. Apr. & in octava parte Arietis conficitur, Autumnale 18. Cal. Oct. ante Vergiliarum occaſum diebus quadraginta. Annum enim olim in duas tantum partes dividebant, in æſtivum, & hiemale ſolſtitium. *Liv. 31. 47. Plin. 2. 97.*

Æquipar, æquiparis, æqualis, ut compar. *Auſon. in Monoſyl.* Biſſenas partes quis continet æquipares? *As.* Adde *Apul. in Flor. n. 3. & Sidon. l. 8. epiſt. 6.*

Æquiparabilis, & le, o. 3. *comparabile*, [illegible], Ger. *gleichlich*, quod æquari cum aliquo poteſt. *Plaut. Curcul. 1. 3. v. 12.* Quid videbis Diis magis æquiparabile? *Prudent. Hamart. v. 79.* Non conferre Deo velut æquiparabile quidquam, Auſim.

Æquiparantia, æ, f. æquiparatio. *Tertull. adverſ. Valentinian. c. 16.*

Æquiparatio, f. 3. *uguaglianza*, [illegible], Ger. *vergleichung*, [illegible]. *Gell. l. 5. c. 5.* Rex de numero exercitus ſui, & de æquiparatione æſtimanda quæſierat.

Æquiparo, vel Æquipero, as, are, *uguagliare*, [illegible], [illegible], Ger. *vergleichen*, [illegible], æquo, vel æque parem facio. *Virg. Ecl. 5. v. 48.* Nec calamis ſolum æquiparas, ſed voce Magiſtrum. *Vet. Gloſ.* Æquiperas, [illegible]. ¶ Pro comparo, confero, *paragonare*. *Liv. l. 5. c. 23. de Camilli triumpho*. Jovis Soliſque equis æquiparari dictatorem, in religionem etiam trahebant. *Plaut. Milit. 1. 1. v. 11.* Neque æquiparare virtutes ſuas ad tuas.

Æquipes, edis, [illegible], [illegible]. *Apulej. l. 1. de dogm. Platon. & Diomed. Gram. l. 3.*

Æquipollens, entis, æque pollens. Vox eſt Dialecticorum. *Apulej. de ſyllogiſmo categorico.*

Aequipondium, n. 2. *contrappeſo*, [illegible], Ger. *gleich gewicht*, [illegible], [illegible], ex adject. æquum, & pondus, eſt pondus illud, quod ſtateræ ſcapo appenditur ad cognoſcenda rerum momenta. *Vitruv. l. 10. c. 8.*

Aequitas, f. 3. *uguaglianza*, [illegible], [illegible], [illegible], Ger. *billichkeit*, Gal. *egalite*, *equite*, Hiſp. *equidad ygualdad*, [illegible], æqualitas, *Senec. l. 3. Nat. Quæſt. c. 10.* Ne portionum æquitate turbata, mundus præponderet. *Sueton. in Aug. c. 79.* Aequitas membrorum. *proporzione*, *ſimmetria*. ¶ Sæpius translate ſumitur pro æqualitate inter homines, quæ ad juſtitiam pertinet, *equità*, *diſcretezza*. Differt tamen a juſtitia proprie dicta, quod hæc ſecundum jura, & leges ſemper judicat, *æquitas* remittit aliquid, & leges benigne interpretatur. *Cic. 1. de Orat. c. 56.* Pro æquitate contra jus dicere. *Id. pro Cæcin. c. 13.* Aequitate uti. ¶ Interdum tamen ponitur pro ipſa juſtitia. *Cic. 2. Offic. c. 22.* Quam autem habet æquitatem, ut agrum qui nullum habuit, habeat, qui autem habuit, amittat? ¶ Sæpe etiam ſumitur pro animi moderatione, qua quis libenter ſe æquat aliis, nec ſupra ſe effert, *moderazione*. *Cæſ. l. 6. B. Gall. c. 22.* Ut animi æquitate plebem contineant, cum ſuas quiſque opes cum potentiſſimis æquari videant. ¶ Item pro ea moderatione, qua quis mediocria concupiſcit, fortunæ qualicumque libenter acquieſcit, & æquo fert animo quidquid accidit adverſi. *Nepos in Thraſyb. c. ult.* Ex iis nolo amplius quam centum jugera, quæ & meam animi æquitatem, & veſtram voluntatem indicent.

Aequiter, *egualmente*, æque. *Liv.* vel *Lev.* apud *Non. c. 11. n. 26.* Prædam æquiter partiri. Adde *Plaut. in fragment. apud Priſcian. l. 15.*

Aequivaleo, es, n. 2. *poter parimente*, [illegible], [illegible], Ger. *gleich vermogen*, *gleich gelten*, Gal. *valoir autant*, *equipoller*, Hiſp. *equivaler*, [illegible], quaſi æque poſſum. *Auctor carminis de Philomela, quod Ovidio tribuitur*, v. 6. Nulla poteſt modulis æquivalere tuis.

Aequivocum, o. 2. 2. *equivoco*, [illegible], a *Martiano* vocatur *Plurivocum*, quando pluribus rebus eadem eſt appellatio, ut Aries. Nam & machinamentum, quo muri expugnantur, ſidus in cælo, & animal in terris aries vocatur. Eſt autem vox a Logicis inducta, ſed non ſatis fortaſſe confirmata.

Aequo, as, a. 1. *ſpianare*, [illegible], [illegible], Ger. *eben machen*, Gal. *applanir*, *egaler*, Hiſp. *ygualar*, *allanar*, [illegible], æquum, ſive æqualem facio, plano. *Cic. 6. Verr.* Quo in ſummo eſt æquata agri planities. Sic æquare aream apud *Virg. 1. Georg. v. 178.* ¶ Per tranſlationem ſignificat æqualiter dividere. *Virg. 1. Æn.* Operumque laborem partibus æquabat juſtis. ¶ Aliquando continuare. *Idem 9. Æn.* Felix ſi protinus illum æquaſſet nocti ludum. ¶ Accipitur etiam frequenter pro eo, quod dicimus æqualem, vel parem alicui facere, vel etiam quempiam aliqua in re aſſequi, *eguagliare*, atque ita interdum conſtruitur cum præpoſitione cum, interdum cum dativo, interdum abſolute. *Cic. de Leg. c. 10.* Quo tenuiores cum principibus ſe æquari putarint. *Idem 1. Offic.* Qui ſe jam illis fere æquarunt. ¶ Item pro æqualem eſſe. *Curt. l. 4. c. 2.* Opus nondum aquæ faſtigium æquabat. *Id. l. 3. c. 13.* Argenti facti pondus quingenta millia talentorum æquabat. ¶ Aequare vela, eſt ſiniſtrum & dextrum velum æqualiter tendere. *Virg. Æn. 4. v. 587.* Vidit & æquatis claſſem procedere velis, *id eſt* proſpero curſu. ¶ Aequare ſolo urbes, domos, turres, eſt ad ſuperficiem uſque diruere. *Liv. l. 24. c. 47.* Solo æquata omnia inter Salinas, & portam Carmentalem. *Id. l. 6.* dixit, æquare ſolo Dictaturam. *h. e.* abrogare. *Velles. Paterc. l. 2. c. 2.* Scipio Numantiam exciſam æquavit ſolo. ¶ Aequare frontes verbum eſt militare, apud *Tibull. panegyr. Meſſalæ* v. 10. Rectus ut æquatis decurrat frontibus ordo. Pro quo *Liv. l. 36. c. 44.* dixit, æqua fronte ad pugnam accedere. ¶ Aequare aliquem aliqua re, eſt in re ea ſe illi parem facere. *Liv. l. 1.* Quin ea arte æquaſſet ſuperiores Reges. ¶ Significat & comparare. *Id. l. 31. c. 7.* Ne æquaveritis Annibali Philippum &c.

Aequor, ris, n. 3. *mare*, *pianura*, [illegible], Ger. *das meer*, Gal. *la plaine de la mer*, *ou de la campagne*, Hiſp. *llanura*, *del mar*, *o del campo*, *vega*, [illegible], mare dicitur ab æquare, pro planum facere, quod æquam ſuperficiem habeat, ſive planum fit, nullis jam a tempeſtate fluctuantibus procellis. *Virg. 7. Æn.* Quæ me æquora poſſunt accipere? ¶ Neque ſolum de mari dicitur, ſed etiam in terra, de campo plano, *campo piano*, *pianura*. *Cic. 1. de Div.* In camporum patentium æquoribus habitantes. ¶ Quandoque pro aere, *aria*. *Virg. 1. Æn.* Aſpice bis ſenos volitantes æquore cygnos.

Aequoreus, a, um, quod ad æquor pertinet, vel marinus. *Virgil. 3. Georg. v. 243.* genus æquoreum. *id eſt* piſces. *Ovid. Met. 8. v. 606.* Aequoreæ Nereo genitore puellæ. *id eſt* Nereides nymphæ.

Aequum, i. neut. ſubſtant. æquitas, *giuſtizia*, *equità*. *Virg. Æn. 2. v. 427.* Et ſervantiſſimus æqui. *Horat. 1. ſatyr. 3. v. 98.* Juſti prope mater, & æqui. Aequum campi, pro ſuperficie plana. *Liv. l. 5. c. 38.* Haud dubius, facilem in æquo campi victoriam fore.

Aequus, a, um, adject. *uguale*, *piano*, *giuſto*, [illegible], Ger. *eben*, *gleich*, Gal. *plaine*, *egal*, *raiſonable*, *equitable*, Hiſp. *ygual*, *o juſto*, *o llano*, [illegible], [illegible], in quo nihil eminet, nihil eſt inæquale, ab [illegible], *ai* in *æ* more Dorum converſo. Differt a plano, quod æquum ſine planitie eſſe poteſt, planum vero ſemper in planitie dicitur, unde & planities ipſa eſt nominata. *Cic. pro Cæc. c. 17.* Sed ne æquo quidem, & plano loco. ¶ Aliquando uſurpatur pro æquali, ſive æque magno. *Virg. 2. Æn.* Sequiturque patrem non paſſibus æquis. ¶ Per tranſlationem ponitur pro integro, & juſtitiæ dedito, quaſi qui nullam in partem ſe inclinet. *Cic. 6. in Verr.* Prætor æquus, & ſapiens. ¶ Aliquando pro favente, vel ſuffragante, *amorevole*, & hoc interdum cum dativo. *Cic. ad Att.* Eos ipſos, contra quos ſtatuas, æquos placabileſque dimittas. *Id. 5. Fam. ep. 2.* Tu quoque æquum te judicem dolori meo præbeas. *Hor. l. 2. ſat. 1.* Aequus virtute. *Cic. Verr. 1.* Vide, quam me ſis uſus æquo. ¶ *Æquus animus* eſt, qui ſibi ſemper conſtat, & qui quidquid accidit, in bonam partem accipit, & leniter fert. *Plaut. Rud. 2. 3. v. 71.* Animus æquus optimum eſt ærumnæ condimentum. *Cic. de ſen. c. 23.* Aequiſſimo animo mori. *Virg. 4. Æn. v. 372.* Aequis oculis aſpicere, *di buon occhio*. *Cic. Att. 7. 8.* Eſſe animo æquo, *laſciarſela paſſare*. ¶ Sic æquum dicere, æquum facere, æquum poſtulare apud *Terent. dire*, *fare*, *domandare coſe ragionevoli*. ¶ Aequi, & iniqui, ſunt amici & inimici. *Salluſt. ad Cæſ. de Rep. ordin.* Atque hæc ita ſe ſe habere, tametſi omnes æqui & iniqui memorent, tamen &c. ¶ Aequum & bonum paſſim conjunguntur cum, vel ſine copula. *Plaut. Menæch. 4. 2. verſ. 10.* Qui neque æquum bonum unquam colunt. *Terent. Heaut. 4. 1. verſ. 27.* Qui neque jus, neque æquum atque bonum ſciunt. Hæc autem loquendi formula a JCtis eſt profecta. Nam illi *Aequum bonum* appellant, quando non ſtricto jure, ſed ex naturali æquitate negotium aliquod deciditur. Hinc ex æquo & bono ſtatuere, arbitrari, cenſere, &c. Aequum & bonum impetrare, ideſt rem ſuam recipere, jus ſuum obtinere. ¶ Aequi bonique facere V. ſupra poſt *Aequi*, *Aequicolæ*. ¶ Aequus ad res quoque inanimatas aliquando refertur, ut æqua conditio, lex, poſtulatio. *Plaut. Amph. 1. 1.* Aequis conditionibus bellum componere. ¶ Aequum eſt, pro par eſt, decet, juſtum eſt. *Terent. Eunuch. 2. 3.* An potius hæc pati æquum eſt &c. ¶ *Aequius melius*, formula eſt in judiciis bonæ fidei obſervari ſolita. *Cic. 3. Off. c. 15.* Hæc verba maxime excellunt in arbitrio rei uxoriæ, melius æquius. Et *Topic. c. 17.* In arbitrio rei uxoriæ eſt quid melius æquius. *Hoc eſt* in judicio dotis non tantum ſpectatur, quid æquum bonum ſit, verum etiam quid æquius melius.

Aer, m. 3. *aere*, *aria*, [illegible], [illegible], Ger. *die lufft*, Gal. *l'air*, Hiſp. *ayre*, [illegible], ab [illegible], ſpiro, vel ab [illegible], quod ſemper fluat, ut aliqui ex Platone tradunt; proprie dicitur elementum in medio ſpatio inter ætherem, & terram, quod inane etiam vocatur. *Luc. l. 1.* Aer, & longi volvent Titana labores. ¶ Accipitur etiam pro aeris conſtitutione, aut qualitate, ut purus & tenuis aer, apud *Cic. de Nat. Deor. l. 2. c. 16.* Et *Ovid. de arte am. l. 2. v. 318.* Aere non certo corpora languor habet. ¶ Item pro nebula. *Valer. Flac. l. 5. v. 399.* Famula duce protinus urget aere ſeptus iter. *Virg. Æn. 1. v. 411. & Hor. l. 2. od. 7.* paulo clarius cum epitheto uſi ſunt. Ille obſcuro gradientes aere ſepſit. *hic*, Denſo paventem ſuſtulit aere. ¶ *Id. Virg. Georg. 2. v. 123.* Aera arboris, vel pro cacumine, vel pro aere ipſum cacumen ambiente poſuit. ¶ Aer etiam dicitur tuborum cavitas, qua fiſtulæ aera trahunt. *Senec. Q. Natur. l. 3. c. 24.* Facere ſolemus dracones, miliaria, & complures formas, in quibus aere tenui fiſtulas ſtruimus. Al. rectius leg. *ære*. ¶ *In aere piſcari*, eſt ſtulta conari, & præpoſtera, aut aliquid fruſtra moliri. *Plaut. Aſin. 1. 1. v. 86.* ¶ Aeres in plurali dixit *Vitruv. l. 1. c. 1.* Aeres locorum, qui ſunt ſalutares, aut peſtilentes. ¶ Feminino genere hanc vocem extulit *Enn.* apud *Gell. l. 13. c. 20.* ¶ Inſolens eſt *aera* in accuſativo plur. neutro gen. *Virg. in Culice v. 164. de angue:* Obvia vibranti carpens gravis aera lingua. *Voſſ. de Grammat. l. 3. c. 26.* ita ordinat. *gravis carpens aera lingua vibranti obvia.*

Aera, æ, femin. ſing. Nam poſteriores Latini æras appellarunt, quæ *Cic.* & *Lucil.* æra dixerant. Alii ab ære deducunt: alii ab eo, quod ex iſtis notis A. Er. A. ideſt *Annus erat Auguſti*, male interpunctis, æræ nomen conflatum ſit. V. *Voſſ. Etymol.* Eſt autem Aera numeri nota, computus, [illegible]. Aera enim veteres Romani vocabant in rationum libris, qui vulgo articuli dicuntur, Ital. *capi di partite*. *Cic. in Hortenſio:* Quid tu, inquam, ſoles cum rationem a diſpenſatore accipis, ſi æra ſingula probaſti, ſummam, quæ ex his confecta ſit, non probare? *Rufus Feſt. in Breviar.* Qui mecentes ſummas æris brevioribus exprimunt. V. *Æs*, in fine. ¶ Accipitur etiam pro epocha ſeu inſigni annorum initio apud Chronologos, ut Aera Alexandri, Diocletiani, &c. ¶ Legitur & Era, ſine diphthongo, ut placet *Scaligero*, & in monumentis aliquibus invenitur. ¶ Eſt & *Aera* herba quædam valde inimica ſegetibus, quam alio nomine Lolium appellant. *Plin. l. 18. c. 17.*

Aeramentum, ti, n. 2. *coſa fatta di rame*, Ger. *erinwerk*, *das auſſerey gemacht iſt*, *erzein geſchirr*, Gall. *ouvrage de cuivre*, *ou d'airain*, Hiſp. *obra de alambre*, [illegible], opus ex ære confectum. *Plin. l. 15. c. 18.* Decocta amurca ungi æramenta contra rubiginem. ¶ In ſingulari numero *æramentum* pro æreis vaſis legitur apud *Paul. JCtum l. 3. ſentent. tit. 6.*

Aeraria, æ, locus, ubi lavatur æs. *Varro de L. L. l. 7.* Ubi lavetur æs, ærarias, non ærilavias nominari. ¶ Pro fornace, ubi æs coquitur. *Plin. 34. 13.*

Aerarium, rii, n. 2. *dove ſi ripone il teſoro*, Ger. *ſchatz kammer*, Gal. *l'eſpargne*, *le treſor public*, Hiſp. *el teſoro publico*, [illegible], ſic dictum, quod æra in illud inferantur. *Liv. l. 27. c. 10.* Aurum, quod in ſanctiore ærario ſervabatur, promi placuit. ¶ Sumitur interdum pro ipſa pecunia publica. *Cic. de Aruſp. reſponſ.* Domum ex ærario ædificandam putaret. *Id. Tuſc. 3.* C. Gracchus cum effudiſſet ærarium &c. ¶ Differt a fiſco, quod Aerarium ſit Civitatis, vel Reipublicæ, Fiſcus Principis. ¶ Aerarium fuiſſe in Saturni templo, ſatis ex *Feſto*, *Plutarchoque in Probl.* conſtat. Porro tria fuerunt Romæ Aeraria. Primum illud fuit, quo effracto, cum per annos multos, ut *Appianus*, & *Lucanus* perhibent, clauſum fuiſſet, C. Cæſar pecuniam univerſam belli civilis initio ſumpſit. Atque in hoc tradit Appianus conditum fuiſſe aurum, quod in uſum Gallici belli erogandum aſſervaretur. Quod videtur eſſe jam inde ab eo tempore inſtitutum, cum urbem Romam Galli captam incenderunt. Tunc enim, ut aurum illud reponeretur, belli Gallici metu decretum eſt: Atque eo congeſtum eſt etiam, quicquid poſtea ex victoriis, ut ab Africanis duobus ex ſecundo, & tertio Punico bello, a priore fratre L. Scipione ex Aſia, a Mummio, & Paulo ex Corintho, & Macedonia, a Lucullo, & Pompejo ex Tigrane, & Mithridate partum fuerat. *Lucan. l. 3.* Tum conditus imo Eruitur templo, multis intactus ab annis, Romani cenſus populi, quem Punica bella, Quem dederat Perſes, quem victi præda Philippi. ¶ Alterum fuit ærarium ex auro viceſimario, quod in ſanctiore ærario ſervatum ad ultimos caſus, *Liv. l. 27.* prodidit; collectum autem ex eorum, qui manumitterentur, viceſima, idem *l. 7. c. 16.* narrat. Tertium ex annua vectigalium pecunia conſtabat, ex quo quicquid belli neceſſitas, aut quotidianus Reip. uſus requireret, decernente Senatu, ut ait *Polybius*, vel etiam, quod poſtremis temporibus P. Clodius Tribunus pleb. contra leges inſtituit, populo jubente, ſumebatur. Atque hoc tertium ærarium

aſſiduis,

ſidiis, tum ordinariis, tum extraordinariis impenſis exhauſtum, & ad ſummas anguſtias redactum, in Agraria II. & in oratione de provinciis Conſularibus, & contra Verrem Cicero, Pedianus in commentario Cornelianæ, Marcellinus lib. 16. ſignificant. ¶ Priora duo perquam raro aperiri, ideoque ſanctiora vocari ſolita, *Cic. Caſ.* & *Livius* demonſtrant.

Ærarius, ii, m. ſubſtant. qui ærea opera facit. *Plin. l. 16. c. 6.* Ærariorum tantum officinis compendio. ¶ Ærarii Romæ dicebantur, qui nullum aliud habebant in curia, & tribu ſua jus, quam ut pro capite ſuo tributi nomine æra penderent, ἀτιμῶσαι, ἀποψηφισάμενοι. Nam neque ſuffragium ferre in Urbe poterant, nec foris ſtipendia facere, ut *Aſcon. Pedian.* docet, videnturque iidem atque Capite cenſi. *Liv. l. 24. c. 18.* Tribuque moti ærarii omnes facti. ¶ Sic inter ærarios referre, *Cic. pro Cluent.* ¶ Ex ærariis eximere, eſt recipere aliquem in Civitatis locum, quo exciderat. *Cic. 2. de Orat. c. 66.* ¶ Jus autem hoc in ærarios referendi ad Cenſores pertinebat.

Ærarius, a, um, *fatto di rame*, quod ad æs, ſive ærarium ſpectat, vel quod ex ære eſt. Gall. *qui eſt d'airain, ou de cuivre*, Hiſp. *de cobre, o de alambre*, χαλκικός. *Plin. l. 33. c. 5.* Laudationem eandem in ærariis metallis, & proximam in argentariis fieri compertum eſt. Sic ærarius faber, æraria officina &c. ¶ Præfecti ærarii Romæ erant, quos noſtri dicunt *Generales finantiarum*, qui etiam Quæſtores dici poſſunt; Italic. *Teſorieri, Camerlenghi*. Tribuni vero ærarii, ἀναλωταί, quos Receptores generales appellant. His autem, ut ait *Varro de L. L. l. 4.* tributa erat pecunia, quam militibus redderent. ¶ Ærarii milites, μισθοφόροι, dicti ſunt ab ære, quod ſtipendium facerent. Æs enim ſtipem dicebant. *Varro l. 4. de L. L. prope fin.*

Æratus, a. 1. 2. *di rame*, Ger. *verkupffert, mit kupffer uberzogen*, Gal. *couverte d'airain*, Hiſp. *cubierta de cobre*, quod æreum eſt, vel ære tectum. *Plin. l. 34. c. 3.* Quod ærata oſtia haberet. *Horat. l. 2. od. 16.* Ærata navis. *h. e.* æreo roſtro munita, vel ære proram obductam habens. *Propert. l. 4. el. 1. v. 76.* Ærata pila, *h. e.* ærea ſphæra. ¶ Ponitur aliquando ad ſignificandas res ex ferro aut chalybe. Prius enim fuit mortalibus æris, quam ferri cognitus uſus, ut ait *Lucret. l. 5. v. 1285.* Hinc a Poetis *ærata* ſæpe dicuntur arma, & ferramenta ad cædendum. *Virg. 11. Æn. v. 656.* Ærata ſecuris. *Tibull. l. 1. el. 11.* Tela ærata. ¶ *Ærata acies* ſunt armis inſtructæ. *Virg. 9. Æn. v. 462.* ¶ Æratus homo, ære alieno obſtrictus, *indebitato*, qui uſitatius dicitur obæratus. *Cic. ad Att. l. 1. ep. 16.* Tribuni non tam ærarii, ut appellantur, quam ærati. Ubi tamen quidam nummatos interpretantur. *Plaut.* etiam *in Moſtell.* pro pecunioſo poſuit, *ricco di denari*, Ferocem facis, quia te æratus amat. *Al. leg.* quia te heres tam amat.

Ærelavina, locus, ubi æs lavatur. *Varr. l. 7. L. L.*

Æreus, a. 1. 2. *coſa fatta di bronzo*, Ger. *erzein*, Gal. *d'airain*, Hiſp. *de cobre*, χάλκεος, quod eſt ex ære factum. *Virg. 1. Æn.* Ærea cui gradibus ſurgebant limina. ¶ Ærea ætas dicitur tertia illa ætas, quæ argenteæ ſucceſſit, quam *Ovid. Met. 1.* ahenam vocat. ¶ Ferrum etiam æreum dici, vel ſolus *Virgilius* argumento eſt *Æn. 7. v. 743.* Æreus enſis. Niſi forte interpretari velimus, enſem validum, & optimæ temperationis, quemadmodum *Æn. 5. v. 198.* Tremit ictibus ærea puppis. Ubi Servius, *fortis*, interpretatur, quia prora, non puppis ærea eſt. ¶ Dicitur etiam *æreus*, qui æris colorem habet. *Plin. l. 8. c. 52.* Pilus aprorum æreo ſimilis agreſtibus, cæteris niger.

Æreus, & rectius Aerius, a, um, quadriſyllab. ἀέριος, *di aria*. Proprie ſignificat quod in aere fit, vel vivit. *Cic. Top. c. 20.* Aerei volatus avium atque cantus. Sic Aerium mel, apud *Virg. 4. Georg. initio*. Nempe apes mel non faciunt, ſed contrahunt ex rore matutino, qui ex aere defluit. ¶ Ponitur interdum pro excelſo, ut Aeriæ Alpes, *Virg. Georg. 3. v. 474.* Aeria ulmus, *Eclog. 1. v. 59.* At aerias palumbes *Id. Eclog. 3.* pro vagis dixit, ut *Scaliger* interpretatur ad *l. 1. Ariſt. hiſt. Animal.* ¶ Spes aeria apud *Arnob. l. 2.* eſt vana, incerta, ut exponit *Meurſius Exercit. Crit. part. 2. l. 1. c. 5.*

Aerides, ἀεροειδεῖς, gemmæ ſunt e Beryllorum genere. *Plin. l. 37. c. 5.*

Ærifer, adject. qui æs fert, χαλκοφόρος, *Ovid. Faſt. 3. v. 740.* Æriferæ comitum concrepuere manus, *ideſt* crepitacula ærea ferentes.

Æriſice. *Varro apud Non. c. 4. n. 130.* ſi lectio proba eſt. Nihil ſunt Muſæ pollicis veſtri, quas æriſice duxti. Quem locum varie tentarunt viri docti. Placet *Baſil. Fabro* conjectura *Jani Rutgerſii l. 1. Var. lect. c. 2.* legentis: Nihil ſunt Muſæ pollicis veſtri, quas cerifice duxti. Alii aliter.

Æriſicium, n. 2. χάλκωμα, quod ex ære factum eſt. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 10.* ſed incerta eſt lectio.

Ærifodinæ, æris fodinæ, *Varro l. 4. de L. L.*

Ærinus, ſive ærineus, idem, quod loliaceus, ab æra. *Plin. l. 22. c. 25.* Ærina farina.

Æripes, edis, quadriſyll. ſed per ſynæreſim in tres ſyllabas contract. quaſi æreos pedes habens, ponitur pro celeri, & expedito. *Virg. 6. Æn. v. 802.* Æripedem cervam. Alii tamen χαλκόποδα interpretantur, ideſt pedes habentem ſolidos, & indefatigabiles, quaſi componatur non ab aer, ſed ab æs. Ita *Homer. Il. Θ. v. 41. & Ν. v. 23.* χαλκόποδες ἵπποι. ¶ *Ovid. Heroid. ep. 6. v. 32.* Narrat & æripedes Martis araſſe boves. *Heinſius* tamen hic, & *epiſt. 12. v. 93.* legit *anipedes*.

Æriſonus, a, um, æris dans ſonum, χαλκόφωνος. *Sil. l. 2. v. 93.* Æriſona antra, in quibus *ſcil.* Curetes æra pulſabant.

Aerius. V. Aereus.

Aerizuſa, jaſpidis ſpecies eſt, aerei coloris. *Plin. l. ult. c. 8.*

Æro, onis, m. 3. *coſſone, corba*, vaſis ſpartei genus, ferendo aliquid idoneum, φορμίς, dictus ab αἴρειν, tollere, ferre. *Vitruv. l. 5. c. 12.* Æronibus ex ulva paluſtri factis. *Plin. l. 36. c. 14.* Id conſecutus eſt æronibus arena plenis. V. etiam *Donatum* ad *Terent. Phorm. 1. 2.* & *Voſſ. Etymol.* Al. legunt *Hero*.

Æro, as, are, χαλκόω, ære orno, vel tego. *Priſcian. l. 8.* A metallorum quoque nominibus ſolent verba naſci, ut ab auro, auro, as, ab ære, æro, as. Hinc *Æratus*.

Aeroides, æ, f. 1. ἀεροειδής, beryllus colorem habens aeri ſimilem. *Plin. l. 37. c. 5.*

Aerope, Atrei uxor, ex qua Thyeſtes duos filios ſuſcepit, ἀερόπη, & quadriſyllabum eſt. *Ovid. l. 2. Triſt.* Si non Aeropen frater ſceleratus amaſſet. ¶ Fuit & altera Cephei filia, quæ a Marte compreſſa ex partu periit. *Pauſan.*

Ærosus, a. 1. 2. χαλκώδης, ex quo æs fit, vel æs habens, vel ære abundans. Hinc *Æroſa* ab antiquis Cyprus inſula dicebatur, quod in ea plurimum æris naſcitur, vel quod primo ibi æs inventum ſit. *Feſtus*. Æroſus lapis. *Plin. l. 34. c. 1.* id eſt lapis, ex quo æs fit. ¶ Æroſum ferrum, & fragile. *Ibid. c. 14.*

Æruca, æ, f. 1. *verderame*, ærugo, quæ ex laminis æreis ſupra acetum ſuſpenſis fit. *Vitruv. l. 7. c. 12.* Eadem ratione lamellas æreas collocantes, efficiunt æruginem, quæ æruca appellatur. ¶ Eſt etiam herbæ ſalacis genus. *Martial. l. 3. epigr. 75.*

Æruginoſus, a. 1. 2. *pieno di ruggine*, Ger. *roſtig*, Gal. *plein de rouil, rouuille*, Hiſp. *coſa mohoſa*, ἰώδης, quod eſt ærugine plenum. *Senec. l. de brevit. vit. c. 12.* Majorem dierum partem in æruginoſis lamellis conſumit.

Ærugo, æruginis, f. 3. *ruggine*, ירקון, Ger. *roſt*, Gal. *rouille, ou rouvillure*, Hiſ. *el moho*, æris rubigo, & proprie in ære, vel argento, cum viridefcit. ἰὸς χαλκοῦ, rubigo vero in ferro, & ſegetibus, ἡ ἐρυσίβη. *Plin. l. 34. c. 4.* Æra deterſa celerius rubiginem trahunt, quam neglecta, niſi oleo perungantur. ¶ Æruginis in medicina magnus uſus eſt, cujus vis eſt collyriis oculorum aptiſſima. *Plin. 34. 11.* ¶ Transfertur ad ſegetum rubiginem, ut eſt apud *Theoph. l. 4. de Cauſis plantarum*. Eſt autem ærugo incidentis ſegetibus humoris putrefactio, quo vitio ſpicæ marcidæ fiunt, & in pulverem fœtidum confriatiles. ¶ Figurate pro invidia, & maledicentia ſumitur. *Martial. l. 12. ep. 10.* Nimiaque ærugine captus allatras nomen quod tibi cumque datum. ¶ Item pro avaritia. *Horat. in arte poet. v. 33.* Animos ærugo, & cura peculi cum ſemel imbuerit. Sic *Apulejus A. A. l. 1. ſub fin.* Æruginì intentum, pro avaro dixit.

Ærumna, f. 1. *gran fatica, ſtento*, הוה, מצוקה, Ger. *trubzahl, beſchwerd*, Gal. *faſcherie, malheur, peine, travail*, Hiſp. *trabajo, deſaſtre*, αἴρειν ἀπὸ τοῦ αἴρω, levo, tollo. Nam proprie ærumnæ dicuntur furcillæ, quibus viatores ſarcinas ſuas religatas tabella interpoſita ferre conſueverunt, quæ a Mario earum inventore muli Mariani poſtea vocatæ ſunt. Hinc factum eſt, ut labores oneroſi ærumnæ dicantur. *Cic. l. 2. de Fin. c. ult.* Labores non fugiendos ærumnas nominarunt. Unde labores Herculis ærumnæ ſunt appellati. *Idem l. 4. Tuſc. c. 8.* Ærumna eſt ægritudo laborioſa. ¶ Invenitur & *erumna* ſine diphtongo, & prima brevi. *Paulin. l. 2. de vita Martini:* Triſtem miſeratus erumnam. Et *l. 1.* linguæ partes proclamat erumna: & alibi. Adde *Fortunat. l. 1. de vita Martini c. 20.* ſed non ſunt imitandi. ¶ Apud *Arnob. l. 7.* erumnæ, vel ærumnæ ſunt prima in gurgulionibus capita, qua dejicere cibos & referre natura eſt ruminatoribus ſæculis, *il principio del gorgozzule*. Al. leg. *rumæ*.

Ærumnabilis, le, adject. ærumnis plenus. *Lucret. l. 6. v. 1228.* Miſerandum, & magnopere ærumnabile. Et *Apul. 8.* ærumnabilis vita.

Ærumnalis, e. 3. *pien di fatica*, ὀϊζυρός, ut labor ærumnalis. *Apul. l. 1. de Aſin.* ubi alii leg. *ærumnabiles*.

Ærumnoſus, a, um, idem quod Ærumnabilis. *Plaut. Epid. 4. 1. v. 32.* Ærumnoſam, & miſeriarum compotem mulierem. *Cic. Tuſcul. 3. c. 28.* ex Euripide vertit, ærumnoſo navigaſſem ſalo. Et *pro Cluent.* Ærumnoſiſſimus, dixit. Et *l. 3. Attic. ep. 23.* Terentiam unam omnium ærumnoſiſſimam.

Ærumnula, æ, f. 1. diminut. parva ærumna, h. e. furcilla, ut in *Ærumna* dictum eſt. *Plaut. in fragmen. apud Feſt.*

Æruſcator, oris, m. 3. *birbante*. Proprie de præſtigiarum artificibus dicebatur. Ii enim experimenta facturi artificii ſui, cum contraxiſſent cœtum, ordines obambulare ſolebant, & lucar, ſive mercedem exigere. Hodie id genus hominum ad fores ædium, ubi ludicra ſunt edituri, conſtituunt certos homines, qui neminem ſpectatum intromittant, niſi exolutis nummis. Itaque a colligendis æribus æruſcatores dicebantur. *Gell. l. 14. c. 1.* Vide etiam *l. 9. c. 2.*

Æruſco, as, are, *buſcar danari*, Ger. *Gelt mit betrug hin, und wider uberkommen*, Gal. *queter, mendier avec menſonge, & tromperie*, Hiſp. *buſcar dineros por todas partes*, ἀγείρειν, χαλκολογεῖν, verbum vetus, ſignificat æs, id eſt pecuniam quibuſcumque artibus aucupari, petere, aut colligere. *Senec. de Clement. l. 2. c. 6.* Vultum quidem non dejiciet, nec animum, ob æruſcantis civis, aut pannoſi aridam faciem, & innixam baculo ſenectutem. Adde *Gell. l. 9. c. 2.*

Æ ANTE S.

Æs, æris, n. 3. *rame*, נחשת, Ger. *erz*, Gal. *airain, cuivre*, Hiſp. *cobre*, χαλκός, proprie eſt ſpecies metalli colore rubro. Deductum alii putant ab auri ſimilitudine; alii a græco αἶα terra, Varro ab aſſe, Voſſius ab ἄρω, unde antiquus rectus *æer*, & per ſyncop. *æs*. Æs Cyprium *Plin. l. 33. c. 5.* Æs fuſum in panibus, ſc. maſſæ æreæ. V. Panis. Leges in æs incidere, *Cic. Philip. 3.* ſcil. ob perpetuitatem. Æs circumforaneum. *Cic. ad Att. l. 2. ep. 1.* hoc eſt vulgare. ¶ Æs Corinthium mixtura quædam fuit æris, argenti, & auri, ut eſt apud *Muretum 3. Var. lect. c. 5.* Sed vide *Bochardum Hieroz. l. 1. c. 26.* ubi contendit, æs Corinthium non eſſe mixturam variorum metallorum, ſed æs quoddam Corinthiorum proprium, quo uſi ſunt multo ante ejus excidium. ¶ Figurate Æs, præſertim apud Poetas, multa ſignificat, quæ ex ære fiunt, ut arma, *Virg. Æn. 2. v. 734.* Tubam, *Æn. 6.* Ære ciere viros. Galeam, *Ovid. Metam. l. 8. v. 32.* Cum vero faciem dempto nudaverat ære. Statuam, *Virg. 6. Æn.* Excudent alii ſpirantia mollius æra. ¶ Item pecuniam, cujus antiquiſſimum genus ex ære fuit. *Terent. Phorm. 3. 2.* Ancillam ære emptam ſuo. ¶ Hinc æs alienum, id eſt pecunia aliis debita, debitum, χρέος, paſſim apud probatos Scriptores. Sic ære alieno demergi apud *Liv. l. 2. c. 15.* quod *Cicero* dixit opprimi, obrui, premi. ¶ Æs alienum meum, æs alienum tuum, vetus, novum apud *Cic.* frequenter legitur. Sic apud eundem æs alienum contrahere, facere, habere, ex ære alieno laborare; quibus contraria ſunt æs alienum diſſolvere, ære alieno exire, levare ſe ære alieno, ære alieno liberari. Idem *Cic.* dixit, ſuſcipere æs alienum alicujus, *farſi debitore per alcuno, pigliar a pagare per lui*. Item in ære alieno nullo eſſe, & in ſummis eſſe, *non aver alcuno debito, od averne moltiſſimi*. ¶ Adhibetur metaphor. pro quovis debito. *Cic. Top. c. 1.* admonitus hujus æris alieni. *h. e.* quod promiſerim Topica ſcribere. ¶ Æs grave, cui opponitur æs ſignatum. Initio enim non numerari pecunia, ſed pendi conſuevit. *Liv. l. 4. c. 60.* Indicibus dena millia æris gravis, quæ tum divitiæ habebantur, data. *Senec. conſol. ad Helv. c. 12.* a Senatu tutore ſuo dotem æs grave acceperunt. ¶ Adhibetur etiam *æs* abſolute ſine epitheto pro aſſe. *Var. de L. L. l. 8.* Pro aſſibus nonnunquam æs dicebant Antiqui; a quo dicimus, mille æris legaſſe. ¶ Accipitur & pro pecunia, quæ ex quæſtu, vel artificio redit. *Horat. ad Piſones, v. 345.* Hic meret æra liber Soſiis. ¶ Sic ſtipendium, ſeu merces *æs* dicitur. *Liv. l. 5. c. 4.* Annua æra habes, annuam operam ede. Ita apud eundem, Æra procedere alicui, *corre le paghe ad alcuno*. ¶ Hinc ære dirutus miles, cui ſtipendium ademptum eſt ignominiæ cauſa: quod eleganter ad jocum tranſtulit *Cic. Verr. 7. c. 13.* Aleatoris Placentini caſtra commemorabuntur, in quibus cum frequens fuiſſet, ære tamen dirutus eſt. ¶ Æris alicujus eſſe, ideſt alicujus pretii, apud *Gell. l. 18. c. 5.* ¶ In ære meo, h. e. inter meos, ſive meus, ut res, & pecunia mea. *Cic. Fam. 13. ep. 62. & l. 15. ep. 14.* ¶ Æra etiam dicebantur nummi, quibus calculones ad ſubducendas rationes utebantur: unde & ſingula rationum capita Æra neut. gen. appellantur. *Cic. apud Non. c. 3. n. 18.* Quid tu, inquam, ſoles, cum rationem a diſpenſatore accipis, ſi æra ſingula probaſti, ſummam, quæ ex his confecta ſit, non probare? *ciaſcuna partita*. ¶ *Quid diſtent æra lupinis*, proverbium eſt apud *Horat. l. 1. ep. 7.* de rerum diverſarum diſcrimine. ¶ *Æra, æ*, vide loco ſuo. ¶ In dativo plurali *æribus* legitur apud *Lucret. l. 2.* & *ærum* in genitivo *in Inſcript.* apud *Gruter. pag. 565. n. 6.*

Æſacus, ci, αἴσακος, Fl. Troadis ad M. Idam. ¶ Fuit etiam hoc nomine filius Priami ex nympha Alyxothoe, ſeu Alexithoe, qui cum Heſperies amore captus, eam per avia fugientem inſequeretur, evenit, ut ſerpens a puella calcatus ejus pedem mordicus apprehenderet, quo ex vulnere cum illa interiiſſet, Æſacus doloris impatientia ſe ſe in mare præcipitavit, quem Tethys miſerata in mergum avem convertit. *Ovid. 11. Met. in fine*.

Æſalon, m. 3. αἰσάλων, genus parvæ cujuſdam avis, quæ corvis eſt inimica, eorumque ova frangit. *Plin. 10. 74.*

Æſapius, a, um, adject. *Valer. Flacc. Argon. 3.* Ampycides petit adverſis Æſapia ſylvis Flumina. V. Æſapus. ¶ Legitur & *Æſepius* eodem ſenſu.

Æſapus, Æſepus, *Spiga*, Fl. Myſiæ, ex Ida M. profluens, ac in Helleſpontum influens, apud Cyzicum urb. *Plin. 5. 32.*

Æſar, ăris, m. Æſarus, *Eſaro*, Fl. Calab. ul. apud Siberenam, & Crotonem. *Ovid. 15. Metam. v. 22.* ¶ Hæc vox Etruſcorum lingua Dei cujuſdam nomen eſt. *Sueton. in Aug. c. 97.*

Æſareus, a, um, ad Æſarem fluvium pertinens. *Ovid. 15. Met. v. 54.*

Æſchines, m. 3. αἰσχίνης, Athenienſis Orator, Iſocratis diſcipulus, Demoſthenis æmulus, cujus orationes extant, & aliquot epiſtolæ. Æſchines multi narrantur a Diogene Laertio, primus Philoſophus Socratis diſcipulus, ſecundus, qui artem oratoriam ſcripſit, tertius hic Orator, quartus Arcadia perfectus, quintus Mitylenæus, quem flagellum Oratorum vocabant, ſextus Neapolitanus Philoſophus Academicus, ſeptimus Mileſius ſcriptor, octavus ſtatuarius.

Æſchrologia, æ, f. αἰσχρολογία, Græca vox, qua ſignificatur turpis ſermo vel ex prava verborum compoſitione ortus, ut *cum nobis*, vel ex verbo ambiguæ ſignificationis, ut *patrare*. *Diomed. l. 2.*

Æſchyleus, a, um, ad Æſchylum pertinens. *Propert. l. 2. el. ult. v. 41.* Deſine & Æſchyleo componere verba cothurno.

Æſchylus, m. 2. αἰσχύλος, nomen poetæ tragici. Hic cum eſſet calvus, & in aprico forte quieſceret, teſtudo ab aquila in altum delata cum decidiſſet, caput ejus confregit, interemitque. *Plin. l. 10. c. 3.* & *Valer. Max. l. 9. c. 12. extern. n. 2.*

Æſchynomene, herba eſt. *Plin. l. 24. c. 17.* ita dicta, quod appropinquante manu folia contrahat; veluti pudore refugiens alienos tactus.

Æſculanus, & Argentinus Dii habiti ſunt æris, & argenti, ideſt hominum ditandorum poteſtatem habentes. *Auguſt. l. 4. de Civ. Dei c. 21.*

Aeſculapius, m. 2. Ἀσκληπιός, Græce Aſclepius, nomen eſt Apollinis filii ex Coronide, e cujus interfectæ ſecto utero prodiit, medicinam artem vel inde, vel opere ampliarit, ob eamque rem in Deorum numerum receptus fertur, cujus duo filii Podalyrius, & Machaon, bello Trojano Agamemnonem ſecuti, non mediocrem opem commilitonibus attulere, ut narrat *Celſ. in præf. l.* 1. ¶ *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 22. tres enumerat Aeſculapios. V. ¶ Habitus eſt ægrorum Deus, eorumque votis, & precibus fatigabatur: cui capram immolabant, & gallinas, & gallum gallinaceum. *Ser.* 2. *Georg. v.* 380.

Aeſculator. V. Aeruſcator.

Aeſculētum, i, locus æſculis conſitus, [illegible], *Horat. carm.* 1. *od.* 22. Daunia in latis alit æſculetis.

Aeſculĕus, a, um, [illegible], qui eſt ex Aeſculo. *Ovid Metam.* 1. *v.* 449. Aeſculeæ capiebat frontis honorem, id eſt coronæ.

Aeſculinĕus, & Aeſculinius, a, um, æſculeus, æſculinus. *Vetus marmor apud Gruter. pag.* 207. Fores clathratas duas cum poſtibus æſculiniis.

Aeſculinus, a, um, idem ac Aeſculeus, ut Aeſculini axes, apud *Vitruv. l.* 7. *c.* 1.

Aeſcŭlus, *iſchio*, [illegible], arbor glandifera, cujus fructu in primæva ætate homines veſcebantur. Unde quidam ſine diphthongo ſcribunt, ab eſca nomen trahentes. Et rectius: quamquam Servius diphthongum uſu tuetur, ad illud *Virg. Georg.* 2. *v.* 290. Aeſculus in primis &c.

Aeſepius. V. Aeſapus.

Aeſernia, Eſernia, *Sergna*, & *Iſergna*, Col. & urb. E. Samnii, ad Vulturnum fl.

Aeſernīnus, a, um, adject. gentile, ab Eſernia. *Plin. l.* 3. *c.* 12. Quamquam ibi leg. ſine diphthongo. ¶ Fuit & gladiator quidam Aeſerninus dictus, qui cum Pacidiano altero non minoris famæ gladiatore congreſſus proverbio locum fecit: *Æſerninus cum Pacidiano*, quo uti ſolemus cum duos in eodem genere artifices optimos comparamus. *Cic. de opt. gen. Orat.* V. Eraſmi adag. a quo etiam ſine diphth. ſcribitur.

Aesēnas, atis, ad Aeſim oppidum pertinens. Aeſinates, ejus oppidi incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 14. Aeſinas caſeus, olim in pretio habitus. *Id. l.* 11. *c.* 42.

Aeſis, [illegible], fl. Piceni, qui inter Anconam, & Senogalliam in mare Adriaticum influit. Olim Italiam a Gallia dividebat. *Plin.* 3. 14. ¶ Aeſis item, ſive Aeſium. *Jeſi*, Col. & urbs E. eſt ejuſdem Provinciæ ad Aeſim fl.

Aeſon, Cretei filius, frater Peliæ Regis Theſſaliæ, & pater Jaſonis. Ex ſene in juvenem a Medea converſus eſt. *Ovid.* 7. *Metam.*

Aeſonĭdes, æ, Jaſon Aeſonis fil. *Ovid. Met.* 7. *v.* 60.

Aeſonius, a, um, adject. poſſeſſiv. ab Aeſone. *Ovid. Heroid. ep.* 12. *v.* 134. Auſus es Aeſonia dicere cede domo, & *Met.* 7. *v.* 156. Aeſonius Heros.

Aeſopicus, Aeſopeus, Aeſopius, [illegible], ad Aeſopum ſpectans. Aeſopei logi apud *Senec. de Conſol. ad Polyb. c.* 27. *Auſonius ep.* 16. Aeſopiam dimetriam, *Phædrus proœm. l.* 5. & *Priſcian. in princ. l. de præexercitam. Rhetor.* Aeſopias fabulas dixerunt. ¶ Quando penultima in his corripitur, tum alterum elementum græcæ diphthongi abjicitur. *Phædr. l.* 5. quoniam caperis fabulis, Quas Aeſopeas (al. Aeſopias) non Aeſopi nomino. *h. e.* ad imitationem Aeſopi confictas, non ab ipſo inventas. *Auſon. ep.* 16. Aeſopiam trimetriam.

Aeſōpus, m. 2. Αἴσωπος, Philoſophus, Phryx genere, conditione ſervus, tempore Crœſi Lydorum Regis, cui fabulas ſuas dicavit. ¶ Item alius Aeſopus apparnoſkes Mithridatis eruditiſſimus, qui ſcripſit de laudibus Mithridatis, & de Helena, ut refert *Suidas*. ¶ Præterea Aeſopus tragœdus amicitia junctus Ciceroni, qui in maximas opes ex hiſtrionica pervenit, & filium reliquit adeo divitem, ſimul & prodigum, ut is uniones aceto liquefactos cœnis adponeret. Sæpe cum Cicerone ad videndum in Curia pronuntiantem Hortenſium proficiſcebatur. *Fam.* 7. *ep.* 1. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 10. & *l.* 9. *c.* 1.

Aeſquiliæ, V. Exquiliæ.

Aeſtas, f. 3. *eſtate*, [illegible], Ger. *der ſommer*, Gall. *l'eté*, Hiſp. *eſtio*, Θέρος, anni pars, quæ incipit ab æquinoctio verno, & finitur æquinoctio autumnali, conſtatque ſenis menſibus. Nam totus olim annus in æſtatem tantum, & hyemem dividebatur, ut conſtat etiam ex *Ulpiano Dig.* 43. 19. 1. *ad fin.* Poſtea tamen anno in quatuor partes diviſo, cœpit æſtatis nomine vocari trimeſtre illud ab ingreſſu Solis in Cancrum uſque ad æquinoctium autumnale, quod fit Sole ingrediente Libram. Ita enim diſtinguuntur quatuor anni partes, ut Sole ingrediente Arietem incipiat ver, in Cancro æſtas, in Libra autumnus, in Capricorno hyems principium ſumat. *Var.* 5. *de ling. Lat.* Ab æſtu æſtas, hinc æſtivum, niſi forte a Græco αἴθεσθαι. ¶ Dicimus autem Aeſtate ineunte, nova, adulta, præcipite. *Salluſtius citatus a Servio ad Virg. Georg. l.* 1. *v.* 43. *Cic.* 4. *ad Attic. ep.* 2. *Tacit. Annal.* 2. *c.* 23. ¶ Per metalepſim ponitur pro anno. *Velle. l.* 2. *c.* 47. Novem æſtatibus vix ullus juſtus triumphus emeritus, *in nove campagne*. Adde *Tacit.* 6. *Ann. c.* 39. ¶ Item Pro aere ſereno. *Virg.* 4. *Georg. v.* 59. Nare per æſtatem liquidam.

Aeſtĭfer, a, um, o. 1. 2. quod æſtum, id eſt, calorem affert. *Virg.* 2. *Georg.* Hoc ubi hiulca ſiti findit Canis æſtifer arva. ¶ *Æſtifer* etiam dicitur, quod æſtum patitur. *Luc. l.* 1. 206. Squalentibus herbis æſtifere Libyes.

Aeſtimabilis, e, *ſtimabile*, quod æſtimari poteſt, [illegible], Ger. *achtbarlich*, Gal. *eſtimable*, *digne d'etre priſe*, Hiſp. *eſtimable*, *coſa de precio*, [illegible]. *Cic.* 3. *Fin. c.* 6. Aeſtimabile eſſe dicitur id, quod aliquod pondus habeat dignum æſtimatione, contraque ineſtimabile, quod ſit ſuperiori contrarium.

Aeſtimatio, f. 3. *ſtima*, [illegible], Ger. *ſchatzung*, *achtung*, Gal. *eſtime*, *eſtimation*, Hiſp. *eſtima*, *eſtimacion*, [illegible], actus æſtimandi, judicium de pretio ſeu valore alicujus rei. *Cic.* 4. *Verr. c.* 153. In cenſu habendo poteſtas omnis æſtimationis habendæ cenſori permittitur. *Id. Verr.* 5. *c.* 93. Aeſtimatio frumenti. *Id. Parad.* 6. *ad fin.* æſtimatio cenſus, *eſtimo*. *Ulpian. Dig.* 1. 8. 9. Aeſtimationem non recipit res ſacra. *Paul. Dig.* 17. 2. 17. Venire in æſtimationem. *Julian. Dig.* 45. 1. 54. Offerre æſtimationem operæ. *h. e.* pretium ejus operæ, quanti ſcilicet æſtimata fuit. Itaque hoc loco *æſtimatio* pro re æſtimata, ſeu pro ejus valore ponitur: cujus rei alia exempla mox dabimus. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c. ult.* Aeſtimationem æquam facere. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 25. Mihi & res, & conditio placet, ſed ita, ut numerato malim, quam æſtimatione, *piuttoſto a contanti*, *che a permuta*. Loquitur hoc loco de emendis cujuſdam Silii hortis, atque, ſe eos emere malle pecunia numerata, quam aliam poſſeſſionem dando, æſtimatam tanti, quanti valerent ipſi horti. *Id. Fam.* 5. *ep.* 20. *ad fin.* Nolles a me hoc tempore æſtimationem accipere, nam numeratum, ſi cuperem, non erat. *h. e.* nolles a me exigere, ut in ſolutionem debiti mei poſſeſſionem aliquam tibi cederem æſtimatam quanti eſſet pecunia a te mihi mutuo data. Hoc etiam loco *æſtimatio* pro re æſtimata ponitur. ¶ Narrat *Sueton. in Cæſ. c.* 42. Jul. Cæſarem, exacto Civili bello, decreviſſe ut veteres debitores creditoribus ſatisfacerent, datis in ſolutionem poſſeſſionibus ex æſtimatione, qua fuiſſent ante civile bellum, deducto etiam a ſumma æris alieni quidquid uſuræ nomine a debitore numeratum fuiſſet. qua conditione quarta pars fere crediti deperibat. Hoc legitur etiam apud ipſum *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 1. De hac æſtimatione intelligendus eſt *Cic. Fam.* 13. *ep.* 8. & *Fam.* 9. *ep.* 16. & 18. quo poſtremo loco *æſtimationem accipere* eſt jacturam facere rei familiaris, quia præter uſurarum deductionem, eo etiam capite credita deperibant, quod agri, qui ante civile bellum ſummo in pretio fuerant, eo confecto valde jacebant, vaſtationibus militum, & fuga colonorum ſine cultura relicti. ¶ Ponitur etiam *æſtimatio* pro ipſo rei pretio, *prezzo*, *valore*. *Catull. carm.* 12. *ad Aſin.* mihi linteum remitte, Quod non me movet æſtimatione, Verum eſt μνημόσυνον mei ſodalis. ¶ Tranſlate ſignificat nonnunquam judicium de natura, aut dignitate alicujus rei. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 6. Dignum æſtimatione, quam ille ἀξίαν vocat. *Cur. l.* 3. *c.* 6. Secreta æſtimatione penſare aliquid. *Tacit.* 1. *hiſtor. c.* 14. Aeſtimatione recta ſeverus: deterius æſtimantibus triſtior habebatur. *Velle. l.* 2. *c.* 127. Semper infra aliorum æſtimationes ſe metiens. *h. e.* infra honorifica de ſe judicia. ¶ Pro exiſtimatione, & fama legitur a quibuſdam apud *Sueton. in Aug. c.* 5. ſed incerta ibi eſt lectio.

Aeſtimātor, m. 3. *pregiatore*, *ſtimatore*, [illegible], Ger. *ſchatzer*, Gall. *ſtimateur*, *priſeur*, Hiſp. *eſtimador*, *apreciador*, qui æſtimat, & conſiderat. *Cic.* 3. *de Fin.* Te aptiſſimum habeo meorum ſtudiorum æſtimatorem, & judicem. *Id. in Piſ. c.* 35. Unus tu dominus, unus æſtimator, unus venditor.

Aeſtimatorius, a, um, vox eſt JCtorum, ut æſtimatoria actio, quæ ſc. de æſtimato proponitur, quoties de nomine contractus alicujus ambigitur. *Ulp. l.* 1. *D. de æſtimat. action.*

Aeſtimātus, us, m. æſtimatio. *Plin. l.* 11. *c.* 15. In æſtimatu eſt mel e thymo, *è in grande ſtima*. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 16. *poſt med.* Aeſtimatu ætatis.

Aeſtimātus, a, um, *ſtimato*, *valutato*, [illegible]. *Plin. l.* 33. *c. ult.* Aeſtimatus aſſibus quinis. *Nepos in Milt. c.* 1. Litem æſtimatam ſolvere, *pagar la condanna*. ¶ Item perpenſus, judicatus. *Tacit.* 6. *Ann. c.* 12. Lectum, æſtimatumque carmen.

Aeſtimia, æ, æſtimatio. *Feſtus*.

Aeſtimium, ii, idem ac æſtimatio, *ſtima*. *Aggen. de limit.* Poſſeſſiones pro æſtimio ubertatis anguſtiores ſunt aſſignatæ. *Feſtus*: Aeſtimium, æſtimatio.

Aeſtimo, a, 1. *ſtimare*, *taſſare*, [illegible], Ger. *ſchätzen*, *achten*, Gal. *priſer*, *eſtimer*, Hiſp. *eſtimar*, *apreciar*, [illegible], ſignificat conſiderare, ſicut exiſtimo judicare, ut *Valla* vult *l.* 5. *c.* 10. Hinc ponitur pro appretio, taxo, *prezzare*. Habet autem accuſativum cum genitivo horum nominum tanti, quanti, quantivis, tantivis, tantidem, quanticumque, magni, parvi, pluris, minoris, maximi, plurimi, nihili, & ſi qua hujuſmodi reperiuntur. *Cic. de Fin.* Magni æſtimabat pecuniam. ¶ Si tamen hæc nomina adjective accipiantur, hoc eſt, ſi habeant aliud ſubſtantivum adjunctum, debent poni in ablativo. Non enim recte dixeris, Non æſtimo hoc parvi pretii, ſed parvo pretio. Quanquam etiam ſine ſubſtantivis inveniuntur in ablativo poſita. *Cic.* 3. *Verr.* Tu iſta permagno æſtimas. ¶ Cum aliis ablativum petit. *Id.* 4. *Verr.* Hæc pecunia æſtimari non queunt. ¶ Interdum cum accuſativo ſolum, quale eſt illud *Cic. in Verr.* Aeſtimate harum rerum omnium pretia. ¶ Interdum habet accuſativum cum ablativo, & præpoſitione *Ex*, & tunc ſignificat perpendere, metiri. *Cic. pro Roſc.* Vulgus ex veritate pauca, ex opinione multa æſtimat. ¶ Aeſtimare aliquem, eſt judicium de aliquo facere. *Curt. l.* 10. *c.* 5. Juſte æſtimantibus Regem liquet, bona naturæ ejus fuiſſe, &c. ¶ Interdum eſt perpendere, conſiderare. *Plin. l.* 10. *ep.* 78. Aeſtimabo, an debeas cognoſcere. ¶ Aeſtimare de aliquo, eſt apud *Cic. l.* 1. *de leg.* Omnes adhuc Scriptores, niſi qui forte nondum ediderunt, de quibus æſtimare non poſſumus, facile ſuperavit. ¶ Apud *Quinctil.* pœnam ſuam ſummis honoribus æſtimare, eſt pœnam inter ſummos honores referre, reputare. ¶ Lis æſtimata (*Aſcon. in* 2. *Verr.*) hoc eſt pecunia, de qua lis fuit, in ſummam redacta. Igitur *æſtimare litem* dicitur præſertim in judicio peculatus, & repetundarum, cum damnato reo, rationes ineuntur pecuniarum, furtorum, &c. Sic æſtimare litem alicui, apud *Cic. pro Cluent. c.* 41. ¶ Aliquando æſtimare litem, eſt decernere mulctam. *Nepos in Miltiade c.* 7. Capitis abſolutus, pecunia mulctatus eſt, eaque lis quinquaginta talentis æſtimata eſt. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 1. Arbitros inter civitates dat, qui litem æſtiment, pœnamque conſtituant. ¶ Litem capitis æſtimare, apud *Cic. pro Clu. c.* 41. hoc eſt, ut explicat *Manutius*, quæ capitis lis eſt, ad pecuniæ ſolutionem redigere.

Aeſtiva, orum, n. 2. *luoghi da ſtate*, [illegible], Ger. *ſommer lager*, *ſommer hauſ*, Gall. *quartiers d'été*, *lieux pour y paſſer l'été*, Hiſp. *campos de eſtio*, *lugares para tener eſtio en ellos*, τὰ Θερινά, pluraliter dicuntur loca umbroſa, nemoroſa, in quibus per æſtatem vitatur Solis ardor. *Cic. Q. Fr.* 3. 1. Aeſtivus locus. *Stat.* Et umbroſi patuere æſtiva Lycæi. ¶ Quandoque ponitur pro gregibus in æſtivis commorantibus, vel contra pro ipſis locis, in quibus æſtate ſunt armenta, & greges. *Virg. l.* 3. *Georg.* Nec ſingula morbi corpora corripiunt, ſed tota æſtiva repente. ¶ Aliquando pro ipſo æſtatis tempore. *Paterc. l.* 2. *c.* 105. Sic æſtiva agere. *Curt. l.* 5. *c.* 8. ¶ Aeſtiva quoque caſtra dicuntur, in quibus æſtate milites degunt, quemadmodum Hyberna, in quibus hyemem tranſigunt, *quartieri da ſtate*. *Cic. Ep. l.* 1. Mihi erat in animo, cum primum æſtiva attigiſſem, decedere ex S. C. ¶ Quandoque vocantur æſtivæ fruges, quæ æſtate ſeruntur. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Aeſtiva, quæ ante Vergiliarum ortum ſeruntur.

Aeſtivālis, le, adject. idem quod æſtivus. *Hygin. Aſtr.* 3. *c.* 24. Virgo dextra manu circulum æſtivalem tangit. *h. e.* Tropicum Cancri.

Aeſtive, adverb. *Plaut. Menæch.* 2. 1. *v.* 29. Aeſtive admodum viaticati ſumus: id eſt tenuiter, admodum parce, joculari tranſlatione ab iis, qui per æſtatem leviter, & expedite ornantur.

Aeſtivo, as, n. 1. *ombreggiar per fuggir il caldo*, [illegible], Ger. *das ſommerlager haben*, *an einem ort den ſommer verſchlieſſen*, Gal. *paſſer l'été*, Hiſp. *tener el eſtio en algun lugar*, τὸ Θέρος διάγειν, propter æſtum evitandum alicubi commorari, quemadmodum hiberno, hiemem, aliquo in loco tranſigere. *Varr.* 2. *de re ruſt. c.* 2. Hi greges in Apulia hibernabant, qui in Reatinis montibus æſtivabant. Adde *Plin. l.* 12. *c.* 5. & *Sueton. in Galb. c.* 4.

Aeſtivus, a. 1. 2. *eſtivo*, Ger. *ſommerlich*, Gal. *d'été*, *appartenant a l'été*, Hiſp. *coſa de eſtio*, Θερινός, quod eſt æſtatis, licet ab æſtas, non ab æſtas formatum ſit, ut æſtivi menſes, æſtivi dies, æſtivæ nives. *Cic. ad Q. Fr.* Unus æſtivus dies. ¶ Uſurpatur etiam pro æſtati idoneo. *Liv. l.* 22. *c.* 14. Per æſtivos ſaltus deviaque colles exercitum duximus. ¶ Aeſtivæ truges dicuntur milium, panicum, & cæteræ hujus generis, quæ ante Vergiliarum exortum ſeruntur, quemadmodum hibernæ circa Vergiliarum occaſum ſatæ per hiemem terra nutriuntur. Vide *Plin. l.* 18. *c.* 7. ¶ Caſtra æſtiva apud *Tacit. ann.* 1. *c.* 16. V. Aeſtiva.

Aeſtuabundus, a, um, æſtuoſus, *Pallad. l.* 11. *c.* 17. Mundo linteo tegas, per quod facile confectio æſtuabunda ſuſpiret.

Aeſtuans, antis, *caldo*, *fervente*, *bogliente*. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Sol æſtuans. *Curt. l.* 8. *c.* 9. Fretum æſtuans. *Pallad. l.* 11. *tit.* 14. Vina æſtuantia. ¶ Tranſlate agitatus, perturbatus, *turbato*, *agitato*, *anſioſo*. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 1. Exſanguis, atque æſtuans ſe e curia repente proripuit. *Salluſt. in Jug. c.* 98. Animo æſtuans.

Aeſtuarium, ii, locus, per quem vapores exhalant, quod & vaporarium dici poteſt, *Vitruv. l.* 8. *c.* 7. *ubi de puteorum foſſionibus*. ¶ Aeſtuaria porro dicuntur loca marinis aquis referta ex inundationibus, per quæ mare æſtuans viciſſim accedit, vel recedit, *ſtagni*, *lagune*. *Cæſ. B. G. l.* 2. *c.* 28. Quos in æſtuaria, ac paludes collectos dicebamus. *Plin. l.* 5. *c.* 1. Effunditur huc æſtuarium e mari, flexuoſo meatu.

Aeſtuatio, onis, verbal. actus æſtuandi. *Plin. l.* 18. *c.* 1. Relictis æſtuationi ſuæ iſtis hominum turbis. *h. e.* furori, perturbationi. Tres MSS. libri habent, ommiſſioni, *Harduino* teſte.

Aeſtŭo, as, n. 1. *bollire*, *aver caldo*, [illegible], Ger. *hitzig ſeyn*, *groſſe hitz haben*, Gall. *avoir*, *ou jetter grande chaleur de chaleur*, *bouillir*, Hiſp. *hervir de calor*, καυσόομαι, ferveo, flagro. *Cic.* 1. *Acad.* Ille cum æſtuaret, umbram ſecutus eſt. *Lucanus l.* 1. *v.* 16. Dies æſtuat, *fa caldo*. ¶ Per metaphoram ponitur etiam pro angi, & dubitatione torqueri, *dubitare*. *Cic.* 4. *Ver.* Aeſtuabat dubitatione, verſabat ſe in utramque partem. ¶ Aliquando æſtuare eſt fluctuare, agitari, κυμαίνειν, *ondeggiare*. *Virg.* 6. *Æn.* Vaſtaque voragine gurges æſtuat. ¶ Dicimus etiam æſtuare deſiderio, invidia, amore, &c. pro flagrare. *Cic.* & alii. ¶ Et æſtuare abſolute pro vehementer cupere. *Claudian. de III. Conſul. Honor. v.* 82. Stabulis innari æſtuat. Et *l.* 1. *in Eutrop. v.* 191. Sed potius in aurum æſtuat.

Aeſtuōſe, adverb. æſtuando. *Plaut. Bacch.* 3. 3. 67. Acerrime, atque æſtuoſe abſorbet.

Aeſtuoſus, a. 1. 2. *pieno di caldo*, [illegible], Ger. *hitzig*, *voll hitz*, Gal. *plein de grande chaleur*, *fort chaleureux*, Hiſp. *coſa caloroſa*, [illegible], quod eſt calore plenum. *Cic. Attic. l.* 5. *ep.* 13. Iter conficiebam æſtuoſa, & pulverulenta via. Sic æſtuoſiſſimi dies circa Canis ortum. *Plin. l.* 34. *c.* 12. Et *Horat. Epod.* 3. Munus inarſit æſtuoſius. *h. eſt*, veſtis Deianiræ ardentior uſſit Herculis humeros. Alii tamen *æſtuoſius* pro adverbio ſumunt. ¶ Item agitatus, fervens, procelloſus. *Horat. l.* 2. *od.* 7. Freta æſtuoſa. *Id. l.* 1. *od.* 22. Aeſtuoſæ Syrtes.

Aeſtus, m. 4. *caldo grande*, [illegible], Ger. *groſſe wärme*, *hitz*, Gal. *ardeur*, *un grande chaleur*, Hiſp. *la ſieſta*, *o grande calor*, [illegible], calor nimius, & fervor, flagrantia Solis. *Virg.* 3. *Georg.* Aeſtibus in mediis umbroſam exquire-

æquirere Vallem. ¶ Aliquando pro motu, & agitatione fluctuum, moto. *Cic. 3. de Orat. c. 39.* Sævi exiſtunt turbines, fervet æſtu pelagus. *Id. 2. de Nat. Deor. c. 53.* Aeſtus maritimi multum accedentes, & recedentes, *il fluſſo, e riflusſo.* ¶ Ab utroque ſignificato per metaphoram ponitur pro variis animi ægritudinum generibus, cupiditate, amore, libidine, &c. *Cic. 3. de Orat.* Repente te quaſi quidam æſtus ingenii tui procul a terra abripuit; *l'ardore dello ſpirito. Virg. Æn. l. 4.* Fluctuare æſtu irarum. *Id. l. 7.* Aeſtu curarum. *Cic. de cl. orat.* Ne æſtus conſuetudinis nos abſorbeat. *Ibid.* Aeſtus gloriæ. ¶ Aeſtus ulceris apud *Cic. 2. Tuſc. l'infiammazione della piaga.* ¶ Incenſos æſtus avertere. *Virg. 3. Georg.* hoc eſt febrim; quo ſenſu adhibetur etiam a *Cic. 1. Catil. c. 13.* ¶ Pro dubitatione, & turbatione animi. *Plin. l. 3. ep. 94.* Explica æſtum meum. *Cic. divin. in Verr.* Qui tibi æſtus, qui error, quæ tenebræ! ¶ Duci forte poſſit æſtus ab αἰθός, quod verbale ſit ab αἴθω, præterito verbi αἴθω, accendo.

Æ ANTE T.

Aetas, *età*, *etade*, עת, Ger. *alter*, Gal. *age*, Hiſp. *edad*, ab αἰὼν, Græco nomine deductum. Ab hoc enim ævum, ævitas, & per ſyncopen ætas, ἡλικία. Generaliſque nomen eſt ad infantiam, pueritiam, adoleſcentiam, juventutem, & ſenectutem pertinens. *Varro* quinque gradus facit. In primo uſque ad annum xv. pueros dictos vult, quod ſint puri, ideſt impuberes: in ſecundo ad annum xxx. adoleſcentes ab adoleſcendo nominatos: in tertio uſque ad annum xl. juvenes appellatos, eo quod remp. in re militari juvare poſſent: in quarto autem gradu uſque ad lx. annum ſeniores nuncupatos, quod tunc corpus ſeneſcere incipiat. inde uſque ad finem vitæ uniuſcujuſque quintum gradum factum, in quo qui eſſent, ſenes appellatos, quod ea ætate corpus jam ſenio laboraret. Horum tamen ſinguli trifariam dividuntur, ut prima pars viridis ſit, deinde adulta, poſtea præceps. Unde *Virg.* Viridiſque juventa. Alii aliter dividunt ætates. ¶ Dicitur etiam, ætas aurea, argentea, ærea, ferrea, lutea, de univerſa Mundi duratione, de Imperio Romano, ac de Latinis Scriptoribus paſſim. ¶ Interdum ætas accipitur pro anno, *anno*. *Virg. 2. Georg. v. 190.* Ubi quarta acceſſerit ætas. ¶ Interdum pro xxx. annorum ſpatio. *Cic.* Tertiam jam ætatem hominum vivebat. Sic *Plutarchus* Aetatem oſtendit eſſe ſpatium xxx. annorum, ſecundum Heraclitum. ¶ Interdum pro centum annis. *Ovid. 12. Metam.* Annos bis centum vixi, nunc tertia vivitur ætas. ¶ Ponitur & pro quovis tempore humanæ vitæ. *Virg. Ecl. 9. v. 51.* Omnia fert ætas, animum quoque. *Stat. Theb. 3. v. 562.* Quid craſtina volveret ætas, ſcire nefas homini. ¶ Ponitur & pro ipſis hominibus ea ætate natis. *Horat. l. 1. od. 35.* Quid nos dura refugimus ætas? ¶ Aetas mala dicta eſt ſenectus. *Plaut.* Senectute onuſtum gero corpus, vires reliquerunt: ut ætas mala eſt, mors mala eſt. ¶ Ergo e contrario bona ætas juventus appellatur, ἀγαθὴ ἡλικία, *Cic.* Quod ſi ipſis voluptatibus bona ætas fruitur libentius, primum parvulis fruitur rebus. ¶ Aetas media vocatur illa, quæ inter juventam, & ſenectam, *età virile*, quam Avicenna vocat ætatem pulchritudinis, ἀκμὴ τῆς ἡλικίας, quæ fere eſt a trigeſimo uſque ad quadrageſimum annum. Eadem dicitur ætas conſtans. *Cic. pro Planc. & de ſenect.* ¶ Aetas vini dicitur tempus illud, quo vinum potui aptiſſimum eſt. *Plin. l. 23. c. 1.* Falernum nec in novitate, nec in nimia vetuſtate corpori ſalubre eſt: media ejus ætas a quintodecimo anno incipit. ¶ Aetatem, *lungamente*, adv. ſignificat diu. *Ter. Eun. 4. 5. 8.* Jandudum ætatem. *è un ſecolo.*

Ætatŭla, f. 1. *età tenera*, Germ. *klein alter*, *oder gering alter*, Gall. *bas age*, Hiſp. *edad pequeña*, νεαρὰ ἡλικία, dimin. ætas modica, & tenerior puerorum ætas. *Cic. de Fin.* In primis puerorum ætatulis. *Plaut. in Pſeud. 1. 2. 40.* pro ipſa ætate poſuit blandimenti cauſa. In munditiis, inquit, mollitiis, delitiiſque ætatulam agitis. *h. e.* tempus ætatis jucundiſſimum.

Æternabĭlis, æternus, ſed vox eſt exigui uſus. *In Cod. Theodoſ. leg. 3. de collat. donat. poſſeſſ.* Excepta æternabili urbe. *Accius* apud *Non. c. 7. n. 64.* Æternabilem divitiam partiſſent.

Æternalis, idem quod æternus. *Tertull. adverſ. Judæos c. 6.* Lex æternalis. *Venant. Fortun. l. 10. carm. 10.* Aeternalis ſalus. *Inſcript.* apud *Gruter. p. 752. n. 3.* Somno æternali ſacrum. *h. e.* morti.

Aeternĭtas, *eternità*, נצח, αἰδιότης, perpetuitas, quæ nulla temporis quantitate menſurari, nullo temporis ſpatio deſignari poteſt, cum omne contineat ævum, & contineatur a nullo. *Plin. l. 13. c. 5.* Materiæ vero ipſi æternitas. *Cic. 1. de Divin. c. 14.* Ab omni æternitate repetitum. ¶ Fuit etiam Aeternitas Dea a Veteribus culta, cujus imaginem, & ſedem *Claudianus* deſcripſit *l. 2. de laudib. Stilicon. a verſu 424.*

Aeterno, as, are, æternum & immortale facere, *eternare*, *perpetuare*, ἀπαθανατίζω. *Horat. l. 4. od. 14.* Tuas, Auguſte, virtutes æternet. *Varr.* apud *Non. 2. 57.* litteris ac laudibus æternare.

Aeterno, adv. *eternamente*. *Plin. l. 2. c. 107.* Viret æterno hunc fontem igneum contexens fraxinus. Sed uſitatius eſt

Aeternum, perpetuo, vel ſemper, *eternamente*, *ſempre*, ἀεὶ, *Virg. 6. Æneid.* Sedet, æternumque ſedebit infelix Theſeus.

Aeternus, a, um, *eterno*, ἀΐδιος, per ſyncop. pro æviternus: perpetuus, fine carens. *Liv. l. 28. c. 28.* Urbs condita in æternum. Et *Ovid. 3. de Arte, v. 83.* Ilias opus æternum. ¶ Ponitur etiam pro eo, quod diutiſſime durat, & difficulter deſtrui ac ſolvi poteſt. *Phædr. lib. 2. ad fin.* Servumque collocarunt æterna in baſi. Sic *Plin. l. 14. c. 1. de vite.* Nec eſt ligno ulli æternior natura. Ubi notandum comparat. haud paſſim obvium. ¶ Item pro continuo, ſeu magno. *Flor. l. 4. c. 12.* Certa mox fides, & æterna pax. ¶ Item pro eo, quod tandiu durat, quandiu vita noſtra. *Terent. Eun. 5. 2. v. 32.* Spero æternam inter nos gratiam fore. ¶ Differunt æternus, & ſempiternus: quod ſempiternum dicimus Deum, qui ſemper fuit, eritque, æternos vero homines, qui principium quidem habuerunt, at animo immortales ſunt. Quamquam ſæpe iſta confunduntur.

Aether, eris, m. 3. *etere*, שמים, Ger. *der himmel*, *oder das element des feuers*, Gal. *l'air ſupreme*, Hiſp. *cielo del fuego*, αἰθήρ. Ab Anaxagora accipitur pro elemento ignis, ab aliis pro cœlo, hinc & pro Deo. *Claudian. Paneg. de 6. Conſul. Honor. v. 352.* Providus Aether Noluit humano titulos auferre labori. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 15.* Aethera eſſe eum, quem homines Jovem appellarunt. ¶ Item pro aere, paſſim apud *Virg.* & alios Poet. ¶ Item pro lumine. *Valer. Flac. Arg. 5.* Simul Aethere plena coruſco. ¶ Invenitur etiam *Æthra* femin. 1. contractum ex Aethera. *Cic. 2. de Nat. Deor.* Summa pars cœli, quæ dicitur æthra. Sed alii leg. *Æther. Virg. Æn. 12. v. 247.* Rubra fulvus Jovis ales in æthra. *Sil. Ital. lib. 4. v. 103.* Liquida æthra. ¶ Aethera in plur. num. & neutro gen. uſurpatum eſt a *Mario Victore Maſſilienſi*, & a *Beda* apud *Voſſ. l. 3. de Grammat. c. 39.* Neuter eſt imitandus.

Aetherĕus, & æthĕrĭus, a, um, αἰθέριος, ad ætherem ſpectans. *Cic. 1. Divin.* & *Ovid. de Arte am. l. 3. v. 549.* Sedibus ætheriis ſpiritus ille venit. ¶ Terra ætheria eſt Luna apud *Macrob. l. 1. c. 11. in Somn. Scip.*, ex opinione Veterum, qui putabant eam quoque incoli, ut Terram.

Aethiopĭa, f. *Etiopia*, Αἰθιοπία, ab Aethiope Vulcani filio, qui illi præfuit, dicta, ut ait *Plin. l. 6. c. 36.* vel a Græco αἴθω, cremo, & ὤψ, aſpectus, facies. Nam Solis vicinitate ejus regionis incolæ torrentur: Eſt enim ibi jugis æſtus. Regio eſt Africæ, cis, & ultra æquatorem. Quicquid ejus fertile eſt, ſub meridiano cardine eſt. Circa vero Occiduum montuoſa eſt, arenoſa in medio. Ad Orientalem plagam deſerta. Ejus ſitus ab Occaſu ad Atlantem montem, ab Oriente uſque in Aegypti fines porrigitur, a Meridie Oceano, a Septentrione Nilo flumine clauditur.

Aethiopĭcus, adject. ad Aethiopiam pertinens, ut Aethiopicus Oceanus, *Plin. l. 6. c. 30.* Aethiopicæ naves. *Id. l. 5. c. 9.*

Aethiŏpis, idis, f. 3. αἰθιοπίς, herba eſt lactucæ folio, in Aethiopia naſcens, vel in Meroe Nili Inſula, a qua etiam Merois dicitur, cujus tactu (ſi Magorum vanitati credimus) clauſa omnia aperiuntur, amnesque etiam, & lacus exareſcunt. *Plin. l. 26. c. 4. & l. 27. c. 4.*

Aethiops, m. 3. Αἰθίοψ, Vulcani filius fuit, qui Aethiopiam a ſe denominavit, ut placet *Plin. l. 6. c. 30.* ¶ Et *Æthiops* eſt, qui ex Aethiopia eſt, qui etiam *Æthiopicus*, & *Æthiopus* dicitur, ſecundum *Servium*. ¶ Sunt, qui Aethiopes dictos putent a Chus filio Cham. Chus enim Hebraica lingua Aethiops interpretatur. ¶ Hi quondam ab Indo flumine conſurgentes juxta Aegyptum inter Nilum, & Oceanum in meridie ſub ipſa Solis vicinitate inſederunt. Tres eorum ſunt populi, Heſperi, Garamantes, & Indi. Heſperi ſunt Occidentes, Garamantes Tripolitani, Indi Orientes. V. *Ovid. 2. Met.* ¶ Hinc *Æthiopiſſa*, mulier ex Aethiopia. Legitur apud *Hieronymum epiſt. 22.* ad Euſtoch.

Aethon, m. 3. αἴθων, equus Phœbi dictus eſt. Fuere autem (ut in fabulis fertur) quatuor equi Solis, Phlegon ſcilicet, Pyroeis, Eous, & Aethon, quibus ſignificantur quatuor diei horæ. Eous interpretatur ſplendens, Phlegon inflammatus, Pyroeis ardens, Aethon ardens, & ſplendidus. *Ovid. 2. Met. v. 153.*

Aethra. V. in Aether.

Aethra, filia Oceani, & Tethyos, uxor Atlantis filii Japeti, mater Hyadum, & Pleiadum. *Ovid. 5. Faſt.* ¶ Hoc etiam nomine fuit mater Pithæi Regis, item filia ejuſdem, uxor Aegæi, & mater Theſei.

Aetia, orum, n. τὰ αἴτια, liber Callimachi Poetæ de cauſis ſacrorum, inſtar Faſtorum Ovidii. *Martial. lib. 10. epigr. 4.* Sed non vis, Mamurra, tuos cognoſcere mores, Nec te ſcire: legas αἴτια Callimachi.

Aetiologia, αἰτιολογία, cauſæ redditio. *Senec. epiſt. 95. prope fin.* His adjicit cauſarum inquiſitionem, quam cur ætiologiam dicere non audeamus, cum Grammatici cuſtodes Latini ſermonis ſuo jure ita appellent, non video.

Aetites, m. 1. ἀετίτης, lapis eſt colore ſubrufo, quem ſi concutias, alium lapidem, quem veluti prægnans in utero gerit, intus audis ſonantem. Inveniuntur bini in aquilarum nidis, feruntur que aquilæ ſine iis ova parere non poſſe. Quam ob cauſam nomen illi impoſitum creditur. Quatuor autem ſunt ætitæ ſpecies, quas enumerat *Plin. lib. 36. cap. 25.* ¶ Item ætites gemma eſt, quæ aquilæ colorem habet caudæ candicantis. Sunt, qui gagatem vocent. Eſtque ad multa utilis. Unde eam Zoroaſtres Magus omnibus prætulit.

Aetna, f. 1. Αἴτνη, prius Ineſia, *Mongibello*, mons Siciliæ, qui ſulphure abundans, ventis ſubterraneis flantibus, ignem perpetuum emittit. ¶ Diverſus eſt ab Aenna urbe. Mons enim adjacet litori Catanenſi. Aenna in medio inſulæ eſt conſtituta. Præclaro carmine deſcriptum invenies apud *Corn. Severum*.

Aetnenſes, m. 3. pop. Siciliæ ad Aetnam montem. *Plin. l. 3. c. 8.*

Aetnæus, a, um, ad Aetnam pertinens. Aetnæi Fratres, Cyclopes. *Virg. Æn. 3.* Aetnæum fulmen. *Ovid. de Arte l. 3. v. 490.*

Aetolia, Αἰτωλία, *Artinia*, & *Lepanto*, regio Achaiæ, in Epiri conf. ad Occ. inter Locros ad Or. a quibus Eveno Fl. ſeparatur, & Acarnaniam ad Occ. Acheloo Fl. dividente. Dicta eſt ab Aetolo filio Martis, vel Endymionis, cum antea Hyantis diceretur. Populi Aetoli dicuntur. Urbes Aetoliæ ſunt Naupactum, Calydon, Chalcis, & Olenus.

Aetolĭcus, & Aetolius, Aetōlus, a, um, adject. ad Aetoliam pertinens: Bellum Aetolicum, apud *Liv.* & Aetolius heros, pro Diomede Tydei Aetoliæ Regis filio, apud *Ovid. 14. Met. v. 461.* ¶ Aetoli dicti ſunt populi Aetoliæ, apud *Liv.* & *Plin.* paſſim.

Aetōlus, m. 2. Αἰτωλός, ut ſcribit *Plin. l. 7. c. 56.* Martis fuit filius. Homeri autem enarrator de Aetolo ſic tradit: Aetolus, inquit, filius Endymionis fuit, qui cæde per imprudentiam in patria perpetrata, fugit in eam regionem, quæ poſtea ab ipſo Aetolia dicta eſt, ibique genuit filium Pleuronem, a quo urbs Aetolia dicta: hujus autem duo filii fuerunt, Cures, & Calydon, a quibus rurſus aliis urbibus nomina data ſunt.

Aevĭtas, f. 3. *età*, זקנה, Ger. *hohen alter*, Gall. *age avancé*, *vieilleſſe*, Hiſp. *edad guſtada*, *vejez de muchos anos*, antiqui pro ætas, vel annoſitas dixerunt. *Gell. l. 20. c. 11.* Si morbos, ævitaſque vitium eſcit. *Cic. l. 3. de leg. c. 3.* Aevitatem annali lege ſervanto.

Aeviternus, a, um, adject. idem quod æternus. *Varro apud Priſcian. ad fin. l. 2.* Per æviternam hominum domum tellurem propero gradum.

Aevum, i, n. 2. *tempo lungo*, *età lunga*, *perpetuità*, דור, Germ. *lange zeit*, *ewigkeit*, Gall. *age*, *ſiecle*, Hiſp. *edad*, *o ſiglo*, a Græco αἰὼν, V litera interjecta, ſignificat temporis perpetuitatem, tempus immenſum ſine origine, ſine fine, quod eodem modo ſemper fuit, & ſemper futurum eſt, ut de eo *Cenſorin.* ſcribit *de die Natal. cap. 16.* Hoc ſenſu *Varr. lib. 5. L. L.* ſcribit, *ævum* dictum eſſe ab *ætate omnium annorum*. *Lucret. l. 1. v. 634.* Innumerabilibus plagis vexata per ævum. ¶ Ex Philoſophorum tamen loquendi conſuetudine differt ævum ab æternitate, ut æternitas duratio ſit principii, & finis expers: ævum careat fine, non perinde principio. Sed omiſſis Philoſophis, *ævum* accipitur pro quocumque tempore, vel ætate, ac ſpatio vivendi. *Horat. 2. ſermon. ſat. 6. v. 79.* Vive memor quam ſis ævi brevis. Et *lib. 1. epiſt. ult.* Forte meum ſi quis te percontabitur ævum. ideſt ætatis annos. ¶ Aevi nomine appellatur & gradus ætatis humanæ. Sic primum ævum adoleſcentia eſt. *Val. Flac. l. 7. v. 338.* ¶ Item longiſſima hominis ætas, quæ ferme annis centum definitur, & Sæculum dicitur. Ita acceptum videtur uſurpaſſe *Ovid. 1. de Ponto Eleg. 3.* Nulli datus omnibus ævis Tam procul a patria eſt, horridiorque locus. ¶ *In ævum* idem eſt ac in omne ævum. *Horat. l. 4. od. 14.* Aeternare virtutes in ævum. ¶ Reperitur etiam *Ævus*, *i*, m. apud *Lucret. l. 3. v. 605.* & *Plaut. Pœn. 5. 4. 14.*

A ANTE F.

Afer, ri, ſubſt. qui Africam incolit, *Africano*. *Virg. Æn. 8. v. 724.* Afri diſcincti. *Horat. l. 4. od. 4.* Dirus per urbes Afer ut Italas equitavit. *h. e.* Annibal.

Afer, afra, um, adject. *Africano*, qui eſt ex Africa, ut Afra avis, ideſt Numidica. *Horat. Epod. 2. v. 53.* Non Afra avis deſcendat in ventrem meum. V. Africanus.

Affabĭlis, o. 3. *affabile*, *piacevole*, נוח, נעים, εὐπροσήγορος, ex ad, & fabilis, in ſermone jucundus, & gratus, vel comis, lenis, facilis *Ter. in Adel. 5. 4. 8.* Meditor eſſe affabilis. *Cic. 1. Offic. c. 31.* Eſſe affabilem omnibus in omni ſermone. *Senec. ep. 79.* Alius erit affabilior.

Affabilĭtas, f. 3. *piacevolezza*, נעימה, εὐπροσηγορία. *Cic. 2. Offic. cap. 14.* Quantopere conciliet animos comitas, affabilitaſque ſermonis.

Affabilĭter, adv. comiter, *piacevolmente*. *Macrob. Saturn. 7. c. 2.* Comiter, affabiliterque ſuſceptus, *Spartian. Caracal. cap. 9.* Affabiliter loqui. ¶ *Gell. l. 13. c. 3.* Affabiliſſime dicere.

Affaber, & Adfaber, bra, um, eſt fabrefactus, *fatto con artificio*. *Symmach. l. 3. ep. 17.* & *Feſtus*.

Affăbre, *con maeſtria*, *artifizioſamente*, בשכל, כיר אמן, Ger. *meiſterlich*, *kunſtlich*, Gall. *artificieuſement*, *avec un bel artifice*, Hiſp. *artificioſamente*, *lindamente*, ἐντέχνως, adverb. artificioſe, ſcite, ſicut *infabre*, ſine artificio. *Cic. 2. Verr. c. 5.* Paulo magis affabre, atque antiquo artificio.

Affāmen, inis, n. 3. idem quod Affatus. *Apul. Met. 11.* Blando mulcentes affamine.

Affaniæ, arum, *ciancie*, *bugie*, res futiles, & nugatoriæ. *Apul. l. 9.* Has, & alias ſimiles affanias fruſtra blaterantes. Et *l. 10.* Neſcio quas affanias effutire. ¶ Sunt qui deducunt a fando, ſed *Voſſ. in Etymol.* quemadmodum Apinas, & Tricas a duobus ignobilibus Apuliæ oppidis: ita Affanias ab Aphanis oppido Sicil. originem trahere exiſtimat. Vide *Plin. l. 3. c. 11.*

Affāris, atur, d. 1. *parlare*. Affor enim inuſitatum eſt. *Cic. de Sen.* Licet verbis iiſdem mihi affari te. *Id. de clar. Orat. c. 72.* Affari aliquem nomine. *chiamar per nome.* ¶ Affari deos eſt iis gratias agere, vel eos invocare, teſte *Servio*. *Virg. 3. Æn. v. 492.* & *Ovid. 6. Faſt. v. 303.*

Affătim, *abbondevolmente*, כמשר מאד, Germ. *uberaus*, *viel*, *uberflüſſig*, Gall. *largement*, *a foiſon*, *en abondance*, Hiſp. *abondoſamente*, *en abondancia*, ἅλις, adv.

adv. abunde, large, ex ad, & ſatim, quod idem apud Vett. ſignificabat. *Cic. l. 2. ad Att. ep. 16.* Puto me Dicæarcho affatim ſatisfeciſſe. *Plaut. Mil. 4. 1. 33.* Tibi divitiarum affatim eſt. *Id. Bacch. 3. 3. 93.* Affatim eſt, Mneſiloche.

Affātus, a, um, partic. allocutus. *Virg. 4. Æn.* Barcem nutricem affata Sichæi. ¶ Paſſive *Apulej. l. 11.* Affatis ſingulis. *h. e.* narratis.

Affātus, us, m. alloquium, *colloquio*, *diſcorſo*. *Virg. 4. Æn. v. 284.* Quo nunc Reginam ambire furentem Audeat affatu? ¶ Significat etiam mandatum, præſertim poſterioris ævi Scriptoribus. *Caſſiod. lib. 2. ep. 29.* Præſentibus te affatibus admonemus. Et *leg. 3. C. de Epiſcop. audient.* Nemo deinceps tardiores fortaſſis affatus noſtræ perennitatis expectet.

Affectātio, onis, ζηλοτυπία, æmulatio, ſed infelix, *affettazione*. *Quintil. l. 1. c. 11.* Nihil odioſius affectatione. ¶ Affectatio verborum. *Suet. Grammat. c. 10.* ¶ In bonam partem uſus eſt *Senec. ep. 89.* Philoſophiam definiens, ſapientiæ amorem, & affectationem. ¶ *Tertull. de Baptiſ. c. 5.* pluraliter uſus eſt: Credunt rebus Dei quarum affectationibus apud æmulum Dei credunt.

Affectāto, adverb. *affettatamente*, nimio affectu, ſtudio, aut cura. *Lamprid. in Heliogab. c. 17.* Illud nomen affectato retinuerat, dum vult videri filius Antonini.

Affectātor, ris, m. 3. ζηλωτής, qui æmulatur. *Quintil. l. 6. c. 4.* Nimius riſus affectator. *Id. l. 6. c. 2.* Affectatores libertatis. ¶ In bonam partem *Eutrop. l. 10. c. 7.* Affectator juſti amoris.

Affectātrix, icis, femin. ab affectator. *Tertull. adverſ. Hæret. c. 7.* Sapientiam humanam affectatricem, & interpolatricem veritatis.

Affectātus, a, um, o. 1. 2. *affettato*, nimio ſtudio quæſitus. *Plin. Jun. in Paneg.* Affectata aliis caſtitas. *Suet. in Caj. c. 79.* Infamiam affectati regii nominis diſcutere. *Quintil. l. 12. cap. penult.* Dandum putant nonnihil eſſe temporibus atque auribus, nitidius aliquid, atque affectatius poſtulantibus, *h. e.* majore cura elaboratum. ¶ In bonam etiam partem aliquando ſumitur. *Stat. l. 5. Silv. 2. v. 98.* Nec tantum pietas, ſed protinus ardua virtus Affectata tibi. *h. e.* ſtudioſiſſime appetita.

Affecte, adv. cum affectu. *Tertull. de Anima c. 45.* Affecte, & anxie, & paſſibiliter.

Affectio, onis, verbale, *affezione*. idem quod affectus. *Cic. 2. de Invent. c. 25.* affectionem eſſe, ait, animi, aut corporis ex tempore aliqua de cauſa commutationem, ut eſt lætitia, cupiditas, morbus, &c. Et *Gell. l. 1. c. ult.* τὰ πάθη, affectiones reddit. ¶ Significat interdum ſtatum, conſtitutionem. *Cic. 2. de Divin. c. 49.* Fac, in puero referre, ex qua affectione cœli primum ſpiritum duxerit. *ideſt* qua cœli conſtellatione, ut ajunt. ¶ Item amorem. *Gell. l. 10. c. 18.* Virum amaſſe fertur ultra affectionis humanæ fidem. *Vet. Inſcript. apud Grut. p. 459. n. 4.* Ob affectionem, & pietatem in ſe eximiam.

Affectiōſus, a, um, *affettuoſo*, amoris, & affectus plenus. *Tertull. de Anima, c. 17.* Infantia naturaliter affectioſa.

Affecto, as, avi, are, *affettare*, *cercare con auſetà*, ζηλόω, μνηστεύομαι, cupide, & anxie appeto. Affectare, inquit *Feſtus*, eſt pronum animum ad faciendum habere. ¶ Affectare Regnum. *Liv. l. 1. c. 46.* At *affectare civitates* dixit *Salluſt. Bell. Jugur. n. 110. ed. Plantiniana*, & *Tacit. 4. hiſt. c. 66.* pro ſollicitare, ſive in ſuas traducere partes ſtudere. ¶ Affectare iter, eſt moliri apud *Teren. Phor. 5. 8. v. 71.* Gladiatorio animo ad nos affectant viam. Adde *Cic. pro Roſcio*, & *Virg. Geor. 4. ſub fin.* ¶ *Affectare diligentiam* eſt omnem diligentiam collocare. *Plin. 17. 1.* Sic affectare munditiam omni diligentia, *Nepos in Attic. c. 13.* ¶ Aliquando eſt afficere. *Plaut. Bacchid. 6.* Tua flagitia, aut damna, quæis patrem, me, teque, amicoſque omnes affectas tuos. ¶ Affectari morbo, ideſt corripi, apud *Liv. l. 29. c. 10.* Sed al. leg. *afflictari*. ¶ Affectare ad aliquid, pro aſpirare. *Firmic. in præf. l. 5.* Ad quod Romanum non affectaſſet imperium. ¶ Apud *Virg. Æn. 3. v. 670.* dexteram affectare, eſt cupide intendere, ut exponit *Serv.* ¶ Cum infinito eſt apud *Sil. l. 4.* Decus affectas decerpere pugnæ. ¶ Pro conſulto aliquid facere, eſt apud *Ulp. in l. Quod ait lex. ff. ad leg. Jul. de adult.* ¶ Invenitur & *affector* deponens, ſed obſoletum. *Varro* apud *Diomed. l. 1.* Affectatus eſt regnum.

Affectuōſe, adv. cum affectu. *Caſſiod. l. 3. ep. 4.* Dicam libere, dicam affectuoſe quod ſentio. *Sid. l. 4. ep. 11.* Fratrem affectuoſiſſime obſervans.

Affectuōſus, a, um, adject. amoris & affectus plenus, *affettuoſo*. *Macrob. Saturn. l. 2. cap. 11.* piam affectuoſamque rem credic. *Caſſiod. l. 5. ep. 2.* Affectuoſa ſalutatio. *Tertull. l. 5. cont. Marc. 14.* Amore fraternitatis invicem affectuoſi. φιλόστοργοι.

Affectus, us, ui, *affetto*, *affezione*, *paſſione*, idem quod affectio. *Gell. l. 1. c. ult.* Affectus, & affectiones Latini Philoſophi, Græci τὰ πάθη dixere. *Senec. ep. 75.* affectus ſunt motus animi improbabiles, ſubditi, & concitati, qui frequentes, neglectique fecere morbum. *h. e.* habitum vitioſum. *Cic. 5. Tuſcul. c. 16.* Quam cujuſque animi affectus eſſet, talem eſſe hominem. ¶ Interdum accipitur pro deſiderio. *Juvenal. Sat. 12. v. 10.* Si res ampla domi, ſimiliſque affectibus eſſet. ¶ Pro morbo. *Celſ. lib. 3. cap. 18.* Superſunt alii affectus, qui febri ſuperveniunt. ¶ Aliquando pro illis, quos omni affectu proſequimur, ut liberi, propinqui. *Apul. de dogm. Platon. l. 2.* Orbatus affectibus piis urbe educitur. *Capitolin. in Maximin. c. 23.* Militum affectus in Albano monte erant. h. e. παῖδες, καὶ γυναῖκες, ut *Herodian. l. 8. c. 5.* dixit. Sic *Suet. in Auguſt. c. 17.* neceſſitudines pro neceſſariis poſuit.

Affectus, a, um, *affannato*, *afflitto*, נכפה, Germ. *ſchwach*, *nicht ſtarck*, Gal. *en mauvaiſe diſpoſition*, *languiſſant*, Hiſp. *flaco*, τεταλαιπωρημένος, cum abſolute ponitur, ſumitur pro languente. *Liv. l. 5.* Vires corporis affectæ. ¶ Affecta ædificia, & cetera hujuſmodi dicuntur, quæ prope ſunt confecta, ſed non ad finem deducta. *Cic. de Prov. Conſ.* Bellum affectum videmus, &, vere ut dicam, pœne confectum. Sic affecta hyems, quæ ad finem properat. *Sil. Ital. l. 15. v. 502.* Vide *Gell. l. 15. cap. 5.* ¶ Affectus eſt illi, pro erga illum, apud *Suet. Tiber. c. 52.* ¶ Affectus, pro diſpoſitus, conſtitutus, animatus, *diſpoſto*. *Cic. 2. Divin.* Etſi ad rem pertinet, quomodo cœlo affecto, compoſitiſque ſideribus animal oriatur. *Id. de Amic.* Eodem modo erga amicum affecti ſumus. ¶ Pro commoto. *Id. de Orat.* Si pro dolore me affectum vides. ¶ Interdum pro affini. *Id. in Top.* Ducuntur argumenta ex iis locis, qui quodammodo affecti ſunt ad id, de quo quæritur. ¶ Affecta femina, ait *Feſtus*, vel in bonam partem dicitur, velut honorata; vel in malam, ad extremum adducta. ¶ Superlat. eſt apud *Vellej. Paterc. l. 2. c. 84.* Affectiſſimos inopia remiges.

Affero, fers, attuli, allatum, a. *recare*, *portare*, נשא, הוביל, הביא, Ger. *herzubringen*, Gal. *apporter*, Hiſp. *traer*, ἐπιφέρω, ex ad, & fero, ſignificat apporto. *Ter. in Eun.* Hic magnam partem ad te tulit. ¶ Atque hujus ſignificationis infinitus fere eſt uſus. Inter cetera ſignificat, quod vulgo dici ſolet, allegare, & adducere, *Cic. 2. de Orat. c. 89.* An ætatem adfert? *ideſt* in cauſam vel excuſationem adducet. ¶ Item addere, augere. *Cic. Att. l. 16.* Magnam attulit acceſſionem tua voluntas erga me. ¶ Aliquando nuntiare. *Cic. Att. l. 8.* Complures attulerunt, Cæſarem iter habere Capuam. Sic, *allatum eſt*, abſolute, pro nuntiatum eſt; & *affertur*, *Liv. lib. 4. U. C.* Volſcos exiſſe prædatum, affertur. ¶ Afferre alicui manus, eſt vim alicui inferre, *sforzare*. *Cic. 1. Off.* Is manus videtur afferre ſocio. ¶ Sibi manus afferre, eſt ſeipſum interficere. *Cic. ad Octav.* Ego ipſe Senatum ſibi manus afferre coegi. ¶ *Afferre ſe* poetica phraſis eſt pro venire, accedere. *Virg. Æn. 8.* Fatis huc te poſcentibus affers. ¶ Interdum eſt conferre. *Cic. 2. Fin. c. 27.* Diuturnitatem temporis ad beate vivendum aliquid afferre.

Afficio, is, eci, ectum, a. 3. *toccar*, *far impreſſione*, *commuovere*, הִשְׂפִּיעַ, הִכָּה, Ger. *ein anfechtung machen*, *bewegen*, Gall. *emouvoir*, *diſpoſer*, Hiſp. *afficionar*, διατίθημι, ex *ad* & *facio*, ſignificat affectionem quandam, ſive diſpoſitionem induco, & tam ad animum, quam ad corpus, ſive in bonum, ſive in malum pertinet, conſtruiturque cum accuſativo, & ablativo. *Cic. ad Anton. poſt ep. 13. l. 14. ad Att.* Litteræ tuæ ſic me affecerunt, ut non dare tibi beneficium viderer, ſed accipere a te. *Id. Fam. 5. ep. 12.* Affici a gratia, aut a voluptate. *laſciarſi vincere*, *ſmuovere*. *Id. 1. de Orat. c. 19.* Ut eorum, qui audirent, ita afficerentur animi, ut eos affici vellet Orator. *concepiſſero quegli affetti, che l' oratore bramaſſe*. Alii legunt: *Ut ii, qui audirent, ita afficerentur animis*, &c. quod diverſam quidem habet phraſim, ſignificationem vero eandem. *Suet. in Tiber. c. 52.* Alterius filii vitiis infenſus, &c. Itaque ne mortuo quidem perinde affectus eſt. *h. e.* ejus mortem doluit. *Plin. l. 3. ep. 1. ad fin.* Sunt in uſu & Corinthia, quibus delectatur, nec afficitur. *ma non vi s' appaſſiona*. ¶ Cum refertur ad corpus, ſignificat debilitare, affligere. *Liv. l. 28. cap. 15.* Æſtus, labor, fames, ſitiſque corpora afficiunt. ἐμφθείρεσθαι. *Celſ. lib. 4. c. 7.* Pulmo totus afficitur. *Scribon. Larg. compoſ. 186.* Stomacho, & veſica affici. Sic *Nepos in Annibal. c. 4.* Affici morbo. *ammalarſi*. *Capitolin. in M. Ant. Philoſ.* Afficere corpus. *rendere infermiccio*. ¶ Sumitur etiam pro tractare, ſive bene, ſive male. *Papinian. Dig. l. 37. tit. 12. leg. ult.* Filius, quem pater male contra pietatem afficiebat. ¶ Item pro quaſi ad exitum perducere, *ridurre preſſo al fine Cic. de prov. conſul. c. 8.* Bellum affectum videmus, & vere ut dicam, pœne confectum. ¶ Præterea ſæpiſſime ponitur pro dare, addere, augere, ornare: varie autem Italice vertitur pro varia ſignificatione nominum, quibus adjungitur. *Cic. Agrar. 1. c. 4.* Afficere beneficio. *beneficare*. *Id. pro Mil. c. 29.* Afficere aliquem præmio. *premiare*. *Id. ib. c. 28.* Afficere lætitia. *rallegrare*. *Id. ad Brut. ep. 16.* Afficere voluptate. *dar piacere*. *Id. ib.* Afficere ſupplicio. *punire*. *Id. Att. l. 15. ep. 1.* Afficere moleſtia. *dar travaglio*. *Terent. Phor. 5. 1. 3.* Afficere injuria. *ingiuriare*. Sic afficere honore, laude, muneribus, dolore, morte, ſtipendio, verberibus, & ſexcenta hujuſmodi apud *Cic. Plaut. Juſt. Suet.* &c. Afficere nomine, *nominare*, *dar nome*, apud *Cic. in Top. c. pen.* & *pro Dejot. c. 5.*

Affictītius, a, um, נוסף, Gall. *ajouté*, Hiſp. *añadido*, quod rei alicui affingitur, ſive additur. *Var. l. 3. de re ruſt. c. 12.* Affictitius ad villam qui ſolet eſſe. *che ſuol eſſer una giunta della caſa di villa*.

Affictus, a, um, ἐπιπλασθείς, additus, appoſitus. *Cic. 1. de Orat. cap. 80.* Proœmium affictum aliquod.

Affīgo, gis, a. 3. *attaccare*, הִצְמִיד, הִדְבִּיק, Ger. *anheffien*, Gall. *ficher*, *attacher*, Hiſp. *hincar*, ad aliquid figo. *Cic. 2. de nat. Deor.* Minerva, cui talaria affingunt. *Liv. l. 28. c. 27.* Cruci aliquem affigere. ¶ Per translationem de incorporeis dicitur. *Plin. l. 30. c. 1.* Hunc affixiſſe animis eam dulcedinem conſtat, *ideſt* impreſſiſſe: Et *Affiga animis* ea dicuntur, quæ tenaciter inhærent. *Plin. l. 30. c. 2.* Affigere literas pueris. *Quintil. l. 1. c. 1.* dixit pro inculcare. ¶ Affigere crimen alicui, id eſt affingere, attribuere. *Arnob. circa princ. lib. 6.* Conſuetis crimen nobis maximum impietatis affigere.

Affigūro, as, are, figuro. *Gell. l. 4. c. 9.* (Voces) Diſciplinoſus, victorioſus Cato ita affiguravit. Al. leg. *figuravit*, al. *effiguravit*.

Affingo, is, finxi, ctum, *aggiungere*, *attribuire*, fingendo aliquid addere, cujus contrarium eſt detrahere. *Caſ. in princ. l. 1.* Addere, & affingere rumoribus. *Cic. pro Leg. Manil.* Ut neque vera laus ei detracta, neque falſa afficta eſſe videatur. ¶ Item pro attribuere. *Cic. in Or.* Quum probam orationem affingit improbo, ſtultove ſapientis. ¶ Item imitari, aſſimilare. *Id. 2. in Or.* Deſcribuntur mores hominum, & ita affinguntur, ut quales ſunt, intelligantur.

Affīnis, e, o. 3. *vicino*, *congiunto*, קרוב, Ger. *nachbar*, *nahefreundt*, Gal. *voiſin*, *prochain*, Hiſp. *vezino*, γείτων, adject. Ducitur ab ad, & finis: unde & proprie de agris dicitur, nam fines agrorum ſunt *Leg. cos terminos*, *ff. Fin. reg.* ¶ Transfertur deinde ad homines, qui inter ſe conjunctionem, & propinquitatem contraxerunt per nuptias. *Modeſtin. leg. Non facile, ff. de Grad. & Affin.* Affines, inquit, ſunt viri, & uxoris cognati, dicti ab eo, quod duæ cognationes, quæ diverſæ inter ſe ſunt, per nuptias copulantur, & altera ad alterius cognationis finem accedit, *parenti*, *congiunti*. Quia porro Affines ſunt, cum duæ cognationes per nuptias junguntur, ideo Affines interdum Conjuncti, & ipſa Affinitas Conjunctio dicitur. Affinium autem nomina ſunt Socer, Socrus; Gener, Nurus, Vitricus, Noverca, Privignus, Privigna, de quibus vide ſuis locis. *Ter. Heaut. 5. 1. v. 63.* Imo & gener, & affines placent. *ſc.* parentes ſponſi. ¶ Transfertur Affinis etiam ad alia, ut Affinis culpæ, Affinis facinoris, *conſcio*, *partecipe*, *vicino*. *Cic. pro Roſc. & Cat. l. 4.* ¶ Qua ratione cum dativo conſtruitur, vel cum genit. *Ter. Heaut. 1. 2. v. 39.* Earum affines rerum eſſe. *Cic. pro Cluent. c. 45.* Affinis turpitudini.

Affīnitas, tis, f. 3. *parentela*, קורבה, Ger. *ſchwagerſchafft*, Gal. *affinité*, eſt hominum affinium inter ipſos conjunctio. *Cic. 4. Ver.* Cognatione, affinitate, neceſſitudine aliqua attingebat. Affinitates jungere, apud *Liv. l. 1. c. 1.* Affinitate ſe devincire cum aliquo, apud *Cic. de clar. Or. c. 26.* Affinitatem contrahere, *Vellei. 2. 44.* ¶ Interdum ponitur pro ipſis Affinibus. *Plaut. Trinum. 3. 2. 75.* Patriam deferas, cognatos, affinitatem, amicos. ¶ Tranſlate dicitur de quacunque vicinitate, & ſimilitudine. *Gell. 4. 13.* Affinitas tanta eſt corporibus hominum, mentibuſque. *Id. 1. 18.* Affinitas litterarum.

Affirmanter, adv. *con affermazione*, *aſſeverantemente*, quod vulgo affirmative dicunt. *Gell. l. 14. c. 1.* Potuiſſet prædici affirmanter.

Affirmāte, ἰσχυρῶς, idem quod affirmanter. *Cic. 3. Off. c. 29.* Quod affirmate, quaſi Deo teſte, promiſeris. *Gell. l. 10. c. 12.* Plerique hoc affirmatiſſime ſcripſerunt.

Affirmatio, f. 3. *affermazione*, אמירה, Ger. *beſtetigung*, *verjehung*, κατάφασις, enuntiatio alicujus de aliquo. *Cic. 3. Off.* Eſt enim juſjurandum affirmatio religioſa. *Plin. l. 28. c. 2.* Conſtantiſſima annalium affirmatione. *Curt. 6. 11.* Multa affirmatione abnuere. *negare coſtantemente*.

Affirmativus, a, um, ad affirmandum inſerviens. *Diomed. Grammatic. l. 1. cap. de affirmat. ſpecie*.

Affirmātor, oris, verbal. qui affirmat. *Tertull. adverſ. Marc. l. 4. c. 7.* Romulus aſcenſus ſui ad Cœlum habuit Proculum affirmatorem. Et *de Anim. c. 46.* ¶ In jure *affirmatores* ſunt, qui cum idoneos tutores affirmaverint, vicem fidejuſſorum obtinent. *Ulpian. l. 4. de Fidejuſſor.*

Affirmātus, a, um, *confermato*, firmatus, confirmatus. *Cic. 1. de Invent. c. 37.* Propoſitionis approbatio, per quam id, quod breviter expoſitum eſt, rationibus affirmatum probabilius fit. ¶ Apud *Apulej. l. 7. Metam.* *corium affirmatum cineris inſperſu* eſt cinere firmatum contra putredinem.

Affirmo, as, a. 1. *affermare*, חיזק קיים, Germ. *vergewiſſen*, Gal. *affermer*, Hiſp. *afirmar*, proprie juxta firmo, διισχυρίζομαι, quamvis pro *aſſevero* ponatur, κατάφημι. *Cic. 4. Acad.* Quid dubitamus igitur affirmare? *Liv. 1. 13.* Affirmare pro certo. ¶ Sumitur & pro confirmare. *Liv. l. 26. c. 23.* Hæc affirmarunt auctoritate ſua. *l. 32. c. 35.* Eam opinionem ipſe affirmavit petendo. Sic affirmare ſe animos, apud *Catul. carm. 76. ad ſeipſ.* hoc eſt confirmare ſe. ¶ Populi Roman. virtutem armis affirmavit, apud *Tacit. 4. hiſt. 73.* hoc eſt confirmavit famam virtutis a Populo Rom. jam partam.

Affixus, a, um, o. 1. 2. *attaccato*, *affiſſo*. *Cic. in Tuſc. 5. c. 3.* Prometheum affixus Caucaſo. *Virg. Æn. 10. v. 161.* Affixus lateri. *Cic. Q. Fr. l. 3. epiſt. 1.* Jubes illum mihi eſſe affixum tanquam magiſtro. Et *7. Verrin.* Affixum, atque infitum in animo, & ſenſu. ¶ *Affixum*, vel *affixa* in plural. apud JCtos dicuntur ad familiam, & domum pertinentia; ut, domum inſtructam legare cum omnibus affixis. *Paul. ff. l. 33. tit. 7. leg. 18. & 21.* ¶ Comparat. *affixius* dixit *Porcius Latro declam. in Catil.*

Afflātor, oris, qui afflat. *Tertull. adverſ. Hermog. c. 32.* Qui ſuper aquas ferebatur, librator, afflator, & animator.

Afflātus, us, m. 4. verbale, *fiato*, *vento*, נשיבה, ἐμπνευσις, actus afflandi. *Plin. l. 10. c. 33.* Perdices concipiunt ſupervolantium afflatu. ¶ Sumitur & pro inſtinctu, &, ut ita dicam, inſpiratione, *iſpirazione*. *Cic. de Nat. Deor. l. 2. c. penult.* Nemo vir magnus ſine aliquo afflatu divino unquam fuit. Et *l. 1. c. 18.* Oracula inſtinctu divino, afflatuque funduntur. ¶ A *Varrone l. 3. R. R. c. 2.* ſumitur pro aſpiratione, ſive pro littera H.

Afflātus, a, um, adject. inſpiratus, *iſpirato*. *Virg. Æn. 6. v. 50. de Sibylla*. Afflata Numine Dei. ¶ Item tactus, læſus, *tocco*. *Liv. l. 30. c. 6.* Saucii, afflatique incendio effugerunt. *Ovid. 3. de Ponto, el. 6.* Fulminis afflati telis. *Id. 3. Met. v. 49.* Afflatus tabe veneni.

Afflecto, is, a. 3. ad aliquid flecto, converto. *Avien. in Arat. v. 734.* huic rutilos ſi ſol afflexerit axes.

Afflēo, es, evi, etum, n. 2. *piangere*, בכה, Ger. *mit einem weinen*, Gal. *pleurer*,

...*ure*, Hiſp. *plorar*, *beſiezplo*, idem quod fleo, vel ſimul fleo. *Plaut. in Perſ.* 1. 3. 72. Ut afleat, cum ea memoret.

Afflexus, a, um, *piegato*, flexus, inclinatus. *Caſ. German. in Arat. de Caſſiopea*. Qua latus afflexum ſinuoſi reſpicit anguis.

Afflictago, inis, idem quod afflictatio. Hanc vocem Fr. Guyetus Comment. in *Ter. And.* 1. 5. *p.* 16. reſtituit veteris poetæ ſeptenario apud *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 13. ubi in omnibus libris eſt *afflictatio*, vel *afflictio*.

Afflictatio, onis, ægritudo cum vexatione corporis, *afflizione*, *travaglio*. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 7. Solicitudo, moleſtia, afflictatio, deſperatio, & ſi quæ ſunt de genere eodem.

Afflictator, qui affligit. *Tertull. l.* 5. *adv. Marc. c.* 16. Juſtum eſt, afflictatoribus noſtris rependi afflictationem.

Afflictatus, & Adflictatus, a, um, *travagliato*, *tormentato*, vexatus. *Sueton. in Tito*, *c.* 2. Gravi morbo afflictatus.

Afflictio, onis, verbal. ab affligo, [illegible], *afflizione*, *moleſtia*, [illegible], Ger. *trübſal*, *bekummernus*, ægritudo cum vexatione corporis. *Cic. Tuſc.* 3. *c.* 13. Aegritudo habet tabem, cruciatum, afflictionem, fœditatem. *Senec. de Conſ. ad Hel. c.* 16. Afflictionis irritæ vexatio.

Afflicto, as, avi, atum, *agitare*, *maltrattare*, *ſpingere*, *far urtare qua*, *e là*, agito, vexo, huc illuc impello, frequentativum ab *affligo*, & ejus augens ſignificationem, [illegible]. *Caſ.* 4. *B. G.* 29. Naves, quæ ad anchoras erant deligatæ, tempeſtas afflictabat. *Id. ibid.* 3. 12. Naves in vadis afflictantur. ¶ Tranſlate eſt deprimere, vexare. *Tacit. hiſtor.* 3. 10. Anceps prælii fortuna equites, equoſque afflictaverat. *Id.* 6. *Annal.* 35. Afflictare hoſtes vulneribus. *Cic. Catil.* 1. *c. ult.* Afflictari morbo. ¶ *Afflictare ſe* eſt angi, cruciari, *affliggerſi*, *accoraſi*. *Cic.* 3. *Tuſcul. c.* 27. & 32.

Afflictor, oris, qui affligit, [illegible], *Cic. in Piſon. c.* 27. Senatus odit te afflictorem, & perditorem non modo dignitatis, & auctoritatis, ſed etiam ordinis, ac nominis ſui. *atterratore*, *abbattitore*.

Afflictus, us, ſubſtant. afflictio, alliſio. *Nizol. Steph.* & alii afferunt ex 2. *Tuſcul. c.* 8. ea verba: Effeminata virtus afflictu occidit. Sed Gruter. & Lamb. legunt afflicta. *Apulej. de Mundo*. Nubes afflictu ignem dant.

Afflictus, a, um, nomen ex particip. proſtratus, jacens, rebus adverſis oppreſſus, *afflitto*, *travagliato*, [illegible], *Cic. pro Leg. Man.* Afflictum erigere, perditumque recreare. *Id. Fam.* 6. *ep.* 1. Afflictiore conditione eſſe. ¶ Pro perdito, *Macrob.* 6. *Sat. c.* 7. Nemo tam afflictis eſt moribus, quin faciat, aut dicat nonnunquam, quod laudari queat. Al. leg. *efflictis*. ¶ Item alliſus. *Cic. pro Rabir. perduell. c.* 9. Navis afflicta ad ſcopulos. *Flor. l.* 4. *c.* 12. Infantes ipſos afflictos humo in ora militum adverſa miſere. *Colum. l.* 5. *c.* 6. Arbor afflicta, *atterrata*. ¶ *Sueton. in Vitell. c.* 3. Lamentari aliquem pro afflicto, *piangerlo come perduto*.

Affligo, gis, xi, ctum, a. 3. *affliggere*, *atterrare*, [illegible], Ger. *anfechten*, *zerſchleiſſen*, Gal. *abbattre*, *affliger*, *accabler*, Hiſp. *der bar*, *affligir*, [illegible], [illegible], ex ad, & fligo, antiquo verbo, proſterno, & in terram extendo. *Caſ.* Neque ſi quo caſu afflictæ fuerint, erigere ſeſe, atque elevare poſſunt. *Plaut. Perſ.* 5. 2. *v.* 15. Affligam te ad terram, ſcelus. *Ovid.* 12. *Met. v.* 139. Affligere aliquem terræ. ¶ Tranſlate ponitur pro perturbare, vexare, *travagliare*. *Cic. pro Roſc.* Mors Scævolæ afflixit cives omnes. ¶ Affligere monumentum, ſtatuam, & ſimilia apud *Cic.* hoc eſt evertere. Et tranſlate. *Liv. l.* 28. *c.* 39. Affligere aliquem bello. ¶ Pro elevare, deprimere. *Cic. de clar. Orat. c.* 12. Oratoris eſt propriium rem augere poſſe laudando, vituperandoque rurſus affligere.

Afflo, as, a. 1. *ſpirare*, [illegible], [illegible], Ger. *anblaſſen*, *anhauchen*, [illegible], ad aliquid ſpiro, vel flatu contingo. *Liv.* Afflabat vis frigoris acrior. *Colum. l.* 8. *c.* 5. Cavendum ne pulli a ſerpentibus afflentur. *Flor. l.* 3. *c.* 5. Afflat urbem terror Regius. *h. e.* tam prope eſt, ut quaſi ſpiritu contingat. ¶ Per tranſlationem *Virg. Æn.* 1. lætos oculis afflarat honores. *h. e.* quaſi afflando dederat. ¶ Afflare alicui, pro favere. *Tibull. l.* 2. *el.* 1. Felix, cui placidus leniter afflat amor. *Cic.* 3. *Ver. c.* 13. Sperat, ſibi auram poſſe aliquam afflari in hoc crimine, voluntatis, aſſenſioniſque, &c. ¶ Significat & quod vulgo dicunt Inſpirare. *Cic. pro Arch.* Quaſi divino quodam ſpiritu afflari.

Affluens, entis, nomen ex partic. abundans, dives, copioſus, *abbondante*, *ricco*, *copioſo*, [illegible]. Proprie de aqua dicitur, & cæteris fluidis. *Cic. pro Sext.* Conſul unguentis affluens. Sed ut plurimum per tranſlationem. *Cic. Offic.* 1. *c.* 43. Omnium rerum copia affluentes. *Id. in Verr.* Homo affluens omni lepore, & venuſtate. Et *pro Arch.* Urbs erudītiſſimis hominibus, liberaliſſimiſque ſtudiis affluens. Et in comparat. *Id. de Amic.* Ditior, & affluentior amicitia. ¶ Superlat. eſt apud *Auguſt. Confeſſ. l.* 2. *c.* 6. & *Ambroſ. ſer.* 81.

Affluenter, *copioſamente*, [illegible], Ger. *uberfluſſiglich*, [illegible], copioſe. *Apulej. l.* 4. *Met.* Vinum affluenter immiſſum. *Solin. c.* 14. *de Macedonia*. Affluenter ſucceſſus ejus ampliandis opibus proficiebant. Et in Comparat. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 6. Affluentius voluptates haurire.

Affluentia, *abbondanza*, [illegible], Ger. *uberfluſſigkeit*, [illegible], abundantia. *Plin. l.* 26. *c.* 10. Affluentia geniturę. ¶ Tranſlate *Cic. de Leg. Agrar.* Ex hac copia, atque rerum omnium affluentia.

Affluo, is, uxi, ēre, vel Adfluo, [illegible], [illegible], [illegible], Ger. *herzufließen*, *uberfluſſig ſein*, ex ad, & fluo, [illegible], [illegible], fluo, diffluo, vel abundo, *ſcorrere*, *abbondare*. *Plin. l.* 2. *c.* 97. Aeſtus maris bis inter duos exortus lunæ affluunt, biſque remeant. ¶ Addi poteſt præpoſitio. *Cicer. Fin.* 1. *cap.* 11. Voluptas ad ſenſum cum voluptate affluit, *ideſt* accedit, allabitur. ¶ Etiam cum dat. *Ovid. de Rem. Am. l.* 1. *v.* 148. Affluit incautis inſidioſus amor. ¶ De rumore etiam dixit *Cic. ad Q. Fr. ep.* 3. Nihil ex iſtis locis non modo litterarum, ſed ne rumoris quidem affluxit. ¶ De hominum concurſu. *Virg.* 2. *Æn. ſub fin.* Ingentem comitum affluxiſſe novorum invenio admirans numerum. ¶ Pro abundare, ut affluere divitiis. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. Fac, ut frumento affluam. *Lucr.* 6. 12. Affluere divitiis, honore, & laude.

Affodio, is, di, ſſum, a. 3. fodiendo adjungo, *cavar vicino*, *zappando aggiungere*, [illegible], [illegible], Ger. *graben*, *ausholen*. *Plin. l.* 2. *c.* 68. Furto vicini ceſpitem noſtro ſolo adfodimus.

Affor. V. Affaris.

Affore, [illegible], affuturum eſſe. *Cic. ad Pap.* Non mehercule ſuſpicatus ſum, illa affore. Eſt autem defectivum, ut ipſum *fore*.

Afformido, a. 1. *temere*, [illegible], [illegible], Ger. *groſſe forcht haben*, *ſich ubel forchten*, [illegible], valde timeo. *Plaut. Bacch.* 4. 10. Magiſque afformido, ne is pereat.

Affrango, is, egi, actum, a. 3. idem quod frango. *Stat. l.* 5. *Silv.* 1. *v.* 36. Hyemes affrangere buſtis.

Affricatus, a, um, particip. ab *Africo*, pro *affrictus*. *Apul. l.* 3. *Metam.* Pyxides pluſculas depromit, de quis egeſta unguedine, diuque palmulis ſuis affricata, &c.

Affrico, as, ui, ctum, a. 1. frico, vel juxta frico, *fregare a qualche coſa*, [illegible], ut, arbori ſeſe affricare, apud *Colum. l.* 7. *c.* 7. Anguis herbæ ſeſe affricans oculos inungit, ac refovet. *Plin. l.* 8. *c.* 27. Maculam, ſcabiem alicui affricare. *Senec. epiſt.* 7.

Affrictio, onis, idem atque affrictus. *Phædrus l.* 4. *fab.* 13. ubi alii aliter.

Affrictus, us, ui, verbal. *fregamento con qualche coſa*, [illegible]. *Senec. Quaſt. Nat.* 5. *c.* 14. *de ſpiritu ſubterraneo per loca ſulphuroſa ſe torquente:* Accendat flammam ipſo affrictu, neceſſe eſt. Al. leg. *obſtrictu*. *Plin. l.* 31. *c.* 6. Spuma aquæ marinæ affrictu verrucas tollit.

Affringo, vel Adtringo, is, egi, actum, a. 3. *rompere*, *frangere*. *Stat. Theb.* 10. *v.* 47. Duris affringunt poſtibus ungues. Alii leg. *affrangunt*.

Affrio, as, a. 1. [illegible], Ger. *etwas zerreiben*, [illegible], ex *ad*, & *frio*, tero, comminuo. Friare autem de rebus iis dicitur, quæ facile, & nullo tritu comminuuntur, & in pulverem rediguntur, ut reſina inter digitos. *Varr.* 1. *de re ruſt.* Alius aliud affriat, aut aſpergit.

Affulgeo, es, n. 2. *riſplendere*, [illegible], Ger. *anſcheinen*, *anleuchen*. *Sil. l.* 9. *v.* 467. Nitenti affulſit vultu ridens Venus. ¶ Metaphorice de iis dicitur, quæ nos erigunt, atque exhilarant. *Liv. l.* 27. *c.* 28. Spes affulſit. Et *l.* 30. *c.* 30. Lux civitati affulſiſſe viſa eſt. *Flor. l.* 4. *c.* 9. Affulſit occaſio.

Affundo, is, udi, uſum, a. 3. *verſare*, *ſpargere*, *infondere*, *gettare*, [illegible], Ger. *zugieſſen*, *zuſchutten*, [illegible], aſpergo. *Plin. l.* 16. *c.* 14. Vinumque illi affundere. ¶ Affundi fluvii dicuntur iis locis, quæ alluunt. *Id. l.* 5. *c.* 1. Affunditur huic urbi æſtuarium e mari. ¶ Tranſlate *Tacit. in Agric. c.* 35. Ut equorum tria millia cornibus affunderentur, *ſi ſtendeſſero*. *Id Ann.* 6. *c.* 28. Affundere alicui vim vitalem.

Affuſio, onis, verbal. infuſio, vel aſperſio. *Pallad. Febr. c.* 28. Antidoti affuſione radices infundunt.

Affuſus, a, um, *verſato*, *ſparſo e infuſo*. *Plin. l.* 12. *c.* 21. Affuſa eis paulatim aqua calida. ¶ Eleganter de fluviis dicitur Urbes affluentibus. *Id. l.* 5. *c.* 17. Mæander plurimis affuſus oppidis. ¶ *Ovid. Met.* 8. *v.* 539. Affuſæque jacent tumulo. *h. e.* proſtratæ ad tumulum.

Afrania, Licinii Buccionis Senatoris cujuſdam uxor, quæ muliebris verecundiæ oblita, ſuas per ſe cauſas agebat, & importunis clamoribus Judicibus obſtrepebat. Hinc factum eſt, ut mulieres perfrictæ frontis, & matronalis pudoris oblitæ, Afraniæ per contumeliam dicerentur. *Valer. Max.* 8. 3. 2.

Afranius, Poeta Latinus fuit, togatarum fabularum ſcriptor, cujus comœdiæ, alioqui feſtivæ, & elegantes, minus gratæ fuerunt, quod tædis puerorum amoribus eſſent conſpurcatæ. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. ¶ Adjective *Afrania fabula*, h. e. ab Afranio conſcripta. *Cic. pro Cæl. c.* 30.

Africa, [illegible], [illegible], f. 1. una ex quatuor orbis terræ partibus. Nomen habuit ab *a* particula privativa, & [illegible], horror, quod ſit ſine horrore frigoris; magnis enim caloribus abundat. ¶ Clauditur a Septent. Mari Mediter. ab Ortu Ægypto, & ſinu Arabico, ab Occaſu Oceano Atlantico, a Meridie Oceano Auſtrali. Sunt, qui Africam dividant in majorem, & minorem, ſeu Zeugitanam ſeu Africam proprie dictam. Major eſt, quæ a Meridie incipit, & uſque ad Occaſum protenditur. Minor ab Occaſu habet Mauritaniam, vel Numidiam, ab Ort. Cyrenaicam, a Sept. Mare Mediterraneum. Hæc una cum Mauritania nunc *Barbaria* nominatur. ¶ In Africa plurima monſtra gignuntur, quod propter aquarum penuriam feræ omnis generis ad idem flumen congregantur, ibique permiſcentur. Hinc adagium apud *Plin. l.* 8. *c.* 16. *Quid novi fert Africa?* quod convenit hominibus lubrica fide, ſemperque avidis rerum novandarum.

Africanus, a, um, a. 1. 2. [illegible], quod ad Africam ſpectat. *Cic. pro Dejot.* Mittebat, qui rumores Africanos exciperent. ¶ *Africanus* per antonomaſ. dictus eſt Scipio major, & minor, quod prior Annibalem vicerit, alter Carthaginem deleverit. ¶ Gallina Africana, ſive Numidica, Indica vulgo dicitur, de qua *Varro R. R. l.* 3. *c.* 9. Gallinæ Africanæ ſunt grandes, variæ, gibberæ, quas [illegible] appellant Græci. Adde *Colum. l.* 8. *c.* 2. ¶ *Africanæ* abſolute dicuntur pantheræ, & pardi, quorum in Africa maxima copia eſt. *Plin. l.* 8. *c.* 17. *Liv. l.* 44. *c.* 18. & *Sueton. in Calig. c.* 18.

Africia, genus quoddam liborum, quo Veteres in ſacrificiis utebantur. *Arnob. l.* 7. Sed quid omnino illud fuerit, adhuc incompertum eſt.

Africus, a, um, *Africano*, [illegible], Africanus. *Enn.* apud *Cicer.* 3. *de Nat. Deor. c.* 42. Africa terra. *Sil. l.* 17. *v.* 11. Africa bella. ¶ *Africus ventus*, qui ſæpius *Africus* abſolute dicitur, eſt is, qui Italice *Affrico*, & *Ponente Garbino*, & nautis Ultramontanis *Sud-Oueſt*, Græcis [illegible] appellatur, ſpirans ab Africa inter Auſtrum, Zephyrum, contrarius Aquiloni flatu, ſed ſitu oppoſitus Vulturno in Orientem, & Coro in Septentriones. *Senec. l.* 5. *quæſt. nat. c.* 16. *Plin.* 2. 47. &c. ¶ Adjective Africæ procellæ, *Horat. l.* 3. *od.* 29. h. e. quas Africus ventus movet.

A ANTE G.

Agallochum, n. 2. *legno aloe*, [illegible], Gall. *aloe*, [illegible], lignum aloes arb. maculis quibuſdam diſtinctum, odore jucundiſſimo, guſtu ſubamaro, oris graveolentiæ maxime conducens.

Agamemnon, m. 3. [illegible], Atrei, & Aeropes filius, frater Menelai, Rex Mycenarum, qui in ea expeditione, quam Græci ob Helenæ raptum adverſus Trojanos ſuſceperunt, univerſi exercitus dux eſt declaratus. Quo in bello decimo demum anno victoria potitus, ubi primum in Græciam rediit, a Clytemneſtra uxore, adjuvante Ægiſtho (qui cum illa abſente viro adulterii conſuetudinem habuerat) eſt interfectus, relicto filio Oreſte, qui poſtea indignam patris necem ulciſcens, matrem una cum adultero interemit. *Sen. in Agamemnon.* & *Eurip. in Oreſte*. ¶ Dicitur etiam *Agamemno* in recto caſu ſingulari. *Stat.* 1. *Achil. v.* 553.

Agamemnonides, æ, maſc. filius, vel nepos Agamemnonis. *Serv. ad Æn.* 4. *v.* 471.

Agamus, i, [illegible], m. qui nunquam uxorem duxit. *Hieronym. adverſ. Jovin.* 1. 8.

Agamemnonius, a, um, adject. poſſeſſiv. *Virg.* 6. *Æn. v.* 838. Eruet ille Argos, Agamemnoniaſque Mycenas, & *l.* 3. *v.* 54. Res Agamemnonias, victriciaque arma ſecutus.

Aganippe, pes, f. 3. [illegible], fons Bœotiæ a Cadmo monſtratus, Muſis ſacer, quem Poetæ fabulantur factum eſſe Pegaſi equi alati ungulis. *Claud. paneg. Mall. Theodor. v.* 272. Concinuit felix Helicon, fluxitque Aganippe largior. *Virg. Ecl.* 10. *v.* 11. Nam neque Parnaſi vobis juga, nam neque Pindi Ulla moram fecere, neque Aonia Aganippe.

Aganippeus, a, um, adject. *Propert. l.* 2. *El.* 3. Fars Aganippeæ ludere docta lyræ.

Aganippis, idos, patronym. *Ovid. Faſt.* 5. *v.* 7. Dicite, quæ fontes Aganippidos Hippocrenes. Ubi *Hippocrene Aganippis* cognominatur, non quod non differant, ſed quia vicini ſunt, & ejuſdem naturæ, uterque enim inſpirationem facit litterarum, ut *Solin. c.* 7. ſcribit.

Agaricum, *agarico*, Ger. *dannenſchwam*, [illegible], fungus eſt in arboribus naſcens, & colore candido, medicinæ vim habens. Naſcitur circa Boſphorum, & in Gallia Ciſalpina. *Plin. l.* 25. *c.* 9.

Agaſo, onis, m. 2. [illegible], *mulattiere*, [illegible], Ger. *ein viehtreiber*, *eſeltreiber*, Gal. *mulatier*, *palafrenier*, Hiſp. *harriero*, [illegible], equorum, vel aſinorum ductor. *Liv. l.* 43. *c.* 5. Duo equi phalerati cum Agaſonibus. Adde *Apulei. l.* 6. & 7. *Met.*

Agathodæmon, is, m. 3. [illegible], bonus genius. *Lamprid. in Heliogab. c.* 28. Dracunculos Ægyptii agathodæmonas vocant. Ubi notat *Caſaubon.* Phœnices divini aliquid ſerpentibus attribuiſſe.

Agathyrſi, m. 2. [illegible], populi Scythis vicini, qui, ut inquit Hier. multum habent auri ſine avaritia, ſine invidia. Hos *Plin. l.* 4. *c.* 12. ſcribit habere capillos cæruleos. Poetæ pictos vocant, quoniam verſicoloribus veſtibus induuntur. Dicti ſunt Agathyrſi ab Agathyrſo Herculis filio. *Virg. Æn.* 4. *v.* 146. Creteſque, Dryopeſque fremunt, pictique Agathyrſi. *Mela l.* 2. *c.* 1. eos ſic deſcribit. Agathyrſi ora artuſque pingunt, ut quique majoribus præſtat, ita magis, minuſve: cæterum iiſdem omnes notis, & ſic ut ablui nequeant.

Agave, filia Cadmi, & Hermiones, & uxor Echionis, quæ in furorem verſa Pentheum filium ſuis manibus dilaniavit. *Ovid. Met.* 3. ¶ Agave præterea fuit Statii poetæ tragœdia, in qua de Agave & Pentheo meminit. *Juven. ſat.* 7. Intactam Paridi niſi vendat Agavem.

Age, *orsù*, *or via*, [illegible], Ger. *wolan*, Gall. *ſuſ*, *ca*, *courage*, Hiſp. *ea pues*, [illegible], [illegible], adv. adhortantis, & ſingularem, & pluralem numerum deſiderat, *agite*, plural. *agedum*, utrumque. *Cic. pro Syll. c.* 26. Agedum, conferte cum illius vita &c. *Id. pro leg. Man.* Age vero, cæteris in rebus conſiderate. Et cum prima perſona plur. num. *Id. pro Roſc. Amer.* Age nunc Roſcii factum conſideremus. *Liv. l.* 1. Agitedum, ite mecum. ¶ Age interdum eſt corripientis. *Ter. in Adel.* Age, ſcis quid loquar? ¶ Interdum pro dic, *dimmi*. *Ter. Adel.* Age, novi tuum animum. Ubi Donatus, Age, nunc verbum eſt ſignificans, Dic, quia jam prope eſt, ut conſentiat perſuadenti. ¶ Interdum conſentientis, *baſta*. *Ter. in Adel.* Age age, traducatur Bacchis. ¶ Interdum excitandi, & plerunque poſt Nunc apud Poetas ponitur. *Virg. Georg.* 4. Nunc age,

ge, naturas apibus, quas Jupiter ipſe addidit, expediam. ¶ Tranſitionibus etiam inſervit, & variis particulis jungitur, *vero*, *jam*, *nunc*, *porro*, *ſane*, *dum*, de quibus exempla paſſim occurrunt. ¶ Age ſane, affirmandi vim habet. *Liv. l.* 1. *c.* 57. Incaluerant vino, age ſane: omnes citatis equis advolant Romam. ¶ Agite, fere ſecundis Imperativi perſonis additur. *Liv. l.* 7. *c.* 34. Agitedum ite mecum. *Virg. Æneid.* 1. *v.* 627. Quare agite, o juvenes, tectis ſuccedite noſtris. ¶ Ageſis, V. ſuo loco.

Agēa, f. 1. παρόδρομα, via in navi dicta, quod in ea maxime quæque res agi ſoleant. *Enn. apud Iſid.* 19. *Orig. c.* 2. Multa foro ponens, ageaque longa repletur.

Agelădes, æ, ſtatuarius, olymp. 78. apud *Plin. l.* 34. *c.* 8. de quo & *Colum. l.* 10. *de cultu hort. v.* 29. Nec Polycletea, Nec Phragmonis, aut Ageladæ Arte laboretur.

Agelaſtos, ab ἀ, & γελάω, mœſtus, & ſine riſu. Hoc nomine dictus eſt Craſſus avus Craſſi a Parthis interempti, quem tradunt ſemel tantum in vita riſiſſe. *Cic.* 5. *de Fin. c.* 30.

Agellŭlus, diminut. ab agellus. Habent hanc vocem *Catull. carmine* 20. (*in Catal. Virg.*) quod incipit *Hortorum Deus*, & *Symmach. l.* 2. *ep.* 30. & *Arnob. l.* 1. *p.* 12.

Agellus, m. 2. *campicello*, *campetto*, γήδιον, dimin. ſignificat parvum agrum, *Ter. in Adel.* 5. 8. Agelli eſt hic ſub urbe paulum.

Agēma, atos, n. 3. *ſquadra*, עדת, Ger. *hauffen*, *flugel*, ἄγημα, agmen. *Arrianus* ſcribit, alam equitum fuiſſe, quæ dicebatur ἄγημα, quanquam & de peditibus dici agema, idem teſtatur. *Liv. l.* 42. *c.* 51. Delecta & viribus, & robore ætatis ex omni cetratorum numero duo erant agemata. hanc ipſi legionem vocabant. Numerus militum incertus erat. ¶ *Liv. l.* 37. *c.* 40. millenarium ferme fuiſſe, ait. *Diodor. Sicul. l.* 19. *c.* 27. & 28. CL. & CCC. militum ponit.

Agēnor, m. 3. Ἀγήνωρ, nomen Regis Phœnicum, & Beli filii. Hic genuit Taygetam, & Europam filias, filios vero Cilicem, Cadmum, & Phœnicem. Ex ejus nepotibus fuit Dido, quæ Carthaginem condidit. ¶ Hoc etiam nomine dictus fuit filius Antenoris Trojani.

Agenorĕus, a, um, adject. ab Agenore. *Sil. Ital. l.* 1. *v.* 15. Agenoreæ arces. *h. e.* Carthago. Et *l.* 17. *v.* 58. Litora Agenoreæ tenuerunt perfida terræ.

Agenoria, Dea induſtriæ, ſic appellata, quod ad agendum excitet. Vocatur & *Agerona*, fanumque habet in Aventino. *Auguſt. l.* 4. *de Civ. Dei*, *c.* 16.

Agenoridæ, Phœnices, ſeu Carthaginienſes, ſic dicti a nomine Regis ſui Agenoris.

Agenorides, æ, Ἀγηνορίδης, Cadmus Agenoris fil. *Ovid. Metam.* 3. *v.* 7. Profugus patriamque iramque parentis Vitat Agenorides.

Agentes in rebus, quorum in Codice ſæpius, & alibi mentio fit, officii erat genus ſub Imperatoribus, qui mittebantur per provincias, ut curſui publico, & vehiculariæ rei, importandiſque frumentis præeſſent, rimatique ſecreta domuum, omnia ad Principes, quæ reperiſſent, referrent: frumentarii antea dicti, item Curioſi. *Auguſt.* 8. *Confeſſ. c.* 6. Erat autem ex eis, quos dicunt Agentes in rebus. ¶ Agentes etiam dicti ſunt Agrimenſores. *Hyg. apud Rigalt. p.* 188. de conſtituendis limitibus. Plurimum agentibus præſtat acti limitis perpetua rectura. V. *Curioſus*.

Ager, gri, m. 2. *campo*, *poſſeſſione*, שדה, Ger. *feld*, Gal. *champ*, Hiſp. *campo*, ab ago, is, quod in eo aliquid agatur, vel (ut *Donatus* inquit) quod in eo multa ſint agenda. *Quintil.* autem *l.* 1. ſcribit, Græcum eſſe. Nam ἀγρὸς Latine rus dici poteſt. ¶ Significat autem quandoque circumjectum territorium alicujus urbis, ſeu provinciæ, χώρα, *territorio*. *Sal. in Cat.* Reliquos Catilina per montes aſperos in agrum Piſtorienſem abducit. ¶ Unde dicimus, ager Campanus, ager Patavinus. Et includit in ſe nemora, ſaltus, paſcua, lacus, flumina, & omnia, quæ in territorio illo ſunt. Et in ea ſignificatione vix unquam reperitur pluraliter. ¶ Quandoque ſignificat partem quandam ipſius territorii urbis, quæ privatim ab aliquo poſſidetur, & eſſe videtur rus, in quo & domus, & omnia, quæ in agro ſunt, generaliter continentur, ideſt, quæ pro captu ipſius partis eſſe poſſunt, *villa*, *podere*, *poſſeſſione*. Unde *Ter. in Eun.* Ex meo propinquo rure hoc capio commodi. *Et ſequitur*. Neque agri, neque urbis odium me unquam percipit. ¶ *Quandoque* ſignificat locum in rure, quem colimus, ſive arando, ſive conſerendo; & ſingularem, pluralemque numerum habet. *Col. l.* 1. Nam ubi ſedulo colitur ager, compendium affert. *Liv. lib.* 4. Peſtilentem annum inopia frugum, neglecto cultu agrorum, excepit. ¶ Ager colonus. *Cicer. de leg. Agrar.* Cognoſcerent, qui ager colonus eſſet. Videtur eam agri partem ſignificare, quæ proprie ad arandum accommodata eſt, & alio nomine arvum dicitur. ¶ *Agrum imbecilliorem eſſe oportet*, ſubaudi, quam agricolam, proverbium fuit apud Afros celebre, teſte *Colum. l.* 1. *c.* 3. Quod *Virg. Georg.* ſic extulit. Laudato ingentia rura, exiguum colito. Certum enim eſt, plus redditurum anguſtum agrum, qui diligenter colatur, quam amplum, qui negligentius.

Agerăton, ἀγήρατον, herba eſt ferulacea ad duorum palmorum altitudinem excreſcens, ſimilis origano, florem ferens bullis aureis non abſimilem, ita dicta, quod non facile marceſcat. Vide *Plin. l.* 24. *c.* 4.

Agerona, V. Agenoria.

Ageſĭlaus, m. 2. Ἀγησίλαος, Lacedæmonius, Archidami filius, qui poſt mortem Agidis fratris ſui Rex conſtitutus, Tiſſaphernem in Aſia, qui principatum tenebat inter Perſas, vicit, & Athenienſes, & Bœotios apud Coroneam urbem Peloponneſi. Brevi ſtatura corporis, & altero pede claudus fuit, ſed rara virtute præditus. Vitam ejus vide apud Plutarch. ¶ *Ageſilaus* etiam dictus eſt Pluto. *Lactant. l.* 1. *c.* 11. Regnum Orbis ita partiti ſunt, ut Orientis Imperium Jovi cederet, Plutoni, cui nomen Ageſilao fuit, pars Occidentis. Sic autem cognominatus eſt Pluto, παρὰ τὸ ἄγειν τοὺς λαούς. Aliqui tamen pro Ageſilao leg. Agelaſto. Sed nihil in Lactantio immutandum cenſet *Iſæus in not. ad eund.* & *Cal. Rhodig. l.* 10. *lect. Antiq. c.* 18.

Ageſis, *orsù*, adverb. excitandi, ex particula *ſis*, pro ſi vis, quæ verbis imperativi modi apud veteres addebatur. *Lucret. l.* 1. Nunc ageſis, quoniam docui, &c. Adde *Cic. in Partit.* ¶ Interdum disjungitur. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 16. Age nunc, refer animum ſis ad veritatem.

Aggerio, & Adgarrio, is, a. 4. ad aliquem garrio. *Martian. Capell. initio l.* 1. Nugulas ineptas aggarire non perferens.

Aggĕmo, V. Adgĕmo.

Agger, ris, m. 3. *argine*, סוללה, Ger. *einſchutte*, *deich*, *wueher*, *damm*, χῶμα, per duplex g, ſignificat proprie lapidum, aut terræ coacervationem, ut eſt tumulus ad arcis cujuſpiam expugnationem: improprie dicitur cujuslibet rei coacervatio, unde foſſæ, aut valles impleri poſſunt. Quin *Servius* & muros, & munimenta aggerem dici voluit. *Virg.* 1. *Æn.* Quin intrant portas, atque ipſis prælia miſcent aggeribus murorum. ¶ Dicitur etiam agger mediæ viæ eminentia ex aggeratis lapidibus ſtrata. *Idem Æn.* 5. *v.* 273. Qualis ſæpe viæ deprenſus in aggere ſerpens. Onomaſticum vetus *Petri Daniel.* apud *Turneb. l.* 28. *Adverſ. c.* 5. Agger, ſtrata via publica. V. *eund. Turneb. l.* 11. *c.* 6. ¶ Eſt etiam agger, ipſa materia, ex qua agger extruitur, puta glebæ, ceſpites, quin & ligna, & ſtipites: unde & cremari poterat. *Cæſ. B. G. l.* 2. *c.* 20. Qui paullo longius aggeris petendi cauſa proceſſerant. Et *l.* 7. *c.* 58. Cratibus, ac aggere paludem explere. ¶ Poetice interdum ponitur pro monte. *Virg.* 6. *Æn. v.* 831. Alpini aggeres. *h. e.* Alpes. *Sen. in Herc. Oet. v.* 168. Theſſalici aggeres. *h. e.* Pelion, Oſſa, & Olympus. ¶ *Stat.* 2. *Silv.* 1. *v.* 176. aggerem Milvium dixit, pontem intelligens.

Aggerātim, adverb. quaſi cum aggeratione, acervatim. *Apulej. l.* 4. *A. A. p.* 146. Eſtur ac potatur incondite, pulmentis acervatim, panibus aggeratim, poculis agminatim ingeſtis.

Aggeratio, onis, verbal. actus aggerandi, vel agger. *Vitruv. l.* 10. *c. ult.* Naves ſuper aggerationem, quæ fuerat ſub aqua, ſederunt. Et *Juſtin. l.* 2. *c.* 1. *n.* 20. Quæ aggerationibus regum, ſive Nili trahentis limum, recentiſſima videatur. Ubi al. leg. *exaggerationibus*.

Aggerātus, a, um, ex aggere factus, aggerando terram factus. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 63. Trames inter paludes aggeratus.

Aggĕro, as, a. 1. *accumulare*, צבר, תלל, Ger. *zuſamen*, *hauffen*, Gal. *amonceler*, Hiſp. *amontonar*, σωρεύειν, ab agger, ſignificat accumulo. Unde arbores aggerare, vel aggerare circa arbores terram eſt, cum poſt hyemem, æſtate jam inſtante, terram circumfundimus, & veluti circummunimus, ne calore nimio radices exareſcant, *incalzare*. *Col. l.* 11. *c.* 2. Omnes arbores fructiferæ circumfoſſæ aggerari debent. ¶ Per metaphoram aggerare pro augere, & aggravare ponitur. *Virg.* 11. *Æn.* His onerat dictis, atque aggerat iras.

Aggĕro, is, eſſi, eſtum, erere, ex ad, & gero, cumulo, gerendo adjungo, juxta gero, *porre a canto*, *aggiungere portando*, הביא, Ger. *neben ſetzen*, *herzu tragen*, Gal. *amaſſer*, Hiſ. *anadir*, ἐπιφέρειν, προςφέρω. *Virg. Æn.* 3. *v.* 63. Ingens aggeritur tumulo tellus. ¶ Interdum eſt ſimpliciter addere. *Plaut. Rud.* 2. 5. 27. Siquidem mihi ultro his aggerunda eſt aqua. Et *in Caſina*. Te aggerunda aqua curvum faciam probe. In utroque autem reſpexit ad multam afferendæ aquæ copiam, & quaſi cumulum. ¶ Aggerere falſa apud *Tacit.* hoc eſt falſa tallis cumulare.

Aggeſtio, onis, aggeratio, *mucchio di terra*, *o d' altro*. *Pallad. l.* 12. *c.* 15. Aggeſtione tectæ trabes.

Aggeſtus, i, m. vel Aggeſtum, ti, n. ſubſtructio militaris ex aggere facta. *Ammian. l.* 19. *c.* 8. (*al.* 16.) Ex aggeſtis erectis intrinſecus. Adde *l.* 20. *c.* 11. (*al.* 31.)

Aggeſtus, us, ui, idem quod aggeſtio. *Tacit. Annal.* 1. *c.* 35. Lignorum aggeſtus. Et *hiſt.* 3. *c.* 60. Locus ipſe caſtrorum placebat, late proſpectans, tuto copiarum aggeſtu, *h. e.* coactione, collectione (militum.)

Aggeſtus, a, um, nomen ex particip. ab aggero, accumulatus, acervatus. *Martial. l.* 8. *ep.* 57. Aggeſta contumulavit humo.

Agglomĕro, a. 1. *aggiungere*, כנס, Ger. *zuſſamwinden*, *herzufugen*, συναγείρω, a glomero, quod a glomus, ſeu glomer deducitur. *Virg.* 2. *Æn.* Et lateri agglomerant noſtro. *h. e.* adjungunt quaſi globum facturi. *Idem Æn.* 12. Denſi cuneis ſe quiſque coactis Agglomerant. *h. e.* denſantur ut cuneatim dimicent. *Serv.*

Agglutino, *congiungere*, דבק, Ger. *anleymen*, προσκολλάω, ad aliquid glutino, copulo. *Plaut. in Aul.* Mihi ad malum malæ res plurimæ ſe agglutinant. *Cic. l.* 16. *Attic. ep.* 6. Novum proœmium exaravi; tibi miſi: tu illud deſecabis, hoc agglutinabis. ¶ Sed hactenus tranſlate. Proprie autem eſt glutine conjungere, ut chartam, & alia ejuſmodi. Quin & pro ferruminare uſus eſt *Plin. l.* 33. *c.* 5. Chryſocollam & aurifices ſibi vendicant agglutinando auro. Sic *l.* 36.

Aggravātus, a, um, *aggravato*, gravis factus. *Suet. Aug. c.* 98. Aggravata valetudine ſuccubuit.

Aggraveſco, is, ere, gravis fio, aggravor, *divenir grave*, *o moleſto*. *Terent.* 3. 1. *v.* 2. Ne Philumenæ magis morbus aggraveſcat. *Cicer.* 3. *Toſc. c.* 31. Aggraveſcens vulnus.

Aggrăvo, a. 1. *aggravare*, הכביד, Ge. *beſchweren*, ἐπιβαρύνω, valde onero, vel valde gravis ſum, & moleſtus, affligo. *Plin. l.* 12. *c.* 17. Odor aggravans capita, ſed citra dolorem. Aggravare ictus, ideſt graviores facere, apud *eund. l.* 28. *c.* 4. Aggravare reum argumentis, *Quintil. l.* 5. *c.* 7.

Aggredior, eris, eſſus ſum, d. 3. *aſſalire*, בא, פגע, Ger. *zu einem gehen*, *item einem angreiffen*, *anfallen*, Gal. *aſſaillir*, Hiſp. *acometer*, ἐπέρχομαι, προσέρχομαι, ex ad, & gradior, proprie eſt aliquem adire. *Plaut. Curcul.* 2. 3. *v.* 59. Forte aſpicio militem: hominem aggredior. Sic Aggredi aliquem de re aliqua, apud *eund. Merc.* 2. 3. *v.* 50. Sic Ora, qua aggreditur mare, apud *eund. Menæch.* 2. 1. *v.* 12. ¶ Aggredi aliquid, & ad aliquid eſt incipere, tentare, conari, *principiare*, *intraprendere*, ἐγχειρεῖν, *Cic. Offic.* 1. *c.* 21. In omnibus negotiis, priuſquam aggrediare, adhibenda eſt præparatio diligens. Et *de Cl. Orat. c.* 37. Aggredi ad dicendum. Et *ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 12. Aggredi ad hiſtoriam. Et ſine propoſit. *Hirt. B. Alex. c.* 5. Opus magnum & difficile aggredi. ¶ Et cum infinito. *Cic. Offic.* 2. *c.* 1. De quibus dicere aggrediar. ¶ Significat ſæpe, ex inſidiis, & per vim aliquem adoriri, *aſſalire*, ἐπιτίθεσθαι, ἐπιχειρεῖν. *Salluſt. in Catil. c.* 63. Ex lateribus ceteros aggreditur. ¶ Paſſive adhibitum inquit *Priſcianus l.* 8. *a Cicer. ad Nep.* Ut a te fictis aggrederer donis.

Aggrĕgo, as, a. 1. *congregare*, אסף, כנס, Ger. *zuſamen*, *ſetzen*, *verſamlen*, ἐπισυναθροίζω, congregare, & quaſi in unum locum gregem contrahere. *Cic. in Catil.* 1. *cap. penult.* Si eodem ceteros naufragos aggregaverit. ¶ Tranſlate pro adjungere. *Cæſar* 6. *B. Gall.* Qui ſe ad eorum amicitiam aggregaverant. Sic aggregare in numerum. *Cic. pro Murena.* Aggregare filium eodem crimine ad Patris interitum. *Id. in Vatin. c.* 10.

Aggreſſio, f. 3. *aſſalto*, פגע, Ger. *anfall*, *angriff*, ἐγχείρησις, verbale. *Cic. in Orat. c.* 15. Cum animos prima aggreſſione occupaverit.

Aggreſſor, oris, *aggreſſore*, *aſſalitore*, qui adoritur. *Juvencus in Matth. c.* 12. *v.* 20. Ne prius aggreſſor cuſtodum brachia nobis vinciat. *Ulp. l.* 1. *ff. de S. C. Silan.* Veluti ſi quis exclamavit, aut terruit aggreſſores.

Aggreſsūra, æ, f. 1. invaſio ex inſidiis, qualis latronum, aut conſpiratorum, *aſſalto a tradimento*, ἐγχείρησις. *Ulpian. l.* 3. *ff. de Senatuſconſ. Silan.* Si cum omnes domini aggreſſuram paterentur, unus ſervus opem tulit, &c. *Item l.* 10. *t.* 1. *l.* 4. Si quid ſacrilegio quæſitum erit, aut latrocinio, aut aggreſſura. *Per aſſaſſinio.*

Aggreſſus, us, ui, ſubſtant. idem quod aggreſſio, actus incipiendi rem aliquam. *Firmic. l.* 2. *c.* 10. Jupiter inconſultum ſignificat rerum aggreſſum, atque difficilem operum exitum. ¶ Item invaſio. *Ulpian. Dig.* 36. 1. 17. Si naufragio, vel aggreſſu perierit.

Aggreſſus, a, um, particip. verbi aggredior. *Virg.* 2. *Æn. v.* 165. Palladium evellere aggreſſi. *Juſtin. l.* 2. *c.* 8. Inopinantes aggreſſus delevit. ¶ Paſſiva ſignificatione. *Juſtin. l.* 7. *c.* 6. Facillimis quibuſque aggreſſis, *aſſaliti*, *tentati*.

Aggrētus, partic. pro aggreſſus. *Enn.* Aggretus fari.

Agĭlis, le, adject. ab ago, qui, vel quod facile agitur, ſeu movetur, *agile*, *leggiero*, זריז, קל, ,רץ Ger. *ſchnell*, *hurtig*, *klug*, εὐκίνητος, γοργός. *Senec. Med. v.* 787. Video Triviæ currus agiles. Sic dextram agilem, curſus agiles dixit *Stat.* 5. *Sylv.* 1. 10. & 4. 3. 32. Agilis claſſis apud *Liv. l.* 30. *c.* 10. ¶ De homine quando dicitur, acrem, celerem notat, & promptum ad agendum, *deſtro*, *agile*, *pronto*, *ſnello*, & qui corpore eſt expeditus, ἐλαφρός. *Horat. l.* 1. *ep.* 19. *v.* 49. Oderunt agilem gnavumque remiſſi. *Senec. de Tranquill. animi*, *c.* 2. Natura humanus animus agilis eſt. *h. e.* agendi cupidus. ¶ Superla. *Agillimus*, & *Agiliſſimus* afferuntur a veteribus Grammaticis, ſed ſine exemplis idoneis.

Agilĭtas, f. 3. *deſtrezza*, זריזות, Ger. *behendigkeit*, Gal. *agilite*, Hiſ. *ligereza*, ἐλαφρότης, mobilitas, dexteritas, corporis celeritas. *Colum. l.* 1. Ejuſdem agilitatis homo frugi melius, quam nequam faciet. ¶ Agilitas naturæ, ſc. cum faciles motus capit, apud *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 17. agilitas navium, apud *Liv. l.* 26. *c.* 51.

Agilĭter, *deſtramente*, בזריזות, Germ. *fertiglich*, *behendiglich*, agilius, agillime, ideſt, cum agilitate. *Ammian. l.* 14. *c.* 8. Agiliter prætereito Calycadni fluminis ponte. *Colum. l.* 2. *c.* 2. Ut totum ſpatium bos agilius enitatur.

Agina, æ, foramen in ſuperiori libra, in quo vertitur æquilibrium, ſeu trutina, *forame, in cui ſta il perno della bilancia*, ab agendo dicta. *Tertull. adv. Hermog. c.* 41. In neutram partem pronus, & præceps, mediæ, quod ajunt, aginæ æquilibrato impetu ferebatur.

Aginātor, qui parvo lucro movetur, nomen ab agina tractum, quæ minimo pondere huc, atque illuc impellitur. *Feſtus in voce Agina*.

Agipĕdes, referente *Feſt. Pomp.* in dictione *Pedarius*, a Lucilio dicti ſunt Senatores, qui in Senatu quidem ſedebant, verum ſententiam non rogabantur, ſed in aliorum ſententiam pedibus ibant.

Agis, vel Agides, Ἆγις, Lacedæmoniorum Rex, qui cum Athenienſibus cruentiſſima bella geſſit. A ſuis tandem civibus in carcere necatus eſt, quod Lycurgi leges reducere, & bona publicare vellet. *Plutarch.* & *Cic.* 2. *Offic.*

Agitabĭlis, le, adject. qui facile agi poteſt, agilis, *agitabile*. *Ovid.* 1. *Metam. v.* 75. agitabilis aer.

Agitatio, onis, *movimento*, *agitazione*, δόνησις, ἀνακίνησις, actus agitandi, motus, commotio. *Cic.* 2. *de Div. c.* 62. Numquam animus agitatione, & motu vacuus eſſe poteſt. *Idem pro Mur. c.* 17. Agitationes fluctuum. *Id. de Sen. c.* 7. Agitatio ſtudiorum, *eſercizio*. *Senec. ep.* 109. Agitatio virtutum.

Agitātor,

Agitator, m. 3. *chi mena cavalli, o aſini*, [illegible], Ger. *ein roſſtreiber, treiber*, ἐλάτης, qui eſt equorum, curruumve rector, agaſo. *Virg. 1. Georg. v. 273.* tardi agitator aſelli. ¶ Et pro auriga Circenſi apud *Suet. in Calig. c. 55.* ¶ Tranſlate apud *Cic. 4. Acad. c. 29.* Ego, ut agitator callidus, priuſquam ad finem veniam, equos ſuſtinebo.

Agitātrix, icis, fœmin. ab agitator. *Apulej. de Dogm. Platon. l. 1. p. 6.* Anima agitatrix aliorum, quæ natura ſua immota ſunt, atque pigra. *Arnob. l. 4. p. 141.* Silvarum agitatrix Diana.

Agitātus, us, ui, ſubſtant. idem quod agitatio, *moto*. *Macrob. Comment. l. 2. c. 14.* Imo per diverſa, ſi ſpontaneo ferrentur agitatu.

Agitatus, a, um, *agitato, ſpinto qua, e là, travagliato, ſtimolato*, vexatus, jactatus, & accipitur frequenter in malam, aliquando etiam in bonam partem, modo ſine, modo cum caſu, tum proprie, tum metaphorice. *Salluſt. in Jug. c. 8.* Arena agitata vento. *Virg. 3. Æn. v. 331.* ſcelerum furiis agitatus Oreſtes. *Cic. pro Quint. c. 2.* Æquitas multis injuriis jactata, atque agitata. *Id. 1. Offic. c. 24.* Rebus agitatis, *eſſendo le coſe in turbolenza*. *Id. in Somn. Scip. ſub fin.* Sunt autem optimæ curæ de ſalute patriæ, quibus agitatus, & exercitus animus, &c. *Quintil. l. 11. in fi.* Actio paulo agitatior, *azione, o geſto alquanto impetuoſo*. ¶ Eſt etiam incitatus, inſtigatus. *Flor. l. 1. c. 16.* Gens ſacratis legibus agitata in exitium urbis. ¶ Item *trattato, maneggiato*. *Cic. pro Cluent. c. 1.* Res agitata in concionibus. *Vellej. l. 1. c. 16.* Res ſæpe agitata animo meo.

Agito, as, a. 1. *agitare, fare ſpeſſo*, [illegible], [illegible], Ger. *bewegen*, πράττω, crebro facio, factito. *Salluſt. in Jugur.* Varie per omnem exercitum lætitia, mœror, luctus, atque gaudia agitabantur. ¶ Eſt item ſtimulare, compellere, *inanimare, ſtimolare*, quo pacto agi ſolent equi, cum eos calcaribus urgemus. *Plaut.* Agitabo quadrupedem calcari. Sic agitare triremem, h. e. remis impellere, *Nepos in Dion. c. 9.* ¶ Item obſervare, *celebrare*. *Virg. l. 2. Georg.* Ipſe dies agitat feſtos. ¶ Item perturbare, moleſtare, *noiare*. *Cic. de Leg.* Furiæ agitant, inſectanturque improbos. ¶ Item inſectari, *perſeguitare*. *Cic. l. 3. Offic.* Suntne igitur inſidiæ, tendere plagas, etiamſi excitaturus non ſis, nec agitaturus? *Virg. Georg. 3.* Agitare gravi nidore chelydros. ¶ Item agere, ducere, facere, *Salluſt. in proœm. Bel. Cat.* Tum vita hominum agitabatur ſine cupiditate. Sic agitare ævum. *Virg.* ¶ Item cruciare, *affliggere*. *Salluſt. in Catil.* Agitabatur magis, magiſque in dies ferox animus inopia rei familiaris, & conſcientia ſcelerum. ¶ Item adminiſtrare, *governare*. *Id. ibid.* In pace vero beneficiis magis, quam metu Imperium agitabant. ¶ Item ſæpe conſiderare, cogitare, recogitare, *conſiderare*. *Id. ibid.* Sed ea, quæ mente agitari, omnes jam antea audiſtis. *Ter. in Phor.* Id agitans mecum ſeduſo, inveni remedium huic rei. *Salluſt. de Rep. ord. or. 2.* Mihi multa cum animo agitanti, &c. ¶ Item ſollicitare. *Salluſt. in Catil.* Minari interdum ferro, poſtremo ferocius agitare, &c. ¶ Item præ ſe ferre, oſtendere, *dimoſtrare*. *Id. ibid.* Veluti ſervitute erepta, gaudium, & lætitiam agitabat. ¶ Item tractare. *Cic. pro Cluent.* Res agitata in concionibus. ¶ Item moliri. *Virg. 2. Æn.* Vos agitate fugam. ¶ Jungitur interdum cum infinito. *Valer. Flacc. l. 2.* Ut cunctas agitent expellere Lemno. *Virg. 9. Æneid. v. 187.* Mens agitat mihi invadere, *&c.* Ubi conſtructio dativi caſus eſt animadvertenda.

Aglaia, Ἀγλαΐα, una ex Gratiis, ſeu Charitibus. Latine interpretatur lætitia. Alio nomine Paſythea vocata eſt. *Virgil. in Catalect.*

Aglaōpe, Ἀγλαώπη, una Sirenum, quaſi ſplendida aſpectu. V. *Siren*.

Aglaophōtis, Ἀγλαοφῶτις, herba eſt jucundiſſimi coloris, qua magi utuntur ad evocandos dæmones. Hanc tradunt noctu lucere, & carpentium manus effugere, dum ſubinde locum mutat. *Plin. l. 24. c. 17.*

Aglaſpis, nomen legionis militum œratorum, apud Perſas. *Liv. l. 44. c. 41.*

Aglauros, filia Cecropis, ſeu Ericthei Regis Athenarum, a Mercurio in ſaxum mutata. *Ovid. l. 2. Met. fab. penult.*

Agmen, inis, n. 3. *moltitudine, ſquadra, ordinanza*, [illegible], Ger. *ſchaar, menge, hauff*, πλῆθος, τάγμα. *Serv. in Æn. 1. v. 186.* Proprie dicitur ordinata multitudo ambulantis exercitus. Eſt enim quaſi agimen, ab ago. Quare de ſtante exercitu proprie uſurpari non poteſt. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 24.* Aliæ cohortes in agmen Cæſaris, aliæ in equites incidunt. Ex quo loco colligitur, agminis vocem de peditibus maxime dici. *Virg. Æn. 9. v. 47.* Tardum præceſſerat agmen: ubi *Serv.* Tardum agmen dixit peditum, qui equitum comparatione tardi ſunt. ¶ Sed & ipſe actus, ſeu ductus exercitus aliquando agmen dicitur, *marchia*. *Salluſt. Jug. c. 14.* Ne miles gregarius in caſtris, neve in agmine ſervum, aut jumentum haberet. ¶ Primum agmen, & noviſſimum agmen, apud *Cæſ. La Vanguardia, e la Retroguardia*. ¶ Agmen gravius, apud *Tacit.* hoc eſt, ſarcinæ, & impedimenta exercitus. ¶ Transfertur a militia ad multa alia, ut agmen aquarum. *Virg. Georg. 1. v. 322.* Et aligerum. *Æn. 12.* Et mulierum. *Liv. l. 2. c. 40.* h. e. multitudo. ¶ Ut autem motum, ſeu inceſſum ſignificat, ita ad decurſum, æſtumque fluminis transfertur. *Virg. Æn. 2. v. 782.* Lenis ſonat agmine Tibris. ¶ Item ad ſerpentum volumina. *Id. Georg. 3. v. 423.* Extremæque agmina caudæ ſolvuntur. ¶ *Agmen orationis* apud *Gell. l. 1. c. 4.* eſt orationis ductus, *l'andamento*. Agmen occupationum, *lunga ſerie d'occupazioni*. *Plin. l. 2. ep. 18.*

Agminālis, le, adject. ad agmen pertinens, ταγματικός, ut agminales equi, qui agmen ſequuntur. *Leg. 18. ff. de uſu. & hon. & l. 6. Cod. Theodoſ. de Curſ. publ.*

Agminātim, adv. quaſi agmine facto, *a truppe*. *Solin. c. 38. de Elephantis*; oberrant agminatim. *Apul. l. 4. Mileſ.* Poculis agminatim ingeſtis.

Agna, æ, *agnella, agna*. *Ovid. Triſt. l. 1. el. 1. v. 77.* Excuſſa eſt avidi dentibus agna lupi.

Agna, æ, f. 1. menſuræ genus in agrorum dimenſione. *Col. l. 5. c. 16.* ubi alii leg. *acnua*.

Agnalia, um, feſti dies Romæ, iidem qui Agonalia. *Ovid. 1. Faſt. v. 323.*

Agnaſcor, ci, 3. *naſcere*, [illegible], Ger. *nahe, beybey, wuchſen*, ἐπιγίγνομαι, ex ad, & naſcor. Apud JCtos eſt naſci poſt teſtamentum factum. *Cic. 1. de Or.* Agnaſcendo rumpi teſtamentum. ¶ Scribitur & *Adnaſcor*.

Agnāti, m. 2. *parenti*, [illegible], Ger. *blutsfreund*, συγγενεῖς, dicuntur, qui per virilis ſexus perſonas cognatione conjuncti ſunt, quaſi a patre congeniti (inquit *Cajus* JCtus) veluti frater eodem patre natus, filius fratris, nepoſve ex eo. ¶ Inter agnatos, & cognatos, συγγενεῖς, hoc intereſt, quod in cognatis continentur agnati, in agnatis non utique cognati, ut puta frater patris, ideſt patruus, eſt agnatus & cognatus, matris vero frater, ideſt avunculus, cognatus eſt, ſed non agnatus. Gentilitas vero & agnationem, & cognationem complectitur. ¶ Proverbium eſt de furioſo, apud *Varr. R. R. 1. c. 7.* *Ad agnatos, & gentiles eſt deducendus*. Furioſi enim lege XII. Tab. in poteſtate agnatorum erant. ¶ *Tacit. de German. c. 19.* Agnatos pro liberis dixit. V. ibi *Lipſ.* & *Colerum*. ¶ Etiam de mutis animalibus agnati dicuntur. *Ulpian. l. Vetus, ff. de uſufruct.*

Agnatio, onis, verbal. *parentela*, πρόσφυσις, agnatorum conſanguinitas. *Cic. l. 1. de leg. c. 7.* Homines Deorum agnatione, & gente tenentur.

Agnaticius, a, um, ad agnatos pertinens, ut agnatitium jus, *lib. 6. Cod. Juſtin. tit. 5. leg. 15.*

Agnātus, a, um, adjectiv. quidquid ultra naturæ debitum natum eſt; ut Membra agnata, quæ ſuperflua ſunt, ſeu quæ abundant. *Plin. l. 11. c. 52.* Membra animalibus agnata inutila ſunt, ſicut ſextus homini ſemper digitus. ¶ *Agnati* V. ſup.

Agnellus, i, m. 2. *duelnaut*, parvus agnus. *Plaut. Aſin. 3. 3. 77.* Agnellum, hœdillum me tuum dic eſſe.

Agnicŭlus, diminut. ab agnus, *agnellotto*. *Arnob. l. 7. p. 219.* Centum cædat boves, totidemque cum agniculis ſuis matres.

Agninus, a, um, adject. quod ad agnum pertinet, ut agnina caro. Coagulum agninum. *Plin. l. 30. c. 13.* ¶ Apud *Plaut. in Pſeud. 1. 3. 85.* Agninis lactibus canem alligare. *id eſt*, inteſtinis. ¶ Agnina abſolute, ideſt agnina caro. *Horat.* Tabulas cœnabat ornaſſ, vilis & agninæ.

Agnitio, f. 3. verbale, *riconoſcimento, cognizione*, [illegible], Ger. *erkendnus*, ἐπίγνωσις. *Cic. de Nat.* Quæſtio ad agnitionem animi pulcherrima. ¶ Volunt aliqui differre a cognitione, ſicut a cognoſco, agnoſco. V. Agnoſco.

Agnitionālis, le, adject. ad agnitionem pertinens. *Tertull. adv. Valent. cap. 27.* Subſtantivalis, non agnitionalis forma.

Agnĭtus, a, um, nomen ex particip. ab agnoſco, *riconoſciuto*. *Valer. Flac. 4. v. 437.* Expectata manus, noſtriſque, ait, agnita votis. *Pompon. Dig. 40. 14. 3.* Agniti natales, *riconoſciuti per legittimi*.

Agnōmen, n. 3. *ſopranome*, [illegible], [illegible], Ger. *zuname, denen vom geſchlechte*, ἐπώνυμα, nomen, quod eſt extrinſecus aliqua ratione, vel caſu quæſitum, & ad ultimum adjicitur, ut Africanus: ſed vox hæc caret auctore certo & idoneo. Nam quod afferri ſolet ex *Cic. 2. de Inv. c. 9.* nullum eſt. in *Ovid.* autem *de Ponto l. 3. el. 2.* & in *Capitol. de Vero c. 3.* legendum eſt *ad nomen* per voces duas.

Agnomentum, i, n. 2. idem quod agnomen. *Apul. Apol. p. 310.* agnomenta ei duo indita.

Agnominatio, onis, f. 3. παρονομασία, figura, quæ ſimilitudine litterarum deflectit vocem in contrarium, ut illud *Terent. And. 1. 3. 13.* Inceptio eſt amentium, non amantium. Et *Cic. in Verr.* Sicilia te non prætorem, ſed prædonem habuit. *Auct. ad Her. lib. 4. c. 21.* Hæ ſunt agnominationes, quæ in litteraturæ brevi commutatione, aut productione, aut aliquo hujuſmodi genere verſantur. Adde *Quintil. l. 9. c. 3.* ¶ Legitur & *annominatio*.

Agnoſcibĭlis, le, adject. qui agnoſci poteſt. *Tertull. de Reſurr. Carn. c. 55.* Lineamenta Petro agnoſcibilia ſervaverat.

Agnoſco, is, ovi, agnitum, *riconoſcere, conoſcere di nuovo*, [illegible], [illegible], Ger. *erkennen*, ἀναγνωρίζω, ex ad, & noſco, euphoniæ cauſa d in g mutato, Recognoſco, & proprie de iis quæ antea vidimus, & novimus. *Virgil. Æn. 5.* Agnoſcitque ſuos, lætuſque ad mœnia ducit. ¶ Differt a cognoſco, quod proprie dicitur de rebus ante non cognitis. *Id. Ecl. 4.* Incipe, parve puer, riſu cognoſcere matrem. ¶ Interdum tamen unum pro altero ponitur. *Ter. Eun. 5. 2. 7.* Ita miſerrimus fui fugitando, ne quis me cognoſceret. Ubi Donat. ἀντιμεταλλαγὴν notat, & pro *agnoſceret*, *cognoſceret* dixiſſe. Sed *ead. fab. 5. 3. 12.* Cognitionem pro agnitione dixit. ¶ Ponitur etiam pro approbare, admittere. *Cic. pro Mil. cap. 14.* Cum totius Italiæ concurſus facti illius gloriam libens agnoſceret. *Paul. Dig. 5. 2. 23.* Agnoſcere voluntatem alicujus. ¶ *Agnoſcere filium* eſt eum tamquam ſuum, & legitimum cognoſcere. *Suet. in Aug. c. 65.* Ex nepte Julia poſt damnationem editum infantem agnoſci, alique vetuit. ¶ *Agnoſcere bonorum poſſeſſionem* apud JCtos eſt eam ut ad ſe pertinentem cognoſcere, & ſibi adſciſcere, *chiamarſi l'eredità*. *Cajus Dig. 26. 8. 11.* ¶ Agnoſcere crimen eſt fateri. *Tacit. Ann. 6. c. 8.*

Agnus, m. 2. *agno, agnello*, [illegible], Ger. *lamb*, ἀμνός, fœtus eſt ovis, qui annum nondum egreſſus eſt. *Cic. de Sen.* Villa abundat porco, hædo, agno. *Agnum lupo eripere velle*, proverb. eſt apud *Plaut. in Pœn. 3. 5. 37.* de conatu irrito. ¶ Eſt etiam *agnus* arbuſcula quædam, qua viæ omnes ornabantur Athenis in feſto Palladis: quam Latini a vinciendi uſu viticem appellant. ¶ *Agnus fœmina* pro agna, eſt apud *Gell. l. 4. c. 3.* ¶ Ducitur autem agnus a græco ἁγνός, (unde & hagnus a quibuſdam ſcriptum eſt: ſed uſus aſpirationem ſuſtulit) quod ſit hoſtia pura, & immolationi apta.

Ago, is, egi, actum, a. 3. *fare, trattare, operare*, [illegible], Ger. *thun, machen, wircken*, Gal. *faire*, Hiſp. *hazer*, ἄγω, multa ſignificat. Nam primo proprie eſt, ante ſe pellere, impellere, & de pecoribus armentiſque dicitur. *Virg. Ecl. 1.* Capellas Protinus æger ago. ¶ Deinde pertinet ad omnes actus humanos. Nam qui ſedet, qui ſtat, qui cogitat, qui jacet, qui moritur, aliquid agere dicitur. Quia ipſum vivere, eſt agere: unde dicimus, Vitam agere, ætatem, ævum &c. & agere, abſolute. *Tacit. Ann. 3.* Apud illos homines, qui tunc agebant. ¶ Itaque ſignificat facere, operari, πράττειν, ἀγωνίζεσθαι. *Plaut. in Amph.* Dum hæc aguntur. ¶ Quandoque impellere, *ſpingere*. *Lact. l. 6.* Homines in omnia facinora præcipites agant. ¶ Quandoque dicere, *dire*. *Id. ib.* Eſt ne hic ipſus, de quo agebam? ¶ Quandoque cogitare, *conſiderare*. *Virgil. Ecl. 9.* Id quidem ago, & tacitus Lycida mecum ipſe voluto. ¶ Quandoque repræſentare, unde *actores* in ſcena dicuntur. *Cic. pro Roſc. Com.* Ballionem illum cum agit, agit Chæream. ¶ Quandoque emittere. *Plin. l. 16. c. 31.* Robora ſuas radices in profundum agunt. ¶ *Agi, & ferri* pro diripi adhibetur in re militari. *Liv. l. 49.* Tum demum fracta pertinacia eſt, cum ferri, agique res ſuas viderunt. ¶ Quandoque ire, incedere, *andare*, διάγειν. *Pompon. Mela*, Nudi agunt, antequam puberes ſint. ¶ Quandoque fungi officio. *Val. Max.* An ferres Conſul agere. Sed hoc in ſenſu uſurpatur frequentius cum accuſativo, ſubintellecto pronomine *me*, *ſe*, &c. quod etiam exprimi poteſt. *Horat.* Lætum agit convivam. ¶ Quandoque extendere, porrigere, *eſtendere*, ut, Vera gloria radices agit. ¶ Quandoque furſum ducere ab imo pectore, unde & pro mori uſurpatum eſt, addendo, animam. *Sen. epiſt. 26.* Cum animam ages. ¶ Quandoque applicare, ſeu admovere. *Cæſ. B. G. 3.* Quibus fortiter reſiſtentibus, vineas, turreſque egit. ¶ Quandoque agitare, *travagliare*. *Virg. 6. Æn.* Prodigiis acti cœleſtibus oſſa piabunt. ¶ Item *agere, & ferre*, eſt locutio tracta a Græcis, pro diripere, & populari, ἄγειν, καὶ φέρειν, *mandare a ferro, e fuoco*. *Liv. l. 38. c. 15.* ¶ Item ſuccedere, ſive in bona conditione eſſe, aut mala. *Val.* Bene egiſſent Athenienſes cum Miltiade, &c. ¶ Frequentius in hoc ſenſu uſurpatur impersonaliter, ut Bene, melius, optime tecum agitur, Male mecum actum eſt, &c. *Cic. de Amic.* Cum illo quis neſcit actum eſſe præclare, mecum incommodius? ¶ Actum agere, eſt, nihil agere. *Ter. in Phor.* Actum, ajunt, ne agas. Forma loquendi eſt a more judiciorum tracta. Quod enim jure ſemel judicatum fuerit, reſcindi, & iterum agi non poteſt. ¶ Interdum ponitur pro vertere, *volgere*. *Virg.* Ipſe ter adducta circum caput egit habena. ¶ Pro urgere, perſequi, *cacciare, perſeguitare*. *Id.* Paſtor agens telis. ¶ Pro vehere, ducere, *menare*. *Varr.* Pactolus aureas undas agens. Sic agere currus, agere navim, &c. ¶ Pro foras pellere, fugare, *cacciare*, ut *Virg.* Membris agit atra venena. ¶ Agere etiam ad lites, & judicia refertur, ut agere furti, actionem furti intendere, *accuſare*. *Cic. pro Quint.* Ex ſponſo egit. ¶ Agere reum, eſt accuſare. Peragere reum, eſt condemnare. *Vellej. 2. 45.* ¶ Agitur res noſtra, vel de re noſtra agitur, eſt, ad nos pertinet, vel res noſtra in diſcrimen adducitur. *Cic. pro Sex. Roſc.* Tua res magna agitur. *Id. de Amic.* In quibus eorum de capite agatur, aut fama. ¶ Agere cum populo, erat vocare populum ad conſilium, vel comitia, vel rogare populum, ut ſuffragiis ſuis aliquid juberet, aut vetaret. Agere ad populum, erat loqui ad populum. ¶ Agere forum eſt jura reddere, & cauſas audire. *Cic. Fam. ep. 6. lib. 3.* ¶ Agere viam eſt ſibi aperire per loca invia, *farſi la via*. *Virg. 3. Æn.* Alpheum fama eſt huc Elidis amnem occultas egiſſe vias. ¶ Habet etiam hoc verbum maximum uſum in ſacris. Agere enim dicebantur qui mactabant victimas, ſeu jugulabant. Miniſtri enim ſeu Popæ non niſi juſſi feriebant hoſtiam. Itaque cum accincti quærerent, utrum agere deberent, hoc eſt munere ſuo fungi, dicebant, *Agon'?* ex quo Agonalia dicta. *Ovid. 1. Faſt. v. 317.* Qui (Miniſter) calido ſtrictos tincturus ſanguine cultros, ſemper, Agatne, rogat, nec niſi juſſus agit. ¶ Eſt etiam agere, profiteri, ut agere Medicum, Patronum, Judicem. Sic agere amicum, dixit *Tacit. 1. hiſt. c. 30.* ¶ *Id ago ut*, elegans eſt formula, qua ſtudium, conatus, conſilium ſignificatur, *procurare con ogni ſtudio, tentare di* &c. *Cic. 4. Catil. cap. 6.* Id egerunt, ut gentem Allobrogum in veſtigiis hujus urbis collocarent. ¶ Item exigere, *pretendere*. *Terent. Adelph.* Non neceſſe habeo omnia pro meo jure agere. ¶ Item gubernare, regere. *Virg. Æn. 1.* Tros Tyriuſque mihi nullo diſcrimine agetur. ¶ Agere cum aliquo, eſt alloqui, tractare, vel ſuadere. *Cic. de Amic.* Cum ſæpe mecum ageres, ut de amicitia aliquid ſcriberem. Sic agere cauſas &c. *trattar cauſe*. *Id.* ¶ Regit etiam ablat. cum præpoſit. de, ut agere de pace, agere de bello, *trattar di pace*, &c. *Cic. Fam. 2. ep. 15.* Non potuit accuratius agi, quam actum eſt a te cum Curione de ſupplicatione. ¶ Agere ſe, eſt aliquo concedere, *portarſi in qualche luogo*. *Plaut. Moſt. 1. 4. 28.* Unde agis te? *Ter. And. 4. 2. 25.* Quo hinc te agis? Sic *Virg. Æn. 8. v. 465.* Æneas ſe matutinus agebat,

bat, *h. e.* mane incedebat egreſſurus. ¶ Interdum agere, eſt morari, manere, *trattenere, fermarſi, abitare*. *Virg.* 5. *Æn. v.* 51. Getulis agerem ſi Syrtibus exul. Sic peregre agere, Rure &c. ¶ Deſinere inter homines agere, id eſt mori. *Tacit.* ¶ Agere etiam eſt Oratoris recitantis, pronuntiantis, repræſentantis, unde actio oratoria, *recitare, pronunciare*. *Cic. de opt. gen. Orat.* Deformitate agendi multi infantes putati ſunt. ¶ Actum eſt, Agentes V. ſuis locis. ¶ *Aliud agere*, vel *alias res agere* eſt id, de quo agitur, diſſimulare. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 22. & pro *Cluent. c.* 64. ¶ *Age ſi quid agis*, formula eſt, qua utimur, cum monemus aliquem, ut ad rem, quam agit, animum advertat, & ſedulo attenteque agat. *Plaut. Stich.* 16. 3. 35. ¶ *Hoc age* ſimilem habet ſententiam, *attendi, guarda qui*. *Sueton. in Calig. c.* 58. & *Ter. Eun.* 1. 2. 50.

Agôgæ, arum, [illegible], vel [illegible], foſſæ ſunt in metallis aurariis, per quas aqua aurum trahens ducitur. *Plin. l.* 33. *c.* 4.

Agolum, [illegible], paſtoralis baculus, quo pecudes aguntur, ab ago dictum. *Feſtus*.

Agon, onis, *m.* 3. *agone*, Ger. *Kampff uebung zum ſtreit*, Gall. *tout exercice de combat, comme lutte, & autres*, ἀγών, Græcis idem eſt, quod certamen. *Tertull. adv. Gnoſtic. c.* 6. Agonas illos contentioſa ſolemnia, & ſuperſtitioſa certamina. ¶ Appellantur hoc nomine apud Græcos Pythia, & Olympia certamina: apud Rom. Capitolinum Albanumque certamen, quæ Domitian. inſtituit. *Sueton. in ejus vita, c.* 4. Tales erant quoque agones muſici, de quibus *id. in Ner. c.* 21. *& ſeq.* ¶ *Nunc Agon eſt*: proverb. græcum de neceſſitate ingruente. *Suet. Ner. c.* 45. ¶ *Agon* etiam dictus eſt Romæ Circus Flaminius.

Agonalia, orum, vel ium, [illegible], feſta erant apud Romanos quotannis celebrari ſolita in honorem Jani, vel certe Agonii Dei, qui rebus agendis præeſſe putabatur. Hoc die rex ſacrorum arietem immolabat. *Var. l.* 5. *L. L.* Vid. *Feſt.* & *Ovid.* 1. *Faſt.* De etymologia nominis hujus alii alia. Vid. ſup. in *Ago*, verſus fin.

Agonâlis, le, ut agonalis dies, id eſt Agonium. *Feſtus*, & *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 138.

Agonenſis porta, *Porta Salaria*, una fuit ex portis Romæ, quæ & Collina, & Quirinalis dicitur. *Feſt.* in *Agonium*.

Agonia, orum, feriæ erant Romæ menſe Januario celebrari ſolitæ, poſtea Agonalia appellatæ. *Ovid. Faſt.* 1. & *l.* 5. *ſub fin.* ¶ Agonias item antiqui victimas appellabant, ab agendo, *Feſto* referente.

Agonîſticus, a, um, ad agona, ideſt certamen pertinens. *Tert. de cor. mil. c.* 13. Nunquid & Agoniſticæ cauſæ diſputabuntur, quas &c.

Agonium, ii, dies, quo rex ſacrificulus hoſtiam immolabat. *Feſtus*.

Agonius Deus præſidens rebus agendis, in cujus honorem Agonalia celebrata. *Feſtus*.

Agonothêta, ſive Agonothetes, æ, *m.* 1. [illegible], Ger. *belohner, ſpielſtrichter*, ἀγωνοθέτης, munerarius, quaſi agonis præfectus, qui præmium certantibus in quolibet ludorum genere proponit, qualis Achilles apud *Homerum* in funere Patrocli, & Æneas apud *Virg.* 5. *Æn. Spartian. in Adriano c.* 13. Pro agonotheta reſedit. Adde *Tertul. de fuga in perſec. c.* 1. ¶ Differt ab Athlotheta, ut ait *Suidas*, quod ille in Scenicis & muſicis tantum, hic ſit in gymnicis. *Petrus Faber l.* 1. *Agnoſtic. c.* 18. hanc differentiam non agnoſcit.

Agonotheticus, a, um, ἀγωνοθετικός, ad agonem pertinens. *Agonothetici fundi*, & *Agonothetica poſſeſſiones*, de quibus mentio fit *lib.* 11. *Cod. tit.* 61. *leg. ult. & tit.* 69. *leg.* 5. dicuntur, qui agonum ſeu certaminum ſumptibus deputati erant.

Agonus, Romæ dictus eſt mons Quirinalis. *Feſt.*

Agorandmus, ἀγορανόμος, idem eſt, ac ædilis. Dictus eſt a foro rerum venalium, cui regulam præſcribit, ab ἀγορά, forum, & νόμος, lex. *Plaut. Curcul.* 2. 3. 5. Nec quiſquam ſit tam opulentus, qui mihi obſiſtat in via, nec agoranomus, nec demarchus, nec comarchus.

Agragantînus, a, um, Agrigentinus. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Agragantinus fons.

Agrâgas, vel Acragas, *m.* 1. ἀκράγας, Fl. hodie *Drago*, mons, & opp. Siciliæ, quod & Agrigentum dicitur, *Girgenti*.

Agrammâtos, i, ἀγράμματος, ſtultus, illitteratus. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. Non enim debet, nec poteſt eſſe Architectus grammaticus, uti fuit Ariſtarchus, ſed non agrammatos.

Agrarius, a, um, *appartenente a campi*, ἀγρικός, quod ad agros pertinet. *Liv. l.* 2. Tum primum lex agraria promulgata eſt. ¶ Agrarius, rii, ſubſt. legis agrariæ ſuffragator, aut qui agros poſſidet. *Cic.* 7. *Phil.* Num ſollicitabit rurſus agrarios?

Agraticum, i, *n.* quod perſolvitur nomine redituum ex agris. *Impp. Valentinian. Valent., & Gratian. l.* 7. *Cod. Theodoſ. tit.* 20. *leg.* 11. Nihilque illis, qui meliorum tempus adſolent aucupari, agratici nomine deferatur.

Agreſtis, e, ruſticus, ſeu qui ad agros pertinet, *agreſte, ruſtico, villereccio*, ἄγριος. *Virg. Ecl.* 1. Calamo permiſit agreſti. Poma agreſtia. *Æn.* 7. *v.* 111. ¶ Tranſlate pro inhumano, & aſpero. *Cic. pro Arch.* Animus agreſtis ac durus. ¶ Comparat. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 27. Quæ barbaria India vaſtior, aut agreſtior.

Agreſtis, is, ſubſt. *ruſtico, villano, contadino*, homo ruſticus. *Virg. Æn.* 9. *v.* 11. Collectos armat agreſtes. *Cic. pro Mur.* Non eſt hæc oratio habenda in aliquo conventu agreſtium.

Agreſtius, adverb. comparat. *Spartian. in Adrian. c.* 3. Orationem agreſtius pronunciare, *alquanto rozzamente*.

Agricôla, *m.* 1. *lavoratore della villa*, [illegible], γεωργός, ex ager, & colo, cultor agri. *Cic.* 1. *Tuſc.* Arbores ſeret diligens agricola. ¶ Eſt autem nomen generale. Nam agricolarum alii aratores ſunt, alii vinitores, nonnulli arboratores, multi etiam paſtores. ¶ Nec ſolum ruſtici, & agreſtes dicuntur agricolæ, ſed multi etiam oppidani. *Cato de R. R. c.* 1. Bonus agricola, bonuſque colonus. Ita ſc. laudabant antiqui virum bonum. Priſci autem Romani etiam nobiliſſimi agricolæ fuerunt. ¶ *Agricolum* pro agricolarum habet *Lucret.* 4. 587.

Agricolâris, e, adject. *da agricoltore*, ad agricolas ſpectans. *Pallad. de inſitionib. in princip.* Bis ſeptem parvos, opus agricolare, libellos.

Agricolatio, onis, f. 3. *agricoltura*, agricultura. *Col. l.* 1. *c.* 9. Agricolatio frugalitatem requirit. ¶ Etiam *Cic. de Senect. c.* 16. hæc vox tribuitur. Sed Gruterus leg. *agricultione*, Grævius *agri cultione*.

Agricôlor, aris, deponens, agrum colo, *coltivar la campagna*. *Salvian.* 2. *cont. Avarit. p.* 33. Qui agricolantur, id ſibi fructuoſum eſſe exiſtimant. *Capitolin. in Albino, c.* 17. Agricolandi peritiſſimus.

Agricultio, onis, f. agricolatio. *Cic. Verr.* 3. *c. penult.* ubi alii *leg.* diviſim *agri cultio*.

Agricultor, m. 3. *agricoltore*, [illegible], idem quod agricola. *Liv.* 6. *B. Pun.* Servos agricultores Remp. abduxiſſe. Sed fortaſſis legendum ſeparatim, *Agri cultores*.

Agricultûra, ræ, f. 1. *agricoltura*, γεωργία, cultus agrorum. *Cic.* 1. *Offic. c.* 42. Nihil agricultura melius, nihil homine libero dignius. Sed veræ duæ voces ſunt; unde etiam tranſponi poſſunt, & numero mutari. *Cic. de Senect. cap.* 16. Hominum univerſo generi cultura agrorum eſt ſalutaris. ¶ Frequenti tamen uſu factum eſt, ut ſæpius conjungerentur, & tanquam vox una efferrentur.

Agrigentinus, a, um, adject. poſſeſſ. ut Agrigentina civitas. *Val. Max. l.* 4. *c.* 8. & *Lucret. lib.* 1. *verſ.* 717. Quorum Agrigentinus cum primis Empedocles eſt.

Agrigentum, Agragas, Agrigenta, *Gergenti*, urbs E. Siciliæ, in ora Auſtrali ad Oſtia Agragantis Fl. quondam maxima urbium Sicularum, a Panormo 85. M. P. in Euronotum, a Lilybæo 60. in Or. Pachynum verſus, ab Aenna totidem in Africum. Populi Agrigentini. Ab hac urbe Empedocles Philoſophus, & Phalaris Tyrannorum ſæviſſimus originem duxerunt. *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Agrimenſor, oris, m. *agrimenſore*, qui agros metitur, decempedator. *Ammian. l.* 19. *c.* 11. (*al.* 24.) & *Caſſiodor. l.* 3. *ep.* 52.

Agrimenſûra, æ, f. 1. *agrimenſura*, ars metiendi agros, *Innocent. de caſ. litter. pag.* 223. *Goeſii*.

Agrimonîa, æ, f. *agrimonia*, herba caule lignoſo, nigricante, hirſuto, foliis quinquepartitis, nigris plumoſis. *Celſ.* 5. 27. 10. *Plin.* 25. 6.

Agriôdos, i, nomen canis venatici apud *Ovid.* 3. *Met. v.* 224. ab ἄγριος, ferus, & ὀδούς, dens.

Agriophâgi, populi Aethiopum, fera carne viventes. *Plin.* 6. 30.

Agriophyllum, herba, aliter peucedanum, & fœniculum porcinum. *Apul. de herb. c.* 5.

Agripêtæ, m. 1. qui petunt ex agrorum diviſione portionem, quæ viritim dabatur. *Cic. ad Attic. l.* 15. *epiſt. ult.* Agripetas ejectos a Buthrotiis.

Agrippæ, m. 1. *quelli, che naſcono con li piedi innanzi*, quaſi ægripPæ, ab ægro partu dicuntur, quorum in naſcendo non caput, ſed pedes primi exierunt, qui partus difficillimus, & ægerrimus habetur, *Gell. l.* 16. *c.* 16.

Agrippina, f. 1. [illegible], M. Agrippæ filia, neptis Auguſti, & uxor Germanici. ¶ Alia fuit Agrippina, Germanici, & Agrippinæ ſuperioris filia, uxor Cn. Domitii Aenobarbi, mater Neronis Imp.

Agrippina Colonia, vel Agrippinenſis Colonia, *Cologne*, Germ. *Colon.* Gall. *Cologne*, urbs eſt Ger. Inf. præclariſſima, metrop. Ubiorum, A. libera, Acad. & Emp. ad Rhenum, inter Treviros, & Monaſterium urbem Vveſtphaliæ, 16. leuc. a Francofurto 21. in Bor. cujus Archiepiſcopus Elector eſt Imp. Nomen accepit ab Agrippina Neronis matre, quæ ibi nata eſt, eoque veteranorum coloniam deduci imperavit, ut patriam, ſplendidiorem redderet, ſociiſque etiam nationibus potentiam ſuam oſtentaret.

Agrius, fil. Parthaonis, filii Martis, pater Therſitis. ¶ Item fil. Ulyſſis ex Circe, frater Latini. *Ovid. in epiſt. Deianira ad Herc.* Heu devota domus, ſolio ſedet Agrius alto. Antea legebatur, *atrior*.

Agrôſus, a, um, adject. Legitur apud *Varr. l.* 4. *L. L. pag.* 4. ita tamen ut nulla inde ejus ſignificatio, aut uſus elici queat. *Voſſ.* exponit *dives agri*.

Agrypnia, æ, f. inſomnia, vigilia, ἀγρυπνία. *Martian. Capell. l.* 2. *p.* 37.

Agumentum, i, inquit *Varro de L. L. l.* 4. quod ex immolata hoſtia defectum in jecore imponendo, agendi cauſa.

Agyiêus, [illegible], vox trium ſyllabar. Apollinis epithet. quaſi viis urbanis præpoſitus. Agiæ enim, ἀγυιαί, apud Athenienſes vicî dicuntur. *Horat.* 4. *carm. od.* 6. Dauniæ defende decus camenæ, levis Agyieu. ¶ Erat item eo nomine columna faſtigiata, & in acutum deſinens, prope januas erecta, & Apollini ſacra. Nam veteris moris fuit Apollinem in vicis publicis, & ante januas colere. *Macrob. Saturn. l.* 1. *c.* 9. *Cal. l.* 6. *c.* 18. ¶ Porro *Agyieu* vocativus eſt Græcæ poſitionis Ἀγυιεῦ.

Agylla, f. 1. [illegible], urbs Tuſciæ, alias Cere vocata, & Agyllina, a nomine conditoris, quem *Virg. l.* 8. ex Lydia veniſſe oſtendit, nunc *Cervetere*, apud Alſium urbem exciſam, juxta oram maris Tyrrheni, inter Urbem Romam 25. M. P. & Centum Cellas 15.

Agellius Herculeus, h. e. Herculis filius. *Stat. Theb.* 10. Inſuper Herculeum ſibi ponit Agylica vates.

Agylleus, vox trium ſyllabar. luctator Cleonæus, ſtructuræ prægrandis, nec minor Hercule, palæſtra tamen a Tydeo victus. *Stat. Theb.* 6. Levat ardua contra membra, Cleonææ ſtirpis jactator Agylleus.

Agyllinus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Agylla. *Virg. Æneid.* 8. *v.* 478. Haud procul hinc ſaxo colitur fundata vetuſto Urbis Agyllinæ ſedes.

Agyrium, Agurium, Argyrium, Argyra, Agyra, Agyrina, *S. Filippo d'Argirone*, urbs Siciliæ, ab Aenna 12. M. P. Aetnam verſus, a Centuripis 10. ab Aſſoro 6. in Bor.

A ANTE H.

Ah, (pro qua libri MSS. A exhibent) per Apocopen ab Aha, teſte *Priſciano*. Interjectio eſt, variis affectibus exprimendis ſerviens, *Ah, Deh, Aimè*, αἶ αἶ. ¶ Interdum dolentis. *Virg. Ecl.* 1. Ah, ſilice in nuda connixa reliquit. ¶ Indignantis, reprehendentis, & increpantis, *Ter. And.* 3. 1. 12. Ah vix tandem ſenſi ſtolidus. *Et* 1. 5. 27. Ah tantamne rem negligere? Et *Eun.* 2. 1. 3. Ah rogitare? quaſi difficile ſiet. ¶ Ah, optantis. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 2. Ah quanto amplius valerem, ſi &c. Quamvis hic alii leg. *Aliquanto*, pro *ah quanto*. ¶ Servit & ſuſpirationi. *Plaut. Mil.* 4. 8. 48. Ah, ah cum venit in mentem. ¶ Et placationi. *Terent. And.* 5. 2. 27. Ah ne ſævi tantopere. ¶ Et contradictioni. *Ter. Hecyr.* 5. 2. 37. Meum receptas filium ad te Pamphilum? B. Ah. ¶ Et admirationi, ut Ah, quid ais? ¶ Apud *Plaut. in Curcul.* 1. 2. 39. Ah. P. Quid eſt? Ecquid lubet? A. lubet. *ah* videtur eſſe gaudentis. ¶ Ah ah, irridentis etiam eſt. *Diomed. lib.* 1. ¶ Invenitur & Aha. *Plaut. Bacch.* 4. 5. 12. Aha, Bellerophontem jam tuus me fecit filius. ¶ Et cum abnegatione. *Id. ibid.* 1. 1. *v.* 54. Manum da, & ſequere. P. Aha, minime.

Ahenâtor, oris, pro *aeneator*, legitur apud *Ammian. l.* 16. *c.* 12. (*al.* 19.) Dato ahenatorum accentu ſolemniter ſigno.

Ahenêus, a, um, idem quod Ahenus, ſcil. æreus, vel æneus, ab æs. *Horat. Carm. l.* 2. *ep.* 1. Ahenea lanx. ¶ Tranſlate ponitur pro forti, firmo, indiſſolubili. *Id. l.* 3. *od.* 9. Diductoſque jugo cogit aheneo. *Id. l.* 1. *epiſt.* 1. *v.* 60. Hic murus aheneus eſto, &c. ¶ Scribitur & *Æneus*, quod vide.

Ahenipes, edis, duras ungulas habens, & quaſi æreas. *Ovid. epiſt.* 6. *v.* 32. Ahenipedes boves. Et *Epiſt.* 12. *v.* 93. Ahenipedes Tauri. Alii utrobique, *æripedes*, legunt. V. *Heinſ.* ad utrumque loc.

Ahenobarbus, vel Aenobarbus, vel Aenobarbus, dictus eſt Cn. Domitius, ab ænei coloris barba: a quo poſtea cognomen Domitiorum fuit. Vid. *Suet. in Ner. c.* 2.

Ahênum, i, n. 2. [illegible], Ger. *keſſel*, χαλκεῖον, caldarium, *caldaja, calderone, pajuolo*. Vas eſt, in quo aqua ad potandum, vel lavandum calefit. Pulmentaria enim, & carnes in cacabis coquebantur. *Virg.* 1. *Æn. v.* 217. litore ahena locant alii. Vide ibi *Serv.* ¶ Interdum ſumitur pro vaſe ampliſſimo, in quo purpura inficitur. *Ovid.* 3. *Faſt.* Hanc cole, velleribus quiſquis ahena paras. Hinc multa habet epitheta ex iis locis, in quibus claruit uſus purpuræ, ut Agenoreum, Amyclæum, Aſſyrium, &c. ¶ Aliquando dicitur de vaſe ad cibos coquendos apto. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 645. & *Juvenal. ſat.* 15. *v.* 81. ¶ Scribitur & *aenum*.

Ahênus, a, um, adject. ab æs, æris, *di bronzo*, poetice pro æreus, vel æneus, χάλκεος, *Virg. Æn.* 1. *verſ.* 453. Fores ahenæ. ¶ Metaphorice *Stat. Theb.* 3. *v.* 280. Scopulos, & ahena precando flectere corda paro, *id eſt* exoratu difficilia. ¶ Ahena lux, eſt armorum ſplendor. *Virg. Æn.* 2.

Ahu, vel aheu, vel ahahe [illegible], interjectio, index animi perturbati. *Ter. Eun.* Ahu, tace obſecro.

A ANTE I.

Ai, diphthongus, antiquis pro æ poſita, quam, teſte *Marciano l.* 3. ſexcentis in locis uſurpavit Lucretius diſtractam, ut terrai pro terræ. ¶ Eſt etiam Græca interjectio ai ai, αἶ αἶ, dolentis, & lamentantis. His litteris inſcriptus fuit flos, ex ſanguine Hyacinthi pueri diſco occiſi natus, quibus dolor amantis Phœbi declarabatur. *Ovid. Metam.* 10. *v.* 215. Ipſe ſuos gemitus foliis inſcribit, & ai ai Flos habet inſcriptum, funeſtaque littera ducta.

Ajens V. in Ajo.

Ain' V. Ajo.

Ajax, m. 3. αἴας, duorum fortiſſimorum Græcorum nomen fuit, quorum alter a patre Telamone Telamonius cognominatus, proximam ab Achille fortitudinis laudem obtinuit in Græcorum exercitu, alter ab Oilei patris ſui nomine Oileus dictus eſt. Ajax Telamonius contendit cum Ulyſſe de armis Achillis, & illis armis Ulyſſi aſſignatis, ob indignationem in furorem verſus ſuo ſe enſe interfecit. *Ovid.* 12. & 13. *Met.* ¶ Ejus cruor in florem hyacintum mutatus fingitur. *Ovid.* 13. *Met.*

Ajo, is, it, *parlare, dire, dami*, dico, loquor. Eſt autem verbum defectivum, cujus uſitatiora tempora, & perſonæ ſubjectis exemplis hic referuntur. Uſurpatur vel abſolute, vel cum aliquo caſu communi, vel cum infinito. *Plaut. Capt.* 1. 1. 3. Scio, abſurde dictum hoc, deriſores dicere: at ego ajo recte. *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. *v.* 67. Non ſum mœchus, ais. *Terent. And.* 2. 1. 21. Hodie uxorem ducis? *Pa.* ajunt. *coſì vien detto*. *Plaut. Men.* 3. 3. 9. Te ſurripuiſſe, ajebas. *Id. Capt.* 3. 5. 18. Ita volmet ajebatis. *Salluſt. in Catil. c.* 49. Tarquinium a Cicerone immiſſum ajebant. *Cic.* 3. *Verr. c.* 18. Debere eum ajebat, &c. ¶ *Ajunt, ut ajunt, quomodo ajunt*, adhibentur, cum proverbium aliquod refertur, *come ſi ſuol dire, come dice il proverbio*. *Ter. And.* 4. 6. 10. Ut quimus, ajunt, quando, ut volumus, non licet. *Cic.* 2. 2. *de Orat. cap.* 57. Docebo ſus, ut ajunt, oratorem

tatorem eum, qui &c. *Id. in Piſon. cap.* 28. Claudus, quomodo ajunt, pilam &c. ¶ *Ait* pro edicit, ut *ait lex*, *ait Prætor*, ſæpiſſime legitur in Digeſtis. ¶ Sæpe ponitur pro affirmare, *dir di sì*, *affermare*. *Cic.* 3. *Offic. c.* 23. Diogenes ait, Antipater negat. *Id.* 2. *de Fin. cap.* 22. Quaſi ego curem, quid ille ajat, aut neget. *Plaut. Rud.* 2. 4. 14. Vel tu mihi ajas, vel neges. *Apulej. in Apolog.* Ajunt, deos abnuere. ¶ *Ain'* dicitur pro *ais ne? Plaut. Amph.* 2. 2. 167. Ain', heri nos advenisse huc? *Al.* ajo. *dico di sì*. ¶ *Ain' tu*, *ain' tandem*, *ain' vero*, formulæ ſunt percontantis cum admiratione. *Cic. Attic.* 12. 6. Ain' tu? verum hoc fuit? ſine me? *di tu il vero?* Cum plurali numero *Liv. l.* 10. *c.* 25. Ain' tandem? inquit, caſtra vallata non habetis? *Plaut. Amph.* 1. 1. 188. Ain' vero? *So.* ajo enimvero. ¶ Particip. *Ajens*, *entis*. *Apulej. l.* 6. *Met.* Sic ajens vaſculum tradit. ¶ Pro affirmans. *Cic. in Top. c.* 11. Negantia contraria ajentibus. ¶ Sunt præterea hujus verbi aliæ quædam perſonæ, ac tempora minus uſitata. Nam *ajerunt* dixit *Tertull. de fuga in perſecut. c.* 6. Infinitum *ajere* pro affirmare legitur apud *Auguſtin.* 9. *de Trinit. c.* 10. Imperativum *ai* uſurpavit *Nævius* apud *Priſcian. l.* 10. Præterea *aibant* pro *ajebant* dixit *Accius ibid.* Ad hæc præteritum *ai*, *iſti*, *it* affert *Probus Grammat. cap. de Cathol. verb.* & *aists* ſecundam pluralem præſentis *Alcuin. c. de num. verb.* ſed neuter exempla affert Latini Scriptoris. Quamquam *aiſti* legitur apud *Auguſt. epiſt.* 54. *a med.* Præterea *ait* tertia perſona præteriti, *dixit*, probari poſſe videtur ex illo *Ovid. Heroid. ep.* 11. *v.* 49. Nec tenui vocem, quid, ait, tua crimina prodis? Oraque clamantis conſcia preſſit anus. Et *Virg. Æn.* 2. *v.* 153. Suſtulit exutas vinclis ad ſidera palmas.... Teſtor numen, ait, *&c.* Adde alia hujuſmodi quamplurima, in quibus *ait*, cum alio verbo præteriti temporis jungitur: neque tamen inde neceſſario concluditur, eſſe præteritum. ¶ Olim *ajo*, *ajis*, *ajit* ſcribebant: atque ita factitatum ab ipſo Cicerone, teſtatur *Quintil. lib.* 1. *cap.* 4. (*al.* 5.) ſed tum conſuetudo, tum Poetarum licentia (ut prima ſyllaba corripi poſſet) alterum i extrivit.

Ajus Deus, m. 2. a Rom. dictus eſt ab eo, quod ajebat. Nam olim Romæ audita vox eſt ſilentio noctis, clarior humana voce, quæ jubebat Magiſtratibus nuntiari, Gallos adventare, ut providerent, ne Roma ab iis caperetur. Ex eo dictus eſt *Aius*, ideſt loquens. *Cic. lib.* 2. *de Div. c.* 32. ¶ A *Livio l.* 5. *c.* 5. dicitur *Ajus Locutius*, ubi quidam male leg. *Allocutius*.

Aizōon, ἀείζωον, lat. ſempervivum, herba eſt folio carnoſo, lævi, oblongo, ſemper virenti. V. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

A ANTE L.

Al. *Auſon. in Technopægn. Grammaticomaſtix*. Dic, quid ſignificent catalecta Maronis? in his al Celtarum poſuit. ſequitur non lucidius tau, Et quod germano mixtum male lethiferum min. *Scalig. in commen. ad Catal. Virg.* ita explicat, ut *al* ſignificet alium, *min* minimum, *tau* taurum.

Ala, f. 1. *ala*, כנף, Ger. *flugel*, πτερόν, ab axilla per contractionem (veteres enim *axilla* dicebant) pars illa in avibus, qua volant. *Cic. in Orat.* ¶ Per ſimilitudinem dicitur etiam de loco illo concavo ſubter brachium in homine, quia in eo pili quaſi pennæ naſcuntur. Imo dicitur etiam de quadrupedibus. *Plin. l.* 11. *de eleph.* ¶ Præterea ala dicta eſt equitum turma, quod pedites tegant alarum vice. Nam in equitum ordinibus circum legiones dextra, ſiniſtraque, tanquam alæ in avium corporibus, locantur. Græci ἴλας vocant. *Cic. Offic.* 2. Quum te Pompejus alæ alteri præfeciſſet. ¶ Invenitur aliquando uſurpatum de pedeſtribus copiis. ¶ Scribebatur etiam *hala* cum aſpiratione, ut teſtatur *Salmaſ. ad Capitolin. in Pertin. c.* 2. ¶ Alæ pro velocitate, *Virg. Æn.* 3. Et ventis, & fulminis ocyor alis. Sic velorum alæ, *ibid.* ¶ In ædificiis *alæ* dicuntur ſtructuræ ad latera ædium. *Vitruv.* 4. 7. *&* 6. 4.

Alabanda, æ, & Alabandæ, arum, *Eblebanda*, Ἀλάβανδα, urbs Cariæ opulentiſſima: atque ea de cauſa *Juvenalis ſat.* 3. *v.* 70. inter urbes barbaricis deliciis & luxu perditas eam recenſet. Dicta eſt ab Alabando conditore, Caris filio, quem etiam pro Deo habuerunt. *Cic.* 3. *de nat. Deor.*

Alabandĭcus, & Alabandiăcus, a, um, adject. poſſeſſ. ut Alabandicus carbunculus, *Plin. l.* 37. *c.* 7. qui Alabandis petitus. At Alabandiaca roſa, *Id. l.* 21. *c.* 4. ¶ Invenitur & Alabandenſis, Alabandeus, apud *Cic. l.* 1. & 2. *de Orat.* & *Fam.* 13. *ep.* 57.

Alabarches, lat. ſalis præfectus. Et fuit apud Aegyptios honoris appellatio. V. Arbarches.

Alabaſtrītes, m. 1. ἀλαβαστρίτης, marmoris genus, candidi coloris, quod etiam onychites vel onyx dicitur, quia humani unguis candorem refert. Sic dictus, quod ex eo maxime alabaſtra fierent.

Alabaſtrum, n. 2. *alabaſtro*, Ger. *alabaſterſtein*, ἀλάβαστρον, vaſis genus erat ex alabaſtrite lapide torno excavatum, ad conſervanda unguenta maxime idoneum. *Mart.* Quot Coſmi redolent alabaſtra, focique Deorum. ¶ Dicitur etiam in maſc. g. alabaſter, ἀλάβαστρος, *Cic. l.* 2. *Acad.* apud *Non. c.* 15. *n.* 17. Alabaſter plenus unguenti. ¶ Dicitur ἀπὸ τοῦ μὴ ἔχειν λαβὰς, ut *Suid.* inquit, quod ſc. ſine anſa ſit, vel a gerendo & ſuſtinendo: quod enim communiter ἀλάβαστρον, Attici ἀλάβαστον, dicunt. ¶ Alabaſtrorum figura ad inſtar pyrorum fuit, h. e. ex pleniore orbe in acumen deſinens: Materia non una. Fere enim ex alabaſtrite, ſed interdum etiam ex auro fiebant. *Plin.* 9. 35.

Alabaſtrus, m. 2. ἀλάβαστρος, Fl. Æolidis, qui ex Ida M. profluens per Troadem reg. decurrit. *Plin. l.* 5. *c.* 30. ¶ Alabaſtrus etiam dicitur calyx roſæ, antequam ſit expanſa, *Idem lib.* 21. *c.* 4. eo quod alabaſtri figuram referat.

Alabes, ētis, piſcis Nili. *Strab. l.* 17. ¶ *Plin.* alabetam dixit *l.* 5. *c.* 9. ¶ Hic fortaſſe Muſtela eſt, vel Lamprета.

Alăcer, cris, & cre, o. 3. vel hic, & hæc alacris, & hoc alacre, *vivo*, *attivo*, *pronto*, *allegro*, [illegible], Germ. *mubtig*, *friſch*, Gall. *gay*, *alaigre*, εὔθυμος, qui viget ſenſibus univerſis, quod eſt indicium recti animi, atque ſublimis, cui contrarium eſt lacer, ideſt, qui eſt amputatis in corpore membris, & in quo animus non ſyncerus ſenſibus ſuis adeſt. Hinc intelligitur, aliud eſſe Alacrem, aliud Lætum. ¶ Sunt, qui *Alacrem*, feſtinantem, & properum dici putent, quaſi alis acrem. ¶ Donatus ſcribit Alacrem pro ἄδακρυν, ideſt non triſtem dici, littera l pro d poſita, in illud *Ter. Eun.* 2. 3. 12. Quid tu es triſtis? quidve alacris? ¶ Alacer, ut & acer, tantum in maſculino dicimus; alacris in utroque. ¶ Comparat. alacrior ad tutandam Remp. *Cic. Somn. Scip. c.* 3. ¶ *Alacres enſes*, h. e. prompti ad cædendum. *Claudian.* 2. *in Eutrop. v.* 380.

Alacrĭtas, *vigore*, *gagliardezza*, [illegible], Ger. *freud*, *hurtigkeit*, προθυμία, vigor, & animi erectio, necnon lætitia geſtiens, quæ, ſecundum *Donatum*, proprie eſt mutatio quædam vultus geſtientis in ſpem aliquam, & media eſt inter lætitiam, atque triſtitiam. ¶ Interdum dicitur voluntaria celeritas, ſeu promptitudo, vel ardor, προθυμία. *Cic. Attic. l.* 2. *ep.* 7. Mira ſum alacritate ad litigandum. *Idem* 4. *Tuſc. c.* 16. alacritatem, geſtientem lætitiam interpretatur. ¶ Itaque hominis lætitia propria, quippe quæ opinione conſtet: alacritas autem communis omnium animalium. ¶ In plur. n. dixit *Gell. l.* 19. *c.* 12. Senſus motuſque animi innexi implicatique vigoribus quibuſdam mentium, & alacritatibus.

Alacrĭter, *gagliardamente*, [illegible], Ger. *hurtiglich*, *dapfferlich*, *freudig*, προθύμως, *Plin. l.* 20. *c.* 12. Secuta ætas alacriter defendit. Sed optimi libri habent, acriter. At *Amm. Marcell. l.* 24. *c.* 8. In certamen alacriter conſurgere. *Juſtin. l.* 1. *c.* 6. Repetito alacrius certamine.

Alæſa, Ἄλαισα, Straboni, ac Ptolemæo: Allēſa, Ἄλεσα, Antonino ac Diodoro: urbs eſt Siciliæ celebris. Ciceroni porro dicta *Haleſa*, unde oppidanos *Plinius* vocat *Haleſinos*. Memoratur & Aleſini, vel Haleſini agri fons intumeſcens, & quaſi exultabundus ad cantus, apud *Solin.* & *Priſcian.*

Alalcomĕnæ, ſive Alalcomenion, Ἀλαλκομεναί, ſive Ἀλαλκομένιον, oppidum Bœotiæ, ab Alalcomeno conditore appellatum, qui & Minervæ templum ibidem conſecravit, quam a ſuo nomine Alalcomenam appellavit, cujus meminit *Homer.* 4. *Iliad.*

Alania, f. 1. regio eſt Scythiæ Europææ, quæ ad Mæotidas paludes pertingit. Hæc *Lithuania* hodie, ingens Provincia inter Polonos, & Moſchos, a nonnullis eſſe putatur. ¶ Populi Alani dicuntur, Roxolanis finitimi. *Plin. lib.* 4. *cap.* 12. *Ammianus* ſcribit, Alanos dici, quos priſci Maſſagetas dixerunt. *Jul. Capit.* Alanos in parte Daciæ collocat: *Ptol.* vero in ea Scythiæ parte, quæ eſt intra Imaum. *Mart.* 7. 30. Nec te Sarmatico tranſit Alanus equo. Europæos hic deſignat.

Alanus, m. 2. Fl. vel M. Scythiæ, intra Imaum M. ¶ Alanus item, *Alan*, fl. eſt Cornubiæ. ¶ Alani pop. ubi, V. Alania.

Alăpa, æ, f. 1. *guanciata*, *moſtaccione*, Germ. *einbakenſtreich*, Gall. *un ſoufflet*, Hiſp. *bofetada*, ῥάπισμα, idem, quod colaphus, ſed alapa Latinum eſt, colaphus Græcum. *Juven. ſat.* 8. *v.* 192. *Mart. l.* 5. *ep.* 62. Sic *Phædr. l.* 5. *fab.* 3. Ducere alapam alicui.

Alapathus, herba eſt dejiciendæ alvi vim habens, unde & nomen invenit. Græci enim λαπάθους purgationes vocant.

Alarīcus, nomen Gothorum regis, qui Romam obſedit, deſtruxitque. Fuit alter Alaricus Gothorum rex quartus, qui etiam Romam cepit; ſed poſtmodum per fraudem in die Paſchæ occiſi ſunt Gothi. *Claudian. de bello Get. v.* 546. Rumpe omnes, Alarice, moras: hoc impiger anno, Alpibus Italiæ ruptis penetrabis ad Urbem.

Alāris, alare, o. 3. & alarius, a, um, o. 1. 2. ab ala, ut equites alarii, & cohortes alariæ, quæ ſc. in alis exercitus ſunt. *Liv. l.* 10. Cohortibus alaribus. *Id.* Preerat alariis equitibus. *Caſ.* 2. *Bell. Civil.* Cohortes triginta alariorum. ¶ Alarii equites fere erant ex auxiliis. Romani enim legionarii dicebantur. *Liv. l.* 40. *c.* 40.

Alaſtor, unus ex equis Plutonis. *Claud. in fin. l.* 1. *de rapt. Prof.*

Alaternus, i, f. 2. arbor, ſive frutex nullum ſemen, aut fructum ferens, foliis inter ilicem, & olivam. *Plin. l.* 16. *c.* 26. *Col. l.* 7. *c.* 6.

Alatrium, Aletrium, Alatrum, *Alatri*, Urbs E. Latii in Hernicis, a Verulo 5. M. P. ab Anagnia 7. Ferentino propior, a Præneſte 15. totidem a Sora Anagniam verſus. Populi Alatrinates.

Alātus, o. 1. 2. *alato*, πτερωτός, quod habet alas. *Virg.* 4. *Æn.* alatis tetigit magalia plantis. ¶ Ponitur & pro veloci. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 415. alati equi.

Alauda, f. 1. *alodola*, κορυδαλός, Germ. *ein lerch*, avis, quæ olim galerita vocabatur, quæ apicem habet, hoc eſt plumam elatam in capite ad ſimilitudinem galeri, ſive galeæ. *Varro* appellat galeritum, *l.* 4. *L. L. Plin. l.* 11. *c.* 37. ſcribit, alaudam aviculam appellatam quondam galeritam Gallico vocabulo etiam legioni nomen dediſſe. Hinc Cæſar, cum ex Gallis legionem conſcriberet, Alaudam appellavit. *Cic. ad Attic. l.* 16. *ep.* 8.

Alauſa, æ, vilis piſcis, in Moſella fluvio maxime proveniens. *Auſon. in Moſel. v.* 127. Stridentesque focis, obſonia plebis, alauſas. Al. leg. aloſas. Videtur autem eſſe is, qui ab Italis *cheppia* appellatur, a Gallis *aloſe*, a Rheni accolis *elſſen*, & *elſen*.

Alazon, ontis, *millantatore*. *Plaut. Mil.* 2. 1. 8.

Alazonīa, vox græca eſt, ἀλαζονεία, ſuperbiam, ſeu arrogantiam ſignificat. Ἀλαζονεύεσθαι enim eſt, ſuperbire, vel ſibi plus æquo tribuere. *Ulpian.*

Alba, f. 1. Ἄλβα, urbs fuit in Latio, ab Aſcanio condita, ſub monte, qui ab ea Albanus appellatus eſt, 16. M. P. a Roma. Vulgatior fama eſt, ab omine porcæ ibidem inventæ Albam eſſe dictam. Longa vero dicta eſt, quod in longitudinem ædificata eſſet. Populi Albani vocabantur. Nunc in ruinis jacet. Illam circumſtant caſtra Albanum, Savellum, & Gandulphi. Ex ruderibus Albanum urbs E. crevit, vulgo *Albano*.

Alba, æ, f. *perla*, margarita: ita dicta a colore. *Lamprid. in Heliogab. c.* 21. Fabam cum electoris, & oryzam cum albis exhibens: albas preterea in vicem piperis, &c.

Albānus, a, um, adject. poſſeſſ. qui eſt ab Alba (longa) ut, Albana pax, Albanus exercitus, *Liv. l.* 1. *c.* 27. ¶ Item Albani ſubſtant. populi ejuſdem Albæ incolæ, ut, multitudo Albanorum. *Idem. l.* 1. *c.* 6.

Albarium, n. 2. *il bianco da imbiancare le caſe*, [illegible], Ger. *vveiſſe*, κονίαμα, dicitur, quod illinitur tectorio, cum paries pingendus non eſt, quod fit ex calce. *Plin. l.* 35. *c.* 16. Itaque, Albarii operis nitore decorare, apud *Pallad. l.* 1. *tit.* 40. eſt dealbare. ¶ Albarium opus quomodo fiat, docent *Vitruv. l.* 7. *c.* 2. *Pallad. l.* 1. *c.* 14. & *Plin. l.* 36. *c.* 23.

Albarius, ii, ſubſtant. qui albarium facit. *Leg.* 2. *Cod. Theodoſ. de excuſ. artif.* Architecti, laquearii, albarii, tignarii. ¶ Eſt etiam albarius, a, um, adject. *Plin. l.* 36. *c.* 23. Conſtat in albario opere, ut macerata calx hæreat.

Albātus, a, um, *veſtito di bianco*, לבוש לבן, [illegible], Ger. *vveiſſ gekleidet*, ab albus, ut Albatus homo, ideſt veſtibus albis ornatus, cui contrarium eſt, atratus. Antiqui autem feſtos dies albati fere agebant *Cic. in Vat. c.* 13. Cum ipſe epuli dominus albatus eſſet.

Albēdo, inis, λευκότης, *bianchezza*, candor, albitudo. Apud veteres latinos Scriptores non reperitur. *Sever. Sulpic. l.* 1. *hiſt. ſac. c.* 16. *de Manna*: Glaciali albedine erat. Habet & Onomaſt. Vet.

Albegmina, V. Ablegmina. ita enim legendum.

Albenſes, ium, populi Albæ incolæ. *Plin.* 17. 4. & *Feſt. in voce Albeſia*.

Albĕo, es, n. 2. *eſſer bianco*, [illegible], Ger. *vveiſſ ſein*, λευκαίνομαι, albus ſum. *Virg. l.* 12. *Æn.* Oſſibus albent. *Caſ.* 1. *B. C. c.* 68. Albente cælo. *i. e.* prima luce.

Albeſco, n. 3. *farſi bianco*, [illegible], Ger. *vveiſſ vverden*, albus fio. *Cic.* 4. *Acad. c.* 33. Mare albeſcit. *Virg.* 4. *Æn.*

Albeſia, ium, n. 2. ſcuta, quibus Albenſes, qui ſunt Marſi generis, uſi ſunt. Hæc & decumana vocabantur, quod eſſent ampliſſima, ut decumani fluctus, qui cæteris longe majores creduntur. *Feſtus*.

Albĭcans, antis, *biancheggiante*, *bianchiccio*, ὑπόλευκος, qui albicat. *Plin. l.* 10. *c.* 3 Albicans cauda. *Id. l.* 25. *c.* 8. Albicans color.

Albicanter, adverb. albicando. *Solin. c.* 30. (*al.* 43.) *ſub fin.* Hyacinthus lapis pretioſus vitiis non parce obnoxius. nam plerumque albicantius in aquaticum eliqueſcit.

Albicaſco, is, n. albeſcere incipio, ab albico, ut a labo, labaſco, λευκαίνω, *Cn. Mattius* apud *Gell. l.* 15. *c.* 25. Jamjam albicaſcit Phœbus. Sed al. leg. *Albicaſſit*; & hoc fuerit futurum ſubjunctivi, ut *levaſſo*, pro *levavero*.

Albicerātæ ficus, f. 4. quæ albo colore, & ceræ ſimili ſunt, pediculo minimo, latiſſimæ. *Plin. l.* 15. *c.* 18.

Albĭco, as, n. 1. *biancheggiare*, [illegible], Ger. *vveiſſ ſein*, ὑπόλευκος εἰμί, albeſco aliquantulum albus ſum. *Plin. l.* 22. Mutat colorem, & ex nigra albicare incipit. *Horat. Carm.* 1. 4. Prata canis albicant pruinis. ¶ *Albicatur*, pro albeſcit, deponentis forma *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 58.

Albicŏlor, oris, qui albo eſt colore. *Corippus lib.* 1. *verſ.* 429. Albicolor campus.

Albicŏmus, a, um, comas albas habens. *Venant. Fortun. l.* 4. *de vita Martini*, *v.* 2. Albicomi flores.

Albidŭlus, a, um, diminut. ab albidus, *bianchetto*. *Pallad. l.* 3. *c.* 15. *De liquamine ex pyris*: Liquorem dimittunt ſaporis jucundi; ſed coloris albiduli.

Albĭdus, o. 1. 2. *alquanto bianco*, [illegible], Ger. *vveiſſlecht*, ὑπόλευκος, aliquantum albus. Albida ſpuma, apud *Ovid.* 3. *Met. v.* 74. ¶ *Plin. l.* 8. *epiſt.* 20. Color cæruleo albidior. *Celſ. l.* 5. *cap.* 26. *num.* 20. Albidiſſimum pus.

Albinĕus, a, um, *bianchiccio*, albidus. *Pallad. in Mart. tit.* 13. Colores equi badius, aureus, albineus, &c.

Albīnus, nomen Imperatoris Romani, ita dicti, quod exceptus ſit utero candidiſſimus, cum cæteri infantes ſoleant rubere. ¶ Fuit etiam cognomen gentis Poſthumiæ. ¶ Item albinus, i, ſubſt. idem eſt, quod, albarius, dealbator. Conſtantinus Imp. *leg.* 1. *C. de excuſat. artif.* Albini, quos κονιατὰς Græci appellant.

Albion, onis, *l'Inghilterra*, quæ & Britannia, Inſula maxima Europæ in Oceano, Galliæ, & Germaniæ adjacens, a Gallia 30. M. P. inter Cantium prom. ad Or. & Bolerium prom. ad Occ. ad 400. M. P. lata, longa vero inter Auſtrum, & Septentriones ſupra 800. Dividitur in duo Regna, in Britanniam primam, ſeu Angliam, & Britanniam ſecundam, ſeu Scotiam. *Plin. l.* 4. *c.* 16. ¶ Fuit etiam Albion nomen filii Neptuni, qui contra Herculem pugnavit. *Mela l.* 2. *c.* 5.

Albis, *Elba*, Fl. Germaniæ. Oritur in finibus Sileſiæ, in monte, qui Gigantum juga vocatur, *das Riſengebirge*. Suſcipit Multam fl. deinde Egram, poſtea Salam, ac Ortellam. In Meridiem primum, deinde in Occ. poſtea in Sept. per Bohemiam, Miſniam, & Saxoniam fluens, Dreſda, Torga, Viteberga, Magdeburgo, Luneburgo, urbibus irrigatis, inter Ducatus Bremenſem, & Holſatiæ, infra Hamburgum, & Glucſtadium, Oceano Germanico miſcetur. Hunc Romani voluerunt eſſe terminum ſui Imperii.

Albities, ei, f. albitudo. *Apulej. de herb. c.* 20.

Albitudo, inis, *bianchezza*, λευκότης. *Plaut. Trinum.* 4. 2. 32. Ad iſthanc capitis albitudinem. *id eſt*, canos capillos.

Albius Tibullus, Poeta elegiographus, Horatio, & Ovidio familiaris. *Hor. l.* 1. *ep.* Albi noſtrorum ſermonum candide judex.

Albo, as, *imbiancare*, album facio. *Priſcian. de ſitu Orbis*, v. 432. Hoc fuſcat niveas, hoc albat gurgite nigras.

Albogalērus, m. 2. pileum capitis, quo Flamines Diales utebantur. Fiebat enim ex hoſtia alba Jovi caſa. *Feſtus*.

Albor, oris, m. 3. *albore*, *bianchezza*, לבן, Ger. *weiſſe*, Gall. *blancheur*, Hiſp. *blancura*, λευκότης, ab albeo, ſicut candor a candeo. *Scrib. Larg. compoſ.* 24. Diluitur fere ovi albore. Adde *Pallad. in Octobr. titul.* 14.

Albūcus, ci, m. 2. ἀσφόδελος, herba eſt, ſcapum habens cubitalem, radicem ſimilem multis napis ſimul coacervatis. Alio nomine aſphodelos, ſive haſtula regia vocatur. *Plin.* 21. 17.

Albuēlis, f. 3. uvæ genus. *Plin. l.* 14. *c.* 2.

Albūgo, f. 3. *macchia bianca nell' occhio*, חבלול, macula in oculo, λεύκωμα. *Plin. l.* 24. *c.* 5. Oculorum albugines cedri ſucco inungere. ¶ Eſt etiam genus furfuris, ſeu porriginis inter capillos. *Id. l.* 26. *cap. ult.* Callithrix albugines in capite tollit.

Albŭla, Θύβρις, Fl. Hetruriæ, Romam interfluens, ab albo colore aquæ, qui poſtea Tyberis a Tyberino Sylvio Albanorum Rege ibi extincto dictus eſt. ¶ Albula item, vel Albulæ, plur. *Bagni di Tivoli*, ſunt aquæ ſalutares apud Tibur urbem, quæ in Anienem Fl. excipiuntur. *Martial. lib.* 1. *epigr.* 13.

Albŭlus, a, um, dim. ab albus, *biancheto*, albidus. *Catull. epigr.* 30. Ut albulus columbus, aut Dioneus.

Album, i, n. 2. ſubſtantivum, *una tavola ingeſſata*, לוח, Ger. *ein geweiſſte tafel*, dicitur, quod Græci vocant λεύκωμα, tabula gypſata, in qua Prætorum edicta publice dabantur. Hinc album corrumpere apud Juriſconſultos. ¶ Similiter ea tabula dicitur Album, in qua ſingulorum annorum acta litteris mandabantur a Pontifice maximo, proponebaturque domi ejus, ut poteſtas eſſet populo cognoſcendi. Hique nunc Annales maximi nominantur. *Cic. lib.* 2. *de Orat. c.* 12. ¶ Eſt & Album decurionum, & citharœdorum. Nam in Digeſtis titulus eſt, De albo ſcribendo, ubi docet Ulpianus, quo ordine decuriones in albo ſcriptos eſſe oporteat. ¶ Fuit & album Senatorum, civium, judicum. Hinc apud Senec. mittere in album judicum; & apud alios albo eradere, albo adſcribi, in album referre, &c. ¶ Album, pro albore dixit *Virg. Ecl.* 2. *v.* 41. Sparſis nunc pellibus albo. Sic ovi album apud *Celſum* 7. 7. 13.

Album, ἄλβον, Prom. Africæ 15. M. P. freto a Mellaria Hiſpaniæ vico diremptum. *Plin. in Proœm. l.* 3. ¶ Item Prom. eſt in Phœnicia, *Capo Scandalio*, inter Tyrum, & Ptolemaidem, apud Ecdippam urbem. *Plin. l.* 5. *c.* 19.

Albūmen, n. 3. *chiaro dell' ovo*, חלמות, Ger. *das in ey*, *eyerklar*, Gall. *blanc d'œuf*, *glaire d'œuf*, Hiſp. *blanco del huevo*, *o clara del huevo*, λεύκωμα, quod eſt in ovo album. *Plin. l.* 28. *c.* 6. Ovi albumen.

Albūna, f. 1. Deæ nomen, quæ in nemore quodam agri Tiburtini colebatur. A Græcis dicitur Λευκοθέα, Leucothea. Creditur fuiſſe Ino Athamantis uxor, quæ viri furorem metuens, una cum Melicerta filio ſe in mare præcipitavit. ¶ Alii Sibyllam Tiburtinam fuiſſe exiſtimant, quæ ob admirabilem ſapientiam a vicinis populis Dea credita eſt. *Lactant. l.* 1. *c.* 1.

Albunĕa, *Albunea*, f. 1. fons, & nemus juxta Anienem, ſive ab albore aquæ ſulphureæ, ſive quod Albuna Latine ſit, quæ Græce Λευκοθέα dicitur. *Virg. l.* 6. Lucoſque ſub alta conſulit Albunea. ¶ Fons hic cum Albuneo fluviolo non longe a Tibure conſpicitur.

Alburnum, n. 2. *parte tenera nel legno dell' arbore*, עשן לבן, Ger. *das borrez*, *oder gummi*, Gall. *la ſeve d'un arbre*, Hiſp. *albura de la madera*, στέαρ ξύλου, adeps arboris. *Plin. l.* 16. *c.* 38. Humor & cortici arborum eſt, qui ſanguis eorum intelligi debet. Eſt enim in toto corpore arborum, ut reliquorum animalium, cutis, ſanguis, caro, nervi, venæ, oſſa, medulla. Pro cute cortex, humor ſanguis, proximi pleriſque adipes. Hi vocantur a colore alburnum.

Alburnus, *Alburno*, *Montagna di Sicignano*, *M. della Petina*, Mons Lucaniæ, in Lucanorum, & Picentium conf. apud Silarum fluv. & Auletam opp. unde Tanager fl. profluit, a Salerno 30. M. P. Dictus eſt a candore verticis. ¶ Eſt & Alburnus nomen piſcis. *Auſon. in Moſel. v.* 126. ¶ apud *Tertul. Apol. c.* 5. Alburnus dicitur Alburni Montis Deus.

Albus, a, um, o. 1. 2. *bianco*, חור לבן, Germ. *weiſſ*, Gall. *blanc*, Hiſp. *blanco*, λευκός, nomen coloris notiſſimi, quod a candido ita differt, ut album pallori conjunctum ſit, quale eſt plumbum, candidum vero ſplendori, quale eſt in nive, atque illud natura, hoc cura fiat. *Feſtus* vult album a Græco ἀλφὸς eſſe appellatum. Sabini *alpum* dicunt. Unde credi poteſt, Alpium nomen a candore nivium eſſe derivatum. ¶ Albo opponitur atrum, candido nigrum. *Virgil. Georg.* 3. *v.* 81. Honeſti Spadices, glaucique, color deterrimus albis. Vide *Servium* ibi. ¶ Pro pallido. *Sulpitia in Sat. in Domit.* Sed tergo prolapſus, & ingluvie albus. ¶ Et pro cineritio. *Perſ. Sat.* 1. 59. Auriculas (Aſini) imitata eſt mobilis albas. ¶ Pro felici, & læto, ut atrum pro triſti. *Sil. l.* 15. *v.* 53. Sed current albuſque dies, horæque ſerenæ. Sic dies albo notanda lapillo apud *Horat.* hoc eſt fauſta. Album calculum alicui rei adjicere apud *Plin.* hoc eſt rem probare. ¶ Pro lucido, & candenti. *Martial. l.* 10. *epigr.* 62. Albæ leone flammeo calent luces. ¶ Albas, abſolute, pro unionibus, *Lamprid. Venant.* & alii mediæ latinitatis Scriptores dixerunt. *Lamprid. Elagab. c.* 22. & ibi *Salmaſ.* ¶ Albus, an ater ſis, neſcio. Proverbium eſt de vehementer ignoto. *Cic. Philip.* 2. *c.* 16. Sic *alba avis*, de re valde inuſitata. *Idem Fam.* 7. *ep.* 28. ¶ *Albæ ſententiæ* ſunt ſplendidæ, apertæ, perſpicuæ. *Senec. in præfat. lib.* 3. *controverſ.* ¶ *Albus ventus* dicitur, qui nubila fugat. *Horat. l.* 1. *od.* 7. Albus Notus. ¶ Gradus hujus adjectivi ſunt *Albior*, *albiſſimus*, & ita formantur a *Varrone l.* 6. *L. L.* ſed fortaſſe aliorum ſcriptorum exemplis carent.

Alcæus, m. 2. Poeta Lyricus Mitylenæus, magnificus, brevis, diligens, & plurimum Homero ſimilis. ¶ Fuit etiam hoc nomine avus Herculis, qui inde *Alcides*.

Alcaĭcum, i, n. 2. carmen, ἀλκαϊκὸν μέτρον, quod poſt duos dactylos trochaicam habet ſyzygiam, quale eſt illud apud *Horatium*, Heſperiæ mala luctuoſæ. Nomen accepit ab Alcæo inventore.

Alcathŏus, ſive Alcothous, Pelopis filius, qui cædis Chryſippi fratris ſuſpectus Megaram venit, occiſoque leone Cithæroneo, qui Euripppum, Megarei Regis filium necaverat, a Rege aſcitus eſt gener, & Regni ſucceſſor. Hinc Megara urbs Alcathoi appellata eſt. ¶ Alcathous alius fuit Trojanus, qui Hippodamiam Anchiſæ filiam in uxorem habuit, & in pugna apud Trojam ab Idomeneo Cretenſi occiſus eſt.

Alce, ἀλκή, nomen canis, apud Xenoph. ¶ Item meretricis, apud *Gell. l.* 4. *c.* 11. ¶ Item urbis Hiſpaniæ apud *Liv.* ¶ Eſt item alce animal jumento fere ſimile, niſi proceritas aurium, & cervicis diſtinguat. *Plin. l.* 8. *c.* 15. Vide Alces.

Alcea, f. 1. ἀλκέα, herba eſt ſylveſtrium malvarum generi aſſignata, folia habens ſimilia verbenacæ. *Plin. l.* 27. *c.* 4.

Alcēdo, inis, avis maritima, paulo major paſſere, pennis purpureis, candidis admixtis, collo gracili, & procero, roſtro ſubviridi, longo, & tenui. Dicta eſt alcedo, quaſi algedo, quod frigidis temporibus mediæ fere hyemis, in litore maris, in arena parit. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 14. ſcribitur & *halcedo*. Eadem dicitur *Alcyone*. V.

Alcedonia, n. 2. ἀλκυονίδες, dies ſunt hiberni fere 14. quibus alcedo ova parit in litore maris, & fœtus educat, quo tempore ſumma ventorum eſt tranquillitas. *Plaut. Caſin. prolog.* Tranquillum eſt, Alcedonia ſunt circa forum.

Alces, is, ſeu alces, æ, ſive alce, es, ἄλκη, *la gran beſtia*, animal in Gallia Tranſalpina, item in Sarmatia Europæa, cujus unguis ſiniſtri pedis poſterioris a morbo comitiali tuetur. Figura, colore, magnitudine jumenti, ideſt mulæ ſimilitudinem prætendit, ſed proceritate aurium, & cervicis diſtinguitur, & labium ſuperius adeo protenſum habet, ut niſi retrograde incedens, herbas in terra carpere non poſſit. Sed aliqui dicunt, media inter camelum, & cervum ſimilitudine eſſe, ex his mares in ſuperciliis habere cornua. Eſt animal inventu rarum. Olfactu enim e longinquo venatorem ſentiens, ſtatim in ſpecus, & latibula ſe condit. *Caſ. lib.* 6. *Jul. Capit. Plin. l.* 8. *c.* 15. ¶ Eſt & Alces Bithyniæ fluv. *Plin. l.* 5. *c. ult.*

Alceſte, es, ſive Alceſtis, idis, ἄλκηστις, fuit Peliæ filia, Admeti Pheræorum Regis conjux, quæ maritum tanto amore dilexit, ut pro eo perire non recuſaverit. Cum enim Rex ægrotaret, Oraculo nuntiatum eſt ei, poſſe eum adhuc vivere, ſi foret aliquis ex affinitate vel amicitia, qui pro eo ſponte mortem ſubiret. Cæteris id abnuentibus, ſola uxor promiſit. Plura apud *Eurip. in Alceſte*.

Alceus, dictio diſſyllaba, ἀλκεύς, Pater Amphitryonis, & avus Herculis, a quo & Alcides, ἀλκείδης, appellatur. *Serv. ad Æn.* 6. *verſ.* 392.

Alchymia, ſeu Alchimia, ἀλχυμεία, eſt ars, quæ in metallis operatur, & ignobilia in argentum, aurumque commutare conatur. Quare Græci eam τὴν τοῦ ἀργύρου, καὶ χρυσοῦ κατασκευὴν, definierunt, & ἱερὰν τέχνην appellarunt. Atque huc referunt fabulam de aureo vellere ab Argonautis petito, ut ſcil. vellus illud nihil aliud eſſet, quam pellis quædam, in qua ratio omnis hujus ſcientiæ eſſet conſcripta. *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 15. ubi ab aliis legitur *Chimia*. ¶ Ad Etymologiam quod attinet, Vetuſtiores omnes, χημείαν, vel χημευτικὴν, infimæ Græciæ auctores ἀρχημείας pro ἀλχημεία nominant. Ac illud, Al, proculdubio articulus Arabum eſt, quo ea Gens pleraque Græca interpolavit, ut notat *Scalig. in Culicem Virg. p.* 43. χημεία autem, ſive χυμεία potius a χύμα, pro χεῦμα, fuſio, quia metalla fundit, duci videtur. Sed de Etymo hæc plane dubio V. plura apud *Voſſ.*

Alcibiades, m. 3. ἀλκιβιάδης, vir Athenienſis, filius Cliniæ, ex genere Euryſacis filii Jovis, ſummis naturæ, & fortunæ muneribus ornatus, Athenienſium longe princeps genere, divitiis, pulchritudine, magnitudine ingenii, atque animi. Vitiis æque famoſus. De illo *Plutarchus*, *Corn. Nepos*, & *Juſtinus*.

Alcibiadēus, a, um, ad Alcibiadem pertinens. *Arnob. l.* 6. *v.* 198. Hermæ Alcibiadei.

Alcidămus, luctator inſignis. *Stat.* 10. *Theb.* ¶ Alcidamas Eleates, Philoſophus, diſcipulus Gorgiæ Leontini, qui ſcripſit de Muſica, & de Rhetorica. *Suid. Quintil. l.* 3. *c.* 1. *Laert. in Protag.*

Alcidămus, Rhetor antiquus, in primis nobilis, qui mortis laudationem ſcripſit. *Cic.* 2. *Tuſc.*

Alcides, hujus dæ, m. 1. ἀλκείδης, Hercules Græca ſignificatione a virtute appellatur. Nam ἀλκὴ, virtus, robur, fortitudo dicitur. Vel verius Alcides, ut *Herod.* ait, nomen eſt patron. ab Alceo avo paterno Andromedes, & Perſei, & Amphitryonis patre. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 61. Populus Alcidæ gratiſſima, vitis Iaccho.

Alcimĕdon, ontis, m. 3. ſculptor nobilis. *Virg.* 3. *Ecl. v.* 37.

Alcinous, vel Alcinus, ἀλκίνοος, Nauſithoi filius, Rex Phæacum in Corcyra inſula juſtiſſimus, cujus ædes fuerunt magnificentiſſime extructæ, & viridaria bifera erant. Hinc Alcinoi horti in proverbium tranſierunt, de loco divitiarum, ſeu deliciarum pleno, & per metaphor. de libris plenis eruditione. *Virg. Georg.* 2. *v.* 87. ¶ Fuit etiam Alcinous Philoſophus Platonicus, qui decretorum Platonis epitomem compoſuit. Verum hujus libri auctorem legitimum eſſe Arium Didymum, docet *Theoph. Raynaud. Theol. nat. diſt.* 1. *n.* 41. *p.* 61.

Alcithŏe, Thebana mulier, quæ, cum Bacchum, ejuſque Orgia contemneret, cæteriſque mulieribus ſacra celebrantibus, cum ſororibus, & ancillis lanificio operam daret, ab irato Baccho in veſpertilionem cum ſociis mutata eſt, telæ autem in vitem, & hederam. *Ovid.* 4. *Metam.*

Alcmæon, ἀλκμαίων, Amphiarai vatis, & Eriphyles filius fuit, qui matrem in ultionem patris, quem illa dolo occiderat, interemit. ¶ Alcmæon etiam Philoſophus Crotoniates fuit, Pythagoræ auditor, qui primus de naturæ ratione ſcripſit lingua Dorica, & morbo pediculari periit.

Alcmæonius, a, um, adject. Alcmæoniæ furiæ. *Propert. l.* 3. *eleg.* 5. quis Alcmæon matricida furiis agitatus dicitur.

Alcmēna, f. 1. ἀλκμήνη, filia Electryonis, uxor Amphitrionis Thebani, quæ Jovi Herculem peperit. Dicta eſt ἀπὸ τῆς ἀλκῆς, ideſt a robore, quoniam hæc mulier multum prætulerit animi, & conſtantiæ ad viros proxime accedens. ¶ Aliquando poſt c, ponitur u, Alcumena, prout verſus exigit. *Plaut. in Amphitr.* paſſim.

Alcomĕnæ, ἀλκομεναί, Ithacæ inſulæ civitas eſt, a quo Ulyſſes Alcomeneus, ἀλκομενεύς, a Poetis appellatur. *Steph.*

Alcon, ſagittarius Cretenſis, qui, cum ejus filium draco invaſiſſet, tanta arte direxit ſagittam, ut ea in ſerpentis deſiceret vulnere, nec tranſiret in filium. ¶ Fuit item Alcon Erichthei Athenienſium Regis filius, qui ex Attica in Eubœam fugit.

Alcyŏne, f. 1. vel Halcyone, vel Halcyon, onis, ἀλκυόνη, ἀλκυών, & ἀλκυών, quam & Alcedinem vocari ſupra diximus, Æoli Regis ventorum filia fuiſſe creditur, & uxor Ceycis, quæ deſiderio mariti, qui naufragio perierat, in mare ſe dejecit, verſaque eſt, ut Poetæ fabulantur, in avem ſui nominis. *Ovid.* 11. *Met.* ¶ Altera fuit Alcyone Eveni fluminis filia, uxor Idæi, ante Marpeſſa appellata, quam Apollo cum rapuiſſet, non dubitavit maritus ſumpto arcu, & ſagittis uxorem vi ab eo repetere. Quod cum fruſtra conatus eſſet, parentes filiæ caſum lugentes, commutato nomine Alcyonem eam appellarunt, quod fatum ſuperiori Alcyone non diſſimile ſortita videretur. De Alcyonibus *Plin. l.* 10. *c.* 33.

Alcyonium, ii, n. 2. medicamenti genus apud *Plin. l.* 32. *c.* 8.

Alcyonius, a, um, adject. pacatus, feriatus, tranquillus, ut Alcyonii dies. *Colum. l.* 11. *c.* 2. V. Alcedo.

Alĕa, f. 1. *giuoco di ſorte*, *come dadi*, *o carte*, Ger. *bretſpiel*, *kartenſpiel*, Gal. *tout jeu de hazard*, Hiſp. *qualquier juego de fortuna*, *como dados*, *naypes*, κύβος, ludus tabulæ, ſeu ludus teſſerarum, & generatim omnis ludus in varietate fortunæ conſiſtens, ſeu qui caſu potius, quam arte gubernatur. Nomen accepit ab inventore, qui Aleas fuit, miles quidam, in otio Trojano. *Hor.* Quem damnoſa Venus, quem præceps alea nudat. ¶ Per translationem pro fortuna, & pro periculo, periculique dubitatione ſumitur. Hinc ille dicitur Aleam jacere, ῥίπτειν κύβον, qui ſe periculo, fortunæque committit. *Liv.* in dubiam imperii, ſervitiique aleam imus. *Sueton.* Omnem aleam jacere, *arriſchiar tutto*. ¶ Plinius Præfat. Oper. ſcripſit, Ciceronem extra omnem ingenii aleam poſitum, ideſt extra dubitationem, utrum aliquis ei videatur præferendus. ¶ Aleam emere, hoc eſt res incertas. *Pompon. in leg. Nec emptio*, *ff. de contrahen. empt. & vendit.* ¶ *Jacta eſt alea*, proverb. cum res fortunæ arbitrio omnino commiſſa eſt, *Sueton. in Cæſ. c.* 32.

Alĕa, æ, f. prima & ſecunda brevi eſt epitheton Minervæ, quæ in Arcadia templum habuit ab Aleo Arcadiæ rege extructum. *Stat.* 4. *Theb. v.* 288. templumque Aleæ nemorale Minervæ.

Aleāris, e, ad aleam pertinens.

Aleator, m. 3. *giuocatore*, *biſcazziere*, Ger. *ein bretſpieler*, Gal. *joueur*, κυβευτής, qui ſæpe alea ludit. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 10.

Aleatorium, n. 2. *luogo del giuoco*, *ridotto*, Ger. *ein wurffſpiel*, Gal. *berland*, Hiſp. *lugar de juego*, κυβευτήριον, apud *Sidonium* pro ludo aleæ, uti enim, Atque illic aleatorium laſſis conſumpto ſphæriſterio faciat, *l.* 2. *epiſt.* 2.

Aleatorius, a, um, adject. ad aleam, vel aleatorem pertinens, ut Forum aleatorium, apud *Sueton. Auguſt.* 71. Damna aleatoria. *Cic. Philip.* 2. *c.* 27.

Alĕbas, vel Alevas, æ, ἀλεύας, Lariſſæorum in Theſſalia crudeliſſimus tyrannus, ab ipſis tandem ſatellitibus interfectus, quos ad corporis cuſtodiam adhibebat. *Ovid. in Ibin. v.* 323. Quoique putas fidos, ut Lariſſæus Alebas.

Alebria, veteres uſurpabant pro bene alentia. *Feſtus*.

Alec, ēcis (in libris vetuſtiſſimis Allec, nec unquam per aſpirationem niſi apud *Feſtum*) non certi alicujus piſcis nomen, ſed genus potius, ſub quo minimi quique, & viliſſimi piſciculi continentur. Qui aſpirationem appingunt, ducunt ab ἅλς, vel ἅλιξ, qui marinus piſcis eſt. *Colum. l.* 8. *c. ult.* ¶ Eſt & liquaminis genus, ſed craſſius, quod ex inteſtinis piſcium conficiebatur, *ſalamoia*; efferturque feminino, & neut. genere. *Plin. l.* 9. *c.* 17. Multorum alecem excogitare provocavit. *Horat. l.* 2. *Sat.* 4. *v.* 73. Ego fæcem primus & alec, Primus & inveni piper album.

Ale-

Alecto, ui, ἀληκτώ, una ex furiis infernalibus, & latine non ceſſans, interpretatur, ab α privativa, & λήγω, deſino, quia cupiditas nunquam ſatiatur, vel quod a ſuppliciis ſumendis de improbis nunquam ceſſet. A *Virg.* vocatur atra, ſata nocte, Cocytia, ſæva, luctifica, &c.

Alectoria, gemma, quæ in ventriculo galli invenitur. Gallus enim Græce ἀλέκτωρ dicitur. Hoc gemmarum genere Milo Crotonienſis invictus in certaminibus viſus eſt. *Plin. l. 37. c. 10.*

Alectorolŏphos, i, *creſta di gallo*, ἀλεκτορόλοφος, herba eſt tuſſientibus utilis, foliis galli gallinacei criſtæ ſimilis, caulem tenuem, ſemenque nigrum in ſiliquis habens. *Plin. l. 27. c. 5.*

Alecula, vel Allecula, diminutivum ab alec, hoc eſt parvus piſculus aleci faciendo aptus. *Colum. l. 6. c. 8. & l. 8. ſub fin.*

Alejus Campus, m. 2. locus eſt Lyciæ, in quo cecidit Bellerophon, cum a Pegaſo ab œſtro agitato excuteretur, ſic dictus, quod in eo cæcus erraſſet Bellerophon, donec periret.

Alemanni, ſeu Alamanni, *Alemani*, Ger. *die Teutſchen*, ἀλαμανοί, populi Germaniæ, Galliæ Belgicæ, & Rhætiæ proximi, qui Sueviam incoluerunt. Sed nunc omnes Germani Alemanni etiam dicuntur. Rheno fluvio a Gallis, Alpibus ab Italia diſcreti ſunt. Ita dicti ſunt patrio vocabulo, quaſi prorſus viri. Cum enim Germani illi Septemtrionales, præſertim Tranſalpini, mutare ſedes cogitarent, imitati priores Germanos, qui trajecto Rheno, quo ſe totos viros fore oſtenderent, ſibi hoc nominis, quaſi *Gar ein man*, impoſuiſſent, & ipſi ſe, quod fortiſſimi bellatores, & viri omnes eſſe & vellent, & deberent, Alemannos, quaſi *Als manner* appellavere. Quod autem a Germanis vere diverſi ſint, illud argumento eſt, quod Alemannis victis Antonius Caracalla *Alemannicus* appellatus eſt; cum jam tum ſe *Germanicum* diceret.

Alemannia, æ, *Alemagna*, Alamannorum Regio, præſertim quæ Rhætiam, Helvetiam, & Sueviam complectitur. *Claudian. in 1. Conſul. Honor. v. 234.*

Alemannĭcus, a, um, ut tentoria Alemannica. *Amm. Marcell. l. 27. c. 3.*

Alemōna, æ, f. vel Alimona, Dea Romanorum, alendis in utero fœtibus præſes.

Alĕo, onis, *giuocatore*, κυβευτής, idem quod aleator. *Nævius* apud *Feſtum*, Audax ganeo, lurco, aleo.

Aleria, f. 1. *Aleria*, Col. a Sylla Dictatore deducta, & Urbs E. Corſicæ, mar. in Or. apud oſtia Rhodani Fl. nunc exciſa. *Plin. l. 3. c. 6.*

Ales, hujus alitis, *uccello*, *augello*, עוף, Ger. *ein groſſ vogel*, Gal. *oiſeau grand*, *comme galine*, *oye*, *grue*, & *autres*, Hiſp. *ave*, *o otra coſa*, *que buela como ſaeta*, οἰωνός, ὄρνις, quælibet avis, quæ alas, & pennas habet, ſicut *volucris* omne volatile, & tam maſc. quam fem. gen. profertur. *Virg.* Namque volans fulvus Jovis ales in æthra. *Mart.* Alitis eximiæ cauda ſuperba fuit. ¶ In genitivo plurali *alitum*, & *alituum* per epentheſim, ſecundum Priſcian. *Virg. l. Æn. 8. v. 27.* Alituum, pecudumque genus ſopor altus habebat. *Martial. l. 13. epigr. 61.* Inter ſapores fertur alitum primus. ¶ Apud Augures *alites* vocabantur aves majores, quæ ſcil. volatu; *oſcines* vero minores, quæ voce omen præbebant. *Plin. l. 10. c. 19. Cic. 2. de Nat. Deor. 64.*

Ales, itis, o. 3. adjectivum omnis generis, ponitur a Poetis pro veloci, *veloce*, Ger. *ſchnell*, *geſchwind*, Gal. *leger*, *viſte*, Hiſp. *ligero*. ταχύς, *Jilius*, Alite vectus equo. *Virg. 6. Æn.* Alitis Auſtri. ¶ Ponitur & pro alato, hoc eſt, alas habente, *alato*. Sic Deus ales, pro Mercurio. *Ovid. Metam. 2. v. 714.* Ales currus, *Senec. in Med. ſub fin.*

Alĕſa. V. Haleſa.

Aleſco, is, n. 3. *creſcere*, גדל, Ger. *wachſen*, *zunemmen*, αὐξάνω, antiq. verb. ab alo, is, idem quod creſco. *Varro l. 1. c. 44. de re ruſt.* Quæ nata ſunt, in fundo aleſcunt. *Et l. 2. c. 4.* Aleſcendo roborari.

Alĕthes, m. 1. ἀλήθης, viri Trojani nomen. *Virg. l. 11. Æn.* Et qua grandævus Alethes. Latine ſonat voracem.

Aletium, n. 2. *Lecci*, ἀλήτιον, Urbs E. Provinciæ Hydruntinæ, primaria Regionis, ac totius Regni poſt Neapolim clariſſima, 7. M. P. ab ora Maris Adriatici, inter Brunduſium ad Occ. & Hydruntum ad Or. 24. a Tarento 30. Populi Aletini. *Plin. l. 3. c. 11.*

Aletrinates, & Aletrini, Italiæ pop. in Campania. *Plin. l. 3. c. 5. & 11.*

Aletrinenſis, e, ad Aletrium pertinens. *Cic. pro Balb. c. 22.* Aletrinenſis fœderatus. Sed alii aliter leg.

Aletrium. Vide Alatrium.

Aletūdo, f. 3. *graſſezza*, *corpulenza*, apud *Feſtum*, verbale, ab alendo, corporis pinguedinem ſignificat. Obſoletum eſt.

Alĕus, a, um, idem quod *Altius*, cum pro Elio ſumitur, hoc eſt ad Elidem Achaiæ urbem pertinens. *Plaut. Capt. prol. v. 31.* Eques Aleus.

Alex, ecis. V. Halec.

Alex, vel Halex, *Aleſſo*, ſeu *Alece*. Fl. Locrorum, ſeu Calabriæ Ult. qui Brutios a magna Græcia ſeparat, & agrum Locrenſem a Rhegino, & in mare Jonium ſe exonerat, inter prom. Herculis, & Leucopetram.

Alexander, ἀλέξανδρος, filius Philippi Regis Macedoniæ, & Olympiadis filiæ Neoptolemi Regis Moloſſorum. Ariſtotelem magiſtrum habuit. Aſiam ſubegit, & magnam Indiæ partem; unde *Magnus* dictus eſt. Plures urbes variis in locis condidit, quas a ſuo nomine appellavit. Cum ex India in Macedoniam reverteretur, ab Antipatro Macedoniæ Præfecto veneno aquæ Stygiæ ſublatus eſt, Babylone, in convivio, apud Theſſalum Medicum, anno ætatis 32. Regni 12. Alexandri res geſtæ a multis ſcriptæ ſunt, præcipue a Plutarcho, & a Q. Curtio. De eo etiam mentio facta eſt in Sacris Literis, lib. 1. Machab.

Alexandria, & Alexandrēa, ἀλεξάνδρεια, cognomento Magna, fem. 1. Italis *Aleſſandria*, Turcis *Scanderia*, Urbs Ægypti, ad Nilum. *Horat. l. 4. od. 14. Propert. l. 3. eleg. 10.* ¶ Hoc nomine multæ aliæ urbes numerantur. Celebris eſt Alexandria Statiellorum, *Aleſſandria della Paglia*, in Ducatu Mediolanenſi, a Mediolano 52. M. P. in Auſtrolibycum, media fere inter Genuam ad Ort. & Auguſtam Taurinorum ad Occ. ideſt ad 40. M. P. Hæc olim Cæſarea dicta eſt. Poſtea Mediolanenſes amplificatam Alexandriam appellavere in honorem Alexandri III. Pontificis Maximi, qui eam Epiſcopali dignitate ornavit.

Alexandrīnus, a, um, *Aleſſandrino*, adject. quidquid ad Alexandriam pertinet, ut Alexandrinæ naves apud *Suet. Aug. c. 98.* ex quibus collecta claſſis ſupportando frumento maxime (quamquam & aliis mercibus) in Italiam ab Auguſto inſtituta fuit. ¶ Alexandrina vita atque licentia, apud *Cæſ. l. 3. B. C. c. 110.* quod Alexandrini populi voluptatibus, & deliciis maxime diffluerent.

Alexipharmăcum, i, n. *contravveleno*, ἀλεξιφάρμακον, antidotus, remedium contra venena, *antidoto*, *contravveleno*. *Plin. l. 21. c. 20.* Convenit medicamento, quod alexipharmacum vocant.

Alexis, Aſinii Pollionis puer, quem Virgilius ejus amore captus a Pollione dono accepit. In hujus gratiam Virgilius ſcripſit ſecundam eclogam.

Alga, *aliga*, סוף, Ger. *kraut*, *welches im meer wachſt*, φῦκος, θαλάσσιον βρύον, herba, quæ naſcitur in aquis marinis, dicta ab algore aquæ, ſive quod pedes alliget, quia craſſa eſt, foliis ex parte ſupernatantibus. *Virg. l. 7.* Laterique illiſa refunditur alga. ¶ Ponitur ſæpe pro re vili. *Virg. Ecl. 7. v. 42.* projecta vilior alga.

Algenſis, ſe, adject. quod in alga naſcitur, vel nutritur, *algoſo*. *Plin. l. 9. c. 37.* Purpurarum genera plura, pabulo & ſolo diſcreta. Lutenſe putri limo, & algenſe enutritum alga, viliſſimum utrumque.

Algĕo, es, alſi, ſine ſup. *patir freddo*, קרר, [illegible], Ger. *frieren*, Gal. *avoir grand froid*, *geler de froid*, Hiſp. *enfriarſe*, ῥιγόω, a Græco ἀλγέω, doleo, patior frigus, frigidus ſum, cui æſtuo opponitur. *Cic. 2. Tuſc.* Erudiunt juventutem venando, currendo, eſuriendo, ſitiendo, algendo, æſtuando. ¶ Translate algere eſt, negligi. *Juven. ſat. 1. v. 74.* Probitas laudatur, & alget. ideſt negligitur, non expetitur.

Algeſco, is, ĕre, algere incipio, algeo. *Prudent. Apotheoſ. v. 142.* (Deus) rabiem flammarum algeſcere cogit.

Algidenſis, e. 3. adject. ut raphanus Algidenſis, qui circa Algidum montem naſcebatur, longus, & tranſlucidus. *Plin. l. 19. c. 15.*

Algĭdum, *Rocca del Papa*, opp. Latii in alto monte, Tuſculo finitimum, a Roma 12. M. P. Dictum eſt ex aeris algore. Similiter ipſe mons Algidus, & ſylva monti ſubjacens, in cujus ingreſſu Regillus lacus eſt, Algida dicitur, *Selva dell' Aglio*. Hinc terra Algida. *Ovid. 5. Faſt.*

Algĭdus, a, um, o. 1. 2. *freddo*, קר, Ger. *erkalt*, ψυχρός, κρυερός, frigidus. *Catul. in Carm. de Aty, 63.* Algida Idæ nive amicta loca colam.

Algifĭcus, a, um, adject. ψυχροποιός, frigus inducens, *che fa freddo*. *Gell. l. 19. c. 4.* Quod timor ſit omnibus algificus.

Algor, m. 3. *freddo*, [illegible], Ger. *kalte*, *froſt*, Gal. *froidure grande*, *grande froid*, Hiſp. *frio o freſcor*, ῥῖγος, ψῦχος, ab algeo, idem quod frigus, & proprie frigus vehementius. *Salluſt. in Cat.* Corpus patiens inediæ, vigiliæ, algoris. Et *Plin. l. 15. c. 4.* Oleo corpus contra algores munire.

Algōſus, a, um, alga abundans, ut locus algoſus. *Plin. l. 32. c. 9.* Viviuntque in algoſis myaces; ubi ſubaudias, *locis*.

Algus, i, vel algus, us, m. idem quod algor. *Lucr. l. 3. v. 733.* Solicite evolitant morbis, algoque, fameque. *Plaut. in Rud. 2. 7. v. 24.* Vel ſuda, vel peri algu, vel etiam ægrota.

Alia, *per altra ſtrada*, vel adverbium eſt, vel potius ablativus fœmininus adjectivi *alius* adverbii modo poſitus, & ſignificat *alia via*. *Flor. l. 2. c. 12.* Cum alia miniſtratus, alia irrepſiſſet. *Liv. l. 44. c. 43.* Equites ſine duce relicti, alii alia in civitates ſuas dilapſi ſunt. *chi per una ſtrada*, *chi per un' altra*.

Alias, adverb. *altre volte*, [illegible], Ger. *ein andermahl*, *biſſweilen*, Gal. *une autre fois*, Hiſ. *en otro tiempo*, *o en otro lugar*, ἄλλοτε, alia vice, alio tempore, & tam præterito, quam futuro, & ſæpe etiam indefinito. *Cic. 4. Acad. c. 3.* Quibus de rebus & alias ſæpe nobis multa quæſita ſunt. *Id. Divin. l. 2. c. 2.* Sed hæc alias pluribus, nunc ad inſtitutam diſputationem revertamur. *Idem de Orat. l. 3. c. 7.* Itaque & illi alias aliud de iiſdem rebus ſentiunt. ¶ Significat etiam alioqui, *per altro*. *Plin. 2. c. 103.* In Sylaro folia lapideſcunt, alias ſalubri potu ejus aquæ. ¶ Sumitur item pro aliter, *altrimenti*. *Curt. l. 8. c. 3.* Debilitatum vulnere jacuiſſe non alias, quam ſimulatione mortis tutiorem. ¶ Item, interdum, *alle volte*, quando geminatur. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 39.* Vagabatur (Indutiomarus) alias ut ſitum caſtrorum cognoſceret, alias colloquendi aut territandi cauſa. ¶ Poteſt etiam ſæpius repeti. *Plin. l. 7. c. 55. Cic. de Invent. l. 1. c. 52.* ¶ Et ſine geminatione cum Interdum. *Id. 3. de Orat.* Geminatio verborum habet interdum vim, leporem alias.

Alĭbi, *altrove*, [illegible], Ger. *anderſtwo*, Gal. *ailleurs*, *autre part*, Hiſp. *en otro lugar*, ἀλλαχοῦ, alio loco. *Ter. Hecyr. 3. 1. 14.* Habebam alibi animum amori deditum. ¶ Conſtruitur cum *Quam*, & æquivalentibus. *Suet. Aug. c. 23.* Duas omnino clades, nec alibi, quam in Germania accepit. ¶ Significat etiam in alia re. *Liv. 30. 33.* Nec ſpem ſalutis alibi, quam in pace eſſe.

Alibĭlis, & le, o. 3. θρεπτικός, quod facultatem habet alendi. *Varro l. 2. de R. R. c. 11.* Eſt enim lac omnium rerum, quas cibi cauſa capimus, maxime alibile. ¶ Item quod ali poteſt. *Id. 3. R. R. c. 9. de pullis gallinarum.* Ita alibiliores ſiunt.

Alica, æ, (rectius quam *halica*, cum ſit vox Latina) Duplex eſt, alia nativa, alia factitia. Nativa genus eſt frumenti, Græce χόνδρος, & videtur eſſe illud, quod Itali vocant *ſpelta*. Eſt enim zeæ ſpecies, ſpicas proferens duplici granorum ordine. *Plin. l. 18. c. 7. & l. 22. c. 25.* Eam *Cato c. 76. R. R.* alicam primam vocat. ¶ Factitia eſt ſorbitio, vel puls ex nativa confecta, tuſis ejus granis, & creta, vel gypſo, vel lacte ad candorem ei conciliandum: cum vero ea uti opus erat, diluebatur diligenter, & mulſo, vel alio condimento imbuebatur, habebaturque in deliciis. *Martial. l. 13. ep. 6.* & alibi.

Alicŭbi, *in qualche luogo*, *in alcun luogo*, Ger. *an einem ort*, Gall. *en quelque lieu*, *en quelque part*, Hiſ. *en alguno lugar*, ἐνταχοῦ, in aliquo loco, uſpiam, uſquam. *Cic. pro Flacc. c. 29.* Omnino mallem hic alicubi in Cruſtumino, aut in Capenati (agro) paraviſſes. *Teren. Adelph. 3. 5. 7.* Utinam hic prope adeſſet alicubi.

Alicŭlæ, recenſentur ab *Ulp. D. de auro & argento, leg. 24.* inter veſtes pueriles. *Hotomann.* legit, *Allicula*, ut manicatæ tunicæ intelligantur, quæ pueris decoræ; grandioribus autem minus honeſtæ apud Romanos erant. [illegible]

Alicunde, *da qualche luogo*, Ger. *von einem ort*, Gal. *de quelque lieu*, *de quelque part*, Hiſ. *de alguno otro lugar*, ποθέν, ex aliquo loco. *Ter. in Andr. 2. 4. 3.* Venit meditatus alicunde. ¶ Interdum non ad locum, ſed ad rem, aut hominem refertur. *Plaut. Perſ. 1. 1. 44.* Alicunde exora mutuum. *id eſt* ab aliquo homine.

Alid. V. Alis.

Alienatio, onis, verbal. ab alieno, *alienazione*, *ſeparazione*, [illegible], Germ. *entfremdung*, *entwendung*, ἀλλοτρίωσις. Frequens eſt vox apud JCtos pro Abalienatione, & venditione. ¶ *Alienatio ſacrorum* apud *Cicer. in Orat. c. 42.* eſt tranſlatio ſacrorum ab una in aliam familiam per fictam quandam emptionem, & venditionem. ¶ Alio ſenſu eſt disjunctio, ac ſeparatio unius rei ab alia. *Cic. de Am. c. 21.* Statim alienatio disjunctioque facienda eſt, *ideſt* amicitia diſſolvenda. Et *Cæſ. 2. B. C.* Alienatio exercitus. *h. e.* fuga, aut diſſolutio. ¶ Alienatio mentis eſt commotio vehemens, & perturbatio rationis, ut homo non ſit ſui compos. *Plin. l. 21. c. 21.* ¶ Et dicitur etiam alienatio abſolute a *Firmic. l. 4. c. 1.* Luna aliis decernit alienationis incommoda.

Alienātor, oris, m. qui rem aliquam in alterius dominium transfert. *Lib. 1. Cod. Juſtin. tit. 8. leg. 9.*

Alienātus, a, um, partic. aut nomen ex particip. *alienato*, *ſeparato*, ἀλλοτριωθείς. *Cic. de Amic.* Alienatus eſt a Collega noſtro Metello. ¶ Sic alienatus mente, ſenſibus, & alienata mens, apud *Liv.* & *Plin.* V. Alienatio. ¶ Inter alienatus, & abalienatus, Feſtus diſtinguit, ut alienatus ſit, qui alienus eſt factus: abalienatus, quem quis a ſe removit. ¶ A Medicis *alienata membra* dicuntur, quæ ex vulnere, ictu, aut morbo intermortua ſenſum amiſerunt. *Celſ. 5. 26. 23.*

Alienigĕna, *foreſtiero*, נכרי, Ger. *ein frembder*, *auſſlender*, Gal. *eſtranger*, Hiſp. *eſtrangero*, ἀλλογενής, communis generis, vel ſecundum Probum omnis generis, ſumitur in eodem ſignificatu, quo alienigenus, & componitur a genus, ut Grajugena, Trojugena. *Cic. 4. Catil. c. 10.* Hoſtes alienigenæ. *Liv. l. 26. c. 13.* Cum hoſtis alienigena in Italia eſſet. ¶ Significat etiam ex diverſis rebus genitum. *Lucret. l. 1. v. 859.* venas, & ſanguen, & oſſa, & nervos alienigenis ex partibus eſſe.

Alienigĕnus, a, um, o. 1. 2. *foreſtiero*, ſignificat, quod eſt externum, vel alieni generis, vel inter alienos genitum. *Val. l. 1. c. 5.* Adjici noſtris duo ejuſdem generis alienigena exempla poſſunt.

Aliĕno, as, avi, atum, *far diverſo*, *far altro*, [illegible], Ger. *entfrembden*, *abſondern*, Gal. *aliener*, Hiſ. *enagenar*, ἀλλοτριόω, alienum, vel alium facio. *Plaut. Amph. 1. 1. 143.* Certe tu me alienabis nunquam, quin noſter ſiem. ¶ *Alienare mentem alicujus* eſt ita immutare, ut ſui compos homo non ſit, *far delirare*, *far uſcir di ſe*: Et *alienare mente*, *eſſer fuori di ſe*, *delirare*. *Senec. l. 2. quæſt. natur. c. 53. Plin. l. 28. c. 8.* ¶ Sæpius ſumitur pro in alterius dominium transferre, vendere, *alienare*, *vendere*. *Cic. Agrar. 2. c. 13.* Alienare vectigalia. *Ulpian. Dig. 4. 7. 4.* Alienare aliquid alieni. ¶ Uſurpatur etiam pro ſeparare, removere, *ſeparare*, *allontanare*. *Terent. Heaut. 5. 2. 25.* Ita nos alienavit. ¶ A Medicis *alienari* dicuntur membra, quæ corrumpuntur, & emoriuntur. *Celſ. l. 7. c. 16.* Inteſtina momento alienantur, externo & inſueto ſpiritu circumdata. ¶ Translate eſt disjungere ab amore, favore, amicitia, *far nemico*, *diſguſtare*. *Cic. Attic. l. 1. ep. 14. ad fin.* Alienare a ſe omnes bonos. *Id. Fam. 3. ep. 6.* Alienare a ſe voluntatem alicujus. *Vellej. l. 2. c. 112.* Animum alicujus ſibi alienare. *Tacit. 1. hiſtor. c. 59.* Ne ſupplicio ejus ferox gens alienaretur. *non ſi ribellaſſe*.

Aliēnum, i, ſubſtant. neut. res aliena, *la roba d' altri*. *Salluſt. Catil.* Alieni appetens, ſui profuſus.

Aliēnus, a, um, adject. ab alius, *alieno*, *d' altrui*, זר, נכרי, Ger. *frembder*, Gal. *alieno*, *qui eſt a autrui*, Hiſ. *ageno*, *enagenado*, ἀλλότριος, qui alterius eſt, ſive qui ad alium pertinet. *Cic. 1. Offic. c. 9.* Difficilis eſt cura rerum alienarum. ¶ Conſtruitur fere cum ablat. & præpoſit. vel cum ſolo ablat. ſæpe cum dativo;

interdum etiam cum genitivo, more Græcorum. *Lucret. l. 6. v. 1063.* Hæc ita ſunt aliarum rerum aliena. Sic dicitur *alienus dignitate, dignitati, dignitatis, a dignitate.* ¶ Interdum opponitur domeſtico, & familiari, aut etiam propinquo. *Cic. de Amic.* Cives potiores ſunt, quam peregrini, propinqui, quam alieni. *Plaut. Stich. 3. 2. 31.* Apud me cœnant alieni novem. ¶ Interdum idem eſt ac abhorrens. *Cic. 4. Verr.* Homo alienus a litteris. *Id. Fam. l. 2. epiſt. 17.* Alienior eſt a me. Ubi nota Comparat. ut & Superlat. *alieniſſimus* apud *Nepot. in Themiſtocle, c. 4.* ¶ Item non conſcius. *Sall. in Catil. 41.* Foro propinqua erat, neque aliena conſilii. ¶ Medici *aliena* vocant membra corrupta, & intermortua. *Scribon. Larg. compoſ. 201.* Idem emplaſtrum, ſi os ſcabrum, aut putre vetuſtate vitii factum eſt, expurgat, & educit quantum ejus alienum eſt.

Aliſæ. V. Alliſæ.

Aliſer, *alato*, πτερωτὸς, alatus. *Ovid. Faſt. v. 562.* Aliſero tollitur axe Ceres. Al. leg. *aligero.*

Aliger, *alato*, [illegible], Ger. *geflügelt*, Gal. *qui a aile*, Hiſp. *qui tiene alas para volar*, πτερωτὸς, alatus. *Virg. 1. Æn. v. 663.* Aligerum affatur Amorem.

Alii, populi ſunt Elienſes, vel Elei, quos geſſiſſe bellum cum Ætolis, ex Polybio cognoſcimus. *Plaut. Capt. prol. v. 27.* Cœpit captivos commercarier hic Alios.

Alimentarius, a, um, *coſa, che appartiene a nutrire*, Gal. *appartenant a la nourriture*, Hiſ. *coſa pertenecienete a mantenimiento*, [illegible], quod ad alimentum pertinet, ut Lex alimentaria, qua filii parentes alere tenebantur. *Cæl. in ep. ad Cicer. l. 8. Fam. ep. 6.* ¶ Alimentarii in Jure dicuntur, quibus legata alimenta ſunt. *Leg. 8. §. 9. & 24. D. de Tranſactionib. Capitolin. in Pio, c. 8.* Puellæ alimentariæ.

Alimentum, n. 2. *nutrimento*, [illegible], Ger. *ſpeiſ*, *nahrung*, Gal. *nourriture*, *aliment*, Hiſp. *el mantenimiento*, τροφὴ, id, quo vita ſuſtentatur. *Cic. de univ.* Nec vero deſiderabat mundus alimenta corporis. ¶ Generatim quidquid alit, alimentum dicitur. *Ovid. 14. Metam. verſ. 532.* alimentaque cætera flammæ. ¶ Sic alimenta vitiorum, translate apud *eund. ib. l. 2. v. 769.*

Alimŏdi, aliuſmodi. *Feſtus.*

Alimonia, æ, nutrimentum, alimentum, *alimento*, *nutrimento*. *Plaut. Perſ. 1. 3. 1.* Quæſtus alimoniæ. *Macrob. ſat. 7. c. 4.* Alimonia ventris diſperſa per univerſos membrorum artus. ¶ Plurali numero uſus eſt *Apul. in princip. l. 2. Met.* Non modo ſanguinis, verum etiam alimoniarum ſocia.

Alimonium, ii, n. 2. idem ac alimonia. *Varr. l. 1. de R. R. c. 8.* Quod in parto, & alimonio vinum, non ut in calice quærit aquam, ſed Solem. Adde *l. 3. c. 16.*

Alĭmos, & alimon, neut. gen. herba quæ guſtantes eſurire non patitur. *Plin. lib. 17. cap. 24.*

Alio, *altrove*, in alia loca. *Cic. ad Att. 9. 17.* Arpinum ne eundum ſit, an quo alio. *Suet. in Auguſt. c. 98.* Non alio datam ſummam, quam in emptionem Alexandrinarum mercium abſumpturos. *ideſt* non in aliam rem. *Liv. l. 7. c. 18.* Plebem nuſquam alio natam, quam ad ſerviendum. *h. e.* non alio fine.

Aliŏquin, & alioqui, aliter, cæteroquin, *del reſto*, *per altro*, Gal. *autrement*, Hiſp. *en otra manera*, ἄλλως, εἰ δὲ μή, ſignificat aliter, ſeu alio modo, vel quod ſi non, vel præter hoc. *Cic. de Leg. 2. 25.* Minima olim fuit iſtius rei cupiditas, alioquin multa extarent exempla majorum. *Liv. l. 30. c. 29.* Tumulum commodum alioqui, niſi quod longinquæ aquationis erat, cepit. ¶ Quod vero vulgo dicitur, *alioqui* ante conſonas, & *alioquin* ante vocales poni, non eſt perpetuum. *Curt. l. 4. c. 2.* Alioquin potens. *Plin. l. 8. epiſt. 11.* Alioqui in ſummo diſcrimine. ¶ Significat etiam aliqua alia re, aut modo. *Horat. l. 1. ſat. 4. v. 3.* Si quis dignus erat deſcribi, quod malus, aut fur, Quod mœchus foret, aut ſicarius, aut alioqui Famoſus, multa cum libertate notabant. ¶ Singularis eſt hujus particulæ uſus in allato *Curtii* loco. V. vocem *Potens.*

Aliorſum, *verſo altrove*, Ger. *anderſwohin*, *gegen ander ort*, Gal. *vers autre lieu*, *coté*, *part*, Hiſp. *hazia otro lugar*, ἀλλαχοῖ, verſus alium locum, ut Aliorſum ire, apud *Plaut. Trucul. 2. 4. 49.* ¶ Item aliter, *altrimenti*. *Ter. in Eun.* Neve aliorſum, atque ego feci, acceperit.

Alioverſus, & Alioverſum, idem quod Aliorſum. *Plaut. Aulul. 2. 1. 8.* Atque ego iſthuc alioverſum dixeram. *con altra intenzione.*

Alĭpes, ĕdis, velox, quaſi alas in pedibus habens. *Ovid. 5. Faſt. v. 100.* Alipediſque Dei, *id eſt* Mercurii. Et *Virg. Æn. 12. v. 484.* Alipedes equi.

Aliphānus, & Alliphānus, a, um, ad Aliphas pertinens. *Cicer. 2. Agrar. c. 25.*

Aliphe, Allipha, Alliphe, Allifa, Alliſum, *Aliſe*, Urbs E. Samnii, a Vulturno amne 5. M. P. a Calatia 12. a Capua 16. per montes, a Venafro 15. a Caſſino 35.

Alipĭlus, li, m. 2. alarum pilos in balneis vellens. *Cel. l. 6. c. 46. Senec. epiſt. 56.*

Aliptes, æ, m. 1. græca vox, ἀλείπτης, ab ἀλείφω, ungo. Aliptæ autem vocabantur, qui palæſtritas certaturos ungebant. ¶ Erant & Aliptæ inter ſervos balnearios, de quibus V. *Pignor.* Virium & boni coloris cauſa hos adhibitos, ſignificat *Cic. Fam. l. 1. ep. 9.* Sed vellem, non ſolum ſalutis meæ, quemadmodum medici, ſed ut aliptæ, virium & coloris rationem habere voluiſſent.

Alĭqua, *per qualche luogo*, Gal. *par quelque part*, *par quelque lieu*, *par quelque voye*, Hiſ. *por algun lugar*, πῃ, per aliquem locum. *Liv. l. 26. c. 27.* Si qui evaſiſſent aliqua. ¶ Item, aliqua ratione, *in qualche maniera*. *Virg. Eclog. 3.* Et ſi non aliqua nocuiſſes, mortuus eſſes. ubi *via*, aut *ratione*, ſubintelligere licet.

Aliquammulti, aliquot. *Cic. 6. Ver. c. 25.* Sunt veſtrum aliquammulti qui L. Piſonem agnoverunt.

Aliquammultum, adv. aliquantum. *Apulej. in Apolog.* Aliquammultum remotus. Sed alii aliter leg.

Aliquammultus, a, um, aliquantum multus. *Apul. l. 1. A. A.* Poſt aliquammultum temporis. Et *Apologia*, p. 320. Aliquammultis diebus.

Aliquamplūres, aliquanto plures. *Tertull. Apolog. c. 22.* Qui Senecam aliquampluribus, & amarioribus de veſtra ſuperſtitione perorantem reprehendiſtis. Sed alii aliter leg.

Aliquandiu, *alquanto tempo*, Ger. *etwan ein zeitlang*, Gal. *quelque temps*, Hiſp. *algun tiempo*, ἐπὶ χρόνον, adverb. temporis, aliquo tempore, non autem longo admodum. *Cic. pro Cluent. c. 9.* Aliquandiu incolumis fuit.

Aliquando, alias, nonnunquam, interdum, quodam tempore, aliquo tempore, *alcuna volta*, *talora*, [illegible], Ger. *biſſweilen*, *oftmal*, Gal. *quelque fois*, *aucune fois entre autres*, Hiſp. *en algun tiempo*, ποτὲ, adverb. temporis, ſervitque tum præterito, tum futuro. *Cic. l. 5. Fam. ep. 8.* Me aliquando immutarunt tibi. *Id. l. 1. de Orat.* Non deſpero fore aliquem aliquando, qui &c. ¶ Pro Tandem, *finalmente*. *Id. pro Cluent. cap. 19.* Collegi me aliquando. ¶ Atque ita ſæpe cum tandem componitur. *Id. Catil. 2.* Tandem aliquando L. Catilinam ex urbe ejecimus.

Aliquantillus, a, um, dimin. ab aliquantus, *pochettino*. *Plaut Capt. 2. 2. 34.* Foris aliquantillum etiam quod guſto, id beat.

Aliquantiſper, (pro iſta voce nitidius uſurpat Cic. pauliſper, parumper) *alquanto tempo*, [illegible], Ger. *ein wenig*, Gal. *pour quelque peu de temps*, Hiſp. *por algun tiempo*, ἐπὶ χρόνον, ἐπ᾽ ὀλίγον χρόνον, adv. ad temporis brevitatem refertur, ut ait *Valla*, idemque ſignificat, quod aliquandiu. *Ter. in Heaut. 3. 3. 11.* Concedas aliquo ab eorum ore aliquantiſper.

Aliquanto, adverb. nonnihil, *alquanto*. *Cic. 6. Verr. c. 34.* Amplius aliquanto, quam ferre poſſent. Sic aliquanto ante, aliquanto poſt. *Id. Offic. 1. c. 23. & pro Cæcin. c. 4.*

Aliquantŭlum, more adverbii, *un pochettino*, paululum. *Cic. in Orat. c. 40.* Ut a propoſito declinet aliquantulum. Adde *Ter. And. 2. 6. 16.*

Aliquantŭlo, adv. idem quod aliquantulum. *Vopiſc. in Aureliano, c. 34.* Aliquantulo triſtior.

Aliquantŭlus, a, um, diminut. ab aliquantus, *pochetto*, paululus, [illegible], Germ. *gar ein klein wenig*, Gall. *bien peu*, Hiſp. *poquillo*. *Hirt. de B. Afric. c. 21.* Aliquantulum frumenti numerum congeſſerat. ¶ Neutrum ſubſtantive uſurpatur. *Liv. l. 21. c. 12.* Arietibus aliquantulum muri diſcuſſit.

Aliquantum, *alquanto*, [illegible], Ger. *etwas ein wenig*, Gal. *un peu*, *quelque peu*, Hiſp. *algun tanto tal*, ἐπὶ πόσον, modo nomen eſt. *Cic. pro Cluen.* Aliquantum agri in medio relictum eſt. ¶ Modo eſt adverb. & ſignificat, paulum, nonnihil, leviter, pauliſper, neſcio quid, aliqua ex parte. *Id. 5. Fam. ep. 16.* Cogitatio aliquantum labefactata, & convulſa.

Aliquantus, a, um, idem quod nonnullus, *alquanto*. *Salluſt. in Jug. c. 105.* Timor aliquantus, ſed ſpes amplior. ¶ Pleramque neutro gen. uſurpatur, more ſubſtant. *Cic. Fam. l. 1. ep. 7.* Aliquantum laudis. Et *ad Attic. l. 7. ep. 23.* Aliquantum animi. ¶ Aliquanti, plural. pro aliquot. *Pallad. l. 2. c. 19.* Aliquantis diebus. *Eutrop. l. 4. c. 11. n. 6.* Aliquanta oppida.

Aliquatĕnus, *ſin ad alcuna parte*, Ger. *etlicher maſſen*, *biſſ ſo weit*, μέχρι πόσου, ſignificat uſque ad aliquam partem, ſive ex aliqua parte, aut aliqua ratione. *Petron. in Satyr. c. 102.* Apertis aliquatenus labris. *Plin. l. 27. c. 12.* Caulibus aliquatenus rubentibus. Adde *l. 23. c. 7. & Senec. epiſt. 126. Quintil. l. 10. c. 1.* Philiſtius, ut multo infirmior Thucydide, ita aliquatenus lucidior.

Alĭqui, in recto caſu ſingulari, pro aliquis, ut *ſi qui* pro *ſi quis* habent *Plaut. Stich. 1. 2. 9. Cic. Fam. l. 7. ep. 1. & Offic. 1. c. 32. Gell. l. 12. c. 3. l. 15. c. 1.* & alibi. Item *Liv.* Quibus omnibus in locis vulg. leg. *aliquis*. Ita *Pareus in Lex.*

Alĭqui, pro aliqua re, *con qualche coſa*. *Plaut. Aulul. prol. 24.* Aut thure, aut vino, aut aliqui ſemper ſupplicat. Et *Trucul. 5. 1. 30.* Gaudere aliqui me volo.

Aliquis, qua, quod, quid, *alcuno*, *qualcuno*, τὶς, Ger. *einer*, *eine*, Gall. *quelqu'un*, Hiſp. *alguno*, τὶς, quaſi alius quis, ſignificat perſonam, vel rem incertam; & habet vim pluralem, quamvis ſingulariter dicatur. Non enim eſt aliquis niſi de multis. Unde vario genere, numeroque proferebatur. *Ter. Adelph. 4. 4. 24.* Aperite aliquis actutum oſtium. ¶ *Aliquis* etiam, ut Græcis τὶς, capitur pro homine non obſcuro, & nonnullius pretii. *Cic. Att. Fam.*, ut me velis eſſe aliquem, quoniam qui fui, & qui eſſe potui, jam eſſe non poſſum, *ideſt*, velis eſſe me non prorſus obſcurum, & abjectum. *Juven. ſat. 1. v. 73.* in eodem ſenſu: Aude aliquid brevibus Gyaris, & carcere dignum, ſi vis eſſe aliquis. Ubi al. leg. *aliquid*; quod habet & *Cic. Divin. in Verr. c. 15.* in eodem ſenſu. ¶ *Eſt aliquid*, formula dicendi, cum aliquid non plane contemnendum ſignificamus. *Id. ibid.* Eſt tamen hoc aliquid, etiamſi non eſt ſatis. *Ovid. Faſt. 6. v. 27.* Eſt aliquid, nupſiſſe Jovi. ¶ *Fiet aliquid* eſt dictum non deſperantis de rei exitu, licet difficilis videatur, *qualche coſa ſarà*. *Terent. Andr. 2. 1. 13.* Credo, impetrabo, ut aliquot ſaltem nuptiis prodat dies: interea fiet aliquid. ¶ *Aliquid dicere* perhibentur, qui non abſurda penitus in medium proferunt. *Cic. Tuſc. 1. c. 11.* Hic ab artificio ſuo non receſſit; & tamen dixit aliquid. ¶ *Aliquid*, pro aliud quid, dixit *Tacit. Ann. 1. c. 4.* Ne iis quidem annis aliquid, quam iram meditatum. ¶ Apud *Plaut. Menæch. 5. 5. 47.* Elleborum potabis faxo aliquos viginti dies. *ideſt*, circiter viginti. Al. leg. *aliquas*. Sic *Varr. R. R. l. 1. c. 2.* Ante eſſe oportet braſſicam crudam, & poſt aliqua folia quinque. Al. leg. *alia*. ¶ Aliquid, adverb. *Cic. pro Dejot. c. 13.* Ne illum tibi ſuccenſere aliquid ſuſpicere. *Ter. And. 2. 6. 16.* Subtriſtis viſus eſt aliquid, *alquanto*. Vulg. leg. *aliquantulum*. ¶ *Aliqui* in recto ſingulari pro *aliquis* aſſeritur a Grammaticis, ſed dubiis exemplis confirmatur.

Aliquiſpiam, aliquapiam, aliquodpiam, idem quod quiſpiam, *alcuno*, *qualche*. *Cic. pro Sext.* Atque ille ſi aliquapiam vi expelleretur. Adde *3. Tuſc. c. 9.* Sed utrobique varia lectio.

Aliquiſquam, aliquaquam, aliquodquam, idem quod aliquiſpiam. *Liv. l. 41. c. 6. in fin.* Alicuiquam in ſervitutem dari.

Aliquo; *in qualche luogo*, Ger. *etwan in ein ort*, Gal. *en quelque lieu*, Hiſ. *en algun lugar*, ποῖ, ad aliquem locum. *Ter. Adelph. 3. 3. 32.* Aliquo profugiet militatum.

Aliquot, *alquanti*, Ger. *etliche*, Gal. *quelque uns*, Hiſp. *algunos*, τινὲς, numero tantum plurali, teſte Donato, ſed indeclinabiliter, & ſignificat idem, quod nec multi, nec pauci. *Ter. in Andr. 3. 3. 2.* Aliquot me adiere.

Aliquotfariam. *Var. de R. R. l. 1. c. 2.* In eo agro aliquotfariam in ſingula jugera dena culea vini fiant: Vox obſoleta.

Aliquotiens, ſeu aliquoties, *alcune volte*, [illegible], Ger. *ein mahl*, Gall. *quelque fois*, Hiſp. *algunas vezes*, ἐνίοτε, ἐνίοτε, aliquot vicibus, aliquando. *Cic. 4. Ver.* Aliquoties literas de iſtius injuriis miſerat. Adde *pro Quint. c. 1.*

Aliquoverſum, verſus aliquem locum, *verſo a qualche luogo*. *Plaut. Cas in. 2. 4. 18.* Iſtam jam aliquoverſum tragulam decidero, h. e. vulnere lateris inciſo evellam.

Alis, pro alius, & alid, pro aliud, dixere Veteres. Uſus & *Catul. el. 66. de coma Berenices, v. 27.* Anne bonum oblita es facinus, quod regium adepta es Conjugium? quod non fortior auſit alis? Et *Lucret. l. 1. ſub fin.* Namque alid ex alio clareſcet, &c. Adde *l. 3. v. 969.* *Alis*, *idis*, idem, quod Elis, idis, quod eſt Achajæ oppidum. *Plaut. Capt. prol. v. 9.* Eumque hinc profugiens vendidit in Alide. Ita leg. *Turneb. Taubman. Operar.* & alii.

Aliſma, atis, herba, alias fiſtula paſtoris, vel plantago aquatica. *Plin. 25. 10.*

Alĭter, ſecus, alio pacto, alio modo, non eodem modo, non perinde, *altrimente*, Gal. *autrement*, Hiſp. *en otra manera*, ἄλλως, adverb. ab *alis*, hujus *alis*, pro *alius*, ſicut declinabant antiqui, ſignificat alio, vel contrario modo. *Cic. 7. Ver.* Aliter decernere in eadem cauſa non potuiſti. ¶ Conjungitur eleganter cum particulis, quam, atque, ac. *Cic. Attic. l. 16. ep. 13.* Si aliter ſcribo ac ſentio. ¶ Eſt etiam alioqui, cæterum, *del reſto*. *Salluſt. Catil. c. 30.* Aliter ſine populi juſſu nulli earum rerum Conſuli jus eſt.

Alitūra, æ, *nutrizione*, τρόφη nutricatio. *Gell. l. 12. c. 1.* Alituram feram, & ſævam criminatus eſt.

Alĭtus, us, idem quod alitura, ſed rariſſimum. *Donat. in Vita Virg.* Parentibus quotannis aurum ad abundantem alitum mittebat.

Alĭtus, a, um, *nutrito*, nutritum, particip. verbi *alo*, *is*. *Curt. l. 8. c. 10. & Val. Max. l. 7. c. 2. n. 8.* extern.

Aliŭbi, *in altro luogo*, Ger. *an einem andern ort*, *anderſtwo*, Gall. *ailleurs*, *en autre part*, & *lieu*, Hiſp. *en otro lugar*, ἄλλῃ πῃ, compoſitum ex alius, & ubi, idem ſignificans, quod alibi. *Varr. l. 1. R. R. c. 44.* Ut ex eodem ſemine alíubi cum decimo redeat, alíubi cum quintodecimo. *Plin. l. 10. c. 30.* Nec uſquam aliubi candidæ naſcuntur.

Aliunde, *da altro luogo*, ἀλλαχόθεν, ex alio loco. *Cic. pro Lig. c. 1.* Cum id neque per te ſcires, neque aliunde ſcire potuiſſes. Adde *de Orat. l. 2. c. 30. In Orat. c. 24. & Fam. l. 5. epiſt. 13.*

Alius, alia, aliud, *altro*, [illegible], Ger. *ander*, Gal. *autre*, Hiſp. *otro*, ἄλλος, genit. *alius*, dat. *alii*, idem quod diverſus. Olim faciebat genitivum, & dativum, ſicut cætera adjectiva primæ, & ſecundæ declinationis. *Cic. de nat. Deor.* Quibus beſtiis erat is cibus, ut alii generis beſtiis veſcerentur. *Alii generis*, inquit, pro alius. ¶ Alius, de multis dicitur, *alter*, de duobus tantum. *Ter. And. 4. 4.* Fallacia alia aliam trudit. *Tacit. 2. hiſt. c. 95.* Succeſſere magis alii homines, quam alii mores. ¶ Conſtruitur cum quam, ac, atque. *Cæſ. B. C. l. 3. c. 51.* Aliæ ſunt Legati partes, atque Imperatoris. ¶ Item cum Niſi, a, præter. *Cic. de Or. l. 2.* Rogavit, numquid aliud ferret, præter arcam. *Id. Fam. l. 2. ep. 2.* Non quidquam aliud a libertate. *Id. pro Sext. Roſc. c. 52.* Nihil aliud agi, niſi ut proſcriptorum liberi tollantur. ¶ Geminatum per copulam varietatem notat. *Cic. in Or. c. 22.* Eadem res ſæpe aut probatur, aut rejicitur, alio atque alio elata verbo. ¶ Sæpe eſt pro diverſo, ac diſſimili. *Ter. And. 1. 2. 18.* Nunc hic dies aliam vitam affert, alios mores poſtulat. ¶ Eleganter jungitur *longe*. *Salluſt. Catil. 52.* Longe alia mihi mens eſt. ¶ Alium facere, eſt animum alicujus immutare, aliud perſuadere. *Plaut. Trinum. 1. 1. 123.* Verbis paucis quam cito alium feciſti me; alius ad te veneram. ¶ Sic hiſtriones alii fieri dicebantur, cum mutabant perſonas. *Id. Pœnul. prolog. in fin.* Valete, adeſte; ibo; alius nunc fieri volo. ¶ Alias res agere, apud *Ter. Eun. 2. 3. 56.* eſt nugari. ¶ *Alius* eleganter ablat. jungitur. *Horat. l. 1. ep. 16.* Neve putes alium ſapiente bonoque beatum. ideſt alium præter ſapientem, &c. ¶ Alius, pro alter, ſive ſecundus. *Cic. 6. Verr.* Tam te has phaleras a Philarcho abſtuliſſe, quam alias ab Ariſto, tertias a Cratippo.

Alius, a, um, adject. pro Elius, h. e. qui eſt ex Elide Achajæ oppido, quod & *Alis* dicitur. *Plaut. Capt. prol. v. 24.* Poſtquam belligerant Ætoli cum Aliis. Sic *v. 27. & 59.* & alibi.

Aliuſ-

Aliuſmodi, *d'altra maniera*, duo genitivi coaleſcentes in unam vocem, & quaſi adjectivum indeclinabile. *Cic. Invent. l.* 11. *c.* 6. Res aliuſmodi eſt, ac putatur.

Aliŭta, *altramente*, veteres pro aliter dicebant. Hinc eſt illud in legibus Numæ, Si quis aliuta faxit, ipſus Jovis ſacer eſto. *Feſtus*.

Allăbor, eris, apſus ſum, d. 3. accedo, adhæreo, *correre vicino*, juxta fluo, vel navigo, προσρέω. *Virg.* 6. *Æn.* Euboicis Cumarum allabitur oris. ¶ Cum accuſativo ſine præpoſit. *Id.* 9. *Æn.* v. 474. fama ruit, matriſque allabitur aures.

Allabōro, & adlaboro, as, a. 1. *affaticarſi grandemente*, טרח, יגע, עמל, Ger. *ſich ſehr bemühen*, Gal. *labourer fort*, *s'efforcer*, *mettre grande peine*, Hiſp. *trabajarſe con anſia*, ἐκπονέω, eſt alicui rei per laborem aliquid adjicere. *Hor.* 1. *Car.* Simplici myrto nihil allabores.

Allævo, as, a. 1. *far piano*, מישר, ישר, Ger. *gleich*, *oder eben machen*, *ebenen*, ὁμαλίζω, idem eſt quod lævo, hoc eſt, planum facio. *Col. l.* 4. *c.* 25. Ea plaga uno veſtigio allævatur.

Allalia, f. 1. Ἀλαλία, Corſicæ opp. Phocenſium opus, teſte Herodoto. Gentile eſt Allalilæus. *Steph.*

Allambo, & adlambo, is, ambi, a. 3. לקק, ליחך, Ger. *lecken*, *ſauft*, *anrühren*, ἐπιλείχω, idem quod lambo, & per metaphoram leviter attingo. *Auſon. Moſell.* v. 360. Feſtinant famuli quamprimum adlambere lymphis. Et *Prudent. Hamartig.* v. 535. Allambunt ora ceraſtæ.

Allante, es, f. 1. vel Allans, antis, Allantium, ii, Allantæum, i, duorum oppidorum nomen eſt, quorum alterum in Arcadia, in Macedonia alterum collocatur. Populi Allatenſes. Hinc gent. Allantius, Allanteus. *Plin. l.* 4. *c.* 10.

Allapſus, a, um, nomen ex particip. delapſus, juxta lapſus. *Virg. Æn.* 12. v. 319. alis allapſa ſagitta. Et de ſerpentibus, *Liv. lib.* 23. *c.* 16. Angues duo ex occulto allapſi. ¶ Allapſus genibus, pro proſtratus, provolutus ad genua, *Senec. Hippolyt.* v. 667.

Allapſus, us, ui, m. ſubſtant. actus allabendi. *Horat. Epod.* 1. v. 20. Avis ſerpentium allapſus timet.

Allaſſontes calices apud *Vopiſc. in Saturn. c.* 8. ita dicuntur, quia varie picti ſunt, & pro diverſa lucis natura colorem mutant: ab ἀλλάσσω. *Apul. l.* 2. *Met.* hos calices appellat cryſtallum impictum.

Allătro, & adlatro, as, a. 1. נבח, Ger. *anbellen*, Gall. *abboyer*, Hiſp. *ladrar*, προσυλακτέω, contra aliquem latro. *Aurel. Vict. de Vir. illuſtr. c.* 49. In Capitolium eunti numquam canes allatraverunt. ¶ Tranſlate allatrare aliquem, eſt, per invidiam criminari, *calunniare per invidia*. *Liv. l.* 38. *c.* 54. Cato allatrare Africani magnitudinem ſolitus erat. ¶ *Plin. l.* 4. *c.* 5. Peloponneſi oram tot maria allatrant, *h. e.* cum murmure alluunt.

Allătus, a, um, nomen ex partic. ab affero, *portato*. προσενεχθείς. *Horat. l.* 2. *ſat.* 4. v. 62. Quæcumque fervent allata popinis.

Allaudo, as, are, a. 1. *lodare*. poeticum verbum, pro laudo, ἐπαινέω. *Plaut. in Merc. prol.* v. 85. Ingenium allaudat meum. ¶ Hinc *Allaudabilis*. *Id. Perſ.* 4. 5. ubi al. aliter.

Allectatio, onis, alliciendi actus, *ſolletico*, *carezze*. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Nutricum allectatio, *ideſt* cantio, quæ ſoporem vagientibus conciliant.

Allectio, vel adlectio, onis, verbal. ab allego, is, adjunctio, electio, *aggiunta*, *elezione*. *Tertull. adv. Hæret. c.* 43. Cura ſollicita, & allectio explorata. *Capitol. in Pertin. c.* 6. Allectionibus innumeris Prætorios miſcere.

Allecto, as, a. 1. *allettare per luſinghe*, freq. ab allicio, eſt per blanditias attraho, ἐπάγω. *Col. l.* 2. *c.* 3. Sibiloque allectari, quo libentius bibant. *Cic. de Senect. c.* 16. Non modo non retardat, verum etiam invitat, atque allectat.

Allector, ris, m. 3. *allettatore*, מפתה, qui allicit. *Col. l.* 8. *c.* 10. Quaſi allectores ſunt captivorum (*Turdi*) ¶ Eſt etiam verbale ab *allego*, *as*. Allectores dicti ſunt, qui ſuſcipiendis tributis fiſcalibus a Romanis Imperatoribus in provincias allegabantur. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 471. *n.* 9. L. L. Tauricio Allectori Galliæ. *Ibid. pag.* 375. *n.* 3. L. Beſſo Allectori Galliarum, ob Allecturam fideliter adminiſtratam, &c.

Allectūra, æ, f. munus Allectoris. V. vocem præcedentem.

Allectus, vel adlectus, a, um, *aggiunto*, ab allego, is. Allecti ſcenæ, erant adjuncti Comœdorum numero. *Vet. Inſcrip.* L. Arnero Adlecto. ¶ Allecti in Senatum dicebantur ii, qui ad augendum Senatorum numerum ex equeſtri ordine aſſumebantur, qui etiam Conſcripti dicti ſunt. *Suet. Auguſt. c.* 2. Ea gens allecta in Senatum, mox a Serv. Tullo in patricias gentes tranſducta. *Id. in Ner. c.* 1. Allecti inter Patricios.

Allectus, a, um, ab allicio, *allettato*, ut allectus conſuetudine peccandi, apud *Quintil. l.* 7. *c.* 3.

Allegatio, onis, f. 3. *il mandare*, שליחות, Ger. *botſchafft*, παραγγελία, legatio privata, qua aliquis mittitur ad aliquem. *Cic.* 3. *Ver. c.* 16. Quibus allegationibus illam ſibi legationem expugnavit? *id eſt*, amicorum interceſſionibus, & velut legationibus. ¶ Sumitur & pro excuſatione quæſita, quippiam citando, atque allegando. *Marcian. D. l.* 23. *tit.* 2. *leg.* 63. Falſis allegationibus ſe a tutela excuſare. ¶ Item pro citatione. *D. de minoribus*, *leg.* 17.

Allegātus, us, ui, allegatio. *Plaut. Trinum.* 5. 2. 18. Allegatu meo venit, *mandato da me*.

Allĕgo, as, a. 1. lego, mitto, *allegare*, *mandare ad alcun luogo*, שלח, Ger. *abfertigen*, *oder ſchicken*, Gal. *envoyer en quelque lieu*, Hiſp. *embiar perſona a algun lugar*, ἀποστέλλω, eſt mittere ad aliquem locum, vel hominem; ſed privatim; nam publice, *legare*, dicimus. *Plaut. in Caſ.* Ea me allegavit, qui iſtam accerſerem. *Cic. pro Roſc.* Homines nobiles allegat iis, qui peterent, ne ad Syllam adirent. ¶ Uſurpatur etiam pro cauſari, proferre, adducere, citare, ἐπάγειν, προφέρειν, παράγειν. *Plin. in præf. hiſt. nat.* Allegare exemplum. ¶ Item pro ſignificare, nunciare. *Plin. Paneg. Trajan. c.* 70. Hoc Senatui allegandum putavit. ¶ Item pro aſſerere, apud JCtos, ut allegare ſe ex ſervitute. *Ulp. Dig.* 40. 12. 27.

Allĕgo, gis, a. 3. *aggiugnere*, ברר, בחר, Ger. *herzu nemmen*, *in ein geſellſchafft auffnemmen*, ἐπιλέγομαι, quaſi juxta lego, adſcribo, annoto. *Liv. l.* 10. *c.* 6. Quia de plebe allegebantur. *Suet. Cæſ. c.* 41. Senatum ſupplevit, Patricios allegit. *h. e.* legit quos patricios faceret.

Allegoria, f. 1. ἀλληγορία, cum acc. in pen. Lat. Inverſio. Tropus eſt ex pluribus Metaphoris, quo aliud verbis, aliud ſenſu oſtenditur. *Virg.* 3. *Ecl.* Claudite jam rivos pueri, ſat prata biberunt; id eſt, Deſinite jam plura canere, quia ſatis audivimus. Uſus eſt hac voce *Arnob. l.* 5. *p.* 186. Allegoriarum explanationes. Nam quod ex *Cic.* affertur, *Att. l.* 2. *ep.* 2. *allegoriis obſcurabo*, in melioribus libr. græce, ἀλληγορίαις, ſcriptum eſt.

Allegorice, adv. per allegoriam. *allegoricamente*. *Tertul. adv. Marc. l.* 3. *c.* 5. Duo argumenta allegorice cucurriſſe. *Arnob. l.* 5. *p.* 183. Allegorice ſcripta.

Allegoricus, a, um, *allegorico*, ἀλληγορικός, quod per allegoriam ſignificatur. *Arnob. l.* 5. *p.* 183. Lex allegorica tenebroſis ambagibus explicata.

Allegorizo, as, n. 1. allegoriis utor. *Tertull. de reſurrect. carn. c.* 27. & *Hieronym. epiſt.* 61. *ad Pammach. c.* 3.

Allelu-jah, הללו יה, Hallelu-jah, duæ dictiones ſunt, quibus ſignificatur, Laudate Dominum. *Allelu* enim, ut *Auguſtinus* ait, imperativi modi eſt, & ſignificat *Laudate*, *Jah* vero, ut inquit *D. Hier.* apud Hebræos unum eſt de decem Dei nominibus. *Prud. Cathemer.* 4. 72.

Allevamentum, n. 2. *ajuto*, *alleggiamento*. *Cic. pro Syll. c.* 23. In adverſis ſine ullo remedio, atque allevamento permanere.

Allevatio, f. 3. *alleggiamento*, מרגוע, Ger. *leichterung*, Gal. *allegeance*, *allegement*, Hiſp. *a quella obra de aliviar*, *ſollevar*, ἀνακούφισις, verbale, doloris mitigatio. *Cic. Fam.* 5. Nullam allevationem quiſpiam ſperare debeat. ¶ Item *levitas*. *Id.* 1. *de Fin. c.* 12. Dolor in longinquitate levis, in gravitate brevis eſſe ſolet, ut ejus magnitudinem celeritas, diuturnitatem allevatio conſoletur.

Allevātor, oris, qui allevat. *Tertull. adv. Marc. l.* 4. *c.* 36. Deſtructor ſuperborum, allevator humilium.

Allevio, as, invenitur apud Latinos Auctores ſequioris ævi. Tribuitur & Ciceroni de *Invent.* 1. *c.* 42. Sed incerta lectio eſt.

Allĕvo, as, a. 1. *levare in alto*, *alzare*, נשא, הרים, Ger. *erleichtern*, *lindern*, *in die hohe heben*, Gal. *elever*, *alleger*, Hiſp. *aliviar*, *ſollevar*, ἐπαίρω ſublevo, in altum tollo, vel de imo, & ubi quid jacet, vel projectum eſt, ſurſum levo. *Quint.* 11. 3. Quorum ſupercilia ad ſingulos vocis conatus allevarentur. ¶ Eſt etiam levius reddere. *Cic. pro Sex. Roſc.* Hoc onus, ſi vos aliqua ex parte allevabitis, feram, ut potero. ¶ Tranſlate eſt lenire, mitigare, recreare, ſublevare. *Quint. declam.* 1. Non petit, ut afflictum allevetis. *Cic. de Clar. Or.* Quod aliqua ex parte ſollicitudines allevaret meas. ¶ *Floro l.* 4. *c.* 2. tranſlate allevari dicuntur qui ſuperbiunt, & efferuntur. ¶ Allevare ſe, apud *Plaut. Perſ.* 2. 5. 3. eſt, habere bonum animum. Ubi tamen al. leg. *alleat*, ideſt ſolvat, liberet.

Allex, icis, allector, qui allicit, *allettatore*. Allex viri, apud *Plaut. Pœn.* 5. 5. 31. eſt qui ſibi virum quærit.

Allia, m. 1. *Caminate*, & *Rio de Moſſo*, fl. Sabinorum, qui a Cruſtuminis montibus in Tiberim apud Eretum opp. fluit. Abeſt a Rom. 16. M. P. Ibi Romani magna ſtrage a Senonibus cæſi ſunt. Hinc dies *Allienſis*, ideſt, infauſtus.

Alliatum, *agliata*, σκοροδωμένον, ab allio admixto, pulmentarii, & intinctus genus eſt. *Plaut. Moſtell.* 1. 1. 45. Sine, me alliato fungi fortunas meas. Alii legunt *alliatum*, id eſt ex allio comeſo olentem. Gloſſæ Petronianæ ad vocem Scordalus: ſcordalus, homo alliatus, &c. a σκόροδον, allium, quo frequenter nautæ utebantur.

Allicefactus, a, um, allectus, *allettato*. *Suet. Vitell. c.* 14. Omnibus blanditiis tantum non ad ſocietatem imperii allicefactos occidit.

Allicio, cis, exi, ectum, allecto, invito, capio, capto, prolecto, traho, duco, attraho, induco, excito, titillo, illicio, *allettare*, *adeſcare*, *luſingare*, *invitare con luſinghe*, פתה, Ger. *zubin reitzen*, *zubin locken*, *zubringen*, Gal. *attraire*, *allecher*, *affriander*, Hiſp. *atraer con algo*, δελεάζω, ἐπάγομαι, ex ad, & lacio, eſt blanditiis attrahere, ſive potius invitare. *Cic. pro Planc.* allicere voluntates alienas, retinere partas. *Ovid.* 6. *Faſt.* v. 681. Alliciunt ſomnos tempus, motuſque, merumque.

Allido, dis, a. 3. *percuotere inſieme*, רצץ, Ger. *auff ſtoſſen*, Gal. *heurter contre*, *froiſſer en heurtant*, Hiſp. *herir una coſa a otra*, προσκρούω, ἐκθλίβω, ad aliquid impingere, ex ad & lædo, ut allidere caput oſtio, vel ad oſtium. *Catull. epigr.* 65. v. 67. Ipſius ante pedes fluctus ſalis allidebant. *Cæſ.* 3. *B. C. c.* 27. Allidere aliquid ad ſcopulos. *Lucret. l.* 4. v. 296. Allidere aliquid alicui rei. ¶ *Allidi*, tranſlate eſt damno affici. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 6. In quibus, me perlubente, Servius alliſus eſt. Et *Colum. l.* 1. *c.* 3. Si fundus prævaleat, allidi dominum. *h. e.* jacturam facere.

Allienſis, ſe, adjectiv. ab Allia, Italiæ fluv. ut Allienſis pugna, apud *Cic. ad Att. l.* 9. *epiſt.* 5. Allienſis dies, ex clade funeſtus, & damnatus apud Roman. *Liv. l.* 6. *c.* 1. ¶ Ad alios etiam dies lugubres & infauſtos transfertur. *Cenotaph. C. Cæſaris Piſan.* v. 26. Diem eum, quo die C. Cæſar obiit, qui dies eſt A. D. VIII. Kal. Mart. pro allienſi lugubrem memoriæ prodi.

Allifa, vel Allipha, vel Aliſa, æ, f. 1. urbe prope Vulturni ripam, juxta Æſerniam, *Aliſi*. *Liv. l.* 8. *Silius l.* 8.

Alliſanus, a, um, adject. poſſeſſiv. ab Alliſa, ut Alliſanus ager, *Silio lib.* 12. ¶ *Horat. lib.* 2. *ſat.* 8. v. 39. Invertunt Alliſanis vinaria tota. *h. e.* Alliſanis poculis, ager enim Alliſanus optimum vinum producit.

Alligatio, onis, verbal. actus alligandi, πρόσδεσις, *legamento*. *Colum. l.* 9. *c.* 2. Arbuſtorum alligatio.

Alligātor, oris, *legatore*, qui alligat, προσδετής. *Colum. l.* 4. *c.* 13. Sequitur alligatoris cura, cujus officium eſt, ut rectam vitem producat in jugum.

Alligatūra, æ, *legatura*, ἐνδεσις, alligatio. *Colum. c.* 8. *de Arborib.* Infra inſitionem, & alligaturam leviter vitem vulnerato.

Alligātus, a, um, nomen ex particip. *legato*, *unito*. *Cic.* 2. *Att. ep.* 18. Cum videas Civitatis voluntatem ſolutam, virtutem alligatam. Et *pro Cluent. c.* 64. Alligatus nuptiis. ¶ Alligati, abſolute, viliores ſervi dicebantur. *Colum. l.* 1. *c. ult.* Vineta plurimum per alligatos excoli. Iidem dicebantur etiam *deligati*.

Allĭgo, as, a. 1. devincio, aſtringo, *legare a qualche coſa*, Ger. *anbinden*, Gall. *allier*, *lier*, Hiſp. *atar alguna coſa a otra*, ἀναρτάω, ad aliquid ligo, ut Alligare vitem palis, vel ad palos. *Colum. l.* 5. Arbuſtivam vitem, antequam putes, alligare diligenter oportet. ¶ Sæpe accipitur pro ſimplici ligo, ut Alligare vulnus. *Cic. Tuſc.* 2. *c.* 17. ¶ Per tranſlationem eſt obſtringere, obnoxium facere. *Cic. pro Rab.* Lex omnes mortales alligat. ¶ Similiter quis dicitur alligari ad aliquid, ſine quo eſſe non poteſt: exemp. grat. adoleſcens alligatur ad amicam, qui vix ab ea diſcedit. ¶ Alligari in aliqua re, plus eſt aliquanto, quam impediri. *Cic. ad Att. l.* 8. *ep. ult.* Cedendum celeriter eſt, ne forte qua in re impediar, atque alliger. ¶ *Ter. Eun.* 4. 7. 30. Hic furti ſe alligat. *h. e.* reum facit.

Allĭno, vel adlino, is, levi, itum, a. 3. *ungere*, משח, טוח, Ger. *ſchmieren*, *anſalben*, Gal. *oindre frotter en oignant*, Hiſ. *untar una coſa a otra*, ἐγχρίω, inungere, & ungendo rem alicui inducere, ex ad, & lino. *Plin.* Sunt, qui leporino coagulo dentem allinant. Adde *Horat. de ar. poet.* v. 443. ¶ Tranſlate, allinere alteri vitia ſua dixit *Sen. epiſt.* 7. h. e. vitiis ſuis alterum inficere. *Cic. Verr.* 2. *c.* 6. Nulla nota, nullus color, nullæ ſordes videbantur his ſententiis allini poſſe.

Alliſio, onis, verbal. ab allido, actus allidendi. *Trebell. Poll. in tyranno Mario*, *c.* 8. Multa duorum digitorum alliſione contrivit.

Alliſus, a, um, *ammaccato*. *Cæſ. B. C. l.* 3. *c.* 2. Pars ad ſcopulos alliſa interficitur.

Allium, ii, *aglio*, שום, *Ger. Knobloch*, σκόροδον, genus oleris, quo veſcimur, graviſſimi odoris. *Plin. l.* 19. *c.* 6. Allium ad multa medicamina prodeſſe creditur. *Virg. Ecl.* 2. Allia, ſerpyllumque herbas contundit olentes. ¶ *Allia ne comedas, & fabas:* proverb. ideſt, a militia, & foro abſtine. ¶ Allium olet: in ruſticum dicitur, cui theriaca allium eſt. *Taubm. in Plaut. p.* 517. ¶ Allii caput ex ſuperſtitione credebant Veteres ad multarum notarum depulſionem valere. *Perſ. ſat.* 5. v. 188. ¶ Allium cum ſale obſignare, proverbio dicitur de præparcis & tenacibus. *Plaut. Perſ.* 2. 3. 15.

Allobrŏges, & Allobryges, m. 3. nunc Sabandienſes, *Savoiardi*, Ger. *die Saphoyer*, Ἀλλόβρυγες, pop. Gall. Narbon. inter Iſaram fl. Alpes Grajas, Lacum Lemanum, & Rhodanum fl. quorum caput eſt Vienna, & Regia Sabaudia. Differunt a Delphinatibus, quia Vienna tantum, & Gratianopolis ex urbibus in Delphinatus Allobrogibus numerantur. ¶ *Horat.* ſingulari numero extulit, *Epod.* 16. Noviſque rebus infidelis Allobrox. ¶ Hinc

Allobrogicus, a, um, o. 1. 2. quod ad Allobroges ſpectat. *Plin. l.* 14. *c.* 2. de vini generibus, Eugenia ferventibus locis, Rhætica temperatis, Allobrogica frigidis.

Allocutio, onis, ab alloquor, alloquium, παραμυθία, προσφώνησις. *Plin. l.* 3. *ep. ult.* Mutat perſonam, vertit allocutionem. ¶ Sæpius conſolationem ſignificat, quemadmodum & alloquium: ita enim & Græci παραμυθίας, voce utuntur. *Sener. conſolat. ad Helv. c.* 1. Novis verbis, nec ex vulgari allocutione ſumptis opus erat homini ad conſolandos ſuos.

Allodium, res libera, & propria alicujus; item hæreditas, quam vendere, & donare poſſum. ¶ Barbarum vocabulum eſt, a Gothis introductum.

Allophylus, ἀλλόφυλος, alienigena. *Prudentius* latine græcam vocem aliquoties ſcripſit, ut *Hamartig.* v. 500. & in *Diptych. de Samſone*. Utrobique penult. corripuit contra naturam græcæ vocis, quod etiam a *Paulino* factum *in Natali* 8. v. 71.

Alloquium, ii, n. 2. *parlamento con un altro*, προσφθεγμα. *Liv.* 1. *ab urb. c.* 34. Blando alloquio, & comitate invitare. ¶ Sumitur & pro conſolatione, ut allocutio. *Horat. Epod.* 13. Omne malum vino cantuque levato Deformis ægrimoniæ Dulcibus alloquiis.

Allŏquor, eris, *parlare*, דבר, Germ. *zureden*, *anſprechen*, Gall. *parler a quelqu'un*, Hiſp. *hablar a alguno*, προσλαλέω. *Plaut. Amph.* 1. 1. 232. Alloqui te perparce liceat, obſecro. ¶ Sumitur interdum pro conſolari. *Varro l.* 5. *c.* 7. *L. L.*

Digitized by Google

7. *L. L.* Allocutum mulieres ire ajunt, cum eunt ad aliquam locutum conſolandi cauſa.

Allubentia, æ, vel adlubentia, *prontezza, il far volentieri*, προθυμία. *Apul. l.* 1. *A. A. princ.* Jam allubentia proclivis eſt ſermonis, & joci. *Al. aliter leg.*

Allubeſco, is, ſcĕre, ſive adlubeſco, *piacere*, רצה, Ger. *geborchen*, *gerathen*, Gal. *etre agreable*, Hiſp. *hazer de gana*, lubens facio, obedio, faveo, conſentio, *far volentieri*, ἐπαινέω, προθύμως ἔχω. *Plaut. Mil.* 4. 2. 13. Nitida fœmina jam mihi adlubeſcit.

Alluceo, ſive adluceo, es, xi, ere, ἐπιλάμπω. *Suet. in Vitell.* Flagrante triclinio ex conceptu camini &c. inquit: Bono animo eſtote, nobis alluxit. *Sen. ep.* 92. Niſi aliquis igniculus alluxerit. ¶ Tranſlate *Auguſtin. Conf. l.* 11. *c.* 23. Allucente miſericordia tua Domine.

Allucinatio, Allucinor, V. Alucinor.

Allucita. V. Alucita.

Alludio, as, avi, idem quod alludo, blandior. *Plaut. Stich.* 2. 3. (*al.* 2. 2.) 58. quando adbibero, alludiabo. Et *Pœn.* 5. 4. 64. Tu alludiato.

Allūdo, is, ſi, ſum, n. 3. *alludere, far feſta*, שחק, Ger. *ſchimpffen*, *ſchertzen*, Gal. *jouer, faire allusion*, Hiſp. *burlar mirando a otra coſa*, προσπαίζω, quaſi ad aliquem ludo, & ludendo alicui blandior, ut pueri, & canes faciunt. *Plin. l.* 9. *c.* 8. Delphinus alludens natantibus. *Terent. Eun.* 3. 1. 34. Alludere ad aliquem. ¶ Eſt item alludere, ut ſcribit *Val. l.* 4. cum aliud dicimus, & ad aliud ſententiam latenter referimus. *Virg.* 7. *Æn. v.* 116. Nec plura alludens. Adde *Suet. in Caſ. c.* 22. ¶ Eſt etiam alludere, favere. *Sen.* Cum tibi alludit hujus vitæ proſperitas. ¶ Alludere Philoſophiæ, apud *eund. ep.* 73. eſt, quaſi per ludum tractare Philoſophiam. ¶ *Alludere aliquem* pro *ad aliquem*, omiſſa præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo. *Nemeſian. Ecl.* 4. *v.* 10. nec eſt animus ſolitos alludere fontes. *h. e.* ludere apud ſolitos fontes.

Alluo, is, a. 3. *bagnare, ſcorrere vicino*, רחץ, Ger. *anflieſſen*, *fiuber flieſſen*, Gal. *couler aupres, arroſer*, Hiſ. *lavar con avenida*, ἐπικλύζω, juxta fluo, allabor, ex *ad*, & antiquo verbo *luo*, quod eſt ejuſdem ſignificationis, ac lavo. De aquis proprie dicitur. Maria enim, & flumina alluere dicuntur loca, ad quæ feruntur, quæve præterfluunt. *Cic.* 7. *Verr. c.* 37. Non alluuntur a mari mœnia extrema. ¶ Tranſlate *Id. pro Flac. c.* 26. Urbs Barbariæ fluctibus alluitur.

Allus, vel Hallus, i, m. *il dito groſſo del piede*, pollex pedis ſcandens ſuper proximum digitum: ab ἅλλεσθαι, ſalire, quod velut inſiluiſſe in alium videatur. *Feſtus.*

Alluſio, onis, f. *ſcherzo, giuoco*, luſus cum aliquo. *Arnob. l.* 7. Si manu viperam mulceas, nihil prodeſt illa alluſio.

Alluvies, f. 5. & Alluvio, onis, *inondazione*, שטף, Ger. *uberlauffung, waſſerflus, guſſebach*, Gal. *ruine d'eau, debordement d'eau*, Hiſp. *avenida de agua*, ἐπίκλυσις, immoderata aquarum violentia, vel pluvialium, vel fluvialium, quæ agros inundat, & ſæpe confundit, deripit, deſtruit. *Colum. l.* 3. *c.* 11. Valles, quæ fluminum alluvie, & inundationibus concreverint. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 38. Jura alluvionum, & colluvionum. ¶ Quandoque accipi videtur pro ipſo loco, quem flumen alluvione fecerit, vel quem flumen alluit. *Liv. l.* 1. *c.* 4. In proxima alluvie pueros exponunt.

Alluvius ager a veteribus dicebatur, quem paulatim flu. in agrum reddit. Ex *Veter. Grammatico pag.* 293. *Gotho.*

Almities, almarum rerum habitus. *Feſtus*: h. e. decor, decora forma. εὐπρέπεια.

Almo, onis, m. 3. *Dachia, & il Rio d'Appio*, flu. agri Romani, prope portam Capenam, ex via Appia in Tiberim labens, in quo Sacerdotes Cybeles Deæ ſimulacrum, & cultros ſanguinolentos, & ſua vulnera ſolebant abluere. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 337. ¶ Almo etiam Deus illius fluminis, pater Laræ Nymphæ, ex qua Mercurius Lares genuit. Fabulam narrat *Ovid. Faſt.* 2. *v.* 599.

Almon, ἄλμων, ſeu Elmon, opp. Theſſaliæ. *Plin. l.* 4. *c.* 8. ¶ Eſt item nomen Paſtoris. *Virg.* 7. *Æn.*

Almus, a, um, ſanctus, auguſtus, *almo, ſanto, nutritore*, מזון, Germ. *das ernahret, heilig*, Gal. *qui nourrit copieuſement*, Hiſ. *lo que mantiene*, ζείδωρος, quod alit, ab alendo. *Col. l.* 3. *c.* 21. Quibus alma tellus annua vice, &c. Sic alma Ceres, alma Venus. ¶ Accipitur pro ſancto. *Cic. Offic.* O fides alma. ¶ Pro tranquillo, claro, illuſtri, ut Lux alma. *Virg. Æn.* 5. Si nona diem mortalibus almum Aurora extulerit.

Alnĕus, a, um, adject. *di ontano*, ex alno qui eſt. *Vitruv. l.* 5. *c. ult.* Locus palis alneis conſtigatur.

Alnus, f. 2. κλήθρα, αἴγειρος, *alno, ontano*, arbor aquoſis locis gaudens, ex qua primum factæ ſunt lyntres, dicta, quod amne alatur. Naſcitur enim juxta fluvios. ¶ Apta eſt navigiis, quod aquis obruta diu non corrumpitur. *Lucr. l.* 3. *v.* 442. Et fluctibus aptior alnus. Hinc pro navi quandoque poni ſolet. *Virg.* 1. *Georg.* Tunc alnos primum fluvii ſenſere cavatas. ¶ Poetæ fabulantur ſorores Phaethontis in has arbores mutatas fuiſſe. *Ovid.* 2. *Met. Virg. Ecl.* 6.

Alo, alis, alui, alitum, vel altum, a. 3. *nutrire*, זון, Ger. *ernehren, erhalten*, Gal. *nourir*, Hiſp. *criar mantener*, τρέφω, educo, nutrio, alimentis ſuſtento. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Omnia, quæ aluntur, & creſcunt. ¶ Transfertur & ad res incorporeas, pro augere, & majus facere, *accreſcere*, ut Honor alit artes. *Cic. Catil.* 1. *c. penult.* Spem Catilinæ mollibus ſententiis aluerunt. ¶ Sic alere morbum, vulnus, vitium, audaciam, ſpem, gloriam, paſſim apud *Cic.* & alios. ¶ Alere pro augere, *Horat. lib.* 4. *od.* 2. Monte decurrens velut amnis, imbres Quem ſuper notas aluere ripas. ¶ Duo habet participia, *altus* & *alitus*. *Cic. de Cl. Or. c.* 10. Urbe, in qua nata, & alta eſt eloquentia. *Liv. l.* 30. *c.* 28. Annibale alito, atque educato inter arma.

Aloë, aloes, f. *aloè*, אהלים, Ger. *aloe*, Gall. *herbe tres amere, de laquelle le jus s'appelle aloè*, Hiſp. *hierva babeſa*, ἀλόη, herba amariſſimi ſucci, ſed odoris ſuaviſſimi, foliis pinguibus, & craſſis, & in modicam latitudinem ſe fundentibus, iiſque ſtriatis, & in ſpinulas retuſas deſinentibus. Gignitur in India, & in Arabia. Vulgo ſempervivum marinum vocatur. Reſiſtit vermibus, & putredini, & viſui utilis eſt. ¶ Ad rem ingratam, & moleſtam transfertur. *Juven. Sat.* 6. *v.* 180. *de forma ſuperba*. Plus aloes, quam mellis habet.

Aloeus, m. 3. ἀλωεύς, triſyllabum, nomen gigantis Titanis, & Terræ filii, cujus filii dicuntur Martem vulneraſſe. *Lucan. lib.* 6. *v.* 410. Impius hinc prolem Superis immiſit Aloeus.

Alogia, ἀλογία, Græcis ea pars animi eſt, quæ rationis eſt expers. ¶ In Latium traduxit *Seneca in ludo de morte Caſaris*, & *alogias* pro ſtultiloquiis, ſeu ineptiis poſuit: Citius, inquit, mihi verum, ne tibi alogias excutiam. *Auguſt. epiſt.* 86. *ad Caſulanum*. Quid eſt alogia, niſi cum epulis indulgetur, ut a rationis tramite devietur?

Alŏgus, a, um, ratione carens, ἄλογος, *Auguſtin. ep.* 86. & *Martian. Capel. l.* 6. & 9.

Aloidæ, arum, patron. ab *Aloeus*, ideſt Otus, & Ephialtes Aloei filii. *Virgil. Æn.* 6. *v.* 582. Hic & Aloidas geminos, immania vidi corpora.

Alopecias, m. 1. piſcis marini genus, apud *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Alopecia, f. 1. *pelaja, tigna*, ἀλωπεκία, morbus in capite humano, & barba, ex vitio humorum, qui fit cum profluvie capillorum; dicta eſt a vulpe, quam Græci vocant ἀλώπεκα, quod ea crebro id genus morbi patiatur. Uſurpatur plerumque in plur. num. *Plin. l.* 20. *c.* 5. & 22. & *l.* 22. *c.* 21. &c. ¶ In ſingulari numero habetur apud *Theodor. Priſcian. l.* 1. *c.* 6.

Alopecias, adis, f. genus piſcis marini apud *Plin. l.* 32. *c. ult.* quem *lib.* 9. *c.* 43. Vulpem marinam vocat. Ἀλώπηξ enim Græce vulpem ſignificat.

Alopeciōſus, a, um, capillorum profluvio laborans. Legitur in *lemmate c.* 6. *l.* 1. *Theod. Priſciani*.

Alopecūrus, ἀλωπέκουρος, f. 2. *coda di volpe*, herba ſpicam habens mollem, & lanuginem denſam, non diſſimilis vulpium caudis, unde & nomen habet. *Plin. l.* 21. *c.* 17.

Aloſæ, f. 1. Ger. *meyfiſch, beiſſ*, Gall. *aloſen*, Hiſp. *ſavalas*, τρίσσαι, piſces iidem, ac clupeæ, vel triſſæ. *Auſon. Moſel. v.* 127.

Alpes, ium, f. *Alpi*, Ger. *Alpengebirg*, ἄλπεις, montes excelſi, qui Italiam ſeparant a Gallia, & Germania, dicti a candore nivium, quia perpetuis fere nivibus albeſcunt, lingua Sabinorum, qui alpum dixere, quod poſteri Latini album. ¶ *Cal.* ſententia in longitudinem centum millia paſſuum patent a ſupero mari ad inferum, ut *Livius* ſcribit, tria millia ſtadiorum. ¶ Multiplices Alpes ſunt, & varia pro locorum diverſitate ſortiuntur nomina, Maritimæ, ſeu Litoreæ, Cottiæ, Grajæ, Penninæ, Summæ, *Lepontiæ*, Rhæticæ, Tridentinæ, vel Noricæ, Juliæ, vel Carnicæ. V. infra *Alpis*.

Alpha, ἄλφα, nomen primæ Græcorum litteræ. Unde pro principe accipitur. *Martial. l.* 5. *epigr.* 27. Codrus alpha penulatorum. *h. e.* primum tenens locum inter pauperes.

Alphabētum, i, *alfabeto*. Legitur hæc vox in titulo *c.* 20. *l.* 37. *hiſt. natur. Plin.* & apud *Tertul. adv. hæret. c.* 50.

Alpheias, ădis, f. 3. ἀλφειάς, dicta eſt Arethuſa, ab Alpheo fluvio. *Ovid. Metam. l.* 5. Tum caput Eleis Alpheias extulit undis. V. Arethuſa.

Alpheſibœa, æ, mulier Phegei filia. *Propert. l.* 1. *Eleg.* 17. Alpheſibœa ſuos ulta eſt pro conjuge fratres. Ad quem locum addit *Muretus*, hoc nomine appellatas fuiſſe omnes elegantioris formæ puellas, quaſi quæ reperirent proces, qui ipſis boves darent dotis nomine. Ἀλφεῖν enim eſt reperire, & βοῦς bos.

Alphēus, m. 2. per tres ſyllabas, vel Alpheius, *Orfea, Carbon, Darbon*, ἀλφειός, fl. Peloponneſi, qui ex Stymphalo monte per Arcadiam, & Elidem regiones in ſinum Chelonitem ad Occid. apud Triphyliam urbem influit, ac Olympiam alluit, ab ejus oſtio 80. ſtadia diſtantem. Dictus eſt ab ἀλφός, quæ eſt ſpecies vitiliginis albæ, quia ejus aqua maculas ejuſmodi tollere creditur. *Strab. l.* 6. & *Pauſan. l.* 5. poetarum fabulam ſecuti tradunt, Alpheum occultis meatibus ſubter mare labi, & Arethuſæ fonti apud Syracuſas urbem Siciliæ miſceri. V. Arethuſa. ¶ Alphei aqua Jovi gratiſſima exiſtimata eſt, Qua de cauſa Jovis Olympii ſtatua ea aſpergebatur, & ſacrificiorum cineres abluebantur. Unde ſacer Alpheus dicitur a *Seneca in Medea*, *v.* 121.

Alphēus, a, um, adject. *Virg. Æn.* 10. *v.* 179. Alpheæ ab origine Piſæ.

Alphito. V. in Acco.

Alphius, vel Alfius, fœneratoris nomen, apud *Horat. Epod.* 2. Hujus dicitur illa eſſe ſententia, vel optima nomina non appellando fieri mala. *Colum. l.* 1. *R. R. c.* 7.

Alphos, m. 2. ſpecies vitiliginis. *Celſ. l.* 5. *c. ult.* Vitiliginis tres ſpecies ſunt: ἀλφὸς vocatur, ubi color albus eſt, fere ſubaſper, & non continuus, ut quædam quaſi guttæ diſperſæ eſſe videantur. *Et paulo poſt*. Eos, quos Alphos vocari dixi, &c.

Alpĭcus, a, um, qui Alpes colit, ſeu habitat. *Nepos in Annib. c.* 3. Alpicos conantes prohibere tranſitum concidit. Al. leg. *Alpinos*. *Vet. Inſcript.* apud *Spon. Miſcel. p.* 84. Per montes Alpicos.

Alpīnus, a, um, adject. poſſeſſ. ad Alpes pertinens, *Alpino*. Alpinæ gentes, apud *Liv. l.* 21. *c.* 43. Alpina juga apud *Claudian. IV. Conſ. Honor. v.* 105.

Alpīnus, malus quidam Poeta fuit, qui Memnonis Auroræ filii bella ſcripſit. De eo *Horat.* Turgidus Alpinus jugulat dum Memnona.

Alpis, is, in ſingulari, pro Alpes in plurali invenitur apud Poetas. *Ovid. l.* 3. *de arte am. v.* 150. *Lucan. l.* 1. *v.* 688. & *l.* 3. *v.* 299. *Juven. Sat.* 10. *v.* 152. *Sidon. Carm.* 16. *v.* 95. Præruptis porrectæ in rupibus Alpis. ¶ Idem *Sidon.* uſurpavit etiam pro quovis monte excelſo *Carm.* 2. *v.* 510. *de Atho*, quem Xerſes perfodit: Turgida ſylvoſam currebant vela per Alpem. Sic *Carm.* 9. *v.* 44. *de eod.* ¶ *Prudent. in Paſſione Laurentii v.* 438. etiam Pyrenæos Alpes vocavit.

Alſienſis, e, ad Alſium oppidum pertinens, ut Alſienſis ager, apud *Cic. pro Mil. c.* 20.

Alſietinus, a, um, adject. *Alſietinus lacus*, nunc *lago di Martignano*, eſt in Etruria, ex quo concipiebatur ductus aquæ Alſietinæ, de qua *Frontin. de Aquæd. artic.* 11. & 71. ¶ Hæc aqua dicta eſt Auguſta, quia ab Auguſto perducta fuit. *Frontin. cit. art.* 11. V. doctas, & laborioſas adnotationes *Jo. Poleni ad cit. art.* 71.

Alſine, nes, f. 1. ἀλσίνη, herba, quam muris auriculam Itali, Galli *mouron* vocant, quod hortorum muris delectetur. *Plin. l.* 26. *c.* 4.

Alſiōſus, a. 1. 2. *freddoloſo*, ῥιγῶν, qui eſt naturæ frigentis, quique a frigore læditur. *Plin. l.* 21. *c.* 10. Abrotonum, & adonium alſioſa admodum ſunt. Sic alſioſum pecus *Varro* dixit *l.* 2. *R. R. c.* 3.

Alſium, *Ceri*, vel *Cere* (aliis *S. Severa*) opp. & Col. Etruriæ, apud oram lit. a Roma 25. M. P. in Occ. Centumcellas verſus.

Alſius, a, um, Alſienſis, ideſt, qui eſt ab Alſio opp. *Rutil. Itinerar. v.* 223. Alſia prælegitur tellus, Pyrgique recedunt.

Alſius, a, um, idem quod alſioſus; & ſicut ab ebrius fit ebrioſus, ita ab alſius, alſioſus. *Lucret. l.* 5. *v.* 1014. Ignis enim curavit ut alſia corpora frigus, &c.

Alſus, a, um, frigidus, *freddo, freſco*. Comparativo aliquoties uſus eſt *Cic.* ut *ad Att. l.* 4. *ep.* 8. de Antio oppido; Nihil quietius, nihil alſius, nihil amœnius. Et *ad Fr. l.* 3. *ep.* 1. Apodyterio nihil alſius, nihil muſcoſius. ¶ Poſitivum *alſus* non eſt in uſu.

Altanus, m. 2. *vento da terra*, Ger. *ein wind auſs dem erdreicher*, genus venti, ſive flatus e terra conſurgentis. *Plin. l.* 2. *c.* 43. Videmus & alios ventos, quos vocant Altanos, e terra conſurgere.

Altāre, is, *altare*, n. 3. מזבח, Ger. *ein altar*, βωμός, ara, in qua ſacrificatur; ab altitudine ſic dictum eſt. Altaria enim Superis tantum Diis ponebantur; aræ Superis juxta, & Inferis; & Superis quidem a terra elevata erigebantur; Terreſtribus humi, Inferis terra effoſſæ aræ conficiebantur. Quare per catachreſim uſurpavit *Virg. Ecl.* 8. Molli cinge hæc altaria vitta. Nam ſacra magica deſcribit, quæ Inferis Diis, non Superis fiebant. *Cic. de Aruſ. c.* 5. Ab altaribus religioſiſſimis fugatus. ¶ Aliquando altare eſt quod aræ imponitur, h. e. pars aræ ſumma, in qua exta cremantur. *Solin. cap.* 9. *edit. Salmaſ.* Ara eſt in cacumine, Jovi dicata, cujus altaribus ſi qua de extis inferuntur, &c. Sic *Prudent. in Romano*, *v.* 49. Altaris aram funditus peſſundare; ubi *Iſo.* Aram planiciem interpretatur. *Vet. Gloſſ.* altare, ἐπιβωμίς. Itaque altare auguſtius quiddam & ſanctius, quam ara, eſt. ¶ Sæpe hæc vox ponitur in plurali numero, licet de uno tantum altari ſermo ſit. *Cic. Catil.* 1. *c.* 9. *Liv. l.* 21. *cap.* 1. &c. ¶ *Prudentius* & *Altar* pro *Altare* poſuit *Hymn.* 9. (vel 3.) *de S. Eulalia v.* 211. Sic venerarier oſſa libet, Oſſibus altar & impoſitum. ¶ *Altarium*, pro *altare* habet *Sever. Sulpic. l.* 1. *hiſt. ſacr. c.* 19. & *Hieronym. epiſt.* 83. *ad Ocean. ſub fin.*

Altātus, a, um, adject. *alzato*. *Sidon. lib.* 2. *ep.* 2. Per lineas Sol altatus extremas. Vox tamen eſt *Sidonio* relinquenda.

Alte, *altamente, profondamente*, על רם, Ger. *hoch, in der hohe*, Gal. *hautement, en haut*, Hiſp. *alto*, ὑψοῦ, βαθέως, excelſe, ſublimiter. *Virg.* 6. *Æn.* Ergo alte veſtigia oculis. *Cic. pro Cluent.* Procœmium alte petere. ¶ Sæpe profunde ſignificat. *Liv. l.* 1. Ferrum haud alte in corpus deſcendit. *Cicer. de Orat.* Alte cadere non poteſt, id eſt ex alto. ¶ Alte cinctus, apud *Horat. lib.* 2. *Sat.* 8. h. e. ſtrenuus, fortis, minime mollis. ¶ Comparat. altius. *Virg. Georg.* 4. *v.* 285. Altius omnem expediam, prima repetens ab origine famam. ¶ Superlat. Altiſſime. *Plin. l.* 8. *ep.* 4. Ingenium altiſſime aſſurgit.

Altea, Œnei Regis Aetoliæ uxor, mater Tydei. *Serv.* 6. *Æn.*

Altegradius, vel Altegradus, qui alte graditur. *Tertull. de veland. Virgin. ſub fin.* Sed alii aliter leg.

Altellus, cognomen Romuli, vel quod in terra altus eſſet a lupa, vel quod rebus geſtis excelluit, & glorioſus eſſet, vel quod a Tatio Sabinorum Rege in colloquium poſtulatus alternis vicibus adierit, ac locutus fuerit. Sicut autem fit per diminutionem a Macer, macellus, Vafer, vafellus, ita ab alter, vel alternus, altellus. *Feſtus*.

Alter, ra, rum, o. 1. 2. genit. alterius, *l'altro, l'uno di due*, אחר, Ger. *der andere*, Gal. *l'autre, le ſecond*, Hiſp. *otro de dos, ſecundo en orden*, Græce ἕτερος, dicitur de uno ex duobus, ſicut *alius* de pluribus; ut Annibal in tranſitu Alpium amiſit alterum oculum. *Liv. l.* 5. *c.* 11. Noxii ambo alter in alterum cauſſam conferunt. ¶ Interdum etiam tertium ſignificat. *Ter. in Andr.* 1. 1. 50. Sed poſtquam amans acceſſit, pretium pollicens, unus, & item alter. Tres enim amatores erant. *Donat.* ¶ Aliquando pro adverſo, & non bono, ut in Auguriis Altera appellatur avis, quæ utique proſpera non eſt. *Feſtus*.

¶ Alter

¶ Alter ego, pro homine mihi chariſſimo. Cic. Att. Me ipſum accuſo, deinde te quaſi me alterum. ¶ Quando alter geminatur, prius idem eſt ac primus, poſterius, ſecundus. Cic. lib. 1. Fam. ep. 7. Quorum alterum mihi facere neceſſe eſt, alterum facio libenter. ¶ Et cum hoc modo bis ponitur, ſi ad duo præcedentia refertur, ſic accipi plerumque debet, ut, ſervato ordine, prius priori, poſterius reſpondeat poſteriori. Nec tamen ordo ſemper ſervatur. Cic. pro Quin. Quæ res in Civitate duæ plurimum poſſunt, eæ contra nos ambæ faciunt, ſumma gratia, & eloquentia, quarum alteram (eloquentiam) vereor, alteram (gratiam) metuo. ¶ Alter junctus cum numeralibus iis, quæ Ordinalia appellantur, pro, primus, accipitur. Cic. pro Mil. c. 35. Centeſima lux eſt hæc ab interitu P. Clodii, &, ut opinor, altera, h. e. centeſima prima. Virg. Ecl. 8. Alter ab undecimo jam tum me ceperat annus, ideſt, duodecimus. Ubi tamen multi contendunt, tertiumdecimum annum intelligendum eſſe. ¶ Aliquando tamen de pluribus uſurpatur, & pro alius ponitur. Plaut. Truc. 1. 2. 58. Qui alterum incuſat probri, eum ipſum ſe intueri oportet. Sic Hor. 4. Carm. od. 10. Quoties te ſpeculo videris alteram. ideſt aliam, diſſimilem. ¶ Alterum tantum, pro tantumdem, altrettanto. Liv. l. 8. Dec. 1. Alterum tantum ex Latino delectu adjiciebatur. Dicitur &, tantum alterum. Id. l. 3. Numero tantum alterum abjecit. Dicitur & Nemo alter, apud Plaut. Epid. 1. 1. 24. & Alter nullus. Bacch. 2. 3. ¶ Alter, ambove apud Cic. Phil. 7. Ut Conſul alter ambove ad bellum proficiſcerentur. ¶ Olim per primam, & ſecundam nominum inflexionem declinabatur. Unde apud Plaut. Rud. 3. 4. 44. Huic alteræ patria quæ ſit, profecto neſcio.

Alter, tĕris, ſive altere, teris, vel melius halter, teris, m. 3. palla di piombo, piombarole, ἀλτήρ, ſignificat maſſam plumbeam, qua ad exercenda corpora in gymnaſiis utebantur. Martial. l. 14. epigr. 44. Quid pereunt ſtulto fortes altere lacerti? Dictus eſt alter ab ἅλλομαι, quod eſt ſalio. Nam circumducebant alteres, dum ſaltando ſe exercerent. ¶ Hodie tali quadam libratione per plumbum utuntur funambuli.

Alteras, antiqui dicebant pro alias. Feſt.

Altercabĭlis, le, qui per altercationem fit. Arnob. l. 5. pag. 156. Altercabilem ſermonem conſerere.

Alteratio, onis, mutazione, alterazione. Vox barbara eſt, & Philoſophis relinquenda. Nam quod affertur ex Quintil. lib. 10. c. 1. his verbis: Lectio non cruda, ſed multa alteratione mollita: legendum profecto eſt, iteratione. V. Altero.

Altercatio, onis, verbal. contentio, diſceptatio, ἀντιλογία, altercazione, contesa di parole, qualis erat inter actorem, & reum, ubi non perpetua oratione, ſed interciſis jurgiis ſeſe mutuo petebant. Cic. de Orat. Nulla eſt altercatio clamoribus unquam habita majoribus. Liv. l. 25. c. 17. E diſceptatione altercationem fecerunt. ¶ Significat etiam verborum contentionem extra judicia. Cic. l. 1. nat. Deor. c. 6. in fin. Oriri altercationem cum aliquo de aliqua re.

Altercātor, oris, qui altercatione utitur. Quintil. l. 6. c. 4. Bonus altercator vitio iracundiæ careat.

Alterco, as, & uſitatius Altercor, aris, altercare, contendere, eſt pertinaciter aliquid contra aliquem defendere, contendere, jurgium cum aliquo habere, נצה, ריב, Ger. hadern, zancken, balgen, Gal. battre l'un contre l'autre, Hiſp. contender en diſputacion, ἀντιλέγομαι: Ter. Andr. 4. 1. Scio, cum patre altercaſti dudum. Liv. l. 3. c. 68. Altercantur inter ſe mulierum ritu.

Altercum, ſive altercangenum, ὑοσκύαμος, herba eadem, ac faba porcina. Scribon. Larg. compoſ. 181. & Plin. l. 25. c. 4.

Alternātim, a vicenda, ſcambievolmente, בתחלופה, Ger. eins umbs ander, Gall. l'un après l'autre, par fois, Hiſp. a las vezes uno, a las vezes otro, ἀμοιβαίως, adv. per vices. Claud. Quadrigar. apud Non. c. 2. n. 64. Gaudium, atque ægritudinem alternatim ſequi.

Alternatio, onis, vicenda. Feſt. Pomp. habet, exponitque, per vices ſucceſſionem. Apul. in Triſmegiſt. p. 95. Ordo & tempus innovationem omnium rerum per alternationem faciunt.

Alternātus, a, um, alterno ordine diſpoſitus. Senec. ep. 44. Ex ſplendidis ſordidiſque alternata. Adde Plin. l. 29. c. 4.

Alterne, idem quod alternatim. Plin. l. 11. c. 37. Alterne mobilia. Adde Senec. l. 7. quæſt. natur. c. 12.

Alternis. V. in Alternus.

Alterno, as, a. 1. alternare, ſcambiare, תחלף, Ger. eins umb das ander machen, abwechſslen, Gal. faire maintenant l'un l'autre, changer par fois, Hiſp. dezir, o azer a vezes, ἀμείβω, viciſſim alterum duorum ponere. Col. l. 5. c. 6. Dabimus operam, ut pari ordine vernaculas, & atinias alternemus. Virg. 4. Æn. v. 287. Hæc alternanti potior ſententia viſa eſt. h. e. alia, atque alia apud animum tractanti. Ovid. Heroid. ep. 6. v. 38. Alternant ſpeſque, timorque fidem, hoc eſt, modo ſperat, modo timet. ¶ Plin. l. 16. c. 6. Arborum fertilitas omnium fere alternat. h. e. altero quoque anno fructus parit. ¶ Paſſive Id. l. 18. c. 23. Terra nimis pinguis alternari poteſt. h. e. altero quoque anno ejus cultura intermitti poteſt.

Alternus, a, um, adject. vicendevole, הולף, Ger. einer umbden andern, a nomine alter, quod fit alternis vicibus. Cic. de Orat. Pedes aut Heroos, aut Choríos, aut alternos eſſe oportet. ¶ Alternis, ablat. abſolute, & quaſi adverbialiter poſitum ſignificat, viciſſim, a vicenda, or l'uno, or l'altro. Virgil. Ecl. 3. Alternis dicetis; amant alterna Camœnæ. Et Georg. 1. v. 79. Alternis facilis labor. h. e. agris intermiſſis. Et ibid. v. 71. Alternis ceſſare novales. h. e. altero quoque anno. ¶ Dicitur, & alternis vicibus, vel alterna vice. Plin. l. 9. epiſt. 33. Senec. Hippolyt. v. 1028. ¶ Alternas ripas, pro ambas, dixit Papin. Stat. 1. Sil. 3. v. 24.

Altĕro, as, alterare, mutare. Verbum minus latinum. Affertur ex Ovid. Faſt. 1. v. 373. Ille ſuam faciem transformat, & alterat arte. Sed Heinſ. cum melioribus libris legit: transformis adulterat arte. In Gloſſis tamen, ſeu Onomaſtico veteri eſt Altero, ἑτερῶ.

Alterplex, doppio, a veteribus pro duplici poſitum invenitur. Feſt.

Altertum, o l'uno, o l'altro, pro alterutrum veteres poſuerunt. Feſt.

Alterŭter, genit. alterutrius, & alterius utrius o l'uno, o l'altro di due, זה או זה, Ger. etweders, einer auff den zweyen, Gal. l'un des deux, qui qu'il ſoit, Hiſp. el uno, o l'otro de dos, ἑκάτερος, alter ex duobus. Cic. Div. in Verr. c. 18. Video neceſſe eſſe alterutrum. Id. Att. l. 10. ep. 1. Solon capite ſanxit, ſi quis in ſeditione non alterutrius partis fuiſſet. Al. leg. alterius utrius. ¶ Reperitur etiam pro uterque. Col. lib. 12. c. 1. Cum victus & cultus humanus domi & ſub tecto accurandus eſſet, neceſſarium fuit alterutrum, foris & ſub dio eſſe, qui labore & induſtria compararet, intus qui tectis reconderet, atque cuſtodiret.

Alteruterque, idem quod uterque. Plin. l. 20. c. 7. Nec ullas res in cibis aviditatem incitat, inhibetque eadem; in cauſa alterutraque modus eſt. Ubi quidam legunt, alterutrinque.

Alterutrinque. V. Alteruterque.

Althæa, f. 1. malvaviſchio, Ger. eibiſch, ἀλθαία, alterum ex malvarum generibus, ſylveſtre ſcilicet, cui grande folium, & radices candidæ. Virg. bibiſcum, vulgus ſeplaſiariorum biſmalvam vocat. Dicitur ἀλθαία, ab ἀλθαίνειν, ideſt mederi, quaſi medica. Plin. 20. 21.

Althæa, filia Theſtii, uxor Œnei Calydonis Regis, mater Meleagri. Ovid. 8. Met. v. 447. V. Meleager.

Alticinctus, a, um, alte cinctas veſtes habens: & dicitur de homine negotioſo. Tales enim alte cingunt veſtimenta, ut in opere ſint expeditiores. Phædr. l. 2. fab. 5. Ex alticinctis unus atrienſibus.

Alticŏmus, a, um, altas habens comas. Tertul. de judicio Dom. c. 8. Nec ſic alticoma eſt umbra criſpata cupreſſus.

Altilanĕus, a, um, altam, ſeu longam lanam habens. Servius ad illud Æn. 12. v. 170. Intonſamque bidentem, notat, eam quæ hic intonſa dicitur, a Pontificibus appellari altilaneam. Adde veter. Inſcript. Fratr. Alvar. apud Filipp. a Turre de monum. Antii, ubi berbeces & arietes altilanei memorantur in ſacrificiis mactati.

Altiliarius, ii, qui altiles aves nutrit, & ſaginat, qui & fartor dicitur. Inſcript. apud Reineſ. claſſ. 11. n. 33. Priſcus aviarius altiliarius.

Altĭlis, & in plur. altilia, tutte le coſe, che s'ingraſſano, מרא, Ger. weis maſtet, Gall. ce qu'on engraiſſe, nourry pour engraiſſer, Hiſp. coſa por engordar, cevarsi, quicquid domi, vel in villis, vel in vivariis ſaginatur, ſive ſit avis, ſive quadrupes, ſive piſcis, ab alendo, quaſi alitilis, ut altilis gallina. Juvenal. Sat. 5. v. 115. Anſeribus par altilis. Horat. l. 1. ep. 7. v. 35. Satur altilium. ¶ Uſurpatur ſæpe pro pingui, graſſo. Auctor Priapeorum, carm. 33. Collatas ſibi quæ, ſuiſque membris Formicas facit altiles videri. Hinc Plaut. apud Non. c. 2. n. 30. dotem altilem, h. e. opulentam, dixit.

Altiloquium, ii, n. parlare ſublime. In lib. de progen. Aug. qui Meſſalæ Corvini nomine circumfertur. Cum te ſæpe altiloquio tuo differentem dubitare animadvertiſſem.

Altinas, atis, adject. omn. gen. di Altino, ad Altinum pertinens. Colum. l. 7. c. 2. Altinates oves. ¶ Altinates, ium, Altini incolæ. Plin. l. 3. epiſt. 2.

Altinum, n. 2. Altino, Ἄλτινον, urbs olim E. & florentiſſima apud Silis fl. oſtium, in litore Venetiarum, a Tarviſio 8. M. P. ab Aquileja 60. Hujus urbis lana fuit in pretio. Martial. l. 14. Nobilis Altinum tertia laudat ovis. Ab Hunnis everſa eſt, eique Turcellum ſucceſſit in Epiſcopatu. Martial. l. 14. epigr. 155.

Altinus, a, um, ad altinum pertinens. Colum. l. 6. c. 24. Altinæ vaccæ.

Altiſŏnus, a, um, o. 2. 3. רמות קול, Ger. das hoch laut, ὑψηχής, quod ex alto ſonat. Poeticum eſt. Vetus Poeta apud Cicer. 3. Tuſc. c. 19. Septum altiſono carmine templum. Juvenal. 11. 179. Maro altiſonus.

Altiſpex, icis, qui alte ſuſpicit. Accius apud Non. c. 4. n. 330.

Altithrŏnus, a, um, in alto ſedens throno. Juvenc. in prol. & Venant. Fortun. l. 1. de vita S. Martini, v. 1.

Altitŏnans, o. 3. altitonante, רועם ממרום, Ger. der in der hohe donnert, ὑψιβρεμέτης, qui ex alto tonat. Cicer. in carm. de ſuo Conſul. lib. 1. de Div. c. 12. Nam Pater altitonans ſtellanti nixus Olympo.

Altitŏnus, a, um, idem quod altitonans. Varr. apud Prob. ad Eclog. 6. Virg. Mundus, quem quinque altitonæ flammeæ zonæ cingunt.

Altitūdo, inis, f. 3. excelſitas, ſublimitas, altitudine, altezza, גובה, רום, Ger. hohe, tieffe, Gal. hautelle, hauteur, Hiſp. altura, hondura, ὕψος. Cic. 3. Off. 16. Altitudo ædium. ¶ Dicitur etiam altitudo fluminis, vel maris, quæ eſt profunditas. Cic. 7. Verr. Totum opus eſt ex ſaxo in mirandam altitudinem depreſſo. ¶ Metaphorice altitudo animi apud Cic. Fam. 4. epiſt. 13. & de Partit. c. 22. idem fere eſt, quod animi magnitudo. In lib. Offic. 1. c. 25. vulgo legitur altitudo animi, ubi legendum lenitudo. ¶ Altitudo ingenii apud Salluſt. in Jug. eſt ingenium reconditum, ac profundum, & ſenſa ſua facile continens, nec, niſi opus ſit, aliis aperiens. Verba ſunt c. 100. Ad ſimulanda negotia altitudo ingenii incredibilis.

Altivŏlans, o. 3. altivolante, Ger. das hoch flieget, ὑψιπέτης, qui altum volat. Enn. apud Cic. 1. de Div. c. 48. Servat genus altivolantum, ideſt avium.

Altivŏlus, a, um, idem. Plin. l. 10. c. 19. Sunt omnes altivolæ.

Altiuſcŭle, adverb. alquanto alto. Apul. l. 2. poſt princ. Altiuſcule ſuccinctulus.

Altiuſcŭlus, diminut. ab altus: ſignificat, paulo altior. Suet. Auguſt. cap. 73. Altiuſcula calceamenta.

Altor, oris, m. 3. balio, מגדל, Ger. ein erneherer, Gal. nourriſſeur, Hiſp. criador, o mantenedor, τροφεύς, qui alit, ſive educat. Cic. 2. de nat. Deor. c. 34. Omnium rerum altor eſt mundus.

Altrinsĕcus, altronde, מצד זה ומצד, Ger. von der andern ſeiten, ἑτέρωθεν, adv. ab alter, ſignificat ab altera parte. Plaut. Pſeud. 3. 2. 73. Si noſtrum fumet, tu teneto altrinſecus. ¶ Videtur etiam ſignificare ex utraque parte. Lactant. de Opif. Dei c. 8. Aurium duplicitas incredibile eſt, quantam pulchritudinem præ ſe ferat, quod tum pars utraque ſimilitudine ornata eſt, tum ut venientes altrinſecus voces facilius colligantur.

Altrix, cis, f. 3. balia, nutrice, מינקת, Germ. ſeugamme, ἡ τροφός, quæ alit. Cic. pro Flac. c. 26. Eorum eadem terra parens, altrix patria dicitur.

Altroverſum, verſo altrove, Ger. gegen der ander ſeiten, ἑτέρωθεν, adv. antiq. ex alter, & verſus, in, vel verſus alteram partem. Plaut. in Caſ. 3. 2. 25. Altroverſum cum eam mecum rationem puto.

Altum, i, ſubſt. profundior maris pars, l'alto mare. Virg. 1. Æn. v. 34. In altum vela dabant læti. Cic. 4. Fin. c. 23. Emergere ex alto. ¶ Item pro Cœlo, Virg. l. 1. Maja genitum demittit ab alto.

Altus, us, alitura, alimentum. Macrob. l. 1. Saturn. c. 20. Terræ, vel rerum naturæ altu nutritur univerſitas.

Altus, a. 1. 2. ſublimis, excelſus, prætelſus, erectus, in altum editus, excitatus humo, alto, profondo, גבוה, עמוק, רם, Ger. hoch, oder tieff, Gal. haut, Hiſp. alto, o hondo como el cielo, el mar, ὑψηλός. ¶ Ponitur item pro adject. profundus, ut Mare altum, puteus altus, &c. ¶ Per translationem vero uſurpatur pro magno, ut Sic Pater ille Deum faciat, ſic altus Apollo. ¶ Pro excellenti, glorioſo. Virg. Te ſine nil altum mens inchoat. ¶ Pro obſcuro, & recondito. Virg. Quid me alta ſilentia cogis rumpere? ¶ Comparat. altior, Superlat. altiſſimus. Cic. pro Cluent. c. 55. & Curt. l. 7. c. 4.

Altus, & alitus, particip. ab alo, V. in alo.

Alucinatio, Allucinatio, vel Hallucinatio, onis, f. sbaglio, errore, error, oſcitantia, & quædam veluti diſſolutio animi non advertentis, aut advertere nolentis, Senec. de vita beata, c. 26. Sic veſtras alucinationes fero, quemadmodum Juppiter ineptias poetarum.

Alucinātor, Allucinator, vel Hallucinator, oris, qui alucinatur. Feſt. ſeu potius Paul. Diac. ejus epitomator, in voce Blutus.

Alucinor, Allucinor, Halucinor, vel Hallucinor, aris, atus ſum, dep. 1. sbagliare, fallare, ingannarſi. Placet Manutio, & Dauſq. ſcribi ſine aſpiratione, & unico l, & ſignificare incerta mente ferri circa rem aliquam, & in ea intelligenda non conſiſtere (ut etiam Non. cap. 2. n. 406. exponit) & ita falli, decipi, errare. Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 11. Sed quemadmodum coram cum ſumus, ſermo nobis deeſſe non ſolet, epiſtolæ noſtræ debent interdum alucinari. hoc eſt inquit Manut. certa re non propoſita loqui, huc illuc errantium more ferri. Id. l. 1. de nat. Deor. c. 26. Quæ Epicurus oſcitans alucinatus eſt. ¶ Activa ſignificatione pro decipere, fallere, Apulej. in Florid. n. 18. Mimus alucinatur, comœdus ſermocinatur, tragœdus vociferatur.

Alucita, verbum Petronii in fragmento. ubi ait: Centum me vernales alucitæ moleſtabant. Fulgent. expoſ. ſerm. ant. interpretatur κώνωπας, i. e. culices: indeque verbum alucinari deducit. Alii exponunt ſomniatores: alii alia. Scribitur & Allucita.

Alveāre, aris, n. 3. vaſo, dove le api nidificano, o luogo, dove tali vaſi ſi tengono. Colum. l. 9. c. 11. Cum vetus alveare numero apum deſtituitur. Virg. 4. Georg. v. 34. Alvearia vimine texta.

Alvearium, ii, idem quod Alveare. Varro R. R. l. 3. c. 16. Dic cujuſmodi facere oporteat alvearium.

Alveātus, a, um, ſcavato, in modum alvei excavatus. Cat. R. R. c. 43. Sulcos, ſi locus aquoſus erit, alveatos eſſe oportet.

Alveolātus, a, um, ſcavato, centinato, κοιλωτός, in modum alveoli cavatus. Vitruv. l. 3. c. 3. de ſtylobata. Alveolatus oculo videbitur.

Alveŏlus, i, diminut. ab alveus, vaſetto, σκαφίον, ποχίδιον. Col. l. 8. c. 5. Totum ovorum numerum in alveolum ligneum conferat. ¶ Dicitur etiam alveolus fluminis. Curt. l. 6. c. 4. ¶ Item tabula, vel vaſculum aleatorium, & tunc eſt neut. gen. auctore Feſto. Cic. de Fin. l. 5. c. 20. Aut alveolum poſcere, aut quærere quempiam ludum.

Alveus, m. 2. foſſa, canale, נתיב המים, Ger. ein waſſer rohr, waſſerkanal, Gal. canal, auge, Hiſp. la madre, o valle del rio, proprie dicitur foſſa, per quam fluvius defluit. Virg. 7. Æneid. v. 33. Aſſuetæ ripis volucres, & fluminis alveo. ¶ Ad ejus ſimilitudinem etiam vas quoddam amplum in balneis hoc nomine appellatur,

pellatur, Græce [illegible]. *Cic. pro Cæl. c.* 28. Alveuſne ille, an equus Trojanus fuerit. ¶ Item tabula luſoria ad aleam, & latrunculorum ludum accommodata alveus dicitur, Græce ἄβαξ. *Plin. l.* 37. *c.* 2. Tranſtulit alveum cum teſſeris luſorium. ¶ Sed & locus, in quo apes mellificant, alveus dicitur σμῆνος, a mellis alimonia, ut *Varro* exiſtimat. *Plin. lib.* 11. Alveos ex cornu ſpectatos eſſe. ¶ In hac ſignificatione etiam alvus dicitur. *Var. de R. R.* Si ex alvo minus frequenter exeunt. ¶ Aliquando pro navi, ſive pro ipſius navigii receptaculo, *nave*. *Propert.* Portabat ſanctos alveus ille viros. *Liv. l.* 21. Alveos informes raptim faciebant, *idest*, naviculas. ¶ Declinatur & hoc alveum. *Feſtus:* Nauſtibulum alveum eſt, ad navis ſimilitudinem factum.

Alvini, κοιλιακοί, dicti ſunt lienterici, quod alvo langueſcunt. *Plin. l.* 21. *c.* 27. Vinea Punica alvinis impoſita multum prodeſſe dicitur.

Alum, σύμφυτον πετραῖον, alii ſpecies, quod in petris præcipue naſcitur, ſimile cunilæ bubulæ, foliis parvis, ramis tribus, aut quatuor a radice, cacuminibus thymi, ſurculoſum, odoratum, guſtu dulce, radice longa, & rubra. *Plin. lib.* 27. *c.* 6. *Ruellius* buglum vulgo credit vocari.

Alūmen, n. 3. *alume*, [illegible], Ger. *alaun*, *alat*, Gal. *alun*, Hiſp. *alumbre*, ſalſugo terræ ad cryſtalli colorem accedens: dictum eſt a lumine, quod lumen coloribus tingendis præſtet. Græci στυπτηρίαν vocaverunt, ἀπὸ τοῦ στύφειν, quod eſt adſtringere. Efficitur hyeme ex aqua, & limo, & æſtivis Solibus maturatur. Multa hujus numerantur genera, liquidum, ſciſſile, rupeum, plumeum, rotundum. *Plin. l.* 35. *c.* 15.

Aluminarius, ii, artifex, qui circa alumen laborat, vel aluminis negotiator. *Inſcript.* apud *Gruter. p.* 642. *n.* 9. C. Terentius C. L. Anteros aluminarius.

Aluminātus, & aluminoſus, a, um, o. 1. 2. Ger. *das von alaun iſt*, *oder mit alaun vermiſcht*, στυπτηριώδης. ut *Aqua aluminata*, quæ tranſit per venas aluminis, apud *Plin. l.* 31. *c.* 6.

Aluminōſus, a, um, aluminatus, ut aluminoſi fontes. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3.

Alumna. V. in Alumnus.

Alumnātus, a, um, *allevato*, *educato*, alitus, educatus: *Martian. Capell. ſub init. l.* 9. In penetralibus ſanctioribus alumnatæ. *Apul. l.* 6. *Met.* Adoleſcens meis manibus alumnatus. ¶ Deponentis forma pro eo, qui educavit, *Apulej. l.* 8. *Met.* Canes, quos ad tutelæ præſidia curioſe fuerunt alumnati.

Alŭmnus, m. 2. *allievo*, θρεπτός, qui ab aliquo alitur, ſive victu, ſive moribus, ſive doctrina. *Cic. Dolabel.* Te juvenem Conſulem florere laudibus, quaſi alumnum diſciplinæ meæ. ¶ Sumitur etiam active pro educatore. *Plin. lib.* 3. dixit de Italia, Terra omnium terrarum alumna, eadem & parens numine Deum electa. *Curt. l.* 7. Oro, quæſoque, ne humanarum rerum terminos adeuntem alumnum, commilitonemque veſtrum, ne dicam Regem, deſeratis. *Cic. Philipp.* 7. Ego itaque pacis, ut ita dicam, alumnus. ¶ Exemplum femin. *Alumna* habet *Cic. de cl. Orat. cap.* 12. Eloquentia bene conſtitutæ civitatis quaſi alumna quædam. Adde *Plaut. Pœn.* 5. 3. 4.

Alūta, f. 1. *pelle mollicina*, *e delicata*, [illegible], pellis mollior, ad calceos, & cetera opera facienda concinnata. *Cæſ.* 3. *B. G.* Pelles pro velis, alutæque tenuiter confectæ. ¶ Sumitur etiam quandoque pro ſacco, ſeu marſupio, *ſacco*. *Juven. ſat.* 14. *v.* 281. Ut tenſo folle reverti Inde domum poſſis, tumidaque ſuperbus aluta. *Id.* etiam *ſat.* 7. *v.* 192. Alutam poſuit pro calceo ex aluta facto. ¶ Aluta in plural. *Plin. l.* 34. *c.* 16. de metallis, & fodinis uſurpat; vel ſecundum alios *alutia*, vulg. ante legebatur *aluta*. Verba *Plin.* ſunt: Invenitur plumbum & in aurariis metallis, quæ aluta vocant.

Alutatio, Segullum eſt terræ genus in ſummo ſolo, ex quo metallarii cognoſcunt ſubeſſe venam auri. *Plin. lib.* 33. *c.* 4. Alutatio eſt, ſi & auro ea tellus ſubeſt. Al. leg. *Alutium*, alii *alutatium*.

Alvus, i, f. 2. venter, uterus, inteſtina, *ventre*, [illegible], Ger. *der bauch*, Gal. *le ventre*, Hiſp. *vientre*, κοιλία, pars corporis ſubjecta ſtomacho, dicta ab alluendo, quod ea ſordes effluant, ſive eluantur. *Plin. l.* 20. *c.* 2. Pepones qui vocantur, refrigerant maxime in cibo, & emolliunt alvum. ¶ Quandoque capitur pro ventre, qui apparet. *Col. lib.* 8. Niſi obeſam ingluviem, atque diſtentam in pabulis alvum demerſerit, & refrigeraverit. ¶ Ponunt alii hanc differentiam, ut alvus ſit venter feminæ ab alendo dicta, venter vero, qui videtur. ¶ Olim erat tam maſc. quam fem. hodie tantum feminini generis. Accius in Annal. teſte Nonio, Alvus quam frigidiſſimus. *Plaut. Pœn.* 3. 2. 34. In ſuum alvum congerunt, ſic enim legendum. *Virg.* 2. *Æn.* In latus, inque feri curvam compagibus alvum. ¶ Interdum ſumitur pro vaſe cavato, ubi aliquid reponitur. ¶ Item vas, ubi apes mellificant, & alveus, & alvus dicitur. *Varro l.* 3. *R. R. c.* 16. *Plin. l.* 21. *c.* 12. & 14. *Celſus l.* 2. *c.* 6. alvum poſuit pro excrementis, quæ per alvum emittuntur. ¶ Pro utero, *Plaut. Stich.* 2. 1. 5. Nam me illa in alvo menſes geſtavit decem.

Alyattes, & Halyattes, is, & ei, m. Lydorum Rex, Crœſi pater, cujus memoriæ extructum eſt monumentum apud Sardos, maxima impenſæ parte ab ancillis in hoc opus collata, quæ omnes apud Lydos corpore quæſtum faciunt.

Alyatticus, a, um. *Horatius* tamen ſubſtantive poſuit pro Alyatte ipſo, vel Crœſo ejus filio, *Carm. lib.* 3. *od.* 16. Quam ſi Mygdoniis regnum Alyattici campis continuem. Poſſit tamen aliquis legere *Alyattei*, ut Ulyſſei, Achillei.

Alyſſon, n. 2. ἄλυσσον, frutex ex caule tantum, & foliis minoribus a rubia diſtans, ut tradit *Plin. l.* 23. *c.* 11. Nomen habet ab eo, quod ſolo conſpectu rabiem curare credatur. Quidam eſſe putant, quam hodie rubiam minorem vocamus, alii malunt, quæ cannabis agreſtis dicitur.

A ANTE M.

Am, præpoſitio Græca, quæ niſi apud vetuſtiſſimos extra compoſitionem non reperitur, ſignificatque circum. Forte eſt ex græco ἀμφί contract. Quando componitur cum dictione incipiente ab a, e, i, u, interponitur b, euphoniæ cauſa, ut Ambages, ambio, ambeſus, ambigo, amburbium, ambarvalis, ambuſtus. ſi vero cum c, h, f, q, mutatur m in n, ut Anciſus, anhelo, anfractus, anquiro: cum p, remanet integra, ut Amputo. ¶ In illo *Lucretii l.* 3. *v.* 445. *Corpore qui noſtro rarus magis an cohibeſſit*, qui hanc lectionem retinent, *am* interpretantur *cum*. Sed V. Incohibeſco.

Ama. V. Hama.

Amabĭlis, le, o. 2. *amabile*, *degno d' eſſer amato*, [illegible], Ger. *lieblich*, *das würdig iſt lieb zu haben*, Gal. *digne d' etre aymé*, *aymable*, Hiſp. *digno de ſer amado*, ἐράσμιος, quod eſt dignum amari, dulce, ſuave. *Cic. ad Att. l.* 5. *ep.* 19. Filiolam tuam amo, & amabilem eſſe certo ſcio. ¶ Comparat. eſt amabilior, ſuperlat. Amabiliſſimus. *Cic. Fam. l.* 7. *ep.* 32. & *de Amic. c.* 14.

Amabilĭtas, f. 3. *amorevolezza*, [illegible], Germ. *holdſaligkeit*, Gall. *amiableté*, Hiſp. *amiſtad*, [illegible], morum comitas, formæve venuſtas, ad amorem alliciens. *Plaut. in Stich.* 5. 4. *v. ult.* Si amabilitas tibi noſtra placet. ¶ *Id. in Pœn.* 5. 4. 1. pro amore poſuit: Qui amabilitati animum adjiceret.

Amabilĭter, *amorevolmente*, Ger. *holdſaliglich*, ἀγαπητῶς, humaniter, ſuaviter, animo amico. *Antonius Cic. l.* 14. *ep.* 13. *ad Att.* Si humaniter, & ſapienter, & amabiliter in me cogitare vis. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 148. Luſit amabiliter. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 675. Spectet amabilius.

Amabo, *di grazia*, [illegible], Ger. *ei lieber*, πρὸς θεῶν, ſi me ames, interjectio blandientis, Comicis valde familiaris. *Plaut.* Noli, amabo, verberare lapidem. Quidam exponunt, Gratum erit. *Gel. lib.* 11. Amabo mi fili quieſcas. ¶ Sæpe etiam habet adjunctum accuſativum. *Cic. ad Att.* Cura, amabo te, Ciceronem noſtrum.

Amalthēa, f. 1. Ἀμάλθεια, nomen nutricis Jovis, quæ cum ſorore ſua Meliſſa Jovem puerum caprino lacte, ac melle paviſſe fertur. Vel ipſa capra Olenia, quæ Jovem lacte ſuo nutriit. *Ovid. Faſt.* 5. *v.* 113. Oleniæ ſidus pluviale capellæ. Eam enim, ob beneficium, Juppiter in Cœlum ſuſtulit, & ſidus fecit, cujus ortu & occaſu maximæ fiunt pluviæ. Dextrum ejus cornu idem Juppiter Nymphis nutricibus dedit, addito promiſſo, ſe, quidquid optaſſent, ex eo largiter ſuppeditaturum. Hinc Amaltheæ cornu, κέρας Ἀμαλθείας, hoc eſt copiæ cornu, de locuplete abundantia dicitur: Quo nomine quidam libros ſuos, in quibus multa pollicebantur, inſcripſere. ¶ Amalthea item, & Amaltheum fuit Bibliotheca Attici & Ciceronis. de Attici Amalthea meminit *Cic. l.* 1. *ad Att. ep.* 13. De ſua vero *l.* 2. *ep.* 1.

Amandatio, onis, f. 3. *ſeparazione*, *relegazione*, [illegible], relegatio, rejectio. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 15. Hæc vita ruſticana relegatio, atque amandatio appellabitur?

Amandātus, a, um, *rilegato*, *allontanato*, relegatus, rejectus. *Cic. pro Dom. c.* 25. Me expulſo, Catone amandato. *Id. poſt red. ad Quir. c.* 4. Infra mortuos amandatus.

Amando, a. 1. ablego, relego, removeo, dimitto, alio mando, *mandare altrove*, [illegible], Germ. *anderſtwohin ſenden*, *hinweg ſchicken*, Gal. *envoyer hors de chez ſoy*, Hiſp. *embiar de ſi*, ἀποπέμπω, alio aliquem mittere, ut a nobis amoveamus. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 15. Amandaverat hunc ſic, ut eſſet in agro. *Id. Att.* 7. *ep.* 13. Amandare aliquem in Græciam. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 56. Natura res ſimiles procul amandavit a ſenſibus.

Amandus, a, um, *amabile*, amabilis, jucundus. *Horat. l.* 4. *od.* 11. condiſce modos, amanda voce quos reddas.

Amanienſes, incolæ Amani montis, Syriam a Cilicia dividentis. *Cic. Fam.* 2. *ep.* 10. Vexavi Amanienſes, hoſtes ſempiternos.

Amans, tis, nomen ex partic. *chi ama*, [illegible], Homines amantes tui. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 6. & *Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Si quem cognoviſti amantiorem tui. *Id. Fam.* 16. *ep.* 2. Ad nos amantiſſimos tui veni. *Id. Fam.* 5. *ep.* 15. Leniſſimis, & amantiſſimis verbis uti. ¶ Interdum eſt ſubſtantivum, *amante*, *innamorato*. *Ovid. Amor.* 1. *el.* 9. Militat omnis amans. *Ter. Andr.* 3. 3. 23. Amantium iræ amoris integratio eſt.

Amanter, adv. peramanter, ſtudioſe, *amorevolmente*, φιλικῶς. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 4. Velim amanter hoc diligenterque conficias. ¶ Comparat. amantius; Superl. amantiſſime, apud *eund. l.* 3. *Fam. ep.* 6. & *de Amic. c.* 1.

Amanuenſes, m. 3. *ſervi*, *che ſi adoperano a ſcrivere*, [illegible], Ger. *diener ſo man zum ſchreiben braucht*, *ſubſtituten*, Gal. *ceux*, *qui ſervent a eſcrire*, *ſecretaires*, Hiſp. *los que eſcriven lo que otro dize*, ὑπογραφεῖς, ſunt ſervi qui etiam *a manu* dicuntur, quorum opera, & manu in ſcribendo perinde, ac ſcribarum utimur. *Suet. in Ner. c.* 44. Ne diſpenſatoribus quidem, aut amanuenſibus exceptis. Adde *in Tito*, *c.* 3.

Amānus, i, m. 2. *Monte Nero*, *Amano*, *M. di Scanderona*, mons Syriæ, qui illam a Cilicia diſcludit, maxime in longitudinem patens, ut qui a mari Cilicio uſque ad Euphratem fl. protenditur. Ibi portæ, per quas in dictas provincias trajectus eſt, quæ Amanicæ, & Ciliciæ appellantur a veteribus, apud Iſſum, Alexandriam, & Myriandrum. *Lucan. l.* 3. Cappadoces, duri populus nunc cultor Amani.

Amaracinus, a, um, ἀμαράκινος, ut amaracinum oleum, ſeu unguentum, quod fit ex amaraco ad calefaciendos, emolliendoſque nervos, ut *Plin.* ſcribit *l.* 21. *c.* 22. *Lucr. l.* 6. *v.* 973. Poſteſque ſuperbos ungit amaracino. ¶ Hujus unguenti nobiliſſimus odor locum fecit proverbio, Nihil cum amaracino ſui: quod *Aul. Gel.* extremo lucubrationum ſuarum capite eleganter torquet in quoſdam ingenio pinguiore homines, & a Muſarum ſacris alienos, qui elegantiores litteras, quas non aſſequuntur, miro ſupercilio contemnunt.

Amaracus, Cynaræ Regis Cypri puer, qui caſu lapſus, dum ferret unguenta, fregit alabaſtrum, &, cum nimio dolore contabuiſſet, verſus eſt in ſampſuchum, quæ ex ejus nomine amaracus appellari cœpta eſt. *Plin. l.* 21. *cap.* 22. Sampſuchum, ſive amaracum in Cypro laudatiſſimum, & odoratiſſimum ſcorpionibus adverſatur ex aceto, & ſale illitum. Herbam hanc vulgo majoranam vocamus. *Virg.* 1. *Æn. v.* 697. Idaliæ lucos, ubi mollis amaracus illum, &c.

Amarantus, i, m. 2. ἀμάραντος, herba ſpicam verius habens, quam florem, eamque purpuream, ab immortalitate nomen trahens (unde Immortales Amaranti) quod nunquam marceſcit. Fit enim ab α privativa particula, & μαραίνομαι, ſicceſco, tabeſco. *Plin. l.* 21. *c.* 8. Amaranto non dubie vincimur.

Amāre, adv. *amaramente*, πικρῶς, inſuaviter, aſpere. *Cajus in l. Si quis*, *D. de ædil. Ædilit.* Ne amare ab eo exigatur, ſed cum quodam temperamento. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 2. Amarius aliquem reprehendere. *Sueton. in Tiber. c.* 54. Amariſſime congeſtis probris.

Amareſco, n. 3. *divenir amaro*, πικραίνομαι, amarus fio. *Pallad. Januar. c.* 15. Amygdalus, ſi rodatur, amareſcit.

Amarice, Gal. *bruyere*, frutex ille exiguus eſſe creditur, qui erice, & tamarice, & myrice vocatur.

Amarĭtas, atis, amaritudo, *amarezza*. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Succi amaritate. Al. aliter leg. Gloſſæ Philoxeni: Amaritas πικρία γεύσεως.

Amarities, ei, f. *amarezza*, amaritudo. *Catul. carm.* 68. *ad Manl. v.* 19. Quæ dulcem curis miſcet amaritiem.

Amaritūdo, amarities, amaror, *amaritudine*, πικρότης, [illegible], Gal. *amertume*, Hiſ. *amargura*, inſuavitas, & aſperitas ciborum. *Plin. l.* 11. *cap.* 37. Tantam habent amaritudinem, ut a canibus non attingantur. ¶ Per tranſlationem accipitur pro conviciandi acerbitate, ac petulantia. Sic, carminum amaritudinem. dixit *Plin. l.* 36. *c.* 5. Et, Jamborum amaritudinem, *Auctor Dialog. de cauſis corrup. eloquentiæ*, *c.* 10.

Amāro, as, amarum facio, *amareggiare*, πικραίνω. *Rufus Feſt. Avien. epiſt. ad Flavian. Myrmecium*, *apud Pithœum l.* 4. *Collect. Epigram. & Poem. vet.* Penitus ſalſitus amarans ora ſapor nil dulce meo ſinit eſſe palato. Sed vox eſt non adhibenda.

Amăror, oris, m. *amarezza*, amaritudo. *Lucret. l.* 4. *v.* 224. Amaror abſinthii.

Amarulēntus, o. 1. 2. *amaro*, [illegible], Ger. *beſſig*, *bitter*, πικρός, valde amarus, ut Succus amarulentus. ¶ Per metaphoram pro animi dolore in invidiam, ac malevolentiam exacerbato, *invidioſo*, *maligno*. *Gel. l.* 3. *c.* 17. Timon amarulentum librum maledicentiſſimum conſcripſit. *Macrob. l.* 1. *ſat. c.* 7. Erat amarulenta dicacitate.

Amārus, a, um, adject. *amaro*, *faſtidioſo*, [illegible], Gal. *amer*, πικρός, ἁλμυρός, quod dulci contrarium eſt, item ſalſum. *Virg. Ecl.* 10. Doris amara ſuam non intermiſceat undam. *Id. Georg.* 2. *v.* 238. Salſa autem tellus, & quæ perhibetur amara. ¶ Interdum pro triſti, duro, & ingrato ſumitur. Amara Ponti pericula. *Ovid.* 5. *Triſt. el.* 2. *v.* 29. Hoſtem amarum dixit *Virg. Æn.* 10. *v.* 900. qui defatigat ſemper, ac premit. Amariſſimæ leges, ideſt neceſſitate contra voluntatem inductæ, apud *Val. Max. l.* 7. *c.* 6. ¶ Item pro moroſo, *faſtidioſo*. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 24. Amariorem me ſenectus facit: ſtomachor omnia. ¶ *Seneca* amari ſunt, qui occultius, & diuturnius iraſcuntur, *l.* 1. *de Ira*, *c.* 4. ¶ *Amarum* adverbialiter pro *amare*. *Apulej. l.* 6. Amarum ſubridens.

Amaruſia, f. 1. Ἀμαρυσία, Dianæ cognomen, ut Pauſaniæ videtur, ab Amarynthio Eubœæ vico, ubi ſumma cum veneratione colebatur.

Amaryllis, idis, Ἀμαρυλλίς, Lat. Amor, nomen propr. ruſticæ, de qua *Virg. in Ecl*og. ¶ *Politian. l.* 1. *ep.* 2. auctor eſt, Romam triplici nomine inſignitam fuiſſe, vulgato Romam, arcano Amaryllida, rituali, ac ſacro Anthuſam, ſive Florentiam.

Amaſco, as, are, amare cupio. Ab amo, inquit *Diomedes*, Veteres inchoativo modo dixerunt, *amaſco:* unde & amaſcos amatores dicebant, ut *Plaut. Truc*ul. 3. 1. 13. Munduios amaſcos. Al. tamen rectius legunt *amaſios*.

Amaſcus. V. Amaſco.

Amaſea, *Amaſia*, Turc. *Amaſan*, urbs A. Cappadociæ in Ponto, caput Regionis, & Satrapæ Turcarum ſedes, ad Irim fl. inter Byzantium ad Occ. 500. M. P. & Trapezuntem in Or. ad 300.

Amaſenus, *Toppia*, vel *Fiume dell' Abbazia*, fl. Volſcorum in Latio, qui ex agro Privernate in Pomtinam paludem, & mare Tyrrhenum haud procul a Tarracina, & Circæis deſcendit. ¶ Alter item in Latio eſt, qui ex finibus Aletrinorum in Lirim fl. labitur per agrum Fruſinatem, & Verulanum. ¶ Amaſenus quoque, vel Amenanus, *Iudicello*, fl. eſt Siciliæ, qui Catanam urbem interluit, & modo fluit, modo areſcit. *Ovid.* 15. *Met.*

Amaſio,

Amaſio, onis, idem quod Amaſius, eſt apud *Apul. Mileſ.* 7. *p.* 197. & *Prudent. in Romano*, v. 182.

Amaſiuncŭlus, & Amaſiuncula, diminut. ab Amaſius, & Amaſia, apud *Petron. fragment. Tragur. c.* 45. & 75. *edition. Burm.*

Amaſius, m. 2. *innamorato*, עגב, Ger. *ein bubler*, Gall. *amoureux*, Hiſp. *enamorado*, ἐρώμενος, vel ἐραστής, qui, vel quæ amat, vel amatur. *Gel. l.* 19. *c.* 9. Noſtros Poetas amaſios, ac Venereos fuiſſe. Adde *Plaut. Caſ.* 3. 3.

Amaſſo, pro amavero, ſcripſit *Laberius*, & *Plaut. in Mil.*

Amaſtriăcus, a, um, ad Amaſtram pertinens. Eſt autem Amaſtra antiquum Siciliæ oppidum. *Sil. l.* 14. *v.* 267. Hinc *Ovid. in Ibin. v.* 329. Aut ut Amaſtriacis quondam Lenæus ab oris, &c. *h. e.* Siculis.

Amaſtris, Amaſtrum, *Pemaſtro*, Ἄμαστρις, Urbs Paphlagoniæ Metr. in ora maris Euxini. Dicta eſt ab amaſtri filia Oxyathræ fratris Darii, vel ab Amaſtri Amazone. ¶ Eſt etiam hoc nomine urbs Bithyniæ.

Amata, f. 1. a Pontifice appellabatur virgo Veſtalis, cum ad miniſterium Veſtæ capiebatur, quod prima, quæ hoc ritu capta fuit, hoc fuerit nomine. Capi autem idcirco dicebatur, quod veluti bello capta, a parente, vel ab eo, in cujus poteſtate erat, manu a Pontifice Maximo apprehenſa abducebatur. *Gel. l.* 1. *c.* 12. ¶ Fuit etiam Amata uxor Latini Regis, apud *Virg.*

Amăthus, untis, *Timiſſo*, Urb. E. Cypri, olim Veneri ſacra, marit. in ora Auſtr. ex qua Cyprus Amathuſia dicta eſt, a Papho 30. M. P. in Ort. inter Curium, & Citium, a Famaguſta 100. in Occ. in medio Salinæ. Hac tempeſtate pene jacet.

Amathus, thi, m. 2. Pamiſus, Pamiſſus, Panyſus, Mamaus, Arcadicus, *Stromio. Tiſſo*, *Spirnazza*, Ἀμαθοῦς, fl. Meſſeniæ, in Peloponneſo, qui Pylon Neſtoris urbem præterlabitur, unde Pylos Amathoëſſa videtur appellata.

Amathuſia, Cyprus. V. *Amathus*, *untis*. Amathuſia etiam abſolute dicitur Venus, ab *Ovid. l.* 3. *Amor.* & *Catull. epigr.* 61. & 51.

Amathuſiăcus, a, um, adject. ab Amathus, untis. *Ovid.* 10. *Metam. v.* 227. Lactantes vitulos, Amathuſiacaſve bidentes. Vel ex MSS. lege *Amathuſiadas*, a ſingulari *Amathuſias*, *iadis*.

Amathuſii, Cyprii ſunt, ab Amathunte urbe. *Strab. l.* 8.

Amatio, *innamoramento*, ἔρως, amor venereus. *Plaut. in Pæn.* 5. 2. 136. Acerba amatio eſt. *Id. in Merc.* 4. 4. 53. Cum tua hac amica, cumque amationibus.

Amator, oris, cultor, obſervator, amicus, *amatore*, מאהב, Ger. *ein liebhaber*, Gal. *amoureux*, Hiſp. *amador*, ἐραστής, & in bonam, & in malam partem accipitur. *Cic. de Univ.* Qui ſapientiæ amatorem ſe profitetur. *Ter. in Eun.* Amatores audieram eſſe mulierum eos maximos. ¶ Amator, & amans differunt, quod amator natura proclivis eſt ad amandum; amans ex cauſa amat: deinde amator fingere poteſt, in amante nihil eſt ſimulati.

Amatorcŭlus, m. 2. *innamoratello*, ἐρωτίσκος, dimin. ab amator. *Plaut. Pæn.* 1. 2. 27. Vix amatorculos invenimus.

Amatorie, amatorum more, *da amante*, Ger. *liebhabender*, *vveiſſe*, Gal. *amoureuſement*, *en amoureux*, Hiſp. *amoroſamente*, *y amigablemente*, ἐρωτικῶς, adv. ad ſimilitudinem amantis. *Cic. Phil.* 2. *cap.* 31. Amatorie ſcripta epiſtola. *Plaut. Merc.* 3. 3. 20. Amatorie loqui.

Amatorium, n. 2. φίλτρον, genus veneni amorem inducentis, quod vulgo philtrum appellant. *Senec. epiſt.* 9. Ego tibi monſtrabo amatorium ſine medicamento, ſine herba, ſine ullius veneficæ carmine: ſi vis amari, ama. Adde *Plin.* 20. 5. & 28. 8.

Amatorĭus, a, um, o. 1. 2. *d'amore*, *amoroſo*, ἐρωτικός, quod ad amorem pertinet, vel allicit. *Cic. Tuſc.* 4. *c.* 33. Anacreontis poëſis amatoria tota eſt. *Sueton. in Calig. c.* 50. Amatorium poculum.

Amātrix, icis, fem. quæ amat. *Plaut. Aſin.* 3. 1. 8. Diacula amatrix. Et *Pæn.* 5. 5. 25. Adire ad amatricem. ¶ Adjective *Martial. l.* 7. *epigr.* 14. Amatrices aquæ.

Amātus, a, um, *amato*, dilectus. *Horat. l.* 3. *od.* 27. *v.* 47. Frangere enitar modo multum amati cornua Tauri. *Id. Epod.* 17. *v.* 20. Amata nautis multum, & inſtitoribus.

Amazŏnes, f. 3. Ἀμαζόνες, feminæ bellicoſiſſimæ, quæ Sarmatiam ad Tanaim fl. primum incoluerunt, deinde in Cappadocia ad Thermodoontem conſederunt. Dictæ ſunt Amazones, quaſi ſine mamma ab α part. priv. & μαζός, mamma. Mos enim fuit Amazonibus, interfectis maribus, quos genuiſſent, ſervare feminas, earumque infantium mammas dextras inurere, ne impedimento eſſent ad pugnam conferendam, & ne ſagittarum jactus impediretur. Origo, regnum, & res geſtæ Amazonum a *Juſtino l.* 2. diſertiſſime deſcripta ſunt. ¶ Fuere & in Libya Amazones. Unde *Silius Ital. l.* 2. Haſpiten Hiarbæ filiam Amazoniea pelta inſignem facit. ¶ *Amazon*, in ſingulari, apud *Virg. Æn.* 11. *v.* 648. medias inter cædes exultat Amazon.

Amazonĭcus, a, um, idem quod Amazonius. *Suet. in Ner. c.* 44. Securibus, peltiſque Amazonicis inſtruendis.

Amazonĭdes, idem quod Amazones, derivativum nomen pro primitivo. *Virg. Æn.* 1. *v.* 490. Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Pentheſilea furens.

Amazonius, m. 2. mons Cappadociæ, præter cujus radices labitur Thermodoon fluv. *Plin. l.* 6. *c.* 3.

Amazonius, a, um, adject. poſſeſſ. ad Amazones pertinens. Amazonia ſecuris, apud *Horat. l.* 4. *od.* 4. hoc enim tali genere Amazones uſæ. Genus Amazonium apud *Sen. Hippol. v.* 232. ¶ Vir Amazonius apud *Ovid. Heroid. epiſt.* 4. *v.* 2. eſt Hippolytus filius Hippolytes Amazonis.

Ambactus, i, Gallica lingua, inquit Feſtus, apud Ennium ſervus denotatur: atque Germanis etiam in uſu fuiſſe hoc vocabulum, teſtatur *Cluver. l.* 1. *German. antiq. c.* 8. Vet. Gloſſator, Ambactus, δοῦλος μισθωτός, ὡς Ἔννιος. Recte autem μισθωτός, ideſt mercenarios dicit: Fuerunt enim Ambacti conditionis liberæ, & Clientes magis, quam ſervi, ut idem *Cluver. ib. c.* 41. docet. *Cæſ. l.* 6. *B. G. c.* 14. Equitum (*Galliæ*) ut quiſque genere, copiiſque ampliſſimus, ita plurimos circa ſe ambactos, clienteſque habet. Quare *Joſeph Scalig. ad Feſt.* alios cenſet Ambactos apud *Cæſ.* qui non erant ſervi, alium Ambactum *Ennii*, qui ſervum ſignificet: illud Gallicum eſſe vocabulum, hoc plane latinum ab ambigendo derivatum, quod mercedis gratia hac illac circum ageretur.

Ambedĕdo, is, a. 3. ab *am*, *ad*, & *edo* compoſitum, ſignificat proprie circum edere; deinde abſumere, vorare. *Plaut. Merc.* 2. 1. 15. Dicit, capram ſuæ uxoris dotem ambedediſſe. *Et mox*: Ut una illac capra uxoris ſimiæ dotem ambadederit.

Ambāges, gum, gibus, & *ambage* in ablat. ſing. proprie & primario ſignificat viarum circuitus, *giravolta*, περίοδος, ἑλιγμός, ab am, circum, & ago; pro quo apud *Cic.* eſt anfractus. Huic contrar. eſt recta via, apud *Terent. Heaut.* 4. 3. 28. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 160. Ducit in errorem variarum ambage viarum. ¶ Tranſlate notat verborum circuitum, *giro di parole*, περιπλοκή, ſeu captioſam perplexitatem: pro quo *Cic.* habet circuitum verborum, vel circuitionem. *Liv. l.* 9. *c.* 11. Ambages fallendæ fidei quærere. *Virg.* 2. *Georg. v.* 45. Non hic te carmine longo, atque per ambages, & longa exorſa tenebo. *Ovid.* 7. *Met. v.* 760. *de Sphynge*. Immemor ambagum vates obſcura ſuarum. *Plin.* 10. 49. Immenſa vitæ ambage circa auguria. *h. e.* perplexitate.

Ambagio, onis, idem quod ambages. *Varro l.* 6. *de L. L. pag.* 77.

Ambagiōſus, a. 1. 2. מסובך, Ger. *der viel umbſchweifig iſt*, περιπλοκός, quod abundat ambagibus. *Gell. l.* 14. *c.* 1. Ambagioſa conjectatione nitentes.

Ambarvalis hoſtia, ab ambiendis arvis dicta, victimæ genus quotannis pro frugibus ſacrificari ſolitum. Hujuſmodi enim hoſtiis, antequam cæderentur, arva ſolebant luſtrari. *Virg.* 1. *Georg. v.* 345. Terque novas circum felix eat hoſtia fruges. *Feſtus* tamen ab ambo videtur deducere, dicens, Ambarvales hoſtiæ appellantur, quæ pro arvis a duobus fratribus ſacrificabantur. ¶ Huic autem ſacrificio præfecti erant Sacerdotes numero duodecim a Romulo primum inſtituti, quos Fratres Arvales vocabant.

Ambexiequi, circumeuntes catervatim. *Feſt.* ¶ Scaliger legit: *Ambeni*, *qui circumeunt*, & *catervatim*.

Ambĕdo, dis, di, ſum, a. 3. *mangiare attorno*, *in ogni parte*, אכל בסביב, Ger. *umbeſſen*, *gering*, *umbnagen*, Gall. *manger*, & *ronger tout autour*, Hiſp. *comer en derredor*, περιτρώγω, circumedo, ex am, & edo. *Plaut. in Merc.* 2. 1. 25. & 17. Suæ uxoris dotem ambediſſe. *Tacit. Ann.* 15. *cap.* 5. Vis locuſtarum ambederat quidquid herbidum, aut frondoſum.

Ambegni, m. 2. a veteribus bos, & vervex appellabantur, cum ad eorum utraque latera agni in ſacrificium ducebantur. *Feſt. Var. l.* 6. *de L. L.* habet Ambiegni. Ambiegna bos, inquit, eſt, circum quam aliæ hoſtiæ conſtituuntur.

Ambens, pro *ambedens*, conſumens. *Lucret. l.* 5. *v.* 397. Ignis enim ſuperavit, & ambens multa perurſit.

Ambeſtrix, icis, f. quæ ambedit. *Ammian. Marcell.* 29. *c.* 3. (*al.* 19.) Cum duas haberet urſas ſævas hominum ambeſtrices.

Ambēſus, a, um, *corroſo*, *mangiato da ogni parte*, נאכל בסביב, Ger. *umbgeſſen*, *umbnagt*, περιβεβρωμένος, circumquaque eſus. *Virg.* 3. *Æn.* Ambeſas ſubigat malis abſumere menſas. *Id.* 5. *Æn. v.* 752. Robora ambeſa flammis. *abbruſtolite*.

Ambidentes, f. 3. oves dictę a veteribus, quod in utraque mandibula habeant dentes. *Feſt.*

Ambienter, *con iſtanza*, *e broglio*, cum ambitione, cupide. *Sidon. l.* 7. *ep.* 9. Ambienter expetere.

Ambifariam, adverb. dupliciter, *in due parti*, *o maniere*. *Apul. Apol. p.* 276. Ambifariam diſſolvere. Et 3. *Florid. p.* 360. Anceps argumentum ambifariam propoſuit.

Ambifarius, a, um, duplex, *doppio*, *di due parti*. *Arnob. l.* 5. *p.* 181. Ambifariæ fabulæ. Et *p.* 182. Ambifaria obtentione velatus. *Arnob.* his locis non tam duplicem, quam ambiguum ſignificare voluit.

Ambiformĭter, adv. *Arnob. l.* 5. *p.* 183. Ambiformiter dictum. *hoc eſt*, duplici ſenſu, ambigue.

Ambiga, æ, f. vox Græca, ἄμβιξ, ..., qua ſignificatur vaſculum pyramidis figura in acutum tendens, e teſta, vel vitro, ut docet *Cal. Aurel. l.* 4. *Tard. c.* 7. Meminit etiam *Apic. l.* 6. *c.* 7.

Ambĭgo, gis, a. 3. circumdo, dubito, contendo, diſcepto, *circondare*, *girare*, *dubitare*, סבב מיב חלק, περιάγω, ex am, & ago, proprie ſignificat circumagere, circumdare, ambire. *Tacit. l.* 5. Deviis plerumque itineribus ambigens patriam, & declinans. Unde ambactus, & ambages. ¶ Item ambigere eſt dubitare, *dubitare*, Ger. *zweifflen*, *in einem zweifel ſtehn*, Gall. *eſtre en doute*, *douter*, Hiſp. *dudar*, ἀμφιβάλλω. *Cic. in Orat.* Cum de vero ambigetur. ¶ Item diſcordem eſſe, litigare, *litigare*, ἀμφισβητεῖν, *Ter. in Heaut.* 3. 1. 93. Simo, & Crito ambigunt de finibus. ¶ Ambigitur imperſonale. *Cic.* 3. *Ver.* Si de hereditate ambigitur. ¶ Apud *eund.* 3. *de Orat.* Omnis res habet naturam ambigendi. Hic *ambigendi* gerund. paſſivum eſſe videtur: non enim res ambigit, ſed ambigitur. ¶ Paſſive cum nominativo patiente, ut vocant Grammatici, *Cic.* 1. *de Orat. c.* 57. In eo jure, quod ambigitur inter peritiſſimos. *Id. ib. l.* 2. *c.* 26. In iis cauſis, quæ propter ſcriptum ambiguntur.

Ambigue, *dubbioſamente*, Ger. *zweiffentlich*, ἀμφιβόλως, dubie. *Cic.* 4. *Acad.* Quid ambigue dictum ſit. *Tacit. hiſt. c.* 55. Ambigue agere. *h. e.* dubia fide. *Id.* 4. *hiſt. c.* 66. Ambigue pugnare. *h. e.* dubia fortuna.

Ambiguĭtas, f. 3. *ambiguità*, *dubbioſità*, מבוכה, Ger. *zweiflung*, ἀμφιβολία, amphibologia, anceps, dubia, incerta, multiplex verborum poteſtas, ſeu cum de re aliqua ambigitur. *Cic. de Inv.* 1. 42. Ambiguitate nominis videntur errare. *Ambiguitas nominis* eſt, quod æquivocationem vocamus. ¶ Ambiguitates, in plurali dixit *Seneca epiſt.* 108.

Ambĭgŭus, a. 1. 2. anceps, dubius, incertus, multiplex, *dubbioſo*, נבוך חלוק, Ger. *zweiffelhafftig*, ἀμφίβολος, *Cic. de Orat.* Verba ambigua diſtinguere. *Virg. Æn.* 1. *v.* 661. Domus ambigua. *h. e.* in qua habitant homines dubiæ fidei. *Horat. l.* 2. *od.* 5. Puer vultu ambiguo. *h. e.* qui etiam puella videri poſſit. ¶ Reperitur interdum cum genitivo, quemadmodum & dubius. *Tac. l.* 2. 40. Ambiguus pudoris, ac metus. ¶ Sæpe ut dubium, ita *ambiguum* ſubſtantivum eſt, gen. n. *Auth. ad Her. l.* 1. Ex ambiguo controverſia naſcitur, &c. Sic eſſe in ambiguo, *eſſer in dubbio*. *Tacit.*

Ambĭo, bis, bivi, vel bii, bitum, a. 4. circumeo, prenſo, *girare*, סבב הקיף, Ger. *umbgehn*, *umbgeten*, Gal. *environner*, Hiſp. *rodear*, *y cercar*, ἀμφιέω, περιβάλλω, ex am, & eo, is, per mutationem e in i, & b interpoſita, ſignificat proprie undique cingo, circuo, concludo. *Virg.* 6. *Æneid.* Quæ rapidus flammis ambit torrentibus amnis. ¶ Quoniam vero Romani, dum honores, & magiſtratus quærerent, ſingulos circuire ſolebant, prenſare dextras, rogareque ut ſe ſuffragiis adjuvarent, factum eſt, ut ambire capiatur pro honores quærere, *ambire*, φιλοτιμέομαι. *Cic.* 11. *Phil.* Quod ſi comitia placet in Senatu habere, petamus, ambiamus. ¶ Interdum eſt blandiri, interpellare, ἐντυγχάνειν, circumvenire. *Virg.* 4. *Æn.* Quo nunc Reginam ambire furentem audeat affatu? ¶ Interdum ambire, eſt niti, contendere, vel deſiderare, petere, *chiedere*, *bramare*. *Sueton. Cæſ. c.* 18. Ambienti, ut legibus ſolveretur. Adde *in Auguſt. c.* 31. ¶ Apud *Ovid. Met.* 5. *v.* 361. legitur *ambibat*, pro *ambiebat*, quod eſt apud *Curt. l.* 4. *c.* 2. ¶ Apud *Stat. ambiſſet*, pro ambiiſſet, *l.* 1. *ſilv.* 2. *v.* 232.

Ambitio, onis, f. 3. ambitus, ſtudium, cupiditaſque honorum, conciliatio gratię, & amicorum, *circondamento*, *ambizione*, בקשת כבוד, Ger. *ehrgeitzkeit*, Gal. *environnement*, *ambition*, *appetit d'honneur*, περίοδος, circuitio. *Solin. cap.* 35. Alveos circumdant ambitione tergorum bubalorum. ¶ Eſt etiam affectatio honorum, & dignitatis, ut de ambio dictum eſt. *Cic.* 1. *Offic. c.* 25. Miſerrima eſt omnino ambitio, honorumque contentio. Et in plurali apud *eund. Tuſc.* 2. *c.* 26. Quid de noſtris ambitionibus dicam? Ubi adverte, in bonam partem uſurpari, quemadmodum & *pro Sull. c.* 4. ¶ Item gratiæ ſtudium & affectatio. *Tacit.* 1. *Hiſt. cap.* 1. Sed ambitionem Scriptoris averſaris, quippe adulatione fœdum crimen ſervitutis ineſt. ¶ Item pro magno, & affectato ſtudio, non ſecus atque ambitus. *Nepos in Dione*, *cap.* 2. Magna eum (Platonem) ambitione Syracuſas perduxit. *Juſtin. l.* 1. *c.* 3. Cum admitti magna ambitione ægre obtinuiſſet.

Ambitiōſe, adverb. *ambizioſamente*, φιλοτίμως, cum ambitione. *Cic. ad Attic. l.* 15. *ep.* 1. Ambitioſe corrigere orationem, *ideſt*, ad gratiam captandam parcius corrigere, ut *Manut.* interpretatur. ¶ Ambitioſius facere. *h. e.* abjectius, ad populi gratiam captandam. *Id. Fam.* 3. *ep.* 7. Ambitioſiſſime provinciam petere. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Ambitioſe ferre caſum aliquem, *Tacit. in Agric. in fi.* h. e. affectata conſtantia ad captandam opinionem virtutis.

Ambitiōſus, a, um, adject. *ambizioſo*, נכסף לב כבוד, Ger. *ehrgeitzig*, *der nach ehren ſtelt*, φιλότιμος. Proprie ſignificat, qui ambit, atque amplectitur. *Horat. l.* 1. *od.* 36. Laſcivis hederis ambitioſior. *Solin. c.* 17. Magnis, & ambitioſis oppidis, *id eſt*, quæ magno ambitu ſunt. ¶ Tranſlate, qui ambitione laborat. *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 18. Amicitia ambitioſa. *Suet. Domitiano*, *c.* 8. Ambitioſæ ſententiæ. *hoc eſt*, ad captandam gratiam latę. ¶ Item qui multa & magno ſtudio petit. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 1. Homo minime ambitioſus, minime in rogando moleſtus. ¶ Item indulgens, fautor, *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. De hoc genere toto, ne forte me in Græcos tam ambitioſum factum eſſe miſere, pauca cognoſce. *Ovid. de Ponto l.* 3. Pro noſtris ut ſis ambitioſa malis. ¶ Denique ambitioſus dicitur & qui ambit, & qui ambitur. *Ovid.* 5. *Faſt.* Turbaque cæleſtes ambitioſa ſumus. *Quintil. l.* 2. *c.* 14. Ambitioſi pauperis ſupellex.

Ambĭtor, oris, verbale, qui ambit. *Paul. ep.* 13. Æternæ laudis ambitor. *Lamprid. in Alex. c.* 28. Patronis auctoribus damnatus ambitor eſt.

Ambitūdo, inis, f. ambitus, circuitus. *Apulej. ad Aſclep. pag.* 95. *Elmenhorſtii*.

Ambĭtus, us, m. 4. converſio, circuitus, orbis, *giro*, Ger. *umbgang*, *umbkreiß*, Gal. *un cercle*, *circuit*, *ou tour*, Hiſp. *rodeo*, περίοδος, proprie circuitum ſignificat. *Cic. de Univ.* Cum ſe octo ambitus confectis ſuis curſibus ad idem caput retulerint. ¶ Hinc *ambitus ædium* dicebatur locus inter ædificia relictus pedum duorum, & dimidiati, ut eſſet facultas circumeundi. *Cic. in Top.* Q. Scævola id eſſe ſolum ambitus ædium dixit, quantum communis parietis tegendi cauſa tectum projiceretur. ¶ Item circulus, orbis, *circonferenza*. *Plin.* 26. 6. Folia ambitu ſerrato. ¶ Et quoniam qui honores petebant, ſi meritis diffiderent, Tribus circuire ſolebant, eaſque largitionibus corrumpere, factum eſt, ut ambitus ponatur pro crimine honoris malis artibus affectati, *broglio*, ἐξωνησάμενος, δεκασμός. *Cic.* 2. *de Orat.* Raro illud datur, ut poſſis liberalitatem, ac benignitatem ab ambitu, atque largitione ſejungere. ¶ Capitur inter-

terdum pro ſpecie quadam favoris, & captatione miſericordiæ, cum habitu, vultu, geſtu, & oratione commiſerationem aucupamur. *Quint.* Si juvenis innocentiſſimus uti vellet ambitu triſtiſſimæ calamitatis. ¶ Verborum ambitus, *giro di parole*, περίοδος, cum ſententia certa quadam deſcriptione definitur: & conſtat ex membris, quæ cola dicuntur, & inciſis, quæ commata. *Cic. de Clar. Orat.* Comprehenſio, & ambitus ille verborum, ſi ſic periodon appellare placet. ¶ Denique ambitus eſt quævis contentio, & quodvis nimium in aliqua re ſtudium. *Senec. Med. verſ.* 399. Segnis hic abit dies Tanto petitus ambitu, tanto datus. Et funeris ambitum dixit *Prudent. hymn. ad exſeq. Flor. l.* 1. *c.* 16. Gemmeis & argenteis armis uſque ad ambitum ornatum.

Ambitus, a, um, o. 1. 2. περιθεθλημένος, circumdatus, partic. ab ambior. *Ovid.* 1. *Met.* Juſſit & ambitæ circumdare litora terræ. *Cic. pro Planc. c.* 4. Cedit precibus, facit eos, a quibus eſt maxime ambitus.

Ambivium, ii, n. *bivio*, bivium. *Varr.* apud *Non. c.* 6. *n.* 15.

Ambo, onis, m. apud Eccleſiaſticos infimæ ætatis Scriptores eſt ſuggeſtus, ſeu pulpitum, in quo ſtant concionaturi. Legitur etiam apud *Var.* 4. *L. L. pag.* 29. Sed alio ſenſu, & dubia item lectione.

Ambo, æ, ambo, *ambedue*, nomen eſt pluralis num. tantum, שניהם, Ger. *albeyde*, Gall. *tous deux enſemble*, Hiſp. *ambos a dos*, *entrambos*, ἄμφω. *Ter. Heaut.* 3. 1. 67. Ambo accuſandi eſtis. ¶ Dicitur de duobus tantum, ut, Plato & Ariſtoteles ambo philoſophi. Vel cum hac dictione, Duo, ut Vidi duos homines ambos mihi amicos. Vel de iis quæ duo tantummodo ſint, ut Perdidi ambos oculos, ambas manus. ¶ Differt ab uterque: ut ambo fecerunt domum, ſc. operis conjunctis in unius domus ædificationem. Sed, uterque fecit domum, ſignificat, a duobus duas domos factas. ¶ Accuſat. maſcul. ambo pro ambos, ut Duo, pro Duos, eſt apud *Cic.* 5. *Fam. ep.* 8. Quos quidem ego ambo unice diligo. Sic *l.* 9. *ep.* 13. V. Duo.

Ambracia, f. 1. *l' Arta*, *Ambracia*, Ἀμβρακία, urbs Ep. Epiri. Prius dicta eſt Eponia, & Paralia, deinde Ambracia ab Ambrace Rege Theſproti fil. denique ab Auguſto Nicopolis, a victoria de Antonio, & Cleopatra. Fuit Regia Pyrrhi.

Ambraciōta, & Ambracienſis, qui eſt ex Ambracia, ut *Ambraciotes vinum*, græca forma. (V. Abrotonites) *Plin. l.* 14. *c.* 7. Legatos Ambracienſes introduxit. *Liv. l.* 38. *c.* 43.

Ambracius, a, um, idem. *Stat. l.* 3. *Silv.* 2. 8. Pulvis, ad Ambracias converſa gymnade frondes.

Ambrices, f. 3. tegulæ, quæ tranſverſæ aſſeribus, & tegulis interponuntur, ut ſcribit *Feſtus*, ubi per aſſeres cantherios etiam intelligimus. Imbrices vero ſunt tegulæ, quibus incurvis domus tegitur.

Ambrones, m. 3. gentes quædam Gallicæ, quæ ſubita inundatione maris cum ſedes ſuas amiſiſſent, rapinis ſe alere cœperunt. Has cum Cimbris Teutoniciſque Marius delevit. Hinc tractum eſt, ut turpis vitæ homines *Ambrones* dicantur. *Feſtus*.

Ambroſia, f. 1. *ambroſia*, ἀμβροσία, Latine immortalitas dicitur, ab α privativa, & βροτὸς, mortalis, vel quia mortales eam non comedunt, vel quia qui comederent, efficerentur immortales. Sed μ interponitur ad euphoniam. Fabulæ ferunt, ambroſiam eſſe Deorum cibum, nectarque potionem. *Cic. l.* 1. *Tuſc. c.* 26. Non enim ambroſia Deos, aut nectare lætari arbitror. ¶ Dioſcorides ambroſiam ſcribit vocari Romanis caprum ſylvaticum, aliis botryn, aliis apium ruſticum. *Plin. l.* 27. *c.* 4. herbam eſſe ſcribit, odore non injucundo, vagi nominis, & circa varias herbas fluctuantem. ¶ Etiam ambroſia alendus, proverb. a *Cicerone* dictum *l.* 2. *de Orat. c.* 57. de eo, qui vel immortalitate dignus, vel Diis ipſis æquandus eſſe videatur.

Ambroſiăcus, a, um, ex Ambroſia, ut Ambroſiaca vitis, apud *Plin. l.* 14. *cap.* 3. una ex iis, quæ inſignes uva ſunt: & fortaſſe ita dicta eſt a dulcedine.

Ambroſiānus, a, um, ad Ambroſium pertinens (quod eſt nomen viri proprium, ut Ambroſiana baſilica,) *Auguſtin. l.* 9. *Confeſſ. c.* 7.

Ambroſius, a, um, o. 1. 2. pro divino, odorifero, fragranti, *divino*, *odorifero*. *Virg.* 1. *Æn.* Ambroſiæque comæ divinum vertice odorem ſpiravere. *h. e.* ambroſia oblitæ, unguento Deorum. nam non cibum tantum, ſed & unguentum Deorum Ambroſiam dici, *Serv.* notat ad *Æn.* 12. *v.* 419.

Ambryſus, f. 2. Ἄμβρυσος, nomen duarum urbium, quarum unam Strab. locat in Phocide, alteram in Bœotia. ¶ Eſt & hoc nomine fluvius Magneſiæ, juxta quem Apollinem Admeti Regis pecus paviſſe Poetæ fabulantur. Alii ſcribunt, Amphryſus. Vide infra.

Ambubajæ, arum, ἀμβουβαῖαι, mulieres Syriæ, quæ Romæ in Circo, & aliis locis ad laſciviam factis habitabant, & tum corpora proſtituendo, tum organa quædam pulſando, quæ ſecum ex patria attulerant, victitabant. Dictas ab ambub, Syra voce, quæ αὐλὸν ſignificat: inde Ambubaia, αὐλητρίς, ut docet *Scal.* Alii malunt dictas ab am, circum, & Baiis, quod circum Bajas, loca deliciis apta verſarentur, quæ tandem Romam uſque pervenerint. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *Suet. in Ner. c.* 27.

Ambubeja, f. 1. *cicorea*, *radicchio*, ἀγριοσέρις, herba eſt, quam alii ambugiam, alii intubum agreſtem, & notiore nomine cichoreum appellant. *Celſ. l.* 2. *c.* 30.

Ambulācrum, *loggia*, *cortile*, *paſſeggio*, Gall. *promenoir*, *galerie*, *lieu a ſe promener*, Hiſp. *paſſeo*, *paſſeadero*, περίπατος, eſt locus ad ambulandum, ubi commode ambulari poteſt animi cauſa. *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 68. Ædificare balineas, ambulacrum, & porticum.

Ambulatĭlis, mobilis. *Vitruv. l.* 10. *c.* 13. Modioli fundulis ambulatilibus.

Ambulatio, f. 3. *paſſeggiamento*, הליכה, Ger. *ſpatzierung*, Gal. *promenade*, Hiſp. *paſſeo*, περίπατος, actus ambulandi. *Cic. de Fin.* 5. 1. Conſtituimus, ut ambulationem pomeridianam conficeremus in Academia. ¶ Eſt & locus ad ambulandum, & idem, quod ambulacrum. *Vitr. l.* 5. *c.* 9. Circa theatra ſunt porticus, & ambulationes. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 1. Ambulatio, & aviarium.

Ambulatiuncŭla, f. 1. *paſſeggio*, Ger. *eingagle*. *Cic. Fam.* 2. *ep.* 12. Cum una mehercule ambulatiuncula, atque uno ſermone noſtro. ¶ Et pro loco ambulationis. *Id. lib.* 13. *ad Att. ep.* 29. Tecta ambulatiuncula adddenda eſt.

Ambulator, m. 3. *camminatore*, הולך, Ger. *wandeler*, *ſpatzierer*, Gal. *promeneur*, Hiſp. *paſſeador*, περιπατητής, qui huc, & illuc ambulat. *Col. l.* 1. *c.* 8. Villicus, ut ait Cato, ambulator eſſe non debet. *hoc eſt*, otioſus eſſe, & huc, illuc vagari. ¶ Hinc Ambulatoris nomen ad circulatores, & circumforaneos transfertur. *Martial. l.* 1. *epigr.* 42. Tranſtiberinus ambulator, qui pallentia ſulphurata fractis Permutat vitreis.

Ambulatorius, a, um, *camminante*, *andante*, Ger. *das geht*, *ſpatzieret*, *oder beweget*, *wird*, περιπατικός, qui ambulat, aut movetur: ut Turris ambulatoria, quæ rotis & machinis admovebatur ad urbes oppugnandas, ut ſcribit *Vitruv. l.* 10. *c.* 19. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus. *Plin. l.* 21. *c.* 14. Operculum (alvearis) a tergo eſſe ambulatorium. *hoc eſt* mobile. ¶ A JCtis ſumitur pro mutabili, & inconſtanti. *Ulpian. Dig.* 24. 1. 32. Ambulatoria voluntas.

Ambulatri, m. 2. Pop. Aquitaniæ, prope Vaſates. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

Ambulātrix, icis, quæ ambulat. *Cato de officio villicæ*, *c.* 143. Ad cœnam ne quo eat, neve ambulatrix ſiet. *vagabonda*.

Ambŭlo, las, n. 1. *andare*, *camminare*, *paſſeggiare*, הלך, Ger. *verandern*, *gehn*, *ſpatzieren*, Gall. *aller*, *cheminer*, *ſe promener*, Hiſp. *andar paſſearſe*, βαδίζω, eo, incedo, gradior, *Plin. l.* 10. *c.* 63. Mures Ægypti bipedes ambulant. ¶ Aliquando eſt animi cauſa ſe exercere, & plerumque de otioſis dicitur, περιπατέω, *Cic. Acad.* 4. *c.* 16. Ambulare in Sole. ¶ Transfertur etiam ad alia, *Cic.* 2. *de Fin.* Ambulare maria. *Cato de re ruſt.* Ambulant naves, *Plin. l.* 10. *c.* 18. Ambulant aves. *Ter. Phor.* 5. 7. 43. In jus ambula, *h. e.* adi ad Judicem. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Si ſtatim bina ſtadia ambulentur. ¶ Et impersonaliter. *Gell. l.* 2. *c.* 2. Sedeatur, ambuletur.

Amburbiales hoſtiæ dicebantur, quæ circa terminos Urbis ducebantur. *Feſtus*.

Amburbium, ii, n. 2. *proceſſione*, ſacrificii genus erat, quo civitas luſtrabatur, ita dictum, quod victima, antequam immolaretur, urbem ambibat, unde & ipſæ victimæ amburbiales dictæ ſunt, auctore *Feſto*, eadem forma, qua hoſtiæ ambarvales, quæ circum arva ducebantur, antequam cæderentur, ut fruges felicius provenirent. *Vopiſc. in Aureliano*, *c.* 20. Luſtrata urbs, cantata carmina, amburbium celebratum, ambarvalia promiſſa. ¶ Deſcribitur hoc ſacrum a *Lucan.* 1. 592.

Ambūro, is, uſſi, uſtum, a. 3. *bruciare d'ogni parte*, חרך, Ger. *gering umb anbrennen*, Gal. *bruler tout a l'entour*, Hiſp. *quemar al derredor*, *o al rededor*, περιφλέγω, circumuro. *Plaut. Epid.* 5. 2. 9. Quaqua tangit, omne amburit. Et amburi fulmine. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 11.

Ambuſtio, onis, f. 3. *ſcottatura*, כויה, Ger. *ein brand*, περίκαυσις. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Myrteum oleum medetur eruptionibus, & ambuſtionibus.

Ambuſtulātus, a, um, quaſi ambuſtus, *abbruſtolato*, *ſcottato*. *Plaut. Rud.* 3. 4. 65. Te ambuſtulatum objiciam magnis avibus pabulum.

Ambuſtus, o. 1. 2. *bruciato*, חרוך, Ger. *umbegebrent*, περικαυθείς, circumuſtus. *Cic. pro domo ſua*, Ambuſtas fortunarum mearum reliquias: metaphorice dixit. *Id. in Verr.* 1. Ambuſtus incendio ſociorum. Metaphorice etiam *Liv. Decad.* 3. *l.* 2. *c.* 21. Qui (L. Æmilius Paulus) cum M. Livio conſul fuerat, & damnatione collegæ, & ſua prope ambuſtus evaſerat. ¶ Proprie *Horat. l.* 4. *od.* 11. Phaethon ambuſtus. A medicis *ambuſtum* dicitur membrum quod nimio calore, aut frigore læſum eſt, *ſcottato*. *Plin. l.* 21. *c.* 4. Galliæ nucleus ſedat ambuſta. *leva il bruciore*. *Id. l.* 35. *c.* 15. Ambuſtis prodeſt alumen.

Amĕcum, & amecam, *amico*, *e amica*, pro amico, & amica antiqui dicebant. *Laberius*, In lacu Averno mulierem fuiſſe amecabundam ſcripſit, hoc eſt, amantem. *Feſt.* in voce *Amicitia*.

Amella, f. 1. herba, quæ naſcitur juxta Mellam Galliæ fluvium, a quo nomen accepit. Amellus flos ejus. Vide *Servium* in illud *Virg.* 4. *Georg. v.* 271. Eſt etiam flos in pratis, cui nomen amello Fecere agricolæ.

Amellus. V. Amella.

Amen, vox Hebraica ſignificans vere, certe, vel fiat. Primam ſyllabam habet natura longam. Quare *Paulin. Nolan.* & *Venant. Fortun.* qui corripuere, non ſunt temere imitandi.

Amenānus, i, fluv. Siciliæ, Ætnę proximus, per Catanam fluens. *Ovid. Met.* 15. *v.* 279. Nec non Sicanias volvens Amenanus arenas. Ubi vulg. *Amaſenus* legitur: cum tamen hoc nomine nullus ſit fluvius in Sicilia.

Amens, tis, o. 3. *furioſo*, *pazzo*, משוגע, Ger. *unſinnig*, *tobend*, Gall. *inſenſé*, *hors du ſens*, *forſené*, Hiſp. *ſin ſeſſo*, *loco*, ἄφρων, qui a mente ſua diſceſſit, vel de ſtatu mentis dejectus eſt, hoc eſt, qui ſine conſilio, animoque eſt, quo ſapimus. *Cic.* 2. *de Fin.* An me tam amentem putas, ut apud imperitos iſto modo loquar? ¶ Quidam amentem a demente ita diſtinguunt, ut demens ſit, qui non cogitat, quid agat aut loquatur, amens, qui prorſus inſanit. ¶ Amens etiam dicitur, conſternatus, ſtupefactus, *attonito*, *ſtupefatto*. *Virg. Æn.* 4. *v.* 279. Æneas aſpectu obmutuit amens. ¶ Cum genit. *Virg.* 4. *Æn. v.* 203. Amens animi.

Amentatio, onis, f. actus jaculandi. Deinde ipſum jaculum, ſive telum. *Tertull. l.* 1. *ad Nation. cap.* 10. Quo machæris veſtris amentationibuſque cadatis.

Amentātus, a, um, nomen ex particip. amentis vel loris ligatus, ut amentatæ ſoleæ, quibus utuntur mulieres. Amentatum jaculum, *Cic. de clar. Orat.* Amentatæ haſtæ, *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 57. ubi allegorice loquitur.

Amentia, *pazzia*, שגעון, Germ. *unſinnigkeit*, ἄνοια, inſania, dementia. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 5. Animi affectionem lumine mentis carentem nominaverunt amentiam, eandemque dementiam. ¶ Sumitur & pro turbatione mentis conſternatæ. *V. Ovid.* 5. *Metam. v.* 509.

Amento, as, are, ut amentare jaculum, ideſt amento ligare, & jactui parare. *Lucan. l.* 6. *v.* 221. Cum jaculum parva Libys amentavit habena, ſe rotat in vulnus. *Sil. l.* 14. *v.* 423. *ad ventum accomodat*. Faſtoſque bitumine torque Amentante Noto Pœnorum apluſtribus ignes.

Amentum, i, loramentum eſt, quo telum regitur, & emittitur. *Liv. l.* 37. *c.* 41. Humor jaculorum amenta emollierat. *Sil. l.* 9. *v.* 509. Amento contorta haſtilia. ¶ Item lorum, quo ſoleæ reſtringuntur. *Feſt.* Amenta ſunt, quibus vinciuntur jacula, ut mitti poſſint, ſive ſolearum lora: ex Græco ἅμματα, vel quia aptantes ea ad mentum trahunt. *Plin. lib.* 34. *c.* 6. *ad fin.* Statua ſedens, ſoleiſque ſine amento inſignis.

Ameria, *Amelia*, Ἀμερία, urbs Umbriæ ante Perſicum bellum annis nongentis ſeptuaginta quatuor condita (uti ex Catone *Plin.* 3. 14. narrat) Ocriculo vicina, a Narnia 6. M. P. in Ortum, unde vites Amerinæ, & ſalix Amerina laudantur.

America, *America*, quarta orbis terræ pars, inſula Oceani maxima, & immenſa, eadem, quæ Atlantis Platonis, detecta a Chriſtophoro Columbo Genuenſi an. 1492. & poſtea nominata ab Americo Veſpuccio Florentino Coſmographo an. 1497. Sita eſt ad Occidentem. Dicitur alter Novus Orbis, ob magnitudinem, quę veteri ferme par eſt, & perſæpe, ſed improprie, India Occidentalis, quod eodem fere tempore detecta ſit ad Occ. quo India ad Or. magna parte reperta eſt. ¶ Clauditur ab Occ. mari Auſtrino, ſeu Pacifico, ab Or. mari Boreali, & Æthiopico, a Mer. freto Magellanico, & freto Maireo. Porrigitur a Septentrione in Meridiem. ¶ Hinc in duas ingentes peninſulas dividitur, Septentrionalem, & Meridionalem, quæ tenui iſthmo 17. leuc. disjunguntur, & inter Panamam & Nomen Dei urbes ponte connectuntur.

Amerimnon, n. 2. herba, quæ alio nomine aizoon majus appellatur. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

Amerina, f. 1. ſpecies eſt ſalicis arboris, quæ & Sabina appellatur: aptiſſima ad vites alligandas. *Colum.* 4. 30. & *Plin. l.* 24. *c.* 9. ¶ Item Amerina, genus pyrorum. *Stat. l.* 1. *Sil. ult. v.* 18. Et maſſis Amerina non Peruſtis. *Plin.* 15. *c.* 15. Inter ſeriſſima pyrorum genera enumerat.

Amerinus, a, um, qui eſt ex Ameria. *Virg.* 1. *Georg. v.* 265. Atque Amerina parant lentæ retinacula viti.

Ames, itis, m. 3. Amites furculæ ſunt, quibus in venatione retia ſuſpenduntur. *Feſt.* Perticam, ſeu furcam aucupalem interpretatur, ἱστάντας κάλαμος, *ſtang*. *Horat. Epod.* 2. Aut amite levi rara tendit retia turdis. ¶ Amites baſternarum apud *Pallad. in Jun. tit.* 2. Sunt vectes longi, quibus baſterna, hoc eſt lectica jumento imponitur. ¶ Quanta prima ſit, dubitatur. Pleriſque tamen doctioribus placet, brevem eſſe.

Amethyſtinatus, amethyſtinis veſtibus indutus, apud *Mart. lib.* 2. *epigr.* 57. Amethyſtinatus media qui ſecat ſepta.

Amethyſtinus, a, um, ex amethyſto, aut amethyſti colorem referens, ut veſtimenta, quæ ideo etiam abſolute *Amethyſtina*, dicuntur. *Juvenal. ſat.* 7. *v.* 135. Purpura vendit Cauſidicum, vendunt Amethyſtina. Hic enim color in maximo pretio, quia miſtus ex purpura. *Plin. l.* 9. *c.* 41. & *l.* 21. *c.* 8. Italis hic color dicitur *violetto chiaro*.

Amethyſtizontes, carbunculi, quorum extremus igniculus in Amethyſti violam exit. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

Amethyſtus, f. 2. ἀμέθυστος, gemma purpurea eſt, in qua fulgor purpuræ eſt, non prorſus igneus, ſed in vini colorem definens, & violæ ſimilis. Dicta eſt quaſi minime ebria, ab α priv. part. & a verbo μεθύσκομαι, inebrior. Ratio nominis eſt, quod, cum uſque ad vini colorem accedat, prius tamen, quam id deguſtet, in violam deſinit, ſive quod ebrietati reſiſtit. *Plin.* 37. 9. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 181. Purpureæ amethyſti. *Plin. loc. cit.* Amethyſti Indicæ. ¶ Amethyſtus etiam genus uvæ eſt, quæ ſobria eſt, & temulentiam ſola non facit. *Plin. l.* 14. *c.* 2.

Amfractum, apud *Varr. l.* 6. *de L. L.* eſt ab origine duplici flexum: dictum ab ambitu, & frango.

Amia, f. 1. piſcis eſt pelamidi ſimilis, cujus incrementum ſingulis diebus intelligitur. *Plin. l.* 9. *c.* 15.

Amiantus, m. 2. *allume di piuma*, ἀμίαντος, lapis eſt friabilis in modum lanæ, alumini ſciſſili adeo ſimilis, ut pro eo a ſeplaſariis ſupponatur. Vulgus Gallorum vocat alumen plumeum falſo exiſtimans, ſpeciem eſſe aluminis. Ex hoc lapide tenuiores conficiunt ellychnia, propterea quod ab igne non conſumitur. Texitur quoque inter veſtes, & mappas, quæ ſordidatæ igni purgantur. *Plin.* 36. 19.

Amica, cæ, f. 1. *amica*, רעיה, Germ. *ein bul*, Gall. *amie*, *amoureuſe*, Hiſp. *amiga*, ἐρωμένη, quam quis amat inhoneſte. *Ter. in And.* 1. 3. 10. Sive iſta uxor, ſive amica eſt, gravida e Pamphilo eſt.

Ami-

Amicabilis, le, *convenevole all' Amico*, Ger. *das zur freundſchafft gehört*, φίλιος. *Plaut. Mil.* 4. 2. 8. Operam da amicabilem. *h. e.* quam dare debet amicus. Sed al. leg. *adjutabilem*. *Sidon. lib.* 1. *epiſt.* 3. Scamnis amicabilibus deputari. Al. leg. *Amicalibus*. Neutrum ergo ſatis certum exemplum. Utuntur tamen hac voce JCti. *Leg. ult.* §. *ult. C. de legit. hæred.* Per amicabilem tranſactionem.

Amicalis, le, idem quod amicabilis. *Ulp. leg.* 10. *D. Mandati vel cont.* §. *Si quis ea*. Qui affectionem amicalem promiſit. Adde *Sidon. lib.* 1. *ep.* 3. ubi alii leg. *amicabilis*.

Amicarius, apud *Diomed. l.* 1. *p.* 329. Eſt qui amicam præbet. Sed vox eſt huic Grammatico relinquenda.

Amice, adv. benevole, *amichevolmente*, [Hebrew], Ger. *freundtlich*, Gall. *en amy*, *amiablement*, Hiſp. *amigablemente*, φιλικῶς, cum amore, & benevolentia. *Cic. de Amic. c.* 2. Qui mihi tantum tribuis dicis, quantum ego nec agnoſco, nec poſtulo, facis amice. ¶ Jungitur & cum Dativo. *Cic.* 1. *Offic. c.* 26. Vivere ſimpliciter, fideliter, vitæque hominum amice. ¶ Superlat. *amiciſſime*, eſt apud eund. *Div. in Verr. c.* 9.

Amicimen, inis, idem quod amictus, apud *Apul.* 11. *Met.* Mulieres candido ſplendentes amicimine.

Amiciſtrum, n. 2. *pedicino dell' otre*, utris pediculus, ex quo vinum diffunditur. *Feſtus*.

Amicio, is, icui, & ixi, ictum, *veſtire*, [Hebrew], Ger. *kleiden*, Gal. *veſtir*, Hiſp. *veſtir*, ἀμφιέννυμι, veſtio, operio eſt ab am, circum, & jacio. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. *in fi.* Quicquid chartis amicitur ineptis. ¶ Veteres in fut. *amicibo* dicebant. *Plaut. Perſ.* 2. 5. 6. Subnexus alis me inferam, atque amicibor glorioſe. ¶ Duo habet præterita hoc verbum, *icui*, & *ixi*: & poſterius eſſe magis uſitatum, notant Grammatici. *Brutus* apud *Diomed. lib.* 1. Qui te toga prætexta amicuit. *Varro ibid.* Celerius mater amiſcit. ¶ Tertium quoque afferri ſolet, *amicivi*: ſed caret adhuc exemplis.

Amiciter, *amichevolmente*, adver. pro amice. *Plaut. Perſ.* 2. 3. 3. Quia meo amico amiciter hanc commoditatis copiam danunt.

Amicitia, tiæ, f. 1. benevolentia, conjunctio, familiaritas, neceſſitudo, *amicizia*, *amiſtà*, [Hebrew], Ger. *freundtſchafft*, Gal. *amitié*, Hiſp. *amiſtad*, φιλία, eſt ſtudiorum omnium, voluntatumque conſenſus. *Cicer. toto dialogo de Amicit.* ¶ Par amicitiæ, apud *Cic. pro Dom.* hoc eſt duo amici. ¶ Pyladea amicitia, apud eund. *de Fin.* hoc eſt perfecta, qualis fuit Pyladi cum Oreſte. ¶ Jungere amicitiam cum aliquo; adjungere aliquem ad amicitiam; accipere, recipere, adſcribere aliquem in amicitiam; ad amicitiam alicujus accedere, ſe conferre, ſe adjungere, ſe applicare: avertere ſe, removere ſe ab alicujus amicitia, amicitias dimittere, deferere, diſcindere, divellere, diſrumpere, diſſociare, diſſolvere, diffluere, paſſim occurrunt apud Latinos Auctores. ¶ Amicitia, cum ad plantas, ac ſimilia transfertur, συμπάθεια eſt. *Plin. l.* 19. *c.* 8. *de vite*: Amicitia eſt ei cum fico in tantum, ut nuſquam lætior proveniat, quam ſub hac arbore. ¶ Amicitiæ in plurali quoque, ut *Cic. in Lal. c.* 23. Fugiendas eſſe nimias amicitias. ¶ Hoc etiam nomine appellata fuit Dea quædam. *Lil. Gyrald. de Diis Gent.* ſyntagm. 1. ¶ *Amicitiai* in genit. pro *amicitiæ* dixit *Lucret. l.* 3. *v.* 83.

Amicities, ei, antiq. vox pro amicitia, apud *Lucret.* legitur *l.* 5. *v.* 1018.

Amico, as, a. 1. *fare amico*, [Hebrew], Ger. *freundeſchafft machen*, Gal. *faire amy*, Hiſp. *hazer amigo*, προσάγομαι, concilio, placo, amicum facio, propitium reddo. *Stat.* 3. *Theb. v.* 470. Solita prece numen amicat.

Amicōſus, a, um, qui multas amicas habet. Affert *Diomed. l.* 1. *p.* 313. Sed nullo confirmat exemplo Latini Scriptoris.

Amictorium, ἀμπεχόνιον, veſtimentum puellare candidum, & ſubtiliſſimum ex lino. Hoc nomine inſcribitur Diſtichon apud *Martial. l.* 14. *ep.* 149.

Amictus, a, um, *veſtito*, [Hebrew], Ger. *bekleidet*, *angethon*, Gal. *veſtu*, *couvert*, Hiſp. *veſtido*, ἀμφιεσμένος, particip. veſtitus, inductus. *Cic.* 2. *Phil. c.* 34. Amictus toga purpurea. ¶ Differunt *amictus*, & *indutus*, quod illud dicitur proprie de veſtibus exterioribus, & laxioribus, quæ hominem tegunt magis, quam veſtiunt: hoc de interioribus, & magis adhærentibus. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 32. Pallium, quo amictus, ſoccos, quibus indutus eſſet, &c.

Amictus, us, m. 4. *ſopravveſta*, Ger. *Kleidung*, ἐνδυμα, veſtis, quæ ſuperponitur aliis veſtibus, quaſi pallium. *Tibull.* 1. 9. 13. Fruſtra jam veſtes, fruſtra mutantur amictus. ¶ *Amictui* eſſe eſt ad veſtiendum aptum eſſe. *Cic.* 5. *Tuſcul. c.* 32. Mihi amictui eſt ſcythicum tegmen. ¶ Ponitur & pro quolibet velamento. *Virg.* 3. *Æn. v.* 545. Velare capita amictu Phrygio. *Sil. l.* 12. *v.* 613. terras cæco nox condit amictu. ¶ De cœlo, quod undique terram tegit, uſurpavit *Lucret. l.* 6. *v.* 1131. Cœli maternus amictum.

Amicula, f. 1. *amichetta*, Ger. *ein bule*, τὸ ἐρώμενον, dim. ab amica. *Plin.* 3. *ep.* 9. Miſerat epiſtolas Romam ad amiculam quandam. Adde *Cic. de Orat.* 2. 59.

Amiculātus, a, um, amiculo indutus, veſtitus. *Solin. c.* 65. (*al.* 52.) de India: Pars nudi, pars obſcena tantum amiculati.

Amicŭlum, n. 2. palliolum, veſtis, [Hebrew], Ger. *ein kleid das man uber andere anlegt*, ἀμφίεσμα, genus veſtimenti, auctore *Feſto*, a circumjectu dictum. *Cic.* 2. *de Div.* Viſus eſt in ſomnis amicæ eſſe amictus amiculo.

Amicŭlus, *amichetto*, dim. ab amicus. *Hor. in Epiſt.* 17. *l.* 1. Diſce docendus adhuc, quæ cenſet amiculus. ¶ Hæc diminutiva plena blanditiarum, & amoribus accommodata ſunt.

Amicus, i, ſubſt. m. 2. benevolus, neceſſarius, benevolentia conjunctus, cupidus, ſtudioſus, *amico*, [Hebrew], Ger. *ein freund*, Gal. *amy*, Hiſp. *amigo*, φίλος, qui honeſte amat, & indiſſolubili familiaritatis jure conjunctus eſt. *Paulus Juriſconſ.* Amicos appellare debemus non levi notitia conjunctos, ſed quibus fuerint jura cum patrefamilias honeſtis familiaritatis quæſita rationibus. *Cic.* 5. *Ver.* Alba tuus antiquiſſimus non ſolum amicus, verum etiam amator. *Donat.* Amicus animi eſt, amator corporis, amator ad tempus, amicus in perpetuum. ¶ Amicum ſibi eſſe, eſt bene curare cutem ſuam, non defraudare Genium. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 20. Vix credere poſſis, Quam ſibi non ſit amicus. ¶ Transfertur vox hæc ad patronos. *Horat.* ad Mecœnatem *Epod.* 1. Ibis Liburnis inter alta navium, Amice, propugnacula. Et *Carm. l.* 2. *od.* 18. Nec potentem amicum Largiora flagito. Sic *Juven. ſat.* 4. *v.* 57. Magnus amicos dixit. ¶ Amicum pro amicorum dixit *Plaut. Merc.* 2. 3. 51.

Amicus, ca, cum, o. r. 2. adject. *amico*, *caro*, φίλος, benevolus, amicitia conjunctus. *Cæſ.* 2. *B. C.* Quas Cæſar eſſe amicas civitates arbitrabatur. ¶ Si jungitur cum re inanimata, ſignificat utile, ſive gratum, ut Amicus pratis humor, amica frugibus æſtas, amicum plantis ſidus. *Hor. l.* 2. *od.* 17. Nec Diis amicum, nec mihi te prius obire. ¶ Hinc fit comp. *Amicior*, & ſuperlat. *amiciſſimus*. *Cic. Att.* Mihi nemo amicior, nec jucundior Attico. Et *l.* 3. *Fam. ep.* 3. Succeſſor conjunctiſſimus, & amiciſſimus. ¶ Legitur etiam *amicitior* pro *amicior*. *Cic. Fam.* 3. *ep.* 2. Neque tibi amicitior quiſquam poſſet ſuccedere. Ita leg. plerique ex MSS. *Apulej. in Apolog.* Amicitiorem eſſe mediocritati. Adde *Symmach. l.* 4. *ep.* 1.

Amilcar, is, m. 3. Ἀμίλκας, Carthaginenſium dux, Annibalis pater, qui filium irreconciliabili illo erga Romanos odio primus imbuit. ¶ Plures item alii hoc nomine fuerunt, ut ille Alexandri Magni tempore, qui, cum cives ſui creſcentes Alexandri vires extimeſcerent, exulem ſe fingens, ad ejus caſtra transfugit; receptus in militiam, & conſiliis adhibitus ſuis omnia civibus in tabellis ligneis cera ſuperinducta perſcribebat.

Aminæum, ſive Amminæum, opp. Campaniæ prope Falernum M. unde vites Aminææ, & vinum Aminæum.

Aminĕus, vel Ammineus, a, um, adject. Ab Aminæo, ſive Aminea. *Virg.* 2. *Georg. v.* 97. Sunt & Amineæ vites firmiſſima vina. *Al. leg.* Sunt etiam Ammineæ vites, &c. Vide ibi *Serv. & Pier.*

Amiſſibilis, le, *che ſi può perdere*, qui amitti poteſt. *Auguſtin. l.* 5. *de Trinit. c.* 4. & *l.* 15. *c.* 13.

Amiſſio, onis, f. *perdita*, actus emittendi, ἀποβολή, *Cicer. Fam.* 4. *ep.* 3. Omnium rerum amiſſio, & deſperatio recuperandi. *Idem in Piſ. c.* 17. Amiſſio oppidorum. Et *c.* 18. *in fin.* Amiſſio dignitatis.

Amiſſis, pro amiſeris, apud *Plaut. Amph.* 2. 2. 217.

Amiſſus, a, um, dimiſſus, perditus, *perduto*. *Virg. Æn.* 2. *v.* 148. Amiſſos hinc jam obliviſcere Grajos. ¶ Abſolute, Amiſſa recuperare, *Nepos* 15. 3. 2.

Amiſſus, us, ui, idem quod amiſſio, *perdita*. *Nepos* 7. 6. 2. Siciliæ amiſſum culpæ ſuæ tribuebant.

Amita, f. 1. *zia*, Ger. *des vatters ſchweſter*, Gal. *tante du coté du pere*, Hiſ. *tia*, πατρὸς ἀδελφή, patris mei ſoror. *Cic. pro Cluent. c.* 10. Cluentia, quæ amita hujus Aviti fuit. ¶ *Amita magna* eſt avi mei ſoror. *Paul. Dig.* 38. 10. 10. ¶ *Amita major* eſt ſoror proavi mei. *Paul. ibid.* ¶ *Amita maxima*, quæ & *abamita* dicitur, eſt ſoror abavi. *Idem ibid.*

Amiterninus, a, um, ad Amiternum pertinens, ut Amiternina arva, *Colum. l.* 10. *v.* 422.

Amiternum, n. 2. *S. Vittorino*, urbs exciſa, olim Veſtinorum in Aprutio ad Aternum amnem, ab Aquila 5. M. P. in Bor. Fuit patria Cr. Salluſtii. *Plin.* 18. & 19. 5.

Amiternus, a, um, ad Amiternum pertinens, ut Amiterna cohors, *Virg.* 7. *Æn. v.* 710.

Amithaon, pater Melampi vatis. *Stat. Theb.* 3. Juxtaque Amithaone cretus, Jam ſenior. Hinc

Amithaonius, a, um. *Tib.* 4. *eleg.* 1. Queis Amithaonius nequeat certare Melampus.

Amitini, & Amitinæ auctore *Nonio* dicuntur ii, quorum alter ex fratre, alter ex ſorore genitus, *figliuoli di fratello, e ſorella*, *cugini germani*, [Greek]. Duorum autem fratrum filii, patrueles, duarum ſororum, conſobrini appellantur. *Dig.* 38. 10. 1.

Amitto, is, iſi, iſſum, ere, *mandar via*, *perdere*, [Hebrew], Ger. *verlieren*, Gal. *perdre*, Hiſp. *perder*, ἀποπέμπω, ἀποβάλλω, primo ſignificat, amandare, dimittere, ſeu abire permittere. *Plaut. Capt.* 2. 2. 82. Et te, & hunc amittam hinc. Ita Terentius multis in locis. Donatus: Quod nos dicimus dimittere, veteres dicebant amittere. ¶ Deinde ſignificat perdere, jacturam facere. *Cic. ad Attic. l.* 13. *ep.* 11. Neceſſe eſt ſervire tempori, & non eſt amittendum, cum ſit datum. ¶ De morte etiam eleganter dicitur, & non ſolum vitam amittere, animam, &c. ſed etiam amittere patrem, liberos, &c. *Suet. Tib. c.* 7. Druſum fratrem in Germania amiſit. ¶ Amittere de manibus aliquem, vel e manibus, *laſciarſi fuggir dalle mani*. *Cic. pro Cœl.* & *Liv. l.* 29. *c.* 32. Sic amittere e conſpectu, *perdere di viſta*. *Ter. Eun.* 2. 3. ¶ Et omiſſa præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo, *Plaut. Mil.* 2. 5. 47. Amittere prædam manibus. ¶ *Amittere alicui noxam* eſt ignoſcere. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 181. Tibi hanc amittam noxam unam. *io la laſcierò paſſare*. ¶ *Amiſſis* pro amiſeris, *Plaut. Bacch.* 5. 2. 70. Et *amiſſi* pro amiſiſti, *Ter. Eun.* 2. 2. 10.

Ammi, Ammios, ἄμμι, herbæ genus, quam cuminum Æthiopicum vocent. *Plin. l.* 20. *c. ult.*

Ammianus Marcellinus, hiſtoricus latinus, qui hiſtoriam ſcripſit a principatu Nervæ uſque ad Valentis interitum libris 31. ex quibus 18. poſteriores adhuc ſuperſunt.

Ammitto pro admitto legitur in pleriſque Codicib. *Valer. Flacci* 2. 399. & 6. 303.

Ammochryſos, ἀμμόχρυσος, gemmæ nomen. *Plin. l.* 37. *c.* 11. Arenarum ſimilitudo eſt in ammochryſo, velut auro arenis miſto.

Ammodites, m. 1. ἀμμοδύτης, ſerpens eſt viperæ ſimilis, arenoſi coloris, unde nomen accepiſſe videtur. A nonnullis cenchrias dicitur, quod caudam habeat duram inſtar milii. *Lucan. l.* 9. *v.* 715.

Ammon, onis, Ἄμμων, ſive Hammon, Juppiter vocatus eſt, qui in deſertis Libyæ ſub Arietis forma colebatur, ab arena, quæ a Græcis ἄμμος, vel ἄμμων dicitur, quod ejus templum in arenis ſitum eſſet. Nam cum Liber pater per deſertum Libyæ exercitum duceret, univerſa jam Aſia devicta, & ſiti admodum laboraret, imploraſſe a patre auxilium dicitur, quo facto apparuit ei extemplo aries, quem dum fugientem perſequitur, pervenit illo duce ad fontem amœniſſimum. Deſiderio potitus, exiſtimans, arietem illum fuiſſe Jovem, ei templum miræ magnitudinis in arena conſtituit, & Deum vocavit Ammonem, hoc eſt, Jovem arenarium. ¶ Nonnulli dicunt, Ammonem Jovem eſſe dictum ex nomine Ammonis paſtoris, qui primus illic templum extruxit. Hujus meminere Suidas, & Ariſtophanes. ¶ Fortaſſe hæc ratio appellationis melior eſt, quod lingua Ægyptia Ammon Juppiter dicitur.

Ammonĕo pro admoneo legitur in multis codicib. *Phædri l.* 1. *Fab.* 26. *l.* 3. *fab.* 10. *Valer. Flacci* 3. 147. & 5. 12. & *Macrob. l.* 1. *in ſomn. Scip.* 1. & 5.

Ammonia, f. 1. Ἀμμωνία, regio mediterr. Libyæ, in qua Juppiter Ammon colebatur, ita dicta ab arenæ copia, quæ ἄμμος a Græcis dicitur. Ammonia etiam cognominata eſt Juno, culta ab Eleis. *Pauſan. in Eliac. pag.* 163.

Ammoniacum, V. Hammoniacum.

Ammoniacus ſal, ἀμμωνιακός, terræ ſalſugo in Libyæ arenis creſcente Luna efferveſcens, alumini ſciſſili non diſſimilis, glebis oblongis, veniſque in longitudinem rectis. Vide *Plin. l.* 31. *c.* 7. *Dioſcor. l.* 5. *Ovid. de medicamine faciei*, *v.* 94. Cumque Ammoniaco maſcula tura ſale.

Ammonias, adis, f. navis, qua populorum munera & victimæ ad Ammonis templum ex tranſmarinis regionibus tranſvehebantur. *Plin. l.* 35. *c.* 10.

Ammonii, populi Libyæ, colentes Jovem Ammonem, Ἀμμώνιοι.

Ammonitrum, ἀμμόνιτρον, maſſa eſt conſtans ex arena molis trita, & tertia parte nitri, ex qua recocta fit nitrum purum, & candidum. *Plin. l.* 36. *c.* 26.

Ammothea, Nympha, ἀπὸ τοῦ ἄμμου, καὶ θέω, quaſi per arenam currens.

Amnenſis, ad amnem ſitus, παραποτάμιος. *Feſtus*. Amnenſes dictæ urbes ad amnem ſitæ.

Amneſtia, ἀμνηστία, Græca vox, rerum præteritarum oblivionem ſignificans, qua voce uſus creditur *Cic.* in quadam Oratione ad Senatum habita in æde Telluris, de pace cum Antonio facienda, quæ hodie non extat. Ita enim *Philip.* 1. *c.* 1. de ea oratione loquens, ait: In quo templo jeci fundamenta pacis. Græcum etiam verbum uſurpavi, quo tum in ſedandis diſcordiis uſa erat illa Civitas (*Athenæ*) atque omnem memoriam diſcordiarum oblivione ſempiterna delendam cenſui. Diſſentit tamen ab hac opinione *Muretus l.* 2. *Var. lect. c.* 15. V. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 1.

Amnicola, æ, παραποτάμιος, ad flumen habitans, *chi abita appreſſo al fiume*. *Ovid.* 10. *Met. v.* 96. Amnicolæque ſimul ſalices.

Amniculus, i, diminut. ab Amnis, *picciol fiume*, *fiumicello*. *Liv. l.* 36. *c.* 22. Ab altero amniculo App. Claudium oppoſuit.

Amnicus, a, um, o. r. 2. *di fiume*, Ger. *das des fluſſ*, *oder bach iſt*, ποτάμιος, fluvialis, ut Stirps amnica, apud *Apul. Plin. l.* 3. *c.* 25. Inſula amnicarum maxima.

Amnigĕna, vel Amnigĕnus, a, um, in amne genitus. *Auſon. Moſella*, *v.* 116. Amnigenos inter piſces. Al. leg. *amnigenas*. *Valer. Flacc. l.* 5. *v.* 583. quid ſi amnigenam mirere Choaſpen?

Amnis, m. 3. *fiume*, [Hebrew], Ger. *ein fluſſ*, *ein bach*, Gal. *fleuve*, *riviere*, Hiſ. *el rio*, ποταμός, fluvius, ab am, ideſt, circum, & nare, fluere, quoniam flexuoſo meatu labitur. Vel dicitur ab ambio. Omnia enim flumina circumeunt, ideoque cornuta pinguntur. Nec deſunt, qui a Græco ἀμνίον, deduci malint, quod etiam *Suidas* fluvium interpretatur. *Virg.* 1. *Georg.* Atque alius latum funda jam verberat amnem. ¶ Ponitur & pro torrente, *torrente*. *Virg.* 4. *Æn.* Ruunt de montibus amnes. ¶ In ſexto caſu facit etiam amni, pro amne. *Liv. l.* 21. *c.* 5. Verticoſo amni delati in hoſtes. Et *c.* 27. *ejuſd. lib.* Trajecto amni. ¶ Olim fuit etiam femin. gen. *Plaut. Merc.* 5. 2. 18. Neque mihi ulla obſiſtet amnis. Adde *Var. l.* 3. *R. R. c.* 5. & *Accium* apud *Non. c.* 3. *n.* 11.

Amo, a. 1. diligo, ſtudio proſequor, benevolentia complector, *amare*, [Hebrew], Ger. *liebhaben*, *lieben*, Gal. *aimer*, Hiſp. *amar*, φιλῶ. *Cic. Att.* Amat nos charoſque habet. ¶ Amare majoris vis eſt, quam diligere. *Cic. ad filium*, Ut ſcires, cum non a me diligi ſolum, verum etiam amari. *Diligere* enim eſt amare cum delectu, ideoque rationis potius, quam appetitus. *Terentius* tamen contrarium poſuiſſe videtur, Quo plus quenquam amem, aut plus diligam. ¶ Quod ſi amo abſolute ponatur, capitur pro amore captus ſum, *eſſer innamorato*. *Ter. Andr.* 1. 2. 14. Meum gnatum rumor eſt amare. ¶ Amare nimis pro indulgere. *Cic. Att. l.* 6. Nimis in iſto Bruto amaſti. ¶ Amare ſe ipſum, eſt, ſe mirari, ſibi placere. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. ¶ Si me amas, Ita me Dii ament, Sic me Deus amet, obſecrantis, & affirmantis formulæ ſunt. ¶ Dicimus ſæpe,

pe, amare, pro ſolere. *Hor. l. 2. od. 3.* Pinus ingens, albaque populus Umbram hoſpitalem conſociare amant. Et *l. 3. od. 16.* Aurum perrumpere amat ſaxa potentius ictu fulmineo. ¶ Interdum pro amanter, & ſtudioſe petere. *Plaut. Men. 2. 3. 71.* Scin' quid te amabo, ut facias? Sic *ibid. 3. 3. 1. Ter. Eun. 3. 3. in fin.* Amabo te, ut illuc tranſeas. ¶ Dicimus etiam, amo te, cum gratias agere volumus, & obſtrictum beneficio animum ſignificare. *Ter. Eun. 1. 2. 106.* Scilicet faciundum eſt, quod vis. Th. Merito amo te: bene facis. ¶ Habet hoc verbum varios caſus præter accuſat. *Ter. Eun.* Ecquid nos amas de fidicina iſthac? *Plaut. Pœn.* Hic amat a Lenone. *Cic. Att.* Si quidquam me amas, &c. ¶ Amabo, Amans V. ſuis locis.

Amōdo, *da ora innanzi*, *per l'avvenire*, [Hebrew], ἀπὸ τοῦ νῦν, poſthac, ſive ab hoc tempore. *Hieron. l. 1. adverſ. Jovinian. c. 3. ex Iſaiæ c. 38.* Amodo filios facias.

Amœbæus, ἀμοιβαῖος, in pen. cum æ, & in antep. cum œ diphthon. genus carminis, in quo qui canunt, utuntur æquali numero verſuum, & ita ſe habet ipſa reſponſio, ut aut majus, aut contrarium aliquid dicat, ut eſt apud *Virg. in Bucol. Ecl. 3.* Ab Jove principium Muſæ, Jovis omnia plena: ille colit terras, &c. Nomen deductum eſt ab ἀμείβω, alterno, vices reddo, ſuccedo, permuto, &c. ¶ Amœbeus, & Antamœbeus pedes ſunt pentaſyllabi. Prioris exemplum eſt, *incredibiles*, poſterior. *manifeſtares*. *Diomed. l. 3. c. de pedib.*

Amœne, adv. *dilettevolmente*, cujus Comparat. eſt apud *Gell. l. 14. c. 1.* Superlat. apud *Plin. l. 4. ep. 23.* Habitare amœniſſime. Poſitivum apud *Plaut. Mil. 2. 5. 2.*

Amœnĭtas, f. 3. ſuavitas locorum, *amenità*, *diletto*, [Hebrew], Ger. *luſtigkeit*, τερπνότης, jucunditas illa, quæ ex rebus amœnis percipitur. *Cic. 2. de Leg. c. 1.* Amœnitatem, & ſalubritatem hanc ſequor. *Id. 2. de nat. Deor. 39.* Amœnitates litorum. *Plin. in Præfat.* Studiorum amœnitates quærimus. *h. e.* ea in ſtudiis conſectamur, quæ delectant, & jucunda ſunt. ¶ Pro munditie, & elegantia uſus eſt *Plaut. Men. 2. 3. 6.* Sternite lectulos, incendite odores. Munditia illecebra animo amantium. Amanti amœnitas malo, nobis lucro eſt.

Amœnĭter, pro amœne. *Gell. l. 20. c. 8.* Hilare, atque amœniter agitare vindemiam.

Amœno, as, exhilaro, amœnum facio, *rallegrare*, *far ameno*, εὐφραίνω. *Caſſiod. l. 2. epiſt. 40. de Muſica.* Felices animas ſeptem chordarum pulſibus amœnabat. *Salvian. l. 7. pag. 249.* Regio amœnata lucis, atque irrigata fontibus. Adde *Sidon. l. 1. ep. 9.* Tetrica ſunt amœnanda jocularibus.

Amœnus, a, um, *ameno*, [Hebrew], Ger. *luſtig*, *lieblich*, Gall. *plaiſant*, *agreable*, Hiſp. *ameno*, τερπνός, ἡδύς, aſpectu jucundus, non tamen artificio, ſed natura ipſa. *Feſtus* ab amo deducit, cum ait, *loca amœna*, *quod ad amandum alliciant*. ¶ Dicitur amœnus præcipue de locis, ut Amœnum rus, amœnus fons. *Cic. Attic. l. 16. epiſt. 3.* Prædiola noſtra ſatis amœna. *Juſtin. 38. 7.* Cœlum amœnius. *Tacit. hiſt. 3. 30.* Amœniſſima ædificia. ¶ Amœna in plurali ſubſtant. ponuntur pro locis ipſis amœnis. *Tacit. Ann. 3. c. 7.* Per amœna Aſiæ, atque Achajæ. ¶ Apud *Gel. l. 9. c. 8* Puer Delphino amœnus. *idest* charus, dilectus.

Amōlior, iris, d. 4. *rimuovere*, [Hebrew], [Hebrew], Ger. *dannen thun mit arbeit*, Gall. *chaſſer*, *& oter de quelque lieu avec grande peine*, Hiſp. *appartar*, *arredrar*, ἀποθέω, ex a, & molior, quod eſt a mole, ſignificat amovere, & proprie de iis dicitur, quæ cum magna difficultate ſubmoventur. *Plin. l. 11. c. 10.* Amoliuntur omnia e medio. ¶ *Terent.* per tranſlationem *in And. 4. 2. 24.* pro recedo poſuit, *partirſi*. Hinc vos amolimini. ¶ Accipitur & pro refellere. *Quintil. l. 3. c. 13.* An amolienda ſingula. ¶ Item arcere, depellere. *Plin. l 32. c. 2.* Amoliri pericula. *Petron. in Satyr. c. 97.* Amoliri invidiam. ¶ Paſſiva ſignificatione. *Plaut. Moſtell. 2. 1. 24.* Jube, hæc hinc omnia amolirier. Hinc particip. *amolitus* paſſiva item ſignificatione. *Apulej. de deo Socrat.* Omnibus exuviis amolitis equum contemplari. *h. e.* detractis.

Amolitio, f. 3. *Gel. l. 12. c. 1.* Ubi infantis facta ex oculis amolitio eſt. De infante loquitur, qui a matre removetur, ut alieno lacte alatur. *allontanamento*.

Amōmis, f. 3. herba amomo ſimilis, venoſior tamen, & durior, minuſque odorata. *Plin. 12. 13.*

Amōmum, n. 2. ἄμωμον, arbor forma e vite labruſca, frutice venoſo, palmi altitudine, herbæ foliis ſimilis bryoniæ. Triplex eſt, Armenicum, Medicum, & Ponticum. ¶ *Amoma* in plur. pro unguentis quibuslibet. *Perſ. Sat. 3. v. 104.* Tandemque beatulus alto Compoſitus lecto, craſſiſque lutatus amomis. ¶ Inde Recentiores *Amomism* vocaverunt illud omne, quo defunctorum corpora medicabantur & condiebantur. Quod vulg. detruncato vocabulo *Mom-am*, ſeu *mumiam* vocant.

Amor, ris, m. 3. charitas, benevolentia, gratia, ſtudium, pietas, deliciæ, *amore*, [Hebrew], Ger. *liebe*, Gal. *amour*, Hiſp. *amor*, ἔρως, ardor benevolentiæ, vel cupiditatis. Definitur a *D. Auguſtino* animæ rationalis affectus, per quem ipſa aliquid cum deſiderio quærit, & appetit ad fruendum, & fruitur eo, cum adepta eſt, & cum quadam ſuavitate interiori amplectitur, & conſervat. ¶ Amor plus eſt, quam benevolentia, licet plerumque pro eodem accipiatur: Ex amore enim naſcitur benevolentia. *Cic. de Amic. c. 8.* Amor, ex quo amicitia nominata eſt, princeps eſt ad benevolentiam conjungendam. ¶ Differt item amor a charitate, quod amor ſit genus, charitas ſpecies, ille ad omnes pertineat animantes, hæc ad homines tantum. ¶ Amor ſingulari numero plerumque honeſtus eſt, ut amor fraternus, amor patris in filium. *Cicero.* Incenſus ſum amore virtutum tuarum. ¶ Poteſt tamen & in Venereum partem accipi, & tunc, ſecundum *Auguſtinum*, cupiditas, aut libido vocatur, *deſiderio*. *Virgil.* Et genus æquoreum, pecudes, pictæque volucres, in furias, ignemque ruunt, amor omnibus idem. ¶ *Amores* vero in plurali plerunque laſcivi ſunt. *Cic. pro Cœl.* Mulier amorum turpiſſimorum quotidie fœdera feriens. ¶ Nonnunquam tamen etiam de honeſta voluptate dicuntur. *Cic. 1. Offic. c. 5.* Formam, & tanquam faciem honeſti vides, quæ, ſi oculis cerneretur, admirabiles amores ſui excitaret. ¶ Metonymice amor, vel amores dicuntur ii, quos impenſe amamus. Sic Titus Veſpaſianus dictus fuit amor, ac deliciæ generis humani. *Suet. in ejus vita, c. 1.* Sic *Plaut. Pœn. 1. 1. 79.* Item, amores tuos ſi vis ſpectare. ¶ Amor pro cupidine Veneris filio. *Propert. l. 2. eleg. 12.* Quicunque ille fuit primus, qui pinxit amorem. ¶ Amos pro amor, eſt apud *Plaut. Curcul. 1. 2. 2.* ſed ibi blæſa anus loquitur.

Amorabundus. Laberius mulierem amantem *amorabundam* dixit, apud *Gel. l. 11. c. 15.* Vox eſt inuſitata.

Amorifer, amorem conciliams. *Venant. Fortunat. Epithalam. Sigeberti regis, l. 6. carm. 2.* Torſit amoriferas arcu ſtridente ſagittas Forte Cupido volans.

Amoriſſcus, a, um, amorifer. *Apulej. de herb. c. 123.*

Amotio, f. 3. *rimovimento*. *Cic. de Fin. l. 1. c. 11.* In omni re doloris amotio ſucceſſionem efficit voluptatis.

Amōtus, a, um, nomen ex particip. ab amoveo, remotus, ſublatus, *tolto via*, *levato*. *Horat. 1. Sat. 1. v. 27.* Amoto quæramus ſeria ludo. ¶ Item ſublatus furto, *rubato*. *Id. l. 1. od. 10.* Boves per dolum amotas. Idque verecunde, ne Mercurium, de quo loquitur, furti reum agere videretur. Sic apud JCtos, *res amota*, ut *Ulpianus in Leg. rei pro ſoc. l. 17. Pandect.* & alii.

Amovĕo, es, ovi, otum, a. 2. arceo, removeo, prohibeo, *rimuovere*, [Hebrew], Ger. *hinweg thun*, *von dannen treiben*, Gal. *oter*, Hiſ. *apartar*, ἀποκινέω, de loco moveo, expello. *Cic. pro Rabir. perduell. c. 4.* Amovere virgas a corpore civium. *Suet. in Calig. c. 34.* Amovere ſcripta Virgilii ex omnibus bibliothecis. *Plaut. Truc. 1. 1. 64.* Amovere aliquem loco. ¶ *Amovere ſe* eſt recedere. *Terent. Phorm. 3. 3. 34.* Te hinc amove. ¶ Amovere aliquem pro relegare. *Tacit. 4. Ann. 31.* Amovere aliquem in inſulam. *Id. ibid. c. 21.* Amovere aliquem Cretam. ¶ Ponitur etiam pro furari, cum de domeſticorum furtis ſermo eſt, lenitate vocabuli turpitudinem facti mitigante. *Paul. Dig. 25. 2. 3.* & *Ulpian. 29. 2. 70.*

Ampedices, dicebantur ab antiquis, quod circum penderent, quos nunc Appendices vocamus. *Feſtus*. Alii leg. *Ampendices*.

Ampelitis, terra tenax ad ſimilit. bituminis. *Plin. l. 35. c. 16.*

Ampelodeſmos, V. Ampelos.

Ampeloleuce, ἀμπελολευκή, vitis albæ, uva Taminia. *Plin. l. 33. c. 1.*

Ampeloprafos, V. in Ampelos.

Ampelos, ἄμπελος, Græcis ſignificat vitem. ¶ Ampelos Leuce, ἄμπελος λευκή, vitis alba, bryonia, pſilothrum, herba vel a qualitate coloris, vel quod ejus radix contrita, & corpori infricata teneriorem, & candidiorem cutem reddat. Nam & ſuccus baccarum ejus lac reddit uberibus ſiccis. ¶ Ampelodeſmos, ἀμπελόδεσμος, herba, qua Siculi vites ligant. *Plin. l. 37. c. 23.* ¶ Ampelos melæna, ἄμπελος μέλαινα, vitis nigra, quam alii bryoniam, alii chironiam, alii gynæcanthem, aut aproniam vocant. ¶ Ampelos agria, ἄμπελος ἀγρία, labruſca, ſeu vitis agreſtis. *Plin. l. 23. c. 1.* ¶ Ampeloprafon, ἀμπελόπρασον, vulgo porrum vinearium, herba naſcens in vineis, foliis porri, ſed anguſtioribus, flore candido, radice bulboſa. *Plin. l. 24. c. 5.*

Amphiarēŭs, a, um, ad Amphiaraum pertinens, Ἀμφιαράειος. *Propert. l. 2. el. ult. v. 39.* Amphiaraeæ nil proſunt fata quadrigæ.

Amphiaraides, dicitur Alcmæon Amphiarai filius. *Ovid. Faſt. 2. v. 43.* Amphiaraides Naupactæo Acheloo.

Amphiarāus, m. 2. Ἀμφιάραος, Argivus, Oeclei, aut, ut alii malunt, Lini, & Hypermneſtræ filius, vates, & augur fuit futurorum peritiſſimus, qui cum provideret, fore, ut in bello Thebano interiret, domi latitavit. Tandem tamen ab uxore proditus, invitus a Polynice ad bellum eſt pertractus, ubi cum fortiter pugnaret, una cum curru terræ hiatu abſumptus eſt. Propter auguralem ſcientiam in tanto honore eſt habitus, ut Græcis Deus haberetur, & ab ejus ſolo, in quo eſt humatus, oracula peterentur, ut *Cic. 1. de Divin. c. 40.* teſtatur *Ovid. 3. de Ponto, eleg. 1. v. 52.* Notus humo merſis Amphiaraus equis. V. *Stat. ſub fin. l. 7. Theb.* Ubi ejus in Inferos caſum deſcribit.

Amphibălus, ſive Amphibalum, genus veſtis pallio ſimilis, quo exterius amiciebantur. *Sever. Sulpit. Dial. 2. de virtut. B. Martini c. 1.*

Amphibia, orum, ἀμφίβια, animalia tam in terris, quam in aquis viventia, quæ a *Cic. 2. de nat. Deor.* Beſtiæ ancipites vocantur. Dicuntur amphibia, quaſi duplicis vitæ, ab ἄμφω duo, & βίος, vita, quod in ambobus elementis vitam degunt. *Varr. 3. R. R. c. 10.* & *l. 4. de L. L. c. 13.* & *Colum. l. 8. c. 13.* ſed Græce.

Amphibologia, f. 1. & rectius *amphibolia*, vel *amphibolon*, ambiguitas, ἀμφιβολογία, dubium dictum, ſermo dubiam ſententiam indicans, figura, quæ fit vitio compoſitionis, cum in ambiguo poſita eſt ſententia Ex. gr. Ajo te Æacida Romanos vincere poſſe. Dubium enim eſt, num tu vincere, an vinci poſſis. Recentiores Critici malunt dici amphibolia, quemadmodum Græce eſt ἀμφιβολία. Videtur enim amphibologia ſignificare potius ſermonem de amphibolia. Vide *Voſſ. de vit. ſerm. l. 1. c. 11.* Certe *amphibolia* uſus eſt *Cicer. 2. de Divin. c. 56.* & *Auct. ad Herenn. l. 2. c. 11.* Amphibologiam uſurpat *Iſidor. l. 1. Orig. c. 33.*

Amphibolus, a, um, *ambiguo*, ambiguus, dubius. *Martian. Capell. l. 5. pag. 149.* Nomen amphibolum facit quæſtionem.

Amphibrachis, yos, m. 2. ἀμφίβραχυς, pes ex prima, & ultima brevibus media producta, ut timere; ſic dictus, quod in utraque parte brevem habeat, ab ἀμφί, utrinque, & βραχύς, brevis. *Quint. l. 9. c. 4.* Longa inter breves amphibrachys: duabus longis brevem ſequentibus, bacchius. ¶ Legitur etiam *amphibrachus*, i, poſitione Latina.

Amphibrevis, pes idem qui amphibrachys; ſed vox ipſa hybrida eſt, ex Græco ἀμφί, & Latino *brevis* conflata. *Diomed.* eam uſurpat *l. 3. pag. 475. Putſch.*

Amphictiŏnes, ἀμφικτύονες, publicum Græciæ concilium, inſtitutum ab Amphictione Heleni filio, conſtans ex ſeptem Græciæ civitatibus. *Cic. 2. de Invent. c. 23.*

Amphictionicus, a, um, ut leges Amphictyonicæ, quibus ad concordiam colendam invitabantur.

Amphigenia, f. 1. opp. Peloponneſi in Meſſenia. *Stat. 4. Theb. v. 178.*

Amphimacrus, m. 2. ἀμφίμακρος, pes ex tribus ſyllabis conſtans, prima, & ultima longis, media correpta, ut *pallidi*, ſic dictus, quod utraque parte longam habet ſyllabam. Ἀμφί enim utrinque ſonat, & μακρός, longum. *Quintil. l. 9. c. 4.*

Amphimalla, *Sudo*, & *S. Nicolo*, opp. Cretæ in ora Bor. verſ. Occ. ubi Sinus Amphimalus, *Golfo di Sudo*, inter Rhetymnam urb. ad Ort. & Drepanum prom. ad Occ.

Amphimalla, orum, n. ἀμφίμαλλα, tunicæ ex utraque parte pilos habentes; dictæ ab ἀμφί circum, & μαλλός, vellus. *Plin. l. 8. c. 48.* Gauſapa patris mei memoria cœpere, amphimalla noſtra.

Amphimedon, unus ex Centauris. *Ovid. 5. Met.*

Amphinŏme, ἀμφινόμη, Nympha, a circumpaſcendo, quod fieri in aqua videmus.

Amphion, onis, m. 3. Ἀμφίων, Jovis, & Antiopes, vel ſecundum aliquos Mercurii filius, a quo accepta lyra adeo ſuaviter canebat, ut ſaxa ad ſtruendos muros Thebanos traxiſſe dicatur. Quod ideo fictum, quia eloquii ſuavitate homines rudes, & incultis moribus ad obſequii civilis pellexit diſciplinam. Ferunt hunc Muſicam inveniſſe.

Amphionius, a, um, adject. poſſeſſ. ab Amphion. *Propert. l. 1. el. 9.* Amphionia lyra.

Amphipolis, f. 3. Ἀμφίπολις, poſtea Chriſtipolis, *Criſtipoli*, Turc. *Emboli*, urbs Macedoniæ in Thraciæ conf. juxta Philippos, & Apolloniam ad 30. M. P. a Theſſalonica 60. Serris proxima, & Sinui Strimonico. Dicta eſt Amphipolis, quod illam Strimon fl. circumfluit, & ambit, nempe ab ἀμφί, circum. *Plin. l. 4. c. 10.*

Amphipolitanus, a, um, ad Amphipolim pertinens. *Juſtin. in fine l. 14.* Amphipolitana arx.

Amphiproſtylos, ædes, quæ columnas in anteriore, & poſteriore parte habet. Græca hac voce utitur *Vitruv. l. 3. c. 1.*

Amphiſbæna, f. 1. ἀμφίσβαινα, ſerpens eſt in Libyæ deſertis duo habens capita, unde & circularis tractibus creditur incedere. *Luc. l. 9. 719.* Et gravis in geminum ſurgens caput Amphiſbæna.

Amphiſſa, f. 1. Ἄμφισσα, Amphyſa, *Lembino*, *Anfiſa*, opp. Phocidis in finibus Locrorum Ozolorum, juxta oram ſin. Criſſæi, ad fl. cognominem, a Delphis 60. ſtad. in Merid. Dicta eſt ab Amphiſſa Macraris, & Apollinis filia, vel quod undique montibus cingitur. Hinc Amphiſſæi, qui Delphicum templum diripuerunt. ¶ Amphiſſa, & Amphiſa, *la Roccella*, oppidum Magnæ Græciæ, in ora Calabriæ Ulter. inter Locros, & Caulonam 8. M. P. apud oſt. Sagræ fl. Hinc,

Amphiſſius, a, um, ad Amphiſſam pertinens. *Ovid. 15. Met. v. 703.* Lævaſque Amphiſſia remis Saxa fugit.

Amphiſſa ſaxa.

Amphitane, ἀμφιτανή, gemma colore aureo. *Plin. l. 37. c. 10.*

Amphithalămus, m. 2. cubilis genus, contra thalamum poſitus, *anticamera*. *Vitruv. l. 6. c. 10.* Dextra, & ſiniſtra cubicula ſunt collocata, quorum unum thalamus, alterum amphitalamus dicitur. Legitur & antithalamus. ¶ Apud nos *le anticamere* junctæ ſunt thalamis, ſeu Cubiculis, in quibus verſamur: at apud Græcos ſeparatæ erant anguſto tranſitu; & in iis morabantur ancillæ, ut praſto eſſent ad imperium. Vide *interpretes ad loc. cit. Vitruvii*.

Amphitapa, f. 1. vel amphitapum, *ſchiavina*, ἀμφίταπος, veſtis genus utrinque villos habens, idem fere, quod amphimallum, *Varro*, *Lucil. Ulp. lib. veſtis de auro, & arg. leg. Non. c. 14. n. 24. ex Varrone* affert: dormire ſuper amphitapa bene molli.

Amphitheatralis, le, adject. ad amphitheatrum pertinens. Amphitheatrales magiſtri. *Martial. l. 11. epigr. 70.* Amphitheatrale ſpectaculum, *Plin. l. 21. c. 24.*

Amphitheatricus, a, um, amphitheatralis. *Symmach. l. 4. ep. 8.* Ampitheatricum ſpectaculum. ¶ *Amphitheatrica* fuit genus chartæ, de qua *Plin. l. 13. c. 12.*

Amphitheatrum, *anfiteatro*, ἀμφιθέατρον. Locus erat ſpectaculis gladiatorum, & venatorum deſignatus. Is cum non ſemicirculari figura, ſicut theatra, ſed orbiculari ovi inſtar extructus eſſet, Amphitheatri nomen accepit, quod veluti ex duobus Theatris conſtaret. *Iſid. Or. l. 18. c. 52. Martial. de Spectac. epigr. 1.* Omnis Cæſareo cedat labor Amphitheatro. Adde *Plin. l. 5. epiſt. 9.* ¶ In Theatro ludi ſcenici, in Amphitheatro gladiatorii fiebant, ac Circenſes. Itaque illud Veneri, hoc Marti ſacrum fuit.

Amphithetum, n. 2. ἀμφίθετον, ingens poculum, quo uti ſolebant, cum ſtrenue potare volebant. Hinc prov. Ex amphitero bibiſti, ideſt, ad ebrietatem uſque. Dictum eſt, quod utravis ex parte ſtare poſſet. Si enim aperiretur, in duo æqualia pocula dividebatur.

Amphitoe, f. 1. nympha, ab ἀμφί, circum, & θέω, curro.

Amphi-

Amphitrite, tes, f. 1. ἀμφιτρίτη, Oceani, & Doridos filia, uxor Neptuni. Per metonymiam ponitur pro mari. Dicta eſt ab ἀμφὶ, & τρίζω, ſtrido, vel τείρω, vel τρίβω, tero, quod mare terram circumterat, vel τρέω, timeo, quod terreat navigantes, vel τρέχω, curro, vel a τρίττω, quia triplices aquæ, dulces, ſalſæ, mixtæ. *Ovid. Met.* 1. v. 13. Nec brachia longo Margine terrarum porrexerat Amphitrite.

Amphitryo, m. 3. ἀμφιτρύων, princeps Thebanus, Alcei filius, & Alcmenæ Herculis matris conjux. *Plaut.* tamen Amphitruo ſcribit, quia vetuſtiſſimi Romani peregrinas litteras non admittebant. unde & *Pbruges* dicebant, quod nos *Pbryges*, & *Sullam*, quem nos *Syllam*.

Amphitryoniades a Poetis Hercules dictus Amphitryonis filius. *Catul. carm.* 59. Audet falſiparens Amphitryoniades. *Falſiparens* propter fabulam Jovis Amphitryonem ſimulantis. *Virg. Æn.* 8. Amphitryoniades armenta, abitumque parabat. Al. leg. *Amphitryoniades*.

Amphora, f. 1. *anfora*, כד, Ger. *ein krug*, ἀμφορεὺς, vaſis vinarii genus duas anſas habentis, ſic dictum, quod ex utroque latere captum feratur. ¶ Sumitur item pro menſura continente congios octo, ideſt ſextarios 48. (ſextarius autem eſt unc. 20.) ex quibus aliæ ſunt majores, ut Italicæ, quas & ceramia, & metretas, & Lat. quadrantalia vocant, aliæ minores duplo, ut Antiochicæ. *Cic. pro Font.* Quaternos denarios in ſingulas vini amphoras, &c. Adde *Od.* 21. *l.* 3. *Horat. Cic.* 4. *Verr.* Amphoras mellis. ¶ Fictiles fere fuerunt amphoræ. *Horat. de Art. v.* 21. Amphora cœpit Inſtitui, currente rota cur urceus exit? ¶ In genitivo plurali pleromque habet *amphorum* pro *amphorarum*, ſi juncta ſit cum adjectivis numeralibus.

Amphoralis, le, ut *vas amphorale*, quod amphoram capit, apud *Plin. l.* 37. *c.* 2.

Amphorarius, a, um, ut *vinum amphorarium*, quod in amphoras diffuſum e dolio. *Leg. ult. ff. de tritic. vino, oleoque leg.*

Amphryſiăcus, a, um, adject. ab Amphryſo. *Stat. Silv. l.* 1. 4. *v.* 105. Aut Amphryſiaco paſtor de gramine carpſi.

Amphryſius, a, um, idem quod Amphryſiacus. *Virg. Æn.* 6. *v.* 398. Breviter fata eſt Amphryſia Vates.

Amphryſus, m. 2. & Amphryſſus, ἄμφρυσος, ἄμφρυσσος, fl. Theſſaliæ qui Halum opp. exc. alluebat, & juxta Othrys M. radices decurrit in Sperchium, apud Thebas Theſſalias. Hic Apollinem Admeti Regis armenta paviſſe fabulantur. ¶ Eſt item fl. Phrygiæ, qui fœminis ſterilitatem affert.

Ample, magnifice, honorifice, honeſte, *ampiamente*, ברוב, Ger. *herlich*, *groſslich*, πλατέως, ἀνέτως, λαμπρῶς, δαψιλῶς, adv. copioſe, magnifice. *Cic.* 6. *Verr.* Exornat ample, magnificeque. ¶ Hinc ſuperlat. *ampliſſime*. *Cic.* 1. *Verr.* Honores ampliſſime, & magnificentiſſime geſſit. *h. e.* cum ſumma amplitudine, & dignitate. ¶ Comparat. Amplius V. infra ſuo loco.

Amplecto, pro amplector, uſus eſt *Plaut. Rud.* 3. 5. 36. Amplectitote crura fuſtibus. Hinc paſſive *Lucill.* apud *Priſcian. l.* 8. Ego non ſinam me amplectier.

Amplector, eris, amplexus ſum, amplexu circumplico, complector, amplexor, comprehendo, circumnecto, circumplico, *abbracciare*, חבק, Germ. *umbfahen*, *umbfaſſen*, *umbreiffen*, Gal. *embraſſer*, Hiſ. *abraçar*, περιβάλλω. *Plaut. in Ciſt.* Anus ei amplexa eſt genua. ¶ Ponitur & pro amare, *amare*. Eos enim amplecti ſolemus, quos vehementer amamus. *Cic.* 5. *Fam.* Amplector talem animum. Sic amplecti amore apud *Cic.* & *Salluſt.* Amiciſſime amplecti apud *Cicer.* ¶ Item pro ſequi. *Cic. de Orat.* Jus civile tam vehementer amplexus es. ¶ Item pro continere, ut ſi dicas, hæc una virtus ceteras amplectitur. ¶ Item pro comprehendere. *Cic. pro Roſc. Com.* Quod ego pluribus verbis amplecterer, ſi &c. ¶ Item pro intelligere. *Cic.* 4. *Verr.* Ut totum genus amplectamini judiciorum, cognoſcite prius &c. ¶ Item demereri, proſequi. *Cic. Fam.* 5. *epiſt.* 8. Ad tuam amplitudinem meis officiis amplectendam incidiſſe.

Amplexo, pro amplexor. *Accius* apud *Nonium c.* 7. *n.* 14. Poſtremo amplexa, fructum, quem diu dant, cape.

Amplexor, aris, frequentat. idem fere quod amplector, *abbracciare*, ut amplexari aliquem, apud *Cic. Fam. l.* 1. *ep.* 9. Et amplexari otium. *Id. pro Sext.*

Amplexus, a, um, particip. ab amplector, *chi ha abbracciato*. *Virg. Æn.* 2. *v.* 490. Amplexæque tenent poſtes, atque oſcula figunt. *Martial. l.* 9. *epigr.* 62. Ædibus in mediis totos amplexa penates Stat platanus. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 182. Rubrumque amplexa catinum Cauda natat thinni. ¶ Paſſive *Petron.* apud *Priſcian. l.* 8. Animam noſtram amplexam in corpore.

Amplexus, us, m. 4. amplectendi actus, *abbracciamento*, περιβολή, *Cicer.* 1. *de Div. c.* 36. Serpentis amplexus circumplicatus. *Virg. Æn.* 1. *v.* 687. Cum dabit amplexus, atque oſcula dulcia figet.

Ampliatio, onis, verbal. ab amplio, *ampliazione*, *dilazione*. Apud Philoſophos eſt tanquam extenſio termini, cui opponitur reſtrictio. ¶ Eſt etiam verbum forenſe, de quo *Aſconius l.* 1. *in Verr. Sigon. de Judiciis l.* 2. *c.* 22. In iis cauſis adhibebatur, cum Judices ſignificabant, rem ſibi non liquere, ideoque ſecundam actionem inſtituendam eſſe. Dicebatur autem ampliatio, quia Prætor de conſilii ſententia pronuntiabat, *cauſam amplius cognoſcendam eſſe*. ¶ Differt a Comperendinatione, quia comperendinatio facta eſt etiam ſi judices non judicaſſent; ampliatio vero ex incerta Judicum ſententia oriebatur. Ex cauſa comperendinationis bis tantum cauſa dicebatur: ex cauſa ampliationis ſæpius dici potuit. In Comperendinatione poterat eſſe ampliatio; in ampliatione nequaquam comperendinatio. Qui putant, in comperendinatione defenſorem primum dixiſſe, in ampliatione primum accuſatorem, magnum ſane inter utramque diſcrimen afferunt, ſed falſum; utrobique enim idem ordo ſervatus eſt, ut egregie probat *M. Anton. Ferratius l.* 1. *ep.* 9. contra *Aſcon.* & cet. omnes, qui *Aſconium* ſecuti ſunt.

Ampliatus, a, um, *ampliato*, *allargato*, *accreſciuto*, amplior, ſeu major factus. *Celſ.* 7. 3. 2. Ampliatum vulnus. *Hirt. de B. Hiſp. c. ult.* Ampliatus honor. ¶ Dicitur etiam de eo, cujus judicium dilatum eſt. *Liv. l.* 43. *c.* 2. Bis ampliatus, tertio abſolutus eſt reus.

Amplificatio, onis, *accreſcimento*, *aumento*, αὔξησις, acceſſio, cumulus. *Cic.* 1. *Offic.* Nec vero amplificatio rei familiaris nemini nocens vituperanda eſt. Et *l.* 2. propter amplificationem honoris, & gloriæ. ¶ Apud Rhethores figura eſt, qua argumenta tum verbis, tum rebus dilatantur. Vide *Quintil. l.* 8. *c.* 4. *Ci. in Partit.* Amplificatio eſt gravior quædam argumentatio, quæ motu animorum conciliat in dicendo fidem. ¶ Apud Rhethoricę artis Scriptores uſurpatur etiam pro ea Perorationis parte, in qua affectus moventur. *Auct. ad Herenn. l.* 2. *c. penult.*

Amplificator, m. 3. verbale, qui rem aliquam, aut perſonam ampliorem reddit. *Cic.* 5. *Tuſc.* Rerum etiam ipſarum amplificator fuit. Et *Fam.* 2. *ep.* 9. Amplificator dignitatis.

Amplificatrix, icis, *accreſcitrice*, quæ amplificat. *Pacat. in paneg. Theodoſ. c.* 8. Quos plurima laude dotavit amplificatrix veri vetuſtas.

Amplificatus, a, um, *ampliato*, *accreſciuto*, auctus. *Cic.* 3. *Catil. c.* 1. Urbs amplificata. *Id. pro Leg. Manil. c.* 16. Auctoritas amplificata. *Id.* 3. *de Legib. c.* 14. Pauci honore, & gloria amplificati.

Amplifice, adverb. *amplamente*, ample. *Catul. carm.* 63. *v.* 265. Talibus amplifice veſtis decorata figuris. At Grævius legit, *amplifica*.

Amplifico, as, a. 1. *amplificare*, רבה עשה, הרחיב, Ger. *groſſ machen*, *erweitern*, αὐξάνω, eſt augere. *Cic.* 2. *de Nat. Deor.* Eamque facultatem differendi amplificavit. *Idem pro Domo*, A populo ſemper ſum defenſus, amplificatus, atque ornatus. ¶ Amplificare dicendo eſt exaggerare. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 51. V. Amplificatio.

Amplificus, a, um, amplus. V. *Amplifice*.

Amplio, as, avi, atum, are, augeo, amplifico, *ampliare*, *accreſcere*, *dilatare*, הרחיב הרבה, Ger. *erweitern*, *groſſ machen*, Gall. *amplier*, *augmenter*, Hiſp. *enſanchar*, *o eſtender*, μεγαλύνω, Rem ampliare, *Hor. l.* 1. *ſat.* 4. *v.* 32. Ampliare ſervitia. *id eſt* numerum ſervorum augere. *Tacit. l.* 2. *hiſt. c.* 78. Ampliare plagam. *id eſt* ampliorem facere. *Celſ. l.* 7. *c.* 5. *num.* 1. Ampliare Imperium, *Sueton. Aug. c.* 18. & *Cæſ. c.* 44. ¶ Eſt etiam verbum judiciorum, & idem valet, ac, amplius pronunciare, h. e. differre, rejicere in aliud tempus, cujus rei ſignum dabant Judices per litteras N. L. ideſt non liquet. Sic ampliare hominem, eſt ejus damnationem differre. *Liv. l.* 43. *c.* 2. Bis ampliatus, tertio abſolutus eſt reus. V. *Ampliatio*.

Ampliter, adverb. ample, *ampiamente*, *liberalmente*. *Plaut. Merc. prol. v.* 98. Acceptus hilare, atque ampliter. Et *Ciſtell.* 2. 3. 54. Ampliter occupatus. *hoc eſt* maxime.

Amplitūdo, dinis, f. 3. gloria, dignitas, ſplendor, pondus, auctoritas, gravitas, claritas, claritudo, præſtantia, majeſtas, *ampiezza*, הדר, Ger. *groſſe herrligkeit groſſmachtigkeit*, μέγεθος, ἀξιωματικὰ, ut *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 55. ſcribit, eſt potentiæ, aut majeſtatis, aut aliquarum copiarum magna abundantia. *Idem ad Lent.* Omnem amplitudinem, & dignitatem tuam in virtute, atque in rebus geſtis tuis, atque in tua gravitate poſitam exiſtimare. ¶ Amplitudo orationis apud *Gell.* 7. 14. eſt copioſum, ac magnificum dicendi genus. ¶ Eſt etiam amplitudo ſpatii, ſeu locorum. *Plin. l.* 6. *c.* 16. Amplitudo urbis. Et *l.* 12. Platanos non potuiſſe in amplitudinem creſcere. *Cic.* 6. *Verr.* dixit ſimulacrum modica amplitudine.

Amplivăgus, a, um, qui in amplum vagatur. *Auctor ad Herenn.* 3. 19. Amplivagas imagines reddunt. Alii aliter leg.

Amplius, pluſquam, præterea, ſupra, magis, inſuper, *più*, יותר יתיר, Germ. *mehr*, *weiter*, Gall. *plus*, *d'avantage*, Hiſp. *mas*, πλέον, adverb. ſignificat plus, & ſubintellecta conjunctione *Quam*, regit varios caſus ſecundum verbi ſequentis exigentiam. *Cæſ.* 1. *Com.* Amplius octingentæ a litore diſceſſerant. *Id.* 4. *B. G.* Cum ipſi non amplius quingentos equites haberent. *Id.* Amplius horas quatuor pugnaverunt. *Cic.* Amplius ſunt ſex menſes. ¶ Ponitur etiam pro præterea, *dipoi*, ſine caſu. *Cic. de Aruſp. reſp.* Quid amplius ad ejus laudem minuendam facere potuiſſet? ¶ Eleganter & cum *Quam* jungitur. *Cic. Verr.* 4. *c.* 31. Quibus ne rejiciundi quidem amplius, quam trium judicum præclaræ leges Corneliæ faciant poteſtatem. ¶ Habet vim ſubſt. *Plaut. Capt. a.* 5. *v.* 4. Amplius liberorum. ¶ Eſt etiam formula Judiciorum. Cum enim Judicibus non liquebat, iterumque cauſa erat cognoſcenda, *Amplius*, pronuntiabant, ſignificantes de re ea eſſe iterum deliberandum. *Cic.* 3. *Verr.* 9. V. *Ampliatio*, & *Amplio*. ¶ *Hoc amplius*, hoc inſuper. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 12. Beſtiis ſenſum, & motum dedit, homini hoc amplius, quod addidit rationem. *queſto di più che* &c. ¶ Nihil amplius, *niente di più*. *Cic.* 7. *Verr.* 49. Sthenius ſe ſe ipſum abs te repetit, nihil amplius. ¶ Regit etiam ablativum. *Cic.* 4. *Acad.* 0026. Solem amplius duodeviginti partibus confirmant majorem eſſe, quam terram. *Salluſt. in Jug. c.* 57. Morari amplius opinione. ¶ *Amplius* abſolute pro inſuper, præterea. *Terent. Heaut.* 1. 2. 11. Quam vellem Menedemum invitatum, ut nobiſcum eſſet hodie, amplius. *h. e.* Menedemum quoque præter alios invitatum.

Ampliuſcŭle, adv. *Sidon. Apoll. l.* 8. *epiſt.* 16. Si aliquid inſuper ampliuſcule ſcribi depopoſciſſet.

Ampliuſcŭlus, diminut. paulo amplior. *Apul. Apol. p.* 322. Ampliuſcula fortuna devolutus.

Amplo, as, a. 1. quod amplifico, *Pacuv. apud Non. c.* 10. *n.* 14. Qui cauſam humilem dictis amplent. *obſoletum*.

Amplocti pro *amplecti* dixere Veteres, teſte *Priſciano l.* 1. *pag.* 552. *Putſch.* ea ſcilicet ratione qua *vorto* pro *verto*, & *voſter* pro *veſter*, &c.

Amplus, a. 1. 2. *ampio*, *ſpazioſo*, רב, רחב, Ger. *weit*, *breit*, Gal. *ample*, *ſpatieux*, Hiſp. *ancho*, πλατύς. *Cæſ.* 4. *B. G.* Quorum fuit civitas ampla, & florens. ¶ Per translationem ſignificat, quod multa dignitate præditum eſt, *onoratiſſimo*, *Cic. pro Sex. Roſcio*, Is mihi videtur ampliſſimus, qui ſua virtute in altiorem locum pervenit. Sic *ampliſſimus ordo*, ideſt Senatorius, apud *Cic. pro Mil.* & *ampliſſimo* genere natus. h. e. nobiliſſimo, apud *Cæſ.* 4. *B. Gall. c.* 12. ¶ Item copioſus. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 21. Pecunia illi ampliore opus erat. Sic *Amplos* pro divitibus poſuit *Horat. l.* 1. *epiſt.* 3. parvi properamus & ampli. ¶ *Amplus orator* dicitur a *Cic. in Orat. c.* 9. qui oratione utitur fuſa, copioſa, & magnifica. ¶ *Ampliores* pro *plures* bis uſurpatum eſt a *Cajo JCto Dig.* 30. *leg.* 64.

Amptrŭo, vel Amtruo, as, antiquum, & obſoletum verbum ſignificat moveri, aut circum moveri; ab *am*, circum, & *truo* moveo. *Lucil.* apud *Feſt.* Præſul ut amptruat, inde & volgu' redamptruat olli. Sed variæ ſunt hujus loci lectiones.

Ampulla, f. 1. *ampolla*, צלוחית, Ger. *ein oelgutter von glas*, Gal. *fiole*, *bouteille*, Hiſp. *ambolla*, *o redoma de vidrio*, λήκυθος, gem. ll. vaſis genus ex vitro, aut alia materia, turgidum veluti inflato ventre, & anguſto ore, quo oleum veteres in balneis ſervabant, item quo in menſa ad aquam, ad potionem, & alios uſus utebantur. ¶ Item vas vinarium ex corio. V. Ampullarius. *Cic. l.* 4. *de Fin.* Si ad illam vitam, quæ cum virtute degatur, ampulla accedat. ¶ *Hor.* dixit per tranſlationem, *de ar. poet. v.* 97. Projicit ampullas, & ſeſquipedalia verba. *quod eſt*, verba turgentia, & ſufflata abjicit.

Ampullacĕus, a. 1. 2. quod ex ampulla eſt, ut ampullacea pyra, quæ ab ampullæ forma nomen habent. *Plin. l.* 15. *c.* 15. ¶ *Ampullaceum corium* faciendis ampullis aptum, *Colum.* 8. 2. *ſub fin.*

Ampullarius, ii, ampullarum artifex, ſeu qui ampullas corio tegit. *Plaut. Rud.* 3. 4. 50. Quivis dicas ampullarius, Optimum eſſe operi faciundo corium &c.

Ampullarius, a, um, a. 1. 2. quod ad ampullas pertinet. *Plaut. Stich.* 1. 3. 75. (al. 2. 1. 75.) Ampullarias cavillationes. *h. e.* quæ jactantur in balneis inter ungendum. Al. leg. *crepulariae*.

Ampullor, aris, ampullis verborum utor, magnifice loquor. *Hor. l.* 1. *epiſt.* 3. *v.* 14. An Tragica deſævit, & ampullatur in arte.

Amputatio, nis, f. 3. *troncamento*. *Cic. de Sen. c.* 15. Sarmentorum amputatio. ¶ Ponitur & pro ipſa materie amputata. *Plin. l.* 12. *c.* 25. *de arbore balſami*. Et ſarmenta quoque in merce ſunt: ſeſtertiis ſeptingentis amputatio ipſa, ſurculuſque venit. ¶ *Amputatio vocis* eſt vocis amiſſio, φωνῆς ἀποκοπή. *Cæl. Aurel. Tard.* 2. 6.

Amputatorius, a, um, amputandi, & dividendi vim habens. *Theodor. Priſcian. de diæta*, *c.* 10.

Amputātus, a, um, nomen ex particip. *tagliato*, *troncato*, *tronco*, ἀποτετμημένος. *Cic. in Orat. c.* 51. Infracta, & amputata loquuntur. *Id. Fin.* 1. *c.* 13. Amputata circumciſaque inanitate omni, & errore.

Ampŭto, as, a. 1. circumcido, reſeco, rejicio, refello, *tagliare*, Ger. *abhawen*, *beſchneiden*, Gal. *rogner*, *couper a l'entour*, Hiſ. *cortar en derredor*, ἀποκόπτω, circumputo, abſcindo, ſeu aufero. *Cic.* 5. *de Fin.* Quæ circumcidat, amputet, erigat, extollat. *Idem ib. l.* 3. *c.* 6. Amputare ramos miſeriarum.

Ampycĭdes, patron. ideſt Mopſus Ampyci filius. *Ovid. Met.* 12. 455. Cecidiſſe futura Ampycidem Mopſum.

Ampycus, i, Mopſi auguris pater, Titanoris filius. *Ovidio* Ampyx dicitur. *lib.* 12. *Met.* Ampyca quid referam?

Amſanctus, vel Anſanctus, *la val di Fricenti*, locus in Italia in Hirpinis, aut in Lucanis, aut in Sabinis noxius, & lethalis ob aquas putridas, & fœtentes, quod ſulphureæ ſint, & undique ſilvis, anguſtiiſque claudantur, adeo ut ſine periculo adiri non poſſit ob fœtorem & horrorem loci. Inde ei nomen factum. Amſanctus enim, ut ait Servius, dicitur quaſi ab omni parte ſanctus, *Cic.* in Hirpinis ponit *l.* 1. *de Div. c.* 36. Alii in Lucania. ¶ Hic fabulantur Poetæ, ad Inferos aditum eſſe. *Virg. Æn.* 7. *v.* 563.

Amtermĭni, qui circa terminos provinciæ manent. *Feſtus*.

Amulētum, i, n. 2. medicamentum eſt, quod de collo ſuſpenditur, aut alia quacumque ratione adhibetur, ad amoliendum faſcinum præcipue & morbos: ab amoliendo dictum; unde quidam *Amoletum* ſcribunt, φυλακτήριον, ἀλεξιφάρμακον, *breve*, *amuleto*. *Plin. l.* 25. *c.* 9. Cyclamini radicem amuletum vocat. Et *l.* 37. *c.* 3. Infantibus ſuccinum alligari amuleti ratione poteſt. ¶ Hujuſmodi amuleta ex antiquis ſigillis ac gemmis exhibuit *Pignorius* in Characteribus Ægyptiis.

Amulius, m. 2. Ἀμούλιος, Procæ filius, & Numitoris frater, qui Regnum fratri abſtulit, atque omnem ejus ſtirpem virilem necavit, fratris quoque filiæ Rheæ Sylviæ per ſpeciem honoris, cum Veſtalem eam legiſſet, perpetua virginitate ſpem

ſpem partus ademit. Sed cum ea furtim a Marte compreſſa Romulum & Remum genuiſſet, ab his regno pulſus, & vita ſpoliatus eſt. *Ovid. Faſt.* 3. v. 67. Romuleoque cadit trajectus Amulius enſe.

Amurca, f. 1. *feccia dell' oglio*, [illegible], Ger. *oelruſen, oder heſen*, Gal. *la lie d' huile*, Hiſp. *alpechin de azeite*, ἀμόργη, ſordes olei, quæ præcedunt. Nam quæ ſequuntur, fæces vocantur. *Virg. 1. Georg.* v. 194. Nigra perfundere amurca. ¶ Contra culices, & limaces vim habet maximam. *Plin. lib.* 15. c. 8. ¶ *Servius ad loc. Virg. cit.* docet hanc vocem per c quidem ſcribi, ſed per g pronunciari, ut *Cajus, Caeus*.

Amurcaria dolia, in quæ amurca infunditur. *Cato de R. R.* c. 10. Dolia, queis vinacea condas decem, amurcaria decem.

Amuſia, ἀμουσία, ruditas, canendi imperitia. *Varro apud Non.* c. 2. n. 54. & 247. Præſepibus ſe retineat forenſibus, Quibus ſuam delectet ipſe amuſiam.

Amuſſis, is, f. *livella, traguardo*, κανών, [illegible], regula lignea, vel ferrea perfectæ rectitudinis, qua utuntur fabri ad coæquanda opera, & ad planam æqualitatem dirigenda. Ita definiunt *Feſtus*, & *Varr.* apud *Non.* c. 1. n. 28. ¶ Si huic rectæ regulæ addatur altera, ita ut rectum angulum efficiat, eſt *norma*, quam Itali *ſquadra* vocant. Aliam tamen huic voci ſignificationem alii tribuunt, quod nempe ſit funiculus ille, quem fabri materiarii rubrica illinunt, cum opus probant. Alii intelligunt perpendiculum, quo erectæ rectitudines exiguntur. Sed prior notio magis propria videtur. *Auſon. Idyll.* 16. v. 12. nil ut deliret amuſſis. ¶ *Ad amuſſim* eſt exacte, perfecte. *Gell. l.* 20. c. 1. Talionem ad amuſſim æquiparare. *Id. l.* 1. c. 4. Judicium factum ad amuſſim. Al. his leg. *examuſſim*, quod idem ſonat. ¶ *Numerus ad amuſſim*, dicitur a *Varr. l.* 2. *R. R.* c. 1. *ad fin.* qui tamen omnino eſt, quantus dicitur: ut ſi dicas: *numerus centenarius ad amuſſim*, Italice vertes *cento in punto*. ¶ Scribitur & *adamuſſim*.

Amuſſitatus, a, um, ad amuſſim exactus, & tranſlate perfectus. *Plaut. Mil.* 3. 1. 38. Amuſſitata indoles.

Amuſſium, ii, n. idem quod *amuſſis*, vel opus ipſum ad amuſſim exactum. *Vitruv. l.* 1. c. 6. Marmoreum amuſſium.

Amuſos, ex græco ἄμουσος, idest, alienus a Muſis, indoctus, rudis, *ignorante, rozzo*. *Vitruv.* latinum fecit, & pro imperito muſicæ dicit *l.* 1. c. 1. Nec muſicus, ut Ariſtoxenus, ſed non amuſos. Et *Symmach. l.* 1. *epiſt.* 14. Amuſus tibi videbor, qui dijudicare non poſſem.

Amyclæ, *Verdoma*, pluraliter, urbs Laconiæ, Tyndari Regia, in qua nati ſunt Caſtor, & Pollux. ¶ Urbs etiam fuit Auruncorum in Italia, in ora maritima, ab Amyclæis Laconiæ condita, inter Tarracinam, & Cajetam, apud Fundos, ubi adhuc ſpecus Amyclarum, *Sperlunga*, ex qua mare Amyclæum, *mare di Sperlunga*. Hujus cives a muribus, vel a ſerpentibus deleti ſunt, ut narrat *Plin. l.* 3. c. 5. quod, cum Pythagoricam ſectam ſequerentur, abſtinebant cæde animalium. *Plin. l.* 3. c. 5. Sed veriſimilius eſt, Amyclas ab hoſtibus captas, & everſas fuiſſe ex ſilentii obſervantia. Nam ſæpius falſo hoſtium adventu nuntiato, ne civitas inani terrore quateretur, cautum lege eſt, nequis amplius hoſtium adventum nuntiaret. Cum igitur aliquando hoſtes re vera adventaſſent, nemine nuntiare audente, urbs capta eſt, cives ad unum interfecti fuere. Hinc adag. a *Lucilio* uſurpatum (apud *Serv. ad* 10. *Æn.* v. 564.) Mihi neceſſe eſt loqui, nam ſcio Amyclas tacendo periiſſe. *Virg.* 10. *Æn.* v. 563. *Plin. l.* 8. c. 29.

Amyclæus, a, um, ad Amyclas ſpectans, ἀμυκλαῖος. Eſt & epith. Apollinis, ob fanum ei dicatum Amyclis, in Laconia. *Strab. l.* 8. ¶ Hinc ipſæ Amyclæ Apollineæ vocantur a *Stat. Theb.* 4. v. 223. Et Amyclæi fratres ab eod. *l.* 7. v. 413. dicuntur Caſtor & Pollux hujus oppidi alumni. ¶ Amyclæum canem laudat *Virg. Georg.* 3. v. 345. quia Laconia canes præſtantes gignit. ¶ *Amyclæi olores* dicuntur a *Stat. l.* 1. *ſilv.* 2. v. 142. alludendo ad eum olorem, ſub cujus ſpecie Juppiter Ledam compreſſerat. *Amyclæam plumam* dixit *Martial. l.* 14. *epigr.* 161. cycneam intelligens.

Amyclānus ſinus, prope Amyclas Auruncorum, ubi præſtantiſſima vina Cæcuba proveniebant. *Plin.* 14. 6.

Amyclides, æ, m. Hiacynthus filius Amyclæ. *Ovid.* 10. *Metam.* v. 162. Te quoque, Amyclide, poſuiſſet in æthere Phœbus, &c.

Amycticus, a, um, lacerandi, ſeu vellicandi vim habens, ab ἀμύσσω, vellico, lacero. *Cæl. Aurel. Tard.* 2. 6.

Amycus, m. 2. Ἄμυκος, Neptuni, & Melies nymphæ filius, Bebryciorum Rex, qui advenas in Bebrycium nemus ad cæſtuum certamen provocabat, & inſidiis circumventos ibidem interficiebat. Cum itaque Argonautæ in Bebryciam veniſſent, Pollux a Rege ad certamen provocatus eſt, ſed in certamine inſidias ſentiens, convocatis ſociis, Amycum interfecit. *Valer. Flacc. l.* 4. *Argon.* v. 148. & *ſeq.*

Amydon, onis, f. 3. Ἀμυδών, Pæoniæ civitas, quæ Trojanis auxilia miſit, teſte *Homero* 2. *Iliad. Juven. Sat.* 3. Hic alta Sicyone, aſt hic Amydone relicta.

Amygdala, læ, f. 1. *mandorla*, [illegible], Ger. *mandelnuſſ*, Gal. *amande*, Hiſp. *almendra*, ἀμυγδάλη, nux Græca, quæ & Thaſia dicitur. *Plin.* 16. 26. ¶ Amygdalum etiam neutro genere dicitur pro fructu. Palladius, *Januar. tit.* 15. Græci aſſerunt naſci amygdala ſcripta. *Plin. l.* 16. c. 25. Floret prima omnium amygdala menſe Januario.

Amygdalaceus, a, um, amygdalam referens. *Plin. l.* 26. c. 11. Amygdalaceo folio, flore roſaceo.

Amygdaleus, a, um, amygdalinus. *Pallad. l. ult. de piſtacio*. Quin & amygdaleos ſubeunt piſtacia ramos.

Amygdalīnus, a, um, ex amygdalis factus, ut amygdalinum oleum. *Plin. l.* 26. c. 4. *Serenus Sammonic. carm.* 26. Fertur, amygdalinæ ſuccus nucis eſſe bibendus.

Amygdalites, æ, herba eſt inter Tithymalorum genera. *Plin. l.* 26. c. 8.

Amygdaloides, is, ἀμυγδαλοειδής, ſpecies tithymali, qui & maſculus dicitur. *Apulei. de herb.* c. 108.

Amygdalus, f. 2. *mandorlo*, [illegible], Ger. *ein mandelbaum*, ἀμυγδαλέα, arbor amygdala ferens. *Col. l.* 3. Amygdalus ſi parum ferax erit.

Amygdalum. V. Amygdala.

Amylatus, a, um, amylo mixtus. *Cæl. Aurel. Tard.* 2. c. 13. & *Apic. l.* 2. c. 2.

Amylo, as, a, amylo miſceo. *Apic. l.* 7. c. 5. & 6.

Amylum, ἄμυλον, vulgo amydum, genus placentæ ex triticeo lacte expreſſo, cum triticum aliquot dies in aqua maceratum eſt, ab α priv. & μύλη, mola, quaſi factum ſine mola. *Cato de re ruſt.* c. 87.

Amymōne, fil. Danai, quæ dum ſe in ſylvis jaculando exerceret, Satyrum percuſſit imprudens, qui impetu in eam facto vim ei voluit inferre. Imploravit virgo Neptuni auxilium. Sed id ab eo paſſa eſt, quod a Satyro formidarat. Prægnans facta Nauplium peperit. *Propert. l.* 2. *El.* 26. Teſtis Amymone latices cum ferret in arvis, Compreſſa.

Amyntas, æ, m. 1. Ἀμύντας, Pater Philippi Macedonum Regis. *Curt. lib.* 1. ¶ Item nomen paſtoris. *Virg.* 3. *Ecl.* At mihi ſe ſe offert ultro meus ignis Amyntas.

Amyntiades, æ, m. Philippus Rex Macedonum Amyntæ filius. *Ovid. in Ibin.*, v. 295.

Amyntor, ŏris, pater Phœnicis, apud *Homer. Iliad.* 9. Hinc *Ovid. Met.* 8. v. 307. Et cretus Amyntore Phœnix. Et *Epiſt.* 3. *Heroid.* v. 27. Venerunt ad te Telamone, & Amyntore nati. ¶ Item Dolopum rector, apud eund. *Met.* 12. v. 364.

Amyntorides, æ, m. Phœnix Amyntoris filius, Achillis præceptor, qui ex nimio fletu oculos amiſit. *Ovid. in Ibin.*, v. 259.

Amyſtis, f. 3. ἄμυστις, genus poculi, vel ſtrenuæ potationis apud Thraces, quo uno ductu totam potionem hauriebant, ab adv. ἀμυστί, rapim, quod fit ab α priv. & μύω, claudo, quoniam ſine reſpiratione, & labiorum contractione biberent. *Hor.* 1. *Car. od.* 36. Baſſum Threicia vincat amyſtide. Hinc ἀμυστίζω, ingurgitare, bibere affatim, & ſine reſpiratione. ¶ Aliqui amyſtim gemmam volunt eſſe, quæ nunc amethyſtus dicitur.

Amythāon, onis, Crethei filius, Æſonis frater, Melampi pater, qui Pyli habitavit. *Stat. Theb. l.* 3. v. 452. Juxtaque Amythaone cretus jam ſenior, ſed mente virens, Phœboque Melampus.

Amythaonia, æ, f. 1. Ἀμυθαονία, Elidis pars, ita dicta ab Amythaone Crethei filio. *Steph.*

Amythaonius, a, um. *Virg. Georg.* 3. *ad fin.* Phillyrides Chiron, Amythaoniuſque Melampus.

A ANTE N.

An, adverb. eſt alias interrogandi, *forſe*, alias dubitandi, *ſe*, *ò pur*. *Ter. Eun.* 4. 5. 7. An abiit jam a milite? *Ovid. Heroid.* 17. v. 166. An neſcis longas regibus eſſe manus? *Nepos in princip. Timoleontis*. Huic uni contigit, neſcio an ulli, ut &c. ¶ Interdum uſurpatur, præcedente utrum. *Cic. in Piſ.* c. 10. In quo (convivio) nemo poteſt dicere, utrum iſte plus biberit, an vomuerit, an effuderit. ¶ Interdum *ne* prepoſito pro utrum. *Cic. in Orat.* c. 61. Quæſitum eſt, in toto ne orationis circuitu, an in principiis ſolum, an in extremis, an in utraque parte numerus tenendus ſit. ¶ Quandoque utraque particula *ne*, aut *utrum* omittitur. *Cic. Verr.* 4. c. 77. Reſpondeat, quis ſit iſte Verrutius, mercator, an orator, an pecuarius? ¶ Videtur *an* aliquando uſurpari pro *an non*. *Cicer. Fam.* 9. *ep.* 15. Eſt id quidem magnum, atque haud ſcio, an maximum. ¶ *An* pro *Utrum*, primo loco poſitum, *Celſ. l.* 3. c. 6. Videndum, an adſtrictum corpus ſit, an profluat. *Plin. l.* 15. c. 1. Diſtat, an maturitas olivarum in torcularibus fiat, an in ramis. Habet etiam *Quintilianus*. ¶ *An* pro ſive. *Tacit. An.* 2. 22. Cæſar de ſe nihil addidit, metu invidiæ, an ratus conſcientiam facti ſatis eſſe. Ubi tamen ſubjiceri videtur per Ellipſin, *neſcio utrum*. ¶ *Anne* idem eſt quod *an*. *Terent. Andr.* 5. 2. 10. Anne eſt intus Pamphilus? *Cic. in Orat.* c. 61. Quærendum, utrum una ſpecies ſit, anne plures. ¶ *Annon* eſt interrogantis, & arguentis. *Teren. And.* 3. 5. 15. Annon hoc dixi eſſe futurum? *non l' ho già detto?* ¶ Ponitur & pro *nonne*. *Terent.* 1. 2. 97. Pater ejus rediit, an non?

Anabaptiſmus, i, m. iteratus baptiſmus. *Auguſtin. enarrat. in Pſ.* 38.

Anabăſis, herba, quæ Latine equiſetum dicitur; Recentiores Caudam equinam vocant. *Plin. l.* 26. c. 13.

Anabatus, i, m. *ſtaffetta*, ἀναβάτης, velox nuncius, qui equo, curruve conſcenſo celeriter aliquid alio perfert. *Hieronym. l.* 3. *adverſ. Ruffin.* c. 1. *ad fin.*

Anabăthrum, i, n. *ſcaletta*, ſcalæ, ſeu gradus, per quos in theatris ad ſubſellia ſcanditur, ab ἀναβαίνω aſcendo: vel gradus ipſi, in quibus ſedebant ſpectaturi. Nam theatrorum ſedilia ita erant compoſita, ut gradatim, & ſcalarum more aſſurgerent. *Juvenal. ſat.* 7. v. 45. Nemo dabit regum, quanti ſubſellia conſtant, & quæ conducto pendent anabathra tigillo.

Anabolicæ ſpecies, hoc eſt ad veſtiendum pertinentes, ut ſunt lanæ, ſerica, bombycina, &c. *Vopiſc. in Aurelian.* c. 45.

Anabolium, ii, n. pallium. *Inſcript.* apud *Grut. pag.* 70. n. 8.

Anacephalæōſis, is, f. *ricapitolazione*, ἀνακεφαλαίωσις, brevis repetitio eorum, quæ in oratione ſparſim, & fuſe dicta ſunt, ab ἀνά, turſum, & κεφαλή, caput. Vulgus vocat recapitulationem. *Quintil. l.* 6. c. 1. vocat partem perorationis. Eſt autem Græca vox, & Græce uſurpanda.

Anacharſis, m. 3. Ἀνάχαρσις, Philoſophus ex Scytharum genere, ſapientiæ admirandæ. Venit in Græciam ætate ſeptem Sapientum. *Cicer. Tuſcul.* 4. c. 32. De illo vide *Diog. Laert.*

Anachites, æ, m. 2. ἀναχίτης, gemma omnium pretioſiſſima, quam notiore vocabulo adamantem vocamus, dicta, quod vanos metus, animique lymphationes credatur abigere, & adverſus venena habere vim antidoti. *Plin.* 37. 4.

Anachoreſis, is, vel eos, f. *ritiro, ſolitudine*, ἀναχώρησις, receſſus ſolitudo. *Sidon. in conc. poſt epiſt.* 9. *l.* 7.

Anachorēta, vel Anachorita, æ, m. 1. ἀναχωρητής, [illegible], qui in ſolitudinem ſecedit, ab ἀναχωρέω, ſecedo. *Sulpit. Sever. Dial.* 1. *de virtute Monach. Orientat.* c. 18. Laudabo anachoretas, mirabor eremitas, Martinum ſemper excipiam. *Cap.* autem 9. hanc inter Anachoretas, & Eremitas differentiam ſtatuit, quod Eremitæ in ſolitudinibus certa tabernacula habebant, & caſas; quibus Anachoretæ omnino carebant, ſoli per deſerta habitantes.

Anaclinterium, ii, *capezzale*, ἀνακλιντήριον. Legitur apud *Spartianum in Ælio Vero cap.* 5. hæc vox latina facta. Lectum, inquit, eminentibus quatuor anaclinteriis fecerat. Ubi *Caſaubonus*: Lectorum quatuor ſunt [illegible]. ad caput unum, alterum ad pedes; ad ſpondas interiorem, & exteriorem. Illud, cui incumbit caput, Græci, ἀνακλιντήριον, vel [illegible] nominant, Romani fulcrum, vel interdum pluteum.

Anacollēma, atis, neut. cataplaſma conglutinans. *Veget. de re Veter.* 2. 17.

Anacolūthon, ἀνακόλουθον, quaſi inconſequens, figura eſt, vel vitium orationis, cum non redditur, quod ſuperioribus reſpondeat: ut ſi in oratione ponatur μέν, & non ſequatur δέ: ita ſi ponatur tot, quot non præcedente, aut tantum ſine quantum. *Virg. Æn.* 2. v. 331. Millia quot magnis unquam venere Mycenis. Et *Æn.* 3. 541. Sed tamen iidem olim curru ſuccedere ſueti. In his enim *Tot*, & *Quamquam* non præmittuntur. *Plaut. Rud.* 5. 2. 5. Ergo dare ei negatis quicquam. ¶ Dicitur & anacoluthia, ἀνακολουθία, latine inconſequentia.

Anacrĕon, m. 3. Ἀνακρέων, Poeta Lyricus, a quo metra Anacreontica dicta ſunt, ortus ex Teo urbe Joniæ. Amavit puerum nomine Batyllum forma ſpectabilem. Periit acino uvæ paſſæ ſtrangulatus.

Anacreontēus, Anacreonticus, Anacreontius, ut Anacreonticum carmen, Anacreontium colon, apud *Quintil. l.* 9. c. 4. *Diomed. l.* 3.

Anactoria, æ, f. 1. Anactorium, *Vonizza*, opp. Epiri apud ſinum Ambracium, ab Actio ſtad. 40. introrſum recedens, a Leucade 30. M. P. Pop. Anactorii. Gent. Anactorius, a, um, *Plin. l.* 4. c. 1. ¶ Item urbs Joniæ, in Aſia minore, quæ poſtea Miletus appellata eſt. *Plin. l.* 5. c. 29.

Anactorion, ἀνακτόριον, herba eſt, quæ notiore nomine ξίφιον Græcis, Latinis gladiolus appellatur. *Apulej. de herb.* c. 78.

Anactorius, a, um, ad Anactorium oppidum pertinens, ut Anactoria arx, *Sil. l.* 15. v. 295.

Anadēma, n. 3. ἀνάδημα, corona, aut ſimile capitis ornamentum. *Luc. l.* 4. v. 1122. Et bene parta Patrum fiunt anademata mitræ. *Paulus leg.* 26. *D. de auro, & argent.* docet, mitras, & anademata, quamvis corpus tegant, tamen ornamentorum, non veſtis eſſe. Loquitur ibi de ornamentis muliebribus.

Anadiplōſis, f. 3. ἀναδίπλωσις, reduplicatio, conduplicatio, cum ultima prioris verſus dictio in principio ſequentis repetitur: ut illud *Virg. Æn.* 10. v. 18. Sequitur pulcherrimus Aſtur, Aſtur equo fidens &c. *Martian. Capell. l.* 5.

Anadyomĕne, f. 1. ἀναδυομένη, emergens. Hoc nomine Apellis opus dictum eſt, quod Venerem habebat e mari emergentem. *Plin.* 35. 10.

Anagallis, fem. 3. ἀναγαλλίς, herba, quam morgelinam, vel gallinæ morſum vulgo vocant. Duæ ejus a Pl. traduntur ſpecies, floris colore diſtinctæ. Mas florem habet Phœniceum, femina cæruleum. *Plin.* 25. 13.

Anaglypha, n. 2. *coſe di baſſo rilievo*, ἀνάγλυφα, dicuntur vaſa, aliave opera aſpera cælaturis inæqualibus, & eminentibus, ab ἀνά, ſuper, & γλύφω, ſculpo. *Plin. l.* 33. c. 11. Nunc anaglypha, in aſperitatemque exciſa circa linearum picturas quærimus. Dicuntur &

Anaglypta, eodem ſenſu, & origine. *Martial. l.* 4. *epigr.* 39. Nec menſis anaglypta de paternis. Et in *cit. loco Plin.* Harduin. legit *anaglypta* pro *anaglypha*.

Anaglyptes, m. 1. ἀναγλύπτης, ſculptor, quem Anaglypharium vocat vetus *Scholiaſt. Juvenal. ad ſat.* 9. v. 145.

Anaglyptice, ἀναγλυπτική cælandi ars, ſive ſculpendi imagines, quæ emineant. Huic opponitur Diaglyphice, cum imagines ſuperficie operis ſunt depreſſiores, excavatæ, ut anuli, & ſigilla, quibus litteræ obſignantur. Utraque vox Græca eſt a γλύφω ſculpo.

Anaglypticus, a, um, *lavorato a baſſo rilievo*, cælatus, *Sidon. epiſt.* 13. *l.* 9. Ge-

tuli caput plicantes Anaglyptico metallo epulas ſuperbiores humeris ferunt o-mulis. Per *anaglypticum metallum* patinas ſignis cælatas intelligit.

Anagnia, f. 1. *Anagni*, urb. E. Latii in monte, caput Hernicorum, a Roma 37. M. P. Ferentinum verſus 5. Soram vero 16. a Præneſte 14. *Virg. Æn.* 7. v. 683.

Anagninus, a, um, ad Anagniam pertinens, ut Anagnini municipes, *Cic. pro Dom. c.* 30.

Anagnoſtes, æ, m. *lettore*, ἀναγνώστης. Veteres, qui copioſi eſſent, & paulo e-legantiorem vivendi rationem inſtituiſſent, inter alia miniſteria habebant pue-ros, qui cœnantibus legerent. Hos anagnoſtas græco vocabulo dicebant, quos Lectores *Sueton. Aug. c.* 78. appellavit. *Nepos* 25. 13. 3. In familia erant pueri litteratiſſimi, anagnoſtæ optimi. Utitur & *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 12. & *Fam.* 5. *ep.* 9.

Anagramma, atis, ἀνάγραμμα, & Anagrammatiſmus, i, ἀναγραμματισμός, tranſ-mutatio, vel tranſpoſitio litterarum, ut Laudator, adulator; Galenus, ange-lus. Cæterum anagrammatum inventio (ut inquit *Morhoſius in Polyhiſt. litter. l.* 7. *c.* 3. *n.* 6.) neſcio quid plebeji & jejuni habet; nec ſane decet multum e-legantes Poetas, qui ad antiquitatis genium ſcribere contendunt.

Anagyris, f. 3 ἀνάγυρις, herba eſt graviſſ. odoris, quæ ob id a ruſticis lignum putidum vocatur. Hujus folia, virgaſque ſi quis decerpſerit, fœdiſſimo odore manus imbuit, quo nonniſi frequenti lotione poteſt liberari. Hinc factus eſt locus proverbio, ut qui ſibi obſutura commoveant, ἀνάγυρον κινεῖν, hoc eſt, anagyrim movere dicatur. *Plin.* 27. 4.

Analecta, orum, n. 2. *immondezze della tavola*, פירורים, פת, Ger. *diſchbrochen, ſchnitte, oder was ab dem tiſch felt*, Gal. *ce qui reſte ſur la table, reliquats*, Hiſp. *lo que ſobra de la meſa*, ἀνάλεκτα, purgamenta cœnarum, & quiſquiliæ cibo-rum, quæ ſub menſam cadunt, ab ἀναλέγω, colligo. *Martial. l.* 14. *epigr.* 82. In pretio ſcopas teſtatur palma fuiſſe: ſed pretium ſcopis nunc analecta dabunt. Poſteriorem verſum *Voſſ.* & alii ita legunt: Otia ſed ſcopis nunc analecta da-bit: Ita ut analecta ſit maſculinum pro Analectes. Vide *Alex. ab Alex. Gen. dier. l.* 4. *c.* 21. ¶ *Id. Poeta l.* 7. *epigr.* 19. habet: Colligere longa turpe nec putat dextra Analecta, quidquid & canes reliquerunt. Ex quo colligi poteſt eſſe Analecta plurali numero. Quamquam & hoc cum Scriverio Voſſius τῷ ἀναλέκτῃ malit, quam τὰ ἀνάλεκτα agnoſcere. ¶ Tranſlate hinc, & inde ex-cerpta, & in unum conſarcinata librum, *Analecta* quidam dicunt, quæ *Colle-ctanea* ab aliis appellantur.

Analectes, & Analecta, æ, m. ἀναλέκτης, Servus qui reliquias colligit. Tranſla-te *Seneca epiſt.* 27. Suaſit, ut Grammaticos haberet analectas: h. e. qui verba excidentia Calviſio, de quo ibi eſt ſermo, ſuggererent, ipſumque abſurda pro-ferentem adjuvarent.

Analectides, ἀναλεκτίδες, dicuntur, quibus e xylino lino, vel quavis materia puellæ tanquam pulvinulis conſtipant ſcapulas prominentes, ut videri plenio-res poſſint. *Ovid.* 3. *de arte v.* 273. Conveniunt tenues ſcapulis analectides al-tis. Ubi *Heinſius* legit *Analeptrides*. Eum conſule.

Analemma, atis, ἀνάλημμα, inſtrumentum eſt ad ſolis umbras in plano horolo-gii venandas, terminandaſque, ſolarium Horologiorum deſcribendorum gratia. Uſurpat, & fuſius explicat *Vitruv. l.* 9. *c.* 4.

Analogia, f. 1. *proprietà, convenienza, ſimilitudine*, דמיון, Ger. *gleich formigkeit, antlikeit*, Gal. *proportion, convenance*, Hiſ. *propriedad, conveniencia*, ἀναλογία, proprietas, proportio, convenientia, ſimilitudo. *Quintil. l.* 1. *c.* 6. Ejus (Ana-logiæ) vis eſt, ut id, quod dubium eſt, ad aliquid ſimile, de quo non quæ-ritur, referat, ut incerta certis probet. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1. analogiam proportio-nem vertit, ſecutus *Cic. l. de Univerſ. c.* 4. cujus hæc ſunt verba: Quæ Græce a-nalogia, latine comparatio proportiove dici poteſt. V. *Gell. c.* 25. *l.* 2.

Analogicus, a, um, adjectiv. ut analogici libri, qui ſc. de analogia ſunt, apud *Gell. l.* 14. *c.* 16.

Analogus, a, um, *che ha proporzione*, analogiam habens, ἀνάλογος. *Varr. l.* 9. *L. L. pag.* 150. Dicitur utrumque ſeparatim analogon, ſimul collata quatuor, analoga.

Analphabetus, ἀναλφάβητος, qui ne elementarias quidem litteras novit. Ful-gentius Abecedarium vocat, lib. Mythol. 3.

Ananceon, poculum magnum, ut putat *Turneb. l.* 1. *c.* 22. quod in potandi certa-mine bibere neceſſe erat; quaſi ἀναγκαῖον. *Varr.* apud *Non. c.* 15. *n. ult.* Ad Sy-baritanam prædam, in qua ſunt tripodes, crateræ, anancæa &c. *Plaut. Rud.* 2. 3. 33. Credo hercle, anancæo datum quod biberet. Utrobique variat lectio.

Ananchitis, idis, gemma, qua dæmones evocantur. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Anantapodoton, ἀνανταπόδοτον, ſchema, cum oratio aliquo membro, aut verbo, quod ſubandiri oporteat, deſtituitur. Vox Græca, & Græce ſcribenda.

Anapæſticus, a, um, adjectiv. ut Anapæſticum carmen, quod Anapæſtis conſtat. *Cic. in Orat. c.* 56. Elegit triginta fortaſſe verſus, pleroſque ſenarios, ſed etiam anapæſticos. Al. leg. *anapæſta*.

Anapæſtum, i, ἀνάπαιστον, verſus conſtans pedibus anapæſtis. Eſt autem adje-ctiva vox, & *carmen* ſubintelligitur. *Gell. in præfat. ad fin.* Mutuabor ex Ari-ſtophanis choro anapæſta pauca.

Anapæſtus, i, m. ἀνάπαιστος, pes Poeticus conſtans duabus ſyllabis brevibus, & tertia longa, ut *ſapiens*: ideo ἀντίδακτυλος vocari ſolet, quia eſt dactylo contrarius. Eſt autem vox adjectiva, quæ tamen ſæpe abſolute ponitur, & *pes* ſubintelligitur. *Cic.* 2. *Tuſcul. c.* 16. & 3. *de Orat. c.* 47. ¶ Ponitur etiam pro ipſo verſu, qui anapæſtis conſtet. *Cic. in Orat. c.* 56. Ita factus eſt Anapæſtus is, qui Ariſtophaneus nominatur.

Anapavomenos, fons in Dodone, Jovi ſacer, ita dictus ab ἀναπαύεσθαι, eo quod ſub meridiem quotidie deſinat fluere. *Plin. l.* 2. *c.* 103. ¶ Ita etiam appellata eſt tabula Protogenis, in qua fecerat Satyrum tibiis canentem, & columnæ innixum, veluti otioſum, & ceſſantem. *Id. l.* 35. *c.* 10.

Anaphe, *Namfio*, Inſ. maris Cretici, una Sporadum, Theræ proxima, a Delo 100. M. P. in Mer. a Theraſia in Cnc. circuitu 30. dicta ab Argonautis, quia tempeſta-te laborantibus, & intermeſtri Luna, ex inſperato apparuit. *Plin. l.* 2. *c.* 87.

Anaphoneſis, is, f. exercitatio vocis ad eam tuendam. *Cæl. Aurelia. Tard.* 1. 1. & 5.

Anaphora, æ, ἀναφορά, emerſio, in altum ſubvectio, ab ἀναφέρω, ſuſtollo, ſub-levo. Ab Aſtronomis *anaphoræ* dicuntur aſcenſiones ſignorum ab oriente, cir-cumactu quotidiano mundi. *Plin. l.* 7. *c.* 49. *Jul. Firmic. l.* 3. *Matheſ. c.* 3. ¶ Eſt etiam *anaphora*, Latina appellatione *repetitio*, ſchema ſermonis, quo eadem dictio in principio verſuum aut commatum repetitur, ut in illo *Virg.* 1. *Æn. v.* 665. Nate, meæ vires, mea magna potentia ſolus, Nate patris ſummi, &c. & *Cic. Verr.* 4. *c.* 10. Verres calumniatores apponebat, Verres adeſſe jubebat, Ver-res cognoſcebat, Verres judicabat.

Anaphora, f. 1. ἀναφορά, ſeu epanaphora, ἐπαναφορά, Figura, Latinis Relatio, ſitque cum unum ad aliud refertur. Vox eſt Pediani.

Anaphorici dicuntur, ægre pituitam craſſiorem rejectantes e pectore. *Firmic. l.* 3. *c.* 13. *n.* 1.

Anaphyſema, atis, n. ἀναφύσημα, ſpiritus, efflatus, evaporatio de profundo, vel hiatibus terræ ad ſuperna aeris evadens. *Apul. de Mundo*.

Anapis, Cataneus, Amphinomi frater. *Claudian. Idyll.* 7. *de piis Fratrib. v.* 41. Cur non Amphinomo, cur non tibi, fortis Anapi. Apud *Solin. Anapius*; apud *Valer. Max. Anapus* legitur. Fuerunt hi fratres duo, quorum alter patrem, al-ter matrem ex Ætnæ incendiis, mirabili conſtantia per medium ignem vaden-tes, & ſuis humeris aſportantes, feliciter eripuerunt. *Solin. c.* 5. *Cornel. Sever. in Ætna ſub fin.* & *Claudian. in epigr. de piis fratrib.*

Anaplerotica medicamenta, quæ carnem inducunt, & vulnus implent. *Veget.* 2. 26. *de re Veterin.*

Anaporica horologia, quaſi retrogradientia, deſcribuntur a *Vitruv. de archit. l.* 9. *c.* 9.

Anapus, i, m. 2. *Anapo*, Ἄναπος, fl. Siciliæ, qui oritur apud Buſſemam caſtrum, decurrit per agrum Syracuſanum, & mari excipitur a Syracuſis mille paſſibus. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 469. Præterit & Cyanen, & fontes lenis Anapi. ¶ Anapus al-ter, fl. Epiri, qui juxta Stratum urb. fluit, ab ea 10. ſtad. teſte Thucydide.

Anarrhinum, ἀνάῤῥινον, herba anagallidi ſimilis, radice nulla, aut perexigua, ſemine vitulinas nares imitante, unde & nomen habet. *Pl. lib.* 25. *cap.* 10. & *Ruelius l.* 3. *c.* 131.

Anas, atis, f. 3. *anitra*, Ger. *ein ant*, Gal. *cane*, *ou canart*, Hiſp. *anadè*, νῆττα, avis ex genere amphibiorum, dicta ab aſſiduitate natandi. *Cic.* 2. *Nat. Deor. c.* 58. Anatum ova. *Martial. l.* 13. *epig.* 52. Tota quidem ponatur anas, ſed pe-ctore tantum, Et cervice ſapit, cætera redde coquo. ¶ Anas item morbus eſt, quo vetulæ laborant. *Feſtus*.

Anas, vel Ana, *La Guadiana*, & circa ortum *Roydera* Fl. Hiſp. Tarr. qui Luſi-taniam a Bætica magna ex parte diſterminat. Medio quaſi curſus ſui ſpatio abſorbetur, & poſt ſex Leucas ſub terris actus ruſus emergit. Unde cum toto illo ſpatio lætiſſima ſint paſcua, inter mirabilia Hiſpaniæ cenſetur, pontem ibi eſſe, ſuper quo decem millia ovium paſcantur. V. *Plin. l.* 3. *c.* 1. & 6. *l.* 4. *c.* 22. & *l.* 8. *c.* 8.

Anaſſum, i, n. *Piave*, flumen Venetiæ, quod ex Alpibus Carnicis per Bellunum Urbem deſcendit, aliiſque fluviis acceptis per Marchiam Tarviſinam fluens, in-ter Silim, & Liquentiam, prope Equilium urbem excaſam in Adriaticum in-fluit. *Plin. l.* 3. *c.* 18. Anaſſum, in quod Varamus defluit. In antiquis editio-nib. 1470. & 1472. habetur *Anaſſum*, quo Varamus defluit. In aliis anni 1470. legitur *Anaxum*. Ceterum ne de genere ambigas, *Anaſſum* ibi eſt rectus caſus. ¶ *Anonym. Ravennat*, & *Venant. Fortun. l.* 1. *ep.* 1. appellant *Plavem*.

Anaſtaſis, is, f. *riſurrezione*, ἀνάστασις, reſurrectio. Uſurpatur a *Lactantio c.* 13. *l.* 7.

Anaſtrophe, ἀναστροφή, inverſio, Fig. qua duo verba præpoſtero ordine ponun-tur, ut Italiam contra, pro contra Italiam.

Anatarius, adject. *quello, che è dell' anitra*, Ger. *das zu der ente gehort*, quod ex anate eſt, ut Anatariæ plumæ; ſive quod ad anates pertinet, ut Anataria aquila, quæ anates venatur. *Plin. l.* 10. *c.* 3.

Anathema, atis, ἀνάθημα, Diis dicatum donum. Quamquam hæc vox non de omni re Diis conſecrata Græcis uſurpatur, ſed de illis tantum, quæ ſuſpendi aut collocari in excelſo, & in conſpectu ſtatui poterant, ut templo ornamen-to eſſent. Unde & Heſych. ἀνάθημα, κόσμημα, interpretatur. *Prudent. Pſy-chom. v.* 540. Inſigne legens anathema favillis.

Anathema, atis, ἀνάθεμα, execratio, deteſtatio, maledictio, diris devotio. A-pud Eccleſiaſticos Scriptores in uſu eſt, & ſignificat excluſionem ab Eccleſia, *ſcommunica*. Hinc anathematis vinculo ferire, apud *Auguſt. epiſt.* 75. *a princ.* Et Anathematis vinculo innodare. ¶ Item apud hos anathema accipitur pro i-pſo homine maledicto, aut ab Eccleſia ejecto.

Anathematizo, as, ἀναθεματίζω, deteſtor, ab Eccleſia excludo, ſeparo, *ſcomu-nicare*. *Hieron. epiſt.* 75. *adv. Vigilant.* Si hæc quotidie non anathematizarem, id eſt deteſtarer. *Auguſt. ep.* 75. Tota domus anathematizata eſt. *Salmaſ. in Tert. de Pall. p.* 225. teſtatur, in priſcis libris etiam anathemare, & anathematus reperiri, pro anathematizare.

Anathymiaſis, is, f. ἀναθυμίασις, vapor, exhalatio, halitus, & præſertim is, qui in ſtomacho, aut ventre ex cibis gignitur. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 47. *edition. Burm.*

Anaticula, f. 1. νηττάριον, parva anas, aut avis aquatica quæcumque anate mi-nor, apud *Plaut.* & *Cic.* 5. *de Fin.* Serpere anguiculos, evolare merulas, nare anaticulas, cornibus uti videmus boves.

Anatilia, æ, f. 1. Fanum S. Ægydii, *S. Gilles*, op. Galliæ Narbonenſis, in Occitania regione, inter Arelatem, & Nemauſum, ad 4. l. diſſitum, ubi S. Ægidius vitam ſolitariam egit. *Plin.* 3. 4.

Anatinus, na, num, o. 1. 2. νήττειος, ab anas, tis; *Plaut. in Rudente*, 2. 6. 49. Utinam fortuna anatina nunc uterer uti cum exiviſſem ex aqua, arerem tamen. Eſt qui leg. *anthracina*, ab ἄνθραξ carbo. Carbones enim madefacti cito areſcunt. ¶ *Anatina* abſolute, caro anatis. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 35. ubi alii aliter leg.

Anatociſmus, ἀνατοκισμός, eſt uſuræ anniverſaria renovatio, ut uſuræ uſurarum debeantur; quod lege vetitum eſt. *Rinnovamento d'uſura, quando l'uſura en-tra in capitale, e fa uſura*. *Cic. Attic. l.* 5. *ep. ult.* Qui centeſimis cum anato-ciſmo contentus non eſſet. Inſcriptio apud *Gruter. p.* 508.

Anatomia, æ, f. *notomia*, ἀνατομή, ars anatomica. *Cæl. Aurelian. Acutor. l.* 1. *c.* 8.

Anatomicus, adject. ſed ſæpe ſubauditur Medicus, ut ſubſtantivi naturam induat. *Macrob. Saturn. l.* 7. *c.* 13. Libris Anatomicorum conſultis. Et *Ammian. l.* 28. *c.* 16. Diſciſſarum pecudum exta rimari cum Anatomicis. ¶ Fit hoc adject. ab *Ana-tome*, græca voce, quæ ſectionem ſignificat, a τέμνω ſeco, ſignatque præcipue eam medicinæ partem, quæ in ſecandis humani corporis partibus verſatur.

Anaurus, *Fiume Dimetriade*, Fl. Theſſaliæ, qui ex Pelio M. in ſinum Pagaſi-cum effunditur apud Demetriadem, ſic dictus, quod non auram, neque nebu-lam patiatur. *Lucan. l.* 6. *v.* 370.

Anauſis, apud Flaccum in Argon. procus eſt Medeæ, Alanorum, & Heniocho-rum Rex, poſtea a Styro rivali interfectus.

Anax, proprium viri nomen, qui Cœli, ac terræ fil. unde Miletus dicta eſt A-nactoria. *Cæl. l.* 5. *c.* 1.

Anaxagoras, æ, m. 1. Ἀναξαγόρας, Clazomenius Philoſophus in phyſicis præcel-lens. Hic non modo generis gloria, & divitiis, verum animi quoque magni-tudine clariſſimus fuit, quippe qui totum patrimonium ſuis ſponte reliquit. Cum poſt diutinam peregrinationem in patriam rediiſſet, poſſeſſioneſque deſer-tas vidiſſet, Non eſſem, inquit, ego ſalvus, niſi iſtæ periiſſent. Vide plura apud *Laertium*.

Anaxarchus, m. 2. Ἀνάξαρχος, Philoſophus Abderita, ſectator Democriti. Hic habuit inimicum Nicocreontem Cypri Tyrannum, a quo comprehenſus, con-jectuſque in pilam ſaxeam, ibique ferreis malleis contuſus, adeo toleranter pertulit aſperrimos illos cruciatus, ut verbum illud memorabile conduplicave-rit, *Tunde, tunde Anaxarchi follem, Anaxarchum enim non tundis*. Ad ulti-mum amputationem linguæ minitante Tyranno, propriis dentibus abſciſſam linguam in os ejus conſpuiſſe dicitur. Vide *Laertium*.

Anaxarete puella Cypria Salaminia Regali ſtirpe, mira pulchritudine. Hanc I-phis infimæ ſortis inſane amabat. Sed ab illa ſemper ſpretus ad ejus fores ſe ſuſpendit. Puella in lapidem viſo cadavere verſa eſt. *Ovid.* 14. *Met. v.* 699.

Anaxum. V. Anaſſum.

Ancæſa, & Ancæſa, n. 2. *vaſi intagliati*, dicta ſunt ab antiquis vaſa quæ cæ-lata vocamus, quod circum cædendo talia fiant. *Feſtus*.

Ancæus, i, m. Neptuni, & Aſtypalææ Phœnicis filius, Samiorum Rex, agricul-turæ ſtudioſiſſimus, cui a ſervo prædictum eſt, cum ſervos nimio labore pre-meret, nullum illum ejus vineæ, quam tum plantabat, vinum bibiturum. Pau-cis poſt annis coacta ejus vineæ vindemia juſſit ſibi ex lacu vinum hauriri, increpans eum, qui futurum prædixerat, ut nunquam ejus vineæ vinum bibe-ret. Sed calicem ori admoturo nuntiat quidam, aprum miræ magnitudinis vi-neam vaſtare. Abjecto itaque poculo, cum aprum vellet interficere, ab illo dente ictus interiit. Hinc adag. Inter calicem, ſupremaque labra multa ca-dunt. *Ovid. in Ibin.* hunc Lycurgi filium facit.

Ancila, æ, f. *piegatura interiore del ginocchio*, poples. *Cæl. Aurel. Tard.* 5. 1.

Ancarius, ſive Ancharius, aſinum videtur ſignificare *Lucil. apud Non. in Quirita-re*. Ejus verba ſunt: Hæc, inquam, rudet e roſtris, atque ejulitavit, Concur-ſans velut ancarius, clareque quiritans. V. *Anchialus*.

Anceps, ipitis, incertus, dubius, ambiguus, *dubbio, dubbioſo*, ספק, Ger. *zweifelhafftig*, Gal. *douteux, incertain*, Hiſp. *dudoſo*, ἀμφίβολος, ἀμφίβολος. An-ceps, ſignificare videtur id, quod ex utraque parte caput habeat, ut ſecuris, bipennis. Sed magis a capiendo, quod ex utraque parte æque capiatur, appel-latum eſt. Hæc *Feſtus*. Atque in hoc ſenſu hab. *Prudent. hymn. ante jejun. v.* 85. Hujus manum potentem Gladius peterrat anceps. ¶ Deinde ſumitur uſi-tatiori notione pro dubio, ſive ambiguo, ut dictum eſt: ut cauſa anceps. *Cic.* 2. *de Or.* Anceps fortuna belli. *Id. pro Marcell.* Mars anceps, *Liv. l.* 21. *cap.* 1. Certamen anceps. *Ibid. c.* 29. ¶ Ancipites beſtiæ, *Cic.* 1. *de Nat. Deor. c.* 37. Sunt, quæ Græcis ἀμφίβια, quæ in terra juxta, & aquis degunt. ¶ Vox anceps, i. e. periculoſa, *Tac. hiſt.* 1. *c.* 5. ¶ Pro biceps, eſt apud *Ovid. Faſt.* 1. *v.* 95.

3. v. 95. Tum ſacer ancipiti mirandus imagine Janus. ¶ Ancipitia vocabula, apud *Gell. l.* 12. *c.* 9. Sunt quæ duplicem ſenſum habere poſſunt. Et Jus anceps, apud *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. *v.* 34. ideſt controverſum, vel obſcurum. ¶ Anceps eſt, *non ſi ſa di certo*, *Horat. l.* 2. *ſat.* 1. *v.* 34. Lucanus, an Appulus, anceps. ¶ Legitur & *ancipes* in recto ſingulari. *Plaut. Rud.* 4. 4. 114.

Anchaces, m. 3. nomen ducis in exercitu Perſæ contra Æetem Colchorum Regem fratrem Perſæ, *Val. 6. Arg.* Doctus & Anchaces patulo vaga vincula gyro Spargere.

Anchiale, es, f. 1. urbs Ciliciæ, condita a Sardanapalo eodem die, & anno, quo Tarſus. *Strab. l.* 14. Ex hac urbe fuit Athenodorus, qui non a Sardanapalo, ſed ab Anchiale Japeti filia conditam vult, Cydni matre, a quo nomen vicino flumini.

Anchialus, i, fem. 2. Anchialos, *Anchialo*, *Achelo*, Turc. *Kenkis* urbs A. Thraciæ, apud oram maris Euxini, a Develto 24. M. P. in Bor. Meſembriam verſus. *Ovid. lib.* 1. *Triſt.* Thyniacos ſinus, & ab his per Apollinis urbem Alta ſub Anchiali mœnia findat iter. ¶ Item urbs Ciliciæ, quam ferunt a Sardanapalo conditam.

Anchialus, putatur eſſe nomen divinum, apud Judæos, ex Chai, & Alah, h. e. per Deum viventem, vel ex Ha Chai Alam, i. e. per eum qui vivit in æternum: Aſſerturque *Epigr.* 54. *l.* 11. *Martialis*, his verbis: Ecce negas, juraſque mihi per templa Tonantis. Non credo, jura, verpe, per Anchialum. ¶ *Iſaac. Voſſ. ad Melam l.* 3. *c.* 8. negat hanc vocem Hebraicam eſſe, cujus linguæ imperitiſſimus fuit Martialis; & pro Anchialum, legit Ancharium, id eſt aſinum. Male enim audiebant Judæi, *Petronio teſte in fragment.* quod porcinum Numen, & cilli auriculas adorarent. In vetuſtiſſimo Cod. *Anchalium*, legitur, ex quo unius litteræ mutatione *Voſſ.* legit *Ancharium*. V. Ancharius.

Anchiſæus, adject. poſſeſſ. ab Anchiſe. *Virg. Æn.* 5. *v.* 761. Tumuloque Sacerdos, Et lucus late ſacer additur Anchiſæo. ¶ Scribitur & *Anchiſeus*.

Anchiſes, m. 1. Ἀγχίσης, Capyos filius, ante bellum Trojanum nemorum latebras, & ſolitudines coluiſſe fertur, gregibus, & armentis intentus, quibus cum vacaret, a Venere adamari cœpit, & cum ea concubuit, unde natus eſt Æneas, apud Simoenta Trojæ fluvium, ut ſcribit *Servius v.* 621. & ipſemet *Virg. ibid.* Porro cum ſe Veneris concubitu uſum fuiſſe jactaſſet, ab eadem oculis eſt privatus. Propterea dicunt, eum Trojanorum conſiliis non interfuiſſe. Ardente Troja, cum nulla ſalutis ſpes appareret; ſenio confectum Æneas humeris impoſuit, ſecumque Drepanum uſque Siciliæ urbem vexit, ubi fatis conceſſit, ut eſt apud *Virg.* 3. *Æn. in fine*. Alii tamen volunt, in Italiam perveniſſe, ut notat *Serv. ad Æn.* 1. *v.* 571, & alibi. ¶ In accuſativo habet *Anchiſem*, & ſæpe *Anchiſen*, Græco more. *Virgil.* 3. *Æn. v.* 82. Veterem Anchiſen agnoſcit amicum. τὸν Ἀγχίσην. ¶ In vocativo, & ablativo habet etiam *Anchiſa* pro *Anchiſe* ὦ Ἀγχίσα, nam Græcum η tum in *e*, tum in *a* vertitur. *Virg.* 3. *Æn. v.* 475. Conjugio, Anchiſa, Veneris dignate ſuperbo. *Id.* 5. *Æn. v.* 244. Tum ſatus Anchiſa, &c. ¶ Olim dictum eſt *Anchiſa* etiam in recto caſu, ut notat *Quintil. l.* 1. *c.* 5. (*al.* 9.)

Anchiſiades, æ, patronym. ideſt Æneas Anchiſæ fil. *Virg. Æn.* 6. *v.* 348. Dux Anchiſiade, nec me Deus æquore merſit.

Anchiſites, æ, m. ventus ab Anchiſa Epiri urbe ſpirans. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 1. Flavit ab Epiro leniſſimus Anchiſites. Ita leg. *Turneb. lib.* 20. *adv. cap.* 16. Alii aliter.

Anchŏra, vel ancora, f. 1. *ancora*, עגן, Ger. *ein anker, der groſſ eiſſen hacken dem mania aem meer die ſchiff halt*, Gall. *ancre*, *ou croc de fer*, *de que on retient les navires*, Hiſp. *ancla del navio*, *ancora*, ἄγκυρα, ferreum inſtrumentum, quo naves retinentur. Græce dicitur ἄγκυρα, ab ἀγκύλος, aduncus, & ῥέω, fluo, quia unco morſu alligat naves. Latina vox *anchora* a Græca ducta eſt, κ tenui verſa in aſpiratam χ, & υ in *o*. *Cic.* 7. *Verr.* Præcidi anchoras imperavit. ¶ Anchoras tollere, eſt inſtar proverbii, pro diſceſſum moliri, vel rem inſtitutam relinquere. *Varr. de R. R. c.* 17. *l.* 3. ¶ Anchoras præcidere, anchoras ſolvere eſt apud *Cic.* Anchoras jacere apud *Cæſ.* ¶ Metaphorice ſumitur pro refugio, præſidio, munimento. Ita Hecuba apud Eurip. filium ſuum vocat ſuæ domus anchoram. Ita ſæpe *Plin.* & *Ovid. Triſt.* 5. *eleg.* 2. *v.* 41.

Anchorago, inis, vel Ancorago, nomen piſcis apud *Caſſiod. l.* 12. *epiſt.* 4. ita dictum, quod os inſtar Anchoræ habeat incurvatum. Creditur idem ac Salmo, *Voſſio* 4. *de orig. Idolol. c.* 29. & aliis. Vide Salmo.

Anchorāle, is, funis cui anchora alligatur. *Liv. l.* 22. *c.* 19. Anchoralia incidunt. Et *l.* 37. *c.* 30. Anchorale tractum. Adde *Plin. l.* 16. *c.* 8.

Anchorarius, a, um, ad anchoram ſpectans, ut Anchorarii funes, apud *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 9. ¶ Additur a Lexicogr. & Anchorarius, ii, ſubſtant. qui Anchoræ curam habet, & affertur locus *Cæſ. l.* 2. *de B. C.* quem conſule.

Anchūrus, Midæ Regis filius, qui terra ingenti hiatu diviſa circa Celænon, cum Midæ reſponſum eſſet, futurum, ut terra coiret, ſi res in hiatum pretioſiſſimas dejeciſſet, nihil hominis anima pretioſius exiſtimans, conſcenſo equo, ſe in ſpecum præcipitavit. Non multa poſt terra in priſtinam coivit figuram. *Plut. in Parall.*

Anchūſa, æ, f. 1. *ancuſa*, ἄγχουσα, herba eſt, lactucæ foliis, cujus radix digitali craſſitudine ſcinditur papyri modo, manus inficit ſanguineo colore, lanas pretioſis coloribus præparat, variis ægritudinibus prodeſt, imprimiſque lepræ, & lentigini, ſi ea linatur.

Ancile, per l ſimplex, n. 3. מגן, ἀγκύλιον, ſcutum breve erat, non rotundum, ſed ita ex utroque latere recīſum, ut nullus angulus videri poſſet, & ſummum, infimumque ejus latus medio pateret. Dictum eſt ab *am*, & cæſum, quaſi ancīſum, vel ab ἀγκών, quod eſt cubitus, vel ab ἄκος, remedium, quoniam peſtilentiæ remedium fuit. Fertur Numæ Pompilii tempeſtate de cœlo decidiſſe, unaque editam vocem, omnium potentiſſimam fore civitatem, quandiu in ea manſiſſet. Itaque facta ſunt ejuſdem generis undecim alia opera Mamurii fabri ærarii præſtantiſſimi, quibus id miſceretur, ne internoſci cæleſte poſſet. *Ovid.* 3. *Faſt. Liv. l.* 1. *Dion. l.* 2. ¶ Hæc ancilia in æde Martis aſſervabantur, & annis ſingulis circumferebantur per Urbem menſe Martio per Sacerdotes, aliiſque primores, dieque trigeſimo demum recondebantur; quod antequam fieret, nihil publice agi oportebat. *Suet. Oth. c.* 8. ¶ *Hor.* 3. *Carm. od.* 5. Anciliorum nominis, & togæ oblitus, pro *ancilium*.

Ancilla, læ, f. 1. pediſſequa, famula, *fante*, *ſerva*, שפחה, אמה, Ger. *ein dienſtmagt*, Gal. *chambriere*, *ſervante*, Hiſp. *ſierva*, *eſclava*, *o moca de ſervicio*, δμωή, mulier ſerva. Nomen deductum putavit *Feſtus* ab Anco Martio, quod is in bello magnum feminarum numerum ceperit, ſive quod antiqui anculare dicebant miniſtrare. Ex quo Dii quoque, ac Deæ feruntur coli, quibus nomina ſunt Anculi, & Anculæ. *Terent. Andr.* 3. 1. 3. Ab Andria eſt ancilla hæc. *Cic. pro Mil. c.* 50. Cum muliebri, & delicato ancillarum, puerorumque comitatu. *Salluſt. in Jug. c.* 12. In tugurio mulieris ancillæ. ¶ Metaphorice *Plin. l.* 2. *c.* 63. Terra uſus mortalium ſemper ancilla.

Ancillariolus, ancillæ addictus, qui ancillam amat. *Martial. l.* 12. *epigr.* 58. Ancillariolum tua te vocat uxor. *Senec. de Benef. l.* 1. *c.* 9. Si quis ſe nulla amica facit inſignem, nec alienæ uxori annulum præſtat; hunc matronæ humilem, & ſordidæ libidinis, & ancillariolum vocant.

Ancillaris, re, adject. ad ancillas ſpectans, θεραπαινικός, δουλικός, δουλοπρεπής, illiberalis, ad ſerviendum idoneus, ſervilis. Sic Ancillaris adulatio, *Ammiano* dicitur *lib.* 26. *c.* 17. cum de Procopio Tyranno narrat. *Cic. Tuſc.* 5. 20. Ancillari ſordidoque artificio.

Ancillor, aris, *ſervire*, עבד, Ger. *ein dienſtmagt*, *ſeyn*, *dienen*, Gal. *s' aſſujettir a quelqu'un*, *comme ſervante*, Hiſp. *ſervir como eſclavo*, *o moco*, δουλεύω, miniſtro, vel dedico me ad ſerviendum, more ancillarum, quæ ſuis miniſtrant, ac ſerviunt heris. *Titin.* apud *Non. c.* 2. *n.* 24. Dotibus deliniti (viri) etiam uxoribus ancillantur. ¶ Item alicui ſe addicere, & cum ambitione quadam mercedis gratia ſervire præter dignitatem, ut ancillæ ſe, & adulatores ſolent. *Porcius Lat. Invect. in Salluſt. ſub perſona Ciceronis.* Non mei privatim ancillatus ſum, neque me addixi.

Ancillŭla, æ, f. *fanticella*, θεραπαινίδιον, dimin. ab ancilla. *Cic.* 1. *de Orat.* Juris ſcientiam eloquentiæ tanquam ancillulam adjunxiſti. *Ter. Eun.* 1. 2. 85. Dixit cupere te ex Æthiopia ancillulam.

Ancipes, itis, idem quod Anceps, eſt apud *Plaut. Rud.* 4. 4. 114.

Ancīſus, & Amciſus, a, um, *tagliato*, acciſus, ab *am*, & *cæſus*. *Lucr. l.* 3. *v.* 660. Omnia jam ſeorſum cernes anciſa recenti Vulnere tortari.

Ancla, idem quod antlia. *Salmaſ.* affert in Bonoſ. Vopiſci ex veteri epigr. & *Hauſtrum* interpretatur, ideſt cadum rotæ aquariæ, vel ipſam rotam.

Anclo, as, ſive antlo, ex græco ἀντλῶ idem quod haurio. *Liv. Andron.* apud *Feſt.* Florem anclabant Liberi ex carcheſiis. *Idem* apud *Priſcian. l.* 6. Vinum quoque, quod libabatur anclabatur. Sed *Feſti* locus variat.

Ancon, onis, f. *Vitruv. l.* 3. *c. ult.* Pars eſt normæ, quæ inſtar litteræ L ex duabus regulis quaſi brachiis jungitur, a græco ἀγκών, cubitus. ¶ Hinc Sinum Tarbellicum a curvitate Ancona dixit *Lucan. l.* 1. 421. Quem litore curvo Molliter admiſſum claudit Tarbellicus Ancon. Alii tamen leg. *æquor*. ¶ Sunt & Ancones ferramenta, ex quibus retia ſuſpenduntur. *Gratius Cynegetico*, *v.* 87. Lineaque ex tritis lucent anconibus arma. *Arma lenea* retia ſunt. ¶ Item menſulæ quædam volutarum inſtar leniter infractæ ad ſpeciem literæ S ante oſtium, Græcis προθυρίδες dictæ. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. ¶ Anco *Martiali* eſt concha Neptuni, *l. Spectac. epigr.* 26. Fuſcina dente minax, aeru fuit anco recurvo. Vulg. legitur, *anchora curva*. V. ibi *Rader.*

Ancon, ōnis, & Ancona, æ, f. *Ancona*, ἀγκών, Urbs Epiſcop. & Emp. Piceni primaria, quod inde nominatum eſt, in ora apud Crumerum Promont. media inter Piſaurum ad Occ. & Firmum ad Or. ad 40. M. P. ab urbe Roma ad 150. in Bor. Condita dicitur a Syracuſanis Dionyſii tyrannidem fugientibus. Portum habet amplum, quem Trajanus inſigni opere extruxit. Nomen accepit a ſitu, quia cubiti flexuram refert. Græci enim cubitum, & locum cubiti modo ſinuoſum appellant ἀγκῶνα. ¶ Fuit item Ancon apud Carthaginenſes obſcurum domicilium, in quod detrudebantur, quibus iratior erat Tyrannus.

Anconitānus, a, um, ad Anconam pertinens, ut Colonia Anconitanorum, in *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 465. 6.

Ancora. V. Anchora.

Anculi, & Anculæ Dii, Deæque ancillarum. *Feſt.*

Ancunulentæ dicuntur feminæ tempore menſtrui. *Feſt.*

Ancus, i, m. ἀγκών, ἀγκύλος, qui ita curvum habet brachii cubitum, ut illud exporrigere non poſſit. *Feſt.* Hinc factum eſt nomen Anco Martio, qui quartus fuit Romanorum rex Numæ Pompilii nepos ex filia. *Serv. ad Æn.* 6. *v.* 816.

Ancyra, ἄγκυρα, *Anguri*, & *Angura*, Turc. *Enguri*, Urbs Galatiæ primaria, Sedes Præfecti, inter Peſſinuntem ad Occ. & Nyſſam ad Or. 100. M. P. a Cæſarea 200. in Occ. Nicæam verſus totidem, a Claudiopoli 134. Dicta eſt ab anchoris navium captarum a Mithridate, quas Ptolemæus Ægypti Rex ſuppetias Gallogræcis miſerat. Nam ἄγκυρα Græce anchoram ſignificat. *Plin. l.* 6. *c. ult.*

Ancyrānus, a, um, adject. ut Ancyrani triumphi, apud *Claudian. l.* 2. *in Eutrop. v.* 416. *Ancyranum monumentum* ſunt tabulæ lapideæ inventæ in ſuburbio Ancyræ Galatiæ, quæ continebant indicem rerum ab Auguſto geſtarum; videntur autem exaratæ paulo poſt ejus mortem. Mutilæ tamen ad nos pervenerunt: præterea in multis peccant contra Latinitatem, ut & *Caſaubon.* adnotavit; ut a Græco homine, & Latinæ linguæ imperito exaratæ fuiſſe merito videantur.

Andabatæ, m. 1. *combattenti alla cieca*, ἀνδαβάται, gladiatores erant, qui oculis clauſis digladiabantur. Sed *Eraſmus* dubitat, fuerint ne populi clauſis oculis ſoliti pugnare, an gladiatorum genus, qui clauſis oculis tenderent in adverſarium, an potius luſus genus, ut propemodum ex *Seneca* licet conjicere. Hinc proverb. *Andabatarum more pugnare*, id eſt in tenebris, & temere, nullaque arte jaculari. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 10. Quem antea ne Andabata quidem defraudare poteramus. *h. e.* avertere a ſpectandis Andabatis pugnantibus. Al. aliter leg.

Andegavi. & Andes, pop. Galliæ Celt. ſeu Lugd. inter Turones 26. leuc. & Nannetes ad Occ. 16. quorum regio Andegavia, nunc *l' Anjou*, ab Italis *Angio* dicitur, tit. Ducatus inſignis, terminata a Sept. Cenomanenſi Prov. ab Occ. Britannia, a Mer. Pictavienſi Provinc. ab Or. Turonico agro. Urbs vero primaria olim dicta eſt Juliomagus, deinde Andes, Andegavis, Andegavum, *Angers*, ad Meduanam fl. 2. leuc. a Ligeri fl. 9. a Salmurio in Occ. tot. a Flexia.

Andes. V. Andegavi. ¶ Andes item, *Pietola*, vicus agri Mantuani, patria Virgilii, qui propterea *Andinus Poeta* cognominatur, 3. M. P. a Mantua. *Donatus in ejus vita.*

Andīnus, a, um, adject. ab Andes Virgilii patria. *Silius lib.* 8. *v.* 594. Mantua Muſarum domus, atque ad ſidera cantu Evecta Andino. *h. e.* Virgiliano.

Andrius, a, um, ab Andro inſula qui eſt, ut apud *Ter. Andria*, ſc. mulier, quæ nomen tabulæ dedit. Et *And.* 5. 4. 3. Crito Andrius.

Androdămas, m. 3. ἀνδροδάμας, lapis eſt ex genere hæmatitarum, colore nigricante, pondere, ac duritie inſignis, qui attritus coti ſuccum reddit ſanguineum. Vide *Plin. l.* 36. *c.* 10. ¶ Præterea gemma eſt, alio nomine argyrodamas, & pyrites, argenti nitore, ut adamas, ita vocata ἀπὸ τοῦ ἄνδρας δαμάζειν, ideſt, a domandis viris, quod impetus hominum, & iracundiam domet. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Androclas, vel melius Androclas, annus ſexageſimus tertius vitæ humanæ ab Ægyptiis dictus eſt, quem alii Climactericum vocant, ut *Julius Firmic.* auctor eſt, *l.* 4. *Matheſ. c.* 14. Ducitur ab ἀνήρ, ἀνδρός, vir, & κλάω, frango, quod ea ætate hominum vires frangantur.

Androgenĕus, a, um, ab Androgeo. *Catul. Argonaut. v.* 77. Androgeneæ pœnas exolvere cædis.

Androgeus, i, m. & Græca poſitione Androgeos, o, m. ἀνδρόγεως, fil. Minois, qui ab Athenienſibus, & Megarenſibus per invidiam occiſus eſt, quod palæſtra cæteros ſuperaret. Minos ſuſcepto adverſus hoſtes bello, primo Megarenſes ſubegit, deinde Athenienſes, eoſque adſtrinxit ſibi ſingulis annis adoleſcentes nobiles mittere, qui Minotauro devorandi in Androgei memoriam objicerentur. *Virg. Æn.* 2. *v.* 370. Apud eundem *l.* 6. *v.* 20. In foribus lethum Androgeo: ubi *Androgeo* genit. caſus eſt græca terminatione: At latina habetur *lib. eod. v.* 302. Androgei galeam, &c. ¶ Androgeona accuſat. eſt apud *Propert. l.* 2. *el.* 1. *v.* 63. Reſtituit patriis Androgeona focis.

Androgynus, m. 2. *ermafrodito*, ἀνδρόγυνος, qui utrumque habet ſexum maris, & feminæ, ab ἀνήρ, vir, & γυνή, mulier. *Cic.* 1. *de Div.* ¶ Hinc populi quidam Africæ Androgyni dicti ſunt, qui utriuſque naturæ ſunt participes, dexteram mammam virilem habent, lævam muliebrem, & inter ſe vicibus coeunt. *Plin. l.* 7. *c.* 3.

Andromache, es, f. ἀνδρομάχη, Ætonis Regis Thebarum, quæ in Cilicia ſunt, filia, & Hectoris Trojani uxor, & mater Aſtyanactis, quæ a virili pugna nomen ſortita eſt. Fuit enim virili animo ſepta, & quædam veluti virago. Hanc mortuo Hectore Pyrrhus in Græciam adduxit, & ex ea Moloſſum filium ſuſcepit, poſtea Heleno vati Priami filio eam uxorem tradidit, Regnique portionem eidem aſſignavit. *Virg.* 3. *Æn.*

Andromĕde, es, & Andromeda, æ, f. 1. ἀνδρομέδη, Cephei, & Caſſiopes filia. Ob matris ſuperbiam, quæ ſe Nereides forma antecellere gloriabatur, a Nymphis ſcopulo fuit alligata, & ceto devoranda expoſita, ſed a Perſeo illac opportune iter faciente, occiſo monſtro, & liberata, & in uxorem ducta eſt. Poſtremo Minervæ beneficio inter aſtra collocata dicitur, propter Perſei merita, & ornata tribus, & viginti ſideribus. Oritur in parte piſcium duodecima. *Ovid.* 4. *Met.*

Andron, m. 3. *viottolo*, ἀνδρών, ſpatium inter duos parietes, in quod pluvia deſcendit. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 17. ¶ Quidam accipiunt pro loco in domo anguſtiore, in quo viri plurimum verſantur, ut γυναικών, in quo mulieres. *Feſt. Vitruv. l.* 6. *c.* 10. Solebant enim viri publice ſeſto in conviviis maxime a mu-

lieribus

ſteribus ſejungi, ne hæ illorum more accumberent. Dicebatur igitur hujuſmodi locus *Andron*, vel Andria, vel Andronitis, quod in eo viri ſine interpellationibus mulierum verſarentur. *Vitruv. ib.* ¶ Sunt etiam *andrones* loca anguſta in ædibus, per quæ ab uno in aliud cubiculum itur: *corridoj*. *Vitruv. loc. cit.*

Andronitis. V. Andron.

Andronium, n. 2. medicamentum eſt uvæ, quæ in ſine faucium naſci ſolet, curandæ utile. Ejus confectionem vide apud *Celſ. l. 6. c. 14.*

Andros, ſeu Andrus, *Andro*, ἄνδρος, Inſ. maris Ægei, una Cycladum, cum urbe E. a Gereſto prom. Eubœæ 10. M. P. in Or. a Delo 20. a Cea 39. in Bor. Appellata etiam eſt Antandros, Cauros, Laſia, Nonagria, Hydruſſa, Epagris. Patet cir. 93. M. P. ¶ Eſt item Andros, Hedros, *Bardeſey*, Britan. *Enlly*, Inſ. maris Hibernici, inter Walliam, & Hiberniam, adjacens Com. Arvoniæ.

Androſæmon, ἀνδρόσαιμον, herba eſt ſimilis hyperico, cauliculis tamen majoribus, ac magis rubentibus. Florem habet lutei coloris, qui digitis attritus ſuccum emittit ſanguini ſimilem, unde nomen habet, αἷμα enim ſanguinem ſignificat. Vide *Plin. l. 26. c. 5.*

Androſaces, ἀνδρόσακες, herba eſt in maritimis Syriæ locis copioſiſſime proveniens, alba, carens foliis, folliculos in cirris habens, & in folliculis ſemen. *Plin. l. 27. c. 4.*

Andruare, ideſt, recurrere, a Græco ἀναδραμεῖν, *Feſt.*

Anecloglſtus, *chi non è tenuto a render conto*, ἀνεκλόγιστος, qui rationem ſuæ adminiſtrationis reddere non tenetur. Vox Græca ab α privativa, & ἐκλογίζομαι, ſubduco. *Ulpian. Digeſt. lib. 26. tit. 7. leg. 4.* Quidam decedens filiis ſuis dederat tutores, & adjecerat: Eos anecloglſtos eſſe volo. *Et infra*. Ut anecloglſti eſſent, &c. Ita in edit. *Torrentini*: apud Haloandr. Græce ſcribitur.

Anellus, V. Annellus.

Anemo, onis, m. 3. *l' Amone*, fl. Æmiliæ, qui ex Apennino M. influit inter Ravennam, & Argentam per Faventiam, quam interluit, in Padum. *Plin. 3. 15.*

Anemone, f. 1. ἀνεμώνη, herba florem habens ejuſdem nominis ſtatim evaneſcentem, quem Poetæ fabulantur ortum eſſe ex ſanguine Adonidis ab apro interempti. *Plin. 21. 23.*

Anennoetos, ἀνεννόητος, hoc eſt incomprehenſibilis, vel cujus non eſt memoria; atque adeo æternus: unus eſt ex æonibus Valentini, apud *Tertul. adv. Valentinian. c. 35.*

Aneo, es, anere, vetulam fieri, vetulæ mores imitari. Philoxeni Gloſſ. γραῖ, anet. Et Flavius Caper *l. de Ortogr. poſt princ.* Sordet, acet, anet, floret.

Aneſco, is, idem quod aneo. *Id. Caper*. Inceptiva ſunt, aceſcit, aneſcit, floreſcit.

Anethum, n. 2. ἄνηθον, genus herbæ boni odoris. Ructus movet, tormina ſedat, & ſingultus cohibet. *Plin. l. 20. c. 18. Virg. Ecl. 2. v. 48.*

Aneticus, a, um, ἀνετικός, remittens, ſeu remiſſionem habens, ut Aneticis temporibus curationes diſponere, h. e. tempore, quo vis morbi remittit. *Theod. Priſcian. l. 3. c. 3.*

Anfractus, m. 4. *via torta*, מִשְׁעוֹל, Ger. *krumb umb umbgang der vvegen*, Gal. *un detour ou rond*, *un detour de rue*, Hiſp. *rodeo de camino aſpero*, περίοδοι, obliqui viarum flexus in ſe recurrentes, ab am, & frango, quod recta via crebris mæandris undequaque ſit interrupta. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 46.* Si nullus anfractus intercederet, MCC. paſſibus aberat. ¶ Transfertur & ad alia, accipiturque pro quovis circuitu, *giro*, *circuito*. *Cic. de part. Orat.* Oratio circumſcripta longo anfractu. Et anfractus judiciorum, *Id. pro Cluent.* ¶ Legitur & anfractum neut. gen. apud vetuſtiſſimos, *Accius in Euryſace*, citante *Nonio c. 3. n. 16.* Alta patria terrarum anfracta reviſam.

Angaria, f. 1. *angaria*, *gravezza*, עֲבֹדָה, Ger. *ein genötigter dienſt*, *zvvang*, Gal. *charge*, *contrainte*, Hiſp. *duana*, *o ſervidumbre*, ἀγγαρεία, dictio Perſica, ut inquit *Suidas*, proprie ſervitus coacta. Inde ἀγγαρεύω, cogo. *Angari* vero, ἄγγαροι, teſte eodem *Suida*, nuntii erant Regii apud Perſas: quod nomen poſtea latius uſurpari cœpit pro quibuſvis, qui ſervorum, aut jumentorum onera bajularent. *Cel. l. 18. c. 8.* Hinc *angaria* ſervitus eſt præſtandi commeatum angaris. Uſus eſt hac voce Nigidius Ciceronis æqualis, apud *Gel. l. 19. cap. ult.* Utuntur etiam Juriſconſulti.

Angario, as, are, ἀγγαρεύω, adigere ad aliquid faciendum, & maxime ad curſum. Uſus eo verbo *Ulp. l. 4. de Veteranis*, ubi angariari naves dicuntur. V. *Angaria*.

Angelicus, a, um, *angelico*, adject. ut Angelicæ excubiæ. *Paulin. ep. 28. num. 1. Prudent. Tetraſt. 11. de Manna*. Panibus angelicis albent tentoria Patrum.

Angellus, i, diminut. ab angulus. *Lucret. lib. 2. v. 428.* Sed magis angellis proſtantibus. Al. leg. *angululis*.

Angelus, m. 2. Ἄγγελος, latine nuntius. Nam officii nomen eſt, non naturæ. Uſus eſt *Senec. epiſt. 10.* Ego angelus Epicuri. Si tamen ſana eſt ſcriptura. V. *Lipſium*. ¶ Cæterum ſæpe invenies apud Eccleſiaſticos Scriptores, cum ſignificare volunt cœleſtes illos Spiritus, qui ſupremo Dei numini aſſiſtunt.

Angerona, f. 1. *la Dea del piacere*, Ger. *die Göttin des vvolluſt*, ἀγγερώνη, voluptatis Dea, quæ & Volupia dicebatur, cui ſacra a Romanis inſtituta ſunt, cum angina Civitas vexaretur. Ab angore tollendo dicta eſt. Ejus feſta *Angeronalia* ſunt vocitata, teſte *Varr. l. 5. L. L.* & *Feſto*. Hinc Pontifices in Sacello Volupiæ ſacrum faciebant.

Angina, f. 1. *ſquinanzia*, Germ. *geſchvvulſt an der Khel*, *breune*, Gal. *equinance*, Hiſp. *eſquinantia*, συνάγχη, genus morbi acutiſſimi, quo fauces anguntur, ac ſtrangulantur. Dicta *angina* eſt, quod angat guttur. Imperitum vulgus Medicorum ſquinantiam vocat, cum Hippocrates, & Galenus συνάγχην appellitarint. Dicitur etiam tonſilla. Sed *Plinius* tonſillas ſejungit ab angina. *Plaut. Trinum. 2. 4. 13.* Sues moriuntur angina hic acerrima.

Angiportus, us, m. & angiportum, i, n. *via ſenza capo*, *angiporto*, מִשְׁעוֹל, Ger. *ein eng geſſlin das nit durchangigiſt*, Gal. *une ruelle*, *ou qui eſt ſans iſſue*, Hiſ. *calle angoſta*, *o ſin ſalida*, στενωπός, via eſt exitum non habens, vel vicus anguſtus, & flexuoſus in modum anguis, quaſi anguſtus ad portum aditus, ab angendo, & portu. *Ulpian. Dig. l. ult. tit. penult. leg. 59.* Angiportum a portu dictum eſt, portus vero concluſus, & munitus locus eſt, quemadmodum & ſtatio, ab importandis, exportandiſque mercibus nomen habens. *Cic. 1. de Div. c. 32.* Ex horreis direptum, effuſumque frumentum vias omnes, angiportuſque conſtraverat. *Id. 4. Verr.* Ut omnibus in angiportis prædonis improbiſſimi ſtatuæ ponantur. *Plaut. Pſeud. 4. 2. 6.* In id angiportum me devorti juſſerat.

Angitia, ſive Anguitia, f. 1. Æetæ filia, & ſoror Medeæ, & Circes, quæ Marſis remedia contra venena oſtendit, & iſto nomine pro Dea eſt a Marſis, & Marrubiis culta; unde Sylva Angitia, *Selva d' Albi*, in finibus Marſorum, inter Albam, & lacum Fucinum. *Sil. l. 8. v. 500.* & *Virg. 7. Æn. v. 759.*

Angli, populi Germaniæ, in circulo Saxoniæ inferioris, ubi nunc Ducatus Meklemburgenſis: qui olim mare tranſvecti, Britanniam occuparunt. Horum meminit *Tacit. de German. c. 40.* Vide *Britannia*.

Ango, gis, anxi, ſine ſup. *ſtringere*, *affannare*, עָקַת, Ger. *trukken*, *engſtigen*, Gal. *etrangler*, *tourmenter*, *angoiſſer*, Hiſp. *anguſtiar*, *o congoxar*, ἄγχω, conſtringere, cruciare, ſuffocare, premere, ſollicitare, vexare. *Colum. l. 11. c. 3. a med.* Stirpes præfractæ angunt oculos ſpongiarum, & quaſi excæcant, nec patiuntur aſparagum emittere. *Virg. Georg. 3. v. 497.* Ac faucibus angit obeſis. *i. e.* ſuffocat. ¶ Et ad animum, & ad corpus, & ad utrumque promiſcue pertinet. Ad animum. *Cic. ep. Fam. l. 16.* Audio te animo angi. Ad corpus. *Cel. l. 8.* Robuſtus angit imbecillum. Ad utrumque promiſcue. *Gel.* Dum angerentur Romani. ¶ Deducitur ἀπὸ τοῦ ἄγχω, quod eſt ſuffoco, ſtrangulo: a quo ſynanche morbus faucium acutus, ut dictum eſt in dictione Angina.

Angor, oris, m. 3. *affanno*, *doglia*, מְצוּקָה, Ger. *angſtenn*, *bekummernuſſ*, Gal. *angoiſſe*, Hiſp. *anguſtia*, *anſia*, *o congoxa*, ἀλγηδών, corporis, vel animi cruciatus. *Cic. 4. Tuſc. c. 8.* Angor eſt ægritudo premens. *Id. de Amic. c. 13.* Capere angorem pro amico. *Id. 2. Off. c. 1.* Dedere ſe angoribus.

Angueſco, is, n. anguis fio, anguem imitor. *Tertull. de Pall. c. 3.* Cervus ſerpente paſtus, veneno angueſcit in juventutem. Al. leg. *langueſcit*.

Anguinus, a, um, adject. ab anguis, idem quod Anguineus, ſed rari uſus. *Solin. c. 24. (al. 37.) de Libya*: Flexuoſo meatu æſtuarium e mari fertur, adeo ſinuoſis lateribus tortuoſum, ut viſentibus procul lapſus angueos fracta vertigine mentiantur.

Anguicomus, a, um, angues crinium loco habens. *Ovid. Met. 4. v. 698.* Gorgonis anguicomæ Perſeus ſuperator.

Anguiculus, m. 2. *ſerpentello*, Germ. *ein kleine ſchlang*, ὀφίδιον, dimin. ab anguis. *Cic. 5. de Fin. c. 15.* Serpere anguiculos.

Anguifer, m. 2. ſignum cœleſte, quod a Græcis dicitur ὀφιοῦχος, ideſt, Anguitenens. *Col. l. 11. R. R. c. 2.* Anguifer, cum mane occidit, tempeſtatem ſignificat.

Anguifer, a, um, adject. anguem ferens. *Propert. l. 2. eleg. 2. v. 8.* Gorgon anguifera. *Prudent. Hamartig. v. 132.* Anguiferum caput.

Anguigena, æ, angue natus, *nato da ſerpente*. *Ovid. Met. 3. v. 531.* Quis furor, anguigenæ, proles Mavortia, veſtras attonuit mentes? *anguigenas* vocat Thebanos, quos fabulantur Poetæ ortos ex dentibus anguis a Cadmo occiſi.

Anguilla, æ, f. 1. *anguilla*, Gal. *anguilles*, Hiſp. *anguillas*, ἔγχελυς, ſic dicta ab anguis forma, ut *Varro* putat. *Juven. ſat. 5. v. 103.* Vos anguilla manet longæ cognata colubræ. ¶ Gignitur ex limo, algarumque putredine, nullo coitu, nulla fetura, ait *Ariſtot.* & *Plin. l. 9. c. 51.* ¶ *Plaut. Pſeud. 2. 4. 57.* Proverbio dixit: Anguilla eſt, elabitur. Sic dicimus, Anguillam cauda tenere, de iis, qui lubrica ſunt fide. ¶ Anguillis, inquit *Plin.* tergus craſſius: eoque verberari ſolitos tradit Verrius prætextatos. *Iſidor. l. 5. Orig. c. 27.* Anguilla eſt, qua coercentur in ſcholis pueri, quæ vulgo ſcutica dicitur.

Anguimanus, Elephas dicitur, propter proboſcidis (quæ ejus manus dicitur) agilitatem in quamvis partem, anguium inſtar. *Lucret. lib. 2. v. 536.* In genere anguimanos elephantos. Adde *l. 5. v. 1302.*

Anguineus, a, um, adject. quod anguium eſt, aut quod ex anguibus conſtat, ὀφιώδης, ut Anguineæ comæ Meduſæ apud *Ovid. 4. Triſt. eleg. 7.* ¶ Item quod ad anguis ſimilitudinem accedit, ut Anguineus cucumer, hoc eſt oblongus, & ad anguis ſimilitudinem contortus, apud *Colum. l. 2. c. 9.* Item quod erraticum eſt, apud *Plin. l. 20. c. 2.*

Anguinus, a, um, idem, ut Anguina vernatio, pro pelle, quam verno tempore angues exuunt. *Plin. l. 20. c. 3.* Anguina cervix, *Cic. 2. Div. c. 64.*

Anguipedes, a Poetis dicti ſunt gigantes, *giganti*, quaſi loripedes, quod pedes tortuoſos habuiſſe finguntur, ſicut angues ſe tortuoſos faciunt, *Ovid. 1. Met. v. 184.* Anguipedum captivo brachia cœlo. *Macrob. Saturn. 1. 20.*

Anguis, *ſerpente*, *biſcia*, נָחָשׁ, Ger. *ein ſchlang*, Gal. *ſerpent*, *couleuvre*, Hiſ. *culebra*, *o ſerpiente*, ὄφις, tam fem. quam maſc. gen. ſed frequentius maſc. ſerpentis genus ſatis notum, & proprie illud (ſi *Servio* credimus) quod in aquis degit. Frequentiſſime tamen etiam de terreſtribus dictum invenitur. *Virg. 3. Ecl.* Frigidus latet anguis in herba. *Tacit. 11. Ann. c. 11.* Unam anguem in cubiculo viſam narrare ſolitus eſt. ¶ Apud *Plaut. Merc. 4. 4. 21.* Odiſſe æque atque angues: Et Vitare cane pejus & angue, apud *Horat. l. 1. ep. 17.* Et, anguem in ſinu fovere: proverbia ſunt. Atque hoc poſtremum de eo dicitur, qui eum alit, & fovet, a quo certa pernicies ſibi imminet.

Anguitenens, idem quod Anguifer, ſidus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 42.* Anguitenens Quem claro perhibent Ophiuchum nomine Graji.

Anguitia. V. Angitia.

Angularis, e, *angolare*, adject. qui habet angulos: ut lapis angularis, i. e. quadratus, apud *Cat. R. R. c. 14.*

Angularius, a, um, idem quod angularis. *Leg. 69. ff. de contrah. empt.* Emit locum angularium. *Al. aliter leg.* Vet. Gloſſ. γωνιαῖος, angularius.

Angulatim, κατὰ γωνίας, adv. per angulos. *Apul. l. 9. Met. p. 237.* Angulatim cuncta ſedulo perluſtrari jubent. *Sidon. l. 7. ep. 9.* Paucis angulatim fringultientibus.

Angulatus, a, um, angulos habens. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 24. de atomis Democriti*: Corpuſcula quædam lævia, alia aſpera, rotunda alia, partim angulata.

Angulosus, a, um, angulatus, plures habens angulos, γωνιώδης. *Plin. l. 37. c. 12.* Figura angulosa.

Angululus, i, dimin. ab angulus. *Lucret. l. 2.* Sed magis angululis paulum proſtantibus, &c.

Angulus, m. 2. *angolo*, *cantone*, *canto*, פִּנָּה, Germ. *ein eck*, *vvinckel*, Gal. *angle*, *coin*, Hiſp. *rincon*, γωνία, Geometris dicitur id, quod conſtat ex duabus lineis in idem punctum deſinentibus, quod ibi anguſtus ſit locus. Hinc in ædificiis anguli dicuntur, ubi duo parietes coeunt. Item in agris, & regionibus, ubi duo latera conveniunt, atque in acutum deſinunt, angulus appellatur. *Cæſ. 5. B. G.* Hujus lateris alter angulus. ¶ Et quoniam anguli in ædificiis reliquis partibus fere ſunt obſcuriores, & ſecretiores, factum eſt ut angulus accipiatur pro loco quovis ſecreto, & abdito, *luogo ſecreto*. *Cic. in Catil.* Nemo ullo in angulo totius Italiæ fuit. *Florus lib. 3. c. 10.* Bruttium agrum in extremo Italiæ poſitum, Bruttium angulum appellat.

Anguſtatus, a, um, *riſtretto*, *ſtretto*, coarctatus, anguſtus. *Cic. in ſomn. Scip. c. 6.* Terra anguſtata verticibus, lateribus latior. *Al. leg.* anguſta. *Plin. l. 17. c. 8.* Putei ore anguſtati.

Anguſte, arcte, ſtricte, exigue, exiliter, tenuiter, preſſe, jejune, *ſtrettamente*. *Cic. de Or. c. 33.* Preſſe, & anguſte deſinire. ¶ Comparat. eſt apud *Cæſ. 1. B. C. c. 59.* Superlat. apud *Cic. 2. Nat. Deor. c. 7.*

Anguſtia, iæ, f. 1. *luogo ſtretto*, *ſtrettezza*, מְצַר צָרָה, German. *enge ei nes orts*, Gall. *detroit*, Hiſpan. *angoſtura*, *eſtrechura*, στενοχωρία, locus anguſtus, quem difficile eſt tranſire, cujuſmodi ſunt montium fauces. *Cæſ. 5. B. G.* Anguſtiis viarum. ¶ Transfertur & ad alias res, ut Anguſtia orationis, ærarii, rei familiaris, pectoris, animi, rerum, &c. *Cic.* Neminem, qui ei in tot rerum anguſtiis ſubveniret, habebat. ¶ In Anguſtias adduci. *Cic. pro Quint.* *eſſer ridotto alle ſtrette*. ¶ Anguſtiæ temporis, *ſcarſezza di tempo*. *Cic. 1. de Orat. c. 1.*

Anguſticlavius, ii, qui equeſtris eſt dignitatis, ut Laticlavius, qui Senatorii eſt ordinis. *Suet. Oth. c. 10.* Anguſticlavius tribunus.

Anguſtitas, atis, vetus nomen pro anguſtia. *Attius* apud *Non. 2. 38.* Sed anguſtitatem incluſam, ac ſaxis ſqualidam.

Anguſto, as, a. 1. ſtringo, coarcto, contraho, *ſtringere*, הֵצַר הֵצִיק, Germ. *eng machen*, Gal. *etrecir*, Hiſp. *angoſtar*, στενοχωρέω. *Lucan. l. 5. v. 232.* Qua maris anguſtat fauces ſaxoſa Caryſtos. ¶ Hinc anguſtans, anguſtatus, anguſtandus, partic. *Catul.* Cujus iter denſis anguſtans corporum acervis. *Cic. in Somn. Scip.* Omnis terra anguſtata verticibus, lateribus latior. *Sen. de tranquil. vitæ*, Anguſtanda patrimonia ſunt.

Anguſtus, a, um, o. l. 2. *ſtretto*, צַר, Ger. *eng*, στενός, arctus, brevis, ab angulus, eo quod anguli ſemper coarctentur. *Cicer. 1. de Fin.* Anguſtiſſimæ fauces. Et *Fam. 3. ep. 8.* Liberalitas anguſtior. ¶ Sumitur interdum pro paupere: ut *l. penult. ff. de uſu, & habitat.* Legatarius anguſtus. ¶ *Eſſe in anguſto* idem eſt, ac eſſe in periculo, ſeu in anguſtiis: ductum ab exercitu, qui tunc maxime periclitatur, cum in anguſta loca redigitur. Hinc in anguſtum venire, adducere, &c. ¶ Anguſtus pro abjecto, vili, *umile*, *abbietto*, *Cic. 1. Off. c. 20.* Nihil eſt tam anguſti animi, tamque parvi, quam amare divitias.

Anhelans, antis, nomen ex partic. qui difficulter reſpirat, *anelante*. *Ad Heren. c. 33.* Anhelans ex imis pulmonibus præ cura ſpiritus. *Virg. Æn. 5. v. 254.* Acer anhelanti ſimilis.

Anhelanter, adv. cum anhelitu. *Ammian. l. 16. c. 15. (al. 10.)* Alium anhelanter avido flatu ventorum lenunculo ſe commiſiſſe piſcantis. Al. legunt *Anhelante*.

Anhelatim, adverb. anhelanter. *Tibul. l. 1. eleg. 9. v. 37.* Et dare anhelatim pugnantibus uvida linguis oſcula, &c. Ita legi in quibuſdam libris, teſtatur *Brouk-hus*. Quæ vocula, inquit, ſi legitime percuſſa eſt, jam uno adverbio locupletior erit Latinus ſermo. Al. paſſim leg. *anhelanti*.

Anhelatio, onis, f. 3. *difficoltà di reſpirare*, נְשִׁימָה, Ger. *das keichen*, Gall. *difficulté d' haleine*, Hiſp. *acezo*, πνευματώδης, ſpirandi difficultas. *Plin. l. 23. c. 1.*

ad fin. Hoc genus vini utile inflationibus, tuſſi, anhelationibus.

Anhelator, m. 3. chi non può facilmente riavere il fiato, נשם, Ger. keicher, der übel athem ſchöpfen kan, ἀσθματικός, qui eſt ſuſpirioſus, quod vitium conſiſtit in ſpirandi difficultate. Plin. l. 22. c. 23. Anhelatoribus laſer cum porro ex aceto datur.

Anhelatus, a, um, efflatus, expiratus: ἐκπνευσθείς: ut, Verba inflata, & anhelata gravius, apud Cic. 3. de Orat. c. 11. quod vitium linguæ & oris eſt. Ovid. Heroid. 12. v. 15. Iſſet anhelatos non præmedicatus in ignes.

Anhelitus, us, ui, m. 4. anelito, ipſe ſpiritus difficulter actus, נשימה, Ger. der athem, ἆσθμα. Ovid. 1. de arte v. 521. Nec male odorati ſit triſtis anhelitus oris. Et Plin. l. 9. c. 7. de Balænis: Anhelitum reddere, ac per vices recipere. ¶ Anhelitus terrarum, apud Cic. l. 1. de Div. c. 50. eſt vapor venenoſus e terra erumpens. ¶ Item anhelitus vini apud eundem poſt red. in Sen. c. 7.

Anhelo, as, a. 1. ſpiro, reſpiro, ſpirare, anſare, נשם, Germ. blaſen, athemen, Gal. haleter, Hiſp. acezar, ἀσθμαίνω, ex am, & halo, m in n mutata, ſignificat ægre halo, cum ex curſu, aut alio quovis labore vehementi, crebris quaſi ſingultibus ſpiratur, ac reſpiratur. Col. l. 1. c. 3. Sudare, atque anhelare deſierint. ¶ Per tranſlationem eſt ardenter cupere. Cic. in Catil. 2. 1. Furentem audacia, ſcelus anhelantem. Et ad Heren. l. 4. cap. 55. Anhelare ex infimo pectore crudelitatem. ¶ Significat etiam ſpirando emittere. Lucan. l. 6. v. 92. Antraque lethiferi rabiem Typhonis anhelant.

Anhelus, o. 1. 2. anſante, anelante, נשם, Ger. der ſchwerlich athemet, keicher, ἀσθματικός, πνευματώδης, ægre anhelitum ducens. Virg. 2. Georg. Senibus medicantur anhelis, id eſt, ſuſpirioſis. Et Georg. 1. v. 250. Et me ſævus equis oriens afflavit anhelis. ¶ Dicitur etiam de iis, quæ anhelare faciunt. Ovid. 11. Metam. v. 347. Curſus anhelus. Id. 1. de Pont. eleg. ult. v. 5. Anhelæ febres. Virg. 3. Georg. v. 497. Tuſſis anhela.

Aniatrologicus, & Aniatrologetus, non uſquequaque Medicinæ peritus. Vitruv. l. 1. c. 1.

Anicella, æ, f. vecchietta, parva anicula. Varr. l. 8. L. L.

Anicetum, n. 2. ἀνίκητον, anethum, aniſum, & in genere omne id, quod orexim, ſeu appetentiam excitat. Plin. l. 20. c. 17. Ruel. l. 3. c. 43. Cæterum Græci ἀνίκητον, invictum, ſeu invincibilem dicunt.

Aniciana, inter pyrorum genera reponuntur. Colum. l. 5. c. 10. Cato c. 7.

Anicula, f. 1. vecchiarella, Germ. klein altes weiblein, γραΐδιον, dimin. ab anu, vetula. Cic. pro Planc. Aniculæ minime ſuſpicioſæ purgat ſe. Et ſæpe apud Terent. ¶ Anicla per ſyncop. Prudent. Periſteph. 10. 149.

Anicularis, & re, o. 3. da vecchia, γραώδης, idem quod anilis. Auguſtin. enarrat. in Pſalm. 38. Anicularia tibi videntur hæc verba.

Anien, enis, Teverone, ἀνίων, fluv. Sabinorum in agro Tiburtino, qui oritur ex Trebanis, ſeu Trebulanis montibus, ex alto ſcopulo magna mole præcipitans, & in Tiberin a Roma 3. M. P. prolabitur. Nomen ei indidiſſe creditur Anius Rex Hetruſcorum, qui Cethegum inſequens ſuæ filiæ raptorem, cum aſſequi non poſſet, in hoc flumen inſiluit. Stat. Silv. lib. 1. v. 25. Quas præceps Anien, atque exceptura natatus Virgo juvat. Ovid. Met. 14. v. 334.

Anienicola, ad Anienem habitans. Sil. l. 4. v. 225. Pomifera arva creant, Anienicolæque Catilli.

Anienſis, nomen ruſticæ Tribus R. Erat in Sabinis, ſic dicta ab Aniene fluvio. Facta eſt A. U. 454.

Anienus, a, um, adject. ut Aniena fluenta, Virg. 4. Georg. v. 369. Anienam lympham, Propert. l. 3. el. 16.

Anienus, i, ſubſtant. Deus Anienis fluminis, ut Tiberis Tiberinus. Silv. 1. 3. 70. Illis ipſe antris Anienus fonte relicto. Et Propert. l. 4. el. 7. v. 86. Acceſſit ripæ laus, Aniene, tuæ.

Anigrus, Aniger, m. 2. Ἄνιγρος, fl. Peloponneſi in Elide, vel potius Ætoliæ, in Evenum fl. labens, in quo Centauri ab Hercule vulnerati abluerunt ſua vulnera. Unde cum antea haberet aquas puriſſimas, Centaurorum ſanguine ſordidæ redditæ ſunt, & impuræ. Ovid. Met. l. ult.

Anilis, & le, o. 1. 2. da vecchia, γραώδης, quod eſt anus, vel quod ad anum pertinet. Virg. 4. Æn. Studio properabat anili.

Anilitas, atis, f. 3. vecchiezza, זקנה, Germ. das grawe oder weiſſ alter der weiberen, Gal. vielleſſe de femmes, Hiſp. vejez de la vieja, γῆρας, ſenectus. Catul. carm. 62. v. 61. Tremulum movens cana tempus anilitas.

Aniliter, da vecchia, γραωδῶς, adv. Cic. 3. de Nat. Deor. c. 39. Neque id dicitis ſuperſtitioſe, atque aniliter.

Anima, æ, f. 1. ψυχή, ἄνεμος, ab animus, ut a Dominus domina (quamquam contra velit Cic. Tuſc. 1. c. 8.) anima, fiato, ſpirito, primario ſignificat, halitum, ſpiritum, flatum. Plaut. Ain. 5. 2. 44. An fœtet anima uxoris? Cic. in Verr. 3. c. 58. Ne animam quidem cum integrum, ſed ne animam quidem puram conſervare potuiſſe. ¶ Interdum pro aere. Virg. Ec. 6. Semina terrarum, animæque, mariſque fuiſſent. Sic Cic. Tuſc. 1. c. 11. ¶ Et pro vento. Horat. l. 4. od. 12. Impellunt animæ lintea Thraciæ. ¶ Item pro ea vi ac facultate, qua ſentit corpus ac vivit, quæ nobis cum brutis communis eſt, quo ſenſu contra diſtinguitur ab animo. Juven. ſat. 15. v. 149. Principio indulſit communis conditor illis Tantum animas, nobis animum quoque. Senec. ep. 58. Animantia quemadmodum divido? ut dicam, quædam animum habent, quædam tantum animam. Ita quoque diſtinguunt Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 14. & Lucret. l. 3. ¶ Accipitur & pro ſubſtantia incorporea, a corpore ſeparabili. Ovid. Metam. 15. v. 158. Morte carent animæ. ¶ Sæpe pro vita ſumitur. Hinc animam amittere, projicere, relinquere, anima privare, apud Virg. Plaut. & Ter. & alios. ¶ Animam debere, apud Ter. Phor. 4. 3. 56. de eo qui immodico ære alieno teneatur, ut plus quam omnes facultates debeat. ¶ Anima etiam dicitur nobiliſſima cujuſque rei pars. Sic anima avari eſt pecunia. Et Animam putei, pro ipſa aqua putei, dixit Plaut. Amph. 2. 2. 37. ¶ Dativus, & Ablativus plural. Animabus non videtur eſſe Ciceronianus. Ita enim Cic. Fam. l. 14. ep. 14. Tullius Terentiæ, & pater Tulliolæ, duabus animis ſuis. Idem obſerva in Ains, æ, & ſimilibus, ubi epithetum, aut ipſa conſtructio genus patefacit. ¶ Animai pro animæ, Lucret. 3. 505.

Animabilis, le, o. 3. animato, adject. quod animam, & ſpiritum habet. Cic. 2. de Nat. Deor. c. 36. Hac animabili, ſpirabilique natura, cui nomen eſt aer. Sed alii aliter legunt.

Animadverſio, f. 3. conſideratio, attentio, notatio, conſiderazione, Ger. wahrnemmung, Gal. conſideration, Hiſp. conſideracion, ἐπίσκεψις, ἐπιμέλεια. Cic. de Or. c. 55. Notatio naturæ, atque animadverſio peperit artem. ¶ Interdum eſt reprehenſio. Cic. in Or. c. 57. Nec enim effugere poſſemus animadverſionem. ¶ Sæpe punitionem ſignificat, κόλασις, pena, punizione, gaſtigo. Cic. 1. Off. Omnis animadverſio, & caſtigatio contumelia vacare debet. Id. pro Cluent. c. 46. Animadverſio vitiorum. Id. Phil. 1. c. 2. Animadverſio in aliquem.

Animadverſo, as, pro animadverto, apud Plaut. Rud. 2. 2. 1. Sicut enim dicimus Verto, & verſo; ſic & in hoc compoſito.

Animadverſor, m. 3. qui conſiderat. Item κολαστής, punitor. Cic. 1. Off. c. 41. Si acres, ac diligentes eſſe volumus animadverſores vitiorum.

Animadverſus, us, m. animadverſio, caſtigatio. Lamprid. in Alex. Sev. c. 25. In animadverſibus aſper in quibuſdam fuit.

Animadverſus, a, um, oſſervato, conſiderato, ἐπιτετηρημένος, perſpectus, cognitus, intellectus. Cæſ. in Comm. Hac re animadverſa, Cæſar jubet ſigna converti. ¶ Sumitur etiam pro punito. Suet. in Ner. c. 16. Multa ſub eo & animadverſa ſevere, & coercita. Paul. l. ult. ff. de cadav. punitorum. Corpora animadverſorum quibuſlibet petentibus ad ſepulturam danda ſunt. Id eſt, ſupplicio affectorum.

Animadverto, is, a. 3. oſſervare, conſiderare, guardare, הבין ,השגיח ,ראה, Ger. wahrnemmen, fleiſſig, merken, Gal. adviſer, garder, appercevoir, Hiſp. mirar, y eſtar atento hazia alguno, ἐπιτηρέω, τὸν νοῦν, eſt animum in aliquid vertere, ſeu ſenſus in illud, quod ſit, intendere, cogitare, intueri, conſiderare. Cic. 1. Catil. 8. Ecquid animadvertis horum ſilentium. ¶ Aliquando eſt punire, iram exercere, &c. punire, caſtigare, פקד, Ger. ſtraffen, κολάζω, & regit acc. cum in. Cic. Verr. 4. 23. Inſtitueras in eos animadvertere. ¶ Paſſive uſurpatur ſine hujuſmodi acc. Cic. pro Roſc. Amer. 40. Ea graviter animadvertenda peccata, quæ difficillime præcaventur. Ter. Andr. 1. 1. 129. Ea primum ab illo eſt animadvertenda injuria. ¶ Vel acc. mutatur in abl. cum in, ut Hæc ſcelera etiam in pueris animadvertenda ſunt. Differunt tamen animadverto, & punio; quod punire eſt quorumcumque, ſive jure, ſive injuria; animadvertere eſt ejus, qui in alterum habet poteſtatem. ¶ In Officio lictoris hoc proprium verbum erat, cum obvios ad honorem Conſuli, vel majori magiſtratui exibendum admonebat. Liv. l. 24. c. 44. Conſul animadvertere proximum lictorem juſſit, & is inclamavit &c. Suet. in Cæſ. c. 80. Quum lictor animadverti ex more juſſiſſet.

Animal, alis, n. 3. animans, animale, חיה, Germ. ein thier, Gall. un animal, Hiſp. animal, ζῶον, ſubſtantia animata ſenſibilis. dicitur de omni vivente. Cic. l. 24. de Leg. c. 7. Animal providum & ſagax, homo. ¶ Interdum de belluis tantummodo. Varr. l. 6. L. L. Multa ab animalium vocibus tranſlata in homines. ¶ Interdum contumelioſe de homine indocto, & qui nulla moveatur ratione, quomodo & bellua, & pecus. Cic. in Piſ. c. 9. Quem in hoc animali invenire non poſſum. Adde 3. Verr.

Animalis, le, adject. vitale, Gal. vivant, & ſentant, ayant ame, Hiſp. coſa de vida, ἔμψυχος, quod eſt ex animali, ſive quod habet in ſe animam. Hinc animales Deos veteres dixere, qui de animalibus eſſent facti, ut Penates. Serv. ad 3. Æn. 168. ¶ Et animalis hoſtia dicebatur, quæ ob eam ſolum cauſam mactabatur, ut ejus anima Deo alicui offerretur. Duo enim, ut inquit Macrobius 3. Saturn. 5. erant hoſtiarum genera, unum, in quo voluntas Dei per exta diſquirebatur, alterum, in quo ſola anima Deo ſacrabatur, quas Aruſpices animales hoſtias idcirco appellabant. ¶ Animalis item eſt ſpirabilis, vel aereus. Cic. 1. Tuſc. c. 17. Sive illi ſint animales, ſive ignei.

Animans, antis, animale, Ger. ein thier, ζῶον, ſubſt. animal, o. g. m. f. n. Cic. de Univ. A quo animante omnes reliquos contineri vellet animantes. Id. de Nat. Deor. Animantium aliæ coriis tectæ, aliæ villis veſtitæ. Id. de Univ. Quæ ſunt animantia, eaque divina. ¶ Animans latius patet, quam Animal. Nam dicitur etiam de herbis, & arboribus, & omnibus, quæ alentem animam, ſeu vegetativam habent. Sen. ep. 58. Sunt quædam, quæ animam habent, nec ſunt animalia. ¶ Animans, adject. idem eſt, quod habens animam. Auct. ad Her. l. 4. Res omnes animantes, & inanimantes. ¶ Eſt & animans partic. a verbo animo. Plin. l. 11. c. 23. Terræ halitus animans florem.

Animatio, onis, actus animandi, animazione, ἐμψύχωσις. Cic. de Univ. c. 10. Divinæ animationis ſpeciem faciebat ex igne.

Animator, oris, qui vitam dat, Tertull. contr. Hermog. c. 32. Spiritus afflator, & animator univerſitatis. Prudent. in Romano, v. 788. Novit animator ſolus & factor tui.

Animatrix, icis, fem. quæ animat, ſeu quæ dat animos. Tertull. adverſ. Gnoſt. c. 12. Fugatricem timoris, animatricem confeſſionis.

Animatus, us, ui, m. 4. idem quod animatio. Plin. l. 11. c. 3. Animatu carere.

Animatus, a, um, animato, חיה, Germ. geſinnet, ἔμψυχος, ab animo, qui habet animam. Cic. in Top. c. 18. Animata inanimatis anteponantur. ¶ Sæpe Animatus idem eſt, ac animo, ſeu voluntate affectus, e. g. paratus, iratus, &c. diſpoſto, διακείμενος, Cic. Fam. 11. ep. 28. Si eſſem aliter animatus, nunquam quod facerem, negarem. ¶ Cum infinito Plaut. Truc. in fi. Si quid animatus es facere, fac jam. ¶ Ponitur etiam pro animoſo, coraggioſo, animoſo. Plaut. Bacch. 4. 9. 18. Milites armati, atque animati probe. ¶ Urbanum ambiguum eſt in illo Varron. apud Non. c. 3. n. 67. Avi, & atavi noſtri, cum allium ac cæpe eorum verba olerent, tamen optime animati erant. Varro ludit in eo, quod animatus refertur etiam ad animam, qua oris halitum ſignificat.

Animitus, adverb. Onomaſt. vetus, animitus, ψυχόθεν. Affert Non. Marcell. c. 2. 608. Pro Animitus, apud Cic. eſt ex animo, impenſe, ſincere.

Animo, as, a. 1. animatum facio, anima dono, animum tribuo, intrudur l'anima, far vivo, ψυχόω, eſt animam inducere, & vivificare, Cic. de Div. Quicquid eſt hoc, omnia animat, format, alit, auget. ¶ Sæpe eſt animum incitare, fortem reddere, inanimire, incoraggire, incitare, חזק, Ger. ſterken, Gall. encourager, Hiſp. dar coraçon, παρορμάω, θαρσύνω. Animare ad crimina, Claud. l. 3. de Rapt. Proſ. v. 386. Animare aliquem cibo, & potu, Hygin. Fab. 126.

Animoſe, adv. intrepide, fortiter, ſtrenue, coraggioſamente, θυμοειδῶς, magno animo. Cic. 4. Phil. Nec ſolum id animoſe, & fortiter. Comparat. eſt apud Senec. de benef. 6. 37. Superlat. animoſiſſime pro nimis cupide, Suetonii eſt in Cæſ. c. 47. Gemmas, inquit, toreumata, ſigna, tabulas operis antiqui ſemper animoſiſſime comparaſſe. Al. explicant, munifice, nulla impenſarum habita ratione.

Animoſitas, f. 3. ardire, coraggio, גבורה, Germ. hertzhafftigkeit, θυμός, audacia. ¶ Sumitur item ſecundum Speuſippum pro impetu violento, id eſt, irrationalis partis animæ, abſque ratione, & ordine mentis, qui ſedem in corde habet. τὸ θυμικὸν Græci vocant. Macrob. l. 1. Somn. Scip. c. 6. Ammianus l. 16. c. 30. Abjecta reſiſtendi animoſitate. Id. Macrob. l. 2. Somn. Scip. c. 12. pluraliter animoſitates dixit.

Animoſus, o. 1. 2. plenus animi, plenus roboris, non timidus, valoroſo, coraggioſo, בלב, Ger. hertzhafft, Gal. courageux, Hiſp. de grande animo, θυμοειδής, habens in ſe vehementiam animi, ſive qui eſt elati ſpiritus. Cic. de Senect. c. 20. Ex quo fit, ut animoſior etiam ſenectus ſit, quam adoleſcentia. ¶ Item iracundus, ſeu proclivis ad iram. Hinc ea pars animæ, in qua iræ ſedes eſt, animoſa vocatur, θυμικὴ. ¶ Item magnificus, & munificus, ut docet Salmaſ. ad Capitolin. Marc. 17. Prudent. Pſychom. v. 874. Margaritum animoſa fides mercata pararat. V. Animoſe in fi. ¶ Ponitur etiam pro ſpirante, perflante, ventoſo, ſoffiante. Virg. 2. Georg. v. 441. Animoſi Euri. Ovid. 1. Amor. 6. 51. Animoſus ventus. ¶ Item pro animato. Propert. 3. 7. 9. Gloria Lyſippo eſt animoſa effingere ſigna.

Animula, f. 1. animetta, dim. ab anima. Sulp. ad Cic. l. 4. ep. 5. In unius muliérculæ animula ſi jactura facta eſt.

Animulus, m. 2. dim. Plaut. in Caſ. 1. 1. 46. Mi animule, mea vita. Adde Men. 1. 3. 11.

Animus, i, m. 2. animo, anima, נפש, Germ. gemüth, Gal. ame, Hiſp. anima, idem proprie quod anima, h. e. totum illud in homine, quod corpus non eſt. V. Anima, ubi plura hic omittenda. Accipitur itaque pro diverſis partibus animæ, ſeu facultatibus: Ac primo mentem ſignificat, λογισμός, qua divinæ naturæ imaginem repræſentamus, ragione, intelletto, mente. Quo pertinent ea omnia, quæ in voce Anima attulimus differentia animi & animæ, Cic. de Amic. Si in hoc erro, quod animos immortales credam, libenter erro. ¶ Hinc ſæpe ſumitur pro cogitationibus: Item pro voluntate. Plaut. Prol. Amph. v. 58. Teneo, quid animi veſtri ſuper hac re ſiet. ¶ Item conſilium, propoſitum, inſtitutum. Animo iſto eſſe, Nepos, 18. 11. 4. Sic animum inducere, & in animum inducere, eſt ſibi perſuadere. Ter. Hecyr. 2. 3. princ. Ita animum induxerunt, ſocrus omnes eſſe iniquas. ¶ Meo quidem animo, h. e. mea ſententia, a mio parere. Cic. pro Sext. c. 22. ¶ Secundo ponitur pro memoria, Virg. Ecl. 9. Omnia fert ætas, animum quoque. Hinc, ex animo delere, ejicere; cui contrar. eſt, eſſe in animo. Ter. Andr. 1. 5. 40. ¶ Tertio animus eſt pars illa animæ, quæ impetus habet, & motus, itaque opus habet, ut regatur a ratione, affetto, paſſione, τὸ παθητικόν, Horat. l. 1. ep. 2. Ira furor brevis eſt, animum rege, qui niſi paret, imperat. Plaut. Trin. 2. 2. 49. Tu ſi animum viciſti, potius quam animus te, eſt quod gaudeas. ¶ Animi cauſa, per divertimento, animi recreandi cauſa, per jocum, per voluptatem. Cic. pro Roſc. Amer. c. 46. Animi, & aurium cauſa. ¶ Animum explere, ſoddisfarſi. Ter. And. 1. 2. 15. ¶ Ex animo facere, id eſt non coacte. æquo animo ferre, id eſt patienter. ¶ Animi in plur. coraggio, audacia, ardire, arroganza: Sic cadere animis, perderſi d'animo: animos tollere, ſumere, dare, farſi coraggio, e dar' animo. Dicitur tamen etiam, animum ſumere, abjicere, &c. eodem ſenſu: & tam in bonam, quam in malam partem, paſſim apud opt. Scriptores. Cic. Attic. l. 2. Noſtris animus acceſſit, hoſtibus timor &c. ¶ Quarto animus

idem

idem eſt, ac anima, ſeu vita, *vita*, ψυχή. *Virg. Æn.* 10. *v.* 486. Una eademque via ſanguis, animuſque ſequuntur. Hinc illa: animo linqui; *venir meno*, animum recipere, animum abeſſe, &c. apud Plaut. & Ter. & alios. ¶ Ad beſtias quoque transfertur. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 33. Quarum animi ſunt rationis expertes. ¶ Animus & mens ſæpe conjunguntur, non tantum pro ratione, verum etiam pro voluntate. *Virg. Æn.* 1. *v.* 304. Accipit in Teucros animum mentemque benignam. ¶ Anime mi, blandientis formula eſt in alloquendo, apud *Plaut.* & *Terent.*

Anio, idem quod Anien, fluvius in Tiburtino agro. *ἀνίων*. V. Anien. *Horat.* 1. *Od.* 7. Et præceps Anio, & Tiburti lucus. *Propert. l.* 3. *el.* 21. Hic Anio Tiburne fluis.

Aniſocycla, orum, n. 2. *ἀνισόκυκλα*, circuli inæquales continuati, quos vulgo Itali *viti* vocant. *Vitruv. l.* 10. *c.* 1.

Aniſum, n. 2. *ἄνισον*, herba eſt, caulem, folia, & flores habens fœniculo ſimilia. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Aniſum fœtorem tollit manducatum, mox vino collutum vultum juniorem præſtat.

Aniſus, Onaſus, *Ens*, Fl. Auſtriæ, Ad Aniſum urb. a Lentio 3. l. qui apud Laureacum in Danubium excipitur.

Anius, Apollinis fil. pater Andri, Rex in Delo. *Virg.* 3. *Æn. v.* 80.

Anna, *ἄννα*, f. 1. Beli filia, ſoror Didonis, quæ, poſtquam mortuam ſororem vidit, & Carthaginem ab Jarba Getulorum Rege occupatam, relicta ſede patria, ad Battum Regem, qui Melitæ inſulæ imperabat, deinde ad Æneam in Italia regnantem acceſſit, ab eoque benigne excepta eſt. Mox ob Laviniæ odia, in ſomnis ut caderet monita, in Numicium fluv. ſe præcipitem dedit. Inde Anna Perenna dicta a Romanis, & pro Dea culta. V. *Ovid. Faſt.* 3. *v.* 546. & *Sil. l.* 8. *v.* 50.

Annales, lium, m. 3. memoria publica, monumenta, vetuſtatis monumenta, *annali*, דברי הימים, *jarbbucher*, *chronicken*, Gal. *annales*, *croniques*, Hiſp. *cronica*, *χρονογραφία*, *ἐνιαύσιοι*, tabulæ ſeu libri, in quibus per annos & dies res memorabiles bellicæ, & urbanæ breviter ſcribuntur. Differunt ab hiſtoria, quia hæc prolixe res narrat, afferendo cauſas, deſcribendo loca, interponendo conciones, &c. reſque narrat ab ætate noſtra remotas. A Diariis vero, ſeu Actis diurnis *ἐφημερίδες* differunt, quia in Diariis res etiam humiles, vileſque, neque per annos, ſed per dies ſingulos geſtæ ſcribuntur. ¶ Apud Romanos Annales a Pontifice Maximo ſcribebantur, & domi proponebantur, poteſtas ut eſſet populo cognoſcendi. Hi Annales Maximi dicebantur. Atque hæc fuit Hiſtoria ab initio rerum Romanarum uſque ad P. Mutium Scævolam P. M. poſt quem uberiore ſtylo Hiſtoria ſcribi cœpta eſt a M. Catone, Fabio Pictore, Antiſtio Piſone, Cœlio Antipatro, & aliis. *Cic. de Orat.* ¶ Annales iidem erant, ac Faſti. Dicti faſti ſunt a diebus faſtis, qui nefaſtis candidiores erant. Denominatio enim a re potiore facienda eſt. ¶ Eſt autem hæc vox adject. cui ſubaudiendum eſt, libri. *Gell. l.* 2. *c.* 1. Verba Quadrigarii ex Annali ejus ſexto deſcripta. *Nepos Annibale*, *c.* 13. Propter eos annalem ſextum adjecit. Et in plurali, *Cic. pro Dom. c.* 32. Annales & monumenta vetuſtatis.

Annalis, e. 3. *annale*, *annuale*, Ger. *das zu dem jahr gehört*, Gal. *annuel*, Hiſp. *anal*, *ἐνιαύσιος*, quod ad annos pertinet, ut Tempus annale, quod eſt unius anni, lex annalis, quæ præſcribebat legitimam ad petendum magiſtratum ætatem. *Cicer. Phil.* 5. *c.* 17. ¶ Annalia, erant vota ſolemnia, ut Decennalia, Vicennalia. *Inſcript. apud Gruter. p.* 116. *n.* 2. Auguſtorum annalia Feliciter. ¶ Annalis *bonorum* poſſeſſio apud *Paul. Dig.* 38. 17. 6. eſt quæ annum durat.

Annarius, a, um, idem quod Annalis. *Feſtus*: Annaria lex dicebatur ab antiquis, qua finiuntur anni Magiſtratus capiendi.

Annaſcor. V. Adnaſcor, & Agnaſcor.

Annavigo, V. Adnavigo.

Annecto, is, exui, exum, a. 3. *attaccare*, *o legare a qualche coſa*, Ger. *anbinden*, *anknupfen*, *προσάπτω*, ad aliquid necto, agglutino, alligo. *Cic.* 2. *Nat. Deor. c.* 54. Ad linguam ſtomachus annectitur. *Plin. l.* 4. *c.* 1. Inſulam continenti annectere.

Annellus, i, vel Anellus, *anelletto*, *δακτυλίδιον*, diminut. ab Annulus. *Horat. ſer.* 2. *ſat.* 7. *v.* 9. Cum tribus annellis. Ubi Lambinus: Conſuetudinem ſecuti, Annellum, ſcribimus. Nam ſi libros veteres ſequi velimus, Anulus, & Anellus, ſcribi debet &c. ¶ Affertur ab aliquib. etiam locus *Ciceronis*, 5. *Fin. c.* 1. Sed etiam in poculis, & in annellis habent. Verum al. leg. *in Anulis*.

Annexio, onis, f. *conneſſione*, connexio. *Pallad. in Mart. tit.* 10. *ſub fin.* Germinantes oculos aliqua inter ſe annexione conglutina.

Annexus, us, ui, m. 4. *attaccamento*, *congiungimento d' una coſa all' altra*, *συναφή*, *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 34. Cremona annexu connubiiſque gentium adolevit.

Annexus, a, um, alligatus, *anneſſo*, *unito*. *Cic.* 2. *de Invent. cap.* 51. Scapham annexam funiculus trahit. *Id. ibid.* 1. 18. Exordium annexum orationi.

Anniadæ, arum, qui ſunt ex Annia familia Romana illuſtri. *Claudian. in Conſul. Prob. & Olyb. v.* 8. nec te latuere potentes Anniadæ.

Annibal. V. Hannibal.

Annicēris, idis, *Ἀννίκερις*, Philoſophus Cyrenaicus, qui Platonem, cum Æginæ venderetur, redemit. *Laert. in vita Platon.* ¶ Hinc *Anniceriï*, Philoſophi, de quibus *Cic.* 3. *Offic. c.* 33.

Annicŭlus, a. 1. 2. *d' un anno*, בן שנה, Ger. *iahrigh*, *das eins iahrs alt iſt*, quod eſt unius anni, ut Anniculæ vites. *Plin. l.* 13. Plantaria inſtituunt, anniculaſque transferunt. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5. *de Tauris*: Unus ſit anniculus, alter bimus.

Annĭfer, a, um, per totum annum ferens. *Plin. l.* 16. *c.* 29. Citreæ, & juniperus, & ilex anniferæ habentur, novuſque fructus in his cum annotino pendet.

Annihĭlo, as, a. 1. *ridurre in niente*, *ἐξουδενόω*, in nihilum redigo. Verbum eſt cadentis Latinitatis, legiturque apud *Hieron. ep.* 135. *ad Sun. & Fretell.* Sed eſt nihilominus inter barbara reponendum. ¶ Idem eſto judicium de *Annullo*, *as*, quod ejuſdem eſt ſignificationis, atque uſus: & legitur apud *eund. ibidem*.

Annīſus, us, m. *appoggio*, *ajuto*, actus annitendi. *Symmach. l.* 5. *ep.* 74. Ut probabiles voluntates alieno etiam adjuventur annīſu.

Annītor, vel Adnitor, eris, iſus, & ixus ſum, d. 3. *forzarſi*, Ger. *ſich unterſtehen*, Gal. *s' efforcer*, Hiſp. *esforçarſe*, *προσταλαιπωρέω*, conor, incumbo ad aliquid agendum. *Liv. l.* 8. *c.* 16. Omni ope anniſi ſunt, ut &c. *Salluſt. in Jug. cap.* 47. Adniti ſummo ſtudio ad aliquid agendum. ¶ Cum infinito *Tacit.* 4. *hiſtor. c.* 8. Annitens retinere amorem. ¶ Cum accuſativo communi *Plin.* 6. *ep.* 18. Quod ego, quam plurimis occupationibus diſtentus, adnitor. ¶ Adniti de aliqua re. *Cic. Attic.* 6. 8. Ego, niſi Bibulus adniteretur, de triumpho, æquo animo eſſem. ¶ Interdum eſt inniti, *appoggiarſi*. *Cic. in Lael.* Natura ſemper ad aliquid tanquam adminiculum annititur. ¶ Anniſus, & annixus, *Liv. l.* 5. *c.* 25. Interfœre interceſſores legis anniſi ſunt. *Idem l.* 8. *c.* 16. Summa ope annixi ſunt. Unde *anniſurus*, apud *eundem* 2. 39.

Anniverſarius, a. 1. 2. *ἐτήσιος*, quod ſingulis annis ſtatuto tempore revertitur. *Cic. Ver.* 6. Mercurius ſacris anniverſariis colebatur. ¶ Anniverſarii hoſtes, apud *Flor. l.* 1. *c.* 12. qui ſingulis annis eruptionem faciunt, & infeſtant.

Anno, as, are, annum agere, tranſigere. *Macrob. Sat. l.* 1. *c.* 12. Ad Annam Perennam ſacrificatum itur, ut annare perennareque liceat.

Anno, adverb. ſignificat, anno præterito, vel ante annum, *l' anno paſſato*, *o avanti queſt' anno*, cui reſpondet *hornο*. *Plaut. Truc.* 2. 4. 38. Quaſi uxorem me habebat anno, dum hic fuit. Et *Amph. Prol. v.* 91. Hiſtriones anno cum in proſcenio Jovem invocarunt. Ubi al. leg. Hannio. Vide *Taubman.*

Anno, nom. prop. V. Hanno.

Annominatio. V. Agnominatio.

Annōna, æ, f. 1. *vivanda*, *o vettovaglia di un anno*, *di ogni coſa*, שבר, Germ. *iahrliche frucht*, Gal. *provision de vivres pour un an*, Hiſp. *pan*, *trigo*, *cevada*, *y cada coſa para vivir un' ano*, *vitualla*, *βίος*, *σιτηρέσιον*, ab anno, vel ab alo, quaſi alimonia, res frumentaria, & quidquid ad annuum victum reponitur. *Cic.* 2. *de Div.* Annonam in macello cariorem fore. ¶ Sumitur etiam pro mercede, vel ſtipendio annuo, vel menſtruo. *Veget. de re mil.* Duplas conſequebatur annonas. ¶ Item pro ipſa æſtimatione, ſeu pretio communi rerum ad victum pertinentium, *il prezzo de' viveri*. Hinc Annona carior, vilior, laxior &c. Annonam intendere, levare, &c. Annonæ in plurali de panibus, apud JCtos, & Hiſtoricos Auguſtorum, paſſim dici, notat *Salmaſius*. ¶ Annonam macelli dixit *Sueton. Tiber. c.* 34. pro omni eo, quod in macello venit.

Annonarius, a. 1. 2. *coſa*, *che appartiene alla vettovaglia*, *σιτηρέσιος*, quod ad annonam pertinet, ut Lex annonaria, quæ a Clodio lata eſt. *Aſconius in orat. in Piſon. c.* 4. ¶ *Vegetius* annonarias expenſas vocat eas frugum, pabulique ſpecies, quas provinciales militibus expendunt. *l.* 3. *c.* 3. ¶ *Annonaria functio* eſt munus conferendi res ad annonam neceſſarias, *l.* 11. *Cod. Theodoſ. tit.* 28. *leg.* 9. ¶ Annonaria cauſa. ¶ *Hermogenian. Dig.* 49. 14. 46.

Annoniānus, a, um, adject. ad annonam pertinens, ut annoniana lex, apud *Aſcon. Pedian. in Piſon. c.* 4. ubi al. aliter leg.

Annoſĭtas, atis, f. *vecchiaja*, multorum annorum ætas. *Auguſtin. epiſt.* 251. (*al.* 269.) Hieme iter tam prolixum non ſuffero, cum annoſitate algida, quam mecum fero.

Annōſus, a. 1. 2. *vecchio*, *carico d' anni*, ישן, Ger. *alt*, *betagt*, *πολυετής*, quod eſt vetuſtum, quaſi multorum annorum. *Horat. l.* 3. *od.* 17. Annoſa cornix. ¶ *Martial. l.* 6. Annoſum Falernum. ¶ Comparat. habet *Auguſtin. l.* 1. *Conf. c.* 7. Superlat. *Ambroſ. l.* 2. *de Vocat. Gent. c.* 8.

Annotamentum, i, idem quod annotatio. *Gell. l.* 1. *c.* 7. Veterum allocutionum copiam his annotamentis inſperſimus.

Annotatio, onis, *annotazione*. *Gell. in Præfat.* Facta in commentariis eadem diſparilitas, quæ fuit in annotationibus priſtinis.

Annotatiuncŭla, diminut. brevis annotatio. *Gell. l.* 17. *c. ult.* Finem proponere annotatiunculis.

Annotātor, oris, qui annotat. Pro obſervatore maligno, & inſidioſo poſuit *Plin. Paneg. c.* 49. Non ante medium diem diſtentus ſolitaria cœna ſpectator, annotatorque convivis ſuis imminens.

Annotātus, us, m, ſubſt. 4. idem quod annotatio. *Val. Max. l.* 9. *c.* 12. *n.* 1. *extern.* Mortes dignæ annotatu.

Annotātus, a, um, nomen ex particip. *Plin. l.* 2. *c.* 25. Spatium ſeptem dierum annotatum.

Annotĭnus, a. 1. 2. *d' un anno*, בן שנה, Ger. *iahrig*, *ἐπέτειος*, unius anni, ab annus. *Col. l.* 4. *c.* 24. Ungues annotinos reſecato. ¶ Annotinus ſignificat etiam, quod ad annonam pertinet, *σιτηρέσιος*, ut Naves annotinæ, quibus annona comportatur. *Cæſ. B. G. l.* 5. *c.* 8. Ita explicant Rhellicanus, Glarean., & Goduin. quos ridet Dionyſ. Voſſius. Et ſane Græcus Cæſaris interpres vertit annotinas naves τὰς τοῦ πρόσθεν ἔτους, anni ſc. præteriti.

Annōto, as, are, notam ad aliquid adjicere, notare, obſervare, *notare*, *ἐπισημαίνω*. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 5. Legere, annotare, excerpere aliquid ex libro. *Gell. l.* 19. *c.* 1. Hæc annotanda eſſe exiſtimavimus. ¶ Eſt etiam inſcribere, titulum præſcribere. *Lactant. l.* 5. *c.* 3. Auſus eſt libros ſuos nefarios, ac Dei hoſtes, *φιλαλήθεις* annotare. ¶ Item memoriæ cauſa in commentarium referre. *Colum. l.* 12. *c.* 3. Atque annotaret, quid, & quantum, & cui dediſſet. ¶ Annotari pro nobilitari, celebrari, *Plin. l.* 3. *c.* 5. Hæc litora præter cetera in toto mari conchylio, & piſce nobili adnotantur. ¶ Annotare etiam dicitur Prætor, aut Judex, qui aliquem abſentem delatum inter reos ſcribit: quo facto edicit, ut requiratur, judicioque ſiſtatur, ne abſens & indicta cauſa damnetur. *Dig.* 48. 17. 1. & 49. 16. 4. ¶ Similiter *annotare* dicitur cum jam peractum reum refert inter eos, qui deportandi, aut ſupremo ſupplicio afficiendi ſunt. *Sueton. in Calig. c.* 27. Ex noxiis laniandos annotavit. *Ulpian. Dig. lib.* 32. *leg.* 1. Deportatos autem eos accipere debemus, quibus princeps inſulas adnotavit.

Annuālis, le, ad annum pertinens, annalis. *Arnob. l.* 1. *pag.* 22. ubi alii aliter leg. ¶ Item anniculus *di un anno*. *Paul. l.* 3. *ſenten. tit.* 7. Annuales oves.

Annuātim, adverb. ſingulis annis. Barbara vox eſt. Nam apud *Plin. l.* 12. *c.* 17. *annua* pro *annuatim*. quem locum afferens *Valla l.* 6. *Elegant. c.* 60. ipſe quoque ſuſpectum habuit.

Annullo, as. V. in *Annihilo*.

Annulus. V. Anulus.

Annumeratio, onis, f. *numerazione*, numeratio. *Modeſtin. Dig.* 27. 1. 13. Annumeratio dierum.

Annumerātus, a, um, *annoverato*, in aliquem numerum adſcriptus. *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 45. Si dicemus infirmum aliquid annumeratum.

Annumĕro, vel Adnumĕro, as, are, idem quod numero, *numerare*, *contare*, *προσαριθμέω*. *Plaut. Mercat. Prol.* 88. Mihi argentum ipſe annumerat ſua manu. ¶ Item in aliquorum numero pono, in eundem numerum refero, *annoverare tra qualche coſa*. *Cic. l.* 2. *de Divin. c.* 1. His libris annumerandi ſunt ſex illi de Republica. *Id. pro Roſc. Am. c.* 32. In grege aliquorum annumerari.

Annuntiatio, onis, verbal. nuntius, *annunziazione*, *nuova*, *προαγγελία*. *Cic. de Fato*, *c.* 12. Hæc annuntiatio vera eſſe non poteſt. Alii rectius leg. *enunciatio*: & ita ſane legendum eſt. Vox eſt *Auguſtini in Serm.* 18. *de Sanctis*.

Annuntiātor, oris, qui annuntiat, *annunziatore*. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion.* Chriſtus deſcenſus de cœlo ſui non invenerit annuntiatorem. *Auguſt.* 10. *ſerm.* 14. de SS. Paulus annuntiator factus eſt Chriſti.

Annuntio, vel Adnuntio, as, are, *annunziare*, *portar la nuova*, הגיד, Ger. *verkunden*, *προαγγέλλω*, idem fere quod nuntio, *Plin. l.* 7. *c.* 52. E longinquo multa annuntiare. *Id. ib.* Annuntiavere propere, exanimatum illum. ¶ *Annuntiare ſalutem alicui* eſt ſalutem mittere, jubere aliquem ſalvere, *portar un ſaluto*. *Cic. Attic. l.* 12. *ep.* 1. ubi tamen alii aliter legunt. ¶ *Annuntiare* pro narrare uſurpavit non ſemel *Apulej. lib.* 8. *Metam.*

Annuo, is, ui, utum, ere, vel Adnuo, nutu aſſentior, affirmo, approbo, *acconſentire*, *approvare con cenno del capo*, *ἐπινεύω*, neutrum plerumque verbum eſt, cum dativo. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 22. Supereſt, ut promiſſis Deus adnuat. ¶ Interdum uſurpatur abſolute. *Virg. Æn.* 10. Annuit, & nutu totum tremefecit Olympum. ¶ Interdum etiam active. *Valer. Flacc. Argon.* 1. *v.* 40. Hanc mihi militiam annue. ¶ Cum infinito *Liv. l.* 28. *c.* 17. Amicitiam ſe Romanorum accipere annuit.

Annus, i, m. 2. *anno*, שנה, Germ. *ein iahr*, Gal. *un année*, Hiſp. *ano*, *ἐνιαυτός*, *ἔτος*, tempus quo Sol per Zodiacum curſum ſuum conficit, ſcilicet ſpatium 12. menſium, ſeu 365. dierum, 6. horarum, minus 12. minutis. Dicitur ab innovatione, ἀπὸ τοῦ ἀνανεοῦσθαι: vel quod in ſe per ſua veſtigia volvitur, ut ait *Virg.* Anus enim, vel annus eſt circulus teſte *Varr. l.* 5. *L. L. n.* 1. ¶ Annus Solaris eſt 12. menſium, ut dictum eſt: annus Lunaris 30. dierum, quo ſpatio Luna Zodiacum percurrit. Annus Saturni eſt ſpatium triginta annorum: Magnus 12554. annorum. *Cic.* 2. & 3. *de Nat. Deor.* ¶ Romulus annum a Martio inchoavit, Numa a Januario, additis duobus menſibus. *Ovid.* 1. *Faſt.* ¶ Annus intercalaris Biſſextus, ſeu Biſſextilis conſtat 366. diebus vocaturque Biſſextus, quia bis dicitur 6. Cal. ſc. 24. & 25. Febr. *Plin. l.* 2. *c.* 97. ¶ Annus Julianus dictus eſt a Jul. Cæſare, qui annum a Romulo & Numa concinnatum caſtigavit. Annus Gregorianus eſt a Gregor. XIII. appellatus, qui 1582. annum Julianum correxit. ¶ Dividitur præterea in Civilem, Naturalem, Aſtronomicum, &c. Sed de his omnibus V. Mathematicos, & Chronologos. ¶ Dicimus Anno ineunte, & exeunte, *al principio*, *o al fine dell' anno*. ¶ Natus eſt annos decem &c. *Cic. de Clar. Or. c.* 64. In qua dicendi formula ſubintelligitur prepoſit. *ante*. ¶ Annus vertens dicitur annus Solaris comparatione anni magni. *Cenſorin. de die Nat. c.* 18. & 19. ¶ Anno vertente, idem eſt, ac anno integro, ſeu poſt annum integrum. *Nepos in Ageſilao*, & *Cic. pro Quinct. c.* 12. ¶ In hunc annum, pro hoc anno. *Cic. pro Sext. c.* 8. Habebit Senatus in hunc annum, quem ſequatur. ¶ In annum, *per un anno*. *Liv.* 37. 2. ¶ Annum, *un anno intiero*. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 32. ¶ Ad annum, poſt annum. *Cic. Att.* 5. 2. ¶ Interdum *annus*, præſertim apud Poetas, pro anni parte ſumitur: partes autem anni quatuor ſunt, Ver, Æſtas, Autumnus, Hyems, *Formoſiſſimus annus*, pro Vere, *Virg. Ecl.* 3. Annus hybernus, pro hyeme, *Horat. Epod.* 2. ¶ Item pro anni proventu, ſive annona, *Lucr. l.* 2. *v.* 430. Curvoque ſoli cedantis aratro Agricolæ raptis annum flevere juvencis. Adde *Tacit. Germ. c.* 14. & *Sil.* 8.

Sylu.

Juv. 2. 32. ¶ Annos exuere dicitur ſerpens cum pellem deponit. Tibullus l. 1. El. 4. ¶ Anno adverb. V. ſuo loco.

Annutrio. V. Adnutrio.

Annõum, & Annua, ſubſtantive ſumuntur pro iis rebus, quæ alimentorum cauſa ſingulis annis præſtantur. Suet. Tib. c. 50. Juliam peculio conceſſo a patre, prębitiſque annuis fraudavit. Id. Veſpaſ. c. 18. Rhetoribus annua centena conſtituit.

Annuus, a, um, o. 1. 2. d'un anno, Ger. das ein jahr lang waehrt, ἐνιαύσιος, ἐπετήσιος, quod unum anni ſpatio continetur. Cic. Caſſ. l. 15. Hanc provinciam Senatus, & populus annuam eſſe volunt. Sic annuus curſus, annuum tempus. ¶ Annuus quoque dicitur, qui fit ſingulis annis, anniverſarius. Virg. 1. Georg. v. 338. Atque annua magnæ ſacra refer Cereri. Cic. 2. de Nat. Deor. c. 39. Annuæ varietatis frigorum, & calorum.

Anodyna, medicamenta ſunt, quę ſomno conciliato dolorem levant. Marcel. Empir. c. 25.

Anomalia, f. 1. ἀνωμαλία, inæqualitas, aſperitas, & anomalus, a, um, ἀνώμαλος, inæqualis, aſper, varius, ab a priv. & ὁμαλὸς, planus, lævis. ¶ Transfertur etiam ad nomina, & verba. Anomalia igitur apud Grammaticos eſt inæqualitas declinationum, vel conjugationum, quæ conſuetudinem ſequitur, & anomala nomina, aut verba dicuntur, quæ aliqua ratione a recta norma quinque declinationum, vel quatuor conjugationum aberrant. Analogia contraria eſt. Gell. l. 2. c. 25. Varr. lib. 9. L. L.

Anomalus, a, um, anomaliam habens. Diomed. l. 1. & Priſcian. l. 8.

Anõnis, quæ & ononis, f. 3. bonagra, Germ. ochſenbrech, hawhechel, ſtalkraut, ἄνωνις, herba eſt ex genere aculeatarum, quam recentiores herbarii reſtim bovis appellant. Plin. 27. 4.

Anonium, Anone, opp. Inſubriæ citer. ad Tanarum fl. ab Alexandria 10. M. P. in Occ.

Anonymus, a, um, o. 1. 2. obſcurus, ſine nomine. Ita appellata eſt quædam herba, quæ non inveniendo nomen invenit, ut ait Plin. l. 27. c. 4.

Anormis, V. Abnormis.

Anotericus, a, um, ἀνωτερικὸς, h. e. ſuperior, ab ἄνω, ſupra Medicamenta anoterica, quę ſtomacho, & ſuperiori ventri medendo inſerviunt. Cæl. Aurelian. Tard. l. 4. c. 3.

Anquina, f. 1. funis navis, quo ad malum antenna conſtringitur, ut interpretatur Iſidor. de Originib. l. 19. c. 4. Vetus Poeta Helvius Cinna, apud Iſid. l. c. Atque anquina regit ſtabilem fortiſſima curſum.

Anquiro, is, iſivi, itum, a. 3. cercare, procacciare, ἀναζητέω, quæro, inquiro; vel diligenter circumquaque inquiro, ut habet Feſt. ab am circum, & quæro. Cic. 1. Offic. c. 4. Ut quæcunque ad vivendum ſint neceſſaria, anquirat, & paret. Id. de Amic. c. 23. Tamen is pati non poſſit, ut non anquirat aliquem, apud quem, &c. Adde ibid. c. ult. & Senec. in Hippol. in fi. ¶ Urbane eſt cogitando, vel diſputando inveſtigare. Cic. 1. Offic. c. 3. Aut anquirunt, aut conſultant, conducat, necne &c. Adde de Fato c. 9. & Lucret. l. 4. v. 1182. ¶ Sæpe etiam eſt verbum judiciorum, & ſignificat inquirere ad crimen aliquod cognoſcendum, inquirire, proceſſare criminalmente. Liv. lib. 6. c. 20. Anquirere de perduellione. Tacit. Ann. 3. 12. Anquirere de morte alicujus. Liv. l. 8. c. c. 33. Anquirere capite de aliquo ob rem bello male geſtam. proceſſare alcuno, caſtigarlo nella vita. Id. l. 2. c. 52. & l. 26. c. 3. Anquirere capitis. ¶ In omnibus hiſce exemplis ſunt, qui aliter legunt: ſed jamdiu eſt, cum Critici fere omnes queruntur, hoc verbum paſſim a ſciolis, & librariis indoctis corruptum eſſe, & in acquiro, aut inquiro perperam mutatum.

Anquisite, diligentemente, diligenter, accurate. Gell. l. 1. c. 3. Anquiſite ſatis, ſatiſque ſolicite aliquid quærere. Et l. 4. c. 11. Sed qui diligentius, anquiſitiuſque carmina Empedoclis arbitrati ſunt. Ita vett. Codd.

Anquiſitio, onis, f. inveſtigatio, inquiſitio. Varr. ſub fin. l. 5. L. L. Commentarius anquiſitionis. h. e. libellus, in quo perſcripta ſunt ea, quæ ſervantur a Judice, cum de aliquo anquirit.

Anſa, ſæ, f. 1. manico d'ogni vaſo, יד, Ger. handhabe, Gal. anſe, manche, Hiſp. aſidero, λαβὴ, vaſis auris utrinque prominens, quæ manu capi, & teneri ſolet. Virg. in Sileno, Et gravis attrita pendebat cantharus anſa. ¶ Anſa quoque manubrium dicitur, vel quidquid omnino a toto corpore exit. Vitr. l. 10. c. 8. Anſa gubernaculi. ¶ Unde ponitur quandoque pro fibula, ſeu fixula, quæ calceis inſuitur, fibbia, περόνη. Tibul. l. 1. eleg. 6. Anſaque compreſſus alligat arcta pedes. ¶ In catenis quoque anſæ vocantur anuli, anelli di catena, ex quorum connexione tota conſtat catena. ¶ Per translationem ponitur pro occaſione, occaſione. Cic. de amic. Quo plures det ſibi anſas ad reprehendendum. Sic anſam prębere, quęrere, arripere, optare, &c. paſſim apud Latinos Scriptores.

Anſatus, adject. o. 1. 2. quod anſam habet, ut Vas anſatum. Plaut. in Perſa 2. 5. 7. Quis hic anſatus ambulat? anſatum hominem joco dixit, qui incedit utroque brachio anſarum in modum ad latera applicato. ¶ Anſatæ abſolute ſunt jaculamenta cum anſa, h. e. amento. Enn. apud Non. c. 18. n. penult. quas Id. apud Macrob. 6. Saturn. c. 1. anſata tela dixit.

Anſer, is, m. 3. oca, papero, Ger. gans, Gal. oye, Hiſp. anſar, χὴν, avis eſt nota. Hæc nocturnas excubias celebrat. Vigilias enim ſuas clangore teſtatur. Virg. ecl. 9. Argutos inter ſtrepere anſer olores. ¶ Anſeres olim publice in Capitolio alebantur, quod cuſtodibus omnibus ſopitis Romanos ad defenſionem arcis excitaviſſent, & arcem ſuis veluti excubiis a Gallorum vi ſervaſſent. ¶ Anſerum autem alii domeſtici, alii agreſtes. Plin. l. 10. c. 22.

Anſerarium, ii, n. locus, in quo aluntur anſeres. Legitur hæc vox in titulo c. 14. l. 8. Columellæ.

Anſercŭlus, m. 2. χηνάριον, parvus anſer. Colum. l. 8. c. 14.

Anſerinus, o. 1. χήνειος, quod eſt anſeris. Plin. l. 20. c. 6. Anſerino adipe curentur.

Anſŭla, f. 1. anello della catena, חוליה, Ger. die rin an einer ketten, κρίκος, diminut. ab anſa, quo uſus eſt Auguſtinus l. 8. Conf. pro anulo, quo fiunt catenę, licet per translationem. Quibus, inquit, quaſi anſulis quibuſdam ſibimet innexis, unde catenam appellant, tenebat me obſtrictum dura ſervitute. ¶ Pro parva anſa, picciol manico. Apul. lib. 11. Metam. Cymbium aureum, cujus anſulæ, &c. ¶ In calceamentis quoque anſulæ vocantur fibulæ, fibbie, quibus ligantur. Valer. l. 8. c. 13. Moneri ſe a ſutore de crepida, & anſulis paſſus eſt.

Antachates, æ, m. ἀντιαχάτης, gemma, quæ pro achate eſt, mulieribus grata, quod cum uritur, myrrham redolet. Plin. l. 37. c. 10.

Antæ, arum, f. 1. n. plur. le bande delle porte, παραστάδες, poſtes, ſive pilæ lapideæ, quæ in lateribus oſtiorum ſunt, quod ante ſtent. Vitruv. l. 3. c. 1. Sed Feſto ſunt latera oſtiorum, Nonio c. 1. n. 124. quadræ columnæ, ideſt, plinthides quadratæ columnarum, quæ ad latera oſtiorum ponuntur, pilaſtri. Sed non quæcunque columnæ quadratæ antæ ſunt, ſunt ſed eæ tantum, quæ in frontibus ædium ſunt ad latera oſtiorum, ut dictum eſt. ¶ Hinc in antis eſſe dicitur ædes, quæ hujuſmodi columnas habet. Vitruv. loc. cit. ¶ Prajicere antas, quod legitur in quodam veteri monum. apud Gruter. pag. 207. eſt antas ita conſtruere, ut extra parietem multum emineant.

Antæus, m. 2. Ἀνταῖος, gigantis Libyci nomen, Neptuni ex terra filii, magno, ac procero corpore, quippe qui in 40. cubitos excreverit. Hinc cum Hercule congreſſus, quoties membra labore defeſſa eſſent, tactu terræ recreabatur. Qua re animadverſa Hercules alte ſublatum terræ contactu prohibuit, pectori ſuo arctius aſtrictum enecavit. Scribit Plut. Sertorium Romanorum ducem apud Tyngenam opp. effoſſo ſepulcro Antæi cadaver inveniſſe. Fabulæ interpretatio eſt, Antæum Regem Mauritaniæ fuiſſe, qui in Regno ſuo multis victus certaminibus exercitum ſemper potentiorem reficiebat, ſed extra Regnum eductus in Libyam, tunc demum ſuperatus, profligatuſque eſt. Euſeb. lib. de temp. ſcribit, Antæum palæſtricæ artis fuiſſe doctiſſimum, & quorumcumque certaminum, & ob id fictum, quod fuerit filius Terræ, & ab ea viribus reſtauraretur.

Antagoniſta, æ, m. avverſario, antagoniſta, adverſarius. Hieronym. in vita Hilarion. ad fin.

Antamœbæus. V. Amœbæus.

Antanaclăſis, ἀντανάκλασις, ex adverſo refractio, Fig. cum id, quod ab altero dictum eſt, non ea mente, qua dictum eſt, intelligitur: ſed in aliam, aut contrariam accipitur. Quint. l. 9. c. 3. Heren. l. 4. c. 14.

Antandros, f. 2. Edonis, & Demetra, Ἄντανδρος, urbs E. marit. Myſiæ, ſeu Phrygiæ min. ſub A. Epheſino, media inter Troadem, & Adramyttium 30. M. P. Eam Leleges habitavere finitimi Cilicibus. Virg. 3. Æn. ſub init. ¶ Item Inſula Maris Ægæi. V. Andros.

Antapŏcha. V. Apocha.

Antapodŏſis, f. 3. ἀνταπόδοσις, retributio, item Fig. cum media primis, & ultimis reſpondent. V. Quint. l. 8. c. 3. Alii def. cum ea commemorantur, quæ non ſunt ante prædicta.

Antarcticus, ἀνταρκτικός, eſt polus auſtralis, ſeu Meridionalis Arctico oppoſitus, qui terræ objectu a nobis cernitur. Apul. de Mundo, poſt princip.

Antarii funes dicuntur, qui per trochleæ orbiculos trajiciuntur ad onus aliquod extollendum, ἀπὸ τοῦ ἀνταίρειν, extollere. Vitruv. l. 10. c. 5.

Antarium bellum Veteres appellabant, auctore Feſto, quod ante Urbem geritur, & quaſi ante aras.

Ante, prępoſit. accuſativo ſerviens, prima, innanzi, πρὸ, πρόσθε, ἔμπροσθεν, accomodatur ad locum. Cic. pro Mil. c. 10. Clodius ante ſuum fundum Miloni inſidias collocavit. ¶ Ad perſonam. Id. 6. Verr. c. 3. Ante hoſce Deos erant tabulæ. ¶ Ad tempus. Sulpic. Ciceroni Fam. lib. 4. ep. 12. Paulo ante lucem. ¶ Hinc illa; mortuus eſt ante iſtum Prætorem. Omnes ante eum Philoſophi, &c. ¶ Uſurpatur pro præ in comparationibus. Liv. l. 1. c. 14. Romulus longe ante alios accepiſſimus. ¶ Dicimus ante diem tertium Calendas, & ſimilia; idemque eſt ac ſi dicatur, tertio calendas. Cic. Att. l. 2. ep. 8. Quam epiſtolam ante diem XVI. Calendas Majas dediſti. quo in loco vide Manut. ¶ Invenitur inante, & exante, modo in unam vocem conjuncta, modo ſeparata, quæ conjunguntur cum verbis motum ſignificantibus. Cic. Att. l. 2. Comitia Bibulus in ante diem XV. Cal. Novembr. diſtulit. Id. ib. l. 3. ep. 17. De Q. Fratre nobis nuntii triſtes, nec varii venerunt exante diem Non. Jun. ¶ Cum nullum caſum regit, adverbium eſt. Cic. 2. Fin. Qui aſoti eſſe velint, Philoſophi ante fiant. Liv. l. 40. cap. 40. Prætor biduo ante venerat. ¶ Cum dicimus paucis ante diebus, annis, &c. ſextus ille caſus eſt ablat. temporis, nec pendet ab ante. Fere autem hæc particula interponitur, vel poſtponitur. Livius eam prępoſuit l. 40. c. 52. Æmilius templa ante annis octo voverat.

Antea, antehac, ante hoc tempus, ſuperioribus diebus, vel temporibus, avanti, nel tempo paſſato, עבר, Ger. zuvor, Gal. au paravant, Hiſp. antes, πρὸ τοῦ, adv. idem ſignif. quod ante, & componitur ex ante, & ea, quamvis tantum tempus denotet. Horat. ep. 11. Nihil me, ſicut antea, juvat ſcribere. Cic. Att. lib. 15. epiſt. 13. ¶ Conjungitur cum quam. Cic. Fam. 3. ep. 6. Antea quam tibi ſucceſſum eſſet.

Anteactus, o. 1. 2. ſuperior, fatto innanzi, paſſato, קדמוני, Germ. zuvor volbrachte, Gal. fait devant, Hiſp. coſa hecha delante, partic. ex ante, & actus, præteritum ſignificat. Cic. pro Marcel. Fructum anteactæ vitæ hodierno die maximum capit. Poteſt etiam ſeparari.

Anteăgo, ante ago. Sil. l. 4. v. 30. Anteagitur conjux. Niſi forte melius ſejungitur.

Anteambulo, onis, eſt qui honoris cauſa aliquem præcedens comitatur. Nam qui obſequia præſtabant Domino, vel amici erant, ſive comites, vel ſervi. Amici igitur, & comites præcedebant, ſervi ſequebantur. Vide Suet. in Veſpaſ. cap. 2. & Sen. epiſt. 15. Martial. l. 2. epigr. 18. Sum comes ipſe tuus, tumidique anteambulo Regis.

Antecanis, m. 3. προκύων, ſignum eſt ex tribus ſtellis in lacteo circulo deſumtum, pedibus æquinoctialem circulum tangens, inter Geminos, & Cancrum in Occaſum: Sic dictum, quia ante Canem majorem oritur. Col. l. 11. c. 2. & Cic. in Arat.

Antecantamentum, i, cantio ſolemnioribus præmiſſa, preludio. Apul. l. 11. Met. Inter majorum antecantamenta votorum. Alii legunt, antecantamina.

Antecapio, is, a. 3. preoccupare, anticipare, קדם, Ger. vorreinnehmen, Gal. prevenir, Hiſp. prevenir, προκαταλαμβάνω, anticipo, prævenio, ante occupo. Tac. l. 10. Pontem Moſæ anteceperat. Salluſt. Catil. c. 55. Conſul optimum factu ratus noctem, quæ inſtabat, antecapere, ne quid in eo ſpatio novaretur.

Antecĕdens, entis, præcurrens, præpoſitus, antepoſitus. Horat. l. 3. Od. 2. v. 31. Raro antecedentem ſceleſtum deſeruit pede pœna claudo.

Antecēdo, is, eſſi, eſſum, n. 3. anteeo, præeo, præcurro, prægredior, antegredior, anteverto, præcedo, andare innanzi, קדם, הלך, Ger. vorangehen, Gal. aller devant, preceder, Hiſp. ir, o eſtar delante, προηγέομαι. D. Brut. Cic. Biduo me Antonius antecelſit. ¶ Paſſive Auſon. in gratiar. act. Animi noſtri celeritas beneficiis præeuntibus anteceditur. ¶ Eſt item excellere. Cic. pro Arch. Celeriter omnibus antecedere ingenii gloria. Nepos in Thraſyb. c. ult. Antecedere aliquem honore. Id. in Alcib. c. ult. Antecedere aliquem in aliqua re.

Antecellens, entis, qui antecellit. Cic. pro Mur. c. 17. Q. Catulum humanitate, ſapientia, integritate antecellentem.

Antecello, is, n. 3. excello, præſto, anteſto, avanzare, vincere, נצח, Ger. fortreffen, obertreffen, Gall. etre plus avancé, Hiſp. ſobrepujar a otro adelantar, ὑπερέχω, præcello. Servit Dativ. & Accuſat. Cic. pro Corn. Eloquentia cæteros antecellis. Id. pro Arch. c. 3. Antecellere omnibus ingenii gloria. Id. 1. de Inv. c. 4. Antecellere alicui in re aliqua Tacit. 2. hiſtor. cap. 3. Antecellere aliquem honore. ¶ Paſſive Auct. ad Herenn. 2. 30. Qui omnibus his rebus antecelluntur. ¶ Præteritum antecellui, quod huic verbo tribui ſolet, nullo adhuc, quod ſciam, confirmatur Latini Scriptoris exemplo.

Anteceptus, a, um, ante captus, præoccupatus. Cic. 1. de nat. Deor. c. 16. appellat πρόληψιν, Epicurus anteceptam animo rei quandam informationem. Ita meliores libri habent. ¶ Quod autem affertur ex Liv. l. 5. c. 38. Non loco caſtris antecepto; malunt alii dividere ante capto.

Anteceſſio, f. 3. præcurſio, progreſſio, progreſſus, πρόοδος. Cic. 1. Off. c. 4. Progreſſus, & quaſi anteceſſiones. Id. in Top. c. 13. Cum tripartito diſtribuatur locus hic, in conſecutionem, anteceſſionem, repugnantiam. h. e. in locum ab antecedentibus.

Anteceſſivus, a, um, qui antecedit, πρῶτος. Tertul. de virgin. veland. c. 4.

Anteceſſor, m. 3. quel, che corre innanzi, מנהיג, Ger. vorgenger, vorlauffer, Gal. avant coureur, Hiſp. anteceſſor, πρόδρομος, qui antecedit. In militia anteceſſores dicuntur, qui antecedunt agmen explorandi gratia, forieri. Suet. in Vitell. c. 17. Irruperant jam agminis anteceſſores, ac nemine obvio rimabantur, ut fit, ſingula. ¶ Anteceſſores etiam olim dicti, qui jura, ac leges profitebantur, ac publice docebant; ex eo quod antecederent, ac deducerent diſcipulos in penetralia artis. L. 2. §. 11. C. de vet. Jur. enucl. Sic anteceſſor dicitur Spiritus Sanctus a Tertul. de Virg. vel. c. 1. quia Chriſtianorum Magiſter. ¶ Dicitur etiam anteceſſor, qui in aliquo munere jam fuit: cui opponitur ſucceſſor. Paul. Dig. 5. 1. 55. & Ulpian. ibid. 27. 9. 9.

Anteceſſus, a, um, præteritus, anteactus, qui præceſſit. Petron. c. 17. Ubi anteceſſa latrocinia didiciſtis. Alii aliter leg. ¶ Abſolute in anteceſſum dare, ſolvere, accipere, &c. eſt dare, aut accipere aliquid ante tempus conſtitutum, antequam dies cedat, hoc eſt adveniat dandi, aut accipiendi, anticipatamente, innanzi tratto. Hæc autem loquendi formula ſumpta eſt ab argentariis, & mercatoribus, Græce εἰς προχρείαν. Senec. l. 4. de benef. c. 32. & epiſt. 7. & 98. ¶ Urbane Flor. lib. 4. c. 12. Adeo certa victoriæ ſpe, ut prædam in anteceſſum pactione dividerent. h. e. antequam victoriam obtinuiſſent. Adde l. 3. c. 21.

Antecœnium, ii, n. prima cœnæ fercula, merenda, Ger. das abendeſſen, Gal. le gouter, Hiſ. merienda, προδείπνιον. Apul. l. 2. Met. Gladiatoriæ Veneris antecœnia.

Antecurro, is, ere, προτρέχω, precorrere. Vitruv. l. 9. c. 4. Stella Solem antecurrens.

Antecurſor, m. 3. מבשר, πρόδρομος, qui præcurrit, ab ante, & curſor. Cæſ. 1. B. C. Cum antecurſoribus Cæſaris prælio commiſſo. Eſt hic eodem ſenſu, quo anteceſſor, i forieri. Tertul. de Monog. c. 8. Joannes antecurſor.

Antecurſorius, a, um. Apul. l. 9. Met. Antecurſoria potio. h. e. quæ principio cœnæ ſumitur, & cœnam præcedit. Al. leg. occurſoria, alii accurſoria.

Antedico, is, xi, ctum, idem quod prædico, predire. Cic. 1. Phil. c. 10. Augurum eſt antedicere ea, quæ vitari poſſunt. ¶ Rectius diviſim ſcribitur ante dico.

Ante-

Antedictus, a, um, *detto avanti*, prædictus. *Scribon. Larg. compoſ.* 163. Propter antedictam cauſam. ¶ Rectius ſcribitur diviſim *ante dictus*.

Anteëo, is, ivi, itum, n. 4. antecedo, præeo, præcedo, *andare innanzi*, Ger. *vorgehen*, *voranhingehen*, Gal. *aller devant*, Hiſp. *ir de lante*, antevado, cum dat. vel accuſ. *Cic. 2. Off.* Barbarum diſtricto gladio jubebat anteire. ¶ Item excello. *Cic. 2. Off.* Cæteros virtute antecunt. *Nepos Chabria*, 4. 1. Sed omnes, qui in Magiſtratu erant, auctoritate anteibat. *Gell. l. 19. c. 9.* Anteire aliquem in aliqua re.

Antefĕro, ers, tuli, latum, *anteporre*, Ger. *vorſetzen*, Gal. *preferer*, Hiſp. *anteponer*, antepono. *Cic. Cat.* Quum vel iniquiſſimam pacem juſtiſſimo bello anteferrem. ¶ Antelatus, partic. *Cic. de prov. Conſ. c. 11.* Quum ipſe cæteris omnibus eſſet omni honore antelatus.

Antefixus, a, um, præfixus. *Vitruv. l. 10. c. 15.* Antefixa latitudo foraminis. *Liv. l. 26. cap. 23.* Ad victorias, quæ in antefixis erant, hæſit. *Antefixa* autem, ut ait *Feſt. Pomp.* ſunt, quæ ex opere figulino tectis affiguntur ſub ſtillicidio.

Antegenitālis, adject. *Plin. l. 7. c. 55.* Antegenitali experimento. *h. e.* ſumpto ab iis, quæ antequam gigneremur, facta ſunt.

Antegeſtus, a, um, antea geſtus. *Paul. Digeſt. lib. 15. tit. 1. leg. 47.* Creditor cum venditore ex antegeſto agere poteſt.

Antegredior, d. 3. progredior, antecedo, anteverto, *andare innanzi*, Ger. *vorgehen*, Gal. *preceder*, Hiſp. *anteceder*, antevado. *Cic. de Nat. Deor. l. 2. c. 20.* Cum antegreditur Solem.

Antehabeo, a. 2. *anteporre*, Ger. *hocher alten*, Gal. *preferer*, Hiſ. *anteponer*, præfero. *Tacit. hiſt. 4. c. 11.* Ne divulgata veris antehabeant.

Antehac, *nel tempo paſſato*, Ger. *zuvor*, Gal. *cy devant*, Hiſp. *antes*, hactenus, uſque modo, ante hoc tempus. *Terent. in Andr.* 1. 2. 16. Quod antehac fecit, nihil ad me attinet. ¶ Significat etiam ante illud tempus. *Salluſt. in Catil. c. 26.* Sæpe antehac fidem prodiderat. *Tacit. 3. Ann. c. 25.* Ut antehac flagitiis, ita tunc legibus laborabatur.

Antelius, & Anthelius, ii, m. *Antelii* erant dii, qui ante domorum januas collocabantur, & oſtiorum præſides habebantur; hoc eſt ſub ſole poſiti. *Tertul. de Idol. c. 15. & de cor. mil. c. 13. in fi.*

Antelogium, ii, proœmium; vox ibrida, hoc eſt partim latina, partim Græca. *Plaut. Men. prol. v. 13.* Huic argumento antelogium hoc fuit.

Anteloquium, ii, n. exordium, proloquium. *Macrob. Saturn. l. 7. cap. 4.* Omnes prætextato anteloquium detulerunt. *h. e.* primum locum loquendi. *Symmach. l. 1. epiſt. 71.* Quorſum hoc ſpectet anteloquium, breviter explicabo.

Antelucānus, a, um, o. 1. 2. *innanzi dì*, Ger. *das frug, vor tag iſt*, Gal. *qui eſt, ou eſt fait devant le jour*, Hiſp. *antes de la luz del dia*, quod eſt ante lucem. *Cic. ad Caton. lib. 15.* Ex antelucano tempore uſque ad horam diei decimam. ¶ Hinc antelucanæ cœnæ. *Idem Catil. 2. 10.* ¶ Antelucani venti, ſunt, qui diluculo flant, verno præſertim tempore, Sole autem invaleſcente, cadunt. *Plin. l. 18. 6. Vitruv. 1. 6.*

Antelucio, & anteluculo, *avanti giorno*, Ger. *vor tag*, Gal. *devant jour*, Hiſp. *antes del dia*, adv. ante lucem. *Apul. l. 1. Mileſ. p. 107.* Antelucio fugiamus iſthinc quam pote longiſſime. *Idem ib. p. 108.* Anteluculo furtim evadere, & viam, licet trepido veſtigio, capeſſere.

Anteludia, orum, præludia illa, quæ pompam ſacrificalem præcedebant apud *Apul. l. 11. Met. poſt princ.* Ecce pompæ magnæ paulatim præcedunt anteludia.

Antemeridiālis, le, apud *Martian. Capel. l. 6.* idem quod

Antemeridiānus, o. 1. 2. *avanti mezzo di*, Ger. *vor mittag*, Gal. *de devant midy*, Hiſ. *coſa antes del medio dia*, quod eſt, vel fit ante meridiem. *Cic. Att. l. 13. epiſt. 23.* Antemeridianis tuis literis heri ſtatim reſcripſi.

Antemitto, is, præmitto, *mandar innanzi*. *Solin. cap. 38. de elephantis:* Flumen tranſituri minimos antemittunt. *Caſ. lib. 2. B. C. cap. 51.* Antemiſſis equitibus. ¶ Poteſt etiam diviſim ſcribi *ante mitto*.

Antemnæ, f. 1. urbs Sabinorum, exc. a Roma 4. ſtad. quaſi ante amnem dicta, quod eam amnis præterflueret. *Virg. Æn. 7. v. 631.* ¶ Hinc *Antemnas*, *atis*, apud *Liv. l. 1. c. 9. & 10.*

Antemurale, is, n. *antemurale*, propugnaculum muri exterius. *Hieronym. in hom. 2. Origen. quam ipſe Latinam fecit.*

Antemurānus, a, um, adject. ante murum qui eſt. *Ammian. l. 21. c. 22.* Antemuranum vallum.

Antenna, f. 1. *antenna*, Ger. *die ſegelſtang*, Gal. *antene*, Hiſ. *antena*, a circumtenendo, lignum tranſverſum in navi ad malum, cui velum alligatur. *Virg. 3. Æn. v. 549.* Cornua velatarum obvertimus antennarum. Ubi *cornua* extremitates dixit antennarum.

Antēnor, m. 3. Rex Thraciæ. Habuit filios, Helicaonium, Polydamantem, &c. ex quibus Helicaonius uxorem duxit Laodiceam, Polydamas Lycaſtem, ambas Priami filias, ſed Laodiceam ex Hecuba, Lycaſtem ex concubina. Cum filiis in auxilium Trojanorum venit. Sed exiſtimatus eſt urbem prodidiſſe. Nam præterquam quod Græcorum legatos hoſpitio ſuſcipiebat, & Helenæ reſtitutionem frequenter ſuadebat, Ulyſſem ſimulato habitu intra mœnia vidit, nec indicavit. Eo die, quo Ilium captum eſt, cum multitudine Henetorum, qui expulſi propter ſeditionem ex Paphlagonia, amiſſo Rege Philemone ad Trojam, ſedes, & ducem quærebant, diſceſſit ex Troade, venit in Italiam, ad ultimum ſinum maris Adriatici, ibique, expulſis Euganeis, qui inter Mare, & Alpes habitabant, urbem condidit. Locus ille, in quem ex navibus egreſſus eſt, Troja dictus eſt, urbs Euganea, & Antenorea, poſtea Patavium, nomine a proximis Germanis impoſito, quod aquarum locum ſignificet. *Virg. Æn. 1. v. 245.* Exinde etiam regio inter Adduam, & Timavum flu. Venetia ab Henetis cœpit vocari, poſtea Marchia Tarviſina.

Antenorĕus, a, um, adject. poſſeſſ. *Martial. l. 1. epigr. 77.* Flacce Antenorei ſpes & alumne Laris.

Antenorĭdæ, arum, Antenoris filii. *Virg. 6. Æn. v. 484.*

Anteoccupatio, onis, f. 3. actus anteoccupandi. ¶ Eſt etiam genus Figuræ Rhetoricæ, idem ac occupatio. *Cic. 3. de Or. c. 53.* Et in hilaritatem impulſio, anteoccupatio.

Anteoccŭpo, a. 1. *prevenire*, *occupare*. *Cic. in Orat. c. 40.* Ut anteoccupet, quod putat opponi.

Antepagmentum, i, n. vocabulum eſt architectorum, quod Italice deſcribitur a Daniele Barbaro; *tutta la caſſa, o telaro della porta: o tutto lo compoſizione delle cose col ſopraliminare*. *Vitruv. l. 4. c. 6.* ¶ Ceterum antepagmenta locum habent etiam in projecturis mutulorum ſub ſtillicidio, & fortaſſe etiam in aliis ædium partibus, ubi aliquid adpangitur, & ad ornamentum, vel munimentum adfigitur. *Cato R. R. c. 14. Vitruv. l. 6. c. 7.* ¶ Legitur & *antipagmentum*.

Anteparta, antea parta, & acquiſita. *Næv.* apud *Chariſ. l. 2. & Plaut. Trin. 3. 2. 16.* ¶ Scribitur & *ante parta* diviſim.

Antepaſſiōnes, primi motus cupiditatis, qui vel nobis invitis inſurgunt, animumque perturbant. *Hieronym. epiſt. 9. ad Salvin. poſt med.*

Antepĕdes, pedes priores in quadrupedibus. *Cic. in Arat. v. 454.* At caput, & totum ſeſe Centaurus opacis eripi te tenebris linquens veſtigia parva Antepedum.

Antependŭlus, a, um, pendens ante, ut crines antependuli, apud *Apul. lib. 2. Mileſ. pag. 125.*

Antepenultĭmus, a, um, *antepenultimo*, tertius ante ultimum. Legitur apud *Martian. Capel. l. 3. pag. 60. & Diomed. l. 2. pag. 425. Putſch.*

Antepilāni, m. 2. in Romana militia ſecundæ aciei milites erant, ſcutati omnes, robuſtioriſque ætatis, dicti, quod ante Pilanos, hoc eſt, ante Triarios, qui pilis pugnabant, prælium capeſſerent. Iidem Principes dicti ſunt, quod fere ex optimatibus eſſent, & armis maxime inſignes. In acie enim primi ante hoſtem erant Haſtati, ſecundi Antepilani, ſeu Principes, tertii Triarii, ſeu Pilani. *Liv. l. 8. c. 8. & 9.*

Antepollĕo, es, n. 2. ſupra aliquem polleo. *Apul. l. 1. Met.* Quæ civitas cunctæ Theſſaliæ antepollet. *Id. ibid. l. 7.* Toto vertice cunctos antepollebat.

Antepōno, is, a. 3. præpono, præfero, antefero, primas omnium alicui do, *preporre*, *anteporre*, Ger. *vorſetzen*, Gal. *preferer*, *mettre devant*, Hiſ. *anteponer*, *poner delante*. *Cic. in Lal.* Ut amicitiam rebus omnibus anteponatis. ¶ Significat etiam, ante aliquem ponere. *Plaut. Men. 2. 2. 2.* Bonum anteponam prandium pranſoribus.

Antepoſitus, a, um, *poſto innanzi*. *Plaut. Rud. 2. 6. 24.* Cœna antepoſita Thyeſtæ, & Tereo. ¶ Item præpoſitus, *preferito*. *Tacit. Ann. 12. c. ult.* Antepoſitus filio privignus.

Antepŏtens, tis, adject. antepollens. *Plaut. Trinum. 5. 1. 1.* Hic homo eſt omnium hominum præcipuis voluptatibus, gaudiiſque antepotens. *h. e.* abundans. Sic *Propert.* dixit, pietate potens, pro valde pio. Al. tamen leg. *antepotentior*.

Antequam, *prima che*, *avanti che*, Ger. *ehe dann*, Gall. *devant que*, Hiſp. *antes que*, priuſquam: adv. temporis, quod fere jungitur indicativo. *Cic. pro Mur.* Antequam pro Muræna dicere inſtituo. ¶ Aliquando cum ſubjunctivo. *Id. Phil. 1. c. 1.* Antequam de Rep. dicam. ¶ *Id. pro Quint. c. 17.* cum infinito uſurpavit. Dici, inquit, vix poteſt, quam multa ſint, quæ reſpondeatis ante fieri oportere, quam ad hanc rationem extremam neceſſariam devenire. Sed noli temere imitari. ¶ Solet etiam, pluribus verbis interjectis, dividi, ut patet in allato exemplo.

Anterides, plur. *contraſforti*, *ſproni*, *barbacani*, ſunt columnæ, vel lapides eminentiores, qui interponuntur ad ſuſtinendam ſtructuram, ut *Salmaſ.* definit ad *Solin. p. 856. Vitruv. l. 6. c. 11.* In frontibus anterides, ſive eriſmæ ſint.

Anterior, qui ante eſt, vel præcedit. *Caſ. B. C. l. 3. c. 63.* Navibus circumvecti milites in anteriorem vallum tela jaciebant. Al. leg. *interiorem*. *Sulpit. l. 1. hiſt. ſacr. c. 52.* Vaſa omnia anteriorum regum cremavit.

Anterius, adv. *prima*, prius, priore loco. *Sidon. l. 2. ep. 9.* Prima, & grata contentio, quænam potiſſimum anterius edulibus noſtris culina fumaret.

Antĕros, terotis, m. 3. Veneris, & Martis filius, idem, ac Cupido tertius. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 23.*

Anterōtes, gemma ex generibus amethyſti. *Plin. l. 37. c. 9.*

Antes, ium, m. ſunt areolæ hortorum, quæ quadratam lineam, ſeu figuram referunt. *Colum. l. 10. v. 376.* Humidaque andrachne ſitientes protegit antes. *Nonius* hinc recte ſcribit *c. 1. n. 124.* *antes* eſſe quadraturas, unde & antas dictas eſſe quadras columnas. Ob ſimilitudinem autem omnes arvorum, & vinearum ordines ad lineam ducti *antes* dicuntur. *Virg. 2. Georg. v. 412.* Jam canit extremos effœtus vinitor antes. ¶ Tranſlate uſurpatur a *Catone* apud *Serv. ad l. c. Virg.* Pedites quatuor agminibus, equites duobus antibus ducas. *h. e.* pedites quadrato agmine ducas, cujus agminis latera equites tegant, veluti duæ lineæ, ſeu alæ. ¶ Advertendum autem, a quibuſdam *antes* cum *antis* confundi, ut ab *Iſid. 15. Orig. 7.* & a *Serv. loc. cit.*

Anteſcholānus, i, *ſotto maeſtro*, qui poſt magiſtrum primus eſt in ſchola. *Petron. in Satyr. c. 81.*

Anteſignānus, m. 2. *guardia della bandiera*, Ger. *der vorden fenlin, oder panier ſteht und ſtreit*, Gall. *qui marche en bataille devant le porteenſeigne, ou le guidon*, Hiſp. *alferez*, ante ſignum, ſeu vexillum in acie conſtitutus, vexillorum defenſor. Nam ſignum pro vexillo militari ponitur. *Cic. Philip. 2. c. 29.* Fuerat in acie Pharſalica anteſignanus. *Caſ. B. C. l. 1. c. 41.* Unius legionis anteſignanos procurrere jubet.

Anteſto, (ſeu antiſto, ut Vett. ſcribebant) as, ſteti, atum, antecello, præſto, *ſtare innanzi*, *eſſere ſuperiore*. *Lucret. l. 5. v. 22.* Herculis antiſtare autem tu facta putabis. *Nepos Ariſtid. in princ.* Cognitum fuit quanto antiſtaret eloquentia innocentiæ. *Gell. 9. 13.* Virtute cæteris anteſtare.

Anteſtor, aris, d. 1. teſte *Budæo*, vetus eſt Juriſconſultorum verbum ſignificans accipere in teſtem. Apud veteres enim, qui adverſarium, qui vades dare nollet, in jus pertrahere volebat, prius aliquem de præſentibus anteſtabatur, hoc eſt, atteſtabatur, vel teſtem capiebat, ejus attingens auriculam, & ſic interrogans, *Licet te anteſtari?* illo autem reſpondente, *Licet*, tum injecta manu adverſarium in judicium rapiebat. Solos autem liberos anteſtari fas erat, ſervi teſtes eſſe non poterant. Quare autem anteſtantes teſtium aures apprehendamus, docet *Plin. l. 11. c. 45.* Eſt (inquit) in aure ima memoriæ locus, quem tangentes atteſtamur. *Horat. l. 1. ſat. 9. v. 76.* Et *Cic. pro Mil. c. 25.* Te, magne, tamen anteſtaretur. *i. e.* teſtem citaret. Alii leg. *atteſtaretur*. ¶ Paſſiva ſignificatione, *Liv.* apud *Priſcian. l. 8.* Impubes libripens eſſe non poteſt, neque anteſtari: ut idem *Priſcian.* exponit.

Antevenio, n. 4. *venir innanzi*, Ger. *für kommen*, Gal. *anticiper*, *venir devant*, Hiſp. *venir delante*, prævenio, cum acc. vel dat. *Salluſt. in Jug.* Exercitum Metelli antevenit. *Plaut. in Trin.* Tempori huic hodie anteveni. ¶ Item excellere. *Plaut. Caſ. 2. 3.* Omnibus rebus ego amorem credo antevenire.

Anteventŭlus. Anteventuli ſunt mulierum capilli in fronte demiſſi, quod ante faciem fieri ſint. *Apul. Florid. l. 1. p. 342.* Crines ejus anteventuli, & propenduli.

Anteverſio, onis, verbal. antevertendi ſeu præveniendi actus. *Ammian. lib. 21. c. 5.* Expertus, quid in rebus tumultuoſis anteverſio valeat, & prægreſſus.

Anteverto, is, præverto, antecedo, *prevenire*, prævenio, anticipo. *Caſ. B. G. 7. c. 7.* Qua re nunciata, Cæſar omnibus conſiliis antevertendum exiſtimavit. *Tacit. Ann. 13. 30. 3.* Damnationem veneno antevertere. *Plaut. Bacch. 3. 5.* Rebus aliis antevertam, quæ mandas mihi. Al. leg. *antevortar*.

Antevidĕo, es, a. 2. *antivedere*, prævideo. *Valer. Flacc. l. 6. v. 582.* nunc quo ſe raperet, nunc quo diverſus abiret, Antevidens. ¶ Poteſt etiam diviſim ſcribi *ante video*.

Antevŏlo, n. 1. *volare avanti*. *Virg. 9. Æn. v. 47.* Turnus ut antevolans tardum præceſſerat agmen.

Antevorta, Divinitatis comes apud Rom. quæ præerat futuris, ſicut Poſtvorta præteritis. Ita *Octav. Ferrarius*. Sed *Carolus Stephanus* Poſtvortam futurorum, Antevortam præteritorum Deam putat. *Macrob. Saturn. l. 1. c. 7.*

Anteurbanus, o. 1. 2. urbi propinquus. *Feſt.*

Anthalium, n. 2. malum rotundum magnitudine meſpili, in Ægypto. *Plin. l. 21. c. 15.*

Anthēdon, f. 3. meſpili genus, pomum ferens minus cæteris, ſed odore præſtantius, & quod diutius ſervatur. *Plin. l. 15. c. 20.*

Anthēdon, onis, f. 3. Majuma, *Lariſſa*, al. *Daron*, urbs Paleſtinæ E. ſub P. Hieroſolymitano, maritima, inter Aſcalonem, & Gazæorum portum, 8. M. P. utrinque. ¶ Anthedon altera, oppid. Bœotiæ, medit. inter Thebas 60. ſtad. & Chalcidem 70. Hodie teſte Ortelio dicitur *Tallandi*. Sed *Talande* Atalanta potius eſſe videtur, opp. in ora. *Ovid. 13. Met.* Nuper in Euboica verſis Anthedone membris Glaucus adeſt.

Anthedonius, a, um, ad Anthedonem oppidum pertinens. *Stat. 9. Theb. v. 291.*

Anthĕmis, Imbraſus, Parthenia, Samothrace, Inſ. maris medit. Thraciæ adjacens.

Anthĕmis, f. 3. *camamilla*, alii leucanthemis, leucanthemum, melanthemon, chamomilla, herba fœniculi folio. *Plin. 22. 21.*

Anthemium, ii, n. herba eadem quæ anthemis, apud *Æmil. Macrum cap.* de Camomilla.

Anthēræ compoſitiones dicuntur a medicis, quæ vel floridum colorem habent, vel certorum florum admixtione fiunt; ab ἄνθος, flos. *Plin. l. 24. c. 9.*

Antheus, m. 2. Antenoris fil. quem Paris amavit, & imprudens interfecit. ¶ Item unus ex *Æneæ* ſociis. *Virg. Æn. 1. v. 510.*

Anthias, æ, piſcis nomen apud *Plin. l. 9. c. 59.*

Anthinum mel, vocatur, quod vere factum eſt: quoniam ex floribus, qui a Græcis ἄνθη, dicuntur, favi conſtruuntur. *Plin. l. 11. c. 14.*

Anthologica, orum, libri de floribus tractantes. *Plin. l. 21. c. 3.*

Anthracinus color, idem qui ater. Anthracinæ veſtes. *Varr. apud Non. c. 16. n. ult.*

Anthracites, æ, m. 1. gemma, in qua velut ſcintillæ ignis diſcurrere videntur. *Plin. l. 37. c. 7.*

Anthrax,

Anthrax, acis, m. 3. *carbone*, ανθραξ, carbo. ¶ Hinc Anthrax, vel anthracites, *carbonchio*, ανθραξ, ανθρακιτης, carbunculus, gemmæ genus fulgidæ, & lucentis, inſtar igniti carbonis, in qua veluti ſcintillæ ignis diſcurrere videntur. ¶ Item carbunculus, abſceſſus ex atra bili, rubore ſublivido, vel genus ulceris cum inflammatione. *Æmil. Macer de herb. c. de Sabina*. ¶ *Vitruv. l. 7. c. 8.* Anthrax eſt etiam minii gleba.

Anthriſcum, n. 2. ανθρισκον, herba ſcandici ſimilis, tenuioribus, & odoratioribus foliis. Fatigato Venere corpori ſuccurrit. Vide *Plin. l. 21. c. 15.*

Anthropographus, m. 2. ανθρωπογραφος, dictus Dionyſius, quod nihil aliud, quam homines pinxerit. *Plin. l. 35. c. 10.*

Anthropophagi, ανθρωποφαγοι, qui humana carne veſcuntur, ut populi Americæ, Æthiopiæ, &c. *Plin. l. 14. c. 12. & l. 7. c. 2.*

Anthus, m. 2. avis, quæ equorum hinnitum imitatur. *Plin. l. 14. c. 42.*

Anthyllion, ανθυλλιον, herba lenti ſimillima, quæ in vino pota veſicam vitiis liberat, & ſanguinem ſiſtit. *Plin. l. 26. c. 8.*

Anthyllis, f. 3. ανθυλλις, herba eſt chamædryos ſimilitudine, flore purpureo, gravi odore, radice intubi. *Plin. l. 26. c. 8.*

Antypophŏra, ανθυποφορα, figura ſentent. objectio, cum tacite occurrimus rationi, prolepſis. Ut illud *Virg. Æn. 4. v. 603.* Verum anceps belli fuerat fortuna: fuiſſet. *Senec. l. 1. controv. 7.*

Antiæ, capilli anteriores, demiſſi in frontem, quod ante faciem ſiti ſint. *Feſtus. Apul. in Florid. lib. 1. p. 3. 42. de Apolline*: Jam primum crines ejus præmulſis antiis, & promulſis caproneis &c.

Antiānus, a, um, ad Antium pertinens. *Cic.* apud *Non. c. 4. n. 130.* Hercules Antianus.

Antiās, atis, qui eſt ex Antio Latii oppido. *Liv. l. 8. c. 14.* Interdictumque mari Antiati populo. *Id. l. 6. c. 9.* Rem Antiatem diuturniorem manere.

Antiātæ, vel Antiates, populi Antii incolæ. *Liv. l. 6. c. 33. & l. 8. c. 12. & 14.*

Antiatīnus, a, um, ad Antium pertinens, ut Antiatinæ ſortes, apud *Sueton. in Calig. c. 57.* h. e. quæ ducebantur in templo Apolinis, qui Antii colebatur.

Antibacchius, m. 2. αντιβακχειος, pes bacchio contrarius, ex duabus longis, & ultima brevi, ut *Audiſſe. Donatus pag. 1739. Putſch.*

Antiboræum horologium, apud *Vitruv. l. 9. c. 9.* videtur dici illud, quod deſcriptum in plano Æquatoris Boream reſpicit.

Antica, æ, f. dicta eſt pars prior in templo augurali. *h. e.* celi ſpatio ab Auguribus deſcripto, ſicut poſterior dicebatur Poſtica. *Varr. lib. 6. de L. L. poſt princ. Serv. in Virg. Ecl. 9. v. 15. & Poſt.* in Poſticum. V. Anticus.

Anticategoria, αντικατηγορια, Latine poteſt dici recriminatio, ſive mutua accuſatio, & eſt genus controverſiæ judicialis. *Quint. l. 3. c. 12.* Græce; at Latine *Auguſtin. l. 3.* contra *Creſcon. Grammat. c. 26. & 74.*

Anticatŏnes, m. 3. αντικατωνες, duo libri, quos Cæſar contra Catonem Ciceroni ſcripſit. *Juven. ſat. 6. v. 337.* duo Cæſaris anticatones.

Antichthon, αντιχθων, orbis terræ toti globo noſtro oppoſitus in cælo. Figmentum fuit Pythagoreorum, qui cum ob perfectionem denarii numeri decem orbes hujus univerſi crederent numerari oportere, neque tamen plus quam novem invenirent, decimum ab ingenio finxerunt αντιχθονα, h. e. terræ noſtræ oppoſitum. *Cal. Rhod. l. 22. c. 14.* putat eos per Antichthonem intellexiſſe lunarem ſphæram.

Antichthŏnes, αντιχθονες, iidem qui Antipodes: ut Hiſpani, & Indi. Sed notandum ex Iſaac Voſſ. ad Melam *l. 1. c. 1.* Antichthones a Veteribus accipi pro iis omnibus, qui oppoſitam terram Auſtralem inhabitare credebantur, etiamſi in ſuperiore noſtro hemiſphærio degerent. Ita ſemper ab Antipodibus diſtinguuntur. *Plin. l. 6. c. 22.* Taprobanem alterum orbem terrarum diu eſſe exiſtimatum eſt, Antichthonum appellatione. Adde *Melam l. 1. c. 1.*

Anticipatio, f. 3. προληψις, verb. ab anticipo. *Cic. 1. de Nat. Deor. cap. 16.* Quæ eſt gens, quæ non habeat ſine doctrina anticipationem quandam Deorum? *i. e.* ut ipſe explicat, anteceptam animo informationem, ſive prænotionem. ¶ *Arnob. l. 1. p. 107.* In pedum officiis numerat ſuggerere anticipationem itionum. *h. e.* primos motus, quos animal ambulaturum facit. ¶ Eſt etiam figura Rhet. eadem ac Prolepſis.

Anticipātor, oris, qui anticipat. Habetur hæc vox in quadam Oratione ad Deum, quæ eſt in Ephemeride Auſonii; ab aliis Paulino Nolano tributa: Ipſe Dei Verbum, Verbum Deus, anticipator Mundi, quem facturus erat. *h. e.* qui ante noverat, & capiebat Mundum quam faceret.

Anticĭpo, as, a. 1. anteoccupo, anteverto, *pigliar tempo*, *anticipare*, קדם, Ger. *vorkommen*, Gal. *anticiper*, Hiſp. *anticipar*, προλαμβανω, antecapio, prævenio. *Cic. Att. l. 8. ep. 14.* Anticipas ejus rei moleſtiam, quam triduo ſciturus ſis. *Stat. Theb. 6. 442.* Anticipare viam.

Anticlea, f. 1. αντικλεια, uxor Laertæ, quæ a Siſypho latrone Æoli filio capta, & conſtuprata eſt, ex quo Ulyſſem peperit. Aliqui dicunt, id ei accidiſſe, cum duceretur ad Laertæ nuptias, alii, cum Laertæ jam nupſiſſet, & ad Oraculum pergeret conſultura. *Ovid. 13. Met.*

Anticus, a, um, ab ante deriv. *Feſtus*: Quæ ante nos ſunt, antica, quæ poſt nos ſunt, poſtica dicuntur. Anticum etiam Vett. pro Janua poſuerunt.

Anticyra, f. 1. Anticyrrha, Anticyræ, arum, Caparillus, *Suola*, αντικυρα, urbs Phocidis lit. ante Cyrrham, inter Criſſam ad Occ. & Siphas opp. Bœotiæ ad Or. iſthmum Corinthiacum verſus, a Delphis 10. M. P. ¶ Eſt item inſ. ſinus Maliaci, contra Oetam M. in qua helleborus contra amentiam naſcitur. ¶ Hinc navigare Anticyram eos jubet *Horat. l. 2. ſat. 2. v. 166.* qui parum ſanæ mentis ſunt. Adde v. 82. & *de Arte*, v. 300.

Antideo, is, pro Anteeo, habet *Plaut. Perſ. 5. 2. 2.* & *Ciſtell. 2. 1. 3.*

Antidhac, pro Antehac eſt apud *Plaut. Amph. 2. 2. 29. Pſeud. 1. 1. 14.* & *2. 2. 26.* & aliis in locis. Conſona enim illa interpoſita hiatum tollit.

Antidŏra, orum, in plur. *rimunerazione*, *guiderdone*, שלום, Ger. *gegengeſchenck*, Gal. *remuneratione*, Hiſp. *remuneracion*, αντιδωρα, remunerationes, aut quæ a nobis pro acceptis muneribus redduntur. *Ulp. tit. de per. her.*

Antidŏtum, n. 2. *rimedio contra il veleno*, תרופה, Ger. *artzeney wider das gifft*, Gal. *antidote*, *contre poiſon*, Hiſp. *antidoto*, αντιδοτον, remedium, ſive medicamentum, quod contra venena datur, ex αντι, contra, & διδωμι, do. *Quin. l. 7. c. 2.* Datum ei venenum dixit, ſed ſe antidotum daturum. ¶ Dicitur & antidotus gen. fem. *Gell. l. 14.* Antidotus celebratiſſima, quæ Mithridatios vocatur.

Antienſis, e, ad Antium pertinens, ut *Antienſe* templum, *Valer. M. 1. 8. 2.*

Antigerio, *ſubito*, veteres pro valde, & pro ſtatim utebantur, quaſi antequam res gereretur. *Feſtus*. Damnat hanc vocem Quintil. *lib. 1. c. 6. & l. 8. c. 3.* tanquam obſoletam.

Antigŏne, f. 1. αντιγονη, Oedipodis Thebanorum Regis filia, quæ patri cæco a Creonte in exilium acto ſe viæ ducem præbuit, ob quam pietatem poſtea a Tyranno jugulata eſt. ¶ Fuit etiam hoc nomine filia Laomedontis, vel Priami, quæ, cum eam formæ ſuæ fiducia nimis arrogantem reddidiſſet, a Junone in ciconiam mutata eſt, *Ovid. 6. Met.*

Antigŏnus, αντιγονος, Macedo, ut quidam dicunt, frater Alexandri M. qui primus poſt Alexandrum in Aſia 18. an. regnavit. ¶ Fuerunt alii Antigoni, inter quos Antigonus hoc nomine tertius, Macedoniæ rex, ſecundi nepos, qui tutor Philippi fuit ejus, quem Romani debellaverunt. Hunc Servatorem Græci, & Benefactorem vocabant.

Antigraphei, antigraphatii, αντιγραφεις, qui de archetypo tranſcribunt. Hos *Cic. in Rull.* cuſtodes appellat. *Ulpian. l. 3. de adm. tut.*

Antilegomĕna, αντιλεγομενα, contradictiones. *Plin. l. 20. c. 8.* Petronius Tiodotus, qui antilegomena ſcripſit. Al. leg. *antobolegumena*.

Antilibanus, m. 2. *Abelitnas*, αντιλιβανος, Mons Siriæ, vel Phœniciæ, oppoſitus Libano M. valle longa interjecta. *Cic. Attic. 2. 16.*

Antilŏchus, αντιλοχος, Neſtoris fil. major natu, occiſus in bello Trojano ab Hectore, vel a Memnone. *Juven. Sat. 10. v. 252.*

Antimăchus, Poeta Clarius, vel Colophonius. Aggreſſus belli Thebani hiſtoriam, vigeſimum quartum volumen implevit, antequam duces Thebas uſque produceret. Cum convocatis auditoribus legeret eis magnum illud volumen ſuum, & cum legentem omnes præter Platonem reliquiſſent, *Legam*, inquit, *nihilominus. Plato enim mihi unus inſtar eſt omnium. Cic. in Brut.* ¶ Fuit item Antimachus Trojanus, qui donis Paridis corruptus impedimento fuit, quo minus Helena redderetur, & pro concione Trojanos hortatus eſt, ne Menelaum, dum legatus ad eos in urbem veniſſet cum Ulyſſe, redire ad ſuos ſinerent, ſed in urbe aſſervarent, & trucidarent. *Homer. Iliad. 11.*

Antimetabŏle, f. 1. αντιμεταβολη, ex adverſo mutatio, commutatio, Figura qua verba contraria ratione repetuntur, ut, Non, ut edam, vivo, ſed ut vivam, edo. *Iſid. l. 2. c. 21.*

Antinomia, f. 1. αντινομια, legum contrarietas, & pugna. *Quintil. lib. 7. c. 8.* (*al. 8.*) & *cap. ult.*

Antinŏus Bithynicus, admirandæ pulchritudinis adoleſcens. Tanta, tamque eleganti fuit forma, ut Adrianus Imper. a quo adamabatur, templum ei apud Mantineam conſtituerit. Inter ſidera tranſlatus fingitur.

Antiochenſis, ſe, & Antiochēnus, a, um, adject. gentilia. *Tac. hiſt. 2. c. 82.* Apud Antiochenſes aurum, argentumque ſignatur. *Gell. l. 7. c. 19.* Antiochena pecunia.

Antiochia, cogn. Magna, Theopolis, Rebbata, *Antachia*, αντιοχεια, urbs Reg. nunc Patr. Syriæ, condita ab Antiocho patre Seleuci. ¶ Antiochia, Miſibis, Mygdonia, *Abeſa*, *Nisbin*, *Sibin*. urbs A. Meſopotamiæ, condita a Seleuco fil. Antiochi. ¶ Antiochia, *Antiochea*, *Verſangeli*, urbs Piſidiæ A. ¶ Antiochia ad Tragum, *Antiochetta*, urbs E. Ciliciæ. ¶ Antiochia, Alexandria, Seleucia, *Indion*, urbs Margianæ. ¶ Antiochia Mæandri, *Tachiali*, urbs Epiſc. Cariæ. ¶ Antiochia ad Taurum, urbs E. Comagenes. ¶ Aliæ ſeptem præterea memorantur, quæ non extant.

Antiŏchus, m. 2. αντιοχος, nomen ſecundi Regis Syriæ, Seleuci filii, hujus nominis primi, qui Soter cognominatus eſt, & regnavit ann. 20. Ab hoc Reges ſequentes & ipſi Antiochi dicti ſunt. Secundus igitur fuit Antiochus Achæos hujus fil. qui cum 20. ann. regnaſſet, veneno extinctus eſt ab uxore Laodicea. Tertius Antiochus Galericus. Antiochus quartus cognom. Magnus, regnavit ann. 36. Dictus eſt etiam Hierax, quod accipitris more in rapiendis alienis vitam duceret. Hic Ptolemæum Philometorem prælio ſuperavit. Quintus Antiochus dictus eſt Epiphanes, id eſt nobilis, ſive illuſtris. Hic Hieroſolymam deſtruxit, & multa mala intulit Judæis. Regnavit ann. 11. Sextus Antiochus Syriæ, & Aſiæ Rex dictus eſt Eupator. ¶ Fuit & alius Antiochus, Aſcalonita, Philoſophus, Cicer. Brutique præceptor.

Antiŏpa, f. 1. αντιοπη, Nictæi filia, & uxor Lyci Thebanorum Regis. Hanc cum Juppiter in Satyrum mutatus compreſſiſſet, Lycus repudiavit, uxoremque Dircem ſuperinduxit, quæ Antiopam in carcerem conjecit. Verum inſtante partus tempore, illa ruptis vinculis in Cithæronem montem ſe recepit, ubi Amphionem, & Zethum peperit, qui a paſtoribus inventi, & educati maternæ injuriæ ultores extiterunt, Lyco cum Dirce uxore interfecto. Qua de re eſt Pacuvii Tragœdia. *Perſ. Sat. 1. v. 77.* Sunt, quos Pacuvius, & verrucoſa moretur Antiopa, ærumnis cor luctificabile fulta.

Antios, excruciatos. *Feſtus*. Contendit *Scalig.* legendum *auctos*, tanquam particip. paſſivum ab *augeo*.

Antipagmenta, V. Antepagmenta.

Antiparaſtaſis, figura eſt frequens Demoſtheni, & Cicer. habens confeſſionem quandam conjunctam cum majore inficiatione.

Antipăter, Sidonius, ſeu ex Tyro Phœniciæ, Philoſophus Stoicus, qui poſt Panætium de Officiis ſcripſit. Innumerabiles pene verſus ex tempore faciebat. Sappho decimam inter Muſas nobili epigrammate cooptavit. Eodem die, quo natus eſt, omnibus annis febri laboravit, & tandem extinctus eſt. Antipater alius, filius Jolai, e Paliura urbe Macedoniæ, diſcipulus Ariſtotelis, miles Philippi, inter duces Alexandri, ejus ſucceſſor in Regno Macedoniæ. Alexandrum per fil. Caſſandrum, & Jollam veneno ſuſtulit. ¶ Fuere & alii hujus nominis.

Antipates, αντιπατης, gemmæ nigræ ſpecies. *Plin. l. 37. c. 10.*

Antipathia, αντιπαθεια, naturalis rerum differentia, ſive repugnantia, quæ eſt inter ea, quæ veluti naturali quodam odio inter ſe diſſident. Huic opponitur ſympathia, quæ mutuam quandam rerum inter ſe cognationem ſignificat. *Plin. l. 20. c. 4.* & *l. 24. c. 9.*

Antiphătes, Rex Læſtrygonum, fil. Melampodis, ſeu Lami, qui Formias condidit. ¶ Antiphates alius, nothus Sarpedonis, qui Æneam in Italiam ſecutus a Turno occiſus eſt. *Virg. Æn. 9.*

Antipherna, αντιφερνα, juncto ex αντι, & φερνη nomine, dicuntur apud Juriſconſultos ea, quæ maritus conſtante matrimonio uxori ſuæ quaſi remunerandæ dotis cauſa largitur. *In Cod. Juſtin. l. 5. tit. 3. leg. ult.*

Antphraſis, f. 3. *parlare inteſo al contrario*, αντιφρασις, ſermo per contrarium intelligendus, ut Parcæ, quia nemini parcant. Græca vox eſt, & Græce ſcribenda.

Antipŏdes, m. 3. αντιποδες, qui contra nos poſiti ſunt contrariis veſtigiis. Declinatur Antipus, Antipodis, vel Antipodos. *Cic. l. 4. Acad. Quæſt. c. 39.* Nonne etiam dicitis eſſe e regione, e contraria parte terræ, qui adverſis veſtigiis ſtent contra noſtra veſtigia, quos Antipodas vocatis? ¶ Feſtive *Seneca*, & lepide luxurioſos homines, qui noctu potant, interdiu dormiunt, Antipodas vocat, *epiſt. 122.*

Antipŏlis, f. 3. *Antibo*, Urbs in Galliæ Narbon. cum portu, a Nicæa 3. leuc. in Occ. a Vincio 2. in Mer. a Foro Julii 7. in Circ. ¶ Item urbs Aſiæ.

Antipolitānus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Antipoli. *Martial. l. 4. epigr. 89.* Antipolitani nec quæ de ſanguine thynni. Adde *l. 13. epig. 103.*

Antipophŏra, αντιποφορα, contraria ſubjectio, Figura cum tacitæ objectioni reſpondetur, ab υποφερω, ſubjicio, offero. *Senec. l. 1. controv. 7.* Hic phyſicum introduxit, deinde antipophoras ſumpſit.

Antiptōſis, f. 3. Fig. cum caſus pro caſu ponitur, ab αντι, pro, & πτωσις, caſus, ut *Plaut. Aulul. prol.* Jam multos annos eſt cum poſſideo, &c. *Serv. ad 10. Æn. v. 653.*

Antiquaria, æ, f. 1. &

Antiquarius, ii, m. *antiquario*, φιλαρχαιος, qui eſt antiquitatis ſtudioſus, maxime in verbis, & ſermone. *Dial. de Orat. c. 21.* Nec quemquam adeo antiquarium puto, ut Cœlium ex ea parte laudet, qua antiquus eſt. *Juvenal. Sat. 6. v. 453.* Ignotoſque mihi tenet antiquaria verſus. ¶ Item librarius, qui codices vetuſtos deſcribit. *Sidon. Apoll. l. 9. ep. ult.* Licet antiquarium moraretur inſiccabilis gelu pagina, & calamo durior gutta. *Hieron.* etiam adjective uſus eſt *epiſt. 6. ad Florent.* Alumnos, qui antiquariæ arti ſerviunt. Loquitur autem de codicibus bibliothecæ deſcribendis.

Antiquatio, f. 3. abolitio. *In Cod. Theodoſ. 6. 55. 4.* Pœnarum antiquatio.

Antique, *anticamente*, קדם, Ger. *altfrenckiſch*, Gall. *anticament*, Hiſp. *antiguamente*, παλαιως, adverb. ad morem antiquorum. *Horat. 2. ep. 1. v. 66.* Si quædam nimis antique, ſi pleraque dure dicere. *Solin. cap. 11.* Titanas in ea antiquiſſime regnaſſe.

Antiquitas, *antichità*, קדם, Ger. *das alter*, Gal. *antiquité*, Hiſp. *antiguedad*, αρχαιοτης, pro vetuſtate. *Cic. 1. Fin.* Ab ultima antiquitate repetitis. ¶ Pro ipſis antiquis. *Plin. l. 12. c. 19.* Fabuloſa narravit antiquitas. ¶ Pro charitate, ſeu præcipuo amore. *Salluſt.* Tantum antiquitatis, curæque majoribus pro Italica gente fuit. ¶ Item pro morum ſanctitate, ſinceritate. *Cic. pro Planc.* Hæc enim plena ſunt officii, plena obſervantiæ, plena antiquitatis.

Antiquitus, αρχαιως, olim, tempore antiquorum, *Cæſ. l. 6. B. G.* Summa auctoritas antiquitus erat in Heduis.

Antiquo, as, a. 1. *annullare*, שנה, Ger. *abthun*, Gal. *rejetter*, Hiſp. *deſaprovar*, παλαιοω, evacuo, aboleo, abrogo, irritum facere, in morem priſtinum reducere, ut nihil innovetur. *Cic. 3. de Leg. c. 17.* Legem antiquaſtis ſine tabella. ¶ Antiquare, & abrogare inter ſe differunt. *Antiquatur* lex, cum populus eam perferri non patitur, ſuffragiis improbans, *abrogatur* vetus lex, quam ſcilicet antea latam populus ſuffragiis tollit.

Antiquus, a, um, priſcus, vetus, *antico*, [illegible], Ger. *alt*, Gal. *ancien*, Hiſp. *antiguo*, ἀρχαῖος, idem, quod vetus, ab ante, & ævum, ut *Varroni* placet. *Virg.* 2. *Georg.* Antiquaſque domos avium. ¶ Sed differunt. Nam antiquum dicitur, quod eſt prioribus ſæculis factum, vetus, quod non eſt recens. ¶ Quoniam vero quæ antiquiora ſunt, fere meliora eſſe conſueverunt, ut mores, vinum, & ſimilia, factum eſt, ut antiquum pro bono, & charo uſurpetur, *buono*, *caro*. *Cic. Attic. l.* 1. Nihil mihi antiquius noſtra amicitia eſt. *i. e.* charius, venerabilius, ſanctius, & vulgatiſſima phraſis eſt. ¶ Sumitur etiam antiquus pro rudi, ſimplici, ſine fallaciis, candido, probo. *Terent. And.* 4. 6. 23. Optime hoſpes pol Crito, antiquum obtines. Sic *Cic. l.* 9. *ad Att. ep.* 15. Vide, quam ſim antiquorum hominum: te hanc rem gravius putavi laturum. ¶ Item pro magno natu, ſene; præcipue apud Recentiores Scriptores latinit. *Ulpian. l.* 1. *ff. de alb. ſcrib.* Inter Duumvirales antiquiſſimus quiſquis prior. Antiquior pro priore, nobiliore. *Gell.* 5. 13. Antiquiorem locum hoſpiti tribuit, quam clienti.

Antirrhinum, V. Anarrhinum.

Antiſagōge, es, f. ἀντεισαγωγή, hoc eſt contraria inductio: ab ἀντὶ contra, & εἰσάγω induco, infero. Eſt hoc nomine rhetorica figura, cum ex una re aliud, quam exſpectari poſſe videatur, inferimus: ut *Cic.* de rege Ptolemæo: Difficilis ratio belli gerendi: at plena fidei, plena pietatis. *Martian. Capell. lib.* 5. *pag.* 172.

Antiſcii, orum, m. ἀντίσκιοι, qui circa Æquinoctialem circulum habitant, quorum umbræ meridianæ, cum ſol nobis eſt altiſſimus, noſtris contrariæ ſunt. *Ammian. Marcellin. l.* 22. *c.* 15. (*al.* 39.)

Antiſcorodon, n. 2. ἀντισκόροδον, herba eſt ex generibus allii, quæ & Ulpicum, & allium Cyprium appellatur. *Plin. l.* 19. *c.* 6.

Antiſophiſtes, æ, apud *Suet. Tiber. c.* 11. & *de Illuſtr. Gram. c.* 9. Sunt autem Antiſophiſtæ, qui contraria invicem afferunt.

Antiſpaſtus, pes conſtans prima brevi, ſecunda & tertia longa, & quarta brevi, ut *Alexander*. *Diomed. l.* 3.

Antiſtātus, us, ui, m. 4. excellentia, *preminenza*. *Tertul. adverſ. Valent. c.* 13. Angelorum comparatitius antiſtatus.

Antiſtes, itis, m. 3. *preſidente*, [illegible], Ger. *oberſter*, Gal. *prelat*, *preſident*, Hiſp. *prelado*, *preſidente*, προεστώς, ex ante, & ſto, tam fem. quam maſc. gen. a verbo antiquo, antiſto, pro anteſto, *i.* excello. Erant hoc nomine primarii templorum ſingulorum Sacerdotes, qui ſacris præerant, deque futuris reſponſa dabant, *Cic. Verr.* 4. *c.* 45. Cereris ſacerdotes, atque illius fani antiſtites. *Val. Max. l.* 1. *c.* 1. *n.* 1. Ne perita deeſſet antiſtes. Dicitur etiam de eo, qui in alia quapiam re præeſt. *Colum. l.* 3. *c. ult.* Antiſtes vindemiatorum. *Tertull. in Apolog. c.* 1. Antiſtites imperii Romani. ¶ Per translationem dicitur, qui in re aliqua excellit, atque principatum tenet, *eccellente*. Unde Servius Sulp. *Quin.* teſte *l.* 11. *c.* 1. Juris antiſtes appellatus eſt. Sic *Cic.* 2. *de Orat. c.* 46. Artis dicendi antiſtes. *Plin. l.* 7. *c.* 30. Plato ſapientiæ antiſtes.

Antiſthĕnes, m. 3. Ἀντισθένης, Phil. Socratic. acutus magis, quam eruditus, præceptor Diogenis. Hic, cum glorioſe docuiſſet Rhetoricam, audito Socrate, dixiſſe fertur ad diſcipulos, *Abite, & magiſtrum quærite, ego enim jam reperi*, ſtatimque venditis, quæ habebat, & publice diſtributis nihil ſibi, præter palliolum, reſervavit. Patientiam, & duritiam in Socratico ſermone adamavit. *Cic.* 3. *de Or.*

Antiſtita, æ, f. *ſacerdoteſſa*, mulier, quæ ſacris præeſt. *Cic. Verr.* 4. *c.* 45. Illius fani antiſtitæ, probatæ mulieres. Al. leg. *antiſtites*. *Ovid.* 13. *Metam. v.* 410. Antiſtita Phœbi. *Plaut. Rud.* 3. 2. 10. Antiſtita Veneria.

Antiſtitium, προστασία, excellentia, dignitas antiſtitis. *Martian. Capella l.* 2. Venerabili antiſtitio præminere.

Antiſtitor, *preſidente*, [illegible], Ger. *vorſteher*, ἐπιστάτης, præfectus, quaſi anteſtator. *Col. l.* 4. Antiſtitores, qui obſervent, quique præcipiant, ne acerbæ uvæ demetantur. Al. legunt Antiſtites.

Antiſto. V. Anteſto.

Antiſtœchon, vel antiſtichon, ἀντίστοιχον, figura dictionis, qua littera pro littera ponitur, ut Olli pro Illi, Upilio pro Opilio. *Ser.* 1. *Æn. v.* 425.

Antiſtrĕphon, eſt converſio quædam ejuſdem propoſitionis, quam vide apud *Gell. l.* 9. *cap. ult.*

Antiſtrŏphe, ἀντιστροφή, Lyricis poetis eſt ſaltationis genus, quo modo in dexteram, modo in ſiniſtram choros agerent, ac revocarent. Eſt etiam figura quædam: apud Grammaticos quidem inverſio litterarum, ut Roma, amor: apud Rhetores vero repetitionis ſpecies, cum in eandem partem orationis ſæpius deſinitur: ut *Cic. pro Font.* Frumenti maximus numerus e Gallia, peditatus ampliſſimæ copiæ e Gallia, equites numero plurimi e Gallia. Huic contraria eſt *Epanaphora*.

Antithalamus. V. Amphithalamus.

Antithĕi, orum, m. 2. ἀντίθεοι, ab *Arnobio l.* 4. & *Lactant. l.* 2. *c.* 9. appellantur Dei mali a Magis confićti. Ceterum communiter credebantur ſpiritus quidam eſſe, qui ſeſe apud homines inſinuantes mendaciis, ac ſimulationibus eos eluderent, ſeque Deos fingerent.

Antithĕſis, ſive

Antithĕton, figura eſt, qua contrariis contraria opponuntur. Ut *Ovid. Met.* 1. *v.* 19. Frigida pugnabant calidis, humentia ſiccis. *Quintilianus l.* 9. *c.* 3. Contrapoſitum vertit, & fuſe explicat. *Perſ. Sat.* 1. *v.* 85. crimina raſis Librat in antithetis.

Antium, *Anzio*, urbs olim & Col. Latii marit. Volſcorum caput, a Roma 9. M. P. Circeios verſus 36. in Or. ab Oſtia 20. in Eur. a Veliiris 14. in Mer. ubi Templum Fortunæ celeberrimum. Hæc urbs Antium dicta eſt, quod ante alias urbes in ipſo litore ſita eſſet. Populi Antiates. Jacet in ruinis. Succeſſit Neptunum opp. *Nettuno*. *Horat. l.* 1. *Carm.* 36.

Antlia, æ, machina quædam ad hauriendam aquam accommodata. *iſtrumento con che ſi cava l'acqua*, ἀντλία. *Martial. l.* 9. *epigr.* 19. Curta laboratas antlia tollit aquas. ¶ Apud *Sueton. in Tiber. c.* 51. in Antliam condemnari, eſt ad exhauriendam ſentinam, vel aliam aquam damnari. V. *Lipſ.* 2. *Elect. c.* 15.

Antlo. V. Anclo.

Antœci, m. 2. ἄντοικοι, pop. trans æquinoct. circulum, tot graduum latitudine ab eodem Auſtrum verſus diſtantes, quot nos verſus Septentrionem, ita dicti, quod zonam nobis non contrariam, ut antipodes, ſed diverſam incolant.

Antonia Familia, nobiliſſima Fam. Romæ, & vetuſtiſſima, quæ ab Antone Herculis F. originem traxiſſe fertur.

Antoniānus, a, um, adject. *Cic. Fam. l.* 12. *ep.* 25. Antoniano latrocinio liberata Reſp. ideſt Antonii.

Antoniaſter, diminut. ex Antonio, ut docet *Priſcian. l.* 3. *Cicerone*.

Antoniniānus, a, um, adject. ab Antonino: ut Antoninianæ thermæ. *Eutrop. in Carac.* Sic Antoniniani ſodales, apud *Capitol. in Marco*, *c.* 15.

Antoninias, adis, f. Hoc titulo Gordianus ſenior inſcripſit poema, in quo triginta libris perſecutus eſt res geſta Antonini Pii, & M. Antonini Philoſophi: ea ratione, qua Æneidem ab Ænea *Virgilius*, Achilleidem ab Achille *Statius*, Iliadem ab Ilio *Homerus* denominaverunt.

Antoninus, m. 2. cognomento Pius, Romanorum Imperator, qui Ælio Hadriano ſucceſſit anno Chriſti 139. al. 140. Cum filium non haberet, M. Antoninum Philoſophum adoptavit, eumque moriens imperii ſucceſſorem reliquit. ¶ Fuit & Antoninus cognomine Caracalla, qui poſt Severum Romanum tenuit Imperium, anno 214. al. 213. ¶ Alius præterea cognomine Heliogabalus, qui Opilio Macrino ſucceſſit anno 222. al. 223.

M. Antonius, Orator clariſſimus, avus Triumviri. *Cic. in Brut.* Duos filios habuit, C. & M. ex quibus C. fuit Conſul cum Cicerone. Interfectus eſt a Marianis. *Cic.* 3. *de Orat.* ¶ M. Antonius Triumvir, M. F. nepos Oratoris, Mutinam Bruti provinciam invaſit, ideoque a Senatu hoſtis judicatus eſt. Triumviratus fœdere inter eum, Lepidum, & Octavianum inito, cum inter ſe Romanas provincias diviſiſſent, ut Antonio Oriens, Lepido Africa, Octaviano Occidens obtingeret, Antigonum Judæorum R. ſecuri percuſſit; Phraatem Medorum Regem vicit, & ad Araxem uſque perſecutus eſt; Armeniæ Regem in triumphum Alexandriam duxit; captus amore Cleopatræ Octaviam repudiavit; ad Actium navali prœlio ab Auguſto ſuperatus eſt; Alexandriæ obſeſſus gladio ſponte occubuit an. æt. 55.

Antonomaſia, f. 1. ἀντονομασία, Tropus, quo aliquid pro nomine ponitur, ut Filius Virginis pro Chriſto. *Quintil.* 8. *c.* 6. & 9. 1.

Antræ, arum, f. 1. convalles, vel arborum intervalla. *Feſt.*

Antroāre, gratias referre. *Feſt.*

Antrum, n. 2. *antro*, *ſpelonca*, [illegible], Ger. *ein hole*, Gal. *caverne*, Hiſp. *cueva*, ἄντρον, ſpecus, vel caverna: vox Poetis, quam aliis, uſitatior. *Virg.* 6. *Æn.* Exciſum Euboicæ latus ingens rupis in antrum.

Anūbis, is, & idis, m. 3. *cane*, Ger. *ein Gott. der Ægyptiern*, *ſo ſie in eines hund*, *geſtalt verehreten*, Ἄνουβις, lingua Ægyptiaca dicitur canis, ſub cujus forma colebatur Mercurius. *Diodorus* ſcribit, Anubim filium fuiſſe Oſiridis, qui canem geſtabat, tanquam armorum inſignia. Ex quo Ægyptii canem venerantur, & Anubim Deum canino capite effingunt. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 13. ¶ In accuſ. habet etiam *Anubem*. *Plin.* 33. 9.

Anulāris, vel Annularis, e, adject. ab annulo. *Anularis color* dicitur a *Plin. l.* 35. *c.* 7. *in fi.* qui fit ex creta admixtis vitrei vulgi anulis. Hinc intelligitur, quid ſit anularia creta, cujus meminit *Vitruv. l.* 7. *c. ult.*

Anularĭus, m. 2. *orefice*, *che fa anelli*, [illegible], artifex, qui anulos facit. *Cic.* 4. *Acad. c.* 26. Anularia creta. *Vitruv. l.* 7. *in fi.* V. Anularis. ¶ *Scalæ anularia*, locus fuit Romæ in regione octava, ſed unde dictus ſit, non conſtat. Quidam putant, ita appellatum fuiſſe ab officinis anulariorum, quæ ibi eſſent: alii ab anulis ex iis ſcalis dependentibus: alii, quod eæ ſcalæ in cochleæ formam, atque adeo anularem ſeu cubicularem conſtructæ eſſent. *Suet. in Aug. c.* 72. Habitavit primo juxta Romanum forum, ſupra Scalas anularias, in domo, quæ Calvi oratoris fuerat.

Anulātus, a, um, [illegible], annulo ornatus. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 21. Cum anulatis auribus. ¶ Item compede vinctus. *Apul. l.* 9. *Metam.* Frontes litterati, & capillum ſemiraſi, & pedes anulati.

Anŭlus, m. 2. *anello*, [illegible], Ger. *ring*, Gal. *anneau*, Hiſ. *anillo*, digitorum ornamentum, quaſi anus, a circuitu, vel rotunditate, Græce δακτύλιος, a δάκτυλος, digitus. ¶ Mos fuit veterum gerere anulum in digito ſiniſtræ manus, qui eſt minimo proximus. *Gell. l.* 10. *c.* 10. ¶ Scribitur & Annulus: ſed conſule dicta in *Annulus*. *Ovid. l.* 1. *de arte am. v.* 473. Ferreus aſſiduo conſumitur anulus uſu. ¶ Anulus aureus erat inſigne Senatorum & equitum R. ferreo ceteri utebantur. In militia vero etiam quilibet Tribunus jus anuli aurei habuit. Sub Imperatoribus tamen ingenuus quiſque aureo uſus eſt: quin & ipſi libertini interdum hoc idem jus impetrarunt. Fuſe de univerſo anulorum apud Romanos uſu agit *Camillus Sylveſtr. in notis ad Sat.* 10. *Juvenal.* ¶ Anuli etiam ſunt criſpati in orbem crines, & ſpiratim torti. *Martial. l.* 2. *epigr.* 66. Unus de toto peccaverat orbe comarum Anulus, incerta non bene fixus acu. ¶ Sumitur & Anulus pro vinculis, ſeu compedibus. *Id. l.* 11. *ep.* 38. Anulus iſte tuis fuerat modo crinibus aptus. ¶ Item pro quovis circulo. *Plin. l.* 13. *c.* 9. Anuli velares. *i. e.* circuli, quibus aulæa, & vela ſuſpenduntur.

Anus, us, *vecchia*, [illegible], Ger. *ein alte*, *weib*, *ein vettel*, Gal. *vieille*, Hiſp. *vieja*, γραῦς, gen. fem. & prima cor. vetula dicitur, ab annorum multitudine ita vocata: nam Vett. ſcribebant anus pro annus, vel ab ἀ, & νοῦς, ſenſus, intellectus, quod jam mente careat. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 21. Quæ eſt anus tam delira, quæ timeat iſta? ¶ Per catachreſim quandam, chartam anum dixit *Catull. epigr.* 69. & amphoram anum *Martial. l.* 6. *epigr.* 27. ¶ Dicitur etiam *anuis*, *uis*, *ui*. *Terent. Heaut.* 2. 3. 46. Ejus anuis cauſa. *Plaut. Curcul.* 1. 2. 16. Vindemia hæc huic anui non ſatis eſt ſola.

Anus, i, m. 2. podex, *culo*, [illegible], Germ. *arß*, Gall. *derriere*, Hiſp. *ſalvonor*, πρωκτός, pars poſterior verenda. *Cic. Pæto l.* 9. *Fam. ep.* 22. Anum appellas alio nomine, cur non ſuo potius?

Anxie, adverb. *anſioſamente*, [illegible], Ger. *ſorgfaltiglich*, Gall. *avec chagrin*, & *ennuy*, Hiſp. *congoxoſamente*, [illegible], ſolicite, curioſe. *Plin. l.* 11. *c.* 52. Ne in ſe quiſque & auguria anxie quærat. *Salluſt. Jugurt. c.* 82. Neque tam anxie laturum fuiſſe, ſi &c.

Anxiĕtas, tis, f. 3. *affanno*, *ſollecitudine*, [illegible], [illegible], Ger. *angſthaftigkeit ſorgfaltigkeit*, ἀγωνία, nimia ſolicitudo. *Plin. l.* 7. *c.* 53. Quem eventi anxietate diximus mortuum. *Cic. Tuſc.* 4. *c.* 12. In aliis anxietas.

Anxietudo. V. Anxitudo.

Anxĭfer, a, um, o. 1. 2. *che porta affanno*, ἀλγεινός, angorem, anxietatemque ferens. *Cic. in proœm. de ſuo Conſul. l.* 1. *de Divin. c.* 13. Tu tamen anxiferas curas requiete relaxas.

Anxĭo, as, are, anxietatem, ſeu ſolicitudinem afferre, *dar faſtidio*, *o travagliare*. *Apul.* 4. *Met. p.* 155. *ed. Elmenh.* Triſtitia animi, languore corporis, damniſque ceteris anxiatum iri prædicunt.

Anxitūdo, inis, f. *affanno*. *Cic. de Rep. l.* 1. *apud Non.* 2. 32. Anxitudo prona ad luctum. ¶ Dicitur & *Anxietudo*. *Paulin. Nol. ep.* 14. *ed. Pariſ. ad Delphin.* Ut graviſſimæ anxietudinis pœnam lucraremur.

Anxĭus, a. 1. 2. *ſollecito*, [illegible], Ger. *ſorgfaltig*, Gal. *ennuyé*, Hiſ. *congoxoſo*, [illegible], ſolicitus, mœſtus, ab ἄγχω. *Cic.* 2. *de Fin. c.* 17. Anxio & ſolicito animo eſſe. Et *de Senect. c.* 18. Sunt moroſi, & anxii, & iracundi, & difficiles ſenes.

Anxur, tam maſc. quam neut. gen. *Terracina*, urb. E. Latii, in Campania Romana, ad radices montis, in ora maris Tyrrheni, apud oſt. Ufentis Fl. a Roma 60. M. P. inter Circeios ad Occ. & Fundos ad Or. 10. a conf. R. Neap. 2. a Cajeta 15. in Occ. Dicta eſt Anxur, quia ibi colebatur *Juppiter Anxurus*, ideſt, imberbis, ab ἄνευ, ſine, & ξυρὸς, novacula, quod propter juventutem barbam nunquam raſiſſet: vel *Anxurus*, id eſt qui barbam habeat, ſed tonſore non utatur. ¶ Monet *Scalig. ad Feſt.* & *Cerda ad* 3. *Æn. v.* 799. ſcribendum eſſe *Axur*, & *Axurus*: nam Græce ἄξυρον dici.

Anxŭrus. V. Anxur.

A ANTE O.

Aon, ŏnis, m. 3. Ἄων, fil. Oncheſti Apuli ex Parichia conjuge, qui factione fratrum ex Apulia pulſus, Eubœam navigio venit, & inde ſe in Bœotiam detulit, ubi populis montes habitantibus imperavit, eoſque Aones una cum montibus de ſuo nomine appellavit, a quibus Neptuni filius habitus eſt. Filium Dymantem reliquit, qui ei in Regno ſucceſſit.

Aŏnes, Ἄονες, Bœotiæ populi, & montes. *Virg. Ecl.* 6. *v.* 65. Aonas in montes ut duxerit una ſororum. *i. e.* una ex Muſis duxerit ad fontem Aganippes, Muſis ſacrum, qui in Bœotiæ montibus eſt.

Aonia, Ἀονία, pars Bœotiæ montuoſa, in qua ſunt Aones montes dicti ab Aonibus Populis antiquis Bœotiæ: Eſt etiam ibi Aganippe fons Muſis dicatus, qui & fons Aonius dicitur. ¶ Sumitur etiam pro tota Bœotia, ut ait *Serv. in Ecl.* 10. *Virg. v.* 12. & *Gell.* 14. 6.

Aŏnis, idos, patronym. femin. *Aonides* dictæ Muſæ frequentiſſime a Poetis. *Juven. ſat.* 7. *v.* 58. Cupidus ſilvarum, aptuſque bibendis fontibus Aonidum.

Aonius, a, um, adject. *Virg.* 3. *Georg. v.* 11. Aonio rediens deducam vertice Muſas. Et *Ovid.* 3. *Met. v.* 339. Aonias urbes. *i. e.* Bœotias dixit.

Aoratos, ἀόρατος, h. e. inviſibilis, unus eſt ex æonibus Valentini, apud *Tertull. adverſ. Valentinian. c.* 35.

Aornos, vel Aornus, f. 2. ἄορνος πέτρα, petra apud Indos præceps, & invia, ita dicta ob admirandam altitudinem, quaſi ipſis etiam avibus inacceſſa. Scribit *Plut.* Alexandrum, cum intellexiſſet hanc petram teneri ab homine meticuloſo, dixiſſe, Nunc locus iſte facillimus eſt captu. V. *Curt. l.* 8. *c.* 11. ¶ Eſt & Aornos locus in Epiro ita dictus a peſtifera exhalatione, teſte *Plin. in Proœm. lib.* 3. ¶ Hoc etiam nomine dictus lacus inter Puteolos, & Bajas, qui poſtea Avernus eſt appellatus.

A AN-

A ANTE P.

Apăge, ἄπαγε, & apage te, *va via*, *leva via*, *eh via*, [illegible], Ger. *troll dich hinweg*, Gal. *ote toy d'icy*, Hiſ. *quitate de ay*, remove vel remove te, verb. def. Imper. modi, quod accuſat. poſcit. ab ἀπάγω, abduco, abigo, removeo. *Vat. ad Cic. l. 5. ep.* 10. Apage te cum noſtro Sex. Servilio. *Plaut. Amph.* 2. 1. 31. Apage te a me. *Idem Mercat.* 1. 2. 33. Apage iſtiuſmodi ſalutem, quę cum cruciatu advenit. ¶ *Apage ſis*. *Terent. Eun.* 4. 6. 18. Apage ſis: egon' formidoloſus? *Plaut. Pœn.* 1. 2. 15. Apage ſis, negotii quantum in muliere una eſt! *ſungi, ſungi.*

Apagĕſis, adv. familiariter corripientis, quod ſignificat, aufer, ſi vis, vel abſolute, abi, ſi vis. *Apul.* Apageſis jam cruentos Deos. *Plaut. in Pœn.* Apageſis, negotii in muliere quantum una eſt!

Apăla, vel Hapăla ova, ideſt recentia, *ova freſche*, ἁπαλὰ enim mollem, ſeu tenerum ſignificat. Marcellus Empiricus: Statim dare debes lentem, & betam coctam, vel alicam, vel ova apala, &c. Adde *Apic. l. 7. c. ult.* & *Cal. Aurelian. Tard.* 2. 7.

Apălar, vel apalare, idem fere quod cochlear. Iſid. apalare, cochlear *Auſon. epiſt.* 21. *ad Paulin.* Jam patinas implebo meas, ut parcior ille Majorum menſis apalaria ſuccus inundet. *Scalig.* & *Salm.* contracte legunt *Aplaria*. ¶ Dicitur ab ovis apalis; hoc enim inſtrumento, quemadmodum cochleari, veteres utebantur ad extrahenda ova. ¶ Scribitur & hapalar, a Græco ἁπαλός. V. *Cochlear*.

Apalæſtri, ἀπαλαίστροι, dicti ſunt, qui palæſtram, i. e. decentiam illam, qua ſtatus, motus, flexuſque corporis, ac omnes omnino habitus venuſtatem quandam, leporemque præſeferunt, non didicerunt. *Cic. in Orat.* Qualis eorum motus, quos Apalęſtros Gręci vocant, talis eorum mihi videtur oratio, qui non claudunt numeris ſententias. Vero tamen ſimile eſt Ciceronem græce ἀπαλαίστρους, ſcripſiſſe. Nam ipſa vox per ſe græca eſt. Adde *Quintil. l.* 9. *c.* 4.

Apamēa, & Apamīa, f. 1. Ἀπάμεια, *Hamous*, *Hama*, Urbs A. Syriæ, ad Orontem fl. inter Antiochiam, & Hemeſam ad 65. M. P. a Lariſſa 15. Condita eſt a Seleuco Nicanore, & dicta de nomine Apamæ ſororis, vel uxoris ejus. ¶ Aliæ ſunt Apameæ, quas vide in Lexic. Geogr.

Apamenſis, e, adject. &

Apamēnus, a, um, adject. ab Apamea, ut Apamenum vinum. *Plin. l.* 14. *c.* 7. Et Avienus Periegeta v. 1093. de Oronte, Præſtringitque undis Apamenæ ubera glebæ. ¶ Apamenſis, legitur apud *Cicer. ad Attic. l.* 5. *ep. ult.*

Aparctias, æ, m. *Tramontana*, ἀπαρκτίας, ventus ab Arcto flans, hoc eſt a Septentrione. *Plin. l.* 2. *c.* 47.

Apăthes, ἀπαθὴς, ſine perturbationibus animi, qualem Stoici Sapientem eſſe volebant. *Plin. l.* 7. *c.* 19.

Apathia, ἀπάθεια, affectuum vacuitas. Uſus eſt *Gell. l.* 19. *c.* 12. Illi apathiæ ſectatores, qui &c. *Cicero* apathias ſedationes, videtur vertiſſe 5. *Tuſc. c.* 15. vel indolentias, quod fere idem eſt *Gellio l.* 12. *c.* 5.

Apator, qui eſt ſine Patre. *Tertull.*

Ape, apud antiquos dicebatur pro prohibe. *Feſtus*. ¶ Gloſſ. vet. vertit etiam ape, παρὰ, i. e. apud.

Apeliōtes, æ, m. *vento di Levante*, ἀπηλιώτης, ventus ab Oriente æquinoctiali flans, quem Latini Subſolanum vocant. *Gell. l.* 2. *c.* 22. *Catull. carm.* 26. *v.* 3. Ne ſævi Boreæ, ut Apeliotæ.

Apella, m. 1. *circonciſo*, [illegible], ἀπέλλαιος, ſine pelle, quo nomine vocati ſunt Judęi circumciſi. *Hor. l.* 1. *Ser. Sat.* 5. *v.* 100. Credat Judęus apella. Sed alii rectius putant, Apellam eſſe nomen proprium, quo notus *Horatii* tempore Judeus quidam Romæ fuerit.

Apelles, is, m. 3. Ἀπελλῆς, nomen Pictoris eximii, patria Coi, qui omnes prius genitos futuroſque poſtea artificio ſuperavit, & picturæ plura ſolus prope contulit, quam cęteri omnes. Fertur, Alexandrum Macedonem a nullo pingi voluiſſe, quam ab Apelle. V. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Hinc adject.

Apellēus, a, um, ad Apellem pertinens. *Stat. l.* 5. *Syl.* 1. Apelleo vultus ſignata colore.

Apellinem pro Apollinem dicebant Antiqui. *Feſt.*

Apenninicŏla, æ, com. 1. Apennini incola. *Virg. Æn.* 11. *v.* 700. Apenninicolæ bellator filius Auni.

Apenninigĕna, æ, com. 1. qui apud Apenninum genitus eſt, & inhabitat. Et *Ovid. Met.* 12. *v.* 432. Apenninigenę quę proxima Tibridis alveo.

Apenninus, m. 2. *l'Apennino*, Ἀπέννινα ὄρη, per duplex nn, vel Apœninus cum œ diphth. (ut ſcribit *Servius*) quaſi Alpes Pœni, quod eas Annibal primus ſuperavit. Mons Italiæ, qui illam mediam in longum dividit. Incipit ab Alpibus maritimis, ſeu a Genua, & uſque ad extremos Salentinos, & Brutios extenditur, continuo jugo, niſi qua tranſitum prębet. Apud Hirpinos in duo cornua dividitur, quorum alterum deſinit ad Acram Japygiam in Salentinis, alterum in Brutiis ad Leucopetram promont. Varia pro locorum diverſitate nomina ſortitur. *Ovid. Met. v.* 226. Nubifer Apenninus.

Aper, apri, m. 2. *porco ſelvatico*, *cinghiale*, [illegible], Ger. *wild ſchwein*, Gal. *ſanglier*, Hiſp. *javali*, porcus ſylveſter, a greco, κάπρος, remota prima littera. *Varr. de L. L. l.* 4. Apri ab eo, quod in locis aſperis verſantur, niſi a Græcis deductum malis, qui hos κάπρους vocant. ¶ Fuit in deliciis ciborum apud Romanos. *Juven. Sat.* 1. *v.* 141. Quanta eſt gula, quę ſibi totos Ponit apros, animal propter convivia natum! ¶ *Uno ſaltu duos apros capere*, proverb. *pigliar due colombi ad una fava*. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 42. h. e. una fallacia duos decipere. ¶ Eſt etiam genus piſcis. *Plin. l.* 11. *c.* 41. ¶ Fuit etiam nom. prop. ut M. Aper, &c.

Aperio, is, erui, ertum, a. 4. patefacio, indico, palam facio, *aprire*, [illegible], Ger. *aufthun*, Gal. *ouvrir*, Hiſp. *abrir*, ἀνοίγω, ex ad, & pario, ut inquit *Priſc.* quia partu aperiuntur in lucem edita, quę latebant in uteri tenebris. *Ter. Adel.* 2. 1. 13. Aperire fores. ¶ Per tranſlationem eſt detegere, nudare. *Cic.* 1. *Offic.* 35. Ut partes corporis quædam aperiantur. *Id.* 2. *Phil.* 31. Aperire caput. ¶ *Aperire ſe* eſt ſe manifeſtare, *comparire*, *farſi vedere*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 20. Stella matutinis temporibus ſe aperit. ¶ Dicuntur etiam *aperire ſe*, quæ a longe venientibus paulatim conſpiciuntur. *Virg.* 3. *Æn. v.* 275. Et formidatus nautis aperitur Apollo. ¶ Urbane, & tranſlate *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 3. Aperire fontes philoſophiæ. *Id. Verr.* 7. *c.* 71. Aperire locum ſuſpicioni. *Liv. l.* 9. *c.* 27. Aperire alicui occaſionem. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 18. Aperire ſententiam ſuam. *Ter. And.* 4. 1. 8. Aperire ſe, *ſcoprire la ſua natura*, *farſi conoſcere*. ¶ *Aperii* pro *aperui* quidam legunt apud *Cic. Attic.* 7. 3. ſed dubia eſt lectio. ¶ *Aperibo* in futuro pro *aperiam* antique dixit *Plaut. Trucul.* 4. 2. 50. ¶ Particip. futuri *aperturus*. *Liv.* 38. 55. Et ſe aperturum ærarium, dixiſſe, qui, ut clauderetur, effeciſſet.

Aperta, Apollo vocabatur, quia patente cortina reſpondebat. *Feſt.*

Aperte, adverb. clare, manifeſte, plane, non obſcure, recte, non diſſimulanter, *apertamente*, Gal. *ouvertement*, *clairement*, Hiſ. *claramente*, φανερῶς. *Cic. Brut.* Quæ verba aperte indicant, &c. *Id. pro Q. Roſc.* Planius, & apertius dicam. *Id. Attic.* 14. 13. Lætitiam apertiſſime tulimus omnes. *Plin. in Paneg. c.* 62. Aperte favere alicui.

Apertibĭlis, le, aperiendi vim habens. *Cal. Aurelian. Acut.* 3. 3. & 4.

Apertio, onis, verb. f. 3. *apertura*, [illegible]. *Var.* 1. *de re ruſt. c.* 36. Recenti apertione.

Aperto, as, are, frequentat. ab Aperio. *Plaut. Menæch.* 5. 5. 12. Quęſo cur apertas brachium?

Apertor, oris, m. *apritore*, ἀνοίγων, qui aperit. *Tertull. in carm. l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 3. *ad fin.* Joannes Baptiſmi primus apertor.

Apertūra, æ, *apertura*, idem quod apertio. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. Ornamenta forium aperturas habent in exteriores partes. ¶ Aperturæ tabularum, apud JCtos. *Ulpian. ff. l.* 28. *tit.* 5. *l.* 3. *apritura del teſtamento*. ¶ Item foramen. *Vitruv.* 10. 9. Relictis aperturis ad aquam intus concipiendam.

Apertum, i, neutra vox adject. quæ induit naturam ſubſt. *luogo aperto*. *Liv. l.* 1. *c.* 33. Caſtris in aperto poſitis. *Salluſt. Jug. c.* 5. Pauca ſupra repetam, quo omnia illuſtria magis, & in aperto ſint. ¶ Apud *Tacit. in aperto eſſe* dicitur, quod facile eſt, ut *l.* 3. *hiſtor. c.* 56. Cum teſtis hieme atque inopia hoſtes aggredi, in aperto foret. Sic alibi.

Apertus, a, um, nomen ex partic. ἀνοικτὸς, ἐμφανὴς, manifeſtus, patens, ante oculos poſitus, *aperto*, *chiaro*, *manifeſto*, ut apertus campus. *Virg.* 2. *Georg.* 1. 280. Homo apertus, apud *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. ideſt ſimplex, non ſimulator. *Id. pro Cluen. c.* 17. Quis apertior in judicium adductus eſt? *h. e.* reus manifeſtior. Et *Verr.* 6. *c.* 20. Nihil tam clauſum, neque tam reconditum, quod non iſtius cupiditati apertiſſimum, promptiſſimumque eſſet. ¶ Item expoſitus. *Liv. l.* 32. *c.* 21. Peloponneſus nulli apertior, quam navali bello. ¶ *Apertum cœlum* apud *Virg.* 1. *Æn. v.* 161. eſt ſerenum. ¶ Tranſlate *Cic.* 1. *de Invent. c.* 20. Aperta narratio. *Gell. lib.* 6. *c.* 4. Apertis verbis dicere aliquid. *Virg.* 11. *Æn. v.* 360. Aperta pericula.

Apes, vel apis, f. 3. *ape*, [illegible], Ger. *imb*, *biene*, Gal. *abeille*, *mouche a miel*, Hiſp. *abeja*, *o abeja*, μέλισσα, & μέλιττα, animal, quod mel efficit. Sunt qui putent gigni apes ex boum fimo, ſicut crabrones ex equorum, fuci ex mulorum, veſpę ex aſinorum excrementis. *Ovid.* 15. *Met.* & 1. *Faſt.* & *Virg.* 4. *Georg.* ¶ Rectus caſus ſingularis *apis* uſitatior eſt, quam *apes*. ¶ In genitivo plurali habet *apum*, & *apium*. *Ovid.* 15. *Metam. v.* 383. habet *apium*. at *apum* legitur apud *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 12. *Colum. l.* 9. *c.* 2. &c.

Apex, icis, m. 3. cujuſque rei ſummitas ſeu eminentia, *ſommità*, *cima*, ἄκρον, κορυφὴ. De ſummo vertice in homine *Virgil.* 2. *Æn. v.* 682. Ecce levis ſummo de vertice viſus Iuli Fundere lumen apex. ¶ Apices avium, ideſt criſtæ. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Apex montis, *Sil. l.* 12. *v.* 709. Et apicem ſenectutis dixit *Cic. de Senect. c.* 17. metaphorice auctoritatem, quæ præcipuum ſenectutis, & ſummum ornamentum eſt. ¶ Apices litterarum *Quintil. l.* 1. *c.* 7. ſunt accentuum, & ſyllabarum notæ, quę ſuperponuntur. Hinc apices aliquando ipſæ litteræ dicuntur. *Prudent. hym. in honor. Eulal. v.* 136. Quam juvat hos apices legere. ¶ Apices etiam dicuntur Imperatorum litteræ, *Sidon. Apoll.* 1. 5. Utpote ſacris apicibus avito. ¶ Etiam pro quavis epiſtola. *Id. l.* 6. *epiſt.* 8. Apicum oblator. *h. e.* qui litteras affert.

Apexăbo, onis, m. 3. *boldone*, *ſanguinaccio*, inteſtinum ſanguine plenum admiſto pingui, ſic dictum, quod in ſummitate quiddam, quaſi in capite apicem habeat. *Varr. l.* 4. *de L. L. pag.* 28. *Arnob. l.* 7.

Aphaca, æ, ſive aphace, es, f. 1. ἀφάκη, herba eſt in arvis naſcens, paulo altior lente, foliis admodum tenuibus, terna, aut quaterna ſemina nigra in ſiliquis ferens. Hanc *Plin. l.* 27. *c.* 5. *Ruel.* eandem eſſe putat cum ea, quam vulgus viciam agreſtem appellat.

Aphæa, æ, nomen Dianæ, ſub quo apud Æginetas culta fuit. *Auctor Ciri*, *v.* 303. *ad Dianam:* Et nomen Aphææ Virginis aſſignant. Sic reſtituit hanc vocem *Scalig.* perperam in libris depravatam.

Aphærĕſis, f. 3. ἀφαίρεσις, abſciſſio, Fig. quæ a principio dictionis litteram, vel ſyllabam aufert, ut Pone metum, pro depone, ex ἀφαιρέω, aufero. *Serv. ad* 1. *Æn. v.* 546.

Aphannæ, obſcurum Siciliæ oppidum, χωρίον ἄσημον. Unde proverb. vel in Aphannis, ἢ εἰς Ἀφάννας, de obſcuris, & remotis uſurpatur, auct. *Steph. Byzant.* V. Aſſaniæ.

Aphareius, a, um, ad aphareum pertinens. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 304. ubi quidam leg. *Ephyreius*.

Aphĕſas, antos, & Apheſantus, i, m. mons Peloponneſi in Argiæ regione, quo ſe primum demiſit Perſeus pegaſo vectus, cum ad extinguendam Gorgonem ferretur. *Stat.* 3. *Theb. v.* 460. & *Plin.* 4. 5.

Aphareus, m. 2. Ἀφαρεύς, per tres ſyllabas, pater Lyncei.

Aphidnæ, arum, Athenienſium vicus, ab Aphidna Theſei ſocio ſic appellatus. *Senec. Hippol. v.* 29. Parvas alius Calcet Aphidnas.

Aphractum, n. 2. vel aphractus, m. 2. *burchio*, *barcha*, ἄφρακτον, navigium apertum, & intectum. *Cic. Attic. l.* 6. *ep.* 8. & *l.* 5. *ep.* 13.

Aphrĭca, V. Africa.

Aphrodiſia, ἀφροδίσια, feſta Veneris, vel voluptates Venereæ. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 63. & 1. 2. 45. & alibi.

Aphrodiſia, f. 1. ἀφροδισιὰς, [illegible], *Afrodiſia*, Inſ. in Mari Perſico, ubi Perſis a Carmania disjungitur, dicta, quod in ea Venus coleretur. ¶ Item urbs E. Carię ab Antiochia Meandri 20. M. P. in Eur. a Laodicea 30. in Mer. ¶ Aphrodiſia Templum Veneris, *S. Teodoro*, opp. Ciliciæ marit. inter Celenderim, & Sarpedonem prom. a Seleucia 12. M. P. in Afr. ab Arſinoe 18. in Or.

Aphrodiſium, duplex urbs Africæ, in Barbaria, una *Africa*, inc. *Machadia*, in ora R. Tunetani inter Neapolim, & Hadrumetum 20. leuc. in Or. altera *Mabra*, in ora litorali apud Hipponem Regium, in Occ. ¶ Aphrodiſium item, *Acharon*, oppid. Cypri in ora ad Or. & Bor. a Salamina 24. M. P. in Bor. inter Carpaſium, & Ceranniam. ¶ Item Aphrodiſium, Templum Veneris, Venus Pyrenæa, *Capo de Creux*, prom. & opp. in ora Hiſp. citer. in conf. Gal. Narbon. ſeu Catalaunię. Differt a Portu Veneris, *Port Vendres*, qui inde 5. leu. abeſt in Circ. & 3. ab Helena in Or. in Ruſcinonenſi Com. ¶ Denique fuit hoc nomine in Latio templum Veneris prope Antium. *Plin.* 3. 5.

Aphrodiſius, a, um, adject. ut juramentum aphrodiſium, pro vano, & nullius momenti. Aphrodiſia opera, id eſt laſciva, & amatoria. V. *Taubm. ad Plaut. Pœn. a.* 1. *ſc.* 2. & *Scip. Gentil. ad Apol. Apul.*

Aphronitrum, *ſchiuma del ſalnitro*, Ger. *ſchaum des ſalniters*, Gal. *ecume de ſalpetre*, Hiſ. *alatron*, ἀφρόνιτρον, ſpuma nitri. *Martial. l.* 14. *epigr.* 58. *Plin. l.* 24. *c.* 5.

Aphthę, ἄφθαι, exulcerationes in ſummo ore, infantibus peculiares, provenientes vitio lactis, quo nutriuntur, calido humore corrupti. Oriuntur & in ætate provectiori. *Celſus l.* 6. *c.* 11. Græce uſurpat; at Latine *Marcel. Empir. c.* 11.

Aphthonius, Sophiſta, qui ſcripſit Progymnaſmata, hoc eſt, præexercitationes in Rhetorica.

Aphya, vel apua, piſcis genus, candidum, molle, ac tenerum, quod admotum igni protinus decoquitur. *Plin.* 31. 8. ¶ Unde proverb. Aphya ad ignem, in ea, quæ celeriter intereunt, aut conſumuntur.

Aphythacoras, arboris genus electro fluens, non procul ab hortis Heſperidum, vel juxta Hypobarum Indiæ flu. *Plin. l.* 37. *c.* 2.

Aphyte, es, Ἀφύτη, ſive Aphytis opp. Thraciæ, non procul a Pallene, Apollinis oraculo inſigne, ab Aphyo quodam indigena ita appellatum. ¶ Incolæ Aphytei. *Steph.*

Apiacius, a, um, ex apio confectus, ut Apiacia corona, *Hygin. fab.* 74.

Apiacus, um, idem quod Apianus, ab Apio, ut braſſica apiaca, apud *Plin. lib.* 19. *c.* 8. (ubi alii leg. *Apianus*) & *Cato*, *c.* 157.

Apiānus, a. 1. 2. *moſcatello*, μελισσώδης, apibus placens, aut conveniens. Hinc *apiana uva*, quæ nunc vulgo muſcatellæ dicuntur, quia eas muſcæ inſectantur. *Plin. l.* 14. *c.* 2. & 9. *Colum. l.* 12. *c.* 34. ¶ Alii hoc adject. ab apio deducunt: ut uva *apiana* ſit, quæ eſt apio ſimilis, &c.

Apiarium, n. 2. *luogo dove ſtanno l'api*, Ger. *immenbanck*, μελισσών, locus ubi apes conſident, ſeu ubi alvei apium tenentur, quod mellarium, ſive alvearium nominatur. *Colum. l.* 9. *c.* 3. & 5. ¶ *Gell. l.* 2. *c.* 20. docet, hanc vocem non multum antiquam eſſe: Veteres autem *mellarium* dixiſſe.

Apiarius, m. 2. μελιττουργὸς, qui curat, ſive poſſidet apes. *Plin. l.* 21. *c.* 10.

Apiarius, a, um, ad apium pertinens, ut *apiaria corona*, *Hygin. fab.* 74.

Apiaſtra, vel apiaſter, ſc. 1. μελισσοφάγος, avis dicitur, quæ apes comedit, alio nomine Merops, de qua ſuo loco. *Serv. ad Æn.* 4. *v.* 14.

Apiaſtrum, n. 2. *meliſſa*, μελισσόφυλλον, herba eſt, qua apes maxime in modum delectantur, unde & meliſſophyllon, & per ſyncopem meliphyllon appellatur, hoc eſt, apum folium. *Varr.* 3. *de R. R. c.* 16.

Apiātus, a, um, a. 1. 2. quod apum impreſſam habet ſimilitudinem, ab apibus, ſicut vermiculatus a vermibus, ut Apiata menſa. *Plin. l.* 13. *c.* 15. ¶ Alii apiatus ab apio derivant; & ſic apiata menſa erit, quæ apii ſemen, & grana denſe congeſta in ligni venis referre videatur.

Apicæ oves, *pecore, che non anno molta lana*, ὀψιαὶ ψίλαι, dictæ ſunt, quæ non amplo corpore ſunt, nec multam lanam habent, & ventrem glabrum. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Quibus ovibus venter nudus, apicas vocabant, damnabantque. Adde *Varr. R. R. l.* 2. *c.* 2.

Apicatus, a, um, apice, i. e. pileo tectus. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 396. His etiam conjux apicati ſancta Dialis.

Apiciānus, a, um, adject. ab Apicio, ut apiciana condimenta, *Tertull. de An. c.* 33. & apiciana coctura, *Plin. l.* 19. *c.* 8.

Apicius, ii, quo nomine tres Romæ fuere gulæ ſtudio noti, quorum primus circa tempora Cæſaris natus eſt, alter ſub Tiberio; tertius ſub Trajano fuit. Sed ſecundi maxime gula celebrata eſt, quem omnium nepotum altiſſimum gurgitem *Plin. l.* 10. *c.* 48. vocat. Hic ille eſt, qui cum HS. millies (duos milliones, & dimidium) in culinam congeſſiſſet, neque plus HS. centies (250000. Coronati) de patrimonio ſibi ſupereſſe intelligeret, veneno vitam finivit, metuens, ne ſibi eſuriendum deinceps eſſet. Extat de re culinaria liber ipſius nomine; ſed qui vel alterius Apicii eſt, vel alienis acceſſionibus interpolatus.

Apicius, a, um, ad apicium pertinens, ut apiciæ uvæ, *Cato R. R. c.* 24.

Apicŭla, f. 1. *ape picciola*, μελίτιον, dimin. parva apis. *Plin. l.* 7. *c.* 21. Quam apicula pennis abſconderet. Adde *Plaut. in Curc.* 2. 1. 20.

Apicillum, n. 2. κωνάριον, diminut. parvus apex. *Feſtus*. Apiculum filum eſt, quo Flamines velatum apicem gerunt.

Apidănus, m. 2. *Pidaneno, Epideno*, fl. Theſſaliæ, qui ex Bormio M. Gomphos, & Pharſalum præterfluens, in Peneum ſupra Lariſſam labitur, acceptis Enipeo, Melace, & Phœnice. *Ovid.* 7. *Metam. verſ.* 228.

Apĭnæ, & Tricæ, f. 1. duo oppida Apuliæ fuerunt, quæ Diomedes evertit, tanta ignominia, ut in proverbii ludibrium tranſierint. Quoties enim rem nullius pretii oſtendere volumus, Apinas & Tricas nominamus. *Plin. l.* 13. *c.* 11. & *Martial.* 14. 1.

Apinarii, ab Apinis, γελωτοποιοί: Scurræ mimarii, qui divitum menſas ſectabantur. *Treb. Poll. in Gallienis*, c. 8. quamquam alii, *Apenarii* malint.

Apirocalus, i, *poco pratico, rozzo, ignorante*, ἀπειρόκαλος, Vox Græca, quæ in quibuſdam *Gellii* codicib. *l.* 11. *c.* 7. Græcis litteris ſcribitur, in quibuſdam vero Latinis.

Apis. V. Apes.

Apis, apis, vel apidis, idem qui Serapis, & Oſyris. *Luc. l.* 9. *v.* 160. Et ſacer in Magni cineres mactabitur Apis. Bos erat, corpore niger, candida fronte, in tergo alba nota inſignis, duplicibus pilis in cauda, & lingua cantharo notatus, quem certos vitæ annos excedere non licebat. Hunc in lacum demerſum Ægyptii, indicto juſtitio, veſte ſciſſa, & laceratis crinibus defunctum plangebant, invento vero alio mirifice lætabantur. Reſponſa autem dare non, ut reliqua oracula, ſolitus eſt, ſed ſi manu oblatum pabulum ſumpſiſſet a conſulentibus, ſecundos eventus, atque omnia proſpera decernebat, ſi vero abnueret, omnia ſiniſtra portendebat. Ideo cum a Germanico Cæſ. pabulum oblatum renuiſſet, funeſtum omen, & indubiam necem, quæ paulo poſt ſecuta eſt, prænuntiavit.

Apiſcor, eris, *acquiſtare*, קנה, Ger. *überkommen*, Gal. *recouvrer*, Hiſp. *alcançar*, τυγχάνω, cujus præteritum volunt eſſe *aptus ſum*, idem eſt, quod acquiro. *Lucr. l.* 1. *v.* 448. Nec ratione animi, quam quivis poſſit apiſci. Habet & *Cat. carm. de Nupt. Pelei*, & *Thetid. v.* 145. Animus prægeſtit apiſci. Et *Tacit. Ann.* 4. *c.* 1. Et *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 14. & *Sulpicius Cicer. Fam. l.* 4. *ep.* 5. ut afferunt *Gruter.* & *Græv.* Quamquam *Manut.* ad hunc poſtremum loc. ait, omnes veteres ſuos libros, *adipiſci*, exhibere. ¶ Nunc uſitatius eſt *adipiſcor*.

Apitius. V. Apicius.

Apium, ii, n. 2. *apio*, Gal. *perſil*, Hiſp. *perexil*, σέλινον, herba folia habens petroſelino ſimilia, ſed majora, ex quibus fiebant apud antiquos coronæ victoribus in Nemæorum ſacris certaminibus. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Quidam hoc nomen ab apice deducunt, quia antiqui apicem capitis apio coronabant. Alii dictum volunt, quod apes vehementer illius flores decerpant. ¶ Hujus herbæ multa ſunt genera. Quod enim ſponte in humidis locis naſcitur, ἑλεοσέλινον, apium paluſtre dicitur, & uno folio eſt, nec hirſuto. Quod in ſiccis, ἱπποσέλινον, quod eo equi libenter veſcantur, ſimile helioſelino, ſed pluribus foliis. Idem πετροσέλινον dicitur, Lat. apium ſaxatile, quod in petris naſcitur, & oluſatrum, vel olyſatrum, quod folia habet ſubnigra, & petroſelinum Macedonicum, quod in Macedonia optimum eſt. Tertium denique eſt ὀρεοσέλινον, apium montanum, apium agreſte, quod in montibus naſcitur, cicutæ foliis, radice tenui, *Plin. l.* 19. *c.* 8.

Aplănes, ἀπλανής, non vagus. *Macrob. l.* 1. *de Somn. Scip. c.* 9.

Apluda. V. Appluda.

Apluſtre, & apluſtrum, & in plural. Apluſtria, & apluſtra, navium ornamenta. Quæ quia erant amplius, quam eſſent neceſſaria uſu, etiam *ampleſtria* dicebantur. Hæc *Feſtus*. Rectius fortaſſe duci poſſit a græco ἄφλαστον. Erant autem apluſtra tabula affixa ad ſummitatem puppis ornamenti cauſa, interdum in ſcuti, aut clypei modum, de cujus apice pinnæ ac criſtæ eminebant. ¶ *Vet. Scholiaſt. ad Juven. ſat.* 10. *v.* 136. Tabulatum exponit, ad decorandam ſuperficiem navis appoſitum. ¶ Prima hujus vocis modo producitur, modo corripitur. *Juven. loc. cit.* producit: Et curtum temone jugum, victæque triremis apluſtre. Adde *Sil. l.* 10. *v.* 325. At corripit *Cic. in Arat.* Navibus abſumtis fluitantia quærere apluſtra. Sic *Rutil. Itinerar. l.* 1. *v.* 513.

Aplyſiæ, ἀπλύσιαι, peſſimum ſpongiarum genus, quæ elui non poſſunt. Cum enim vivæ, atque illotæ ſunt, nigricanti ſunt colore. *Plin. l.* 9. *c.* 35.

Apo, is, apere, antiq. verb. alligo, vinculo necto. *Feſt.* in voce *Apex*.

Apocalypſis, f. *rivelazione*, ἀποκάλυψις, manifeſtatio myſteriorum alicui facta. *Tertull.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 5. Apocalypſin Joannis Marcion reſpuit.

Apocarterēſis, ἀποκαρτέρησις eſt electio mortis per inediam, & famem. *Tertull. Apolog. c.* 46. Lycurgus apocarteréſim optavit. *Quintil. l.* 8. *c.* 5. Luxurioſus ἀποκαρτερήσαι, ſimulaſſe dicitur.

Apocataſtăſis, is, f. ἀποκατάστασις, hoc eſt reſtitutio in priſtinum ſtatum ſeu formam. Dicitur ab Aſtronomis de curſu ſolis, & reliquorum planetarum, cum poſt præfinitum tempus ſub idem ſignum redeunt. *Apulej. in Aſclep. pag.* 84. *edition. Elmenhorſt.*

Apocataſtĭcus, a, um. *Apocataſticus Mars*, eſt cum in eundem locum eſt reſtitutus. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11.

Apocha, æ, *quietanza, ricevuta*, Ger. *quittung*, ſchedula eſt, qua fatemur, nobis de pecunia eſſe ſatisfactum. ¶ *Antapocha* vero eſt, quam debitor dat creditori. In *Cod. Juſtin.* 4. 21. 18. ¶ Acceptilationis nomen generalius eſt, quam apochæ. Illa enim quamlibet liberationem continet, etiamſi nulla præceſſerit numeratio, *apocha* ſolum dicitur, cum pecunia ſoluta eſt. *Ulpian. de acceptil. l. ſi acceptilatum*, & *l.* 18. *Cod. de fide inſtrument.*

Apochāre, verbum ab Apocha factum, quod idem videtur eſſe, ac apocham conficere. *Cod. Theodoſ. lib.* 1. & 2. *de Tribut.* Apochandi licentia; & apochandi præſumptio.

Apoclēti, ἀπόκλητοι, Senatores, ſanctiuſque Concilium, quod ex delectis conſtat viris, qui & Decuriones dicuntur. *Liv. l.* 6. V. Apolectus.

Apocolocynthōſis, ἀποκολοκύνθωσις, ab ἀπό, & κολοκύνθη, cucurbita, titulus eſt libelli feſtiviſſimi, quem Seneca compoſuit de morte Claudii. Eſt autem, quemadmodum *apotheoſis*, relatio inter Deos, ſic *apocolocyntheſis*, quaſi relatio inter cucurbitas, quam vocem commentus eſt *Seneca*, ut fatuum Claudii ingenium, & cucurbitæ ſimile notaret.

Apocŏpe, ἀποκοπή, amputatio, ex ἀπό, ab, & κόπτω, amputo, figura, cum ultima littera, vel ſyllaba tollitur, ut *peculi*, pro *peculii*.

Apocŏpus, ἀπόκοπος, exectus, ſpado, mutilus. *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 14. *n.* 8. Ineſficaces, & apocopos reddent, & qui nihil agere poſſint.

Apocriſarius, & Apocriſiarius, medii ævi verbum, quo Pontificis, aut Epiſcopi legatus, ſeu miniſter ſignificatur. *Conſtit. Novell.* 123. *c.* 25. Reverendiſſimi Apocriſiarii cujuſcumque Eccleſiæ, &c. ¶ Aliter, & quidem in cauſa militari hoc verbum adhibetur. *Novell.* 25. *c.* 1.

Apocrŏtus, ἀπόκροτος, durus, aſper, rigidus. *Firmicus l.* 7. Naſcentur ſervi miſeri, apocroti, oligochronii, & infelices.

Apocryphus, a, um, *apocrifo, non autentico*, ἀπόκρυφος, ab ἀποκρύπτω, occulo, abſcondo. *Apocryphi libri, apocrypha opera* dicuntur a ſcriptoribus Eccleſiaſticis ea, quæ divina carent auctoritate, ideoque publice in Eccleſia legi prohibentur, non quidem ſemper, ut erroribus plena, & damnata, ſed ut humana ſolum auctoritate fulta: & propterea canonicis, & ἐγκρυπτικοῖς opponuntur. Qua de re plura *Juſtus Fontaninus l.* 2. *de antiquitatib. Hortæ, c.* 3. Hac voce præter *Hieronym. Auguſt.* & *Iſid.* uſus eſt etiam *Tertull. de anim. c.* 2. & *de reſur. carn. c.* 63.

Apocynon, ἀπόκυνον, oſſiculum in ranæ ſiniſtro latere, quod ſi in aquam dejectum fuerit, ſtatim fervere ferunt, amorem item, & jurgia concitare, ſi in potionem addatur, &c. Sic dictum eſt, quoniam canum impetus eo cohibentur. *Plin. l.* 32. *c.* 5.

Apŏdes, ἄποδες, alio nomine cypſelli, aves ex genere hirundinum, ita dictæ, quod careant uſu pedum. Volant plurimum, quies eis niſi in nido nulla: aut pendent, aut jacent. Nidificant in ſcopulis, atque in editioribus domibus. *Plin. l.* 10. *c.* 39.

Apodictĭcus, a, um, *dimoſtrativo*, evidentem probationem habens, ἀποδεικτικός. *Gell. l.* 17. *c.* 5. Uſum eſſe argumento M. Tullium non probo, neque apodictico, ſed, &c.

Apodioxis, ἀποδίωξις, Rejectio eſt, cum eludimus ab adverſario propoſita, hac, vel ſimili formula: Quid attinet de his rebus dicere, cum ad cauſam nihil faciant?

Apodīxis, f. ἀπόδειξις, evidens probatio, & demonſtratio. *Quintil. lib.* 5. *c.* 10. ¶ Latine ſcripſit *Petron. Satyric. p.* 182. Rogo te, mihi apodixin defunctoriam redde: quod alii explicant, remiſſionem ſenilis ætatis, ſeu liberationem: alii apocham: alii libellum, quo quis ſe oſtendit defunctum eſſe. Reddere apodixim defunctoriam, inquit *Gronovius*, eſt leve ſpecimen exhibere.

Apodŏſis, f. 3. ἀπόδοσις, redditio, ſecunda pars periodi: item figura, qua ſingulis præcedentibus verbis ſingula reſpondent: item altera exordii pars.

Apodyterium, n. 2. ἀποδυτήριον, ſpoliatorium, locus, in quo balnearium ingreſſuri veſtes deponebant, quas capſarii ſervabant, Nam ἀποδύειν eſt exuere. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 1. *Plin. l.* 5. *ep.* 6.

Apogēus, a terra veniens, ἀπόγειος, *Plin. l.* 2. *c.* 43. Venti cum e mari redeunt, Tropæi vocantur, ſi pergunt, Apogei. ¶ Aſtronomis Apogeum eſt locus planetæ altiſſimus, & a terra quam maxime diſtans.

Apogrăphum, i, quod ad exemplar effingitur, *copia*, ἀπόγραφον. *Plin. l.* 35. *c.* 11.

Apolactizo, a. 1. *aſſaltare con calci*, ἀπολακτίζω, calcibus invado, per translationem parvifacio, contemno. *Plin. in Epiſt.* 5. 2. 13. Apolactizo inimicos omnes.

Apolectus, i, ἀπόλεκτος, delectus, ſelectus. *Liv. l.* 36. *c.* 28. In concilio delectorum, quos Apolectos vocant. Gronov. habet *Apocletos*.

Apŏlis, idis, qui caret civitate, ut exul, deportatus, damnatus in metalla. *Martian. l. quidam, de pœnis*.

Apollinares, m. 3. ἀπολλώνια, ludi, qui in honorem Apollinis fiebant.

Apollinaris, e, ad Apollinem pertinens. *Horat. l.* 4. *od.* 1. Laurea donandus Apollinari. *Cic. Phil.* 10. *c.* 3. Apollinares ludos facere. ¶ *Apollinares* ludi fiebant a Romanis in honorem Apollinis. Hi Ludi, cum Annibal eſſet in Italia, ex Martii clari vatis carmine primum inſtituti. Cujus in libris hæc inventa *Livius* recitat *l.* 25. 12. eademque fere & *Macrob. l. Sat.* 1. Hoſtes Romani ſi expellere vultis, Apollini vovendos cenſeo Ludos, qui quotannis comiter Apollini fiant, cum populus dederit ex publico partem, privati uti conferrent pro ſe, ſuiſque. Iis ludis faciendis præerit Prætor is, qui jus populo, plebique dabit ſummum. X. viri Græco ritu facient. Hoc invento carmine, cenſuerunt Patres, Apollini Ludos vovendos, faciendoſque: voveri autem, & fieri a Prætore Urb. quod is eſſe videretur, qui jus populo, plebique ſummum daret, cum facti eſſent, duodecim millia æris Prætori ad rem divinam, & duas hoſtias majores dandas, & ut X. viri ſacra ritu Græco facerent, hiſque hoſtiis, Apollini bove aurato, & capris duabus albis auratis, Latonæ bove femina aurata. Ludos Prætor cum facturus eſſet, edixit, ut populus per eos Ludos ſtipes Apollini, quantam commodum eſſet, conferret. Populus eos coronatus ſpectavit, matronæ ſupplicavere, vulgoque apertis januis in propatulo epulati ſunt, celeberque dies omni cæremoniarum genere fuit. Anno proximo, referente Calphurnio Prætore, decrevit Senatus, ut ii Ludi in perpetuum voverentur, triennio poſt, ut in perpetuum in ſtatum diem voverentur. P. Varus, ut diximus, Prætor Urb. a Senatu juſſus legem tulit, & ex ea lege primus ipſe vovit, fecitque ante diem 11. Non. Quin. Eumque diem ſolemnem deinde ſervatum eſſe *Livius* tradit. Sed tempore ludorum vide plura apud *Manut. de legib. Rom.*

Apollinaris, & Apollinarius, ſunt etiam nomina virorum propria. Unde C. Sulpitius Apollinaris Præceptor fuit Pertinacis Imperatoris. Et Sidonius Apollinaris ſcript. latinus Seculi V.

Apollinĕus, a, um, o. 1. 2. φοίβειος, ut Apollinea ars pro arte medica, vel pro arte vaticinandi. *Ovid. in Ibin, v.* 264. Apollineæ clarus in arte ſenex. Tireſiam intelligit.

Apollo, inis, m. 3. *Apolline*, ἀπόλλων, fil. Jovis tertii, & Latonæ, frater Dianæ. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Idem, atque Sol, exiſtimatur. ¶ Quatuor facultates habuit. Muſicam, ſeu poeſim, vaticinium, medicinam, peritiam ſagittandi. *Plato in Cratylo*. ¶ Aliis etiam nominibus appellatur. ¶ *Phœbus* dicitur a φοῖβος, quia ſol eſt purus, caſtus, ſplendidus. Item dicitur *Liber*, quod libere vagetur per aerem. Item *Nomius*, a νέμω, paſco, quod Admeti Regis pavit armenta, vel quod Sol paſcit omnia, vel quod Apollo dedit leges Arcadibus, a νόμος, lex. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Porphyrius ait, eundem eſſe Solem apud Superos, Liberum Patrem in terris, Apollinem apud inferos. ¶ A gentibus Deus habitus, & cultus eſt, ei magnificentiſſimis templis extructis. Hinc ex varietate locorum varia accepit cognomina, ut Apollo Delphicus, Apollo Thymbræus, &c. Ubique oracula reddebat. Sed omnium oraculum Apollinis Delphici celeberrimum fuit, quem omnes gentes ex omnibus mundi partibus conſulebant. *Cic.* 1. *de Div.* Delphis templum Apollini ædificatum eſt ab Agamede, & Trophonio, qui mercedem petentes, quod eſſet optimum homini, tertio die mortui ſunt reperti. *Plato in Axiocho*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Apollinis tripodem vas aureum fuiſſe conſtat trium pedum a Vulcano fabrefactum, ac pro munere Pelopi datum, dum uxorem duceret. Sacerdotium Apollinis Delphici a virginibus exercebatur. *Cic.* 1. *de Div.*

Apollodorēus, a, um, ad Apollodorum pertinens. *Apollodorei* dicti ſunt diſcipuli cujuſdam Apollodori rhetoris, cujus ſæpe meminit *Quintilian.* ut *l.* 3. *c.* 1. & alibi.

Apollonia, f. 1. *Piergo*, ἀπολλωνία, urbs Macedoniæ in R. Albaniæ marit. ad Occ. inter Dyrrhachium 34. M. P. in Auſtr. & Aulonem 25. a litore 7. a Scampo 35. in Occ. juxta quam Æas Fl. 10. ſtad. decurrit. Fuit Colonia Corinthiorum. Hic Octavianus literis operam dabat, cum Cæſar Romæ interfectus eſt. Populi *Apolloniatæ*. ¶ Aliæ ſunt Apolloniæ, quas vide in Lex. Geogr.

Apolloniātæ, m. 1. ἀπολλωνιᾶται, pop. Apolloniæ. *Plin.* 5. 29.

Apolloniatĭcus, a, um, ad Apolloniam urbem pertinens, ut Apolloniaticum bitumen, *Plin.* 35. 15.

Apollonidenſes, ium, incolæ Apollonidæ urbis Lydiæ. *Cic. pro Flacc. cap.* 29. ¶ Iidem dicuntur *Apollonidienſes* a *Plin. l.* 5. *c.* 3.

Apolloniensis, ſe, adject. ab Apollonia. *Cic.* 5. *Verr. c.* 34.

Apologatio, onis, idem quod Apologus, ſed vox eſt minus uſitata Latinis hominibus, ut *Quintil.* notat *l.* 5. *c.* 11.

Apologetĭcus, a, um, ad apologiam pertinens, excuſatorius, defenſorius. *Tertull.* Librum ſuum, quo Chriſtianorum cauſam tuetur, Apologeticum inſcripſit. Eſt etiam *Hieronymi* Apologeticum ad Domnionem.

Apolŏgo, as, are, rejicio, contemno, repudio: ex græco ἀπολέγομαι: uſus eſt *Senec. ep.* 47. Ipſe illum invicem apologavit. V. ibi *Lipſ.*

Apolŏgus, m. 2. *favola*, משל, Ger. *fabel*, Gal. *apologue*, Hiſ. *apologo*, ἀπόλογος, fabula, in qua bruta animalia loqui introducuntur. *Cic.* 2. *de Oratore*. Ad hoc genus adſcribamus etiam narrationes apologorum. Vide *Quintil. l.* 5. *c.* 11. & *Gell. l.* 2. *c.* 29.

Aponinus, a, um, adject. ab Aponus: ut Aponinæ ſortes (ut leg. *Caſaub.* & *Grut.* in *Vopiſci Firmo c.* 3.) Aponus enim non ſolum ſalubris, ſed & fatidicus habitus eſt. V. *Suet. Tiber. c.* 14.

Apōno, is, a. 3. idem quod depono, ex *ab*, & *pono*. Legitur a quibuſdam Criticis apud *Plaut.* variis in locis, & *Terent.* ſed ubique alii aliter.

Apōnus, m. 2. *Abano*, [illegible], vicus cum fonte, & balneis, in agro Patavino, a Patavio 5. M. P. Euganeos colles verſus. Dictus eſt, non tam quod morbis medeatur, quam quod ſine dolore remedium afferat. *Claudian. Martial. Lucan.* & alii. ¶ Adjective *Martial. l.* 1. *ep.* 62. Cenſetur Apona Livio ſuo tellus.

Apophăſis, [illegible], negatio, abnuentia, depulſio; Figura Rhetorica eſt. ¶ Apophaſis etiam dicitur catalogus, & index bonorum, qualis fere fieri ſolet a morte alicujus, ab [illegible], in lucem profero. Juriſperiti ſuo quodam more dicunt *inventarium*.

Apophorēta, orum, n. 2. *mancia*, [illegible], Ger. *geſchenk*, Gal. *etrenes*, Hiſp. *eſtrenas*, [illegible], munera, quæ dari ſolebant Saturnalibus, ab [illegible], tributum. *Sueton. in Dom. c.* 19. Dabat ſicut Saturnalibus viris apophoreta, ita per calendas Martias feminis. ¶ Munuſcula quoque, quæ a cœna convivis dabantur domum auferenda, etiam apophoreta dicebantur, ab [illegible], aſporto. *Martialis* hoc titulo inſcripſit librum ſuum decimum quartum. ¶ Apophoreta quoque dicta fuiſſe, quæ Ludorum, aut Spectaculorum editores in fine mittebant amicis, docet *Lipſ.* 1. *Saturnal.* 16.

Apophthegma, tis, n. 3. [illegible], Ger. *furtzer, und ſcharffer ſpruch*, Gal. *apophtegme*, Hiſp. *apophtegma*, [illegible], brevis, & acuta ſententia, ſive acutum dictum, ſive reſponſio, non cujuslibet, ſed illuſtrium tantum virorum. Latine dicterium dicitur. *Cicer.* 1. *Off.* Quæ vocant [illegible].

Apophyge, es, [illegible], pars in columna, quæ ſummam, imamque ſcapi partem revincit, in modum anuli elaborata. *Vitruv. l.* 4. *c.* 7. Sed V. *Bald. in Lex. Vitruv.* ¶ Dicitur & apotheſis, [illegible]. *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. V. *Bald. loc. cit.*

Apoplaneſis, [illegible], i. e. aberratio, quæ eſt hujuſmodi ratio, qua differendo, obſcurando, tergiverſando Judicem in errorem trahimus: quod Cicero facit in cauſa Cluentii, qui reus erat veneficii. *Turneb. ad Quintil. l.* 2. *c.* 17.

Apoplecticus eſt, quem dicimus attonitum, cujus videlicet & corpus, & mens ſtupet ictu fulminis, aut morbo. *Celſ. l.* 6. *c.* 26. Græce ſcribit, ac Latine *Cæl. Aurel. Acut.* 3. 5. & *Jul. Firmic.* 3. 5. 8.

Apoplectus, idem quod apoplecticus. *Cæl. Aurelian. l.* 3. *Acut. c.* 5.

Apoplexia, f. 1. ſive apoplexis, f. 3. *gocciola*, Ger. *derſchlag, oder tropff*, Gal. *apoplexie*, Hiſp. *apoplexia*, [illegible], ſubita percuſſio, qua totum corpus, & mens ſtupet, ideſt, ſenſu, & motu privatur, quæ fit interdum ictu fulminis, interdum morbo, ab [illegible], percutio, terreo. *Celſ. l.* 6. *c.* 26. Id. *Celſ. l.* 3. *c.* 26. & 27. græce [illegible] appellat. *Capitolin. in Lucio Vero, c.* 9. Morbo, quem apoplexin vocant, correptus Lucius.

Apor, pro apud, antiquis. *Feſt.*

Aporiatio, onis, f. dubitatio, hæſitantia, perplexitas. *Tertull. adverſ. hæretic. c.* 40.

Apoſiopēſis, f. 3. [illegible], reticentia, interruptio, Figura Rhetorica indignantibus familiaris, qua aliquid tacetur, quod obſcurum eſt, & interdum longo ſermone explicandum. *Virg.* 1. *Æn.* Quos ego. ideſt, puniam, aut quid ſimile. *Quintil. l.* 9. *c.* 2. & 3.

Apoſphragiſma, atis, [illegible]. *Plin. l.* 10. *epiſt.* 16. Signata eſt anulo meo, cujus eſt apoſphragiſma, quadriga. Signum inſculptum interpretatur ibi Bucolnerus.

Apoſtaſia, æ, f. *apoſtaſia*, [illegible], defectio a vera religione. *Salvian. de gubern. l.* 6. *ante med.*

Apoſtăta, æ, m. *apoſtata, diſertore*, [illegible], Ger. *abgefallener*, Gal. *apoſtat*, Hiſ. *apoſtata*, [illegible], deſertor, qui duce ſuo deſerto ad hoſtes transfugit, ut a Chriſtianis ad Ethnicos, vel Judæos. *Tertull. l.* 5. *cont. Marcion. c.* 11. Apoſtata Marcion. *Sedul. l.* 5. *de Juda proditore:* Tunc vir apoſtolicus, nunc vilis apoſtata factus.

Apoſtatice, *da apoſtata*, apoſtatarum more. *lib.* 1. *Cod. Juſtin. tit.* 1. *in epiſt.* ad Joann. Papam.

Apoſtaticus, a, um, ad apoſtaſiam, ſeu defectionem pertinens, vel apoſtaſiæ reus. *Sedul. Joan. c.* 10. *v.* 1. Formidine rurſus Plebis apoſtaticæ, Dominum quæ cæca negaſſet.

Apoſtēma, tis, n. *poſtema*, [illegible], Ger. *geſchwer*, Gal. *apoſteme*, Hiſ. *apoſtema*, [illegible], vomica, abſceſſus, ſuppuratio, eſt concurſus mali humoris in aliquam partem corporis, ab [illegible], abſcedo. Tria harum ſunt genera. Nam ſi quiddam melli ſimile contineant, meliceriides appellantur, ſi pinguæ quippiam in morem ſevi, ſteatomata, quod ſi pultis ſimilitudinem referat, quod in iis continetur, atheromata dicuntur. *Plin. l.* 20. *c.* 3. & *l.* 25. *c. ult.*

Apoſtolatus, us, m. apoſtoli officium, ſeu dignitas, *apoſtolato*. *Tertull. adverſ. Marcion. l.* 1. *c.* 2. Petrum, cæteroſque columnas Apoſtolatus. *Sidon. l.* 7. *epiſt.* 4. Apoſtolatus veſtri patrocinio.

Apoſtolicus, a, um, ad Apoſtolum ſpectans, *apoſtolico*. *Tertul. l. de præſc. adverſ. hæreſ. c.* 32. Apoſtolicam Eccleſiam, & Apoſtolicam doctrinam dixit. Apoſtolici etiam dicti ſunt quidam hæretici, de quibus *Auguſtin. c.* 40. *de hæreſ.*

Apoſtŏlus, m. 2. *Apoſtolo*. [illegible] Latine miſſus, ſive nuntius, ab [illegible], mitto. [illegible] ita vocamus illos duodecim, qui Evangelium per univerſum Orbem a Chriſto D. miſſi promulgaverunt. ¶ Athenis quoque Apoſtoli magiſtratus quidam erant, quorum officium erat recte, atque ordine curare, atque inſtruere claſſem. ¶ *Apoſtoli* dicuntur JCtis, quos dimiſſorias literas alias vocant, quæ ab eo, a quo appellatum eſt, ad eum, qui de appellatione cogniturus eſt, teſtandæ appellationis cauſa dantur. *Leg. Dimiſſoriæ, Dig. de verb. ſignif.* & *l.* 1. *de libell. dimiſſ.*

Apoſtrŏphe, es, & Apoſtropha, æ, f. [illegible], Lat. averſio, converſio, Fig. Rhet. qua ſermo a judice, vel auditore alio convertitur, ab [illegible], averto, refero. *Cicer. pro Mil.* Vos enim jam Albani tumuli, atque luci. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. *Aſcon. in Verr.* 3. *c.* 9.

Apotamia, f. *ſalvaroba*, cella penaria. *Cæl. Aurelian. Acut.* 3. 21.

Apoteleſma, ătis, n. [illegible], hoc eſt, effectio. ab Aſtrologis ita appellatur effectus ſtellarum, hoc eſt quidquid ex Aſtrorum convenientia, mutuoque reſpectu in natali cujuſque efficitur, boni, vel mali. *Jul. Firm. l.* 8. *c.* 5. *n.* 18.

Apothēca, æ, f. *guardaroba, ſalvaroba*, [illegible], cella, in qua aliquid ſervandum reponitur, ut ſunt horreum, cella vinaria, carnarium, & alia hujuſmodi, in ædibus, in quibus cujuſcumque generis fruges reponuntur: ab [illegible], repono. *Cic. in Vatin. c.* 5. Cum omnium domos, & apothecas furaciſſime ſcrutarere. ¶ *Ulpiano Dig.* 33. 7. 12. apotheca librorum eſt quod nos dicimus *magazzino*. ¶ Speciatim dicitur de cella, in qua vina ſervantur. Differt tamen a cella vinaria, quia hæc conſtituitur in una ædium parte, in qua fit vinum, & in cupis, doliis, culleariis, aliiſque vaſis majoribus ſervatur ad uſum familiæ: at apotheca erat apud Veteres in editiore ædium parte, quemadmodum & horrea; & in ea recondebantur amphoræ, & cadi, cæteraque minora vaſa ſervandis, etiam in multos annos, vinis accommodata. *Arnob. l.* 7. *p.* 236. Vinum omne, quod in cellis, atque apothecis eſt conditum. *Colum. l.* 1. *c.* 6. Apothecæ recte ſuperponentur his locis &c. *Cicer. Philip.* 2. *c.* 27. Apothecæ totæ nequiſſimis hominibus condonabantur. ¶ Apud JCtos accipitur pro quodam obligationis genere. V. hypotheca.

Apotheōſis, is, f. 3. *canonizzazione*, [illegible], conſecratio, & relatio hominis demortui in Deos. *Tertull. in Apol. c.* 34. ¶ Hoc nomine inſcriptum eſt *Prudentii* carmen, in quo agit de Divinitate, de myſterio ſanctiſſimæ Trinitatis, deque aliis ad illud pertinentibus.

Apoſtrophus, m. 2. [illegible], eſt ſemicirculus averſus ſupra literam poſitus, quo ſignificamus, vocalem, vel conſonantem s, vel vocalem, ſimul & conſonantem s rejectam eſſe ut *Men'?* pro *me ne? magi'*, pro *magis*, *audin'*, pro *audiſne?* *Diomed. l.* 2. *Priſcian. de accentib.*

Apotheſis. V. Apophyge.

Apoxyomĕnos, [illegible], deſtringens, abſtergens. Signum fuit, Lyſippi opus, de quo *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Apozĕma, atis, n. *decotto*, [illegible], decoctum, hoc eſt aqua, in qua aliquid decoctum ſit. *Æmil. Macer l.* 1. *c.* 13.

Appango, & Adpango, is, ad aliquid pango, affigo, infigo. *Feſt.* ſeu potius *Paul. Diacon. ejus epitomator, in voce* Antipagmenta.

Apparāte, *con apparecchio*, Ger. *mit rüſtung*, Gal. *avec appareil*, Hiſp. *con aparato*, [illegible] adv. cum apparatu, magnifice. *Cic. l.* 13. *Att.* Opipare ſane, & apparate. *Plin. l.* 2. *ep.* 13. Apparatius cœnare.

Apparatio, onis, f. 3. apparatus magnificentia, *apparecchio*, [illegible] apparatus, *Cic. de Inv. l.* 1. *c.* 18. Suſpicio quædam apparationis. *Id.* 2. *Offic. c.* 16. Magnificentia, & apparatio popularium munerum.

Apparātor, oris, m. 3. qui apparat, præſertim ludos. *Liv. l.* 44. *c.* 9. Ab apparatoribus ludi. *Al. leg.* apparitoribus: alii aliter.

Apparatorium, ii, *Inſcript. vetus apud Reineſ. p.* 838. Hoc apparatorium pertinet ad monumentum Q. Aquili &c. *Fabrettus Inſcript. p.* 232. aſſerit, apparatorium ædificium aliquod ſepulcro annexum fuiſſe ad luſtrationem ſepulcri, & cœnas ſociales paratum, &c.

Apparātrix, icis, f. quæ apparat. *Hieronym. epiſt.* 142. (*al.* 18.) *ad Damaſ. de Seraphim*, poſt med. Apparatrices in cœleſtibus Virtutes.

Apparātus, a, um, adornatus, paratus, *apparecchiato*, ut apparata verba, *Auct. ad Heren. l.* 1. *c.* 7. Domus inſtructior, & apparatior. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 34. Spectaculum apparatiſſimum. *Id. Phil.* 2. *c. ult.*

Apparātus, us, m. 3. *apparecchio*, [illegible], Ger. *rüſtung*, Gal. *apparat*, Hiſp. *aparato*, [illegible], apparatio, præparatio cum magnificentia. *Cicer.* 5. *Philip.* Quid prandiorum apparatus proferam? *Nepos in Pauſan. c.* 3. Apparatu regio uti, *farſi un trattamento da Re*. ¶ Translate *Cicer.* 1. *de orat. c.* 53. Dicere cauſam nullo apparatu, pure, & dilucide.

Apparentia, æ, *apparenza, apparizione*. *Tert. l.* 1. *adv. Marcion.* Ab apparentia Chriſti uſque ad audaciam Marcionis. *Firmic. l.* 5. *c.* 8. Homines bonæ apparentiæ, & qui ornatis veſtibus delectantur.

Apparĕo, es, rui, aritum, n. 2. videor, compareo, adſum, præſto ſum, exto, exiſto, conſto, eluceo, emineo, ſpeciem præfero, in conſpectum venio vel prodeo, *apparire*, [illegible], Ger. *erſcheinen*, Gal. *apparoitre*, Hiſp. *aparecer*, [illegible], ſignificat videor. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 32. Apparebat enim, has litteras non eſſe ipſius. *Virg.* 1. *Georg.* Apparet liquido ſublimis in aere Niſus. ¶ Eſt etiam de improviſo ſe oſtendere, *comparire*. *Galba ad Cicer.* Cum equites Antonii apparuiſſent. ¶ Item obedire, & præſto eſſe ad obſequium. [illegible], *Virg. l.* 12. Hæ Jovis ad ſolium, ſævique ad limina Regis apparent. *Valer. Max.* 2. 2. 4. Lictori, ut ſibi appareret, imperavit. Adde *Nep. Eum. c.* 13. ¶ Item comparere. *Plin. in epiſt.* Non ipſe, non quiſquam ex ſervis ejus apparuit.

Apparēſco, is, eſcere, idem quod appareo, verbum ſemibarbarum. *Ennod. l.* 7. *c.* 13. Apparēſcere in foribus.

Apparitio, f. 3. [illegible]. Sumitur pro præſtatione officii, ſeu præſentia miniſtri, ad obſequendum. *Cic.* In longa apparitione ſingularem, & incredibilem fidem. *l.* 13. *Famil. ep.* 54. ¶ Sumitur etiam pro ipſis apparitoribus, aut ſervis. *Ulpian. Dig. l.* 4. *tit.* 2. *leg. ult.* Apparitione Præſidis interveniente.

Apparitōres, m. 3. *apparitori, sbirri*, [illegible], Ger. *ſtattknecht*, Gal. *ſergent*, Hiſ. *alguazil*, [illegible], ſervi, dicti, quod appareant, & præſto ſint ad obſequium, qui & ſtatores dicuntur, ut ſunt, qui magiſtratus circumſtant parati ad obſequendum. *Cic.* 5. *Verr.* & alibi. Dabantur enim comites Magiſtratibus, & ſalarium a Repub. licet parvum accipiebant. Quandoque tabellariorum officio fungebantur. ¶ Iidem & Officiales dicti, de quorum variis generibus V. *Codic. l.* 12. *tit.* 53. & *ſeqq.*

Apparitūra, fem. 1. [illegible], miniſterium apparendi magiſtratibus. *Suet. de illuſtr. Grammat. c.* 9. Apparituram Magiſtratibus facere.

Apparo, as, a. 1. *apparecchiare*, [illegible], [illegible], Ger. *zurüſten*, Gal. *apprêter*, Hiſp. *aparejar*, [illegible], aptare ad dignitatem quandam, & pompam, ſeu cum magnificentia. *Cic. Verr.* 6. *c.* 20. Ornare, & apparare convivium. ¶ Interdum eſt ſimpliciter præparare. *Cic. Phil.* 5. *in fin.* Facilius apparabitis, quæ neceſſitas poſtulat. ¶ Cum infinito. *Plaut. Amph.* 2. 2. 28. Definire apparas. *Suet. in Aug. c.* 47. Trajicere apparans. ¶ Apparare ſe, *metterſi all'ordine*. *Terent. Eun.* 3. 5. 35. Dum apparatur, virgo in conclavi ſedet. ¶ Urbane *Auct. ad Heren. l.* 1. *c.* 3. Apparare animum auditoris ad audiendum.

Appellatio, onis, *appellagione, nome*, [illegible], [illegible], nominatio, vocabulum, nomen. *Plin. l.* 9. *c.* 13. Omnes qui ſe patris appellatione ſtatuerent. *Suet. in Cæſ. c.* 77. Nihil eſſe Rempublicam. (Cæſar pronunciavit) appellationem modo ſine corpore, & ſpecie. ¶ Eſt etiam pronunciatio, *pronunzia*. *Cic. de cl. Orat. c.* 74. Lenis appellatio literarum bene loquendi famam confecerat. ¶ Item provocatio ad judicem alium, præcipue apud JCtos, *appellazione*. *Suet. Ner. c.* 17. Ut omnes appellationes a judicibus ad Senatum fierent.

Appellativus, a, um, ut appellativum nomen, quod multorum commune eſt, ut homo, animal. *Priſcian. l.* 2. *Chariſ. l.* 2.

Appellator, oris, m. 3. qui appellavit, id eſt, qui ab aliquo judice ad alium provocavit. *Cic.* 6. *Verr. c.* 65. Manus ab illo appellatore abſtinerentur.

Appellatorius, a, um, *appellatorio*, ad appellationem pertinens; ut libelli appellatorii, *L.* 1. *D. de Appellation.* Et appellatoria tempora, *l.* 5. *D. de Appellation. recip.*

Appellito, a. 1. freq. ab appello, as. *Apul. Apol.* Hoccine eſt, quod appellitabatis dæmonium? Et *Feſt. Pomp.* Appellitaviſſe, appellaſſe. ¶ Particip. appellitatus. *Tacit.* 4. *Ann. c.* 65. Montem cum *Cælium appellitatum*.

Appello, as, a. 1. nomino, nuncupo, uſurpo, dico, perhibeo, voco, invoco, alloquor, compello, *nominare, appellare*, [illegible], Ger. *nennen*, Gal. *appeller*, Hiſp. *llamar*, [illegible], ſign. nominare. *Cic.* 3. *Off.* Qui primus Africanus appellatus ſit. ¶ Item eſt comiter, ſeu familiariter nomine vocare, vel alloqui, *chiamare, parlare*. *Cic. pro Cluent.* Appellat hilari vultu hominem. Et appellare aliquem literis. *Id. l.* 15. *Fam. ep.* 20. Hinc appellare, teſte *Ulpian. de injur.* eſt blanda oratione alicujus pudicitiam attentare. *Senec. l.* 2. *controv.* 15. ¶ Item auxilii, vel teſtimonii gratia quempiam implorare. *Cic. pro Sext. Roſc.* Te nunc P. Scip. appello. ¶ Appellare debitorem, eſt rem nobis debitam a debitore exigere. *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 8. Me ut ſponſorem appellat: *i. e.* monet, ut ſolvam. *Colum. l.* 1. *c.* 7. Vel optima nomina non appellando fieri mala. ¶ Interdum eſt poſt ſententiam tanquam iniquam ad ſuperiorem judicem provocare. *Ulp.* Qui appellat, majorem judicem debet appellare. Dicimuſque, Appello Principem, & ad Principem. *Cic.* 7. *Verr.* 65. Appellare prætorem. ¶ Hoc verbum ita conſtruitur ab *Aſconio ad Piſonianam orat.* ut ſignificet filiam alicui in matrimonium offerre. Is præco, inquit, cum Romam veniſſet cum filia, adoleſcentem nobilem Cæſoninum auſus eſt appellare, filiam collocavit.

Appello, lis, uli, ulſum, a. 3. applico, admoveo, accedo, *arrivare, giugnere*, [illegible], [illegible], Ger. *bergen, kommen, lenden*, Gal. *aborder, arriver*, Hiſp. *aportar*, [illegible], ſignif. adducere, compellere. *Cic.* 7. *Verr.* Cum Perſæ mille numero navium claſſem Delum appuliſſent. ¶ Legitur & *appellere* abſolute, pro accedere, *venire, accoſtarſi*. *Accius* apud *Cic.* 1. *Divin.* 22. Viſus eſt in ſomnis paſtor ad me appellere. ¶ Paſſive *Cic. Ver.* 7. *c.* 25. Appellitur navis Syracuſas. *Id. ib. c.* 28. Alios ex Hiſpania fugientes ad Siciliam appulſos eſſe. ¶ *Appellere animum*, eſt dirigere, intendere ad aliquid agendum, *applicare*. *Ter. Prol. Andr.* Poeta cum primum animum ad ſcribendum appulit.

Appendĭco, es, a. 3. idem quod appendo. *Apic. l.* 8. *c.* 7.

Appendicium, ii, n. appendix, additamentum. *Hieronym. epiſt.* 10. *ad Paulam*.

Appendicŭla, f. 1. parva appendix. *Cic. pro Rab. Poſt. c.* 4. Appendicula cauſæ judicatæ.

Appendix, icis, f. 3. *appendice*, Ger. *anhang*, Gal. *appendix*, Hiſ. *anadidura*, [illegible], quod alii adjunctum eſt, quaſi ex alio pendeat. *Cic. de Har.* Appendicem animi eſſe corpus. *Liv. l.* 21. *c.* 15. Carpetanorum cum appendicibus Leſcadum centum millia fuere. ¶ Eſt & appendix genus ſpinæ, dictum, quod baccas Puniceas habet a ſe pendentes, quæ & ipſæ appendices nominantur. *Plin. l.* 24. *c.* 13.

Appen-

Appendo, is, di, ſum, a. 3. *ſoſpendere*, *attaccare*, תלה, Ger. *anhangen*, Gal. *pendre*, Hiſp. *colgar*, ἐπικρεμάω, ſuſpendo, quaſi ad aliquid pendo. *Plin.* Atque uvas jam maturas ad Solem appendere. *Locum hunc, qui a Lexicographis omnibus affertur, nondum invenire potuimus.* ¶ Eſt etiam ad ſtateram, lancemque ponderare, *peſare*, σταθμίζειν. *Ci.* 2. *Phil.* 38. Ut jam appendatur pecunia, non numeretur.

Appenſus, a, um, particip. ſignificat ſuſpenſum, ſi ferenda eſt quorundam lectio ad *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 21. In hoc medio apparatu fulgentem gladium e lacunari ſeta equina appenſum demitti juſſit. ¶ Item numeratus. *Liv. l.* 5. *c.* 48. Nondum omni auro appenſo. V. Aptus.

Appĕtens, entis, nomen ex particip. cupidus, *deſideroſo*, ὀρεγόμενος. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 3. Appetens gloriæ. *Tacit. hiſt.* 4. 6. 1. Appetentior famæ. *Cic. Tuſ.* 2. *c.* 25. Sumus natura ſtudioſiſſimi, appetentiſſimique honeſtatis. ¶ Item adventans, ut Lux appetens, *Tacit. Annal.* 4. 51. 4.

Appetenter, adv. *con deſiderio*. *Apul. Met. l.* 7. Appetenter ſumere. Adde *Cic.* 1. *Offic. c.* 10. ubi tamen alii aliter legunt.

Appetentia, f. 1. *appetito*, תאוה, Ger. *begierlichkeit*, Gal. *appetit*, Hiſp. *apetito*, ὁρμή, cupiditas, motus animi ad aliquid. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ut ægritudo quaſi morſum aliquem doloris efficiat, libido effrenatam appetentiam.

Appetibilis, le, adject. qui optari poteſt, expetibilis, *deſiderabile*, ἐπιθυμητικός. *Apul. l.* 2. *de Dog. Plat.* Solicitudinem, & laborem appetibiles dicebat eſſe. *Macrob. Saturn. l.* 1. *c.* 1. Venuſtate appetibilis.

Appetiſſo, is, idem quod appeto. *Accius* apud *Non. c.* 4. *n.* 8.

Appetitio, onis, f. 3. *appetito*, *deſiderio*, ὁρμή, cupiditas. *Cicer.* 1. *Offic.* Adjuncta eſt appetitio quædam principatus. ¶ Sumitur etiam pro facultate appetendi. *Cicer.* 3. *Fin.* Appetitio animi, quæ ὁρμή Græce vocatur, non ad quovis genus vitæ, ſed ad quandam formam vivendi videtur data.

Appetitor, oris qui appetit. *Lamprid. in Alexand. Sev. c.* 40. Boni linteaminis appetitor fuit. *Ammian. l.* 25. *c.* 5. Laudum intemperans appetitor.

Appetitus, m. 4. *appetito*, ὁρμή, facultas partis inferioris animi, qua cupimus ea, quæ ſunt naturæ accommodata, fugimus, quæ ſunt contra naturam. *Cicer.* 1. *Off. c.* 28. Duplex eſt enim vis animorum, atque naturæ, una pars in appetitu poſita eſt, quæ eſt ὁρμή Græce, quæ hominem huc, atque illuc rapit, altera in ratione, quæ docet, & explanat, quid faciendum, fugiendumve ſit. *Id. ibid.* Efficiendum ut appetitus rationi obediant.

Appetitus, a, um, *deſiderato*, particip. ab appeto. *Pallad. in Mart. tit.* 15. Floribus avidius appetitis. *Cic. in Piſon. c.* 18. Non fugit ejus amicitiam, præſertim cum eſſet appetitus. ¶ Item invaſus, petitus, *aſſalito*. *Cic. pro Quint. c.* 31. ignominiis omnibus appetitus.

Appĕto, is, ii, & ivi, itum, a. 3. *appetire*, *deſiderare*, חפץ, Ger. *begeren*, Gal. *convoiter*, Hiſp. *codiciar*, ὀρέγομαι, avide cupio, & tam in bonum, quam in malum, ſicuti *expeto*, capitur, niſi quod in *expeto* major vis eſt propter ex, quæ maximam in ſe vim continet. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ut bona natura appetimus, ſic & a malis natura declinamus. *Mart.* 9. 27. Appetitur poſito vilis oliva lupo. ¶ Appetere dextram oſculis, *Plin. l.* 11. *c.* 45. h. e. oſculari. ¶ Appetere mammas, *Cic.* 2. *de divin.* hoc eſt conari arripere. ¶ Interdum pro aggredi, invadere, *aſſaltare*. *Cic. pro Sex. Roſc.* Filii vita inſidiis appetita. *Liv. l.* 7. Os, oculoſque hoſtis roſtro, & unguibus appetit. ¶ Eſt etiam verbum neutr. & ſignificat inſtare, appropinquare, *avvicinarſi*, ut Dies appetit, nox, veſpera, &c. conſtruitur cum dat. *Plaut. Aulul.* 1. 1. Propinqua partitudo cui appetit.

Appĕto, onis, idem ac appetitor. *Laber. apud Non. c.* 2. *n.* 43. Alienum appetonibus viæ perditæ diverticula ſequi.

Appia via, f. 1. ὁδὸς Ἀππία, via ſaxo quadrato ſtrata, Romæ per portam Capenam Capuam, vel, ut alii volunt, Brunduſium uſque ducens, ab Appio Claudio Cæco ſtrata. ¶ Dicitur & *Appia* abſolute. *Horat. l.* 1. *ſerm.* 5. *v.* 6. Minus eſt gravis Appia tardis.

Appiădes. V. Appias.

Appiana poma, n. 2. ἀππιανὰ μῆλα, ab Appio ex Claudia gente cognominata. Odor his maximus eſt fere cotoneorum, magnitudo non multo inferior. *Plin. l.* 15. *c.* 14.

Appiānum, ni, n. 2. coloris genus apud *Plin. l.* 35. *c.* 7.

Appias, adis, patronym. variis applicari poteſt. *Ovid.* 1. *de Arte am. v.* 83. Appias expreſſis aera pulſat aquis. ubi Appia aqua intelligitur. *Idem de Rem. am. v.* 660. Non illas lites Appias ipſa probat. *i. e.* Venus, cujus templum in foro C. Cæſaris fuit, prope aquam Appiam: vel propter meretriculas Veneri ſacras, in Appia Via ante portam habitantes. *Id.* 3. *de Arte am. v.* 451. Has Venus e templi multo radiantibus auro Lenta vides lites, Appiadeſque Deæ: ubi *Cæl. Rhodig. l.* 12. *Antiq. lect. c.* 1. per Appiadas Deas Pacem, Pallada, Concordiam, Venerem, Veſtam intelligit. Sed *Heinſ.* legit *Appiadeſque tuæ*, h. e. meretriculæ.

Appiĕtas, atis, nomen fictum a *Cic. l.* 3. *Fam. epiſt.* 7. quo ſuperbiam Appii Claudii notat.

Appingo, is, nxi, ctum, idem quod pingo, vel juxta pingo. *Horat. de art. poet. v.* 30. Delphinum ſylvis appingit, fluctibus aprum. ¶ Tranſlate *Cic. l.* 2. *Attic. ep.* 8. Superiorem epiſtolam reſtitue nobis, & appinge aliquid novi. i. e. adſcribe. ¶ In poſteriori hac notione poteſt commode derivari a *pango*; qua ratione eſt *appango, is, pegi, pactum*.

Appius Claudius cæcus, in veteri Rom. hiſtoria nobilis, diſturbata maxime cum Pyrrho pace, de quo *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 203. ¶ Fuerunt & alii hoc prænomine in Gente Claudia, de quibus *Sueton. in Tiber. priorib.* 4. *capitibus*. ¶ Appii os habere. i. e. impudentem eſſe, *Cic. Fam.* 5. *ep.* 10. Sed incertum de quo Appio loquatur.

Applaudo, is, uſi, uſum, a. 3. *applaudere*, ספק, Ger. *frolocken*, Gal. *applaudir*, Hiſp. *hazer aplauſo*, ἐπικροτέω, allido. *Apul.* 6. *l. Mileſ.* Incuſſis eam poſteriorum pedum calcibus protinus applaudo terræ. Al. leg. *Applodo*. ¶ Aliquando applaudere, eſt manuum, vel pedum plauſu favorem oſtendere. *Cic. pro Sext. c.* 54. Quibus viris, aut cui generi civium maxime applaudatur.

Applauſor, oris, m. 3. qui applaudit. *Plin. in Pan. c.* 46. Populus ille aliquando ſcenici Imperatoris ſpectator, & applauſor.

Applauſus, a, um, o. 1. 2. partic. ἐπικροτούμενος. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 352. Ille cavis velox applauſo corpore palmis Deſilit in latices. h. e. percuſſo leviter. *Sil. l.* 16. *v.* 356. *de Camphaſo equo*. Camphaſus ipſe aſper, nec qui cervicis amaret Applauſæ blandos ſonitus.

Applauſus, us, m. 4. ἐπικρότησις. *Cic.* 2. *de Div. c.* 50. Magno applauſu loquitur aſſentiente populo &c. Al. leg. *plauſu*.

Applicatio, f. 3. actus ipſe applicandi, *applicazione*. *Cic. in Læl. c.* 8. A natura videtur orta amicitia applicatione animi cum quodam ſenſu amandi. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 39. Jus applicationis vocat illud, quod ab Athenienſibus ortum erat, apud quos peregrini ſe alicui opulento civi in clientelam dabant: qui ſi inteſtato eſſent mortui, eorum bona patronus jure applicationis obtinebat.

Applicātus, & Applicitus, a, um, nomen ex particip. *applicato*, *avvicinato*. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 101. Applicatæ ad terram naves. *Cic. Famil.* 4. *ep.* 13. Applicatus ad ſe diligendum. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. §. 23. Applicitum eſt cubiculo hypocauſtum perexiguum. ¶ Applicitore nexu inhærere, h. e. applicatiore, *Apul. l.* 10. *Metam.* Hoc autem comparativum ab inuſitato *applex, icis* naſcitur.

Applĭco, as, a. 1. avi, atum, & applicui, applicitum, *accoſtare*, *attaccare*, חבר, Ger. *hinzu legen*, Gal. *appliquer*, Hiſp. *aplicar*, προσοικειόω, adjungo, annecto, ſocio, & conſtruitur cum dativo, vel accuſativo cum ad. *Virg.* 1. *Æn.* Quæ vis immanibus applicat oris? *ſubaudi* te. *Cic. Ap. Pul.* Omnes vires civitatis ſe ad Pompeji ductum applicaverant. *Id. in Brut.* Me ad Milonem applicavi. *Id. pro Cluent.* Applicare ſe ad alicujus familiaritatem. *Ovid.* 4. *Faſt.* Applicare oſcula feretro. *Liv. l.* 37. *c.* 12. Applicare claſſem in locum aliquem. *Cæſ. l.* 6. *B. G. c.* 27. Applicare ſe ad arborem, *appoggiarſi*. *Cic.* 3. *Tuſc.* Quo accedam, quo applicem? *Pomp. l. ſi id, D. ſam. erciſc.* Servum rei communi applicare. h. e. præficere. *Cic.* 1. *Offic. c.* 32. Alii ſe ad philoſophiam, alii ad jus civile, alii ad eloquentiam applicant. *Horat. l.* 3. *od.* 11. Applicare aures alicui, *dar orecchio*.

Applōdo, is, oſi, oſum, *applaudere*, ἐπικροτέω, idem quod applaudo. Veteres enim *plodo* dicebant, quod nos plaudo. Applodere fulgetris, apud *Plin.* eſt ſavere, teſtarique honorem illo motu. V. Applaudo. ¶ Applodere aliquem terræ eſt ad terram dare. *Apulej. l.* 6. & 9. *Metam.*

Applōro, n. 1. προσκλαίω, apud aliquem ploro, vel una cum aliquo ploro. *Hor. Epod.* 11. *v.* 17. Querebar applorans tibi.

Applōſus, a, um, applauſus, alliſus. *Spartian. in Anton. Geta, c.* 5. Allatum ovum applōſum ad terram fregit. Sic & *Lamprid. Heliogab. c.* 6.

Applūda, f. 1. *pula*, *ſemola*, πίτυρον, furfur, ab applodendo, quod propter tenuitatem, quia minutiſſima eſt, ſpiritu dejicitur. *Gell.* 11. 7. ¶ *Plin. l.* 8. *c.* 10. docet, appludam vocari purgamenta millii, & panici, & ziʒaniæ, cum in frumento palea dicatur. ¶ *Nonius* & *Gell. l.* 11. *c.* 7. Auctores ſunt, Frumenti furfures a ruſticis veteribus appludam fuiſſe appellatos. *Nævius* apud *Feſt.* Non hercle appluda eſt hodie, quam tu nequior.

Applumbo. V. Adplumbo.

Applŭo, is, ere, idem quod pluo, *piovere*. *Plin. l.* 9. *c.* 16. Ubicumque piſces in eadem aqua aſſidui, niſi appluat, examinantur. Al. leg. *affluat*.

Appōno, is, ſui, ſitum, a. 3. pono, affingo, adſcribo, addo, adjungo, admoveo, *mettere appreſſo*, προστίθημι. *Cic. in Piſon. c.* 30. Notam apponebat ad malum verbum. *Petron. in Satyr. c.* 135. Apponere cucumam foco. *Horat. l.* 2. *od.* 5. Apponere alicui annos. h. e. addere. *Id. l.* 1. *od.* 9. Apponere aliquid lucro. *tenere per guadagnato*. *Plin. l.* 8. *c.* 51. Solidum aprum in epulis apponere. *mettere in tavola*. Sic *Cic. Verr.* 6. *c.* 22. Cœnam iſti dabat: appoſuit patellam, &c. ¶ Apponere alicui pædagogum, cuſtodem, &c. eſt dare. *Cic. c.* 16. *Div. Verr.* & *Suet. in Claud. c.* 2. ¶ *Terent. Andr.* 2. 1. 3. Poſtulare, id gratiæ apponi ſibi. *pretendere, che ſe gliene ſappia buon grado: che ſegli reſti obbligato*. ¶ Aliquando eſt deponere. *Plaut. Pæn.* 4. 2. 35. At onus urget. Mi. Si. At tu appone, & reſpice ad me. Adde *Ter. Heaut.* 1. 1. 36. Ita enim in pleriſque MSS. legitur. Atque in hoc ſenſu aliqui ſcribunt *Apono*, unico p. V. *Pareum Lex. crit.* ¶ *Apposivi* pro *appoſui* legitur apud *Plaut. Mil.* 3. 3. 30.

Apporrectus, a, um, *diſteſo*, porrectus apud aliquem. *Ovid. Met.* 2. *v.* 563. Infantemque vident, apporrectumque draconem.

Apportatio, onis, actus apportandi. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Cujus materiei ſi eſſet facultas apportationibus ad urbem, maximæ haberentur in ædificiis utilitates, *ſe ſi poteſſe condurre in Città*.

Apporto, a. 1. *portare*, *condurre*, Ger. *herzutragen*, προσφέρω, affero, adveho. *Cic.* 1. *Offic. c.* 42. Mercatura multa undique apportans. *Id.* 3. *Verr. c.* 36. Lapis apportandus fuit. ¶ Item pro nunciare. *Ter. Andr.* 5. 2. 17. Quidnam apportas?

Apposco. V. Adpoſco.

Appoſite, adverb. *acconciamente*, כשר, Germ. *ſüglich*, Gall. *proprement*, Hiſp. *lindamente*, ἐπιτηδείως, apte, accommodate. *Cic. de Invent. l.* 1. *c.* 5. Dicere appoſite ad perſuaſionem.

Appoſitio, onis, f. 3. adjunctio. *Cic. in Parad.* 1. *c.* 3. Hæc ſine appoſitione exemplorum lentius diſputantur. Al. aliter leg. ¶ Eſt & Appoſitio figura Syntaxeos, quæ & Epexegeſis dicitur. V.

Appoſitum, i, n. V. Appoſitus, a, um.

Appoſitus, us, ui, m. 4. idem quod Appoſitio. *Plin. l.* 23. *c. ult.* Prodeſt appoſitu, fotu, illitu. & *l.* 24. *c.* 5. Appoſitu, vel ſuffitu.

Appoſitus, a, um, o. 1. 2. *poſto appreſſo*, *atto*, *accommodato*, כשר, Ger. *richtig*, Gal. *appoſé*, Hiſp. *apueſto*, ἐπιτήδειος, quod ad aliquid, vel juxta poſitum eſt. *Cicer. de Invent.* Gladium prope appoſitum e vagina eduxit. ¶ Aliquando ſumitur pro convenient, *convenevole*, *acconcio*. *Id. ibid.* Si quid ad id appoſitum ſit, quod nos interpretamur. Et 6. *Verr. c.* 37. Operarius appoſitior ad deferenda, quam ad auferenda ſigna. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 10. Non omnis apta natio ad pecuariam: Galli appoſitiſſimi, maxime ad jumenta. ¶ Appoſitus eſt etiam adjacens. *confinante*, *vicino*. *Tacit. Annal.* 2. *c.* 7. Appoſitum Luppiæ caſtellum. Et *Curt. l.* 4. *c.* 1. Appoſita urbi regio. ¶ Appoſitum, i, ſubſtant. pro Repoſito. *Senec. l.* 4. *de Benef.* Ut multa ex appoſito, & acquiſito perdenda ſint. ¶ Eſt etiam appoſitum idem quod epithetum, *epiteto*, *aggiunto*. *Quintil. l.* 8. *c.* 2. & 6.

Appōtus, a, um, *quello che ha bevuto molto*, סבא, Germ. *ſauffer*, Gall. *qui a bien bu*, Hiſp. *el que bevio mucho*, οἰνωμένος, qui multum potavit. *Plaut. in Am.* 1. 1. 126. Credo quidem dormire ſolem, atque appotum probe. Adde *Curcul.* 2. 3. 75. & *Rud.* 2. 7. 8.

Apprĕcor. V. Adprecor.

Apprehendo, is, endi, enſum, a. 3. & in carmine *apprendo*, *prendere*, *ſtringere*, החזיק אחז, λαμβάνω, capio, attrecto, ad me traho. *Cic. de Nat. Deor.* 2. 47. Vites claviculis adminicula quaſi manibus apprehendunt. *Plaut. Amph.* 5. 1. *v.* 65. Altera alterum apprehendit manu perniciter. *Plin.* 10. 74. Apprehendere aliquid morſu. ¶ Apprehendere hominem eſt vi capere, captivum facere, apud *Gell. l.* 5. *c.* 14. ¶ Eſt etiam occupare. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c. ult.* Militibus expoſitis Pharum apprehendit, atque ibi præſidium poſuit. ¶ Poetæ contrahere amant. *Sil. l.* 16. *v.* 373. Niſuſque apprendere primos.

Apprehenſibilis, le, adject. *Tertull. adverſ. Valent. c.* 11. Filium conſtituunt apprehenſibilem Patris.

Apprehenſio, onis, actus apprehendendi. *Macr.* 3. *Saturn. c.* 2. *in illud Virg.* 12. *Æn. v.* 201. *Tango aras, medios ignes, &c.* Eandem vim nominis ex apprehenſione ſignificat. ¶ Pro intellectione non ſemel uſurpatur a *Cæl. Aurel. Acut.* 1. 8. *Tard.* 5. 4. *&c.*

Apprehenſo, & Apprenſo, as, frequentativum ab apprendo. *Gratius in Cyneg. v.* 239. Mandit humum, celſaſque apprehenſat naribus auras.

Apprehenſus, & contracte Apprenſus, a, um, *preſo*, *afferrato*. *Sueton. in Claud. c.* 15. Pede apprehenſo detinere aliquem. *Stat.* 3. *Silv.* 4. *verſ.* 43. Apprenſa traxiſſet fortius urna.

Appretio, as, a. pretio æſtimo. *Tertull. de reſurr. carn. c.* 9. Cujus paſſiones ſibi appretiat.

Apprima, adverb. inprimis, apprime. *Virg.* 2. *Georg. v.* 134. Flos apprima tenax. Al. leg. *Appprime*, ut corripuerit ultimam, quam ſimiliter *Lucret.* & *Horat.* in *Superne* corripuerunt. Fortaſſe legendum eſt *ad prima*.

Apprime, in primis, egregie, valde, *ſopra ogni altra coſa*, *più che altro*, εἰς τὰ πρῶτα, adv. ab apprimus, quod eſt longe primus, ſignif. valde. *Ter. in Andr.* 1. 1. 34. Id arbitror apprime in vita eſſe utile. *Cic.* 3. *Fin. c.* 9. Apprime rectiſſime dicatur. Gruter. legit, *adprime*. *Varr. R. R.* 3. 2. Apprime doctus.

Apprĭmo, is, a. 3. *premere*, προσπιέζω, ex ad, & premo, ſign. adſtringere. *Plin. l.* 24. *c.* 9. Ut tunica corpori apprimeretur.

Apprimus, o. 1. 2. πρῶτος, longe primus. *L. Liv. in Odyſ.* Vir ſummus, apprimus Patroclus. Ex *Gell. l.* 7. *c.* 7.

Approbatio, f. 3. δοκιμασία, *approvazione*. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 1. Effectus eloquentiæ eſt audientium approbatio. ¶ Sumitur & pro inclinatione animi, & voluntate. *Cic. Acad.* 4. 17. Ne vinolenti quidem quæ faciunt, eadem approbatione faciunt, qua ſobrii. ¶ Eſt etiam pars argumentationis, per quam id, quod expoſitum eſt, rationibus firmatur, *prova*. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 36. Hæc propoſitio indiget approbatione.

Approbātor, m. 3. qui aliquid approbat, *approvatore*, δοκιμαστής. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 7. Quamvis non fueris ſuaſor profectionis meæ, approbator certe fuiſti.

Approbātus, a, um, probatus, *approvato*, δοκιμασθείς. *Quintil. l.* 2. *c.* 17. Approbatus ab omnibus. *Cic.* 3. *Fin. c.* 8. Omnium aſſenſu approbatum.

Apprŏbe, vel Adprobe, valde probe. *Plaut. Trinum.* 4. 2. 115. Noſſe aliquem approbe. Adde *Gell. l.* 7. *c.* 7.

Apprŏbo, a. 1. comprobo, laudo, confirmo, *laudare*, *approvare*, שבח, Ger. *approbiren*, Gal. *approuver*, Hiſp. *aprovar*, δοκιμάζω, idem quod probo, vel etiam vehementer probo. *Cic. in Piſon. c.* 3. Una voce, & conſenſu approbare. Et *Fam.* 1. *ep.* 9. Diis hominibuſque approbantibus. ¶ Significat etiam demon-

ſtrare, verum aliquid eſſe, oſtendere, *provare*. *Suet. in Aug. c.* 12. Quo magis pœnitentiam prioris ſectæ approbaret. i. e. evinceret ac declararet, non fictam, ſed veram pœnitentiam eſſe. *Tacit. Agric. c.* 42. Operam ſuam in approbanda excuſatione offerre. *h. e.* veram & juſtam eſſe oſtendendo. ¶ Cum infinito *Sueton. in Aug. c.* 17. Quo magis degeneraſſe eum a civili more, approbaret.

Approbro, as, exprobro, objicio, *rinfacciare*. *Apul. Apolog.* Approbrare crimen alicui. Al. aliter leg.

Approbus, a. 1. 2. *molto buono*, [illegible], valde probus. *Cæcil.* apud *Gel. l.* 7. *c.* 7. Hierocles adoleſcens approbus.

Appromiſſor, oris, qui promittit. *Ulpian. leg. in omnib. D. de ſolutionib.* Appromiſſorem vocat fidejuſſorem.

Appromitto, is, iſi, ſſum, pro altero promitto; quod alter promiſit, iterum promitto, vel valde promitto. Reperitur hoc decompoſitum aliquoties uſurpatum a *Cic. l.* 5. *ad Attic. ep.* 1. & pro *Roſc. Amer. c.* 9.

Appronare ſe in genua, *inginocchiarſi*, [illegible], Ger. *niderknyen*, [illegible], pro ingeniculari, ſeu in genua inclinari, ex ad, & pronus. *Apul. l.* 1. *Mileſ.* In genua appronat ſe avidius affectans portionem.

Approperatus, a, um, properatus, *affrettato*. *Liv. l.* 27. *c.* 16. Approperato opere.

Appropero, as, n. 1. *affrettarſi*, [illegible], Ger. *eylen*, Gal. *ſe hater*, Hiſp. *apreſſurarſe*, [illegible], idem, quod propero, vel valde propero, accelero. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 10. *in fi.* Adduc, ſi me amas, fratrem: ſed approperate. *Id. pro Mil. c.* 17. Approperare ad cogitatum facinus. ¶ Cum infinito *Ovid.* 15. *Metam. v.* 583. Portaſque intrare patentes approperate. ¶ Cum accuſativo *Tacit. Ann.* 16. *c.* 14. Approperare mortem. *Liv. l.* 4. *c.* 9. Cœptumque opus adeo approperatum eſt, ut, &c.

Appropinquatio, f. 3. *avvicinamento*, [illegible]. *Cic. de Sen. c.* 9. Appropinquatio mortis.

Appropinquo, as, n. 1. accedo, advento, proxime accedo, *accoſtarſi*, *avvicinarſi*, [illegible], Ger. *herzunahen*, Gal. *s'approcher*, Hiſp. *acercarſe*, ἐγγίζω, propinquum fieri, aut loco, aut tempore. *Cic. ad Q. Fr.* 3. 8. Ejus rei maturitas nequedum venit, & tamen jam appropinquat. *Id.* 4. *de Fin. c.* 23. Appropinquare ad aliquem locum. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 44. Appropinquare alicui rei. *Hist. de B. Hiſpan. c.* 30. Appropinquare in locum aliquem.

Appulejus. V. Apulejus.

Appulus. V. Apulus.

Appulſus, us, ui, acceſſus, qui fit navigio, *l'approdare*, *sbarco*. *Liv. l.* 27. *c.* 30. Claſſem a litoris appulſu arcere. ¶ Tranſlate *Cic.* 2. *Nat. Deor. c.* 56. Omnes nimios caloris & frigoris appulſus ſentire, *l'accoſtamento*.

Appulſus, a, um. *Cicer. Verr.* 5. *c.* 33. Appulſa claſſis, *flotta che ha preſo porto*. *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 3. Magno numero navium appulſo.

Aprarius, a, um, adject. ab aper. *Paul. D. l.* 33. *tit.* 7. *leg.* 22. Retia apraria, & cætera venationis inſtrumenta.

Apricatio, onis, [illegible], in loco aprico conſeſſio. *Cic. l.* 7. *ad Att. ep.* 11. Unam mehercule tecum apricationem in illo Lucretino tuo ſole malim, quam omnia iſtiuſmodi regna.

Apricitas, atis, hybernus ſolis tepor in locis apricis. *Juſtinus l.* 36. *c.* 3. Non minor loci ejus apricitatis, quam ubertatis admiratio eſt, quippe cum toto orbe regionis ejus ardentiſſimus ſol ſit, ibi tepida aeris naturalis quædam ac perpetua apricitas eſt. ¶ Apud *Colum. l.* 7. *c.* 4. Eſt ſerenitas, & calor.

Aprico, as, are, active pro fovere, refocillare, dixit *Paulin. Jamb. ad Cyther. v.* 311. Martinianum ſuſcipit fraternitas, Tectoque apricat, & cibo. *Pallad.* etiam active *lib.* 1. *tit.* 38. Ventis frigidioribus altus paries reſiſtat, qui locum poſſit defenſis ſedibus apricare. *h. e.* apricum reddere, id eſt tepidum & apricationi aptum.

Apricor, aris, d. 1. *ſtare al Sole*, [illegible], Ger. *an der Sonne ſtehen*, Gall. *ſe chauffer*, *ſe tenir au Soleil*, Hiſp. *abrigarſe*, [illegible], [illegible], eſt in aprico loco eſſe, hoc eſt, in loco ſoli expoſito verſari. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 65. Hieme in Sole apricari. *Colum. l.* 8. *c.* 4. Habere clauſam (gallinam) oportet amplum veſtibulum, quo prodeat, & ubi apricetur. *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 32. Alexander officerat Diogeni apricanti.

Apriculus, piſcis genus dentibus acutiſſimis, ac validiſſimis, [illegible], diverſus ab eo, quem Aprum dicunt. *Apul. in Apolog.* Tam ridiculum argumentum, quam ſi dicas venandis apris piſcem apriculum &c.

Apricus, a, um, o. 1. 2. *eſpoſto al Sole*, *aprico*, [illegible], Ger. *ſonnechtig*, Gal. *ce qui eſt a l'abry*, Hiſp. *abrigado*, [illegible], Soli expoſitum, quaſi ſine frigore, ab α priv. & φρίκη, frigus, horror, φ aſpirata in ſuam tenuem π converſa. *Virg.* 2. *Georg.* Mitis in apricis coquitur vindemia ſaxis. ¶ Senes aprici vocantur a *Perſ. ſat.* 5. *verſ.* 79. Quod apricari amant, calore nativo deficiente. ¶ Apricior comp. & apriciſſimus, ſuperlat. *Col. l.* 11. *cap.* 3. Nonnulli hanc locis apricioribus deponunt. *Id. lib.* 9. *cap.* 14. Apriciſſimo die purgatis domiciliis. *h. e.* ſereniſſimo.

Aprilis, m. 3. *Aprile*, [illegible], Ger. *der monat April*, Gall. *le mois d'Avril*, Hiſp. *el mes d'Abril*, [illegible], [illegible], menſis anni. Dictus eſt, quaſi *Aperilis*, quod terram aperiat. Nam verna temperie plantarum germina aperiuntur. Vel dictus eſt, quaſi Aprilis, ab ἀφρός, ſpuma, quod Venus, cui hic menſis ſacer eſt, ex ſpuma maris fingitur nata. V. *Ovid.* 4. *Faſt.* ¶ Accipitur adjective, ut Nonis Aprilibus. *Cic. ad Lent. Fam.* 1. 9. Nonis Aprilibus mihi eſt Senatus aſſenſus.

Aprineus, a, um, idem quod Aprinus, ut Aprinea pellis. *Hygin. fab.* 69.

Aprinus, a, um, adject. ab aper. *Lucil.* apud *Chariſ. l.* 1. *p.* 63. Viſcus aprinum. *Martian. Capell. l.* 2. *ſub fin.* Nunc criſtæ cum aprinis dentibus videbantur.

Apronia, f. 1. genus vitis nigræ, quam ampelomelænam, bryoniam, chironiam, cynechantem vocant, *Plin. l.* 23. *c.* 1.

Apronianus, a, um, ad Apronium pertinens, ut Apronianum Senatuſconſultum, apud JCtos, & Aproniana cerafa apud *Plin.* 15. 25.

Apronius, ii, m. nomen proprium Romanum. *Cic.* & *Tacit.*

Aproginĕus, a, um, idem quod Aprugnus, *di cinghiale*, ut *apruginei dentes*, apud *Solin. c.* 32. (al. 45.)

Aprugnus, a, um, idem quod aprinus, ut aprugna caro, ſumine aprugna, *Lamprid. in Elagab.* & Aprugnum callum, apud *Plaut.* non ſemel. V. Callum.

Aprutium, *Abruzzo*, Prov. in Regno Neapolitano, ubi olim Prægutini, Veſtini, Marrucini, Frentani, Caraceni, Peligni, Marſi. Terminos habet ab Occ. Campaniam Romanam, & Terram Laboris, ab Or. mare Adriaticum, a Sept. Marchiam Anconitanam, & Umbriam, a Mer. Comitatum Moliſinum. ¶ Duplex eſt, citerius, & ulterius. Ulterioris caput eſt Aquila, citerioris Anxanum.

Apſis, V. Abſis.

Aptatus, a, um, *aggiuſtato*, *adattato*, accommodatus, appoſitus, convenienter adjectus, [illegible]. *Plin.* 28. 13. Sanguis hircinus cibo aptatus. *Quintil. in fi. l.* 10. Aptatus ad præſens tempus. *Cic.* 3. *de Orat. cap.* 4. Hoc verbum eſt ad id aptatum, quod ante dixerat.

Apte, adverb. *convenientemente*, [illegible], apposite, accommodate, congruenter. *Cic. de Fin.* 3. 14. Ad pedem apte convenire. *Martial. l.* 13. *epigr.* 26. Aptius hæc puero, quam tibi, dona dabis. *Cic. in Orat. c.* 44. Aptiſſime cohæreant extrema cum primis. ¶ Proprie ſignificat conjuncte, connexe, arcte. *Cic. de Univ. c.* 5. Mundi corpus ita apte cohæret, ut diſſolvi nullo modo queat. *Idem in Hortenſ.* apud *Non. c.* 4. *n.* 3. Altera eſt nexa cum ſuperiore, apteque pendens.

Apto, as, a. 1. *adattare*, *accomodarſi*, *ſtar bene*, [illegible], Ger. *orduen*, Gal. *accomoder*, Hiſp. *alaviar*, [illegible], convenienter aliquid rei alicui jungo, ſeu accommodo. Conſtruitur cum dativo, vel accuſativo mediante ad. *Cic. In Phil.* Cujus fortunæ ſtudia tantæ laudi, & gratulationi tuæ ſe non aptarint? *Id.* 3. *de Orat.* Hoc verbum eſt ad id aptatum, quod ante dixerat. ¶ Eſt etiam parare, *Horat. l.* 2. *Sat.* 2. *v.* 110. Metuenſque futuri in pace, ut ſapiens, aptarit idonea bello.

Aptus, a, um, particip. ab apiſcor, idem quod adeptus. *Plaut. Capt.* 4. 1. 8. Hæreditatem ſum aptus effertiſſimam. *Gell. Epitaph. Plauti* affert *l.* 1. *c.* 24. his verbis: Poſtquam eſt mortem aptus Plautus, Comœdia luget. Quamquam alii aliter leg.

¶ Eſt etiam ab antiquo apo, quod ſignificat colligare, vincire, & ſignificat primo colligatus, connexus. *Cic. Partit. Orat. ſub fin.* Inter ſe pleraque connexa, & apta. Et 5. *Tuſc. c.* 21. Fulgentem gladium e lacunari, ſeta equina aptum demitti juſſit. Hæc videtur optima lectio, quanquam ineptiores libri habeant *appenſum*. ¶ Tranſlate aptus eſt idem ac conveniens, habilis, idoneus, accommodatus, *atto*, *abile*, *conveniente*, *acconcio*, [illegible]. Et conſtruitur cum dat. vel cum præpoſit. ad, & accus. *Cic. de cl. Orat. c.* 62. Aptior auribus imperitorum. *l.* 1. *de Orat. c.* 54. Calcei apti ad pedem. *Cæſ. l.* 2. *B. C. cap.* 37. Caſtra erant ad bellum ducendum aptiſſima. ¶ Accipitur & ſine caſu. *Horat. l.* 1. *Od.* 12. *v.* 43. Et avitus apto cum Lare fundus. *Catul. Carm.* 28. *v.* 2. Aptis ſarcinulis, & expeditis.

Apua, *Pontremoli*, opp. Liguriæ, in conf. Tuſciæ, a font. Macræ 5. M. P. ab Apennino M. 4. intra Montes Apuanos, a Luna 25. in Bor. a Bardo tot. a Bruneto 15. in Or. æſt. Populi *Apuani*. *Liv.* 40. 41.

Apua, piſcis genus. V. Aphya.

Apuani, Apuæ populi, i. e. Ligures. *Liv. l.* 40. *c.* 41.

Apud, *appreſſo*, [illegible], Ger. *bei*, Gal. *auprez*, *chez*, Hiſp. *cerca*, [illegible], [illegible], prope, juxta, præp. quæ accuſ. regit. Quandoque locum denotat, ut Apud Mantuam hæc ſcripſi: quandoque perſonam, ut apud Regem: quandoque loci, & perſonæ conjunctionem, ut Cœnavi apud Pompejum. ¶ Sed cum ad perſonam refertur, plerumque familiaritatem ſignificat, non dominium, ut Fui apud te, idest, tecum, vel domi tuæ. ¶ Apud aliquando ponitur pro in. *Teren. in Andr.* De Davo modo apud ſerum audivi. *Eutr. l.* 7. *c.* 13. ¶ Apud ſe dicitur eſſe, qui domi ſuæ eſt, vel qui omiſſis negotiis ſe in receſſum recepit. *Cic.* 1. *de Or.* Scaurus, quem ruri apud ſe eſſe audio. ¶ Item apud ſe eſt, qui ſui compos eſt. *Terent. And.* 5. 4. 35. Quid audio? vix apud me ſum. ¶ Dicimus etiam: apud animum cogitare, ſtatuere, &c. *Salluſt.* Equidem ego ſic apud animum meum ſtatuo. ¶ Apud aliquando poſtponitur ſuo caſui. *Tacit. l.* 4. *c.* 5. *n.* 1. Miſenum apud, & Ravennam.

Apulejus, ſeu Appulejus, nom. prop. Multi fuere hoc nomine; inter quos Lucius Apulejus Medaurenſis, qui ſcriptis libris inclaruit temporibus Antoninorum. ¶ Alter fuit Apulejus Celſus celebris Medicus, Tiberii ævo. ¶ Adjective Apuleja lex, *Cic.* 2. *de Orat. c.* 25. & 49.

Apulia, f. 1. *Puglia*, [illegible], Italiæ regio inter Apenninum M. ad Mer. & Mare Adriaticum ad Bor. in Regno Neapolitano. Duæ ſunt, quæ Aufido fl. dividuntur, una Daunia, *Puglia piana*, & *Capitanata*, in qua Garganus M. & Sipontum Metr. quæ Occidentalis eſt, & Tipherno, ſeu Phiterno flu. ſejungitur a Frentanis in Occ. altera Peucetia, *Terra di Bari*, & *Puglia*, in qua Barium Metrop. quæ in Ortum vergit, ibique deſinit, ubi Salentini, ideſt Meſſapia, ſeu Japigia, & Calabria Borealis, *Terra d'Otranto*, ſubſequuntur. ¶ Prima ſyllaba in Apulia modo brevis, modo longa eſt. *Horat. car.* 3. *od.* 4. Nutricis extra limen Apuliæ. ubi *Bentley* lectionem ſollicitat *Martial. in Apophor. epigr.* 155. Velleribus primis Apulia, Parma ſecundis Nobilis. Secunda vero ſemper producitur. Apuliæ deſcriptionem. Vid. apud *Plin. l.* 3. *c.* 11.

Apulus, & Appulus, a, um, adiect. ab Apulia. Primam ſemper producit, ſecundam corripit *Lucan. l.* 5. *v.* 380. Apulus Adriacas exit Garganus in undas.

Apus, V. Apodes.

Apyrinus, a, um, o. 1. 2. [illegible], carnes nucleo, ab α priv. & πυρήν, nucleus. Hinc apyrinum malum, genus mali Punici dulciſſimi, cui nucleus lignoſus non ineſt. *Colum. l. de arbor. c.* 23. *Plin. l.* 13. *c.* 19. *Martial. l.* 13. *epigr.* 42. Non tibi de Lybicis tuberes, & apyrina ramis. ¶ Scribitur & *Apyrenus*, nam Græce eſt ἀπύρηνον, & ἀπύρινον.

Apyron, ſulphuris præſtantioris genus *Plinio l.* 35. *c.* 15. *Celſus quoque l.* 5. *c.* 18. *n.* 13. de hoc meminit.

Apyrotus, [illegible], ſeu apyrauſta, ſeu pyropus, carbunculus, gemma, cui ignis non nocet. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

A ANTE Q.

Aqua, f. 1. *acqua*, [illegible], Germ. *waſſer*, Gall. *eau*, Hiſp. *agua*, ὕδωρ, humor celidus, unum ex quatuor elementis. Componi videtur ex a, & qua, quaſi a qua vivamus, ut ait *Feſtus*. Unde aqua, & igni damnatis interdici ſolebat. ¶ Aquam a pumice poſtulare, proverbio dixit *Plaut. Perſ.* 1. 1. 42. h. e. fruſtra petere vel ab egente, vel ab avaro. ¶ Aquis perire ſummum & ultimum exiſtimatum veteribus, quippe quod non tantum vitam adimere, ſed animam ipſam extinguere credebatur. V. *Ser. ad v.* 98. *Æn* 1. ¶ Aquam perdere apud *Quintil. l.* 11. *c.* 3. eſt tempus inutiliter terere ſumptum a clepſydris, quæ a Judicibus Oratori dabantur, in quibus incluſa aqua paulatim defluens tempus ad dicendum definiebat. Ex quo fortaſſe & illud proverbium eſt: *aqua hæret*. quod adhibetur ubi difficilis rei probatio, aut explicatio eſt. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 7. In hac cauſa mihi aqua hæret. V. *Eraſm. Adag.* ¶ Aquam, & terram poſcere, γῆν καὶ ὕδωρ αἰτεῖν, apud Græcos idem eſt ac bellum alicui inferre. Hinc *Liv. l.* 25. *c.* 17. Periæ aquam, terramque a Lacedæmoniis petierunt. ¶ Aquam aſpergere proverb. dicitur is, qui dicto opportuno metum alicui ademerit. *Plaut. Trucul.* 2. 4. 15. Aſperſiſti aquam, jam redit animus. ¶ Aquæ, in plurali aliquando thermas ſignificant, ut Aquæ Sextiæ, apud *Vellei. l.* 1. *c.* 14. Aquæ Sinueſſanæ, apud *Tacit. l.* 1. *hiſtor. c.* 72. ¶ Multa ſunt oppida in terrarum orbe, quæ quia prope celebriores aquarum fontes, aut thermas condita ſunt, ab iis nomen accepere, ut Aquæ Sextiæ, quæ nunc *Aix*, Aquæ Auguſtæ, quæ *Baione*, Aquæ Taurinæ, quæ *Acquapendente*, & alia multa, de quibus V. Geographos. ¶ *Aquai* pro *aquæ* genitivus eſt Poeticus. *Lucret. lib.* 1. *v.* 283. & *Cic. in Prognoſt. l.* 1. *de Div. c.* 9.

Aquæductio, onis, aquæ deductio, aquæductus. Hab. *leg.* 10. *ff. de aqu. pluv. arc.* quamquam diviſe ſcribitur in melioribus lib.

Aquæductus, m. 4. ductus aquæ, tubus, euripus, *acquidotto*, [illegible], Ger. *waſſer graben*, Gal. *aqueduc*, *conduit*, Hiſp. *aguaducho*, [illegible], ab aqua ducendo, eſt aquarum deductio, hoc eſt, cum aliunde aqua derivatur, ut per cuniculos impoſitis canalibus alio inducatur, ſive ad bibendum, ſive ad irrigandum. *Ulpian. de ſerv. ruſt. prædior.* Servitutes ruſticorum prædiorum ſunt hæ, iter, actus, via, aquæductus. ¶ Erat autem apud veteres duplex ratio ducendæ aquæ. Nam aut per ſubterraneos cuniculos ducebatur, aut opere arcuato. Utriuſque generis etiam hodie Romæ non pauca veſtigia extant. *Frontin.* librum ſcripſit *de aquæduct.* cujus lectionem innumeris inquinatam erroribus, ac prope depoſitam ſumma diligentia recenſuit, ac reſtituit Joannes Polenus in Patavino Lyceo Mathematicus profeſſor, & laborioſis adnotationibus illuſtratam edidit Patavii typis Seminarii.

Aquæmanalis. V. Manalis.

Aquagium, n. 2. [illegible], aquæductus, quaſi aquæ agium. *Feſt. Pompon. leg.* 3. §. *ult. ff. de aqu. quotid.* Aquagium rivalibus deterius faciat.

Aqualiculus, maſc. 2. ſumitur pro inferiore ventris parte, in quam ſordes fluunt. *Perſ. Sat.* 1. *v.* 57. Cum tibi, Calve, pinguis aqualiculus propenſo ſeſquipede extet. *Senec.* etiam *ep.* 90. & *Marcell. Empir.* ſtomachi ventriculum, aqualiculum dixere.

Aqualiculus, m. 2. alveus, quo ſordes defluunt. ¶ Item genus quoddam lati inteſtini, ex quo farcimina fieri ſolent. *Apicius.* Reple aqualicum ſic, ut laxamentum habeat, ne diſſiliat in coctura.

Aqualis, m. 3. *urna*, [illegible], Ger. *ein grab*, [illegible], genus vaſis, quo aqua manibus datur. *Plaut. in Curc. a.* 2. *ſc.* 3. *v.* 33. Date iſti aqualim cum aqua.

Aqualis, le, adject. ad aquam pertinens, ut *aquales nubes*, *Varr.* apud *Non. c.* 1. *n.* 221.

Aquanus, a, um, *di acqua*, aqueus. *Tertull. de carne Chriſti*, *cap.* 9.

Aquariolus, m. 2. *ruffianello*, [illegible], mulierum impudicarum aſſecla. *Feſtus*. Talem deſignat *Lamprid. in Commod. c.* 2. Aquam geſſit, ut lenonum miniſter. ¶ Aquarioli lenonum etiam vice fungebantur, & conditiones meretricibus conciliabant, [illegible]. *Ter. Apol. c.* 43. Lenones, perductores, aquarioli. Qua ra-

tio.

ſi..na & *Apul. Apol. p.* 323. videtur vocare Ruſinum uxoris ſuæ aquariolum.

Aquarium, ii, n. 2. & aquariolum, ὑδροδοχεῖον, locus in culina, in quem ſordida aqua jactatur. ¶ Dicitur & Aquarium locus, quo pecudes ad potum aguntur. *Cato de R. R. c.* 1.

Aquarius, ii, m. 2. *Aquario*, Ger. *wasserman*, ὑδροχόος, undecimum ſignum Zodiaci, poſt Capricornum, quod oritur 15. Kal. Februar. & conſtat ex 42. ſideribus. *Ovid.* 2. *Faſt.* Hunc Ganymedem eſſe Poetæ fabulati ſunt. V. Ganymedes. ¶ Item aquarius apud JCtos, dicitur aquarum cuſtos, ὑδροφύλαξ. *Lipſ. ad Tacit. An.* 15. ¶ Eſt etiam aquarius, qui aquam importat domum. *Juven. Sat.* 6. *verſ.* 331. Veniet conductus aquarius. ¶ Item Aquilex, ſeu architectus aquarum, & aquæductuum. *Cœl. Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 6. Niſi ego cum tabernariis, & aquariis pugnarem. Erat enim Cælius Ædilis, cui cum opificibus ſemper eſt negotium. ¶ Item Aquariolus, h. e. qui meretricibus aquam miniſtrabat, ..., ut in Gloſſ. Vet. ¶ Aquarii etiam dicti ſunt quidam hæretici, qui ſolam aquam in Miſſæ ſacrificio offerebant. *Epiphan. Hæreſ.* 46.

Aquarius, a, um, o. 1. 2. ὑδατικός, quod ad aquam pertinet. *Plin. l.* 34. Cum in exacuendo olearee cotes, & aquariæ different. ¶ Aquarius ſulcus, αὖλαξ ὑδαγωγός, eſt, qui aquam educit. *Colum. lib.* 2. *c.* 8. Crebroſque ſulcos aquarios. Græci ..... vocant.

Aquatè, dilute. *Plin. Valer.* 1. 10. *Cœl. Aurelian. Tard.* 1. 4.

Aquaticus, o. 1. 2. *acquatico*, ἔνυδρος, quod in aqua degit. *Plin. l.* 8. *c.* 27. Aquaticæ aves. *Id. l.* 16. *c.* 37. Aquaticæ arbores. ¶ Item aquoſus, humidus, *acquoſo*. *Id. l.* 18. *c.* 11. Aquaticus panis. h. e. qui multa aqua ſubigitur. *Ovid.* 2. *Metam. v.* 853. Aquaticus Auſter.

Aquatilis, o. 3. aquarum incola, in aquis degens, vivens, ὑδατικός. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Beſtiarum terrenæ ſunt aliæ, partim aquatiles, aliæ quaſi ancipites in utraque ſede viventes.

Aquatio, f. 3. ὑδρεία, actus aquandi, ideſt, aquam ad caſtra afferendi. *Cæſ.* 4. *B. G. c.* 11. Se non longius aquationis cauſa proceſſurum.

Aquator, m. 3. ὑδρευτής, qui aquandi miniſterium, præſertim in exercitu, facit. *Cæſ.* 1. *B. C. c.* 73. Aquatores ab equitatu premi noſtro.

Aquatus, o, um, *acquoſo*, *fluido*, aquam referens, fluidus. *Senec.* 1. *quæſt. natur. c.* 3. An purpura craſſius medicamentum, an aquatius traxerit. *Pallad. l.* 4. *tit.* 1. Non aquatus, ſed ſpiſſus humor. *Plin.* 28. 5. Omne lac vernum aquatius æſtivo. *Scribon. Larg. compoſ.* 26. Collyrium aquatiſſimum. ¶ Item aqua mixtus, *adacquato*. *Auguſt.* 6. *Confeſſ. c.* 2. Vinum aquatiſſimum.

Aquifolia, f. 1. & Aquifolium, ἀγριόφυλλον, ſpecies ilicis meſpilum foliis referens, unde & meſpilus ſylveſtris a nonnullis appellatur. Græci vocant ſmilacem. *Plin. l.* 24. *c.* 13. & *l.* 16. *c.* 15. & 25.

Aquifolius, a, um, adject. qui eſt ex aquifolio. *Cato R. R. c.* 31. Vectes iligneos, aquifolios, ulmeos facito, uti ſient parati. Adde *Plin. l.* 16. *c.* 43.

Aquifuga, æ, qui aquas fugit ex morbo, qui *hydrophobia* dicitur. *Cœl. Aurel. Acut.* 3. 15.

Aquigenus, a, um, in aquis natus. *Tertull. l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 12. Inter aquigena, & terrigena animalia.

Aquila, f. 1. *aquila*, נשר, Ger. *ein adler*, Gall. *aigle*, Hiſp. *aguila*, ἀετός, ab aquo colore, (V. Aquilus) ſive ab acute videndo, regina avium, quam Poetæ Jovis alitem, ejuſdemque armigerum appellant, & fulmina ei ſubminiſtrare fabulantur. Cui fabulæ occaſionem dedit aquilæ natura, quia ſola avium & fulminis ictu non læditur, & Solis fulgorem fixis, & immotis oculis poteſt aſpicere. In ſenectute pennis gravata, oculis caecutiens, ter ſe in fontem mergit, & ſic ad juventutem redit, ut narrat *Arator l.* 2. *in Act. Apoſt. v.* 529. ¶ Aquila quoque dicitur aſtrum ex novem ſtellis, cujus ala dextera circulum æquinoctialem attingit, ſiniſtra autem non longe a capite Ophiuchi videtur figurata. Roſtrum ejus a reliquo corpore dividit circulus a Cancro ad Capricornum perveniens. Exoriente Leone occidit; exoritur autem cum Capricorno. Habet in capite ſtellam unam, in utraque ala unam, & unam in cauda. ¶ Eſt etiam aquila piſcis ex genere planorum, & Græci ἀετόν appellant. *Plin. l.* 9. *c.* 24. ¶ Ad maſculinum genus ſi vis traducere, dic *Aquilam marem*. ¶ Item ſigni militaris nomen apud Rom. quod alitem hanc repræſentabat, ex argento factum, & perticæ infixum, & a ſingulis Legionibus portabatur. *Lucan. l.* 1. *v.* 6. *V. Salmaſ. ad Vopiſc. in Aurel. c.* 31. ¶ Aquilæ in ædificiis ſunt ſummæ partes, quæ faſtigium conſtituunt: quod aquilarum alas referant. *Tacit. hiſt.* 3. *c.* 71. Inde lapſus ignis in porticus appoſitas ædibus: mox ſuſtinentes faſtigium aquilæ vetere ligno traxere flammam, alueruntque. ¶ Aquilæ *Senectus* proverbio dicitur de iis, qui in ſenectute magis bibaces ſunt, quam edaces: dicitur enim Aquila, cum ad ſenectutem pervenerit, quia ſuperius roſtrum adeo creſcit, ut aduncitas aperiri non queat, aliquamdiu ſolo prædæ ſanguine nutriri. *Terent. Heau.* 3. 2. 10. ¶ Alio ſenſu dicitur de iis, qui etiam in ſenectute actuoſi ſunt, & reipublicæ proſunt: quo ſenſu dicitur etiam *equi ſenectus*. Ambo enim hæc animalia etiam in ſenectute generoſitatem retinent. Utrumque conjunxit *Auſon. in Profeſſionib.* 4. *v. ult.*

Aquilegus, a, um, aquam colligens, ut *vota aquilega* apud *Tert. de anim. c.* 33. ¶ Aquilegus abſolute eſt idem qui *aquilex*. *Caſſiod. l.* 3. *Variar. ep. ult.* ubi tamen alii aliter legunt.

Aquileja, f. 1. *Aquileja*, a legendis aquis, Germ. *Aglon*, & *Aglar*, Ἀκυληΐα, Col. Rom. Urbs Patriar. Carnorum Metrop. in decima Reg. Italiæ, quæ alluitur Timavo flu. ad Turri, & Alſæ flu. confluentiam, media inter Palmam, & Gradum, inter Concordiam ad Occ. & Tergeſtum in Or. 3. M. P. ab Utino 20. ubi Patriarcha reſidet, a Venetiis 60. ab ora lit. Maris Adriatici 9. in Bor. Fuit primaria, Roma excepta, totius Italiæ. Ab Attila exciſa eſt anno 452. Ex hac orti ſunt Chromatius, ad quem Hieronymus ſæpe ſcripſit, & Rufinus Græce, Latineque eruditus, qui Joſephum convertit in Latinum.

Aquilejenſis, ſe, adject. *Plin. l.* 2. *c.* 103. In Aquilejenſi campo Timavus.

Aquilentus, a, um, aquoſus, aquaticus. *Varr.* apud *Non. c.* 4. *n.* 318. *de Luna*. Tum contremula, aquilenta, apud alta litora oriris, ac reluces nobilis omnibus. *h. e.* pluviam inducens; vel marino humore conſperſa.

Aquilex, Aquilĕgis, ab aquis legendis, i. e. inquirendis dictus, eſt architectus fontium, & aquæductuum. *Plin. l.* 20. *c.* 6. de Bechio, ideſt tuſſilagine: Ejus duo genera: ſilveſtris ubi naſcitur, ſubeſſe aquas credunt, & hoc habent ſignum aquileges. Adde *Plin.* alterum *l.* 10. *epiſt.* 46.

Aquilianus, a, um, ab Aquilio, ut Aquiliana ſtipulatio, apud Juriſconſult. *Dig.* 2. 15. 2.

Aquilices in Vet. Gloſſ. dicuntur οἱ τὰ ὕδατα ... ἐργαζόμενοι, ποταμῖται, ὑδροσκόποι, ut ſint iidem ac Aquileges, ſc. ab eliciendis aquis. *Dig. l.* 50. *tit.* 6. *leg. ult.* ¶ Item qui aquilicia ſacrificia curabant.

Aquilicium, *Feſto* eſt, cum aqua pluvialis quibuſdam remediis elicitur: quod in magnis ſiccitatibus aliquando factum creditur. Vel ſacrificium pro impetrandis imbribus. *Tertul. Apolog. c.* 40. Aquilicia Jovi immolatis, &c.

Aquiliferi, m. 2. ἀετοφόροι, ſigniferi in Romana militia, ab aquila, quam Romanis legionibus Marius in ſecundo Conſulatu ſuo proprie dicavit. Aquila enim fuit tanquam princeps totius legionis ſignum. *Cæſ.* 3. *B. C. c.* 64. Gravi vulnere affectus aquilifer. ¶ Habuerunt Romani alia ſigna, lupos, minotauros, equos, apros, dracones, quæ ſingulos ordines anteibant. Poſtea tamen, repulſis ceteris, unam ſervaverunt aquilam.

Aquilinus, a, um, *aquilino*, o. 1. 2. quod ad aquilam pertinet, aut quod eſt aquilæ ſimile. *Plaut. in Pſeud.* 3. 2. 63. Niſi ſit milvinis, & aquilinis unguibus. *ideſt*, manibus rapacibus. ¶ Aquilinus *naſus*, i. e. aduncus. Aquilinus aſpectus, ideſt acutus viſus. *Apul. l.* 2. *Met.*

Aquilius, Aquilia, gentis Romanæ nomen, quam *Car. Patin. de Famil. Rom. p.* 36. recenſet.

Aquilo, m. 3. *Aquilone*, *Borea*, *Greco Tramontana*, צפון, Ger. *Biſewind*, *Nordoſtwind*, Gal. *Biſe*, Hiſp. *Reganon*, Βορέας, ventus Septemtrionalis, frigidus, & ſiccus, ita dictus a vehementiſſimo volatu inſtar aquilæ. Flat inter Septemtrionem, & Ortum ſolſtitialem, e regione Cauri. *Plin. l.* 2. *c.* 47. ¶ Aquilo etiam dicitur tempus illud anni, quo crebrior flat. *Virg.* 4. *Æn. v.* 310. Properas mediis Aquilonibus ire per altum.

Aquilonalis, le, Borealis. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 19. Regio aquilonalis. Alii aliter legunt.

Aquilonaris, e, idem quod Aquilonalis, *Vitruv. l.* 9. *c.* 6. Piſcis aquilonaris, *ſc.* Sidus.

Aquilonia, Urbs olim E. Hirpinorum, in Samnio, in Regno Neapolitano, inter Beneventum, & Luceriam.

Aquilonigĕna, æ, poetica Septemtrionalium populorum cognominatio. *Auſon. in Moſel. v.* 407. Aut Italum populos, Aquilonigenaſque Britannos.

Aquilonius, a, um, *Aquilonare*, ubi Aquilo flat, Aquilonaris. *Plin. lib.* 28. *c.* 13. Omnes herbæ vehementiores effectu, viribuſque ſunt in frigidis locis, ut in Aquilonis. Et *l.* 18. *c.* 26.

Aquilus, a, um, *foſco*, *bruno*, ὑδατώδης χρῶμα, color fuſcus, & ſubniger, ab aqua. Nam cum antiqui duos omnino naturales colores noſcerent, album ſcilicet, & nigrum, tertium inter utrumque medium ab aqua, cujus incertus eſt color, aquilum dixere. *Plaut. in Pœn.* 5. 2. 152. Statura haud magna, colore aquilo. *Suet. in Aug. c.* 79. Colorem inter aquilum, candidumque. Quem quidem *Caſaubon.* eum putat, qui eſt in iis, quos Solis æſtus torruit. ¶ Hinc Aquili, Dii quidam dicti, quaſi nigri, de quibus *Arnob. l.* 3.

Aquiminarium, ii, n. genus vaſis aquarii quod inter eſcaria, & ea, quæ ad menſam pertinent, contineri, docent *Ulpian. Dig. lib.* 34. *tit.* 2. *leg.* 20. *a med.* & *Pompon. ibid. leg.* 22. Videtur autem eſſe vas lavandis manibus aptum, quod ideo inter eſcaria enumeratur, quia ante, & poſt menſam aqua manibus datur. Quidam cenſent ſcribendum eſſe *aquimanarium*. Apud *Paul. receptar. ſentent. l.* 3. *tit.* 7. legitur *aquimanile*: pro quo *Cujacius* cum aliis mallet *aqua manile*. Sed *aquiminarium* habetur in editione Digeſtorum *Haloandri*, & *Taurentini* tum locis allatis, tum *l.* 33. *tit. ult. leg.* 3.

Aquinas, atis, gentile, qui eſt ab Aquino. *Tacit. hiſt. l.* 1. *c.* 88. Dolabella in coloniam Aquinatem repoſitus. *Sil. l.* 12. *v.* 528. Mox & vicinus Aquinas.

Aquinum, n. 2. *Aquino*, Ἀκύινον, Col. & Urbs E. ext. Latii, apud fines Samnitium, R. Neap. in provin. Terræ Laboris, a conf. ditionis Pontificiæ, & cis Caſinum 5. M. P. patria D. Thomæ Theologorum Principis, qui inde Doctor Aquinas dicitur.

Aquipenſer. V. Acipenſer.

Aquitania, Aremorica, *Gacienne*, & *Gaſcogne*, Ἀκυιτανία, una ex quatuor Galliæ partibus, dicta ab obliquis aquis Ligeris. ¶ Olim complectebatur totam illam regionem, quæ a Ligeri flu. ad Pyrenæos, & Oceanum extenditur. Nunc a Circio Oceanum habet, qui Aquitanicus ſinus dicitur, ab Occ. Hiſpaniam, a Septent. Lugdunenſem Provinciam, a Merid. Narbonenſem.

Aquitanicus, & Aquitanus, a, um, gentil. ab Aquitania. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 7. Hunc fore, Aquitanas poſſet qui vincere gentes. *Plin. l.* 6. *c.* 19. Sinus Aquitanicus. *Tibul. lib.* 2. *eleg.* 1. *v.* 33. Gentis Aquitanæ celeber Meſſala triumphis.

Aquivergium, ii, locus in quem aqua ex editiore parte defluit. Vox eſt M. Baronis inter Scriptores rei Agrar. Goeſii *pag.* 244. ſed non temere adhibenda.

Aquo, as, avi, atum, a. 1. & aquor, aris, atus ſum, d. 1. *far aqua*, שאב, Germ. *waſſer*, *ſchepffen*, ὑδρεύω, verbum caſtrenſe, aquam haurio, vel fero ad uſum exercitus, vel alterius rei. *Curt.* Cum miles aquatum profectus eſſet. *Virg.* 4. *Georg. v.* 193. Sub mœnibus Urbis aquantur.

Aquōſus, o. 1. 2. *acquoſo*, Germ. *gewaeſſert*, *das vil waſſer hatt*, ὑδατώδης, quod copiam aquæ habet. *Col. l.* 4. *de ficis*. Locis frigidis, & autumni temporibus aquoſis præcoces ſerito. Aquoſior ager. *Plin. l.* 18. *c.* 17. & Aquoſiſſimus locus. *Cato R. R. c.* 34.

Aquŭla, f. 1. ὑδάτιον, dim. ab aqua, *acquetta*. *Cic. de Orat. l.* 1. *c.* 7. Ipſa aquula, quæ deſcribitur.

A ANTE R.

Ar, pro Ad, vetus eſt: unde *Arceſſo* pro Adceſſo. *Priſcian. lib.* 1. *Plaut. Truc.* 2. 2. 17. Ar me advenias. Al. aliter leg.

Ara, f. 1. *Altare*, מזבח, Ger. *ein Altar*, Gal. *Autel*, Hiſp. *Ara*, *o Altar*, βωμός, altare. Dicta eſt, quaſi anſa, ut *Varroni* placet, a tripodibus quod ſacrificantes anſas tenerent, aut potius quia precantes manibus aras apprehenderent. Hinc *Virg.* 4. *Æn.* Talibus orantem dictis, araſque tenentem. Primo ergo anſæ dictæ, deinde commutatione litterarum aræ. Sunt, qui aras ab ardendo derivent, quod in his victimæ adolerentur. ¶ Jurantes etiam olim aras tangebant. Unde celebratur nobilis illa Periclis ſententia. *Ad aras uſque me amicum eſſe oportet*, qua ſignificatur, neminem amici cauſa, aut pejerare, aut quippiam inhoneſtum facere oportere. ¶ *Ad aram confugere*, proverbium eſt, cum extremum refugium intelligi volumus, inde ſumptum, quod veteres ad aras Deorum ſolerent confugere, unde nefas erat quempiam abſtrahere. Hinc ara ſæpe ſumitur pro profugio. *Ovid. l.* 5. *Triſt. eleg.* 8. Quæ patuit, dextræ firma ſit ara meæ. Ceterum, ut ab aris avelli poſſent, qui eo confugerant, ignis admovebatur: ſic enim eos non ab hominibus, ſed a Deo divelli exiſtimabant. V. *Interpr. Plautinos ad Moſtell.* 5. 1. 64. ¶ Quid inter aram, & altare differat, V. Altare. ¶ Pro aris, & focis pugnare, *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c. ult.* h. e. pro religione, & patria, &c. ¶ Ara apud *Aratum* eſt etiam ſignum cœleſte, ſub aculeo Scorpii prope Auſtrum. ¶ Aræ denique ſunt omnes crepidines, ac eminentiæ, ut ſaxa in mari. *Virg. Æn.* 1. *v.* 109. Saxa vocant Itali, mediis quæ in fluctibus, aras, &c.

Arabarches, æ, m. ἀραβάρχης, (ut oſtendit Alciatus *l.* 1. Prætermiſſorum) dicebatur publicanus, qui præerat exigendo vectigali de pecoribus, quæ ex Arabia in Ægyptum adducebantur. Hujus officium Arabarchia vocabatur. Hinc *Juven. Sat.* 1. *v.* 130. Neſcio quis Ægyptius, aut Arabarches. *Cic.* etiam *l.* 2. *Attic. ep.* 17. Antonium *Arabarchen* appellat, quaſi Ægyptium publicanum. Extorquebat enim ingentia vectigalia, quæ poſtea prodigebat, ait *Plutarch.* Alii ea voce non Antonium, ſed Pompejum notari volunt, qui Arabiam devicerat. Alii ſcribunt *Halabarches*, ut ſignificet ſalis Præfectum, ἁλαβάρχης. *Cujacius* utrobique tam apud Ciceronem, quam Juvenalem legit *Alabarches*: quæ quidem lectio placet quampluriimis. Ἄλαβα enim ſcriptura, vel atramentum eſt. Vectigalium autem ratio latine etiam *Scriptura* dicitur: quare Alabarches Vectigalium præfectum ſignificat, ſeu, quod idem eſt, magiſtrum ſcripturæ. ¶ Arabarchen alii putant a Juvenale dictum per contemptum, quaſi Arabum Principem, h. e. latronum.

Arabarchia, æ, f. dignitas, & officium Arabarchæ. *In Cod. Juſt.* 4. 61. 9.

Arabia, f. 1. *Arabia*, Ἀραβία, quam *Solinus* ſacram interpretatur, pars Aſiæ, ab Arabe filio Apollinis ex Babylone. Terminos habet, a Septent. Syriam, & Euphratem flu. ab Or. Sin. Perſicum, ab Occ. Sin. Arabicum, a Merid. Mare Arabicum, ſeu partem Oceani Indici. ¶ Triplex eſt. Prima eſt Petræa, Nabathæa, *Barraab*, & *Bengaucal*. Secunda eſt Deſerta, Scenetis, Ptol. ἀπὸ τῆς σκηνῆς, quod gens vaga, & ſine ædificiis in tentoriis habitet. Tertia eſt Felix, quæ & Panchaja, *Hyaman*, *Aiman*, *Gemen*, *Giamen*, Sar. *Mamotta*, inter Petræam, & Deſertam, & ſin. Perſicum ad Sept. & ſin. Arabicum ad Auſtr. Inter Occ. & Or. longiſſime excurrens, mari Rubro Indiam verſus definita, in qua Sabæi populi, multaque Regna continentur, & avis Phœnix reperitur, & thus, & ſardonyx gemma naſcitur. *Plin.* 5. 11. *Solin. c.* 33. (*al.* 46.) *Pomp. Mela* 1. 10.

Arabice, adverb. Arabice olere, ideſt odores Arabicos. *Feſt.* Affert *Diomed. Gram. l.* 1. *fragment. ex Plauto*, quod ita habet: Facite oleant ædes Arabice. *Solin. c.* 33. (*al.* 46.) Arabice ſacri vocantur *h. e.* Arabum lingua.

Arabicus, ex Arabia. *Plaut. Mil.* 2. 5. 2. Ut Arabico fumificem odore: Arabia enim optimorum odorum feraciſſima.

Arabicus Sinus, *Golfo d' Arabia*, *Mare Roſſo*, *Mar della Mecca*, inc. *Bohar*, *Corſum*, & *Calzar*, mare inter Æthiopiam Super. Ægyptum, & Arabiam, long. 350. leuc. Hiſp. lat. max. 50. *Plin.* 2. 67.

Arabilis, le, o. 3. *arativo*, quod arari poteſt. *Plin. l. 17. c. 5.* Campus arabilis.
Arabiſſa, æ, f. mulier ex Arabia. *Hieronym. in Chronic. Euſebii.*
Arabius, a, um, Arabicus. *Plaut. Pœn. 5. 4. 6.* Arabius, murrhinuſque omnis odor complebat.
Arabs, vel Arabus fil. Apollinis ex Babylone, qui Medicinam ad Arabes detulit, unde appellati Arabes ſunt. *Plin. l. 7. c. 56.*
Arabs, is, o. 3. Ἄραψ, ex Arabia. *Virg. Æn. 8. v. 706.* Omnis Arabs, omnes vertebant terga Sabæi. *Id. 2. Georg. v. 115.* Eoaſque domos Arabum.
Arabus, i, Arabs. *Virg. 7. Æn. v. 605.* Bellum Hircaniſve, Arabiſve parant. *Lucil.* apud *Chariſ. l. 1.* Arabus artemo.
Arachne, f. 1. Ἀράχνη, nomen puellæ Lidiæ, quæ, cum de lanificio auſa fuiſſet cum Pallade certare, a victrice Dea percuſſa radio in araneam eſt commutata. *Ovid. 6. Metam. init.* Sed *Plin. 7. 56.* ſcribit, Arachnem linum, & retia, filium ejus Cloſterem fuſos inveniſſe. *Suidas* ſcribit, ἀράχνιον, filum eſſe, & licium tenuiſſimum, & ἀράχνην, fem. gen. telam, ſeu texturam, maſc. vero gen. puſillum animal, dictum, quod rara, molliaque habeat veſtigia.
Aracynthus, m. 2. Ἀράκυνθος, Mons Ætoliæ, ſive Acarnaniæ. ¶ Alter in confin. Bœotiæ, & Atticæ, a quo Minerva Aracynthia, ubi Dirce fons. *Virg. Ecl. 2. v. 24.* Amphion Dircæus in Actæo Aracyntho. Ubi adverte, o in *Actæo* non elidi, nec verſum eſſe ſpondaicum.
Aræoſtylos, i, genus ædificii, in quo raræ admodum columnæ ſunt, & ſine ordine collocatæ. *Vitruv. l. 3. c. 2. & 3.*
Aranĕa, f. 1. *tela de' ragni, ragnatelo*, קוּרֵי עַכָּבִישׁ, Germ. *ſpinnweb*, Gal. *toile d'araignée*, Hiſp. *telarana*, ἀράχνη, tela ſeu rete araneorum. *Ovid. 4. Metam.* Nec ſummo, quæ pendet, aranea tigno. Adde *Lucret. 4. v. 728.* ¶ Reperitur quandoque aranea pro ipſo animali, *ragno*. *Virg. 4. Georg. v. 247.* Laxos in foribus ſuſpendit aranea caſſes.
Araneantes fauces, apud *Apul. l. 4. Metam.* ideſt in quas cibus jamdudum non intraverat, atque ob id quaſi incipientes obduci aranearum telis.
Araneŏla, læ, f. 1. diminut. *Cic. de nat. Deor. 2. 48.* Ut in araneolis aliæ quaſi rete texunt, *piccioli ragni*.
Araneŏlus, m. 2. ἀραχνίδιον, diminut. ab araneus. *Virg. initio Culic.* Atque ut araneoli tenuem formavimus orſum.
Araneōſus, a, um, araneo ſimilis, ut caulis araneoſus, apud *Plin. l. 21. c. 15.* Sic fila araneoſa, *l. 11. c. 19. & c. 21.* cera araneoſa.
Araneum, i, n. 2. tela aranearum, *tela di ragno*. *Phædrus lib. 2. Fab. 9.* Tollere hæc aranea quantum eſt laboris? ¶ Item vitium peculiare olivis, & vitibus, cum telæ veluti involvunt fructum, & abſumunt. *Plin. l. 17. c. 24.*
Araneus, nei, m. 2. *ragno*, *aragno*, עַכָּבִישׁ, Germ. *ſpinn*, Gal. *araignée*, Hiſp. *arana*, ἀράχνης, animal ex genere inſectorum. *Plaut. in Aul.* Dejici opera araneorum. ¶ Varia genera ſunt araneorum, omniaque græco vocabulo, ſed apud Latinos uſurpato, *phalangia* dicuntur. *Plin. l. 11. c. 24.* Adjective *Id. l. 18. c. 17.* Phalangion beſtiola aranei generis. ¶ Eſt etiam piſcis quidam hoc nomine mari peculiaris, noxiam in dorſo ſpinam ferens. *Plin. l. 9. c. 48. & l. 32. c. 11.* ¶ Araneus mus, μυγαλῆ, animal ex genere muſtelarum, morſu venenato. *Plin. l. 8. c. 58.*
Arar, vel Araris, Saucona, *la Saone*, flu. Gall. Celt. qui Sequanos ab Æduis ſeparat. Oritur ex Vogeſo M. in confin. Lotharingiæ, & in Rhodanum ſe exonerat juxta, & infra Lugdunum.
Araricus, a, um, ad Ararim pertinens. *Gruter. Inſcript. p. 375. n. 3.* L. Beſio patrono nautarum Araricor & Rhodanicor.
Arater, eris, pro Aratrum dicebant Antiqui. *Higin. de limit. conſtit.* Menſura territorii uſque fieri debet ſecundum legem D. Auguſti: Qua Fax, & arater ierit. Sic alibi.
Aratēus, a, um, poſſeſſiv. ab Arato. *Cinna apud Iſid. l. 6. c. 12.* Arateis multum invigilata lucernis. *Cic. 2. de divin. c. 5.* Noſtra quædam Aratea memoriter a te pronuntiata ſunt. *h. e.* Arati phænomena a *Cicerone* in Latinum converſa carmine heroico.
Aratio, nis, f. 3. *arazione*, *aratura*, חֲרִישָׁה, Ger. *ackerung*, Gal. *labourage*, Hiſp. *aradura*, ἄροσις, ipſe arandi actus. *Plin. l. 18. c. 20.* Aratione per tranſverſum iterata, occatio ſequitur. ¶ Nonnunquam ſumitur pro ipſo arvo, ſeu agro culto, *campagna*. Nam, ut recte inquit *Valla*, nomina, quæ poſitionem habent in *io*, latius ſignificare ſolent, nec actionem modo, ſed rem etiam, & corpus ſignificant. *Plin. l. 27. c. 8. de calla herba.* Naſcitur in arationibus. ¶ Arationes etiam dicebantur agri publici pop. R. qui aratoribus colendi dabantur, impoſitis decumis. *Turneb. ad Varr. l. 1. Adverſ. c. 6. Cic. in Verrinis. Plaut. Truc. 1. 2. 47.*
Aratiuncŭla, æ, diminut. parvus ager arabilis. *Plaut. Truc. 1. 2. 46.* Volo habere aratiunculam.
Arātor, m. 3. *aratore*, חוֹרֵשׁ, Ger. *ackermann*, Gal. *laboureur*, Hiſp. *arador*, γαμόρος, ἀροτήρ, qui arat, & ſumitur tam pro bove, quam pro homine bovem ducente. *Plin. l. 18. c. 19.* Arator, niſi incurvus, prævaricatur. ¶ *Aratores* ſæpe dicebantur non tam illi, qui arabant ſuum rus, quam opulenti homines, & fere equeſtris ordinis, qui maximas arationes habebant, publico, & decumano agro conducto. De his intellige *Suet. Aug. c. 42.* Ut non minorem aratorum, & negotiantium, quam populi rationem duceret. *Cic. in Verr.* hoc genus hominum optimum, ac honeſtiſſimum appellat.
Arātor, Poeta Chriſtianus fuit, Romanus Subdiaconus, qui Acta Apoſtolorum hexametro carmine conſcripſit. Floruit circa finem Sæculi VI.
Aratorius, a, um, ad arationem pertinens. *Paul. l. 3. recept. ſententiar. tit. 7.* Boves aratorii.
Artro, tras, ſive *artero*, *rinterzare*, *rivoltare*, Germ. *widderumberen*, ἀναρρίπτω, quaſi arando itero, eſt ſegetes jam natas rurſus arando proſcindere, quod impinguandi cauſa fit. *Plin. l. 18. c. 20.* Quod nunc vocant artrare, ideſt, aratrare, ut credo, tunc dictum.
Aratrum, tri, n. 2. *aratro*, Ger. *pflug*, Gal. *charrue*, Hiſp. *arado*, ἄροτρον, ab aro, inſtrumentum, quo aratur. *Virg. 7. Æn.* Et terram centum vertebat aratris. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 18.* Ab aratro arceſſebantur, qui Conſules fierent.
Aratus, a, um, *arato*, nom. ex particip. ut terra arata, agri arati, apud *Ovid. 7. Metam. v. 122.*
Aratus, Poeta Cilix, Aſtronomiæ peritiſſimus, cujus phænomena extant Græce, quæ *Cicero* Latine vertit. ¶ Penultimam corripuit *Sidon. carm. 23. v. 112.* Diverſas Arato vias cucurrit.
Arauſienſis, e, adject. ab Arauſione. *Spon. Miſc. erud. antiq. p. 156. ex vet. lapide.* Geminia Titula Arauſienſis. Et *pag. 98.* Vir Arauſienſis.
Arauſio, *Oranges*. Col. Secundanorum, nunc Urbs E. ſub A. Arelat. Acad. Princ. Gall. Narb. in Provincia, ab Avenione 4. leuc. a Rhodano 1. ad riv. *Eigue*. *Plin. 3. 4.*
Araxes, m. 3. *Arais*, *Aclar*, *Cyrus*, Perſis *Araſſ*, Turc. *Araſſone*, flu. Armeniæ majoris, qui illam a Media Atropatia ſeparat, oritur 6. M. P. ab Euphrate, Artaxatam rigat, in Mare Caſpium ſe exonerat, inter oſtia Cyri, & Cambiſis flu. ¶ Araxes alter, Savoras, alius, flu. Meſopotamiæ, qui in Euphratem ſe exonerat 80. M. P. infra Thapſacum. *Mela 3. 5. Plin. 6. 9.*
Araxeus, adject. ab Araxe. *Avienus Perieget. v. 30. de Tanai:* Sciſſus Araxeo prius æquore, jam ſuus unda Effluit in Scythiam. Sed aliud flumen, vel mare hyperboreum ſignificari videtur.
Araxum, i, n. 2. *Capo di Chiarenza*, prom. ſcopuloſum Elidis, in ora occ. Peloponneſi, inter Dymam, & Cyllenem, non procul a Patris, a Dyma 60. ſtad. in Occ. *Plin. l. 4. c. 5. & 12.*
Arbēla, ἡ Ἄρβηλα, αἱ Ἄρβηλαι, urbs Siciliæ, cujus cives tamen ſtupidi fuerunt, ut illis facile imponeretur. Unde proverb. Quid non ſies Arbelas profectus? V. *Eraſm. Chiliad.* ¶ *Arbela*, neut. gen. plur. τὰ Ἄρβηλα, Urbs quondam Aſſyriæ, nobilis clade Darii Perſarum Regis ab Alexandro devicti. *Curt. l. 4. c. 9. & l. 5. c. 1.* Quæ prælio apud Arbela conjuncta ſunt, ordiar dicere.
Arbii, m. 2. Ἄρβιοι, pop. Indis finitimi, non procul ab Arianis, & Gedroſiis, dicti ab Arbi vicino fluvio. *Plin. l. 6. c. 23.*
Arbilla, arvina, ideſt pinguedo corporis. *Feſtus.*
Arbina. V. Arvina.
Arbĭter, tri, m. 2. judex, diſceptator, teſtis, præſens, domeſticus, *giudice*, *arbitro*, בּוֹרֵר, Ger. *ſchiedſman*, Gal. *arbitre*, Hiſp. *arbitro*, διαιτητής, judex, non a lege datus, ſed ab iis, qui litigant, electus, qui totius rei habet poteſtatem, dictus ab arbitrando, ideſt, exiſtimando. Ejus enim officium eſt judicare, non ad ſummum juris rigorem, ſed prout ipſe æquum eſſe exiſtimat. Judex vero ex officio dictus eſt. *Ter. in Heaut. 3. 1. 92.* Me cepere arbitrum. ¶ Aliquando arbiter dicitur ſpeculator. *Cic. Verr. 7.* Locus amœnus, & ab arbitris remotus. *Plaut. Mil. 2. 2. 3.* Mihi quidem jam arbitri vicini ſunt, meæ quid fiat domi. ¶ Hinc dicimus facere aliquid ſine arbitris, h. e. nemine vidente, vel audiente. *Plaut. Ciſtel. Liv. l. 1.* ¶ Arbiter etiam dicitur Princeps, ſeu Rex. Sic Deus Arbiter Orbis dicitur. *Seneca Herc. Fur. v. 582. de Plutone:* Tandem noctis ait, vincimur, arbiter. *Horatius* etiam Notum ventum Adriæ arbitrum, quaſi dominum illius maris vocat, *lib. 1. od. 3.* ¶ *Id. l. 1. epiſt. 11. v. 26.* locum maris arbitrum dixit, qui mare proſpectat.
Arbitra, æ, f. 1. *Horat. Epod. 5. 49.* O rebus meis non infideles arbitræ, Nox & Diana. *h. e.* teſtes, conſciæ.
Arbitralis, le, adject. idem quod arbitrarius. *Macrob. Saturn. l. 7. c. 1.* Arbitrali judicatione aliquid componere.
Arbitrario, adver. pro arbitrio, pro voluntate, *ad arbitrio*, ἐναντιωμάτως. *Plaut. Pœn. 3. 5. 42.* Nunc pol ego perii certo, haud arbitrario. *h. e.* ſine dubio, ſine controverſia, *ſenza dubbio*.
Arbitrarius, a, um, o. 1. 2. *arbitrario*, Ger. *willkürlich*, ὁ ἐφ' αὐτῷ, dicitur, quod alicujus arbitrio eſt relictum, ab arbitrorum more, qui totius controverſiæ ſuo arbitrio finiendæ poteſtatem habent. Hinc *arbitraria pœna*, quæ non lege ſtatuta eſt, ſed judicis arbitrio relicta. *Plaut. Amph. 1. 1. 216.* Hoc quidem profecto certum eſt, non arbitrarium. *h. e.* dubium: quandiu enim res apud arbitrum geritur, dubium eſt, quo caſura ſit.
Arbitratio, onis, f. *Gell. l. 13. c. 20.* hanc vocem ponit tanquam uſitatam. Inquit enim. *Hic allegatus, & hic arbitratus pro allegatione, proque arbitratione dicuntur.* Nos nullum aliud adhuc exemplum vidimus.
Arbitrator, oris, m. arbiter, dominus moderator. *Inſcript. optimæ notæ* apud *Gruter. p. 1088. n. 7.* Mars arbitrator caſtrorum.
Arbitrātrix, icis, f. *Tertull. contra Marcio. l. 2. c. 12.* Juſtitia in domino inventa eſt arbitratrix operum ejus. *h. e.* moderatrix.
Arbitrātus, tus, m. 4. opinio, judicium, ſententia, voluntas, arbitrium, *parere*, *giudicio*, *volontà*, Ger. *gutdüncken*, Gal. *avis*, Hiſp. *parecer*, θέλημα, *Cic. in Lal.* Cujus diſputationis ſententias in hoc libro expoſui meo arbitratu. *Id. Fam. l. 6. ep. 1.* Quæro cauſas omnes aliquando vivendi arbitratu meo, *a mio modo*. *Plaut. Aſin. 4. 1. 21.* Tuus arbitratus ſit; comburas, ſi velis.
Arbitrium, ii, n. 2. arbitratus, voluntas, libido, *ſentenza arbitraria*, Ger. *meinung*, Gal. *arbitre*, Hiſp. *arbitrio*, *alvedrio*, δίαιτα, ſententia, quæ ab arbitro ſtatuitur. Inde arbitria facere. i. e. judicare, ſententiam pronuntiare. *Horat. lib. 4. od. 7.* Quum ſemel occideris, & de te ſplendida Minos Fecerit arbitria. ¶ Accipitur frequenter pro cujuſvis voluntate, *genio*, *volontà*. Sic, ad arbitrium alicujus vivere. *Cic. pro Mur. c. 9.* Et agere arbitrium. *i. e.* ſtatuere pro arbitrio, apud *Liv. Dec. 5. l. 4. Cic. pro Roſc. Amer. c. 45.* Nutu, atque arbitrio Dei omnia reguntur. ¶ Item ſignificat Imperium. *Suet. in Cæſ. c. 7.* Arbitrium orbis terrarum portendi interpretantes. ¶ Item electionem. *Nep. in Conon. 4. 1.* Id arbitrium negavit Conon ſui eſſe conſilii. ¶ Item libertatem, epitheto addito. *Liv. l. 32. c. 37.* Quintio liberum arbitrium pacis, ac belli permiſſum. Sic alibi ſæpe. ¶ Item teſtimonium, quemadmodum arbiter pro teſte ponitur. *Sever. in Ætna v. 195.* Arcent aditu, divinaque rerum cura ſine arbitrio eſt. ¶ *Arbitrium pro ſocio*, formula Juris eſt, quæ idem ſignificat, ac judicium, ſeu actio ſocietatis. *Cic. pro Quint. c. 3.* Quaſi ii, qui bona fide ſocietatem gererent, Arbitrium pro ſocio, condemnari ſolerent. *hoc eſt* judicio ſocietatis, quaſi diceret *ſecundum arbitrium*. Tametſi hoc loco alii legunt *arbitrii*, alii *arbitrio*, alii *ad arbitrium*. ¶ Arbitrium denique eſt pecunia vectigalis, quam publicani ſolvunt Reip. ob jus monopolii, ſeu ut ſoli ipſi vendant. *Cic. poſt redit. in Sen. c. 7.* Nondum palam factum eſt concidiſſe Remp., cum tibi arbitria funeris ſolvebantur. Ital. *l'appalto*. Sic apud *Liv. l. 2. c. 9.* Salis vendendi arbitrium.
Arbĭtro, as, pro arbitror, ſed minus uſitatum. *Plaut. Stic. 1. 2. 87.* Probiores, credo, arbitrabunt, ſi probis narraveris. *Id. Pſeud. 4. 2. 57.* Te arbitrarem dignum, miſiſſem tibi. *Nepos in Alcib. c. 9.* Non ſatis tuta ea loca arbitrans. *Apulej. l. 4. Metam.* Domus attiguæ fortunas arbitraturus.
Arbĭtror, traris, d. 1. puto, judico, autumo, cenſeo, *giudicare*, *penſare*, *ſtimare*, חָשַׁב, Ger. *meinen*, Gal. *penſer*, *eſtimer*, Hiſp. *juzgar*, ἡγέομαι, exiſtimo. *Cic. 6. Ver.* Partes, quas alienas eſſe, arbitrabar. ¶ Interdum accipitur pro ſpeculari, & inquirere, ſeu auſcultare, *penſare*, *inveſtigare*, *cercare*. *Plaut. in Aul. 4. 1. in fin.* Hinc potero, quid agant, arbitrarier. *Gell. l. 4. c. 11.* Arbitrari carmina alicujus. *h. e.* examinare. ¶ Apud Juriſconſ. *arbitrari* pro judicare ponitur, & ſententiam dicere, *ſentenziare*, *ſentenciar*. *Ulp. de recep. arb.* Si quis litigatorum defuerit, quia per eum factum eſt, quo minus arbitretur, pœna committetur. ¶ Fidem arbitrari alicui, ideſt, habere, dixit *Plaut. Bacchid. 3. 6. 14. & Apul. Apol. p. 487.* ¶ Partic. *arbitratus* paſſive poſuit *Gell. l. 1. c. 13.* Anceps quæſtio, & in utramque partem a prudentibus arbitrata eſt. *h. e.* judicata. ¶ Ipſum quoque verbum paſſive uſurpatum legitur. *Cal.* apud *Priſcian. l. 8.* Ex ſcriptis eorum, qui veri arbitrantur. *h. e.* exiſtimantur. *Ulpian. Dig. 11. 7. 12.* Sumptus funeris arbitrantur pro facultatibus, vel dignitate defuncti. *h. e.* æſtimantur. ¶ In illo *Plaut. Epid. 2. 2. 82.* Continuo arbitretur uxor tuo gnato. *arbitretur* eſt quæratur, proſpiciatur, vel eligatur, & detur: ducta loquendi ratione a judicibus, qui arbitrando aliquid alicui adjudicant.
Arbor, oris, f. 3. *albero*, עֵץ, Ger. *ein baum*, Gal. *arbre*, Hiſp. *arbol*, δένδρον, & δένδρος, a robore, ſignif. plantas majores, ut vitem, quercum, &c. Dicitur & *arbos*, in nom. Hinc *Feſt.* *Arboſem* pro arbore antiqui dicebant, & *roboſem* pro robore. ¶ Uſurpatur continuate cum ſuis ſpeciebus, ut Arbor ficus, arborem ficum, &c. Sed reperitur etiam cum gen. *Cic. pro Flacc. cap. 17.* Qui arborem fici nunquam vidiſſet. ¶ Dicitur etiam de malo navis, apud JCtos. *Paul. l. 2. ſent. 7. §. 3.* Nave vel arbore vi tempeſtatis amiſſa. *Virg. Æn. 5. v. 504.* Arborem mali dixit. Ab *eod. Æn. 10. v. 207.* pro remo ponitur: centena arbore: *i. e.* centum remis. ¶ Item de trabe illa præli, quæ deprimitur premendi cauſa. *Plin. l. 18. c. 31.* ¶ Item de quacumque lignea materia. *Plin. lib. 12. cap. 1.* Arbore ſulcamus maria: arbore exædificamus tecta, &c. ¶ *Arbor*, m. 3. piſcis eſt in Oceano Gaditano tam vaſtis diſpanſus ramis, ut fretum nunquam ingreſſus credatur. *Plin. l. 9. c. 4.*
Arborarius, a, um, o. 1. 2. quod ad arbores pertinet, ut Picus arborarius, qui in arboribus nidificat. *Plin. l. 30. c. 16.* Proventus arborarius. *Solin. c. 11.* Arborariæ falces, *Varr. R. R. 1. 22.*
Arborātor, m. 3. *potatore d'alberi*, Ger. *baumhawer*, Gal. *emondeur d'arbres*, Hiſp. *podador de las arboles*, δενδροτόμος, qui arbores putat, qui & frondator dicitur. *Plin. l. 18. c. 33.* Frondem medio die arborator ne cædito. Adde *Colum. l. 11. c. 1.*
Arborea, Uſellis, *Oriſtagni*, Urbs A. Sardiniæ, in ora Occ. a litore 6. M. P. inter Saſſarim, & Calarim 60. ad Mer. a Boſa 30. in Auſtr.
Arboreſco, n. 3. *farſi albero*, δενδρόομαι, arbor fio, in arborem creſco. *Plin. l. 19. c. 4.* In Arabia malvas ſeptimo menſe arboreſcere.
Arborētum, i, idem quod arbuſtum. Uſus eſt eo *Cl. Quadrigar.* apud *Gell. l. 17. c. 2.* qui addit: Arboreta ignobilius verbum eſt, arbuſta celebratius. V. Arbuſtum.
Arborĕus, a, um, o. 1. 2. δένδρεος, quod eſt arboris. *Virg. l. 1. Georg. v. 55.* Arborei fœtus alibi. *Ovid. Met. 10. v. 129.* Arborea umbra. *Virg. 1. Æn. v. 194.* Cervi cornibus arboreis.

Arborius, a, um, idem quod arboreus. *Cato*, c. 11. Falx arboria, *i. e.* cædendis arboribus apta. Al. leg. *arborea*.

Arbos. V. Arbor.

Arbuſcŭla, f. 1. *arboſcello*, [illegible], Ger. *ein beumlein*, Gal. *arbriſſeau*, Hiſp. *arbolillos*, *alborcillos*, [illegible], dim. ab arbor. *Var. l.* 3. In eo arbuſculas eſſe oportet, quæ ferant glandem. ¶ Significat etiam machinulam, quæ Græce [illegible] dicitur, in qua verſantur rotarum axes concluſi laminis ferreis. *Vitruv. l.* 10. *c.* 20. ¶ Arbuſcula præterea nomen eſt mulieris cujuſdam mimæ. *Horat.* 1. *ſerm. ſat. ult. v.* 77. ¶ *Arboſcula criniea* ob ſimilitudinem dicitur a *Plin. l.* 11. *c.* 37. apex capitis pavonum.

Arbuſta, n. 2. *luoghi, dove ſono molti alberi*, [illegible], Ger. *baumgarten*, *baumgertlein*, Gall. *bocage*, Hiſp. *arboledas*, [illegible], loca conſita arboribus vitiferis, hoc eſt, ulmis, populis, vel ſimilibus, in quibus vites extendi ſolent, vel ipſæ etiam arbores vitibus maritatæ, atque vitiferæ, quæ in ordinem digeruntur. *Col. l.* 3. Qui vineam, vel arbuſtum conſtituere volet. ¶ Rurſus arbuſtum locus eſt, in quo arbores ſunt ad fructum conſitæ, ſicut ſaliſtum, vel ſalicetum, in quo ſunt ſalices. Hoc & arboretum aliqui vocant. *Gell. l.* 17. *c.* 2. Convalles, & arboreta magna erant. ¶ Tranſlate *expreſſa arbuſto convicia* dixit *Horat. l.* 1. *ſat.* 7. *v.* 28. *h. e.* ex pectore expreſſa feraci maledictorum. Ducitur enim tranſlatio a vindemiatoribus, & frondatoribus, qui dum frondationi, aut vindemiæ ſunt intenti, in prætereuntes viatores, veluti decuſſa ex arbore, congerere convicia ſolent, & ab iis viciſſim dictis lacerari.

Arbuſtivus, a. 1. 2. [illegible], adject. ut Arbuſtivæ vites, quæ arboribus applicantur, & in ſublime procedunt. *Colum. de arborib. c.* 4. & 16. & *l.* 3. *c.* 13. ¶ *Arbuſtivus locus* eſt arboribus conſitus. *Colum.* 3. 13. Ex loco ſive arbuſtivo, ſive ſilveſtri, &c.

Arbuſto, ſtas, n. 1. *piantare alberi per ſoſtegno delle viti*, [illegible], Ger. *bleum pfantzen*, Gal. *planter des arbres*, Hiſp. *plantar arboles*. [illegible], agrum arboribus conſero ad maritandas vites. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Populo, tilia, acere, orno, carpino arbuſtat agros.

Arbuſtum. V. Arbuſta.

Arbuſtus, a, um, adject. quaſi arbuſtis plenus, ſeu conſitus. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Larium lacum appellat, amœnum arbuſto agro. Et comparat. apud *Tertull. l.* 2. *cont. Marc.* ubi ait, Deum res ſuas arbuſtiores in primordiis procuraſſe. *i. e.* quaſi magis luxuriantes, ac feraciores.

Arbutĕus, a, um, ex arbuto factus. *Virg. Georg.* 1. *v.* 166. Arbuteæ crates. *Ovid.* 13. *Metam.* Arbuteis fœtus. i. e. arbuta.

Arbŭtum, i, n. *corbezzolo*, fructus arbuti, qui & *unedo* dicitur, [illegible]. *Virg.* 1. *Georg. v.* 148. cum jam glandes, atque arbuta ſacræ Deficerent ſilvæ. ¶ Sumitur & pro ipſa arbore. *Id.* 3. *Georg. v.* 300. Jubeo frondentia capris Arbuta ſufficere.

Arbŭtus, f. 2. *corbezzolo*, [illegible], arbor folio citro ſimilis, ſed raris frondibus, & non deciduis, cujus fructus *arbutum*, & *unedo* vocatur. Hæc arbor in Arabia excreſcit in altitudinem 50. cubitorum, *Plin.* auctore *l.* 15. *c.* 24. *Virg.* 2. *Georg. v.* 69. Inſeritur vero ex fœtu nucis arbutus horrida.

Arca, cæ, f. 1. *arca*, *caſſa*, *forziere*, [illegible], Ger. *kaſten*, *kiſte*, Gal. *coffre*, *arche*, Hiſp. *arca*, *caxa*, [illegible], ſcrinium, capſa, armarium, ab arcendo, ut Varro ait, quod ab ea clauſa arceantur fures. ¶ Sumitur pro loculo, ſeu ſarcophago, *caſſa da morto*. *Plin. l.* 13. *c.* 13. Cn. Terentium Scribam repaſtinantem offendiſſe arcam, in qua Numa ſitus fuiſſet. ¶ Eſt & Arca veſtiaria, in qua veſtes reponuntur. *Cato*, *c.* 11. ¶ Frequentiſſime pro receptaculo nummorum, ſeu pro ipſis divitiis accipitur. *Juven. ſat.* 11. inter arcam & ſacculum diſtinguit, ut illa ſit locupletum, hic pauperum: Ignoras, quantum ferrata diſtet ab arca ſacculus. ¶ Hinc arca ſæpe idem eſt, ac Fiſcus, *caſſa publica*. Sic theatralis arca, & Quæſtoria, & Pontificialis, apud Vett. invenitur. ¶ Accipitur & pro pecunia præſenti, unde ſolvere ex arca, *pagare contanti*: cui opponitur ſolvere e menſa *pagar per giro*. ¶ In libris Juris Civilis invenitur arca frumentaria, & olearia, & apud *Symmach. l.* 10. *ep.* 42. & 47. arca vinaria: in qua ſcil. reponuntur pecuniæ vectigales ex frumento, oleo, aut vino. ¶ Arcæ etiam dicuntur loci quidam in carceribus ſecretiores, & obſcuriores. *Cic. pro Mil. c.* 22. Subito arrepti in quæſtionem, tamen ſeparantur a cæteris, & in arcas conjiciuntur, ne quis cum iis colloqui poſſit. ¶ Agrimenſoribus arcæ ſunt limites quidam in modum arcæ conſtructi. *Frontin. de Coloniis*: Adrianus ager finitur per rationem arcarum, riparum, &c. ¶ Arcas appellat *Vitruv. l.* 6. *c.* 3. tabulationes intra aquam, ſc. ab arcendis aquis. Alii Aquaria ſepta vocant. ¶ Denique in tectis ædium, arca eſt univerſa diſpoſitio trabium, quæ tectum ſuſtinent. *Vitruv. l.* 6. *c.* 3. & 4.

Arcăles. V. Arcas.

Arcadia, f. 1. *Arcadia*, inc. ſimul cum Laconia, *Tzaconia*, [illegible], reg. in meditullio Peloponneſi, pars Achajæ, a mari undique remota, habens a Sept. Achajam propriam, a Mer. Meſſeniam, ab Or. Argiam, & Laconiam, ab Occ. Eliſiem. Dicta eſt ab Arcade Jovis F. ex Caliſto Lycaonis filia, qui Pelaſgos in deditionem redegit. Dicta etiam eſt Lycaonia, a Lycaone Rege patre Caliſtus, item Gigantida, item Parrhaſia, a Parrhaſia ejus urbe, & regione, item Pelaſgia, a Pelaſgo Rege, ſapiente viro, qui cultioris vitæ populis illis auctor fuit, & victum ex ſtirpibus herbarum, arborumque frondibus tranſtulit ad glandem, maximeque ad fagineam. ¶ Tota montoſa eſt. ¶ Habet hæc regio aſinos proceriſſimos, qui ob corporis magnitudinem in proverbium abierunt. Habet & lapidem ἄσβεστον, hoc eſt, inextinguibilem. ¶ Arcadia quoque urbs eſt Peloponneſi, in ora occ. Meſſeniæ, inter Haliartum, & Methonem.

Arcadicus, & Arcadius, a, um, gentile ab Arcadia. *Liv. l.* 1. *c.* 5. A Pallanteo, urbe Arcadia, Palatium appellatum. Et *Senec. Herc. Fur. v.* 229. Arcadia nemora. ¶ *Arcadicus juvenis* eſt bardus, ſtupidus, alludendo ad Aſinos, qui maximi in Arcadia ſunt. *Juvenal. ſat.* 7. *v.* 160.

Arcadius, m. 2. [illegible], Theodoſii filius, Romanorum Imperator cum Honorio fratre, quo tempore Gothi Romam ceperunt. ¶ Fuit præterea hoc nomine Grammaticus Antiochenus, qui librum de Orthographia, & alterum de ſyntaxi conſcripſit, *Suid.*

Arcāne, & arcano, adv. *ſecretamente*. *Cæſ.* 1. *Bel. Civ. c.* 19. Ipſe arcano cum paucis familiaribus colloquitur. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Quid arcanius judicem &c.

Arcānum, n. 2. *ſecreto*, [illegible], Ger. *geheim*, Gal. *ſecret*, Hiſp. *ſecreto*, [illegible], ſecretum, occultum, ab arca, in qua quæ clauſa ſunt, ſecreta manent, vel ab arce, quæ tutiſſima pars urbis eſt. *Virg.* 1. *Æn.* Fatorum arcana movebo. *Curt. l.* 4. *c.* 6. *n.* 5. More Perſarum arcana Regum mira celantium fide.

Arcānum, *Arce*, villa olim Cicer. nunc oppidum Latii, inter Arpinum, 4. M. P. & Aquinum 7. in colle, apud Melphem fl. præterfl. *Cic. Att.* 10. 2. & *Q. Fr.* 3. 1.

Arcānus, a. 1. 2. *occulto*, *ſecreto*, [illegible], Ger. *verborgen*, Gal. *ſecret*, [illegible], ut Arcanus homo, qui quæ audit, tacet, & continet optime. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 155. Dixiſti arcano ſatis. ¶ Dicitur etiam de rebus ipſis, quæ occultæ ſunt. *Virg.* 4. *Æn.* Arcanos etiam tibi credere ſenſus. ¶ Subſtantive *Tacit.* 2. *Ann. c.* 59. Arcana dominationis *Virg.* 7. *Æn. v.* 123. Arcana fatorum.

Arcarius, a, um, ad arcam pertinens. Arcarii enim dicuntur, qui accepta & expenſa arcarum tractant, *Miniſtri alla Caſſa*. *Lamprid. in Alex. Severo c.* 43. Arcarios inſtituit, qui de arca fiſci ederent munera. Sic Arcarii Pontificiales, apud *Symmach. l.* 1. *ep.* 62. ¶ In familia etiam Arcarii dicuntur ſervi, qui domini pecuniam adminiſtrant. *Scævol. l.* 41. *Dig. de fideicom. Libert.* Stichus arcarius, probante domino, nomina fecit, &c.

Arcas, cadis, m. 3. [illegible], nomen Jovis filii ex Caliſto, a quo Arcades originem ducunt. ¶ Item Mercurius, qui in Cyllene Arcadiæ monte natus eſt. *Martial. l.* 9. *ep.* 35. & *Lucan. l.* 9. *v.* 661. ¶ Eſt & gentile ab Arcadia. *Ovid.* 5. *Faſt.* Arcadis Evandri nomen tibi ſæpe refertur. ¶ Arcades autem vetuſtate gentis adeo gloriari ſoliti ſunt, ut ante Solem & Lunam natos ſe dicerent. *Ovid. Faſt.* 2. *v.* 289. Cujus fabulæ cauſam affert *Cenſorin. de die Natali*, *c.* 19. his verbis: Arcades trimeſtrem annum primo habuiſſe dicuntur, & ob id Proſelenæ appellati; non, ut quidam putant, quod ante nati ſint, quam Luna aſtrum, ſed quod prius habuerint annum, quam is in Græcia ad Lunæ curſum conſtitueretur. ¶ Dicti ſunt etiam [illegible], i. e. glande veſcentes, quia primo glandiferas arbores coluerunt. *Plin. l.* 16. ¶ Laudantur etiam a Muſices ſtudio. Inde illud *Virg. Ecl.* 10. Soli cantare periti Arcades. De antiq. Arcadibus conſule *Leon. Adamum*.

Arcatūra. V. Arcella.

Arcatus. V. Arquatus.

Arcella, & Arcatura, apud Grammaticos ſcriptores accipiuntur pro arcis, quæ ſcilicet agrorum limites ſunt. Arcaturam habet & *Caſſiodor. l.* 3. *Variar. c.* 52. Sed ambæ voces ſunt minus latinæ. ¶ Arcella item tanquam genus vitis, affertur a quibuſdam ex Collumella, *l.* 3. *c.* 22. Sed lectio valde dubia eſt. V. ſeq. vocem. ¶ *Arcella* pro parva arca legitur apud *Feſt.* in voce *Arca*.

Arcellata vitis, apud *Col. l.* 3. *c.* 2. legitur a quibuſdam, hoc eſt in arcellæ modum diſpoſita. Nam *arcella* putant diminutivum ab *arcus*.) ſed alii aliter legunt.

Arcellŭla, læ, diminut. ab arcella. *Diomed. Grammat. l.* 1.

Arcĕo, es, cui, a. 2. *ſcacciare*, *allontanare*, [illegible], Ger. *entweichen*, Gal. *chaſſer*, *empecher*, Hiſp. *arredrar*, *echar coſtrenir*, [illegible], eſt procul pulſare, vel fugare, ſive vetare, ne accedant, qui veniunt, ut arcere muſcas, arcere hoſtes. Supino caret. *Arcitum* enim inuſitatum eſt, licet in compoſitis in uſu ſit *coercitum*, *exercitum*, &c. Regit ablat. cum præp. *a*, vel *ab*, & ſine præp. *Cic. in Catil.* 1. *c. ult.* Hunc a mœnibus urbis arcebis. *Liv. l.* 1. Sed etiam foro arcebat. ¶ Uſurpatur etiam ſine ablat. *Id. ibid.* Ad arcendam vim advenarum armati concurrunt. ¶ Item cum infinito. *Silius l.* 13. *v.* 341. Solem interveſcere fronti Arcet. ¶ Interdum eſt prohibere. *Cic. in Parad.* Quæ vis eſt, quæ magis arceat homines ab improbitate? ¶ Interdum ſtringere. *Virg.* 2. *Æn.* Teneras arcebant vincula palmas. ¶ Interdum continere. *Cic.* 2. *de Nat. Deor. c.* 54. Alvus arcet, & continet quod recipit. *Id. in ſom. Scip. c.* 4. Orbis cœleſtis extimus qui reliquos omnes complectitur, ſummus ipſe Deus, arcens, & continens cæteros. *Id.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. Flumina arcere, dirigere, avertere. *h. e.* ripis continere. Hinc *coercere* ſignificat continere, & *arcus in ædificiis dicitur*, quod ipſe ſe contineat.

Arcĕra, f. 1. *lettiga*, Ger. *ein ſenffte*, [illegible], ab arca deducitur, (*Varr. L. L. l.* 4.) & ſignificat plauſtrum tectum undique ex tabulis, quaſi arca quædam magna veſtimentis inſtrata, ut inquit *Auſonius*, quo vehiculi genere ſenes, & ægroti cubantes vectabantur. *Gell. l.* 20. *c.* 1. *Varro l.* 4. *L. L.* ¶ Ante lecticas in uſu fuit, & his inventis poſtea deſiit.

Arceranĕa. V. Atteranea.

Arceſius, fil. Jovis, pater Laertæ. *Ovid.* 13. *Met. v.* 144.

Arceſsītor, oris, qui arceſſit, ſeu vocat. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Nemo arceſſitor ex proximo. ¶ Item qui accuſat. *Ammian. l.* 29. *c.* 10. (*al. c.* 1.) Verba placentia arceſſitori loqui.

Arceſsĭtus, us, m. *chiamata*. *Ammian.* 31. 10. Arceſſitu Valentis. *Plaut. Stich.* 2. 2. 3. Tuo arceſſitu venio huc. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 6. Cum ad eum ipſius rogatu, arceſſituque veniſſem. ¶ Extra ablativum caſum exempla nondum vidimus.

Arceſsītus, a, um, nomen ex particip. ab arceſſo, vocatus, *chiamato*. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 261. Quo rediturus erat non arceſſitus. *Juſtin. l.* 11. 10. 14. Arceſſitis mox auxiliis. ¶ Eſt etiam arceſſitus idem quod externus, aliunde petitus. *Cic.* 2. *de Or. c.* 63. Cavendum, ne arceſſitum dictum putetur.

Arceſſo, is, ivi, itum, eſſere, *chiamare*, *andar a chiamare*, [illegible], primo ſignificat vocare, & tam de perſonis, quam de rebus dicitur. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 18. Cum ab aratro arceſſebantur Conſules. *Id. pro Dom. c.* 3. Cum me arceſſerent in Senatum, non venirem. *Id. Top. c.* 9. Cum a genere ducetur argumentum, non erit neceſſe id uſque a capite arceſſere: h. e. repetere a principio. ¶ Deinde, & quidem ſæpe, accuſare ſignificat: *accuſare*, *chiamar in giudizio*: quæ notio a priore manat. nam qui accuſat, in judicium vocat. Conſtruitur autem ad normam verborum accuſandi. *Cic. pro Dejot. c.* 11. Capitis arceſſere. Et 2. *Offic. c.* 14. Ne quem unquam innocentem judicio capitis arceſſas. ¶ Sunt qui prohibendi ſignificationem adjiciunt, quaſi ab *arceo* ſit frequentativum: ſed perperam, non enim ab *Arceo* eſt, ſed ab antiquo *ar* pro *ad*, & *cio*, vel *cieo*; ut ſit idem quod *accio*, vel *accieo*. *Priſcian. l.* 1. *Velius Longus Vet. Grammat. de orthograp.* &c. Quare male ſcribitur *Accerſo*, pro *arceſſo*. Multis argumentis (inquit *Voſſ. in Etymol. c.* 40.) evincere poſſumus, *accerſo* per c. non eſſe latinum, ſed poſterioribus ſæculis corruptum ex *arceſſo*. ¶ Præteritum, ſupinum, & aliquando etiam infinitum mutuatur ab inuſitato *arceſſio*. *Cic. ad Attic. l.* 16. *epiſt.* 11. Ego autem ejus librum arceſſivi. *Cæſ. l.* 5. *B. G. cap.* 11. Alios arceſſiri jubet. pro qua voce *Cicero* habet *arceſſi*, *l.* 15. *ad Att. ep.* 13.

Archaĭcus, a, um, *ſemplice*, *ſchietto*, *fatto all' antica*, ἀρχαϊκός, quidquid ad antiquorum ſimplicitatem factum eſt. *Horat. l.* 1. *ep.* 5. Si potes archaicis conviva recumbere lectis: *h. e.* humili brevique forma. Al. leg. *archiacis*, ideſt ab Archia artifice ſic vocatis.

Archaiſmus, m. 2. ἀρχαϊσμός, antiquitas, Fig. qua more veterum loquimur, vel ſcribimus. *Ter. Eun.* 4. 3. 7. Neſcio quid abſente nobis turbatum eſt domi.

Archebia, æ, m. *archiviſta*, archivii curam gerens. *Arcad. Dig. l.* 50. *tit.* 4. *leg. ult.* ¶ Legitur & Archiota.

Archetypus, i, m. 2. vel archetypum, n. 2. ἀρχέτυπον, prima forma, ſecundum quam expediuntur ſimulacra, *archetipo*, *originale*. *Plin. l.* 5. *ep.* 10. Ut pictores pulchram, abſolutamque faciem raro exprimunt, ſic ego ab hoc archetypo labor, ac decido. ¶ Adjective. *Juvenal. ſat.* 2. *v.* 7. Archetypi Cleantæ, *ritratti originali di Cleante*. ¶ *Nugas archetypas* dixit *Martialis l.* 7. *ep.* 10. libellos ſuos manu ſua emendatos: & *l.* 12. *ep.* 70. *archetypos amicos*, pro veris, & germanis, metaphorice.

Archezoſtis, al. vitis alba, gen. vitis ſylveſtris, ſativæ ſimilis foliis, ſarmentis, pampinis. *Plin. l.* 23. *c.* 1.

Archiater, vel Archiatrus, i, m. 2. *protomedico*, ἀρχίατρος, proprie dicitur, qui Principis medendi cura fungitur; apud JCtos *in Cod. Tit. de Com. & Archiat.* & *Hieronymum Mercurial. l.* 4. *Var. lect. c.* 1. ¶ Alii Archiatros dici volunt, non quaſi Principis Medicos, ſed quaſi principes in arte Medica, ab ἀρχός, princeps, & ἰατρός, medicus.

Archiatria, æ, f. dignitas, & munus archiatri. *Julian. Imp. l.* 13. *Cod. Theodoſ. tit.* 3. *l.* 8.

Archidiacŏnus, i, *archidiacono*, ἀρχιδιάκονος, princeps inter Diaconos. *Hieronym. ep.* 61. *ad Pammach. c.* 4. & *Sidon. l.* 4. *ep.* 25. ¶ In recto caſu *Archidiacon* dixit *Venant. Fortun. l.* 3. *de vita S. Martial v.* 38. non imitandus.

Archigallus, i, Sacerdos, qui præerat ſacris Magnæ Matris Cybeles, quem pinxit Parraſius, apud *Plin. l.* 35. *c.* 10. quemque ridet *Tertull. Apolog. c.* 25. & *Firmic. l.* 3. *c.* 6.

Archigĕnes, ἀρχιγένης, princeps generationis. ¶ Sumitur etiam pro iis, qui ſe præ omnibus ſui generis ſapientes oſtentant. ¶ Fuit item hoc nomine Medicus Trajani tempore. *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 235.

Archigĕron, ontis, præfectus, & quaſi princeps ſeniorum. *leg.* 1. *Cod. Theodoſ. de Alexan. pleb. primat.* Archigerontes, & diacetæ deligantur.

Archilochius, a, um, adject. poſſeſſiv. ab Archilocho, ut carmen, metrum Archilochium, *Diomed. Gram. l.* 3. ¶ Item contumelioſus, conviciis plenus, quo modo *Cic. l.* 2. *ep.* 21. *ad Att.* Archilochia in Cæſarem edicta Bibuli vocat.

Archilŏchus, m. 2. ἀρχίλοχος, poeta Lacedæmonius, carminis jambici inventor, quod ab eo Archilochium vocatur, quo Lycamben, quod filiam ſibi promiſſam alteri locaviſſet, ad ſuſpendium dicitur adegiſſe. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Vixit regnante Romulo. *Cic.* 1. *Tuſc.* ¶ Alius fuit Archilochus Neſtoris fil. qui patrem in expeditione Trojana ſecutus a Memnone interfectus eſt. ¶ Alius fuit Siculus, qui Arciam urbem condidit.

Archimagīrus, *maeſtro de' cuochi*, ἀρχιμάγειρος, princeps, & magiſter coquorum, vel qui coquinæ præeſt. Nam μάγειρος coquus eſt. *Juvenal. ſat.* 9. *v.* 109. Fierent pariter librarius, archimagiri. Adde *Sidon. Apoll. l.* 2. *ep.* 9.

Archimandrītæ, arum, m. *Abbati*, *Priori*, *Guardiani*, ἀρχιμανδρῖται, Ger. *ein Abbt*, *el Prelat*, Abbates, Præpoſiti Monachorum. Priſci enim Monachi eremos colentes ἐν ταῖς μάνδραις, in mandris, ideſt, in ſpeluncis, & cavis montium habita-

bitabant. Sidon. Apol. l. 8. ep. 14. Contequi affectant Paleſtinos archimandritas. Adde l. 8. C. de ſum. Trin. & Alcim. Avit. ep. 8.

Archimēdes, m. 3. ἀρχιμήδης, vir Syracuſanus, admirando, ac prope divino ingenio, quo nemo unquam præſtantior fuit in Geometria, in Arithmetica, in Aſtronomia, in machinali arte, in omnibus Mathematicis diſciplinis. Cic. pro Cluen. & 2. Acad. Quaſi terreſtris Deus conſtruxit ſphæram vitream, in qua ſidera, ut in Cœlo, movebantur. Cic. 1. Tuſ. & 2. de nat. Deor. Decem annos Syracuſas ſuis machinis ab hoſtibus defendit. Sed tandem urbs capta eſt. Marcellus interdixerat, ne unus Archimedes interficeretur. A milite tamen ignaro, quis eſſet, interfectus eſt, cum in pulvere quædam deſcribens attentius urbem eſſe captam non ſentiret. Cic. 5. Fin. Vixit poſt Dionyſium. Id. 5. Tuſc. Ejus ſepulcrum a Cicerone Siciliæ Prætore repertum eſt. Id. ibid.

Archimedēus, a, um, ad Archimedem pertinens. Martian. Capel. l. 6. pag. 191.

Archimimus, principe de' buffoni, ἀρχίμιμος, princeps mimorum. Habetur apud Suet. in Veſp. c. 19. Auguſtin. l. 6. de C. D. c. 10.

Archipirāta, m. 1. princeps piratarum, capitano di corſari, Ger. ein oberſter der merrauber, Gal. le capitaine de corſaires, & ecumeurs de mer, Hiſp. capitano de coſarios, ἀρχιπειρατής, prædonum dux. Cic. 2. de Offic. Ille, qui archipirata dicitur.

Archipresbyter, ĕri, m. arciprete, ἀρχιπρεσβύτερος, primus inter presbyteros. Hieron. ep. 4. ad Ruſticum, circa med.

Archiſynagōgus, i, m. Archiſinagoge. ἀρχισυνάγωγος, Synagogæ præfectus. Lamprid. in Alex. Sev. c. 28. in fi.

Archĭtas, vel potius Archytas, ἀρχύτας, Tarentinus, Æſtiei, vel Mneſagoræ fil. Philoſophus Pythagoricus, præſtantiſſimus in Mathematicis. Cubum excogitavit, columbam ligneam effecit, quæ vivæ volatum imitabatur, platagen invenit, hoc eſt, crepitaculum puerorum. Et Plato ſuos quoſdam commentarios nondum abſolutos credidit. Ficin. arg. in ep. 12. Fuit magiſter Philolai. Cic. 3. de Orat. Fuit doctus, & plane ſapiens. Cic. 5. Tuſc. ¶ In recto caſu Archita dixit Sidon. & penult. corripuit carm. 2. v. 176.

Architecta, æ, fœmin. ab architectus, Plin. l. 10. c. 71. Præcipua naturæ architectæ vis. Ita Harduin. ex MSS.

Architectio, onis, architettura. In Plinii loco modo cit. alii legunt: In quo præcipua naturæ architectio. Al. leg. architectatio.

Architecton, ŏnis, idem quod architectus. Plaut. Moſtel. 3. 2. 73. Sibi laudaſſe haſce ait architectonem neſcio quem, eſſe ædificatas has ſane bene. Adde Solin. c. 23.

Architectonice, ἀρχιτεκτονική, ars ædificandi. Quintil. l. 2. c. ult. Aliæ quoque artes habent multiplicem materiam, velut architectonice. ¶ Architectonice ab Ariſtotele vocatur Philoſophia, quæ omnes artes tanquam ſatellites complectitur.

Architectonĭcus, a, um, ad architectonem ſpectans, ut rationes architectonicæ, Vitruv. l. 9. c. 4.

Architector, aris, d. 1. fabbricare, בנה, Ger. bauwen, Gal. batir, Hiſp. edificar, ἀρχιτεκτονέω, conſtruo, fabricor. Auct. ad Heren. l. 3. c. 19. Cogitatio quamvis regionem poteſt amplecti, & in ea fabricari, & architectari. ¶ Paſſive Nepos apud Priſcian. l. 8. Ædes Martis architectata ab Hermodoro. ¶ Translate ponitur pro comminiſci, præſcribere, formare, produrre. Cic. 2. de Fin. An quod ita ſapientia callida eſt, ut optime poſſit architectari voluptates? h. e. comminiſci, parare.

Architectorĭcus, a, um, Architectonicus. Sidon. Apol. l. 8. ep. 4. Domicilium parietibus attollitur, ad continentiam ſcilicet architectoricam ſabre locatis.

Architectūra, æ, apud Cic. 1. Offic. 42. architettura, ἀρχιτεκτονική. Vitruv. l. 1. c. 1. eam definit ſcientiam pluribus diſciplinis, & variis eruditionibus ornatam, cujus judicio probantur omnia, quæ a cæteris artibus perficiuntur opera, ex fabrica, & ratiocinatione natam. Lib. autem 1. c. 3. ejus tres partes enumerat, Ædificationem, Gnomonicam, & Machinationem.

Architectus, i, architetto, proto, ingegnere, בנאי, Ger. bawmeiſter, Gal. architecte, Hiſp. architeto, ἀρχιτέκτων, ex ἀρχὸς, princeps, & τέκτων, faber, principalis faber fabricandi artem habens, vel qui ſtructuris ædificiorum præeſt, & fabricanda præſcribit. Cic. 1. de Orat. c. 14. Philo architectus Athenienſibus armamentarium fecit. ¶ Translate pro auctore ſumitur, & elegantem uſum habet in iis præſertim, qui nectendis dolis, parandis ſceleribus, ſtruendis fallaciis excellunt. Cic. pro Cluent. c. 22. Princeps & architectus ſceleris. ¶ Accipitur & in bonam partem, ut architectus benefactorum, apud Plaut. prol. Amph. Architectus beatæ vitæ. Cic. 1. Fin. c. 10.

Architriclīnus, m. 2. מלצר, Ger. hoffmeiſter, Gal. maitre d' hotel, Hiſp. maeſtre ſala, ἀρχιτρίκλινος, qui præeſt triclinio, ideſt, qui curat, ut recte omnia diſpoſita ſint, & variorum eduliorum fercula ordine, & tempore convivis exhibeantur.

Archium, & altero u inſerto, Archivum, ἀρχεῖον, magiſtratuum ædes ſignificat, & regiam, & palatium, & judiciale forum apud Græcos. Pauſan. in Lacon. ¶ Hinc factum eſt, ut ſumatur pro chartophylacio, ſeu Tabulario publico, quia plerumque archiva chartophylaciis vicina ſunt, archivio, cancellaria. Ulpian. l. 9. §. 6. Dig. de pœnis: Ne eo loci ſedeant, quo in publico inſtrumenta deponuntur, archio forte, vel grammatophylacio. Tertull. l. 4. adverſ. Marcion. cap. 7. Cenſum Auguſti Romana archiva cuſtodiunt. ¶ Pro templo, vel potius pro Adyto templi, ubi congregabantur Magiſtratus Sacerdotum, uſurpavit Pomponius Mela l. 3. c. 8. de Phœnice loquens; ſi ſequamur emendationem Iſaaci Voſſii. Nam ibi pro Archio al. leg. Nardo.

Archon, tis, m. 3. ἄρχων, ſummus principatus Athenis, ſicut Suffes apud Carthaginienſes, Romæ Dictator. Fuerunt, teſte Suida, Archontes novem, quorum ſex Theſmothetæ, hoc eſt legiſlatores, dicebantur, unus Rex, unus Polemarchus, & præter hos unus Princeps Collegii, & Præfectus, qui per excellentiam Archon, & Hegemon, & Prytanis, vocabatur, quod Prytanibus præerat. Ut enim Romæ Prætor Judicibus præerat, atque ideo Judex quæſtionis, & quæſitor dictus eſt, ita hic ſummus Archon Athenis, quod Prytanibus Judicibus præerat, Prytanis etiam dicebatur. Prytanes 50. viri erant, qui deni ſingulis menſibus in orbem vices mutantes judicabant. Cic. de Fato c. 9. Vellej. l. 1. c. 2. & 8.

Archytas. V. Architas.

Arcifinālis, le, idem quod arcifinius. V. inſr. Siculus Flacc. de condit. agror. p. 3. Occupatorii dicuntur agri, quos quidam arcifinales vocant.

Arcifinius ager dictus eſt, qui certis linearum menſuris non continetur, ſed arcentur fines ejus objectu fluminum, montium, arborum. Unde & in his agris nihil ſubſecivorum intervenit. Sic in l. varior. auctor. de limitib. ¶ Siculus autem Flaccus, Occupatorii, inquit, dicuntur agri, quos quidam arcifinales vocant, ii autem arcifinales dici debent, quibus agris victor populus occupando nomen dedit. Bellis enim geſtis, victores populi terras omnes, ex quibus victos ejecerant, publice, atque univerſaliter territorium dixerunt, intra quos fines jus dicendi eſſet, deinde, ut quiſque virtute colendi occupavit, arcendo vicinum, arcifinalem dixit. ¶ Et apud Frontinum hæc legimus. Ager arcifinius, ſicut ait Varro, ab arcendis hoſtibus eſt appellatus, qui poſtea interventu litium per ea loca, quibus finit, terminos accipere cœpit. In his agris nullum jus ſubſecivorum intervenit. Arcifinales agri, & arcifinii dicuntur, quorum fines deprehendi non poſſunt. P. M.

Arcio, is, ivi, itum, a. 4. chiamare, far venire, accio, arceſſo. Cic. Attic. 3. 1. Tu invita mulieres? ego arcivero pueros. Al. leg. accivero.

Arcipŏtens, entis, valente in tirar d'arco, qui arcu poteſt, ſagittandi peritus. Valer. Flacc. lib. 5. v. 17. Arcipotens adverte, precor, nunc denique Apollo. ¶ In quodam antiquo epigrammate legitur arcupotens.

Arcirma, f. 1. carretta, ἅμαξα, genus modici plauſtri, quo homo geſtari ſolet. Feſtus. Al. leg. arcuma.

Arcitĕnens, adject. τοξοφόρος, Apollinis epitheton, ab arce Acropoli, ubi colebatur, vel ab arcu tenendo, quod ſemper cum arcu, & pharetra pingeretur. Virg. 3. Æn. v. 75. ¶ Scribitur & Arquitenens. Arnob. l. 1. p. 20. Arquitenentes Diana & Apollo. ¶ Eſt etiam ſignum cœleſte, i. e. Sagittarius. Cic. in Arat. v. 181. Subeunt veſtigia magni Arcitenentis &c.

Arcivus, a, um, ut arciva avis apud Feſt. ut Scalig. leg. V. Arcula.

Arctatio, onis, arctandi actus. Diomed. Grammat. l. 2. Cum quadam arctatione ſermonis. ¶ Apud Varr. l. 4. L. L. p. 2. arctatio ſyllabarum eſt, cum duæ ſyllabæ in unam coaleſcunt, ut mærus pro mœrus.

Arctatus, & artatus, a, um, nomen ex particip. anguſtus, exiguus, anguſto, riſtretto. Vellej. l. 1. c. 16. Artati temporis ſpatium. Et l. 2. c. 10. Ut clariſſima, ita numero artata felicitas. Martial. l. 12. epigr. 5. Arctatus labor. h. e. brevior factus.

Arcte, ſtrettamente, ſtricte. Cic. Parad. 1. Illud arcte tenent, accurateque defendunt. Id. de Fato, c. 9. Arctius adſtringi. Et Plin. l. 6. ep. 8. Arctiſſime diligere. Quidam & arctim legunt apud Cic. ad Att. l. 12. ep. 44. Sed ibi arcte legendum.

Arctĭcus, a. 1. 2. Settentrionale, ἀρκτικός, Septentrionalis, ut Polus Arcticus, cui oppoſitus eſt Antarcticus, hoc eſt, Meridionalis. Hygin. Poet. Aſtron. l. 1. c. 6. Circulus Arcticus appellatur, quod &c.

Arcto, as, a. 1. ſtringere, σφίγγω, freq. ab arctum inuſit. ſup. verbi arceo, idem, quod conſtringo. Col. l. 12. c. 43. Transverſas perticas arctare. ¶ Eſt item anguſtias facere. Plin. lib. 3. c. 6. Anguſtias eas arctantibus inſulis parvis. ¶ Translate Ulpian. Dig. 42. t. 2. Arctare, aut prorogare tempus. Id. Dig. 38. 9. 1. Arctare aliquem. h. e. breve tempus ei præſtituere. Id. Dig. 1. 11. 2. Arctare ſe, ridurſi a ſtrettezza di tempo. ¶ Scribitur & Arto.

Arctophylax, ăcis, m. 3. ἀρκτοφύλαξ, alio nomine Bootes, ſignum juxta majorem Urſam, quod ex viginti, & tribus ſideribus conſtat. Hic Arcas eſt Caliſtus Urſæ majoris fil. qui puer 15. ann. cum in venatione in matrem incidiſſet, jam jam occiſurus, ipſo momento a Jove una cum matre in Cœlum translatus fuiſſe fingitur. Ovid. 2. Met. Dicitur Arctophylax, ideſt, cuſtos Urſarum. Nam in Cœlo ita ſitus eſt, ut non ſolum majoris, ſed etiam minoris Urſæ curam gerere videatur. Dicitur quoque Bootes, ſeu Vociferans, quia & in Cœlo magna voce videtur vociferari, & in Urſam ferri. Denique dicitur Ductor boum. Nam ut ex figura Urſa major etiam Plauſtrum majus, & Urſa minor etiam Plauſtrum minus dicitur, ita Arctophylaci etiam bubulci nomen impoſitum eſt, quia eſt inſtar bubulci, qui currum ſequitur. Cic. in Arat. l. 2. de nat. Deor. cap. 42. Arctophylax, vulgo qui dicitur eſſe Bootes, Quod temone quaſi junctam præ ſe quatit Arcton.

Arctos, vel Arctus, i, f. 2. ἄρκτος, urſus, vel urſa. Accipitur pro duobus ſignis cœleſtibus Borealibus, quæ dicuntur Arcti, vel Urſæ, item Septentriones, item Currus, vel Plauſtra. Dicuntur Urſæ, quia Caliſto in urſam mutata eſſe fingitur. Dicuntur Septentriones, quia ita hæ ſtellæ ſitæ ſunt, ut ternæ quæque proximæ inter ſe trigonum, ſeu triangulum efficiant, vel a bobus junctis. Triones enim, ut ſcribit Varro, ruſticorum vocabulo boves vocabantur, quaſi teriones, hoc eſt, idonei arandæ terræ, & colendæ. Dicuntur Currus, vel Plauſtra, ἅμαξαι, quia plauſtris ſimilia videntur. Nam ex ſeptem ſtellis quæ pariles uno in loco ſunt, quæ pro bobus accipiuntur, reliquæ quinque plauſtri figuram deſignant. ¶ Arcti, ut dixi, duæ ſunt, quæ Septentrionali polo innixæ vehuntur, Arctico circulo clauſæ, & ita collocatæ, ut utraque reſupinata alterius contegat caput, ſed caput ejus, quæ ſuperior eſt, ad caudam inferioris contendat. Una dicitur Urſa major, Plauſtrum, vel Currus major, Septentrio major, Elice. Hæc Caliſto fuiſſe fertur Lycaonis Arcadiæ Regis filia, quæ ſtudio venationis ſe Dianæ adjunxit, a qua mirifice amabatur, ſed quodam die ſola in ſylvis deprehenſa a Jove compreſſa eſt, quod facinus, cum aliquandiu celaſſet, tandem juſſa cum cæteris virginibus lavari, tumore uteri crimine detecto, a Diana e choro expulſa eſt. Peperit in ſylvis filium, qui Arcas eſt appellatus. Statim a partu a Junone in urſam mutata eſt. Cum 15. annos vitam ferinam vixiſſet, quodam die in filium incidit, quo arcum intendente, a Jove, & urſa, & filius inter ſidera tranſlati ſunt. Ovid. 2. Met. Conſtat ex ſeptem, & viginti ſtellis. Hanc Græciæ populi in navigando obſervant. Altera dicitur Urſa minor, Plauſtrum, vel Currus minor, Septentrio minor, Cynoſura, ideſt canis cauda. Hæc fuit Cynoſura una ex illis Nymphis, quæ in Creta in monte Ida lacte caprino Jovem aluerunt. Hoc merito & ipſa, & ſorores in Cœlum tranſlatæ ſunt, prope Polum Borealem. Septem ſtellas habet currus imagine. Hanc Sidonii in navigando aſpiciunt. Ovid. 3. Faſt. & 4. Triſt. el. 3. Cic. 2. de nat. Deor. c. 41. Circum polum arcti duæ feruntur, nunquam occidentes. ¶ Geminas arctos, pro duabus noctibus poſuit Prop. l. 2. el. 22. Jupiter Alcmenæ geminas requieverat Arctos. ¶ Pro populis ſeptentrionalibus, Claud. 4. Conſ. Honor. v. 336. Atque indignantes in jura redegerat Arctos.

Arctōus, a, um, arcticus, ſeptentrionalis, ut Arctous orbis, Lucan. l. 1. v. 53. Arctoæ provinciæ, Ammian. l. 17. c. 12. Arctoum frigus. Lucan. l. 10. v. 250.

Arctūrus, m. 2. ἀρκτοῦρος, ſtella in ſigno Bootæ, & inter ejus crura poſita. Oritur a canicula fere poſt diem quinquageſimum. Plin. l. 11. c. 16. Ab Arcturi exortu ad Æquinoctium vernum. ¶ Cauſa procellarum, & ſævæ tempeſtatis creditur. Horat. l. 3. od. 1. v. 27. Sævus Arcturi cadentis impetus. ¶ In fabulis eſt, Arcturum fuiſſe Icarium patrem Erigones, qui cum a quibuſdam paſtoribus, quod eos multo vino inebriaverat, fuiſſet fuſtibus occiſus, in Cœlum tranſlatus ſit. Ita Hygin. fab. 130. ¶ Sæpe autem non tam pro ſtella in ſigno Bootes, quam pro toto ipſo Boote ponitur a Poetis: Unde nomen traxit. Eſt enim ab ἄρκτος, urſa, & οὖρος, cuſtos. ¶ Pro ipſo Autumni tempore Virg. 1. Georg. v. 67. Sub ipſum Arcturum.

Arctus, vel artus, a, um, aſtrictus, ſtretto, στενός, anguſtus, ſtrictus, ab arceo, ideſt, conſtringo. Cic. 3. Ver. c. 3. Arctioribus laqueis tenebitur. Id. Offic. 3. c. 6. Arctiſſimum vinculum ſocietatis. ¶ Arctæ res, i. e. anguſtæ, miſeræ, in magnum diſcrimen adductæ. Tacit. hiſt. 3. c. 69. Et niſi ſubveniretur, res arctas nunciaret. ¶ Arctum animum pro dejecto, & trepido. Horat. l. 4. ſat. 6. v. 83. ¶ Arcta annona, careſtia, Sueton. in Tiber. cap. 8. ¶ Arctus ſomnus, profondo. Cic. in Somn. Scip. c. 1. ¶ Colligere volumina in arctum, ridur in compendio. Plin. 8. 16.

Arcuarius, a, um, ad arcus pertinens. Veget. l. 2. de re milit. c. 11. Fabricæ ſcutariæ, loricariæ, arcuariæ. ¶ Arcuarius, ii, qui arcus facit. Dig. l. 50. tit. 6. leg. 6. Tubarii, cornicarii, arcuarii.

Arcuātilis, le, idem quod arcuatus, piegato a modo d' arco, archeggiato. Sidon. l. 2. epigr. 2. Triclinium arcuatili camino, &c.

Arcuātim, adv. in modum arcus, a volte. Plin. l. 29. c. 6. Multis pedibus arcuatim repens. de Millepeda loquitur.

Arcuatio, onis, curvatio in modum arcus. Jul. Frontin. l. 1. de Aquæduct. Rom. Sicubi vallium conditio exigit, ſubſtructionibus, arcuationibuſque veteres (ductus) exigentur: con fabbriche in arco.

Arcuatus, a. t. 2. partic. curvatus in modum arcus. Liv. l. 1. c. 21. Curru arcuato vehi juſſit. ¶ Dicitur & arcuatus, oppilato, itterico, correptus morbo regio, de quo vide arquatus.

Arcuballiſta, æ, f. genus quoddam minoris balliſtæ, habentis incluſum arcum ligneum ad jacienda miſſilia. Erant enim balliſtæ, quæ non arcuato ligno, ſed nervo, aut fune extento jaciebant. Veget. l. 2. de re milit. c. 15. & l. 4. c. 22.

Arcuballiſtarius, ii, m. qui arcuballiſta miſſilia jacit. Veget. l. 4. de re milit. c. 21.

Arcŭla, f. 1. caſſetta, κιβώτιον, dim. pro ſcriniolo. Cic. 2. Off. c. 7. Perſcrutarentur arculas muliebres. ¶ In auſpiciis quoque arcula dicebatur, teſte Feſto, avis, qua aliquid fieri vetabatur, ab arcendo nomen habens, quod conſulentem a re aliqua aggredienda arceret, hoc eſt prohiberet. Al. leg. arciva.

Arcularius, ii, qui arculas facit, & vendit, apud Plaut. Aul. 3. 5. 45.

Arculāta, orum, n. 2. circuli, qui ex farina in ſacrificiis fiebant. Feſt.

Arculum, i, n. virga ex malo Punico incurvata, quæ fit quaſi corona, & ima ſummaque inter ſe alligatur vinculo laneo albo: quam in certis ſacrificiis regina (h. e. regis ſacrificuli uxor) in capite habebat: Flaminica autem Dialis in omni ſacrificatione uti debebat. Hæc Servius ad l. 4. Æn. v. 137. ¶ Hoc idem Feſtus inarculum vocat.

Arcŭlus, teſte Feſto, dictus eſt Deus, qui tutelam gereret arcarum. ¶ Item arculus, ut idem Feſtus teſtatur, dicebatur circulus, qui capiti imponebatur ad ſuſtinenda commodius vaſa, quæ ad ſacra publica capite portabantur. Erat e-

nium ritus apud Athenienſes, poſtea ad alias quoque nationes tranſlatus, ut virgines nubiles Dianæ ſacra capite gererent in caniſtris, circulis quibuſdam ſuppoſitis, ut firmius inhærerent. Hinc a caniſtris *Caniſoræ* dictæ ſunt.

Arcuma. V. Arcirma.

Arcŭo, as, a. 1. *piegar in modo d' arco*, כפף, Ger. *biegen*, *als bogen krümmen*, Gal. *faire en arc*, Hiſp. *encorvar*, ἀγκυλόω, in modum arcus curvare. *Plin. l. 19. c. ult.* Illam, quæ non arcuatur, ſepa Græci vocant, alii ſcolopendram.

Arcus, m. 4. *arco*, קשת, Ger. *ein bogen*, τόξον, inſtrumentum, e quo ſagittæ emittuntur, ab arcendo, quaſi *arcitus*, contracte, quod eminus arceat hoſtem, non cominus propulſet, quemadmodum enſis, aut haſta. *Cic. de Sen.* Animum, tanquam arcum intentum habebat. ¶ Eſt præterea arcus curvatura in ædificiis, quæ alio nomine fornix appellatur, ita dictus ab arcendo, hoc eſt, continendo, quod ſe ipſe contineat, καμάρα, *volta*, *arco*. *Juvenal. ſat. 3. v. 11.* Subſtitit ad veteres arcus, madidamque Capenam. ¶ Arcus item, ſive, ut *Nonio* placet, arquus, *arco celeſte*, ἶρις, accipitur pro arcu cœleſti, quem pluvio tempore variis coloribus expreſſum in nubibus conſpicimus. *Hor. in art. v. 18.* Cum flumen Rhenum, aut pluvius deſcribitur arcus. In hac autem ſignificatione etiam per ſecundam declinationem inflexum legitur. *Cic. de nat. Deor. 3. 20.* Cur arci ſpecies non in Deorum numero reponitur? Al. leg. *arqui*. *Ennius* item gen. fem. protulit. Inter ſigna pluviæ refertur a *Virgil. 1. Georg. v. 380.* Et bibit ingens arcus. V. Bibo. Hinc *Plaut. Curcul. 1. 2. 41.* de muliere bibaciſſima: Ecce autem bibit arcus, pluet, credo, hercle hodie. ¶ Arcus etiam dicitur de curvamine ſerpentum alte incedentium. *Ovid. Met. 3. v. 42.* Immenſos ſaltu ſinuatur in arcus. ¶ Arcus etiam dicuntur propagines vitium, & aliarum arborum in terram deflexæ. *Virg. 2. Georg. v. 26. Plin. l. 17. cap. 13.* ¶ Hoc nomen, cujuſcumque ſit ſignificationis, etiam per q ab antiquis ſcribebatur *arquus*. Unde Arquites, τοξόται, arcu præliantes, qui & Sagittarii dicuntur, & Arquatus, cui color, & oculi virent, quaſi in arqui ſimilitudinem. Sed *Nonius* dicit, arcum fornicem appellari, arquum nonniſi qui in Cœlo apparet. *Voſſ. Etymol.* hoc diſcrimen non agnoſcit. ¶ In dativo plurali facit *arcubus*. nam *arcibus* eſt ab *arx*, *arcis*, ut *Priſcian.* docet *l. 8. ſub fin.*

Ardĕa, f. 1. ἐρωδιός, *Aghirone*, avis quædam, quaſi ardua, quoniam volando alta petit, *Virg. 1. Georg. 1. v. 364.* ¶ Variа ejus genera, pulla, alba, ſtellaris, paluſtris. ¶ Hanc avem *Ovidius* fabulatur natam eſſe ex cineribus Ardeæ urbis, *14. Met. 2. v. 575.*

Ardĕa, f. 1. *Ardea*, Ἀρδέα, Urbs Latii, Rutulorum Metrop. Turni Regia, condita a Danae Perſei matre, vel a Dauno Pilumni filio, dicta a fervore regionis, vel quaſi ardua, ob difficilem aſcenſum, vel quaſi ardua, ideſt magna, & nobilis, vel denique ab auguſio Ardeæ avis. Erat ab urbe Roma 20. M. P. a litore 9. inter Oſtiam, & Antium. poſt Turni mortem ab Ænea incenſa eſt. *Ovidius* fabulatur, in avem ſui nominis commutatam eſſe. *14. Met. v. 573.*

Ardĕas, atis, & plur. Ardeātes, adject. gentile. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 18.* In agro Ardeati. *Liv. l. 5. c. 44.* Ardeates veteres amici. ¶ Dicitur & *Ardeatis*, *te*. *Cato* apud *Priſcian. l. 4.*

Ardeatinus, a, um, Ardeas, *Sen. epiſt.* 105. Bonam valetudinem in Ardeatino tuereris. *ſc.* agro.

Ardĕlio, onis, m. 3. *inquieto*, *che vorrebbe fare ogni coſa*, *affannone*, Gal. *qui ſe veut mêler de toutes choſes*, πολυπράγμων, homo inquietus, huc, atque illuc ſemper volitans, omnibus negotiis ſe immiſcens. *Mart. ad Attal. l. 2. epigr. 7.* Vis dicam quid ſis? magnus es ardelio. Dictus eſt ardelio ab ardea, quod ejus avis inſtar huc illuc volitet. Eleganter deſcribitur a *Phædro l. 2. fab. 5.*

Ardens, entis, nomen ex particip. *ardente*, *caldo*, *focoſo*. *Plin. l. 31. cap. 3.* Ardentiſſimæ horæ diei. Et *l. 20. c. 20.* Ardens febris. ¶ Tranſlate ponitur pro ſollicito, ſtrenuo, & feſtinante, *valoroſo*, *ſollecito*. *Virg. 1. Æn.* Inſtant ardentes Tyrii. ¶ Item pro ſplendido, fulgido. *riſplendente*. *Plin. l. 21. c. 4.* Ardentiſſimus color. ¶ Item pro vehementi, ut ardens oratio. *veemente*. *Cic. in Orat. c. 38.* Et, ardentiore ſtudio petere. *Cic. 2. Pin. c. 19.*

Ardenter, adv. *caldamente*, *con ardore*, *o veemenza*, ut ardenter cupere, *Cic. Tuſc. 4. c. 17.* & Ardentius ſitire, *Tuſc. 5. c. 6.* ardentiſſime diligere. *Plin. l. 6. ep. 4.*

Ardĕo, es, arſi, arſum, flagro, conflagro, deflagro, *ardere*, בער, דלק, Germ. *brennen*, Gal. *ardre*, *bruler*, Hiſ. *arder*, καίομαι, cremor, flagro. *Virg. 5. Æn.* Liquidis in nubibus arſit arundo. ¶ Per tranſlationem eſt furere, vel perturbatione aliqua agitari vehementer. *Virg. 10. Æn.* Latumque per agmen ardens militem agit ferro. Hinc illa: Ardere avaritia, cupiditate, dolore, iracundia, invidia, flagitio, ſcelere, &c. ¶ Præcipue vero ponitur pro ardenter amare, *eſſer innamorato*, ſive alicujus rei ſtudio, ſeu cupiditate teneri. Atque in hoc ſenſu modo cum accuſat. modo cum ablat. conſtruitur. *Virg. 2. Eclog.* Formoſum Corydon ardebat Alexim. *Hor. Epod. 14.* Non aliter Samio dicunt arſiſſe Batillo Anacreonta Teium. *Cic.* Nimio videndi te deſiderio ardebam. Et cum infinitivo. *Ovid. Met. 5. v. 166.* ruere ardet utroque. ¶ Interdum pro feſtinare, *ſollecitare*. V. in Ardens. ¶ Interdum pro fulgorem emittere, *riſplendere*. *Virg. 4. Æn.* Tyrioque ardebat murice læna. *Id. 11. Æn. v. 602.* campi ardent armis.

Ardeŏla, læ, diminut. ardea, *aghirone*. *Plin. l. 10. cap. 60.* ubi tria ardeolarum genera refert.

Ardeſco, n. 3. *divenir ardente*, יקד, בער, Germ. *brennent*, *werden*, φλέγομαι, ardens fio, iterum atque iterum ardeo. *Lucret. 6. 174.* omnia motu percalefacta vides ardeſcere. ¶ Tranſlate *Virg. 1. Æn. v. 717.* Expleri mentem nequit, ardeſcitque tuendo. *Ovid. 5. Met. v. 41.* Ardeſcere in iras. *Tacit. An. 16. cap. 29.* Voce, vultu, oculis ardeſcere. ¶ Pro augeri, intendi, *Virg. 11. Æn. v. 607.* fremituſque ardeſcit equorum. *Tacit. Ann. 13. c. 17.* Quæſtus magis ardeſcebant. ¶ Dicitur gladii mucro ardeſcere, cum ejus acies vehementer acuitur, ut cædendo pene adurat. *Tac. 15. Ann. c. 54. Lucan. l. 7. v. 139.*

Ardifer, a, um, ardorem ferens, inflammans. *Var.* apud *Non. cap. 4. num. 27.* Ardifera lampas.

Ardor, oris, m. 3. incendium, flagrans æſtus, *ardore*, דלקה, Ger. *brunſt*, Gal. *ardeur*, Hiſp. *ardor*, καῦμα, vehemens, calor, & incendium. *Cic. 4. Acad. c. 37.* Fore aliquando, ut omnis hic mundus ardore deflagraret. ¶ Metaphorice ponitur pro impetu, ſeu vehementia, ut ardor animi, amoris, cupiditatum, &c. apud *Cic.* ſæpe. ¶ Pro fulgore, & ſplendore. *Cic. in carm. de ſuo Conſul. l. 1. de Div. c. 11.* Ardor ſtellarum. *Id. pro Balb. c. 21.* Ardor oculorum. *occhi sfavillanti*.

Arduĭtas, tatis, f. 3. *altezza*, *ſalita difficile*, *arduità*, גבהות, קשי, Ger. *hohe*, altitudo. *Var. l. 1. de R. R. c. 10.* Montium arduitas, atque aſperitas.

Ardum, *arido*, veteres pro aridum dicebant. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n. 48.*

Ardŭus, a, um, o. 1. 2. altus, aſper, *arduo*, *alto*, *difficile*, *malagevole*, תלול, נשגב, Ger. *hoch*, *ſchwer*, Gal. *haut*, *mal-aiſé*, Hiſ. *alto*, *difficultoſo*, ὄρθιος, ἀνάντης, proprie locus aſcenſu acclivi, & aſpero. *Cic. in Ver. 6. 23.* Oppidum difficili aſcenſu, atque arduo. ¶ Per metaphoram accipitur pro difficili, & moleſto, & incommodo, δυσχερής, χαλεπός. *Salluſt. in Catil.* Arduum videtur res geſtas ſcribere. ¶ Arduæ res, pro adverſis, apud *Horat. l. 2. Carm. od. 3.* Æquam memento rebus in arduis ſervare mentem. ¶ Vocibus *arduior*, & *arduiſſimus*, uſus eſt *Cato* apud *Priſcian. l. 3. poſt princ.* ¶ Ponitur etiam *arduus* ſimpliciter pro erecto, & alto. *Horat. l. 1. ſat. 2. v. 88.* Ardua equi cervix. *Ovid. 1. amor. 14. v. 12.* Ardua cedrus. *Virg. 9. Æn. v. 53. de Turno*, & campo ſe ſe arduus infert.

Ārĕa, f. 1. *aja*, *piazza*, גורן, Ger. *platz*, *ſcheuwer*, Gal. *baſſecour*, *aire*, Hiſp. *era*, *patio*, ἅλως, ἢ ἅλων, proprie dicitur locus in urbe purus ſine ædificio, quem Græci πλάτειαν dicunt, accommodatus foro extruendo. Dicta eſt *area*, quod ardore Solis ſit facta arida. Quidam ab ara deducunt, quod ſicut ara pura eſt, ita areæ in urbe, ſive vico loca pura ſunt, ideſt ſine ædificio: vel quod ſicut ara flammis, ita area Solis ardore torretur. *Suet. in Cæſ.* Forum de manubiis inchoavit, cujus area ſuper ſeſtertium millies conſtitit. Sed *Valla* dicit, aream eſſe quamcumque planitiem, ſi vero planities ſit ſpatioſa, campi nomen accipere. *Cic. in Parad.* Areas quaſdam magni æſtimant, quod ei generi quaſi nocere nihil poteſt. ¶ Item area dicitur ſolum terreum, ſeu planities glabra, ubi frumenta areſcunt, teruntur. *Virg. l. 1. Georg.* Area cum primum ingenti eſt æquanda cylindro. ¶ Item area, & per diminutionem areola, eſt terra probe ſubacta atque ſata, ſeu ſerenda, qualia ſunt in hortis quadrata quædam, & bene ſubacta, & coæquata ſpatia, in quæ mox ſemina jaciuntur. *Col. l. 11. c. 3.* Areæ ſic informandæ ſunt, ut facile runcantium manus ad dimidiam partem latitudinis perveniant. ¶ In prædiis urbanis area dicitur etiam locus, in quem ſtillicidium cadit. *Cajus leg. Urbanor. Prædior. 2. ff. de ſervit. Urban. Præd.* ¶ Apud Geometras area ſumitur pro ſpatio vacuo in aliqua figura, ut in triangulo, vel quadrangulo. ¶ Denique area morbus eſt capitis cum capillorum profluvio, ita dictus, quod areas quaſdam, hoc eſt, loca capillis nuda in capite efficiat. Ejus duæ ſunt ſpecies, prior alopecia, quæ fit in capillis, & barba, altera ophias a ſerpentis ſimilitudine, quæ incipit ab occipitio, duorum digitorum latitudinem non excedens. *Celſ. l. 6. c. 4.*

Areātor, m. 3. ἀλωητής, qui aream purgat, & in ea frumentum triturat. *Colum. l. 2. c. 21.* ſed rectius leges arator.

Arectēus, vel Arectæus, vel Aracteus, a, um, adject. *Arectæi campi* apud *Tibull. l. 4. carm. 1. v. 142.* Sunt campi circa Babylonem, ubi fuit oppidum Arech, ſeu Arach.

Arefacio, a. 3. *ſeccare*, יבש, Ger. *trucknen*, *dorren*, Gal. *ſecher*, Hiſp. *ſecar*, ξηραίνω, aridum facio. *Cato de R. R. cap. 69.* Amurcam arefacito. Adde *Macrob. Satur. 5. c. 19.* ¶ *Lucret.* verbum diviſit, & tranſpoſuit hoc pacto *l. 6. v. 962.* Principio terram Sol excoquit, & facit are. ¶ In loco *Catonis* allato alii leg. *arfacito*.

Arefactus, a, um, exſiccatus, *raſciutto*, *ſecco*. *Plin. l. 13. c. 22.* Arefactus caulis. *Id. 34. 14.* Mora in ſole arefacta.

Arelatenſis, e, ad Arelatem pertinens, ut Arelatenſis ager. *Plin. l. 10. c. 42.*

Arĕlas, atis, & Arelate, *Arles*, Ἀρελάτη, Urbs A. Galliæ Narbon. dicta Colonia Sextanorum, quoniam ex ſexta Legione coloni eo ducti ſunt, primaria Provinciæ ad Rhodanum fl. a Nemauſo 5. leuc. in Or. ab Aquis Sextiis 12. & tot. a Maſſilia in Occ. ab Avenione 7. in Auſtr. *Auſon. de clar. Urbib. n. 8.* Pande, duplex Arelate, tuos blanda hoſpita portus. *Id. ep. 24. v. 81.* Utque duplex Arelas, &c.

Aremorica, Armorica, *la Bretaigne*, Aquitania, vel pars Aquitaniæ, diviſa a Celtis Garumna fl. *Cæſ. l. 5. c. 53.*

Arēna, f. 1. *arena*, *ſabbione*, חול, Ger. *ſand*, Gal. *ſable*, Hiſp. *arena*, ἄμμος, tenuiſſimus pulvis, ab ariditate, quia caret omni humore, & ſucco, unde & plurimum aquæ bibit. Nec quenquam movere debet, quod *arena* habeat primam brevem, *areo* longam, cum derivativa non ſemper primitivorum naturam ſervent. Itaque ſine aſpiratione ſcribi debet. Sed aliqui per aſpirationem ſcribunt, voluntque dici ab hærendo, quod ſibi invicem propter tenuitatem cohæreat, vel quod cum calce parietibus inhæreat. Ejus vero tres ſunt ſpecies, foſſilis, fluvialis, & marina, inter quas craſſior ſabulum nuncupatur. *Horat. l. 1. Od. 28.* Numero carens arena. ¶ Quandoque ponitur pro litore, ſeu portu. *Virg. 1. Æn. v. 176.* Egreſſi optata potiuntur Troes arena. Adde *6. Æn. v. 316.* ¶ Quandoque pro loco, in quo pugnabant gladiatores. *Suet. in Aug.* Parthorum obſides per arenam mediam ad ſpectaculum induxit. Hinc *arenarii* dicti gladiatores, qui in arena depugnabant. ¶ Per tranſlationem arenam dicimus pro foro, *palagio della ragione*, quia illic ſic depugnant actores cauſarum, ut in arena gladiatores digladiabantur. *Sen.* Hoc ita habitum eſt, ſcholam quaſi ludum eſſe, forum arenam. Hinc *Pin. l. 6. ep. 12.* Arenam ſuam appellat Centumviros, quoniam in judicio centumvirali certabat frequenter telis oratoriis. ¶ Item pro quocunque alio loco, in quo pugnatur. *Flor. l. 4. c. 2.* Prima civilis belli arena, Italia fuit. ¶ In plurali numero hanc vocem uſurpari negavit *Cæſar de Analog.* apud *Gell. l. 19. c. 8.* Nihilominus legitur apud *Virg. 3. Georg. v. 350. 2. Georg. v. 106. & 232. Horat. l. 3. od. 4. Ovid.* ſæpe, *Valer. Flacc.* non ſemel, *Suet. in Aug. c. 80. Plin. Petron. in fragm.* & alios.

Arenacĕus, o. 1. 2. ἀμμώδης, quod ex arena eſt. *Plin. l. 17. c. 7.* Eſt argillacea, tophacea, arenacea.

Arenariæ, arum, f. 1. fodinæ, in quibus arena foditur. *Cic. pro Cluent. c. 13.* In arenarias quaſdam perductus occiditur. ¶ Dicitur etiam *arenaria*, neut. plur. *Vitruv. 2. 4.* Non erunt arenaria unde fodiatur.

Arenarius, o. 1. 2. adject. ἀμμώδης, quod ad arenam pertinet, ut Juppiter Arenarius, quem Græci Ammonem dicunt, ab ἄμμος. ¶ Arenaria fera, h. e. theatralis, quæ erat in publicis ludis interficienda. *Ammian. Marcell. l. 29. c. 7.*

Arenarius, ii, ſubſtant. qui in arena, ſeu amphitheatro pugnat. *Leg. 21. §. 2. ff. de Teſtib.* & *l. 38. de oper. Libert. Tertull. de Spect. c. 22.* Scenicos, xyſticos, arenarios conjungit. ¶ Item qui pueros elementa numerorum docet, *maeſtro di conti*: minor tamen, quam Arithmeticus: ſic dictus, quod numeros in abaco pulvere, ſive arena ſcriberet, ut facile mutari poſſent. *Tertul. de Pal. ſub fin.* Primus informator literarum, & primus edomator vocis, & primus numerorum arenarius. V. ibi *Salmaſ.*

Arenatio, onis, f. 3. actus inducendi parietibus arenatum, *l' intonacare le pareti*. ¶ Significat etiam ipſum arenatum. *Vitruv. l. 7. c. 3. a med.*

Arenātum, i, n. 2. *meſtura di calcina*, *e di ſabbia per intonacare i muri*, *o far pavimenti*. *Vitruv. l. 7. c. 4. Plin. l. 36. c. 23.*

Arenifodinæ, eædem ac arenariæ. *Leg. 13. §. 5. ff. Ulpian.*

Arenivăgus, a, um, adject. qui per arenam vagatur. *Lucan. lib. 9. v. 941.* Vidit arenivagum ſurgens, fugienſque Catonem.

Arenōſus, o. 1. 2. *arenoſo*, Germ. *volſand*, *ſandechtig*, ψαμμώδης, quod arena abundat. *Virg. 4. Æn.* Litus arenoſum Libyæ. ¶ Comparat. & ſuperlat. eſt apud *Plin. l. 33. c. 6. & l. 27. c. 4.*

Arens, entis, *arido*, *ſecco*, *ſenz' acqua*, aridus, humore carens. *Virgil. 1. Georg. 109.* Arva arentia. *Id. 3. Æn. 35.* Arens rivus. *Id. 12. Æn. v. 522.* Silva arens. *Ovid. Heroid. ep. 4. in fi.* Arens ſitis. *Horat. Epod. 14.* Arente fauce trahere pocula. ¶ *Sil. l. 10. v. 511.* Arentique cruore ſqualebat barba. *Virg.* eodem ſenſu dixit *concretos ſanguine crines*, *Æneid. 2. v. 227.*

Arenŭla, æ, *renella*, f. 1. dimin. ab arena, ψαμμάθιον, arena tenuiſſima. *Plin. l. 30. c. 3.* Arenulæ, quæ inveniuntur in cornibus cochlearum.

Arĕo, res, rui, n. 2. *eſſer arido*, *e ſecco*, יבש, Ger. *dürr ſein*, Gall. *ſe ſecher*, Hiſp. *ſecarſe*, αὐαίνω, aridus ſum, ab ara, in qua quæ Diis immolabantur, torreri ſolebant, vel per contrarium ſenſum ab ἄρδω, irrigo, quod aridum minime ſit irrigatum. *Plaut. in Rud. 2. 6. 50.* Ut cum exiſſem ex aqua, arerem tamen. *Senec. 3. de benef. c. 8.* Arere ſiti.

Areŏla, æ, f. *aietta*, *ajuola*, parva area. *Plin. l. 5. ep. 6.* Diæta cingit areolam. ¶ Pro ſpatio quadrato in hortis. *Col. l. 11. c. 2.* Semina in areolas diſſerere. *In vet. Lapide* apud *Gruter. pag. 589. n. 4.* habetur *ariola*.

Areopagita, vel Areopagites, æ, judex in Areopago. *Cic. 1. Off. c. 22.* Solon primum conſtituit Areopagitas. ¶ Horum incorrupta ſeveritas in proverbium abiit. *Cic. ad Att. l. 1. ep. 14.* Romæ res ſic ſe habent: Senatus Ἄρειος πάγος. Nihil conſtantius, nihil ſeverius, nihil fortius.

Areopagitĭcus, a, um, ad Areopagitas pertinens. *Sidon. Apol. l. 9. ep. 9.* Gymnaſia Areopagitica.

Areopagus, m. 2. (penultima dubiæ quantitatis) vicus Athenarum, ubi templum Martis erat, in quo judicia exercebantur. Sed fere accipitur pro ipſo templo, & loco judicii. Dictus eſt ab Ἄρης, Mars, & πάγος, vicus, quaſi vicus Martis, quia in eo vico Marti templum conſtitutum fuerat. Sed aliqui dicunt, Martem, cum Halithrotium Neptuni filium, qui vim Alcippæ filiæ ſuæ intulerat, occidiſſet, a Neptuno homicidii reum factum eſſe, cauſaque a duodecim Diis in illo vico cognita ſex ſententiis fuiſſe abſolutum, hoc fuiſſe Athenis primum capitis judicium, exinde locum illum Areopagum cœpiſſe appellari. ¶ Hoc judicium a Solone inſtitutum eſt. *Cic. 1. Off.* De his vide copioſius apud *Alex. ab Alex. l. 3. c. 5. & l. 4. c. 31. & l. 6. c. 21.* apud *Cæl. Rhodig. antiq. lect. l. 7. c. 19.* *Budæum in Pandect. Eraſm. in Chiliad.* ¶ Hujus vocis penul-

penultima dubia eſt. Qui a latina voce *pagus* deducunt, producendam putant. Eſt enim pagus a Græco πάγος Dorice πάγα, ut *Feſt.* & *Servius* docent. Qui vero interpretantur ſaxum, ſeu rupem, aut collem Martis, quia curia Athenienſium, quæ erat Areopagus, in edito ſaxo ſita erat, corripiunt. Nam prima in πάγος (quod ſaxum ſeu collem ſignificat,) corripitur in illo Homeri Odyſſ. ε. Ἀλλ᾽ ἀκταὶ προβλῆτες ἔσαν, σπιλάδες τε, πάγοι τε.

Arepennis, is, m. alio nomine Candetum, apud Gallos menſura eſt dimidii jugeri, qua illi agros ſuos metiuntur. *Col. l. 5. c. 1.* Quod aratores candetum nominant, ſemijugerum quoque arepennem vocant.

Ares, is, m. *Marte*, Ἄρης, Mars. *Plaut. Truc. 2. 7. 54.* Si tu ad legionem bellator clues, at ego in culina Ares. Alii aliter leg. ¶ Eſt etiam idem ac aries priſcis Latinis, teſte *Var. l. 4. de L. L.*

Areſco, is, arui, ſine ſup. n. 3. *ſeccarſi*, יבש, Ger. *dürr, und trucken werden*, Gal. *devenir ſec*, Hiſp. *hazerſe ſeco*, ξηραίνομαι, aridus fio. *Cic. in Partit. c. 17.* Cito areſcit lacryma, præſertim in alienis malis. *Plaut. Rud. 2. 7. 16.* Da mihi veſtimenti aliquid aridi, dum mea areſcant, *s'aſciugano*.

Aretalŏgus, i, m. 2. *ciarlatore, ciarlatano*, מדבר, בדאי, Ger. *ſchwetzig*, Gal. *farceur*, Hiſ. *chocarrero*, ἀρεταλόγος. *Juvenal. Sat. 15. v. 15.* Riſum fortaſſe quibuſdam moverat, ut mendax aretalogus. *Suet. in Aug. c. 74.* Aut acroamata, & hiſtriones interponebat, ac frequentius Aretalogos. Ad quem locum *Caſaubonus*, Aretalogos cenſeo appellatos miſeros Philoſophos, mera hominum mendicabula, ſectæ fere Cynicæ, aut Stoicæ, qui cum ſcholam, & ſectatores non haberent, convivia beatorum frequentabant, & Romulidas ſaturos variis de virtute, & vitiis diſputationibus oblectabant. *Turneb. l. 10. Adverſ. c. 18.* Aretalogum putat non tam ab ἀρετῇ, virtus, quam ab ἀρετὸς, gratus, ac placens derivari, quod Aretalogi grata, ac jucunda auditoribus loquantur. Alii Aretalogos ajunt eſſe circulatores quoſdam, qui in compitis mira de ſuis pharmacis pollicentur: vel fabuloſorum voluminum Scriptores, ut Amadiſii & ſimilium. Alii inter Mimorum ſpecies annumerant. *Salmaſ. ad Vopiſc. Aurel. c. 42.*

Arethūſa, f. 1. Ἀρέθουσα, fl. Siciliæ, apud Syracuſas. Poetæ fabulantur, Arethuſam virginem fuiſſe venatricem, Dianæ comitem, amatam ab Alpheo fl. Elidis, cum Alphei vim poſt longum curſum effugere non poſſet, Dianæ miſeratione in fontem verſam fuiſſe, at ne amatoris aquis pollueretur, per ſubterraneos cuniculos in Ortygiam fugiſſe Siciliæ inſulam apud Syracuſas, ibique uberrimo aquarum gurgite emergere, unde Syracuſæ Arethuſides dictæ ſunt, Alpheum fuiſſe inſecutum occultis ſubter mare meatibus, & apud Syracuſas in Arethuſam fluere. *Ovid. 5. Met.* Vera explicatio eſt, apud Piſas in Elide ingentem fontem eſſe, qui in duos alveos Alpheum, & Arethuſam dividitur. ¶ Plures alii fontes hoc nomine numerantur, in Smyrna, in Chalcide, in Ithaca, in Eubœa, in Bœotia. Hinc epitheton eſſe putatur cujuſcunque fontis, ab irrigando. ¶ Arethuſa item eſt lacus Armeniæ majoris. ¶ Item urbs E. Syriæ, *Fenacuſa*, ſub A. Apameno. ¶ Item urbs Macedoniæ. *Rendina*.

Arethuſæus, a, um, adject. ad Arethuſam pertinens, ut Arethuſæi latices, apud *Claud. l. 2. de Rapt. Proſerp. v. 60.*

Arethūſis, idis, adject. femin. ab *Arethuſa*, ut Syracuſæ Arethuſides, *Ovid. 4. Faſt. v. 873.*

Arethuſius, a, um, ad Arethuſam pertinens, ut Arethuſia proles, *h. e.* Syracuſani, *Silius 14. 357.*

Aretinus, a, um, adject. poſſeſſiv. ab Aretio, ut Aretina vaſa. *Mart. l. 14. epigr. 98.*

Aretium, ii, n. 2. Arretium, *Arezo*, urbs Hetruriæ, ab Areta Jani filio condita, una ex primis 12. Thuſcorum Coloniis, in monte, & territorio Florentino, ſub magno Duce Hetruriæ, inter Florentiam, & Peruſiam 40. M. P. al. a Peruſia 33. M. P. in Occ. æſtivum, a Sena 28. in Or.

Arēus, a, um, adject. *Areum judicium* apud *Tacit. Ann. 2. c. 55.* eſt judicium Areopagi, qui locus a Marte cognominatus eſt. Ἄρειος autem *Martium* ſignificat.

Arferia, f. 1. a fero, aqua, quæ Inferis libabatur, ſeu vas vini, quod ſacris adhibebatur. *Feſtus*.

Argæi, orum, m. 2. loca quædam Romæ appellabantur, quod in iis ſepulti eſſent quidam Argivorum illuſtres viri, qui cum Hercule Argivo Romam venerant, & in Saturnia ſubſederant. *Feſt. Liv. l. 1. c. 21.*

Argēma, atis, n. 3. ἄργεμα, morbus oculorum, al. λεύκωμα, albugo, cum albidum quoddam ulcus oculi infeſtat circulum, quem Irim Græci dicunt. *Plin. l. 20. c. 5. & 19. & l. 28. c. 11.*

Argēmon, n. 3. herba apud *Plin. l. 24. c. 19.* quæ lappa canaria dicitur.

Argemōne, f. 1. ἀργεμώνη, herba ſilveſtri papaveri omnino ſimilis, ita dicta ab effectu, quod oculorum albugines, quæ argemata appellantur, ſanet. *Plin. l. 26. 9.*

Argennon, argentum percandidum. *Feſtus*.

Argenon, genus jaſpidis apud *Plin. l. 37. c. 9.*

Argentaria, iæ, f. 1. ſubſtant. ſubaudi menſa, ſive taberna, ubi æra uſuraria ſolebant perſcribi, *banco, o bottega del banchiere*: Ξυνάλλαξις ἀργυραμοιβῶν, vel officina, in qua argentum cuditur, aut præparatur, *zecca*. *Plaut. Epid. 2. 2. 15.* Per myropolia, & lanienas, circumque argentarias. Sic Argentarias novas dixit *Liv. l. 26. c. 27.* Ad diſtinctionem veterum, quas in foro Tarquinius Priſcus extruxerat. ¶ Item officium argentarii: hinc argentariam facere, vel exercere. *Ulpian. l. 6. ff. de eden.* Et *Cic. 3. Offic.* ¶ Prope argentarias auctiones fieri ſolitæ. *Cic. pro Cæc. Quintil. l. 11.* ¶ Eſt etiam idem quod argentifodina, *miniera d'argento*. *Liv. l. 34. c. 21.* Vectigalia magna inſtituit ex ferrariis, argentariiſque.

Argentarium, ii, n. *luogo dove ſi ripone l'argentaria*, locus, in quo argentea vaſa reponuntur. *Ulpian. Dig. 34. 2. 20.* Quod non in argentario paterfamilias ponere ſolebat.

Argentarius, rii, m. 2. ſubſt. *caſſiere, banchiere*, Ger. *wechßler*, Gal. *banquier, changeur*, Hiſp. *cambiador, o banquero*, Τραπεζίτης, trapezita, nummularius, menſarius, qui argentariam exercet, hoc eſt apud quem pecuniam deponimus, qui tempore, locove alio nobis reddat. *Plaut. in Curc.* Trapezitam, & argentarium pro eodem accipit. Sed Juriſ. *ff. de eden.* dicit, argentarios majores menſarios eſſe, qui multorum pecunias acceptas cuſtodiunt, cum opus fuerit, reddituri, & quorum officium, atque miniſterium publicam habet cauſam, hique ſtationes conficiunt. Habent præterea alia munera, quod nempe fidejubent, teſtes ſunt in contractibus, qui apud illos fiunt: eorumque tabulas aſſervant; auctionibus præſunt, accepto tamen lucello, quod eis ex lege præſtituitur. Argentarii etiam dicuntur, qui vendendis auri, argentique ſpeciebus, nummis veteribus, vaſis cælatis, gemmiſque operam dabant, *oreſici*. *Suet. in Ner. c. 5.* Argentarios pretiis rerum coemptarum fraudare.

Argentarius, a, um, *di argento*, adject. qui eſt argenti, vel ad argentum pertinet, ἀργυρικός. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 103.* Auxilium argentarium. *Javolen. Dig. lib. 34. tit. 2. leg. penult.* Argentarius faber. *oreſice*. *Liv. l. 26. c. 11.* Taberna argentaria. *bottega di banchiere*.

Argentātus, *coperto d'argento*, ἀργυρωτός, argento tectus. *Liv. l. 9. c. 40.* Argentati milites. *h. e.* ſcutis argento cælatis inſtructi. Argentata querimonia, *Plaut. Pſeud. 1. 3. 78.* quæ argentum una affert ſecum.

Argenteŏlus, a, um, adject. diminut. ab argenteus, ut argenteola ſicilicula, *Plaut. Rud. 4. 4. 125.*

Argentĕum flumen, nom. prop. eſt fluvii cujuſdam in Gallia, de quo *Lepidus ad Cic. Fam. l. 10. ep. 34.*

Argentĕus, a, um, o. 1. 2. *d'argento*, Ger. *ſilberin*, ἀργύρεος, quod eſt ex argento, ut Argentea ſphæra, Argentea ætas. *Ovid. 1. Met.* Argentea amica, quæ argento vendita eſt. *Plaut. in Pſeud.* ¶ Item albus, ut argentei crines. *Plin. l. 2. c. 25.* Et fons nitidis argenteus undis. *Ovid. 3. Met. v. 407.* ¶ *Argenteus nummus*, primo valuit decem aſſes, qui fere reſpondent viginti ſolidis Venetis; deinde ad ſexdecim aſcendit, poſtremo ad duodecim redactus eſt. *Plin. 33. 3.*

Argentiexterebronides, apud *Plaut. Perſ. 4. 6. 21.* ſignificat eum, qui fraude, & fallaciis argentum ab aliquo exterebrat, *h. e.* elicit, extorquet, *un cavadenari*.

Argentifex, icis, qui argentum elaborat. *Varr. l. 7. L. L.*

Argentifodīna, f. 1. *miniera d'argento*, Ger. *ein ſilbergrub*, Gal. *mine d'argent*, Hiſp. *minero de plata*, ἀργυρωρυχεῖα, ubi foditur argentum. *Plin. l. 33. c. 6.* Odor ex argentifodinis inimicus eſt omnibus animalibus, ſed maxime canibus.

Argentina, vel Argentoratum, Ἀργεντόρατον, *Straßbourg*, *Argentina*, urbs E. libera, ſub. A. Moguntino, caput Alſatiæ, ad Rhenum, inter Baſil. 14. leuc. ad Auſt. & Spiram 12. ad Sep.

Argentoratenſis, e, adject. gentile, ab Argentorato, ſeu Argentina. *Ammian. l. 17. in princ.* poſt Argentoratenſem pugnam.

Argentorātum, i, n. 2. idem quod Argentina: dicta ab argento, & cenſu ibi a Romanis collecto. *Ammian. l. 15. c. 27.* eſt femin. gen. Inquit enim, Argentoratus barbaricis cladibus nota.

Argentōſus, o. 1. 2. *che tien d'argento*, ἀργυρομιγής, cui immixtum eſt argentum. *Plin. l. 33. c. 5.* Ita ferruminatur aurum, quod argentoſum vocant.

Argentum, n. 2. *argento*, כסף, Ger. *ſilber*, Gall. *argent*, Hiſp. *la plata*, ἄργυρος. metallum poſt aurum pretioſiſſimum, quod gignitur ex argento vivo, & ſulphure albo. ¶ Aliquando ponitur pro ſupellectili argentea, ut pro ſcyphis, cochlearibus, &c. *Cicer.* Cum eſſet argentum expoſitum in ædibus. ¶ Sæpiſſime pro pecunia, *Plaut.* Emunxi argento ſenes. ¶ Argentum *factum* eſt, quod in vaſa, &c. elaboratum eſt: *ſignatum* eſt pecunia, in qua ſignum Reip. vel Magiſtr. vel Princ. impreſſum eſt: *infectum*, quod in maſſis eſt, quod & *grave* dicitur. ¶ Argentum *puſtulatum*, ſeu *puſulatum*, etiam ipſum infectum eſt, ſed puriſſimum. Argentum enim dum coquitur, in puſulas, ſive puſtulas aſſurgere ſolet. *Turneb. l. 24. c. 2.* ¶ Argentum ſumitur etiam pro vaſis argenteis. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 29.* & *Cic. 6. Verr.* Argentum eluere. ¶ Argentum Romæ primo ſignatum eſt anno Urbis 583. Q. Fabio Conſ. quinque annis ante bellum Punicum primum. Nota argenti bigæ, & quadrigæ fuerunt. Inde Bigati, & Quadrigati nummi appellati ſunt. *Plin. 33. 3.* ¶ Argentum accepi, imperium vendidi, *Plaut.* proverbii quadam ſpecie *in Aſinaria* dixit, Quia qui accipit munera, libertatem, & arbitrium vendit.

Argentum vivum, n. 2. *argento vivo*, Ger. *quëck ſilber*, Gal. *vif argent*, Hiſp. *azogue*, ὑδράργυρος, genus metalli liquidi, argentum colore, fluida vero conſiſtentia aquam referens, unde & nomen accepit. Hujus duæ ſunt ſpecies, nativum, ſive foſſitium, & factitium, quod ex minio excoquitur. ¶ *Plin.* hydrargyron ab argento vivo diſtinguit: quod foſſile eſt, & nativum, argentum vivum, quod ex minio purgatur, hydrargyron appellat, *l. 33. c. 3.*

Argeſtes, is, m. *Ponente maeſtro*, ἀργέστης, ventus flans ab Occaſu æſtivo, qui a Latinis Corus, & Caurus dicitur. *Plin. l. 2. c. 47.*

Argēus, a, um, idem quod Argivus. *Horat. l. 4. carm. 6.* Tibur Argeo poſitum Colono.

Argi. V. Argos.

Argia, f. 1. Ἀργεία, Adraſti Regis Argivorum filia, Polynicis uxor, mater Therſandri, quæ Argis Thebas profecta eſt, ut virum a Creonte occiſum ſepeliret, quam ob rem una cum Antigone Polynicis ſorore a Tyranno interfici juſſa eſt. *Boccat. l. 2.* Converſa in fontem fingitur.

Argiletānus, a, um, ad Argiletum ſpectans, ut argiletanæ tabernæ, apud *Martial. l. 1. epigr. 3.* Nam prope Argiletum tabernæ opificum erant, & in primis bibliopolarum.

Argiletum, n. 2. locus erat Romæ juxta Palatium, ab Argolo, ſive Argo Argivorum duce, qui ab Evandro hoſpitio exceptus, cum in affectati Regni ſuſpicionem veniſſet, ab Arcadibus inſcio Evandro eſt occiſus, cui Evander tumulum erexit, quem de nomine ejus Argiletum appellavit. ¶ Alii Argiletum dictum putant, quaſi *argilletum*, ab argilla, h. e. creta, cujus eo in loco magna erat copia. *Varr. l. 4. de L. L.* ¶ Alii a morte Argi dictum putant, & Argilethum ſcribunt. V. *Virg. Æn. 8. v. 345.* & *Serv. ibi*.

Argilla, f. 1. *creta, terra*, חמר, Ger. *toſſerarde*, Gal. *argille*, Hiſp. *barro*, ἄργιλλος, terra cretoſa, & tenax, qua figuli utuntur ad vaſa facienda. *Cicer. in Piſ. c. 25.* Quid ceſſat hic homulus ex argilla, & luto fictus Epicureus? ¶ Sunt, qui unico l ſcribant, quod etiam convenire videtur cum Græca origine. Contra tamen uſus obtinuit.

Argillacĕus, o. 1. 2. *di creta*, Ger. *von leet*, ἀργιλλώδης, quod ex argilla eſt, aut quod tenax eſt in modum argillæ. *Plin. l. 17. c. 7.* Eſt enim alba terra, argillacea, &c.

Argillōſus, o. 1. 2. *abbondante di creta*, ἀργιλώδης, abundans argilla. *Col.* Olea collibus ſiccis, & argilloſis gaudet. *Plin. l. 32. c. 3.*

Argiphontes, is, m. Ἀργειφόντης, *h. e.* occiſor Argi: a φένω occido: eſt cognomen Mercurii, qui juſſu Jovis Argum occidit. *Arnob. l. 6. pag. 204.*

Argivus, a, um, adject. Argolicus, Græcus. *Virg. Æn. 2. v. 254.* Argiva phalanx.

Argo, f. 3. Ἀργώ, prima navis fuiſſe creditur, qua Jaſon una cum flore juventutis Græcæ in Colchidem navigavit, velluſque aureum a Medea adjutus in Græciam reportavit. Volunt autem, hanc navem Argo appellatam ab Argo architecto, de quo *Flaccus*, Ad charum Tritonia devolat Argum, moliri hanc puppim jubet, & demittere ferro robora. *Diod.* a velocitate dictam putat, quod ἀργός ſignificet velocem, celerem. Sed nobis ἀργὸς otioſus eſt, & piger, quaſi ἀεργὸς, ab α priv. & ἔργον, opus. Alii ab Argivis, qui in ea vecti fuerunt, malunt appellatam. *Cic. l. 1. Tuſc. Quæſt.* ¶ In Cœlum tranſlata fingitur, & ornata ſtellis 45. Oritur pridie Idus Martii.

Argolicus, o. 1. 2. Argivus, Ἀργολικός. *Virg. 2. Æn. v. 118.* Animaque litandum Argolica.

Argŏlis, idis, fœm. 3. Argiva, Ἀργολίς. *Ovid. 9. Met.* Argolis Alcmene. ¶ Argolis etiam dicitur regio Argivorum, in qua erant Argi, & Mycenæ. *Pompon. Mela, l. 2. c. 3.* & *Plin. in princip. l. 4.*

Argonautæ, Ἀργοναῦται, heroes illi, qui cum Jaſone in Colchos profecti ſunt numero amplius quinquaginta, ex quibus præcipui fuere Caſtor, & Pollux, Telamon, Orpheus, Hercules, & Hylas puer, ſic cognominati a navi, qua navigaverunt. *Cic. 4. Tuſc. 1. de Orat.* De his *Orpheus l. 1.* & *Apollon. in catal. Heroum*, & *Flacc. in Argonaut.* V. Phryxus. ¶ Argonautæ apud *Mart. epigr. 67. lib. 3.* ſunt pigri, & lenti nautæ. Nam re vera ἀργὸς otioſus eſt, & piger.

Argonautica, neutrum plurale, titulus eſt poematis *Valerii Flacci*, in quo res ab Argonautis geſtas deſcribit.

Argos, eos, Ἄργος, n. g. & in plur. num. Argi, orum, g. m. *Argo*, clariſſima urbs Peloponneſi, in Achaja, caput Argiæ, olim Ep. ſub A. Corinthio, nunc A. non procul a Mycenis, dicta ab Argo Rege. Dicta eſt Argos Hippium, ab ἵππος, equus, quia ibi generoſi equi, multique gignuntur. Dicta etiam eſt Dipſion, a δίψα, ſitis, propter aquæ penuriam, quo fit, ut plures eodem utantur puteo, quod genus eſt apud illos arctiſſimæ ſocietatis. Aliquando dicta eſt Phoronicum, teſte *Steph.* a Phoroneo primo Rege. Hinc Argivi Græci dicti ſunt, & Argolicus ſinus, & Argolici duces, & Argolica regio. ¶ Eſt item Argos cognomine Pelaſgicum, a Pelaſgis, *Armiro*, opp. Theſſaliæ, in ora ſinus Pagaſæi, Lariſſæ prox. ¶ Aliud eſt cognomine Amphilochium, *Anfiloca*, in Epiro, inter Ambraciam, & Caſſiopen, in finibus Acarnanum, quod Alcmæon, ejuſque liberi condidere, ut inquit *Strab. l. 7.* ¶ Ipſa etiam Peloponneſus Argos, & Argos Achaicum, & ipſa Theſſalia Argos Pelaſgicum appellata eſt. *Strab. l. 9. Plin. l. 4. c. 7.* ¶ Imo omnis ora litoralis Græciæ dicebatur Argos ab Argia matre Pelaſgi, quæ in ea dominata eſt. ¶ Fuit & Argos Apuliæ oppidum a Diomede conditum, & primum a nomine relictæ patriæ Argos Hippium appellatum, quod deinde Argyrippam, & poſtremo Arpos vocitarunt. ¶ Fuit item hoc nomine canis Ulyſſis, item equus Agenoris, a quo Argos Jaſonis urbs nomen habuit.

Argōus, a, um, o. 2. Ἀργῷος, ad Argo navem pertinens. *Hor. in Epod. 16. v. 57.* Non huc Argoo contendit remige pinus. *Valer. Flacc. l. 5. v. 436.* Argoa ſecuris. *h. e.* qua uſus eſt Argus ad Argo navem fabricandam. *Propert. lib. 3. eleg. 22.* Argoa columba. *h. e.* qua duce Argonautæ navem inter Symplegadas direxere.

Argumentālis, le, adject. ut argumentalis narratio, quæ ſcil. aliquid probat. *Aſcon. Pedian. in Divin. Cic. in Verr. c. 1.*

Argumentatio, onis, f. 3. ratio, argumentum, rei propoſitæ per argumenta probatio

batio, *prova delle propoſizioni*, הוכחה, Germ. *beweiſung*, Gall. *argumentation*, Hiſp. *argumentacion*, ἐπιχείρημα, συλλογισμός, eſt explicatio, & dilatatio argumenti, ſeu ejus, quod ad faciendam fidem inventum eſt, artificioſa expoſitio. *Cic. 1. de Inv.* qui hoc nomine etiam argumentum complectitur. *Cicero* dividit argumentationem in duas partes, Inductionem, & Ratiocinationem. *1. de Inv.* ¶ Olim fiebat interrogando. *Cic. 2. Leg.* V. Logicos.

Argumentātor, oris, qui argumentis utitur. *Tertul. de anim. c. 38.*

Argumentātrix, icis, f. quæ utitur argumentis. *Tertul. de ſpeil. c. 2.*

Argumentātus, a, um, particip. ab argumentor. *Cic. de clar. Or. c. 80.* Cum eſſem argumentatus, quantum res ferebat. ¶ Paſſive *provato con argomenti*. *Auſuſtius vetus ſcriptor* apud *Priſcian. l. 8.* Omnia argumentata nomina. τεκμηριωτά.

Argumentor, aris, d. 1. argumentis oſtendo, vel probo, argumentis, vel conjecturis proſequor, *provare*, הוכיח, Ger. *beweiſen*, Gal. *argumenter*, Hiſp. *argomentar*, ἐπιχειρέω, rationibus nitor ad aliquid probandum. *Cicer. 1. de Fin.* Argumentandum, & accurate diſſerendum putant.

Argumentōſus, ſa, ſum, o. 1. 2. *argomentoſo*, *ingegnoſo*, Ger. *das viel beweiſung hat*, *kunſtreich*, ἐπιχειρηματικός, quod eſt factum magno argumento, hoc eſt artificio. *Quint. l. 5. c. 9.* Paulo numeroſius opus dicitur argumentoſum, id eſt, nimia argumentorum mole refertum. Adde *Sidon. l. 9. ep. 9.*

Argumentum, n. 2. *argomento*, *prova*, הוכחה, Ger. *beweiſſ*, Gall. *argument*, Hiſp. *argomento*, ἐπιχείρημα, eſt ratio vel certa, vel probabilis, qua res aliqua dubia oſtenditur, & confirmatur. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 4.* Multis, & gravibus argumentis Deum eſſe docens. ¶ Sumitur interdum etiam pro materia, quæ in aliquo opere tractatur, quam Græci ὑπόθεσιν vocant, *ſoggetto*, *ſomma*. *Cicer.* Quoniam nullum ſcribendi argumentum mihi relictum eſt. Sic dicimus, Argumentum comœdiæ, quod Græci periocham vocant, id eſt, ſummam totius comœdiæ paucis verſibus expreſſam. ¶ Interdum pro conjectura, *indizio*, *ſegno*. *Id. in Cat.* Certiſſima argumenta, atque indicia ſceleris. Hinc argumento eſſe, *ſervir di prova*. *Cic. Phil. 2. 16.* ¶ Item pro judicio, ſeu ſententia. *Cic. l. 2. Off.* Tabulæ novæ quid habent argumenti, niſi ut emas mea pecunia fundum? ¶ Argumentum pro monito, ſeu documento citat ex *Ennio Gellius l. 20. c. 29.*

Argŭo, guis, gui, gutum, a. 3. accuſo, incuſo, convinco, *far conoſcere*, *riprendere*, *accuſare*, Gal. *reprendre*, *convaincre*, Hiſp. *redarguir*, *y reprender*, ἐλέγχω, proprie eſt oſtendere, vel acute oſtendere. *Virg. 4. Æn.* Degeneres animos timor arguit. ¶ Sæpe eſt accuſare, vel reprehendere, vel cum ſolo acc. vel etiam cum gen. criminis certi, aut cum abl. incerti. *Cicer. pro Cæc.* Non modo Æbutium, ſed etiam ſe ipſum arguit. *Liv. l. 1.* arguere regem culpæ. *Cic. Verr. 7. c. 18.* Te hoc crimine arguo. *Cic. pro Roſc. Am. cap. 29.* de quibus quoniam verbo arguit. *Id. de Inv. l. 2. c. 11.* de crimine arguere. ¶ Aliquando jungitur cum accuſativo rei. *Velles. 2. 68. 4.* Arguunt in eo regni voluntatem. ¶ Et cum infinito. *Liv. lib. 30. c. 23.* M. Valerius Lævinus, ſpeculatotores, non legatos veniſſe arguebat. ¶ Apud *Suet. in Calig. c. 38.* Arguebat perperam editi cenſus &c. ideſt puniebat. V. Interpr. *Argutum iri*, explicat *Feſtus*, in diſcrimen vocari. ¶ Participium *arguiturus Salluſtius* uſurpavit *in fragm.* apud *Priſcian. l. 20.*

Argus, m. 2. Ἄργος, nomen proprium Regis Argivorum, filii Apis, cujus nomine Argivi appellati ſunt. Hoc regnante cœpit uti frugibus Græcia, & habere ſegetes in agricultura, delatis aliunde ſeminibus. Poſt obitum Deus haberi cœpit, templo, & ſacrificiis honoratus eſt. ¶ Fuit præterea Argus filius Phryxi, qui aurato ariete in Colchidem tranſvectus eſt. ¶ Fuit & alius Argus, πανόπτης a Græcis cognominatus, quod totus oculis conſtaret, quem poetæ fabulantur a Junone conſtitutum fuiſſe cuſtodem Ius Inachi filiæ in bovis ſpeciem converſæ. Hunc poſtea Mercurius Jovis juſſu interfecit, unde ἀργειφόντης, cognominatus eſt. *Cic. 3. de nat. Deor. Ovid. 1. Met.* Juno autem oculos ejus avis ſuæ, hoc eſt, pavonis caudæ inſeruit. *Ovid. ib.* Hinc Argum fallere proverbio dicimus de vehementer aſtuto. Myſtice autem Argus eſt cœlum ſtellarum luce diſtinctum, quibus ineſſe quædam ſpecies cœleſtium videtur oculorum. Io terra eſt, quam Ægyptii bovis imagine in hieroglyphicis litteris exprimebant. Hanc Argus, hoc eſt, cœlum ſtellatum nocturno tempore deſuper videtur obſervare. Mercurius Sol eſt, qui Argum tunc dicitur occidere, cum luminis ſui magnitudine ſtellas omnes obſcurat, earumque conſpectum mortalibus eripit. V. *Macrob. Saturn. l. 1. c. 19.* ¶ Argus quoque vocatus fuit navis illius architectus, quæ ab illo Argo dicta eſt, qua Jaſon in Colchidem vectus eſt.

Argutātio, f. 3. *ſtrepito*, המון, Germ. *geſchwetz*, Gall. *bruit*, Hiſp. *eſtalido*, ψοφίσμα, ſtrepitus. *Catul. epiſt. 6. v. 11.* Tremulique quaſſa lecti argutatio, inambulatioque, *ideſt* crepitantis lectuli quaſi garrulitas.

Argutātor, oris, m. 3. *ſofiſta*, *acuto*, חכם, Germ. *geſchwetzig*, *ſophiſt*, Gal. *ſophiſte*, Hiſp. *ſofiſta*, σοφιστής, ſophiſta argutulus, vel argumentator. *Gel. l. 17. c. 5.* Proceſſiſſet argutatori iſti fortaſſe reprehenſio.

Argūte, adv. ſubtiliter, acute, *acutamente*, *con arguzia*. *Cic. pro Cæl. c. 8.* Acute, argutoque reſpondere. Et *l. 2. de Or. c. 4.* De rebus difficillimis argutiſſime diſputare.

Argutiæ, arum, f. 1. acumen, elegantia, urbanitas, jocus, *arguzie*, *ſottigliezze*, חכם, Ger. *ſpitz findigkeit*, σοφίσματα, acute, & malitioſe dicta, vel facta. *Cic. de Amic. cap. 13.* Nihil eſt, quod illi non aſſequantur ſuis argutiis. ¶ In ſingulari numero *Gell. 3. 1.* Importuna atque audax argutia. ¶ Dicitur etiam de garrulitate ſoni. *Plin. l. 10. c. 29. de luſcinua:* Tantæ, tamque artifices argutiæ. ¶ Item de ingenioſis inventis in artefactis: ut de picturis *Plin. 35. 10. ad fin.* Plurimæ præterea tales argutiæ facetiſſimi ſalis, *ingegnoſe*, *e bizzarre invenzioni*. *Id. ibid.* Parrhaſius primus ſymmetriam picturæ dedit, primus argutias vultus, &c. *h. e.* vim, leporem, gratiam. *la galanteria del ſembiante*, inquit Carolus Dati *in vitis Pictor. de Parrhaſio*. ¶ Argutiæ digitorum ſunt celeres digitorum motus adhibiti in geſticulando ad verba magis exprimenda. *Cic. in Or. c. 18.*

Argutiŏla, læ, f. 1. *ſofiſmetto*, dimin. *Gel. l. 2. c. 7.* Argutiola frivola, atque inanis eſt.

Arguto. V. in voce ſequenti.

Argūtor, aris, dep. 1. *parlottare*, *cicalare*, *rompere il capo con ciarle*, loquacem eſſe, loquendo obſtrepere, & obtundere. *Plaut. in Frivol.* apud *Non. 1. 340.* Superaboque omnes argutando præficas. *Nov.* apud *Non. 4. 34.* Alii cum tacent, totum diem argutatur quaſi cicada. ¶ Dicitur etiam *arguto*, *as*. *Propert. 1. 6. 7.* Illa mihi totis argutat noctibus ignes. *h. e.* obſtrepit objiciendo ſuos amores. ¶ Significat etiam argutias loqui, *dire acutezze*. *Plaut. Amph. 1. 1. 192.* *Me.* Ego tibi iſtam comprimam linguam. *So.* Haud potes: bene, pudiceque aſſervatur. *Me.* Pergin' argutarier? ¶ Item ſubſilire, pedes celeriter movendo. Nam *argutus* etiam celerem ſignificat, *Titinn. in Fullonia*, apud *Non. c. 4. n. 34.* Ubi tu ſolitus argutarier pedibus, cretam dum compeſcis, veſtimentaque lavas.

Argutŭlus, m. 2. γαμβρός, ἐγχειρηματικός, dimin. *Cic. l. 13. ep. 18. ad Attic.* Argutuli libri. h. e. ſubtiliores, & de rebus abſtruſioribus agentes. Intelligit enim ſuos libros Academicorum.

Argūtus, a, um, o. 1. 2. *taſſato*, *ripreſo*, *accuſato*, ἐλεγχθείς, partic. ab arguor, accuſatus. *Plaut. in Pſeud.* Argutus malorum facinorum. ¶ Quandoque nomen eſt, idem ſignificans, quod qui argutias habet, callet, ſubtilis, acutus, feſtivus, urbanus, concinnus, elegans, *ingegnoſo*, *acuto*, חכם, Ger. *beſcheiden*, *ſpitzfundig*, *oder liſtig*, Gal. *ſubtil*, *ingenieux*, Hiſp. *agudo*, *o ingenioſo*, ὀξύς. *Plin. in ep.* Vitaſſem jamdudum, ne viderer argutior. *Cic. Attic. l. 6. ep. 5.* Literas argutiſſimas. ¶ Interdum pro canoro, reſonantique ponitur, μελῳδός, *riſonante*, ut arguta hirundo, & arguti homines, qui multum, & celeriter loquuntur. *Virg. Eclog. 9.* Argutos inter ſtrepere anſer olores. *Virgil. 1. Georg. v. 143.* Argutæ lamina ſerræ. ¶ Sumitur etiam pro concinno, & eleganti, & συμμετρίαν ποιᾷ habente. Hinc *Virg. Georg. 3. v. 8.* inter præclari equi dotes enumerat argutum caput. ¶ Item pro celeri. Hinc *Cic. 2. de Orat. c. 59.* Manus autem minus arguta, digitis ſubſequens verba non exprimens, *h. e.* minus actuoſa, & mobilis. ¶ Item pro ſignificante, vel ad ſignificandum aptiſſimo. *Cic. 2. Divin. c. 12.* Arguta exta. *Id. Att. 6. 5.* Argutiſſimas litteras alicui mittere. ¶ Item pro acuto, acri, penetranti. *Plin. 15. 3.* Argutus odor. *Pall. 3. 25.* Argutus ſapor, *piccante*.

Argyranche, es, f. ἀργυράγχη, quaſi dicas *argentanginam*, hoc eſt angina ab argento inducta. ab ἄργυρος, argentum, & ἄγχω, ſtrangulo. Legitur apud *Gell. l. 11. c. 9.*

Argyraſpĭdes, m. 2. *quelli*, *che portano gli ſcudi di argento*, ἀργυράσπιδες, qui argentea ſcuta ferunt, ut Alexandri Magni milites. *Curt. l. 4. c. 13. & l. 8. c. 4. & Liv. l. 37. c. 40.*

Argyrĭpa, æ, f. 1. oppid. Apuliæ Dauniæ, alio nomine Arpi. *Virg. 11. Æn. v. 243.* Ille urbem Argyripam patriæ cognomine Gentis condebat.

Argyrītis, f. 3. *ſchiuma d' argento*, ἀργυρῖτις, ſpuma argenti. *Plin. l. 33. c. 6.* Ejus tria ſunt genera, chryſitis, vel aurea, argyritis, vel argentea, molybditis, vel plumbea.

Argyrodămas, ἀργυροδάμας, lapillus argenti nitorem habens, al. androdamas, qui impetus hominum, & iracundias domat. *Plin. l. 37. c. 10.*

Ariadna, æ, & Ariadne, es, f. 1. Ἀριάδνη, filia Minois Regis Cretæ ex Paſiphae uxore. Theſei amore capta, qui ab Athenienſibus ex fœdere cum Minoe in Cretam Minotauro devorandus miſſus fuerat, ei arma, & filum dedit, ut labyrinthi vias ſignaret, & monſtro interfecto incolumis evaderet. Victor Theſeus cum Ariadna in patriam reverſus eſt, Sed beneficii immemor abductam in Chium, ſeu Naxon Inſulam ibi Ariadnam deſeruit. A Baccho in uxorem ducta eſt. Interea Bacchus in Indiæ expeditionem proficiſcitur. Indis victis inter cæteras captivas duxit in Græciam Regis filiam præſtantiſſima forma. Ariadne igitur etiam a Baccho relicta eſt. Cum in litore fleret, Bacchus eam in cœlum tranſtulit, & coronam quandam, quam Venus Ariadnæ fuerat largita, novem gemmis ornatam aſtris intulit, gemmaſque in novem ſtellas tranſformavit. Atque hæc eſt Corona Septentrionalis, vel Gnoſſia. *Ovid. 3. Faſt. & 8. Metam.*

Ariadnæus, a, um, adject. poſſeſſiv. *Ovid. l. 5. Faſt. v. 345.* ex Ariadnæo ſidere noſſe potes.

Arianis, idis, f. 3. ἀριανίς, herba ignei coloris, cujus tactu Magi tradunt ligna oleo peruncta accendi. Naſcitur apud Arianos Scythicam gentem. *Plin. l. 24. c. 17.*

Arīcia, f. 1. *l' Ariccia*, Col. olim, & urbs Latii, nunc oppid. & Duc. Campaniæ Romanæ, a Roma 16. M. P. a Velitris 4. Condita dicitur ab Hippolyto Theſei F. & a nomine conjugis appellata. Gignit porros miræ magnitudinis. ¶ Juxta hanc urbem Sylva Aricina fuit, in qua Ægeria Nympha, item Lacus Aricinus, qui & Lacus Triviæ, & Speculum Dianæ, *Lago di Nemi*. *Silius 4. 369.* immitem appellat, quia olim ibi Dianæ Tauricæ humana victima cædebatur.

Aricīnus, a, um, adject. ab Aricia, ut Vallis Aricina, *Ovid. Met. 15. v. 488.* Arvum Aricinum, *Horat. l. 2. ep. 2. v. 167.* V. Aricia.

Arĭde, adv. *Varr.* apud *Non. c. 4. n. 27.* Amor ardifera lampade aride agit amantes æſtuantes. *h. e.* urit, cruciat.

Arĭdĭtas, f. 3. quæ & aritudo dicitur, *aridità*, *ſiccità*, ציה, Germ. *dürre*, Gall. *ſechereſſe*, Hiſp. *ſecura*, ξηρασία, ſiccitas. *Plin. l. 11. c. 35.* Omnem humorem abſorbens ariditatem ampliat. ¶ Pluraliter *Arnob. l. 2. p. 69.* Imbres ariditatibus temperamenta laturi.

Arĭdŭlus, a, um, diminut. ab aridus. *Catul. de nupt. Pel. & Thetid. v. 316.* Laneaque aridulis hærebant morſa labellis.

Arĭdum, i, n. ſubſtant. pro ſicca terra ponitur. *Cæſ. l. 4. B. G. c. 26.* Noſtri ſimul arido conſtiterunt. Et *cap. 29.* Naves, quas in aridum ſubduxerat, *aveva tirate in ſecco*.

Arĭdus, a, um, *arido*, *ſecco*, יבש, Ger. *dürr*, *verdorrt*, Gal. *aride*, Hiſp. *enxuto*, αὖος, ξηρός, ſiccus, exſiccatus, humorem non habens. Aridus fons, aridus viator. *Virg. 4. Georg. v. 98.* ¶ Tranſlate ſumitur pro exili, vili, tenui. Aridiſſimi libri, *Cic. de Orat. c. 19.* Sic arida oratio, ideſt jejuna. ¶ Aridus victus, id eſt tenuis. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 27.* Atque *Id. pro Quint. c. 30.* Vitam ſemper horridam atque aridam oppoſuit profuſis ſumptibus. ¶ Aridi etiam dicuntur homines, qui male habiti, enectique ſunt, *magri*, *ſmunti*. *Plaut. Aulul. 2. 4.* Pumex non æque eſt aridus, atque hic eſt ſenex. ¶ Item qui ſordido victu, vel præparco utuntur, ſive ob inopiam, ſive ob avaritiam: quo ſenſu accipiendum illud *Terent. Heaut. 3. 3.* Habet patrem quendam aridum, miſerum, atque aridum. ¶ Aridum ſonum *Lucret. l. 6. v. 118.* tonitrui tribuit, quem acutum, atque horrificum Nonius interpretatur. Sic *Virg. Georg. l. 1. v. 357.* ſtrepitum defractarum arborum aridum fragorem dixit. ¶ Aridum argentum, pro puro, & lucido. *Plaut. Rud. 3. 4. 12.* Alii (quod fere eodem recidit) exponunt bene excoctum, & ſonans.

Ariena, pomi nomen, quo ſapientes Indorum vivunt. *Plin. l. 12. c. 6.*

Aries, ietis, m. 3. *montone*, איל, Ger. *ein widder*, Gal. *belier*, Hiſp. *carnero dojudo*, κριός, mas ovium, & dux gregis, qui integer eſt, & ſervatur ad generandam ſobolem. Vervex vero, cui inverſi, vel adempti ſunt teſticuli. ¶ Dictus eſt ab Ἄρης, Mars, quaſi Martialis. Nam etiam Mathematici dicunt, Arietem, & Scorpionem domum Martis eſſe. Vel dictus eſt ab ara, quod aris imponi ad ſacrificia ſoleret. *Virg. Ecl. 3.* Aries nunc vellera ſiccat. ¶ Fuit item ferrum in teſtudine, machina bellica, ſic dictum, quod inſtar arietini capitis fieri ſoleret, quod haberet duriſſimam frontem, quæ ſubrueret muros, vel quod more arietum retrocederet, ut vehementius feriret. *Virg. 2. Æn.* Labat ariete crebro Janua. Adde *Veget. l. 4. c. 14.* V. Teſtudo. ¶ Aries etiam marinus piſcis, ſive marina bellua eſt. *Plin. l. 9. c. 44.* ¶ Albo ariete aliena occupare bona. h. e. honeſto prætextu aliena bona occupare ſub ſpecie æquitatis: proverb. eſt *Plauti Perſ. 1. 2. 22.* ubi al. leg. *rete*. Eſt etiam ſignum conſtans tredecim ſideribus, primum Zodiaci. *Vitruv. l. 9. c. 5.* cum Sol arietis ſignum init. Vide fabulam in voce *Phryxus*.

Arietarius, o. 1. 2. κριώδης, quod ad arietem pertinet, ſeu quod arietis habet ſimilitudinem. *Vitr. l. 10. c. 19.* Arietaria machina.

Arietātio, onis, actus arietandi, *cozzo*, *urto*, concuſſio. *Sen. l. 5. Quæſt. Nat. c. 13.* Nonnunquam calor, quem modo Sol fecit, modo ipſa arietatio magnorum inter ſe corporum conglobationem nubis rupit.

Arietātus, a, um, ariete percuſſus, *urtato*, *ſpinto*. *Senec. ep. 54.* Arietata inter ſe arma. Et *3. de Ira, c. 4.* Arietatos inter ſe dentes.

Arietīnus, o. 1. 2. ὁ τοῦ κριοῦ, quod eſt ex ariete. *Plin. l. 30. c. 10.* Arietinos teſticulos.

Ariĕto, tas, a. 1. *percuotere*, *cozzare*, נגח, הכה, Ger. *ſtoſſen*, *abwerffen*, Gal. *heurter*, *battre*, *jetter par terre*, Hiſp. *derribar*, *topetar*, κορύπτω, percutio, dejicio, a militari ariete. *Curt. l. 9. c. 7.* Quem Dioxippus arietavit in terram. ¶ *Arietare in re* aliqua eſt incidere, incurrere. *Senec. de vita beata, c. 8.*

Arilator, V. Arrilator.

Arimaſpi, m. 2. Ἀριμασποί, pop. Sarmatiæ Europeæ, in Moſcovia, ubi nunc Ingria, & Duc. Novogradenſis, & Pleſcovienſis. Unicum in media fronte oculum habere crediti ſunt, & cum gryphis auri cuſtodibus continue præliari. *Plin. l. 7. c. 2.*

Ariminenſis, ſe, ad Ariminum pertinens. *Horat. Epod. 5. v. 42.*

Arimĭnum, n. 2. *Rimini*, Ἀρίμινον, urbs Æmiliæ, ſeu Romandiolæ, in ora Maris Adriatici, ad oſtia Arimini fl. inter Bononiam, & Anconam in Or. 70. M. P. a Piſauro 20. in Occ. æſtiv. a Ravenna 35. in Or. hyber. ab Urbino 30. in Bor. Hic Flaminia via ab Urbe Roma perducta terminatur, & Æmilia incipit Placentiam uſque protracta. Conditum eſt anno ante Chriſtum 270. P. Sempronio, & Appio Claudio Coſſ. ætate Ptolemæi Lagi F. deinde ampliatum ab Auguſto, & ornatum ponte lapideo miræ ſtructuræ, denique a Liburnis dirutum, a Diocletiano repoſitum eſt, qui arcum triumphalem in eo extruxit.

Arinca, f. 1. ὄλυρα, Gallicum vocabulum, quo teſte *Plin. l. 18. c. 8.* ſignificatur frumenti genus, quod Græci olyram, Latini ſiliginem vocant. V. *Ruel. l. 1. c. 21.*

Ariobarzanes, m. 3. Rex Cappadocum fuit, amicus, ſociuſque populi Romani. *Cic. pro Leg. Manil. & in Epiſt. ad Att.* ſæpe meminit. ¶ Quater regno expulſus

ſus eſt, & toties eſt ſolitum. Hinc *Hora. l. 1. epiſt. 6. v. 39.* Æris eget Cappadocum Rex.

Ariolor, V. Hariolor.

Arion, m. 3. *ἀρίων*, citharœdus nobilis, & Poeta Lyricus ex Methymna Lesbi civitate, qui primus Dithyrambos creditur inveniſſe. Venit in Magnam Græciam, & Tarenti diu habitavit, ubi, & in aliis urbibus, arte ſua ingentem pecuniæ vim cumulavit. Cum in patriam rediret, nautæ de Arione interficiendo deliberarunt, ut illius opibus potirentur. Arion nonnihil ſpatii ab iis ſibi concedi poſtulavit, quo veluti cygnus moriturus ſuas ſibi exequias caneret. Quod cum impetraſſet, ſtans celſa in puppi, carmen Orthium Diis marinis cecinit, eoque peracto, ſe in mare præcipitem dedit. Statim delphinus accurrit, & exceptum dorſo Arionem vexit ad Tænarum Laconiæ promontorium, unde Citharœdus ſe ſe ad Periandrum Corinthiorum Tyrannum contulit. Periander immiſſis navigiis cum militibus nautas comprehendit, qui rem, uti geſta erat, confeſſi, graviſſimo ſupplicio ſunt affecti. Hoc merito delphinum Jupiter aſtris recepit, & ſtellas novem juſſit habere. *Ovid. 2. Faſt. Cic. 2. Tuſc. in fin. Herod. l. 1. & Plut. in Sympoſ.* ¶ Eſt etiam Arion nomen equi, quem primum omnium Neptunus, percuſſa terra tridenti, produxiſſe fertur. *Claud. Paneg. de 4. Conſ. Honor. v. 553.* Si dominus legeretur equis, tua poſceret ultro Verbera Nereidum ſtabulis nutritus Arion.

Arionius, adject. poſſeſſiv. ab Arione. *Ovid. de Arte am. l. 3. v. 326.* Piſcis Arioniæ fabula nota lyræ.

Ariſta, f. 1. *ſpica*, שבולת, Ger. *ſpitz oder aehr*, Gal. *arête*, Hiſ. *raſpa*, *ἀθὴρ*, ab ariditate dicitur, quod ſit omnino arida. Sunt enim ariſtæ extremæ ſpicæ partes, quæ primæ areſcunt, quæ veluti tela, ſive ſpinæ, ſive aculei, frumentum ab avium minorum morſu tuentur. *Cic. de Senect. c. 15.* Fundit frugem ſpicæ ordine ſtructam, & contra avium minorum morſus munitur vallo ariſtarum. ¶ Quandoque accipitur pro ipſo frumento, *frumento*. *Virg. 1. Georg.* Chaoniam pingui glandem mutavit ariſta. ¶ Ponitur pro ipſa æſtate, vel anno, *eſtate*, *anno*, per metalepſim. *Idem 1. Eclog.* Poſt aliquot mea regna videns mirabor ariſtas.

Ariſtæus, m. 2. *ἀρισταῖος*, fil. Apollinis ex Cyrene. *Cic. 3. de Nat. Deor. Juſtin. l. 13. in fin.* V. Cyrene. In Arcadia late regnavit. Primus & apum, & mellis uſum, & lactis coagulum hominibus tradidit, primus ſolſtitialis ſideris ortum invenit. *Juſtin. ibid.* Item fuit inventor olivæ. *Cic. ibid.* Primus quoque apum ex bubulis viſceribus reparandarum rationem traditur inveniſſe. *Virg. 4. Georg. in fin. Ovid. 1. Faſt.* rem totam narrant. ¶ Ex Autonoe Cadmi filia Actæonem genuit. Fertur relictis Thebis in Chium inſulam ſe contuliſſe, deinde cum Dædalo in Sardiniam, ubi Caralim condidit.

Ariſtarchēus, a, um, ad Ariſtarchum pertinens, & dicitur de iis, qui Ariſtarchi more aliorum ſcripta, & dicta carpunt. *Varr. l. 7. L. L. pag. 106.*

Ariſtarchus, m. 2. *ἀρίσταρχος*, nomen Grammatici, qui tantum ſibi in Homeri poemate permiſit, ut verſus, quos vellet, velut ſuppoſititios partus, ab Homeri familia ſubmoveret. Hinc etiam hodie Ariſtarchos vocamus aliorum ſcriptorum cenſores, & criticos ſeveros. ¶ Alius fuit Tegeates, Poeta tragicus. *Horat.* Fuit item alius Mathematicus.

Ariſtides, m. 3. *ἀριστείδης*, Athenienſis, cognomento *δίκαιος*, ideſt juſtus, filius fuit Lyſimachi filii Ariſtidis. *Plato in Theage, in Menone, in Lachete.* Proficiebat ex conſuetudine cum Socrate, poſtquam a Socrate diſceſſit, ſapientiam oblitus eſt. *Plato in Theage, & in Theæteto.* Juſtiſſimus, ideſt optimus habitus eſt. *Plato in Menone, & in Gorgia. Cic. 3. Offi.* Dux belli detexit Pauſaniæ collegæ conſilia proditionis cum Xerxe. *Juſtin. l. 2.* A Themiſtocle etiam in adminiſtranda Republica diſſenſit, cum eſſet diverſis moribus. Aliquando ob eam cauſam expulſus eſt, quod præter modum juſtus eſſet. *Cic. 5. Tuſc.* Eo mortuo, in ædibus ejus nihil præter veru ferreum inventum eſt. Civitas tamen beneficiorum ejus non immemor filiabus egregiam ex publico dotem dedit. ¶ Fuit etiam hoc nomine Sophiſta. Item Thebanus Pictor. Is omnium primus animum pinxit, & ſenſus expreſſit omnes, quos Græci vocant ἤθη, durior aliquantulum in coloribus. Hujus pictura illa præcipue laudatur, de qua *Plin. l. 35. c. 10.*

Ariſtifer, ri, ariſtas ferens. *Prudent. καθημ. hymno 3. v. 52.* Ager dives ariſtiferæ ſegetis.

Ariſtippēus, a, um, adject. poſſeſſiv. *Cic. de Fin. l. 2. c. 6.* Illud Ariſtippeum.

Ariſtippus, m. 2. *ἀρίστιππος*, Philoſophus ex Cyrene urbe Libyæ in Africa, vel ex Lariſſa. Poſuit ſummum bonum in voluptate, quæ ſenſum movet. *Cic. 2. Acad. 2. de Fin. 3. de Orat.* Fuit princeps, & author Cyrenaicorum, & Annicereiorum. *Cic. 3. Offic. 2. Acad. 3. de Or.* Primus Socraticorum mercede philoſophatus eſt. Egit ſæpe contra inſtituta civilia. *Cic. 1. Offic.* ¶ Fuit & alter Ariſtippus hujus nepos ex filia, Matrodidactus dictus, quaſi a matre doctus de qua *Gell. l. 19. c. 1.*

Ariſto, onis, m. 3. *ἀρίστων*, Philoſophus, Chius patria. *Cic. 2. Acad. 5. Tuſc. 3. de nat. Deor.* Fuit diſcipulus Lyſiæ. *Idem 5. Fin.* Item Zenonis. *Id. 2. Acad. 5. Tuſc. 1. de nat. Deor.* Cognominatus eſt Scepticus, ideſt quæſitor, conſiderator, a *σκέπτομαι*, circumſpicio, ſpeculor, delibero. Nihil enim ſciri putabat poſſe, ſed de omnibus dubitabat, & inquirebat. *Id. 2. Acad.* Neque formam Dei intelligi poſſe cenſebat, neque in Diis ſenſum eſſe dicebat, dubitabatque, omnino Deus animans, necne eſſet. *Id. 1. de nat. Deor.* Nihil bonum dixit eſſe, ut Stoici, niſi quod rectum, & honeſtum eſſet. *Id. de Philoſ. 3. Fin. 1. de Leg.* Præterea rerum differentiam ſuſtulit, ex. gr. dicebat, nihil intereſſe inter optime valere, & graviſſime ægrotare. Idcirco tanquam naturam ipſam excludens ab omnibus rejectus fuit. *Id. 1. Offic. 1. 3. 4. 5. Fin. 1. de Leg.*

Ariſtocratia, f. 1. *ἀριστοκρατία*, optimatum Principatus, ab *ἄριστος*, optimus, & *κράτος*, Imperium. Hujuſmodi eſt Veneta Reſp.

Ariſtolochia, f. 1. *ἀριστολοχία*, herba. Duplex eſt, longa, & rotunda. Valet ad morſus ſerpentium. *Cic. 1. & 2. de Divin.* Aurium ſordes emundat, & auditum juvat. *Plin. l. 25. c. 8.*

Ariſtonēus, a, um, ad Ariſtonem Philoſophum pertinens. *Cic. 4. de Fin. c. 15.* Ariſtonea vitia.

Ariſtophănes, m. 3. *ἀριστοφάνης*, facetiſſimus Poeta Comicus, ex Lindo Rhodi oppido, lege vero Athenienſis, patre Philio, al. Philippo. *Cic. 2. de Leg.* Atticæ linguæ ſplendore adeo excelluit, ut Dionyſio roganti aliquem ejus ſermonis eruditum, hunc miſerint. Docuit Fabulas 54. Fuit inventor verſus tetrametri, & octometri. Deos novos, & peregrinos e civitate ejecit. *Cic. 2. de Leg.* Fuit maledicus, & in carpendis hominum vitiis liberrimus, ac mordaciſſimus. Socratis æmulus fuit, quem exagitat, & inſectatur in Nubibus. Filios habuit Ararotem, Philippum, Phileterum, Comicos omnes. ¶ Ariſtophanes alter Byzantinus Grammaticus, Apellis filius, dux etiam exercitus, diſcipulus Callimachi, Zenodoti, & Dionyſii. *Cic. 3. de Orat. 5. Fin.*

Ariſtophanēus, a, um, adject. poſſeſſiv. ut Ariſtophaneus anapæſtus, *Cic. in Orat. c. 56.*

Ariſtophŏrum, n. 2. *ἀριστοφόρον*, diſcus, vas, quo prandium defertur, ab *ἄριστον*, prandium, & *φέρω*, porto. *Feſtus.*

Ariſtor, Crotopi fil. pater Argi centoculi, qui ab eo *Ariſtorides* vocatur. *Ovid. Met. 1. v. 624.*

Ariſtotĕles, m. 3. *Ἀριστοτέλης*, Philoſophus e Stagiris urbe Macedoniæ, unde Stagirites dictus eſt, fil. Nicomachi medici ex Phæſtiade. Fuit parvus, gibboſus, deformis, balbutiens. Sed excelluit ingenii magnitudine. *Cic. 1. & 2. Acad. 1. Tuſc. 1. & 2. de Div. 2. de Orat.* Septendecim annos natus Athenas profectus eſt, ubi viginti annis Platonis ſe auditorem præbuit. *Id. 1. Acad. 1. de nat. Deor.* Deinde a Philippo in Macedoniam evocatus decem annis Alexandrum inſtituit, cui quam fuerit carus, vel illud unum abunde magno eſt argumento, quod Stagiram patriam ejus, quam diruerat, in gratiam ejus inſtauraverit. *Id. 3. de Orat.* Alexandro deinde in Aſiam profecto Athenas rediit, & in Lyceo 13. annis Philoſophiam profeſſus eſt. Fuit inſtitutor Peripateticorum. Docebat enim deambulando, quod Græci *περιπατεῖν* dicunt. *Id. 1. Acad. 5. Fin. 3. de Orat.* Fuit maximus Philoſophus. *Id. 2. Acad. 5. Fin. 1. Tuſc.* Motus Iſocratis gloria cœpit eloquentiam tractare, & Philoſophiam cum Eloquentia conjungere. *Id. 3. de Orat. 1. Tuſc.* Denique accuſatus, quod de Diis non recte ſentiret, cedens invidiæ abiit in Chalcidem, ibique reliquum vitæ tranſegit. Alii alias mortis ejus cauſas narrant. Exceſſit ætatis anno 63. ſub idem fere tempus, quo & Demoſthenes. Ariſtotelis diſcipuli numerantur Ariſtoxenus, Theodectes, Theophraſtus. *Cic. in Orat.*

Ariſtotelĭcus, a, um, adject. vulgatiſſimum: cujus loco Ciceroni placet *Ariſtoteleus*.

Ariſtotelius, a, um, vis Ariſtotelia. *Cic. de Orat. l. 3. c. 19.* Ariſtotelia pigmenta *l. 2. ep. 1. ad Attic.* Commentarii Ariſtotelii, *l. 3. Fin. c. 3.* Ita meliores libri. Al. leg. *Ariſtotelēus*.

Ariſtoxĕnus, Tarentinus Philoſophus, Medicus, Muſicus, diſcipulus Lampri, Xenophili, Ariſtotelis, cui morienti convicium dixit, quod ſibi Theophraſtum in ſcholæ ſucceſſione præponeret. Excelluit in Muſicis. *Cic. 5. Fin. 1. Tuſc. 3. de Orat.* Poſuit animum in harmonia corporis. *Id. 1. Tuſc.* Animum vere ſuſtulit. *Id. ibid.*

Ariſtus, i, Salaminius, ſcripſit res geſtas Alexandri. ¶ Alius Aſcalonitæ frater, is eſt, quem *Voſſ. l. 1. hiſt. Græc. c. 10.* Ciceronis æqualem, & Bruti Magiſtrum vocat.

Arithmetica, æ, & Arithmetice, es, f. 1. *aritmetica*, *ἀριθμητική*, numeralis ſcientia, quæ tractat de numeris, & ſupputandi ratione, ab *ἀριθμὸς* numerus. *Vitruv. l. 1. c. 1.* Per arithmeticam ſumptus ædificiorum conſummantur. *Senec. epiſt. 88.* Numerare nos docet Arithmetica. ¶ Hæc inter diſciplinas Mathematicas prima eſſe dicitur, quoniam nulla indiget diſciplina: Muſica autem, & Geometria, & Aſtronomia, denique omnes artes illius auxilio egent. *Plato in Epinomide.* Duplex eſt, practica, & ſpeculativa, *Id. in Philebo, & in Civili.* Antiquiſſima eſt. *Cic. 5. Tuſc.* ¶ Dicimus etiam Arithmetica, orum. *Cic. Att. 14. 12.* In arithmeticis ſatis exercitatus. ¶ Poſterioribus ſæculis Arithmeticæ vocabulum ad Aſtrologiam genethliacam tractum, obſervat *Savaro ad Sidon. l. 8. ep. 12.* ¶ Adjective *Vitruv. 10. 16.* Arithmeticæ rationes.

Arithmus, i, m. *ἀριθμὸς*, numerus. *Tert. l. 4. adv. Marc. c. 23. & 28.* vocat *Arithmos* eos ſacræ Scripturæ libros, qui *Numeri* inſcribuntur.

Aritūdo, f. 3. *aridità*, *ſiccità*, *ξηρότης*, pro ariditate. *Var.* apud *Non. 2. 23.* Frigus calore, atque humore aritudinem miſcet. *Plaut. Rud. 2. 6. 40.*

Arius, ſive Arēus (græce Ἄρειος, non ἄῤῥιος) Alexandrinus Philoſophus fuit, valde carus Auguſto. *Suet. Aug. c. 89. Senec. c. 4. Conſol. ad Marc.* ¶ Areus Rhetor *Quinctiliano* memoratur *l. 2. c. 15.* Et *l. 3. c. 1.* ¶ Arius hæreſiarcha notiſſimus, ſæculo Chriſtiano 4. Hic Filium Creaturam, & Spiritum S. creaturæ creaturam eſſe affirmabat, teſte *Auguſt. c. 49. de hæreſ.* ¶ Vulg. perperam ſcribitur *Arrius*; nam græce eſt *ἄρειος*: nec tamen novus eſt error. Arator poeta in *Act. Apoſt. c. 5.* fuſa ruit Arrius alvo.

Arivi̇ſia. V. Arviſia.

Arma, orum, n. 2. *arme*, *e armi*, כלי זין, Ger. *waffen*, *gewer*, *und harniſch*, Gal. *armes*, Hiſp. *las armas*, *ὅπλα*, ab armis dicuntur, ideſt humeris, a quibus dependent, ut inquit Feſt. ut ſcutum, gladius, tela, & alia, quibus præliamur. *Servius* docet, arma eſſe, quæ armos tegunt. Itaque hoc nomine proprie non continentur tela, haſtæ, & ſimilia, ſed clypei, loricæ, ocreæ, galeæ. Unde *Albinov. eleg. 1. v. 235.* Petiit arma inter, & enſes. Apud *Ciceronem* vero *3. de orat. & Salluſtium* ſæpe *tela, & arma*. Sed plerumque hac voce omne genus armorum continetur. *Cic. pro Cæc.* Arma alia ad tegendum, alia ad nocendum. Ital. *arme da difeſa, e da offeſa*. *Id. pro Lig.* In armis eſſe. *Vell. l. 2. c. 87.* Ferre arma adverſus aliquem. ¶ *Ad arma* vox eſt invicem adhortantium ad arma capienda. *Un allarme*. *Liv. l. 3. c. 15.* Alteram voces, ad arma. Hinc conclamare ad arma. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 69. & Liv. l. 6. c. 28.* ¶ Armis ludere dicebantur, qui ſe armis exercerent. *Vulc. Gallic. de Avidio Caſſ. c. 6.* ¶ Quandoque arma capiuntur pro bello, ſicut toga pro pace. *Cic. Offic. 1.* Cedant arma togæ. ¶ Fraudes quoque & conſilia arma dicuntur. *Virg. 2. Æn. 298.* Et quærere conſcius arma. ¶ Videntur etiam capi pro inſignibus. *Virg. Æn. 1. v. 257.* Armaque fixit Troia. Conſueverant enim antiqui ſuſpendere arma in poſtibus. ¶ Perdere arma pro honeſtatis rationem deſerere apud *Horat. l. 1. ep. 16.* quia arma projicere vel amittere flagitioſum militibus erat. ¶ Arma item dicuntur omnium artium inſtrumenta. Hinc ruſticorum arma raſtra, ligones, &c. *Virg. 1. Georg. 1. v. 160.* Arma Cerealia, ideſt ad conficiendum panem. *Id. 1. Æn. 177.* Arma ſenectutis, artes exercitationeſque virtutum. *Cic. de ſenect. c. 9.* Sic arma coquinaria inſtrumenta culinæ, & ſimilia. ¶ Etiam vires leonis arma dicuntur. *Virg. Æn. 12. v. 6.* Tunc movet arma leo.

Armamăxa, vel harmamaxa, æ, lecticæ genus apud Perſas mulis jungi ſolitum. V. *Athen. 5. 19. & Curt. 3. 3. 23.*

Armamenta, n. 2. *munizione d'armi, e coſe ſimili*, כלים, Ger. *allerlei*, *riſtzeug*, Gal. *uſtenſiles*, *& inſtrumens ſervants a quelque choſe ce qui ſoit*, Hiſp. *ayuntamiento de armas*, *ἐργαλεῖα*, *σκεύη*, armorum congregatio, ideſt, inſtrumentorum in omni arte, ut ſunt funes, & vela in nautica, raſtra, ligones, &c. in agricultura. *Col. l. 4.* Navigia inſtruuntur armamentis, miniſtriſque. Et armamenta vinearum. *Plin. l. 17. c. 21.*

Armamentarium, rii, n. 2. *luogo da riporre l'armi*, *arſenale*, Ger. *ein zeughauß*, Gal. *arſenal*, Hiſ. *arſenal*, *almazen*, *ὁπλοθήκη*, repoſitorium armorum, & ſere navalium, quale fuit illud, quod Athenis Philon ædificavit, mille capax navium: quale item ampliſſimum illud, quod hodie Venetiis cernitur. *Liv. de bell. Mac.* Conflagravit armamentarium cum ingenti apparatu machinarum, & tormentorum. Adde *Cic. pro Rab. perduell. c. 7.*

Armariŏlum, i, diminut. ab armarium, *ſcrigno*, *gabinetto*, *ſtudiolo*. *Plaut. Trucul. 1. 1. 35.* Armariola Græca. & *Sidon. l. 8. ep. ult.* Per armariola, & zothecculas noſtras.

Armarium, rii, n. 2. *armario*, ארון, Ger. *kalter*, Gall. *armoire*, Hiſp. *armario*, *ἄβαξ*, locus, ubi cibaria, libri, & ſimilia reconduntur. *Plaut. in Cap. 4. 4. 10.* Recluſitque armarium.

Armatūra, f. 1. *armatura*, נשק, Ger. *riſtung*, Gal. *armure*, Hiſ. *armadura*, *ὁπλισμός*, habitum armorum, vel ipſa arma ſignificat. *Cic. Att. l. 6. ep. 1.* Habet cohortes noſtra armatura triginta. *ideſt*, ſimilibus, quibus nos, armatas armis. *Id. Philipp. 10. c. 6.* Noſtræ ſunt legiones, noſtra levis armatura, *hoc eſt*, milites leviter armati. Sic etiam dicitur armatura duplex, armatura ſimplex, ſc. milites, qui ſingulas, vel binas annonas conſequuntur, ut ait *Veget. l. 2. c. 7.* ¶ Eſt etiam armatura militaris exercitii genus, de quo *Veget. l. 1. c. 13.*

Armātus, us, ui, *armatura*, idem quod armatura. *Liv. l. 37. c. 40.* Eodem armatu Cares, & Cilices mille, & quingenti. Et *ibid. c. 41.* Toto fere gravi armatu.

Armatus, a, um, armis munitus, inſtructus, *armato*, nom. ex particip. *ὡπλισμένος*. *Cic. pro Cæcin. c. 21.* Armatos, ſi latine loqui volumus, quos appellare vere poſſumus? opinor eos, qui ſcutis teliſque parati ornatique ſunt. ¶ Et metaphorice *Id. pro Dom. c. 55.* Erat incredibili armatus audacia. ¶ Hinc armati ſæpe pro ipſis militibus ponuntur. *Nepos 10. 9. 2.* Navem triremem armatis ornat. Superlat. uſus eſt *Sen. 5. de Benef. c. 4.* Tam par tibi ſum, quam multis armatiſſimis nudi, aut leviter armati. ¶ Armata Venus a Lacædemoniis æde, & ſimulacro culta. V. *Lactant. l. 1. c. 20. Div. Inſtit. & Auſon. epigr. 42.* ¶ Armatæ preces ſunt Principum, qui precibus minas miſcent. V. *Cic. ad Att. l. 9. ep. 13.* ¶ Armata dicebatur Virgo ſacrificans, cui lacinia togæ in humerum erat rejecta. *Feſtus.*

Armenia, f. 1. *Armenia*, ארמניא, *Ἀρμενία*, regio Aſiæ inter Taurum, & Caucaſum montes ſita, & a Cappadocia ad Caſpium mare uſque protenſa. Duplex eſt, major ſcil. & minor. Major, *Turcomania*, & *Curdiſtan*, fere tota ſub dominio Turcarum, eſt ultra Euphratem. A Septentr. habet Moſchicos montes, & Cyrum fl. a Merid. Taurum M. ab Occ. Euphratem fl. ab Or. partem Hyrcani maris, & Caſpium M. Minor, *Anadoule*, tota paret Turcis, & eſt inter Cappadociam ad Occ. & Sept. Euphratem flu. ad Or. Syria, & Ciliciam ad Auſtr.

Armeniăcum malum, *armelino*, *μῆλον ἀρμενιακὸν*, pomum, quod ex Armenia advectum eſt, medium inter Perſica, & pruna. Odibus enim ad prunum, carne ad Perſicum accedit, quo minus eſt, & citius matureſcit. Hujus generis

mala

mala Dioſcorides ait alio nomine præcocia vocari. Sed *Gal. l. 2. de alim. facult. l. 7. ſimpl.* mala Armeniaca diſcernit a præcocibus, hæcque illis multo præſtantiora eſſe teſtatur. *Colum.* 5. 10. & 11. 2.

Armeniacus, & armeninus, a, um, gentil. adject. *Virg. Ecl.* 5. Armenias curru ſubjungere tigres. *Vet. Inſcript. apud Grut. p.* 253. *n.* 2. Aurelio Vero Aug. Armeniaco. ¶ Armeniaca mala, quæ & præcocia dicuntur, *meliaca*. V. Armeniacum.

Armenii, orum, Armeniæ populi. *Martial. l.* 5. *epigr.* 59. Nunquid apud Parthos, Armenioſque lates?

Armenium, ii, n. genus eſt pigmenti cærulei, quod ex quodam lapide fit ex Armenia advecto. *Plin.* 35. 6. *Varr. R. R.* 3. 2. ¶ Item idem quod malum Armeniacum. *Col. l.* 10. *v.* 404. Armeniiſque, & cereolis, pruniſque Damaſci &c.

Armentālis, le, o. 3. ἀγελαῖος, quod eſt ex armento. *Virg.* 11. *Æn. v.* 571. Armentalis equæ mammis, & lacte ferino nutribat.

Armentarius, rii, m. 2. *cuſtode dell' armento*, בוקר, Ger. *viehhirt*, Gal. *gardeur de betail*, Hiſp. *guarda de ganado*, *vaquero*, ἀγελάρχης, armenti cuſtos. *Lucr. l.* 7. Paſtor, & armentarius omnis. *Virg. Georg.* 3. *v.* 344. Armentarius Afer. ¶ Armentarius etiam fuit cognomen Maximiani Galerii Imp. R. quia paſtor armentorum fuerat. *Epit. Aurel. Vict. c.* 57.

Armentīnus. V. Armentivus.

Armentitius, a, um, idem quod armentalis. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 10. armentitii greges, & *c.* 5. armentitium pecus.

Armentīvus, a, um, armentitius. *Plin. l.* 28. *c.* 17. De armentivis loquor. Ubi *Harduinum* conſulas, qui vulgatam lectionem, *armentinis*, ut ineptam repudiat.

Armentōſus, a, um, o. 1. 2. armentis abundans, ἀγελαῖος. *Gell. l.* 11. *c.* 1. Italia tunc eſſet armentoſiſſima.

Armentum, n. 2. majorum beſtiarum grex, *armento*, עדר, Ger. *groſſ viech*, Gal. *troupeau de gros betail*, Hiſp. *ganado mayor*, ἀγέλη, inquit *Feſt.* id genus pecoris dicitur, quod eſt idoneum ad opus armorum, ut ſunt equi, & boves. Nam equis in bellum curritur, clypei vero boum coriis armantur. *Varro* autem boves armenta vocari voluit, quaſi *aramenta*, tertia littera ſublata, quod eorum præcipue opera in arandis agris utamur. Unde *Col. l.* 7. Jumenta, & armenta nomen a re traxere, quod noſtrum laborem vel onera ſubvectando, vel arando juvarent. Proprie itaque armenta boves dicuntur, & equi, quamvis etiam alia majora animalia eo nomine dici poſſint, licet ſint ad arandum, aut ad geſtanda arma inutilia. Nam cervi, qui ad hoc non ſunt idonei, inter armenta computantur a *Virg. Æn. l.* 1. *v.* 185. ¶ Differt a Grege, qui proprie eſt ovium. *Virg.* 3. *Georg. v.* 286. V. Grex. ¶ In ſingulari numero. *Plin.* 9. 42. *de equis*. Amiſſa parente in grege Armenti. ¶ Obſervat *Nonius c.* 3. *n.* 3. a veteribus in fœmin. gen. Armentas uſurpari. Et Feſtus, invenies, inquit, fœminine *armentas* apud Ennium poſitum.

Armidoctor, oris, idem qui Campidoctor, qui ſc. tirones milites armaturam docet, ὁπλοδιδάκτης. Uſi ſunt *Veget. l.* 1. *c.* 13. & *Lamprid. in Alex. c.* 53. Al. leg. armiductor, & Campiductor. Et *Veget.* ipſe tradit doctorem armorum doctorem dici. V. *Salmaſ. ad Lamprid. l. c.*

Armifactor, oris, qui arma facit. Legitur hæc vox in *Novella* 5. *c.* 1.

Armifer, a, um, o. 1. 2. *armigero*, ὁπλοφόρος, arma ferens. *Sil. l.* 4. *v.* 45. armiferi gens ſacra Quirini.

Armiger, armigeri, m. 2. qui arma domini ſui gerit, *armigero*, *ſcudiero*, נושא כלים, Ger. *waffentræger*, Gal. *ecuyer*, Hiſp. *eſcudero*, ὑπασπιστής, ὁπλίτης, qui lanceam, ſcutum, galeamque ferens armatum equitem in prælio ſequitur, quod officium olim etiam a ſummis viris præſtabatur. Nam Patroclus armiger Achillis fuit, Achates Æneæ. *Cic. pro Dom. ſua*, *c.* 5. Sergius armiger Catilinæ, ſtipator corporis. ¶ Sumitur & adjective. *Id. l.* 7. *epiſt.* 33. *Fam.* ex veteri poeta: armigerum corpus. *Sil. l.* 7. *v.* 87. armiger Deus. *h. e.* Mars.

Armilauſa, æ, veſtis genus rubri coloris, forte ſagum militare. *Iſid. Orig. l.* 19. *c.* 22. Armilauſa vulgo vocata, quod ante, atque retro diviſa; & aperta eſt, in armis tantum clauſa; quaſi Armiclauſa. *Paul. Nolan. epiſt.* 22. *poſt init.* Sibi illi habeant armilauſam ſuam, & ſuas caligas &c. Meminit & *Juvenalis Scholiaſt. ad Sat.* 5. *v.* 143.

Armile. V. Armillum.

Armillæ, f. 1. *bracciali*, *braccialetti*, *ſmaniglie*, צמידים, Ger. *armbande*, Gal. *braſſelets*, Hiſp. *manillas*, ornamenta in circulorum modum, quæ aurea, vel argentea viri militares ab Imperatoribus donata in ſiniſtris brachiis gerere conſueverunt. Dicuntur armillæ ab armis, quod antiqui humeros cum brachiis armos vocabant. Unde etiam arma ab his dependentia ſunt vocata. *Liv. l.* 10. *c.* 44. Armillis, aureiſque coronis donavit. ¶ Eſt etiam quandoque collare. V. in armillatus.

Armillātus, a, um, adject. ψελλιοφόρος, qui armillas habet. *Sueton. Calig. c.* 52. Manuleatus, & armillatus in publicum proceſſit. ¶ *Propert. l.* 4. *el.* 8. Armillatos canes dixit, ideſt collaribus revinctos.

Armillum, & armile, urceoli vinarii genus, ut *Nonius* 15. 33. ex Varr. interpretatur, ſic dictum, quod armo, i. e. humero deportetur, ut ait Feſt. *Apul.* 6. *Metam.* Ad armile redit. Et *l.* 9. Ad armillum revertit. Ad priorem locum *Julianus Floriſ. p.* 192. Ad armile redit, i. e. ad ingenium, ad notas artes. Prover. eſt ab anuum bibacitate tractum, quæ, ſicunde vini odor naribus allatus eſt, eo ſtatim currunt. Uſurpatum eſt etiam a *Lucil.* apud *Non. n.* 45.

Armiluſtrium, n. 2. vel armiluſtrum, ὁπλοκαθάρσιον, feſtum apud Romanos quo res divinas armati faciebant, & ſacrificantes canebant tubis. Ita *Feſtus*. Erat igitur quædam luſtratio, ſeu expiatio armis facta. In vet. Gloſſis: Armiluſtrium, ὁπλοκαθάρσιον. Fortaſſe etiam erat luſtratio armorum a Duce facta ſtato die, de qua *Vulcat. Gallican. de Avid. Caſſio c.* 6.

Armipŏtens, o. 3. *potente nelle armi*, *armigero*, κρατερὸς αἰχμητής, armis valens. Unde & Pallas, ſive Bellona armipotens dicitur. *Virg.* 2. *Æn. v.* 425. Divæ armipotentis ad aram procumbit.

Armipotentia, æ, *valor nell' armi*. *Ammian. l.* 18. *c.* 5. (*al.* 10.) Armipotentia fretus.

Armiſŏnus, o. 1. 2. quod armis ſtrepit. *Virg.* 3. *Æn. v.* 544. Numina ſancta precamur Palladis armiſonæ.

Armo, as, a. 1. munio, orno, confirmo, inſtruo, *armare*, זין, Ger. *bewaffen*, Gall. *armer*, *equiper*, Hiſp. *armar*, ὁπλίζω, armis induo, ſeu munio. *Planc. ad Cic.* Manus, quas juſtius in Lepidi perniciem armaſſet. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 28. Armari milites Cæſar jubet. ¶ Sæpe eſt animare, & ſtimulare. *Vellei.* 2. 49. 3. Pompejum Senatus auctoritas, Cæſarem militum armavit fiducia. ¶ Significat etiam inſtruere, munire. *Virg.* 10. *Æn. v.* 140. Armare ſagittas veneno. *Id.* 4. *Æn. v.* 299. armare claſſem. *h. e.* armamentis inſtruere ad navigandum. *Martial. l.* 14. *epigr.* 9. Armare thecam calamis. *Cic. pro Cluent. c.* 67. armare accuſatorem omnibus rebus. *Id. pro Mil.* armare temeritatem alicujus auctoritate publica. *Id.* 1. *de Invent. c.* 1. armare ſe eloquentia.

Armoge, es, commiſſura, & tranſitus colorum. *Plin. l.* 35. *c.* 5.

Armoracea, f. 1. *ramolaccio*, ἀρμορακία, raphanus agreſtis, vel ſylveſtris, quem Pontici armon vocant, alii leucem. *Plin. l.* 19. *c.* 5.

Armoricæ Civitates, Armoricus, Herminonia, Britannia minor, *la Bretaigne*, & ejus pars, *Lhydavv*, regio Galliæ Celticæ extrema, ad Oceanum in Occ. & Bor. extenſa. Pop. Britones.

Armus, m. 2. *omero*, *ſpalla*, שכם, Ger. *ein ſchulteren*, *ein ſpallen*, Gal. *l'epaule*, *ou l'extremité d'icelle*, Hiſp. *eſpalda*, ὦμος, humerus. *Virg.* 3. *Georg.* Dextro jactata recumbit in armo. ¶ Differt tamen armus ab humero. Nam humeri proprie eorum ſunt, qui recti in cœlum ſpectant, unde homini ſoli humeros eſſe dicimus. *Virg.* 1. *Æn.* Os, humeroſque Deo ſimilis. Armi vero ſunt brutorum, quamvis & de hominibus quandoque dicantur. *Hor. Sat.* 4. *l.* 2. *v.* 44. Fecundi leporis ſapiens ſectabitur armos. ¶ Hanc vocem Voſſius in etymol. *Armilla*, ab ἁρμός, derivat, quod compagem ſignificat, aut commiſſuram: Atque hinc patere, ait, ne humeros quidem proprie dici armos, ſed humerorum cum brachiis commiſſuram.

Arna, oppidum exciſum Umbriæ. *Sil. Ital. l.* 8. *v.* 457. ¶ Item urbs Phthiotidis.

Arna, *Feſto*, eſt agna, ex Græco ἀρς, ἀρνός, agnus.

Arnăcis, idis, f. ἀρνακίς, genus veſtis puellaris, fortaſſe ex pellibus agninis, nam ἀρς, ἀρνὸς agnus eſt. *Varr.* apud *Non. c.* 14. *n. ult.*

Arnates, m. 3. pop. Umbriæ. *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Arnienſis, vel Arnenſis, Tribus ruſtica apud Romanos, omnium ultima, utpote quæ longiſſime omnium Roma diſtabat: erat enim in Hetruria, conſtituta anno U. C. 369. quemadmodum Suburana erat omnium prima. Dicta eſt ab Arno fluvio. *Cic. in Agrar.* 2. 29. A Suburana ad Arnienſem nomina veſtra proponat.

Arnobius, i, Afer, inſignis Rhetor, Philoſophus, & Scriptor Seculi tertii Chriſtiani, cujus extant lib. 8. adverſus Gentes. Fuit præceptor Lactantii.

Arnus, *l'Arno*, fl. Tuſciæ, qui oritur ex Apennino M. in conf. Romandiolæ, a font. Tiberis 15. M. P. in Occ. Florentiam, ac Piſas interfluit, & in mare Tyrrhenum cadit ab oſt. Auſeris 6. M. P. in Mer. a Liburno 15. in Bor.

Aro, as, a. 1. aratro proſcindo, *arare*, חרש, Ger. *ackern*, Gal. *labourer*, Hiſ. *arar*, ἀρόω, proprie ſignificat terram jam proſciſſam ruſus vomere everto. *Plin.* In arando magnopere ſervandum eſt Catonis oraculum. Quid eſt primum? agrum bene colere. Quid ſecundum? bene arare. Quid tertium? ſtercorare. ¶ Per tranſlationem ponitur pro coire. *Plaut. Aſin.* 5. 2. 24. Fundum alienum arat, incultum familiarem deſerit. *ideſt*, alienas mulieres ſubagitat, uxorem ſuam deſerit. ¶ Transfertur etiam ad navigationem. *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 12. *v.* 36. arare aquas. Sic *Virg. l.* 3. *Æn. v.* 495. ¶ Et ad rugas ſenies *Ovid. de Arte l.* 2. *v.* 118. Jam venient rugæ, quæ tibi corpus arent. *h. e.* tanquam ſulcis notent, & deforment. ¶ Item de lucro, quod ex agricolatione habemus, uſurpatur. *Cic.* 3. *Verr. c.* 47. Fieri non poterat, ut plus quam decem medimna ex jugere ararent, h. e. perciperent. ¶ Arare litus, proverb. eſt, idem ſignificans, quod inanem laborem ſumere. *Ovid. Epiſt. Heroid.* 5. *v.* 116.

Arōma, atis, n. 3. ἄρωμα, ſed raro in ſingulari numero apud Latinos. *Prudent. in paſſ. Agnetis*, *v.* 72. Tinctus aromate. ¶ Uſitatius plurale, aromata, *droghe*, *ſpezierie*, quarundam erbarum fructus, odoris, & ſaporis gratiſſimi, quibus utimur vel ad fovendum ventriculum, vel ad appetentiam provocandam, ut ſunt zinziber, piper, ſaccharum, & ſimilia, quæ vulg. *ſpecies* vocant. *Columel. l.* 12. *c.* 20. Aromata contuſa, & cribrata paulatim inſperges.

Aromatĭcus, a, um, ad aromata pertinens, *aromatico*, ut ſapor, odor, calamus aromaticus. *Spart. in Adriano*, *c.* 19. In honorem ſocrus ſuæ aromatica populo donavit. Supple, munera. *Sedul. in hiſt. Reſurrect. Matth.* 28. Cum munere matres meſtis aromaticæ.

Aromatītes, m. 1. ἀρωματίτης, gemma, quæ in Arabia, & in Ægypto gignitur, dicta, quod myrrhæ odorem habeat. *Plin. l.* 37. *c.* 10. ¶ Eſt item aromatites, vinum aromatibus conditum. *Plin. l.* 14. *c.* 15. 16. & 17. V. Abrotonites.

Arpi, m. pl. Argos, Hippium, Argyrippa, urbs exc. Apuliæ Dauniæ, condita a Diomede, inter Luceriam, & Sipontum 18. M. P. a Foſſa opp. 6.

Arpinas, atis, ab Arpino qui eſt. *Cic. de Leg. Agrar.* 3. *c.* 2. Meus paternus, avituſque fundus Arpinas. Et *l.* 1. *Attic. ep.* 16. Arpinates aquæ.

Arpinum, n. 2 *Arpino*, opp. Latii, in Samnii confin. hodie caſtrum Terræ Laboris in Regno Neapolitano, a Sora 4. M. P. in Auſtr. a Monte Caſſino 9. in Bor. a Liri flu. 2. ab Aquino 11. in colle excelſo, apud Fibrenum flu. patria M. T. Cic. C. Marii, Plinii, Plauti, &c.

Arpinus, a, um, ad Arpinum pertinens. *Martial. l.* 10. *epigr.* 19. Arpinæ chartæ. *h. e.* ſcripta Ciceronis, qui Arpinas fuit. ¶ Item ad Arpos pertinens, Apuliæ oppidum. *Liv. l.* 24. *c.* 45.

Arquātus, a, um, o. 1. 2. *coſa torta*, *che ha figura d'arco*, Ger. *gebogen*, *gekrummet*, Gal. *courbé en forme d'arc*, *voûté*, Hiſp. *arcado*, *corcobado*, ab arcus, dicitur, quicquid arcus figuram ullo modo imitatur. *Ovid.* 11. *Met. v.* 590. Dixit, & arquato cœlum curvamine ſignans. Al. leg. *arcato*, & *arcuato*. Hinc illa opera, quibus aqua duci ſolet, *arquata* dicuntur, quod multis arcubus æqualiter diſtantibus fulciantur. ¶ Dicuntur etiam *arquati*, quos Græci ἰκτερικοὺς vocant, quod virentibus oculis arqui cœleſtis colorem imitentur, *itterici*. Hic morbus a Varrone Morbus Regius dicitur. Unde arquatum pecus, quod morbo icterico, ideſt Regio laborat. *Col. l.* 7. *c.* 5. Humana urina remedio eſt etiam pecori arquato. Adde *Corn. Celſ. l.* 3. *c.* 24.

Arquitĕnens. V. Arcitenens.

Arquites, m. 3. *ſagittarj*, *arcieri*, τοξόται, dicebant antiqui arcu præliantes, quos nunc ſagittarios vocant. *Feſtus*.

Arquus, i, idem quod arcus, Veterum ſcriptione. *Lucret.* 6. 525. Tum color in nigris exiſtit nubibus arqui. *h. e.* iridis. *Non. c.* 5. *n.* 14. hoc ſtatuit diſcrimen, ut *arcus* dicatur fornix ſuſpenſus, *arquus* qui in cœlo apparet.

Arrālis, le, qui ſub arra, ſeu arrha fit. *Dioclet. l.* 3. *Cod. de action. empt. & vend.* Ex arrali pacto.

Arrectarius, o. 1. 2. *diritto*, adject. a particip. arrectus, quod eſt arrectum, ut Aſſer arrectarius in craticio pariete, qui arrectus eſt, ſicut tranſverſarius, qui in tranſverſum ponitur. *Vitruv. l.* 2. *c.* 8. Rimas in iis faciunt arrectariorum, & tranſverſariorum diſpoſitione.

Arrectus, a, um, erectus, rectus, extenſus, elatus, *dirizzato*, ὀρθιάζων, ἐγειρόμενος, *Virg. Æn.* 1. *v.* 152. Arrectis auribus adſtant. Et *Æn.* 4. *v.* 280. Arrectæque horrore comæ. *Liv. l.* 21. *c.* 3. Ut pleraque Alpium ab Italia ſicut breviora, ita arrectiora, *più erta*. ¶ Item excitatus, *incitato*. *Salluſt. B. Jug. c.* 86. Plebis animos arrectos videt. *Virg. Æn.* 5. *v.* 138. Laudum arrecta cupido. ¶ Item intentus. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 11. Arrecta civitas omnis, quanta fides amicis Germanici, quæ fiducia reo, &c. h. e. intenta, admirans, &c.

Arrēpo, V. Adrepo.

Arrepto, as, idem quod repto, vel Adrepo. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Item nobiles Bacchas arreptantibus Satyris.

Arreptus, a, um, *preſo*, *colto*, nomen ex particip. ab arripio, ſtatim raptus, apprehenſus. *Liv. l.* 3. *c.* 48. Arrepto cultro. *Horat. l.* 1. *Sat.* 9. *v.* 4. Arrepta manu. Et arreptum tempus. *Virg. Æn.* 11. *v.* 459.

Arrha, vel arra, thæ, f. 1. & arrabo, vel arrhabo, onis, *arra*, *caparra*, ערבון, Ger. *gottſpfenning*, Ger. *arrhe*, Hiſ. *ſenal*, *dijnhair*, id, quod dari ſolet ad confirmationem contractus. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Argumento eſt conſuetudo vulgi ad ſponſiones etiamnum anulo exiliente, tracta ab eo tempore, quo nondum erat arrha velocior. *Ter. Heaut.* 3. 3. 42. Ea relicta huic arrhaboni eſt. Adde *Plaut. Mil.* 4. 1. 11. ¶ Claudius Annalium ſcriptor arrhabonem pro obſidibus poſuit: apud *Gell. l.* 17. *c.* 2. qui hanc vocem monet inter ſordida verba haberi cœptam.

Arrhăbo, V. Arrha.

Arrhenĭcum, i, n. *arſenico*, ἀῤῥενικόν, & ἀρσενικόν, arſenicum. *Plin.* 28. 15.

Arrhētos, ἄῤῥητος, hoc eſt qui dici non poteſt: unus eſt ex æonibus Valentiani Hæretici. *Tertull. adverſ. Valentinian. c.* 35.

Arridĕo, es, iſi, iſum, n. 2. ſubrideo, *rider di coſa*, *che piaccia*, שחק, Germ. *anlachen*, Gal. *ſourire*, *rire a quelqu'un*, Hiſp. *ſonreirſe*, ἐπιγελάω, ridendo applaudo, vel riſu lætitiam oſtendo. *Cic. de ſom. Scip.* Hic leniter arridens Scipio. *Terent. Adelph.* 5. 4. 10. Arridere omnibus. ¶ Accipitur & pro placeo, *piacere*. *Idem Attic. l.* 13. *epiſt.* 21. Inhibere illud tuum, quod valde mihi arriſerat, vehementer diſplicet.

Arrĭgo, is, exi, ectum, a. 3. *dirizzare*, ex ad, & rego, ſign. erigere, elevare, ut arrigere aures, &c. *Virg.* 10. Comaſque arrexit. *Plaut. Rud.* 5. 2. 6. Suo mihi ſermone arrexit aures. *ideſt* fecit ut arrigerem. ¶ Dicitur etiam metaphor. alicujus animum arrigere, ideſt excitare. *Sall. Jug. c.* 8. Eos non paullum Marius oratione ſua arrexerat. *Virg. Æn.* 12. 251. Arrexere animos Itali.

Arrilātor, *Feſto* eſt is, qui empturiens data arrha ſibi poſtulat credi. V. *Scal. ad Feſt.* ubi hanc ſcripturam laudat præ vulgata *arrulator*, vel arilator. Vide & *Gell. l.* 16. *c.* 7.

Arripio, is, arripui, arreptum, a. 3. corripio, apprehendo, accipio, capio, attraho, per vim adduco, *torre*, *rapire*, *prendere*, *cogliere*, תפש חטף, Ger. *ergreif-*

griſſire, Gal. emporter, enlever de force, Hiſp. arrebatar, ἁρπάζω. Cic. 2. de Orat. Si quemcumque patremfamilias arripuiſſetis ex aliquo circulo. Idem 1. de nat. Deor. Quæris, unde animum arripuerimus. ¶ Dicimus etiam arripere tempus, cauſam, occaſionem, ſervirſi dell' occaſione. Cic. Fam. 5. ep. 12. & pro Cluent. c. 33. ¶ Avide arripere, celeriter arripere litteras, Cic. pro Roſ. Com. c. 12. & alibi. ¶ Arripi, pro accuſari. Suet. in Vitell. c. 2. Inter Sejani conſcios arreptus. Id. in Caſ. c. 23. Aliquot criminibus arreptus eſt. Cic. pro Mil. c. 22. arripi in quæſtionem. Sic apud eund. arripi in carcerem. Al. leg. abripi. ¶ Arripere maledictum ex trivio, Cic. pro Mur. c. 6. hoc eſt uti plebeio maledicto. ¶ Dolor aliquem arripuit. Cic. de fin. c. 29. ¶ Cognomen ſibi arripere ex aliorum imaginibus, Cic. pro Seſt. 32. ¶ Arripere terram velis, prender terra. Virg. 3. Æn. v. 477. Ecce tibi Auſoniæ tellus, hanc arripe velis.

Arriſio, onis, riſus, applauſus. Auct. ad Herenn. c. 6. Interpellatio, aut arriſio.

Arriſor, ris, m. 3. qui alicui ſubridet, adulator. Sen. ep. 27. Stultorum divitum arroſor, & quod ſequitur, arriſor.

Arrius. V. Arius.

Arrōdo, a. 3. idem, quod rodo, vel circumrodo, rodere intorno. Metaphorice Cic. pro Sext. c. 33. Arrodere Remp. Adde Sidon. l. 7. ep. 6.

Arrŏgans, o. 3. ἀλαζών, arrogante, qui ſibi temere, atque inſolenter tribuit, quæ in eo non ſunt. Caſ. 3. bel. Civ. Ne arrogans in præripiendo populi beneficio videretur. Macrob. Satur. l. 3. c. 11. Arrogantiſſimum proverbium. Quintil. 12. 3. Pigritia arrogantior.

Arroganter, ſuperbe, contumaciter, arrogantemente, Ger. vermeſſentlich, Gal. arrogament, Hiſp. arrogantemente, ἀλαζονικῶς, adv. ſuperbe. Cic. 2. de Or. Si aſpere, ſi arroganter, ſi turpiter dictum eſſe aliquid videatur. Id. pro Mur. c. 37. Nihil dicam arrogantius. Oroſ. l. 7. c. 25. A quo arrogantiſſime exceptus eſt.

Arrogantia, f. 1. ſuperbia, inſolentia, intolerantia, faſtidium, arroganza, גאוה, Germ. vermeſſenheit, Gal. arrogance, Hiſp. arrogancia, ἀλαζονεία, vitium, quo quis bona, quæ ei non ſunt, ſibi aſſumit. Differt a ſuperbia, quia ſuperbus turgeſcit iis bonis, quæ re vera habet, arrogans temere, & impudenter bona ſibi vendicat, quæ non habet. Sed tamen promiſcue ſuperbia, & arrogantia uſurpantur. Cic. in Orat. c. 38. Nec in veritate crimen arrogantiæ extimeſcerem.

Arrogatio, f. 3. adozione. Eſt actus legitimus, per quem aliquis in filium aſciſcitur. Dicta eſt, quod per populi rogationem fieret, vel quod tum aſciſcens, tum aſciſcendus de conſenſu interrogarentur. Differt ab adoptione, quod arrogatio puberum eſt, adoptio impuberum. Gell. l. 5. c. 19.

Arrogātor, oris, adottatore, qui arrogat, hoc eſt ſibi aliquem in filium arrogatione aſſumit. Cajus Dig. 1. 7. 2. & Ulpian. 1. 7. 19. & 22.

Arrogātus, a, um, adottato, arrogatione in alienam familiam aſſumptus. Aur. Vict. de Caſarib. c. 13. & Marcell. Dig. 1. 7. 18.

Arrŏgo, as, a. 1. ſumo, aſſumo, aſciſco, vendico, attribuirſi troppo, vantarſi, עשה גדלה, Germ. ihm ſelbs zumeſſen, ihm ſelbs zuſchreiben, Gal. s'attribuer, Hiſp. atribuirſe, ἀλαζονεύομαι, a præp. a, & rogo, proprie videtur ſignificare εἰσποιεῖσθαι, in filium, ac familiarem aſciſcere. Gell. l. 5. c. 19. Arrogantur ii, qui in alienam ſe ſe poteſtatem tradunt. Unde arrogatio. ¶ Arrogare Dictatorem conſuli, Liv. l. 7. c. 25. ideſt adjungere. ¶ Eſt etiam ſibi aſſumere, cui opponitur derogo, Cic. pro Sex. Roſc. Amer. 32. Non tantum mihi derogo, tametſi nihil arrogo. Id. de cl. orat. c. 85. arrogare ſibi ſapientiam. ¶ Interdum ſignificat petere, rogare. Plaut. Rud. 5. 2. 45. Venus hæc volo arroget te. ¶ Arrogare aliquid alicui rei eſt tribuere, vel afferre, & in bonam quoque partem accipitur. Horat. l. 4. od. 14. Fortuna laudem, & optatum peractis imperiis decus arrogavit. Id. de ar. poet. v. 122. Jura neget ſibi nata, nihil non arroget armis. h. e. omnia in armorum vi poſita eſſe putet.

Arrōſor, oris, m. 3. qui arrodit. Senec. epiſt. 27. Stultorum divitum arroſor. h. e. qui divitum bona abligurit.

Arroſus, a, um, adject. corroſo. Plin. l. 10. c. 62. Semina arroſa condunt formicæ.

Arrugia, foſſa, d' onde ſi cava l' oro, Ger. goldegrub, χρυσωρυχεῖον, cuniculus ſubterraneus, ex quo effoditur aurum. V. Plin. l. 33. c. 4.

Arrulator. V. Arrilator.

Ars, tis, f. 3. artificium, ratio faciendi, facultas, ſtudium, diſciplina, arte, מלאכה, Ger. ein kunſt, Gal. art, Hiſp. arte, τέχνη. Auct. ad Herenn. l. 1. c. 2. Artem præceptionem dicit, quæ dat certam viam, rationemque faciendi. ¶ Artes etiam dicuntur virtutes, & vitia. Tacit. 1. hiſt. c. 30. Nemo unquam imperium flagitio quæſitum bonis artibus exercuit. Et Annal. 14. c. 57. Tigellinus malas artes, quibus ſolis pollebat, gratiores ratus &c. ¶ Item ſtudium, induſtria, ſed cum prudentia agendi. Ter. Andr. 1. 1. 4. Quid eſt quod tibi mea ars efficere hoc poſſit amplius? V. ibi Donat. ¶ Item dolus, aſtutia, & in bonam, & in malam partem. Virg. Æn. 2. v. 152. Dolis inſtructus, & arte Pelaſga. Tacit. 4. hiſtor. c. 88. Intelligebantur artes; ſed pars obſequii erat, ne deprehenderentur. Ovid. 15. Met. Nam te non alias belli tenet aptius artes. ¶ Artes quandoque ſumuntur pro iis libellis, qui præcepta artium continent. Quintil. l. 2. c. 15. Hanc, opinor, originem ab Iſocrate duxit: ſi tamen revera ars, quæ circumfertur, ejus eſt. Sic Cic. Artes Oratorias dixit Top. c. 8. ¶ Quandoque & pro ipſis operibus arte factis. Horat. l. 4. od. 8. Divite me ſcilicet artium, Quas aut Parrhaſius protulit, aut Scopas. ¶ Pro Muſis, quæ ſunt artium liberalium præſides, Phæd. in prol. l. 3. v. 18. Tonanti ſancta Mnemoſyne Jovi Fecunda novies artium peperit chorum. ¶ Multæ ſunt artium diviſiones, ſed illa celebrior, qua in liberales, & mechanicas, ſeu ſerviles dividuntur. Liberales ſunt, quæ ſola animi ſeu ingenii vi exercentur, ut ſcientiæ, & facultates: ſerviles eas dicimus, quas corporis viribus adhibitis factitamus, ut fabrilis, militaris, nautica &c.

Arſăces, is, m. 3. Ἀρσάκης, nomen proprium Parthorum Regis, cujus memoriæ hunc honorem Parthi tribuerunt propter quæſitum, conſtitutumque ab eo Regnum, ut omnes deinde Reges ſuos Arſaces appellaverint, quemadmodum Ægyptii Reges ſuos vocaverunt Ptolemæos, quin & Parthi ipſi ab eo Arſacidæ dicti ſunt. Juſtin. 41. 5.

Arſacidæ, arum, m. Arſacis Parthorum regis ſucceſſores, ſeu poſteri. Tacit. 2. hiſtor. c. 40.

Arſacius, a, um, adject. ab Arſace ductum, & ponitur pro Perſico, Perſiano. Martial. l. 9. epigr. 35. Scis quid in Arſacia Pacorum deliberat aula.

Arſe, verſe, Tuſcorum lingua ſignificat averte ignem. Feſtus.

Arſenicum, ci, n. 2. arſenico, Ger. arſenick, Gal. arſenic, Hiſp. arſenico, ἀρσενικόν, ſuccus eſt mineralis, pinguis, inflammabilis, compoſitus ex pinguedine ſulphurea, hydrargyro, & ſpiritu ſalis candido. Duplex eſt, candidum, propr. arſenicum, & flavum, quod auripigmentum dicitur. Plin. in fi. libri 34.

Arſenogŏnon, n. 2. ἀρσενόγονον, herba, ſub ſatyrii nomine comprehenſa, ferens ſemen teſtibus ſimile, dicta, quod vino, in quo macerata eſt, epoto, mares generari credantur, ut thelygono feminæ. Plin. l. 26. c. ult. Uvas habet fructibus oleæ ſimiles, ſed aliquanto pallidiores, ſemen vero ad ſimilitudinem papaveris album.

Arſineum, ornamentum capitis muliebris. Feſt.

Arſinŏe, f. 1. Ἀρσινόη, filia Ptolemæi Lagi filii, qui Ægyptum poſt Alexandrum tenuit, & uxor Lyſimachi Regis Macedoniæ, forma præſtantiſſima, a cujus nomine Ptolemæus Philadelphus ejus frater urbem condidit in Cyrenaica regione, quæ Teucheria quoque dicta eſt, Tauchara, inter Berenicem ad Occ. 47. & Ptolemaidem in Ort. 45. M. P. V. Coronis.

Arſis, f. 3. ἄρσις, Latine dicitur elevatio vocis, ſicut θέσις poſitio eſt, ut in voce arma, ar elevatio eſt, ma poſitio. Diomedes Grammatic. l. 3.

Artacia, æ, fons apud Læſtrygones, de quo Tibul. ad Meſſal. l. 4. v. 6. Nobilis Artaciæ gelidos quos irrigat unda.

Artātus, bonis artibus inſtructus. Feſt. V. Artitus.

Arte. V. Arcte.

Artaxăta, orum, n. pl. Tauris, Tiflis, Ἀρτάξατα. Urbs Armeniæ majoris, ad Araxem f. in Georgiæ Regno, a Gaza 350. M. P. a Niſibi 300. in Bor. a mari Caſpio 120. in Occid. ¶ Item urbs Cappadociæ, inter Cæſaream 24. M. P. & Comanam 42. Juv. ſat. 2. v. ult. Sic prætextatos referunt Artaxata mores.

Artemiſia, f. 1. Ἀρτεμισία, Mauſoli Cariæ Regis uxor, inſignis pudicitiæ, quæ virum ultra humanæ affectionis fines amaſſe perhibetur. Nam & mortui cineres vino commiſto ebibit, & memoriæ ejus ſplendidiſſimum erexit ſepulchrum. Hinc magnifica omnia monumenta Mauſolea appellantur. Cic. 3. Tuſc. Pier. in Conv. Plat.

Artemiſia, herba inſignis, quæ ab Artemiſia Mauſoli uxore nomen ſibi arripuit, cum antea Parthenis diceretur. Deſcribitur a Plin. l. 25. c. 7.

Artemiſius, m. 2. Ἀρτεμίσιος, apud Macedonas menſis Majus dicitur. ¶ Eſt item nomen montis Arcadiæ. Plin. l. 4. c. 6.

Artĕmon, onis, m. 3. artemone, ἀρτέμων, quid ſit, inter eruditos non ſatis convenit. Barfius credit, eſſe velum maximum in navi, eo argumento fretus, quod etiam hodie Veneti maximum navis velum ita vocant; Alciatus, eſſe velum addititium, quod ſcilicet majori velo additur, & aſſuitur, dirigendæ navis cauſa. Nam Græci ἀρτάω, dicunt aſſuere, vel appendere, & ἄρτημα, appendicem. lege 242. Dig. de Verb. ſign. Malum navis eſſe partem, artemonem non item, Labeo ait. ¶ Alii volunt, eſſe navis antennam, ex qua velum ſuſpenditur. Vitr. l. 10. c. 5. docet, artemonem eſſe, quam noſtri trochleam, Græci ἐπάγοντα vocant. Hæc autem in navibus funes ductarii trahuntur, & armamenta explicantur, ut merito additamentum magis, quam pars navis eſſe videatur. Ait idem Scriptor, machinas id genus tractorias ad onerandas naves eſſe accommodatas, fierique has trochleis navium ſubductiones.

Arteria, f. 1. arteria, la canna della gola, ſtrozza, קנה, Ger. ein pulſader, Gal. artere, Hiſp. arteria, ἀρτηρία, Latine vena vitalis, ſeu ſemita, in qua eſt vitalis ſpiritus mixtus cum ſanguine, quæ motu, atque pulſu febris indicium eſt. Dicta eſt ab ἀὴρ, aer, & τηρέω, ſervo. ¶ Arteriæ poſitæ ſubter venas ſunt, præterquam in dorſo, in quo magna arteria, quæ tracheia dicitur, eſt poſita ſuper venam. ¶ Non deſinunt micare, propter calorem. Cic. 2. de nat. Deor. ¶ Aſpera arteria eſt fiſtula ab ore ad pulmonem, per quam ſpiritus, ſive aer attrahitur, & emittitur, & vox formatur. Apud Cic. 2. de nat. Deor. c. 54. ¶ Lucretius neut. gen. uſus, aſperiora arteria vocavit, l. 4. v. 532. Quemadmodum & Latini aulæum dixerunt quod Græci αὐλαία. ¶ Cum de aſpera arteria ſermo eſt, fere arterias num. plur. dicunt Auctores. Revera enim duæ ſunt arteriæ aſperæ, altera, qua eſculenta immittuntur; altera, qua ſpiritus ducitur. Ad Heren. l. 3. c. 12. Læduntur arteriæ, ſi antequam leni voce permulſæ ſunt, acri clamore compleantur. Suet. in Ner. c. 25. Neque quidquam ſerio, jocove egit, niſi adſtante Phonaſco, qui moneret, parceret arteriis.

Arteriăce, es, medicamentum quoddam ex capitibus papaveris, quod & diacodion appellatur. Plin. l. 20. c. 19. Eſt autem contra arteriarum morbos. Scribon. Larg. 75. ¶ Aliud eſt arteriaces genus ex pomorum ſuccis, cujus confectionem docet Plin. l. 23. c. 7.

Arteriăcus, a, um, ad arterias pertinens, ut Arteriaca medicamenta. Cæl. Aurel. Tard. 2. 4.

Arteriotomia, æ, f. ſalaſſo dell' arteria, ἀρτηριοτομία, ſectio arteriæ a medico facta ſanguinis mittendi cauſa. Græca vox ab ἀρτηρία arteria, & τομὴ ſectio. Cæl. Aurelian. Tard. l. 2. c. 1. ad fin. Item arteriotomiam probant, & uſturam.

Arthriſis, idem quod Arthritis; Prudent. Romani paſſion. v. 495. Nodoſa torquet quos podagra, & arthriſis.

Arthrĭticus, m. 2. gottoſo, ἀρθριτικός, qui laborat arthritide, hoc eſt morbo articulari, ab ἄρθρον, articulus. Cic. Pæto, l. 8. epiſt. 23. Fam. Coquum etiam te arthriticum habere.

Arthrĭtis, idis, ἀρθρῖτις, morbus articularis, ſc. tumor articuli cum dolore, gotta artetica. Dolorem articulorum vocat Cic. l. 1. Attic. ep. 5. Vitruv. l. 1. c. 6. Gravitudo, arthritis, tuſſis, &c.

Articulamentum, i, n. 2. articulus, articulatio, membrorum junctura. Scribonius Larg. Compoſ. 74. & 82. 103.

Articularis, e, & articularius, a, um, adject. ad articulos pertinens, ut morbus articularis, h. e. arthritis, podagra, gotta. Plin. l. 20. c. 17. ſub fin. & Morbus articularius, apud eund. l. 23. proœm. & l. 32. c. 4.

Articularius, rii, m. 2. ſubſt. ἀρθριτικός, qui articulari morbo laborat. Plaut. in ſuppoſitis ad Mercat. v. 17. Nec podagricus, nec articularius eſt.

Articulāte, cum primis, adv. clare, aperte. Cic. Att. 6. 5. Puellæ ſalutem articulate dices. ¶ Articulate pronuntiare, eſt, diſtincte, quibuſdam veluti articulis. Gell. l. 5. c. 9. Articulate loqui.

Articulātim, ſeparatim, ſeorſim, κατ' ἄρθρα, per articulos. Plaut. in Epid. 3. 4. 30. Iſtic homo te articulatim concidit. Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 26. Puerum obtruncat, membraque articulatim dividit. ¶ Eſt etiam idem quod articulate, i. e. clare, diſtincte. Id. Cic. 1. de leg. c. 13. Articulatim & diſtincte dicere.

Articulatio, onis, in arboribus eſt, cum veluti per articulos, ſeu nodos creſcunt. Plin. l. 16. c. 25. Tunc cernitur excreſcentium cacuminum articulatio. Sic l. 17. c. 22. ¶ Eſt etiam arborum morbus, qui tribus de cauſis accidere ſolet: una, vi tempeſtatum germinibus ablatis; altera, in ſupinum exciſis: tertia, culturæ imperitia læſis. Omnes enim earum injuriæ in articulis ſentiuntur. Plin. 17. 24.

Articulātus, a, um, articulato, quaſi articulis diſtinctus: ut articulata vox differt a ſono. Solin. c. 65. Articulata verba.

Artĭculo, as, avi, are, articolare, articulis veluti diſtinguo. Lucret. 4. 548. voces articulat verborum dædala lingua. Apul. in Florid. 2. Eo facilius verba hominis articulantur potentiore plectro, & palato. Arnob. l. 3. p. 121. Multijuga lingua ſonos articulet.

Articulōſus, a, um, adj. nodoſo, Ger. ſehr knodicht, Gal. noueux, Hiſp. nudoſo, ἀρθρώδης, plenus articulis. Quint. l. 4. c. 5. Evitanda conciſa nimium, & velut articuloſa partitio, quæ ſcil. orationem nimium multis diſtinctionibus afficit. Plin. 24. 16. Radix articuloſa.

Artĭcŭlus, m. 2. nodus, juncturæ nodus, nodo, giuntura, Ger. glied, Gal. article, Hiſp. articulo, ἄρθρον, dim. ab artus, & ponitur pro junctura, ſive nodo, vel parte membri. Plin. l. 11. c. 37. ſect. 67. Cervix articulorum nodis jungitur. Cic. Att. 1. 5. Dolores articulorum, dolori artetici. ¶ Sed & in vite nodi dicuntur articuli. Cic. in Cat. Tamquam ad articulos ſarmentorum. ¶ Articuli etiam in montibus dicuntur, colli. Plin. in calce oper. Aquarum copia, nemorum ſalubritate, montium articulis, ſoli fertilitate, pabuli ubertate. Ubi montium articulos videtur accepiſſe pro colliculis, & clivis molliter ſurgentibus. ¶ Interdum pro digito, dito. Ov. l. 2. de Pont. Quid ſit utile ſolicitis ſupputat articulis. ¶ Interdum pro momento, ſive puncto, ideſt temporis particula, & pro tempeſtiva rerum faciendarum hora. Ter. in Adelph. 2. 2. 20. Vide, ut in ipſo articulo oppreſſit eam. Cic. pro Quint. c. 5. In ipſo articulo temporis adſtringeret. ¶ Curt. l. 3. c. 5. In quo me articulo rerum mearum fortuna deprehenderit, cernitis, in quale ſtretto punto di coſe. Plaut. Men. 1. 2. 31. Commoditatis omnes articulos ſcio. ¶ Item apud Grammaticos articulus eſt pron. Hic, hæc, hoc, quod in declinandis nominibus diſcernendi generis cauſa præponitur. ¶ Et apud Rhetores articulus membrum eſt, ſeu inciſum periodi, item Fig. al. Diſſolutio, qua plura diſſolute demptis conjunctionibus dicuntur, ut Ejus virtuti, fidei, felicitati commendata eſt; Sed Auctor. ad Her. l. 4. duas conſtituit Figuras, unam pro ſingulis membris, quam Diſſolutionem, alteram pro ſingulis verbis, quam Articulum nominat. ¶ Articuli etiam certas particulas, ſeu poſitiones notant. l. 141. Dig. de Verb. ſignif. Non poſſunt omnes articuli ſingillatim legibus comprehendi. Arnob. l. 7. p. 243. Ventum eſt ad ipſum articulum cauſæ. h. e. ad id, in quo cauſa vertitur.

Artĭfex, ficis, m. & f. 3. opifex, ſciens, & peritus, artefice, אמן, Ger. handwerkſmann, Gal. artiſan, Hiſp. artiſta, official, τεχνίτης, qui artem aliquam exercet. Feſtus Artifices dictos putat, quod ſcientiam ſuam per artus exerceant, ſive quod apte opera inter ſe artent, qua ex cauſa etiam artes appellatæ ſint.

Cet.

Cic. Fam. l. 7. ep. 1. Egregius artifex præclaris operibus ſuis lætatur. Et in Orat. c. 48. Conſuetudo artifex ſuavitatis. ¶ Sæpe ſumitur pro auctore, autore. Cic. de Univerſ. c. 2. Deum artificem mundi appellat. Senec. Agam. v. 983. Sceleris infandi artifex. ¶ Aliquando idem eſt ac ſciens, peritus. Cic. 4. Acad. Qui diſtingues artificem ab inſcio? Sueton. in Calig. c. 32. Miles decollandi artifex. Propert. 2. 1. 60. Artifex morbi, h. e. medicus. ¶ Virg. Æn. 2. v. 125. Artificem abſolute poſuit pro homine vafro, & dolorum architecto. ¶ Adjective interdum uſurpatur pro arte laborato. Perſ. ſat. 5. v. 40. Artificem vultum. Macrob. 1. ſat. c. 13. Artificem nodum. Quintil. l. 9. c. 4. Artifices motus, dixit.

Artificialis, le, artefactus, ſeu ad artem pertinens, artificiale, ἔντεχνος. Quintil. l. 6. c. 4. Artificialis ratio.

Artificialiter, adverb. artificioſe, artifizioſamente, τεχνικῶς. Quintil. l. 2. c. 17. Sed nec illa omittenda ſunt, quæ in re alius ſe inartificialiter, alius artificialiter gerat.

Artificiōſe, artifizioſamente, τεχνικῶς, adv. Cic. 1. de Orat. Qui illa artificioſe digeſta generatim componerent. Id. 2. de Nat. Deor. c. 12. Artificioſius aliquid efficere. Auct. ad Herenn. 4. 4. Artificioſiſſime facere aliquid.

Artificiōſus, a. 1. 2. habens artem, vim artificii, artifizioſo, Ger. kunſtreich, Gal. artificieux, Hiſp. artificioſo, ἔντεχνος, plenus artificio. Cic. 2. de Fin. De re obſcura, ut Phyſici, aut artificioſa, ut Mathematici. ¶ Pro eo, qui aliquid arte facit. Cic. 2. de nat. Deor. c. 22. Zeno naturam ita definit, ut eam dicat eſſe ignem artificioſum ad gignendum.

Artificium, n. 2. ars, opificis induſtria, opus, opera, artifizio, arte, מלאכה, Ger. handtwerck, Gal. artefice, Hiſp. arte, artefacio, τέχνη, Cic. pro Clu. Medici nihil præter artificium præſtare debent. ¶ Et pro aſtuto invento in bonam partem. Cic. Fam. l. 9. epiſt. 16. Non jam ſatis eſt conſilio pugnare: artificium quoddam excogitandum eſt. Caſ. l. 7. B. G. Neque acie viciſſe Romanos, ſed artificio quodam, & ſcientia oppugnationis. ¶ Artificia etiam ſumuntur pro ipſis artibus, arti, meſtieri, ut Artificium ſutoris, meſtiere del Calzolaio. Cic. 1. Offic. Jam de artificiis & quæſtibus, qui liberales habendi, qui ſordidi ſint, hoc fere accepimus. ¶ Artificium item ſumitur pro fraude, dolo, inganno, aſtuzia, Caſ. ad Oppium poſt epiſt. Cic. 8. l. 9. ad Att. Quorum artificiis effectum eſt, ut reſp. in hunc ſtatum perveniret.

Artio, is, ivi, ire, dixere Vet. pro arcto, as, auctore Nonio 10. 10. ¶ Artire apud Catonem, eſt, inſerere, immittere. Inquit enim R. R. 40. Surculum aridum, quem artiveras, eximito: eo artito ſurculum, quem inſerere voles.

Artitus, a, um, bonis artubus inſtructus, ut Feſtus explicat. Plaut. Aſin. 3. 1. 19. Ubi ſæpe cauſas dixeris, pendens adverſus octo artitos, audaces viros.

Arto V. Arcto.

Artocopus V. Artopta.

Artocrĕas, atis, n. 3. vivanda di pane, e di carne, ἀρτόκρεας, cibi genus ex pane, & carne minutim conciſa confectum. Perſ. ſat. 6. Oleam, artocreaſque popello largior. Vet. Gloſſa Steph. Viſcerationem interpretantur.

Artolaganus, ni, m. 2. ἀρτολάγανος, panis genus delicatiſſimi, quod cum puſillo vino, lacte, oleo, & pipere coquebatur. Cic. Fam. l. 9. ep. 20. Dediſcendæ ſunt tibi ſportellæ, & artolagani tui. Athen. l. 3. c. 29. ſcribit in artolagano poni parum vini cum pipere, & lacte, & oleo, ſeu adipe modico.

Artopta, æ, f. ſorta di vaſo da cuocer pane, ἀρτόπτης, vas quoddam, in quo panis coquitur, nec quivis panis, ſed lautior, & delicatior: Græca vox ab ἄρτος, panis, & ὀπτάω, coquo, aſſo. Plaut. Aulul. 2. 9. 4. Ego hinc artoptam ex proximo utendam peto. Plin. l. 18. c. 11. Artoptam Plautus appellat in fabula, quam Aulularium ſcripſit: magna ob id concertatione eruditorum, an is verſus Poetæ ſit illius. Quidam hoc Plinii loco artoptam perperam interpretantur de muliere paniſica. Juvenal. Sat. 5. v. 72. dextram cohibere memento: Salva ſit artoptæ reverentia. h. e. verere artoptam in domini delitias, velut in uſum ſacrorum comparatam, neque audeas tangere panem in ea coctum. Ubi præſertim Græcam appellationem Juvenalis irridet more ſuo. Hic interpretes fere omnes artoptam dicunt panis diſpenſatorem & cuſtodem, quaſi ſit ἀρτόπτης maſc. gen. ab ἄρτος & ὄπτομαι, video. Sed neque Satyrica urbanitas, neque conſequentium verborum contextus patiuntur, ut a prima hujus vocis ſignificatione recedamus. ¶ Hermolaus panem aſſum intelligit: quam explicationem ſumpſit, a Ferrar. Elect. 2. 10. Verum panis ejuſmodi non artopta, ſed artopticius dicitur, h. e. in artopta aſſatus: qua de re conſulendi Græci Scriptores Pollux l. 10. c. 25. & Athenæus l. 3. c. 28. ¶ Neque eſt prætermittendum, in vet. edit. A. 1473. legi artocopi ab ἄρτος, panis, & κόπος, labor, id eſt panis elaborati, vel ipſius piſtoris, qui panem hunc delicatum elaboravit.

Artoptitius panis, qui torretur in artopta, ſicut furnaceus, qui in furno. Plin. 18. c. 11.

Artotrŏgus, ἀρτοτρώγος, panem manducans, nomen eſt paraſiti apud Plaut. Mil. 1. 1. 9.

Artotyritæ, m. 1. ἀρτοτυρῖται, populi ſic dicti ab oblatione, quod panem, & caſeum offerrent, ab ἄρτος, panis, & τυρός, caſeum. Auguſtin. de Hæreſib. n. 28.

Artro, as, avi, atum, a. 1. ſignificat enatas in agro ſegetes rurſus arando proſcindere. Plin. l. 18. c. 20.

Artuātim, adverb. per artus, a membro a membro. Firmic. l. 7. c. 1. Artuatim conciſus.

Artuātus, a, um, in articulos reſolutus, vel per artus conciſus, laniatus. Jul. Firm. l. 6. c. 30. Artuatis viſceris partibus. ¶ Eſt nomen ex particip. a verbo artuo, as, quod ſignificat per artus divido. Jul. Firmic. 6. 31. Sic artuatis viſceris partibus.

Artus, artuum, artubus, m. 4. plur. num. tantum, nodi, Ger. gliedern, Gal. neuds, Hiſp. nudos, ἄρθρα, nodi in corpore animalis, ſeu partes corporis inter juncturas, ex duorum oſſium coeuntibus extremitatibus reſultantes, dicti ab arctando, quia alligant membra membris, vel quod inter ſe arctentur. Feſtus. Cic. 2. de nat. Deor. c. 60. Digitorum contractio facilis propter molles commiſſuras, & artus. Plin. l. 31. c. 6. Luxata corpora in artus redeunt. Virg. l. 5. Et magni membrorum artus. ¶ Quidam diſtinguunt artus a membris, quod artus dicuntur oſſa cum nervis, & venis, membra autem vocamus carnem artus tegentem. Unde membrana, ſuperior membris pars, hoc eſt, pellis. Sed ſæpe confunduntur. ¶ Sæpe vero artus ponuntur pro membris. Virg. 2. Æn. v. 253. ſopor feſſos complectitur artus. Scribon. Larg. compoſ. 104. Artus conſtringere. h. e. membra comprimendo perfricare, far le freghe. ¶ In ſingulari numero Lucan. 6. 754. tunc omnis palpitat artus. ¶ Tranſlate artus dicuntur de arboribus. Plin. 14. 1. Stat per ſe vitis ſine ullo pedamento, artus ſuos in ſe colligens. Phædr. in append. fab. 4. tribuit artus nodis, & laqueis retis. ¶ Olim etiam artua, orum, n. Plaut. Men. 5. 2. 102. Ut ego hujus membra, atque oſſa, atque artua comminuam.

Artus, a, um, V. Arctus.

Arvāles Fratres, m. 3. Sacerdotes duodecim, quos Romulus inſtituit, ſeque inter illos fratrem appellavit, quorum officium erat Cereri, & Baccho pro frugum, & vini ubertate hoſtias mactare, quæ Ambarvales dicebantur. Ei ſacerdotio Acca Laurentia Romuli nutrix tribuit infulas albas, & ſpiceam coronam pro inſigni, quæ prima apud Romanos corona fuit. Hic honor non niſi vita finiebatur, exuleſque, & captivos comitabatur, Maſſur. Sabin. apud Gell. l. 6. c. 7. Plin. l. 18. c. 2.

Arvectus, advectus. Cato R. R. c. 135.

Arvĕho, is, idem quod adveho. Cato R. R. c. 138. Boves arvehant ligna fabalia, frumentum. Id. ib. c. 135. Trapetum ubi arvectum erit &c. ar Veteribus pro ad dictum eſt.

Arverni, ἀρβέρνοι, pop. Galliæ Aquitanicæ, ad Elevarim, inter Lemovices, Bojos, Ruthenos, & Gabalos. Horum regio dicitur Alvernia, Auvergne, Metropolis Arvernus, Arverna, Arvernum, Claromons, Clermont. ¶ Arverni a Trojanis oriundi fraternitatis nomen cum populo Rom. uſurpare voluerunt. Luc. l. 1. v. 427.

Arviga, aries; & Arviges hoſtiæ, quæ cornua habebant, & quarum exta in olla, non in veru coquebantur. Ita Var. de L. L. l. 4. V. Haruga.

Arvignus, a, um, adject. arietinus. Var. l. 4. L. L. pag. 24.

Arvina, f. 1. graſſo, lardo, חלב, Ger. ſchmalter, feiſt, Gal. graiſſe, Hiſp. graſſa que eſta pueſta ſobre la carne, λίπος, durum pingue inter cutem. Virg. l. 7. Æn. v. 627. Lucida ſpicula tergent arvina pingui.

Arviſia vina, Virg. Ecl. 5. verſ. 30. ubi rectius leg. Ariuſia, ſc. ab Ariuſio Chii inſula, ubi id vinum proveniebat, omnium optimum inter Græcanica. Athen. quoque l. 1. Ἀριούσιον vocat.

Arŭla, læ, f. 1. picciola ara, parva ara. Cic. 6. Ver. c. 3. Ante hoſce deos erant arulæ, quæ &c.

Aruncus, m. 2. barbetta della capra, Ger. geiſsbart, Gal. barbe de chevre, Hiſp. la barba de las cabras, o cabrones, ἠρύγγος, villus a caprarum mento dependens. Plin. l. 8. c. 50. Villus, quem aruncum vocant.

Arundifer, adject. ferens arundines. Ovid. 5. Faſt. v. 637. Tybris arundiferum medio caput extulit alveo.

Arundinaceus, a. 1. 2. coſa, che ha forma di canna, καλαμοειδής, ſimilis arundini. Plin. l. 18. c. 7. Frumentis folium arundinaceum.

Arundinētum, n. 2. luogo, dove ſono molte canne, Ger. rohrbuſch, Gal. lieu planté de roſeaux, Hiſp. canal, καλαμών, locus, ubi arundines conſitæ ſunt. Plin. l. 10. c. 32. In arundinetis canunt. Adde Suet. Ner. c. 48. & Cat. R. R. c. 6.

Arundinĕus, a. 1. 2. καλάμινος, quod eſt ex arundine. Plin. l. 10. c. 29. Fronde arundinea, Virg. 4. Georg. v. 265. Arundinei canales.

Arundinōſus, a. 1. 2. adject. καλαμώδης, abundans arundinibus. Catul. carm. 36. v. 13. Cnidumque arundinoſam colis.

Arundo, f. 3. canna, קנה, Ger. rohr, Gal. canne, roſeau, Hiſp. cana, κάλαμος, aquaticus frutex. Liv. l. 7. Bel. Pun. Alia arundine texta, ſtramento intecta. ¶ Et quoniam ex arundinibus fiebant ſagittæ, quandoque arundo ponitur pro ſagitta, ſaetta. Virg. l. 7. Æn. v. 499. Perque ilia venit arundo. ¶ Eſt etiam arundo, a qua hamus pendet, quo piſces capiuntur. Tibull. l. 2. eleg. ult. Hac captat arundine piſces. ¶ Item bacillum viſco illitum, quo capiuntur aves. Hinc proverb. Arundo alas verberat; de eo, qui aliqua arte ſe captum ſentit. Plaut. Bacchid. 1. 1. 17. ¶ Item fiſtula ex arundine. Virg. Ecl. 6. v. 8. Silveſtrem tenui meditabor arundine Muſam. ¶ Item calamus ſcriptoris. Perſ. ſat. 3. v. 11. Inque manus chartæ, nodoſaque venit arundo. ¶ Scribitur & harundo cum aſpiratione.

Arundulatio, onis, f. 3. ſuppoſitio arundinum ad ramos arborum fulciendos, Varr. l. 1. R. R. c. 8. ¶ Scribitur & harundulatio.

Aruns, m. 3. vates Tuſcus, divinandi ſcientia inſignis. Luc. l. 1. ¶ Eſt item nomen viri, qui Camillam occidit. Virg. l. 11. Æn. ¶ Fuit etiam Tarquinii Superbi filius natu maximus, qui Junium Brutum in pugna interemit, & ab illo viciſſim haſta trajectus eſt. Liv. l. 1.

Aruntius, Auguſti tempore ſcripſit de bello Punico, ſtylo Salluſtiano. De eo Senec. epiſt. 114. & Tac. Ann. 1. c. 8. & 6. c. 7. &c. ¶ Aruntius Stella celebris poeta, inter alia Domitiani victoriam de Sarmatis carmine celebravit.

Arupinas, atis, qui eſt ex Arupino, ſeu Arupeno oppido Japydiæ, quod nunc Auſperg dici putant. Hoc Meſſala expugnavit. Tibull. l. 4. carm. 1. v. 110. Teſtis Arupinas & pauper natus in armis.

Aruſpex, V. Haruſpex.

Arvum, i, ab arando, ager qui aratus, non ſatus eſt, ut Varr. ait l. 1. R. R. c. 29. שדה, Ger. acker, Gal. camp, Hiſp. campo, ἄρουρα, ab arando. Dumoſa arva, apud Luc. l. 6. v. 13. Virg. 2. Georg. v. 262. Optima putri arva ſolo. ¶ Revera adjectivum eſt, ut Nonius exemplis probat, & arvus ager, legitur apud Plaut. Trucul. 1. 2. 47. Varronem, & Iſid. l. 15. Orig. c. 13. ¶ Tranſlate Lucret. l. 4. v. 1104. Arva muliebria pro muliebri natura poſuit. Et Virg. genitale arvum, Georg. 3. v. 136. ¶ Dicitur etiam de regione, paeſe. Ovid. 4. de Ponto el. 7. v. 3. Aſpicis en, Præſes, quali jaceamus in arvo. ¶ Arva Neptunia eſt mare. Virg. 8. Æn. v. 695. ¶ Olim, arva, arvæ, f. Pacuv. apud Non. 3. 15. Poſtquam calamitas plures annos arvas calvitur.

Arx, arcis, f. 3. rocca, מצודה, Ger. eine feſtung, Gal. forteresse, Hiſp. fortaleza, ἀκρόπολις, ἄκρα, ab arceo, vel ab ἄκρα, proprie ſignificat locum excelſum. Unde ſæpe montibus tribuitur. Virg. l. 1. Geor. v. 240. Ripheas arces: & l. 2. v. 534. de Urbe Roma. Septemque una ſibi muro circumdedit arces: h. e. colles. ¶ Atque hinc quidquid in quaque re ſummum eſt, arcem dicimus: Sic, capitis arcem pro vertice, Claudian. Paneg. de 4. Conſul. Honor. verſ. 235. Arcem mentis, Stat. Silv. 2. v. 131. Arcem veri, Petron. Arcem eloquentiæ, Quint. Arcem Muſicæ, Priſc. in præfat. ¶ Quia vero caſtella, & munimenta arcendis hoſtibus, tutelæ cauſa in arcibus collocari ſolent, ideo ipſa ſtructura arx appellata, Rocca, Caſtello, Fortezza, ἀκρόπολις. Sic Arx Tarpeja, pro Capitolio. Aſcon. in Divinat. Cic. & Virg. Æn. 2. v. 322. & Nep. etiam 20. 3. 3. ¶ Tranſlate id omne, quo maxime nitimur, arx appellatur. Cic. l. 1. Fam. ep. 9. Non potui magis in arcem illius cauſæ invadere. Et Divin. in Ver. c. 5. legem repetundarum, arcem Sociorum vocat. Sic ab eod. Catil. 4. Roma dicitur Arx omnium provinciarum. ¶ Arcem ex cloaca facere, veteri proverbio dicuntur, qui hominem nihili magnificis in cœlum laudibus extollunt. Cic. pro Cn. Plancio.

Arytæna, vas ab hauriendo ſic dictum. Feſtus.

A ANTE S.

As, aſſis, m. 3. aſſe, ἀσσάριον, ab æs ductum, nummi ænei genus, qui libralis initio fuit, æs grave ſæpe ab Auctoribus appellatus. Poſtea cum populus R. ære alieno premeretur, ex ſingulis aſſibus ſextantarii, i. e. ſelibres, deinde unciales, & demum lege Papiria ſemiunciales facti, ut docet Plin. l. 33. c. 3. Hujuſmodi igitur nummi in ſtipem dari ſolebant. Suet. Aug. c. 91. Cavam manum aſſes porrigentibus præbens. ¶ Valebat autem as duos ſolidos Venetos. ¶ Aſſis æſtimare, id eſt, parvi facere, Catull. ep. 5. ¶ Accipitur etiam as pro quacumque re integra, ſed præſertim pro hæreditate: Sic hæres ex aſſe eſt is, ad quem tota hæreditas tranſit, ἐξ ὅλου κλήρου. Mart. l. 3. ep. 10. Idem te moriens hæredem ex aſſe reliquit. Dicimus etiam ex aſſe ſatisfacere, & ex aſſe poſſidere: Et Sidon. proverbio dixit: ex aſſe hiſtoriam texere, ex aſſe cognoſcere, ad aſſem diſſerere, h. e. ſolide, plane. ¶ Aſſis diviſionem, & partes perſequitur Ulpian. l. 50. de hæredib. inſtituend. §. 2. Hæreditas, inquit, plerumque dividitur in duodecim uncias, quæ aſſis appellatione continentur: habent autem hæ partes propria nomina, ut ſextans, quadrans, triens, quincunx, ſemis, ſeptunx, bes, dodrans, dextans, deunx, as. Quæ omnia vide ſuis locis. ¶ Aſſis, & partium ejus vocabula tribuuntur etiam omnibus rebus menſurandis, & numerandis, ut triens, quadrans, quincunx accipiuntur pro calicibus, ſeu menſura poculorum. Propert. Cum fuerit multis exacta trientibus hora.

Aſa antique pro ara. In fragm. antiquæ legis apud Gell. 4. 3.

Aſa fœtida, σίλφιον, vel aſa putida, herba, al. laſer.

Aſaroticus, a, um, ad aſarota pertinens, teſſellatus. Sidon. c. 23. de Narbone: Aureaſque portas exornas aſaroticis lapillis.

Aſarōtum, n. 2. pavimento ſtaccato, ἀσάρωτον, pavimentum picturæ arte elaboratum, a Græcis inventum, ſic dictum, quod verri non debeat, ab α priv. & σαίρω, verro, purgo ſcopis. Solebant quippe purgamenta cœnarum, quæ ἀσάρωτα vocantur, e pavimento everri, dum ſubtegulanea pavimenta in uſu erant: poſtea aſarotis inventis ceſſavit uſus ſcoparum, manibuſque colligi purgamenta cœperunt, pavimenta vero ſpongiis mundari. ¶ Xenodotus primus claruit in faciendis aſarotis, quæ miro artificio parvulis teſſulis in varios colores tinctis, & imagines pictis ſtravit. Stat. l. 1. Silv. 3. Gaudet humus, ſuberantque novis aſarota figuris.

Aſărum, n. 2. ἄσαρον, teſte Plin. l. 12. c. 13. herba, al. baccar, folia habens ſimilia hederæ, rotundiora tamen, & molliora, florem purpureum, radicem Gallici nardi, ſemen acinoſum, ſaporis calidi, & vinoſi.

Aſbeſtīnum, n. 2. lino, che non s' abbrucia, ἀσβέστινον, genus lini, quod igne non abſumitur. Vivum id vocant. Plin. l. 19. c. 1.

Aſbeſtus, m. 2. ἄσβεστος, inextinguibilis, lapis ferrei coloris in montibus Arcadiæ, qui ſic ardet, ut non poſſit extingui. *Pl. l. 37. c. 10.*

Aſbŏlus, canis Actæonis, ab ἄσβολος, fulgor, a colore pilorum. *Ovid. 3. Metam. v. 218.* & villis Aſbolus atris.

Aſca, f. 1. urbs Siciliæ, condita ab Elymo. *Serv. in 5. Æn.*

Aſcalabōtes, m. 3. ἀσκαλαβώτης, animal ex genere ſtellionum. *Plin. l. 29. c. 4.*

Aſcalăphus, fil. Acherontis, & Orphnes Avernalis Nymphæ. Hic vidit Proſerpinam, quæ a Plutone rapta fuerat, ſeptem grana mali Punici ex arbore decerpti in horto comedentem. Cum Ceres filiæ ſuæ reditum a Jove ea lege impetraſſet, ſi nihil apud Inferos guſtaſſet cibi, Aſcalaphus eam prodidit. Indignata Proſerpina, ſibi Aſcalaphi indicio negatum eſſe reditum, convertit eum in bubonem avem funeſtam, & triſtium ſemper rerum nuntiam. *Ovid. 5. Met.*

Aſcălon, Aſcalo, *Scalona*, Urbs Palæſtinæ marit. E. ſub Pat. Hieroſol. una ex quinque primis Philiſtinorum urbibus, inter Azotum ad Sept. & Anthedonem ad Auſtr.

Aſcalonia, & aſcalonium, *ſcalogna*, Ger. *eſchlauc*, Gall. *echalote*, Hiſp. *eſcalona*, ἀσκαλώνιον, κρόμμυον, cepæ genus, quod in Aſcalonis agro plurimum naſcatur. *Plin. l. 19. c. 16.*

Aſcalonius, a, um, qui eſt ab Aſcalone. *Plin. l. 19. c. 6.* Aſcalonia cæpa.

Aſcania palus, vel Aſcanius lacus, *Lago di Nicea*, Turc. *Iſnich*, & *Aeſo*, pal. Myſiæ, ſeu Bithyniæ, apud Nicæam urb. inter eam, & Daſcylium, in quam, & ex qua Aſcanius fl. ingreditur.

Aſcanius, ii, qui & Ilus, Julus dictus, ἀσκάνιος, Æneæ ex Creuſa Priami Regis filia natu maximus, qui, incenſa Troja, una cum Patre in Italiam venit, & poſt ejus mortem Lavinii regnavit annos octo & triginta. Albam longam condidit, eoque Regni ſedem tranſtulit. Alii narrant, Aſcanium hunc non Creuſæ, ſed Laviniæ filium fuiſſe. V. *Dionyſ. l. 1. &c. Virg. Æn. 1. v. 267.* At puer Aſcanius, cui nunc cognomen Iulo Additur, Ilus erat, dum res ſtetit Ilia regno. ¶ Adjective Aſcania terra, apud *Plin. l. 5. c. ult.*

Aſcarius. V. Haſtarius.

Aſcaules, m. utricularius, h. e. qui utrem, cui tibia innexa ſit, inflat, & ſonat, ἀσκαύλης. *Mart. l. 10. ep. 3.* Et concupiſcat eſſe Canus aſcaules.

Aſcendo, & adſcendo, is, ndi, nſum, a. 3. *aſcendere*, *ſalire*, *montare*, עלה, Ger. *auf ſteigen hinaufgehen*, Gal. *monter*, Hiſp. *ſubir arriba*, ἀναβαίνω, ex ad, & ſcando, ſignificat ſurſum, ſive ad aliquid ſcando. *Ter. in Adel. 4. 5. 69.* Navem aſcendit. ¶ Aſcendere equum, & in equum, *Cic. de Seneƈt. c. 10. Liv. l. 23. c. 14.* ¶ Aſcendere in concionem, eſt in eum locum ſcandere, unde oratio ſolet haberi ad populum. *Cic. Att.* Ille in concionem aſcendit. *l. 4. ep. 2.* ¶ Aſcendere ad honores, *Cic. de clar. Orat. c. 68.*

Aſcenſibilis, le, qui aſcendi poteſt, *Cal. Aurel. Tard. 3. c. 1.* Aſcenſibili itinere gradiantur.

Aſcenſio, & Adſcenſio, onis, f. 3. verbale, aſcendendi actus, *aſceſa*, *ſalita*, ἀνάβασις. *Cic. de clar. Orat. c. 36.* Quorum (oratorum) quæ fuerit aſcenſio, & quam in omnibus rebus difficilis perfectio, ex eo quod dicam exiſtimari poteſt. Al. leg. *aſſenſio*. ¶ Aſcenſionem facere pro aſcendere. *Plaut. Rud. 3. 1. 7.* Ad hirundininum nidum viſa eſt ſimia aſcenſionem ut faceret, admolirier.

Aſcenſor, oris, m. *ſalitore*, ἀναβάτης, qui aſcendit. *Hieron. in fin. l. 1. Rufin.* Aſcenſor montis Dominici.

Aſcenſus, m. 4. *aſceſa*, ἀνάβασις, pro aſcendendi actu. *Cic. pro Domo*, Ab ejus templi aditu, atque aſcenſu repuliſti. *Liv. 25. 36.* Hoſti aditum, aſcenſumque difficilem præbere.

Aſcenſus, a, um, *ſalito*, partic. ab Aſcendo, *Prop. 4. 3. 63.* Ne, precor, aſcenſis tanti ſit gloria Bactris.

Aſcia, æ, f. 1. dolabra, *aſcia*, מַעֲצָד, Ger. *beyl*, *beihel*, Gal. *hache*, Hiſp. *azuelas*, ἀξίνη, fabri lignarii inſtrumentum, quo fabricæ materiæ dolantur. *Plin. l. 16. c. 40.* Citiſſime aſcias retundit. ¶ Item fabri murarii inſtrumentum, quo calx maceratur, *Vitruv. l. 7. c. 2.* Sumatur aſcia, & quemadmodum materia dolatur, ſic calx in lacu macerata aſciatur: Si ad aſciam offenderint calculi, non erit temperata, &c. ¶ *Sub aſcia dedicare*, formula eſt, quæ in Veteribus ſepulcris ſæpe invenitur: ſignificat autem recens ſepulchrum uſui dicare, hoc eſt cadaver inferre, dum adhuc ſub aſcia eſt opus. Vid. *Mazochium in titul. Camp. Amphith. c. 3. p. 90.* Niſi forte ſepulchrum ſub aſcia eſt ſepulcrum aſciatum. V. Salmaſium ad Trebell. in trig. Tyrann. cap. 32.

Aſcia loca (ἄσκια) dicuntur, in quibus meridie nullæ ſunt ſolis umbræ, *Plin. l. 2. c. 73.*

Aſcio, as, are, *aſciare*, *polire*, *purgare*, aſcia cædo, vel dolo, aut purgo. *Vitruv. l. 7. c. 2.* aſcia materiam dolare, dixi: & calcem in lacu maceratam aſciare, h. e. calculis & ſcabritie purgare. Adde *Pallad. l. 1. tit. 14.* V. Aſcia.

Aſciſco. V. Adcio, vel Adſciſco.

Aſcitæ, m. 1. ἀσκῖται, Arabes dicti ſunt, ab utribus, quos Græci ἀσκοὺς vocant, quod bubulos utres binos ſternentes piraticam exercent. *Plin. l. 6. c. 29.*

Aſcites, ἀσκίτης, hydropis ſpecies, in qua plus ſeſe humoris pronit, ſpiritus autem minus, cui opponitur tympanites, in qua plus ſpiritus, quam aquæ. *Cæl. Aurel. Tard. 3. 8. Plin. Valer. 3. 12.*

Aſcius, ii, ἄσκιος, ſine umbra, ab α privat. & σκιὰ umbra. ¶ Aſcii dicuntur Zonæ Torridæ incolæ, quando Sol ipſis verticalis eſt: tunc enim corpore nullas umbras faciunt. Sic Aſcia loca *Plin. l. 2. c. 73.* dixit, quæ umbra carent.

Aſclepia, orum, vox Græca eſt, & ſignificat feſta in honorem Æſculapii, qui Ἀσκληπιὸς dicitur. *Pollux l. 1. c. 1. n. 32.* ¶ Sunt etiam agones quidam in *Inſcrpt. Sponii p. 304. & 415.*

Aſclepiădes, m. 3. ἀσκληπιάδης, nomen Hiſtorici Cyprii, eo tempore, quo Pygmalion regnabat in Oriente. ¶ Alius fuit Philoſophus cæcus, quem ferunt, cum quidam quæreret, quid ei cæcitas attuliſſet, reſpondiſſe, ut puero uno eſſet comitatior. ¶ Fuit & alius Aſclepiades Pruſienſis medicus, qui ceteros Medicos Eloquentia vicit, amicus Lucii Craſſi. *Cic. 1. de Orat.* Hic lapſu ſcalarum interiit. ¶ Fuit & alius Aſclepiades, Poeta, a quo carmen Aſclepiadeum dictum eſt.

Aſclepiadēum carmen, quod & choriambicum dicitur: cujus exempla multa in *Horatio*, ut illud. Mecænas atavis edite regibus.

Aſclepias, adis, f. 3. ἀσκληπιάς, herba ramos oblongos, & hederæ folia habens, dicta ab Aſclepio inventore. *Dioſc. l. 3. & Plin. l. 26. c. 5.*

Aſclepiodōton, i, n. Ἀσκληπιόδοτον, medicamentum præſtantiſſimum, & exquiſita arte compoſitum, præſentiſſimum ægro remedium afferens, tanquam ſi ab ipſo Æſculapio datum ſit: ab Ἀσκληπιὸς Aſclepius, & δίδωμι do. Gentiles ita appellabant ea medicamenta, quibus ſumptis ſtatim convaleſcebant. Legitur apud *Tertull. in Apolog. c. 23.*

Aſconius Pedianus, m. 2. Grammaticus, & Hiſtoricus ſub Nerone, vel ut alii volunt, ſub ipſo Auguſto, clariſſimus, qui in Ciceronis orationes reliquit commentarios. Vixit annos 85. ſed 12. in cæcitate. *Euſeb.* V. *Scalig. Animadverſ. in Euſeb.*

Aſcopēra, æ, f. *valigia*, *ſacchetta*, *borſa di cuoio*, ἀσκοπήρα, ſacculus pelliceus, ab ἀσκὸς, & πήρα. *Sueton. in Neron. c. 45.* Collo aſcopera deligata.

Aſcra, ἄσκρα, vicus Bœotiæ, in aſpero, & ſterili loco, in dextra parte Heliconis, a Theſpia 4. Ital. patria Heſiodi. *Ovid. 4. de Ponto, eleg. 14. v. 31.*

Aſcræus, a, um, adject. ab Aſcra. ut Aſcræus Senex pro Heſiodo: & Aſcræum carmen, *Virg. 2. Georg. v. 176.*

Aſcrībo, & adſcribo, is, pſi, ptum, a. 3. *ſottoſcrivere*, *attribuire*, כתב על, Ger. *hinzuſchreiben*, Gal. *adjouter a ce qui eſt ecrit*, *attribuer*, Hiſp. *eſcriuir matriculando*, *atribuir*, *y eſcriuir perſona para alguna coſa*, προσγράφω, ex ad, & ſcribo, ſignificat ſubſcribo, hoc eſt, ad ſcriptum aliquod nomen, vel ſententiam meam ſubjungo. *Cic. 1. de Leg.* Aſcribito me fratris ſententiæ. *Id. ad Att.* Salutem utrique aſcribito. ¶ Significat & aſciſco. *Cic. pro Arch. c. 4.* Aſcribi ſe in eam civitatem voluit, *idest*, civis fieri. Dicimus autem aſcribere civitati, in civitatem, vel in civitate. *Id. ibid.* ¶ Item eſt tribuere, aſſignare, cum dat. vel acc. cum præp. in, vel ad. *Cic. Dolab.* Socium me aſcribas tuis laudibus. *Idem Offic. l. 3.* Se in amicitiam tertium aſcriberent. *Id. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. n. 5.* Hunc ad tuum numerum aſcribito. ¶ Et in malam partem, pro *imputare*, *imputare*. *Cic.* Neque mihi negligentiam, velim, aſcribas. ¶ Et in bonam partem, *Id. 3. de nat. c. 37.* Bonos exitus aſcribere, & attribuere diis immortalibus.

Aſcripti dicebantur, ab aſcribo, qui in Colonias nomina dediſſent, ut cæteris Colonis adderentur. *Feſt. & Liv. l. 8. c. 14.* ¶ Item Aſcripti, milites, qui ſupplendis legionibus aſcribebantur, *Feſtus*. *Rorarii*.

Aſcriptio, onis, adjectio in ſcriptura, *giunta*, *aggiunta*, προσγραφή. *Cic. pro Cæcin. c. 33.* Declarat iſta aſcriptio, eſſe aliquid, &c. Dixerat autem antea, aſcripſiſſe Syllam in eandem legem: Si quid jus non eſſet, rogari, &c.

Aſcriptītius, a, um, *aggiunto*, *arrolato*, נכתב, Ger. *ein geſchriben zugenomen*, Gall. *enregiſtré*, *ecrit*, *come un officier nouvellement creé*, *& adjouté au nombre ancien*, Hiſp. *perſona eſcrito para alguna coſa*, παρέγγραπτος, qui ad aliquam rem aſcriptus eſt, ut Dii aſcriptitii, qui Diis majorum gentium opponuntur: item cives aſcriptitii, qui natis civibus adjuncti ſe jam in alterius imperium dediderunt. *Cic. de Nat. D. l. 3. c. 15.*

Aſcriptīvus, a, um, idem quod aſcriptitius, ut aſcriptivi milites, qui extra numerum ſcribebantur, ut ſuccederent iis, qui periſſent. *Varr. l. 6. c. 3. de L. L. Plaut. Menæch. 1. 3.* Extra numerum es mihi. *Pe.* Idem iſtuc aliis aſcriptivis ad legionem fieri ſolet.

Aſcriptor, oris, m. 3. προσγραφεὺς, qui adſcribit, ſubſcriptor. Et tranſlate qui aliquid approbat, favetque. *Cic. pro Domo, c. 19.* Ille novitius Ligur, venalis aſcriptor, & ſubſcriptor tuus. *Id. poſt red. in Sen. c. 10.* Is fuit non modo ſalutis defenſor, verum etiam aſcriptor dignitatis meæ.

Aſcriptus, a, um, *aſcritto*, ſcribendo additus, allectus, παρεγγεγραμμένος. *Cic. Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 3.* Antiquior dies in litteris aſcripta. Et *pro Arch. c. 4.* Civitatibus aſcripti. V. Aſcripti.

Aſculanenſis, ſe, & Aſculānus, a, um, adject. ab Aſculo. *Paterculus l. 2. c. 15.* Malum ab Aſculanis ortum. Et *c. 16.* Multum Minatii Magii, atavi mei, Aſculanenſis tribuendum eſt memoriæ.

Aſcŭlum Picenum, *Aſcoli*, urbs E. Piceni, ad Truentum fl. in con. Aprutii. *Plin. 3. 13.* ¶ Aſculum Satrianum, vel Apulum, *Aſcoli di Satriano*, urbs E. Apuliæ Dauniæ ſub. A. Beneventano, in Capitanata. ¶ *Silius* metri cauſa *Aſclum* dixit *l. 8. v. 440.*

Aſcyron, ἄσκυρον, herba hyperico ſimilis, comas habens, quæ manibus tritæ ſucco ſanguineo manant. *Plin. l. 27. c. 4.*

Aſdrŭbal, m. 3. ἀσδρούβας, gener Amilcaris patris Annibalis, qui poſt ejus mortem ſeptem annos imperium tenuit, demum a ſervo barbaro, cujus dominum occiderat, interfectus eſt. ¶ Alii plures hoc nomine fuerunt, quos vide apud *Liv. Dec. 3.*

Aſella, f. 1. *aſinella*, ὀνίσκη, dim. ab aſina, ut aſellus ab aſinus. *Ovid. 3. de art. v. 290.* Ut rudit a ſcabra turpis aſella mola.

Aſellio Sempronius, hiſtoricus, ac Tribun. mil. ſub Scipione Æmil. *Gell. l. 2. c. 13. & l. 13. c. 3.*

Aſellŭlus, i, diminut. ab Aſellus. *Arnob. l. 3. p. 109.* Si aſelluli, canes, porci humanum aliquid ſaperent.

Aſellus, m. 2. *aſinello*, Ger. *eſelein*, Gal. *anon*, Hiſp. *aſnillo*, ὀνάριον, dimin. ab aſinus. *Virg. 1. Georg. v. 273.* Agitator Aſelli. ¶ Aſellus etiam eſt nomen piſcis, quod ſit colore cineritio, ſicut aſinus. Vulgus merluſium vocat. *Plin. l. 9. c. 17.* ¶ Eſt & nomen duarum ſtellarum in ſigno Cancri. *Plin. l. 18. c. 35.* Jupiter enim bello adverſus Gigantes edixit, ut omnes Dii ſibi opem ferrent. Adfuerunt Satyri quoque, & Sylvani Aſinis inſidentes, qui, cum in conſpectu hoſtium eſſent, conſternati ſunt, eoque perſtrepuere tumultu, ut Gigantes metu perterriti diffugerent. Aſini ergo principes cauſa victoriæ Diis fuerunt. Hoc merito a Jove inter ſidera collocati ſunt. Exiguum inter has duas ſtellas ſpatium nubecula occupat, quam Præſepe dicunt.

Aſemæ tunicæ, ἄσημοι χιτῶνες, ſunt tunicæ ſimplices, nullamque intextam purpuram, nullum clavum aſſutum habentes. *Lamprid. in Alex. Sev. c. 33. in fi.*

Aſia, f. 1. *Aſia*, ἀσία, una ex tribus orbis terræ partibus, ut antiquis cognitus fuit, quæ reliquas ſimul acceptas magnitudine ſuperat. ¶ Dicta eſt ab Aſia Nympha, Oceani, & Tethyos filia, Japeti conjuge, ex qua Prometheum ortum ferunt, ſive, ut quidam volunt, ab Aſio Manei Lydi filio. ¶ In Orientem maxime extenſa eſt. ¶ Ab Europa Tanai fl. mari Euxino, & Ægæo ſeparatur ad Occ. ab Africa ſinu Arabico. ¶ Perfunditur ab Or. Oceano Eoo, a Mer. Indico, a Sept. Scythico, ſeu Tartarico, ab Occ. habet ſin. Arabicum, ſeu mare Rubrum, Iſthmum inter Arabicum ſinum, & mare internum, atque inde maria Phœnicium, & Ægæum, Propontidem, Pontum Euxinum, Mæotidem paludem, & fluvios Tanaim, Rham, & Obium. ¶ Eſt etiam nomen Nymphæ, & primam ſyllabam producit. *Virg. 4. Georg. v. 343.* Atque Ephyre, atque Opis, & Aſia Dejopea. Quem verſum ita ſcande, docente *Pierio*: *Atque Ephyre atque Opis, et-Aſia-Dejopea.* ¶ De Aſia palude V. Aſius.

Aſiăcus, a, um, adject. ad Aſiam pertinens, *Aſiatico*. *Ovid. Met. 12. v. 588.* Ecquid ubi aſiacas caſuras aſpicis arces. Al. leg. *Ecquid ubi jamjam caſuras aſpicis arces?* ne verſus claudicet, quod prima in Aſiacus brevis ſit. At idem Poeta primam in *Aſide* producit. V. infra in Aſis.

Aſiane, adver. Aſiano more, *all' Aſiatica*. *Quintil. l. 12. c. 10.* Rhodii neque Attice preſſi, neque Aſiane ſunt abundantes.

Aſianus, a, um, idem quod Aſiaticus. *Liv. l. 31. c. 2.* Curæ Aſianam rem Senatui fore. *Quintil. in præf. l. 8.* Aſianos vocat, qui genus dicendi Aſiaticum ſequuntur, de quo mox.

Aſiatĭcus, a, um, *Aſiatico*, gentile, vel poſſeſſ. ab Aſia, & uſitatiſſimum aliorum. Hinc Aſiatici Oratores, qui redundanti orationis genere utebantur. ¶ *Stylus Aſiaticus* eſt genus dicendi uberrimum, & copioſiſſimum, quod undequaque redundat copia ſententiarum, & verborum. Duplex eſt, unus redundat copia ſententiarum concinnatum, & venuſtarum, alter magis copia verborum, quam ſententiarum. *Cic. 1. de Orat. de opt. gen. Orat. & in Bruto.* ¶ Fuit item cognomen L. Scipionis fr. P. Africani ſup. qui Africani legati ope Aſiam ſubegit, & de Antiocho triumphavit. *Cic. pro Mur.*

Aſilus, m. 2. *taſano*, Ger. *ein bremſe*, Gal. *taon*, Hiſp. *moſcarda*, οἶστρος, muſcæ genus gregibus maxime infeſtum, unde etiam a Græcis *œſtros* appellatur. Hoc inſecto Juno pellicem Jovis Io mutatam in juvencam adegit ad inſaniam. *Virg. Georg. 3. v. 147.* Cui nomen aſilo Romanum eſt, œſtro Graii vertere vocantes. Naſcitur e latiuſculis quibuſdam beſtiolis, quæ in fluviis ſupernatant, unde circa aquas magna aſilorum copia eſt.

Aſina, Corneliorum cognomen, a Cn. Cornelio Scipione, aſinam pecunia onuſtam loco ſponſorum producente, ad poſteros propagatum. *Macrob. 1. ſat. c. 6.*

Aſina, æ, femin. ab Aſinus, *aſina*, ὄνος. *Varr. l. 2. R. R. c. 8.* Ex equo & aſina fit hinnus. *Plin. l. 11. c. 40.* in Dat. plur. non *Aſinabus*, ut Grammatici volunt, ſed *Aſinis* dixit: Aſinis, inquit, a fœtu dolent mammæ. Ideo a ſexto menſe arcent partus.

Aſinālis, e, idem quod aſinarius. *Apul. l. 4. Met.* Aſinali verecundia ductus.

Aſinarius, a. i. 2. ὀνικός, adject. quod ad aſinos pertinet, ut *Aſinaria* Plauti comœdia, in qua memoratur pecunia ex Aſinorum venditione collecta. ¶ Aſinaria mola, quam ſc. aſinus trudit, *Cato de R. R. c. 10.*

Aſinarius, rii, m. 2. *aſinajo*, Ger. *ein eſelhirt*, *ein eſeltreiber*, ὀνηλάτης, qui aſinos paſcit, vel cuſtodit. *Cato de re ruſt. c. 10. & Suet. Aug. c. 96.* ¶ Chriſtiani per convicium olim a Paganis dicti *Aſinarii*, quod Aſini caput colere crederentur: qua de re *Tertull. Apologet. c. 16. & l. 1. ad Nation. c. 11. & 14. Minucius Felix in Octavio, p. 66.*

Aſiniānus, a, um, ad Aſinium pertinens, quod eſt nomen proprium Romani Civis. *Cic. pro Cluent. c. 13.*

Aſininus, a, um, adject. poſſeſſ. *aſinino*, ὄνειος, ὀνικός. *Varr. de R. R. l. 2. c. 8.* Aſininus pullus, & *Plin. l. 11. c. 41.* Aſininum lac, quod ad cutis candorem conferre videtur.

Aſinus,

Aſinus, m. 2. *aſino*, [illegible], Ger. *ein eſel*, Gal. *aſne*, Hiſp. *aſno*, ὄνος, animal notum. *M. Var. de re ruſt. l.* 2. *c.* 8. Ex equa, & aſino fit mulus, ex equo, & aſina hinnus. ¶ Aſini in Achaja optimi Arcadici, in Italia Reatini. *Plin. l.* 8. *c.* 43. ¶ *Ab aſino lanam*, ἀπ᾽ ὄνου ἔρια, vetus proverbium, de iis, qui ſtulte quærunt ea, quæ nuſquam ſunt. ¶ Aſinus ad lyram, proverb. in ſtupidos, & imperitos. *Hieronym. ep.* 102. *ad Marcell.* ¶ Aſinus machinarius apud JCtos *l.* 12. §. 10. *D. de inſtruct. & Inſtrum. leg.* dicitur qui molam rotat. Unde Aſini dicti, qui ad truſatiles molas hoc Aſinorum officio fungebantur. *Taubman. ad Plaut. p.* 1.

Aſio, onis, ὦτος, noctuarum genus maximum, quibus pluma aurium aſinorum modo eminet. *Plin. l.* 10. *c.* 23. & *l.* 29. *c.* 6.

Aſis, idis, *Aſiana*, ἀσίς, gent. fem. ab Aſia. *Ovid. Met.* 5. *v.* 648. Jam ſuper Europen ſublimis & Aſida terram. & *l.* 9. *v.* 447. Ægæas metiris aquas, & in Aſide terra Mœnia conſtitutis.

Aſitium. V. Æſiſium.

Aſius, a, um, adject. ut Aſia palus in Mæonia, ad Cayſtrum flu. de qua *Virg. Æn.* 7. *v.* 701. Sonat amnis, & Aſia longe Pulſa palus. Et 1. *Georg. v.* 383. Et quæ Aſia circum dulcibus in ſtagnis rimantur prata Cayſtri. ¶ Ejus accolæ Aſii dicti. ¶ Aſia myrtus, apud *Catull. Epitalam. Jul. v.* 22. quam *Turneb. l.* 28. *c.* 22. interpretatur de ea, quæ ad Aſiam paludem nata eſt.

Aſomatus, a, um, *incorporeo*, ἀσώματος, incorporeus. *Martian. Capell. initio libri* 3.

Aſopiades, m. 3. Ἀσωπιάδης, Æacus, nepos Aſopi, pater Æginæ. *Ovid. Met.* 7. *v.* 484. Huic Aſopiades, petis irrita, dixit.

Aſopis, idis, Ægina, filia Aſopi, ſeu filia Æaci, proneptis Aſopi. *Ovid. Met.* 6. 113. ¶ Item Evadne Nympha, altera ejuſdem Aſopi filia, quam Nilus fluvius adamaſſe fertur. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 6. *verſ.* 41. ¶ Adjective *Aſopide ripa*, hoc eſt ripa Aſopi fluvii, dixit *Stat.* 4. *Teb. v.* 370.

Aſopus, Ἀσωπός, *Aſopo*, Fl. Bœotiæ, item Theſſaliæ, item Macedoniæ, item Achajæ, item Lydiæ. ¶ De Aſopo fl. Achajæ fabulantur, eum Oceani, & Terræ fil. fuiſſe, liberos habuiſſe Hypſeum, & Æginam, licet alii filiam Æaci neptis Aſopi faciant, Æginam a Jove vitiatam fuiſſe, Aſopum adeo ægre tuliſſe, ut furore commotus undis in ſidera bellum moverit, Jovem iratum fulmine illum interjeciſſe. ¶ Aſopus item, *Eſopo*, eſt opp. Peloponneſi in ora Laconiæ, apud Onugnatum prom. inter Biandinam, & Boam urb.

Aſotia, æ, ἀσωτία, incontinentia, prodigalitas, *incontinenza*. *Gell. l.* 10. *c.* 17. Eſt enim perſona divitis avari, & parci, ſumptum plurimum, aſotiamque adoleſcentis viri deplorantis. Al. leg. ἀσωτίαν. Adde *l.* 19. *c.* 9.

Aſotus, m. 2. prodigus, effuſus, laſcivus, *laſcivo*, *prodigo*, ἄσωτος. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Aſotos ex Ariſtippi, acerbos ex Zenonis ſchola exire. V. *l.* 2. *de Fin. c.* 7.

Aſpalathus, m. 2. ἀσπάλαθος, ſpina candida, teſte *Plin. l.* 12. *c.* 24. magnitudine arboris modicæ, flore roſæ, cujus radix unguentis expetitur. Putatur eſſe, quod hodie lignum Rhodium appellant. *Ruel. l.* 1. *c.* 38.

Aſparagus, gi, m. 2. *ſparagio*, Germ. *ſpargen*, Gal. *aſperges*, Hiſp. *eſparages*, ἀσπάραγος, herbæ genus eſt, fœniculi, folio, bacciſque, cum maturuerint, tuberis, ita dictum, lingua Chaldæorum, qui *aſparages* appellant herbam, quæ creſcit in virgulta, & in caulem. Hujus duo ſunt genera, hortenſe, & ſylveſtre. *Juvenal. ſat.* 11. *v.* 69. Montani Aſparagi, poſito quos legit villica fuſo. ¶ *Citius quam aſparagi coquuntur.* proverb. de re quæ celeriter fit, ſæpe uſurparum ab Auguſto. *Suet. c.* 87. ¶ Aſparagi etiam in genere dicuntur prima germina vel ſtirpes fruticum, & herbarum. *Plin. l.* 23. *c.* 1.

Aſpargo, inis, vitium ex pluvia, undave contractum. *Calliſtrat. in l.* 4. *D. ad leg. Rhod. de jact.* Si vicenum merces duorum fuerunt, & alterius aſpargine decem eſſe cœperunt.

Aſpectabilis, le, o. 3. *riguardevole*, ὁρατός, dignum, quod aſpiciatur. *Cic. de Univ. c.* 4. Deus animal unum aſpectabile effecit. ¶ Interdum id, quod videri poteſt, *viſibile*. *Id. ibid.* Corporeum, & aſpectabile, itemque tractabile omne neceſſe eſt eſſe, quod natum eſt. *Apul. Apol. p.* 282. Nihil eſt aſpectabilius homini nato, quam forma ſua.

Aſpectio, onis, f. actus aſpiciendi *Feſt. in voce ſpectio*. Spectio in auguralibus ponitur pro aſpectione.

Aſpecto, as, a. 1. intueor, aſpicio, *guardar fiſſo*, ἀτενίζω, ſæpe, ut fixe aliquem intueor. Frequentativum eſt ab aſpicio. *Ter. Eun.* 3. 5. 11. Quid me aſpectas? quid taces? *Tacit. An. l.* 1. *c.* 4. Juſſa principis aſpectare, *aver riguardo*, *aver la mira ai comandi del Principe*. ¶ Aſpectari pro ſuſcipi, *Lucret. l.* 5. *v.* 75. Illum eſſe potentem, illum aſpectari &c.

Aſpectus, ctus, m. 4. præſentia, conſpectus, *aſpetto*, *veduta*, [illegible], Ger. *anſchauen*, ὄψις, *Virg.* 6. *Æn. v.* 456. Teque aſpectu ne ſubtrahe noſtro. Ubi monet *Gell. l.* 4. *c.* 16. *Aſpectu* poſitum eſſe pro *aſpectui*. Sic dicimus, in aſpectum proferre, adducere, ſub aſpectum cadere, &c. *in viſta*. ¶ Significat etiam actum aſpiciendi, *viſta*, *occhiata*, ὄψις, *Cic. Attic. l.* 7. *ep.* 3. E litteris tuis primo aſpectu hanc voluptatem cepi. *Id.* 6. *Verr.* Tantus eſt gemitus factus aſpectu ſtatuæ & commemoratione, ut &c. Sic aſpectum convertere, referre, &c. ¶ *Aſpecti* in genit. dixit *Accius in Aſtyanacte apud Non.* 8. 15. Nam mihi miſeritudine commovit animum excelſa aſpecti dignitas, h. e. perſonæ.

Aſpello, is, uli, ulſum, arceo, removeo, repello, *allontanare*, *cacciar via*, ἀπωθῶ, *Plaut. Capt.* 3. 3. 4. Neque adeo ſpes, quæ mihi hunc aſpellat metum. *Cic. Tuſcul. l.* 2. *c.* 10. *ex vet. Poeta*: Sed longe a læto aſpellor nomine Jovis.

Aſpendius, m. 2. Ἀσπένδιος, citharœdus inſignis, qui tam leviter, ſiniſtra manu citharæ ſuæ cordas movebat, ut ſonus ad ipſum tantum citharœdum, aut certe ad proxime aſtantes perveniret. Hinc qui *intus canunt*, ideſt, omni e privato tantur emolumento, ſeu qui non alterius rei, quam privati ſui compendii rationem habent, a Græcis Aſpendii Citharìſtæ dicuntur. *Cic.* 3. *Verr. Aſcon. in eam orat. c.* 20.

Aſper, ra, rum, o. 1. 2. *aſpro*, *rigido*, *auſtero*, [illegible], Ger. *rauch*, *ſcharff*, Gal. *apre*, & *rude*, Hiſp. *aſpero*, τραχύς, quod viſu, vel guſtu, vel tactu, aliove ſenſu inſuave eſt, cui *levis* contrarium eſt. Videtur deductum a Græco ἄσπρος. Hinc Medici vocant aſperam arteriam, quam Græci τραχεῖαν, propter multorum ſemicirculorum aſperitatem. *Cic. in part. Orat. c.* 10. In locis autem & illa naturalia; leves, an aſperi, ſalubres, an peſtilentes. ¶ Aſpera etiam vaſa cælata dicuntur. *Virg.* 5. *Æn.* Cymbiaque argento perfecta, atque aſpera ſignis pocula. *h. e.* inſculpta, anaglypha. ¶ Aſper nummus bene percuſſus, & alte expreſſas notas habens, quales ſunt recenter cuſi, & manibus uſque hominum non detriti, *moneta ruſpa*. *Senec. ep.* 19. ¶ Tranſlate aſperum dicitur quidquid parum voluptatis, leporis, & gratiæ habet: & quidquid grave moleſtumque eſt. Sic aſper victus, *Plaut. Capt.* 1. 2. 85. Vox aſperior, *Curt. l.* 7. *c.* 1. ¶ Aſpera & rudia, de ſcriptis impolitis, & incultis, *Vellej. l.* 1. *c.* 17. ¶ Aſpera loca, quæ ſc. difficulter adeuntur, *Caſ. B. C. l.* 3. *c.* 42. ¶ Leo aſper, h. e. crudelis, *Horat. l.* 3. *od.* 2. ¶ Aſperi homines, dicuntur immites, duri, intractabiles. *Claudian. l.* 1. *in Eutrop. v.* 181. Aſperius nihil eſt humili cum ſurgit in altum. *Cic. pro Planc. c.* 16. aſper natura, & omnibus iniquus. *Horat. epod.* 6. *v.* 11. In malos aſperrimus parata tollo cornua. ¶ At aſpera Diana apud *Senec. Med. v.* 87. & aſpera Camilla, *Virg. Æn.* 11. *v.* 664. ideſt minime molles, fortes, & genus vitæ aſperum conſectantes. ¶ Aſpera cœna dicitur a *Plaut. Capt.* 3. 1. 37. quæ ex iis cibis paratur, qui e terra naſcuntur, quam idem alibi terreſtrem vocat, *Capt.* 1. 2. 86. ¶ *Guſtus aſper* eſt qui terreum ſaporem reddit, *aſpro*, *lazzo*, *Terent. Heaut.* 3. 1. 49. Aſperum hoc (*vinum*) eſt: aliud lenius ſodes vide. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Acetum quam aſperrimum. ¶ Ponitur etiam pro acuto, *tagliente*, *Lucan.* 7. 139. Aſper mucro.

Aſperatio, onis, f. *inaſprimento*, actus aſperandi, exaſperatio. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 12. *ſub fin.* Calor ſenſum occupat, & guſtatum linguæ fervor interpedit. ideo ex aſperatione oris præventa ſuavitas excluditur. *Eſt qui leg.* exaſperatione.

Aſperatus, a, um, ut Alopeciæ aſperatæ, *Plin. l.* 20. *c.* 6. h. e. puſtulis, & ſcabie deformatæ. ¶ Tranſlate *inaſprito*. *Tacit.* 3. *hiſt.* 82. Aſperatus prælio miles.

Aſpere, ſine ſpere, h. e. ſine ſpe. V. Speres.

Aſpere, dure, ſevere, rigide, acerbe, *aſpramente*, Ger. *rauchlich*, Gal. *aprement*, Hiſp. *aſperamente*, τραχέως, χαλεπῶς, adv. *Cic. de Amic.* Alterum libere facere, non aſpere. Comparativ. *Aſperius*, ejuſdem eſt *Cic. l.* 9. *Attic. epiſt.* 15. Superlat. *aſperrime*, *Seneca de Ira l.* 3. *c.* 5. 7. & *Vellej. l.* 2. *c.* 7. *n.* 4.

Aſpergo, inis, f. *ſpruzzo*, ῥαντισμός aſperſio, madefactio, actus ipſe aſpergendi, item liquor, quo res aſpergitur. *Virg.* 3. *Æn. v.* 534. Salſa ſpumant aſpergine cautes. ¶ Aſpergines parietum, *Plin. l.* 22. *c.* 21. ſunt guttæ illæ, quæ ex humiditate parietibus decidunt. ¶ Tranſlate *Prudent. Apotheoſ. v.* 641. Omni culparum aſpergine liber.

Aſpergo, & adſpergo, gis, ſi, ſum, reſpergo, *ſpargere*, *ſpruzzare*, [illegible], Germ. *anſpritzen*, *beſprengen*, Gal. *arroſer*, *aſperſer*, Hiſ. *derramar*, *o rociar*, ἐπιρραίνω, quaſi ad aliquid ſpargo, vel aliquantulum madefacio. Regit autem vel accuſativum ſolum. *Plaut. Truc.* 2. 4. 15. Aſperſiſti aquam, jam rediit animus. ¶ Vel accuſativum cum dativo. *Virg.* 3. *Georg.* Pecorique aſpergere virus. ¶ Vel ablat. ſine præp. vel cum præp. *e*, vel *ex*. *Cic. pro Planc. c.* 12. Hunc tu vitæ ſplendorem maculis aſpergis iſtis? *Cic.* 6. *Fam.* eodem fonte ſe hauſturum intelligit laudes ſuas, e quo ſit leviter aſperſus. *Id. pro Cæcin. c.* 6. Facit hæredem ex deunce Cæcinam, ex duabus ſextulis M. Fulcinium; Æbutio ſextulam aſpergit. *Id.* 3. *de nat. Deor. c.* 36. aſpergere aram ſanguine. *Id. ad Q. Fratr.* 2. 9. Epiſtola hoc mihi aſperſit moleſtiæ. *Id. in orat.* 26. Sales orationi aſpergere. *Id.* 2. *Fam. ep.* 15. Hæc aſperſi, ut ſcires &c. *Id. pro Mur.* Comitatem gravitati aſpergere. *h. e.* miſcere. ¶ *Aſpergere* pro dicaciter notare. *Horat.* 1. *ſat.* 4. 87. E quibus unus avet quavis aſpergere cunctos.

Aſperitas, tis, f. 3. *aſprezza*, [illegible], Ger. *rauchheit*, Galli. *apreté*, *rudeſſe*, Hiſp. *aſpereza*, τραχύτης, τραχυσμός, inæqualitas, qualitas contraria lævitati. *Cic. de Nat.* Saxorum aſperitates, impendentium montium altitudines. ¶ Hinc aſperitas animæ pro difficultate reſpirandi. *Plin. l.* 21. *c.* 24. Ergo & hæc animi aſperitas, ſeu potius animæ, dulciore ſucco mitigatur. ¶ Item acritudo, ut aſperitas aceti, *Plin. l.* 9. *c.* 35. aſperitas pomi, *Id.* 12. 10. ¶ Item difficultas, ut Aſperitas locorum, apud *Curt.* & *Liv.* ¶ Metaphorice accipitur pro nimia gravitate, ſeu ſeveritate, cui opponitur ἐπιείκεια, facilitas, benignitas. *Nepos in Attic. c.* 5. Habebat avunculum Q. Cæcilium difficillima natura, cujus ſic aſperitatem veritus eſt, ut &c. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 18. *v.* 18. aſperitatem opponit placendi ſtudio, ſeu aſſentationi.

Aſperiter, adver. aſpere. *Nævius apud Non.* 11. 92. Ubi tu nequaquam cohares aſperiter.

Aſperitudo, inis, *aſprezza*, aſperitas, *Tert. de Pudic. c. penult.* Aſperitudo facti, & horror cineris. ¶ Tranſlate *Apulej. l.* 1. *Metam.* Aſperitudinem fabularum lepida jucunditas lævigabit.

Aſpernabilis, o. 3. *degno d'eſſere ſprezzato*, ἐξουθενητός, dignus, ut aſpernetur, vel rejiciatur. *Gell. l.* 11. *c.* 3. Hominibus non bene eruditis aſpernabiles. Comparat. eſt apud *Auguſt. l.* 2. *de mor. Manich. c.* 8.

Aſpernamentum, i, n. 2. idem quod aſpernatio. *Tertull. l.* 4. *adverſ. Marc. c.* 14. Qui aſpernamento habetur a nationibus. Adde *l. de Pudicitia*, *c.* 8.

Aſpernanter, adverb. contemptim, *con diſprezzo*. *Sidon. l.* 7. *epiſt.* 8. Aſpernanter audire, & *epiſt.* 2. Aſpernanter reſalutari.

Aſpernatio, f. 3. contemptus, rejectio, *diſpregiamento*, [illegible], Ger. *verachtung*, καταφρόνησις. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 14. Ex aſpernatione rationis eveniunt.

Aſpernator, oris, qui rejicit, aut contemnit. *Tert. adverſ. Marcion. l.* 4. *c.* 15. Divitum aſpernator, medicorum advocator.

Aſpernatus, a, um, qui rejecit, aut contempſit. *Cic. pro Cluent. c.* 68. Aſpernatus furorem, & crudelitatem alicujus. ¶ Paſſive rejectus, contemptus. *Arnob. l.* 5. *pag.* 175. Aſpernatam ſumit atque ebibit potionem.

Aſpernor, aris, com. 1. reſpuo, recuſo, rejicio, abhorreo, *ſprezzare*, *rifiutare*, [illegible], Ger. *verachten*, *verwurffen*, ἀπαξιόω, aſperno, eſt recuſare, averſari, faſtidire. *Terent. in Phorm.* 2. 3. 24. Quam is aſpernatur nunc tam illiberaliter. ¶ *Cic.* 3. *Offic.* Non recipit iſtam conjunctionem honeſtas: aſpernatur, repellit. Et *pro Cluent. c.* 68. Cujus ego furorem & crudelitatem Deos immortales a ſuis aris & templis aſpernatos eſſe, confido. *h. e.* repuliſſe. *Id.* 2. *de Fin. c.* 10. Animal appetit voluptatem, aſpernatur dolorem. ¶ Reperitur etiam paſſiva ſignificatione. *Cic. in frag.* apud *Priſc. l.* 8. Qui habet, ultro appetitur; qui eſt pauper, aſpernatur. *Hirt. de B. Afric. c.* 93. regem a ſuis deſertum ab omnibus aſpernari. ¶ Particip. *aſpernandus*. *Cic.* 15. *Fam. ep.* 6. Non nimis concupiſcendus honor, ſed minime aſpernandus.

Aſpero, as, a. 1. *inaſprare*, *inaſprire*, τραχύνω, aſperum facio. *Colum. l.* 8. *c.* 3. Aſſerculi formatis gradibus aſperantur, ne ſint advolantibus (*gallinis*) lubrici. *Virg. Æn.* 3. *v.* 285. Et glacialis hyems Aquilonibus aſperat undas. ¶ Metaphorice eſt animum alicujus ad iram, ſeu odium excitare, ſtimulare, *eſacerbare*, *inaſprire*. *Tac. Annal.* 2. 29. Ita moderans, ne lenire, neve aſperare crimina videretur. *h. e.* aſperiora ſeu graviora facere. *Id.* 2. *hiſtor. c.* 28. Aſperare iram victoris. *Quint.* 9. 4. Aſperare compoſitionem orationis. ¶ Significat etiam acuere, *aguzzare*, ut aſperare pugionem ſaxo. *Tacit. Ann.* 15. 54. ¶ *Aſperare ignem* eſt vehementiorem facere. *Valer. Flac.* 5. 368. Sirius aſperat ignes.

Aſperſio, onis, f. 3. *ſpargimento*, *ſpruzzo*, [illegible], Ger. *beſprengung*, Gl. *aſperſion*, *arroſement*, Hiſp. *rociadura*, ῥαντισμός, *Cic.* 2. *de Leg. c.* 10. Aſperſione aquæ tollitur. Adde *Macrob. l.* 3. *ſat. c.* 1.

Aſperſores aquæ qui ſint in *l. athletas*. *ff. de iis qui not. infam.* conjectura quadam putat *Accurſ.* eos eſſe, qui in ſtadio poſiti, quo celerius equi in equeſtri certamine refocillati current, eos frigida aqua ſuffundebant, & aſpergebant.

Aſperſus, ſus, m. 4. *ſpargimento*, *ſpruzzo*, *Plin. l.* 11. *c.* 33. Inſecta olei aſperſu necantur.

Aſperſus, a, um, nom. ex particip. *ſpruzzato*, *bagnato*, ut Aſperſus imbre lutoque, *Horat. l.* 1. *epiſt.* 11. *v.* 12. Aſperſa lacrymæ. *Prop. l.* 1. *el.* 12. *v.* 16. *Juvenal. ſat.* 5. *v.* 104. Aſperſus maculis. ¶ Tranſlate *Cicer. pro Cal. c.* 10. Aſperſus ſuſpicione, aut infamia.

Aſperugo, inis, Cappago aſperioribus foliis. *Plin. l.* 26. *c.* 10.

Aſphaltis, & Aſphaltites, *Mare morto*, ἀσφαλτῖτις, lacus Palæſtinæ in Judæa, in quem Jordanis fl. Arnon, Vibon, & Zered torrentes fluunt, cinctus altiſſimis montibus, long. 100. M. P. ſeu 20. l. latus 25. M. P. ſeu 5. l. ab Hieruſalem 35. M. P. in Or. Dictus eſt Aſphaltites a bitumine, quod gignit. Nam ἄσφαλτος, bitumen ſignificat. Dictus eſt Mare mortuum, quia nullum corpus demerſum ſuſtinet, ſed rejicit.

Aſphodelus, li, m. 2. ἀσφόδελος, herba, alio nomine anthericon. Ejus duæ ſunt ſpecies, ſexu diſcretæ. Marem albucum nominant, fœminam haſtulam Regiam, quod, dum floret, Regii ſceptri effigiem referat. *Plin. l.* 30. *c.* 17. & *Ruel. l.* 2. *c.* 99. ¶ Hac herba, ut Poetæ fabulantur, campi Elyſii conſiti ſunt, eaque Manes victitare dicuntur.

Aſpicio, & adſpicio, is, exi, ectum, a. 3. conſpicio, tueor, intueor, contueor, in aliquem oculos conjicio, obtutum in aliqua re figo, *vedere*, *guardare*, [illegible], Ger. *anſehen*, Gal. *voir*, Hiſp. *veer*, ἐμβλέπω, ex *ad*, & *ſpecio*, vel *ſpicio* antiquo verbo, teſte *Varrone*. *Ter. in And.* Inter mulieres unam aſpicio adoleſcentulam. *Cic. pro Sext. Roſc. c.* 22. Hanc ſuaviſſimam lucem aſpicere. & *de Haruſp. reſp.* Ad C. Lentulum Conſulem aſpexit. *Plaut. Capt.* 3. 4. 38. Aſpice ad me. ¶ Significat etiam ſuſpicere, venerari, admirari. *Nepos in Chabria*, *c.* 4. *n.* 1. Auctoritate anteibat, cumque magis milites, quam qui præerant, aſpiciebant. ¶ Item conſiderare; *Senec. Med. ver.* 81. Cedent Æſonio duci, Si formæ velit aſpici, Proles fulminis improbi. ¶ *Nepos in Epamin. c.* 8. *n.* 3. Coegit (*Thebanos*) apud Leuctra ſuperare Lacedæmonios, quos ante ſe imperatorem nemo Bœotiorum auſus aſpicere in acie. Ubi hoc verbum timorem ſignificat. ¶ *Aſpexis* pro *aſpexeris* habes apud *Plaut. Aſin.* 4. 1. 25.

Aſpilates, ἀσπιλάτης, gemma ignei coloris, quam Democritus tradit in Arabia gigni, & in avium quarundam nido inveniri, eamque ex cameli pilo ſpleneticis

al-

alligatam malo illorum mederi. ¶ Eſt & altera eodem nomine argentei coloris lymphaticis utilis. Utriuſque meminit *Plin. l. 37. c. 10.*

Aſpiramen, inis, n. *Valer. Flac. l. 6. v. 465.* Da, precor, artificis blanda aſpiramina formæ, *aria di bellezza*, *brio*.

Aſpiratio, f. 3. exhalatio, *lo ſpirare*, [illegible], Ger. *anblaſung*, Gal. *aſpiration*, *ſouſflement*, Hiſp. *aſpiracion*, [illegible], actus aſpirandi, ideſt inſpirandi, nempe dum aerem in corpus intromittimus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 33.* Animantes aſpiratione aeris ſuſtinentur. ¶ Sumitur item pro influentia. *Cic. l. 1. de Div.* Ejus aſpiratio gravis, & peſtilens. de ſtella loquitur. ¶ Eſt item [illegible], ſpiritus aſper, quo literas quaſdam vegetiore ſono efferimus. *Cic. in Or. c. 48.* Majores nuſquam niſi in vocali aſpiratione utebantur.

Aſpiro, & adſpiro, as, n. 1. afflo, nitor, cogito, *ſpirare*, *favorire*, [illegible], Ger. *anblaſen*, Gal. *ſouffler*, *aſpirer*, Hiſp. *dar aliento*, *aſpirar*, [illegible], ex *ad* & *ſpiro*, & proprie ſignificat afflare. *Virg. 7. Æn. v. 8.* Aſpirant auræ in noctem. *Celſ. l. 1. c. 17.* Curioſe veſtimentis involvendus eſt, ne ad eum frigus aſpiret. ¶ Paſſive *Solin. c. 22.* Inſula aſpiratur freto Gallico. ¶ Per metaphoram ponitur interdum pro favere, *ajutare*, *favorire*. *Virg. 2. Æn. v. 385.* Aſpirat primo fortuna labori. Tractum eſt a navigantibus, quibus ſpirantes auræ favent. ¶ Interdum pro incumbere, & quaſi toto ſpiritu intentum eſſe, conari aliquid adipiſci, *cercare*, *arrivare*, cum acc. & præp. ad, ut Aſpirare ad Conſulatum. Uſurpatur autem fere cum negatione, aut interrogatione, & ſignificat conatum quemdam, & cupiditatem tendentis ad rem aliquam. *Cic. in Bruto, c. 21.* Ex bellica laude aſpirare ad Africanum nemo poteſt. *Id. Tuſc. 5. c. 9.* Omnes aditus tuos intercluſi, ut ad me aſpirare non poſſes: hoc eſt, pervenire. *Id. Verr. 4.* Quando iſte aſpirabit in Curiam? *Id. Verr. 3. c. 54.* Quid enim quiſquam ad meam pecuniam, me invito, aſpirat? *Id. in Divin. Verr. c. 5. in fin.* Quiſquam tam impudens reperietur, qui ad alienam cauſam accedere, aut aſpirare audeat? Ubi *Aſcon.* accedere eſt proximum fieri · aſpirare, in eam partem qua quid quæſitum eſt, vultum, & oculos, ac ſpiritum oris advertere. ¶ Apud Grammaticos ſignificat ſyllabam vehementiore ſono pronuntiare; item aſpero ſpiritu notare. *Nigid.* apud *Gell. l. 13. c. 6.* Ruſticus fit ſermo, ſi aſpires perperam. *Quintil. l. 1. c. 5.* (*al. 9.*) Diu ſervatum, ne conſonantibus aſpiraretur, ut in *Graccis*, aut *triumpis*.

Aſpis, idis, f. 3. *aſpe*, *aſpide*, [illegible], Ger. *atteren*, Gal. *aſpic*, Hiſp. *aſpid*, [illegible], ſerpens parvus, tardi viſus, tam præſens habens venenum, ut nullum ſit morſis remedium, niſi ut partes læſæ confeſtim amputentur. *Cic. pro Rabir. Poſth. c. 9.* Aſpide ad corpus admota vita eſt privatus. ¶ Huic animali tantus eſt amoris affectus, ut vix unquam ſine compare vagetur. *Plin. l. 8. c. 28.* ¶ Aſpis, ſi credimus *Lucano l. 9.* in ſola Africa naſcitur, ſed & in noſtrum orbem avaritia invexit. ¶ Sunt autem plures aſpidum ſpecies, diſpareſque effectus, ad nocendum, ut *Solinus* ſcribit *cap. 27.* Unde ſomniculoſa aſpis quæ ſomnum lethiferum immittit.

Aſplēnum, ni, n. 2. *ſcolopendria*, [illegible], herba, dicta, quod lienem imminuat. *Plin. l. 27. c. 5.*

Aſportatio, onis, f. 3. aſportandi actus, *il portar via*, [illegible]. *Cic. 6. Verr. c. 49.* Eorum demolitio, atque aſportatio difficilis videbatur.

Aſportātus, a, um, *portato via*, alio avectus. *Cic. Verr. 3. c. 20.* Signa plauſtris evecta, & aſportata.

Aſporto, a. 1. *portar da un luogo in un altro*, [illegible], hinc alio portare. *Cic. in Parad. 1. c. 2.* Multa de ſuis rebus ſecum aſportarent. ¶ Eſt etiam auferre, *togliere*, *e portar via*. *Cic. in Div. Verr. c. 9.* Non te ex Sicilia litteras in Verrem deportare velle arbitrantur, ſed aſportare velle ex Sicilia litteras ſuſpicantur.

Aſprātus, a, um, aſperatus, aſper, ut lima aſprata. *Sidon. lib. 4. ep. 8.* & *Carm. 2. v. 418.* Hic domus Auroræ rutilo cruſtante metallo Baccarum præfert læves aſprata lapillos.

Aſprēdo, dinis, f. 3. *aſprezza*, idem, quod aſperitas. *Celſ. l. 5. c. 28. n. 2.* Aſpredine quadam. Al. leg. *aſpritudine*.

Aſprētum, ti, n. 2. *luogo aſpro*, *diſaſtroſo*, [illegible], locus aſper, & abruptus. *Liv. l. 9. c. 24.* Saxa temere jacentia, ut ſit in aſpretis.

Aſpritūdo, inis, f. 3. *aſprezza*. *Celſ. l. 6. c. 6. n. 26.* Ex aſpritudine lippitudo fit. *Scribon. Largus Compoſ. 35.* Caliginem, & aſpritudinem oculorum, dixit.

Aſſa, } V. Aſſus.
Aſſæ, }

Aſſamenta, torum, n. 2. *tavole da ſegare*, tabulæ ſectiles, quæ & aſſes, ſive potius aſſeres dicuntur, non abſimiles ſcandulis, quibus tecta tegularum vice aliquando tegi ſolent. *Plin. l. 16. c. 40.* Aſſamentiſque portarum utiliſſima. Sed *Harduinus* ad hunc loc. notavit, omnes lib. MSS. *craſſamentis* exhibere.

Aſſarăcus, m. 2. Trois fil. ex Acalide Eumedis filia, qui uxorem habuit Clytodoram Laomedontis filiam, & genuit Capyn, ex quo, & Nympha Naide natus eſt Anchiſes pater Æneæ ex Venere. *Dionyſ. l. 1.* ¶ *Gens Aſſaraci* eſt Romanus populus ab Ænea deſcendens. *Virg. Æn. 9. v. 643.*

Aſſaratum, n. 2. auctore *Feſto*, potionis genus erat ex vino, & ſanguine temperatum. Latini enim priſci ſanguinem *aſſir* vocabant: quaſi *aſſiratum*.

Aſſarius, a, um, aſſus, aſſatus, *arroſtito*. *Cato de R. R. c. 132.* Daps Jovi aſſaria pecuaria, urna vini Junoni caſtæ.

Aſſarius, ii, m. apud antiquos idem quod as, ut docent *Varr. lib. 7. L. L.* & *Chariſ. l. 1.* Ex Varrone autem colligitur, in uſu fuiſſe, ut in genitivo plurali *aſſarium* diceretur pro *aſſariorum*, ut *equus publicus mille aſſarium*.

Aſſatūra, æ, *arroſto*, caro aſſa, [illegible]. *Vopiſc. in Aureliano, c. ult.* Convivium de aſſaturis maxime fuit.

Aſſecla, m. 1. *ſeguitatore*, Germ. *nachfolger*, Gal. *ſuivant*, Hiſp. *ſeguidor*, [illegible], ab aſſequendo, ſignificat eum, qui alicujus commodi ſpe alterum ſequitur, ejuſque omnibus imperiis præſto eſt. *Auct. declam. triumpiſ. in Sal.* Omnium menſarum aſſecla, omnium cubiculorum pellex. *Cic. Attic. l. 9. ep. 3.* Qui potentiſſimorum hominum contumaciam nunquam tulerim, ferrem hujus aſſeclæ? ¶ Aſſecla diſtinguitur a ſodali, & comite, quod ſodalis dicitur adoleſcentiæ, comes is, qui una iter facit, aſſecla, qui ſequitur potentiorem, ita ut comes comiti ſecuritatem, ſodalis amico amicitiam, aſſecla vero officii jus præſtet ſuperiori. *Cor. Fronto.*

Aſſectatio, onis, f. 3. *accompagnamento*, *corteggio*, [illegible]. *Cic. pro Mur. cap. 34.* Hanc in noſtris petitionibus operam, atque aſſectationem. ¶ *Plin. l. 2. c. 2.* Latet pleroſque, magna cœli aſſectatione compertum a principibus doctrinæ viris; h. e. obſervatione.

Aſſectātor, oris, m. 3. [illegible], qui aſſidue comitatum præſtat. *Cic. 7. Verr.* Vetus quidam aſſectator ex numero amicorum. ¶ Item imitator, ut aſſectator eloquentiæ alicujus, *Plin. l. 29. c. 1.* *Gell. l. 5. c. 10.* Cum diutule auditor aſſectatorque Protagoræ fuiſſet.

Aſſectatus, a, um, paſſive aſſertur a Feſto. Sed legendum *aſſectatus*.

Aſſector, aris, d. 1. frequent. *ſeguire*, *ſeguitare*, [illegible], Ger. *einen nachfolgen*, Gal. *ſuivre*, Hiſp. *ſeguir*, [illegible], comitatum præſto, ſeu alterum honoris gratia aſſidue comitor. *Cic. de Or.* Eumque major natu, & conſularis Serg. Galba aſſectaretur. *Sueton. Caſ. c. 19.* Pompejum aſſectatus eſt. *i. e.* Pompejo ſe adjunxit. ¶ Paſſiva ſignificatione *Non.* apud *Priſc. l. 8.* Aſſectari ſe omnes cupiunt. [illegible]. ¶ Hinc particip. paſſivum *aſſectatus*, ut *aſſectata femina* apud *Feſtum* h. e. vel honorata, vel ad extremum periculum adducta: quam utramque explicationem *Feſtus* ponit.

Aſſenſio, onis, f. 3. conſenſus, approbatio, *aſſenſo*. *Cic. 4. Acad. c. 12.* Neque peccare quenquam niſi aſſenſione. *Id. ib. c. 84.* Crebræ aſſenſiones.

Aſſenſor, m. 3. *chi conſente*, Gall. *qui conſent*, Hiſp. *el que conſiente*, [illegible], qui alicui aſſentitur. *Cic. Fam. 6. ep. 22.* Te in tanto exercitu mihi fuiſſe aſſenſorem.

Aſſenſus, us, m. 4. aſſenſio, approbatio, *conſentimento*, [illegible], Germ. *verwilligung*, [illegible]. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 2.* Aſſenſu omnium aliquid dicere. *Id. 4. Acad. 29.* Cohibere aſſenſum.

Aſſentatio, f. 3. adulatio, blanditiæ, *adulazione*, [illegible], [illegible]. *Cic. de Amic.* Semper auget aſſentatio id, quod is, cujus ad voluntatem dicitur, vult eſſe magnum. ¶ Sumitur & pro adſenſione, *conſenſo*. *Petron. ſat. c. 17.* Tacentibus nobis, & ad neutram partem aſſentationem flectentibus. Alii leg. *aſſenſionem*. *Vell. l. 2. c. 128.* Ut pene aſſentatione ſua, quibus vellet, principatus conciliaret: *h. e.* commendatione, & auctoritate ſua.

Aſſentatiuncŭla, f. 1. dim. *Cic. ad Lucejum, Fam. 5. 12.* Vereor, ne aſſentatiuncula quadam aucupari tuam gratiam videar.

Aſſentātor, m. 3. ad voluntatem dicens qui aſſentatur, *adulatore*, [illegible]. *Cic. Fam. 5. ep. 12.* Non tu is es, qui non eos magis, qui te non admirentur, invidos, quam eos, qui laudent, aſſentatores arbitrere. ¶ Item qui aſſentitur, & permittit. *Tert. adverſ. Hermog. c. 10.* Non auctor, ſed aſſentator mali invenitur Deus.

Aſſentatorie, adverb. *adulatoriamente*, [illegible], *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 14.* Dubitare te non aſſentatorie, ſed fraterne veto.

Aſſentātrix, fem. ab aſſentator, *adulatrice*. *Plaut. Moſt. 1. 3. v. 100.* Nunc aſſentatrix ſceleſta eſt, dudum adverſatrix erat.

Aſſentio, is, ſi, enſum, ire, & uſitatius

Aſſentior, iris, enſus ſum, depon. *aſſentire*, *acconſentire*, *approvare*, [illegible], [illegible], conſentio, in eadem ſententia ſum. *Cic. 1. Off. c. 6.* Ne incognita pro cognitis habeamus, hiſque temere aſſentiamur. Ita *Gruter. Græv.* & alii leg. *Curt. l. 4. c. 13.* Omnes ferme Parmenioni aſſentiebant. *Cic. l. 1. de Orat. c. 49.* Senatus tibi magnis de rebus eſt aſſenſus. Et *l. 3. cap. 48.* Ego illud aſſentior Theophraſto. *Plaut. Amph. 2. 2. 192.* Qui illud, quod ego dicam, aſſentiant.

Aſſentor, aris, d. 1. adulor, blandior, *adulare*, [illegible], Ger. *ſchmeichlen*, Gall. *flater*, Hiſp. *halagar*, *liſongear*, [illegible], inſidioſe, & conciliandæ alicujus utilitatis gratia effuſius, & plerumque falſo quempiam laudare. Proprie enim aſſentamur voce, adulamur geſtu, blandimur tactu. Ponitur autem aliquando abſolute. *Cic.* Ne aſſentari viderere. Aliquando cum dativo. *Id. in Bruto.* Ne me tibi aſſentari putes. Aliquando cum acc. communi. *Terent. in Eun. 2. 2. 22.* Imperavi egomet mihi omnia aſſentari. ¶ Aliquando eſt aſſentiri. *Vellej. l. 2. cap. 48.* Pompejus iis, qui a Cæſare dimittendos exercitus contendebant, aſſentabatur, iis qui ab ipſo, adverſabatur.

Aſsĕquor, eris, utus ſum, d. 3. conſequor, nanciſcor, *giungere*, [illegible], Ger. *einem nachfolgen*, *erellen*, *elangen*, Gal. *ſuivre*, *& atteindre*, *parvenir juſque a quelque choſe*, Hiſp. *conſeguir*, *y alcançar*, [illegible], eſt juxta ſequi. *Cic. Att. l. 3. epiſt. 5.* Si es Romæ, jam me aſſequi non potes, ſin es in via, cum me fueris aſſecutus, coram agemus. ¶ Per tranſlationem accipitur pro æquare, *aggguagliare*. *Cic. de Leg.* Quem imitaris, nunquam aſſequere. *Idem Lent.* Nullam partem tuorum erga me meritorum videar aſſequutus. ¶ Quandoque eſt acquirere, obtinere. *acquiſtare*. *Id. poſt redit.* Veſtros honores, quos eramus gradatim ſingulos aſſecuti. ¶ Interdum intelligere, *capire*, *intendere*. *Cic. de Invent. lib. 2. c. 47.* Cogitationem alterius aſſequi. Et *Verr. 5. c. 86.* Aſſequi conjectura. ¶ Paſſiva ſignificatione. *Id. 4. Verr. c. 73.* Ut nihil horum inveſtigari, nihil aſſequi potuerit.

Aſſer, eris, m. 3. *tavola da ſegare*, [illegible], Germ. *bretten*, Gall. *membrure*, Hiſp. *tablas*, [illegible], tabula ſectilis, dicta ab aſſidendo, quod admoveatur, hæreatque parietibus, trabibuſque. *Feſtus*. *Plaut. Aulul. 2. 6. 8.* Ligna apud nos nulla ſunt. Co. Sunt aſſeres? Sta. Sunt pol. ¶ Aſſeres proprie ſunt trabeculæ illæ, quibus tegulæ in tectis imponuntur: quod illa *Vitruvii* verba docent *lib. 4. cap. 2.* Deinde inſuper ſub tegulas aſſeres ita prominentes, uti parietes eorum projecturis tegantur. ¶ Hinc aſſeres de fuſtibus, & contis etiam dicuntur. *Liv. l. 30. c. 10.* & alibi. Sic aſſeres lecticariorum, *Suet. in Calig. c. 58.* ſc. ligna illa, quibus lecticarii utuntur. V. Aſſis.

Aſſercŭlus, [illegible], dim. eſt ab aſſer, ris. *Col. l. 12. c. 50.* Aſſerculos inter ſe diſtantes ſemipedalibus ſpatiis. ¶ Dicitur etiam *aſſerculum*, *i*, *n.* *Cato R. R. c. 12.* Aſſercula quinque.

Aſsĕro, vel adſero, ris, aſſevi, aſſitum, n. 3. *ſeminar appreſſo*, juxta ſemino, vel juxta planto. *Cato de R. R.* Vites ſatis multæ aſſerantur. *Var. l. 1. R. R. c. 26.* Neque vites propter cupreſſos aſſerunt, quod hæc inter ſe inimica. *Id. ib. cap. 16.* Vitis aſſita (vel *adſita*) ad olus. *Cat. Epithal. Manl. v. 106.* Velut aſſitas vitis implicat arbores.

Aſsĕro, & Adſero, is, erui, ertum, a. 3. vindico, affirmo, *affermare*, *approvare*, [illegible], [illegible], Germ. *beſtetigen*, *vor gewiſs ſagen*, Gall. *aſſeurer*, *affermer*, Hiſp. *afirmar*, [illegible]. *Tac. Ann. 16. c. 2.* Per quos noſceret, an vera adſererentur. *Juſtin. l. 28. c. 2.* Mittit, qui Senatui aſſereret, puerum illum ex Ariarathe genitum. *Quintil. declam. 7. c. 6.* Non vacat aſſerere quæ ſinxeris, cum vix prodeſt & verum fateri. *M. Senec. in excerpt. controv. 7. 1.* Aſſerens, minus verendum eſſe, &c. ¶ Magis propria, & elegantiori notione ſignificat vindicare. Unde aſſerere libertatem Reip. *Quint. li. 6. c. 5.* Sic *aſſerere in libertatem*. Nam qui aliquem in libertatem vindicabat, eum ad ſe trahebat, manuque capiti ejus impoſita dicebat. Hunc ego hominem jure Quiritum ajo liberum eſſe oportere. ¶ Aſſerere in ſervitutem, eſt in ſervitutem conjicere. *Liv. lib. 3. c. 44.* ¶ *Aſſerere ſe*, abſolute, eſt ſe liberare. *Ovid. 3. Amor. eleg. 11. verſ. 3.* Scilicet aſſerui jam me, fugique catenas. Huic affinis eſt uſus apud *Mart. l. 14. epigr. 142.* Hoc focale tuas aſſerat auriculas, *h. e.* defendat. ¶ Aſſerere manu idem eſt, ac in libertatem vindicare. *Terent. Adelph. 2. 1. 40.* Ego liberali illam aſſero cauſſa manu; *hoc eſt* manu aſſero. ¶ Aſſerere manum, eſt admovere, quod ea, quæ in terram dimittuntur, ſeri dicuntur, &c. *Feſtus*. ¶ Eſt etiam aſſumere, arrogare ſibi, *pretendere*. *Quint. l. 12. cap. 1.* Aſſerere ſibi nomen Sapientis. Sic aſſerere ſibi partem hæreditatis. *Ulpian. l. 1. ff. ſi pars hæred. petat.* ¶ Item eximere, liberare; ut aſſerere ſe a mortalitate. *Plin. lib. 2. epiſt. 10.* ¶ Item aſcribere, ut aſſerere aliquem cœlo, *Ovid. 1. Met.* ¶ Apud *Plin. l. 1. ep. 3.* Aſſerere ſe ſtudiis, eſt ſe tradere.

Aſſertio, onis, *affermazione*, [illegible], actus aſſerendi. *Cic. 1. Acad. Quæſt. c. 12.* Neque aſſertione approbare. Sed al. leg. *aſſenſione*. *Arnob. l. 1. pag. 18.* Aſſertio talis rei, & abnegatio. ¶ Eſt etiam vindicatio, qua ſc. in libertatem aſſerimur. *Quint. l. 3. c. 6.* (*al. 8.*) Sit ne liber, qui in aſſertione eſt. Adde *l. 5. c. 2.*

Aſſertor, m. 3. [illegible], qui aliquem in ſervitutem, aut etiam in libertatem vindicat, vindex. *Liv. l. 3. c. 44.* Aſſertorem vocat eum, qui Virginii filiam, quaſi ſervam ſuam, ficta cauſa repetebat. *Senec. epiſt. 13.* Catoni gladium aſſertorem libertatis extorque. Adde *Sueton. Cæſ. c. 80.*

Aſſertorius, a, um, ut lis aſſertoria, *in Cod. de aſſertione tollenda*, *ſub tit.* h. e. in qua agitur de libertate alicujus.

Aſſertum, i, n. *afferzione*, affirmatio. *Martian. Capell. l. 6.* Terram in medio mundi ſtare, multiplicibus monſtratur aſſertis.

Aſſervātus, a, um, *conſervato*, *guardato*, [illegible], ſervatus, cuſtoditus. *Cicer. pro Arch. c. 5.* Appii tabulæ negligentius aſſervatæ. *Plin. l. 9. c. 23.* Piſcis in ſale aſſervatus.

Aſſervio, vel Adſervio, n. 4. *ſervire*, [illegible], inſervio. *Cic. Tuſc. 2. 24.* Contentioni vocis aſſerviunt.

Aſſervo, vel Adſervo, as, a. 1. *conſervare*, *cuſtodire*, [illegible], Ger. *behalten*, *bewaren*, Gal. *garder*, Hiſp. *guardar*, ſervo, cuſtodio. *Cic. 5. Verr. c. 22.* Imperat, hominem ut aſſervarent. ¶ Significat etiam obſervare, oculis aliquem cuſtodire. *Terent. Heaut. 3. 3. 32.* Atqui nunc here, hic tibi aſſervandus eſt, *dal occhi gli occhi addoſſo*. *Liv. l. 8. c. 20.* Aſſervare aliquem in carcerem.

Aſſeſſio, onis, verbale ab aſſideo, *aſſiſtenza*. *Cic. Fam. l. 11. epiſt. 27.* Quæ tua fuerit aſſeſſio, oratio, confirmatio animi mei.

Aſſeſſor, m. 3. *aſſeſſore*, Gal. *aſſeſſeur*, Hiſp. *aſſeſſor*, [illegible], ab aſſideo, qui aſſidet Præſidi, & conſilium dat in cauſarum cognitionibus, edictis, poſtulationibus, libellis, epiſtolis. *Cic. 1. de Div.* Lacedæmonii Regibus ſuis augurem aſſeſſorem dederunt. Adde *Suet. in Galba c. 19.*

Aſſeſſorius, a, um, ad Aſſeſſorem pertinens. *Ulp. ff. l. 47. tit. 10. l. 5. §. 8.* Sabinus in aſſeſſorio. *h. e.* in libro de officio aſſeſſoris.

Aſſeſſūra, æ, officium aſſeſſoris. *Ulpian Dig.* 50 14. 3.

Aſſeſſus, a, um, particip. ab aſſideo. *Sil. l.* 12. *v.* 433. Aſſeſſos Capuæ muros. *h. e.* obſidione cinctos. Al. leg. *obſeſſos*.

Aſſeſtrix, icis, f. *levatrice*, obſtetrix, quæ puerperæ aſſidet, & aſſiſtit. *Afran.* apud *Non. c.* 2. *n.* 39.

Aſſeveranter, βεβαίως, affirmate. *Cic. Att. lib.* 15. *ep.* 19. Locutum ſecum eſſe Q. Cic. valde aſſeveranter. *Id.* 4. *Acad. cap.* 19. Multo aſſeverantius in Syria.

Aſſeverāte, adverb. affirmate. *Gell. l.* 7. *c.* 5. Tragœdias Poetarum nobilium ſcite, atque aſſeverate actitavit. *con molta grazia, e franchezza*.

Aſſeveratio, f. 3. *affermazione*, Germ. *ein beſtetigung*, Gall. *aſſeurance*, Hiſp. *affirmacion*, βεβαίωσις, affirmatio. *Quintil. l.* 4. *cap.* 2. Cum quorundam probatio ſola ſit in aſſeveratione, & perſeverantia. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 23. Omni tibi aſſeveratione affirmo.

Aſſevero, as, a. 1. *affermare*, הדרים קים, Ger. *beſtetigen*, *ervvaſſ*, *gevviſſ*, *und beſtendigklich ſagen*, Gal. *affirmer*, *aſſeurer*, Hiſp. *afirmar porfiando*, βεβαιοῦν, διισχυρίζομαι, eſt quaſi *aſſero verum*, & ponitur pro conſtanter affirmare. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 21. Nemo illa de re poteſt aſſeverare ſine certa aliqua ejus rei nota. ¶ Aſſeveror paſſivum imperſ. *Cicer.* 4. *Verr. c.* 10. Utrum aſſeveratur in hoc, an tentatur.

Aſſiccatus, vel Adſiccatus, a, um, *ſecco*, *ſeccato*. *Colum. l.* 2. *de R. R. c.* 6. Plurimum refert, non adſiccato ſucco ſimum vires continere.

Aſſiceſco, is, n. 3. *ſeccarſi*, ἀποξηραίνομαι, ſiccum fieri. *Col. lib.* 12. *cap.* 9. Dum aſſiceſcant caules.

Aſſicco, vel Adſicco, as, a. 1. *ſeccare*, הוביש הרחיב, Ger. *truckenen*, ξηραίνω, diligenter ſiccare. *Col. l.* 12. *c.* 15. Tum rurſum in Sole aſſiccavit.

Aſſiculus, i, Aſſerculus, parvus aſſis. Citat Calep. locum *Col. l.* 6. *cap.* 19. Sed al. leg. *aſſerculus*, quod fere idem eſt.

Aſſidelæ menſæ, ad quas ſedentes Flamines ſacra faciebant. *Feſtus*.

Aſſideo, es, edi, eſſum, aſſiſto, prope ſedeo, *ſedere appreſſo*, ישבמר, Germ. *bey ſitzen*, Gal. *s'aſſeoir prez de quelqu'un*, Hiſp. *aſſentarſe cerca de alguno*, παρακάθημαι. *Cic. Acad.* 1. *c.* 4. Simul aſſideamus, ſi videtur. *Salluſt. in Jug. cap.* 11. Hiempſal dextra Adherbalem aſſedit. *Plaut. Rud.* 2. 6. 48. Aſſidere apud carbones. *Id. Bacc.* 3. 3. 28. Aſſidere in ſella. *Cic.* 2. *de Fin. c.* 18. Aſſidere ſuper aſpidem. ¶ Significat etiam penſilo eſſe, ut de iis, qui ægrotis inſerviunt. *Horat. l.* 1. *ſat.* 1. *v.* 80. Aut alius caſus lecto te affixit, habes, qui aſſideat, &c. ¶ Aſſidere etiam dicuntur Aſſeſſores, qui a Prætoribus, vel aliis in conſilium adhibentur. *Suet. Tib. c.* 33. Magiſtratibus pro tribunali cognoſcentibus plerumque ſe offerebat conſiliarium, aſſidebatque mixtim. Hinc *Aſſeſſor*. V. ¶ Eſt etiam verbum militare, pro obſidere. *Virg. in Cir.* Noſtris qui mœnibus aſſidet urbis. *Plin. Paneg. cap.* 12. An audeant, qui ſciant te aſſediſſe ferociſſimis populis? ¶ *Id. lib. c.* 81. Aſſidere gubernaculis. Et *lib.* 3. *epiſt.* 3. Aſſidere litteris, h. e. aſſiduum eſſe. ¶ Apud *Horat. l.* 1. *ep.* 5. *v.* 13. Parcus ob hæredis curam, nimiumque ſeverus, Aſſidet inſano. *i. e.* proximus eſt.

Aſſido, is, n. 3. conſido, *porſi a ſedere*, ישב, Ger. *berzen*, *ſitzen*, Gal. *s'aſſeoir*, Hiſp. *aſſentarſe*, καθέζομαι, idem, quod *aſſideo*. *Plaut. Aulul.* 4. 1. 20. In ara hac aſſidam ſacra. Caret ſupino, capit autem præteritum a verbo *aſſideo*.

Aſſiduē, adverb. *aſſiduamente*, ἐνδελεχῶς, *Cic.* 5. *Fam. ep.* 15. Perfugium mihi literæ, quibus aſſidue utor. *Idem de clar. Orat. c.* 91. Aſſiduiſſime mecum fuit Dionyſius.

Aſſiduĭtas, f. 3. perſeverantia, opera quotidiana, diligentia, *diligenza*, *aſſiduità*, ἐνδελέχεια, *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Aſſiduitate quotidiana, & conſuetudine oculorum aſſueſcunt animi. *Id. de poſt. Conſul. ſub init.* Aſſiduitatem, & frequentiam conjungit, tanquam ſynonyma. Atque apud *Suet. in Aug. c* 43. Aſſiduitas ſpectaculorum, itidem pro frequentia accipienda eſt.

Aſſiduō, idem quod aſſidue, *aſſiduamente*. *Plaut. Mil.* 2. 2. 50. Aſſiduo edes. Item frequenter, teſte *Var. l.* 5. *de L. L.*

Aſſiduus, a, um, o. 1. 2. quotidianus, frequens, continuus, diligens, *aſſiduo*, *continuo*, *frequente*, תמיד, Ger. *ſtet*, Gall. *aſſidu*, Hiſp. *aſſiduo*, ἐνδελεχής, ab aſſideo, quod in ea re, quam quis frequens agit, conſediſſe videatur. *Tibull. l.* 1. *el. v.* 6. Dum meus aſſiduo luceat igne focus. *Cic. pro Sex. Roſc. cap.* 7. Cum hic filius aſſiduus in prœliis eſſet. *Id. pro Cal. cap.* 4. Caſſius fuit aſſiduus meus. *Plaut. Asin.* 2. 4. 22. Aſſiduam operam dare toro. *Ovid.* 15. *Met. v.* 178. Ipſa quoque aſſiduo labuntur tempora motu. ¶ Habet & ſuos gradus. *Suet. in Aug. c.* 71. Vaſa aurea aſſiduiſſimi uſus conflavit omnia. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 9. *de canibus*: Ita enim aſſiduiores ſunt, quod cum altero idem fit acrior. ¶ Alia eſt etiam hujus nominis origo, qua ab aſſe deducitur. *Cic. in Top. cap.* 2. Cum lex Ælia Sentia aſſiduo vindicem aſſiduum eſſe jubeat, locupletem jubet locupleti. Locuples enim eſt aſſiduus, ut ait *Ælius*, appellatus ab ære dando. Hinc & *Plaut. Amph.* 1. 1. 14. aſſiduum pro divite poſuit. Et apud *Feſtum* aſſidui dicebantur milites, qui ſuo ſumptu militabant. ¶ *Soſipater Chariſ. lib.* 1. ſcribit, cum a Servio Tullio populus in quinque claſſes eſſet diviſus, ut tributum, prout quiſque poſſideret, inferret; ditiores, qui aſſes dabant, *Aſſiduos* dictos: & quoniam ſoli in negotiis publicis frequentes aderant, hinc eos, qui frequenter adſunt, aſſiduos appellatos. V. etiam *Gell. l.* 16. *c.* 10.

Aſſignatio, onis, fem. 3. *aſſegnazione*, ἀποκατάστασις, attributio. *Cic. lib.* 13. *Famil. ep.* 9. Cum Cæſar Syllanas venditiones, & aſſignationes ratas eſſe velit.

Aſſignātor, oris, qui aſſignat, *diſtributore*, *aſſegnatore*. *Ulpian. lib.* 4. *ff. de aſſign. libert.* Præferri filio nepotem aſſignatoris.

Aſſignātus, a, um, nomen ex particip. *aſſegnato*, *attribuito*. *Cic. Somn. Scip. c.* 3. Munus aſſignatum a Deo defugere. *Id. in Piſon. c.* 36. Per ſervulum ordines aſſignati.

Aſſigno, as, a. 1. tribuo, attribuo, adſcribo, *aſſegnare*, *conſegnare*, נתן, הלך, דדיך, Ger. *zugeben*, *zuordnen*, Gal. *aſſigner*, *bailler par aſſignation*, Hiſp. *aſſignar*, *o conſtituir*, προσνέμειν. *Cic. pro Domo*, *c.* 44. Inferiorem ædium partem aſſignavit genti ſuæ Clodiæ. ¶ Interdum idem, quod tribuere, imputare, *incolpare*. *Auct. ad Her. l.* 1. Si tardius, occupationibus aſſignare debebis. *Cic. Verr.* 7. 50. Aſſignare culpam fortunæ. ¶ Eſt autem proprius hujus verbi uſus, cum de agris ſermo eſt, qui hoſtibus adempti dividuntur in populum. Atque, ut *Siculus Flaccus* ait, *de condit. agror.* apud *Rigalt. p.* 51. aliud eſt dividere, aliud aſſignare. Dividuntur enim agri limitibus conſtitutis per centurias, aſſignantur viritim nominibus. ¶ Ponitur etiam pro obſignare, *ſigillare*. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 81. Aſſigna, Marce, tabellas.

Aſſilio, vel adſilio, lis, n. 4. aſſilui, aſſilivi, aſſultum, *ſaltare a qualche coſa*, דלג, קפץ, Germ. *hinzuſpringen*, Gall. *aſſaillir*, Hiſp. *ſaltar*, *acometer*, ἐνάλλομαι, ſaltu ad rem aliquam me confero. *Cic. de Orat. c.* 53. Nec aſſiliendum eſt ſtatim ad illud genus. ¶ Accipitur etiam pro invadere, aggredi, *dare aſſalto*. *Ovid. l.* 11. *Met.* Cum ſæpe aſſilit defenſæ mœnibus urbis. ¶ Etiam aſſilire dicitur de animalibus maribus, cum feminas ineunt. *Col. l.* 7. Ea marem concivit aſſilientem.

Aſſimilanter, cum ſimilitudine, per ſimilitudinem. *Nigid.* apud *Non. c.* 1. *n.* 190. Sunt etiam aſſimilanter dicta hæc, canatim, ſuatim, bovatim, quæ ab animalibus ſumuntur.

Aſſimilatio, onis, verbal. *ſomiglianza*, ſimilitudo, ὁμοίωσις, *Plin. l.* 12. *c.* 49. prodigioſa aſſimilatio.

Aſſimilātus, a, um, *fatto ſimile*, ſimilis factus, ὁμοιωθείς. *Cic.* 4. *Verr. c. penult.* Litteræ, lituræque omnes aſſimilatæ, expreſſæ, de tabulis in libros transferuntur.

Aſſimĭlis, le, o. 3. ex ad, & ſimilis, *ſimile*, ὅμοιος, prorſus ſimilis. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 55. Aſſimilis ſpongiis mollitudo. *Ovid.* 1. *Triſt.* 5. 27. Aſſimilemque ſui fecit.

Aſſimĭlĭter, *ſimilmente*, ὁμοίως, ſimiliter, *Plaut. Bacch.* 4. 9. 27. Aſſimiliter hodie mihi obtigit.

Aſſimĭlo, as, a. 1. ſimilem facio, confero, comparo, *aſſomigliare*, *paragonare*, דמה, Ger. *vergleichen*, Gall. *comparer*, *paragoner*, *rendre ſemblable*, Hiſp. *aſſemejar*, ὁμοιόω. *Ovid.* 1. *de Triſt. el.* 5. *v.* 28. Grandia ſi parvis aſſimilare velis. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 28. In conferenda, aſſimilandaque natura. *Tacit. de Germ. c.* 9. Aſſimilare Deos in ſpeciem humani oris.

Aſſimulāte, adv. *con ſimulazione*. *Plaut. Ciſtel.* 1. 1. 98. Aſſimulate amare oportet.

Aſſimulatio, onis, προσποίησις. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 37. inter figuras enumerat, ut ſit licentiæ ſpecies quædam. Aſſimulatio, inquit, ſua ſponte ad animum auditoris ſe accommodat. Videtur autem eſſe adulatoria quædam, & callida ſimulatio. Vide, ne cum multis Lexicogr. cum *Aſſimilatione* confundas.

Aſſimulātus, a, um, ſimulatus, fictus, *ſimulato*, *finto*, *Cic. pro Cal. c.* 6. Species virtutis aſſimulatæ. Et *pro Cluent. c.* 13. Familiaritas aſſimulata.

Aſſimŭlo, vel adſimulo, as, a. 1. *ſimulare*, *fingere*, חנף, Ger. *gleiſſnen*, Gal. *ſimuler*, *feindre*, Hiſp. *fingir*, *ſimular*, προσποιέω, fingo aliquid eſſe, quod re vera non eſt. *Ter. And.* 1. 1. 141. Has bene ut adſimules nuptias. *Ovid.* 14. *Met. v.* 556. Aſſimulavit anum, *h. e.* ſimulavit ſe eſſe anum. *Ter. Andr.* 4. 3. 20. Venire me, aſſimulabo. *Id. Phorm.* 1. 2. 78. Aſſimulare ſe amicum alicujus.

Aſſipondĭum, n. 2. λίτρα, libræ pondus. *Varr. de L. L. l.* 4. *n.* 36. Quod unum pondo aſſipondium dicebatur, ideo, quod as erat libræ pondus.

Aſſiratum. V. Aſſaratum.

Aſſis, is, f. 3. *tavola*, *aſſe*, לוח, קרש, Ger. *ein dilen*, *tafel*, *brett*, Gal. *un ais*, Hiſp. *tabla*, *o tabla*, σανίς, tabula ſectilis, idem fere quod aſſer. *Colum. l.* 6. *c.* 19. Roboreis aſſibus ſolum compingere. Ubi al. leg. *axibus*; quod idem eſt. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Quernis aſſibus contabulare pavimenta. ¶ Differunt tamen *aſſer*, & *aſſis*: nam *aſſis* tabulam ſolum ſignificat: *aſſer* etiam tignum, trabeculam. V.

Aſſiſium, V. Æſiſium.

Aſſiſto, vel adſiſto, is, n. 3. aſſideo, ſto, adſto, *ſtare*, *eſſer preſente*, התיצב, Ger. *beiſtehen*, Gal. *aſſiſter*, Hiſp. *aſſiſtir*, παρίσταμαι, præſentem me exhibeo. *Teren. in Adel.* 2. 1. 15. Hic propter hunc aſſiſte. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 23. Aſſiſtite omnes contra me, & advertite animum. *Cic.* 3. *Verr. c.* 26. Aſſiſtere ad fores. *Id.* 2. *de Leg. c.* 4. Ut contra omnes hoſtium copias in ponte unus aſſiſteret. *Virg.* 10. *Æn. v.* 402. Quem Turnus ſuper aſſiſtens. ¶ Cum accuſativo, ſine præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo, *Stat. Theb.* 3. *v.* 296. & media quamvis in cæde frementes Hos aſſiſtere equos. ¶ Pro ſtare ſimpliciter. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 16. Ita jacere talum, ut rectus aſſiſtat. ¶ Aliquando eſt patrocinari, *eſſer avvocato*. *Plin. l.* 7. *epiſt.* 6. Aſſiſtebam Vareno jam tantum ut amicus, & tacere decreveram. Et *lib.* 10. *epiſt.* 85. Archippus, cui Eumolpus, ſicut Pruſæ, aſſiſtebat, dicit, ſe libellum daturum. ¶ Præteritum eſt *aſtiti*, commune cum verbo *aſto*.

Aſſitus, a, um, *ſituato*, *poſto*. *Apul. ſub init. Floridor.* Neque longule diſſita, neque proxime aſſita poſſumus cernere. ¶ Scribitur & *Adſitus*.

Aſſius, a, um, o. 1. 2. Ἄσσιος, adject. ab Aſſo, Troadis urbe, ut Aſſius lapis, qui ad Aſſum exciditur. Ex hoc lapide ſarcophagi fieri ſolent, in quibus condita cadavera intra diem quadrageſimum cum oſſibus, ſolis dentibus exceptis, conſumuntur. *Plin. l.* 35. *c.* 17.

Aſſo, as, a. 1. *intavolare*, קרה, Ger. *brafen*, Gal. *plancher*, *ou paver d'ais*, Hiſp. *entablar*, *aſſar*, tabulis ſterno, vel operio, a quo coaſſo, pro contabulo, *Vitr. l.* 7. *cap.* 1. Cum aſſatum fuerit, ſuper altera coaſſatio ſternatur. Al. aliter legunt. ¶ Aſſare etiam utuntur pro cibum ad ignem torrere, *ſeccare*, *arroſtire*, pro quo *Plin.* inaſſare dixit. *Apulej. l.* 2. *Met.* Super iſtum ignem porrectus aſſari.

Aſſociatus, & Adſociatus, a, um, *aggiunto per compagno*, *aſſociato*, in ſocium adſcitus. *Aurel. Arcad. Digeſt. lib.* 1. *tit.* 11. Dictatores ſibi eligerent magiſtros equitum, qui aſſociati principali curæ militiæ gratia, ſecundam poſt eos poteſtatem gererent.

Aſſocio, as, a. 1. *accompagnare*, חבר, Ger. *zugeſellen*, Gal. *aſſocier*, Hiſp. *accompañar*, ſocium ſe adjungere. *Stat.* 1. *Theb.* 452. Juxtaque Amithaone cretus aſſociat paſſus. ¶ Eſt etiam adaptare, & conjungere, *congiungere*. *Claudian. de Bello Gild. v.* 481. Cornua ſummis aſſociant malis.

Aſſocius, a, um, ſocius, ſimilis. *Caſſiod. l.* 3. *epiſt.* 47. *de Salamandra*: Animal aſſocium lumbricis.

Aſſŏlet, *ſi ſuole*, ונהוג, Ger. *man iſt gevvohnt*, εἴωθε, ſolet. Adhibetur in 3. tantum perſonis, ex *ad*, & *ſolet*, pro fieri ſolet. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 4. Senatus, ad quos aſſoleret, referendum cenſuit. *Grutер.* & alii leg. quos adſoleret. *Id.* 2. *Phil.* 33. Ut aſſolet. *Ter. in And.* 3. 2. Quæ aſſolent, quæque oportet ſigna ad ſalutem eſſe, omnia huic eſſe video.

Aſſŏno, ſive adſono, as, n. 1. *rimbombare*, הדהד, Ger. *widerſchallen*, Gal. *reſonner*, *retentir*, Hiſp. *retumbar*, *reſonar*, ἐνηχέω, ſimul ſono, vel ſonitum reflecto, ſono reſpondeo. *Ovid.* 3. *Met. v.* 507. Plangentibus aſſonat Echo.

Aſtula, æ, pro *aſſula* invenitur in *Plinio l.* 16. *c.* 11. & in *Celſo l.* 5. *c.* 26. ſed locus uterque variat.

Aſſudaſſo, ſudo, vel valde ſudo, *Plaut. Caſ.* 2. 6. 9. Corculum aſſudaſſit ex motu. Alii aliter legunt.

Aſſudeſco, is, n. 3. ſudus fio, *diſeccarſi*. *Varr. l.* 4. *L. L.* Ab igne aſſudeſcunt.

Aſſuefacio, is, eci, actum, a. 3. uſu doceo, in conſuetudinem induco, *aſſuefare*, *avvezzare*, ἐθίζω, ex *ad*, & duobus verbis *ſueo*, & *facio*. *Cic. Fam.* 4. *ep.* 13. Orbus iis rebus, quibus & natura me, & voluntas, & conſuetudo aſſuefecerat. *Id. de provinc. conſul. c.* 13. Nationes imperio Populi R. parere aſſuefecit.

Aſſuefactus, & adſuefactus, a, um, *avvezzato*, *aſſuefatto*, *uſo*, ἐθισθείς. *Cic.* 2. *Cat. c.* 5. Scelerum exercitatione aſſuefactus. Et *in Bruto c.* 59. puro ſermone aſſuefacta domus. *Caſ. lib.* 6. *B. Gall. c.* 24. Paulatim aſſuefacti ſuperari.

Aſſueſco, is, evi, etum, a. 3. ex *ad*, & *ſueſco*, *avvezzarſi*, למד, Germ. *gevvohnen*, Gall. *s'accouſtumer*, Hiſp. *acoſtumbrarſe*, ἐθίζομαι, eſt uſu diſcere. Conſtruitur interdum cum infin. *Cic.* 5. *Fin. c.* 2. Ut fremitum aſſueſceret voce vincere. ¶ Interdum abſolute, & cum dat. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 22. Ego ſervo, & ſervabo (ſic enim adſuevi) Platonis verecundiam. *Suet. in Aug. c.* 38. Aſſueſcere Reipublicæ. ¶ Dicitur etiam aſſueſcere, qui libidinis cum aliquo conſuetudinem habet. *Cur. l.* 6. *c.* 5. Bagoas ſingulari ſpecie ſpado, cui & Darius fuerat aſſuetus, & mox Alexander aſſuevit. ¶ Active etiam invenitur uſurpatum, & inter activa refert *Sanct. in Minerva*. *Virg. Æn.* 6. *v.* 832. Ne pueri, ne tanta animis aſſueſcite bella: *id eſt*, multum bellando bellorum conſuetudinem ne contrahite: vel per hypallagen, pro ne aſſueſcite animos tantis bellis; id eſt, aſſuefacite. Et paſſive imperſonaliter. *Liv. l.* 2. *c.* 1. Caritas ipſius ſoli, cui longo tempore aſſueſcitur. ¶ Hinc aſſueſcendus. *Vellej. l.* 2. *c.* 79. Militi, ac remigi navalibus aſſueſcendo (id eſt, *aſſuefaciendo*) certaminibus præfectus eſt M. Agrippa.

Aſſuetūdo, dinis, f. 3. *uſanza*, *conſuetudine*, דרך, Ger. *gevvonheit*, Gal. *accouſtumance*, Hiſp. *coſtumbre*, συνήθεια, conſuetudo. *Liv. l.* 25. *cap.* 26. Aſſuetudine mali efferaverant animos. ¶ Pro turpi conſuetudine. *Tacit. Ann.* 13. 46.

Aſſuetus, o. 1. 2. ſuetus, aſſuefactus, *aſſuefatto*, *avvezzo*, לומד, Ger. *gevvont oder gevvohnt*, σύντροφος, uſitatus, ab aſſueſco. Jungitur non ſolum dativo, ſed etiam ablativo. *Cic. de Orat. cap.* 15. Homines labore aſſiduo, & quotidiano aſſueti. *Liv. lib.* 21. *cap.* 18. Aſſuetior montibus. ¶ Interdum cum genit. *Id. l.* 38. *cap.* 17. Romanis Gallici tumultus aſſuetis. ¶ Et cum Infinito. *Horat.* 2. *Sat.* 2. *v.* 11. Aſſuetus græcari. ¶ Ponitur etiam pro ſolito, *conſueto*, *ſolito*. *Ovid. de Ponto* 1. 5. 36. Tempus & aſſueta ponere in arte juvat. *Id. Heroid. ep.* 6. *v.* 72. Longius aſſueto.

Aſſŭla, æ, f. 1. Aſſulæ partes ſunt materiæ aſcia abraſæ, aut ſecuri truncatæ, *ſcheggie*, σχίδαι, *Plaut. Merc.* 1. 2. 20. At etiam ceſſo foribus hiſce facere aſſulas. *Plin. l.* 29. *c.* 2. Aſſulis tædæ ſubjectis. ¶ Aſſulæ etiam dicuntur fragmenta marmorea, quæ marmorarii ex operibus dejiciunt. *Vitruv. l.* 7. *c.* 6.

Aſſulatim, minutatim, *a ſcheggie*. *Plaut. Cap.* 4. 2. 53. Pultando vel aſſulatim foribus exitium afferre. Et *Menæch.* 5. 2. 106. Dedolare aſſulatim viſcera alicujus.

Aſſulōſe, *in iſcheggie*, aſſulatim. *Plin. l.* 12. *c.* 22. Aſſuloſe frangitur.

Aſſultim, adv. ſaliendo, *a ſalti*. *Plin. l.* 11. *c.* 24. Phalangia aſſultim ingrediuntur.

Aſſulto, as, n. 1. *ſaltellare*, ἀνασκιρτάω, freq. ab aſſilio, ſæpe ſaltare. Regit dat. & accuſ. *Sil. l.* 7. *v.* 401. Vallo aſſultare. *Stat. Theb.* 11. *v.* 244. Portarumque moras aſſultat. *Tacit. Ann.* 1. 51. Aſſultare latera, & frontem exercitus.

Aſſultus, us, m. 4. *ſaltellamento*, Gal. *aſſaut*, Hiſp. *aſſalto*, verbale ab aſſilio, actus aſſiliendi. *Virg.* 5. *Æn. v.* 442. Variis aſſultibus irritus urget.

AS

Aſſum, aſſis, & aſſiet, pro aſſis, & ſimilia tempora pro *adſum*, *adſis*, invenies apud *Plaut.* & alios Vett.

Aſſumo, is, mpſi, mptum, a. 3. accipio, *prendere*, *aſſumere*, Gall. *prendre*, *s'attribuer*, Hiſp. *tomar a ſu cargo*, προσλαμβάνω. *Celſ. l.* 1. *cap.* 3. Aſſumere cibum bis die. *Cic.* 1. *de Orat. cap.* 50. Aſſumere ſibi artem aliquam. *Id. pro Mur. c.* 14. Aſſumere ſibi laudem ex re aliqua. *Liv. l.* 2. *c.* 22. Aſſumere aliquem in ſocietatem. ¶ In argumentationibus *aſſumi* dicitur id, quod in Scholis *medius terminus* dici ſolet. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 52. Aſſumit autem Cratippus hoc modo, ſunt autem innumerabiles, &c. ¶ Item ſibi tribuere, arrogare, *attribuire*. *Idem* 1. *Offic. c.* 1. Si id mihi aſſumo, videor id meo jure quodammodo vendicare.

Aſſumptio, nis, f. 3. קבלה, Ger. *annemmung*, Gal. *priſe*, Hiſp. *tomamiento*, πρόσληψις, acceptio. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 5. Quia ſit in his aliquid dignum aſſumptione. ¶ Hoc nomine item appellatur ſecunda pars ſyllogiſmi, quam vulgus Minorem vocat. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 37. *Quintil. l.* 5. *c. ult.*

Aſſumptive, adverb. *Martian. Capell. l.* 5. ubi de aſſumptiva cauſa verba facit, *pag.* 147. Illic aſſumptive nomen accepit.

Aſſumptivus, a, um, qui aſſumitur, προσληπτικός. ¶ Conſtitutio judicialis aſſumptiva eſt ea probationum pars, in qua ratio externa ad defenſionem recte facti, vel ad accuſationem male facti aſſumenda eſt, ut An Milo recte Clodium occidit, qui vitæ ſuæ inſidiatus eſt. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 11.

Aſſumptus, ta, um, *aſſunto*, *preſo*, ut aſſumpta lyra, *Ovid. de arte am. l.* 3. *v.* 142. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 36. Tum nihil noſtræ laudi aſſumptum arbitramur.

Aſſuo, vel adſuo, is, *cucire una coſa ad un' altra*, προσράπτω. *Horat. de Arte poet. v.* 16. Unus, & alter aſſuitur pannus.

Aſſūra, æ, cura, diligentia in nutriendo: ab Aſſa, ſc. nutrice. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 9. V. *Turneb. l.* 24. *c.* 22.

Aſſurgo, gis, exi, ectum, n. 3. *alzarſi*, *levarſi*, Ger. *auffſtehen*, Gall. *ſe lever*, Hiſp. *levantarſe*, ἐπανίσταμαι, idem quod ſurgo. *Liv. l.* 3. *c.* 24. Aſſurgere ex morbo. ¶ Interdum creſcere, *innalzarſi*, *creſcere*. *Plin. l.* 24. *c.* 4. In arborem ſalicis modo aſſurgit. *Virg.* 4. *Æn. v.* 86. Non cœptæ aſſurgunt turres. ¶ Sæpe eſt in alterius honorem, aut officii, aut benevolentiæ cauſa ſurgere, *levarſi in piè*. *Cic. in Piſon. cap.* 12. An quiſquam in Curiam venienti aſſurrexit?

Aſſus, a, um, *arroſto*, *arroſtito*, צלי, Ger. *gebraten*, Gal. *roty*, Hiſp. *aſſado*, ὀπτός, a verbo aſſo, quod igni aſſueverit, vel, in igne ſudaverit, ſeu pinguedinem ob calorem diſtillaverit, ut *Varro* 4. *de L. L.* docet, vel a nomine *aſſus*, ſolus, ut *Nonius* mavult, quia ſine condimento alieni ſaporis editur, ut *vinum merum* dicitur, ideſt, ſolum, quod nihil aquæ habet admixtum. Hinc aſſa, orum, gen. neut. & num. pl. aſſæ carnes, vel quod ſolo igne ſine aliquo liquore coctæ ſunt, vel quia ſine pigmento ſaporis alieni in menſam inferuntur. ¶ Aſſus, a, um, etiam pro ſolo, ſeu mero dicitur: ut aſſa voce canere, ideſt ſola voce, nullis adhibitis muſicis inſtrumentis: Et aſſæ tibiæ dicuntur, quibus canitur ſine chori voce. *Nonius ex Cat.* & *Varr.* ¶ Aſſi lapides dicuntur ſicci. Id eſt qui nulla calce conglutinantur, ſed alius ſuper alium poſitus eſt, ut in maceriis. ¶ Aſſas nutrices ideo appellari cenſet *Non. cap.* 1. *n.* 280. quod adſint, vel aſſint iis, quos nutriant, & ne momento quidem ab iis divellantur. ¶ Aſſa, orum, in balneis loca ſunt, quæ a *Seneca* ſudaria appellantur, ſic dicta, quod tantum ibi ſudent, non etiam lavent. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. In balneariis aſſa in alterum apodyterii angulum promovi.

Aſſyria, Adiabene, vulgo *Sarrò*, אשור, Ἀσσυρία, regio majoris Aſiæ, dicta ab Aſſur filio Sem, Meſopotamiæ contigua, ab ea Tigri fl. diviſa, in Ortum recedens, Mediam, & Suſianam verſus. Eſt trans Tigrim. ¶ Differt a Syria, Ital. *Soria*, quæ eſt cis Tigrim & Meſopotamiam.

Aſſyrius, a, um, qui eſt ex Aſſyria. *Lucan. l.* 4. *v.* 208. Aſſyrii ſcrutator pallidus auri.

Aſt, *ma*, ἀλλά, conjunctio, ſed, at. *Virg.* 1. *Æn.* Aſt ego, quæ Divum incedo Regina. ¶ Utuntur maxime Poetæ, quamquam habet & *Cic. l.* 6. *Attic. ep.* 5. Hoc tu indaga, ut ſoles, aſt hoc magis. Et *Liv. l.* 10. *c.* 19. Aſt ego templum tibi voveo.

Aſtacēnus, a, um, ad Aſtacum Bithyniæ oppidum pertinens. ut *Aſtacenus ſinus*, nunc *Golfo di Comidia*. *Plin. l.* 5. *c.* 32.

Aſtacides, æ, Aſtaci filius, & eſt quidam Menalippus, qui cum Tydeum in bello Thebano lethali vulnere percuſſiſſet, ab eo moribundo capite truncatus, & dentibus corroſus fuit. *Ovid. in Ibin, v.* 515. V. *Stat. ſub fin. l.* 8. *Thebaidos*.

Aſtăcus, i, *gambero marino*, ἀστακός, cancer marinus. *Plin. l.* 5. *c.* 31.

Aſtăphis, idis, f. 3. *uve paſſe*, Ger. *gedorte trauben*, Gall. *raiſin de paſſe*, Hiſp. *paſſas*, *o uvas paſſas*, ἀσταφίς, a nobis uva paſſa vocatur. *Plin. l.* 32. *c.* 2. Uva paſſa, quam aſtaphida vocant.

Aſtăphis agria, ſive ſtaphis agria, *ſtafuſaria*, ἀσταφὶς ἀγρία, herba cauliculis nigris, rectis, foliis labruſcæ. Hæc a Romanis teſte *Dioſc.* pedicularis herba dicebatur, eo quod nucleos haberet phthiriaſi curandæ utiles.

Aſtarte, f. 1. Ἀστάρτη. Syriorum Dea erat, quam alio nomine Atergatim, aut Derceto nominatam volunt. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* vult, fuiſſe Venerem quartam quæ Adonidi nupſit. Hanc ſacræ Literæ Aſtartem Sidoniorum Deam vocant. V. Atargatis.

Aſtător, ſeu Adſtator, oris, qui aſtat, ſeu præeſt. *in Inſcript. Fabret. p.* 164. & 183. Deo ſancto numini Deo magno Libero Patri, & Adſtatori.

Aſteiſmus, mi, ἀστεϊσμός, latine urbanitas, eſt tropus cum aliquid urbane exponitur, ab ἀστεῖος, urbanus. Ut illud *Virg. ecl.* 3. *v.* 90. Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Mævi.

Aſter Atticus, ἀστὴρ ἀττικός, herba, quæ, quod præſens eſt inguinum remedium, a Romanis bubonium dicitur, vulgo inguinalis. *Plin. l.* 27. *c.* 5.

Aſteria, vel Aſterie, es, f. 1. Ἀστερία, ſoror Latonæ. ¶ Item nomen Deli, & Rhodi inſularum. *Plin. l.* 4. *c.* 12. & *l.* 5. *c.* 31. ¶ Significat & gemmam, quæ incluſam quandam lucem pupillæ modo continet, & appoſita Soli radios regerit candicantes. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Aſteriăce, es, f. refertur a *Celſo l.* 5. *c.* 14. inter medicamenta, quæ carnem nutriunt, & vulnus implent.

Aſterias, ἀστερίας, avis ex genere ardeolarum, a fulgore aſtrorum. *Plin. l.* 10. *c.* 60.

Aſterĭcum, n. 2. *parietaria*, ἀστερισκός, herba ocymi folio, quæ & helxine dicitur, & urceolaris herba, quod vitreis urceolis detergendis in primis ſit idonea. ¶ Item parietaria, vel muralis, quod naſcitur in tegulis, & parietibus. *Plin. l.* 22. *c.* 17.

Aſterion, n. 2. Ἀστέριον, Civitas Theſſaliæ. *Stephan.* eam ſua ætate Peireſiam vocatam aſſerit. ¶ Eſt & altera urbs ejus nominis in Syria. ¶ Eſt & fluvius Achaiæ, in Nemea ſylva. ¶ Item mons Peloponneſi ad ſinum Argolicum, de quo *Plin. l.* 4. ¶ Aſterion item Cometæ filius, qui Jaſonem Colchos navigantem ſecutus eſt, ut habet *Apollonius*. *Val. l.* 1. *Argon. v.* 355. ¶ Aſterion, rii, n. 2. ἀστέριον, ſpecies eſt aranei, cujus morſu genua labefactantur. *Plin. l.* 29. *c.* 4. ¶ Eſt item herba apud *Pauſan.* in agro Argivo naſcens ad ripam fl. ejuſdem nominis, cujus folia Junoni ſacra accolæ in coronas nectebant.

Aſterno, vel adſterno, is, aſtravi, aſtratum, a. 3. *diſtendere*, προσκαταστρώννυμι, juxta ſterno. *Ovid.* 2. *Met. v.* 343. Aſternuntur que ſepulchro.

Aſthmaticus, a, um, adject. *chi patiſce l'aſma*, qui reſpirandi facultate laborat. *Plin. l.* 20. *c.* 21. & *l.* 26. *c.* 7.

Aſtipulatio, onis, f. 3. *conformità di ſentimento*, συγκατάθεσις, aſſenſus, affirmatio. *Plin. l.* 29. *c.* 1. Qua de re extat etiam Annei Senecæ aſtipulatio.

Aſtipulator, oris, m. 3. *chi ſi accorda*, *o concorre in opinione con alcuno*, συγκαταθέτης, qui aſſentitur. *Cic.* 4. *Acad. c.* 21. Stoicorum aſtipulator Antiochus. ¶ Eſt etiam qui actori, aut reo vadimonii facti, vel alterius cujuſpiam forenſis actionis teſtis accedit, & ſimul cum eo adpromittit. *Cic. pro Quint. c.* 18. & *in Piſon. c.* 9.

Aſtipulātus, us, m. 4. *conſentimento*, affirmatio, aſſenſus. *Plin. l.* 7. *c.* 47. Jovis Deorum ſummi aſtipulatu.

Aſtipŭlor, & adſtipulor, d. 1. *conſentire*, הודה, הסכים, Ger. *verwilligen*, Gal. *conſentir*, Hiſp. *conſentir*, συγκατατίθεμαι, aſſentior. *Liv.* 39. 5. Aſtipulari irato Conſuli.

Aſtituo, & adſtituo, is, titui, ſtitutum, a. 3. *collocare*, *ponere*, העמיד, Ger. *neben ſetzen*, *nebeneinander ſtellen*, παρίστημι, ex ad, & ſtatuo, ſignif. juxta ſtatuo. *Ad Her. l.* 3. *c.* 20. Reum ad lectum ejus aſtituemus. ¶ Eſt item ſuo loco collocare. *Plaut. in Capt.* 4. 2. 66. Juben' aſtitui aulas, patinas elui?

Aſto, as, aſtiti, n. 1. *eſſer preſente*, *ſtar fermo in piedi*, עמד, Ger. *beyſtehen*, Gal. *aſſiſter*, Hiſp. *aſſiſtir*, παρίσταμαι, præſens, aut firmus, ſeu erectus ſto. Ponitur interdum abſolute. *Plaut. in Cap.* Vix aſto præ formidine. *Id. in Ciſt.* Adoleſcens aſtat, atque audit. ¶ Interdum cum dativo. *Id. in Caſ.* 3. 3. 4. Dum aſto advocatus cuidam cognato meo. ¶ Interdum cum præpoſit. in. *Id. in Caſ.* 5. 2. 41. Continuo in genua aſtanti. ¶ Et cum ad. *Cic. pro Arch. c.* 10. Cum in Sigeo ad Achillis tumulum aſtitiſſet. ¶ Aliquando ſimpliciter ſto, *ſtare*. *Virgil.* Arrectiſque auribus aſtant. Sic *Plaut.* pluribus in locis. ¶ *Aſtans* idem quod ſtans. *Plin.* 34. 8. Statua aſtans. ¶ Pro erecto, aut hirto. *Virg.* 3. *Georg. v.* 545. attoniti ſquamis aſtantibus hydri.

Aſtŏmi, m. 2. ἄστομοι, Indiæ populi, ſine ore, anhelitu tantum viventes, & odore, ab α privativa, & στόμα, os, oris. *Plin. l.* 7. *c.* 2.

Aſtraba, æ, f. ἀστράβη, clitellæ, quæ aſinis, & mulis imponuntur ad vehenda onera. Titulus eſt unius ex *Plauti* Comœdiis deperditis, Latine Clitellaria.

Aſtræa, f. 1. *Giuſtizia*, Ἀστραία, Aſtræi, & Auroræ, ſive, ut alii malunt, Jovis, & Themidos filia, juſtitiæ antiſtita, quam poetæ fabulantur aureo illo ſæculo e cœlo in terram migraſſe, & tandem mortalium ſceleribus offenſam cœlum repetiviſſe. *Ovid.* 1. *Met. v.* 149. Ultima cœleſtum terras Aſtræa reliquit. V. Libra.

Aſtræus, i, m. Ἀστραῖος, unus ex Titanibus, qui cum Aurora concubuit, & ex ea ventos genuit, qui *Aſtræi fratres* ab *Ovid. Met.* 14. *v.* 545. vocantur. Hi autem ſunt Zephyrus, Boreas, Notus, & Favonius. ¶ *Cæſar German. in Arat. v.* 104. Aſtræum dicit omnium Aſtrorum patrem. ¶ Quidam ſcribunt *Aſtreus*, & diſſyllabum putant: ſed obſtat Græca dictio, quæ Ἀστραῖος dicitur ab *Heſiod. Apollod. Arato*, & aliis.

Aſtragalizontes, ἀστραγαλίζοντες, talis ludentes. Nomen eſt ſigni a Polycleto facti, quo repræſentabantur pueri talis ludentes. *Plin.* 34. 9.

Aſtragălus, i, m. & Aſtragalum, i, n. ἀστράγαλος, Græce ſignificat oſſiculum in infimo crure ſitum, qui Latine *talus* dicitur: item talum luſorium. A ſimilitudine ejus oſſiculi aſtragalos dicitur membrum architecturæ in baſibus columnarum, in ſuperciliis, in coronis, & alibi, Italice *tondino*, *fuſaruolo*, *uovolo*. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. maſculino, *l.* 4. *c.* 6. neutro genere uſurpat. ¶ Eſt etiam hoc nomine herba caule tereti, foliis longis & inciſis, folio hyacinthi. *Plin.* 26. 8.

Aſtrăpe, ἀστραπή, fulgur. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Apelles pinxit & aſtrapen. ¶ Vox græca eſt.

Aſtrapias, æ, f. ἀστραπίας gemma colore partim albo, partim cyaneo, fulminis radios habens in medio diſcurrentes, unde & nomen accepit. Nam ἀστραπή fulgur eſt. *Plin. l. ult. c.* 11.

Aſtrapoplecta, neut. plur. τὰ ἀστραπόπληκτα loca fulgetro, ſeu fulgore icta. *Senec. l.* 1. *quæſt. nat. c.* 15.

Aſtrĕpo, vel Adſtrepo, is, pui, itum, ere, ſimul, vel juxta, ſtrepo. *Plin. Paneg. c.* 26. Plerique irritis precibus ſurdas Principis aures aſtrepebant. *Tacit. Annal.* 11. *c.* 17. Adſtrepebat huic alacre vulgus. h. e. ſtrepitu applaudebat. *Id.* 4. *hiſt.* 49. Aſtrepere aliquid. *h. e.* ſtrependo dicere.

Aſtricte, adv. *ſtrettamente*, Ger. *eng nahe*, *zuſammen*, Gal. *eſtroitement*, *ferrement*, Hiſp. *apretadamente*, *eſtrechamente*, arcte. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 48. Theophraſtus putat, orationem non aſtricte, ſed remiſſius numeroſam eſſe oportere. *Plin. l.* 3. *ep.* 18. *ſub fin.* Quæ preſſius & adſtrictius ſcripſi.

Aſtrictio, f. 3. *ſtringimento*, קבוץ, Ger. *zuſammen ziehung*, *oder bindung*, Gal. *reſtriction*, Hiſp. *apretamiento*, στύψις, στυφότης, actus aſtringendi. *Plin. l.* 27. *c.* 10. Guſtus amari cum aſtrictione, *con ſtrettezza*.

Aſtrictorius, a. 2. 3. στυπτικός, quod aſtringit. *Plin. l.* 24. *c.* 13. Paliuri folia aſtrictoriam vim habent.

Aſtrictus, a, um, nom. ex partic. *ſtretto*, *riſtretto*, arctus. *Cic. in Bruto, c.* 90. Contracta, & aſtricta eloquentia. Et *Parador.* 1. Voluptatibus aſtricti. *h. e.* alligati. ¶ Alvus aſtrictior, *Celſ. l.* 1. *c.* 3. cui oppon. ſuſior. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 174. Non aſtricto percurrere ſocco. i. e. laxo. ¶ Aſtrictus etiam dicitur, qui tenax eſt, ſumptuſque quam pauciſſimos facit. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 8. Cum & naturæ ſemper ad largiendum ex alieno fuerim aſtrictior. Adde *Propert. l.* 2. *eleg.* 23. *v.* 17. ¶ *Aſtrictus ſcelere*, h. e. obſtrictus, *Cic. pro Syll. c.* 29.

Aſtricus, a, cum, adject. ad Aſtra pertinens. *Var. apud Non.* 6. 16. Cœli choreas aſtricas oſtenderet.

Aſtridens, & Adſtridens, entis, idem quod ſtridens, aut prope ſtridens. *Stat.* 11. *Theb. v.* 474. premit adſtridentibus hydris, Intentatque faces.

Aſtrifer, a, um, adject. poetic. qui aſtra fert. *Stat.* 8. *Theb. v.* 83. Aſtriferos inclinat Jupiter axes.

Aſtrificus, a, um, adject. aſtricus. *Martian. Capell. l.* 2. *initio*.

Aſtriger, a, um, adject. idem ac aſtrifer. *Stat.* 10. *Theb. v.* 828. Comminus aſtrigeros Capaneus tollendus in axes. Adde *Claudian. de B. Get. v.* 245.

Aſtrilūcus, a, um, adject. lucens, ut aſtrum. *Mart. Capell. l.* 6.

Aſtringo, gis, inxi, ictum, a. 3. alligo, contraho, coarcto, contr. diſſolvo, relaxo, *ſtringere*, *legare*, צר, אסר, חזק, קפץ, כרך, כלא, Germ. *zuſammen ziehen*, *zuſamander zwingen*, Gall. *ſerrer*, *eſtreindre*, *lier*, *contraindre*, Hiſp. *apretar mucho*, προσστέλλω, proprie juxta ſtringo, conjungo. *Col. l.* 3. Vimine arborem aſtringito. *Virg. l.* 1. *Georg.* Venas aſtringit hiantes. ¶ Per tranſlationem ponitur pro obligare, ἐνέχω, *obbligare*, & ſic genitivo jungitur, ſicut *Gellius* notavit, Sabinum ſcripſiſſe, Qui alienum tacens lucri faciendi cauſa ſubſtulit, furti aſtringitur. Adde *Plaut. Rud.* 4. 7. 34. Sic adſtringi ſcelere. *Cic.* 4. *Philip. c.* 4. Et aſtringere fidem. *Terent. Eun.* 1. 2. 22. ¶ Interdum eſt cogere, ut aſtringi neceſſitate, vel lege, *eſſer coſtretto*. *Cic. lib.* 1. *de Nat. Deor. c.* 7. & *pro Cluent. c.* 57. ¶ Aſtringere aliquid dicendo, *h. e.* paucis dicere, *reſtringere*. *Cic. Tuſc.* 3. 6. *Quintil.* 10. 4.

Aſtrios, ii, gemma cryſtallo propinqua, quæ ſi aſtris opponitur, fulgorem eorum rapit, & regerit. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Aſtroites, ἀστροΐτης, gemma, quæ oculis piſcium ſimilis eſſe perhibetur. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Aſtrologia, f. 1. aſtrorum ſcientia, *aſtrologia*, ἀστρολογία, ſcientia tractans de natura, & motu aſtrorum, quæ & Aſtronomia dicitur. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 42. Eudoxus in Aſtrologia facile princeps. *Id.* 1. *de Or. c.* 16. Ignarus Aſtrologiæ.

Aſtrolŏgus, m. 2. ſive Aſtronomus, interpres aſtrorum, *Aſtrologo*, ἀστρολόγος, ἀστρονόμος, qui aſtrorum ſcientiam profitetur. *Cic.* 4. *Verr. c.* 32. Novus Aſtrologus, qui non tam Cœli rationem, quam cœlati argenti doceret.

Aſtronomia, æ, ἀστρονομία, idem atque Aſtrologia. *Petron. in Satyr. cap.* 88. Ubi eſt dialectica? ubi aſtronomia? *Senec. ep.* 95. Scita, vel placita, quæ in geometria, & in aſtronomia invenies.

Aſtronomicus, ἀστρονομικός, ad Aſtronomiam pertinens, ut Aſtronomica præcepta, & Aſtronomici libri, qui de aſtris agunt, quales ſunt *Manilii*, & *Hygini*.

Aſtronŏmus, i, ἀστρονόμος, aſtrorum menſor, qui ſtellas, ſtellarumque curſus, & diſtantias contemplatur. *Jul. Firmic.* 5. *Matheſ. c.* 13. Sortilegi, aſtronomi. Adde *c.* 15.

Aſtructor, oris, verbal. qui aſtruit, vel affirmat. *Fortunat.* 2. *de Mart.* Nobilis aſtructor, facundus concionator.

Aſtructus, a, um, nom. ex particip. additus, appoſitus. *Apul. Met. l.* 11. Fuſis precibus, & aſtructis lamentationibus.

Aſtrum, i, n. 2. ἄστρον, *ſtella*, *aſtro*, *coſtellazione*, proprie eſt ſignum ſtellis coactum, quod nos ſidus vocamus. *Macrob. l.* 1. *in ſomn. Scip. c.* 14. Sic *Virgil.* Zodiaci ſigna aſtra vocat: Per duodena regit mundi Sol aureus aſtra. *l.* 1. *Georg. v.* 231. ¶ Ponitur tamen ſæpe pro ſola ſtella apud *Cic. in Verr.* & *Virg. Ecl.* 9. Ecce Dionæi proceſſit Cæſaris aſtrum. *Horat. l.* 2. *od.* 17. Utrumque noſtrum conſentit aſtrum. Ital. *l'Oroſcopo*. ¶ Malo aſtro natus, i. e. infelici ſorte, homo infelix, *Petron. in Satyr. c.* 44. ¶ Tollere, ſeu ferre ad aſtra, eſt cœlo efferre, vel ſummis laudibus efferre. *Virg.* & alii.

Aſtruo,

Aſtruo, & adſtruo, is, xi, ctum, a. 3. *fabbricare appreſſo, fortificare*, בנה, הינר, רדפים, Germ. *beinzu bawen*, Gall. *batir, & edifier joignant autruy*, Hiſp. *fabricar, affirmar, o confirmar*, προσεποικοδομέω, juxta ſtruo, & ædificium ædificio jungo. *Col. l.* 1. *c.* 5. Cum veteri aſtruitur recens ædificium. ¶ Per tranſlationem ſumitur pro affirmare, *affermare*. *Plin. l.* 12. *c.* 18. Periti rerum aſtruxerunt. Ubi al. leg. *aſſeverant*. ¶ Significat etiam ſuperaddere, *aggiungere*. Sic adſtruere aliquid magnificentiæ, vel dignitati. *Senior Plin. l.* 9. *c.* 35. & *Junior l.* 3. *ep.* 2. Adde *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 78. & *Vellej.* 2. 55. 2. ¶ Apud *Curt. l.* 10. *c.* 1. Gentis ejuſdem leviſſimos talſis criminibus aſtruxit. *ideſt*, inſtruxit, ut ea deferrent.

Aſtu, n. 4. ut *cornu*, pro civitate Athenienſi, quam ἄστυ vocabant, κατ' ἐξοχήν. *Ter. Eun.* 5. 6. An in Aſtu venit? *Cornel. Nep. in Themiſtocle*: Xerxes, Thermopylis expugnatis, protinus acceſſit Aſtu.

Aſtŭla, æ, f. 1. idem quod aſſula, ſc. pars ligni conciſi. *Plin. l.* 16. *c.* 12. Aſtula in fructu eſt. *Plin. Valer. l.* 1. *c.* 36. Tædas pingues in aſtulas concides. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. Aſtula ſilicis. ¶ Sunt qui ſcribunt *Haſtula*.

Aſtupĕo, vel Adſtupĕo, es, ui, ēre, ad aliquid ſtupeo, *ſtupirſi di qualche coſa*, ἐκθαμβέω, *Senec. de Tranquil. c.* 8. Non te pudet, quiſquis divitiis aſtupes? *Stat. Theb.* 3. *v.* 405. Cui fida manus proceresque, ſocerque Adſtupet oranti.

Aſtur, uris, gentile, qui ab Aſturia natus eſt, & *Aſtures*, Aſturiæ populi. *Martial. l.* 14. *epigr.* 199. Venit ab auriferis gentibus aſtur equus. ¶ Eſt etiam aſtur avis prædatitiæ nomen. *Firmic. l.* 5. *Matheſ. c.* 7.

Aſtura fluv. in Hiſp. Tarraconenſi, a quo Aſturia dicta, cujus mentio eſt apud *Flor. l.* 4. *c.* 12. ¶ Item urbs quædam, ubi Cicero villam maritimam habuit. *Cic. Attic.* 12. 40.

Aſtŭrcōnes, m. 3. *ginnetti, cavalli ambianti, chinee*, Ger. *zelteneros*, equi, ab Aſturia regione Hiſpaniæ ita appellati, quibus non vulgaris in curſu gradus, ſed mollis alterno crurum explicatu glomeratio eſt. Talem greſſum Græci εὔδρομον vocant a bonitate curſus. Latini dicunt tolutarios equos a tollendis pedibus, & glomerandis. *Senec. epiſt.* 87. Non omnibus obeſis mannis, & aſturconibus, & tolutariis præferres unicum illum equum a Catone defrictum?

Aſturia, f. 1. *las Aſturias*, regio Hiſp. Tarrac. in Regno Caſtellæ veteris, in ora Boreali Oceani, inter Galleciam, & Biſcajam, dicta ab Aſtura fl. Duplex eſt, *Aſturia de Oviedo*, quæ Galleciæ adjacet ad Occ. & *Aſturia de Santillana*, quæ Biſcajæ contigua eſt ad Or.

Aſturĭca Auguſta, *Aſtorga*, urbs, & col. Regni Legionis, ad flu. Teram.

Aſturicus, a, um, adject. ab Aſturia. *Sil. l.* 16. *v.* 584. Aſturica gens.

Aſtus, us, ui, m. 4. *aſtuzia, furberia, accortezza*, πανουργία. Dictum eſt ab *Aſtu*, quod urbem ſignificat; quia qui urbem frequentant, ruſticis callidiores eſſe ſolent. *Plaut. Capt.* 2. 1. Doli non ſunt, niſi aſtu colas. *Virg. Æn.* 11. Verſare dolos aſtu. *Sil. l.* 16. *v.* 32. Non ars, aut aſtus belli, vel dextera deerat. ¶ Adjective aſtus, a, um, h. e. aſtutus. *Acc.* apud *Non. l.* 54. Niſi ut aſta ingenium lingua laudem. Al. aliter leg.

Aſtūte, adv. *aſtutamente*, בערמה, Ger. *liſtiglich*, Gal. *finement, cauteleuſement*, Hiſp. *con aſtuzia*, πανούργως, callide, verſute. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Aſtute reticere. *Varr. l.* 9. *de L. L.* Ne aſtutius videar poſuiſſe. *Gell. l.* 18. *c.* 4. Levia, inaniaque pro gravibus, & veris aſtutiſſime componentes.

Aſtutia, f. 1. *aſtuzia*, ערמה, Ger. *liſtigkeit, geſchwſdigkeit*, Gall. *ruſe, fineſſe, aſtuce, cautelle*, Hiſp. *aſtutia, cautela*, πανουργία, calliditas, malitia. *Cic. Fam. l.* 3. *ep.* 8. Quæ ego omnia in expetenda amicitia tua, non aſtutia quadam, ſed aliqua potius ſapientia ſecutus ſum. ¶ In plurali num. *Cic. Offic.* 3. *c.* 17. Aliter leges, aliter philoſophi tollunt aſtutias. Adde *Plaut. Mil.* 2. 2. 78.

Aſtūtus, a. 1. 2. vafer, *aſtuto, malizioſo*, ערום, Ger. *liſtig geſcheid*, πανοῦργος, adject. verſutus, cautus. Proprie aſtutus eſt, qui fingendo & ſimulando aliud, quam eſt, aut gerit, aut loquitur; decipit alios, ut ſibi conſulat. V. Aſtus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 62. Fictum, aſtutumque: & *Cic. Fam. l.* 3. *ep.* 10. aſtutum, & occultum conjungit. Et *ibid.* Quod ſi id eſt maxime aſtuti hominis, omnia ad ſuam utilitatem referre, &c. ¶ Comparat. apud *eund. l.* 3. *ep.* 8. *Fam.* Quod ſi quis me aſtutiorem fingit. ¶ Superlat. Aſtutiſſimus eſt *Auguſt. Serm.* 17. *de Sanctis*, *c.* 3. & *l.* 21. *de Civ. Dei c.* 6. ¶ Aſtutus, arte tutus. *Feſtus*.

Aſty, V. Aſtu.

Aſtyănax, m. 3. Ἀστυάναξ, unicus filius Hectoris ex Andromache, natus poſt inchoatum bellum inter Trojanos, & Græcos. Dictus eſt etiam Scamander. Hunc Ulyſſes, antequam naves e Sigæo ſolverent, e turri dejecit, ne quid reliquiarum ſupereſſet, quod excidium Trojæ ulciſceretur. Sed Dionyſius narrat, Scamandrum, & alios Hectoris filios a Pyrrho in Græciam captivos ductos fuiſſe, deinde ab illo dimiſſos, ad Regnum paternum in Troadem rediiſſe ductu Aſcanii filii Æneæ, ad quem in agro Daſcylitico regnantem ſe contulerant. *Virg.* 2. *Æn. v.* 457. & avo puerum Aſtyanacta trahebat.

Aſtycus, a, um, adject. ab Aſty, ut aſtyci ludi, apud *Suet. in Calig. c.* 20. qui a Græcis inſtituti fuerant; qualia Athenis Dionyſia. Ita legit *Scalig. l.* 5. *de Emend. Temp.* At *Torrent.* pro *Aſtyci*, legit *Actiaci*. V. *Suet. in Tiber. c.* 6. Alii *baſilici*.

Aſtylus, m. 2. unus ex Centauris, qui in prælio cum Lapithis una cum Neſſo fugam arripuit. *Ovid. Met. l.* 12. *v.* 307.

Aſtynŏme, f. 1. Chryſe Sacerdotis filia. V. Chryſes.

Aſtynomici, dicuntur Papiniano Ædiles, qui curam Urbis, viarum, & ædificiorum gerunt. *Lege unica*. *Dig. de viis publ.* &c. ab ἄστυ, civitas, & νέμω, ordino, rego. Græca vox.

Aſtypalæa, f. 1. Ἀστυπάλαια, inſula in mari Carpathio, aut certe Icario, e regione Cnidi, oppidum habens ejuſdem nominis. *Plin. l.* 4. *c.* 12. *Ovid. de Arte l.* 2. *v.* 82. Cinctaque piſcoſis Aſtypalæa vadis.

Aſtypalæicus, a, um, ad Aſtypalæam pertinens, ut Aſtipalæicæ cochleæ. *Plin. l.* 30. *c.* 4. & 6. 14.

Aſtypalēius, a, um, adject. *Ovid. Met.* 7. *v.* 461. Regna Aſtypaleia.

Aſyla, herbæ genus, al. ferus oculus. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

Aſylum, n. 2. *aſilo, franchigia*, ἄσυλον, templum, aliudve quivis locus inviolabilis, conſecrationis lege tutus, ad quem confugientes ſine ſummo piaculo avelli non poterant. Dictum aſylum ab α priv. & verbo συλάω, ſpolio, rapio, prædor. Servius tamen aſylum dictum mavult, quaſi aſyron, ab α priv. & a verbo σύρω, traho, quod inde extrahi neminem fas eſſet. ¶ Aſylum primum Athenis ſibi conſtituerunt Herculis poſteri veriti vim eorum, qui ab illo fuerant vexati. *Stat.* 12. *Thebaid. Liv. l.* 38. ſcribit, templum Apollinis Delii fuiſſe aſylum, atque ſacra templa a Græcis vocari aſyla. Græcos Romulus imitatus & ipſe Romæ aſylum conſtituit, inter Capitolium, & Palatium, in ſacro luco, quod Quercetum dicitur. *Gell. l.* 6. *c.* 2. Perfugiunt in fani aſylum. *Cic.* 3. *Verr. c.* 33. In aſylum confugere. V. *Alex. ab Alex. Gen. dier. l.* 3. *c.* 20.

Aſymbolus, m. 2. ἀσύμβολος, qui ſymbolam non dedit, & ſine collatione acceſſit ad comeſſationem. *Ter. in Phor.* 2. 2. 25.

Aſyndĕton, vel aſyntheton, n. 2. ἀσύνδετον, ἀσύνθετον, al. Diſſolutio, & Articulus, figura eſt, cum plura ſine conjunctione proferuntur, ut, veni, vidi, vici. ¶ Aſyntheta *Plin.* appellat cryſtalla, quæ pura ſunt, & ſine vitio.

A ANTE T.

At, ſed, atqui, verum, *ma*, כי, אך, אבל, Ger. *aber*, Gal. *mais*, Hiſp. *empero, pero mas*, ἀλλά, particula principiis apta, præſertim cum aut indignationem, aut dolorem exprimere volumus, ut iræ æſtum, aut querelas ſignificantius oſtendere valeamus. *Cic. Attic.* 7. 11. Non eſt in parietibus reſpublica, at in aris, & focis. *Virg.* 2. *Æn. v.* 535. At tibi pro ſcelere, &c. ¶ Quandoque ſuperiorum dictorum diſcretivum eſt. *Ter. in And.* At mihi ſcrupulus unus reſtat. ¶ Quandoque ponitur pro ſaltem, *almeno*. *Virg.* 1. *Æn.* Si genus humanum, & mortalia temnitis arma, at ſperate Deos. ¶ Componitur cum *enim*, ut At enim. Eſt autem hæc particula Antipophoris in primis accommodata. *Cic.* 2. *de Nat. Deor.* At enim minora Dii negligunt, *ma mi direte, che* &c. Etiam ſola *at* candem vim habet. *Cicer. Famil.* 6. 6. At in ejus perſonam multa fecit aſperius. Armorum iſta, & victoriæ ſunt facta, non Cæſaris. ¶ Ponitur etiam pro atqui. *Cic. pro Mil. cap.* 6. Quid porro quærendum eſt? factum ne ſit? at conſtat: a quo? at patet. ¶ Jungitur etiam cum *vero*, & ſervit ſæpe occupationi, ut *at* enim. *Cic.* 2. *Phil. c.* 15. At vero Pompeii voluntatem a me abalienabat oratio mea, &c.

Atabŭlus, m. 2. ἀτάβολος, ventus Apuliæ peculiaris, qui & Apulus appellatur, frigidiſſimus, ab ἄτη, damnum, & βάλλω, immitto, infero, quod nimio frigore Apuliæ pernicioſus eſt. Si enim flaverit circa brumam, omnia areſacit, & exurit, ut nullis poſtea poſſint Solibus recreari. V. *Plin. l.* 17. *c.* 24. *Horat.* 1. *ſat.* 5. *v.* 78. quos torret Atabulus. ¶ *Gellius* hunc ventum *Horatianum* vocat, *l.* 2. *c.* 22.

Atabyria, f. 1. Ἀταβυρία, Rhodus, ab Atabyro Rege, vel ab Atabyri monte.

Atabyris, mons Rhodi. ¶ Item Siciliæ, apud Agrigentum.

Atacinus, a, um, adject. ad Atacem fluvium, vel vicum Galliæ Narbonenſis pertinens. P. Terentius Varro ab Atace vico ejuſdem Galliæ *Atacinus* dictus, Poeta fuit celebris Romæ, eodem tempore, quo alter M. Terentius Varro. Scripſit Argonautica, & bellum Sequanicum heroico carmine: quæ perierunt. Ad augendam facultatem dicendi parum locuples fuiſſe dicitur a Quintil. l. 10. c. 1. ¶ *Atacini*, orum, ſunt populi Galliæ Narbonenſis. *Pomp. Mela l.* 2. *c.* 5.

Atæon, Ariſtæi fil. ex Autonoe fil. Cadmi, & Hermiones.

Atalanta, æ, & Atalante, es, f. 1. Ἀταλάντη, Schœnei, vel, ut alii malunt, Jaſii Argivorum Regis filia, virgo forma, & viribus corporis præſtans, una ex comitibus Dianæ. A Meleagro vocata ad venationem apri Calydonii cum reliqua Achaiæ juventute, cum prima ſagitta vulneravit. Aper a Meleagro occiſus eſt. Hic Atalantæ amore captus illi caput feræ largitus eſt. Cum eam rem avunculi Meleagri, Althææ fratres, Plexippus, & Toxeus indignarentur, & puellæ munus ademiſſent, a Meleagro interfecti ſunt. Althæa ſtipitem fatalem igni admovit, quo combuſto & ipſe Meleager conſumtus eſt. *Ovid.* 8. *Metam.* ¶ Atalanta a nuptiis omnino abhorrebat, ſylvis tantum, & venatu delectabatur. Cum mira corporis velocitate præſtaret, procis ſuis curſus certamen propoſuit, in quo victum mortis pœna, victorem conjugii ſui præmium ſequeretur. Multis ſuperatis, tandem ab Hippomene, tribus pomis aureis, quæ ei Venus dederat, ſingillatim in ſtadium projectis ſemel, iterum, tertium, a currendo retardata, & ſuperata eſt. Irata Venus, quod ſibi gratias non egiſſet Hippomenes, nec thus dediſſet, effecit, ut in via in ſacro Cybeles templo concumberent, quod erat in ſylva. Cybele ſcelus ulta eſt, eoſque in leones convertit. Atque hi leones ſunt, qui Cybeles currum trahunt. *Ovid.* 10. *Met.*

Atalantæus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Atalanta. *Stat.* 4. *Theb. v.* 309. Jamque Atalantæus impleerat nuncius aures. ¶ Al. ſcribunt *Atalanteus* ſine diphthongo.

Atanuvium, ii, n. 2. poculi fictilis genus, quo in ſacrificiis Rom. utebantur ſacerdotes Potitii. *Feſtus*.

Atargatis, Syrorum, vel Aſſyriorum Dea, quo nomine terram intelligunt. *Macrob. Saturn. l.* 1. *c.* 23.

At, at, ἆ, ἆ, αἶ, αἶ, interjectio eſt paulatim percepti, atque intellecti mali. *Ter. in Eun.* 4. 5. 1. At at, data hercule verba mihi ſunt. ¶ *Servius in Arte*: At at eſt aliquid de improviſo deprehendentis. ¶ Quandoque eſt interjectio timoris. *Ter. in Eun.* 4. 6. At at. T. Num formidoloſus, obſecro, es, mi homo? ¶ Legitur & *atat* junctis vocibus ſcriptum, item *attat* non ſemel apud *Plaut.*

Atate! interject. eſt tacite ſecum muſſantis, & aliquid intelligere incipientis. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 35. *Merc.* 2. 2. 31. & alibi.

Atavia, æ, *biſarcavola, quarta nonna*, mater abavi, vel abaviæ: cui reſpondet adneptis. *Cajus Dig.* 38. 10. 1.

Atăvus, i, m. *biſarcavolo, quarto avo*, πέμπτος πάππος, abavi, vel abaviæ pater. *Cic. pro Cæl. c.* 14. Non avum, proavum, atavum audieras Conſules fuiſſe? V. Avus. ¶ Atavo reſpondet *adnepos*, ut *Cajus Dig.* 38. 10. 1. docet. ¶ Aliquando ponitur pro abavo, ut apud *Vellej. l.* 1. *c.* 2. ubi V. notas Lipſii.

Atax, ăcis, m. 3. Galliæ Narbonenſis fluv. hodie *Aude*. *Tibul. l.* 1. *el.* 7. Quem tremeret forti milite victus Atax. Ubi Scal. legit *Atur*, qui Aquitaniæ. ¶ *Atacis* tamen meminere & *Plin. l.* 3. *c.* 4. ubi inquit: Atax e Pyrenæo Rubrenſem permeans lacum. & *Lucan. l.* 1. *v.* 403. & *Sidon. Apollinar. in carm. epiſtola* 15. *l.* 9.

Atella, *S. Arpino*, urbs F. Campaniæ, apud Clanium Fl. & Averſam urb. inter Capuam, & Neapolim 8. M. P. ¶ Eſt & Atella, *Atella*, urbs Lucaniæ in Baſilicata ad radic. Apennini.

Atellānæ, Latini Dramatis genus, omnium maxime jocoſum, & dicax. V. *Scalig. l.* 1. *Poet. c.* 7. & *Turneb. l.* 3. *c.* 17. & *l.* 10. *c.* 27. ¶ Adhibebantur autem Atellanæ extra argumentum fabulæ exodii loco, ut apud Græcos Satyræ, & apud Ital. *gl' Intermedj*. *Juvenal. ſat.* 3. Urbicus exodio riſum movet Atellanæ. ¶ Dictæ ſunt Atellanæ ab Atella Oſcorum urbe in Campania. V. Atellanus.

Atellanĭcus, a, um, adject. ab Atellanis, ut Atellanicus verſus. *Cic. l.* 2. *de Divin. c.* 10. Atellanicum exodium. *Suet. Tiber. c.* 45.

Atellānus, a, um, aliud adject. *Liv. lib.* 7. *c.* 2. Juventus hiſtrionibus fabellarum actu relicto, ipſa inter ſe more antiquo ridicula intexta verſibus jactitare cœpit: quæ inde exodia poſtea appellata, conſertaque fabellis potiſſimum Atellanis ſunt: quod genus ludorum ab Oſcis acceptum tenuit juventus, nec ab hiſtrionibus pollui paſſa eſt. Hactenus Liv. Mox recenſet privilegia, quibus Actores Atellanarum uſi ſunt.

Atellanus, i, ſubſtant. actor fabularum Atellanarum. *Suet. Galba*, *c.* 13. Atellanis notiſſimum canticum exorſis.

Ater, atra, atrum, o. 1. 2. *nero, oſcuro, atro*, שחור, Germ. *ſchwartz*, Gall. *noir*, Hiſp. *negro*, μέλας, obſcurus, niger. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 39. Alba, & atra diſcernere non poterat. ¶ Atra bilis, ſuccus eſt frigidus, & ſiccus, qui ex multa aduſtione atrum colorem contraxit, *melancolia*. *Cic.* 3. *Tuſc.* Græci, quem nos furorem, μελαγχολίαν ipſi vocant, quaſi vero atra bilis, &c. ¶ Interdum capitur pro funeſto. *Virg.* 3. *Æn. v.* 64. Atra cupreſſus. ¶ Hinc atri dies adverſi, & infelices vocabantur, quibus Romani inſignem aliquam cladem acceperant. *Gel. l.* 5. *c.* 17. ¶ Capitur etiam pro turpi, & fœdo. *Hor. de Arte*, *v.* 3. ut turpiter atrum deſinat in piſcem mulier formoſa ſuperne. ¶ Ater etiam dicitur, qui atratus eſt, *Horat. lib.* 1. *epiſt.* 7. *v.* 6. Atri lictores. ¶ *Virg. Æn.* 12. *v.* 591. Atrum odorem dixit pro gravi, & inimico: quamquam *Serv.* aliter interpretatur. ¶ Atra Tigris, pro ſæva, *Virg.* 4. *Georg. v.* 407. Sic *Horat. l.* 3. *od.* 4. Atras viperas. ¶ Ater etiam de ſcriptoribus dicitur, qui obſcuri, & intellectu difficiles, *Stat. l.* 5. *Silv. v.* 157. Tu pandere doctus Carmina Battiadæ, latebraſque Lycophronis atri. ¶ Albus, an ater ſis neſcio: proverb. de homine prorſus ignoto. *Cic. Philip.* 2. *c.* 16. & alii. ¶ Compar. atrior. *Plaut. Pæn.* 5. 5. 11. Atrior multo ut fiet, quam Ægyptii.

Atergatis. V. Atargatis.

Ateria, vel Aterina lex, qua conſtituti ſunt in oves ſingulas æris deni, in boves æris centeni: quo tempore mulcta dicebatur a Magiſtratibus pecoris & armenti. Meminit *Gel. l.* 11. *c.* 1.

Alternus, i, m. *Peſcara*, opp. Aprutii cit. olim urbs Marrucinorum. ¶ Aternus, fl. in Veſtinis, qui dividit Aprutium Cit. ab Ult. Aquilam, & Teatem præterfluit, & in mare Adriaticum cadit.

Ateſte, is, n. 3. *Eſte*, opp. in agro Patavino, olim urbs E. Venetiæ, ſub P. Aquilejenſi. ¶ Hinc Principes Ateſtini, ſive Eſtenſes, qui Duc. Ferrarienſi diu potiti, nunc Mutinenſem, & Regienſem obtinent. ¶ Ateſte Coloniam Romanorum fuiſſe, docet *Plin. l.* 3. *c.* 18. Hinc

Ateſtinus, a, um, adject. ut Ateſtina Sabina. *Martial. l.* 10. *e.* 93.

Athamania, f. 1. regio Epiri, inter Acarnaniam, Ætoliam, Theſſaliam, & Achajam, intra montes, ubi alies urbs præcipua Argithea. Pop. Athamanes. *Liv.* 36. 14. *Plin.* 4. 2.

Atha-

Athamanthēus, a, um, adject. ab Athamante. *Ovid.* 4. *Met.* v. 496. Inooſque Sinus, Athamanteoſque peterrant.

Athamantiădes, æ, Palæmon antea Melicerta dictus, filius Athamantis, Deus marinus. *Ovid. Met.* 13. v. 919.

Athamantis, idis, patron. fem. Helles Athamantis fil. *Ovid.* 4. *Faſt.* v. 903. Et fruſtra pecudem quæres Athamantidos Helles h. arietem Phrixi, & Helles vectorem.

Athămas, antis, fil. Æoli, rex Theſſaliæ, Phrixi, & Helles pater, in furias actus a Junone. *Ovid. Faſt.* 6. v. 489. Hic agitur furiis Athamas, & imagine falſa. Adde *Met.* 4. *Fab.* 13. ¶ Eſt item mons Phthiotidis ab Athamante Rege dictus, cujus incolæ Athamantes vocantur. Ex eo fl. Athamas profluit, qui Luna feneſcente ligna inſtar ignis accendit. *Ovid.* 15. *Met.*

Athara, f. 1. ἀθάρα, medicamentum ex olyra, ſive ſiligine, infantibus utiliſſimum, quo tamen & adultos illinunt. Vide *Plin. l.* 22. *c.* 25.

Athenæ, arum, f. 1. n. pl. *Setines*, Ἀθῆναι, urbs Græciæ Metrop. Atticæ, inter fl. Cephiſum, & Iliſſum. Primum dicta eſt *Cecropia* a conditore Cecrope, poſtea *Mopſopia* a Mopſo, & *Jonia* a Jone Xuthi fil. & *Athenæ* ab Ἀθηνᾶ, Minerva. ¶ Plato ſcribit, ante diluvium alias Athenas extitiſſe & apud Græcos, & apud Ægyptios, quas Pallas condidit, & docuit, ea Reipub. forma tradita, quam ipſe in ſuis libris deſcribit. ¶ Fruges Athenis primum inventas, aut invectas, *Diodor. Sicul.* auctor eſt. Inde Frugum parentem vocat *Flor. l.* 3. *cap.* 5. Sed major laus, omnis generis literas ibi inventas atque excultas fuiſſe, ut ea Urbs communis Magiſtra diceretur. Hinc *Juvenal. ſat.* 15. v. 110. Athenas pro literis poſuit: Nunc totas Grajas, noſtraſque habet orbis Athenas. i. e. Romanas, & græcas literas.

Athenæum, n. 2. Ἀθήναιον, locus erat Athenis Minervæ dicatus, ad quem Poetæ, aliique Scriptores Græci ſcripta ſua deferebant, quemadmodum Poetæ Latini ad Apollinis templum, item locus, in quo Poetæ, Rhetores, Philoſophi, & alii ſua ſtudia profitebantur, ideſt carmina recitabant, oratorie declamabant, Philoſophice diſputabant, &c. *Lamprid. in Alex. Sever. c.* 35. Ad Athenæum audiendorum & Græcorum, & Latinorum Rhetorum, vel Poetarum cauſa proceſſit. ¶ Eſt & Athenæum, Prom. Picentinorum contra Capreas inſ.

Athenæus, a, um, ad Athenas pertinens, Ἀθηναῖος, *Lucret. l.* 6. v. 749. Athenæis in mœnibus.

Athenicæ ſunt bibliothecæ, quaſi loca Minervæ dicata, in quibus cuſtodiuntur literaria monumenta. *Trebell. Poll. in xxx. Tyran. c.* 10. Epiſtolam Claudii repertam in Athenicis, inſerendam putavit. *Salmaſ.* tamen legit, *in Archivis*.

Athenienſis, ſe, adject. gentile, ab Athenis, *Ateniese*, Ἀθηναῖος. *Cic. pro Flacc. c.* 26. Adſunt Athenienſes, unde humanitas, doctrina, religio, fruges, jura, leges ortæ, atque in omnes terras diſtributæ putantur. ¶ Vanitas Athenienſibus pop. objiciebatur, & loquacitas: unde proverb. apud *Sidon. lib.* 8. *epiſt.* 6. Athenis loquacior: Amyclis taciturnior. ¶ Ut ſe αὐτόχθονας, hoc eſt indigenas, & ex ſua terra natos eſſe declararent, capillum habebant congeſtum in conum, cui cicadas ex auro fere innectebant. Cicadas enim e terra procreari volunt. *Taubm. ad Plaut. p.* 17. ¶ Cum trinæ fuerint, inquit *Varr. de L. L.* ab una dicti Athenæi, ab altera Athenienſes, a tertia Athenæopolitæ.

Athēnis, idis, & Bupalus ſtatuarii fuerunt. *Plin. l.* 36. *c.* 5. qui cum Hipponactis imaginem cum ludibrio effinxiſſent, ſtilum ejus in ſe acuerunt. Hinc *Ovid. in Ibin*, v. 523. emendat Andr. Alciatus apud quem ſic vulgo legitur: Utque parum ſtabili qui carmine læſit Athenas, Invidus pereas deficiente cibo. *Parum ſtabile carmen* eſt Scazon: tale enim Hipponax ſcripſerat. Pro *Athenas* autem legendum *Athenin*, quod etiam *Turneb.* innuit *l.* 9. *c.* 25.

Athĕos, i, m. *ateo*, qui nullos eſſe Deos credit. *Cic.* 1. *de nat. Deor. cap.* 23. & *Arnob. l.* 3. & 5.

Atherōma, atis, n. 3. ἀθέρωμα, tumor ſine dolore, qui in cervice, alis, & lateribus ſolet oriri: dictum ab athera, ἀθάρα, quod tenuem pulticulam ſignificat, cujus ſimilem humorem atheroma continet. *Cel.* 7. 6. Atheromati ſubeſt quaſi tenuis pulticula.

Athĕſis, m. 3. *Adige*, Ἄθεσις, flu. Venetiæ, qui oritur ex Brenna M. Alpium, in Com. Tirolenſi, alluit Tridentum, & Veronam, labitur in mare Adriaticum inter Foſſam Claudiam, & Carbonariam poſtremum Padi oſtium. *Virg.* 9. *Æn.* v. 681.

Athĕus, & Atheos, i, triſyllab. ἄθεος, qui ſine Deo, & religione eſt, *Ateiſta*; qualis fuit Diagoras Melius, qui Atheus cognominatus eſt, *Cic. lib.* 1. *de nat. Deor. c.* 23. Diagoras, Atheos qui dictus eſt. *Arnob. l.* 5. *p.* 178. Quemquam ex his atheum, irreligioſum, ſacrilegum.

Athlēta, æ, m. 1. pugil, luctator, gladiator, *atleta*, ἀθλητής. *Cic. de Senect. c.* 9. Cum Milo jam ſenex eſſet, athletaſque ſe in curriculo exercentes videret, &c. *Nepos Epamin. c.* 2. Athletæ viribus ſerviunt. ¶ Athleta etiam dicitur, qui quacunque in re excellit. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 5. Athletæ comitiorum, & *l.* 2. *c.* 1. Athletæ pecuarii.

Athletĭca, æ, ars pugilum, & gladiatorum, ſeu ipſum certamen, atque ludi. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Hercules Olympiæ Athleticam inſtituit.

Athletĭce, adverb. ut athletice valere, pro firmiter. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 14.

Athletĭcus, a, um, ad athletas pertinens, ut athleticus victus, *Celſ. l.* 4. *c.* 6. pro ſagina gladiatoria, cum viribus firmandis ſervitur. V. *Lipſ. Saturn. l.* 1. *c.* 14.

Athlon, i, n. ἆθλον, præmium certaminis quod victori datur. *Petron. in fragm. Tragur. cap.* 57. *edition. Burm.* ubi alii aliter legunt. *Hyginus fab.* 91. In athlo funebri. i. e. certamine, generis fortaſſe maſcul. ab ἆθλος. ¶ Apud Aſtrologos *athla* ſunt opera, res, labores, ſtudia, certamina, & quicumque caſus in vita humana poſſunt contingere: quorum duodecim claſſes fecerunt, & ſingulis Zodiaci ſignis aſſignarunt. *Manil. l.* 3. v. 162. 172. 193. &c.

Athos, & Atho, o, o, on, o, & Athon, onis, *Monte Santo*, Ἄθως, dictus a gigante ejuſdem nominis, mons inter Macedoniam, & Thraciam, in tractu *Jamboli*, inſtar Cherſoneſi, ſeu Peninſulæ, annexus Chalcidiæ regioni anguſto iſthmo 412. ſtad. in mare Ægeum excurrens inter Sinus Strymonicum, & Singiticum, ambitu 150. M. P. adeo excelſus, ut locum imbrium ſuperet, & umbram in Lemnum inſulam projiciat inde 87. M. P. diſtantem in Ort. In hoc monte 24. Monaſteria ſunt Calogerorum, ſeu Monachorum Græcorum. ¶ Scribit *Herodot. lib.* 7. Xerſem hunc montem perforaſſe, & mari feciſſe pervium. Pro falſo habuit *Juvenal. Sat.* 10. v. 174.

Atilia, familia Romana plebeji ordinis, ſed perantiqua, ex qua multi celebres viri extiterunt. Hinc

Atiliānus, a, um, ut Atiliana prædia. *Cic. Att.* 5. 1. ¶ Atilianus tutor, qui Atilia lege, hoc eſt a quodam Atilio lata, alicui datur. *leg.* 2. *Dig. de Orig. juris*.

Atina, f. 1. olim Præfect. & urbs Latii apud fin. Samnii, nunc vicus Campaniæ Fel. prope Melum flu. Nulla frequentior fuit tota Italia, & plenior magnorum virorum. *Cic. pro Planc.* ¶ Atina altera, *Atteno*, opp. Lucaniæ, ſeu vicus R. Neap. in Princ. Cit. ad Tanagrum flu.

Atinas, atis, ex Atina qui eſt. Atinates, Atinæ oppidi incolæ. *Cic. pro Planc.* ¶ Atinas etiam ab Atino Lucaniæ oppido, de quo infra. *Plin. l.* 2. *c.* 103. In Atinate campo fluvius merſus, poſt viginti M. paſſuum exit.

Atinia, æ, f. 1. genus ulmi, rariſſimum ferens ſamerum. Ita enim ulmi ſemen vocant. *Col. de arbor. c.* 16.

Atizōes, ἀτιζώης, gemma argenteo nitore fulgens, magnitudine trium digitorum, ad lenticulæ figuram, odoris jucundi. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Atlantes, Libyæ populi, degeneres humani ritus, quibus nec nominum inter ſe appellatio; ſed in univerſum Atlantes dicuntur. Mos etiam iis eſt Solem orientem, & occidentem diris imprecationibus proſequi, ut exitialem ipſis, agriſque. *Plin. l.* 5. *c.* 8. Vide etiam *l.* 15. *c.* 4. ¶ Atlantes etiam, quos Telamones vocat *Vitruv. l.* 6. *c.* 10. ſunt ſigna quædam virili forma, quæ in ædificiis mutulos, ſeu proceres, aut coronas, aut quid ſimile ſuſtentant.

Atlantēus, a, um, adject. ab Atlante; ut Plejades Atlanteæ, *Ovid.* 5. *Faſt.* v. 105. *Horat. l.* 1. *Od.* 34. horrida Tænari Sedes, Atlanteuſque finis Concutitur.

Atlantiăcus, a, um, adject. poſſeſſiv. *Auſon. Moſel.* v. 144. Talis Atlantiaco quondam balæna profundo.

Atlantiădes, æ, patronym. Mercurii cognomen, qui Atlantis nepos eſt ex Maja filia. *Ovid. Met.* 8. v. 627. Venit Atlantiades poſitis caducifer alis.

Atlantias, adis, patron. ab Atlante, ut Sorores Atlantiades, apud *Sil. l.* 16. v. 137.

Atlanticæ inſulæ. V. Fortunatæ inſulæ.

Atlanticum mare, quod & Oceanus Occidentalis, ἀτλαντικὴ θάλασσα, pars perampla Oceani, quæ Africam alluit ad Occ. inter Artabrum Hiſp. prom. ad Bor. & prom. Leonis verſus Guineam ad Mer. a Mulucha fl. ad Ort. uſque ad Ampeluſiam prom. ad Occ. Extenditur etiam ad Gorgades Inſ. Abylam M. alluit. Dictum eſt ab Atlante M. qui eam Oceani partem reſpicit.

Atlantĭcus, a, um, Atlantiacus. *Horat. l.* 1. *Od.* 31. v. 14. Reviſens æquor Atlanticum.

Atlantĭdes, f. 3. Ἀτλαντίδες, filiæ Atlantis. Atlas duas uxores habuit, Plejonem, & Æthram ſorores, fil. Oceani, & Tethyos, ut alii malunt, Deucalionis. Ex Plejone ſeptem filias genuit, Electram, Alcyonem, Celæno, Majam, Aſteropem, Taygetem, Meropem. ex Æthra filium ſuſcepit nomine Hyanthem, & ſeptem filias, Ambroſiam, Eudoram, Paſithoem, Coronidem, Plexauridem, Pytho, Tychem. Omnes a Jove honoribus cæleſtibus dignatæ ſunt. Illæ, quæ ex Plejone Atlanti natæ ſunt, poſitæ fuere ante genua Tauri, & Plejades, atque Vergiliæ dicuntur: illæ, quæ ex Æthra natæ ſunt, in Tauri capite collocatæ ſunt, partim in ore, partim juxta cornua, & dicuntur Hyades, Suculæ, & vulgo *le Gallinelle*, *la Chioccia*. *Gel. lib.* 12. V. Hyades, & Plejades. *Virg. l.* 1. *Georg.* v. 221. Ante tibi Eoæ Atlantides abſcondantur.

Atlantion, ii, n. extrema colli vertebra dorſo proxima, quæ tum caput, tum onera, ſi quæ bajulentur, ſuſtinet. *Plin.* 28. 8.

Atlantis, idis, patronym. fem. *Tibul. l.* 4. *el.* 1. Fœcunda Atlantidos arva Calypſus.

Atlantis, idis, quæ & Atlantica, inſ. maris Atlantici ad Auſtrum, trans Herculis columnas, major Libya, & Aſia ſimul. Inſula erat fertiliſſima, & abundabat metallis, præſertim orichalco, elephantis, &c. Tandem ingenti terræmotu ſubmerſa eſt. Hinc mare propter limum inſulæ factum eſt innavigabile. *Plato in Timæo*, & *in Critia*.

Atlantius, a, um, atlanticus. *Sil. l.* 13. v. 37. Atlantia regna. Al. leg. *Atlantica*.

Atlas, antis, Ἄτλας, fil. Neptuni, & Clitones: Regnavit in magna quadam inſula, quæ ab illo Atlantis dicta eſt. Nomen etiam Mari Atlantico dedit. Sed aliis Japeti filius fuit ex Clymene, vel ex Aſia, vel ex Libya frater Promethei, & Heſperi, Rex Mauritaniæ. Humeris Cœlum ſuſtinuiſſe dicitur, quia primus curſum Solis, & Lunæ, ſiderumque omnium deprehendit, ideſt aſtrologiam invenit, & ſphæram conſtruxit. *Cicer.* 5. *Tuſcul.* Vel origo fabulæ eſt, quod in montem excelſiſſimum converſus eſt, cujus cacumen cerni non poteſt, Cœlumque tangere videtur. Cum enim monitus fuiſſet Oraculo, ut ſibi a Jovis filiis caveret, intelligens, Perſeum, qui devicta Meduſa ad eum venerat, filium Jovis eſſe, a ſe rejecit, quod Perſeus indigne ferens, oſtendit ei caput Gorgonis. Atlas ſtatim in montem mutatus eſt. Hiſtoria eſt, Perſeum Meduſa Regina devicta, bellum Atlanti intuliſſe, & Atlantem in montes receſſiſſe. ¶ Alii tradunt, tres Atlantes fuiſſe, unum Regem Italiæ, patrem Electræ uxoris Coryti, alterum Regem Arcadiæ, patrem Maiæ, ex qua natus eſt Mercurius, tertium Maurum, qui dictus eſt Maximus, qui primus Aſtrologiam invenit, primus navim conſtruxit. ¶ Alii etiam hanc fabulam narrant, Atlantem Cœlum hoſpitio excepiſſe, deprehenſum autem, quod illi ſtruxiſſet inſidias, præcipitem datum eſſe in mare, & exinde mare Atlanticum appellari cœpiſſe, ut Icarium ab Icaro. Hinc proverb. Græcum, *Atlas Cœlum*, de iis, qui ſe magnis, & moleſtis involvunt negotiis: item de iis, qui ſibi malum acceſſunt. ¶ Atlas Mons Mauritaniæ nomen habuit ab Atlante Rege. Extenditur ab ora Oceani Atlantici juxta promon. Gerum ad Occ. uſque ad conf. deſerti Barcæ ad Ort. Fere e medio monte nubes incipiunt, hyeme, & æſtate nivem habet. ¶ Duplex eſt, major, & minor, uterque in Mauritania Tingitana. Major, quem Cœli columnam vocant, *Induarai*, ſeu *Aytuatal*, eſt prope Libyam, & Mauritaniam a Libya interiore ſeparat. Juxta hunc Regnum Marrocchium ſitum eſt. Minor, *Eriff*, eſt pars Atlantis majoris, vicinior columnis Herculis. Inter Marrocchium, & Feſſenſe Regnum in Sept. recedit. Abeſt ab Herculis columnis 317. M. P. in Auſt. a Lixa urbe 130. ¶ Eſt etiam hoc nomine fl. ex Hæmo M. naſcens, & in Iſtrum defluens ad Sept. Ab Atlante Rege Arcadiæ nominatus eſt.

Atocion, n. 2. ἀτόκιον, medicina, quæ conceptum abigit. *Plin. l.* 29. *c.* 4. *a med.* Vis ea annua eſt, quam ſolam ex omni atocio dixiſſe fas ſit. *ſubaudi* medicamento.

Atŏmus, i, f. 2. *atomo*, *indivisibile*, Ger. *unzertheilig ding*, Gal. *atome*, Hiſ. *atomo*, ἄτομος, corpuſculum minutiſſimum, quod τομὴν, ideſt ſectionem non recipit, ab α, & τέμνω, divido. Per ſe adjectivum eſt. *Lactantius* tamen, & *Vitruv.* uſi ſunt hoc nomine in gen. maſcul. ille *lib. de ira Dei c.* 10. hic *l.* 2. *c.* 2. At *Cic.* 1. *de Fin. c.* 17. & 1. *de nat. Deor. c.* 20. in feminino. Subauditur enim *ſubſtantia*, aut particula. ¶ In ſingulari numero. *Id. de Fato*, *c.* 11. De ipſa atomo dici poteſt. ¶ *Democritus* excogitavit innumerabilia quædam individua corpuſcula, quæ atomos appellavit, quædam lævia, alia aſpera, rotunda alia, partim angulata, curvata quædam & quaſi adunca, quæ huc, & illuc caſu, & temere in inani concurſarent, & aliquando cohæreſcerent inter ſe, & aliis apprehendentibus continuarentur, ex his mundum, & omnes mundi partes factas eſſe, & omnia fieri, quæ in mundo gignuntur, motum atomorum æternum eſſe, omnia neceſſitate fieri, ne ab atomis naturalis motus avellendus ſit. Hunc & Epicurus ſecutus eſt. *Cic.* 1. & 2. *Acad.* 1. *Fin. Tuſc.* 1. & 2. *de nat. Deor. de Fato*.

Atque, *e*, *ed*, *i*, Ger. *und*, Gal. *et*, Hiſp. *y*, καί, particula eſt copulativa, & fere ante vocales a Latinis uſurpatur. ¶ Poſt voces *alius*, *ſecus*, *aliter*, *contra*, *contrarius*, ſignificationem habet particulæ *quam*. *Cic.* 3. *de Or. c.* 30. Paulo ſecus a me, atque ab illo perfecta ſunt. ¶ Atque uti, *Plaut. Amphitr.* 1. 1. 118. Neque ſe Luna quoquam mutat, atque uti exorta eſt ſemel: hoc eſt a loco, in quo exorta eſt. ¶ Atque adeo, augendi vim habet, *anzichè*, *o per dir meglio*. *Cic. pro Sext. Roſc.* Hoc conſilio, atque adeo hac amentia impulſi. ¶ Interdum eſt idem ut atque ac, vel, ſicut. *Nepos Miltiad. c.* 7. Cum totidem navibus, atque erat profectus. ¶ Interdum intenſivam vim habet, pro, & quidem, vel præcipue. *Cic. l.* 5. *Att. ep.* 12. Negotium magnum eſt navigare, atque id menſe Quintili. ¶ Interdum ſtatim, confeſtim, ſimul atque. *Virg. Georg.* 1. v. 203. Si brachia forte remiſit, Atque illum in præceps prono rapit alveus amni. *Tacit. l.* 1. *hiſt. c.* 82. Otho ingredi caſtra auſus: atque illum tribuni, centurioneſque circumſiſtunt. Sic alibi, & *Plaut.* multis in locis. ¶ Pro tamen, vel atqui, vel ſed. *Terent. Andr.* 1. 3. 20. Mihi quidem hercle non fit veriſimile: atque ipſis commentum placet. Sic *Plaut. Bacch.* 1. 1. 53. & alibi. ¶ Servit hæc particula eleganter tranſitionibus. *Salluſt. ep.* 1. *ad Cæſ.* Atque ego ſcio, quam aſpera res hæc in principio futura ſit. ¶ Geminata auget rem, de qua agitur, qua de re vide *Gel. l.* 10. *c. ult.*

Atqui, *ma*, *e pure*, אבל, Ger. *aber*, Gal. *mais*, Hiſp. *mas*, ἀλλά γε, ſed, certe, etenim, tamen, veruntamen. *Ter. in Andr.* Atqui ex me hic non natus eſt. ¶ Dicitur & atquin, addito n. *Lactan. de mort. perſecut. c.* 23. Atquin homo impius miſertus eſt illis.

Atquin, idem quod atqui. *Lactant. de mortib. perſecut. c.* 23. *Ulpian. Dig. l.* 1. *tit.* 14. Item *Tertul. Florus*, & ipſe *Plaut.* Ubique tamen incerta eſt lectio.

Atrăcis, idis, f. Hippodămia, ſeu Hippodame filia cujuſdam Atracis, ſeu Atracii de gente Lapitharum, vel, ut alii volunt, Atracis fluvii (V. Atrax) Alii etiam volunt dictam eſſe ab Atrace Theſſaliæ oppido. Hæc Pirithoo cum nupſiſſet, cauſa fuit acerrimæ pugnæ inter Lapithas, & Centauros. *Ovid.* 1. *Amor.* 5. 8. V. *eund.* 12. *Met.* v. 219.

Atracĭus, a, um, adject. ab Atrace Theſſal. urbe: ut Atracia ars, pro magica, quæ in Theſſalia viguit. *Stat. Theb. l.* 1. v. 105. Qualis per nubila Phœbes Atracia rubet arte color.

Atraſty-

Atractylis, ilis, f. 3. ἀτρακτυλὶς, ſpina, ex qua mulieres colus faciebant, unde & nomen habet. Ejus duæ ſunt ſpecies unam cartamum agreſtem, alteram cardeum benedictum vocant officinæ. *Plin. l. 22. c. 17. Ruel. l. 3. c. 35.*

Atramentum, n. 2. *inchioſtro*, דיו, Ger. *dinten*, Gal. *encre*, Hiſp. *tinta*, μέλαν, ſuccus ater, ab atro colore. Ejus duo ſunt genera, ſcriptorium, μέλαν γραφικὸν, quod & librarium dicitur, quod librarii in tranſcribendis libris eo uterentur, & tectorium a tectoriis, quo pictores utebantur. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. penult.* Calamo, & atramento temperato res agetur. ¶ Eſt & ſutorium atramentum, *vitriolo*, quod in inficiendis pellibus ſutores coriarii uſurpant. Vulgo hoc a vitri ſimilitudine vitriolum nominant. *Plin. l. 34. c. 12.* Græci cognationem æris fecerunt nomine, & atramento ſutorio. Appellant etiam chalcantum. ¶ Atramentum pro ſanguine eſt ſepiis. *Plin. l. 9. c. 29.* Effuſo atramento, quod pro ſanguine his eſt. Adde *Cic. 2. de nat. Deor. c. 50.*

Atramitæ, m. 1. pop. Arabiæ Felicis. *Plin. l. 6. c. 28.*

Atramiticus, ad Atramitas pertinens, ut Atramitica myrra. *Plin. l. 12. c. 15.*

Atrâtus, a, um, o. 1. 2. *ſatto nero*, *veſtito di bruno*, קודר, Ger. *geſchwertzt*, *trawrig*, Gal. *noirci*, *habillé de deuil*, Hiſp. *negrecido*, *veſtido de luto*, μελανείμων, adject. ab ater, atro colore tinctus. *Cic. de Div. l. 1. cap. 43.* Atratus ſanguine fluxit. ¶ Item veſte lugubri indutus. *Cic. in Vatin. c. 10.* Quis unquam cœnavit atratus?

Atrax, Ætoli filius, pater Hippodamiæ, artis Magicæ inventor in Theſſalia, vel Ætolia. Ab eo regio Atracia nominata eſt, populi Atraces, vel Atracii. ¶ Atrax etiam ab illo fluvius regionis dictus eſt. ¶ Item Urbs, quæ hodie *Voidenar*, in Pelaſgiotide, apud Peneum fl.

Atrebâtes, um, m. populi Galliæ Belgicæ, quorum regio nunc *l'Artois* dicitur. *Plin. 4. 17. & Sidon. carm. 5. v. 212.*

Atrebaticus, a, um, ad Atrebates pertinens, ut *Atrebatici ſagi* apud *Trebel. Pol. in Gallien. c. 6.* ¶ Hujuſmodi veſtes ab Atrebatibus confectæ olim in pretio fuerunt apud Romanos. Eas xerampelino colore fuiſſe, tradit *Suidas*.

Atrêus, a, um, triſyllab. adject. ab Atreo. *Stat. Theb. l. 8. v. 743.* I, precor, Atrei ſi quid tibi ſanguinis unquam.

Atreus, i, m. 2. diſſyllabum, Ἀτρεὺς, Pelopis, & Hippodamiæ filius, ita dictus, quaſi ἄτρεστος, noxius, & inexorabilis. Rex fuit Mycenarum, totiuſque Peloponneſi. Ejus uxorem frater Thyeſtes amavit, & a viro abduxit, unde inter fratres orta diſcordia, & Thyeſtes e Regno pulſus. Inde Atreus nefaria ſcelera meditatus, fratrem revocavit, quaſi ad Regni ſocietatem, ejuſque duos ipſius filios, Tantalum, & Philiſthenem epulandos, eorumque ſanguinem vino admixtum bibendum dedit, ad extremum capita objecit, quærens, agnoſceret ne, quibus cibis paſtus fuiſſet. Sol, ne tanta ſcelera cerneret, in occaſum fugiſſe fertur. *Serv. ad 1. Æn. v. 572.* fabulam ſic explicat: Thyeſtem, cum fratri, cui peſſime cupiebat, diſſenſione nocere non poſſet, in ſimulatam gratiam rediiſſe, & ea occaſione uxorem ejus per adulterium polluiſſe, &c. ſed veritatem hanc eſſe, Atreum apud Mycenas primum Solis eclipſim inveniſſe, ei invidentem fratrem ex urbe diſceſſiſſe eo tempore, quo ejus dicta probata ſunt. Atreo quinque filii fuerunt, Agamemnon, Menelaus, Alco, vel Alceus, Melampus, Eumelus. Sed plerique dicunt, Pelopem tres filios habuiſſe, Atreum, Thyeſtem, & Philiſthenem, ex Philſtene Agamemnonem, & Menelaum natos eſſe, hos fratris morientis commendatione ab Atreo educatos tanquam filiorum. Atreus denique ab Ægiſtho filio Thyeſtis occiſus eſt, qui etiam poſt bellum Trojanum occidit Agamemnonem. Atque ita Thyeſtes Regnum obtinuit. ¶ In vocativo habet, *Atreu*, a Græco Ἀτρεῦ. *Senec. in Thyeſt. v. 513.*

Atriarius, ii, ſervus atrii cuſtos, qui opera medialtini fungitur, atque adeo vilioris officij eſt, quam atrienſis. *Ulpian. Dig. 4. 9. 1.*

Atricapilla, *caponero*, μελαγκόρυφος, avis ex ficedularum genere, ita dicta, quod ſummum ejus caput nigrum ſit. *Feſtus.*

Atricólor, oris, *di color nero*, adject. 3. atro colore qui eſt. *Auſon. epiſt. 7. v. 52.* Pingens aridulæ ſubdita paginæ Cadmi filiolis atricoloribus. *h. e.* literis atramento ſcriptis. *Ovid. 11. Met. v. 611.* Plumeus, atricolor, pulloque velamine tectus.

Atrides, & Atrida, æ, m. Ἀτρείδης, filius Atrei, & dicitur fere de Agamemnone, & Menelao. Cum in ſingulari numero effertur, & ſine addito, ſignificat plerumque Agamemnonem majorem natu: cum in plurali, utrumque. *Propert. l. 2. el. 14. v. 1.* Non ita Dardanio gaviſus Atrida triumpho. *Ovid. Heroid. ep. 3. ſub fin.* Enſis in Atridæ pectus iturus erat. *Atrides minor* eſt Menelaus. *Ovid. ſub fin. 12. Met.* ¶ Atridem vocat *Juvenal. ſat. 4. v. 65.* Domitianum, ſimul ut irrideat, ſimul ut ejus tyrannidem perſtringat, qui ſe tanquam regem Romanorum gerebat, quemadmodum Agamemnon Græcorum.

Atrienſis, e, ad atrium pertinens. *Atrienſis* eſt ſervus, cui atrii, ſeu potius totius domus cuſtodia demandata eſt. Erat is inter ſervitia honoratiora, ut qui aliquod etiam imperium in alios Servos habebat, ut colligitur ex *Plaut. Aſin.* multis in locis. Et aliqua ratione reſpondet qui ab Italis dicitur *maſtro di caſa*. *Cic. Parad. 5. c. 2.* Ut in magna familia ſunt alii lautiores, ut ſibi videntur, ſervi, ſed tamen ſervi, atrienſes, ac topiarii, &c.

Atriŏlum, li, n. 2. parvum atrium, αὐλίδιον, *piccol' atrio*. *Cic. ad Q. Fr. lib. 3. ep. 1. c. 1.* Quo loco in porticu te ſcribere ajunt, ut atriolum fiat, mihi, ut eſt, magis placebat: neque enim ſatis loci eſſe videbatur atriolo: neque fere ſolet, niſi in his ædificiis fieri, in quibus eſt atrium majus, nec habere poterat adjuncta cubicula, & membra.

Atriplex, plicis, n. *atrepice*, *trobice*, ἀτράφαξις, herba, al. atriplexum, ſubſtantiæ frigidæ, & humidæ, ab atro colore, quod homines pallidos facit. *Plin. l. 20. c. 20.* ¶ Feminino genere effert *Æmil. Macer de herb. c. de Atripl.* maſculino *Plin. Valer. 4. 7.*

Atriplexum, eadem herba, quæ nunc atriplex dicitur. *Feſtus.*

Atritas, atis, f. 3. *nerezza*, *negrezza*, Gal. *noirceur*, Hiſ. *negror*, *negrura*, μελανότης, nigredo. *Plaut. in Pœn. 5. 5. 11.* Ita replebo atritate, ut atrior multo fiet, quam Ægyptii.

Atrium, trii, n. 2. primus intra ædes aditus, *cortile*, *corte della caſa*, *chioſtro*, חצר, עזרה, Ger. *ein vorhof eines hauſſ*, Gal. *premiere ſale d'une maiſon*, *l'entrée de la grande ſale*, Hiſp. *el corral dentro de caſa*, αὐλή, prima pars domus, quæ continet mediam aream, in quam collecta ex omni tecto pluvia deſcendit, & in qua priſci, ut ait *Cato*, aperto oſtio epulabantur, ubi etiam pretioſiora quæque ſervabant, ſervoſque, quibus tanquam honoratioribus earum rerum cuſtodiam committebant, atrienſes appellabant. *Vitruv. l. 6. c. 4. Gel. l. 16. c. 5.* diſtinguit atrium a veſtibulo, quia veſtibulum eſt locus extra januam domus, qui viam reſpicit. ¶ Dictum eſt a græco, αἴθριον, quia ſub æthere, ſeu dio erat. ita artificioſe porticibus incluſum, ut nunquam Sole careret: unde *Tertulliano* etiam *ſubdival* vocatur. ¶ Aliquando ſumitur pro toto ædificio. Unde *Ovidius* dixit; atra marmore tecta, de tota domo. Sed proprie eſt prima pars interior domus. *Virg. Æn. 2. v. 483.* Apparet domus intus, & atria longa pateſcunt.

Atrocĭtas, atis, f. 3. diritas, immanitas, crudelitas, *atrocità*, *crudeltà*, אכזריות, Ger. *grauſamkeit*, *grimme*, Gal. *felonnie*, *cruauté*, *outrage*, Hiſp. *inhumanidad*, *y crueldad*, ὠμότης, crudelitas. *Cicer. 6. Verr.* Multitudo atrocitate rei commota ſenatum clamore coegit. *Sueton. in Tiber. c. 48.* Atrocitas temporum, *diſgrazie de' tempi*. *Id. in Calig. c. 29.* Atrocitas verborum, *acerbità*, *aſprezza*. *Tacit. 4. Ann. c. 13.* Atrocitas morum. *h. e.* aſperitas. ¶ In plur. num. habet *Apulej. l. 10. Met.* ¶ Quam *Cic. 4. Acad. c. 44.* Academiæ *atrocitatem* tribuit, ſignificat animi affectum nulla ſe re commoveri patientis. *inſenſibilità*, *durezza*.

Atrocĭter, adverb. *crudelmente*, Ger. *grauſamlich*, *grimmiglich*, ὠμῶς, crudeliter. *Cic. pro Roſc. Amer.* Omnibus horis aliquid atrociter fieri videmus. *Tacit. 1. hiſtor. c. 23.* Atrocius accipi. *Suet. Tiber. c. 58.* Atrociſſime leges exercere.

Atrŏpha, partes, quæ cibum, aut nutrimentum non ſentiunt. *Plin. l. 27. cap. 8.* Explent ſinus ulcerum, & atropha carnoſiora faciunt.

Atrŏphi. V. Atrophia.

Atrophia, ἀτροφία, morbus, quo corpus non alitur, vitiata facultate naturali, unde macies, & mors ſequitur. *Celſ. l. 3. c. 22.* Græcis litteris ſcribit. At Latinis *Cæl. Aurel. Tard. 2. 14. & 3. 7. Theodor. Priſcian. l. 2. p. 2. c. 11.*

Atrŏphus, a, um, ἄτροφος, qui non nutritur. *Plin. l. 22. c. ult.* Quæ cibum non ſentiunt, atropha appellata. *Id. l. 27. c. 8.* Atropha carnoſiora faceto. ¶ *Atrophi* homines dicuntur, qui atrophia laborant. *Plin. 28. 9. & 31. 10.*

Atrŏpos, f. 2. Ἄτροπος, una ex tribus Parcis, dicta quaſi immutabilis, quod ad nullius preces convertatur. *Martial. l. 10. epigr. 44.* Gaudia tu differs; at non & ſtamina differt Atropo. V. Parcæ.

Atror, oris, nigredo, ater color, *color nero*, *negrezza*. *Gell. l. 2. c. 26.* Rubidus eſt rufus, atrore, & nigrore multo mixtus.

Atrotus, a, um, invulnerabilis, ἄτρωτος. Vox Græca, qua Latine utitur *Hygin. fab. 28. & 30.*

Atrox, ocis, o. 3. *atroce*, *crudele*, אכזרי, Germ. *grauſam*, *grimmerſtrekenlich*, Gal. *cruel*, *felon*, *ſans pitié*, Hiſp. *inhumano*, *terrible*, *y cruel*, ὠμὸς. Proprie ſignificat, quod crudum, & immaturum eſt eſui, ἀτρωξ. *Nævius apud Non. 2. 62.* Simul exta porrigerent atrocia miniſtratores. *Feſtus*: Atroces appellantur ex Græco, quia illi atrocia appellant, quæ cruda ſunt. Hinc atrox aſtutia apud *Plaut. Capt. 3. 4. 7.* eſt nova, recens, inaudita, plena vigoris, ac veluti ſucci, ut ea, quæ cruda, ac viridia ſunt. ¶ Sæpius accipitur pro immani, crudeli, immiti. *Virg. Georg. v. 407.* inimicus atrox. *Liv. l. 24. c. 16.* Atrocior cædes. *Cic. Fam. 9. epiſt. 25.* Atrociſſimæ literæ. ¶ Pro conſtanti etiam accipitur, & inflexibili, atque id in bonam partem. *Horat. l. 2. od. 1. v. 24.* Præter atrocem animum Catonis. *Sil. l. 6. v. 378. de M. Attilio Regulo*: Atrox ille fides. ¶ Cum genitivo *Tacit. Ann. 12. c. 22.* Atrox odii Agrippina.

Atrum olus, herba ſativo apio multo major al. ἱπποσέλινον, equi apium, ἀγριοσέλινον, agreſte apium. *Colum. l. 12. c. 7.*

Atta, vox eſt, qua ſenes honoris, & reverentiæ cauſa appellamus, quaſi eos avi nomine vocantes. *Feſtus.* ¶ Item qui propter crurum, aut pedum vitium ſummis plantis incedendo inſiſtit. *Feſtus.* ¶ Hoc cognomen Quintio cuidam poetæ, de quo *Horat. l. 2. epiſt. 1. v. 79.*

Attactus, a, um, tactus, *toccato*. *Sil. l. 11. v. 147.* Inter prælia nullis attactus telis.

Attactus, us, ui, tangendi actus. *Varr. lib. 2. R. R. c. 5.* Corium attactu non aſperum, ac durum. *Virg. Æn. 7. v. 350.* Volvitur attactu nullo.

Attăgen, ēnis, m. 3. ἀτταγὴν, & attagena, æ, f. avis Aſiatica inter nobiliſſimas habita, maxime vero, quæ in Jonia naſcitur, & inter eſculentiores aves præcipuo ſapore, alias vocalis, capta obmuteſcens. *Plin. l. 10. c. 46. Horat. Epod. 2. v. 53.* Non Attagen Jonicus. *Martial. l. 13. epigr. 61.* Jonicarum guſtus attagenarum.

Attăgus, i, m. hircus, caper, lingua Phrygum. *Arnob. l. 5. pag. 159.*

Attalĭcus, a, um, adject. ut Attalica aulæa, attalicæ veſtes, apud *Propert. l. 2. el. 32. & l. 3. el. 17.* quibus aurum intextum eſt. *Plin. l. 8. c. 48.* Aurum intexere in eadem Aſia invenit Attalus, unde nomen Attalicis. ¶ *Attalicis conditionibus*, id eſt ampliſſimis, & opulentiſſimis. *Horat. l. 1. od. 1.*

Attălus, m. 2. Ἄτταλος, nomen Pergami Regis pecunia ditiſſimi, & ſplendida ſupellectile, a quo omnia magnifica Attalica dicta ſunt. Hic, cum liberis careret, populum Romanum teſtamento ſuo hæredem inſtituit. *Cic. 1. Agrar.* Verba autem teſtamenti erant: *Populus Romanus bonorum meorum hæres eſto*. Quod larga, & liberali interpretatione Romani a privatis bonis Regis ad Regnum ipſum extenderunt. Unde *Horat. l. 2. od. 18.* ait, Nec Attali ignotus hæres regiam occupavi: hoc eſt, hæres non vocatus.

Attămen, *nondimeno*, אך, Ger. *aberdoch*, Gal. *neantmoins*, *mais toutesfois*, Hiſ. *empero*, ἀλλ' ὅμως, conjunctio, ex *at*, & *tamen*, veruntamen. *Cic. in ep. 26. l. 7. Fam.* Attamen ne mirere, unde hoc acciderit. ¶ Aliquando etiam legitur diviſa. *Id. 3. de Orat. 4.* Si nequaquam parem ejus ingenio, at pro noſtro tamen ſtudio meritam gratiam referre debemus.

Attamino, as, avi, atum, are, idem fere, quod contamino, *contaminare*, *macchiare*, μιαίνω. *Juſtin. l. 21. c. 3. n. 4.* Omnibus ante juratis viris, ne quis ullam attaminet. Adde *Aur. Vict. in Anton. Car. c. 36. & Capitolin. Gord. c. 27.*

Attat, & Attate. V. At at.

Attegiæ, arum, *capanne*, סכות, Ger. *hüttlein*, καλύβια, mapalia, & tuguria. *Juven. ſat. 14. v. 196.* Dirue Maurorum attegias, caſtella Brigantum.

Attegrâre, a. 1. veteres dixerunt pro integrare, ſive augere. *Feſtus.*

Attelĕbus, ἀττέλεβος, minima locuſtarum, ſine pennis. *Plin. l. 29. c. 4.*

Attella, Attellanus. V. Atella.

Attemperâte, adv. tempeſtive, *a tempo*, *opportunamente*, εὐκαίρως. *Ter. And. 5. 4. 13.* Itane attemperate venit hodie in ipſis nuptiis, &c.

Attempĕro, as, a. 1. *accomodare*, תקן, Ger. *etwas eyn in fügen*, Gal. *adreſſer*, Hiſp. *aſeviar*, ἁρμόζω, adapto. *Senec. ep. 30.* Gladiator tota pugna timidiſſimus jugulum adverſario præſtat, & errantem gladium ſibi attemperat.

Attendo, is, endi, tum, a. 3. *attendere*, *avvertire*, *conſiderare*, הקשיב, Germ. *aufmerken*, Gal. *eſtre attentif*, Hiſp. *eſtar attento*, προσέχω, adverto, conſidero, & quaſi animum intendo. Ponitur interdum abſolute. *Cic. 2. de Inv.* Si diligenter attendimus, hæc apta eſſe inter ſe intelligemus. ¶ Sæpe admittit accuſ. *animum*. *Cic. 3. Offic.* Cum animum attenderis, turpitudinem videas adjunctam, hoc eſt, animum intenderis. ¶ Interdum animus in ablat. ponitur. *Terent.* Quid petam, æquo animo attendite. ¶ Regit & alios accuſativos. *Cic. pro Arch.* Me tam diligenter attenditis. *Id. 2. de Inv.* Hoc oportebit attendere. *Id. Agr. 2. c. 15.* Attendite animos ad ea, quæ ſequuntur. *Plin. l. 7. ep. ult.* Privatus quoque attendebat his, quæ &c. Sic attendere juri, & eloquentiæ: hoc eſt operam dare, apud *Sueton. in Calig. c. 53. & in Galba c. 5.* ¶ Proprie ſignificat tendere, ut *attendere arcum*, *Apul. l. 2. Met.* ¶ *Attendere* cum infinito, *Pompon.* apud *Non. c. 4. n. 10.* Si pol ego hanc diſcere artem attenderim. ¶ Pro contendere, *Accius* apud *Non. ibid.* Ne attendas petere a me id, quod nefas ſit concedi tibi.

Attentatio, onis, f. *attentato*, actus tentandi, tentamentum. *Symmach. l. 5. ep. 9.* Inanis attentatio comprimatur.

Attentâtus, a, um, *tentato*, tentatus. *Cic. ad Quir. poſt redit. cap. 7.* Quia ſuam claſſem attentatam magno cum ſuo periculo vidit. *claſſem* intellige populi ſuffragia ferentis, quam corrumpere, quidam conati fuerant. *Id. 3. de Orat. c. 28.* Ut præteriti omnino fuerit ſatius, quam attentatum deſeri. *tentato*, *e principiato*. Adde *Liv. l. 23. c. 15.*

Attente, *attentamente*, Ger. *fleiſſiglich*, φιλοπόνως, adverb. attento animo, diligenter. *Cic. Cat.* Quam attente audire ſoleam. *Horat. l. 2. epiſt. 1. v. 197.* Spectare attentius. *Cic. l. 2. de Orat. c. 89.* Attentiſſime audire.

Attentĭo, f. 3. *attenzione*, קשב, Ger. *auffmerkung*, Gal. *attention*, Hiſp. *atencion*, προσοχὴ, a *Platone in Defin.* deſcribitur, Animi ad perdiſcendum contentio. *Cic. 2. de Orat. c. 35.* Attentione animi, cogitatione, vigilantia, &c.

Attento, as, a. 1. tento, pertento, periculum alicujus rei facio, experior, tentare, πειράω, ex ad, & tento. *Cic. Verr. 2. c. 54.* Inimicos diligenter cognoſcere, colloqui, attentare. Et *pro Sext. c. 4.* Capuam ab illa impia, & ſcelerata manu attentari ſuſpicabatur, *h. e.* inſidiis invadi. Sic apud *eund.* Fidem auditoris inſidiis attentare: Et apud *Stat. 4. Theb. 71.* Attentare aliquem bello.

Attentus, a, um, adject. excitatus, intentus, qui advertit, *attento*, *intento*, προσεκτικός, ut animo attento tueri, *Cic. de Fin. l. 1. c. 17.* Facere auditores attentos, *Ad Herenn. l. 1. c. 4.* Attentior circa aliquid, *Quint. l. 5. c. 4.* Attentiſſima cogitatio, *Cic. l. 3. de Orat. c. 5.* ¶ Attentus ſignificat etiam hominem frugi, parcum, & diligentem, *Horat. lib. 1. epiſt. 7. v. 91.* Durus, ait, Vultei, nimis, attentuſque videris eſſe mihi. *Ter. Adelph. 5. 8. in fi.* Vitium commune omnium eſt, quod nimium ad rem in ſenecta attenti ſumus. Sic attenta vita apud *Cic. pro Roſc. Amer. cap. 15.* Paterfamilias rerum attentus, apud *eund. pro Quint. c. 3.* ¶ *Attentus* particip. ab *attineo*, detentus, ut *aſinus attentus machinæ*, *Apulej. 7. Met.*

Attenuâte, λιτῶς, tenuiter, jejune. *Cic. de Clar. Or. c. 55.* Attenuate, preſſeque dicentium.

Attenuatio, f. 3. *attenuatio*, imminutio, *attenuazione*, [illegible], *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 2. Cum attenuatione ſuſpicionis. Dicitur etiam de ſtilo tenui. *Id. l.* 4. *c.* 11. Qui non poſſunt in illa facetiſſima Verborum attenuatione verſari.

Attenuatus, a. 1. 2. ſubtilis, exilis, humilis, abjectus, demiſſus, *aſſottigliato*. *Cic. in Bruto*. Oratio nimia religione attenuata. *Id. pro L. Manil. c.* 9. Attenuatum bellum, atque imminutum; Et Attenuatæ legiones præliis. *Cæſ. l.* 2. *B. C. cap.* 89. Attenuatiſſima voce uti, *ad Heren. l.* 3. *c.* 14. Pertinet etiam ad ſtilum tenuem. *Id. lib.* 4. *c.* 8. Oratio attenuata eſt, quæ demiſſa eſt uſque ad uſitatiſſimam puri ſermonis conſuetudinem.

Attenuo, as, a. 1. *aſſottigliare*, *ſcemare*, [illegible], Ger. *dinn*, *ſubtil machen*, Gal. *attenuer*, *amoindrir*, Hiſp. *adelgazar*, [illegible], ſubtilem facio, minuo. *Ovid. l.* 1. *de ar. am. v.* 735. Vigilatæ noctes attenuant corpora. *Id.* 4. *Triſt.* Curas attenuare meas. *Id. Met. l.* 8. *v.* 849. Jamque fame patrias, altique voragine ventris Attenuarat opes. *Horat. l.* 1. *od.* 34. Inſignem attenuat Deus. *h. e.* deprimit. *Auct. ad Heren.* 3. 3. Attenuare aliquid dicendo.

Attero, ris, trivi, tritum, a. 3. *fregare*, *ſtropicciare*, [illegible], Ger. *anreiben*, Gal. *frotter*, *frayer*, Hiſp. *gaſtar*, *fregar*, [illegible], eſt rem aliquam ad aliam rem terere, & quodammodo confricare. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Anguillæ atterunt ſe ſcopulis. ¶ Eſt & comminuere, frangere, *rompere*. *Col. l.* 5. *c.* 6. Demiſſum palmitem inferior atteret. *Plaut. Perſ.* 4. 9. 11. Atterere aures alicui. ¶ Tranſlate Atterere alicujus famam, i. e. imminuere, lædere. *Salluſt. Catil. cap.* 16. ¶ Aliquando ſignificat proterere, calcare. *Plin. l.* 8. *c.* 5. *de elephantis*. Amnes tranſituri minimos præmittunt, ne, majorum ingreſſu atterente alveum, creſcat gurgitis altitudo.

Atterranea fulmina dicuntur a *Senec. l.* 2. *quæſt. natur. c.* 49. quæ in incluſo fiunt: fortaſſe quia veluti e terra erumpere videantur. Al. leg. *aterranea*, h. e. atra, ab *ater*: alii *arcerranea*, *h. e.* tecta, occulta, ab *arcera*, quæ genus plauſtri eſt undique tectum. Alii *artenacia*, alii *atterrata*, quæ omnia verborum monſtra ſunt.

Attes. V. Atys.

Atteſtatio, onis, teſtimonium, *atteſtagione*, [illegible]. *Macrob. in Somn. Scip. l.* 1. *c.* 9. Deſcribi hoc atteſtatione noſtra non debuit.

Atteſtator, oris, qui atteſtatur, [illegible]. *Plin. l.* 6. *ep.* 17. Quis uno te benignior atteſtator? Ita Cod. MSS. Gloſſ. etiam gr. lat. Atteſtator, [illegible]. Al. tamen leg. *æſtimator*.

Atteſtatus, a, um, nom. ex partic. paſſiva ſignific. ſc. teſtimonio comprobatus. *Plin. l.* 10. *c.* 34. Gratia indignatione quoque Pop. Rom. atteſtata. ¶ Apud *Feſtum Atteſtata fulgura* ſunt, quæ iterato ſiebant, videlicet ſignificationem priorum atteſtantia.

Atteſtor, aris, d. 1. teſtor, teſtem facio, *chiamare per teſtimonio*, [illegible], Germ. *bezeugen*, Gal. *atteſter*, Hiſp. *ateſtar*, [illegible], teſtem voco, in teſtem accipio, anteſtor. *Cic. pro Sull. c.* 29. Atteſtari memoriam omnium. Vulg. lect. hab. *atteſtante memoria*. Et ſic eſt teſtimonium dare. Quo ſenſu & *Plin. in præfat. op.* Hoc atteſtabatur, vel inimico judici ſe probari poſſe. Et *Phædrus l.* 1. *Fab.* 11. *v.* 3. Hoc atteſtatur brevis Æſopi fabula. ¶ Alia exempla pro priore hujus verbi ſignificatione afferuntur a Lexicogr. in quibus legitur *anteſtor* pro *atteſtor*; ſed omnino idem eſt.

Attexo, is, attexui, attextum, a. 3. adjungo, applico, *teſſere appreſſo*, *aggiungere*, [illegible], Ger. *anweben*, Gal. *tiſtre*, *ajouter*, Hiſ. *texer*, *añadir*, [illegible], *Cic. de Univ. cap.* 11. Ad id, quod erit immortale, partem attexitote mortalem. *Cæſ.* 5. *B. G.* 40. Pinnæ, loricæque ex cratibus attexuntur.

Atthis, idis, f. 3. [illegible], Cranai R. Athenienſium filia, unde regio Attica dicta eſt, *Martial.* 11. 54. ¶ Atthidem præterea Poetæ luſciniam appellant ad fabulam reſpicientes, qua Philomela Pandionis Athenienſium R. filia in hanc avem dicitur converſa. *Martial. l.* 1. *epigr.* 54.

Attica, f. 1. Attis, Acte, Acta, Actica, Mopſopia, Cecropia, *Ducato di Setbines*, [illegible], regio Achaiæ, ſive Helladis, in angulo Orientali, & Auſtrali, cujus caput Athenæ. Dicta eſt ab Atthide filia Cranai, cum prius Actica ab Actæone diceretur, ſive ab Actæo Rege, ſive ab [illegible], litus, quod ea regio, ut ait Strab. magna ex parte litoralis ſit. Præcipuæ regionis hujus civitates fuerunt Athenæ, Eleuſis, Marathon. *Plin.* 4. 1. [illegible]

Attice, es, f. genus ochræ, ſeu ſilis in Attica laudatiſſimi. *Celſ.* 5. 18. 19.

Attice, adv. Attico more; ut Attice dicere. *Cic. de opt. gen. Or. c.* 4.

Atticiſmus, m. 2. [illegible], quædam peculiaris Attici ſermonis elegantia. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 19. Ille Latinus Atticiſmus, ex intervallo requſtandus. Adde *Quintil. l.* 6. *c.* 3.

Atticizo, as, n. 1. [illegible], Attice loquor. *Plaut. Men. prol. v.* 12. Non atticizat, ſed ſicilizat. Nam ut Attici inter Græcos omnes ornatiſſime loquebantur, ita Siculi omnium peſſime. Unde Cic. Q. Cæcilium irridet, quod linguam Græcam non Athenis, ſed in Sicilia didiciſſet. Alii ſcribunt *Atticiſſo*.

Atticurges, genus architecturæ Attico more elaboratæ. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3.

Atticus, a, um, o. 1. 3. Athenienſis, [illegible], quod ex Athenis eſt, vel ad Athenas pertinet, ut Attica regio, Atticus ſermo. *Cic. de Nat. Deor.* Scito ſermone, & Attico loqui. ¶ Stylus Atticus eſt genus dicendi, quod erat in uſu apud Athenienſes, ideſt incorruptum, elegans, omni ex parte perfectum, & abſolutum, in quo nihil deeſt, nihil redundat, nihil denique reprehenſibile eſt. Sic Atticus orator, cui opponitur Aſiaticus. *Quintil. l.* 12. *c.* 10. Attici limati, & emuncti nihil inane, aut redundans ferebant; Aſiana gens tumidior alioqui & jactantior, vaniore etiam dicendi gloria inflata eſt. V. *Cic. in Bruto c.* 82. *in Or. c.* 26. & *de opt. gen. Orat. c.* 3. & 4.

Attigo, a. 3. *toccare*, idem, quod attingo. *Plaut. Epid.* 5. 2. 58. Ne attigas. Adde *Aſin.* 2. 2. 106.

Attiguus, a. 1. 2. *contiguo*, *proſſimo*, [illegible], proximus, ab attingendo. *Apul. l.* 4. Contra proclive montis attigui.

Attilius, vel Atilius Regulus, Civis Romanus, qui captus a Carthaginienſibus, Romam miſſus eſt legatus de permutandis captivis, adactus ante jurejurando, ſe re non impetrata rediturum, ſed ille captivorum permutationem diſſuaſit, & nihilominus ad hoſtes rediit, a quibus in carcere fame necatus eſt.

Attilus, i, m. piſcis in Pado, inertia pingueſcens ad mille aliquando libras. *Plin. l.* 9. *c.* 15.

Attinæ, arum, f. termini agrorum facti ex lapidibus in ſpeciem maceriæ congeſtis. *Siculus Flacc. de condit. agror. pag.* 4. *Goeſii*. Adducunt quidam locum *Palladii l.* 6. *tit.* 3. ſed ibi varia eſt lectio.

Attineo, es, ui, entum, detineo, vel teneo, *tenere*, *trattenere*, [illegible]. *Tacit. Annal.* 3. *c.* 36. Attineri publica cuſtodia. *Plaut. Menæch.* 5. 1. 29. Nunc eadem ante oculos attines. *h. e.* tenes, habes. ¶ Attinet, imperſonaliter, *appartenere*, pertinet, [illegible]. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 41. Servos ipſos, quod ad me attinet, neque arguo, neque purgo. Et *Fam.* 4. *ep.* 7. De quo quid ſentiam, nihil attinet dicere.

Attingo, gis, attigi, attactum, a. 3. *toccare leggiermente*, [illegible], Germ. *anrüren*, Gal. *atteindre*, *toucher*, Hiſp. *alcançar*, *tocar*, [illegible], leviter tango. *Terent. Eun.* 4. 6. 2. Digito uno attingere. *Cic. pro Cœl. cap.* 12. Primoribus labris guſtare, & extremis, ut dicitur, digitis attingere. ¶ Hinc tranſlate *Suet. de Illuſtr. Gramm. c.* 9. Studia leviter attingere. Et *Cic. de Orat. l.* 2. *circa princ.* Craſſus non plus doctrinæ attigit. ¶ Item attinere, *appartenere*. *Id. l.* 2. *de leg. c.* 1. Hæc res te attingit. ¶ Item loco, vel cognatione proximum eſſe. *Cic. ad Att. l.* 5. *ep.* 20. Cappadociæ pars ea, quæ Ciliciam attingit. Sic attingere aliquem ſanguine, cognatione, affinitate, neceſſitudine. *Plin. l.* 7. *epiſt.* 24. *Cic. Verr.* 4. *c.* 10. ¶ Forum attingere, eſt prætexta poſita virilem togam ſumere. *Cic. Fam. l.* 5. *ep.* 8. & *l.* 15. *epiſt.* 16. Sic attingere Remp. *Id. l.* 2. *Att. ep.* 22. Nunquam vero Tull. *Rempubl. contingere* dixit, pro *attingere*. Quare monet *Græv.* male nonnullos *pro Leg. Manil. c.* 1. legere: Cum per ætatem nondum hujus auctoritatem loci contingere auderem: & *attingere*, reponendum eſſe. ¶ Cum accuſativo, & præpoſit. *ad*. *Plaut. Merc.* 1. 1. 32. Quæ nihil attingunt ad rem, nec ſunt uſui. ¶ Rem ipſam attingere, *toccar il punto*.

Attollo, is, a. 3. *alzare*, *levare*, [illegible], Ger. *erheben*, *aufheben*, Gall. *lever*, *elever*, Hiſp. *alçar*, *o quitar*, [illegible], elevo, erigo. *Quintil.* 11. 3. Attollere pedem. *Terent. Eun.* 4. 6. 31. Attollere pallium. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 5. Attollere ſigna. *inalberare*. *Virg.* 10. *Æn. v.* 856. Attollere ſe in femur. *Liv. l.* 8. *c.* 7. Attollere ſe a gravi caſu. *Plin. l.* 27. *c.* 12. Attollere ſe a terra. *Id. l.* 34. *c.* 6. Attollere aliquid ſupra aliud. *Virgil.* 4. *Georg. v.* 127. Attollere humeris. *levar ſulle ſpalle*. ¶ Urbane, & tranſlate. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Attollere vocem. *Id. l.* 10. *c.* 5. Attollere orationem. *Id. l.* 1. *c.* 2. Attollere mentem. *Celſ.* 3. 26. 1. Parvam rem attollere. *amplificare*. *Tacit.* 2. *hiſtor. c.* 90. Attollere aliquem laudibus. *Virgil.* 12. *Æneid. v.* 4. Attollere animos. *incoraggirſi*, vel *inſuperbirſi*. ¶ Pro auferre antiquum eſt. *Pacuv.* apud *Non. c.* 4. *n.* 35 Cuſtodite iſtum, ne quis attollat, neve attingat. ¶ Hoc verbum præterito, ac ſupino caret. Nam quod *Non. loc. cit.* ei tribuit *attuli*, afferens illud *Virg.* 8. *Æn. v.* 200. Attulit & nobis, &c. ad verbum *affero* pertinet. *Attollo* autem mutuatur *ſuſtuli* a *ſuſtollo*.

Attondeo, es, ondi, onſum, idem quod tondeo, vel circa tondeo, *toſare*, *radere*, [illegible]. *Virg. Ecl.* 10. *v.* 7. attondere virgulta. *Plaut. Capt.* 2. 2. 18. Per pectinem attondere. Et metaphor. *Id. Bacchid.* 5. 1. 9. Is me uſque attondit doctis dolis, *id eſt* emunxit. V. attonſus.

Attonite, adverb. [illegible]. *Plin. l.* 30. *c.* 1. *h. e.* Britannia hodieque magiam attonite celebrat. *h. e.* ad ſtuporem uſque ſuperſtitioſa, & delira.

Attonitus, a. 1. 2. *ſtupefatto*, *attonito*, [illegible], Germ. *erſchrocken*, Gall. *etonné*, *ebahy*, [illegible], cujus & corpus & mens ſtupet ex caſu vicini fulminis, ab *attono*, & generatim qui ſtupet ex quacunque cauſa, ex morbo, ex ſubita re, &c. *Virg.* 3. *Æn.* Talibus attonitus viſis, ac voce Deorum. ¶ Cum genitivo, more Græcorum. *Sil. l.* 6. *verſ.* 231. Attonitus ſerpentis equus. ¶ Attoniti etiam ex morbo dicuntur. *Celſ. l.* 3. *c.* 26. Attonitos quoque raro videmus, quorum corpus & mens ſtupet. Fit interdum ictu fulminis, interdum morbo: [illegible] hunc Græci vocant. ¶ Aliquando attoniti dicuntur furentes, ſeu [illegible] paſſi. Ita *attonitam catervam*, furioſas illas Bacchas *Statius* dixit *l.* 5. *Silv.* 1. *v.* 118. *Suet. Claud. c.* 37. Alter ante lucem attonito ſimilis, patroni cubiculum irrupit.

Attono, as, ui, itum, attonitum reddo. *Senec. epiſt.* 10. Etiam ipſa altitudo attonat ſumma. *h. e.* attonita habet ſumma, ſeu percutit, & quaſi tonitru quatit. Sic *Ovid. Heroid. ep.* 4. *v.* 5. Aut quas ſemideæ Dryades, Faunique bicornes Numine contactas attonuere ſuo. *Id. Metam.* 3. *v.* 531. Quis furor, anguigenæ, proles Mavortia, veſtras Attonuit mentes?

Attonſus, a, um, *raſo*, *toſato*, ut arva attonſa, *Luc. l.* 6. *v.* 84. Metaphorice *Cic.* ex quadam poeta, *l.* 5. *Tuſc. c.* 7. Conſiliis noſtris laus eſt attonſa Laconum *h. e.* imminuta.

Attractio, onis, verbal. ab attraho. *Pallad. in April. tit.* 4. Recenter lecta poma ſi guttis vini veteris perfundas, efficitur, ne ea rugarum deformet attractio. ¶ Tranſlate *Attractionem*, apud *Quint. l.* 1. *c.* 4. legimus pro eo poſitam, quod *Donatus* adverbium congregandi vocat, ut faſceatim, viritim, ſummatim, oſtiatim, &c. Lege locum ipſum.

Attractorius, a, um, vim attrahendi habens, ut Virtus attractoria. *Macr. l.* 4. *c.* 19.

Attractus, a, um, nomen ex particip. tractus, adductus, *tirato*. *Virg. Georg.* 3. *v.* 505. Attractus ab alto ſpiritus. *Senec. de Benef. c.* 31. Quum Pollionis attractiorem vidiſſet frontem. *id eſt* contractiorem.

Attraho, is, xi, ctum, a. 3. *trarre*, *tirare*, *allettare*, [illegible], Ger. *zu ſich ziehen*, Gall. *attirer*, *tirer a ſoy*, Hiſp. *traer a ſi*, [illegible], ad me traho, allicio. *Cic. de Amic. c.* 14. Ad amicitiam nihil tam allicit & attrahit, quam ſimilitudo. Sic Attrahere, & reddere animam, *Plin. l.* 11. *c.* 37. h. e. ſpirare, & reſpirare.

Attrectatio, onis, attrectandi actus, *il maneggiare*, *il toccare*, [illegible], *Lamprid. in Heliogab. c.* 12. Forum attrectatione gaudebat. Adde *Pallad. in Mart. tit.* 12.

Attrectatus, us, ui, m. 4. idem quod attrectatio. *Cic. Tuſc.* 2. *c.* 21. *ex Poeta*. Nam attrectatu, & quaſſu ſævum amplificatis dolorem.

Attrectatus, a, um, *toccato*, *maneggiato*, manibus tractus. *Gell. in f. l.* 11. Res furti faciendi cauſa attrectatæ.

Attrecto, a, 1. *maneggiare*, *toccare*, [illegible], Ger. *betaſten*, *angreiffen*, Gal. *manier*, Hiſp. *manejar*, [illegible], manibus tracto, palpo. *Cic. de Aruſp. reſ. c.* 13. Attrectare contaminatis manibus. *Id. pro Cœl. c.* 8. Attrectare uxorem alicujus. *h. e.* impudice tangere. *Tacit. Ann.* 3. 72. Attrectare aliquid. *h. e.* tentare, aggredi. *Flor. l.* 3. *c.* 5. Attrectare terminos provinciæ, *h. e.* violare, invadere. *Sabinus JCtus* apud *Gell. in fin. l.* 11. Attrectare rem alienam. *h. e.* tangere, & ſurripere.

Attremo, is, n. 3. tremo, *tremare*, [illegible], *Stat.* 8. *v.* 81. *Theb.* Attremuit oranti.

Attrepido, as, apud *Plaut.* eſt, ſenili gradu accedere, *Pœn.* 3. 1. 41. Attrepidate ſaltem: nam vos approperare haud poſtulo.

Attribuo, is, ui, utum, a. 3. aſcribo, aſſigno, addico, aſciſco, aſſuero, *aſſegnare*, *attribuire*, [illegible], Ger. *zugeben*, *zumeſſen*, Gal. *attribuir*, *bailler*, *aſſigner*, Hiſp. *attribuir*, *o dar*, [illegible], *Liv.* 26. 49. Cæterorum curam tuendorum C. Flaminio attribuit. *Cic. Verr.* 7. *c.* 41. Huic accedit ſummus timor, quem mihi natura pudorque meus attribuit. ¶ Apud *eund. l.* 1. *de Invent. c.* 52. Attribuere orationem alicui eſt, loquentem aliquem inducere. ¶ Eſt etiam aſſignare. *Plin. l.* 16. *c.* 37. Tertium locum (ſalici) in æſtimatione ruris Cato attribuit. Sic *attribui pecunia publica* dicebatur ea, quæ ex ærario dabatur vel in ſtipendium, vel in opus aliquod faciendum, a Quæſtoribus. *Liv. l.* 40. *c.* 46. Cenſoribus deinde poſtulantibus, ut pecuniæ ſumma ſibi, qua in opera publica uterentur, attribueretur, &c. V. Attributus.

Attributio, onis, verbal. *Cic. l.* 1. *de Invent. c.* 26. Ex his etiam attributionibus, ſacer, an profanus; publicus, an privatus, alienus, an ipſius, de quo agitur, locus ſit, an fuerit. Epitheta hic, ac circumſtantias intelligit. ¶ Sed *attributio pecuniæ* ſignificat aſſignationem pecuniæ, quæ fit alicui, ut alteri inde ſolvatur. *Cic. Attic. l.* 13. *ep.* 13. & *l.* 16. *ep.* 1. & *Fam.* 16. *ep.* 24.

Attributus, a, um, nomen ex particip. aſſignatus, *attribuito*, *aſſegnato*. *Cæſ. B. Gall. l.* 7. *c.* 81. Suus cuique locus attributus. *Plin. l.* 2. *c.* 8. Attributa ſidera ſingulis nobis. ¶ Attributa pecunia dicebatur, quæ a Quæſtoribus aſſignabatur præſidibus in provincias euntibus, vel aliis ad opus aliquod publicum faciendum. *Cic. in Piſon. c.* 35. Seſtertium centies, ex ærario tibi attributum, Romæ in quæſtu reliquiſti. Adde *Verr.* 3. *c.* 13. & ibi *Aſcon.* & *Liv. l.* 40. *c.* 51. ¶ *Attributum* abſolute pro pecunia attributa, ſeu aſſignata alicui, habet *Varr. l.* 4. *de L. L.* ¶ Attributa alicui rei ſunt, quæ ad ejus rei naturam, & circumſtantias aliquo modo pertinent. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 24. Perſonis has res attributas putamus, nomen, naturam, victum, fortunam, habitum, affectionem, ſtudia, conſilia, facta, caſus, orationes. Et *c.* 26. Negotiis autem quæ ſunt attributa, partim ſunt continentia cum ipſo negotio, &c. ¶ *Attributi* dicuntur populi, aut urbes, quæ proprium forum non habent, ſed alteri urbi adjunctæ ſunt, ut inde jura petant, eoque accedant ad tributa ſolvenda, & alia ſubeunda munia publice impoſita. *Plin. l.* 3. *c.* 20. Camuni, compluresque ſimiles finitimis attributi municipiis.

Attritio, onis, f. actus atterendi, ſeu conterendi, [illegible]. *Lamprid. in Heliogab. c.* 19. Roſatum ab aliis acceptum, pinearum etiam attritione odoratius reddidit. *col peſtarvi dentro*, &c.

Attritus, a, um, ab attero, [illegible], contritus, alliſus, imminutus, *ſminuito*, *logoro*, & metaph. vexatus, afflictus, ut attrita bellis Æthiopia, *Plin. l.* 6. *c.* 29. ¶ Attritæ opes, i. e. imminutæ, apud *Liv.* ſæpe. ¶ Attrita toga, i. e. lacera, *Martial. l.* 14. *epigr.* 125. ¶ Comparat. *Cic.* Mentum ſimulacri Herculis paulo attritius, dixit *Verr.* 6. *c.* 43. ſc. propter oſcula orantium. ¶ Medici *attrita membra* appellant, quæ ex fricatione, ut preſſione alicujus rei eroduntur, & fracta cute vulnerantur. *Plin. l.* 24. *c.* 7. Maſtiche lentiſci medetur & attritis partibus. *Id. l.* 30. *c.* 5. Capa attrita ſanant.

Attritus, us, ui, m. [illegible], atterendi actus. *Plin. l.* 9. *c.* 45. Piſces attritu petræ ſcalpentes pruritum. *Id. l.* 28. *c.* 16. Attritus calceamentorum ſanat urina aſini. *le voſcature*.

Attubus, [illegible], impeditæ linguæ homo, *balbo*. *Auſon. ep.* 22.

11. Canus, comoſus, hiſpidus, trux, attubus. Ita reſtituit *Joſ. Scal. l. 2. lect. Auſon. c. 9.* Antea legebatur *attubus*. V. Atypus.

Atypus, i, *balbo, ſcilinguato*, ἄτυπος (ex quo Latinum, attubus) eſt, ut *Budæus* exponit *annot. prior. in Pand.* qui non ſatis expedito linguæ plectro utitur, quaſi aerem non feriens, vel quaſi non ſatis verba exprimens. Græce a τύπτω ferio, & τύπος forma eſt. Ita enim legit locum *Ulp. l. 10. §. ult. Dig. de Ædil. ed.* ubi ait: Quæſitum eſt, an balbus, & blæſus, & atypus, iſque qui tardius loquitur, & varus, ſanus ſit. *Gell. l. 4. cap. 2.* hæc profert Cæcilii Sabini: Balbus & atypus, vitioſi magis, quam morboſi ſunt.

Atyrus, vel Aturus, vel Aturnus, nobilis flu. in Aquitania e Pyrenæis montibus labens. *Ador*, vel *Dour*. *Luc. l. 1. v. 420.* Tunc rura Nemoſſi Qui tenet, & ripas Atyri, quæ litore curvo Molliter admiſſum claudit Tarbellicus æquor. Adde *Auſon. in Moſella*.

Atys, vel Attys, yos, vel Attis, is, & idos, & Attin, vel Atthin, inis, item Attes, æ, (tot enim modis ſcribi, & inflecti ſolet) de quo Carmen eſt integrum Catulli, *de Berecynthia, & Aty*, cum Cybele cultus fuit a Phrygibus. Fuit autem puer formoſiſſimus, quem Cybele caſte amavit, eumque ſacris ſuis præfecit, ea lege, ut perpetuo caſtitatem conſervaret. Sed cum poſtea Sangaritidem nympham compreſſiſſet, ab irata Dea in furorem actus teſtes ſibi execuit. Hinc caſtratis Sacerdotibus uſa eſt. Cum vero manus ſibi afferre conaretur, miſeratione Cybeles in pinum arborem mutatus eſt. *Ovid. l. 10. Met. Diodor. Pauſan. Euſeb. Arnob. & Auguſt.* ſinguli ſingulas de eo, planeque varias narrationes ſcripſerunt. ¶ Alius item ex Hercule, & Omphale prognatus, qui filium habuit Lydum, a quo Lydia dicta eſt, & Tyrrhenum, a quo Tyrrheni appellati ſunt, de quibus *Strab. l. 5.* ¶ Item alius fuit ex India, ex Lymniace Gangis filia progenitus, qui in Andromedæ nuptiis occiſus eſt a Perſeo. *Ovid. 5. Met.*

A ANTE V.

Au, interjectio variis animi affectibus inſerviens, ut conſternati animi, *Terent. Andr. 4. 4. 12.* Dicturan' es quod rogo? *My.* au. *Id. Eun. 5. 2. 60.* Au, tace obſecro. Ita autem his locis exponit *Donatus*. ¶ Item abominantis. *Id. Phorm. 5. 1. 27.* Quid? duas ne is uxores habet? *So.* au, obſecro: unam ille quidem hanc ſolam. ¶ Item admonentis cum indignatione, & increpatione. *Plaut. Mil. 2. 2. 62.* Vigila; tibi ego dico: au! ferratus ne ſis. Al. aliter leg. ¶ Scribitur etiam *hau*, & *ahu*. ¶ Eſt etiam *au* præpoſitio, quæ in duobus ſolummodo verbis componendis locum habet *aufero*, *aufugio*, eſtque ibi poſita pro *ab*.

Avar, ris. Avares Scythiæ populi Romanum Imp. Juſtiniani temporib. & proximis infeſtantes. *Corippus de laudib. Juſtini l. 3. c. 8. verſ. 170.* Crudus & Aſper Avar dictis ſic cœpit acerbis: Rex Avarum Cagan, debellans intima mundi, &c.

Avāre, adv. *avaramente*, πλεονεκτικῶς, tenaciter. *Cic. 3. Off. c. 8.* Nihil avare, nihil injuſte. *Col. l. 1. c. 7.* habet comparat. *avarius*, & ſuperlat. *avariſſime*, *Senec. de Otio Sap. c. 32.*

Avaricenſis, e, ad Avaricum pertinens. *Caſ. l. 7. B. Gal. c. 47.*

Avaricum, n. 2. Avaricum Biturgicum Cuborum, *Bourges*, urbs Galliæ, A. & primaria Bituricenſis prov. ad fl. Auram, *ſeu* Avarum, cum Academia celebri.

Avariter, adv. avare, avide, *avaramente*. *Plaut. Rud. 4. 7. 13.* Quam ſi quis avidus poſcit eſcam avariter. *Id. Curcul. 1. 2. 35.* Ingurgitat impura in ſe merum avariter faucibus plenis.

Avaritia, æ, & avarities, ei, f. *avarizia*, aviditas, cupiditas, φιλαργυρία, *Cic. 4. Tuſc.* Avaritia eſt opinatio vehemens de pecunia, quaſi valde expetenda ſit, inhærens, & penitus inſita. *Lucr.* Avarities, & honorum cæca cupido. *l. 3. v. 59.* ¶ In plurali num. *Cic. 4. de Fin. cap. penult.* Nec enim omnes avaritias, ſi æque avaritias eſſe dixerimus, &c.

Avārus, a. t. 2. alieni appetens, qui omnia in pecunia ponit, tenax, avidus, *avaro*, *avido*, *ingordo*, כילי, Ger. *geizig*, Gal. *avaritieux*, Hiſ. *codicioſo*, φιλάργυρος, ab aveo, cupio, vel ab aveo, & æs, æris, vel potius aurum, 1. *Horat. 1. Epiſt. 2. v. 56.* Semper avarus eget. ¶ Transfertur a divitiis ad res alias, ut avarus laudis, *Horat. l. 2. ep. 1. v. 179.* Avarus cædis miles, *Claudian. de B. Get. verſ. 606.* ¶ Comparat. avarior, Superlat. avariſſimus, illud apud *Horat. l. 2. ep. 2. v. 157.* hoc vero apud *Cic. 3. Ver. c. 37.*

Auceps, cupis, c. 3. venator avium, *uccellatore*, יקוש, Ger. *vogelfenger*, Gal. *oiſeleur*, Hiſp. *paxarero*, ὀρνιθοθήρας, quaſi aviceps, qui, vel quæ aves capit. *Col. l. 8. c. 10.* Ab aucupibus in hunc uſum nutriti. ¶ Translate *Plaut. Mil. 4. 1. 9.* Circumſpicito dum, ne quis noſtro hic auceps ſermoni ſit. *Cic. l. 1. de Or. c. 55.* Auceps ſyllabarum, *h. e.* qui quærit & captat ſyllabas.

Aucta, ſæpe aucta. *Feſtus*.

Auchatæ, arum, Scythæ ad os Boſphori, ubi Hypanis oritur. *Valer. Flacc. l. 6. v. 132.* in ſingulari: Doctus & Auchates patulo vaga vincula gyro ſpargere, & extremas laqueis adducere turmas.

Aucilla, diminut. ab avis, avicula. *Apul. Met. l. 9.* Bona, & ſatis fœcunda aucilla. V. *Meurſ. p. 2. Exerc. Crit. l. 4. c. 8.*

Auctarium, ii, *giunta*, *ſoprappiù*, ἐπίμετρον, quidquid ſupra menſuram, aut pondus adjicitur. *Plaut. Merc. 2. 4. 22.* Auctarium adjicito.

Aucte, adv. valde, copioſe, cujus comparat. uſus *Apul. l. 4. p. 153.* Puella auctius ejulans ſeſe. Al leg. *altius*.

Auctifer, a, um. *Cic. vertens quoſdam Homeri verſus* (ut quidem citat *Auguſtin. 5. de Civ. Dei, c. 8.*) Jupiter auctiferas luſtrabat lampade terras. *h. e.* terram omnia gignentem, atque alentem. Nam *augeo* pro gigno a *Lucret.* uſurpatur.

Auctĭfico, as, are, augere, *accreſcere*, *Arnob. l. 7. p. 224.* Cibis novis auctificatis. & *p. 233.* Auctificat dignitates.

Auctĭficus, a. 1. 2. *quello, che accreſce*, αὐξητικός, quod auget. *Luc. l. 2. v. 571.* Auctifici motus, *h. e.* motus, quibus corpora alimentorum acceſſione augentur.

Auctio, nis, f. 3. *aumento*, *accreſcimento*, *vendita all' incanto*, Ger. *vergantung*, Gal. *vente à l'enchere*, Hiſp. *almoneda*, αὔξησις, augmentum, ab augeo. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 14.* Modo auctio, modo retractio dierum. ¶ Ponitur fere pro publica venditione rerum privatarum, *incanto*, quia in ea pretium ſemper augetur, & res traditur plus offerenti. Ejus ratio hæc erat. Præco proclamabat diem auctionis, & res venales, deſignato pretio (quod *Plaut. Stich. 1. 1. 42.* auctionem prædicare, dixit). Tum licebantur auctores, h. e. dicebant pretium, quo vellent emere; qui plus offerebat, ei res adjiciebatur. *Cic. pro Quint. c. 4.* Auctionem in Gallia ſe facturum eſſe, præſcribit.

Auctionalia, *Ulpian.* vocavit tabulas, & inſtrumenta auctionis. *L. 1. §. Officio. D. de Tutel. & Ration. diſtr.*

Auctionarius, a, um, quod ad auctiones pertinet, ut Auctionaria atria, in quibus auctio fiebat. *Cic. de Leg. Agr.* Ut in atriis auctionariis auctionentur.

Auctiōnor, aris, d. 1. auctionem facio, auctione vendo, per præconem vendo, præconis voci ſubjicio, *vendere all' incanto*, Ger. *verganten*, Gal. *vendre à l'encant*, Hiſp. *almonedear*, ἀποκηρύττω, λαφυροπωλῶ, per auctionem vendo. *Cic. pro Quinct. c. 3.* Hominem deterret, ne auctionetur. *Aſcon. in Ver. 3. c. 23.* Bona condemnatorum auctionari.

Auctito, as, are, frequent. ab augeo. *Tacit. Ann. 6. c. 16.* Auctitare pecunias fœnore. *Arnob. l. 7.* Potentias auctitare.

Aucto, as, are, augere, auctitare, frequent. *Plaut. Amph. Prol. v. 6.* Res ſuas bono, atque amplo auctare lucro. *Catul. Carm. 67.* Te bona Jupiter auctet ope.

Autochthōnes, um, m. & f. αὐτόχθονες, ex ipſa terra geniti, indigenæ, aborigines. Eſt epitheton Athenienſium, qui ſe non aliunde in Atticam adveniſſe, ut multi alii populi, ſed in ea ortum habuiſſe jactabant: ab αὐτὸς ipſe, & χθὼν terra. Legitur hæc vox apud *Apulej. lib. 11. Metam.*

Auctor, oris, m. 3. *autore*, בעל, יוצר, Ger. *ein erfinder*, Gal. *auteur*, Hiſp. *autor*, αὐτουργός. Declinatum videtur auctionibus, in quibus ei, qui plurimum auget, res addicitur. Unde pro domino rei uſurpatur. *Cic. Ver. 7. c. 21.* Tum illi intellexerunt, ſe id, quod a malo auctore emiſſent, diutius obtinere non poſſe. ¶ Alii ducunt ab *augeo*, quod *creare* ſignificat, ſecundum *Lucr. l. 5. v. 323.* Nam quodcumque alias ex ſe res auget, alitque. Hinc auctor rei, unde primum res eſt. *Virg. Æn. 6. v. 650.* Trojæ Dardanus auctor. ¶ Fere autem auctor is eſt, cujus imperio, atque auctoritate, item conſilio, opera, impulſu, vel periculo, atque exemplo aliquid ſuſcipitur, aut geritur. *Tacit. Agric. c. 8.* Nec unquam in ſuam famam geſtis exultavit, ad auctorem, & ducem, ut miniſter fortunam referebat. *Cic. 3. Offic. c. 30.* Hujus deditionis ipſe ſuaſor, & auctor fuit. ¶ Pro recitatore uſurpatur a *Cic. l. 3. de Orat. ſub finem*. Significavit quantum eſſet in actione, qui orationem eandem aliam eſſe putaret, auctore mutato. Niſi forte legendum eſt *actore*. ¶ Apud *Horatium l. 1. od. 18.* Pythagoras dicitur auctor naturæ & veri. ideſt indagator & cognitor. ¶ Auctor etiam eſt, qui aliquid facit, aut invenit: proinde librorum conditores, auctores vocamus. *Cic. in Orat. c. 57.* Ariſtoteles auctor optimus. *Lucan. l. 9. v. 661.* Mercurium auctorem citharæ appellat. ¶ Auctor etiam eſt, qui aliquid proponit, ut Auctor legum, pacis, belli, &c. Hinc illa: Populus juſſit, Patres auctores fuerunt, paſſim apud *Liv.* & alios. Dicimus, auctor ſum tibi faciendi aliquid, vel ad faciendum, vel ut facias, vel in faciendo. *Cicero* paſſim, & alii. ¶ Invenitur etiam cum infinito. *Cic. l. 9. ad Att.* Ego quidem tibi non ſum auctor, ſi Pompejus Italiam relinquit, te quoque profugere. ¶ In utroque genere auctoris nomen effertur. *Ovid. 5. Faſt. v. 192.* Optima tu proprii nominis auctor eris. *Senec. Med. v. 979.* Ipſam ſceleris auctorem horridi. Dicitur tamen & *auctrix*. V. ¶ Scribitur etiam *autor*, ab iis, qui vel ab *aveo* deducunt, vel ab *audeo*, vel a Græco αὐτουργός: item *author* ab iis, qui ab αὐθέντης derivant. Verum probabiliſſima eſt Etymologia, quæ ab *augeo* deducitur, & *auctor* per *ct* ſcribitur.

Auctoramentum, i, n. 2. ipſe actus paciſcendi, & auctorandi ſe, & inde nata obligatio: item merces & commodum, quod inde ſequitur: ſpeciatimque dicitur de gladiatoribus. *Cic. 1. Offic. c. 32.* In mercenariis ipſa merces auctoramentum ſervitutis: hoc eſt obligatio. V. *Auctoro*. ¶ Transfertur tamen & ad alia. *Senec. ep. 69.* Nullum ſine auctoramento malum eſt: avaritia pecuniam promittit, luxuria voluptates &c. h. e. Nullum eſt vitium, quod non aliquid utilitatis promittat. *Id. l. 4. de Benef. c. 36.* Philippus Macedonum Rex militem fortem habebat . . . . hominem venalis animæ crebris auctoramentis accendebat. h. e. muneribus, donis.

Auctoratio, onis, verbal. actus auctorandi, h. e. venditio, ut *Iſid.* exponit. Eſt hæc vox & veteris *Horatii Scholiaſtæ ad ſat. 7. l. 2. v. 59.*

Auctorātus, a, um, nomen ex particip. addictus alii, venditus, mercede conductus. *Gloſſæ Philoxeni*: Auctoratus, αὐθαίρετος εἰς δοῦλον ἑαυτὸν ἐκδοὺς & μονομάχος. *Vet. Interp. Horat. ad l. 2. ſat. 7. v. 59.* Auctorati, inquit, dicebantur, qui ſe ludo vendiderant. *Senec. in Apocoloc.* Proximo munere inter novos auctoratos ferulis vapulare placet. ¶ *Tertul. de Corona, c. 2.* aliter uſus eſt, & in meliorem partem: Delictum quod committitur in obſervationem ſuo jam vindicandam nomine, & ſatis auctoratam conſenſus patrocinio. h. e. probatam, confirmatam.

Auctorĭtas, atis, *autorità*, αὐθεντία, κῦρος, τὸ ἀξιωματικόν. Primo ſignificat factum, aut dictum, quod aliis deinceps pro conſilio, exemplo, aut teſtimonio eſt. *Vitruv. Præf. ad Aug.* Ædificiorum publicorum auctoritates egregias. *i. e.* exempla. *Cic. 2. de Fin. c. 13.* Auctoritatem alicujus ſequi. Et *pro Balbo c. 13.* Cujus auctoritate & exemplo nunquam intermiſſa eſt largitio &c. ¶ Hinc teſtimonia, ſententiæ, ac dicta auctoritates dicuntur. Quo nomine & litteræ publicæ, & inſtrumenta ſæpius veniunt. *Cic. Ver. 2. c. 3.* Legationes cum publicis auctoritatibus ac teſtimoniis conveniſſe dicit. ¶ Decreta etiam Senatus, quæ non approbaſſet populus, *Auctoritates* dicebantur; quæ vero probaſſet, *Conſulta*. *Cic. Fam. 8. ep. 8.* Idem etiam teſtimonia & probationes hoc nomine appellat, ut *7. Verr. c. 39.* Teſtibus, & auctoritatibus convincere. ¶ Defugere auctoritatem, eſt inficiari ſe eſſe auctorem, aut impulſorem alicujus rei, ut oſtendit *Muretus ad Ter. Eun. 2. 3. v. ult.* allatis etiam exemplis Ciceronis, & Plauti. ¶ Sumitur etiam auctoritas frequenter pro amplitudine quadam, ac vi, quæ alicui accedit ex genere, ætate, meritis, opibus, dignitate & ſimilib. *Cic. 2. de Div.* Hunc ergo antepones Platoni? qui ut rationem non redderet, auctoritate tamen hos minutos philoſophos vinceret. Hinc valere auctoritate &c. ¶ Interdum ponitur pro majeſtate. *Tacit. 1. hiſtor. c. 29.* Auctoritas Principis majoribus remediis integra ſervanda. ¶ Neque vero perſonis tantum, verum etiam rebus auctoritas tribuitur. *Cic. pro Flac. c. 4.* Tota hujuſce rei quæ ſit vis, quæ auctoritas, quod pondus, ignorant. *Plin. l. 12. c. 4.* Tanta arbori auctoritas erat. Et, auctoritas orationis, apud *Cic.* ¶ Hinc res aliqua in auctoritate eſſe dicitur, quæ in honore, ac pretio habetur. *Id. l. 34. c. 6.* ¶ In jure auctoritas eſt jus vindicandæ rei ſuæ adverſus eos, qui eam in præſenti poſſident, hoc eſt dominium legitimum. Lex XII. Tab. apud *Cic. Top. c. 3. & pro Cæcin. c. 19.* Uſus, auctoritas fundi biennium; cæterarum rerum annuus eſto. *Lex Atinia* apud *Gell. l. 7. c. 7.* Quod ſubreptum erit, ejus rei æterna auctoritas eſto. ¶ *Scævola Dig. l. 33. tit. ult. leg. ult.* Exhibere inſtrumentum auctoritatis. *l'iſtromento d' acquiſto*.

Auctōro, as, are, πιπράσκω. Eſt mercede operam alicujus obligare, dicebaturque præcipue de gladiatoribus, qui, liberi cum eſſent, pretio tamen ſe in ludum gladiatorium addicebant. *Tertull. ad Nation. l. 1. c. 18.* Non vitæ amore gladio vos ad laniſtas auctoratis, ſed mortis nomen militiæ datis. Quidam afferunt exemplum *Pollionis ad Cic. ex l. 10. Famil.* ſed lectio illa non eſt genuina. ¶ A gladiatoribus ad alios quoque transfertur: milites enim auctoratis dicuntur, qui ſtipendia merent: & contra exauctorati, qui a militia remoti fuerunt. ¶ Auctorare ſibi mortem peſſimo facinore, h. e. mortem quaſi mercede ſibi quærere, & arceſſere, ut debitam, dixit *Vellej. l. 2. meritarſi, tirarſi addoſſo la morte*. ¶ Reperitur etiam *auctoror, aris* deponentis forma. *Apulej. l. 9. Met.* Mulier exſecrando metallo pudicitiam ſuam protinus auctorata eſt.

Auctrix, icis, ſem. ab auctor, quæ auget. *Tertull. de Corona mil. c. 3.* Traditio tibi prætendetur auctrix, conſuetudo confirmatrix, & fides obſervatrix. Et *l. 5. adv. Marcion. c. 10.* Anima auctrix operum carnis. Adde *Aug. ſerm. 38.*

Auctum, i, vocabatur ſpatium circi, quod ſupra definitum modum victoriæ adjungitur. *Feſtus*. ¶ Item augmentum *accreſcimento*, αὔξησις. *Gell. l. 20. c. 8.* Solum cæpe contra Lunæ aucta & damna vices minuendi & augendi habet contrarias. Al. tamen leg. *lucra*.

Auctus, us, ui, m. 4. *accreſcimento*. *Liv. l. 4. c. 2.* Maximis auctibus creſcere. *Plin. l. 4. c. 12.* Auctu immenſo aquarum.

Auctus, a, um, nom. ex particip. *accreſciuto*, αὐξηθείς, ut pecunia aucta, *Cic. pro Cluent.* Aucta numero acies, *Liv. l. 8. U. C.* ¶ Item præditus, ornatus. *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 11.* Amplis honoribus auctus. ¶ Comparat. auctior. *Liv. l. 4. c. 2.* Majeſtatem auctiorem, amplioremque eſſe. V. Augeo. ¶ In malam partem *Terent. Heaut. 4. 1. 15.* Auctus damno. ¶ Superlat. *auctiſſimus* rarum eſt. *Trebell. Poll. in Gallien. c. 18.* Statuam in auctiſſima baſe ponere *h. e.* ampliſſima. Al. leg. *acutiſſima*.

Aucupabundus, a, um, ut venabundus. *Tertull. de anima, c. 39.* Spiritus nequam aucupabundus.

Aucupatio, onis, ipſe actus aucupandi, avium venatio, *uccellagione*. *Quintil. Declam. 13.* Multa quæ libera fuerant, tranſeunt in jus occupantium, ut venatio, aucupatio.

Aucupatorius, a, um, ad aucupium pertinens. *Plin. l. 16. c. 36. de calamis aquaticis*. Cum anno permanſit inundatio, proficiunt in aucupatoriam amplitudinem. *h. e.* adeo craſſi fiunt, ut poſſint aucupio inſervire.

Aucupātus, us, m. idem quod aucupium. *Capitolin. in Antonin. Philoſ. c. 4.* Amavit pugilatum, & curſus, & aucupatus.

Aucupātus, a, um, ſignif. paſſiva, ab aucupo, captus, acquiſitus. *Lactant. l. 5. Inſtit. c. 23.* Aucupata per rumorem.

Aucupium, ii, n. 2. ὀρνιθοθήρα, avium captus, *uccellagione*. *Cic. 2. Fin. c. 8.* Piſcatu, aucupio, venatione. ¶ Pro ipſa præda, quæ aucupio fit, *Senec. de Provid. c. 3.* Felicior eſſet, ſi in ventrem ſuum peregrina aucupia congereret. ¶ Tranſlate apud *Terent. Eun. 2. 2. 16.* Paraſitus dixit: Hoc novum eſt aucupium. & *Plaut. Mil. 4. 1. ad fin.* Aucupium auribus facere. *Cic. pro Cæc. c. 23.* Aucupia verborum. *h. e.* ſubtilium verborum captiunculæ, quibus JCti in rebus definiendis uti ſolent.

Aucŭpo, as, activa voce, pro aucupor ſæpe eſt apud *Plaut. Aſin. 5. 2. 32.* aucupare ſermonem. Et *Truc. 5. 1. 73.* Lepide aucupavi, atque ex mea ſententia. Verum uſitatius eſt *Aucupor*.

Aucupor, aris, depon. *uccellare*, aves capere. Tranſlate autem ponitur pro ſolerter quærere, & captare. *Cic. Fam. 5. epiſt. 12.* Vereor, ne aſſentatiuncula quadam aucupari videar gratiam tuam. *Id. in Piſ. c. 24.* Levitatis eſt inanem aucupari rumorem. Et *de Orat. l. 2. c. 14.* aucupari utilitatem.

Audacia, ciæ, f. 1. confidentia, impudentia, *audacia*, *ardire*, חצפה, Ger. *fravel heit*, Gal. *audace*, Hiſp. *audacia*, θάρσος. Fere accipitur in malam partem pro nimia confidentia. *Cic.* Nec vires eis, nec audacia, nec tela defuere. ¶ In bonam partem apud *Liv. 25. 38.* Non enim frangere audaciam veſtram, ſed differre in majorem gloriam, atque opportunitatem volui. ¶ *Audacias* in plur. dixit *Cicer. Catil. 2. c. 5.* & *pro Sulla*, & *ad Attic. 9. epiſt. 7.*

Audaciter, & audacter, per ſyncopem, *audacemente*, Gal. *hardiment*, *audacieuſement*, Hiſp. *oſadamente*, θαρσαλέως, fidenter. *Quintil. l. 1. c. 6.* reprehendit *audaciter*: *Gronovius* autem *Livio lib. 22. c. 25.* & *lib. 40. c. 45.* non ſolum reſtituit ex vetuſtis libris, ſed etiam auctoritate comprobat utruſque *Seneca Controv. 20.* & *de Provid. c. 4.* ¶ *Audacter* tamen uſitatius eſt. *Terent. Heaut. 1. 1. 6.* Audacter aliquem monere. *Cic. in Orat. c. 8.* Audacius exultavit. *Liv. l. 30. c. 30.* Audaciſſime omnia incipere.

Audacŭlus, m. 2. dimin. ab audax. *Gel. l. 5. c. 21.* Reprehenſor audaculus verborum.

Audax, acis, o. 3. *audace*, *ardito*, עז, Ger. *freveler*, Gal. *audacieux*, Hiſp. *audaz*, modo fidens dicitur, τολμηρός, *Virg. 5. Æn.* Quique pedum curſu valet, & qui viribus audax. ¶ Modo temerarius, *temerario*. *Plaut.* Pergin' audax hoc facinus perſequi? ¶ Comparat. *audacior* eſt apud *Cic. Catil. 2. c. 5.* Superlat. *audaciſſimus* apud *eund. pro Sext. Roſc. c. 1.* ¶ Cum genitivo *Stat. l. 3. Sil. 2. v. 64.* Audax ingenii. ¶ Cum infinito *Horat. lib. 1. od. 3.* Audax omnia perpeti.

Audendus, a, um, particip. paſſiv. *Liv. l. 35. c. 35.* Res eſt agenda, audendaque.

Audens, tis, audax. *Virg. Æn. 10. v. 284.* Audentes fortuna juvat. Et *Æn. 6. v. 95.* Sed contra audentior ito. *Tacit. in Agric. 33.* Audentiſſimus quiſque miles.

Audenter, *audacemente*, בעז, Ger. *freventlich*, θαρσούντως, audacter. *Leg. 29. §. 14. D. de Lib. & Poſth.* Audenter dicere. *Tac.* Quidam audentius apertis in oculis viſebantur. *l. 4. Annal. c. 47.*

Audentĭa, æ, f. *ardire*, *animoſità*, animi fidentia, audacia. *Non. c. 5. n. 84.* recte docet, audentiam in bonam partem ſumi, & eſſe fortitudinis; audaciam plerumque in malam, & eſſe temeritatis. *Tac. Ann. 15. cap. 53.* & *de morib. Germ. c. 34.* & *Plin. lib. 8. epiſt. 4.*

Audĕo, des, auſus ſum, *ardire*, *tentare*, *oſſer audace*, פלד, חצף, Ger. *derffen*, Gal. *oſer*, Hiſp. *oſar*, τολμάω, ſignif. fidentem eſſe, temere præſumere, aggredi, ab *aveo*, inſerto d. Verbum activum eſt, & licet ſæpe abſolute uſurpetur, tamen ſemper aliquid ſubaudiendum eſt. *Tacit. l. 2. hiſtor. c. 25.* Modica ſilva erat; unde rurſus auſi &c. ſubaudi, prorumpere, & integrare pugnam. *Virg. Æn. 2. v. 347.* Audere in prælia. *ſc.* progredi. ¶ Audere quin, *Plaut. Aſin. 1. 1. 10.* Non audeo quin promam omnia. ¶ Sæpe accuſativus apponitur. *Ter. Eun. 5. 5. 16.* Quæ audacia tantum facinus audet? Sic audere pugnam, aciem, ſcelus, *Tacitus* dixit; audere ultima, *Livius*; audere majora viribus, *Virg.* ¶ Interdum infinitus. *Cic. ad Brut. ep. 16.* Aude negare. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimis. *Lucret. l. 6. v. 1070.* Vitigeni latices in aquai fontibus audent miſceri. ¶ Auderi paſſ. eſt apud *Nepotem 1. 4. 5.* Auderi adverſus ſe dimicare. *Liv. 29. 9.* Multa dolo audebantur. ¶ In præſen. conjunct. habet ſæpe *auſim*, *is*, *it*, pro audeam, as, at. *Liv. in proœm. l. 1.* Nec ſi ſciam, dicere auſim. Pro quo legitur *auſerim in Carm. de Paſſione Domini*, quod *Lactantio* quidam tribuunt. Sed vel ex hoc pudendo barbariſmo intelligi poteſt, quantum carmen illud abhorreat a ſtilo elegantiſſimi Scriptoris.

Audiens, entis, nom. ex particip. idem quod obediens. *Plaut. Truc. 1. 2. 25.* Tibi ſervio, atque audiens ſum imperii. Sic *dicto audiens*. V. in *audio*.

Audientia, æ, f. 1. *udienza*. *Cic. de Sen. c. 9.* Facit ſibi audientiam diſerti ſenis oratio. *Liv. l. 43. c. 16.* Audientiam facere præconem juſſit. *audientiam facere* eſt ſilentium audiendi cauſa indicere, *intimar ſilenzio*. Apud *Apulej. l. 3. Met.* audientiam alicui tribuere, eſt quod Itali dicimus, *dar' udienza*. ¶ In Codice Juſtinianeo ſæpe *audientia* ponitur pro auditione, & cognitione cauſarum, quæ fit ab habente juriſdictionem, ut *lib. 2. tit. 13. leg. 1. lib. 7. tit. 19. leg. ult.* Adde *tit. 4. lib. 1.* qui eſt *de Epiſcopali audientia*, h. e. de iis, de quibus cognoſcere ad Epiſcopos pertinet. ¶ Sumitur etiam generatim pro quacumque auditione. *Arnob. lib. 3. pag. 117.* Janus pandit viam ad deorum audientiam. Adde *lib. 5. pag. 178.* & *lib. 6. pag. 192.* ¶ Audientia pro ipſa audiendi facultate, *l' udito*. *Prudent. in Romano, v. 934.* Surdis fruendam reddere audientiam.

Audio, is, ivi, itum, a. 4. *udire*, שמע, Ger. *hœren*, *loſen*, Gal. *ouir*, Hiſp. *oyr*, ἀκούω, auribus accipio. *Cic. pro Sex. Roſc.* Attente, bonaque cum venia verba mea audiatis. ¶ Interdum eſt audita petenti concedere. *Virg. 9. Æn. v. 631.* Audiit, & Genitor cœli de parte ſiniſtra intonuit lævum. Sic audire preces alicujus; hoc eſt exaudire. ¶ Interdum credere. *credere*. *Cic. in Tuſc.* Nec Homerum audio, qui Ganymedem a Diis raptum ait. ¶ Interdum præcipienti parere, *obbedire*. *Cic. Fam. l. 2. ep. 7.* Te adhibe in conſilium, te audi, tibi obtempera. ¶ Hinc dicto audiens, vel edicto, i. e. qui obedit. In qua phraſi ſi perſona addenda ſit, in dativo poni debet, tanquam ſi dicto audiens unica vox eſſet. *Cic. 6. Ver. c. 12.* Reſpondit dicto audientem fuiſſe Prætori. *Nepot in Lyſandro c. 1.* Qui quod dicto audientes imperatoribus non erant. Sic *audire alicui* pro parere, apud *Apulej. in Apolog.* ¶ In hoc ſenſu etiam inanimis rebus tribuitur. *Ov. 5. Met. v. 380.* De mille ſagittis Unam ſepoſuit, ſed qua nec acutior ulla, Nec minus incerta eſt, nec quæ magis audiat arcum. *Virg. 1. Georg. v. 514.* Nec audit currus habenas. ¶ Audire pro intelligere, *Plaut. Epid. 2. 2. 69.* Ajebat, ſe audiviſſe ab ea, atque ex epiſtola. ¶ Audire etiam diſcentium eſt, qui ſcholam alicujus frequentant. *Cic. 1. de Nat. Deor. c. 14.* Cleanthes Zenonem audivit. ¶ Bene, vel male audire, eſt bonam, vel malam famam habere. *Cic. 3. Fin. c. 17.* eſt hominis ingenui velle bene audire ab omnibus. Sic apud *eund.* minus commode audire. ¶ *Horat. l. 1. ep. 16.* Tu recte vivis, ſi curas eſſe, quod audis. *h. e.* diceris, perhiberis. Et *epiſt. 7. v. 37.* Rexque paterque audiſti. *h. e.* appellatus es. ¶ Auditur, pro *ſubintelligitur*, ut vulgo dicunt, eſt apud *Quintil. l. 8. c. 5.* ubi, quid νόημα ſit, explicat. Ejus verba ſunt Eras dignus, ut haberes integram manum. Sic enim auditur: ut depugnares. ¶ *Audibo* pro *audiam* habet *Plaut. Capt. 3. 4. 86.* & alibi.

Auditare frequentativum eſt ab *audire*. *Feſtus*; Auditavi, ſæpe audivi.

Auditio, f. 3. *l'udire*, שמיעה, Ger. *hœrung*, ἀκρόασις, ipſe audiendi actus. *Cic. 5. Fin.* Fabellarum auditione ducuntur. *Id. Famil. 8. epiſt. 1.* Romam cum veniſſem, tenuem auditionem de te accepi. *h. e.* famam, ſermonem. Sic *Cæſ. B. G. l. 7. c. 42.* Levem auditionem habent re comperta. ¶ Eſt etiam ſchola, diſſertatio, acroaſis, ut vertit *Gell.* græcam vocem ἀκρόασις, *l. 14. c. 1.* Egreſſus ibi, inquit, ex auditione propere annotavi. Et *l. 19. c. 8.* Quando erat a Magiſtris auditionibuſque obeundis otium.

Auditiuncula, æ, f. 1. diminut. brevis auditio, ſeu acroaſis. *Gell. l. 13. c. 19.* Auditiuncula quadam de Catonis familia aſperſus es.

Auditor, ris, m. 3. *auditore*, שומע, Germ. *ein zuhœrer*, Gall. *auditeur*, Hiſp. *oydor*, ἀκροατής, qui audit. *Cic. Att. 16. ep. 2.* Bonos auditores nactus. ¶ Sumitur & pro diſcipulo. *Cic. de nat. Deor. 1. 14.* Perſeus Zenonis auditor. ¶ Etiam qui librum legit, *auditor* quodammodo dici poteſt, audit enim Auctorem illum. Atque hac ratione videtur locutus *Varro initio l. 5. de L. L.* Si qua erunt, inquit, ex diverſo genere adjuncta, potius cognationi verborum, quam auditori calumnianti geremus morem.

Auditorium, n. 2. *auditorio*, Gal. *auditoire*, Hiſp. *auditorio*, ἀκροατήριον, locus, ubi audiuntur Oratores. *Quintil. l. 2. c. 11.* Sed cujus rei gratia plenum ſit auditorium. ¶ Sed per Metonymiam accipitur etiam pro ipſa auditorum turba, *uditori*. *Plin. l. 4. epiſt. 7.* Nuper, adhibito ingenti auditorio, librum de vita ejus recitavit. ¶ Item ſchola eſt, ubi pueri ingenuas artes a Magiſtris audiunt. *Quint. l. 10. c. 1.* Alia ratio eſt fori, & auditorii. ¶ Etiam pro foro, & tribunali ponitur, *palazzo della ragione*. *Paulus in l. contra, de re jud.* is, qui ad majus auditorium vocatus eſt.

Auditus, us, m. 4. ſenſus audiendi, auditio, *udito*, שמוע, Ger. *gehœr*, Gall. *ouye*, Hiſp. *el ſentido*, ἀκοή, *Plin. l. 10. c. 69.* Auditus cui hominum primo negatus eſt, huic & ſermonis uſus ablatus.

Auditus, a, um, nomen ex particip. *udito*, *ſentito*, ἀκουσθείς. *Horat. l. 3. od. 1.* Carmina non prius audita canto. *Velles. l. 2. c. 25.* Audito crudelior. ¶ Elegans eſt participii hujus uſus, cum *audito* abſolute ponitur pro *re audita*. *Liv. l. 27. c. 7.* Audito, Machanidam territum refugiſſe. *Tacit. Ann. l. 2. c. 7.* Audito caſtellum Luppiæ obſideri.

Audomărum, n. 2. *S. Omer*, urbs Belgii, ad fl. Agnionem, ex primis Arteſiæ, E. ſub A. Cameracenſi.

Ave, avēto, avete, avere, verbum defect. ſignificat *vive*, *vivite* &c. a voce Hebr. חיה, græce χαῖρε dicitur. Utebantur eo in matutinis ſalutationibus, *buon dì*, ut Verbo *Valere*, ὑγίαινε, in veſpertinis. *Martial. l. 1. epigr. 56.* Et matutinum portat ineptus ave. *Id. l. 9.* Non vis, Afer, avere, vale. V. Aveo. ¶ Sæpiſſime in antiquis monumentis reperitur *have* cum aſpiratione.

Avectus, a, um, nom. ex particip. *portato*, *e condotto via*. *Virg. Æn. 2. v. 43.* Avecti hoſtes. Et *l. 11. v. 205.* Avecta corpora.

Avĕho, is, exi, ectum, a. 3. *condurre via*, ἀπάγω, abduco, alio veho. *Ter. in Adel. 4. 5. 19.* Is venit, ut ſecum avehat. *Virg. 1. Æn. v. 516.* penituſque alias avexerat oras. ¶ Scribitur & *abveho*.

Avellāna, næ, f. 1. *nocciuola*, לוז, Gal. *noiſette*, *avelaine*, Hiſp. *el avellana*, λεπτοκάρυον, nux coryli arboris. Primum dicta eſt Abellina, deinde Avellana, ab Avellino Campaniæ opp. quod *Abella* a Virg. *Avella* a Silio appellatur, quia ibi abundat. Dicitur etiam *nux Pontica*, quod primo e Ponto venit in Græciam, & Italiam. Item *nux Prœneſtina*, quod Prœneſtini his abundent, vel quod ab Annibale obſeſſi his nucibus famem tolerarint. Eſt autem *Avellana* adjectiv. ut cum abſolute ponitur, intelligatur, nux. Dicitur tamen & nux Avellana. *Plin. l. 37. c. 4.* Avellanæ nucleo ſimilis. *Scribon. Larg. compoſ. 135.* Avellanæ nucis magnitudine.

Avello, lis, avulſi, & aliquando avelli, avulſum, a. 3. abſtraho, aufero, *sbarbicare*, *ſtirpare a forza*, *ſpiccare*, *ſtaccare*, נתק, Ger. *abreiſſen*, *dannen reiſſen*, Gal. *arracher*, *retirer a force*, Hiſp. *arrancar*, ἀποσπάω, a loco per vim vello, abſtraho. *Cic. de Sen. 19.* Poma ex arboribus, ſi cruda ſint, vi avelluntur. *Id. pro Fonteio, c. 17.* De matris complexu avellere, atque abſtrahere. ¶ *Avellerat*, pro *avulſerat* eſt apud *Curt. l. 5. c. 6. 5.*

Avēna, æ, f. 1. *avena*, Ger. *haber*, Gal. *avoine*, Hiſp. *avena*, βρόμος, herba ex frumentaceo genere, equorum præcipue pabulis naſcens, tritico foliis, & culmo ſimilis, ſemen habens ejuſdem nominis, e ſummo pendens culmo. *Plin. l. 18. c. 17.* Primum omnium frumenti vitium avena eſt, & hordeum in eam degenerat. ¶ Ponitur interdum pro fiſtula, ſeu calamo, & metaph. pro ſtylo Poetico. *Virg. Ecl. 1.* Sylveſtrem tenui muſam meditaris avena. ¶ Item pro culmis, & ſtipulis frugem non habentibus. *Virg. 1. Georg. v. 153.* Steriles dominantur avenæ.

Avenaceus, a, um, adject. ad avenam pertinens, ut farina avenacea, apud *Plin. l. 29. cap. 6.*

Avenarius, a, um, ut avenaria cicada, quam nonnulli frumentariam vocant, quia ſimul cum frumentis areſcentibus apparet. *Plin. l. 11. c. 26.*

Avens, tis, pro libens ex Nævio affert *Gell. l. 19. c. 7.* Hinc

Aventer, adverb. i. e. cupide. *Sidon. l. 2. epiſt. 2.* Quin tu contubernio noſtro aventer inſertus fallis inclementiam Canicularem. Adde *Ammian. l. 18. c. 5.* & *l. 29. c. 13. ed. Grut.*

Aventinienſis, e, adject. ad Aventinum ſpectans, ut Aventinienſis Diana, *Val. Max. l. 7. c. 3. 1.* quæ in Aventino colebatur.

Aventinus, i, m. & Aventinum, i, n. *M. di S. Sabina*, Αὐεντῖνος, unus ex 7. collibus Romæ, ad cujus radicem Tiberis præterlabitur, dictus ab avibus, quod eo aves ſe a Tiberi ferrent; vel ab Aventino Rege Aboriginum, Romuli Silvii filio, qui in eo monte ſepultus fuit, ut opinatur *Liv. l. 2. c. 3.* ¶ Aventinus etiam fuit Herculis filius. *Virg. Æn. 7. v. 656.* Satus Hercule pulchro Pulcher Aventinus.

Aventinus, a, um, adject. ab Aventino, ut Aventina arx, *Ovid. 6. Faſt. v. 728.* & Aventina ſilva, *l. 3. v. 329.*

Avĕo, es, n. 2. ſine præt. & ſup. *deſiderare*, *appetire*, אוה, Ger. *begehren*, Gal. *ſouhaiter*, Hiſp. *deſſear*, γλίχομαι, concupiſco. Uſurpatur fere cum alterius verbi infinito. *Cic. 1. Off. c. 4.* Avemus aliquid audire, & diſcere. & *Attic. l. 1. epiſt. 15.* Valde aveo ſcire, quid agas. ¶ Apud Veteres *aveo* in uſu fuiſſe, pro ſalvus ſum, & incolumis, a quo *ave*, *avete*, vox ſalutandi, colligitur ex *Mamertino in Paneg. Julian. c. 29.* ubi inquit: Aveo plane imperator, & avebo: neque enim eventus eſſe poteſt hujus optati ambiguus, cum is avere jubeat, qui jam facit, ut averem. Reſpicit autem ad ſalutationem Imperatoris, qui dixerat: *Ave Conſul ampliſſime*. V. Ave. ¶ Veteres ſcripſerunt etiam *haveo*, & *have*, ut videre eſt in multis inſcriptionib. quas collegit *Manut. in Orthograph.*

Avernālis, e, adject. ab Averno, ut Avernales aquæ, *Horat. Epod. 5. v. 26.*

Avernus, m. 2. & n. plur. Averna, orum, n. 2. ἄορνος, *Lago d' Averno*, & *Lago di Tripergola*, lacus Campaniæ prope Bajas, apud antrum Sibillæ Cumanæ, a Puteolis 3. M. P. dictus ab α priv. & ὄρνις, avis, quaſi ſine avibus, quia ejus aquæ inter denſas ſylvas adeo peſtilentes ſunt, ut aves ſupervolitantes mortuæ decidant. Hinc ad Inferos deſcenſum eſſe Poetæ fabulantur, qui etiam Avernum pro loco Inferorum uſurpant. *Lucret. l. 6. v. 740.* Principio quod Averna vocantur, nomen id ab re impoſitum eſt, quia ſunt avibus contraria cunctis. Et pro inferorum locis *Stat. 11. Theb. v. 588.* pigri ſulcator Averni: i. e. Charon.

Avernus, a, um, adject. *Sil. Ital. l. 13. v. 601.* Conjux Junonis Avernæ *i. e.* Pluto. Juno autem Averna ea eſt, quam *Virg. Æn. 6. v. 138.* Infernam, *Claudian. l. 1. de Rap. Proſerp. v. 2.* profundam vocat: ſcil. Proſerpina.

Averro, is, erri, a. 3. aſporto, aufero, quaſi verrendo alio abduco. *Licin. Macer apud Priſcian. l. 10.* Quos oportuit amiſſa reſtituere, hiſce etiam reliquias averrerunt.

Averruncaſſo, averruncavero, ut *levaſſo*, *impetraſſo*. *Pacuv. apud Varron. l. 6. de L. L. c. 5. a med.* Dii monerint meliora, atque amentiam averruncaſſint tuam. *Non. c. 2. n. 49.* hæc verba tribuit *Lucilio l. 26.* ¶ *Averruncaſſere*, averruncare. *Pacuv. apud Non. ibid.* Poſſum ego iſtam cladem capite averruncaſſere?

Averrunco, a. 1. *rimovere*, *ſcacciare*, הרחק, Ger. *auffreuten*, Gal. *oter*, *detourner*, Hiſp. *eſtorvar*, *quitar*, ἀποτρέπω, ex ab, & erunco, quod eſt runca cædere. Proprie eſt amputare, reſecare: unde in Gloſſis expon., ἀποτέμνω. ¶ Tranſlate eſt avertere, depellere, *allontanare*. *Cic. Att. l. 9. ep. 2.* Dii, inquis, averruncent. *Liv. l. 10. c. 23.* Eo anno prodigia multa fuerunt, quorum averruncandorum cauſa ſupplicationes in biduum Senatus decrevit.

Averruncus, ci, m. 2. ἀποτρόπαιος, Dei nomen erat apud Romanos, qui mala averruncare, hoc eſt, depellere, atque avertere putabatur, cujuſmodi apud Græcos habebantur Hercul. & Apollo, quos idcirco ἀλεξικάκους, ἀποτροπαίους, & ἀποπομπαίους appellabant. *Pacuv. apud Var. l. 6. de L. L.* Deus qui meis rebus præeſt Averruncus.

Averſabilis, le, adject. abominandus, *abbominevole*. *Lucret. l. 6. v. 389.* Scelus averſabile. *Arnob. l. 7. pag. 249.* Averſabilis fœditas.

Averſatio, onis, recuſatio, faſtidium, ἀποστροφή, *averſione*. *Quintil. l. 8. c. 3.* Mihi cernere videor eorum, qui aderant, tacitam averſationem.

Aver-

Averſatrix, icis, f. quæ averſatur, atque odit. *Tertull. de anim. cap.* 51. Crudelitatis averſatrix.

Averſatus, a, um, nom. ex particip. paſſ. ſignif. pro averſus. *Aurel. Vict. epiſ.* 43. Cachinnantem vultu notare averſato.

Averſio, onis, contrar. *Adverſio*, ipſe avertendi actus, ἀποστροφή, *Quintil. l.* 9. *c.* 2. poſt deſcriptam Apoſtrophem, ſubjungit: illa quoque vocatur Averſio, quæ a propoſita quæſtione abducit audientem. ¶ Apud JCtos averſione emere, locare, vendere, eſt, cum emptor, vel venditor ſuſcipit in ſe omne periculum rei, quam vendit aut emit, & a venditore, ſeu emptore avertit. *Leg.* 4. §. 1. *Dig. de peric. & comm. rei vend.* Averſione vinum venit. Aliqui leg. *Adverſio*, ſed *Averſio* rectius.

Averſor, aris, d. 1. *abbominare*, *volgere il volto in altra parte*, [Hebrew], Ger. *abſchewen haben*, Gall. *rejetter*, *deteſter*, Hiſp. *aborrecer*, ἀποστρέφομαι, deteſtor, abominor ab aliqua re, quam odio habeo, vultum averto. *Col.* Nec rubos averſatur capra. Sic averſari honorem, *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 5. Averſari ſcelus, *Curt. l.* 6. *c.* 7. *n.* 10. ¶ Interdum abſolute ponitur. *Cic.* 4. *Verr. c.* 76. Hærere homo, averſari, rubere.

Averſor, oris, m. 3. ἀποστρεπτής, qui aliquid alio avertit. *Cic. in Ver.* 7. *c.* 58. Averſor pecuniæ publicæ.

Averſus, a, um, o. 1. 2. *quello, che volge le ſpalle verſo noi*, [Hebrew], Ger. *widerwertig*, Gal. *qui a le dos tourné*, Hiſp. *el que buelve las eſpaldas*, ἀπεστραμμένος, qui faciem a nobis avertit, tergumque oſtendit, cujus antitheton eſt *adverſus*, ἐναντίος, qui faciem anterioremve partem nobis objectam habet. *Cic.* 3. *de Orat.* Adverſus, & averſus impudicus es. *Vellej. l.* 2. *c.* 63. Per averſa caſtrorum. *per la parte di dietro*. Averſa charta apud *Mart. l.* 8. *epigr.* 62. ¶ Per metaphoram averſus eſt iratus, infeſtus, alienus, contrarius, *irato*, *nemico*, *contrario*. *Cic. Att. l.* 8. Deos averſos eſſe a ſalute populi R. *Id. Attic. l.* 11. Averſiſſimo animo a me fuit. *Horat.* Amicos averſos componere. *Id.* Averſus mercaturis. *Cic. Catil.* 3. *c.* 9. Averſus a vero. *Liv. l.* 2. *c.* 8. Averſus a propoſito. *Cic. Att.* 11. 5. Averſiſſimo animo eſſe ab aliquo. *Senec. de Ira* 2. 24. Vultus averſior. Cum genit. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 26. Averſus animi. ¶ Apud *Cic. in Ver.* 3. averſa pecunia publica, eſt pecunia abducta, ab *averto*. Sic apud *eund.* averſum frumentum a Rep. h. e. abreptum. V. averto.

Averta, æ, f. *valigia*, pera, mantica, quæ equo imponitur itinere. *Acron. ad Horat. l.* 1. *ſat.* 6. *v.* 106. & in *Cod. Juſtin.* 12. 54. 12.

Avertarius, equus, qui avertam geſtat. *Id. Cod. Theodoſ.* 8. 5. 22.

Averto, & abverto, is, ti, ſum, a. 3. arceo, removeo, abduco, prohibeo, propello, amoveo, *rimuovere*, *volgere altrove*, [Hebrew], Ger. *abwenden*, Gal. *detourner*, Hiſp. *apartar*, ἀποτρέπω. *Virg.* 1. *Æn.* Nec poſſe Italia Teucrorum avertere Regem. ¶ Hujus antitheton eſt *adverto*. Unde advertere oculos, vel mentem, dicimus, pro ad rem aliquam aciem oculorum, vel mentis convertere, *riguardare*, *conſiderare*. Avertere autem eſt, alicunde removere, & alio‑rſum flectere. *Cic. de Amic.* Tu, velim, animum parumper a me avertas. *Id. in Philipp.* Avertere ſe. *h. e.* terga vertere. & *pro Corn.* Avertere ſe totum. ¶ Eſt item averto, furtim, vel rapina aliquid ſubducere. *Cic. Verr.* 1. Pecuniam publicam avertit. Sic apud *eund. in Piſon.* Hæreditatem avertere. V. *Averſus*. ¶ Item propulſare, arcere, *Virg. Æn.* 3. *ad fin.* Dii talem terris avertite peſtem. Sic *quod Dii omen avertant*, apud *Cic.* & alios. Avertere furorem alicujus a pernicie Reip. apud *eund.* Avertere hoſtem a portis, apud *Cæſ.* ¶ Avertere ſe ab aliquo, apud *Plaut.* & ab alicujus amicitia, apud *Cæſ.* eſt ſe removere. ¶ *Avertere ſe alicui*, pro *ab aliquo*, legitur apud *Col. l.* 6. *c. penult.* ¶ Avertere culpam a ſe in alium, apud *Liv.* Avertere ſe in mercaturam, apud *Plaut.* ¶ Magicis ſacris ſenſus avertere. *Virg. Ecl.* 8. hoc eſt incantationibus dementare. ¶ *Averto* neutrorum more. *Corn. Sever. Ætna v.* 150. Flamma avertit, qua proxima cedunt. *h. e.* avertit iter. *Virg.* 1. *Æn. v.* 406. Dixit, & avertens roſea cervice refulſit.

Avertor, eris, d. 3. ἀποστρέφομαι, dedignor, averſor. depon. *Virg. Georg.* 3. *v.* 499. Victor equus fontes avertitur &c.

Aufeia aqua. V. Martia.

Aufĕro, es, abſtuli, ablatum, a. eripio, abripio, adimo, detraho, removeo, *togliere*, *portar via*, Gal. *emporter*, *porter*, Hiſp. *quitar*, *llevar*, ἀποφέρω, ex ab, & fero. *Cic.* 3. *de Fin.* Commentarios quoſdam Ariſtotelicos, veni, ut auferrem. *Id. l.* 7. *Attic. ep.* 21. Pecuniam auferre ex ærario. ¶ *Auferre ſe*, eſt abire, & quidem præcipitanter. *Plaut. Aſin.* 2. 4. 63. Aufer te domum, abſcede hinc, moleſtus ne ſis. ¶ Aliquando auferre eſt impetrare. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 14. Verba fecimus pro Buthrotiis, liberaliſſimum decretum abſtulimus. *Plaut. Moſtel.* 4. 1. Bene merens hoc pretium inde abſtuli. ¶ Auferri, pro allici, aut decipi, *Ovid.* 1. *de Remed. v.* 344. Auferimur cultu: gemmis auroque teguntur omnia: pars minima eſt ipſa puella ſui. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 7. Ne te auferant aliorum conſilia. ¶ Reſponſum auferre, apud *Cic.* 1. *de Or. c.* 56. eſt reſponſum accipere. ¶ Auferre paucos dies ab aliquo creditore, apud eund. *pro Quint. c.* 5. eſt paucorum dierum veniam ad ſolvendum obtinere. Auferre litem, apud *Plaut. Rud. Prol. v.* 20. eſt litem obtinere. ¶ Aufer me vultu terrere, *Horatius* dixit 2. *ſat.* h. e. ceſſa. ¶ Hæc res me tranſverſum abſtulit, dixit *Plinius*: h. e. me a recto tramite abduxit.

Aufidēna, Auphidena, f. 1. Αὐφιδήνη, *Alfidena*, opp. Caracenorum, in Aprutio cit. ad radices Apennini, *Liv. l.* 10. *c.* 12.

Aufidenātes, populi inter Samnites. *Plin. l.* 3. *c.* 12.

Aufidiānus, a, um, adject. poſſeſſ. ut Aufidianum nomen. *Cic.* 16. *Fam. ep.* 19.

Aufidius, cognomento Lurco, Civis Romanus, qui primus pavones ſaginare aggreſſus eſt, & ex eo quæſtu reditum ſexagenorum ſeſtertiorum percepit. *Plin. l.* 10. *c.* 20.

Aufidius Baſſus, nobilis Hiſtoricus Quintiliani ætate, qui de rebus Germanicis ſcripſit.

Aufĭdus, m. 2. *l'Ofanto*, Αὔφιδος, Fl. Apulorum, qui oritur in Principatu ult. ex Apennino M. in fin. Hirpinorum, quem ſecat, ſupra Compſam 6. M. P. quam alluit, & inter Daunios, & Peucetios illos ſeparans in mare Adriaticum defertur. *Horat. l.* 3. *Od.* 30. Qua violens obſtrepit Aufidus. ¶ Eſt etiam Aufidus, a, um, adject. ut Aufida ſtagna apud *Sil. l.* 10. *v.* 171.

Aufugio, is, ugi, n. 3. *fuggire altrove*, [Hebrew], [Hebrew], Ger. *hinweg fliehen*, Gall. *s'enfuir*, *echapper*, Hiſp. *huyr*, ἀποφεύγω, alio fugio. Sæpe ponitur abſolute, ſine caſu. *Cic. Fam.* 13. 77. Cum multos libros ſurripuiſſet, aufugit. ¶ Interdum ablat. jungitur cum præp. *ex*. *Liv. l.* 1. *c.* 35. Ex eo loco, ubi pugnatum eſt, aufugerat. ¶ Invenitur etiam cum accuſ. *Cic.* 2. *de Nat. Deor. c.* 43. *ex Arato*: Aufugiens conſpectum mœſta parentis. ¶ Aufugere ad aliquem eſt confugere, *Apul. in Apolog.*

Auge, æ, f. 1. vel Auge, es, vel Augea, æ, Αὔγη, ἡ Αὐγέα, mater fuit Telephi, quam Euripides dicit ab Aleo patre, cum ab Hercule corrupta deprehenderetur, in urna quadam cum Telepho filio impoſitam, & in mari demerſam eſſe, ſed Palladis providentia urnam ad Cayci oſtia tranſmiſſam evaſiſſe, & Augen a Teuthrante exceptam eidem nupſiſſe, illumque Telephum pro filio educaſſe, & Regni ſucceſſorem inſtituiſſe. *Strab. l.* 13. Aliter *Diodorus l.* 5. Auge, inquit, mater Telephi fuit ex Hercule, quæ a patre gravida deprehenſa nauclero cuidam tradita eſt ſubmergenda, ſed antequam ad mare pervenirent, urgente tempore partus, Telephum peperit, quem inter virgulta abdidit, qui poſtea inventus a paſtoribus Coritho regi datus eſt, & Thelephi nomine appellatus, quod a paſtoribus inventus eſſet pendens ab uberibus cervæ: Auge vero a mercatoribus, qui illam a nauclero dono acceperant, in Cariam ad Teutrantem Regem delata eſt, ubi poſtea a Telepho filio fuit agnita.

Augeas, m. 1. Comicus Athenienſis. ¶ Item Rex Eleorum. V. Augias.

Augĕo, es, xi, auctum, a. 2. majus facio, amplifico, exaggero, cumulo, *accreſcere*, *far maggiore*, [Hebrew], Ger. *mehren*, Gal. *augmenter*, *multiplier*, Hiſp. *acrecentar*, αὔξω, αὐξάνω, συναύξω, majus facio, ab αὔξω, vel αὐξάνω, υ, quod in ξ ineſt, pereunte, & υ abeunte in γ, & tum ad res, tum ad perſonas refertur. Ad perſonas. *Cic. Bruto*, Auctus Antonii beneficio ſum. ¶ Ad res. *Id. in Verr.* Locupletiſſimi cujuſque cenſus extenuarant, tenuiſſimi auxerant. Sic augere Remp. agris, & urbibus, *Id. pro Sext. Roſc.* Et *Ter. Heaut.* 4. 1. Herus damno auctus eſt. *Plaut. Stich.* 1. 1. 49. Augeri mœrore. *Tacit.* Augere aliquem nominibus Imperatoris. h. e. ornare. *Ovid.* 3. *Faſt.* Æneas regno, nataque Latini auctus erat. ¶ Uſurpatur aliquando abſolute. *Plaut. Men.* 3. 3. 27. Dii me equidem adjuvant, augent, amant. ¶ Eſt etiam verbum ſacrorum. Nam cum mola ſalſa reſpergebatur hoſtia, tunc augeri dicebatur; item mactari. de quo V. ſuo loco. *Vet. Inſcript.* Si quis huic aræ donum dare, augereque volet, liceto. *Augere aram*, habet & *Plaut. Merc.* 4. 1. 11. pro aræ imponere aliquid ad ſacrificium. ¶ Pro gignere adhibetur a *Lucret. lib.* 5. *v.* 323. Nam quodcumque alias ex ſe res auget, alitque. ¶ Uſurpatur etiam neutrorum more, & paſſiva ſignificatione, *Cato* apud *Gel. l.* 18. *c.* 12. Eo eorum res auxit. *h. e.* crevit, aucta eſt.

Augeſco, ſcis, n. 3. adaugeſco, *creſcere*, *aumentarſi*, *ingroſſarſi*, [Hebrew], Germ. *groſſer werden*, *zunemmen*, αὐξάνομαι, creſco, incrementum accipio, in ſignificatione paſſiva, & intranſitive, ſeu abſolute. *Cic. l.* 2. *nat. Deor. c.* 10. Temperatione caloris oriri, & augeſcere.

Augias, m. 1. Tyrannus Elidis. Huic bubile erat capiens tria boum millia, quod antea nunquam purgatum, ab Hercule expurgatum eſt, immiſſo Alpheo fluvio. Unde *Augiæ ſtabulum repurgare*, proverbio dicitur pro rem immenſi laboris conficere: *Senec. in Apocoloc.*

Augifico, as, a. 1. *Ennius*, dixit pro augeo. Et tabes numeros augificabit ſuos. *Non.* 2. 61.

Augmen, inis, n. 3. *accreſcimento*, [Hebrew], Germ. *ein mehrung*, Gal. *augmentacion*, *accroiſſement*, Hiſp. *acrecentamiento*, αὔξησις, augmentum, *Lucret. l.* 3. *v.* 269. Perfectum corporis augmen.

Augmento, as, a. 1. συναύξω, idem, quod augeo. *Jul. Firmic. l.* 5. *c.* 6. Ut theſauros tuos augmentes.

Augmentum, i, n. 2. *aumento*, *accreſcimento*. *Plin.* 37. 6. Augmentum fulgoris. *Apul. l.* 1. *Dogm. Plat. p.* 6. Multiplicatis augmentis incrementiſque. ¶ Eſt etiam verbum ſacrorum, ut de augeo diximus. *Varro* enim *l.* 4. *de L. L.* Augmentum vocat, quod ex immolata hoſtia deſectum eſt. Ubi *Scalig. in conject. p.* 48. legit Augmentum, de quo & *Arnob. l.* 11.

Augur, guris, g. com. 3. *augure*, *indovino*, [Hebrew], Germ. *ein warſager*, Gall. *devin*, *augure*, Hiſp. *agorero*, οἰωνοσκόπος, qui ex volatu, aut cantu avium futura divinat, ita dictus ab augendo, vel quod divinet ex garritu, ſeu cantu avium, vel ex geſtu, ideſt modo, quo ſe gerunt aves in volando, vel ex ſignis, quæ aves gerunt, vel a guſtu, ideſt, ſi aves paſcuntur, & qua ratione. *Cic.* 1. *de Div.* Ipſe optimus Augur fuiſſe traditur. *Id. Philipp.* 2. *c.* 10. Dicere de futuris eſt augurum. *Horat. l.* 3. *od.* 17. Augur annoſa. ¶ Apud Romanos maximo in honore ſemper habiti, & ſacri appellati. *Florus l.* 1. *c.* 5. Inde Romanis ſacer auguratus; *ſc.* poſt diſſectam ab Accio cotem ſub Tarquinio Priſco. qua de re *Liv. l.* 1. *c.* 36.

Auguracŭlum, n. 2. οἰωνοσκοπεῖον, locus, vel arx, ubi auguria capiebant. *Feſtus*.

Augurāle, is, locus erat in caſtris, ubi auguria capiebantur, de quo *Tacit. Ann.* 2. *c.* 13. & *l.* 15. *c.* 10. *Hyginus* Auguratorium vocat, *Feſtus* Auguraculum. ¶ Aliud augurale eſt apud *Sen. de Tranquil. an. c.* 11. ubi inquit; Quæ dignitas, cujus non prætextam, & augurale, & lora ſordes, & exportatio comitentur. Ubi *augurale* eſt ornamentum, ſeu inſigne augurum, ut Lituus, &c.

Augurālis, le, o. 3. οἰωνοσκοπικός, ad Augurem pertinens, ut Auguralis virga, auguralis cœna, quæ & adjicialis, augurales libri, auguralia inſignia, porta auguralis, vir auguralis, &c. *Varr. de R. R. c.* 6. Primus hos Q. Hortenſius augurali cœna poſuiſſe dicitur. Erat autem auguralis cœna, quam dabat Augur, qua primum die Sacerdotium accipiebat. V. Adjicialis. ¶ Auguralis vir, i. e. Auguratus dignitate præditus, ut vir Conſularis. *Cic. de cl. Orat. c.* 77.

Auguratio, f. 3. *indovinazione*, οἰωνοσκοπία, divinatio, ipſe actus augurandi. *Cic.* 2. *de Div. c.* 30. Quæ tandem iſta auguratio eſt? &c.

Augurāto, adverb. *per augurio*, οἰωνοσκοπικῶς, auſpicato. *Liv. l.* 1. *c.* 18. Romulus augurato in urbe condenda Regnum adeptus eſt.

Auguratōrium, ii, n. locus, ſeu ædificium capiendis auguriis deſtinatum. *Inſcript.* apud *Gruter. p.* 128. *n.* 4.

Auguratrix, icis, quæ auguratur. *Paul. Diac. in epit. Feſti*, *in voce Lingulaca*.

Augurātus, a, um, nomen ex particip. paſſiva ſignif. ut *auguratum templum*, *Cic. in Vatin. c.* 10. de quo ſcilicet rite capta eſſent auguria.

Augurātus, us, m. 4. οἰωνοσκοπία, dignitas Auguris. *Cic. de Divin. l.* 1. *c.* 17. Quod clariſſimum eſt inſigne auguratus.

Augurium, ii, n. 2. *augurio*, οἰωνοσκοπία, divinatio, quaſi *avigerium*, ab avium geſtu, vel *avigarrium*, ab avium garritu. *Cic.* 1. *de Divin.* Omnino apud veteres, qui rerum potiebantur, iidem auguria tenebant. ¶ Agere augurium, *Cic.* 3. *Offic. Varro l.* 5. *de L. L.* Augures, inquit, augere augurium dicuntur, cum in eo plura dicunt, quam faciunt. ¶ Augurium capere dicebantur Candidati, cum nocte, quæ Comitia præcedebat, ſub dio extra Urbem cubantes, dein ſolida ſella ſedentes, in loco ei rei deſtinato expectabant, dum ipſis Deus aliquod bonum ſignum mitteret. V. *Caſaub. ad illud Suet. in Aug. c.* 95. Primo autem Conſulatu ei augurium capiendi duodecim ſe vultures, ut Romulo, oſtenderunt. ¶ Captabantur autem auguria ex volatu avium, cantu oſcinum, & tripudiis ſoliſtimis, ut breviter complexus eſt *Cic. Fam.* 6. *epiſt.* 6. V. Auſpicium ¶ Ponitur interdum pro augurii interpretatione. *Ovid.* 1. *Met. v.* 395. Conjugis augurio quamquam Titania mota eſt. ¶ Item pro ſcientia augurandi. *Virg.* 9. *Æn. de Rhamnete augure*. Sed non augurio potuit depellere peſtem. ¶ Item pro munere, & dignitate auguris. *Virg.* 12. *Æn. v.* 393. Augurium, citharamque dabat. ¶ *Augurium auſpicii* eſt augurium ex ſpectione avium captum. *Plaut. Aſin.* 2. 1. 15.

Augurius, a, um, o. 1. 2. οἰωνοσκοπικός, idem quod auguralis. *Cic. epiſt. l.* 2. Cum ipſam cognitionem juris augurii conſequi cupio.

Augŭror, aris, d. 1. & auguro, as, a. 1. *augurare*, *indovinare*, *immaginarſi*, [Hebrew], Ger. *weiſſagen*, Gal. *augurer*, Hiſp. *agorar*, οἰωνοσκοπέω, eſt ex avium volatu, vel cantu, vel paſtu futura divinare, & latius quovis modo futura conjicere. *Cic.* 1. *Divin. c.* 33. Calchas ex paſſerum numero belli Trojani annos auguratus eſt. *Id. Attic.* Quantum conjectura auguramur. *Id. in Bruto*, Quid de illo augurer, lubet dicere. *Idem Cæcina*, Non igitur ex alitis volatu, nec ex cantu ſiniſtro oſcinis tibi auguror. *Virg. Æn. l.* 7. *verſ.* 273. Si quid veri mens augurat. Ubi *Serv. Auguro* dicimus, ſecundum *Plin.* cum præſagio mentis futura colligimus: *auguror* vero, cum futura veris captamus auguriis.

Auguſta, æ, f. 1. Romani Imperatoris uxor. *Tacit. l.* 2. *Ann. c.* 34. Quamquam Auguſta, violari ſe & imminui, quereretur. Sic ſæpiſſime in antiquis inſcriptionibus. V. *Gruterum*.

Auguſta, *Sabaſte*, *Seuaſta*, urbs Ciliciæ, in ora, inter Tarſum, & Anemurium. ¶ Item, *Tubingen*, Urbs, & Acad. Sueviæ, in Duc. Wirtembergenſi, ad Nicrum fl. Condita fuit a Caracalla Auguſto. ¶ Auguſta item, al. Xiphonia, *Auguſta*, opp. marit. Siciliæ, ad Or. in Nœtina valle, opus Friderici Auguſti.

Auguſtale, is, n. 3. domus Principis, Imperatoris tabernaculum. *Quin. l.* 8. *c.* 2. Tabernaculum Ducis, Auguſtale.

Auguſtalicus, a, um, adject. in Vet. inſcript. apud *Fabret. p.* 486.

Auguſtalis, le, adject. ad Auguſtum pertinens, ut Ludi Auguſtales, in honorem Auguſti editi, de quibus *Tacit. l.* 1. *Ann. c.* 15. & 54. ¶ Auguſtales etiam dicebantur vel Sodales Auguſtales, Sacerdotes quidam itidem in honorem Auguſti inſtituti. *Tacit. l.* 2. *hiſtor. c.* 95. Auguſtales faces ſubdiderunt, quod Sacerdotium ut Romulus Tatio Regi, ita Cæſar Tiberius Juliæ Genti ſacravit. ¶ Denique Auguſtales dicti Milites ordinariis ab Auguſto additi, ut docet *Vegetius l.* 2. *c.* 7.

Auguſtalitas, atis. Hoc nomen eſt in duabus Inſcript. apud *Grut. p.* 215. *n.* 2. & *p.* 354. *n.* 7. Sed cave uſurpes.

Auguſtānus, V. Auguſtianus.

Auguſtatus, a, um, conſecratus, auguſtus factus. *In jure Papiniano* apud *Macrob.*

crob. *Saturn.* 3. 11. In templo Junonis Populoniæ auguſtata menſa eſt. *Turneb. l.* 18. *adverſ. c.* 4.

Auguſte, adverb. *ſantamente*, *religioſamente*, σεβασμίως, cum augurio, ſeu captato augurio, ſanctè, pie, religioſe. *Cic. de nat. Deor. l.* 3. *c.* 21. Quem noſtri majores auguſte, ſanctèque Liberum cum Cerere, & Libera conſecraverunt.

Auguſteanus, a, um, ad Auguſtum pertinens, Auguſteus. *Frontin. de Colon. pag.* 140. *Goeſii.* Ager limitibus Auguſteanis pro parte aſſignatus.

Auguſtēus, a, um, adject. ab Auguſto: in uſu eſt apud *Frontin. de Colon.* ubi limites, & terminos rotundos in effigiem columnæ, Auguſteos vocat. ¶ *Auguſteum*, i, n. eſt Ædes in honorem Auguſti dicata.

Auguſtiānus, & Auguſtanus, a, um, ad Auguſtum pertinens. *Suet. in Ner. c.* 25. Sequentibus currum ovantium ritu plauſoribus, Auguſtianos, militeſque ſe triumphi ejus clamitantibus. Hos ipſos *Tacitus Ann.* 14. *c.* 15. Auguſtanos appellat.

Auguſtīnus, a, um, aliud adject. ab Auguſto, ut a Criſp, Criſpinus. *Suet. in Claud. c.* 11. Circenſi pompa currum elephantorum Auguſtino ſimilem decernendum curavit. Al. leg. *Auguſteo*.

Auguſtinus, i, Tagaſte in Africa ortus, primum hæreticus Manichæus, deinde Matris Monicæ precibus, & lachrymis ad veram Religionem revocatus, & ab Ambroſio Mediolanenſi Epiſcopo baptizatus, floruit ſub finem Sæculi Chriſtiani quarti: cujus acumen ingenii Catholica Eccleſia ſemper admirata eſt, tantamque illi inter SS. Patres tribuit auctoritatem, ut unus ſit ex quatuor, quos antonomaſtice Doctores Eccleſiæ nominamus.

Auguſto, as, a. 1. auguſtum, ac venerabilem reddo. *Arnob. l.* 6. *p.* 201. Auguſtare deos.

Auguſtus, a, um, o. 1. 2. *auguſto*, *venerabile*, *ſacro*, [Hebrew], Ger. *heilich*, Gal. *auguſte*, Hiſp. *auguſto*, σεβαστός, dignus, quem religioſa quadam veneratione colamus, ab *augurium*, quia propter eſt id, quod augurio eſt conſecratum, vel ab avium geſtu, quia ab avibus ſignificatum eſt, vel ab avium guſtatu, quia aves paſtæ id ratum fecere, ut *Feſt.* explicat, & *Tranquill. in Aug. c.* 7. vel ab augendo, ut *Ovidius* ſcripſit 1. *Faſt. v.* 609. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 13. Ex hoc Platonis quaſi quodam ſancto, auguſtoque fonte noſtra omnis manabit oratio. ¶ Hinc Octavianus decreto Senatus, ſue bellis civilibus impoſito, ob egregias virtutes Auguſtus dictus eſt. *Ovid. ib.* A quo deinde Imperatores reliqui Auguſti appellati ſunt, & appellantur. ¶ Item Senatui viſum eſt Sextilem menſem Auguſtum appellari, in honorem Octaviani Auguſti, quod hoc menſe primum ille Conſulatum iniiſſet, & bellum civile confeciſſet. ¶ Adjective *Pallad. l.* 8. *tit.* 5. Quartodecimo calendarum Auguſtarum. ¶ Auguſta dicuntur etiam non ſolum ſancta, & conſecrata, ſed etiam quæ ſpecie magnifica, & admirabilia ſunt. *Virg. Æn.* 7. *v.* 170. Templum auguſtum, ingens, ſeptem ſublime columnis. Sic auguſta forma viri, *Florus l.* 1. *c.* 1. Gravitas auguſta, *Ovid. Met.* 6. *v.* 73. Auguſtiora primordia, *Livius in præfat.* Vir auguſtiſſimus. *Vopiſc. Tacit. c.* 7. & *Stat.* 4. *Sil.* 8. *v.* 29.

Auguſtus, i, V. in auguſtus, a, um.

Avia, orum, ſubſtant. n. plur. loca prærupta, difficilia aditu, quaſi ſine via. *Val. Flacc. l.* 5. *v.* 475. Horrenda avia. *Sil. l.* 12. *v.* 352. Latebroſa per avia ſaltus. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 21. Per avia, ac derupta præibat eum.

Avia, æ, f. 1. τήθη, patris, vel matris mater, *ava*. *Plaut. Trucul.* 4. 3. 34. Matres duas habet, & avias duas. ¶ Metonymice *Perſ.* 5. 92. avias appellat inveteratas in animo opiniones, quas vel ab avia quis didiciſſe videri poteſt, fabulas, & deliramenta anilia. ¶ *Avia* item eſt nomen herbæ, *Col. l.* 6. *c.* 14.

Aviarium, ii, n. 2. ὀρνιθών, ſecretum nemus, quod aves frequentant, vel quod avibus abundat. *Virg.* 2. *Georg. v.* 430. Sanguineis inculta rubent aviaria baccis. ¶ Item locus, ubi aves clauſæ cuſtodiuntur, & nutriuntur, vel quo quædam aves, ut columbæ, & paſſeres ſe recipiunt. *Cic. Q. Fr.* 3. 1. 1. Nihil reſtabat præter balnearia, ambulationem, & aviarium. Adde *Colum. l.* 8. *c.* 1.

Aviarius, m. 2. *colui*, *che tiene cura d'uccelli*, Ger. *vogelhüter*, Gal. *oiſelier*, Hiſp. *guarda de ave*, ὀρνιθοκόμος, qui curam avium gerit. *Col. l.* 8. *c.* 3. ¶ In vet. Gloſſ. *aviarius* expon. ὀρνιθοπώλης, h. e. qui aves vendit.

Aviarius, a, um, ad aves pertinens, ut rete aviarium, *Varr. R. R.* 3. 5.

Avicula, dim. f. 1. *uccellino*, *augellino*, Ger. *ein vogelin*, ὀρνιθάριον, parva avis. *Gell. l.* 2. *c.* 29. Avicula eſt parva. ¶ Item diminut. eſt ab avia. *Cic. pro Flacc. c.* 36. Aviculæ minime ſuſpicioſæ purgat ſe per epiſtolam. Al. rectius legunt *aviculæ*.

Avide, *deſideroſamente*, *avidamente*, Ger. *begirlich*, Gal. *ardement*, Hiſp. *codicioſamente*, ἐνθυμητικῶς, cupide, adverb. *Cic. de Sen. c.* 8. Græcas litteras ſenex ſic avide arripui, quaſi diuturnam ſitim explere cupiens. ¶ Gradus quoque admittit, *Curt. l.* 3. *c.* 6. Avidius quem intueri, *Cic. Philip.* 14. *c.* 1. Avidiſſime expectare.

Aviditas, tis, f. 3. *avidità*, [Hebrew], Ger. *begierlichkeit*, Gal. *avidité*, Hiſ. *codicia*, πλεονεξία, cupiditas, deſiderium. *Cic. de Sen. c.* 14. Mihi ſermonis aviditatem auxit, potionis, & cibi ſuſtulit. *Plin.* 20. 16. Aviditas ad cibos. *Cic.* 1. *Offic. c.* 21. Aviditate inflammatus. ¶ Pro appetentia, *appetito*, *fame*. *Plin.* 23. 8. Amygdalæ aviditatem faciunt. ¶ In plur. num. *Plin.* 11. 6. Contra beſtiolarum aviditates.

Aviditer, adverb. idem quod avide. *avidamente*. *Arnob. l.* 5. *ſub init.* Invaſiſſe aviditer dulcedine potionis capeos.

Avidus, o. 1. 2. *avido*, *deſideroſo*, *bramoſo*, [Hebrew], Ger. *begierig*, Gal. *avide*, Hiſ. *codicioſo*, πλεονεκτικός, cupidus, valde appetens, ab avendo, ideſt cupiendo. *Ter. in Heaut.* 3. 3. Patrem avidum, miſerum, atque aridum. *Id. in Eun.* 5. 4. 16. Avidus cibi. Et 1. 2. 51. Ejus frater aliquando ad rem eſt avidior. *Liv. l.* 22. *c.* 21. Hiſpanorum inquieta, avidaque in novas res ſunt ingenia. *Cic.* 5. *Philipp.* Avidus in pecuniis locupletum. *Cic. pro leg. Manil. c.* 3. Avidiſſimus gloriæ.

Avienus Feſtus, poeta ſub Gratiani, ac Theodoſii tempore poſt initium ſæculi Chriſti V. de quo *Serv. in* 10. *Æn. Virg.* ¶ Vertit latine Arati Phænomena, & Dionyſii Periegeſim.

Avilla, æ, f. agna recens nata. *Feſtus*.

Avis, f. 3. *uccello*, *augello*, [Hebrew], Ger. *ein vogel*, Gal. *oiſeau*, Hiſp. *ave*, ὄρνις, volucris omnis, quæ ova parit, & pennis prædita eſt, a *via*, quod facile per avia quæque vagetur. Volucres autem, πτηνά, dicuntur, quæcunque volare poſſunt. Unde apes, veſpæ, muſcæ, papiliones, volucres ſunt, non tamen aves. ¶ Alba avis, λευκὸς ὄρνις, a Tullio dicitur pro re bona, atque auſpicata. Quadrabit in rem admodum raram, & inuſitatam, quod aves perpaucæ ſint hoc colore. *epiſt.* 28. Quaſi albam avem videntur bene ſentientem civem videre. ¶ Sic bonis avibus, ſecundis avibus, pro bonis auſpiciis, omine ſecundo, *con buon augurio*. *Liv. l.* 6. *c.* 12. Dii, qui ſecundis avibus in prælium miſerint. *Ovid. Faſt.* 1. *v.* 513. Eſte bonis avibus viſi natoque, mihique. ¶ Contra mala avi, malis avibus. *Horat. Epod.* 10. Mala ſoluta navis exit alite. ¶ Adverſa avi. *Cic.* 1. *de Divin.* Siniſtra avi, *Plaut.* ¶ Avis Junonia eſt Pavo. *Juven. Sat.* 7. *v.* 32. ¶ Aves aliæ ſunt altiles, quæ & *cortales* & *cohortales* Columellæ dicuntur, *Plin.* etiam *fartiles*, quod ſaginantur. Aliæ palmipedes, fiſſipedes, præpetes, oſcines, &c. quas V. ſuis locis.

Avite, adverb. ab avitus, eſt apud *Tertul. c. ult. adverſ. Valent.* Filium hominis avite pronunciatum. Quamquam *Rigalt.* aiunt.

Avitium, ii, pro multitudine avium. *Apul. in Florid. ſub fin.* Tam pulcra ales, quæ ex omni avitio longe præcellit.

Avitus, a, um, *degli avi*, o. 1. 2. προγονικός, quod ab avo, aut avia, vel cæteris majoribus ad nos pervenit. *Cic. Verr.* 2. *c.* 5. Nulla res cujuſquam tam patria, atque avita fuit. Et *pro Cælio c.* 14. Bona avita.

Avius, a, um, o. 1. 2. *ſenza via*, Ger. *unwegſam*, ἄβατος, quod diſtat a via, aut quod eſt ſine via. *Salluſt. in Jugur.* Nocturnis aviis itineribus Romanos aggreditur. ¶ Item qui a via recedit, ut lupus avius, *Virg.* 11. *Æn. v.* 710. ¶ Translate *Lucret. l.* 3. *v.* 465. Animus avius; h. e. demens. *Id. l.* 2. *v.* 81. & 229. Avius a vera ratione. *h. e.* non ſequens rectam rationem. ¶ *Avia*, orum, ſubſtant. V. ſup.

Aula, f. 1. atrium, regia, *palazzo*, *corte del Principe*, [Hebrew], Ger. *hoff*, Gall. *cour*, Hiſp. *corte*, αὐλή, locus ſubdialis, & perflatilis, ab ἄω, flo, apud Græcos. a Latinis uſurpatur pro regia, ſive domo Principis. *Cic.* 14. *Fam. ep.* 4. *Virg. l.* 3. *Æn. Lucan. l.* 8. Exeat aula, qui volet eſſe pius. ¶ Videtur etiam pro quovis atrio uſurpari. *Vitruv. l.* 6. *c.* 10. Meſaulæ dicuntur, quod inter duas aulas ſunt interpoſitæ. ¶ Sunt etiam aulæ cellulæ apium apud *Virg. Georg.* 4. ¶ Apud veteres aula pro *olla* uſurpabatur. *Feſtus*, & *Plautus* ſæpe. Hinc diminut. aulula; unde Plauti Comœdia *Aulularia*. ¶ Aula regia erat media janua in Scena, duabus a latere politus nobilior, & ornatior, quæ in Tragicis maxime, domicilium Regum repræſentabat. *Vitruv. l.* 5. *c.* 7.

Aulæa, orum, n. 2. fere ſemper plur. *Arazzi*, *tapeti*, [Hebrew], Ger. *teppig*, *tapeth*, Gal. *tapis*, Hiſp. *tapiz*, αὐλαία, ſunt vela picturata, & verſicolori textura ſpectabilia, quæ a Græcis nominantur περιπετάσματα, & παραπετάσματα, quibus in ſplendido apparatu parietes obteguntur. Dicta ſunt Aulæa & Attalica, ab aula Attali Aſiæ Regis, in qua primum inventa ſunt. *Propert. el.* 2. *v.* 22. Nobilis aulæis porticus Attalicis. ¶ Sunt etiam aulæa vela picta, quæ in Scena obducuntur, dum tabularum actus commutantur, ſiparia. *Virg.* 3. *Georg. v.* 25. Purpurea intexti tollant aulæa Britanni. ¶ Singularis numerus legitur apud *Cic. in orat. pro Cæl. c.* 27. Scabella concrepant, aulæum tollitur. ¶ Legitur & *aulæa* f. g. apud *Curtium l.* 8. *c.* 5. Cum poſt aulæam, qua lectos obduxerat, ſtaret, *l.* 8. *c.* 5. Sed al. aliter leg.

Aulax, aris, ollæ operculum. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 15. Aulax impoſitum.

Aulētes, æ, tibicen, αὐλητής. *Cic. pro Mur. c.* 13. Ajunt eos auletas eſſe, qui citharœdi fieri non potuerint. Alii tamen leg. *aulœdos*. ¶ Fuit etiam cognomen Ptolemæi patris Cleopatræ, quod choraulam exercuit. Hic ab Alexandrinis Regno exactus, cum Romam confugiſſet, a Gabinio in Regnum reductus eſt. *Strab. l.* 17.

Auleticus, a, um, o. 1. 2. αὐλητικός, tibiis idoneus. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Orchomenius eſt continuo foramine pervius, quem auleticon vocant.

Aulicōqua, n. 2. al. aulicocia, antiqui dicebant, quæ in aulis, hoc eſt, ollis, coquuntur. Unde aulicoqua exta dicuntur in ollis elixa. *Feſtus*.

Aulicus, a, um, adject. ad aulam, h. e. regiam domum pertinens, *aulico*. *Suet. Domit. c.* 4. Luctatores aulici. Et *in Ner. c.* 45. Reverentia domus aulicæ. *Spartian. Hadrian. c.* 11. Aulici miniſtri.

Aulis, idis, f. 3. *Aulide*, Αὐλίς, regiuncula ſaxoſa Bœotiæ, e regione Chalcidis urbis Eubœæ, cum urbe, & portu. Huc Græcos conveniſſe ferunt, deliberandi cauſa, bellumne Trojanis inferendum eſſet. Hinc locus Aulis nominatus eſt, ab αὐλή, caſtra, tentorium. *Virg.* 4. *Æn. v.* 426. Non ego cum Danais Teucrorum exſcindere gentem Aulide juravi.

Aulœdus, m. 2. tibicen, αὐλῳδός, qui tibiis canit, quas Græci αὐλούς vocant. *Cic. pro Mur. c.* 13. Aulœdos eſſe ajunt, qui citarœdi fieri non poſſent. Al. leg. *auletas*.

Aulocrēne, nes, f. 1. fons, convallis, & mons Phrygiæ Magnæ, ex quibus Mæander fl. emanat, ab Apamea 10. M. P. ubi platanus oſtenditur, ex qua pependit Marſyas victus ab Apolline. *Plin. l.* 16. *c.* 14. & *l.* 15. *c.* 29.

Aulon, *Valona*, urbs Macedoniæ, in ora occ. in Albania ſup. ubi alias Pelaſgonia. ¶ Item urbs Ciliciæ. ¶ Item Calabriæ, de qua *Mart. l.* 13. *ep.* 125. Nobilis & lanis, & felix vitibus Aulon. V. *Caulon*.

Aulularia, æ. Titulus Plautinæ comœdiæ, ab *aulula*, quod eſt diminut. ab *aula* pro olla. Inducitur enim in ea ſenex aulam habens auri plenam.

Avocamentum, i, remiſſio, ſolatium, negotium jucundius, quo a ſeriis, & laboribus avocamur. *ricreazione*, *ſollievo*, ἀνάπαυμα. *Plin. l.* 8. *ep.* 5. Avocamenta doloris admittere. Item *in Paneg. c.* 82. Ludus & avocamentum.

Avocatio, onis, f. 3. idem quod avocamentum, *diverſione*, ἀπόλαυσμα. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 15. Avocatio a cogitanda moleſtia.

Avocator, oris, qui avocat, ſeu alio vocat. *Tertull. de Car. Chriſti*, *c.* 5. Virorum avocator.

Avocātrix, icis, femin. ab avocator. *Tertull. de Anima*, *c.* 2. Vis veritatis avocatrix.

Avocātus, a, um, *divertito*, *diſtolto*, alio vocatus, abſtractus. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 37. Solus, & nullis voluptatibus avocatus.

Avoco, a. 1. traduco, abſtraho, removeo, arceo, abduco, *chiamare altrove*, [Hebrew], Ger. *hinweg beruffen*, *anders wohin beruffen*, Gal. *rapeller*, *retirer*, Hiſ. *llamar*, *eſtorvar*, ἀποκαλέω. *Cic. de Haruſp. reſp. c.* 9. Deterrere, atque avocare animum a religione. *Idem* 1. *de Div.* Avocare ſe a corpore, & ad cogitationem rerum divinarum rapi. ¶ Avocare concionem ab aliquo Magiſtratu, apud *Gell. l.* 13. *c.* 14. eſt impedire, ne concio ab illo habeatur. ¶ Eſt etiam oblectare, levare, *ſollevare*, *dilettare*. Sic animum picturis, fabulis avocare, dicimus. *Arnob. l.* 7. *p.* 215. Parvuli puſiones, quo abſtineant ploratibus, pupulos, equuleos, panes accipiunt, quibus avocare ſe poſſint.

Avōlo, as, n. 1. *volare altrove*, [Hebrew], Germ. *hinweg fliegen*, Gall. *s'en voler*, Hiſp. *volar*, ἀφίπταμαι, alio volo, ſive alio ſubito diſcedo. *Cic. ad Att. l.* 9. *epiſt.* 10. Experiar, ut hinc avolem. *Idem* 2. *Fin. c.* 32. Fluit voluptas corporis, & prima quæque avolat.

Aura, æ, f. 1. *aura*, *vento piacevole*, *venticello*, [Hebrew], Ger. *liebliche lufft*, Gal. *air*, Hiſp. *ayre*, αὔρα, lenis ventorum flatus, ab ἄω, ſpiro, vel ab ἀήρ, aer. *Virg.* 6. *Æn.* Dulcis compoſitis ſpirabat crinibus aura. Accipere, & reddere auras follibus, apud *eund.* 4. *Georg.* ¶ Interdum ponitur pro favore, *favore*, quia cum ſiat aura æſtate, videtur æſtuantibus favere. *Idem ibid.* Nimium gaudens popularibus auris. Et apud *Liv.* 42. *c.* 30. Homo popularis auræ. qui ſc. populo placere ſtudet. ¶ Aura item ſplendorem ſignificat. *Virg.* 6. *Æn.* Diſcolor unde auri per ramos aura refulſit. ¶ Sumitur & pro rumore, & fama, qua quis per ora hominum fertur. *Horat. l.* 2. *od.* 8. Tua ne retardet aura maritos. Sic *Virg.* 7. *Æn. v.* 649. auram famæ dicit. ¶ Aura ſecunda ponitur pro ſucceſſu, vel proſpera fortuna, a navigatione petita metaphora. *Ovid. l.* 2. *de Ponto*, *ep.* 3. Non paucis quondam munitus amicis, Dum flavit velis aura ſecunda meis. Paulo aliter *Cic. Ver.* 3. *c.* 13. Sperat ſibi auram aliquam poſſe afflari in hoc crimine. h. e. ſpem aliquam oſtendi. Et *Liv. l.* 42. *c.* 39. Auram ſpei, dixit. ¶ Veſci aura, carpere vitales auras, ſuperas evadere ad auras, poeticæ phraſes ſunt, quæ ad vitam referuntur. Hic enim aura pro *aere* ſumitur, *Virgil. Æn.* 3. *v.* 335. & alibi.

Auramentum, n. 2. χώνευμα, inſtrumentum effodiendo, aut purgando auro accommodatum. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Hiſpania ſtrigiles vocat auri parvulas maſſas, quod ſuper omnia ſolum in maſſa auramento capitur. Al. leg. *Maſſa*, *aut ramento*.

Auraria, æ, aurifodina, *miniera d'oro*. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 19. Aurarias ſibimet Tiberius ſepoſuit.

Aurarius, a, um, o. 1. 2. *di oro*, Ger. *von gold*, adject. ut Auraria metalla. *Plin. l.* 37. *c.* 12. Aurarium negotium. *Plaut. Bacch.* 4. ¶ Aurarii dicuntur etiam fautores ab *aura*, teſte *Servio in* 6. *Æn. ſub fin.*

Aurata, f. 1. *orata*, χρύσοφρυς, piſcis, ab auri colore, cujus amator Sergius *Orata* cognominatus eſt, ut refert *Macrobius Saturn.* 2. 11. quaſi Aurata, ſicut ploſtrum pro plauſtrum. *Martial. l.* 13. *epigr.* 90. Non omnis laudem, pretiumque aurata meretur.

Auratilis, le adject. διάχρυσος, auratus, aut auratilis pulviſculus. *Solin. c.* 25. (al. 15.) de Boryſthene, & Scythicis gemmis.

Auratūra, æ, *doratura*. Affertur ex *Quintil. l.* 8. *c.* 6. ubi ait: Puſillum a vero diſcedo, quia non eſt niſi pars auratura: Sed recentiores libri habent, *aurata*. ¶ *Servus ab auraturis eſt*, qui curam habet vaſorum auratorum. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 583. *n.* 4.

Aurātus, a, um, o. 1. 2. inauratus, *dorato*, *indorato*, Ger. *vergüldt*, Gal. *doré*, Hiſp. *dorado*, χρυσωτός, quod in ſuperficie habet aurum. *Cic. poſt red. in Sen.* In patriam ſumus equis inſignibus, & curru aurato reportati. *Liv. l.* 9. *c.* 40. Tunicæ auratis militibus verſicolores. *Tertull. de Idolol. c.* 6. Saginatiorem, & auratiorem, & majorem hoſtiam cædere.

Aurĕa, f. 1. dicebatur frænum, quod ad aures equorum religabatur: oria, vel orea, quo ora coercebantur. *Feſtus*.

Aurea-

Aureatus, a, um, *Sidon. carm. 9. v. 296.* In caſtris edera ter aureatus. *h. e.* decoratus, ornatus.

Aurelia, αὐρηλία, familia Romæ in primis celebris, a Sabinis (ſi Feſto credimus) oriunda, cui locus publice deſignatus erat, in quo Soli ſacra faceret. Olim Auſelia dicebatur, ut Valeſia, Papiſia, pro Valeria, Papiria. ¶ Fuit & nomen proprium matris Cæſaris.

Aureŏlus, a, um, adject. *di color d'oro*, diminut. ab aureus. *Varro l. 3. R. R. c. 9.* gallum gallinaceum deſcribens: Roſtro brevi, acuto, oculis ravis, aut nigris, collo vario, aut aureolo. ¶ Aureolum libellum, aureolam orationem, pro eximia, & eleganti. *Cic. 4. Acad. c. 44. & 3. de nat. Deor. c. 17.*

Aureŏlus, i, ſubſtant. nummi aurei diminutivum. *Martial. l. 5. epigr. 19. vel 20.* Qui crepat aureolos forſitan unus erit. Niſi malis adjective accipere ſubintelligendo, *nummos*.

Aureſco, is, ere, χρυσίζομαι, χρυσωπίζω, auri colorem refero. *Varr. l. 6. L. L.* Aurora dicitur ante Solis ortum, ab eo, quod ab igne Solis tum aureo aer aureſcit.

Aureus, a, um, adject. ab auro, qui ex auro eſt, *d'oro*, Ger. *gulden*, Gal. *d'or*, Hiſp. *de oro*, χρυσοῦς, ut aureus nummus. *Cic. Philipp. 12. c. 8.* ¶ Item auratus, *indorato*, ut aurea ſella. *Idem Philipp. 2. c. 34.* ¶ Aurea metaphorice dicuntur, quæ eximie pulchra, & ſplendida ſunt, ut aurea Venus, aurea cæſaries. *Virg. Æn. 10. v. 16. & l. 8. v. 659.* Quin & olorem aureum dixit *Manil. l. 5. v. 379.* ab inſigni, & ſplendeſcente candore. ¶ Aurea item ſunt, quæ optima, ut auream mediocritatem *Horat. l. 2. Od. 10.* & aureos mores, *Idem l. 4. Od. 2.* aurea ſæcula, *Virg. Æn. 6. v. 792.* ¶ Apud *Catull. Carm. 64. de Aty*, horas aureas legimus in vulgatis lib. Sed meliores (V. *Græv.* & *Iſ. Voſſ.*) pro *horis aureis Sol*, habet *oris aurei*.

Aureus, i, m. 2. ſubſtant. nummum aureum ſignificat, *moneta d'oro*. *Plin. l. 35. c. 10.* Tabulæ pretium accepit aureos menſura, non numero. ¶ Valebat autem fere Aureus Romanus idem quod Hiſpanienſis duplex Ducatus, ait *Lipſ. de re Num. c. 5.* ¶ Poſterioribus Romanæ Reip. temporibus *ſolidus* dictus eſt, a Græcis νόμισμα. *Idem ib.* V. & *Bud. de Aſſe.*

Aurichalcum, ſive Orichalcum, i, ὀρείχαλκον, & ὀρείχαλκος, æs cyprium ab aliis, ab aliis coronarium dictum. Sive ſit in rerum natura, & ab auro, & ære componatur, ut quidam putarunt, ſive non, ut ſentit *Scalig. ad Feſtum*, auctoritate maxime Ariſtotelis niſus: certe habitum eſt pro pretioſiſſimo metallo, ipſique auro comparando, aut etiam præponendo, ut habet *Serv. ad Æn. 12. v. 87.* & *Taubmann. ad Plaut. Curc. 1. 3. 45.* ¶ Rectius tamen ſentire videntur, qui putant, eſſe materiam æri ſimilem, aureo colore infectam, quam vulgo *lettonem* dicimus, Ital. *Oricalco*, *Ottone*. *Sueton. in Vitell. c. 5.* Pro auro, & argento ſtamnum, & orichalcum ſuppoſuiſſe. ¶ Non eſt vox hybrida ex lat. *aurum*, & græca χαλκός compoſita; ſed vox pura puta græca, ex ὄρος, mons, & χαλκός, æs. Vulgus autem exiſtimans ex *auro* concinnatam, dixit Aurichalcum pro Orichalcum. V. *Feſt.* & *Voſſ. in Etymol.*

Auricilla, æ, dimin. ab auricula, quaſi diminutivum diminutivi. *Catull. epigr. 25. ad Thallum*, Thalle, mollior cuniculi capillo, vel anſeris medullula, vel imula oricilla. Sic emendat *Scalig. oricilla* pro *auricilla*: nam antea legebatur: *bimula tenella*.

Auricŏlor, oris, adject. *di color d'oro*. *Juvenc. in Matth. 3. de baptiſm. Chriſti*: Scinditur auricolor cœli ſeptemplicis æthra.

Auricŏmans, tis, &

Auricomus, a, um, comam auream habens, χρυσοκόμης, *Auſon. Idyll. 6. v. 11.* Crocus auricomans, *Sil. l. 3. v. 608.* Auricomus Batavus. *Valer. Flacc. l. 4. v. 92.* Sol auricomus.

Auricŭla, f. 1. *orecchia*, λοβός, quamvis diminutivi formam habeat, non tamen parvam aurem ſignificat, ſed exteriorem partem auris, vel mollem illam particulam, quæ etiam infima, vel ima auris appellatur. *Cicer. Q. Fratr.* Auriculam fortaſſe mordicus abſtuliſſet. ¶ Apud *eund. l. 2. ad Q. Frat. epiſt. penul.* homo auricula infima mollior, dicitur pro leviſſimo, & nullius ingenii. V. *Eraſm. Chiliad.* Huc ſpectat loc. *Catulli*, quem ſupra attulimus in *Auricilla*. ¶ Ponitur & pro tota aure, ſæpe apud Scriptores, ut *Martial. l. 3. epig. 28.* Garris in Auriculam, &c.

Auricularius, o. 1. 2. *da orecchio*, ὠτικός, Ger. *das zu den ohren gehort*, Gal. *auriculaire*, Hiſp. *auricular*, quod ad aures pertinet. Unde auricularium ſpecillum, chirurgorum inſtrumentum, quod curandis auribus adhibetur. *Ulpian. Dig. l. 50. tit. 13. leg. 1.* Medici, qui certi doloris ſanitatem pollicentur, ut puta ſi auricularius, ſi fiſtulæ, ſi dentium. V. Oricularius.

Aurifer, ra, rum, o. 1. 2. χρυσοφόρος, quod fert aurum. Unde aurifera flumina, Tagus in Hiſpania, Padus in Italia, Hebrus in Thracia, Pactolus in Aſia, Ganges in India. ¶ Aurifera arbor. *Cic. 2. Tuſc.* Auriferum nemus. *Plin. l. 5. c. 1.* Aurifera terra. *Mart. l. 10.*

Aurifex, ficis, m. 3. *orefice*, צרף, Ger. *goldſchmied*, Gal. *orfevre*, Hiſp. *platero*, χρυσοχόος, faber aurarius, auri laborandi artifex. *Cicer. 3. de Orat.* Quæ non aurificis ſtatera, ſed quadam populari trutina examinantur.

Aurifodina, locus, ubi aurum effoditur, *miniera d'oro*. *Plin. l. 33. c. 4.*

Aurifur, m. 3. *rubator d'oro*, χρυσοκλέπτης, qui furatur aurum. *Plaut. Pan. 5. 55.* Mihi hic aurifur eſt. Al. leg. disjunct. *auri fur*.

Auriga, gen. com. *cocchiero*, רכב, Ger. *ein Kutſcher*, *ein fuhrman*, Gal. *charretier*, *cocher*, Hiſp. *carretero*, *cochero*, ἡνίοχος, qui currum regit, quaſi curriga, currum agens, vel ab aureis, ideſt frenis. *Aurea* enim frenum erat, quod ad aures equorum religabatur; *orea*, quo ora coercebantur. *Virg. 12. Æn.* Circumſtant properi aurigæ. Et *Ovid. 2. Metam. v. 327. de Phaetonte.* Currus auriga paterni. ¶ Peculiariter aurigæ ſumuntur pro iis, qui in Circenſibus ludis bigis, trigis, vel quadrigis decertabant, qui alio nomine & Quadrigarii, & Agitatores dicti. *Suet. in Calig. c. 54.* Sed aliorum generum artes ſtudioſiſſime, & diverſiſſimas exercuit: Thrax, & Auriga, idemque cantor atque ſaltator. ¶ Pro Gubernatore, *Ovid. 1. Triſt. eleg. 3.* Aurigam video vela dediſſe rati. ¶ Eſt etiam Auriga Signum Cœleſte ex tredecim ſideribus, aliter Erichthonius, vel Erichtheus. V. *Erichthonius*. Adject. etiam uſurpatur, ut aurigis coloribus. *Tertull. de Spect. c. 9.* h. e. aurigarum. Aurigamque ſororem. *Virg. Æn. 12. v. 918.* Ad quem loc. V. *de la Cerda.*

Aurigarius, m. 2. qui in Circo aurigatur. *Suet. Ner. c. 5.* Mercede palmarum aurigarios fraudaverit.

Aurigatio, onis, f. 3. ἡνιοχεία, verbale. *Gell. l. 7. c. 8.* Luſus, geſtationes, aurigationes refert.

Aurigator, oris, m. 3. auriga. *Avien. in Phænom. v. 495.* Aurigatorem par ſit quoque cura videre. De ſidere loquitur.

Aurigĕna, æ, quaſi auro genitus. *Sidon. Apollin. carm. 6.* Cum matrem impleret filius aurigena. *h. e.* Perſeus Danaes filius ab Jove in auream pluviam mutato genitus.

Auriger, a, um, χρυσοφόρος, idem quod aurifer. *Cic. 2. de Div. c. 30. in proœm.* Auriger Taurus, h. e. cœleſte ſidus hujus nominis. Ex aurigeræ caput arboris, *Val. Flac. l. 8. v. 110.*

Aurigo, as, a. 1. *guidar cocchj*, ἡνιοχέω. *Suet. in Ner. c. 24.* Ipſe aurigare, atque etiam ſpectari voluit. *Idem Calig. c. 54.*

Aurigor, aris, d. 1. idem quod aurigo. *Varro apud Non. 2. 14.* Natura aurigatur, non neceſſitudo. Al. aliter legunt.

Aurilegŭlus, i, χρυσολόγος, qui auri grana ex arena colligit. *L. 11. Cod. tit. 6. de metallariis.* Vet. Gloſſa expon. χρυσοκλέπτης, aurifur.

Auripigmentum, ti, n. 2. *orpimento*, Ger. *operment*, Gal. *orpin*, *orpiment*, Hiſp. *oropimiento*, ἀρσενικόν, genus coloris, quod in Syria invenitur, in ſumma tellure, auri ſplendore, ſed fragile, lapidum ſpecularium ſimilitudine. *Plin. l. 33. c. 4.* Sic *Vitruv. l. 7. c. 11.*

Auris, is, f. 3. & in plur. aures, *gli orecchi*, *le orecchie*, אזן, Ger. *ohr*, Gall. *oreille*, Hiſ. *oreja*, τὸ οὖς. Duo membra capitis, per quæ voces, & ſonos haurimus: dicta ab aura, per quam ſonos recipimus, vel ab hauriendo, vel ab αὐδή, vox, ut ſint aures quaſi audes. *Ter. And. 5. 4. 31.* Arrige aures, Pamphile. *Cic. de Orat. l. 1. c. 50.* Eſt boni Oratoris, multa auribus accepiſſe. ¶ *In aurem, in aure, ad aurem*, eſt ſecreto, *ſecretamente*. *Horat. l. 1. ſat. 9. v. 9. Juv. 11. 59. Cic. 2. de Fin. 21.* ¶ Canere ſurdis auribus, a *Livio* dicitur tanquam proverbium, hoc eſt, tempus terere, obſtinatis verba facere. ¶ Dormire in utramque aurem, h. e. ſumma ſecuritate, *Ter. Heaut. 2. 3. 101.* ¶ Servire auribus, & dare auribus, pro adulari, illud *Cæſ. l. 2. B. C. c. 27.* hoc *Cicer.* eſt *l. 12. Fam. ep. 16.* ¶ Aurem vellere admonendi cauſa *Virg. Ecl. 6.* Eſt enim in auribus memoriæ locus, ut ſcribit *Plin. l. 11. c. 45.* Tractum ab anteſtantibus, qui anteſtandi imam auriculam tangebant cum hoc verbo Memento. ¶ Auris rimoſa, apud *Horat.* dicitur de eo, qui neſcit audita cuſtodire. ¶ Aures etiam pro judicio ſumuntur. *Horat. de arte poet. v. 386.* Si quid tamen olim ſcripſeris, in Metii deſcendat judicis aures. h. e. ab eo probetur. Sic *Mart. l. 6. epig. 1.* Libellum aure diligenti tergere: h. e. accurato judicio examinare. ¶ Aures etiam in rebus inanimis dicuntur anſæ ſc. quibus rem aliquam apprehendimus, *manico*. *Virg. 1. Georg.* Binæ aures duplici aptantur dentalia dorſo.

Auriſcalpium, ii, *ſtuzzicorecchi*, ὠτογλυφίς, inſtrumentum, quo aures purgantur. *Scribon. Larg. l. 6. c. 7.* Auriſcalpium lana molli involvitur.

Auritus, a, um, o. 1. 2. *orecchiuto*, Ger. *der groſſe ohren hat*, Gal. *qui a grandes, ou bonnes oreilles*, Hiſp. *orejudo*, ὠτώεις, qui magnas habet aures. *Virg. 3. Æn.* Auritoſque ſequi lepores. ¶ Auritus item, qui bene audit. *Horat. l. 1. Carm.* Doctus auritas fidibus canoris ducere quercus. ¶ Auritus populus apud *Plaut. in Aſin.* aures intentas habens. ¶ Auritum ſubſtant. pro lepore poſuit *Avien. in Arat. v. 788.* Auritum primis emittit gurges ab undis. ¶ Auritus teſtis, *teſtimonio d'udito* apud *Plaut. Truc. 2. 6. 8.* Pluris eſt oculatus teſtis unus, quam auriti decem. ¶ Auritulus diminut. eſt in *Phædro l. 1. fab. 11.* ubi alii aliter.

Aurivomus, a, um, qui aureum fulgorem vomit, ut caſſis aurivoma apud *Silium l. 4. v. 518.* ſed alii leg. *auricoma*.

Auro, as, are, *indorare*, χρυσόω, auro obduco, inauro. *Tertull. de corona Mil. c. 12.* Hinc auratur lamulis. Al. leg. *inauratur*.

Auroclavātus, a, um, aureis clavis diſtinctus. *Vopiſc. in Tacit. c. 11.* Auroclavatis veſtibus item interdixit.

Aurōra, 1. *aurora*, *alba*, diluculum, שחר, Ger. *die morgenrœthe*, Gal. *aurore*, Hiſ. *aurora*, *alva*, ἠώς, prima lux, qua ſub ſolis adventum aer illuſtratur, ab αὔρα, ſplendor, quia Cœlum tunc rutuli, & aurei ſit coloris. *Virg. Æn. 3. v. 521.* Jamque rubeſcebat ſtellis aurora fugatis. ¶ Auroram etiam *diluculum* nuncupavere, quod tunc aer luceſcere incipiat. ¶ Poetę fingunt, Auroram eſſe filiam Titanis, ideſt Solis, & Terræ, Tithoni conjugem, & matrem Memnonis, quæ quod maritum habeat ſenem, relicto ejus cubili, ortum Solis antevertit.

Aurōſus, a, um, auro plenus, πολύχρυσος. *Pallad. l. 1. c. 5.* Auroſi pulveris lapidoſa macies. *Lamprid. Heliog. c. 31.* Auroſa arena.

Aurugīno, as, n. 1. *eſſer itterico*, aurugine laboro. *Tert. de anim. c. 16.*

Aurūgo, inis, f. *itterizia*, morbus regius, ita dictus ab auri colore. *Scribon. Larg. compoſ. 110. & 127.*

Aurŭla, æ, dimin. ab aura. *Tert. de anim. c. 28.* & *Hieron. epiſt. 141.*

Aurulentus, a, um, aureum colorem habens. *Prudent. Periſteph. 6. v. 49.*

Aurum, ri, n. 2. *oro*, זהב, Ger. *gold*, Gal. *or*, Hiſp. *oro*, χρυσός, pretioſiſſimum omnium metallorum, ab αὔρα, vel αὔγη, quo nomine ſplendor ſignificatur, vel ab אור, flamma, ignis. *Cic. de Sen.* Eis, qui haberent aurum, imperare. ¶ Sumitur aliquando pro ornamento muliebri, *Ter. in Eun. 4. 4. ſt. 1.* Interea aurum ſibi clam mulier demit. ¶ Aurum factum dicitur, quod artificis manu aliquem in uſum eſt elaboratum. *Ulpianus L. Q. Mucius, ff. de auro, & arg. leg.* Cui aurum, vel argentum factum legatum eſt, ſi fractum, vel colliſum fuerit, non continetur. Servius enim exiſtimat, aurum, vel argentum factum id videri, quo commode uti poſſumus. ¶ Huic opponitur aurum infectum, hoc eſt, rude, & non elaboratum. *Virg. Æn. 10.* Sunt auri pondera facti, infectique mihi. ¶ Aurum ſignatum eſt pecunia, quæ ex auro cuſa eſt. Sed in eadem ſignificatione legimus aurum abſolute poſitum ſine ulla adjectione. *Plaut. Aul.* Effodio aulam auri plenam. *Virg. 3. Æn.* Auri ſacra fames. ¶ Aurum coronarium erat, quod Imperatori triumphaturo in coronam decernebatur. Triumphalis enim corona, quæ antiquitus ex lauro fiebat, poſtea ex auro fieri cœpit. *Cic. Agrar. 1.* Ex auro coronario ad X Viros referri jubet id, quod &c. V. *Gell. l. 5. c. 6.* ¶ Aurum coronatum, pro corona aurea. *Stat. l. 3. Sylva 4.* Sic ibidem aurum gemmatum, pro auro gemmis intexto. ¶ Sumitur etiam pro rebus auro confectis. *Juvenal. ſat. 1.* Ventilat æſtivum digitis ſudantibus aurum: hoc eſt annulum. *Stat. Theb. 5.* Vacuare aurum mero: hoc eſt poculum. ¶ Aurum Toloſanum proverb. dicitur, ut apud *Gell. l. 3. c. 6.* hoc eſt aurum poſſeſſori funeſtum, quod in direptione Toloſæ, qui aurum ex templis ſurripuere, miſero exitu perierint. ¶ Aliquando *aurum* ponitur pro ſplendore, aut fulgore *Valer. Flacc. 5. 369.* ſævo cum non accenditur auro. *Ovid. Met. 9. 688.* ſpicis nitido flaventibus auro.

Aurunca, æ, Latii urbs, patria Turni Satyrici Poetæ. *Juven. ſat. 1. v. 19.* Cur tamen hoc potius libeat decurrere campo, per quem magnus equos Auruncæ flexit alumnus. Poſſunt tamen ibi intelligi & *Lævius* & *Silius*. nam & ipſi Satyrarum ſcriptores, & ex eadem Urbe fuere. Lucilium deſignari vult *Scalig. Lect. Auſon. l. 2. c. 11.*

Aurunci, pop. Latii, ubi nunc pars Terræ Laboris a Terracina ad Lirim fl. in R. Neapolitano, quorum urbs *Aurunca* condita ab Auſone fil. Ulyſſis, & Calypſus.

Auſa, f. 1. *Vich*, & *Vico de Auſona*, urbs exc. Hiſp. Cit. in Catalaunia, cui Vicus ſucceſſit urbs E. ſub A. Tarrac. Pop. Auſetani.

Auſcarip̄edam dixerunt Veteres pro vermiculo piloſo, qui ſolet in fronde naſci cum multis pedibus. *Var. l. 6. de L. L.*

Auſci, Auſcii, Auſcenſes, pop. Aquitaniæ, quorum urbs Auſcii, Auxis, Clara, Auguſta Auxiorum, Auxitana urbs, *Aux*, *Auſch*, A. caput Com. Arminiaci in Vaſconia, a Toloſa 11. l. in Occ. ab Agenno 8. in Auſt.

Auſcŭlor, d. 1. *baciare*, pro oſculor, apud Veteres, ab *auſculum* pro oſculum. *Feſtus*.

Auſcultatio, onis, auditio, ἀκρόασις, *l'aſcoltare*. *Plaut. Rud. 2. 6. 18.* Quid mihi ſceleſto tibi erat auſcultatio? *Seneca* ad vitium tranſtulit, *de Tranquill. animi, c. 12.* Ex hoc malo dependet teterrimum vitium, auſcultatio, & publicorum ſecretorum inquiſitio &c.

Auſcultator, oris, ἀκροατής, auditor, *aſcoltatore*, *uditore*. *Cic. Partit. c. 3.* Auſcultator eſt modo, qui audit. ¶ Item qui obtemperat. *Apulej. Met. 7.* Mandati ſervus auſcultator.

Auſcultatus, us, ui, m. 4. idem quod auſcultatio. *Apul. l. 6. p. 178.* Nec auſcultatu pœnitendo diligenter inſtructa illa ceſſavit. *Pol. Virgil. Contin. p. 142.* Quę grammatici diſtrahunt puerilibus auſcultatibus.

Auſculto, as, avi, atum, are, *udire*, *aſcoltare*, שמע, הסכית, Ger. *zuloſen*, *zuhoren*, *auffmercken*, Gal. *ouir*, *ecouter*, Hiſp. *oyr*, *eſcuchar*, ἀκούω, ἀκροάομαι, audio, quaſi aure occulto. Veteres enim *audes* (unde audio) & *auſes*, & *aures* dicebant. Auſcultamus igitur, quæ in auribus velut defigimus, recondimus. Quare auſcultare & majus eſt, quam audire: nam quæ leviter ad aures admittimus, audire dicimur. Cato apud *Gell. l. 1. c. 15.* Itaque auditis, non auſcultatis, tanquam pharmacopolam. ¶ Eſt etiam obtemperare. *Varro de L. L. l. 5. c. 8.* Hi auſcultare dicuntur, qui auditis parent. ¶ In hac ſignificatione dativo jungitur. *Terent. And. 1. 3. 4.* Pamphilum ne adjutem, an auſcultem ſeni? ¶ Eſt etiam clam, & ex inſidiis audire, atque captare aliorum ſermones. Hinc Auſcultare ab oſtio, ad fores. *Plaut. Merc. 2. 4. 9.* & *Trucul. 1. 2. in princ.*

Auſim, auſis, auſit, τολμῴην, ponitur pro audeam, audeas, audeat. *Liv. in proœm. l. 1.* Nec ſi ſciam, dicere auſim.

Auſon, is, & in plur. Auſŏnes, Auſoniæ populi. V. Auſonius.

Auſonia, αὐσονία, regio Campaniæ, inter Cales & Beneventum, in qua Capua metr. Ab Auſone fil. Ulyſſis, & Calypſus. Pop. Auſones, Auruncis finitimi. ¶ Hoc etiam nomine Calabria in Magna Græcia, & Brutiis dicta eſt. ¶ Olim Auſonia dicebatur omnis Italia, quæ Apennino finitur.

Auſonianus, a, um, ad Auſonium pertinens. *Fulgent. l. 1. Mythol. pag. m. 23.* Bibula Auſoniana.

Auſonidæ, arum, Auſonii. *Virg. 10. Æn. verſ. 563.* ditiſſimus agri Qui fuit Auſonidum. ¶ Pro Romanis poſuit *Lucan. l. 9. v. 999.*

Auſŏnis, idis, adject. femin. tam de rebus, quam de perſonis. *Sil. l. 9. v. 187.* Pater ipſe ſuperbus aquarum Auſonidum Eridanus. Et *Avien. in Perieg. v. 308.* Auſonis hæc duro vaſtavit dextera bello, Auſonis invicti gens roboris.

Auſonium mare, αὐσόνιον πέλαγος, idem, ac Siculum, quod Auſoniam alluit, hoc eſt Bruttios, & Magnam Græciam, inter Tyrrhenum, quod ad fretum Siculum terminatur, & Jonium, quod alluit Salentinos, ſeu pars maris Jonii a prom. Japygio in Mer. uſque ad Siciliam.

Auſonius, a, um, adject. ad Auſoniam pertinens, ut Terra Auſonia, mare Auſonium. *Virg. 4. Æn. v. 349. Plin. l. 3. c. 10.*

Auſonius, Grammaticus & Rhetor ſui temporis doctiſſimus floruit A. C. 379.

Auſpex, icis, m. 3. *pronoſticatore*, [illegible], Ger. *auguſcifer*, Gal. *auſpice*, Hiſp. *adevino*, οἰωνοσκόπος, a ſpiciendis, ſive inſpiciendis avibus dictus, eſt idem, ac augur, qui auſpiciis præeſt, vel qui ex avium volatu, cantu, aut paſtu futura divinat, *Cic. Att. l. 1.* Latores, & auſpices legis curiatæ. ¶ Hinc etiam dicti ſunt Auſpices, qui nuptiis contrahendis præerant, a patre ſponſi adhibiti, quemadmodum pronubæ a patre ſponſæ, quod de nuptiarum ſucceſſu auſpicia ſumerent. Unde apud *Suet.* legimus, Sporum puerum Neroni nupſiſſe, dote inter Auſpices conſignata. ¶ Auſpicem præterea vocamus, cujus ductu, & auctoritate rei aliquid gerimus. *Hor. l. 1. Car.* Nil deſperandum eſt Teucro duce, & auſpice Teucro.

Auſpicabilis, le, adject. bonum præbens auſpicium. *Arnob. l. 4. p. 129.* Et auſpicabile ducitis, & optatis.

Auſpicalis, le, o. 3. *augurale*, οἰωνοσκοπικός, quod ad auſpicium pertinet, ut Auſpicalis piſciculus, qui aliquid ſignificat futurum. *Plin. l. 32. c. 1.*

Auſpicaliter, adverb. auſpicato. *Hyginus de Limitib. p. 153.* Poſita auſpicaliter groma.

Auſpicāto, adv. *avventuroſamente*, *in buona ora*, Gal. *à la bonne heure*, Hiſp. *con buena dicha*, idem, quod augurato, bono auſpicio, avibus addicentibus. *Cic. 2. de Div.* Romulus urbem auſpicato condidit. ¶ Sumitur nonnunquam pro feliciter, *felicemente*. *Ter. And. 4. 5. 12.* Haud auſpicato me huc appuli. *Plin. 7. 9.* Auſpicatius, enecta parente gignuntur.

Auſpicātus, a, um, nom. ex particip. paſſiva ſignif. ex Activo Auſpicare, captis auſpiciis factus, felix, proſper, conſecratus. *Cic. pro Rabir. c. 4.* Auſpicato in loco. ¶ Cum autem felicia putentur quæ ſecundum auſpicia fiunt, hinc auſpicatus ponitur pro felici, & proſpero, ut dictum eſt. *Catull. Carm. 46.* Quis ullos homines beatiores Vidit? quis Venerem auſpicatiorem? *Juſtin. l. 18. c. 5. n. 7.* Urbs toto orbe auſpicatiſſima.

Auſpicium, cii, n. 2. ab aſpiciendis avibus, augurium, *auſpicio*, Ger. *weiſſagung*, Gal. *auſpice*, Hiſp. *auſpicio*, οἰωνισμός, avium obſervatio, quemadmodum volarent, & canerent, unde cognoſcebatur, agendum eſſet, necne. Dictum eſt, quaſi *aviſpicium*, ab avis, & aſpicio. ¶ Sumitur etiam latius, ut ad alia divinandi genera extendatur. *Cicer. 1. de Div.* Fulmen optimum auſpicium habetur, ſi ſiniſtrum fuerit. ¶ Ponitur & pro ductu, & fortuna, *fortuna*, quia dux belli, antequam iret in expeditionem, & antequam res gereret, auſpicia capere ſolebat. *Virg. 6. Æneid.* En hujus nate auſpiciis illa inclyta Roma Imperium terris, animos æquabit Olympo. ¶ Auſpicium, & augurium idem ſunt. Nam dicebatur auſpicium reſpectu eorum, qui aves aſpicerent, augurium reſpectu avium, quæ aſpicerentur. Sed diſtingui etiam poſſunt, quia auſpicium ad oculos, augurium ad aures pertinet. Eſt enim augurium quaſi avigarrium. Aliam differentiam affert *Serv. ad 4. Æn.* ubi ait Auſpicia omnium rerum ſunt, auguria certarum. Auſpicari enim cuivis, etiam peregre, licet: augurium agere, niſi in patriis ſedibus non licet. ¶ De variis Auſpiciorum generibus V. *Hotoman. l. 6. Obſervat. c. 11. Polyd. Virgil. l. 1. de Prodig. & Freinshem. ad Curt. l. 7. c. 7. num. 10. & l. 9. c. 4. n. 22.* ¶ Auſpicium nonnunquam accipitur pro imperio, ac poteſtate, quam Magiſtratus habebant, & Imperatores. Hinc Vet. Gloſſ. auſpicium ἀρχήν exponit. *Plaut. Amph. 1. 1. 36.* Expugnatum eſt oppidum imperio, atque auſpiciis heri mei. *Liv. l. 4. c. ult.* Tib. Gracchi Conſulis imperio, auſpicioque exercitus Pop. Rom. Sardiniam ſubegit. Quamquam vero hiſce, & ſexcentis aliis exemplis imperium, ductus, auſpicium conjungantur, tanquam ſynonyma, auſpicium tamen non raro a cæteris diſtinguendum eſt. Nam poſſunt habere ductum, ac imperium, qui auſpicium non habent: & poſſunt aliqui auſpicio ſuo rem gerere, cum ductus & imperium penes alios eſt. Nempe ducendi belli, exercitibus imperandi poteſtatem obtinent Legati, Ducéſque, qui in expeditionem aliquam mittuntur: at ipſum auſpicium, h. e. ſumma rerum apud Principem eſt etiam abſentem. Tum itaque res geri dicuntur Legatorum ductu, & imperio; at auſpicio Principis. *Tacit. Annal. 2. c. 41.* Ob recepta ſigna cum Varo amiſſa, ductu Germanici, auſpiciis Tiberii &c. Quod ſi Princeps ipſe ad bellum gerendum proficiſcatur, tum & ductum, & imperium, & auſpicium habere dicitur. *Curt. l. 9. c. 6. n. 9.* Alexandri auſpicium atque imperium ſecuti amici ejus. ¶ Auſpicium pro libero privati hominis arbitrio, poſuit *Virg. 4. Æn. v. 340.* Me ſi fata meis paterentur ducere vitam Auſpiciis. ¶ Pro cujuſque rei initio, *Juſtin. l. 26. 2. 2.* A parricidio incipere auſpicia belli. Sic auſpicia caſtrorum, *Stat. 5. Sylv. 2. 9.* Auſpicia regni, *Juſtin. l. 27. 1. 1.*

Auſpico, as, n. 1. antiqui dixerunt, pro auſpicor. *Plaut. in Perſ. 4. 6. 7.* Ego auſpicavi in hunc diem. *Id. in Rud. 3. 4. 12.* Non hodie iſti auſpicavi rei. *Id. Stich. 3. 2. 46.* Auſpicare muſtellam. *h. e.* muſtellam ſumere in auſpicium. Adde *Gell. l. 3. c. 2. & l. 13. c. 14.*

Auſpicor, aris, d. 1. de Cœlo ſervo, auſpicium ago, *augurare*, Ger. *weiſſagen*, Gal. *deviner*, *commencer*, Hiſp. *adevinar*, *començar*, οἰωνοσκοπέω, eſt auſpicia ſumere, ideſt, ex avium inſpectione divinare. *Cic. de nat. Deor. 2. 4.* Gracchus, cum pomœrium tranſiret, auſpicari eſt oblitus. ¶ Et, quia veteres nihil rei magnæ, niſi auſpicato, ordiebantur, ſit, ut auſpicari dicamus pro incipere, *cominciare*. *Suet. in Aug.* Militiam auſpicantibus præfecturas alarum dedit. ¶ Porro credebant Veteres, quidquid inchoarent operis initio anni, id toto illo anno feliciter proceſſurum. Quare eo die v. g. Kal. Jan. ſuam quiſque artem leviter, & tantum boni ominis cauſa tractare ſolebat: atque idipſum cum facerent, auſpicari dicebantur. *Colum. l. 11. c. 2.* Per hos quoque dies abſtinent terrenis operibus religioſiores agricolæ; ita tamen ut ipſis Kal. Jan. auſpicandi cauſa omne genus operis inſtaurent. Sic de Druſo præfecto urbis *Tacit. Ann. 4. c. 36.* Auſpicandi cauſa tribunal ingreſſus. V. *Ovid. 1. Faſt. v. 255. & ſeqq.*

Auſtellus, parvus, & lenis Auſter. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n. 229.*

Auſter, m. 2. *vento Oſtro*, [illegible], Ger. *Sudwind*, Gal. *Sud*, Hiſp. *Auſtro*, νότος, ventus meridionalis, humidus, & calidus, ab αὔω, ſicco, uro. Græce νότος appellatur, quoniam νοτὶς Latine humor dicitur. *Virg. 4. Georg.* Frigidus ut quondam ſylvis immurmurat Auſter. ¶ Aliquando ponitur pro regionibus meridionalibus. *Plin. 2. 9.* ¶ *Auſter* pro *auſterus* V. Auſterus.

Auſtēre, dure, duriter, ſevere, *acerbamente*, *auſteramente*, Germ. *ernſthafftiglich*, Gall. *auſterement*, Hiſp. *auſteramente*. *Cic. pro Mur. c. 35.* Agit mecum auſtere, & Stoice Cato.

Auſteritas, atis, f. 3. *auſterità*, *ſeverità*, αὐστηρότης, qualitas contraria ſuavitati. *Quint. l. 2. c. 2.* Non auſteritas ejus triſtis, non diſſoluta ſit comitas. *Plin.* non ſemel auſteritatem coloribus tribuit, ut *l. 35. c. 10.* ubi ait. Eadem res nimis floridis coloribus auſteritatem occulte daret. V. Auſterus. ¶ In Plur. numero habet *Pallad. 1. 35.*

Auſterŭlus, a, um, adject. diminut. ab auſterus. *Apul. in Florid. num. 20.* Muſicæ dulcem, dialecticæ auſterulam.

Auſtērus, a, um, o. 1. 2. acer, aſper, immitis, barbarus, nimium ſeverus, & acerbus, *acerbo*, *aſpro*, [illegible], Ger. *ſawer*, Gal. *auſtere*, Hiſp. *auſtero*, αὐστηρός, qualis eſt ſapor fructuum, qui nondum plenam maturitatem ſunt conſecuti. Differt ab acerbo (ut docet *Gal. l. 3. de facult. ſimpl.*) tanquam minus a majore. Utraque enim guſtata aſtringunt, & contrahunt linguam, minus tamen eam exaſperant, quæ auſtera ſunt. Hinc auſterum vinum dicimus. *Celſ. l. 3. c. 6.* ¶ Per tranſlationem accipitur pro ſevero. *Prop. l. 3. Eleg.* Qui volet auſteros arte ferire viros. ¶ Et pro duro, moleſto, *noioſo*. *Horat. in Ser. l. 2. ſat. 2.* Molliter auſterum ſtudio fallente laborem. Homo auſterus apud *Cic. de Orat. l. 3. c. 25.* ¶ Etiam color dici videtur auſterus: *Plin. l. 35. c. 6.* hoc eſt lucens obſcurius. ¶ Comparat. *auſterior* apud *Colum. l. 12. c. 12. & 39.* Superlat. *auſteriſſimus*, apud *Scribon. Larg. compoſ. 141.* ¶ *Auſter* in recto caſu ſingulari, *Scribon. Larg. compoſ. 188.* Guſtus auſter, & ſubamarus.

Auſtrālis, le, ad Auſtrum pertinens, meridionalis, *auſtrale*, *meridionale*, νότιος. *Ovid. 4. de Pont. el. 4.* dies auſtralibus humida nimbis. *Cic. Somn. Scip.* Duo ſunt habitabiles, quorum Auſtralis ille, in quo &c.

Auſtrifer, a, um, adject. poeticum, auſtrum ferens, nimboſus. *Sil. l. 12. v. 2.* Auſtrifero nebuloſam vertice frontem Immitis condebat hyems.

Auſtrinus, a, um, idem quod Auſtralis. Auſtrinum Cœlum pro nebuloſo, *Plin. l. 16. c. 26.* Et Auſtrinus dies eodem ſenſu. *Colum. l. 11. c. 2.*

Auſtroafrĭcus, i, m. *Libeccio*, ventus Africo, & Auſtro utrinque junctus. *Vetus lapis* apud *Gruter. pag. 137.*

Auſum, i, n. 2. *azzardo*, *attentato*, *impreſa*, τόλμημα, factum quod quis audet, aut ſuſtinet aggredi. *Virg. Æn. 6. v. 624.* Auſi omnes immane nefas, auſoque potiti. *Ovid. epiſt. 14. v. 49.* crudelia auſa. Et *Met. 2. v. 328.* excidere auſis: quod dicimus, cum conatus noſtri non ſuccedunt.

Auſus, a, um, activa ſignif. ab audeo. *Liv. l. 26. c. 40.* Exules, obærati, capitalia auſi pleriſque. ¶ Paſſive *auſa res* dicitur, quam quis facere auſus eſt. *Tacit. Ann. 3. 67.* Auſis ad Cæſarem codicillis, quibus invidiam, & preces miſcuerat. *Apulej. in Florid. n. 7.* (*al. l. 1.*) Multa ſublimia facinora vel belli auſa, vel domi proviſa.

Auſus, us, m. idem quod auſum. *Flacc. l. 3. Argon. v. 613.* Jamque moræ impatiens cunctantes increpat auſus Tiphis.

Aut, *ovvero*, *ovveramente*, ἤ, Ger. *oder*, Gal. *ou*, Hiſp. *o*, *ò*, vel conjunctio ſeparativa, *Virg. 4. Georg.* Aut onera accipiunt venientum. ¶ Si ſemel ſubjiciatur, diminutiva eſt. *Virg. 1. Æn. v. 69.* Aut age diverſas. Quod enim graviſſimum erat, Juno primum optabat, ut ſcilicet ſubmerſas puppes obrueret, aut ſi id gravius videretur, ut ſaltem in partes diverſas diſjiceret. ¶ Aliquando hortativa. *Virg. 9. Æn. v. 495.* Aut tu, magne pater Divum, miſerere. ¶ Aliquando conjunctiva. *Id. Æn. 1. v. 414.* Molirive moras, aut veniendi diſcere cauſas. ¶ Aliquando comminativa. *Id. Eclog. 7.* Nymphæ noſter amor Libethrides, aut mihi carmen, quale meo Codro, concedite, Aut hic arguta ſacra pendebit fiſtula pinu. ¶ Conjungitur cum particulis *vero*, & *etiam*, elegantiæ cauſa. *Cic. 1. de Orat. c. 17.* Sed ſi quis eſſet, aut etiam fuiſſet; aut vero ſi poſſet, tu eſſes profecto. ¶ Aut pro an, habet *Plaut. Aulul. 2. 6. 11.* Cœnæ ne cauſa, aut tuæ mercedis gratia poſtulas &c.

Autem, *ma*, *poi*, [illegible], Ger. *aber*, Gal. *mais*, Hiſp. *mas*, δέ, ſed, verum, conjunctio ſubjunctiva, quæ ſemper poſtponitur. *Cic. 1. de Orat.* Verborum autem licentia liberior. ¶ Servit aliquando correctioni. *Cic. ad Attic. l. 12. ep. 42.* Ferendus tibi meus error, ferendus autem? immo vero etiam adjuvandus. ¶ Ecce autem, Porro autem, Tum autem, ideſt Præterea. *Ter. Phorm. 1. 5. 34.* & alibi. ¶ Dicimus etiam, Et autem, ſed rarius. *Sueton. Aug. c. 73.* Et forenſia autem, & calceos nunquam habuit. Adde *Lucret. l. 2. v. 1077. & Quintil. l. 4. c. 1.*

Authenta, æ, m. αὐθέντης, dominus, auctor. *Fulgent. in contin. Virg.*

Authentĭcus, o. 1. 2. *autentico*, *approbato*, αὐθεντικός, habens auctoritatem. Nam αὐθέντης author eſt, αὐθεντία authoritas. Hinc authentica ſcripta, vulgo originalia, & lex authentica, & decretum authenticum, quod multorum auctoritate comprobatum eſt. *Ulpian. l. 4. Dig. Famil. erciſc.*

Authepſa, αὐθέψης, ollæ æneæ fuit genus duos habentis fundos, quorum inferiori igniculus ſuperimponebatur, ſuperiori ſive interiori cibi, qui coquendi eſſent, ab αὐτὸς, ipſe, & ἕψω, coquo, quod per ſe cibos coqueret, non indigens externo foculo. Sed alii intelligunt vas illud, quod in menſis ſolet patinis ſupponi, ne cibi refrigerentur, ab αὖτε, rurſus, & ἕψω, coquo, *Cic. pro Roſc. Amer. c. 46. Lamprid. Heliogab. c. 19.*

Author cum derivat. V. Auctor.

Autochthŏnes, indigenæ, minimeque aliarum gentium adventu, & hoſpitiis mixti, ut *Tacit. Germ. 2. 1.* deſcribit: velut nati ex ipſa terra, αὐτόχθονες, γηγενεῖς, ἰθαγενεῖς. ¶ *Apulej. l. 11. Metam.* Autochthones Attici Cecropiam Minervam nominant.

Autogrāphus, a, um, αὐτόγραφος, propria manu ſcriptus, *ſcritto di propria mano*. *Suet. Aug. c. 71.* Nec id dubium eſt, autographa quadam epiſtola. Et *c. 87.* Literæ ipſius autographæ oſtentant. ¶ Autographum, i, n. abſolute pro ſcripto autographo. *Symmach. l. 3. ep. 1.* Vetuſtatis exemplar de autographo tuo ſumere.

Autolŏles, m. 3. pop. Africæ, vel Libyæ, Numidis, & Getulis finitimi, in Mauritaniæ ſin. inter Salam fl. & Atlantem M.

Autolycus, i, Αὐτόλυκος, Mercurii filius, & avus maternus Ulyſſis, artificiis furtorum clarus. *Martial. l. 8. epigr. 59.* Non fuit Autolyci tam piceata manus.

Automăta, αὐτόματα, ultronea, vel ſuæ ſponte, qualia ſunt inſtrumenta arte mechanica ita ſubtiliter conſtructa, ut ſua ſponte nulla apparente cauſa moveantur, ut horologia, & machinæ verſatiles. Hæc vox eſt apud *Suet. in Claud. c. 44.* latinis literis ſcripta.

Automatarius, a, um. Ita *Ulp. l. 41. l. 1. de leg. & fideicom. automataria* dixit, ſubaudi opera. ¶ Automatarius faber, reperitur in vet. lapide apud *Grut. p. 642.* & apud *Torrent. ad Sueton. Claud. c. 44.*

Automĕdon, ontis, Αὐτομέδων, auriga Achillis. *Virg. Æn. 2. v. 477.* Equorum agitator Achillis Armiger Automedon. ¶ Ponitur & pro quovis auriga. *Juven. ſat. 1. v. 61.*

Autonŏe, ſ. 1. filia Cadmi, & Hermiones, uxor Ariſtæi, mater Actæonis, qui ab illa Autoneius vocatur. *Juven. ſat. 6. v. 72.*

Autonoeius, a, um, ad Autonoem pertinens, ut Autonoeius heros, h. e. Actæon. *Ovid. Met. 3. v. 198.*

Autopyros, i, maſc. *pane di tutta farina*, panis ex tritico, cui aut nihil, aut ſane leviſſime furfures ſunt adempti. *Plin. l. 22. c. 25.*

Autumnal, pro autumnale, ut capital pro capitale. *Varr.* apud *Chariſ. l. 1.* Equinoctium autumnal.

Autumnalis, le, adject. ad autumnum pertinens, *autunnale*, ὀπωρινός, *Colum. l. 4. c. 5.* Putatio autumnalis. *Liv. l. 31. c. 47.* Æquinoctium autumnale.

Autumneſco, is, eſcere, verbum inchoativum ab Autumno. *Martian. Capel. l. 6.*

Autumnitas, atis, autumni tempus, ὀπώρα, *tempo di autunno*. *Cato R. R. c. 5.* Circum oleas autumnitate ablaqueato. Et *c. 155.* prima autumnitate, cum pluvia eſt. ¶ Ponitur & pro vindemia, ſeu proventu autumni. *Arnob. l. 1. p. 12.* Ex olivis veſtris, atque vinetis plenam faciunt autumnitatem fundi. Adde *Symmach. l. 5. ep. 23.*

Autumno, as, are, dicimus, ut vernare, hyemare. *Plin. l. 2. c. 50.* Semper quodammodo vernat, vel autumnat. Et *cap. 47.* Corus autumnat: huic contrarius eſt Vulturnus.

Autumnus, & auctumnus, i, m. 2. *autunno*, [illegible], Ger. *herbſt*, Gal. *l'automne*, Hiſp. *otono*, ὀπώρα, una ex quatuor anni partibus, inter æſtatem, & hyemem media, ab augendo, quod tum coactis agrorum fructibus opes maxime augentur, ut ait *Feſt. & Voſſ. Ovid. 2. Art. am. v. 318.* Sæpe ſub autumno, cum formoſiſſimus annus. ¶ Quandoque accipitur pro autumni fructibus. *Virg. Georg. 2. v. 5.* Pampineo gravidus autumno Floret ager. *Martial. lib. 3. epigr. 57.* Fragrat teſta ſenibus autumnis. *hoc eſt* vino vetere. ¶ Reperitur etiam *autumnum*, i, n. *Charitius l. 1. & Varr.* apud *Non. c. 2. n. 22.*

Autumnus, a, um, adject. autumnalis, ad autumnum pertinens, ὀπωρινός, *autunnale*. *Ovid. Met. 3. v. 728.* Autumnum frigus. *Gell. l. 19. c. 7.* Autumnam tempeſtatem.

Autŭmo, as, a. 1. dico, opinor, cenſeo, puto, *ſtimare*, *affermare*, [illegible], Ger. hal-

halſen, *ſchætzen*, Gal. *eſtimer*, *penſer*, Hiſp. *juzgar*, *o penſar*, ἐνθυμεῖσθαι, ex ab, & æſtumo, vel ab auctor tibi ſum. *Cic. in Top.* Bene quam meritam eſſe autumas, dicis male mereri. *Ter. Prol. Heaut.* Neque ſe id pigere, & deinde facturum autumat. *Plaut. Capt.* 4. 2. 110. Si vera autumes. *h. e.* dicis, prædicas. ¶ Pro æſtimare, ſeu ponderare, *ſtimare*, *peſare*. *Plaut. Men.* 5. 2. 7. Res ſi autumem omnes, nimis longus ſermo ſit. Et paſſive *Pac.* 1. 2. 32. Quaſi falſa mutatica eſſe autumantur.

Avulſio, onis, verbal. ab avello, avellendi actus, ἀπόσπασμα, *ſtaccamento*, *ſtrappata*. *Plin. l.* 17. *c.* 10. Arbores aut ſemine proveniunt, aut plantis radicis, aut propagine, aut avulſione &c. Adde *l.* 19. *c.* 7.

Avulſor, oris, qui avellit, ἀποσπαστής. *Plin. l.* 9. *c.* 45. Spongiæ ubi avulſorem ſenſere, contractæ multo difficilius abſtrahuntur.

Avulſus, a, um, nom. ex particip. ἀποσπασθείς, *sbarbato*, *ſpiccato*, *ſtrappato*. *Virg. Æn.* 2. *v.* 558. Avulſum humeris caput. *Horat. lib.* 2. *ſat.* 8. *v.* 89. Leporum avulſi armi. *Cic. pro Domo cap. penult.* Avulſus a meis.

Avunculus, m. 2. *zio dal lato di madre*, Germ. *oheimb*, Gal. *oncle*, Hiſp. *tio*, μητράδελφος, matris meæ frater, ſic dictus, quod æque tertius a me, ut avus, eſt, ſed non ejuſdem juris, ideoque vocabuli facta diminutio eſt, perinde ac minor avus, vel quod avi locum teneat, & proximitate tueatur ſororis filios, quemadmodum frater patris a patre patruus, πατράδελφος, θεῖος, πρὸς πατρός, appellatur, quod ſit quaſi alter pater. *Cic.* 3. *Fin. c.* 2. Eam controverſiam dijudicabis, quæ mihi fuit cum avunculo tuo. ¶ Aliquando maritus ſororis matris ſic appellatur, ut apud *Senec. de Conſol. ad Helv. c.* 17. ¶ Sic Fratris vocabulum quandoque ad patrueles transfertur. ¶ Avunculus magnus eſt aviæ frater. *Cic. de cl. Orat. c.* 62. Idemque dicitur Avunculus major a *Vellejo Pat. l.* 2. *c.* 59. & a *Sueton. in Aug. c.* 7. Ita enim vocant Julium Cæſ. ex cujus ſorore Julia nata eſt Atia Auguſti mater. ¶ Apud JCtos Avunculus major eſt proaviæ frater, qui & Proavunculus. *Leg.* 1. §. 7. *de gradib.* V. *Paul. Leg.* 10. §. 15. 16. 17. *Dig. eod.* ¶ *Avunculus maximus* eſt frater abaviæ. *Paul. ibid.*

Avus, i, m. 2. *avolo*, Ger. *groſſvatter*, Gal. *ayeul*, Hiſp. *abuelo*, πάππος, patris, vel matris pater, ab Hebr. אב, *pater*, & *avus*, vel ab ævum, quia patre antiquior eſt. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. Avus tibi maternus fuit, atque paternus. ¶ Hinc *proavus*, ſecundus avus, avi pater, quaſi tertius pater, a *pro*, ante, quia eſt ante avum: *abavus*, tertius avus, proavi pater, quia eſt longe ab avo, ſeu ab avo abeſt: *atavus*, quartus avus, abavi pater, ab *ad*, & *avus*, quaſi adavus, ut atnepos pro adnepos: *tritavus*, quintus avus, atavi pater, quaſi tetravus, a τέτταρα, *quater*, quia eſt quartus ab avo. ¶ Poſt tritavum; majores, πρόγονοι, dicuntur. Poetæ tamen interdum avos dicunt quoſcumque majores. *Ovid. Heroid. epiſt.* 16. *v.* 173. & *l.* 1. *de Pont. ep.* 8. *v.* 17. ¶ Pro homine ſene *Albinovan. eleg.* 2. *v.* 4. Longius annoſo vivere dignus avo.

Auxiliabundus, a, um, qui auxiliatur. *Apul. de Deo Socr. p.* 48. *ed. Elment.* Virgiliana Juturna in mediis militibus auxiliabunda fratri converſatur.

Auxiliaris, re, adject. *ſoccorrevole*, βοηθητικός. *Ovid. Met.* 6. *v.* 698. *de Lucina*. Dea ſum auxiliaris. Et *l.* 6. *v.* 424. Auxiliaria arma. ¶ Auxiliares, abſolute, ſunt, ut ait *Feſt.* in bello ſocii Romanorum ex exteris nationibus: dicti ex græco vocabulo αὔξησις, quod nos dicimus rerum creſcentium auctiones, *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 25. & *l.* 1. *B. C. c.* 78.

Auxiliarius, a, um, adject. idem quod auxiliaris; ut auxiliariæ cohortes, *Cic. de Prov. conſul. c.* 7. Equites auxiliarii, milites auxiliarii, *Salluſt. Jug. c.* 46. *Liv. l.* 40. *c.* 40.

Auxiliatio, onis, f. auxilium. Vox hæc uſurpatur a *Nonio* Grammatico homine *c.* 4. *n.* 403.

Auxiliator, oris, *ajutatore*, *ſovvenitore*, βοηθός. *Tacit. l.* 6. *c.* 37. haud inglorius auxiliator. *Stat. l.* 3. *Silv.* 4. *v.* 23. Ubi maximus ægris Auxiliator adeſt.

Auxiliatrix, icis, femin. ab auxiliator, *ajutatrice*, *Caſſiod. l.* 2. *ep.* 40. Muſicæ perniciosa odia convertit ad auxiliatricem gratiam.

Auxiliatus, us, ui, ſubſtant. m. 4. idem quod auxilium. *Lucret. l.* 5. *verſ.* 1098. Alituum porro genus alis omne videmus Fidere, & a pennis tremulum petere auxiliatum.

Auxiliatus, a, um, *chi ha ajutato*, particip. verbi auxilior. *Auct. ad Herenn.* 4. 27. Nihil Numantinis vires corporis auxiliatæ ſunt. ¶ Paſſive *ajutato*, βοηθηθείς. *Vitruv. l.* 5. *c.* 8. Vox ab imis auxiliata. *Lucil.* apud *Priſcian. l.* 8. A me auxiliatus ſi eſt.

Auxilio, as, are, pro auxilior, *Gracchus*, apud *Diomed. l.* 1. & *Priſcian. l.* 8.

Auxilior, aris, d. 1. adjuvo, ſuffragor, opitulor, opem fero, *ajutare*, *aitare*, עזר, Ger. *helffen*, Gal. *aider*, Hiſp. *ayder*, βοηθέω, cum dativo conſtruitur. *Ter. Adel.* 2. 3. Si omnes caperent, nihil tibi poſſent auxiliari. Auxiliari contra aliquem, *Plin. l.* 24. *c.* 12.

Auxilium, lii, n. 2. *ajuto*, עזר, Ger. *helffung*, Gall. *aide*, Hiſp. *ayuda*, βοήθεια, ſubſidium, adjumentum, quod & opem Latine dicimus. *Cic. pro Rabir. c.* 2. Ope, & auxilio Deorum gubernantur Reſp. ¶ Sumitur & pro remedio. *Celſ. in præfat. l.* 1. Auxilia adverſæ valetudinis. ¶ Auxilia nautica, apud *Ovid. lib.* 3. *de arte aman.* ſunt nautica inſtrumenta. ¶ Accipitur aliquando pro ipſis militibus, qui auxilio mittuntur, plurali tamen numero. *Salluſt. Jug. cap.* 8. Dimittere auxilia. ¶ Auxilia ſociorum erant, Legiones ex Romanis conflabant. *Cic. pro Dejot.* Imperatoribus noſtris auxilia mitteret. ¶ Dictum putatur auxilium, ab augendo, quod vires ejus augeat, cui accedit.

Auxillam, ollam parvulam dicebant antiqui, ut inquit *Feſtus*.

Auximum, Auximum, Oximum, n. 2. *O'smo*, Αὔξιμον, urbs E. Piceni, in colle ad Muſonem Fl. ab Ancona 12. M. P. in Mer. inter Æſium, & Lauretum fere totidem. *Luc. l.* 2. *v.* 466. Auximon dixit metri cauſa.

A ANTE X.

Axamenta, n. 2. carmina, quæ a Saliis in univerſos homines componebantur. *Feſtus*.

Axare, *nominare*, antiqui pro nominare poſuerunt. *Feſtus*.

Axenum mare, ἄξενος πόντος, olim dicebatur, quod hodie Ponticum, & Euxinum dicitur, a truci accolarum barbarie. Nam ἄξενος, inhoſpitalis eſt. Ut enim *Strab. l.* 7. tradit, ſolebant Scythæ maris hujus accolæ hoſpites immolare, eorumque carnibus veſci. *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 4. *v.* 55.

Axiacæ, m. 1. Ἀξιάκαι, populi Sarmatiæ Europææ, ubi nunc Podolia inferior, inter Tyram, & Boryſthenem, ita dicti ab Axiace Fl. ex Peucinis jugis naſcente, quæ Carpathio monti adhærent. Hos autem populos juſtiſſimos fuiſſe tradit *Mela l.* 2. ut qui furti omnis ignari nec ſua cuſtodirent, nec aliena contingerent. Meminit horum & *Plin. l.* 5. *c.* 12. & *Ptol. l.* 3. *c.* 5.

Axiaces, m. 3. *Soline*, Fl. geminus Sarmatiæ Europææ, unus influens in pal. Mæotidem, alter in Pontum Euxinum ad Axiacem urbem.

Axicia, æ, forfex, quo ſecantur capilli, quaſi exicia ab exſicando. Nam exſicare pro exſecare dictum eſt a Vet. *Plaut. Curcul.* 4. 4. 22. Ubi alii leg. *Exicia*, Al. *excuria*, ſc. parva ſcopa.

Axiculus, i, m. *picciolo ſtilo*, *o perno*. *Vitruv.* 10. 14. Tympanum verſatile in axiculo concluſum. ¶ Item trabecula, *travicello*. *Colum.* 6. 19. ¶ Item parva tabula, *Ammian. l.* 21. *c.* 2. (*al.* 4.) Scuti orbis compaginatus axiculis.

Axies, mulieres dicebantur, ſive Dii, una aliquid agentes. *Feſt.*

Axilla, f. 1. *aſcella*, אצִּיל, Ger. *die achſel*, Gall. *aiſſelle*, Hiſp. *ſobaco*, μασχάλη, locus concavus ſubter brachium, ubi naſcuntur pili, a Græca, vel ab Hebr. dictione, quæ propoſita eſt. Ex hoc per contractionem facta eſt vox ala. *Cic. in Orat. cap.* 45. Quomodo veſter Axilla Ala factus eſt, niſi fuga litteræ vaſtioris?

Axim, pro egerim. *Pacuvius*. Quæ egi, ago, vel axim, verruncent bene. *Nonius c.* 2. *n.* 895.

Axinomantia, f. 1. ἀξινομαντεία, divinatio per aſcias, ab ἀξίνη, aſcia, & μαντεία, divinatio. *Plin. l.* 36. *cap.* 19. Gagate dicuntur uti Magi in ea, quam vocant axinomantiam. Sed in aliquibus codicibus eſt *axyomantiam*, in aliis *craſinomantiam*.

Axioma, atis, n. 3. *ſentenza*, *aſſioma*, אמר, Germ. *ſpruch*, Gall. *axiome*, Hiſp. *ſentencia*, ἀξίωμα. Eſt principium in Artibus, ſeu Diſciplinis, & propoſitio, quæ nulla eget probatione, ſed per ſe ipſam clara, & evidens eſt; ut, *Quæ eidem ſunt æqualia, inter ſe quoque æqualia eſſe neceſſe eſt.* ¶ Accipitur item pro oratione perfecta veri, aut falſi ſignificativa, quam *Cic.* 1. *Acad.* effatum, 1. *Tuſc.* pronunciatum vocat, *Varro* prolatum, & proloquium, *Gellius* explicat hanc vocem toto *c.* 8. *l.* 16. ¶ Latine uſurpat *Apulej. l.* 3. *de dog. Plat. ſeu de ſyllog. categorum.*

Axis, m. 3. *aſſe*, *cardine*, *polo*, קוטב גלגל, Germ. *wagenachſſ*, Gal. *eſſieu*, Hiſp. *exe*, ἄξων, lignum teres, ita dictum ab agendo, quod rota circa illud agatur. *Virg.* 3. *Georg.* Poſt valido nitens ſub pondere faginus axis. ¶ Nonnunquam tamen pro toto curru ponitur; *carro*. *Ovid. Heroid. ep.* 4. *v.* 60. Purpureo tepidum qui movet axe diem. ¶ Apud Coſmographos axis eſt linea imaginaria ducta a Polo Arctico per mundi centrum ad polum Antarcticum, circum quam mundus perpetuo motu convertitur. ¶ Accipitur etiam pro ipſis Polis, ſeu cardinibus, quod circa eos rotari Cœlum videatur. *Cic.* 1. *Tuſc.* Ora, quam nos incolimus, ſub axe poſita ad ſtellas ſeptem, &c. ¶ Item pro toto Cœlo. *Virg.* 4. *Æn.* Ubi maximus Atlas axem humero torquet; ideſt, Cœlum ſuſtinet. ¶ Item axes, *aſſe*, tabulæ ſectiles ſunt, inquit *Feſtus*, quæ & a Græcis *axones* appellantur, cujuſmodi erant Athenis, quæ leges Solonis habebant inſculptas. Nam generatim Veteres dixere *axes* pro aſſes, ſeu aſſeres. *Colum. l.* 2. *c.* 30. Stabula roboreis axibus conſtrata. *Vitr. l.* 7. *c.* 1. Axes æſculini, querni. Quin & femin. gen. axes quernas dixit *Palladius l.* 1. *de R. R. tit.* 9. V. *Gell. l.* 2. *c.* 12. ¶ Item ferrum illud, in quo januæ cardo vertitur, *arpione del cardine*. *Stat.* 1. *Theb. v.* 348. axemque emoto cardine vellunt. ¶ Denique axis nomen eſt prop. feræ in India, hinnuli pelle, pluribus, candidiſque maculis, ſacræ Libero Patri. *Plin. lib.* 8. *cap.* 21.

Axitioſi, m. 2. *fazioſi*, a veteribus dicti factioſi, cum plures una quid agerent, facerentque. *Feſtus*, & *Plaut. in fragment.* apud *Varr. l.* 6. *L. L.*

Axon, onis, m. linea recta ad meridiem poſita in horologiis ſolaribus. *Vitruv.* 9. 8. ¶ Item membrum baliſtæ ad axis ſimilitudinem factum. *Idem* 10. 17. ¶ Item axones fuerunt tabulæ, in quibus deſcriptæ erant leges Solonis. *Gell. l.* 2. *c.* 12. & *Ammian. l.* 16. *c.* 5.

Axones, onum, populi Galliæ Belgicæ circa Axonem fluvium. *Lucan. l.* 1. *v.* 423. Et Biturix, longiſque leves Axones in armis.

Axungia, f. 1. *ſugna*, Gal. *ſain*, Hiſp. *enxundia*, ὕειον στέαρ, Dioſcor. ἀξούγγιον, Æginetæ, interior porci pinguedo inveterata, ab axe plauſtrorum ungendo dicta, ut facilius circa eum rota vertatur. *Plin. l.* 28. *c.* 9. *ſect.* 37. Adipi laus eſt, maxime ſuillo, qui tanto utilior, quanto vetuſtior. Axungiam appellavere etiam Græci in voluminib. ſuis. Hæc *Plin.*

A ANTE Z.

Aza, f. 1. ἄζα, urbs Cappadociæ prope montes, non longe a conf. Armeniæ min. mediæ inter Trapezuntem, & Neocæſaream.

Azymus, i, ἄζυμος, non fermentatus. Latine, panem azymum, ſcripſit *Scribon. Larg. Compoſit.* 133. ¶ De penultima hujus vocabuli controverſia eſt, brevis ne, an longa ſit. *Prudent. in Apotheoſ. v.* 421. corripuit. Græci Poetæ aliquando produxere, ut *Nicand. in Alexiph. verſ.* 521. [illegible]

DE LITTERA B.

B Littera muta eſt, quæ non in ſonum ſuum, ſed in ſonum e litteræ finitur. ¶ Hanc Græci βῆτα nominant. ¶ Gerit virtutem, & poteſtatem mediam inter p, & ph. Quare nos ob litterarum affinitatem dictiones Græcas traducentes nonnunquam p, & ph in b convertimus, ut πύξος buxus, ἄμφω, ambo. Et e contrario, quod illi b ſcribunt, nos cum ph traducimus, ut θρίαμβος, triumphus. ¶ Convertitur quandoque in u, euphoniæ, vel differentiæ cauſa, idque in duabus tantum verbis teſte *Cicerone*, *Auſero*, pro *abſero*, *auſugio*, pro *abſugio*. ſed in antiquis monumentis ſæpiſſime pro u ponitur etiam extra neceſſitatem, ut *abebus*, pro *habeus*, *bixit* pro *vixit*, & ſexcenta alia, quæ non ſunt temere imitanda. ¶ Tranſit etiam in f, ut *Sufficio*, in c, ut *Occurro*, in g, ut *Suggero*, in m, ut *Summitto*, in p, ut *Nubo*, *pſi*.

B ANTE A.

Ba! Interjectio eſt faſtidiantis. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 24. Plerique leg. *Ab*.

Bat, interjectio avertentis. Ducta eſt, ut ait *Chariſius l.* 2. ex ſono cornicinis lituum ex ore eximentis.

Baal, & Bahal! m. indeclin. Βαάλ, nomen dei ab Aſſyriis, Phœnicibus, & aliquando etiam ab Judæis culti: qui & *Bel*, ſeu *Belus* dictus eſt, conſecratus a Nino Beli filio in honorem patris, ut *Hieronym. in cap.* 23. *Ezechielis* docet. *Auguſtin. lib.* 7. *quæſt. ſup. Jud. q.* 17. Punicam vocem eſſe ſcribit, & ſignificare dominum. *Prudent. in Apotheoſ. v.* 393. caput & jam coctile Bahal, Finxerat; *Sedul. l.* 5. *v.* 247. Tunc coluere Baal, nunc elegere Barabbam.

Babæ, βαβαί, adverb. Græcum, pro quo nos *papæ* utimur. Interjectio eſt cum admiratione approbantis, vel negligentis, *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 131. Babæ nunc demum mihi animus in tuto eſt loco.

Babecalus, vel Babæcalus apud *Arnob. l.* 4. & *Petron. in fragm. Tragur. c.* 37. & 67. ſignificat libidinoſum, mulieroſum, & ex nimiis voluptatibus pæne amentem. Alii tamen aliter legunt, atque explicant.

Babel, elis, nomen civitatis Aſſyriæ, quod a confuſione linguarum accepit. Nam cum una prius eſſet, pro numero gentium linguæ 72. hinc ortæ ſunt. *Babel* Hebr., Latine confuſionem, ſeu mixtionem ſignificat, σύγχυσις. V. Babylon.

Babylon, onis, f. 3. *Babilonia*, Βαβυλών, urbs A. caput Chaldææ, in Babylonia, reg. ad Euphratem fl. interfluentem. Condita dicitur a Belo, poſtea a Semiramide amplificata, & mœnibus cincta. Dicta a Babel, confuſio, quia ibi linguarum confuſio facta eſt, dum Nembroth turrim ædificavit.

Babylonia, f. 1. *Bagdet*, *Terach*, pars Aſſyriæ veteris, de urbis nomine dicta, circa Euphratis, & Tigridis confluentiam, inter partem Meſopotamiæ ad Bor. Arabiam deſertam ad Occ. Suſianam ad Or. partem ſinus Perſici ad Mer. *Plin.* 6. 26.

Babiloniſcus, a, um, Babylonicus. *Manil. l.* 4. *v.* 578. Cum Babyloniacas ſubmerſa profugit in undas.

Babylonica, orum, n. plur. veſtes ſtragulæ Babyloniorum arte pictæ. *Lucret. l.* 4. *v.* 1023. Cum Babylonica magnifico ſplendore rigantur.

Babylonicus, a, um, o. 1. 2. Βαβυλωνικός, adject. a Babylone, ut Babylonicæ veſtes, & Babylonica ſtragula, quæ variis coloribus intexta ſunt. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Babylonica triclinaria. *Plaut. Stich.* 2. 2. 54. Babylonica periſtromata advexit.

Babylonienſis, ſe, aliud adject. gentile a Babylonia, quo uſus ſæpe *Plaut. Trucul.* 1. 2. 100. Babylonienſis miles.

Babylonius, a, um, adject. poſſeſſ. a Babylonia, ut Babylonii muri, *Curt. l.* 5. *c.* 1. ¶ Babylonii, orum, Babylonis incolæ, *Id. ibid.* Babylonii maxime in vinum effuſi ſunt. ¶ Eos magna cura Aſtrologiam, & Genethliacorum artem coluiſſe, plures auctores tradunt, interque eos *Plin. l.* 6. *c.* 26. Hinc *Horat. l.* 1. *od.* 11. Tu ne quæſieris, quem tibi finem Dii dederint, nec Babylonios tentaris numeros.

Bacar, aris, vas vinarium ſimile trullæ bacrioni. *Feſtus*, putat dici a Baccho, quaſi bacchar. Adde Philoxeni Gloſſas.

Bacca, f. 1. *bacca*, גרגיר, Ger. *beerlein*, Gal. *baye*, Hiſp. *baca*, ἀκρόδρυον, continet intra ſui nominis ambitum fructus diverſorum generum, lauri, olivæ, corni, myrti, & aliorum hujuſmodi. Vide *Plin. l.* 15. *c.* 14. *Cic.* 1. *Tuſc.* Arbores ſerit, quarum aſpiciet baccam ipſe nunquam. ¶ Eſt & bacca, *perla*, μαργαρίτης, gemma candida, & baccæ more rotunda, quam & unionem dicimus. *Virg. in Culice, v.* 67. Nec Indi Conchea bacca maris pretio eſt. ¶ Bacca etiam dicitur ſtercus ovium, ſeu caprarum. *Pallad. l.* 2. *R. R. tit.* 14. Si caprini ſtercoris baccam ſubtiliter excavaveris. ¶ Item nodi, globuli, anuli baccæ dicuntur. *Prudens. περὶ στεφ. hymn.* 1. *v.* 46. Carcer inligata duris colla baccis impedit. Et *in præfat. Pſychom. v.* 35. Attrita baccis colla liber erigit, *h. e.* anulis catenarum.

Baccalia, æ, lauri ſpecies, a baccarum fertilitate dicta. *Plin. l.* 15. *c.* 30.

Baccalis, e, baccas ferens, ut baccalis laurus, *Plin.* 17. 10.

Baccar, aris, vel baccharis, is, f. 3. *βάκχαρις*, herba radicis odoratæ ad cinnamomi ſimilitudinem, hederæ pene foliis rotundioribus, & mollioribus al. nardus ruſtica, quam vulgo D. Mariæ chirothecas vocant. Valere dicitur contra faſcinationes. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 27. & ibi *Serv.*

Baccatus, a, um, adject. baccas habens, ut monile baccatum: h. e. gemmis diſtinctum. *Virg. Æn.* 1. *v.* 654. Adde *Silium l.* 8. *v.* 134.

Baccabundus, a, um, bacchans, furens, *baccante*. *Curt. l.* 9. *c.* 10. Bacchabundum agmen inceſſit. ¶ Item clamans, obſtrepens Baccharum more. *Apulej. in Apolog.* In medio foro bacchabundus.

Bacchæ, arum, quæ & Mænades & Tyades, & Mimallonides dictæ, mulieres erant Bacchum comitantes, & ejus ſacra celebrantes, magno ululatu, tertio quoque anno: quarum habitus ita deſcribitur ab *Ovid. Metam.* 6. *v.* 592. Vite caput tegitur, lateri cervina ſiniſtro Vellera dependent, humero levis incubat haſta. *Horat. l.* 3. *Od.* 25. *v.* 15. Bacchæ valentes proceras manibus vertere fraxinos. Et in ſingulari pro muliere furioſa, *Plaut. Amph.* 2. 2. 71. Bacchæ bacchanti ſi velis adverſari, ex inſana inſaniorem facies.

Bacchanal, vel Bacchanale, lis, *βακχεῖον*, locus, in quo Bacchi feſta celebrantur. Item feſtum ipſum, ſeu ſacrificium in Bacchi honorem fieri ſolitum. *Plaut. Aulul.* 3. 1. 3. Neque ego unquam, niſi hodie, ad Bacchas veni in Bacchanal coquinatum. *Id. Mil.* 3. 2. 43. Vos in cella vinaria Bacchanal facitis. ¶ Pro *ganea* etiam poſitum invenitur apud *eund. Bacch.* 1. 1. 19. Et *Aulul.* 3. 1. 36. &c.

Bacchanalia, ium, & orum, Bacchi feſta, quæ & Dionyſia, *Διονύσια*, *Βακχεύματα*. *Liv. l.* 39. *c.* 9. Via una corruptelæ bacchanalium erant. Fœditatem hujus feſti deſcriptam habes *ibid. c.* 8. *Salluſt.* Sonus bacchanaliorum. *Juvenal. Sat.* 2. *v.* 3. Qui Curios ſimulant & bacchanalia vivunt: h. e. luxurioſam vitam agunt.

Bacchanalis, e, adject. ad Bacchum pertinens, ut Bacchanale feſtum, *Macrob. Satur.* 1. 4. Bacchanalis chorus, *Aurel. Vict. de Cæſarib. c.* 3.

Bacchans, antis, *baccante*, *furioſo*, *βακχεύων*, qui bacchatur & furit Baccharum more. *Cic.* 4. *Catil. c.* 6. Verſatur mihi ante oculos aſpectus Cethegi, & furor, in veſtra cæde bacchantis. ¶ *Bacchantes*, ium, ſunt ipſæ Bacchæ, *le Baccanti*, *βάκχαι*. *Curt. l.* 8. *c.* 10. Toto nemore ſimiles Bacchantibus vagarentur. *Ovid.* 3. *Metam. v.* 702. Cithæron Cantibus, & clara Bacchantum voce ſonabat.

Bacchatim, adverb. *βακχικῶς*, more Bacchantium. *Apul. l.* 1. *Mileſ. p.* 108. Quin igitur, ſoror, hunc bacchatim diſcerpimus?

Bacchatio, onis, bacchantis actus. *βάκχευσις*, *Cic.* 3. *Verr. c.* 12. Nocturnæ bacchationes.

Bacchatus, a, um, paſſive uſurpavit *Virg.* 2. *Georg. v.* 487. Virginibus bacchata Lacænis Taygeta. *h. e.* a bacchantibus frequentata.

Baccheis, idos, patronym. femin. *Stat. l.* 2. *Silv.* 2. *v.* 34. Qualis ſi ſubeas Ephyres Baccheidos altum culmen. Sumptum eſt a *Bacchiadibus*, qui Corinthum incoluerunt. *Ephyres* enim nomine Corinthus notatur. V. Bacchiadæ.

Baccheius, quadriſyllab. & Baccheus, a, um, triſyllab. adject. a Baccho. *Virg.* 2. *Georg. v.* 454. Baccheia dona. *Colum. l.* 10. *v.* 223. Pieriis nemoris, Bacchea voce frementem. ¶ Scribitur a *Bacchæus*.

Bacchiadæ, gens, vel familia Corinthi, a Bacchia Bacchi filia ſic appellata, quæ per CC fere annos tyrannidem in patria exercuit: a Cypſelo tandem expulſa in Siciliam venit, & Syracuſas condidit. *Ovid. Met.* 5. *v.* 407. Et qua Bacchiadæ, bimari gens orta Corintho, Inter inæquales poſuerunt mœnia portus.

Bacchicus, a, um, adject. poſſeſſ. a Baccho, *Βακχικός*. *Ovid. l.* 1. *Triſt. eleg.* 6. *v.* 2. Deme meis hederas bacchica ſerta comis. Alii leg. *bacchia*.

Bacchis, idis, mulier Bacchi ſacrificula, quæ & Thyas, & Bacca dicebatur. Hinc Bacchides ſorores duæ, quæ titulum dedere Comœdiæ Plautinæ.

Bacchius, m. 2. *βακχεῖος*, pes ex brevi, & duabus longis, ut *Honeſtas*, ſic dictus, quod uſitatus eſſet in carminibus ſacrorum Bacchi. Contrarius eſt *Antibacchius*, ex duabus longis, & ultima brevi, ut *Fortuna*.

Bacchor, aris, *impazzire*, *infuriare*, debacchari, furere, הלל, Ger. *toben*, Gal. *etre forcené*, Hiſp. *enloquecer*, *βακχεύω*. *Cic. de clar. Or. c.* 80. Nec erat, quod eos, quorum altior oratio, actioque eſſet ardentior, furere, & bacchari arbitraretur. *Virg. Æn.* 4. Totamque incenſa per urbem Bacchatur. ¶ Item pro impotenter, & immodice lætari. *Horat. l.* 2. *Od.* 7. Non ego ſanius Bacchabor Edonis. *Cic.* 1. *Catil. cap.* 10. Quanta in voluptate bacchabere. *Id. Catil.* 4. 6. Aſpectus Cethegi in veſtra cæde bacchantis. ¶ Bacchari in aliquem. *Terent. Adelph.* 2. 1. Egone bacchatus in te, an tu in me? ¶ *Stat.* de Poetis uſurpavit, cum veluti furore correpti fundunt carmina, *l.* 1. *Silv.* 2. *v.* 257. Tecum ſimiles, junctæque Camenæ, Stella, mihi, multumque pares bacchamur ad aras. ¶ Bacchari, de ſono, quem vaſa edunt, *bac bac*, cum effunduntur. *Plaut. Mil.* 3. 2. 43. ¶ Taygeta bacchata Virginibus Lacænis, *Virg.* 2. *Georg. v.* 487. ubi paſſiv. adhibetur.

Bacchus, m. 2. *Bacco*, *Βάκχος*, filius Jovis ſecundi, & Semeles. *Cic.* 1. *Tuſc.* 2. *de nat. Deor.* Dictus eſt a *βάζω*, loquor, quia loquax ebrietas, vel a *βία*, vis, & *ἰάχω*, vociferor, quod Bacchi Orgia non fuerint ſine tumultu, & clamore celebrata. Idem dictus eſt Dionyſius, Liber Pater, Oſiris, Priapus, Bromius, Brotinus, Euchyus, Lenæus, Baſtes, Babactes, *διμήτωρ*, quod duas habuiſſe matres, & bis natus fuiſſe fingatur. V. Semele. ¶ Dicitur vinum inveniſſe. Hinc pro vino ſumitur frequenter a Poetis. *Plato* ſcripſit, Bacchum a Junone mente deturbatum fuiſſe, atque ideireo illum ulciſcendi gratia Bacchantum choream, omnemque inſaniam induxiſſe, & vinum ad hoc ipſum tribuiſſe. Primus emere, ac vendere inſtituit. Primus diadema Regium excogitavit. Primus triumphavit, Indico vectus elephanto. Fuit maximus Imperator. Totum fere orbem noſtrum debellavit, Indos ſubegit. Innumerabiles res geſſit pro conſervatione generis humani. Hinc maximi viri Bacchi nominibus vocantur. In Cœlum evolaſſe creditus eſt. ¶ *Bacche*, *io Bacche*, vox eſt baccantium. *Plaut. Caſin.* 5. 2. 10.

Baccifer, a, um, adject. baccas ferens, *ἐλαιοφόρος*. *Silius l.* 3. *v.* 596. Baccifer Sabinus: quia *ſc.* ager Sabinorum olivæ ferax eſt. Hedera baccifera, *Senec. Oedip. v.* 424.

Baccula, dim. f. 1. parva bacca. *Plin. l.* 25. *c.* 8. Ferunt bacculas parvas.

Bacli, m. 2. *βάκηλοι*, ab Auguſto dicti ſunt ſtulti, teſte *Suet. cap.* 87. a Bacelo quodam eunucho ut *Alciatus* credit, qui corpore quidem procero fuit, ſed adeo ſtolidus, ut ceſſerit in proverbium. Al. leg. *Baceoli*. Al *Batcoli*.

Bacillum, i, diminut. a baculus, *baſtoncello*, *βακτήριον*. *Cic.* 2. *Fin. cap.* 11. Bacillum aliud eſt inflexum, & incurvatum de induſtria, aliud ita natum. ¶ Maſculino gen. eſt apud *Iſid. l.* 20. *Orig. c.* 13. ubi ait: A baculo bacillus per diminutionem.

Bacrio, onis, genus vaſis longioris manubrii, quod alii trullam appellant, quo manus perluuntur. *Feſtus*. Al. leg. *Batrio*, alii Baccio.

Bactra, orum, n. *Bagdaſan*, *Budaſan*, *Termend*, urbs ad Bactrum fl. prope Caucaſum M. caput Bactrianæ reg. ¶ Hinc Bactriana regio, *Caraſſan*, *Coraſan*, al. *Bater*, *Maulrenahar*, *Usbek*, olim inter Ariam ad Occ. Paropamiſum, ac partem Sogdianæ ad Or. ſeu, ut alii definiunt, inter Margianam, Scythiam intra Imaum, Maſſagetas, & Indiam, nunc arctior, Oxo fl. bipartita, inter Perſiam, Tartariam deſertam, Imp. Magni Mogolis, & Reg. Thibeti. Olim mille urbes habuit. *Luc. l.* 3. *v.* 266. *Curt.* ſæpe.

Bactri, orum, m. iidem qui Bactriani. *Lucan. lib.* 3. *v.* 267.

Bactriana regio, V. Bactra.

Bactriani, pop. ex Bactra. *Plin. l.* 6. *c.* 23.

Bactrinus, a, um, ad Bactra pertinens, ut camelus Bactrinus, *Apul. lib.* 7. *Metam.*

Bactroperita, æ, m. qui baculum, & peram geſtat; & dicitur de philoſophis Cynicis, a *βάκτρον*, baculum, & *πήρα*, pera. *Hieronym. in cap.* 10. *Matth.*

Bactros, m. 2. *Buchian*, al. *Boccbara*, fl. in ſin. Scythiæ Aſiaticæ, qui ex Tauro M. effluit, Bactrianam reg. irrigat, ipſamque Bactra interluit.

Baculus, m. 2. & baculum, n. 2. *baſtone*, מקל, Ger. *ein ſtab*, Gal. *baton*, Hiſp. *baculo*, *βακτηρία*, fuſtis, ſcipio, a Græco *βάκτρον*, *Ovid. Met.* 13. *v.* 635. Baculumque tenens agreſte ſiniſtra. *Apul. in Apol. p.* 188. *edit. Elmenh.* Hoc Diogenis, & Antiſthenis pera, & baculus, quod regibus diadema. ¶ Ponitur etiam pro ſceptro. *Flor. l.* 4. *c.* 12. & *l.* 3. *c.* 19.

Badius, a, um, *di color bajo*, color in equis rubeus cum exuberantia, & ſplendore, qui dicitur etiam phœniceus, & ſpadix. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 87. Equi colore diſpares ita dati: hic badius, iſte gilvus, ille murinus. Adde *Pallad. in Mart. tit.* 13.

Badizo, as, are, ire, incedere, *βαδίζειν*, vox pura puta Græca, ſed a *Plauto* uſurpata, *Aſin.* 3. 3. 116. Demam hercle jam tibi de hordeo, tolutim ni badizas.

Bætica, *Straboni* Turdetania, *Plinio* Hiſpania ulterior, quæ tamen latius patet, quam Bætica, hodie Andaluſia, & major pars Regni Granatenſis, *Andaluzia*, *e Granada*, *Βαιτική*, una ex tribus Hiſpaniæ partibus, ad Auſtr. diviſa a Tarraconenſi Marianis Montibus, a Luſitania Ana fl. Dicta eſt a Bæti fl. qui eam præterfluit. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 9.

Bæticatus, a, um, adject. indutus veſtibus ex lana provinciæ Bæticæ. *Martial. l.* 1. *epigr.* 97. Amator triſtium lacernarum, & bæticatus. V. Bæticus.

Bæticola, Bætis flu. accola. *Sil. l.* 1. *v.* 146. Bæticolaſque viros ſpatiis agitabat iniquis.

Bæticus, a, um, ab Hiſpania Bætica, ut Bæticus aer. *Juven. Sat.* 12. *v.* 42. ¶ Bætici, ejus loci incolæ. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 9. Dictum Bæticorum non illepidum ferebatur. ¶ Bæticus, ſeu bæticatus color, eſt fuſci coloris genus, quem lana ovium nativum habet circa Bætim fluvium. Lacerna Bætica, tit. *epigr.* 133. *l.* 14. *Martial.*

Bætigena, Bæticola, ad Bætim flu. natus. *Sil. l.* 9. *v.* 234. Bætigenæque viri.

Bætis, m. 3. Tarteſſus, *Guadalquivir*, *Βαῖτις*, fl. Hiſp. ult. Oritur non longe a Baſti, in conf. R. Murciæ, ex Argenteo M. Andaluſiam mediam ſecat, unde Bætica dicebatur, Biatiam, Ubedam, Illiturgim, Cordubam, Hiſpalim irrigat, Oceano Gaditano ad Fanum Luciferi ſe immiſcet. ¶ In quarto caſu facit *Bætim*, & *Bætin*. ¶ Scribitur per diphthongum, etiam græce *Βαῖτις*. Quare non imitanda *Paulini Nolani* licentia, qui *carm.* 10. *v.* 236. primam corripuit illo verſu: Qua Betis Oceanum, Tyrrhenumque auget Iberus.

Bagauda, ſive Bagoda, vox Gallica eſt, qua ſignificabatur rebellium ruſticorum factio. Cœpit in Gallia tempore Diocletiani, ut ex *Victore*, *Eutrop.* & *Hieronymo* conſtat. V. *Voſſ. de vit. ſerm. l.* 2. *c.* 3.

Bagoas, æ, vel Bagous, i, Perſica vox ſpadonem ſignificans. *Plin. l.* 13. *c.* 4. Uno in horto Bagoi: ita enim vocant ſpadones, qui apud eos etiam regnavere. *Ovid. l.* 2. *Amor. eleg.* 2. *ad Bagoum*: Quem penes eſt dominam ſervandi cura, Bagoe. Adde *Quint. l.* 5. *c.* 12.

Babal. V. Baal.

Bajæ, arum, f. *Baja*, *Βαΐαι*, oppidum Campaniæ litorale, inter Cumam, & Puteolos, cum portu: locus celebris amœno ſitu, & aquis calidis tum ad voluptatem, tum ad morbos ſanandos accommodatiſſimis. Dictæ ſunt a Bajo, uno ex ſociis Ulyſſis, ut *Serv.* docet *ad* 3. *Æn. v.* 441. ¶ Magna eo Romanorum frequentia confluebat valetudinis, & amœnitatis cauſa: unde paulatim ſedes luxuriæ, & vitiorum diverſorium factæ ſunt. *Senec. ep.* 51. ¶ Dicuntur *Bajæ* & alia loca, balneæ, lacus, & hujuſmodi, quas privatim ditiores in hortis ſuis voluptatis cauſa habere ſolent. *Cic. pro Cæl. c.* 16. *Tibul. l.* 3. *el.* 5. *v.* 3.

Bajanus, a, um, adject. poſſeſſ. *Horat. l.* 2. *Sat.* 4. *v.* 32. Murex Bajanus. ¶ Bajanus ſinus *Plin. l.* 2. *c.* 103. Mare Bajis vicinum, qui & Lucrinus, & Cumanus, & Puteolanus dicitur, inter Niſitam, & Miſenum promont. *Golfo di Pozzuolo*, *o di Napoli*.

Bajulatorius, a, um, *portatile*, ad bajulandum aptus. *Cœl. Aurel.* 1. *Acut. c.* 11. Sella bajulatoria.

Bajulo, as, a. 1. *portare*, סבל, Ger. *tragen*, Gal. *porter*, Hiſp. *llevar*, *βαστάζω*, porto. *Plaut. Merc.* 3. 1. 10. Non didici bajulare. *Cajus JCtus l.* 235. *ff. de V. S.* Ferri proprie dicimus, quæ quis ſuo corpore bajulat: portari ea quæ quis jumento ſuo ſecum ducit.

Bajulus, m. 2. *facchino*, סבל, Ger. *ſackträger*, Gal. *porte faix*, *crocheteur*, Hiſp. *baſtaje*, *ganapan*, *σωματοφόρος*, qui onera corpore ſuo portat. *Cic. in Parad.* 3. *c.* 2. Quid bajuli, an quid doctiſſimi ſenſerint. *Feſtus*: Bajulos dicebant antiqui, quos nunc operarios dicimus.

Balæna, f. 1. *balena*, *φάλαινα*, al. piſtris, cetus, φ mutata in *β*, bellua marina omnium maxima. *Juven. Sat.* 10. *v.* 14. Quanto delphinis balæna Britannica major.

Balænatus, a, um, adject. a balæna. *Sueton. in Satyr. c.* 21. Balænatam virgam gerens. Quidam putant, fuiſſe ex balænæ cartilagine confectam, cujus generis virgis athletarum, ac gladiatorum certamina dirimebantur. Al. leg. *Ballenatiam*.

Balanatus, a, um, adject. oleo balanino unctus, *Perſ. Sat.* 4. *v.* 37. Tu cum maxillis balanatum gauſape pectas.

Balani Sardiani, caſtaneæ, a Sardibus, ubi primum creduntur proveniſſe. *Plin. l.* 15. *c.* 26.

Balaninus, a, um, ut balaninum oleum, apud *Plin. l.* 23. *c.* 4. ex balanis ſc. confectum.

Balanites, æ, m. 1. *βαλανίτης*, gemma ſubviridis, Corinthio ſimilis æri, ſecante mediam flammea vena. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Balanitis, idis, f. 3. genus caſtaneæ, rotundius & oblongius cæteris. *Plin. l.* 15. *c.* 23.

Balans, antis, f. *pecora*, ovis. Ovium enim proprium eſt balare. *Virg.* 1. *Georg. v.* 272. Balantumque gregem fluvio merſare ſalubri.

Balanus, i, f. *ghianda*, *βάλανος*, generale nomen, omnia continens, quæ apud nos glandis vocabulo comprehenduntur, præcipue tamen dactylos, olivas, & alia, quæ intus nucleos habent. *Plin. l.* 16. *c.* 6. ¶ Balanus myrepſica, fructus arbuſculæ myricæ ſimilis, magnitudine nucis avellanæ, ex cujus cortice odoriferus liquor exprimitur, quem vocant oleum balaninum. A *Plinio* dicitur myrobalanus, quaſi glans unguentaria, *l.* 12. *c.* 21. V. myrobalanus. *Horat.* etiam illo verſu *l.* 3. *od.* 29. *v.* 4. Preſſa tuis balanus capillis, de myrobalano intelligendus. ¶ Balanus etiam eſt piſcis marinus. *Plin. l.* 32. *c.* 11. ¶ Denique ita dicitur medicamentum rotundum, & oblongum, quod in anum immittitur, *cura*, *ſuppoſte*. *Plin. l.* 20. *c.* 5.

Balatrones, m. 3. antiqui teſte *Feſto* ita appellabant bullas luti ex itineribus, aut quod de calceamentorum ſoleis raditur. Hinc balatrones homines nihili dicti ſunt, *maſcalzoni*, *poltroni*. *Varr. de R. R. l.* 2. *c.* 5. ¶ Porphyrion accipit pro vaniloquis, & vult dictos eſſe a balatu, vel quaſi *blatrones*, ideſt blaterones, a blaterando. *Horat. l.* 1. *Sat.* 2. Mendici, Mimæ, Balatrones. Et *lib.* 2. *Sat.* 8. *v.* 64. Balatro ſuſpendens omnia naſo.

Balatus, us, ui, m. 4. *belamento*, vox ovium, a balando. *Virg.* 3. *Georg. v.* 554. Balatu pecorum. *Ovid. Met.* 7. *v.* 541. Lanigeris gregibus balatus dantibus ægros.

Balauſtinus, a, um, ut color balauſtinus, ſimilis flori mali punici. *Plin. l.* 13. *c.* 19.

Balauſtium, n. 2. *fior di pomo granato*, Ger. *granat apfelblüt*, Gal. *la fleur d'un grandier*, Hiſp. *flor del granado*, *βαλαύστιον*, flos mali Punicæ, utilis non modo medicis, ſed etiam tingendis veſtibus. Proprie eſt ſylveſtris Punicæ flos. Nam ſativæ Cytinus dicitur. *Plin. l.* 13. *c.* 19. & *l.* 23. *c.* 6.

Balbe, adverb. balbi more, obſcure, *βαμβαλῶς*. *Lucret. l.* 5. *v.* 1021. Vocibus & geſtu cum balbe ſignificarent.

Balbus, a. 1. 2. lingua hæſitans, cujus lingua inhæret, *balbo*, *ſcilinguato*, עלג, Ger. *ſtammler*, Gal. *begue*, Hiſp. *tartamudo*, *ψελλός*, qui vitio linguæ non bene poteſt exprimere verba. *Cic. de Orat. l.* 1. *c.* 61. Cum ita balbus eſſet, ut ejus ipſius artis, cui ſtuderet, primam literam non poſſet dicere. *Hor. l.* 2. *Sat.* 3. *v.* 274. Balba verba *h. e.* balbe prolata.

Balbutio, is, ivi, itum, n. 4. lingua hæſito, & metaph. inepte diſſero, obſcure, ambigueque pronuntio, *balbettare*, עלג, Ger. *ſtammlen*, Gall. *begayer*, Hiſp. *tartamudear*, *ψελλίζω*, *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 26. Balbutire deſinant aliquando. *Horat. lib.* 1. *Sat.* 3. *verſ.* 48. Balbutire Scaurum. ¶ Dicitur etiam de mutis animalibus. *Plin. lib.* 10. *cap.* 19. Merula æſtate canit, hyeme balbutit.

Baleares, f. 3. *Βαλιαρίδες*, Balerides, Balliarides, Græc. Gymnaſiæ, vel Gymneſiæ, *Majorica*, *e Minorica*, duæ Inſ. Maris Mediterranei, Hiſp. Tarrac. adjacentes. Dictæ ſunt a *βάλλω*, jacio, quod fundam invenerint, & fundæ jactu excellerent. Tradit enim *Lycophron*, & poſt eum *Florus l.* 3. *cap.* 8. cum hiſce in

inſulis obſervatam conſuetudinem, ut eſurientibus filiis a matribus jentaculum in ſublimi trabe proponeretur, quod illi contingere non poterant, niſi prius funda dejeciſſent. ¶ In hiſce inſulis tantus olim cuniculorum proventus fuit, teſte *Plin. l.* 18. *c.* 52. ut in eos præſidium militare ab Auguſto petere ſint coacti.

Baleāris, re, &

Balearĭcus, a, cum, adject. gentil. *Virg. Georg.* 1. *v.* 309. Balearis verbera fundæ. *Sil. l.* 7. *v.* 297. Telum baleare. *Ovid.* 2. *Met. v.* 727 Balearica funda.

Balinĕæ, arum, *i. bagni*, balnea, & præſertim quæ publicis uſibus ſunt deſtinata. Nam ut docet *Varr. l.* 8. *L. L.* publica balnea duobus membris conſtabant, altero, in quo viri lavabant; altero, in quo feminæ: ideo *balineas* in plurali numero dicebant. *Plin.* 9. 54. Qui primus penſiles balineas invenerit. ¶ Dicuntur tamen & de privatis. *Id. l.* 43. *c.* 12. Stratas argento mulierum balineas. ¶ Interdum ponuntur pro ipſa lavatione. *Id. l.* 28. *c.* 19. Caventur pridiana balinea. ¶ Sunt qui putant, penultimam eſſe producendam, quod Græce *βαλανεῖον*, ſcribatur: ſed Latini alteram diphthongi vocalem extriverunt.

Balinearius, a, um, ad balineas pertinens, ut *balinearius locus* in quadam inſcript. apud *Gruter. pag.* 171.

Balinĕum, i, n. 2. idem quod balneum. *Varr. lib.* 4. & 8. *L. L.* habet hanc vocem. Item *Cic.* aliquibus locis, in quibus vulgo libri habent *balneum*. ¶ De quantitate penultimæ V. in *Balineæ*.

Baliŏlus, a, um, *di color foſco*, qui colore fuſco eſt. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 22. ubi Afrum hominem intelligit. Afri enim fuſci coloris ſunt. Eſt autem *baliolus* dictum pro *badiolus* a *badius*. *Voſſ. in Etymol.*

Baliſta. V. *Balliſta*.

Balĭto, as, are, frequent. a balo, as. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 20. Oves balitantes. Alii aliter leg.

Balliſta, & Baliſta, æ, f. a *βάλλω*, jacio, militaris machina, qua muri concutiuntur, ingentibus inde emiſſis ſaxis. *Caſ.* 2. *B. C. cap.* 2. Aſſeres pedum duodecim cuſpidibus præfixi; atque hi maxime balliſtis miſſi. V. *Lipſ. l.* 3. *Poliorcet. Dial.* 3. qui duplex inſtrumentum eo nomine ſignificari notat, unum, quo tela, & grandiores ſagittæ; alterum, quo lapides, & ſaxa in hoſtes jaciuntur, prius *Catapultam*, poſterius *Balliſtam* dixere. *Sil. l.* 1. *v.* 335. Phocais effundit vaſtos balliſta molares. ¶ Metaphorice Balliſta infortunii apud *Plaut. Pœn.* 1. 1. 73. Et *in Captiv.* 4. 2. 16. Meus eſt balliſta pugnus, cubitus catapulta mihi eſt, humerus aries.

Balliſtarium, ii, locus balliſtarum, ſeu machina balliſtaria. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 74. Alii leg. *Baliſtrium*.

Balliſtarius, ii, balliſtarum artifex, *l. ult. ff. de jur. immun.* ¶ Balliſtarii etiam ſunt funditores, milites levis armaturæ, *frombatori*. *Veget. l.* 2. *c.* 2. & *Ammian. l.* 16. *c.* 2.

Balliſtea, ſive Baliſtea, orum, *ariette*, *balletti*, a *βαλλίζειν* carmina ludicra inter ſaltandum cantari ſolita. *Vopiſt. in Aurel. c.* 6. Etiam balliſtea pueri, & ſaltatiuncũlas in Aurelianum componebant.

Ballōte, *βαλλωτή*, herba eſt marrubio ſimilis. Officinæ marrubiaſtrum vocant, aut marrubium nigrum. *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Ballūca, æ, apud JCtos eſt aurum ex aurifodinis modo extractum, & nondum purgatum. *Lib.* 2. *Cod. tit.* 6. *l.* 1. *de metallar.* ¶ Eſt etiam Balux, ucis. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Hiſpani aurum, quod minutum eſt, balucem vocant. Itaque *Turneb. l.* 30. *c.* 26. Ita legit locum *Martial. l.* 12. *epigr.* 57. Illic ballucis malleator Hiſpanæ. In vulgat. leg. *paludis*. Græce *χρυσάμμος* appellatur.

Balneāris, are, adject. ad balneum pertinens; ut balneare argentum, quo utebantur in balneo lavantes. *Scævola in l. ult. de aur. & argen. leg.* Semproniæ dominæ meæ hoc amplius argentum balneare. Sic locus balnearis apud *Spartianum in Adriano*. ¶ *Balnearia* abſolute ſunt lintea, & cetera balnei inſtrumenta. *Apul. l.* 3. *Met.* Milonem juſſit cum balnearibus aſſequi.

Balnearia, orum, locus in quo eſt balneum, vel ipſum balneum, *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. In balneariis aſſa promovi in alterum angulum. *Id. ad Att. l.* 13. *epiſt.* 29. Balnearia majora. *Col. l.* 1. *c.* 6. Balnearia occidenti æſtivo advertantur.

Balnearius, a, um, adject. balnearis, ad balneum pertinens: ut fur balnearius, *Catul. epigr.* 33. Adde *Ulpian. l.* 1. *ff. de furibus balneariis*.

Balneātor, oris, m. 3. *βαλανεύς*, qui balneorum curam habet. *Cic. Philip.* 13. *c.* 12. Temperantem fuiſſe ferunt Hauri balneatorem. *Lamprid. in Commodo, c.* 1. Cum tepidior forte locus eſſet, balneatorem in fornacem conjici juſſit.

Balneatorius, a, um, idem quod Balnearius. *Martian. JCtus leg.* 17. *ff. de Inſtruct. & Inſtrum. leg.* atque *balneatorium*, & *balnearium inſtrumentum* dixit.

Balneātrix, icis, quæ balnea curat. *Petron. apud Serv. in* 12. *Æn. v.* 159.

Balneŏlum, i, n. 2. parvulum balneum. *Juven. Sat.* 7. *v.* 4. Balneolum Gabiis, Romæ conducere furnos. *Cic. in Hortenſ. apud Non.* Primus balneola ſuſpendit, incluſit piſces. Al. leg. *balneolas*, quod eſſet a *balneola*, æ, fem. genere, quam vocem habet *Auguſtin. l.* 3. *contra Acad. c.* 4.

Balnĕum, neut. 2. & num. pl. balnea, orum, vel balneæ, arum, *bagno*, מרחץ, Ger. *badſtube*, Gal. *bain*, Hiſp. *bagno*, *βαλανεῖον*, locus, in quo ſanitatis, aut abſtergendarum ſordium cauſa lavamur, a *βάλανος*, glans, quod glandes in balneis ſuccendi ſolerent. Nam olim glandes hominibus, earum cortices igni alimenta præbuerunt, *Cic. Fam. lib.* 14. *epiſt.* 20. Labrum, ſi in balneo non eſt, fac ut ſit. ¶ Illud autem fere obſervatur a Scriptoribus, ut *balneæ*, vel *balnea*, in plur. num. de publicis tantum dicantur, *balneum* in ſingulari ſit locus in domo noſtra, ubi privatim lavamur. Ratio hujus diverſitatis videtur, quod in publicis balneis plura ad lavandum fuerint loca. Habebant enim mulieres lavationes ſuas a viris ſeparatas. ¶ Erant præterea in balneis tria veluti cœnacula (niſi regiones malis appellare) quorum ſummum plenum erat aeris calidi, qualia hodie ſunt Germanorum hypocauſta, hæc balneorum pars *Laconicum* vocabatur: in medio cœnaculo erant aquæ calidæ in imo frigidæ. ¶ Ex his facile oſtendi poteſt, quid ſit diſcriminis inter *balneas*, & *thermas*: Balneæ enim tantum dicuntur: in quibus lavamur. Unde ſumma illa balneorum pars, quam *Laconicum* vocari diximus, & cryptæ quædam ſiccæ in litore Bajano calidi aeris plenæ *balneorum* appellatione non veniunt: quæ tamen *thermæ* apte dici poſſunt. Thermæ enim dicuntur quæcunque loca calida, ſive illa ſicca ſint, ſive calidis lavationibus accommodata. Frigidum itaque balneum ſub *thermarum* appellatione non venit. Nam *θέρμη* calorem ſignificat. Valla in Raudenſem hujuſmodi ponit differentiam, ut *thermæ* dicantur, quæ natura calidæ ſunt, *balneæ* etiam, quæ calefiant igni. Quod non omnino verum eſſe conſtat multis tum *Martialis*, tum aliorum teſtimoniis, qui Neronis, & Tiberii balnea thermas vocant, quæ certe igni calefiebant. ¶ Balneorum uſus tum apud Græcos, tum apud Romanos, frequentiſſimus, voluptatis præſertim, & luxuriæ cauſa fuit. Quare in luctu, atque juſtitio publico claudi balnea ſolebant. *Tertul. com. Pſychicos, c.* 17. *Sueton. in Calig. c.* 23. &c.

Balo, as, are, verbum eſt, quo proprie ovium vox denotatur, *belare*, *βληχάομαι*. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 740. Tactaque fumanti ſulphure balet ovis. ¶ Balantes pro ipſis ovibus, *Virg.* 1. *Georg. v.* 272. Balantumque gregem fluvio merſare ſalubri.

Balſamĕus, a, um, adject. a balſamo. *Auctor Carminis de Phœnice*, quod *Lactantio* a quibuſdam tribuitur: Unguine balſameo condit.

Balſamĭnus, a. 1. 2. ut Balſaminum oleum. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Balſaminum longe pretioſiſſimum omnium, contra omnes ſerpentes efficax.

Balſamōdes caſia, *βαλσαμώδης κασία*, dicitur a *Plin.* 12. 19. quæ balſami odorem habet.

Balsămum, n. 2. *balſamo*, צרי, Ger. *balſam*, Gal. *baume*, Hiſp. *balſamo*, *βάλσαμον*, arbuſcula uni terrarum Judææ quondam conceſſa, viti ſimilior, quam myrto. Seritur malleolis, ut vitis, & colles implet vinearum modo, ſuſtinens ſe ſine adminiculis. Proceritas intra bina cubita ſubſiſtit. Intra tertium annum eſt fructifera. Inciditur vitro, lapide, oſſeis cultellis, & ſuccum emittit eximiæ ſuavitatis, quem opobalſamum dicunt, qui præfertur omnibus odoribus. Nam *ὀπὸς* dicitur ſuccus. Summa opobalſami probatio eſt, ut lac coaguletur, & in veſte maculas non faciat. *Plin. l.* 12. *c.* 25. ¶ Pro arboris ſucco balſamum dixit *Claud. Epithal. Palladii, v.* 121. Balſama effudere callis. Adde *Virg.* 2. *Georg. v.* 119.

Baltearius, ii, m. qui balteos facit. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ.* 8. *n.* 69. Miles ex armamentario Auguſtorum baltearius.

Balteŏlus, i, dimin. parvum balteum. *Capitol. in Maxim. c.* 2. Severus militares dabat ludos, propoſitis præmiis argenteis, ideſt armillis, torquibus balteolis.

Baltĕum, & Baltĕus, i, m. & n. & in plural. plerumque neutrum, *pendone*, *ζωστήρ*, cingulum eſt militare, e corio, bullis ornatum, non tantum quo cingimur, ſed etiam a quo arma dependent, ut ait *Servius ad v.* 312. *Æn.* 5. ubi de pharetra loquens *Virgil.* canit: Lato quam circum amplectitur auro Balteus, & tereti ſubnectit fibula gemma. *Liv.* apud *Non. c.* 3. *n.* 25. Auratæ vaginæ, aurata baltea illis erant. ¶ Sumitur & pro quovis cingulo, ut balteus placentæ, apud *Cat. de R. R. c.* 75. quo ſc. placenta cingitur, & ambitur. V. *Turneb. Manil. lib.* 1. *v.* 679. *de Zodiaco*: Sed nitet ingenti ſtellatus balteus orbe. ¶ *Tertull. de Spectac. c.* 3. Vias vocant cardines balteorum per ambitum. Ubi *baltea* ſunt repagula quædam in Theatro, quibus ſpectantium ordines claudebantur, & inter ſe diſtinguebantur: qua vero parte repagula iſta ingreſſum dabant quaſi per quoſdam cardines, ea pars via dicta eſt. ¶ Hujuſmodi baltei vocantur etiam *diazomata* a *Vitruv. l.* 5. *c.* 7. Item *præcinctiones*, *lib.* 5. *cap.* 3. ¶ Sunt item baltei apud *eund. lib.* 3. *c.* 3. cinguli in capitulis Jonicarum columnarum, quibus volutarum pulvilli terminantur, Ital. *cordoni*.

Balux. V. Balluca.

Bambalio, onis, vocabulum eſt ignominioſæ appellationis, uſurpatum a *Cic. Philipp.* 3. *c.* 6. his verbis: Tum conjugis Bambalio quidam pater, homo nullo numero; nihil illo contemptius, qui propter hæſitantiam linguæ, ſtuporemque cordis cognomen ex contumelia traxerit. *Turneb. lib.* 17. *Adverſ. c.* 19. ducit a *βαμβαίνω*, quod ſignificat, tremere, dentibus crepitare, & labiis balbutire.

Bambatæ. Apud Colum. in hactenus editis ita legitur *l.* 12. *c.* 24. Qui ſcylliticum acetum facere volunt, decem bambatæ in tres amphoras muſti mitis, &c. Sed locus plane corruptus ita reſtitutus eſt a *Hieron. Mercurial. lib.* 1. *Var. lection. c.* 14. ut illa verba *qui ſcylliticum acetum facere volunt* ad ſuperius caput 23. pertineant, deinde pro *decem bambatæ* legatur *de Embammate*, qui eſt titulus capitis 24. Deinde initium ejus capitis ſit: *In tres amphoras muſti mitis*, &c.

Banauſon, i, n. 2. genus machinæ tractoriæ ad magna onera tollenda, vel trahenda, *βάναυσον*. *Vitruv. l.* 10. *c.* 1. V. ibi *Bald. in Lex. Vitruv.*

Banchus, m. 2. *βάγχος*, piſcis aſelli genus, quem & myxona vocari auctor eſt *Plin. l.* 32. *c.* 7.

Bantia, opp. Apuliæ Peucetiæ, in conf. Lucaniæ, a Venuſia 3. M. P. pop. Bantini, ſeu Batini.

Bantīnus, a, um, ut ſaltus Bantinus, ſc. in Apulia. *Hor. l.* 3. *Od.* 4. *v.* 15.

Baphia, orum, officina tinctorum apud *Lamprid. in Alex. cap.* 40. Aurelius Probus præfectus Baphiis. *In Cod. Juſtin. l.* 11. *tit.* 8. *leg. ult.* Ad baphia Phœnices mitti præcipimus.

Bapheus, i, m. *tintore*, *βαφεύς*, tinctor. *Lib.* 11. *Cod. tit.* 7. *leg.* 2. Baphei, & gynæciarii.

Baptæ, m. 1. *βάπται*; Athenis erant Sacerdotes Cotyttus impudicitiæ Deæ, cui nocturna ſacra peragebant ſaltationibus, & omni voluptatum generi indulgentes. Dicti Baptæ a *βάπτω*, *tingo*, quod qui ſacris illis initiabantur, aqua calida tingerentur, vel quod tincti, & fucati inſtar mulierum ſacra peragerent. *Juven. ſat.* 2. *v.* 92. Cecropiam ſoliti Baptæ laſſare Cotytto. ¶ In hos Eupolis Comœdiam ſcripſit, quam ab illorum nomine *Baptas* appellavit, in qua mollitiem eorum, & libidinem depinxit, quam ob cauſam ab illis in mare præcipitatus eſt. V. *Suidam*, & *Politianum*, *miſcell. c.* 10.

Baptes, *βάπτης*, gemma viridis, ranæ colore, atque ſpecie, batrachite mollior, præſtantiſſimi odoris. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Baptiſmus, m. 2. & Baptiſmum, i, n. & Baptiſma, atis, n. *Batteſimo*, טבילה, Germ. *tauff*, Gal. *bateme*, Hiſp. *baptiſmo*, *βάπτισμα*, & *βαπτισμός*, Latine immerſio, vel intinctio dicitur, a *βάπτω*, immergo. Apud Chriſtianos eſt Sacramentum novæ Legis poſitum in ablutione corporis humani per aquam naturalem cum determinata verborum forma, quo anima divinitus omnibus peccatis, tanquam maculis, abluitur, & mundatur. *Prudent. Pſychom. v.* 103. abolens baptiſmate labem. *Auguſtin. ſer.* 36. *de Temp.* Quale eſt hoc baptiſmum, ubi, &c.

Baptiſta, æ, *βαπτιστής*, qui baptizat. *Arator in Act. Apoſt. c.* 13. Clamavit virtute potens baptiſta Joannes.

Baptiſterium, n. 2. lavacrum, tinctorium, piſcina, natatorium, *lavatoio*, [illegible], Ger. *tauffſtein*, *bad*, Gal. *lavoir*, *batiſtaire*, Hiſp. *lavadero*, *βαπτιστήριον*, eſt lacus, vel vas quoddam ex ligno, aut lapide ædificatum, in quo lavandi gratia mergi ſolemus. Solet in cellis, ideſt in locis ſecretioribus conſtitui: quarum aliæ caldariæ ſunt, in quibus calida lavamur, aliæ frigidariæ, in quibus lavamur frigida. *Plin. Jun. ad Apollinarem, l.* 5. *ep.* 6. Cella frigidaria, in qua baptiſterium amplum, atque opacum. ¶ Apud Eccleſiaſticos ſcriptores eſt locus, in quo Sacramentum Baptiſmi adminiſtratur. *Sidon. l.* 4. *epiſt.* 15.

Baptizatio, onis, f. actus baptizandi. Legitur apud *Ambroſ. ſerm.* 17.

Baptizātor, oris, m. qui baptizat. *Tertul. de Baptiſm. c.* 12.

Baptizātus, a, um, *battezzato*. *Auguſtin. epiſt.* 23.

Baptizo, as, are, *battezzare*, *βαπτίζω*. *Tertul. l.* 5. *contr. Marcion. c.* 10. ¶ Pro lavare. *Priſcian. l.* 1. *c.* 21. Vulnus ex aceto baptizare.

Barăthro, onis, gurges, & vorago patrimonii, *diſſipatore*, *crapulone*, *prodigo*. Sic dictus, quod ventri, tanquam barathro, omnia donet: vel quod dignus ſit; qui in barathrum conjiciatur, ex Athenienſium conſuetudine. *Acron*, *vetus Grammaticus*, *ad Horat. balatrones*, *l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 2. Quidam tribuunt vocem hanc etiam *Lucretio l.* 3. *v.* 968.

Barăthrum, n. 2. *abiſſo*, *profondità*, תהום, Ger. *abgrunde tieffe*, Gall. *abyme*, Hiſp. *abiſmo*, *βάραθρον*, locus Athenis immenſæ profunditatis, in imo mollis, & cœnoſus, in quem noxios, & damnatos deturbabant. *Diom.* & *Suid.* Sed alii dicunt, locum in Ægypto profundiſſimum eſſe. ¶ Item barathrum nominatur locus omnis præceps, & profundus, unde quis emergere non poteſt. *Virg.* 3. *Æn. v.* 420. ¶ Transfertur quoque ad alia. *Mart.* Barathrum femineum pro locis muliebribus dixit, *lib.* 3. *epigr.* 81. *Id. l.* 1. 88. Extremo ructus cum venit a barathro. *h. e.* ab imo ſtomacho. ¶ Barathrum infernum, apud *Val. Flacc. l.* 2. ¶ Barathrum macelli, apud *Hor. l.* 1. *ep.* 15. hoc eſt, homo edaciſſimus. ¶ De femina etiam dicitur ſumme impudica a *Plaut. Bacch.* 1. 2. 41.

Barba, f. 1. *barba*, זקן, Ger. *ein bart*, Gal. *barbe*, Hiſp. *barba*, *πώγων*, villus ad mentum, non ſolum hominum, ſed & brutorum quadrupedum. *Plaut. Bacchid.* 5. 1. 15. Cano capite alba barba. *Sil. lib.* 13. Indociles nunc propexis in pectora barbis verrere humum. ¶ Prima barba, eſt tenuis illa lanugo primum naſcens in adoleſcentibus, quam Apollini, Jovi, & Veneri veteres conſecrare ſolebant. *Sueton. in Ner. c.* 12. ¶ Barba hirquina pro convicio olim objiciebatur. *Plaut. Pſeud.* 4. 2. 12. Heus tu, qui cum hirquina barba ſtas, reſponde, quod rogo. ¶ Barbam alicui vellere, proverbio ei dicimus, quem contemptui habemus. Maximo enim probro habebatur, vel unum barbæ pilum per vim evelli. *Hor. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 133. ¶ Barba tenus Philoſophus dicitur a *Cicer.* qui non ſapientia, & moribus, ſed habitu tantum philoſophus eſt. ¶ Barbam Leoni vellere, eſt illum contumelia afficere, qui id inultum haud ſinat: quod proverb. ad obſcœnum ſenſum detorſit *Martial. lib.* 10. *epigr.* 90. ¶ Dicitur de ſummis arborum ramulis, tenuioribus foliis, lanugine, & ſimilibus. *Plin.* 12. 22. Ponticas nuces mollis protegit barba. *Id.* 17. 23. Tenuiorum virgultorum barbæ.

Barbăre, aſpere, craſſe, *barbaramente*. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 4. Si Grammaticum ſe profeſſus quiſpiam barbare loquatur. ¶ Item ruſtice. *Horat. lib.* 1. *od.* 13. Dulcia barbare lædentem oſcula. ¶ *Barbare* pro *Latine* poſuit *Plaut. Aſin. prol. v.* 11. V. vocem ſequent.

Barbări, m. 2. *barbari*, [illegible], Ger. *grob*, *ungeſchlaffen*, Gal. *barbare*, Hiſ. *barbaro*, *βάρβαροι*. Appellati ita ſunt a *βάρβαρ*, voce ficta ab Athenienſibus, cum exteros irridere vellent, quod peregrini, cum pronuntiare Græce non poſſent,

ſent, frequenter in hanc vocem βάρβαρ, inciderent. Fortaſſe etiam Græci hanc vocem ab Arabibus ſumpſere. Barbar enim Arabibus eſt murmuro. ¶ Hujus generis cæteræ omnes gentes erant præter Græcos; quod nulli præter ipſos viderentur eleganter loqui. Unde Plautus Nævium Poetam Latinum Barbarum dixit Mil. 2. 2. 56. ¶ Hoc deinde nomen Romani uſurparunt, eoque omnes appellabant, qui vel Latini, vel Græci non eſſent. Cic. 2. & 3. Fin. Latini enim minorem linguam, ac magis cultam, quam cæteræ gentes, & Græcis ſi non præſtantiorem, parem certe habent ſuavitate, ſplendore, amplitudine, copia verborum. ¶ Κατ' ἐξοχὴν, & veluti proprie, barbari a Latinis vocati Phryges, unde tibia barbara, pro phrygia, apud Catul. Carm. 65. ¶ In ſumma barbari dicuntur illiterati, & qui ingenuarum artium expertes ſunt. ¶ Item qui ſunt malis moribus, ac præſertim feris, & crudelibus. Cic. pro Font. c. 10. Immanis, ac barbara conſuetudo hominum immolandorum. ¶ Barbarum pro Barbarorum, Phædr. 4. 6.

Barbaria, f. 1. βαρβαρία, regio, item gens fera barbarorum. Cicer. 5. Fin. Omnium fere civitatum non Græciæ ſolum, ſed etiam Barbariæ ab Ariſtotele mores, inſtituta, diſciplinas, a Theophraſto leges etiam cognovimus. Id. 2. Fin. de Epicuro, Philoſophus nobilis, a quo non ſolum Græcia, & Italia, ſed etiam omnis Barbaria commota eſt. ¶ Item mores duri, feri, vita barbara, crudelitas, barbaries. Cic. 1. de Orat. Hæc turba, & barbaria forenſis dat locum vel vitioſiſſimis Oratoribus. ¶ Ponitur etiam pro Italia. Plaut. Pœn. 3.2.21. ¶ Item pro Phrygia. Horat. l. 1. ep. 2. v. 7. Græcia Barbariæ lento colliſa duello.

Barbaricarii, aliter Phrygiones textores, artificeſque barbaricæ veſtis, in qua ex auro, & coloratis filis effigies hominum, & animalium exprimuntur. Donat. ad Æn. 11. v. 777. & Servius.

Barbarice, adverb. barbarorum more. Capitolin. in L. Vero, cap. 10. Barba prope barbarice demiſſa.

Barbaricum, n. 2. clamor exercitus dicitur, quod eo vociferandi genere barbari utantur. Feſt.

Barbaricum, i, quaſi ſubſtantive poſitum (ſubaudi ſolum) dicitur omnis regio quæ ditionis Romanæ haud fuerit. Ammian. Marcell. l. 18. c. 4. Viſus in Barbarico miles, per Hortarii regna tranſibat intacta. Eutrop. l. 7. c. 5. Albis fluvius in Barbarico longe ultra Rhenum eſt. Nec aliter locuti Imperatores in Codice.

Barbaricus, a, um. o. 1. 2. barbaro, crudele, βαρβαρικός, barbarus, feris, & malis moribus. Apulei. Feris, ac barbaricis moribus. ¶ Virgil. Barbaricum aurum dixit, pro auro ex Barbaria advecto. Æn. l. 2. v. 504. Barbarico poſtes auro, ſpoliiſque ſuperbi. ¶ Barbarica ſylva, apud Colum. eſt ſylva multorum generum arboribus conſita, l. 11. c. 2. a med. ¶ Ponitur etiam pro Phrygio. Phryges enim ſpeciatim Barbari dicti ſunt. Enn. apud Cic. Tuſc. 3. 19. Aſtante ope Barbarica. h. e. dum ſtaret regnum Phrygum incolume. Lucret. l. 2. v. 407. Barbaricæ veſtes. h. e. Phrygio more pictæ. ¶ Barbaricum adverbii more pro barbare. Sil. l. 12. v. 418. Barbaricum, atque immane gemens.

Barbaries, f. 5. βαρβαρότης, idem, quod barbaria, populi, & regiones alienæ, vel feræ. Cic. 1. de nat. Deor. Ægyptii, & Syri, & fere cuncta Barbaries. ¶ Sumitur item pro vitioſo, & inquinato ſermone. Cic. in Brut. Nec eos aliqua barbaries domeſtica infuſcaverat. ¶ Item pro incivilitate, & feritate. Id. pro Corn. Balbo, Inveteratam quandam barbariem ex Gaditanorum moribus, diſciplinaque delevit. ¶ Item pro ignorantia, ſtultitia. Ovid. 3. Amor. el. 8. v. 3. Ingenium quondam pretioſius auro. At nunc barbaries grandis habere nihil.

Barbariſmus, m. 2. βαρβαριςμὸς, eſt vitium Grammaticale, quo in noſtra lingua, ſive Latini ſimus, ſive Græci, ſive Galli, &c. utimur vocibus peregrinis, vel utimur quidem vocibus noſtræ linguæ propriis, ſed eas corrumpimus pronuntiatione, vel ſcripto. A Romanis ruſticus ſermo appellabatur. De barbariſmo V. Quintil. l. 1. c. 5. Voſſ. de vitiis ſerm. lib. 1. c. 1. & alios Grammaticos. ¶ Differt a Solœciſmo, quia Solœciſmus male voces inter ſe conjungit, ut Duobus templis condidit, pro duo templa, ſed Barbariſmus male ſingulas voces uſurpat, ut Duos templos condidit, pro duo templa. ¶ Refertur etiam ad mores. Quintil. loc. cit. Alterum genus barbariſmi accipimus, quod fit animi natura, ut is, a quo inſolenter quid, aut minaciter, aut crudeliter dictum ſit, &c. ¶ De voce ipſa barbariſmus dubitavit Gel. l. 13. c. 6. an antiqua eſſet. Sed uſurpavit, etiam ante Auguſtum, Auct. ad Her. l. 4. c. 12.

Barbărus, a. 1. 2. crudele, βάρβαρος, externus, incultus, agreſtis, ferus, immanis, crudelis, atrox. Cic. pro Mur. Gentes immanitate barbaræ. Ovid. l. 5. Triſt. el. 1. v. 2. Non ſunt illa ſuo barbariora loco. ¶ Cætera quæ huc ſpectant, vide in voce Barbari.

Barbatŭlus, a, um, di prima, o poca barba, dim. a barbatus, imberbis, vel cum parva barba. Cic. 1. ad Att. ep. 14. Concurſabant barbatuli juvenes: Id. in Parad. 5. Barbatulos mullos exceptare de piſcinis.

Barbatus, a. 1. 2. barbuto, Ger. bertichi, Gal. barbu, Hiſp. barbudo, πωγωνίτης, qui barbam habet. Cic. 1. de nat. Deor. Jovem ſemper barbatum. ¶ Id. pro Mur. c. 12. & pro Cælio c. 14. barbatos pro Antiquis dixit. Nam vetuſtiſſimi illi Romani intonſi erant: unde intonſos avos dixit Tibul. l. 2. el. 1. ¶ Barbatus magiſter eſt Philoſophus apud Juvenal. ſat. 14. v. 12. ubi de Socrate loquitur.

Barbĭger, a, um, o. 2. barbato, πωγωνοφόρος, qui barbam gerit. Luc. lib. 5. v. 897. Pingueſcere ſæpe cicuta barbigeras pecudes.

Barbitium, n. 2. barba Apul. Mileſ. l. 5. Hircino barbitio Philoſophum mentiebatur.

Barbĭtos, i, m. & f. & Barbiton, i, n. cetera, βάρβιτον, inſtrumentum muſicum, quod pulſatur plectro, vel calamo. Hor. l. 1. carm. ode 32. Dic Latinum, barbite, carmen. Ovid. in epiſt. 15. v. 7. Nec facit ad lacrimas barbitos ulla meas. Auſon. in Philomuſ. epigr. 44. Hoc genere & chordas, & plectra, & barbita conde.

Barbŭla, æ, diminut. a barba, picciola barba, πωγώνιον. Cic. pro Cal. c. 14. Aliquis mihi ab inferis excitandus eſt ex barbatis illis, non hac barbula, qua iſta delectatur.

Barbus, i, m. peſce barbo, piſcis fluviatilis, idem qui mullus; ita dictus, quod veluti barba gemina inſignitur in labris. Auſon. in Moſel. v. 94. & 134.

Barca, æ, navigii ſpecies, quæ & phaſelus, & ſcapha dicitur, onerariis inſerviens, barca, ἐφόλκιον, σκάφος. Paulin. Nolan. carm. 21. v. 95. Ut mox ſalubri barca perfugio foret.

Barca, vel Barce, Barca, regio Africæ, in Barbaria, inter Ægyptum, & Syrtim magnam, juxta mare medit. ubi alias Libya exterior, Cyrenaica, & Marmarica, dicta ab urbe primaria Barce, Pentapoli, Barca, Tolometta. Pop. Barcæi, vel Barcitæ.

Barcæi, orum, m. 2. Lybiæ populi. Virg. Æn. 4. v. 43.

Barce, es, Βάρκη, nutrix Sichæi, de qua Virg. 4. Æn. v. 632.

Barcha, f. 1. cognomen nobiliſſimæ apud Carthaginenſes familiæ, ex qua fuerunt Annibal, & pater ejus Amilcar. Inde Barchina factio dicta, quæ Barcharum potentiæ favebat. Liv. l. 21. c. 3.

Barcĭno, & Barcinon, onis, f. Julia Auguſta Barcino, prius Faventia, & Col. Faventia, Barcelona, urbs Hiſp. cit. marit. empor. Catalauniæ caput, ſeu conventus juridicus & Acad. ab Hamilcare cogn. Barcha condita. Auſon. epiſt. 24. v. 89. Oſtrifero ſuperaddita Barcino ponto. Prudent. peri Steph. 7. v. 33. Barcinon claro Cucufate freta.

Barcinonenſis, ſe, ad Barcinonem pertinens, ut Barcinonenſis muria, apud Auſon. ep. 21.

Bardaicus, a, um, villoſus, vel bardocucullo indutus. Dicitur autem de milite: Juvenal. ſat. 16. v. 13. Bardaicus judex datur hæc punire volenti, calceus, & ſuræ. Fortaſſe vox eſt ſubſtantiva, & ponitur pro ipſo bardocucullo, ut ſenſus ſit, judex datur bardaicus, calceus, & ſuræ, per quæ tria deſcribitur miles. Ita etiam uſurpavit Martial. lib. 4. epigr. 4. Quod ſiccæ redolet palus lacunæ, laſſi bardaicus quod evocati: id eſt, bardocucullus militis laſſi. Utrobique alii leg. bardiacus. ¶ Capitolinus in Pertinace c. 8. Bardocucullum vocat Bardiacum cucullum. Ex quo colligi poteſt, bardiacum ſive bardaicum idem eſſe ac villoſum, fortaſſe a Bardæis Illyrici populis, qui cilicio ſago utebantur.

Bardi, orum, apud Gallos eximio in honore, quod Poeticæ operam darent, & laudationibus, inquit Strabo lib. 4. Feſtio: Bardus Gallice cantor appellatur, qui virorum fortium laudes canit, ita dictus a Gente Bardorum. ¶ Unde quicunque virorum fortium geſta perſequuntur, Bardi appellantur. Lucan. l. 1. v. 449. Plurima ſecuri fudiſtis carmina Bardi.

Bardiacus, i, V. Bardaicus.

Barditus. V. Barritus.

Bardocucullus, m. 2. ſchiavonetto, cappotto, genus veſtis omni tempore commodæ, cum qua etiam cubare ſoliti erant imbrium tempore in caſtris milites, & in agris ruſtici. Sunt, qui dicant, bardocucullum eſſe tegmen capitis villoſum translatum a Bardis pop. Galliæ. Nam & in German. & in Gallia Bardi fuerunt. ¶ Mittebatur e Santonibus, & Lingonibus Romam. Martial. l. 14. ep. 128. Gallia Santonico veſtit te bardocucullo.

Bardus, a, um, tardo d'ingegno, ſtupido, ſtupidus, hebes, tardus, כסל, Germ. ungelergin, Gal. lourdaut, Hiſp. bobo, ἀμαθὴς, ſtultus, a βραδὺ, tardus, ideſt, a tarditate ingenii. Cic. de Fato, Stupidum eſſe Socratem dixit, & bardum. ¶ Comparat. bardior, eſt apud Tertul. l. adv. Hermog. c. 36. V. Baris.

Baris, i. 3. βάρις, apud Ægyptios dicebatur cymba, qua cadavera vectabant ad ſepulturam, cujus gubernator Charon vocabatur: qualem apud Inferos finxere Poetæ. Propert. l. 3. el. 9. v. 44. Baridos & contis roſtra Liburna ſequi.

Baro, onis, antiquis idem erat, ac bardus, ſeu ſtupidus, quaſi varo, quod ſignificat ſtipitem non dolatum, ac durum. Cic. 5. Fin. c. 23. Hæc cum loquaris, nos barones ſtupemus. ¶ Apud Germanos tituli honorifici loco adhibetur, de quo vide Gloſſaria.

Baroptenus, gemma nigri coloris, ſanguineis, & albis nodis diſtincta. Plin. l. 37. c. 10.

Barrinus, a, um, elephantinus, ut aures barrinæ, apud Sidon. Apollinar. l. 3. ep. 13.

Barrio, is, ire, verbum eſt, quo Elephantum vox notatur. Feſt.

Barritus, us, ui, m. 4. Elephanti vox. Apul. l. 3. Flor. Eſt elephantorum triſtis barritus. ¶ Item clamor a Romanis militibus tolli ſolitus, cum prælium inibant. Veget. l. 3. c. 18. Clamor autem, quem barritum vocant, prius non debet tolli, quam acies utraque ſe junxerit. Apud Tacit. de Germ. cap. 3. legitur Barditus, pro eodem. ¶ Hanc vocem non Romanam, ſed barbaram eſſe, colligitur ex Ammian. l. 26. c. 22.

Barrus, m. 2. elefante, כבירים, Germ. elephant, Gal. elephant, Hiſp. elefante, ἐλέφας, elephas, a βάρος, gravitas, quia animalium maximus eſt, vel a בר, extra, foras, quia eſt animal peregrinum, vel a בער, brutum, jumentum. Horat. Epod. 12. Nigris digniſſima barris. ¶ Eſt & nomen propr. apud eund. l. 1. ſat. 6. v. 31.

Barycæ ædes ſunt, latæ quidem, ſed humiles ob raritatem columnarum, ut columnæ pondus ſuperpoſitum facilius ſuſtineant, a βαρὺς, gravis. Dicuntur item barycephalæ, quaſi gravicipites, a βαρὺς, gravis, & κεφαλὴ, caput, quod pro columnarum paucitate ſatis grave pondus ſuſtineant. Vitruv. l. 3. c. 2.

Baſaltes, m. 3. βασάλτης, marmor ferrum colore, & duritia imitans, a baſal, Æthiopice ferrum, quia Ægyptii illud in Æthiopia invenerunt. Plin. l. 36. c. 7.

Baſanites, itis, m. 3. vel baſanus, m. 2. βασανίτης, vel βάσανος, lapis Lydius, vel Heraclius, quo aurum probatur, a βασανίζω, exploro, torqueo, vel a baſal, Æthiop. ferrum, quia eſt ferrei coloris. Plin. l. 36. c. 22.

Baſcauda, f. 1. vas Britannicum, in quo calices, & alia lavantur. Juven. ſat. 12. v. 46. Martial. l. 14. epigr. 99.

Baſcŭli, orum, populi Hiſpaniæ, Bæticæ, ad fretum Gaditanum, Varr. 2. R. R. c. 10. ¶ Hos Plin. l. 3. c. 3. Baſtulos vocat.

Baſella, æ, parva baſis, Pallad. de R. R. l. 1. cap. 18. Baſellis altioribus impoſitas cupas collocare.

Baſiatio, onis, baciamento, actus baſiandi, φίλημα, Catul. Carm. 7. Quæris, quot mihi baſiationes ſint ſatis.

Baſiator, oris, m. 3. qui baſiat, φιλητής. Martial. l. 11. epigr. 98. Effugere non eſt, Baſſe, baſiatores.

Baſiatus, a, um, baciato. Martial. 12. 59. Hic ſutor modo pelle baſiata.

Baſilia, orum, n. τὰ βασίλεια, h. e. regia, ad reges ſpectantia. Tertul. 4. adv. Marc. c. 14. Sic retro in Baſiliis Anna mater Samuelis, &c. h. e. in ſacris Regum libris.

Baſilica, æ, f. 1. luogo pubblico, ſala pubblica, היכל, Ger. rathaus, Gal. maiſon royale, Hiſp. caſa real, βασιλική, Regia, locus publicus, & magnifice ornatus, templo perſimilis, in quo negociationes, conſilia, & judicia exercebantur, ſive quod βασιλεὺς, non ſolum Regem, ſed etiam alios nobiles, & Regios ſignificet, ut Judices, ſive quod omnia, quæ grandia, & excellentia ſunt, baſilica, ſeu Regia appellentur. Liv. l. 26. c. 27. & l. 39. c. 44. ¶ Baſilicæ Romæ complures fuere. Primam Cato extruxit, Porciamque appellavit, aliam Julius Cæſar, quæ Julia dicta eſt, &c. ¶ Hinc a Chriſtianis Eccleſiæ maximæ, ampliſſimæque Baſilicæ appellari cœptæ ſunt, quia ibi Regi omnium Deo cultus, & ſacrificia offeruntur, Sulpic. Sever. lib. 2. hiſt. ſacr. c. 33. ¶ D. Hieronym. epiſt. 3. ad Heliodor. appellat baſilicas Eccleſiæ minora ſacella, ſeu ædiculas in ipſa Eccleſia poſitas.

Baſilicata, Baſilicata, prov. R. Neapolitani, ubi alias major, & potior pars Lucaniæ, inter Principatum cit. Calabriam, ſinum Tarentinum, & Terram Barienſem.

Baſilice, adv. ſplendidamente, regalmente, βασιλικῶς, regie, magnifice, ſplendide. Plaut. in Pers. 3. 1. Baſilice ornatus incedit, & affabre ad fallaciam. ¶ Tranſlate Id. Epid. 1. 1. 34. Interii baſilice. h. e. omnino, funditus. nam reges cum pereunt de magno ſtatu decidunt.

Baſilicŭla, æ, diminut. parva baſilica. Paulin. Nolan. epiſt. 32. n. 17. edit. Pariſ. Hanc quoque baſiliculam conſecrabunt.

Baſilicum, i, n. 2. veſtimenti regii, & ſplendidi genus. Plaut. Epid. 2. 2. 48. Tunicam rallam, tunicam ſpicam.... baſilicum, aut exoticum, &c. V. ibi Interpr.

Baſilicus, a, um, o. 1. 2. reale, Ger. koniglich, Gal. royal, Hiſp. real, βασιλικός, Regalis. Plaut. in Cap. 4. 2. 31. Baſilicas edictiones, atque imperioſas habet. Et in Pſeud. 1. 5. 43. Baſilicus ſtatus. Et in Perſ. 1. 1. 32. Baſilicus victus. ideſt, regalis, & excellens. & Trinum. 4. 3. 23. Baſilica facinora, ideſt, Regia. Sed baſilicus jactus, apud eund. idem eſt ac Venereus. Curc. 2. 3. 80. ¶ Significat etiam ſuperbum, & faſtuoſum. Id. Rud. 2. 4. 15. At ego baſilicus ſum, quem niſi oras, guttam non feres. ¶ Baſilica nux, βασιλικὸν κάρυον, juglans, genus nucum optimum, & quaſi Regium, quod & Perſicum dicitur. Plin. l. 15. c. 22.

Baſiliſcus, m. 2. baſiliſco, Ger. ein baſiliſch, βασιλίσκος, al. regulus, genus ſerpentis, quod, teſte Plin. l. 8. cap. 21. in ſolitudinibus Africæ habitat, candida in capite macula, veluti quodam diademate adornatum. Acutiſſimum habet caput, rubeos oculos, colorem ad nigredinem vergentem. Reliquos ſerpentes ſibilo fugat, ut ſolus regnare videatur.

Baſio, as, a. 1. baciare. Martial. l. 6. Et bis, terque, quaterque baſiavit. Catul. carm. 7. Baſia multa baſiare.

Baſiŏlum, i, n. 2. diminut. a baſium. Petron. in Satyr. c. 85. & Apul. l. 10. Met.

Baſis, f. 3. baſe, ſoſtegno, מכונה, Ger. ein grund, ſeſt, Gal. baſe, Hiſp. baſa, βάσις, eſt ſeſſio columnæ, ſtatuæ, &c. quæ a fundamento conſurgit, & pondus fabricæ ſuperimpoſitæ ſuſtinet. Cic. 5. Tuſc. c. 23. Additus in adverſam Baſim. ¶ Hinc orbiculi illi, in quibus vaſa in menſis collocantur, ne toralia polluantur, vocari ſolent baſes. Javolen. Dig. lib. 32. leg. 98. Baſes quoque horum vaſorum. ¶ Baſis trianguli eſt ima pars, qua triangulum ſedet. Cic. 2. de nat. Deor. c. 49. Baſis trianguli, quam grues efficiunt. ¶ Metiri aliquem cum ſua baſi apud Senec. epiſt. 76. ſub fin. proverbialiter ſignificat parva menſura uti. Nam ſi ſtatuam metiendo, baſim quoque comprehendas, juſto major illa videbitur.

Baſium, n. 2. bacio, נשיקה, Ger. ein kuſſ, Gal. un baiſer, Hiſp. el beſo, φίλημα, oſculum, ſuavium. Donatus oſculum, baſium, & ſuavium ſic diſtinguit, ut oſcula ſint officiorum, baſia pudicorum affectuum, ſuavia libidinum, vel amorum. Sed hæc differentia non obſervatur. Catul. ad Leſb. carm. 5. Da mi baſia mille.

Baſſareus, i, m. Βασσαρεύς, Bacchi cognomen a Baſſara Lydiæ opp. ubi præcipue colc-

colebatur, vel a βάζω, clamo, quod ejus ſacrificia maximis clamoribus celebrarentur. Horat. l. 1. od. 18. Non ego te, candide Baſſareu, invitum quatiam.

Baſſaricus, a, um, h. e. Bacchicus. Propert. eleg. 17. v. 30. l. 3. Cinget Baſſaricas Lydia mitra comas.

Baſſaris, is, vel idis, f. 3. Βασσαρίς, Bacchi ſacrificula. Perſ. Sat. 1. v. 100. Et ſectum vitulo caput ablatura ſuperbo Baſſaris. ¶ Eſt etiam veſtis genus ad talos uſque demiſſæ, qua in Bacchi ſacrificiis utebantur ſacerdotes. Vet. Scholiaſt. in Perſ. loc. cit.

Baſtaga, vel Baſtagia, æ, f. vox deducta a Græco βαστάζω, porto, bajulo, veho, ſignificat onus, ſarcinam. βασταγή. Sumitur autem Cod. Juſtin. pro munere, & officio tranſvehendi jumentis res publicas, aut Principis, l. 12. tit. 58. leg. 3.

Baſtagarii, vel Baſtagiarii, orum, qui baſtagis, hoc eſt oneribus tranſvehendis præſunt. Lib. 11. Cod. tit. 7. leg. 4.

Baſtarnæ, Baſternæ, pop. Sarmatiæ Europææ, in Regno Polonico, ad oram maris Euxini, finit. Peucinis, qui in Podolia, & Alanis, qui in Lituania cenſentur, ubi nunc Ruſſia nigra, Volhinia ſuper. & Beſſarabia. Plin. l. 4. c. 12. & Liv. l. 40. c. 57.

Baſterna, æ, genus vehiculi muliebris tecti, forma nihil a lectica diſtans, quod a mannis, vel mulis portabatur, pilentum. Lamprid. Heliogab. c. 21. Dedit quadrigas, equos ſtratos, mulos, baſternas, & rhedas. Adde Ammian. l. 14. c. 17.

Baſternarius, ii, qui baſternas portat. Symmach. l. 6. epiſt. 15. Baſternarios præbere alicui.

Bat. Vide Ba.

Batāvi, m. 2. pop. Bataviæ, ſeu Hollandiæ. Lucan. l. 1. v. 431. Vangiones, Batavique truces, quos ære recurvo Stridentes acuere tubæ. ¶ Reperitur hæc vox etiam penult. longa. Sil. l. 3. v. 608. Jam puer auricomo performidate Batavo.

Batavía, Inſula Batavorum, Ollanda, regio Germ. inf. in Belgio, pars Auſtralis Hollandiæ, inter duo Rheni cornua, & Oceanum Germ. Ejus portio, quæ eſt in Geldriæ Duc. adhuc antiquum nomen retinet & dicitur Betouwe, ſeu Betuwe. Populi Batavi.

Baternæ, arum, populi iidem qui Baſtarnæ. Valer. Flacc. l. 6. v. 96.

Bathyllus, m. 2. Βάθυλλος, Poeta tragicus inſignis. ¶ Fuit item Samius adoleſcens amatus ab Anacreonte. Horat. Epod. 14. v. 9.

Batillum, i, n. & Batillus, i, m. paletta, badile, pala, Ger. fewerſchauffel, Gal. palette, ou pele, Hiſp. badil, πυραυστρον, ferreum inſtrumentum, quo cineres, & prunæ tolluntur, a pateo, quaſi patulum, & dimin. p mutato in b, batillum. Plin. l. 33. c. 8. Batillis terreis candentibus ramento argenti impoſito. Marcel. Empir. c. 27. Super batillum candentem. Trebel. Pol. in Claud. c. 14. Coctilium batilla quatuor. ¶ Ruſtici etiam batillum vocant ferreum inſtrumentum, quo ad ſulcos, elices, foſſaſque in agris faciendas utuntur. Var. l. 3. de R. R. c. 6. Paſtorem earum cum batillo circuire oportet, ac ſtercus tollere. ¶ Eſt item meſſorum inſtrumentum ligneum, quo Picentes utebantur. Id. 1. de R. R. c. 50. In Piceno ligneum habent incurvum batillum, in quo extremo ſit ferrula ferrea, hæc cum comprehendit faſcem ſpicarum, deſecat. ¶ Item foculus geſtatilis, in quo odores accenduntur, aut qualis hyeme menſis imponitur. Horat. l. 1. ſat. 5. v. 36. prunæque batillum.

Batīnus, Batinum, Matrinus, Tordino, fl. Picenorum, in Aprutio, qui Interamnam alluit, & ad Flavianum caſtrum in mare Adriaticum labitur.

Batinus, a, um, ad Batinum pertinens, ut Batini ſaltus, Horat. l. 3. od. 4.

Batiōca, V. Batiola.

Batiōla, f. 1. genus vaſis, quo vinum cado hauſtum ad menſam fertur. Plaut. Batiolam auream octo pondo habeat. Ita refert Non. cap. 15. n. 19. Sed & in Stich. 5. 4. 12. hæc vox legitur. Alii leg. Batioca, quæ vox eſt in Gloſſis Iſidori; Alii Batiaca.

Batis, idis, finocchio marino, κρίθμον, m. & f. herba eſt fruticoſa, pinguifolio, in modum portulacæ, ſed craſſiore, latiuſculo, & guſtu ſalſo, floribus candidis, & ſemine libanotidis, quam Dioſcorides κρίθμον, ſive κρῆθμον appellat, vulgus certam marinam. Plin. l. 32. c. 11. ¶ Batis item inter aves numeratur. Plin. l. 21. c. 15.

Batrachītes, βατραχίτης, lapis ranæ viridis colore, & effigie. Plin. l. 37. c. 10.

Batrachium, n. 2. βατράχιον, genus herbæ apud Apul. de herb. c. 8. & 9. qua mendici flagitioſi ſibi crura, & lacertos dilaniare conſueverunt. Plin. l. 25. ſub fin. ranunculum vocat: ſed Batrachium Apulej. de herb. c. 8. & 9.

Batrachomyomachia, Βατραχομυομαχία, ranarum, & murium pugna, quo titulo Homerus elegantem conſcripſit libellum, a βάτραχος, rana, & μῦς, mus. Stat. in præfat. ad lib. 1. Silvar.

Batrăchus, m. 2. nobilis ſtatuarius, ex Laconia, qui Romæ, Scauri, & Octaviæ templa ſtruxit porticibus incluſa. Plin. l. 36. c. 5.

Battiades, m. 1. Callimachus Poeta, fil. Batti, Cyrenes conditoris, ut ipſe jactitabat. Ovid. in Ibin. v. 53. & Stat. 5. Silv. 3. v. 157. ¶ Battiades etiam dicuntur a Batto Rege oriundi. Sil. l. 3. v. 252.

Battis, f. 3. Βαττίς, puella formoſiſſima, quam Philetas Poeta elegiographus adamavit, ſuiſque carminibus celebravit. Ovid. l. 1. Triſt. el. 6.

Battologia, al. tautologia, f. 1. βαττολογία, eſt vitium Grammaticale, quo idem verbum, vel eadem ſententia ſine cauſa iteratur, a Batto paſtore, qui hoc vitio notatus eſt, ut Cujus rationis ratio non extat, ei rationi ratio non eſt fidem habere. Ovid. 2. Met. ſub illis Montibus, inquit, erant, & erant ſub montibus illis. Alii non a Paſtore, ſed a Poeta quodam inepto Battologiam dictam volunt, inter quos Suidas eſt, verbo βαττολογία.

Battus, i, nom. propr. ejus, qui Cyrenas condidit. Suid. l. 17. ¶ Item Poetæ cujuſdam inepti, a quo Battologia eſt dicta. ¶ Item Paſtoris, qui quod Mercurii furtum indicaſſet, ab eo in Indicem, ſeu Lydium lapidem mutatus eſt. Ovid. 2. Met. v. 688.

Batūlum, opp. Campaniæ. Virg. 7. Æn. prope fin.

Batŭo, is, ere, eſt ferulis, ſeu rudibus velitari. Suet. in Calig. c. 32. Myrmillonem in ludo rudibus ſecum batuentem, & ſponte proſtratum confodit. ¶ Item percutere, battere. Plaut. Caſ. 2. 8. 60. Batuatur tibi os, ſenex nequiſſime. ¶ At batuere ulcera, apud Plin. l. 31. c. 9. eſt comprimere, arcte ſtringere. ¶ De obſceno hujus verbi uſu Cic. Fam. l. 9. ep. 22. Βινεῖν.

Batus, genus herbæ. Feſtus.

Baubor, aris, atus ſum, d. 1. βαΰζω, fictitium verbum, a voce canum, cum latrant. Differt tamen a latro, as, quia latrant canes irati, baubantur cum queruntur. Lucr. l. 5. v. 1070. Et cum deſerti baubantur in ædibus omnes.

Baucis, anus paupercula, quæ cum Philemone marito Jovem, & Mercurium ſuſcepit hoſpitio. Ovid. 8. Met. ¶ Perſ. Sat. 4. v. 21. pannucea Baucis ſumitur pro quavis paupere muliercula.

Bauli. Bagola, Bauli, locus Campaniæ, inter Miſenum urb. exc. & lacum Bajanum. ¶ Servius ductum inde nomen ait, quod olim Hercules juxta Bajas fecit caulam bobus, & eam ſepſit, qui locus primo Boaulia dictus, mox Bauli. Symmach. epiſt. 1. l. 1. Huc Deus Alcides ſtabulanda armenta coegit, Eruta Geryonis de lare tergemini. Inde recens ætas corrupta Boaulia Baulos Nuncupat occulto nominis indicio.

Bavĭus, poeta ineptiſſimus, de quo Virg. Ecl. 3. Qui Bavium non odit, amet tua carmina, Mævi.

Baxĕæ, f. 1. pianelle, zoccoli, Ger. pantoffeln, ſolben, Gall. pantouffles, Hiſp. chinelas, o alcorques, crepidæ, & calceamenta, & propriæ calcei Philoſophorum. Apul. in l. de A. A. Qui pallio, baculo, baxeis, & hircino barbitio Philoſophum fingeret. Adde Plaut. Men. 2. 3. 40.

B ANTE D.

Bdellium, n. 2. arbor nigra, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici. Gummi genus exſudat, quod & ipſum bdellium vocatur, & uſum habet in unguentis. Naſcitur in Bactriana, Arabia, India, Media, Babylonia. Plin. lib. 12. c. 9.

B ANTE E.

Beāte, beatamente, adv. feliciter. Cic. 1. de Fin. Omnis ſumma Philoſophiæ ad beate vivendum refertur. Senec. epiſt. 92. Beatius vivere. Et de conſol. ad Helv. c. 9. Beatiſſime vivens. ¶ In plauſibus ſignificat feliciter, proſpero ſucceſſu. Martial. l. 2. epigr. 27. Effecte, graviter, cito, naviter, euge, beate.

Beatifĭco, as, beatum facio. Auguſtin. l. 14. de Trin. c. 14.

Beatifĭcus, a, um, qui beatum facit, beatifico. Apul. de habit. Doctr. Plat. l. 1. p. 3. Deus beatus, & beatificus.

Beatĭtas, atis, & beatitudo, inis, f. 3. beatitudine, felicità, אשר, Ger. ſeligkeit, Gall. beatitude, Hiſp. bienaventurança, μακαριότης, felicitas. Cicer. 1. de nat. Deor. c. 34. iſta ſive beatitas, ſive beatitudo dicenda eſt (utrunque omnino durum, ſed uſu mollienda nobis verba ſunt) verum ea, quæcunque eſt, &c.

Beatitūdo, V. Beatitas.

Beatŭlus, a, um, beatino, dim. a beatus. Perſ. Sat. 3. v. 103. Beatulus alto compoſitus lecto, h. e. mortuus.

Beātus, a, um, o. 1. 2. beato, felice, מאשר, Germ. ſelig, Gall. heureux, bien heureux, Hiſp. bienaventurado, μακάριος, felix, fortunatus. Cic. 5. Tuſc. Hos exiſtimo beatos, qui ſint in bonis nullo adjuncto malo. Id. ib. c. 8. Qui beatus eſt, non intelligo, quid requirat, ut ſit beatior. ¶ Interdum ponitur pro nobili. Horat. l. 2. Carm. An te generum beati Phyllidis flavæ decorent parentes. ¶ Item pro valde divite. Nepos in Ageſil. cap. 8. Homo non beatiſſimus. ¶ Tranſlate ponitur pro affluenti, abundanti. Quintil. lib. 10. c. 1. Immortalis ingenii beatiſſima ubertas. Id. l. 11. cap. 3. Vox beata. voce piena. ¶ Apud Chriſtianos beati dicuntur, qui pie, ſancteque vivendo cæleſtem ſibi patriam promeruerunt. Ethnici etiam pro mortuis uſurpaſſe videntur eodem modo quo felices. V. Beatulus.

Bebicius, a, um, V. in Bebeis.

Bebriacenſis, adject. a Bebriaco. A Plin. l. 10. c. 49. dicuntur Bebriacenſes aves illæ, quæ eo primum tempore in Italia viſæ ſunt, cum pugna Othonem inter & Vitellium ad Bebriacum commiſſa eſt.

Bebriăcum, i, n. la Bina, opp. olim, nunc pagus Cenomanorum, ad Ollium fl. inter Cremonam 12. M. P. & Brixiam 20. Aliis eſt Canero, opp. Duc. Mantuani, ad Ollium fl. ubi recipit Cluſium, medium inter Cremonam, & Mantuam 20. M. P. ubi Otho a Vitellio victus eſt. Sueton. in Oth. c. 9. & Juvenal. ſat. 2. v. 106.

Bebrus, i, m. bevero, idem qui fiber. Vet. Scholiaſt. Juvenal. ad Sat. 12. v. 32.

Bebryce, una filiarum Danai, quæ cum Hypermneſtra præter juſſa patris viro pepercit. Fugiens una cum viro in Bithyniam venit. Hinc regio Bebrycia dicta eſt.

Bebrycia, f. 1. Βεβρυκία, regio Bithyniæ, dicta a Bebryce filia Danai. Valer. Flacc. l. 5. v. 502.

Bebryces, um, Aliis ſunt Aſiæ populi in Bithynia, quæ ante Bebrycia dicta: Aliis in Galliæ finibus circa Pyrenæos montes, &c.

Bebrycĭus, a, um, gentile adject. a Bebrycia Aſiæ regione. Flac. l. 4. v. 99. Proxima Bebrycii panduntur litora regni. Sil. l. 3. v. 420. de Pyrenæis jugis. Nomen Bebrycia duxere a virgine colles. ¶ Bebrycia arena locus eſt, ubi Pollux cum Amyco ceſtibus pugnavit. Stat. l. 4. Silv. 5. v. 28. ¶ Item pertinens ad Bebrycem regem, qui in ea parte Galliæ Narbonenſis regnavit, quæ Pyrenæis montibus jungitur: ubi etiam Bebryces populi. Silv. l. 3. v. 443. Bebryciæ Pœnus fines tranſcenderat aulæ. ¶ Bebrycia virgo eſt Pyrene Bebrycis regis filia, quæ Pyrenæis montibus nomen dedit, ab Hercule ibi ſepulta. Sil. Ibid. v. 420. Nomen Bebrycia duxere a virgine colles.

Bebryx, cis, m. 3. Βέβρυξ, Rex fuit in montibus Pyrenæis, teſte Silio l. 3. v. 423. Item Amycus Bithyniæ rex, quem Pollux ceſtu pugnans occidit. Valer. Flac. l. 4. v. 261. ¶ Eſt item nomen gentile, eum ſignificans, qui ex Bebrycia ortus eſt. Solin. c. 42. V. Bebrycia. Hujus penult. in obliquis caſibus anceps eſt.

Becco, Gallica vox, roſtrum galli gallinacei ſignificans: quo cognomine appellatus fuit Antonius Primus, Toloſæ natus, qui Vitellium oppreſſit. Sueton. in Vitel. c. ult.

Bechĭon, βήχιον, Lat. tuſſilago, a βήξ, χός, tuſſis, quia tuſſim ſanat. Plin. l. 26. c. 6.

Bee, vox eſt ovium balantium. Varr. 2. R. R. c. 1. Non me, ſed bee ſonare videtur (vox ovium) unde belare dicunt, extrita littera. h. e. dempto altero e, nam a bee dicendum eſſet beelare.

Beelphēgor, Idolum Moab, idem ac Baal, ſive Beel, qui in monte Phegor colebatur. Interpr. vir habens hiatum, vel Deus hians, vel ſimulacrum ignominiæ.

Beelzĕbub, Βεελζεβούβ, Idolum Accaronitarum, quaſi idolum muſcarum, a bel, beel, baal, idolum, & zebub, muſca. ¶ Sed & pro Dæmoniorum Principe ponitur in ſacris litteris.

Bela, oves apud antiquos, ex Varr. de R. R. l. 2. c. 1. Græce μῆλα. ubi alii aliter legunt.

Belbus, i, m. idem atque hyæna. Capitolin. in Gordian. c. 33. Fuerunt ſub Gordiano Romæ elephanti xxx. alces x. tigres x. belbi, ideſt hyænæ x. Al. leg. belbi, item hyænæ x. qua ratione eſſent belbi hyænis diſſimiles.

Belĕnus, fuit Aquilejenſium Numen, quod ſumma religione coluerunt, & ipſum Apollinem eſſe crediderunt. Tertul. Apol. c. 24. & alii.

Belgæ, m. 1. Βέλγαι, quaſi bellorum gens, pop. Galliæ Belgicæ, al. Comatæ, inter Sequanam, & Scaldim fl. in 15. pop. olim diviſi, ſed nunc qui verſus Oceanum incolunt, quorum regio eſt Belgium, Paeſi Baſſi.

Belgĭcus, a, um, o. 1. 2. ut Eſſedum Belgicum, currus genus apud Belgas primum inventum. Virg. 3. Georg. Belgica vel molli melius feret eſſeda collo.

Belgĭum, Paeſi Baſſi, eſt pars Borealis, & Oceano vicinior antiquæ Galliæ Belgicæ, alio nomine Germania inferior, quia regio humilior eſt verſus Oceanum, & ſermo gentium ab aliis Germanis non multum differt. Cæſ. l. 5. B. G. c. 34.

Belial, indeclin. & Belia, æ, m. nequam & malignus ſpiritus. Tertul. de habit. mul. c. 2. Prudent. in Pſychom. v. 714. Iſid. l. 8. Orig. c. 11.

Bellas, adis, Beli neptis, Danai filia. Senec. Herc. Oet. verſ. 958. Stricto cruenta Belias ferro ſtetit. Al. leg. Belis in ferro.

Belides, æ, m. 1. Βηλίδης, patr. maſc. filius, vel aliquis de genere Beli. Virg. 2. Æn. v. 81. Belidæ nomen Palamedis.

Belis, idis, patr. fem. filia, vel neptis Beli. ¶ Belides, plur. num. quinquaginta filiæ Danai, neptes Beli. V. Danaus. Ovid. 4. Met. v. 462. Aſſidue repetunt, quas perdunt, Belides undas.

Bellaria, orum, n. paſticci, confetture, coſe dolci da poſpaſto, τραγήματα, cupediæ, omne genus ſecundæ menſæ, ut cibi ſaccharo, aut melle conditi, aut alia id genus gulæ irritamenta, quæ & ſecundæ menſæ appellantur, a bonitate, quia bellæ res ſunt, ut Cato vocat pulchralia. Macrob. in Sat. Secundæ menſæ illata bellaria novo ſermoni principium dedere, lib. 3. c. 18. ¶ Vina quoque dulciora in comœdiis antiquioribus eſt invenire hoc vocabulo appellata, dictaque eſſe ea Liberi bellaria. Gel. l. 13. c. 11.

Bellator, oris, m. 3. combattitore, guerriero, איש מלחמה, Ger. ein krieger, Gal. guerrier, Hiſp. guerrero, πολεμιστής, bellicoſus, vel qui bellum gerit. Cic. 4. Tuſc. An accuſatori majores noſtri majora præmia, quam bellatori eſſe voluerunt? ¶ Dicitur & de brutis animalibus. Virg. 10. Æn. Et inter bellatoris equi cava tempora conjicit haſtam. ¶ Bellator enſis, Sil. l. 13. v. 376.

Bellatorĭus, a, um, ad bellum, ſeu bellatorem pertinens. Plin. l. 7. epiſt. 9. Non ideo pugnacem, & quaſi bellatorium ſtilum ſuaſerim.

Bellātrix, icis, guerriera, אשת מלחמה, Ger. ein kriegerin, Gal. guerriere, Hiſ. guerrera, πολεμίστρια, mulier bellicoſa. Virg. 1. Æn. v. 493. Aurea ſubnectens exertæ cingula mammæ bellatrix. ¶ Interdum additur velut adjectivum: ut belua bellatrix, Sil. l. 9. 577. Bellatrix iracundia, Cic. 4. Tuſc. c. 24. Bellatrix triremis, Claud. de ſex. Conſ. Honorii, v. 135.

Bellatulus, a, um, o. 1. 2. vocabulum blandientis, idem quod bellulus. Plaut. in Caſ. 4. 4. v. ult. ubi tamen alii aliter.

Bellax,

Bellax, *acis*, *adject.* *bellicoſo*, bellicoſus. *Lucan. l. 4. v. 406.* bellaci confiſa gente Curetum.

Belle, adverb. pulchre, ſcite, eleganter, venuſte, ſuaviter, commode, *bellamente*, *bene*, [illegible], [illegible], &c. Eſt autem diminutivum a *bene*, ut *Feſtus* docet. *Cic. Att. l. 16. epiſt. 3.* Belle ædificata prædiola. *Id. l. 5. epiſt. 11.* Cum ego me non belle haberem. Sic *Id.* belle cecidit, *ad Att. l. 13.* Et belliſſime navigare, *Fam. l. 15. epiſt. 9.* ¶ Accipitur & pro ſenſim, pedetentim, placide. *Plaut. Curcul. 4. 2. 35.* Sequere iſtum bella belle. Et *Asin. 3. 3. 86.* I ſane bella belle. ¶ Habet ſæpe locum in plauſibus. *Cic. 3. de Orat. c. 26.* Bene, & præclare quamvis nobis ſæpe dicatur; belle & feſtive nimium ſæpe nolo.

Bellerophontes, æ, [illegible], ſeu Bellerophon, tis, m. 3. filius Glauci, nepos Siſyphi, pronepos Æoli, pater Laodamiæ, Iſandri, Hippolochi ex Achimene uxore. Primum Hipponous dictus eſt, deinde Bellerophontes, a Bellero quodam Corinthio, quem occidit. Fuit Rex Ephyræ, ſed Regno ſpoliatus a Præto Argivorum Rege apud illum ejus juſſu aulicam vitam vixit. Corporis pulchritudine excelluit, ornatus ſimul præclariſſimis, maximiſque virtutibus. Cum ab Anthia, ſeu Stenobœa uxore Præti de coitu interpellatus eſſet, veritus hoſpitalis Jovis iram, laſcivam feminam repulit. Quare exardens repulſa mulier, apud virum innocentem hoſpitem accuſavit, qui hoſpitii jure motus illum domi interficere non ſuſtinuit, ſed datis codicillis ad Ariobatem, ſeu Jobatem ſocerum in Lyciam miſit. Lectis ergo codicillis Jobates in ultionem criminis ad Solymos domandos Bellerophontem miſit, ut ſub prætextu memorabilis pugnæ interiret. Verum cum & Solymos facile viciſſet Bellerophontes, & aliis pleriſque periculis objectus ſemper victor rediiſſet, poſtremo ad interimendam Chimæram miſſus eſt: quem etiam laborem, nactus Neptuni beneficio Pegaſum equum, ſumma cum laude ſuperavit. Jobates virtutem juvenis admiratus alteram illi ex filiabus cum Regni parte uxorem dedit: ex qua Iſandrum, Hippolochum, & Laodamiam ſuſcepit. Hæc cum audiſſet Stenobœa, ſibi ipſa mortem conſcivit. Bellerophontes autem felici rerum ſucceſſu elatus, cum in cœlum evolare cum Pegaſo conaretur, immiſſo a Jove œſtro, equo excuſſus eſt, deciditque in eum campum, qui Aleius appellatus eſt. Pegaſus autem a Jove inter ſidera eſt relatus. *Horat. l. 4. od. 11. v. 26.* ¶ *Plaut. Bacch. 4. 7. 11* Bellerophontem jam tuus me fecit filius. Alludit ad Bellerophontem, qui neſcius litteras attulit ad Jobatem, in quibus de ſua ipſius nece agebatur.

Bellerophontēus, a, um, adject. poſſeſſiv. *Propert. l. 3. el. 3.* Bellerophontei qua fluit humor equi. ¶ *Bellerophonteus morbus*, pro animi morbo accipitur, quo ſc. Bellerophontem laboraſſe ferunt. V. *Scalig. in not. ad Auſon. p. 130.*

Bellica, æ, f. 1. dicebatur columella illa ante templum Bellonæ, ſuper quam jaciebant haſtam, cum bellum indicerent. *Feſt.*

Bellicōſus, o. 1. 2. *feroce*, *valoroſo*, *bellicoſo*, [illegible], Ger. *kriegiſch*, Gal. *belliqueux*, Hiſ. *bellicoſo*, [illegible], ad bella gerenda aptus. *Sal. in Jug.* Libyes, quam Getuli, minus bellicoſi erant. *Liv. l. 9. c. 6.* Cepiſſe eos non Romam, ſed quod multo bellicoſius fuerit, Romanam virtutem, ferociamque. *Caſ. l. 3. B. C. c. 1.* Bellicoſiſſima gens. *Liv. l. 10. c. 9.* Annus bellicoſus, *pieno di guerre*.

Bellicrĕpa, f. 1. genus veteris ſaltationis a Romulo inſtitutæ, in qua cum armis ſaltabant. *Feſtus*.

Bellicum, ci, ſubſtant. n. 2. ſonus tubæ, quo ſignum dabatur militibus incundæ pugnæ. Unde bellicum canere, *dar all' arme*, [illegible], Germ. *ein lermen*, eſt, milites tubæ cantu ad prælium animare. ¶ Per metaphoram accipitur pro inſtigare ad diſſidium. *inſtigare*. *Cic. 6. Phil.* Atque iidem bellicum me ceciniſſe dicunt.

Bellicus, a, um, o. 1. 2. militaris, *militare*, *della guerra*, adject. [illegible], quod ad bellum pertinet, ut Bellica diſciplina, bellica corona, quæ bellatoribus victoribus dabatur. *Ovid. 3. Faſt.* Dea bellica Palas, *bellicoſa*. *Cic. pro Mur.* Virtus bellica. *Id. 2. de Leg. c. 24.* Mors bellica. *h. e.* in bello obita.

Bellĭfer, a, um, o. 1. 2. *bellicoſo*, [illegible], qui bellum infert. *Claudian. in Eutrop. l. 1. v. 429.* Quid belliferam communibus urunt Italiam maculis?

Bellĭficor, aris, dep. 1. idem quod gratificor. *Cic. 8. Fam. ep. 10.* Ne bellificatus alicui dicaris. *Al. leg.* velificatus.

Bellĭger, a, um, qui bellum gerit. *Mart. l. 13.* Hermes belligera ſuperbus haſta. Sic mens belligera, apud *Sil. Ital.* & belligeri labores, apud *Val. Flacc. l. 5. v. 617.*

Belligerātor, oris, m. 3. qui bellum gerit. *Fortunat. in Vita Martini, l. 3. v. 369.* Belligeratori valeat ne femina jungi. Adde *Avien. in periegeſi v. 55.*

Belligĕro, ras, n. 1. *guerreggiare*, [illegible], bello, bellum gero. *Cic. pro Font. c. 12.* Par alicui in belligerando. ¶ Translate *Plaut. Truc. 1. 2. 81.* Parcipromi, qui cum geniis ſuis belligerant. ¶ Deponentis forma *Hygin. fab. 274.* Betus Neptuni filius gladio belligeratus eſt.

Bellipŏtens, o. 3. *poſſente in guerra*, [illegible], qui bello pollet. *Cic. 2. de Div.* Æacidæ bellipotentes ſunt. *Virg. Æn. 11. v. 8.* tibi magne tropæum Bellipotens. *h. e.* Mars.

Bellis, idis, f. 3. genus herbæ, *picciola margherita*. *Plin. l. 26. c. 5.*

Bellisŏnus, a, um. *Paulin. Nolan. 8. Natal. Felic.*, *v. 443.* Belliſono venientes flumine pugnas.

Bellitudinem ſicut magnitudinem dixit Verrius. *Feſtus*.

Bello, as, n. 1. belligero, bellum gero, *combattere*, *guerreggiare*, [illegible], Ger. *kriegen*, Gal. *faire guerre*, Hiſp. *guerrear*, *hazer guerra*, [illegible]. *Cic. pro Leg. Man.* Longe a domo bellare. ¶ Eſt & *bellor*, *aris*, deponens. *Virg. 11. Æn.* Pictis bellantur Amazones armis. ¶ Arma ipſa bellare dicuntur apud *Plin. l. 5. c. 1.* Romana arma in Mauritania bellavere. ¶ Bellare alicui, *Stat. Theb. 8. v. 505.* ¶ Bellare cum aliquo. *Cic. pro Arch.* & alibi. ¶ Ponitur etiam pro pugnare. *Stat. 6. Theb. v. 829.* Bellare ceſtu. *Sil. l. 3. v. 235.* Bellare enſe.

Bellōna, næ, Ἐνυώ, [illegible], *Bellona*, Martis ſoror, bellorum Dea, quam *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 223.* gaudentem cruentis dixit, quia ſanguine, ac cædibus, quæ belli negotia ſunt, delectatur. ¶ *Lactant. l. 1. c. 21.* & *Turneb. l. 8. c. 23.* obſervant, Bellonam eandem a Romanis habitam fuiſſe, ac Virtutem. ¶ Romæ templum habuit extra Urbem, in quo ſenatus dabatur iis, quos in Urbem admittere nolebant.

Bellonarii, m. 2. Sacerdotes Bellonæ, qui ſe ſe cultris feriebant, ut ſanguine ſuo illam placarent. *Lucan. l. 1. v. 565.* *Lamprid. in Commodo*, *c. 9.*

Bellōſus, a, um, o. 1. 2. [illegible], vetuſtum nomen, idem, quod bellicoſus. *Cæcil. apud Non. c. 2. n. 96.* Bellum ſuſcitare contra belloſum genus.

Bellovāci, [illegible], pop. Galliæ, in Inſula Franciæ, quorum urbs Bellovacum, al. Cæſaromagus, *Beauvais*, ad Tharam fl. regio *le Beauvoiſis*. *Plin. l. 4. c. 17.*

Bellŭa, V. Belua.

Bellŭle, apud *Plautum* adverb. diminut. eſt a bene, quod facit belle, & bellule. Hæc Feſtus. *Apul. l. 10. Met.* Bellule ſuffarcinatus.

Bellŭlus, a, um, dim. a bellus, o. 1. 2. idem, quod pulchellus. *Plaut. in Mil. 4. 1. 42.* Hæc quidem bellula eſt.

Bellum, n. 2. *guerra*, מלחמה, Ger. *krieg*, Gal. *guerre*, Hiſp. *guerra*, [illegible], diſſenſio populorum, qua arma ſibi mutuo inferunt, a *duellum*, quia olim adhibebant du pro *b*. Differt a prælio, & pugna, quia bellum ſignificat totum tempus, quo homines ſunt in militia, prælium eſt certamen ipſum, vel congreſſio hoſtium, pugna fit etiam ſine gladiis, imo citra arma nudis verbis. Hinc *Liv. l. 9. c. 18.* ait, Populum Rom. nullo bello, multis vero præliis victum fuiſſe. ¶ Aliquando tamen bellum capitur pro prælio, *fatto d' arme*. *Varr. l. 6. L. L.* Rorarii, qui bellum committebant ante. *Florus l. 1. c. 18.* Actum erat, niſi elephanti converſi in ſpectaculum belli procurriſſent. ¶ Bellum movere, parare, comparare, indicere, gerere, conficere &c. locutiones ſunt in opt. Scriptoribus frequentiſſimæ. ¶ Gerere bellum cum aliquo dupliei ratione dicitur. nam primo ſignificat, adverſus aliquem bellum gerere. *Cic. Fam. 12. ep. 22.* Nos cum Antonio bellum gerimus. Deinde eſt, una cum alio, conjunctis viribus, pugnare. *Nepos in Chabr. c. 4.* Quod Chabrias adverſum Regem bellum gereret cum Ægyptiis. V. ibi *Cellarium*. ¶ Belli, genit. pro *in bello*. *Plaut. Amph. 2. 2. 16.* *Cic. Salluſt.* & alii. ¶ Adhibetur etiam metaph. Sic bellum indicere ventri, apud *Menn.* Bellum indicere voluptatibus, apud *Cic.*

Bellus, a, um, *atto*, *confacevole*, *proprio*, *comodo*, aptus, commodus, appoſitus. Eſt autem diminutive factum a *bonus*, pro quo *benus* olim dictum fuit. Itaque minus ſignificat, quam *bonus*. Nam *bona* dicimus ea, quæ perfectionem habent in quolibet genere: *bella* autem non item. *Petron. in Satyr. c. 25.* Belliſſima occaſio. *Cic. Att. l. 5. c. 17.* Illam pueris locum eſſe belliſſimum duximus. *Id. ib. 15. 11.* Bella eſt hujus juris quinquennii licentia, *mi comoda aſſai*. *Id. ib. 4. 16.* Bella civitas. *h. e.* tranquillus reipubl. ſtatus. *Id. ib. 4. 6.* Epiſtola valde bella, *una lettera ben teſſa*. ¶ *Bellum eſt*, commodum eſt, utile, jucundum. *Id. Attic. 13. 49.* Eſt bellum, aliquem libenter odiſſe. ¶ *Belli cibi* dicuntur, qui ſuaves, & delicati ſunt. Unde *bellariorum* nomen ortum eſt. *Terent. Adelph. 4. 2. 51.* Unumquodque, quod erit belliſſimum, carpam. *Col. 12. 19.* Vinum belliſſimum. ¶ Dicitur interdum de rebus affabre factis. *Varr. l. 7. L. L.* Vaſa figura bella. ¶ Refertur aliquando ad pulchritudinem, *bello*. *Plaut. Aſin. 3. 3. 84.* Nimis bella es, atque amabilis. *Varr.* apud *Non. cap. 4. n. 45.* Bella uxor. ¶ Sæpe transfertur ad mores. Hinc *bellus homo* dicitur, qui lepidus eſt, facetus, feſtivus, urbanus, blandus, ſuavis, *garbato*, *piacevole*, *faceto*. *Cic. 2. de Fin. c. 31.* Hæc non poſſum dicere non eſſe hominis & belli, & humani; ſapientis vero nullo modo. *Id. Fam. 14. ep. 7.* Cicero belliſſimus tibi ſalutem plurimam dicit. *Plaut. Merc. 4. 5. 10.* Tuus pater belliſſimus amicam adduxit intro in ædes, *il galantiſſimo tuo padre*, [illegible]. ¶ Jocus eſt in illo *Martial. l. 1. epigr. 10.* Bellus homo, & magnus vis idem, Cotta, videri: Sed qui bellus homo eſt, Cotta puſillus homo eſt. *bellus* enim cum ſit diminutivum a *bonus*, ut dictum eſt, diminutiva autem de rebus parvis dicantur, non poteſt idem & bellus, & magnus eſſe. ¶ *Bellus* quoque eſt, qui bene ſe habet, & ſano eſt corpore, ac mente hilari. *Cic. Fam. 16. 18.* Fac, bellus revertare. Hinc *belle habere*. ¶ Comparativum *bellior* perrarum eſt. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 74.* In quo Græci belliores, quam Romani noſtri. *h. e.* meliores, ut ipſe *Nonius* exponit.

Bellūtus, ſive belutus, beſtiæ ſimilis. *Feſtus*. Sed fortaſſe leg. *belluatus*.

Belo, as, n. 1. idem quod bello. *Varr. l. 2. R. R. c. 1.*

Belone, *anguſigola*, βελόνη, piſcis, al. acus, vel acicula. *Plin. l. 32. c. 7.*

Belua, æ, ſive ut alii malunt, bellua, geminato ll, f. 1. *beſtia*, [illegible], German. *thier*, Gal. *bête*, Hiſp. *beſtia*, θήρ, θηρίον, fera immanis, & formidabilis, quaſi minime bella, vel a *bello*, quia beſtiæ fere bellum gerant inter ſe, & pleræque etiam cum hominibus. *Ter. in Eun.* En ne es ferox, quia habes imperium in beluas? ¶ Belua etiam per convicium dicitur in hominem. *Ter. in Phorm.* Quid pertimui autem, belua?

Belualis, le, adject. ad belluas pertinens, *beſtiale*, θηριώδης. *Macrob. l. 5. Sat. c. 11.* Virgilius educationem quoque nutricationis, tanquam belualem & aſperam, criminatur. Addit enim de ſuo: Hircanæque admorunt ubera tigres.

Beluatus, a, um, *Plaut. Pſeud. 1. 2. 14.* Tapetia beluata. *h. e.* beluis picta.

Beluīnus, a, um, *beſtiale*, θηριώδης, adject. quod eſt beluæ, ut Belulna rabies, & voluptates beluinæ, apud *Gell. l. 19. c. 2.*

Belūnum, *Cividal di Bellune*, urbs Venetiæ E. ſub Patriar. Aquilejenſi, intra montes Tauriſanos, ad Anaſſum fl. *Plin. 3. 19.*

Beluōſus, a, um, o. 1. 2. [illegible], quod abundat beluis. *Horat. 4. Carm. Ode 14.* Te beluoſus, qui remotis obſtrepit Oceanus Britannis.

Belus, m. 2. Βῆλος, per ſimplex l, Nembroth, fil. Chuſan, nepos Cham, pronepos Noe, pater Nini, primus Rex Aſſyriorum, ita nominatus a Sole, qui illorum lingua *Bel* dicitur. Huic vita functo templum erexerunt Babilonii, & divinis honoribus illum coluere. Alii illum Saturnum, alii primum Jovem appellant. ¶ Alius item fuit, cognomento *Priſcus*, filius Epaphi, nepos primi Jovis, frater Libyes, quæ ex Neptuno Buſiridem peperit, pater Danai, Ægypti, ſeu Ægiſthi, & Agenoris, avus Phœnicis, proavus Beli junioris, & Philiſthenis, qui Sichæum genuit Didonis maritum. Dominatus eſt in Ægypto, ubi rerum cœleſtium ſcientia inventa templum meritus eſt Babylone, nomine *Jovis Beli*. Sunt, qui Belum Priſcum Jovem ſecundum exiſtiment. Ab illius nomine quinquaginta Danai filiæ Belides appellatæ ſunt. ¶ Hoc etiam nomine dictus fl. Syriæ, a Ptolemaide 2. ſtad. ubi primo repertum fuiſſe vitrum *Plinius* ſcribit *l. 5. c. 29.* ¶ Item gemma, vitrea ſpecie, magnitudine nucis juglandis, in Arbellis naſcens. *Plin. l. 37. c. 10.*

Beluus, & Belluus, a, um, beluinus. *Auguſtin. de Gramm. pag. 2012. Putſch.*

Benacenſis, ſe, ad Benacum pertinens. *Benacenſes*, *ium*, Benaci accolæ. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 260. n. 1.*

Benācus, m. 2. *Lago di Garda*, Βήνακος, a Garda opp. lacus Venetiæ, in Marchia Tarviſina, in finibus Cenomanorum, inter Brixiam ad Occ. 20. M. P. & Veronam ad Ort. 12. Ex eo Mincius fl. effuſus Mantuam in Auſtr. defertur. Hic carpio piſcis reperitur, & anguillæ plurimæ capiuntur. *Plin. l. 2. c. 103.*

Bene, adverb. *bene*, recte, probe, præclare, commode, [illegible], Ger. *wol*, Gal. *bien*, Hiſp. *bien*, εὖ, adverb. ab antiquo, *benus*, pro *bonus*, quomodo dicebant *bene* pro *bono*. *Ter. in And.* O factum bene. ¶ Interdum ponitur pro prudenter, pulchre. *Cic. 2. Off.* Domus bene, & ratione ædificata. ¶ Interdum pro feliciter, *felicemente*. *Cic. 2. de Div.* Primis minentur extis, bene promittant ſecundis. ¶ Nonnunquam pro valde, *molto*, ut Bene nummatus, *Horat. l. 1. ep. 6.* & *Cic. cont. Rullum*: ideſt pecunioſus. *Id. 3. de Orat.* Habetis ſermonem bene longum. ¶ Eſt etiam nota approbationis, cum aliorum reſponſis acquieſcimus. *Juvenal. ſat. 10. v. 72.* Bene habet, niſi plus interrogo. ¶ Bene cogitare, vel male cogitare referuntur ad alterum, ſignificantque beneficium, aut perniciem. *Plin.* Hoc tuo ſtudio bene de te cogitantem liberaliorem reddens. *Cic. de Sen.* Carthaginem diu male cogitantem non prius timere deſinam, quam exciſam cognovero. ¶ Bene cum dat. & accuſ. Priſcis erat hilaritatis indicium, & ſolemnis inter pocula bene precandi formula. *Plaut. Stich. 5. 4. 27.* Bene vos, bene nos, bene te, bene me, bene noſtram etiam Stephanium. Et *Perſ. 5. 1. 20.* Bene mihi, bene vobis, bene amicæ meæ. ¶ Aliquando ſumitur pro large, liberaliter, ἀφθόνως. *Id. Men. 1. 2. 12.* Lanam, aurum, veſtem, purpuram bene præbeo; nec quicquam eges. ¶ Bene habent tibi principia, *Ter. Phorm. 2. 3.* hoc eſt, bene vertunt. ¶ Dii bene vertunt. *Ter. Eun. 2. 3.* Sic quod bene vertat, *Virg. Ecl. 9.* ¶ Bene eſſe alicui aliqua re h. e. abundare, *Plaut. Caſ. 2. 3. 37.* Minore nuſquam bene fui diſpendio, *Id. Menæc. 3. 2. 20.* hoc eſt, nuſquam tam bene acceptus ſum parvis impenſis. ¶ Bene velle alicui, *Plaut. Pſeud. 4. 3. 7.* Unde *benevolentia*. ¶ Bene eſt, *Plaut. Caſin. 3. 4. 15.* Ital. *Va bene*.

Benedīce, adverb. a benedicus, bonis verbis, & lenibus, εὐφήμως, *Plaut. Aſin. 1. 3. 54.* Illiciebas blande ad te, & benedice.

Bene dico, is, 3. bene precor, laudo, *laudare*, *benedire*, ברך, Ger. *gutt reden*, *ſegnen*, Gal. *benir*, *dire bien*, Hiſp. *bendezir*, εὐλογέω, εὐφημέω, bene loquor de aliquo, laudo, cum dat. *Cic. pro Sext.* Cui bene dixit unquam bono? ¶ Sed fere abſolute uſurpatur pro loqui oratorie. *Cic. 1. de Orat.* Bene dicere autem, quod eſt ſcienter, & perite, & ornate dicere. ¶ Interdum in unam vocem coaleſcit, & regere poteſt quartum caſum. *Apulejus ad Aſclepium*: Benedicentes Deum. *Tibul. l. 2. el. 1. v. 31.* Sed bene Meſſalam ſua quiſque ad pocula dicat. Ubi per tmeſim diviſum eſt. ¶ *Benedice* pro *benedic* eſt *Plauti Aulul. 4. 10. 57.*

Bene dicta, n. 2. εὐφημία, bona verba, & benevolentiæ plena, quibus opponuntur maledicta. *Ter. in Phor. prol.* Bene dictis ſi certaſſet, audiſſet bene. ¶ Item quæ prudenter, & appoſite dicta ſunt. *Cic. 2. de nat. Deor.* Bene dicta male interpretari.

Benedictio, εὐλογία, *benedizione*. *Apul. in Triſmegiſto*, *p. 92.* Laudibus benedictionibuſque celebretur.

Benedictum, i, n. *buone parole*, εὐλογία, bona verba. *Terent. Phorm. prol. v. 20.* Benedictis ſi certaſſet, audiſſet bene.

Benedictus, a, um, *benedetto*, *ſacro*, conſecratus, ſanctus, apud Eccleſiaſticos Scriptores. *Tertul. ad Martyr. c.* 1. Benedicti Martyres. *Hieronym. in vita Hilarion.* Oleum benedictum. ¶ Item laudatus, h. e. de quo bene loquuntur homines. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 875. *n.* 3. Hic ſuper oſſa cinereſque tuos benedicta quieſcis.

Benefacio, acis, eci, factum, ere, *far benefizio*, *beneficare*, εὐεργετέω, beneficium in aliquem conferre. *Cic.* 1. *Invent. ad fin.* Male tractari ab iis, quibus benefecerimus. *Plaut. Trin.* 5. 2. 4. Siquid amicum erga benefeci. Quo ſenſu omnino videtur disjuncte ſcribendum, quemadmodum & apud *Horat.* 4. *carm. od.* 8. Neque ſi chartæ ſileant quod bene feceris. ¶ *Plaut.* 2. 2. 108. Quod bonis bene fit beneficium.

Benefactio, onis, f. *beneficium*. *Tertul.* 4. *contra Marcion. c.* 12. Sabbati diem benedictione patris ſanctum benefactione ſua efficit ſanctiorem.

Benefactor, oris, m. *benefattore*, εὐεργέτης, qui benefacit. *Coripp. de laudib. Anaſtaſ. Quæſt. v.* 19. fons maximus aulæ Communis benefactor herus.

Benefactum, ſubſt. n. 2. *coſa ben fatta*, חסד, Ger. *ein gutthat*, Gal. *bienfait*, Hiſp. *el bienhecho*, εὐεργέτημα, quod recte factum eſt. *Cicer.* 4. *Tuſc.* Omnia benefacta in luce collocari volunt. ¶ Item beneficium, meritum. *Cic.* 2. *Off.* Benefacta male collocata, malefacta arbitror.

Benefice, *beneficamente*, cum beneficentia. *Gel. l.* 17. *c.* 5. Benefice, liberaliterque facere.

Beneficentia, æ, f. 1. liberalitas, benignitas, *beneficenza*, נדבה, Ger. *guttetigkeit*, Gal. *beneficence*, Hiſp. *beneficenzia*, εὐεργεσία, virtus, qua propenſi ſumus ad bene merendum de hominibus. *Cic.* 1. *de nat. Deor. cap.* 43. Quid præſtantius bonitate, & beneficentia?

Beneficiarius, ii, *chi ha ricevuto beneficio*, εὐεργετηθείς, qui beneficium accepit. ¶ Beneficiarii dicebantur milites beneficio tribunorum promoti, teſte *Veget. l.* 2. *c.* 7. Vel ducum apparitores, ſatellites, corporis cuſtodes. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 75. Cum hac prætoria cohorte cetratorum, barbariſque equitibus paucis, beneficiariis ſuis, improviſo ad vallum advolat. ¶ Quamquam non Tribunorum tantum, ſed aliorum quoque Magiſtratuum reſpectu beneficiarii dicebantur. Nam in Vet. inſcriptionib. legere licet Beneficiarios Conſulum, Prætorum, Præfecti prætorio. Hi autem, quia a militaribus muneribus vacabant, idcirco *munificibus* opponebantur: quos a faciendo munere ſic appellari, *Feſtus* docet. *Gruter. Inſcript. p.* 51. *num.* 4. Beneficiarius Legati Conſular. V. *Caſaub. ad Auguſt. Sueton.* ¶ Eſt etiam beneficiarius, adjectiv. i. e. ad beneficium pertinens, ut res beneficiaria, *Senec. ep.* 90. V. Beneficium.

Beneficium, n. 2. benefactum, munus, *beneficio*, חסד, Ger. *ein guttbat*, Gall. *benefice*, Hiſp. *beneficio*, εὐεργέτημα. In beneficii loco deferre aliquid alicui, apud *Cic.* 4. *Verr.* hoc eſt conferre aliquid alicui tanquam beneficium. ¶ Beneficium facere, apud *Gel. l.* 7. *c.* 2. Beneficium dare, collocare, deferre, reddere, ſolvere; item beneficio complecti, afficere, obſtringere, alligare, obligare, &c. ſæpe apud *Cicer.* & *Terent.* ¶ Significat etiam promotiones ad altiores gradus, præſertim vero militiæ; quo ſenſu videtur intelligendus locus *Taciti* 4. *hiſtor. c.* 48. non tamen locus *Ciceronis* 5. *Fam. ep.* 20. qui ad illud Taciti caput affertur a Lipſio. ¶ Hinc qui promoti ſunt, dicuntur eſſe beneficii ejus, a quo promoventur. *Suet. in Tiber. c.* 12. Venit in ſuſpicionem per quoſdam beneficii ſui centuriones. Sic beneficii ſui facere aliquem, apud *Senec. l.* 3. *de benef. c.* 18. eſt aliquem ſibi beneficiis obnoxium reddere. ¶ Beneficium item pro præmio publice dato ex ærario. Ital. *penſione*. *Cicer. Fam.* 5. *ep.* 20. Genus horum beneficiorum definitum lege non erat. Hinc deferre in beneficiis ad ærarium. V. *deferre*. ¶ Aliquando beneficium dicitur id, quod rei cauſam præbet, ſeu propter quod aliquid fit. *Ter. Heaut.* 2. 4. 14. Hoc beneficio utrique ab utriſque vero devincimini; h. e. ingenii & morum ſimilitudine, de qua in verſu præced. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 35. Quem Cæſar, meo beneficio, in Novocomenſes retulit; h. e. me rogante. ¶ Et in malam partem pro culpa. *Ulp. l.* 5. *Dig. Damn. inf.* Detrimentum hoc, quod beneficio ejus contingit. ¶ Sumitur & pro privilegio. *Ulpian. Dig.* 29. 1. 3. Qui voluit jure communi teſtari, ſtatim beneficio militari renuntiavit.

Beneficus, o. 1. 2. benigne faciens, benignus, liberalis, *benefico*, *chi fa beneficio*, חסיד, נדיב, Ger. *guttbetig*, Gal. *bien faiſant*, Hiſp. *bienehechor*, εὐεργετικός, *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ne homines quidem cenſetis, niſi imbecilli eſſent, futuros beneficos, & benignos fuiſſe. ¶ Comparat. beneficentior, ſuperl. beneficentiſſimus. *Cic. ibid.* Jupiter optimus, ideſt, beneficentiſſimus. *Senec. l.* 1. *de benef. c.* 4. Tu me aliquod eorum doce, per quæ beneficentior ſiam. ¶ Legitur & beneficiſſimus, apud antiquos. *M. Cato* apud *Gel. l.* 17. *c.* 5. De Ptolemæo Rege optimo, & beneficiſſimo.

Bene merĕor de aliquo, idem eſt ac beneficium in aliquem confero, beneficio aliquem mihi devincio, εὐεργετέω τινα, *far beneficio a qualcheduno*. Cui opponitur male mereri. *Cic. Fam. l.* 10. *ep.* 5. Nec quicquam eſt præſtantius, quam de Republica bene mereri. *Virg. Æn.* 4. Si bene quid de te merui. Hinc

Benemeritus, a, um, ut benemeritus de Rep. h. e. qui Reip. fidelem operam præſtitit. *Cic.* 1. *Offic.*

Benĕŏlens, entis, *di buon odore*, bene olens. *Virg. Ecl.* 2. *v.* 48. Beneolens anethum. *Propert. l.* 3. *eleg.* 13. Beneolens flumen.

Beneſuādus, a, um, qui bona ſuadet. *Apulej. in Apol.* Paupertas conſilio beneſuada.

Benevălens, entis, *ben ſano*, εὖ ὑγιαίνων, qui bene valet. *Auguſtus* apud *Gel. lib.* 15. *cap.* 7. Quem ſpero lætum & benevalentem celebraſſe quartum & ſexageſimum natalem meum. Al. leg. *benevolentem*. ¶ Scribitur & diviſim *bene valens*.

Beneventānus, a, um, ad Beneventum pertinens. *Cic.* 3. *Verr. c.* 15.

Beneventanus ager. *Juvenal. ſat.* 5. *v.* 46. Beneventanus ſutor.

Beneventum, n. 2. Βενεβεντόν, Ptol. Βενεβεντον, *Benevento*, Urbs A. & Colonia Hirpinorum, in Regno Neapol. ad Calorem, & Sabbatum fl. Condita fuit a Diomede una cum Arpis. Olim *Maleventum* dicebatur, ſed cum eo Colonia a Romanis duceretur, boni ominis cauſa Beneventum dicta eſt. *Horat. l.* 1. *ſat.* 5. *v.* 71. *Liv.* 9. 27.

Benevŏle, adverb. *benignamente*, ברצון, Germ. *gutwilligklich*, Gall. *avec bienveillance*, Hiſp. *con benevolencia*, εὐμενῶς, benigne, amice. *Cic. de Amic.* Hæc accipienda amice, cum benevole fiunt.

Benevŏlens, o. 3. qui bene vult alicui. *Plaut. in Capt.* Ecquem alium benevolentem videris. ¶ Aliquando ſubſtantive ſumitur pro amico. *Plaut. Trin.* 1. 2. 7. Cujus vox prope me ſonat? M. tui benevolentis. ¶ De Comparat. & Superlat. V. Benevolus.

Benevolentia, & benivolentia, æ, f. 1. amor, ſtudium, charitas, *benevolenza*, *amicizia*, חסד, רצון, Ger. *gutwilligkeit*, Gal. *bienveillance*, Hiſ. *benevolencia*, εὔνοια. *Cic.* 1. *Off.* Benevolentia beneficiis capitur maxime. ¶ Benevolentiam præſtare alicui, in 4. *Fam. ep.* 11. Habere benevolentiam erga aliquem, apud *Cic.* 1. *Off.* Conciliare animos ad benevolentiam, apud *Cic.* 2. *de Or.* Benevolentiam conciliare, captare, acquirere, conſectari, &c. paſſim apud *Cic.* Sic benevolentia complecti, & colere aliquem, apud *eund.*

Benevolentus pro benevŏlus. Affert *Paſſerat. in Lex.* locum *Plauti in Trucul.* 2. 2. 61. At pol hero benevolentus ut is eſt ſuo! Sed ita ibi legendum cum melioribus libris. *At pol hero benevolens ut is eſt ſuo!*

Benevŏlus, & benivolus, a, um, o. 1. 2. *benevolo*, *amico*, רצון, Ger. *gutwillig*, εὔνους. *Cicer.* 2. *Verr.* Benevolo animo me, ut caverem, præmonebat. ¶ Comparat. & Superlat. gradum mutuatur a *benevolens*. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 12. Benevolentior tibi, quam fui, nihil ſum factus. Et *l.* 5. *ep.* 16. Officio fungi benevolentiſſimi, atque amiciſſimi.

Benigne, adv. *benignamente*, Ger. *freundlich*, Gal. *benignement*, Hiſp. *benignamente*, εὐμενῶς, liberaliter, amice, benevole. *Ter. Hec.* Quod opus ſit, benigne præbeatur. *Cic.* 1. *Off.* Aut opera benigne fit indigentibus, aut pecunia. *Curt. l.* 8. *c.* 6. *n.* 19. Rex benignius, quam alias, allocutus. *Cic.* 4. *Verr. cap.* 4. Benigniſſime promittere.

Tom. I.

Benignĭtas, atis, f. 3. liberalitas, comitas, humanitas, *benignità*, *liberalità*, חסד, Ger. *guttigkeit*, Gal. *benignité*, Hiſ. *benignidad*, εὐεργεσία. *Cic.* 1. *Off. c.* 14. Ne major benignitas ſit, quam facultates. *Horat. Epod.* 1. *v.* 31. Satis ſuperque me benignitas tua ditavit. ¶ Sumitur etiam pro humanitate, ſeu comitate. *Cic. pro Dom.* Veſtra in me attente audiendo benignitas.

Benignĭter, *benignamente*, benigne. *Titinius* apud *Non. c.* 11. *n.* 9. Nimium te patrocinari cenſeo benigniter.

Benignus, a, um, o. 1. 2. liberalis, beneficus, munificus, blandus, comis, *benigno*, *liberale*, חסיד, נדיב, טוב, Ger. *guttig*, *trew*, Gal. *benin*, Hiſp. *benigno*, εὐμενής, ab antiquo *benus*, addito *genus*; vel ut Feſtus ait, quia proprie ille eſt, qui bonis, & dignis largitur; vel a *bene*, & *gigno*, unde benignam terram dicimus fructus abunde reddentem, *fruttifera*. *Plin. de Ægypto*, Nulla eſt benignior tellus, nullus ager feracior. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Futuros benignos, & beneficos fuiſſe. ¶ Item facilis, comis, humanus. *Plaut. Trin.* 2. 4. 58. Benigniorem, Lesbonice, te mihi confido fore. *Plin. l.* 35. *c.* 2. Benigniſſimum inventum. ¶ Cum genit. jungit *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 3. illo verſu: Vini, ſomnique benignus, *h. e.* large indulgens vino, & ſomno.

Benna, æ, f. 1. teſte Feſto, lingua Gallica, corbis, ciſta, item vehiculum vimineum quadratum, duabus rotis volubile a βέννη, ες. *Cat. de R. R. c.* 23. Bennæ emantur.

Beo, as, a. 1. *beatificare*, *beare*, אשר, Ger. *ſelig machen*, Gal. *rendre bienheureux*, Hiſ. *beatificar*, *hazer beato*, μακαρίζω, beatum facio, tranſlate conſolor, *conſolare*. *Plaut. Amph.* 2. 2. 12. Hoc me beat. *Ter. in Andr.* 1. 1. 78. O factum bene! beaſti.

Berecynthia, V. Cybele.

Berecynthiăcus, a, um, adject. a Berecyntho, ut Berecynthiacus ſacerdos, apud *Prudent. l.* 2. *adv. Symmach. v.* 51.

Berecynthiădes, æ, patronym. Affertur ex *Ovid. in Ibin*, *v.* 508. Sed ibi alii alia leg.

Berecynthius, a, um, adject. ut cornu Berecynthium, *Horat. l.* 1. *od.* 18. id eſt, quo excitantur ad furorem Cybeles Berecynthiæ ſacerdotes. *Virg. Æn.* 9. *v.* 82. Ipſa Deum fertur genitrix Berecynthia. Ubi *Serv.* ſine aſpiratione ſcribi oportere *Berecyntia* docet, quia a Berecynto dicatur Phrygiæ monte: addi vero aſpirationem, cum Cynthum Deli montem dicimus.

Berecyntus, m. 2. vel Berecynthus, Βερέκυντος, mons Aſiæ, in confin. Phrygiæ Magnæ, & Cariæ, apud Marſyam fl. & Celænum M. non procul ab Apamea, apud quem Cybele colebatur, unde Berecyntia dicta eſt.

Berenīce, es, f. 1. Βερενίκη, Ptolemæi Lagi uxor, Regina Ægypti, a cujus nomine Ptolemæus Philadelphus ejus filius inſignem urbem in ſinu Arabico condidit. *Plin. l.* 6. *c.* 29. ¶ Fuit & alia, Ptolemæi Philadelphi, & Arſinoes filia, quæ Ptolemæo Evergetæ fratri nupſit. Hæc, cum Ptolemæus expeditionem in Aſiam ſuſcepiſſet, vovit, ſe comam ſibi detonſuram, qua nihil pulchrius unquam viſum eſt, Venerique dicaturam, ſi incolumis reverteretur. Igitur Ptolemæo reverſo Berenice abſciſſos crines tulit in templum Veneris. Cum poſtridie coma non appariiſſet, ægre id ferente Rege, Conon Mathematicus Regis gratiam per adulationem captans, inter ſidera collocatam affirmavit, ſeptem ei figura vacuas ad caudam leonis oſtendens ſtellas, in quas Berenices comam mutatam afferebat.

Berenīce, f. 1. Bernice, *Choſair*, *Alchaſir*, *Calir*, Βερενίκη, urbs Ægypti, ad ſin. Arabicum, in conf. Æthiopiæ. ¶ Item Bernice, Heſperia, *Bernich*, urbs A. Cyrenaicæ, mar. una ex quinque urbibus Pentapolitanæ reg. opus Ptolemæi Evergetæ ex nomine uxoris. ¶ Hic erant horti Heſperidum.

Berenicēus, a, um, ad Berenicem pertinens. *Catul. Carm.* 66. E Beroniceo vertice cæſariem.

Berenīcis, vel Beronicis, idis, nomen eſt multarum civitatum, quarum una eſt in Libya Cyrenaica prope Syrtes, ex illis, quæ Pentapolim efficiunt. De hoc tractu *Lucan. l.* 9. *v.* 523. Nam quidquid pulvere ſicco Separat ardentem tepida Berenicida Lepti, Ignorat frondes.

Bergomātes, Bergomi incolæ, *Plin. l.* 3. *c.* 17. ¶ *Id. l.* 34. *c.* 1. Bergomatium ager.

Bergŏmum, n. 2. *Bergamo*, urbs Venetiæ, in Cenomanis, in monte, E. ſub A. Mediol. inter Mediolanum, & Brixiam ad Or. utrinque 30. M. P. quot a Como in Or. inter fl. Brembum, & Serium, condita ab Orobiis una cum Como, & Foro Licinii, teſte Catone. Gent. Bergomas, atis.

Berĭnum veſtimentum, h. e. ruſum. *Plaut. Epid.* 2. 2. 49. Sed al. leg. cerinum, id eſt ceræ colore.

Berŏe, anus Epidauria, ſub cujus ſpecie Juno Semelem decepit, *Ovid.* 3. *Metam.* ¶ Item conjux Dorycli Iſmarii. *Virg. l.* 5. ¶ Beroe, urbs. V. Berrhœa.

Berrhœa, f. 1. Βέῤῥοια, Βεῤῥοία, *Veria*, Turc. *Boor*, urbs A. Macedoniæ, in Æmathia reg. prope Ludiam fl. inter Alacmonem, & Axium fl. ¶ Item Berrhœa, Berœa, Beroa, Beroe, *Aleppo*, urbs, & Empor. Syriæ, ad Marſyam fl. media inter Antiochiam, & Hierapolim. Sed aliis *Aleppo* Hierapolis eſt.

Berones, Verones, pop. Hiſp. Tarrac. ſub Celtiberis, inter Autrigones, Cariſtos, & Pelendones, juxta Iberum fl. ubi nunc pars Rivogiæ prov.

Berōſus, m. 2. Chaldæus, cui ob admirandam prædicendi futura ſcientiam Athenienſes in Gymnaſio poſuerunt ſtatuam lingua inaurata. *Plin. l.* 7. *c.* 37.

Berous, m. 2. collis Taurorum, tres habens fontes ſine remedio, & ſine dolore mortiferos. *Plin. l.* 2. *c.* 103.

Beryllus, li, m. 2. Βήρυλλος, gemma ſubviridis, perlucida, ſimilis ſmaragdo, ſed cum pallore, vix alibi, quam in India, reperta, cujus novem ſpecies *Plin. l.* 37. *c.* 5. enumerat. *Propert. l.* 3. Et ſolito digito beryllus adederat ignis.

Berytenſis, ſe, Berytius, ut Berytenſis colonia. *Ulpian. Dig.* 50. 15. 1. ubi al. leg. *Berytienſis*.

Berytĭus, a, um, adject. poſſeſſ. a Beryto, ut berytium vinum, Berytia uva. *Plin. l.* 14. *c.* 6. & *l.* 15. *c.* 17.

Berytus, & Berĭtus, *Baruti*, Βηρυτός, Col. & urbs Phœniciæ lit. Monti Libano ſubjecta; Juſtiniani temporibus Legum ſtudiis celeberrima. ¶ Penultima hujus vocis corripitur ab *Aviено in deſcript. Orbis Terræ v.* 1080. ut producitur a *Priſcian. in Perieg. v.* 853.

Bes, beſſis, *ott' oncie*, m. d. ὀκτούγκιον, m. 3. compoſitum ab aſſe, octo ſignificans uncias. *Feſt.* Bes appellatus eſt, quod bis triens ſit. *Cic. ad Att. l.* 4. *ep.* 15. Fœnus ex triente factum erat beſſibus. ¶ Legitur & nominativus *beſſis* apud *Feſtum*, modo emendata ſit lectio. Beſſis (inquit) unciæ octo, triens quatuor. ¶ Bes etiam eſt Geometrarum menſura, continens octo partes jugeri in duodecim partes diviſi. *Col. l.* 5. *c.* 1. ¶ Bes denique accipitur pro poculo beſſis menſuram continente. *Martial. l.* 11. *epigr.* 37. Quincunces & ſex cyathos, beſſemque bibamus.

Beſſālis, le, adject. a bes, ut beſſales laterculi, *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. qui ſc. octo pollicum longitudinem habent.

Beſſi, Βέσσοι, pop. Thraciæ, ſeu Myſiæ, in conf. juxta Hebrum fluvium, inter Hemum, & Pangeum M. quorum præcipua urbs Philippopolis. *Strab. l.* 7. ¶ Metallorum divites, & in effodiendo auro ſolertes fuiſſe ſignificat *Claudian. in Paneg. de Conſ. Mall.* &c. *v.* 41. Quidquid luce procul venas rimata ſequaces Abdita pallentis fodit ſolertia Beſſi.

Beſſĭcus, a, um, adject. ut Beſſica gens, apud *Cic. in Piſon. c.* 34.

Beſtia, f. 1. *beſtia*, חיה, Ger. *thier*, Gal. *beſte*, Hiſp. *beſtia*, θηρίον, bellua. Dicta eſt, vel a vaſtando, vel quia veſtiendis hominibus inſervit. *Ulp. Dig.* 9. 11. & 9. 1. 1. Beſtias accipere debemus magis ex feritate, quam ex animalis genere, quæ proprio morſu, vel unguibus ſæviunt, ut pardi, leones, tigrides, a vaſtando. ¶ Beſtiæ a *Cic.* etiam piſces, & volucres appellantur *Tuſc.* 5. *c.* 13. ubi ait: Natura alias beſtias nantes, aquarum incolas eſſe voluit: alias volucres, cœlo frui libero; ſerpentes quaſdam, alias gradientes, &c. ¶ Per convicium de malo homine uſurpatur. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 21. Mala tu es beſtia. ¶ Ad beſtias damnari dicebantur, qui beſtiis laniandi objiciebantur. *Gell. l.* 5. *c.* 14. ¶ Eſt & *Beſtia* inter Romana nomina. *Plin.* 27. 2.

Beſtiālis, le, *beſtiale*, θηριώδης. *Prudent. hymn. jejun. v.* 153. Impexa villis virgo beſtialibus. *Sidon. l.* 8. *ep.* 14. beſtiale corpus.

Beſtiarii, m. 2. θηριομάχοι, qui damnabantur, ut beſtiis ſubiicerentur, & qui

citra damnationem intromittebantur in arenam cum beſtiis pugnaturi. *Cic. pro Sext.* Unus leo, ducenti beſtiarii. ¶ Auctor eſt *Ulpianus*, eos, qui operas locaverunt, ut cum beſtiis depugnarent, notari infamia.

Beſtiarius, a, um, adject. beſtiaius, ut ludus beſtiarius, *Senec. epiſt.* 70.

Beſtiŏla, æ, f. 1. *beſtiuola*, θηρίδιον, dim. a beſtia. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 48. Diſſimillimæ beſtiolæ. *Plin. l.* 11. *c.* 6. Contra aliarum beſtiolarum aviditates.

Beta, βῆτα, ſecundæ literæ apud Græcos nomen. *Juvenal. ſat.* 14. *v.* 209. Hoc diſcunt omnes ante alpha, & beta puellæ. ¶ Tranſlate ponitur pro ſecundo, ſicut *alpha* pro primo. V. Alpha. ¶ Declinatur etiam beta, æ, f. *Auſon. in Technopægn.* Dividuum betæ monoſyllabon Italicum B. ¶ Eſt etiam nomen herbæ. *Colum. l.* 10. *v.* 251. ſolio viridis, pede candida beta.

Beta, æ, f. 1. *bietola*, *bieta*, τεῦτλον, Germ. *mangolt*, *oder kol*, Gall. *betterave*, Hiſp. *acelga*, herba, a figura literæ Græcæ, cum turget ſemine, quæ, quod inſipida ſit, fatua peculiari epitheto appellatur. *Mart. l.* 13. *epig.* 10. Ut ſapiant fatuæ Fabiorum prandia betæ.

Betacĕus, a, um, adject. ad betam herbam pertinens, ut betaceus pes; h. e. betæ caules, *Var. l.* 1. *R. R. c.* 2.

Bethleem, f. indecl. Βηθλεέμ, prius Ephrata, urbs Judææ a Jebuſæis condita, in tribu Juda, in qua Jeſus Chriſtus æterni Dei Filius, humani generis Redemptor, natus eſt ex Maria Virgine.

Bethleemĭcus, a, um, Bethleemiticus. *Juvenc. l.* 1. *in c.* 2. *Matth.* Crudeli tinxit Bethleemica compita cæde.

Bethlemitĭcus, a, um, ad Bethleem pertinens, ut *Hieron. ep.* 27. Bethlemitica rura.

Bethlemitis, e, Bethlemiticus, *Hieron. ep.* 27. Bethlemitis conditur antro.

Bethlĕus, a, um, Bethlemiticus, *Sedul. l.* 2. *v.* 73. Talia Bethleis dum ſigna geruntur in oris. ¶ Quidam ſcribunt *Bethleus*.

Betis, V. Bætis. ¶ Eſt etiam nomen herbæ, nempe beta. *Sereu. Sammon.*

Betizāre, vel Betiſſare, pro *langueſcere* uſurpabat ſæpe Auguſtus, teſte *Sueton. in ejus vita*, *c.* 87. a *beta*, quæ herba eſt mollis, & languida. *Catul. carm.* 66. *v.* 21. Languidior tenera cui pendens ſicula beta.

Beto, is, n. 3. *andare*, eo, vado, ambulo, πορεύομαι. *Var.* apud *Non.* 2. 73. Multos foras betere juſſit. *Plaut. Curc.* 1. 2. 32. Qui me æque fortunatus erit, ſi illa ad me betet, Palinure? ¶ In Plautinis libris ſæpius legitur *bito*.

Betonica, f. 1. ſeu vetonica, aut vettonica, *bettonica*, Ger. *betonien*, Gal. *betoine*, Hiſp. *betonica*, κέστρον, herba plurimarum virtutum, a Vettonibus Luſitaniæ opp. Lat. ſerratula, a foliis circumquaque ſerratis, Græce κέστρον, ab ἀκέομαι, medeor, quia variis morbis medetur, & ψυχρότροφον, a ψυχρός, frigidus, & τρέφομαι, nutrior, quia in humidis locis creſcit. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Betulla, f. 1. *betula*, gemino ll, arbor Gallica mirabili candore, atque tenuitate, virgis aptiſſima, ex qua Galli bitumen excoquebant, quam Romani in Italiam tranſtulerunt, & ex ea faſces conficiebant, qui Magiſtratibus præferrentur. *Plin. l.* 16. *c.* 18. *Betula*. ¶ Scribitur & *Betula*.

B ANTE I.

Biæon, Βίαιον, vinum factitium, ex uvis ad Solem ſiccatis, & aqua marina, valetudinis cauſa, a Βία, vis, robur, quod vinolentum ſit, & efficax contra morbos. *Plin. l.* 14. *c.* 8.

Bianor, m. 3. filius Mantus, & Thuſci fluminis, al. Ocnus, qui Mantuam a nomine matris dixit. ¶ Item unus ex Principibus Trojanis occiſus cum Oileo auriga ab Agamemnone.

Biarchia, æ, officium Biarchi. *Leg.* 1. *Cod. de off. magiſtri offic.* Ad Biarchiam nemo ſuffragio, ſed labore unuſquiſque perveniat.

Biarchus, i, qui commeatui præeſt, rebuſque ad vitam ſuſtentandam neceſſariis comparandis. *Bίος* enim græce non vita modo, ſed & victum ſignificat. *Leg.* 3. *Cod. de Agent. in reb.* Biarchorum nomen, meritumque commemoratur. Adde *l.* 2. *Cod. de Offic. Pr. Præt. per Afric.* & *Hieronym. ad Pammach. epiſt.* 6. *c.* 5. ubi Biarchi, & Circitores conjunguntur.

Bias, Biantis, m. 3. *Bias*, Philoſophus Prienenſis, unus ex ſeptem Sapientibus Græciæ. *Cic. de Amic.* & *Parad.* 2. Fuit vir totus Regius, & civium ſuorum princeps, quos diu adverſus pericula tutatus eſt. Capta patria, cum univerſi fugerent rerum pretioſiſſimarum ſarcinulis onuſti, ipſeque interrogaretur, cur ex bonis ſuis ſolus nihil ſecum ferret, reſpondit: *Omnia bona mea mecum porto*. Fortuita enim inter bona ſua non numerabat. *Laert.*

Bibaculus, i, nomen Poetæ, de quo *Tacit.* 4. *Ann.* 34. & *Hieronym. in Chronic.* Cremonæ natus eſt, fuitque paullo minor Cicerone.

Bibax, o. 3. *bevitore*, סבא, Ger. *ſeuffer*, Gal. *beuveur*, Hiſp. *bevedor*, πολυπότης, bibendi avidus, nimius potator. *Gell. l.* 3. *c.* 12. Bibendi avidum P. Nigidius in Commentariis Grammaticis bibacem, & biboſum dicit. Bibacem ego, ut edacem a pleriſque aliis dictum lego: biboſum dictum nuſquam reperi niſi apud Laberium. Hæc *Gellius*.

Biber, antiquum nomen, τὸ πότο, ab infinito *bibere*. *C. Fann. Ann.* 8. Domina ejus, ubi villam emerat, jubebat biber dari. *Cato* quoque uſus *in Originib.* Sed & *Titin. in Prol.* Date illi biber, iracunda eſt. Hæc habet *Chariſ. l.* 1.

Biberius, m. 2. Tiberii Cæſaris agnomen joculare, ob nimiam vini aviditatem. *Suet. in Tiber. c.* 42.

Bibeſia, æ, f. 1. φιλοποσία, vocabulum a *Plaut. in Curc.* 2. 3. *v.* 74. confictum pro nimia bibendi aviditate. *Feſt.*

Bibĭo, onis, m. *moſcione*, parva muſca, quæ in vino naſcitur. Afranius: Cum ad me ſpectas, & fabulari incipis, ex ore in oculis tuis bibiones involant. Hæc *Iſidor. in fin. l.* 12. *Orig.* At *Salmaſ. in cap.* 16. legit bibones, & interpretatur culices. ¶ *Bibiones* legitur etiam apud *Plin. l.* 1. *hiſt. nat. in indice libri* 10. *n.* 69. ſed ibi ſignificat *Vipiones*, h. e. minores grues, ut eſt apud *eund. l.* 10. *c.* 49.

Bibĭtor, oris, m. 3. *bevitore*. *Sidon. l.* 1. *ep.* 8. Bibitor Araricus.

Bibĭtus, a, um, *bevuto*, particip. a bibo, is, *Æmil. Macer cap. de porro*. Commixtus porri ſuccus lacti muliebri, Et bibitus. *Plin. Valerian. l.* 2. *c.* 18. Equi lingua inveterata, ex vino bibita valet.

Bibliopōla, m. 1. *libraro*, *venditore di libri*, Ger. *buchfhrer*, Gal. *libraire*, Hiſp. *librero*, βιβλιοπώλης, qui libros vendit, ex βιβλίον, liber, & πωλῶ, vendo. *Martial.* 4. 72. Habet bibliopola Tryphon. Adde *Plin. lib.* 9. *ep.* 11.

Bibliothēca, f. 1. *libreria*, בית ספרים, Ger. *buchladen*, *bibliateck*, Gal. *bibliotheque*, Hiſp. *libreria*, βιβλιοθήκη, tam libri ipſi, quam locus, ubi libri ſunt, appellatur, ut *lib.* 32. *Digeſtorum* ſcribit *Ulpian.* *Cicero ad Sulp.* Meam bibliothecam multorum nummorum tractavit. ¶ Latinis *libraria* dicitur. *Gel. l.* 5. *c.* 4. Forte in Libraria ego, & L. Paulus conſederamus. ¶ Eſt & bibliotheca inſcriptio, qua Diodorus hiſtoriam ſuam nominavit. *Plinius in proœm. Oper.* Diodorus Bibliothecam, hiſtoriam ſuam inſcripſit. ¶ Bibliothecæ, ut ſcribit *Vitruvius*, ad Orientem ſpectare debent. Uſus enim librorum matutinum expoſtulat lumen. ¶ *Servus a bibliotheca* eſt, qui bibliothecæ curandæ præpoſitus, *bibliotecario*. Legitur non ſemel in antiquis Inſcriptionibus apud *Gruter. pag.* 584. *n.* 4. 6. 7. &c. ubi *bybliotheca* per y ſcripta legitur a Græco Βύβλος, papyrus, ex qua fit charta: ſed & *bibliotheca* per i optime ſcribitur, a Βίβλος, liber.

Bibliothecālis, le, adject. ad bibliothecam ſpectans. *Sidon. Apol. l.* 8. *ep.* 4. Theſauris bibliothecalibus large refertus. *Martian. Capel. l.* 4. Bibliothecalis copia.

Bibliothecula, æ, diminut. a bibliotheca, *picciola libreria*. *Simmach. l.* 4. *ep.* 18. Sume ephemeridem C. Cæſaris, decerptam bibliothecule meę, ut tibi muneri mitteretur.

Biblis, idis, f. 3. filia Myleti, & Cyanes, cum fratrem Caunum deperiret, atque ab eo merito repelleretur, ſoluta in lacrymas tandem in fontem mutata eſt. *Ovid. in Ibin*, *v.* 459. Biblidos, & Canaces, ſicut facit, ardeat igne. ¶ Scribitur & *Byblis*.

Biblus, fem. 2. βίβλος, juncus, planta Ægypti, al. papyrus, unde olim chartæ ſcribendi cauſa fiebant. *Lucan. l.* 3. *v.* 222. Nondum flumineas Memphis contexere biblos Noverat. ¶ Scribitur & *byblus*.

Bibo, bis, bibitum, poto, *bere*, שתה, Ger. *trincken*, Gal. *boire*, Hiſp. *bever*, πίνω, a πίω, vel πίω. *Plaut. in Stich.* Vide, quot cyathos nos bibimus. *Propert. l.* 2. *el.* 18. *v.* 33. Ex uno ſæpe bibemus aqua. ¶ Et paſſive, præſertim in tertiis perſonis. *Juven.* Nulla aconita bibuntur fictilibus. ¶ *Virg. l.* 11. etiam iis junxit, quæ vim attrahendi humorem nullam habent. Haſta ſub exertam donec perlata papillam hæſit, virgineumque alte bibit acta cruorem. ¶ Bibere etiam accipitur pro ſtudioſe audire. *Horat. l.* 2. *Carm.* Pugnas, & exactos Tyrannos denſum humeris bibit aure vulgus. ¶ *Aut bibat, aut abeat*. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 41. proverb. a Græcis deductum, quo monemur, ut aut tempori, locoque nos accommodemus, aut ab hominum conſuetudine nos ſubducamus. ¶ Bibere mandata, h. e. præ nimio potu oblivisci quod mandatum fuerat, *Plaut. Perſ.* 2. 1. 3. & *Amph.* 2. 1. 84. ¶ Pro ſummo bibere, *bere per l'ultima volta*, apud *Plaut. Stich.* 5. 4. 33. ſed locus hic non caret contentionibus. ¶ Bibere nomen alicujus. *Martial. l.* 8. *epigr.* 51. Ut jugulem curas, nomen utrunque bibam. Nempe Romanis hic mos fuit, ut in honorem, ac jucundam amici memoriam tot biberent cyathos, quot literis ejus nomen conſtaret. *Id. l.* 1. *epigr.* 72. Nævia ſex cyathis, ſeptem Juſtina bibatur, Quinque Lycas, Lyde quattuor, Ida tribus. ¶ Metaphorice *Virg.* uſus eſt *Ec.* 3. Claudite jam rivos pueri, ſat prata biberunt: h. e. Ceſſate a cantu: jam enim ſatis audivimus. ¶ Apud *eund. l.* 1. *Georg. v.* 380. bibere dicitur cœleſtis arcus, ex opinione ſcilicet, & errore vulgi credentis Irim cornibus ſuis aquam haurire: atque ideo inter ſigna pluviæ ponitur. ¶ Bibere mores maternos, apud *Claudian. de Nupt. Honor. v.* 231. eſt imbibere. Sic Lana bibit colorem. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Bibere amorem. *Virg.* 1. *Æn.* quod *Stat.* dixit 1. *Achil.* bibere novum ignem totis oſſibus. ¶ Malum mœrorem bibere, *Plaut. Aulul.* 2. 3. 12.

Bibo, onis, bibax, bibitor, *bevitore*. *Jul. Firm. l.* 5. *c.* 4. *ſub fi.* Epulones, & bibones.

Bibōſus, a, um, o. 1. 2. bibendi avidus, nimius potator, a *bibo*, *is*. *Laberius* apud *Gel. l.* 3. *c.* 12. Non annoſa, non biboſa, non procax. Vocabulum eſt *Laberii*, nec videtur uſurpandum. V. *Bibax*.

Bibŭlus, a, um, *che riceve*, *e aſſorbe*, καταπότης, ποτικός, quod facile ſorbet. *Virg. ad Meſſalam*, Inverſo bibulum reſtringens lumen olivo. Lumen enim bibit oleum, idest, ardendo conſumit. *Lucan.* 4. 136. Conficitur bibula Memphitis carta papyro. Nam ſorbet atramentum. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 91. Potores bibuli media de nocte Falerni oderunt porrecta negantem pocula. Sic arena bibula, quę aquam facile ſorbet. *Virg.* 2. *Georg. v.* 114. Aures bibulæ, i. e. avidæ. *Perſ. Sat.* 4. *ad fin.*

Bibrĕvis pes, pyrrhichius, *Diomed. Gram. l.* 1. *pag.* 471. *Putſch.*

Bicamerātus, a, um, duplicem cameram habens. *Hieron. adverſ. Jovin. l.* 1. *c.* 9.

Biceps, bicipitis, o. 3. *coſa*, *che ha due capi*, Ger. *zweykopffig*, Gall. *de deux testes*, Hiſp. *de dos cabeças*, δικέφαλος, quod habet duo capita. *Cic.* 1. *de Divin. c.* 53. Si puella nata biceps eſſet. ¶ Tranſlate *civitas biceps* eſt in duas partes, ſeu factiones diviſa. *Varr.* apud *Non.* 6. 36. & *Flor.* 3. 17. ¶ Olim dicebatur *bicipes* in recto ſingulari: *Priſcian. in fine l.* 6.

Bicepſos, i, idem ac biceps, ut bicepſos mons, *Varr. l.* 4. *L. L.* Sed lege *biceps*.

Biclinĭum, n. 2. *luogo dove ſtanno due letti*, Gall. *chambre a deuxlits*, Hiſp. *lugar para dos camas*, δίκλινον, locus, ubi duo lecti ſunt, ex Latin. *bis*, & Græc. κλίνη, *lectus*. *Plaut. in Bacch.* 4. 4. 102. In biclinio cubitum eatis.

Bicŏlor, adject. 3. *di due colori*, Ger. *das zweyerley farbenhat*, Gal. *de deux couleurs*, Hiſp. *de dos colores*, δίχροος, duorum colorum. *Ovid.* 11. *Met.* Myrtea ſylva ſubeſt bicoloribus obſita baccis.

Bicolorĕus, vel bicolōrus, a, um, bicolor. *Vopiſc. in Aurelian. c.* 13. Vexilla bicolora. *Apulej. in Apolog.* Tæniæ bicoloræ. Utrobique al. leg. *bicoloreus*.

Bicŏmis, e, duplicem habens comam, ut Equus bicomis, h. e. qui comam habet utrinque pendentem. *Veget. de re Veterin.* 1. 56.

Bicornĭger, a, um, bicornis. *Ovid. Heroid. ep.* 13. *v.* 33. Ut quas pampinea tetigiſſe bicorniger haſta creditur. *h. e.* Bacchus.

Bicornis, e. 3. *di due corna*, Ger. *das zwey horner hat*, Gal. *de deux cornes*, Hiſp. *de dos cuernos*, δίκερως, quod habet duo cornua. *Virg.* 1. *Georg. v.* 264. Furcaſque bicornes. *Horat. Carm. ſæc. v.* 35. Luna bicornis.

Bicorpor, is, *di due corpi*, Ger. *das zwey leib hat*, Gal. *de deux corps*, Hiſp. *de dos cuerpos*, δισώματος, duorum corporum. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 9. *ex Sophocle ſub Herculis perſona* Bicorporem afflixit manum. hoc eſt Centauros.

Bicorporĕus, a, um, bicorpor. *Jul. Firmic. l.* 2. *c.* 12. Gemini ſignum in Cœlo bicorporeum.

Bicors, ordis, qui duplex habet cor; & tranſlate verſutus, vafer. *Commodian. inſtruct.* 11. Bicors virgo.

Bicubitālis, e. 3. *di due cubiti*, Germ. *das zweyelenbogen lang iſt*, Gall. *de deux coudes*, Hiſp. *de dos codos*, δίπηχυς, duorum cubitorum. *Plin. l.* 20. *c.* 23. Bicubitalis caulis.

Bicubĭtus, a, um, bicubitalis. *Apulej. de herb. c.* 92. Herba remiſſis bicubitis.

Bicurgium, *Erffurdt*, *Erfurt*, *Erdfurt*, *Erford*, urbs ampliſſima, & Acad. Germ. Thuringiæ caput, ad Jeram flu. inter Herbipolim, & Vittebergam.

Bidens, tis, *di due denti*, qui duos habet dentes. *Plin.* 7. 56. Anchora bidens. *Auct. Priap. carm.* 83. Anus bidens. ¶ Item ovis circa bimatum, dicta, quod inter octo dentes duos eminentiores habet. *Hygin. Feſt. Serv. Iſidor. Voſſ.* vel quod binos ordines dentium habet in utraque maxilla. Sed alii volunt hoſtias bimas primo dictas eſſe *bidentes*, quaſi *biennes*, poſtea bidentes dici cœpiſſe, d litera interjecta, ſicut in *redeo*, ad hiatum duarum vocalium præcavendum, vel vocabulo corrupto longo uſu loquendi. *Vet. Horatii Interpres*, *ad Od.* 13. *l.* 3. *Agel. Non. Marcel. Macrob.* Vide *Gel. l.* 10. *c.* 4. Notandum eſt, non oves modo, ſed & tauros, & verres bidentes dici. ¶ Item bidens, inſtrumentum ruſticum fodſorium, quod duos dentes habeat, *forchio*, *marra*. *Tibul.* 2. 3. 6. Verſarem valido pingue bidente ſolum. *Juvenal. ſat.* 3. *v.* 128. Bidentis amans. *h. e.* agriculturæ ſtudioſus.

Bidenſes, ium, populi Siciliæ, quorum oppidum *Bidis* prope Syracuſas. *Cic.* 4. *Verr. cap.* 22. ¶ Sæpius dicuntur *Bidini*, ut *ibid.* & *c.* 23. 24. & 25. & apud *Plin.* 3. 8.

Bidental, n. 3. locus, aut ædificium fulmine ictum, & bidente ove expiatum, quæ ibi immolabatur, & ſepeliebatur, quod ingredi, & calcare nefas erat. *Nonius* bidental dici vult, quod binæ pecudes mactarentur. *Perſ. Sat.* 2. *v.* 27. *de homine fulgurito*, Triſte jaces lucis, evitandumque bidental.

Bidentālis, e, ad bidental pertinens. *Sacerdotes bidentales* dicti ſunt, qui fulmina procurabant. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 96. *n.* 5. & 6.

Bidini. V. Bidenſes.

Biduum, n. 2. *lo ſpazio di due giorni*, יומים, Ger. *zweentag*, Gal. *deuxjours*, Hiſp. *dos dias*, δύο ἡμέραι, ſpatium duorum dierum. *Terent. in Eun.* Biduum ſaltem ut concedas ſolum. ¶ Biduo continenti, duobus diebus continentibus. *Suet. in Gal.* Ultro, citro commeavit biduo continenti.

Biennis, e. 3. *di due anni*, Germ. *von zweyen jahren*, Gall. *de deux ans*, Hiſp. *dos anos*, διετής, duorum annorum, ut triennis trium. *Plin. l.* 2. *c.* 82. Bienni ſpatio. Al. leg. *biennii*.

Biennĭum, ii, n. 2. *lo ſpazio di due anni*, שנתים, Ger. *zwey jar*, Gal. *l'eſpace de deux ans*, Hiſp. *eſpacio de dos anos*, διετία, ſpatium duorum annorum. *Cic. de Amic.* Biennio autem poſt Cæſio. *Plaut. Bacch.* 2. 1. 1. Biennio poſtquam hinc abii.

Bifarĭam, *in due parti*, Germ. *auff zwen weg*, *auff zwo weiſſ*, Gal. *en deux parties*, *en deux manieres*, Hiſp. *en dos partes*, *o maneras*, διχῶς, adverb. duobus modis, vel in duas partes, a *bis*, & *fari* loqui. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 11. Bifariam quatuor perturbationes æqualiter diſtributæ. *Varr. R. R. lib.* 2. *cap.* 4. Diviſus annus bifariam.

Bifarius, o. 1. 2. duorum generum, vel partium. *Apul. l.* 3. *Dogm. Plat. c.* 39. Bifaria fit ſublata illatio. *Ammian. l.* 18. *c.* 8. Ratione bifaria.

Bifer, vel Bifĕrus, a, um, δίφορος, δικαρπος, quod bis quotannis fructum fert. *Col. l.* 5. *c.* 10. Fabulantur Poetæ, Alcinoi Phæacum Regis pomaria fuiſſe bifera. *Virg.* 4. *Georg. v.* 117. Biferique roſaria Pæſti. ¶ *Manil. l.* 4. *v.* 230. Biferum Centauri corpus. *h. e.* equina, & humana forma conſtans.

Bi-

Biſeſtus, a, um, *Prudent. periſteph. 6. in fin.* Feſtum SS. Petri, & Pauli vocat diem biſeſtum.

Biſidatus, a, um, *feſſo in due parti*, in duas partes fiſſus. *Plin. l. 13. c. 4.* Folia lateribus in ſe biſidatis.

Biſidus, a, um, o. 1. 2. *feſſo in due parti*, Ger. *en zweytheil zerſpalten*, Gal. *qui eſt fendu, ou ſe fend en deux*, Hiſp. *coſa endida en dos partes*, δίχηλος, in duas partes fiſſus. *Ovid. Met. 14. 303.* Biſidoſque relinquit rima pedes.

Biſilum, i, n. duplex filum. Affertur a *Servio* ad illud *Æn. 12. v. 375.* ſed nullo Latino Scriptore firmatur.

Biſiſſus, um, idem quod biſidus. *Solin. c. 51.* Biſiſſæ ungulæ.

Biſoris, re, o. 3. *che ha due porte*, Ger. *das zwo thüren hat*, Gal. *a deux battans*, Hiſp. *de dos puertas*, δίθυρος, quod habet duas fores. *Ovid. 3. de Pont.* Biſores intrabat Luna feneſtras. ¶ Ponitur metaph. pro biſono, impari. *Virg. 9. Æn.* biforem dat tibia cantum. *Serv.*

Biſormatus, o. 1. 2. *di due forme*, Gal. *de deux formes*, Hiſp. *de dos formas*, διμορφος, biformis. *Cic. 2. Tuſc. c. 8. ex Sophocle convertens*, non biſormato impetu Centaurus ictus corpori inſixit meo.

Biſormis, me, o. 3. duas habens formas. *Virg. 6. Æn. v. 25.* Miſtumque genus, prolesque biformis.

Biſorus, a, um, adject. idem quod biſoris. *Vitruv. l. 4. c. 6.* Ipſa foriūm ornamenta non fiunt ceroſtrata, neque biſora, ſed valvata.

Biſrons, tis, o. 3. *di due fronti*, Ger. *der zwo ſtirnen hat*, Gal. *qui a deux fronts*, Hiſp. *coſa que tiene dos frentes*, διμέτωπος, qui duas frontes habet, Jani epitheton, quod præterita ſciverit, & futura præviderit, vel quia Superum, & Inferum janitor eſt. *Virg. 12. Æn. v. 198.* Janumque biſrontem.

Biſurcus, o. 1. 2. *biforcato*, Ger. *das zwoen ſpitzen, oder zincken hat*, Gal. *fourchu*, Hiſp. *horcajado*; δικρόταφος, geminas furcas habens. *Col. l. 3. c. 18.* Ferramentum biſurcum. *Ovid. 12. Metam. v. 442.* Ramus biſurcus.

Bigæ, f. 1. n. pl. *caretta di due cavalli*, Ger. *wagen mit zwey pferden*, Gal. *char attelé de deux chevaux de front*, Hiſp. *carreta a dos cavallos*, συνωρίς, ζεῦγος, currus duobus equis vecti, a *bis*, & *jugum*, quaſi bijugæ, quod duo equi ad jugum juncti ſint, vel a *bis*, & *ago*, quaſi biagæ, quod a duobus equis agantur. Equi vero ipſi *bijugi*, *bijugeſve* dicuntur. *Virg. 5. Æneid.* Et nox atra polum bigis ſubvecta tenebat. ¶ Apud veteres tamen bigam, & trigam, & quadrigam invenimus. *Sueton. in Tiber.* Vix unius bigæ adjectione honorari paſſus eſt. ¶ Bigas primum junxerunt Phrygii, quadrigas Erichthonius, teſte *Plin. l. 7. c. 56.*

Bigarius, ii, bigæ ductor. *Vet. Inſcript.* apud *Ferret. Muſ. Lap. p. 255.* Florus ego hic jaceo bigarius Infans, qui dum cupio currus, cito decidi ad umbras.

Bigatus, a, um, qui bigas impreſſas habet: ut bigatus nummus. Bigatum argentum *Livius* dixit *l. 23. c. 33.* *Id. lib. eod. c. 15.* Bigatos quingentos quæſtorem numerare jubet.

Bigemmis, e, adject. duas gemmas habens, ut annulus bigemmis, *Trebel. Pol. in Claud. c. 14.* ¶ De vitibus etiam dicitur. *Col. l. 5. c. 5.* Bigemmes reſeces fiunt. Et in ſigulari: Reſex bigemmis.

Bigenĕrus, a, um, o. 3. δίγενής, ex diverſo genere natus, ut leopardus ex leæna, & pardo. *Feſtus. Var. l. 2. de R. R. c. 8.* Multi bigeneri, atque inſitii.

Bigerra, veſtis genus, V. Bigerriga.

Bigerri, orum, m. populi Galliæ Aquitanicæ ad Pyrenæos montes, quorum oppidum Tarbe: regio nunc *la Bigorre*. *Paulin. in epiſt. ad Auſon. carm. 10. v. 246.* Dignaque pellitis habitas deſerta Bigerris. ¶ Hi dicuntur Bigerrones, vel Bigerriones a *Cæſ. l. 3. B. G. c. 27.*

Bigerricus, a, um, adject. a Bigerronibus, ſeu Bigerris, ut Bigerricus turbo, apud *Sidon. Apol. l. 8. epiſt. 12.*

Bigerriga, æ, veſtis nigra, & villoſa ex utraque parte, quæ ideo & *Bigerra* dicitur, quaſi *bicirra*. Cirra enim villus eſt. Inde hirſuta Bigerriga. *Fortunat. l. 3.* & *Sulpit. Sever. Dial. 2.* Bigerrigam veſtem brevem, atque hiſpidam, &c. ¶ Alii Bigerrigam dictam volunt a Bigerronibus; alii quaſi bariegatam, h. e. variegatam.

Bigerritānus, a, um, adject. idem quod Bigerricus: ut patria Bigerritana apud *Auſon. epiſt. 11. v. ult.*

Bignæ, f. 1. *gemelle*, geminæ dicuntur, quia bis una die natæ ſunt. *Feſtus.*

Bijŭgi, m. 2. *due cavalli ad un giogo*, Ger. *zwey roſſ neben einander geſpant*, Gal. *deux chevaux attelez de front*, Hiſp. *dos cavallos de junta*, δίζυγοι, equi dicuntur, cum bini ad unum jugum nexi ſunt. *Virg. 10. Æn.* Bijugis infert ſe Lucagus albis.

Bijŭgis, ge, & Bijugus, a, um, a bijugis tractus, ut bijugis currus, *carro tirato da due cavalli*. *Suet. Calig. c. 19.* Bijuge curriculum, *Sil. l. 2. v. 82.* Bijugo curru.

Bilanx, ancis, f. *bilancia*, ſtatera duas habens lances. *Martian. Capel. l. 2. pag. 42.* Sine bilance libra.

Bilbilis, *Baubola*, *Bambola*, Βίλβιλις, urbs ant. Hiſp. Tarrac. in Celtiberis, in R. Aragonio, in monte apud Salonem fl. ſubterfluentem, apud *Calatayud*, inter Cæſaraugustam 14. leuc. & Segontiam 16. Pop. Bilbilitani. Ex hac urbe Martialis Poeta originem traxit. Hinc *Bilbilitanus Poeta* dicitur. ¶ Bilbilis item fl. ejuſdem loci, *Rio Baubola*, *Xiloca*, qui juxta Bilbilim in Salonem ſe exonerat, & ferri temperaturæ aptiſſimus eſt.

Bilbio, is, ivi, ire, n. 4. βομβύζω, verbum fictum a ſimilitudine ſonitus, qui fit in vaſe. *Nævius apud Feſt.* bilbit amphora.

Bilibra, f. 1. pondus duarum librarum. *Liv. l. 4. c. 15.* Bilibra farris ſperaſſe libertatem ſe civium ſuorum emiſſe. Al. *bilibri farre*.

Bilibris, bre, o. 3. *di due libre*, Ger. *zweypfündig*, Gal. *de deux livres*, Hiſp. *de dos libras*, δίλιτρος, duarum librarum. *Martial. l. 11. epigr. 50.* Grandemve lupum, mullumve bilibrem. *Plaut. Mil. 3. 2. 30.* Aqualis bilibris.

Bilinguis, o. 3. *bilingue*, *fallace*, Ger. *zweyzüngig*, Gall. *qui parle deux langues*, *trompeur*, Hiſp. *el que tiene dos lenguas*, *enganoſo*, δίγλωττος, qui duas habet linguas. ¶ Significat etiam duarum linguarum peritum. Sic *Ennius* Brutios bilingues vocat, quod oſce, & græce loqui fuerint ſoliti. Sic *Horat. l. 1. Sat. 10. v. 30.* Canuſinum bilinguem dixit, qui ſciret Græce, & Latine. Adde *Curt. l. 7. c. 5.* ¶ Item bilinguis dicitur, qui parum ſincera fide loquitur, διπλοῦς, δίγλωσσος. *Virg. Æn. 1. v. 665.* Domum timet ambiguam, Tyrioſque bilingues. ¶ Bilingui prehendere, apud *Plaut. Pſeud. 5. 1. 15.* Ubi alter alterum bilingui manifeſto inter ſe prehendunt. Loquitur autem ibi *Plaut.* de mutuo ſe deoſculantibus, qui cum γλωττοποιοῦσι, deprehenduntur ſe veluti duplicem habere linguam.

Biliōſus, a, um, adject. bile abundans, ut bilioſa alvus, *Celſ. l. 2. c. 8.* h. e. bile, humore noxio abundans.

Bilis, f. 3. *collera*, מררה, Ger. *böſe choleriſche*, *feuchtigkeit*, Gall. *bile*, Hiſp. *colera*, χολή, nomen eſt commune duobus præcipuis humani corporis humoribus, quorum alter, qui calidus eſt, & ſiccus, ab aureo colore *flava bilis* appellatur, alter, qui frigidus, & ſiccus, quoniam nigræ favillæ colorem imitatur, *atra bilis* dicitur. ¶ Atra bilis eſt melancholia. *Plaut. in Amph. 2. 2. 95.* Atra bili percita eſt. ¶ Accipitur item bilis pro ira, quæ a bile excitatur. *Hor. 1. Ser. Sat. 2.* Et pro indignatione, *Cic. Att. l. 2. ep. 7.* Bilem id commovet. Sic effundere bilem, *Juvenal. Sat. 5. v. 159.* Bilem alicui movere, *Martial. l. 5. ep. 86.* ¶ Vetus eſt adagium: fames, & mora bilem in naſum concinunt, *Plaut. Amphitr. in ſuppoſit. ſc.* Di voſtram fidem.

Bilix, icis, o. 3. *maglia a due licci*, Gal. *de deux lices*, Hiſp. *de dos lizos*, adject. a licium, ut bilix lorica. *Virg. 12. Æn. v. 375.* Rumpitque infixa bilicem loricam. *h. e.* duplici textura munitam: ducta ſimilitudine a pannis, quæ duplici licio contexta ſpiſſiora, & firmiora ſunt.

Bilis, apud Afros appellatur humanum ſemen humi profuſum. *Feſtus.*

Biluſtris, ſtre, o. 3. *di due luſtri*, δισπενταετής, quod duo luſtra, hoc eſt, decem annos duravit. *Ovid. 2. Am. el. 12. v. 9.* Pergama cum caderent bello ſuperata biluſtri.

Bilychnis, e, adject. duos lychnos habens. *Petron. Satyr. c. 30.* Lucerna bilychnis de camera pendebat.

Bimăris, re, o. 3. *poſto tra due mari*, quod inter duo maria ſitum eſt. *Horat. 1. Carm. od. 7.* Aut Epheſum, bimariſve Corinthi mœnia.

Bimarītus, i, qui duas uxores habuit, vel habet. *Cic. pro Planc. c. 12.* Bimaritum appellas, ut verba etiam fingas, non ſolum crimina.

Bimāter, m. 3. διμήτωρ, qui duas habet matres, agnomen Bacchi, *Ovid. Met. 4. v. 12. de Baccho.*

Bimātus, m. 4. ætas duorum annorum. *Varr. R. R. 2. 5.* Vitulos caſtrare ante bimatum. *Plin. l. 11. c. 12.* Vita veſparum bimatum non tranſit.

Bimembris, o. 3. διμελής, duarum partium, quaſi membrorum. *Ovid. Heroid. ep. 9. v. 99.* Conſiſum pedibus, formaque bimembri. ¶ Et bimembres ſubſtantive pro Centauris. *Ovid. 12. Met.* Vaſto trepidi clamore bimembres.

Bimenſis, maſc. 3. *ſpazio di due meſi*, τὸ διμηνιαῖον, tempus duorum menſium. *Liv. l. 45. c. 15.* Anni, & bimenſis tempus prorogaretur.

Bimeſtris, ſtre, o. 3. *chi ha due meſi*, διμηναῖος, duos menſes habens. *Horat. l. 3. Carm. od. 17.* Porco bimeſtri.

Bimĕter, tra, trum, duobus metris conſtans. *Sidon. l. 9. ep. 15.* Litteræ bimetræ. *h. e.* in quibus ſunt duo genera carminum.

Bimŭlus, o. 1. 2. *di due anni*, διετής, qui duos annos ætatis habet. Proprie de iis dicitur, teſte *Valla Elegant. l. 1. c. 5.* quæ poſt eam ætatem adhuc incrementum poſſunt accipere. Exem. grat. puer proprie *bimulus* dicitur, bos, aut canis non ita. *Catul. Carm. 17.* Nec ſapit pueri inſtar bimuli. Adde *Sueton. in Calig. c. 8.*

Bimus, o. 1. 2. *di due anni*, διετής, qui ætatem habet duorum annorum, a *bis*, & *annus*, quia veteres dicebant *amnus* pro *annus*. *Var. 2. de R. R. c. 5.* Unum anniculum, alterum bimum. *Cic. ad App. l. 3. Fam. ep. 8.* De hac ſententia bima decedas. *ideſt*, qua cenſuit, ut per duos annos remanerem in provincia.

Binarius, a, um, adject. binis conſtans. *Lamprid. in Alex. Sev. c. 39.* Formas binarias, ternarias, & quaternarias, &c. *h. e.* typos nummorum binos, vel ternos aureos valentium.

Bini, æ, a, o. 1. 2. *duerni*, שנים שנים, Ger. *je zwey, und zwey*, Gal. *deux a la fois*, *deux a deux*, Hiſp. *de dos en dos*, δισσοί, numerus eſt diſtributivus ſignificans duo, non ſeparatim, ſed conjunctim intellecta. *Ter. Phorm. 5. 3. 6.* Ex his prædiis talenta argenti bina ſtatim capiebat. *h. e.* ex unoquoque prædio talenta duo, *Cicer. 5. Ver.* Binis centeſimis fœneratus eſt. *a due per cento*. ¶ Nonnumquam ſimpliciter accipitur pro duobus, & jungitur ſubſtantivis iis quæ ſingulari numero carent. *Cic. Fam. 10. ep. 5.* Binas a te accepi litteras eodem exemplo. *Val. Max. l. 1. c. 6.* Bina caſtra. *Cic. pro L. Manil. c. 4.* Binæ hoſtium copiæ. ¶ Jungitur & aliis: nam binas venationes, binos tabellarios, *Cic.* dixit *ad Attic. l. 6. ep. 1.* & *l. 7. Fam. ep. 1.* ¶ *Id. Fam. 9. ep. 22.* Cum loquimur *terni*, nihil flagitii dicimus; at cum *bini*, obſcenum eſt. Alludit Cicero ad Græcam vocem *βινεῖ*. ¶ Invenitur etiam in ſingulari. *Lucret. 4. 450.* Bina ſupellex.

Binoctium, ii, ſpatium duarum noctium. *Tacit. Ann. 3. c. 71.* Ut pluſquam binoctium abeſſet. Adde *Ammian. l. 30. c. 2.*

Binomĭnis, ne, o. 3. *di due nomi*, Gal. *de deux noms*, Hiſp. *de dos nombres*, διώνυμος, quod geminum habet nomen, ut *Iſter*, & *Danubius*, *Julus*, & *Aſcanius*. *Ovid. 14. Met.* Inde ſub Aſcanii ditione binominis Alba.

Binomius eſt is cui geminum eſt nomen, ut Numa Pompilius, Tullus Hoſtilius. *Feſtus.* Legendum videtur *Binominis*.

Biocolyte, βιοκωλύται, Officiales quidam a vi prohibenda vocabantur, quorum mentio fit in *Novel. Conſt. 8.* & *Novel. 145.*

Bion, genus quoddam vini celebratiſſimi apud Græcos, & ad plurimos valetudinum uſus excogitati, quos recenſet *Plin. l. 23. c. 1. ad fin.* ejus autem conficiendi rationem tradit *l. 14. c. 8.* Videtur autem ita appellatum a Βίος *vita*, quoniam valetudini tuendæ utiliſſimum creditum eſt. Sunt qui legunt *biaeo*, ſunt qui *abion*, ſed contra omnes libros tum Mſſ. tum editos, *Harduino* teſte.

Bionēus, a, um, adject. ad Bionem pertinens. *Horat. l. 2. ep. 2. v. 60.* Ille Bioneis ſermonibus, & ſale nigro. Nimirum Bionis Philoſophi ſermones adeo acres fuerunt, & ſatyrici, ut neque hominibus pepercerit, & in Deos contumelioſus fuerit.

Biothanātus, βιοθάνατος, violenter mortuus. *Lamprid. in Heliogab. c. 33.* & *Jul. Firmic. l. 3. c. 15.*

Bipalium, n. 2. *vanga*, ὕνις, inſtrumentum ruſticum, quo terra foditur. *Var.* Id prius bipalio vortito. Adde *Colum. l. 3. c. 5. Cat. R. R. c. 45.*

Bipalmis, me, o. 3. *di due palmi*, διπάλαιστος, duorum palmorum. *Var. 3. de R. R. c. 7.* Tabulæ ſixæ ſint bipalmes.

Bipartio, vel bipertio, is, ivi, itum, in duas partes dividere, *dividere in due parti*, διχοτομέω, *Colum. l. 11. c. 2.* Calendas Majas ver bipartitur. *Cic. 3. Catil. c. 2.* Atque ibi in proximis villis ita bipartiti fuerunt, ut Tiberis inter eos, & pons intereſſet.

Bipartito, *in due parti*, dupliciter. *Cic. pro Flac. c. 14.* Bipartito claſſis diſtributa. Et *de Invent. l. 2. c. 29.* Hoc fit bipartito; h. e. duobus modis.

Bipartitus, & bipertitus, a, um, adject. *diviſo in due parti*. *Colum. l. 11. cap. 2.* Hiems bipartita.

Bipătens, entis, o. 3. *che s'apre da due parti*, δίθυρος, quod ex utraque parte aperitur. *Virg. 2. Æn. v. 330.* Portis alii bipatentibus adſunt.

Bipĕda, æ, f. *pianella*, lapis, vel later quadratus, aut oblongus, binorum pedum menſura, quo pavimenta ſterni ſolent. *Pallad. l. 1. tit. 19.* Solum omne bipedis ſternatur. Adde *Inſcript.* apud *Fabret. c. 7. n. 512.*

Bipedālis, le, o. 3. *di due piedi*, Germ. *von zwey füſſen*, Gall. *de deux pieds*, Hiſp. *de dos pies*, δίπηχυς, quod habet longitudinem duorum pedum. *Cæſ. B. G. l. 4. c. 17.* Bipedalibus trabibus immiſſis. *Horat. l. 2. Sat. 3. v. 309.* Ad ſummum totus moduli bipedalis.

Bipedāmus, a, um, ſive bipedanĕus, o. 1. 2. bipedalis. *Col. l. 2. c. 2.* Frumentis ſat erit, ſi æque bona ſuberit bipedana humus. *Id. l. 4. c. 1.* Altitudinem bipedaneam.

Bipennĭfer, a, um, o. 1. 2. πελεκυφόρος, ferens bipennem. *Ovid. 8. Met. v. 391.* Bipennifer.

Bipennis, e, adject. qui duas pennas habet, ſeu acumina, quod Veteribus idem erat. *Virg. Æn. 11. verſ. 135.* Ferro ſonat acta bipenni Fraxinus; h. e. ex utraque parte acuminato. ¶ Item qui duas pennas habet proprie dictas. *Plin. lib. 2. c. 27.* Inſectorum quædam binas gerunt pennas, ut muſcæ. Nullum, cui aculeus in alvo, bipenne eſt.

Bipennis, f. 3. *bipenne*, *ſcure da due tagli*, כשיל, Ger. *axt*, *beyl*, Gall. *hache*, *beſague*, Hiſp. *hacha*, δίστομος, telum, ſeu ſecuris utrinque aciem habens. *Virg. Æn. 2. v. 479.* Ipſe inter primos correpta dura bipenni Limina perrumpit. *Horat. l. 4. Od. 4. v. 57.* Duris ilex tonſa bipennibus.

Bipenſilis, le, adject., ut *bipenſiles forcipes*, apud *Var.* apud *Non. c. 2. n. 237.* ubi fortaſſe intelligit eas, quæ duplex manubrium habent, unde appendi poſſunt.

Bipertior, V. Bipartior.

Bipertito, V. Bipartito.

Bipes, bipedis, adject. 3. *chi ha due piedi*, Germ. *zweyfüſſig*, Gall. *de deux pieds*, Hiſp. *de dos pies*, δίπους, quod habet duos pedes. *Juven. ſat. 9. v. 92.* Bipedem ſibi quærat aſellum. ¶ Ponitur etiam ſubſtant. quia facile *animal* intelligitur. *Cic. pro Dom. c. 19.* Omnium non modo pipedum, ſed etiam quadrupedum impuriſſimus.

Birēmis, is, f. 3. *fuſta*, Germ. *ein ſchiff der zwey ruder*, Gall. *navire a deux rangs des rames*, Hiſp. *navio, que tiene dos ordenes de remos*, δίκροτος, navis duobus remorum ordinibus acta, ab Erythræis primum inventa. *Plin. l. 7. c. 57.* *Virg. 8. Æn.* Geminaſque legit de claſſe biremes. ¶ Significat etiam naviculam duos tantum remos habentem. Hinc adjective *Horat. l. 3. Od. 29.* Tum me biremis præſidio ſcaphæ aura feret.

Birŏta, æ, f. 1. *carro da due ruote*, δίτροχον. *Cod. Theod. l. 8. de curſu publico.* Rhedæ mille pondo tantummodo ſuperponi, birotæ ducenta, veredo triginta.

Birōtus, a, um, duas habens rotas. *Non. c. 2. n. 139.* Ciſium vehiculi biroti genus.

Birrus, i, veſtis genus, idem quod lacerna, ſeu pænula; a colore ſic dictum, quod rufum eſſet, ex græco πυῤῥὸς, unde & Byrrhus recte ſcribitur. V. *Salmaſ.*

maſ. & *Caſaub. in hiſtor. Auguſt. Martian. Capel. l. 4. de Univer.* Et birrus, & tunica nomen veſtis habent.

Bis, adv. *due fiate*, פעמים, Ger. *zwey mal*, Gal. *deux fois*, Hiſp. *dos vezes*, δίς, ab antiquo *duis*. *Cic. in Orat.* Ut duellum bellum, & duis bis, &c. *Ter. Hecyr.* 3. 1. 8. Bis ſtulte facere. *Plaut. Amph.* 3. 2. 62. Bis tanto amici ſunt inter ſe, quam prius: h. e. tanto magis, *il doppio di più*. *Virg. Ecl.* 3. v. 34. Bis die. *due volte al dì*. Sic *bis anno* apud *Plin.* 2. 73. ¶ Jungitur & cum nominibus numeralibus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 18. Bis bina, *h. e.* quatuor. *Horat. Epod.* 4. Bis ter ulnarum toga. *h. e.* ſex *Martial. l.* 4. *epigr.* 37. Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus. *il doppio*. ¶ *Bis*, & *iterum* in eo differunt, quod *bis* utramque ſimul rem complectitur, *iterum* ſecundum reſpicit. *Cic. pro Dom. c.* 52. Audierat, ſe a me bis ſalutem accepiſſe; ſeparatim ſemel, iterum cum univerſis. ¶ Itaque *bis conſul* eſt qui duos conſulatus geſſit, quia *bis* refertur ad numerum; Italice autem redditur *due volte conſolo*: at *iterum conſul* eſt, qui ſecundum conſulatum gerit: quia *iterum* refertur ad tempus. Italice *conſolo la ſeconda volta*. *Cic. lib.* 1. *de Divin. c.* 35. C. Flaminius conſul iterum. *Id.* 4. *Acad.* C. Flaminius, qui legem agrariam tribunus plebis tulerit, & poſtea bis conſul factus ſit. ¶ Videtur tamen *bis* pro *iterum* poni in illo *Martial.* 10. 48. De Nomentana vinum ſine fæce lagena, quæ bis Frontino conſule prima fuit.

Biſcaccium, ii, geminus ſaccus, *biſaccia*. *Petron. ſatiric. cap.* 31. 77. In promulſidari aſellus erat Corinthius cum biſcaccio poſitus. *h. e.* vas ex Corinthio ære, quod utrinque receptaculum inſtar ſacci habuit, in quo ferculorum lances, & paropſides ponebantur.

Biſaltæ, maſc. 1. Βισάλται, pop. Macedoniæ, Thraciam verſus, juxta Strymonem fl. ubi al. Euporia opp. circa Amphipolim, & Philippos, ubi Biſaltes fl. & Biſaltia regio, a Biſalte Solis, & Terræ filio. Lege orationem P. Æmilii apud *Liv. l.* 45. *c.* 29. ubi ſatis accurate deſcribuntur. Quare erraſſe videtur *Serv.* qui ad illud *Virg. Georg.* 3. *v.* 461. Biſaltæ quo more ſolent, acerque Gelonus; vult eſſe Scythiæ populos, qui ſanguine equino lacte permixto victitent.

Biſaltia, & Biſaltica, æ, f. 1. Βισαλτία, regio Thraciæ, ad Strymonem fl. ita dicta a Biſalte Solis, & Terræ filio, aut a Biſalte vicino fluvio. *Liv. l.* 45. *c.* 29. Biſalticam. *Gel. l.* 16. *c.* 15. Biſaltiam vocat.

Biſaltis, idis, nomen puellæ, quam Neptunus in arietem converſus compreſſit. *Ovid.* 6. *Met. v.* 117.

Biſelliarius, ii, m. qui honorem biſellii eſt conſecutus. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 1099. *n.* 2. & *pag.* 1103. *n.* 6.

Biſellium, & Biſſellium, ii, n. *Varr. l.* 4. *L. L.* A ſedendo appellatur ſedes, ſedile, ſella: ab his ſubſellium; ubi in ejuſmodi duo, biſellium dictum. ¶ Accipitur itaque pro ſella ſplendida, atque honeſta præclaris viris concedi ſolita, ut publice in ea ſederent in ludis, in theatro, in foro, in curia, ea ratione, qua Romæ ſella curulis. *Inſcript.* apud *Fabret. c.* 3. *n.* 324. & apud *Gruter. pag.* 475. *n.* 3.

Biſēta, porca dicitur, a cujus cervice ſetæ bifariam dividuntur, cum jam eſſe incipit major ſex menſibus. *Feſt.*

Biſon, ontis, m. & f. bos ferus cervi figura, unico cornu in media fronte exeunte. *Plin. l.* 8. *c.* 15.

Biſŏnus, a, um, duplicem habens ſonum. *Servius ad* 9. *Æn. v.* 618.

Biſpellio, onis, verſutus, verſipellis, fraudulentus: *Marcel. Dig.* 47. 3. 72.

Biſsēni, æ, a, *dodici*, bis ſex. *Auſon. in Monoſyl.* Biſſenæ partes. ¶ In ſingulari numero *Stat.* 3. *Theb. v.* 574. Biſſeno die. ¶ Frequentius ſcribitur *bis ſeni* diviſim.

Biſſextus, ſive biſextus dies, al. intercalaris, *biſeſto*, Gall. *biſſexte*, Hiſp. *biſieſto*, ἐμβόλιμος ἡμέρα, dies, qui quarto quoque anno Februario interſeritur. Annus autem biſſextilis, vel intercalaris, qui poſt tres annos civiles recurrit, conſtans ex diebus 366. ¶ Hæc intercalatio inſtituta eſt a C. Julio Cæſare in Pontificatu opera Soſigenis præſtantiſſimi Aſtrologi, ut anni Aſtronomici, & civiles inter ſe convenirent. Nam annus Aſtronomicus habet 365. dies, & 6. circiter horas, quæ tribus quibuſque annis Civilibus omittuntur, ne populo confuſionem afferant; ſed anno quarto Civili colliguntur, & diem naturalem efficiunt, ſpatium ſc. 24. horarum. ¶ Intercalationi dies certus conſtitutus fuit in menſe Februario inter Terminalia jam peracta, & Regifugium, ideſt, inter diem 24. & 25. Februarii. ¶ Dictus igitur annus *biſſextilis*, vel *intercalaris*, quia habet biſſextum, vel intercalarem diem. Dies vero dictus eſt *intercalaris*, quia in menſe Februario unus dies *inter* ſextum, & quintum *calendas* Martii interponitur, ideſt, inter diem 24. & 25. Februarii. Dictus eſt *biſſextus* a *bis*, & *ſextus*, quia bis, ideſt, duobus diebus continuis, ſcil. die 24. & die 25. Februarii, dicimus *Sexto Calendas Martii*, duos videlicet dies pro uno computantes. Unde qui natus eſt biſſexto calendas, nihil refert, ut inquit *Celſ. de verb. ſignif. l. cum biſſextus*, utrum priore, an poſteriore die natus ſit, cum illud biduum pro uno tantum die habeatur.

Biſſextialis, le, continens bis ſex menſuras, ut Biſſextialis olla, *Marcel. Empir. c.* 15.

Biſſextilis. V. biſſextus.

Biſſextum, i, idem quod Biſſextus. *Ammian. l.* 26. *c.* 2. Biſſextum vitans Febeuarii menſis tunc incipientis. Infauſtus autem non modo hic dies, ſed & totus annus, in quem ille inciderat, veteribus fuit. *Macrob. l.* 1. *ſat. c.* 13.

Biſton, onis, Martis, & Callithoes filius fuit, Biſtoniæ urbis Thraciæ conditor; a qua Thraces Biſtones, *i. e.* Thracum ultimi, auctore *Seneca in Herc. Oet.* & Thracia ipſa Biſtŏnia, ſeu Biſtonis terra dicta fuit. *Sil. lib.* 2. *verſ.* 76. Lunatis Biſtones armis.

Biſtŏnis, idis, adject. femin. quæ eſt ex Biſtonia. *Ovid. Epiſt. Parid. ad Helen. v.* 344. Et tuta a bello biſtonis ora fuit. Apud *Horat. l.* 2. *Od.* 19. *v.* 20. Bacchus dicitur nodo coercere crines Biſtonidum, h. e. mulierum Thraciarum.

Biſtŏnis, idis, m. 3. Biſtonum ſtagnum, *Burnero*, *Bouron*, lacus Thraciæ, in Droſica reg. cis Rhodopen, ubi Biſtonia urbs, *Bouron*.

Biſtonius, a, um, adject. *Ovid. l.* 13. *Met. v.* 430. Eſt, ubi Troja fuit, Phrygiæ contraria tellus Biſtoniis habitata viris.

Biſulcilingua, qui duplici loquitur lingua, quaſi biſulcam linguam habens. *Plaut. Pæn.* 5. 2. 74.

Biſulcus, a. 1. 2. *che ha l'unghie ſeſſe*, Germ. *der zerſpaltene*, *klauwen hat*, Gal. *fourchu*, Hiſp. *hendido*, δίχηλος, qui ungulas non ſolidas habet, ſed ſciſſas. *Ovid.* 7. *Met. v.* 113. Pulvereumque ſolum pede pulſavere biſulco. ¶ Accipitur item generatim pro omni eo, quod in duas cuſpides diviſum eſt. *Col. de arbor. c.* 26. Biſulci ſurculi arborum.

Biſultor, m. 3. Martis cognomen, a bis ulciſcendo. Auguſtus enim, cum Brutum, & Caſſium viciſſet, & ſigna a Parthis recepiſſet, Marti templum dedicavit, quem *Biſultorem* cognominavit, quod primum C. Cæſaris, deinde Craſſorum M. patris, & P. filii necem ultus eſſet. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 595. Rite Deo templumque datum, nomenque Biſultor. Sed meliores libri hab. *bis ulto*.

Biſyllabus, a, um, adject. qui duas ſyllabas habet. *Varr. l.* 8. *de L. L.*

Bithymum, i, δίθυμον, genus mellis ex utriuſque thymi, candidi ſc. & nigri floribus confecti. *Plin. l.* 11. *c.* 16.

Bithynia, *Becſangial*, al. *Burſa*, Turc. *Oſmanill*, Βιθυνία, regio Aſiæ minoris, Ponto finitima ad mare Euxinum, adverſa Thraciæ, & proxima Troadi ad Propontidem. Primum Bebryca dicta eſt, poſtea Mygdonia, denique Bithynia a Bithyno Rege, vel a Thynis pop. Thraciæ, qui in eam regionem tranſierunt. Appellata etiam eſt Thracia Aſiatica, Mallande, Cronia, Strymonis, Theſſalis, Pontus. ¶ Thracum ſua terra egreſſorum ſedes quondam fuit. *Claud. l.* 2. *in Eutrop. v.* 247. Thyni Traces erant, quæ nunc Bithynia fertur.

Bithynicus, a, um, adjectiv. a Bithynia. Fuit etiam cognomen ejus, ad quem aliquot epigrammata ſcripſit *Martialis*, ut *l.* 2. *ep.* 26. *l.* 9. *ep.* 10. &c. Item Pompeii apud *Feſt.*

Bithynus, a, um, ex Bithynia qui eſt, ut Bithyni equites, *Juven. ſat.* 7. *v.* 15. ¶ Abſolute Bithyni, Bithyniæ populi. *Tacit. l.* 12. *c.* 22. Accuſantibus bithynis.

Bitienſis, vel betienſis, qui aſſidue peregrinatur, a *betere*, *ire*. *Feſt.* Bito. V. Beto.

Bitūmen, inis, n. 3. *bitume*, כפר, Ger. *ſeiſter ſchwefelſtein*, Gal. *bitume*, Hiſp. *betum*, ἄσφαλτος, genus cretæ tenax, de natura ſulphuris. Naſcitur in Babylonia, & in Judæa in lacu, qui inde Aſphaltites dicitur. V. *Plin. l.* 35. *c.* 15. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. & *Serv. in Ecl.* 8. *v.* 82. qui ſulphureum illud, quod ex fulminibus procreatur, bitumen vocat.

Bituminātus, a, um, bitumine illitus, vel mixtus, ut aqua bituminata, apud *Plin. l.* 31. *c.* 6.

Bituminĕus, a, um, ex bitumine qui eſt. *Ovid. Met.* 15. *v.* 350. de Æthnæ incendio. Sive bituminеæ rapiunt incendia vires.

Bituminōſus, a, um, bitumine abundans. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. Bituminoſi fontes. *Id. ibid.* Bituminoſa terra.

Bituricus, a, um, ad Bituriges pertinens, ut Biturica uvæ. *Plin.* 14. 2.

Bituriges, gum, cognomine Cubi, populi ſunt Aquitaniæ, quorum præcipuum oppidum Avaricum fuit: nunc eorum regio dicitur *le Berri*, & oppidum *Bourges*. *Plin.* 4. 19. ¶ Alii ſunt cognomine Ubiſci, nunc *les Bourdelois*: oppidum Burdigala, nunc *Bourdeaux*. *Plin. ibid.* ¶ In ſingulari numero *Luc.* 1. 423. Et Biturix, longiſque leves Sueſſones in armis.

Bivertex, icis, adject. o. 3. *di due cime*, qui binos vertices habet; & ſolet eſſe epithetum Parnaſſi, cujus duo juga ſunt, Helicon & Cytheron. *Stat.* 1. *Theb. v.* 628. ſummaque biverticis umbra Parnaſſi reſidens, &c. *Sidon. in carm. epiſt.* 15. *l.* 9. Montemque iſte victor per biverticem.

Bivira, æ, f. 1. quæ duos habuit maritos. *Var.* apud *Nonium c.* 2. *n.* 83.

Bivium, ii, n. 2. *di due vie*, Gal. *chemin fourchu*, *rencontré de deux chemins*, Hiſp. *lugar donde ſe encuentran dos caminos*, δίοδος, quod duas vias habet. *Virg. Æn.* 9. *verſ.* 239. Qui patet in bivio portæ. ¶ Tranſlate pro duplici ratione. *Varr. l.* 1. *R. R. cap.* 18. Bivium nobis ad culturam dedit natura, experientiam, & imitationem.

Bivius, a, um, adject. qui duas vias habet. *Virg. Æn.* 11. *v.* 516. Ut bivias armato obſidam milite fauces.

Biūrus, i, m. animal vites erodens, ita dictus quaſi *diurus*, h. e. duplicem habens caudam. *Plin. l.* 30. *c.* 15.

B ANTE L.

Blactĕro, as, vocem eſſe arietis, vult *Auctor carminis de Philomela Ovidianis vulgo annexi*. Blacterat hinc aries, & pia balat ovis. Malim *blaterat*.

Blæſianus, a, um, ad Blæſum pertinens, quod eſt nomen proprium Romani hominis. *Martial. l.* 8. *epigr.* 38. Quod donas, facis ipſe Blæſianum.

Blæſus, a, um, *balbo*, *ſcilinguato*, עלג, Germ. *liſpler*, *ſtammler*, Gall. *begue*, Hiſp. *tartamudo*, ψελλός, qui linguam impeditam habet, & aliquam litteram, ut R, pronuntiare non poteſt, vel in pronuntiando aliquam litteram excludit, vel male profert. *Juvenal. Sat.* 15. *verſ.* 48. Blæſis, atque mero titubantibus. *Martial. l.* 10. *epigr.* 65. Os blæſum, tibi, debiliſque lingua eſt.

Blande, *piacevolmente*, ἠπίως, adv. ſuaviter, placide. *Cic. Att.* Vides ne, quam blande? *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 24. Blandius petere. *Id.* pro *Cluent. c.* 26. Blandiſſime appellare aliquem. *Quintil. declam.* 1. *c.* 13. ſuſpenſa manu blande flectere cardinem. *pian piano*, *bel bello*.

Blandicellus, a, um, dim. a blandus, ut blandicella verba. *Feſtus*.

Blandicŭle, blandulo modo. *Apulej. l.* 10. *Met.* Blandicule reſpondere.

Blandidĭcus, a, um, qui blanda dicit. *Plaut. Pæn.* 1. 1. 10. Nunc mihi blandidicus es.

Blandificus, a, um, blandum faciens. *Martian. Capel. initio l.* 9. Blandificaque libens ſtringere corda tace.

Blandifluus, a, um, blande, & ſuaviter fluens. *Venant. Fortunat. l.* 3. *carm.* 12. Blandifluæ uvæ.

Blandilŏquens, entis, ut oratio blandiloquens, *Laber.* apud *Macrob. l.* 2. *ſat. c.* 7.

Blandiloquentia, æ, f. 1. κολακεία, *parlare dolce*, *e piacevole*. *Cic. de nat. Deor. c.* 25. *l.* 3. *ex veteri poeta*. Ut ego illis ſupplicarem tanta blandiloquentia.

Blandiloquentŭlus, i, dim. *Plaut. Trin.* 2. 1. 13. Ab te conſulit blandiloquentulus.

Blandiloquium, ii, n. blandiloquentia. *Auguſt. ep.* 19. *ad Hieron. c.* 4.

Blandilŏquus, a, um, adject. blandiloquens. *Plaut. Bacch.* 5. 2. 54. Ut blandiloqua eſt! *Senec. Agamem. v.* 289. Vox blandiloqua.

Blandimentum, ti, n. 2. *luſinghe*, *carezze*, κολακεία, blanditiæ, illecebræ. *Cic. pro Cæl. c.* 17. Multa blandimenta nobis ipſa natura genuit. Blandimenta in cibis ſunt condimenta. *Petron. in Satyr. c.* 141. Aliqua inveniemus blandimenta, quibus ſaporem mutemus. *Tacit. de Germ. c.* 23. Sine blandimentis famem expellere. ¶ In ſingulari num. legitur apud *Tacit. Ann.* 14. *c.* 4. & *Plin.* 17. 13.

Blandĭor, iris, d. 4. *luſingare*, *adulare*, פתה, Ger. *ſchmeichlen*, *liebkoſen*, Gall. *flater*, *mignarder*, Hiſp. *halagar o liſongear*, θωπεύω, aſſentor, adulor. *Cic. de Amic.* Qui adverſario aſſentatur, & litigare ſe ſimulans blanditur. *Id.* 1. *Academ.* Vide, quam ſuaviter voluptas ſenſibus blandiatur. ¶ Blandior calamitatibus meis, dixit *Quint.* pro mitigo calamitates. Et *Plin. l.* 1. *ep.* 2. Blandiri alicujus auribus, *grattar l'orecchie*. *Tacit. Hiſtor. l.* 2. *c.* 12. Blandiebatur cœptis fortuna. h. e. arridebat, favebat. ¶ Animalia etiam blandiri dicuntur, ut canes &c. *Plin. l.* 8. *cap.* 17. *de Panthera*. Feram vero circumvolutari, non dubie blandientem. ¶ Refertur autem tum ad animum, tum ad ſenſus. *Plin. l.* 10. *c.* 42. Blandiri avibus cibo. *Id. ibid. c.* 37. Columbæ blandiuntur inter ſe. *Id. l.* 25. *c.* 2. Pomi ſuavitas blanditur. ¶ *Colum.* cum accuſativo jungit *l.* 7. *c.* 5. Lac caprinum igneam ſævitiam blanditur, *mitiga*.

Blanditer, adv. idem, quod blande. *Plaut. Pſeud.* 5. 2. 3. Serviliter, blanditerve alloquar.

Blanditia, æ, f. 1. in ſingulari numero reperitur, eſtque ἀρέσκεια, Græcorum, *compiacenza*. *Cic. de Pet. Conſ. c.* 11. De amicitiis conſtituendis ſatis dictum eſt: dicendum de altera parte petitionis, quæ in populari ratione verſatur: Ea deſiderat nomenclationem, blanditiam, aſſiduitatem &c. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 16. Viſcus merus veſtra eſt blanditia; *le voſtre carezze*.

Blanditiæ, arum, f. 1. *carezze*, חנופה, Ger. *liebkoſung*, Gall. *flaterie*, *careſſes*, Hiſp. *liſonjas*, *o halagos*, κολακεία, adulatio, illecebræ. *Cic.* 1. *de Fin.* Blanditiis præſentium voluptatum deliniti, atque corrupti. *Id. de Amic. c.* 17. Benevolentiam civium blanditiis, & aſſentationibus colligere, turpe eſt. ¶ Dicere blanditias. *Ovid. Heroid. epiſt.* 8.

Blandities, ei, f. blanditia. *Apulej. l.* 9. *Metam.* Sermonis blanditie cavillari.

Blanditim, adverb. idem quod blanditer. *Lucret. l.* 2. *v.* 173. Ut res per Veneris blanditim ſæcla propagent.

Blanditus, a, um, nom. ex particip. blandus, *piacevole*, ἐπαγωγός, ut Vet. Gloſſæ exponunt. *Plin. l.* 10. *c.* 23. Peregrinatio blandita. *ideſt* grata, & jucunda. Sic *Tibul. l.* 1. *el.* 4. Blanditis vult eſſe locum Venus ipſa querelis. Et *Propert. l.* 4. *el.* 6. Blanditæque fluant per mea colla roſæ.

Blanditus, us, ui, m. 4. idem quod blanditiæ. Afferebatur a quibuſdam Lexicographis exemplum *Lucretii l.* 2. *v.* 173. Sed ibi omnino legendum *blanditim*. Cave utaris antequam alibi invenias.

Blandŭlus, a, um, a. 1. 2. dim. a blandus. Occurrit in illo Hadriani dicto apud *Spartian. c.* 25. Animula vagula, blandula.

Blandus, a, um, adject. benignus, comis, ſuavis, *piacevole*, פתי, Ger. *lieblich*, *ſchmeichelich*, Gal. *plaiſant*, *attrayant*, Hiſp. *blando*, *o halagueno*, κολακευτικός, θωπευτικός, *Plin. l.* 1. *ep.* 8. Blandioribus alloquiis proſequuntur. *Ovid. Her.* 15. *v.* 27. Blandiſſima carmina. ¶ *Blandum* adverbialiter poſitum pro blande. *Petron. in Satyr. c.* 127. Riſit illa tam blandum, &c. ¶ Blandus etiam eſt, qui flectendi vim habet, & deliniendi quos velit, ἐπαγωγός, θελκτικός. *Hor. Carm. l.* 1. *od.* 12. Blandum & auritas fidibus canoris ducere quercus. Et *l.* 2. *ep.* 1. *v.* 135. Cœleſtes implorat aquas docta prece blandus. Et *Statius Theb.* 11. Blandamque precatu Antigonem timeo. ¶ Cum genitivo *Stat.* 2. *Achil. v.* 236. Ulyſſes blandus precum. ¶ Blandi etiam ſunt ἄρεσκοι, qui ſcilicet benigne & comiter cum omnibus verſantur, at veram amicitiam cum nemine colunt. Hos *Ariſt. ad Nicomach. l.* 8. φίλους πολλοὺς appellat. *Cic. ad Attic. l.* 12. *ep.* 6. Scis, me eſſe minime blandum.

Bla-

Blapſigonia, f. 1. prolis detrimentum, cum apes morbo, ignavia, aut infœcunditate naturali fœtum non peragunt. *Plin. l. 11. c. 19.*

Blaſphemabilis, le, conviciis, ſeu blaſphemiis dignus. *Tertul. de cultu fem. c. 12.* Quanto blaſphemabile eſt, ſi, quæ ſacerdotes pudicitiæ dicimini, impudicarum ritu procedatis cultæ, aut expictæ?

Blaſphematio, onis, convicium, irriſio. *Tertul. de cultu fem. c. 12.* Optemus, ne juſtæ blaſphemationis cauſa ſimus.

Blaſphemia, f. 1. *beſtemmia*, גדפה, Germ. *ein Läſterung*, Gall. *blaſphême*, Hiſp. *blasfemia*, *βλασφημία*, execratio, maledictio, vituperatio, convicium, obtrectatio nefaria, a *βλάβη*, noxa, vel a *βλάπτω*, lædo, & *φήμη*, fama. *Auguſtin. de morib. Manich. 2. 10. Hieronym. epiſt. 75. ad fin.* ¶ Neutro genere in plur. numero extulit *Prudent. in Pſychom. verſ. 715.* Non tulit ulterius capti blaſphemia monſtri Virtutum regina Fides.

Blaſphēmo, as, *beſtemmiare*. *Tertul. adverſ. Jud. c. 13. Auguſt. Hieronym.* ſumunt pro convicium in aliquem dicere, dictis lædere.

Blaſphēmus, a, um, qui blaſphemat, ut blaſphemus ſatelles, apud *Prudent. hymn. 1. Periſteph. de Calagurrit. v. 75.*

Blatēa, vel Blattea, æ, f. bulla luti ex itinere adhærens veſtibus. *Feſtus in voce Bulenones.* ¶ Item purpura. *Venant. Fortun. l. 2. carm. 3. v. 19.* ſerica blattea.

Blaterātus, us, ui, m. 4. blaterandi actus, *cinaleccio*. *Sidon. Apol. l. 9. ep. 11.* Cujus abundante blateratu.

Blatĕro, as, n. 1. & blatio, is, n. 4. *parlar goffamente*, פטפט, Ger. *plaudern*, *ſchwetzen*, Gall. *babiller*, *bagueyer*, Hiſp. *tartamudear*, *φλυαρῶ*, veteres dicebant pro incondite, & inaniter loqui, ut faciunt, qui extra propoſitum loquuntur, vel verba immoderata emittunt, a ſono incondito garrulorum. *Plaut. in Amph. 2. 1. 79.* Nugas blatis. *Id. in Aul.* Blateraſti vicinis omnibus me filiæ daturum dotem. *Horat. in Serm. l. 2. ſat. 7. v. 35.* Audit, cum magno blateras clamore, furiſque. ¶ *Blaterare* etiam dicuntur Cameli cum vocem edunt. *Feſtus.*

Blatĕro, onis, m. 3. *cicalone*, *ciarlone*, פטפטן, Ger. *ein plauderer*, Gall. *babillard*, Hiſp. *parlero*, *y mentiroſo*, *βλάξ*, immoderate loquens, homo in verba projectus, levis, importunus, a *blatero*. *Gel. l. 1. c. 15.* Nec minus inſigniter veteres noſtri hoc genus hominum in verba provectos, locutuleios, & blaterones, & linguaces dixerunt.

Blatio. V. Blatero.

Blatta, f. 1. *tarma*, סס, עש, Ger. *ein ſchaben*, *σὴς*, vermiculus, qui libros, ac veſtes erodit, a *βλάπτω*, noceo. *Horat. in Serm. 3. l. 2.* Cui ſtragula veſtis blattarum, ac tinearum epulæ. ¶ Item vermis, qui alvearia lædit. *Virg. 4. Georg.* Nam ſæpe favos ignotus adedit Stellio, lucifugis congeſta cubilia blattis. ¶ Item pro purpura, unde *ruetias blattas* apud *Sidon. l. 9. ep. 13.* & *blatteus color*, de quo infra. Adde *eund. Sidon. in paneg.* Pontus caſtorea, blattam Tyrus, æra Corinthus. V. *Voſſ. in Etymol.*

Blattaria, f. 1. herba verbaſco ſimilis, foliis minus candidis, cauliculis pluribus, flore luteo, ſic dicta, quod objectas blattas in ſe contrahit. *Plin. l. 25. c. 9.*

Blattarius, a, um, ad blattas pertinens, ut blattaria balnea. *Senec. ep. 86.* propter blattas ibi adaſcentes, utpote quæ maxime in humidis locis progignuntur. *Lipſ. ibi expon.* tenebroſa, quia blattæ vermes lucem fugiunt, ut *Plin.* tradit 11. 28.

Blattĕa, V. Blatea.

Blattĕus, a, um, o. 1. 2. *roſſo*, Gal. *rouge*, *vermeil*, Hiſp. *roxo*, *colorado*, *πορφύρεος*, purpureus. *Eutrop. in Ner. l. 7. c. 9.* Retibus aureis, argenteiſque piſcabatur, quæ blatteis funibus extrahebat. ¶ Atque blatteum colorem purpureum eſſe, patet ex verbis *Suet. in Ner.* Piſcatus eſt reti aurato, purpura coccoque funibus nexis. Adde *Vopiſc. in Aurel. c. 46.* Conceſſit, ut blatteas matronæ tunicas haberent.

Blattiarii, *in Cod. Theodoſ. de excuſ. artif. l. 2.* ſunt purpuram tractantes.

Blattifer, a, um, blattam, h. e. purpuram gerens. *Sido Apol. l. 9. ep. 16. in carm.* Blattifer Senatus.

Blattoſericus, a, um, ex purpura, & ſerico conſtans, ut pallium blattoſericum, apud *Vopiſc. in Aurel. c. 45.* ſicut in prima edit. legit *Salmaſius*.

Blax, mollis, laſcivus, ſtolidus, qui neſcit res diſcernere, & qui ſe inaniter jactat. *Feſtus* in voce *Blitum*.

Blemmyes, ſeu Blemmiæ, *Βλέμμυες*, populi fabuloſi in Æthiopia, *Plinio l. 5. c. 8.* capitibus carentes, ore, & oculis pectori affixis. De iiſdem, demptis fabulis, in confinio Æthiopiæ, & Ægypti poſitis agunt *Strab. l. 17. Vopiſc. in Prob. c. 17.* &c.

Blennus, a, um, o. 1. 2. mucoſus, & tranſlate ſtupidus, ſtultus, a *βλέννα*, nom. antiq. pro *μύξα*, mucus, catarrhus narium. *Plaut. Bacch. 5. 1. 2.* Stulti, ſtolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones. *Idem Curcul. 2. 3. 39.* habet *dentes blennos*: h. e. ſtupidos, & quaſi muco plenos. Vide omnino *Taubmann.* Al. leg. *plenos*, & exponunt ſtupidos præ fame.

Blephăro, maſc. 3. *βλεφαρώδης*, ſuperciliosus, qui magna ſupercilia habet. *Plaut. Amph.* Blepharo captus arbiter. Ibi eſt nomen proprium.

Blitĕus, a, um, fatuus, ſtupidus, nullius pretii. *Plaut. Truc. 4. 4.* Blitea & lutea eſt meretrix, niſi quæ ſapit in vino ad rem ſuam. ¶ Dicitur a *Blito*, herba nullius uſus.

Blitum, n. 2. *βλίτον*, olus iners, & nullius ſaporis, a *βλάξ*, ignavus, iners, vel quaſi vilis beta, vel quaſi *βλητόν*, abjiciendum. *Plaut. Pſeud. 3. 2.*

B ANTE O.

Boa, vel bova, æ, f. 1. ſerpentis genus, quod in miram magnitudinem excreſcit, dictum, quod lactis bubuli ſucco primum alatur, vel quod inſtar bovis turgeat, vel a voce bovis. Aquatilis eſt, & a Græcis hydrus vocatur. *Plin. l. 8. c. 14.* ¶ Eſt etiam boa morbi genus, quod præcipue infeſtat, cum corpora papularum multitudine rubent. *Plin. lib. 24. cap. 8.* ¶ Boa quoque dicitur, cum crura ex viæ labore tument, a ſimilitudine eorum, qui a boa ſerpente icti obturgeſcunt. *Feſt.*

Boarius, a, um, adject. ad boves pertinens, ut forum boarium, locus Romæ, ubi boves vendebantur, *Plin. l. 28. c. 2. & l. 34. c. 2.* ¶ Lappa boaria, *Id. l. 26. c. 11.*

Boātus, us, ui, m. 4. mugitus vel potius clamor. *Apul. l. 3. Mileſ. a princip.* Præconis amplo boatu citatus accuſator.

Bocas, adis, f. 3. *βῶξ*, *Bogue*, piſcis, al. girrus, girrulus, a *boando*, ideſt, clamando, *Feſtus*.

Boccar, ăris, vel Boccor, oris, nomen cujuſdam regis Maurorum, & ponitur pro quovis Mauro in illo *Juvenal. ſat. 5. v. 90.* Propter quod Romæ cum Boccare nemo lavatur. Al. leg. *Bocchare*.

Bodīni, Budini, Geloni, pop. Scythiæ, ſive Sarmatiæ Europeæ, quorum regio *Podolia* eſt in R. Polonico, Sauromatis, & Tauroſcythis finitima, ubi Camenecia urbs primaria, vel pars Baſtarnarum, inter Amadocos, & Geunios, ubi nunc pars Volhiniæ ſup.

Bœbeis, Bœbe, *Lago di Jeniſar*, & Bœbos, *Eſero*, lacus, & opp. Theſſaliæ inter Oſſam, Pelion, Olympum, & Pheras urb. *Lucan. l. 7. v. 176.* Ire per Oſſeam rapidus Bœbeida ſanguis. ¶ Hinc Bœbejus, & Bœbicius, adject. *Flacc. l. 3. v. 543.* & *Lucan. l. 6. v. 382.*

Boebēius, a, um, ad Boebeida lacum vel Boeben oppidum pertinens; & ponitur generatim pro Theſſalo. *Valer. Flacc. 3. 543. de Hyla.* Proles Boebeia. Fuit autem Hylas ex Argis Theſſaliæ oppido.

Bœbicius, a, um, Bœbeius, Teſſalicus. *Lucan. 6. 382.* ubi al. leg. *Bœbicus* eodem ſenſu.

Boēthi, *βοηθοί*, adjutores, qui Officialibus, ut Scribis, morbo, vel occupationibus nimiis detentis ſuccurrunt, eoſque opera ſua ſublevant, a *βοηθέω*, adjuvo, quod eſt quaſi *εἰς βοὴν θέω*, ad alicujus clamorem juvandi cauſa currere. *Leg. 4. Cod. de Tabulariis.*

Boethius, Anicius Manlius Torquatus Severinus Boethius, Romanus ex nobili Torquatorum familia, Græce, & Latine eruditus, qui Philoſophiam cum oratoria, & poeſi conjunxit, & honores ampliſſimos, & Conſulatum etiam geſſit, floruit ſub Zenone Imp. Sed a Theodorico Gothorum Rege, ob neſcio quas ſuſpiciones, Ticinum in exilium pulſus, libros de conſolatione Philoſophiæ conſcripſit, tandemque ultimo ſupplicio affectus eſt ab eodem Tyranno, A. C. 524.

Bœotia, f. 1. *Stramalipa*, *Βοιωτία*, regio Achajæ, ſeu Helladis, inter ſin. Corinthiacum, & mare Ægæum, dicta a bove quem Cadmus immolavit, antequam Thebas conderet, *Ovid. 3. Met.* vel a Bœoto filio Neptuni ex Arne filia Æoli. Prius dicta fuit Aonia, Ogygia, Hyantis, Meſſapia, Cadmeis. Nunc ſub Livadia a Geographis comprehenditur.

Bœoticus, a, um, ad Bœotiam pertinens, ut frumentum Bœoticum, *Plin. 18. 7.*

Bœotis, idis, f. Bœotia. *Mela 2. 3.*

Bœotius, & Bœotus, ex Bœotia, *Horat. l. 2. ep. 1. v. 244.* Bœotum in craſſo jurares aere natum. *Ovid. 3. Met.* Mœnia fac condas, Bœotiaque illa vocato.

Bojæ, *vilae*, genus vinculi, collare, torquis damnatorum, ex corio bubulo, vel ex ligno, vel ex ferro, a *βοείη*, bubula, quod ex corio bubulo olim fierent. *Feſtus* & *Plaut. Aſin. 3. 2. 5.* ¶ Habetur etiam in ſing. num. apud *eund. Capt. 4. 2. 108.*

Boii, *Βοῖοι*, pop. Germ. in Vindelicia, quorum regio Bojaria, deinde Bavaria, *Beyern.* Duc. & Elect. S. R. I. trans Rhenum, in Norico, inter Iſarum, & Oenum flu. Regia eſt Monachium, *Munchen*. ¶ Boii, pop. Galliæ Celt. quorum regio Borbonnenſis prov. *Bourbonnois*, Ducatus. ¶ Item Boii pop. Aquitaniæ veræ, in Medocenſi agro, juxta Oceanum Aquitanicum, quorum tractus Principatus eſt, & dicitur *le pais de Bucer*. ¶ Boii Borbonnenſes in Italiam tranſgreſſi juxta Padum conſederunt; hinc Boj, pop. Italiæ in Gallia Togata Ciſpadana, ubi nunc Ducatus Parmenſis, & Mutinenſis, & ager Bononienſis, inter Æmiliam viam, & Padum, apud oram, quorum primaria Ravenna. ¶ Deinde a Romanis expulſi in Germaniam ſe contulerunt, teſte *Strab. l. 7.* ubi Hercyniæ ſylvæ partem incoluerunt, quæ regio ab eis primo Bojohemia, poſt abjectis aliquot litteris Boemia vocata eſt.

Boicus, a, um, Boicus ager dicitur, qui fuit Bojorum Gallorum. Is autem eſt in Gallia citra Alpes, quæ Togata dicitur, in qua ſunt Mediolanenſes. Hæc *Feſtus*.

Bola, Bolæ, f. 1. *Βῶλα*, opp. Æquorum in Latio, in via Appia, a Roma 10. M. P. Pop. Bolani, proximi Fidenatibus, & Coriolanis, *Virg. Æn. 7. 776.*

Bolbiton, n. 2. *βόλβιτον*, *letame di bue*, fimus boum, vel aſinorum, a *βολὴ*, jactus, quia *βάλλεται*, ejicitur. *Plin. l. 28. c. 17.*

Bolenis, f. 1. gemma, quæ nimbo invenitur, glebæ ſimilitudine. *Plin. l. 37. c. 10.*

Bolētar, aris, n. 3. vaſis genus, in quo boleti apponebantur; ſed uſurpatum eſt etiam pro quolibet eſcario vaſe. *Mart. l. 14. ep. 101.* Cum mihi boleti dederint tam nobile nomen, Prototomis (pudet heu!) ſervio cauliculis. Titulus epigrammatis eſt *Boletaria*, ſc. plurali numero. *Trebel. Pol. in Claud. c. 17.* Boletar balsevticum argenteum librarum xx. V. ibi *Salmaſ.*

Bolētus, m. 2. *fungo roſſo*, *ovulo*, *βωλίτης*, genus fungi inter omnes optimi, a *βῶλος*, gleba, cui ſimilis eſt figura convoluta, & globoſa. ¶ Nero vocavit boletos cibum Deorum, quia veneno tincti ab Agrippina Claudium necarunt, & ejus divinitatem maturarunt. *Suet. in Ner. c. 42. Martial. l. 1. epigr. 21.* Boletum, qualem Claudius edit, edas.

Bolis, idis, f. *dardo*, Germ. *pfeyl*, *grundtloſſ*, Gall. *dard*, *fonde*, *trait*, Hiſp. *lanca*, *fonda*, *dardo*, *βολίς*, a Græcis dicitur haſta miſſilis, a *βάλλω*, jacio. Hinc in meteoris faces quædam igneæ bolides vocantur, quæ in ſuprema aeris regione gignuntur. Differunt a lampadibus, quia lampades, ſeu faces veſtigia longa faciunt priore ardente parte, bolides perpetuæ ardentes longiorem trahunt limitem. *Plin. l. 2. c. 26.*

Bolona, æ, m. 1. cetarius. *Donat. ad Ter. Eun. 2. 2. 24.* Cetarii, qui cete, & magnos piſces venditant, & bolonas exercent. *Mureus* docet *bolonas exercere* dici eos, qui ſolent non ſingulos piſces, ſed univerſos retis jactus ſimul vendere, a *βόλος*, retis jactus. *Arnob. l. 2. pag. 70.* Salinatores, bolonas, unguentarios, &c. *Gloſſa Latino-Græc.* Bolonæ *μεταπράται*, *Rivendaglioli*.

Bŏlus, i, m. *βόλος*, prima brevi, Græca vox, quæ jactum ſignificat, a *βάλλω*, jacio. Latine ſumitur aliquando pro jactu talorum. *Plaut. Rud. 2. 5. 29.* & *Curc. 5. 2. 12.* ¶ Item pro jactu retis: & pro piſcibus, qui uno retis jactu capiuntur. *Sueton. de clar. Rhet. c. 1.* & *Plaut. Perſ. 4. 4. 106.* ¶ Hinc tranſlate accipitur pro præda, aut lucro. *Varr. 3. R. R. c. 14.* Cochleæ magnum bolum deferunt æris. Adde *Plaut. Trucul. 4. 2. 12.* ¶ Item pro jactura, damno. Hinc *tangere aliquem bolo* eſt circumvenire, fraudare, damno afficere: ducta tranſlatione a piſcatoribus, qui rete jaciendo piſces decipiunt. *Plaut. Pœn. prol. v. 101.* Sic *mulctare aliquem bolo* apud *eund. Trucul. 4. 3. 70.* ¶ Eſt etiam bolus, i, prima longa, *βῶλος*, Græce glebam ſignificans, Metaphorice ponitur pro offa, buccea, *Terent. Heaut. 4. 2. 6.* Crucior, bolum tantum mihi ereptum tam ſubito e faucibus. *un ſi buon boccone*. Sunt qui huc trahunt etiam loca *Plauti Perſ. 4. 4. 106.* & *Trucul. 4. 2. 12.* modo allata. Sunt contra, qui locum *Terentii* ad ſuperiorem notionem referunt, nec abſurde.

Bombax! Interjectio eſt hominis læte vel cum admiratione approbantis, vel etiam negligentis, & contemnentis. *Plaut. Pſeud. 1. 3. v. 131.* Fur. B. babæ. P. fugitive. B. Bombax. P. fraus populi. B. planiſſime.

Bombilo. V. Bombito.

Bombitatio, onis, eſt ſonus apum, ait *Feſtus*, ab ipſo ſono dictus, ſicut mugitus boum, hinnitus equorum.

Bombito, as, are, *βομβῶ*, bombum edere, quod eſt Apum. Auctor carminis *de Philomela v. 36.* Bombitat ore legens munera mellis apis. Ita enim legendum, non *Bombilat*, ut monuit *Giphanius ad Lucret. l. 2. v. 1115.* in voce *Perfice*.

Bombomachides, fictum imperatoris nomen, apud *Plaut. Mil. 1. 1. 14.*

Bombus, m. 2. *rimbombo*, *mormorio*, המיה, Gall. *ſon de trompette qui n' eſt clair*, *ou bourdonnement de mouches a miel*, Hiſ. *zumbido*, *o ſonido ronco*, *βόμβος*, nomen a ſono factum, quod proprie convenit apum murmuri. *Varro l. 3. R. R. cap. 16.* Ex apibus conjecturam faciunt, ſi intus faciunt bombos. ¶ Transfertur & ad alios ſonos, ut tubarum, & ſimilium inſtrumentorum, Unde apud *Serv.* legas Organariorum bombos. *Catul. de nupt. Pelei & Thet. v. 263.* Multi raucifonis efflabant cornua bombis. ¶ Plauſus quoque bombos vocavit *Suet. in Ner. c. 20.*

Bombycina, orum, n. 2. *βομβύκινα*, veſtes tenuiſſimæ, ex bombyce, vel ſerico. *Mart. l. 8. epigr. 68.* Femineum lucet ſic per bombycina corpus.

Bombycinus, & Bombycius, a, um, o. 1. 2. *βομβύκινος*, ex bombyce, ut Panniculus bombycinus: *Juv. ſat. 6. verſ. 259.* Deliciis & panniculus bombycinus urit.

Bombylis, m. 2. vermis genus, ex quo necydalus, deinde bombyx procreatur. *Plin. l. 11. c. 22.*

Bombyx, ycis, m. 3. *bigatto*, *che fa la ſeta*, Gal. *ver a ſoye*, Hiſp. *guſano de ſeda*, *βόμβυξ*, vermis ſimilis erucæ, qui apud Indiam, Æthiopiam, & Seres in aranearum morem tenuiſſima fila ducit ad veſtem faciendam, primum *bombylis*, deinde *necydalus*, demum *bombyx* dictus, voce accepta a Barbaris. *Propert. l. 2. eleg. 2. v. 25.* Nec ſi qua Arabio lucet bombyce puella. V. *Plin. l. 11. c. 22.* & 23. ubi ex ejus deſcriptione ſatis apparet, quos nunc habemus bombyces, omnino alios ab iis eſſe, qui Latinis noti fuere. ¶ Reperitur etiam in feminino genere. *Plin. l. 11. c. 23.* Aſſyria bombyce adhuc feminis cedimus.

Bona Dea, f. 1. *ἀγαθὴ θεά*, quam veteres *Faunam*, ſive *Fatuam*, ſive *Senam* dixere, & aliqui cenſent uxorem Jani, alii Numæ fuiſſe. Hanc Varro ſcripſit tantæ pudicitiæ fuiſſe, ut nemo illam, dum vixit, præter virum, mas viderit, nec nomen ejus audierit. Quare illi in operto mulieres ſacrificabant, & Bonam Deam appellabant. Hujus Deæ ne nomen quidem viros ſcire fas erat. *Cic. de Aruſp. reſp.* Ejus ſacrificia fiebant per Virgines Veſtales in domo Pontificis maximi pro ſalute Populi Romani. *Cic. ibid.* Accepta ſunt a Regibus. *Id. ib.* Cerni ab hominibus non licebat. *Id. ib.* & 2. *de Leg.* Violata ſunt a Publio Clodio. *Id. ib.*

Bonāſus, m. 2. *βόνασος*, fera eſt, quæ, ut ſcribit *Ariſt.* in monte Meſapo, qui Pæoniæ, ac Mœdiæ limes eſt, invenitur. De ea vide *Plin. l. 8. c. 15. Ælian.* & *Solin.*

Bone, adverb. pro bene agnoſcitur a *Chariſ. l. 1.* & adhiberi creditur a *Lucret. l. 6. v. 996.*

v. 956. & *lib.* 4. *v.* 373. & *lib.* 2. *v.* 7. tametſi ubique lectio variat.

Boni conſulere, eſt in bonam partem accipere, ſeu interpretari, æqui bonique facere, *prender in buona parte*. *Quintil. l.* 1. *c.* 6. Sit ne Conſul a conſulendo, an a judicando? Nam & hoc conſulere veteres appellaverunt: unde adhuc remanet illud: Rogat, boni conſulas, id eſt, bonum judices. *Cic. l.* 7. *ad Att.* Tranquilliſſimus autem animus meus, qui totum illud æqui bonique facit. Adde *Terent. Heaut.* 4. 3. 39.

Bonitas, *tis*, f. 3. *bontà*, טובה, Ger. *guttigkeit*, *gute*, Gall. *bonté*, Hiſp. *bondad*, ἀγαθότης, capitur pro virtute, & juſtitia, ſeu honeſtate. *Cic.* 2. *de Offic.* Cum fidem, bonitatemque laudant. ¶ Frequentius tamen bonitas pro benignitate, & quadam ingenua ſimplicitate ponitur, *ſemplicità*. *Plin.* Bonitas, & ſimplicitas uxoris. *Cic. pro Q. Roſc.* Affluere bonitate. ¶ Eſt & alia bonitas, non ex induſtria, ſed ex natura proveniens, *eccellenza*. *Cic.* 3. *de Off.* Quæ & bonitate naturæ multi aſſequuntur, *id eſt*, præſtantia ingenii. Sic bonitas ingenii, bonitas ſoli, &c.

Bononia, f. 1. prius *Felſina*, a Felſino conditore Rege Tuſcorum, *Bologna*, urbs Arch. & Acad. Galliæ Togatæ, in Æmilia, Romandiolæ primaria, prope Rhenum flu. *Sil. l.* 8. *v.* 601. Ocni priſca domus, parvique Bononia Rheni.

Bononienſis, ſe, adject. *Bologneſe*, ex Bononia. *Cic. de Clar. Orator. cap.* 46.

Bonum, boni, ſuſtant. n. 2. *bene*, & plur. bona, orum, ἀγαθόν, antiquis *duonum*, id, quod eſt natura abſolutum. *Cic.* 3. *Fin.* id, quod eſt natura appetendum, quod prodeſt, quod juvat, quod libet, *Id.* 2. *Fin.* id, quod ſecundum naturam eſt, quo juvamur in vita. *Id.* 1. *de Leg.* ¶ Etymologia incerta eſt. *Id.* 4. *Fin.* ¶ *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 30. Tria genera bonorum Peripatetici faciunt: maxima animi, ſecunda corporis, tertia externa. Bona maxima ſunt virtutes; externa bona ſunt τὰ ἐκτὸς ἀγαθὰ, ut opes, gloria, &c. Hinc bona ſæpe accipiuntur pro poſſeſſionibus, ſive divitiis. *Cic.* ſæpe, & alii. ¶ Bonum dicitur quidquid utile eſt. *Sen. epiſt.* 8. Dari bonum quod potuit, auferri poteſt. Unde & *Bono eſſe* dicuntur, quæ proſunt. *Cic. pro Mil.* Itaque & pro beneficio accipitur. Vet. Inſcript. apud *Grut. p.* 787. *num.* 5. Bæbius Pardus omni bono de ſe meritæ fecit. *Tacit.* 3. *hiſtor. c.* 81. Bona pacis, h. e. utilitates, & commoda. ¶ Item quidquid jucundum eſt, & delectat. *Plaut. Cas.* 2. 8. 93. Ut mihi multa bona faciam! *hoc eſt* quam multas voluptates mihi procurabo!

Bonus, a, um, o. 1. 2. probus, præſtabilis, ſalutaris, juſtus, benevolus, comis, ſuavis, *buono*, טוב, Ger. *gut*, Gal. *bon*, Hiſp. *bueno*, ἀγαθός. ¶ Sumitur pro eo, qui virtutibus, & egregiis moribus præditus eſt. *Cic.* 1. *Offic.* Vir bonus innumerabilibus officiis, & laudibus continetur. Pro juſto. *Cic.* 2. *Offic. c.* 9. Juſtis, ideſt bonis. ¶ Pro nobili. *Ter. Phor.* Illam civem eſſe Atticam, bonam, bonis prognatam. *Plaut. Perſ.* 4. 4. Bono genere natus. Hinc *Optimates* dicuntur viri, qui dignitate, & auctoritate præſtant. ¶ Pro pulchro, *bello*. *Terent.* Et forma fortaſſe bona. ¶ Pro apto, & idoneo, *atto*, *buono*. *Virg.* 2. *Georg.* Et bona bello cornus. *Id. eclog.* 5. Boni quoniam convenimus ambo, Tu calamos inflare leves, &c. h. e. idonei, periti. ¶ Pro miti, & favente, *Stat.* Tu corda parumper huc adverte libens, atque has bonus accipe voces. ¶ Pro eo, qui recte ſuo officio fungitur, vel fungi poteſt, ut Bonus ſervus, Bonus Imperator, Bonus Grammaticus, Bonus Judex, &c. ¶ Pro magno. *Salluſt.* Bona pars militum inde diſceſſerat: ¶ Adhibetur ad bene ominandum. *Ovid. Met.* 15. Ite bonis avibus. Sic apud *Plaut. Pœn.* 2. 1. 9. Bona exta: *h. e.* faventia. ¶ Bone vir, eſt ironice compellantis. *Terent. Andr.* 3. 5. 10. ¶ Bona verba quæſo, *ibid.* 1. 2. 33. *di grazia colle buone*. ¶ bonam copiam ejurare, V. in *Ejuro*. ¶ Bonæ fidei emptor. L. 109. *ff. de verb. ſignif.* ¶ Comparativus gradus eſt *melior*, ſuperlativus *optimus*. V. ſuis locis.

Bonuſcula, orum, diminut. a bona, ſc. poſſeſſiones *Sidon. Apoll. l.* 9. *epiſt.* 6. Quantum de bonuſculis avitis ablaguriſſet.

Boo, as, n. 1. *muggire*, *rimbombare*, הגה, Ger. *widerhellen*, Gal. *mugir*, *bragler*, Hiſp. *bramar*, *boyar*, μυκᾶσθαι, mugio, clamo, a boum mugitibus, vel a βοάω, vociferor. Eſt proprium boum, cum vocem emittunt. *Plaut. in Amph.* Boat cælum fremitu virum. ¶ *Bæo*, *bois*, *bove*, ejuſdem ſignificationis, verbum antiquum. *Pacuv.* apud *Non.* 2. 80. Clamore, & ſonitu reſonantes bount. ¶ Reperitur etiam *bovare*. *Varr. l.* 6. *de L. L.* & *Enn. ibid.* Sed *boare* magis eſt in uſu. ¶ Hinc *reboo*.

Boötes, æ, Arctophylax, ſidus Septentrionale, a βοῦς, bos, unde etiam *bubulcus* vertitur. *Ovid. Faſt.* 3. *v.* 405. Sive eſt Arctophylax, ſive eſt piger ille Bootes. *Id. l.* 2. *de art. am. v.* 55. Comeſque Booteæ Enſiger Orion. *Avien. Perieges.* format genit. *Bootis*, ut v. 364. *axe* Bootis. Et *v.* 436. plaga dura Bootis. V. *Arctophylax*.

Borea, vel Boria, f. 1. aliter Aerizuſa, gemma ex jaſpidum genere. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Borealis, le, adject. ad Boream ſpectans. *Avien. in Arat. v.* 964. Borealis tramite cæli.

Boreas, m. 1. *Borea*, *Greco tramontano*, רוח, Ger. *nortwind*, Gall. *vent de biſe*, Hiſp. *Reganon*, *viento entre norte*, *y ſolano*, βορέας, eſt ventus Septentrionalis, tertius poſt Septentrionem, Orientem verſus, qui alias dicitur Aquilo, a cujus dextera, ideſt verſus Sept. eſt Septentrio Aquilo, a ſiniſtra, ſeu verſus Or. Aquilo meſes. Apud veteres dicitur flare ab ortu ſolſtitiali, ſive æſtivo, quia octo tantummodo ventos agnoverunt, tres ab Ort. tres ab Occ. unum a Merid. unum a Septentr. Dictus eſt a βοή, clamor, quia eſt turbulentus, ac ſonorus. *Virg.* 1. *Georg.* Boreæ penetrabile frigus. Vide *Orithyia*.

Boreus, a, 1. 2. *ſettentrionale*, Ger. *mitnechtig*, Gal. *ſeptentrional*, Hiſp. *ſetentrional*. βόρειος, ſeptentrionalis. *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 8. Vita procul patria peragenda ſub axe Boreo eſt.

Borith, vel Boryth, herba ſaponaria, de qua *Iſid. l.* 16. *c.* 2. Crepitat in aqua, quomodo calx viva, & ipſa quidem diſperit, ſed aquam lavationi aptam reddit.

Bormiæ Aquæ, *Vuormiſle*, opp. Rhætorum, vel extremum Vallis Telinæ inter fontes Adduæ, & Ollii flu. a Novocomo urbe Inſubrum. 100. M. P. in Occ. ¶ Sunt & Aquæ Bormiæ, thermæ apud Aquenſem urbem Statiellorum in Liguria, ſic dictæ a Bormia fluv. juxta fluente.

Borſycites, ſeu Boryptes, gemma nigra, notis albis, & ſanguineis. ¶ Item ſpecies olivæ. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Boryſthĕnes, m. 3. Danaſter, Danaſtus, *Nieper*, Βορυσθένης, flu. Sarmatiæ Europææ, in Polonia, qui fontes habet in Moſcovia, qua relicta Poloniam ingreditur, ubi Smolenſkum, Orſam, Mobiloviam, & Robaczoviam, Lithuaniæ urbes rigat, deinde auctus fluvius Bereſina, Pripeto, Soſa, & Deſena, & aliis, per Volhiniam infer. labitur juxta Kioviam, & Circaſſium urb. & in mare Nigrum ſe exonerat prope Oczacoviam, quæ al. Olbia, & Boryſthenes etiam dicta fuit, ab oſtio Tyræ 40. M. P. ab oſtio Bor. Iſtri 300. in Septent. ¶ Sunt etiam ibi hoc nomine urbs, ut dixi, al. *Olbia*, nunc *Oczacovia*, quæ melius dicitur Boryſtenis, idis; item inſula; item lacus. *Plin. l.* 14. *c.* 12.

Boryſthenĭdes, arum, ad Boryſthenem habitantes. *Propert. l.* 2. *eleg.* 7. Gloria ad hybernos lata Boryſthenidas.

Boryſthenius, a, um, adject. ad Boryſthenem pertinens. *Ovid.* 4. *de Ponto*, *el.* 10. *v.* 53. Cumque Boryſthenio liquidiſſimus amne Dyraſpes.

Bos, bovis, com. 3. *bue*, שור, Ger. *ein rind*, Gal. *beuf*, Hiſp. *buey*, βοῦς, animal, quo agri coluntur, a βοῦς, bos, more Dorum, qui βῶς, dicunt, vel a genit. *Bovis*, ut canis a κυνός, vel a βόσκω, paſco, quod homines ſuis laboribus paſcit. Gen. plur. habet *boum*, dativ. & ablat. *bobus*, per ſyncopen, vel *bubus* more veterum. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quid de bubus loquar? ¶ Ambigui eſt generis, & æque de tauro, ac vacca dicitur. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 631. Forda ferens bos eſt, fœcundaque dicta ferendo. *Liv. l.* 1. *c.* 7. Inde cum actæ boves quædam &c. ¶ Dat. plur. ut diximus, *bobus*, & *bubus* facit, prima producta; at *Auſon.* corripuit, *epigram.* 62. Æs veluti ſpirans cum bobus exagites. ¶ *Horat. l.* 1. *ep.* 14. *v.* 44. Optat ephippia bos piger, optat arare caballus. Quo proverbio ſignificatur, neminem ſua ſorte contentum eſſe. ¶ Bos Lucas Elephas dicitur, quod in Lucanis Elephantes primum vidit Italia Pyrrhi tempore. *Varro de L. L. l.* 6. a luce dictos putat, quia longe relucebant propter inauratos clypeos, quibus eorum turres ornatæ erant. *Ennius* apud *Var. l. c.* Atque prius pariet locuſta Lucam bovem. ¶ Boves mortui apud *Plaut. Aſin.* 1. 1. 22. ſunt lora bubula.

Boſchis, idis, avis paluſtris, ſeu marina anati ſimilis, ſed minor. *Colum. l.* 8. *c.* 15. Querquedulæ, boſchides, phalerides.

Boſphoranus, & Boſphorius, a, um, adject. a Boſphoro. *Ovid. Triſt. l.* 2. *v.* 298. Egerit Jonio, Boſphorioque mari. *Tacit. l.* 12. *c.* 15. Mithridates boſphoranus. ¶ Boſphorani abſolute, Boſphori Cimmerii accolæ. *Cic. pro L. Manil. c.* 4. Poſteaquam ſe Boſphoranis finitimis ſuis bellum inferre ſimulaſſet.

Boſphoricus, a, um, Boſphoranus. *Gell. l.* 17. *c.* 8. Mare Boſphoricum.

Boſphorius, V. Boſphoranus.

Boſphŏrus, m. 2. Βόσπορος, Græce ſine aſpiratione, ut vera ratio poſtulat, anguſtæ maris fauces, a meabili bovis tranſitu, quaſi βοὸς, bovis, πόρος, via, iter. Sunt autem duo Boſphori, Thracius, & Cimmerius, tanta uterque anguſtia, ut & alitum cantus, & canum latratus ab ulteriore litore invicem audiantur. ¶ Boſphorus Thracius, *Stretto di Coſtantinopoli*, Græc. λαιμός, quaſi guttur, Turc. *Bogazin*, eſt anguſtia maris inter Thraciam, & Aſiam minorem, ſeu inter Byzantium in Europa, & Chalcedonem in Aſia, ſeu inter Pontum Euxinum, & Propontidem. Patet ſtadiis 4. ſeu paſſ. 500. *Val. Flac.* 4. *Argon.* fabulatur, Io puellam in vaccam commutatam per haſce anguſtias in Aſiam tranſiiſſe; inde fretum illud Boſphorum nominari cœpiſſe. ¶ Boſphorus Cimmerius, al. Fretum Cimmerium, Os, vel Fauces Mæotidis, Palares anguſtiæ, *Voſpero*, *Stretto di Caffa*, *Bocca di S. Giovanni*, eſt anguſtia maris inter Tauricam Cherſoneſum in Europa, & Sarmatiam in Aſia, ſeu inter Mæotidem Paludem, & Pontum Euxinum, per quam illa in Euxinum defluit, paulo latior Boſphoro Thracio, ideſt latitudine 2. M. P. a quo abeſt 500. M. P. ab oſtio Tanais 375. in Auſt. Dictus eſt a Cimmeriis Populis, qui circa ipſum habitant. Sed & Boſphorus appellatus eſt Cimmerius a Cimmeriis, & Cimmerii appellati ſunt Boſphorani a Boſphoro. ¶ Ibi etiam Boſphorus eſt, urbs A. poſtea Panticapæum, *Voſpero*. ¶ Item hoc nomine opp. eſt Germ. *Ochſenfurt*, in Franconia, inter Herbipolim, & Rotemburgum 4. leuc. ad Mœnum flu.

Boſtrychus, m. 2. *zazzera*, βόστρυχος, cæſaries in modum muliebris comæ ornata. *Firmic. l.* 4. *c.* 12.

Botaniſmus, i, runcatio, herbarum evulſio. *Plin. l.* 8. *c.* 18. Pauci runcant, quod botaniſmon vocant.

Botellus, i, dim. a botulus, *ſalcicciuolo*, inteſtinum delicatiore aliquo cibo fartum. *Martial. l.* 5. *epigr.* 79. Et pultem niveam premens botellus.

Bothynus, i, maſc. βόθυνος, genus quoddam cometæ in modum foveæ ſeu ſcrobis; a βόθρος, ſcrobs. *Senec. l.* 1. *Quæſt. natur. c.* 14. (ubi Græcam poſitionem retinet, *Bothynoe*, *al.* βόθυνοι) & *Apulej. de Mundo*.

Botronātum, i, ornamentum delicatum, contextum βοτρυοειδές, cujus baccæ, aliæ aliis adhærent, ut in botris. *Tertull. de cultu fem. c.* 10.

Botruōſus, a, um, adject. botris, h. e. racemis abundans. *Plin.* 12. 13. Botruoſus frutex. *Al. leg.* myrtuoſus. *Apul. de herbis c.* 67. Botruoſum ſemen.

Botryon, vel Botryon, onis, m. *grappolo*, βοτρύδιον, uvæ racemus. *Pallad. l.* 3. *tit.* 33. Ut vitis botryones & albos afferre poſſit, & nigros. ¶ In illo *Martial. l.* 11. *ep.* 28. Nec dignam toto ſe botryone putat. *botryonem* alii interpretantur racemum uvæ condititiæ, alii liquamen ex ovis piſcium, quia ova ita condita mutuo adhæreſcunt, ut in uva acini.

Botrys, fem. 3. βότρυς, herba, al. ambroſia, artemiſia, a βότρυς, *racemus*, quod circa imum caulem ſemen habeat in ramulis uvarum modo dependens, odore vinoſo. *Plin. l.* 27. *c.* 1.

Botrytes, βοτρυΐτης, gemma incipienti uvæ ſimilis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Botularius, botulorum confector, ſeu venditor, *ſalcicciajo*. *Senec. ep.* 56.

Botulus, m. 2. *ſalciccia*, Ger. *bratwurſt*, Gal. *ſauciſſe*, Hiſp. *longaniza*, farciminis genus duplex. Aliud enim fit ex ovis, nucleis, cepa, & porro conciſis, thure item & pipere vino perfuſis, ut *Apicius* deſcribit *l.* 2. *c.* 3. Aliud ex fruſtulis carnis, ſanguine, &c. *Feſtus*. Botulus genus farciminis, propter connexionem a bolis ſic appellatur. *Tert. Apologet. c.* 9. Botuli cruore diſtenti. *Gell. l.* 16. *c.* 7. refert hoc verbum inter ſordida, quibus *Laberius* uſus eſt.

Bovātim, ad ſimilitudinem bovis. *Nigid.* apud *Non.* 1. 190.

Bovianius, a, um, ut Boviania luſtra, i. e. ſilvæ circa Bovianum. *Sil. Ital. l.* 8. *v.* 565.

Bovianum, V. Bojanum.

Bovīle, is, n. 3. *ſtalla de' buoi*. *Phædr. l.* 2. *Fab.* 9. Cervus ſe bovili condidit. Al. leg. *bubili*. Adde *Caton.* & *Varr.* apud *Chariſ. l.* 1. Sed his quoque lege *bubile*.

Bovillæ, arum, fem. 1. Bobile, *Baboco*, *Bauco*, βοΐλλαι, oppid. Latii, in Hernicis, in Campania Romana, prope fin. Regni Neapolitani, Aletrio, & Verulo finit. inter Fruſinonem 8. M. P. in Or. & Soram ad Bor. 6. ab Arpino tot. a Liri fl. 4. ¶ Item pag. Romæ vicinus, in via Appia. Nomen inde accepit, quod bos vulnerata ſua trahens ibi eo venerit.

Bovillānus, a, um, ad Bovillas pertinens. *Cic. pro Planc. c.* 9.

Bovilius, a, um, idem quod Bovinus. *Theodor. Priſcian. l.* 1. *c.* 7.

Bovinātor, oris, *Lucilio* eſt tergiverſator, & malitioſus. *Non. c.* 2. *n.* 84. & *Gell. l.* 11. *c.* 7.

Bovinor, ări, 1. *ingiuriare*, convicior, quaſi in aliquem mugio, verb. antiq. *Feſt.*

Bovīnus, a, um, ad boves pertinens, *bovino*. *Theodorus Medicus antiquus*, *de diæta*, *c.* 15. Utilior omnibus probatur medulla cervina, ſecunda bovina, & maxime de juvenibus.

Bovo, as. V. Boo.

Box, ocis, m. 3. βώξ, genus piſcis, a boando. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

B ANTE R.

Brabēum, ſeu Brabīum, aut Bravium, i, n. *premio della vittoria*, *palio*, βραβεῖον, victoriæ præmium, ejus præcipue, quæ in Ludis publicis paritur. *Novarian. de cibis Judaicis*, *c.* 1.

Brabeutæ, m. 1. βραβευταί, judices ſpectaculorum, qui victoribus in certamine exhibent præmium, & coronas. *Suet. in Ner. c.* 53.

Braca, & Bracca, æ (quibuſdam & Bracha) f. 1. ἀναξυρίς, veſtis fluxa, & intonſa, ac varii coloris, qua olim gentes duntaxat frigidioris plagæ utebantur, ut Sarmatæ, Galli, &c. a βραχύς, brevis, vel a ῥάκος, lacera veſtis, vel melius a voce Belgica. Nam Belgæ *broeck* appellant, Cimbri *brog*, Britanni *breache*. *Ovid. de Scythis*, Pellibus, & laxis arcent mala frigora bracis. *Pompon. Mela l.* 2. *c.* 1. *de Sarmatis*. Ob ſævitiem hyemis admodum aſſiduæ, demerſis in humum ſedibus, ſpecus, aut ſuffoſſa habitant, totum bracati corpus, niſi qua vident, & ora veſtiti. Ex quo colligere licet, bracas ejuſmodi eſſe, ut thoracem, feminalia, & tibialia uno contextu contineant. ¶ In ſingulari numero *Ovid.* 5. *Triſt.* 10. 34. Pro patrio cultu Perſica braca tegit.

Bracăra Auguſta, *Braga*, urbs A. Hiſpan. Tarr. ad R. Portugallicum ſpectans, ad Cavadum fl. in Provincia dicta intra Durium, & Minium. *Auſon. de Urbib.* 9. *v.* 5.

Bracarauguſtānus, a, um, ab Bracaram Auguſtam pertinens. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 324. *n.* 11.

Bracări, orum, populi Hiſpaniæ, quorum urbs Bracara. *Plin. l.* 3. *c.* 4.

Bracărus, a, um, ad Bracaram pertinens, ut Bracarus conventus. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Bracarii, m. 2. bracarum veſtium confectores. *Lamprid. in Alex. c.* 24. Vectigal inſtituit bracariorum.

Bracata, V. Gallia.

Bracatus, a. 1. 2. bracis indutus. *Cic. pro Font.* Sagatos, bracatoſque.

Brachiāle, n. 3. *maniglia*, *Braccialetto*, אצעדה, Ger. *armeſier*, Gall. *braſſeles*, Hiſp. *bracal*, *braçalete*, περιβραχιόνιον, ornamentum brachii. *Plin. l.* 29. *c.* 7. Argenteo brachiali incluſo.

Brachialis, le, adject. ad brachium pertinens, ut nervus brachialis. *Plaut. in Pœn.* 5. 4. 99. Et brachialis craſſitudo. *Plin. l.* 13. *c.* 11.

Brachiatus, a. 1. 2. quod eſt ad brachiorum modum factum. *Col. l.* 5. *c.* 5. Alii capitatas vineas, alii brachiatas magis probant, *h. e.* quæ ramos utrinque in brachiorum modum compoſitos habent.

Brachiolāris, brachialis, ut muſculi brachiolares, *Veget. l. 2. c. 25.*

Brachiōlum, i, n. 2. diminut. parvum brachium. *Catul. Carm. 62. v. 181.* Brachiolum teres.

Brachium, n. 2. *braccio*, זרוע, Ger. *ein arm*, Gal. *bras*, Hiſp. *brazo*, *βραχίων*, proprie eſt pars illa corporis, quæ eſt a cubito uſque ad manum. *Ovid. Met. 1. v. 500.* Laudat brachia, & nudos media plus parte lacertos. Sed fere ſumitur pro omni eo, quod a ſcapulis dependet uſque ad extremam manum. *Virg. 5. Æn.* Evinctis attollit brachia palmis. ¶ Molli brachio, & levi brachio aliquid fieri dicimus, cum indiligentem operam ſignificamus. *Cic. l. 1. ad Att. 2. & 4.* ¶ Translate, Præbere brachia ſceleri, dixit *Ovidius*; hoc eſt operam navare, favere. Sic ab aliis transfertur ad piſces, arbores, flumina, montes, & alia multa, quæ ſimilitudinem brachii habent. *Ovid. 1. Metam.* Nec brachia longo margine terrarum porrexerat Amphitrite. *Id. 2. Metam.* Edidit hinnitus, & brachia movit in herbis. *Liv. l. 44. c. 35.* Veluti per devexum in mare brachium. *Id. l. 4. c. 9.* Muro brachium injunxerat. *Virg. 2. Georg. v. 296.* Ramos, & brachia tendens.

Brachōdes, m. 3. *Βραχώδης*, prom. Africæ, in extremo cornu Syrtis parvæ. *Plin. l. 4. c. 3.*

Brachmanæ, um, m. *Βραχμᾶνες*, *Bramini*, & *Nairi*, Sapientes in India cit. diligentiſſimi ſiderum obſervatores, alterum genus Gymnoſophiſtarum. Nam Bardeſanes Babylonius Gymnoſophiſtarum duo tradit genera, quorum illi, qui ex generis ſucceſſione veluti hæreditariam Sapientiæ profeſſionem amplectebantur, *Brachmanes* dicti, qui vero electione ad Philoſophiæ profeſſionem aſſumebantur, *Samanei*. Ex *Strab. l. 15.* A *Plinio* memorantur Brachmanę populi circa Gangen, *l. 6. c. 17.*

Brachycatalecton, *βραχυκατάληκτον*, carmen, cui pes integer deeſt. Hujuſmodi carmen dicitur *brachycatalecticon*. V. Grammat.

Brachylogia, *βραχυλογία*, breviloquium, Laconiſmus. V. *Quint. l. 9. c. 3.* ubi tamen Græcis litteris ſcribitur.

Bractĕa, f. 1. *sfoglia*, *lama fottile*, eſt lamina exilis auri, &c. vel ligni, aut alius materiæ, a ברק, *fulgurare*, vel a *βράχειν*, crepito, quia propter exilitatem crepitat. Differt a lamina, quod lamina craſſior eſt, ex qua armatura conficitur, bractea magis tenuis, & ſua ſponte plicabilis. *Virgil. l. 6.* Leni crepitabat bractea vento. ¶ Bracteis inaurari ſimulacra ſolebant, ſed unguibus plerunque auferebantur. *Mart. 8. 33.* Aſtuti derata eſt ungue miniſtri bractea.

Bracteamentum, i, ſubtile figmentum, ut Vet. Gloſſator interpretatur. *Fulgent. Contin. Virg. p. 140. edit. Munker.* Æternæ fontis bracteamento ſaturior.

Bracteālis, le, adject. ad bracteas pertinens. *Prudent. hymn. Romani, v. 1025.* Setaſque fulgor bractealis inſtruit.

Bracteārius, ii, qui bracteas facit. *Jul. Firmic. l. 4. c. 15. & l. 8. c. 26.* Inauratores, Bractearios, argentarios.

Bracteātor, m. 3. qui bracteas facit. *Firmic. l. 8. c. 16.* Quicunque habuerit horoſcopum in 17. parte Scorpii, erit aurifex, inaurator, bracteator.

Bracteātus, a, um. 1. 2. bractea obductus. *Sidon. l. 2. epiſt. 10.* Bracteatum lacunar. ¶ Translate ornatus, & elegans. *Fulgent.* Bracteata eloquentia. ¶ Item in quo interius minus eſt, quam foris apparet. *Senec. epiſt. 115.* Omnium iſtorum bracteata felicitas eſt. Ital. *apparente*.

Bracteŏla, læ, diminut. parva bractea, ſeu lamina. *Juven. ſat. 13. v. 152.* Qui bracteolam de Caſtore ducat.

Branchiæ, arum, f. *branchie*, *βράγχια*, partes hiantes in piſcibus follium more juxta cervicem, quibus anhelitum reddere, ac per vices reſpirare exiſtimantur, a *βρόγχος*, guttur, quia gutturis officio in reddenda aqua, quæ ore accepta eſt, funguntur. Balænæ, & Delphini excipiuntur, qui fiſtulis ſpirant, Balænæ a fronte, Delphini a dorſo. *Plin. l. 9. c. 18.*

Branchidæ, m. 1. Apollinis Didymæi Sacerdotes, apud Poſideum opp. & promontorium Joniæ, qui locus prius Branchidarum Oraculum dicebatur. *Plin. l. 5. c. 29.*

Branchus, filius Apollinis ex filia Jauci, uxore Sucronis, qui cum Apollinis malas deoſculatus eſſet, coronam, & virgam accepit, cœpitque vaticinari, & ſubito nuſquam apparuit. *Stat. l. 3. Theb. v. 479.* ¶ Ingens ei templum ædificatum eſt, quod Branchiadon nominarunt. *Lactant. Statii Scholiaſt. ex Varr.* ¶ Sed alibi idem ait, Branchum quendam Theſſalum fuiſſe ab Apolline maxime dilectum, cui poſt mortem in ſuo templo ſacra fieri juſſit, inde Apollinem Branchiadem vocatum fuiſſe.

Braſma, atis, n. 3. *βράσματα* Græci vocant bullas aquæ ſcaturientis, vel ebullientis; puſtulas item ab igne in pane torrido factas. ¶ Hinc Braſma piper atrophum, & inane dixit *Plin. l. 12. c. 7.*

Braſmatiæ, arum, *βρασματίαι*, terræ motus, qui humum moleſtius ſuſcitantes, ſurſum propellunt immaniſſimas moles. Ita deſcribit *Ammian. l. 17. c. 7. (al. 16.)*

Braſsĭca, f. 1. *cavolo*, כרוב, Ger. *kolkraut*, Gal. *choux*, Hiſ. *berça*, *κράμβη*, herba, vulgo caulis, quaſi *præſeca*, teſte *Varrone*, quia ex ejus ſcapo, quem maximum habet, folia minutatim præſecantur, vel, ut alii volunt, quaſi *paſſica*, quod ex ſcapo præſecetur, & paſſa fiat, vel a *βρώσκω*, voro, quod illa avide veteres veſcerentur. Vitibus pernicioſa eſt, a qua illæ in diverſam partem refugiunt. *Cic. de nat. Deor. 2. 47.*

Braſtæ, arum, m. eadem terræmotus ſpecies, quæ *braſmatiæ* dicuntur, a *βράζω*, ebullio, *Apulej. de Mundo.*

Bravium, V. Brabium.

Brennus, dux Senonum, qui Romam ceperunt. Brenonam condidit, quæ nunc *Verona* dicitur. Apollinis Delphici templum prædæ cauſa ingreſſus ira Numinis ſe ipſe interfecit.

Brephotrophium, *βρεφοτροφεῖον*, locus, in quo infantes expoſiti, & pauperes nutriuntur. *Leg. 19. Cod. de Sacroſ. Eccleſ.*

Breve, is, libelli genus, in quo militum, vel aliorum nomina deſcribebantur. *Vopiſc. in Aurel. c. 26.* Breve nominum conſcripſit. ¶ Dicitur & brevis in maſculino, ſubaudi *libellus*. *Lamprid. in Severo c. 21.* Milites ſuos ſic ubique ſcivit, ut in cubiculo haberet breves, & numerum, & tempora militantium.

Brevi, propediem, brevi tempore, exiguo tempore, paucis diebus, item paucis, perpaucis, paucis verbis, breviter, *brevemente*, Ger. *kuertzlich*, Gal. *bref*, *en peu de temps*, Hiſp. *brevemente*, *ἐν βραχεῖ*, adverb. *Cic. Curion.* Brevi ſic habeto. ¶ Poteſt eſſe & ablativus, ut ſubintelligatur tempore. *Cic. in Verr.* Brevi poſtea mortuus eſt. *Gell. l. 13. c. 17.* Fuit Æſchylus non brevi antiquior Euripide. ¶ Sæpe ablat. tempore exprimitur. *Idem ad Terent.* Ne brevi tempore fames in urbe ſit. ¶ Reperitur etiam cum præpoſit. in *Auct. epiſt. ad Octav.* O miſeram, & in brevi tam celerem, & tam variam Reipub. commutationem.

Brevia, plur. neut. ſunt loca maris vadoſa, navigantibus pericoloſa, quod ibi undæ breves ſint. h. e. non profundæ. *Virg. Æn. 1. v. 110.* Tres Eurus ab alto in brevia, ac Syrtes urget. *Tacit. Ann. 1. c. 70.* Neque diſcerni poterant incerta a ſolidis, brevia a profundis.

Breviarium, ii, *ἐπιτομή*, compendium, *compendio*. *Suet. in Auguſt. c. ult.* Fecit breviarium totius imperii. *Et in Veſpaſ. c. 21.* Deinde perlectis epiſtolis, officiorumque omnium breviariis, amicos admittebat. *Senec. ep. 39.* Hæc quæ nunc vulgo breviarium dicitur, olim cum Latine loqueremur ſummarium vocabatur.

Breviarius, a, um, compendiarius, ut Rationes breviariæ. *Leg. ult. ff. de pecul. legat.*

Breviatio, onis, f. contractio. *Auguſt. ep. 80.* Breviatio dierum.

Breviātor, oris, m. 3. qui breviat. *P. Oroſ. l. 1. hiſt. cont. Pagan. c. 8.* Pompejus hiſtoricus, ejuſque breviator Juſtinus.

Breviātus, a, um, *corto*, *accorciato*, brevis factus, contractus. *Sidon. l. 2. ep. 2.* Non breviatis anguſtatiſque gradibus aſcenditur. *Sever. Sulpic. l. 1. hiſt. ſacra, c. 1.* Ea, quæ de ſacris voluminibus breviata digeſſimus.

Berviculum, li, vel breviculus i, m. brevis ſcriptura, libellus. Hinc titulus 44. *l. 7. Cod. Juſtin.* inſcribitur *de ſententiis ex breviculo recitandis*, h. e. ex libello, in quo judices ſententias perſcribebant.

Brevicŭlus, idem quod perbrevis. *Apul. l. 1. Mileſ. p. 107.* Grabatulus aliquanto breviculus, & uno pede mutilus.

Breviloquens, entis, adject. qui breviter loquitur. *Cic. Attic. l. 7. ep. 20.* Breviloquentem me tempus ipſum facit.

Breviloquentia, æ, quod Laconiſmum vulgo dicimus, *parlar breve*. *Cic. apud Gell. l. 12. c. 2.* Breviloquentiam in dicendo colere.

Brevio, as, are, a. 1. abbrevio, *abbreviare*, *compendiare*, *accorciare*, *βραχύνω*. *Quintil. l. 1. c. 9.* Et breviare quædam, & exornare, permittitur. *Manil. l. 3. v. 461.* Ex illa totidem per partes ſic breviantur. ¶ *Breviare ſyllabam* brevi quantitate proferre. *Quintil. l. 12. c. 10.*

Brevis, & ve, o. 3. parvus, puſillus, exiguus, *breve*, קצר, Ger. *kurtz*, Gall. *bref*, Hiſp. *breve*, *βραχύς*, *Cic. pro Arch.* In hoc vitæ curriculo, & tam brevi. Apud *Horatium l. 2. od. 14.* *brevis dominus*, eſt paucorum dierum dominus. Apud *eund. in Poet.* Dum brevis eſſe laboro. *hoc eſt* non prolixus. ¶ Dicitur de omnibus, quæ exigua, & parva ſunt, ut brevis cenſus, *Horat. l. 2. Od. 15.* Breviſſimum vaſculum, *Pallad. R. R. l. 5. tit. 8.* Breves Gyaras, h. e. anguſtas, *Juven. Sat. 1. v. 73.* ¶ Brevis pro libello. V. in *Breve*. ¶ Ad breve, ſubaudi, tempus, *Suet. in Tiber. c. 68.* ¶ *Brevia* V. ſupra ſuo loco.

Brevĭtas, atis, f. 3. *brevità*, קצר, Ger. *kurtze*, Gal. *brieveté*, Hiſp. *brevedad*, *βραχύτης*. *Cic. 2. Offic.* Brevitatis cauſa uno exemplo contenti erimus. ¶ Dicitur etiam pro parvitate. *Caeſ. l. 2. B. G. c. 30.* Gallis præ magnitudine corporum ſuorum, brevitas noſtra contemptui eſt.

Brevĭter, exigue, ſummatim, brevi, *brevemente*, *βραχέως*. *Cic. de Amic.* Multa ab eo prudenter diſputata, multa breviter, & commode dicta. ¶ Uſurpatur etiam de tempore, cui opponitur *diu*. *Publ. Syrus*: Iratum breviter vites, inimicum diu. ¶ Comparat. *brevius*, ſuperlat. *breviſſime*. *Cic. Fin. l. 4. c. 10. & l. 2. de nat. Deor. c. 1.*

Bria, V. Ebria.

Briăreus, triſyllab. *Βριάρεως*, Gigas nepos Cœli, filius Titani, & Terræ. Hunc Poetæ finxerunt centum habuiſſe brachia, & quinquaginta ventres. *Homerus* narrat 1. *Iliad.* Briareum ſuaſione Tethydis, cum Pallas, Juno, Neptunus, aliique ex Diis nonnulli adverſus Jovem conjuraſſent, in cœlum aſcendiſſe, ut Jovi ſuppetias ferret, Deoſque conjuratos illius adventu territos a cœptis deſtitiſſe, & cum Jove in gratiam rediiſſe. Ubi etiam hoc addit, a Superis quidem Briareum dictum fuiſſe, ab hominibus autem Ægæonem. ¶ Alii Briareum inter eos numerant Gigantes, qui adverſus Jovem bellum geſſerant. Unde a *Virg. l. 6.* cum aliis monſtris in veſtibulo Inferorum collocatur.

Briareius, a, um, adject. quinque ſyllab. *Claudian. de Rapt. Proſerp. l. 3. v. 188.* Appetiit centum Briareia turba lacertis.

Brigantes, pop. Hiberniæ, ubi nunc Comit. *Vuaterford*, & *Tiperary*, in Momonia, inter Suirii oſt. & confl. Neroi, & Barouvi. ¶ Apud *Marcell. Empir. c. 8.* ſunt vermiculi, qui cilia exulcerare ſolent.

Brigantīnus, a, um, adject. gentile, ut lacus Brigantinus, qui alias Acronius. *Plin. l. 9. c. 17.*

Brilēſus, m. 2. Brileſſus, Ægialeus, mons Atticæ, prope Tharnen, in quo bina leporibus ſunt jecinora, cervis renes quaterni, pennatis, & ſquamoſis nulli. *Plin. l. 4. c. 7. & l. 11. c. 37.*

Brimo, *Βριμώ*, Hecates, vel Proſerpinæ cognomen, *ἀπὸ τοῦ βριμᾶν*, h. e. a terrendo, eo quod nocturna terriculamenta immitteret. *Propert. l. 2. eleg. 2. v. 64.* Virgineum Brimo compoſuiſſe latus.

Briſa, æ, f. 1. vinaceus uvæ cum calcatur, vel, ut alii malunt, vinaceorum maſſa, ex qua vini, vel aquæ affuſione fit vinum ſecundarium, a *βρύω*, mano, ſcaturio, quia cum calcatur, vini liquorem effundit. *Col. l. 12. c. 39.* Subactam briſam prælo ſubjicere. ¶ Eſt etiam Briſa, *Βρίσα*, promont. Leſbi, in quo Bacchus colebatur; inde Briſæus dictus, Quare in *Perſ. Sat. 1. v. 76.* ita legunt quidam: Eſt nunc, Briſæi quem vinoſus liber Acci: ut Accius Briſæus dicatur, quod Accius Poeta in tutela eſſet Liberi Patris. Al. tamen legunt *Briſæis*. V. ¶ Alii Briſæum dictum volunt Bacchum a Briſa, h. e. uva; quod uvam invenerit, & expreſſerit. V. *Voſſ. in Etymol.*

Briſēis, f. 3. *Βρισηΐς*, Lyrneſſia puella, a patre Briſa ita appellata, cum vero nomine Hippodamia vocaretur. Hæc, capta Lyrneſſo urbe, Achilli victori in ſortem ceſſit, poſtea ab Agamemnone erepta, implacabilis inter eos diſſidii cauſa fuit. Detrectabat enim Achilles Agamemnonis imperium, neque unquam adduci potuit, ut arma ſumeret, donec Patrocli mors nuntiata eum ad vindictam impulit. *Horat. l. 2. Od. 4. v. 3.* Serva Briſeis niveo colore Movit Achillem.

Briſeus, i, m. *Βρισεύς*, cognomen Bacchi, apud *Macr. 1. Sat. c. 18.* V. *Briſa*.

Briſæus, a, um, V. in Briſa.

Britanni, m. 2. *Βρεττανοί*, pop. Britanniæ. *Virg. 1. Ecl.* Et penitus toto diviſos orbe Britannos.

Britannĭa, f. 1. *Βρεττανία*, inſ. maxima in Oceano Sept. Prius dicta eſt Albion, ab Albis montibus, qui ad eam navigantibus primo apparent, deinde Britannia a Britone Rege. Ab Ort. abluitur Oceano Germanico, ab Occ. Hibernico, a Sept. Caledonio, ad Mer. anguſto freto a Belgio dirimitur. Dividitur in duo Regna, Angliam in Auſtr. quæ & Britannia major dicitur, & Scotiam ad Septent. quæ Britannia minor. Hinc gentile *Britannus, a, um*, & poſſeſſ. *Britannicus, a, um*. ¶ Eſt & Britannia min. *Bretagne*, pars Gall. Celt. dicta a Britannis, qui ex Britannia magna ab Anglis, ſive Saxonibus ejecti in ea conſederunt.

Britannĭca, f. 1. *Plin. l. 25. c. 3.* herba foliis oblongis, & nigris, radice item nigra, nervis, & dentibus ſalutaris, & contra anginas, & ſerpentum morſus efficax remedium. Hujus flores vibones vocantur, quibus ante tonitrua deguſtatis milites adverſus fulminum ictus prorſus ſecuri reddebantur.

Britannĭcus, a, um, n. 1. 2. *Βρεττανικός*, quod ab Britanniam ſpectat. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quid? æſtus maritimi, vel Hiſpanienſes, vel Britannici, eorumque certis temporibus vel acceſſus, vel receſſus ſine Deo fieri nonne poſſunt? *Juven. Sat. 7.* Quantum delphinis balæna Britannica major.

Britannus, a, um, o. 1. 2. *Βρεττανός*, qui eſt ex Britannia. *Juven. Sat. 15.* Gallia cauſidicos docuit facunda Britannos.

Britomartis, vel Britone, nympha Cretenſis, Dianæ dilecta, quæ ſe in fluvium præcipitem dedit, ut Minois vim effugeret. Hæc vox Cretica eſt, & dulcem puellam ſignificat, teſte *Solin. c. 11. (al. 16.)* *Claudian. in 2. Conſul. Stilich. v. 251.* Ignea Cretæa properat Britomartis ab Ida.

Britŏnes, iidem ac Britanni, ſed ex Britannia min. in Gallia. *Juven. Sat. 15. v. 124.* Qua nec terribiles Cimbri, nec Britones unquam.

Brixino, *Breſſanone*, urbs Norici in Comit. Tyrol. Populi Brixentes. *Plin. l. 3. c. 20.*

Brixia, f. 1. *Breſcia*, urbs Tranſpadanæ regionis, opus Cenomanorum, qui poſt Inſubres in Italiam venerunt, prope Melam fl. ¶ Populi Brixiani, *Liv. 21. c. 25.* Brixienſes, *D. Auguſt. ep. 222.*

Brocchus, vel brochus, i, m. 2. dens eminulus, & in adverſum de ſerie procurrens, ſive exertus. *Varro R. R. l. 2. c. 8. de equis:* Cum dentes facti ſint brocchi, & ſupercilia cana, & ſub ea lacunæ, ex obſervatis dicunt, eum equum habere annos ſexdecim. ¶ *Plin. l. 11. c. 37.* Brocchos appellat homines ipſos ejuſmodi dentibus, atque labratos improbius. Bronchos idem dixit *Lucilius*, quos *Nonius c. 1. n. 102.* interpretatur producto ore, & dentibus prominentibus.

Brochitas, atis, ipſum vitium dentium prominentibus. *Plin. l. 11. c. 37.*

Brochon, n. 2. arbor nigra, magnitudine oleæ, folio roboris, fructu caprifici. Aliqui malachram, alii maladocon appellant. *Plin. l. 12. c. 9.*

Bromius, m. 2. *Βρόμιος*, Bacchi cognomen, a *βρέμω*, fremo, vel a *βροντή* tonitru, quod natus ſit cum tonitru, ejus genitrice fulmine perempta, vel a Brome, vel Bromio nympha, quæ eum educavit, ut *Serv. ad Ecl. 6. v. 15. & Hygin. fab. 182.* narrant: *Ovid. Met. 4. v. 11.* Thuraque dant, Bacchumque vocant, Bromiumque, Lyæumque.

Bromos, *Βρόμος*, avenæ ſpecies, *Plin. l. 18. c. 11. & l. 21. c. 25.*

Bromōſus, a, um, *puzzolente*, graveolens, *βρωμώδης*. *Cæl. Aurel. Acut. 2. 37. & Tard. 3. 2.*

Bronchus, V. Broccus.

Brontes, æ, *Βρόντης*, Cyclops, unus e tribus Vulcani miniſtris, a *βροντή*, tono. *Virgil. Æn. 8. v. 424.* Ferrum exercebant vaſto Cyclopes in antro, Brontesque, Steropeſque, & nudus membra Pyracmon.

Bron-

Bronteum, n. 2. *Βροντεῖον*, machina erat ſub ſcena, aeneum habens vas, in quod decidentes calculi tonitru ſonum imitabantur, quod genus *Claudiana tonitrua* Feſtus vocavit, a Claudio Pulchro inventore.

Brontia, æ, f. 1. *Βροντία*, gemmæ nomen, quæ cum tonitru cadere creditur, teſtudinis capiti ſimilis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Bronton, ontis, *tonante*, *Βροντῶν*, tonans. *Inſcript. apud Gruter. pag. 34. n. 5.* Sacerdos Dei Brontontis. *h. e.* Jovis tonantis.

Broteas, æ, & Ammon, Fratres pugiles. Vide *Ovid. Met. 5. v. 107.* ¶ Alius Broteas, vel Broteus Vulcani Filius, propter vultus deformitatem contemtus, ſe in rogum ardentem conjecit. *Ovid. in Ibin, v. 517. & Gell. l. 22. c. 11.*

Bruchus, m. 2. *Βροῦχος*, genus vermis e locuſtarum genere, ſine alis, a *βρύκω*, rodo, quod herbas, & arborum frondes erodit. *Hieron. in Malach. & Joel. & Prudent. in Hamartig. v. 229.*

Bructeri, Pop. Friſiæ Orientalis. *Claud. de 4. Conſ. Honor. v. 449.* Venit accola ſylvæ Bructerus Hercyniæ. *Tacitus* etiam meminit *4. hiſtor. c. 21.*

Bruma, f. 1. חרף, Ger. *winter*, *χειμερινὴ τροπή*, initium hyemis, quæ incipit a ſolſtitio hyberno, quod in tribus diebus Decembris, 19. 20. 21. poſitum eſt. *Ovid. 1. Faſt. v. 163.* Bruma novi prima eſt, veterisque noviſſima Solis. ¶ Fere ponitur pro tota hyeme. *Virg. 3. Georg. v. 321.* nec tota claudes faenilia bruma. *Id. ibid. v. 443.* Horrida bruma. Adde *Phædr. l. 4. fab. 23.*

Brumalis, le, adject. ad brumam pertinens. *Cic. 3. de Orat. c. 45.* Sol accedens ad brumale ſignum. ¶ Item ad hyemem pertinens. *Martial. 13. 16.* Brumalis gaudentia frigore rapa.

Brunda, æ, f. idem ac Brunduſium. *Feſt. & Arnob. l. 2.*

Brundiſianus, a, um, Brunduſinus, ut Brundiſiana oſtrea *Plin. l. 32. c. 6. h. e.* quæ in Brunduſii portu capiuntur.

Brunduſinus, a, um, ad Brunduſium pertinens, ut Brunduſinum fœdus. *Tacit. Ann. l. 1. c. 10.*

Brunduſium, Brundiſium, Brendeſium, Brenteſium, *Brindiſi*, *Βρεντέσιον*, Col. & Urbs A. Salentinorum cum portu, R. Neapolit. in prov. Hydruntina, in ora Bor. maris Adriatici, contra Tarentum, conditum ab Ætolis ſociis Diomedis, a *βρένδον*, *caput cervi*, quia & caput cervi, & cornua, & linguam habere videtur, vel a *Brento* Herculis fil. *Plin. 3. 11. Lucan. 2. 610.*

Bruſcum, n. 2. tuber arboris, intortum, & criſpum. *Plin. l. 16. c. 16.*

Bruta, f. 1. arbor ſoli Orienti cognita, cypreſſo fuſæ ſimilis albicantibus ramis, odore cedri, a ברוש, vel ברות, cypreſſus. V. *Plin. l. 12. c. 17.*

Brutates, iidem qui Brutii. *Enn.* apud *Feſt. in voce Bilinguis.*

Bruteſco, is, eſcere, brutum, vel ſtolidum fieri. *Sidon. l. 4. ep. 1.* Secundum belluas ineptit, bruteſcit. ¶ Item ſenſum amittere. *Lactant. l. 2. Inſtit. c. 5. ſect. 40.* Animal quia ſenſu præditum eſt, etiam membra ejus habent ſenſum, nec, niſi a corpore avulſa, bruteſcunt. Ita reſtituit Gronov. ex MSS. Antea legebatur, *putreſcunt*.

Brutia pix, ſecundus liquor, qui ex tæda excoquitur, & aceto coagulatur, doliis, aliiſque vaſis illiniendis utilis, dicta, quod optima in agro Brutio excoquebatur. *Plin. l. 6. c. 11.*

Brutiani, m. 2. dicebantur, qui officia ſervilia Magiſtratibus Romanis præſtabant, hac ignominia Brutiis populis loco militiæ impoſita, quod primi Annibali adhæſiſſent, & cum eo perſeveraſſent, donec ex Italia recederet. *Gell. l. 10. c. 3.*

Brutianus, a, um, ad Brutum pertinens, ut Brutianum bellum, *Lactant. 2. 7.* Brutiana caſtra, *Vellej. 2. 72.*

Brutii, vel Bruttii, Brutiani, Bretii, *Abruzzeſi*, *Βρέττιοι*, pop. Italiæ, in Magna Græcia, in parte Auſtrali R. Neap. in ora maris ſuperi, & inferi, contra Siciliam, diviſi in Ciſmontanos, & Tranſmontanos, ubi olim Oenotria, & Auſonia, nunc Calabria citerior, & ulterior, inter Lucaniam, poſt Laum fl. & fretum Siculum, & inter mare Tyrrhenum, & ſinum Tarentinum. A Romanis propter eorum perfidiam pene deleti fuere, ſine dignitate, ſine honore, ad ſervilia opera ſemper coacti.

Brutinus, a, um, adject. ad Brutum pertinens, ut Brutina conſilia, *Cic. ad Brut. ep. 15.*

Bruttianus, vel Brutianus, a, um, ad Brutios pertinens, ut Bruttiani caules, *Plin. 19. 8.*

Brutius, vel Bruttius, a, um, adject. a Brutiis, ut Brutius ager, & tellus Brutia, *Sil. Ital. l. 16. in princ.*

Brutus, a, um, *grave*, *tardo*, *inſenſato*, *ἄλογος*, *ἀναίσθητος*, Ger. *unvernünfftig*, Gal. *brutal*, Hiſ. *bruto*, *brutal*, quod nomen proprie terræ tribuitur, quaſi quæ ſine ſenſu immota, & gravis maneat. *Horat. l. 1. od. 34.* Quo bruta tellus, & vaga flumina. Ad quem locum *Vet. Scholiaſt.* Bruti, inquit, graves & tardi dicuntur, quod terræ perpetuum eſt. Similia habent *Feſtus*, & *Non.* ¶ Bruta fortuna dicitur *ad Heren. l. 2. h. e.* cæca, & ſine ratione. Et bruta fulmina dicuntur a *Plinio l. 2. c. 43.* quod temere, & ſine ratione cadunt. ¶ Id. *Plin. l. 11. c. 37. circa med.* Bruta exiſtimantur animalium, quibus (cor) durum riget, audacia, quibus parvum eſt; pavida, quibus prægrande. ¶ Bruta ſiquando inveniuntur ſine ſubſtantivo, intellige *animalia*. ¶ Brutus etiam dicitur, qui hebes, & ſtultus eſt. Hinc L. Junius cognominatus eſt Brutus, & ab eo ceteri ejus familiæ poſteri, quia, ut tutus eſſet a Tarquinio ſuperbo, ſe ſtultum ſimulavit.

Brya, bryæ, f. 1. frutex in Achaja, quem Dioſcorides *μυρίκην*, Romani tamaricem appellant. *Plin. l. 13. c. 21.*

Bryon, herba marina lactucæ foliis, quæ naſcitur maxime in ſcopulis. *Plin. l. 27. c. 8.* ¶ Item muſcus in arboribus naſcens, & odoratus. *Id. l. 24. c. 6.*

Bryonia, f. 1. herba, ſarmenta, capreolos, & folia habens ſativæ viti non diſſimilia, omnia tamen hirſutiora, alio nomine *vitis alba*, a nonnullis *pſilothrum*, quod acinos ferat rubentes, quibus tergora depilantur. *Plin. l. 23. c. 1.* Sed aliis eſt vitis ſylveſtris genus, quam ampelomelænam dicunt. V. *Plin. l. 23. c. 1. Dioſcor. l. 4. c. 176.*

B ANTE U.

Bu, *Βοῦ*, particulam ſolebant Græci magnis, & amplis rebus præponere, a magnitudine ſcilicet bovis. Hinc *bupædas* magnos pueros, *bupodas* magnos pedes, *bulimum* magnam famem dixerunt. *Feſtus.*

Bua, f. 1. *Βῦα*. puerorum infantium potio eſt. *Varr.* Cum cibum, ac potionem pappas, & buas vocent. *Lucil. l. 8.* Cum vinulentas diceret, vini buas deſignavit. *Non.* hæc refert *c. 2. n. 97.*

Bubalinus, a, um, o. 1. 2. ad bovem, ſeu bubalum pertinens, ut laridum bubalinum, *Vopiſc. in Prob. c. 41.* ¶ Bubalina ſtragula a Juriſconſulto dicta ſunt, quæ equis inſterni ſolebant. Ex pellibus enim bubalinis fiebant antiquitus ſtragula hæc.

Bubalis, le, idem quod bubalinus, ut bubale fruſtum, *Petron. in Satyr. c. 35.* Id eſt fruſtum carnis bubalæ. Al. *bubula fruſtum.*

Bubalus, m. 2. *bufalo*, יחמור, Ger. *ein buffel*, Gal. *buffle*, Hiſp. *bufalo*, *Βούβαλος*, animal ſimile bovi, vel ſilveſtris bos, colore nigro, fortiſſimis cruribus, & brevibus, cornua habens longa, inflexa, nigra, parvæ caudæ, magnæ velocitatis. Sed *Plin. l. 8. c. 15.* dicit, imperitum eſſe vulgus, quod boum ferorum genus, qui in Germania gignuntur, bubalos appellat, quia bubali beſtiæ ſunt Africæ vituli potius, vel cervi quadam ſimilitudine. *Martial. de Spectac. epigr. 23.* Illi ceſſit atrox bubalus, atque biſon.

Bubalus, Bupalus, pictor, qui cum Hipponactem Poetam deformi figura pictum omnium riſui expoſuiſſet, tam mordaci ab eo carmine fuit perſtrictus, ut laqueo vitam finiret.

Bubaſis, idis, patronym. fem. a Bubaſo. *Ovid. Met. l. 9. v. 643.* Bubaſides videre nurus. *h. e.* nurus Cariæ.

Bubaſtia, Sacra, quæ in honorem Dianæ quotannis celebrabantur apud urbem Bubaſtum. *Gratius in Cyneget. v. 42.* Vix operato ſuo ſacra ad Bubaſtia lino.

Bubaſtus, & Bubaſtis, Hephæſtus, *Pibeſtch*, vel *Aejoth*, *Βούβαστος*, urbs E. Ægypti inf. ad Nilum, extra Deltam, in qua templum erat Dianæ, vel potius Iſidis, quæ Bubaſtis propter fabuloſam metamorphoſim in bovem dicta eſt, *Ovid. Met. 9. 692.* Cum qua latrator Anubis, ſanctaque Bubaſtis.

Bubaſus, Regio Cariæ. *Plin. l. 5. c. 28.*

Bubile, n. 3. *ſtalla da buoi*, *bovile*, רפת, Ger. *ochſenſtall*, Gal. *étable a bœufs*, Hiſp. *eſtablo para bueyes*, *Βουστάσιον*, boum ſtabulum, quod & bovile dicitur. *Cat. R. R. c. 4.* Bona bubilia, bonas præſepes. ¶ Revera adjectivum eſt, unde *bubilem* in accuſ. dixit *Plaut. Perſ. 2. 5. 18.* ubi ſubaudire potes *caulam*.

Bubino, as, a. 1. menſtruo mulierum ſanguine inquino, a *bua*, unde *imbuo*. *Feſtus.*

Bubilum, ſeu bublinum, vini genus imbecilliſſimi, a Byblo urbe Thraciæ, vel a byblo, ſeu byblo, ſtirpe Ægyptia, quæ aliter papyrus dicitur, & aquatica eſt. *Feſtus.*

Bubo, onis, g. m. & fem. ſecundum Priſcianum, *barbagianni*, כוס, Ger. *ein uhu*, Gal. *hibou*, Hiſp. *bubo*, *Βύας*, avis feralis, debilis ad volandum, in cavernis commorans, ſpecie ſimilis noctuæ, ſed magnitudine non minor aquila, ſic dicta a ſua voce, unde verb. *bubulo*. *Virg. l. Æn. 4.* Solaque culminibus ferali carmine bubo. Ubi ſubintelligitur, *avis*, ait *Serv.* qui negare videtur eſſe generis femin. *Ovid. 5. Met. v. 55.* Ignavus bubo.

Bubo, is, ire, verbum effictum ad exprimendam Bubonis, vel ſimilis avis vocem. Auctor carminis de Philomela. Inque paludiferis butio bubit aquis. Al. leg. butit.

Bubona, f. 1. boum Dea habita eſt, ut Pomona pomorum. *Auguſtin. de Civ. Dei.*

Bubonium, n. 2. *Βουβώνιον*, herba, quæ tumoris inguinum præſentaneum remedium eſt, a *βουβὼν*, *inguen*, *tumor inguinis*. Hinc Latine *inguinalis* dicitur. Vocatur etiam After Atticus a capitulis quibuſdam, quæ in cacumine habet ſtellæ in modum radiata. *Plin. l. 26. c. 5.*

Bubonocele, *Βουβωνοκήλη*, herniæ ſpecies, cum inteſtinum, aut omentum non intra ſcrotum deſcendit, ſed in inguine retentum ipſum tumefacit. Græca vox eſt. Latini appellant ramicem inguinis.

Bubſequa, m. 1. *biſolco*, *Βουκόλος*, bubulcus, qui boves ſequitur. *Sidon. ad Eutrop. l. 1. ep. 6.* Bubſequas ruſticanos, ſubulcoſque runcantes.

Bubulcito, n. 1. vel bubulcitor, d. 1. *Βουκολέω*, bubulcum ago, boves paſco, a *bubulcus*. *Plaut. Moſt. 1. 1. 50.* Decet me amare, & te bubulcitarier. *Apul. l. 1. Florid. p. 343.* Nihil amplius, quam bubulcitare, novere. ¶ Metaphorice eſt declamitare more bubulcorum, verius, quam Oratorum. *Varr.* apud *Non. 2. 85.* Quod apud Plotium Rhetorem bubulcitaret.

Bubulcus, m. 2. *biſolco*, בוקר, Germ. *ochſenhirt*, Gall. *bouvier*, Hiſp. *boyaero*, *Βουκόλος*, qui bobus arat, vel qui boves paſcit. *Cic. 1. de divin. c. 27.* Mane bubulco præſto ad portam fuit.

Bubulinus, a, um, idem quod bubulus. *Veget. de re Veteria. l. 1. c. 13.* Stercus bubulinum.

Bubulo, as, are, verbum exprimens bubonis vocem. *Auctor carminis de Philomela v. 37.* Bubulat horrendum ferali carmine bubo.

Bubulus, a, um, o. 1. 2. *bovino*, בקרי, Ger. *ochſen*, Gal. *de bœuf*, Hiſp. *boyuno*, *Βόειος*, bovinus. *Plin.* Stomachum exulceratum lactis aſinini, ac bubuli potus reficit. ¶ Bubulum pecus, apud *Varr.* eſt boum grex. ¶ Apud *Plaut. Aulul. 2. 8. 3.* habetur *bubula* ſubſtant. h. e. bubula caro.

Bucæda, æ, m. 1. qui bubulis loris cæditur. *Plaut. Moſtell. 4. 2. 1.* Illi bucædæ erunt potius, quam ego ſim reſtio.

Bucardia, f. 1. *Βουκαρδία*, lapillus bubulo cordi ſimilis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Bucca, cæ, f. 1. *bocca*, פה, Ger. *mund*, Gal. *bouche*, Hiſp. *bocca*, *γνάθος*, oris concavitas interior intra malas a mento ad oculos, quo ſpiritu a pulmone revocato, & oppreſſis labiis retento inflatur. *Horat. l. 1. ſerm.* Quid cauſæ eſt, merito quin illis Jupiter ambas iratus buccas inflet? *Perſ. Sat. 5. v. 11.* Nec ſcloppo tumidas intendis rumpere buccas. ¶ Reperitur etiam pro maxillis exterioribus, *guancie*. *Plaut. Truc. 2. 2. 35.* Iſtas buccas tam belle purpuriſſatas habes. ¶ Quidquid in buccam venerit, effutire, garrire, loqui, eſt loqui temere, & ex tempore, *Cic. Attic. l. 1. ep. 12.* ¶ Bucca etiam dicitur, qui buccina canit, tibicen, quia buccas inflat. *Juven. ſat. 3. v. 35.* Notaque per oppida buccæ. ¶ Item bucella, fruſtum panis. *Martial. l. 10. epigr. 5.* Oret caninas panis improbi buccas. ¶ Buccas inflare, & buccas rumpere de ſuperbis dicitur, item de iratis. Exempla attulimus ex *Horat.* & *Perſ.* Græci quoque de ſuperbis dicunt *φυσᾶν τὰς γνάθους*.

Buccea, cææ, f. 1. *boccone*, פת, Ger. *mundvoll*, Gal. *morceau*, Hiſp. *bocado*, *ἔνθεσις*, a bucca fit, & ſignificat fruſtulum alicujus rei eſui aptæ, quantum ſcilicet bucca commode capit. *Suet. in Auguſt. c. 76.* Duas bucceas manducavi, priuſquam ungi inciperem.

Buccella, læ, f. 1. diminut. a *bucca*, & ſumitur pro fruſtulo dulciarii panis aut alterius exquiſiti eſculenti. *Martial. l. 6. epigr. 75.* Cum mittis turdumve mihi, quadramve placentæ, ſive femur leporis, ſive quid his ſimile; Buccellas miſiſſe tuas te, Pontia, dicis. ¶ Eſt etiam panis in modum coronæ factus, qui ab Imperatoribus Romano populo diſtribui aliquando ſolebat. *l. 14. Cod. Theodoſ. tit. 17. leg. 5.*

Buccellaris, e, adject. ut bucellaris farina, *Plin. Valerian. l. 1. c. 6.* h. e. ex buccellato bene tunſo confecta. ¶ Subſtantive *Buccellare* videtur eſſe vas ad coquendum. *Marcell. Empir. c. 23.* in buccellari decoquere.

Buccellarius, ii. Buccellarii ſunt domeſtici ſtipatores, & cuſtodes corporis domini ſui, ita dicti, quod ejus buccea vivant. *Leg. 10. Cod. ad leg. Jul. de vi public.* ¶ Suidæ Buccellarii ſunt Gallogræci, quod hi potiſſimum ad hoc miniſterium eligerentur. *Turneb. Adverſ. l. 24. c. 16. & l. 26. c. 15.*

Buccellatum, n. 2. *biſcotto*, *διπυρίτης*, panis ſex unciarum, vel panis caſtrenſis, vel nauticus, quod in buccellas, & quaſi teſſellata fruſta confectus ſit. *Ammian. l. 17. c. 17.* (al. *c. 8.*) Frumentum ad uſus diuturnitatem excoctum, buccellatum, ut vulgo appellant, humeris impoſuit libentium militum. Adde *Spartian. in Nigro c. 10.*

Buccina, æ, f. 1. vel buccinum, i, n. 2. *corno*, *tromba*, שופר, Ger. *zincken*, *trommet*, Gal. *cornet*, *trompette*, Hiſ. *bozina*, *trompeta*, *σάλπιγξ*, tuba, *βυκάνη*, bucina, e ſimilitudine ſoni, quia quaſi *bou*, *bou* canit, ut *Varro*, *Iſidorus*, *Feſtus* volunt, vel a vocando, quaſi *vocina*, ut *Iſid.* vel a *bucca*, per diminutionem. Propter hanc opinionum varietatem de etymologia, tui arbitrii erit, utrum ſimplici *c* hoc nomen an duplici ſcribas. ¶ Aliqui buccinam a tuba diſtinguunt, quia buccina proprie ſit cornu recurvum, quod modo tubæ inflatur, qualis tuba paſtoralis eſt, qua boves, oves, porci &c. convocantur; tuba ex ære, vel argento confici ſolebat ad animos militum, vel equorum inflammandos, ad lætitiam feſtorum dierum, conviviorum, &c. *Apul. l. 3. Flor.* Sed nec ex vi nominis, nec ex uſu loquendi hæc diſtinctio robur ullum habet. *Cic. pro Mur.* Illum buccinarum cantus exſuſcitat. *Plin. l. 11. c. 10.* de Apibus loquens. Donec una excitet gemino, aut triplici bombo, ut buccino aliquo. ¶ *Prima*, *ſecunda*, *tertia buccina* eſt prima, ſecunda, tertia vigilia noctis. Nam in caſtris vigiliarum ſignum buccina dabatur. *Propert. l. 4. eleg. 4. v. 63.* Et jam quarta canit venturam buccina ſignum. ¶ Diei quoque partes buccinæ ſono aliquando indicari ſolitæ. *Senec. in Thyeſt. v. 798.* ¶ Urbane *Juvenal. 14. 152.* quam fœde buccina famæ! ¶ Dicitur etiam de paſtorali tuba. *Var. R. R. 2. 4. & 3. 13.* ¶ Eſt etiam buccinum minoris conchæ genus, apud *eund. l. 9. c. 36.*

Buccinator, m. 3. præco, tubicen, *trombetta*, תוקע, Ger. *trommeter*, *zinckenbleſer*, Gal. *trompette*, *joueur de cornet*, Hiſp. *bozinero*, *trompeta*, *σαλπιγκτής*, qui buccina canit. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 35.* Buccinatore in caſtris, & paucis ad ſpeciem caſtrorum in tabernaculis relictis. ¶ Per translationem pro laudatore ponitur, *laudatore*. *Cic. Tir. Fam. l. 16. ep. 21.* Te buccinatorem fore exiſtimationis meæ.

Buccino, n. 1. *ſonare di cornetto*, תקע, Ger. *hornblaſen*, Gal. *trompetter*, Hiſ. *trompetear*, *σαλπίζω*, buccina cano. *Var. l. 2. de R. R. c. 4.* Cum buccinatum eſt, &c.

Buccinum, V. Buccina.

Buccinus, i, m. *trombetta*, buccinator. *Petron. in frag. Tragur. cap. 74. edition. Burm. de gallo gallinaceo.* Non ſine cauſa hic buccinus ſignum dedit.

Bucco, onis, m. 3. *arrogante*, *ſciocco*, arrogans, vel garrulus, qui laudes ſuas plenis buccis prædicat, paraſitus, ſcurra. *Plaut. Bacch. 2. 1.* Stulti, ſtolidi, buccones, &c.

Buccula, *bocchina*, *guancia*, dimin. a bucca, pro ore, puſilla bucca. *Suet. in Galba c. 4.* apprehenſa buccula pueri. ¶ Hinc pars caſſidis buccula dicitur, ſcil.

ſcil. quæ buccas, ſeu genas tegit, quæ a *Caſare* buccarum tegmen appellatur. *Juv. ſat.* 10. *v.* 133. Lorica, & fracta de caſſide buccula pendens. *v.* 134. ¶ Apud *Vitruv. l.* 9. *c.* 15. Bucculæ ſunt regulæ in catapultis, quæ dextra ac ſiniſtra ad canalem, in quo telum ponitur, affiguntur.

Buccularius, li, m. qui bucculas facit. *Dig. l.* 50. *tit.* 6. *leg. ult.* ubi alii aliter leg.

Bucculentus, o. 1. 2. qui magnam habet buccam. *Plaut. in Merc.* 3. 4. 54. Varum, ventroſum, bucculentum.

Bucephălus, m. 2. a βοῦς, bos, & κεφαλή, caput, fuit equus Alexandri Magni, ſic dictus per excellentiam a figura taurini capitis armo impreſſa, quæ generoſioribus Theſſaliæ equis imprimebatur, ex qua omnes *bucephali* dicebantur, vel quod latitudine frontis bubulum caput referret, vel ab aſpectu torvo, vel ſimpliciter a magnitudine, quia βοῦ, magnum ſignificat. *Plin. l.* 8. *c.* 42.

Bucĕras, atis, n. βούκερας, herba, quam fœnum græcum vulgo appellant. *Plin. l.* 24. *c. ult.*

Buceria. V. in Bucerus.

Bucĕrus, a, um, o. 1. 2. bubulus, cornutus, a βοῦς, bos, & κέρας, cornu, vel ingentia habens cornua, a βου, partic. quæ auget. *Ovid.* 6. *Met. v.* 395. Armentaque bucera pavit. *Feſtus:* Bucerum pecus de bubus dicimus. *Lucret. l.* 2. *v.* 66. Lanigeræ pecudes, & equorum duellica proles, Buceriæque greges. Ubi videtur per Epentheſim interſeruiſſe, i, ut bucerius dixerit pro bucerus. Alii tamen legunt, *Buceraque greges*, Choreo poſito pro dactylo. *Non. c.* 2. *n.* 94. putat declinari *buceria, æ*, f.

Bucētum, n. 2. vel bucitum, locus, ubi boves, vel armenta paſcuntur. *Gell. l.* 11. *c.* 1. Buceta in ea terra gigni, paſcique ſolita ſunt plurima. Ita leg. *Gronov.* ex MSS. pro quo quidam leg. *Bucera*. *Lucan. l.* 9. *v.* 185. Calidi lucent Buceta Matini. Ubi al. *bucera*. At *Sidonius Apoll.* ſine controverſia *bucetum* habet *l.* 2. *ep.* 2. *poſt med.*

Bucĭna, V. Buccina.

Bucolĭca, orum, neut. plur. carmen bucolicum, ſeu paſtorale. Titulus eſt Eclogarum Virgilii: a βοῦς, bos, & κόλον, cibus.

Bucolĭcum, i, n. 2. herba, genus panacis. *Plin. l.* 25. *c.* 4.

Bucolĭcus, a, um, ad bubulcos pertinens, ut bucolicum carmen. *Ovid.* 2. *Triſt. v.* 538. *de Virgilio*. Bucolicis juvenis luſerat ante modis. ¶ *Bucolice tome*, βουκολικὴ τομή, apud *Auſon. epiſt.* 4. *v.* 88. eſt cæſura in verſu hexametro, in quo pes quartus dactylus eſt, & dictionem terminat, ut in illo *Virg. Ecl.* 1. Sæpe tener noſtris ab ovilibus imbuet agnus. ¶ *Bucolici milites* apud *Capitolin. in Anton. Philoſ. c.* 21. ſunt milites Ægyptii, ita dicti a locis, quæ incolebant, Bucolica appellata.

Bucranium, ii, n. *teſchio di bue*, βουκράνιον, bovis caput reciſum. *Inſcript.* apud *Murator.* in qua de Taurobolio agitur, *pag.* 333. Aram, & bucranium ſuo impendio conſecravit. ¶ Item herba, bubuli capitis ſpecie. *Apulej. de herb. c.* 86.

Bucŭla, f. 1. *vacchetta*, עגלה, Ger. *ein kelblin, ein junge kuen*, δάμαλις, vacca juvenis, & adhuc tenera, dim. a bove. *Virg.* 1. *Georg.* Aut bucula cœlum ſuſpiciens.

Bucŭlus, i, parvus bos. *Colum. l.* 6. *c.* 2. Cum deinde buculos comprehenderis, extra ſtabulum producito.

Bufo, m. 3. *roſpo*, Ger. *ein krott*, Gal. *crapaut*, Hiſp. *capo, eſcuerco*, φρῦνος, rana terreſtris nimiæ magnitudinis, & venenata, a βου partic. quæ magnitudinem ſignificat, vel a βοῦς, & φόνος, cædes, occido. *Virg.* 1. *Georg. v.* 184. Inventuſque cavis bufo.

Buglosſa, ſive bugloſſos, *bugloſſa*, Ger. *ochſenzung*, Gal. *bugloſe*, Hiſp. *bugloſſa*, βούγλωσσον, herba, al. borrago, euphroſynum, nepenthes, a linguæ bubulæ aſperitate, vel figura. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Bugōnes, βουγενεῖς, apes, natæ ex bove putrefacto. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5.

Bugonĭa, apum generatio. *Varr. R. R. l.* 2. *c.* 5. Non minus tibi ſatisfaciam, quam qui bugoniam ſcripſit. *h. e.* de apum generatione.

Bulapăthum, i, n. βουλάπαθον, Genus lapathi, altitudine radicis ab aliis differens. *Plin. l.* 20. *c.* 21. *in fi.*

Bulbacĕus, a, um, bulboſus, *Plin. l.* 21. *c.* 26. Radix bulbacea.

Bulbōſus, o. 1. 2. quod bulbos habet. *Plin. l.* 21. *c.* 17. Semipedali radice bulboſa.

Bulbŭlus, i, diminut. parvus bulbus. *Pallad. de R. R. l.* 3. *tit.* 21.

Bulbus, m. 2. *bulbo, cipolla*, Ger. *eine voerzezel*, Gal. *oignon, bulbe*, Hiſ. *bulbo*, βολβός, cæpæ genus non abſimile aſcaloniæ, Lat. *allium agreſte*, vel *marinum*, caulem, & folia habens lilio ſimilia, quod Venerem impendio excitat. *Col. l.* 10. *v.* 106. Jam Megaris veniant genitalia ſemina bulbi. ¶ Generaliter vero apud idoneos auctores bulbi ſunt radices rotundæ, tunicatæ, quales ſunt croci, narciſſi, & *Plin.* 21. 6. & 22. 22. & 19. 4.

Bule, βουλή, græca vox, qua ſignificatur decurionum collegium, vel ſenatus, præcipue in Civitatibus Græcis, *Plin. l.* 10. *ep.* 117. Solent totam bulen, atque e plebe non exiguum numerum vocare. Hinc

Buleuta, m. 1. *conſigliero, ſenatore*, Ger. *ein rathsherr*, βουλευτής, Senator, a βουλή, conſilium. *Plin. in Epiſt.* 48. *l.* 10. Quam buleutæ addunt beneficio tuo.

Buleuterium, locus, quo Senatores conveniunt. *Cic.* 4. *Ver. c.* 21. In Curia Syracuſis, quem locum illi Buleuterium vocant. Adde *Plin. l.* 36. *c.* 15.

Bulga, f. 1. *bolgia, biſaccia*, ילקוט, Ger. *ein bulg, felleiſſ*, Gal. *bougete*, Hiſ. *alforja, o alforxa, bolſa, de cuero*, λαγηνόν πήρα, folliculus, ſeu ſacculus ex corio, aut alia materia, ſed præcipue ille, qui peregrinantibus ad brachium pendet, a βολγός, pro μολγός, ſaccus coriaceus. *Lucil. Sat. l.* 6. Cum bulga cœnat, dormit, lavat. *Non. c.* 2. *n.* 76.

Bulimus, βουλιμία, ἡ βούλιμος, magna fames, al. phagedæna, a particula βου quam amplis rebus Græci proponunt, & λιμός, fames. *Feſtus*. V. Bu. *Gellius l.* 16. *c.* 3. vim famis intolerabilem interpretatur. Medici appetitum caninum vocant.

Bulimo, as, are, magna fame laboro. *Theodor. Priſcian. l.* 2. *c.* 19. Edaces bulimantes.

Bulla, f. 1. βοῦλλα, inſigne erat triumphantium, quam in triumpho præ ſe gerebant, incluſis intra eam remediis, quæ crederent adverſus invidiam valentiſſima, item puerorum ingenuorum, pro ea ætate, qua toga prætexta utebantur. Erat hæc bulla (ut *Macrob.* 1. *Saturn. c.* 6. ſcribit) in cordis figuram formata, quam ante pectus annectebant in collo, ut bullam inſpicientes ita demum ſe homines eſſe cogitarent, ſi corde præſtarent. Libertinorum vero filii lorum in collo pro bullæ decore geſtabant. *Aſcon. in Verr.* 3. Bulla ſuſpendi in collo infantibus ingenuis ſolet aurea, libertinis ſcortea. ¶ Item tumor quidam excreſcens in aqua, cum bullit, & in urina cum ſpumam facit, & repente evaneſcens. *Ovid. Met.* 10. *v.* 732. ut pluvio perlucida cœlo ſurgere bulla ſolet. ¶ Bullam pueri uſque ad pubertatem ferebant, puberes facti Laribus ſuſpendebant, ut puellæ Veneri pupas ſuas. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 30. Cum primum pavido cuſtos mihi purpura ceſſit, Bullaque ſuccinctis laribus donata pependit. ¶ In oſtiis quoque bullæ dicuntur umbellata clavorum capita. Nam more bullæ quaſi turgentia formata ſunt. *Pla. in Aſin.* 2. 4. Juſſiſti in ſplendorem dari bullas has foribus noſtris. *Cicero* etiam dicit, 6. *Verr. c.* 56. Verrem bullas aureas ex valvis templi magnificentiſſimi abſtuliſſe. ¶ Denique bullæ dicuntur ornamenta in cingulis, in ephippiis, pectoralibus, habenis equorum &c. *Calphur. in Buc.* Alternat vitreas lateralis cingula bullas. *Apul. l.* 6. Bullis multis aureis inoculatum, veluti ſtellis relucentem. ¶ *Homo bulla*, proverb. *Varronis* eſt, *l.* 1. *R. R. c.* 1. quia ſcil. ſimilis bullæ vita hominis eſt, fluxa, & momento caduca. ¶ *Bulla dignus* dicitur, qui puerilia facit. *Juvenal. ſat.* 14. *v.* 4.

Bullatio, onis, f. 3. hoc ſubſtantivum *Harduinus* e MSS. *Plinio* vindicavit *l.* 34. *c.* 14. *ſub fin.* ubi ait: Non ille magnes verus, caute continua, ſed ſparſa bullatione: *h. e.* lapidem illum bullarum inſtar per agros ſpargi, non e continua rupe excidi. Al. leg. *bubbatione*.

Bullatus, a, um, bulla inſignitus. *Juven. ſat.* 14. *v.* 4. Si damnoſa ſenem juvat alea, ludit & hæres bullatus. *h. e.* parvulus, ut qui adhuc bullas geſtet. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 19. Bullatis ut mihi nugis Pagina turgeſcat. *Bullatæ nugæ* ſunt argumenta inania, in quibus nil utilitatis ineſt, mera verba. Al. leg. *pullatæ*.

Bullio, is, ivi, itum, n. 4. *bollire*, רתח, Ger. *ſieden*, Gal. *bouillir*, Hiſp. *bullir*, ἀναβράζω, ferveo, bullas emitto, a *bullis*, quas in aqua fervida videmus. *Celſ. l.* 5. *c.* 19. Spumæ argenti ſelibra cocta, donec bullire deſierit. ¶ Translate *Apulej. l.* 10. *Metam.* Bullire indignatione. *h. e.* fervere ira.

Bullītus, us, bulliendi actus, *bollimento*, ἀνάβρασις, *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. Aquæ bullitus.

Bullo, as, n. 1. bullas emitto, πομφολύζω. *Cat. de R. R. c.* 105. Ubi bullabit vinum, ignem ſubducito. *Celſ. l.* 2. *c.* 7. Si urina bullat, aut male olet.

Bullŭla, f. 1. parva bulla. *Celſ. l.* 2. *c.* 6. *de urina*, Si bullulas excitat.

Bumamma. V. Bumaſtos.

Bumaſtos, i, f. βούμαστος, f. 2. uvæ genus craſſioris, a βου, quæ vox magnitudinem ſignat, vel a βοῦς, bos, & μαστός, mamma, quia intumeſcit inſtar magnæ mammæ, vel inſtar mammæ bovis fœminæ. *Virg.* 2. *Georg. v.* 101. ¶ Dicitur etiam *bumamma* eadem ratione. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5.

Bumelia, f. 1. βουμελία, fraxini ſpecies in Macedonia. *Plin. l.* 16. *c.* 14.

Bunĭas, adis, f. 3. napus ſylveſtris, a βουνός, *collis*, quia figura colles refert. Nam in altum excreſcit cum orbiculari tumore. Differt a bunio. Nam *Plin. l.* 20. *c.* 4. duas napi ſpecies facit, quarum altera *bunium*, altera *bunias* ab illo vocatur.

Bunium, V. Bunias.

Bupălus, Chius quidam marmorarius, aut piſtor. Hic una cum fratre Athenide cum imaginem Hipponactis poetæ ob inſignem fœditatem, ridendam expoſuiſſet, eos Hipponactes tam amaro carmine eſt perſecutus, ut ad laqueum compulerit. *Horat. Epod.* 6. Qualis Lycambæ ſpretus infido gener, aut acer hoſtis Bupalo. ¶ Hanc tamen hiſtoriam vanam arguit *Plin. l.* 36. *c.* 5.

Buphthalmos, i, m. βούφθαλμος, herba, Latin. bovis oculus, a βοῦς, bos, & ὀφθαλμός, oculus, quod oculorum bovis gerit ſimilitudinem. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Bupleuron, i, n. βούπλευρον, herba caule cubitali, foliis multis, longiſque, capite anethi. *Plin. l.* 22. *c.* 22.

Bupreſtis, is, f. animal ex genere cantharidum, ſcarabeo longipedi ſimile venenatum, ſanguine carens, a βοῦς, bos, & πρήθω, incendo, inflo, quod boves inter herbas fallit, & eos inflat. Apud Jureconſ. *tit. ad l. Cornel.* ſcribitur, Si cui temere pigmentarii dederint pityocampas, aut bupreſtes, quæ ambo venenata ſunt, teneri pœna legis Corneliæ de ſicariis, & veneficis. ¶ Eſt & bupreſtis herbæ genus, quam in laudibus ciborum habuere. *Plin. l.* 22. *c.* 22.

Bura, æ, & Buris, is, pars aratri poſterior curvata, qua aratrum regitur, quaſi βοὸς οὐρά, quod ſimilitudinem habeat caudæ bovis. Ita vulgo quidem creditur, & confunditur *buris*, & *ſtivæ* ſignificatio; ſed revera buris eſt potius curvamen illud aratri, cui vomer inſeritur, ſtiva autem pars illa, quæ bubulci manu tenetur. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 19. Sæpe tracta bure, relinquunt vomeres in aratro. *Virg.* 1. *Georg. v.* 169. Continuo in ſilvis magna vi flexa domatur in Burim, & curvi formam accipit ulmus aratri.

Burdigăla, Burdegala, *Bourdeaux*, Urbs Aquitaniæ, ad Garumnam fl. in ora Occ.

Burdigalenſis, e, adject. a Burdigala. *Sidon. epiſt.* 13. *l.* 9. *in Carm.* Coram diſcipulis Burdigalenſibus.

Burdo, m. 3. *mulo*, ἡμίονος, qui ex equo, & aſina natus eſt, a פרד, mulus. *Ulpian. leg.* 49. *l.* 9. *de Legatis, & fideicom.*

Burgarii, orum, qui in Burgis habitant. Exſtat de his titulus in *Cod. Theodoſ. l.* 7. *tit.* 14. ubi intelligi videntur ii, qui in Caſtellis limitaneis cuſtodiendæ provinciæ cauſa ponuntur.

Burgi, ſunt arces, & propugnacula in limitibus regionum, a πύργος, turris. Quia vero tractu temporis ex limitaneis arcibus urbes factæ ſunt, inde eſt, quod multarum Germaniæ urbium nomina in burgum deſinunt, ut *Neuburgum*, &c. *Veget. l.* 4. *c.* 10. Caſtellum parvulum, quem Burgum vocant.

Burgundia, f. 1. *Borgogna*, prov. Galliæ Celticæ, ubi olim Sequani, & Hedui. In duas partes Arari fl. dividitur. Prima eſt Ducatus, in qua Hedui, cujus caput eſt Divio regionis conventus: altera eſt Comitatus, *la Franche Comté*, ſeu *Comté de Bourgogne*.

Burgundiōnes, um, *Borgognoni*, populi Burgundiæ. In ſingulari numero. *Sidon. carm.* 7. *v.* 234. Burgundio trux.

Buricus, vel Burichus, i, mannus, mannulus, minor equus. *Vet. Horat. Interpres ad Epod.* 4. *v.* 14. Manni equi ſunt, quos vulgo burdones, vel burichos nominamus. Adde *Paulin. Nolan. epiſt.* 29. *c.* 12.

Burræ, arum, ineptiæ, quiſquiliæ. *Auſon. in præfat. ad Latin. Pacat.* At nos illepidum, rudem libellum, Burras, quiſquilias, ineptiaſque.

Burranica, potio ex lacte & ſapa. *Feſtus*.

Burranĭcum, genus vaſis. *Feſtus*.

Burrio, is, ire, verbum fictum ad referendos ſuſurros formicarum. *Apul. A. A. l.* 8. *p.* 211. Formicarum nidifica in carioſo ſtipite burriebant. Al. leg. *obterebant*. Al. *bulliebant*.

Burrus, *roſſo*, πυρρός, rubeus, rufus, a voce Græca, quæ propoſita eſt. Hinc rubens cibo, ac potione ex prandio *burrus* appellatur. *Feſt.*

Buſelĭnum, n. 2. βουσέλινον, herba, ſativo apio ſimilis, ſola caulis brevitate, & rufa differens. *Plin. l.* 20. *c.* 12.

Buſiris, m. 3. genit. Buſiris, & Buſiridis, Βούσιρις, Neptuni, & Libyes filiæ Epaphi filius, crudeliſſimus Ægyptiorum Tyrannus fuit, quo tempore Danaus Argivis imperavit. Hic cum hoſpites omnes Jovi immolaret, ab Hercule in Ægyptum delato, cum eaſdem illi inſidias pararet, una cum Amphidamante filio, & præcone Chalbe, & miniſtris aræ interfectus eſt. ¶ *Statius* mediam ſyll. corripuit, 12. *Theb.* Non trucibus monſtris Buſirim, infandumque dediſti Cercyona. ¶ Eſt & Buſiris nomen urbis in Ægypto, Βούσιρις, ad Nilum flu. a Buſiride condita, in qua fuit templum magnum Iſidis. Hinc Buſiritica Præfectura apud *Strabonem l.* 17.

Buſycon, βούσυκον, ficus erat præcipuæ magnitudinis, ſed fatuo ſapore, quæ alio nomine Marſica dicitur. *Feſt.* in voce *Bulimus*, & *Varr. R. R. l.* 1. *c.* 5.

Buſtĕus, a, um, buſto proximus. *Plaut. Trucul.* 2. 7. 48. Odio es, conſoſſus, buſteus. Verum hæc lectio mire varia.

Buſticētum, i, locus buſtis frequens, vel buſtum in agro. *Arnob. l.* 7. *p.* 232. Uſtrinæ rogi ſunt, & buſticeta. Et *l.* 1. *p.* 24. Concrematus in funeſtis buſticetis Hercules.

Buſtirăpus, i, qui lucri cauſa buſta ſpoliat: & ſumitur pro quovis ſceleſto, *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 127. Verbero, buſtirape, furcifer.

Buſtuālis, le, ad buſtum pertinens. *Sidon. l.* 3. *ep.* 12. Refertus buſtualibus favillis. *Prudent. Cathemerin.* 9. *v.* 52. Suetus antro buſtuali ſub catenis frendere.

Buſtuarius, a, um, adject. a buſto, buſtualis, ut buſtuarii gladiatores, *Cic. in Piſ. c.* 9. qui ſc. ante buſta dimicabant. Buſtuaria mœcha, quæ inter buſta proſtat. *Martial. l.* 3. *epigr.* 93. ¶ Buſtuarius, ii, ſubſtant. *Ammiano l.* 28. *c.* 4. eſt libitinarius, ſc. qui curat funera, & corpora comburit.

Buſtum, i, n. 2. *ſepolcro*, קבורה, Ger. *ein grab*, Gal. *ſepulcre, tombeau*, Hiſp. *la ſepultura, ſepulcro*, τύμβος, ab urendo dictum. Nam veteres & uro, & buro dixere. Quid autem ſit buſtum, exponit *Feſtus* his verbis. Buſtum proprie dicitur locus, in quo mortuus eſt combuſtus, & ſepultus, dicturque buſtum, bene uſtum. Ubi vero combuſtus quis tantummodo, alibi vero ſepultus: is locus ab urendo uſtrina vocatur. (*quod Serv.* Uſtrinum *appellat*) Hactenus *Feſtus*. Quia vero antiquitus ibi fere ſepeliebantur corpora, ubi cremabantur, ideo buſtum ſæpe pro ſepulcro accipitur. Hinc buſtum facere, violare, *Cic. Philip.* 1. *c.* 2. & *de Legib. l.* 2. *c.* 26. ¶ Buſtum inane apud *Stat.* 6. *Theb. v.* 169. idem eſt ac cenotaphium, tumulus honorarius, *Suet. in Claud. c.* 1. *Depoſito*. ¶ In buſtis hiſce ædificia ſubterranea fieri ſolebant, in quæ per gradus deſcendebatur, eoque confugiſſe plebem Rom. Nerone Urbem incendente, auctor eſt *Suet.* in ejus vita, *c.* 38. Scorta quoque ibi delituiſſe, colligimus ex *Martial. l.* 1. *epigr.* 35. Abſcondunt ſpurcas & monumenta lupas. In buſta quoque ſe recipiebant Chriſtiani perſecutionis tempore. V. *Kirchman. l.* 3. *de fun. c.* 23.

Butĕo, onis, m. 3. *poiana*, τριόρχης, avis ex genere accipitrum, a Syro בזז, diripio, vel a *bubo*. A Græcis dicitur τριόρχης, triteſtiger, quod tres habeat teſtes, a τρεῖς, tres, & ὄρχις, teſticulus. Huic avi Phœmonoe Apollinis filia in auguriis principatum dedit. *Plin. l.* 10. *c.* 8. ¶ Buteonum item nobilis Romæ

tus familia fuit ex Fabia gente, ita dicta a buteone ave, quæ proſpero auſpicio in Fabii ducis nave conſedit. *Plin. loc. cit.*

Butes, ſeu Buthes, æ, m. *Βούτης*, filius fuit Amici, Bebryciorum Regis, qui ob ſævitiam patris ab Argonautis cæſi Regno pulſus, parvo navigio Drepanum in Siciliam confugit, ubi a Lycaſte nobili meretrice hoſpitio ſuſceptus eſt, a qua cum ob formam, moreſque, & ætatis elegantiam diligeretur, ejus concubitu uſus Erycem filium ex ea ſuſcepit. Et quoniam Lycaſte ob eximiam pulchritudinem Venus vocabatur, datus eſt locus fabulæ, Butem ex Venere filium Erycem ſuſcepiſſe. *Virg. l. 5. Æn.* Butem a Darete juxta tumulum Hectoris occiſum tradit. ¶ Alius fuit Trojanus, qui a Camilla occiſus eſt. *Virg. 11. Æn.*

Buthrotius, a, um, ad Buthrotum pertinens. *Cic. ad Planc. poſt epiſt. 16. l. 16. ad Att.* Buthrotius ager.

Buthrōtum, n. 2. Buthrotus, f. 2. *Butrintò*, oppid. Epiri, ſeu Albaniæ, in Chimæra regione contra Corcyram. *Virg. 3. Æn. v. 292.*

Buthyſia, æ, f. 1. *Βουθυσία*, magnum ſacrificium appellavere, qualis eſt hecatombe, & immolatio magnarum hoſtiarum, a *βοῦς*, bos, & *θυσία*, ſacrificium. *Suet. in Ner.* Inter buthyſiæ apparatum barbam primam poſuit.

Butio, onis, ardea ſtellaris minor, *Auczago, bozzago. Auctor Carminis de Philom. v. 42.* Inque paludiferis butio bubit aquis.

Butubata, ſeu buttubata, n. 2. n. plur. res nugatoriæ, a בּוֹטֵי בּוּטָה, *locutionem garriens. Nævius apud Feſt.*

Butyrum, n. 2. *butiro*, חֶמְאָה, Ger. *butter*, Gal. *beurre*, Hiſp. *manteca*, *Βούτυρον*, portio lactis pinguior, quæ frequenti agitatione a ſero ſeparatur, & coaleſcit in ſe, atque ſolidatur, a *βοῦς*, *bos*, & *τυρός*, *caſeus*, & *coagulum*, à *τυρόω*, agito, turbo, miſceo. Fit enim potiſſimum ex lacte bubulo. *Plin. l. 28. c. 9.* Butyrum recens. ¶ Habet penultimam ſyllabam indifferentem, quam *Macer*, & *Serenus* corripuerunt, *Sidonius* vero, aliique nonnulli produxerunt.

Buxans, antis, nom. ex particip. buxoſus, buxo ſimilis. *Apul. l. 8. p. 211.* Buxanti pallore trepidus.

Buxētum, n. 2. *luogo, dove ſono molti buſſi*, Gal. *lieu planté de buis*, Hiſ. *boxedal*, *πυξεών*, locus buxis conſitus. *Martial. l. 3. epigr. 58.* Tonſilique buxeto.

Buxĕus, a, um, o. 1. 2. *di boſſo*, *πύξινος*, quod ex buxo eſt, vel quod buxi colorem imitatur. *Mart.* Dentes piceique, buxeique. *l. 2. epigr. 41.*

Buxifer, o. 1. 2. *πυξοφόρος*, ferens buxum, ut Buxifer Cytorus. *Catul. carm. 4.*

Buxōſus, o. 1. 2. *πυξώδης*, buxo ſimile, ut Lignum balſami buxoſum. *Plin. l. 12. c. 25.* Ex hoc buxoſum eſt optimum.

Buxus, f. 2. *boſſo*, Ger. *buchſbaum*, Gal. *buis*, Hiſp. *box*, *πύξος*, arbor exigua, ſemper virens, & tonſilis, a *πύξος*, tenui converſa in media, *πύξος* autem eſt a *πυκνά*, denſe, ſpiſſe. Producit ex ſe viſcum, & ſemen, ſeu granum, quod *cartegon* dicitur, omnibus animalibus inviſum; lignum habet adeo durum, ut cariem non ſentiat, tam ponderoſum, ut in aqua ſubſidat. ¶ Lignum g. n. *buxum* appellatur. Nam in pleriſque nominibus arbores ſunt f. g. fructus vero, & ligna neutrius. *Virg. 2. Georg. v. 449.* torno raſile buxum. ¶ Quandoque buxus ponitur pro tibia buxea. *Ovid. 14. Met. v. 542.* Inflati murmure buxi.

B ANTE Y.

Byblis, idis, f. 3. filia Mileti ex Cyane nympha, quæ a fratre Cauno, cujus amore deperibat, repulſa, impatientia amoris in fontem ſui nominis eſt mutata. *Ovid. 9. Met. Fab. 11.* Hanc tamen eandem narrat. *l. 1. de Arte Amandi*, laqueo vitam finiiſſe. ¶ Eſt etiam hujus nominis inſula parva, & rotunda, cum oppido, in mari Mediterraneo. *Plin. l. 4. c. 12.*

Byrrus, V. Birrus.

Byrſa, f. 1. *cuojo*, עוֹר, Ger. *leder*, Gal. *cuir*, Hiſp. *cuero*, *βύρσα*, corium, ac tergus Græcis dicitur. Hinc Arx in media Carthaginenſium Urbe *Byrſa* appellata eſt. Dido enim, cum fratrem fugiens in Africam perveniſſet, emit ab Jarba Rege tantum ſoli, quantum taurino tergore poſſet circumdari, diſſecto deinde tergore in minutiſſima filamina, tantum loci eo circumdedit, quantum arci extruendæ ſat eſſet. *Virg. 1. Æn. v. 371.* Aliam hujus appellationis originem affert *Scalig. in Animadverſ. Euſeb.* quod ſcil. apud Phœnices *Byſram* (unde poſtea *Byrſa*) arx dicatur.

Byrſicus, a, um, ad Byrſam pertinens, Carthaginienſis. *Sidon. in carm. l. 7. ep. 17. verſ. 17.* Spernis Eliſſææ Byrſica tecta domus.

Byſsinus, a, um, ex byſſo, ut linum Byſſinum, *Plin. l. 19. c. 1.* ¶ *Lipſius ad Ann. Tacit. l. 2.* obſervat, byſſina, ſerica, & bombycina non raro ab auctoribus confundi: hoc autem intereſſe, quod byſſina e terra naſcantur, ut linum: ſericum ſit lana arborum, quam Seres in ſylvis depectunt; bombycina denique ſit e vermibus.

Byſſus, m. 2. *biſſo*, בּוּץ, Ger. *beſſlich leinwand*, Gal. *fin lin d' Achaie*, Hiſp. *lino finiſſimo*, *βύσσος*, genus lini candidiſſimi in India & Ægypto naſcentis. Philoſtratus ait, byſſum ex quadam arbore naſci, quæ altitudine populos æquat, & foliis ſalicibus æquiparatur. ¶ Alii aliter explicant, & plura byſſi genera faciunt. ¶ Utcumque ſit, byſſum in deliciis fuiſſe mulierum, & natum primum in Achaja, ſcribit *Plin. l. 19. c. 1.*

Bytos, m. *Βυθός*, profunditas: unus ex æonibus Valentini. *Tertul. Valent. c. 7.*

Byzantiăcus, Byzantinus, &

Byzantius, a, um, adject. a Byzantio. *Stat. l. 4. Sil. 9.* Aut Byzantiacos colunt lacertos. *Auſon. de Conſtantinopoli, & Carthagine:* Tu cum Byzantine Lygos, tu Punica Byrſa fuiſti. *Cic. de Provinc. Conſ. c. 3.* Urbe Byzantinorum, h. e. Byzantii incolarum. *Ovid. 1. Triſt. el. 9. v. 31.* Byzantia littora.

Byzantium, Bizantium, Conſtantinopolis, *Conſtantinopoli*, Turc. *Stambul*, *Βυζάντιον*, Urbs Patr. Thraciæ, ad Boſphorum, inter Pontum Euxinum, & Propontidem, e regione Aſiæ minoris, contra Chalcedonem urbem Bithyniæ, ambitus 18. M. P. condita a Pauſania Spartanorum Rege; deinde inſtaurata, & aucta a Conſtantino Magno, Sedes Imperii Græci, ſeu Orientalis annis 1140., & totius Orientis caput, nunc Regia Turcarum.

DE LITTERA C.

C Litera muta eſt, quæ ante *u* ſequente vocali in eadem ſyllaba ponitur, ſed profertur ſub voce *g* ob cognationem literarum, ut Cnidus, Cneus. ¶ Tranſit etiam per compoſitiones, & derivationes in *g*, ut *Quadringenti* pro *quadricenti*, in *ſ*, ut *Parco*, *parſi*, in *x*, ut *Duco*, *duxi*, *nonus*, *nona*. ¶ Media eſt inter *g*, & *ch*. C, dum profertur, extremæ linguæ pars anteriores dentes percutit, fitque ex eo repercuſſu obtuſior ſonus. Diverſæ regiones diverſimode pronuntiant: aliæ ita proferunt, ut magis ad ſonum *ſ* videatur accedere, aliæ vero nonnihil de ſono *g* admixtum habent. ¶ Litera triſtis appellatur, quod nota condemnandi eſſet. In judiciis enim Rom. tabellæ ceratæ ternæ ſingulis diſtribuebantur, in quarum una impreſſa erat litera A, ideſt, *Abſolvo*, in altera C, ideſt, *Condemno*, in tertia N. L. ideſt, *Non liquet*. ¶ In notis numeralibus Centum ſignificat. ¶ In notis verborum ſignificat *Caium*: & ſi inverſa ſcribatur *Caiam*.

C ANTE A.

Caballatio, onis, f. pabulum caballi annonæ loco præbitum. *l. 12. Cod. Juſtin. tit. 38. leg. 14.*

Caballinus, a, um, adject. a caballo, ut caballina caro. *Plin. l. 28. c. 2.* Fontem caballinum vocat *Perſ. in prol. Sat.* Hippocrenem, quem nimirum Pegaſus equus pede ſaxum feriens aperuit.

Caballus, m. 2. *cavallo*, סוּס, Ger. *ein roſſ, pferd*, Gal. *cheval*, Hiſp. *cavallo*, *ἵππος*, dicitur de equis vilioribus, ut qui in piſtrino ſunt, aut qui onera geſtant, a *καβάλλω*, dejicio, proſterno. *Lucil. apud Non. 2. 134.* Succuſſatoris, tetri, tardique caballi.

Cabāſſor, V. Cavator.

Cabera, f. 1. Protei filia, quæ tres ex Vulcano filios genuit, & totidem nymphas. Hinc dicti ſunt Caberi Dii, vel Cabiri. V. Cabiri.

Cabillonenſis, e, pertinens ad Cabillonum, quod eſt *Æduorum* oppidum in Galliæ Celtica, nunc *Chalon*, ut Cabillonenſis portus, *Eumen. in paneg. ad Conſtantin. c. 18.*

Cabiri ex *Kippingo antiq. l. 1. c. 3. n. 8.* floruerunt circa Diluvii Ogygiani tempora, orbemque magicam artem, & incantationes exercendo peragrarunt. Hinc iidem creduntur eſſe, ac Telchines, faſcinatores nempe, ac præſtigiatores. Ex Cabera Protei filia, & Vulcano genitos tradit *Pherecydes*, unde tres Caberos, & tres Caberidas Nymphas enumerat. Alii duos tantum faciunt Cabiros. Mnaſeas (ut eſt apud veterem Apollonii interpretem) quatuor, *Cicero* tres *l. 3. de nat. Deor.* ex Jove Rege antiquiſſimo, & Proſerpina natos: ſcilicet Tricopatreum, Eubuleum, & Dionyſium. Hinc Dioſcuri, hoc eſt filii Jovis dicti ſunt: etſi quidam putant Dioſcuros appellatos ob excellentiam, & virtutem, quales olim plures artium inventores. Hi enim procul dubio credebantur ferri, atque æris fabricam inveniſſe; qua de cauſa fortaſſe Vulcani filii dicti ſunt. Hinc mirum non eſt, eos fuiſſe divinitate donatos, & quod artium initia olim ſacrarentur, & quod magi Deorum loco haberentur, ut Zoroaſter apud Perſas, & alibi alii. Quidam tamen non deos putant, ſed Deorum miniſtros, & apparitores: quæ eſt opinio *Kippingi l. 1. c. 3. n. 1.* ¶ Cum inter mortales eſſent, cultum Cereris primi docuerunt. Fuerunt etiam Rheæ magnæ Deorum matris Sacerdotes, cujus ſacra armata ſaltatione (ut inquit *Strabo l. 10.*) tintinnabulis, tympanis, ac tumultu faciebant. Ex quo facile intelligas, fuiſſe eoſdem ac Curetas, Corybantes, ac Idæos Dactylos. ¶ Credebantur ſecuritatem a maris tempeſtatibus iis præſtare, qui eorum ſacris initiati eſſent.

Caca, ſoror Caci, quam quidam volunt fratris furtum Herculi indicaſſe, & ideo meruiſſe, ut diu ibi ara, ſacriſque coleretur. *Lactant. 1. 20.*

Cacabacĕus, a, um, adject. *Tertull. adverſ. Hermog. c. 41.* Motus non turbulentus, nec cacabaceus (h. e. ad ollæ ebullientis ſimilitudinem) ſed compoſitus, & temperatus. Sciopp. legit *cacabicius*.

Cacăbo, as, *κακκαβίζω*, eſt vocem edere, ut perdices faciunt, a *κάκκαβος*, ſtercus, quia vox perdicis cacantium, & crepitum ventris emittentium refert ſonum. *Auctor. Carm. de Philomela v. 19.* Cacabat hinc perdix.

Cacabŭlum, vel cacabulus, i, diminut. a Cacabus. *Apic. l. 4. c. 1.* Cucumeres in cacabulo compones. Et *c. 3.* Paſſo vel vino dulci temperabis in cacabulo. *Tertull. Apologet. c. 13.* Deos, quos Lares dicitis, domeſtica poteſtate tractatis, pignorando, venditando, demutando aliquando in cacabulum de Saturno, in trullam de Minerva, &c.

Cacăbus, vel caccabus, maſc. 2. *pajuolo*, *laveggio*, *λέβης κάκκαβος*, vas æneum, in quo pulmentarium coquimus, a ſono ca, ca, ca, quem fervendo exprimit. *Paul. Juriſconſ.* Inter ahenum, quod ſupra focum pendet, cacabum non multum intereſt. Nam in hoc pulmentarium coquitur, in illo aqua ad potandum caleſcit. Antiqui enim calidam, & frigidam cœnis adhibebant. Adde *Varr. l. 4. L. L.*

Cacalia, f. 1. *κακαλία*, herba eſt, quæ & *leontice* vocatur, in montibus fere naſcens, folia ferens candida, & magna. *Plin. l. 25. c. 11. & Dioſcor. l. 3.*

Cacaturio, n. 4. *deſiderare di cacare*, *χεζητιάω*, cacare deſidero. *Mart. l. 11. epigr. 78.* Conaturit Vacerra, non cacaturit.

Cacātus, a, um, excrementis fœdatus. *Catull. carm. 37.* Annales Voluſi cacata charta.

Cacemphāton, *κακέμφατον*. V. Cacophaton.

Cachectes, ſeu Cachecta, æ, m. 1. qui Cachexia laborat. *Plin. l. 28. c. 9.* Cachectæ phthiſici.

Cachecticus, i, idem quod Cachetes. *Plin. l. 32. c. 10.* Cachetici, quorum corpus macie conficitur.

Cachexia, *καχεξία*, ſpecies phthiſis, quaſi malus corporis habitus, quo alimenta corrumpuntur, quod fit, cum longo morbo vitiata corpora, etſi illo vacant, alimentum tamen in ſui ſubſtantiam non convertunt. *Celſ. l. 3. c. 22.* Græce uſurpat: at Latine *Cal. Aurelian. Tard. 3. 6.*

Cachinnabĭlis, le, adject. ad cachinnum pertinens. *Apul. l. 3. Mileſ. p. 132.* Populus riſu cachinnabili diffluens.

Cachinnatio, f. 3. *riſo immoderato*, *καγχασμός*, diſſolutior riſus. *Cicer. 4. Tuſc. c. 31.* Ut ſi ridere conceſſum ſit, vituperetur tamen cachinnatio.

Cachinno, onis, qui effuſe, & immoderate ridet. *Perſ. Sat. 1. v. 12.* Quid faciam? ſed ſum petulanti ſplene cachinno.

Cachinnor, aris, depon. & cachinno, as, neut. *ridere troppo*, *pròg*, Ger. *uber die maſſen lachen*, Gal. *rire fort*, *ou de toute ſa force*, Hiſ. *carcajear*, *dar carcajadas de riſa*, *καγχάζω*, immoderate rideo: a *καγχάζω*, extrito *γ*. *Cicer 6. Verr.* Ridere convivæ, cachinnari ipſe Apronius. ¶ Dicitur & de alio quovis ſono vehementiori. *Accius apud Non. c. 6. n. 86.* Sævo ſonando crepitu clangente cachinnant. ¶ *Apul.* cum accuſ. junxit, *l. 3. p. 132.* Inſuper exitium meum cachinnat.

Cachinnōſus, a, um, qui facile cachinnat. *Cal. Aurel. Acut. 1. 3.* Hilares natura, atque cachinnoſi.

Cachinnus, m. 2. riſus ſolutior, *καγχασμός*, riſus immoderatus, diſſolutus, perſtrepens. *Perſ. 3. 87.* Ingeminat tremulos naſo criſpante cachinnos. ¶ Apud antiquos non de riſu tantum dicitur, ſed & de quovis alio ſono vehementiore. *Catull. carm. 65.* Procedunt, leviterque ſonant clangore cachinni. De undarum ſono loquitur.

Cachla, herba eſt, quæ & buphthalmus dicitur. *Plin. l. 25. c. 8.*

Cachryes, pilulæ quædam ſunt, quæ in abiete gignuntur, larice, picea, & ſimilibus arboribus, poſteaquam folia decidere, & hyeme durant. Vide plura apud *Plin. l. 16. c. 8.*

Cacizotechnos, *κακιζότεχνος*, artem damnans, aut corrumpens. Ita cognominatus fuit ab Athenienſibus Calimachus ſtatuarius, quod ſemper eſſet calumniator ſui, nec finem haberet diligentiæ. *Plin. 34. 8.*

Caco, as, n. 1. *cacare*, Ger. *zu ſtuel gehen*, Gal. *chier*, Hiſp. *cagar*, alvum exonero, a *κακκάω*, quod venit a *κάκκη*, *ſtercus*. *Mart. l. 1. epigr. 38.* Veneris onus miſero (nec te pudet) excipis auro, Baſſe, bibis vitro; carius ergo cacas.

Cacodæmon, *κακοδαίμων*, malus Genius, noxius Dæmon. *Valer. Max. l. 1. c. 8.* Aſtrologiæ Cacodæmon dicitur duodecimus ab Horoſcopo locus, de quo *Jul. Firmic. l. 2. c. 20. & 22.*

Cacoēthes, dictio tetraſyllaba, gen. n. *κακοήθες*, mala, & præpoſtera conſuetudo, a *κακός*, *malum*, & *ἦθος*, *mos*. Eſt autem proprie ulcus ex carbunculi, aut cancri genere: *Celſ. l. 5. c. 27.* ¶ Metaphorice ſumitur pro mala conſuetudine. *Juven. Sat. 7. v. 21.* Tenet inſanabile multos ſcribendi cacoethes.

Cacophātum, ſeu cacophonia, & cacemphaton, ſeu cacephaton, al. æſchrologus, & æſchrologia, & cacemphaton, eſt vitium Grammaticale, cum aliquæ voces, vel litteræ ſoni deformis inter ſe concurrunt, ut *Cum notis hominibus*, &c. Conſtetur enim cacophaton, quoties cum particulam *n* litera ſequitur. V. Grammaticos. *Quintil. l. 8. c. 3.* *Κακέμφατον* vocatur, ſive mala conſuetudine in obſcœnum intellectum ſermo detortus eſt, ſive junctura deformiter ſonat.

Cacoſtomăchus, *κακοστόμαχος*, qui malum, ac debilitatum ſtomachum habet, ideſt, ventriculum. Os enim ventriculi, qui ſtomachus dicitur, pro ipſo ventriculo ſumi ſolet. *Cic. Fam. l. 16. epiſt. 6.* græce ſcripſit.

Cacoſynthĕton, *κακοσύνθετον*, mala, ſeu deformis compoſitio, ut apud *Virg. 9. Æn. v. 610.* verſaque juvencum Terga fatigamus haſta. Nam *terga* cum eodem fine caſus terminatur, ut *verſa haſta*. *Quintil. l. 8. c. 3.* ¶ Latinis litteris ſcribitur hæc vox a *Lucil. l. 9. Sat.* At non multum abit hoc cacoſyntheton, atque canina, &c.

Cacotechnia, *κακοτεχνία*, ars mala, inventa ad perniciem. *Quintil. l. 2. c. 20.* Cacotechniam quidam nominaverunt artis pravitatem.

Cacozelia, *κακοζηλία*, mala, & indecora affectatio, quoties inſcitiæ virtutem aliquam imitantes in vitium labimur. *Quintil. l. 8. c. ult.* habet hanc vocem, ſed litteris græcis ſcriptam.

Cacozēlus, i, *imitatore affettato*, qui imitando peccat. *Suet. Aug. c. 86.* Cacozelos, & antiquarios, ut diverſo genere vitioſos, pari faſtidio ſprevit.

Cactos,

Cactos, vel cactus, m. 2. κάκτος, herba eſt, teſte *Plin. l. 21. c. 16.* in ſola Sicilia naſcens, quæ caules habet e radice emiſſos, & in terra ſerpentes. Athenæus eam eſſe credit, quæ Latinis carduus vocatur. Hinc *Tertull. de Pall. c. 2.* Eradicato omni aconito hoſtilitatis, & cacto, & rubo ſubdolæ familiaritatis.

Cacubālum, n. 2. herba acinos terens nigros, quæ a latinis, quod ſtrumis medeatur, ab effectu ſtrumum appellatur. Vide *Plin. l. 27. c. 8.*

Cacūla, m. 1. militis ſervus, fuſtibus, claviſque ligneis armatus ad tutelam domini, ἀπὸ τῶν κάλων, idest, a lignis, fuſtibus, clavis, vel a κακός, imbellis, quod non eſſet in numero militum, ſed imbellium, vel a κακίζομαι, quod eſt vitium in militia, cum locum amittunt in acie. *Plaut. Trinum. 3. 2. 95.* Video caculam militarem me futurum haud longius. ¶ Idem eſt quod *Calo*.

Caculātus, ſervitium, caculæ munus. *Feſtus*.

Cacūmen, n. 3. *cima*, *ſommità*, [Hebrew], Ger. *ſpitze hohe*, Gal. *ſommet*, Hiſp. *cumbre*, κορυφή, ſummitas cujuſque rei, a *caput*, & *acumen*, vel a *con*, quaſi *coacumen*, quia acumina in unum coeunt. *Cæſ. 7. Bel. Gal. c. 83.*

Cacumināttus, a, um, acuminatus. *Plin. l. 10. c. 52.* Ova cacuminata.

Cacumĭno, a. 1. *aguzzare*, acutum reddo. *Ovid. 3. Met. v. 195.* Summaſque cacuminat aures.

Cacus, m. 2. Κάκος, filius Vulcani, ab Arcadibus ſic appellatus, quod malus, pravuſque eſſet. Hic Latium undique latrociniis, & incendiis infeſtabat, demum Herculis quoque ex Hiſpania occiſo Geryone redeuntis, & apud Evandrum hoſpitantis boves noctu cauda traxit in antrum ſuum. Quas cum mane diminutas cerneret Hercules, nec quorſum erraſſent, ſcire poſſet, forte fortuna ad hoc antrum pervenit, ſed cum veſtigia omnia foras verſa videret, cum reliquis abiit. Abeuntibus autem cæteris, occluſæ boves aliarum deſiderio mugierunt. Hercules audito mugitu, Caci fraudem cognovit, raptaque clava iratus recurrit, extractumque occidit. *Virg. 8. Æn. Liv. l. 1. c. 7.*

Cadāver, n. 3. *cadavere*, [Hebrew], Ger. *ein todter corper*, Gal. *cadaver*, Hiſp. *cuerpo muerto*, τὸ νεκρόν, ὁ ὁ νεκρός, τὸ πτῶμα, corpus mortuum, a cadendo, quod abſque anima ſe ſe fulcire nequit. *Servius* deducit a carendo. *Cæſ. 7. B. G.* Si pene in ipſis cadaveribus prælio decertare cogerentur. ¶ Transfertur & ad alia, ut etiam de oppidis ſolo æquatis quandoque dicatur. *Sulpic. Cic. Fam. l. 4. ep. 5.* Tot oppidorum cadavera projecta jacent.

Cadaverīnus, a, um, cadaveri ſimilis, vel ex cadavere qui eſt. *Tert. de anima, c. 32.* Ruminare cadaverinam, & humanam: ſcil. carnem.

Cadaverōſus, a, um, cadaveri ſimilis, *morticcio*, νεκρώδης, ut facies cadaveroſa, *Terent. Hecyr. 3. 4. 27.*

Cadiālis, le, ad cadum pertinens, ut *reſina cadialis*, quæ ſcil. cum liquidior ſit, in cadis ſervari ſolet. *Cal. Aurel. Tard. 2. 7.*

Cadiſcus, Mons Cretæ. *Plin. l. 4. c. 12.*

Cadīvus, o. 1. 2. *caduco*, *e caduto*, quod per ſe cecidit. Unde *cadiva poma* dicuntur, quæ non manu collecta, ſed ſua ſponte in terram cecidere, & cadiva folia, quæ per ſe ex arboribus cadunt. *Plin. l. 15. c. 16.*

Cadmēa, f. 1. καδμεία, auctore *Plutar. in vita Pelopidæ*, arx fuit Thebana, licet nonnunquam pro ipſa ſumatur urbe. *Nepos in Pelopida*: arcem oppidi, quæ Cadmea nominatur, occupavit. ¶ *Stephanus* auctor eſt, ipſam etiam Carthaginem olim Cadmeam fuiſſe appellatam.

Cadmēis, idis, patronym. fem. a Cadmo. *Ovid. Met. 4. v. 544.* Cadmeida palmis Deplanxere domum. Et *Sen. Herc. Fur. v. 758.* Impiæ Cadmeides. *i. e.* Cadmi neptes.

Cadmeius, a, um, quadriſyllab. Cadmeus. *Stat. Theb. l. 8. v. 520.* Levius Cadmeius Æmon Tela rotat.

Cadmēus, a, um, adject. poſſeſſ. a Cadmo, ut Cadmea juventus. *Stat. Theb. l. 8. v. 601.* Thebæ Cadmeæ, *Propert. l. 1. el. 7.* ¶ Scribitur & Cadmæus per diphthong. Sed minus recte, græce enim eſt Καδμεῖος, non καδμαῖος.

Cadmia, f. 1. *cadmia*, καδμεία, corpus metallicum, ex quo fuſo æs fit. Ejus duo ſunt genera. Alterum in rivis, & montibus reperitur earum regionum, in quibus æris ſunt metalla. Atque hoc quidem cadmiæ genus etiam *Plin.* cognitum fuit, ut videre eſt *l. 34. c. 1. & 10.* Alterum eſt genus cadmiæ, quod in ærariis officinis invenitur.

Cadmus, i, Mileſius, orationis ſolutæ primus auctor, ſecundum *Plin. lib. 5. c. 29.* Scripſit hiſtoriam Mileſiorum, attulit e Phœnicia litteras in Græciam. *Plin. l. 7. c. 56.* Unde *Auſonio epiſt. 29.* literæ vocantur Cadmi filiolæ atricolores. Et *Epiſt. 21.* Cadmi nigellæ filiæ. ¶ Alter Agenoris Phœnicum regis filius, qui ab eo miſſus ad Europem ſororem conquirendam, in Bœotiam pervenit, ibique Thebas condidit, interempto prius Dracone eum locum infeſtante, ex cujus ſatis dentibus homines nati, ipſum Cadmum in Urbis ædificatione juverunt. Ipſe tandem poſt varia diſcrimina in Draconem mutatus eſt. Vide *Ovid. Met. 3.* ¶ Eſt & Cadmus mons Lyciæ apud Laodiceam, ex quo fl. Lycus manat.

Cado, is, cecidi, caſum, n. 3. concido, labor, delabor, decido, corruo, *cadere*, [Hebrew], Germ. *fallen*, Gal. *cheoir*, *tomber*, Hiſp. *caer*, *morir*, *y acontecer*, πίπτω. ¶ Uſurpatur ſæpe abſolute. *Cic. in Orat.* Si ſemel conſtiterit, nunquam cadet. ¶ Cum dativo. *Plaut. in Men.* Tum dentes mihi cadebant primulum. Cum ablat. & præpoſ. *ab*. *Plin. l. 16. c. 18.* Rurſus ab alto cadere has, illas ſalire. ¶ Cum *de*. *Cicer. de Fato*. Si Daphitæ fatum fuit de equo cadere. ¶ Cum *ex*. *Plin. l. 17. c. 20.* Sponte cadunt ex arbore. ¶ Habet hoc verbum multas egregias, & venuſtas translationes, locutioneſque. ¶ Ponitur enim interdum pro evenire, *accadere*, ſumpta metaphora a talorum jactu. Sic commode, opportune cadere dicuntur res, cum proſpere eveniunt. *Cic. Attic. l. 3. epiſt. 1.* Nihil mihi optatius cadere potuit. *Nepos in Miltiad. c. 2.* Etſi præter opinionem ceciderat res. ¶ Item pro venire, incidere, *cadere*, *incorrere*, ut cadere in ſuſpicionem, in cogitationem, in morbum, &c. *Nepos in Pauſan. c. 2.* & mutata conſtructione: Non cadit in hos mores, in hunc hominem iſta ſuſpicio, *Cice. pro Sylla*. Sic cadere in diſceptationem. *Id. l. 2. de Orat. c. 2.* Et cadere ſub judicium ſapientis, *Id. 3. Fin.* Cadere ſub ſenſum, ſub rationem, &c. *Idem*. ¶ Item pro amittere, ut cadere cauſa, *perder la cauſa*. *Cic.* ¶ Item pro mori. *Virg. 2. Æn. v. 426.* Cadit & Ripheus. Sic cadere prælio, in prælio, in acie, *Nepos*, & *Curtius*. Hinc cadere alicui Deo dicuntur hoſtiæ, cum mactantur. *Ovid. l. 4. Faſt. v. 653.* Hic geminas Rex Numa mactat oves: Prima cadit Fauno, leni cadit altera ſomno. Hinc translate *Corn. Sever. in frag. de morte Cicer.* Noſtræque cadens ferus Annibal iræ. ¶ Item frangi, & debilitari, ut cadit Animus, vultus, &c. Et cadere animis, *perderſi d'animo*. *Cic.* ¶ Aliquando eſt deſinere. *Cic. in Orat.* verba melius in ſyllabas longiores cadunt. ¶ Cadere etiam ſtellæ dicuntur, cum ad occaſum vergunt, *tramontare*. *Horat. Epod. 10.* Orion cadit. *Virg. Æn. 2. v. 9.* Suadentque cadentia ſidera ſomnos. ¶ Cadere formula dicuntur patroni in judicio, cum rem ipſam per formulas non bene explicant: *Quint. l. 3. c. 6.* ¶ Cadere apte, cadere in rem, *venir a propoſito*. *Cic.* ¶ Cadere dentes pueris dicuntur, cum eos circa ſeptennium mutant. *Plaut. Men. 5. 9. 57.* Et ita intelligendus *Cenſorinus, de die Natali, c. 4.* ¶ Obſcæno ſenſu accipitur apud *Plaut. Perſ. 4. 4. 104.* Libera eris, ſi crebro cades; h. e. viris ſuccumbes. ¶ Cadere pro remittere, paulatim deficere. *Liv. l. 26.* Itaque cadente jam Euro, qui per dies aliquot ſævierat. Et *l. 36.* Ubi primum Aquilones (ii namque per aliquot dies ſævierant) cecidere. Sic dicitur cadere nebula. *Id. l. 29.*

Caducarius, a, um, idem fere quod caducus. *Auguſt. de vita beata, circa med.* caducarios homines vocat, qui comitiali morbo laborant. ¶ Lex caducaria apud *Ulpian. tit. 28. l. cui titulus Tit. ex corp. Ulp.* hoc eſt, quæ agit de hæreditatibus caducis.

Caduceātor, m. 3. *ambaſciatore di pace*, dicitur legatus pacem petens, a caduceo, quod manu geſtat. *Cato* apud *Feſt.* Caduceatori nemo homo nocet. *Liv. 6. Bel. Pun.* Aſdrubal caduceatorem miſit.

Caduceātus, a, um, caduceum ferens. *Inſcript.* apud *Perret. in Muſ. lapid. pag. 5.* Mercurius petaſatus, & caduceatus.

Caduceum, n. 2. vel Caduceus, m. 2. Mercurii virga, qua ille diſſidia tollere dicebatur, animas ad inferos mittere, aut ex inferis revocare. *Virg. Æn. 4. verſ. 242.* Tum virgam capit: hac animas ille evocat Orco Pallentes, alias ſub triſtia tartara mittit. ¶ Eſt etiam inſigne Caduceatorum. Id duobus anguibus circumdatum erat, quia ſicut illi obliti veneni ſui in ſe coeunt, ita hoſtes depoſitis inimicitiis in amicitiam revertuntur; ut exponit *Servius ad Virg. Æn. 8. v. 138.* ¶ Caduceum, & haſtam ſimul mittere, eſt optionem facere belli, & pacis. *Gell. l. 10. c. 27.* ¶ In maſcul. gen. extulit *Hygin. Aſtronom. c. 7.* Nonnulli faciunt caduceos, &c. Et *Var. de vita pop. R.* Id erat caduceus. Sed *Apul.* in neutro, *l. 10. A. A.* Quem Caduceum, & Virgula Mercurium indicabant. ¶ Penultima hujus vocis ambiguæ eſt quantitatis: nam Græce per *ει* ſcribitur, & etiam per *ι*. *Alciat. in Emblem.* corripuit: geminis caduceus alis.

Caducĭfer, a, um, caduceum ferens, & pro Mercurio accipitur. *Ovid. Met. 2. v. 710.* Hinc ſe ſuſtulerat paribus Caducifer alis.

Caducĭter, adverb. antiquum, teſte *Nonio c. 2. n. 172.* præcipitanter. *Var. apud eund.* Frigidos nimbos aqua iſta caduciter ruentes.

Cadūcus, a, um, o. 1. 2. facile cadens, fragilis, mobilis, mortalis, falſus, incertus, *caduco*, *mortale*, *fragile*, Ger. *bowfellig*, *vergenglich*, Gal. *caduc*, *periſſable*, Hiſp. *caduco*, πτώσιμος, *Cic. de ſomn. Scip. c. 4.* Infra lunam nihil eſt niſi mortale, & caducum. *Id. de Amic. c. 27.* Res humanæ fragiles, & caducæ ſunt. *Ovid. l. 6. Metam.* Caducæ lacrymæ, h. e. cadentes. Sic caduca aqua, caducæ frondes, glandes, &c. *Varr. Lucret. Ovid.* ¶ Hinc caducus homo dicitur, qui comitiali morbo laborat, *chi patiſce mal caduco*. *Apul. in Apol. non ſemel.* Ipſe etiam morbus *caducus* dicitur, *mal caduco*. *Apulej. de herb. c. 60.* & *Æmil. Macer, c. de Ariſtoloch.* Uterque tamen ſcriptor eſt exiguæ admodum auctoritatis. ¶ Caducus etiam dicitur, qui jam cecidit. *Virg. 6. Æn. v. 481.* Belloque caduci Dardanidæ. Sic *Horat.* lignum caducum, *l. 2. od. 13.* Et caducum fulmen, *l. 3. od. 4.* ¶ Translate caduca ſpes, *Ovid. 9. Met.* preces caducæ. *h. e.* vanæ, inutiles. *Id. 1. Faſt.* caduci tituli, *Plin. in Paneg.* ¶ Apud JCtos *caduca bona* dicuntur, quæ heredem non habent, ideoque vel ad fiſcum pertinent, vel ad ſubſtitutum devolvuntur. Hinc *Cic. Phil. 10. c. 5.* Niſi in via caducæ hereditates retardaſſent. *Juven. Sat. 9. v. 87.* propter me ſcriberis heres, Legatum omne capis, necnon & dulce caducum. ¶ Caduca auſpicia dicebantur antiquis, cum aliquid in templo exciderat, velut virga e manu. *Feſtus*. ¶ Caducæ literæ dicuntur a *Plinio l. 13. c. 12.* quæ non inſident in charta, ſed fugiunt, evaneſcunt.

Cadurci, Cadorci, Catorci, populi Galliæ Aquitan. quorum tractus Cadurcenſis ager dicitur *le Quercy*, inter provinc. Petrocoricenſem, Ruthenenſem, Alverniam, & Occitaniam, ubi primaria Cadurcum, *Cahors*, urbs.

Cadurcum, n. 2. peripetaſma, ſeu cortyna, tegmen lecti nivei coloris. Nomen habet a Cadurcis pop. Galliæ Celticæ, qui laudatiſſimo lino abundabant. *Juven. Sat. 7. v. 221.* Inſtitor hibernæ tegetis, niveique cadurci. ¶ Sumitur etiam pro toto lecto. *Id. Sat. 6. v. 536.* Magnaque debetur violato pœna cadurco. Eſt igitur hic ſtramentum illud, in quo feminæ Cereri, aut Iſidi operaturæ ſeorſum a Maritis cubabant.

Cadurcus, a, um, ad Cadurcos pertinens. *Auſon. in Profeſſorib. n. 17.* Tempora prædives finiſti ſede Cadurca.

Cadus, i, m. *caratello*, *barille*, κάδος, vas vinarium condendo, ſervandoque vino aptum. Ejus figura turbinata fuit, ore non admodum lato: materia plerumque fictilis. *Horat. l. 1. od. 35.* Diffugiunt cadis cum fæce ſiccatis amici. ¶ Habuit etiam alios uſus: cadis enim ſiccis ficus reponebantur, *Plin. 15. 19.* item olivæ, & legumina, ſalſamenta, & mella. *Id. variis in locis*. ¶ Eſt etiam menſura liquidorum continens congios duodecim, ſextarios 72. *Rhem. Fann. de ponderib. c. 84.* ¶ In hac ſignificatione ſæpius habes *cadum* quam *cadorum* in genitivo plur. *Plin. 14. 14. Varr.* apud *Non. 15. 9.*

Cadusii, m. 2. populi inter mare Caſpium, & Pontum. *Nepos in Datame. Plin. l. 6. c. 19.*

Cæa, V. Cea.

Cæcātus, a, um, o. 1. 2. *acciecato*, cæcus factus, partic. a cæcor. *Cic. de Clar. Orat.* Rapida, & celeritate cæcata oratio: Et *Tuſc. 1. c. 30.* Libidinibus cæcati.

Cæcĭas, m. 3. καικίας, ventus, qui ita flare dicitur ab *Ariſtot.* non ut nubes propellat, ſed ut ad ſe vocet, ita dictus, quia ſpirat a Caico Myſiæ fluvio. Flat inter Aquilonem, & ortum æquinoctialem. *Plin. l. 2. c. 47.* Itali dicunt *Greco Levante*.

Cæcigenus, ni, m. 2. *nato cieco*, Ger. *ein geborner blinder*, Gal. *aveugle né*, Hiſp. *nacido ciego*, τυφλογενής, qui cæcus natus eſt. *Lucr. l. 2. v. 740.* Cum cæcigeni cognoſcant corpora tactu.

Cæcilia, f. 1. genus ſerpentis cæci. *Colum. l. 6. c. 17.*

Cæciliānus, a, um, ad Cæcilium pertinens. *Cic. Attic. 1. 16. ad fin.* Cæciliana fabula.

Cæcilius Epirota libertus Attici Equ. Romani ludum Grammaticæ Romæ aperuit. Primus dicitur Virgil. & alios Poetas novos prælegere cœpiſſe. ¶ *Cæcilius Gallus*, Juriſconſultus præſtantiſſimus ætate *Gellii*, ſcripſit libr. de verb. ſignificat. quæ ad jus civile pertinent. ¶ Alius fuit horum antiquiſſimus *Cæcilius Statius* Poeta Comicus, Ennii contubernalis, quem *Cic. ad Attic. l. 7. epiſt. 3.* appellat malum latinitatis auctorem. *Hor. l. 2. epiſt. 1. v. 59.* Vincere Cæcilius gravitate, Terentius arte.

Cæcilius, a, um, ad Cæcilium pertinens, ut Cæcilia familia, *Vellej. l. 2. c. 11.* Cæcilia lex, *Cic. pro Dom. c. 20.* & *Phil. 5. c. 3.* ¶ Cæciliæ leges multæ fuere. Alia enim fuit de Cenſoria poteſtate minuenda, lata a Q. Cæcilio Metello Pio conſule. Alia ut Italia a vectigalibus eſſet immunis, lata a Q. Cæcilio Metello Nepote, prætore. Alia de repetundis, apud *Val. Max. l. 6. c. ult. n. 10.* Alia de legibus ferendis, quæ & *Cæcilia Didia* appellatur, quod eam Q. Cæcilius Metellus, & T. Didius coſſ. tulerunt.

Cæcĭtas, atis, *cecità*, [Hebrew], Ger. *blindheit*, Gal. *cecité*, *aveuglement*, Hiſp. *ceguedad*, τυφλότης, privatio ſenſus oculorum. *Cic. Tuſc. 5. c. 38.* Horribilis cæcitas. ¶ Translate etiam ad animum refertur. *Id. de Aruſp. reſp.* An tibi luminis obeſſet cæcitas plus, quam libidinis? *Id. pro Dom. c. 40.* Cæcitas mentis.

Cæcitūdo, inis, f. cæcitas. *Opil. Aurel.* apud *Feſt.* Cæcitudines nocturnæ.

Cæco, as, a. 1. excæco, cæcum facio, vel efficio, oculis privo, *accierare*, [Hebrew], Ger. *blind machen*, *blenden*, Gal. *aveugler*, Hiſp. *cegar*, τυφλόω, *Cic. 8. Philip.* Spes rapiendi cæcat animos eorum. Et *pro Sext. c. 66.* Largitione cæcarunt mentes imperitorum *Lucret. l. 1. v. 330.* Sol etiam cæcat, contra ſi cernere pergas. ¶ Translate *Pallad. l. 1. c. 6.* Cæcabitur ſpes vindemiæ. ¶ Ponitur & pro obſcurare. *Avien. Perieg. v. 500.* Denſo cæcantur ſtipite ſilvæ.

Cæcūbum, i, n. *Monte Cecubo*, *Monte di Gajeta*, καίκουβον, locus paluſtris Latii in conf. Campaniæ ad fin. Cajetanum, apud Fundos urb. prope Amyclas, ferax vini generoſi, quod inde *Cæcubum* dicitur. *Horat. l. 1. od. 37.* & *Epod. 9.* *Martial. l. 13. epigr. 115.*

Cæcubus, a, um, adject. a Cæcubo, ut Cæcubi agri. *Plin. l. 3. c. 5.*

Cæculto, as, are, al. cæculco, oculis laboro. *Feſtus ex Plaut. Fragm.* Mihi oculi cæcultant. ¶ Metaphorice *Liv. l. 27. c. 3.* cæcultabant cogitationes. Sed alii melius *occupabant*.

Cæcŭlus, Vulcani filius. *Virg. Æn. 7. v. 681.* & *Æn. 10. v. 544.* ¶ Hic Prœneſtem condidit, & Cæciliorum familiæ princeps fuit. ¶ Dictus eſt autem Cæculus a morbo oculorum. ¶ Fuit revera Latini Regis filius, verum ille vana quadam gloriæ cupiditate Patrem Vulcanum jactabat. ¶ Fabulati ſunt Poetæ, ejus matrem prope ignem ſedentem ex favilla concepiſſe, quæ in ejus gremium evolaverat; Inde Vulcani filius dictus.

Cæcus, a, um, o. 1. 2. ſine viſu, lumine captus, *cieco*, [Hebrew], Ger. *blind*, Gal. *aveugle*, Hiſp. *ciego*, τυφλός, *Horat. l. 1. Sat. 2.* Hypſæa cæcior. ¶ Interdum ad tempus, & locum refertur, & obſcurum ſignificat, ſeu carens lumine. *Virg. 6. Æneid.* Carcere cæco clauſus. *Id. 5. Æneid. v. 589.* Parietes cæci. *h. e.* nullas habentes feneſtras. Adde *Varr. l. 8. L. L. Cic. pro Mil.* Neque cæca nox oſtendiſſet Milonem. *Id. Fam. 12. ep. 23.* Cæcum tempus ſervitutis. *Virg. 6. Æn.* Cæca regens filo veſtigia. *h. e.* latentia. ¶ Transfertur ad alios ſenſus. Sic, cæcum murmur apud *Virg. Æn. 12.* Et, cæcus ſonus, apud *Senec. Troad.* ¶ Dicitur morbus cæcus a *Colum. l. 1. c. 5.* qui eſt obſcurus, & cognitu difficilis. ¶ Cæca die emere. V. Dies. ¶ Cæcum vallum dicitur, in quo præacuti pali terræ affixi herbis, vel frondibus occuluntur. *Feſtus*. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 28.* Milites moniti,

ut

ut vallum cęcum, foſſaſque careant. ¶ Transfertur etiam ad animum. Sic cęcus animi. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Cęcus animo, *Cic.* 4. *Phil.* Cęcus cupiditate, & avaritia, *Id. pro Quint. c.* 26. Cęcus futuri, h. e. neſcius, *Claudian. l.* 1. *de rapt. Proſerp.* ¶ Sic ipſa cupiditas cęca dicitur a *Cic. in Piſ.* Et, expectatio cęca, ab *eod. Agrar.* 2. *c.* 25. ¶ Cęcos Conſules: h. e. improvidos, dixit *Varr. l.* 4. *de vita popul. Rom.* apud *Non.*

Cęcutio, utis, n. 4. *veder loſco*, Ger. *bolſaugen haben*, Gal. *eſtre quaſi aveugle*, Hiſp. *cegar*, τυφλώττω, parum video, unde *cecutiens*, quaſi ſemicęcus. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 133. Utrum oculi mihi cęcutiunt.

Cędes, dis, fem. 3. *uccisione*, הרגה, φόνος, mors ferro, aut alia vi illata. *Cic. in Bruto*, Cum in ſylva Sentia facta cędes eſſet. ¶ Et quia ligna dicuntur cędi, ideo etiam ligni cędes dicitur. *Gell. l.* 19. *c.* 12. Ligni atque frondium cędem facere. ¶ In genit. plurali habet etiam *cedum* pro *cedium*. *Sil. l.* 4. *v.* 353. Exoritur rabies cędum, & vix tela furori ſufficiunt.

Cęditię taberne, dictę ſunt a Cęditio quodam, qui eas in via Appia ędificavit. *Feſtus.*

Cędo, is, cecidi, cęſum, a. 3. tundo, verbero, occido, trucido, interficio, *percuotere*, הכה, Ger. *ſchlagen*, *ſtreichen*, Gal. *frapper*, *couper*, Hiſ. *herir*, *matar*, *cortar*, *batir*, πλήττω, κόπτω, *Ter. in And.* Verberibus te cæſum in piſtrinum, Dave, dedam. *Cic. Verr.* 3. Cædere januam ſaxis. ¶ Interdum eſt excidere, amputare, abſcindere, *tagliare*. *Cic.* 2. *de Div.* Arbores ſimul cum luna ſeneſcentes tempeſtive cædi. ¶ Item occidere, *ammazzare*. *Verg.* 2. *Æn.* Cæduntur vigiles. ¶ Cædi teſtibus, eſt teſtium multitudine urgeri, premi, convinci. *Cic. ad Q. Fratr.* ¶ Cædere ſermones, pro ſerere, colloqui. *Ter. Heaut.* 2. 3. 1. Verum interea dum ſermones cædimus, illæ ſunt relictæ. Græci quoque eodem ſenſu dicunt κόπτειν λόγους, ut *Priſcian.* obſervat *l.* 18. ¶ Cædere pro conſumere. *Lucil.* apud *Non. c.* 4. *n.* 97. Lanæ opus omne perit, ſqualior, tineę omnia cædunt. ¶ Cædere eſt concidere obſcęno ſignificatu. *Plaut. Caſ.* 3. 1. 14. *Lipſius epiſt. quæſt. l.* 5. *epiſt.* 14. ¶ *Cædere pignora* eſt in auctione vendere, ea ratione, qua bonorum venditio ſub haſta *ſectio* appellatur. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 1.

Cædŭus, a, um, adject. a cædo, qui cædi poteſt, *tagliabile*, ut ſilva cædua, *boſco da tagliare*. *Plin. l.* 16. *c.* 26. Talis dicitur, quę religioſa non eſt, ſed quoties opus eſt, ad quodcunque opus cædi poteſt. *Id. l.* 12. *c.* 19. Frutex cæduę naturę.

Cæl pro Cælum dixit *Ennius* teſte *Auſon. in Technopægn. ſub fin.*

Cælāmen, nis, n. 3. *intaglio*, γλυφή, cælatura. *Ovid.* 13. *Met. v.* 291. Neque enim clypei cælamina novit.

Cælaſſis, antiquum verbum, pro cælaveris. *Feſtus.*

Cælātor, oris, m. 3. *intagliatore*, מפתח, Ger. *ein auffgraber*, *aufſtecher*, Gal. *graveur*, *ſculpteur*, Hiſ. *entallador*, *eſcultor*, γλύπτης, ſculptor. *Quintil. l.* 2. *c.* 4. Cælator cælum deſiderat, & pictor penicilla. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Argenti cęlatores.

Cælatura, f. 1. *intaglio*, פתוח, Ger. *das bilder hauwen*, *oder bildthauwunb*, Gal. *graveure*, Hiſ. *eſcultura*, γλυφή, ars cęlandi, aut ipſa ſculptura, & inciſio. *Plin. l.* 19. *c.* 4. Super piſtrinarum operibus, & cælaturis vivere. *Id. l.* 35. *c.* 12. Plaſticem matrem ſtatuarię ſculpturæque, & cælaturæ. ¶ Cælaturam ſculpturæ partem facit *Quintil. l.* 2. *c. ult.* & utriuſque diſcrimen affert, Cælaturam dicens in auro eſſe, argento, ferro, ære, & cæteris metallis tantum, Sculpturam vero in ligno, marmore, vitro, & gemmis. At *Mauritius* hoc diſcrimen ſtatuit non a materia, ſed a forma accipiendum eſſe, cælatumque opus dici, in quo eminent figuræ, & ſigna; ſculptum vero, in quo depreſſæ imagines, & cavatæ ſunt. V. ipſum *Quæſt. per epiſt. l.* 2. *epiſt.* 9.

Cælātus, a, um, nom. ex particip. inſculptus; *intagliato*. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 37. Cęlatum opus. *Cicer.* 5. *Tuſc. c.* 21. Aurum, & argentum cælatum. *Horat. l.* 2. *epiſt.* 2. *v.* 9. Cælatum novem Muſis opus, vocat poema artificioſum, & varie quaſi pictum.

Cælebs, ibis, vel celeps, ipis, com. 3. *celibe*, *ſmogliato*, Ger. *ein beſreyt*, Gal. *qui garde le celibat*, Hiſ. *el que vive en ſolteria*, ἄγαμος, vir ſine uxore, aut mulier ſine marito vivens, a κοίτη, *lectus*, & λείπω, *relinquo*. *Voſſius.* Alii volunt dictum eſſe a *Cælo* patre Saturni, quod ei filius genitalia abſciderit. ¶ Proprie cælebs eſt, qui uxorem non habet, etſi concubinas habeat. Nam cęlebs, & maritus contraria ſunt. *Quintil.* Liber, an ſervus, maritus, an cælebs. *Cicer. de Leg.* Cælibes eſſe prohibento. *Martial. l.* 12. *epigr.* 63. Corrumpis ſine talione cælebs. *h. e.* corrumpis alienas uxores, cum ipſe vivas in cęlibatu, nec habeas uxorem, quam illi viciſſim poſſint corrumpere. ¶ Sed auctores ſecundę etymologię accipiunt cælibem non tam pro eo, qui uxore caret, quam pro eo, qui caſtus vivit, & omni Venere abſtinet. ¶ Cælebs pro eo, qui olim uxorem habuit, *Plaut. Stich.* 4. 137. ¶ Additur & ſubſtantivis, more adjectivorum, ut Platanus cęlebs, *Horat. l.* 2. *Od.* 15. Lectus cęlebs, *Catull. carm.* 69. Vitam agere cęlibem, *Gell. l.* 5. *c.* 11. Cęlibes Lycurgus omni Civitatis honore privavit. *Plutarc. in Apophte.* ¶ Scribitur & *Cœlebs*.

Cæleſtis, ſte, o. 3. *celeſte*, Ger. *himmeliſch*, Gal. *celeſte*, Hiſp. *celeſtial*, οὐράνιος, e cęlo exiſtens, divus, divinus, ut Auguria cęleſtia, quę e cęlo fiunt, cum fulgurat, & tonat. *Verg.* 1. *Æn.* Tantę ne animis cęleſtibus irę? Cęleſtis aqua, ſc. pluvialis, *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 135. ¶ Comparat. uſus eſt *Senec. epiſt.* 66. Nihil eſt divino divinius, cęleſti cęleſtius. ¶ Cæleſtia etiam dicuntur omnia, quę aliqua laude, atque pręſtantia pollent, ut & *divina*. Itaque ſępe hac voce uſus *Velleius*, ut Cęleſtia pręcepta: Cæleſtiſſimum os Ciceronis, Cæleſtiſſima Tiberii opera, *l.* 2. *c.* 66. 94. & 104. Sic cęleſtem Neronis vocem dixit populus Rom. apud *Suet. in Ner. c.* 21. Adde *Quint. Præfat. l.* 4. ¶ Cæleſtes ſubſtantive pro Diis ipſis. *Cic.* 4. *Phil. c.* 4. Quid eſt, quo de voluntate cęleſtium dubitare poſſimus? Adde *Ovid.* 6. *Metam. v.* 72. & *Tibull.* 1. 10. 5. ¶ In ablativo habet *cæleſte*, & *cæleſti*. *Ovid. Metam.* 15. 743. ſpecie celeſte reſumpta. *Id. de ar. am. v.* 237. *l.* 2. imber cęleſti nube ſolutus. ¶ In genitivo. plur. *cæleſtium*, & *cæleſtum*. *Perſ. ſat.* 2. *v.* 61. O curvæ in terras animæ, & cæleſtium inanes. *Virg.* 7. *Æn. v.* 430. Cæleſtum vis magna jubet.

Cæleſtis, Dea Afrorum. Quamquam alii Deum putaverint, & *Cæleſtum* appellarint, ut *Luna*, & *Lunus* utraque terminatione & Dea habita, & Deus. V. *Pith. l.* 1. *Subſec. c.* 4. & *Selden. Syntag.* 2. *de Diis Syris*, *c.* 2.

Cælia, V. Celia.

Cælibālis, le, adject. a *cælebs*, agnoſcitur tanquam Latinum a *Priſciano l.* 4. *pag.* 631. *Putſch.*

Cælibāris, re, adject. ad cęlibem pertinens, *celibe*, ut Cælibaris haſta, cujus cuſpide maritus ſponſæ comam diſtinguebat, vel ut oſtenderet, quid illi impenderet, ſi adulterium admiſiſſet, vel ut ſignificaret imperium, quod ſibi in uxorem conveniret. Haſta enim imperii inſigne eſt. Aliqui dicunt, oportuiſſe, ut haſta illa in corpore gladiatoris occiſi ſtetiſſet, & ſignificari, ſicut illa conjuncta fuerat cum corpore gladiatoris, ſic cum viro novam nuptam copulatam eſſe. V. *Feſtum* plura afferentem. De hac haſta duo illa *Ovidii* carmina intelligenda ſunt 2. *Faſtor. v.* 559. Nec tibi, quæ cupidæ matura videbere matri, Comat virgineas haſta recurva comas.

Cælibātus, us, m. 4. ἀγαμία, vita, quæ agitur ſine uxore. *Sueton. in Galba*, *c.* 5. Amiſſa uxore Lepida, duobuſque ex ea liberis, manſit in cęlibatu, *Senec.* 1. *de benef. c.* 9. Conſenſus vidui cęlibatus.

Cælicŏlę, arum, com. 1. *abitatori del Cielo*, Ger. *ein wohner des himmels*, Gall. *qui habite au ciel*, Hiſp. *morador del cielo*, οὐρανίωνες, qui vel quę cęlum inhabitant. *Virg.* 2. *Æn. v.* 641. Me ſi cęlicolę voluiſſent ducere vitam, *Juvenal. ſat.* 13. *v.* 42. convivia Cęlicolarum. *Virg. Æn.* 3. *v.* 21. Cęlicolum regi. ¶ *Cælicolæ* dicti ſunt etiam inter Judęos quidam hęretici, qui Cęlum, tanquam numen colebant. Extat in *Cod. Juſtin. l.* 1. *tit.* 9. de Judæis, & cęlicolis. ¶ *Cælicola* in ſingulari num. legitur apud *Priſcian. l.* 5. *pag.* 66. *Putſch.*

Cælicus, a, um, *celeſte*, cæleſtis. *Auct. carm. de nomine Jeſu*, *quod quidam Paulino Nolano tribuunt*, *v.* 64. quod omnes cęlici, medii, inferi nomen genu flexo audiunt.

Cælifer, o. 1. 2. οὐρανοφόρος, Athlantis epitheton, quem Poetæ ob inſignem Aſtrologiæ peritiam finxerunt ſuſtinere cęlum. *Virg. Æn.* 6. *v.* 796.

Cæligĕna, æ, & Cęligenus, a, um, in Cęlo, vel ex Cęlo genitus. *Varr. l.* 4. *L. L. pag.* 15. Victoria, & Venus dicitur cęligena. *Apulej. de Mundo*. Stellę cæligenę.

Cęlilŏquus, a, um, de cęlo loquens, ut Cęliloquus Eſaias. *Commodia. inſtruction.* 63.

Cælimontānus, a, um, adject. a Cęlio monte, uno ex ſeptem Romę collibus: ut porta cęlimontana, cujus meminit *Cic. in Piſon. c.* 23. & *Liv. l.* 35. *c.* 9.

Cælipŏtens, tis, qui in Cęlo poteſt, ſeu imperat. *Plaut. Perſ.* 5. 1. 3. Jupiter, Diique alii omnes cęlipotentes.

Cæliſpex, icis, vocatur Apollo apud *Sex. Rufum*, & *Publ. Victor. in* 2. *de region. urb.*

Cælites, cęlitum, m. 3. *Dei celeſti*, Ger. *dici himmel ſchens*, *die im himmel ſind*, Gal. *celeſtes*, *habitans au ciel*, Hiſp. *los dioſes*, *o ſanctos del cielo*, οὐρανίωνες, Dii cęleſtes, qui cęlum inhabitant. Cęlum autem appellabant veteres illam mundi partem, quam nos æthera, ſive æthereum mundum vocamus, hoc eſt, omne illud, quod eſt ſupra elementum ignis. Unde Solem, & Lunam, & cęteros planetas inter Deos cęleſtes numerabant. *Cic. in Somn. Scip. c.* 1. Grates tibi ago, ſumme Sol, vobiſque reliqui Cęlites. ¶ Legitur & ſing. cęles, itis. *Ovid.* 4. *de Ponto*, *el.* 6. *v.* 17. *de Auguſto*. Quale tamen potui de cęlite, Brute, recenti veſtra procul poſitus carmen in ora dedi. ¶ Invenitur hæc vox etiam adjective uſurpata. *Capell. l.* 1. Convocati in aulam cęlitem venere. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 236. Cęlitibus regnis ab Jove pulſus erat.

Cælitus, *dal Cielo*, οὐρανόθεν, adverb. ſignificat e cęlo, ſicut, divinitus, a Deo. poſterioris ævi Scriptores eo uſi ſunt, non item antiqui. *Lactant. l.* 4. *c.* 2. Statuerat Deus Ducem magnum cęlitus mittere. Adde *Prudent. in hymn. Epiph. v.* 79.

Cælius, m. 2. Orator acerrimo ingenio, fuit diſcipulus Cic. de quo extat illud Quintil. elogium, longiore illum vita, & meliore mente dignum fuiſſe. Hic ab Atratino quodam accuſatus, quod cum Catilina conſpiraſſet in perniciem Reip. quodque aurum a Clodia Clodii ſorore extorſiſſet, eique venenum propinaſſet, defenſus eſt a *Cic.* elegantiſſima oratione, quæ etiam nunc extat.

Cælius, m. 2. *M. di S. Gio: Laterano*, unus ex ſeptem collibus Romę, qui Urbi additus eſt a Tullo Hoſtilio. Aliqui dicunt, appellatum eſſe a Vibeno nobiliſſimo Duce Etruſco, qui Romulo adverſus hoſtes auxilium tulerit, & in eo monte habitaverit. *Feſtus*. ¶ Scribitur æque per *æ*, & per *œ*. V. *Manutii orthograph.*

Cælo, as, a. 1. *ſculpire*, *intagliare*, פתח, Germ. *auffgraben*, *auſchawen*, Gal. *graver*, *tailler*, Hiſp. *entallar*, *eſculpir*, γλύφω, ſculpo, a *cædo*, vel a *cæſulo* per ſyncopen, quod fit a *cæſum*, ut *uſtulo* ab *uſtum*. *Cic.* 1. *de Div. c.* 36. Hanc ſpeciem Praxiteles cęlavit argento. *Vergil.* 1. *Æn. v.* 644. Cęlare aliquid in auro. ¶ *Celaſſis* pro *cælaveris*, antique dictum. *Feſtus.*

Cælum, n. 2. *ſcalpello*, חרט, Ger. *grabeyſen*, *meſſel*, Gal. *burin*, *ciſeau*, Hiſp. *furzil*, *buril*, γλυπτήριον, γλυφεῖον, inſtrumentum, quo utuntur argentarii, dum vaſa ſculpunt, aut quo ſculptores, aut ſtatuarii utuntur in ligneis, aut lapideis ſimulacris ſculpendis. *Auſon. epigr.* 56. Talem fecerant ferrea cęla Deam. *Quintil. in fin. l.* 2. Cęlator cęlum deſiderat.

Cælum, n. 2. & num. pl. cęli, orum, m. 2. *Cielo*, שמים, Ger. *der himmel*, Gal. *le Ciel*, Hiſ. *Cielo*, οὐρανός, proprie eſt illa mundi pars, quę eſt a ſphęra ignis, ſeu ab æthere uſque ad cęlum empyreum, quę ambitu ſuo omnia complectitur. Dictum eſt a *cælo*, ſculpo, quia ſideribus cęlatum, ſeu ſignatum eſt, ut cenſent *Stilo*, *Plin. Iſidor. Ambroſ.*, vel a κοῖλον, cavum, ut Voſſius exiſtimat. Ut enim veteres Cęlum dixere cohum, vel covum, a χάος, *cavitas*, ſic juniores a κοῖλον, *cavum*, dixere cęlum. ¶ Hinc apparet, quam incertum ſit, utrum ſcribi debeat per *æ*, an per *œ*. Prior tamen ſcribendi ratio magis arridet. ¶ Cęli undecim ſunt, primum Lunę, 2. Mercurii, 3. Veneris, 4. Solis, 5. Martis, 6. Jovis, 7. Saturni, 8. Cęlum ſtellarum fixarum, 9. Cęlum cryſtallinum, 10. Primum mobile, 11. Cęlum Empyreum, ita dictum, quod ſplendore, & claritate cęteris antecellat. Sed alii non tam minute diſtinguentes, quinque Cęlos eſſe dicunt, planetiferum, ſtellatum, cryſtallinum, primum mobile, Empyreum. *Cicero* novem ponit, ſupremum, quod omnia complectitur, Cęlum ſtellarum fixarum, & ſeptem, in quibus ſeptem planetę convertuntur. *In Somn. Scip. in Timæo*, 2. *de nat. Deor.* ¶ Interdum cęlum ſumitur pro aere. *Cicer.* 1. *Tuſc.* Penetret, & dividat omne cęlum hoc, in quo nubes, imbres, ventique coguntur, quod & humidum, & caliginoſum eſt propter exhalationes terrę. *Virg.* 1. *Georgic.* Et varium cęli prędiſcere morem. Ubi Servius, Cęli, ideſt, aeris. Hinc cęlum molle, atrox, caliginoſum, &c. ¶ Translate dicitur cęlum capitis pro cranio, quia caput totum eo tegitur, ut inferiora hoc cęlo, *Plin. l.* 11. *c.* 37. Hoc eſt viſcerum excelſiſſimum, proximumque cęlo capitis, ſine carne, ſine cruore, ſine ſordibus. ¶ De cęlo ſervare erat, cęli ſtatum obſervare, an, & quemadmodum fulguraret, & tonaret. Erat genus auſpiciorum, & nonniſi cęlo ſereno ſervabatur. *Cic. in Verr.* Quod eo die ſcires de cęlo eſſe ſervatum. ¶ De cęlo ici, vel tangi, eſt percuti fulmine. *Cicer.* 2. *de Div.* Summanus de cęlo ictus. ¶ In cęlum ferre, vel tollere, eſt ſummis honoribus, vel laudibus aliquem afficere. *Cic. Attic.* 3. Salaminii nos in cęlum decretis ſuis ſuſtulerunt. ¶ De cęlo detrahere, eſt de ſummo honoris gradu deturbare. *Cic.* 2. *Philipp.* Collegam de cęlo detraxiſti. ¶ De cęlo lapſus, vel miſſus, dicitur de viro magno, admirando, qui felicitatem mortalibus affert. *Cic. pro Lege Manil. c.* 14. Pompejum omnes ſicut aliquem non ex hac urbe miſſum, ſed de cęlo lapſum intuentur. ¶ Cęlum digito, vertice, pedibus tangere dicuntur, qui beatiſſimi ſibi videntur. *Propert. l.* 1. *el.* 8. Nunc mihi ſumma licet contingere ſidera plantis. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 1. Noſtri autem Principes digito ſe cęlum putant attingere, ſi &c. ¶ Quid ſi cęlum ruat? Proverb. in eos, qui inaniter timent. *Ter. Heaut.* 4. 2. 41. ¶ Cælum aliquando ponitur pro Climate, ſeu cęli regione. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 11. *v.* 27. Cęlum, non animum mutant, qui trans mare currunt. *Flor. l.* 4. *c.* 12. Ipſe hominum color ab alio cęlo venire fatebatur. Loquitur de Indis Romam venientibus. ¶ *Cælos* in plur. *Varr. l.* 4. *L. L. pag.* 5. Cęli dicuntur loca ſupera, & ea deorum. *Lucret. l.* 2. *v.* 1095. Quis pariter cęlos omnes convertere. ¶ Cælus in maſcul. dicebant antiqui, a *Cælus*, de quo infra.

Cælus, pronepos Demogorgonis, qui primus Deorum omnium in fabulis numeratur, nepos Erebi, filius Ætheris, & Diei. Ex Veſta uxore undecim filios genuit, Saturnum, Opim, Tethyn magnam, Cererem primam, Vulcanum primum, Mercurium tertium, Venerem magnam, Venerem ſecundam, Thoſium, Titanum, Jovem ſecundum. Saturnus, ut generis ſui ſplendorem augeret, Uranium patrem Cęlum appellavit, matrem Opim Terram, vel a Cęlo patre nomen huic ſphęræ impoſuit, quæ omnia complectitur. *Cic.* dicit, Cælum habuiſſe Diem uxorem, & ex ea genuiſſe Venerem primam. 3. *de nat. Deor.* Fortaſſe Cælo & mater, & uxor fuit ejuſdem nominis. Huc pertinet illud *Ennii c.* 3. *n.* 44. Saturno, quem Cælu' genit. Et alio loco: Cæluſque profundus. Hic tamen pro æthere poſuit.

Cæmenta, æ, f. idem ac cæmentum. *Enn.* apud *Non. c.* 3. *n.* 42. Labuntur ſaxa, cæmentę cadunt.

Cæmentarius, ii, m. *muratore*, qui cęmenta componit, & muros ſtruit. *Hieronym. epiſt.* 103. *ad Paulin. c.* 6.

Cæmentitius, o. 1. 2. quod eſt ex cæmento, ut parietes cæmentitii. *Vitr. l.* 2. *c.* 8. Parietibus cæmentitiis altitudines extructę.

Cæmentum. n. 2. *ſaſſi*, *pietre rozze da muro*, χάλιξ, lapides minores, rudes, ac informes, & quævis lapidum fragmenta, atque aſſulę, denique omnis rudior materia, ex qua ædificia conſurgunt, & quæ ad operum farturas adhibetur. Dictum eſt a cędo, quia cæſum ſit a lapide majore. *Liv. l.* 1. *Bel. Pun.* Cæmenta non calce durata erant, ſed interlita luto. *Col. l.* 9. Quadratæ haræ cæmentis, vel etiam laterculis extruuntur. ¶ Aliquando ſumitur pro ipſo opere, ideſt, ædificio, quod ſtructo lapide erigitur. *Plin. l.* 26. *c.* 22. Pallidus lapis in cæmento raro utilis.

Cæneus. diſſyll. V. Cænis.

Cænina, urbs Latii. Pop. Cæninenſes. *Liv. l.* 1. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Cænis, puella Theſſalica, filia Elati. Huic a ſe compreſſæ Neptunus præcepit, ut in mercedem, quicquid vellet, eligeret. Illa petiit, ut in virum mutaretur, ne deinceps talia pati poſſet. Neptunus inſuper addidit, ut eſſet invulnerabilis. In virum converſa, Cæneus appellata eſt. Fertur Lapithis imperaſſe. Superbia elatus,

elatus, contemptis Diis, jubebat Lapithas per haſtam ſuam jurare. Sed Jupiter hanc ſuperbiam ultus eſt. In prælio inter Lapithas, & Centauros, poſt ingentem ſtragem Centaurorum, cum ferro vulnerari non poſſet, ingenti arborum mole oppreſſus, & extinctus eſt, vel mutatus in avem. *Ovid.* 12. *Metam. Virgilius* dicit, Cęneum in primam feminæ formam rediiſſe. *6. Æn.* v. 443.

Cæparius, ii, m. 2. cæparum ſector. *Lucil. ſat.* 5. v. 12. Lippus edenda acri aſſidue caparii' cæpa. Apud *Non.* c. 3. n. 67.

Cæpe, n. indeclin. & Cæpa, æ, f. 1. *cipolla*, Ger. *zwibel*, Gal. *oignon*, Hiſp. *cebolla*, κρόμμυον olus hortenſe notum, acri ſapore, & ſucco. *Perſ. ſat.* 4. v. 30. Tunicatum cum ſale mordens Cæpe. *Plin. l.* 19. *c.*6. Cępas ter foſſo ſolo ſeri jubent. *Apulei.* apud *Priſcian. l.* 6. *pag.* 681. *Putſch.* Cępe ſuccum melle mixtum. ¶ Cępe neutrum plurali numero caret. Nam quod afferri ſolet ex *Virg. in Moreto*, v. 73. & capiti nomen debentia cępe, *Joſ. Scalig.* reponit *porro*.

Cæpetum, i, n. 2. locus cępis conſitus. *Gell. l.* 20. *c.* 8. Cępetum revireſcit decedente Luna. Alii libri habent *cape tum*.

Cæpina, æ, f. 1. κρομμυών, *luogo ſeminato di cipolle*. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Cępina magis frequenter ſubactam poſtulat terram.

Cæpitium, vel Cępicium, ii, idem quod cępe. *Arnob. l.* 1. *circ. princ.* In caput cępitii ambiguitatis illius incerta traduceret.

Cæpulla, æ, f. 1. idem quod Cępa, vel Cępe ſpecies. *Pallad. l.* 3. *c.* 24. Satureia cum cępullis mixta ſeminatur. ¶ Legitur & ſine diphthongo.

Cære, g. n. & indecl. & Cęres, itis, *Cerveteri*, Καιρη, olim urbs, nunc opp. Thuſcię in Terr. Rom. in colle. Hęc urbs olim regionis caput fuit. Condita fuit a Pelaſgis, qui e Theſſalia venerant. Sed hi Agyllam vocarunt. Poſtea autem nomen Chære accepit, idque occaſione hujuſmodi. Lydis, qui Tyrrheni dicti ſunt, adverſus Agyllinos bellum gerentibus, quidam ad urbem propius acceſſit, nomenque urbis interrogavit: a Theſſalo autem e muro reſponſi loco accepit χαῖρε. Id omen accepere Tyrrheni, captaque urbe, *Chære* ei nomen fecerunt. ¶ Declinatur & Cęres, itis, in obliquis caſibus. *Virg.* 8. *Æn.* v. 597. Eſt ingens gelidum lucus prope Cęritis amnem. ¶ A Cære fit adject. *Cæres*, *tis*, vel *itis*, vel *Cæritis*, *tis*, vel *Cæritis*, *tis*, *Virg.* 10. *Æn.* v. 183. Qui Cęrete domo, qui ſunt Minionis in arvis. Sed aliqui dicunt, hoc loco ſubſt. nomen eſſe a nominativo *Cæres*, *etis*.

Cæremonię, vel cęrimonię, (ut eſt in vet. lap. apud Manut.) & ceremonię, f. 1. *ceremonie*, חקות, Ger. *cærimonien*, *kirchen gepreng*, Gal. *ceremonies*, Hiſp. *las ceremonias*, Θρησκεία, ſacri ritus, quibus Deum colimus, ut Orgia apud Græcos, a *Cære* urbe Etrurię, quę Romanis bello Gallico Sacerdotes, Virgines Veſtales, & res ſacras conſervavit, vel a Cerere, quod ejus ſacra *Ceremonia* dicta ſint, deinde hoc nomen ad omnem omnium Deorum cultum tranſlatum fuerit, vel ab antiquo *cerus*, ſanctus, vel a *Cado*, quaſi *cadimonia*, vel a *gero*, quaſi *gerimonia*, ideſt, a geſtibus, & a modo ſe gerendi in ſacrificando. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 12. Cęremonię ſepulcrorum. *Id. pro Rab. c.* 10. ¶ Dicitur etiam *caremonia* num. ſing. *Caſ.* 7. *bell. Gall.* Quod more eorum graviſſima cæremonia continetur. *Nepos. Themiſt. c.* 8.

Cæremoniālis, le, ad cęremonias pertinens. *Arnob. l.* 7. *p.*237. O Deorum ſublimitas prępotens, quam venerari, quam colere officiis omnibus cęremonialibus debeas.

Cæremoniōſus, a, um, idem, vel cæremoniis plenus. *Ammian. l.*22. *c.*37. Per ſeptem cęremonioſos dies, quibus Sacerdotes Memphi natales celebrant Apis.

Cæretānus, a, um, adject. poſſeſſiv. a Cęre, ut Amnis Cæretanus, qui oppidum Cære prӕterfluit. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Cærites, itum, Cęre incolę. Hos primos municipes ſine ſuffragii jure, obſervat *Gell. l.* 16. *c.* 13. Inde Cęrites tabulæ appellatæ, in quas Cenſores referri jubebant eos, quos notę cauſa ſuffragiis privabant. Itaque qui in has Tabulas referebatur ad hoc tantum civis erat, ut ait *Aſcon. in Cic. Divinat.* ut pro capite ſuo tributi nomine ęra penderet. Huc ſpectat & illud *Horatii l.* 1. *epiſt.* 6. Cęrite cera Digni, remigium vitioſum Ithacenſis Ulyſſis.

Cærŭlans, antis, cęrulum colorem referens. *Fulgent.* 1. *Mythol.* Cærulante polo.

Cæruleātus, a, um, cęruleo colore tinctus. *Vellej. Paterc. l.* 2. *c.* 83. Cęruleatus, ac nudus caputque redimitus arundine.

Cærulĕum, n. 2. *azzurro*, arenæ genus eſt, quod in auri, atque argenti metallis naſcitur ad pictorum uſum. Ejus tria ſunt genera, Ægyptium, Scythicum, Cyprium. Poſtea probatum eſt Atticum marmoroſum, & Scyricum, ſive pruſſum. *Plin. l.* 33. *c.* 13. & 15.

Cærulĕus, & Cęrulus, a, um, *turchino*, *celeſtro*, *azzurro*, *ſbiadato*, κυάνεος. Color cęruleus (Græce κυανοῦς, Italice *acqua di mare*, & *movè*, cum eſt aliquanto dilutior) eſt color cęli, cum ſerenum eſt; item maris, quod ſereni cęli colorem repreſentat. *Cic. in fragm. Non. c.* 2. *n.*717. Mare cęruleum. *Ovid.* 4. *Metam.* v. 814. Tollere aliquem in cęrula cęli. *Juvenal. ſat.* 2. v. 97. Cęrula veſtis. ¶ *Cærula* ſunt ipſa maria (ſubaudi *freta* aut *aquora*) *Virg.* 8. *Æn.* v. 622. fluctu ſpumabant cęrula cano. ¶ Hinc ipſi Dii maris *cærulei* dicuntur, & quę ad ipſos pertinent. *Ovid.* 2. *Metam.* v. 8. Cęruleos habet unda deos. *Virg.* 5. *Æn.* v. 819. Cęruleus currus Neptuni. Plures ſunt cærulei coloris gradus, prout dilutior eſt, aut intenſior. Cum dilutior eſt, ad album, & ſubviridem prope accedit. *Virg.* 1. *Georg.* v. 236. Cęrulea glacies. *Ovid.* 2. *de ar. am.* v.518. Cęrula quot baccas Pallados arbor habet. *Id. Metam.* 11. v.158. Cærula quercus. ¶ Cum vero eſt intenſior, fuſco, ſeu nigro propior eſt. *Virg.* 3. *Æn.* v. 63. ſtant Manibus arę Cęruleis mœſtę vittis, atraque cupreſſo. *Stat.* 2. *Theb.* v. 528. Nox & cęruleam terris infuderat umbram. ¶ Inter *cæruleus & cærulus* hoc ſolum diſtat, quod illud a Poetis ęque, ac a proſę ſcriptoribus uſurpatur, hoc a Poetis tantum.

Cæſa, æ, f. *colpo di taglio*, idem ac cęſio, ſeu ictus cęſim inflictus. *Veget. l.* 1. *de re milit. c.* 12. Cęſa, quovis impetu veniat, non frequenter interficit: at puncta duas uncias adacta mortalis eſt. ¶ *Inter cæſa, & porrecta* V. Cęſus. ¶ *Cæſa*, teli genus Gallis peculiare. Sed melius ſcribitur *Gæſa*. ¶ *Cæſa*, *orum*, ſunt inciſa, commata, quibus oratio diſtinguitur. *Martian. Capell. l.* 5. Nonnullis cęſis interrupta oratio.

Cæſar, aris, m. 3. Καῖσαρ, cognomen Juliorum eſt. Ille, qui primus Cęſar appellatus eſt, dictus eſt, quod cæſo matris utero natus fuerit, vel quod cum cęſarie in lucem prodierit, vel quod oculis cęſiis, & ultra humanum modum viguerit, vel quod ipſe, aut ejus avus elephantem in Africa occiderit, qui cęſar dicitur Pœnorum lingua. Primus vero hoc nomine vocatus eſt P. Scipio Africanus ſuperior. *Plin. l.* 7. *c.* 9. *Solin. c.* 4. ¶ In hac familia natus eſt C. Julius Cęſar, ille, qui Dictator perpetuus fuit, & primus Imperator vulgo numeratur. Hic poſt Germanos, Gallos, Britannoſque devictos, & Romano imperio additos arma vertit in Pompejum, qui Senatus partes tutabatur, quo bello victor, rerum omnium potitus Rempublicam in Monarchiam convertit. V. Suetonium. ¶ A Julio Cęſare ſucceſſores ejus Cęſares vocati ſunt, ut Auguſti ab Auguſto. Sed aliquando hęc nomina ſeparata ſunt, ita, ut Auguſtus eſſet, qui imperaret, Cęſar vero, qui futurus eſſet Imperii ſucceſſor. Atque hic honor tanti nominis L. Vero primum habitus eſt. *Sex. Aurel. Victor. in Diocletiano*: Maximianum Auguſtum fecit, Conſtantium, & Galerium Maximianum cognomento Armentarium Cęſares creavit. Hodie *Cæſarem* vocant, quem veteres Auguſtum; & *Regem Romanorum*, quem illi Cęſarem.

Cæſarauguſta, ę, prius Salduba, *Saragoza*, Καισαραυγούστα, urbs A. Hiſp. Tarr. Aragonię primaria, ad Iberum fl. ¶ Cęſarauguſtanus conventus, *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Cæſarēa, cognom. Magna, prius Mazaca, *Tiſaria*, *Caiſar*, urbs A. Cappadocię ad Melam fl. & radices M. Argæi. ¶ Cęſarea item urbs Cilicię, eadem, ac Anazarbus, vel prope Anazarbum. ¶ Item urbs Bithynię E. ſub A. Nicomedienſi. ¶ Cęſarea, al. Turris Stratonis, & Apollonia, *Caiſar*, urbs A. Paleſtinę, inter Ptolemaidem ad Bor. 40. M. P. & Joppen in Auſtr. 30. a Hieroſolymis 50. in Occ. & Circ. prorſus jacens in lit. maris, ab Herode dicta in honorem Cęſaris. ¶ Cęſarea Philippi, prius Paneas, *Belinas*, vel *Balbec*, urbs exc. Paleſtinę apud ort. Jordanis fl. in finibus Cęlelyrię, ad radices Libani M. olim E. ſub A. Tyrio, condita a Philippo Herodis F. & in honorem Cęſaris appellata ab ejus nomine.

Cæſarēus, a, um, o. 1. 2. *Ovid.* 1. *Faſt.* Cæſareoque diu numine clauſus ero. ¶ Vultus Cęſarei. *Id.* 2. *de Pon. eleg.* 8.

Cæſariānus, a, um, idem quod Cęſareus, ut nomen Cęſarianum, Decretum Cęſarianum. *Mart. l.* 9. *epigr.* 79. Sed domini mores Cęſarianus habet.

Cæſariātus, a, um, qui cęſariem habet, comatus, *chi ha chioma*. *Plaut. Mil.* 3. 1. v. 173. Miles uſque cęſariatus. Adde *Apul. de Mundo*.

Cæſarienſis, e, ad Cęſaream urbem pertinens. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 58.

Cæſarienſes, m. 3. Jonię populi in Epheſ. conventu. *Plin. l.* 5. *c.* 29.

Cæſaries, riei, f. 5. *chioma*, שער, Ger. *haar*, Gal. *chevellure*, Hiſp. *cabelladura*, κόμη, coma, a crebra cæſione, ideoque proprie virorum eſt. *Plaut. Mil.* 1. 1. 64. Vide, cęſaries quam decet. ¶ Cęſaries promiſſa, ideſt, longa, apud *Liv. l.* 28. *c.* 35. ¶ Tribuitur quandoque & feminis, quamquam de illis potius coma dicitur. *Vir. Geor.* 4. v. 337. *de Nymphis*: Cęſariem effuſę nitidam per candida colla. V. Cirrus. ¶ Dicitur interdum de barba. *Ovid.* 15. *Metam.* v. 656. Cęſariem longe dextra deducere barbę.

Cæſim, *di taglio*, Ger. *durch ſchnitt*, Gal. *du tranchant*, Hiſ. *de corte*, κατακοπῇ, ſignificat cędendo, ſive per inciſionem gladii, ut punctim pungendo. *Liv. l.* 22. *c.* 46. Hiſpano punctim magis, quam cæſim aſſueto petere hoſtem. ¶ *Cicer. in Orat. cap.* 67. Membratim adhuc, deinde cæſim diximus; hoc eſt, per membra adhuc, deinde per inciſa, ſeu commata.

Cęſio, onis, f. 3. *tagliatura*, inciſio. *Col. l.* 2. *c.* 33. In alteram cęſionem perennat.

Cæſitius, vel Cęſicius, a, um, adject. a cęſius. *Plaut. Epid.* 2. 2. 46. Linteolum cęſitium: h. e. purum, candidum, & cæſii coloris. Sed *Nonius c.* 14. *n.* 17. ſic dictum ait, vel quod cędendo ad candorem perveniat, vel quod oras circumciſas habeat.

Cęſius color, glaucus, cyaneus, felineus, γλαυκὸν χρῶμα, color ſubviridis, igneo quodam ſplendore intermicans, proprius oculorum, ut potiſſimum cernimus in leonis oculis, quod Cœli ſpeciem habeat, *color celeſte*, *azzurro*. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Cęſios oculos Minervæ, cæruleos Neptuni. ¶ Hinc cęſii dicuntur, qui cæſios oculos habent. Quare & Leones cęſios dixit *Catull. Carm.* 46. Atque hinc *cæſiſſimus* ſuperlat. formari auctor eſt *Varro l.* 7. *L. L. n.* 39.

Cæſōnes, m. 3. qui cęſo matris utero nati ſunt. *Plin. l.* 7. *c.* 9.

Cæſoniānus, a, um, ad Cęſonium pertinens. Eſt autem *Cæſonius* Romanum nomen. *Colum.* 1. 4. Cęſonianum præceptum.

Cæſor, oris, m. *tagliatore*, qui cędit. *Hieronym. epiſt.* 103. *c.* 6. Fabri metallorum, lignorumve cęſores.

Cæſpes, itis, m. 3. *ceſpite*, *ceſpuglio*, עגב, Ger. *waſen*, Gal. *gazon*, Hiſp. *ceſped*, βῶλος, a cędo, terra cum herba avulſa, ſeu, in modum lateris cæſa. *Tac.* 1. *Ann. c.* 19. Aggerere cæſpites. ¶ Ex cęſpite agger caſtrenſis fit. *Luc. l.* 5. Et ſubitus rapti munimine cęſpitis agger præbet ſecuros intra tentoria ſomnos. V. *Veget. l.* 3. qui docet, qua altitudine, ac latitudine cæſpes circumduci debeat. ¶ Scribitur & ceſpes, ſine dipthongo. ¶ Cęſpes vivus eſt, qui ex herba viridi ſimul cum evulſa terra extruebatur. *Horat. l.* 1. *od.* 19. ¶ Quandoque ſumitur pro ara; nam interdum ad extruendam aram cæſpite utebantur. *Ovid. Triſt.* 5. *el.* 5. v. 9. Araque gramineo viridis de cęſpite fiat. Quin & ipſi aræ Romano ritu interdum cæſpes imponebatur, ut notat Serv. ¶ Quandoque pro ſepulcro. Sepulcra enim cæſpite aggeſto cooperiebantur. *Suet. in Calig. c.* 59. Cadaver ſemiambuſtum levi cæſpite obrutum eſt. Adde *Virg.* 3. *Æn.* v. 304. Inſerviebat & ædificiis, maxime pauperum. *Virg. Ecl.* 1. v. 69. Pauperis & tuguri congeſtum cęſpite culmen. *Senec. epiſt.* 8. Hunc domum cæſpes erexit. ¶ Quin & milites ut vallo, ita & Tribunali caſtrenſi extruendo utebantur cęſpite. *Tacit. Annal.* 1. *c.* 18. Congerunt cęſpites, extruunt Tribunal. *Plin. in Paneg. c.* 56. Tribunal viridi cęſpite extructum. ¶ Apud *Avienum in Perieges.* ſępe ponitur pro tractu cœli, ſeu regione, ut v. 227. Cęſpite Paphiaco prodit ſaxoſa Carambis.

Cæſpitator, oris, qui cęſpitat, h. e. vacillat. *Serv. in Æn.* 11. v. 671.

Cæſpitator equus dicitur, qui caſurus eſt, vel qui facile pede offendit. Al. leg. *incæſpitator*.

Cęſpititius, vel cęſpiticius, a, um, qui fit ex cęſpite, ut Murus cęſpititius, *Capitolin. in Pio c.* 5. Cęſpititium tribunal, *Vopiſc. in Probo*, *c.* 10.

Cæſpōſus, a, um, *erboſo*, cęſpite plenus. *Colum. l.* 10. v. 130. Cęſpoſo litore Cumę.

Cæſticus, a, um, a cęſtu. *Tacit. Annal.* 16. *c.* 21. Ludi cęſtici a Trojano Antenore Patavii inſtituti. Alii al. leg.

Cæſtrum, vel potius Ceſtrum, n. 2. inſtrumentum, quo ebur cavatur. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Varronis inventa Romę pinxit, & cęſtro in ebore imagines mulierum maxime.

Cæſtus, us, ui, m. 4. a cędendo dictus, arma pugilum, ſc. ut deſcribit *Manut. de Quæſit. per epiſt. l.* 1. *epiſt.* 8. lora ex multiplici crudo bovis tergore (aliis laminę ferreę, vel annuli connexi) manibus & lacertis inducta, ferreis plumbeiſve clavis, aut ſquamis, ut ita dicam, clavatis armata, ad ſimilitudinem arietini cornu, quod egregie expreſſit *Plin. l.* 11. *c.*37. Manus igitur loris illis involutæ, clavę quędam eſſe videbantur. Hęc *Manut. Virg. Æn.* 5. v.420. Et tu Trojanos exue cęſtus. V. eundem poetam ibi cęſtuum certamen deſcribentem. ¶ Aliqui duo ponunt cęſtuum genera, alterum quod expoſuimus, alterum clavam quandam pilas plumbeas loris bubulis appenſas habentem. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 17. Pugiles cęſtibus contuſi non ingemiſcunt. ¶ Scribunt aliqui *ceſtus* ſine diphthongo.

Cæſullę, m. 1. a vetuſtiſſimis dicti ſunt, qui cęſiis ſunt oculis. *Feſt.*

Cæsūra, ræ, f. 1. *taglio*, גזרה, Ger. *abhauung*, Gal. *inciſion*, *ceſure*, Hiſp. *incizion*, *cortadura*, τομή, proprie inciſum. *Plin. l.* 11. Tempeſtivam habet cæſuram, hoc lignum cum dureſcere incipit. ¶ Cęſura item in carmine dicitur ſyllaba, quæ ex dictione cæditur, ac poſt quemvis pedem relinquitur. *Virg.* 1. *Æn.* Semper honos, nomenque tuum, laudeſque manebunt. Pes enim primus eſt *ſemper ho*, cęſura eſt ſyllaba *nos*, &c. ¶ Item pars verſus, quę voce pronuntiantis a reliqua parte inciditur. Ab aliquibus definitur decora terminatio vocum in medio verſuum. ¶ De variis cęſurarum generibus, præſertim in heroicis carminibus, vide Grammaticos. Diligentiſſime ea colligit ex variis Auctoribus *Fabricius de re poet. l.* 7.

Cæſuratim, *brevemente*, Ger. *beſchneidlich*, Gal. *par inciſion*, Hiſp. *brievemente*, συντόμως, per cæſuras, & commata. *Sidon. ad Claudian. l.* 4. *epiſt.* 3. Sic cæſuratim ſuccincta, quam profluens.

Cæſus, a, um, nom. ex particip. κατακοπείς, *tagliato*, *percoſſo*. *Ter. Andr.* 1. 2. 28. Verberibus cæſum te in piſtrinum, Dave, dedam. *Cic. Philipp.* 14. *c.* 1. Exercitus hoſtium cæſus, fugatuſque. ¶ *Id. ad Att. l.* 5. *epiſt.* 18. Ne quid inter cæſa, & porrecta, ut ajunt, oneris mihi addatur. Proverbium eſt a ſacrificiis ſumptum, cum inter cædem hoſtiæ, & oblationem extorum ſiniſtri quid accidebat, ne litari poſſet, ſed inſtaurari ſacrificium neceſſe eſſet. Id igitur his verbis ſignificare videtur *Cicero*, vereri ſe, ne dum diſceſſum parat, aliquid accidat, quod impediat.

Cæter, vel cæterus, a, um, vel ceterus ſine dipthongo, o. 1. 2. *altro*, אחר, יתר, Ger. *das uberig*, Gal. *l'autre*, *le reſte*, Hiſp. *el reſto*, καὶ ἕτερος, alius a voce Græca, quæ propoſita eſt. In ſingulari cęterum exercitum dixit *Cato* apud *Gell. l.* 3. *c.* 7. Quin & ipſe *Cic. l.* 6. *ad Att. epiſt.* 2. Cętera juriſdictio. Et *Ver.* 3. *c.* 2. Pro cętera ejus audacia. Sic *Liv.* non ſemel, & alii. ¶ Frequentius tamen uſurpatur in plur. cæteri, æ, a. *Cic. Fam.* 14. *epiſt.* 9. Ad cęteras meas miſerias. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. Cætera quis neſciat? ¶ Cætera accuſ. plural. *nel rimanente*, cum nominibus frequens eſt, per Helleniſmum, ſubintellecta prępoſit. κατά, *ſecundum*. *Liv. l.* 1. *c.* 35. Virum cętera egregium ſecuta ambitio eſt; h. e. quantum ad cætera. *Horat. l.* 4. *od.* 2. *de bove*. Qua notam duxit, niveus videri, Cętera fulvus. ¶ Solet etiam hęc vox in Partitionibus eleganter poni, cum poſt multa enumerata ſermonem abrumpimus. *Cic. in Top. c.* 7. In partitione quaſi membra ſunt, ut corporis caput, humeri, manus, latera, crura, pedes, cętera. Ubi impreſſi libri aliqui vulgato more habent *& cætera*. quos corrigit *Lambinus*, & *Gruter.* ¶ Uſurpatur item pro aliis particulis. *Virg.* 9. *Æn.* Cętera parce, puer. h. e. deinceps. *Curt.* Cętera opimam prædam fore: h. e. in poſterum. ¶ De cætero, pro *cæterum*. *Senec. l.* 3. *de ira*. ¶ In primo caſu ſingulari, cęterus ornatus, *Cato R. R. c.* 22. Verum Meurſius, &

. Popma illa verba non agnoſcunt. ¶ Veteres ſolitos ſine diphthongo ſcribere, ſatis conſtat. V. Orthograph. *Manut.*

Cætĕro, adverb. idem ac cæterum. *Plin. l. 8. c. 3.* Hoc ſolum ebur eſt: cetero & in his vilitas oſſea. *Id. l. 6. c. 26.* Cætero ad ſolitudines rediit.

Cæterŏqui, & Cæteroquin, adverb. alioquin, *per altro, altrimente*. *Cic. l. 1. de nat. Deor. c. 22.* Cæteroqui doctus. Et *in Orat. c. 25.* Cæteroquin recte.

Cætĕrum, *ma, quanto al reſto*, אבל, Ger. *aber*, Gal. *quant au reſte*, Hiſ. *por el reſto*, μέντοι, conjunctio, ſive adverb. quod reliquum eſt. *Plaut. Pœn. prol. v. 126.* Dehinc ceterum valete. ¶ Significat etiam, ſed, *ma*. *Ter. Eun. 1. 2. 7.* Ceterum de excluſione verbum nullum. *Nepos 18. 8. 5.* Via brevior; ceterum dierum erat fere decem. ¶ Item alioquin, *per altro*. *Cic. Q. Fr. l. 2. ep. 14.* Ego me in Cumano, & Pompejano, preterquamquod ſine te, ceterum ſatis commode oblectabam.

Cætĕrus, V. Cæter.

Ceyx, V. Ceyx.

Cajānus, a, um, adject. a Cajus. *Stat. l. 4. Sylv. 9. 22.* Emptum plus minus aſſe Cajano. Quid ſit autem aſſis Cajanus, explicat *Barth. ad Stat. Sylv. p. 418.* nempe minimum aſſis pondus, ac pretium, ad quod Romanus as a Caligula redactus fuit ob inopiam pecuniæ. ¶ *Suet. in Tito, c. 1.* Inſignis annus Cajana nece. i. e. Caligulæ.

Caīcus, olim Aſtræus, *Girmaſti, Caſtri, Chiay*, fl. Phrygiæ, ſeu Æolidis, qui oritur ex Myſia, non procul a Pergamo decurrit, & inter Pitanen ad Bor. & Elæam ad Auſtr. in mare Ægæum labitur. *Virg. 4. Georg. v. 370.*

Cajēta, *Gaeta*, urbs Latii novi Prov. Terræ Labor. E. ſub A. Capuano, ad radices collis, in peninſula, cum duplici arce, & portu percapaci, in ora maris Tyrrheni, proxima Formis. ¶ Nomen habuit a Cajeta muliere Trojana nutrice Æneæ, vel Aſcanii, vel Creuſæ. Hanc Æneas ab Inferis reverſus fato ceſſiſſe inveniens eam non longe a Bajano ſinu ſepeliit, ibique urbem condidit, quam una cum adjacenti portu Cajetam dixit. *Virg. 7. Æneid.*

Cajetānus, a, um, ad Cajetam pertinens, ut Cajetana villa, *Valer. Max. 1. 4. 5.*

Cajo, as, cohibeo, compeſco. Affertur exemplum *ex fragment. Plaut. in Aſtraba:* Quid tuam amicam times, ne te manulea caiet?

Cajŏlus, i, m. diminutivum a Cajus. *Stat. l. 1. ſilv. ult. v. 17.* Molles Caioli, Lagunculique. *h. e.* cupediæ, in quibus impreſſæ erant formæ iſtorum puerorum. *Al. leg.* Molles caſeoli, lucunculique.

Cajus, m. 2. γάϊος, prænomen a parentum gaudio ſumptum. Eſt dictio diſſyllaba, niſi per diæreſim ex i conſonante facias vocalem, ut apud *Martial.* Pervigil in pluma Caius ecce jacet. Proferebatur autem *Gaius* per G, licet per C ſcriberetur, *Quintil. l. 1. c. 7.* cujus rei rationem affert *Voſſ. de Vit. Serm. l. 2. c. 1.* Ipſa autem C littera inverſa Ɔ mulierem Cajam declarat, *Quintiliano* auctore *l. 1. c. 7. Cic. pro Mur.* Putarunt, omnes mulieres, quæ coemptionem facerent, Cajas vocari. ¶ Apud Priſcos pro domino ponebatur, ſicut & Caja, γαία, pro domina. Vide *Plutarchum*. ¶ Fuit autem revera prænomen proprium uxoris Tarquinii Priſci, quæ Caja Cæcilia appellabatur. Hæc in lanificio excelluit. Ea de cauſa prænomen omnibus Romanis mulieribus commune factum eſt. Nova enim ſponſa, cum viri domum perveniſſet, ante fores interrogabatur, quænam eſſet, illa ominis cauſa ſe Cajam eſſe reſpondebat, inquiens: *Ubi tu Cajus, ego Caja:* h. e. Ubi tu dominus eris, & paterfamilias, ego domina ero, & materfamilias. *Plutarc. in Quæſtionib. Roma.*

Cala, f. 1. *baſtone*, fuſtis. Calæ, teſte *Servio*, dicebantur fuſtes, quos portabant ſervi, ſequentes dominos ad prælium, unde etiam calones dicebantur. Nam conſuetudo erat militis Romani, ut ipſe ſibi arma portaret, & ſervus vallum, vallum autem dicebant calas. *Lucil. apud Serv. in princ. 6. Æn.* Scinde calam, ut caleas, ideſt, ſcinde lignum, & focum accende, ut caleſias.

Calăber, bra, um, qui ex Calabria eſt. *Sil. Ital. l. 12. v. 396. de Ennio:* Miſerunt Calabri, Rudiæ genuere vetuſtæ. *Horat. l. 1. ep. 7. v. 14.* Calaber hoſpes.

Calăbra, æ, f. 1. erat Curia proxima caſæ Romuli in Capitolio. Dicta eſt a *calando*, ideſt, a vocando, quod ante Faſtorum evulgationem in eum locum convocato Populo ſtatim poſt novilunium Pontifex minor, a Rege Sacrificulo facto ſacrificio, pronuntiabat, quot dies inter calendas, & nonas intercederent, ut nonis convenirent, audituri, quinam dies eo menſe faſti, quinam nefaſti, quinam feſti eſſent, qui ludi, quæ ſacrificia celebranda. *Macrob. l. 1. c. 15.*

Calabria, f. 1. *Calabria*, καλαβρία, *Terra d' Otranto*, olim regio Italiæ in Salentinis, pars Provinciæ Hydruntinæ ad oram Borealem, inter Apuliam Peucetiam ad Occ. & Japygiam ad Ort. circa Brunduſium, & Hydruntum. ¶ Calabria vero hodierna longe ab hac diverſa, & diſtans eſt. ¶ Regio enim Auſtralis eſt *Calabria*, Siciliæ proxima, quæ brevi maris tractu a Peloro disjungitur, ubi alias Brutii, & Magna Græcia, inter Mare Tyrrhenum, & Mare Jonium, a Borea in Auſtrum extenſa. Eſtque duplex, Calabria citerior, ſeu citra montes, quæ magis in Boream extenditur, & Calabria ulterior, quæ in Merid. Citerioris caput eſt Conſentia, ulterioris S. Severina.

Calabrico, as, are, faſciis involvere. *Plin. Valer. l. 3. c. 13.* Lanis involvere, & calabricare.

Calabrĭcus, a, um, adject. poſſeſſiv. a Calabria, ut Olea Calabrica. *Colum. l. 12. c. 49.* ¶ Calabrica etiam genus faſciarum eſſe videtur. *Plin. Valer. l. 3. c. 13.*

Calagurris, *Calahorra*, urbs Hiſp. Tarrac. olim in R. Navarræ, nunc in Caſtella veteri, in fin. Vaſconum, prope confinia Navarræ, ad Iberum flu. patria *Quintiliani*. *Auſon. in Profeſſoribus num. 1.*

Calaguritanus, a, um, ad Calagurim pertinens, *Plin. l. 3. c. 3.* Calaguritani populi.

Calăis, m. 3. Boreæ ex Orithyia conjuge filius alatus, qui una cum Zetho fratre ſimiliter alato cum Argonautis Colchos profectus eſt. Cum in ea expeditione a Phineo Rege Arcadiæ Argonautæ humaniter eſſent accepti, Harpyas, quæ Regnum illius infeſtabant, perſequi conſtituerunt. Quas cum & alarum auxilio, & ſagittandi peritia in Plotas uſque Inſulas fugaſſent, ab Iride admoniti ſunt, ne Jovis canes ulterius perſequerentur. Ii itaque retrorſum converſi, duas illas inſulas, in quibus Harpyas reliquerunt, a converſione ſua Strophadas appellarunt, nempe ἀπὸ τῆς στροφῆς, a converſione. Poſtremo ab Hercule occiſi dicuntur, & in ventos commutati, qui Caniculæ exortum dies fere octo præcedunt. Unde πρόδρομοι, ideſt *præcurrentes*, appellantur. *Ovid. in fi. l. 6. Metam.*

Calamarius, a, um, ad calamum pertinens, ut theca calamaria apud *Suet. in Claud. c. 35.* in qua ſc. calami ſcriptorii reponuntur. *pennaiuolo*.

Calamēta, n. 2. fragmenta veterum calamorum, hoc eſt, pedamentorum, quæ ex calamis, ideſt arundinibus fiunt. *Colum. l. 4. c. 27.* Sic deinde ordinata vineta feſtinabimus emundare, ſarmentiſque, & calametis liberare.

Calaminæ Hetruſcæ, inſulæ in Lydia, quæ non ventis ſolum, ſed etiam contis quo libeat pulſæ, multorum civium Mitridatico bello ſaluti fuerunt. *Plin. l. 2. c. 95.*

Calamiſtrātus, a, um, adject. Calamiſtro ornatus, ut calamiſtrata coma. *Cic. pro Sext. c. 8.* Et calamiſtratus ſaltator. *Id. poſt red. in Sen. c. 6.*

Calamiſtrum, & calamiſter, n. & m. 2. *ferro da increſpare i capelli*, Ger. *ein pfriemen darmit man das haar krauſet*, Gal. *fer a friſer les cheveux*, Hiſp. *hiero para enſortijar los cavellos*, καλαμὶς, ἴδος, acus major, qua calefacta criſpantur capilli, a calefaciendo, vel a καλαμίζω, calamo canere, quia ferrum hujuſmodi eſt cavum inſtar calami, ideſt, acus arundineæ. Unde a *Nonio c. 15. n. 27.* calamiſtrum fiſtula dicitur. *Cic. poſt Red.* Frons calamiſtri notata veſtigiis. Hinc calamiſtro crines convertere, apud *Petron. in ſatyr. c. 102.* ¶ Calamiſtros adhibere, tranſlate pro, fucatum cultum, ſive ornatum orationi addere. *Cic. in Orat. c. 23.* Tum removebitur omnis inſignis ornatus, quaſi margaritarum: ne calamiſtri quidem adhibebuntur. Et *de Clar. Orat. c. 75.* Calamiſtris inurere.

Calamītæ, *ranocchi piccioli*, Ger. *ein laubfroſch*, καλαμίται, ranæ minimæ ſunt, & viridiſſimæ, quæ a quibuſdam dryopetæ vocantur, ſic dictæ, quod inter calamos verſentur. *Plin. l. 32. c. 7.*

Calamĭtas, tis, f. 3. miſeria, ærumna, pernicies, adverſa, vel incommoda fortuna, incommodæ res, *grandine, calamità, miſeria*, אוד, Ger. *ein feldeſchade*, Gal. *calamité*, Hiſ. *calamidad*, συμφορά, proprie eſt calamorum imminutio, ideſt cum calami ſegetum confringuntur grandine, ac procelloſa aliqua tempeſtate. *Plaut. Caſ. 5. 2. 30.* Quicquid erat, calamitas profecto attigerat nunquam. V. *Taubman. Ter. Eun. 1. 1. 34.* Noſtri fundi calamitas. ¶ Tranſlate accipitur pro infortunio quolibet, ſeu miſeria, vel ærumna. *Cic. Verr. 1.* Ejuſmodi fuit, non ut Legatus pop. Rom., ſed ut quædam calamitas pervadere videretur. Hinc calamitate affligi, calamitatem inferre, accipere, ferre, &c. *Id. & Nepos variis in loc.*

Calamitōſe, adv. miſere, *calamitoſamente, miſeramente*, δυστυχῶς, ἀθλίως, *Cic. 3. Offic. c. 29.* Turpiter potius, quam calamitoſe.

Calamitōſus, a, um, calamitatibus plenus, *calamitoſo*, οἰζυρός. Primo ſignificat, quod calamitatem infert. Unde calamitoſam tempeſtatem dixit *Cic. Verr. 3. c. 28.* ¶ Deinde id, quod hujuſmodi calamitati eſt obnoxium. *Plin. l. 18. c. 7.* Hordeum ex omni frumento minime calamitoſum. ¶ Præterea calamitoſus eſt, qui ærumnis, & calamitate afficitur, vel afficit, ut dictum eſt. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 28.* O rem miſeram, & calamitoſam: Et *Fam. l. 6. epiſt. 21.* Appropinquare exitus hujus calamitoſiſſimi belli videbatur. *Auctor epiſt. ad Octavium, quæ inter Ciceronianas eſt*: Quæ non inſequens hora antecedente calamitoſior populo Rom. illuxit?

Calămus, m. 2. *canna foraile, penna da ſcrivere*, קנה, קולמוס, Ger. *rohr, ſchreibfeed*, Gal. *roſeau, plume*, Hiſ. *cana, pluma*, κάλαμος, arundo minuta, habens internodia longa, & recta, ex qua ſagittæ apud diverſas gentes fiebant. *Virg. 3. Ecl.* Cum Daphnidis arcum fregiſti, & calamos. ¶ Aliquando accipitur pro ſtipula, & pro quacunque re tereti, ac fiſtuloſa ad ſimilitudinem arundinis. Unde arborum quoque, ac vitium calamos dicimus, ideſt, teretes particulas, & virgas ad ſerendum in terra aptas. *Plin. l. 17. c. 18.* Inſeritur oleaſter calamo, & inoculatione. *s' inneſta a marza, e a occhio.* ¶ Calamus item eſt virga ad capiendas aves viſco illita, *paniae*. *Mart. l. 13. epig. 68.* Galbula decipitur calamis, & retibus ales. ¶ Metonymice de tibia dicitur: itemque de fiſtulis, quas ſyringas vocant. *Virg. 4. Ecl.* Nec calamis ſolum æquiparas, ſed voce magiſtrum. ¶ Hujus primum inventorem Panem fuiſſe Poetæ narrant. *Id. 3. Ecl.* Pan primus calamos cera conjungere plures inſtituit. ¶ Denique penna, qua nunc ſcribimus, quæ eſt ex avibus, calamus dicitur ſecundum priſcam conſuetudinem. Principio enim calami ſcriptorii ex arundinibus Ægyptiis confecti fuere. *Cic. ad Attic. l. 6. ep. 8.* Cum inſtituiſſem ad te ſcribere, calamumque ſumſiſſem. Et *l. 2. epiſt. 15. ad Q. Fr.* Calamo, & atramento temperato. Calamus temperatus, eſt ita acuminatus, ut expreſſe ſcribat. ¶ Calamus odoratus, vel aromaticus, κάλαμος μυρεψικός, eſt arundini ſimilis, multis geniculatus nodis, fragrans odore ſuaviſſimo, caſiæ ſapore. Provenit in Arabia, India, & Syria. *Plin. l. 12. c. 22.*

Calămus, Mæandri flu. filius, qui amavit, & amatus eſt a Carpo filio Zephyri, & unius ex Horis, puero pulcherrimi corporis. Accidit, ut Carpus in Mæandrum fl. caderet, & extingueretur. Calamus patrem propter hoc ſcelus averſatus aufugit, rogavitque Jovem, ut finem ſuis luctibus daret, ſibique mortem præſtaret, ut amato poſt obitum jungeretur. Juppiter Calamum in arundines vertit, quæ ſemper circa oras fluminum naſci ſolent; Carpum vero in fructus rerum omnium vertit, ut ſemper renaſceretur. *Serv. in Ecl. 5. Virg. v. 28.*

Calantĭca, f. 1. *cuffia*, ταινία, κρήδεμνον, tegmen muliebre, quod capiti innectitur, a καλὸν, pulchrum, & ἄνθος, flos, quod floribus intextis variata ſit. Uſus hac voce *Cic. in Clodium, apud Nonium 14. 2.* Cum calanticam capiti accommodaret. Adde *Auſon. in periocha 5. Ody.* ¶ Aliqui ſcribunt *Calatica*, dempto n.

Calăris, Caralis, 3. *Cagliari*, urbs A. Sardiniæ primaria, & Regia, in qua ſedes eſt Proregis. ¶ Populi Calaritani. ¶ Hinc pars Auſtralis Inſulæ dicitur Prom. Calaritanum, *Capo Cagliari*.

Calaſis, is, f. 3. χάλασις, nodus tunicæ muliebris, quo connexa circa cervicem ſubmittitur, a χαλάω, laxo, & εἴρω, traho. *Feſtus*. Sed aliqui dicunt, vocem Ægyptiam eſſe, & ea tunicam fimbriatam Ægyptiam ſignificari. *Pollux l. 7. c. 16.*

Calathiāna viola, f. 1. flos eſt præter violarum naturam autumno proveniens, lutei coloris, foliis minutis, ſine odore, figura calathum referens. *Plin. l. 21. c. 6.* Alii leg. *calthiana*, a caltha.

Calathiſcus, i, m. 2. *ceſtelletta*, diminut. parvus calathus. *Catul. Carm. 63. v. 319.* Vellera virgati cuſtodibant calathiſci.

Calăthus, m. 2. *ceſtella, paniere*, סל, Ger. *einhenkorb*, Gal. *panier*, Hiſp. *canaſto*, κάλαθος, ab aliquibus qualus, & quaſillus, ab aliis fiſcella, vas vimineum, in quo mulieres penſa, vel tramam revolvunt, aut in quo flores, vel fructus, aut aliquid id genus ferunt, a κᾶλον, lignum. *Virg. in Alex. Ecl. 2. v. 45.* Tibi lilia plenis ecce ferunt Nymphæ calathis. ¶ Accipitur interdum pro calice, ſeu poculo, *calice*. *Virg. 5. Ec.* Vina novum fundam calathis Arviſia nectar. ¶ *Servius* ait, eſſe vas æneum, in quo lac, vel recens caſeus aſſervatur. In hac uſurpatione videtur dictus quaſi γάλαθος, a γάλα, lac. *Virg. Georg. 3. v. 400.* Quod ſurgente die mulſere.... Sub lucem exportant calathis, adit oppida paſtor. ¶ Calathorum formam *Plin. l. 21. c. 5.* liliis tribuit; ſc. ex anguſto orbe in ampliorem ſurgentem. ¶ Calathus fuit etiam fil. Jovis, & Antiopes.

Calatia, Galatia, *Gajazzo*, urbs R. Neap. in Prov. Terræ Laboris, prope Vulturnum fl. media inter Capuam, & Teleſiam. *Liv. l. 9. c. 2.*

Calatio, onis, f. vocatio, κλῆσις, *chiamata*. *Varr. l. 4. L. L.* Calabra ſine calatione poteſt aperiri.

Calatīnus, a, um, adject. qui ex Calatia eſt. *Liv. l. 22. c. 13.* Per Alliſanum, Calatinumque agrum.

Calator, oris, m. 3. *Vet. Gloſſ.* Calatores, ἱεροκῆρυξ ἱερέων. *Iſidorus* Calator, miniſter ſacrorum. *Sueton. de illuſt. Grammat. c. 12.* Cornelius Epicadius Syllæ libertus, calatorque ſacerdotio augurali. ¶ *Feſtus* generatim omnes ſervos Calatores dictos putat, quia ſemper vocari poſſent. Eſt enim Calator a *calando*, i. e. vocando. *Plaut. Pſeud. 4. 2. 52.* Harpax calator meus eſt, ad te qui venit. ¶ *Vet. Scholiaſt. ad Horat. Sat. 2. l. 1.* cum ſervum calatorem dici cenſet, qui alios ad miniſteria vocat.

Calatorius, a, um, adject. ad calatorem pertinens. *Inſcrips. apud Fabrett. p. 435.* Permiſſu Calatorio, & Flaminum.

Calātus, a, um, *chiamato*, vocatus, ab antiquo *calo, as*, ut calata Comitia. *Macrob. l. 1. Sat. c. 15. Gel. l. 15. c. 27.*

Calaurēus, a, um, adject. *Latois* cognominata eſt *Calaurea* a Calauria inſula ſinus Argolici, ubi culta fuit. *Ovid. 7. Met. v. 384.* Inde Calaureæ Latoidos aſpicit arva.

Calbei, m. 2. auctore *Feſto*, dicebantur armillæ, quibus triumphantes utebantur, & milites ob virtutem donabantur, vel a καλὸς, *pulcher*, vel a *galbeus*, viridis, vel a καρπὸς, *junctura manus*, quod primo *carpius* diceretur, deinde *calpius*, tandem *calbius*, vel *calbeus*.

Calcabĭlis, le, qui calcari poteſt. *Sidon. l. 1. epiſt. 5.* Agger calcabili ſilice cruſtatus.

Calcaneum, i, n. *calcagno*, עקב, πτέρνα, pars poſterior pedis imi. *Virg. in Moret. v. 36.* Continuis rimis calcanea ſciſſa rigebant. *Lamprid. in Heliog. c. 20.* Comedit ſæpius calcanea camelorum.

Calcar, aris, n. 3. *ſprone*, דרבנות, Germ. *ſporn*, Gall. *éperon*, Hiſp. *eſpuela*, κέντρον, ferreus ſtimulus ad urgendos equos, ſic dictus, quod ad calcem alligetur, vel a calcando. *Cic. 3. de Orat.* Dicebat Iſocrates, ſe calcaribus in Ephoro egere, contra in Theopompo frænis uti ſolere. ¶ Currenti calcar addere, proverbio dicitur, h. e. eum, qui ſua ſponte ad rem aliquam ſatis incitatus eſt, vehementius adhuc inflammare. *Plin. l. 1. ep. 8.* ¶ Calcaria tribuuntur etiam gallinis a *Colum. l. 8. c. 2.* ¶ Adhibere, & admovere alicui calcaria, apud *Cic. & Horat.*

Calcaria, æ, f. 1. fornax, in qua calx coquitur, *fornace da calcina*. *Ammian. l. 27. c. 4.* Calcarias extinguere. *Ulpian. l. 8. de pœnis*: In calcariam quoque, vel ſulphurariam damnari ſolent. Quo loco notatur calcis fodina.

Calcarius, a, um, o. 1. 2. quod ad calcem pertinet. Hinc calcaria fornax, *fornace da calcina*, Ger. *kalkofen*, Gal. *four a chaux*, Hiſp. *calera*, in qua calx coquitur. *Plin. l. 17. c. 9.* Cinere e calcariis fornacibus. ¶ Calcarius, ii, ſubſt. qui præeſt fornaci calcariæ. *Cat. de R. R. c. 16.* Calcarius ligna conficit ad fornacem.

Calcāta ædificia. V. Calicata.

Calca-

Calcator, oris, m. qui calcat, & ſpecialiter qui calcat uvas. *Calpurn. Ecl.* 4. v. 24. Ut nudus ruptas ſaliat calcator in uvas.

Calcatorium, ii, n. *palmento*, locus in celle vinaria, in quo uvæ calcantur. *Pallad. lib.* 1. *tit.* 18. *de cella vinaria*. Baſilicæ ipſius forma calcatorium loco habeat altiore conſtructum, ad quod inter duos lacus, qui ad excipienda vina hinc inde depreſſi ſint, gradibus tribus fere, aut quatuor aſcendatur.

Calcatrix, icis, f. 3. quæ calcat. *Prudent. Pſychomac.* v. 589. Calcatrix mundi.

Calcatūra, æ, f. calcandi actus. *Vitruv. l.* 10. *c.* 10. Pinnæ rotarum, ſine operarum calcatura, fluminis impulſu ſunt verſatæ.

Calcātus, us, ui, m. 4. idem quod calcatura. *Pallad. Jan. tit.* 13. Ne calcatu aſſiduo terra effoſſa ſolidetur.

Calcātus, a, um, *calcato*, *pigiato*, calcando preſſus. *Ovid.* 2. *Met.* v. 29. Calcatæ uvæ. ¶ Tranſlate violatus, contemptus. *Stat. Theb.* 3. v. 208. Calcatum fœdus. *Claudian.* 2. *in Eutrop.* v. 125. Calcatum jus. ¶ Item habitatus, Poetice, *Sil.* 3. 676. Calcatoſque Jovi lucos prece, Boſtar, adora.

Calceāmen, & calceamentum, pro ipſo calceo, *ſcarpa*, …. *Plin. l.* 19. *c.* 2. Hinc calceamina, & paſtorum veſtis. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 32. Mihi amictui eſt Scythicum tegmen, calceamentum ſolorum callum, cubile terra.

Calceamentum. V. Calceamen.

Calcearium, ii, pecunia, quæ ad parandos calceos impenditur. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 8. & *Ulpian. l.* 21. *Dig. de Aliment. & cibar.* Simili modo *Veſtiarium*, *Vaſarium* dicebatur.

Calceātor, & Calciator, oris, m. qui calceat. *Inſcript.* apud *Gorium pag.* 131. M. Livius Aug. L. Menophilus calciator.

Calceātus, us, m. 4. *ſcarpa*, idem, quod calceamen. *Suet. in Calig. c.* 52. Veſtitu, calceatuque, & cætero habitu neque patrio, neque civili uſus eſt.

Calceātus, a, um, calceis indutus, *calzato*. *Cic. pro Cal. c.* 26. Non ſatis commode calceati, & veſtiti. ¶ Jculariter *Plaut. Captiv.* 1. 2. 84. Calceati dentes *h. e.* parati inſtructique ad comedendum, ſumpta tranſlatione a viatoribus, qui per ſcrupoſas vias ituri calceis diligentius ſe muniunt. ¶ Supra autem dixerat: *nam meus ſcrupoſam victus commeat viam*. ¶ *Equus altius calceatus* eſt, qui altas habet ungulas. *Pallad. in Mart. tit.* 13.

Calceo, as, are, calceis veſtio, *calzare*, …, *Sueton. in Veſpaſ. c.* 21. Calceabat ipſe ſe, & amiciebat. ¶ Transfertur & ad jumenta. *Id. ibid. c.* 23. Calceare mulas; quod Itali *ferrare*.

Calceolarius, m. 2. *calzolaio*, Ger. *ſchuchmacher*, Gal. *cordonier*, Hiſp. *çapatero*, …, qui calceos conficit. *Plaut. in Aul.* 3. 5. 38. Propolæ, linteones, calceolarii.

Calceŏlus, m. 2. *ſcarpetta*, …, dim. a calceus. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 29. Cum haſta, cum ſcuto, cum calceolis repandis. Et quia de voce hac quidam dubitant, adde *Scribon. comp.* 208.

Calces, *Feſto* ſunt ampullæ plumbeæ.

Calceus, m. 2. *ſcarpa*, …, Ger. *ein ſchuch*, Gal. *ſoulier*, Hiſp. *çapato*, …, pedis indumentum, quod fit ex pellibus animalium, a *calx*, quia calcem munit, ut ſolea tegit ſolum, ſeu plantam pedis. *Cic.* 1. *de Inv.* Si multus erat in calceis pulvis. *Id. Philip.* 2. *c.* 30. Cum calceis, & toga. ¶ Uſi autem Romani duplici calceorum genere: altero quod ex aluta, aſſuta lunula, altero ex puro corio: primi generis calcei dicebantur Mullcoli, ſecundi Perones. *Tertul. de Pal. c.* 4. ¶ Calceos mutare, eſt Senatorem fieri: Alii enim erant Magiſtratuum ac nobilium, alii plebeiorum calcei. *Cic. Philip.* 13. *c.* 13. Mutavit calceos: pater conſcriptus repente factus eſt. ¶ *Calceos poſcere* dicebantur convivæ, cum peracta cœna erant abituri. Nam diſcubituri ponebant calceos, ne tricliniares lectos conſpurcarent. *Plin. l.* 9. *ep.* 17. Quam multi, cum lector, aut lyriſtes, aut comœdus inductus eſt, calceos poſcunt. ¶ De calceis libellum edidit ſatis accuratum *Benedictus Balduinus*.

Calchas, antis, m. 3. …, proprium nomen Græci Auguris Theſtoris filii, a quo Theſtorides a Poetis appellatur, qui cum Græcis ad expeditionem Trojæ profectus eſt, cujus conſilio, quoniam divinandi arte plurimum præſtabat, multa geſta ſunt. Diruta autem Troja, reverſus cum Amphiloco Amphiarai filio terreſtri itinere Colophonem, cum in luco Apollinis Clari extra urbem apud fanum in Mopſum præſtantiſſimum Augurem incidiſſet, artis peritia ab illo ſuperatus, dolore contabuit, quod propoſita ſibi a Mopſo caprifico, ut refert Heſiodus, aut, ut Pherecydes mavult, ſue gravida, conjicere non potuiſſet, quot in illa ficus eſſent, quotve hæc utero ſuculas gereret, quod tamen Mopſus ſine ullo errore divinavit. *Virg.* 2. *Æn.*

Calciamentum, pro calceamentum legitur apud *Colum. l.* 12. *c.* 3.

Calciarium. V. Calcearium.

Calcifrăga, f. 1. …, herba eſt in maritimis petris fere naſcens, a calculis frangendis ita dicta. *Plin. l.* 27. *c.* 9. *Ruel. l.* 2. *c.* 129.

Calcio. V. Calceo.

Calciŏpe, f. 1. filia Æetæ Colchorum Regis, ſoror Medeæ, & Abſyrti, quæ Phryxo nupſit, ex quo Cytorum peperit. *Ovid. in ep. Helen. ad Parid.*

Calcitrātus, us, m. 4. …, actus ipſe calcitrandi. *Plin. l.* 8. *c.* 44. Mulæ calcitratus inhibetur vini crebriore potu.

Calcitro, as, a. 1. calce percutio, renuo, *tirare de' calci*, …, Ger. *auſſchlang*, Gal. *regimber*, *ruer*, *calcitrer*, Hiſ. *acocear*, …, calcibus ferio. *Plin. l.* 30. *c.* 16. Mulas non calcitrare, cum vinum biberint. ¶ Tranſlate *Cic. pro Cal. c.* 15. Calcitrat, reſpuit, non putat tua dona eſſe tanti.

Calcitro, onis, qui calcibus ferit. *Col. l.* 4. *cap.* 2. Equus mordax, & calcitro. *Plaut. Aſin.* 2. 3. 10. Procul ſi quem videt ire ad ſe calcitronem.

Calcitrōſus, a. 1. 2. …, qui ſæpe calcibus ferit. *Col. l.* 2. *c.* 2. Juvencum retrectantem, & calcitroſum reddit.

Calco, as, a. 1. *premere col piè*, *calcare*, …, Ger. *treten*, *preſſen*, Gal. *fouler aux pieds*, Hiſp. *hollar*, …, calcibus premo. *Virg.* 12. *Æn.* Mixtaque cruor calcatur arena. ¶ Transfertur etiam ad animum, ut Calcare voluptates, amorem, honores, jura, clientes, pro conculcare, deſpicere, &c. *Ovid. Claudian.* & alii. Calcare æquor dixit idem *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 10. ¶ Calcare uvas, *Varr. R. R. l.* 1. *c.* 54. ¶ Calcare, de Gallo gallinam ineunte, *Colum. l.* 8. *c.* 5.

Calcularius, a, um, adject. ad calculos ſeu rationes pertinens. *Modeſtin. Dig.* 50. 8. 8. Calcularii erroris retractatio etiam poſt decennii, aut vicennii tempora admittetur.

Calculatio, onis, calculus, ſupputatio, *conto*, *calcolo*. *Caſſiodori* eſt hæc vox *l.* 1. *ep.* 10. & *Fortunati l.* 5. *epiſt. proſa* 6. *ad Syagrium Epiſc.* ¶ Pro generatione calculorum in veſica, *Cœl. Aurelian. Tard.* 5. 4.

Calculātor, m. 3. *contiſta*, *calculatore*, …, Ger. *ein rechenmeiſter*, Gal. *calculateur*, *conteur*, Hiſp. *contador*, …. *Mart. l.* 10. *epigr.* 62. Nec calculator, nec notarius velox.

Calculenſis, ſe, adject. *Plin. l.* 9. *c.* 37. Purpuræ genera plura: luteuſe, putri limo; & algenſe, nutritum alga, viliſſimum utrumque: melius tænienſe, in tæniis maris collectum: calculenſe appellatur a calculo maris, mire aptum conchyliis. Ita *Harduin.*

Calculo, as, a. 1. *far il calcolo*, *o conto*, …, …, ratiocinor, rationem facio, a calculis, ideſt lapidibus minutis, quos antiqui in manu tenentes numeros componebant. *Prudent. in hymno Laurent.* v. 131. Nam calculanda eſt primitus, Tum ſubnotanda eſt ſummula.

Calcŭlo, onis, idem quod calculator. *Rufus Feſt. in præfat. Breviarii rer. Rom.* Morem ſequutus calculonum, qui ingentes ſummas æris brevioribus explicant. Al. tamen leg. *calculatorum*. Adde *Auguſtin. l.* 2. *de ordine*, *c.* 12.

Calculōſus, a, um, o. 1. 2. *ſaſſoſo*, Ger. *voller ſteinlein*, Gal. *pierreux*, Hiſ. *pedregoſo*, …, calculis plenus, *Col. l.* 3. *c.* 11. Loca aprica, calculoſa, glareoſa, interdum & ſaxoſa amat. ¶ Item qui calculorum morbo laborat. *Plin. l.* 21. *c.* 18. Apollodorus profeſſus, cypiron efficaciſſimum eſſe adverſus calculoſos. Adde *Cel. l.* 7. *c.* 26.

Calculus, m. 2. *ſaſſolino*, …, Germ. *ſteinlein*, Gal. *caillou*, Hiſp. *guijarillo*, …, lapis terræ admiſtus, rotundus, duriſſimus. *Cic. l.* 1. *c.* 61. *de Orat.* Demoſthenes conjectis in os calculis, ſumma voce verſus multos uno ſpiritu pronuntiabat. ¶ Eſt item calculus lapillus in renibus, aut veſica generatus, meatum urinæ prohibens, aſperrimumque gignens cruciatum, quod morbi genus Græci … appellant. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Sed hominum quibuſdam diro cruciatu ſubinde naſcentes calculi. Sic apud *eundem* calculorum valetudo. ¶ Item calculus, …, dicitur, quem *latrunculus*, ſeu *latrunculum* antiqui appellaverunt, vulgus *ſcaccum* vocat. *Mart.* Hic mihi biſeno numeratur teſſera puncto, calculus hic gemino diſcolor hoſte perit. In hac ſignificatione etiam *calx* dicitur. *Lucil. l.* 14. *apud Priſc. l.* 6. Naumachiam licet hæc, inquam, alveolumque putare, & calces. ¶ Item quoniam calculis ſubducere rationes ſolemus, calculus pro ipſis rationibus ponitur, *conto*, *ragione*. *Cic.* Si te alicujus dati pœnitet, ad calculum reducas. Hinc revocare, ſive reducere ad calculum, eſt aliquid exactius ſupputare. *Cic. de Amic. c.* 16. Hoc eſt quidem nimis exigue, & exiliter ad calculum revocare amicitiam, ut par ſit ratio acceptorum, & datorum. ¶ Calculis item olim Græci ſuffragia colligebant, candidis abſolutionem, nigris condemnationem ſignificantibus. Unde factum eſt, ut calculum pro ſuffragio, ſententia, & judicio ponamus. *Plin. Junior. in Paneg.* Calculum de ſe alicui permittere. *Id. l.* 1. *epiſt.* 2. Adjicere alicui album calculum; & *l.* 6. *ep.* 11. O diem lætum, notandumque mihi candidiſſimo calculo! Solebant enim Thraces dies proſperos, & lætos notare albo calculo, ſeu lapillo in urnam conjecto, infelices vero atro, ut ſcirent exacto anno, quot & quos dies lætos, aut triſtes habuiſſent. *Plin. l.* 7. *c.* 40. *Martial. l.* 12. *epigr.* 34. ¶ Calculum parem ponere apud *Plin. Jun. l.* 5. *ep.* 97. eſt par pari rependere, *render la pariglia*. ¶ Calculum reducere apud *Cic.* eſt mutare ſententiam, *cangiar parere*. Sic *Nonius*. ¶ Calculos ponere apud *Col.* 3. 3. & calculos alicujus rei ſubducere apud *Cic.* eſt Ital. *fare i conti*.

Caldamentum, i, fomentum calidum. *Marcel. Empir. c.* 5. Caldamentis adhibitis ſopiri.

Caldariŏla, læ, f. parvum caldarium, *Vetus Scholiaſt. Juv. ad Sat.* 5. v. 47.

Caldarium, n. 2. *caldaia*, …, Germ. *einkeſſel*, Gal. *chaudiere*, Hiſp. *caldera*, …, ahenum, quo aqua calida hauritur, vel in quo aqua igni admovetur. *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. ¶ Eſt etiam caldarium pars balnei, quam *Plin.* cellam caldariam vocat *l.* 5. *ep.* 6., *ſtuffa*. *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. Ipſa autem caldaria, tepidariaque lumen habebant ab occidente hyberno.

Caldarius, & Calidarius, a, um, adject. quod ad ignem liqueſit ac funditur, ut Maltha calidaria, *Pallad. l.* 1. *R. R. tit.* 40. *Plin. l.* 34. *cap.* 8. *in fine*, Caldarium æs. ¶ Caldaria cella, locus erat in balneo, ubi calida aqua lavabantur. Cui oppon. Frigidaria. *Plin. l.* 5. *ep.* 6.

Caldius, pro Claudius, militari joco appellatus eſt Tiberius, apud *Sueton. in ejus vita*, *c.* 42.

Caldor, oris, pro Calor. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 55. Caldore fraceſcit, & oleum fœtidum fit. *Arnob. l.* 7. *p.* 240. Lavacrorum caldoribus ſe refovere.

Caldus, a, um, pro calidus, *caldo*, ut calda aqua, *Martial. l.* 8. *epigr.* 67. & *l.* 1. *ep.* 12. Calda abſolute, illo verſu; Jam defeciſſet portantes calda miniſtros. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. v. 53. Caldior eſt? acres inter numeretur. Quamquam *Varr. l.* 7. *L. L.* dari Caldius, & Caldiſſimus, videtur dubitaſſe. V. *Calidus*.

Caledonia, Albania, *Albiwoon*, *Roſſia*, pars Sept. Scotiæ, ubi nunc prov. Roſſia, Loquabria, & Atholia. Populi Caledonii, qui ſæpe pro Scotis accipiuntur. Hic Sylva Caledonia eſt, *Caldar*, & *Calender*, apud Sterlingum, olim in immenſum ſpatium diffuſa, & monte Grampio diviſa. Et Caſtrum Caledonium, *Dunkelden* urbs E. ad Tavum fl. Ab hac regione mare Scoticum dicitur Oceanus Caledonius.

Caledonius, a, um, *Martial. de ſpectac. epigr.* 7. Nuda Caledonio ſic pectora præbuit urſo. *ſc.* Britanno, vel Scoto. ¶ Caledonia Sylva V. in Caledonia.

Calefacio, acis, eci, actum, a. 3. *ſcaldare*, …, Ger. *wærmen*, Gal. *chauffer*, Hiſp. *calentar*, …, calidum reddo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 60. Ad calefaciendum corpus, igni adhibito. ¶ Transfertur & ad animum. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 2. Gabinium ad populum luculenter calefecerat. *h. e.* exagitarat, vel ad iram commoverat. ¶ Per ſyncopen dicitur *calfacio*. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 18. Calface hominem. *h. e.* commove, hortare, accende. ¶ Paſſive *Vitruv. l.* 1. *c.* 10. Teſtudine alveolorum calefacientur. Adde *l.* 4. *c.* 7. Sed non eſt facile imitandus.

Calefactio, onis, *il riſcaldare*. *Dig. l.* 50. *tit.* 4. *l.* 4. Calefactiones thermarum.

Calefacto, as, idem quod calefacio, *ſcaldare*. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. v. 169. Lignis calefactat ahenum. *Macrob.* 7. *Satur. c.* 12. Aut minorem vim in corporibus calefactandis habet. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 48. Ipſe aſtutum virgis calefactabere.

Calefactorius, a, um, calefaciendi vim habens. *Plin. Valerian. l.* 1. *c.* 38. & *Theod. Priſcian. de diæta*, *c.* 10.

Calefactus, a, um, *ſcaldato*, nom. ex particip. *Claudian. de B. Gildon.* v. 182. Ut vino calefacta Venus.

Calefio, is, n. paſ. *ſcaldarſi*, …, Ger. *warm werden*, Gal. *s'eſchauffer*, Hiſ. *eſcalentarſe*, …, calidus fio, paſſivam habet ſignificationem. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 3. Balneum calefieri jubebo.

Calendæ, vel Kalendæ, arum, …, …, primus dies cujuſque menſis, *primo giorno del Meſe*, a *calando* dictus: … enim eſt vocare. Ex quo Latini Vet. *Calo*, *as* fecerunt. Convocabatur autem primo quoque menſium die populus (antequam publici Faſti evulgarentur) & quæ feriæ toto menſe eſſent futuræ, quidque in Religione peragendum, a minore Pontifice docebatur. Conſcriptis poſtea faſtis, & calendariis, in quibus omnis unius anni ratio, & diſpoſitio conſcripta erat, ceſſatum eſt a populi convocatione. Manſit tamen calendarum vocabulum, pro prima die Menſis. V. *Polydor. Virg. l.* 2. *c.* 5. ¶ Calendis etiam pecuniæ dabantur fœnori, & iiſdem uſuræ exigebantur. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. v. 87. Cum triſtes miſero venere Calendæ. ¶ *Ovid.* 1. *Faſt.* v. 55. Calendas Auſonias dixit, quia Latinorum propriæ ſunt, iis vero Græci carent. Unde Proverb. *ad Calendas Græcas*, quo aliquid nunquam futurum ſignificatur. Uſurpabat ſæpe Auguſtus, teſte *Suet. in ejus vita*, *c.* 87. qui cum aliquos nunquam debita ſoluturos exiſtimabat, ad Calendas Græcas ſoluturos ajebat. ¶ *Intra Calendas*, pro *Calendis*, h. e. ipſo Calendarum die. *Gel. l.* 12. *c.* 13. Ceterum uſitatior eſt ablativus. ¶ *Tertio Calendas*, *quarto Calendas*, &c. eſt tertio die ante Calendas, quarto die ante calendas. Pro quo dicimus etiam, *ad tertium calendas*, vel *ante diem tertium calendas*, & ſimilia. *Cic. Att.* 1. *ep.* 5. Pater nobis deceſſit ad VIII. Kal. Decembr. *Id. Att.* 2. *ep.* 8. Quam epiſtolam ante diem XVI. Kal. Maias dediſti.

Calendāris, re, o. 3. quod ad calendas pertinet, ut Juno Calendaris, dicta, quod calendarum dies ei ſacer eſſet. *Macrob. l.* 1. *c.* 14. ¶ *Calendaris curator*, qui calendarii curam habet. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 446. *n.* 7. & 478. *n.* 9. V. vocem ſequent.

Calendarium, ii, ſeu Kalendarium, ut Veteres ſcribebant, liber fœnebris dicebatur, in quo perſcribebantur uſuræ in Calendas ſingulas petendæ, aut exſolvendæ. *Senec. l.* 7. *de Benef. c.* 10. Quid fœnus, & Calendarium, & uſura, niſi humanæ cupiditatis extra naturam quæſita nomina? Et *l.* 1. *c.* 2. Nemo bonus beneficia in Calendario ſcribit. ¶ *Curatores calendarii* dicti ſunt in municipiis, & coloniis, qui curam habebant tabularum, in quibus perſcripta erant eorum nomina, qui pecuniam fenebrem a civitatibus acceperant, & uſuras calendis ſolvebant. *Inſcript.* apud *Gruter.* 1029. *n.* 7.

Calens, entis, *caldo*. *Horat. l.* 3. *od.* 16. Sole calens terra. *Ovid.* 3. *de ar. am.* v. 571. Ætate, & amore calens. *Liv. l.* 25. *c.* 39. Romani calentes adhuc ab recenti pugna.

Calēnum, *Carinola*, urbs Campaniæ, R. Neap. in Prov. Terræ Laboris. ¶ Hinc vinum illud celeberrimum, quod *Calenum* vocatur.

Calēnus, a, um, o. 1. 2. quod ſpectat ad Cales, ſive ad Calenum. *Hor. l.* 1. *carm. od.* 20. Et prelo domitam Caleno Tu bibes uvam. ¶ Vinum Calenum celeberrimum erat, quod & Calenum abſolute dixit *Juvenal. ſat.* 1. v. 69. Molle Calenum porrectura viro.

Caleo, es, lui, n. 2. *eſſer caldo*, …, Ger. *warm ſeyn*, Gal. *ètre chaud*, Hiſ.

ſer caliente, θέρμομαι, ferveo, calidus ſum, a Dorico κάλω, pro καίω, comburo. *Virg.* 1. *Æn.* 417. Thure calent aræ. ¶ Calere dicitur res, per translationem, dum adhuc recens eſt. *Plaut. in Pœn.* Nihil eſt, niſi dum calet, hoc agitur. ¶ Calere etiam dicuntur, qui magno ſtudio in aliquid incumbunt. *Ad Heren. l.* 4. *c.* 15. In re frigidiſſima cales, in ferventiſſima friges. Sic calere cupidine laudis, *Ovid.* 8. *Met. v.* 300. Calere ſcribendi ſtudio, *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 108. Calere ſpe, *Curt. l.* 4. *c.* 1. Calere etiam dicitur res ipſa, quæ magna vi agitur, quemadmodum *Virgil.* dixit, fervere opus. *Tibul. l.* 1. *el.* 11. *v.* 53. Sed Veneris tunc bella calent. Sic *Cic. ad Att. l.* 4. *ep.* 16. Judicia calere dixit. Et apud *Sueton. Aug. c.* 71. Calent loca, quæ ſc. frequentantur. ¶ Caletur, imperſonale, calor eſt. *Plaut. Capt.* 1. 1. 12. Quaſi cum caletur, cocleæ in occulto latent. ¶ Particip. *caliturus*. *Ovid.* 13. *Met. v.* 590. caliturasque ignibus aras.

Calepium, n. 2. *Calepio*, Καλήπιον, opp. in Cenomanis. 14. M. P. a Bergomo, Brixiam verſus, apud Ollium fl. patria Ambroſii Calepini, qui huic Lexico nomen dedit.

Cales, Calium, plur. *Calvi*, Col. & Urbs Campaniæ condita a Calai filio Boreæ. *Horat. l.* 4. *od.* 12.

Caleſco, ſcis, n. 3. *ſcaldarſi*, θερμαίνομαι, calidus fio. *Plin. l.* 20. *c.* 21. Succus caleſcit in eo, in Sole modice. *Ter. Eun.* 1. 2. 5. Accede ad ignem hunc, jam caleſces plus ſatis.

Calfacio, is, feci, factum, a. 3. *riſcaldare*, θερμαίνω, idem, quod calefacio. *Plin. l.* 21. Chryſocome radix calfacit, & ſtringit. *Ovid. Faſt.* 4. *v.* 658. Calfacit igne focum. Tranſlate Auguſtus apud *Sueton. c.* 71. Luſimus per omnes dies; forum aleatorium calfecimus; h. e. aſſidue trivimus. ¶ Et pro commovere, exagitare, *Cic. Fam.* 16. *ep.* 17. Calface hominem.

Calfactus, a, um, calefactus, *ſcaldato*. *Ovid. in Ibin*, *v.* 46. Nondum calfacti Velitis haſta.

Calfactus, us, ui, m. 4. idem quod calefactio. *Plin. l.* 29. *c.* 3. Calfactuque obiter foveant. *Lactant. de Opific. Dei*, *c.* 14. Jecoris officium eſt, ut cibos concoquat amplexu, & calfactu ſuo.

Calianaſſa, & Calianca, Nymphæ, quarum altera a bene regendo, altera a viris honeſtandis dicta eſt.

Calicata ædificia dicuntur calce contecta, & præcipue ſi lævia, & polita ſint, ut albarium, vel pictura ſuperinduci poſſit: quam artem, loricationem, vel tectoriam appellant. *Feſtus*.

Caliceellus, ii, m. parvus caliculus. *Theodor. Priſcian. l.* 4.

Caliculāris, re, adject. ut herba calicularis, quæ caliculos habet, qualis eſt hyoſcyamos, apud *Apul. de herb. c.* 4.

Calicŭlus, li, m. 2. *calicetto*, κυλίκιον, dimin. a calice, vas potorium. *Cat. de R. R. c.* 108. *Plin. l.* 16. *c.* 44.

Calidarium. V. Caldarium.

Calide, adverb. *caldamente*, *fervorosamente*. ¶ Accipitur metaphorice pro ſubito, ſine mora. *Plaut. Epid.* 2. 2. 99. Tute igitur calide, quidquid acturus, age. Græce προπετῶς πρᾶττε. Al. leg. *callide*.

Calidus, a, um, o. 1. 2. *caldo*, חם, Ger. *warm*, Gal. *chaud*, Hiſp. *caliente*, θερμός, quod in ſe calorem habet. *Virg.* 9. *Æn.* Vomens calidum de pectore flumen. *Colum. l.* 12. *c.* 50. Calidiſſima lixivia. ¶ Pro veloci, *veloce*. *Varro* apud *Non. c.* 4. *n.* 76. Ecce calidis pedibus quidam navicularis irrumpit in curiam. ¶ *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 18. Calidior eſt, vel potius ardentior animus &c. ¶ Calidi etiam dicuntur, qui facile commoventur, & excandeſcunt. *Horat. l.* 3. *carm. od.* 14. Non ego hoc ferrem calidus juventa. *Ter. in Eun.* 2. 3. 88. Vide ne nimis calidum hoc ſit, h. e. præceps, & audax, ſubaudi conſilium. *Cic.* quoque 1. *Offic. c.* 24. calida conſilia dixit. Et *Plaut. Epid.* 1. 2. 38. Huic homini opus eſt quadraginta minis celeriter calidis: h. e. celerrime repertis. Sic Calidum mendacium apud *eund. Moſtel.* 3. 1. 135. h. e. recens ac novum. Al. in his *Plauti* exemplis leg. *callidis* duplici ll. ¶ *Calida*, *æ*, abſolute ponitur pro aqua calida. *Senec. epiſt.* 77. Calida ſubinde ſuffuſa. ¶ Caldus per ſyncop. pro *calidus* Veteres dicebant. Et vero Auguſtus, ut eſt apud *Quintil. l.* 1. *c.* 6. (vel 10.) *caldum* prætulit: non quod *calidum* minus latinum ſit, ſed quia *caldus* mollius videtur, & minus odioſum. Exempla V. ſuo loco.

Caliendrum, n. 2. *cappello poſticcio* capitis operimentum, ideſt, vel galericulus, vel coma appoſita, a καλύπτρα, ſeu καλύπτρη, tegmen, quod eſt a καλύπτω, tego. Acron in illud *Horat. l.* 1. *ſat.* 8. Altum Saganæ caliendrum excidere. Uſus & *Arnob. l.* 6. *ad finem*.

Caliga, f. 1. *ſcarpa*, Ger. *ſtiffel*, Gal. *chauſſe*, Hiſp. *calça*, καλίγα, calceamentum militare, a *calce*, unde *calcia*, & per metatheſin *calica*. *Cic.* 2. *Phil.* Cum caligis, & lacerna cucurriſti. V. *Caligula*. ¶ Sed non milites modo, verum & iter facientes caligas ſolebant ſumere. *Juven. ſat.* 3. *in fin.* Satyrarum Adjutor gelidos veniam caligatus in agros. ¶ Caliga ſpeculatoria, apud *Suet. in Calig. c.* 52. qua milites induti ſpeculatum exibant. ¶ Sæpe caliga pro militia, ſeu militari profeſſione ſumitur. *Senec. de brevit. vitæ*, *c.* 17. Marium caliga dimiſit? conſulatus exercet. *Vet. Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 445. *n.* 9. C. Oppio in caliga functo. De caliga librum edidit *Jul. Nigronius*.

Caligans, antis, *caliginoſo*, *oſcuro*, caligine plenus, tenebroſus. *Cic. in Arat. v.* 203. Atque Aram tenui caligans veſtiet umbra. *Virg.* 4. *Georg. v.* 468. Et caligantem nigra formidine lucum. ¶ *Caligans oculus*, cujus aciem caligo obſcurat. *Plin. l.* 20. *c.* 22. ¶ *Caligans*, qui oculis eſt caligantibus. *Martial. l.* 10. *epigr.* 4. Qui legis Oedipodem, caligantemque Thyeſten. ¶ *Caligantes feneſtras* dixit *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 31. quæ præ altitudine oculos deſpicientium caligare faciunt. ¶ *Vultus caligans*, mærorem præferens. *Pacuv.* apud *Non. c.* 2. *n.* 869.

Caligaris, re, & Caligarius, a, um, adject. ad caligam pertinens, ut Caligares clavi. *Plin. l.* 9. *c.* 18. & Clavi caligarii, apud *eund. l.* 34. *c.* 14. Clavis enim ſuppactum erat hoc calceamenti genus. V. *Nigron.* ¶ Caligarium ſolum in *Gloſſar. Vet.* quod Itali *ſuola di ſcarpa*.

Caligarius, ii, m. 2. qui caligas conficit. *calzolajo*. *Lamprid. in Alex. c.* 33. Corpora omnium conſtituit vinariorum, popinariorum, caligariorum, & omnino omnium artium. ¶ Eſt etiam ſutor caligarius, in *Vet. Inſcript.* quæ affertur a *Nigronio de Caliga*, *c.* 2.

Caligatio, onis, f. 3. *caligine*, *oſcurità*, מחשכים, Ger. *verfinſterung*, Gal. *obſcurciſſement*, Hiſp. *eſcuridad*, ἀμβλυωπία, *Plin. l.* 29. *c.* 6. Caligationes, ſuffuſioneſque oculorum.

Caligātus, a, um, caligis indutus. *Juven. ſat.* 3. *in fi.* Gelidos veniam caligatus in agros. ¶ Caligatus, abſolute pro milite. *leg.* 6. *Dig. de re militari*: Caligatus, qui metu hoſtium languorem ſimulavit. *Juven. ſat. ult. v.* 24. Offendere tot caligatos, Millia clavorum. Ubi tamen alii leg. *tot caligas*, *tot Millia clavorum*.

Caligineus, a, um, idem quod caliginoſus. *Gratius in Cynegetico*, *v.* 36. Vel caligineo laxanda reponito fumo.

Caliginōſus, a, um, o. 1. 2. *oſcuro*, *caliginoſo*, אפל, ζοφώδης, obſcurus, caligine tectus. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 25. Cœlum humidum & caliginoſum eſt, propter exhalationes terræ. Superlat. eſt *Auguſt. epiſt.* 7.

Caligo, nis, f. 3. *nebbia folta*, ערפל, Ger. *finſterniſſ*, Gal. *obſcurité*, Hiſ. *eſcuridad*, ζόφος, tenebræ, forte ab ἀχλύς, caligo, per metatheſim. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 17. Tenebræ tetræ, & caligo. ¶ *Caligo* eſt etiam oculorum vitium, cum eorum acies offuſcatur, humore aliquo interfluente. *Plin. l.* 20. *c.* 7. Sanat omnia oculorum vitia, præcipue caligines. ¶ Metaphorice. *Cic. pro Planc. c.* 40. Caliginem iſtorum temporum vide.

Caligo, as, are, neut. 1. cæcutire, *eſſer cieco*, ἀμβλυώττω. *Plin. l.* 30. *c.* 1. Ad quas res caligat humanum genus. *Quintil. l.* 1. *cap.* 2. Caligare in Sole. Quod proverbium dixit de iis, qui in clariſſima luce cæcutiunt. ¶ Nubes caligat pro nigreſcit apud *Virg. l.* 2. *v.* 606. quæ nunc obducta menti mortales hebetat viſus ſibi, & humida circum caligat, nubem eripiam. ¶ Poſterioris ævi Scriptoribus *caligare* active accipitur pro obſcurare. *Fulgent. in contin. Virgil.*

Caligŭla, m. 1. cognomen C. Cæſaris filii Germanici, qui Imperator fuit, quod puer in caſtris caligis uteretur, quia partim ambitioſe manipulario, ſeu gregali habitu inter milites educabatur, ad concilianda vulgi ſtudia. In exercitu enim natus erat. *Suet. Tac.* & alii.

Calim, veteres pro clam uſurparunt. *Feſt.*

Caliptra, genus veſtimenti, quo capita operiebant: a καλύπτω, tego. *Feſtus*.

Caliſto, us, Καλλιστώ, Lycaonis regis Arcadiæ filia; hinc Lycaonia Caliſto, apud *Catul. carm.* 61. Vide plura in voce *Arctos*.

Calix, icis, m. 3. *calice*, *bicchiero*, כוס, Ger. *ein trinckgeſchirr*, *ein kelch*, *ein becher*, Gal. *calice*, *coupe*, Hiſp. *caliz*, κύλιξ, genus poculi, quo bibimus, a κύλιξ, calix, quod eſt a κυλίω, volvo, quia calices olim torno fiebant. *Plin. in Cap.* 4. 4. 8. Aulas, caliceſque omnes confregit. ¶ Quandoque accipitur pro vaſe, in quo legumina coquuntur; *pentola*. *Ovid. l.* 5. *Faſt.* Stant calices, minor inde fabas, olus alter habebat. ¶ Eſt etiam calix cochleæ, *Plin. l.* 9. *c.* 56. ¶ Item florum, ſcilicet cavitas in medio depreſſa, unde ſe folia rotundo ambitu explicant, ut in liliis videre eſt. *Id. l.* 21. *c.* 4. ubi de roſa, & *c.* 5. ubi de liliis diſſerit. In hac ſignificatione ſcribitur & *calyx*.

Calla, f. 1. herbæ genus eſt aro ſimile, in arationibus naſcens, uſuſque eoſdem habens, quos aron. *Plin. l.* 27. *c.* 9.

Callaici. *Gallegos*, pop. Hiſp. Tarrac. extremi, ad Oceanum Occ. & Bor. Alias diviſi fuere in Callaicos Braccarios, & Callaicos Lucenſes. Braccarii inter Durium, & Minium fl. habitabant, ubi nunc pars Regni Portugalliæ, quæ dicitur Transmontana, & regio inter Durium, & Minium. Lucenſes, qui & præcipui fuere, ubi nunc Gallicia Regnum, *Gallicia*.

Callaĭcus, a, um, adject. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 461. Tum ſibi Callaico Brutus cognomen ab hoſte Fecit. *Callaicum hoſtem* pro Hiſpano videtur dixiſſe, quemadmodum & *Martial. l.* 10. *epigr.* 16. Callaica arva. Et *epigr.* 37. Oceanum Callaicum. ¶ Callaicus color, καλλάϊνον χρῶμα, eſt color purpureus, aut Puniceus, a κάλλαιον, vel κάλλαιος, gallorum barba, vel palea. Sed plerique dicunt, eſſe Venetum colorem, quem *verdemarino* appellant, qui eſt purpuræ dilutioris, ut in ſmaragdo, qui e pallido viret. *Ibid. l.* 16. *c.* 7. Hinc *Martial.* 14. 139.

Callaicæ lacernæ. *Al. leg.* Callainæ. ¶ *Callaicum aurum* eſt, quod in Callaicorum regione nobile, & plurimum effodiebatur. *Id. ibid. epigr.* 95.

Callaĭnus, a, um, qui colorem habet callaidis gemmæ. *Plin. l.* 37. *c.* 10. V. vocem præced.

Callăis, is, f. 3. κάλλαϊς, gemma ex viridi palleſcens, ſeu quæ ſapphirum imitatur, candidior, & mari litorali ſimilis. *Plin. l.* 37. *cap.* 8. Differt a callaica, ſeu callaina turbidior eſt. *Plin.* Sed *Iſidoro* eadem eſt. Hæ gemmæ dictæ ſunt a colore callaico.

Callarias, m. 1. piſcis marinus ex aſellorum genere. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Callens, entis, nom. ex particip. qui callet, *pratico*, *dotto*. *Ammian. l.* 16. *cap.* 12. Bellandi uſu diutino callentes. *Gel. l.* 17. *c.* 5. Utriuſque linguæ callens.

Callenter, adverb. quo uſus *Apuleius l.* 4. *A. A.* Quorum ſatis callenter curioſos aſpectus Thraſileon noſter impetu minaci frequenter inhibebat. *Julian. Florid.* interpretatur *aſtute*.

Calleo, les, lui, ſine ſup. n. 2. ſcio, teneo, poſſideo, *fare il callo*, Ger. *harte oderſchwüllechtige haut haben an henden oder füſſen*, Gal. *avoir des cals*, *& durillons*, Hiſp. *hazer callos*, *ſer calloſo*, *o tener callos*, τυλόω, eſt callum contrahere, calloſum eſſe a *callus*. *Plaut. in Pſeud.* 1. 2. 4. Plagis coſtæ callent. ¶ Transfertur & ad animum. *Sulp. Cic. Fam. l.* 4. *ep.* 5. In illis rebus exercitatus animus callere jam debet. ¶ Interdum callere, eſt perfecte ſcire, quod ſicut pes, vel manus ex longo labore callum acquirit, ita mens longa experientia colligit habitum quendam rerum, in quibus verſatur. Et tunc neutrum tranſitivum eſt. *Hor. in Art.* Legitimumque ſonum digitis callemus, & aure. *Ter. Adelph.* 4. 1. 18. Illius ſenſum pulchre calleo. ¶ Cum infinito, Calleo pati, *Hor. l.* 4. *od.* 9. ¶ Cum ablat. callere fidibus, *Apulej. in Flor. n.* 18. (*al. l.* 3.)

Calleſco, vel Calliſco, is, n. 3. callum facio, obdureſco. *Cato* apud *Non. c.* 2. *n.* 162. Aures nobis calliſcerunt ad injurias.

Calliblephărum, n. 2. καλλιβλέφαρον, medicamen pro vitiis oculorum. *Plin. l.* 23. *c.* 6.

Callicia, f. 1. herba, qua Pythagoras aquam conglaciari tradidit. *Plin. l.* 24. *c.* 17.

Callide, adv. aſtute, vafre, malitioſe, caute, *aſtutamente*, Ger. *liſtigelich*, *behendiglich*, Gal. *finement*, *par ruſe*, Hiſp. *aſtutamente*, *y recatadamente*, πανούργως. *Cic.* 2. *de Fin.* Omnia callide referentem ad utilitatem. ¶ Sumitur etiam in bonam partem, pro ſcite, vel ingenioſe. *Cic. in Orat.* Callide, arguteque dicere. ¶ Compar. callidius, & ſuperl. callidiſſime; illud eſt apud *Tacit. Annal.* 6. *c.* 37. hoc apud *Nepot. in Themiſt. c.* 1. ¶ Callide noſſe, ideſt optime. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 81. & *Ter. Andr.* 1. 2. 30.

Calliditas, f. 3. *aſtuzia*, *malizia*, ערמה, Ger. *geſchwindigkeit*, Gall. *fineſſe*, *ruſe*, Hiſp. *aſtucia*, *y recatamento*, πανουργία, aſtutia. *Cic.* 1. *Off. c.* 19. Scientiam, quæ eſt remota a juſtitia, calliditatem potius, quam ſapientiam appellandam.

Callĭdus, o. 1. 2. aſtutus, verſutus, vafer, malitioſus, veterator, *ſcaltrito*, *aſtuto*, ערום, Ger. *klug*, *geſchwindliſtig*, Gal. *fin*, *ruſé*, Hiſp. *aſtuto*, *y recatado*, πανοῦργος, qui rerum peritus eſt, a *calleo*. *Cic. de nat. Deor.* Chryſippus non ſine dubio verſutus, & callidus. ¶ Verſutus, & callidus unde dicti ſint, & quomodo inter ſe differant, *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 10. docet his verbis: Verſutos eos appello; quorum celeriter mens verſatur, callidos autem, quorum tanquam manus opere, ſic animus uſu concalluit. *Id.* 4. *Acad.* Ut agitator callidus equos ſuſtinebo. ¶ Accipitur in bonam & in malam partem. *Martial. l.* 5. *epigr.* 43. Callidus effracta nummos fur auferet arca. *Colum. l.* 7. *c.* 3. Ariſtoteles calidiſſimus naturæ rerum. h. e. ſcientiſſimus. *Tacit. Hiſtor. l.* 2. *c.* 31. Quo nemo ea tempeſtate callidior rei militaris. ¶ Cum infinito *Horat. l.* 1. *od.* 10. Callidus, quidquid placuit, jocoſo condere furto.

Callĭgŏnon, καλλίγονον, herba, quæ & polygonon dicta a multitudine ſeminis, & denſitate fruticis. Nonnulli ſanguinariam dicunt. *Plin. l.* 27. *c.* 32.

Callimachium metrum conſtat tribus choriambis, anapæſto, & bacchio, vel amphibrachus, ut *Armipotens* Mars, genitor Romulidum, ut venias precamur. *Serv. in centimetro*, *pag.* 1823. *Putſch.*

Callimăchus, m. 2. Καλλίμαχος, nomen poetæ Cyrenenſis, qui apud Græcos princeps inter Elegiacos habetur. *Cic.* 1. *Tuſc.* Omne poematis genus attigit. In adverſarium poema acerbiſſimum ſcripſit, quem ficto nomine Ibin appellat: unde *Ovid.* poematis ſui nomen, & argumentum mutuatus eſt. ¶ Callimachus alius ſculptor fuit, qui primus lapidem perforavit minutatimque tractavit. Fuit etiam inventor columnæ Corinthiæ. ¶ Item alius Grammaticus. *Cic.* 3. *de Orat.*

Callimus, m. 2. κάλλιμος, lapis eſt ex genere ætitarum. *Plin. l.* 36. *c.* 21.

Callion, κάλλιον, herba, quam aliis nominibus ſolanum ſomniferum, halicacabum, & veſicariam appellant. *Plin. l.* 21. *c.* 31.

Callionymus, m. 2. καλλιώνυμος, & callichthys, καλλίχθυς, & lupus, λύκος, piſcis genus, cujus fel oculis plurimum prodeſt. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

Callĭŏpe, f. 1. Καλλιόπη, & Calliopea, Καλλιόπεια, una Muſarum, quæ præeſt heroicis verſibus a κάλλος, pulchritudo, & ὤψ, ὀπός, vox. *Juven. ſat.* 4. *v.* 33. Incipe Calliope, licet & conſidere: non eſt &c. *Virg. Ecl.* 4. Orphei Calliopea, Lino formoſus Apollo.

Calliopēa, æ, f. Καλλιόπεια, eadem quæ Calliope. *Virg. Ecl.* 4. *v.* 57. Orphei Calliopea, Lino formoſus Apollo. Adde *Propert. l.* 1. *el.* 2. *v.* 28. Et *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 80.

Calliopius, Grammaticus Criticus, qui Terentii Comœdias recenſuit. At Scholiaſtes Vetus Terentii Calliopium non criticum, ſed actorem, ſeu recitatorem agnoſcit. ¶ *Gaſpar Barthius l.* 6. *Adverſar. c.* 20. conatur probare, hunc Calliopium eundem eſſe, ac Alcuinum.

Callipĭdes, & Callippides, is, hiſtrio Tragœdiarum fuit Ageſilai tempore. Proverbio uſurpatur pro tardo, & cunctatore. *Cic. ad Attic. l.* 13. *ep.* 12. Biennium præteriit, cum ille Callipides aſſiduo curſu cubitum nullum proceſſerit. V. *Sueton. in Tiber. c.* 38.

Callipŏlis, f. 3. *Gallipoli*, Καλλίπολις, urbs Cherſoneſi Thraciæ Epiſc. ſub A. Heracl.

Heracl. Sedes Præfecti maris, e regione Aſiæ minoris, juxta Helleſpontum, qui ab ea dicitur *Stretto di Gallipoli*. *Plin.* 4. 11.

Callirŏe, uxor altera Alcmæonis, quæ petiit a Jove, & impetravit, ut duo filii adhuc infantes confeſtim ad viri occiſi ultionem adoleſcerent. *Ovid.* 9. *Metam.* ¶ Alia item, filia Lyci, quæ Diomedem liberavit ab inſidiis patris, qui hoſpites omnes immolabat, a quo cum ſe deſertam videret, vitam laqueo finivit. ¶ Item Callirhoe, Heb. Laza, *Coronna*, opp. Judææ, ad Jordanem, & fons apud lacum Aſphaltitem. ¶ Item fons, & urbs Syriæ, al. Edeſſa. ¶ Item fons Atticæ, qui novem fiſtulis aquam mittit. *Stat. Theb.* 12. v. 629.

Callis, is, m. 3. *calle*, *ſtrada*, [illegible], Ger. *ein gebahnter*, *weeg*, *weiſſes*, ſemita minor, a callo, quod veſtigiis animalium trita, & calcata ſit. *Virg.* 4. *Æn.* v. 404. Prædamque per herbam Convectant calle anguſto. V. *Serv. ibid. Curt. l.* 3. *c.* 4. Calles ſilveſtres, & *c.* 5. Calles invii. ¶ *Callium provincia* erat munus minimi negotii, & a Quæſtoribus adminiſtrari ſolitum, quibus cura mandabatur callium, ſilvarum, & ſaltuum. Ex his enim vectigalia exigebantur propter pecora, & paſcua. *Tacit.* 4. *Ann.* 27. *Sueton. in Cæſ. c.* 19. & *in Claud. c.* 24. quibus tamen locis ubique variat lectio. ¶ Sunt etiam *calles* viæ vicinales ſaltuum, aut montium. *Cic. pro Sext. c.* 5. Italiæ calles, & paſtorum ſtabula prædari. ¶ Callis gen. femineo. *Liv.* apud *Non. c.* 3. *n.* 46. Per devias calles. Ita legit *Non.* alii *devios*.

Calliſco. V. Calleſco.

Calliſthĕnes, m. 3. ex Olyntho urbe Macedoniæ, ſeu Thraciæ, Philoſophus, diſcipulus Ariſtotelis, condiſcipulus Alexandri Magni. Alexandrum ſecutus eſt in Aſiam, ab eo accitus, ut illius res geſtas ſcriberet. Scripſit hiſtoriam Rhetorica pene more. Interfectus eſt juſſu Alexandri, quod illum a Macedonibus divinis honoribus adhuc viventem colendum non cenſeret, more Perſarum. *Cic.* 2. *de Orat.* 3. *Tuſc. Juſtin. l.* 15. *Curt. l.* 8.

Calliſto, V. Caliſto.

Calliſtruthiæ, f. 1. fici frigidiſſimæ, a κάλλιστος, optimus, & στρουθός, paſſer, quod paſſeribus gratæ ſint. *Plin. l.* 15. *c.* 18.

Callitrichon, n. 2. herba, al. *callitrix*, polytrichon, adiantum, a καλός, pulcher, & θρίξ, τριχός, pilus, quod pulchros, & denſos crines facit. *Plin. l.* 25. *c.* 11. Decocta in aqua humidis etiam ulceribus prodeſt. *Id. l.* 25. *c.* 14.

Callitrix. V. Callitrichon. ¶ Eſt item genus ſimiæ, dictum a pili pulchritudine. *Plin. l.* 8. *c.* 54.

Calloſitas, atis, f. 3. induratio callorum, *calloſità*, ut calloſitas palpebrarum, *Scribon. Larg. Compoſit.* 36. ¶ Translate *Tertul. de teſtimonio animæ*, *ſub fin.* Exiſſe hæc in uſus communis calloſitatem; ubi *Rigaltius* exponit, conſuetudinem.

Callōſus, a, um, callis abundans, vel callis obductus, & duratus, *calloſo*, ut manus calloſa. *Auct. Panegyrici ad Piſon.* v. 17. Humida calloſa cum pinſeret hordea dextra. Sic ulcus calloſum. *Celſ. l.* 6. *c.* 3. Craſſior calloſiorque cutis in homine. *Plin. l.* 11. *cap.* 39. ¶ Calloſa ova, *Horat. l.* 2. *ſat.* 4. v. 14. Namque marem cohibent calloſa vitellum; de melioribus & longis dixit, quod marem cohibeant, ſeu contineant, ideoque ob calorem denſioris albuginis ſint, & ſucci melioris. Ita *Torrentius*.

Callus, m. 2. & callum, n. 2. *callo*, Ger. *hertigkeit*, *dicke*, Gal. *cor*, *durillon*, Hiſp. *callo*, τύλος, eſt cutis labore viæ in pedibus, aut alio opere in manibus, parteve alia corporis denſior facta, cujuſmodi eſt in ſuis roſtro, cervice bovis, animalium plantis, & durities illa, quæ in manibus hominum ex labore naſcitur, a *calo*, vel *calco*, quod proprie ſit durities in pedibus, vel a κᾶλον, *lignum*, quod ſit cutis lignea, idest, dura. *Sueton. in Aug. c.* 80. Sed & callis quibuſdam ex prurigine corporis, aſſiduoque & vehementi ſtrigilis uſu plurifariam concretis &c. ¶ Callum in ſuibus agnoſcit *Plaut. Capt.* 4. 3. quod alii in locis apruguum vocat: fuiſſe autem in deliciis menſarum, indicat locus Catonis apud *Plin. l.* 8. *c.* 51. quem vide. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, quæ duriuſculæ ſunt inſtar calli. *Plin.* 14. 1. Uva gratior callo. *Id.* 15. 28. Callo placent pira. ¶ Translate Callum obducere, metaphorice eſt aſſueſcere alicui labori multo exercitio. *Cic. Tuſc.* 2. *cap.* 15. Ipſe labor quaſi callum quoddam obducit dolori.

Calo, as, a. 1. *chiamare*, [illegible], Ger. *ruffen*, *nennen*, Gal. *appeller*, Hiſp. *llamar*, καλέω, voco, a voce Græca, quæ propoſita eſt. *Gel. l.* 15. *c.* 27. Curiata comitia per lictorem curiatum calari. ¶ Item pronuntiare, nominare, indicare. *Varr. lib.* 5. *L. L. pag.* 50. Primi dies menſium nominati calendæ ab eo, quod his diebus calarentur ejus menſis nonæ, &c. ¶ Item invocare. *Varr. ibid.* Dies te quinque calo, Juno novella. Scribitur & *Kalo*.

Calo, onis, m. 3. *faccardo*, *bagaglione*. Calones miniſtri erant militum, a ferendis lignis paliſque ſic appellati. Nam ut Servius ait ad *Æneid.* 6. v. 1. Calas dicebant Veteres fuſtes, quos portabant ſervi ſequentes dominos ad prælium: Vel, ut ait *Feſtus*, quia ligneas clavas gerebant, quæ græce κᾶλα dicuntur. Unde & Clavatores dicti. *Liv. l.* 3. *B. Pun.* Calones, lixaſque, & invalidos milites vallum ferre. *Perſ. ſat.* 5. v. 95. Sambucam citius caloni aptaveris alto. ¶ Calones etiam dicti Servi quicumque viliores ad imitationem calonum in exercitu, ut obſervat Scoliaſtes Vetus ad illud *Horatii l.* 1. *ſat.* 6. v. 102. Ne ſolus ruſve, peregreve Exirem, plures calones atque caballi paſcendi. Adde *l.* 1. *epiſt.* 14. v. 42. Sic & *Seneca* Calones *lecticarios* appellat, *epiſt.* 110. *ſub fin.* ubi ait; Lectica formoſis impoſita calonibus. ¶ Sunt etiam calones calceamenta lignea, auctore *Feſto*, a κᾶλον, lignum.

Calobatarii. V. Collobatarii.

Calophanta, æ, καλοφάντης. *Plaut. Curcul.* 4. 1. 2. Calophantam, an Sycophantam hunc magis eſſe dicam, neſcio. Ita legunt *Alciatus*, & *Pareus*, & exponunt χρηστόλογον, h. e. eum, qui honeſte quidem loquitur, ſed ejus facta ab oratione diſcrepant. Al. leg. *Halophanta*. V. Taubman.

Calopodium, ii, n. *forma da ſcarpe*, καλοπόδιον, forma lignea, qua utuntur ſutores in calceis faciendis. *Acron Interpres Horat. ad l.* 2. *ſat.* 3. v. 106. ubi in feminino genere uſurpat: qua in re non eſt imitandus.

Calor, oris, m. 3. ardor, *calore*, *caldo*, [illegible], Ger. *wærme*, *hitz*, Gal. *chaleur*, Hiſp. *calor*, θέρμη, a calendo. *Plaut. Mil.* 3. 2. 22. Mihi nimius calor comburebat gutturem. Sic calor ſolis, calor febris. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *epiſt.* 16. Maximis caloribus, & anni tempore graviſſimo. ¶ Translate accipitur pro impetu, fervore, ſeu ardore animi, qui plerumque in juvenibus eſt. *Quint. l.* 2. *c.* 15. Juvenili calore Polus inconſideratior. *Paul. JCtus l.* 9. *Dig. de Publ. & Vectig.* Locatio vectigalium, quæ calor licitantis ultra modum inflavit, ita demum admittenda eſt, &c. ¶ Aliqui huic voci neutrum genus tribuunt niſi auctoritate *Plauti Mercat.* 5. 2. 19. Nec calor, nec frigus metuo. Sed *Taubman.* aliter legit.

Calor, m. 3. *Calore*, fl. Hirpinorum, in Princip. ult. qui oritur ex Apennino M. & Montem Maranum urb. rigat, deinde auctus Miſcano, & Tamaro flu. prope Beneventum labitur, & paulo infra in Sabatum ſe exonerat.

Calorātus, a, um, calidus, calefactus, *ſcaldato*, *Apul. l.* 6. *p.* 182. Primæ juventutis caloratos impetus fræno quodam coercendos exiſtimavi.

Calorificus, a, um, o. 1. 2. θερμαντικός, quod calorem facit. *Gel. l.* 17. *c.* 8. Oleum calorificum eſt.

Calpar, n. 3. κάλπη, dolium, vel genus vaſis fictilis, a κάλπις, urceus, urna. Metonymice eſt vinum, & per excellentiam id vinum, quod feſtis Vinalibus ex dolio demebatur ſacrificii cauſa, & Jovi offerebatur, antequam vina guſtarent. *Varr.* apud *Non. c.* 15. *n.* 31. & *Feſt.*

Calpe, f. 1. *Gibraltar*, κάλπη, una ex columnis Herculis, mons, & urbs Hiſp. Bæticæ, in Vandalitia, ad fretum Herculeum, *Stretto di Gibraltar*, contra Abylam alteram columnam, M. & opp. Mauritaniæ, *Plin. l.* 3. *in Præfat.* & *c.* 1.

Calpurnius, a, um, ad Calpurnium pertinens (*Calpurnius* autem eſt nomen proprium Romanum) ut Calpurnia domus, *Auct. Paneg. ad Piſon.* v. 15.

Caltha, f. 1. *fiorrancio*, κάλθα, viola lutei coloris, al. *chryſanthemum*, calendula, non a forma, quæ calathum, ſive calicem refert, ſed a κάλχη, pro κάλχῃ, flos, vel Animal, quo purpura tingitur. *Plin. l.* 21. *c.* 6. *Virg. Ecl.* 2. v. 50. Mollia luteola pingit vaccinia caltha.

Calthŭla, veſtis genus eſt *Plaut. Epid.* 2. 2. 47. dicta fortaſſis a colore luteo. Adde *Non. c.* 16. *n.* 4.

Calthularius, ii, qui calthulas conficit. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 36. Flammearii, violarii, calthularii. Ita a quibuſdam legitur: Ab aliis *carinarii*. V. Taubman.

Calva, æ, f. 1. *cranio*, *teſchio*, κρανίον, os capitis, ubi capilli eſſe conſuevere. *Mart. l.* 3. *ep.* 74. Pſilothro faciemque lavas, & dropace calvam. Adde *Liv. l.* 23. *c.* 24.

Calvaria, f. 1. *teſchio*, θηκίον, totum caput carne nudum, & tam de brutis, quam de hominibus dicitur. *Celſ. l.* 8. *c.* 1. Calvaria ex interiore parte concava, extrinſecus gibba. *Plin.* 30. 6. Calvaria canis. *Pallad. l.* 1. *tit.* 35. Calvaria equæ.

Calvariŏla, æ, parvus caliculus inſtar minoris calvariæ. *Vet. Scholiaſt. Juvenalis Sat.* 5. Calices fractos, vel calvariolas componere.

Calvarium, ii, n. idem quod calvaria. *Apulej. in Apolog.* Si dicas, quæſita eliciendis mortuis marina calvaria.

Calvātus, a, um, calvus, ut *calvata vinea*, in qua vites quidem ſunt, verum paucæ, in calvitio capillorum. *Plin. l.* 17. *c.* 22. *Cato de R. R. c.* 33. Sed *Catonis* locus variat.

Calveſio, ſis, *divenir calvo*, calvus ſio, *Varro R. R. lib.* 1. *c.* 37. Ne decreſcente Luna tondens calveſiam. Alii tamen leg. *calvus ſiam*.

Calveo, es, *eſſer calvo*, [illegible], Ger. *kalſein*, Gal. *être chauve*, Hiſ. *ſer calvo*, φαλακρόω, calvus ſum. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Quædam animalium naturaliter calvent.

Calveſco, n. 3. ſine præt. & ſup. *divenir calvo*, incipio calveſieri, *Plin. l.* 11. *c.* 39. Proprium huic calveſcere omnibus annis. ¶ Dicitur & de agris. *Colum. l.* 4. *c.* 33. Caſtaneta novella calveſcunt.

Calvitas, atis, deceptio, a calvo, is. *Ulpian. l. Si fidejuſſor. ff. Mandati*, &c. Ipſe autem ſtellionatus crimine propter ſuam calvitatem plectetur. Al. leg. *calliditatem*.

Calvities, f. 5. & calvitium, n. 2. φαλάκρωμα, defluvium capillorum a capite, ſeu locus capitis, ex quo jam capilli defluxerunt. *Cic.* 3. *Tuſc.* 26. Quaſi calvitio luctus levaretur. *Petron. in Satyr. c.* 108. Superciliorum æqualis cum fronte calvities.

Calumnia, f. 1. *calunnia*, *cavillazione*, *frode*, [illegible], Ger. *leſterung*, Gall. *calomnie*, Hiſp. *calumnia*, ſυκοφαντία, callida, & malitioſa juris interpretatio, ad deferendos, accuſandos, ac evertendos alios inventa. *Sueton. Calig. cap.* 38. Ad rapinas convertit animum, vario, & exquiſitiſſimo calumniarum, & auctionum, & vectigalium genere. *Id. in Vitell. c.* 7. Creditorum turbam non niſi terrore calumniæ amovit. Sic fiſcales calumniæ, quibus fiſcus augetur, *Id. in Domit. c.* 9. *Cic. de Offic. l.* 1. *c.* 10. Exiſtunt etiam ſæpe injuriæ calumnia quadam, & nimis callida, & malitioſa juris interpretatione. ¶ Sed & quævis ficta infamatio, aut falſo intentatum crimen calumnia dicitur. Hinc calumniam ferre, calumniam effugere. *Cal. Cic. Fam.* 8. *epiſt.* 8. Et *pro Cluent. c.* 59. ¶ Calumniam jurare, eſt teſtari juramento, ſe ad litem, vel accuſationem non acceſſiſſe calumniandi ſtudio. *Cal. Cic. l. c.* ¶ Hoc nomen *Priſcian. l.* 10. derivat ab inuſitato ſupino *calutum* verbi *calvo* decipio.

Calumniatio, onis, f. 3. actus calumniandi, calumnia. *Aſcon. Pedian. in Divin. Verr. c.* 14. Calumniationes, & hoc genus argumenti complexio dicitur.

Calumniātor, m. 3. συκοφάντης, malitioſus interpres, vel qui falſum crimen objicit. *Cic. pro Cæc. c.* 23. Scriptum ſequi calumniatoris eſt. *In leg.* 12. *Tab.* Calumniator idem patiatur, quod reus, ſi convictus fuerit. ¶ Calumniator ſui dicitur, qui in ſe ipſum nimis inquirit, & in eo quod facit, diligentiæ finem ponere neſcit. *Plin. l.* 34. *c.* 8. *ad fin.*

Calumniātrix, icis, f. 3. quæ calumniatur. *Ulpian. leg.* 1. §. 14. *ff. de Ventr. in poſſeſſ. mitt.* Niſi manifeſta ſit calumniatrix mulier.

Calumnior, aris, d. 1. *calunniare*, [illegible], Germ. *ſchmehen*, *leſtern*, Gal. *calomnier*, Hiſp. *calumniar*, διαβάλλω, eſt mendaciis aliquem in litibus vexare, vel falſa crimina objicere, a *calvo*, decipio. *Cic. poſt Redit. c.* 11. Me, ſi diutius calumniarentur, redire juſſiſtis. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 75. Sermonis nimius erat: id unum calumniatus eſt rumor. *h. e.* reprehendit. *Gel. l.* 7. *cap.* 3. Tiro verba ponit Catonis; & aliis tamen eum verbis calumniatur. *In critica. Paul. Dig. l.* 10. *tit.* 4. *leg. penult.* Calumniari verba juris. *h. e.* malitioſe interpretari. ¶ *Calumniari ſe* eſt nimis anxie in ſe inquirere, nimio timore peccandi. *Quintil. l.* 10. *c.* 3. ¶ Reperitur etiam *calumnior* paſſiva ſignificatione. *Staverius* apud *Priſcian. l.* 8. A quibus interdum analogia calumniatur, συκοφαντεῖται, ut idem *Priſcian.* exponit.

Calumniōſe, adverb. fraudulenter, *con calunnia*, συκοφαντικῶς. *Aggenus Urbicus de Limit. cap. de aqua pluvia:* Calumnioſe fines defendere. Et *Leg.* 8. *ff. de ſtipulat. prætor.* Calumnioſe petere.

Calumniōſus, a, um, συκοφαντικός, qui calumniam inferre ſolet, vel calumniarum plenus. *Jul. Paul. l.* 1. *Recept. Sent. Tit.* 5. *ſent.* 1. Calumnioſus, inquit, eſt, qui ſciens, prudenſque per fraudem negotium alicui comparat. *Arnob. in princ. Operis:* Calumnioſas diſſolvere criminationes. Superlativ. *calumnioſiſſimus* habetur apud *Auguſt. epiſt.* 152.

Calvo, is, calvi, a. 3. *ingannare*, [illegible], Ger. *betriegen*, Gall. *tromper*, Hiſp. *enganar*, ἀπατάω, decipio, cujus paſſivum eſt *calvor*, *eris*, a καλύπτω, tego, ut ſit tecte decipere. *Salluſt. in* 3. *Hiſtor. apud Priſcian. l.* 10. Contra ille calvi ratus. ¶ Invenitur etiam deponens. *Plaut. in Caſ.* 2. 2. 4. Sopor manus calvitur. *h. e.* fruſtratur manus intentas operi. Ita *Cajus JCtus*. Si calvitur, & moretur, & fruſtretur. *Vet. Gloſſ.* calvor, ἐξαπατῶ.

Calvus, o. 1. 2. *calvo*, [illegible], Ger. *kal*, *glatzkopfig*, Gal. *chauve*, Hiſp. *calvo*, φαλακρός, dicitur, a cujus capite capilli defluxerunt, ſive qui ſine capillis natus eſt. *Suet. in Cæſ.* v. 51. Mœchum calvum adducimus. ¶ Comparat. calvior. *Apul. l.* 5. *A. A.* Maritum ſortita ſum cucurbita calviorem. ¶ Translate *Martial. l.* 12. *epigr.* 32. *calvas reſtes* dixit *allio*, *cepiſque*, in quibus rarum allium, & paucæ cepæ erant.

Calx, cis, m. & f. 3. pars poſterior pedis, *calcagno*, [illegible], Ger. *die verſen der fuß*, Gal. *talon*, Hiſ. *calcano*, πτέρνα, calcaneum, extrema pars pedis. *Plaut. Merc.* 5. 2. 111. Eu. Sequere ſis. Ch. ſequor. Eu. clementer: calces deteris. *tu mi ſcalcagni*. *Virg.* 11. *Æn.* v. 714. Quadrupedemque citum ferrata calce fatigat. *h. e.* calce ſtimulo ferreo armata. *Al. leg.* ferrato. *Stat. l.* 5. *Silv.* 2. v. 115. vexantemque ilia nuda calce ferocis equi. ¶ Sumitur aliquando pro ictu calcis, & percuſſione pedum, plagaque ponitur, λάκτισμα, *calcio*. *Terent. in Phorm.* 1. 2. 27. Nam quæ inſcitia eſt, adverſum ſtimulos calces? *ſc.* jactare, quod proverbium eſt de iis dictum, qui contra eos reluctantur, quos vincere nequeunt. ſibi enim ipſis magis nocent. ¶ Metaphorice ſignificat metam circi, vel lineam creta alba ductam in eo circi loco, ubi curſus finis erat, ut a calce ad carceres revocari: h. e. a fine ad principium. *Cic. de Sen. ſub fin. Lucret. l.* 6. v. 91. Perſcripta ad candida calcis. Adde *Senec. ep.* 108. & *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 10. Nunc video calcem, ad quem decurſum eſt. *Vitruv. l.* 9. *c.* 2. imas partes columnæ, cui ſcalarum gradus adhærent, inferiores calces ſcaporum vocat.

Calx, cis, f. 3. *calcina*, [illegible], Ger. *kalk*, Gal. *chaux*, Hiſp. *cal*, τίτανος, lapis coctus, quo utimur pro bitumine. *Cic. pro Mil.* In eam inſulam materiam, calcem, cæmenta, atque arma convexit. ¶ Calx viva, i. e. nondum intincta, *calcina viva*. *Plin. l.* 29. *c.* 3. Contra vero calx macerata, quæ aqua diluta, & ſubacta eſt. *Id. l.* 36. *c.* 23. ¶ Calcis etymologia, in hoc ſenſu, ducitur a χάλιξ, *lapis*, vel *lapidum fragmenta:* vel a *calore*, quia ſit ex lapidibus calidis, & uſtis. Ipſum etiam nomen *calx* lapidem ſignificat: unde calculus lapillus. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 86. Ad incitas lenonem rediget, ſi eas abduxerit. M. Quin prius diſperibit, faxo, quam unam calcem civerit. *h. e.* calculum luſorium. Alii legunt *unum*, & intelligunt partem pedis extremam. Vide *Scalig. in append. ad conject. in l.* 6. *Varr. de L. L.* & *Taubm. ad loc. Plauti cit.* Vide etiam *Incitas*.

Calyba, æ, f. καλύβη, pergula, tugurium, attegiæ, quales in meritoriis tabernis fieri ſolent, in quibus ganeones ad potandum ſedent: a καλύπτω, tego.

Virg. (ſeu quicumque alius eſt auctor) *in Copa*, *v.* 7. Sunt topia, & calybæ, cyathi, roſa, tibia, chordæ. Alii aliter leg. & interpretantur.

Calycŭlus, li, m. 2. *bottoncino*, diminut. parvus calyx in herbis, & arboribus. *Plin. l.* 17. *c.* 44. Calyculis manibus.

Calydon, onis, f. 3. poſtea Aquila, *Ayton*, Καλυδών, urb. Ætoliæ, regia olim Oenei patris Meleagri. *Virg. Æn.* 7. *v.* 305. Conceſſit in iras Ipſe Deum antiquam genitor Calydona Dianæ.

Calydŏnis, idis, patron. *Ovid. Met.* 8. *v.* 529. Plangunt ora ſimul matres Calydonides.

Calydonius, a, um, adject. poſſeſſiv. a Calydone, ut aper Calydonius, *Ovid. Met.* 8. *fab.* 4. & Calydonius heros, *Id. ib. v.* 325. ſc. Meleager. ¶ At Caledonia ſilva, V. ſupra in *Caledonia*.

Calypſo, us, & onis, f. nympha, filia Atlantis, matre incerta, vel Oceani, & Tethyos. Regnavit in Ogygia inſula, ubi Ulyſſem naufragum humaniter excepit. *Ovid.* 4. *de Pont.* 10. 13. pulchram foviſſe Calypſo. *Tibul.* 4. 1. 77. fœcunda Atlantidos arva Calypſus. *Apul. l.* 1. *Mileſ.* At ego, inquit, Calypſonis æternam ſolitudinem flebo.

Calyptra, æ, f. 1. καλύπτρα, genus veſtimenti, quo mulieres capita tegebant, a καλύπτω, tego. *Feſtus*.

Calyx, ycis, m. 3. *bottone*, κάλυξ, folliculum, quo flores, ſemina herbarum, fructus arborum cooperiuntur, a καλύπτω, tego. *Plin. l.* 15. *c.* 22. & 23. ¶ Item teſtaceorum piſcium durum corium. *Plin.* 9. 31. & 56. & *l.* 32. *c.* 4. ¶ Per ſimilitudinem dicitur de ovi putamine, *guſcio d'ovo*. *Id. l.* 28. *c.* 2. ¶ Item de cruſta e luto, qua caminantur ſtrues lignorum in carbone faciendo. *Id. lib.* 16. *c.* 6. ¶ Scribitur & *calix*.

Camarina, Camerina, f. 1. *Camarana*, Καμαρίνα, urbs Siciliæ cum fluvio, & palude cognomine, in ora Auſtr. Paludis Camarinæ aquæ cum fœtore ſuo peſtem generarent, Camarinenſes conſuluerunt Apollinem, expediretne ipſis Camarinam exſiccari; quibus ab Apolline reſponſum eſt, Camarinam non eſſe movendam. Neglecto tamen Oraculo ſiccaverunt paludem, per quam mox ingreſſis hoſtibus contempti Oraculi pœnas dederunt. Hinc manavit proverbium, *Camarinam movere*, pro ſibi malum accerſere.

Cambio, is, pſi, ptum, a. 3. *cambiare*, עבר, Germ. *vertauſchen*, *wechſeln*, *Gal. changer*, Hiſp. *cambiar*, *trocar*, ἀμείβω, μεταλλάττω, ἀντημείβομαι, commuto, permuto. Citat ex *Carſio Priſcian. l.* 10. *Apul. in Apolog. p.* 284. *edit. Elmenh.* Tu an habeas ad agrum colendum, an ipſe mutuarias operas cum vicinis tuis cambias, neque ſcio, neque laboro.

Camelæ virgines ſunt, quibus ſupplicare ſolebant ſponſæ nupturæ. *Feſtus*. *Voſſ.* notat Græce dici γαμηλίας θεάς.

Camelarius, ii, m. 2. qui camelorum curam gerit, eoſque paſcit. *Leg. ult. §.* 11. *ff. de muner. & honor.*

Camelaſia, καμηλασία, dicitur camelorum curatio, & præfectura. *Arcad. Dig. l.* 50. *t.* 4. *leg. ult.* Camelaſia perſonale munus eſt. Al. leg. καμηλαρία.

Camelaſium, ii, n. annona pro alendis camelis, aut vectigal, quod pro iis alendis penditur. *Ammian. l.* 19. *c.* 3. (*al.* 5.) Deeſt in *Ammiani* MSS.

Camelīnus, a, um, ad camelum pertinens, ut lac camelinum. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Et camelinus color, pro fuſco ad flavedinem vergente.

Camella, f. 1. genus vaſis. Vide *Gel. l.* 17. *c.* 7. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 779. Tum licet, appoſita veluti cratere camella, Lac potes. *Petron. in Satyr. c.* 137. Infra manus meas camellam interpoſuit.

Cameloparđălis, m. 3. καμηλοπάρδαλις, animal forma camelum referens, colorum varietate Pardum, ſeu Pantheram. *Plin. l.* 8. *c.* 18.

Camēlus, m. 2. *camelo*, גמל, Ger. *ein Kameltier*, Gal. *chameau*, Hiſ. *camelo*, κάμηλος, animal quadrupes, quod crura prolixa, & collum oblongum habet, a χαμαιλός, humilis, quia cum oneratur, humi accumbit, vel a *camurus*, ſeu *camurus*, curvus, vel a κάμπτω, flecto & μηρός, femur, quia genua flectit. Sitim tolerat etiam quatriduo, ut ſcribit *Plin. l.* 8. *c.* 19. Hinc *Perſ. ſat.* 5. *v.* 136. Tolle recens primus piper e ſitiente camelo.

Camenæ. V. Camœnæ.

Camĕra, f. 1. *volta*, *cielo fatto a volta*, כפה, כפת, Germ. *ein gewölb*, Gall. *voute*, *berceau*, Hiſp. *boveda*, καμάρα, teſtudo, fornix, ſcil. pars ſuperior ædificii, tectum incurvum, introrſum reſpiciens, a voce Græca, quæ allata eſt, vel a *camurus*, curvus. De ea ſic *Nonius cap.* 11. *n.* 126. Camerum, obtortum: unde Cameræ tecta in curvitatem formata. Cameras igitur appellarunt culmina arcuata, ſive ex lapide, ſive ex contignatione eſſent. *Vitruv. l.* 5. *cap.* 10. *Suet. in Ner. c.* 34. Solutilem navem, cujus vel naufragio, vel cameræ ruina periret, commentus eſt. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *epiſt.* 1. Cameras quaſdam non probavi. ¶ Eſt etiam navigii genus, Daciis uſitatum, quod tumido mari, prout fluctus attollitur, tabulis augetur in ſummis partibus, donec in modum tecti claudatur, ut ſcribit *Tacit.* 3. *Hiſtor. c.* 47. ¶ Differt camera a fornice in eo, quod *camera* ſignificat totum tectum fornicatum, fornix vero de ſingulis etiam cameræ arcubus dicitur.

Camerarius, a, um, o. 1. 2. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Camerarium, genus cucurbitæ vocant, quod in pergulis arrepit in hortis, non quod humi ſerpit.

Cameratio, onis, *volta*, *camera*, *Spartian. in Caracal. c.* 9. Cancelli, quibus cameratio tota concredita eſt.

Camerātus, a, um, *fatto a volta*, curvus in modum cameræ, ut camerata arca, *Leg.* 9. *§.* 5. *ff. loc. conduct.* Verum meliores libri habent *arcua*. Adde *Inſcr.* apud *Reineſ. in append. n.* 46. ubi tamen legitur *camaratus*.

Camĕro, as, avi, atum, a. 1. *fabbricar a volta*, in modum cameræ ſtruo. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Publicum omnium (avium) eſt, tabulata ramorum ſuſtinendo nido eligere, camerare ab imbri, aut fronde protegere denſa.

Camers, ertis. Camertes populi ſunt Umbriæ, montes incolentes, quibus a Picenis Umbri ſeparantur. ¶ Apud *Virg. Æn.* 10. *v.* 562. Camers eſt nomen viri proprium. ¶ Eſt etiam Camers, adject. *Cic. pro Sylla*, *c.* 19. In agro Camerti, Piceno, Gallico.

Camertinus, a, um, Camers, ut fœdus Camertinum, *Cic. pro Cornel. Balbo*, *c.* 20.

Camilla, Καμίλλα, Virgo Volſca, quæ venit ſuppetias ferens Turno contra Latinos & Æneam: quo in bello etiam periit. *Virg. Æn.* 7. *v.* 803. Hos ſuper advenit Volſca de gente Camilla.

Camillum, i, n. teſte *Feſto*, in voce Cumera, erat vas quoddam, quod opertum in nuptiis ferebant: ſic appellatum, quod *camillus* dicebatur miniſter, qui eum gerebat. ¶ Ab hujus ſimilitudine fortaſſe camillum dictum eſt membrum catapultæ, de quo *Vitruv. l.* 10. *c.* 15. ubi tamen quidam leg. *catillum*.

Camillus, m. 2. ἀμφιθαλής, apud veteres nunc puer ingenuus dicitur, nunc miniſter in rebus occultioribus, veluti ſacris, aut nuptialibus. Hinc Metabus filiam Camillam vocavit, ideſt, Dianæ præminiſtram, & Etruſci Mercurium appellabant Camillum, quaſi miniſtrum Deorum. ¶ Flaminius Camillus erat puer ingenuus, patrimus, & matrimus, qui Flamini Diali ad ſacrificia præminiſtrabat, & Flaminia Camilla erat puella ingenua, patrima, & matrima, quæ miniſtrabat Flaminicæ Diali. V. *Feſt.* & *Plin. l.* 19. *c.* 18.

Camĭno, as, a. 1. facere in modum camini. *Plin. l.* 16. *c.* 6. Acervi confertis taleis recentibus luto caminantur.

Camīnus, m. 2. *fornace*, *camino*, כבשן, כירה, Ger. *ein kamin*, *ſchornſtein*, Gal. *fournaiſe*, *cheminée*, Hiſp. *hornaca*, *chemenea*, κάμινος, fornax, & ſtructura, quæ fumum, & ignem excipit. *Virg. Æn.* 6. *v.* 630. Cyclopum educta caminis mœnia conſpicio. *Cic.* 7. *Fam. ep.* 10. Valde metuo, ne frigeas in hybernis; quamobrem camino luculento utendum cenſeo. Vide ibi *Manut.* de caminis veterum multa diſſerentem. Vide etiam *Catan. in Plin. l.* 2. *ep.* 17. ¶ Addere oleum camino, eſt malo alicui fomentum, & materiam adjicere. *Horat. Sat.* 3. *l.* 2. *v.* 321. Adde poemata nunc, hoc eſt, oleum adde camino. ¶ De caminis Veterum V. *Ferrar. Elector. l.* 1. *c.* 9.

Camiſia, æ, genus veſtis interioris lineæ. *Paul. epitomator Feſti in voce Supparus*, & *Hieronym. ep.* 128.

Cammăron, i, n. 2. herba, alii aconitum, quia habet radicem ſimilem cammaro piſci marino. *Plin. l.* 27. *c.* 3. ¶ Sed cammoron potius dici debet, quia κακῷ μόρῳ, ideſt, malo fato hominem tollit.

Cammărus, i, m. 2. *gambaro*, κάμμαρος, piſcis ex cancrorum genere, a voce Græca, quæ propoſita eſt. *Plin. l.* 32. *c.* 8. *Martial. l.* 2. *epigr.* 43. Concolor in noſtra, cammare, lance rubes.

Camœnæ, arum, Muſæ, *le Muſe*. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 59. Alternis dicetis: amant alterna Camœnæ. *Horat. l.* 1. *od.* 12. *v.* 39. Gratus inſigni referam Camœna. ¶ *Varro l.* 5. *de L. L. c.* 7. *Feſtus*, & *Macrob. l.* 2. *in Somn. Scip. c.* 3. ducunt a canendo, quaſi *Canenæ*. Item *Serv. in Ecl.* 3. *Virg. Voſſ. in Etymolog.*

Camœnālis, le, ad Camœnas pertinens. *Sidon. lib.* 3. *epiſt.* 3. Nunc oratorio ſtylo, nunc etiam Camœnalibus modis imbuebatur. *Auſon. in Phaenom. v.* 405. *de Pegaſo*: ſilluſiſſe pedem, cornuque excita repente Lympha Camœnalem fudit procul Hippocrenem.

Campæ, arum, f. 1. *nugæ*, ut campas dicere, apud *Plaut. Truc.* 5. 1. 44. h. e. nugari, ut ibi legunt, & explicant *Taubman.* & *Pareus*. Aliter habet *Lambinus*.

Campāgus, i, calceamenti genus, a Patriciis, & Imperatoribus geſtari ſolitum; idem fere, quod caliga, niſi quod variis reticulis, & candido linteamine ornabatur. Hujus meminit *Jul. Capitol. in Maximinis*, *c.* 2. & *Trebel. Pollio in Gallieno*, *c.* 16. ¶ Diaconos etiam Rom. Eccleſiæ Campagis uſos, teſtatur *Gregor. M. l.* 7. *epiſt.* 28. Vide *Albert.Ruben de Calceo Senat. c.* 5.

Campania, cogn. Felix. V. Terra Laboris.

Campania Romana. V. Latium.

Campanĭcus, a, um, idem quod Campanus. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 12. Campanica periſtromata.

Campānus, a, um, o. 1. 2. καμπανός, quod ad Campaniam reg. Italiæ ſpectat. *Virg.* 10. *Æn.* Hinc nomen Campanæ ducitur urbi.

Campas, atis, idem quod Campanus, ut Campas genus, pro Campanus genere. *Plaut. in Trinum.* 2. 4. 144. In alio ſenſu V. Cappas.

Campe, es, f. 1. κάμπη, eruca, vermis hortenſis herbas, & arborum frondes infeſtans, a κάμπτω, flecto, quod flexo obliquis tractibus corpore progrediatur. *Colum. l.* 11. *ſub fin.* Hirſutaque campe. ¶ Apud *Plaut. Truc.* 5. 1. 44. Campas dicere, eſt nugari. ¶ Campas, marinos equos Græci appellant a flexu poſteriorum partium. *Feſtus*.

Campenſis, ſe, ad Campum pertinens. *Apulej. l.* 11. *Metam.* docet, Iſidem, quæ templum in campo Martio habuit, campenſem cognominatam eſſe.

Campeſter, campeſtris, campeſtre, & hic, & hæc campeſtris, & hoc campeſtre, adject. *campeſtre*, ad campum pertinens, vel qui in campis eſt. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 6. Campeſter locus. *Liv. l.* 4. *c.* 37. Capua a campeſtri agro appellata. Sic arma, prælia campeſtria apud *Horat. de art. poet. v.* 379. & *l.* 1. *epiſt.* 18. *v.* 54. Iter Campeſtre, apud *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 66. ¶ Quia vero in campo Martio comitia fiebant, campeſtris etiam ad comitia, & petitiones honorum pertinet. *Liv. l.* 7. *c.* 1. Ædilitatem Quintio gratia campeſtri dederunt. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 1. *n.* 14. Campeſtrem temeritatem experiri.

Campeſtrātus V. in voce ſequenti.

Campeſtre, is, n. 3. pannus, ſeu velum, quo Ephebi nude ſe exercentes pudenda velabant, quod & Succinctorium, & Subligaculum dicebatur. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 11. *v.* 17. Incolumi Rhodos, & Mitylene pulcra facit, quod Penula ſolſtitio, campeſtre nivalibus auris. *Auguſt. l.* 14. *de Civ. Dei*, *cap.* 17. Campeſtria latinum quidem verbum eſt, ſed ex eo dictum, quod juvenes, qui nudi exercebantur in campo, pudenda operiebant: unde qui ita ſuccincti ſunt, *campeſtratos* vulgus appellat.

Campeſtris, V. Campeſter.

Campicurſio, onis, f. 3. exercitatio militaris, quæ currendo fiebat. *Veget. l.* 3. *c.* 4. Campicurſionem, ut ipſi appellant, aſſidue faciant.

Campidoctor, oris, m. 3. *maeſtro di campo*, qui tirones in campo exercet armorum uſum docens. *Vet. Gloſſ.* Campidoctor, ὁπλοδιδάκτης. *Lamprid. in Alexandro*, *c.* 53. Campidoctores docuerunt. ¶ *Stewechius* mavult legi *Campiductor* apud *Veget. l.* 1. *c.* 13. & *l.* 2. *c.* 22. & alios, qui ejus vocis meminerunt. Verum tutior hæc quam ſequimur, lectio, tum quia Campidoctores iidem ac armidoctores, & armorum doctores dicebantur, ut *Salmaſ. ad Lamprid.* notat: quod ſatis probat, non a ducendo, ſed a docendo hanc vocem componi: tum quia duæ Inſcriptiones, quas affert *Gruterus f.* 80. *nu.* 2. & *f.* 365. *nu.* 3. ambæ Campidoctorem exhibent.

Camptaules, æ, καμπταύλης, qui inflexa canit tibia. *Vopiſc. in Carino*, *c.* 19. Exhibuit centum Camptaulas. Alii leg. *ceraulas*.

Campter, m. 3. καμπτήρ, flexus metæ, ſeu decurſus circa metam, & meta ipſa, a κάμπτω, flecto. *Pacuv.* Extremum intra campterem ipſum. Apud *Non. c.* 1. *n.* 328. Al. aliter leg.

Campus, m. 2. *campo*, בקעה, כּכּר, שדה, Ger. *ein feld*, Gal. *un champ*, *une plaine*, Hiſp. *campo*, *raſo*, *vega*, πεδίον, eſt grande, atque amplum ſpatium terræ planæ, a *capiendo*, quod animalium, ſeu rerum aliarum multitudinem facile capiat. *Var. l.* 4. *L. L. pag.* 7. Quod primum ex agro plano fructus capiebant, campus dictus. ¶ Tranſlate ſumitur pro qualibet re, in qua quis ſtudium habet, *ſoggetto*. *Cic.* 4. *Acad. c.* 35. Cum ſit campus, in quo poſſit exultare oratio. Hinc latiſſimus dicendi campus, ubertas materiæ. ¶ Antonomaſtice Campi nomine ſæpe venit Campus Martius, qui locus erat extra Pomœrium, Marti ſacer, in quo Comitia creandis Magiſtratibus, ferendis legibus, &c. a Populo Rom. habebantur. *Cic. Catil.* 1. *cap.* 5. Comitiis Conſularibus me Conſulem in Campo, & competitores tuos interficere voluiſti. Huc & illud pertinet ejuſdem *in Piſon. c.* 2. Fors domina campi. Hinc Campi nota, pro repulſa in Magiſtratus petitione, *Valer. Max. l.* 6. *c.* 9. *n.* 14. ¶ Campus etiam dicitur locus pugnæ, caſtrorum, & expeditionum. *Ammian. l.* 20. *c.* 10. Edicto, ut futura luce omnes convenirent in campo. Adde *Juvenal. Sat.* 2. *v.* 106. ¶ Item locus, ubi tirones exercebantur (qui locus Romæ erat ipſe idem Campus Martius, de quo modo) & armorum uſum diſcebant, ex quo *Campidoctores*, dicti, & *Campicurſiones*. ¶ Ut æquor pro campo, ſic nonnunquam campus pro mari ſumitur. Sic *Virg. Æn.* 6. *v.* 724. Campos liquentes. Et *Æn.* 10. *v.* 214. Campos ſalis. *Ovid.* etiam *Met.* 1. *v.* 41. mare vocat, campum liberioris aquæ. ¶ Campus ſceleratus, erat locus Romæ juxta portam Collinam, in quo Veſtales Virgines, in adulterii crimine deprehenſæ, vivæ ſepeliebantur. *Feſtus*. Campus pro agro raro invenitur uſurpatus. Habet *Plin. l.* 5. *ep.* 6. ubi ait; Prata inde, campique, quos nonniſi ingentes boves, & fortiſſima aratra perfringunt.

Campus Martius, V. Campus.

Camum, i, genus potionis, ſeu cerviſiæ ſpecies. *Ulpian. l.* 33. *ff. tit.* 6. 9. Nec camum, nec cerviſia continebitur, nec hydromeli. Al. leg. *curmi*. Vide *Cujac. Obſerv. lib.* 24. *cap.* 39.

Camŭrus, a, um, o. 1. 2. *torto*, *piegato*, כפוף, Ger. *krumb*, Gal. *camus*, *courbe*, Hiſp. *corcobado*, καμπύλος, inflexus, curvus. Hinc camuri boves, a cornuum curvatione. *Virg.* 3. *Georg. v.* 55. Camuris hirtæ ſub cornibus aures. Dicuntur autem camuri boves, ut notat *Junius Philargyrus ad hunc Virg. loc.* quibus cornua ſunt introrſus converſa; quibus contrarii patuli, qui diverſa cornua habent.

Camus, m. 2. *briglia*, *laccio*, רסן, חח, Ger. *maulkorb*, Gal. *frein*, *licou*, Hiſp. *freno*, *lazo*, κημός, genus aſperi freni, quo equi ſuperbi coerceri ſolent, a voce Græca, quæ allata eſt, quæ eſt a καμπή, curvus. Ita *Iſid. l. ult. Orig. cap. ult.* ¶ Item funis, quo damnati alligabantur ad furcam. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 37. Hodie tu camum, & furcam feras. Ita legit *Meurſius*; Al. leg. *Cauem*.

Cana, dicunt Græci, nos caniſtra. *Feſtus*.

Canabūla, orum, & Canabulæ, arum; Lapidum congeries, termini genus apud *Frontinum*, & alios Grammaticos Scriptores, a *Goeſio* editos *pag.* 257. Fuſiorem explicationem V. in Indice *Goeſii* ad hanc vocem.

Canace, f. 1. Æoli filia, quæ cum fratre Macareo corpore mixto puerum peperit, qui cum extra Regiam ad educandum mitteretur, ſe ipſe vagitu avo prodi-

prodidit. Æolus juſſit puerum canibus objici. Filiæ enſem per ſatellitem miſit, ut illo pro meritis uteretur. Illa ſibi necem traditur conſciviſſe. Macareus fugit. *Ovid. in epiſt.* 11. *Boccat. l.* 13.

Canalicolæ, m. 1. homines pauperes, dicti, quod circa canalem fori conſiſterent. Fuit enim in Foro locus, *Canalis* dictus, ut ex *Plauto Curcul.* 4. 1. 14. colligitur. *Feſt. Gell. l.* 4. *c.* 20. Qui jurabat, cavillator quidam, & canalicola, & ridicularius fuit. De his etiam loquitur *Plaut. Curcul.* 4. 1. V. *Salmaſ. ad Vopiſc. in Carino, non longe a princip.* ¶ Hinc forte Ital. *canaglia*.

Canalicula, f. 1. dimin. *canaletto*, σωλήνιον, parva canalis. *Gel. l.* 17. *c.* 11. Duas eſſe quaſi canaliculas quaſdam.

Canaliculātim, adverb. quaſi per canaliculos. *Plin. l.* 9. *c.* 33. *de muricibus, & conchis loquens*, Jam, inquit, diſtinctione virgulata, crinita, criſpa, canaliculatim, pectinatim, imbricatim undata, &c. Al. leg. *caniculatim*.

Canaliculātus, a, um, *fatto a canaletti*, σωληνοειδής, in canalis modum factus. *Plin. l.* 27. *c.* 9. Planta ad radicem canaliculata.

Canalicŭlus, m. 2. σωληνάριον, diminut. a canalis. *Colum. l.* 9. Canaliculi milio repleti apponuntur. *Vitruv. l.* 10. *c.* 14. Emittet per canaliculum. ¶ Apud eund. *Vitruv. l.* 4. *c.* 3. eſt etiam canaliculus cavitas exterior in columnis.

Canalienſis, e, & Canalitius, vel Canalicius, a, um, adject. a canali. Ambo hæc adjectiva inveniuntur apud *Plinium l.* 33. *c.* 4. *ſub initium*, ubi Canalienſe, & Canalicium aurum appellat, quod puteis foditur, quoniam ejus metalli venæ, tamquam canales, per latera puteorum vagantur.

Canalis, lis, m. & f. 3. *canale*, צנור, Ger. *eine rinne*, Gal. *canal*, *tuyau*, Hiſp. *canal*, σωλήν, alveus terreſtris, vel ex ligno, item tubus, ſeu fiſtula, per quam aqua deducitur. *Feſtus*. Canales, per quos aqua confluit in viis lapide ſtratis. *Virg. Georgic.* 3. *v.* 330. Currentem ilignis potare canalibus undam. *Corn. Sever. in Ætn. v.* 149. Nec tamen in rigidas exit contenta canales. Adde *v.* 127. ¶ *Vitruv. l.* 8. *c.* 7. Ductus autem aquæ fiunt generibus tribus, rivis per canales ſtructiles, aut fiſtulis plumbeis, ſeu tubulis fictilibus. Ubi *canales ſtructiles* ſunt ſtructura, & fabrica conſtantes. ¶ Canalis etiam dicitur lignum illud cavum, in quo fractum crus, aut femur a medicis reponitur *Celſ. l.* 8. *c.* 10. *n.* 5. Ubi deligatum eſt (crus, vel femur) in canalem conjiciendum eſt. ¶ Erat etiam Canalis locus in foro Rom. *Plaut. Curc.* 4. 1. 15. V. Canalicolæ. ¶ Interdum pro via ſumitur. *Apul. l.* 6. *Met.* Jam canale directo pergis ad ipſam Orci regiam. V. *Parænum in Lex. Crit.*

Canalitius. V. Canalienſis.

Canaria, f. 1. herba, foliis tritici, qua canes ægroti vomitum eliciunt, vulgo herba canis. *Plin. l.* 25. *c.* 8. ¶ Eſt etiam una ex inſulis, quas Fortunatas etiam dicunt. *Plin. l.* 6. *c.* 32. ¶ Hodie omnes ex Inſulæ Canariæ dicuntur. V. Fortunatæ Inſulæ.

Canarius, a, um, o. 1. 2. *cagneſco*, κυνικός, quod ad canem pertinet. *Plin. l.* 18. *c.* 3. *ex commentar. Pontif.* Augurio canario agendo dies conſtituatur. Vox plane antiqua.

Canatim, *cagneſcamente*, *in cagneſco*, κυνικῶς, ad ſimilitudinem canis. *Nigid. Figulus in comm. Gramm.* ut citat *Nonius c.* 1. *n.* 190. Canatim, bovatim, ab animalibus ſumuntur.

Cancellarius, ii, m. *cameriere*, qui ad cancellos januæ cubiculi aſſiſtit. Olim enim Imperatorum, ac procerum cubicula, quæ petebant, non tantum vela ad fores, ſed & cancellos habebant, ſeu feneſtratas januas, ut *Caſſiodorus l.* 11. *Vari. ep.* 6. apellat. His igitur qui præfecti erant, *a velis*, & *a cancellis*, *Velarii*, & *Cancellarii* appellabantur; quorum munus erat ſtare foribus, & admiſſiones curare. Iidem igitur erant ac Oſtiarii. Quam ob cauſam *Vopiſcus in Carino c.* 16. eum reprehendit, quod unum ex Cancellariis Præfectum Urb. feciſſet. V. etiam *Sidon. l.* 1. *ep.* 2. ¶ Horum tamen aliquos non tantum Oſtiarios fuiſſe, colligitur ex *Agathia*, qui *l.* 1. *de geſtis Juſtiniani* narrat, Cancellarios iſtos archiva Narſeti, curaſſe. ¶ Etiam tribunalia habebant cancellata ſepta, quibus excludebantur turbæ, atque iis præpoſiti item *Cancellarii* dicti: quorum aliqui Judicibus ſcribendo navabant operam. De his plura *Caſſiod. loc. cit.* Digniores tamen erant, quam Scribæ; eoque munere fungi etiam ſoliti, quo ii, qui *a ſecretis* dicuntur apud nos. Qui his omnibus præerat, hodie κατ' ἐξοχὴν Cancellarius, olim Quæſtor Sacri Palatii dicebatur, & in Conſtantinopolitana Aula ὁ μέγας λογοθέτης. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 647. *n.* 6. Cancellarius, & Scriba. Vide *Caſaub.* & *Salmaſ. in Vopiſc. Carinum, loc. cit.*

Cancellātim, ad ſimilitudinem cancelli. *Plin. l.* 9. *c.* 33. Cancellatim reticulata. *Sidon. l.* 5. *ep.* 17. Stipitibus cancellatim pendentibus.

Cancellatio, onis, pro limitatione, vel metatione agrorum. *Frontinus de colon. pag.* 109. *Goeſ.* Ager Seſtertianus aſſignatus in cancellatione limitibus maritimis. Adde *Sic. Flacc. pag.* 16.

Cancellātus, o. 1. 2. factus ad formam cancellorum, *ingraticolato*, *incrocicchiato*. *Plin. l.* 9. *c.* 31. Cancellato brachiorum implexu claudit. Et *l.* 8. *c.* 10. Elephantorum cutem cancellatam dixit. ¶ Cancellatus apud JCtos, idem eſt, ac deletus, ut cancellatum chirographum, *Leg.* 22. *Cod. de Solutionib.* Et Tabulæ, cautioneſve cancellatæ, *Leg.* 82. *ff. de Furtis*, quia cum aliquid delemus, lineas tranſverſas ducimus in modum cancellorum.

Cancelli, orum, m. 2. *geloſia*, *grata*, *cancelli*, κιγκλίδες, ſepta ex rectis, & obliquis lignis, aut ferramentis contexta, ac plagulis, ſeu foraminibus diſtincta modicis intervallis, inſtar retis, quibus feneſtræ, ac tribunalia muniri ſolent, aditusque eorum precludi. *Cic. pro Sext. c.* 58. Tantus ex fori cancellis plauſus excitatus. Æreorum cancellorum diſerte meminit *Colum. lib.* 8. *cap.* 17. ¶ Petraro invenitur ſingularis numerus, ſed eſt in *Leg.* 9. *ff. Quod vi, aut clam*: Si ſerra, vel clavis, vel cancellus, vel ſpecularium ſit ablatum. ¶ Sed & in agris Cancelli pro limitibus erant; unde Cancellatio. Huc pertinet *Vet. Gloſſ.* Cancellus, χαράδρα, χαράδρα autem foſſa eſt, qua etiam ad diſcernendos in agris fines utimur; ut ex *Siculo Flacco*, aliiſque priſcis Agrimenſoribus conſtat. V. Cancellatio. ¶ Hinc petitæ tranſlationes illæ: cancellis circumſcribere, cancellos circumdare. *Cic. pro Quint. c.* 10. Si extra hos cancellos egrediar, quos mihi ipſe circumdedi. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 12. Cancellis circumſcripta ſcientia.

Cancello, as, are, *ingraticolare*, *cancellare*, κιγκλίζω, cancellis includo, vel in cancellorum morem ſtruo. *Colum. l.* 4. *c.* 2. Hæc autem (vitis) quæ toto proſtrata corpore, cum inferius ſolum quaſi cancellavit, atque irretivit, &c. Alia exempla vide Cancellatus. ¶ Apud JCtos eſt delere, expungere, quod multis decuſſatim, vel cancellatim lineis ductis fieri ſolet. Unde *Vid. in Gloſſ.* Cancellat, concidit, batuit. Sic cancellare teſtamentum, *Leg.* 22. *Cod. de ſolutionib.*

Cancer, cri, & canceris, m. 2. *gambero*, *granchio*, Ger. *ein krebs*, Gal. *cancre*, *ecreviſſe*, Hiſp. *cancregio*, *cancer*, καρκῖνος, a voce Græca, quæ propoſita eſt; piſcis eſt genus, teſta muniti. Vide *Plin. l.* 9. *c.* 31. *Virg.* 4. *Georg. v.* 47. rubentes Ure foco cancros. ¶ Eſt etiam hoc nomine morbus quidam, tumor ſc. durus, & inæqualis, adſpectu teter, venis circa turgentibus, colore liveſcens, *canchero*. *Ovid.* 2. *Met. v.* 827. Utque malum late ſolet immedicabile cancer Serpere. ¶ Item ſignum Celeſte in Zodiaco novem conſtans ſideribus, ita dictum, quod cum ad illud Sol pervenerit, Cancri more incipiat retrocedere. *Ovid. Faſt.* 1. *v.* 313. Octipedis fruſtra quærentur brachia Cancri. *Lucret. l.* 5. *v.* 616. *de ſole*. Canceris ut vertat metas ad ſolſtitiales. ¶ Cancros etiam dixerunt Veteres, quos nos cancellos: Unde adagium illud apud *Apul. l.* 6. *Mileſ. p.* 176. Inter Orci cancros adhæſiſſe; quod de iis uſurpari poteſt, qui ita irretiti, & illaqueati ſunt, ut nullo pacto expedire ſe, & effugere queant, quoniam Plutonis ſepta, & cancellos tranſilire homini non datur.

Canceratĭcus, a, um, ad cancrum ſpectans. *Veget. l.* 2. *c.* 43. Canceraticus fetor.

Cancĕro, as, are, *incancherire*, canceris inſtar deteri, vel putreſcere. *Plin. Valer. l.* 1. *c.* 10. Si intrinſecus canceraverit auris.

Cancerŭma, atis, n. idem quod cancer, ulcus. *Apulei. de herb. c.* 19. & 31. Idem ſignificat *cancroma* apud *Vegetium l.* 2. *rei veter. c.* 22. niſi legendum *canceroma* eſt.

Candefacio, is, a. 3. *imbiancare*, הלבין, Germ. *weiſſen*, Gall. *blanchir*, Hiſp. *blanquear*, λευκαίνω, candidum facio. *Plaut. in Moſt.* 1. 3. 102. Una opera ebur atramento candefacere poſtules. ¶ Aliquando etiam candefacere, eſt candentem, id eſt ignitum reddere, *infocare*, ἐμπυρίζω, *Plin. l.* 34. *c.* 8. Ubi inter lapides candefactos funditur.

Candēla, f. 1. *candela*, Germ. *liecht*, Gal. *chandele*, Hiſp. *candela*, *vela*, λύχνος, fax ex goſſibio, & cera, vel ſevo, a candeo, propter lucis candorem. Veteres funiculis pice illitis, aut cera veſtitis uſi ſunt, poſtea ex papyro, & cera candelas fecere, item ex ſcirpis, & cera. *Juven. ſat.* 3. *v.* 286. Vel breve lumen Candelæ, cujus diſpenſo, & tempero filum. *Plin. l.* 13. *c.* 13. Lapidem fuiſſe quadratum vinctum candelis quoquoverſus. Ubi *Hermolaus* notat, ex quacumque materia, ſcirpis, tæda, ſævo, cera conſtet, *candelam* dici. Unde, mirum non ſit, libros Numæ, de quibus ſermo eſt in loco citato Plinii, candelis involutos fuiſſe. Sic apud *Liv. l.* 40. *c.* 29. Faſces candelis involuti. ¶ Candelas ſebare apud *Colum.* eſt candelas ex ſevo conficere.

Candelābrum, n. 2. λυχνίον, in quo candelæ figuntur, a candela ſimpliciter, vel a candela, & λαβεῖν, capere, vel a candela, & labrum. *Cic.* 6. *Ver. c.* 26. Lectos æratos, & candelabra ænea.

Candens, entis, nom. ex particip. V. in Candeo.

Candentĭa, æ, idem quod candor, ut candentia Lunæ, *Vitruv. l.* 9. *c.* 4.

Candĕo, es, ui, n. 2. *eſſer bianco*, הלבין, Germ. *weiſſ ſein*, Gall. *être blanc*, Hiſp. *ſer blanco*, λευκὸς εἶναι, candidus ſum, a *cando*, antiquo verbo, incendo. *Ovid.* 11. *Met.* Candida de nigris, & de candentibus atra. ¶ Significat etiam ignitum eſſe, *eſſer infocato*, αἴθω, *Cic. Off. l.* 2. *c.* 7. Candente carbone ſibi adurebat capillum. Sic ferrum candens, *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 287. ¶ Transfertur & ad alia, quæ non igneſcunt quidem ut ferrum &c. ſed fervent tamen, & liqueſcunt, admoto igne, ut cera, ſevum, & aqua. *Colum. l.* 7. *c.* 5. Candens ſevum vulneri per ardentem tædam inſtillato. *Id. l.* 12. *c.* 53. Sues mactantur, aqua candente glabrantur. ¶ Candentior Phœbus, *Valer. Flac.* 3. *v.* 481. Et, Candentiſſimum ſidus, *Solin. c.* 52.

Candeſco, is, n. 3. *imbiancheri*, λευκαίνομαι, albus fio, inch. a candeo. *Tibul. l.* 1. Liceatque caput candeſcere canis. ¶ Item igneſco, ignitus fio, *infocarſi*, πυροῦμαι, *Ovid.* 2. *Met.* Curruſque ſuos candeſcere ſentit.

Candētum, i, genus menſuræ agrorum. Galli Candetum appellant in areis urbanis ſpatium centum pedum, & quaſi centetum. *Iſid. l.* 15. *Orig. c.* 15. & *Goeſ. Auct. rei agrar. p.* 291.

Candicantia, *bianchezza*, λευκότης, albedo, a candico. *Plin. l.* 37. *c.* 13. Gemmæ ſolſtitiæ ſacrificationis candicantiam fugiunt. Lege *ſacrificationes candicantium*.

Candĭco, as, n. 1. λευκανθίζω, candorem habeo. *Solin. c.* 53. Candicant orbiculi lapillorum. Et *Plin. l.* 12. *c.* 13. Candicans e rufo.

Candidatorĭus, a, um, o. 1. 2. quod ad Candidatum pertinet. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. In omni munere candidatorio fungendo.

Candidatus, a, um, o. 1. 2. λευχειμονῶν, candida veſte indutus, *Plaut. Caſin.* 2. 8. 10. At candidatus cedit hic maſtigia. ¶ Candidati apud Romanos erant, qui aliquem Magiſtratum petebant. Dicti ſunt, quod cum Romani vulgo togis albis uti ſolerent, hi cretam togæ addebant, ut ſplendeſceret. Significabant enim ſe pecunia, aut aliis muneribus nolle populum corrumpere, ſed pure, ac ſyncere petere, optare duntaxat, ut vel ſuæ, vel majorum dignitatis in ferendis ſuffragiis ratio haberetur. Erant etiam ſine cingulo propter eandem petendi ſynceritatem. Petebant autem in Campo Martio. Candidati ibant per Comitia, ſe cuique ſubmittebant, ſupplicabant, manus prehendebant, oſculabantur, &c. ¶ Candidati Cæſaris erant amici Cæſaris, quos ipſe populo commendabat, qui favore Principis ſubnixi non magnopere ſupplicabant. *Sueton. in Aug.* & *Quint. l.* 6. ¶ Per tranſlationem aliarum quoque rerum petitores, vel ſtudioſi Candidati dicuntur, ut Candidatus Eloquentiæ, apud *Quint. l.* 12. Candidatus gloriæ, & immortalitatis, apud *Plin. in Paneg. c.* 63.

Candĭde, adv. *puramente*, *candidamente*, Ger. *treuliſch*, Gal. *naïvement*, Hiſp. *ſencillamente*, ἀδόλως, pure, ſyncere, benigne. *Cælius Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 6. Ne parum ſimpliciter, & candide poſuiſſe inimicitias videaris. ¶ Proprie *Plaut. Caſ.* 4. 1. 10. Candide veſtitus. *veſtito di bianco*.

Candido, as, a. 1. *imbiancare*, הלבין, Germ. *weiſſigen*, λευκαίνω, candidum facio. *Tertul. adverſ. Gnoſticos*, *cap.* 12. Laverunt veſtimentum ſuum, & candidaverunt ipſum in ſanguine Agni. ¶ Item pro candidum eſſe *Solin. de Sardonych. cap. de Arabia*, Medietas circumitur limite candidante. Sic edidit *Salmaſ.* Vul. leg. *candicante*.

Candidŭle, adverb. diminut. a candidulus. *Arnob. lib.* 2. *p.* 50. Qui ſermonem candidule prompſit.

Candidŭlus, a, um, diminut. a candidus, *biancheтто*. *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 16. Candiduli dentes. *Prudent.* περὶ στεφ. 1. 3. 157. Grex candidulus.

Candĭdus, o. 1. 2. *candido*, *bianco*, לבן, Germ. *weiſſ*, Gall. *blanc*, Hiſp. *blanco*, λευκός, quod lucentem quandam habet albedinem, a candeo. Secundum *Iſid.* eſt quaſi candor datus, quia cenſet album eſſe natura, candidum cura, & ſtudio. Sed fallitur, ut patet ex nive, quæ candida dicitur ab *Ovid.* 8. *Metam.* ¶ *Ovid. l.* 1. *de art. Am. v.* 723. Candidus in natura turpis color. ¶ Significat etiam purum, clarum, intemeratum. *Plaut. Amph.* 1. 3. 49. Luce clara, & candida. *Cic. in Orat. c.* 16. Purum & candidum genus dicendi. ¶ Sed & *Quintil. l.* 11. *c.* 3. candidam vocem dixit, quæ ſc. fuſcæ opponitur. ¶ Sæpe formoſum & pulchrum notat. *Horat. l.* 2. *epiſt.* 2. *v.* 4. Candidus, & talos a vertice pulcher ad imos. ¶ Aliquando eſt idem quod canus. *Plaut. Moſtel.* 5. 2. 17. Sapere iſthac ætate oportet, qui ſunt capite candidi. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſincero. *Ovid.* 4. *Triſt. el. ult.* Jure tibi grates, candide lector, ago. *Id. de Ponto l.* 4. *eleg.* 14. *v.* 43. Tam felix utinam, quam pectore candidus, eſſem! ¶ Item pro felici. *Tibul. l.* 3. *el.* 6. *v.* 30. Sis felix, & ſint candida fata tua. ¶ Comparat. *candidior*, & ſuperl. *candidiſſimus*, paſſim apud probatos Scriptores invenies, *Ovid. Senec. Plin. Colum.* & al.

Candifico, a. 1. *imbiancare*, λευκόω, candidum facio. *Auguſtin.* 21. *de civ. Dei c.* 7. Ignis lapides coquendo candificat.

Candificus, a, um, qui candidum facit. *Apul. Apol. p.* 277. *in carm.* Pulviſculus candificus, quo ſc. dentes fricantur.

Candiope. V. Orion.

Candor, oris, m. 3. ſplendor, fulgor, lux, *bianchezza*, לבן, Germ. *weiſſe*, Gal. *blancheur*, Hiſp. *candor*, λευκότης, albedo ſplendori conjuncta. *Virg.* 3. *Æn. v.* 537. de Equis: Tondentes campum late candore nivali. ¶ Dicitur & ſolis candor, h. e. ſplendor. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 28. ¶ Sumitur & pro pulchritudine. *Cic. pro Cæl. cap.* 15. Candor hujus te proceritas vultus oculique perdiderunt. ¶ Metaphorice ſignificat animi ſinceritatem, & ſimplicitatem. *Ovid. l.* 2. *de Ponto, el.* 5. *v.* 5. Candor in hoc ævo res intermortua.

Candoſoccus, m. 2. voce Gallica, palmes prolixus in vitibus, qui ſummo ſolo obruitur, deinde iterum erigitur in arborem ad fructum gignendum. *Col. l.* 5. *c.* 4.

Cānens, entis, *canuto*, canus. *Virg.* 10. *Æn. v.* 191. Canens ſenectus. ¶ Item albeſcens, *biancheggiante*. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 81. Canens oliva. *Sil. l.* 3. *v.* 534. Canens pruina.

Cănens, entis, *cantante*, qui canit. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 8. Tibiæ modulate canentes. *Ovid. Triſt.* 4. 53. fremituque canentum.

Canentas *Feſtus* dicit eſſe capitis ornamenta.

Canĕo, es, ui, n. 2. *eſſer canuto*, שב, Ger. *grauwerden*, Gal. *griſonner*, *devenir chenu*, Hiſp. *encanecer*, πολιόομαι, canum eſſe, id eſt, capillis albere, a *cani*, *orum*. *Virg.* 4. *Æneid. v.* 416. Canet ſenectus. ¶ Metaph. dicitur de omnibus, quæ albeſcunt. *Virg.* 3. *Georg.* Dum gramina canent. ¶ Cano, is, 3. declinat. dixit *Propert. l.* 2. *eleg.* 14. ubi ait. Quid ſi jam canis ætas mea caneret annis?

Canephoræ, f. 1. κανηφόροι, virgines primariæ Athenienſes, quæ in Panathenæis, aliiſque feſtis ſacra Palladi in caniſtris ferebant, a κάνεον, caniſtrum, & φέρω, fero. ¶ Duas dicebantur ciſtas capite ſuſtinentes ferre, in quarum altera flores, in altera ſpicas portabant. Bis de his meminit *Cic. Verr.* 6. *ſc. c.* 3. & 8. ¶ A ſtatuariis & artificibus corpora ſunt formari e marmore, ære, vel alia materia pro-

pretioſa, locarique in ædibus & atriis ornatus cauſa. *Symmach. l. 1. epiſt.* 29. Policleti canephoras hominum pars magna mirata eſt. ¶ Eſt & Canephorus, maſc. gen. *Plin. l. 36. c. 5. circa med.* ubi al. leg. *canephoros* Græca terminatione, ἡ κανηφόρος.

Canephŏrus. V. Canephoræ.

Canēſco, is, n. 3. canus fio, & proprie de ſenibus dicitur, cum capilli eorum in albedinem vergunt. *Ovid. 9. Metam. v.* 421. Queritur caneſcere mitis Jaſiona Ceres. *Plin.* 30. 15. Capilli caneſcunt. ¶ Et tranſlate de omnibus, quæ albeſcunt. *Ovid. lib. 1. Amor. el. 8. v.* 52. Situ caneſcunt tecta. ¶ Eleganti tranſlatione *Cic.* orationem dixit caneſcentem, habentemque ſuam quandam maturitatem, & ſenectutem, *de clar. Orat. c.* 2.

Cani, orum, m. 2. *canuti*, capilli albi in capitibus ſenum, a κανῶ, dealbo. *Cic. de Sen. c.* 18. Non cani, non rugæ repente auctoritatem afferre poſſunt.

Cania, æ, f. 1. urticæ ſylveſtris genus. *Plin. l. 21. c.* 15. ubi al. leg. *canina*: ſed *cania* in omnib. ſuis MSS. vidit *Harduin*.

Canicæ, f. 1. *ſemola*, *cruſca*, furfures farris, ut *Feſt.* docet, quod canes iis paſcerentur. *Nonius* vero *c. 2. n.* 150. furfures generatim exponit.

Canicŭla, f. 1. κυνίσκη, dimin. a cane. *Cic. 3. de nat. Deor.* Prudentis eſt intelligere, ſe habere ſenſum, & rationem, hæc eadem & caniculam non habere. ¶ Accipitur & pro convicio in mulierem maledicam, apud *Plaut. Curcul.* 5. 1. *verſ. ult.* ¶ Item pro Signo Cœleſti. *Cic. 2. de Divin. c.* 44. Poſt ſolſtitium canicula exoritur. *Horat. l. 3. od. 13. v.* 9. Flagrantis atrox hora caniculæ. V. plura in voce Canis. ¶ Eſt etiam canicula jactus quidam talorum, qui unitatem oſtendebat: quem qui feciſſet, vincebatur. *Perſ. ſat. 3. v.* 49. Damnoſa canicula quantum Raderet.

Caniculāris, e, adject. ad Caniculam ſidus cœleſte ſpectans, ut Dies caniculares, qui ſc. calidiſſimi ſunt. *Pallad.* 8. 7. Inchoantibus Canicularibus diebus. *Sidon. l. 2. ep.* 2. Fallis clementiſſimo receſſu inclementiam canicularem. V. Canis.

Canifōrmis, e, adject. qui canis formam habet. *Prudent. Apotheoſ. v.* 195. Caniformem latrantem Anubim throno cœli præponere.

Caninefas, Caninefates, gens Gallica: coluit partem Batavorum inſulæ, origine, lingua, virtute par Batavis, numero inferior. De his *Tacit. l. 4. hiſtor. c.* 17. & alibi. Horum tractus *Kennemerlandt*.

Canīnus, a, um, o. 1. 2. *canino*, quod ad canem pertinet. *Plin.* Sanguine canino nihil contra toxica præſtantius eſt. ¶ Canini dentes, qui poſt primores ſunt. *Plin. l. 11. cap.* 37. ¶ Canina cœna, vel caninum prandium, abſtemium, in quo nihil vini potatur, quoniam canis vinum non bibit. *Gel. l. 13. c.* 29. *Plaut. in Caſin.* & *Taubman.* ¶ Canina facundia dicitur, cujus vis tota eſt in criminando, & conviciando. *Quintil. l. 12. c.* 9. ¶ Canina littera eſt R, quam exprimere videntur canes, cum latrare incipiunt. ¶ Caninæ nuptiæ vocantur a *Hieronym. epiſt. 83. cap.* 2. qui vago, ac meretricio concubitu, canum more, delectantur.

Canis, com. 3. *cane*, כֶּלֶב, Germ. *ein hund*, Gal. *chien*, *ou chienne*, Hiſp. *can*, *perro*, κύων, a κύω, *diligo*, quia domini amans eſt. Vitare cane pejus, & angue, proverb. eſt apud *Horat. lib. 1. epiſt. 17. v.* 30. *Curt. l. 7. c.* 4. Canem timidum vehementius latrare, quam mordere. ¶ Plura ſunt canum genera, ut venatici, pecuarii, villatici, &c. V. *Plin. l. 8. c.* 40. &c. ¶ Hujus nominis uſus creber in conviciis, cum ſordidum, impurum hominem, vel maledicum notamus. *Terent. Eun.* 4. 7. 33. Diminuam ego caput tuum hodie, niſi abis. Cn. Ain vero, canis? ¶ Canes etiam appellantur accuſatores, & delatores: quin & maledici, & obtrectatores. *Cic. Ver. 3. c.* 11. Quid? iſta cohors quorum hominum eſt? Voluſii haruſpicis, & Cornelii medici, & horum canum, quos tribunal meum vides lambere. *Horat. Epod.* 6. Quid immerentes hoſpites vexas, canis? Hecubam quoque appellatam canem a Græcis, quod omnibus mala ingereret, quos aſpiciebat, auctor eſt *Plaut. Menach.* 5. 1. 16. ¶ Canis etiam dicitur jactus quidam talorum ludentibus valde damnoſus. *Propert. l. 4. el. 8. v.* 46. Me quoque per talos Venerem quærente ſecundos, ſemper damnoſi ſubſiluere canes. V. Canicula. ¶ Item vinculi ferrei genus, *Plaut. Caſin.* 2. 6. 37. Tu ut quidem hodie canem & furcam feras. Ubi *Turneb.* canem ferre, inquit, idem eſt ac vinctum eſſe. Al. tamen legunt *canum*. V. *Taubman.* ¶ Eſt præterea Canis ſidus cœleſte, & quidem duplex, major & minor. Major decem & octo ſtellis conſtans dicitur fuiſſe (ut fabulæ referunt) miræ velocitatis, cui fatis conceſſum fuerat, ut nullam non feram ſuperaret. Cephalus hoc cane Thebas profectus eſt, ubi fama erat, vulpem eſſe eodem fatorum munere donatam: quorum certamen, ne alterius fata irrita redderet, dicitur Juppiter, cane in cœlum tranſlato, diremiſſe. Hic etiam Sirius dicitur, a σείρω, ſeu σειριάω, *ſicco*, *areſacio*, quia poſt ejus ſideris ortum maximi in terris calores eſſe ſolent. *Virg. Georg. 1. v.* 218. Averſo cedens canis occidit aſtro. ¶ Canis minor etiam Canicula dicitur, de qua alii alia fabulantur. ¶ Denique Canis piſcis eſt marinus. *Plin. l. 9. c.* 35. ¶ Veteres in ſingulari *Canes* etiam dixerunt pro *Canis*. *Lucil. l. 1. v.* 23. & *Enn. in fragm.* Adde *Plaut. Trinum.* 1. 2. 133.

Caniſtellum, i, n. *caneſtruccio*, parvum caniſtrum. *Symmach. lib. 2. ep.* 81. Amicos eburneis pugillaribus, & caniſtellis argenteis honoravi.

Caniſtrum, n. 2. & caniſter, m. 2. *caneſtro*, *ceſto*, *paniere*, סַל, Ger. *ein korb*, Gall. *panier*, Hiſp. *canaſto*, κάνεον, fiſcella, ciſta viminea, a κάνεον, ὄν, vel a κάναστρον, caniſtrum, fiſcella. *Virg. 1. Æn. v.* 701. Cereremque caniſtris expediunt. ¶ Salignis virgultis caniſtros fieri debere monet *Pallad. in Novemb. cap.* 17. de oleo faciendo.

Canitia, æ, f. *canizia*. *Plin. l. 31. cap.* 7. Canitia in vaſis ſumma eſt. *Chariſ.* quoque *lib. 1. pag.* 41. *Putſch.* hanc poſitionem agnoſcit.

Canities, f. 5. *bianchezza*, *canutezza*, שֵׂיבָה, Germ. *grawe haar*, Gall. *chenure*, Hiſp. *canez*, πολιότης, capillorum albedo. *Plin. lib. 11. cap.* 37. Canities homini tantum, & equis. *Horat. lib. 1. od.* 9. Moroſa canities. & *lib. 2. od.* 11. arida canities. ¶ Canitiem inficere, h. e. canos tinctura occultare. *Ovid. lib. 3. de Arte*, *v.* 163.

Canitūdo, inis, f. 3. idem quod Canities; ſed verbum obſoletum eſt. *Varro* apud *Non.* 2. 206. de equis loquens: Nec canitudini comes virtus. Ita *Plaut.* apud *Feſt.* Stultus eſt adverſus ætatem, & canitudinem.

Canna, f. 1. *canna*, קָנֶה, Ger. *rohr*, Gal. *canne*, Hiſp. *cana*, κάννα, arundinis ſpecies, minor arundine, major calamo, a κάννα, planta, unde ſtoreæ conficiuntur. *Col. l.* 5. Gracilis, & cannæ ſimilis arundo prodeat. *Ovid. l. 2. de Remed. Amor. v.* 141. Et quam limoſa canna paluſtris humo. ¶ Accipitur & pro fiſtula paſtorali. *Silius l. 7. v.* 439. Arguta revocans ad roſcida paſcua canna. ¶ Apud *Stat. l. 1. ſilv. ult. v.* 15. *canna* eſt ſpecies arundinis aromaticæ. ¶ *Canna gutturis* eſt aſpera arteria, *la canna della gola*. *Cal. Aur. Acut. l. 2. c.* 16.

Cannabētum, i, locus cannabe conſitus. *Vet. Inſcript. apud Grut. v.* 896. *n.* 14. Uſque ad cannabetum huic areæ cedet.

Cannabīnus, a, um, adject. *di canape*, qui ex cannabe eſt, ut cannabinus funis. *Colum. lib. 6. cap.* 1.

Cannăbis, f. 3. & cannabum, n. 2. *canape*, Germ. *hanf*, Gal. *chanvre*, Hiſp. *canamo*, κάνναβις. *Perſ. ſat. 5. v.* 146. Tibi torta cannabe fulto cœna ſit in tranſtro. *Pallad. l. 3. c.* 5. Hoc tempore cannabum ſeris. ¶ *Varro l. 1. R. R. c.* 23. in quarto caſu *cannabim* format.

Cannabius, a, um, adject. idem quod Cannabinus. *Gratius in Cynaget. v.* 47. At pauper rigui cuſtos Alabandicus horti Cannabias nutrit ſilvas.

Cannæ, f. 1. urbs Apuliæ Peucetiæ E. exc. in agro Bariano, prope Aufidum fl. Hic 40. millia Romanorum ab Annibale cæſa ſunt. Pop. Cannenſes.

Cannenſis, ſe, adject. ut pugna Cannenſis, anno tertio ſecundi belli Punici ad Cannas pugnata, *Nep.* 23. 5. 4. Hanc *Cic. de clar. Orat. c.* 3. Cannenſem calamitatem vocat.

Cannētum, i, n. *canneto*, Germ. *rohrbuſch*, Gall. *lieu plein de roſeaux*, Hiſp. *canaveral*, καννεών, locus, ubi cannarum copia eſt. *Pallad. l. 3. c.* 23. Canneta ponenda ſunt.

Cannĕus, a, um, adject. di *canna*, qui ex canna eſt, ut canneæ tegetes, *Col. l. 12. c.* 30.

Cannicię, arum, locus cannis obſitus, *Innocent. edit. Goeſii p.* 225. Sub ſe cannicias, & res paluſtres habet. ¶ Apud *Pallad. l. 1. tit.* 13. adjective, *cannicia camera*, h. e. ex cannis facta.

Cannŭla, æ, f. 1. diminut. parva canna, *cannella*. *Apul. l. 3. A. A. poſt princip.* Parva caſula cannulis temere contecta.

Cano, is, cecini, cantum, a. 3. canto, cantus edo, *cantare*, שִׁיר, זָמַר, Germ. *ſingen*, Gal. *chanter*, Hiſp. *cantar*, ᾄδω, eſt proprie voce modulari, a χαίνω, *hio*. *Cic. 4. Acad.* Cum cornix cecinerit. ¶ Hinc canere poetæ dicuntur, quoniam verſus rhythmica ratione compoſitos cantando pronuntiare conſueverunt, *dire cantando*. *Virg. 1. Æn.* Arma, virumque cano. ¶ Canere etiam is dicitur, qui fides, organave pulſat, aut qui tibias inflat, *ſuonare*. *Cic. 1. Tuſc.* Epaminondas fidibus præclare cecinisse dicitur. ¶ Et quia veteres laudare, & vaticinari verſibus ſolebant, factum eſt, ut canere pro laudare capiatur. *Virg. 7. Æn.* Regemque canebant. ¶ Et pro vaticinari. *Idem 6. Æn.* Ipſa canas, oro. Ita nimirum, quia Sibylla omnia vaticinia ſua carminibus edebat. ¶ Sumitur etiam pro prædicare. *Mart. de Spect. epigr.* 5. Quicquid fama canit, donat arena tibi. ¶ Canere eandem cantilenam dicitur is, qui moleſtus eſt, ſæpius eadem inculcans. *Ter. in Phor.* 3. 2. 10. Cantilenam eandem canis. ¶ Canere receptui, *ſuonare a raccolta*, ſignificat, poſt conflictum milites a pugna revocare, quod fit clangore, ſeu ſono tubarum. *Liv. l. 6. Bel. Pun.* Flaccus receptui cani juſſit. ¶ Contra canere bellicum eſt milites tubæ clangore ad bellum accendere, *dar' all' arme*. *Cic. in Orat. c.* 12. Alter incitatior fertur, & de bellicis rebus canit etiam quodammodo bellicum. ¶ Canere intus, quid ſit, docet *Aſcon. in Verr.* 3. his verbis: Cum canunt citharistæ utriuſque manus funguntur officio. Dextra plectro utitur; & hoc eſt foris canere: Siniſtra digitis chordas carpit: & hoc eſt intus canere. Hinc metaphorice intus canere dicitur, qui privati commodi ſtudioſus, quidquid agit, ad ſuam refert utilitatem. *Cic. in Rull. 2. c.* 26. Hoc carmen hic Tribunus pl. non vobis, ſed ſibi intus canit. ¶ Canere ad tibiam, h. e. tibiæ ſono cantum accommodare. *Cic. Tuſc. 4. c.* 2. ¶ *Canerit* pro *cecinerit* legitur apud *Feſt.* in voce *Rumentum*: ad quem locum notat *Scalig.* Salluſtium dixiſſe etiam *canuere* pro *cecinere*.

Canon, onis, m. 3. κανών, regula, a קָנֶה, calamus, canna, quia canna recta eſt, & olim erat recti menſura. *Plin. l. 34. c.* 8. Fecit & quem canona artifices vocant, lineamenta artis ex eo petentes, velut a lege quadam. *Cic. l. 16. Fam. epiſt.* 17. græce ſcripſit, inquiens: Heus tu, qui κανὼν eſſe meorum ſcriptorum ſoles. ¶ Erat & canon penſitationis annuæ genus, quod frumento, & oleo perſolvebatur; de quo *Aſcon. Divin. in Verr.* & *Verrin. 4. c.* 12. *Spartiano in Severo*, *c.* 8. Rei frumentariæ ita conſuluit, ut excedens vita ſeptem annorum canonem P. R. relinqueret. ¶ Certum quoque modium numerumque frumenti, quo opus eſſet ad alendam urbem aliquam per annuum uſum, Canonem dictum, & ita Canonem Urbis Romæ apud JCtos inveniri. *Lipſius l. 1. elect. cap.* 8. obſervat.

Canonicarii apud JCtos ſunt, qui Principis nomine, ac mandato canonem exigebant. *l. 9. Cod. de exact. tribut.*

Canonĭcus, a, um, regularis, ut Canonica Mathematicorum ratio, apud *Vitruv. l. 5. c.* 3. Et *Plin. l. 2. cap.* 17. Ratio canonica fallit. ¶ Canonicæ penſitationes, *leg. 2. Cod. de lucr. advocat.* de quo V. Canon. Sic Canonica indictio, *leg. 4. Cod. de prox. ſacr. ſcrin.*

Canopĭcus, & Canopius, vel Canopæus, a, um, adject. poſſeſſiv. a Canopo, ut Oſtium Nili Canopicum, apud *Plin. l. 5. c.* 10. *Catul. carm. 65. v.* 58. Canopiis littoribus.

Canopitānus, a, um, idem quod Canopicus. *Solin. c.* 31. (*al.* 44.)

Canōpus, m. 2. *Bechir*, *Bichiea*, Κάνωπος, urbs cum inſula Ægypti olim E. apud oſtium Nili, quod inde Canopicum dictum eſt, al. Heracleoticum, vel Naucraticum, patria Claudiani Poetæ, condita a Menelao, qui devicta Troja eo vi ventorum cum Helena delatus eſt, & nominata a Canopo Amyclæo ejus gubernatore, qui ictu ſerpentis, quem hemorrhoida vocant, ibi interiit, & ſepultus eſt. ¶ *Juven. ſat. 15. v.* 46. Famoſum Canopum vocat, ſc. ob profligatam luxuriam, qua populus ille male audiebat. Eſt enim ea regio fertiliſſima: ex abundantia autem rerum omnium luxuria viget. ¶ Canopus quoque, vel Canobus Sidus eſt ingens, & clariſſimum, de quo videndus *Plin. l. 6. c.* 22. ¶ Fuit etiam Canopus Deus Ægyptiorum; de quo Vide *Rufinum l. 11. Hiſtor. Eccleſ. c.* 26.

Canor, oris, m. 3. *canto*, *concento*, נִגּוּן, Ger. *melodey*, Gal. *melodie*, Hiſp. *melodia*, μέλος, cantus. *Ovid. l. 5. Met. v.* 561. Nec tamen ille canor mulcendas natus ad aures. *Virg. 4. Georg. v.* 71. Æris canor. *h. e.* tubæ ſonus.

Canōre, adverb. canendo, cum cantu. *Apulej. l. 1. de dogm. Plat.* Muſico mundus, & canore movetur.

Canōrus, a, um, o. 1. 2. *ſonoro*, *canoro*, Germ. *woolſingend*, Gall. *reſonant*, Hiſp. *reſonante*, μεγαλόφωνος, vocalis, ſonorus. *Cic. de Sen.* Canorum illud in voce ſpleſcit. Sic aves canoræ. *Virg. 2. Georg. v.* 328. Nugæ canoræ, *h. e.* verſus inepti, *Horat. de ar. Poet. v.* 322. Apud *Plin. l. 4. c.* 8. Fluvius canorus avium concentu, *riſonante*.

Canōſus, a, um, idem quod canus. *Vopiſcus in Probo ex Valeriani litteris*: Mihi eo tempore (ea legio) credita eſt, quo & me canoſum cum gratulatione vidit.

Canta, pro *cantata* veteres uſi ſunt. *Feſt.*

Cantăber, bri, Hiſpaniæ Tarraconenſis populus, ut Cantaber bellicoſus, *Horat. l. 2. od.* 11. V. Cantabri.

Cantabrarius, ii, ſignifer qui cantabrum fert. *Cod. Theodoſ. l. 14. tit. 7. leg.* 2.

Cantăbri, m. 2. pop. Hiſp. Tarr. inter Aſtures ad Occ. & Autrigones ad Or. juxta Oceanum Bor. qui inde Cantabricus nominatur, quorum regio Cantabria, *la Biſcaya*, ubi nunc Biſcaja pro majore parte, & pars Auſtriæ Santillanæ, quæ cum late ſumitur, continet etiam Autrigones, Cariſtos, & Vardulos.

Cantabrica, herba, dicta a Cantabris, qui eam in Hiſpania invenere ætate Auguſti. *Plin. l. 25. c.* 8.

Cantabricus, a, um, adject. ut bellum Cantabricum. *Horat. l. 1. epiſt. 18. v.* 55. Militiam puer, & Cantabrica bella tuliſti.

Cantăbrum, i, pro furfure, apud *Apicium l. 7. c. 1.* & *Cœlium Aurelian. Tard.* 3. 2. & 4. 3. obſervavit *Turneb. l. 15. Adverſ. c.* 16. ¶ *Vetus Scholiaſt. ad Juven. ſat. 5. v.* 9. Cantabrum caninum panem interpretatur. ¶ Cantabra etiam ſigna ſunt, ſeu vexilla quædam militaria. *Tert. Apolog. c.* 16. Sipara vexillorum, & cantabrorum ſtolæ crucium ſunt. Et *ad Nation. l. 1. c.* 12. In cantabris atque vexillis ſipara illa veſtes crucium ſunt. Adde *Minuc. Felic. in Octav. c.* 29. V. *Turneb. l. cit.*

Cantabundus, a, um, adject. cantans. *Gel. l. 9. c.* 13. affert ex hiſtoria *Claudii Quadrigarii*. Acidalius legit *captabundus* a capto, quæ verbum eſt gladiatorium. Alii *cunctabundus*. *Petron. in fragm. Tragur.* Sedeo ego cantabundus, & ſtellas numero.

Cantāmen, nis, n. 3. *incanteſimo*, Gal. *enchantement*, Hiſp. *encantamiento*, γοητεία, incantatio. *Proper. l. 4. el. 4. v.* 51. O utinam Magicæ noſſem cantamina muſæ.

Cantatio, onis, cantio. *Apul. l. 2. Metam. ad fin.* Cantationibus permulcere animum. *Varro* quoque hanc vocem agnoſcit *l. 5. L. L. pag.* 73.

Cantātor, m. 3. ᾠδός, qui conſuevit canere. *Martial. l. 13. ep.* 77. Cantator cygnus funeris ipſe ſui. ¶ Item *ſonatore*. *Gell. l. 16. c.* 19. Vetus, & nobilis Ario cantator fidibus fuit.

Cantātrix, icis, *cantatrice*, quæ canit *Claudian. de B. Gild. v.* 448. Imploret citharas, cantatriceſque choreas. ¶ Et pro ſaga, *Apul. ſub fin. l. 2. A. A.* Cantatrices anus.

Cantātus, us, ui, m. 4. cantio. *Alcimus Avit. l. 5. Carm. v.* 137. de plaga Ægyptiaca: Ranarum fœdis texit cantatibus urbes. Al. leg. implevit ſaltibus urbes.

Cantātus, a, um, nom. ex partic. celebratus, cantu laudatus. *Martial. l. 7. epigr.* 13. Amica cantata. & *l. 9. epigr.* 50. Tota cantata. ¶ Item magicis cantionibus obligatus, excantatus, *incantato*. *Propert. l. 4. el. 5. v.* 13. Audax cantatæ leges imponere Lunæ. *Sil.* 1. 430. Cantatus ignis. *h. e.* magicus.

Cantharias, ſem. 1. gemmæ ſpecies, ſcarabæorum effigie. *Plin. l. 37. c.* 11.

Canthăris, idis, f. *cantarella*, κανθαρίς, ſcarabæus, animalculum illud, quod frumentum erodit. *Plin. l. 18. c.* 17. ¶ Item animalculum venenoſum minuti ſcarabæi forma, viride, aureis lineis, quas in pennis tranſverſas habet, a vermibus

naſcens,

naſcens, cujus ſuccus in venas ingreſſus ut venenum interimit. *Cic. l. 9. ep. 21.* Cajus, accuſante L. Craſſo, cantharidas ſumpſiſſe dicitur.

Canthărŭlus, li, diminut. a Cantharus, Bacchi inſigne, apud *Arnob. l. 6. ſub fin.*

Canthărus, i, m. 2. *tazza*, κάνθαρος, *Plaut. Perſ.* 5. 2. 40. Plenis cantharis bibere. *Virg. Ecl. 6. de Sileno*: Et gravis attrita pendebat cantharus anſa. Uti enim Herculis proprium poculum ſcyphus eſt, ita Bacchi cantharus. ¶ Eſt etiam aquæ conceptabulum ludicris formis elaboratum, per quas aqua ſalit. *Leg.* 41. §. 11. *Dig. de Legat.* 1. Si quis canthari, per quos aquæ ſaliunt, poterunt legari, maxime ſi impoſiticii ſint. V. *Auſon. epiſtola Contoni*, ſive *Idyllio* 13. præmiſſa, & *Paulin. epiſt.* 12. *ad Sever.* & 31. ¶ Item navigii ſpecies. *Macrob. l. 5. c. 21.* ¶ Item piſcis genus. *Plin. l. 32. c. 7.* ¶ Item malleolus, quo fores pulſantur, ipſis foribus appenſus, quia anſa cantharum refert. *Plaut. Menech.* 1. 2. 64. ubi tamen alii aliter interpretantur. ¶ Item cœleſte ſidus in Aquario tribus conſtans ſtellis.

Cantheriātus, a, um, cantheriis ſubnixus, ut arbuſculæ, ſeu vites cantheriatæ, *Colum. l. 5. c. 4.* ¶ Scribitur & *canteriatus*.

Canthērīnus, a, um, o. 1. 2. a cantherius, equus. *Plaut. in Men.* 2. 3. 44. Hæc mulier cantherino ritu aſtans ſomniat. Solent enim equi ſtantes ſomniare, auctore *Plin. l. 10. cap. ult.* ¶ Cantherinum hordeum, quod cantherios, & alia jumenta optime paſcit, vel quia folliculo caſtratum naſcitur. Idem dicitur hexaſticum, quia habet ſex verſus, ideſt, ordines granorum. *Colum. l. 2. cap. 9.* ¶ Cantherinum lapathum Latini rumicem appellant. *Plin. lib. 20. cap. 21.* ¶ Scribitur & *canterinus*.

Canthēriŏlus, m. 2. parvum pedamentum, quo vitis fulcitur. *Col. l. 11. c. 3. ad fin.*

Canthērius, ſeu canterius, *cavallo caſtrato*, Ger. *ein wallache*, Gal. *cheval hongre*, Hiſp. *caballo caſtrado*, κανθήλιος, equus, cui teſticuli amputantur. *Varro*, & *Cato* a *cavo* deducunt, quod ſemine careat, quaſi *cavenarius*: ex qua etymologia ſcribi poteſt ſine aſpiratione. V. Voſſ. Etymol. ¶ Cantherio vehi. *Senec. ep. 87.* ¶ Cantherius in foſſa, *Liv. l. 23. c. 47.* proverb. de re impedita, & periculoſa. ¶ Eſt etiam jugi, ſeu pedamenti genus, quo vitis innititur. *Colum. l. 4. c. 12.* ¶ Item tignum tecti oblongum a culmine ad extremum tectum ductum, quod ubi longius prominet, ſuggrundam efficit. *Vitruv. l. 4. cap. 2.* Hujuſmodi tigna in multis Italiæ locis *cantieri* appellantur.

Canthus, thi, m. 2. *cerchio della ruota*, κανθός, circulus ferreus, quo apſis, ſive rotæ curvatura munitur. *Quintil. l. 1. c. 5. Perſ. ſat. 5. v. 71.* pro ipſa rota poſuit, ubi ait: Vertentem ſeſe fruſtra ſectabere canthum. *Quintil. l. 1. c. 5.* docet, Afrum, vel Hiſpanum vocabulum eſſe, eo tamen uti *Perſium* tanquam recepto.

Canthus, fil. Abantis, unus ex Argonautis. *Valer. Flacc. l. 1. 3. & 6.*

Canticulum, li, diminut. a canticum. *Septim. Afer apud Terentianum, Maur. pag.* 2427. *Putſch.* Pinea brachia cum trepidant, Audio canticulum Zephyri.

Canticum, i, n. *cantico*, *canzone*, *cantata*, ᾆσμα, ᾠδή, cantio, cantilena, *Quint. l. 1. c. 2.* Omne convivium obſcœnis canticis ſtrepit. Adde *Petron. in Satyr. c. 31.* ¶ Speciatim dicitur pars Comœdiæ, in qua una tantum perſona ad tibias canit, μονῳδία. Tres enim Comœdiæ partes aſſignat *Diomed. lib. 3.* diverbium, canticum, & chorum: diverbium, cum plures alternis colloquuntur; canticum quando unus tantum; chorum; quando plures ſimul eandem rem una voce canunt. Aliquando *canticum* dicitur tota fabula, in qua una tantum perſona canit. *Cic. Fam. 9. ep. 2.* Forte noſti canticum, meminiſti Roſcium. ¶ Ab *Apulej. in Apolog.* dicitur de carmine magico. Item de carmine probroſo, & mordaci. *Id. ibid.* ¶ Adjective *Macrob. l. 2. in ſomn. Scip. c. 3.* Ita deliniментis canticis occupatur, ut &c.

Cantilēna, f. 1. *canzone*, זמירה, Ger. *ein geſang*, *ein lied*, Gal. *chanſon*, Hiſp. *cancion*, μελῴδια, carmen, canticum. *Cic. 1. de Orat.* Neque ex ſcholis cantilenam requirunt. ¶ Accipitur & pro verborum jactatione, rumore. *Brutus ad Cic. l. 11.* Totam iſtam cantilenam ex hoc pendere, ut plurimum lucri faciant.

Cantilenōſus, a, um, metricus, ad muſicam compoſitus. *Sidon. l. 3. ep. ult.* Poetarum ſtilo cantilenoſæ nugæ. & *l. 4. ep. 1.* Si quid Lyricus cantilenoſum condidit.

Cantillo, as, ſubmiſſa voce cano. *Apul. lib. 4. A. A.* Clamore ludunt, ſtrepitu cantillant.

Cantio, nis, f. 3. *canzone*, *canto*, שיר, Ger. *ein geſang*, ᾠδή, cantus. *Plaut. in Stich.* 5. 5. 19. Lepidam, & ſuavem cantionem. Ita Lambinus edidit, & Camerarius. At Taubman. ex MSS. cantationem. ¶ Sumitur & pro incantamento. *Cic. de clar. Orat. cap. 60.* Veneficiis, & cantionibus Titiniæ factum eſſe.

Cantito, as, a. 1. freq. a canto. *Cic. in Brut. c. 19.* Illa carmina, quæ in epulis eſſe cantitata a ſingulis convivis, &c.

Cantiuncŭla, f. 1. dim. a cantio, *canzoncella*, ᾀσμάτιον. *Cic. 5. de Fin. c. 18.* Si cantiunculis tantus vir irretitus teneretur.

Canto, as, a. 1. cano, cantus edo, vel fundo, *cantare*, שיר, Ger. *ſingen*, Gal. *chanter*, Hiſp. *cantar*, ᾄδω, frequent. a cano. *Plin. lib. 12. c. 26.* Mares cantant in utroque genere. ¶ Item eſt incantare, *incantare*. *Virg. in Pharmaceutria*: Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis. ¶ Item celebrare, tollere laudibus, *lodare*. *Horat. l. 1. od. 22.* Dum meam canto Lalagen. ¶ Ponitur & pro ſæpe dicere, inculcare. *Ter. Heaut.* 2. 1. 19. Qui harum mores cantabat mihi. *Plaut. Trinum.* 2. 1. 10. Hæc dies noctesque tibi canto, ut caveas. Adde v. 69. ¶ Et pro ſimpliciter dicere. *Id. Bacch.* 4. 4. 61. Idem cantant litteræ, quod priores: h. e. idem continent, idem ſignificant. ¶ Poetæ cantare, ſeu canere dicuntur, cum carmina dicunt: ſed præcipue cum fabulas narrant. *Juven. ſat. 4. v. 34.* Incipe, Calliope; licet hic conſidere; non eſt Cantandum, res vera agitur. ¶ Cantare etiam ſeu canere dicebantur recitatores, ſeu declamatores, propter fractum pronunciationis genus, & hiſtrionales quos exprimebant modos: quod vitium perſtringit *Plin. l. 12. ep. 14.* & *Auct. de cauſ. corrupt. Eloquent. cap. 26.*

Cantor, oris, *cantore*, שר, משורר, Germ. *ſinger*, Gall. *chantre*, Hiſp. *cantor*, ᾠδός, qui cantum exercet. *Horat. l. 1. ſat. 3.* Omnibus hoc vitium eſt cantoribus &c. ¶ Sumitur & pro hiſtrione, & actore comico. Solebant enim olim hiſtriones, non, ut hodie, uno vocis tenore, ſed vario & multiplici, Cantorum more, recitare. *Horat. ad Piſones*, v. 155. Donec cantor, vos plaudite, dicat. *Suet. Calig. c. 54.* Aliorum generum artes ſtudioſiſſime exercebat: Thrax, & auriga; idem cantor, atque ſaltator. V. *Canticum*.

Cantrix, icis, cantatrix, *cantatrice*, ψάλτρια, *Plaut. Trinum.* 2. 1. 23. Cantrices, ciſtellatrices &c.

Cantŭlus, li, m. diminutivum a *cantus*. *Jul. Firmic. l. 3. c. 12.* Cantulus, & organum.

Canturio, is, ire. Gloſſ. Cyrilli: Canturit: ψιθυρίζει. *Petron. in frag. Tragur.* Canturire belle. *Paulus epitomator Feſti in Dagnades*: Dagnades ſunt avium genus, quas Ægyptii inter potandum cum coronis devincire ſoliti ſunt, quas vellicando, morſicandoque, & canturiendo aſſidue non patiuntur dormire potantes.

Canturnus, nomen loci. *Feſtus*.

Cantus, us, m. 4. *canto*, *canzone*, זמרה, Ger. *ein geſang*, Gal. *chant*, Hiſp. *canto*, μέλος, eſt inflexio vocis, & pro cantione cujuſcunque rei dicitur. *Cic. 2. de Or.* Qui cantus moderata pronuntiatione dulcior inveniri poteſt? ¶ Cantus etiam pro incantatione, ſeu magicis carminibus accipitur, *incanteſimo*. *Tib. l. 1. el. 9. v. 21.* Cantus & e curru Lunam deducere tentat. ¶ Dicitur etiam de ſono. *Cic. Ver. 7. c. 13.* Cantus ſymphoniæ. *Id. pro Mur. c. 9.* Cantus tubarum.

Canus, a, um, o. 1. 2. albus, candidus, *canuto*, *bianco*, שב, Germ. *grauw*, Gall. *chenu*, Hiſp. *cano*, πολιός, cui canent, ſive albent capilli præ ſenectute. *Plaut. Bacch.* 5. 1. 15. Cano capite, atque alba barba. ¶ Transfertur & ad alia, ut Cani montes, albi ex nive, &c. *Virg. 1. Æn. v. 29.* Cana Fides, & Veſta, Remo cum fratre Quirinus. Ubi *Serv.* Canam fidem dixit, vel quod in canis hominibus invenitur; vel quod ei albo panno involuta manu ſacrificabatur, per quod oſtenditur, fidem debere eſſe ſecretam. Hactenus *Serv.* Poſſis etiam canam fidem, priſcam, & veterem interpretari; quemadmodum & *Varro* Canam veritatem Atticæ Philoſophiæ alumnam dixit. Vel cana fides dicitur ob eam rationem, qua *candor* pro fide, & probitate adhibetur. ¶ Cani, orum, pro capillis canis V. ſuo loco.

Canuſīnātus, a, um, qui rufa veſte de Canuſina lana indutus eſt. *Martial. l. 9. ep. 22. Suet. Ner. c. 30.* V. Canuſium.

Canuſīnus, a, um, qui a Canuſio eſt, ut Canuſinus bilinguis, apud *Horat. l. 1. ſat. 5. v. 93.* qui ſcilicet Latino ſermoni Græca admiſcet. ¶ Canuſini birri, ideſt, lacernæ optimæ ruſo colore. *Vopiſc. in Carino, cap. ult.* ¶ Hos eoſdem Canuſinas rufas appellat *Martial.* 14. *epigr.* 129.

Canuſium, n. 2. *Canoſa*, Κανύσιον, urbs Apuliæ Peucetiæ, nunc agri Bariani, apud Aufidum fl. *Plin.* 3. 5. Laudatiſſimæ lanæ ferax eſt, ut ſcribit *Plin. l. 8. c. 48.* Fuit autem coloris rutili, qui auxit pretium. Unde Canuſini libri. V. Canuſinus. ¶ Conditum fuit Canuſium a Diomede, ut indicat *Horat. l. 1. ſat. 5. v. 92.* Nam Canuſi lapidoſus, aquæ non ditior urna, Qui locus a forti Diomede eſt conditus olim.

Capacĭtas, atis, f. 3. *capacità*, כרס, Ger. *eine weite*, Gal. *capacité*, Hiſp. *capacidad*, χώρημα, ſpatium capiendi, ſeu locus, qui capere, & continere poteſt. *Cic. Tuſc. l. 1. c. 25.* Utrum capacitatem aliquam in animo putamus eſſe? *Col. l. 12. c. 43.* Pro capacitate vaſorum. ¶ Pro menſura cibi, quam quis capere ſolet. *Plin.* 18. 7. Athletarum capacitas jumentis ſimilis. ¶ Tranſlate dicitur de jure, quod quis habet capiendi hereditatem. *Cajus Dig. l. 31. leg. 57.* Nullus eſt dominus, in cujus perſona de capacitate quæri poſſit.

Capacĭter, *capacemente*. *Auguſt. l. 11. Trin. c. 2. ad fin.* Primordia ſeminum ſequuntur capaciter intentionem maternæ animæ.

Capaneĭus, a, um, adject. quinque ſyllab. a Capaneo. *Stat. l. 12. Theb. v. 545.* Auſa ante alias Capaneia conjux.

Capanĕus, a, um, aliud adject. *Id. l. eod. v. 764.* Capaneaque miſimus umbris Pectora.

Capaneus, m. 2. per tres ſyllabas, Καπανεύς, Argivus fuit, a quo primum ſcalarum oppugnatio dicitur inventa, qui una cum Polynice ad bellum Thebanum profectus, cum ſcalas muris admovere vellet, a Thebanis lapidibus eſt obrutus. Hinc factus eſt locus fabulæ, Capaneum, cum Deorum contemptor eſſet, a Jove fulmine percuſſum eſſe. ¶ In vocativo habet, *Capaneu*. *Ovid. 3. de ar. am. v. 21.*

Capax, acis, o. 3. *capace*, *largo*, נרחב, Germ. *fehig*, Gall. *capable*, Hiſp. *capaz*, ἱκανός, quod capit, ſeu continet, aut continere poteſt. *Plin. l. 12. c. 1.* Capax quindecim convivarum triclinium. *Cic. in Orat. c. 29.* Demoſthenes non ſemper implet aures meas; ita ſunt avidæ, & capaces. *Liv. l. 9. c. 16.* Cibi, vinique capaciſſimus. *Plin. l. 11. c. 37.* Capaciora inteſtina ad alvum. *Id.* 37. 2. Capax calix ad ſextarios tres. *Ovid. 8. Met.* 243. Ad præcepta capax animus. ¶ Apud *Ulpian. Dig.* 9. 2. 5. Impubes capax injuriæ, eſt qui injuriam inferre poteſt. ¶ Dicitur etiam capax, a Juriſconſultis, qui acquirere, ac poſſidere aliquid poteſt. *Paul. Dig.* 34. 3. 29.

Capēdo, inis, f. 3. Ἀρυτήρια, vas in ſacris Deorum, a capiendo. *Cic. in Parad.* 1. c. 3. Capedines, ac fictiles urnulas fuiſſe.

Capeduncŭla, dimin. a capedo. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 17.* Capedunculis, quas Numa nobis reliquit.

Capella, æ, diminut. a capra, *capretta*, αἰγίδιον. *Virgil. Ecl. 7. v. 3.* Diſtentas lacte capellas. ¶ Item ſidus cœleſte, ſeu potius ſtella una primæ magnitudinis in ſiniſtro humero Aurigæ. *Plin. l. 18. cap. 26. & 31.*

Capellĭānus, a, um, ut Rutæ folium capellianæ: ideſt caprariæ, quam capræ ſectantur. *Martial. l. 11. epigr. 32.*

Capēna, f. 1. *Porta di S. Sebaſtiano*, porta urbis Romæ, a Capena opp. exc. apud lucum Feroniæ, quod ab Italo Rege conditum eſt. *Juven. Sat. 3. v. 11.* Subſtitit ad veteres arcus madidamque Capenam: Madidam autem vocat, quia ſuper eam portam aqueductus erat, ex quo aliquid ſemper ſtillabat. Sic *Martial. lib. 3. epigr. 47.*

Capēnas, atis, ad Capenam oppidum pertinens. *Cic. 4. Ver. c. 12.* Fundus Capenas. ¶ Eſt etiam *Capenas* parvus fluvius Tuſciæ, ad locum Feroniæ. *Sil.* 13. 84. ¶ Reperitur etiam *Capenatis*, *te*. *Cato apud Priſcian. lib. 4. pag.* 629. *Putſch.* Lucus Capenatis.

Capēnus, a, um, adject. ad Capenas Thuſciæ oppidum pertinens. *Virg. Æn. 7. v. 697.* Cymini cum monte lacum, lucoſque Capenos.

Caper, pri, m. 2. *capro*, *becco*, תיש, Germ. *ein geſchnittener bock*, Gall. *bouchaſtré*, Hiſp. *cabron*, *caſtrado*, τράγος, mas caſtratus in genere caprino, a voce Tyrrhenorum κάπρος, caper. *Martial. l. 3. ep. 24.* Dum jugulas hircum, factus es ipſe caper. ¶ Sumitur tamen etiam pro hirco. *Virg. Ecl. 6. v. 11.* Vir gregis ipſe caper deerraverat. ¶ Caper etiam dicitur fœtor alarum ſub brachiis, qui ex ſudore ibi collecto naſcitur. *Catul. epig. 70.* Lædit te quædam mala fabula, qua tibi fertur Valle ſub alarum trux habitare caper. ¶ Item piſcis marinus. *Plin. l. 11. c. 51.* Et is, qui caper appellatur, in Acheloo amne, grunnitum habet. *Caper* dicitur a *Plin.* quia Græce κάπρος. Sed quia κάπρος eſt aper, rectius apri nomen eſſet huic piſci quam capri, qui grunnitum non edit.

Caperātus, a, um, rugoſus, *rugoſo*, ductum a caprorum frontibus criſpis, auctore *Nonio c. 3. n. 89. Apul. Metam. lib. 9.* Inſuavis, & odioſi mariti caperatum ſupercilium perhorreſcit.

Capēro, a. 1. *creſpare la fronte*, קמט, Germ. *runtzeln*, Gal. *rider*, Hiſp. *rugar*, *fruncir*, frontem rugis contraho, & aſperitatem vultus oſtendo a criſpis caprorum frontibus. *Plaut.* neut. uſus eſt *Epid.* 5. 1. 3. Quid illud eſt quod illi caperat frons ſeveritudine?

Capeſſo, is, ivi, itum, a. 3. obtineo, conſequor, aſſequor, capio, *pigliare*, לקח, Ger. *nemmen*, *greiffen*, ἐπιχειρεῖν, *Cic. 4. de Repub.* Æſchines Remp. capeſſivit. ¶ Item exequendum ſuſcipio, *eſeguire*. *Virg. 1. Æn.* Mihi juſſa capeſſere fas eſt. ¶ Item recipio. *Plaut. Amph.* 1. 1. 106. Me domum capeſſam. Simile eſt illud *ejuſdem Auctoris*; Capeſſere ſe præcipitem ad malos mores. ¶ Capeſſere fugam, pericula, arma, pugnam, &c. *Liv.* & *Salluſt. plurib. loc.*

Capĕtus, Atys, Epitus, Ægyptius, fil. Albæ, pater Capyos, ſextus Rex Albanorum. Regnavit ann. 26. vel 29.

Caphareus, m. 2. triſyll. Καφηρεύς, *Capo dell' Oro*, al. *Chimi*, al. *Pigere*, promont. Orient. Eubœæ. Hic claſſis Argivorum periit, fraude Nauplii ejus inſulæ regis, qui, ut Palamedis filii a Græcis interempti mortem ulciſceretur, ab eo promontorio Græcis tempeſtate laborantibus facem prætulit, qua decepti, in aſperrimos ſcopulos inciderunt, *Serv.* ad *Æn.* 11. v. 260.

Caphārĕus, a, um, adject. quadriſyll. *Propert. l. 3. el. 7.* Saxa triumphales fregere Capharea puppes.

Caphāris, idis, adject. fem. ad Capharea pertinens. *Senec. in Herc. Oet. v.* 802. Petræ Caphārides.

Capharnāum, urbs Paleſtinæ, olim E. in Galilæa, ad oram Bor. lacus Geneſaræ.

Capharnæus, a, um, ad Capharnaum pertinens, ut Capharnæa urbs, *Sedul. l. 4. v.* 82.

Capidūlum, n. 2. genus veſtimenti, quo caput tegebatur. *Feſt.*

Capiens, entis, qui capit, h. e. continet, capax. *Gell. l. 4. c. 1.* Homo eſt mortale animal, rationis & ſcientiæ capiens.

Capillācĕus, a, um, *capigliato*, τριχώδης. *Plin. l. 12. c. 25.* Balſamum tenui, & capillacea coma.

Capillāgo, inis, capillus, capillamentum. *Tertull. de Anima, c. 51.* Pro cerebri ubertate vel affluit capillago, vel deficit.

Capillamentum, i, *capellamento*, *capellatura*, τρίχωμα, capillorum complexus, quo nomine veniunt & illæ ſuppoſititiæ comæ, quarum aliæ totum verticem tegunt, aliæ ſolam cervicem. *Tertull. de cult. fem. c. 7.* Adfigitis præterea neſcio quas enormitates ſubtilium, & textilium capillamentorum, nunc in galeri modum, quaſi vaginam capitis, & operculum verticis, nunc in cervicem retro. *Suet. Calig. c. 11.* Ganeas, atque adulteria capillamento celatus, & veſte longa noctibus obibat. ¶ Dicitur etiam de ſeminibus, & radicibus. *Plin. l.* 19. c. 6. Quæ rectam non habent radicem, ſtatim plurimis naſcuntur capillamentis. *Colum. l. 4. c. 11.* capillamenta ſeminum.

Capillāre, ris, unguentum capillorum. *Martial. l. 3. epig. 82.* Mœchæ pauperis capillare.

Capillāris, re, adject. qui capillos habet, ut herba capillaris. *Apul. de herb. c. 47.*

¶ Ca-

¶ Capillaris, vel capillata arbor antiquiſſima Romæ, ad quam capillum tonſum Veſtales Virgines appendebant Deo conſecrantes. Feſt. & Plin. l. 20. c. 44.

Capillatūra, æ, idem. Tertull. de cult. fem. c. 7. Structores capillaturæ.

Capillātus, a, um, o. 1. 2. τεριχωτὸς, qui crines longiores habet. Cic. de lege Agrar. 2. c. 22. Non minus bene nummatus, quam bene capillatus. & c. 5. Capillatior quam ante, barbaque majore.

Capillitium, n. 2. chioma, crine, κόμη, capillamentum. Apul. l. 2. A. A. Capillitium flavum, & inaffectatum.

Capillor, d. 1. mettere i capelli, Ger. haar machen, Gal. faire, commencer a avoir de cheveux, Hiſp. hazer cabellos, τεριχόω, eſt capillos facere. Plin. l. 11. c. 37. Polythrix in viridi capillatur.

Capillōſus, a, um, capillatus, capillis abundans. Cal. Aurel. l. 5. c. 2. Capilloſum ſedimen.

Capillŭlus, i, diminut. a capillus. Lyricon, quod vulgo Cornel. Gallo tributum fuit. Pande puella, pande capillulos, flavos, lucentes, &c.

Capillus, m. 2. capello, שער, Ger. haupt haar, Gal. cheveu, Hiſ. cabello, θρὶξ, crinis, quaſi capitis pilus. Cic. in Piſon. Erant illi compti capilli. ¶ In capillum involare, apud Terent. Eun. 5. 2. 2. Gettarſi a' capelli. ¶ Accipitur etiam pro barba. Cic. 2. Offic. c. 7. Dionyſius cultros metuens tonſorios, candenti carbone ſibi adurebat capillum. ¶ Neque tamen de hominibus tantum, ſed & de omnibus animalium cæterorum pilis dicitur. Catul. epigr. 25. Mollior cuniculi capillo. ¶ Dicitur autem capillus tener, ſeu mollis, paſſus, ſolutus, fuſus, nexus, colligatus, vinctus, tortus, flexus, calamiſtratus, &c. Horat. de Ar. poet. v. 33. Ter. Phorm. 1. 2. Juvenal. Sat. 6. Ovid. ¶ Capillos in gratiam mortui tondebant Veteres, & lectos in eum conjiciebant. Kirchmannus de funer. l. 2. c. 15.

Capillus Veneris, ἀδίαντον, herba, dicta, quod delapſos poſt alopeciam capillos recreat. Apulej. de herb. c. 47. ¶ Plin. Adiantum, polytrichon, & callitrichon vocat.

Capio, is, cepi, captum, a. 3. comprehendo, prehendo, fero, pigliare, תפש, לכד, Ger. fangen, nemmen, Gal. prendre, comprendre, Hiſ. tomar, caber, λαμβάνω, eſt proprie manu capere. Virg. l. 4. Georg. Cape ſaxa manu, cape robora paſtor. ¶ Capio, & accipio differunt, quia capere eſt cum affectu, accipere, cum quis non ſic accipit, ut habeat. Ideo, ut Ulpian. Dig. l. ult. tit. penult. leg. 71. ſcribit, non videtur quis capere, quod eſt reſtituturus. Valer. Max. Ut non coactus enſem accipere, ſed ſua ſponte ſumere videretur. ¶ Habet interdum reciprocum uſum. Ovid. 1. Triſt. eleg. 7. Oblivia noſtri te ceperunt. Plin. l. 7. c. 24. Propinquorum cepit oblivionem. Virg. Ecl. 8. Alter ab undecimo jam me tum ceperat annus. Sic Cepi voluptatem, & cepit me voluptas, Cepiſti dolorem, cepit te dolor. ¶ Quandoque ſignificat ſumere, ſare. Ter. in And. Non ſi capiundos mihi ſciam inimicos homines omnes. ¶ Quandoque delectare, dilettare, inveſcare, irretire, ex tranſlatione ferarum, venatuſque. Horat. 2. Serm. Te conjux aliena capit. Sic capere aliquem ſua humanitate. Ter. Andr. 4. 1. 27. ¶ Quandoque propitiari. Lucr. l. 2. Nec bene pro meritis capitur, nec tangitur ira. ¶ Quandoque eligere. Ter. in Hec. Quum illum generum capimus. ¶ Quandoque perpeti, patire. Id. in Heaut. Omnes mihi labores, quos cepi, fuere leves. ¶ Quandoque tenere, capire. Id. ibid. 2. 3. 13. Ædes noſtræ vix capient. ¶ Quandoque invadere, occupare, predare. Cic. Fam. 5. ep. 10. Capere oppida vi oppugnando. Sic capere portum, Caſ. l. 4. B. G. c. penult. ¶ Aliquando amore accendi, innamorarſi, unde capti amantes dicuntur. Lucil. Ne aſpectu, & forma capiare aliena. ¶ Capere conſilium eſt deliberare. Cic. Cum autem conſilium hoc princeps cepiſſet. ¶ Capere rationem eſt modum invenire. Plaut. Rationem cepi, ut & amanti obſequerer, & patrem non offenderem. ¶ Capere fidem, pigliar parola. Liv. Rex Legatos miſit ad capiendam fidem ab Imperatoribus Roman. ¶ Capere abſolute, pro decipere, Cicer. Acad. 4. c. 20. Sapientis eſt cavere, ne capiatur. ¶ Eſt etiam verbum Augurum, cum locum eligebant ad fines templorum ſtatuendos, de quo V. in Captus. ¶ Significat aliquando convincere. Plaut. Amph. 2. 2. 189. Tu ſi me impudicitiæ captas, non potes capere. ¶ Dicimus etiam capere, quæ in naturam noſtram, ſenſum, & vires cadunt. Curt. l. 7. c. 8. concupiſcis, quæ non capis. Et l. 3. c. 13. Magnitudinem fortunæ non cepit. Capitolin. in Vero, c. ult. Nota eſt fabula, quam Marci vita non capit: h. e. quæ non cadit in Marci vitam; quæ aliena eſt a ſecta, & inſtituto Marci. ¶ Non capiunt indulgeri: h. e. non poſſunt. Tertull. de Pudic. c. 2. Sed apud hunc Auctorem capit pro poteſt, ſeu licet frequentiſſimum eſt. ¶ Capere pro coercere, frænare, apud Ovid. Triſt. l. 4. eleg. 4. v. 230. Nec natum in flamma vidiſſet, in arbore natas, Cepiſſet genitor ſi Phaethonta Merops. ¶ Eſt etiam verbum Pontificiale. Cum enim Pontifex Maxim. Virginem legebat, quæ Veſtæ deſerviret, tunc eam capere dicebatur, & velut captam bello abducere. Lege c. 12. Gell. l. 1. Adde & Tacit. Ann. 15. c. 22. ¶ Captus, a, um, V. ſuo loco. Capſis pro cape ſi vis olim uſurpatum fuiſſe, teſtatur Cic. in Orat. c. 45.

Capis, dis, poculum anſatum, a capiendo, quia facile capitur, vel a σκύϕος, menſura, ſeu vas, quod capit duas cotylas Atticas. Liv. l. 10. c. 7. Si conſpiciatur cum capide, & lituo, capite velato, victimam cædat.

Capiſterium, n. 2. genus vaſis ruſtici, in quod infuſa aqua, frumenti grana expurgantur. Colum. l. 2. c. 9. Semen, quod exteritur, capiſterio expurgare.

Capiſtrātus, a, um, capiſtro vinctus. Ovid. Heroid. epiſt. 2. v. 80. Inque capiſtratis tigribus alta ſedes.

Capiſtro, as, a. 1. incapeſtrare, חבש, Ger. ein halffter anlegen, anbinden, φιμόω, capiſtrum impono. Plin. l. 18. c. 19. Fiſcellis capiſtrari boves oportet. ¶ Item vites vinculis colligare. Colum. 11. 2. ſub fin.

Capiſtrum, n. 2. capeſtro, legame, fune, מוסר, Ger. halffter, Gal. licou, chevêtre, Hiſp. xaquima, cabeſtro, ϕιμὸς, capitis vinculum, quod equis, & hujuſmodi animalibus adhiberi ſolet, ne fugiant, a caput, vel a capio, quod eo jumenta capiuntur, & tenentur. Martial. Paret purpureis aper capiſtris. ¶ Capiſtra etiam dicuntur vincula, quibus vites ligantur. Colum. l. 4. c. 20. Cum ad ſummum palum recta vitis extenta eſt, capiſtro conſtringitur. ¶ Sunt etiam retinacula prælorum. Cato R. R. c. 12.

Capita Deorum, dicebantur faſciculi facti de verbenis. Feſt.

Capita Minerva cognominata eſt a Romanis, eoque nomine culta menſe Martio per quinque dies, quos Quinquatria appellabant. Ovid. 3. Faſt. v. 837. ¶ Al. leg. Minerva capta.

Capĭtal, alis, n. dictum per apocopen a Capitale, genus eſt operimenti, quod capiti imponitur. Varr. l. 4. L. L. ¶ Feſtus interpretatur linteum, quo in ſacrificiis utebantur. ¶ Item facinus, quod capitis pœna luitur. Plaut. in Men. 1. 1. 16. Tametſi capital fecerit, facile aſſervabis.

Capitalis, le, o. 3. capitale, mortale, Ger. das den tod verſchult hat, Gal. capital, criminel, mortel, Hiſp. criminoſo, digno de muerte, quod capitis ſupplicium meretur. Cic. 7. Verr. Inſimulatio repentina capitalis, atque invidioſi criminis. ¶ Capitalis homo, non ſolum pro ſceleſto, qui eſt dignus puniri capite, ſed etiam, qui promptus eſt ad cædem, peſtifero. Cic. in Anton. Capitalem, & peſtiferum M. Antonii reditum a Brunduſio expectabamus. ¶ Capitalis oratio; h. e. pernicioſa. Cic. l. 1. Offic. Capitalis oratio eſt ad æquationem bonorum pertinens. ¶ Capitalis ira ab Horatio dicitur pro mortifera, l. 1. Sat. 7. v. 13. ¶ Capitale odium, & capitalis morbus, quod caput, & vitam hominis petant, Cic. de Senect. Sic capitalis inimicus, apud Plaut. 4. 2. 57. ¶ Capitale facinus dicitur, quod capitis pœnam meretur. Cic. 2. nat. Deor. In civitate fieri facinora capitalia. ¶ Capitalis pro ſolerti, & ingenioſo quandoque ponitur. Cic. Q. Fr. l. 2. epi. 12. Siculus ille capitalis, creber, acutus, brevis, pene puſillus Thucydides. Ovid. 3. Faſt. v. 839. Capitale vocamus ingenium ſolers.

Capitalĭter, adverb. capitalmente, κεφαλικῶς. Plin. l. 1. epiſt. 5. Quam capitaliter me ipſum apud Centumviros laceſſiſſet: h. e. uſque ad periculum capitis: Sic capitaliter odiſſe, Ammian. l. 21. c. 32. Capitaliter animadvertere, Veget. l. 2. c. 22. de re militari.

Capitarium æs, quod capi poteſt, Feſt. Vel, quod caput eſt, & ſors: vel quod capite penditur, non cenſu, ut exponit Scalig. ad Feſt.

Capitatio, nis, f. 3. tributum, quod in capita ita diſtributum erat, ut jugatio in juga boum. L. immunitates, & l. ſeq. Cod. de agric. & cenſ. l. 11. Adde Gell. l. 16. c. 10. ¶ Item annona. Tit. C. de annona, & capitatione.

Capitātus, a, um, o. 1. 2. κεφαλωτὸς, quod in caput latius creſcit. Colum. l. 11. Cultus porri capitati aſſidua ſarritio, & ſtercoratio eſt. Idem l. 5. c. 5. Alii capitatas vineas, alii brachiatas magis probant. Capitatæ autem vineæ dicuntur, ubi ita componuntur vites, ut non in brachia, ſed in capita adoleſcant.

Capite cenſi, m. 2. erant, qui in Plebe Romana nullo ære cenſebantur, Sed capitibus duntaxat. Horum opera Romani in bello non utebantur, quod ſegniter pugnaturi viderentur, qui nihil in ære habebant, quod amitterent. Differebant a Proletariis, qui Reipublicæ nihil præter prolem filiorum dabant in uſum belli, Gell. l. 16. c. 10. Qui in plebe Romana pauperrimi erant, neque amplius quam mille quingentum æris in cenſum deferebant, proletarii appellati ſunt, qui vero nullo, aut perquam parvo ære cenſebantur, capite cenſi vocabantur. Salluſt. in Jugur. c. 91. V. Sigon. l. 1. c. 4. de antiquo jure Civ. Rom.

Capitellum, n. 2. capitello, כותרת, Ger. ein knopsin, Gal. chapiteau, Hiſp. capitel, κεφάλαιον, diminut. eſt a capitulum, & ſignificat parvum caput, ideſt, craſſiorem ſummitatem cujuſcunque rei. Plin. l. 24. c. 19. Inde ramuli aſſurgunt ſua capitella gerentes, Al. leg. capitula. ¶ Item capitulum columnarum. Nam inferior pars baſis dicitur: Corippus l. 4. v. 59. Buxea populeis aptant capitella columnis. Adde Plin. l. 36. c. 23. ubi alii leg. capitulum. Adde Apulejum de herbis c. 60. & 72.

Capitis diminutio, f. 3. κεφαλαίου ἐναλλαγὴ, eſt prioris ſtatus mutatio. Triplex eſt, maxima, minima, media. Tria enim ſunt, quæ habemus, libertas, civitas, familia. Igitur cum hæc omnia amittimus, maxima dicitur capitis diminutio, ut eſt deportatio: cum vero amittimus civitatem, & libertatem retinemus, media eſt, ut eſt in colonias Latinas tranſportatio: cum libertas, & civitas retinetur, & familia tantum mutatur, minima capitis diminutio vocatur, velut eſt adoptatio. Cic. pro Domo, Impendentibus periculis maximis cum diminutione capitis. Sic M. Regulus ab Horatio l. 3. od. 5. capitis minor dicitur.

Capitium, n. 2. mulierum integumentum, quo illæ pectus tegunt, a capiendo, quod pectus capit, ſeu comprehendit. Varro l. 4. de L. L. & l. 5. de vita Pop. Rom. Sed Nonius c. 14. n. penult. capitis tegmen interpretatus eſt.

Capito, onis, m. chi ha gran teſta, ϐαρυκέϕαλος, qui magnum habet caput, chi ha teſta grande. Cic. l. 1. de nat. Deor. c. 29. Redeo ad Deos, ecquos arbitramur nævum habere? ecquos ſilos, flaccos, frontones, capitones? ¶ Apud Plaut. in Perſ. 1. 3. 8. duri Capitones ſunt impudentes, ore improbo, perfricta fronte. Lambinus autem putat ita dictos a pertinacia in edendo. Nam de Paraſitis ſermo eſt. V. Taubman. ¶ Eſt etiam Capito piſcis, alio nomine Cephalus. Cato R. R. c. 158.

Capitolīnus, a, um, adjectiv. a Capitolio, ut Jupiter Capitolinus, qui magnifice colebatur in Capitolio. Cic. pro Rabir. ¶ Capitolini ludi, in honorem Jovis Capitolini, ob ſervatum a Gallis Capitolium inſtituti. Liv. l. 5. c. 50.

Capitolĭum, n. 2. Campidoglio, Καπιτώλιον, unus ex ſeptem Romæ collibus. Primo dictus eſt Tarpejus a virgine Tarpeja filia Sp. Tarpeji præſidis arcis, quæ arcem Sabinis prodidit, & ibi necata ab iiſdem fuit. Deinde L. Tarquinio Superbo regnante Capitolium, & Clivus Capitolinus dici cœpit, quia cum Rex Jovi templum ædificaret, qui fundamenta effodiebant, caput hominis invenere, quo Romam caput mundi fore intellectum eſt. Liv. l. 1. ¶ Hinc & aliarum urbium magnifica templa, arceſque, Capitolii nomine appellabantur. Sic Capitolium Capuæ Suet. memorat in Calig. c. 57. ¶ Poetæ in plurali etiam uſurpant. Virg. Æn. 6. Ille triumphata Capitolia ad alta Corintho. Ovid. 1. Triſt. eleg. 3. v. 29. Ab hac Capitolia cernens.

Capitularii, orum, ſottoeſattori, in Cod. J. 12. tit. 29. leg. 2. appellantur, qui adjutores ſunt arcarum præpoſitis, & Tabulariis, h. e. exactores capitum, ſeu rationum publicarum. Adde Symmach. l. 9. ep. 10. ubi al. leg. capitulani, ſed eodem ſenſu.

Capitularius, a, um, ad Capitularios pertinens, ut Capitularia functio, l. 11. Cod. Theodoſ. tit. 16. leg. 14.

Capitulatim, adv. ſommariamente, ſummatim, per capita. Plin. l. 2. c. 12. Capitulatim attingam. Nepos in Catone, c. 3. Atque hæc omnia capitulatim ſunt dicta.

Capitulātus, a, um, idem quod capitatus. Apud Celſ. l. 8. c. 1. & Plin. l. 17. c. 21. Surculus capitulatus.

Capitŭlum, n. 2. capo picciolo, Ger. heupelin, κεφάλιον, parvum caput. Plaut. Curc. Operto capitulo caldum bibunt. ¶ Eſt & vox blandientis. Terent. O lepidum capitulum. ¶ Aliquando dicitur initium ſententiæ, capitolo, quod principia ſententiarum per metaph. capita vocantur. Cic. 1. de Leg. Si audierint, te primum capitulum optimum prodidiſſe. ¶ Item capitulum dicitur caput columnarum, κιϰράνιον, capitello. Plin. l. 36. c. 23. Columnis ſpiræ ſubditæ, & capitula addita. Adde Vitruv. l. 4. c. 1.

Capnias, καπνίας, gemma eſt ex jaſpidum genere, veluti fumo infecta, a καπνὸς, fumus. Plin. l. 37. c. 9.

Capnitis, f. 3. καπνῖτις, cadmiæ ſpecies tenuiſſima, quæ e fornacibus flamma, atque flatu egeſta cameris, lateribuſque fornacum adhæret. Plin. l. 34. c. 10.

Capnos, ni, ſive capnon, herba eſt, al. fumus terræ. Plin. l. 25. c. 13.

Capnumargos, argilla rufa, qua arva pingueſcunt. Plin. l. 17. c. 7.

Capo, V. Capus.

Cappa, litera Græcorum. Cum malum hominem Græci ſignificare volunt, dicunt eum habere unum cappa; cum pejorem, duo, cum peſſimum, tria, intelligi volentes, illum eſſe Cretenſem, Cilicem, Cappadocem, qui ſingularis fuiſſe improbitatis exiſtimantur. Suid.

Cappadocia, f. 1. regio Aſiæ, mari Euxino expoſita, aliquibus Armenia minor. Ab Occ. habet Galatiam, ab Or. Armeniam, a Mer. Ciliciam, Tauro M. dividente. Dicta eſt a Cappadoce fl. ante Leucoſyria vocabatur.

Cappadocius, & Cappadŏcus, a, um, adject. a Cappadocia, ut Gemma Cappadocia, Plin. l. 37. c. 10. Martial. l. 10. epigr. 76. Nec de Cappadocis eques cataſtis.

Cappădox, ocis, qui ex Cappadocia eſt. Lucan. l. 7. v. 225. Cappadocum montana cohors. Cic. poſt Redit. c. 6. Cappadocem modo abreptum de grege venalium ducens.

Cappări, n. indeclin. & Cappar, is, n. & Capparis, is, f. 3. cappari, Ger. capern, Gal. capre, Hiſp. alcaparra, κάππαρις, frutex eſt firmioris ligni, ſenticoſus, & humilis, baccis oleæ, ſed minoribus. Col. l. 10. v. 118. Capparis, & triſtes inulæ. Palladius l. 11. tit. 11. Tymum, & origanum, & cappar. Celſ. l. 4. c. 9. Huic rei cappari aptum eſt.

Cappas, pro marinis equis habet Feſtus. Al. leg. Campas.

Capra, f. 1. capra, עז, Ger. ein geiſſ, Gal. chevre, Hiſp. cabra, αἴξ, animal notum, quaſi carpa, quod virgulta carpat. Var. R. R. l. 2. c. 3. ¶ Eſt etiam Capra ſignum cæleſte, quæ, ut Poetis placet, Amaltheæ capra fuit, cujus lacte educatus Juppiter, poſtea rerum potitus inter aſtra eam collocavit. Conſtat ex viginti ſideribus. Ovid. 3. Faſt. Col. l. 11. c. 2. Decimo Cal. Jan. Capra occidit mane, tempeſtatem ſignificat. ¶ Eſt etiam Capra meteori igniti nomen, de cujus appellationis ratione ſibi non liquere ait Senec. Natural. Quæſt. l. 1. c. 1.

Caprarius, m. 2. capraro, Ger. geiſchirt, Gal. berger de chevres, Hiſp. cabrero, o cabrerizo, αἰγονόμος, cuſtos caprarum. Var. 2. de R. R. c. 3. Col. l. 3. c. 10. ¶ Adjective uſus eſt Solinus c. 1. (al. 6.) Locatus eſt ad caprarios paſtus a matre.

Caprĕa, f. 1. capra ſelvatica, δορκὰς, animal ſylveſtre, non ſolum videns acerrime, ſed & aliis viſum præbens, unde δορκὰς Græcis dicitur, a δέρκω, video. Afferunt enim Medici, huic animali intra viſcera humorem quendam ineſſe, qui caliginem depellat oculorum, & obtuſiores quoſque viſus exacuat. Martial. l. 13. epigr. 99. Pendentem ſumma capream de rupe videbis. ¶ Eſt & caprea vitis, dicta, ut inquit Varr. R. R. 1. 31. quod pariat capreolum. Sed ibi alii aliter legunt.

Caprĕæ, arum, Capri, Καπρέαι, inſ. R. Neapol. Campaniæ adjacens, in mari Tyrrheno, in ora ſin. Crateris. Coturnicibus abundat.

Ca-

Capreenſis, ſe; ad Capreas inſulam pertinens, ut Capreenſis ſeceſſus, *Sueton. in Tiber. c. 43.*

Capreolatim, adverb. quod Elmenhorſtius *implicate* interpretatur. *Apul. l. 11. p. 263.* In modum rotæ tortuoſis, capreolatimque condenſis apicibus. h. e. lotevis vario, & inconfuſo ductu in ſe implicatis.

Capreŏlus, li, m. 2. *capriolo*, צבי, Ger. *ein reh*, Gal. *petit chevreuil*, Hiſp. *cabrito*, *montes*, *δορκάδιον*, animal ſylveſtre, diminut. a caprea. *Virg. 2. Ecl.* Præterea duo nec tuta mihi valle reperti capreoli. ¶ Sunt etiam capreoli claviculi intorti in vitibus, & veluti quidam cincinni, in tenerioribus pampinis apparentes, quibus vitis, veluti manibus quibuſdam, adminicula complectitur. *Varr. l. 1. R. R. c. 31.* ¶ Præterea capreolus eſt ferramentum bicorne, a ſimilitudine cornuum capreoli, *Colum. l. 11. c. 3.* Capreolis, quod genus bicornis ferramenti eſt, terra commovetur. ¶ Denique in architectura capreoli, *συγκύπται*, ſunt proclinata hinc, atque hinc ligna, quæ canterios ſuſtinent, quia ſicut capreoli vitium arbores, ita ligna illa canterios complectuntur, *contrafiſſi*. *Vitruv. l. 4. c. 2. & l. 10. c. 19.* Adde *Caſ. de B. G. l. 2. c. 10.*

Capricornus, m. 2. *αἰγόκερως*, cæleſte ſignum, quod ex viginti, & octo ſideribus conſtat. Cum in Ægypto Dii convivium celebrarent, repentino adventu Typhonis, ſeu Thyphoei Gigantis omnibus perterritis, alii ſe in alias formas tranſmutarunt, Pan inferiorem partem in effigiem piſcis, ſuperiorem in formam hirci commutavit, ſeque in flumen dejecit. Periculum ubi evaſerunt, ingentes riſus de Panis metamorphoſi ediderunt. Juppiter vero admiratus ingenium, hanc figuram in cælum tranſtuliſſe fertur. ¶ Sed aliqui dicunt, hoc ſignum fingi capram referre propter capram Jovis nutricem, & capram ſcandentem, quia Sol, ubi ad Capricorni ſidus pervenerit, iterum ad nos revertitur, inferiore vero parte piſcem, quia primus tunc incipit menſis hyemis, in qua copioſiſſimi imbres de aere labuntur. *Ibid. l. 3. c. 70.* ¶ Alii volunt, Capricornum Jovis fuiſſe collactaneum. Amalthea enim, cui Juppiter nutriendus datus erat, cum ipſa lac non haberet, aluit eum lacte capræ, quæ duos habebat hædos. Hos Juppiter una cum matre in cælum tranſtulit. ¶ Stellam habet in naſo unam, in pectore duas, in pede duas, inter ſcapula ſeptem, in ventre ſex, in cauda duas, *Horat. l. 2. od. 17. Cic. in Arat.*

Caprificatio, onis, f. 3. *ἐρινασμός*, ratio quædam perficiendi, ut culices, ſeu vermiculi, qui e groſſis caprifici gignuntur, ad alias ficus advolent, humoreque earum lacteo conſumpto, ad maturitatem eas perducant. Vide *Plin. l. 15. c. 19.*

Caprificialis, le, ut Dies caprificiales, ideſt Caniculares Vulcano ſacri, quibus mulieres ſub caprifico ſacra faciebant. *Plin. l. 11. c. 15.* Sed Plinii locus corruptus eſt.

Caprifico, as, are, eſt culicibus e caprifico genitis ficubus aliis maturitatem afferre, quod fit, cum lacteum humorem in iis contentum abſumunt. *Plin. l. 16. c. 27.* Fici caprificantur. *Pallad. l. 7. c. 6.* Nunc caprificandæ ſunt arbores fici. V. *Plin. l. 15. c. 19.*

Caprificus, fici, f. 2. *ficaja ſalvatica*, Ger. *feigen wilde*, Gal. *figuier ſauvage*, Hiſp. *cabraigo*, *ἐρινεός*, ficus eſt ſylveſtris, ſic dicta, quod parietes carpit, quia in muris innaſcitur; vel quod arbor hæc Meſſeniis *τράγος*, dicta eſt, ideſt *hircus*, unde etiam veteres Latini eam capram vocavere, & caprificum, ut a capro animali diſtinguerent. *Mart. l. 10. epigr. 2.* Marmora Meſſalæ ſcindit caprificus. ¶ Metaphorice *Perſ. ſat. 1. v. 25.* Quod didiciſſe, niſi hoc fermentum, & quæ ſemel intus innata eſt, rupto jecore exierit caprificus? h. e. gloriæ cupiditate.

Caprigĕnus, a, um, o. 1. 2. *caprigno*, Ger. *geiſsgeſchlechte*, Gal. *de nature de chevres*, Hiſp. *cabruno*, *αἰγογενής*, ex caprarum genere. *Plaut. in Epid. 1. 1. 26.* Caprigenum hominum genus non placet mihi. De iis loquitur, qui ſemper febricitant. Scripſit autem *Plin. l. 8. c. 50.* Capras perpetua febri laborare. Sic caprigenum pecus *Auſon. epigr. 76. Macrob. l. 6. c. 5.*

Caprile, n. 3. *αἰγών*, locus, ubi capræ ſervantur. *Plin. l. 28. c. 10.* In caprilibus optime convaleſcunt.

Caprimulgus, i, qui capras emulget, *αἰγοθήλας*, pro convicio eſt apud *Catull. epigr. 22. ad Varrum.* ¶ Caprimulgi, m. 2. aves ſunt merulæ aſpectu, aliquanto grandiores, quæ interdiu non videntur, nec ipſæ vident, intrant paſtorum ſtabula, caprarumque uberibus propter ſuccum lactis advolant, qua injuria emoriuntur ubera. *Plin. l. 10. c. 40.*

Caprinĕus, per convicium dictus eſt Tiberius Imp. apud *Sueton. c. 43. extr.* cum in ſeceſſu Capreenſi variis infandarum libidinum flagitiis operam daret: fortaſſe a caprarum fœtore. Quamquam *Torrent. & Caſaubon.* aliter legi mallent.

Caprīnus, a, um, o. 1. 2. quod ad capram pertinet. *Cic. l. 1. c. 19. de nat. Deor.* Pellis caprina. *Horat. l. 1. epiſt. 18. v. 15.* Alter rixatur de lana ſæpe caprina. *h. e.* de re frivola, & inutili.

Caprĭpes, edis, adject. caprinos pedes habens. *Horat. l. 2. od. 19.* Capripedes Satyri. *Propert. l. 3. el. 15.* Capripedes calamo Panes hiante canent.

Caprōnæ, ſive capronæ, arum, f. 1. *προκόμιον*, comæ, quæ ante frontem ſunt, quaſi a capite pronæ, vel ſimpliciter a *capite*, vel a *capero*, contraho, quia frontem caperant, & corrugant. Alio nomine dicuntur *antiæ*, *anteventuli*, *propenduli*. *Lucil. l. 7. Sat.* Comas fluitare capronas apud *Non. c. 1. n. 81. Apul. l. 1. Flor. de Apolline:* Promulſis capronis anteventuli. Al. leg. *capronais*.

Caprotīnam Junonem veteres dixerunt, quod illi Nonis Caprotinis ſub caprifico ſacra fierent ab ancillis ſimul, & liberis. Nam poſt Urbem captam, cum ſedatus eſſet Gallicus tumultus, exhauſta Rep. finitimi opportunitatem invadendi Romani Imperii aucupati, præfecerunt ſibi Poſthumium Livium, Fidenatium Dictatorem, qui Feciale ad Senatum miſſo, poſtulavit, ut ſi vellent, reliquias ſuæ Urbis non deleri, matres familias, & virgines omnes ſibi dederentur. Cum Patres eſſent in ancipiti deliberatione, ancilla nomine Philotis, vel (ut alii ajunt) Tutela, aſſumptis cæteris omnibus ancillis, matrumfamilias, virginumque habitu, nomine dominarum ad hoſtes tranſiit, proſequentibus cæteris ad rei fidem. Quæ cum a Livio in caſtris diſtributæ eſſent, viros plurimo vino provocaverunt, diem feſtum apud ſe eſſe ſimulantes, quibus ſomno obrutis, ex caprifico dato ſigno hoſtes trucidati ſunt. Memor itaque pop. Rom. accepti ab ancillis beneficii, omnes juſſit manumitti, dotemque eis ex publico aſſignavit, diemque ipſum Nonas Caprotinas appellavit, ab illa caprifico, ex qua ſignum acceperant, ſacrificiumque annuum Junoni Caprotinæ ſub caprifico inſtituit, cui etiam lac, quod ex caprifico fluit, ad rei memoriam adhibebatur. *Macrob. l. 1. ſat. c. 11.*

Caprotinus, a, um, adject. *Auſon. de feriis Rom. v. 9.* Feſta caprotinis celebrabo ſolemnia nonis.

Capruginĕus, & Caprugnus, a, um, adject. idem quod caprinus, ut capruginei lumbi. *Macrob. l. 3. Saturn. c. 13.* Ita legit *Salmaſ. in* Exercitationibus *Plinianis*. Sed alii aliter.

Capruncŭlum, n. 2. vas fictile, ſic dictum fortaſſe, quia capri habeit figuram. *Feſt.* Sed videtur eſſe *capunculum* dim. a *capis*.

Capſa, f. 1. *caſſa*, ארגז, Ger. *kaſter*, Gal. *coffre*, Hiſp. *arca*, *κιβώτιον*, arca, ciſta, a *capſo*, fut. verbi capio, quo veteres uſi ſunt pro *cepero*, quod res in ſe reconditas capiat. *Cic. 1. Verr. c. 26.* Si te ſemel ad meas capſas admiſero.

Capſăces, æ, m. *vaſo da oglio*, *ὁ καψάκης*, vas olearium. *Hieronym. epiſt. 22. ad Euſtoch. c. 14.* Mirum in modum capſace completo.

Capſarius, maſc. 2. *caſſiere*, qui capſas facit. *l. ult. Dig. de jure immunit.* ¶ Item qui pueris in ſcholam euntibus portat capſam librariam. *Suet. in Ner. c. 36.* Conſtat, quoſdam cum pædagogis, & capſariis, uno prandio pariter necatos. ¶ Item qui mercede ſervanda in balneis veſtimenta ſuſcipit. *Paul. l. 3. parag. fin. ff. de off. Præf. Vig.*

Capſella, æ, diminut. a capſa. *Ulpian. l. 12. §. Conſervandi Dig. de Inſtruct. & Inſtrum.*

Capſis, cape, ſi vis. *Feſt.* Capſit, prehenderit. *Cic. in Or. c. 45.* Jam in uno capſis tria verba ſunt. h. e. *cape, ſi vis*.

Capſo, pſis, pſit, veteres dicebant, pro cepero, a capio. *Plaut. Bacchid. 4. 4. 61. Pſeud. 4. 3. 6. Rud. 2. 1. 15.*

Capſŭla, f. 1. dim. a capſa. *Plin. l. 30. c. 11.* Stellionem incluſum capſulis ſubjiciunt capiti. ¶ Totos de capſula, *Senec. epiſt. 115.* eos dicit, qui maxime ſtudent munditiæ. V. ibi *Lipſ.*

Capſus, i, m. 2. eſt ſeptum ſudibus factum. *Vellej. Paterc. l. 1. c. 16.* Clauſa capſo animalia. V. *Salmaſ. ad Spartiani Hadrian. & Vopiſci Proculum.* Item rhedæ pars, qua qui vectantur, ſedent. *Vitruv. l. 10. c. 14.* Ad capſum rhedæ loculamentum firmiter figatur.

Captabundus. V. Cantabundus.

Captatĕla, æ, f. captio, prehenſio. *Captatela pallii* eſt prehenſio pallii, cum eo amicimur. *Tertull. de pall. c. 5.* ubi alii aliter legunt.

Captatio, onis, prehenſio, ut *Cic.* vocat. Captatio teſtamenti *Plin. l. 20. c. 14.* h. e. ars blandiendi aliis, ut teſtamento heredem ſcribant. ¶ Captatio verborum, *Cic. in Partit. c. 23.* h. e. exquiſita verborum exquirendorum diligentia. ¶ Eſt etiam gladiatorum vocabulum. *Quintil. l. 5. c. 13.* Ut gladiatorum manus, quæ ſecundæ vocantur, fiunt & tertiæ, ſi prima ad evocandum adverſarii ictum prolata erat, & quartæ, ſi geminata captatio eſt, ut bis cavere, bis repetere oportuerit.

Captātor, oris, qui venatur, & ambit aliquid quovis modo ut Captator popularis auræ, *Liv. l. 3. c. 33.* ¶ Κατ' ἐξοχὴν, & abſolute Captatores dicuntur, qui hereditates, ac legata ambiunt, eamque ob rem ſenes orbos & divites ſectantur. *Juvenal. ſat. 10. v. 202.* Uſque adeo gravis uxori, gnatiſque, ut Captatori moveat faſtidia Coſſo.

Captatorĭus, a, um, o. 1. 2. *καλαθάρπαξ*, fraudulentus, adulatorius, ut Captatoriæ ſcripturæ. Papin. & Cajus JCti. Inſtitutio captatoria. *Paulus l. 29. D. de her. inſtituend.*

Captatrix, icis, *Apul. de Dogm. Plat. l. 2. p. 16.* Adulandi ſcientia captatrix veriſimilium.

Captātus, a, um, particip. a *capto*, *as*. *Ovid. 4. Met. v. 72.* Inque vicem fuerat captatus anhelitus oris. *h. e.* datus invicem, & acceptus. *Id. Met. 11. v. 768.* Heſperie ſæpe captata. *hoc eſt* adamata. *Quint. 9. 3.* vox non captata, ſed veluti oblata. *non cercata a poſta.* *Ovid. 3. Met. 2. 279.* Captatum tempus.

Captenſŭlus, a, um, adject. captioſus. *Martian. Capell. l. 4. ad fin.* Captenſuliſque ludis illigantibus Pellax ſortitas cumque ſenſim congeris.

Captio, onis, f. 3. deceptio, argutia, ſophiſma, *atto di pigliar*, *ἀπαγωγή*, *ἀπάτη*, actus capiendi. Sed fere eſt argumentatio ſophiſtica, fallax, per quam quis verbis capitur. *Cic. de Div.* Cur igitur vos inducitis in eas captiones, quas nunquam explicetis? ¶ Accipitur item pro deceptione generatim, *inganno*. *Plaut. Epid.* Nulla in ea re captio eſt. ¶ Accipitur etiam pro jactura, & damno. *Cicer. l. 5. ad Attic.* Pene præterii, chartam tibi deeſſe: mea captio eſt, ſiquidem ejus inopia minus multa ad me ſcribis. ¶ Captioni eſſe, pro fraudi eſſe, *Plaut. Moſtell. 3. 3. 19.*

Captiōſe, vafre, argute, *con inganno*, *ſofiſticamente*, Ger. *mit betrug*, Gal. *pour ſurprendre*, Hiſp. *enganoſamente*, *σοφιστικῶς*, cum fraude. *Cic. 4. Acad. c. 29.* Nec diutius captioſe interroganti reſpondebo.

Captiōſus, a, um, o. 1. 2. *pieno d' inganni*, Ger. *betreglich*, Gall. *captieux*, Hiſ. *enganoſo*, *σοφιστικός*, quod capit, ſeu decipit, & dolis plenum eſt. *Cic. pro Qu. Roſc.* Quo nihil captioſius, neque indignius dici poteſt. Et *Acad. 4. c. 15.* Fallax & captioſa interrogatio. Et *c. 16.* Captioſiſſimo genere interrogationis utuntur. ¶ Captioſus aliquando idem eſt ac damnoſus. *Cicer. pro Cæcin.* Captioſum eſt omnibus rem ullam conſtitui ejuſmodi, quæ cum armis geſta ſit, reſcindi jure non poſſit.

Captito, as, are, dim. a capto. *Apul. de Deo Socrat. p. 52.* Omina vulgo loquentium captitaſſe.

Captivātor, oris, m. qui captivos facit. *Auguſt. ep. 199. a med.*

Captivitas, f. 3. *cattività*, *prigionia*, שבי, Ger. *gefengnuſſ*, Gal. *captivité*, Hiſ. *captividad*, *αἰχμαλωσία*, ſervitus. *Cic. pro C. Cornel.* apud *Aſcon.* Omnibus Gentibus finem diuturnæ captivitatis afferre. *Senec. ep. 85.* Deſcribere captivitatem, verbera, catenas, &c. ¶ *Tacit. hiſtor. l. 3. c. 70.* pluraliter dixit: Dum inter Veſpaſianum, ac Vitellium præliis legionum, captivitatibus urbium &c. judicatur. *eſpugnazioni di Città*.

Captiuncŭla, f. 1. dim. a captio. *Cic. Attic. l. 15. ep. 7.* Omnes captiunculas pertimeſcere.

Captivo, as, *fare ſchiavo*, captivum facio. *Auguſt. de Civ. Dei, c. 1. l. 1.*

Captivus, o. 1. 2. captus, & vinctus, *prigione*, שבוי, Ger. *gefangener*, Gal. *captif*, Hiſp. *captivo*, *αἰχμάλωτος*, qui bello captus eſt, & in ſervitute vivit. *Cic. 1. Off.* Pyrrhi de captivis reddendis illa præclara ſententia. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus ad captivos pertinentibus. *Curt. l. 8. c. 7. l. 5. c. 6.* Ingens pecuniæ captivæ modus. *Virg. 10. Æn. v. 520.* Captivus ſanguis. *Martial. 11. 97.* Captiva ſitis. *Ovid. Amor. 1. 14. 45.* Crines captivi. ¶ Item de quacumque re bello capta. *Caſ. 2. B. C. c. 5.* Naves captivæ. *Virg. Æn. v. 765.* Veſtis captiva.

Capto, a. 1. allicio, aucupor, conſector, peto, *pigliare con luſinghe*, *cercare*, חפש, Ger. *nachſtellen*, Gal. *guetter*, *attraper*, Hiſp. *captar*, *halagar*, *θηρεύω*, freq. a capio, eſt blanditiis, vel illecebris aliquid venari, dare operam ut capias. *Cic. in Piſon.* Captare plauſus, vehi per urbem, conſpici velle. ¶ Plura ad eundem modum, ut captare occaſionem, captare ſomnum, frigora, umbras, *Cic. & Virgil.* ¶ Captare omnibus aliquid, eſt de alicujus rei eventu omnia præſagia colligere. *Suet. Tiber. c. 14.* ¶ Captare teſtamenta, hæreditates, &c. dicitur is, qui fictis obſequiis ſenes orbos ambit, ut hæres ſcribatur. V. Captator. Et eodem ſenſu captare aliquem, i. e. ejus hæreditatem, dixit *Juven. ſat. 16. v. 55.* Eſt enim captare callide & inſidioſe petere. Unde & decipere, vel conari decipere aliquando ſignificat. *Terent. Heaut. 1. 1. 15.* Injurium eſt autem, ulciſci adverſarios? aut qua via captent te, eadem ipſos capi? Item inſidiari in ſermone. *Cic. Acad. 4. 29. Plaut. Amph. 1. 1. 269.* ¶ Eſt etiam gladiatorum proprium. V. *Plauti Interpretes ad Moſtell. 5. 1. 21. Auct. Paneg. ad Piſonem*: Arma tuis etiam ſi forte rotare lacertis, Inque gradus clauſis libuit conſiſtere membris, & vitare ſimul, ſimul & captare petentem. V. Captatio.

Captrix, icis, f. quæ captat. *Cal. Aurel. Acut. 2. 39.* Injectiones clyſterum ſunt virium captrices. *h. e.* vires tentant, & debilitant.

Captūra, f. 1. *preſa*, תפיסה, Ger. *ein fahung*, Gal. *priſe*, Hiſp. *prendimiento*, *ἄγρα*, actus capiendi. *Plin. l. 19. c. 1.* Ad piſcium, & alitum capturam. ¶ Interdum præda, quæ capitur. *Id. l. 10. c. 40.* Capita earum morſu corripiens, donec capturam extorqueat. ¶ Interdum captura dicitur ſordidæ, obſcenæ artis merces. *Suet. Calig. c. 40.* Ex gerulorum diurnis quæſtibus, ex capturis proſtitutarum exigebatur. *Val. Max. l. 9. c. 4. n. 1.* Inhoneſti lucri captura invitatus.

Captus, us, ui, *κατάληψις*, proprie actus capiendi, apprehenſio. *Val. Max. l. 3. c. 3. ad fin.* Virtus in captu bonorum ſuorum tibi ipſi pondus examinandum relinquit. ¶ Sæpe ſumitur pro ingenii vi, ac menſura, ſeu capacitate, *capacità*. *Ter. Adelph. 3. 4. 34.* Ut captus eſt ſervulorum. *Cic. Tuſc. 2. c. 27.* Græci, ut eſt captus hominum, ſatis hoſtem aſpicere non poſſunt. *Gell. l. 1. c. 9.* pro captu ſolertiæ. ¶ *Plin. l. 24. c. 10.* Captus trium digitorum: h. e. quantum tres digiti capere poſſunt.

Captus, a, um, nom. ex particip. *preſo*, *ληφθείς*, occupatus. *Cic. Catil. 3. c. 7.* Belli duces captos & comprehenſos tenere. Sic capta caſtra, oppida, claſſis &c. ¶ Et pro Captivo. *Virgil. 2. Æn. verſ. 64.* Certantque illudere capto. Et *verſ. 75.* Quæ ſit fiducia capto. ¶ Captus etiam idem eſt ac affectus, *commoſſo*. *Nepos 2. 8. 7.* Captus miſericordia. Et *25. 4. 1.* Adoleſcentis captus humanitate, & doctrina. *Horat. l. 2. od. 18. v. 36.* Auro captus, i. e., corruptus. ¶ Item ſuſceptus, electus. *Plaut. Stich. 4. 1. 72.* Capti conſilii memor. *Id. Men. 1. 2. 54.* Captum ſit collegium augurum. Sic enim loqui ſolebant, inquit *Turneb. l. 30. c. 29.* cum aliqua de re collegium augurum conſulebatur. *Feſtus:* Captus dicebatur locus ad ſacrificandum legitime conſtitutus. ¶ Sic captus augur, judex, arbiter. ¶ Item privatus, *privo*, ut captus mente, *Cic. 1. Offic. c. 27. & Tuſc. 5. c. 40.* Captus auribus, & oculis.

Capŭa, fem. 1. *Capoa*, *Καπύη*, urbs exc. Campaniæ in R. Neap. ad Vulturnum fl. Aliqui vocatam ajunt a falcone, ave, quem Campani olim capyn vocabant, quod ex volatu falconis de ea ædificanda ſumptum fuerit augurium. *Liv. l. 4. c. 37.*

c. 37. ſcripſit, Capuam olim Vulturnum fuiſſe, & urbem Etruſcorum, appellatam Capuam fuiſſe a Capye Samnitium duce, a quibus capta eſt anno ab Urbe condita 333. vel a camporum planitie, & latitudine, in quibus ſita eſſet. *Dionyſius* narrat *l.* 1. Capuam ab Ænea, cæteriſque Trojanis conditam fuiſſe, & a Capy Trojano appellatam. Hæc urbs nomen dedit illi Regioni, quæ olim Campania dicta eſt, nunc *Terra di Lavoro*. Urbs ampliſſima, & ornatiſſima fuit, magnificentia ædificiorum, amplitudine ſemitarum, ager Campanus orbis terræ pulcherrimus.

Capuanus, a, um, ad Capuam pertinens. *Serv. ad Æn.* 10. *v.* 145. ex *Varrone* habet *Capuanus ager:* ſed negat *Varro l.* 9. *de L. L. c.* 1. *ante med.* in conſuetudine Latina eſſe.

Capuenſis, e, adject. a Capua, in *Inſcript.* apud *Grut. p.* 459. *n.* 1. & *Sponium Miſc. erud. antiq. p.* 160.

Capŭla, f. 1. dim. a capis, vaſis genus, quod facile capi poſſit, quia anſatum eſt, vel a κάπτω, ſeu κάπτειν, urna, hydria. *Varro de L. L. l.* 4.

Capulāris, re, o. 3. *vicino a morte*, τυμβογέρων, capulo ſeu morti contiguus, & mox capulo efferendus, ut Capularis ſenex. *Apul. Apol.* & *Plaut. Mil.* 3. 1. 33. ¶ Reum item capularem dicebant, quod capulo dignus eſſet. *Fulgent. de priſco ſerm. n.* 23.

Capulator, m. 3. qui capulis oleum deplet. *Col. l.* 12. *c.* 50. *Cato R. R. c.* 66.

Capulātus, a, um, capulo indutus. *Vet. Inſcript.* apud *Fabret. p.* 9. Martialis capulatus. Capulatus autem dicitur, quia capulum, ſive manubrium, aut apicem ſaliaris pilei, ſeu caſſidis pro geſtamine habuit. V. Capulus.

Capŭlo, as, a. 1. *travaſar' oglio*, dolia olearia capulis deplere. *Cato de R. R. c.* 67. Lingua in torculario cadat, oleum frequenter capulet. ¶ Eſt etiam capulo ferire, cædere, a gladii capulo ortum. *Pomp. Mela l.* 2. *c.* 5. *de piſce, qui e terra oritur:* Qui ubi ex alto hucuſque penetravit, per ea foramina ictu capulantium interfectus extrahitur.

Capŭlus, m. 2. *cataletto*, ארון, Ger. *ein todtenbar*, *oder des ſchwerdes knopff*, Gal. *cercueil*, *biere*, *ou poignée d'épée*, Hiſp. *andas*, *empuñadura*, νεκροφόρον, eſt feretrum, in quo mortui deferuntur, quaſi κάπηλος a κάπτω, ſeu κάπη, præſepe, propter figuram, vel a capio, quia mortuum capit. Ideo *Plaut. Aſin.* 5. 2. 43. ſenem vocat capuli decus. ¶ Eſt capulus item manubrium gladii, quod gladius ea parte capitur, *manico della ſpada*. *Virg.* 12. *Æn. v.* 552. Capulo tenus abdidit enſem. ¶ Apud *Plaut. Caſ.* 5. 2. 31. & *in Priapejis* habet obſcœnum ſenſum. ¶ Pro ſtiva, ſeu manubrio aratri poſuit *Ovid. l.* 1. *de Pont. eleg.* 8. *v.* 57. Ipſe manu capulum preſſi moderatus aratri.

Capus, pi, m. 2. & capo, onis, m. 3. *cappone*, ברבורים, Ger. *cappaun*, Gal. *chapon*, Hiſp. *capon*, κάπων, gallus, cui teſtes ſunt avulſi. *Var.* 3. *de R. R.* Ex gallo gallinaceo caſtrato fit capus. ¶ Inter gulæ delicias numerat *Martialis l.* 13. *epigr.* 63. ubi in titulo *capo* legitur in recto caſu. *Id. l.* 3. *epigr.* 58. Coctos non amare capones.

Caput, pitis, n. 3. principale in animali membrum, *capo*, *teſta*, ראש, Ger. *ein kopff*, *ein haupt*, Gal. *la tête*, *le chef*, Hiſp. *cabeca*, κεφαλή, eſt totum illud, quod collo ſuſtentatur, inde dictum, quod ab eo initium capiunt nervi, per quos totum in corpus ſenſus, & motus diſtribuitur. Partes capitis ita diſtinguuntur. Eminentior pars *vertex* appellatur: tum corona capitis dividitur in frontem anteriorem, & occiput poſteriorem partem: media vero ſunt tempora, quibus aures inhærent. ¶ Sacrum olim habebatur: unde per caput jurare ſolebant Veteres. *Ulp. l.* 3. *Dig. de jurejuran. Ovid.* 5. *Triſt. eleg.* 8. ¶ Ponitur aliquando pro vita, ut capitis vel capite damnare, accuſare &c. paſſim apud Scriptor. ¶ Caput aperire, eorum eſt qui honorare volunt. *Senec. epiſt.* 64. ¶ At contra caput obvolvere ſolebant, qui latere vellent, vel fallere, vel turpe aliquid facere, aut pati, ut pudori conſulerent. *Suet. Cæſ. c.* 58. & *in Ner. c.* 48. *Lucan. l.* 8. *v.* 613. ¶ Caput uno digito ſcalpere, mollitiei datum fuit. *Juven. ſat.* 9. *v.* 106. Qui digito ſcalpunt caput uno. ¶ Capitis vacui eſſe dicuntur, qui dementes, & ſtolidi ſunt. *Id. ſat.* 15. *v.* 23. ¶ Aliquando caput ipſum hominem vocamus. Sic carum caput, dulce caput de amicis dicimus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 1. *v.* 27. quot capitum vivunt, totidem ſtudiorum Millia. Sic *exactio capitum* apud *Cicer.* eſt vectigal a ſingulis hominibus exactum: & *ſextantes in capita collati* apud *Liv.* ſunt nummi a ſingulis hominibus dati. ¶ Caput etiam dicitur, quod in unaquaque re primum eſt, & a quo cætera veluti fluunt. *Ter. And.* 1. 6. Hem illic eſt huic rei caput. *Cic. pro Flac. c.* 18. Caput eſt omnium Græcorum concitandorum Heraclides. ¶ Sic & quod maximum præcipuumque eſt, caput dicitur. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 34. Negavit ſe illo jure nigro, quod cœnæ caput erat, delectatum. *Id. de Orat. l.* 2. *c.* 82. Ad conſilium de Rep. dandum caput eſt noſſe Remp. ¶ Quin omnium rerum ſummitates capita vocantur, ut capita papaverum, *Flor. l.* 1. *c.* 7. Capita montium, arborum. ¶ Capita fontium, h. e. origines, *Horat. l.* 1. *od.* 1. *v.* 22. In capite Bithyniæ, h. e. in finibus, *Plin.* ¶ Item Caput dicitur pecuniæ ſumma, quæ occupatur, ut uſuræ inde redeant. *Liv. l.* 6. *c.* 35. Promulgavere leges; unam de ære alieno, ut deducto eo de capite, quod uſuris pernumeratum eſſet, id quod ſupereſſet, triennio perſolveretur. ¶ Item in decumis ſumma frumenti, qua Decumani decumas alicujus civitatis coemebant lucri cauſa: ut *Hotomann.* explicat *ad Cic. Verr. l.* 3. *c.* 4. ¶ Item in ulceribus apiculus, quo humor concoctus in pus maturitatem ſuam prodit. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Furunculum (genus eſt ulceris extuberans) caput facere. ¶ Item in libris ſummaria, ſeu breviaria, *compendj*, *ſommarj*, *Cic. de clar. Orat.* Illa vero contra Domitium non eſt oratio, ſed quaſi capita rerum, & orationis commentarium paulo plenius. ¶ Item ſectiones, *articoli*, *capitoli*. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 8. Sed duo prima capita epiſtolæ tuæ tacita mihi quodammodo relinquenda ſunt. V. *Borrich. Cogit. de L. L. p.* 53. & *Salmaſ. in Prolegom. ad Exercit. Plin.* ¶ In legibus etiam olim dicebantur Capita, quæ hodie Paragraphi. Quod intelligere ex iis licebit, quæ JCti Vet. Scriptoreſque Gromatici de Aquiliæ, Maniliæque legum capitibus allegant. ¶ Nec caput, nec pedes, proverbio dicitur a *Cic. Famil.* 7. & a *Plaut. Aſin. a.* 3. *ſc.* 3. de ſermone, vel alia re qualibet valde confuſa. *Capite cenſus*, *Capitis diminutio* V. ſupra loco ſuo.

Capys, Trojanus, comes Æneæ. ¶ Item ſeptimus Rex Albanorum, filius Capeti, vel Atys, vel Epiti. Ab *Ovid.* 14. *Met.* vocatur Capetus. Fertur Capuam condidiſſe. Regnavit annos 28. Reliquit fil., qui a *Dionyſio* Calpetus, a *Livio* Capetus nominatur.

Cara, f. 1. radix eſt herbæ ejuſdem nominis, quam lacti admixtam *Hirtius* ſcribit Cæſaris exercitum diu inopia levaſſe. *l.* 3. *B. C. c.* 48.

Carăbus, m. 2. κάραβος, genus cancri cauda a cæteris diſtans, a gravitate capitis, quia κάρα, eſt caput βαρὺς, gravis. *Plin. l.* 9. *c.* 31. ¶ Eſt item parva ſcapha, genus navigii. *Iſid. l.* 19. *c.* 1.

Caracalla, f. 1. veſtis talaris, a κάρα, caput, & calx, quia a capite uſque ad calcem demittitur, vel a *caraca*, ſive *caſaca*, quo nomine Galli chlamydem appellant. Hinc Antoninus Caracallæ nomen accepit, quia id genus veſtis populo dedit, vel quia e Gallia veſtes plurimas advexit, talareſque Caracallas fecit, coegitque plebem ad ſe ſalutandum talibus indutam introire. *Spartian. in ejus vita*, *c.* 9.

Caralitanus, a, um, *di Cagliari*, ad Caralim pertinens, quæ eſt urbs Sardiniæ in ora meridionali. *Liv. l.* 27. *c.* 6. Caralitanus ager.

Carambis, *Capo Piſello*, al. *Comano*, prom. Paphlagoniæ, in Pontum Euxinum excurrens, contra Criumetopon prom. Tauricæ. *Val. Flacc.* 5. 107.

Carbas, m. 1. *Garbino*, λίψ, ventus circa Subſolanum ſpirans, al. Africus, & Libycus. *Vitruv. l.* 1. *c.* 6.

Carbaſĕus, a. 1. 2. λίνεος, quod factum eſt ex carbaſo, *Cic.* 7. *Verr.* Tabernacula carbaſeis intenta velis collocabat.

Carbaſinĕus, & carbaſinus, a. 1. 2. *Varro* apud *Non.* 14. 28. Eadem poſtea carbaſineo magis, ut pellibus tegerentur togæ. *Plin.* 19. 1. Carbaſina vela.

Carbăſus, *lino fino*, κάρπασος, λίνον λεπτὸν, in ſingulari fere fem. gen. interdum neutrius, in plur. neut. fere, interdum & maſcul. genus lini miræ tenuitatis, a κάρπασος. *Propert. l.* 4. *el.* 11. Exhibuit vivos carbaſus alba focos. ¶ Sæpe pro velo ponitur, quia ex hoc lino plurimum fit. *Virg.* 3. *Æn.* Tumidoque inflatur carbaſus Auſtro. *Martial. l.* 12. *epigr.* 29. Feſtinant trepidi ſubſtringere carbaſa nautæ. *Ammian. l.* 14. *c.* 27. A fundamento ipſo carinæ ad ſummos uſque carbaſos. ¶ Item pro velis theatrorum. *Lucret. l.* 4. *verſ.* 108. Carbaſus ut quondam magnis intenſa theatris. ¶ Item pro pallio ex carbaſo. *Virg.* 8. *Æn. v.* 33. *de Tiberino:* Eum tenuis glauco velabat amictu Carbaſus. *Curt. l.* 8. *c.* 9. *de Indis:* Corpora uſque ad pedes carbaſo velant. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 1. *de Veſtali:* Cum carbaſum quam optimam habebat. ¶ Adjective uſurpavit *Propert. l.* 4. *eleg.* 3. *v.* 64. Raptaque odorato carbaſa lina duci.

Carbatĭna, æ, f. 1. calceamenti ruſtici genus ex recentiore corio bubulo, unde carbatinæ crepidæ, apud *Catullum*. Plura de hoc calcei genere *Politianus in Miſcellan.* ut locum Catulli adverſus contaminatores afferat. Locus Poetæ eſt *Carm.* 99. Et crepidas lingere Carbatinas. V. *Scalig. Caſtigat. in Catull.*

Carbo, onis, m. 3. *carbone*, פחם, Ger. *ein kolen*, Gal. *charbon*, Hiſp. *carbon*, ἄνθραξ, proprie eſt pruna extincta. *Ter. Adelph.* 5. 3. 63. Tam excoctum reddam, atque atrum, quam carbo eſt. Et de ardente pruna dictum, *Cicer. Offic.* 2. *c.* 7. Candente carbone ſibi adurebat capillum. ¶ Carbone notare, eſt inter infelicia numerare, vel damnare. contra creta notare, eſt inter proſpera reponere. V. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 246. ¶ Carbonibus fores implere elogiorum, apud *Plaut. Merc.* 2. 3. mos erat Amantium, qui cum non reciperentur, titionibus famoſum aliquod carmen oſtio inſcribebant. ¶ *Theſaurus carbones erant*. Proverb. de expectatione fruſtrata. *Phædrus l.* 5. *fab.* 6. Sed fato invido Carbonem, ut ajunt, pro theſauro invenimus. ¶ Carbones terminis ſubjici ſolitos, *Siculus Flaccus de condit. agr.* & *Aug. l.* 21. *de Civ. Dei c.* 4. teſtantur; ubi & cauſam habes. Pro carbunculo ulcere, *Seren. Samon.* Horrendus magis eſt, perimit qui corpora, carbo.

Carbonaria, æ, officina Carbonarii. De calcaria in carbonariam tranſire, vel deſcendere, eſt a conditione laborioſa ad aliam ſimilem devolvi. *Tertull.* uſus hoc proverb. *de Carne Chriſti*, *c.* 6.

Carbonarius, m. 2. *carbonaro*, Germ. *koler*, Gall. *charbonnier*, Hiſp. *carbonero*, ἀνθρακεύς, qui carbones conficit. *Plaut. in Caſ.* 2. 8. 2. Virum cum furca tanquam carbonarium. ¶ Carbonarius, a, um, o. 1. 2. adject. ut Fornax carbonaria. ¶ Carbonarium negocium exercere. *Aurel. Vict. de Vir. illuſtr. c.* 72. Quamvis patritius carbonarium negocium exercuit.

Carboneſco, is, eſcere, in carbonem tranſeo, *Aurel. Cal.* 2. *Tard. c.* 13. Donec materia carboneſcat.

Carbunculatio, onis, vitium eſt quo teneræ plantæ corripiuntur, cum eas pruinæ adurunt. *Plin. l.* 17. *c.* 24. V. Carbunculus.

Carbuncŭlo, as, vel carbunculor, aris, depon. carbunculi vitium contrahere. *Plin. l.* 12. *c.* 7. & *l.* 18. *c.* 28.

Carbunculōſus, a, um, carbunculis abundans, ut ager carbunculoſus, *Colum. l.* 3. *c.* 11. ¶ Arena carbunculoſa, apud *Plin. l.* 31. *c.* 3. dicitur, quæ plena eſt lapillis rubris, tanquam carbunculis.

Carbuncŭlus, m. 2. dim. ἀνθράκιον, parvus carbo. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 6. Ipſe a vicinis cum teſta ambulans carbunculos corrogaret. ¶ Eſt item carbunculus tumor præter naturam, ſive ulceris genus celeriter cruſtam faciens, cum vehementi partis inflammatione, ita dictus a carbonis igniti ſimilitudine. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Nomas repurgant, carbunculos rumpunt. ¶ Præterea morbus eſt arborum, vitium, ſegetum, cum flores verno tempore pruina, vel cum æſtate fructus fervore comburuntur. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Quod in flore carbunculum vocant. ¶ Terræ item, vel arenæ genus eſt, quæ nimio Solis ardore exuſta in carbonis ſimilitudinem redacta eſt. *Vitruv. l.* 2. *c.* 6. Ut in Campania exuſta terra pulvis, ſic in Etruria excocta materia efficitur carbunculus, *Pallad.* Januario menſe carbunculus, niſi ſtercoretur, macras vineas reddit. ¶ Carbunculus item gemma eſt inſtar igniti carbonis, quæ etiam nocte fulget, & inter tenebras cernitur. *Plin. l.* 37. *c.* 7. Principatum habent carbunculi, a ſimilitudine ignium appellati, cum ipſi non ſentiant ignes. A quibuſdam apyrota, vel apyrotus dicitur. ¶ Denique genus eſt ulceris peſſimæ naturæ, *carbonchio*, ἀνθράκωσις. *Celſ.* 5. 28. *Plin.* 37. 7.

Carcer, ceris, m. 3. cuſtodia, vincula, *carcere*, *prigione*, כלא, Ger. *gefengnuſſ*, *kercker*, Gal. *priſon*, Hiſp. *carcel*, φυλακή, locus, in quo homines ſervantur, quaſi coarcer, a coercendo, quod inde exire prohibeantur. *Liv. l.* 1. Carcer media urbe imminens foro ædificatur. ¶ Metaphorice etiam carcer dictus eſt ἀφετηρία, Nævio oppidum, locus in Circo, ubi equi tanquam intra carcerem concluſi conſiſtebant, uſque dum ad curſum, ſigno miſſo a Magiſtratu, dimitterentur. Terminum autem ad campi finem, ubi curſum ſiſterent, metam, & calcem dicebant. *Ad Heren. l.* 4. *c.* 3. Impudentes illos dicat eſſe, qui currere cœperint, ipſe intra carcerem ſtet. ¶ Hinc carcer pro principio, meta, & calx pro fine ponitur. *Cic. de Senect. ad fin.* Nec velim, quaſi decurſo ſpatio, ad carceres a calce revocari. ¶ Carcer pro homine carcere digno, uſurpatur apud Comicos. *Ter. Phorm.* 2. 2. 26. Ain' tandem carcer?

Carceralis, le, adject. ad carcerem ſpectans, ut Carceralis cæcitas, *Prudent. in Vincentio v.* 271. & *v.* 551. Carceralem ſtipitem.

Carcerarius, a, um, o. 2. ἀφετηριακός, quod ad carcerem pertinet. *Plaut. Capt.* 1. 2. Hunc quæſtum facere carcerarium.

Carcerĕus, a, um, carcerarius. *Prudent. Periſteph.* 10. 16. Carcerea catena.

Carcĕro, as, in carcerem conjicio. *Meſſala Corvin. de progen. Aug. c.* 29. & *Salvian. l.* 2. *de gubern. c.* 4.

Carchēdon, Καρχηδών. Carthago. Unde Carthaginienſes Carchedonii dicti. Hinc *Plaut. in Pœn. Prol. v.* 53. Carchedonium vocatur hæc Comœdia. V. ibi Interp.

Carchedonius, m. 2. ſpecies carbunculi, idem, ac pyropus, qui naſcitur apud Garamantes in India. *Plin. l.* 37. *c.* 7. ¶ Item lapis Smaragdites, qui inter metalla æris reperitur, apud Naſamones in Africa, & in Ægypto circa Thebas. Dicti ſunt, quod Carchedonem, & inde ad alios advehebantur. *Id. l.* 37. *c.* 5.

Carcheſium, n. 2. *gabbia*, καρχήσιον, proprie eſt ſumma pars mali nautici, hoc eſt, ſummitas, quæ funes recipiunt. *Catul.* apud *Non.* 15. 28. Lucida, quæ ſplendent ſummi carcheſia mali. ¶ Ob ſimilitudinem carcheſium dictum eſt poculi genus procerum, & circa mediam partem compreſſum, anſatum mediocriter, anſis a ſummo ad infimum pertingentibus. *Macrob. l.* 5. *Sat. c.* 21. *Virg.* 4. *Georg.* Cape Mæonii carcheſia Bacchi. ¶ Item machina, qua onera ſublevantur, figura literæ T, vel ✢. *Vitruv. l.* 10. *c.* 5. Daniel Barbarus vertit *paranco*.

Carcinias, f. 1. καρκινίας, gemma marini cancri colore. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Carcinōthron, genus herbæ, cujus ſuccus naribus infuſus ſupprimit ſanguinem. Græci etiam polygonon, geniculatam Latini vocant. *Plin. l.* 27. *c.* 12.

Carcinōdes, n. 3. morbus cancri naturam imitans. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Narium carcinodes conſumit, illitum ex aqua.

Carcinōma, atis, n. 3. *cancro*, Ger. *der krebs*, Gal. *chancre*, Hiſp. *cancer*, *o caraton*, καρκίνωμα, cancer, morbus. *Cato de re ruſt. c.* 157. Si quid in mammis ulceris natum, & carcinoma, braſſicam tritam apponito, ſanum faciet. ¶ Eſt autem carcinoma morbi genus, quod in ſuperioribus partibus, circa faciem, nares, aures, mammas feminarum &c. naſcitur, & curationem non recipit, ut *Celſ. l.* 5. *c. ult.* auctor eſt. Hinc Auguſtus Julias ſuas filiam, & neptem contaminatas probris omnibus, & plane extra omnis emendationis ſpem poſitas, vomicas, & carcinomata ſua vocare ſolebat. *Suet. in ejus vita*, *c.* 65.

Carcinus, i, m. 2. καρκίνος, cancer, *cancro*. Eſt autem ſignum cæleſte, idem ac Cancer. *Lucan. l.* 9. *v.* 536. Par geminis Chiron, & idem quod carcinus ardens.

Cardăces, militis Perſici genus, forte, & bellicoſum quidem (Perſis enim *carda* virile, & bellicoſum ſignificat) ſed admodum furax. *Nepos in Datame*, *c.* 8. Habebat peditum centum millia, quos illi Cardaces vocant. Ita enim legendum, non *Cardaces*, ut vulg. leg.

Cardamōmum, n. 2. καρδάμωμον, frutex eſt amomo ſimilis odore, oblongo ſemine, & anguloſo, a cardamum, & amomum. *Plin. l.* 12. *c.* 13.

Cardea. V. Carna.

Cardiaci, m. 2. *καρδιακοί*, qui ſtomacho laborant. Nam καρδία Græcis cor eſt, ſed priſci Medici, ſi doleret ſtomachus, cor ipſum laborare putabant. *Cic.* 1. *de Div. c.* 38. Nec cardiacis hoc tribuendum ſit, nec phreneticis.

Cardiacus, i, morbus, qui καρδιακὸς, & καρδιωγμὸς, Græcis dicitur, affectio nempe oris ventriculi, & corporis imbecillitas ſtomacho languente: quod ſit ab acri humore vellicante, atque rodente. *Celſ. l.* 3. *c.* 19. ¶ Cardiacus, a, um, adject. qui hujuſmodi morbo laborat. V. *Cardiaci*. ¶ Contra hunc morbum maxime vinum valet, ut ſcribit *Plin. l.* 23. *c.* 1. Hinc *Juven. Sat.* 5. *v.* 32. Cardiaco nunquam cyathum miſſurus amico.

Cardinalis, le, adject. qui ad cardinem ſpectat. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. Fores ita compingantur, uti ſcapi cardinales ſint ex altitudine luminis totius duodecima parte. *Serv. ad Æn.* 1. *v.* 131. de ventis Euro, & Zephiro: Iſti, inquit, ſunt cardinales. *hoc eſt* præcipui. Hinc in libro Offic. Theodoſii Cardinales vocantur Præfecti Prætorio Aſianæ Diœceſis, & Civilium Magiſtratuum exemplo S. R. E. Principes *Cardinales* dicuntur.

Cardinatus, a, um, o. 1. 2. cardinem habens. *Vitruv. l.* 10. *c.* 21. Conjuncta capitibus tranſverſario cardinato tigno.

Cardinea. V. Carna.

Cardineus, a, um, cardinalis. *Septimius* apud *Terentianum*: Stridula cui limina, & cardinei tumultus.

Cardiſce, f. 1. gemma, e draconis cerebro. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Cardo, dinis, m. 3. *gangbero*, ציר, Ger. *ein thürangel*, Gal. *gond*, *pivot*, *tenon*, Hiſp. *gozne quicio*, γιγγλυμὸς, fermentum, circa quod fores vertuntur, a κραδαίνω agito, quia in cardinibus janua agitatur, & vertitur, vel a κάρτος pro κράτος robur, firmitas, quam janua in ſolis cardinibus habet. *Virgil.* 6. *Æneid.* Foribus cardo ſtridebat ahenis. ¶ Et quoniam in cardine vertitur janua, ideo in omni re id, in quo maximum momentum eſt poſitum; tum maxima ejus rei gerendæ opportunitas, metaphorice cardo vocatur. *Virgil.* 1. *Æn. v.* 672. Haud tanto ceſſabit cardine rerum. Ubi *Serv.* Non poterit in tanta rerum opportunitate ceſſare: ut ſit de proverbio tractum, quo dicitur: res eſt in cardine, h. e. in articulo. Hæc *Serv.* ¶ Cardinem litium, pro controverſiæ ſumma, *Quintil. l.* 12. *c.* 8. ¶ Medium cardinem, pro meridie: occiduum, pro occidente, dixit *Lucan. l.* 4. *v.* 672. & 73. Nam Cardines Mundi ſeu Cæli dicuntur præcipuæ Cæli plagæ, Oriens, Occidens, &c. *Lucan. l.* 5. *v.* 71. quantum ſemotus Eoo Cardine. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 10. Ipſe quidem gelido cum ſim ſub cardine Mundi. Sic *Vitruv. l.* 9. *c.* 7. cardines appellat quos Græci πόλους, *i Poli*, quod circa eos veluti verſatur cæleſtis machina. ¶ *Apul. de Mundo poſt init.* cardinem appellat ipſam terram, quia circa eam, tanquam circa centrum cœlum verti videtur. ¶ In re Agraria cardo eſt limes a meridie in ſeptemtrionem ductus, quemadmodum *Decumanus* eſt, qui ab occidente in orientem. *Plin.* 17. 22. & 18. 33. ¶ Reperitur etiam in genere feminino. *Granius* apud *Non.* 5. 75. Regia cardo. Gracchus apud *Priſcian. l.* 6. O grata cardo.

Carduelis, m. 3. *cardellino*, Ger. *ein diſtelvogel*, Gal. *chardonneret*, Hiſ. *firguero*, *firgguerito*, ἀκανθίς, avis parva, capite rubro, alis luteis, albo, nigroque diſtinctis, dicta, quod carduorum ſemine paſcatur. *Plin. l.* 10. *c.* 42.

Carduetum, i, locus carduorum. *Palladius l.* 4. *c.* 9.

Carduus, m. 2. *cardo*, קוץ, Ger. *ein diſtel*, Gal. *chardon*, Hiſp. *cardo*, σκόλυμος, herba, a *caro*, *is*, diſcrimino, quia apta eſt carendæ lanæ. *Virg.* 1. *Georg. v.* 151. Segniſque horreret in arvis carduus.

Care, adverb. *a caro prezzo*, τιμίως, magno pretio, magna mercede, & magno pretio, & pluris, quam pro rei valore. *Cic. Bruto epiſt.* 16. Valde care æſtimas tot annos. *Id. pro Dom. c.* 64. Emit domum prope dimidio carius, quam æſtimabat. *Senec. ep.* 42. Quæ cariſſime conſtant.

Carectum, n. 2. θρυώδης, locus caricibus plenus. *Virgil.* 3. *Ecl.* Tu poſt carecta latebas.

Carenaria, æ, vas, in quo carenum coquitur. *Pallad. l.* 8. *tit.* 7.

Carendus. V. Careor.

Carēnum, n. 2. vini dulcis genus, quando decocta muſti parte una duæ relinquuntur, a Cares, pop. & οἶνος, vinum, quod primi Cares vinum decoxerint, vel a *careo*, quia fervendo parte caret. *Pallad. l.* 11. *c.* 18.

Careo, es, carui, caritum, *mancare*, *eſſer ſenza*, Ger. *darben*, Gall. *manquer*, Hiſp. *carecer*, ὑστερέω, eſt proprie, ut *Cic.* definit 1. *Tuſc. c.* 36. egere eo, quod habere velis, vel non habere id, cujus indiges; ſed tamen generatim de omnibus, quæ non habemus, dici ſolet, etiam de iis, quæ mala ſunt, ut Febri carere, dolore, moleſtia, &c. Conſtruitur cum ablat. ſine præp. *Cicer.* 6. *Fam.* Mihi nuntiavit, te plane febri carere, & belle habere. ¶ Reperitur cum genit. *Ter. Heaut.* 2. 3. 18. Tui carendum quod erat. ¶ Item cum acc. *Plaut. in Cur.* 1. 2. 46. Id, quod amo, careo. ¶ *Idem ibid.* 1. 1. 27. præpoſtere locutus eſt. Caruit ne febris te heri, vel nudius tertius? ¶ Significat etiam abſtinere, abeſſe. *Cic. pro Mil. c.* 7. Caruit foro poſtea Pompejus, caruit Senatu, caruit publico. Et *de clar. Orat. c.* 8. Carere luce forenſi. ¶ Sunt qui ab hoc verbo ſupinum *caſſum* effingunt, quibus videtur aſſentiri *Priſc. l.* 9. Verum præſtat *caſſus* inter nomina ponere, quemadmodum & ipſe *Priſcianus* ait *l.* 11. Quia in futuro non caſſurus, ſed cariturus dicimus. *Juven. ſat.* 6. *v.* 39. Cariturus turture magno. ¶ *Carint* pro careant habet *Plaut. Moſt.* 4. 1. 1.

Careor, pro *careo*, deponentis forma antiquiſſimos dixiſſe *Priſcianus* auctor eſt *l.* 9. ¶ Carendus paſſiva ſignificatione *Ovid. epiſt. Penelopes*, *v.* 50. Virque mihi dempto fine carendus abeſt.

Cares, m. 3. nu. pl. Κᾶρες, populi Cariæ, qui ſub Minoe Leleges dicebantur, & inſulas habitabant. Poſtea Aſiæ minoris partem meridionalem occupaverunt, quæ Rhodum ſpectat, ab eaque Cares appellati ſunt. Ea enim regio Caria dicebatur, a Care ejus oræ Rege. In rebus bellicis præcellebant. Hinc arma Carica, & lorica Carica. Sed viles habiti ſunt, quod mercede militarent, ac in prima acie locati primos hoſtium impetus ſuſtinentes vitam ſuam nihili æſtimarent. Hinc prover. In Care periculum facere, cum periculo exponitur res, cujus jactura gravis non ſit. *Cic. pro Flac.* Cum Care cariſſa. Significat autem, cum ruſtico ruſtice agas, quod Cares inter agreſtes, & ruſticos haberentur.

Careum, ſive Carium, n. 2. κάρος, herbæ genus eſt, gentis ſuæ cognomento ita appellatum, ſemen habens ejuſdem nominis. Athenæus paſtinacam majorem interpretatur, vulgata paſtinaca multo præſtantiorem. Officinæ *carui* appellant. Vide *Ruell. l.* 3. *c.* 43. *Plin. l.* 19. *c.* 8.

Carex, icis, f. 3. *carice*, θρύον, herba acuta, & duriſſima, ſimilis ſparto, a carendo, ſeu diſcriminando. *Virgil.* 4. *Georg. v.* 231. Et carice paſtus acuta.

Caria, f. 1. Καρία, regio Aſiæ min. cujus incolæ *Cares*. Habet a Septentr. Joniam, ab Or. Lyciam, ab Occid. Mare Carpathium, a Merid. Mare Rhodium. Dicta eſt a Cara Rege, qui primus auguria avium dicitur inveniſſe. Certe Caria in oſtentis animadvertendis diligens fuit. *Cic.* 1. *de Div.* Agros fertiliſſimos habet. *Id. ibid.*

Carians, antis, carie laborans, carioſus. *Martian. Capell. l.* 1. *pag.* 5. Arentes hederas, cariantem tripodem, crepidaſque ſitu murcidas, &c.

Cariatides. V. Caryatides.

Carica, æ, f. 1. *fichi ſecchi*, genus fici a Caria, quod etiam *Cauneas* a Cauno opp. Cariæ. Sed ut Pergamena prius, quæ Pergamo afferebatur, poſtea membrana quævis dicta eſt, ſic caricæ prius, quæ e Caria ferrentur, poſtea quævis ficus ſiccatæ dici cœperunt. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 40. Quidam in portu caricas Cauno advectas vendens, *Cauneas* clamitabat.

Caricus, & Carius, a, um, adject. poſſeſſiv. a Caribus, vel a Caria. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 57. Carica creta. *Stat.* 4. *Theb.* Plaudentique habiles Cariæ reſonare Dianæ.

Caries, ei, f. *putrefazione*, *corruzione*, *tarlamento*, σῆψις, corruptio, putredo, qua aliquid eroditur, & corrumpitur, ex vetuſtate, aut alia qua, tum de cauſa. *Cel. l.* 8. *c.* 2. Ubi caries in oſſe eſt. ¶ Sæpe dicitur de vitio ligni. *Plin.* 16. 39. Cedri oleo peruncta materies nec tineam, nec cariem ſentit. ¶ Item de parietibus, & ædificiis vetuſtate ruentibus. *Ammian.* 16. 1. ¶ Item de agris. *Colum.* 3. 11. V. Carioſus. ¶ In vinis caries dicitur ſapor, & odor ille, quem ex vetuſtate acquirunt. *Plin.* 14. 4. & 15. 2.

Carina, æ, f. 1. *carena*, Ger. *der boden im ſchiff*, τρόπις, proprie eſt trabs ima in navi, fundamentum totius fabricæ, ſeu infima pars navis concava, quæ & alvus dicitur. *Ovid.* 4. *de Pont.* Dum mea navis erat valida fundata carina. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Carinæ primum ex levi materia fiebant, reliquum corpus navium corio integebatur. ¶ Hinc a ſimilitudine, carinæ dicuntur putamina concava nucum a *Plin. l.* 15. *c.* 22. ¶ Ceterum poetæ paſſim carinam pro tota navi uſurpant. *Virg.* 2. *Æn.* Nunc tantum ſinus, & ſtatio male fida carinis.

Carinæ, arum, f. 1. nomen vici Romani ad pedem Clivi Capitolini, in quo fuit domus Pompeji, a κάρα, caput, ut *Varro* putat, quod hinc orietur caput Sacræ viæ. *Cic. in Parad.* Manlius habuit ædiculas in Carinis. *Horat. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 48. Dum redit, atque foro nimium diſtare carinas Jam grandis natu queritur. ¶ Valde celebris hic vicus fuit, tum quia ibi via ſacra, & templum Pacis, tum quia celebres viri, Pompejus, & Cicero, & alii ibi habitarunt. Hinc *Virgil. Æn.* 8. *v.* 361. lautas carinas dixit.

Carinarius, ii, qui cerino colore veſtes inficit, apud *Plaut. Aulul.* 3. 5. 36. Ducitur a κηρὸς, Dorice, pro κηρὸς, cera. Alii tamen legunt *cerinarius*.

Carinatus, a, um, in modum carinæ formatus. *concavo*. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Pectus homini latum, reliquis animalibus carinatum.

Carino, as, a. 1. eſt in modum carinæ formare. *Plin. l.* 9. *c.* 33. Saliunt pectines, & extra volitant, ſeque & ipſi carinant, *ideſt*, carinam quandam ex teſta effingunt. ¶ Aliquando ſignificat illudere, probra objicere, quod id fiat ab infimæ ſortis hominibus, ſicut carina navis pars eſt infima, vel quia qui ſunt in carinis, ſæpius contumelioſis verbis alios impetunt, vel a κείρω, carpo, mordeo, vel a χαρίεν, venuſtum, lepidum, ut carinari proprie ſit facete, & ſalſe jocari. *Ennius*. Sed neque me decet hanc carinantibus edere chartis. *Feſtus*, *Serv. ad Æn. l.* 8. *v.* 391.

Carint, pro careant, ἀπεχῶσι, *Plaut. Moſtell.* 4. 1. 1.

Carioſus, a, um, o. 1. 2. *tarlato*, *roſo*, Ger. *wurmig*, Gal. *vermolu*, Hiſp. *carcomido*, σαθρὸς, carie plenus. *Colum. l.* 4. *c.* 26. *de pedamentis vineæ*: Summovendo vel quæ carioſa, vel quæ juſto breviora ſunt. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 12. Niſi vos carioſa ſenectus rodat. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 67. Palmula carioſior. ¶ Carioſa terra dicitur a *Catone R. R. c.* 5. eſt arida, fiſtuloſa, ſcabra, caneſcens, exeſa, & pumicoſa, ut *Plin.* 17. 5. interpretatur.

Caris, idis, f. genus piſcis, quibuſdam idem creditus qui ſquilla. *Ovid. in Halieut. v.* 130.

Cariſſa, lena vafra, & lepida, a χάρις, gratia. *Feſt.* Sed legitur etiam *capriſſa*, ideſt, quæ capræ, vel meretricis mores imitatur. ¶ *Cariſſa*, verbum V. in Cares.

Caritas, atis, ſine h aſper. f. 3. *careſtia*, יקר, Ger. *theuerung*, Gal. *cherté*, Hiſp. *careſtia*, σιτοδεία, inopia frumenti, vel alterius rei, vel exuberans rei alicujus pretium ex penuria proveniens, a *careo*, cui opponitur vilitas, ubertas, copia. *Cic.* 5. *Verr.* Cum alter annus in vilitate, alter in ſumma caritate fuerit. ¶ Differunt caritas, & inopia, quod caritas ſit rerum penuria, quæ adhuc extant, inopia earum, quæ non extant. *Cicer. pro Dom.* Qua ex re primum caritas nata eſt, deinde inopia. ¶ Caritas, inquit *Valla l.* 4. *c.* 62. eſt inopia frumenti, & annonæ; penuria vero vini, pabuli, pecorum, &c. Vel penuria eſt, ut ita dicam, carentia rerum omnium, caritas vero eſt, quæ opponitur vilitati. ¶ Eſt etiam caritas idem quod amor, benevolentia, dilectio, *amore*. *Cicer.* 1. *Off. c.* 17. Cari ſunt parentes, cari liberi; ſed omnes omnium caritates patria una complexa eſt. Et *de Univerſ. c.* 5. Mundus ipſe ſe concordi quadam caritate complectitur. ¶ Putant aliqui a caritate amorem ita diſtingui, ut genus a ſpecie, ut in homines tantum ſit caritas, pietas, & amor in patriam. Verum hæc differentia perpetua non eſt. V. Amor. ¶ Quidam ſcribunt *Charitas*, cum amorem ſignificat: ſed rectius ſcribitur ſine aſpirata in utraque ſignificatione. ¶ Quemadmodum *amores*, ita & caritates pro iis quos amamus, poſuit *Ammian. l.* 24. Reliqui cum caritatibus ſuis, & ſupellectile Chalcida tranſmiſſi ſunt. *h. e.* cum conjugibus, & liberis.

Carius, V. Caricus.

Carmani, orum, Carmaniæ populi. *Pomp. l.* 3. *c.* 8. Carmani ſine veſte, ac fruge, ſine pecore, ac ſedibus, piſcium cute ſe velant.

Carmelus, m. 2. *Carmelo*, Κάρμηλος, mons Palæſtinæ, in ora, in conf. Phœnices, inter Sycaminum, & Doram urb. prox. prope Porphyrion, & Caipham. Hunc deſcribit *Tacit. l.* 2. *hiſtor. c.* 78. ¶ Item Deus quidam. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 5. Apud Judæam Carmeli Dei oraculum conſulentem ita confirmavere ſortes, &c.

Carmen, minis, n. 3. verſus, *verſo*, שיר, Ger. *ein geſang*, Gal. *vers*, *poeſie*, Hiſ. *verſo*, *o poeſia*, ᾠδὴ, oratio numeris, ſeu pedibus vincta, ab antiquo *caſmen*, quod a *caſno*, cano. *Virg.* 4. *Æn.* Rem carmine ſigno. ¶ Sæpe ſumitur pro poemate, ideſt, pro ſerie multorum verſuum, quibus aliqua res deſcribitur. Sic Eclogæ univerſæ dicuntur Carmen Bucolicum. ¶ Quandoque carmen dicitur incantatio, *incanteſimo*. *Horat. Epod. od.* 17. Per atque libros carminum valentium refixa Cælo devocare ſidera. ¶ Item vaticinium. *Virg. Ecl.* 4. Ultima Cumæi venit jam carminis ætas. Adde *Liv. l.* 1. *c.* 45. ¶ Dicebantur etiam carmina formulæ quædam conceptis verbis ad ſolemnitatem aliquam compoſitæ, ut Juriſconſultorum, Præconum, Saliorum, Fecialium, Patrum Patratorum, Imperatorum in obſidione urbium, Deos evocantium, &c. *Cicer. pro Muræn. de Prætore*, Ei quoque carmen compoſitum eſt. ¶ Titulus item & epigraphe carmen dicitur. *Sil.* 15. 491. tumulo clypeum cum carmine figunt. ¶ Denique carmen inſtrumentum eſt, quo lana purgatur, a carendo, *ſcardaſſo*. *Lucret. l.* 4. *verſ.* 376. Quaſi carmine lana trahatur. V. Caro, is.

Carmenta, æ, f. 1. & Carmentis, is, f. 3. cognomen Nicoſtratæ matris Evandri, a carminibus, quibus reſponſa dabat. Erat enim fatidica mulier. Hæc venit in Italiam cum Evandro F. ante Romam conditam, ætate Herculis. A Romanis culta eſt, cujus ſacrificia a Pontificibus peragebantur prope portam Urbis, quæ inde Carmentalis dicta eſt, poſtea Scelerata propter interitum 300. Fabiorum, inter Tiberim, & Capitolium. *Ovid.* 1. *Faſt.* V. *Gell. l.* 16. *c.* 16.

Carmentalis, le, adjectiv. ut Carmentalis porta, juxta quam Carmentam Deam coluerunt Romani. *Virg.* 8. *Æn. v.* 338. Et Carmentalem Romano nomine Portam. ¶ Carmentalia, orum, in plur. dicebantur ſacrificia Carmentæ dicata. *Varr. l.* 5. *L. L.* & *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 16.

Carminabundus, a, um, qui carminat. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. In bucolica parcus, vigilax, carminabundus. Hic metaphoricum eſt.

Carminatio, f. 3. *il pettinare*, actus carminandi. *Plin. l.* 11. *c.* 23. Subigique unguium carminatione.

Carminatus, a, um, pexus, ut lana carminata. *Plin. l.* 8. *c.* 38.

Carmino, as, a. 1. *pettinare*, Ger. *kardetſchen*, Gal. *carder*, Hiſ. *carmenar*, eſt pectere & lanas ab immunditiis repurgare, a *carmen*, pecten. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Juſſum eſt, quinas denas carminari. *Varro de L. L. l.* 6. Carminari lana cum dicitur, cum caret eo, quod in ea eſt nequam. ¶ Tranſlate *Sidon. l.* 1. *epiſt.* 9. Exeras veterem Muſam, votivum quippiam vel tumultuariis fidibus carminantem.

Carna, f. 1. ſive Cardinea, ſive Cardea, Dea, quæ cardinibus, & vitalibus humanis præeſſe exiſtimabatur, a *Grane*, per metatheſin, vel a *cardine*, vel a *carne*. Fuit Nympha ſylvæ Helernæ circa Tiberim, nomine Grane, quæ a Jano amata eſt, & facta præſes cardinum. Ab ea petebatur, ut jecinora, & corda, quæque ſunt intrinſecus viſcera, ſalva conſervaret. Cardinibus, ideſt, limitibus agrorum præerat. Nam cardines januarum erant in tutela Jani. Credebatur ſtriges nocturnas infantium cunas infeſtantes ſummovere. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 101. Hanc *Tertull.* & *Auguſt.* Cardeam vocant.

Carnalis, le, adjectiv. ad carnem pertinens, *carnale*, *di carne*, σαρκικὸς. *Prudent. Apotheoſ. v.* 387. Stirps carnalis. *Tertull. de punic. c.* 3. Delicta carnalia.

Carnaliter, adverb. *carnalmente*: *Prudent. Apotheoſ. v.* 369. Poſteritas carnis carnaliter omnia cernens.

Carnarium, n. 2. *carnajo*, Germ. *ein fleiſchkammer*, Gall. *carnier*, Hiſp. *carnero*, κρεάγρα, locus, ubi caro ſalſa ſuſpenditur, ſeu reponitur. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 4.

Succidiam in carnario ſuſpendere. ¶ Quandoque etiam dicitur locus, ubi carnes tantummodo venduntur, *beccaria*. *Plaut.* Cœnam e carnario emit jam ſatis ſatur. *Varr.* Tabernam carnariam vocat. ¶ Interdum carnarium accipitur pro ipſa carne, ut cibarium pro cibo, *carne*. *Plaut.* Qui mihi carnarium paravit ad jentandum. ¶ Carnarium item, inſtrumentum dicitur cum pluribus uncis, quibus carnes appenduntur, vel alio modo ſervantur. *Colum. l.* 12. *c.* 53. Salſuram paululum atſiccatam in carnario ſuſpendi. *Plaut. Capt.* 4. 4. 6. Adveniens modo deturbavit totum cum carne carnarium.

Carnarius, m. 2. Ger. *ein metzger*, Κρεωπώλης, qui carnes vendit, item qui in edenda carne delectatur. *Martial. l.* 11. Carnarius ſum, pinguiarius non ſum. *ideſt*, carnoſa muliere delector, non pingui.

Carnarius, a, um, o. 1. 2. quod ad carnem pertinet, ut Carnaria taberna, ubi carnes venduntur. *Varro l.* 7. *de L. L. c.* 30.

Carneădes, Καρνεάδης, Cyrenæus fuit, novæ Academiæ princeps, Chryſippi ſtudioſus, Zenonis confutator, de quo *Gell. l.* 17. *c.* 15. Multa de eo paſſim prædicat *Cicero*. Fuit enim in eo magna diſſerendi vis, magnum acumen, adeo ut nihil non explicare poſſe videretur. Sed nihil certo affirmabat. Quare cum miſſus ab Athenienſibus Legatus, copioſe de juſtitia diſputaret Romæ, poſtridie contraria diſputatione omnia rurſus ſubvertit. V. *Lactant. l.* 5. *Inſtit. Divin. c.* 14. Vixit annos 90. *Cic. l.* 2. *Acad.*

Carneadēus, a, um, adject. ad Carneadem pertinens, ut Carneadea diviſio, Carneadeo modo. *Cic.* 5. *de Fin. c.* 6.

Carnēus, a, um, o. 1. 2. *di carne*, Ger. *fleiſchin*, σαρκώδης, quod ex carne eſt. *Maximian. Gall. eleg.* 1. Carnis ad officium carnea membra placent.

Carni, *Furlani*, pop. Venetiæ, qui & Forojulienſes, ubi nunc pars Orientalis Foro-Julii, & Comitatus Goritiæ, inter Liquentiam fl. & Formionem, vulgo *Friuli*, & *Patria del Friuli*. *Plin.* 3. 3.

Carnĭcus, a, um, ad Carnos pertinens, ut Carnicæ Alpes, quæ & Juliæ dicuntur. *Plin. l.* 3. *c.* 25.

Carnifex, ificis, m. 3. *boja*, *manigoldo*, Ger. *ein nachrichter*, *ein hencker*, Gall. *bourreau*, Hiſ. *ſayon*, *o verdugo*, δήμιος, qui carnes ex hominibus facit, ideſt eos interficit. *Cic.* 7. *Verr.* Aderat janitor carceris, carnifex Prætoris, mors, terrorque ſociorum. ¶ Carebat domicilio urbis. *Cic. pro Rab.* ¶ Erant olim Carnifices inter apparitores Magiſtratuum, ut notat *Schild. ad Sueton. p.* 300. Quin immo & milites ipſi, & Centuriones, & Tribuni aliquando hoc officio fungebantur. *Id. ibid. pag.* 432. *Lipſ. ad Tacit. p.* 23. & 109. Alicubi etiam Senatores noviſſimi. V. *Lau'is Conſult. p.* 902. ¶ Carnifex aliquando adjective ponitur pro eo, quod carnificis inſtar excruciat. Ita *Claud. de B. Gild. v.* 179. Carnifices epulas. *Sil. l.* 3. *v.* 173. Carnifices manus. *Martial. l.* 12. *epigr.* 48. Sulphureuſque color, carnificeſque pedes: h. e. podagrici. ¶ Libido carnifex, *Arnob. l.* 1. *ad fin.* ¶ Trahere ad Carnificem, idem eſſe aliquando ac in carcerem trudere, notat *Pareus*, & *Revard. in Plaut. Rud.* 3. 6. 19. ubi tamen alii legunt *tradere*. Unde colligitur Carnificem uſurpari etiam pro carceris cuſtode. Apud antiquos Comicos legitur *Carnufex*.

Carnificīna, f. 1. ſupplicii, & cruciatus locus, cruciatus, crudelitas, *luogo della giuſtizia*, Ger. *ein richtſtatt*, Gal. *lieu du ſupplice*, *ou de ſupplice*, Hiſp. *lugar del ſupplizio*, *o el ſuplicio*, Κολαστήριον, locus publicus, in quo juſſu Magiſtratus homines ſontes a carnifice occiduntur. *Suet. de Tib.* Carnificinæ ejus oſtenditur locus Capreis, unde damnatos præcipitari coram ſe in mare jubebat. ¶ Carnificina item dicitur carnificis officium, & ipſa excarnificatio, cruciatus, tormentum. *Cic. pro Sext.* Non ea eſt medicina, ſed carnificina, atque crudelitas. *Caſo* carnificinas dixit plur. num. apud *Gel. l.* 10. *c.* 3. Eos dolores, atque carnificinas per dedecus, atque ignominiam te facere auſum eſſe? ¶ Transfertur etiam ad animum. *Cic. l.* 3. *Tuſc. c.* 13. Carnificina eſt ægritudo, quia inſtar carnificis cruciat, laniat præcordia, lacerat animum, excarnificatumque conficit.

Carnificinus, a, um, ad carnificinam pertinens. *Plaut. Moſtel.* 1. 1. 52. O carnificinum cribrum. De ſervo loquitur, cujus tergum eſt a carnifice perforatum. Alii legunt *Carnificum*. Alii *Carnificium* gen. plur. pro *Carnificum*. V. *Taubman.*

Carnificium, ii, carnificina, tormentum a carnifice. *Sariſb. l.* 1. *c.* 4. Ad venatoris carnificium prolabi. Et *l.* 4. *c.* 3. Carnificii imaginem repræſentare.

Carniſĭco, as, a. 1. *ſquartare*, נתח, Ger. *uviertheilen*, Gal. *écarteler*, Hiſp. *deſpedacer*, ἀνατέμνω, eſt corpus humanum in fruſta ſecare, ſeu carnificis officium agere. *Liv. l.* 24. *c.* 15. Neminem ſtantem jam vulnerari hoſtem, carnificari jacentes.

Carnifĭcus, a, um, ad Carnificium, vel Carnificem ſpectans. Vide *Carnificinus*.

Carnivŏrus, o. 1. 2. *divoratore di carne*, Ger. *fleiſchfreſſer*, Gall. *grand mangeur de chair*, Hiſp. *carnivoro*, σαρκοφάγος, carnes vorans. *Plin. l.* 10. *c.* 73. Serratorum dentium carnivora omnia.

Carnōſus, a, um, o. 1. 2. *carnoſo*, *graſſo*, *pieno di carne*, Ger. *fleiſchigt*, Gal. *charnu*, Hiſ. *carnoſo*, *carnudo*, σαρκώδης, carne, ſeu muſculis abundans, pinguis. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Carnoſum aquatilibus palatum. *Idem l.* 27. *c.* 8. Atrophæ carnoſiora. Et *l.* 15. *c.* 3. Carnoſiſſimæ olivæ. ¶ Item carni ſimilis. *Plin.* 16. 38. Lignum carnoſum. *Id.* 11. 37. Carnoſus candor.

Carnulentus, a, um, adject. a carne, idem quod carnoſus, pinguis, σαρκώδης, *carnoſo*, *graſſo*. *Solin. c.* 8. (al. 2.) *de Liguſtici maris fruticibus*; Fluxi ſunt, tactu prope carnulento. *Prudent. Periſteph.* 10. *v.* 372. Carnulenta pectora.

Carnūtes, Carnutæ, Carnuti, Carnoti, pop. Galliæ Celticæ, in Belſia prov. quorum tractus *le pais Carrtain*. *Cæſ. l.* 2. *B. Gall.* 35.

Caro, is, a. 3. *purgare*, *pettinare*, ξαίνω, eſt lanam purgare, ſeu pectere, a Κείρω, tondeo, vel a careo, quia cum purgatur, eo deducitur, ut ſordibus careat. *Plaut. Men.* 5. 2. 49. Inter ancillas ſedere jubeas, lanam carere. ¶ Hinc eſt *carmen*, *carmino*, &c. V.

Caro, nis, & olim carnis, nis, f. 3. *carne*, בשר, Ger. *fleiſch*, Gal. *chair*, Hiſp. *carne*, Κρέας, eſt ſubſtantia mollior corporis, a Κρέας, per metatheſim, ſeu Κάρας, caro. Sed aliqui volunt, carnem prope dici mortuorum, dictamque eſſe a careo, quod careat anima, hinc enim carnifices dictos eſſe, quod carnes ex homine faciant. ¶ Inter carnem, & pulpam ſic *Donatus* diſtinguit, ut caro ſit, quæ ſanguine, venis, oſſibus, nerviſque conſtringitur, pulpa, ea, quæ manducatur, eo quod pulſetur, & conſcindatur. ¶ Bubula caro, ovilla, vitulina, hædina, &c. *Ovid. Met.* 15. *v.* 380. Caro viva. *Cic. in Piſon. c.* 9. Hominem ſceleſtum, putidam carnem dixit. ¶ Arboribus etiam tribuit *Plin. l.* 16. *c.* 38. ¶ Carnem pro corpore amant Chriſtiani Scriptores. Ita tamen & *Seneca* locutus eſt *epiſt.* 65. *ſub fin.* Nunquam me caro iſta compellet ad metum, nunquam ad indignam bono ſimulationem.

Caropeius, a, um. *Stat.* 5. *Theb. v.* 159. Caropeia conjux. *h. e.* Polyxo uxor Caropi Lemnis.

Carota, æ, f. *carota*, δαῦκον, genus oleris, quod paſtinacam erraticam appellari a *Plin. l.* 25. *c.* 9. notat *Harduin. Apic. l.* 3. *c. ult.*

Carpathius, a, um, adject. a Carpatho, ut Carpathium mare, *Horat. l.* 1. *od.* 35. *v.* 8.

Carpăthus, f. 2. *Scarpanto*, Κάρπαθος, inſ. Aſiæ, inter Cretam ad Occ. & Rhodum ad Or. Doridi propior, una Sporadum.

Carpentarius, m. 2. *legnaiuolo*, חרש, חרש, Germ. *wagner*, Gal. *charpentier*, Hiſp. *carpintero*, ἁμαξουργός, faber, qui carpenta facit. *Leg.* 1. *Cod. de excuſ. artif.* Fullones, carpentarii, ſculptores. ¶ Nec tantum carpentorum artifices, ſed & qui cujuſvis generis vehicula conficiunt, carpentarii dicuntur; quia carpentum poſteriori ævo late pro omni vehiculo ponitur, ut notat *Salm.* & *Caſaub. ad Lamprid. Alexand. c.* 52. ¶ Cæterum Carpentarius, a, um, proprie eſt adject. ut Carpentarius artifex, *Lamprid. loc. cit.* Et carpentarium vehiculum. *Trebell. in Zenobia*.

Carpentum, n. 2. *cocchio*, *carretta*, עגלה, Ger. *rollwagen*, Gal. *coche*, Hiſp. *coche*, ὄχημα, vehiculi genus, duos capiens, fortaſſe a *carpinus*, arboris ſpecie, quod ex carpino fieret. *Iſidorus* cenſet fuiſſe vehiculum pompaticum, dictumque a carrus, & pompa. *Plin. de Vir. Illuſt.* Super ipſum corpus carpentum agere præcepit. ¶ Videtur autem Carpentum olim mulierum tantum fuiſſe proprium. Nam *Liv. Ovid. Florus*, & *Sueton. in Claud. & Tiber.* fœminis tribuunt. ¶ *Tacitus* vero *Annal. l.* 12. ita loquitur: Suum quoque faſtigium Agrippina extollere altius. Carpento Capitolium ingredi, qui mos ſacerdotibus, & ſacris antiquitus conceſſus, venerationem augebat fœminæ. ¶ *Florus* quoque *l.* 3. *c.* 2. & 10. genus vehiculi bellici facit. V. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 619.

Carpetāni, pop. Hiſp. Tarrac. in Caſtella nova, ubi nunc pars Algarriæ, & regionis *la Mancha*, verſus Tagum, & Anam, quorum metrop. Toletum.

Carpetānus, a, um, ad Carpetanos pertinens, ut Carpetana juga, *Plin.* 3. 1.

Carphos, n. 3. τῆλις, herba, al. buceras, ægoceras, fœnum Græcum. *Plin. l.* 24. *c.* 19.

Carpi, orum, populi barbari, Romanis infeſti, qui videntur primum Carpates montes infediſſe; deinde ad Danubium digreſſi ſunt. *Eutrop. l.* 9. *c.* 15.

Carpĭcus, cognomen Aureliani Imperatoris ob devictos Carpos. *Vopiſc. c.* 30.

Carpinĕus, a, um, o. 1. 2. ex carpino factum. *Plin. l.* 16. *c.* 34. Manubria carpinea.

Carpīnus, f. 2. *carpino*, ζυγία, arbor nota de acerum genere. *Colum. l.* 5. *c.* 7. Carpinus, & ornus in hoc ipſum diſponitur.

Carpiscŭlum, ſeu Carpiſculus, genus calceamenti barbarici multifariam ſciſſi. *Vopiſc. in Aureliano*, *c.* 9. ¶ Eſt etiam vox architectonica. *Salmaſ. ad Vopiſcum* affert Inſcript. hujuſmodi: Tegulas æneas auratas, cum carpiſculis, & veſtituris baſium.

Carpiſtes, æ, m. Καρπιστής, hoc eſt vindex, aſſertor, a καρπός, qua voce tum carpum manus, tum ipſam volam Græci appellant. Ita *Horon* ſuum appellant *Valentinus* apud *Tertull. adverſ. Valentin. c.* 9. *in fin.*

Carpo, is, carpſi, carptum, ere, ארה, Ger. *brechen*, *abbrechen*, Gal. *prendre*, *cueillir*, Hiſp. *tomar*, *coger*, δρέπομαι, proprie eſt molliter decerpere, & leniter auferre, *carpire*, *pigliare*, *cogliere*. *Virg. Ecl.* 9. Carpent tua poma nepotes. *Colum. l.* 5. *c.* 6. Carpere herbas. ¶ Et metaphorice. *Cic. pro Sext.* Floſculos orationis carpere, ac delibare. ¶ Eſt verbum etiam militare, cum partem hoſtium ſe recipientium intercipimus. *Cæſ. B. C. l.* 1. *c.* 63. Relinquebatur Cæſari nihil, niſi uti equitatu agmen adverſariorum male haberet, & carperet. *Lucan. l.* 4. *v.* 155. Jamque agmina ſumma Carpit eques. ¶ In multas, parvaſque partes carpere exercitum, apud *Liv. l.* 26. eſt pro dividere, *ſmembrare*. ¶ Eſt etiam lædere, conſumere paulatim, & quaſi per partes. *Virgil.* 4. *Æn.* Vulnus alit venis, & cæco carpitur igni. *Ovid. l.* 2. *de ar. am. v.* 114. Forma ſpatio carpitur ipſa ſuo. ¶ Sæpe ſignificat reprehendere, perſtringere, & quaſi verbis vellicare. *Cic. pro Corn. Balbo*, *c.* 26. Carpere maledico dente. *Ovid.* 3. *de Pont. el.* 1. *v.* 64. Carpere facta alicujus. ¶ Item ſpoliare, emungere, ut Carpere opes alicujus. *Id. l.* 4. *de Pon. el.* 8. ¶ Item laniare, lacerare, ut carpere faciem, in *leg. XII. Tab.* quam affert *Serv. ad Æn.* 12. ¶ Item carminare, ut carpere penſum, *Virg. Æn.* 4. *verſ.* 134. Simile fere eſt illud *Propert. l.* 2. *el.* 17. Carpere pecus. h. e. tondere. ¶ Carpere iter, carpere ſomnos, poetica ſunt pro capere. *Horat. l.* 2. *Od.* 17. *Virg. Æn.* 4. *v.* 555. ¶ Carpere eſt etiam ſcindere cibum, *trinciare*. *Petron. in Satyr. c.* 36.

Carpobalsamum, καρποβάλσαμον, balſami fructus. *Plin. l.* 12. *c.* 25.

Carpophyllon, laurus montana, foliis mollioribus. *Plin. l.* 15. *c.* 30.

Carptim, adverb. *ſommariamente*, ἀποδρεπτῶς, hinc, atque illinc carpendo. *Salluſt. in Catil.* Res geſtas pop. Rom. carptim perſcribere. *Liv. l.* 44. *c.* 41. Carptim aggredi. h. e. ſine ordine. *Id. l.* 38. *c.* 25. Ut ad ſtipendium petendum convenirent, ſeu carptim partes, ſeu ſinguli mallent.

Carptor, m. 3. *trinciante*, al. ſtructor, a carpo, qui in conviviis cibos ſcindens, carpenſque præminiſtrat. *Juven. Sat.* 9. *v.* 110. Carptores, archimagiri. ¶ Item obtrectator, maledicus. *Gell. l.* 19. *c.* 7. Vituperones ſuos ſub duli ſupercilii carptores appellavit.

Carptūra, æ, f. 1. collectio, prehenſio, captus. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 16. Apes diſcrimen ſequuntur in carptura.

Carptus, us, ui, m. 4. idem. *Plin. l.* 24. *c.* 10. Trium digitorum carptu, *Al. leg. captu.*

Carptus, a, um, carminatus, pexus, *pettinato*, ut lana bene carpta, *Celſ. l.* 6. *c.* 6. ¶ Item decerptus. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 80. Flos carptus.

Carpus, i, m. 2. καρπός, palmæ pars, qua brachio jungitur. *Celſ. l.* 3. *c.* 6. Carpo manum admovere.

Carræ, *Orfa*, *Harran*, urbs E. Meſopotamiæ, prope Chaboram fl. condita a Parthis, ubi Craſſi M. & P. cæſi fuere. *Lucan. l.* 1. *v.* 104.

Carrāgo, inis (Græci καραγὸν vocant) *carriaggio*, impedimenta exercitus, & munitio ex connexis carris, hoſti arcendo. Uti hac voce *Ammian. l.* 31. *c.* 20. & *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 13.

Carrobaliſta, vel Carroballiſta, æ, balliſtarum genus carro impoſitum. *Veget.* deſcribit *l.* 3. *c.* 24. *de re milit.*

Carrōco, onis, m. genus piſcis. *Auſon. ep.* 4. *v.* 58. Carroco, lethalis trygon, molleſque plateſſæ.

Carrūca, f. 1. *carrozza*, מרכבה, Germ. *karnlein*, Gal. *chariot*, Hiſp. *carreta*, ἅμαξα, vehiculum proprium honoratorum, a carrus, vel a κάρρον, vehiculum, quod apud *Heſychium* legitur. *Leg. un. C. de honorat. vehicul.* Omnes honorati, ſeu civilium, ſeu militarium dignitatum, vehiculis dignitatis ſuæ, hoc eſt carrucis, intra urbem utantur. ¶ Dormitoriæ carrucæ mentio fit *Leg. Uxori* 13. *ff. de argent. & aur. legat.* & ſignificare videtur Lecticam rotis impoſitam. ¶ Carrucas argento, auroque ornatas, & ebore, atque a Senatoribus non ſolum, ſed & ab Imperatoribus ipſis uſurpatas fuiſſe, *Vopiſc. in Aureliano*, *c.* 46. *Spartian. in Alexand. Severo*, & *Heliog.* teſtantur. His adde *Plin. l.* 34. *c.* 11. & *Suet. in Ner. c.* 30. V. Carrucarius, adject.

Carrucarius, ii, maſc. 2. qui carrucam regit. *Ulpian. l.* 13. *ff. loc. conduct.* Quæritur, ſi ciſiarius, ideſt carrucarius, dum cæteros tranſire contendit, evertit. Sed verba *ideſt carrucarius* ſunt inſititia.

Carrucarius, a, um, adject. a carruca, ut Carrucariæ mulæ, *Ulpian. lib.* 38. *ff. de Ædilit. edict.* Muliones carrucarii. *Capitolin. in Maximino juniore*, *c.* 4. Ex quo colligitur, carrucas a mulis trahi ſolitas. ¶ In Pandect. Florentinis ſcriptum legitur *carrucha*, & *carruchariæ*.

Carrŭlus, i, m. *carretto*, parvus carrus, ἁμαξίδιον. *Ulpian. Dig.* 17. 2. 52. Carrulorum vecturæ.

Carrus, m. 2. carrum, n. 2. *carro*, עגלה, Ger. *ein karn*, Gal. *char*, Hiſp. *carro*, ἅμαξα, currus quatuor rotarum, cujuſmodi erant, quibus exercitus impedimenta vehebantur, a *currus*, vel a *cardine*, rotarum. *Hirt. de B. Hiſp. c.* 6. Per viarum anguſtias carra complura, multoſque laniſtas retraxit. *Cæſ. B. G. l.* 1. *c.* 26. Ad impedimenta, & carros ſuos ſe contulerunt.

Carſeolanus, a, um, gentile a Carſeolis. *Plin. l.* 3. *c.* 12. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 710. nam vivere captam Nunc quoque lex vulpem Carſeolana vetat.

Carſeŏli, m. 2. *Carſoli*, *Arſoli*, Col. & opp. Æquorum in Latio, in colle, ab Aniene fl. 3. M. P. a confin. Aprutii paulo ampl. *Ovid.* 4. *Faſt. verſ.* 683. Frigida Carſeolis, nec olivis apta ferendis Terra.

Cartha, Carthcia, Carteia, Cartæa, Tarteſſus, *Algezira*, urbs exc. Baſtulorum, in Hiſpania, ad fretum Herculeum.

Carthæa, æ, urbs in Cea inſula. *Plin.* 4. 12. Hinc

Carthæus, & Cartheius, a, um, ut Carthæa arva, *Ovid. Met.* 10. *v.* 109. & *Met.* 7. *v.* 368. Antiquæ carthæia mœnia Ceę.

Carthaginenſis, vel Carthaginienſis, adject. a Carthagine. Lis eſt magna, utrum rectius dicatur. *Voſſ. de art. Gram. l.* 1. præfert *Carthaginenſis*, additque, cum *Ennius* dixit: Hoſtem qui feriet, mihi erit Carthaginienſis; metri cauſa per Epentheſ. *i* interſeruiſſe. Eum conſule, & ſimul *Gronov. in Not. ad Liv. l.* 28. *c.* 26.

Carthago, f. 3. *Cartagine*, inc. *Burſah*, Καρχηδών, urbs Africæ, in ora ſit. Condita eſt 72. annis ante Romam ab Eliſſa, ſeu Didone filia Beli junioris Regis Phœnices, uxore avunculi Acerbæ, vel Sichæi Sacerdotis Herculis. Hæc fratrem Regem averſata, quod virum ſibi interfeciſſet cupiditate auri, quo hic affluebat, e Tyro fugit, & primo in Cyprum, deinde in Africæ ſinum delata eſt, ubi empto ab incolis loco, qui corio bovis tegi poſſet, in quo feſſos longa navigatione ſocios, quoad proficiſceretur, reficere poſſet, corium in tenuiſſimas partes ſecari juſſit; atque ita ingens ſpatium occupavit. Loco inde Byrſæ no-

men

meo fuit, a corio bovis. Nam *Βύρσα* corium eſt. Confluentibus vicinis locorum, qui ſpe lucri multa hoſpitibus venalia inferebant, ſedeſque ibi ſtatuentibus, ex frequentia hominum velut inſtar civitatis effectum eſt. Uticenſium quoque legati dona ut conſanguineis attulerunt, hortati ſunt, urbem ibi conderent, ubi ſedes ſortiti eſſent. Sed & Afros detinendi advenas amor cepit. Itaque conſentientibus omnibus urbs conditur, ſtatuto annuo vectigali pro ſolo urbis. In primis fundamentis caput bubulum inventum eſt. Auſpicium fuit fructuoſæ terræ, ſed laborioſæ, perpetuoque ſervæ urbis. Quare in alium locum urbs translata eſt. Ibi equi caput repertum bellicoſum, potentemque populum futurum ſignificans, urbi auſpicatam ſedem dedit. *Juſtin. l.* 18. Mœnibus urbis montem incluſerant, in quo arcem condidere, & Byrſam appellavere, quæ hodie dicitur *Carvin*, *Rocca de Maſtinaces*, Atris *Berſak Almenara*. Urbs vero univerſa Carthago vocata eſt a Charta opp. Phœnices haud procul a Tyro, vel a Carthagine filia Herculis. Ex *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Progreſſu temporis facta eſt urbs ampliſſima, Romam diu æmulata eſt, quam bellis graviſſimis, & periculoſiſſimis vexavit, miſſo in Italiam Annibale, & aliis ducibus cum maximis exercitibus. Dominata eſt ſexcentos fere annos, propter conſilia, & diſciplinam. *Cic.* 1. *de Rep.* Everſa fuit a P. Scipione Æmiliano, qui Africanus junior dicitur, poſt tertium bellum Punicum. *Id.* 3. *de nat. Deor.* 1. 2. *Agr.* 1. & 1. *Offic.* ¶ Carthago nova, quæ & Spartaria, a ſparti copia, *Cartagena*, urbs Hiſp. Tarr. cum arce permunita, & portu ampliſſimo, condita ab Haſdrubale.

Cartibŭlum, n. 2. vinaria menſa lapidea, quadrata, oblonga, una columella: quæ apud multos in ædibus ad compluvium ponebatur, & in ea, & cum ea ænea vaſa. Prius dicta eſt *gertibulum*, a gerendo, poſtea *cartibulum*. *Var. l.* 4. *de L. L. pag.* 31.

Cartilaginĕus, a, um, qui ex cartilagine, ut Aures cartilagineæ. *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Cartilaginōſus, a, um, idem quod cartilagineus. *Celſ. l.* 8. *c.* 1. Humerus incipit extremis utrinque capitibus cartilaginoſus. ¶ Aliis quoque rebus tribuitur. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Galbanum cartilaginoſum, *ſc.* quod lignoſo opponitur.

Cartilāgo, inis, f. 3. *cartilagine*, סחוס, Ger. *knorpel*, Gal. *cartilage*, Hiſp. *ternilla*, *χόνδρος*, pars corporis ſimilaris, mediæ naturæ inter carnem, & oſſa, qualis eſt in auribus, naribus, extremitatibus coſtarum, operculis oſſium, quæ moventur. *Plin. l.* 11. *c.* 4. Inſecta non videntur habere cartilaginem. Adde *Celſ. l.* 8. *c.* 1. ¶ Per ſimilitudinem dicitur de aliis rebus. *Plin.* 15. 28. Carne placent palmæ, ſucco uvæ, callo pira, mora cartilagine.

Caruncŭla, *carnicina*, *σαρκίον*, dimin. a caro. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 24. Carunculæ vitulinæ mavis, quam Imperatori veteri cedere?

Cārus, a, um, o. 1. 2. gratus, jocundus, ſuavis, *prezioſo*, *caro*, *diletto*, יקר, אהוב, Ger. *theuwer*, *werth*, Gal. *cher*, Hiſp. *agradecido*, *caro*, *τίμιος*, *ἀγαπητός*, proprie notat pretioſum, & per metalepſim ſignificat dilectum. Nam quæ pretioſa ſunt, eadem dilecta eſſe ſolent. Deductum eſt a *carendo*. Scribendum eſt ſine aſpirat. ſive pro pretioſo, ſive pro dilecto ſumatur. *Cic.* 2. *de Div. c.* 27. Annonam in macello cariorem fore. *Id. pro Arch.* Carus fuit Africano ſuperiori noſter Ennius. *Id. Catil.* 4. *cap.* 2. Frater cariſſimus, & amantiſſimus. ¶ Conſtruitur cum genit. a *Tertulliano de Pud. c.* 9. Caris Dei adgeniculari. ¶ *Cari*, *orum*, aliquando ſunt liberi, *Lactant. l.* 6. *c.* 12. Cum ſciat, ſe caros ſuos Deo relinquere.

Carya, æ, f. *Καρύα*, urbs Peloponneſi. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1.

Caryătes, tium, Caryæ incolæ. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1.

Caryatĭdes, f. 3. ſtatuæ muliebres in ædificiis publicis collocatæ oneri ferendo. Carya enim civitas Peloponneſi cum Perſis contra Græciam conſenſit. Græci bello Perſico per victoriam liberati communi conſilio Caryatibus bellum indixerunt, urbe capta, & deleta, viris interfectis, matronas eorum in ſervitutem abduxerunt, nec ſunt paſſi ornatus matronales deponere, ut æterno ſervitutis exemplo gravi contumelia preſſæ pœnas penderent pro civitate, denique voluerunt, ut earum imagines ad ignominiam ſempiternam in publicis ædificiis oneri ferendo collocarentur. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. ¶ Caryatides etiam ſtatuæ virginum videntur fuiſſe, quæ Caryatidi Dianæ choros agitantes captæ ſunt. *Plin. l.* 36. *c.* 5. Romæ Praxitelis opera ſunt, quas Thyadas vocant, & Caryatidas. Carya enim, vel Caryatium, templum etiam Dianæ in Laconia fuit, ſic dictum, quod, cum luderent virgines, minitante ruina, omnis chorus in arborem nucis fugit, & in ramo ejus pependit. Nam eam nucem Græci *καρύαν* vocant. *Piſander*.

Caryĭnus, a, um, *καρύϊνος*, adject. a caryon, ut caryinum oleum, *Plin. l.* 23. *c.* 4.

Caryītes, per tres ſyll. tithymali ſpecies. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Caryon, n. 2. *κάρυον*, nux juglans, a *κάρα*, caput, quia eſt fructus rotundus inſtar capitis, vel quia gravedinem capitis affert. *Plin. l.* 15. *c.* 22.

Caryophyllon, n. 2. *garofolo*, Gal. *clou de girofle*, Hiſp. *clavo de eſpecias*. *καρυόφυλλον*, flos arboris Indicæ in clavi modum capitatus præſtantiſſimo odore. Aliqui deducunt a *κάρυον*, juglans, & *φύλλον*, folium, quaſi nucis folium. Sed neque naturam, neque figuram juglandis habet: Aliqui Græcanicam caryophylli vocem corruptam ſuſpicantur. *Plin. l.* 12. *c.* 7.

Caryōta, æ, & caryotis, idis, f. *καρυωτὸς φοῖνιξ*, fructus palmæ, al. dactylus, margaris, palmula, a *κάρα*, caput, vel *καρόω*, ſoporo, quia capiti gravedinem affert, vel a *κάρυον*, nux, quia eſt palmula major, quæ formam habet amplæ nucis, & referta eſt ſucco. *Scribon. Larg. compoſ.* 74. ¶ Aurea caryota dicebatur, quæ calendis Januarii dono mittebatur, quia aureis bracteis involvebatur, vel erat caryota Babylonica, colore electri, qui aureus eſt. *Martial. l.* 13. *epig.* 27. Aurea porrigitur Jani caryota calendis; Sed tamen hoc munus pauperis eſſe ſolet. *Stat.* 1. *Silv.* 6. 20. Prægnantes caryotides cadebant.

Caryſtēus, a, um, ad Caryſtum pertinens. *Ovid.* 4. *Faſt.* 282. Quaque Caryſteis frangitur unda vadis.

Caryſtius, a, um, adject. a Caryſto, ut columnæ caryſtiæ, *Plin. l.* 6. *epiſt.* 6. *n.* 36. Ubi vide quæ de caryſtio marmore notavit *Cellarius*.

Caryſtus, f. 2. *Caryſto*, *Κάρυστος*, urbs Eubœæ lit. in ora Auſtr. inter Leonem prom. & Caphareum. Hic Briareus Gigas colebatur. Marmore abundat, quod Caryſtium nominatur. *Tibul. l.* 3. *el.* 3. *v.* 13.

Caſa, f. 1. *caſuccia*, *capanna*, סוכה, Ger. *hirtenhaus*, Gal. *caſe*, *cabane*, Hiſp. *caſilla*, *choca*, *καλύβη*, tugurium, domus ruſtica, & vilis *Cic. Tuſc.* Ptolemæo peragranti Ægyptum cibarius in caſa panis datus eſt, *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 9. *v.* 18. Straminea caſa. ¶ *Veget. l.* 2. *c.* 10. caſas vocat tentoria militum. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 527. Sub Jove pars durat, pauci tentoria ponunt; Sunt quibus e ramis frondea facta caſa eſt. ¶ *Scelera non intrant caſas*, prov. in paupere fortuna innocentiam ac virtutem ſæpius coli, quam in magna. *Senec. in Thyeſt. v.* 451. ¶ Ita *fugias*, *ne præter caſam*, aliud proverb. apud *Terent. Phorm.* 5. 2. 3. h. e. ne vitium aliquod adeo fugias, ut in pejus ferare.

Caſabundus, o. 1. 2. *πτώσιμος*, crebro cadens. *Macrob. l.* 5. *Saturn. c.* 21. Herculem fictores cum poculo fecerunt, & nonnunquam caſabundum.

Caſālis, le, ad caſas pertinens. In re Agraria *Caſales* ſunt limites, qui agros finiunt. *Auctores rei Agrar.* apud *Goeſ.* paſſim.

Caſans, antis, nutans, & cadenti ſimilis. *Plaut. Aſin.* 2. 3. 23. Caſanti capite incedere. Al. leg. *quaſſanti*.

Caſaria, æ, *caſiera*, f. 1. mulier, quæ caſam cuſtodit. *Feſt.*

Caſarius, ii, ruſticus, qui in caſa habitat agri colendi cauſa. In *Cod. Theod.* 9. 42. 7.

Caſce, adverb. a caſcus, antique, vetuſte, *Gel. l.* 1. *c.* 10.

Caſcus, a, um, o. 1. 2 *vecchio*, זקן ישן, Ger. *alt*, Gal. *vieil*, *ancien*, Hiſp. *antiguo*, *ἀρχαῖος*, vetus, antiquus, lingua Sabinorum, a *caſnar* voce Oſcorum pro vetere. *Manil. apud Varr. l.* 6. *de L. L.* Caſcum duxiſſe caſcum non mirabile eſt. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 12. Itaque illud unum erat inſitum priſcis illis, quos caſcos appellat Ennius.

Caſeāle, lis, n. 3. locus, in quo fit, & ſervatur caſeus. *Colum. l.* 2. *c.* 15. Culina, & caſeale quotidie debent emundari.

Caſearius, a, um, o. 1. 2. quod ad caſeum refertur, ut Taberna caſearia, ubi caſei ſiccantur, vel venduntur. *Ulp. l. ſicuti*, §. *Ariſto*, *ff. ſi ſervit. vend.* Non putare ſe, ex taberna caſearia fumum in ſuperiora ædificia jure immitti poſſe.

Caſeātus, a, um, in modum caſei formatus, vel caſeo admixtus. *Apul. l.* 1. *Met. ſub init.* Polentæ caſeatæ offula.

Caſēus, m. 2. *formaggio*, *cacio*, גבינה, Ger. *keſe*, Gal. *formage*, Hiſp. *queſo*, *τυρός*, lac coactum, vel preſſum, a *coago*, cogo, premo. *Cic. de Sen. c.* 16. Villa abundat porco, hædo, agno, gallina, lacte, caſeo, melle. ¶ Caſeum neut. gen. *Plautum*, & alios formaſſe, auctor eſt *Nonius c.* 3. *n.* 63. ¶ *Plin. l.* 16. *c.* 38. Figurare caſeos, *compor forme di cacio*.

Caſia, f. 1. *caſſia*, *κασία*, *κασσία*, frutex aromaticus in Æthiopia, & Arabia creſcens, in montibus, juxta campos cinnami, multis, ſurculoſiſque brachiatus ramis, ſimillimus cinnamomo, craſſiore ſarmento, infirmiori virtute, tenui cute verius, quam cortice, altitudine cubitorum trium. *Plin. l.* 12. *c.* 19. ¶ Eſt etiam genus herbæ apibus gratiſſimæ. *Virg.* 2. *Ecl.* Caſia, atque aliis intexens ſuavibus herbis. ¶ Utebantur in funeribus Veteres. V. *Martial. l.* 11. *epigr.* 55.

Caſia fiſtularis, *κασία συριγγώδης*, ſiliqua oblonga, & teres, concretum intus atramentum continens, non una coaleſcens ſerie, ſed ex intervallis lignoſis, tenuibuſque membranis ſeptum, oſſaque quædam habens immerſa, non diſſimilia iis, quæ noſtra profert ſiliqua. Aliqui nominant ſiliquam Ægyptiam.

Caſilīnas, atis, Caſilinenſis. *Valer. Max.* 7. 6. 2.

Caſilinenſes, iidem qui Caſilini. *Cic. de Invent.* 2. 57.

Caſilini, m. 2. cives Caſilini opp. *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Caſilīnum, *Caſtelluccio*, *Κασιλῖνον*, Col. & oppid. olim, nunc pag. Campaniæ, ubi Caſilinus fl. in Vulturnum excipitur. *Plin.* 3. 5.

Caſilīnus, a, um, ad Caſilinum pertinens, ut Caſilina lumina, *Silius l.* 12. *v.* 426.

Caſīna, *Κασίνα*, nomen Fabulæ Plauti a præcipua ejus dramatis perſona tractum, quæ ſcortillum ſignificat. nam *Κάσσα* ſcortum interpretantur.

Caſīnas, atis, ad Caſinum pertinens, ut Caſinas fundus, *Cic. Agr.* 2. *c.* 25.

Caſīnum, *Caſſino*, Col. & urbs Volſcorum, E. exc. in Latio, juxta conf. Campaniæ, nunc in Prov. Terræ Laboris, in Reg. Neap. ad M. Caſſini radices, in quo magnificentiſſimum eſt Cœnobium Monachorum, ubi incunabula Ordinis S. Benedicti.

Caſito, n. 1. freq. a caſo, quod eſt a cado. *Paul. de ſerv. urb. præd. l.* 20. *c.* 3. Si antea ex tegula caſitaverit ſtillicidium. Alii. leg. *caſſitaverit*.

Caſius mons, *Laviſſa*, mons Ægypti, in ora lit. in Auguſtamnica regione, prope Sirbonis paludem, & confinia Palæſtinæ, extenſus verſus limites Arabiæ Petreæ. Ibi Pompeii Magni ſepulchrum, & Jovis templum, qui inde Caſius cognominatus eſt, & urbs Caſſium. *Plin.* 5. 12. ¶ Caſius alter, *Liſon*, *Liça*, mons Syriæ, mare Syrium inter Ciliciam, & Phœnicem attingens, Antiochiæ urbi, & Lydiæ finitimus, cujus altitudo tanta eſt, ut Sol oriens 4. vigilia noctis conſpiciatur, ac eodem tempore dies ſit ad Or. non ad Occ. ut ſcribit *Plin. l.* 5. *c.* 22.

Caſius, a, um, ad Caſium montem pertinens, ut Jupiter Caſius, *Plin.* 5. 12.

Caſnar, m. 3. ſenex, Oſcorum lingua, *Feſt. Var. l.* 6. *L. L.*

Caſo, as, are, frequentat. a cado, *cadere ſpeſſo*. *Plaut. Mil. Glor.* 3. 2. 37. Non hercle tam iſtoc valide caſabant cadi. Afferuntur alia loca ejuſdem *Plauti*, ſed ibi incerta lectio.

Caſperia, *Aſpra*, opp. Sabinorum, ad ortum Himellæ fl. *Virg. Æn.* 7. *v.* 714.

Caſpiăcus, a, um, adject. idem quod Caſpius, ut porta Caſpiaca, apud *Stat.* 4. *Sil.* 4. 64.

Caſpiadæ, arum, populi Caſpii. *Valer. Flacc.* 6. 106.

Caſpiæ portæ, *les portes de Tauris*, *Κάσπιαι πύλαι*, anguſtiæ M. Tauri, haud procul a Caſpio mari, quæ Mediam ad Occ. ſeparant a Parthia. Dictæ ſunt, quod per eas ex Babylonia, & Perſide ad Mer. tranſitus eſt ad mare Caſpium in Bor. *Plin.* 6. 14.

Caſpiāni, orum, populi idem qui Caſpii. *Mela l.* 1. *c.* 2.

Caſpii, pop. Hyrcaniæ, quorum regio Caſpiana, *Strama*, apud mare quod ab illis Caſpium dictum eſt. *Plin.* 6. 13. ¶ Caſpii ſunt montes inter Armeniam majorem, & Mediam, valde extenſi a Sept. in Mer.

Caſpīnus, a, um, idem quod Caſpius, apud *Dionyſ. in Perieg. v.* 881. Caſpinam late terram ſuperabluit unda. Si tamen lectio certa eſt.

Caſpius, a, um, adject. ut Tigris Caſpia, *Stat.* 10. *Theb. v.* 288. Regna Caſpia. *Virg.* 6. *Æn. v.* 798. ¶ Caſpiæ portæ. V. ſup.

Caſſandra, f. 1. *Κασσάνδρα*, Priami, & Hecubæ filia, quæ cum ob formæ elegantiam ab Apolline amaretur, eidem corporis ſui copiam promiſit, ſi vates ab illo fieret. Quod Apollo ſe facturum juramento firmavit. Sed cum illa promiſſis non ſtaret, iratus Deus fecit, ut ejuſdem vaticiniis nulla fides adhiberetur. Nunquam igitur illi creditum eſt, cum ex Helenæ raptu futura incommoda prædiceret. Poſtea deſponſata fuit Chorœbo (ut ait Maro. Homerus vero Orthryon eum nominat) qui in auxilium Trojanis veniens poſtrema nocte periit. Hanc Ajax Oileus in Minervæ templo vitiavit. Tandem, devaſtata Troja, Agamemnoni in ſorte contigit, cui omnia, quæ illi a conjuge pararentur, prædixit. Sed nihil ei creditum eſt. Veniens igitur cum Agamemnone Mycenas, cum eodem in convivio juſſu Clytæmneſtræ occiſa eſt. *Serv. ad* 2. *Æn. v.* 247. & *Hygin. fab.* 93. & 117.

Caſſātus, a, um, abrogatus. *Caſſiodor. l.* 5. *epiſt.* 14. Omnium redemptione caſſata.

Caſſe, adverb. a caſſus, fruſtra, *in vano*, *ματαίως*. *Liv. l.* 24. *c.* 26. Caſſe ne tempus tereretur. Sed alii aliter melius.

Caſſeſco, is, eſcere, evaneſco, ut Caſſeſcere in favillas, apud *Solin. c.* 22. ut reſtituit *Salmaſ. in Exercitat. p.* 177. Alii aliter.

Caſſia via, Romæ a Caſſio ſtrata. *Feſtus*.

Caſſiānus, a, um, adject. a L. Caſſio. *Cic. pro Mil. c.* 12. Illud Caſſianum, *Cui bono fuerit*, in his perſonis valeat. ¶ Judex Caſſianus pro triſti & ſevero, *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 30. & *Verr.* 3. *c.* 62. Fuit enim L. Caſſius Prætor ſummæ ſeveritatis in judicando, ita ut ſcopulus reorum diceretur. *Valer. Max. l.* 3. *c.* 7.

Caſſicŭlus, i, m. diminut. a Caſſis, is. *Hieron. l.* 3. *cont. Rufin. c.* 6. Nequaquam aranearum mihi opponas caſſiculos. ¶ Apud *Feſt.* legitur *caſſiculum* neutr. gen.

Caſſĭda, æ, f. 1. idem quod Caſſis, idis, aut diminut. factum ex accuſativo *Caſſida*. *Propert. l.* 3. *el.* 9. *v.* 15. Aurea cui poſtquam nudavit Caſſida frontem. *Virg.* 11. *Æn. v.* 774. aurea vati caſſida.

Caſſidarius, ii, m. qui caſſidas facit. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ.* 8. *n.* 70.

Caſſilam antiqui pro *caſſide* ponebant, inquit *Feſtus*. Lege *caſſidam*.

Caſſiodōrus, Ravennas, ingenio, & eruditione clarus, & Theodorico Gothorum Regi apprime carus, cujus beneficio Quæſturam Sacri Palatii, Conſulatum, Magiſtri Officiorum, & Præfecti Prætorio munera obtinuit. Noviſſime, abdicatis ſeculi ſtudiis, religioſam vitam amplexus Ravennatenſi Cœnobio Abbas præpoſitus fuit. V. *Voſſ. de Hiſtor. Lat. l.* 2. *c.* 19.

Caſſiŏpe, es, & Caſſiopēa, æ, *Κασσιόπη*, fuit Cephei Regis Æthiopum uxor, mater Andromedes, relata inter ſidera. *Cic. l.* 2. *de Nat. Deor. c.* 43. Obſcura ſpecie ſtellarum Caſſiopea. *Propert.* 1. 17. 3. Nec mihi Caſſiope ſolito viſura carinam Omnia.

Caſſis, caſſis, m. 3. *rete*, מכמר, *δίκτυον*, rete, præſertim venatorium. *Virg.* 4. *Georg.* In foribus laxos ſuſpendit aranea caſſes. *Ovid. de Art. am. l.* 1. *v.* 2. Decidit in caſſes præda petita meos. *Senec. Agamemn. v.* 882. Ut altis hiſpidus ſilvis aper, Cum caſſe vinctus tentat egreſſus tamen.

Caſſis, hujus caſſidis, f. 3. *elmo*, *elmetto*, Ger. *ein helm*, Gal. *heaume*, *κόρυς*, galea. *Caſ.* 7. *B. G.* Muliones cum caſſidibus. *Ovid.* 8. *Met. v.* 25. Caſſis criſtata pennis.

Caſſita, f. 1. *lodola*, Gal. *alouette*, Hiſp. *cogujada*, *κορυδαλός*, avis quam alii alaudam, alii galeritam dicunt. *Plin. l.* 10. *c.* 37. *Gel. l.* 2. *c.* 29.

Caſſiterĭdes Cattiterides, inſ. in Oceano Cantabrico, in ora Bor. R. Gallæciæ, quæ Trileuco prom. adjacent, quarum una *Zizarga* dicitur ad Occ. altera *Isla de S. Ciprian*, ad Or. Dictæ ſunt, quia plumbo abundant, a *caſſiterus*, plumbum. *Plin. l.* 4. *c.* 22.

Caſſitĕron, i, n. *ſtagno*, *κασσίτερος*, ſtannum, vel plumbum album. *Plin. l.* 34. *c.* 16.

L. Caſſius Longinus Q. F. pater illius L. Caſſii, qui in omnibus cauſis ſolebat quærere, cui bono, & illius C. Caſſii, qui C. Mario, C. Flavio Coſſ. multas leges tulit ad Nobilitatis potentiam minuendam.

Caſſius, a, um, ad Caſſium pertinens, ut *Caſſia via*, a Caſſio ſtrata. *Feſtus*. ¶ Caſſia lex agraria memoratur a *Livio l.* 2.

Caſſo, as, a. 1. *render vano*, deſtruo evacuo, abrogo. *Sidon. l. 1. epiſt. ult.* Ceterum objecta ſi non improbabiliter caſſaverimus, &c.

Caſſus, a, um, o. 1. 2. *caſſo*, *vacuo*, *vuoto*, Ger. *leer*, Gal. *vain*, *vuide*, Hiſp. *vano*, *vazio*, ἄχρεος, quod eſt inane, & vacuum, a careo, ut *Priſcian.* docere videtur *l. 9. Plaut. in Aul.* Virginem habeo grandem dote caſſam, atque illocabilem. ¶ Hinc caſſa nux, quæ vitioſa eſt. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 136. ¶ Et lumine caſſus, æthere caſſus, &c. vita privatus, mortuus. *Virg. 2. Æn.* &c. Ire in caſſum, ſignificat irritum eſſe. *Lucan. l. 2. v.* 263. Ubi alii leg. *Incaſſum* conjunctim. ¶ Caſſam familiam, h. e. indigam, eſurientem, ſunt qui legant in *Plaut. Aſin.* 3. 2. 17. V. Caſſa. ¶ Caſſus cum genitivo, ut caſſus luminis, h. e. lumine carens, *Cic. in Arat. v.* 369.

Caſtalia, æ, f. 1. idem quod Caſtalius mons. *Virg. 3. Georg. v.* 293. Caſtaliam molli divertitur orbita clivo.

Caſtalides, dum, Muſæ dictæ a Caſtalio monte. *Martial. l. 4. epigr.* 14. Caſtalidum decus ſororum.

Caſtalius, a, um, adject. ut arbor Caſtalia, *Propert. l. 3. eleg.* 3. Caſtalia aqua, *Ovid. l. 1. Amor. eleg.* 15.

Caſtalius, mons Phocidis, pars Parnaſſi, & fons Muſis ſacer, qui, & Cabalinus, & Libethris, inter Delphos, & Parnaſſum, a virgine Caſtalia, quæ Apollinem fugiens in fontem verſa eſt.

Caſtanea, f. 1. *caſtagna*, Ger. *eichoſten oder keſtenbaum*, Gal. *chataigne, ou chataigner*, Hiſp. *caſtana*, *o caſtano*, κάστανον, genus nucis, a κάστανον, caſtanea, quod a Caſtana, ſeu Caſtanea Theſſaliæ urbe, qui locus harum nucum fertiliſſimus eſt. Tam fructum, quam arborem ſignificat. *Virg. 3. Ecl.* Caſtaneæ molles, *Plin. l. 17. cap.* 20. Caſtanea pedamentis omnibus præfertur. ¶ Revera adjectiv. eſt, & ſubintelligitur *nux*. *Virg. Ecl.* 2. Caſtaneaſque nuces, mea quas Amaryllis amabat.

Caſtanetum, n. 2. *caſtagneto*, Germ. *ein keſtenwald*, locus caſtaneis conſitus. *Col. l. 4. c.* 33. Sæpe novella caſtaneta calveſcunt.

Caſte, adv. *caſtamente*, Ger. *zuchtiglich*, ἁγνῶς, integre, pure, honeſte, pudice. *Cic. pro Leg. Man.* Meus labor in privatorum periculis caſte, integreque verſatus. *Liv. l. 10. c.* 7. Caſtius ſacra privata facere. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Quod (fanum) cum Dejotarus religione ſua caſtiſſime tueretur. *h. e.* ſanctiſſime.

Caſtellamentum, i, n. 2. edulium, farciminis genus. *Arnob. l. 2. p.* 73. Ut ſpinulas, & butulos facerent, iſicia, caſtellamenta, lucanicas. Sic *Wowerus ad Minuc. Felic.* & *Heraldus* legunt. *Alii caſtillamenta*. A figura autem appellatio eſt.

Caſtellanus, a, um, o. 1. 2. quod ad caſtellum pertinet. *Cic. in Brut. cap.* 73. Quam caſtellanos triumphos duos: h. e. de victis caſtellis actos. Caſtellanus miles, qui ſtationem in Caſtello habet. *Leg. 2. C. de Fund. & Limitroph.* ¶ Item incola Caſtelli. *Liv. l. 34. c.* 27. Caſtellani agreſte genus. *Et paulo poſt:* Caſtellani agreſtes.

Caſtellarius, ii, qui præeſt aquæductibus. *Vet. Inſcript. apud Grut. p. 61. n.* 7. Clementi Cæſarum ſervo Caſtellario aquæ Claudiæ. V. Caſtellum.

Caſtellatim, κατὰ φρούρια, quaſi turmatim, per caſtella. *Liv. l. 7. c.* 36. Ut hoſtes circa collem caſtellatim diſſipatos aggrederentur. *Plin. l. 19. c.* 6. Allium in plano ſeri vetant, caſtellatimque grumulis imponi.

Caſtellum, li, n. 2. *caſtello*, Germ. *ein ſchloſſ*, dim. a caſtro, parvus vicus muris circumdatus. *Iſidor. l. 15. Orig. c.* 4. Vici, & Caſtella, & Pagi ii ſunt, qui nulla dignitate Civitatis ornantur, ſeu vulgari hominum conventu incoluntur, & propter parvitatem ſuam majoribus Civitatibus attribuuntur. *Vet. Gloſſ.* Caſtellum, h. e. cuſtodia, nam caſtella in limitibus regionum eriguntur cuſtodiæ cauſa. *Cic. pro Cæc.* Ebutius in Caſtellum venit. ¶ Caſtellum etiam dicitur conceptaculum aquæ deductæ, unde diſtribuitur publice per Urbem. *Vitruv. l. 8. c. 7. Frontin. de aquæduct.* &c.

Caſteria, f. 1. locus, ubi, cum navigatio conquieſcit, remi, & gubernacula reponuntur, quaſi ſchaſteria, quæ eſt pars navis, a σχάζω, inhibeo. *Plaut. Aſin.* 3. 1. 16. Si repoſivi remum ſola ego in caſteria. ¶ Alias eſt pertica, quam hortator remigum tenet, quam ſi incuſſerit, remiges non deſinunt, ſi depoſuerit, quieſcunt a labore. Al. leg. Ciſteria, & *Turneb.* Schaſteria. Σχαστηρία autem græce dicitur funis, quo aliquid vel intendendo, vel laxando demittitur.

Caſtifico, as, caſtum facio. *Auguſtin. 9. Conf. 9. & Tertul. de Pudic. c.* 19.

Caſtificus, a, um, o. 1. 2. quod caſtum facit. *Sen. in Hipp. v.* 168. Expelle facinus mente caſtifica horridum.

Caſtigabilis, le, adject. caſtigatione dignus. *Plaut. Trin.* 1. 2. 6. Admiſit in ſe culpam caſtigabilem.

Caſtigate, adv. *diſciplinatamente*, cum caſtigatione, vel caſte, ſancte. *Senec. Controv. l. 6. ad fin.* Vixit modeſte, caſtigate. *Macrob. de Somn. Scip. l. 1. c.* 6. Hæc de monade caſtigatius, quam ſe copia ſuggerebat. *h. e.* preſſius, brevius.

Caſtigatio, nis, f. 3. objurgatio, animadverſio, *riprenſione*, Ger. *ſtraff*, Gall. *chatiment*, *reprimende*, Hiſp. *caſtigo*, *y correction*, κόλασις, reprehenſio. *Cic. 1. Offic. c.* 25. Omnis & animadverſio, & caſtigatio contumelia vacare debet. ¶ Tranſlate *Plin.* 17. 22. Viviradix ſecundo anno reciditur: alias feſtinatione pariendi, ni cohibeatur caſtigatione tali, in fetum exeat tota.

Caſtigator, m. 3. *riprenſore*, Ger. *ein ſtraffer*, Gal. *chatiſſeur*, Hiſp. *caſtigador*, *y corregidor*, ἐπανορθωτής, qui reprehendit. *Horat. in Art. v.* 174. Cenſor, caſtigatorque minorum.

Caſtigatorius, a, um, ad caſtigandum pertinens. *Plin. l. 5. ep. 16. ad fin.* Adhibere ſolatium non quaſi caſtigatorium, & nimis forte, ſed molle & humanum.

Caſtigatus, a, um, nom. ex particip. correctus, caſtus, moderatus. *Cic. Tuſc.* 2. Non ſedatus, ſed caſtigatus animi dolor. *Gel. l. 4. c.* 20. Exempla caſtigatiſſimæ diſciplinæ. *Auguſt. l. 5. c. 24. de Civ. Dei.* Luxuria caſtigatior.

Caſtigo, as, a. 1. *riprendere*, Germ. *ſtraffen*, Gal. *chatier*, *corriger*, *reprendre*, Hiſp. *caſtigar*, *o corregir*, κολάζω, *Virg. 5. Æn.* Entellum dictis caſtigat Aceſtes. *Cic. 3. Tuſc. c.* 27. Pueros matres, & magiſtri caſtigare ſolent, nec verbis ſolum, ſed etiam verberibus. Et *1. Offic. c.* 25. Qui punit, aut verbis caſtigat. ¶ Interdum eſt corrigere, emendare. *Horat. in Art. Poet. v.* 294. Carmen caſtigare ad unguem. ¶ Tranſlate eſt cingere, & quaſi conſtrictum tenere. *Sil. l. 12. v.* 355. Inſula fluctiſono circumvallata profundo Caſtigatur aquis.

Caſtimonia, f. 1. *caſtità*, ἁγνεία, caſtitas. *Liv. l. 39. c.* 9. Decem dierum caſtimonia opus eſſe. *Cic. 6. Verr.* 45. Ibi ſacra per ſummam caſtimoniam virorum, ac mulierum erant. *Apul. l. 11. Mileſ. ſub fin.* inanimam caſtimoniam dixit: *h. e.* conjunctam cum abſtinentia a cibis animatis. ¶ In plurali num. legitur apud *Plin.* 31. 8.

Caſtimonialis, le, adject. caſtus. *Pallad. Februar. c.* 25. Caſtimoniale liquamen. *h. e.* aptum ad ſervandam caſtimoniam.

Caſtitas, & caſtitudo, f. 3. *caſtità*, *pudicizia*, Germ. *keuſchheit*, Gal. *chaſteté*, Hiſp. *caſtidad*, σωφροσύνη, pudicitia, ſeu puritas a turpitudine Venerea. *Cic. 2. de Leg. c.* 12. Sentiant mulieres in natura omnem caſtitatem pati. *Accius* apud *Non. c. 2. n.* 124. Ibi cunctam antiquam caſtitudinem.

Caſtitudo, inis, f. 3. V. Caſtitas

Caſtor, oris, Κάστωρ, frater Pollucis, filius Tyndari, & Ledæ. V. Pollux. ¶ Ceterum nomen Caſtoris apud Auctores ambobus his fratribus commune eſt. *Plin. l. 10. c.* 43. Super ædem Caſtorum genitus pullus in oppoſitam ſutrinam evolavit. ¶ Fuit Caſtor equorum domitor, Pollux vero pugil. *Ovid. 3. Amor. el. 2. v.* 54. *Horat. l. 2. ſat. 1. v.* 26. Caſtor gaudet equis; ovo prognatus eodem pugnis. Quod autem de ovo meminit Horat. ex ea fabula ortum eſt, qua Poetæ commenti ſunt, Ledam cum Jove ſub oloris ſpecie concubuiſſe; atque ex eo concepiſſe ovum, ex quo Caſtor, & Pollux nati ſint. Alii duo ova concepiſſe, ajunt, alterum ex Jove, ex quo Pollux natus ſit immortalis; alterum ex Tyndaro, ex quo Caſtor mortalis progenitus: quare occiſo in pugna Caſtore, Pollucem ei ſuam immortalitatem communicaſſe; Inde factum, ut inter ſidera relati alternis occiderent, & orirentur. V. *Virg. Æn. 6. v.* 121. *& ibi Serv.* ¶ Eſt etiam Meteori genus, quod Caſtores appellant, felix omen navigantibus habitum, ſi geminum apparuiſſet. *Plin. l. 2. c. 28. & Senec. Quaſt. natural. l. 1. c.* 1.

Caſtor, m. 3. *caſtore*, κάστωρ, animal amphibium, al. fiber, vel beber, vel canis Ponticus, quaſi γάστωρ, quia ventre magno eſt. Fertur, cum viderit ſe obſideri, teſticulos ſuos morſu avulſos projicere. Intelligit enim, ob hanc rem ſe capi, quia plurimum ad medicinam conferunt. Sed Sextius, & Dioſcorides id negant, quia teſtes in caſtore ſubſtricti ſunt, & adhærentes ſpinæ, nec adimi ſine vita animalis poſſunt. *Plin. l. 32. c.* 3.

Caſtoreum, i, καστόριον, teſticulus Caſtoris plurimum ad medicinam conferens. *Plin. lib. 32. c.* 3. Fibris, quos caſtores vocant, & caſtorea, teſtes eorum. V. Caſtor animal.

Caſtoreus, a, um, o. 1. 2. quod ad caſtorem pertinet, ut Caſtoreus odor, pro acuto, vel pro fœtido. *Plin. lib. 12. c.* 24. Ubi Frobenius quidem legit: *odore caſtoreo:* at Dalechamp. & Harduinus: *odore caſtorei*. ¶ Eſt etiam adject. a Caſtore Pollucis fratre. *Senec. Hippol. v.* 810. Manus Caſtorea.

Caſtorinatus, a, um, fibrina, ſeu caſtorea veſte indutus. *Sidon. l. 5. ep.* 7. Incedunt pullati ad nuptias, caſtorinati ad litanias. ¶ De his veſtibus *Iſid. l. 19. Orig.* Fibrina veſtis, tramam de fibri lana habens, caſtorina.

Caſtorinus, a, um, a caſtore animali, ut caſtorinum oleum, *Marcel. Empir. c.* 35.

Caſtra, plur. num. n. *campo*, *alloggiamento*, *ſteccato*, Ger. *leger*, Gal. *camp*, Hiſp. *real*, στρατόπεδον, loca, in quibus milites tentoria fixerunt, vel ipſa tentoria, in quibus milites diverſantur, quaſi clauſtra, a claudo, quod vallo, & foſſa clauduntur. *Cic. ad Att.* Cum Cæſar ad oppidum caſtra haberet. ¶ Dicuntur & de navibus. *Cæſ. 5. B. G. c.* 22. Caſtra navalia adoriantur. Sic Caſtra nautica, pro navium ſtatione, *Nepos in Alcib. c. 8. n.* 5. ¶ Caſtra urbana, erat locus ad Urbem prope muros non longe a via Nomentana, ubi Prætorianus miles continebatur: unde & Prætoriana, & Prætoria caſtra dicta. *Suet. in Claud. c. 21. Capitolin. in Balbino, c.* 10. Item caſtra, abſolute, apud *Suet. l. c. c.* 30. Nec alia intelligenda, cum in urbanis rebus de his mentio fit. Inſtituta res eſt a Tiberio, ex conſilio Sejani. V. *Tacit. Ann. 4. c.* 1. ¶ Interdum caſtra pro ipſa militia ponuntur. *Tibul. l. 4. el. v.* 39. Nam quis te majora gerit caſtrive forove? ¶ Illud etiam notandum circa hanc vocem, nonnunquam dediſſe initium Urbibus, & conditas Urbes ab iis nomen accepiſſe, qui ibi olim caſtra habuiſſent. Sic Caſtra Cornelia, Caſtra Pyrrhi, &c. de quibus V. Geographos. ¶ Dicimus caſtra facere, ponere, habere, movere, apud *Liv. Salluſt.* & al. ¶ Ad alia etiam transfertur. *Senec. epiſt.* 2. Soleo & in aliena caſtra tranſire, non tanquam transfuga, ſed tanquam explorator. Loquitur de ſe ſubinde legente aliquid ex Epicuri libris.

Caſtrametator, oris, qui caſtra locat, *maeſtro di campo*, στρατοπεδάρχης. In *Theſ. L. L.* appellatur *Vitruvius* ad hanc vocem *l. 8. c. 5. & l. 10. c.* 7. Sed nos invenire non potuimus. *Cicero* diviſim uſus eſt *Philipp. 11. c.* 5. Caſtrorum antea metator.

Caſtrametor, aris, d. 1. *accampare*, *attendare*, Ger. *das leger ſchlagen*, Gal. *camper*, Hiſp. *aſſentar el real*, στρατοπεδεύω, caſtra loco, ſive pono. *Liv. l. 9. c.* 27. Cunctati, caſtrametatique ſunt. Al. aliter leg. *Plin.* 18. 6. Peritia caſtra metandi. ¶ Sæpius diviſim uſurpatur. *Curt. l. 3. c.* 8. Metari ſuos caſtra juſſerat.

Caſtratio, f. 3. virilium amputatio. *Col. l. 6. c.* 26. Id optimum genus caſtrationum. ¶ Caſtratio etiam dicitur in arboribus, cum earum rami amputantur, apud *Plin. l. 16. c.* 40.

Caſtrator, oris, qui caſtrat. *Tertul. l. 1. adv. Marcion. c.* 1. Caſtrator carnis ſuæ caſtor. Adde *l. 2. ad Nation. c.* 13.

Caſtratorius, a, um, adject. ad caſtrationem pertinens, ut Caſtratoria ferramenta, *Pallad. l. 1. c. ult.*

Caſtratura, æ, f. 1. idem quod caſtratio. *Pallad. l. 6. c.* 7. Vulnera caſtraturæ cinere ſarmentorum, & ſpuma linentur argenti. ¶ Caſtratio ſiliginis apud *Plin.* 18. 9. eſt ejus purgatio.

Caſtratus, a, um, nom. ex particip. exectus, cui virilia amputata ſunt, *caſtrato*, εὐνοῦχος. *Curt. l. 6. c.* 3. Caſtratus homo. ¶ Tranſlate, caſtratam Remp. dixit *Cic. l. 3. de Orat. c.* 41. h. e. attritam, attenuatam: Et *Plin. lib. 11. c.* 17. caſtratas vires, pro ademptas. ¶ Dicuntur etiam *caſtratæ arbores*, amputatæ, truncatæ. *Plin.* 24. 8.

Caſtrenſianus, a, um, idem quod caſtrenſis, ut caſtrenſiani milites, qui in limitibus imperii contra barbaros excubabant. *l. 12. Cod. Juſtin. tit.* 26. Al. leg. *Caſtrenſiani*.

Caſtrenſiarius, a, um, idem quod Caſtrenſis, ut Caſtrenſiarius negotiator, *vivandiere*. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 649. n.* 5.

Caſtrenſis, o. 3. στρατιωτικός, quod ad caſtra pertinet. *Cic. pro Cæl. c.* 5. Caſtrenſis ratio, & militaris. *Plin.* 7. 43. Mulio caſtrenſis. *Id.* 10. 21. Vigilia caſtrenſis. *Liv.* 7. 36. Triumphus caſtrenſis. *h. e.* in caſtris actus. *Gel.* 5. 6. Caſtrenſis corona. *h. e.* quæ dabatur ei qui primus caſtra hoſtium introiſſet. *Pompon. Dig.* 49. 17. 11. Peculium caſtrenſe. *h. e.* quod quis militiæ acquiſivit.

Caſtricianus, a, um, ad Caſtricium (quod eſt nomen proprium R.) pertinens. *Cic. pro Flac. c.* 23.

Caſtro, as, a. 1. ſeco, execo, *caſtrare*, Ger. *verſchneiden*, Gall. *chatrer*, Hiſp. *caſtrar*, ἐκτέμνω, εὐνουχίζω, eſt teſtes amputare, a caſtore, animali, qui ſibi dicitur teſtes avellere in venatione, vel a caſtus, quia caſtrando vis libidinis extinguitur. *Var. R. R.* 2. 5. Caſtrare vitulos. ¶ Tranſlate de quacunque truncatione, ſive privatione dicitur. *Pacuv.* Ut eſſet aliquis, qui linguam ejus caſtraret. *Colum. l. 7. c.* 12. Caſtrare caudas catulorum. ¶ Eſt & caſtrare arbores, vites, apud *Plin. l. 24. c. 8. & Caton. c.* 33. quod fit, cum in imo arbores perforantur. ¶ Caſtrari etiam faccis vina dicuntur apud eund. *Plin. l. 19. c.* 4. cum ſaccis percolantur, ut mitiora ſiant & ſuaviora. ¶ Significat etiam coercere, compeſcere. *Claudian. l. 1. in Eutrop. v.* 193. caſtrare avaritiam. ¶ Caſtrare favos, eſt, mel e favis extrahere, *ſmelare*, apud *Colum. l. 9. c.* 15.

Caſtrum, n. 2. *caſtello*, *fortezza*, φρούριον, locus muris munitus, cum militum præſidio, arcendis hoſtibus in loco editiore extructum, ſi quidem amplius eſt, quod ſi brevius, caſtellum dicitur. *Cic. Fam. 15. epiſt.* 4. Vallo, & foſſa circumdedi, ſex caſtellis, caſtriſque maximis ſepſi. *Hirt. de B. Alex. c.* 3. Poſtero die Caſtellum, quod in proximo vico non longe a ſuis munierat, brachiiſque cum opere caſtrorum conjunxerat, vici obtinendi cauſa, Cæſar expugnat. ¶ Itaque Caſtrum dicitur civitas munitionibus, atque præſidio firmata, Caſtellum vero pagus, ſeu vicus foſſa, muriſque cinctus, militeque inſtructus. V. *Veget. l. 3. c.* 8.

Caſtula, læ, f. 1. περιζώνιον, præcinctorium, palliolum, quo puellæ nudæ infra papillas præcingebantur, quod ea pudori, & caſtitati conſuleretur. *Non. c. 16. n.* 5.

Caſtulonenſes, m. 3. populi Hiſpaniæ in conventu Carthaginienſi, ubi ſaltus Caſtulonenſis, *Puerto de Muladar*, inter Caſtellam novam, & Andaluziam, in conf. Bæticæ, ad Anam fl. *Plin.* 3. 3. ¶ Eorum oppidum eſt Caſtulo in finibus Hiſpaniæ Bæticæ. *Id. ibid. c.* 2.

Caſtus, a, um, o. 1. 2. purus, integer, incorruptus, *caſto*, *immacolato*, Ger. *keuſch*, Gal. *chaſte*, ἁγνός, purus, continens, & a libidinis labe immunis a *ceſtus*, quod eſt cingulum Veneris, quo in nuptiis honeſtis utebatur. *Virg. 2. Georg. v.* 524. Caſta pudicitiam ſervat domus. *Cic. Phil. 3. c.* 6. Quis hoc adoleſcente caſtior. Et *de Aruſp. Reſp. c.* 13. Matronarum caſtiſſima. ¶ Sumitur aliquando generalius pro integro, a quavis improbitate incorrupto, ſancto. *Plaut. Pœn.* 5. 4. 13. Ut deceat nos eſſe a culpa caſtas. *Horat. de Art. v.* 206. Et frugi, & caſtus, verecunduſque coibat. Ubi *Vet. Scholiaſt.* caſtum, religioſum interpret. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Id. l. 4. od.* 11. Verbenis caſtis vincta ara. *h. e.* puris, mundis. ¶ *Caſtus ſermo* eſt purus, nitidus, elegans, & ab omni barbarie, ac ſordidis phraſibus expurgatus. *Gel.* 19. 8. C. Cæſar vir ſermonis præter alios ſuæ ætatis caſtiſſimi. ¶ Adhibetur etiam pro fido. *Sil.* 3. 1. Saguntì mœnia caſtæ. *& l. 14. v.* 84. Socialia jura ſervarat caſta.

Caſtus, us, m. 4. ritus, inſtitutum, quia in ſacris ritibus nihil magis requirebatur, quam ut a Venere abſtinerent. *Varr.* Et religiones, & caſtus id poſſunt. Sic *Gel. l. 10. c.* 15. cæremoniæ, & caſtus multiplices. Quam lectionem tuetur *Gronov. ex MSS.* ¶ Invenitur & *caſto* in ablat. Hinc in Caſto Ceteris eſſe,

eſſe; h. e. Cereris ſacris operari, ἁγνεύειν Δήμητρι. Tertul. de Jejun. Sed bene, quod in noſtris xerophagiis, blaſphemias ingerens, caſto Iſidis, & Cybeles eas adæquas. Feſtus in verbo, Minuitur: Luctus minuitur, cum in caſto Cereris eſt.

Caſu, adverb. a nominativo Caſus, ſignificat forte, fortuna, præter opinionem, a caſo, caſualmente, τυχῇ. Cic. 2. Fam. ep. 2. Eo die caſu apud Pompejum cœnavi. Nepos 23. 12. 3. Accidit caſu.

Caſualis, le, adject. caſuale, fortuito, quod caſu fit, ſine certa ratione, ut caſualis conditio, quæ ab incerto eventu pendet. Leg. ult. Cod. de neceſſar. ſerv. ¶ Apud Grammaticos dicitur de caſibus declinationum, ut formæ caſuales, Priſcian. l. 5. Præpoſitiones caſuales. Prob. l. 1.

Caſualiter, caſualmente, a caſo, caſu, forte. Sidon. l. 9. ep. 11. Si quid ibi vel caſualiter placet.

Caſŭla, æ, dimin. a caſa, caſetta. Plin. l. 35. c. 10. Caſula Protogenes contentus erat in hortulo ſuo. Adde Petron. in Satyr. c. 111.

Caſus, us, ui, m. 4. a cado, caduta, caſo, accidente, calamità, Gall. cheute, ruine, des, fortune, Hiſp. caſo, y fortuna, o caida, πτῶσις, σύμπτωμα. Liv. l. 21. c. 35. Feſſis tædio tot malorum nivis etiam caſus ingentem terrorem adjecit. Sic caſus urbis Trojanæ, h. e. ruina. Virg. Æn. 1. v. 623. ¶ Significat etiam inopinatum eventum, & calamitatem. Cic. de Orat. l. 3. c. 3. Caſus horribilis, gravis, & repentinus. Curt. l. 4. c. 7. Sive illud Deorum munus, ſive caſus fuit. Cic. l. 2. de Orat. c. 85. Caſus adverſos ſapienter ferre. ¶ Rem in caſum dare, eſt fortunæ permittere, ſive alicujus rei fortunam periclitari. Tacit. Annal. 12. c. 14. Liv. l. 42. c. 62. ¶ Caſum, & fortunam Antiqui Deos fecerunt. Juvenal. ſat. 10. v. ult. ¶ Plin. in Paneg. caſum uſurpavit, quo ſenſu Itali uſurpant, ſcil. pro facto, ſeu re. Sedulo, inquit, vitavit hunc caſum. ¶ Apud Grammaticos variæ nominum terminationes caſus vocantur. Cic. 2. de nat. Deor. c. 23. Gel. l. 2. c. 5. ¶ Caſu, adverb. V. ſuo loco.

Catabăſis, is, f. deſcenſus, a καταβαίνω, deſcendo. Macrob. l. 1. Saturn. cap. 21. Solis catabaſi finita. h. e. inferiori via, qua ad ſigna hiemalia deſcendit. Aldus Græce edidit καταβάσει rectius.

Catabathmos, i, m. deſcenſus, vel locus declivis, ubi deſcenditur. Salluſt. in Jug. c. 20. & 22.

Catabolenſes, in Cod. Theodoſ. 14. 3. 9. & 10. Sunt qui onerariis jumentis onera tranſvehunt, & præſertim qui frumenta molenda ad piſtrinum jumentis comportant, ut cenſet Cujac. l. 16. Obſervation. c. 5. ita dicti a catabulo, quod erat ſtabulum jumentorum publicæ utilitati inſervientium. ¶ Scribitur & catabulenſis.

Catabolici ſpiritus Tertul. de Anim. c. 28. ſunt genii infauſti, a καταβολή, jactus ex alto deorſum, quia ſæpe eos, in quibus ſunt, proſternunt, ac dejiciunt per furorem. Tertul. l. de Anim. c. 28. Sed fortaſſe legendum eſt Procatabolici, qui Spiritus quidam ſunt, qui non perpetuo adſunt, ſed ex condicto, & quaſi devincti pignore ſe ſe repræſentant, a προκαταβάλλω.

Catacecaumĕne, κατακεκαυμένη, a κατακαίεσθαι, comburi; eſt regio Sole peruſta, quam Myſi, & Lydi incolunt, omnibus arboribus, præter vites, exuta. Vitruv. l. 11. c. 6. Hinc

Catacecaumenites, m. vinum generoſum, quod colles in Myſia producunt. Vitruv. l. 8. c. 3. Plin. l. 14. c. 7.

Catachrēſis, f. 3. κατάχρησις, vox Græca, Latine Abuſio, Tropus, quo nomen ſimile, & proximum adhibetur in iis rebus, quæ proprio nomine carent, ut parricida pro interfectore matris, ſororis, fratris, &c. Virg. 2. Æn. Equum divina Palladis arte ædificant.

Catacliſta veſtis eſt reconditiſſima, & modo ex arcula deprompta, a κατακλείω, circumcludo. Apulej. l. 11. Met. ubi alii leg. cataclita.

Catacliſticus, a, um, pretioſus: a κατακλειστός, quia quæ pretioſa ſunt, in arcis condita ſervari ſolent. Venant. Fortun. l. 4. de vita Martini, ante med. ubi tamen alii aliter leg.

Cataclītum, i, ſtragulum, quo lecti accumbentium in triclinio ſternuntur: item ipſe lectus. Tertul. de Pal. c. 3.

Cataclyſmus, m. 2. diluvio, מבול, Ger. ſundfluſſ, Gal. deluge d'eau, Hiſ. diluvio, κατακλυσμός, diluvium, & inundatio. Varr. 3. de R. R. c. 1. Thebæ ante cataclyſmum ab Ogyge conditæ dicuntur.

Catadrŏmus, m. 2. Apud Græcos eſt funis e ſublimi parte theatri extentus in inferiorem, per quem funambuli decurrunt, vel alia machina, per quam quis delapſus aliquem rapit, & ſecum aſportat, ut cum Aquila Ganymedem rapit, Aurora Memnonem, Diana Endymionem. Sueton. in Ner. c. 11. Notiſſimus Eques Rom. Elephanto ſuperſedens per Catadromum decurrit.

Catadūpa, orum, n. catadupe, locus in Æthiopia, quæ Ægypto jungitur, ubi per prærupta ſaxa præceps Nilus tanto fragore ruit, ut qui circa ſunt accolæ aurium ſenſum amiſerint. Senec. Cic. Plin. Macrob. & Vitruv. de his meminerunt.

Catadūpi, orum, pop. Æthiopiæ apud catarractas Nili, a quibus ipſæ catarractæ Catadupa vocantur. Plin. 6. 29.

Catægis, gidis, f. vento impetuoſo, procella, καταιγίς, ventus procelloſus, & qua perflat, divellens, & perſtringens. Apulej. de Mundo. ¶ Eſt etiam hoc nomine ventus peculiaris Pamphyliæ. Senec. l. 5. quæſt. natur. c. 17.

Catagelaſimus, qui irridet. Plaut. Stich. 4. 2. 51. Nunc ego nolo e Gelaſimo mihi te Catagelaſimum. Eſt a γελάω, rideo, irrideo.

Catagrăpha, orum, pitture in profilo, κατάγραφα, imagines obliquæ, quæque variæ formant vultus reſpicientes, ſuſpicientes, vel deſpicientes, quas Cimon Cleonæus invenit. Plin. l. 35. c. 8.

Catagrăphus, a, um, κατάγραφος, inſcriptus. Catagraphon linon, apud Catul. carm. 25. dicitur linum variis figuris intextum, & quaſi inſcriptum, ricamato. Alii legunt catagraphos Thynos, h. e. Thynos Bithyniæ populos in lino inſcriptos; quemadmodum, intextos in Aulæis Britannos, dixit Virg. 3. Georg.

Catagūſa, κατάγουσα, h. e. quæ reducit. Ita appellatum eſt æreum ſignum a Praxitele factum, Cereris filiam Proſerpinam ab Inferis reducentis. Plin. l. 34. c. 8.

Catalecta, orum, n. raccolta, τὰ κατάλεκτα, a καταλέγω colligo. Catalecta Maronis appellantur breviora quædam carmina a neſcio quo collecta, & Virgilio adjudicata. Auſon. in Technopægn. v. 145.

Catalecticum, n. 2. metrum dicitur, cui una deeſt ſyllaba, ut Jambicum illud ſenarium Horat. Mea renidet in domo lacunar. Acatalecticum vero eſt, in quo nihil deeſt, nihil ſuperfluit. Catul. Phaſelus ille, quem videtis hoſpites. Priſcian.

Catalectus, a, um, idem quod catalecticus. Diomed. l. 3.

Catalŏgus, m. 2. catalogo, tavola, כללה, Germ. ein regiſter, Gal. catalogue, Hiſp. catalogo, κατάλογος, ſermo, vel ſcriptum, quod numerum, vel ordinem recenſet. Vel enumeratio, ſeu rei, quæ exponitur, ordo. Plauti locus in Mil. 3. 1. 9. affertur; ſed lectio valde dubia eſt. V. Taubman. ¶ Alioqui Catalogus vox eſt militaris, & ſignificat conſignationem, ſeu ſeriem eorum, qui ſtipendia merent. Auſon. in Perioch. Iliad. 2. Sequitur enumeratio copiarum viritim, ut per catalogi ſeriem milites, naves, duces patriæ referantur. V. Alex. ab Alex. Gen. dier. l. 1. c. 20.

Catamidio. V. Catomidio.

Catamītus, i, a Veteribus Romanis necdum aſſuetis Græcæ linguæ appellatus eſt, qui Ganymedes Græcis dicebatur, & Jovi in deliciis fuiſſe traditur. Feſtus. Vet. Gloſſa: Catamitus, γανυμήδης. Plaut. Menæch. 1. 2. 35. Ubi Aquila Catamitum raperet, aut Venus Adoneum. ¶ Sumitur & pro Amaſio. Apul. l. 1. Mileſ. Hic eſt carus Endymion, hic Catamitus meus. Hinc aliqui Catamitum putant dictum, quaſi κατὰ μισθόν, ut ſit idem, quod puer meritorius. ¶ Item pro pocillatore; quo munere fungebatur apud Jovem Ganymedes. Apul. l. 11. Mileſ. Vidi Simiam Catamiti paſtoris ſpecie aureum geſtantem poculum. Adde Auſon. Epitaph. 37. ¶ Item generaliter pro molli, & effœminato. Cic. Phil. 2. c. 31. Ergo ut te catamitum nec opinato cum oſtendiſſes, &c.

Catăna, Catina, Catania, urbs Siciliæ, in ora Or. maris Jonii, unde ſinus Catanenſis, in reg. Valle Dæmona, Ætnæ M. finitima.

Cataphăges, æ, m. mangione, ſtidiacepatore. Petron. in fragm. Tragur. c. 39. Burm. Tom. I.

Cataphracta, f. 1. armatura, καταφράκτης, eſt tegmen linteum ferreis ſquammis confertum, quod modo pectus, modo totum hominem, & totum equum muniit, quo tum pedites aliquando uſi ſunt, tum equites. De peditum cataphractis tractatur Veget. l. 1. de re milit. c. 20. De equitum vero Tacit. lib. 1. hiſtor. cap. 79. ¶ Fuit in uſu apud Perſas maxime, & apud Sarmatas. Tacit. l. c.

Cataphractarii, m. 2. qui cataphractis muniti ſunt, al. clibanarii. Lamprid. de Alexan. c. 56. Cataphractarios decem millia in bello interemimus. Adde Trebel. in Claud. c. 16.

Cataphractus, o. 1. 2. armato da capo a piedi, שריון, Ger. kuriſſer, Gal. armé de toutes pieces, Hiſp. hombre armado de todo, κατάφρακτος, undique munitus, a καταφράσσω, armis munio, ut Cataphracti equites, qui & ipſi lorica muniti ſunt, & equos ſimiliter munitos habent. Liv. l. 37. c. 40. Tria millia cataphractorum equitum.

Catapirates, æ, m. 1. καταπειρατής, vel potius καταπειρατηρία, inſtrumentum, quo nautæ maris altitudinem explorant, ſcandaglio. Plaut. Aulul. 4. 1. 12. Ne peſſum abeat, tanquam catapirates maris. Adde Iſid. Orig. l. 19. c. 4.

Cataplaſma, atis, n. 3. empiaſtro, Ger. ein pflaſter, κατάπλασμα, emplaſtrum, malagma, compoſitum ex viridibus ſimplicibus decoctis, & contuſis, vel ex aliis rebus in uſum Medicinæ, a κατά, de, ex, & πλάσμα, figmentum. Plin. l. 20. c. 17. Celſ. l. 3. c. 19.

Cataplaſmo, as, are, cataplaſma impono. Cæl. Aurel. 2. Tard. 3. Cataplaſmanda exteriora.

Cataplaſmus, m. idem quod cataplaſma. Lucil. apud Non. c. 4. n. 210.

Cataplexis, f. 3. κατάπληξις, h. e. horror, admiratio, ſtupefactio. Græca vox a Lucretio uſurpata l. 4. v. 1157.

Catăplus, i, Græca vox, κατάπλους, & proprie dicitur, cum ex alto redit navis, atque in portum, unde exierat, remeat, ſicut contra cum e portu ſolvitur, ἀνάπλους, dicitur. ¶ Hinc ſæpe pro ipſa claſſi appulſa accipitur. Mart. l. 12. epigr. 75. Cum tibi Niliacus portet cryſtalla cataplus. Al. leg. cataſtus. Auſon. de claris Urbib. in Narbone, ad fin. Toto tibi navigat orbe cataplus. Adde Sidon. l. 7. epiſt. 7. & l. 6. epiſt. 8. Quin & Cic. pro Rabir. Poſt. c. 14. Cataplus ille Puteolanus, ſermo illius temporis, &c. Ubi Alexandrina claſſis intelligitur Puteolis portum ingrediens.

Catapotia, orum, n. 2. pilole, καταπότια, pillulæ, a καταπίνω, deglutio, devoro, quoniam neque editur, neque lingitur id genus, ſed devoratur. Plin. l. 26. c. 8. Celſ. l. 5. c. 25. & Scribon. Larg. Compoſit. 145.

Catapulta, f. 1. καταπέλτης, machina bellica, qua tela, aut ſaxa longius jaciebantur, a πέλτη, haſta, vel a πάλλω, vibro. A Syris ante Dionyſium inventa eſt. Plin. l. 7. c. 56. Caſ. l. 2. B. C. c. 2. & 9. Sidon. Carm. 22. v. 123. Non quæ ſtridentes torquet catapulta molares. ¶ Accipitur etiam pro telo. Plaut. Curcul. 2. 3. v. 28. Nam illæcce catapultæ ad me crebro commeant. V. ibi Taubman.

Catapultarius, a, um, ad catapultam pertinens. Plaut. Curc. 5. 3. 11. Ex te hodie faciam pilum catapultarium. h. e. quod ejicitur catapulta.

Cataputia. V. Latyris.

Cataracta, f. 1. ſive cataractes, m. 1. ſive etiam geminato r catarracta, vel catarractes, cateratta, ארבה, καταρράκτης, καταρράκτης, locus eſt præruptus, & præceps in flumine, unde aqua ruit potius, quam fluit, ut ſunt cataractæ Nili, a καταράσσω, cum impetu decido, defluo. Plin. l. 5. c. 9. Lucan. l. 10. v. 315. ¶ Dicuntur item catarractæ, portæ quædam ex funibus, aut catenis pendentes, quæ attolli, & demitti poſſunt, cujuſmodi in urbium portis videmus, ut, ſi hoſtium pars intrarit, illis demiſſis incluſi extinguantur. Liv. l. 27. c. 28. Veget. l. 4. c. 4. ¶ Item portæ, quibus demiſſis, fluminum aquæ retinentur, elatis emittuntur. Plin. l. 10. v. 62. ¶ Item aves Diomedeæ in Apulia, fulicis ſimiles, dentatæ, oculis igneis, corpore candido, quia ex more omnium avium prædatricium ſuperne cum impetu ſe in prædam immittunt. Plin. l. 10. c. 44.

Cataractria, vel Catarractria, æ, aromatis, ſeu condimenti genus, jlocalariter fictum a coquo Plaut. Pſeud. c. 3. 2. 47.

Catarractes, is, m. 3. Caſcata di Tivoli, caſus Anienis fl. apud Tybur urb. in Latii, Sabinorumque confinio. ¶ Catarractes Danubii, Sevenwerfel, locus Norici, in Auſtria, infra Lentiam urb. ubi in Danubio navigia periclitantur.

Catarrhytum, irriguum. Plin. l. 5. c. 4. ait, Hipponem Africæ oppidum propter irriguos fontes catarrhytum dictum.

Catarrhus, i, m. catarro, diſtillazione, κατάρρους, deſtillatio, defluxus humoris noxii a capite ad nares, vel ad fauces, &c. Marcell. Empir. c. 5. Pl n. Valerian. l. 1. c. 2.

Catacopium, n. 2. navis exploratoria, a κατασκοπέω, circumſpicio. Afferunt locum ex Cic. l. 5. ad Attic. epiſt. 11. Sed lectio varia eſt. Refert hanc vocem inter alia navium nomina Gel. l. 10. c. 15.

Cataſcŏpus, i, m. ſpia, explorator, ſpeculator, a σκοπέω, exploro. Hirtius de B. Afric. c. 26. Litteris per cataſcopum miſſis.

Cataſta, f. 1. τὰ ϛάθμα, machina, vel locus, ubi venales ſervi exponebantur, a καθίστημι, ſtatuo, colloco. Suet. de Illuſtr. Grammat. c. 13. ¶ Erat & cataſta privata, in qua mangones pueros formoſos collocabant, ut venderent; quæ a Martiale l. 9. epigr. 60. arcana dicitur. ¶ Cataſta item equuleus erat, in quo homines torquebantur. Sed alii compedem ligneum intelligunt. V. Caſaub. ad illud Perſii Sat. 6. ad fin. Ne ſit præſtantior alter Cappadocas rigida pingues plauſiſſe Cataſta.

Cataſtrŏphe, Cataſtropha, æ, f. 1. καταστροφή, ſubverſio, a καταστρέφω, ſubverto. Hinc extrema pars fabulæ cataſtrophe dicitur, quod in ea res turbulentæ in lætum exitum convertantur, ut in Comœdiis, aut contra res lætæ ſortiantur triſtem exitum, ut in Tragœdiis, Petron. in fragm. Tragur. c. 34. edit. Burm.

Cataſtus, m. 2. ſervus venalis, a cataſta. Vitruv. lib. 8. Martial. l. 12. epigr. 75. Sed in Vitruvio alii legunt calaſtros, canoræ vocis, a καλαστρέω, clamo, alii caſtaſtros, a catulire: in Martiale aliqui legunt cataplus, navigatio, adventus navis, locus, quo navigatur. V. Catlaſter.

Catatechnus, κατάτεχνος, artificioſus, induſtrius. Vitruv. l. 4. c. 1. Callimachus propter elegantiam, & ſubtilitatem artis marmoreæ ab Athenienſibus catatechnus fuerat nominatus. Al. leg. catatexitechnus.

Catax, acis, o. 3. zoppo, claudus, quaſi cadax, a cadendo, vel quaſi κατάξ, a κατάγνυμι, confringo, veluti fractos habens pedes. Feſtus, Non. c. 1. n. 100. Lucil.

Cate, accortamente, prudenter, aſtute, callide. Plaut. Men. 2. 3. 61. Quæ te novit tam cate. Cic. in Arat. v. 304. Jam tornare cate contortos poſſet orbes.

Catechēſis, is, f. iſtruzione, κατήχησις, inſtitutio, eruditio. Ab Eccleſiaſticis ſcriptoribus ſumitur pro inſtitutione elementorum Religionis Chriſtianæ. Hieronym. epiſt. 51. ad Pammach. c. 4.

Catechiſmus, i, m. idem quod catecheſis, κατηχισμός. Auguſtin. de Fide, & operib. c. 13.

Catechiſo, vel Catechizo, as, are, primis Chriſtianæ fidei rudimentis imbuere, erudire. Tertul. de corona, c. 41. & alibi.

Catechumĕni, m. 2. κατηχούμενοι, qui myſteriis religionis erudiuntur, a κατηχέω, quod eſt erudire, inſtituere. Tertul. de corona, c. 2. ¶ Catechumena, æ, in fem. gen. apud Auguſtin. epiſt. 169.

Categoria, f. 1. κατηγορία, accuſatio, a κατά, contra, & ἀγορεύω, loquor. Macrob. Saturn. 7. 3. ¶ Sed Ariſtoteli categoria, ſeu categorema eſt prædicamentum. Sidon. l. 4. ep. 1.

Categoricus, a, um, adject. q. d. prædicamentalis. Sidon. l. 9. epiſt. 9. Categoricis ſpiris lubricas quæſtiones innodare.

Cateja, æ, genus teli, quo utebantur Teutones, & Galli. Virg. 7. Æn. v. 741. Teutonico ritu ſoliti torquere catejas. V. ibi Serv.

Catella, æ, f. 1. diminut. a catena, monile muliebre. Horat. l. 1. epiſt. 17. v. 55. Sæpe catellam, ſæpe periſcelidem raptam ſibi flentis. ¶ Erat & virile ornamentum. Liv. l. 39. cap. 31. Quintius ſuos equites catellis, ac fibulis ornavit. ¶ Præterea catella idem eſt ac canicula cagnolina. Juven. Sat. 6. v. 653. Morte viri cupiant animam ſervare catellæ.

Catellus, i, cagnolino, κυνίδιον, diminut. a canis, vel a catulus. Cic. 1. Div. c. 46.

c. 45. Catellus mortuus. ¶ Item genus vinculi. *Plaut. Curc.* 5. 3. 13. Te hodie faciam cum catello ut accubes, ferreo ego dico.

Catēna, f. 1. *catena*, שרשרת, Ger. *ein ketten*, Gal. *chaine*, Hiſp. *cadena*, ἅλυσις, vinculum ferreum ex connexis anulis, a κατὰ ἕν, ſuper unum, quia varios anulos jungit. *Cic.* 7. *Ver.* Hominibus miſeris, innocentibuſque injici catenas imperat. Sic indere catenas apud *Plaut.* compedire, & vincire catenis, apud *Horat.* & *Ovid.* ¶ Catenæ etiam dicuntur lignea illa vincula, quibus aſſeres trabibus contignationis, tectove affiguntur, *Vitruv. l.* 7. *c.* 3. *Pallad. l.* 1. *de R. R. c.* 13. ¶ Translate *Cic. pro Sext. c.* 7. Hanc terram, immanemque belluam constrictam legum catenis, &c.

Catenarius, a. 1. 2. qui catena ligatur, ut canis ad fores domus cauſa cuſtodiæ. *Sen. l.* 3. *de Ira*, *c.* 37. Iraſceris catenario cani.

Catenatio, f. 3. *incatenatura*, *legamento*, conjunctio rerum inter ſe. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Ab lentitudine firmas recipiunt catenationes.

Catenātus, a. 1. 2. *incatenato*, מרותק, Ger. *mit ketten gebunden*, Gal. *enchainé*, Hiſp. *encadenado*, ἁλυσιδωτός, catena vinctus. *Martial. lib.* 7. Nulla catenatis pila eſt præcincta lagenis. *Horat. Epod.* 7. *v.* 7. Catenatus Britannus. ¶ Catenati labores, per translationem, id eſt, ſeſe viciſſim ſequentes. *Martial. l.* 1. *epig.* 16. Expectant curæque, catenatique labores.

Catēno, as, a. 1. *legare*, δεσμεύω, catena ligo. *Venant. Fortunat. l.* 8. *carm.* 4. *v.* 268. Bractea gemmatam cycladem fila catenant.

Catenoplium, καταινόπλιον, ſpecies fuit rhythmi, carminiſque, ad quod ſaltabant veteres arma quatientes, uti apud *Suidam* legimus. *Auſon. epiſt.* 10. *v.* 41. Nobiſcum invenies catenoplia, ſi libet uti. Al. aliter leg.

Caterva, f. 1. *caterva*, *ſquadrone*, *ſquadra*, גדוד, Ger. *ein hauffen kriegſvolck*, Gal. *brigade*, *troupe*, Hiſp. *caterva*, στῖφος, præcipua pars exercitus apud multas Barbaricas gentes, ut *Legio* apud Romanos. *Veget. l.* 2. *de re milit. c.* 2. ¶ Uſurpatur ſæpiſſime de quacumque militum manu. *Nepos in Chabr. c.* 1. Catervæ conductitiæ fugatæ. ¶ Aliquando ita adhibetur, ut dicatur tantummodo de multitudine peditum, *ſquadra d' infanteria*; ſicut *turma* de equitibus dicitur. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 190. equitum turmæ, peditumque catervæ. ¶ Dicitur etiam de quacumque hominum multitudine. *Cic.* 3. *de Or. c.* 50. Catervæ, & conventus hominum.

Catervarius, a, um, adject. *Suet. Aug. c.* 45. Spectavit pugiles, non legitimos, atque ordinarios modo, ſed & catervarios temere pugnantes, *h. e.* catervatim confertos, *a frotte*.

Catervātim, *in frotta*, ἀγεληδόν, per varias catervas. *Liv. l.* 23. *c.* 27. Cum alii catervatim currerent.

Catharticus, a. 1. 2. καθαρτικός, purgatorius, ut Medicamentum catharticum, quod vulgo purgationem vocant, a καθαίρω, purgo, expio, luſtro. *Celſ. l.* 2. *c.* 12. Omnibus catharticis aloe miſcenda eſt.

Cathĕdra, f. 1. *ſedia*, כסא, Ger. *predigſtul*, *catheder*, Gal. *chaire*, *ſiege*, Hiſ. *cathedra*, *ſilla*, καθέδρα, ſella ſublimior recitatorum, aut declamatorum. *Martial. l.* 11. *epigr.* 100. De cathedra quoties ſurgis. *Horat. l.* 1. *ſat.* 10. *v.* 91. Diſcipularum inter jubeo plorare cathedras. ¶ Erat autem cathedra, ut diximus, ſublimioris ſellæ genus, cum ſuppedaneo, & aliquando cum umbella; qua poſtea uſi Epiſcopi, & Profeſſores. De ea non pauca *Savaro ad Sidon.* ¶ Item ſella velata, qua feminæ geſtari per urbem ſolebant. *Martial. l.* 12. *epigr.* 38. Hunc, qui femineis noctesque, dieſque cathedris Incedit, &c. ¶ Dicitur etiam de quacumque ſella *Juvenal. ſat.* 7. *v.* 47. Quæque reportandis poſita eſt orcheſtris. *Plin. l.* 16. *c.* 37. Cathedra ſupina. *una poltrona*.

Cathedralicius, a, um. *Martial. lib.* 10. *epigr.* 13. Cum cathedralicios portet tibi rheda miniſtros, h. e. molles, & effeminatos pueros, & feminis ſimiliores, quam viris. *Cathedra* enim feminæ maxime utebantur tum domi, tum foris.

Cathedrarius, a, um, aliud adject. a cathedra, ut Cathedrarii ſervi, qui cathedram portant, apud *Sidon. l.* 1. *epiſt.* 11. ¶ Cathedrarius Philoſophus, & Cathedrarius Orator, qui cathedra ad docendum, vel dicendum utitur. *Senec. epiſt.* 11. & *de Brev. vitæ*, *c.* 10.

Cathemerinon, καθημερινῶν, hoc eſt quotidianorum. Græca vox, qua *Prudentius* partem poematum ſuorum inſcripſit, ubi hymnos poſuit variis diei horis, & aliquot etiam ſolemnioribus feſtis decantandos.

Cathĕter, eris, m. *ſciringa*, καθετήρ, instrumentum chirurgicum, quod in veſicam immittitur ad ejus vitia curanda, & urinam eliciendam. Vox Græca a καθίημι, demitto, immitto, legitur Latine apud *Cal. Aurelian. Chronicor. l.* 2. *c.* 1. *n.* 13.

Cathĕtus, i, κάθετος, linea perpendicularis, vox geometris nota. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. Lineæ, quæ catheti appellantur.

Catholice, adv. a catholicus. *Tertul. adv. Hær. c.* 26. Regulam fidei ſuperinducerent contrariam illi, quam catholice in medium proferebant. *univerſalmente a tutti*.

Catholiciani, orum, m. miniſtri Catholicorum, *in Cod. Juſtin. l.* 9. *tit.* 49. *leg. penult.* ¶ Porro *Catholici* dicti ſunt aliquando Procuratores fiſci, qui exigendis tributis præerant, præſertim in provincia Africa. *Cujac.* & *Du Freſne in Gloſſar.*

Catholicus, a. 1. 2. *cattolico*, *univerſale*, Ger. *allgemein*, Gal. *univerſel*, Hiſp. *univerſal*, καθολικός, univerſalis, a κατά, ideſt circa, & ὅλον, totum, quaſi circa omnia verſetur. *Plin. l.* 2. *hiſt. natur. in elencho libri* 2. *n.* 13. Catholica ſiderum errantium, *h. e.* ea, quæ univerſim pertinent ad ſidera errantia. Sic *n.* 55. Catholica fulgurum. ¶ *Catholica fides* eſt Fides Chriſtiana: & *Catholici*, Chriſtiani. *Prudent. periſteph.* 4. *v.* 24. & 30.

Cati fons dicebatur, ex quo aqua Petronia in Tyberim fluebat, quia in agro erat cujuſdam Cati. *Feſtus*.

Catilina, m. 1. Patritius Romanus, qui cum multis aliis ex Nobilitate contra Rempub. conjuravit, exercitu etiam in Etruria parato adverſus Patriam. Detecta conjuratione nonis Decembris prudentia M. T. Ciceronis tum Conſulis, in exilium conceſſit. Inde exercitum Romam verſus movit. Victus a C. Antonio altero Conſule in prælio deſperatiſſime pugnans interiit. *Cic. in Catil. pro Mur. pro Flacc. pro Sylla, pro Arch.* &c.

Catilinanus, & Catilinarius, a, um, adject. a Catilina, ut Catilinana prodigia, apud *Plin. l.* 2. *c.* 51. *Cic. Catil.* 2. *c.* 10. Catilinarium Seminarium. Et *Quintil. l.* 3. *c.* 8. Catilinarium bellum.

Catilla, æ, f. 1. videtur eſſe diminut. femin. a catulus, i. e. parva canis. *Plaut. Caſ.* 3. 2. 22. Vide ibi *Taubmann.*

Catillamenta, orum, quaſi catillationes, apud *Arnob. l.* 2. *p.* 73. Ubi al. leg. *Caſtellamenta*. V. Caſtellamentum.

Catillatio, f. 3. λειχμός, actus lingendi. *Feſt.* Catillatio grave opprobrium objiciebatur hominibus generoſis, ſi qui provincias amicas pop. Rom. expoliaſſent.

Catilli, m. 2. pop. Sabinorum ad Catillum montem. *Sil. l.* 4. *v.* 225. Pomifera arva creant, Anienicolæque Catilli, &c.

Catillo, as, a. 1. *leccare i piatti*, Ger. *teller lecken*, Gal. *lecher les plats*, Hiſp. *lamer los platos*, λείχω, eſt catinos lingere, a catillus, dimin. catinis. Sed *Fulgent. de priſco Serm. n.* 22. dicit catillare eſſe per alienas domos gyrare, al. ligurire, tractum a catulis, qui per omnes domos circum eunt. *Plaut. Caſ.* 3. 2. 22. Operam uxoris polliceor foras quaſi catillatum. Ita legit *Lambinus*. V. *Taubman.*

Catillo, onis, m. 3. *lecca piatti*, זולל, Ger. *tellerſchlecker*, Gal. *friand*, *gourmand*, Hiſp. *goloſo*, *lamedor*, λίχνος, liguritor, & generatim guloſus, a catillis, ideſt catinis lingendis. Proprie catillones dicti ſunt, qui ad ſacrificium Herculis ultimi cum venirent, catillos liguriebant. Translate etiam lupi piſces a *Lucilio* dicebantur *catillones*, qui inter duos Tiberis pontes proxime ripas ſtercore veſcerentur. Hæc omnia docet *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 12. *in fi.*

Catillus, i, m. 2. dimin. parvus catinus. *Colum. l.* 12. *c.* 27. Mixturam in catillo componere. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 3. *n.* 5. Catillus ligneus. ¶ Eſt etiam inferior molæ pars, de qua V. in Mola.

Catillus filius Amphiarai, qui cum fratribus Corate, & Tiburto in Italiam venit, & urbem condidit, quam a Fratre Tibur vocavit. *Sil.* 8. 366. ¶ Item mons, *Monte di Tivoli*, apud Tibur urb. & Anienem fluvium. *Serv. ad* 7. *Æn. v.* 672.

Catĭna, æ, urbs Siciliæ, eadem ac Catana. *Plin.* 3. 8.

Catinenſis, e, adject. a Catina Siciliæ Urbe, ut Catinenſis pumex, apud *Juven. Sat.* 8. *v.* 16. Si tenerum attritus catinenſi pumice lumbum. *h. e.* qualem pumicem Ætna Catinæ vicinus evomere ſolet.

Catinus, m. 2. & catinum, n. 2. *catino*, *conca*, Ger. *eine ſchüſſel*, Gal. *baſſin*, Hiſ. *fuente*, τρύβλιον, vas ingens eſcarium, in quo pultem, aut juruſenti quid ponebant, a capiendo, vel a κάτινον, vas Siculorum, ubi aſſa ponebant. *Varr.* 1. *R. R.* 63. In ſole ponere aquæ catinos. *Cato R. R. cap.* 84. Catinum fictile. ¶ Catinus item dicebatur vas, in quo metalla purgabantur. *Plin. lib.* 33. *c.* 4. Quæ e catino jactatur ſpurcitia, in omni metallo vocatur ſcoria.

Catius, ii, Deus apud Romanos, qui pueris præerat, ut eos, *catos*, *h. e.* ſolertes, & prudentes faceret. *Auguſt. de Civ. Dei* 4. 21.

Catlaſter, ſtri, grandior puer, adoleſcentulus. *Vitruvio* hanc vocem reſtituit *Turneb. l.* 24. *Adverſ. c.* 7. pro eo quod vulgo legebatur *cataſtes l.* 8. *c.* 4. Catlaſtri autem forma, quam *Chariſius* habet *l.* 1. contracta eſt ex *Catulaſter*, quod in diminutivis ex *Catulus*, *Priſcianus* ponit *l.* 3. Gloſſ. Vet. Catulaſter, βούπαις. Et Gloſſa Cyrill. Catulaſter, παῖδαξ. ¶ Hinc *Catulaſtra*, æ, qua voce uſus eſt *Dracontius l.* 2. *ad fin.*

Catlitio. V. Catulitio.

Catoblĕpas, æ, m. καταβλέπων, fera in Æthiopia ad Nili caput, capite prægravi, & deorſum flexo. *Plin.* 8. 21.

Catochites, m. 1. κατοχίτης, gemma, quæ veluti gummi manum impoſitam retinet. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Catomidio, as, a. 1. eſt κατ' ὤμους τύπτειν, humeros verberare, a catomum. *Petron. Satyr. c.* 132. Vocat cubicularios, & me jubet catomidiari. *Spartian. in Adrian. c.* 18. Decoctores bonorum ſuorum catomidiari in amphitheatro & dimitti juſſit. Ita leg. *Salmaſ.* & *Gruter.* ¶ *Caſaub.* retinet *catamidiari*: & ſic *catamidio*, *as*, ſignificat publice irriſui præbere, ac ludibrio, καταμωκᾶσθαι.

Catŏmum, i, eſt commiſſura cervicis cum humeris, ut explicat *Scalig. ad Manil.* ex græco κατ' ὤμων. *Turneb.* vero cenſet, eſſe vinculum, aut catenam. V. Catomium. ¶ Hinc catomo, vel catomis cædere, eſt ſcapulas verberare; quod ſæpe legitur in vetuſtis Martyrologiis.

Catōnes. Familia Catonum ex Tuſculano municipio ortum traxit. *Cic.* 2. *de Leg. pro Sylla*, *pro Plancio*, &c. Primus M. Porcius Cato ſe Romam contulit, amicitia, & ſuaſione Val. Flacci. Natus eſt Q. Fabio Maximo, eo, qui Tarentum recepit, primum Conſule. *Id. de Sen.* Fuit æqualis Africani Superioris, & Q. Fabii Maximi. Geſſit Cenſuram ſumma ſeveritate. Hinc Cenſorius dictus eſt. Scripſit hiſtoriam. *Id.* 1. *de Leg.* Scripſit libros de originibus rerum, item de re ruſtica, & alia. *Id. de Sen.* 4. *Tuſc. in Brut.* Reliquit plurimas orationes, in quibus omnes Oratoriæ virtutes inerant. *Id. in Brut.* Fuit Stoicus, ſed ſumma humanitate. *Id. in proœm. Parad. pro Mur.* Sapiens nominatus eſt. *Id.* 3. *Offic. de Amic.* Filium præſtantiſſimum genuit, qui ante patrem mortuus eſt Prætor deſignatus. *Id.* 3. *Offic.* Diutiſſime vixit, & floruit in ſenectute. *Id. de Amic. de Sen.* Linguam Græcam in ſenectute didicit. *Id. de Sen.* 2. *Acad.* Vixit annos 85. & mortuus eſt L. Marcio, M. Manilio Coſſ. annis 86. ante Cic. Conſulem. *Idem in Brut.* Ejus elogium habes apud *Liv. l.* 39. *cap.* 40. M. Cato, cognomento Uticenſis, cum cæteri Pompejanas partes ſecuti ſe Cæſari traderent, mortem ſibi ſuis manibus maluit Uticæ conſciſcere, quam Tyranni vultum aſpicere. *Cic.* 1. *Offic.*

Catonianus, a, um, ad Catonem pertinens. *Cic.* 7. *Fam. ep.* 25.

Catonium, n. 2. locus Inferorum, a κάτω, deorſum. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 25. Vereor, ne in catonium Catonianos, ideſt metuo, ne Cæſar me, teque, qui Catonem extollimus, ad Orcum demittat. Sed alii legunt *catomum*, alii *catonium*, a Charonte, *Laberius*: Tollet bona fide vos Orcus nudus in Catonium. *Gel.* hanc vocem ſordidam putat, *l.* 16. *c.* 7. *Turneb. l.* 1. *Adverſ. c.* 28. legit *catomum*.

Catopyrites, κατοπυρίτης, gemma in Æthiopia. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Catta, æ, f. *Martial. l.* 13. *epigrammate* 69. *cujus lemma eſt Cattæ*. Pannonicas nobis numquam dedit Umbria cattas, *cattæ* iſtæ inter aves cenſendæ ſunt, & quidem Pannoniæ peculiares, ut ipſe *Martialis* indicat (quamvis non conſtat, quodnam avium genus hoc nomine deſignetur). Neque audiendi ſunt, qui muſtelas ſilveſtres eſſe putant, multo minus, qui feles interpretantur.

Catti, orum, pop. Germaniæ, ubi nunc Haſſia, *Heſſen*, cum parte Turingiæ, & Brunſuicenſis Ducatus, prope Viſurgim flu. & Cheruſcos pop. quorum primaria Caſtellum Cattorum, *Caſſel*. *Tacit. de Germ. cap.* 30. ¶ Apud *Plin.* 4. 14. legitur *Chatti*.

Catŭla. V. Catulus.

Catularia, f. 1. porta Romæ, dicta, quia non longe ab ea ad placandum caniculæ ſidus frugibus inimicum rufæ canes immolabantur, ut fruges flaveſcentes ad maturitatem perducerentur. *Feſt.*

Catulaſter, & Catulaſtrum V. in Catlaſter.

Catuli, familia Romæ nobiliſſima. Hinc Q. ille Lutatius Catulus, qui Pœnos apud Ægades inſulas navali prælio ſuperavit. Q. Catulus Orator fil. M. Catonis majoris, ſumma vitæ, & naturæ comitate, dulciſſimo ſono vocis, incorrupta Latini ſermonis integritate. *Cic. in Brut.* 2. & 3. *de Orat.* 1. & 2. *Offic.* A Mario bello civili mori juſſus, hauſtis ardentibus carbonibus ſe præfocavit. *Id.* 5. *Tuſc.* 3. *de nat. Deor.* Reliquit orationes, & librum de ſuo Conſulatu, & ſuis rebus geſtis. *Id. in Brut.* Habuit filium eodem nomine, & eadem comitate vitæ, & ſermonis. *Id.* 1. *Offic.*

Catulianus, a, um, adject. a Catulo, nomine R. ut Catuliana Minerva, a Q. Lutatio Catulo Romæ infra Capitolium dicata. *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Catulinus, a, um, a. 1. 2. *di cagnolino*, σκυλάκειος, ex catulo. *Plin. l.* 29. *c.* 4. In cœnis Deum etiamnum ponitur catulina. *ſc.* caro.

Catulio, is, n. 4. σκυζάω, eſt geſtire, proprium canum, cum libidine laſciviunt. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 9. Tum dicuntur catulire. ¶ Translate *Labor. apud Non. c.* 2. *n.* 171. Lupa catuliens, *h. e.* meretrix ὄλγα ἐρωτικοῦσα.

Catulitio, f. 3. σκυζηθμός, eſt, cum ſtatis anni temporibus canes ad Venerem incitantur. *Plin. lib.* 16. *cap.* 25. Catulitionem, inquit, vocant geſtiente natura femina accipere. In quodam MS. apud Harduin. & Turneb. legitur *catlitionem* per ſyncopen.

Catullianus, a, um, adject. a Catullo, ut baſia Catulliana, *Martial. l.* 11. *epigr.* 7.

Catullus, m. 2. Poeta Veronenſis, natus Syllæ, Mariique temporibus. Cæſarem iambis perſtrinxit. Reconciliatus nihilominus eodem die ab eo cœnæ adhibitus eſt. *Sueton.* Amavit Ipſithillam, & Clodiam, quam Lesbiam vocat. Mortuus eſt Romæ. *Ovid. l.* 2. *Triſt.* ¶ Alius fuit Catullus mimographus, de quo meminit *Juvenal. ſat.* 13. *v.* 11. & *ſat.* 8. *v.* 185.

Catŭlus, m. 2. *cagnolo*, *picciol cane*, גור, Ger. *ein jung hündlein*, Gal. *un petit chien*, *ou un petit de quelque autre bête*, Hiſp. *cachorro*, σκύλαξ, parvus canis, a *caniculus*, vel a *catus*, ſagax. *Cic. de Nat. Deor.* Omnia in perfectis, & maturis meliora, ut in equo, quam in equulo, in cane, quam in catulo. ¶ Sæpe ponitur pro fetu omnium animalium, præterquam avium. *Plin.* 8. 4. Raptor appropinquante tigridis fremitu abjicit unum ex catulis. Sic *Virg.* 3. *Georg. v.* 438. *Catulos* uſurpat de filiis viperæ. ¶ Eſt etiam genus vinculi, quod & canis dicitur. *Lucilius* apud *Feſtum*. Cum manicis, catulo, collarique. ¶ Catula in femin. eſt *Aurel. Vict. in epit. c.* 13. Indomitæ, & rabidæ libidinis catula. ¶ Aliter catuli longe olent, aliter ſues: proverb. eſt in diſſimiles ac diſpares, apud *Plaut. Epid.* 4. 2. 9. ¶ Eſt etiam Catulus cognomen familiæ Rom. & tunc veriſimile eſt non a *canis*, deduci, ſed a *catus*, ſagax.

Catumĕum, i, libi genus in ſacrificiis adhibiti. *Arnob. l.* 7.

Catus, a, um, a. 1. 2. *accorto*, *ſagace*, Ger. *liſtig*, *verſchlagen*, *weiſe*, Gal. *fin*, *ruſé*, *accort*, Hiſp. *aſtuto*, *y recatado*, πανοῦργος, ſapiens, peritus, acutus, quaſi cautus,

tus, a *cauto*. *Plin. l. 7. c. 31.* ait catos, & corculos a ſapientia dictos. *Ennius* apud *Cic. 1. Tuſc. c. 9.* Egregie cordatus homo catus Æliu' Sextus. *Adde Horat. l. 1. od. 10. & l. 3. od. 12.* ¶ Cum infinito *catus cavere* dixit *Apul. in Floridis*.

Catus, i, m. 2. machinæ militaris genus, quam etiam vineam, & pluteum dixerunt, ſub qua miles latebat muros oppugnaturus. *Veget. de re milit. l. 4. c. 15. Turneb. l. 11. adverſ. c. 24.* ¶ Item feles. *Pallad. in Mart. tit. 9.* Contra talpas prodeſt catos frequenter habere in carduetis.

Cavædium, dii, n. 2. hoc eſt cavum ædium, *corte*, *cortile*, Ger. *vorhaus*, Gal. *baſſe cour*, Hiſp. *patio*, locus ſub dio vacuus, in mediis ædibus, ad communem omnium uſum. Hujus quinque ſunt genera, Tuſcanicum, Corinthium, tetraſtylon, diſpluviatum, & teſtudinatum. *Varro l. 4. de L. L.* duplex cavædium facit, alterum tectum, ſub dio alterum, *Plin. l. 2. epiſt. 17.* A tergo cavædium, porticum, aream. *Vitruv. l. 6. c. 3.* disjunctim, *Cavo ædium* procuſit.

Cavāmen, inis, n. 3. caverna, cavum. *Solin. c. 14. (al. 9.) de Macedonia*: In latebroſis rupium cavaminibus.

Cavaticus, a, um, adject. *ὀρυκτὸς*, ut cochleæ cavaticæ, *Plin. l. 30. c. 6. h. e.* quæ in cavis terræ degunt.

Cavatio, onis, f. 3. excavatio, cavandi actio. *Var. l. 4. de L. L.* Sinus majorem cavationem, quam pocula, habet.

Cavātor, oris, m. 3. qui excavit, *ſcavatore*. *Plin. l. 10. c. 18.* Picus cavator arborum. ¶ Item ſculptor gemmarum, vel lapidum: pro quo legitur etiam *cabator*. *Inſcript. Grut. p. 622. n. 1.* Cabatores de via ſacra fecerunt ſibi &c. V. *Salmaſ. in not. ad Vopiſ.*

Cavatūra, æ, f. 1. idem quod cavatio, ut cavatura temporum. *Veget. l. 1. c. 25. de re veterin.* Cavaturæ dentium, *Marcel. Empir. c. 12.*

Cavātus, a, um, nom. ex particip. a cavo, as, excavatus, *ſcavato*. *Cic. 2. de Leg. cap. 18.* Lignum cavatum. *Tertul. adverſ. Hermog. c. 29.* Segregatis aquis in cavatiorem ſinum.

Caucālis, lis, f. 3. herba, fœniculo ſimilis, brevi caule, flore candido, *Plin. l. 22. c. 22.*

Caucasiæ Portæ, Portæ Iberiæ, Pylæ Iberiæ, *Demircapi*, ſeu *Themircapi*, locus quidam Iberiæ anguſtiſſimus, in Albaniæ confinio, inter montem Caucaſum, & mare Caſpium, vel melius Hyrcanum, prope Cyrum fl. circa Harmaſtin urb. In cujus rupe *Comanion* caſtellum eſt. Nec alibi tranſitus ex Iberia in Albaniam conceditur. Magno errore a nonnullis cum Caſpiis Portis confunduntur, ut Plinius monet. Nam Caſpiæ Portæ ſunt anguſtiæ montis Tauri, in Regno Perſarum, haud procul a Caſpio mari, ubi tranſitus eſt inter Mediam, & Parthiam. Nunc apud Caucaſias Portas urbs eſt, Emporium, & præſidium, quæ *Derbent* vocatur, quod anguſtias ſignificat, & a Turcis *Demir*, ſeu *Temircapi*, ideſt ferreæ portæ; non quod ibi ſint portæ ex ferro conſtantes, ſed quod locus adeo munitus ſit, ut quemvis hoſtilem impetum facile ſuſtineat. Gaudet portu ſatis capaci.

Caucaſigĕna, æ, ad Caucaſum genitus. *Sidon. l. 4. ep. 1.* Caucaſigenæ Alani.

Caucaſius, & Caucaſĕus, a, um, adject. ad Caucaſum pertinens. *Virg. Ecl. 6. v. 42.* Caucaſeaſque refert volucres, *Sil. l. 4. v. 333.* Caucaſiis tigris ſe protulit antris.

Caucăſus, m. 2. *Καύκασος*, *M. de' Circaſſi*, mons Aſiæ, ad Sept. verſus Mengreliam, & Georgiam valde extenſus, inter mare Euxinum ad Occ. & Caſpium, ſeu Hircanum ad Or. ex quo Cyrus fluv. profluit. Tanta eſt altitudine, ut ad tertiam noctis partem vertices illius Solis radiis illuſtrentur. Scopuloſus eſt. Hinc Scopuli Caucaſi, prov. Hic Prometheum vinctum fuiſſe fabulati ſunt. ¶ Caucaſum mente induere, apud *Senec. Med. v. 43.* eſt ſupra modum indurare animum, & ad ſcelerata quæque obdurare. *Tertul. adverſ. Marcion. l. 1. c. 1.* proverbio dixit, Caucaſo abruptior.

Caucus, i, m. patera, poculi genus. *Spartianus in Nigro, c. 10.* Quum milites quoſdam in cauco argenteo expeditionis tempore bibere vidiſſet. *Trebel. in Claud. c. 14.* Dabis in caucos, & ſcyphos pondo undecim. V. ibi *Salmaſ.*

Cauda, f. 1. *coda*, זנב, Ger. *ein ſchwantz*, Gall. *queue*, Hiſp. *cola*, *οὐρὰ*, pars poſtrema in beſtiis. *Cic. 3. de Orat.* Oculos natura nobis, ut equo, & leoni ſetas, caudam, aures, ad motus animorum declarandos dedit. ¶ Interdum ponitur cauda pro virili membro. *Hor. in ſerm. Sat. 2. v. 45.* Caudamque ſalacem demeteret ferro. ¶ Caudam jactare popello, *Perſ. ſat. 4. v. 15.* proverb. quod ſignificat venditare ſe apud populum ſpecioſis actionibus: tractum a canibus, qui cauda ſuis heris blandiuntur. ¶ Caudam trahere, eſt deriſui eſſe: *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 53.* quia pueri, quos irridere volunt, quiddam eis caudæ ſimile appendere a tergo ſolent. *Turnebus* proverbium hoc ad eos refert, qui ſibi placent, & ſuperbe, ac magnifice incedunt. ¶ Equinæ caudæ pilos vellere: aliud proverb. apud eund. *Horat. epiſt. 2.* h. e. quod viribus, atque impetu fieri nequit, id tempore, atque aſſiduitate aſſequi. ¶ Antiqui etiam coda, æ, uſurparunt. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 135.* Ut canis ſine coda. *Petron. in fragm. Tragur.* Retro ceſſit, ut coda vituli.

Codēcæ, vel Caudēcæ, dicuntur ciſtellæ ex junco, ad ſimilitudinem caudæ equinæ factæ. *Feſt.* Al. leg. *Caudeta*: alii *Caudeæ*.

Caudēta, vel Codeta, ager trans Tiberim, quod in eo virgulta naſcuntur ad caudarum equinarum ſimilitudinem. *Feſtus*. Quin & ager ille Candetanus dictus.

Caudĕus, a, um, ut caudea ciſtella, *Plaut. Rud. 4. 4. 65. & 89.* h. e. ex caudice facta, vel ad ſimilitudinem caudæ.

Caudex, vel codex, dicis, m. 3. truncus arboris, *tronco d' albero*, *ceppo*, *pedale*, גזע, Ger. *ſtumpff*, Gal. *tronc*, Hiſp. *tronco*, *πρέμνον*, quod a radice ſupra terram aſſurgit. Differt in hoc a caule, ut caulis ad herbas, caudex vero ad frutices, & arbores pertineat. *Virg. 2. Georg.* Quin & caudicibus ſectis mirabile dictu, &c. Codex inveteratus. *Colum. l. 4. c. 8.* ¶ Appius Claudius Caudex cognominatus eſt, quoniam primus Romanis perſuaſit navem conſcendere. *Senec. de brev. vitæ, c. 13. & Feſt.* V. Caudicarius. ¶ Ponitur & pro duro ſedili. *Juv.* Horrida quale facit reſidens in caudice pellex. ¶ Hominem præterea ſtultum metaphorice caudicem appellamus. *Ter. in Heaut. 5. 1. 4.* Quæ ſunt dicta in ſtultum, caudex, ſtipes, aſinus, plumbeus.

Caudicæ, arum, naves ſunt ex caudicibus, ſive lignis craſſioribus compactæ. *Gel. l. 10. c. 15.* V. Caudex.

Caudicalis, le, adject. ad caudicem pertinens. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 25.* Caudicalem provinciam, jculariter dixit, h. e. munus caudicum findendorum. Ita enim loquitur: Te cum ſecuri caudicali præficio provinciæ.

Caudicarius, vel Codicarius, a, um, ad caudicem pertinens. Caudicariæ naves, apud *Senec. de Brevit. vitæ, c. 13.* quæ ſcilicet ex craſſiore caudice cavatæ, vel compactæ ſunt. Alii putant eſſe eaſdem cum ſcaphis. Alii iis ſimiles, quas monoxylos lintres appellat *Plin. l. 6. c. 23.* ¶ *Senec. loc. cit.* Plurium tabularum contextus Caudex apud antiquos dicebatur: unde naves nunc quoque, quæ ex antiqua conſuetudine per Tiberim commeatum deferunt, Caudicariæ vocantur. Intelligit itaque Seneca naves non ex ſingulis caudicibus, ſed ex multis in unum compactis confectas. Sic *Var. apud Nonium*: In Tiberi naves codicarias appellamus. ¶ Caudicarii etiam ſunt ipſi nautæ, qui Tiberi annonam vehunt, ut notat *Lipſ. ad Senec. loc. cit. ex Cod. Theodoſ. leg. 9. l. 14. tit. 14.*

Caudicĕus, a, um, aliud adject. a caudice. *Auſon. in Moſella, v. 197.* Navita caudiceo fluitans ſuper æquora lembo. *Lembus caudiceus* idem eſſe putatur, ac caudicaria navis.

Caudīnæ furcæ. V. Caudium.

Caudĭum, *Arpaia*, opp. Hirpinorum, nunc vicus Princ. ult. in R. Neap. in conf. Terræ Laboris, prope Iſcleram fl. ¶ Hinc Caudinæ furcæ, *Stretto d' Arpaia*, *Gioge di S. Maria*, anguſtiæ montium in Valle Caudina, *Val di Gardano*, in Princ. cit. inter Abellam, & Beneventum, ubi Romani a Samnitibus ſub jugum tranſire coacti ſunt.

Cavĕa, f. 1. *cava ſotterranea*, *gabbia*, כלוב, Germ. *hole*, *keſig*, Gall. *caverne*, *cage*, Hiſp. *cueva*, *ἄντρον*, ſpecus, antrum, locus ſub terra vacuus, atque obſcurus, a *cavus*, *a*, *um*. Item receptaculum ferarum, cavea dicitur. Nam in antris ferarum cubilia eſſe ſolent. *Apul.* Beſtiam immittimus caveæ. ¶ Item ſeptum ex ligno, vel alia materia, in quo aves coercentur, propter ſimilitudinem caveæ, ubi fere habitant, *ὀρνιθοτροφεῖον*. *Plaut. Curc.* Quia enim cavea ſi forent concluſi itidem, ut pulli gallinacei. ¶ Item theatrum tempore Reſp. Rom. amphitheatrum ſub Cæſaribus, quia interior pars concava erat, capaci quadam profunditate. *Tert.* Solemnes voluptates circi furentis, & caveæ ſævientis, & ſcenæ laſcivientis. ¶ Dividebatur cavea in imam, mediam, ſummam. Ima continebat *Orcheſtram*, & *Equeſtria*. Orcheſtra erat ſedes Senatorum. Cum plurium eſſet graduum, honoratior erat is locus, qui podio, & arenæ propinquior, utpote magis accommodatus ad videndum. *Equeſtria* Orcheſtræ erant proxima. Fuere autem graduum quatuordecim. Media, & ſumma aſſignatæ erant plebi. Quare locus is popularia dicebatur. Sed media honoratior. Nam Auguſtus pullatis in media ſedere interdixit. Sedebant igitur in ſumma. Item feminæ lege ejuſdem Auguſti e ſumma cavea ſpectabant. Hinc Verba ad ſummam caveam ſpectantia. hoc eſt, vilia, & ad guſtum infimæ plebis. *Cic. de Senect. c. 14.* ¶ Sumitur etiam pro quocumque loco munito, ad quem aditus ſit interclufus. *Lucr. l. 4. v. 76. Col. l. 3. c. 6.* & pro cuſtodia ſeu carcere, *Plaut. Capt. 1. 2. 25.* ¶ Item pro alveario. *Virg. 4. Georg. v. 58.*

Caveatus, a, um, bis legitur apud *Plin. l. 4. c. 8. & l. 9. c. 6.* Sed neuter locus caret varia lectione, & interpretatione.

Cavefacio, is, *ſchivare*, evito, caveo. *Fortunat. 8. carm. 4. v. 192.* Per tribulos gradiens ſpinæ cavefecit acumen.

Cavĕo, es, vi, cautum, n. 2. conſulo, video, provideo, proſpicio, obſervo, vito, fugio, declino, *ſchivare*, *provvedere cautamente*, נשמר, Germ. *ſchenſich*, Gall. *prendre garde*, Hiſp. *guardarſe*, *ἀσφαλίζομαι*. Dativum poſtulat. *Cic. de Leg.* Altera lex privatorum ædificiis, altera ſepulchris cavet. ¶ Uſurpatur etiam cum ablat. & præpoſit. a, vel ab. *Plaut. Pſeud.* Cavendum eſt mihi abs te irato. ¶ Item cum, de. *Plaut. Men. 5. 5. 32.* De illis verbis cave tibi. ¶ Activum etiam eſt primi ordinis, & conjungitur cum accuſat. vel perſonæ, vel rei. *Cic. 1. Ep.* Ut conſiderares, quibus crederes, & quos caveres. *Id. Att.* Pompejum fecerat certiorem, ut caveret inſidias. ¶ Item in tertio activorum ordine uſurpatur. *Id. in Top.* Cum tu mihi, meiſque multa ſæpe caviſſes. ¶ Sæpe conſtruitur cum conjunctivo, & adv. *ne* in iis, quæ fieri nolumus, vel *ut* in iis, quæ volumus. *Id. in Ep.* Cave, ne cui ſuſpicionem des fictæ reconciliatæ gratiæ. *Plaut. Bacch.* Quid iſti caveam? B. ut ſe revehat domum. ¶ Item ſine ulla particula. *Cic. Attic.* Cave, facias. nam iſta lex perferetur. ¶ Cavere ſibi, vel alteri, eſt conſulere, vel proſpicere. *Id. 7. Fam. ep. 6.* Tu, qui cæteris cavere didiciſti, in Britannia ne ab eſſedariis decipiaris, caveto. ¶ In Jure eſt ſecurum facere, ut cum pignora dantur, aut fidejuſſores, & præter dativum perſonæ admittit ablat. inſtrumenti, & alium ablat. cum *de*. Hinc illæ locutiones, *Cavere capite*, hoc eſt, capitis periculo ſe obligare, & alium ſibi eodem vinculo obſtringere. *Cavere teſtamento*, id. teſtamento conſtituere: *Cavere lege ne*, &c. pro prohibere. *Plin. l. 26. c. 5.* Cautum eſt lege XII. tabularum, *Cavere alicui obſidibus*. obſides dare; *Cavere ſibi obſidibus ab aliquo*, acceptis obſidibus ſe ſecurum facere. *Cavere alicui, vel ſibi obſidibus de pecunia*, dare vel accipere obſides, quoad pecunia ſolvatur. *Cic. in Brut.* Tibi ego non ſolvam, niſi prius a te cavero, amplius eo nomine neminem, cujus petitio ſit, petiturum. *Ideſt*, niſi a te ſpondente ſatis accepero. ¶ Speciatim vero de Juriſconſultis dicitur. Illi enim dicuntur cavere ſuis clientibus, cum proſpiciunt, nequid illis damni inferatur. *Id. 1. de Leg.* Non enim id quærimus, quemadmodum caveamus in jure, aut quid de quaque conſultatione reſpondeamus. ¶ Invenitur & *cavo*, *is*, n. 3. in eadem ſignificatione. *Hor. in Serm.* Vale, vale, cave, ne titubes, mandataque frangas. *Tibul. l. 1. el. 4. v. 67.* Hæc mihi, quæ caverem Titio, Deus edidit ore. Al. leg. *canerem*. ¶ Cavendus, a, um. *Cic. Att. l. 12.* O hominem cavendum. *Lucil. l. 26. apud Non. c. 5. n. 62.* Quid tibi cavendum cenſes, quid vitandum maxime? Ex quo colligitur, inter *cavere*, & *vitare* intereſſe aliquid: nam cavere eſt ſibi proſpicere quocumque modo, & ratione: vitare eſt declinare corpore, & effugere ea, quæ nocitura ſunt, ut Gladiatores ſolent. Quamquam hæc differentia negligitur interdum. ¶ Cavere de evictione, apud *Ulpian. l. ſi duo. Dig. de jurejur.* eſt præſtare cautionem de evictione; *prometter di mantenere ciò che s' è venduto ad altri*.

Caverna, f. 1. antrum, ſpelunca, *ſpelonca*, *caverna*, מערה, Germ. *ein hole*, Gal. *caverne*, Hiſp. *cueva*, *σπήλαιον*, concavitas terræ vacua, atque obſcura. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 60.* Nos ex terræ cavernis ferrum elicimus. *Scribon. Larg. compoſ. 95.* Caverna dentis, *Plin. 11. 37.* Cavernæ aurium.

Cavernātim, adverb. per cavernas, *Sidon. l. 5. epiſt. 14.* Aqua ſcabris pumicibus cavernatim ructata.

Caverno, as, a. 1. cavernam facere, cavare, ut cavernare fiſtulam, apud *Cal. Aurelian. 4. Tard. c. 3.*

Cavernōſus, a, um, *cavernoſo*, *σηραγγώδης*, locus vacuus, & cavernis plenus. *Plin. l. 26. c. 8.* Radix cavernoſa. *ſc.* quæ intus cavernulas, aut cavas partes habet.

Cavernŭla, læ, f. 1. *cavernetta*, dim. a caverna. *Plin. l. 27. c. 11.* Cavernulas habent, & intus ſemen.

Caviares hoſtiæ, quæ & *cavæ*, erant hoſtiæ cauda tenus, quæ in ſacrificio pro collegio Pontificum quotannis ponebantur, *Feſt.* V. ibi *Scalig.*

Cavilla, læ, f. 1. *σκῶμμα*, irriſio jocoſa. *Plaut. Aul. 4. 4. 10.* Pone, hoc, ſis; aufer cavillam.

Cavillabundus, a, um, qui cavillatur, aut qui cavillari paratus eſt. *Tertul. de Anima, c. 34.* Decenni prælio extorquet, non latens, non fallens, non cavillabundus.

Cavillatio, f. 3. *cavillo*, *ſofiſticheria*, jocus, urbanitas, *σκῶμμα*, arguta irriſio. *Cic. 2. de Orat. c. 54.* Cum duo genera ſint facetiarum, alterum æquabiliter fuſum, in omni ſermone, alterum peracutum & breve; illa a veteribus cavillatio, altera dicacitas nominata eſt. ¶ Item *σόφισμα*, ſubdola ratio, ut *Valla*, & *Cajus Juriſc.* definiunt, quam conſcii nobis mendacii vincendi tamen cauſa proferimus. *Ulp. in l. natura, ff. de verb. & rer. ſignif.* Cavillationis natura, quam Græci *σωρείτην* appellaverunt, hæc eſt ut ab evidenter veris diſputatio ad ea, quæ evidenter falſa ſunt, perducatur. *Senec. epiſt. 111.* Quid vocentur latine ſophiſmata, quæſiſti a me. Videtur mihi aptiſſimum (*nomen*) quo Cicero uſus eſt: Cavillationes vocat, quibus quiſquis ſe tradidit, quæſtiunculas quidem vafras neſtit, cæterum ad vitam nihil proficit.

Cavillātor, m. 3. *ſofiſtico*, *cavilloſo*, *σκωπτικὸς*, qui cavillationibus utitur, item qui per fraudem alium lite vexat. *Cic. Att. lib. 1. epiſt. 13.* Cavillator genere illo moroſo. Sic *Gel. l. 4. c. 20.* Qui jurabat, cavillator quidem, & canicula, & nimis ridicularius fuit. ¶ Pro ſophiſta etiam uſurpari poſſe videtur. V. Cavillatio.

Cavillatorius, a, um, ad cavillandum pertinens, ut tractatus cavillatorius. *Dig. lib. 35. tit. 2. leg. 88.*

Cavillātrix, icis, f. 3. a cavillator. *Quintil. l. 7. c. 3.* Dialecticorum formata concluſio, in diſputationibus potius per argumenta verborum cavillatrix &c.

Cavillātus, us, ui, m. 4. idem quod cavillatio. *Apul. l. 8.* Sed ille, cognito cavillatu, ſimilis indignanti &c.

Cavillātus, a, um, particip. verbi Cavillor. *Gel. l. & c. 5.* Facetiſſime cavillatus eſt. *h. e.* jocatus. *Apulej. l. 3. Metam.* Lepido ſermone invicem cavillatus. ¶ Paſſive *Id. l. 9. Metam.* Tali ſermonis blanditie cavillatum deducebat *h. e.* deceptum.

Cavillor, aris, d. 1. jocoſe ludo, irrideo, callide jocor, *ſcherzare*, *beffare*, התלוצץ, Germ. *beſpotten*, Gall. *ſe moquer ioüer*, Hiſp. *mofar*, *burlar*, *o eſcarnecer*, *σκώπτω*, *χλευάζω*. *Liv. l. 2. c. 58.* A Centurionibus corruptum exercitum, dicere, Tribunos pl. cavillans interdum, Volerones vocare. ¶ *Cic. l. 2. ad Att. ep. 1.* Itaque familiariter cum ipſo etiam cavillor, ac jocor, *Sueton. in Tito, c. 8.* Sæpe cum populo cavillatus eſt, verum majeſtate ſalva. *ſc.* jocatus eſt. ¶ Cavillari verba, *ſtiracchiar le parole*, nimis ſubtiliter interpretari. *Ulpian. Dig. l. 38. tit. ult. leg. 2.* ¶ Eſt etiam diſſimulando illudere. *Tacit. Annal. cap. 46.* Au-

46. Auguſtum feſſa ætate toties in Germaniam commeare potuiſſe; Tiberium vigentem annis ſedere in Senatu verba patrum cavillantem. *h. e.* ficta cunctatione ludificantem. ¶ Denique accipitur ſimpliciter pro caveo, eſt enim cavillor veluti diminut. a caveo, ſeu cavo, is, ut *Scal. ad Feſt.* docet. *Tertul. de Corona c.* 11. Omnibus modis cavillandum eſt, ne quid adverſus Deum committatur.

Cavillōſus, a, um, cavillis abundans. *Jul. Firmic. l.* 5. *c.* 8. Aſtuti, callidi, cavilloſi, & inſidiarum pleni.

Cavillŭla, æ, fem. vel Cavillulum, i, n. parvum cavillum: *Plaut. Truc.* 3. 2. 15. *Stra.* Dicax ſum factus: jam ſum cavillator probus. *Aſtaph.* quid id eſt, amabo? iſthæcce ridicularia cavillationes vis fortaſſe dicere? *Stra.* Ita, ut pauxillum differat a cavillulis. Al. aliter leg.

Cavillum, n. 2. [illegible], irriſio jocoſa, cavillatio, *Apul. l.* 1. *Mileſ.* Jam allubentia proclivis eſt ſermonis, ac joci, & ſcitum eſt cavillum.

Cavillus, i, m. idem quod cavillum. *Apulej. l.* 2. *Metam* Jam riſus affluens, & joci liberales, & cavillus hinc inde.

Cavitio, onis, olim dicebatur, quæ nunc cautio. *Feſt.*

Caula, læ, f. 1. vel caulla, *ſtalla*, דיר, Ger. *ſtall*, Gal. *etable*, Hiſp. *apriſco de ovejas*, [illegible], ſtabulum, in quo oves reconduntur, a *cavo*, ut *Feſtus* vult, quia antiquitus ante uſum tectorum oves in antris claudebantur, vel quia e *caulibus*, ideſt viminibus fit. *Cic. pro Sext.* Cum Catilina Italiæ caulas, & paſtorum ſtabula præclara cepiſſet. ¶ Sumitur etiam pro alio quocunque receptaculo, *Lucr. l.* 6. Diſpergunt animas per caulas corporis omnes. *Idem* poros, meatuſque alios corporis *caulas* vocat, *l.* 2. *verſ.* 950. ¶ Etiam pro theatro, & amphitheatro. *Tertul. de ſpectac.* Circo, & utraque caula, & omni ſtadio gratiora. Sed fortaſſe *cavea* legendum eſt.

Caulias, æ, m. 1. [illegible], ſuccus ex caule laſerpitii. *Plin. l.* 19. *c.* 3.

Cauliculātus, a, um, in cauliculi modum factus. *Apul. de virt. herb.* Cauliculati rami.

Caulicŭlus, m. 2. [illegible], dim. a caulis, *Plin. l.* 19. *c.* 8. Delicatior, teneriorque cauliculus. ¶ Apud Architectos Cauliculi ſunt flexuræ illæ in capitulis columnarum, quæ e quadruplici caule prodeuntes ad modum volutarum curvatæ, partim ad angulos abaci, partim vero ad ipſos flores, quibus abacorum frontes mediæ ornantur, elicinnatæ concurrunt. *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. & *Bald. in Lex.*

Caulinum, n. 2. vinum juxta Capuam proveniens, ab agro ita nominatum. *Plin. l.* 14. *c.* 6.

Caulis, hujus caulis, m. 3. & colis, is, *gambo dell' erbe*, *fuſto*, כנבעל, Germ. *ein ſtengel am krauter*, Gal. *tige d' herbe*, Hiſp. *tallo*, [illegible], proprie eſt ſtipes, ſive thyrſus, ideſt ea herbæ pars, unde ſe produnt folia, aut ramuſculi. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Fabæ in folia exeunt, ac deinde caulem emittunt nullis diſtinctum internodiis. ¶ Speciatim vero, ſive per excellentiam caulis, ſive colis thyrſum braſſicæ ſignificat, & per ſynecdochen ſumitur pro braſſica, quia thyrſus ipſius amplius cæteris oleribus creſcit. *Plin.* 17. 24. Odit vitis & caulem & olus omne. *Horat. l.* 2. *ſat.* 4. Caule ſuburbano, qui ſiccis crevit in hortis, dulcior. ¶ Caulis item in volucrum pennis dicitur calamus extra cutem eminens, e quo plumea illa lanugo erumpit. *Plin. l.* 11. *c.* 39. Pennarum caules omnium avium præciſi non creſcunt, avulſi autem renaſcuntur. ¶ In animalium quoque caudis caulis dicitur illud, unde pili naſcuntur. *Idem l.* 11. Boum caudis longiſſimus caulis, atque in ima parte hirtus. ¶ Quandoque (ſicut docet *Servius*) ſumitur pro virili membro, quandoque pro enſis parte, quæ manubrio inditur, quandoque pro haſtili, vel haſtæ extremitate, in qua cuſpis infigitur. Vocem *colis* vide ſuo loco. V. etiam *cauliculus*.

Caulōdes, [illegible], braſſicæ ſpecies caule magno. *Plin. l.* 20. *c.* 9.

Caulon, ōnis, m. *Caſtel vetere*, oppidum magnæ Græciæ in monte cognomine, in ora Calabriæ ultima. *Virg.* 3. *Æn. v.* 553.

Caunĕæ, & Caunites, & Cauneus, a, um, f. 1. [illegible], ficus e Cauno Cariæ urbe. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 40. Cum M. Craſſus exercitum Brunduſii imponeret, quidam in portu caricas Cauno advectas vendens, Cauneas clamitabat, qua voce putabatur admonere voluiſſe, ne iret, quaſi diceret, *cave ne eas*.

Caunus, fil. Mileti ex Cyanee filia Mæandri, nepos Solis. A ſorore Byblide ſceleſte amatus fugit e Leſbo in Cariam. Hunc cum Byblis ſequeretur, multis peragratis provinciis, labore feſſa conſtitit, & lacrymis confecta in fontem verſa eſt. Ipſe vero ibi urbem ædificavit, quam ſuo nomine Caunum dixit. *Plin. l.* 5. *c.* 28. *Ovid.* 9. *Met.*

Cavo, is. V. in Caveo.

Cavo, as, a. 1. excavo, *incavare*, Gall. *caver*, *creuſer*, Hiſp. *cavar*, [illegible], cavum facio. *Liv. l.* 21. *c.* 26. Naves alias cavabant, ex ſingulis arboribus. *Virg.* 1. *Georg. v.* 262. Cavat arbore lintres.

Cavoſitas, is, cavatura, locus cavus. *Tertul. de Anima*, *c.* 55. & *de Pudicitia*, *c.* 10.

Caupo, nis, m. 3. *oſte*, *oſtiere*, Ger. *wirth*, *gaſtgeber*, Gal. *cabaretier*, *tavernier*, Hiſp. *tavernero*, *ventero*, [illegible], eſculentorum, poculentorumque venditor, a voce Græca, quæ allata eſt. Sed alii dicunt cauponem nomen eſſe generale, quod etiam comprehendit mercatores, & inſtitores, factumque eſſe a copiis: alii a verbo cavo factum eſſe primo cavipam, vas vinarium, deinde ab eo caviponem, & caviponam, quod cavis in locis vinariam exercerent, *Cic.* 1. *de Divin. c.* 27. Alterum, ad cauponem divertiſſe, ad hoſpitem alterum. *Martial. l.* 1. *epigr.* 57. Non potes, ut cuperes, vendere, caupo, merum.

Caupōna, f. 1. *oſteria*, חנות, Ger. *gaſtgeberin*, *oder*, *wirthſhauſſ*, Gal. *cabaret*, *ou cabaretiere*, Hiſp. *taverna*, *o tavernera*, [illegible], ſignificat tabernam, in qua vinum & eſculenta venduntur. *Cic. in Piſ. c.* 22. Nonne tibi nox erat pro die, caupona pro oppido. ¶ Pro copa, ſeu muliere cauponam exercente uſurpari, teſtis *Priſcian. l.* 6. *Lucil. ſat.* 3. Caupona hic tamen una Syra.

Cauponarius, a, um. *Dig. l.* 23. *t.* 2. *leg.* 43. Inſtrumenta cauponarii. Al. *cauponis*.

Cauponium, ars cauponis. *Dig. l.* 23. *t.* 2. *leg.* 15. In cauponio. Al. *in caupona*.

Cauponius, a, um, o. 1. 2. *coſa che appartenga all' oſte*, [illegible], quod ad cauponem pertinet. *Juſtin. l.* 1. Juſſitque cauponias, & ludicras artes, & lenocinia exercere. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 19. Puer cauponius: h. e. meritorius. V. *Taubman. ad Plaut. Pſeud.* 2. 4. 48.

Caupōnor, aris, d. 1. lucri cauſa quidvis facio, *far oſteria*, Germ. *wirtſchafft treiben*, [illegible], cauponariam exerceo, vel re aliqua lucri cauſa ad quæſtum abutor. *Ennius apud Cic.* 1. *Offic. c.* 12. Nec cauponantes bellum, ſed belligerantes. *h. e.* non lucri cauſa bellum gerentes.

Cauponŭla, f. 1. parva caupona. *Cic.* 2. *Phil. c.* 31. Delituit in quadam cauponula.

Caupŭlus, vel Caupolus, i, m. genus navigii apud *Gel.* 10. 25. & ſi *Iſidoro* credimus *l.* 19. *c.* 1. idem quod lembus, aut cymba.

Caurīnus, a, um, adject. a Caurus. *Gratius in Cyneget. v.* 296. Verum ubi Caurino perſtrinxit frigore veſper.

Caurio, is, ire, verbum effictum ad exprimendam Pantheræ vocem. *Auctor Carminis de Philomela*, *quod Ovidio tribuitur*, *v.* 51. Panter caurit amans, pardus hiando felit.

Caurus, i, m. *Coro*, *Ponente*, *Maeſtro*, idem quod Corus, ventus Occidentalis. *Virg.* 3. *Georg. v.* 356. Semper hyems, ſemper ſpirantes frigora Cauri. V. Corus.

Cauſa, vel Cauſſa, æ, (ut *Virgil.* & *Cic.* ſcripſere, teſte *Quintil. l.* 1. *c.* 7.) *cagione*, *motivo*, סבה, גרם, תולדה, Ger. *ein urſach*, Gal. *cauſe*, *raiſon*, Hiſp. *cauſa*, [illegible], proprie dicitur id, ex quo, vel propter quod, vel per quod, vel a quo aliquid fit, quaſi *cavſa*, a caveo, ut *Scauro placet*, & *Priſciano*. *Cicer. de Fato*: Cauſa eſt quæ id efficit, cujus eſt cauſa, ut vulnus mortis. ¶ Quatuor autem cauſarum genera ſtatuit *Ariſtot.* materiam ſc. formam, efficiens, & finem. Plato quintam addit, ſc. exemplum, ſeu Ideam. ¶ Eleganter poſt *cauſa* ponitur *quamobrem*. *Ter. Eun.* 3. 6. Aliquam cauſam quærebat ſenex, quamobrem aliquid faceret. Et *ibid.* 1. 2. 65. Multæ ſunt cauſæ, quamobrem cupio abducere. ¶ Dicimus etiam tua, mea, veſtra cauſa &c. *Cic. Fam.* 15. *epiſt.* 18. Non tam mea cauſa, quam Reip. nomine. ¶ Aliquando *cauſa* omittitur. *Tacit. hiſtor.* 4. *c.* 25. Tum e ſeditioſis unum vinciri jubet, magis uſurpandi juris, quam quia unius culpa foret. ¶ Significat aliquando prætextum, vel excuſationem. *Flor. l.* 2. *c.* 6. In cauſam belli deleta Saguntus, *Cæſ. de B. G. l.* 3. *c.* 76. Equitatum per cauſam pabulandi emiſſum. *Ter. Andr.* 1. 5. 22. Cenſen', me verbum potuiſſe ullum proloqui? Aut ullam cauſam, ineptam ſaltem, falſam? obmutui. *Cic. Fam.* 16. Si ob eam rem moraris, accipio cauſam. *h. e.* excuſationem. ¶ Item occaſionem, *Cic. l.* 2. *de Div. c.* 2. Nec mihi quidem cauſam explicandæ Philoſophiæ attulit gravis caſus Reip. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 18. Hanc nactus appellationis cauſam Quintilius: h. e. occaſionem appellandi milites. ¶ Item conditionem. *Cic. de Leg. Agrar.* 3. *c.* 2. Solutæ in meliore cauſa ſunt, quam obligata. ¶ Item morbum: unde *cauſarius*. *Tibul.* 1. *el.* 9. *v.* 51. Non illi ſontica cauſa. ¶ Item negotium quodlibet, *negozio*, *faccende*. *Cic. Verr.* 5. Ei Senatus dederat publice cauſam, ut mihi fratrique meo gratias ageret. ¶ Item emolumentum, commodum. *Plaut. Aſin.* 3. 1. 17. Ubi quieſco, omnis familiæ cauſa conſiſtit tibi. Ita JCti rem reſtituendam dicunt cum ſua cauſa, h. e. cum ſuo emolumento. Nec aliter intelligendus eſt Titulus, *De fructibus*, & *omni cauſa*. ¶ Videtur etiam uſurpari pro conjunctione. *Cic. pro Quint. c.* 15. Is, quicum tibi affinitas, ſocietas, omnes denique cauſæ, & neceſſitudines veteres intercedebant. ¶ Dicitur aliquando cauſa rei pro ipſa re. Sic apud JCtos veteres cauſa facti, pignoris, ordinis, bonorum &c. pro facto, pignore, ordine, bonis paſſim dicuntur. ¶ Sed ea frequentiſſima notio eſt, præſertim apud Oratores, qua accipitur pro quæſtione, ſeu controverſia, quæ verſatur circa certas perſonas, loca, tempora, actiones, negotia; cujuſmodi ſunt, quæ in Foro, & judiciis agitantur. Hanc Græci [illegible] dicunt, h. e. quæſtionem definitam, *lite*, *cauſa*. Hinc cauſam dicere, defendere, agere, orare, perorare paſſim apud Cic. & alios, *trattar*, *o difender cauſa*. Ubi advertendum eſt, cum abſolute invenitur, cauſam dicere, id non actori, ſed reo tribuendum eſſe, idemque valere, ac defendere. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 5. Accuſant ii, qui in fortunas hujus invaſerunt, cauſam dicit is, cui præter calamitatem nihil reliquerunt. Hinc cauſæ dictio, h. e. defenſio, *Cæſar. B. G. l.* 1. *c.* 4. *Liv. l.* 29. *c.* 19. Ex vinculis cauſam dicere. Ital. *dar le ſue difeſe in prigione*. ¶ Aliquando cauſam dicere, eſt recuſare, deprecari: *Terent. Phorm.* 2. 1. 42. Non cauſam dico, quin quod meritus eſt, ſeram. ¶ Cauſa cadere, eſt cauſam amittere, *perder la lite*. *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 19. Contra eſt *cauſam vincere*: pro quo, cauſam tenere, dixit *Suet. in Domit. c.* 9. ¶ Indicta cauſa condemnare: h. e. reum non auditis ejus rationibus damnare, *Cic.* ¶ Cauſam contendere, pro diſceptare, *Lucret. l.* 4. *v.* 476. ¶ Conjicere, conſiſtere, ſive conſtituere cauſam dicitur is, qui controverſiam apud Judicem præſentibus teſtibus exponit, quod actoris eſt proprium. *Gel. l.* 5. *c.* 9. Litem cum Evathlo conteſtatur: Et cum ad Judices conjiciendæ, conſiſtendæque cauſæ gratia veniſſent, tunc Protagoras ſic exorſus eſt, &c. *Quintil. l.* 1. *c.* 7. (al. 13.) docet, Ciceronem, ac Virgilium duplici ſſ ſcripſiſſe: ſimulque indicat, tum ante, tum poſt eos ſimplicem ſ fuiſſe adhibitam. Extant præterea monumenta antiqua permulta pro utraque ſcriptione. Ex Orthographis *Manut.* vult *cauſſa*: *Dauſquio* placet *cauſa*: utrumque probat *Cellarius*.

Cauſālis, le, ad cauſam pertinens, ut Cauſalis ratio, *Auguſt. l.* 7. *de Gen. ad litter. c.* 13. ¶ Cauſales conjunctiones dicuntur a Grammaticis, quibus aliquo modo cauſa redditur rerum. *Chariſ. l.* 2. *pag.* 199. *Putſch. Diomed. l.* 1. *pag.* 410. & *Priſcian. l.* 16. *pag.* 1017. ¶ Quod legitur apud *Arnob. l.* 5. *pag.* 168. Sicut ſuis ſcribit in Cauſalicus Butas: *cauſalia*, vel *cauſales* libri ſunt, in quibus de cauſis rerum diſſeritur.

Cauſaliter, per cauſam, vel cauſæ vim præſtando. *Auguſtin. l.* 5. *de Gen. ad litter. cap. ult.* Quæ terra producit potentialiter, atque cauſaliter.

Cauſarie, adverb. ſc. per cauſariam miſſionem, *Macer. Dig.* 49. 16. 13. Ad eum qui cauſarie miſſus eſt &c. Alii aliter legunt.

Cauſarius, a, um, morbidus, valetudinarius, *cagionevole*, a cauſa, quæ quandoque morbum ſignificat, *Sen. epiſt.* 68. In animo noſtro ſunt quaſi cauſariæ partes, quibus adhibenda curatio eſt. Et *præfat. l.* 1. *Natur. quæſt.* Hoc corpus cauſarium, ac fluidum periturumque &c. ¶ Hinc cauſaria miſſio in militia dicitur, quæ fit ob valetudinem. *Leg.* 13. *ff. de re milit.* Et Cauſarius miles, h. e. adverſa valetudine affectus, *Liv. l.* 6. *c.* 6. Tertius exercitus ex cauſariis, ſenioribuſque ſcribatur.

Cauſātĕ, adverb. cum cauſa, *Plin. in præfat. hiſtor. natur.* cauſatius defendere, *con più ragione*.

Cauſatio, f. 1. *preteſto*, *ſcuſa*, Ger. *entſchuldigung*, Gal. *excuſe*, Hiſp. *eſcuſa*, [illegible], prætextus, excuſatio. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Ne cauſatio iſta ægri corporis perpetuam vacationem daret. ¶ Significat etiam morbum, apud *Pallad. de R. R. l.* 1. *tit.* 4. Si ſalvo capite, in pulmonibus ac thorace aut nulla, aut rara cauſatio eſt.

Cauſativus, a, um, o. 1. 2. *quello che dà cagione di far qualche coſa*, [illegible], quod eſt cauſa, ut aliquid fiat. *Martian. Capel. l.* 5. Cauſativum litis eſt, quod facit dubitationem. ¶ Cauſativus caſus apud *Priſcian. l.* 5. eſt accuſativus.

Cauſātrix, icis, f. quæ in cauſa eſt, ut aliquid fiat. *Dig. l.* 38. *tit.* 10. *leg.* 4. Omnis mali cauſatrix.

Cauſia, f. 1. *cappello*, [illegible], pileus latos margines habens ad prohibendum Solis æſtum, a [illegible], uro. *Plaut. Mil.* 4. 4. 42. ad naucleri habitum refert. Facito, inquit, ut venias huc ornatus ornatu nauclerico, Cauſiam habeas ferrugineam &c. *Valer. Max.* Macedonibus tribuit, *l.* 5. *c.* 1. *extern.* 4. ¶ *Veget. l.* 4. *c.* 15. refert inter vinearum militarium nomina.

Cauſidicīna, æ, f. 1. ipſa ars ſeu munus Cauſidicorum. *Cod. Theodoſ. leg. ult. de Cohortal. princ. cornic. Ammian. Marcellin. l.* 30. *c.* 16. *Symmach. l.* 5. *ep.* 17. & 75.

Cauſidicus, m. 2. cauſæ patronus, *avvocato*, Germ. *advocat*, Gal. *avocat*, Hiſp. *abogado*, [illegible], qui cauſas agit. Apud optimos Scriptores valde differt ab oratore. Nam ita appellatur quicumque rabula, & vilis patronus, qui ſola voce, & garrulitate valet. *Cic.* 1. *de Orat. cap.* 46. Non enim cauſidicum neſcio quem, neque proclamatorem, aut rabulam hoc ſermone conquirimus, ſed &c. Adde *in Orat. cap.* 9.

Cauſificor, d. 1. [illegible], idem quod cauſor. *Plaut. in Aul.* 4. 4. 15. Non cauſificor, quin ego illam habeam potiſſimum.

Cauſor, aris, deponens, *ſcuſarſi*, Germ. *ſic entſchüldigen*, Gall. *s'excuſer*, Hiſp. *eſcuſarſe*, [illegible], rei geſtæ cauſam affero, excuſationem adduco. *Virgil. Ecl.* 9. Cauſando noſtros in longum ducis amores. *Tacit.* 3. *hiſtor. c.* 59. Sabinus inhabilem labori & audaciæ valetudinem cauſabatur. ¶ Interdum eſt accuſare, criminari, *Hor. l.* 1. *epiſt.* 14. *v.* 12. Locum immeritum cauſatur inique. ¶ Interdum expoſtulare. *Trebel. Pol.* 30. *Tyrannis*, *lib. ult.* Qui cum malevolis quidem, ſed bono animo cauſaberis. ¶ Paſſive eſt apud *Ovid. de nuce*, *v.* 124. Cauſabor, quare ſit lapidoſus ager. Al. leg. *cauſa habeor*.

Cauſticum, n. 2. quod habet vim uſtivam. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Stirpium braſſicæ aridorum cinis inter cauſtica intelligitur.

Cauſticus, a, um, *cauſtico*, [illegible], urendi vim habens. *Plin. lib.* 27. *cap.* 9. Vis ei cauſtica eſt.

Cauſŭla, æ, diminutiv. *picciola cauſa*, *picciol motivo*. *Hirt. de B. Afric. c.* 54. Parvulam modo cauſulam nactus Cæſar. *Cic. de opt. gen. orat. cap.* 3. Lyſias parvarum rerum cauſulas ſcripſit.

Caute, *cautamente*, Germ. *vorſichtiglich*, Gal. *prudemment*, Hiſp. *cautamente*, [illegible], prudenter, callide. *Cic. pro Cluen. c.* 3. A me omnia caute, pedetentimque dicentur. *Idem pro Dejot. c.* 6. Cautius efficere aliquid. Et *Attic. l.* 15. *epiſt.* 26. Cautiſſime navigare.

Cautēla, f. 1. *cautela*, [illegible], cautio. *Paul. in l. ſi defunctus*, §. *qui ad communi*. *ff. de proc.* Qui ad communi dividundo judicium datus eſt, ad agendum idem, & ad defendendum videbitur datus, duplici cautela interponenda. Vet. Gloſſ. Cautela; [illegible].

Cauter, eris, m. 1. *cauterio*, idem quod cauterium, [illegible]. *Tertul. de Pal. cap. ult.* Adigo cauterem ambitioni. Adde *Prudent. in Vincent. v.* 229.

Cauteriso, as, cauterio uro. *Veg. l.* 3. *de re veterin. c.* 2. *altero*.

Cauterium, rii, n. *cauterio*, [illegible], inſtrumentum, quo notæ, ſeu ſtigmata imprimuntur. *Senec. l.* 4. *Benef. c.* 37. item quo morbi inſanabiles inuri ſolent, a [illegible], uro, vel a caveo. *Plin. l.* 22. *c.* 23. Tempeſtive datum cauterii vim

ob-

obtinet. ¶ Eſt item pictorum inſtrumentum, quo in pictura encauſtica ad colores ceris inurendos utuntur. *Martian. l. Item pictoris. Dig. de inſtruct. vel inſtrum. leg.* Pictoris inſtrumento legato, ceræ, colores cedunt, item penicu-li, & cauteria, & conchæ.

Cautes, cautis, f. *ſaſſi aſpri, e grandi*, צור, Ger. *felſ*, Gal. *rocher*, Hiſ. *pena, ſergia*, ſaxum aſperum, & abruptum, rupes. *Virg. 6. Æn. v. 471.* Quam ſi dura ſilex, aut ſtet Marpeſia cautes. *Cæſ. 3. B. G.* Nihil ſaxa, & cautes timerent. ¶ *Prudentius* recto caſu *cautis* dixit, ut ſecundam corriperet. *Roman. v. 701.* Quæ cautis illud perpeti ſpectaculum poſſit?

Cautim, prudenter, callide. *Ter. Heaut. 4. 8. 29.* Cautim, & paulatim dabis.

Cautio, onis, f. 3. *cauzione, ſicurtà*, זהירה, Ger. *verſicherung*, Gal. *pourvoyance, caution*, Hiſp. *cautela, caution*, ἀσφάλεια, providentia quædam, qua advertimus, & vitamus, ne quid mali nobis accidat. *Cic. Tuſc. 4. 6.* A malis natura declinamus, quæ declinatio ſi cum ratione fiet, cautio appellatur. *Ter. Adelph. 3. 4. 57.* Piſces ſi mihi ne corrumpantur, cautio eſt. ¶ Cautiones etiam a JCtis vocantur fidejuſſiones, aut aliæ etiam ſtipulationes, quibus nobis cavemus, ideſt ſecuros nos reddimus. *Ulpian. l. ita autem, §. Julianus, ff. de admin. tut.* quæ alio nomine chirographa aut ſyngraphæ dicuntur. Adde *Cic. 7. Fam. ep. 18.* ¶ Simili ſenſu videtur uſus *Sen. de Benef. l. 7. c. 10.* Video iſtis diplomata, & ſyngraphas, & cautiones, vacua habendi ſimulacra.

Cautionalis, le, o. 3. quod ad cautionem pertinet. *Ulpian. Dig. 46. 5. 1.* Prætoriarum ſtipulationum tres videntur eſſe ſpecies, judiciales, cautionales, communes.

Cautiuncula, æ, f. parva cautio. Habetur in *Notis Tironis & Senecæ*, in calce Inſcription. *Gruter. fol. 8. col. 5.* ubi legitur etiam *poſtiuncula*.

Cautor, m. 3. *quello, che difende gli altri*, זהיר, Ger. *verhueter*, qui cavet, & providet aliis, quales ſunt Juriſconſulti, & patroni, qui conſultoribus, aut clientibus ſuis cavere ſolent, & providere, ne quid cauſa eorum detrimenti accipiat. *Cic. pro Sext. c. 7.* Niſi ipſum cautorem alieni periculi ſuis propriis periculis terruiſſet.

Cautus, a, um, o. 1. 2. tutus, providus, circumſpectus, *cauto, prudente, ſicuro, ſcaltrito, accorto*, זהיר, Ger. *fürſichtig*, Gal. *aviſé*, Hiſp. *cauto*, ἀσφαλής, qui ſibi ſcit cavere. *Ter. in Phorm. Tacit. 2. hiſt. 76.* Cautiſſima ſenectus. Cautus eſt, ubi nihil opus eſt. ¶ Cum infinito *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 51.* dignos aſſumere cautus. ¶ Cum genitivo *Macrob. 1. Saturn. 15.* Rei divinæ cautus. ¶ Nonnunquam ponitur pro re, cui cavetur, & tutum ſignificat. *Cic. pro Cæc.* Quo res mulieri eſſet cautior. *Luc. l. 4. v. 409.* Cautus ab incurſu belli. ¶ Cauto opus eſt, pro cavendum eſt, *Plaut. Ciſt. 2. 1. 59. Moſt. 4. 2. 22. Mer. 2. 3. 128.*

Cavum, i, vel cavus, i, *cavità, buco*, locus concavus, vel cavatus, κοίλωμα. *Horat. l. 1. epiſt. 7. v. 33.* Macra cavum repetes arctum, quem macra ſubiſti. *Colum. l. 12. c. 8.* Cavum, quem feceris, ſurculo obturato. *Cato de R. R. c. 38.* Ita neque aſpergo nocebit, nec cava mures facient.

Cavus, a, um, o. 1. 2. *vuoto, cavato, concavo*, κοῖλος, concavus, vacuus. *Virg. 3. Æn.* Dat ſignum ſpecula Miſenus ab alta ære cavo. *Ovid. 1. de Art. amat. v. 520.* Inque cava nullus ſtet tibi nare pilus. *Cavi menſes* dicuntur a *Cenſorino de die nat. cap. 20.* qui dies triginta habent, & *pleni*, qui XXXI. ¶ *Cavus* ſubſtant. V. in *Cavum*.

Caycus. V. Caicus. ¶ *Cayci*, *orum* ſunt populi Germaniæ, quorum meminit *Lucan. 1. 463.* Hos *Claudian.* vocat *Caucos*, *1. in Eutrop. v. 379.*

Cayſtrius, a, um, adject. a Cayſtro, ut ales cayſtrius, pro cygno apud *Ovid. l. 5. Triſt. eleg. 1. v. 11.*

Cayſtrus, & Caiſtros, i, m. *Chiay*, Κάϋστρος, fl. Aſiæ minoris, qui oritur ex Phrygia, deinde per Lydiam non longe a Sardibus labitur, & per Joniam in ſinum Jonium ſe ſe exonerat, inter Epheſum, & Colophonem. Dictus eſt a καίω, uro, ideſt a regione torrida, & deuſta Phrygiæ. *Virg. 1. Georg. v. 384.* Dulcibus in ſtagnis rimantur prata Cayſtri. *Ovid. Metam. 5. v. 386.* non illo plura Caiſtros, &c. ubi al. leg. *caiſter*.

C A N T E E.

Ce, adjectio ſyllabica jungitur fere caſibus pronominis *hic*, ut *hicce*, *hujuſce*, *hiſce*, *hoſce*, &c. *Horat. l. 1. Sat. 2.* Hiſce verſiculis, &c.

Cea, Cia, Ceos, Hydruſſa, *Zea*, *Zia*, inſula una Cycladum, prope Atticam reg. Dicta eſt a Ceo Titani filio. In ea olim veſtes bombicinæ pretioſæ texebantur, in uſum fœminarum. ¶ Pop. *Cii*, apud quos nec tibicines, nec meretrices fuere, cum alieni a voluptatibus eſſent. Hinc adagium, *Non Chius, ſed Cius*, de rebus valde diſcrepantibus. *Athen. l. 13.* Sed apud Ariſtarchum legitur, *Non Chius, ſed Cous* de fortunatiore, quia *Chius* erat jactus taxillorum habens unum, *Cous* habens ſex. *Ovid. in Heroid. ep. 20. v. 221.* Inſula Coryciis quondam celeberrima nymphis Cingitur Ægeo nomine Cea mari.

Ceba, æ, f. 1. *Ceva*, opp. amplum Liguriæ, in Principatu Pedemontano, ad Tanarum flu. Pop. *Cebani*, Gent. *Cebanus, a, um*, ut Caſeus Cebanus, qui a *Plinio* laudatur *lib. 11. cap. 42.*

Cebānus, a, um. V. Ceba.

Cebren, nis, Κεβρήν, fluvius Troadis, unde Cebrenis.

Cebrenia, æ, f. 1. Cebrena, Cebrina, Κεβρηνία, regio Troadis, per quam Cebrenus fl. decurrit, cum opp. Cebrenia, vel Cebrene, non procul a Sepſi. Nomen accepit a Cebrine Priami notho.

Cebrēnis, idis, patronym. fœmin. *Ovid. Met. 11. v. 769.* Aſpicit Heſperiem patria Cebrenida ripa. ¶ Fingitur filia Cebrenis flu. in Troade. Fabulam V. apud *Ovid. loc. cit.* & *Apollod. l. 3. n. 5.*

Cebrēnus, a, um, adject. a Cebrene: *Auſon. ep. 14.* Sic qui venalis tam longa ætate Cebrenus, &c. Hoc tamen loco eſt nomen proprium fundi.

Cecaumĕnus, κεκαυμένος, uſtus, vel urens, a καίω, uro. *Capel. l. 1. de nupt. Merc.* &c. Flamma flagrantior ab ipſius cecaumenis exanclata fomitibus.

Cecinna, vel Cecina, m. 1. *Cecina*, fl. Etruriæ, qui oritur in agro Volaterrano, inter Volaterras, & Senas, & in Mare Medit. ſe exonerat.

Cecropia, æ, arx Athenis, & oppidum ipſum. *Plin. l. 7. cap. 56.* Oppidum Cecrops a ſe appellavit Cecropiam, quæ nunc eſt arx Athenis. ¶ Sumitur & pro Attica regione. *Catul. in nupt. Pel. & Thet. v. 79.* Cecropiam ſolitam eſſe dapem dare Minotauro.

Cecropĭdæ, arum, Athenienſes, ita dicti a Cecrope eorum primo Rege, & Athenarum conditore. *Virg. 6. Æn. v. 20.* Tum pendere pœnas Cecropidę juſſi. ¶ Cecropidę pro nobilibus, propter originis antiquitatem. *Juven. Sat. 8. v. 45.* Quorum nemo queat patriam monſtrare parentis: Aſt ego Cecropides. V. Cecrops.

Cecrŏpis, idis, patronymic. fœmin. filia Cecropis regis Athenienſium. *Ovid. 2. Metam. v. 805.* ¶ Sumitur etiam pro quacumque Athenienſi. *Juvenal. ſat. 6. v. 186.* De Sulmonenſi mera Cecropis. ¶ Adjective *Ovid. Heroid. epiſt. 10. v. 100.* Impia funeribus, Cecropi terra, tuis.

Cecropius, a, um, Atticus, Athenienſis, ut Cecropius cothurnus, *Horat. lib. 2. od. 1. verſ. 12.* quia Cecrops Athenis primus tragœdias ſcripſit. Arx Cecropia. *Ovid. Metam. 6. verſ. 70.*

Cecrops, opis, m. 3. antiquiſſimus Rex Athenienſium, qui Athenas vel condidit, vel amplificavit jam conditas a Pallade. Regnavit annos 50. Hinc Athenienſes *Cecropidæ* dicti ſunt. ¶ *Euſebius* narrat, triceſimo quinto Moyſis anno Cecropem regnare cœpiſſe, annis ante Trojam captam 375. V. *Polyd. Virg. lib. 1. cap. 4. & 6.*

Cedens, entis, particip. *Plin. lib. 3. ep. 6.* Cedentes capilli. *h. e.* flexiles.

Cedenter, adverb. cedendo. *Cal. Aurel. Acut. 3. 16.* Ita reſpondentes, ut cedenter, ac ſine ulla conſtantia cum conſentiendo coerceant.

Cediānus, a, um, ad Cedias pertinens, qui eſt locus Campaniæ prope Sinueſſam. *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 448. n. 4.* Cediani coloni.

Cedĭtius, a, um, Cedianus ut Ceditius campus, *Plin. 11. 42.*

Cedo, is, ceſſi, ceſſum, n. 3. concedo, locum do, *cedere, dar luogo*, ὑποχωρέω. *Cic. Fam. 4. epiſt. 9.* Tempori cedere, ſemper ſapientis eſt habitum. Cedere alicui in aliqua re. *Id. 2. Offic. Ovid. 2. de art. v. 197.* Cede repugnanti, cedendo victor abibis. ¶ Sic cedere vita, vel e vita, pro mori. *Cic. de clar. Orat. c. 1. Tacit. hiſtor. l. 2. c. 55.* ¶ Sic cedere iræ, h. e. iræ dare locum. Cedere de ſuo jure, h. e. jus quod habemus alteri dare. *Cic. 2. Offic. c. 18.* ¶ Cedere foro, pro eo quod Ital. dicitur *fallire*. *Juven. Sat. 11. v. 50.* ¶ Cedere bonis, pro omnia bona ſua creditoribus tradere. *Quintil. lib. 6. c. 1.* ¶ Cedere ab aliquo, h. e. recedere. *Virg. Æn. 3.* Illa manent immota locis, nec ab ordine cedunt. ¶ Cedere etiam dicitur, quod ad nos pervenit. *Virg. 3. Æn. v. 333.* Morte Neoptolemi regnorum reddita ceſſit Pars Heleno. ¶ Interdum ſignificat evenire, *accadere, ſuccedere*, ut cedere bene, male, feliciter, &c. *Virg. 12. Æn. v. 148.* Cedere res Latio: ubi *Serv.* Feliciter cuncta procedere. ¶ Item incedere. *Plaut. Pſeud. 4. 1. v. ult.* Non prorſus, verum ex tranſverſo cedit. Sic *Var. l. 6. de L. L.* ¶ Dies cedere dicitur, cum accedit tempus, quo incipit deberi pecunia. *Ulpian. l. 213. ff. de verb. ſignific.* ¶ Alio ſenſu *Cic. de Senect.* Horę quidem cedunt, & dies, menſes, & anni, nec præteritum tempus unquam revertitur. *h. e.* recedunt, prætereunt. ¶ Particip. ceſſus, a, um, *ceduto*, *Ulpian. Inſtit. tit. 20.* Si antequam adeatur hæreditas, in jure ceſſa ſit, perinde hæres ſit, cui ceſſa eſt, &c.

Cedo, eſt verbum anomalum imperativi modi, 2. perſ. num. ſingul. & ſignificat da, tribue, cum accuſ. vel cum accuſ. & dat. *Cic. 5. Ver.* Cedo tabulas. *Id. 2. Ver. c. 42.* Cedo mihi leges Atinias. ¶ Interdum ſignificat dic, ſolo num. ſing. *Cic. de Sen. cap. 6.* Cedo, qui veſtram Rempublicam tantam amiſiſtis tam cito? ¶ Reperitur etiam in plur. num. *cette* pro *cedite*. *Enn.* apud *Non. cap. 2. n. 123.* Cette manus veſtras, meaſque accipite. *h. e.* date. *Pacuv. ibid.* Uter ſit, cette. *h. e.* dicite.

Cedrātus, o. 1. 2. illitus cedri ſucco, vel unguento. *Plin. l. 13. c. 13.* Libros cedratos tineas non tetigiſſe. *Harduin. ex MSS.* legit *citratos*.

Cedrelāte, es, f. 1. κεδρελάτη, cedrus magna, abietem æquans. *Plin. l. 24. c. 5.*

Cedrēus, a, um, adject. qui eſt ex cedro. *Vitruv. l. 2. c. 9.* Ex cedro oleum, quod cedreum dicitur, naſcitur.

Cedria, f. 1. κεδρία, pix, quæ ex cedrelate fluit. Eſt adject. ſubſtantive uſurpatum, quia pix ſubintelligitur. *Plin. l. 24. c. 5. Celſ. 5. 18. 35.*

Cedrīnus, a, um, o. 1. 2. κέδρινος, quod eſt ex cedro, *Plin. l. 16. c. 40.* Cedrinę trabes.

Cedris, idis, f. 3. cedri fructus. *Plin. l. 24. c. 5.*

Cedrium, n. 2. κέδριον, κεδρέλαιον, pix, vel oleum ex cedro, *Plin. l. 16. c. 11.*

Cedroſtis, f. 3. κέδρωστις, vitis alba, al. ampeloleuce. *Plin. l. 23. c. 1.*

Cedrus, f. 2. *cedro*, ארז, κέδρος, arbor perpetuo virens, jucundo odore, quæ a tinea immunis eſt, cujus pice, vel oleo res unctæ a tineis, & carie non læduntur. *Plin. l. 11. c. 40.* ¶ Hinc cedro digna loqui, h. e. digna immortalitate. *Perſ. Sat. 1. v. 42.* & *Horat. de Art. poet. v. 331.* Speramus carmina fingi Poſſe linenda cedro. Ubi Cedrus pro cedri ſucco ſumitur. Hoc enim illiti Numæ libri ad annos 535. durarunt, teſte *Plin. l. 13. c. 13.* & *Vitruv. l. 2. c. 9.*

Celænæ, f. 1. Celenæ, Κελαιναί, urbs Phrygiæ Magnæ, in monte ejuſdem nominis, juxta quam Marſias flu. decurrit. Ibi enim Marſyas auſus cum Apolline tibiarum cantu certare, victus, excoriatus, & tandem in fluvium ſui nominis converſus eſt. *Luc. 3. 205. Stat. 4. Theb. v. 186.*

Celænæus, a, um, ad Celænas pertinens; ut Marſyas Celænæus, *Martial. 10. 62.* Celænæus concubinus, *Id. 5. 42.* h. e. Atys, Celænis natus.

Celæno, us, f. 4. Κελαινώ, una Harpiarum. Significat atram, tenebroſam, a κελαινός, niger. *Virg. 3. Æn. v. 245.* ¶ Fuit & Celæno una ex ſeptem Lycurgi filiabus, quæ quod Liberum educaſſent, a Jove inter ſidera relatæ ſunt, dicunturque Pleiades. *Ovid. in Heroid. ep. 19. v. 135.*

Celāte, adverb. clam, tecte, *di naſcoſto, naſcoſtamente*. *Ammian. l. 14. c. 7.* Non celate turbidum ſæviebat ingenium.

Celātim, *aſcoſamente, celatamente*, Ger. *heimlich*, Gal. *ſecrettement, en cachette*, Hiſp. *eſcondidamente*, κρυφίως, clam, abſcondite. *Siſen. apud Gel. l. 12. c. ult.* Quam maxime celatim poterat.

Celato, nomen deæ eſſe creditur, & legi in illo *Varron.* apud *Gel. l. 13. c. 22.* Sed Anna Perenna, Panda, Celato, Pales, &c. Sed Eruditi reponunt *et Lato*, vel Græce, *et* Λητώ, h. e. Latona. V. *Turn. l. 19. Adverſ. c. 11.*

Celātor, oris, m. 3. *naſconditore*, qui celat. *Luc. l. 10. v. 286.* Qua Deus undarum celator, Nile, tuarum Te mihi noſſe dedit.

Celātus, a, um, nom. ex particip. abſconditus, tectus, *naſcoſto, occulto*, ut bene diſſimulatus, & celatus amor, *Ter. Andr. 1. 1. v. 105.* Celata virtus, *Horat. lib. 4. od. 9. v. 30.* ¶ *Ter. Adelph. 3. 2.* Celato opus eſt. *Plaut. Trinum. 2. 1. 15.* Celati indagator.

Celebrabĭlis, le, celebrandus, celebris. *Ammian. l. 29. c. 5. (al. 34.)* Ætatum ordinumque omnium celebrabili favore ſuſceptus.

Celebratio, onis, f. 3. *celebrazione*, חג, חגיגה, πανήγυρις, actus celebrandi. *Cic. Attic. lib. 15. epiſt. 29.* De celebratione ludorum Bruti tibi aſſentior. ¶ Item frequentatio. *Id. pro Sylla, cap. 26.* Quæ domus, quæ celebratio quotidiana? &c. ¶ Item laudatio. *Plin. lib. 34. cap. 5.* Equeſtres ſtatuæ Romanam celebrationem habent.

Celebrātor, oris, m. qui celebrat. *Martial. l. 8. epigr. 76.* Hyperborei celebrator Stella triumphi.

Celebrātus, a, um, nom. ex particip. frequentatus, *frequentato*, πολυβόητος. *Curt. l. 4. c. 8.* Celebrata regia Memnonis. *Liv. l. 3. c. 63.* Celebratior ſupplicatio. *Cic. 2. Phil.* Scio me in rebus celebratiſſimis ſermone omnium verſari. ¶ Subſtantive celebrata, orum, pro juſtis ſepulturæ, affert *Demetrius* ad illud *Martialis l. 9. epigr. 16.* Inſcripſit tumulo ſeptem celebrata virorum ſe feciſſe Chloe. Sed alii ly *celebrata* adjective accipiunt, i. e. famoſa. Alii legunt *ſcelerata*. ¶ Item laudatus. *Plin. 31. 2.* Fontes celebrati carmine Laureæ Tullii.

Celebreſco, n. 3. *divenir famoſo*, ἐνδοξάζω, celebris fio. *Attius* apud *Non. c. 2. n. 158.* Et qualiſcunque fama celebreſcat tua.

Celĕbris, & hoc celebre, vel celeber, bris, bre, o. 3. clarus, qui celebratur, colitur, *famoſo, celebre*, נזכר, Germ. *berühmt*, Gal. *celebre*, Hiſp. *celebre*, διάσημος, *Cic. 1. de Divin.* Nunquam illud Oraculum tam celebre, & tam clarum fuiſſet. *Cic. de Amic.* ex multis diebus, quos in vita celeberrimos, lætiſſimoſque viderit. ¶ Præterea celebris dicitur, qui frequentatur. *Cic. pro Leg. Manil. c. 12.* Portus Cajetæ celeberrimus, & pleniſſimus navium. *Auctor ad Heren.* Locus quæritur celebris, an deſertus? *Ovid. 4. Faſt. v. 391.* Circus erit pompa celeber, numeroque Deorum. ¶ Item velox, feſtinus. *Attius apud Non. 2. n. 161.* Celebri gradu greſſum acceleraſſe decet. niſi forte legendum eſt *celeri*.

Celebrĭtas, f. 3. fama, laus, honor, dignitas, & ſplendor, *fama*, δόξα. *Cic. 3. Offic.* In maxima celebritate, atque in oculis quondam civium viximus! ¶ Item frequentia, hominum concurſus, *frequenza*, קהל, Germ. *verſamlung*, Gal. *grand' aſſemblee*, Hiſp. *celebridad*, πανήγυρις. *Cic. Tuſc.* Magno ludorum apparatu, totius Græciæ celebritate. *Id. Attic. l. 3. epiſt. 7.* Odi celebritatem, fugio homines, lucem aſpicere vix poſſum. ¶ Celebritas etiam dicatur conventus ſacrorum, aut alterius rei peragendæ gratia. Vet. Gloſſ. Celebritas, ἑορτή, feſtus dies. Ita ſupremi diei celebritatem pro ſolemnibus exequiarum, dixit *Cic. pro Mil. c. 32.*

Celĕbro, as, a. 1. prædico, orno, honeſto, illuſtro, *celebrare*, δοξάζω. *Cic. pro Rab.* Hæc mira laus eſt, quæ non poetarum carminibus, non annalium monimentis celebratur. ¶ Eſt item colere, venerari, agere cum quadam celebritate, ἑορτάζειν, ἄγειν, ἑορτὴν, ut Celebrare diem feſtum, *fare feſta*, Celebrare ludos, *fare i giuochi*. *Cic. 1. Catil.* Celebratote illos dies cum conjugibus, & liberis veſtris. *Id. Phil. 6.* Ludi Apollinares celebrati. ¶ Sæpe etiam pro frequento uſurpatur. *frequentare*, הלל, חגג, קהל, Ger. *begehen*, *rühmen*, Gal. *celebrer, hanter*, Hiſp. *celebrar, frequentar*, φοιτάω πρός τι. *Cic. 1. de Orat. c. 45.* Q. Mutii janua, & veſtibulum maxima quotidie frequentia civium, ac ſummorum hominum ſplendore celebratur. *Ovid. Met. 4. v. 414.* Tectaque, non ſilvas celebrat. ¶ Significat etiam implere. Vet. Gloſſ. celebrat, πληροῖ. Eodem ſenſu uſurpatur etiam Concelebro. V. ¶ Item feſtinare, properare. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 35.*

1. 35. Hæc cito celebrate, ne quæ mora ſit, &c. V. *Taubman.*

Celebrus, a, um, idem ac celebris. Pro celeri, frequenti, *Gal. l.* 19. *c.* 4. De urina celebra, ex igni proximo facta, &c. Al. leg. *crebra*.

Celer, hæc celeris, hoc celere, adject. 3. velox, volucer, incitatus, *preſto*, *veloce*, [illegible], Ger. *ſchnell*, Hiſp. *ligero*, ταχύς. *Cic. pro Domo*, Videbam celerem mihi reditum fore. *Ovid. Met.* 8. *verſ.* 84. Fert ſecum ſpolium celeris. *Ter. Phorm.* 1. 4. 1. Niſi aliquod conſilium celere reperies. *Cic. in Orat. c.* 59. Mente nihil celerius. *Virg. Æn.* 12. *v.* 507. Fata celerrima. ¶ Cum infinito. *Horat. l.* 3. *od.* 12. Celer latitantem excipere aprum. ¶ Apud *Ennium* occurrit ſuperlat. *celeriſſimus* ut *Annal.* 16. Celeriſſimus rumor, apud *Priſcian. l.* 6. ¶ Reperitur etiam celer in feminino. *Liv.* apud *Priſcian. ibid.* Celer haſta. ¶ *Celere* neutrum pro celeriter, *Plaut. Curcul.* 2. 3. 4. Subito, propere, celere objectum eſt mihi negotium. ¶ Eſt etiam *Celer* cognomen Romanum, a pernicitate impoſitum, vel ab Equitibus Romuli, qui *Celeres* dicti ſunt: ut Q. Metellus Celer.

Celeranter, celeriter. *Accius* apud *Non. cap.* 11. *nu.* 33. Quis eſt, qui curſum huc celeranter rapit?

Celeratim, adverb. celeriter. *Siſenn.* apud *Non. cap.* 2. *nu.* 140. Quo magis celeratim poterant.

Celére, adverb. V. in Celer.

Celéres, um, m. trecenti equites a Romulo conſtituti ad cuſtodiam ſui corporis, ut *Liv. l.* 1. *c.* 15. narrat. *Feſtus* docet ita nominatos fuiſſe a Celere Remi interfectore, quem Romulus initio iis præfecerat, & Tribunum Celerum appellaverat. Alii derivant a Græco Κέλης, ητος, quod vel equum ſignificat, vel equitem equo inſidentem. V. *Celes*. Sunt etiam, qui ducunt a *celeritate*. Hæc omnia leguntur apud *Serv. ad Æn.* 11. *v.* 603. ¶ *Feſtus*, & *Plin. l.* 33. *c.* 2. docent, ſub regibus omnes equites *celeres* fuiſſe appellatos.

Celeripes, pedis, maſc. 3. *veloce*, [illegible], qui levis eſt pedibus. *Cic. ad Attic. l.* 9. *ep.* 7. Venit autem eo ipſo die ille celeripes, quem Salvius dixerat.

Celeritas, atis, f. 3. velocitas, pernicitas, *preſtezza*, *velocità*, [illegible], Ger. *behendigkeit*, Gal. *viteſſe*, Hiſp. *celeridad*, ταχύτης. *Cic.* 1. *Acad.* In pedibus celeritatem, in manibus vim ponebant. *Id. de clar. Orat. c.* 61. Expedita, & profluens celeritas verborum. ¶ In plur. num. *Id.* 1. *Offic.* 36. Suſcipere nimias celeritates.

Celeriter, cito, brevi tempore, mature, quam primum, propediem, *velocemente*, [illegible], Germ. *ſchnelliglich*, Gall. *viſtement*, Hiſp. *preſtamente*, *ligeramente*, ταχέως. *Cicer. Att.* 15. 27. Librum tibi celeriter mittam. *Id.* 2. *de Fin.* Celeritateque multa ſimul annuantem. *Caſ. de B. Gal. lib.* 2. *cap.* 3. Cum celerius omnium opinione veniſſet.

Celeritudo, f. 3. *velocità*, *preſtezza*, velocitas. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 12. L. Ælius putabat dictum leporem a celeritudine, quod levipes eſſet.

Celeriuſcule, adverb. *alquanto più preſto*. *Auct. ad Heren. lib.* 3. *cap.* 14. Celeriuſcule dicere.

Celeriuſculus, a, um, *alquanto celere*. Agnoſcit hanc vocem *Priſc. l.* 3.

Celero, as, n. 1. feſtino, celeritate utor, *affrettare*, [illegible], Ger. *eilen*, Gal. *hater*, Hiſp. *apreſſurar*, ταχύνω, celeriter aliquid facio. *Cic. de Univ. c.* 10. Quod ſemper uno modo celeraret. ¶ Uſurpatur & cum accuſ. *Virg.* 9. *Æn.* 378. Tum celerare fugam, patriaque excedere ſuadet. *Id. Æn.* 5. 609. Celerare viam. *Valer. Flac.* 4. 80. Celerare imperium alicujus. h. e. celeriter exſequi. ¶ Cum infinito *Auſon. in Moſel.* 355. ſed celerant in te conſumere nomen.

Celes, ētis, m. 3. κέλης, apud Græcos genus eſt navis, quam Latini celocem dicunt. *Plin.* 7. 56. *Gell.* 10. 25. ¶ Ab iiſdem Græcis *celes* dicitur, qui ab uno tantum regitur, freno, non jugo. item eques, qui in certaminibus publicis hujuſmodi equo utitur. *Plin.* 34. 5. *Serv. ad Æn.* 8. *v.* 635. ¶ Denique *celetes* dicti ſunt trecenti illi equites a Romulo inſtituti, qui ſæpius Latina voce, hinc fortaſſe ducta, *Celeres* appellantur. *Valer. Prob. in not.* Tr. Cel. Tribuni Celerum.

Celetizontes, m. 3. Κελητίζοντες, dicuntur, qui celeres equos regunt. *Plin. lib.* 34. *c.* 8. ¶ *Moſyeb.* per *e* ſcribit κελητίζοντες.

Celeus, diſſyllab. Κελεός, nom. propr. regis Eleuſinæ, a quo Ceres hoſpitio excepta omnem ei agriculturæ rationem aperuit. *Virgil.* 1. *Georg. v.* 165. Virgea præterea Celei, viliſque ſupellex.

Celeuſma, atis, n. 3. [illegible], Ger. *ein geſchrey*, *damit einer den andern zur arbeit ermanet*, Gal. *cry de pluſieurs perſonnes enſemble*, Hiſp. *grita como de marineros*, *o otros*, Κέλευσμα, eſt adhortatio portiſculi, ſeu celeuſtæ, ſcil. qui remigibus ſignum dat, a κελεύω, jubeo, hortor. *Aſcon. in Divin. Ver. cap.* 17. Cum remigibus celeuſma per ſymphoniacos ſolebat, & per aſſam vocem, ideſt, ore prolatam, &, ut in Argo navi, per citharam. ¶ Itaque celeuſma clamor eſt, vel cantus nautarum invicem ad remigandum hortantium. *Martial. l.* 3. *epigr.* 27. Lentos ſtigitis ad celeuſma remos. ¶ *Fortun. Venant. de Vita S. Martini l.* 4. *v.* 423. Celeuſma, æ, feminino gen. extulit, cum ait: Atque petens portum vada complet nauta celeuſma. ¶ Reperitur etiam *celeuma*, extrito ſ. nam & Græce κέλευμα dicitur.

Celia, vel Cælia, fem. 1. potus ex frugibus confectus, qui Hiſpanis præcipue in uſu erat, ſicut cervíſia Gallis. *Plin. l.* 22. *c. ult. Flor. l.* 2. *c.* 18.

Celibāris haſta, V. Cælibaris.

Cella, æ, f. *guardaroba*, *diſpenſa*, [illegible], Ger. *ein keller*, *ein ſpeiſſ kammer*, Gal. *cellier*, Hiſp. *celda*, *bodega*, [illegible], ubi aliquid reconditur, & aſſervatur, a *celo*. *Cic. in Rull.* Illi Capuam cellam, atque horreum agri Campani eſſe voluerunt. ¶ Capit autem cella ſignificationem pro ratione adjectivorum, quæ illi junguntur, ut cella vinaria, *cantina*, *canova*, cella olearia, cella farinaria, cella pomaria, cella lignaria, cella libraria, cella caſearia. *Cic. de Sen. cap.* 16. Semper boni, aſſiduique domini referta eſt cella vinaria, olearia, mellaria, & pomaria. *Virg.* 1. *Æn. v.* 432. favorum cavernas cellas vocavit cum ait. Diſtendunt nectare cellas. ¶ Item loca, in quibus lavamur, aut ungimur in balneis, cellæ dicuntur, ut Cella caldaria, frigidaria, tepidaria, *Pallad. l.* 1. *R. R. c.* 40. ¶ Cella item pars templi ſacratior, in quam ingredi cuivis fas non erat, *cappella*. *Cic.* 3. *Phil.* Armatos in cella Concordiæ incluſit. Sic cella Jovis, Minervæ, &c. apud *Liv.* Sic Capitolinum templum tres cellas habuit, quarum media Jovi, dextra Minervæ, læva erat Junoni ſacra, ut ex *Dionyſio* conſtat. ¶ Denique cellæ dicuntur cubicula ſervorum, ut cella oſtiarii, apud *Petron. c.* 29. Cellæ bubulcorum, & paſtorum, apud *Col. l.* 1. *R. R. c.* 6. *Cic. Phil.* 2. *c.* 27. Servorum in cellis ſtratos lectos conchyliatis Cn. Pompeii periſtromatis videres. ¶ Et meretricum fornices. *Juven. Sat.* 6. *v.* 122. *Martial. l.* 11. *epigr.* 46. *Petron. in Satyr. c.* 8.

Cellaria, æ, *diſpenſiera*, mulier, quæ cellæ, ſive penori præeſt, *Plaut. Mil.* 3. 1. 102. Jampridem quia nihil abſtulerit, ſuccenſet cellaria. Et quamvis hæc lectio valde incerta ſit, de qua V. *Taubman.* non tamen dubitandum de vocabulo, & munere, de quo multa *Pignorius de Serv. p.* 99.

Cellarienſis, ſe, adject. ad cellarium pertinens, ut cellarienſes ſpecies. *Cod. Theodoſ. l.* 32. *de erogat. militar. annonæ*. V. Cellarium.

Cellariolum, i, n. parvum cellarium. *Hieron. l.* 2. adverſ. *Jovinian. c.* 16. Sunt & culinæ in templo, ſunt & cellariola, & torcularia.

Cellaris, re, adject. ad cellam pertinens, ut cellares columbos, *Col. l.* 8. *c.* 8. *in princip.* Nam cellas etiam pro columbarum caveis *Idem* dixit *loc. cit.*

Cellarium, ii, n. 2. *ripoſtiglio*, *granajo*, *conſerva*, [illegible], Ger. *keller*, Gal. *cellier*, Hiſp. *cilla*, ταμιεῖον, cella, promptuarium, cella promptuaria, ubi conduntur, quæ ad victum neceſſaria ſunt. *Plin. l.* 36. *c.* 15. Quorum agri minorem modum obtinuere, quam iſtorum cellaria. *Donat. ad Ter. Adelph.* 4. 2. 13. Cella, inquit, & cellarium a reponendis, celandiſque rebus eſculentis & poculentis dicitur. Vet. Gloſſ. Cellarium, ταμιεῖον. ¶ Item quidquid ex cellario promebatur, v. gr. ſal, vinum, oleum, carnes, &c. præter annonam panis, vel frumenti, quæ omnia in *Cod. Theodoſ.* vocantur ſpecies cellarienſes, quas rectores provinciarum, eorumque comites ſolebant accipere. *Sulpic. Sever. l.* 2. *hiſtor. ſac. de Concil. Ariminenſi*. Accitis Occidentales Epiſcopis Ariminum convenere: quibus omnibus annonas, & cellaria dari Imperator præceperat. Ubi *Sigon.* notat, annonas, & cellaria idem eſſe quod *lautia* apud Rom. veteres. ¶ Itaque annonæ nomine venit frumentum, & panis: cellarii vero vocabulo ceteræ ſpecies, quas ſupra diximus. ¶ Inter penu, & cellarium hoc intereſt, quod cellarium eſt paucorum dierum, penu vero longioris temporis, teſte *Serv. ad Virg.* 1. *Æn. v.* 704.

Cellarius, m. 2. *diſpenſiere*, [illegible], Germ. *kellermeiſter*, Gal. *cellerier*, Hiſp. *botillero*, ταμίας, qui in cella præpoſitus eſt penui condendo, & promendo, qui etiam promus, & condus dicitur. *Col. l.* 11. *c.* 1. Ut cibus, & potus ſine fraude a cellariis præbeatur.

Cellarius, a, um, adject. ad cellam, ſive promptuarium pertinens, ut cellaria ſagina, apud *Plaut. Mil.* 3. 1. 31. ſcil. locus ubi animalia ſaginantur, ut expon. *Pareus in Lex. Crit. verbo*, *Sagina*.

Cellatio, onis, f. 3. cellarum conſtitutio, ſive diſpoſitio. Occurrit *in fragment. Tragur. Petron. cir. fin.* Domus habet cellationem. Fortaſſe aliter legendum.

Cellio, onis, m. 3. idem quod Cellarius. *Vet. Inſcript.* apud *Gruter. p.* 582. *n.* 2. D. M. Secundæ Nundinæ Primitivi Cellionis.

Cellula, æ, f. 1. dim. a cella. *Ter. Eun.* 2. 3. 18. Cum in cellulam ad te patris penum omnem congerebam clanculum.

Cellulanus, i, Monachus eſt, qui in cella vitam degit. *Sidon. l.* 9. *ep.* 3. *de Senatu*. Lirinenſium cellulanorum.

Celo, as, a. 1. *naſcondere*, *celare*, [illegible], Germ. *verbehlen*, Gall. *cacher*, Hiſp. *eſconder*, *encubrir*, [illegible], occulto, abſcondo, clam habeo, κλείω, claudo. Cum duobus accuſativis conſtruitur. *Plaut. Bacch.* Cum iſthæc flagitia me celaviſti, & patrem. ¶ Loco accuſativi poſterioris admittit ablat. cum de. *Cic. l.* 7. *ep.* 20. Baſſus noſter me de hoc libro celavit. ¶ Interdum conſtruitur cum uno duntaxat accuſativo, vel perſonæ, vel rei. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Nec tu me celas, ut Pythagoras ſolebat alienos. ¶ *Celor*, paſſivum nominat. perſonæ habet, & accuſat. rei, ut Ægypti res ſacras a Sacerdotibus celabantur. ¶ Vel jungitur abl. rei cum de. *Cic. pro Cluent.* Non eſt de illo veneno celata mater. ¶ Interdum conſtruitur more verborum tertii ordinis cum nominat. rei, & dat. perſonæ. *Nepos*, 7. 5. 2. Id Alcibiadi diutius celari non potuit.

Celox, ocis, f. 3. *fregata*, κέλης, navigii exigui genus, quod uno remo tantum agitur, a celeritate, vel a Græca voce, quæ allata eſt, quæ ſumpta eſt per metaphoram ab equo celete, quia, ut hic ab uno regitur ſeſſore, ita navigium iſtud unico tantum per tranſtra remo agitur. Eſt inventum Rhodiorum. *Liv. lib.* 21. *cap.* 17. Naves longæ 160. celoces duodecim. Adde *Plaut. Capt.* 4. 2. 94. ¶ *Id. Pœn.* 3. 1. 40. adjective operam celocem, dixit, h. e. celerem. ¶ Et metaphorice pro ventre poſuit *Pſeud.* 5. 2. 12. Hinc celocem onerare, h. e. inebriare ſe ſe.

Celſe, adverb. *in alto*, alte. Comparat. celſius. *Claud. l.* 1. *in Eutrop. v.* 387. Celſius aſſurgunt. *Col.* 4. 19. Lætitia vitium celſius evagatur.

Celſinianus, a, um, adject. derivatum a *Celſino*, quod eſt nomen viri proprium. *Celſinianus porcellus* apud *Apic. l.* 8. *c.* 7. eſt peculiari quadam ratione (quam *Id. ibid.* tradit) conditus porcellus, cujus auctor quidam Celſinius fuerit.

Celſitas, atis, f. 3. excelſitas, elatio, *altezza*, ὑψος, altitudo. *Cic. Offic. lib.* 3. *cap.* 5. Celſitas animi, & magnitudo. Alii legunt *excelſitas*, ut eſt apud *Nonium*, qui citat hunc locum.

Celſitūdo, inis, f. 3. idem quod celſitas. *Velle. l.* 2. *c.* 94. Juvenis genere, forma, celſitudine corporis, &c. inſtructiſſimus.

Celſus. Aulus Cornelius Celſus, m. 2. variæ eruditionis nomine a *Quintiliano* commendatur, qui Rhetoricam multo, quam antea, diligentius explicavit, & de re militari accuratiſſime ſcripſit, nullumque pene diſciplinæ genus intactum reliquit. Sed ex ejus ſcriptis ad noſtra tempora nihil pervenit, præter octo elegantiſſimos de re medica libros, qui omnium manibus teruntur. Floruit ſub Tiberio Principe. *Medicus Cicero* appellatur ab Eruditis propter ſtili elegantiam, & Hippocrates Latinus propter peritiam medicæ artis. *Quintil. l.* 2. *c.* 13. *l.* 3. *c.* 6. & *l.* 12. *c. ult.*

Celſus, a, um, o. 1. 2. ſublimis, erectus, elatus, *alto*, *eccellente*, [illegible], Germ. *hoch*, Gal. *haut*, Hiſp. *alto*, ὑψηλός, & dicitur proprie de iis, quæ alta ſimul, & erecta ſunt. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 56. Deus homines humo excitatos, celſos, & erectos conſtituit. *Id. pro Syl. c.* 2. Celſiſſima ſedes honoris, & dignitatis. *Valer. Flac. l.* 2. *v.* 547. Celſior artus taurus. ¶ *Feſtus* docet *celſum* derivari a Græco κέλης, eques, quaſi inde hujus vocis ratio petita ſit, quod homines equo inſidentes, & alti ſunt, & erecto ſtant corpore. *Horat. de art. poet. v.* 342. Celſi prætereunt auſtera poemata Rhamnes. *Stat. l.* 1. *Silv.* 4. *v.* 41. Celſus eques. *Id. Theb.* 8. 564. Nunc pedes enſe vago, prenſis nunc celſus habenis.

Celtæ, m. 1. Κελται, pop. Galliæ Comatæ, dicti a Celto Polyphemi filio. Ab his una pars Galliæ Celtica dicta eſt, poſtea Lugdunenſis, *Il Lioneſe*, cujus urbs præcipua eſt Lugdunum. *Plin.* 4. 17.

Celtĭber, era, erum, a Celtiberia qui eſt, ut Celtiberæ urbes *Valer. Max. lib.* 3. *cap.* 1. *n.* 5. ¶ Celtiberi Celtiberiæ populi, de quibus *Plin. lib.* 3. *cap.* 3. *Caſ. de B. C. lib.* 1. *cap.* 38.

Celtiberia, æ, Celtiberorum regio, pars Hiſpaniæ circa Iberum, quo Celtæ perveniſſe creduntur. *Catul. carm.* 38. Cuniculoſæ Celtiberiæ fili.

Celtibericus, a, um, adject. a Celtiberia, ut Celtibericæ viriæ. *Plin. l.* 33. *c.* 3.

Celtiberius, a, um, idem quod Celtiber, vel ad Celtiberiam pertinens. *Catul. carm.* 40. *vel* 39. Nunc Celtiber in Celtiberia terra.

Celtica, f. 1. pars Galliæ. V. Celtæ. ¶ Eſt item opp. Hiſpaniæ Beticæ, in conventu Hiſpalenſi. *Plin. l.* 3. *c.* 1.

Celtice, adverb. *Sulpic. Sever. dial.* 1. *c. ult.* Celtice, vel Gallice loqui.

Celtici, maſc. 2. pop. Hiſpaniæ, in Callaicis, qui a *Plinio* Neriæ, & Præſamarci cognominantur, circa Celticum prom. quod & Artabrum dicitur. *Plin.* 3. 1.

Celticus, a, um, adject. ut Celtica rura, *Sil. Ital. l.* 1. *verſ.* 50. Celticum promontorium, *Plin. l.* 4. *c.* 20.

Celtis, f. 3. arbor de genere lotorum, magnitudine pyri, in Africa. *Plin. l.* 13. *c.* 17. ¶ Item genus eximiæ teſtudinis, ſed raræ, quam Troglodytæ adorant, *Id. l.* 9. *c.* 10. ¶ Item genus ſcalpri, quo lapides cæduntur, *ſcalpello*. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 329. Malleolo, & celte litteratus ſilex.

Cenæus, i, Κηναῖος, epitheton Jovis, qui ſic dictus a Cenæo promont. Eubœæ, ubi Hercules Jovi aram extruxit. *Ovid.* 9. *Met. v.* 136.

Cenchræus, a, um, ad Cenchreas pertinens: & ſumitur pro Corinthio. Nam Cenchreæ; Κεγχρεαί, oppidum eſt Peloponneſi in Iſthmo prope Corinthum: item portus ipſius Corinthi. *Stat. Theb.* 4. *v.* 60. Cenchræa manus.

Cenchramides, fem. 3. Κεγχραμίδες, ficorum grana, a κέγχρος, milium, propter ſimilitudinem. *Plin. l.* 15. *c.* 19.

Cenchrĕæ, arum. V. Cenchræus.

Cenchrēis, idis, f. uxor Cinyræ, mater Myrrhæ, *Ovid.* 10. *Metam. v.* 435. ¶ Item inſul. in Ægæo mari. *Plin.* 4. 12.

Cenchris, idis, f. 3. Κεγχρίς, avis ex accipitrum genere, quaſi miliaria, a κέγχρος, milium, Latin. *tinnunculus*, a tinnitu vocis. *Plin.* 10. 52. ¶ Eſt item Cenchris, chris, maſc. 3. ſerpens maculis plenus, Thebano marmori ſimilis. *Lucan. l.* 9. *v.* 712. Et ſemper recto lapſurus limite cenchris, Pluribus ille notis variatam tingitur alvum.

Cenchrites, m. 1. Κεγχρίτης, gemmæ ſpecies, quæ veluti ſparſa milii grana habere videtur, a κέγχρος, milium. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Cenchrius, flu. Aſiæ, qui per Joniam apud Epheſum fluit, & Ortygiam lucum irrigat, ubi Latona edidit Dianam, & Apollinem.

Cenchros, i, m. 3. adamantis genus, milii magnitudine, a κέγχρος, milium. *Plin. lib.* 37. *cap.* 4.

Ceneta, f. 1. *Ceneda*, urbs Venetiæ, in Marchia Tarviſina, ad montium radices, inter Anaſſum, & Liquentiam fl. *Venant. Fortun.*

Ceninenſis, ſe, ad Ceninam pertinens. *Liv. l.* 1. *c.* 9. & 10. ¶ Fuit autem Ceni-

nina oppidum Latii olim celebre: ita dictum a Cenite conditore. *Feſt.* & *Plin.* 3. 5. ¶ Scribitur etiam *Caenina*, & *Caeninenſis*.

Cenomāni, m. 2. vel Cenomanni, Aulerci Cenomani, *κενόμανοι*, pop. Galliæ Celticæ, ſeu Lugdunenſis, ad Sartam fl. Horum tractus nunc *le Maine* dicitur. Metropolis fuit Cenomanum, Vindunum, ſeu Subdinum, *le Mans*. ¶ Hi olim in Italiam venerunt. Hinc Cenomani, pop. Galliæ Tranſpadanæ. Habebant a Sept. Euganeos, ab Or. Venetos, a Mer. Padum fl. ab Occ. Inſubres, ubi nunc agri Veronenſis, Mantuanus, Cremonenſis, Brixianus. Eorum urbes numerantur Bergomum, Cremona, Mantua, Brixia, Crema, Tridentum, Verona. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

Cenotaphium, n. 2. *monumento*, Ger. *leche grab*, Gal. *ſepulchre*, Hiſp. *ſepulcro*, *κενοτάφιον*, vacuum ſepulchrum, ideſt ſine corpore, & ſine ullis reliquiis corporis, aliter *ſepulchrum honorarium*, a *κενὸς*, vacuus, & *τάφος*, ſepulcrum. *Lamprid. in Alexandr. c.* 63. Cenotaphium in Gallia; Romæ ampliſſimum ſepulchrum meruit. Adde *Vopiſc. in Florian. c.* 2.

Cenſeo, es, ſui, ſum, arbitror, puto, exiſtimo, decerno, æſtimo, cenſum habeo, *ſtimare*, *penſare*, *giudicare*, שער, Germ. *achten*, Gall. *penſer*, *eſtimer*, Hiſp. *eſtimar*, *juzgar*, *νομίζω*, *ἀξιόω*. *Cic. Att.* 10. 11. Quid mihi animi in navigando cenſes fore. ¶ Item eſt conſtituere, deliberare, ſententiam dicere. Nam Senator cenſet, cum ſententiam dicit de eo, quod ſibi videtur. *Cic.* 3. *Catil.* Quid Senatus cenſuerit, exponam. *Liv. lib.* 10. *cap.* 12. Bellum Samnitibus & cenſuere Patres, & populus juſſit. ¶ Sed proprie Senatores cenſere dicebantur, cum novam de re aliqua ſententiam dicebant. nam qui aliorum ſententiam probabant, aſſentiri potius dicebantur. *Sueton. in Aug. cap.* 35. Ut perinde quiſque animum intenderet, ac ſi cenſendum magis, quam aſſentiendum eſſet. ¶ Item ſpeciatim cenſum agere, ideſt facultates civium æſtimare, quod munus Cenſorum fuit. *Cic. pro Planc.* In qua Tribu denique iſta prædia cenſuiſti? ¶ Invenitur etiam depon. *cenſeor*, *eris*, *cenſus ſum*, quod eſt profiteri, ſive deferre in cenſum apud Cenſores. *Cic. pro Flac. c.* 32. Verum eſto glorioſus fuiſti, voluiſti magnum agri modum cenſeri, & ejus agri, qui dividi plebi Romanæ non poteſt: cenſus es præterea numeratæ pecuniæ centum triginta H. S. millia: cenſus es mancipia Amyntæ. ¶ Gerundium *cenſendi* paſſiva ſignificatione. *Cic. act.* 1. *in Ver. cap.* 18. Hæc frequentia, quæ convenit cenſendi cauſa. *h. e.* ut de ea cenſus agatur. ¶ Eſt tamen etiam *cenſeor* ſignificatione paſſiva. *Cic. Ver.* 4. *c.* 56. Quinto quoque anno Sicilia tota cenſetur. *Id. ad Attic. l.* 1. *epiſt.* 18. Ne abſens cenſeare, edicendum curabo. ¶ Ex hoc cenſendi, h. e. æſtimandi notione factum eſt, ut qua quidque re excellit maxime, atque inſigne eſt, ea cenſeri dicatur, ideſt, æſtimari, prædicari. *Val. Max. l.* 5. *c.* 3. *extern. exempl.* 3. Ariſtides, quo totius Græciæ juſtitia cenſetur. Et *c.* 2. *ad fin.* Ampliſſimæ, & ſpecioſiſſimæ divitiæ ſunt, feliciter erogatis beneficiis late poſſe cenſeri. *Plin. in Paneg. c.* 15. Quiſquis paulo vetuſtior miles te commilitone cenſetur, hoc eſt magni fit, quod te commilitonem habuit. ¶ Significat aliquando iraſci, ut ſuccenſeo ejus compoſitum. *Varr.* apud *Non. c.* 4. *n.* 88. Ne vobis cenſeam, ſi ad me referetis. ¶ Eſt etiam verbum approbantis, ſeu affirmantis. *Plaut. Caſ.* 4. 3. 8. Quid ſi etiam occentem hymenæum? St. Cenſeo. ¶ In ſup. videtur etiam habere cenſitum. V. *cenſitus*.

Cenſio, onis, *caſtigazione*, *correzione*, מוסר, Ger. *geſchetzin*, Gal. *taxe*, Hiſp. *taxador*, *τίμησις*, caſtigatio. Unde cenſionem facere dicebantur Cenſores, cum multam cuipiam irrogabant. *Plaut. in Rud.* 4. 8. 9. Nec cenſionem ſemper facias. ¶ Eſt etiam, cenſionem facere, idem quod delectum habere: quo ſenſu locutus videtur *Plaut. loc. cit.* ubi vide omnino *Taubman.* ¶ *Feſtus*: Cenſionem facere dicebatur Cenſor, cum multam Equiti irrogabat. Et haſtaria cenſio dicebatur cum militi multæ nomine ob delictum militare indicebatur, ut haſtas daret. Haſtenus *Feſt.* ¶ Cenſio bubula, hoc eſt, animadverſio in ſervum bubulis loris facta, *Plaut. Aulul.* 4. 1. 14.

Cenſitio, onis, f. 3. idem quod Cenſio. *Frontin. de Colon. pag.* 145. *Goeſi*. Veſpaſiani cenſitione, & juſſu. ¶ Item tributum, *gravezza*. *Spartian. in Peſcenn. Nigro*, *c.* 7. Palæſtinis rogantibus, ut ejus cenſitio levaretur, &c.

Cenſitor, oris, maſc. 3. verbale, idem quod Cenſor, ab antiq. *cenſio*, *is*: *Ulpian. in l. forma*, §. *illam æquitatem*, *ff. de cenſib.* Illam æquitatem debet admittere Cenſitor, ut officio ejus congruat. ¶ Revera nullum diſcrimen eſt inter Cenſitor, & Cenſor, cum eandem originem habeant. Tamen *cenſor* uſitatior eſt, & ſi quando *cenſitor* adhibetur, de iis fere dicitur, qui non in urbe, ſed in provinciis cenſent: quod & *Gisbert. Cuperus* adnotavit.

Cenſitus, a, um, in cenſum relatus, acceptus, æſtimatus, deſcriptus, nom. ex particip. pro Cenſus, a, um, tanquam a Cenſio, is, 4. Conjugat. *In monumento Ancyrano, quod Auguſti res geſtas continet*: Quo luſtro Civium Rom. cenſita ſunt capita quadragies, &c.

Cenſor, oris, m. 3. *cenſore*, *correttore*, מבקר, Ger. *ſchetzer*, *ſtraffer*, Gal. *cenſeur*, Hiſp. *cenſor*, *τιμητής*, qui Cenſuram gerit. Cenſorum munus inſtituit Servius Tullus Rex, & ipſe primus exercuit. Exactis Regibus, ipſi Conſules primis temporibus adminiſtrarunt. Poſtea bellorum curis impliciti cum ei negotio vacare non poſſent, peculiaris ad hoc Magiſtratus eſt inſtitutus, in quo penes duos Cenſoria poteſtas eſſet. Cenſores igitur dicti, quod populi opes cenſerent. Quibus poſtea morum, diſciplinæque Pop. R. cura data, immo & jus additum publicorum, privatorumque locorum, & vectigalium. ¶ Quinto quoque anno creabantur: civeſque ſic notabant, ut Senatorem, qui in moribus deliquiſſet, Senatu ejicerent. Roman. Equitem equo publico ſpoliarent; plebejum jure ſuffragii privarent, & ærarium facerent. ¶ Pertinebat etiam ad Cenſores tribus addere, tueri Urbis templa, leges condere, aut abrogare, de certis rebus cognoſcere, &c. ¶ Eorum Magiſtratus uſque ad Imperatores perduravit, qui ad ſe hoc munus traxere, cum in eo eſſet magna vis, & ampliſſima dignitas: nomen quoque ipſum mutarunt, *morum præfectos* appellantes. De Cenſorum origine, atque officio V. *Liv. l.* 4. *c.* 8. & *Cic.* 3. *de Legib. c.* 3. ¶ Hinc Cenſores appellantur quicunque alicujus rei corrigendæ munus ſuſcipiunt, ut qui de aliorum ſcriptis judicium ferunt, qui & Critici dicuntur. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 109. At qui legitimum cupiet feciſſe poema, Cum tabulis animum Cenſoris ſumet honeſti.

Cenſorinus, nomen familiæ apud Rom. ¶ Item nomen Imperatoris, qui ſeptem tantum dies imperavit, ab iis ipſis, qui eum elegerunt, occiſus. *Trebel. in* 30. *Tyrann. c.* 32. ¶ Item Grammatici cujuſdam, qui ſcripſit de die Natali, ſive de humana origine, A. C. 238. *Voſſ. de hiſt. lat. l.* 2. *c.* 3.

Cenſorius, a, um, *Cenſorio*, adject. ad Cenſores pertinens, ut Cenſorius vir, qui ſcil. Cenſor fuit. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 89. Cenſoria animadverſio, *Id. pro Cluent. c.* 42. ¶ Sic quidquid grave, & ſeverum eſt, cenſorium dicitur, ut cenſorium ſupercilium, cenſoria ſeveritas, gravitas, &c. *Quintil. lib.* 1. *cap.* 2. ¶ Cenſoria virgula, nota critica eſt, & damnatoria. *Id. loc. cit.* ¶ Cenſorius dies, pro die extremi judicii, invenitur in Vet. quadam Inſcript. apud *Gruter. pag.* 1052. *nu.* 8.

Cenſualis, le, o. 3. quod ad cenſum pertinet. *Ulpian. l. forma*, *ff. de cenſib.* Forma cenſuali cavetur, ut agri ſic in cenſum referantur. *Id. ead. l.* §. *ſi quis* Vinculis cenſualibus tenetur. ¶ *Cenſuales*, ſubſtantive dicebantur Scribæ publici, qui cenſuales Tabulas conficiebant. *Capitolin. in Gord. c.* 12. Ut non ſcribæ, non ſervi publici, non cenſuales illis actibus intereſſent. Hinc *tit.* 2. *Cod. Theod. l.* 8. de Tabulariis, Scribis, Logographis, & Cenſualibus. Adde *Simmach. l.* 10. *epiſt.* 43. ¶ Dicuntur etiam *cenſuales* ipſi libri, in quibus cenſus perſcripti ſunt. *Tert. in Apol. c.* 19.

Cenſuarii, orum, videntur eſſe ii, qui cenſum, hoc eſt penſionem annuam domino agri, quem colunt, pendunt: *in Cod. Juſt. l.* 9. *tit.* 49. *leg.* 7. Sed in Codice *Theodoſ. l.* 9. *tit.* 42. *leg.* 7. legitur *Cæſarii*.

Cenſum, i, n. idem quod cenſus. *Cic.* apud *Non. c.* 3. *n.* 76. Quorum luxuries fortunata cenſa peperit.

Cenſura, f. 1. *cenſura*, *riprenſione*, תוכחה, Germ. *das ampt deſſtraffens*, Gall. *cenſure*, Hiſp. *cenſura*, *τιμητικὴ ἀρχὴ*, *τιμητεία*, erat Magiſtratus duorum virorum, qui cenſui Pop. Rom. habendo præerant. V. *Cenſor*. *Liv. l.* 4. *c.* 8. M. Geganio Macerino, T. Quintio Capitolino Coſſ. cenſuræ initium fuit. ¶ Item ſeveritas, & diſciplina. *Capitolin. in M. Antonin. Philoſ. c.* 22. Res etiam in Sequanis turbatas cenſura, & auctoritate repreſſit. *Vulcatius de Caſſio*, *c.* 13. Mores ipſius varii, ſed ad cenſuram, crudelitatemque propenſiores. ¶ Item caſtigatio, animadverſio, judicium. *Juvenal. ſat.* 2. *v.* 63. Dat veniam corvis, vexat cenſura columbas. *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 3. Conſtabat, cenſuram parentis eum ferre non potuiſſe. *Vellej.* 2. 36. 3. Cenſura vivorum difficilis eſt.

Cenſus, us, m. 4. *cenſo*, *entrata*, ערך, Germ. *ſchatzung*, Gal. *taxe*, Hiſp. *pecho*, *cenſo*, *τίμημα*, deſcriptio, ac æſtimatio bonorum juxta, ac perſonarum. Vet. Glos. Cenſus, *ἀπογραφή*, *ἀποτίμησις*: ubi *ἀπογραφὴ* ad perſonas pertinet. Ita autem agebatur cenſus, ut quiſque civis nomen, genus, annos de ſe, uxore, liberis, & ſervis, eorumque officia, & artes, deinde pecunias ſuas, & prædia coram Cenſoribus profiteretur. Agri ita deferebantur, ut nomen fundi, tum locus in quo eſſet, vicini præterea, deinde arva, vineæ, prata, ſilvæ, paſcua deferrentur. Atque hæc omnia jurati edebant; & ſi quis detrectaret, aut falleret, primis temporibus virgis cædebatur, poſtea vero amiſſione bonorum, & civitatis multari conſuevit. *Sueton. in Aug. c.* 27. Cenſum populi agere. *Cic.* 4. *Ver.* 26. Cenſum habere. V. *Dionyſ. Halicarn. l.* 4. *c.* 19. & *l.* 5. *c.* 85. *Suet. in Calig. c.* 38. ¶ Inſtitutus eſt cenſus primum Romæ a Serv. Tull. ſexto Rom. Rege, eo ſcil. conſilio, ut de virib. Reipub. conſtare poſſet. ¶ *Cenſere cenſum* idem eſt quod cenſum agere, ſeu habere. Hinc *cenſui cenſendo legem dicere* apud *Liv. l.* 43. *c.* 14. ſignificat legem, ſeu modum dicere, quo cenſus habendus ſit. Et *cenſui cenſendo agri* vocantur a *Cicer.* qui ea conditione ſunt, ut in cenſum deferri poſſint, & a cenſoribus deſcribi, atque æſtimari: qui proinde & emi, & vendi jure civili poterant, ut *Feſtus* ſcribit. *Cic. pro Flac. c.* 32. Illud quæro, ſint ne iſta prædia cenſui cenſendo, habeant jus civile, ſint, necne ſint mancipi. ¶ In provinciis etiam cenſus agebatur, ut tributa, & vectigalia imponi poſſent. *Lipſ. ad Tacit. Annal. l.* 1. *p.* 47. ¶ *Salmaſ. de modo uſurar.* notat, cenſum proprie dici, qui in urbe fieret, in provinciis vero *ἀπογραφὴν*, ſive profeſſionem appellari, quod tamen diſcrimen ab Auctoribus non ſemper eſt obſervatum. V. *Cellar. notas ad Plin. l.* 10. *ep.* 22. ¶ Cenſus etiam dicuntur libri, ſive tabulæ, in quibus cenſus populi deſcriptus erat. *Leg.* 10. *ff. de prob. & præſumpt.* Cenſus, & monumenta publica potiora teſtibus eſſe, Senatus cenſuit. ¶ Hinc illa; in cenſum deferre, deducere, &c. *Cic. pro Arch. Ulpian.* & alii. h. e. edere, & profiteri, quæ in cenſualibus libris perſcribantur. *Cic. pro Balb.* Non enim furatus eſſe civitatem, non irrepſiſſe in cenſum dicitur. ¶ Dedicare in cenſu. V. Dedico. ¶ Item cujuſque opes, & fortunæ. *Ovid. Faſt.* 1. *v.* 217. In pretio pretium nunc eſt, dat cenſus honores, Cenſus amicitias. *Horat. l.* 2. *od.* 15. Privatus illis cenſus erat brevis, Commune magnum. ¶ Hinc edere, profiteri, ſignificare cenſum. *Cic. pro Arch. c.* 4. abſolute *pro fieri* dixit. ¶ Cenſus Senatorius, ſc. patrimonium Senatorum, erat octingenta millia H. S. h. e. viginti millia ſcutatorum. Nomine autem cenſus non annuum redditum intelligendum eſſe, ſed univerſorum bonorum æſtimationem, ſentit *Octav. Ferrar. elect. l.* 1. *c.* 20. Auguſtus tamen Senatorium cenſum ampliavit ad duodecies H. S. h. e. ad triginta millia ſcutatorum. *Suet. in ejus vita c.* 41. ¶ Cenſus equeſtris erat duplo minor, h. e. quadringentorum H. S. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 57. ¶ Cenſui cenſendo V. ſuo loco.

Cenſus, a, um, o. 1. 2. qui venit in cenſum, *τιμηθεὶς*, is, de cujus bonis factus eſt cenſus. *Cic. pro Arch.* Illis Cenſoribus nullam Popul. partem eſſe cenſam. V. Capitecenſi.

Centaurēa, æ, f. 1. & centaurium, rii, n. 2. *κενταύρεια*, *κενταύρειον*, *κενταύριον*, herba, al. chironion, a Chirone Centauro inventore. *Plin. l.* 25. *c.* 4. & 6. ¶ *Virg.* n. pl. uſus eſt 4. *Georg. v.* 270. Graveolentia centaurea.

Centaurēus, a, um, adject. a Centauro. *Horat. l.* 1. *od.* 18. *v.* 8. Centaurea monet cum Lapithis rixa ſuper mero.

Centauri, m. 2. *Centauri*, *κένταυροι*, erant centum Equites ad inſtar 300. Celerum Romuli, qui Regibus Lapitharum in Theſſalia ad corporis cuſtodiam aderant. Dicuntur filii fuiſſe Ixionis ex Nube, quia ab illo inſtituti ſunt, ut ab iis corpus ſuum tegeretur. Dicti ſunt Centauri a *κεντέω*, pungo, & *ταῦρος*. Cum enim Ixion, bobus æſtro exagitatis, ſatellites ſuos ad eos revocandos ire juſſiſſet, illique curſu non ſufficerent, aſcenderunt equos, & eorum velocitate boves aſſecuti, eos ſtimulis ad tecta revocarunt. *Serv. in* 3. *Georg. verſ.* 115. ¶ Sunt tamen, qui aliunde etymologiam deducunt, nempe *ἀπὸ τοῦ κεντεῖν τὰς αὔρας*, eo quod Ixion, qui eorum pater fuiſſe fingitur, ex nube, cum qua coierit, eos generaſſe fertur. Ideo autem a Poetis parte ſuperiore viri, inferiore equi finguntur, quia a rudibus hominibus conſpecti animalia ex equis, & hominibus compoſita crediti fuere. Sed aliqui dicunt, populos illos Theſſaliæ, qui circa Pelium montem habitabant, univerſim Centauros appellatos eſſe, quod primi equos domuiſſent, & ex iis pugnare cœpiſſent.

Centauricus, a, um, ad Centauros pertinens, ut Centaurica luſtra, apud *Stat.* 1. *Achil. verſ.* 266.

Centauromachia, æ, pugna cum Centauris. *Plaut. Curcul. a.* 3. *v.* 75.

Centaurus, i, m. monſtroſus homo, inferiore parte equina, ſuperiore humana ſpecie conflatus. V. *Centauri*. ¶ Item ſidus cæleſte idem qui ſagittarius. ¶ Alterum eſt etiam in cælo ſidus hoc nomine in parte Auſtrali, qui fingitur eſſe Chiron, qui ob inventam medicam artem meruerit inter aſtra transferri. *Manil. l.* 1. *v.* 408. ¶ Item nomen navis. *Virg.* 5. *Æn. v.* 122. Centauro invehitur magna, *ſubaudi* navi. *Magnus centaurus* Græce dicitur *Βουκένταυρος*, *bucentaurus*, ex qua voce datum eſt nomen navi cuidam apud Venetos, *bucentoro*. ¶ Denique *centaurus* eſt nomen herbæ apud *Lucret.* 2. 400. nempe eadem, quæ *centaurea*.

Centena, æ, f. 1. gradus, ſeu dignitas militaris centurionatui ſimilis. *Leg.* 3. *de Cohortal. princip. cornicul. in Cod. Theodoſ.* Primipilaribus poſt emeritam militiam perfectiſſimatus, vel ducenæ, vel centenæ, vel egregiatus dari dignitas poteſt.

Centenarius, a, um, adject. qui centum continet. *Varro* 2. *de re ruſt. c.* 5. Centenarius numerus gregum. *Centenariæ cœnæ*, dicebantur, in quas lege Licinia non plus centuſſibus, præter terra nata, impendebatur. *Feſt.* ¶ *Vaſa centenaria*, quæ centum pondo habent. *Lamprid. in Heliogab. c.* 19.

Centenionālis pecunia, genus eſt monetæ in *Cod. Theodoſ. l.* 9. *tit.* 23.

Centēnus, a, um, adjectiv. diſtributivum a centum: pro quo tamen extra diſtributionem ſæpius Latini utuntur, ut centena prædia. *Cic. Paradox.* 6. *c.* 3. pro centum. ¶ Singulari numero *Virgil. Æneid.* 10. *v.* 207. Centenaque arbore fluctum Verberat. h. centum remis.

Centeſima. V. in Centeſimus.

Centeſimo, as, are, eſt centeſimum quemque, ducta ſorte, punire. *Capitolin. in Macrin. c.* 12. Milites ſæpius decumavit, aliquando etiam centeſimavit: quod verbum proprium ipſius eſt; cum ſe clementem diceret, quando eos centeſimaret, qui decumatione, atque viceſimatione digni eſſent.

Centeſimus, a, um, o. 1. 2. numerus ordinalis, poſtremus, vel unus ex centum. *Plaut. in Milite*, Haud centeſimam partem dixi. ¶ Interdum multiplicandi vim habet, & pro centuplo accipitur, ut cum dicimus, Centeſimum fructum, vel centeſimam frugem ager attulit; hoc eſt, centies tantum, quantum ſementis acceperit. *Plin. l.* 5. *c.* 4. Cum centeſima fruge agricolis fœnus reddente terra, *cento per uno*. ¶ Centeſimas calendas Juriſc. vocant centeſimum menſem. Unde centeſimis calendis aliquid dare, eſt, intra annos octo, & menſes quatuor. ¶ *Centeſimæ*, *arum*, fem. 1. uſuræ erant, quaſi uſurarum aſſes: cum ſingulis menſibus in fœnus centeſima ſortis pars impendebatur, vel quod idem eſt, duodeni nummi quotannis pro centenis. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 2. *c.* 10. A menſtrua enim ſolutione potius appellatas eſſe centeſimas credibile eſt, quam quod nonnulli putant, quia centum menſibus uſura ſortem adæquaret. *Cic. Att. l.* 5. *ep. ult.* Aut bono nomine centeſimis contentus erat, &c. ¶ Hinc centeſimas ducere. *Id. Attic. lib.* 6. *ep.* 1. Centeſimis ſexennii ductis: h. e. ſubductis.

ductis. *Id. ibid. lib. 5. ep. ult.* Ut centeſimæ perpetuo fœnore ducerentur. h. e. ut centeſima uſura in ſingulos menſes ſolveretur. ¶ Fuit & genus vectigalis nummo centeſimo impoſitum, quod Auguſtus inſtituit, ærario militari condendo, quod *Tacit. Annal. 1. cap. 42.* vocat Vectigal centeſimæ.

Centiceps, pitis, o. 3. *di cento capi*, Germ. *hunderskoepffig*, Gall. *a cent têtes*, Hiſp. *de cien cabeças*, ἑκατοντακέφαλος, qui centum habet capita. *Hor. 2. carm. od. 13.* Demittit atras bellua centiceps aures. *ſc.* Cerberus, vel propter ſerpentum turbam, quibus redimitur. Unde *Id. l. 3. od. 11. de eodem Cerbero.* cujus furiale centum Muniunt angues. Vel quia revera centum habet capita, ut *Iſacius*, apud *Natal. Com. l. 3. Mytholog.* tradit. *Heſiod.* autem in Θεογον., quinquaginta ei tribuit: ceteri Poetæ tria tantummodo aſſignant, unde τρικέφαλος paſſim a Græcis cognominatur.

Centies, adv. ἑκατοντάκις, centum vices. *Terent. Heaut. 5. 1. 8.* Niſi idem dictum eſt centies. *Cic. in Piſon. c. 35.* Seſtertium centies, & octogies ex ærario tibi attributum. h. e. centies centena millia. *Martial. 3. 71.* O quanta eſt gula, centies comeſſe! *h. e.* centies centena millia. ¶ Legitur & *centiens*.

Centifidus, a, um, qui in centum partes finditur. *Prudent. in Symm. 2. v. 889.* Dæmon centifidum confundit iter.

Centifolius, a, um, *di cento foglie*, centum habens folia, ut Centifolia roſa. *Plin. 21. 4.*

Centigranius, a, um, *di cento grani*, centum habens grana, ut Centigranium triticum, *Plin. 18. 10.*

Centimanus, a, um, o. 1. 2. *di cento mani*, Germ. *der hundert hend hat*, Gall. *à cent mains*, Hiſp. *de cien manos*, ἑκατόγχειρος, qui centum habet manus. *Horat. l. 2. od. 17. v. 14.* Centimanus Gyges.

Centimeter, tri, m. qui centum metris utitur, vel qui vario & multiplici metrorum genere carmina componit, ut Terentianus Maurus, de quo *Sidon. carm. 9. v. 265.* Sed nec centimeter Terentianus, Nec Lucilius hic, Lucretiuſque eſt.

Centimetrum, tri, n. opus de centum metris. *Servius de Centimetro* apud *Putſch.*

Centinodia, f. 1. herba, al. genicularis, a nodorum, & geniculorum multitudine. *Plin. l. 27. c. 12.*

Centipeda, f. 1. ἑκατόμποδα, vermis piloſus mutis pedibus arcuatim repens, al. ſcolopendra, multipeda, millepeda. *Plin. l. 29. c. 6.*

Centipellio, onis, m. alter e ventriculis cervorum (nam duo habere dicuntur) quod multis conſtet plicaturis, & ſinubus, quaſi pellibus, *Plin. 28. 9.* Item venter, quem centipellionem vocant.

Centipes, edis, adject. centum, vel multos habens pedes. *Plin. 9. 43.* Scolopendræ, quas centipedes vocant.

Cento, onis, m. 3. *ſchiavina*, *ſchiavinette*, κέντρων, ὠτ., ſtragulum ſignificat ex lana coacta, vel ex variis pannis conſutum, & refertur inter veſtimenta, & ſtragula ruſticorum, apud *Cat. R. R. c. 2.* & *Colum. l. 1. c. 8.* ¶ Ejus uſus etiam in reſtinguendis incendiis, *Caſ. B. C. l. 2. c. 10. Veget. l. 4. c. 15.* ¶ Eſt etiam veſtis vilis genus e variis panniculis, ac diverſis interdum coloribus conſarcinatum. *Juven. ſat. 6. v. 121.* Intravit calidum veteri centone lupanar. ¶ Item faſciculus ex variis pannis compactus, quo parietes detergentur, quo ſenſu accipi videtur ab *Ulpian. l. 12. Dig. de inſtr. & inſtrum. leg.* ¶ Tranſlate cento dicitur Carminis genus ex variis variorum Poetarum verſibus compactum. Vide *Auſon. in epiſt. ad Paul. quam Centoni nuptiali præfixit.* ¶ Suos centones farcire alicui, proverb. pro conſarcinatis ſermonibus aliquem obruere, & ſe jactare, apud *Plaut. Epid. 3. 4. 19.*

Centobrica, æ, urbs Celtiberorum in Hiſpania. *Valer. Max. l. 5. c. 1. n. 5.* Hinc

Centobricenſis, e, ut Machinæ Centobricenſes, apud *Val. Max. loc. cit.*

Centonarius, a, um, ad centonem pertinens. *Tertul. de Præſcript. cap. 39.* More Centonario. h. e. in modum centonis.

Centonarius, ii, m. 2. qui centones conſuunt. Præterea centonarii dicebantur, qui tabernacula & caſtrenſem ſupellectilem (quæ centones vocant) ſuppeditabant. Hinc collegii Centonariorum fit mentio in *Inſcript.* apud *Sponium Miſcel. Erud. Ant. p. 57. 62. 63.* & *Fabret. Inſcript. p. 485.* M. Junius Sabinus Patronus Collegii centonariorum.

Centores, um, populi Scythiæ Europeæ, fortaſſe iidem, qui Eſſedones, quos *Plin. 6. 7.* Colchis junctos facit. *Valer. Flac. 6. 150.* Impulit & dubios Phrixei velleris ardor Centoras.

Centralis, o. 3. κεντρικός, quod ad centrum ſpectat. *Plin. l. 2. c. 23.* Quam terra centralis interveniat.

Centratus, a, um, in centro poſitus, apud *Fulgent. l. 1. Mythol. c. 11.*

Centronicus, a, um, ad Centrones pertinens, ut Centronicæ Alpes, *Plin. 11. 42.*

Centrones, pop. Galliæ Narb. nunc in Sabaudia, verſus Alpes Grajas, quorum regio Tarantaſia. *Plin. l. 3. c. 20.*

Centroſus, a, um, o. 1. 2. ut Centroſa ſcobs, ideſt, limatura admodum dura veluti centrum, quod in marmore, vel junipero invenitur. *Plin. l. 37. c. 7.* Gemmæ tactitiæ centroſa ſcobe deprehenduntur.

Centrum, tri, n. 2. *il centro*, מרכז, Ger. *mittel*, Gal. *centre*, Hiſ. *centro*, κέντρον, punctum in medio circuli, vel ſphæræ, a quo omnes lineæ, quæ duci poſſunt ad peripheriam, ſunt inter ſe æquales. *Cicer. 1. Tuſc. c. 17.* Terram in medio mundo ſitam ad univerſi Cæli complexum quaſi puncti inſtar obtinere, quod κέντρον illi vocant. *Plin. l. 18. c. 29.* Solis centrum. ¶ Centra in marmore, & arboribus ſunt quidam veluti duriores nodi ad clavi ſimilitudinem, *Plin. l. 26. c. 39.* ¶ Eſt item centrum cryſtalli quoddam vitium, durum, & fragile, quod & ſalem appellant. *Plin. l. 37. c. 2.*

Centum, *cento*, מאה, Ger. *hundert*, Gal. *cent*, Hiſ. *cien*, *ciento*, ἑκατόν, nomen numerale, & indeclinabile. *Cic. pro Milon.* Hi centum dies penes accuſatorem cum fuiſſent. ¶ Accipitur aliquando centum indefinite pro pluribus, *molti*. *Horat. l. 1. carm. ode 16.* Te greges centum, Siculæque circum mugiunt vaccæ. ¶ Centum emere: h. e. centum nummis emere. *Paul. JCtus leg. Diligenter. Dig. Mandati.* Ut domum Sejanam centum emeres.

Centumcapita, ἑκατοντακέφαλον, al. eryngium, vel eryngе alba, herba ex aculeatarum genere. *Plin. l. 22. c. 8.*

Centumgeminus, a, um, adject. *Virg. 6. Æn. verſ. 187.* Et centumgeminus Briareus, *h. e.* centum habens brachia. *Servius* exponit *centies duplex*. Sed vox *geminus* juncta nominibus numeralibus fere non duplicat, ut *tergeminus* idem eſt quod triplex, non ſextuplex; *ſeptemgeminus* eſt ſeptemplex; *quadrigeminus*, quadruplex. *Valer. Flacc. 6. 118.* Centumgemina Thebe. *h. e.* centum habens portas.

Centumpondium, vel centupodium, n. 2. lapis unicus centenarii ponderis, quo in appendendo utuntur. *Voſſ. in As, ex Cat. c. 13.* Centumpondium incertum unum, & pondera certa. ¶ Aliqui accipiunt pro immani pondere, etiamſi centum pondo excedat. *Plaut. in Aſin. 2. 2. 37.* Ad pedes quando adjectum eſt centupondium.

Centumviralis, le, ad Centumviros pertinens, ut Centumvirale judicium. *Cic. pro Cæc. c. 18.* Centumvirales cauſæ. *Plin. l. 2. ep. 14.* ¶ Centumviralis haſta, qua poſita cogebantur ſolemni conventu Centumviri ad res judicandas. *Suet. in Aug. c. 36.* Auctor fuit, ut centumviralem haſtam, quam quæſtura functi conſueverant cogere, decemviri cogerent.

Centumviri, m. 2. *cento uomini*, Judices Romæ, qui haſtæ præerant, & de rebus privatis judicabant, ut de uſucapionibus, de tutelis, de gentilitatibus, de agnationibus, de alluvionibus, de circumluvionibus, de nexis, de mancipiis, de parietibus, de luminibus, de ſtillicidiis, de teſtamentis, vel hereditatibus. *Cic. 1. de Or. pro Cæc.* &c. Eligebantur terni e ſingulis 35. Tribubus; & ideo erant centum, & quinque. Sed ut facilius nominarentur, Centumviri dicti ſunt. ¶ Inſtituti fuere ſimul cum Decemviris poſt inſtitutionem Prætoris Peregrini, ideſt, poſt annum Urbis 512. ¶ Cauſæ Centumvirales leves habebantur. Hinc non legimus, Ciceronem, vel alium magnum Oratorem cauſas tractaviſſe coram Centumviris, præter Aſinium Pollionem. Sed Taciti ætate primum locum obtinebant. *Tac. in Dial. de Orat.* Et *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 2. c. 18.*

Centunculus, m. 2. ἑκατοντάρχης, dim. a cento, dorſuale, & inſtratum jumentorum. *Liv. l. 7.* Mulis ſtrata detrahi jubet binis tantum centunculis relictis. ¶ Item vile, ac ſordidum ſtragulum, veſtis, &c. ad uſum hominum, *ſchiavina*. *Senec. ep. 81.* In centunculo dormit. ¶ Item herbæ genus. *Plin. l. 24. c. 15.* ita dicta, quod cementi inopia, ejus foliis centones farciebantur.

Centuplex, icis, o. 3. *cento doppi*, Ger. *hundertfeltig*, ἑκατονταπλάσιος. *Plaut. in Perſ. 4. 4. 11.* Centuplex murus rebus ſervandis parvus eſt.

Centuplicato, *raddoppiando cento volte*, Ger. *doppler hundertfeltig*, adverb. *Plin. l. 6. c. 23.* Quæ apud nos centuplicato veneunt.

Centuplicatus, a, um, idem quod centuplex. *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 1050.* Solertia centuplicatos Agrorum redigit fructus.

Centupondium. V. Centumpondium.

Centuria, f. 1. *compagnia di cento uomini*, Ger. *ein rote von hundert kriegsleuten*, Gal. *centurie*, Hiſp. *centuria*, ἑκατοντάς, multitudo centum hominum, vel agrorum, &c. ¶ Centuriæ erant partes claſſium, ideſt, partes minores Populi Romani inſtitutæ a Servio Tullio ſecundum cenſum. V. *Liv. l. 1. c. 43.* & *Dionyſ. l. 4.* ubi centuriæ P. R. enumerantur, & in ſuas Claſſes diſtribuuntur. ¶ Centuria in agris initio ex centum jugeribus fuit, poſtea ex ducentis. *Colum. l. 5. c. 1.* ¶ In militia centuria eſt centum militum numerus. *Iſidor. l. 9. Orig. c. 3.*

Centurialis, le, ad centuriam pertinens, ut centuriales lapides apud *Varr. Auct. de limitibus*. h. e. lapides terminales in agrariis centuriis poſiti.

Centuriatim, adv. κατὰ τάξεις, per centurias. *Cicer. pro Flac. c. 7.* Tributim, & centuriatim deſcriptis ordinibus.

Centuriatio, onis, f. 3. in centurias diſtributio. ¶ Eſt etiam vox Agrimenſorum, qua ſignificatur forma, & diviſio per centurias. *Siculus Flaccus, p. 16.* Alii (formam agri) dicunt perticam, alii centuriationem, alii mutationem, &c.

Centuriatus, us, m. 4. dignitas, & officium Centurionis. *Cic. pro L. Man. c. 13.* Cujus in exercitu veneant Centuriatus, atque venierint. ¶ Item centuriatio, in centurias diviſio. *Liv. l. 22. c. 38.* Ubi ad decuriatum, aut centuriatum conveniſſent.

Centuriatus, a, um, in Centurias diſtributus. *Liv. l. 22. c. 38.* Ipſi inter ſe equites decuriati, centuriati pedites conjurabant. ¶ Centuriata Comitia dicebantur, in quibus populus per centurias ſuffragia ferebat; erantque omnium maxima, quia in his univerſus R. populus ſuffragium ferebat, convenientibus non ſolum qui in Urbe, ſed etiam qui in agris erant, & in iis urbibus, quibus data fuerat civitas cum jure ſuffragii. Nam in *curiatis* comitiis ſoli cives Urbani aderant; in *tributis* ſoli plebeii, excluſis patribus. *Cic. 3. de Leg. c. 19.* Ferri de ſingulis, niſi centuriatis comitiis, noluerunt. ¶ Centuriatus ager, *Feſto* eſt in centena jugera definitus.

Centurio, onis, m. 3. Centuriæ præfectus, & dux, *Centurione*, *Capitano di cento ſoldati*, שר מאה, Ger. *hundertſt mann*, Gal. *centenier*, Hiſ. *centurion*, ἑκατοντάρχης, qui uni Centuriæ præeſt, ideſt, centum equitibus, vel peditibus. In Legione 60. Centuriones erant, pro ſexaginta Centuriis, quot fuiſſe in Legione tradit *Dionyſ. l. 9. Tac. 1. Annal.* ¶ Eligebantur, quorum virtus bellica omnibus eſſet ſpectatiſſima. ¶ Dux primæ Centuriæ dicebatur Primipili Centurio, & Primipilus. Nam prima Centuria Primipilum vocabatur, quod circa ſigna gravis armaturæ conſtituta erat. Hic non modo Aquilæ præerat, ſed quatuor centurias, hoc eſt, quadringentos milites, in prima acie gubernabat, & tanquam princeps totius legionis merita conſequebatur, & commoda. *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 73.* Magnis e Centurionibus orti. *h. e.* ditibus, & nobilibus parentibus.

Centurio, as, avi, atum, a. 1. centurias conficio, in centurias diſtribuo, *ordinar ſoldati a cento a cento*, λοχίζω, in centurias ordino. *Cicer. ad Quir. poſt red.* Ego cum homines in tribunali Aurelio palam conſcribi, centuriarique vidiſſem. *Liv. l. 10. c. 21.* Seniorum etiam cohortes factæ, libertinique centuriati. ¶ *Hygino de Limitib. conſtit.* apud *Goeſ. p. 195.* centuriare agrum, eſt, limitibus includere, & in centurias redigere.

Centurionatus, us, m. 4. apud *Tacit. Annal. 1. c. 44.* Centurionatum egit: ideſt Centurionum delectum habuit, & partim veteres confirmavit, partim novos adlegit, ut locum legenti patet.

Centurionus, m. 2. apud veteres idem, ac Centurio. *Feſt.*

Centuripæ, arum, f. 1. *Centorbi*, Κεντόριπαι, urbs olim, nunc opp. Siciliæ, in Valle Demona, ad Ætnæ M. radices, prope Adranum fl. *Plin. 31. 7.*

Centuripinus, a, um, ad Centuripas pertinens, ut Centuripini legati. *Cic. Verr. 4. c. 49.*

Centuſſis, m. 3. nummus brevis ex ære, qui centum aſſes valebat, ſeu quadraginta ſeſtertios. a *centum*, & *as*, *aſſis*. *Perſ. ſat. 5. ad fin.* Et centum Græcos curto centuſſe licetur. h. e. adeo contemnit, ut centum eorum æſtimet ſingulos aſſis unius. *Lucil.* apud *Gell. l. 2. c. 24.* appellat legem *centuſſis*, legem Fanniam, qua cavebatur, ne quis ultra centum aſſes in cœnam impenderet.

Cepe. V. Cæpe.

Cephalæa, æ, f. *dolor di capo*, κεφαλαία, dolor capitis. *Plin. 20. 13.* ¶ Scribitur & *Cephalea*.

Cephalalgia, & Cephalargia, æ, f. *dolor di capo*, dolor capitis. *Plin. Valer. l. 1. c. 3.* & *Æmil. Macer cap. de Acidula*.

Cephalalgicus, a, um, adject. cui caput dolet. *Veget. l. 1. c. 25. de re veterin.* ¶ Eſt a κεφαλή, caput, & ἄλγος, dolor.

Cephalea, V. Cephalæa.

Cephalœdis, f. 3. Cephalœdis, Cephaledium, Cephalodium, *Cefalù*, *Ciſalù*, urbs Siciliæ marit. in ora Occ. & Bor. cum portu verſus mare Tyrrhenum, & in modum promontorii in mare excurrens. Pop. Cephalœditani, vel Cephalodienſes.

Cephalene, & Cephalenia, æ, inſula maris Jonii, *Ceſalonia*, ſic dicta, ut quidam putant, a Cephalo Dionei filio, qui ibi quondam regnavit. *Plin. l. 4. c. 12.* & *l. 32. c. 2.*

Cephalenes, um, populi ſunt inſulæ Cephalenes incolæ. *Silius l. 15. v. 305.* Saxa Cephalenum, & ſcopuloſis Neriton arvis.

Cephaleus, a, um, adjectiv. ad cephalum pertinens, ut cephalea caro. *Lucil.* apud *Gell. l. 10. c. 20.* ubi alii aliter legunt.

Cephalicus, a, um, *ceſalico*, κεφαλικός, ad caput pertinens: & dicitur de iis, quæ capitis doloribus proſunt, ut *Cephalicum emplaſtrum*, *in titulo n. 7. c. 19. l. 5.* apud *Celſum*.

Cephalotes, æ, m. capitatus. *Seren. Samnon.* At thymbræ ſpeciem, quam commemorant cephalotem, *h. e.* cunila capitata.

Cephalus, m. 2. κέφαλος, piſcis, al. mugil, a capitis magnitudine. *Plin. l. 9. c. 17. & 42.*

Cephalus, m. 2. filius Æoli, vel nepos Æoli, filius Dejonei, venator inſignis. Procrin Erechthei, ſeu Ericbthei, Athenienſium Regis, vel ſecundum Servium, Iphicli filiam, Orithyiæ ſororem in uxorem habuit. ſed non minus etiam diligebatur ab Aurora, a qua, cum venaretur, raptus eſt. Cum ille fœdus conjugale excuſaret, Aurora irata vaticinata eſt, futurum, ut Cephalus Procrin non habuiſſe vellet. Dubitans Cephalus de uxoris fide, habitu mercatoris ſumpto, faciem Aurora mutante, uxorem donis ſollicitare ſtatuit. Diu repulſus eſt. Sed augendis muneribus Procrin dubitare coegit. Illa victa pudore, ubi ſe Cephalus indicavit, in ſylvas fugit, & Dianæ comitem ſe adjunxit. Sed paulo poſt Cephalo veniam orante in urbem regreſſa eſt, & viro dona dedit Lælapam canem, cui fatis datum fuerat omnes feras currendo ſuperare, & jaculum omnia contingens, quæ vellet. Circa meridiem Cephalus venatum in ſylvas ire ſolebat ſine famulis, ſine equis, ſine canibus, ſolo armatus jaculo, & cum ſatiatus cæde ferarum eſſet, repetere frigus, & umbras, & auram invocare. Audiens neſcio quis nomen auræ ſæpe vocatum putavit eſſe Nymphæ, & Procri nuntiavit, Nympham a Cephalo amari. Poſtero die Procris furtim virum in ſylvam ſecuta eſt, ut ipſa videret, an alteram amaret, ſeque venatione peracta inter virgulta abſcondit. Cum maritum auram vocantem audiſſet, movit ſe paulum. Quod Cephalus ſentiens, feram ratus, jaculum immiſit, atque ita inſciens uxorem interfecit. *Ovid. 7. Met. in fin.* Sed aliqui ſcripſere, Lælapam canem, & duo jacula dono data Cephalo fuiſſe ab Aurora, aliqui etiam Cephalum ex Aurora, vel ex Aura filium Heſperum ſuſcepiſſe. ¶ De cane Lælapa, & fera quadam, quæ item invincibilis erat, *Ovidius* narrat, eos inter ſe certaviſſe apud Thebas, cumque Cephalus jaculum in feram immiſſurus eſſet, in Lapides a Jove

fuiſſe

fuiſſe converſos. *Ib.* Sed alii omnes fabulantur, Lælapem in Cælum tranſlatum eſſe, dicique Canem Sirium, vel majorem.

Cepheius, a, um, ad Cepheum pertinens, ut Andromede Cepheia, *Propert. l. 1. eleg. 3. v. 3. h. e.* filia Cephei.

Cephēnes, um, m. *fuchi, galavroni*, κηφῆνες, fuci, apes imperfectæ, & inutiles operi, niſi quod multitudine, quæ calorem confert, fœtum adjuvant. *Plin. l. 11. c. 16.* ¶ Item populi Æthiopum ſub Cepheo rege *Ovid. 7. Met. v. 1.*

Cepheus, i, m. 2. diſſyllab. Κηφεύς, Æthiopum Rex, Andromedæ pater. In cælum tranſlatus dicitur, cum genero Perſeo, uxore Caſſiope, filia Andromeda, & ornatus undecim ſideribus. Oritur 15. parte Capricorni.

Cephēus, a, um, adject. Æthiopicus. *Ovid. Met. 4. v. 669.* Cephenque conſpicit arva. Alii leg. *Cepheia deſpicit arva. Propert. 4. 6. 78.* Cepheam Meroen fuſcaque regna canat.

Cephiſia, Κηφισία, Atticæ regio, per quam Cephiſus labitur. ¶ Item fons eiuſdem regionis. *Plin. l. 9. c. 7.*

Cephiſias, adis, f. 3. &

Cephiſis, idis, f. 3. patronym. femin. a Cephiſo. *Ovid. 1. Met. v. 369.* Adeunt pariter Cephiſidas undas. *Id. 7. Met. v. 438.* Vidit & immitem Cephiſias ora Procuſten.

Cephiſus, & Cephiſſus, i, m. 2. *Ceſiſſo*, Κηφισσός, fl. Græciæ, qui oritur in Doride prope Lilæam urbem, deinde auctus Mela fl. Elatæam Phocidis urbem rigat, poſtea per Chæroneam in Bœotiam labitur, & cadit in Copaidem lacum, qui ab eo Cephiſſides aliquando dictus fuit; mox per cuniculum exiliens in Euripum ſe exonerat prope Larimam opp. Aquæ Cephiſi fatidicæ a *Lucano l. 3. v. 175.* dictæ ſunt ob Themidis Oraculum vicinum. ¶ Cephiſſus alter fl. Atticæ, qui juxta Athenas fluit ad Occ. & in fin. Saronicum ſe exonerat prope Piræum portum.

Cepidines, vel Cephidines, ſaxa in ædificiis prominentia. *Feſt.*

Cepina. V. Cæpina.

Cepotaphium, i, κηποτάφιον, ſepulcrum in horto; vel hortus ſepulcro religioſus factus. κῆπος enim hortum, & τάφος ſepulcrum ſignificat. Inſcript. apud *Fabrettum p. 115.* Hoc cepotaphium muro cinctum cum ſuo jure omni ex auctoritate, & judicio Pontificum poſſederunt.

Cepto, as, are, idem quod capio, vel capto. *Plaut. Merc. 3. 4. 63.* Cur iſtud ceptas conſilium?

Cepuricus, a, um, *di orto*, κηπουρικός, a κῆπος, hortus, hortenſis. *Firmic. l. 2. c. 12.* ¶ Cepurica, orum, ſubſtant. olera. Unde *Sabinus Tyro* Cepuricōn librum ſcripſit, & Mecænati dicavit. V. *Plin. l. 19. c. 10.*

Cepūros, i, m. *ortolano*, κηπουρός, olitor, hortulanus. Ita inſcribitur liber *Apicii* tertius, in quo agit de ratione condiendorum olerum.

Cera, f. 1. *cera*, שעוה, Ger. *wachß*, Gal. *cire*, Hiſp. *cera*, *ſepis*, illud, quod melle ex favis expreſſo remanet. *Cic. 3. de Orat.* Verba, ſicut molliſſimam ceram ad noſtrum arbitrium formamus, & fingimus. ¶ Metonymice ſumitur pro ceratis tabellis, in quibus plerunque antiqui ſcribere ſolebant. Hinc formulæ illæ loquendi, In cera prima, ſecunda, ima, vel extrema, ideſt, in principio, in ſecunda parte, in ultima. *Cicer. 3. Verr. c. 36.* Codicis extrema cera. *Sueton. in Nerone, c. 17.* Cautum eſt, ut in teſtamentis primæ duæ ceræ, teſtatorum modo nomine inſcriptæ, vacuæ ſignaturis oſtenderentur. Primæ duę ceræ. *h. e.* primæ duæ paginæ. V. *Salmaſ. c. 11. de modo uſur.* ¶ *Cic. Attic. l. 15. epiſt. 19.* His literis ſcriptis, me ad συντάξιν dedi; quæ quidem vereor, ne miniatula cerula tua pluribus locis notandæ ſint. Adde *l. 16. epiſt. 11.* Quibus locis ſignificat *Cic.* ſe Attici cenſuram de ſuis libris fuiſſe veritum. Critici enim in perlegendis libris, ſuſpecta, dubia, aut improbata notis quibuſdam ſignare ſolebant, affingendis particulis e cera, eaque miniata. ¶ Ceras pro imaginibus cereis, quibus divites atria ornabant, poſuit *Juven. ſat. 8. v. 19.* Tota licet veteres exornent undique ceræ Atria. ¶ Pro tabulis, ſeu coloribus pictorum, *Stat. Silv. 1. v. 100.* Apelleæ cuperent te ſcribere ceræ. Et *ceris pingere* dixit *Plin. l. 35. c. 11.* & opponit τῷ, *penicillo pingere*. Habebant enim pictores diſcolores ceras, quas inducebant tabulis ad exprimendum quod vellent. Eas poſtea igne inurebant, lævigabantque: ex quo hujuſmodi opera encauſtica dicta ſunt. *Plin. loc. cit.* ¶ Ceræ nomine interdum intelligitur mixtura ceræ, & picis, aut ſimilium, qua navium rimæ obducuntur. *Ovid. l. 11. Met. v. 520.* Spoliataque tegmine ceræ Rima patet, præbetque viam lethalibus undis.

Cerachates, gemma ex achatæ generibus, ceræ colore. *Plin. l. 37. c. 10.*

Ceramici, loca duo Athenarum fuere, unus in urbe, qui erat certa ſedes meretricibus conſtituta, alter extra urbem, in quo qui in bello cecidiſſent, publico ſumptu ſepeliebantur, funebrique oratione ornabantur, a κέραμος, terra figularis, teſta, tegula. *Cic. 3. Fin. c. 11.*

Ceramites, æ, m. 1. gemma teſtæ colorem habens, a κέραμος, teſta. *Plin. l. 36. c. 10.*

Ceraria. V. Geraria.

Cerarium, ii, n. 2. *Cicer. 3. Verr. c. 78.* Ex omni pecunia, quam aratoribus ſolvere debuiſti, certis nominibus deductiones fieri ſolebant: primum pro ſpectatione, & collybo, deinde pro neſcio quo cerario. Cerarium vocat *Cic.* pecuniam, quam exigebat Verres pro impenſis ceræ: fortaſſe eam ceram intelligit, quæ in ſcribendo a tabulariis conſumebatur.

Cerasīnus, a, um, adject. ceraſis ſimilis colore, aut ſapore, aut ceraſis infectus. *Petron. Sat. c. 28.* Ceraſino ſuccinctus cingulo.

Ceraſtes, æ, maſc. 1. genus ſerpentis, quod quadragemina cornua præfert, ſimillima arietum, a κέρας, cornu. *Lucan. l. 6. v. 679. & l. 9. v. 716.* ¶ Latina forma, Ceraſta, æ, eſt apud *Alcim. Avitum l. 1. v. 91.* Mordax abſorbuit ore ceraſta. ¶ A Poetis finguntur Furiæ ceraſtas in capite pro capillo habere. *Stat. Theb. 11. v. 65. & Claudian. 3. in Rufin. v. 96.*

Ceraſtibōla, æ. Refertur hæc vox a *Varr. l. 6. L. L.* & ſignificat carnem e coxendicibus. *Scaliger* legendum putat *caro ſimbula*, de qua meminere *Feſtus*, *Plaut. in fragm.* & *Arnob.* V. *Scalig. conject. ad Var.*

Ceraſtis, f. 3. dicta Cyprus, quod procurrentibus promontoriis, velut infeſtis cornibus aſſurgat, vel quod incolæ olim ceraſtas aluerint. *Plin. l. 5. c. 31.*

Ceraſum, i, n. 2. fructus ceraſi arboris, *ciregia*. *Plin. l. 15. c. 25.* Ceraſorum Aproniana maxime rubent. ¶ Dicitur & de ipſa ceraſo. *Col.* Ceraſa, & amygdalæ, quæ primæ florent, poſſunt inſeri commode.

Ceraſus, f. 2. *ciregio*, Ger. *ein kirſch baum*, Gal. *ceriſier*, Hiſp. *cerezo*, κέρασος, arbor nota, a Ceraſunte Ponti urbe ſic dicta, quam cum Lucullus deleviſſet, inde illam Romam tranſtulit, & ab urbe ceraſum appellavit. Nam ante Lucullum erant quidem ceraſa in Italia, ſed dura, & cornoceraſa dicebantur, *Serv. 2. Georg. Iſid. l. 17. c. 7. Ovid. de nuce, v. 32.* Audiat hæc ceraſus: ſtipes inanis erit.

Ceraſus, untis, f. 3. *Chiriſſonda*, Κερασοῦς, urbs Cappadociæ, in Ponto Polemoniaco, in ora litorali Ponti Euxini. *Plin. 6. 4.*

Cerataules, æ, m. *ſonator di cornetta*, κεραταύλης, idem qui cornicen. V. Ceraula.

Cerathēus, a, um, adject. a Ceratho flu. *Virg. in Cyri, v. 113.* Carpathium fugiens, & flumina Ceratheа.

Ceratus, i, maſc. 2. Ceratus, *Fiume di Ginoſa*, fl. Cretæ, præter Gnoſſum fluens, quæ etiam de nomine fluvii dicta eſt.

Ceratia, f. 1. herba uno folio, radice nodoſa, & magna. *Plin. l. 26. c. 8.*

Ceratias, æ, m. κερατίας, cometa cornutus, a κέρας, cornu. *Plin. l. 2. c. 25.* Ceratias cornu ſpeciem habet.

Ceratinæ, f. 1. κερατίναι, λόγοι, argumentationes ſophiſticæ, in quibus cornuum mentio fit, a κέρας, cornu, ut, quod non perdidiſti, habes, cornua non perdidiſti, cornua ergo habes. *Quint. l. 1. c. 10.*

Ceratium, n. 2. κεράτιον, ſiliqua, a κέρας, cornu, quia eſt corniculata, & ſpeciatim fructus arboris ceroniæ, quæ & ipſa ceratia, & ceratonia dicitur, quia eſt incurvus inſtar cornu. *Col. de arborib. c. 25.*

Ceratorium, ii, n. 2. cerotum, ceratum, *cerotto*. *Marcell. Empir. c. 35.* Ceratorium chalaſticum. *Cæl. Aurel. 2. Tard. c. 3.* Ceratorium apponere.

Ceratum, i, n. 2. emplaſtri genus ex cera, *cerotto*. *Celſ. l. 4. c. 20.* Ceratum ex cyprino. Et *c. 24.* Ceratum liquidum.

Ceratūra, æ, f. 1. ceræ obductio. *Col. l. 12. c. 50.* Quemadmodum nova vaſa ſi calefiant, liquidam ceram facile excipiunt, ſic vetera non crediderim propter olei ſuccum ceraturam pati.

Ceratus, a, um, cera obductus, *incerato*, ut ceratæ tabulæ, in quibus ſcribebant. *Cic. Divin. in Ver. c. 7.* Ceratæ pennæ, *Horat. l. 1. od. 2.*

Ceraula, æ, κεραύλης, cornicen, a κέρας, cornu. *Apul. l. 8. A. A.* Juvenis ſatis corpulentus, & ceraula doctiſſimus. *Priceus* quidem legit ibi *choraula*, ſed *Salmaſ. in exercit. Plin.* priorem lectionem defendit. Legitur hæc vox & in *Vopiſc. Carin. c. 19.* ubi alii legunt *Cerataules*. quod idem eſt: alii *Choraules*.

Ceraunia, f. 1. vel Ceraunium, n. 2. κεραυνία, κεραύνιον, gemma, a κεραυνός, fulmen, fulgur, quia cadit cum imbribus, & fulminibus, vel quia fulget inſtar fulguris. *Plin. l. 37. c. 9. & 10. Claudian. de laud. Serenæ, v. 78.*

Ceraunia, orum, montes Epiri, ita appellati, quod fulminibus infeſtentur. nam κεραυνός fulmen eſt. *Virgil. Æn. 3. verſ. 506.* Provehimur pelago vicina Ceraunia juxta. ¶ *Flor. l. 2. c. 9.* Ceraunios montes vocat. V. Acroceraunia.

Ceraunium, neut. 2. κεραύνιον, tuberis genus, a κεραυνός, fulmen, quia e fulminibus, & tonitribus maxime naſcitur. *Plin. l. 19. c. 3.* ubi alii aliter leg.

Ceraunius, a, um, ad Ceraunia Epiri montes pertinens. *Colum. 3. 2.* Cerauniæ vites.

Ceraunobolia, æ. 1. κεραυνοβολία, Apellis tabula, in qua fulmina pinxit, a κεραυνός, fulmen, & βόλος, jactus. *Plin. l. 35. c. 10.*

Ceraunus, a, um, Ceraunius. *Propert. 2. 13. 3.* Non potuit ſaxo vitam poſuiſſe Ceraunoo. *h. e.* ſcopulis Acroceraunis.

Cerberaſtrum. V. Serperaſtrum.

Cerberēus, a, um, adiect. a Cerbero. *Stat. 5. Silv. 1. v. 249.* Ne Cerbereos Priſcilla tremiſcat latratus.

Cerbĕrus, maſc. 2. *Cerbero*, Κέρβερος, canis triplici capite, januæ Infernalis cuſtos, quem Hercules domuit, & ſubactis Inferis ad Superos catenis conſtrictum traxit, tum videlicet, cum ad Inferos deſcendit, ut Theſeum liberaret, qui occiſo Pirithoo in vinculis apud Plutonem detinebatur, cum eo profecti eſſent ad rapiendam Proſerpinam. Interpretatio hæc eſt, Cerberum canem fuiſſe Plutonis, vel Orci Regis Epiri, ſeu Albaniæ inferioris, Epirum partem eſſe infernam Regni Saturni ſecus mare inferum, in Epiro canes ferociſſimos eſſe, qui ſint inſtar trium canum alius generis, Herculem occiſo, vel placato Cerbero Theſeum e carcere liberaviſſe. ¶ Sed Mythologi terram interpretantur, dictamque volunt Cerberum, quaſi κρεοβόρον, hoc eſt, carnivoram, a κρέας, caro, & βορός, vorax, quia terra corpora omnia ſibi credita vorat, & conſumit. ¶ Alii ſerpentem fuiſſe volunt in Tænaro Laconiæ promontorio, qui populis exitioſiſſimus eſſet, & quoniam in Tænaro ad Inferos dicitur eſſe aditus, Ditis canem eſſe nominatum, denique hunc ſerpentem ab Hercule interemptum fuiſſe, *Virg. Æn. 6. v. 417.*

Cercĕris, f. 3. animal quoddam amphibium. *Var. 4. de L. L.*

Cercius. V. Circius.

Cercŏlips, ipis, f. 3. κερκόλιψ, genus ſimiæ, ſine cauda, a κέρκος, cauda, & λείπω, relinquo, deſum, deficio. Sed alii dicunt ſimiam eſſe, quę caudam pinguem habet, & ultimam partem villoſam, a κέρκος, cauda, & λίπος, pinguedo. *Feſt.*

Cercopithēcus, m. 2. *gatto mammone*, קופים, Ger. *meerkatz*, Gal. *guenon*, Hiſp. *gato paus*, κερκοπίθηκος, ſimia cum cauda, a κέρκος, cauda, & πίθηκος, ſimia. *Mart. l. 14. epigr. 202.* Si mihi cauda foret, cercopithecus eram. ¶ Hoc animal inter varia monſtra adorabant Ægyptii. *Juven. Sat. 15. v. 4.* Effigies ſacri nitet aurea Cercopithecі.

Cercops, opis, f. 3. κέρκωψ, fera ingentem habens caudam, ideſt, vulpes, vel genus ſimiæ, idem ac cercopithecus, a κέρκος, cauda, & ὤψ, facies, quia cauda ſpectabilis eſt. ¶ Aliqui intelligunt hominem verſutum, quod velut in facie caudam habeat, qua aliis blandiatur. alii lucrionem, a κέρδος, lucrum. *Feſt.*

Cercurus, i, m. κέρκουρος, navis prægrandis Aſiana, vel Cypria. *Plin. l. 7. c. 56. Plaut. Stich. 2. 2. 43.* Conſpicatus ſum interim Cercurum.

Cercyonēus, a, um, ad Cercyonem pertinens. Fuit autem Cercyon Neptuni filius, latro inſignis apud Eleuſinem, qui validiſſimas arbores incurvans, iis alligatos viatores diſcerpebat, ut *Ovid. 7. Met. verſ. 439.* narrat. Hic a Theſeo occiſus eſt, *Ovid. in Ibin, v. 412.* Quamque Ceres vidit læto percuntia vultu Corpora Theſea Cercyonea manu.

Cercyros, i, piſcis marinus in ſcopulorum ſine habitans. *Ovid. in Halieutic. v. 102.*

Cerdo, onis, m. *artefice vile*, *artigiano di poco pregio*, ſignificat ſordidum artificem, quique omni ratione lucellum ſectatur, a κέρδος, lucrum. *Juven. ſat. 8. v. 181.* At vos, Trojugenæ, vobis ignoſcitis, & quæ Turpia cerdoni, Voleſos, Brutoſque decebunt. ¶ Jungitur interdum cum aliis artificum nominibus, ut *ſutor cerdo* apud *Martial. 3. 59. ciabattino*. Et *cerdo faber* in *Inſcript.* apud *Spon.* ¶ Eſt etiam nomen proprium ſervi apud *Ulpian. Dig. 38. 1. 42.*

Cerealia, orum, *Sacrifizio di Cerere*, Δημήτρια, ſacra Cereris a Triptolemo inſtituta, al. *Theſmophoria* a Cerere Theſmophora, & *Adoria*, ab ador, far. Hæc feſta tanta religione celebrabantur, ut feriæ pollutæ crederentur, ſi quis eo tempore cum uxore concubuiſſet. Præterea in ſacrificiis Cereris vinum non adhibebatur. Unde *Plaut. in Aulul.* jocandi anſam ſumpſit, Megadorum Cereri nuptias eſſe facturum, quod nihil vini ad nuptias eſſet allatum. V. *Auguſtin. de Civ. Dei, l. 7. c. 20.*

Cerealis, le, o. 3. *cib, che appartiene a Cerere*, Δημητριακός, quod ad Cererem pertinet. *Virg. 1. Æn. v. 177.* Cerealiaque arma expediunt. ¶ Æediles Cereales, Magiſtratus erat duorum virorum, qui rei frumentariæ apud Romanos præerant. ¶ Cereales ludi, qui in honorem Cereris fiebant. *Liv. l. 30. c. 39.* ¶ Cereale papaver a *Virg. 1. Georg.* dictum eſt, vel quod eſt eſui, ſicut frumentum, vel quod eo Ceres uſa eſt ad oblivionem doloris. ¶ Cerealis cœna, h. e. lauta, qualis diebus Cerealibus ſolebat apparari. *Plaut. Men. 1. 1. 25.*

Cerebellāre, ris, n. 3. tegumentum cerebri. *Veget. l. 3. c. 33.* (*ſi ſalva eſt lectio*) Caput cerebellari communire.

Cerebellum, n. 2. *cervelletto*, ἐγκεφάλιον, dim. a cerebrum. *Plin. l. 29. cap. 5.* Morſis a cane rabido, ne rabioſi fiant, cerebello gallinaceo occurritur.

Cerebrōſus, a, um, adject. qui ex cerebro laborat, *ghiribizzoſo*, *girellaio*, quemadmodum cerebroſum ſenem, h. e. mente commotum, *Plaut.* dixit *Moſtell. 4. 2. 36.* Et ita inſanum, & cerebroſum conjungit *Lucil.* apud *Nonium*, qui *c. 1. n. 82.* cerebroſum interpretatur eum, qui ad inſaniam facilis eſt. *Horat. l. 1. Sat. 5. v. 21.* Cerebroſus proſilit unus, &c. quem locum vide. ¶ Dicitur & de brutis. *Col. l. 2. c. 11.* Noxium eſt bobus, quos pabulo ſuo cerebroſos reddit.

Cerĕbrum, n. 2. *cervello*, מוח, Ger. *das hirn*, Gal. *cerveau*, *ou cervelle*, Hiſp. *meollo de la cabeza*, ἐγκέφαλος, ſubſtantia illa, quæ in capite incluſa eſt, a κάρα, vel a κάρη, caput. *Cic. 1. Tuſc. c. 9.* Alii in corde, alii in cerebro dixerunt animi eſſe ſedem, & locum. *Plaut. Mil. 2. 2. 51.* Cerebro laborare. *h. e.* mente commotum eſſe. Alii tamen aliter legunt. ¶ Cerebrum accipitur pro bili, ſeu iracundia. *Horat. l. 1. Sat. 9. v. 11.* O te, Bollane, cerebri felicem! Alii ibi accipiunt pro ſapientia. *Id. l. 2. Sat. 3.* Putidius cerebrum, dixit, h. e. inſaniorem mentem. ¶ Jocülariter *Plaut. Aulul. 2. 1. 28.* Mihi miſero cerebrum excutiunt tua dicta, ſoror: lapides loqueris. *Id. Pœn. 3. 5. 25.* Id nunc his cerebrum uritur. *h. e.* iraſcuntur, ægre patiuntur. ¶ Cerebrum arboris, pro ipſius medulla. *Plin. l. 13. c. 4.*

Cereŏlus, a, um, diminutivum a *cereus*, *a*, *um*. Apud *Col. l. 10. v. 404.* *cereola* dicuntur pruna cerei coloris, quæ a *Plin. cerina* appellantur *l. 15. c. 13.*

Ceres, eris, *Cerere*, Δημήτηρ, filia Saturni, & Opis, ſoror Jovis, ex quo Proſerpinam peperit, a Gentibus habita Dea frugum. Dicta eſt Ceres a *creo*, olim *cereo*, quaſi frugum creatrix. Sed aliis dicta videtur quaſi Geres a gerendis frugibus. *Cic. 2. & 3. de nat. Deor.* A Græcis dicitur Δημήτηρ, quaſi *gemeter*, hoc eſt, terra mater; quia terra omnium frugum mater eſt. *Id. 2. ibid.* ¶ Peculiari epitheto *Alma* dicitur, quia homines, & beſtias alit. Græci etiam Cererem Theſmophoron vocant, hoc eſt, legum latricem a θεσμός, lex, & φέρω, fero, quia ante, quam illa agriculturæ uſum docuiſſet, homines nulla lege vivebant,

vebant, poſtea Cereris beneficio monſtrato uſu frugum, captum eſt de agrorum finibus, qui antea nulli erant uſui, diſceptari, quam primam volunt fuiſſe legum, & juris originem. Nonnullorum opinione eadem eſt, ac terra. *Cic.* 1. & 2. *de nat. Deor.* Aliis eſt intelligentia, quæ terræ præſidet. *Id.* 3. *ib.* ¶ Aliis Ceres Luna eſt, ut Liber eſt Sol. *Virg.* 1. *Georgic.* Vos o clariſſima mundi lumina, labentem cœlo quæ ducitis annum Liber, & alma Ceres. ¶ Aliqui duas Cereres faciunt, primam filiam Cœli, & Veſtæ, ſororem Saturni, uxorem Sicani Regis antiquiſſimi Siculorum, matrem Acherontis, quæ Siculos frumenti uſum docuit; ſecundam filiam Saturni, & Opis, ſororem Jovis, matrem Proſerpinæ ex Jove fratre. *Boccac. l.* 3. & 8. V. Proſerpina, & Triptolemus. ¶ Ponitur interdum Ceres pro ipſo frumento, ſeu pane. *Ter. Eun.* 4. 5. Sine Cerere, & Baccho friget Venus. ¶ *Cereri ſacrificant*, dici ſolitum de convivio in quo deſit vinum, propterea quod in hujus ſacris nefas vinum inferre. *Plaut. in Aul.* 2. 6.

Cerevisia. V. Cerviſia.

Cerĕus, a, um, o. 1. 2. *di cera*, Ger. *wächſin*, Gal. *de cire*, Hiſp. *de cera*, κήρινος, quod eſt ex cera. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 12. Si omnis cera commutabilis eſſet, nihil eſſet cereum, quod commutari non poſſet. ¶ Sumitur quandoque pro molli, facili, & flexibili. *Horat. ad Piſon. v.* 163. Cereus in vitium flecti. ¶ Item pro flavo, *giallo*, a ceræ colore. *Virgil.* 2. *Ecl.* Addam cerea pruna. Inde ficedulæ pingues ab *Accio* apud *Nonium* cereæ vocantur, translucente nimirum per cutem flava pinguedine. ¶ Quandoque pro uncto. *Martial. l.* 1. *epigr.* 93. Cerea ſi pendet lumbis, & trita lacerna. ¶ Alii interpretantur lacernam, quæ ex longo uſu candidum colorem amiſit, & cerea, ſeu ſubfuſca facta eſt.

Cerĕus, i, m. 2. *cero*, *torcio*, Ger. *wachſkertz*, Gal. *un cierge*, Hiſ. *cirio*, κηρός, eſt funale, vel candela ex cera confecta. *Cic. Offic.* 3. 20. Omnibus vicis ſtatuæ factæ ſunt, ad eas thus, & cerei. *Mart. l.* 14. *epigr.* 42. Hic tibi nocturnos præſtabit cereus ignes. ¶ *Feſtus*: Cereos Saturnalibus muneri dabant humiliores potentioribus, quia candelis pauperes, locupletes cereis utebantur.

Ceria, æ, *f.* 1. potionis genus apud Hiſpanos. *Plin. l.* 22. *c.* 25.

Cerifice. V. Ærifice.

Cerifico, n. 3. ceram facio. *Plin. l.* 9. *c.* 38. Cum cerificavere, fluxos habent ſuccos. *h. e.* cum lentorem ſuum ceræ ſimilem mutuo attritu ſalivavere. Al. leg. *fucificavere*. Sed *Cerifico* verbum germanum eſt a Græco κηρίζω.

Cerinarius, ii. V. Carinarius.

Cerintha, æ, cerinthe, es, κηρίνθον, κήρινθος, κήρινθη, herba, mellis cum cera mixti ſaporem habens, folio candido, cujus florum apes ſunt avidiſſimæ, *a cera*, quia ad ceram conficiendam confert. *Virg.* 4. *Georg. v.* 63. Cerinthæ ignobile gramen. Adde *Plin. l.* 21. *c.* 13.

Cerĭnus, a, um, o. 1. 2. *ſimile alla cera*, Ger. *das dem wachs gleich iſt*, Gal. *reſemblant a cire*, Hiſp. *ſemejante a la cera*, κήρινος, quod ceræ ſimile eſt. *Plin. l.* 15. *c.* 13. Laudatiora cerina, atque purpurea. ¶ Cerinum, ſubſt. veſtis genus, a colore ceræ. *Plaut. Epid.* 2. 2. 49.

Cerīon, *n.* 2. κηρίον, favus. *Plin. l.* 20. *c.* 2. Sanat ulcera concreta in modum favi, quem cerion appellant.

Cerites, m. 1. κηρίτης, gemma eſt cerei coloris. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Cerĭtŭlus, vel Cerritulus, a, um, adject. diminut. a Ceritus. *Capel. initi. l.* 9. Aſſimilare quempiam vel cerritulum garrientem.

Cerĭtus, vel cerritus, a. 1. 2. δημητρόληπτος, inſanus, furioſus quaſi *cereritus*, ideſt, a Cerere animo vexatus, mente orbatus, quia ut in Bacchi ſacris a Baccho, ſic in Cereris ſacris a Cerere furore corripiebantur. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 277. Cerritus fuit, an commotæ crimine mentis abſolves hominem? *Plaut. Amph.* 2. 2. 144. Quin tu iſtam jubes pro cerrita circumferri? *Id. Menæch.* 5. 4. Larvatus eſt ille, aut cerritus. ¶ Rectius videtur ſcribi dupliciter. eſt enim contractum a *Cereritus*.

Cermalus, locus in Urbe ſic nominatus. *Feſtus* apud *Varr. l.* 4. *L. L.* eſt *Germalus*.

Cernentĭa, æ, f. 1. actus cernendi, *il vedere*. *Capell. l.* 4. *de nupt. Philol.* Cernentia opponitur cæcitati.

Cernētum, opp. Latii, inter Bovillas, & Caſinum. *Plin. l.* 3. *c.* 5. Pop. Cernetani. *Id. ibid.*

Cernĭtus, a, um, idem quod cretus, cribratus, a cerno, *Theod. Priſcian. l.* 2. *c.* 4. Lomentum ſubacium bene cernitum. Alii aliter legunt.

Cerno, is, crevi, cretum, cernere, proprie ſignificat ſeparare, ſecernere, cribrare, *crivellare*, *vagliare*, διαττάω. Eſt enim per metatheſin a κρίνω, dirimo, diſcerno, ut placet Voſſio. *Plin. l.* 33. *c.* 5. Cribro tenui cernitur. *Ovid. de Medicam. faciei*, *v.* 89. Hæc ubi contriveris, per denſa foramina cerne. *Cato R. R. c.* 107. per cribrum minutiſſime cernere. ¶ Hinc & pro agitare uſurpat *Severus in Ætna*, *v.* 491. quia quæ cernuntur agitantur. Verba *Severi* ſunt: Sicut cum curvo rapidum mare cernitur æſtu. ¶ Et quia omnis judicandi vis in rerum diſcretione poſita eſt, qua vera a falſis ſeparantur, ideo ſæpe uſurpatur pro judico, cenſeo, delibero, *giudicare*, *deliberare*. *Tacit. An. l.* 15. *c.* 14. Illum locum tempuſque deſtinatum, quid de Armenia cernerent. *Cic.* 3. *Leg.* Quotcumque Senatus creverit, populuſve juſſerit, tot ſunt. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 1. Mihi amicam eſſe crevi. *h. e.* conſtitui, *ho ſtabilito*. ¶ Item pro decerno, dimico, certo, *combattere*. *Virg.* 12. *Æneid. v.* 709. Inter ſe coiiſſe viros, & cernere ferro. *Plaut. Amph. argum.* 2. Pro patria Amphitruo dum cernit cum hoſtibus. Sic cernere certamen, h. e. certare. *Plaut. Bacchid.* 3. 2. 15. cernere bellum, pro bello, ſeu armis diſceptare. *Lucret. l.* 5. *v.* 393. Cernere vitam, i. e. de vita armis certare, *Enn. apud Cic. l.* 1. *Offic. c.* 12. ¶ Frequentiſſime uſurpatur pro videre, *vedere*, Θεᾶσθαι, qua notione plerumque præterito caret. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 25. Cur in amicorum vitiis tam cernis acutum? *Nepos in Timol. c.* 2. Ut non ſolum auribus acciperetur, ſed etiam oculis cerneretur. *Virg.* 5. *Æn.* fruſtra cerno te tendere contra. ¶ Differunt tamen *cernere*, & *videre*. nam cernere eſt formas atque imagines rerum viſu internoſcere, *diſcernere*: videre, eſt aciem oculorum aliquo intendere; quare *cernere* plus eſt, quam *videre*. *Cic. Tuſcul.* 1. *c.* 20. Nos enim ne nunc quidem oculis cernimus ea, quæ videmus, *non diſcerniamo*. ¶ Uſus tamen hæc confundit, & promiſcue uſurpat. *Plin. l.* 8. *epiſt.* 20. Seu quod differimus, tamquam ſæpe viſuri, quod datur videre, quoties velis cernere. *Cic.* 4. *Acad. c.* 25. Ego Catuli Cumanam ex hoc loco regionem video, Pompejanum non cerno. *Id. Fam.* 6. *ep.* 3. Quæ ego tam video animo, quam ea, quæ oculis cernimus. ¶ Tranſlate ponitur pro animadvertere, intelligere, *oſſervare*. *Cic. in Top.* Ea quæ tangi & demonſtrari non poſſunt, cerni tamen animo, atque intelligi poſſunt. ¶ Cernere hereditatem, eſt adire hereditatem. cum enim, inquit *Priſcian. l.* 10. conſtituat heres, ſe velle hereditatem adire, *cernere* dicitur, & cum id fecerit, *crevisse*. *Cic. Att. l.* 11. *epiſt.* 2. Eo ipſo die ex teſtamento crevi hereditatem. *Id. l.* 6. *Att. epiſt.* 1. Debet etiam fratris Appii amorem erga me cum reliqua hereditate creviſſe. V. *Creſco*.

Cernualia, um, n. ludi, in quibus ſuper pelles unctas ſaliebant, & cernuabant. *Varr. apud Non. c.* 1. *n.* 76. Etiam pelles bubulas oleo perfuſas percurrebant, ibique cernuabant: a quo ille verſus vetus eſt in carminibus: Sibi paſtores ludos faciunt coriis, Cernualia. Ita legit *Scalig. ad Feſt.* in voce *Coinquire*. Alii *coriis Conſualia*.

Cernuatus, a, um, curvus in caput, in terram pronus, *inchinato*, *chino*, *volto col capo all' ingiù*, ἐπικεκυφώς. *Solin. c.* 37. *de equo*. Adeo ſprevit lupatos, ut de induſtria cernuatus, ruina & ſe, & equitem pariter affligeret.

Cernŭlo, as, are, idem quod cernuo. *Senec. epiſt.* 8. Non evertit fortuna, ſed cernulat, & allidit. Al. leg. *cernuat*.

Cernŭlus, a, um, idem quod cernuus. *Apul. l.* 9. *Metam.* Supra menſam cernulus corruens. Al. *cernuus*.

Cernŭo, as, are, a, vel n. 1. inclinare, vel inclinari, *voltare col capo in giù*, *avere inchinare*, κυβιστᾶν, *Apul. l.* 1. *Met.* Corpus exanimatum in flumen pene cernuat. *Prudent. l.* 1. *adv. Symmach. v.* 350. Cernuat ora ſenex barbatus, & oſcula figit. *Varro de vita pop. Rom. apud Non. c.* 1. *n.* 76. Etiam pelles bubulas oleo perfuſas percurrebant, ibique cernuabant. *h. e.* ſaltando ſeſe inclinabant, aut in terram cadebant proni.

Cernŭus, a, um, adje. incurvatus, in caput pronus, *chino*, *volto col capo a terra*, κύβιος. *Virg. Æn.* 10. *v.* 894. de equo: Ejectoque incumbit cernuus armo. Ubi *Serv.* Cernuus, inquit, eſt qui cadit in faciem, quaſi in eam partem qua cernimus: unde & pueri, quos in ludis videmus ea parte, qua cernunt, ſtantes, cernui vocantur, ut etiam Varro in Theatralibus docet. Hæc *Serv.* ¶ Hinc Cernui dicebantur ipſi Petauriſtæ, & funamboli corpora cernuantes, ut habetur in *Gloſſ. Philox.* Atque huc pertinere videtur illud *Lucilii apud Nonium c.* 1. *n.* 76. Modo ſurſum, modo deorſum, tanquam collus cernui. V. *Voſſ. in Etymol.*

Cero, as, a. 1. *incerare*, Ger. *verwichſen*, Gal. *cirer*, Hiſp. *encerar*, κηρόω, cera obduco. *Col. l.* 12. *c.* 50. Sexta olivitate dolia cerari oportere.

Cerōma, atis, n. 3. κήρωμα, eſt unguentum ex cera, & oleo, quo athletarum corpora ungi ſolebant. Sed aliqui dicunt fuiſſe lutum ex oleo, & terra albida ex agro Albano, vel rubea ex Bajano pulvere. *Martial. l.* 7. *epigr.* 31. Injecto ceromate brachia tendis. ¶ Item locus, in quo athletæ ceromate ungebantur. *Plin. l.* 35. *c.* 2. Iidem palæſtras athletarum imaginibus, & ceromata ſua exornant.

Ceromatĭcus, a, um, o. 1. 2. κηρωματικός, ceromate unctus. *Juvenal. ſat.* 3. *v.* 68. Et ceromatico fert niceteria collo.

Cerōſus, a, um, o. 1. 2. *che ha della cera*, κηρώδης, quod ceram admixtam habet. *Plin.* 32. *c.* 3. Liquore veluti mellis ceroſi.

Ceroſtrōtum, n. 2. *tarsia*, *interſiamento*, κερόστρωτον, quod cornibus ſtratum eſt, ut lithoſtrotum, quod lapidibus: picturæ genus eſt, quo cornuum teſſallæ tinguntur variis coloribus, deinde vermiculatim ligno inſeruntur, a κέρας, cornu, & στρωτός, ſtratus. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Nunc tincta, nunc ſublita, nunc quæ ceroſtrota a picturæ genere dicuntur. *Harduin.* tamen *cæſtrota* legit. ¶ *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. Ipſaque forium ornamenta non ſiunt ceroſtrota, neque bifora, ſed valvata. Ubi *Salmaſ.* & *Voſſ. in Etymol.* putant genus aliud encauſtices a priore diverſum ſignificari, quod ceris fuſis, inſtratiſque inurebatur. Nam & hujuſmodi fuiſſe januarum ornamenta, indicat *Auſon. epigr.* 25. *in divitem*. Alii in *Vitruvio leg. cereſtrata*, al. *cloſtrata*.

Cerōtum, i, n. 2. *cerotto*, ceratum, emplaſtri genus ex cera, κηρωτή. *Mart. l.* 11. *epigr.* 99. Labra pingui delibuta ceroto.

Cerretani, Ceretani, pop. Hiſp. Tarrac. intra montes Pyrenæos, in finibus Vaſconum, Auſetanis & Ilergetibus finitimi, quorum regio Cerretania, *la Cerdenna*, pars Cataloniæ. *Plin. l.* 3. *c.* 3.

Cerrĕus, a, um, o. 1. 2. quod ad cerrum ſpectat. *Plin. l.* 16. *c.* 6. Proximam huic cerream tradit. *ideſt*, glandem.

Cerrĭnus, a, um, o. 1. 2. ex cerro. *Plin. l.* 30. *c.* 10. In cerrino calice.

Cerritŏlus, a, um, diminut. a *Cerritus*. *Martian. Capell. l.* 8. *pag.* 272.

Cerrĭtus. V. Ceritus.

Cerrōnes, homines leves, & inepti, a cratibus dicti, quod Siculi adverſus Athenienſes cratibus pro ſcutis uſi ſunt, quas Græci γέῤῥα appellant. *Feſtus*. Alii legunt *congerrones*, pro *cerrones*, & *ſtratis* pro *ſcutis*.

Cerrus, i, f. *cerro*, αἰγίλωψ, arboris glandiferæ ſpecies eſt, cujus glande ſuilla caro firmior redditur. *Plin. l.* 24. *c.* 4. *Pallad. l.* 1. *c.* 9. ¶ Arbor eſt Herculi ſacra.

Certabundus, a, um, certans, diſceptans. *Apul. in Apolog. pag.* 288. Diogenes Cynicus cum Alexandro M. de veritate regni certabundus.

Certāmen, minis, n. 3. *battaglia*, *combattimento*, *contraſto*, מגרה, Ger. *ſtreit*, *kampff*, Gal. *combat*, Hiſp. *pelea*, ἀγών, contentio. *Cic. de cl. Orat. c.* 92. In patrocinio Sicilienſi in certamine veni cum Hortenſio. *Id. pro Flacc. c.* 26. De quorum urbis poſitione, propter pulcritudinem, etiam inter Deos certamen fuiſſe proditum eſt. *Id.* 1. *Acad. c.* 13. Cum Zenone Arceſilas ſibi omne certamen inſtituit. *Id. in Piſon. c.* 32. Adducta res in certamen putabatur. *Virg. Ecl.* 7. Et certamen erat Coridon cum Thyrſide magnum. ¶ Item pro Ludis. *Ovid.* 1. *Metam.* Inſtituit ſacros celebri certamine ludos. *Vir.* 2. *Georg.* Velocis jaculi certamina ponit in ulmo. *h. e.* res ipſas, pro quibus certabatur, & quæ victori ceſſuræ erant. Sic certamen diſci, certamen Veneris apud *Ovid.* 10. *Metam.* & *l.* 2. *Amor. eleg.* 10. Hinc certamina Olympia, Nemea, Iſthmia, Pythia, &c. V. ſuis locis. ¶ Sæpe pro prælio, ſeu conflictu bellico ponitur. *Virg.* 11. *Æn.* Me ſolam Teucri in certamina poſcunt. *Liv. Dec.* 3. Ne minus inſtando renovaret certamen. Hinc certamen inire, experiri, inferre, facere, dirimere, conſerere, &c. *Liv.* ſæpe, *Cæſar*, & al. ¶ Item pro periculo. *Cicer. Divin. l.* 1. Quo majus erat certamen, & diſcrimen ſalutis. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 1. Devenimus in medium rerum omnium certamen. ¶ *Horat. l.* 1. *ep.* 5. *v.* 7. Mitte leves ſpes, & certamina divitiarum. *h. e.* labores in opibus cumulandis.

Certanter, adverb. cum certamine, vel certando. *Paulin. Petrocor. l.* 6. *v.* 489. Aut ſi certanter rapuiſſent flumina cætus.

Certātim, adv. *a gara*, Ger. *umb die wette*, *camps weiß*, Gal. *a l'envy*, *a qui mieux mieux*, Hiſp. *a porfia*, ἀγωνιστικῶς, cum certamine, & æmulatione. *Cic. pro Sex. c.* 34. Cum omnes certatim alius alio gravius, atque ornatius de mea ſalute dixiſſent.

Certatĭo, nis, f. 3. *conteſa*, מלחמה ריב, Ger. *das ſtreiten*, *oder kempffen*, φιλονεικία, actus certantium. *Cicer.* 2. *de Legib.* Quod ſine curriculo, & ſine certatione corporum fiat. *Id. l.* 25. *c.* 5. Virtuti cum voluptate certatio eſt. ¶ Certatio multæ, *Liv. l.* 25. *c.* 3. V. verbum *Certo*.

Certātor, oris, m. 3. qui certat. *Vet. Gloſſ.* Certator, ἀγωνιστής. Tranſlate *Gell. l.* 12. *c.* 10. Addatur id propter agreſtes quoſdam & indomitos certatores, qui niſi auctoritatibus adhibitis non comprimuntur.

Certātus, us, m. 4. *conteſa*, certamen. *Stat. l.* 2. *Silv.* 1. *v.* 152. nudoſque virorum Certatus.

Certātus, a, um, nom. ex particip. *contraſtato*. *Sil. l.* 17. *v.* 338. Certatus nobis hodie dominum accipit orbis. ¶ Ablativus *certato* ponitur pro cum certatum eſſet. *Tacit. Ann.* 13. 50. In armis tranſgreſſu multum certato. Adde *l.* 4. *hiſtor. c.* 16.

Certe, certo, profecto, ſine dubio, ſine ulla controverſia, *certamente*, אולם, Ger. *gewiſſlich*, Gal. *certament*, *aſſeurement*, *ſans doute*, Hiſp. *ciertamente*, δὴ, adv. affirmantis. *Cic.* 3. *de Finib.* Satis ne hoc loco concluſum videtur? certe. ¶ Interdum idem eſt, quod certo, ideſt, ſine dubio. *Terent. And.* 3. 2. 23. Certe enim ſcio. ¶ Ponitur & pro ſaltem. *Cic.* 1. *Tuſc.* Homines mortem optare incipiant, vel certe timere deſiſtant. ¶ Item pro tamen. *Cic. Att.* 16. *ep.* 7. Quamvis non fueris ſuaſor, & impulſor profectionis meæ, approbator certe fuiſti. ¶ In reſponſionibus affirmat, aut concedit. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 132. Ain' vero? *Le.* Certe inquam. *Cic. in Orat. c.* 42. At dignitatem docere non habet: certe, ſi quaſi in ludo. ¶ Eleganter jungitur cum particulis *quidem*, & *equidem*: ſed ſi aliis verbis præponatur, fere dicimus *certe quidem*; ſi ſubjiciatur, *quidem certe*. *Plaut. Perſ.* 2. 2. 29. Certe equidem pejorem te vidi neminem. *Cic. Tuſcul.* 1. *c.* 29. Nunc ubi ſit animus, certe quidem in te eſt. *Id. Fam.* 1. *ep.* 9. *ad fin.* Me quidem certe tuarum actionum comitem habebis. *Id. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 8. *a med.* Agebatur quidem certe nihil.

Certificatio, rei manifeſtatio eſt apud JCtos Ulpianum, & Scævolam.

Certiōro, as, are, certiorem facere, *far conſapevole*. *Ulp. leg.* 2. §. 11. *Dig. de heredit. petit.* Si forte is, cui denuntiatum eſt, eum certioraverit. Et *l.* 1. *Dig. de action. emp.* & *vend.* Neque certiorari debuit, qui non ignoravit. ¶ Ipſe autem *Ulpian.* pro ſe citat melioris ævi teſtem *Julianum Dig. l.* 16. *tit.* 3. *l.* 1. §. 33. & *l.* 13. *tit.* 6. *l.* 5. §. 8.

Certiſco, as, n. 1. certus fio. *Pacuv. apud Non. c.* 2. *n.* 160. Vocant cocos, unde certiſſent. Alii leg. *certiſcent*.

Certitūdo, is, *certezza*. Apud *Ammian. Marcell. l.* 30. *poſt princip.* in Codicibus legitur: In cujus fidei certitudine manſit immobilis. Sed abeſſe a MSS. Valeſii fratres, notarunt. V. *Voſſ. de Vit. ſerm. l.* 1. *c.* 6.

Certo, *certamente*, באמונה, Germ. *freylich*, ἀτρεκῶς, *Ter. Eun.* Hoc certo ſcio, Rhamnuſium ſe eſſe ajebat. *Cic. pro Cæc.* Veniunt in mentem mihi permulta, vobis plura, certo ſcio. *Ter. Eun.* 5. 1. 9. Certo comperi. *Plaut. Epid.* 3. 2. 42. Me quidem certo ſervavit conſiliis ſuis.

Certo, as, frequentat. a cerno, *contendere*, *combattere*, ריב, Ger. *ſtreiten*, *kempffen*,

ſare, Gal. debatre avec quelqu'un, combatre, Hiſp. contender, y pelear, ἀγωνίζεσθαι, eſt contendere, vel per diſceptationem, vel per vim, quod ad rem bellicam pertinet, & conſtruitur vel abſolute, vel cum ablativo, & præp. cum, perſonæ, cum qua contendimus, item cum abl. & præp. de, rei, de qua certamen eſt, item cum abl. inſtrumenti ſine præp. Tac. l. 21. Miſſus in eos eques cum expeditis cohortibus ambigue certavit. Cic. 2. de Orat. Qui tot annos cum Pop. Rom. de Imperio certavit. Ter. Bene dictis ſi certaſſet, audiſſet bene. Liv. Aricini, atque Ardeates de ambiguo agro cum ſæpe bello certaſſent. ¶ Item cum acc. perſonæ, & præp. inter. Cic. Reliquum eſt, ut officiis certemus inter nos. ¶ A Poetis etiam cum dat. perſonæ uſurpatur. Virg. Eclog. 5. Solus tibi certet Amyntas. Et Eclog. 8. Certent & cygnis ululæ. ¶ Et cum infinito. Virg. 2. Æneid. Certantque illudere capto: uanno a gara nel beffarlo. ¶ Certare multam alicui, eſt, de multa alicui irroganda in concione, vel apud Judices diſceptare. Liv. l. 25. c. 3. Tribuni plebis multam M. Poſtumio dixerunt, cui certandæ cum dies adveniſſet, &c. Id. ibid. c. 4. Omiſſa multæ certatione. ¶ Certare officiis inter ſe, gareggiare nelle offizioſità. Cic. 7. Fam. ¶ Plin. in Paneg. c. 30. Certat Ægyptus cum feraciſſimis terris: in fertilità la contende, &c. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter paſſiva terminatione. Cic. l. 1. de Orat. In Centuriali judicio certatum eſſe accepimus. Liv. l. 1. Inter ordines certabatur.

Certus, a. 1. 2. compertus, manifeſtus, exploratus, quaſi judicatus, per metatheſ. a ſup. cretum verbi cerno, certo, chiaro, Ger. gewiſſ, Gall. certain, Hiſp. cierto, claro, ἀκριβής. Cic. Att. De Cœlio adhuc nihil certi habebamus. ¶ Item non vacillans, non errans. Martial. O quam certa fuit librato dextera ferro. Ovid. Da mihi, quod petitur, certo contingere ferro. ¶ Certus item eſt ſecurus, fidelis. Cic. l. 2. in Verr. c. 64. Cum Androne homine honeſtiſſimo, & certiſſimo electus eſt. Plaut. Trin. 1. 2. 57. Tu ex amicis certis mihi es certiſſimus. ¶ Item peculiaris, conſtitutus. Cic. Att. l. 5. epiſt. 17. Habere homines certos. Liv. l. 1. c. 50. In diem certam convenire. Cic. in Orat. Certa & definita lex in carminibus. Et l. 2. de Orat. Certis quibuſdam verbis fieri divortium. ¶ Conſtruitur cum genitivo, vel cum ejuſdem caſus gerundio: item cum ablat. & præpoſit. de. Tacit. hiſtor. 2. c. 46. Certus conſilii. Id. 4. hiſtor. c. 14. Deſciſcendi certus. Plancus Ciceroni Fam. 10. ep. 2. De hoc mihi parum certum eſt. ¶ Certum eſt mihi, h. e. deliberatum, & conſtitutum eſt. Ter. And. 2. 1. 11. Si iſtuc ita certum eſt tibi. Plaut. Capt. 5. 1. 32. Certum eſt jus meum omne perſequi. ¶ Pro certo dicere, pro certo habere, credere &c. Cic. Salluſt. ¶ Certo certius, h. e. veriſſime. Apul. l. 10. Mileſ. ad fin. Quos occultaret apud ſe certo certius. ¶ Apud Virg. 9. Æn. v. 250. Certa pectora, exponit Servius firma, vel fortia. ¶ Certiorem facere, far ſapere, far conſapevole. Cic. Fam. 9. ep. 23. Cum certum ſciam, faciam te paulo ante certiorem. Eodem ſenſu facere certum eſt apud Virg. 3. Æn. v. 179. Anchiſem facio certum, remque ordine pando. Et apud Plaut. Pſeud. 1. 1. 16. & 4. 6. 35.

Cerva, æ, f. 1. cerva. Gell. l. 15. c. 22. Cerva alba Sertorii. Virg. Æn. 6. v. 802. Æripes cerva.

Cervarius, a, um, o. 1. 2. quod eſt a cervo. Cervarium venenum, ſuccus limei herbæ, quo ſagittas in venatu tingunt. Plin. l. 27. c. 11. ¶ Lupus cervarius fera eſt lupi effigie, maculis pantheræ, a cervi pernicitate. Id. l. 8. c. 22. ¶ Aliqui dicunt, animal eſſe ex cervo, & lupa, aut ex lupo, & cerva genitum.

Cerūchi, m. 2. κεροῦχοι, funes a dextera, & ſiniſtra antennæ, quibus ejus cornua firmantur. Aliqui accipiunt pro ipſis cornibus antennæ, ideſt extremis antennæ partibus, quæ in utrunque veli latus diffunduntur, alii pro cavea in faſtigio navigii, quam Latini corbem vocant. Lucan. l. 8. v. 177. Surget, & inſtabit ſummis minor Urſa ceruchis.

Cervical, alis, n. 3. guanciale, Ger. kiſſen, Gal. chevet, traverſin de lit, Hiſ. almohada, cabecal, προσκεφάλαιον, id, quo dormientis cervix ſeu caput fulcitur. Juven. ſat. 6. v. 352. Conducit comites, ſellam, cervical, amicas.

Cervicoſĭtas, atis, f. 3. obſtinatus animus, pervicacia, durezza, oſtinazione. Sidon. l. 7. epiſt. 9. Diſciplinæ ægre ſubditur popularium cervicoſitas.

Cervicŭla, f. 1. dim. a cervix. Cic. 5. Verr. c. 19. Tamen ne putemus, patronum tuum in hoc crimine cerviculam jactaturum? h. e. ſe oſtentaturum. ¶ Metaphorice Vitruv. l. 10. c. 13. in machinæ hydraulicæ deſcriptione: Supra cerviculam ejus coagmentata arcula, &c.

Cervīnus, a, um, o. 1. 2. di cervo, Ger. hirſchin, ἐλάφειος, quod ad cervum pertinet, ut cervinus color, qualis eſt pellis cervi vel caſtaneæ. Pallad. l. 4. c. 13. Horat. l. 1. epiſt. 2. ¶ Cervina ſenectus apud Juvenal. ſat. 14. v. 251. eſt diuturna, & vivax. Cervi enim ultra centum annos vivere dicuntur, ut eſt apud Cicer. Tuſcul. 3. c. 28. & Plin. l. 8. c. 32.

Cerviſia, cereviſia, f. 1. cervogia, birra, Ger. bier, Gal. cervoiſe, biere, Hiſp. cerveza, ζῦθος, potus ex hordeo, vel avena, a Cerere, ideſt fruge, quaſi Cereris vis, quia frugum vis in eo liquore dominatur. Plin. l. 22. c. 25. Ex iiſdem frugibus fiunt & potus, zythum in Ægypto, cælia, & ceria in Hiſpania, cerviſia, & plura genera in Gallia, aliiſque provinciis.

Cervix, icis, f. 3. cervice, collottola, Ger. genick, Gal. le derriere du cou, Hiſp. cerviz, τράχηλος, poſterior colli pars, quæ ab occipitio incipit, & tendit ad ſpinam, a curvus, quia inflectitur, & curvatur. Cic. Tuſc. Gladium demitti juſſit, ut impenderet illius beati cervicibus. Id. de Div. l. 2. c. 64. ex Pacuvio: Teſtudo capite brevi, cervice anguina. ¶ Tranſlate cervix ponitur pro fortitudine, & audacia. Cic. Verr. 3. c. 59. Si qui erunt tantis cervicibus Recuperatores, qui audeant in Provincia, cum Prætor adſit, contra voluntatem ejus judicare. Id. pro Domo. Univerſam Remp. ſolis veſtris cervicibus ſuſtinetis. ¶ Cervices præbere, dare alicui, eſt, dare ſe in alicujus poteſtatem, ſe necandum præbere. Cic. anteq. iret in exil. & Philip. 5. ¶ In cervicibus eſſe, h. e. imminere. Liv. l. 22. c. 33. In cervicibus bellum eſt. Adde l. 44. c. 39. ¶ Quod monet Quintil. l. 8. c. 3. primum Hortenſium cervicem in ſingulari uſurpaſſe, falſum oſtenditur ex verbis Pacuvii (qui ante Hortenſ. fuit) modo allatis, & ex Enn. apud Serv. ad 10. Æn. v. 396. ¶ Cervix vitis eſt craſſior, & robuſtior ramus. Colum. l. 4. c. 7. Cum ad unum pampinum jam redegeris, & ipſe exceſſerit pedalem longitudinem, decacuminare conveniet, ut in cervicem potius confirmetur, & ſit robuſtior. ¶ Cervices ligneæ dicuntur a Vitruv. l. 10. c. 13. capita tignorum. ¶ In genit. plur. habet cervicium, & cervicum: illud probatur a Chariſ. l. 1. ex Plin. Secundo: hoc uſurpatur a Cic. in Orat. c. 18. & Plin. 23. 2.

Cerŭla, æ, diminut. a cera. Exempla vide in Cera.

Ceruſmanus, in carmine Saliari, veteri lingua ſignificat, creator bonus. Feſt. in voce Matrem Matutam.

Ceruſſa, f. 1. biacca, Ger. bleyweiſſ, Gal. ceruſe, fard, Hiſp. alvayalde, ψιμύθιον, plumbum aceto in calcem, ſeu cinerem diſſolutum, quaſi cerea, a κηρός, cera, propter ſimilitudinem. Plin. l. 34. c. 18. ¶ Eſt & color quidam, quo ſibi fucum mulieres faciunt. Ovid. de medicam. faciei, v. 73. Nec ceruſſa tibi, nec nitri ſpuma rubentis Deſit.

Ceruſsātus, a, um, adject. ceruſſa illitus, imbiaccato, ut ceruſſata cutis, ceruſſatæ buccæ, Martial. l. 7. epigr. 24. Cic. in Piſon. c. 11.

Cervŭla, æ, f. cervetta, parva cerva. Legitur hæc vox inter opera Auguſtini, ſerm. 215. de Temp. a med. Sed ille Sermo ſpurius eſt, & nulla ratione Auguſtino adſcribendus.

Cervŭlus, i, cerviatto, dimint. a Cervus. Frontin. de ſtratagem. l. 1. c. 5. Vallum cervulis, & alio materiæ genere conſtructum incendit. V. Cervus.

Cervus, vi, m. 2. cervo, Ger. hirſch, Gal. cerf, Hiſp. ciervo, ἔλαφος, animalis ſpecies, a κέρας, cornu. Cic. Tuſc. l. 3. c. 28. Natura cervis, & cornicibus vitam diuturnam dedit. ¶ Cervi item furcæ ſunt, quæ fiunt ad ſuſtentationem caſarum, ita dictæ a ſimilitudine cornuum cervinorum. Virg. Ecl. 2. Atque humiles habitare caſas, & figere cervos, ut Servius exponit. ¶ Cervis iſtis, ſeu furcis utebantur etiam ad impediendos hoſtium acceſſus, incurſuſve. Liv. l. 44. c. 11. Cervis etiam objectis, ut viam intercluderet. Adde Cæſ. l. 7. B. G. c. 72.

Ceryx, icis, m. 3. banditore, trombetta, κῆρυξ, græco, a κηρύζω, clamo. Senec. de Tranquill. Anim. c. 3. Non vis enim niſi Conſul, aut Prytanes, aut Ceryx, aut Suſes adminiſtrare Remp. ¶ In Vet. Gloſſ. Ceryx exponitur etiam ὁ τῆς εἰρήνης ἀποστελλόμενος, caduceator.

Ceſpes. V. Cæſpes.

Ceſſans, antis, tardo, ozioſo, qui ceſſat, tardus, otioſus. Horat. l. 3. od. 35. Concitare ceſſantes ad arma. Lucan. l. 3. v. 451. Solum ceſſans aratro. h. e. coli intermiſſum. Ovid. 5. Triſt. el. 2. Ceſſantia fata. h. e. tarda. Sueton. in Cæſ. c. 76. Conſulis morte ceſſans honor, carica vacante.

Ceſſatio, nis, f. 3. ceſſagione, tralaſciamento, Ger. aufhörung, Gal. relaſche, ceſſation, Hiſp. ceſſacion, ἀργία, Cic. 1. de nat. Deor. c. 37. Epicurus nihil ceſſatione melius exiſtimat. h. e. otio. Plaut. Pœn. 4. 2. 103. Id negotium inſtitutum eſt, non datur ceſſatio. h. e. intermiſſio.

Ceſsator, oris, m. 3. piger, lentus, ſegnis, ozioſo, chi tralaſcia, Ger. müſſig, ἀεργός, otioſus, qui ceſſat, & nihil agit. Cic. Fam. l. 9. ep. 17. Non quod ceſſator eſſe ſolerem.

Ceſsātrix, icis, f. 3. a ceſſator. Tertul. l. 1. adv. Marcion. c. 24. Quomodo defenditur bonitas ex majori parte ceſſatrix?

Ceſsātus, a, um, nom. ex partic. paſſ. a neutro ceſſo, ut Ceſſata arva, ideſt, neglecta, & non culta. Ovid. 4. Faſt. v. 617. Largaque provenit ceſſatis meſſis in arvis. Id. 10. Metam. v. 669. ceſſata tempora. h. e. in quibus ceſſatum eſt.

Ceſſim, adverb. addietro, indietro. Vet. Gloſſ. Ceſſim, gradatim. Juſtin. l. 2. c. 12. Ite ceſſim, inhibete remis, & a bello diſcedite. Varro apud Non. 4. 42. & 109. Cum domum ab Ilio ceſſim revertero.

Ceſsio, onis, f. 3. ceſſione, actus cedendi. Cic. in Top. c. 5. Abalienatio eſt ejus rei, quæ mancipi eſt, aut traditio nexu, aut in jure ceſſio. ¶ Ceſſio diei eſt acceſſio temporis, quo incipit deberi æs alienum. Ulpian. Dig. 36. 2. 7. Hæredis aditio moram legati quidem petitioni facit, ceſſioni diei non facit.

Ceſſo, as, n. 1. frequent. a cedo, ceſſare, fermarſi, laſciare, Ger. aufhören, ablaſſen, Gal. ceſſer, Hiſp. ceſſar, παύομαι, eſt deſiſtere, deſinere, intermittere, finem facere, conquieſcere. Donat. in Ter. Eun. 3. 1. 15. Ceſſat deſidioſus, requieſcit feſſus. ¶ Uſurpatur vel abſolute. Cic. 1. Acad. Nec tamen iſtum ceſſare, ſed celare, quæ ſcribat, exiſtimo. ¶ Vel cum infinito. Id. Att. Ille non ceſſat de nobis detrahere. ¶ Vel cum abl. & præpoſ. in, aut a, vel ab. Id. de Sen. c. 5. Neque unquam in ſuo ſtudio, & opere ceſſavit. Liv. 4. 27. Nec ex quo caſtris caſtra collata ſunt, ceſſatum a levibus præliis eſt. ¶ Interdum ſignificat nihil agere, ſtar ozioſo. Cic. de nat. Deor. Iſto tam immenſo ſpatio, quæro, cur Pronœa veſtra ceſſaverit. ¶ Interdum tardare, diutius immorari in re aliqua facienda, & eam negligentius agere, tardare, indugiare. Virg. 6. Æn. Ceſſas in vota, preceſque. Ter. Eun. Paululum ſi ceſſaſſem, domi non offendiſſem. ¶ Ceſſare dicuntur agri, qui non ſeruntur. Virg. 1. Georg. v. 70. Alternis idem tonſas ceſſare novales, &c. Sic mulieres, cum parere deſinunt. ¶ Item ceſſare dicuntur, qui in judicio ad dicendam cauſam non comparent. Suet. in Claud. c. 15. Abſentibus ſecundum præſentes facillime dabat, nullo delectu, culpa ne quis, an aliqua neceſſitate ceſſaſſet. ¶ Cum dat. pro vacare, dare operam, habet Propert. l. 6. el. 6. v. 21. Nam tua non ætas unquam ceſſavit amori. V. Scalig. ad eum loc. Plaut. Pſeud. 1. 3. 12. It dies, ego mihi ceſſo. h. e. ego tempus tero damno meo.

Ceſſus, particip. a cedo. V. Cedo.

Ceſtiānus, a, um, ad Ceſtium pertinens, qui fuit declamator, ſæpe a Senec. in Controverſ. laudatus. Id. ſub fin. controv. 7. Deinde ad illum colorem redit Ceſtianum.

Ceſticillus appellatur circulus, quem ſuperimponit capiti, qui capite aliquid eſt laturus. Feſtus. Al. leg. circitillus, alii ceſticulus, alii ceſtillus.

Ceſtroſphendŏne, es, f. κεστροσφενδόνη, telum ſemicubitale, bipalme ſpiculum infixum habens digiti craſſitudine, cui ad libramen pinnæ tres, veluti ſagittis ſolent, circumdabantur. Liv. l. 42. c. 65.

Ceſtron, vel Ceſtrum, i, κέστρον, herbæ genus apud Plin. l. 25. c. 8. Alio nomine Vettonica dicitur. ¶ Item ſcalpellum exiguum in modum veru factum, quo utebantur in ebore pingentes. Plin. l. 35. c. 11. ¶ Opera hac ratione picta ceſtrota appellantur. Id. l. 11. c. 37. V. Ceroſtrotum.

Ceſtrōtum, i, encauſticum opus ceſtro pictum. Ita legit in exemplis ſup. adductis in Ceroſtrotum Salmaſius in Exercitat. Plinian. pag. 231. & Turneb. l. 13. c. 24. V. Ceſtron.

Ceſtus, i, m. 2. κεστός, mulieris ornatus, ſive baltheus, acu pictus, a κεντέω, pungo. Quare ſcribendum eſt ſine diphthongo. Voſſ. Etymol. in Voce Cæſtus. ¶ Præcipue ceſtus dicitur zona illa, qua nova nupta nuptiarum die præcingebatur, a ſponſo ſolvenda. Unde illud: Zonam ſolvere. V. in Zona. ¶ Vet. Scholiaſt. ad Stat. Theb. l. 2. v. 283. obſervat, Ceſti uſum eſſe in honeſtis nuptiis. nam turpes ideo inceſtas dici, quod illo ſacro Veneris cingulo non fuerint vinctæ. ¶ Fuit autem Ceſtus cingulus ille pulcherrimus picturatus, efficax ad illectamenta Gratiarum, & amorum, quo Venus Martem, & Juno Jovem ſibi conciliabant. Mart. l. 6. epigr. 13. Ut Martis revocetur amor, ſummique Tonantis, a te Juno petit ceſton, & ipſa Venus. Ceſton dixit græca inflexione pro Ceſtum. ¶ Ceſtum Veteres vetuſtiſſimum hymnum vocaverunt, quo Paris Veneris laudes complexus eſt, eamque Junoni & Palladi prætulit. Hinc creditur orta fabula de Paridis judicio. ¶ Ceſtus item arma pugilum. V. Cæſtus.

Cetariæ, arum, f. 1. & Cetaria, orum, n. loca juxta mare, ſtagnante lacu, in quibus thynni, & alii hujuſmodi piſces capiuntur, & ſaliuntur. Plin. l. 37. c. 5. Juxta cetarias. Ita legit Harduin. Horat. l. 2. ſat. 5. v. 44. Adcrabunt thynni, & cetaria creſcent.

Cetarius, ii, m. peſcatore di peſci groſſi, ſalumiere, genus piſcatorum, qui majores piſces capiunt, & ſalſamentis condiunt, ut vendant: a cete, quæ in mari ſunt majora piſcium genera. Varro apud Non. c. 1. n. 244. Non animadvertis, cetarios, cum videre volunt in mari thynnos, aſcendere in malum, &c. Colum. ſub fin. l. 8. Salſamentorum purgamenta, quæ cetariorum officinis everruntur. ¶ Cetarius inſcriptus fuit liber cujuſdam C. Matii, in quo tradebatur ratio ſaliendorum piſcium, teſte Colum. l. 12. c. 44.

Cete. V. Cetus.

Ceter. V. Cæter.

Ceto, us, f. Κητώ, οῦς, uxor Phorci, mater Meduſæ. Lucan. l. 9. v. 645.

Cetra, træ, f. 1. ſcutum breve loreum, quo utuntur Afri, & Hiſpani, ex pelle orygis, a κεύθω, abſcondo, tego, quia militem tegit, vel a voce Maurorum. Virg. 7. Æneid. Lævas cetra tegit. Liv. l. 28. c. 5. Peltæ cetræ haud diſſimilis eſt. ¶ Tacit. in Agric. c. 36. Britannis tribuit.

Cetrātus, a, um, cetra munitus, cetra utens, ut cetratæ cohortes, apud Cæſ. l. 1. B. C. c. 39. Adde Liv. l. 31. c. 36.

Cette, per ſyncop. pro cedite, ſignificat dicite, date. Non. c. 2. n. 122. Ennius Medea: Cette manus veſtras, meaſque accipite. Plaut. Merc. 5. 4. 4. Cette dextras nunc jam.

Cetus, m. 2. vel cete, num. plur. indecl. gran peſce di mare, come balena, orca, &c. κῆτος, piſcis marinus immenſæ magnitudinis, & generatim omne genus majorum piſcium marinorum, præſertim qui animal pariunt, non ovum, cujuſmodi ſunt balænæ, orcæ, priſtes, thynni, & ſimiles. Hyginus Fab. 89. Neptunus cetum miſit, qui Trojam vexaret. Plin. l. 11. c. 37. In jecore eſt & cetis fel. Virg. 5. Æn. v. 822. Tum variæ comitum facies, immania cete. ¶ Invenitur & cetum, i, neut. gen. Vet. Gloſſ. Cetum crudum ὠμοτάριχος. ¶ Et græca forma, cetos; τὸ κῆτος, in accuſat. ſing. Plin. l. 32. c. 1. Juba tradit cetos in flumen Arabiæ intraſſe, pinguique ejus mercatores negotiatos, &c. V. Harduin.

Ceu, come, ſiccome, οἷον, ὡς, adverb. Poetis familiariſſimum, idem ſignificans cum quemadmodum, ſicut, velut. Sueton. in Vitell. c. 17. Reducto coma capite, ceu noxii ſolent. Horat. l. 4. od. 4. Ceu flamma per tædas, vel Eurus per Siculas equitavit undas. ¶ Pro tanquam, aut quaſi. Plin. 29. 4. Cantharides objectæ Catoni, ceu venenum vendidiſſet. Id. 31. 1. Ceu parum ſit in tantam pervenire altitudinem. ¶ Ceu vero eſt quaſi vero. Id. in præfat. hiſt. nat. & l. 7. c. 53. ¶ Ceu plerumque, ut plerumque, come per lo più. Id. l. 19. c. ult.

Ceva, vacca humilis ſtaturæ, lactis abundans. *Colum. l. 6. c. 24.*

Ceveo, es, n. 2. eſt clunes movere, ut in re Venerea, & proprie de maribus dicitur. Mulierum enim eſt criſſare. Uſi ſunt hoc verbo *Juv. ſat. 2. v. 21. & Sat. 9. v. 4. Mart. l. 3. epigr. 95.* ¶ Tranſlate eſt adulari, tractum a canibus, qui cum domino blandiuntur, clunes & caudam movent. *Perſ. ſat. 1. v. 87.* An, Romule, ceves? Ita aliqui interpretantur.

Ceus, vel Cœus, fil. Titani, & Terræ, pater Latonæ, & Aſteries. Regnavit in Ceo inſ. Ob Latonam filiam a Jove ſtupratam adverſus eundem arma movit. Sed victus periit. *Virg. 4. Æn.*

Ceus, a, um, vel Ceus, adject. a Cea inſula, ut Simonides Ceus, de quo *Horat. l. 2. od. 1.* Sed ne relictis Muſa procax jocis Ceæ retractes munera næniæ. Simonides enim primus carmen lugubre dicitur inſtituiſſe. Adde *l. 4. od. 9.*

Ceyx, ycis, filius Luciferi, maritus Alcyones, Rex Trachiniæ. Ob Dedalionis fratris caſum in accipitrem mutati ad Clarium Oraculum repugnante uxore navigans in Ægæo mari tempeſtate ſubmerſus eſt. Alcyone, cum quotidie Diis, ac præſertim Junoni, ſacrificia offerret pro viri ſalute, ab illa per Morpheum noctu, in ſomno monita eſt, maritum interiiſſe. Mane igitur experrecta ad litus acceſſit, & cadaver in mari longius aſpexit, quod cum mariti eſſe cognoviſſet, ac per undas ad illud proficiſci vellet, Deorum miſeratione in avem converſa ad os mariti advolavit, qui oſcula uxoris ſentiens in avem & ipſe mutatus eſt. Hæ aves alcyones dicuntur, & habitant prope maris litora. *Ovid. 11. Met. Plin. l. 32. c. 9.*

C ANTE H.

Chærephyllon, i, χαιρέφυλλον, herba, aut olus potius, vulgo Chærefolium. *Colum. l. 10. v. 110.* Eſt breve Chærephylum, & torpenti grata palato. Ubi metri cauſa alterum i abſorbuit.

Chalaſticamen, inis, n. 3. apud Medicos ſignificat relaxationem, ſeu luxationem articulorum ex laſſitudine. *Theod. Priſcian. l. 2. c. 19.* Chalaſticaminibus relaxari.

Chalaſticus, a, um, *rilaſſativo*, *emolliente*, χαλαστικός, quaſi dicas, relaxatorius, remittens, ut chalaſtica emplaſtra, apud *Theod. Priſcian.*

Chalaſtra, χαλάστρα, urbs Macedoniæ, a Chalaſtra proximo portu dicta. Hinc

Chalaſtricus, a, um, adject. ut Chalaſtricum nitrum. *Plin. l. 31. c. 10.*

Chalatorius, a, um, ad laxandum pertinens, a χαλάω, laxo, remitto, *Veget. lib. 4. de re milit. c. ult.* Falx chalatorios funes, quibus antenna ſuſpenditur, repente præcidit. Ita legit *Turneb.* alii *collatorios*, fortaſſe quia hujuſmodi funes ab inferiori parte in unum conferuntur.

Chalazias, æ, m. χαλαζίας, gemma, quæ grandinis colorem præfert, & figuram. *Plin. l. 37. c. 11.*

Chalcanthum, n. 2. *vitriolo*, χάλκανθον, corpus minerale, quaſi æris flos: a χαλκός, æs, & ἄνθος, flos, vel melius quaſi ſuccus concretus ex chalcitide genitus, & efflorefcens, qui lapis eſt, ex quo æs coquitur. Nam æris flos eſt viride æs, chalcanthum eſt aqua æris. Vulgo dicitur vitriolum, a perſpicuitate vitrea. Olim etiam dicebatur *atramentum ſutorium*, quia eo in coriis tingendis utebantur. *Plin. l. 34. c. 12.*

Calcēdon, f. 3. Chalcedonia, *Calcidonia*, *Scutari*, urbs A. Bithyniæ, in ora, ex adverſo Byzantii, Boſphoro intercedente, condita a Megarenſibus, qui cæci dicti ſunt, quod non potius litus oppoſitum elegiſſent, in quo poſtea Byzantium conditum eſt, maxima loci amœnitate.

Chalcedonius, a, um, ad Chalcedonem pertinens. *Cic. 3. de Orat. c. 32.* Thraſymachus Chalcedonius.

Chalcenterus, i, χαλκέντερος, inteſtina habens ænea: a χαλκὸς æs, & ἔντερον inteſtinum: & metaphorice, indefeſſus, laboris patientiſſimus. Ita appellatus eſt Didymus Grammaticus Alexandrinus (qui vixit ſub Antonio & Cicerone uſque ad *Auguſtum*) ob aſſiduitatem legendi & ſcribendi. Dicitur enim tria millia & quingenta volumina conſcripſiſſe, ut *Suidas* narrat. Legitur hæc vox apud *Hieronym. Epiſt. 31.* quod eſt *Apologet. ad Domnionem*.

Chalcēus, a, um, adject. *di rame*, idem quod æreus. *Martial. lib. 9. epigr. 95.* Chalcea donanti Chryſea qui dederas.

Chalcidenſis, e, qui Chalcidem incolit, ut Timagoras Chalcidenſis, *Plin. l. 35. c. 9.*

Chalcidicenſis, ſe, idem quod Chalcidenſis. *Gel. lib. 10. c. 16.* Chalcidicenſis colonia. *h. e.* Cumæ, quam urbem Chalcidenſes condidiſſe dicuntur.

Chalcidĭcum, n. 3. pars magni ædificii, quam aliqui cœnaculum eſſe putant. *Arnob. l. 4.* Scribuntur Dii veſtri in tricliniis cœleſtibus, atque in Chalcidicis aureis cœnitare. ¶ Apud *Vitruv. l. 5. c. 1.* videtur hæc vox uſurpari pro latis ambulationibus, quæ, ut idem ait, in extremis baſilicarum conſtituuntur, *loggie*, *portici da paſſeggio*. Sunt qui putant legendum ibi *cauſidica*, & eſſe loca ubi cauſidici, & rhetores verſarentur. V. *Bald. in Lex. Vitr.* ¶ *Feſtus* paucis rem explicat, dum inquit, Chalcidica genus eſſe ædificii a Chalcide dictum. ¶ Superiores quoque ædium partes, in quibus cœnacula, & ſolaria, & loca ampla erant, vel tecta, vel ſub dio poſita, *chalcidica* appellantur, ὑπερῷα. *Arnob. l. 4.* Scribuntur dii veſtri in tricliniis cœleſtibus, atque in Chalcidicis aureis cœnitare. *Auſon. in perioche 23. Odiſſ.* Chalcidicum greſſu nutrix ſuperabat anili,

Chalcidĭcus, a, um, qui a Chalcide eſt. *Virg. Ecl. 10. v. 5.* Ibo, & Chalcidico quæ ſunt mihi condita verſu. Ubi videtur deſignare Euphorionis cujuſdam Chalcidenſis carmen. *Id. Æn. 6. v. 17.* Chalcidicaque levis tandem ſuper adſtitit arce. *h. e.* Cumis a Chalcidenſibus conditis. ¶ *Carmen Chalcidicum* apud *Stat. lib. 5. Sil. 3. v. 182.* ſunt verſus Sibyllini, a Cumana Sibylla conditi.

Chalciœcus, i, Minervæ cognomen, quo Spartæ dedicata & culta fuit, χαλκίοικος, quod ſc. domum æream habebat. Meminit *Nepos in Pauſan. c. 5. & Liv. l. 35. c. 36.* qui tamen hoc nomen de ipſo Deæ templo uſurpavit.

Chalcis, idis, f. 3. vel chalcidix, icis, χαλκίς, genus lacertæ, dictum, quod quaſdam ærei coloris lineas in tergo habet. *Plin. l. 32. c. 3.* ¶ Eſt & avis nocturna, ex genere accipitrum, bellum internecinum cum aquila gerens. *Plin. l. 10. c. 8.* cymindin vocat. ¶ Eſt item nomen piſcis, *Plin. l. 37. c. 11.*

Chalcis, idis, f. 3. *Negroponte*, χαλκίς, urbs primaria Eubœæ inſ. ad Euripum, Aulidi proxima, Euripo tantum intercedente, dicta a Chalcide filia Aſopi, aut quod ærariæ fabricæ ibi primum fuerint repertæ. ¶ Chalcis altera, quæ & Hypochalcis, urbs Ætoliæ, prope fontes Eveni fl. verſus Athamaniam, Hinc regio Chalcidica.

Chalcītis, itidis, f. 3. χαλκῖτις, lapis, ex quo cocto æs fit. *Plin. l. 34. c. 12.*

Calcophōnos, m. 2. χαλκόφωνος, gemma, quæ illiſa æris tinnitum reddit. *Plin. l. 37. c. 10.*

Chalcoſmaragdus, m. 2. χαλκοσμάραγδος, gemma æneis venis turbida. *Plin. l. 37. c. 10.*

Chalcus, m. 2. χαλκοῦς, exiguum pondus apud Atticos, quod decies ſumptum obolum conficiebat. *Plin. l. 21. c. ult.*

Chaldæi, pop. Babyloniæ reg. quorum regio Chaldæa, *Caldar*, vel *Kaldar*, *Curdiſtan*, *Teraeb*, pars Babyloniæ vergens in Auſtrum, Arabiam attingens deſertam, & ſin. Perſicum, in qua Euphrates, & Tigris conjunguntur. Excelluerunt Aſtronomia, & Divinationis arte. *Cic. 1. de Div. c. 1.*

Chaldaĭcus, a, um, adject. *Cic. de Div. l. 2. c. 42.* Totum hoc Chaldaicum prædicendi genus repudiavit.

Chalo, as, are, *mandar giù*, *calare*, χαλῶ, remitto, relaxo. *Veget. l. 4. c. 23.* Centones, & culcitras funibus chalant. Adde *Vitruv. 10. 13.*

Chalybeius, a, um, adject. qui eſt e chalybe. V. Chalybs.

Chalybes, m. 3. pop. Cappadociæ, in Ponto circa Thermodoontem fl.

Chalybs, ybis, m. 3. *acciaio*, χάλυψ, genus ferri duriſſimi, a Chalybibus pop. qui eo abundant, & in alias regiones mittunt. *Plin.* aciem, & nucleum ferri vocat. *Ovid. 4. Faſt. v. 405.* Æs erat in pretio, chalybis jam maſſa placebat. Ubi Heinſ. leg. *Chalybeia maſſa latebat*, ut *Chalybejus* ſit adject. ¶ Sumitur & pro inſtrumentis ex chalybe. *Valer. Flacc. l. 6. v. 341.* It medium per pectus, & horrida nexu Lethifer æra chalybs. *Lucan. l. 6. v. 398. de equo:* Chalybem frænoſque momordit.

Chamæacte, es, f. 1. genus ſambuci, al. ebulum. *Plin. l. 24. c. 8.*

Chamæceraſus, f. 2. χαμαικέρασος, genus ceraſi humillimæ. *Plin. l. 16.*

Chamæciſſus, χαμαίκισσος, genus hederæ quæ nunquam ſe ab humo attollit, a χαμαί, humi, & κισσός, hedera. *Plin. l. 24. c. 10.*

Chamæcypariſſus, χαμαικυπάρισσος, herba, quæ ex vino pota contra venena ſerpentium omnium, & ſcorpionum pollet. *Plin. l. 24. c. 15.*

Chamædaphne, f. 1. χαμαιδάφνη, herba, foliis lauri, unde nomen habet, quaſi parva laurus, in longum creſcens, flore violæ ſimili, al. pervinca, quia obvia quæque vincit. *Plin. l. 21. c. 11.* ¶ Eſt etiam genus ceraſi humilis, ſylveſtris, al. laureola. *Id. l. 16. c. 25.*

Chamædrys, yos, f. 3. *querciola*, χαμαίδρυς, herba, al. triſſago, chamydrops, teucrion, calamandrina, ſerratula, quaſi humilis, & terreſtris quercus, a χαμαί, humi, & δρῦς, quercus. *Plin. l. 25. c. 7.*

Chamælæa, f. 1. χαμαιλαία, herba, al. coccus Cnidius, foliis oleæ. *Plin. l. 13. c. 22.*

Chamæleon, onis, f. 3. χαμαιλέων, herba, al. bupho, ex genere aculeatarum, ita dicta, quia colorum varietate chamæleontem animal imitatur. Mutat enim cum terra colorem, hic nigrum, illic viridem, alicubi cyaneum, alicubi croceum. *Plin. l. 22. c. 18.*

Chamæleon, onis, & ontis, m. 3. *camaleonte*, χαμαιλέων, quaſi parvus leo, animal eſt diverſa varietate conſperſum, ut pardus, & ad colores, quos videt, converſione facillima variatur. Naſcitur in India, figura, & magnitudine lacertæ, niſi quod crura habet recta, & excelſiora. Latera ventri junguntur, ut piſcibus, & ſpinæ ſimili modo. Eminet roſtrum ſimile ſuillo, cauda prælonga in tenuitatem deſinens, & implicans ſe viperinis orbibus, ungues adunci, motus tardior, ut teſtudini, aſperum corpus, ut crocodilo. Habet oculos corpori concolores, nunquam eos operit. Latet hyeme, ut lacerta. *Plin. l. 28. c. 8.* ¶ Ferunt quidam, hoc animal nullo cibo veſci, ſed fabuloſum eſt.

Chamæleuce, χαμαιλεύκη, herba, al. tuſſilago, ungula caballina, populago, folio populi, ſed ampliore. Circa fluvios naſcitur. *Plin. l. 24. c. 15.*

Chamæmēlon, n. 2. *camomilla*, Ger. *kamillen*, Gal. *camomille*, Hiſp. *mançanilla*, χαμαίμηλον, herba, & flos, al. chamomilla, & anathemis, quia odorem habet mali Mariani. *Plin. l. 22. c. 21.*

Chamæmyrsīne, f. 1. χαμαιμυρσίνη, ſylveſtris myrtus, ex qua fit oleum chamæmyrſinum. *Plin. l. 23. c. 9.* Aliis eſt frutex, ex quo ſcopæ fiunt; aliis ruſcus.

Chamæpeuce, f. 1. χαμαιπεύκη, herba laricis foliis, lumborum, & ſpinæ doloribus propitia. *Plin. l. 24. c. 15.*

Chamæpitys, χαμαίπιτυς, herba, al. ajuga, & iva. *Plin. l. 24. c. 6.*

Chamæplatănus, i, f. 2. genus platani coactæ brevitatis, ut ait *Plin. l. 12. c. 2.*

Chamærops, opis, f. 3. herba eſt myrteis circa caulem geminis foliis, capitulis Græculæ roſæ. *Plin. l. 26. c. 8.* Ruellius eandem eſſe exiſtimat, quam a Mithridate inventore Mithridation appellant.

Chamætēræ, vel chamæteridæ, χαμαιτυπίδες, humiles, & depreſſæ imagines, quales ſunt ancillarum, & pediſſequarum. *Plin. l. 36. c. 5.*

Chamæzēlon, n. 2. χαμαίζηλον, herba, al. pentaphyllon, foliis albis, ac mollibus. *Plin. l. 25. c. 9.*

Chameunia, æ, f. *il dormir ſulla terra*, χαμευνία, humi cubatio. *Hieronym. epiſt. 2. ad Nepotian.*

Chamulcus, i, m. 2. genus carpenti humilioris, *carretta*. *Ammian. l. 17. c. 4.* Coloſſus chamulcis impoſitus, tractuſque.

Chaŏnes, m. 3. pop. Epiri, quorum regio Chaonia, a Chaone fratre Heleni Trojani, poſtea Moloſſa, a Moloſſo filio Pyrrhi, nunc *Camina*, a caſtro cognom. intra montes, extenſa ab Onæo ſinu Buthrotum uſque verſus oram maris Jonii. *Plin. in proœm. l. 4. Claudian. de B. Get. v. 135.* non Chaonas atque Moloſſos, Quos Epirus alit.

Chaonia, æ, f. χαονία, regio Epiri, in qua ſunt Chaones populi. *Cic. Att. 6. 3. Virg. Æn. 3. v. 334.*

Chaŏnis, idis, f. quæ eſt ex Chaonia, χαονίς. *Ovid. 2. de ar. am. v. 150.* Chaonis ales. *h. e.* columba. *Id. Metam. 10. 90.* Chaonis arbor. *h. e.* quercus. V. *Chaonius*.

Chaonĭus, a, um, ad Chaones, vel Chaoniam pertinens. *Virg. 3. Æn. v. 334.* Chaonii campi. *Id. 1. Georg. v. 8.* Chaonia glans. *h. e.* quæ multa in Epiro colebatur propter abundantiam quercuum. Sic *2. Georg. v. 67.* Chaoniique patris glandes. *h. e.* Jovis Dodonæi, cui quercus illæ ſacræ erant. *Id. Ecl. 9. v. 13.* Chaoniæ columbæ. *Chaonias* appellat, alludens ad celebres illas columbas, quæ inter quercus Dodonæas degebant, & fatidicæ fuiſſe dicuntur.

Chaos, n. *confuſione*, תהו, Ger. *ein vermiſchung*, *verwierung*, Gal. *chaos*, *confuſion*, Hiſp. *confuſion*, χάος, materia cœli, & terræ confuſa, atque informis, qualis initio fuiſſe non a Poetis modo dicitur, ſed e ſacris etiam Libris cognoſcitur, quæ non fuit ex omni æternitate, ut quidam Philoſophi, & Poetæ arbitrati ſunt, ſed a Deo ex nihilo facta eſt primo ſex illorum dierum, quibus mundum machinatus eſt, de qua poſtmodum res omnes hujus univerſitatis per ſpecies varias, formaſque proprias prodierunt, a χέω, vel χαίνω, hio, quod proprie ſit vaſtus hiatus. *Ovid. 1. Metam.* Apud Græcos eſt nomen n. 1. contractorum. Apud Latinos tantum in uſu eſt *chaos*, & abl. *chao*. Sed *Priſcianus lib. 6.* declinavit *chaos*, *chai*. ¶ *Antiquior*, *quam chaos*, de re nimium priſca, & obſoleta dicitur. Nam *Heſiodus in Theog.* chaos omnium rerum initium vocat, quod ante omnes Deos, Deaſque natum ſit. V. *Ovid. in princip. Metam.*

Chara, herba, vel radix herbæ, quam admixto lacte, exercitui pro cibo fuiſſe, ſcribit *Caſ. de B. C. l. 3. c. 48.*

Characātus, a. 1. 2. vallatus, pedatus, a χάραξ, vallum. *Col.* Eas (vites) nonnulli characatas vocant, *l. 5. c. 4.* V. Characias.

Characēnus, a, um, adject. a Charace urbe in Suſiana ut Characenorum Rex, *Plin. l. 6. c. 28.*

Characias, m. 1. tithymali genus, ramos habens digitali craſſitudine. *Plin. l. 26. c. 8.* ¶ *Characias calamus* genus eſt arundinis craſſioris, & firmioris, & pedamentis vitium, atque vallis faciendis idoneæ. Vites hujuſmodi fulcimento munitæ, *characatæ* appellantur. *Plin. l. 16. c. 36.*

Character, eris, m. 3. *carattere*, *ſegno*, *figura*, *forma*, חותם, אות, Ger. *malzeichen*, Gal. *caracter*, Hiſp. *caracter*, *ſenal*, χαρακτήρ, ſignum, figura, forma, a χαράσσω, inſculpo, inſcribo. *Col. l. 11. c. 2.* Nec minus majora quadrupedia charactere ſignari debent. *Pallad. l. 2. R. R. c. 16.* Maturi agni, & animalia omnia charactere ſignentur. ¶ Notæ quoque, & ſigna occulta quadam forma expreſſa, quibus ſuperſtitioſi Veteres vim quandam mirum tribuebant, characteres dicuntur. V. *Auguſtin. l. 2. de Doctr. Chriſt. c. 20. & 29.* ¶ Apud Rhetores & genera dicendi characteres vocantur. *Varr. l. 3. R. R. c. 2.* L. Albutius homo apprime doctus, cujus Luciliano charactere ſunt libelli, &c.

Characteriſmus, m. 2. χαρακτηρισμός, figura, qua vita alicujus deſcribitur, Rutilius Lupus antiquus Rhetor, *Quintiliano* major, *l. 2. de fig. ſent.* Characteriſmos. Quemadmodum pictor coloribus figuras deſcribit, ſic Orator hoc ſchemate aut vitia, aut virtutes eorum, de quibus loquitur, deformat.

Charagma, atis, χάραγμα, idem quod character. *Avienus:* Sicut nummus habet charagma hominis, ſic homo habet charagma Dei.

Charaxes, ſive Charaxus, i, Mitylenæus fuit, Sapphus frater. *Ovid. in ep. Sapphus, v. 117.* Gaudet, & e noſtro ſurgit mœrore Charaxes Frater.

Charaxo, as, are, *graffiare*, *ſcarificare*, χαράσσω, ſcarifico. *Prudent. hymn. 10. Romano, v. 557.* Charaxat ambas ungulis ſcribentibus Genas, cruentis & ſecat faciem notis.

Charientiſmus, χαριεντισμός, (Græca vox, & Græce ſcribenda) orationis figura, quæ duram ſententiam mollibus verbis corrigit, ut cum ad ſenis minas Davus apud *Terent.* reſpondet: *bona verba*, *quæſo*. V. *Donat. in libello de barbariſmo*, *Voſſ. l. 4. Inſtit. Orator.*

Chariſma, atis, n. *dono*, χάρισμα, donum. *Prudent. in Apotheoſ. v. 11.* Deus ipſe fideles In populos chariſma ſuum diffundere promptus. ¶ Primam ſyllabam producit: qua in re non eſt imitandus.

Chari-

Chariſtia, n. 2. & num. plur. χαριστια, ſolenne convivium, cui præter cognatos, & affines nemo interponebatur, ut ſiqua inter neceſſarios querela eſſet orta, apud ſacra menſæ, & inter hilaritatem animorum tolleretur, a χαρίζομαι, gratificor. Valer. lib. 2. c. 1. n. 8. ¶ Ipſe dies ejus convivii eodem nomine appellabatur. Ovid. 2. Faſt. v. 617. Proxima cognati dixere Chariſtia cari, &c.

Chariſticon, quod gratificandi cauſa datur. Dig. l. 48. t. 2. leg. 6. Alii leg. chariſticum.

Charitas, V. Caritas.

Charites, um, f. 3. le Grazie, χάριτες, Latinis Gratiæ, beneficiorum Deæ. Sen. l. 1. de Benef. c. 4. Verendum eſt, ne, quia Charites Jovis filiæ ſunt, putemus certe parvum ingerere ſacrilegium, ſi tam bellis puellis fiat injuria. Auſon. Idyll. 11. v. 19. Tres Charites, tria fata, triplex vox, trina elementa. V. plura de his in v. Gratiæ.

Chariton mia, V. in voce ſequenti.

Charitonius, a, um, o. i. 2. χαριτώνιος, gratiam venalem habens, ut puellæ, quæ gratia ſua ad quæſtum, & ad expilandos amatores abutuntur. Uſus eſt Lucretius in commendatione puellæ l. 4. v. 1155. Parvula, pumilio, charitonia tota, merum ſal. Verum depravatam eſſe hanc lectionem, afferunt Giſanius, & Pareus: itaque Lucretium ſcripſiſſe: Parvula, pumilio, Chariton mia, tota merum ſal. Chariton mia, χαρίτων μία, una Charitum, ſc. propter venuſtatem, & leporem. Quod cum non intelligerent exſcriptores, bellum illud Charitonia commenti ſunt.

Charmidatus. V. dictionem ſequent.

Charmides, æ, m. nomen proprium ſenis cujuſdam, inducti a Plauto in Trinum. a Græco χάρμα, lætitia: ad quam ſignificationem alludens Id. ibid. 4. 2. 132. Poſtquam, inquit, me aurum ferre dixi, poſt tu factus Charmides: prius tu non eras, quam auri feci mentionem. Nihil agis. Proin tute itidem ut charmidatus es, rurſus recharmida. h. e. quam lætitiam ob auri ſpem concepiſti, rurſum depone.

Charon, ontis, & onis, m. 3. Caronte, nepos Demogorgonis, filius Herebi, quem animas mortuorum per tria Inferni flumina, Acherontem, Stygem, & Cocytum ad alteram ripam cymba tranſvehere fabulantur. V. Acheruſia. Vox Ægyptia eſt, proprieque ea portitor notatur. Sed alii volunt dictum eſſe per antiphraſin a Χαίρω, gaudeo. Virg. Æn. 6. v. 298. Portitor has horrendus aquas & flumina ſervat Terribili ſqualore Charon. ¶ Per convicium Charontes dicuntur homines terribili ſqualore, & pravo, ac corrupto animo. Apul. Apolog.

Charonēum, vel Charonium, n. 2. χαρώνειον ſeu χαρώνιον, barathrum gravem odorem exhalans, fortaſſe idem, quod Acheron, quia loci ejuſmodi Charontis oſtia, ac portus credebantur, & Deorum manium, ſive inferorum oſtia nominabantur. Sed alii dicunt antrum fuiſſe inter Tralles & Nyſam, ubi ægroti a morbis liberari credebantur ſolemnibus quibuſdam ſuperſtitionibus. Plin. l. 2. c. 93.

Charta, f. 1. carta, מגלה, Ger. papier, Gal. carte, papier, Hiſp. carta, papel, χάρτης, folium amplum, & tenue, in quo ſcribimus, a χαράσσω, inſcribo, inſculpo. ¶ Reperta fuit Alexandri Magni victoria, ut M. Varro auctor eſt, condita in Ægypto Alexandria. Plin. l. 13. c. 11. Fiebat ex papyro, ſeu ex biblo papyri, ideſt, ex phylura, ſeu libro, vel ſimpliciter, vel glutinis præparatione, ut aliqui cenſent. Hodie charta ex linteis contritis efficitur. ¶ Interdum ponitur pro toto illo, quod nos librum dicimus. Ovid. 3. Triſt. Nullus in hac charta verſus amare docet. ¶ Charta virgo, apud Martial. l. 1. ep. 67. eſt charta adhuc in ſcrinio latens, necdum expoſita ad hominum uſum. ¶ In charta averſa, hoc eſt in chartæ tergo ſcribere, quod veteres non ſolebant. Id. l. 8. epigr. 61. Scribit in averſa Picens epigrammata charta. ¶ Charta dentata apud Cic. 2. ad Q. Frat. ep. 15. hoc eſt levigata, dente polita. ¶ Chartis nocturnis impalleſcere, Perſ. Sat. 5. ¶ Charta plumbea, pro lamina plumbea, Sueton. in Ner. c. 20. Lamina enim extenſa eſt chartæ perſimilis. ¶ De chartæ inventione, & conficiendæ ratione V. Voſſ. l. 1. de art. Grammat. c. 37. Joſeph. Scalig. in Plin. & Melchior. Guillandinum Comment. in c. 11. 12. & 13. l. 13. ejuſd. Plinii.

Chartacĕus, a, um, qui eſt ex charta, ut Codices chartacei, Ulpian. l. 52. de Legat. & fideicom. Ubi codices chartacei a membranaceis diſtinguuntur.

Chartarium, ii, n. locus in quo aſſervantur chartæ, & libri, archivio, biblioteca. Hieronym. l. 3. adverſ. Ruffin. c. 6. Cur eam (epiſtolam) in chartario Romanæ Eccleſiæ non requiris?

Chartarius, a, um, quod ad chartam pertinet. Plin. l. 18. c. 10. Hoc armis officinæ, chartariæque dicuntur.

Chartĕus, a, um, di carta, ὁ ἐκ χάρτου, quod eſt ex charta. Auſon. epiſt. 10. Nam tota ſupellex Vatum piorum chartea eſt.

Chartiaticum, i, apud JCtos eſt merces, quæ Officialibus ſolvitur pro chartis. V. l. 6. ff. tit. 20. ubi alii aliter leg.

Chartophylax, ăcis, m. χαρτοφύλαξ, chartarum, & archivii cuſtos, chartularius, Inſcript. apud Gruter. pag. 587. n. 11.

Chartoprātes, æ, m. qui chartam vendit, χαρτοπράτης. Legitur in lemmate tit. 17. l. 12. Cod. Juſtin.

Chartŭla, f. 1. cartolina, foglietto, χάρτιον, dimin. a charta, ſcheda, libellus, commentariolus. Cic. Fam. lib. 7. epiſt. 18. Miror, quid in illa chartula fuerit, quod delere malueris, &c.

Chartularius, ii, m. χαρτοφύλαξ, vel χαρτουλάριος, qui chartam, & archivum Principis curat, idem fere qui commentarienſis. Varii autem fuerunt chartularii, nempe divinæ domus, ſacri cubiculi, largitionum, numerorum militarium, &c. Horum omnium mentio fit in Cod. Juſtin. l. 10. tit. 23. leg. 3. l. 12. tit. 50. leg. 10. & in Cod. Theodoſ. lib. 8. tit. 7. leg. 5. &c.

Chartus, i, m. idem quod charta. Lucil. lib. 21. Ubi Græci, ubi nunc Socratici charti? Ita Nonius refert c. 3. n. 40.

Charus, V. Carus.

Charybdis, is, f. 3. Cariddi, Χάρυβδις, dicta ἀπὸ τοῦ χαίνειν, vel Χάσκειν, hiare, & ῥοιβδεῖν, impetuoſe, vaſta profunditas eſt in mari Siculo, ubi verticoſum fretum navigantibus negotium faceſſit. Virg. 3. Æn. v. 419. Et pater Anchiſes, nimirum hæc illa Charybdis, &c. In fabulis eſt, Charybdin feminam fuiſſe voraciſſimam, quæ cum boves aliquot Herculi ſurripuiſſet, a Jove fulmine icta, in marinum monſtrum verſa fuit. Alii tradunt, ab Hercule ipſo cæſam fuiſſe. ¶ Tranſlate ponitur pro voracitate, & aviditate inſatiabili. Cic. Philip. 2. c. 27. Quæ Charybdis tam vorax tot res tam cito abſorbere potuiſſet? Et Horat. de ſcorto loquens l. 1. od. 27. v. 19. Quanta laboras in Charybdi! ¶ Quod ad fabulam attinet V. Scylla.

Chaſma, atis, n. 3. Χάσμα, hiatus, rictus, vaſta vorago, a Χασμάομαι, hio. Ulpian. Dig. de cenſib. l. forma, §. quare ſi. Si agri portio chaſmate perierit. Adde Sen. l. 5. quæſt. nat. c. 9. & Serv. ad 9. Æn. princ. ¶ Eſt etiam meteoron, quando ſcil. ignis velut e diſrupto cælo decidere videtur. Plin. l. 2. c. 26. Fit & cæli ipſius hiatus, quod vocant chaſma. V. & Serv. ad Æn. 9. in princ.

Chaſmatias, æ, m. 1. ſpecies terræmotus, quo tellus dehiſcit. Ammian. Marcellin. l. 17. c. 16. (al. c. 7.) Chaſmatiæ grandiori motu patefactis ſubito voratrinis, terrarum partes abſorbent. Adde Apul. de Mundo.

Chauci, V. Cauchi.

Chaus, m. 2. lupo cerviero, Ger. ein luchs, Gal. loup cervier, Hiſp. lobo cerval, lupi ſpecies pardorum maculas habentis, quem alio nomine lupum cervarium vocant, Galli raphum. Plin. l. 8. c. 19. ubi alii aliter legunt.

Chelæ, arum, f. 1. branche di gamberi, e di granceole, Ger. krebſtſcheren, Gall. branques, pinces d'écreviſſe, Hiſp. braços de alacran, o congrejo, χηλαί, denticulati cancrorum, & ſcorpionum forcipes, a χῶ, capio. Hinc ponitur pro prima parte Scorpionis ſigni cæleſtis. Virg. 1. Georg. v. 33. Qua locus Erigonen inter, chelaſque ſequentes. ¶ In baliſtis chele (Græca terminatione pro chela) eſt membrum quoddam ad ſimilitudinem brachiorum cancri efformatum. Vitruv. 10. 17. Exſtantia cheles, h. e. pars cheles, quæ exſtat.

Chelidon, onis, f. rondinella, Χελιδών, όνος, Græce eadem, quæ Latinis hirundo, cujus adventus veris ineuntis indicium eſt. Hoc nomine appellabatur etiam quædam Verris amica: unde ludit in ambiguo Cicero, cum inquit Verr. 3. 40. Qui auſpicato a Chelidone ſurrexiſſet. ¶ Hujus vocis penultima longa eſt. Colum. 10. 415. Avien. in Perieg. v. 683. ¶ Aſcon. in Verr. 3. c. 46. nomen Verrini ſcorti in recto caſu Chelido profert.

Chelidonia, æ, celidonia, Χελιδόνιον, herba, Latine hirundinaria, viſui ſaluberrima, ab hirundinibus appellata, quæ Græce Χελιδόνες, dicuntur. Floret enim adventu hirundinum, diſceſſu marceſcit. Hac etiam hirundines oculis pullorum in nido reſtituunt viſum. Plin. l. 8. c. 27. & l. 25. c. 8.

Chelidonia ficus, ſpecies ficus, dicta vel quod ea hirundines delectentur, vel quod tum primum matureſcat, cum hirundines migrant. Noviſſima enim ſub hyeme maturatur. Id. l. 15. c. 18.

Chelidoniæ, inſulæ tres parvæ in mari Pamphylio, prope Sacrum prom. in fine ſinus Attalici, in ora Lyciæ exterioris, verſus Crambuſam inſ. Vulgo dicuntur le Correnti, al. Caprefe. Plin. 5. 31.

Chelidonias, æ, m. 1. χελιδονίας, Favonius ventus dicitur, poſt diem 23. Febr. per novem dies, a primo aſpectu hirundinum. Nonnulli Ornithiam vocant, ab adventu avium, univerſim. Plin. l. 2. c. 47.

Chelidonius lapis, χελιδόνιος λίθος, vel χελιδόνιας, lapillus, qui in ventre pullorum hirundinis inveniri fertur, a χελιδών, hirundo. Plin. l. 11. c. 37.

Chelo, onis, pars catapultæ, quæ nervum attractum continet, alio nomine manucla. Vitruv. l. 10. c. 15.

Chelonia, orum, vel Chelonaria, n. 2. dicuntur retinacula, in quibus ſucula vertitur. Vitruv. l. 10. c. 2. Chelonia, in quæ conjiciuntur ſucularum capita. Sed V. Bald. in Lex. Vitruv.

Chelonia, f. 1. χελωνία, oculus teſtudinis Indicæ, inter gemmas connumeratus Plin. l. 37. c. 10.

Chelonitis, idis, f. 3. χελωνῖτις λίθος, gemma ſimilis teſtudini, aureis quibuſdam guttis inſignis, a χελώνη, teſtudo. Plin. l. 37. c. 10. ¶ Eſt etiam nomen Inſulæ in ſinu Arabico. Id. l. 6. c. 28.

Chelonophăgi, m. 2. populi in Carmaniæ angulo, qui ſolis teſtudinibus vivunt, earumque ſuperficie caſas tegunt, a χελώνη, teſtudo, & φάγω, edo. Id. l. 6. c. 24.

Chelydrus, m. 2. teſtuggine marina, Ger. meerſchneck, χέλυδρος, teſtudo aquatica, a χέλυς, teſtudo, & ὕδωρ, aqua. ¶ Chelydrus item, vel cherſydrus, eſt ſerpens aquaticus, aliter hydrus. Ita dictus eſt, quia ſimilis ſit teſtudini, ſive tergi duritie, ſive pariter in terris, & in aquis vivendo, more teſtudinis. Dictus eſt cherſydrus, a χέρσος, terra, & ὕδωρ, aqua, quia in terra, & in aqua vivit. Virg. 3. Georg. v. 415. Galbaneoque agitare graves nidore chelydros. Lucan. lib. 9. v. 750. Natus & ambiguæ coleret qui Syrtidos arva Cherſydrus, tractique via fumante chelydri. V. Voſſ. Etymol.

Chelys, ys, f. 3. teſtudine, צב, Germ. ſchneck, Gal. tortue, Hiſp. galapago, tortuga, χέλυς, χελώνη, χελώνη, teſtudo animal apud Græcos. ¶ Apud Latinos ſumitur pro cithara, quia figuram habet teſtudinis, & orta eſt ex lyra Mercurii, quam ille ex teſtudine effecit, detracta carne. Hinc Chelyn intendere, & Chelyn laxare, apud Stat. l. 1. Silv. 5. v. 11. & l. 4. Silv. 4. v. 33. Auctor Panegyrici ad Piſonem inter Lucani opera, v. 154. Sive chelyn digitis, & eburno pectine pulſas. ¶ Eſt etiam chelys ſignum cæleſte, idem quod Lyra. Avien. in Arat. v. 617.

Chemia, Chemicus, V. Chymia.

Chenalopĕces, χηναλώπεκες, genus anſerum, quandam habens cum vulpe ſimilitudinem. Plin. l. 10. c. 22.

Cheniſcus, χηνίσκος, anſerculus, apud Græcos. Hinc puppis faſtigium, vel pars proræ, a qua dependent anchoræ, cheniſcus dicitur, quia ibi anſer, vel caput anſeris impoſitum eſt. Sed alii ipſam navem dicunt cheniſcum appellari ſolitam fuiſſe, boni augurii gratia, quod undis more anſeris non madefacta ſupernataret. Apul. l. 11. Mileſ. Puppis intorta cheniſco.

Chenoboſcion, n. 2. χηνοβοσκεῖον, locus, ubi anſeres, aliæque id genus nantes volucres aluntur, a χήν, anſer, & βόσκω, paſco. Col. l. 7. c. 14. Chenoboſcia conſtituant.

Chenomychon, n. 2. herba, ad cujus aſpectum anſeres expaveſcunt. Plin. l. 21. c. 21.

Chenŏpus, odis, m. 3. χηνόπους, herba, quæ habet effigiem anſerini pedis. Plin. l. 21. c. 8.

Cheramides, gemma, eadem, ac oſtracites, niſi quod hanc cæruleæ interdum bullæ cingunt. Plin. l. 37. c. 10.

Chernites, m. 3. χερνίτης, lapidis genus eſt ebori ſimillimum, in quo defunctorum cadavera condebantur. Plin. l. 36. c. 17.

Cherronenſis, ſe, adject. a Cherroneſo peninſula. Cic. in Piſon. cap. 35. Bœotii, Byzantii, Cherronenſes.

Cherroneſĭce, vel Cherſoneſice, adv. Cherronenſium more. Varr. l. 4. de L. L. p. 34. edit. Scalig. Has phancillas Cherroneſice dicunt falces. V. Scalig. ibid.

Cherronēſus, f. 2. vel Cherſoneſus, peniſola, χερρόνησος, vel χερσόνησος, peninſula, terra in inſulæ modum mari cincta, uno tantum, eoque anguſto ſpatio continenti adjuncta, a χέρσος, vel χέρσον, terra deſerta, inculta, quæ non aratur, & νῆσος, inſula. ¶ Per excellentiam hoc nomine pars Thraciæ appellatur, juxta Helleſpontum, ubi nunc Gallipoli. Item Peloponneſus. V. ibi. Deinde multæ aliæ Cherſoneſi numerantur, nomine proprio addito, ut Aurea Cherſoneſus, Cimbrica, Taurica, &c.

Cherſīna, f. 1. genus teſtudinis terreſtris. Plin. l. 9. c. 10.

Cherſoneſus. V. Cherroneſus.

Cherſos, i, f. χέρσος, ſpecies teſtudinis terreſtris, quæ maſcula & marina vilior eſt. Martial. epigr. 88. l. 14. Femineam nobis cherſon ſi credis ineſſe, Deciperis: pelagi maſcula præda ſumus.

Cherſydrus. V. Chelydrus.

Cherub, m. indeclinab. & in plur. num. Cherubim, Cherubino. Sunt hoc nomine ſublimiora Angelorum agmina, qui quod vicinius poſiti divina ſcientia ceteris amplius fruuntur, Cherubim, h. e. plenitudo ſcientiæ, appellantur. Ita Iſidor. l. 7. Origin. c. 5. Hinc Prudent. Cathemer. 4. v. 4. Patri, qui Cherubim ſedile ſacrum, Nec non eſt Seraphim ſuum ſupremo Subnixus ſolio tenet regitque. Hieronym. in c. 9. & 2. Ezechiel. docet, perperam a nonnullis hanc vocem neutro genere uſurpari: additque, Cherub dici in ſingul. num. Cherubim in plurali. Videtur tamen in cap. 65. Iſai. ad illud, Secundum diem ligni vitæ, &c. dixiſſe Cherubim in ſingulari: quod & Auguſtin. fecit enarrat. in Pſalm. 79.

Cheruſci, pop. Germaniæ verſus Viſurgim fl. & Meliboccum M. ubi nunc Duc. Brunſuicenſis, & Luneburgenſis, Marchia antiqua, Diœceſes, Halberſtadienſis, & Hildesheimienſis, & pars Magdeburgenſis, cum quadam parte Thuringiæ. Claudian. de IV. Conſul. Honor. v. 451. Et ingentes Albim liquere Cheruſci.

Chia ficus, ſive Chia abſolute, σῦκον χῖον, fici ſpecies eſt, grato quodam ſapore palatum pungens, vinique veteris, ſalſique ſaporem referens. Martial. l. 7. epigr. 30. Et flavas medio vapore chias. Et in Xeniis, epigr. 23. Chia ſeni ſimilis Baccho, quem Setia mittit, Ipſa merum ſecum portat, & ipſa ſalem. Ubi obſervandum, Chia, cum de ficu, aut vino ſermo eſt, ut chia ficus, chium vinum, primam producere: cum vero aliis rebus jungitur, corripere. V. Chius.

Chiliarchus, vel Chiliarcha, m. 2. colonello di mille fanti, χιλίαρχος, qui mille militibus præeſt, Romanis Tribunus militum. Curt. l. 5. c. 2. Nepos in Con. c. 3.

Chilōnes, χείλωνες, labeones, qui labra ingentia habent, a χεῖλος, labrum. Soſipater Chariſ. l. 1. & Feſt.

Chimæra, f. chimera, mons Lyciæ, qui flammam ad modum Ætnæ in Sicilia emittit e ſummo vertice, deinde inferius leones habet, media parte capras, ubi paſcuis abundat, in radicibus vim ingentem ſerpentium. Hinc factus locus fabulæ, Chimæram monſtrum eſſe, quod flammas evomit, caput, & pectus leonis habens, ventrem autem capræ, & caudam draconis. Aliqui fabulati ſunt, filiam fuiſſe Typhonis, & Chedriæ. Bellorophontes Pegaſo equo alato vectus adverſus hanc belluam pugnaſſe, eamque viciſſe dicitur. Nam montem illum habitabilem reddidit. Virg. Æn. 6. v. 288. Flammis armata Chimæra.

Chimærēus, a, um, ad Chimæram pertinens, χιμαίρειος. Virg. in Culice, v. 14. Alma Chimæreo Xanthi perfuſa liquore.

Chimærĭfer, a, um, adject. Ovid. 6. Met. v. 338. Chimærifera Lycia.

Chimerinus, a, um, hybernus, hyemalis. Vox græca eſt, & græce ſcripta apud *Martial. l. 9. epigr.* 13. Si daret autumnus mihi nomen, ὀπωρινὸς eſſes, Horrida ſi brumæ ſidera, χειμερινός.

Chiŏne, es, nympha, a qua Chion inſulam dictam *Cleobolus*, & *Metrodorus* putarunt, auctore *Plin. l. 5. c.* 31.

Chios, & Chius, ii, f. 2. *Scio*, Χῖος, inſ. Aſiæ in mari Ægeo, & Icario, Joniæ adjacens. Tota fere montoſa eſt. Sola maſtichen inter inſulas gignit. Dividitur in duas partes, ſuperiorem, ſeu Epanomeream, & inferiorem, ſeu Catomeream. In ea montes Pellenæus, & Arviſius, vino celebres, & marmore. *Plin.* 5. 31.

Chirăgra, f. 1. *gotta delle mani*, Ger. *das zipperle der henden*, Gal. *douleur, & goutte aux mains*, Hiſp. *gota, dolencia de las manos*. χειράγρα, morbus articularis, qui manus infeſtat, ab ἄγρα, captura, & χεὶρ, manus, quia manus irretit, illaqueat. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 1. *v.* 31. Nodoſa corpus nolis prohibere chiragra. Et *l. 2. Sat. 7. v.* 15. Poſtquam illi juſta chiragra contudit articulos. Ubi nota primam in hac voce ſyllabam contra naturam corripi, more Græcorum, qui nonnunquam ex diphthongo alteram vocalem abjiciunt. ¶ Legitur & *Cheragra*: quod rectius quibuſdam videtur eſſe, ſi corripere primam velis.

Chiragrĭcus, i, m. 2. qui chiragra laborat, *gottoſo*. *Celſ. l. 4. c. 27. in princ.* Quæ in podagricis, chiragriciſve eſſe conſuerunt, ea raro vel caſtratos, vel pueros tentant. ¶ Et adjective *Sidon. l. 3. epiſt.* 13. Taceo chiragricas manus, unctis cataplaſmatum pannis involutas.

Chiramaxium, ii, *carrette da mano*, curriculus, ploſtellum parvum, quod manu trahi poſſit, a χεὶρ, manus, & ἅμαξα, currus. *Petron. Sat. c.* 28. Præcedente chiramaxio, in quo deliciæ ejus ferebantur. *Uvonvverius* pueri geſtatorium interpretatur.

Chiridŏta, tunica, *ſottana colle maniche*, tunica manicata, ut *Cicero*, vel manuleata, ut *Plautus* loquitur. ideſt, quæ habet manicas prolixas ad manus uſque, al. macrochera, a χεὶρ, manus, vel χειρὶς, manica. Fuit propria Dalmatarum. *Scipio African.* apud *Gel. l. 7. c.* 12. Qui in conviviis cum chiridota tunica inferior accubuerit.

Chirographarius, a, um, ad chirographum pertinens, ut chirographarius creditor, qui ſibi chirographo cavit. Chirographarius debitor, qui ſua manu ſe debitorem ſcripſit: Chirographaria pecunia, quæ ex ſolo chirographo, non dato pignore debetur, *Dig. l. 42. tit. 6. leg. penult.* & *l. 13. tit. 6. leg.* 5. & *l. 8. Cod. tit. 27. leg.* 1.

Chirographum, n. 2. *ſcritto di mano propria*, כתב, Ger. *ein handſchrifft*, Gall. *écrit, manuſcrit*, Hiſp. *eſcritura*, χειρόγραφον, quod noſtra manu ſcripſimus. Sumitur aliquando pro ſcribendi ratione cuique propria. *Sueton. Auguſt. c.* 64. Nepotes & literas, & natare, aliaque rudimenta per ſe plerumque docuit, ac nihil æque laboravit, quam ut imitarentur chirographum ſuum. Adde *eund. in Tito, c.* 3. Italice, *imitar l'altrui carattere, o mano*. ¶ Frequentius ſumitur pro cautione, ſeu obligatione, vel pro ſcripto, quod alicujus contractus rationem continet, *ſcritto, ſcrittura*. Hinc Chirographum dare, *Planc. Ciceroni Fam. l. 10. epiſt.* 21. Chirographo convincere, *Cic. Philip. 2. c.* 4. Chirographi cautio, *Id. Fam. 7. epiſt.* 18. ¶ Legitur & chirographus, i, m. *Quintil. l.* 6. Interroganti, an in tabulis chirographus eſſet, Et verus, inquit.

Chiron, nis, m. 3. Centaurus, Saturni, & Phillyræ filius, unde dictus eſt Phillyrides, homo parte ſuperiore, equus inferiore. Fabulantur enim Poetæ, Saturnum, cum Phillyram Oceani filiam adamaret, ejuſque frueretur concubitu, Opis uxoris interventu turbatum ſubito ſe in equum convertiſſe, Phillyram autem eo gravidam effectam fœtum peperiſſe, cujus anterior pars hominem, poſterior equum referret. Sed fingitur hac forma, quia fuit ex genere Centaurorum, qui primi equos domuiſſe dicuntur, & idcirco omnes forma partim humana, partim equina deſcribuntur. Fortaſſe etiam Chiron dictus eſt, quia Chirurgiæ artis inventor fuit. Ubi primum adolevit, in ſylvas ſe ſe contulit, ibique herbarum vires contemplatus, præſtantiſſimus Medicus evaſit. Ludum aperuit juventuti Græcæ erudiendæ, in antro quodam, ut in fabulis eſt. Huic Thetis Achillem filium educandum tradidit, quem leonum medullis aluiſſe fertur, & docuiſſe citharæ artem, & herbarum uſum. Univerſos ſuæ ætatis homines bonitate, & juſtitia ſuperavit. Ad extremum, cum Herculem hoſpitio ſuſcepiſſet, armaque ejus tractaret, evenit, ut ſagitta quædam Hydræ Lernææ veneno imbuta illi in pedes decideret. Hoc malum cum nulla ope ſanari poſſet, optavit ſe eſſe mortalem, & a Diis mortem precatus eſt. Mori enim non poterat, quod utroque parente immortali natus eſſet. Deorum miſeratione in cælum ſublatus eſt, & collocatus inter ſigna Zodiaci figura Sagittarii.

Chironia vitis, herba ſimilacis foliis, claviculis ſuis arbores vitis modo conſcendens, al. ampelos. *Plin. l. 23. c.* 1.

Chironĭcus, a, um, ad Chironem pertinens, ut Chironica ars, *Sidon. l. 2. ep.* 12.

Chironion, n. 2. panacis genus, foliis lapathi, flore aureo, radice parva, ab inventore Chirone Centauro. *Plin. l. 25. c.* 6.

Chironius, a, um, ad Chironem pertinens. *Plin.* 25. 4. & *Celſ.* 5. 28. 5.

Chironomia, f. 1. χειρονομία, lex geſtus, a χεὶρ, manus, & νόμος, lex. *Quintil. l. 1. c. 11.* (*al.* 19.)

Chironŏmon, ontis, m. 3. χειρονόμων, qui geſtu, & ſecundum artis legem cibos ſcindit, *trinciante*. *Juvenal. Sat. 5. v.* 121. Saltantem ſpectes, & Chironomonta volanti Cultello. *Sidon. l. 4. epiſt.* 7. Si inter Byzantinos chironomontas hucuſque ructaverit. V. *Lipſ. l. 2. Sat. c.* 2.

Chironŏmus, m. 2. χειρονόμος, qui certa lege manus movet, ſeu manibus geſticulatur, ac ludit, in ſaltando, in cibis inferendis, ac ſcindendis, &c. Idem eſt, atque orcheſtes, ſeu pantomimus. *Voſſ. ex Heſychio*, & *Caſſiod. Var. l. 4. e.* 51. *Juvenal. Sat. 6. v.* 63. femin. gen. dixit de ſaltatrice pantomima; Chironomon Ledam molli ſaltante Bathyllo.

Chirurgia, f. 1. medicinæ pars, quæ manu medetur, *chirurgia*, Ger. *wundarzney*, Gal. *chirurgie*, Hiſp. *cirugia*, χειρουργία, a χεὶρ, manus, & ἔργον, opus. Dicitur de ea parte medicinæ, quæ ſectione, vel uſtione, aut alia quavis ratione, quæ manu adminiſtretur, morbos curat. *Cic. ad Att. l. 4. epiſt.* 3. Diæta curari incipio, chirurgiæ tædet.

Chirurgice, es, χειρουργικὴ, ars Chirurgorum. *Celſ. in proœm. l.* 1. ſcripſit græcis literis.

Chirurgicus, a, um, ad Chirurgiam ſpectans, *Hygin. Fab.* 274. Chiron Centaurus medicinam chirurgicam ex herbis primus inſtituit.

Chirurgumĕna, n. plur. *libri di Chirurgia*, τὰ χειρουργούμενα, h. e. manu facta: a χεὶρ manus, & ἔργον opus. Ita appellantur a *Cæl. Aurel. l. 2. Chronic. c.* 12. libri Chirurgorum.

Chirurgus, m. 2. *chirurgo*, Ger. *ein wundarzt*, Gall. *chirurgien*, Hiſp. *cirujano*, χειρουργὸς, medicus, qui manu curat, a χεὶρ, manus, & ἔργον, opus. *Celſ. l. 7. in proœm.* Eſſe chirurgus debet adoleſcens, aut certe adoleſcentiæ propior, manu ſtrenua &c. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 581. *n.* 1. Antinous Druſi medicus chirurgus.

Chius, a, um, adject. a Chio inſula, ut marmor Chium, Chium vinum, quod & *Chium* abſolute dicitur, & a Latinis ſcriptoribus paſſim celebratur. *Horat. l. 2. Sat. 3. v.* 115. Si poſitis intus Chii, veteriſque falerni Mille cadis. *Avien. in Arat. v.* 1273. Curva Chii cælo cum ſurgent brachia ſigni. V. Chia. ¶ Chius, ii, Χῖος, qui & canis, & canicula dictus, erat tali jactus ludentibus damnoſus, ut qui unum tantum numerum continebat. Sed caret Latina auctoritate. ¶ Chium in Cælo eſt ſignum Scorpii. Narrat enim Arat. ἐν τοῖς φαινομένοις *v.* 637. cum læſiſſet Orion Dianam, omnes in Chio Inſula feras occidendo, eique venandi materiam ſubtrahendo, iratam Deam immiſiſſe ſcorpionem venenatum, a quo ictus Orion interiit. Utroque poſtea in Cælum tranſlato, Scorpio *Chii* cognomen hæſit. *Avien. in Arat. v.* 1135. & 1170. & 1179. & *Cic. in Arat. v.* 426.

Chlamyda, æ, f. idem quod Chlamys. *Apul. lib.* 10. Ephebica chlamyda ſiniſtrum tegebat humerum.

Chlamydātus, a, um. χλαμυδωτὸς, chlamyde indutus. *Cic. pro Rab. Poſt. c.* 10. Sylla imperator chlamydatus.

Chlamydŭla, æ, f. 1. diminut. χλαμύδιον, *picciola clamide*. Affertur a Calepino Plautina auctoritas, *ſume chlamydulam*: Sed hoc fortaſſe hemiſtichion eſt in *Merc. a. 1. ſc. 3. v.* 16. ubi legitur: *ſume laciniam*.

Chlamys, dis, f. 3. *ſopravveſte militare*, Ger. ***, *waffenrock*, Gal. *manteau*, Hiſ. *capa*, χλαμὺς, veſtis, quæ thoraci ſuperinducbatur, non ad corporis tutelam, ſed ornatus cauſa. Proprie veſtis militaris erat, pallio brevior, ac ſtrictior. Sed & de paludamento Regio dicitur, & inter veſtimenta puerilia numeratur. *Cic. pro Rab.* L. Scipionis non ſolum cum chlamyde, ſed etiam cum crepidis in Capitolio ſtatuam videtis. *Plaut. Merc.* 5. 2. 70. Puer cape chlamydem, & da pallium. ¶ Erat etiam viatoria veſtis; item ſervorum aulicorum, ut docet *Lipſ. Elect. l. 1. c.* 25.

Chlorion, m. 3. χλωρίων, avis lutei coloris perpetuas cum corvo inimicitias exercens, altero alterius ovis inſidiante, a χλωρὸς, viridis, & luteus. *Plin. l. 10. c.* 29.

Chloris, idis, f. 3. *Flora*, χλωρὶς, eadem creditur, atque illa, quæ a Romanis Flora dicta eſt, & Dea florum habita, quæ cum Zephyro nupſiſſet, a marito muneris loco impetravit, ut florum omnium haberet poteſtatem. *Ovid. 5. Faſt.* ¶ Fuit & Chloris filia Amphionis, non ejus, qui Thebas mœnibus cinxit, ſed filii Jaſii, qui regnavit Orchomeni, & Pyli, qui etiam Argus appellatus eſt. Hæc Neleo nupſit, cui Neſtorem, & alios filios peperit. ¶ De priori illa *Ovid. 5. Faſt. v.* 195. Chloris eram, quæ Flora vocor; corrupta Latino Nominis eſt noſtri litera græca ſono.

Chlorites, m. 1. χλωρίτης, gemma herbacei coloris, quæ in ſcylle avis ventre invenitur. *Plin. l. ult. c.* 10.

Chlorus, m. 2. fl. Syriæ, qui inter Alexandriam, & Ægas opp. Ciliciæ in ſin. Iſſicum influit. *Plin. l. 5. c.* 27. ¶ Conſtantius Imperator Conſtantini M. Pater *Clorus* dictus eſt, ob colorem pallidum.

Choa, vel Chus, χοῦς, menſura liquidorum apud Græcos, quæ Romanum capiebat congium, h. e. ſextarios ſex, ſive cotylas Atticas duodecim. *Fannius de ponderib. & menſur. v.* 70. Adde duos, (ſextarios) Chus fit, vulgo qui congius idem. Alii leg. χοῖς. ¶ Dicitur autem Choa a χέω fundo. ¶ In triclinio choa, in cubiculo nola: ænigma eſt apud *Quintil. l. 8. c.* 6. cujus explicationem conatus eſt *Cæl. Rhod. l. 19. c. 1. & l. 29. c.* 1. ſed non ejuſmodi, ut poſſit omnibus ſatisfacere.

Choaſpes, m. 3. Eulæus, *Tirituri*, *Zeimare*, χοάσπης, fl. Suſianæ, in Media oriens, qui Suſam urbem rigat, deinde in ſinum Perſicum ſe exonerat. *Tibul.* 4. 1. 140. ¶ Item fl. Indiæ, qui in Indum influit.

Choaſpites, m. 1. gemma viridis, aureo fulgore intermicante. *Plin. l. 37. c.* 10.

Choatræ, arum, populus circa Mæotim. *Plin. l. 6. c. 7. Lucan. l. 3. v.* 46. Ubi *Grotius* pro *Caſtris*, reſtituit *Choatras*. ¶ Fuerunt incantatores maximi cum duce ſuo Choaſte. Unde *Valer. Flacc. l. 6. v.* 151. Diros magico terrore Choatras. Et *v.* 155. Maximus hos inter ſtygia venit arte Choaſtes.

Chodax, acis, m. 3. V. Cnodax.

Chœnicion, vel Chœnicium, n. 2. inſtrumentum eſt Chirurgicum, quo minora oſſicula extrahuntur, latine Modiolus. *Celſ. l. 8. c.* 3.

Chœnix, icis, f. 3. & Chœnica, æ, f. 1. χοῖνιξ, menſura quatuor capiens ſextarios, vel ſemodium. Hac menſura olim domini ſervis frumentum in cibum diurnum admetiebantur. Hinc Pythagoræ ænigma, Super chœnice non ſedendum, h. e. ſectandus non eſt alienus cibus per inertiam, & otium, ſed ſua quiſque induſtria ſibi vitæ neceſſaria debet parare. ¶ Chœnix *Camerario* menſura eſt duorum ſextariorum, ſeu quatuor heminarum. Sic enim legendos cenſet hos Rhemnii verſus in carmine de ponderibus, apud Priſcianum: *Heminas recipit geminas ſextarius unus, Quis quater aſſumptis fit Graio nomine Chœnix*: Alii aliter.

Chœrădes, um, f. *ſcrofole*, χοιράδες, ſtrumæ. *Theodor. Priſcian. l. 1. c. 9.* & *Apulej. de herb. c. 2. n.* 10.

Chœrilus, vel Cherilus, m. 2. Poeta Samius, qui ſcripſit Athenienſium victoriam contra Xerxem, item geſta Lyſandri Lacedæmoniorum ducis, item Alexandri Magni. Sunt, qui tradant, Alexandrum cum Chœrilo pepigiſſe, ut pro ſingulis bonis verſibus ſingulos acciperet philippeos, pro ſingulis malis ſingulos colaphos, opere autem perfecto, vix ſeptem fuiſſe inventos, qui poſſent probari. *Horat. l. 2. ep. 1. v.* 232.

Choicus, a, um, *di terra*, χοϊκὸς, terrenus. *Tertul. adv. Valentin. c.* 24. Homo choicus, & animalis.

Cholĕra, f. 1. *collera*, *bile*, Gal. *colere*, Hiſ. *colera*, χολέρα, morbi genus, quod celeri vomitu, alvique dejectione ventriculum, & inteſtina conturbat, a χολὴ, bilis, vel a χολάς, inteſtinum, quod capit bilem hepatis. *Celſ. l. 2. c.* 13. Si acutus eſt morbus, ſicut in cholera. ¶ Accipitur & pro bile, χολή. *Lampr. in Alex.* Commotione animi, & ſtomacho choleram evomebat. ¶ Cholera laborare, apud *Celſ. l. 2. c.* 14. ¶ In plurali numero, *Plin. l. 20. c.* 14. Menſtrum choleris efficaciſſimum, *Id. ib.* Menta choleras emendat.

Cholerĭcus, a, um, qui bile abundat, *collerico*, ut tormina cholerica. *Plin. l. 20. c.* 14. ¶ *Cholericus* etiam dicitur, qui cholera laborat. *Scribon. Larg. compoſ.* 256. Malagma cholericis prodeſt.

Choliambus, m. 2. χωλίαμβος, verſus jambicus trimeter, vel ſenarius acatalecticus, qui quinto loco jambum habet, ſexto ſpondæum, in cæteris conſentit cum jambico, ita dictus, quaſi claudus jambus, a χωλὸς, claudus, quia deturbato e ſexta ſede jambo, & ſubſtituto ſpondæo, videtur quaſi claudicare, ut illi Martialis; *Cur in theatrum Cato ſevere veniſti? an ideo tantum veneras, ut exires?* Dicitur etiam *ſcazon*, ideſt, claudicans, a σκάζω, claudico. *Diomed. l.* 3.

Choma, atis, n. 3. χῶμα, agger, ſive terræ aggeſtæ moles, qua aqua coercetur, a χόω, vel χώννυμι, aggerem educo, quod a χοῦς, terra egeſta, *Ulpian. de extr. crim. l. ſacculari*.

Choragiarius, ii, m. 2. qui choragio præeſt, vel qui choragium inſtruit. *Inſcript.* apud *Gruter. p. 475. n.* 2. A. Titio A. L. Bellico VI. Vir. Auguſtali Choragiario.

Choragium, gii, n. 2. *apparato da ſcena*, χορήγιον, ſcenicum inſtrumentum, quo ſcilicet ſcena inſtruitur, & apparatur, a χορὸς, chorus, & ἡγέομαι, duco. *Feſt.* Sed alii appellant ædificium amplum poſt ſcenam, unde promebantur omnia ad ludos neceſſaria. *Vitruv. l. 5. c. 9. & l. 10. c.* 13. ¶ Tranſlate dicitur de cujuſlibet rei apparatu, *apparecchio*. *Auct. ad Heren. l. 4. c.* 50. Aut aliquod fragile falſæ choragium gloriæ comparetur. ¶ Coragium, ſine aſpir. eſt funus virginale, a κόρη puella, & ἄγω, duco. *Fulg. Planc. de priſco ſerm. Apul. l.* 5. Jam feralium nuptiarum miſerrimæ virgini coragium ſtruitur. Sed hic etiam *choragium* legi poteſt.

Chorăgus, m. 2. χορηγὸς, dux, vel rector chori, a χορὸς, chorus, & ἡγέομαι, duco. Honeſtiſſimum hoc nomen habebatur apud Græcos, iiſque tribuebatur, qui ſuo ſumptu ludos ſacros præberent. ¶ Apud Latinos *Choragus* dicitur, qui ſcenicis hiſtrionibus ornamenta agendæ fabulæ neceſſaria, vel ab Ædilibus accepta præbet, vel de ſuo locat. *Plaut. Perſ.* 2. 3. 78. Ornatam adduce lepide in peregrinum modum. Sa. Sed unde ornamenta? To. Abs chorago ſumito: dare debet: præbenda Ædiles locaverunt. ¶ Eſt etiam dux Chori, ſeu coætus. *Vetus Epigramma de Auguſto*, apud *Sueton. in ejus vita, c.* 70. Cum primum iſtorum conduxit menſa Choragum, &c.

Choraliſtria, æ, f. 1. fœmina canendi, & ſaltandi in choris perita. *Propert. l. 4. eleg. 8. v.* 39. vel *eleg. 9. v.* 31. Ubi tamen legendum videtur *Crotaliſtria*. V.

Choraula. V. in Choraules.

Choraules, m. 1. vel Choraula, m. 1. *ſonatore*, *coriſta*, χοραύλης, qui ad chori cantum inflat tibiam; a χορὸς, chorus, & αὐλὸς, tibia. Differt ab *auletes*, ſive *auloedus*, quia hic ſolus tibia canit. *Martial. lib.* 11. Non ſit citharœdus, aut choraules. ¶ Canebant etiam in conviviis Choraulæ. *Id. lib. 9. epigr.* 78. Quod optimum ſit, quæritis convivium? In quo Choraules non venit. ¶ Choraules etiam dicebatur, qui ad tibias ſaltabat. Quo ſenſu *Petronius in fragm.*

Manu

Manu puer loquaci Ægyptius Choraules. V. *Salmaſ. ad Vopiſcl Charin. c.* 19. ¶ Choraula, æ, terminatione latina, habet *Apul. l.* 8. *A. A.* Erat quidam juvenis, choraula doctiſſimus, &c. Ubi *Beroaldus in Comment.* pro ſexto caſu habet, & interpretatur artem tibicinam. ¶ Apud eundem *Apul. in Florid. l.* 1. Choraulæ monumentarii dicti ſunt tibicines, qui defunctos ad ſepulchra canebant, quales priſci ſiticines dixerunt, ut ait *Gel. l.* 20. *c.* 2. V. Ceraula.

Chorda, æ, f. 1. *corda negl' inſtrumenti muſicali*, יתר, Germ. *ein ſeiten*, Gall. *corde*, Hiſp. *cuerda*, χορδή, funiculus in inſtrumento muſico, qui Latine fides dicitur, a χολάς, inteſtinum, quia ex tenuioribus animantium inteſtinis fieri ſolet. *Caſſiod.* ait *cordam* ſcribendum eſſe, dictamque, quod corda moveat. A corde quoque deducit *Iſid.* quia ſicut pulſus eſt cordis in pectore, ita pulſus eſt cordæ in cithara. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 57. Voces, ut chordæ, ſunt inventę, quę ad quemque tactum reſpondeant. ¶ Chordas experiri, apud *Stat. l.* 1. *Achil. v.* 187. Et prætentare, apud *Ovid.* 5. *Met.* 339. eſt tentare ſonum chordarum, utrum ſibi invicem ſecundum muſicæ leges reſpondeant. ¶ Sociare verba chordis. *Horat. l.* 4. *od.* 9. ¶ Accipitur pro fune a *Plaut. Moſt.* 3. 2. 55. Tibi chorda tenditur, inde inferriterium, poſtea in crucem recta.

Chordaciſta, æ, m. qui chordis, h. e. fidibus canit. *Martian. Capel. lib.* 9. quo loco quidam tollunt aſpirationem, & aliter interpretantur.

Chordus, ſive cordus, *tardivo*, ὀψίγονος, quod ſero natum eſt, vel matureſcit, & dicitur de fœno autumnali, & aliis herbis, de arboribus, de agnis, &c. a χορίον, juvenilis. Duci etiam poteſt a χορίον, ſecundina, ut indicat *Varro l.* 2. *R. R. c.* 1. ubi ait: Dicuntur agni chordi, qui poſt tempus naſcuntur, ac remanſerunt in volvis ultimis. Vocant χορίον, a quo Chordi appellati. ¶ *Plin. l.* 8. *c.* 47. ſine aſpiratione ſcribit. Et *Colum. l.* 12. *c.* 13. ¶ De hominibus etiam ſero natis hanc vocem uſurpari, teſtis *Quintil. l.* 1. *cap.* 4. Sic Cremutius Chordus apud *Suet. Aug. c.* 35. &c.

Chorĕa, f. 1. *ballo*, מחול, Ger. *ein dantz*, Gal. *danſe*, Hiſp. *dança*, χορεία, ſaltatio, tripudium cum cantu, a χορός, chorus. *Virg.* 6. *Æn. v.* 644. Pars pedibus plaudunt choreas, & carmina dicunt. *Ovid.* 8. *Met. v.* 581. Feſtas ducere choreas. ¶ *Varro* apud *Non. c.* 6. *n.* 16. choreas ſtellis tribuit, quæ certa lege, & veluti ad numerum decurrunt. Item *Manil. l.* 1. *v.* 69.

Chorēus, m. 2. vel chorius, vel trocheus, χορεῖος, pes diſſyllabus, ex longa, & brevi, ut *Arma*, *vincor*, a χορός, chorus, & τρέχω, curro, ſcil. a velocitate, qua agentes in choris agilius moventur in more ſaltantium. Nam major eſt velocitas pedis e longa, & brevi, quam ex duabus longis. ¶ Hoc item nomine tribrachys vocatur, qui conſtat ex tribus brevibus. Et ſane magis meretur chorei, & trochei nomen, quam ille vulgaris. Nam tres ſyllabæ breves majorem, quam longa, & brevis, velocitatem habent. V. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 8.

Choreutes, m. 1. χορευτής, ſaltator quilibet ex choro. *Petron. in frag.* Manu puer loquaci Ægyptius Choreutes: Alii leg. *Choraules*.

Choriambĭcus, a, um, ad Choriambum pertinens, ut Choriambicus verſus, *Sidon. in carm. priore ep.* 13. *l.* 9.

Choriambus, m. 2. χορίαμβος, pes ex choreo, & jambo, ideſt ex quatuor ſyllabis, prima, & ultima productis, duabus mediis brevibus, ut *Nobilitas*, *deſtituerant*. *Diomed. l.* 3. ¶ Adjective *Auſon. epiſt.* 10. *v.* 37. Choriambum carmen.

Choricus, a, um, ad Chorum pertinens, ut *Choricum metrum*, quod eſt choris aptum. *Serv. in Centimetro, pag.* 1821. *Putſchii*. ¶ Dicuntur etiam *chorici* qui choris, ſeu choreis delectantur. *Jul. Firmic.*

Chorion, ii, n. χορίον, apud *Vitruv. l.* 2. *c.* 8. *Choria* ſunt ordines lapidum, qui æquali craſſitudine ſunt in ſtructura iſodomo. V. *Salmaſ. in Solin.*

Chorius. V. Choreus.

Chorobătes, æ, m. 1. χωροβάτης, regula longa pedes viginti ad explorandam altitudinem turrium, ac propugnaculorum, item aquarum, a χώρα, regio, & βαίνω, eo, quaſi regionem perambulans. *Vitruv. l.* 8. *c.* 6. *ſtromento da livellare*.

Chorocithariſta, m. 1. *quello che canta, o ſuona in coro*, מנגן, χοροκιθαριστής, qui in choro citharizat. *Suet. in Domit. c.* 4. Præter citharœdos, chorocitariſtæ quoque, & pſallocithariſtæ. Ubi Chorocithariſtæ, & Pſallocithariſtæ opponuntur. Chorocithariſtæ enim dicuntur, qui cum aliis canunt, Pſallocithariſtę qui vel ſoli canunt cithara ſine melodia vocis, ut *Turnebo* placet, *l.* 20. *c.* 16. vel una cum voce citharam pulſant, ut *Caſaubon. ex Athen.* & *Pitœo* interpretatur. Alii legunt *Pſilocithariſtæ*.

Chorographia, f. 1. χωρογραφία, regionis alicujus particularis deſcriptio, ut Agri Patavini, &c. *Vitruv. l.* 8. *c.* 2.

Chors. V. Cohors.

Chorus, m. 2. *coro*, *moltitudine di quelli, che cantano, ovvero ſaltano*, מחול, Germ. *hauffen*, Gal. *chœur*, Hiſp. *coro*, χορός, multitudo canentium, aut ſaltantium, maxime in ſacris, a χαρά, lætitia, dictum, ut placet *Platoni l.* 3. *de Leg.* Hinc choros ducere, *Horat. l.* 4. *od.* 7. *Suet. in Calig. c.* 37. Inter choros, & ſymphonias. *Virg. Ecl.* 5. *v.* 66. Utque viro Phœbi chorus aſſurrexerit omnis. ¶ Dicitur & de quolibet cœtu, ſeu conventu. *Tibul. lib.* 2. *eleg.* 1. *ad fin.* cum que ſequuntur Martis laſcivo ſidera fulta choro. *Cic. pro Mur. c.* 24. Catilina ſtipatus choro juventutis erat. Et 3. *Offic. c.* 33. Chorus virtutum. ¶ *Hieronym. ad Dardan.* ſcribit, chorum etiam dici muſicum quoddam inſtrumentum, ex ſimplici pelle, cum duabus cicutis æreis, quod per primam inflatur, per alteram ſonum emittit.

Chreſtolŏgus, i, χρηστολόγος, qui bene loquitur, ſed male facit, munificus verbis, ſed minime beneficus. *Capitolin. in Pertinace, c.* 13.

Chreſton, n. 2. herba, al. cicorium; a χρηστός, utilis, quia ſingulariter ſalubris eſt, *Plin. l.* 20. *c.* 8.

Chria, f. 1. χρεία, eſt commemoratio, ſeu explicatio alicujus dicti, vel facti, vel utriuſque ſimul certis capitibus comprehenſa, ſic dicta, quod eſt exercitatio valde utilis ad eloquentiam adipiſcendam. Nam χρεία eſt uſus, utilitas, commodum. ¶ Triplex eſt, activa, quæ factum aliquod exponit, verbalis, quæ ſententiam ab aliquo prolatam explicat, mixta, quæ factum quodpiam ſermone conjunctum complectitur. ¶ Partes chriæ octo ſunt, encomium, paraphraſis, cauſa, contrarium, ſimile, exemplum, teſtimonium veterum, epilogus. V. *Quintil. lib.* 1. *c.* 9. (*al.* 15.) *Sen. epiſt.* 33. Pueris & ſententias ediſcendas damus, & has, quas Chrias Græci vocant, quia complecti eas puerilis animus poteſt.

Chriſma, tis, n. 3. *unzione*, χρίσμα, unctio, a verbo χρίω, ungo, *Tertul. de Baptiſ. c.* 7. Chriſtus dicitur a chriſmate quod eſt unctio.

Chriſtiane, *criſtianamente*, Chriſtiano more, atque adeo ſancte, caſte, religioſe. *Auguſtin. epiſt.* 79. Domos ſuas, & familias Chriſtiane regunt.

Chriſtianiſmus, i, *Criſtianità*, Chriſtianorum religio, χριστιανισμός, *Tert. l.* 4. *adv. Marcion. c.* 33. Joannes conſtitutus inter vetera, & nova, ad quem deſineret Judaiſmus, & a quo inciperet Chriſtianiſmus.

Chriſtianitas, atis, f. 3. idem quod Chriſtianiſmus, *Impp. Honor. & Theodoſ. l.* 16. *Cod. Theodoſ. tit.* 8. *leg.* 19. ¶ Sumitur etiam pro clericatu in Religione Chriſtiana, *ſtato Clericale*. *Impp. Valentinian. Theodoſ. & Arcad. l.* 22. *ejuſd. Cod. tit.* 1. *leg.* 123. & *l.* 14. *tit.* 3. *reg.* 11.

Chriſtianizo, as, are, Chriſtianum ago, Chriſtianam Religionem profiteor. *Tert. adv. Marcion. l.* 1. *c.* 21.

Chriſtiānus, i, m. 2. χριστιανός, *Criſtiano*, qui Chriſti Religionem profitetur. V. *Lipſ. ad Tacit. Ann.* 15. ¶ Eſt etiam adject. *Hieron. ad Pammach. epiſt.* 101. *c.* 5. Vir omnium nobilium Chriſtianiſſime, & Chriſtianorum nobiliſſime.

Chriſticŏla, æ, maſc. & f. 1. & Chriſticolus, i, qui Chriſtum colit, Chriſtianus. *Prudent. Cathem.* 8. *ad fin.* Cibus obſecrantum Chriſticolarum. *Venant. Fortun. l.* 2. *carm.* 8. (vel 9.) Et pia Chriſticoli femina ferret agri. Alii leg. *Chriſticolis agris*.

Chriſtigĕna, æ, m. & f. qui genere Chriſtum contingit. *Prudent. Hamartig. v.* 787. *de Ruth:* Chriſtigenam fœcunda domum, Davidica regna Edidit.

Chriſtipŏtens, entis, o. 3. qui in Chriſto poteſt, qui fide, & pietate in Chriſtum valet. *Prudent.* 2. *adv. Symmach. v.* 709. Chriſtipotens juvenis.

CHRISTUS, m. 2. Χριστός, unctus, a χρίω, ungo, cognomen Salvatoris Noſtri, quia donis Spiritus Sancti uberrime, & ſine menſura ornatus fuit, & a Patre conſtitutus eſt Propheta, Sacerdos, & Rex generis humani.

Chroma, atis, n. 3. genus muſicæ eſt, quæ, ut ait *Vitruv. l.* 5. *c.* 4. ſubtili ſolertia, ac crebritate modulorum ſuaviorem habet delectationem. ¶ A noſtris Muſicis chromata dicuntur nigrę notulę, vel a colore (χρῶμα enim eſt color) vel quod in chromatico modulationis genere præcipue locum habent. V. Chromata.

Chromăta, n. 3. accipiuntur pro ornamentis, & luminibus artium, a χρῶμα, color. Hinc chromaticum melos, una ex tribus Muſicæ partibus, quæ in flexionibus vocum poſita eſt, quæ ob nimiam mollitiem infamiæ nota non caruit. *Vitruv. l.* 5. *c.* 4.

Chromatiarius, ii, m. 2. *Vetus Interpres Perſ. Sat.* 4. *v.* 18. Chromatiarii dicuntur colorarii, vel qui tota die in arena ſunt, vel in ſole. Antiqui enim ungebant ſe, & in ſole erant, ut oleum corpus imbiberet.

Chromatice, es, genus ſymphoniæ, quod a *Vitruvio* deſcribitur *l.* 5. *c.* 5.

Chromaticus, a, um, adject. coloratus, a χρῶμα, color. *Iſidor. l.* 10. *Orig.* Chromaticus, qui non confunditur, nec colorem mutat. ¶ Chromaticum melos deſcribit *Cal. Rhodig. l.* 5. *c.* 22. Vide Chromata.

Chrombus, m. 2. genus piſcis, cujus tres enumerantur ſpecies, Cyprinus, Chalcis, Cobio. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Chromis, filius Herculis, qui cum Adraſto ad bellum Thebanum profectus eſt. ¶ Eſt item piſcis in aquis nidificans, *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Chromius, filius Nelei, & Cloridos, qui in ea pugna, quam Pylii, & Meſſenii adverſus Herculem geſſerunt, cum decem fratribus occiſus eſt. ¶ Alius fuit Priami filius, qui bello Trojano interfectus eſt a Diomede.

Chronĭca, orum, *croniche*, *cronaca*, ספר דברי, Germ. *chronick*, Gal. *croniques*, Hiſp. *cronica*, χρονικά, hiſtoriæ cum deſcriptione temporum, quibus ſcilicet res geſtæ, ſervato temporum ordine, digeruntur, a χρόνος, tempus. Differunt ab annalibus, quod hi commemorant, quid quoque anno in gente una contigerit, illa plurium gentium res exponunt. *Plin. l.* 35. *c.* 9. ¶ Invenitur & chronicus, a, um. *Gel. l.* 17. *c.* 21. Excerpebamus ex libris, qui chronici appellantur. ¶ *Chronici morbi* ſunt, qui durant, quibus opponuntur *acuti*, qui brevi vel ſanantur, vel conficiunt. *Cal. Aurel.* quinque libros ſuos *Chronicorum morborum* inſcripſit.

Chronĭcus. V. in Chronica, & in Coſmicus.

Chroniſſo, as, are, cunctor, ſubinde ſubſiſto. *Lucret. l.* 2. *v.* 320. Et ſatiati agni ludunt, blandeque chroniſſant. Alii melius leg. *coruſcant*, alii *coruſcant*. V. *Pareum in Lucret.*

Chronogrăphus, i, m. *ſcrittore di cronologia*, χρονογράφος, qui res geſtas per ſua tempora digerit. *Sidon. l.* 8. *ep.* 6. Euſebius chronographus.

Chryſallis, idis, f. 3. *criſalide*, χρυσαλλίς. Hoc nomine appellantur inſecta, quę primo ſui ortu vermiculi ſunt, deinde circa ſe folliculum formant, eoque ſe involvunt; ex quo poſtea ſe expedientes, emiſſis alis evolant, ut v. g. bombyces, ex quibus ſericum conficitur. *Plin. l.* 11. *c.* 32. & 35.

Chryſanthĕmum, n. 2. herba, al. caltha, a χρυσός, aurum, & ἄνθεμον, flos. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Chryſas, m. 1. *Fiume d' Aſſaro*, *Veria*, *Dittaino*, fl. Siciliæ, qui per fines Aſſorinorum fluens Terræ commiſcetur. Hic a Siculis habebatur Deus, & religione maxima colebatur.

Chryſe, f. 1. opp. Phrygiæ min. prox. Cyllæ, & Tenedo, ubi templum Apollinis Sminthei. ¶ Item ſinus maris Eoi, *Mar della China*, cum inſula cognomine, *Giappone*, ad Or. Regni Sinarum. ¶ Chryſæ, & Argyræ, inſ. extra oſt. Indi, feraces auri, & argenti. *Plin. l.* 26. *c.* 21.

Chryſēis, idis, f. χρυσηΐς, Aſtynome filia Chryſæ. *Ovid.* 2. *Triſt.* 373.

Chryſelectron, n. 2. χρυσήλεκτρον, gemma in colorem electri declinans. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Chryſendĕton, n. 2. χρυσένδετον, vaſis genus aureis cruſtis illigatum, a χρυσός, aurum, & δέω, ligo. *Martial. l.* 11. *epigr.* 30. Accipe vina, domum, pueros, chryſendeta, menſas. Vide *Salmaſ. ad Trebel. Claud. c.* 15.

Chryſes, æ, m. 1. Χρύσης, Sminthii Apollinis Sacerdos, pater Aſtynomes, quæ a nomine ejus *Chryſeis* cognominata fuit. Cum Græci bello captam Agamemnoni in prædæ diviſione tradidiſſent, Chryſes Apollinis inſignibus exornatus ad Græcorum caſtra acceſſit, filiamque ſibi petiit reſtitui: quod cum impetrare non potuiſſet, Apollinis auxilium imploravit, qui tam gravem Græcis peſtilentiam immiſit, ut Agamemnon patri puellam reſtituere coactus fuerit. Ejus autem loco Achilli Hippodamiam Briſæi filiam eripuit. Hinc inter Achillem, & Agamemnonem implacabile diſſidium ortum eſt.

Chryſĕus, a, um, aureus, a χρυσός, aurum. *Martial. l.* 9. *epigr.* 95. Chalcea donanti chryſea qui dederas.

Chryſippēus, a, um, ad Chryſippum pertinens. *Cic.* 4. *Acad. c.* 30. Hæc Chryſippea ſunt, ne ab ipſo quidem diſſoluta. ¶ *Chryſippea* apud *Plin.* 26. 9. eſt herba quædam a Chryſippo inventore nominata.

Chryſippus, m. 2. Χρύσιππος, Apollonidæ fil. patria Solenſis, ſeu Tarſenſis, Stoicæ ſectæ Philoſophus, auditor Zenonis, & Cleanthis, poſt quos etiam ſcholæ præfuit, & habitus eſt Princeps Stoicorum. In Dialectica longe omnibus antecelluit. ¶ De exitu ejus varia tradunt. Quidam volunt, a diſcipulis ad ſacrificium vocatum, cum vinum dulce affatim hauſiſſet, anhelitus difficultate laborare cœpiſſe, atque ita quinto demum die fato conceſſiſſe, annos jam natum circiter tres, & ſeptuaginta. Alii ferunt, nimio riſu expiraſſe. Nam cum ficus rure allatos aſinum comedentem videret, ancillæ imperaviſſe ajunt, ut vinum aſino bibendum daret, ejuſque dicti urbanitate tantopere ſibi placuiſſe, ut nimio riſu ſuffocaretur. Mortuo Athenienſes ſtatuam poſuerunt in Ceramico. *Cic.* 1. *Fin.*

Chryſītis, f. 3. herba, al. chryſocome, palmi altitudine, comantibus fulgore auri corymbis. *Plin. l.* 21. *c.* 8. ¶ Item ſpuma optima argenti. *Id. l.* 33. *c.* 6. ¶ Item gemma, al. philoginos, oſtreæ ſimilis Atticæ. *Id. l.* 37. *c.* 10.

Chryſoaſpĭdæ, arum, m. 1. χρυσασπίδαι, milites, qui clypeos auro cælatos geſtant. Alexander Severus Alexandrum imitaturus, fecerat ſibi argyroaſpidas, & chryſoaſpidas, ut ſcribit *Lamprid. in ejus vita c.* 50. Tale quid priſcis etiam Reip. R. temporibus factum ſcribit *Liv. l.* 9. *c.* 40.

Chryſoberyllus, m. 2. χρυσοβήρυλλος, beryllus pallidior, cujus viriditas in aureum colorem reſplendet, *Plin. l.* 37. *c.* 5.

Chryſocĕras, æ, maſc. 1. Cornu Byzantii, *Pera*, *Galata*, ſuburbium Byzantii, a Byzantio portu, & ſinu maris diviſum, ubi Chriſtiani omnes habitant, ubi etiam prom. ejuſdem nominis. *Plin. l.* 4. *c.* 11.

Chryſocolla, f. 1. *borrace*, Gal. *colle pour appliquer de l' or*, Hiſp. *borrax*, *o atincar*, χρυσόκολλα, humor, qui in aurifodinis per venas auri defluit, & craſſeſcens rigoribus hybernis uſque in duritiem pumicis congeleſcit, a χρυσός, aurum, & κόλλα, gluten, quia aurum agglutinat. *Plin. lib.* 33. *c.* 5. Addit *ibid.* Neronem in ſolemni aurigatione Circi arenam chryſocolla ſtraviſſe.

Chryſocŏme, Chryſitis.

Chryſographatus, a, um, adject. χρυσογράφος, auro pictus, vel aureis litteris ſcriptus, ut Chriſographata ſcuta, *Trebel. in Claud. c.* 14.

Chryſolachănum, n. 2. olus aureum, a χρυσός, aurum, & λάχανον, olus. *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Chryſolampis, idis, f. 3. χρυσόλαμπις, lapillus, qui die palleſcit, noctu ignei coloris eſt, a χρυσός, aurum, & λάμπω, ſplendeo. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Chryſolĭthus, m. 2. *griſolito*, χρυσόλιθος, lapis pretioſus, aureo nitore tranſlucens, a χρυσός, aurum, & λίθος, lapis. *Plin. l.* 37. *c.* 9. & 11.

Chryſomallus, i, χρυσόμαλλος, aureum vellus habens: epithetum arietis Colchici. *Hygin. fab.* 188.

Chryſomēla, n. 2. χρυσόμηλα, mala aurea, al. Cydonea, ſeu cotonea, al. aurantia, a χρυσός, aurum, & μῆλον, malum. *Plin. l.* 15. *c.* 11.

Chryſomeliānus, a, um, adject. *Colum.* inter alia malorum genera, mala Chryſomeliana laudat, *l.* 5. *c.* 10. *ſub fin.*

Chryſophrys, χρυσόφρυς, piſcis, al. aurata, a χρυσὸς, aurum, & ὀφρὺς, ſupercilium, quia locis illis, ubi cætera animalia ſupercilia habere ſolent, aureo colore fulget. *Ovid. in Halieut. v.* 110.

Chryſopraſus, m. 2. χρυσόπρασος, gemma, quæ porri viriditatem habet, aureis intervenientibus guttis, a χρυσὸς, aurum, & πράσον, porrum. *Plin. l.* 37. *c.* 5. 8, & 10.

Chryſorrhōæ, m. 1. χρυσοῤῥόαι, pop. ad Phaſim fl. ita dicti, quod in his locis, ut inquit Strabo, auriferi torrentes ſint; unde fabulæ occaſio de vellere apud Colchos aureo.

Chryſorrhŏas, æ, m. 1. Pactolus, *Sarabat*, χρυσοῤῥόας, fl. Lydiæ, ex Tmolo M. in Hermum fl. labens; Sardeſque, & Thyatiram urbes alluens, a χρυσὸς, aurum, & ῥέω, fluo, vel ῥόος, fluxus, ob arenas aureas, quas defert. ¶ Item fl. Syriæ, *Adegele*, *Perae*, qui per Damaſcum, & ejus agrum fluit. ¶ Item fl. Bithyniæ. ¶ Item fl. Themiſcyræ.

Chryſos, i, m. 2. *oro*, χρυσὸς, aurum, aurea moneta. *Plaut. Bacchid.* 2. 3. 6. Opus eſt chryſo Chryſalo. ¶ Item piſcis genus aurei coloris. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Chus. V. Choa.

Chutra. V. Scutra.

Chyliſma, atis, n. χύλισμα, ſuccus expreſſus ex aliqua re, ut *chyliſma acacia*, apud *Scrib. Larg. Compoſ.* 23.

Chymus, i, m. *chilo*, χυμὸς, ſuccus; & ſpeciatim ſuccus ventriculi. *Seren. Sammon. cap. Subitan. dolor. febr.* &c. Præterea chymum ſtomacho deſiccat iniquum.

C ANTE I.

Cia. V. Cea.

Cibālis, le, σιτώδης, quod ad cibum pertinet. *Lactant. de Opific. Dei*, c. 11. *ſect.* 5. Duas eſſe per collum fiſtulas, neceſſe eſt, cibalem, & ſpiritualem. ¶ Locus autem *Varronis l.* 2. *R. R. c.* 11. qui a Lexicogr. quibuſdam affertur in emendatiorib. editionib. habet, *Omnium rerum*, *quæ cibi cauſa*, non, *cibali cauſa*.

Cibaria, orum, n. 2. *nodrimento*, *cibo*, *gli alimenti*, מזון, Ger. *allerleiſpeiß*, Gal. *nourriture*, *vivres*, σιτία, alimenta, ideſt omnia, quibus animantes veſcuntur, & aluntur. *Cic. pro Sex. Roſc. c.* 20. Anſeribus cibaria publice locantur.

Cibarium, ii, farina excuſſa poſt pollinem, ſeu florem, farina ſecundaria, *cruſchello*, *fiacciatura*. *Plin. l.* 18. *c.* 9. Et cibarii, quod ſecundarium vocant, ſextarios quatuor, &c.

Cibarius, a, um, o. 1. 2. σιτώδης, quod ad cibum pertinet. *Macr. l.* 2. *Sat.* 13. Lepidus Conſul legem tulit cibariam. ¶ Cibarium oleum, quo cibi condiuntur, *Col. l.* 12. *c.* 50. Ne ex ea fiat oleum cibarium. ¶ Cibarius panis, qui fit ex farina ſecundaria, ex qua flos ante excuſſus eſt. *Cic. l.* 5. *Tuſc.* Cibarius in caſa panis datus eſt. ¶ Cibarium vinum pro ignobili. *Varr.* apud *Non. c.* 188. Potus meus vinum cibarium. ¶ Cibarius homo, pro ſordido, & plebejo. *Id. ibid.* Tuus frater cibarius fuit Ariſtoxenus.

Cibatio, onis, f. 3. cibandi actus, cibus, *cibo*, *refezione*. *Solin. cap.* 40. *n.* 563. Solitæ cibationi diem ſuperponunt.

Cibātus, us, m. 4. *cibo*, *vivanda*, מזון, Ger. *ſpeiſung*, Gall. *nourriture*, Hiſp. *comida*, σιτίον, cibus. *Plaut. Mil.* 2. 2. 79. Cibatus, & commeatus. *Plin. l.* 8. *c.* 55. Lepores in Alpibus candidi, quibus hybernis menſibus pro cibatu nivem credunt eſſe. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 4. Sues cibatu largiore ſuſtentare.

Cibicīda, æ, m. 1. qui cibum cædit, & abſumit, lurco, vorax. *Lucil. l.* 27. *apud Non. cap.* 2. *n.* 148. Viginti domi, an triginta, vel centum cibicidas alas. Alii aliter legunt, & interpretantur.

Cibilla, f. 1. menſa eſcaria, a cibus. *Varro l.* 4. *de L. L. c.* 25. Menſam eſcariam cibillam appellabant: ea erat quadrata, ut etiam nunc in caſtris eſt. A cibo cibilla dicta: poſtea rotunda facta. V. Cillibæ.

Cibo, as, a. 1. *nodrire*, *cibare*, הזין, Ger. *ſpeiſen*, Gal. *nourir*, Hiſp. *criar*, *y mantener*, σιτίζω, alo, nutrio, cibum infero. *Col. l.* 8. *c.* 10. Quæ intra ſepta villæ cibantur. Adde *Sueton. in Tiber. c.* 72.

Ciborium, n. 2. κιβώριον, fabæ Ægyptiæ folliculus, qui ima parte latior eſt, ſuperiore anguſtior, ex quo faba prominet, quæ madefacto luto condita ſeritur, a voce Ægyptia, vel quaſi κιβώτιον, ſcrinium, propter ſimilitudinem, quod a κιβωτὸς, arca. ¶ Hinc etiam ſignificat poculum ex faba Ægyptia, ac denique ſumitur pro poculo capaciore alius materiæ, quod fabæ Ægyptiæ folliculum refert. *Horat. l.* 2. *od.* 7. *v.* 21. Oblivioſo lævia Maſſico Ciboria exple. ¶ Genus etiam eſſe dicitur pomorum Alexandrinorum, quæ habent ſimilia fabæ Ægyptiæ folia. *Vet. Interpr. in Hor. l. c.*

Cibus, m. 2. eſca, paſtus, epulæ, *cibo*, מזון, Ger. *ſpeiſe*, Gal. *viande*, Hiſp. *cevo*, *mantenimiento*, σιτίον, omne id, quo veſcimur. *Cic. de Div. l.* 1. *c.* 29. Onuſti cibo, & vino perturbata, & confuſa cernimus. ¶ Donatus cibum diſtinguit a victu, quod cibus etiam delicatis præbeatur, victus in parvis, aridiſque alimoniis conſtitutus ſit. *in Andr.* 1. 1. 48. ¶ E flamma cibum petere. *Ter. in Eun.* 3. 2. 38. dixit pro quidvis cibi cauſa pati, ac facere. ¶ Aliquid eſſe in cibo homini dicitur, quod eo homo veſcatur, *Plin. l.* 18. *c.* 14. ¶ Hora cibi, apud *Ovid.* 1. *de Ponto*, *el.* 10. hoc eſt, hora capiendi cibi. ¶ Cibum capere, *Cic. & Terent.* Cibo vacare, *Celſ. l.* 3. *c.* 15. ¶ Tranſlate *Cic.* 5. *de Fin.* Animi cultus ille erat ei quaſi quidam humanitatis cibus. *Ovid. de remed. amor. v.* 138. Hæc ſunt jucundi cauſa cibuſque mali.

Cibyra, cogn. Magna, *Caruz*, Κιβύρα, urbs Phrygiæ Magnæ, vel Cariæ, in conſ. Lyciæ, intra montes, prope fontes Xanthi fl. media inter Alabandam ad Occ. & Antiochiam Piſidiæ ad Or. ¶ Cibyra altera, dicta minor, urbs Ciliciæ aſperæ, verſus Pamphyliam, ad Tragum, al. Cragum M. *Plin.* 5. 27.

Cibyrātæ, arum, m. 1. Cibyræ incolæ, ut Cibyratæ fratres. *Cic.* 4. *Verr. c.* 13.

Cibyraticus, a, um, adject. a Cibyra. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 13. Cibyratica civitas. *Horat. l.* 1. *ep.* 6. Ne Cibyratica, ne Bithyna negotia perdas.

Cicāda, f. 1. *cicala*, צלצל, Ger. *hewſchrecke*, Gal. *cigale*, Hiſp. *cigarra*, *o chicharra*, τέττιξ, κίκαδα, κίκα, κικάδες, inſecti genus canorum non niſi æſtivis menſibus apparens, quaſi κίκα, ſonus ejus animalculi, & ἄδων, cantans, vel a κικάδας, membranula, quia κίκα ᾄδει, membranis, ſeu alis canit. *Virgil.* 3. *Georg. v.* 328. Et cantu querulæ rumpent arbuſta cicadæ. ¶ Cicadas Athenienſes ex auro ferè crinibus innectebant, ut ſe αὐτόχθονας, declararent. Vid. Athenienſis. ¶ Cicadas homines aliquando fuiſſe ita cantu delectari ſolitos, ut cibi potuſque obliviſcerentur; cæterum Muſarum beneficio in Cicadas converſos, Socrates apud Platonem in Phædro fabulatur.

Cicatricātus, a, um, cicatricibus plenus. *Sidon. l.* 6. *epiſt.* 7. Cicatricatum pectus precatu levare ad veniam.

Cicatrico, as, are, cicatricem duco, *far cicatrice*, οὐλόω. *Sidon. l.* 6. *epiſt.* 7. Ut conſcientiæ hiulca vulnera veſtro ſaltem cicatricentur oratu. *Cæl. Aurel. Chronic. l.* 4. *c.* 8. Ulcera cicatricantur.

Cicatricōſus, o. 1. 2. *pieno di cicatrici*, Ger. *vollwundmalen*, Gall. *cicatriſé*, Hiſp. *cubierto de cicatrizes*, οὐλώδης, cicatricibus plenus. *Col. de arb. c.* 12. Tum etiam vitis minus cicatricoſa fit. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Facies cicatricoſa.

Cicatricŭla, æ, f. 1. *marginetta*, parva cicatrix. *Celſ. l.* 2. *c.* 10. Donec valens cicatricula fit.

Cicātrix, cis, f. 3. *cicatrice*, *margine*, *ſaldatura*, Ger. *ein wundmahl*, Gal. *cicatrice*, Hiſp. *cicatriz de la herida*, οὐλή, ſignum, quod ſanato vulnere, vel ulcere hæret in corpore. *Cic.* 2. *de Orat.* Judicibus cicatrices adverſas ſenis Imperatoris oſtendere. *Id. cont. Rul.* 3. *cap.* 2. Refricare obductam jam Reip. cicatricem. ¶ Cicatrix duci dicitur, cum vulnus ſanatur. *Ovid.* 1. *de Ponto*, *el.* 3. *v.* 15. Tempore ducetur longo fortaſſe cicatrix. *Celſ. l.* 7. *c.* 27. dixit hoc eodem ſenſu: vulnus ad cicatricem tendit. ¶ Cicatrix etiam de arboribus. *Virg.* 2. *Georg. v.* 379. Admorſu ſignata in ſtirpe cicatrix.

Ciccus, vel cicus, m. 2. interior membrana, qua grana diſcriminantur in malis Punicis, a κικκὸς, ſeparatio, diſcrimen, quod a κόκκος, granum. *Var. l.* 6. *de L. L. c.* 5. Nonnelius exponit rem nihil, ſine viribus, a κίκυς, robur, per antiphraſim. Atque in hoc ſenſu *Plaut. Rud.* 2. 7. 22. Eluas tu, an exurgeas, cicum non interduim. Vet. Gloſſ. Ciccum, χνοῦς, κόκκος.

Cicer, eris, n. 3. *cece*, Ger. *kichern*, Gal. *pois chiche*, Hiſp. *garvanço*, ἐρέβινθος. *Plin. l.* 18. *c.* 12. Cicer ſolum urit, nec niſi madefactum pridie ſeri debet. ¶ Ciceris emptorem & nucis, *Horat. in arte poet. v.* 249. videtur proverb. dixiſſe de infimæ ſortis homine.

Cicĕra, æ, f. 1. *cicerchia*, leguminis genus ſolo colore a cicercula differens. *Pallad. Mart. tit.* 6. *Colum. l.* 2. *c.* 11. Cicera bobus ervi loco freſa datur.

Cicercŭla, f. 1. *cicerchia*, Gal. *pois cuit*, Hiſp. *cicercha*, ἐρεβίνθιον, leguminis genus, ciceri non diſſimile, ſed minutius, inæquales angulos habens. *Plin. l.* 18. *Col. l.* 2. *c.* 10.

Cicerculum, n. 2. genus ſinopidis, cujus color Italice *grigio bruno* dicitur. *Plin. l.* 35. *c.* 6.

M. T. Cicero, m. 3. Κικέρων, natus eſt Arpini in Campania, Equeſtri loco, patre Marco, matre Helvia, die 3. Januarii, L. Caſſio Longino, & C. Mario Coſſ. anno U. C. 645. Romæ educatus eſt. Audivit variis temporibus partim Romæ, partim in Græcia, in Rhetorica Molonem Rhodium, Apollonium Alabandenſem, Æſchylum Gnidium, Dionyſium Magnetem, Zenoclem Adramyttenum, in Dialectica Diodotum Stoicum, in Philoſophia Philonem principem Academiæ, Antiochum, Poſidonium, in Juriſprudentia Q. Mutium Scævolam P. F. Vide *Cic. in Bruto circa finem*. Omnium Romanorum eloquentiſſimus fuit, & Latinæ Eloquentiæ Princeps. Fuit ſectator novæ Academiæ. Villam habuit in Campania inter Puteolos urbem, & Avernum lacum, quam Academiam appellavit ab exemplo Academiæ Platonicæ. Ex uxore Terentia filium M. ſuſcepit, & filiam Tulliam, quam Dolabellæ collocavit. Quæſtor in Siciliam profectus eſt, deinde ad alios omnes gradus honorum aſcendit. A Q. Hortenſio etiam Augur cooptatus fuit. In Conſulatu Catilinæ conjurationem detexit, & extinxit, ejecto Catilina ex Urbe, cæteris conjuratis nobiliſſimis Patritiis in carcere interfectis, indicta cauſa, ſed ex S. C. Ea de cauſa P. Clodio Trib. pl. legem ferente in exilium pulſus, exulavit in Græcia. Se[illegible] 16. menſe revocatus eſt decreto Senatus, ſuffragiis cunctæ Italiæ. Plurima ſcripſit de Eloquentia, de Philoſophia, de Republica. Interfectus eſt anno U. C. DCCXI. ætatis LXIV. Illius vita a Tirone ejus liberto Latine ſcripta eſt, a Plutarcho Græce: Prima periit, altera extat.

Ciceromaſtix, Ciceronis flagellum. Ita inſcriptus fuit liber cujuſdam La[illegible] Licinii contra Ciceronem; de quo *Gel. l.* 17. *c.* 1.

Ciceroniānus, a, um, adject. ad Ciceronem pertinens, ut Ciceroniana ſimplicitas, *Plin. in Præfat. ad Veſpaſian.*

Cichorium, & Cichorium, n. 2. *cicoria*, *radicchio*, [illegible], Ger. *wegweiß*, Gal. *chichorée*, Hiſp. *cicoria*, κιχώριον, herba, alio nomine intubus erraticus [illegible] vado, & χωρίον, locus, quia per agros, & prædia vadit, ſeu ſerpit. [illegible] *l.* 20. *c.* 8. Cichorium refrigerat in cibo ſumptum. *Horatius l.* 1. *Carm. od.* [illegible] paſcunt olivæ, me cichorea, leveſque malvæ.

Cici, Κίκι, frutex eſt parvæ fici magnitudine, folia habens platano ſimilia, [illegible] ricinus, & catapucia major. *Plin. l.* 15. *c.* 7. ¶ Ex eo fit oleum, quod cicinum dicitur. *Plin.* 23. 4.

Cicilendrum, & Cicimandrum, nomina aromatum ficta a coquo Plautino *Pſeud.* 3. 2. 42. & 46.

Cicindēla, f. 1. *lucciola*, Ger. *eine liechtmucke*, Gal. *verluiſant*, Hiſp. *luziernaga*, λαμπυρίς, genus muſcarum, quod noctu lucet ignium modo, al. nocticula, & nitedula, a *cio*, & *candeo*, quod tum candidum, tum ignitum eſſe ſignificat. *Plin. l.* 18. *c.* 26.

Cicinus. V. in *Cici*.

Cicŏnes, um, Thraciæ populi juxta Hebrum habitantes. Hujus Gentis mulieres Orpheum, quod ab eo ſpretæ eſſent, ſimulatis Liberi Patris Orgiis diſcerpſerunt. *Virg.* 4. *Georg. v.* 520. & *Silius l.* 11. *v.* 477.

Ciconia, f. 1. *cicogna*, חסידה, Ger. *ein ſtorck*, πελαργὸς, avis ſpecies, a Ciconibus pop. Thraciæ, vel a cicur propter benignam naturam, vel quaſi cicania, a ſono, quem crepitante roſtro facit. Serpentibus pullos nutrit. *Plin. l.* 10. *cap.* 23. *Juven. ſat.* 14. *v.* 73. Prænestini coniam dicebant. *Plaut. Truc.* ¶ Tranſlate ab Hiſpanis hoc nomine vocatur lignum roſtratum, quo e puteis aqua hauriri ſolet, quod alii telonem, vel tollenonem dicunt. *Iſid. l.* 20. *c.* 15. ¶ Item menſuræ genus eſt, ſive inſtrumenti, quo ruſtici uti ſolent in ſulcis, & foſſis ducendis, ne qua pars aliis aut profundior ſit, aut latior. *Col. l.* 3. *c.* 13. ¶ Item genus irriſionis, digiti curvati, in quempiam directi, crebra motione, inſtar roſtri ciconiæ. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 58.

Ciconinus, a, um, ad Ciconiam pertinens. *Sidon. l.* 2. *ep. ult.* Uſque ad adventum hirundineum, aut ciconinum.

Cicuma, cucuma, f. 1. νυκτικόραξ, avis nocturna, eadem ac noctua. *Feſt.* Sed alii aliter legunt.

Cicur, uris, o. 3. *animal di ſalvatico fatto domeſtico*, מבויית, Ger. *zam*, Gal. *apprivoiſé*, Hiſp. *manſo*, τιθασὸς, animal, quod ex fero factum eſt manſuetum. *Varr. l.* 6. *de L. L. cap.* 5. Quod a fero diſcretum eſt, id dicitur cicur. *Cic.* 2. *de Nat. Deor. c.* 39. Varia genera beſtiarum vel cicurum, vel ferarum. ¶ Cicur ingenium, h. e. mite, manſuetum. *Varr. loc. cit.* ¶ *Feſtus* in V. [illegible] monet, cicur interdum pro ſapiente poni, ut apud *Pacuv.* Confidium [illegible]

Cicurīnus, i, cognomen Veturiæ gentis R. a morum ſimplicitate. *V*[illegible] *.* 6. *de L. L. c.* 5.

Cicūro, a. 1. *domeſticare*, Ger. *zam machen*, Gall. *apprivoiſer*, Hiſp. *amanſar*, τιθασεύω manſuefacio, verbum antiq. a cicur, adjectiv[illegible] apud *Varr. l.* 6. *L. L. c.* 5. Nulla res neque cicurare, neque mederi poſ[illegible]

Cicūta, f. 1. eſt canna quævis intus cava, & vacua, unde [illegible] faciunt. ¶ Speciatim ſumitur pro herba venenoſa, κώνειον, [illegible] viridi eſt, & geniculato, altior ſæpe binis cubitis, in cac[illegible] iis coriandri tenuioribus, gravi odore, ſemine aniſo craſſiore, radice [illegible] *l.* 25. *c.* 13. ¶ Cicutæ ſuccum Athenienſes auferunt, qui ſucco [illegible] judicio damnatis necem inferebant. ¶ Eſt tamen & herba cathar[illegible] ſemini, & foliis refrigeratoria vis ineſt. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Itaq[illegible] *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 53. Quæ poterunt unquam ſatis expurgare cicutæ. [illegible] helleboro poſuit, aut alia ſimili medicina purgante. *Lambinus* [illegible] hanc lectionem improbat, & *Keyo*, vel *ſicus* reponit. ¶ Cicuta pro fiſtula. *Virg. Ecl.* 5. Hac te nos fragili donabimus ante cicuta. *Id. Ecl.* 2. Eſt mihi diſparibus ſeptem compacta cicutis cera. Ubi cicutas *Serv.* interpretatur ſpatium inter cannarum nodos.

Cicuticen, inis, m. 3. qui cicuta canit. *Sidon. carm.* 1. *v.* 15. Alta cicuticines liquerunt Mænala Panes.

Cidăris, ſeu citaris, fem. 3. Κίταρις, tegumentum capitis proprium Regum Perſarum, quod diadema, ſeu faſcia cærulei coloris albis maculis intermicantibus ambibat. Nam diadema faſcia eſt, non inſigne id, quod faſcia ambit. *Curt. l.* 3. *c.* 3. Cidarium vocant Perſæ regium capitis inſigne: hoc cærula faſcia albo diſtincta circuibat.

Cieo, es, civi, citum, *muovere*, הניע, עורר, Germ. *erregen*, Gall. *émouvoir*, Hiſp. *mover*, *turbar*, *o llamar*, κινέω, eſt commovere, excitare, a κίω, eo. *Cic. de Univ.* Cujus orbis ſemper eodem modo ciebatur. Sic ciere dolorem, pugnam, bellum, fletus, &c. *Cic. Liv. Virg.* Ciere urinam, *Plin. l.* 20. *c.* 5. Ciere verba, h. e. loqui. *Valer. Flacc. l.* 3. Sic ciere voces varias, apud *Lucret.* 5. 1050. eſt varias voces edere. ¶ Significat etiam vocare, invocare, nominare, *chiamare*. *Virg.* 3. *Æn. v.* 67. Animamque ſepulchro Condimus, & magna ſupremum voce ciemus: *l'ultimo addio*. *Suet. Ner. c.* 46. Exaudita vox eſt nomine eum cientis. ¶ Patrem ciere poſſe, apud *Liv. l.* 10. *c.* 8. eſt patrem poſſe vocare & oſtendere, atque adeo ingenuum eſſe. ¶ Præteritum *civi* & *cii* (apud *Chariſ. l.* 3. in compoſitis tantum) commune eſt cum *cieo*, & *cio*: ſupinum *citum* a *cieo* primam corripit, a *cio* producit.

Cilicenſis, e, adject. ad Ciliciam pertinens. *Cic. ad Q. Fratr. l. 1. epiſt. 2.* Si te interioribus vicinis tuis Cilicenſi, & Syriaco anteponit.

Cilices, um, m. 3. Ciliciæ populi. *Stat. l. 3. Sil. 3. v. 33.* Tu meſſes Cilicum, Arabumque ſuperbis Merge rogis. *h. e.* Crocum. V. Crocus.

Cilicia, f. 1. *Caramania*, Κιλικία, regio Aſiæ min. dicta a Cilice Rheæ filio. Ab Occaſu in Ortum extenditur juxta mare Cilicium. Habet a Sept. partim Armeniam min. verſus Taurum M. a Merid. Mare Cilicium, ab Occ. Pamphyliam, ab Or. Syriam, Amano M. ſeparante. Dicitur vulgo Caramania propria. Caramania enim late ſumpta complectitur Ciliciam, Pamphiliam, Piſidiam, & partem meridionalem Cappadociæ. Dividitur in aſperam, quæ ad Occ. & in Campeſtrem, quæ in Or. ¶ Regio hæc maxime croco abundat, præſertim apud Corycum. Hinc adag. *Crocum in Ciliciam*, in eos, qui merces eo deferunt, ubi maxima illarum copia ſit.

Ciliciarius, ii, m. 2. *ciliccciajo*, qui facit, aut vendit cilicia. *Vet. Inſcr.* apud *Grut. p. 648. n. 6.* Reſpectio Gratiano Ciliciario Catiola Conjux P. C.

Cilicienſis, ſe, ad Ciliciam pertinens, ea ratione, qua *Hiſpanienſis* ad Hiſpaniam. *Cæſ. l. 3. B. C. c. 88.* Legio Cilicienſis. *Cic. Fam. 15. ep. 67.* Ex provincia mea Cilicienſi.

Cilicinus, a, um, adject. *cilicino*, ex cilicio factus. *Solin. c. 33. (al. 46.) de Arabia:* Ipſa tentoria cilicina ſunt.

Ciliciolum, i, n. parvum cilicium. *Hieron. epiſt. 27. c. 7.* Super duriſſimam humum ſtratis ciliciolis quieſcebat.

Cilicium, n. 2. *ciliccio*, *veſtimento teſſuto di peli di diverſi animali*, שק, Ger. *berinkleid*, Gal. *haire*, *cilice*, Hiſp. *cilicio*, κιλίκιον, veſtis ex pilis hircorum, vel caprarum, in caſtrorum uſum, atque nautarum, a Cilicia regione, quia ibi primum hoc veſtis genus inſtitutum eſt, cum ibi hirci productis, hirſutiſque pilis ſint, vel a ciliis, quæ aliqui pro pilis accipiunt. In caſtris adhibentur ad excipiendum impetum ſagittarum. *Veget. lib. 4. c. 6.* & *Cic. Verr. 3. c. 38.* Cum iſte civitatibus coria, cilicia, ſaccos imperaret. ¶ Hæc vox revera adjectivum eſt, & ſubintelligitur *textum*, *ſtragulum*, aut quid ſimile. *Ulpian. Dig. 33. 7. 12.* Vela Cilicia ideo parantur, ne ædificia vento, vel pluvia laborent.

Cilicius, a, um, ad Ciliciam pertinens. *Plin. 5. 3.* Cilicium mare. *Id. 21. 6.* Cilicium crocum. *Martial. in lemmate epigr. 40. l. 14.* Udones Cilicii. *h. e.* ex pilis hircinis, ut cilicia, confecti. ¶ *Cilicii termini* in re Agraria dicti ſunt a Cilicio Saturnino centurione. *Frontin. de Colon. pag. 110. Goeſii.*

Cilicus, a, um, idem quod Cilicius. *Virgil. in Culice, v. 400.* Cilico crocus editus arvo. *Al. leg.* Cilici, a *Cilix*, icis.

Ciliſſa, æ, f. *di Cilicia*, adject. femininum, quæ eſt e Cilicia. *Spica Ciliſſa* apud *Ovid. 1. Faſt. v. 76.* eſt crocus, cujus magna copia in Cilicia eſt. ¶ Apud *Propert.* vero *4. 6. 70.* *ſpica Ciliſſa* eſt unguentum crocinum, ut docet *Scalig.*

Cilium, ii, n. *Plin. 11. 37.* docet, olim cilium ſignificaſſe extremum ambitum genæ ſuperioris oculi, in qua pili naſcuntur, Βλέφαρις, *l'eſtremità peloſa della palpebra.* ¶ Poſtea vero ſignificare cœpit ipſam genam, ſeu palpebram, *palpebra*, Βλέφαρον. *Feſtus:* Cilium eſt folliculus, quo oculos tegit, unde ſit ſupercilium. *Plin. 11. 39.* Cutis vulnerata non coit in bucca, cilioque. *Apul. l. 10. Met.* Ciliis alterna connivere.

Cilix, icis, Κίλιξ, nepos Beli Priſci, filius Agenoris tertii. Occupavit regionem Aſiæ minoris, quæ ab illo Cilicia dicta eſt. Tres filios habuit, Lampſacium, Pygmalionem, Pyrodem. ¶ Eſt item nomen gentile, quod ſignificat eum, qui e Cilicia ortus eſt. *Ovid. 2. Met. v. 217.* Ardet Athos, Tauruſque Cilix, & Tmolus, & Oete. *Martial. 7. 94.* Tonſor Cilix. *Stat. l. 2. Sil. 1. v. 160.* Cilicum flores. *h. e.* crocus. Sic Cilicum meſſes, *Id. ibid. 3. 3. 34.*

Cilleo, e. 2. vel Cillo, is, a. 3. antiq. verb. eſt, *movere*, a κίλλω, pro κινέω, moveo. Hinc furcillæ, quibus frumenta cilluntur, apud *Serv. lib. 2. Georg.* Et oſcilla, quod ora cillent, apud *Iſid. lib. ult. Orig. c. 14.* & *Serv. l. c.*

Cillibæ, arum, menſæ rotundæ. *Feſt.*

Cillo. V. Cilleo.

Cillones. V. Cilones.

Cillus, i, m. 2. aſinus, auritum animal. *Petron. in fragm. Carm.* Judæus licet & porcinum numen adoret, Et cilli ſummas advocet auriculas. Al. leg. *culi*.

Cilones, m. 3. quorum capita oblonga, & compreſſa ſunt, vel quibus frons eminentior, a cædo, quia in illis frons a dextera, & ſiniſtra velut reciſa videtur, vel a κυλλός, mutilus. *Feſtus*, & *Chariſ. Grammat. l. 1.* ¶ *Cic. in Salluſt.* Cilones, (vel Cillones, ſcil. a cillo, motito) impudici, parricidæ, ſacrilegi. Quem locum exponens *Calius lib. 21. c. 20.* Cilones, inquit, ſunt cinædi. *Flav. Caper vetus Grammat.* Cilo eſt anguſto capite, cui hoc contingit in partu. ¶ Legitur & *cyllo*, ſeu *cylo*.

Ciluncŭlus, i, m. diminutivum a *cilo*, qui eſt capite, & fronte anguſta, & compreſſa. *Arnob. lib. 3.* Capitones, ciluncŭli, labeones. Al. aliter leg.

Cimber, bri, m. *Feſtus* docet, lingua Gallica latronem ſignificare. ¶ *Cimbri*, *orum*, ſunt populi Germaniæ, qui eam regionem tenuerunt, quæ Cimbrica Cherſoneſus dicta eſt. Hi cum aliquando in Italiam veniſſent, ſedes quæſituri, a Q. Catulo, & C. Mario Coſſ. devicti ſunt. *Flor. l. 3. c. 3.* ¶ Adjective *Ovid. 4. de Ponto, epiſt. 3. v. 45.* Ille Jugurtino clarus, Cimbroque triumpho.

Cimbri, *orum*. V. Cimber.

Cimbrica Cherſoneſus al. Cartris, nunc Jutia, *Jutland*, peninſula peramplа Germaniæ, a Sept. in Mer. extenſa, inter Cimbricum mare, & Svevicum, ſeu Codanum ſinum, pars Regni Daniæ.

Cimbrice, adverb. Cimbrorum more. *Quintil. Declamat. 3.* An nobis Cimbrice loquendum ſit.

Cimbricus, a, um, adject. a Cimbris. *Cic. pro Dom. ſua, c. 38.* Porticum poſt aliquanto Catulus de manubiis Cimbricis fecit.

Cimeliarcha, æ, m. 1. κειμηλιάρχης, cuſtos vaſorum Eccleſiæ, ſeu pretioſæ cujuslibet ſupellectilis, *teſoriere*. *Leg. ult. de Bonis auctorit. judicis poſſiden. §. ſin autem.* Præſente viro reverendiſſimo Cimeliarcha.

Cimeliarchium, n. 2. κειμηλιαρχεῖον, ſanctius conditorium rerum eximiarum, a κειμήλια, ſupellex cæteris pretioſior, taliſque, ut reponi mereatur, dicta a κεῖμαι, repoſitus ſum. *Codex loc. cit. in Cimeliarcha.*

Cimex, icis, m. 3. *cimice*, κόρις, vermis odore graviſſimo, ex ligno naſcens, chartis, & paleis; item ex herbis. *Martial. l. 11. epigr. 33.* Nec toga, nec focus eſt, nec tritus cimice lectus.

Ciminus, i, m. *montagna di Viterbo*, mons Etruriæ, ad cujus radices Viterbum poſitum eſt. Ibi eſt ſilva Ciminia, quam *Flor. 1. 17.* Ciminium ſaltum appellat; & Lacus Ciminius, de quo *Virg. 7. Æn. v. 697.* Et Cimini cum monte lacum. ¶ Hunc *Colum. 8. 16.* Ciminum lacum appellat. ¶ Scribitur & *Cyminus*.

Cimmerii, populi Aſiæ circa Boſphorum Cimmerium, ab ipſis dictum, ad Mæotidem paludem, in Sarmatia, ad dexteram Ponti partem, in Taurica Cherſoneſo, quæ cum tractu adjacente ab ipſis aliquando Cimmeria dicta fuit, poſtea Scythia Europæa, ſeu parva Scythia, nunc Tartaria minor, ſeu Precopenſis. Aerem craſſum habent, & denſis exhalationibus nebuloſum, quare Solem raro aſpiciunt. Hinc Cimmeriæ tenebræ, pro denſiſſima caligine, & tranſlate de multa obſcuritate animi. *Lactant. l. 5. c. 3.* ¶ Alii item ſunt in Scytharum regione inter Colchos, & Iberos, juxta mare Caſpium, quorum regio *Havaſſen*. ¶ Cimmerii item, populi Campaniæ, apud Avernum lacum, quorum oppid. Cimmerium, ubi antrum Sibyllæ, *la grotta della Sibilla*. Horum fuit mos patrius, ut in ſubterraneis habitarent domiciliis, ubi metallorum maxime effoſſione victum quærentes, die latebant, noctu vero ad latrocinia egrediebantur, ut ex Ephoro ſcribit *Strabo*.

Cimmerium promont. al. Cerberion, *Capo di S. Croce*, promont. Aſiæ, in tractu Boſphorano, juxta Boſphorum Cimmerium.

Cimmerius, a, um, ut Boſphorus Cimmerius inter Aſiam, & Europam. V. Boſphorus. ¶ Cimmerii lacus, pro infernis, & caliginoſis, *Tibul. l. 3. eleg. 5. v. 24.* Sic Cimmeriæ tenebræ, pro obſcuritate, & caligine multa. *Ammian. l. 19. c. 11.* V. Cimmerii.

Cimolius, a, um, adject. a Cimolo inſula maris Cretici, ut terra Cimolia, *Plin. l. 35. c. 16. & 17.* Creta Cimolia, *Celſ. l. 2. c. ult.* qua utuntur fullones in veſtibus abluendis, quæ & medicamentis apta dicitur: alio nomine terra ſaponaria.

Cimōlus, f. 2. *Poline*, inſ. maris Cretici, circuitu 20. M. P. *Ovid. 7. Met. v. 463.* cretoſaque rura Cimoli.

Cimon, m. 3. Athenienſis, Milciadis fil. mira erga cives munificentia. V. *Plut.* qui eum cum Lucullo comparat.

Cinædiæ, m. lapilli in cerebro cinædi piſcis. *Plin. l. 37. c. 15.*

Cinædicus, a, um, o. f. 2. quod ad cinædum pertinet. *Plaut. Stich. 5. 5. in fin.* Suavem cantationem aliquam occipito cinædicam.

Cinædolŏgus, i, qui cinædica impudentia in loquendo utitur, κιναιδολόγος. *Varr.* apud *Non. c. 1. n. 277.* Convocat Ptolemæum cinædologum. *Al. aliter leg.*

Cinædŭlus, li, diminut. a Cinædus. Affert hanc vocem *Macrob. l. 3. Saturn. c. 14.* ex oratione quadam Scipionis Africani Æmiliani.

Cinædus, m. 2. κίναιδος, impudicus, mollis, effeminatus, & qui inter viros mulier eſt, a κινέω, moveo, & αἰδοῖον, inguen. *Catul. epigr. 22.* Cinædus mollior cuniculi capillo. ¶ Sumitur etiam pro pantomimo, ſeu ſaltatore; quia ſaltatores libidine omnibus anteibant. *Plaut. Mil. 3. 1. 73.* Ad ſaltandum non cinædus malacus æque eſt, atque ego. Adde *Non. c. 1. n. 15.* ¶ Adjective, cinæda fronte, eſt apud *Martial. l. 6. epigr. 29.* Et *Catul. carm. 10.* Ut decuit cinædiorem. ¶ Eſt & cinædus nomen piſcis, de quo *Plin. l. 32. c. ult.*

Cinăra, f. 1. *carciofo*, Ger. *artiſchocken*, Gal. *artichaux*, Hiſp. *alcachofa*, κινάρα, carduus ſativus, & edulis, a Græca voce allata, vel a Cinara puella in hanc herbam converſa. *Colum. lib. 11. cap. 3.* Cinaræ plantam multo cinere ſtercorabimus. ¶ Scribitur & *cynara*.

Cincia, n. 2. num. plur. locus Romæ, ubi Cinciorum monumentum fuit. *Feſtus*.

Cincinnālis, le, adject. cincinnos habens. *Apul. de herbis, c. 51.* Cincinnalis herba.

Cincinnatŭlus, a, um, *ricciutello*, dimin. a cincinnatus. *Hieronym. epiſt. 8.* Cincinnatuli pueri, & calamiſtrati.

Cincinnātus, a, um, *ricciuto*, qui capillos intortos geſtat, a Cincinnus, quod cognomen fuit L. Quinctii, qui ab aratro ad Dictaturam vocatus, Æquos victos ſub jugum egit. *Cic. poſt red. in Sen. c. 5.* Quo vultu cincinnatus ganeo non ſolum civium lacrymas, verum etiam patriæ preces repudiavit? ¶ Cincinnatæ ſtellæ, h. e. crinitæ, *Id. 2. de nat. Deor. c. 5.*

Cincinni, m. 2. *capelli creſpi*, תלתלים, Germ. *gekrauſt*, *haar*, Gall. *boucles de cheveux*, Hiſp. *guedejas de los cabellos*, *vatillas*, *greñas*, κίκιννοι, crines intorti, qui etiam calamiſtrati dicuntur, a Græca voce, quæ allata eſt. *Juven. Sat. 6. v. 491.* Altior hic quare cincinnus? ¶ Tranſlate *Cic. 3. de Orat. c. 25.* In Oratoris, aut in Poetæ cincinnis, ac fuco.

Cincinnŭlus, i, diminut. a cincinnus. *Varro apud Non. c. 15. n. 43.* Intorti dimittuntur ſex cincinnuli. Ita legit *Scalig.* At alii *cincinni*.

Cincius, a, um, adject. ad Cincium pertinens, quod eſt nomen unius gentis Romanæ. ¶ *Cincia lex* de donis & muneribus, lata fuit a M. Cincio Alimento trib. pl. adverſus eos, qui pretio cauſas orabant. Prohibebat enim, ne quis ob cauſam orandam donum, munuſve caperet. Ejus meminit *Cic. de orat. c. 71.* Dicta eſt etiam *lex muneralis*, ut ex fragmento *Plauti* docet *Feſtus*.

Cincticŭlus, m. 2. *grembiale*, Germ. *leibgirtel*, Gall. *petite ceinture*, Hiſp. *pequeña cinta*, διαζωμάτιον, dimin. a cinctulus puerilis amiculi genus, quod fere ſub umbilico præcingitur, & ad dimidium crus porrigitur. *Plaut. in Bacch. 3. 3. 28.* Cincticulo præcinctus.

Cinctorium, n. 2. *cintura*, *ciarpa*, περιζώνιον, cinctus, vel cingulum, ex quo pugio dependet. *Pomp. Mela l. 2. c. 1.* Marti pro ſimulacris enſes, & cinctoria dedicant. Habetur, & in *Plinio l. 7. c. 7.* ſed utrobique variat lectio.

Cinctorius, a, um, adject. paratus ad pugnam, gladiatorius. *Plin. l. 7. c. 7.* Tu, cujus ſemper cinctoria mens.

Cinctūra, æ, f. 1. *cintura*, cinctus. *Suet. in Cæſ. c. 45.* Cingeretur fluxiore Cinctura. ¶ In illo *Quintil. 11. 3.* Pars togæ prior mediis cruribus optime terminatur, poſterior eadem portione altior, quam cinctura, *cinctura* videtur eſſe ipſa tunica cincta. V. *Ferrar. de re veſt. l. 1. c. 24.*

Cinctus, us, חגור, Ger. *gurtel*, Gal. *ceinture*, Hiſp. *cinta*, *cintura*, διάζωμα, tunicæ genus infra pectus corpus comprehendens, ſubligaculo ſimilis, a cingo. Italice dici poſſet *grembiale*. Cinctus erat virorum, cingulus mulierum. *Varro 4. de L. L.* ¶ Geſtabatur autem a viris, ut expeditiores eſſent ad agendum. Habebant enim ſoluta brachia, & ad exercendum habiliora. ¶ *Cinctus Gabinus* fuit ipſius togæ quædam conformatio in hunc modum. Lacinia ejus extrema lævo brachio ſubducta in tergum rejiciebatur, ac retrahebatur ad pectus, atque ita in nodum colligabatur, ut togam contraheret, & breviorem ac ſtrictiorem redderet. Hujus autem cinctus origo eſt hujuſmodi. Cum toga laxum veſtimenti genus eſſet, & ad pugnandum inepta, repentina apud Gabios incurſione hoſtium, cum non eſſet ſpatium deponendi togas, & ſumendi chlamydes, ſubductam, & rejectam togam circa corpus complicaverunt, & ad pugnandum proceſſerunt, *Virg. Æn. 7. v. 612.* & *Liv. l. 5. c. 46.* ¶ Eſt etiam *cinctus* idem quod zona, *cintura*, *cinto*. *Sueton. in Ner. c. 32.* & *Plin. l. 33. c. 6.*

Cinctus, a, um, nom. ex partic. a cingo, *cinto*, περιζωσάμενος, ut gladio cinctus, *Curt. l. 9. c. 7.* Cinctus multitudine immenſa. *Velles. 2. 14. 1.* Provincia cincta mari. *Cic. pro Flac. c. 12.* ¶ Cinctus pro militiæ addicto, *ſoldato*. *L. 15. ff. de mil. teſt.* ¶ Alte cinctus, h. e. induſtrius, gnavus, *Horat. l. 2. Sat. 8. v. 10.* quod una voce *Alticinctus* dixit *Phædrus l. 2. fab. 6.* ¶ Cincta, flaminica veſte velata. *Feſtus*.

Cinctūtus, a, um, *veſtito di grembiale*, ea veſte indutus, quæ *cinctus* dicitur, ut Cethegi cinctuti, *Horat. de ar. poet. v. 50.* Cinctuti Luperci, *Ovid. 5. Faſt. v. 101.* Nam Luperci ſeminudi, & ſolo cinctu velati per Urbem diſcurrebant.

Cinefactus, a, um, *ridotto in cenere*, in cinerem redactus. *Lucret. l. 3. v. 920.* At nos horrifico cinefactum te prope buſto Inſatiabiliter deflebimus.

Cineracĕus, a, um, *cinerizio*, cineris colorem referens. *Plin. lib. 25. cap. 13.* Capnos cineracei coloris.

Cinerarium, ii, n. 2. ſepulcrum, cineris mortuorum receptaculum. *Vet. Inſcript.* apud *Grut. p. 850. n. 10.* Fratri optimo, & piiſſimo cinerarium fecit.

Cinerarius, idem ac ciniflo. *Varr. l. 4. de L. L. c. 29.* Qui calamiſtros calefactos in cinere miniſtrabat, a cinere Cinerarius eſt appellatus. *Catul. carm. 60. v. 138.* Nunc tuum cinerarius tondet os. Sic *Tertul. l. 2. ad Uxor. c. 8.* in luxu feminarum nobilium & cinerarios miniſtros poſuit. V. Ciniflo.

Cineraſco, is, ere, in cinerem abeo, *andar in cenere*. *Tertul. Apolog. c. 40. de Sodomis:* Poma contacta cineraſcunt.

Cinereus, a, um, *cinerizio*, quod cineris eſt, vel cineris colorem refert. *Colum. l. 2. c. 2.* Non eundem vel nigri, vel cinerei coloris.

Cinericius, vel Cineritius, a, um, *cinerizio*, cinereus. *Varr. R. R. lib. 1. cap. 9.* Terra cinericia.

Cineroſus, a, um, cinerum plenus, cinereus. *Apul. Met. l. 7. ſub fin.* Cineroſa canities.

Cingillus, i, vel Cingillum, i, dimin. parvum cingulum. *Petron. in fragment. Tragur.* Venit Gabino ſuccincta cingillo. Vet. Gloſſ. Cingillus. ϛρόφιον, ζώνιον.

Cingo, is, xi, ctum, a. 3. coerceo, comprehendo, circundo, *cingere*, *circondare*, חגר, Germ. *umbgirten*, *umbgeben*, Gal. *ceindre*, *environner*, Hiſp. *ceñir*, ζώννυμι. *Cic. de nat. Deor. l. 3. cap. ult.* Diligentius urbem religione, quam ipſis mœnibus cingitis. *Liv. l. 7. c. 39.* Cingere caſtra vallo. ¶ Cingere urbem obſidione, *ſtringer d'aſſedio*. *Virg. 3. Æn. v. 52.* Cingere ſe gladio, *metterſi la ſpada*. *Liv. l. 7. c. 10.* ¶ Cingi venenis, *Val. Flac. l. 6.* hoc eſt armare ſe venenis. ¶ *Claud. in 1. conſ. Stilic. verſ. 102.* Diverſos tecum cinguntur in uſus, *hoc eſt* accinguntur. Quo ſenſu videtur uſurpari a *Plauto Amphitr. 1. 1. 152.* Cingitur, certe expedit ſe. ¶ Cingere etiam de arboribus dicitur. *Paul. l. 5. ff. arb. furt.* Cædere eſt non ſolum ſuccidere, ſed etiam ferire cædendi cauſa, cingere

gere

gere eſt deglabrare. ¶ Aliquando eſt ſtipare, comitari. Ovid. 4. de Pont. 9. 17. Dumque latus ſancti cingit tibi turba ſenatus. ¶ Lucan. 9. 372. terra cingere Syrtim. h. e. terreſtri itinere obire. ¶ Dicitur & de fluminibus. Caſ. l. 1. B. G. cap. 38. Flumen totum oppidum cingit. ſcorrere intorno. ¶ Poetice interdum ſignificat occupare. Virg. Æn. 5. v. 13. cinxerunt æthera nimbi. ¶ Aliquando eſt militare verbum. cingi enim milites dicuntur, cum militiæ nomen dant. Papinian. Dig. l. 29. tit. 1. leg. penult. Filius familias equeſtri militia exornatus, cingi confeſtim juſſus, &c.

Cingila, æ, f. 1. cigna, cinghia, חגורה, Germ. roſſgirtel, Gal. ſangle, Hiſp. cincha, ζῶμα, qua cinguntur jumenta. Ovid. de rem. amor. verſ. 237. Ut nova velocem cingula lædat equum.

Cingŭli, homines ſatis tenues in iis locis, ubi cingi ſolemus. Feſt.

Cingŭlum, n. 2. cintola, cintura, חגור, Ger. ein girtel, Gal. ceinture, Hiſp. cinta de la muger, ζώνη. Varro l. 4. de L. L. Cinctus, & cingulum a cingendo; alterum viris, alterum mulieribus attributum. Et paulo poſt: quod cingulum e corio habebant bullatum, baltheum dictum. ¶ Cæterum hæc vox & viris ſæpiſſime tribuitur: nam cingulum militiæ inſigne fuit; & pro ipſa militia ponitur. Hinc cingulum ſumere, vel abjicere. Sever. Sulpic. dial. 2. de virtutib. S. Martini: Miles quidam cingulum in Eccleſia monachum profeſſus abjecerat. Virg. Æn. 12. ſub fin. Notis fulſerunt cingula bullis. ¶ Eſt etiam Cingulum nomen oppidi in Piceno, nunc Cingoli, a Labieno conditum, ut docet Caſ. 1. B. C. cap. 15. ¶ Ejus incolæ Cingulani dicuntur a Plin. l. 3. c. 13.

Cingŭlus, i, m. 2. idem quod cingulum. Cic. de Somn. Scip. cap. 6. Cernis terram quaſi quibuſdam redimitam, & circundatam cingulis, e quibus duos maxime inter ſe diverſos, & cœli verticibus ipſis ex utraque parte ſubnixos obriguiſſe pruina vides.

Cinĭflo, onis, m. 3. Ciniflones, qui & Cinerarii, ita dicti ab officio calamiſtrorum, quod ſcilicet acus, & veruta flando calefaciebant, quibus matronæ crines criſpabant. Unde inter luxus miniſtros numerantur. Horat. l. 1. ſat. 2. v. 98. Cuſtodes, lectica, ciniflones, paraſiti.

Cinĭphes, vel Cinifes, σκνῖπες, & κνῖπες, muſcæ minutiſſimæ, ſed aculeis permoleſtæ, a ſing. σκνίψ, idem. Iſid. lib. 12. Orig. cap. 8. Adde Sever. Sulpic. hiſt. ſacra lib. 1. cap. 14.

Cinis, eris, ab antiq. nomin. ciner, hodie m. 3. olim etiam f. 3. cenere, אפר, רמץ, Germ. aſch, Gall. cendre, Hiſp. ceniza, τέφρα, pulvis, in quem materia uſta reſolvitur. Horat. lib. 1. epiſt. 15. verſ. 39. Verti in fumum, & cinerem. Catul. carm. 68. v. 90. Troja virum, ac virtutum omnium acerba cinis. ¶ Cineres etiam pro funerum reliquiis, & pro ipſis defunctorum Manibus uſurpantur. Tacit. Annal. 2. cap. 75. Agrippina aſcendit claſſem cum cineribus Germanici. Horat. de Art. Poet. Utrum minxerit in patrios cineres. Virg. 4. Æn. v. 552. Fidem ſervare cineri.

Cinĭcŭlus, li, m. parvus, vel paucus cinis. Prudent. Cathemer. 10. v. 149. ciniſculus arens Minimi menſura pugilli.

Cinnabăris, is, f. 3. κιννάβαρι, eſt gummi arboris Indicæ, quod ahenis decoquitur, & vocatur ſanguis draconis propter colorem. Hinc nata eſt fabula apud Plin. l. 33. c. 7. ſaniem eſſe draconis elephanti morientis mole oppreſſi, permixto utriuſque ſanguine. ¶ Eſt & cinnabaris factitia, ex ſulphure, & argento vivo. Plin. l. 33. c. 7.

Cinnabări, is, n. idem quod cinnabaris. Plin. 33. 7. Minium quidam vocant cinnabari. Al. leg. cinnabarim.

Cinnamĕus, a, um, adject. a cinnamo, ut cinnameus odor, Apul. lib. 8. A. A. Et lib. 5. Crines cinnamei.

Cinnamolŏgus, i, m. 2. qui cinnamum legit. Nomen eſt avis cujuſdam in Arabia, vel India. Plin. l. 10. c. 33. ¶ Solin. c. 33. (alias 46.) Cinnamolgum contracte vocat: ex quo aliqui Cinnamulgum fecerunt.

Cinnamomĭnus, a, um, ad Cinnamomum pertinens, ut unguentum cinnamominum. Plin. 13. 1. ubi al. leg. cinnaminum.

Cinnamōmum, i, n. 2. cannella, κιννάμωμον, idem quod Cinnamum. Plin. l. 12. c. 19. Cinnamomum, & caſias fabuloſe narravit antiquitas. ¶ Poetæ interdum eliſo altero n, primam corripiunt.

Cinnămum, n. 2. canella, Κίνναμον, frutex in Æthiopia Troglodytis contermina, humilis, & ſurculoſus, duorum cubitorum altitudine. Plin. lib. 12. c. 19. Cinnami duo genera, candidius, nigriuſque: quondam præferebatur candidum: nunc contra nigrum laudatur. ¶ Frequenter poetæ uſurpant in num. plur. Ovid. 15. Met. v. 399. Quaſſaque cum fulva ſubſtravit cinnama myrrha, Martial. l. 4. epigr. 13. Tam bene rara ſuo miſcentur cinnama nardo.

Cinnămus, i, n. idem quod cinnamum, vel cinnami ramuſculus. Solin. c. 33. (al. 46.) Phœnix rogos ſuos ſtruit cinnamis.

Cinnănus, a, um, adject. ad Cinnam pertinens, ut Cinnanus tumultus, & Cinnanæ partes, apud Nepot. 25. 2. 2. ¶ Fuit autem L. Cornelius Cinna civis R. qui bello civili contra Syllam ſtetit, & a ſuis tandem interfectus eſt. Flor. & Vellej.

Cinnăris, f. 3. herba, cervis remedium adverſus venenata pabula. Plin. l. 8. c. 7.

Cinnus, i, m. 2. commixtio eſt multarum rerum, ſecundum Non. c. 1. n. 295. Sic Cic. in Orat. c. 6. de dicendi generibus: Eſt autem quidam interjectus inter hos medius, & quaſi temperatus, nec acumine poſteriorum, nec fulmine utens ſuperiorum, ut cinnus amborum. Ita legit Gruter. ex Nonio. ¶ Sumitur & vulgo pro capillis intortis, & affertur locus Plaut. Trucul. 2. 2. 32. Verum meliores libri cincinnus, pro cinnus, habent. ¶ Eſt item potionis genus ex frumento coctæ, vel ſecundum Non. cap. 1. n. 297. ex variis liquoribus confectæ. Arnob. l. 5. p. 174. Sitienti adoris oggerit potionem cinnum, cyceonem quam nuncupat Græcia.

Cinyphius, a, um, adject. a Cynipho. Virg. 3. Georg. v. 312. Cinyphii tondent hirci. V. Cyniphius.

Cinyps, Cinyphus, Macer, Magra, fl. Africæ, qui oritur ex deſertis Libyæ, & in Mare Medit. ſe exonerat, inter Tripolim novam, & prom. Mezratam, prope Leptim. Pop. Cinyphii V. Cinyphius.

Cinyras, æ, Κινύρας, Cinyræ duo fuerunt, Phœnicum rex alter, alter Cypri, a quo fit

Cinyreius, a, um, adject. Ovid. 10. Met. verſ. 369. At virgo Cinyreia pervigil igne carpitur indomito.

Cinyrēus, a, um, ad Cinyram pertinens, Lucan. l. 8. v. 716. Cinyreæ litore Cypri. Stat. l. 5. ſilv. 1. 214. Cinyrea germina.

Cinxia, Juno dicebatur, quod nuptiis præeſſet. Inito enim conjugio ſolvebatur cingulum, quo nova nupta erat cincta. Feſtus.

Cio, cis, civi, citum, a κίω, eo. Eaſdem habet ſignificationes ac cieo. Col. l. 6. c. 5. Ea res aut cit alvum, aut movet febrem. ¶ Primam in ſupino ſyllabam producit; unde accitus, excitus: cieo vero corripit; unde concitus, incitus, &c.

Cippus, i, m. 2. valli genus ex trunco arboris: unde & Vet. Gloſſar. κορμὸν, truncum exponit. Caſ. l. 7. B. G. c. 73. Truncis arborum, haud admodum firmis ramis acciſis, atque horum dolabratis, atque præacutis cacuminibus, perpetuæ foſſæ ducebantur. Huc illi ſtipites demiſſi, & ab infimo revincti, ne revelli poſſent, ab ramis eminebant, quo qui intraverant, ſe ipſi acutiſſimis vallis induebant: hos cippos appellabant. ¶ Dictus eſt a capiendis pedibus: unde ſumitur etiam pro vinculo ligneo, quo ſontium pedes alligantur, ceppo, ποδοκάκη, ſive ποδοκράστη. Vet. Gloſſar. Soleas ligneas vocat Auctor ad Heren. c. 13. & Cic. de Invent. lib. 2. cap. 2. ¶ Eſt etiam columella quadrata, in ſepulcris cum memoria, & titulo aliquo poſita. Horat. l. 1. Sat. 8. verſ. 12. Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum Hic dabat, heredes monumentum ne ſequerentur. ¶ Cippis utebantur etiam ad ſtatuendos, & diſcernendos agrorum terminos. Vet. Gloſſ. Cippus, ὅρος λίθινος, h. e. terminus lapideus. Vet. Inſcript. Terminavit ripam R. R. proximo cippo.

Circa, intorno, סביב, Ger. herumb, umb, ungefehr, Gal. environ, pres, Hiſp. entorno, cerca, περί, præp. quæ regit acc. & dicitur de loco, & de perſona. Horat. l. 1. od. 25. Circa jecur. Quintil. proœm. l. 1. Circa unum ſubſiſtere. Sueton. in Domit. c. 9. Omnes circa ſe liberaliſſime proſecutus. h. e. quorum conſuetudine utebatur, ut οἱ περὶ αὐτὸν apud Græcos. ¶ Aliquando ad tempus refertur. Plin. l. 9. c. 18. circa eum menſem. ¶ Id. l. 8. c. 16. Varia circa hæc opinio. h. e. de his. ¶ Interdum eſt adverbium. Cic. Att. l. 4. epiſt. 9. Ea quæ circa ſunt, velim inviſas.

Circæa, f. 1. herba, ſtrychno ſativo ſimilis, flore nigro, & puſillo, ſemine milii magnitudine, radice ſemipedali. Plin. l. 25. c. 13.

Circæum, Circeum, circæus mons, Monte Circello, mons, & prom. Latii, nunc Campaniæ Romanæ, ad cujus radices fuit urbs Circeii, al. Circeji, Circæum, Circejum, urbs Volſcorum. Locus nunc dicitur, Città Vecchia.

Circæus, a, um, o. 1. 2. quod ad Circen ſpectat. Virg. 7. Æn. v. 10. Proxima Circææ raduntur litora terræ. Propert. 2. 1. 55. Circæum gramen. h. e. herba venefica. ¶ Item adject. a Circæo monte, ut Circæa mœnia. Horat. Epod. 1. v. 30.

Circanĕa, f. 1. omnis avis, quæ volando in gyrum ſe vertit, a circando, quia circando agros oberret. Feſt. l'oſſ. Al. leg. Circanda.

Circĭtor, vel circitor, m. 3. qui vigilias circuit, & renuntiat, ſi qua culpa admiſſa ſit. Veget. l. 3. c. 8. Idoneos tribuni, & probatiſſimos eligunt, qui vigilias circumeant, quos Circuitores appellabant: Nunc militiæ factus eſt gradus, & Circitores (aliquis cod. habet Circatores) vocantur. V. ibi Stewech. ¶ Appellantur & Circitores, qui merces ad diſtrahendum circumferunt. Ulpian. l. 5. Dig. de inſtitor. act. §. 4. Sed eos etiam inſtitores dicendos placuit, quibus veſtiarii, vel lintearii dant veſtem circumferendam, & diſtrahendam, quos vulgo Circitores appellamus. Gloſſ. Vet. Circitores, περιοδευταί, V. Voſſ. Etymol.

Circe, f. 1. Κίρκη, filia Solis, & Perſes, ſeu Perſeidis Nymphæ, ſoror Æetæ. Cic. 3. de nat. Deor. Venefícii peritiſſima ſuis poculis exteriora hominis fertur in beſtias transformaſſe. Sarmatarum Rege, cui nupſerat, veneno ſublato, Regnoque per ſcelus parto, cum crudelius imperaret, ab incolis pulſa in Italiam profugit, & in monte Latii in Volſcis, herbarum feraciſſimo, qui ab illa Circæus eſt appellatus, ſedem ſibi delegit. Ibi Glauci amore capta eſt, qui a Scylla, quam deperibat, repulſus, ad Magicam Circes artem confugerat. Sed ab illo Scyllæ poſthabita Rhegium ſe contulit, fontem, in quo ſe Scylla lavare conſueverat, venenis infecit, & virginem in monſtrum marinum commutavit. Socios item Ulyſſis, quos ille duos, & viginti præmiſerat, inter quos Eurylochus, Macareus, Polytes, Ephenor numerantur, in ſues vertit, Eurylocho excepto, qui a Mercurio de Circes veneficiis præmonitus, & moly herba munitus fuerat. Sed illis deinde Eurylochi amore humanam ſpeciem reddidit. Ulyſſem mox hoſpitio ſuſcepit, quem una cum ſociis anni ſpatio, & ampliore apud ſe detinuit. Ei Telegonum peperit. Cum in ſylva quadam Circe herbas legeret, amore Pici filii Saturni Regis Laurentium exarſit, qui uxorem habebat Canentem, ſeu Pomonam filiam Jani, & Venilíæ. A Pico rejecta, illum in avem immutavit, ſocios in varia genera ferarum. Ovid. 14. Met. Dicitur & Circa, æ, poſitione Latina. Plaut. Epid. 4. 2. 34. Hanc aſſerva Circam Solis filiam.

Circejenſis, ſe, ad Circejos pertinens. Cic. 3. de nat. Deor. c. 19. Circejenſes coloni.

Circeji, urbs in monte Circæo. Liv. l. 27. c. 9. & l. 29. c. 15. enumerat inter colonias Romanas. V. Circæum.

Circeium. V. Circæum.

Circellus, li, m. parvus circulus. Circelli iſiciati apud Apic. 2. 5. ſunt farcimina in circuli formam & rotunditatem effecta. boldoni. Al. leg. circillus.

Circenſ, e. Hinc Circenſes ludi, ἱππικοὶ ἀγῶνες, ludi, qui in Circo fiebant, ut Romani, Plebeji, Apollinis, Auguſti, Cereris, Magnæ Matris Deorum, Martis, &c. Dicti ſunt, quia in Circo peragebantur. Aliqui volunt dictos eſſe, a circum, & enſis, quod olim agerentur in litore fluminis, ab altero latere poſitis enſibus, ut ignavi præſens periculum ex omni parte haberent. Var. l. de gen. Pop. R. Iſidor. l. 18. Orig. c. 27. Tertull. lib. de ſpect. Serv. 3. Georg. & 8. Æneid. Caſſiod. lib. 3. Var. ep. 51. Sed non ante vocati ſunt Circenſes, quam iis edendis Tarquinius Priſcus circum extruxit. Antea enim hæc ſpectacula vel dicebantur a Deo, cui ſacra erant, ut Conſualia a Conſo, vel a rerum, quibus fiebant, miniſterio, ut Equiria ab equorum curſu. Græci putant, Circen Solis filiam primam patri inſtituiſſe ludos Circenſes, atque a ſuo nomine appellaviſſe, ut ſcribit Iſid. l. 18. c. 28. ¶ Hi ludi poſiti erant in curſu equorum, qui currus traherent, in curſu hominum, qui pedibus currerent, in pugilatu, & in lucta. ¶ Dicuntur etiam Circenſes abſolute. Juven. ſat. 10. v. 80. Duas tantum res anxius optat (populus R.) Panem & Circenſes. ¶ Circenſe tomentum fiebat ex paluſtrium arundinum paniculis conciſis, & fartis, quibus pauperiores pro culcita utebantur. Martial. 14. 160. Sic dictum, quia Circenſibus ludis hujuſmodi culcitas ſibi ſpectatores ſternere ſoliti ſunt; vel a paludibus circa Circeios, in quibus ejus tomenti vis magna fuit.

Circĕrus, V. Cercurus.

Circes, hujus circitis, m. 3. circus, apud veteres. Feſt. Circites, circuli ex ære facti. ¶ Nec tantum ex ære, ſed e qualibet materia. Sidon. carm. 22. v. 212. Umbrat multicavus ſpatioſo circite fornix.

Circidius, m. 2. Pianello, vel Bavona, fl. Corſicæ, qui fluit apud urb. Adjacenſem in ora Occidua, & in Caſalum ſinum influit.

Circillus. V. Circellus.

Circinatĭo, onis, f. 3. Κύκλωσις, cerchio, circuito, verbal. a circino. Vitruv. l. 3. c. 3. Ducatur ex eo centro rotunda circinatio. Et l. 9. c. 6. Propter eam circinationem (Mercurius, & Venus) in ſpatiis ſignorum morantur.

Circinatus, a, um, nom. adject. ex particip. circino ductus. Plin. lib. 16. c. 23. Circinata rotunditas.

Circĭno, as, a. 1. ritondare, עגל, Germ. circkleu, Gal. circuir, arondir en rond, tournoyer faire un cercle avec le compas, Hiſp. rodear, compaſſar, Κυκλόω, eſt rotundum facere. Plin. l. 16. c. 38. Circinantur in pulpam. ¶ Item circumire. Ovid. 2. Met. v. 723. Eaſdem circinat auras.

Circĭnus, m. 2. ſeſto, compaſſo, מחוגה, Germ. ein cirkel, διαβήτης, inſtrumentum, quo circuli deſignantur, a circus, vel a circando, Plin. l. 2. c. 15. Omnia hæc conſtant ratione circini ſemper indubitata.

Circitellus, vel Circitillus, V. Ceſticellus.

Circĭter, præp. circa, prope, fere, non multo ſecus, intorno, circa, על, כ, Ger. umb, herumb, περί, ἀμφί, refertur ad tempus, & ad numerum. Caſ. l. 1. B. G. c. 50. Circiter meridiem. Horat. lib. 1. epiſt. 7. v. 47. Octavam circiter horam. ¶ Interdum adverbium eſt. Cic. Attic. l. 2. epiſt. 17. A. D. VI. circiter Idus Majas. Aurel. Victor. in Tacito: Menſe circiter poſt.

Circĭtor, V. Circator.

Circĭus, m. 2. ventus violentiſſimus, peculiaris Galliæ Narbonenſis, a circus, ob turbinem ejus, ac vertiginem, qua omnia turbat, ac circumvertit. V. Plin. l. 2. c. 47. & Senec. l. 5. Quæſt. Natur. c. 17. ¶ Gel. l. 2. c. 22. Cercium vocat. ¶ Spirat inter occidentem æſtivum, & ſeptentrionem, & dicitur ab Italis maeſtro tramontana, a Gallis nord-oueſt, vel nord-oueſt-nord.

Circo, as, a. 1. περιέρχομαι, circumeo. Propert. lib. 4. el. 9. v. 35. Fontis egens erro, circoque ſonantia lymphis. Ita reſtituit Scalig. Sed alii aliter Vet. Gloſſ. Circitat, & circat, κυκλοῖ.

Circos, vel Circus, i, m. Κίρκος, accipitris genus. Plin. l. 10. c. 9. ¶ Item gemma pyris ſimilis. Id. l. 37. c. 10.

Circuĕo. V. Circumeo.

Circuitĭo, f. 3. l'andare intorno, περίοδος, verbale a circumeo. Liv. lib. 3. cap. 6. Circuitio, ac cura Ædilium pl. erat. ¶ Tranſlate ſumitur pro gyro, & multitudine verborum. Cic. 3. de Div. Hic circuitione quadam Deos tollens certe non dubitat divinationem tollere. ¶ Vitruv. lib. 6. cap. 6. Duo triclinia cum circuitionibus: corridori.

Circuĭtor, oris, qui circuit. Legitur in fragm. Tragur. Petron. pro eo, qui fundum circuit, & cuſtodit. Alii tamen leg. circumitor, alii circitor.

Circuĭtus, & circumitus, us, m. 4. converſio, periodus, ambitus, orbis, giro, circuito, περίοδος, verbale a circumeo. Cic. 2. de nat. Deor. 19. Circuitus Solis orbium quinque, & 60. & 300. quarta fere diei parte addita, converſionem conficiunt annuam.

num. *Id. 3. de Orat. c.* 51. Circuitum, & quaſi orbem verborum conficere. *Senec. ep.* 79. Circumitus Siciliæ totius. ¶ Circuitus febrium, *Celſ. l. 3. c. 3.*

Circuitus, vel Circumitus, a, um, o. 1. 2. περιαχθείς, circumductus, nom. ex particip. paſſiv. a circumeo. *Cic. in fragm. pro Cornel.* Circuitis roſtris ejicerentur lapidibus homines. *Liv. l. 37. c. 42.* Subſidia circumita a tergo cædebantur.

Circularis, e, *circolare*, circulo ſimilis, rotundus. *Martian. Capel. l. 6.* Lineares ductus, circulares flexus.

Circulatim, adv. per circulos, *circolarmente*. κυκλόθεν, *Sueton. Cæſ. c. 84.* In publico luctu exterarum gentium multitudo circulatim ſuo quæque more lamentata.

Circulatio, onis, f. *Circolazione, giro*, circulandi actus, ambitus. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Mercurii ſtella ita pervolitat, ut trecenteſimo, & ſexageſimo die per ſignorum ſpatia currens perveniat ad ſignum, ex quo priore circulatione cœpit facere curſum.

Circulator, m. 3. & circulatrix, f. 3. circumforaneus, quem. Hor. cyclycum dicit, *cantambanco, ciarlatano*, Ger. *ein gaukler*, Gal. *charlatan, bateleur*, Hiſp. *charlatan, chacarero*, ἀγύρτης, qui in foro, vel per vicos urbis cantu, ſaltatione, præſtigiis, ludis homines ad ſe trahit, & oblectat lucri cauſa. *Aſin. Poll. Cic. 10. Fam. epiſt.* 32. Circulator quidam actionum notiſſimus. *Corn. Celſ. l. 5. c. 27.* Quod per quædam medicamenta circulatores faciunt.

Circulatorius, a, um, o. 1. 2. ἀγυρτικός, quod ad circulatorem ſpectat. *Quintil. l. 2. c. 4.* Extemporalis garrulitas circulatoriæ jactationis.

Circulatrix, icis, fem. a circulator. *Martial. lib. 10. epigr. 3.* Fœda linguæ probra circulatricis.

Circulatus, a, um, in circulum, ſeu in gyrum actus, *Cal. Aurel. Chronic. l. 1. c. 1.* Circulatus greſſus vertiginem ingerit ægrotanti.

Circulo, as, n. & a. 1. *circondare*, Gal. *environner*, Hiſ. *cercar*, περιβαίνω, περιβάλλω, eſt circumire, circundare, in circulum formare. *Apul. in Flor. l. 2. al. n. 9.* Ipſe ejus anuli & orbiculum circulaverat. ¶ Item caput modo huc, modo illuc verſare. *Cic. de clar. Or. c.* 54. Videt oſcitantem judicem, colloquentem cum altero, nonnunquam etiam circulantem. V. *Pet. Vict. l. 7. Var. lect. c.* 13.

Circulor, aris, depon. 1. *circuire, andar' intorno*, περιοδεύω, *Cæſ. l. 1. B. C. c. 64.* Totis vero caſtris milites circulari, & dolere, hoſtem e manibus dimitti. ¶ Item vagari oſtentandi artificii, & quæſtus faciendi cauſa, ut circulatores ſolent, qui & inde ſic appellantur. *Senec. ep.* 88. Appion Grammaticus, qui ſub C. Cæſare tota circulatus eſt Græcia, & in nomen Homeri ab omnibus civitatibus adoptatus. Adde *epiſt.* 40.

Circulus, maſc. 2. orbis, gyrus, ambitus, *cerchio, circolo*, חוג, Germ. *ein zirckel*, Gal. *cercle*, Hiſp. *circulo*, κύκλος, dim. a circus, eſt figura plana, unica tantum linea curva contenta, quæ peripheria, ſeu circumferentia dicitur. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 18. Cumque duæ formæ præſtantes ſint, ex ſolidis globus, ex planis autem circulus, aut orbis. ¶ Per tranſlationem circulus pro corona, ſeu cœtu hominum in orbem congregatorum ſumitur. *Cic. Att. l. 2. ep.* 18. Sermo in circulis duntaxat, & in conviviis eſt liberior, quam fuit. ¶ Circulus item eſt libi genus a figura ſic dictum. *Varr. 4. de L. L.* Circuli, quod mixta farina caſeo, & aqua circuitum æquabiliter fundebant. V. ibi *Scalig.* Adde *Piſc. in Tacit. c. 6.* ¶ Apud Mathematicos Circuli dicuntur quidam ambitus, ſeu orbes, quos conſtituerunt ad certos Cœli fines deſcribendos, finiendoſque. *Varr. l. 8. de L. L. c.* 18. ¶ Variis nominibus vocantur, ut Horizon, Meridianus, Æquator, &c. *Manil. l. 1. v.* 564. Circulus ad Boream fulgentem ſuſtinet Arcton. ¶ *Circlus*, per ſyncop. pro circulus, *Virg. 3. Georg. v.* 166. tenui diſcrimine circlos.

Circum, *intorno*, סביב, סביב, Germ. *umb, herumb*, Gal. *à l'entour*, Hiſp. *en derredor*, περί, præp. quæ acc. ſervit. *Cic. in Verr. 4. c.* 70. Is Prætorem circum omnia fora ſectabatur. ¶ Quandoque ponitur adverbialiter. *Virg. Æn. 4. v.* 416. Anne vides toto properari litore circum?

Circumactio, onis, f. 3. *Vitruv. in fin. l. 9.* Sol rediens circumactione ad Capricornum, *col volgerſi intorno*. ¶ Tranſlate *Gel. l. 17. c.* 20. Enthymema brevibus, & rotundis numeris, cum quadam æquabili circumactione devinctum.

Circumactus, us, ui, m. 4. idem quod circumactio, ut circumactus rotarum, *il girar delle ruote*. *Plin. l. 28. c. 9. l. 8. c.* 31. Collum flecti, niſi circumactu totius corporis nequit.

Circumactus, a, um, *voltato intorno*, in gyrum actus. *Plin.* 9. 35. Circumactus in orbem. ¶ Item tranſactus. *Liv.* 6. 1. Anno circumacto. *Plin.* 7. 16. Circumacto triennio.

Circumaddo, is. *Cato de R. R. c.* 114. ubi alii reponunt *circundo*.

Circumadſitens, entis. *Salluſt. in fragm.* In obſidione moranti frumentum defuit, nullo circumadſitente. *h. e.* nullo eorum, qui circa erant, opem ferente.

Circumaggero, as, are, *ammucchiare intorno*, περιχώννυμι, aggerare in circuitu. *Colum. l. 5. c.* 11. Stercoratam terram circumaggerato. *Plin. l. 19. c. 5.* Terra minuta circumaggere radices.

Circumago, gis, egi, actum, a. 3. *menare intorno*, circumduco. *Apul.* Nudum hominem circumagens, omnibus oſtendebat. *Liv. l. 1. c.* 24. Circumagere frenis equos. ¶ Sumitur eleganter pro flectere, compeſcere, *piegare, raffrenare*. *Sueton. in Cæſ. c.* 70. Decumanos ingentibus minis, ſummoque etiam Urbis periculo miſſionem flagitantes, una voce, qua Quirites eos pro militibus appellarat, tam facile circumegit, & flexit, ut ei milites eſſe confeſtim reſponderint. ¶ *Senec. epiſt.* 8. Philoſophiæ ſervias, oportet, ut tibi contingat vera libertas: non differtur in diem qui ſe illi ſubjecit: ſtatim circumagitur. *h. e.* manumittitur, & in libertatem vindicatur. nam qui manumittendus erat, prehendebatur dextra a domino, inque orbem circumagebatur, ſicque liber erat. ¶ *Liv. l. 9. c.* 18. Ante tempus comitiorum cauſa revocati ſunt: in ipſo conatu rerum circumegit ſe annus: *paſsò l'anno*. ¶ Apud *Plin.* 23. 5. circumagere ſtomachum, *ſconvolgere*. ¶ *Juvenal. ſat. 9. v.* 81. Quo te circumagas? *h. e.* quo te vertas, quo confugias?

Circumambulo, n. 1. in circuitu ambulo. *Paulus JCtus in l. Poſſideri. Dig. de acquir. poſſeſſ.*

Circumamictus, a, um, adject. circumdatus, *veſtito all' intorno, o circondato*. *Petron. Satyr. c.* 100. Quaſi ſomnio quodam turbulento circumamictus. Sed alii aliter.

Circumaperio, is, a. 3. eſt in *Celſo ſub finem lib. 6.*

Circumaro, n. 1. arando circundo. *Liv. lib. 2. c. 10. ſub fin.* Agri quantum uno die circumaravit, datum.

Circumaſpicio, is, exi, ectum, a. 3. *guardar intorno*. Affertur locus *Plinii l. 8. c.* 33. al. leg. *circumſpicit*, pro *circumaſpicit*.

Circumcæſura, æ, fem. 1. περικοπή, περιγραφή, extremitas cujuslibet rei, extremum lineamentum. *Arnob. l. 3.* Deos filo adterminatis humano, & quod indignius multo eſt, terrenorum corporum circumcæſura finitis. *Lucret. l. 3. v.* 220. Extima membrorum circumcæſura tamen ſe Incolumem præſtat.

Circumcæſus, a, um, adject. circumſectus, *tagliato intorno*. *Lucret. l. 3. v.* 404. Quamvis eſt circumcæſis lacer undique membris.

Circumcalco, V. Circumculco.

Circumcelliones, homines monachorum habitu, qui circum cellas vagantur, non habentes ſtabilem ſedem. Item hæretici quidam inſano amore martyrii ſe ipſos perimentes. *Auguſtin. in Pſalm.* 132. & *ep.* 169. & 265.

Circumcidaneus, a, um, o. 1. 2. ut vinum circumcidaneum, *vino di torchio*, quod poſtremo exprimitur, vinaceis, ubi fluere deſierint, circumquaque acciſis, *Cato de R. R. c.* 23. quod poſt primam preſſuram vinaceorum circumciſo pede exprimitur, ut loquitur *Col. l. 12. c.* 36.

Circumcido, is, a. 3. περιτέμνω, circum, vel per circulum incido, amputo, *Colum. lib.* 2. Ejuſdem ſpolii corticem circumcidito. ¶ Circumcidere vinum eſt a vino abſtinere. *Celſ. lib. 4. c.* 20. Ubi ad ſe redit, circumcidendum vinum eſt in totum annum. ¶ Sic pro reſecare, removere. *Cic. lib. 4. Acad. Quæſt. cap.* 45. Circumcidere, & amputare multitudinem ſententiarum. *Phædr.* 4. 19. Circumcidere impenſam.

Circumcingo, a. 3. *circondare*, περιζώννυμι, circumdo. *Silius l. 10. in princ.* Cum fera, quæ telis circumcingentibus ultro Aſſilit in ferrum.

Circumcirca, *d'intorno*, סביב סביב, Ger. *umb und umb, allenthalben*, Gal. *de toutes parts, tout à l'entour*, Hiſp. *de todas partes*, ab omni parte, ut Circumcirca proſpicere. *Sulpit. ad Cic. l. 4. Fam. ep.* 5. Cœpi regiones circumcirca proſpicere.

Circumcirco, as, n. 1. circumeo. *Ammian.* 31. 2. Circumcircare regiones.

Circumciſe, adv. breviter, abjectis verborum ornamentis. *Sueton. de clar. Rhetor. cap.* 6. Circumciſe, ac ſordide, & tantummodo trivialibus verbis egit. Adde *Quintil.* 8. 3. *ſub fin.*

Circumciſio, onis, f. 3. *circoncisione*, מילה, Germ. *beſchneydung*, Gal. *circoncision*, Hiſp. *circuncision*, περιτομή, ſignaculum Judæorum. *Lactant. l. 4. c.* 17. Quod circumciſionem vacuefaceret.

Circumciſitius, a. 1. 2. idem, quod circumcidendus. Legitur hæc vox apud *Varr. l. 1. de R. R. c.* 54. Sed libri variant. V. *P. Victorium*.

Circumciſorium, ii, n. inſtrumentum chirurgicum ad circum ſecandum. *Veget. lib. 1. rei Veterin. cap.* 26.

Circumciſura, f. 1. inciſio in orbem facta, circumſectio. *Plin. l. 16. c.* 40. Arbores ſtantes a circumciſura ſiccatæ, fideliores.

Circumciſus, a, um, adject. *tagliato intorno, troncato*, circumſectus. *Plin. l. 16. c.* 39. Circumciſas ad medullam arbores aliqui non inutiliter relinquunt, ut omnis humor ſtantibus effluat. ¶ Item remotus, ablatus, *tolto via*. *Celſ. l. 4. ad fin. de convaleſcente*: Delectationis cauſa ambulare debet, circumciſa omni negotioſa actione. *Plin. lib. 2. epiſt.* 20. Circumciſa & brevis oratio. ¶ Item abſciſſus, præruptus. *Cicer. 6. Verr. cap.* 48. Planities ab omni aditu circumciſa, atque dirempta.

Circumclamatus, a, um. *Sidon. carm. 2. v.* 506. Seſtias ora Helleſpontiacis circumclamata procellis. *h. e.* procellarum murmure circum completa.

Circumclaudo, & Circumcludo, is, ere, *ſerrar' intorno*, περικλείω, undique claudo. *Plin. l. 18. c.* 35. Si nubes ſolem circumcludent. *Cæſ. lib. 3. B. C. c.* 30. Ne duobus circumclauderetur exercitibus.

Circumclauſus, a, um, undique clauſus, *chiuſo da ogni parte*, περίκλειστος. *Cic. Catil. 2. c.* 7. Conſiliis, laboribus, periculis meis circumcluſus.

Circumcola, æ, qui circumcolit. *Tertul. adverſ. Gnoſtic.* 3. Reſervatis gentium circumcolarum viribus.

Circumcolo, is, a. 3. circumhabito. *Liv. lib. 31. cap.* 41. Qui circumcolunt Bœben paludem.

Circumcordialis, le, adject. qui circa cor eſt, ut circumcordialis calor, *Tertull. de Anima, cap.* 43.

Circumculco, & Circumcalco, as, are, *calcare intorno*, περιπατέω. *Col. l. 5. c. 6.* Radices operiamus, & circumcalcemus ipſum ſeminis codicem. Et *ibid.* Radices fimo bubulo ſcrobiculis deponi, ac diligenter circumculcari.

Circumcurro, n. 3. *correre intorno*, Germ. *umblauffen*, περιτρέχω, *Quint. lib. 1. cap.* 10. Illa circumcurrens linea ſi efficiet orbem. Et *lib. 2. cap. ult.* Circumcurrentem vocaverunt.

Circumcurſio, onis, actus circumcurrendi. *Apulej. l. 9. Metam.* ubi alii aliter legunt.

Circumcurſo, as, n. 1. freq. a circumcurro, *correr' in in fretta qua e là*, περιτρέχειν, *Plaut. Rud.* 1. 4. 4. Omnia jam circumcurſavi, atque omnibus in latebris perreptavi.

Circumditus, a, um, *circondato, attorniato*, περιβληθείς. *Virg. 9. Æn. verſ.* 462. Armis circumdatus. *Cæſ. 1. B. Gall. cap.* 38. Hunc montem murus circumdatus arcem efficit. Ital. *attorniando*. *Celſ.* 6. 9. Reſina denti circumdata. *Nepos in Dat. cap.* 3. Agreſti amiculo circumdatus. *Virg. 4. Æn. verſ.* 137. Dido circumdata chlamydem.

Circumdenſatus, a, um, adject. *denſato intorno*. *Juvenc. l. 3. v.* 713. *in Matth. c.* 21. Cui jugera multa nitentis Vineti ſepes circumdenſata coercet.

Circumdo, as, edi, atum, a. 1. circumvallo, cingo, ſepio, vallo, ſtipo, *circondare*, סבב, חפף, Germ. *umbgeben*, Gall. *environner, circuir*, Hiſp. *cercar, y rodear*, περιβάλλω, eſt quidpiam circum aliquid ponere. *Cicer. de Univ.* Animum Deus circumdedit corpore, & veſtivit extrinſecus. *Id. 5. Tuſc. cap.* 20. Cum foſſam latam cubiculari lecto circumdediſſet. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 106. Circumdare aliquem brachiis, *abbracciare*. ¶ Item circumſcribere. *Cic. lib. 1. de Orat.* Exiguis quibuſdam finibus Oratoris munus circumdediſti. ¶ Item conciliare. *Tacit. in Agric. cap.* 20. Egregiam famam paci circumdedit. *diede gran riputazione*.

Circumdolo, a. 1. eſt undequaque dolare, ſeu polire. *Plin. l. 16. c.* 32. Platanus etiam circumdolatis lateribus teſtibilis ſponte facta.

Circumduco, is, xi, ctum, a. 3. in orbem duco. *Cic. 2. Philip.* Ut vexillum videres, & aratrum circumduceres. ¶ Interdum eſt decipere. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 115. Per ſycophantiam, atque per doctos dolos eam circumducam lepidule. ¶ Et cum ablativo rei, *Plaut. Pœn.* 5. 2. 36. Circumducere aliquem pallio. *h. e.* pallium per fraudem ſurripere alicui. ¶ Apud Juriſconſultos eſt abolere, delere, abrogare, *annullare*. *Ulp. l. poſt edictum, ff. de re jud.* Tunc circumducendum erit edictum. ¶ *Sueton. in Ner. cap.* 41. Reliquam diei partem per organa hydraulica novi, & ignoti generis circumduxit, h. e. tranſegit. ¶ Cum altero accuſativo ſine propoſit. quæ ineſt in ipſo verbo, *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 157. Eho iſtum puer circumduce hoſce ædes, & conclavia. ¶ Cum accuſ. & præp. *per*, *Petron. in fin. Satyrici*. Circumducere aliquem per totam civitatem.

Circumductio, onis, f. *il condurre intorno*, ut circumductio ſphæræ. *Hygin. l. 1. Aſtronom. cap.* 2. & 3. h. e. peripheria. Apud *Vitruv. l. 8. cap. ult.* Circumductiones aquæ ſunt, cum aqua oblique ad latera montis ducitur. ¶ In oratione circumductio eſt amplificatio & copia, opponiturque *paucioribus verbis* a *Quintil. l. 9. cap. 4.* ¶ Eſt etiam deceptio, *inganno*. *Plaut. Capt. in fin.* Nec pueri ſuppoſitio, nec argenti circumductio.

Circumductor, oris, qui circum ducit, περιηγητής. Ita Latine vertitur Græca vox allata a *Tertul. adverſ. Valentin. c.* 10.

Circumductus, us, ui, m. idem quod circumductio. *Quintil. lib. 1. c. 10. ad fin.* Quartam lineam deducent eodem circumductu.

Circumductus, a, um, nom. ex particip. *Senec. epiſt.* 12. Tot ætas partibus conſtat, & orbes habet circumductos majores minoribus. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 16. Numnam it a balneo circumductus pallio? *h. e.* ſpoliatus. In illo *Quintil.* 11. 3. *ſub fin.* Infinito magis illa flexa, & circumducta ſunt: Me miſerum, me infelicem! Et, quid reſpondebo liberis meis? *circumducta*, h. e. longiore vocis ſono, & mora prolata, ut auribus ſedeant altius, & vim majorem habeant ad movendam miſericordiam.

Circumeo, & Circueo, Circumis, & Circuis, &c. Circumire, & Circuire, *andar' intorno, circondare*, περίειμι. *Cæſ. l. 7. B. G. c.* 87. Circumire munitiones. *Galba Ciceroni l. 10. Fam. epiſt.* 30. Cum equites noſtrum cornu circuire vellent. *Stat. l. 4. Sil. 4. v.* 26. Inde ſonus geminas mihi circuit aures. *Nepos in Datam. l. 7.* Circumiri ab hoſtibus. ¶ Dicitur etiam de iis qui prenſant petendi cauſa. *Cæl. ad Cic. Fam. 8. ep.* 11. & *Plin. l. 6. ep. 6.* ¶ Item de iis, qui decipiendi cauſa circumcurſant. *Terent. Phorm.* 4. 6. 8. Facinus indignum, Chreme! ſic circumiri! ¶ Circumire rem aliquam dicendo, eſt per circumlocutionem explicare, apud *Quintil. l. 12. c.* 10.

Circumequito, as, n. 1. equo circumeo. *Liv. lib. 10. cap.* 34. Duas turmas ſociorum circumequitare mœnia jubet.

Circumerro, as, are, circumeo. *Apul. de Mundo, p.* 71. Saturnus ſublimior triginta ſpatiis annorum circumerrat. Adde *Senec. l. 2. controverſ.* 9.

Circumfartus, a, um, apud *Plin. l. 17. c.* 13. ubi alii leg. *circumpactus*.

Circumferentia, f. 1. *circonferenza, circolo*, περιφέρεια, *Apul.* 4. *Florid.* Sedilium circumferentia.

Circumfero, es, tuli, atum, *portar intorno*. *Cic. 4. Ver. c.* 42. Quæſo codicem circumfer, oſtende. *Liv. l. 2. c.* 10. Circumferens inde truces minaciter oculos. *Cic. 3. de Orat. c.* 46. Sol circumfertur. ¶ Tranſlate ſumitur pro luſtrare, expiare, ut expon. *Serv.* ad illud *Virg. Æn. 6. v.* 229. Ter ſocios pura circumtulit

tulit unda. Citat etiam Plaut. ubi ait Amph. 2. 2. 144. Quin tu iſtam jubes pro cerrita circumferri? h. e. tanquam inſanam, & furentem luſtratione curari. Fit enim luſtratio hoſtiis in orbem circumlatis. ¶ Ad nutum aliorum circumferri, Curt. l. 5. laſciarſi girare a piacer altrui. ¶ Circumferre aliquid prædicatione, Plin. Jun. lib. 3. epiſt. 11. pubblicare. ¶ Circumferri etiam dicuntur quæ publici juris, & uſus fiunt. Quintil. l. 2. cap. 15. Hæc opinio originem ab Iſocrate (ſi tamen revera ars, quæ circumfertur, ejus eſt) duxit; ¶ Circumferre ſe, Ovid. 2. Am. 17. 29. Novi aliquam, quæ ſe circumferat eſſe Corinnam, ſi ſpaccia per Corinna.

Circumfigo, is, a. 3. circum configo, [illegible]. Cato R. R. c. 20. Columellam terream cunei ſaliginis circumfigi oportet bene.

Circumfingo, is, a. 3. Tertul. de anim. c. 23. Qui exinde illis peccatricem circumfinxerit animam. h. e. circumdederit.

Circumfirmo, as, a. 1. circumſepio, circum munio. Col. l. 4. cap. 17. Vitis quaſi quadrato circumfirmanda eſt agmine.

Circumflecto, is, a. 3. in gyrum flecto. Virg. 5. Æn. v. 130. Longos ubi circumflectere curſus. ¶ Apud grammaticos circumflectere eſt accentu circumflexo ſyllabam notare, & pronunciare. Gel. l. 4. c. 7. Valerius Probus Hannibalem ita pronuntiabat, ut penultimam circumflecteret.

Circumflexio, onis, f. 3. il piegare intorno, piegatura. Macrob. lib. 1. Somn. Scip. cap. 12. Zodiacum ita lacteus circulus obliquæ circumflexionis occurſu ambiendo complectitur, ut &c.

Circumflexus, a, um, o. 1. 2. [illegible], undique flexus, particip. a circumflecto. Claudian. de 6. Conſ. Honor. v. 391. Circumflexa ſæcula. h. e. revoluta, tranſacta. Prudent. Apotheoſ. v. 203. Anceps labyrinthus, & error Circumflexus agat. ¶ Accentus circumflexus dicitur a Grammaticis qui ex acuto, & gravi compoſitus ſyllabam longiore mora proferendam reddit. Hinc circumflexæ ſyllabæ, & dictiones dicuntur, quæ eo accentu ſignantur. Gel. 4. 7. Syllaba circumflexa. ¶ Munus hujus accentus eſt ſyllabam attollere ſimul, & protrahere, atque adeo ejus ſonum augere, & quodammodo circumducere, ut loquitur Quintil. lib. 12. cap. 10. ante med. ut ſi in voce Romanus penultima ita proferatur, quaſi duplex a a ſit, quorum prior attollatur; alter protrahatur deprimaturque.

Circumflexus, us, m. 4. giro, [illegible], ambitus. Plin. lib. 2. cap. 1. Mundi circumflexu teguntur cuncta.

Circumflo, as, n. & a. 1. eſt undique flare, vel afflare. Stat. 11. Theb. v. 42. Circumflantibus Auſtris. Cic. Ver. 3. cap. 41. Tranſlate: Ut ab omnibus ventis invidiæ circumflari poſſe videatur.

Circumfluens, entis, nom. ex particip. ut circumfluens exercitus. Cic. pro Mur. c. 24. Circumfluens gloria. Id. ad Att. lib. 2. epiſt. 2. Redundans & circumfluens oratio. Id. de clar. orat.

Circumfluo, is, n. 3. correre intorno a qualche coſa, [illegible], eſt circum aliquid fluere, decurrere. Plin. l. 5. c. 29. Nunc eam (Cariam) circumfluunt Mæander, & Moſinus. ¶ Significat etiam affluere, abbondare, [illegible]. Cic. Ver. 5. c. 4. Circumfluere & abundare omnibus rebus.

Circumfluus, a, um, o. 1. 2. [illegible], quod circumfluit. Plin. lib. 2. cap. 66. Tellus medio ambitu præcincta circumfluo mari. ¶ Sumitur, & paſſive. Ovid. 15. Met. v. 624. Circumflua Tibridis alti inſula. ¶ Stat. 6. Theb. v. 540. Chlamys circumflua limbo Mæonio, h. e. circumdata.

Circumfodio, is, ere, ſcavare intorno, [illegible], ut circumfodere platanos. Senec. ep. 12. Adde Cat. de R. R. c. penult. ¶ In 4. conjug. in infinito uſurpavit Col. l. 5. c. 9. Olivetum debet bidentibus alte circumfodiri.

Circumforanĕus, a, um, o. 1. 2. quod eſt circum forum. Circumforaneus homo, ciarlatano, Ger. landſtreicher, Gal. charlatan, Hiſp. charlatan, [illegible], qui circa forum ſpatiatur venditans aliquid. Cic. Cluent. c. 14. L. Clodium pharmacopolam circumforaneum aggreditur. ¶ Æs circumforaneum erat æs fœneratitium, ſeu æs fœnore ſumptum. Nam circum forum tabernæ erant argentariorum, qui artem fœneratoriam exercebant. Cic. Attic. l. 2. epiſt. 1. Me ære non Corinthio, ſed hoc circumforaneo obruerunt. ¶ Circumforanea domus, apud Apulejum ſumitur pro ea, quæ mobilis, & ambulatoria eſt, facilis ad circumferendum. lib. 4. Metam.

Circumforatus, a, um, adject. a circumfōro, pertugiato, forato all' intorno. Plin. l. 17. c. 27. Stipite ab ima parte circumforato.

Circumfoſſor, m. 3. chi cava d' intorno, [illegible], Plin. l. 17. c. 24. Circumfoſſor injurioſo ictu vites verberavit.

Circumfoſsūra, æ, f. 1. ſcavamento all' intorno. Plin. lib. 17. cap. 26. Cupreſſus aſpernatur circumfoſſuram.

Circumfoſſus, a, um, ſcavato all' intorno, [illegible]. Plin. l. 17. c. 27. Amygdalæ ex amaris dulces fiunt, ſi circumfoſſo ſtipite, & ab ima parte circumforato, defluens pituita abſtergeatur.

Circumfrĕmo, is, ui, itum, ere, fremere da ogni parte. Senec. de conſol. ad Marc. c. 7. Aves inanes nidos circumfremunt.

Circumfrico, a. 1. [illegible]. Cato c. 26. R. R. Queis labra doliorum circumfrices.

Circumfulcio, is, a. 3. Tertul. de Pal. c. 5. Pallium, quà in humerum adhæret, nihil circumfulcit, nihil circumſtringit.

Circumfulgĕo, es, n. 2. ſplendere intorno, [illegible]. Plin. l. 2. c. 37. Hominum capita veſpertinis horis magno præſagio circumfulgent.

Circumfundo, a. 3. ſpargere d' intorno, [illegible], circumcirca aſpergo. Cic. 2. de Nat. Deor. cap. 36. Terra circumfuſa undique eſt hac animabili, ſpirabilique natura, cui nomen eſt aer. Et ibid. c. 6. Circumfundit terram aer. h. e. ambit. Plin. 2. 65. Circumfunduntur terræ undique homines. h. e. circum terram undique habitant. Caſ. 3. B. Civ. c. 63. Magna multitudo ſagittariorum ab utraque parte circumfundebatur. h. e. conveniebat, concurrebat. ¶ Cum accuſ. ſine præpoſit. Caſ. B. G. 7. 74. Ut hoſtes præſidia circumfundi poſſent. ¶ Pro circumdare, cingere, circondare. Tacit. 3. Ann. 19. Circumfundere hoſtes exercitu.

Circumfuſio, onis, f. 3. Oroſ. lib. 1. cap. 2. Circumfuſio Oceani. Adde Jul. Firmic. lib. 2. Matheſ.

Circumfuſus, a, um, adject. Nepos 12. 4. 2. Circumfuſus hoſtium concurſu, attorniato. Vellej. 2. 46. Circumfuſæ immanes copiæ equitum. Tacit. ann. 3. c. 5. Circumfuſæ lecto imagines.

Circumgarriens, entis. Claud. Mamert. de ſtatu anim. 2. cap. 9. Falſiloquiis circumgarrientibus reſpondere.

Circumgelatus, a, um, adject. agghiacciato all' intorno. Plin. lib. 13. c. 22. Cortex circumgelatus videri poſſit.

Circumgĕlo, as, a. 1. gelar intorno. Tertul. de Anim. c. 23. Quod germina mortale ei circumgelaverint corpus. h. e. concreſcere fecerint.

Circumgĕmo, is, n. 3. gemere intorno. Hor. Epod. 16. v. 51. Circumgemit urſus ovile.

Circumgeſto, as, a. 1. portare intorno. Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2. Eam quoque epiſtolam T. Catienus circumgeſtabat.

Circumglŏbo, a. 1. ammucchiare all' intorno, [illegible], Plin. l. 9. c. 47. Circumglobata eſcæ ſæpe extrahuntur.

Circumgredior, eris, aſſaltar' intorno, [illegible]. Tacit. Ann. 12. c. 28. Illi metu, ne hinc Romani, illinc Cheruſci circumgrederentur. ¶ Item circumeo, camminar' intorno. Ammian. 16. 12. Circumgredi lacunam. Aurel. Vict. de Caſarib. c. 21. Circumgredi Syriam.

Circumgreſſus, us, m. circuito, giro, circuitus. Ammian. 22. 2. Ob rapidos circumgreſſus. Id. ibid. c. 8. Palus ampliſſimi circumgreſſus.

Circumhiſco, is, n. 3. Arnob. l. 5. Hæſitare, circumhiſcere, tergiverſari. h. e. caput circumagendo oſcitari, quod eſt hominis in re difficili verſantis.

Circumhumatus, a, um. Ammian. 22. 12. Circumhumata corpora ſtatuit exinde transferri, ſepolti in quel contorno.

Circumjacĕo, n. 2. in circuitu jaceo. Liv. lib. 37. cap. 54. Quæ circumjacent Europæ, in veſtra ſunt poteſtate.

Circumjacio, is, jeci, jactum, ere, gettar intorno, [illegible]; Liv. lib. 33. cap. 18. Circumjacere haſtam in venientem hoſtem. Et lib. 35. cap. 4. Conſul triarios vallum circumjacere juſſit.

Circumjectio, onis, f. idem quod circumjectus, us. Arnob. l. 2. p. 73. de animab. Habitare juſſæ ſunt has partes, & humani corporis circumjectione veſtiri. h. e. amictu.

Circumjectus, a, um, o. 1. 2. circumpoſitus, particip. a circumjicio. Caſ. de B. G. l. 2. c. 6. Circumjecta multitudo mœnibus. Liv. l. 9. c. 28. Ædificia circumjecta muris. Curt. l. 3. c. 1. Circumjectos rigat campos. h. e. circumjacentes.

Circumjectus, us, ui, m. amplexus, circumjectio, [illegible]. Cic. l. 2. de Nat. Deor. Qui terram tenero circumjectu amplectitur. Al. leg. circumvectu. Tertul. de pall. c. 5. Id ex uno circumjectu licet &c.

Circumjicio, is, ieci, ectum, idem quod Circumjacio. Liv. 35. 4. Conſul triarios vallum circumjicere juſſit, piantare intorno. ¶ Pro circumplecti, circumdare. Cic. de Univ. c. 8. Animus a medio profectus, extremitatem cœli, a ſuprema regione, rotundo ambitu circumjecit.

Circuminvolvo, is, vi, utum, a. 1. involgere intorno. Vitruv. l. 10. c. 11. Singula puncta prætereundo, & circuminvolvendo.

Circumitus, V. Circuitus.

Circumlābens, entis, qui in orbem labitur. Lucan. l. 6. v. 484. Proſpectumque dedit circumlabentis Olympi.

Circumlambo, is, a. 3. leccare intorno. Plin. l. 11. c. 37. ſect. 65. Ad circumlabenda ora.

Circumlaqueo, as, are, laqueis cingo, cingere con lacci. Gratius Cynegetic. v. 29. per tmeſim: Per ſenos circum uſque ſinus laqueabis.

Circumlatio, onis, f. actus circumferendi. Tertul. 4. adv. Marcion. c. 12. Aræ circumlatio apud Hierecuntem. Serv. ad 6. Æn. v. 229. Circumlatio victimæ.

Circumlatitius, a, um, adject. portatile, quod circumfertur, vel quod circumferri poteſt. Sidon. l. 2. ep. 2. Quendam vivum, & circumlatitium carcerem corpulentia facit.

Circumlator, oris, maſc. qui circumfert. Tertul. 1. adv. Marcion. c. 19. & 21.

Circumlatrātus, us, m. Tranſlate Juvenc. l. 4. hiſt. Evang. v. 357. nec talia quiſquam inſonuit tantis circumlatratibus audax.

Circumlātro, as, a. 1. latrare intorno. Senec. de conſol. ad Marc. c. 22. Acerrimi canes hominem circumlatrant. ¶ Tranſlate Avien. in Perieg. v. 48. totum hoc circumlatrat æſtus. hoc eſt circumſonat, perſtrepit. ¶ Paſſive Symmach. l. 8. ep. 17. Domus noſtra multis circumlatratur injuriis.

Circumlātus, a, um, nomen ex partic. a circumfero, ut circumlata ſcriblita, Mart. l. 3. epigr. 17. ¶ Circumlata, & deducta oratio, Quint. l. 4. c. 1. h. e. periodorum ambitu circumducta, periodica. ¶ Item luſtratus, Lucil. apud Non. 4. 70. Tum ſarto ſunt omnia circumlata.

Circumlăvo, is, a. 3. lavare intorno, [illegible], alluo. Salluſt. in fragm. apud Non. 10. 2. Dubium, an inſula ſit, quod Euri, atque Auſtri ſuperjactis fluctibus, circumlavit. hoc eſt alluitur, neutr. more. ¶ Circumlavo, as, Hygin. fab. 275. Cal. Ægyptus, quam Nilus circumlavat.

Circumlĕvo, as, a. 1. circum attollo. Cal. Aurelian. Acut. 2. 37. Utrinque oculorum circumlevat tegmina.

Circumligatus, a, um, legato all' intorno. Plin. l. 28. c. 2. Chartam inſcriptam circumligatam lino ſubnectebat collo.

Circumligo, as, a. 1. implico, complico, ligare intorno, [illegible], Cicer. 2. de Div. 31. Ut circumligatus fuerit angui. Liv. lib. 21. cap. 8. Circumligabant ſtuppa, linebantque pice.

Circumlinio, is, inivi, itum, a. 4. &

Circumlino, is, ini, ivi, evi, itum, a. 3. circum ungere, aut aliquid leviter alicui rei circumducere, unger' intorno, [illegible], Colum. lib. 6. c. 16. Vulnera medicamento circumlinienda. Plin. lib. 6. ep. 28. Circumlinere oculum. ¶ Circumlinire in pictura quid ſit, V. Circumlitio. ¶ Tranſlate Quint. lib. 1. 11. (al. 19.) Simplicem vocis naturam pleniore quodam ſono circumlinire. h. e. pleniorem facere. Id. lib. 12. cap. 9. Etiam ſi ſuſceperunt negotia paulo ad dicendum tenuiora, extrinſecus adductis ea rebus circumliniunt, hoc eſt exornant. V. in voce ſequenti.

Circumlitio, onis, f. actus circumlinendi, [illegible]. Plin. 24. 7. Pix facit ad circumlitiones oris. ¶ In pictura eſt circumductio colorum in extremitatibus figurarum, quâ ipſæ figuræ aptius finiuntur, & eminentius exſtant, contorno, proffilo. Quint. 8. 5. Nec in pictura, in qua nihil circumlitum eſt, eminet. Plin. 35. 11. Tantum circumlitioni ejus tribuebat.

Circumlitus, a, um, circum unctus, [illegible], Plin. l. 21. c. 14. Vaſis melle circumlitis. ¶ Et pro circumdatus. Horat. lib. 1. epiſt. 10. v. 7. Muſco circumlita ſaxa. & Ovid. 11. Metam. v. 137. auro circumlitus. ¶ Tranſlate Lactant. 3. 1. Mendacium ornatu quæſito circumlitum.

Circumlocutio, [illegible], Figura eſt, cum pluribus verbis id, quod uno, aut paucioribus dici poteſt, explicatur. Gell. lib. 3. cap. 1. Arnob. lib. 6. in fin. Sine ullis circumlocutionibus dicere.

Circumlŏquor, eris, verborum circuitu explicare, quod paucioribus dici poteſt. Auſon. epigr. 146. Cum maxime nunc proloquor circumloquentis ambitu.

Circumlūcens, entis, lucente intorno, [illegible]. Senec. Conſol. ad Marc. c. 2. Magnitudinis fraternæ nimis circumlucentem fortunam exoſa.

Circumlŭo, is, ere, a. 3. bagnar' intorno. Tacit. lib. 4. hiſtor. cap. 12. Rhenus amnis tergum & latera circumluit. Liv. lib. 25. c. 11. Mari in peninſulæ modum major pars circumluitur.

Circumluvio, onis, f. 3. eſt, cum ager aliquis aquarum vi alluitur, & circumdatur, & undique clauditur. Cic. lib. 1. de Orat. cap. 38. Gentilitatum, agnationum, alluvionum, circumluvionum.

Circumluvium, n. 2. locus, quem aqua circumluit. Feſt. Circumluvium jus prædiorum. ¶ Eſt autem circumluvium, cum parte aliqua divitum flumen ita agrum alicujus ambit, ut inferius unitum illum in inſulæ formam redigat. Leg. 6. Dig. de acquir. rer. Domin.

Circummĕo, as, circumeo. Tertul. de Pal. c. 1. Proh quantum circummeavit! a Pelaſgis ad Lydos, a Lydis ad Romanos.

Circummetior, iris, dep. 4. Paſſiva ſignificatione, Vitruv. 4. 4. Si duæ columnæ æquæ craſſæ lineis circummetientur.

Circummingo, is, xi, circa mingere. piſciare intorno. Petron. in fragment. Tragur. c. 62. Burm. At illa circumminxit veſtimenta ſua.

Circummiſſus, a, um, mandato intorno. Liv. lib. 36. c. 14. Tribunus cum duorum ſignorum militibus circummiſſus.

Circummitto, a. 3. mandare intorno, [illegible]. Liv. l. 4. c. 28. Qui inter dimicationem caſtra Romana aggrederentur, poſt montes circummiſit.

Circummœnitus, a, um, adject. compoſitum a mœnio, idem eſt quod circummunitus. Plaut. 2. 2. 4. Ita vinclis cuſtodiiſque circummœniti ſumus.

Circummulcĕo, n. 2. [illegible], molli attactu circumcirca blandior. Plin. l. 28. c. 3. Circummulcentibus linguis miraculum præbent.

Circummunio, a. 4. fortificare intorno, [illegible], circumſepio, circumroboro. Colum. lib. 5. cap. 10. Pomarium circummunito macerie, aut foſſa. Adde Caſ. de B. C. lib. 1. cap. 18.

Circummunitio, f. 3. fortificazione in giro. Caſ. l. 1. B. C. c. 19. Obſidione, oppidique circummunitione ſiebat.

Circummunitus, a, um, fortificato all' intorno, munitione ſeptus, Col. 5. 4. Vites arundinibus circummunitæ. Caſ. B. Gal. 2. 30. Vallo, crebriſque caſtellis circummuniti, oppido ſe continebant. circondati.

Circummurānus, a, um, qui circum muros eſt, Ammian. l. 14. c. 14. Populus Rom. annis ferme trecentis circummurana pertulit bella. Adde l. 21. c. 25.

Circumnaſcens, entis, [illegible]. Plin. lib. 2. cap. 103. Lacus circumnaſcente abſynthio inficitur.

Circumnavigo, as, are, navigar' intorno. Vellej. Paterc. l. 2. cap. 106. Claſſis quæ Oceani circumnavigaverat ſinus.

Cir-

Circumnecto, is, ere, *legare, e connettere intorno*, περιπλέκω, *Senec. l. 1. Quaeſt. Natur. c. 2.* Fulgor, qui ſidera circumnectit.

Circumnotatus, a, um. *Apulej. l. 11. Metam.* Chlamys colore vario circumnotatis inſignita animalibus. *h. e.* circum textis, vel pictis.

Circumobruo, is, a. 3. *ſotterrare intorno*, περικαλύπτω. *Plin. lib. 19. cap. 5.* Folia circumobruere.

Circumoffigo, is, a. 3. *ficcare intorno*, περιπήγνυμι, circum figo. *Cato R. R. cap. 48.* Eam terram complanato: furcas circumoffigito. ¶ Legitur & diviſim circum offigito.

Circumpadanus, a, um, o. 1. 2. quod eſt circum Padum, *Liv. l. 21. c. 35.* Circumpadani campi, *Plin. l. 8. c. 48.* Circumpadanæ lanæ.

Circumpango, a. 3. *ficcare, o piantare intorno*, περιφυτεύω, *Plin. l. 17. c. 13.* Trajectis per vaſa fictilia, vel qualos ramis, terraque circumpactis. Ita vulg. legitur. At *Harduin.* ex MSS. monet legendum *Circumfartis*.

Circumpavitus, a, um, *calcato all' intorno*. *Plin. l. 12. c. 14.* Circumpavita area.

Circumpedes, um, m. 3. *ſtaffieri*, ſervi a pedibus. *Cic. 3. Ver.* Circumpedes homines formoſos, & litteratos ſuos eſſe dicebat. *Gruterus diviſe ſcripſit* Circum pedes, h. e. qui circa pedes dominorum erant. Quare dubia eſt compoſitio, nec ſatis ex uno hoc *Ciceronis* loco confirmatur.

Circumpendens, entis, *pendente all' intorno*. *Curt. 8. 9.* Aurea lectica, circumpendentibus margaritis, recubare.

Circumplaudo, is, ſi, ſum, a. 3. *plaudere all' intorno*. *Ovid. 4. Triſt. el. 2. v. 49.* Quaque ibis, manibus circumplaudere tuorum.

Circumplecto, is, a. 3. idem quod circumplector. *Plaut. Aſin. 3. 3. 106.* Meum collum circumplecte.

Circumplector, eris, d. 3. circumplico, *abbracciare intorno*, περιπλέκω, *Cic. de Univ. c. 7.* Eo motu undique eſt eos circumplexus. *Caeſ. 7. B. G. c. 83.* Collem opere circumplecti, *h. e.* munitionibus cingere. ¶ Paſſive *Gel. l. 15. c. 1.* Turris lignea cum ex omni latere circumplexa igni foret.

Circumplexus, us, m. 4. περιπλοκή, *abbracciamento*, amplexus. *Plin. l. 10. c. 63.* Lacertæ circumplexu Venerem novere.

Circumplicatus, a, um, circumnexus, circumdatus. *Cic. 1. de Div. cap. 24.* Bellua circumplicata ſerpentibus.

Circumplico, as, a. 1. περιπλέκω, circumnecto, circumplector. *Cic. 1. de Div.* Puerum dormientem circumplicatum ſerpentis amplexu. *Prudent. Periſteph. 10. v. 272.* Barbam rigentem dum Jovis circumplicat.

Circumplumbo, as, *impiombare all' intorno*. *Cato R. R. cap. 20.* Circumplumbare modiolos.

Circumpono, is, a. 3. *mettere intorno*, περιτίθημι. *Hor. 2. Ser. Sat. 4. v. 74.* Piper album cum ſale nigro incretum puris circumpoſuiſſe catillis.

Circumpoſitio, onis, f. actus circumponendi. *Auguſt. epiſt. 199. ex 1. Timoth. 2. 9.* Auri circumpoſitio.

Circumpoſitus, a, um, *poſto all' intorno*. *Celſ. 8. 10. 1.* Ferulæ circumpoſitæ oſſa in ſua ſede continent.

Circumpotatio, onis, f. 3. verbal. a circumpoto. *il bere in giro*, ἀντιπροπόσεις, περίποσις. *Cic. de Leg. l. 2. c. 24.* Omnis circumpotatio tollitur.

Circumpulſo, as, a. 1. *battere all' intorno*, *Stat. 6. Theb. 228.* Et lituis aures circumpulſantur acutis. al. legunt diviſim.

Circumpurgo, as, are, *purgare intorno*; περικαθαίρω, *Celſ. l. 7. c. 12.* Dens circumpurgandus, & evellendus eſt.

Circumquaque, *intorno*, idem quod circa, vel circum undique. *Aurel. Vict. (ſive quicumque alius auctor eſt) de Orig. Gentis Rom. c. 17. extr.* Coloniæ deductæ ſunt Præneſte, Tibur, Gabii, ceteraque oppida circumquaque.

Circumrado, is, ſi, a. 3. *radere intorno*, περιξύω, *Celſ. lib. 7. cap. 12.* Dens circumradi debet.

Circumraſio, onis, f. *il radere intorno*. *Plin. 17. c. 26.* Circumraſio corticis.

Circumraſus, a, um, adject. *raſo da ogni parte*. *Col. l. 4. c. 29.* Sarmentum leviter circumraſum, ut cortex tantum detrahatur.

Circumraptus, a, um, *ſtraſcinato all' intorno*. *Plin. 29. 4.* Veſpertilio ovilibus circumraptus toties, &c.

Circumretio, is, a. 4. *impedire, intrigare*, περιπλέκω, impedio, implico, involvo. *Lucr. l. 5. v. 1151.* Circumretit enim vis, atque injuria quemque.

Circumretitus, a, um, περιδεδικτυωμένος, implicatus, involutus, *Cic. Ver. 5. c. 58.* Circumretitus frequentia pop. R.

Circumriguus, a, um, qui circum irrigatur. *Propert. 1. 20. 37.* Et circumriguo ſurgebant lilia prato. ¶ Poſſis etiam diviſim ſcribere *circum riguus*.

Circumrodo, is, ſi, a. 3. *rodere intorno*, περιβιβρώσκω, *Plin. l. 33. c. 2.* Quam eſcam circumroſerit. ¶ Tranſlate *Cic. Att. l. 4. ep. 5.* Dudum circumrodo, quod devorandum eſt. ¶ Item obtrectare, detrahere. *Hor. 1. Epod. 18. v. 82.* Dente Theonino cum circumroditur.

Circumrorans, antis, leviter circum aſpergens. *Apulej. l. 11. Metam.* Sueto lavacro puriſſime circumrorans abluit.

Circumroto, as, a. 1. *girare*, in gyrum moveo. *Apulej. l. 9. Metam.* Circumrotare machinas, *h. e.* verſare molas.

Circumſaltans, antis, qui circum ſaltat. *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 145.* Hoc circumſaltante choro.

Circumſarrio, is, a. 4. *Cato R. R. c. 114.* Earum radices circumſarrito, & purgato. Al. leg. *circumſecato*.

Circumſcalpo, is, a. 3. *grattare, o raſpare intorno*, περιξύω. *Plin. l. 20. c. 5.* Dentes radice circumſcalpti.

Circumſcarifico, as, a. 1. *radere intorno*, περιαμύττω, *Plin. l. 22. c. 23.* Pedum clavos circumſcarificatos ferro, mixtum ceræ extrahit.

Circumſcindo, is, a. 3. *fendere intorno*, περισχίζω. *Liv. l. 2. c. 55.* Quo atrocius clamabat, eo infeſtius circumſcindere, & ſpoliare lictor.

Circumſcribo, is, pſi, ptum, ere, περιγράφω, in circuitu ſcribere, *ſcriver' all' intorno*. *Cic. Philip. 8. c. 8.* Virgula ſtantem circumſcripſit, dixitque ſe non ante renunciaturum ſenatui, niſi prius ſibi reſpondiſſet, quid facturus eſſet, quam ex illa circumſcriptione excederet. ¶ Frequenter ſumitur pro definire, terminos aſſignare, *diffinire, circoſcrivere*. *Cic. pro Rabir. ſub fin.* Exiguum nobis vitæ curriculum natura circumſcripſit. ¶ Eſt etiam contrahere, & arctioribus terminis coercere, *riſtrignere*. *Senec. epiſt. 108.* Libebat gulam & ventrem circumſcribere. *Id. de Conſol. ad Helv. ſub fin.* Hæc non refero, ut ejus laudes exequar, quas circumſcribere eſt, tam parce tranſcurrere. ¶ Item ſcribendo, vel alio modo fallere, *ingannare*, & fere de tutoribus dicitur, qui pupillos defraudant. *Juven. ſat. 10. v. 222.* Quos circumſcripſerit Hirrus pupillos. Sic teſtamentum circumſcribere, h. e. fraudem committere circa teſtamentum. *Plin. l. 8. ep. 18.* Conſtitui vincere dolorem tuum, non circumſcribere. *Senec. l. c. 3.* hoc eſt non artificio, & exquiſitis verbis fallere, ſed aperte debellare. ¶ Item removere, *allontanare*, *Cic. Philip. 13. c. 9.* Parata de circumſcribendo adoleſcente ſententia, h. e. de Octavio ab imperio removendo. *Caeſ. lib. 1. B. C. c. 32.* Crudelitatem in circumſcribendis Tribunis pl. ¶ Item cingere, complecti. *Gell. 12. 14.* Oceanus undique circumſcribit omnes terras, atque ambit.

Circumſcripte, adverb. circumſcribendo, περιγεγραμμένως, *Cic. 2. de nat. Deor. c. 59.* Singulas res definire, circumſcripteque complecti. *h. e.* ſuis quaſque finibus concludendo, & unam ab altera diſtinguendo. *Id. in Orat. cap. 66.* Circumſcripte numeroſeque dicere, *periodicamente*, per periodos, quæ ſunt certæ, ac diſtinctæ comprehenſiones verborum, ſuis quæque clauſulis terminatæ. Nam periodus appellatur etiam *circumſcriptio* ab eodem *Cic. ib. c. 61.* ¶ Item contracte, *in riſtretto, brevemente*. *Lactan. 5. 14.* Volo prius circumſcripte, & breviter, quid ſit, oſtendere.

Circumſcriptio, onis, f. περιγραφή, *lo ſcriver' intorno*. Exemplum attulimus in Circumſcribo. ¶ Eſt etiam deceptio, maxime quæ ſcriptis falſis vel callide mutatis fit, *inganno*. *Cic. pro Flac. c. 30.* Emptiones falſas aperta circumſcriptione feciſti. Et 3. *Offic.* Circumſcriptio adoleſcentium. ¶ Idem definitio; conſtitutio terminorum, *circoſcrizione*. *Cic. 1. Tuſc. c. 20.* Totam terram contueri licebit, ejuſque tum formam, ſitum, circumſcriptionem &c. ¶ Item figura Rhetorica, de qua *Quint. l. 9. c. 2.* Quædam omnino non ſunt figuræ, ſicut ordo, dinumeratio, circumſcriptio; ſive hoc nomine ſignificatur comprehenſa breviter ſententia, ſive finitio. ¶ *Cic. in Orat. c. 66.* circumſcriptionem vocat ipſam periodum.

Circumſcriptor, oris, qui circum ſcribit, περιγραφεύς, ut expon. Vet. Gloſſ. *chi ſcrive all' intorno*. ¶ Item deceptor, fraudator. *Cic. Catil. 2. c. 4.* Quis teſtamentorum ſubjector? quis circumſcriptor? *Juvenal. ſat. 15. v. 135.* pupillum ad jura vocantem circumſcriptorem.

Circumſcriptus, a, um, nom. ex particip. definitus, terminatus, brevis, *circoſcritto*. *Cic. in Orat. c. 12.* Arguti certique, & circumſcripti verborum ambitus, *Id. l. 1. de Orat. c. 12.* Forenſibus cancellis circumſcripta ſcientia. ¶ Item deceptus, *Id. 4. Acad. c. 15.* Fallacibus, & captioſis interrogationibus circumſcripti, atque decepti. ¶ Item remotus, *allontanato*. *Id. Attic. l. 7. epiſt. 9.* Senatuſconſulto circumſcriptus, aut ſublatus, aut expulſus. ¶ Comparat. apud *Plin. lib. 1. ep. 16.* Vis orationis circumſcriptior.

Circumſeco, as, a. 1. *tagliare intorno*, περιτέμνω, circumcido. *Colum. l. 7. c. 5.* Ferro quam cautiſſime circumſecare. ¶ *Suet. in Domit. c. 12.* de Judæis loquens, *circumſecare*, pro circumcidere poſuit.

Circumſectus, a, um, *tagliato all' intorno*, circumciſus, *Scribon. Larg. compoſ. 229.* Circumſecta aluta. *Sueton. in Domit. c. 12.* Cum a procuratore inſpiceretur nonagenarius ſenex, an circumſectus eſſet, *circonciſo*.

Circumſecus, adverb. *da ogni parte*. *Apul. l. 5. p. 166.* Qui circumſecus venantur.

Circumſedeo, & circumſideo, des, ſedi, ſeſſum, n. & a. 2. obſideo, circumvenio, *aſſediare, circondare*, περικάθημαι. *Liv. l. 9. c. 2.* Circumſidere oppidum. *Cic. ad Attic. l. 15. ep. 9.* Florentes amicorum turba circumſedet. *Tacit. 4. hiſt. c. 54.* A Dacis Pannonica hiberna circumſideri.

Circumſepio, is, a. 4. *circondare*. περιφράσσω, *Liv. l. 1. c. 49.* Armatis corpus circumſepſit.

Circumſeptus, a, um, circundatus, *aſſediato, attorniato*. *Cic. ſive auctor epiſt. ad Octavian.* Cohortibus armatis circumſeptus ſenatus.

Circumſequens, entis, qui circumſequitur. *Apul. ſub init. l. 3. Metam.* Inter tot millia populi circumſequentis. *Al. aliter leg.*

Circumſero, is, n. 3. *piantare, o ſeminare intorno*, περιφυτεύω. *Plin. l. 21. c. 12.* Geniſtas circumſeri alveariis gratiſſimum.

Circumſeſſio, onis, *aſſediamento*, περικάθισις, obſeſſio. *Cic. 3. Ver. c. 33.* Quid ſi planum facio, te hujus circumſeſſionis tuæ cauſam in alios tranſtuliſſe?

Circumſeſſus, a, um, nom. ex particip. *attorniato, aſſediato*. *Cic. Philip. 12. c. 10.* Circumſeſſus valentiſſimorum hominum viribus. *Id. Catil. 4. c. 2.* Lacrymæ, a quibus me circumſeſſum videtis.

Circumſideo. V. Circumſedeo.

Circumſido, is, n. 3. περικαθίζω, eſt circumſedere, vel circumſidere, *aſſediare*. *Liv. l. 9. c. 21.* Pliſticam circumſidunt.

Circumſigno, as, a. 1. *ſegnar intorno*. *Col. l. de arb. c. 26.* Gemmam duobus digitis quadratis circumſignato.

Circumſilio, is, ire, *ſaltare intorno*. *Catull. carm. 3.* Circumſiliens modo huc, modo illuc. ¶ Tranſlate *Juven. ſat. 10. v. 218.* Circumſilit agmine facto Morborum omne genus.

Circumſiſto, is, a. 3. *ſtare intorno, circondare*, περιΐσταμαι, circumſto, circundo. *Liv. l. 1. c. 28.* Centuriones Metium circumſiſtunt. ¶ Plus eſt quam circumſto, ait *Valla l. 4. c. 49.* Nam circumſtare eſt ſimpliciter ſtare in circuitu, *ſtare all' intorno*: At circumſiſtere eſt aggredi, invadere. *Caeſ. 3. Bel. Gal. c. 15.* Cum ſingulas binæ, aut ternæ naves circumſiſterent. ¶ Paſſive *Id. 7. B. Gal. c. 43.* Ne ab omnibus civitatibus circumſiſteretur. *h. e.* obſideretur.

Circumſitus, a, um, adject. circumjacens. *Ammian. l. 23. c. 26.* Antequam circumſitos populos ad ditionem traherent.

Circumſonans, antis, *riſonante all' intorno*, περιηχῶν, *Liv. 27. 18.* Circumſonans undique clamor. *Vitruv. 5. 8.* Circumſonantes loci, *eccheggianti*.

Circumſono, as, n. 1. *ſonare d' ogn' intorno*, περιηχέω, undique ſono. *Cic. in Offic. l. 3. c. 2.* Conducere arbitror, talibus aures tuas vocibus circumſonare. ¶ Paſſive *Ovid. 5. Triſt. eleg. 3. v. 11.* Circumſonor armis. ¶ Cum accuſativo, vi prepoſitionis. *Virg. 8. Æn. v. 474.* Hinc Rutulus premit, & murum circumſonat armis. *Liv. 3. 28.* Clamor hoſtes circumſonat.

Circumſonus, a, um, adject. qui circa ſonat. *Avien. Phaenom. Arat. v. 108.* Creta ubi fluctu Tunditur inſanis late circumſona Cauris. *Ovid. Metam. 4. 722.* quem turba canum circumſona terret.

Circumſpectatrix, icis, *chi guarda intorno*, faemin. a circumſpector. *Plaut. Aulul. 1. 1. 2.* Circumſpectatrix cum oculis emiſſitiis.

Circumſpecte, *con riguardo*, περιεσκεμμένως. *Quintil. l. 9. c. 2.* Hoc parcius, & circumſpectius faciendum eſt. ¶ *Gel. l. 1. c. 5.* Circumſpecte, compoſiteque indutus. *h. e.* diligenter.

Circumſpectio, f. 3. *conſiderazione*, περίσκεψις. *Cic. 4. Acad. c. 11.* Sin ex circumſpectione aliqua, & accurata conſideratione, &c.

Circumſpecto, as, a. 1. *guardare ſpeſſo intorno*, περισκοπέομαι, freq. a circumſpicio. *Ter. Eun. 3. 5. 54.* Simul alia circumſpecto, *Liv. l. 25. c. 36.* Circumſpectare atque agitare dux cœpit. *Cic. in Piſon. in fi.* Circumſpectans omnia quicquid increpuerit pertimeſcens.

Circumſpectus, us, m. 4. περίσκεψις, actus circumſpiciendi, provida conſideratio, *guardo a l' intorno, circoſpezione*. *Plin. lib. 11. c. 37.* Cervix flexilis ad circumſpectum. *Cic. Philipp. 12. c. 11.* Facilis eſt circumſpectus, unde exeam, quo progrediar. *Ovid. 4. Triſt. el. 6.* Corpore ſed mens eſt ægro magis ægra, malique in circumſpectu ſtat ſine fine ſui.

Circumſpectus, a, um, o. 1. 2. animadverſus, *conſiderato*, περιεσκεμμένος. partic. paſſ. a circumſpicior. *Cic. Fam. l. 1. ep. 9.* Circumſpectis rebus omnibus, rationibuſque ſubductis, ſummam feci, &c. ¶ Eſt etiam idem quod ſpectabilis. *Ammian. l. 14.* Romani populi nomen circumſpectum, & verendum. *Id. lib. 8.* Genere, fama, potentiaque circumſpectus. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui in omnem partem circumſpectat, hoc eſt, qui prudens eſt, & ſagax, περιεσκεμμένος, *circoſpetto, prudente*. *Colum. lib. 1. c. 8.* Illa ſolemnia ſunt omnibus circumſpectis, ut ergaſtuli mancipia cognoſcant. *Sueton. Tiber. cap. 21.* Circumſpectiſſimus, & prudentiſſimus Princeps. ¶ Verba non circumſpecta, *Ovid. 5. Faſt. v. 539.* h. e. inconſiderata.

Circumſpergo, & circumſpargo, is, a. 3. *ſparger d' ogn' intorno*, περιῤῥαίνω. *Col. l. 11. c. 2.* Convenit magis arboribus quaternos modios ſtercoris caprini circumſpergere. *Plin. l. 8. c. 1.* Aqua circumſpergi. *Apic. l. 8. c. 8.* Impenſam talem circumſpargens, piperis ſemunciam &c.

Circumſpicientia, f. 1. *conſiderazione*, περίσκεψις, actus circumſpiciendi. *Gel. l. 14. c. 2.* Multa, & anxia cura, & circumſpicientia indigens.

Circumſpicio, is, exi, ectum, a. 3. *guardare intorno*, ex omni parte aſpicio, περισκοπέω, ex *circum*, & *ſpecio*, verbo antiquo, quod ſignificat aſpicere. *Cic. de nat. Deor.* Oculi altiſſimum locum obtinentes plurima circumſpiciunt. ¶ Tranſlate ſignificat animadvertere, & diligenter videre, ſive conſiderare. *Cic. 4. Acad.* Cum omnia fecerit, diligentiſſimeque circumſpexerit. ¶ *Circumſpicere diem bello*, h. e. exſpectare idoneum tempus belli gerendi, *Salluſt. in orat. Philippi contra Lepid.* ¶ Circumſpicere ſe, eſt gloriari, *pavoneggiarſi, compiacerſi*. *Cic. pro Q. Roſc.* Uſque eo ne te diligis, & magnifice circumſpicis, &c.

Circumſpiraculum, i, n. *Lucret. l. 6. v. 492.* Et quaſi per magni circumſpiracula mundi. h. e. aditus, fauces. Niſi forte legendum eſt diviſim.

Circumſtagno, as, are, *ſtagnare intorno*. *Tertull. de Pudic. cap. 22.* Lacrymæ circumſtagnant.

Circumſtantia, æ, f. *lo ſtare intorno*, περίστασις, actus circumſtandi. *Senec. 2. quaeſt. nat. 7.* Aquæ ſic corpora accipiunt, ut ſemper in contrarium acceptis refluant;

ſtantię hanc noſtri circumſtantiam, Græci autem περίστασιν appellant. *Gel.* 3. 7. Circumſtantia hoſtium. ¶ Item rei qualitas, adjunctum. *circonſtanze*, *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Hoc genus argumentorum ſane dicamus ex circumſtantia, quia περίστασιν, dicere aliter non poſſumus.

Circumſtatio, onis, f. 3. actus circumſtandi, περίστασις, *lo ſtare intorno*. *Gel. l.* 7. *c.* 4. Circumſtatio militum corona appellata.

Circumſtipâtus, a, um, *attorniato*, *Claudian, de IV, Conſul. Honor. v.* 595. & ducibus circumſtipata togatis.

Circumſtipo, as, are, *attorniare*. *Sil. l.* 10. *v.* 453. Magna circumſtipante caterva. *Claudian. in I, Conſul. Stilich.* Pennatique nurum circumſtipantur Amores.

Circumſto, ſtas, ſteti, ſtatum, a. 1. *ſtare intorno*, *circondare*, περιίσταμαι, circumdo, circumſiſto. *Cic. Philip.* 10. *c.* 10. Noctes, & dies omnia nos undique fata circumſtant. V. *Circumſiſto*. ¶ Circumſtare etiam dicuntur, qui officii cauſa circa ſunt. *Suet. in Cæſ. c.* 82. Aſſidentem conſpicati ſpecie officii circumſteterunt.

Circumſtrĕpo, is, a. 3. *fare ſtrepito intorno*, περιηχέω, in circuitu ſtrepitum facio. *Tacit. l.* 11. *Annal. c.* 31. Certatim ceteri circumſtrepunt. Et paſſive *Id. l.* 1. *hiſtor. c.* 44. Legatus clamore ſeditioſorum, ac fugacium circumſtrepitur, *Sever. de vita beata, c.* 11. Tot humanam vitam circumſtrepentibus minis.

Circumſtrepitus, a, um, adject. ſtrepitu impulſus. *Apul. Apol.* Feneſtrę canticis circumſtrepitæ. *Sidon. l.* 7. *ep,* 9. *in conc.* Aures incondito tumultu circumſtrepitæ.

Circumſtrictus, a, um, nom. ex particip. a circumſtringo, *ſtretto all' intorno*. *Tertul. de Pall. c,* 1. Habitus cervicibus circumſtrictus.

Circumſtrĭdens, entis, qui circumſtridet. *Ammian.* 14. 11. Circumſtridentium terror larvarum.

Circumſtringo, is, *ſtringer' all' intorno*. *Tertul. de cor. Mil. c.* 8. Linteo circumſtringi.

Circumſtruo, is, uxi, ctum, a. 3. *edificare intorno*, περιοικοδομέω. *Plin. l.* 11. *c,* 10. His deinde fores quoque latiores circumſtruunt.

Circumſtupeo, es, n. 2. *Sever. in Ætna*, *v.* 333. ubi alii aliter leg.

Circumſudo, as, n. 1. *ſudare intorno*. *Plin.* 14. 1. Vinaceis circumſudantibus.

Circumſurgo, is, exi, ctum, n. 3. *ſorgere all' intorno*, *Tacit. Ann.* 1. *c.* 64. Circumſurgentibus jugis. *Celſ. l.* 7. *c.* 15. In media parte circumſurgente quodam nodo.

Circumſutus, a, um, nom. ex particip. a circumſuo, *cucito all' intorno*, περιρραφείς. *Celſ. l.* 8. *c.* 5. Molli pellicula cincta, & circumſuta intus injicienda ſunt. Adde *Plin. l.* 4. *c.* 16.

Circumtĕgo, a. 3. *coprire intorno*, περικαλύπτω, circumcirca operio. *Lucret. l.* 1. *v.* 1094. Supra circumtegere omnia cælum.

Circumtectus, a, um, adject. *coperto da ogni parte*. *Plaut. Mil.* 2. 2. 80. Herus meus elephanti corio circumtectus. Alii legunt *circumtentus*.

Circumtergeo, es, a. 2. *nettare all' intorno*, *Cato R. R. c.* 76. Panno oleo uncto tangito, & circumtergeto.

Circumtĕro, is, a. 3. *Tibul, l.* 1. *eleg.* 5. *v.* 53. Hunc puer, hunc juvenis turba circumterit arcta. *h. e.* frequenti agmine circumſtans premit, & prope elidit. Ita legit *Broukus*. cum aliis, ex multis MSS. & editis antiquis: alii *circumſtrepit*, alii *circumſtetit*.

Circumtextum, i, n. amictus genus, quod purpuram circum habeat. *Varro de L. L. lib.* 4. *pag.* 32.

Circumtextūra, æ, f. opus textum circa aliquid. *Lucret. lib.* 4. *v.* 648. Extima membrorum circumtextura.

Circumtextus, a, um, nom. ex particip. a circumtexo, *teſſuto da ogni parte*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 649. Et circumtextum croceo velamen acantho.

Circumtinnio, is, ivi, itum, ire, circumſono, de cavis metallis dictum. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 16. Apes perterritas, quo voluerit, perducet, circumtinniendo ære.

Circumtollo, is, a. 3. *levare all' intorno*. *Cel. Aurelian. Acut.* 3. 4. Cepulis circumtollere exteriorem corticem.

Circumtono, as, n. 1. *tuonare intorno*, περιβροντάω. *Horat.* 2. *Ser. Sat.* 3. *v.* 223. Hunc circumtonuit gaudens Bellona cruentis. *h. e.* tonitru veluti perculit, attonitum, ac dementem reddidit. ¶ Proprie *Sil.* 6. 226. feralem ſtrepitu circumtonat aulam Cornea gramineum perſulcans ungula campum.

Circumtonſus, a, um, nom. ex particip. a Circumtondeo, *toſato all' intorno*. *Suet. Aug. c.* 45. Circumtonſa matrona. *Senec. ep.* 115. Circumtonſa oratio.

Circumtorqueo, es, orſi, ortum, ere, *ſtirare intorno*. *Apul. l.* 6. *A. A. ſub fin.* Prenſo loro retrorſum me circumtorquet.

Circumtrăho, a. 3. *ſtraſcinare intorno*. *Dictys Cretens. de B. Trojano, l.* 3. *c.* 15.

Circumtrĕmo, is, n. 3. *tremare intorno*, περιτρέμω. *Lucret. lib.* 1. *v.* 1087. Totum circumtremere æthera ſignis.

Circumtuĕor, eris, itus ſum, circumſpicio, *guardar' intorno*, περιβλέπω. *Apul. circ. princip. l.* 1. *Florid.* Aquila eodem loco pendula circumtuetur.

Circumtumulatus, a, um, *ſepolto all' intorno*. *Petron. in Satyr.* nigro ſqualentia pumice ſaxa Gaudent ferali circumtumulata cupreſſu. Al. *circum comulata*.

Circumvādo, is, a. 3. *aſſalire d'ogn' intorno*, περιέρχομαι. *Liv. l.* 34. *c.* 38. Repente ancepſ terror barbaros circumvaſit.

Circumvăgus, a, um, o. 1. 2. *chi gira intorno*, περιπλανώμενος, *Hor. Epod.* 16. *v.* 41. Nos manet Oceanus circumvagus. *Lucan. ad Piſon. de Sole, v.* 19. Ætherea moles circumvaga flammæ.

Circumvallatus, a, um, adject. obſeſſus, *aſſediato*. *Liv. l.* 3. *c.* 25. Luce prima jam circumvallati ab dictatore erant.

Circumvallo, as, a. 1. *cingere di circonvallazione*, περιχαρακίζω, eſt vallo cingere. *Cæſ.* 7. *B. G. c.* 11. Oppidum biduo circumvallavit. ¶ Sumitur etiam generatim pro obſidere. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 12. Circumvallatum eſſe Pompejum. ¶ Tranſlate *Terent. Adelph.* 3. 2. Tot res repente circumvallant.

Circumvectio, onis, f. 3. *il portare intorno*, περιφόρησις. *Cic. Attic. lib.* 2. *epiſt.* 16. De portorio circumvectionis, *h. e.* pretium, quod ſolvitur publicanis pro mercibus, quæ circumferuntur. ¶ Item circuitus, *circuito*, *giro*. *Cic. de Univerſ. c.* 9. Ut terram Lunæ curſus proxime ambiret, eique ſupra terram proxima Solis circumvectio eſſet.

Circumvecto, as, a. 1. frequentativum a *circumveho*, & fere paſſive uſurpatur, diciturque de iis, qui navi, aut equo circumeunt. *Plaut. Rud.* 4. 2. 27. Mihi navem faciam, oppida circumvectabor. ¶ Tranſlate *Virg.* 3. *Georg. v.* 284. fugit irreparabile tempus, Singula dum capti circumvectamur amore. *h. e.* circa ſingula deſcribendo vagamur.

Circumvectus, a, um, qui navi, aut equo locum aliquem circumiit. *Cæſ.* 3. *B. Civ. cap.* 63. Navibus circumvecti milites in vallum tela jaciebant. *fatto un giro colle navi*. *Liv.* 3. 28. Dictator circumvectus equo. *Plaut. Mil.* 4. 3. 5. In oras ultimas circumvectus.

Circumvĕho, is, a. 3. *portare intorno*. Fere adhibetur paſſive, ea ratione, qua in *Circumvectus* dictum eſt. *Cæſ. B. Galli.* 7. 45. Muliones collibus circumvehi jubet. *girare per i colli*. *Hirt. de B. Alex. c.* 14. Cæſar Pharon claſſe circumvehitur. ¶ Tranſlate *Virg. in Cir v.* 271. fruſtra circumvehor omnia verbis. *h. e.* circa omnia dicendo vagor.

Circumvenio, is, a. 4. *circondare*, κυκλόω, circumdo. *Liv. l.* 1. Ut & hoſtibus circumveniri ſe a tergo ratis terror, ac fuga injiceretur. *Salluſt.* Hominem nobilem, familiarem, & omnibus neceſſitudinibus circumventum. ¶ Aliquando ſignificat decipere, ſeu inſidiis involvere, *ingannare*, tractum a venatoribus, qui feras laqueis, retibus, & canibus circumvenire ſolent. *Cic. l.* 2. *Offic.* Neque tenuiores propter humilitatem circumveniantur. *Salluſt. in Catil.* Se falſis criminibus circumventum. ¶ Circumvenire leges, *Leg.* 123. *ff. de Legat.* eſt aliquid in fraudem legum facere.

Circumventio, onis, f. 3. deceptio, *inganno*. *Leg.* 17. *ff. de Minor.* Allegatio circumventionis adverſarii.

Circumventor, oris, m. 3. qui circumvenit, & decipit, *ingannatore*. *Lamprid. Alexand. c.* 66. Amicos ſanctos, & venerabiles habuit, non circumventores ſui, non irriſores, &c.

Circumventorius, a, um, *ingannevole*, ad circumveniendum aptus. *Auguſtin.* 3. *Confeſſion. c.* 3. Inſidia, & circumventoria obſequia dæmoniorum.

Circumventus, a, um, nom. ex particip. oppreſſus, deceptus, *ingannato*, *defraudato*, *oppreſſo*. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 41. Judicio iniquorum circumventus. *Stat. Theb.* 5. *v.* 165. Qualis cerva circumventa lupis.

Circumverſio, onis, *il voltare intorno*. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Circumverſio manus.

Circumverſo, as, a. 1. freq. a circumverto. *Lucret. l.* 5. *v.* 521. Quærenteſque viam circumverſantur.

Circumverſus, a, um, adject. a circumverto. *Cato R. R. c.* 143. Focum purum circumverſum quotidie habeat. *h. e.* ſcopis mundatum.

Circumverto, is, a. 3. *girar intorno*, περιστρέφω. *Plaut. Perſ.* 3. 3. 37. In curſu rotula circumvertitur. ¶ Circumvertere aliquem argento, eſt dolis ab aliquo argentum auferre. *Id. Pſeud.* 1. 3. 127. Qui me argento circumvertant.

Circumvello, is, a. 3. *ſvellere d'intorno*, περιτίλλω, *Cic.* 3. *de Orat. c.* 39. *ex Poeta*, Circumvellit dictis. Adde *Plin. l.* 17. *c.* 23.

Circumvincio, is, ivi, nctum, ire, *legare all' intorno*, περιδέω. *Plaut. Rud.* 5. 4. *v.* 27. Item ego vos virgis circumvinciam.

Circumvinctus, a, um, adject. *legato all' intorno*. *Avien. Perieg. v.* 331. Circumvincti nervis.

Circumviſo, ſis, a. 3. circumſpicio. *Plaut. Amph.* 5. 1. 58. Angues oculis circumviſere.

Circumundique, *da ogni parte*. *Gel. l.* 13. *c.* 23. Simulacra ſunt ſita circumundique inaurata. *Et l.* 14. *c.* 2. Semper ſe circumundique diſtrahentibus cauſis feſtinantes.

Circumvolatus, a, um, particip. paſſiv. a circumvolo. *Plin. l.* 10. *c.* 32. Halcyonem, nave *aliquando circumvolata*, ſtatim in latebras abeuntem.

Circumvolitabilis, le, adject. circumvolans. *Martian. Capell l.* 6. Circumvolitabilis aer.

Circumvolito, as, a. 1. περιπέτομαι, freq. a circumvolo. *Virg.* 1. *Georg. v.* 377. Aut arguta lacus circumvolitavit hirundo. ¶ Tranſlate eſt crebro viſere, celeriter circumdare. *Colum. in præfat. l.* 1. Mendaciſſimum aucupium circumvolitantis limina potentiorum.

Circumvŏlo, a. 1. *volar' intorno*, περιπέτομαι. *Horat.* 2. *Serm. Sat.* 1. *v.* 58. Mors atris circumvolat alis. *Horat. l.* 1. *od.* 2. *v.* 33. Circumvolare aliquem.

Circumvolvo, a. 3. *volgere intorno*, περιειλέω. *Virg. Æn.* 3. *v.* 284. Interea magnum Sol circumvolvitur annum.

Circumvolūtor, aris, d. 1. περικυλινδέομαι. *Plin. l.* 8. *c.* 17. Feram circumvolutari blandientem, *voltarſi intorno*.

Circumvolūtus, a, um, adject. *avvolto*. *Plin. l.* 10. *c.* 42. Complexu adeo circumvolutæ ſibi, ut una exiſtimari biceps poſſit.

Circus, m. 2. *cerchio*, *circolo*, חוג, Ger. *cerckel*, Gal. *cercle*, Hiſ. *circulo*, κύκλος, κίρκος, omnis in gyrum ambitus, a *circueo*, vel a κίρκος, ſeu κρίκος, orbis, *Cic. in Arateis v.* 240. *de circulo lacteo*, Vidiſti magnum candentem ſerpere circum. V. *Circulus*. ¶ Circus item locus erat muris ſeptus, in quo equi, pugileſque exercebantur, ſic dictus, quia orbicularis erat, longior tamen, quam latior, ideſt, figura eliptica. Factus a Tarquinio Priſco inter Palatinum, & Aventinum. *Liv. l.* 1. *c.* 35. *Varro l.* 4. *de L. L. c.* 32. Item Circus maximus dictus, quod circum ſpectaculis ædificatus, ubi ludi fiunt, & quod ibi circum metas fertur pompa, & equi currunt. Hactenus *Varro*. ¶ Plures erant Romæ Circi, quorum qui Maximus dicebatur, Apollinaris etiam dictus eſt, quod eſſet Soli ſacer; alter Circus Flaminius appellatus, illo minor; alius Circus Domitius, Vaticanus, &c. Novem poſtremis temporibus enumerat *P. Victor*. V. *Roſin. Antiq. Rom. l.* 5. *c.* 4. *Panvin. de ludis Circenſib.* ¶ Cum Circus abſolute dicitur, Maximum intellige, qui magna ſemper populi frequentia celebrabatur, cum eo convenire ſolerent, extra ludorum tempora, ludicrarum artium profeſſores, Circitores, Phyſiognomi, ſomniorum Conjectores, &c. Quo ſpectat illud *Horat. l.* 1. *Sat.* 6. *v.* 113. Fallacem Circum, veſpertinumque pererro Sæpe forum. *Sueton. Aug. c.* 74. Acroamata, & hiſtriones, aut etiam triviales ex Circo ludos interponebat. ¶ Ad Circum etiam proſtibula fuiſſe, teſtatur *Juv. Sat.* 3. *v.* 65. ¶ Circus etiam dicitur palus humi defixus, circa quem milites ludentes circumeunt. *Varr. l.* 4. *de L. L.* Itaque dicunt in Cornicularia milites ad vectim, quem circumeunt ludendo: Quid ceſſamus ludos facere? circus noſter ecce adeſt. Eſt autem Cornicularia nomen Plautinæ comœdiæ, Quamquam *Lambinus*, *Gruter. Caſaub.* eo loco Varronis ad Circenſes ludos alluſum putant. ¶ Denique Circus nomen eſt avis, ex accipitrum genere, ita dictus, quod volando in gyrum ſe vertat, maxime cum aliis avibus inſidiatur. *Plin. l.* 10. *c.* 8.

Ciris, f. 3. avis, alio nomine alauda, & galerita. Sed *Voſſius* dicit, non alaudam eſſe, ſed quam *egrettam*, ſive *egrettam* Galli vocant. V. Eres. *Ovid. Met.* 8. *v.* 150. in avem mutata vocatur Ciris, & a tonſo nomen eſt adepta capillo, *h. e.* a κείρω, tondeo. Scribitur & *Cirrhis*.

Cirnĕa, f. 1. vas vinarium, a κιρνάω, miſceo, quia vinum veteres aquæ miſcere ſolebant. *Plaut. Amph.* 1. 1. 273. Cadus erat vini, inde implevi cirneam. Ita legit *Non.* Al. *Hirneam*, vel *Irneam*.

Cirratus, a, um, adject. a cirrus, *creſpo*, *riccio*. Cirrati præcipue dicuntur pueri poſt annum ſeptimum. *Perſ. Sat.* 1. *v.* 29. *de iis, qui ſcholam frequentant*. Ten' cirratorum centum dictata fuiſſe, Pro nihilo pendes? ¶ Cirratæ veſtes dicuntur, quæ villoſæ ſunt. *Capitolin. in Pertin. c.* 8. Cirratas militares, purpureaſque chlamydes. V. ibi *Salmaſ.*

Cirrha, æ, f. 1. Cyrrha, *Aſpromiti*, Κίῤῥα, urbs Græciæ in Phocide, ad Parnaſſi montis radices, maritima, ad ſinum Criſſæum, al. in ora ſinus Corinthiaci, qui etiam ab ea dictus eſt ſinus Cirrhæus, nunc *Golfo di Lepanto*, Delphorum navale.

Cirrhæus, a, um, adject. a Cirrha, ut Cirrhæa antra, *h. e.* locus Oraculi Delphici, *Sil. l.* 3. 2. 9. Cirrhæa templa, *Senec. Hercul. Oet. v.* 92. Nam prope Cirrham fuit Oraculum Delphicum, templum Apollinis, & Muſarum regio.

Cirrus, i, m. *riccio*, *chioma creſpa*, [illegible], Ger. *haar locken*, Gal. *cheveux friſes*, *touffe de cheveux*, Hiſ. *guedeja de cabellos*, βόστρυχος, capillus criſpus, ſeu contortus, uſurpatur fere in plurali num. Itaque cirri dicebantur puerorum capilli poſt primam tonſuram, a κείρω, tondeo: nam antea proprie coma dicta. *Iſid. l.* 11. *Orig. c.* 1. Pueris enim uſque ad annum ſeptimum coma non tondebatur; quo tempore ſemel tonſi, capilliſque Apollini ſacratis, comam nutriebant uſque ad pubertatem. Rurſus detonſo capite, ſi proliziorem comam nutrirent, Cæſaries dicebatur. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 196. Itaque Ambraciæ primum capillum puerilem demptum, item cirros ad Apollinem ponere ſolent. *Primum capillum* vocat, qui ab infantia ad annum ſeptimum eſt; *cirros*, qui poſt ad ephebiam uſque, cum denuo ſecatur. ¶ Differt cirrus a cincinno, quod cincinni arte, & calamiſtro criſpantur. V. *Salmaſ. de Coma*, & *Caſaſ. p.* 339. ¶ Cirri etiam dicuntur criſtatæ pennæ in capite pici, & alaudæ. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Fulicarum generi dedit cirros; pico quoque, &c. ¶ Item Oſtreorum capillamenta. *Martial. l.* 7. *epigr.* 19. Et oſtreorum rapere lividos cirros. ¶ Item in veſtibus, ut fimbriæ, villi. *Phædrus l.* 2. *fab.* 5. Cui tunica ab humeris erat deſtricta, cirris dependentibus. Vide *Ferrar. de re veſtiar. p.* 2. *l.* 1. *c.* 19.

Cirſion, ii, n. κίρσιον, cauliculus eſt tener duum cubitorum, triangulo ſimilis, foliis ſpinoſis circumdatus. Spinæ molles ſunt, folia bovis linguæ ſimilia, minora, ſubcandida, & in cacumine capitula purpurea, quæ ſolvuntur in lanugines. *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Cis, & citra, *di qua*, *oo*, Ger. *hie diſſeit*, Gal. *deca*, Hiſp. *aquende*, ἐντός, ἐπὶ τάδε, ab hac parte, prep. quæ accuſ. regunt, quibus opponuntur *ultra*, & *trans*, ab alia parte. *Cic. in Epiſt.* Diœceſes, quæ cis Taurum ſunt. ¶ Cis fere præponitur nominibus propriis fluminum, & montium, ut *cis Padum*: citra reliquis, ut *citra forum*. *Plaut.* tamen *Moſtell.* 1. 1. 16. Cis paucas tempeſtates, dixit: & *Trucul.* 2. 3. 27. Cis paucos dies; *h. e.* intra parvum tempus, propediem, *in breve*.

Ciſalpinus, a, um, qui cis Alpes eſt, *chi è di qua dall' Alpi*, ut Galli Ciſalpini, & Gallia Ciſalpina. *Cic. pro leg. Manil. c.* 12.

Ciſapenninus, a, um, qui cis Apenninum eſt, ut Ciſapennina Italia, apud *Caton. & Sempron. in Antiquitatib.* teſte *Budæo*.

Ciſiarius, ii, m. *carrettiere*, *cocchiere*, qui ciſium regit, carrucarius. *Ulpian. l.* 13. *ff.*

13. *ff. loc. & conduct.* Quæritur, ſi ciſiarius, dum cæteros tranſire contendit, ciſium evertit, & ſervum quaſſavit, vel occidit.

Ciſſbilites, muſti genus in Galatia naſcens, *Plin. l. 9. c. 24.*

Ciſium, n. 2. *ſedia a due ruote*, δίτροχον, genus vehiculi duas habens rotas, quaſi cæſium a cædo, quia duæ rotæ reciſæ eſſent. *Cic. pro Sex. Roſc. c. 7.* Hic decem horis nocturnis ſex, & quinquaginta millia paſſuum ciſiis pervolavit.

Ciſmăre, h. e. citra mare, *di qua dal mare*, tanquam unam compoſitam vocem efferr *Diomed. l. 2. pag. 431. Putſch.*

Ciſmontānus, a, um, adject. qui cis montes habitat. Hinc Auſinates ciſmontani dicuntur a *Plin. l. 3. c. 12.* ubi nunc *Oſena*, quoniam ultra eos editiſſima Veſtinorum juga attolluntur.

Ciſōrium, ii, n. acies, mucro, quo cædimus. *Veget. 2. de re Veterin. c. 22.*

Ciſpello, a. 3. verb. antiq. eſt in citeriorem partem pellere, abigere. *Plaut. Amph. 1. 4. 17.* Inde optime ciſpellam virum.

Ciſpius, m. 2. mons in urbe Roma, Exquilina in regione, de nomine Ciſpii hominis. *Varro l. 1. de L. L. Feſt.*

Ciſrhenānus, a, um, *chi è di qua del Reno*. *Caſ. l. 6. B. G. c. 2.*

Ciſſanthĕmus, m. 2. herba, al. Divæ Mariæ ſigillum. *Plin. l. 15. c. 9.*

Ciſſēïs, idis, f. Hecuba filia Ciſſei, uxor Priami. *Virg. 7. Æn. 320.* ¶ Fuit autem Ciſſeus, Κισσεὺς, rex Thraciæ. *Serv. ad Virg. loc. cit.*

Ciſſĭbium, vel Ciſſymbium, poculum ex hedera, vel hedera circumdatum, a κισσὸς, hedera. V. *Macrob. l. 5. Saturn. c. 21.*

Ciſſītis, is, f. κισσῖτις, gemma ad ſimilitudinem folii hederæ candicans. *Plin. l. 37. c. 10. & 11.*

Ciſſus, m. 2. κισσὸς, hedera a κίω, eo, vel a κίω, ſcindo. ¶ Orthociſſus, genus hederæ, quod ſolum ſine adminiculo ſubſiſtit. *Plin. l. 16. c. 34.*

Ciſſymbium, V. Ciſſibium.

Ciſta, æ, f. *caſſa*, *caſſetta*, *ceſta*, סל, Germ. *korb*, Gal. *corbeille*, Hiſp. *ceſta*, κίστη, κιβωτὸς, genus vaſis viminei. *Colum. l. 12. c. 54.* In quadratam ciſtam vimineam, quæ craſſis viminibus contexta ſit, componito. ¶ Item arca lignea, in qua pecuniæ, libri, & alia uſui neceſſaria reponuntur. *Horat. l. 1. epiſt. 17. v. 54.* Aut ciſtam effractam, aut ſubducta viatica plorat. *Juven. Sat. 3. v. 206.* Namque vetus Græcos ſervabat ciſta libellos. ¶ Erat etiam ciſta ſacris arcanis ferendis accommodata. *Tibul. l. 1. eleg. 8.* Et levis occultis conſcia ciſta ſacris.

Ciſtella, f. 1. *caſſetta*, *ceſtella*, dim. a ciſtula, quod eſt dimin. ciſtæ. *Ter. Eun. 4. 6. 15.* Ciſtellam domo efferr. ¶ Fuit ſpeciatim genus vaſis, quo tabellæ diſtribuebantur, & colligebantur in ſuffragiis de Legibus, de Judiciis, de Magiſtratibus. *Author ad Heren. l. 1. c. 12.* Ille nihilominus ciſtellam detulit.

Ciſtellaria, nomen Comœdiæ Plautinæ, Ciſtellaria fabula. Quare uti poſſis adjectivo Ciſtellarius, a, um. In ea fabula ſolutio oritur ex ciſtella cum crepundiis reperta, & agnita: unde nomen.

Ciſtellātrix, cis, f. 3. ancilla, quæ caniſtrum fert heræ. *Plaut. Trin. 2. 1. 23.* Ducitur familia tota, cantrices, ciſtellatrices.

Ciſtellŭla, f. 1. dimin. a ciſtella. *Plaut. Rud. 2. 3. 60.* Ubinam ea fuit ciſtellula?

Ciſteria, V. Caſteria.

Ciſterna, f. 1. *ciſterna*, בור, Ger. *ein ciſtern*, Gall. *citerne*, Hiſp. *ciſterna*, ἡ ὑπόγειος δεξαμενὴ, locus, in quo colligitur pluvia per euripos, & canaliculos ſub ſtillicidio poſitos ad imbres ſuſcipiendos, a *ciſta*, vel quaſi *cis terrena*, quia eſt aquæ infra terram receptaculum. *Ulpian. l. 1. ff. de fonte*, Ciſterna aquam vivam non habet. ¶ De ciſternarum conficiendarum ratione vide *Plin. l. 36. c. 23.* & *Pallad. de R. R. lib. 1. tit. 17.*

Ciſternīnus, o. 1. 2. quod ad ciſternam ſpectat. *Colum. l. 12. c. 43.* In aqua fontana, vel ciſternina.

Ciſtĭbĕris, is, m. 3. qui cis Tiberim eſt, *chi è di qua dal Tevere*. *Pompon. lib. 2. § 3. Digeſtor.* Magiſtratus, quos Ciſtiberes diximus. Al. aliter leg.

Ciſtĭfer, o. 1. 2. qui fert ciſtam. *Martial. l. 5. epig. 17.* Nupſiſti, Gellia, ciſtifero. Ubi intelligitur ſacrificulus quidam, qui ſacra arcana Cereris, vel Bacchi in ciſta gerebat. Al. *ciſtigero*.

Ciſthus, al. ciſtus, f. 2. *roſagine*, *roſa canina*, κίσθος, κιστὸς, frutex, quem & cittaron vocant, ſeu ciſſaron, major thymo, foliis ocymi. Ejus duo ſunt genera floris colore diſtincta; maſculus florem habet roſaceum, fœmina album. *Plin. l. 24. c. 10.*

Ciſtophŏrus, i, m. 2. genus nummi Aſiani, qui ita dictus, quod in eo Ciſtifer ſculptus eſſet. *Cic. pro dom. c. 20.* In Aſia ciſtophorum flagitare. V. *Turneb. l. 3. adv. c. 5. & 21. Alex. ab Alex. l. 4. c. 15.*

Ciſtŭla, æ, f. 1. *ceſtella*, dimin. a ciſta, κιστίον. *Plaut. Amph. 1. 1. 264.* Patera in ciſtula obſignata eſt ſigno Amphitruonis.

Citātim, adverb. *velocemente*, ταχέως, celeriter. *Hirt. de bel. Afric. c. 30.* Ipſe cum expedita copia in eum locum citatim contendit. *Quintil. l. 1. c. 1.* Nomina quædam, & verſus affectatæ difficultatis quam citatiſſime volvant. *Id. l. 11. c. 3.* Ancillę citatius moventur. *Hirt. de B. Afric. c. 80.* In eum locum citatim contendit.

Citatōrium, ii, n. omnis vocatio in judicium quacumque de cauſa. *In Cod. l. 12. tit. 22. leg. 2.*

Citātus, a, um, *moſſo*, *commoſſo*, vehementer motus, permotus, κινηθεὶς. *Stat. 6. Theb. v. 771.* interdum nutu, capitiſque citati Integer obſequio. *Claudian. in II. conſul. Stilich. v. 335. de leonib.* ventoque citatis Terrificant Atlanta jubis. *Plin. l. 7. c. 15.* Alvus citatior. *h. e.* fluxior, ſolutior. *Senec in Med. v. 852.* Vultus ira citatus. *h. e.* permotus, turbatus. ¶ Item in jus, vel ad judicium vocatus, *citato*, κληθεὶς. *Cic. pro Dom. c. 18.* Qui neque adeſſe ſit juſſus, neque citatus, neque accuſatus. *Id. 3. Verr. c. 7.* Quo die primum judices citati in hunc reum conſediſtis. ¶ Item ad curſum incitatus, celer, *veloce*, ἐξορμηθεὶς, ταχὺς. *Caſ. l. 3. B. Gall. c. 10.* Rhenus per fines Trevirorum citatus fertur. *Id. l. 3. B. Civ. c. 96.* Equo citato Lariſſam contendit. *Liv. l. 28. c. 14. ad fin.* Citato gradu in hoſtem ducebant. *Sil. l. 4. v. 6.* volucrique citatior euro. *Juvenal. ſat. 1. v. 60.* dum pervolat axe citato Flaminiam. *Liv. l. 27. c. 50.* Citatiore, quam venerat, agmine ad ſtativa ſua pervenit. *Id. l. 22. c. 6. ad fin.* Quam citatiſſimo poterant agmine ſe ſe abripuerunt.

Citer, *poſto di qua*, citerior. *Cato* apud *Priſcian. lib. 3.* Citer ager alligatus ad ſacra erit.

Citeria, f. 1. effigies quædam arguta, & loquax, ridiculi gratia, quæ in pompa vehi Romæ ſolebat, quaſi pica loquax, ex κίττα, pica, & ἐρεῖν, dicere. *Cat. in M. Cacil.* Quid ego cum illo differtem amplius, quem ego denique credo in pompa vectitatum iri in ludis pro citeria? *Feſtus*.

Citerior, & us, o. 3. *citeriore*, *di qua*, ἐνδότερος, comp. a *citra*, vel a *citer*, vocabulo obſoleto. *Cic. Att. l. 12.* Sextum Pompejum fugiſſe in Hiſpaniam citeriorem, *h. e.* in provinciam Tarraconenſem. *Val. l. 8. c. 7.* Citerioris ætatis metas Chryſippi vivacitas flexit; hoc eſt, ad ulteriorem ætatem pervenit. ¶ Humana, & citeriora conſiderare, apud *Cic. Tuſc. 5.* eſt, conſiderare terreſtria, & nobis viciniora.

Cithæron, onis, m. 3. *Citerone*, *Monte di Stives*, Mons Græciæ, in Bœotia, Parnaſo finitimus, Baccho, & Muſis ſacer, inter Pindum & Hymettum. ¶ Nomen habet a cithara Orphei, qui canere ſæpe in iſto monte ſolebat. *Lactant. l. 1. c. penult.* ¶ Monti huic peculiariter divinum quid, vel fatidicum tribuebatur. Vide *Barth. ad Stat. l. 2.* ¶ *Serv. ad Virg. Æn. 7. v. 641.* Cithæron putat alterum jugum Parnaſi bicipitis: ſed fallitur, cum Parnaſus in Phocide ſit. ¶ Scribitur & ſine diphthongo, penult. correpta. *Auſon. in Gripho. v. 32.* Sed Citheron toties ternas ex ære ſacravit.

Cithăra, f. 1. *cetera*, כנור, Ger. *eine harffe*, Gal. *harpe*, Hiſp. *harpa*, κιθάρα, inſtrumentum muſicum. Nomen eſt generale, cujus ſpecies facit *Iſid. l. 3. Orig. c. 21.* pſalteria, lyras, barbita, & alia quadrata forma, necnon triagonalia. Alii volunt, idem eſſe ac lyram. Cæterum Poetæ ſolent hæc vocabula confundere. *Horat. l. 1. od. 24.* Melpomene, cui liquidam pater vocem cum cithara dedit.

Citharista, æ, m. 1. *chi ſuona la cetra*, Ger. *ein harffe ſchlager*, Gal. *joueur de harpe*, Hiſp. *tanedor de harpa*, κιθαριστὴς, qui citharam pulſat ſine voce. *Cic. 3. Verr.* Aſpendium citharistam ſuſtulit. Adde *Phil. 5. c. 6.*

Citharistria, æ, f. 1. quæ citharam pulſat, fidicina, *ſonatrice di cetra*. *Ter. Phorm. 1. 2. 31.* Nactus eſt puellulam citharistriam.

Citharizo, as, n. 1. *ſuonare di cetra*, κιθαρίζω, citharam pulſo. *Nepos in Epaminonda, c. 2.* Nam & citharizare, & cantare ad chordarum ſonum doctus eſt a Dionyſio.

Citharœda, æ, f. 1. citharistria. *Vet. Inſcript.* apud *Grut. p. 654. n. 2.* Claudiæ Citharœdæ conjugi optimæ, &c.

Citharœdĭcus, a, um, o. 1. 2. κιθαρῳδικὸς, quod ad citharœdum ſpectat, ut ars citharœdica, apud *Suet. in Ner. c. 40.* Quo majore venia meditaretur citharœdicam artem.

Citharœdus, m. 2. *chi ſuona di cetra*, κιθαρῳδὸς, qui citharam pulſat. *Cic. pro Mur. c. 13.* Aulœdus ſit, qui citharœdus eſſe non poſſit.

Citiæus, a, um, Citienſis. *Cic. l. 4. de Fin. c. 20.* ubi al. leg. *Citieus*, *atis* eod. ſenſu. ¶ Scribitur & *Citieus*. *Plin. l. 31. c. 7. circa med.* Sal quem Citieum appellavimus.

Citĭme, adverb. proxime nobis, *vicinſſimo a noi*. *Priſcian. lib. 15. pag. 1016. Putſch.* Citra, citerius, citime: citerior, citimus.

Citĭmus, olim citumus, o. 1. 2. ἐγγύτατος, ſuperlat. a cis, vel citra, vel potius ab antiquo nomine *citer*, ſignificat eum, qui ultimus eſt, & nobis vicinus, *ultimo*, *e piu vicino*. *Cic. Somn. Scip. c. 3. de Luna*, Ex quibus ea erat minima, quæ ultima cœlo, citima terris, luce lucebat aliena.

Citĭpes, edis, idem quod celeripes, *chi è veloce di piede*, ὠκύπους. Adjective eſt apud *Diomed. Grammat. l. 3.* Citipes curſus.

Cĭto, adverb. celeriter, ſtatim, *ſubito*, *toſto*, *preſto*, מהר, Ger. *alsbalde*, Gall. *vitemente*, Hiſp. *preſto*, ταχέως. *Cic. 9. Fam.* Quid potiſſimum ſcribam? Cito me ad te eſſe venturum. *Virg. Æn. 1.* Citius dicto æquora placat. *in meno, ch'io non lo dico*. *Caſ. B. Gall. 5. 33.* Citiſſime ſe recipere. ¶ *Cic. de clar. Orat.* Non tam cito Rhetorem dixiſſes, quam πρότερον, h. e. non potius. *Id. ibid.* Neque verbis aptiorem cito alium dixerim, neque &c. ¶ *Sat cito, ſi ſat bene*, ſcitum *Catonis* proverbium apud *Hieronym. ep. 34. c. 4.*

Cĭto, as, avi, atum, are, *citare*, *chiamare*, קרא, Ger. *laden*, *beruffen*, Gal. *citer*, *adjourner*, Hiſp. *citar*, *emplazar*, κλητεύω, freq. a cieo, & modo eſt judiciale verbum, pro in jus vocare, jubere adeſſe, & diem alicui dicere, modo extra forum, pro ſidem, auctoritatemque alicujus obteſtari, allegare, laudare. *Cic. Verr. 4.* Citat reum, non reſpondet. *Id. de Nat. Deor. l. 1.* Cum tanquam Senatum Philoſophorum citares. ¶ Item ſimpliciter vocare. *Ovid. epiſt. Did. ad Æneam, v. 102.* Hinc ego me ſenſi noto quater ore citari. *Nepos in præfat.* Victorem Olympiæ citari. *h. e.* proclamari, nominari. ¶ Citare libros Magiſtratuum. *Liv. l. 4.* Citare auctores, *Id. ibid.* ¶ Item incitare, ut citare equum. *Caſ. B. C. l. 3. c. 96.* Pompejus equo citato Lariſſam contendit. ¶ Item crebro movere, commovere. *Colum. l. 6.* Ne immaturis herbis citetur alvus. Sic citare urinam, apud *Celſ. l. 2. c. 19.* Et *l. 4. c. 6.* citare humorem illuc. ¶ Interdum ſignificat canere. *Horat. l. 1. Sat. 3. v. 6.* Si collibuiſſet, ab ovo uſque ad mala citaret. Sic citare pæanem, *Cic. de Orat.* ¶ Regit varios caſus, ut citare teſtem in re aliqua. *Cic. pro Quint.* in rem aliquam, *Id. in Verr. 4. 59.* alicujus rei, *Livius*.

Citra, *di qua*, ἐντὸς, ab hac parte, præp. quæ accuſ. regit, a cis. *Cic. 1. Phil.* Ut exercitum citra flumen Rubiconem educeret. ¶ Quandoque pro ſine ponitur, ἄνευ, ut Citra faſtidium, citra ſcientiam. *Suet. in Caſ.* Alii citra Senatus, Populique authoritatem. *Celſ. l. 1. c. 2.* Laſſitudo citra fatigationem ſit. ¶ Pro ante, vel extra, *Colum. 2. 8.* Citra calendas Octob. *Sueton. Aug. c. 43.* Solebat etiam citra ſpectaculorum dies, ſi quando quid inuſitatum advectum eſſet, id extra ordinem publicare. ¶ Sumitur & adverbialiter. *Liv. l. 10. c. 25.* Paucis citra millibus lignatores occurrunt. ¶ *Citra quam*, propius quam. *Plin. 2. 13.* Citra quam proxime fuerit. Item minus, quam. *Ovid. 1. de Pont. 7. 55.* Culta quidem, fateor, citra quam debuit, illa.

Citrāgo, vel Citreāgo, inis, f. 3. herba apibus grata, citreum malum redolens, *Pallad. April. tit. 8.*

Citrātus, a, um, ut *liber citratus* apud *Plin. l. 13. c. 13.* Alii tamen leg. *cedratus*. ¶ Eſt etiam citra poſitus apud Goeſium de Limitib. p. 298. Sed quicunque ſit auctor, certe parum idoneus.

Citrētum, i, n. 2. locus citris conſitus. *Pallad. l. 3. c. 24.* Citreta tegumentis defenduntur a frigore.

Citrĕus, a, um, adject. ex citro, ut citrea mala, *Plin. l. 15. c. 28.* Menſa citrea, *Cic. 6. Verr. c. 17.*

Citrīnus, a, um, idem quod citreus, ut citrinus color, ubi tamen ab aliis reponitur *cerinus*.

Citro, averb. idem quod citra, *di qua*: & ſemper cum *ultro* jungitur: hinc ultro citroque, *di qua, e di là*. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 22.* Homines curſare ultro, & citro non deſtiterunt. Et *in Somn. Scip. c. 1.* Multis verbis ultro, citroque habitis, *ſcambievolmente, da ambedue le parti*.

Citrōſus, a, um, adject. *Feſt.* Citroſa veſtis appellata a ſimilitudine citri. Ubi *Scaliger*: Feſtus vult ita dictam, quod ſit undatim criſpa: At *Macrobius 3. Saturn. c. 13.* quod poma citri veſtibus infererentur ad odorem concipiendum.

Citrum, i, n. 2. citri arboris lignum. *Martial. l. 10. epig. 98.* Et citrum vetus, Indicoſque dentes. Adde *Plin. l. 16. c. 43.*

Citrus, f. 2. vel citrea malus, *cedro*, Ger. *citronbaum*, Gal. *citronier*, Hiſp. *cidro*, κίτριον, ſpecies arboris diverſa a cedro. Duplex eſt, una infrugifera, ſylveſtri cypreſſo ſimilis caudice, foliis, odore, quæ a quibuſdam etiam *thya* appellatur. Naſcitur in Mauritania apud Atlantem M. Non multum creſcit. Olim in Italiam advehebatur, ex qua menſæ fierent, quæ citreæ dictæ ſunt, & in maximo pretio fuere. Altera eſt toto anno pomifera, folia habens lauri, fructum aureo colore, odore gratiſſimo, quæ etiam malus Aſſyria, Medica, Perſica appellatur, cujus fructus citreum malum dicitur. Naſcitur in Media, Aſſyria, Perſide, Italia, &c. Triplex eſt, alia profert poma aurantia, alia citrea, alia limones. ¶ Pomo citreo veteres non veſcebantur, ſed uſi ad odorem. Præterea in veſtibus condiebatur, quia & gratiſſimum odorem iis conciliat, & eas a tineis ſervat. Vim etiam habet adverſus venena. *Plin. l. 13. c. 16.*

Cittienſis, ſe, &

Cittieus, i, Κιττιεὺς, ad Citium pertinens. *Cic. 5. Tuſcul. 11.* Zeno Cittieus. *Gell. 17. 1.* Zeno Cittienſis.

Cittium, n. 2. Citium, Cytium, Cythium, Cetium, *Chite*, olim urbs, nunc pagus Cypri, in ora Auſtrali, inter Amathuntem, & Tronos.

Citŭle, adverb. diminut. a cito. *Apul. l. 10. A. A.* Gradus citule referens, e conſpectu faceſſit. Al. leg. *ſcitule*.

Cĭtus, a, um, o. 1. 2. *veloce*, מהיר, Ger. *ſchnell*, Gal. *vite*, Hiſp. *preſto*, *y ligero*. ταχὺς, velox. *Cic. de Orat. 3. 57.* Vox cita, tarda, acuta, gravis. ¶ Comparat. eſt *citior*, ſuperlat. *citiſſimus*. *Plaut.* apud *Feſtum*. Nullam ego rem citiorem apud homines eſſe, quam famam reor. *Quintil. l. 6. c. 4.* Ex inſidiis citiſſimo facto ſimillimum. ¶ Item citatus, motus, permotus. *Celſ. 2. 3.* Cita alvus. *ventre rilaſſato*. Naves citæ remis, & velis habiles, *Tacit. Ann. 2. c. 6.*

Civĭcus, a, um, o. 1. 2. *cittadineſco*, civilis, ut Civica corona, quam civis civi, a quo ſervatus fuiſſet in prælio, teſtem vitæ dare ſolebat, ex fronde querna, quoniam cibus olim e querca capi conſueverat. *Cic. pro Planc.* Id etiam gregarii milites faciunt inviti, ut coronam dent civicam, & ſe ab aliquo ſervatos eſſe fateantur. Sic civica jura, *Horat. l. 1. ep. 3. v. 23.* Civica bella, h. e. civilia, inteſtina, *Ovid. l. 1. de Ponto, el. 2. v. 126.*

Cīvīlis, o. 3. *civile*, πολιτικὸς, Ger. *burgerlich*, Gal. *civil*, Hiſp. *civil*, quod eſt civium, vel quod ad cives pertinet. *Cic. pro Font.* Inimicior Fimbriæ Scaurus ex civilibus ſtudiis, atque obtrectatione domeſtica. Sic civilia arma, civile bellum, apud *Cic. l. 7. ad Att.* & *Claudian.* Civilis ſermo, h. e. vernaculus, *Sueton.* Civile jus, *Cic. de Orat. Horat. l. 1. Sat. 9.* ¶ Significat etiam humanum, popularem. *Sueton. in Tiber. c. 26.* Civilem ſe admodum inter initia, ac paulo mi-

nus quam privatum egit. *Ovid. 4. Triſt. eleg. 4. v. 13.* Ipſe pater patriæ; quid enim civilius illo? *più popolare.* ¶ Item pro politico, ut vir civilis, *uomo di ſtato*, *Quintil. proœm. l. 1.* Sic curæ civiles, *negozj di ſtato*, *Horat. l. 3. od. 8.* ¶ Item pro civico, ut quercus civilis, apud *Virg. 6. Æn.* h. e. corona civica, de qua V. ſuo loco. ¶ Opponitur naturali. *Plin. l. 2. c. 77.* Civilis dies, h. e. qui legibus conſtitutus eſt. ¶ Superlat. *civiliſſimus* legitur apud *Eutrop. l. 8. c. 1.*

Civilĭtas, atis, f. *arte di governare la repubblica*, πολιτική, ars, ſeu prudentia tuendæ, ac conſervandæ civilis ſocietatis. Ita hac voce utitur *Quintil. l. 2. c. 15.* Quam enim πολιτικὴν appellat *Plato in Gorgia*, ipſe *civilitatem* vertit. ¶ Dicitur etiam civilitas ea virtus, quæ ad actus, & vitam publicam pertinet, & in gravitate quadam, & modeſtia conſtituta eſt. Hanc *Suetonius* Auguſto tribuit *in ejus vita c. 51.* & cum clementia conjungit. *Id. in Claud. c. 35.* Primis imperii diebus quamquam jactator civilitatis, neque convivia inire auſus eſt, &c.

Civilĭter, *civilmente*, *da cittadino*, πολιτικῶς, ex jure civili. *Cic. 1. Offic.* Cum civiliter contendimus, aliter, ſi eſt inimicus, aliter, ſi competitor. ¶ Tam late patet, quam civilis, & civilitas. *Liv. l. 38. c. 56.* Magis pie, quam civiliter. h. e. quam decet civem. *Senec. l. 4. Excerp. in præf.* Non civiliter tantum, ſed etiam familiariter. *Plin. Paneg. c. 29.* habet *civilius*, & *Eutrop. lib. 7. c. 5. civiliſſime.*

Civis, hujus civis, com. 3. popularis, *cittadino*, בן עיר, Ger. *burger*, Gall. *citoyen*, Hiſp. *ciudadano*, πολίτης, urbis incola. *Cic. in Catil.* Ut te metuunt omnes cives tui. *Idem pro Balbo, c. 24.* Civis Romana. ¶ In ablat. habet *cive*, & *civi*. *Ovid. 3. Faſt. v. 282.* Et cum cive pudet conſeruiſſe manus. *Plaut. Perſ. 4. 3. 6.* Atticam civitatem auxi civi femina.

Civĭtas, f. 3. *cittadinanza*, πόλις, civium multitudo unum in locum congregata, quæ eodem jure vivit. *Cic. de Somn. Scip.* Nihil eſt illi principi Deo acceptius, quam concilia, cœtuſque hominum jure ſociati, quæ civitates appellantur. ¶ Civitas, & urbs in hoc differunt, quod urbs proprie mœnia, & ædificia ſignificat, civitas populum, qui habitat intra mœnia, & ſuburbiis. *Cic. 4. Acad. 45.* Ego tibi Prætor eſſe non videor, quia ſapiens non ſum, nec hæc urbs, nec in ea civitas. Sed hæc nomina aliquando confunduntur. Nam *Valer. Flac.* apud *Gel. l. 18. c. 7.* ſcribit, Civitatem etiam pro loco, & pro oppido dici: & *Aurel. Victor. de Vir. illuſtr. c. 1.* Ipſi (Romulus, & Remus) paſtoribus adunatis civitatem condiderunt, quam Romulus Romam vocavit. Et *Tertul. l. 2. adverſ. Marc. c. 20.* Pro civitatibus ædificatis. Contra vero *Virg. Æn. 2.* Urbem ſomno, vinoque ſepultam, dixit, & *Juven. Sat. 11. v. 197.* Mœſtam, attonitamque videres Hanc urbem. ¶ *Iſidorus* ſcribit *l. 15. Orig. c. 2.* ſolas urbes ab indigenis conditas civitates appellari poſſe. ¶ Neque vero ſolum incolarum ſocietas uno oppido, aut urbe collecta civitas dicitur, verum & genus, ſeu natio integra, quæ iiſdem legibus vivunt, & unum Reip. corpus efficiunt. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 12.* Omnis civitas Helvetia in quatuor pagos diviſa eſt. *Idem*, Urbes incenduntur in reliquis civitatibus. ¶ Ponitur interdum civitas pro jure civium, Hinc civitate donare, in civitatem recipere, civitatem conſequi. *Cic. & al.*

Civitatŭla, læ, f. 1. *picciola città*. *Senec. in Apocolocynt.* Hic quæſtu ſe ſuſtinebat, vendere civitatulas ſolebat. *Apul. l. 10. Met. ſub fin.* Ad quandam civitatulam pervenimus.

C A N T E L.

Clabŭla, æ, f. 1. auctore *Nonio c. 4. n. 473.* eadem eſt, quæ *talea*, h. e. ramus ex utraque parte æqualiter præciſus. Sed Varro *Clavolam*, ſive *Clavulam* vocat, *l. 1. R. R. c. 40.* ¶ Eſt etiam vehiculi genus, ut docet Cujacius ad *leg. 12. Cod. Juſtin. t. 51.*

Clabularis, e, o. 3. ut clabularis curſus, qui militibus concedebatur, quoties ex aliis in alia loca celeriter eos transferri oportebat, ut eſt in *l. 22. Cod. de curſu publ.* Erat autem permiſſio utendi publicis vehiculis, quæ magni ponderis capacia ad hoc deſtinabantur. Al. leg. *Clavalaris*. De illo *Ammian. lib. 20. c. 4.* V. ibi *Valeſ.* ¶ Sunt qui malint *caballarem*, ſed perperam.

Clacendix, genus conchæ. V. Clazendix.

Clades, dis, *calamità*, *uccisione*, שבר, Ger. *eine ſchlacht*, Gal. *ruine*, *maſſacre*, Hiſp. *eſtrago*, ἧττα, proprie eſt, cum rami arborum franguntur ſive tempeſtate, ſive alia cauſa; ſive etiam cum cœli, ſive ſoli vitio inutiles facti amputantur, a κλάδος ramos amputo, vel a κλάω, frango. ¶ Tranſlate ſumitur pro quavis calamitate, & jactura, *perdita*, *calamità*, præcipue vero pro damno, quod ex bello capimus. Hinc inferre, accipere, contrahere cladem, &c. *Liv. Cic. Curt.* *Liv. l. 2. c. 13.* Mutium dimiſſum, cui poſtea Scævolæ a clade dextræ manus cognomentum inditum. *Virg. Æn. 6. v. 842.* Scipiadas cladem Libyæ. *Lucret. 6. 1089.* Mortifera clades. ¶ In genit. plur. habet *cladum*, & *cladium*, *Sil. 16. 672.* Ad veterum delenda opprobria cladum.

Clam, *di naſcoſto*, בסתר, Ger. *heimlich*, Gall. *en cachette*, Hiſp. *a eſcondidas*, λάθρα, latenter, occulte, præpoſit. & adverb. ſed magis tamen adverb. quam præpoſitio, ſi *Priſciano* credimus *l. 14.* Ablativo, & accuſat. jungitur. *Plaut. Caſ. 2. 8. 33.* Bona multa faciam clam meam uxorem. *Cic. 15. Att.* Paulo clam iis eam vidi. *Plaut. Curcul. 2. 3. 82.* Deduco pedes de lecto clam, ne miles ſentiat. ¶ *Feſtus clam* a clavibus dictum putat, quod quæ celare volumus, claudimus.

Clamatio. V. Clamitatio.

Clamātor, m. 3. *gridatore*, qui clamat. *Cic. 3. de Orat. c. 21.* Clamatores odioſi, ac moleſti. ¶ Eſt idem fere, qui rabula. *Id. in Brut. c. 49.* Ut intelligi poſſit, quem exiſtimem clamatorem, quem oratorem fuiſſe. ¶ Pro nomenclatore videtur uſurpari a *Mart. 12. epig. 26.*

Clamatorius, a, um, adject. qui clamat, ut clamatoria avis, apud *Plin. l. 10. c. 14.* quæ ſcilicet inconditum, & mali augurii clamorem edit.

Clamātus, a, um, cum clamore dictus. *Ovid. 5. Faſt. 189.* Clamataque palma theatris. ¶ Item clamando vocatus, *chiamato*. *Id. 2. Metam. v. 443.* Aſpicit hanc, viſamque vocat: clamata refugit. ¶ Item clamoribus impletus. *Stat. l. 4. Silv. 8. v. 15.* Tot dominis clamata domus.

Clamitatio, onis, f. 3. clamor, ſtrepitus, ejulatus. *Plaut. Moſtel. 1. 1. 6.* Quid tibi, malum, hic ante ædes clamitatio eſt? Alii leg. *Clamatio*.

Clamĭto, as, are, frequent. a clamo, multum clamo, *gridare aſſai*, κραυγάζω, καὶ πυκνῶς κράζω. *Terent. Andr. 1. 1. 17.* Venit poſtridie ad me clamitans. ¶ Tranſitive uſus eſt *Plaut. Pſeud. 5. 1. 29.* Clamitant me, ut revertar: h. e. vocant. Et *Cic. 2. Div. c. 40.* Quidam in portu caricas Cauno advectas vendens, Cauneas clamitabat. *h. e.* alta voce dicebat.

Clamo, as, n. 1. clamorem edo, *chiamare*, *gridare*, צעק, קרא, Ger. *ſchreyen*, Gal. *crier*, Hiſp. *llamar*, *gritar*, βοάω. *Cic. Att. l. 5.* Id clamare omnes, qui aderant. ¶ Transfertur & ad inanima. *Silius l. 9. v. 57.* Clamante procella. Adde *l. 4. v. 526.* ¶ Active ſumitur pro vocare cum clamore, *chiamare*. *Plaut. Aſin. 2. 3. 10.* Extemplo janitorem clamat. Adde *Virg. Æn. 4. v. 674.* ¶ Et pro proclamare, edicere, *intimare*. *Apul. 3. Met.* Præcone publico ſilentium clamante. ¶ Item pro conqueri. *Cic. pro Cluent.* De ſuo, & de uxoris interitu clamaret. ¶ Item pro poſcere. *Propert. l. 4. eleg. 9.* Clamare aquas.

Clamor, oris, m. 3. vociferatio, *grido*, צעקה, Ger. *geſchrey*, Gal. *clameur*, *cry*, Hiſp. *clamor*, κραυγή, vox intenſa, & cum impetu prolata. *Cic. 6. Verr.* Ex clamore fama tota urbe percrebuit. *Virg. 5. Æn.* Reſonat clamoribus æther. ¶ Clamore aliquem excipere, apud *Cic. Verr. 7. c. 36.* h. e. acclamationibus. ¶ Tranſtulit ad inanima *Horat.* ubi ait *l. 3. Od. 29. v. 58.* Non ſine montium clamore, viciniæque ſilvæ, &c.

Clamōſe, adverb. *gridando*, cum clamore, κραυγαστικῶς. *Quintil. l. 11. c. 3.* Ne dicamus omnia clamoſe, quod inſanum eſt.

Clamōſus, a, um, o. 1. 2. κραυγαστικός, quod clamore obſtrepit. *Martial. 10. 53.* Clamoſo inſiſtere circo. *Quintil. l. 6. c. 3.* Altercator clamoſus.

Clancularius, *occulto*, idem ac clandeſtinus, a clanculum. *Mart. l. 10. epigr. 3.* Poeta quidam clancularius ſpargit.

Clancŭlo, adverb. idem quod clanculum, λάθρα. *Apul. l. 3. A. A.* Puer clanculo profugit.

Clancŭlum, *di naſcoſto*, λαθραίως, dim. a clam. *Ter. Adel. 1. 1. 27.* Alii clanculum patres quæ faciunt. *Id. in Eun. 3. 5. 41.* Veniſſe clanculum per impluvium.

Clandeſtīno, adverb. idem quod clam. *Plaut. Mil. 4. 1. 10.* Clandeſtino ut agerem.

Clandeſtīnus, a, um, *occulto*, *ſecreto*, ſecretus, a clam. *Cic. in Orat. c. 66.* Cur clandeſtinis conſiliis nos oppugnant?

Clango, is, *trombettare*, תקע, הריע, Ger. *trommeten*, Gal. *ſonner la trompette*, *trompetter*, Hiſp. *trompetear*, κλάζω, & κλαγγάζω, tuba cano. *Valer. Flac. l. 3. v. 349.* Luctificum clangente tuba. ¶ *Auctor carminis de Philom.* clangere tribuit aquilis, illo verſu: Clangunt porro aquilæ: vultur pultare probatur. V. Clangor. ¶ *Accius* apud *Non. c. 6. n. 86. cachinnare*, clangere undas, dixit.

Clangor, oris, m. 3. *il ſuono delle trombe*, תרועה, Ger. *der trommeten ſchall*, Gal. *ſon de trompette*, Hiſp. *ſon de trompeta*, κλαγγή, ſonus tubarum. *Virg. 2. Æn. v. 313.* Exoritur clamorque virum, clangorque tubarum. Vet. Gloſſ. Clangor, ἦχος σάλπιγγος. ¶ Aquilis tribuit *Cic. 2. Tuſc. c. 10.* & *Liv. lib. 1. c. 39.* Fulicæ *Plin. lib. 18. ſub fin.* Anſeribus *Colum. lib. 8. c. 13.* Gruibus *Stat. Theb. 12. v. 517.* Igitur quivis acutior ſonus, & gravior, clangor dici poterit: nam & pennarum clangores dixit *Sueton. Domit. c. 6.*

Clanius, ii, m. 2. *l'Agno*, fl. Campaniæ, qui oritur ex Tiphata M. & juxta Acerras, Atellam, ſive Averſam, & Linternum urb. fluit, & pal. Linternam efficit in ora litorali. *Virg. 2. Georg. v. 225.*

Clare, adverb. dilucide, plane, aperte, manifeſte, explicate, luculenter, *chiaramente*, λαμπρῶς. *Cic. Att. l. 2. epiſt. 20.* Aperte loquuntur, & jam clare gemunt. *Fam. l. 8. ep. 14.* Eo clarius id periculum apparet. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Clariſſime lucens. *Plin. l. 10. c. 70.* Clariſſime audire.

Clarĕo, es, ui, n. 2. eniteo, *eſſere chiaro*, *illuſtre*, *noto*, הזהיר, Ger. *heiter ſeyn*, Gal. *être clair*, *renommé*, Hiſp. *ſer claro*, *famoſo*, ἐλλαμπρύνω, clarus ſum, notus, celebris. *Enn.* apud *Cic. 3. Offic.* Ergo poſtque, magiſque viri nunc gloria claret. *Cic. de Sen.* Cujus adventu inſula hodie claret Cypros. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter, pro manifeſtum eſt. *Lucr. l. 6.* Quod in primo quoque carmine claret. ¶ Sæpe ſumitur pro luceſcere. *Enn.* apud *Non. c. 2. n. 127.* Hoc lumen candidum claret mihi. ¶ Clarere item eſt apparere. *Cic. in Arato.* Ad æſtatis primordia clarent. *Claudian. de IV. Con. Honor. v. 191.* Ventura poteſtas claruit Aſcanio.

Clareſco, ſcis, n. 3. *farſi chiaro*, השתומם, Ger. *heiter werden*, Gal. *devenir clair*, Hiſ. *ſer claro, y manifieſto*, ἐκφαίνομαι, clarus fio. *Virg. 2. Æn.* Clareſcunt ſonitus, armorumque ingruit horror. *Senec. Herc. Fur.* Dies clareſcit. ¶ Tranſlate *Claud. de Conſul. Mall. Theod. v. 3.* Plauſu clareſcere vulgi.

Claricito, a. 1. voco. *Lucr. l. 5. v. 945.* Claricitat ad ſe ſitientia ſecla ferarum. Ita legit *Lambin.* Aſt alii: Clare citat. V. Daniel. Pareum.

Clarifĭco, as, a. 1. *far chiaro*, λαμπρύνω, illuſtro, clarum facio. *Plin. l. 20. c. 13.* Capitis vitia purgat, viſum clarificat. Ita quidam Lexicographi, ſecuti, opinor, lectionem *Manut.* At *Harduin.* in MSS. omnibus legit *compurgat*, pro *clarificat*. ¶ Cæterum pro illuſtrare habet *Lactantius lib. 3. c. 18.* Nomenque ſuum grandi aliquo facinore clarificaret.

Clarificus, a, um, clarum faciens, vel ſimpliciter clarus. *Catul. carm. 65. v. 225.* Clarificas imo fudiſſe e pectore voces. Al. leg. *clariſonas*.

Clarigatio, onis, f. 3. belli denunciatio, vel principium, *intimazione di guerra*. *Serv. ad Virg. Æn. 9. v. 53.* Cum volebant Romani bellum indicere, princeps Fecialium proficiſcebatur ad hoſtium fines, & prælatus quædam ſolemnia, clara voce dicebat, ſe bellum indicere &c. Et hæc clarigatio dicebatur, a *claritate vocis*. Hæc Serv. quem conſule etiam *ad Æn. 10. v. 14.* itemque *Liv. l. 1. c. 32.* ¶ Clarigatio etiam dicebatur, quam nos *rappreſaglie*, *arreſto* vocamus, h. e. jus hominis, aut rei alicujus prehendendæ, atque abducendæ. Hanc ad Juſtiniani Novel. 52. Vet. Interp. Pignorationem appellavit. *Liv. l. 8. c. 14.* Veliterni juſſi trans Tiberim habitare; ut ejus qui cis Tiberim deprehenſus, uſque ad mille pondo clarigatio eſſet, nec prius quam ære perſoluto, is, qui cepiſſet, extra vincula captum haberet.

Clarigo, as, n. 1. eſt res repetere, & bellum indicere, quod Fecialium proprium fuit, a clare, & ago, quia id clara voce agerent, ut litigo eſt litem agere, lævigo læve agere. V. Clarigatio. *Plin. l. 22. c. 2.* Legati cum ad hoſtes, clarigatumque mitterentur, ideſt, res raptas clare repetitum, unus utique verbenarius vocabatur.

Clariſco, is, iſcere, idem quod clareſco. *Apul. de Mundo:* Ignes pernicitate clariſcentes.

Clarisŏnus, a, um, o. 1. 2. λαμπρόφωνος, quod clare ſonat. *Cic. in Arato, v. 280.* A clariſonis auris Aquilonis ad Auſtrum. *Catul. carm. 65. v. 320.* Vox clariſona.

Clariſſimātus, us, ui, m. 4. ſtatus, ſeu dignitas eorum, qui *Clariſſimi* appellabantur, apud JCtos. *Ammian. Marcel. lib. 21. c. 31.* Nec ſub eo dux quiſquam cum clariſſimatu provectus eſt. V. Clarus.

Claritas, atis, f. 3. ſplendor, luciditas, *chiarezza*, *ſplendore*, זהר, Ger. *klarheit*, Gal. *clarté*, Hiſp. *claridad*, λαμπρότης. *Plin. l. 2. c. 8.* Claritatis tantæ eſt veſper. *Plin. l. 28. c. 11.* claritas oculorum, *buona viſta*. *Cic. 1. Acad.* claritas vocis. ¶ Tranſlate eſt fama, excellentia, δόξα, *Plin. l. 14. c. 14.* Eſſe in claritate, *eſſer celebre*. *Quintil. l. 5. c. 11.* excellere claritate naſcendi.

Claritūdo, dinis, f. 3. idem, quod claritas. *Sall. Jug. c. 2.* Cum tam multæ, variæque ſint artes animi, quibus ſumma claritudo paratur. ¶ Dicitur & de voce, λαμπρότης, *chiarezza*. *Gell. l. 7. c. 5.* Geſtu, & vocis claritudine, & venuſtate cæteris antellabat.

Claritus, clare. *Chariſ. l. 2. ex Celſo.* Vox obſoleta.

Clarivividus, a, um, adject. ut Clarivividi ſenſus, apud *Marcell. Empir. 18.*

Clarius, ii, Apollo ſic dictus a Claro oppido Joniæ juxta Colophonem ſito. *Serv. ad Virg. Æn. 1. v. 360.* Qui tripodas, Clarii lauros, qui ſidera ſentis. V. Claros.

Claro, as, a. 1. illuſtro, patefacio, oſtendo, *far chiaro*, הבהיר, Ger. *heiter machen*, Gall. *rendre clair*, Hiſp. *eſclarecer*, λαμπρύνω, clarum facio, explico, declaro. *Lucret. l. 3. v. 35.* animi natura videtur, Atque animæ claranda meis jam verſibus eſſe. *Stat. 5. Theb. v. 286.* Iter longæ claravit limite flammæ. ¶ Item clarum, ac nobilem reddo, *nobilitare*. *Hora. l. 4. od. 3.* Illum non labor Iſthmius clarabit pugilem.

Claror, oris, m. 3. claritudo, *chiarezza*, *ſplendore*. *Plaut. Moſt. 3. 1. 112.* Ædes ſpeculo claras clarorem merum.

Claros, & Clarus, i, f. 2. *Calamo*, inſ. maris Myrtoi, circuitu 40. M. P. inter Coon, & Leron. ¶ Claros etiam oppid. Joniæ cum fonte, luco, & templo Apollini ſacro, qui propterea Clarius cognominatus eſt, apud Colophonem urb. conditum a Manto Tireſiæ filia. Nearchus dicit, id nomen loco datum a κλῆρος, ſors, quod Apollini per ſortem obtigerit. Epota aqua fontis mira oracula reddebantur, breviore tamen vita bibentium. *Plin. l. 2. c. 103.*

Clarus, a, um, o. 1. 2. *illuſtre*, *noto*, *celebre*, *chiaro*, ἐπιφανής, φανερός, planus, apertus, perſpicuus, illuſtris, nobilis, inſignis. Clarum ſidus. *Horat. l. 4. od. 8. v. 31.* Sol clariſſimus. *Quintil. l. 5. c. 12.* Clariora ſole. *Cic. de Fin. l. 1. c. ult.* Clara voce dicere, *Id. pro Cluent. c. 49.* Vir ampliſſimus & clariſſimus. *Id. 1. de Orat. c. 45.* ¶ Clariſſimi olim dicebantur Senatores (unde & claros Patres dixit *Horat. l. 4. od. 6.*) Et quidem tertii ordinis, ut ait *Iid. l. 9. c. de Cowrb.* Ita enim diſtinguit, ut primi ordinis Senatores Illuſtres dicerentur, ſecundi Spectabiles, tertii Clariſſimi. Quamquam cum ipſi quoque Conſules aliquando Clariſſimi dicti ſint, ut videre eſt apud *Plin. l. 7. epiſt. 33.* univerſim Senatores omnes hoc titulo appellatos antiquitus, aliqui exiſtimant. Ex quo *Caſaub. ad Lamprid.* notat, Clariſſimos abſolute pro Senatoribus, & Clariſſimas pro eorum Uxoribus poni cœpiſſe. ¶ Cum vero etiam illuſtrium Equitum ſæpe mentio fiat apud *Tacit.* putat *J. Lipſius* Equites illuſtres eos fuiſſe, qui non quidem Senatores eſſent, centum tamen haberent, & ſpem Senatoriæ dignitatis, quin & latum clavum ejus inſigne. Plura V. apud *eund. Lipſ. comment. in Tacit. l. 11. Ann. c. 4.*

Claſ-

Claſſiarius, m. 2. ἐπιβάτης, miles e claſſe, quæ tutelæ, ſive præſidii cauſa diſpoſita eſt in mari, fluvio, aut lacu. *Caſ. 3. B. C. Suet. in Veſp. c. 8. Tac. l. 12. Annal. Plin. l. 6. ep. 16.*

Claſſicen, inis, m. 3. V. Claſſicus.

Claſſicŭla, *picciola armata navale*, parva claſſis. *Cic. Att. l. 16. ep. 2.* Caſſius cum claſſicula ſua venerat.

Claſſĭcum, n. 2. cornu convocandi cauſa factum, & ipſe ſonus, vel ſignum, a calando, quaſi *calaſſicum*, ut ſentit *Iſid. l. 18. c. 4. Virg. 7. Æn.* Claſſica namque ſonant. ¶ Ineundæ pugnæ ſignum, quod tuba dari ſolet. *Lucan. l. 2.* Nec matura petunt promiſſæ claſſica pugnæ. ¶ Latius pro quovis tubæ ſono, qui prodeunte Imperatore, aut ejus juſſu in caſtris fieri ſolet. *Caſ. 3. B. C.* Pompejus cum Scipione honorem partitur, claſſicumque apud eum cani; & alterum illi jubet Prætorium tendi. Ex quibus verbis intelligimus, claſſicum fuiſſe inter Imperatorum inſignia, & non niſi apud eos cani ſolitum. V. *Veget. de re milit. l. 2. c. 22.* ¶ Dicimus etiam inflare claſſica. *Virg. 2. Georg.* ¶ In Civium ſuppliciis claſſicum cani celeberrimis urbis locis, moris fuiſſe, obſervat *Lipſ. ad Annal. Tacit. l. 2.*

Claſſĭcus, a, um, ad claſſem pertinens, qua ordinem, ſeu partem populi ſignificat. *Gell. l. 7. c. 13.* docet, *claſſicos* appellatos eſſe a *Catone* non omnes, qui in claſſibus erant, ſed primæ tantum claſſis homines, qui centum & viginti quinque millia æris, ampliuſve cenſi erant: *infra claſſem* vero, qui in ſecunda claſſe, & in aliis inferioribus deſcribebantur: quod confirmat *Feſt.* in voce *Infra*. ¶ Hinc tranſlate *claſſici ſcriptores* ſunt, qui auctoritatem legitimam ex communi conſenſu obtinent: quaſi primæ ſint claſſis, & majoris fidei præ reliquis. *Gell. l. 19. c. 8. ad fin.* Claſſicus, aſſiduuſque aliquis ſcriptor, non proletarius. ¶ Similiter claſſici teſtes, qui cenſu majore ſunt, & fide digni: cujuſmodi ſignandis teſtamentis adhibebantur. *Feſtus.* ¶ Præterea claſſici dicti ſunt cornicines, qui populum per claſſes ad comitia vocabant. *Varr. ſub fin. lib. 5. de L. L. & lib. 4. c. 16. extr.* ¶ Refertur etiam ad *claſſem*, qua naves bello inſtructas ſignificat, *navale*. *Propert. lib. 2. eleg. 1. v. 28.* Aut canerem Siculæ claſſica bella fugæ. *Velle). lib. 2. c. 85.* Claſſicum certamen. Et c. 81. Corona claſſicæ inſigne. ¶ *Claſſici*, eorum ſunt claſſiarii, h. e. in claſſe remigantes. *Curt. l. 4. c. 3.* Tandem remis pertinacius everberatum mare, velut eripientibus navigia claſſicis ceſſit. *Tacit. lib. 1. hiſt. c. 31.* Legio claſſica. h. e. conflata e claſſiariis ad juſtam militiam evectis. *Id. 2. hiſt. c. 17.* Intercepti equites, ac mille claſſici.

Claſſis, is, f. 3. *flotta*, *armata navale*, navium multitudo ad militarem uſum comparata, a calando, h. e. vocando, ut *Quintil.* ait *l. 1. c. 5. Cic. 2. Fin.* Cum tantis claſſibus, tantiſque equeſtribus & pedeſtribus copiis. Hinc claſſem ædificare, apud *Nepot. in Themiſt. c. 2. & Cic. pro Leg. Manil.* Claſſem ornare, inſtruere. *Id. Verr. 7. c. 51. & Liv. l. 23.* Claſſi præeſſe. *ibid. c. 50.* Claſſem comparare. *Id. pro Flacc.* Claſſe navigare, *Id. ib.* &c. ¶ Interdum de una tantum navi dicitur. *Virg. 6. Æn.* Lyciæ ductorem claſſis Orontem. V. ibi *Serv.* ¶ Item de pedeſtribus copiis, ſed rarius. *Feſtus:* Claſſis procincta, exercitus inſtructus. *Virgil. 7. Æn. verſ. 715.* quos frigida miſit Nurſia, & Hortinæ claſſes, &c. ubi Hortinas claſſes *Servius* equites interpretatur. ¶ Eſt præterea claſſis ordo, ſeu pars populi Romani, in qua pro ratione cenſus quiſque deſcriptus erat, *claſſe*, *ordine*, *rango*. Hujuſmodi claſſes quinque fecit Servius Tullus, de quibus vide *Livium l. 1. c. 43.* Qui primæ claſſis erant, Claſſici dicebantur, cæteri, qui minore cenſu cenſebantur, infra claſſem, ut docet *Gell. l. 7. c. 13.* ¶ Quintæ claſſis homines dicebantur infimi, & pauperiores, & nullius auctoritatis. *Cic. 4. Acad. c. 23.* Qui mihi, cum illo collati, quintæ claſſis videntur. ¶ Denique claſſis dicitur de ordinibus puerorum in ſcholis. *Quint. lib. 1. c. 2.* Cum pueros in claſſes diſtribuerent. ¶ Apud *eund. ibid.* ducere claſſem, eſt in claſſe principem eſſe.

Clathra, orum, vox *Propertii l. 4. el. 5. v. 72.* Sed al. leg. *clauſtra*.

Clathrātus, a, um, adject. clathris vallatus, *chiuſo con inferriata*, κλαϑρώμενος. *Plaut. Mil. 2. 4. 25.* Neque ſolarium apud nos eſt, neque feneſtra, niſi clathrata.

Clathro, as, a. 1. *mettere le inferriate*, *ſtangare*, Ger. *mit thorogel verſchlieſſen*, Gal. *barrer*, Hiſ. *barrear*, *o barrar*, κλαϑροῦν, eſt clathris claudere. *Col. l. 9. c. 1.* Satis eſt feris tranſverſis ita clathrare, ne ſpatiorum laxitas præbeat fugam.

Clathrī, orum, m. 2. *ferrata*, *inferriata*, Ger. *querfenſter*, Gal. *barre*, Hiſp. *barra*, κλεῖϑρα, virgæ ligneæ, aut ferreæ, quibus feneſtræ, aut januæ muniuntur. *Horat. in art. v. 473.* Objectos caveæ valuit ſi frangere clathros. ¶ *Columella* hoc nomine appellat inſtrumentum hortenſe, eradicandæ terræ aptum *l. 10. v. 72.* Tu penitus clathris eradere viſcera matris Ne dubita. Alii rectius leg. *rastris*.

Clava, f. 1. *mazza*, *baſtone nodoſo*, *o pannocchiuto*, Ger. *kolb*, Gal. *maſſue*, Hiſ. *clava*, *porra*, κορύνη, ramus ex arbore reciſus cum nodis. *Cic. 6. Verr. 43.* Male mulctati clavis, ac fuſtibus repelluntur. ¶ Clavam Herculi extorquere, proverb. de re impoſſibili, apud *Macrob. Saturn. l. 5. c. 3.* ¶ Erat etiam clava exercitatio, & ludus adoleſcentum, & militum tyronum. *Cic. de Senect. c. 16.* ¶ Item Philoſophorum inſigne, quemadmodum pallium. *Sidon. lib. 4. ep. 11. & l. 9. ep. 9.* ¶ Dicitur etiam *clava* ramus ex arbore reciſus ſerendi cauſa. *Pallad. in Mart. tit. 10. de citreo.*

Clavarium, ii, n. 2. dicebatur munus, ſeu donativum, quod parandis clavis caligarious dabatur militibus. *Tacit. Hiſt. l. 3. c. 50.* Seditioſæ militum voces terrebant, Clavarium flagitantium.

Clavātor, oris, m. 3. qui clavam geſtat, armiger, κορυνήτης. *Plaut. Rud. 3. 5. 25.* Eccum, clavator advenit. ¶ Eſt etiam vox hæc *in Merc. 3. 2. 11.* Sed melius leg. *calator*.

Clavātus, a, um. *Feſtus:* Clavata dicuntur aut veſtimenta clavis intertexta, aut calceamenta clavis confixa. ¶ Hinc tunica clavata, apud *Vopiſc. in Bonoſo, c. 15. & Lamprid. in Alex. Sev. c. 37.* ¶ *Clavatæ conchæ* apud *Plin. 9. 36.* h. e. aculeis inſtar clavorum munita.

Claudĕo, n. 2. idem, quod claudico. *Cæcil.* apud *Priſcian. l. 10.* An ubi vos ſitis, ibi conſilium claudeat? *Gell. l. 1. c. 7.* Debili numero verborum ſonus clauderet. Ubi tamen al. leg. *clauderetur*.

Claudĭa Tribus, una ex ruſticis, a Servio Tullo conſtituta, a Claudia Gente nomen habuit.

Claudĭa familia, ab Atta Clauſo Sabino originem habuit, cui poſtea Appio Claudio fuit Romæ nomen. Ex hac famil. fuit Appius Claudius Cæcus, qui viam Appiam ſtravit, & aquam Appiam in urbem duxit, Pyrrhumque intra urbem non eſſe recipiendum ſua ſententia obtinuit. ¶ Gens Claudia duplex fuit, Patritia, & Plebeja: Patritia Pulcrorum, plebeja Marcellorum.

Claudiālis, le, ad Claudium pertinens, ut Claudiale Flaminium, apud *Tacit. Ann. 13. c. 2.* h. e. ſacerdotium inſtitutum in honorem Claudii Imp. inter deos relati.

Claudiānus, maſc. 2. Poeta Ægyptius, ſub Theodoſio, & Honorio. Scripſit multa carmina, quæ adhuc extant.

Claudiānus, a, um, adject. ad Claudium, vel Claudiam gentem pertinens, ut *cometa Claudianus*, qui ſc. temporibus Claudii Imperat. viſus eſt. *Senec. Quæſt. Natur. l. 7. c. 29.* ¶ Claudiana tonitrua, quæ Claudius Pulcher inſtituit, ut in ludis poſt ſcenam conjectus lapidum ita fieret, ut tonitru ſonitum imitaretur. *Feſtus.*

Claudicatĭo, f. 3. *zoppicamento*, χώλευσις. *Cic. 1. de Nat. Deor. c. 30.* In quo ſtante, atque veſtito leviter apparet claudicatio non deformis.

Claudico, as, n. 1. *zoppicare*, *andar zoppo*, [Hebrew], Ger. *hinken*, Gal. *boiter*, Hiſ. *coxear*, χωλαίνω, eſt altero tantum pede incedere, vel alterum pedem infirmum & inſtabilem, aut curtum habere, ab antiq. *claudo*, vel *claudeo*. *Cic. l. 2. de Orat. c. 61.* Graviter claudicanti ex vulnere ob Remp. accepto. ¶ Tranſlate *Cic. 2. de Fin.* Tota amicitia quaſi claudicare videatur. *Liv. l. 22. c. 39.* Reſpublica claudicat.

Claudīgo, inis, f. 3. idem quod claudītas. *Veget. l. 1. vel Veterin. c. 26.* Claudiginem facere.

Claudĭtas, atis, fem. *l'eſſer zoppo*, χωλεία, claudicandi vitium, claudicatio. *Plin. l. 8. c. 43.* Ictus pedum repulſu durioris materiæ claudītatem affert. ¶ Claudītates in plurali apud *Plin. l. 28. c. 4.*

Claudĭus, maſc. 2. Κλαύδιος, nomen Rom. Imperatoris Caligulæ patrui.

Claudĭus, a, um, ad Claudiorum aliquem pertinens, ut Claudia gens, Claudia via; & Claudiæ manus apud *Horat.* &c.

Claudo, is, ſi, ſum, a. 3. *chiudere*, *ferrare*, [Hebrew], Ger. *beſchlieſſen*, Gal. *clorre*, *fermer*, Hiſp. *cerrar*, [Hebrew], obſero, includo. *Cicer. pro Flac.* Cum L. Flacco portas tota Aſia claudebat. ¶ Interdum ponitur pro circuire, circundare. *Virg. Ecl. 6. v. 55.* Dictææ Nymphæ nemorum jam claudite ſaltus. *Nepos in Datam. c. 8.* Cum adverſarios locorum anguſtiis clauſiſſet. ¶ Eſt etiam finire. *Cic. in Orat. c. 58.* Comprehenſio, & ſpecies orationis clauſa, & terminata eſt. Sic claudere epiſtolam, apud *Ovid. epiſt. 13.* & claudere bella, apud *Stat. 11. Thebaid.* ¶ *Ter. Eun. 1. 2. 83.* Ubi meam benignitatem ſenſiſti in te claudier? Ubi pro claudicare exponit *Scalig. lib. 2. Auſon. lect. c. 21.* ſed non eſt neceſſe. Donatus etiam paſſive *claudier* pro *claudi*, & deponentis more pro *claudicare*, explicari poſſe animadvertit. In hoc ſenſu habet & *Auſon. in prol. Ludi ſept. Sapient.* ubi ait: Sed ſi memoria vetuſtis in rebus cludit. Habet etiam Saluſtius, & alii: ſed loca partim incerta ſunt, partim referenda ad verbum *Claudeo*. ¶ Claudere verba pedibus, *Hor. l. 2. ſat. 1.* h. e. includere, *far verſi*. ¶ Claudere ſanguinem, *Plin. l. 26. c. 13.* hoc eſt cohibere, ne effluat. ¶ Claudere animam laqueo. *Ovid. 7. Met.* h. e. laqueo vitam finire. ¶ *Claudere agmen* dicuntur, qui poſtremo agminis loco ſunt, *eſſer' alla coda*. *Curt. 3. 3.*

Claudus, m. 2. altero pede læſus, *zoppo*, [Hebrew], Ger. *hinckend*, Gal. *boiteux*, Hiſ. *coxo*, χωλός. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 30.* Claudum igitur habebimus Deum, quoniam de Vulcano ſic accepimus. ¶ *Claudæ naves* dicuntur a *Liv. 37. 24.* quæ remos fractos habent. ¶ *Ovid. 3. Triſt. 1. 11.* Carmina clauda alterno verſu, h. e. alterno breviore, ut fit in Elegiis. ¶ Claudi more tenere pilam, proverb. *in Piſonem* dixit *Cic. c. 28.* pro nullo delectu, nulloque judicio tenere, ac ſequi, quicquid doctum, indoctumque ſit, quia claudi, cum pedibus diffidant, quoquo modo poſſunt, pilam arripiunt, arcteque tenent. ¶ Tranſlate *fides clauda*, h. e. vacillans, apud *Sil. l. 13. v. 33.* ¶ Antiqui pro *Claudus* dixere *Clodus*, ut & pro *claudo*, *cludo*.

Clavellus, i, m. 2. dim. a clavus, *picciol chiodo*. *Marcel. Empir. c. 33.* Clavellis apponere.

Clavicarius, ii, *chiavaio*, *magnano*, qui claves facit. *Impp. Theodoſ. & Valentinia. l. 10. Cod. Juſtin. tit. 64. leg. 1.*

Clavicŭla, f. 1. *chiavetta*, κλειδίον, dim. parva clavis. *Germanicus Cæſar in Arati Caſſiop.* Qualis ſerratos obicit clavicula dentes. ¶ Item capreolus in vite, *viticcio*. *Cic. de Senect. c. 15.* Vitis ſe erigit claviculis ſuis. *Plin. l. 23. proœm.* Claviculæ ipſæ, quibus repunt vites, tricæ ſiſtunt vomitionum conſuetudines.

Clavicularius, ii, m. 2. *chiavaio*, κλειδοῦχος, qui claves gerit. *Firmic. l. 3. c. 6.* Erunt claviculariі, vel carceris cuſtodes.

Claviculātim, adv. in modum claviculæ, vitis intortæ, & criſpatæ. Affertur a quibuſdam *Plin. l. 9. c. 33.* ſed ibi leg. *canaliculatim*, vel *cuniculatim*.

Claviger, ra, um, o. t. 2. κλειδοῦχος, qui claves fert, epitheton Jani. *Ovid. 1. Faſt.* Placidis ita rurſus, ut ante, clavigerum verbis alloquor ipſe Deum. ¶ Item qui gerit clavam, κορυνοφόρος. *Ovid. 15. Met. v. 284.* Vulnera, clavigeri quæ fecerat Herculis arcus.

Clavis, f. 3. *chiave*, [Hebrew], Ger. *ein ſchlüſſel*, Gal. *clef*, Hiſp. *llave*, κλείς, inſtrumentum ferreum, quo oſtia arcæ, & id genus multa clauduntur, & aperiuntur, a *claudo*. *Cic. pro Domo, c. 10.* Tu heluoni ſpurciſſimo omnes horreorum claves lege tua tradidiſti. ¶ Habet clavim in accuſ. *Plaut. in Moſt. 2. 1. 78.* Clavim mihi harumce ædium jube afferri. ¶ Et clavem. *Id. Plaut. Caſ. 5. 2. 7.* ¶ Laconica clavis erat, quæ intus aperiebat, forinſecus claudebat. *Palut. Moſt. 2. 1. 57.* Vide omnino ibi *Taubman.* ¶ Clavem, inquit *Feſtus*, conſuetudo erat mulieribus donare ad ſignificandam partus facilitatem. ¶ Dabatur etiam clavis domus novæ nuptæ primum ingredienti; quo ſignificabatur, eam matremfamilias inſtitui: Eadem adimebatur, cum divortii cauſa uxor domo exigebatur. *Cicer. Philip. 2.* Mimam illam ſuas res ſibi habere juſſit, claves ademit, exegit. ¶ De clavibus, earumque generibus, &c. necnon de ratione claudendi apud veteres V. *Caſaub. ad Æneam Tactic. c. 18. & Salmaſium in Exercitat. Plin.*

Clavŭla, ſeu clavula. V. Clabula.

Clauſo, adverb. V. Clauſum.

Clauſtrarius artifex, m. 2. κλειϑροποιός, qui ſepta, & cætera ad claudendum opera facit. *Lamprid. in Heliogab. c. 12.*

Clauſtĭmus, i, m. 2. janitor, qui clauſtris januæ præeſt. *Gell. l. 12. c. 10.*

Clauſtrum, olim cloſtrum, n. 2. *chioſtro*, *clauſtro*, [Hebrew], Ger. *kloſter*, Gal. *cloitre*, *cloture*, Hiſp. *clauſtro*, κλεῖϑρον, quidquid reductum eſt, & claudi aptum. Sic cavitatem equi lignei, in qua latebant Græci, clauſtra pinea vocat *Virg. Æn. 2. v. 259.* ¶ Proprie clauſtra dicuntur ipſa repagula, & feræ, quibus oſtium clauditur. *catenacci*, *ſtanghe*, *sbarre*. *Virg. Æn. 7. v. 184.* Captivi pendent currus, curvæque ſecures, & criſtæ capitum, & portarum ingentia clauſtra. Sic & *Æn. 9. v. 738.* ¶ Clauſtra etiam dicuntur anguſti receſſus regionum, ſeu aditiuum. Sic Etruriæ clauſtra, apud *Liv. l. 9. c. 32.* Clauſtris imperii contineri, *Cic. pro Flacc. c. 13.* ¶ *Lucretius* dixit *l. 1. v. 71.* naturæ clauſtra confringere: h. e. naturæ arcana rimari. *Cic. pro Mur.* clauſtra refringere. ¶ In numero ſingulari *Cæſ. German. in Arat. v. 196.* foribus producis vincula clauſtri. *Curt. 4. 5.* Objicere clauſtrum. *metter la sbarra*.

Clauſŭla, æ, f. 1. πέρας, τὸ ἔσχατον, *fine*, *clauſola*, extrema cujuſque rei pars, ut clauſula vitæ, *Senec. epiſt. 56.* Clauſula epiſtolæ, fabulæ, *Cicer. Philip. 13. c. 21. & pro Cel. c. 28.* Sic clauſula dicitur extremum periodi, ut clauſula numeroſe, & jucunde cadens. *Id. in Orat. c. 64.* Clauſulam pro *capulo Apulejum* dixiſſe *in Florid.* obſervat *Salmaſ. ad Spartiani Adrian. c. 10.* ¶ Clauſula a brevi concluſione eſt appellata, inquit Feſtus, quam Græci κατάκλεισιν vocant.

Clauſum, i, ſubſt. n. 2. *luogo ferrato*, [Hebrew], Ger. *beſchloſſen*, Gal. *enclos*, Hiſp. *lugar cerrado*, κλεῖϑρον, tectum, ſive locus concluſus. *Virg. 4. Georgic. v. 303.* Sic poſitum in clauſo linquunt. *Col. l. 12. c. 1.* ſeu proœm. Ovium, cæterarumque pecudum fœtus, atque fructus clauſo cuſtodienda erant. Ubi quidam minus apte *clauſo* adverb. faciunt. *Lucret. 4. 613.* Clauſa viarum. *& v. 354.* Clauſa domorum.

Clauſūra, vel Cluſura, æ, f. 1. caſtrum, burgus, præſertim apud medii ævi Scriptores, *luogo che chiude*, *chiuſa*. *Leg. 2. §. 4. Cod. de Offic. pr. pr. per Afric.* Ubi antea fines, & clauſuræ provinciarum erant. *Caſſiodor. l. 2. epiſt. 5.* In Auguſtanis clauſuris.

Clauſus, a, um, adject. *chiuſo*, *ferrato*. *Horat. l. 1. ſat. 3.* Taberna clauſa. *Virg. 6. Æn. v. 734.* Clauſæ tenebris, & carcere cæco. *Catull. carm. 55.* Si linguam clauſo tenes in ore. *Cic. in Orat. 58.* Univerſa comprehenſio, & ſpecies rationis clauſa, & terminata.

Clavularis. V. Clabularis.

Clavŭlus, i, maſc. 2. diminut. a clavus, *agutello*, *picciol chiodo*. *Cato R. R. c. 21.* Imbrices medias clavulis figito. *Varro R. R. l. 2. c. 9.* Clavuli capitati.

Clavus, m. 2. *chiodo*, [Hebrew], Ger. *ein nagel*, Gal. *clou*, Hiſp. *clavo*, ἧλος, id quo res figuntur, a claudendo dictus. *Horat. l. 3. od. 24.* Clavum figere. *Liv. l. 7. c. 3.* Clavum pangere. ¶ Solebat quotannis Prætor maximus idib. Septemb. clavum in templi pariete figere, ut ex eo annorum numerus colligeretur: atque hic *annalis clavus* dicebatur. *Feſtus.* Nam quia raræ primis temporibus litteræ erant, numeri annorum clavi fuere. ¶ Clavus capitatus, apud *Varr. l. 2. R. R. c. 9. chiodo da teſta*. Clavus trabalis, *chiodo da travi*, apud *Horat. 1. od. 35.* Sic tranſlate *Cic. Ver. 7. c. 21.* Beneficium trabali clavo figere. ¶ Clavi etiam calceis ſubpingi ſolebant, a ruſticis quidem ferrei, a divitibus vero etiam aurei. Hos clavos caligares *Plin.* nominat *l. 9. c. 18.* ¶ Clavi etiam inter arborum, & corporum morbos numerantur, ſuntque tubercula, ſeu verrucæ ſupernaſcentes, *porro*, *callo*. *Celſ. l. 7. c. 7. n. 12.* Clavi vocantur calloſa in albo oculi tubercula, quibus nomen a figuræ ſimilitudine eſt. *Plin. l. 17. c. 24.* Olea clavum

clavum patitur, ſive fungum placet dici, &c. Id. l. 22. c. 25. Clavi pedum, qui vulgo morticini appellantur. ¶ In tunicis Romanorum clavi dicebantur particulæ, ſive plagulæ ex purpura ſere, de pectore demiſſæ, quibus latioribus Senatorii viri, ob id & Laticlavi dicti; anguſtioribus Equeſtres utebantur, unde & Anguſticlavi appellati. Ovid. 4. Triſt. el. 10. v. 35. Curia reſtabat, clavi menſura coacta eſt. ¶ Hinc dare alicui, vel adimere latum clavum, pro dare, vel adimere Senatoriam dignitatem, apud Sueton. in Claud. c. 24. & Plin. jun. l. 2. ep. 9. V. Caſaub. ad Suet. Aug. c. 38. Manut. de quæſit. per epiſt. l. 2. qu. 2. ¶ Clavus etiam navis gubernaculum dicitur, il timone, τὸ πηδάλιον, quia inſtar clavi pangitur in navi. Virg. Æn. 5. verſ. 176. Clavumque ad litora torquet. Hinc tranſlate clavum imperii tenere, hoc eſt gubernare. Cic. pro Sext. c. 9. Abjicere clavum, h. e. officium deſerere. Arnob. l. 3. p. 106.

Claxendix, icis, f. 3. conchæ genus, qua ſolebant Veteres ſignum tegere, quo res clauduntur, atque obſignantur. Priſcian. l. 5. ex Plauti Vidularia: Appoſita eſt claxendix; at ego dicam ſigni quid ſit. ¶ Apud Feſt. legitur clacendix.

Clazomĕnæ, f. 1. prius Gryna, Grynia, Grynium, Grine, al. Urla, Κλαζομεναί, urbs Aſiæ minoris, in Jonia, in ora maris Ægæi, & ſinus Smyrnæi. Ibi Apollo colebatur, qui Grynæus cognominatus eſt. ¶ In illo Auſonii epigr. 131. Et teris incuſas pumice Clazomenas, alluditur ad Græcum κλαζόμενος, perruptus, fractus, lateṫque obſcenus ſenſus.

Clazomenĭus, a, um, ad Clazomenas pertinens, ut Anaxagoras Clazomenius. Cic. 3. de Orat. c. 34.

Cleanthes, m. 3. nomen Philoſophi Stoici, qui Cittienſis ſcholam ſucceſſor excepit. ¶ Fuit & Cleanthes pictor Corinthius, qui primus linearum picturam inveniſſe fertur. Plin. l. 35. c. 3.

Cleanthēus, a, um, adject. ad Cleanthem pertinens. Perſ. ſat. 5. verſ. 63. Purgatas inſeris aures Fruge Cleanthea.

Clema, atis, n. 3. κλῆμα, herba ex genere tithymali, cypariſſæ non abſimilis, quæ officinis eſula dicitur, Dioſcoridi pityuſa. Plin. l. 27. c. 12.

Clematis, idis, f. 3. herba ſmilaci ſimilis, repens per arbores. Plin. l. 24. c. 10. & 15.

Clemens, tis, o. 3. clemente, pio, חנון, Ger. ganſſtmütig, Gal. clement, Hiſp. templado, πρᾶος, lenis, mitis, manſuetus. Cic. 2. Fin. 4. Etſi ſatis clemens ſum in diſputando, tamen interdum ſoleo ſubiraſci. ¶ Donato clemens dicitur, quaſi colens mentem, & a placido differre videtur, quod clemens ſit circa recte agentes, placidus circa delinquentes, & clementis ſit nullos lædere, placidi arridere omnibus, clemens ſit animo, placidus vultu. Ter. Adelph. 5. 4. 9. Clemens, placidus, nulli lædere os, arridere omnibus. ¶ Cic. pro Roſc. Am. Vir ab innocentia clementiſſimus. ¶ Transfertur quandoque eleganter etiam ad alia præter hominem. Ovid. 9. Met. v. 116. Qua clementiſſimus amnis; h. e. minime impetuoſus. Curt. l. 5. c. 4. Quos clementiore alveo præterit. Sic clemens mare, h. e. placidum. Gell. l. 3. c. 22. Clemens ſervitus, h. e. æqua, & moderata. Ter. Andr. 1. 1. 9. Clementem rumorem, pro levi & modico, dixit Salluſt. Jug. c. 22. ¶ Clemens clivulus, di dolce ſalita, Apul. l. 4. Metam.

Clementer, benignamente, Ger. gütiglich, Gal. doucement, Hiſp. templadamente, πρᾴως, leniter, manſuete, modeſte, & moderate. Cic. 6. Verr. 40. Leniter hominem, clementerque accepit. Gell. l. 1. c. 18. De Ælio clementiſſime ſcripſit. ¶ Metaphorice Tac. Ann. 13. c. 39. Pars altera colles erant clementer aſſurgentes. Id. Hiſt. l. 3. c. 52. Si qua juga Apennini clementius adirentur. Plaut. Mil. 4. 3. 5. Dixi equidem tibi, quo pacto id fieri poſſit clementiſſime. h. e. commodiſſime, & abſque difficultate. Id. Merc. 5. 2. 111. Sequere ſis. Ch. Sequor. Eu. Clementer, quæſo; calces deteris. piano di grazia; tu mi ſtalcagni.

Clementĭa, f. 1. lenitas, miſericordia, animi moderatio, clemenza, חמלה, Ger. ſanfft mütigkeit, Gall. clemence, Hiſp. clementia. Cic. 7. Verr. Illam clementiam, manſuetudinemque noſtri Imperii in tantam crudelitatem, inhumanitatemque eſſe converſam. Id. pro Dejot. cap. 13. Refero hoc acceptum clementiæ tuæ. ¶ Hæc virtus propria imperantium eſt. Non enim quicquam eſt, ut ait Lamprid. in Commod. ſub fin. quod Imperatorem melius commendet gentibus. Hinc inter cæteros Imperatorum titulos hic quoque fuit, ut clementiſſimi ſeu indulgentiſſimi dicerentur. In appellando etiam id vetus atque ſolemne erat, Clementia tua, ſeu Indulgentia tua. Lamprid. in Severo c. 65. Sed quia verum ſuggerendum eſt clementiæ tuæ, ac pietati, lecta referabo. ¶ Transfertur & ad inanima, ut cœli clementia, clima temperato, e dolce. Lucan. l. 8. v. 366. Emollit gentes clementia cœli.

Cleōnæ, arum, f. Κλεωναί, oppidum Peloponneſi, in Achaja, & Argiæ finibus prope Phliuntem, & Nemeæam ſilvam. Ovid. 6. Metam. verſ. 417. humileſque Cleonæ. Adde Plin. l. 4. c. 5.

Cleonæus, a, um, adject. a Cleonis oppido in Peloponneſo. Sil. lib. 3. v. 34. Eliſa leonis Ora Cleonæi patulo celantur hiatu. Stat. 4. Sil. 4. v. 28. Sidus Cleonæum, i. e. leonis ſidus. Id. 4. Theb. v. 836. Cleonæa ſtirps. h. e. Herculea.

Cleopātra, f. 1. Κλεοπάτρα, Ægypti Regina, filia Ptolemæi Auletæ, ſoror & uxor Ptolemæi ultimi. Mulier impudiciſſima fuit. A Cæſare primum adamata eſt, cui filium Cæſarionem peperit, deinde ab Antonio juſtæ uxoris loco habita. Ad extremum, victo apud Actium Antonio, admotis corpori aſpidibus ſeſe interemit.

Cleopatrānus, a, um, ad Cleopatram pertinens, ut Cleopatrana ſtirps, Trebell. Poll. in Claud. c. 1.

Cleopatrĭcus, a, um, ad Cleopatram pertinens. Sidon. lib. 8. ep. 12. in fin. Cleopatricæ dapes.

Clepo, is, pſi, ptum, a. 3. rubare, furare, גנב, Ger. ſtelen, Gal. voler, Hiſp. hurtar, κλέπτω, furto ſurripio. Acc. apud Non. 1. 72. Ut Spartæ rapere, ubi & pueri clepere diſcunt. Cic. 2. de Leg. c. 9. ex veteri quadam lege: Sacrum qui clepſerit, homicida eſto. ¶ Eſt etiam occultare, tegere, naſcondere, coprire. Senec. Med. v. 155. Qui capere conſilium poteſt, & clepere ſe.

Clepſo, is, idem quod clepo. Varr. l. 6. L. L. ex Lucret.

Clepſydra, f. 1. orologio da acqua, κλεψύδρα, horologium aquarium, horas aqua dimetiens, ideſt, vas vitreum, quod æqualibus dimenſionibus ſignatas horas oſtendebat, ad cujus etiam fundum erat foramen, quod aquam guttatim emitteret, & ita horæ per aquæ diminutionem, quot eſſent, videri poſſent, a κλέπτω, furor, & ὕδωρ, aqua, quia ſenſim, & quaſi furtim aqua deſtillabat. ¶ Fuit inventum Græcorum. Romæ horologium hujuſmodi publice poſitum fuit a Scipione Naſica. Plin. l. 7. Hiſt. Nat. c. 60. ¶ Apud Græcos moris fuit antiquiſſimi, ut, quia in ludis publicis multa eſſent dramata exhibenda, tragœdiæ agerentur ad clepſydram. Oratoribus item acturis cauſas forenſes præſcribebatur tempus dicendi, datis clepſydris, quibus exhauſtis, amplius dicere vetabantur. Conſuetudo hæc Romæ inſtituta eſt lege Pompeja ternis horis ad dicendum datis. Cic. 3. de Orat. c. 34. Ad hunc non declamator aliquis ad clepſydram latrare docuerat. Adde Mart. l. 6. epigr. 35. ¶ Non omnes ejuſdem capacitatis fuiſſe, ex Plin. conſtat l. 2. epiſt. 11. Dixi, inquit, horis pene quinque. Nam decem clepſydris, quas ſpatioſiſſimas acceperam, ſunt additæ quatuor. ¶ Cum inter dicendum teſtimonia audienda eſſent, ſuſtinebatur interim aqua. Apul. in Apolog. ¶ Qua parte aqua recipiebatur, latius erat orificium, vel plura foramina, per quæ facile aqua ingrederetur. Quare Petavius clepſydras etiam vocari poſſe putat vaſa illa, quibus ad irrigandas hortorum areolas utimur, in quorum orificio unum foramen eſt, in fundo aqua pluribus diffluit. V. P. Victor. Var. lect. l. 32. c. 1. ¶ Hodie Clepſydra idem eſt, ac horologium arenarium, retento nomine per Catachreſim. ¶ Clepſydra etiam dicitur Aſtronomicum organum, quo ſidera dimetiuntur Aſtronomi. Martian. Capell.

Clepta, æ, m. 1. ladro, κλέπτης, fur. Plaut. Trucul. 2. 2. 9. Dum illi agunt quod agunt cæteri cleptæ. Sed lectio non eſt admodum certa.

Clericalis, le, adject. o. 3. ad clericum ſpectans, chericale. Sidon. lib. 6. ep. 7. Clericale tyrocinium.

Clericātus, us, m. chiericato, dignitas, & officium Clerici. Hieronym. epiſt. 3. 4. & 101.

Clerĭcus, i, m. cherico, qui cultui divino in Catholica Eccleſia per ſacros Ordines addictus eſt; a κλῆρος, ſors. Hieronym. ep. 3. ad Heliod.

Clerus, i, κλῆρος, morbus eſt apum, cum favos non explent. Plin. l. 11. c. 19. ¶ Apud Eccleſiaſticos Scriptores Clerus eſt Sacerdotum Collegium, ſeu miniſtrorum Eccleſiæ. Tertul. de Monogam. c. 12. De quo allectio fiat in Clerum. ¶ Eſt a κλῆρος, ſors.

Clibanarĭus, m. 2. cataphractus, a clibanus, fornax, quia more teſtudinis arcuatis armis munitus eſt, vel a clibanum, loricæ genus, non ſquamis, ſed ex ſolido ferro contextum. Nazar. in Paneg. Operimento ferri equi, atque homines pariter obſepti, clibanariis in exercitu nomen eſt. Adde Rufum Feſt. c. 13. & 24. & Capitolin. in Severo.

Clibănus, m. 2. κλίβανος, Dorice pro κρίβανος, proprie eſt fornax, in qua hordeum coquitur, & tranſlate furnus cujuſcunque generis, a κριθή, hordeum, & βαῦνος, fornax. Voſſ. Aliqui diſtinguunt clibanum a furno, quod clibanus minor ſit, & in eo placentiæ potius, & alii id genus cibi, quam panes coquantur. Plin. l. 19. c. 1. Cortices decuſſi clibanis, & furnis præbent uſum. ¶ Aliqui etiam clibanum interpretantur, non furnum, ſed vas, in quo cibi coquuntur ſub teſta, ex creta, vel ex ære, vel ex ferro. Ejus figura ejuſmodi eſt, ut in inferiore parte latior ſit, in ſumma anguſtior: quod colligitur ex Colum. de arborib. c. 19. ubi docet, ſcrobes clibano ſimiles eſſe faciendas, imo, quam ſummo patentiores, ut radices arborum latius evagentur. ¶ Eſt etiam Clibanus, vel Clibanum armaturæ ferreæ genus totum hominem tegens, qualis erat eorum, qui Cataphracti dicebantur, qui proinde & clibanarii appellati. Videtur eſſe vox barbara, qua tamen Latinos uſos teſtatur Caſaubonus ad Alexand. Sever. in Orat. ad Senat. quam refert Capitolin. in ejus vita. Veter. Gloſſ. Κλίβανοι οἱ ſ[illegible] κλιβάνους, &c.

Clidion, vel cleidion, neut. 2. gozzo, ſtrozza del tonno, κλειδίον, a κλείω, claudo. ¶ Item thynni jugulus. Plin. l. 9. c. 15.

Clidūchus, i, m. 2. claviger, a κλεὶς, clavis, & ἔχω, habeo. Plin. l. 34. c. 8. a med. Fecit & quadrigas, bigaſque, & cliduchon eximia forma.

Cliens, tis, m. & f. 3. ut Chariſ. docet l. 1. cliente, vaſſallo, עבד, Ger. ein underſaſſ, Gal. client, Hiſp. cliente, πελάτης, qui ſub tutela eſt, cujus correlativum eſt patronus, a colo, quaſi coliens, ſive colens. Cicer. 1. Verr. c. 11. Ab hoſpitibus, clientibuſve ſuis injurias propulſare, eorumque fortunas defendere. Ovid. 1. de Arte, verſ. 88. Qui modo patronus, jam cupit eſſe cliens. ¶ In genitivo plurali habet entium, & entum. Horat. l. 3. od. 1. Illi turba clientium. Id. l. 3. od. 5. Quam ſi clientum longa negotia.

Clienta, æ, f. 1. mulier, quæ ſub alterius patrocinio eſt. Plaut. Mil. 3. 1. 193. Habeo Eccillam clientam meam. Adde Rud. 4. 1. 2.

Clientēla, f. 1. patrocinio, protezione, clientela, πελατεία, clientis officium erga patronum. Ter. Eun. 5. 8. 9. Thais patri ſe commendavit in clientelam, & fidem. Cic. Attic. l. 14. epiſt. 12. Scis, quam diligam Siculos, & quam illam clientelam honeſtam judicem. ¶ Obſequium etiam, quod clientes præſtant, clientela dicitur, & vulgo homagium vocant: item ipſa clientum multitudo. Caſ. l. 2. B. Civ. c. 18. Magna eſſe Pompeii beneficia, & magnas clientelas in citeriore provincia, ſciebat. Juſtin. l. 8. c. 4. Orbis terrarum vindices adulantur ſordidam paulo ante clientelæ ſuæ partem. Salluſt. Jug. c. 85. Aliis, ſi deliquere, cognatorum, & affinium opes, multæ clientelæ præſidio adſunt.

Clientŭla, læ, f. 1. diminut. a clienta. Aſcon. in 3. Verr. c. 46. Plebeja quædam clientula.

Clientŭlus, m. 2 dim. a cliens. Auct. Dial. de Orat. c. 36. Ne clientulorum loco numerarentur.

Clima, atis, n. 3. clima, אקלים, Ger. climat, Gal. climat, Hiſp. clima, κλίμα, inclinatio Cœli, vel ſpatium, quod eſt inter duos parallelos, quo diei longitudo ad dimidiatam horam variatur, a κλίνω, inclino. Serv. ad 1. Georg. v. 246. Secundum clima noſtri cœli. Adde Tertull. de anim. c. 49. ¶ Item genus menſuræ agrorum. Colum. l. 5. c. 1. Clima quoquoverſus pedum eſt LX. V. Geographos.

Climăcis, idis, f. 3. κλιμακίς, parva ſcala. Vitruv. l. 10. c. 17. de baliſtæ partibus loquens: Climacidos ſcapi longitudo foraminum XIII. Climacidos dixit pro Climacidis, Græca inflexione.

Climacter, eris, m. 3. κλιμακτήρ, a κλίμαξ, ſcala, eſt annus ſcanſilis, vel ſcalaris, qui & gradarius, & decretorius a Medicis dicitur, ſenibus fatalis plerumque, aut periculoſus, ad quem per ſeptenarium, vel novenarium numerum pervenitur: & ſic præcipue vocatur annus LXIII, quia ex pluribus multiplicatis climacteribus conficitur, quales ſunt 14. 21. 28. 35. &c. Nam per omnem vitam ſeptimus quiſque annus periculoſus eſt, ut putarunt Veteres, & ex hiſtoriis obſervatum eſt. Plin. 7. 49. Gell. l. 15. c. 7. Jul. Firmic. l. 4. Matheſ. c. 14. Cenſorin. de die Natali, c. 14. ¶ Hujus autem rei tota ratio a Chaldæis orta eſt: quibus quid tribuendum ſit, oſtendit Salmaſ. peculiari commentar. de annis climactericis.

Climactericus, a, um, adjectiv. κλιμακτηρικός, quaſi dicas, ſcalaris, ut annus Climactericus, Cenſorin. de die nat. c. 14. V. Climacter. Sic Plin. l. 2. ep. 20. Habes climactericum tempus, ſed evades.

Climacidæ, arum, f. 1. telorum genus. Gell. l. 10. c. 25. ubi al. aliter leg.

Climatiæ, arum, m. κλιματίαι, a κλίνω, inclino, ſterno: ſunt terræ motus, qui limes ruentes & obliqui urbes, ædificia, monteſque complanant. Ammian. l. 17. c. 7. (al. 16.)

Climax, acis, apud Græcos ſcalam ſignificat. Apud Grammaticos & Rhetores eſt Figura Rhetorica, Latine Gradatio, qua ab una re ad aliam gradatim aſcendimus, ut Ovid. 3. Faſt. v. 21. Viderat hanc, viſamque cupit, potiturque cupita.

Clināmen, inis, n. 3. inchinazione, κλίσις, inclinatio, declinatio. Lucr. l. 2. v. 292. Id facit exiguum clinamen principiorum.

Clinātus, a, um, inchinato, chino. Cic. in Arat. v. 53. de Pegaſo. Clinata eſt ungula. Et v. 86. de Aquila: Clinata eſt Aquilonis ad auras.

Clingo, is, a. 3. idem quod cingo, ut Feſt. interpretatur. Sed Voſſius interpretatur, clingere eſſe crebro corporis motu imitari motacillam, quæ κίγκλος dicitur, quia in manuſcripto Feſti pro κλείειν eſt κιγκλίζειν, in aliis κιγκλίζειν, quod eſt agitare. ¶ Pro priore ſignificatione ſtat Scalig. & Gloſſa Iſid. quæ habet: Clingit, cludit.

Clinĭce, f. 1. κλινική, medicina, quæ ægris lecto affixis adhibetur, a κλίνη, lectus. Dividitur in duas partes, in diæteticen, quæ victu medetur, & pharmaceuticen, quæ medicamentis curat. Plin. l. 29. c. 1. & l. 30. c. 11.

Clinĭcus, maſc. 2. medico, κλινικός, Medicus, qui ægros lecto affixos inviſit, & curat, a κλίνη, lectus. Martial. l. 1. epigr. 31. Chirurgus fuerat nunc eſt veſpillo Diaulus: Cœpit quo poterat clinicus eſſe modo. ¶ Hinc Æſculapius, clinicus Deus dicitur a Prudent. in Apotheoſ. v. 205. ¶ Sed & Clinici appellantur, qui ex morbo lectis affixi ſunt. Hieron. ep. 26. c. 2. Quis clinicorum non ejus facultatibus ſuſtentatus eſt?

Clino, as, a. 1. chinare, נטה, Ger. neigen, Gal. incliner, Hiſp. inclinar, κλίνω, inclino, reclino, a Græco verbo, quod allatum eſt. Lucr. l. 2. v. 243. Quare etiam, atque etiam paulum clinare neceſſe eſt corpora.

Clinopăle, f. 1. κλινοπάλη, lecti palæſtra, lucta. Sueton. in Domit. c. 22. Aſſiduitatem concubitus, velut exercitationis genus, clinopalen vocabat.

Clinopodion, ii, κλινοπόδιον, herbæ genus, al. nomine pulegium montanum, vel origanum longum. Plin. l. 24. c. 15.

Clio, Clius, Clio, Clion, f. 4. Κλειώ, una Muſarum ex novem, quæ Hiſtoriæ præeſſe dicitur: a κλέος, gloria. Ovid. 1. de Arte, v. 27. Non mihi ſunt viſæ Clio, Cliuſque ſorores. ¶ Mater fuit Hymenæi.

Clitellæ, arum, f. basto, baſterna, רכב, Ger. ſaumſattel, Gal. lesbats, Hiſp. las albardas, ἐπισάγματα, ſellæ doſſuariæ jumentis imponi ſolitæ ad onera commodius geſtanda, a κλιτύς, devexitas, locus declivis, quia earum latera item declivia ſunt, uti jumentorum dorſa. Hor. in Sat. 5. l. 1. v. 47. Hinc muli clitellas tempore ponunt. ¶ Clitellæ bovi ſunt impoſitæ, prov. Cic. Att. l. 5. ep. 15. hoc eſt, homini inepto, & nequaquam idoneo delegata eſt provincia. ¶ Eſt item

item tormenti genus, auctore *Feſto*. ¶ Item loca quædam declivia Romæ, & in via Flaminia, propter ſimilitudinem clitellarum. *Id.*

Clitellarius, m. 2. *ſomegiere*, qui clitellis fert onera, ut aſinus, mulus clitellarius apud *Caton. c.* 10. & *Cic. in Top. c.* 8. ¶ Figurate *Plaut. Moſtell.* 3. 2. 94. Ego homines habeo clitellarios: magni ſunt oneris, quidquid impones, vehunt. ¶ Clitellaria, & Græco nomine *Aſtraba* titulus eſt unius ex *Plauti* comœdiis amiſſis.

Cliterninus, a, um, adject. *Cliternini*, *orum*, ſunt populi in quarta regione Italiæ, quorum oppidum fuit Cliternum prope Fucinum lacum. *Plin. l.* 3. *c.* 12. ¶ In illo *Cic. Fam.* 9. 22. At honeſti colei Lanuvini, Cliternini non honeſti. κατάχρηστον latet, quia Coleorum Lanuvii familia erat, Cliterni non erat, inquit *Manut.* Alii aliter explicant.

Clitoris, is, vel Clitorium, ii, Arcadiæ urbs, juxta quam lacus ſeu fons Clitorius aquam fundit, quæ pota abſtemios facit. *Ovid.* 15. *Met. v.* 322. *Plin. l.* 32. *c.* 2.

Clitorius. V. Clitoris.

Clitumnus, i, fl. in Umbria, cujus aqua a pecudibus pota albos fœtus creat. *Virg.* 2. *Georg. v.* 146. Hinc albi, Clitumne, greges &c. ¶ Clitumni nomine Jovem ipſum conſecratum in eadem regione, auctor eſt *Turneb. lib.* 29. *c.* 26. ¶ Eſt & Clitumnus adject. *Stat. l.* 1. *Sil.* 4. *v.* 129. Aut præſtent niveos Clitumna novalia tauros.

Clivina, æ, avis, quæ in auguriis viſa, aliquid fieri prohibebat: quæ & clamatoria dicta, & prohibitoria. *Plin. l.* 10. *c.* 14.

Clivius, a, um, o. 1. 2. arduus, difficilis, a clivus, collis, quia aſcenſus per clivum difficilis eſt. Hinc clivia auſpicia dicta ſunt, quæ aliquid fieri prohibebant. *Feſtus.*

Clivōſus, a, um, o. 1. 2. *erto*, ἀνάντης, frequentes habens clivos. *Colum. de arb. c.* 4. Locis aridis, & clivoſis altius vites deponantur.

Clivŭlus, m. 2. *poggetto*, dim. a clivus. *Col. l.* 6. *c.* 36. Duos parietes adverſo clivulo inædificatos habet.

Clivus, vi, m. 2. *collina*, *poggio*, *erta*, מעלה, Ger. *ein bühel*, Gal. *coteau*, Hiſp. *la cueſta arriba*, γήλοφος, devexitas montis, locus molliter arduus, a κλιτύς, Æolice κλιτύς, quod a κλίνω, clino, proclino. *Cic. Attic. epiſt.* 1. *l.* 2. Quem ego in clivo Capitolino, te ſignifero, ac principe, collocaram. De eodem clivo Capitolino *Ovid. Faſt.* 1. *v.* 264. Arduus in valles, & fora clivus erat. ¶ Neutro gen. uſurpavit *Cato apud Non. c.* 3. *n.* 28. loca ardua, & cliva depreſſa. ¶ Tranſlate apud *Ovid. epiſt.* 19. Sudare in uno clivo, eſt in uno & eodem negotio laborare.

Cloāca, æ, f. *chiavica*, *fogna privata*, ביב, Ger. *ein graben*, Gal. *un égout*, Hiſp. *el albanar*, ὀχετός, locus cavus, ſive is publicus, ſive privatus ſit, quo ſordes confluunt. ¶ Item fiſtula, foſſa, via ſubterranea parietibus in modum aquæductus munita, per quam aqua pluvia extra urbem, vel in fluvium dilabens urbis ſordes ſecum rapit, ab antiquo *cluo*, purgo, quod immunditiis domum, vel urbem purgat. *Cic. pro Cæc.* Qui de foſſis, de cloacis interdicit. ¶ Arcem facere ex cloaca, prov. *Cic. pro Planc. c.* 40. eſt rem humilem, & nullius fere momenti ſupra modum extollere. ¶ Tranſlate dicitur de ſtomacho, & alvo hominis immundi. *Plaut. Curc.* 1. 2. 29. Prolue cloacam. ¶ De cloacis publicis Romæ a Tarquinio Priſco extructis, admirabili ſane opere, V. *Plin. l.* 36. *c.* 15. & *Caſſ. l.* 3. *ep.* 30. & *l.* 8. *ep.* 29.

Cloacālis, le, adject. ut cloacale flumen, h. e. colluvies cloacarum, quod ex Catone citat *Feſt. Sidon. de flagitioſo lib.* 3. *ep.* 13. Fœculentiæ par cloacali.

Cloacarium, n. 2. pecunia purgandis cloacis attributa. *Ulp. l.* 27. *ff. de uſufr.*

Cloacina, vel Cluacina Venus, Dea, quæ purgationibus præeſt, quia Romani, & Sabini myrtea verbena, depoſitis armis, purgati ſunt in eo loco, qui poſtea ſigna Veneris Cluacinæ habuit; Cluere enim antiqui purgare dicebant. *Plin. l.* 15. *c.* 29.

Cloāco, as, are, fœdo, inquino. *Feſtus.*

Cloacŭla, æ, f. 1. diminut. a cloaca, *foguetta*. *Lamprid. in Heliogab. c.* 17.

Clodiānus, a, um, adject. a Clodio, ſæpe apud *Cic.*

Clodico, as, pro *claudico* dixere veteres, ut eſt apud *Cicer. l.* 2. *de Orat. c.* 61.

Clodius, m. 2. prænomine Publius, adoleſcens fuit nobilis ex antiquiſſima Claudiorum familia, ſed civis factioſus, & notiſſimæ libidinis, ut qui tres ſorores per inceſtum polluerit, & in ſacris Bonæ Deæ muliebri veſte deprehenſus ſit. Hic graviſſimas cum Cicerone inimicitias exercuit, cui ut majus negotium facere poſſet, Tribunatum plebis petiit; quem cum per leges obtinere non poſſet, quod patritius eſſet, Fonteio cuidam ex plebe ſe adoptandum dedit, atque ita Tribunatum nactus non quievit, donec Ciceronem per vim urbe expelleret. *Cic. pro Domo*, *de Aruſp. reſp.* &c. ¶ Eſt & Clodius, a, um, ut Clodia gens *Ciceron.*

Clodius, adject. V. in fine vocis præced.

Clodo, is, pro claudo. *Plin. l.* 18. *c.* 33. Clodunt ita (oculos) lippiuntque ab afflatu, & alvo cita pereunt.

Cloſtellum, i, n. 2. parvum cloſtrum, ſeu clauſtrum. *Petron. in Satyr. c.* 140. Aliquid rimari per cloſtellum, *per la ferratura*.

Cloſtrum, i, n. 2. idem quod Clauſtrum. *Cato de R. R. c.* 135. Trullas ligneas duas, claves cum cloſtris. ¶ Item trabium contignatio. *Senec. l.* 7. *de Benef. c.* 21. Per cloſtrum, qua ſe taberna laxaverat, quatuor denarios inſeruit. Poſſis etiam hunc locum exponere de repagulis, & ſeris, quibus oſtium clauditur, ut de clauſtro dictum eſt. ¶ Cloſtrum etiam dicuntur trabes colligatæ ad impetum fluvii frangendum. *Plin. l.* 10. *c.* 33.

Clotho, f. 4. contract. Κλωθώ, una Parcarum, a κλώθω, neo, glomero, torqueo, quia contorta, & convoluta omnia tenet. *Stat. Theb.* 3. *v.* 556. Ferrea Clotho.

Clucidatus, vel cluditatus, vel glucidatus, a, um, adject. dulcis, ſuavis, a γλυκύς. *Feſtus.*

Cluden, inis, culter cœcus, & manubrio incluſus, ita ut levi motione in longitudinem exeat, proprium eſt hiſtrionis, *Apul. Apol.* Sine cludine ſaltas. Alii aliter leg. V. *Lipſ. Elect. l.* 1. *c.* 18.

Cludo, dis, ſi, ſum, a. 3. *chiudere*, *ſerrare*, Gal. *clorre*, *environner*, Hiſp. *cerrar*, κλείω, claudo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 39. Ipſum mare terram appetens litoribus cludit. *Varr.* 3. *R. R. c.* 3. Quæ maceriæ ad villam venationis cauſa cluduntur.

Cludus, a, um, idem quod claudus. *Plaut. Pſeudol.* 2. 2. 64. Apud anum illam diobolarem, cludam, craſſam.

Cluĕo, es, n. 2. & Cluo, is, n. 3. *eſſere ſtimato*, *nominato*, audio, & metaleptice ſum, dicor, nominor, celebror, a κλύω. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 95. Ita ſis, ut nomen cluet. ¶ Eſt etiam purgo. *Plin. l.* 15. *c.* 29. Cluere antiqui purgare dicebant. Eoque refert ſigna Veneris Cluacinæ. V. Cloacina. In hac ſignificatione *cluo* dictum eſſe per ſyncop. a *colluo*, putat *Turneb. l.* 23. *c.* 12. nec diſſentit *Voſſ. in Etymol.*

Cluis, e, adject. nobilis, illuſtris. *Martian. Capell. l.* 4. ubi alii aliter leg. Clunæ, folliculi hordei. *Feſtus.*

Cluna. V. Clura.

Clunacŭla, æ, f. idem quod clunaculum. *Gell. l.* 10. *c.* 25.

Clunacŭlum, ſeu clunaclum, n. 2. culter ſanguinarius, dictus, vel quia clunes hoſtiarum dividit, vel quia ad clunes dependet. *Feſt.* ¶ *Scaliger* legit, *victimarius*, vel *faginarius*, quod eo interficerent pecora faginata. Ita erit proprie culter poparum.

Clunālis, le, ad clunes pertinens. *Clunales pedes* apud *Avien. in Arat. v.* 361. ſunt pedes poſteriores Urſæ cæleſtis.

Clunarius, a, um, ad clunes pertinens, ut clunaria laux, *in fragment. Petronii*, *p.* 31.

Clunicŭlus, i, vel clunicula, æ, diminut. a clunis. *Favorinus* apud *Gell. l.* 15. *c.* 8. Cluniculis avium ſaturum fieri.

Cluninus, V. Clurinus.

Clunis, is, ſed ſæpius in plur. clunes, nium, tam maſc. quam fœm. gen. *natiche*, שת, Ger. *geſeſſe*, Gal. *la feſſe*, Hiſp. *nalga*, πυγή, nates, a κλύζω, abluo, purgo, unde clyſter. *Juven. ſat.* 11. *v.* 16. Tremulo deſcendunt clune puellæ. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 9. *de equo*. Quod pulchræ clunes, breve quod caput.

Cluninſtaridyſarchides, m. vox joculariter ficta a *Plauto Mil.* 1. 1. 14. ad ſignificandum terribilem quendam imperatorem hoſtium, quem Pyrgopolynices, jactator & arrogans miles, viciſſe ſe gloriatur in campis Gurgustidoniis. Conflata eſt ex duabus Latinis vocibus *clunis*, & *inſtar*, & totidem Græcis ἡδύς, dulcis, vel ἴδε, age, & ἄρχειν, impero: qua in compoſitione, præter ridiculum, obſcœni quippiam ſubeſt.

Clunus, a, um, quaſi clunatus, unde clunas ſimias a clunibus tritis dictas exiſtimant. *Feſt.*

Cluo, V. Clueo.

Clupĕa, f. 1. *chiepa*, θρίσσα, piſcis, qui venam quandam in faucibus thynni erodens, ipſum exanimat. *Plin. l.* 9. *c.* 15. Vocatur & Thryſſa, nec diſſimilis eſt harengis. ¶ Eſt etiam nomen oppidi in Africa. *Liv. l.* 27. *c.* 29. A *Polybio*, & aliis græce dicitur Ἀσπίς, & *clypea* a nonnullis ſcribitur.

Clura, vel Cluria, æ, ſimia. Vet. Gloſſ. Clura, πίθηκος. Et Cluria κερκοπίθηκος. Alii legunt *Cluna*. *Feſt.* ¶ Hinc

Clurīnus, a, um, adject. ad ſimiam pertinens. *Plaut. Trucul.* 2. 2. 14. Tu vero clurinum pecus. de puella deformi loquitur. *Arnob. l.* 3. Clurino cum pecore. Alii legunt *Cluninus*.

Cluſāris, re, adject. qui claudit, cluſarius. *Hygin. apud Goeſ. p.* 181. Anguli cluſares. Et *p.* 156. Portio quadrata cluſaris.

Cluſarius, a, um, ad claudendum aptus, ut angulus cluſarius, *Hygin. apud Goeſ. p.* 156. Latus cluſarium. *Ibid. p.* 183. a *cludo*.

Cluſĭlis, le, adject. qui facile clauditur. *Plin. l.* 9. *c.* 37. Conchæ cluſiles, & mordaces.

Cluſīnus, a, um, adject. a Cluſio oppido, ut Cluſinum far, quod eſt genus adoris, ſive farris candidius. *Colum. l.* 2. *c.* 6. Cluſini fontes. *Horat. l.* 1. *ep.* 15. *v.* 9. qui locus nunc dicitur *Bagni di S. Caſſiano*.

Cluſiŏlum, n. 2. opp. Hetruriæ, ſupra Interamnam. *Plin. l.* 3. *c.* 14.

Cluſium, *Chiuſi*, urbs Etruriæ, olim ſedes Porſenæ Regis, in regione *Val de Chiana*, in colle, prope Clanium paludem. *Virg.* 10. *Æn.* 167.

Cluſius, i, dictus eſt Janus teſte *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 130. Sed *Macrob. ſat. l.* 1. *c.* 9. habet Clauſius. Dictus eſt autem *Cluſius*, quod pacis tempore ejus templi portæ clauderentur.

Cluſor, oris, m. 3. venator, qui ſilvas, & ſaltus retibus cingit, & claudit. *Sidon. l.* 8. *epiſt.* 6. Cluſor ſtatarius nemora circumvenis.

Cluſūra, V. Clauſura.

Cluſus, a, um, adject. idem quod clauſus, *chiuſo*. *Valer. Flacc. l.* 1. *v.* 239. Sibi cluſos invenit Argos.

Clutus, a, um, o. 1. 2. κλυτός, celebris, unde comp. *inclutus*, nunc inclytus. *Feſtus.*

Clymĕne, f. 1. Κλυμένη, filia Oceani, & Tethyos, vel Minii, & Eurynaxæ, uxor Japeti, vel Meropis Regis extremorum Æthiopum Ægypti. Cum forma excelleret, fertur Soli placuiſſe, & ex eo filium Phaethontem, vel Eridanum, & tres filias, Phaetuſam, Lampetien, Lampetuſam peperiſſe, ut a *Theodontio* ſcriptum eſt. Sed *Paulus*, & *Leontius* narrant, Clymenem genuiſſe Phaethontem, & ſorores ex Merope, *Leontius* duos filios addit, Iphidum, & Philacem. *Ovid.* 1. & 2. *Met.*

Clymeneides, um, ſorores Phaethontis. *Ovid. ad Liviam*, *v.* 111. Sic flevit Clymene, ſic & Clymeneides altæ.

Clymeneius, vel Clymenēus, a, um, patronym. a Clymene, ut proles Clymeneja, h. e. Phaethon. *Ovid.* 2. *Met. v.* 19. *Stat. l.* 1. *Silv.* 2. Auguſtum ſpoliare nemus, Clymeneiaque deeſſe Germina.

Clymĕnus, i, κλύμενον, herba eſt a Clymeno Cænei filio, Arcadiæ rege, ejus inventore appellata, ederæ folio, & ſemine, ramoſa, caule inani, articulis præcincta, odore gravi, in ſilveſtribus & montuoſis locis naſcens. *Plin. l.* 25. *c.* 7. ¶ Pluto quoque hoc nomine vocatur, vel quia πάντα καλεῖ πρὸς ἑαυτόν, omnia ad ſe vocat; vel quia auditur ab omnibus: a κλύω audio. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 757. At Clymenus, Clothoque dolent, hæc fila reneri: Hic fieri regni jura minora ſui.

Clypea. V. Clupea.

Clypeātus, a, um, clypeo munitus. *Virg.* 7. *Æn. v.* 793. clypeataque totis agmina denſantur campis. *Curt. l.* 7. *c.* 9. *n.* 2. In proris clypeatos locaverat.

Clypĕo, as, are, clypeo munire. Verbum eſt *Pacuvii*. Sic enim ille apud *Non.* 2. *n.* 145. Chlamyde contorta aſtu clypeat brachium.

Clypeŏlum, i, n. parvus clypeus. *Hygin. fab.* 139. Eiſque clypeola ænea, & haſtas dedit.

Clypĕus, ſeu clupeus, ſeu clipeus, m. 2. & clypeum, n. 2. *ſcudo*, מגן, Ger. *ein ſchild*, Gal. *bouclier*, Hiſp. *eſcudo*, ἀσπίς, ſcutum majus. Dictus eſt vel a κλέπτω, abſcondo, quod hominem tegat, vel a γλύφω, ſculpo, quod in eo imagines inſculpi ſolitæ. *Plin. l.* 35. *c.* 3. Scutis, qualibus apud Trojam pugnatum eſt, continebantur imagines; unde & nomen habuere clypeorum, non, ut perverſa Grammaticorum ſubtilitas voluit, a *cluendo*. ¶ Objicere clypeos ad tela. *Virg. Æn.* 2. *v.* 443. Ictus clypeo excipere. *Ovid.* 12. *Met. verſ.* 375. ¶ Imagines quoque in clypei formam factæ, clypei dicebantur. Quamquam in hac ſignificatione quidam Grammatici *clupeum*, vel *clypeum*, neut. gen. tantummodo dici volunt, quos arguit ipſe *Chariſius*, qui contraria exempla adducit, & *Plin. l.* 35. *c.* 3. De his V. *Lipſium in Ann. Tacit. l.* 2. & *Caſaubonum ad Suetonii Neronem c.* 16. ¶ Transfertur eleganter vox clypei ad quodvis præſidium, & tutelam. *Claudian. de* 4. *Conſul. Honor. v.* 432. Subnixus Stilicone tuo, quem fratribus ipſe Diſcedens clypeum defenſoremque dediſti. ¶ *Scutum* oblongum eſt, quadratum, & totum munit corpus; *clypeus* rotundior, cavus, & totum protegit pectus, *Umbo* eſt in medio clypei pars elevatior. ¶ Clypeis antea Romani uſi ſunt, deinde poſtquam facti ſunt ſtipendiarii, ſcuta pro clypeis fecere. *Liv. l.* 8. *c.* 8. ¶ *Serv. in Æn.* 9. ait, Clypeum eſſe peditum, ſcutum equitum. Sed hac de re V. *Popmam de different. verbor.* ¶ Clypeum etiam antiqui ob rotunditatem corium bovis appellarunt, in quo fœdus Gabiorum cum Romanis fuerat deſcriptum. *Feſtus.*

Clyſmus, i, purgatio, lotio, clyſter. *Scribon. Larg. compoſ.* 155. His alvus acri clyſmo mane trahenda eſt.

Clyſter, eris, m. 3. & clyſterium, n. 2. *criſteo*, *ſerviziale*, *argomento*, Germ. *einklistier*, Gal. *clyſtere*, Hiſp. *cliſter*, κλυστήρ, medicamentum liquidum, quod inteſtino injicitur ad abluendam alvum: item inſtrumentum, quo medicamentum hoc injicitur, a κλύζω, abluo. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Cucurbita infuſa clyſteribus inteſtinorum omnium vitiis medetur. *Scribon. Larg. compoſ.* 118. Per clyſteria caldam immittere. ¶ *Macer* penult. corripit: Appoſitis digitis, aut intus clyſtere fuſis. Cave, imiteris.

Clyſterio, as, are, clyſterem immittere. *Veget. l.* 1. *rei Veterin. c.* 42. Clyſteriabis ex aqua calida, & oleo. Al. leg. *clyſterizabis*.

Clytemneſtra, f. 1. Κλυταιμνήστρα, filia Jovis, & Ledæ, ſoror Helenæ, Caſtoris, & Pollucis, uxor Agamemnonis, cui Oreſtem, & Electram peperit. Regreſſum ex bello Trojano virum in convivio ope Ægyſthi adulteri filii Thyeſtis interfecit, deinde Caſſandram interfici juſſit Priami filiam, quæ Agamemnoni in rerum diviſione forte obtigerat. Poſtremo & ipſa occiſa eſt ab Oreſte filio in patris ultionem. *Hygin. fab.* 117. & 240.

Clytie, es, f. 1. Oceani Nympha, aliquando ab Apolline adamata, donec illa Apollinis cum Leucothoe concubitum Orchamo patri ejus indicavit. Iratus enim Apollo Clytien graviſſimo odio proſecutus eſt. Illa amoris impatientia cibo, & potu abſtinens mane orientem, & veſpere occidentem ſpectabat Apollinem, & quacumque Apollo iter faciebat, oculis ſequebatur. Tandem fame, & dolore conſumpta mutata eſt in heliotropium. *Ovid.* 4. *Met. v.* 192. & *ſequentib.*

C ANTE N, & O.

Cnæus, & Cneus, i, m. prænomen Romanum a *nævo* ductum. Scribitur fere duabus tantum prioribus litteris, ut *Cn. Pompejus Magnus*: ipſum autem C pronunciatur ut G, ut in *Cajus*. Sed & per G ſcriptum reperitur in *Inſcript.* apud *Noris in Cenotaph. Piſan.* ¶ Femininum eſt *Cnæa*. *Inſcript.* apud *Gruter.* 274. 2.

Cnæ-

Cnaſon, nis, m. 3. acus, qua mulieres caput ſcalpunt, al. diſcerniculum. *Feſt.*

Cnedinus, a, um, *di ortica*, ut cnedinum oleum. *Plin.* 15. 7.

Cneôrum, n. 2. κνέωρον, κνέωρον, herba quædam, a κνάω, rado, quia linguam mordet, *Plin. l.* 13. *c.* 21. *Hyginus* caſiam interpretatur.

Cnephoſus, a, um, o. 1. 2. tenebricoſus, a κνέφας, crepuſculum, tenebræ, vel a κνέφας, caligo. *Feſt.*

Cnous. V. Cnæus.

Cnicos, ſeu Cnicus, i, m. κνίκος, & κνῆκος, herba Ægypto peculiaris, Italiæ ignota, duplicis generis, ſilveſtris & ſativa. Silveſtris duæ ſunt ſpecies, una caule rigido, ſemine candido, alio nomine atractylis: altera hirſutior, toroſiore caule, & qui pæne humi ſerpat, minuto ſemine. *Plin. l.* 21. *c.* 15. & 32. & *Scribon. Larg. compoſ.* 135.

Cnidus. V. Gnidus.

Cniſſa, f. 1. κνίσσα, nidor, pinguedinis incenſæ fumus. *Arnob. lib.* 7. Niſi forte beſtiarum Deus animas devorat, aut ex aris ardentibus nidorem conſectatur, & fumos, paſciturque de cniſſis, quos evomunt ardentia viſcera.

Cnodax, acis, κνώδαξ, fibula eſt ferrea. Ferrei cnodaces apud *Vitruv. l.* 10. *c.* 6. ſunt ſubſcudiculæ ferreæ, in exteriori parte rotundæ, in extremis ſcaporum, vel axium capitibus implumbatæ, vel adactæ, per quas axes, ſeu torni verſantur, *pironi*. In aliquibus libris legitur *Chodax*. Sed χόδαξ, græce non invenitur.

Coa veſtis, *Ἀμόργινα ἱμάτια*, ſive ſubſtantive Coa in plur. num. ſubtiliſſimum erat veſtis genus ex bombyce, adeo tenue, ut corpus pelluceret, dictum a Coo inſula, in qua Pamphila Platis filia veſtem hujuſmodi prima contexit. Eædem Ceæ veſtes dicuntur, a Cea inſula. Nam antiqui non convenere in hujus inventi gloria, quam alii Ceæ, alii Coæ mulieri tribuerunt. *Horat. l.* 1. *Sat.* 2. *v.* 101. Altera nil obſtat, Cois tibi pene videre eſt Ut nudam. *Ovid.* 2. *de Arte*, *v.* 298. Sive erit in Cois, Coa decere puta. ¶ Eſt etiam Coa menſuræ genus, quo referunt aliqui illud *Cœlii* de Clytemneſtra Quadrantaria, apud *Quintil. l.* 8. *c.* 6. In triclinio coa, in cubiculo nola. V. *Chus*, & *Nola*.

Coaccēdo, idem ac accedo, vel ſimul accedo, *Plaut. Cur.* 2. 3. 85. Decem pro his coaccedunt minæ.

Coacervatim, adverb. *a mucchj*, acervatim. *Apul. lib.* 3. *Florid.* Non ſigillatim, ac diſcretim, ſed cunctim, & coacervatim offerre.

Coacervatio, onis, f. *ammucchiamento*, aggregatio, acervus, cumulus, copia. *Cic. in Part. c.* 35. Frequentatione argumentorum, & coacervatione univerſa.

Coacervātus, a, um, nom. ex particip. ἀθροισθείς, collectus, aggregatus. *Cic. in Partit.* Veriſimilia cum ſunt coacervata, proficiunt.

Coacervo, as, idem ac acervo. *Cic.* 2. *Agr. c.* 27. Ante pecuniæ coguntur, & coacervantur.

Coaceſco, is, cui, idem ac aceſco, vel ſimul, vel totus aceſco. *Cic. de Sen. cap.* 18. Ut non omne vinum, ſic non omnis ætas naturæ vetuſtate coaceſcit.

Coacte, adv. *in riſtretto, in breve*. *Tertul. de Bapt. c.* 12. Alii plane ſatis coacte injiciunt. *Gel. l.* 10. *c.* 11. cum ſignificandum coactius quid & feſtinatius factum.

Coactilia, lium, n. 3. *feltri*, panni ex lana non texta, veſtes ex lana, vel pilis paulo denſius compactis, ſive coactis. Vet. Gloſſ. πιλωτά, Coactile. Hujuſmodi veſtium mentio fit in *Leg.* 25. *ff. de aur. & arg.* ¶ *Cæſ. de B. C. l.* 3. *c.* 44. ſubcoacta appellat. Ubi tamen *Cujac. l.* 5. *Obſervat. c.* 11. mavult legere *coacta*, quod *Scaliger* etiam in ipſum textum recepit. ¶ De coactilibus V. *Lipſ. l.* 4. *de militia*, *Dial.* 6.

Coactiliaria taberna, in qua coactilia fiunt. *Capitolin. in Pertin. c.* 3.

Coactiliarius, ii, qui coactilia conficit. Vet. Gloſſ. πιλοποιός. *Lapis Vet.* Lariſcus lanarius coactiliarius.

Coactim, breviter, coacte. *Sidon. l.* 9. *ep.* 13. Schedium raptim, coactimque tranſlator feſtinus exſcripſi.

Coactio, onis, f. *radunamento*, συναγωγή, congregatio, conſpiratio. *Cic. de Aruſp. reſp.* Nocturnis vigiliis, & coactione hominum. ¶ Coactio argentaria eſt munus cogendi pecunias. *Sueton. in Veſp. c.* 1. Coactiones argentarias factitavit.

Coacto, as, are, frequent. a cogo, ſæpe, vel vehementer cogo. *Lucr. lib.* 6. *v.* 1120. Qua graditur, conturbat, & immutare coactat.

Coactor, oris, m. *raccoglitore*, qui pecuniam cogit, & recipit, officii nomine, ut mercenarii eorum, qui habebant argentariam. *Cic. pro Rabir.* Ut noſtri coactores facere ſolent. ¶ Coactores etiam, & collectarii dicebantur ipſi argentarii in auctionibus, quia pecunias cogerent. *Id. pro Cluent.* Ne multa, perquiritur a coactoribus, ideſt ab iis, qui auctioni præſunt. ¶ Apud *Catonem de R. R. c.* 150. Coactor eſt, qui pecus cogit, & ſervat. ¶ Coactor, qui cogit, & ad faciendum impellit. *Senec. epiſt.* 53. Quibus non duce tantum opus eſt, ſed adjutore, atque ut ita dicam coactore.

Coactum, i, n. 2. V. Coactilia.

Coactūra, æ, f. *adunamento*, quod ex aliqua re colligitur, & cogitur, συναγωγή. *Colum. l.* 12. *c.* 50. *de oleo exprimendo*: Scorſum reponatur uniuſcujuſque diei coactura.

Coactus, a, um, nom. ex particip. a cogo, tot fere habet ſignificationes, quot ipſum cogo. *Cic. pro Dom. c.* 35. Cum de me coactus dicerem. *sforzato*. *Nepot in Alcib. c.* 4. Coacti, ut ſe devoverent. *Salluſt. in fragm.* Coactus regredi. *Cic. pro Cæc.* Coacti, & armati homines, *radunati*. *Ovid.* 8. *Met. v.* 666. Lac coactum, *rappreſo*. *Plin.* 2. 39. Liquor coactus in nivem. ¶ Coacta alvi, h. e. excrementa craſſiora, & duriora. *Celſus l.* 2. *c.* 8. ¶ Coactæ lacrimæ, h. e. vi expreſſæ. *Virg.* 2. *Æn.*

Coactus, us, m. 4. impulſus. *Cæſ. B. G. l.* 5. *c.* 27. Neque voluntate ſua, ſed coactu civitatis. *Cic. Verr.* 4. Coactu iſtius quod non ſenſerit judicaſſe.

Coaddo, idem ac addo. *Cato c.* 40. *de R. R.* Argillam, vel cretam coaddito.

Coadjicio, is, ieci, ectum, a. 3. ſimul adjicio, *aggiunger' inſieme*. *Colum. l.* 12. *c.* 21. Coadjicitur in binas urnas ligula cumulata.

Coadjūtor, oris, m. 3. qui ſimul adjuvat. Habetur de hac voce exemplum in Inſcript. apud *Grut.* ſed ſpuria, & nullius adeo auctoritatis.

Coadoleſco, is, evi, ultum, n. 3. *creſcer' inſieme*, ſimul adoleſco. *Tertul. de Anima*, *c.* 16. Exinde inolevit, & coadolevit in anima.

Coadōro, as, ſimul adoro. *Ambroſ.* 3. *de Spiritu S. c.* 12. & *Juſtin. in Cod.* 1. 1. 4.

Coadunatio, onis, *adunamento*, actus adunandi. *Juſtinian. in Cod. l.* 5. *tit.* 12. *leg. ult.*

Coadunatus, a, um, adunatus. *Aurel. Vict. de Vir. illuſtr. c.* 1. Coadunatis Paſtoribus civitatem condiderunt. Alii leg. *Adunatis*. *Paul. Leg.* 9. *ff. de Pact.* In unam ſummam coadunare.

Coadūno, as, are, idem quod aduno, *adunare*, συνάγω. *Dictys Cret. Belli Troj. l.* 4. *c.* 13. Haud prius abire deſtitit, quam reliquiæ coadunarentur. *Ulpian. L.* 7. *ff. ad exhibendum*, §. 2. Si brachium ſtatuæ coadunaverit.

Coædificātus, a, um, inædificatus. *Cic. in Partit. c.* 10. Loci culti, an inculti; celebres, an deſerti; coædificati, an vaſti, *luoghi con fabbriche*.

Coædifico, as, *fabbricare in qualche luogo*, inædifico. *Cicer. Attic. lib.* 13. *ep.* 33. Campum Martium coædificari. *Manut.* quod in ſuo libro legerat *cum*, vel *tum ædificari*, putabat emendandum *totum ædificari*. *Id. in Part. c.* 10. Loci coædificati.

Coæqualis, idem ac æqualis. *Colum. l.* 8. *c.* 14. In gregem coæqualium compellitur. *Petron. in Satyr. c.* 136. Sinciput coæquale natalium ſuorum.

Coæqualitas, atis, æqualitas. *Modeſt. Dig.* 27. 1. 8. Coæqualitas honorum.

Coæquātus, a, um, æquatus. *Salluſt. ad Cæſ. de republ. ordin.* 2. Coæquati dignitate, pecunia, virtute.

Coæquo, as, idem ac æquo. *Salluſt. Catil. c.* 20. Coæquare montes. *Id. ad Cæſ. de rep. ordin.* Coæquare gratiam omnium difficile eſt.

Coæquus, a, um, o. 1. 2. æqualis. *Plin. l.* 6. *c.* 28. Ex innumeris populis pars coæqua in commerciis, aut latrociniis degit. Alii leg. *æque*.

Coætaneo, as, apud *Tertul. de reſur. carn. c.* 45. ſignificat coætaneum eſſe.

Coætaneus, o. 1. 2. *d' una medeſima età*, Ger. *der eines alters iſt*, ἡλικιώτης, ejuſdem ætatis, vel qui ætate eadem vixit. *Portius Latro in Declam. in Catil.* Scipioni coætaneo ſuo. Adde *Apul. lib.* 8. *Mileſ. p.* 204. *edit. Elmenh.* & *Tertul. adv. Hermog. c.* 6.

Coæſtimo, ſimul æſtimo. Affertur a Lexicographis exemplum ex *Celſo JCto ff. l.* 47. *tit.* 2. *l.* 67. *vel* 69. Sed al. leg. *æſtimabitur*, non *coæſtimabitur*.

Coæternus, a, um, ſimul æternus. Legitur apud *Tertul. adv. Hermog. c.* 11. *Hieron. ep.* 57. & *Auguſtin. ſerm.* 38. *de verb. Dom. c.* 7.

Coævus, o. 1. 2. æqualis, cum aliquo ætate conjunctus, *d' una iſteſſa età*, Gal. *d' un meme age*, Hiſ. *de la miſma edad*, ὁμῆλιξ, ejuſdem ævi. *Prudent. hymn. Epiph. v.* 137. Inter coævi ſanguinis Fluenta ſolus integer.

Coagitatio, idem ac agitatio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 55. Animo primum caleſcit ab ipſo ſpiritu, deinde coagitatione pulmonum. *Victorius*, & *Gruterus* fidem MSS. ſecuti legunt *contagione*.

Coagitātus, a, um, ſimul agitatus. *Marcel. Empir. c.* 8. Fel melle mixtum, & diu coagitatum.

Coagito, as, *agitare, meſcolare*. *Apic.* 2. 1. & 4. 3.

Coagmentatio, f. *conneſſione*, nexus, conjunctio. *Cic.* 1. *de nat. Deor. cap.* 7. Quæ eſt coagmentatio non diſſolubilis?

Coagmentātus, a, um, adject. συναρμοσθείς, connexus, compactus, *conneſſo*. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 29. Nihil admixtum, nihil concretum, nihil coagmentatum, nihil duplex. *Curt. l.* 4. *c.* 7. *n.* 23. Habitus gemmis coagmentatus.

Coagmento, as, a. 1. *connettere, congiungere*, חבר, Ger. *zuſammen fugen*, Gal. *aſſembler, coler enſemble*, Hiſp. *travar uno con otro*, συναρμόζω, conjungo, compono. *Cic. de Sen. c.* 20. Opus ipſa ſuum eadem, quæ coagmentavit, natura diſſolvit. ¶ Tranſlate *Cic. de Orat. c.* 23. Verba verbis quaſi coagmentare negligas. *Id. Philipp.* 7. *c.* 8. Coagmentare pacem.

Coagmentum, i, *conneſſione, congiunzione*, חבר, Gall. *aſſemblement*, συνθεσις, compoſitio, compago. *Ammian. l.* 20. *c.* 14. Coagmenta fodiens lapidum recens ſtructorum. *Plaut. Moſt.* 3. 2. 142. Coagmenta in foribus. ¶ Eleganter ad literarum compoſitionem transfert *Gel. l.* 17. *c.* 9. Literæ, inquit, ſingulariæ ſine coagmentis ſyllabarum.

Coagulatio, f. 3. *quagliamento*, πῆξις, actus coagulandi. *Plin. l.* 18. *c.* 10. Venenum eſt in prima lactis coagulatione.

Coagulātus, a, um, adject. *quagliato, rappigliato*, ut coagulata pix, *Plin. lib.* 16. *c.* 11. Lac coagulatum, *Id.* 20. 14.

Coagŭlo, as, a. 1. *coagulare, rappigliare*, קפא, Germ. *zuſammen rinnen*, Gall. *cailler*, Hiſp. *cuajar*, πήσσω, cogo, conſtringo. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Summa probatio balſami eſt, ut lac coagulet.

Coagulum, n. 2. *preſame, gaglio, coagulo*, קפיא, Ger. *keſelab*, Gal. *preſſure*, Hiſp. *cuajo*, πυτία, id, quod ad denſandum lac adhibetur, ut ventriculus vituli, a *coago*, vel *cogo*, denſo, ſtringo. *Ovid.* 13. *Met. v.* 830. Partem liquefacta coagula durant. *Plin. l.* 11. *c.* 41. Coagulum hinnuli, leporis, hœdi laudatum. ¶ Tranſlate coagulum dicitur quidquid connectit, ac jungit. *P. Syrus in Mimis*: Amicitiæ coagulum unicum eſt fides. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Coagulum animi, atque amoris.

Coalĕo, les, n. 2. *συνίσταμαι*, coalēſco, concreſco, a *con* & obſoleto *aleo* pro alo. *Plin. l.* 14. *c.* 1. Ut niſi pinguiſſimo ſolo coalere non poſſit. Alii leg. *calere non poſſe*.

Coaleſco, is, coalui, n. 3. *unirſi, attaccarſi, e creſcere*, קפא, גדל, *συνίσταμαι*, concreſco, a coaleo. Arborum proprium. *Colum. de arborib. c.* 27. Interpoſito triennio coaleſcet ficus olivæ. ¶ *Plin. lib.* 9. *c.* 51. A partu coaleſcit vulnus, h. e. conſtringitur, clauditur. ¶ *Gel. l.* 7. *c.* 7. Pars in unam vocem coaluiſſet, *h. e.* conveniſſet, conjuncta eſſet. ¶ Ad animum tranſtulit *Liv. l.* 23. *c.* 35. Tanta concordia coaluerant omnium animi.

Coalĭtus, a, um, *unito, creſciuto, e raſſodato*, concretus, confirmatus. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Intereſt, cujus ex ſanguine concretus homo, & coalitus ſit. *Tacit. l.* 14. *in princ.* Vetuſtate Imperii coalita audacia.

Coalluo, is, ere, eſt per alluvionem aliquid augere. *Pompon. de acquir. rer. dom. l. Ergo*. ubi alii leg. *alluere*.

Coamicus, m. 2. ſimul amicus. *Cic. de Amic. c.* 26. Hodie me ante omnes coamicos ſtultos ſenes verſaris. Emendati Codices habent, *Comicos*.

Coanguſtātus, a, um, in anguſtum redactus. *Hirt. de B. Hiſp. c.* 5. Milites ripis appropinquantes coanguſtati præcipitabantur.

Coanguſto, as, *ridurre in iſtretto*, idem ac anguſto. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 14. Hæc lex dilatata in cunctum ordinem coanguſtari etiam poteſt.

Coaptatio, onis, f. apta conjunctio. *Auguſtin. l.* 4. *de Trinit. c.* 2. In omni compaginatione, vel, ſi melius dicitur, coaptatione creaturæ. Hanc enim coaptationem (ſic mihi nunc occurrit) dicere volui, quam Græci *ἁρμονίαν* vocant.

Coaptatus, a, um, apte conjunctus. *Auguſt. l.* 22. *de Civ. Dei*, *c.* 24. *a med.* Menſuræ, quibus inter ſe cuncta connexa ſunt, & coaptata.

Coapto, as, a. 1. aptum reddo. *Auguſtin. lib.* 1. *de doctr. Chriſt. c.* 14. Ligaturam ſimilem membris ſimilibus coaptare. Hinc coaptus apud *Martian. Capell. l.* 2. ubi alii aliter.

Coarctatio, idem ac arctatio. *Liv. lib.* 27. *c.* 46. Coarctatio plurimum in anguſto tendentium facilior futura erat. *Hirt. B. Alex. c.* 74. Cæſar ridebat inanem oſtentationem, & eo loco militum coarctationem. *Vitruv. l.* 9. *c.* 9. laxationi opponit.

Coarctātus, a, um, *riſtretto*, coanguſtatus. *Cic. Attic. l.* 7. *ep.* 10. Cn. noſter adhuc in oppidis coarctatus. *Colum. l.* 8. *c.* 7. Gallinæ in caveis ita coarctatæ, ne verſari poſſint. ¶ Tranſlate *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 71. Coarctati conſulatus. *h. e.* ad brevius tempus redacti.

Coarcto, & coarto, as, a. 1. *riſtringere*, idem ac arcto. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 35. Quæ coarctavit, & peranguſte refercit in oratione ſua, dilatet nobis, atque explicet. ¶ Eſt etiam cogere. *Paul. lib.* 57. *de contrah. empt.* Coartandus eſt emptor conditionem adimplere.

Coarĕo, es, vel coareſco, is, arui, n. 2. vel 3. ſimul, vel valde areo. *Vitruv. l.* 7. *c.* 11. Ab ignis vehementia conferveſcendo cum coaruerint.

Coargŭo, is, *moſtrare, far vedere, provare*, idem ac arguo. *Cic. l.* 1. *Acad. c.* 4. Errorem alicujus coarguere. Et *Ver.* 6. *c.* 47. Coarguere reum teſtibus. ¶ Cum infinito, *Hirt. de B. Alex. c.* 68. Cum defenſionem ejus nullam poſſe excuſationem recipere, coarguiſſet.

Coarticŭlo, as, *diſtinguere*. *Arnob.* 1. *adv. gent. a med.* Ora coarticulare mutorum. *ideſt* facere, ut muti articulate loquantur.

Coaſpernor, aris, idem quod aſpernor, vel ſimul aſpernor. *Tacit. hiſt. l.* 1. *c.* 7. Severitas ejus angebat coaſpernantes veterem diſciplinam.

Coaſſatio, vel coaxatio, onis, *tavolato, aſſito, ſunuolo*(?), coaſſandi actus, contabulatio. *Plin. l.* 36. *cap.* 25. Neceſſarium binas per diverſum coaſſationes ſubſterni. Adde *Vitruv. l.* 5. *c.* 1. & *l.* 7. *c.* 1.

Coaſſo, vel coaxo, as, a. 1. *intavolare*, Ger. *zuſammen taflen*, Gal. *tablier*, Hiſp. *entablar*, σανιδόω, contabulo, ab aſſis. *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. Cum coaſſatum fuerit, ſupra altera coaxatio tranſverſa ſternatur. ¶ Coaxare eſt etiam ranarum proprium, *gracidare*. *Auctor carm. de Philomela*. Garrula limoſis rana coaxat aquis. *Suet. Auguſt. c.* 94. Atque ex eo negantur ibi ranæ coaxare.

Coaſsŏlet, aſſolet. *Plaut. Epid.* 1. 1. 5. ubi alii leg. *aſſolet*.

Coatræ, ſeu Coactræ, populi inter Aſſyriam, & Mediam, qui Coatram M. incolunt, apud quos arbores ſunt maxima proceritate.

Coauctio, onis, f. 3. augmentum, *accreſcimento*. *Cic. Verr.* 4. *c.* 81. Ex coauctione annonæ, atque æſtimationis.

Coaugmentātus, a, um, auctus. *Martian. Capel. l.* 5. ubi al. leg. coagmentatus.

Coax, vox ranarum, teſte *Serv. ad Æn.* 7. 1. 16.

Coaxo. V. Coaſſo.

Cobĭo, m. 3. piſcis ex genere chromborum. *Plin. l.* 32. *c.* 5. Vide Gobio.

Cobion, tithymali ſpecies. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Cocalides, um, f. filiæ Cocali. Fuit autem Cocalus Rex Siciliæ, qui Dædalum ab Creta Minois iram fugientem recepit, ipſumque Minoem, qui fugitivum Siciliam uſque perſecutus fuerat, hoſpitio exceptum, per inſidias filiarum ope interfecit. *Sil.* 14. *v.* 42.

Cocalĭdes, um, f. filiæ Cocali Siciliæ Regis, quæ Minoa fraude interfecerunt. *Sil. l.* 14. *v.* 44.

Coc-

Cocetum, vel Coectum, i, n. 2. genus edulii ex melle, & papavere factum. *Feſt.*

Coccĕus, a, um, o. 1. 2. *di grana*, *granatino*, Germ. *ſcharlach roht*, Gal. *d'ecarlate*, Hiſp. *de grana*, κόκκινος, quod cocci colorem habet. *Lamprid. in Alexand. c.* 42. Coccea lacerna. Al. leg. *coccinea*.

Coccinātus, a, um, o. 1. 2. κοκκινοβαφής, qui coccineis veſtibus indutus eſt. *Martial. l.* 1. *epigr.* 97. Qui coccinatos non putas viros eſſe. *Suet. Domit. cap.* 4. Puerulus coccinatus.

Coccinĕus, a, um, o. 1. 2. idem ac cocceus. *Plin. l.* 21. *c.* 31. Alterum, cui acini coccinei, granoſi folliculi. *Martial. l.* 14. *epigr.* 131. Coccineæ lacernæ. ¶ Colorem coccineum (qui latine & ſpadiceus, & roſeus, & Phœniceus vocatur) aliqui cenſent eum eſſe, quem vulgo *ſcharlatum* & *chermeſinum* dicimus. De *ſcharlato* non repugnem. At *chermeſinus* alius eſt. Nam etſi coccum Serapioni, aliiſque Arabibus chermes dicitur, tamen nihil hoc ad noſtrum chermeſinum, quia fit e granulis, quæ vulgaris pimpinellæ radicibus adhærent. *Voſſius ex Matthiolo*.

Coccinum, ſubſt. n. 2. κόκκινον χιτὼν, veſtis coccinea. *Mart. l.* 4. *epigr.* 28. Coccina famoſæ donas, & janthina mœchæ.

Coccinus, a, um, o. 1. 2. cocco tinctus, ut Coccina veſtis, cocco infecta. *Martial. l.* 14. *epigr.* 131. *Petron. in Satyr. c.* 28.

Coccum, ci, n. 2. *grana*, *cocco*, Ger. *greine*, Gal. *graine*, Hiſ. *grana*, κόκκος, frutex ſurculoſus, parvus, in Turdetania, Galatia, Attica, Peloponneſo, &c. cui grana adhærent lentis faciem referentia, quibus granis ſericea, laneaque ſtamina tinctores inficiunt. Ejus granum dicitur *coccum* neut. gen. Differt a purpura. Nam coccus frutex eſt, purpura genus conchæ in mediis faucibus liquorem illum habens tingendis veſtibus expetitum. Coccineæ item veſtes a purpureis colore differunt. Hinc *Ulpian. l. ſi cui lana ff. de legat.* 3. negat, coccum contineri purpuræ appellatione. Nam coccineus color exuberantiam quandam, ac ſplendorem ruboris præ ſe fert. *Plin. l.* 21. *c.* 8. Colores animadverto tres eſſe principales, unum in cocco, qui in roſis micat, gratius nihil traditur aſpectu. Sed tamen purpura interdum latius accipitur. *Horat. l.* 2. *Sat.* 6. *v.* 102. Rubro cocco tincta veſtis.

Coccyx, ygis, maſc. 3. Cuculus avis. Hunc deſcribit *Plin. l.* 10. *c.* 9.

Cocetum. V. Cocœtum.

Cochlacæ, vel cochleacæ, vel cochleæ, f. 1. ſunt lapides ex flumine rotundi ad cochlearum ſimilitudinem. *Feſt.*

Cochlĕa, f. 1. *chiocciola*, *lumaca*, κόχλος, κοχλίας, proprie teſta limacis, & metonymice limax, qui teſtam habet, a κόχλος, gyro, quia cochleæ teſta eſt tortilis, ac turbinata. *Cic. de Div.* 2. 64. Si quis Medicus ægroto imperet, ut ſumat terrigenam, tardigradam, domiportam, ſanguine caſſam potius, quam hominum more chochleam diceret. ¶ Tranſlate apud *Vitruv. l.* 6. *c.* 9. eſt lignum in torculari erectum, ſtriatum, quod dum vertitur, prælum attollit, vel demittit. ¶ Item inſtrumentum hauſtorium, quod vulgus *pompam* vocat, cujus in medio rota eſt, quæ dum a calcantibus verſatur, machina introrſus claviculatim detornata aquas exſorbet ex aquario ſepto, & retrorſus emittit. *Vitruv. l.* 10. *c.* 11. *Bud. annot. prior. in Pand.* ¶ Item genus oſtii tortuoſi, & oblique flexi. *Var. de R. R. l.* 3. *c.* 5. Oſtium habere humile, & anguſtum, & potiſſimum ejus generis, quod cochleam appellant.

Cochleāre, & per apocopem cochlear, n. 3. *cucchiaro*, λοιδιξ. *Col. l.* 12. *c.* 21. cochlear cumulatum. *Mart. in Apoph. epig.* 121. Sum cochleis habilis, ſed nec minus utilis ovis, Nunquid ſcis, potius cur cochleare vocer? Eſt enim lingula quædam ex altera parte teres, & acuta. Itaque pars ejus una aptiſſima eſt ad extrahenda ova, & *ligula* dicitur, altera ad extrahendas cochleas, & cochleare appellatur. Ejus figura habetur in antiquarum rerum Muſeis. Non eſt igitur patina ad capiendas cochleas, & ova, ut putat *Salmaſ. in not. ad Pollion. p.* 340. & *Grav. in addit. ad Theſ. Fabri*, quod antiqua cochlearia nunquam viderint. Multo minus verum eſt, quod eruditi quidam ſcripſerint, *cochlear* dici a forma, & cochlearum teſtis primum in hunc uſum adhibitis. ¶ Eſt etiam menſura liquidorum, quarta pars cyathi, *Col. l.* 12. *c.* 21. & *Plin. l.* 27. *c.* 4.

Cochlearis, re, adject. ut cochlearis menſura, *Plin. l.* 21. *c.* 27. ubi alii aliter legunt.

Cochlearium, rii, n. 2. vivarium, in quo cochleæ aſſervantur. *Varr.* 3. *de R. R. c.* 14. Idoneus ſub dio ſumendus locus cochleariis. ¶ Item menſura minima rerum liquidarum, quæ duodecies ſumpta explet cyathum. *Plin. l.* 20. *c.* 22. Si cochlearii menſura in die ſorbeatur. *Scribon. Larg. compoſ.* 122. Sumuntur cochlearia tria cumulata.

Cochleātim, adverb. ad modum cochleæ. *Sidon. lib.* 4. *ep.* 15. Agger cochleatim fractus. Hinc cochleatus apud *Non. c.* 2. ubi tamen lectio variat.

Cocio, onis, m. 3. qui in emendis, vendendiſque mercibus tarde pervenit ad juſti pretii finem, a cunctatione, quaſi cunctio. Ita *Feſt. Plaut. Aſin.* 1. 3. 51. Vetus eſt, Nihili cocio eſt. V. omnino *Taubman.* Adde *Mil.* 3. 2. 29. Vide & *Gel. l.* 16. *c.* 7. Gloſſ. Vet. Cocio, μεταπράτης.

Cociōnor, aris, ari, cunctari in emendo. *Quintil. Declamat.* 12. *c.* 21. Diu cocionatus eſt. Sed alii aliter. V. *Salmaſ. de uſuris*, *p.* 345.

Cocinatorius. } V. Coquinatorius.
Cocitatorius. }

Cocles, itis, m. 3. *loſco*, *chi ha un' occhio ſolo*, Gal. *borgne*, *qui ne voit que d'un oeil*, Hiſp. *menguado de un ojo*, μονόφθαλμος, hoc eſt, luſcus, qui unum tantum habet oculum. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Qui altero lumine orbi naſcerentur, coclites vocabantur. ¶ Horatius Cocles, vir Romanus, qui Porſenæ Regis exercitu per Sublicium pontem tranſire conante, ſolus hoſtium impetum ſuſtinuit, donec a tergo pons a ſociis frangeretur, quo fracto armatus in Tyberim deſiluit, multiſque ſuperincidentibus telis incolumis ad ſuos tranavit. *Liv. l.* 2. *c.* 10.

Cocta, æ, f. aquæ decocta. *Martial. l.* 2. *epigr.* 85. Vimine clauſa levi niveæ cuſtodia coctæ. Sic enim legendum putat *Scriverius*.

Coctānum. V. Cotonum.

Coctibĭlis, le, o. 3. *da cuocere*, Germ. *daſs ſich leichtlich und gern kochen leſſt*, Gal. *aiſé a cuire*, *facile a digerer*, Hiſp. *coſa que preſto ſe cueze*, εὔεφθος, quod facile coquitur. *Plin. l.* 16. *c.* 6. Glans fagea ſuem hilarem facit, carnem coctibilem. Scribitur & *coquibilis*.

Coctilia, orum, ligna cocta, arida, ſeu acapna, quæ ſc. fumum non faciunt. *Trebel. Pol. in Claud. c.* 14. ¶ Non multum differebant a carbonibus: nec enim manu, ſed batillis tractabantur, quod indicat locus *Trebellii cit.* Hæc ligna cocta dicuntur *Leg.* 167. *ff. de verb. ſignific.*

Coctilicius, a, um, ut coctilicia taberna, in qua ſcil. coctilia venduntur. *Capitol. in Pertinace*, *c.* 3. Alii leg. Coctiliaria.

Coctĭlis, & le, o. 3. *coſa cotta*, Ger. *gekocht*, Gal. *cuit*, *fait par cuiſſon*, Hiſp. *coſa cocida*, ἑφθὸς, res, quæ cocta eſt. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Obſervatione ſiderum coctilibus laterculis inſcripta. *Ovid. Met.* 4. *v.* 58. Coctilibus muris cinxiſſe Semiramis urbem, &c.

Coctio, onis, f. 3. πέψις, ipſe coquendi actus. Unde *coctionem facere*, pro concoquere, & cibum in ventriculo conficere, *digerire*. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Coquitur & in melle cibi gratia, maxime ut coctionem facias.

Coctīvus, a, um, o. 1. 2. *che facilmente ſi cuoce*, εὔεφθος, quod facile coquitur, vel maturatur, ut *coctivum legumen*, *coctivæ caſtaneæ*. *Plin. l.* 15. *c.* 23. Popularibus magis, quæ coctivæ vocantur.

Coctōnum. V. Cotonum.

Coctor, oris, m. 3. qui coquit, coquus, *cuoco*. *Petron. in Satyr. c.* 95. Coctores, inſulariique. Al. leg. *lictores*. ¶ Apud *Plaut. Pæn.* 3. 2. *v.* 9. *Pareus* legit: Juris coctores, qui lites creant. Sed *Turneb. l.* 15. *c.* 7. legit: *coctiores*. ¶ Item Prodigus, *Senec. l.* 4. *de Benef. cap.* 26. Quis coctori credet pecuniam? Ubi *Gruter.* & *Gronov.* leg. *decoctori*.

Coctūra, f. 1. ἕψησις, coctio, aut id, quod coquitur. *Colum. l.* 12. *cap.* 18. S quinta pars picis Brutiæ in univerſam cocturam adjiciatur. *Apic. l.* 6. *c.* 2. Dimidia coctura decoques dum obduretur. ¶ Item calor, & cœli temperies, qua fructus matureſcunt. *Plin. l.* 14. *c.* 4. Ea cœli temperies fulſit, quam cocturam vocant.

Coctus, a, um, o. 1. 2. *cotto*, Germ. *gekocht*, Gal. *cuit*, Hiſp. *cozido*, ἑφθός, a coquendo, quod crudum non eſt, ſed aſſum, elixum, aut frixum. *Hor. l.* 2. *Sat.* 2. *v.* 28. Coctus pavo. *Suet. in Claud. c.* 38. Cocta vendere. ¶ Ponitur & pro lucubrato, vel maturo. *Cic. l.* 13. *Att. ep. ult.* bene coctus, & conditus ſermo. *Plin. l.* 12. *c.* 5. Coctus ſolibus fructus. ¶ *Plaut. Pæn.* 3. 2. 9. Hodie juris coctiores non ſunt, qui lites creant. *h. e.* in jure periti. Sed alii leg. *coctores*. V. *Taubman.* ¶ *Ligna cocta* quid ſint vide in voce *coctilis*. ¶ *Propert.* 3. 9. 22. Agger coctus. *h. e.* coctis lateribus factus. *Id.* 4. 5. 60. Roſaria cocta. *roſe appaſſite*. ¶ Ponitur etiam pro maturo. *Cic. de Sen. c.* 19. Poma matura, & cocta. *Plin.* 12. 5. Coctus ſolibus fructus.

Cocūlum, χαλκίον, vas æneum, coctionibus aptum, *Feſt.* ¶ Cocula item, ligna minuta, quibus facile decoquuntur obſonia. *Plaut. Capt. act.* 4. *ſc.* 2. *v.* 67. Epulas foveri coculis ardentibus. Alii leg. *foculis ferventibus*. Hac ſignificatione eſt etiam apud *Feſt.*

Cocus. V. Coquus.

Cocytia, orum, ſacra inferna in honorem Proſerpinæ, quæ ſolebant facere mulieres maleficæ ad amorem conciliandum. *Horat. Epod.* 17. *v.* 56. Inultus ut tu riſeris Cocytia. Alii leg. *Cotittia* a Cotyttone Dea impudicitiæ.

Cocytius, a, um, ad Cocytum pertinens, ut *Cocytia æquora*, apud *Claudian. l.* 1. *in Rufin. v.* 471.

Cocytus, m. 2. Κωκυτός, fl. Epiri. ¶ Item fl. Campaniæ, qui in Lucrinum lacum influit. ¶ Nomen hoc latine fletum ſignificat, a κωκύω, fleo. Hinc Poetæ fabulati ſunt, Cocytum fluvium eſſe Inferorum, qui e Styge profluit. *Virg. Æn.* 6. *v.* 132. Cocytuſque ſinu labens circumfluit atro.

Coda, f. *coda*, a veteribus dicebatur pro cauda, Ut canis ſine coda. *Varro apud Non.* 2. 135. & *l.* 2. *R. R. c.* 7.

Codēta. V. Caudeta.

Codex, icis, m. *tronco*, Ger. *der ſtamm*, Gal. *le tronc*, Hiſ. *el tronco*, κορμός, truncus, vel ſtipes arboris, cui cortex detrahitur, a caudex. *Colum. l.* 4. *c.* 8. Nec tam celeriter radiculæ inveterato jam codice enaſcuntur. Præter ea, quæ in verbo *Caudex* dicta ſunt, *codex robuſtus* dicitur a *Plaut. in Pæn.* 5. 3. 34. ligneus ſtipes, quem alligati ſervi, qui deliquiſſent, trahebant, eique inſidebant. Ita *Turneb. l.* 23. *c.* 21. Alii intelligi volunt locum in carcere, ex quo ſontes præcipitabantur. Ex *Feſto*. ¶ Sæpius *Codex* accipitur pro libro: nam in codicibus arborum ſolebant Veteres ſcribere, ſive in tabulis e caudice ſectis, quæ cera inducebantur, ſtilo oſſeo, vel æneo. *Cic.* 3. *Verr. cap.* 46. Multos codices implevit earum rerum. ¶ Hinc codicem ſcribere, inſtituere, recitare, & referre in codicem, &c. *Cic.* ¶ Codex in negotiatorum rationibus dicitur præcipuus liber, qui accepta, & expenſa continet. *Id. pro Roſc. Com. cap.* 2. Non habere ſe hoc nomen in codice accepti & expenſi. ¶ Codex κατ' ἐξοχὴν dicitur a Juriſconſultis volumen in duodecim libros diviſum, in quibus leges Romanorum Imperatorum continentur.

Codicarius. V. Caudicarius.

Codicillaris, re, o. 3. quod ſpectat ad codicillos, ut *Poteſtas codicillaris*, quæ a Principe confertur ad conficiendos codicillos, vel quæ beneficio Principis, & diplomate Regio obtinetur, quo mandatur munus publicum. *Leg. Judices*, *C. de dignit. l.* 12. ¶ *Pontificatus codicillares* dicuntur a *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 49. qui miſſis codicillis a Principe cuipiam pro arbitrio deferuntur.

Codicillus, m. 2. *codicillo*, *lettera*, Ger. *letter*, *wodilnettel*, Gal. *codicilles*, Hiſp. *el codicilio de teſtamiento*, βιβλίδιον, parvus codex, ſeu liber, in quo minoris formæ tabulæ compactæ, & pluralis fere eſt numeri. *Cic. l.* 9. *Fam. epiſt. ult.* Accubueram hora nona, cum ad te harum exemplum in codicillis exaravi. *Id. Philipp.* 8. *cap.* 10. Sententias noſtras in codicillis, & omnia verba referebat. ¶ Et quia ſæpe in hujuſmodi codicibus etiam epiſtolæ perſcribebantur, ideo codicilli pro epiſtolis ſæpe uſurpantur. *Cic. lib.* 6. *Fam. epiſt.* 18. Quæſivi a Balbo per codicillos quid eſſet in lege. Et *l.* 4. *epiſt.* 12. Puer mihi obviam venit cum codicillis. ¶ Præcipue autem codicilli dicuntur literæ, quæ ad præſentes mittuntur, *viglietto*. *Senec. epiſt.* 55. Video te, mi Lucili, cum maxime audio; adeo tecum ſum, ut dubitem, an incipiam non epiſtolas, ſed codicillos tibi ſcribere. *Lipſ. Inſtitut. epiſt. c.* 2. ¶ Codicilli etiam dicuntur diplomata, & conſtitutiones Principum, *patenti*. Ita *Suet. in Claud. c.* 29. codicillos officiorum dixit, quibus officia deferebantur. ¶ Item codicillus eſt parvus truncus, *picciol tronco*, *o pedale*. *Cato R. R. c.* 55. & 130. Codicilli oleaginei. Denique codicillus dicitur ſcriptura, qua quis ultimam ſuam voluntatem ſignificat, minus tamen ſolemnis, quam teſtamentum, *codicillo*. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 64. Sine ullo funeris ſolemni crematur. Ita enim codicillis præſcripſerat.

Codicŭla, æ, f. 1. diminut. a cauda, vel coda. *Apic. l.* 7. *c.* 1. Callum, lumbelli, codiculæ. Alii leg. *Cuticula*.

Codo, V. Cudo, onis.

Codrus, ultimus Rex Athenienſium, Melanthi filius, qui, cum cives ſui gravi bello a Lacedæmoniis premerentur, reſpondiſſetque Oraculum, *Quorum dux ab hoſte eſſet occiſus, eos fore ſuperiores*, depoſita veſte regia, in caſtra hoſtium perrupit, ibique interemptus eſt. *Horat. l.* 3. *od.* 9. Hinc proverb. *Codro generoſior*. ¶ Fuit etiam Romæ tempore Domitiani Codrus poeta malus, & pauperrimus, de quo *Juvenal. ſat.* 3.

Cœleſyria, ſive Syria Cœle, *valle regia*, *Beca*, *Bocalbaber*, pars Syriæ, inter Syriam propriam, Phœniciam, & Palæſtinam, a κοῖλος, cavus, depreſſus. *Plin.* 5. 12. & 20.

Cœliăcus morbus, alias alvinus, *dolor celiaco*, κοιλιακὴ νόσος, qui inferius ſtomachi orificium infeſtat, a κοιλία, alvus. *Cato R. R. c.* 25. Cœliacus dolor. ¶ Qui hoc morbo laborant, cœliaci appellantur. *Plin. l.* 30. *c.* 14. & *alibi*. ¶ Medicamenta etiam, quibus huic malo occurritur, *cœliaca* dicuntur. *Plin. l.* 20. *c.* 18.

Cœlius mons, V. Cælius.

Cœlum, V. Cælum.

Coemendatus, a, um, adject. emendatus. *Arnob. lib.* 1. Coemendata ad exitum perducere.

Cœmeterium, ii, n. κοιμητήριον, Græce ſignificat locum ad dormiendum deſtinatum, a κοιμάω, dormio: item locum, in quo ſepulta jacent mortuorum corpora, *cimiterio*. In hac poſteriori ſignificatione adhibetur a *Tertul. de Anim. l.* 51. & *Hieron. de Script. Eccl. de S. Ignatio*.

Coĕmo, is, emi, ptum, a. 3. *comperare*, idem quod emo, vel ſimul emo. *Cic.* 6. *Verr. c.* 59. Quæ tum non modo non vendebant, verum etiam coemebant. *Liv. l.* 5. *c.* 25. Aurum ex pecunia coemere. ¶ Mercede conducere. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 18. Præſtantes poetas, necnon & artifices coemit. V. ibi *Caſaub.* & *Torrent.* Alii aliter leg.

Coemptiālis, ale, V. Coemptionalis.

Coemptio, onis, f. 3. apud Veteres JCtos eſt contractus quidam nuptialis, quo ſe uxor, & maritus invicem coemebant per formulas illas: *Vis ne mihi eſſe mater familias? Vis ne mihi eſſe pater familias?* Differt ab uſu, & confarreatione, quæ duo præterea matrimonii genera fuere. *Cic. pro Flac. c.* 34. In manum convenerat. Nunc audio; ſed quæro, utrum uſu, an coemptione. Uſu non potuit; nihil enim, &c. Coemptione? Omnibus ergo auctoribus. ¶ Hinc coemptionem facere, quod etiam ad alia transfertur, ut eſt in voce ſequenti. ¶ Coemptionis faciendæ ratio hæc erat *Varrone* auctore apud *Non. c.* 12. *n.* 50. Mulier nubens tres ad virum aſſes ferre ſolebat, atque unum quidem, quem manu tenebat, tanquam emendi cauſa marito dabat; alium, quem in pede habebat, ponebat in foro Larium familiarium; tertium in ſacciperio cum condidiſſet, compito vicinali ſolebat reſignare; atque hoc pacto dicebatur in poteſtatem mariti venire.

Coemptionālis, le, adject. eſt, ſimul venalis. Hinc coemptionalis ſenex, apud *Plaut. Bacch.* 4. 9. 52. & *Curium ad Cic. Fam.* 7. *epiſt.* 29. dicitur ſenex nullius pretii, qui ſolus vendi nequit, ſed cum aliis gregatim. ¶ Aliter accipitur

Coem-

Coemptionalis ſenex apud JCtos. Eſt enim ille, qui ex veteri more condendi teſtamenti per æs, & libram, ementi hæreditatem accedebat, & familiæ ſacra in ſe transferebat, ut ſecum commoverentur, & ſic hæres ab hoc onere liber eſſet. Sacra enim privata ex lege XII. Tabul. perpetua eſſe debebant, & ad hæredes tranſire. Itaque fictitia quadam venditione in pauperrimos ſenes transferebantur, quibus nulli eſſent hæredes. Hi porro coemptionem facere dicebantur, h. e. ſimul emere hæreditatis jura. Niſi malis dicere, non a teſtatore, ſed ab hærede ipſo poſt aditam hæreditatem comparatum eſſe ſenem, cui fictitia mancipatione hæreditatem traderet, & a quo rurſus nova ſtipulatione illam redimeret. Quo fiebat, ut a ſacrorum onere liber eſſet, quippe qui non hæreditatis, ſed emptionis titulo poſſidebat. Cic. pro Mur. c. 12. Sacra interire illi noluerunt: horum ingenio ſenes ad coemptiones faciendas, interimendorum ſacrorum cauſa, reperti ſunt. V. Gronov. de pecun. Vet. l. 4. c. 7. & Perrum in Lex. Crit. ¶ In loco ſup. cit. Plauti al. leg. Coemptialis, eodem tamen ſenſu.

Coemptor, & Coemtor, oris, m. 3. comperatore. Apul. in Apol. p. 321. Teſtium coemptor. Juven. Sat. 14. v. 293. Frumenti dominus, piperiſque coemptor. Al. leg. coempti. ¶ Item qui coemptionem facit. Ulpian. in l. regular. tit. 11. de tutelis, ubi al. leg. coemptionator.

Coemptus, & Coemtus, a, um, emptus, comperato. Horat. lib. 2. Sat. 3. v. 248. Luſcinias prandere coemptas.

Cœna, æ, f. 1. veſpertina menſa, cena, Gal. un ſouper, Hiſ. la cena, [illegible], apud antiquos dicebatur, auctore Feſto, quod nunc eſt prandium, veſperna autem dicebatur, quam nunc cœnam dicimus, a δοίνη, epulum, convivium, cibus, vel quaſi κοινή, communis, ob communionem veſcentium, quod veteres Romani ſoliti eſſent ſimul cibum capere. Hinc, quia cœna proprie eſt communis convivarum victus, feſtivus quidam vir, ut Plutar. narrat præfat. in l. 9. Symp. negabat, ſe cœnaſſe, ſi ſolus cœnaſſet. Cic. 5. Tuſc. 34. Negavit, ſe jure illo nigro, quod cœnæ caput erat, delectatum. ¶ Dicimus autem ad cœnam invitare, vocare, itare, cœnam parare, dare, apponere, &c. de quibus paſſim probati Scriptores. ¶ Cœna adventitia, quæ redeuntibus peregre amicis dabatur, quæ & viatica, & adventoria dicta eſt. Sueton. in Vitel. c. 13. Famoſiſſima ſuper cæteros fuit cœna ei data adventitia a fratre. ¶ Translate Martial. in præfat. l. 12. Studui, ut familiariſſimas aures tuas exciperem adventoria cœna. Alii leg. ſua. ¶ Cœna recta, h. e. legitima, quæ opponebatur ſportulæ. Martial. lib. 8. epigr. 50. Promiſſa eſt nobis ſportula, recta data eſt. V. Rectus. ¶ Cena ſine diphthongo ſcribi vult Manut. in ortograph. ex vetuſto Bembi Terentio, & ex antiquis lapidibus, quos affert.

Cœnacularia, æ, f. 1. eſt ars, qua quis integras ædes conducit, poſtea cœnacula ſingula pauperibus lucri gratia locat, far' il locandiere. Ulpian. l. ſi vero, §. ſed & ſi quis, ff. de his, qui dejic. vel eff. Si quis cœnaculariam exercens, &c.

Cœnacularius, m. 2. homo, qui cœnaculum conducit. Ulpian. l. ſolutum, §. plane, ff. de pignorat. act. Non pactio cœnacularii proficiat domino.

Cœnaculum, n. 2. triclinium, conclave, cenacolo, [illegible], Ger. ein ort in welchen man zu nacht iſſet, Gal. le lieu, ou l'on ſoupe, chambre haute, Hiſ. la ſala para cenar, [illegible], locus idoneus ad cœnandum. Varro de L. L. l. 4. Ubi cœnabant, cœnaculum vocitabant. ¶ Sed poſtquam in ſuperiori parte cœnitare cœperunt, ſuperior domus univerſa, ut ſcribit Feſtus, cœnaculum dicta eſt. Cic. de Lege Agrar. 2. 35. Romam in montibus poſitam, & cœnaculis ſublatam, atque ſuſpenſam. ¶ Domus autem ſuperior in plura cœnacula particularia dividebatur. Speciatim igitur cœnacula erant loca altiora domus, quæ pauperes, & inquilini conducebant. Juven. Sat. 10. v. 17. Rarus venit in cœnacula miles, idest ad inquilinos, & pauperes, qui in conducto habitant.

Cœnaticus, a, um, o. 1. 2. quod ad cœnam pertinet. Plaut. Cap. 3. 1. 136. Eſt illic mihi una ſpes cœnatica, idest cœnandi. ¶ Cœnatica, orum, in Cod. Juſtin. 2. 58. 3. erant genus exactionis, quod ſolebant milites a provincialibus exigere, quaſi pro cœna.

Cœnatio, refettorio, tinello, [illegible], locus ad cœnandum aptus. Suet. Ner. c. 31. Cœnationes laqueatæ tabulis eburneis verſatilibus. Plin. l. 2. ep. 17. Modica cœnatio, quæ plurimo ſole, plurimo mari lucet.

Cœnatiuncula, f. 1. diminut. a cœnatio. Plin. l. 4. epiſt. ult. Fons oritur in monte, per ſaxa decurrit, excipitur cœnatiuncula manufacta.

Cœnatorium, ii, n. 2. toga tricliniaris, quæ adhibebatur ad cœnam. Martial. l. 10. epigr. 87. Ebriæ noctis cœnatoria.

Cœnatorius, a, um, o. 1. 2. [illegible], quod ad uſum cœnæ pertinet. Sidon. l. 2. epiſt. 9. Fames cœnatoria. Capitolin. in Maxim. c. 3. Veſtis cœnatoria.

Cœnaturio, is, n. 4. deſiderar di cenare, Ger. begierd haben an dem nacht eſſen, Gal. avoir envie de ſouper, appeter le ſouper, Hiſp. aver gana de cenar, [illegible], cupio cœnare. Martial. l. 11. epigr. 78. Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

Cœnatus, a, um, particip. vocis paſſivæ, ſignificationis activæ, chi ha cenato, Ger. der zu nacht geſſen hat, qui cœnavit. Cic. pro Dejot. c. 7. Cur te lotum voluerit occidere, cœnatum noluerit. ¶ Cœnatæ noctes apud Plaut. Truculent. 2. 2. 24. ſunt, quæ laute cœnando traducuntur.

Cœnito, as, n. 1. frequent. a cœno. Fam. 7. epiſt. 16. Foris cœnitare. Id. Fam. 9. ep. 7. Cœnitare apud aliquem.

Cœno, as, avi, & cœnatus ſum, n. 1. cenare, Ger. zu nacht eſſen, [illegible], cœnam ſumo. Cic. Att. l. 1. ep. 3. Eo die caſu apud Pompejum cœnabam. ¶ Imperſonaliter Liv. l. 2. c. 4. Cœnatum eſt apud Vitellios. ¶ An cœnatus ſum, pro cœnavi latine dicatur, lis eſt apud aliquos eruditos. Certe, cœnavi apud te, magis eſt in uſu, quam cœnatus ſum apud te. Lucil. apud Cic. 2. de Fin. c. 8. Cœnaſti in vita nunquam bene. Cicer. Famil. 1. epiſt. 2. Apud Pompejum cœnavi. ¶ Cœnare aliquid eſt aliquid in cœna comedere. Horat. l. 1. ep. 18. v. 48. Cœnare aprum, Id. ib. ep. 5. v. 2. Cœnare olus. Plaut. Rud. 2. 6. 24. Sceleſtiorem cœnavi cœnam tuam, quam quæ Thyeſtæ olim poſita eſt.

Cœnobita, æ, m. frate, qui in cœnobio una cum aliis ſub iiſdem legibus vivit. Hieron. ep. 22. ad Euſtoch. c. 15.

Cœnobium, ii, n. convento, [illegible], locus, in quo ſimul vivunt, qui Cœnobitæ dicuntur. Hieron. l. 2. in c. 3. Lamentat. Hierem.

Cœnoſitas, atis, f. 3. locus cœnoſus, luogo fangoſo. Fulgent. in Contin. Virgil. p. 159. edit. Munk. In temporales gurgitis cœnoſitates, motumque feculentias tranſit.

Cœnoſus, a, um, fangoſo, [illegible], plenus cœno. Col. l. 7. cap. 10. Nulla re magis gaudet, quam rivis, atque cœnoſo lacu volutari.

Cœnula, f. 1. picciola cena, [illegible], dim. a cœna. Cic. 5. Tuſc. c. 32. Heſterna cœnula non intellexiſtis, me pecunia non egere. Adde l. 9. Famil. epiſt. 24.

Cœnulentus, a, um, cœno conſperſus, infangato. Tertul. de Pal. c. 4. Cœnulenti pedes.

Cœnum, n. 2. fango, [illegible], Ger. koth, dreck, βόρβορος, lutum, a κοινός, non qua commune, ſed qua metaleptice notat ſordidum. Cic. 4. Tuſc. c. 24. Male olere omne cœnum. ¶ Per metaphoram ponitur pro crimine, & metonymice pro homine ſceleſto, aut vili. Cic. pro Domo, c. 18. O cœnum, o portentum! Id. pro Sextio, c. 8. Habeo, quem opponam labi illi, atque cœno.

Coëo, is, ivi, itum, n. & a. 4. convenio, adjungor, congredior, congiungerſi, andare inſieme, [illegible], Ger. zuſammen gehen, ubereinkommen, Gal. convenir, s'aſſembler, aller enſemble, Hiſ. ayuntarſe, [illegible], eſt ſimul ire, congregari, a con, & eo. Ter. Eun. 3. 4. Heri aliquot adoleſcentuli coivimus in Piræeum. ¶ Significat etiam convenire in aliquam rem, ut Coire in fœdera. Virg. Æn. 11. v. 292. ¶ Sæpe autem uſurpatur de conventiculis illegitimis, unirſi in fazione. Nepos in Pelopida, c. 2. n. 3. Duodecim adoleſcentuli coierunt ex iis, qui exilio erant multati. Sueton. Aug. c. 32. Plurimæ factiones titulo collegii novi ad nullius non facinoris ſocietatem coibant. ¶ Uſurpatur etiam active cum 4. caſu. Cic. Philip. 2. cap. 10. Utinam, Cn. Pompei, cum C. Cæſare ſocietatem aut nunquam coiſſes, aut nunquam diremiſſes. Id. pro Roſc. Amer. c. 31. Coire ſocietatem de re aliqua. Et ibid. ſocietas coitur. Plin. l. 5. ep. 14. Quæſitus eſt, venire advocationes, coiri in lites, & gloriæ loco poni magnos reditus ex ſpoliis civium. ¶ Eſt etiam coire, cum fœmina concumbere, [illegible]. Plin. lib. 10. c. 53. Ovid. 3. Faſt. v. 193. Colum. l. 6. c. 27. ¶ Honeſto ſenſu pro in lecto diſcubitorio concumbere, habet Plaut. 1. 4. 19. Moſtellar. ¶ Pro congredi pugnandi cauſa, azzuffarſi. Virg. 12. Æn. 709. inter ſe coiſſe viros, & cernere ferro.

Cœpi, iſti, incipio, inſtituo, ſuſcipio, comminciare, [illegible], Ger. anfahen, anheben, ἄρχομαι, verb. def. ab antiquo cœpio, pro incipio. Uſurpatur ſolum in præteritis perfectis, & pluſquam perfectis, in futuris conjunctivi, & infinitivi, & in participiis in rus, & in tus, ſed tamen etiam in ſignificatione temporis præſentis, & imperfecti, ſcribitur autem per diphth. œ, de quo ſic Agrætius de Orthogr. Cepit de capiendo: Cœpit de incipiendo dicimus. Nep. in Pauſan. c. 4. Tanto magis Pauſanias orare cœpit. ¶ Olim integrum erat, unde Terent. Adelph. 3. 3. 43. Prius oleciſſem, quam ille quidquam cœperet. Plaut. Truc. 2. 1. 29. Quæſtum cœpiat. Et in Perſ. 1. 3. 41. Cœpere convivium. Menæch. 5. 5. 57. Neque pugnas, neque lites cœpio. ¶ Cœptus ſum, pro cœpi, vel inceptus ſum, Liv. l. 21. c. 8. Vineæ cœptæ agi. Et c. 23. Traduci exercitus eſt cœptus.

Coepiſcopus, i, qui ſimul cum alio ejuſdem loci, aut provinciæ Epiſcopus eſt. Sidon. l. 4. ep. ult. & Hieron. adv. Luciferian. c. ult.

Cœptatus, a, um, principiato, cœptus. Tacit. 4. hiſt. c. 44. Cœptatam libertatem omittere.

Cœpto, as, a. 1. cominciare, [illegible], Ger. aufahen, anfahehen, incipio. Cic. 5. Fin. c. 9. Animal cœptat ea, quæ naturæ apta ſentit, appetere. Tacit. Annal. 1. c. 38. Cœptavere ſeditionem. ¶ Sine caſu, Solin. cap. 2. Olympiade VII. cœptante. ¶ Et cum infinito. Cic. 5. de Fin. c. 9. Cœptat appetere.

Cœptum, ti, n. 2. principio, impreſa, [illegible], Ger. ein anhebung, anfang, Gal. commencement, entrepriſe, Hiſp. comienco, ἀρχή, principium. Ovid. 1. Met. Di cœptis (nam vos mutaſtis & illa) aſpirate meis. Id. 8. Met. 67. Cœpta placent. ¶ In ſingulari num. Id. Triſt. 2. 555. manus ultima cœpto defuit. Senec. in Theb. 103. Deſiſtere cœpto.

Cœptus, a, um, adject. ex particip. paſſiv. principiato. Ovid. 4. Faſt. v. 16. Opus cœptum perficere. Virg. Æn. 2. v. 162. Cœptum bellum. ¶ Jungitur cum infinitis paſſivis. Cic. 2. de Div. c. 2. Quoniam de republica conſuli cœpti ſumus. Id. 1. de Orat. c. 38. Ante petita eſt pecunia, quam eſſet cœpta deberi. ¶ Tacit. Ann. 12. c. 31. Cœpta hieme.

Cœptus, us, ui, m. 4. idem quod cœptum, principio. Cic. 4. Fin. c. 15. Primos ſuos quaſi cœptus appetendi fuiſſe. Sed cœptum uſitatius eſt. Stat. 12. Theb. v. 663. dignas inſumite mentes Cœptibus.

Coepulonus, i, m. qui ſimul epulatur. Plaut. Perſ. 1. 3. 20. Te coepulonus compellat tuus.

Coequito, as, n. 1. cavalcare inſieme, Ger. mit reiten, [illegible], ſimul equito. Liv. l. 37. c. 18. Coequitaverant autem ſex millia equitum. Ita leg. Manut. & Scheferus Moguntia. At Froben. Gruter. & Gronov. Cum equitatu: erant autem ſex millia equitum.

Coerceo, es, cui, citum, a. 2. cingere, contenere, [illegible], Ger. einem binder halten wehſten, Gal. reſtraindre, reprimer, ſerrer, Hiſp. reſtrenir, refrenar, [illegible], ex con, & arceo, eſt continere, comprehendere, & proprie de iis dicitur, quæ diffluunt, aut præter modum erumpunt. Cic. de Sen. c. 15. Vitem ſerpentem multiplici lapſu, & erratico ferro amputans coercet ars agricolarum. Id. 2. de Nat. c. 22. Mundus omnia complexu ſuo coercet, & continet. ¶ Eſt etiam cohibere, refrenare, raffrenare. Cic. l. 1. Attic. ep. 18. Nactus locum reſecandæ libidinis, & coercendæ juventutis. Sic coercere iram, cupiditatem, &c. apud eund. ¶ Item punire. Id. lib. 3. Offic. c. 5. Coercere damno, exilio, vinculis, morte. ¶ Item compellere, cogere, sforzare. Ovid. 14. Met. Æneia virtus Junonem veteres finire coercuit iras. Al. leg. cogerat rectius. Habet hoc ſenſu Meſſala Corv. de progen. Aug. c. 23. ¶ Coercere ſe modico, contentar'ſi di poco, Sen. Hippol. Coercere bella numeris, h. e. carmine deſcribere, Ovid. 4. de Ponto, el. 8.

Coercitio, & coertio, onis, f. 3. raffrenamento, [illegible], Ger. hinder haltung, ſtraff, Gall. reſſerrement, empechement, arreſt, retraiare, Hiſp. refrenamiento, o repreſſion, [illegible], cohibitio, caſtigatio, a ſupino coercitum verbi coerceo. Celſ. 3. 18. Onerare aliquem aſperioribus coercitionibus. Quintil. 9. 2. Interpellantis coercitio. ¶ Item facultas coercendi, quæ datur magiſtratui in ſubjectos. Sueton. in Aug. cap. 45. Coercitionem in hiſtriones magiſtratibus ademit. Id. in Claud. 38. Coercitio popinarum. Paul. Dig. l. 1. tit. 20. leg. ult. Juriſdictio ſine modica coercitione nulla eſt. ¶ Item punitio, caſtigatio, pena, caſtigo. Liv. 4. 53. Ferre damnum aliamque coercitionem in aliquem. Paul. Dig. 48. 1. 2. Coercitio pecuniaria. Ubique fere alii leg. coertio, vel coertio: quod idem ſignificat.

Coercitor, oris, m. qui coercet, continet, ac ſervat. Eutrop. l. 7. c. 13. Diligens coercitor diſciplinæ militaris.

Coercitus, a, um, rinſerrato, riſtretto, repreſſo, Plin. 12. 1. Galliæ Alpibus coercitæ. Ovid. Heroid. epiſt. 14. v. 3. Clauſa domi teneor, gravibuſque coercita vinclis. ¶ Item punitus. Suet. in Aug. c. 40. Ambitus multiplici pœna coercitus.

Coero, as, pro curo, as, antiqua ſcribendi ratione, eſt in edicto Ædilium apud Gel. 4. 2. ¶ Sic coerator pro curator in Leg. XII. Tab. apud Cic. 3. de Legib. 4.

Coerro, as, are, obambulo, oberro ſimul cum aliis. Paul. l. 3. Dig. de Offic. præf. Vig. Sciendum, præfectum vigilum per totam noctem vigilare debere, & coerrare calceatum.

Cœtus, us, m. 4. concilium, convento, congregazione, [illegible], Germ. eine verſamlung, ein menge volcks, Gal. aſſemblée de gens, amas, Hiſp. compania, convento, [illegible], a coeundo dictum eſt. Lucret. l. 3. v. 863. Qui cœtu conjugioque corporis atque animæ conſiſtimus. Sic, conjunctiones ſtellarum cœtus appellat Gel. l. 14. c. 1. & cœtus amnium dixit Curt. 9. 4. ¶ Pro congreſſu pugnantium poſuit Plaut. Amph. 2. 2. 25. Primo cœtu dicimus. ¶ Sed & alia conventicula, & congregationes ſignificat. Cic. de Senect. c. ult. Cum ad illud divinum animorum concilium cœtumque proficiſcar. ¶ In hoc ſenſu accipitur quandoque in malam partem pro turba facinoroſorum, Cic. Catil. 1. 3. Cœtus nefarii. conventicale. Tac. Agric. c. 27. Cœtibus, & ſacrificiis conſpirationem civitatum ſancirent. Adde Sueton. in Cæſ. c. 16. & ibi Torrent.

Cœus, i, Κοῖος, nomen Gigantis terræ filii. Virg. 1. Georg. v. 278. Tum partu terra nefando Cœumque, Japetumque creat.

Coexercitatus, a, um, o. 1. 2. Quintil. l. 2. c. 17. Ars conſtat ex præceptionibus coexercitatis ad finem utilem vitæ, meſſe in pratica.

Cogitabilis, o. 3. quod ſub cogitationem cadit. Sen. ep. 58. Cogitabile eſt, quod eſt generale.

Cogitabundus, a, um, qui cogitat, penſieroſo, penſoſo. Gel. l. 2. c. 1. Socrates ore atque oculis eundem in locum directis cogitabundus.

Cogitamen, inis, n. idem quod cogitatio. Novatian. de Trinit. c. 6. Inefficax hominis conſilium fuiſſet, niſi cogitamen corpus impleſſet.

Cogitate, cogitato, & cogitatim, adv. conſideratamente, [illegible], conſulto, accurate. Cic. pro Arch. c. 8. Quæ vero accurate, cogitateque ſcripſiſſet. Id. de Off. l. 1. c. 8. Utrum perturbatione aliqua animi, an conſulto, & cogitato fiat injuria. Al. leg. Cogitata injuria. V. Græv. ¶ Cogitatim pro cogitate, refert Feſtus.

Cogitatio, onis, f. 3. penſiero, λόγος, ut Plato definit in Theæteto, & in Sophiſta, interior collocutio, qua ſe ſe animus noſter alloquitur. Cic. 3. Fam. ep. 11. Cogitatione complecti. Et l. 2. Offic. c. 1. Omnem curam cogitationemque in rem aliquam conferre. ¶ Pro ſolerter inventis, ſeu excogitatis, uſus eſt Vitruv. non ſemel, ut in præfat. l. 2. Ad te cogitationes & formas affero dignas. Nempe cogitationes ſunt, quas in fine ejuſdem proœmii inventiones appellat. ¶ Homo ingenio, & cogitatione nulla, Cic. Verr. 4. uomo ſciocco.

Cogitato. V. Cogitate.

Cogitatorium, ii, n. 2. receptaculum cogitationum, apud Tertul. de Reſur. c. 15. Caro erit omne Animæ cogitatorium.

Cogitatum, i, n. 2. ſubſt. penſiero, conſiderazione, cogitatio, ſeu res cogitata. Cic. 1. de Leg. Agrar. Cogitata ſapientum.

Cogi-

Cogitatus, us, ui, m. 4. *penſiero*, idem quod cogitatio, vel cogitatum. *Senec. epiſt.* 11. Cogitatu opus eſt ingenii, dicente Vitruvio, O felicem illum, qui non aſpectus tantum, ſed etiam cogitatus emendat.

Cogitatus, a, um, *penſato*, animadverſus, meditatus. *Cic. Phil.* 2. *c.* 34. Meditatum, & cogitatum ſcelus. *Juſtin. l.* 21. *c.* 4. *n.* 4. Plus negotii fecerat res cognita, quam cogitata.

Cogito, as, a. 1. *penſare*, חשב, הגה, Ger. *gedencken*, *betrachten*, Gal. *penſer*, Hiſp. *penſar*, ἐννοέω, eſt plura mente cogere, ſeu colligere ad aliquid inveniendum, atque agitare cum aliqua mora conſilii explicandi, a *coagito* per ſyncopen, vel a *cogo*, quia mens plura in unum cogit, unde quæ ſibi videantur optima, vel utiliſſima, eligere poſſit. *Var. l.* 5. *de L. L. Cic. de Leg.* 2. 1. Nihil in his locis, niſi montes, & ſaxa cogitabam. ¶ Sæpe uſurpatur neutraliter cum abl. & præp. de. *Cic. in Epiſt.* 7. *l.* 1. *Fam.* Is viſus eſt mihi toto animo de te, ac de tuis ornamentis, & commodis cogitare. ¶ Et ſine caſu. *Cic. de Senect.* male cogitare. *Id.* 1. *Offic.* libidinoſe cogitare. ¶ *Cic.* 16. *Att. ep.* 2. In Pompejanum cogitabam. *Id. ibid.* Brunduſium cogito. Intellige *ire*. ¶ Pro parare. *P. Syrus.* Unus dies pœnam affert, multi cogitant. ¶ *Plaut. Mil.* 2. 2. 46. Severa fronte curas cogitans. *quaſi* coagitans. Et *Virg.* 1. *Georg.* quid cogitet humidus Auſter. ¶ Cogitare in animo, *Ter. Adelph.* 1. 1. Cogitare animo, *Id. ib.* 5. 4. Cogitare cum animo. *Cic. Agr.* 2. *c.* 24.

Cognati, o. 2. 2. *parenti*, Gall. *prochains*, & *alliez*, *parens*, Hiſp. *parientes*, συγγενεῖς, conſanguinei, quaſi una, communiterve nati, vel ab eodem orti progenitore. *Cic. ad Quir. poſt red.* Pro reditu P. Popilii multi cognati, atque affines deprecati ſunt. ¶ Differunt autem Agnati, & Cognati in eo, quod Cognati ſunt, qui per Fœminas conjunguntur; Agnati vero, qui per virilis ſexus perſonas cognatione junguntur, & ejuſdem nominis ſunt. Latius etiam patet agnati, quam cognati vocabulum: in agnatis enim continentur cognati, non viceverſa. Verbi gratia, Patris Frater, i. e. Patruus & agnatus, & cognatus eſt; at Matris frater, i. e. Avunculus, agnatus tantum eſt, non cognatus. V. *Popm. de different. verbor.*

Cognatio, onis, f. 3. conjunctio, *parentado*, *parentela*. מודעת, Ger. *verwandſchaffe*, Gal. *parenté*, *alliance*, Hiſp. *parenteſco*, συγγένεια, conjunctio naturæ, & ſanguinis. *Cic.* 4. *Verr. c.* 10. Ut quiſque te maxime cognatione, affinitate, neceſſitudine aliqua attingebat. *Id. ib. cap.* 43. Ampliſſima cognatione, & plurimis amicitiis vir. ¶ Tranſlate uſurpatur pro quacunque conjunctione, & ſimilitudine. *Cic. pro Arch.* Omnes artes, quæ ad humanitatem pertinent, cognatione quadam inter ſe continentur. *Plin.* 2. 105. Bitumini magna cognatio ignium. ¶ Dicitur etiam de brutis, & plantis. *Plin.* 8. 42. Cognatio equorum. *Id.* 19. 6. Cognatio ceparum. ¶ Pro ipſis cognatis. *Cic. in fragm.* apud *Quintil.* 8. 3. Cum tibi tota cognatio in ſarraco vehatur.

Cognatus, a, um, adject. quaſi ſimul natus. *Ovid.* 1. *Met. v.* 81. ſive recens tellus, ſeductaque nuper ab alto Æthere cognati retinebat ſemina cœli. *Juv. ſat.* 5. *v.* 103. Vos anguilla manet longæ cognata colubræ. ¶ Tranſlate ſumitur pro conjuncto, vel ſimili, vel convenienti, *ſimile*, *conveniente*. *Cic.* 3. *de Or. c.* 51. Nihil eſt tam cognatum mentibus noſtris, quam numeri, atque voces. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 280. Cognata rebus vocabula. ¶ Dicitur ſæpiſſime de hominibus. V. *Cognati*.

Cognatus, i, m. affinis, ſanguine conjunctus, *parente*. V. Cognati.

Cognitio, f. 3. agnitio, intelligentia, notio, ſcientia, *cognizione*, *conoſcimento*, הכרה, Ger. *erkandnuſſ*, Gal. *connoiſſance*, Hiſp. *conocimiento*, γνῶσις, actus cognoſcendi. *Cic.* 1. *Acad.* Cœleſtia vel procul eſſe a naturæ cognitione cenſeret. *Id. in Orat. c.* 35. In rerum cognitione verſari. Quid differat ab *Agnitione*, vide in ea voce. ¶ Eſt etiam forenſis vox, qua ſignificatur judicium, ſeu inquiſitio cauſæ, ita tamen ut juri ordinario opponatur. Unde Juriſdictio, & Cognitio a *Sueton. in Ner. c.* 15. ſeparantur. Nam juriſdictio ordinaria, & magiſtratuum eſt; cognitio extraordinaria, puta principis, vel eorum, quibus princeps id negotii dedit. *Id. in Claud. c.* 15. Negantemque, cognitionis rem, ſed ordinarii juris eſſe, agere cauſam confeſtim apud ſe coegit. *Id. de eod. c.* 12. Cognitionibus magiſtratuum ut unus e conſiliariis frequenter interfuit. ¶ Quinam illi eſſent magiſtratus, *Dio* ſignificat, & nominat conſules, prætores, præfectos. Hi cum apud ſe reum cauſam agere juberent, nec eum remitterent ad jus ordinarium, extra ordinem cognoſcere dicebantur; & hæc proprie cognitio dicta. ¶ Denique cognitio in artibus eſt, quæ vulgo dicitur regula, præceptum. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 19. Juriſconſulti erroris objiciendi cauſa, quo plura, & difficiliora ſcire videantur, ſæpe quod poſitum eſt in una cognitione, id in infinita diſpertiuntur.

Cognitionalis, e, ad cognitionem judicialem pertinens. In *Cod. Juſtin.* 7. 42. Cognitionales ſententiæ. ¶ Apud *Symmach.* 10. 62. (al. 55.) *Cognitionalis* eſt nomen officii cujuſdam, puta ejus, qui cognitiones judiciarias in acta refert, aut quid ſimile.

Cognitionaliter, adv. per cognitionem judiciariam. *In Cod. l.* 7. *tit.* 63. *leg. ult.*

Cognitor, oris, qui cognoſcit. Speciatim ita appellatur qui de conditione ac ſtatu alicujus, quem probe novit, teſtimonium dicere poteſt apud eos, qui minime norunt. *Cic.* 7. *Verr.* 65. Homines tenues, obſcuro loco nati, navigant, adeunt ad ea loca, quæ nunquam antea viderunt, ubi neque noti eſſe iis, quo venerunt, neque ſemper cum cognitoribus eſſe poſſunt. ¶ Item qui alterum in jure defendit, *avvocato*, *ſollecitatore*. Cauſam enim ejus, & rationes defenſionis diligenter perdiſcit, & apud judices vel per ſe, vel per alium prius a ſe edoctum exponit. Differt a procuratore, quia cognitor præſentis cauſam tuetur, procurator abſentis. *Cic. Divin. Verr. c.* 4. *Aſcon. ibid.* & *Feſt.* ¶ Item qui cauſam, vel crimen alterius cognoſcit, quæſitor, judex, *giudice*. *l.* 9. *Cod. Theodoſ.* 27. 5. V. Cognitio. ¶ Demum *cognitor* eſt ſectori valde ſimilis, nempe is, qui ærarii, vel fiſci debitores vel veteres, vel latentes detegit, & accuſat; atque ejus operæ pretium, partem bonorum, quæ proſcribuntur, conſequitur. Hoc genus officii cognitura appellatur. Dicitur autem *cognitor* honeſto vocabulo (cum *delator* potius, aut *ſector* appellari poſſit) quia cauſam fiſci, aut ærarii ultro tuendam ſuſcipit, & tanquam legum cuſtodem ſe præbet, revera autem bonorum alterius proſcriptionem, ac proprium lucrum ſpectat. Hoc ſenſu adhiberi creditur a *Manil.* 5. 316. ſed varia eſt ejus loci interpretatio. De cognitura *Sueton. in Vitell. c.* 2. Cujus filius ſectionibus, & cognituris uberius compendium nactus, &c.

Cognitura. V. in fine vocis præcedentis.

Cognitus, a, um, nom. adject. ex particip. idem ac notus, *noto*, *conoſciuto*, γνωστός. *Plin. l.* 12. *cap.* 21. Cognitus nomine tantum. *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 6. Sed magis hæc, quo ſunt cognitiora, gravant. *Catul. epigr.* 4. Tibi hæc fuiſſe, & eſſe cognitiſſima. ¶ *Cognitum habere* eſt cognoſcere. *Plin. l.* 2. *c. penul.* ¶ Dicimus abſolute *cognito*, pro re cognita. *Liv. l.* 37. *c.* 13. Ibi ex agreſtibus cognito, hoſtium naves ad Æthaliam ſtare, &c. ¶ De re venerea, *Tacit.* 4. *hiſtor. c.* 44. Pontiam Poſthumiam ſtupro cognitam.

Cognobilis, e. 3. *che ſi può conoſcere*, נודע, Ger. *erkantlich*, *der manerkennt*, διάγνωστος, qui cognoſcitur. *Gel. l.* 20. *c.* 5. His ſolis, qui nos audiunt, cognobiles erunt. *Cato* etiam, ut ipſe *Gel. ib.* fatetur *l.* 6. *Orig.* habet: Cognobilior cognitio.

Cognomen, inis, n. 3. *cognome*, כנוי, Ger. *ein zunam*, *nachnam*, Gal. *ſurnom*, *ſobriquet*, Hiſ. *el ſobrenombre*, ἐπίκλησις, nomen, quod ab eventu imponitur. *Cic.* 7. *Ver.* Cui Gemino cognomen eſt. *Liv. l.* 1. Manſit Sylvius poſtea omnibus cognomen, qui Albæ regnarunt. ¶ Inter cognomen & agnomen Grammatici diſtinguere ſolent, qua de re vide *Nomen*. Sed *Cicero* uſurpare ſolet cognomen pro agnomine. Sic *pro Mur.* Quam laudem ille, Africa oppreſſa, cognomine ipſo præferebat, eandem hic ſibi ex Aſiæ nomine aſſumpſit.

Cognomentum, i, n. idem quod cognomen. *Cic. pro Mil. c.* 17. C. Caſſinius, cognomento Schola.

Cognominatio, onis, f. *cognome*, cognomentum. *Afran.* apud *Non. c.* 2. *n.* 144.

Cognominatus, a, um, cognomine dictus, *ſopranominato*, *cognominato*. *Plin. l.* 33. *c.* 10. Poſtea divites cognominati. ¶ *Verba cognominata* ſunt, quæ eandem habent, vel pæne eandem ſignificationem, & amplificationis cauſa in oratione conglobantur. *Cic. in Partit. c.* 15. Verba ponenda ſunt juncta, facta, cognominata, &c.

Cognominis, & ne, o. 3. *che ha l'iſteſſo nome*, ὁμώνυμος, quod eſt ejuſdem nominis. *Virg.* 6. *Æn. v.* 383. Gaudet cognomine terra. Al. leg. *terræ*. *Suet. Vitel. c.* 2. Quatuor filios cognomines, ac tantum prænominibus diſtinctos reliquit. *Plin.* 13. 19. Africa circa Carthaginem Punicum malum cognomine ſibi vindicat.

Cognomino, as, a. 1. *imporre il cognome*, ἐπονομάζω, cognomen impono. *Plin. l.* 21. *c.* 3. Serapio cognominabatur, propter ſimilitudinem ſuarii cujuſdam negotiatoris. Adde 21. 11.

Cognoſcenter, adverb. *con cognizione*. *Tertul. l.* 4. *cont. Mar. c.* 22. Manifeſta te mihi, ut cognoſcenter te videam.

Cognoſco, ſcis, ovi, gnitum, *conoſcere*, eſt noſcere eos, qui prius incogniti erant, in quo differt ab *agnoſco*, quod proprie de olim notis dicitur. *Virg.* 4. *Ecl.* Incipe parve puer riſu cognoſcere matrem. *Var.* Vereor, ne me quoque, dum revertero, præter canem, agnoſcat nemo. Sed ſæpe confunduntur. ¶ Eſt item intelligere, certiorem fieri. *Cic. in Epiſt.* Ea te ex literis multorum, & nuntiis cognoſcere arbitror. ¶ Item diligenter, attenteque conſiderare, inquirere, judicare, cognoſcere in foro, *Sueton. in Claud. c.* 33. *Cic.* 2. *Offic.* Cum quibus cauſas cognovit. ¶ Cognoſcere de re Venerea, *Ovid. in Epiſt. Hypſiphyl.* Turpiter illa virum cognovit adultera virgo. ¶ Sæpe eſt forenſe verbum, & ſignificat inquirere in cauſam, aut crimen alicujus, judicii ferendi cauſa, *inquiſire*, *far' il proceſſo*, *giudicare*. *Cic. Verr.* 4. *c.* 10. Verres cognoſcebat, Verres judicabat. *Id. ad Capiton. poſt epiſt.* 16. *ad Attic.* Conſules cognoſcunt de actis Cæſaris. *Ulpian. Dig.* 27. 2. 1. Judex, qui tutelæ cognoſcit. *h. e.* ex actione tutelæ. *Id. ibid.* 13. 2. 13. Judex cognoſcens ſuper re aliqua.

Cogo, is, coegi, coactum, a. 3. colligo, congrego. item adigo, impello, compello, vim facio, vim adhibeo, *radunare*, *e sforzare*, *coſtringere*, אנס, כנס, כנס, Germ. *ſamlen*, *zuſammen treiben*, Gal. *faire venir enſemble*, *aſſembler*, *ſommer*, & *amaſſer*, Hiſp. *ayuntar*, συνάγω, proprie eſt in unum colligere, ex con, & ago. *Cic.* 2. *Tuſc.* Cœlum hoc, in quo nubes, imbres, ventique coguntur. *Virg. Ecl.* 6. Cogere oves ſtabulis. ¶ Hinc ſumitur pro coagulare, denſare, *rappigliare*, *congelare*. *Virg.* 4. *Georg. v.* 35. Nam frigore mella cogit hyems, eademque calor liquefacta remittit. ¶ Item pro in ordinem ponere, ut Omnes arbores in ſulcum cogendæ, apud *Virg.* 2. *Georg. v.* 61. ¶ Cogere in ordinem, eſt eo redigere aliquem, ut jure, & poteſtate ſua uti nequeat, & dicitur fere de Magiſtratibus, cum ab inferioribus opprimuntur, *fare ſtare*. *Liv. l.* 43. *c.* 16. Avocatam a ſe concionem tribunus queſtus eſt, & in ordinem ſe coactum. *Plin. lib.* 1. *epiſt.* 23. Plurimum refert quid eſſe tribunatum putes, & quam in ordinem cogi, ut a nullo, ita ne a ſe quidem deceat. ¶ *Cogere agmen*, militaris formula eſt, qua ſignificatur, poſteriori parti exercitus præeſſe, extremam aciem claudere, *ſtar' alla coda*. *Liv. l.* 34. *c.* 28. Primæ legionariæ cohortes ibant, levis armaturæ equites agmen cogebant. Ex metaphor. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 13. Aſſentior tibi, ut nec duces ſimus, nec agmen cogamus, faveamus tamen. ¶ Præterea cogere eſt, *sforzare*, ἀναγκάζειν, βιάζειν. *Cic.* 3. *Offic. c.* 13. Num te emere coegit, qui ne hortatus quidem eſt? *Terent. Hecyr.* 2. 2. 26. Vi cœpi cogere, ut rediret. ¶ Significat etiam aliquid ex propoſitis rationibus concludere, *inferire*. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 13. Innumerabilia ſunt, ex quibus effici cogique poſſit, nihil eſſe quod ſenſum habeat, quin id intereat.

Cohabitatio, onis, f. actus cohabitandi, συνοίκησις. *Auguſtin. ep.* 137. *ſub fin.*

Cohabitator, oris, m. συνοικήτωρ, qui ſimul habitat. *Auguſt. ſer.* 1. *in Fer.* 2. *Pentec.*

Cohabito, as, n. 1. *coabitare*, συνοικέω, ſimul habito. *Hieron. ep.* 90. & *Auguſt. ep.* 12.

Cohærarius, rii, m. 2. qui alicui ad aliquod munus adjunctus eſt. *Cic. de Leg. l.* 3. *c.* 4. At ſi quid erit, quod extra magiſtratus cohærario uſus ſit, qui cohæret, populus creato, eique jus cohærendi dato. Ita libri Victorii: Turnebus, & qui eum ſequuntur, *coeratore*, vel *coarario*, legi cenſent.

Cohærens, tis, nom. ex particip. *coerente*, qui cohæret. *Cic. Phil.* 2. *c.* 8. Cohærentia inter ſe dicere, *non dire contradizioni*.

Cohærenter, adverb. *unitamente*, *o continuatamente*. *Florus l.* 1. *c.* 17. Dimicatum eſt non continue, & cohærenter, ſed prout cauſæ laceſſerant. *Gel. l.* 1. *c.* 18. Cohærentius, & aptius.

Cohærentia, f. 1. *accoſtamento*, *convenienza*, συνάφεια. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 61. Ad mundi cohærentiam pertineat. *Gel.* 6. 13. Cohærentia mortis, & vitæ.

Cohæreo, es, hæſi, hæſum, *eſſer unito*, idem, ac hæreo. *Cic.* 1. *Acad.* Neque materiam ipſam cohærere potuiſſe, ſi nulla vi contineretur. ¶ Cohærere dicitur res aliqua, quando negocio convenit, & concordat. *Ter. in And.* 1. 2. 23. Paululum obſoni, ipſus triſtis, de improviſo nuptiæ, non cohærent. ¶ Interdum idem eſt, ac conſtare, ſubſiſtere, *ſuſſiſtere*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Nec enim virtutes ſine beata vita cohærere poſſunt, nec illa ſine virtutibus. ¶ Non cohæret oratio, *Cic. pro Cæl. c.* 7. *non s' accorda*, *non è bene legata*.

Cohæres, edis, m. 3. *erede inſieme*, Germ. *ein miterb*, Gall. *coheritier*, *heritier en partie*, Hiſp. *el*, *que es heredero con otro*, συγκληρονόμος, qui ſimul hæres inſtitutus eſt. *Cic.* 3. *Ver. cap.* 48. Omnibus, quibus hæreditas venerit, cohæredem Prætorem eſſe oportere.

Cohæreſco, is, n. 3. idem fere, quod cohæreo, *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 20. Interjecto inani cohæreſcunt inter ſe.

Cohæſus, a, um, adject. idem quod cohærens, *attaccato*, *unito*. *Gel. l.* 15. *c.* 16. *de ſemiſiſſe quercu*: In naturam rediit, ſtricta denuo, & cohæſa.

Cohibeo, es, ui, itum, a. 2. retineo, contineo, *trattenere*, *reprimere*, כלא, הכניע, עצר, Germ. *zuſammen halten*, Gall. *contenir*, *arreſter*, *empeſcher*, *reprimer*, Hiſp. *refrenar*, *o reprimir*, ἐπέχω, conſtringo, fræno, ex con, & habeo. *Cic.* 1. *Acad.* Prudenter Academicos a rebus incertis aſſenſionem cohibuiſſe. Sic cohibere alicujus iracundiam, *Id. pro Marcel. c.* 3. Cohibere animum, manus, oculos ab alieno, *Id. pro Leg. Manil. c.* 13. Cohibere ſe, *moderarſi*. *Terent. Heaut.* 3. 1. Cohibete intra limen vos. *Plaut. Mil.* 3. 3. ¶ Cohibeſſim pro cohibuerim, eſt apud *Lucr. l.* 3. *v.* 445. Am cohibeſſit. *h. e.* eam cohibuerit. Al. aliter leg. ¶ Pro continere, complecti. *Cic. de Sen.* Cum ſparſum ſemen gremio excepit, primo id occatum cohibet. ¶ Cohibere brachium toga, *Id. pro Cæl. c.* 5. V. Toga.

Cohibeſſo, is, pro *cohibuero*, *Lucret. lib.* 3. *v.* 445. Corpore qui noſtro rarus magis am cohibeſſit? Al. aliter leg. V. *Incohibeſco*.

Cohibilis, le, o. 3. quod facile cohibetur, quod non repugnat. *Gell. lib.* 13. *cap.* 19. Herodotus celeri, & cohibili ratione fabulam ſcripſit. Ubi *cohibili* eſt *coherente* & brevi: niſi forte legendum eſt *coibili*. ¶ Gloſſ. lat. gr. Cohibilis, facilis, εὐχερής.

Cohibiliter, adv. breviter. *Apul. in Apol.* Ordinatius, & cohibilius eadem Græce, & Latine adnitar deſcribere. *Id. Florid. extrem.* Fabulam in pauca cogamus, quantum poteſt fieri cohibiliter.

Cohibitio, f. 3. *raffrenamento*, κάθεξις, cohibendi actus. *Cic.* 5. *Ver. c.* 14. Cohibitio tollendi, niſi pactus eſſet, vim adhibebat pactioni, non voluntatem. Gruterus tamen legit, *Prohibitio*. *Lactant. de Ira Dei, c.* 18. Cohibitio ſui glorioſa eſt.

Cohibitus, a, um, nom. ex particip. *raffrenato*, *riſtretto*. *Gel. l.* 7. *c.* 14. Subtile dicendi genus, & cohibitum. *Auſon. in Gratiar. actione*: Cujus egreſſus auſpicatior, inceſſus modeſtior, habitudo cohibitior.

Cohircinatio, hircina laſcivia, apud *Apul. in Apolog.* ubi al. leg. *colluricinatio*.

Cohoneſto, as, idem, ac honeſto, honore afficio. *Cic. pro Quint. c.* 15. Amici conveniunt ad exequias cohoneſtandas. Adde *Liv.* 38. 47.

Cohorreſco, is, ui, n. 3. *fremir tibrezzo*, *tremar da paura*, *o da freddo*, idem quod horreo, vel ingenti horrore afficior. *Cicer. Somn. Scip. cap.* 1. Quem ut agnovi, equidem cohorrui. *Sueton. Tiber. cap.* 21. Dii me perdant, niſi cohorreſcit corpus meum.

Cohors, ortis, f. 3. & per ſyncopen chors, ſive cors, vel curs, apud *Var. l.* 4. *de L. L.* *corte*, *cortile*, χόρτος, locus quo gallinas, & id genus reliqua habe-

re

re ſolemus, a χόρτος, quo nomine a Græcis dicebatur, quicquid in anteriore domo, vel villa clauſum, ſeptumque eſſet. *Ovid. 4. Faſt. v.* 704. Abſtulerat multas illas cohortis aves. ¶ Cohortes etiam de bobus dixit *Vitruv. l. 6. c. 9.* ¶ Tranſlate accipitur pro militum manu, *compagnia di fanti a piedi*, σπεῖρα, ob ſimilitudinem, a cohorte villica, quia ut villica, ita militaris rotunda eſſe ſolet, unde & *globus militum* dicitur. *Liv. Liv. 15. c. 9. Caſ. 3. B. C.* Eduſtis quatuor cohortibus, quæ integræ a labore erant. ¶ In legione R. cohortes decem erant. *Gel. l. 16. c. 4.* ¶ Cohors, & turma differunt, quod cohors proprie eſt peditum, turma equitum. *Cic. pro Marcello*, Nihil tibi cohors, nihil turma decerpit. ¶ Cohors etiam pro congregatione quorumcunque hominum ponitur. *Suet. in Ner. c. 5.* Receptus in cohortem amicorum. ¶ Item pro comitatu, & ſatellitio, & familia Magiſtratus, qui ibat in Provinciam. Unde *cohors Prætoria*, quæ Conſuli, aut Prætori in Provincia præſto ſemper erat, quaſique latus ejus cingebat. *Cic. in Ver.* Quæ cohors, & qui comitatus fuerit, meminiſtis. ¶ Prætoriæ cohortes duæ erant, una evocatorum militum, altera voluntariorum, ideſt, nobilium adoleſcentium, qui ſua ſponte cum Proconſulibus exibant, duntaxat ob hanc cauſam, ut uſu rerum peritiores domum redirent. ¶ Tranſlate *Hor. l. 1. od. 3.* Febrium cohors. ¶ Item ad cohortem militarem, & præſertim Prætoriam pertinens. Hinc in *Cod. Juſtin.* titulus 58. libri 12. eſt *de cohortalibus*, & principibus cornicularis, ac primipilariis.

Cohortalinus, a, um, ad cohortalem, ſeu Prætoriam militiam pertinens. *In Cod. Theodoſ.* 16. 5. 48.

Cohortális, vel cortalis, e, 3. quod ad cohortem ſpectat, ut Cohortales gallinæ, quæ in cohorte domi aluntur, a *cohors*. *Col. in præf. l. 1.* Quorum in parte avium cortalium, & apium cura poſita eſt.

Cohortatio, f. 3. *eſortazione*, παρακλησις, hortatio. *Cic. Attic. l. 16. ep. 13.* Incredibiliter me commovet tua cohortatio.

Cohortatiuncŭla, æ, f. brevis cohortatio. *Ambroſ. l. 4. ep. 33.*

Cohortātus, a, um, *chi ha eſortato*, particip. depon. *Caſ. l. 1. B. G. c. 25.* Cohortatus ſuos prælium commiſit. ¶ Paſſive *eſortato*. *Cato* apud *Gel. l. 15. c. 13.* Exercitum pranſum, paratum, cohortatum eduxit.

Cohorticŭla, æ, diminut. a Cohors, *picciola compagnia di ſoldati*. *Cælius ad Cic. Fam. l. 8. ep. 6.* Bibulus in Amano neſcio quid cohorticularum amiſit.

Cohorto, as, *eſortare*, idem quod cohortor. *Claudius Quadrigar.* apud *Non. c. 7. n. 33.* Hos cohortarent, uti maturarent.

Cohortor, aris, d. 1. *eſortare*, παραγγέλω, ſimul, aut vehementer hortor. *Cic. de Orat. 2. 9.* Quis cohortari ad virtutem ardentius? *Caſ. l. 3. B. C.* 82. Milites cohortatur, ut prædæ participes eſſe velint. *Id. 7. B. G.* 86. Cohortatur, ne labori ſuccumbant. ¶ Cum infinito *Hirt. de B. Alex. c. 21.* Cohortando ſuos ad pontem, & munitiones contendere. ¶ Particip. *cohortandus* paſſiva ſignificatione. *Caſ. 2. B. G.* 20. Acies inſtruenda, milites cohortandi.

Cohum, n. 2. lorum, quo temo buris cum jugo colligatur, a *cohibeo*, quaſi cohibum, per craſin. *Feſt.* Sed *Varro* a cavo dictum eſſe ſcripſit. ¶ Cohum, vel covum etiam Cœlum Poetæ dixerunt, a chaos, ex quo putabant Cœlum eſſe formatum, vel a χάος, cavitas, vel a תהו, inanitas, res inanis. *Feſtus*.

Cohumido, as, a. 1. *bagnare*. *Apul. l. 8. Met.* Cohumidare genas lacrymis.

Coibilis, le, adject. qui facile coit, & cohæret. V. exemplum, quod ſupra attulimus in Cohibilis, ex *Gell.*

Coici, vel Conici, pro Conjici dixiſſe Veteres, ex vet. exemplar. probat *Pareus in Lex. Crit.*

Coiens, euntis, particip. a *coeo*, quod in recto caſu non eſt, quod ſciam, in uſu. *Ovid. 4. Triſt.* 4. 41. Vulnera nondum coeuntia.

Coimbibo, is, a. 3. ſimul imbibo, *imbevere*. *Arnob. l. 5.* Si aperte hoc facere confeſſis maledictionibus coimbibiſſetis.

Coinquinātus, a, um, inquinatus. *Prudent. hymn. ante ſomn. v.* 53. Qui coinquinatum vitiis contemplavit. *Arnob. l. 7. p.* 222. Quid his eſſe poteſt coinquinatius?

Coinquino, as, a. 1. idem, ac inquino, *imbrattare*, *lordare*. *Col. 8. 7.* Coinquinari ſtercore. ¶ Tranſlate Vetus poeta apud *Cic. de nat. Deor. l. 3. c.* 27. Matres coinquinari, Regiam contaminari ſtirpem.

Coinquire, deputare, deſecare. *Feſtus*. *Scalig.* ſuſpicatur legendum, Conquiniſcere, decubare: unde Conquiniſco.

Coitio, onis, f. 3. ſocietas, ſodalitas, *unione*, *combriccola*, unio, conjunctio, a coeo. *Cic. pro Planc. c.* 22. Dubitatis, an coitio facta ſit? *Id. Q. Fr. l. 3. ep.* 1. In candidatorum coitione interfuiſſe. *Ter. Phor.* 2. 2. 32. Prima coitio acerrima. h. e. congreſſio, pugna. ¶ Accipitur in malam partem pro conjuratione. *Liv. l. 3. c.* 65. Cum per coitiones potentium injuria fieret. Adde *Apul. Apol.* ¶ Et pro coitu venereo. *Solin. c. 49.* (al. 62.) *de camelis fœminis*. Inventumque eſt, ut deſiderium eis coitioni quadam caſtratione exſecaretur.

Coitus, us, m. 4. *congiunzione*, σύνοδος, conjunctio, ut coitus Lunæ, *Plin. l. 2. c.* 9. cum ſcil. ita Soli conjungitur, ut non amplius videatur. ¶ Speciatim accipitur pro venereo concubitu. *Gel. l. 19. c. 2. Col. l. 6. c.* 21. ¶ Coitus humorum, apud *Celſ.* 5. 18. 31. eſt concurſus; Et coitus vulneris, conjunctio, coitio. *il rammarginarſi*. *Id. l. 2. c.* 10.

Coitus, a, um, *congiunto*, initus. *Ulpian. Dig.* 17. 2. 32. ſocietates coitæ. Adde *Ammian.* 26. 6.

Coix, icis, f. palmæ quoddam genus in Æthiopia. *Plin.* 13. 4.

Colaphizo, as, colaphis percutio. *Tertul. l. 5. adverſ. Marcion. c.* 12.

Colăphus, i, m. *pugno*, κόλαφος, ictus manu in pugnum contracta inflictus, a κολάπτω, tundo. *Ter. in Adelph.* 2. 2. 37. Colaphis tuber eſt totum caput. ¶ Colaphum ducere alicui, *dar' uno ſchiaffo*. *Quintil. l. 6. c.* 3. Colaphum infringere. *Teren. Adelph.* 2. 1. 46. Sic *Plin. l. 8. c.* 36. Colapho infracto exanimantur. Et *Juv. ſat. 9. v.* 5. Colaphum ſervo incutere.

Colatorius, a, um, adject. tolutario, & aſturconio gradu incedens, ut colatorius equus, *cavallo che va di portante, o ambiante, o di chinea*, apud *Veget. de re Veterin. l. 4. c.* 5. Hujuſmodi equos Græci vocant [illegible], vel [illegible], quorum gradus in ambulando perinde minutus, ac creber, quaſi ſacco colatus eſſet. V. *Salmaſ. ad Capitolin. in Maxim. cap.* 3.

Colatūra, æ, f. *colatura*, quod colando remanet. *Cal. Aurelian. Tard.* 5. 3.

Colātus, a, um, adject. percolatus, purgatus, *purgato*, *colato*. *Plin. l. 13. c.* 2. Colato melle. *Tertul. de Anim. c.* 9. Berylli fluctuant colato nitore. ¶ Apud eund. *l. eod. c.* 48. Colatum ſomnium h. e. non turbidum.

Colax, acis, m. 3. κόλαξ, aſſentator, a κολακεύω, adulor. Eſt Paraſiti nomen in prologo Eunuchi *Terent. v.* 30.

Colchi, orum, Populi Aſiæ inter orientale litus Euxini Ponti, & Iberiam, veneficio infames, & Medeæ ac Jaſonis memoria fabularumque involucris apud Poetas nobilitati. *Horat. l. 4. od. 4. v.* 63. *Plin.* 6. 4.

Colchiăcus, a, um, adject. idem quod Colchicus, vel Colchus. *Propert. l. 2. el.* 1. Colchis Colchiacis urat arena focis. Al. rectius leg. *Iolchiacis*.

Colchicus, a, um, qui eſt ex Colchide. *Horat. lib. 2. od. 13. verſ.* 8. Ille venena Colchica tractavit.

Colchis, idis, f. 3. *Mengrelia*, Κολχίς, regio Aſiæ, pars Georgiæ, inter Pontum Euxinum ad Occ. & Iberiam ad Or. Caucaſo M. ſeparante, Armeniam ad Auſtr. Sarmatiam ad Bor. *Valer. Flacc. lib. 5. verſ.* 305. Vix tandem longis quæſitam Colchida votis Contigimus. ¶ Eſt etiam Colchis, idis, Κολχίς, gentile fœmin. & ſpeciatim Medeæ nomen apud Poetas. *Horat. epod. 16. v.* 58. Neque impudica Colchis intulit pedem. ¶ Et *Gens Colchis*, pro gente Colchorum, *Valer. Flacc. lib. 5. v.* 418.

Colchus, a, um, Colchicus, qui eſt ex Colcho. *Horat. in Arte*, v. 118. Colchus, an Aſſyrius, Thebis nutritus, an Argis. *Ovid. 3. Faſt. v.* 875. Domus Colcha.

Coleātus, a, um, coleos habens, ut coleatus equuleus, *cavallino intiero*, apud *Pompon.* apud *Non.* 2. 872. Al. aliter leg. *Id.* apud *Non. cap. 7. num.* 20. Coleata cuſpis, τὸ αἰδοῖον.

Coles, vel Colis, is, f. 3. haſta, ſeu virga membri virilis. *Celſ. lib. 6. cap.* 18. ¶ Eſt & pampinus, item caulis braſſicæ, fabæ, & ſimilium. *gambo*, *faſto*. *Var. R. R. lib. 1. cap.* 31.

Colĕus, m. 2. ὄρχις, teſtis, ſive teſticulus. *Cic. Fam. 9. ep.* 22. Honeſti colei Lanuvini, Cliternini non honeſti. V. Lanuvinus. ¶ *Petron. in Fragm. Tragur.* Si coleos haberemus. *h. e.* ſi viri eſſemus.

Colias, æ, m. genus piſcis, e genere lacertorum. *Plin. l. 32. c. ult.*

Colice, es, f. medicamentum, quod datur ad coli dolores. *Celſ.* 5. 25. 12. & *Scribon. Larg. Compoſ.* 120. & 121.

Colicŭlus, i, m. cauliculus. *Colum. lib. 11. cap.* 3. Si jam coliculus fabæ in quatuor altitudines creverit.

Colĭcus, a, um, ad colon inteſtinum pertinens, ut colicus homo, qui dolore colico laborat. *Plin. l. 20. c.* 4. Al. leg. *Coliacus*. ¶ Colicum medicamentum, quo dolor colicus ſedatur. *Celſ. l. 4. c.* 17.

Coligo, inis, f. domus, quæ incolitur. *Arnob. l. 2. Salmaſ. ad Tertul. de Pal. p.* 430.

Colĭphium, vel colliphium, n. 2. *focaccia*, *ſchiacciata ſotto la cenere cotta*, κωλήφιον, panis genus, quo athletæ utebantur, a κῶλον, membrum, & ἶφι, fortiter, ideſt, a robore membrorum, quia eo uterentur ad vires firmandas, vel a κόλλιξ, quod erat genus panis ſubcineracei, ac rotundi. Alii dicunt, fuiſſe panem cum recenti caſeo commixtum, alii panem azymum, & carnes aſſas. *Plaut. Perſ. act. 1. ſc. 3. v.* 12. Coliphia ne mi hæc incocta detis. Adde *Juven. ſat. 2. v.* 53.

Colis, V. Coles.

Collabeſco, is, n. 3. *principiare a cadere*, ruinam minitor. *Plaut. Stich.* 4. 1. 17. Si labant res laſſæ, itidem amici collabaſcunt.

Collabefactātus, a, um, adject. collabefactus. *Lucret. l. 1. v.* 492. Collabefactatus rigor auri ſolvitur æſtu, *disfatto*, *ſciolto*.

Collabefacto, as, a. 1. *disfare*, *guaſtare*, labefacto. *Ovid. 1. Faſt. v.* 566. Vaſtum motu collabefactat opus.

Collabefactus, a, um, *disfatto*, *guaſto*, labefactus, corruptus, [illegible]. Tranſlate *Nepos in Ariſtide*, *c.* 1. A Themiſtocle collabefactus teſtula illa, exilio decem annorum multatus eſt. *h. e.* oppreſſus, dejectus.

Collabefio, fis, n. paſſ. *diſtruggerſi*, *disfarſi*. *Caſ. B. C. l. 2. c.* 6. Altera navis perfracto roſtro tota collabefieret.

Collabello, as, a. 1. *giungere labbra a labbra*, labra labris adjungo. *Laberius* apud *Non. c. 2. n.* 168. Collabella oſculum. *ideſt*, junctis labris oſculare.

Collābor, eris, apſus ſum, d. 3. *cadere*, πίπτω, labor, vel ſimul cum alio labor. *Sueton. in Caſ. c.* 81. Domus faſtigium collabitur. *Curt. l. 7. c.* 6. Cervix ejus ita icta eſt, ut collaberetur.

Collabōro, as, ſimul laboro, ſimul curam ago. *Tertul. de panit. c.* 10.

Collacerātus, a, um, adject. idem quod laceratus. *Tacit. hiſtor. l. 3. c.* 73. Confoſſum, collaceratumque corpus.

Collacrymatio, onis, f. idem quod lacrymatio. *Cic. 2. de Orat. c.* 45. Signa doloris voce, vultu, collacrymatione denique oſtendere.

Collacrymo, as, a. 1. idem ac lacrymor. *Cic. in Somn. Scip.* Ad quem ut veni, complexus me ſenex collacrymavit. *Id. pro Sext. cap.* 58. Hiſtrio caſum meum collacrymavit.

Collactanĕus, m. 2. *fratello di latte*, ὁμογάλακτος, qui iiſdem mammis nutritus eſt, vel ſimul educatus. *Ulpian. Dig.* 40. 2. 13. & *Scævola Dig.* 34. 4. 30.

Collactĕus, a. 2. 2. συγγάλακτος, qui uno, & eodem lacte nutritus eſt. *Juven. Sat. 6. v.* 307. Notæ collactea Mauræ. Alii leg. *Collacta*. *Martian. Capel. l. 1.* Sororis ejus indiſcreto ſcelere collactea.

Collactĭus, ii, idem quod collactaneus. V. *Gruter. Inſcript. p.* 661. *n.* 2. 3. 5. & *Scipon. Miſc. p.* 228.

Collævo, vel Conlævo, as, a. 1. idem quod lævo, aut lævigo. *Senec. ep.* 64. Hoc aſperitas oculorum collævatur: hoc palpebrarum craſſitudo tenuatur.

Collapſio, onis, f. *caduta*, caſus, ruina. *Jul. Firmic. de err. prof. relig. c.* 21. Cadentium fulminum funeſta collapſio.

Collapſus, a, um, nom. ex particip. *caduto*, *rovinato*. *Curt. l. 8. c.* 2. Inter manus collapſus extinguitur. *Sueton. Aug. c.* 30. Ædes vetuſtate collapſæ. *Celſ. l. 7. c.* 26. Iter urinæ collapſum.

Collāre, ris, n. 3. *collare*, Ger. *ein halſsband*, Gall. *collier*, Hiſp. *collar*, περιτραχήλιον, vinculi genus, quo canum colla aſtringuntur, quod *millum* vocavit antiquitas, ex corio firmo cum clavis capitatis. *Var. de R. R. c.* 9. Ne vulnerentur a beſtiis, imponuntur his collaria. ¶ Servi quoque hujuſmodi vinculo conſtringebantur. *Lucil.* apud *Non.* 1. 162. Cum manicis, catulo, collarique ut fugitivum deportem.

Collaria, æ, f. 1. ferrum rotundum, quo conſtringuntur colla malefactorum. *Plaut. Capt.* 2. 2. Collus collaria caret. Fortaſſe adjectivum eſt, cui ſubauditur *catena*.

Collāris, re, *da collo*, ad collum pertinens, ut *collaris faſcia* apud *Petron. in fragm. Tragur.* h. e. focale. Alii tamen aliter legunt.

Collātus, a, um, *dilatato*, dilatatus, ampliatus, a cum, & latus. *Cic. in Orat. c.* 56. Quod ſi anguſta quædam, atque concisa, & alia eſt collatata, & diffuſa oratio.

Collatĕro, as, a. 1. latus claudo, ad latus ſto. *Capell. l.* 3. C vocales utrimque collaterat.

Collatia, æ, f. 1. oppidum exciſum Latii, ad Anienem flu. in via Tiburtina, in conf. Sabinorum, condita ab Albanis, dicta, quod ad eam inſtaurandam pecuniæ a vicinis civitatibus juſſu Tarquinii Superbi collatæ fuerint. *Feſt.*

Collatinus, a, um, adject. a Collatia oppido. *Virg. 6. Æn.* Collatinas imponent montibus arces. ¶ Hinc Collatina porta Romæ, quæ Collatiam ferebat, *Pinciana*. ¶ Collatina dea Romæ ut collium præſes culta eſt, teſte *Aug. de Civ. Dei*, 4. 8.

Collatio, onis, f. 3. *tributo*, *contribuzione*, [illegible], Ger. *ein zuſammen tragung*, *als ſteuve*, *oder tribut*, Gall. *taille ſurle peuple*, Hiſp. *contribucion*, *o pecho*, ἐρανος, εἰσφορά, quod in unum confertur, & ſpeciatim indictio, tributum. *Liv. lib. 4. cap. ult.* Æs grave plauſtris quidam ad ærarium convehentes ſpecioſam etiam collationem faciebant. ¶ Eſt item comparatio, *confronto*. *Cic. de Divin.* 2. 17. Infirmas fortes collatione hoſtiarum. ¶ Eſt item Figura Rhetorica. *Id. de Invent.* 1. 30. Collatio eſt oratio rem cum re ex ſimilitudine conferens.

Collatitius, a, um, a. 1. 2. συνεισφορητός, quod ex collatione conficitur, aut colligitur. *Quintil. Declam.* 6. Collatitia ſepultura. *h. e.* multorum collationibus facta. *Apul. l. 8. Met.* Collatitia ſtipe.

Collativus, a, um, adject. *Feſtus*: Collativum ſacrificium dicitur, quod ex collatione offertur. *h. e.* collata a pluribus impenſa. ¶ *Idem*: collativum ventrem, magnum, turgidum dixit Plautus, quia in eum omnia edulia congeruntur. *Plauti* locus eſt *in Curcul.* 2. 1. 15. Qui hic eſt homo cum collativo ventre, atque oculis herbeis? ¶ Univerſim collativus dicitur, qui a pluribus confertur. *Macrob. l. 1. in ſomn. Scip. c. 6. circa med.* Nec ſolum explicandis corporibus hi duo numeri collativum præſtant favorem, &c. *Nazar. in paneg. ad Conſtantin. c. 18. in fi.* Innumeræ ſimul gentes ad bellum coactæ, dum collativam vim conferunt, compendioſam victoriam præſtiterunt. ¶ *Collativum* abſolute (ut *donativum*) eſt idem quod collatio, tributum. *Impp. Gratian. Valentinian. & Theodoſ. l. 6. Cod. Theodoſ. tit. 26. leg.* 3.

Collātor, oris, m. 3. qui confert. *Plaut. Curc.* 4. 1. 13. Symbolorum collatores.

Collatro, as, *abbajare*, idem quod latro. Tranſlate *Senec. de vita beata*, c. 19. Philoſophiam collatrare. *h. e.* conviciis inſectari.

Collātus, a, um, particip. a confero, *unito*, *congiunto*. *Plin. l. 8. epiſt.* 14. Collatis viribus pugnare. *Liv. l.* 26. Collato pede præliari. *h. e.* junctis aciebus altera contra alteram, & cominus pugnantibus. Sic collata dextra, *Ovid. 1. Faſt.* &, collato Marte, *Id. 12. Metam.* ¶ *Collatis ſignis pugnare* apud *Liv.* & *Cic.* eſt congredientibus æquo campo integris aciebus ſub ſignis, & juſto prælio decertantibus, *a bandiere ſpiegate*. Sic *Caſ. 3. B. C.* 79. Habere caſtra collata caſtris hoſtium, *avere il campo a fronte dell' inimico*. Sic *Curt. l. 3. c.* 11. Collato pede in eodem veſtigio ſtabant. *Id. l. 7. c.* 11. E fontibus collatæ aquæ flumen emittunt. ¶ Interdum eſt idem ac comparatus, *paragonato*. *Cic. 4. Acad. c.* 23.

c. 23. Qui mihi cum illo collati, quintæ claſſis videntur. ¶ Item *contribuito*. *Cic. pro Flac. c.* 23. Pecunia collata. *Sueton. in Aug.* 59. Ære collato ſtatuam ſtatuere. ¶ Item ſimul tractatus, *conferito*. *Ovid.* 2. *de Pont.* 4. 13. Seria multa mihi tecum collata recordor.

Collātus, us, ui, m. *paragone*, comparatio. *Hirt. de B. Hiſp. c.* 31. In collatu pari erant conditione, *nell' aggueſſamento*.

Collaudābilis, le, laudabilis, *lodevole*. *Prudent. Hamartig. v.* 692. Nec bonus eſt, nec collaudabilis ille.

Collaudātio, onis, f. 3. *lode*. *Ad Heren. l.* 2. *c.* 9. & *Cic. de Invent. c.* 43.

Collaudātor, oris, *lodatore*, qui collaudat. *Auguſtin.* 4. *Confeſſion.* 14. Nullo collaudatore mirabar.

Collaudātus, a, um, idem quod laudatus, *lodato*. *Caſ.* 5. *B. Gal. cap.* 2. Collaudati milites.

Collaudo, as, idem ac laudo, *lodare*. *Cicer.* 1. *Phil.* Eodem die D. Bruti factum collaudaviſtis.

Collaxo, as, *allargare*, idem quod laxo. *Lucret.* 6. 231. omnia circum Collaxat, rareque facit lateramina vaſi.

Collecta, æ, f. 1. *la porzione, che ciaſcun porta, o paga in un pranzo*. *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 57. Collectam a conviva exigis.

Collectaneus, a, um, 1. 2. *ſ...*, quod ex diverſis rebus mixtum, & conflatum eſt. *Plin. lib.* 34. *cap.* 9. Tertia portio æris collectanei. ¶ Collectanea, orum, n. 2. num. plur. ſcripta, quæ ex pluribus excerpta locis in unum collecta ſunt. *Gel. l.* 4. *c.* 14.

Collectarius, ii, m. ἀργυραμοιβὸς, argentarius campſor, qui pecuniam pecunia mutat, *cambiatore di monete*. *Leg.* 16. *Cod. ſi certum pet.* Si quis collectarius honoris pretium dederit ambienti. ¶ *Acron Horatii Scholiaſtes in l.* 1. *Sat.* 6. *verſ.* 86. Coactores, inquit, dicuntur argentarii in auctionibus, quia pecunias cogant, qui & collectarii nominantur. ¶ Horum integrum collegium Romæ erat.

Collectio, onis, f. 3. *raccoglimento*, συλλογὴ, Congregatio. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 9. Ut eorum collectio diſperſa celeritatem perſequendi retardaret. ¶ Collectiones etiam dicuntur tumores præter naturam ex humoribus in partem aliquam corporis defluentibus, *concorſo d' umori*. *Plin. l.* 27. *c.* 8. Collectiones omnes, inflammationeſque cohibendi. ¶ Item argumentatio, qua quibuſdam poſitis aliud quidpiam colligitur, & concluditur. *Senec. ep.* 45. Perſuadere aliquid alicui ſubtiliſſima collectione.

Collectitius, a, um, o. 1. 2. *collettizio*, συναγώγιμος, quod colligitur, vel factum eſt ex collectione. *Cic.* 7. *Fam. ep.* 3. Signa & tyrone, & collectitio exercitu cum legionibus robuſtiſſimis contulit.

Collectivus, a, um, o. 1. 2. idem quod collectitius. *Sen. l.* 3. *Quæſt. Nat. c.* 7. Collectivus humor. ¶ Item qui colligit. *Quintil. lib.* 7. *cap.* 1. Ratiocinativa, atque collectiva quæſtio.

Collector, oris, m. qui ſimul legit, vel ſimul eoſdem verſat ſcriptores. *Auguſtin.* 1. *Confeſſ.* 17. Mihi recitanti acclamabatur præ multis coætaneis, & collectoribus meis.

Collectrix, icis, f. quæ colligit. *Plaut. Mil.* 3. 1. 99. Præcantatrici, collectrici, ariolæ, atque haruſpici. Ita legit *Turneb. in Comment. ad jocos Cic.* & collectricem exponit, quæ religionis cauſa ſtipem colligit. Alii tamen legunt, *Conjectrici*.

Collectus, us, m. *raccolta*, collectio. *Lucret.* 4. 416. Collectus aquæ digitum non altior unum.

Collectus, a, um, nom. ex particip. a colligo. *raccolto*. *Horat. lib.* 1. *epiſt.* 10. *v.* 47. Imperat, aut ſervit collecta pecunia. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Roſtra rapto viventibus adunca, collecto recta. ¶ Item non diffuſus, contractus, brevis. *Apul. Apol.* Tanto beatior, quanto collectior.

Collēga, æ, m. *compagno in officio*, חבר, Ger. *mitgeſellen in einem ampt*, *amptsgenoſſen*, Gal. *compagnons en magiſtrat*, Hiſp. *companeros en officio*, συνάρχων, in dignitate, & honore ſocius. Dicuntur autem collegæ, ut *Varro* cenſuit *l.* 3. *de L. L.* a legendo, quia una lecti ſint. Hinc Conſules inter ſe, & Prætores inter ſe Collegæ erant, quia iiſdem Comitiis creabantur. *Gel. l.* 13. *c.* 14. *Cic.* 1. *Off. c.* 40. Pericles, cum haberet collegam in Prætura Sophoclem. ¶ *Collegæ* etiam dicuntur contutores. *Paul. Dig.* 26. 7. 13. ¶ Item cohæredes. *Id. Dig.* 46. 3. 101. ¶ Item conſervi. *Plaut. Aſin.* 3. 2. 10. & 30. ¶ Item qui ſunt ejuſdem collegii. *Hermogenian.* 27. 1. 41. ¶ Item artifices ejuſdem artis, ut hiſtriones apud *Juvenal. ſat.* 8. *v.* 197.

Collegatarius, ii, cui conjunctim cum alio legatum eſt. *Leg.* 9. *ff. de uſufr.*

Collegiarius, a, um, ad Collegium pertinens, *collegiale*, ut Collegiarii miniſtri, *Tertul. de Spectac. c.* 11.

Collegiātus, a, um, adject. in collegium receptus, vel unus ex collegio. *Inſcript. apud Grut. p.* 449. *n.* 6. Inter primos collegiatos in collegio naviculariorum.

Collegium, n. 2. conventus, cœtus, ſodalitas, *collegio*, συνέδριον, ſocietas aliquorum, qui in eadem dignitate, & honore ſocii ſunt, a collega, ut Collegium Augurum, Pontificum, Decemvirorum, &c. *Cic. Off.* Cum Prætorum collegium Tribuni plebis adhibuiſſent. ¶ Collegium item ſumitur pro congregatione, & ſocietate quorumcunque hominum, ut Collegium aurificum, fabrorum, ſutorum, &c. *congregazione*, *compagnia*, σύνταγμα. *Plin. in epiſt.* 42. *l.* 10. An inſtituendum putes collegium fabrorum. *Horat. l.* 1. *Sat.* 2. Ambubajarum collegia. ¶ Dicitur interdum de duobus tantum, ut de Conſulibus, *Liv.* 10. 22. *Tacit. Ann.* 3. 31. *Plin.* 7. 12.

Collēma, atis, n. 3. κόλλημα, conglutinamentum. *Capel. lib.* 3. *de Gram.* Niloticæ fruticis collemata.

Colleprōſus, a, um, adject. qui ſimul leproſus eſt. *Sidon. l.* 6. *epiſt.* 1. Colleproſi mei conditio.

Collēvo, V. Collævo.

Collibertus, m. 2. συναπελεύθερος, qui ſimul cum altero ejuſdem patroni libertus eſt. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 88. Collibertus meus eris. ¶ *Colliberta*, æ, in fœmin. eſt in Vet. Inſcript. apud *Reineſ. p.* 869. Patronæ benemerenti fecerunt, & collibertis, collibertabus, poſteriſque. ¶ Scribitur & *Conlibertus*, ut apud *Gruter.* ſæpenumero legere eſt.

Collibet, vel Collubet, Collibuit, & collibitum eſt, ere, imperſ. 2. *piace*, *l' animo dà*, idem quod libet, vel lubet. *Terent. Eun.* 5. 8. 26. Si quid collibuit, novi te. *Cic. de nat. Deor. l.* 1. *c.* 38. Collibitum eſt mihi. *Horat. lib.* 1. *Sat.* 2. *verſ.* 6. Si collibuiſſet.

Collibro, as, are, idem quod libro. *Cato cap.* 19. Inter arbores medium quod erit, id ad medium collibrato.

Colliciæ, f. 1. & colliquiæ, tegulæ, per quas aqua in vas defluere poteſt, a liquo, as. *Feſt.* ¶ Item majores ſulci in agris, al. *elices*, per quos aqua ex agris in foſſas elicitur. *Col. l.* 2. *c.* 8. Omnem humorem in colliquias, atque inde extra ſegetes derivemus. *Plin. l.* 18. *c.* 19. In uſu eſt & collicias interponere.

Colliciāris, re, ad collicias pertinens, ut *colliciares tegulæ*, apud *Caton. R. R. c.* 14. h. e. ipſæ colliciæ.

Collicŭlus, i, m. diminut. a collis, *collina*, *collinetta*. *Martial. l.* 12. *epigr.* 25. Credis coliculis, arboribuſque meis.

Collīdo, is, ſi, ſum, a. 3. frango, contero, *percuotere*, *o ammaccare*, *o dibattere inſieme*, שכח, רצץ, Ger. *zuſammen ſchlagen*, Gal. *frapper*, Hiſp. *herir*, συγκρούω. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Humor ita mollis eſt, ut facile premi, collidique poſſit. *Curt. l.* 4. *c.* 3. Navigia inter ſe collidunt. *Quintil. l.* 7. *c.* 3. Confligunt, & colliduntur leges. *combattono fra ſe ſteſſe*.

Colligāte, adverb. conjuncte, conſtricte. *Auguſtin.* 1. *de doctr. Chriſt. cap.* 28. Colligatius adhærere.

Colligātio, f. 3. *legamento*, σύνδεσμος, connexio, vinculum. *Cic.* 1. *Offic. c.* 17. Arctior colligatio eſt ſocietatis propinquorum.

Colligātus, a, um, o. 1. 2. partic. a colligo, *legato inſieme*. *Cic. de Un. c.* 11. Vinculis colligati. ¶ Et ſubſtantive, *Id. ibid.* Omne colligatum ſolvi poteſt.

Colligo, as, a. 1. conſtringo, ligo, vincio, *legar inſieme*, συνδέω, ſimul ligo. *Cic. pro Rab. c.* 4. I lictor, colliga manus. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Colligare in faſciculos.

Collĭgo, is, egi, ectum, a. 3. cogo, congrego, conſtringo, quæ diſperſa ſunt, conjungo, *raccogliere*, *ridurre ad uno*, אסף, קבץ, Germ. *zuſammen leſen*, Gal. *cueillir*, Hiſp. *coger*, συγκομίζομαι, in unum redigo. *Cicer.* 1. *de Or.* Ex quodam obſervaſſe, atque collegiſſe. *Id.* 2. *Catil.* Exercitum colligere ex ſenibus deſperatis. ¶ Tranſlate eſt intelligere, noſcere. *Id. Attic.* Ex eo colligere poteſt, quanta occupatione diſtinear. ¶ Item comparare, acquirere. *Id. de Am.* Benevolentiam civium blanditiis, & aſſentationibus colligere turpe eſt. ¶ Colligere ſe, eſt ſe recipere. *Id.* 4. *Tuſc. c.* 36. Quid eſt ſe ipſum colligere, niſi diſſipatas animi partes rurſus in ſuum locum cogere? *Id. in Epiſt.* Ut me collegi, cætera faciliſſima videbantur. ¶ Vel reficere ſe, & quaſi dilapſum ſpiritum recipere, *venir in ſe ſteſſo*. *Id. de Divin.* Is primo perterritus ſomno ſurrexit, deinde cum ſe collegiſſet. ¶ Colligere ſe in arma, eſt parare ſe, & munire, *porſi ſulla difeſa*. *Virgil.* Subſtitit Æneas, & ſe collegit in arma. ¶ Colligere togam, *Martial. l.* 7. ¶ Colligere iram, *Hor. in Arte Poet.* h. e. iraſci. ¶ Colligere vaſa, *Cic. in Verr. far fardello*. ¶ Eſt item in argumentationibus, & ſupputationibus concludendo deducere. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 57. Acute colligit. *Tac. de Germ. c.* 37. Ex quo ſi ad alterum Imp. Trajani conſulatum computemus, centum ferme, & decem anni colliguntur. ¶ Item pueros expoſitos tollere. *Leg.* 1. *tit.* 6. *Cod. Theodoſ.* puerum, & puellam ſuſceptam colligere.

Collimitaneus, a, um, adject. *confinante*, qui limite jungitur, conterminus. *Solin. c.* 40. Collimitanea Galatiæ Phrygia. Alii leg. *Collimitata*, a Collimito.

Collimitium, n. 2. *confine*, προσόρισμος, coitio, vel conjunctio limitum. *Solin. c.* 49. (al. 62.) de amne Jaxarte: Hoc eſt collimitium, in quo limes Perſicus Scythis jungitur. *Ammian. l.* 15. *c.* 6. Alemannicis pagis collimitia Romana latus irrumpentibus.

Collimito, as, a. 1. *unire col confine*, *confinare*, συνορίζω, limitibus conjungo. *Ammian. l.* 31. *c.* 3. Gelonis Agathyrſi collimitant. ¶ Deponentis more, vel paſſive. *Solin. c.* 15. (al. 25.) eadem verba habet. Gelonis Agathyrſi collimitantur.

Collĭmo, as, V. Collineo.

Collina, æ, porta Romæ, eadem quæ Quirinalis, vel Agonenſis, hodie *Porta Salaria*, quod per eam Sabini ſalem deferebant. ¶ Eſt etiam nomen Tribus urbanæ apud Romanos, quæ poſita erat in Collibus Quirinali, & Viminali, unde & nomen traxit. Hæc quartum locum inter urbanas habuit.

Collina Dea, quæ collibus præſidebat, ſicut Vallonia, quæ vallibus. *Auguſt. Confeſſion.* 4. 8. ubi al. leg. *Collatina*.

Collineātus, a, um, adject. *colto di mira*, *o diretto allo ſcopo*. *Apul. Florid. c.* 23. Collineato pro fronte ſitu, & conniventibus ad regulam lineis. *Id. Met.* 9. Collineatis oculis ad umbram.

Collinĕo, as, a. 1. *dar nel ſegno*, *colpire dove s' è preſo la mira*, recta veluti linea dirigendo ſcopum attingere, στοχάζομαι. *Cic.* 2. *de Div. c.* 59. Quis eſt enim, qui totum diem jaculans non aliquando collineet? *Id.* 3. *de Fin. cap.* 6. Si cui propoſitum ſit collineare haſtam aliquo, aut ſagittam. h. e. haſta, aut ſagitta aliquem ſcopum ferire. ¶ Significat etiam recta linea ad ſcopum dirigere, *dirizzare*, *tor di mira*. *Gel.* 9. 1. Si in editiora mittas, & ad percutiendum ſuperne aliquid manum & oculos collineas. ¶ Scribitur & *conlineo*. ¶ In multis editionibus *Cicer. Gellii*, & *Apuleii* pro *collineo* habetur *collimo*, *as*: quod qui Latinum putarunt, deducebant a *limus*, quia qui aliquo ictum dirigit, limis ac ſemiapertis oculis id facere ſolet. Sed conſenſus Eruditorum verbum *collimo* e Latinorum albo expungit. ¶ Sunt etiam qui pro *collineo* dicendum putant *colliniio*.

Collinātus, a, um, adject. pro *collineatus* legitur apud *Martian. Capel. cir. princ. l.* 7.

Collinio. V. Collineo.

Collinĭtus, a, um, *unto*, pro *collitus*, facit *Colum.* a Collinio, *l.* 6. *c.* 17. Semina melle collinita.

Collĭno, is, levi, itum, *ungere*, idem fere quod lino, *ſpalmare*, *...*, συναλείφω. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 93. Pulchrum ornatum turpes mores pejus cœno collinunt. *Horat. l.* 1. *od.* 15. *v.* 20. Crines pulvere collines. h. e. conſpurcabis.

Collīnus, a, um, *di colle*, quod ad collem ſpectat. *Col. l.* 12. *c.* 21. Si muſtum ex vineis collinis eſt. *idest* quæ in colle plantatæ ſunt.

Colliphium, V. Coliphium.

Colliquefactus, a, um, liquefactus, *liquefatto*, a colliquefacio, vel colliquefio. *Cic. pro Cluent. c.* 62. Venenum colliquefactum in potione.

Colliqueſco, idem ac liqueſco, *liquefarſi*. *Col. l.* 12. *c.* 22. Ea, quæ addideris in pice colliqueſcant.

Colliquiæ, V. Colliciæ.

Collis, is, m. 3. *colle*, גבעה, Ger. *ein bühl*, Gal. *coteau*, *colline*, Hiſp. *cerro*, βουνὸς, λόφος, minor mons, *Cic. pro Cluent.* Cum quædam in collibus controverſia paſtorum orta eſſet. ¶ *Colles montani* apud *Plin.* 6. 20. ſunt juga ex ipſis montibus aſſurgentia. ¶ Colles ſeptem Romæ fuerunt. Palatinus, Quirinalis, Aventinus, Cœlius, Viminalis, Tarpejus, ſeu Capitolinus, & Exquilinus. ¶ Reperitur etiam pro monte. *Sil. l.* 3. *v.* 420. *de Pyrenæis*. Nomen Bebrycia duxere a Virgine colles. ¶ In ablativo *colli* pro *colle* rarum eſt, & Poeticum. *Lucret.* 2. 317. Nam ſæpe in colli tondentes pabula læta.

Colliſio, f. 3. duorum, aut plurium corporum mutua percuſſio, *ammaccamento*, σύγκρουσις. *Juſtin. lib.* 11. *cap.* 12. Nuntiatur, uxorem ex colliſione abjecti partus deceſſiſſe.

Colliſus, us, m. 4. idem ac colliſio. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Sono quodam, & colliſu ipſo margaritarum.

Colliſus, a, um, adject. *ammaccato*, *percoſſo inſieme*, *dibattuto*. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 2. *v.* 7. Græcia barbariæ lento colliſa duello.

Collĭtus, a, um, oblitus, *unto*. *Prudent. Cathem.* 5. *v.* 15. Fila favis ſcirpea floreis preſſo melle prius collita fingimus. ¶ Scribi poteſt & *Conlitus*.

Collobatarii, maſc. 2. grallatores. *Non.* 2. 361. Sed fortaſſe legendum *colobatarii*, a κωλοβάτης, quod a κῶλον, lignum, & βαίνω, ſeu βαίνω, incedo. Vel potius legi debet *colobathrarii*, a κωλόβαθρα, grallæ, quod a κῶλον, membrum, & βάθρον, gradus.

Collobium. V. Colobium.

Collocātio, f. 3. diſpoſitio, *diſpoſizione*, *collocazione*, σύνθεσις. *Cic.* 3. *de Orat.* Continuatio verborum duas res, collocationem primum, deinde formam deſiderat. *Id. pro Cluent. c.* 66. Collocatio filiæ. h. e. in matrimonium.

Collocātus, a, um, adject. nom. ex particip. *collocato*, *diſpoſto*. *Cic.* 1. *de Or. c.* 43. Poſita ante oculos, collocata in uſu quotidiano. *Plin. l.* 2. *ep.* 1. Cecidit, coxamque fregit, quæ parum apte collocata male coiit.

Collŏco, as, a. 1. loco, pono, diſpono, ſtatuo, accommodo, *collocare*, *riponere*, שום, שית, Ger. *ſetzen*, Gal. *colloquer*, *placer*, Hiſp. *aſſentar*, τίθημι. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 35. Suo quidque loco collocare. *Terent. Eun.* 3. 5. 45. In lecto illam collocat. *Caſ. l.* 3. *B. C.* Collocare in mediam aciem auxilia. ¶ *Id. l.* 1. *B. G.* Præſidium collocare, *metter guarnigione*. ¶ *Cic. Fam.* 2. *ep.* 13. Collocare rem militarem. *hoc eſt*, ordinare. ¶ Collocare pecuniam, *dar danaro a intereſſe*. *Sueton. Aug. c.* 39. ¶ Collocare in matrimonium, *maritare*. *Cic.* 1. *Div. c.* 46. Sic collocare nuptum, vel nuptui. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 18. Et in eodem ſenſu, *collocare*, abſolute, eſt apud *Nepot. in Ariſt. c. ult.* ¶ Collocare tabulas bene pictas in bono lumine, *Cic. de clar. Orat.* ¶ Collocare ſextantes in capita, *metter una taglia per teſta*. *Liv. l.* 2. ¶ Collocare male horas, *perder il tempo*. *Martial. l.* 1. ¶ Beneficium bene collocare apud aliquem. *Cic.* 2. *Off.* ¶ *Tacit.* 6. *Annal. c.* 27. De cujus moderatione, & ſapientia in prioribus libris ſatis collocavi. h. e. expoſui. ¶ Aliquando collocare idem eſt ac ſternere, *coricare*, *atterrare*. *Plaut. Amphit.* 1. 1. 148. Agite pugni, heri homines quatuor in ſoporem collocaſtis. *Martial. l.* 5. *epigr.* 66. Quot tua Mænalios collocat haſta ſues.

Collocuplēto, as, idem quod locupleto, *arricchire*. *Auct. ad Her.* 2. *c.* 18. Rei honeſtandæ, & collocupletandæ cauſa. Adde *Terent. Heaut.* 2. 3. 16.

Collocutio, f. 3. *ragionamento*, colloquium, ſermo, *colloquio*. *Cic. Philip.* 11. c. 2. Familiariſſimæ cum aliquo collocutiones.

Collocūtor, oris, m. qui ſimul cum aliquo loquitur. *Tertul. adv. Praxeam*, c. 5. Dum loqueris, collocutorem pateris ſermonem. Adde *Auguſtin. l.* 9. *confeſſ. c.* 6.

Colloquium, ii, n. 2. collocutio, congreſſus, dialogus, ſermonis communicatio, *abboccamento*, *ragionamento*, דבר, ὁμιλία, ſermo. *Cic. Att. lib.* 12. *epiſt.* 15. In hac ſolitudine careo omnium colloquio. *Id. Phil.* 12. *cap.* 11. Venire in colloquium alicujus.

Collŏquor, eris, d. 3. *ragionare*, *abboccarſi*, דבר, Ger. *mit einander reden*, Gal. *parler enſemble*, *parlementer*, Hiſp. *hablar uno con otro*, ὁμιλεῖν, ſimul loquor. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 8. Hoc uno præſtamus feris, quod colloquimur inter nos. *Id. Fam.* 1. *ep.* 7. Colloqui cum aliquo per litteras. ¶ Cum accuſativo *Plaut. Capt.* 4. 2. 53. Perlubet hunc hominem colloqui.

Collūceo, es, xi, idem ac luceo, vel ſimul luceo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* 15. Immenſo mundo tam longe, lateque collucens. ¶ Fuiſſe hoc verbum etiam tertiæ conjugat. *Nic. Heinſ. ad Prudentii Venerem*, v. 10. ex antiqua ſcriptura probat, ubi ait: *Collucit in igne flato*.

Collucernatio, onis, f. quaſi dicas lucernarum multitudo ad ſplendorem augendum, *illuminazione*. *Claud. Mamert. de ſtatu anim. l.* 2. c. 9. Stipem ſuam variis collucernationibus dilapidare. h. e. comeſſationibus, & ſpectaculis. Alii aliter leg.

Collūco, as, a. 1. vel conluco, *ſchiarire un boſco, o un albero*, ברר, Gal. *ébrancher*, Hiſp. *cortar los arboles*, ἀκλαδεῖν, erat ſylvæ ramos officientes lumini cædere, a *luce*. Nam collucando ſylva fit lucida. *Col. l.* 2. c. 22. Neque arborem feriis collucare permittitur. *Cato R. R. c.* 39. Collucare lucum.

Colluctatio, f. 3. lucta, *lotta*. *Col. l.* 6. c. 2. Ne in colluctatione alter alteri noceat.

Colluctātor, oris, m. luctator, qui cum aliquo luctatur, *lottatore*. *Lactant. de opific. Dei c.* 2. Ille colluctator, & adverſarius noſter.

Colluctor, aris, d. 1. *lottare*, *contraſtare*, נאבק, Germ. *mitringen*, Gal. *luter enſemble*, Hiſp. *luchar uno con otro*, συμπαλαίω, ſimul luctor. *Plin. lib.* 29. *cap.* 1. Cum eo ſolo colluctatur.

Collūdium, ii, n. ludus cum aliquo. *Solin. cap.* 12. (al. 22.) *de delphinis*: Poſt affecta collodia. ¶ Tranſlate *Ammian. lib.* 18. *cap.* 9. Per colludia, h. e. per deceptionem, *per colluſione*.

Collūdo, is, ſi, uſum, n. 3. *ſcherzare*, *burlare*, Ger. *mit ſchertzen*, Gal. *jouer enſemble*, Hiſp. *jugar con otro*, συμπαίζω, ſimul ludo. *Horat. de ar. Poet.* v. 159. Puer geſtit paribus colludere. ¶ *Colludere* apud Juriſconſultos dicuntur inter ſe litigantes, cum actor, & reus litigare ſe ſimulant, alterque ſe patitur ſuperari, ut tertio cuipiam præjudicium afferatur, vel cum alter ex procuratoribus cauſam domini prodit, & cum vincere poſſet, patitur tamen ſe condemnari. *Ulpian. l. eleganter*, §. *ſi dolo*, *ff. de dolo malo*. Hinc *Cic.* 4. *Ver. c.* 24. Inimicus, hoſtis eſſet, tanta contumelia accepta, niſi tecum colluſiſſet.

Collūgeo, es, idem quod lugeo, vel ſimul lugeo. *Cal. Aurel. Tard.* 2. 5.

Collum, n. 2. cervici ſubjecta pars, *collo*, צואר, Germ. *der halſſ*, Gal. *le cou*, Hiſp. *el cuello*, τράχηλος, pars corporis, quæ caput ſuſtentat. *Cic.* 5. *Ver.* Hæc civitas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines. ¶ Legitur & collus. *Plaut. in Cap.* 2. 2. 107. Collus collaria caret. ¶ Collum obſtrictum, ſeu collum obtortum, verbum eſt juris. Nam rei in jus collo conſtricto trahebantur. *Id. in Curc.* 5. 13. 15. Collum conſtringe, abduce iſtum in malam crucem. *Micron*, Obtorto collo me in jus trahit. ¶ Collum montis eſt jugum ſeu pars vertici ſubjecta. *Stat. Theb.* 9. v. 643. Frondea colla Parnaſſi.

Collūmino, as, avi, are, illumino, vel ſimul illumino, *illuminare*. *Apul. de Deo Socrat.* Serv. Tullius flamma colluminetur a capite. *Prudent. l.* 2. *adverſ. Symmach.* v. 830. Solis radiis colluminat omnes.

Collŭo, is, a. 3. idem ac lavo, *lavare*. *Cat. de R. R. c.* 88. Amphoram defricato, colluitoque. *Plin. l.* 20. c. 6. Dentes colluere.

Collurcinatio, f. 3. aviditas, voracitas, a *lurcinor*, quod a *lurco*. *Apulej. in Apol.* Quæ omnia in paucis annis hic deculator ſtudioſe in ventrem condidit, & omnimodis collurcinationibus dilapidavit.

Colluſio, onis, f. συμπαιγμός, actus colludendi, & tranſlate dolus, fraus ex compoſito inita in cauſis, ut in *Colludo* explicatum eſt. *Senec. Controv.* 31. *ſub fin.* Per colluſionem. *Cicer.* 5. *Ver. c.* 13. Colluſio cum aliquo.

Colluſium, ii, m. idem quod colluſio. *Ulpian. Dig.* 37. 1. 8. (*ſi ſuus eſt ſectio*) Si per colluſium accuſatoris abſolutus ſit adverſarius.

Collūſor, oris, m. 3. συμπαίκτης, qui cum altero ludit. *Cic.* 2. *Phil. c.* 39. Hunc tu compransoribus tuis, & colluſoribus dividebas. *Plin. l.* 9. c. 33. Delphinus colluſor puerorum. ¶ Item qui in judicio colludit. In *Cod. Theodoſ.* 7. 20. 2.

Colluſorie, adverb. *con colluſione*. *Ulp. l. ſi ſervus plurium*, *ff. de legat.* 1. Non agentem cauſam, vel colluſorie agentem.

Colluſtrātus, a, um, nom. ex particip. illuſtratus, *illuſtrato*. *Cic. in Orat. c.* 11. In picturis alios opaca, alios colluſtrata delectat.

Colluſtro, as, a. 1. *illuminare*, illuſtro, collumino. *Cic.* 2. *Divin. c.* 43. Luna lumine ſolis colluſtrari putatur. ¶ *Colluſtrare oculis* eſt circumſpicere. *Cic.* 5. *Tuſc.* 23. Cum omnia colluſtrarem oculis.

Collutŭlo, a. 1. *ſporcare*, μιαίνω, fœdo, dedecoro. *Plaut. Trin.* 3. 2. 66. Hæc famigeratio te honeſtet, & me collutulet.

Collūtus, a, um, nom. ex particip. lotus, *lavato*. *Plin. l.* 20. c. 13. Sic & collutis dentibus prodeſt.

Colluviaris, porcus dicitur, qui colluvie, & cibo mixto nutritur. *Feſt.*

Colluviarium, n. 2. ὀχετός, canalis, per quem colluvies, & immunditiæ ejectantur. *Vitr. l.* 8. Etiam in ventre colluviaria ſunt facienda, per quæ vis ſpiritus relaxetur. Al. leg. *columnaria*.

Colluvies, ei, f. 5. *radunamento d'immondezze*, סחי, Ger. *unflat*, Gal. *ordures*, Hiſp. *ſuziedad*, χαλεπόν, ſordes ſimul ablutæ, ſordes, & immunditiæ, quæ concurſu alicujus rei contrahuntur. *Colum.* 2. 15. Colluvies cortis, & ædificii. ¶ Sic etiam appellatur cibus ſuum, *le lavature*. *Plin. l.* 24. c. 19. Medetur & ſuibus hæc effoſſa ſine ferro, & addita in colluviem, &c. ¶ Tranſlate ſumitur pro rerum perturbatione. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 10. Quam cum hoc in ea, quæ perſpicitur futura, colluvie regnare.

Colluvio, onis, f. 3. idem ac colluvies. *Cic. de Sen. c. ult.* Cumque ex hac turba, & colluvione diſcedam.

Collybiſcus, i, diminut. a Collybiſtes, quod *Plautus in Pœn.* 1. 1. 42. &c. proprium villici nomen fecit.

Collybiſtes, æ, ſeu collybiſta, æ, m. 1. *banchiere*, Ger. *wechsler*, Gal. *changeur*, Hiſp. *cambiador*, κολλυβιστής, menſarius, vel nummularius, qui ex pecuniæ permutatione quæſtum facit. *Hieronym. in Matth. c.* 21.

Collybus, bi, m. 2. *cambio di monete*, Germ. *verluſt in verwechſung des geltes*, Gall. *change*, *tare*, *& decbet de l'or, ou argent, fait pour le change, ou autrement*, Hiſp. *lo que gana el cambiador con el cambio*, κόλλυβος, ſumitur pro pecuniæ permutatione, ſeu pro intertrimento nummorum ex permutatione pecuniæ, quæ fieri ſolet apud nummularios, quia pecunia, quam quis habet, aut non recepta, aut abrogata ſit in ea provincia, in qua debeat expendi, vel quia argentea moneta aurea mutetur. In ratiociniis *emptionem auri* appellant, vulgus *cambium* dicit. *Cic.* 3. *Ver. cap.* 78. Nam collybus eſſe qui poteſt, cum utantur omnes uno genere nummorum? *Sueton. in Aug. c.* 4. Menſarius manibus collybo decoloratis.

Collyra, æ, f. 1. vel collyris, idis, f. 3. κολλύρα, κολλυρίς, panis genus, quod vel ex jure frigebatur, vel in cineribus coquebatur, *focaccia*, *o fritella*. *Plaut. in Perſ.* 1. 3. 12. Collyræ, facite, ut madeant. *Tert. de cul. fem. c.* 7. Collyridas, & ſcutorum umbilicos.

Collyricus, a, um, adject. ad collyram pertinens, ut collyricum jus, h. e. ex collyris coctis, apud *Plaut. Perſ.* 1. 3. 15. & 17. V. *Turneb. l.* 4. c. 1.

Collyriolum, li, n. 2. dim. a collyrium, medicamentum quoddam illi ſimile, quod Ital. dicunt, *cuno*, *ſuppoſta*. *Macer* (exiguæ admodum auctoritatis auctor) 4. 11. Collyriolum ſi ſupponatur in anum. V. Collyrium.

Collyris. V. Collyra.

Collyrium, n. 2. *collirio*, κολλύριον, vel κολλούριον, medicamentum oculorum, & proprie, quod fit e cinere, & colorem cinereum habet, a collyra. *Hor.* 1. *Serm. ſat.* 5. Hic oculis ego nigra meis collyria lippus illinere. ¶ Colyrium, vel colurium unico l, eſt medicamentum teres, ſuperiore parte craſſius, inferiore tenuius ad modum caudæ muris truncatæ, quod fiſtuloſis corporis partibus immitti ſolet, veluti meatui naris affectæ, vel aurium, item ano, vel utero, a κόλος, mutilus, truncus, curtus, & οὐρά, cauda, vel a κωλύειν, vel κωλύειν τὸν ῥοῦν, quia fluxiones ſiſtit. *Celſ. l.* 5. c. 28. ¶ Metaphorice *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Porticus magis rotundatis fulta coluriis (al. leg. *collyriis*) quam columnis &c. Ubi vel ſemicolumnia intelligit, vel potius pilas ex pluribus ſaxis in orbem acciſis extructas, quas ideo columnis opponit, quia columnæ ex unico fiunt lapide.

Colo, as, a. 1. *colare*, זקק, Germ. *ſeigen*, Gall. *couler*, Hiſp. *colar*, ἠθῶ, eſt pauxillatim liquorem aliquem, ſtillatimque emittere, vel rem aliquam per colum purgare, a *colum*, vas, per quod liquor emittitur. *Col. l.* 12. c. 11. Mel expreſſa aqua coletur.

Colo, is, colui, cultum, a. 3. obſervo, veneror, *adorare*, *amare con onore*, *riſpettare*, כבד, Germ. *verehren*, Gall. *honorer*, Hiſp. *adorar*, *o hazer reverencia*, σέβομαι. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quid eſt, cur Deos ab hominibus colendos dicas? *Id. l.* 16. *Att. epiſt.* 16. Mirifice colere aliquem, & amare. ¶ Aliquando ſignificat turpi obſequio alicui deditum eſſe. *Sueton. in Othon. c.* 2. Libertinam aulicam gratioſam, quo efficacius coleret, etiam diligere ſimulavit, quamvis anum, & pene decrepitam. ¶ Deinde colere idem eſt, ac exercere, excolere, *coltivare*, ut colere agrum: atque hæc videtur eſſe propria hujus verbi ſignificatio. *Virg.* 3. *Georg.* v. 412. Laudato ingentia rura, exiguum colito. ¶ In hoc ſenſu transfertur etiam ad animum. *Ovid. l.* 2. *de Arte*, v. 121. Nec levis, ingenuas pectus coluiſſe per artes, Cura ſit. ¶ Dicimus etiam colere vitam, διάγειν, agere. *Ter. Heaut.* 1. 1. 83. Colere ſervitutem apud aliquem. *Plaut. Pœn.* 3. 5. 7. Et colere amicitiam. *Cic. de Amic. c.* 15. Sic colere fidem, pietatem, ſtudia, literas. *Id.* 1. *Offic. cap.* 2. Et *de Fin. l.* 5. c. 19. ¶ Præterea colere ſignificat habitare, incolere. *Virg. Ecl.* 2. v. 61. Pallas quas condidit arces, Ipſa colat. ¶ Et abſolute. *Apul. l.* 1. *Mileſ.* Primus Milo, qui extra urbem totam & pomœrium colit. Adde *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 68. ¶ Pertinet etiam ad veſtitum, *ornare*, *veſtire pompoſamente*. *Tibul. l.* 1. *el.* 9. v. 46. Ah pereant artes, & mollia jura colendi.

Colobatharii. V. Collobatarii.

Colobium, neut. 2. *camiciuola ſenza maniche*, κολόβιον, tunica ſine manicis, qua antiqui Romani utebantur, a κολοβός, mutilus. *Serv. ad Æn.* 9. v. 616. Tunicæ veſtium habent manicas, quod etiam Cicero vituperat dicens: manicatis & talaribus tunicis. nam Colobiis utebantur antiqui. ¶ Dicitur & *Colobius*, & *Colobion*, ut notat *Salmaſ. ad Hiſtor. Auguſt.*

Colocaſia, æ, f. & Colocaſium, ii, n. κολοκασία, faba Ægyptia, alio nomine cyamus. *Plin. l.* 21. c. 15. In Ægypto nobiliſſima eſt colocaſia. *Virg. Ecl.* 4. v. 20. Mixtaque ridenti colocaſia fundet acantho. Ubi colocaſiæ flores intelligit. *Mart. l.* 8. *epigr.* 33. Lenta minus gracili creſcunt colocaſia filo. h. e. colocaſia cocta inſtar filorum tenduntur, ut ſcribit *idem Plin. loc. cit.* ¶ Ejus foliis varie impleſſis Ægyptii pocula conficiunt, in iiſque potare gratiſſimum habent. *Plin. loc. cit.*

Colocinthis, idis, f. 3. *coloquinta*, κολοκυνθίς, κολοκυνθίς, cucurbitæ ſylveſtris genus, ſativa minus. *Plin. l.* 20. c. 3.

Colon, i, n. *colon*, κῶλον, craſſum inteſtinum, quintum in ordine inteſtinorum, medium inter cæcum, & rectum, quod a ſiniſtro rene ad dextrum ſuper ventriculi fundum fertur, per quod cibus labitur e ventriculo in alvum, & ex quo excrementa eum accipiunt colorem, quo egeruntur. Dictum eſt a κοῖλος, cavus, quia plurimas cavernas, ſeu cellulas habet. *Plin. l.* 11. c. 37. A Græcis, inquit, appellatur colon, ubi dolorum magna cauſa. *Id. l.* 30. c. 37. Coli vitium ſanatur ave galerita eſa. ¶ Colon, κῶλον, membrum ſignificat. Hinc per tranſlationem etiam membra orationis cola nuncupantur, quod ex iis, veluti membris periodus conſtet. *Aſcon. in Divin. Ver. c.* 13. Vitioſe ambo cola.

Colōna, f. 1. *contadina*, ruſtica mulier, quæ agros colit. *Ovid.* 4. *Faſt.* v. 692. Cum duro parca colona viro.

Colonæ, arum, locus eſt in agro Troade, teſte *Nepot. in Pauſan. c.* 3.

Colonarium, ii, n. vectigal pro re ruſtica. *Cic. l.* 13. *Att. ep.* 6. De aquæductu probe feciſti: Colonarium, vide, ne nullum debeamus. Al. tamen leg. *Columnarium*.

Colonarius, a, um, qui eſt colonicæ conditionis. *Sidon. l.* 5. *ep.* 19. Plebejam potius incipiat habere perſonam, quam colonariam.

Colonatus, us, m. conditio colonorum. *In Cod. Theodoſ.* 12. 1. 33.

Colonēus, a, um, adject. Oedipus Coloneus, Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ, nomen eſt Tragœdiæ Sophoclis, ductum a Colono, ſeu Colona, qui locus fuit in Attica, non longe ab Athenis, ubi Sophocles natus eſt, & hanc Tragœdiam ſenex admodum conſcripſit. Ipſe quoque Oedipus Thebis exſulans, eo commigraſſe dicitur. *Cic. de Senect. c.* 7. Oedipum Coloneum recitavit judicibus. *Id.* 5. *de c. Fin.* 1. Coloneus ille locus, &c.

Colonia, f. 1. *Colonia*, מושבה, Germ. *das ort*, *dahin man volk zu wohnen ſchicke*, Gall. *Colonie*, Hiſp. *Colonia*, ἀποικία, eſt pars civitatis, aut ſociorum deducta in aliquem locum ædificiis munitum. Dicta eſt a colendo, ideſt, habitando. *Cic. in Rul.* Tu non definias, quot colonias, in quæ loca, quo numero colonorum deduci velis? ¶ Dicitur etiam de loco. Igitur Colonia eſt oppidum, quo olim Rex, vel Senatus, vel Populus partem civium, vel ſociorum miſit ad habitandum. *Cic.* 2. *Agr. c.* 27. Colonias ſic idoneis in locis contra ſuſpicionem periculi collocarunt, ut eſſe non oppida Italiæ, ſed propugnacula Imperii viderentur. ¶ Differt colonia a municipio; municipes enim ſunt cives alicujus municipii legibus ſuis, & ſuo jure utentes: coloni ſunt cives unius civitatis in aliam deducti, & ejus jure utentes, a qua ſunt propagati. V. *Gel. l.* 16. c. 13. ¶ Coloniæ aliæ erant civiles, aliæ militares: civiles conſtabant ex civibus pauperibus, qui in aliquem locum agri colendi cauſa deducebantur, militares conſtabant ex militibus veteranis, qui in aliquem locum tanquam in laboris requiem deducebantur, ſimul ut adverſus hoſtium excurſiones præſidio eſſent. Præterea aliæ erant Romanæ, aliæ Latinæ. Romanæ civium Rom. jure utebantur, Latinæ jure Latii. V. *Panvin. l.* 3. *de Rep. R.* & *Sigon. de jure Provinc. c.* 10. & *l.* 2. *de antiquo jure Italiæ c.* 2. ¶ Conſtructio hujus vocis varia eſt. *Liv. l.* 8. c. 23. Quod coloniam in Samnitium agro impoſuerit. *Vellei. l.* 1. c. 14. Poſt ſeptem annos, quam Galli urbem ceperunt, Sutrium deducta colonia eſt; & poſt annum Setina, &c. Et c. 15. Colonias condere. *Cic.* 1. *de Divin.* In luſtranda colonia ab eo, qui eam deduceret. Et *ibid.* Mittere coloniam in aliquam regionem. *Id. pro Cæcin. c.* 33. In colonias proficiſci. ¶ Interdum colonia eſt quivis agricolationis locus. *Col. l.* 11. c. 1. Villicus coloniæ ſuæ terminos egredi non debet. Adde *Paul. l. Quæro. Dig. locat.* ¶ Item quodlibet domicilium. *Plaut. Aulul.* 3. 6. 39. Eam arceſſat viam, ut commutet coloniam. *Id. Pſeud.* 4. 6. 38. Quid ego ceſſo facere, ut det nomen ad molarum coloniam? h. e. ut ad molam damnetur.

Colonia Agrippina, Ger. *Coeln*, & *Coln*, urbs Germaniæ inf. Imperialis, libera. *Plin. l.* 4. c. 17. ¶ Dicta eſt ab Agrippina Neronis matre, quæ, ut ſociis quoque nationibus potentiam ſuam oſtentaret, in hoc oppidum, ubi genita erat, Coloniam ex veteranis deduci imperavit.

Colonica, æ, f. 1. *caſa da contadino*, caſa ruſtica, coloni habitatio. *Auſon. ep.* 4. v. 7. Quem tingit piceo lacrymoſa colonica fumo.

Colonicus, a, um, o. 1. 2. γεωργικός, quod eſt coloni, ſeu quod ad colonum pertinet. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 19. Cohortes duas, quæ colonicæ appellabantur. ¶ Colonicum pecus. *Plin. l.* 8. c. 47. *ad fin.* Ovium duo genera, tectum, & colonicum: illud mollius, hoc in paſcuo delicatius. V. *Tectus*.

Colonōmon, melos, κολοβὸν μέλος, cantus diſſonans, imperfectus, mutilus, a Mu-

ſ Muſicis legibus deficient: a κόλος, mutilus, & νόμος, lex. *Auſon. epiſt.* 11. *ad Paulin.*

Colōnus, m. 2. *contadino*, *lavoratore de campi*, איכר, כורם, חורש השדה, Ger. *bauwersmann*, *inwohner*, Gal. *habitant d'une colonie*, *laboureur*, Hiſp. *morador*, *labrador*, γεωργός, qui agros colit. *Cic. pro Cæc.* Qui colonus habuit conductum de Ceſennia fundum. ¶ Speciatim vero Coloni ἄποικοι, ſunt, qui ab aliquo principe populo in alium locum habitandi cauſa mittuntur, qui non propriis, ſed ſui populi, a quo profecti ſunt, legibus vivunt. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 19. Circen quoque Coloni noſtri Circeienſes religioſe colunt. ¶ Erant autem coloni liberæ conditionis homines, & pro dominis terræ habebantur, quippe qui non pro capite, ut Capite cenſi, ſed pro ſolo dominio terræ reditus certos, ac penſiones ſolvebant. *Colum. l.* 1. *c.* 7.

Colōnus, i, m. 2. ager non procul ab Athenis, Neptuno ſacer, in quem Oedipus Thebis exulans dicitur commigraſſe. *Cic. de Sen.*

Colōnus, a, um, o. 1. 2. γεωργικός, ad coloniam ſpectans, culturæ idoneus. *Cic.* 5. *Phil.* Utique C. Panſa, A. Hirtius Conſules, alter, ambove cognoſcerent, qui ager colonus eſſet, quo milites veterani deducti eſſent. Alii aliter leg.

Colŏphon, onis, f. 3. *Altaboſco*, al. *Belvedere*, Κολοφών, urbs Joniæ marit. inter Smyrnam, & Epheſum, eſt inter illas ſeptem, quæ de Homeri patria certarunt. *Cic. pro Arch. c.* 8. ¶ Pop. Colophonii, qui in equeſtribus certaminibus tantum excelluere, ut ii, quibus Colophonius acceſſiſſet equitatus, victoriam ſibi certam pollicerentur. Hinc Græcum prov. *Colophonem addere*, cum ſumma operi manus imponitur. *Feſt.*

Colophoniăcus, a, um, o. 1. 2. qui eſt ex Colophone. *Virg. in Ciri*, v. 65. Quæ Colophoniaco Scyllæ dicuntur Homero.

Colophonius, a, um, ad Colophonem pertinens, ut Colophonia reſina, apud *Plin. l.* 14. *c.* 20. ¶ Colophonii, Colophonis incolæ. *Cic. pro Arch. c.* 8. Homerum Colophonii civem eſſe dicunt ſuum.

Color, ris, m. 3. *colore*, צבע, Ger. *farb*, Gal. *couleur*, Hiſp. *color*, χρῶμα. *Cic. l.* 2. *de Leg. c.* 18. Color albus præcipue decorus Deo eſt, tum in cæteris, tum maxime in textili. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 99. Quem ego hominem nullius coloris novi. hoc eſt plane neſcio, albus ne ſit, an ater. Ducere colorem, *colorirſi*. *Virg. Ecl.* 9. v. 49. ¶ Tranſlate *Senec. epiſt.* 108. Novimus quoſdam qui multis apud philoſophum annis perſederint, & ne colorem quidem duxerint. h. e. nihil profecerint. ¶ Colorem inducere, illinere, *dar colore*. *Plin. l.* 35. *c.* 10. ¶ Nullius coloris homo. h. e. plane ignotus. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 99. ¶ Colores apud Rhetores dicuntur orationis figuræ, & lumina. *Cic.* 3. *de Orat.* Ornatur oratio genere primum, & quaſi colore quodam & ſucco ſuo. ¶ Item rationes ſpecioſæ potius, quam veræ: atque ita turpibus rebus colorem dandum monet *Quintil. l.* 3. *c.* 8. Hinc color pro fuco, & culpæ excuſatione ponitur. *Juven. ſat.* 6. *verſ.* 279. Dic aliquem, ſodes, dic, Quintiliane, colorem. ¶ *Color vitæ*, h. e. ratio ſtatus, conditio vivendi. *Hor. l.* 2. *ſat.* 1. *v.* 60. Quiſquis erit, ſcribam, vitæ color. ¶ Denique *Color* dicitur declamationum quoddam genus, in quo tota ratio accuſationis, aut defenſionis in eo ſita eſt, ut factum minus probabile exquiſitis conjecturis, ſuſpicionibus, & cauſis ſubtiliter inventis tegatur, & coloretur. V. *Senecæ* controverſias.

Colorabilis, le, adject. qui colorari poteſt. *Martian. Capel. l.* 9.

Colorāte, adverb. cum colore, *con apparenti*, *e ſpezioſe ragioni*. *Quintil. Declam.* 283. Colorate affert iſte tale patrocinium.

Colorātor, oris, m. 3. qui colorem inducit. Gloſſ. lat. gr. colorator, χρωματιστής, & ζωγράφος. *Salmaſ. Hiſtor. Aug.* p. 451. Coloratores, ait, dici eos, qui parietes colorant, & colores tectoriis illinunt. ¶ *Colorator* inſcripta fuit una ex *Laberii* Comœdiis, cujus fragmentum refert *Gel.* 7. 9. Ex quo patet, ipſam vocem antiquam eſſe, & plane Latinam.

Colorātus, a, um, nom. ex particip. *colorato*, *colorito*, ἐντετριμμένος, qui colorem habet, ut coloratæ uvæ, *Col. l.* 11. *c.* 2. *Virg.* 4. *Georg. v.* 293. Coloratis devexus ab Indis, h. e. fuſcis ex Solis calore. *Celſ. l.* 2. *c.* 2. Si plenior aliquis, & ſpecioſior, & coloratior factus. ¶ Ponitur & pro fucato. *Senec. ep.* 16. Quæ ſcribis, unde veniant, ſcio, non ſunt ficta, nec colorata. Sic colorata oratio, h. e. coloribus, & figuris ornata, *Cic. de cl. Orat. c.* 46.

Colorĕus, & **Colorius**, a, um, adject. a color, qui varios habet colores, ut colorea veſtis, *veſte di varj colori*. *Flav. Vopiſc. in Aurelian. c.* 46. *Paul. Leg.* 32. §. 7. *Dig. de aur. arg.* &c. Putavit ſibi legata ornamenta, & veſtem tam coloriam, quam verſicoloriam. Ubi obſervanda eſt differentia inter *colorium*, & *verſicolorium*, vel verſicolorem, nam verſicolorius, vel verſicolor, proprie loquendo, eſt qui colorem ſubinde mutat, *color cangiante*. JCti tamen verſicoloria vocant omnia quæ tincta ſunt, & nativum colorem amiſerunt. V. *Verſicolor*. Colorius autem eſt, qui multos & varios colores intextos, ſeu mixtos habet. V. *Salmaſ. ad Vopiſci loc. cit.*

Colorifĭcus, a, um, colorem inducens, colorans. *Virgil. in Ciri*. Cumque colorifico nimbes fulgure replevit. Sed alii leg. *Cum ſol horrifico*.

Colōro, as, a. 1. *colorire*, *dar colore*, צבע, Ger. *ferben*, Gal. *colorer*, Hiſp. *colorir*, *o colorear*, χρωματίζω, colorem induco. *Propert. l.* 3. *el.* 12. Felix Eois lex funeris una maritis, Quos aurora ſuis rubra colorat equis. h. e. fuſcos facit. ¶ Eſt etiam ornare, per metaph. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 14. Ut cum in Sole ambulemus, fit, ut coloremur; ſic cum doctorum libros legimus, ſentimus orationem noſtram quaſi colorari. ¶ Item prætextum inducere, *coprire*, *ſcuſare*. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 2. Libidinoſam liberalitatem debiti nomine colorando. ¶ Colorare plus eſt, quam inficere. *Senec. ep.* 71. *ad fin.* Alias diſciplinas ingenia cum accepere, protinus præſtant; hæc (virtus) niſi alte deſcendit, & diu ſedit, animum non coloravit, ſed infecit; nihil ex his quæ promiſerat, præſtat.

Colos pro *color* adhibetur a Poetis, *Lucret.* 6. 207. & *Plaut. Mil.* 4. 4. 43.

Coloſſæ, f. 1. *Chone*, urbs Phrygiæ, in confinio Cariæ, ad Lycum fl. ubi in Mæandrum influit, media inter Sardes, & Cabyram. *Plin. l.* 5. *c. ult.*

Coloſſeros, ob egregiam corporis amplitudinem, & ſpeciem appellatus eſt Eſius Proculus apud *Sueton. in Calig. c.* 35. *Caſaub.*

Coloſſēus, a, um, *giganteſco*, quod altum eſt, & ad coloſſi formam factum. *Plin. l.* 35. *c.* 7. Nero Princeps juſſerat ſe coloſſeum pingi 120. pedum in linteo. Adde *Sueton. in Veſpaſ. c.* 23.

Coloſſĭcus, a, um, ad formam coloſſi. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Coloſſicon ſignum. *Vitruv. l.* 10. *c.* 6. Coloſſici Apollinis baſis. *Id. l.* 10. *c.* 4. comparative *coloſſicotera*, dixit.

Coloſſus, a, um, adject. idem quod Coloſſeus, ut Coloſſæ ſtatuæ, quod bis legitur apud *Lamprid. in Alexand. Sever.* nempe *c.* 25. & 28.

Coloſſus, i, m. 2. *ſtatua grande*, Germ. *ein roland*, Gall. *coloſſe*, Hiſp. *coloſſo*, κολοσσός, ſtatua immodicæ proceritatis, qualis Rhodi fuit ſtatua Solis facta a Charete, vel Lachete Lydio Lyſippi diſcipulo ex ære altitudine 70. cubitorum, quæ inter ſeptem orbis miracula numeratur. *Feſtus* dictum putat a Coleto, vel Coleto artifice. *Plin. l.* 34. *c.* 7. Moles excogitatas videmus ſtatuarum, quas Coloſſos vocant, turribus pares.

Coloſtratio, onis, f. 3. *Plin. l.* 11. *c.* 41. eſt malum, quod ex coloſtri potatione evenire ſolet pullis, & infantibus.

Coloſtrātus, a, um. adject. laborans coloſtratione. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Infantes coloſtrati.

Coloſtrum, n. 2. & coloſtra, f. 1. *coleſtra*, *primo latte*, Germ. *die erſte muttermilch*, Gall. *coloſtre*, *lait caillé*, Hiſp. *calloſtro*, πύαρ, lac novum in mammis, hoc eſt, ſpongioſum illud lac, denſumque, quod poſt partum eſſe ſolet, a coaleſcendo, quaſi coaluſtrum, vel a κολλάομαι, agglutinor, quia denſum eſt. Plane noxium eſt, quia tempore partus magna eſt in corpore humorum perturbatio. *Plin. lib.* 2. *cap.* 41. ¶ Fuit tamen in deliciis apud Romanos. *Martial. lib.* 13. *diſt.* 38. Surripuit paſtor quæ nondum ſtantibus hœdis, de primo matrum lacte coloſtra damus. *Colum. lib.* 7. *cap.* 3. Agnus cum eſt editus, debet uberibus admoveri; ſed priuſquam hoc fiat, exiguum emulgendum eſt, quod paſtores coloſtram vocant.

Colŭber, bri, m. 2. *ſerpe*, *ſerpente*, *biſcia*, נחש, Ger. *eine ſchlange*, Gal. *couleuvre*, Hiſp. *culebra*, ὄφις. Coluber dicitur in ſylvis, anguis, & hydrus in aqua, ſerpens in terra, draco in templis. Sed ſæpe confunduntur. *Ovid.* 15. *Met.* Niveiſque frequens Sinueſſa colubris. ¶ Colubra etiam uſurpatur gen. fem. *Ovid.* 6. *Met. verſ.* 559. Mutilatæ cauda colubræ. ¶ *Cæcæ colubræ* apud *Colum.* 10. 231. ſunt lumbrici, qui in hominum inteſtinis gignuntur.

Colubrĭfer, a, um, qui colubros fert, ſeu parit. *Ovid.* 5. *Met. v.* 241. Colubriferi lumina monſtri.

Colubrimŏdus, a, um, in modum colubrorum. *Corip. in Præfat.* Illa colubrimodis Avarum gens dura capillis.

Colubrīnus, a, um, adject. ad colubrum pertinens. *Plaut. Truc.* 4. 3. 6. Colubrino ingenio eſſe.

Colubrōſus, a, um, aliud adject. a coluber. *Tert. adverſ. Valentin. c.* 4. Actu colubroſo viam delineavit. *h. e.* detorto, flexo.

Colum, i, n. *colatoio*, Germ. *ein ſeihekorff*, Gall. *couloir*, Hiſpan. *colador*, ἠθμός, vas vimineum, aut ſetaceum, per quod vinum, lac, & alii liquores in aliud vas tranſmittuntur. *Virgil.* 2. *Georgic. verſ.* 242. Colaque prælorum fumoſis deripe tectis. ¶ Colum nivarium erat id vas, cui nives injiciebant, inde vinum infundebant, ut vinum perfluens nivis frigus indueret, ejuſque nimia auſteritas frangeretur. *Martial. in Apoph. diſt.* 103. & 104. ¶ *Colum* etiam inteſtinum eſt. V. *Colon*.

Columba. V. Columbus.

Columbar, n. 3. genus vinculi, cui collum inſeritur, quia ſimile eſt foraminibus in periſterotrophiis, ubi columbæ nidificant. *Plaut. Rud. a.* 3. *ſc.* 6. *v.* 50. Nam in columbari collum haud multo poſt erit. *Id. in fragment.* apud *Feſt. in Naval. ſcriba*. Non ego te novi, navalis ſcriba, columbar impudens? ubi *columbar* vocat ſceleſtum hominem columbari dignum, quemadmodum *Lucilius* carcerem vocat eum, qui meruit in vincula conjici.

Columbāris, re, o. 3. *di colombo*, περιστερικός, quod eſt columbi. *Col. l.* 8. *c.* 8. Partes hæ columbari carent ſtercore. Al. leg. *columbarii*.

Columbārium, rii, n. 2. *colombaja*, Ger. *taubenhauſſ*, Gal. *colombier*, Hiſp. *palomar*, περιστερεών, περιστεροτροφεῖον, locus ubi habitant columbæ. *Varr. R. R.* 3. 7. Columbarium evertere. *Pallad. l.* 1. *tit.* 24. Columbarium poteſt accipere ſublimis una turricula in Prætorio conſtituta. ¶ Speciatim etiam dicitur columbarium loculamentum in periſterotrophio, ſingulis columbarum paribus præparatum. *Varr. l. c.* Singulis paribus columbaria fiant, rotunda, in ordine crebra. ¶ Sed & loculos ad ollas cinerarias adſervandas, Columbaria dici, ex Inſcriptionibus probat *Fabrettus Inſcript. p.* 9. *& ſeq.* ¶ Columbaria etiam dicuntur cubilia tignorum, & aſſerum. *Vitruv. l.* 4. *c.* 2. ¶ Item foramina in lateribus navium, per quæ remi emittuntur. *Feſtus*.

Columbārius, m. 2. *chi ha cura di colombi*, περιστεροτρόφος, qui columbas curat. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 7. Quos columbarii ſolent interficere. ¶ Adjective *Id. ibid.* Columbarius paſtor.

Columbatim, περιστερωδῶς, more columbarum. *Cn. Mattius* apud *Gel. l.* 20. *c.* 9. Columbatim labra conferens labris. Al. leg. *Columbulatim*. Auctor Lyrici, quod *Cornel. Galli* nomine circumfertur: Da columbatim mitia baſia. V. Columbor.

Columbinacĕus, a, um, columbinus. *Cæl. Aurel. Acut.* 2. 18. Pullus columbinaceus.

Columbīnus, a, um, o. 1. 2. *di colombo*, περιστερώδης, quod eſt ex columbis. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 18. Pulli columbini. *Horat. l.* 2. *ſat.* 4. *v.* 56. Columbinum ovum. ¶ Item qui columbarum colorem habet. *Plin.* 17. 7. Columbina terra. *Pallad.* 1. 10. Columbinum ſaxum.

Columbor, aris, ari, pro columbarum more oſcula figere, uſus *Mæcenas* apud *Senec. epiſt.* 114.

Columbŭlus, i, m. 2. dim. parvus columbus, *colombino*. *Plin. l.* 9. *ep.* 25.

Columbus, m. 2. & columba, f. 1. *colombo*, *colomba*, יונה, Ger. *taub*, Gall. *colombe*, Hiſp. *paloma*, περιστερά, avis nota, a κολυμβάω, urino, quia talis eſt columbarum geſtus. Sed *Varr. lib.* 4. *de L. L.* deducit a voce columbarum. ¶ In plurali frequentius gen. f. Authores utuntur. *Virg.* 2. *Æn.* Atra ceu tempeſtate columbæ. ¶ Columbæ differunt a palumbis, quia illæ de domeſticis, & agreſtibus dicuntur, hæ de ſylveſtribus, quæ feræ ſunt, & majores, & in arboribus, aut ſepibus nidificant. *Plin. l.* 10. *c.* 34. & 35. ¶ Columbas in Veneris tutela eſſe fictum eſt, quia ſyttui ſemper indulgent. *Horat. lib.* 1. *ep.* 10. *v.* 5. Annuimus pariter vetuli, notique columbi. Ubi forte per *columbos* intelligit ſenes ſalaces.

Columella, f. 1. *colonetta*, Ger. *kleine ſeulen*, Gal. *petite colomne*, Hiſp. *pequena coluna*, στυλίς, parva columna, dim. a *columa*, ut veteres dicebant, exemplo n, pro columna. *Cic.* 2. *de Leg. c. penult.* Super terræ tumulum noluit quid ſtatui, niſi columellam tribus digitis altam. ¶ Tranſlate *columellæ* dicti ſunt majores ſervi in familia, quos heri negociis ſuis præficiebant, quod his niteretur domus tanquam columellis. *Donat. Phorm. act.* 2. *ſc.* 1. *v.* 57. *ex Lucil.* 22. Servu' neque infidus domino, neque inutili' quoiquam Lucili columella hic ſitu' Metrophanes. Sed *Salmaſius* legere malebat, *columella hac*, ut ſententia ſit: Metrophanem Lucilii ſervum ſitum eſſe ſub hac columella.

Columella, m. 1. cognomen L. Junii Moderati, qui de agricultura, & oratione ſoluta, & verſu elegantiſſime ſcripſit. Floruit autem ſub Claudio.

Columellāres dentes, in equis ita dicuntur caninis proximi, quos quarto ætatis anno, ejectis utrinque binis veteribus, emittere ſolent. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 7. Quarto anno incipiunt naſci, quos vocant columellares. Adde *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Colŭmen, minis, n. 3. olim colomen, *colmo*, *cima*, ראש, Ger. *eine firſte*, Gal. *comble*, Hiſp. *cumbre*, ὄροφος, culmen, a *columna*, unde culmus, quia veteres calamis, ſeu culmis frumenti ædificia tegebant, *Var. de R. R. c.* 7. In turribus, ac columinibus villæ. ¶ Vel eſt trabs columnis ſuffulta, quæ culmen domus ſuſtentat. *Vitruv. l.* 4. *c.* 2. ¶ Sumitur etiam pro columna. *Sen. in Herc. Fur. act.* 4. *ſc.* 1. Columen impulſum labat. ¶ Et tranſlate pro ſuſtentaculo, *ſoſtegno*. *Ter. in Phor.* 2. 1. 57. Bone cuſtos ſalve, columen vero noſtræ familiæ. *Cic. pro Sext. c.* 8. Columen reipublicæ. ¶ Item pro eo, qui ſummum locum tenet in re aliqua. *Plaut. Amph.* 1. 1. 211. Advenisti, audaciæ columen. *Colum.* 3. 4. Caput, & columen impenſarum.

Colūmis, me, o. 3. *ſano*, *ſalvo*, Ger. *friſch*, Gal. *ſain*, Hiſp. *ſalvo*, *reziо*, σῶος, ſanus, integer, a Chaldæo חלים, fortis, ſanus. *Voſſ. Plaut. Trin.* 3. 3. 15. ubi al. aliter leg. Cæterum compoſitum Incolumis eodem ſenſu multo uſitatius eſt.

Columna, f. 1. *colonna*, עמוד, Ger. *eine ſeule*, Gal. *colomne*, Hiſp. *columna*, *o coluna*, κίων, στῦλος, ſuſtentaculum figuræ cylindricæ, a columen, quaſi *columina*, quia culmen ſuſtinet. *Feſt. Ovid.* 3. *de Ponto*, *el.* 2. Vaſtis innixa columnis Templa. ¶ Veteres *columna* ſcribebant, ſed *columa* exemplo n pronuntiabant. Hinc columella. Ita docet *Quint. l.* 1. *c.* 7. ¶ Inter columnas, & pilas hanc differentiam eſſe volunt, quod columnæ uno ſcapo conſtant, ideſt, lapide oblongo perpetuo, pilæ autem ſtructura conſtant aut lapidea, aut cæmentitia, aut latericia. Non raro tamen etiam ſtructiles columnas apud veteres legimus. ¶ Columnæ corpus *ſcapus* vocatur: quod columnæ ſuperponitur, capitellum: quod ſupponitur, *baſis*, ſive *ſpira*. *Bud.* ¶ Tranſlate columnæ dicuntur ii, in quibus præſidium aliquod habemus. *Horat. lib.* 1. *od.* 35. *de Auguſto*. Injurioſo ne pede proruas ſtantem columnam, *h. e.* Cæſarem Auguſtum, vel ſtatum Imperii, quo conſiſtente beati ſumus.

Columnæ Herculis, duo montes, Calpe in Hiſpania Bætica, & Abyla in Mauritania Tingit. inter quos eſt fretum Gaditanum, ſeu Herculeum, qui procul ſpectantibus geminæ columnæ videntur. Hos Herculem, tanquam metas itinerum, & orbis terminos, inſtar columnarum poſuiſſe fabulantur. Aliqui dicunt, columnas Herculis turres duas fuiſſe in Gaditana inſula, alii duas columnas ex ære octo cubitorum, ad quas proficiſci ſolerent, tanquam Herculi ſacra facientes, qui navigationem abſolviſſent. *Plin. in fin. proœm. l.* 3.

Columnāris, re, ad columnam pertinens. *Prudent. in Hamartig. v.* 476. mediaſque tenebras Luce columnari ſcindens exercitus olim. *h. e.* ſplendore igneæ columnæ, quæ noctu Hebræis in Deſerti itinere prælucebat.

Columnarium, ii, *n.* 2. tributi genus, quod pro ſingulis columnis pendebatur. Atque ita legendum cenſent aliqui in *Cic. lib.* 13. *Att. epiſt.* 6. V. Colonarium. *Caſ. lib.* 3. *B. C. cap.* 32. In capita ſingula tributum imponebatur, Columnaria, oſtiaria, frumentum. ¶ Pro æſtuario, ſeu ſpiramento, *Vitruv. l.* 8. *cap. ult.* Etiam in ventre columnaria ſunt facienda, per quæ vis ſpiritus relaxetur. Al. leg. *colluviaria*.

Columnarius, ii, maſc. 2. Columnarii *Manutio* ſunt viles & improbi homines, ad columnam Mæniam in judicium ſæpe vocati. *Cœl. ad Cic. l.* 8. *Fam. ep.* 9. Sed alii locum Cœlii referunt ad *colonarios*.

Columnatio, f. 3. *στύλωσις*, columnarum extructio, ſeu ædificatio per columnas. *Apul. l.* 4. *Flor.* Nec proſcenii contabulatio, nec ſcenæ columnatio.

Columnatus, a, um, o. 1. 2. columnis ſuſtentatus. *Var.* 3. *de R. R. c.* 5. Tholus rotundus columnatus.

Columnella, æ, dim. a columna, legitur apud *Caſ. lib.* 2. *B. C. cap.* 10. Tametſi varia eſt lectio.

Columnifer, a, um. *Prudent. in hymn. Bulalie*, v. 32. Sic habuit generoſa Patrum Turba columniferum radium: *h. e.* columnam ignis.

Colūri, m. 2. duo circuli in ſphæra ſe ſe mutuo ad angulos rectos ſecantes circa polos mundi, quorum unus dicitur Colurus æquinoctiorum, alter ſolſtitiorum. Dicti ſunt quaſi *κολοὶ τὴν οὐράν*, mutili cauda, quia eorum pars, quæ in Antarcticum vergit, nobis inconſpicua eſt, & qua parte non videntur, mutili cenſentur. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 15.

Coluria, orum, n. *pilaſtri*, *κολούρια*, ſemicolumnia, ab una parte in acumen deſinentia. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Porticus rotundatis fulta coluriis.

Colurium, V. Collyrium.

Colurnus, a, um, *di nocciuolo*, quod eſt ex materia coryli, a *corulus*, ſive *corylus*, pro *coruleus*, literarum trajectione. *Virg.* 2. *Georg. v.* 396. Pinguiaque in verubus torrebimus exta colurnis. Ita expon. *Serv.* ¶ At *Feſtus*: Colurna haſtilia, ex corno arbore facta.

Colūrum metrum dicitur a *Plotio Grammatico de metris*, quod pede brevius eſt: a *κόλος*, mutilus, & *οὐρά*, cauda.

Colus, li, f. 2. vel colus, us, f. 4. *rocca da filare*, *conocchia*, Ger. *ein rocken*, Gall. *quenouille*, Hiſp. *rueca*, *ἠλακάτη*, inſtrumentum, quod penſa continet, a quo fuſo fila ducuntur. *Plin. l.* 5. *c.* 43. Colus compta, & fuſus cum ſtamine. *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 68. Quando ad me venis cum tua colu, & lana? ¶ Invenitur & colus, i, maſcul. gen. apud *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v.* 311. & *Propert. l.* 4. *el.* 10. *v.* 48. Sed utrobique variant lectiones. ¶ In recto plurali *hæ cols* non audio dicere, inquit *Caſ.* 4. *de Gramm. c.* 20.

Coluthea, orum, n. 2. apud *Plaut. Perſ.* 1. 3. 7. Coluthea appara. *h. e.* bellaria, *τραγήματα*, quæ ſecundis menſis apponuntur.

Colymbādes, f. 3. *κολυμβάδες*, olivæ conditiciæ, a *κολυμβάω*, innato, quod ob ſuam levitatem ſalſilagini innatant. *Plin. l.* 23. *c.* 3. Colymbades ſordida ulcera purgant.

Colymbus, i, maſc. 2. *κόλυμβος*, piſcina, natatio, *peſchiera*, *lago*, *bagno*. *Lamprid. in Heliogab. c.* 23. Marinæ aquæ colymbos exhibuit, & ſingulis amicis natantibus dimiſit, & iterum piſcibus implevit.

Coma, æ, f. 1. *chioma*, *zazzera*, [Hebrew], Germ. *das haar*, Gall. *chevelure*, Hiſp. *cabelladura*, *κόμη*, capillus aliqua cum cura compoſitus. *Cicer.* 3. *Tuſc.* Scindens dolore identidem intonſam comam. ¶ Hinc Comam nutrire, alere, fingere, &c. *Senec. Valer. Flac. Plin.* &c. ¶ Coma pinguis, h. e. denſa, *Sueton. in Neron. c.* 20. ¶ Proprie coma eſt capillus intonſus, nondum cæſus, qualis mulierum, & puerorum olim fuit. V. *Cirrus*. ¶ Tranſlate & de arboribus dicitur. *Horat. lib.* 4. *od.* 7. *verſ.* 2. Redeunt jam gramina campis, Arboribuſque comæ, *le frondi*.

Comagēne, f. 1. Euphrateſia, *Κομμαγηνή*, Syriæ regio, juxta Eufratem flu. inter Ciliciam ad Occ. & Meſopotamiam ad Or. Armeniæ min. ad Bor. finitima. *Plin. lib.* 13. *cap.* 12. & 24. ¶ Eſt etiam hoc nomine herba quædam apud *Plin. l.* 29. *c.* 3. Hinc

Comagēnus, a, um. Hinc Comagenum medicamentum, utiliſſimum ad multos morbos, quod fit ex adipe anſerum, cinnamo, caſia, pipere albo, herba Comagene. *Plin. l.* 10. *c.* 22. & *l.* 29. *c.* 3.

Comāna, orum, Cappadociæ urbs, in Antitauri valle ſita, Ciliciam verſus, opulento fano, atque ſacerdotio Bellonæ deæ nobilis, *Arminacha*. *Plin.* 6. 3.

Comani, orum, ſacri ſervi ſunt Bellonæ, dicti ab ejus Deæ fano, vel ab ejuſdem nominis urbe, in qua fanum illud fuit. Sanguinem cultris ſe ferientes ultro in honorem Deæ fundebant. *Valer. Flac. Argon. l.* 7. *v.* 636. Exſectos laterat Bellona Comanos. Al. leg. *Comatos*.

Comans, tis, *cappelluto*, particip. ſine verbo, ut putant Grammatici, cum tamen *Comare* legatur apud *Tertul. de Pal. c.* 4. Quin & *Tacit. de German. c.* 18. *n.* 3. Quibus (muneribus) nova nupta comatur. ¶ Apud Poetas frequenter legitur pro capilloſo, aut criſtato. *Virg. Æn.* 3. *v.* 391. Galea comans. Et *Æn.* 12. *v.* 6. *de leone*, Gaudetque comantes excutiens cervice toros. *Id.* 4. *Georg. v.* 122. Narciſſus ſera comans. h. e. folia ſero emittens.

Comarchus, i, *borgomaſtro*, vici magiſter, a *κώμη*, vicus, & *ἀρχός*, princeps. *Plaut. Curc.* 2. 3. 7.

Comăron, i, n. *κόμαρον*. Ita appellatur Græce unedo, qui eſt fructus arbuti. *Plin.* 15. 24. ¶ Item herba, quæ fraga gignit, ob id etiam *fragum* dicta. *Apulej. de herb. cap.* 39.

Comatorius, a, um, adject. ut comatoria acus, quæ ad comam fingendam inſervit. *Petron. ſect.* 21. Acu comatoria malas alicui pungere.

Comatŭlus, a, um, diminut. a *comatus*. *Hieronym. epiſt.* 11. *ad Furiam*, *a med.* Comatulos, comptos, atque laſcivos domus tuæ tecta non videant.

Comātus, a, um, adject. qui comam habet longiorem, *chi ha gran chioma*. *Martial. l.* 10. *epigr.* 83. Calvo turpius eſt nihil comato. *Catul. Carm.* 4. Comata ſilva. h. e. frondoſa. ¶ *Comatus*, *i*, m. h. e. puer comatus. *Martial.* 12. 71. ¶ Comata Gallia. V. Gallia.

Combe, es, f. 1. *Κόμβη*, Aſopi filia, quæ prima æneam armaturam traditur inveniſſe, unde & Chalcis eſt cognominata, a qua etiam Chalcidi urbi nomen factum putatur. *Ovid.* 7. *Met.*

Combennones, m. 3. qui in eadem benna, ideſt, vehiculo ſedent. *Feſtus*.

Combibo, is, ibi, a. 3. *bere in compagnia*, Ger. *mit einander trincken*, Gal. *boir enſemble*, Hiſp. *bever juntamente*, *συμπίνω*, ſimul bibo. *Ovid. ep.* 11. Et cogor lacrymas combibere ipſa meas. ¶ Item pro imbibere. *Ovid. Met.* 13. Ara cruorem combiberat. ¶ Hinc tranſlate. *Cic.* 3. *de Fin. cap.* 2. Inſici debet iis artibus, quas ſi, dum tenera eſt, combiberit, &c.

Combibo, onis, m. 3. compotor, *chi beve in compagnia*, *compagnone*. *Cic. Fam. l.* 9. *ep.* 25. In his controverſiis, quas habeo cum tuis combibonibus Epicureis.

Combinatio, onis, ſchema eſt Rhetoricum, conduplicatio, *ἐπίζευξις*, cum in oratione eadem dictio ſine medio duplicatur, ut illud *Virg.* Me me, adſum qui feci. V. *Gramm.*

Combinati, æ, a, bini conjuncti. *Auguſtin.* 8. *Confeſſ. c.* 6. Combinati ſpatiabantur. *paſſeggiavano a due a due*.

Combino, as, a. 1. *συνδυάζω*, conjungo, bina jungo. *Sidon. l.* 9. *ep.* 8. Obſequia combinans numeris æquata, non meritis.

Combitĕre, ſimul ire, aſſeritur a *Voſſ. lib.* 4. *Inſtitution. Oratoriar. cap.* 1. *n.* 7. *ex Varr. lib.* 4. *L. L.*

Combrētum, n. 2. herba baccari ſimilis, ſed procerior. *Plin. l.* 21. *c.* 6. & 19.

Combullio, is, ivi, itum, a. 4. ſimul, vel valde bullio. *Apic. lib.* 8. *cap.* 8. Diu combulliat, donec ſpiſſet.

Combūro, is, uſſi, uſtum, a. 3. idem ac uro, vel ſimul uro, a *con*, & *uro*, b interpoſito, vel ab antiquo *buro*: quia veteres & *uro*, & *buro* dixere, a *πυρὸ*, *abbruciare*, *συγκαίω*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *epiſt.* 2. Fumo comburere. Et *de Divin. l.* 1. *c.* 17. Comburere annales. ¶ Tranſlate *Q. Frater* apud *Cic. ad Q. Fr. lib.* 1. *epiſt.* 2. *cap.* 2. Comburere aliquem judicio. *h. e.* lædere, notare. ¶ Comburere diem. h. e. cum hilaritate tranſigere. *Plaut. Men.* 1. 2. 43. Vide ibi *Taubman.*

Combuſtio, onis, f. uſtio, *abbruciamento*, *incendio*. *Jul. Firmic. l.* 4. *Matheſ. c.* 12. Vitia vero faciet ex igne, ideſt præciſiones, & combuſtiones.

Combuſtūra, æ, f. *ſcottatura*, idem quod combuſtio. *Marc. l.* 1. *c.* 26. Et combuſturis præclare ſubvenit.

Combuſtus, a, um, nom. ex particip. idem quod uſtus, vel ſimul uſtus, *abbruciato*. *Cic. Attic. l.* 14. *ep.* 10. Cæſar etiam in foro combuſtus. ¶ Combuſta, orum, *le ſcottature*. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Succus impoſitus mire combuſta ſanat.

Come, f. 1. *τραγοπώγων*, herba, quam barbam hircinam vocant, a comæ ſimilitudine, quod folia in circuitu ſpargat. *Plin. l.* 21. *c.* 15. & *l.* 27. *c.* 13. ¶ Item pagus, vicus, *κώμη*. *Liv.* 38. 12. Ad Hieran comen pervenerunt.

Comĕdo, is, edi, eſum, a. 3. *mangiare*, *ἐσθίω*, idem quod edo. *Cic. de clar. orat. c.* 60. Hodie te illic muſcæ comediſſent. *Terent. Heaut.* 2. 3. 14. Quid comedent? quid ebibent? ¶ Sæpe eſt dilapidare, abſumere. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 21. Rem familiarem comedere. *Id. pro Sext. c.* 52. patrimonium. Et *cap.* 51. bona ſua. Et *Attic. l.* 6. *ep.* 1. *ad fin.* nummos. *Id.* 9. *Fam. ep.* 18. *extr.* Potes mulo iſto, quem tibi reliquum dicis eſſe, cum cantherium comediſti, Romam pervehi. *Id.* 11. *Phil.* 11. *c.* 14. Comedere beneficia alicujus. *h. e.* rem beneficio alicujus acquiſitam abſumere. ¶ *Comedere aliquem* eſt ejus rem conſumere. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 25. Janne illum comeſurus es? ¶ *Comedere aliquid oculis* eſt avide & cupide aſpicere. *Martial. l.* 9. *epigr.* 60. Inſpexit molles pueros, oculiſque comedit. ¶ *Comedim*, *is*, *it*, pro *comedam*, *as*, *at*, legitur apud *Plaut. Curcul.* 4. 4. 4. *Trinum.* 1. 2. 65. & *Truc.* 2. 6. 53. Tribuitur etiam Ciceroni *l.* 9. *Fam. ep.* 20. *extr.* a *Non. c.* 2. *n.* 114. ſed al. leg. *comedam*. ¶ Habet præterea varia tempora, & perſonas alia ratione declinatas. Dicimus enim *comes*, *eſt*, pro *comedis*, *it*: & *comeſtis* pro *comeditis*: item *comeſto* pro *comedito*; & *comeſſem*, *es*, &c. pro *comederem*, & *comediſſem*; & *comeſſe* pro *comedere*, & *comediſſe*. *Plaut. Moſtel.* 1. 1. 11. Sine, venire ſalvum, quem abſentem comes. *Cic. in Hortenſ.* apud *Non. c.* 2. *n.* 98. Qui ſe ipſe comeſt. *Plaut. Trucul.* 1. 2. 54. Vos ebibitis, & comeſtis. *Cato R. R. c.* 156. Comeſto aliqua folia. *Cic. pro Sext. c.* 51. Ut bona ſolus comeſſet. *Martial. l.* 5. *epigr.* 40. Si conchem toties meam comeſſes. ¶ *Comeſſe ſe*, curis macerari, triſtem eſſe. *Plaut. Trucul.* 2. 7. 36. Quiſnam illic homo eſt, qui ipſus ſe comeſt, oculis malis, triſtis?

Comĕdo, onis, m. 3. & comedus, di, m. 2. qui bona ſua conſumit. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 189. Quod comedonibus venit in uſu. ¶ Altera forma *Feſtus*: Comedum, bona ſua conſumentem antiqui dixerunt.

Comenſis, e, adject. ad Comum Galliæ Ciſalpinæ urbem pertinens. *Plin. l.* 2. *c.* 103. In Comenſi agro juxta Larium lacum.

Comes, itis, com. g. 3. *compagno*, *compagna*, חבר, Germ. *ein geferte*, Gal. *compagnon*, Hiſp. *compañero*, *ἀκόλουθος*, qui, vel quæ cum aliquo iter facit. *Publ. Syrus*: Comes facundus in via pro vehiculo eſt. *Cic. Famil.* 1. *ep.* 9. Comitem ſe alicui præbere. ¶ Additur & aliis rebus. *Cic. de clar. Orat. c.* 12. Eloquentia pacis eſt comes, otiique ſocia. ¶ Differt a ſocio, quia *comes* minor, *ſocius* par eſt, deinde *comes* euntem ſequitur, ſocius agentem adjuvat: ſed fere eodem ſenſu uſurpantur. *Cic. pro Sylla*: Hoc importuniſſimo tum honoris, tum etiam calamitatis ſocio, atque comite. ¶ Differt etiam a *Sodali*, quia, ut inquit *Fronto*, ſodalis eſt nomen adoleſcentiæ, & de ſocietatibus voluptuoſis dicitur. V. *Sodalis*. ¶ Comes eſt etiam nomen dignitatis, & originem duxit ab iis, qui Magiſtratus in bellum, & in provincias comitabantur. *Cicer.* 3. *Ver.* Comites illi tui dilecti manus erant tuæ, Præfecti, Scribæ, Medici, Acceuſi, Aruſpices, Præcones manus erant tuæ. ¶ Sæpe etiam ſervi (honeſtiores tamen) hoc nomine continebantur, ut indicat *Suetonii* locus *in Cæſare*, *c.* 4. *Horat. l.* 1. *ep.* 8. Albinovano comiti, ſcribæque Neronis. ¶ Quin & *Pædagogi olim* honeſtiore vocabulo Comites appellati. Ita *Sueton. in Aug. c.* 98. Thraſyllum Tiberii comitem vocat. Et *in Tiber. c.* 12. M. Lollium comitem & rectorem C. Cæſaris. ¶ Poſterioribus temporibus, qui circa Imperatores dignitate aliqua fulgebant, (*οἱ περὶ τὸν βασιλέα*, ut ſcribit *Zoſimus l.* 5. *c.* 25.) Comites appellati, *Conti*; de quibus paſſim mentio fit in utroque Codice, & apud *Symmach.* ¶ Hujus tituli auctor fuit Conſtantinus M. teſte *Euſeb. in ejus vita*, *l.* 4. Vide *Salmaſ. ad Hiſtor. Aug. p.* 47. & *Sigiſmund. Gelenium in notitia Imperii*. ¶ Comes exterior, & interior quis ſit. V. *Interior*.

Comēſor, oris, m. 3. qui comedit. *Tertul. l.* 1. *adv. Marc. c.* 2. Mus comeſor arroſit.

Comeſſatio) V. Comiſſatio, &c.
Comeſſator)

Comeſtūra, æ, f. actio comedendi, *il mangiare*. *Cato de R. R. cap.* 157. ubi alii aliter leg.

Comēſus, vel Comeſtus, a, um, nom. ex particip. conſumptus, *mangiato*. *Cic. pro Cluent. c.* 61. Venenum celerius potuit comeſtum, quam epotum in venas permanare. Al. leg. *comeſum*. Et *in Salluſt. c.* 7. Patrimonio non comeſo, ſed devorato. ¶ An *Comeſtus* dicendum ſit, Vide *Pigh. in Valer. Max. p.* 605.

Comētes, æ, m. 1. *cometa*, Ger. *comet*, Gal. *comete*, Hiſp. *cometa*, *κομήτης*, ſtella crinita. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 5. Stellis his, quas Græci cometas, noſtri cincinnatas vocant. *Virg. Georg.* 1. *ſub fin.* Non diri toties arſere cometæ. *Tacit.* 14. *Ann.* 22. Sidus cometes effulſit. ¶ Dictus eſt a *κόμη*, coma, quia late ſplendorem velut comam fundit.

Comice, adverb. Comicorum more. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 8. Res tragicas comice, triſtes remiſſe tractare.

Comĭcus, ci, m. 2. *κωμῳδός*, comœdiarum ſcriptor. *Plaut. Pœn.* 3. 2. 4. Condoctior ſum, quam Tragœdi, aut Comici.

Comĭcus, a, um, adject. ad Comœdiam pertinens, *comico*. *Cic. in Orat. c.* 20. Locutio comicorum Poetarum, niſi quod verſiculi ſunt, nihil eſt aliud quotidiani diſſimile ſermonis. ¶ Item fictus, ut Comici Dii, *Varr.* apud *Non.* ¶ Hinc comicum aurum ſunt lupini, quia in Comœdiis pro nummis lupinos numerare ſolebant. *Plaut. Pœn.* 3. 2. 20. ¶ Comici ſenes, h. e. quales in fabulis induci ſolent. *Cic. de Senect. & de Amic.* Sic Comici ſervi. *Plaut. Capt.* 4. 1. 11. hoc eſt prompti, quia in Comœdiis ita inducuntur, ut cum res poſtulat, ſtatim præſto ſint. Hoc ſenſu *Cic. Fam. l.* 2. *ep.* 11. dixit *κωμικὸς μάρτυς*.

Cominia, f. 1. genus olivæ apud *Plin. l.* 15. *c.* 3.

Comĭnus, adverb. *dappreſſo*, בקרוב, Ger. *von nahem*, Gal. *de pres*, Hiſp. *cerca*, *ἐγγύθεν*, prope. *Cic. ad Attic. l.* 2. *ep.* 2. Cominus ad aliquem accedere. *Ovid.* 3. *Met.* 119. Cominus enſe ferit, jaculo cadit eminus ipſe. Ubi nota differentiam inter hæc duo adverbia, qua de re V. etiam *Eminus*. ¶ A *manus* derivat *Voſſ.* & prepoſit. *cum*: unde aliqui & *comminus* ſcribunt. ¶ Apud *Virg.* 1. *Georg. v.* 104. Cominus accipitur pro ſtatim: Quid dicam, jacto qui ſemine cominus arva inſequitur? *Servius*. ¶ Apud *Propert.* caſum regit more præpoſit. *l.* 2. *eleg.* 14. Agreſtes cominus ire ſues. Et *l.* 3. *eleg.* 1. Fluminaque Æmonio cominus iſſe viro. ¶ *Comineus* comparativum eſt *Tertul. de carne Chriſti*, *c.* 21.

Comis, e, *benigno*, *piacevole*, *umano*, [Hebrew], Ger. *lieblich*, Gal. *doux*, Hiſp. *cortes*, *ἀνθρωπινός*, a *κοσμεῖν*, orno, expuncto *s*, ſignificat eum, qui in omni ſermone, & cultu vitæ facilis eſt, amœnus, & jucundus. *Cic. pro Balbo*, *c.* 16. Comes, benigni, faciles, ſuaves homines eſſe dicuntur, qui erranti comiter monſtrant viam, benigne, non gravate. *Ovid.* 3. *de Arte*: Comibus eſt oculis alliciendus amor. h. e. blandis. ¶ *Plin. l.* 35. *c.* 4. Tiberium parum comem Imperatorem vocat, quaſi ſubruſticum, & elegantiæ parum ſtudioſum. ¶ Extenditur & ad eum, qui facile dat. unde *Plaut. Trin.* 2. 1. 24. Prodigum hominem, *comem* dixit. ¶ Comparat. comior, *Cic. pro Mur. c.* 31. Quis C. Lælio comior, quis jucundior? Superlat. comiſſimus, *Suet. Veſpaſ. c.* 22. Et ſuper cœnam, & ſuper aleas comiſſimus. Alii leg. Super cœnam, & ſuper aleas communiſſimus. *Apul. l.* 10. *Metam.* Comiſſimis affatur ſermonibus.

Comiſſabundus, a, um, comiſſator, qui comiſſationibus indulget, *goditore*, *banchettante*, *diſſoluto ne' tripudi*, *κωμαστικός*. *Liv. l.* 9. *c.* 17. *de Alex. M.* Per Indiam temulento agmine comiſſabundus inceſſit. *Plin. l.* 21. *c.* 3. Comiſſabundi juvenes.

Co-

Comiſſaliter, adverb. hilare per comiſſationem. *Sidon. l. 1. ep. 5.* Cantatas ſæpe comiſſaliter nobis Phaethontiadas riſi.

Comiſſatio, onis, f. *gozzoviglia*, *ſtravizzo*, convivium, quod fit poſt cœnam in multam noctem, & quodvis intempeſtivum epulum, κῶμος, *Sueton. in Vitell. c. 13.* Epulas trifariam ſemper, interdum quadrifariam diſpertiebat, in jentacula, prandia, cœnas, comiſſationes. *Id. in Tito, c. 7.* Ad mediam noctem comiſſationes cum aliis extendere. *Cic. 2. Catil. c. 5.* Comiſſationes quærere.

Comiſſator, oris, m. *goditore*, *bancbettatore*, κωμαστής, epulo, qui comiſſationibus indulget. *Liv. l. 40. c. 7.* Comiſſatores aditu januæ arcet. *Cic. Att. l. 1. epiſt. 16.* vocat comiſſatores conjurationis, de quibus & *Catil. 2. c. 5.* h. e. compotores, & ſocii conjurationis.

Comiſſor (non comeſſor, vel commeſſor) aris, atus ſum, *gozzovigliare*, proprie ſignificat a cœna bibere, epulari. Ducitur vel a κώμη, vicis, ut placet *Feſto*; vel a κῶμος, Deo conviviorum nocturnorum præſide, ut *Varroni*. *Plaut. Moſt. 1. 4.* Nunc comiſſatum ibo ad Philolachem. ¶ Proprie ſignificat poſt cœnam rurſus comedere. *Sueton. in Domit. c. 21.* Convivabatur frequenter, ac large, ſed pene raptim: certe non ultra ſolis occaſum, nec ut poſtea comiſſaretur.

Comitabilis, le, adject. quem comitari, ſeu ſequi poſſumus. *Paulin. Nolan. Auſon. Carm. 10. v. 291.* Ipſe obit, atque illi ſuus eſt comitabilis error.

Comitas, atis, f. *corteſia*, *benignità*, *piacevolezza*, [illegible], Ger. *freundlickeit*, Gal. *courtoiſie*, Hiſp. *humanidad*, ἀνθρωπισμός, virtus quæ comes dicitur. V. Comis. *Tacit. in Agric. c. 16.* Trebellius ſegnior, & nullis caſtrorum experimentis, comitate curandi provinciam tenuit. h. e. facilitate, lenitate. Sic *Cic. l. 1. Q. Fr. ep. 1.* quam *lenitatem* in Prætore commendaverat, mox *comitatem* dicit. *Sueton. in Oth. c. 3.* Cœnam exquiſitiſſimæ comitatis. h. e. jucunditatis, & hilaritatis. ¶ Hujus exceſſum petulantiam nominat *Plin. l. 8. ep. 21.* ¶ In malam partem accipitur a *Plaut. Trinum. 2. 2. 52.*

Comitatenſis, e, adject. qui eſt in comitatu, h. e. in munere Comitis. Sic munus comitatenſe; *Leg. 38. Cod. Theodoſ. de Decur.* Comitatenſis machina, *Amnian. l. 18. c. 8.* (al. 4.) h. e. machinatio, & delatio a comitatenſibus inſtituta. Comitatenſe exercitium, *Ennod. l. 4. ep. 33.* Ad quem locum *Sirmondus*: Comitatenſes generaliter vocantur omnes qui in ſacro Palatio militant in Principis comitatu: interdum Palatini peculiariter appellati, qui in officio erant utriuſque Comitis Largitionum.

Comitātus, a, um, nom. ex partic. ſignif. paſſ. *accompagnato*, [illegible]. *Cic. 2. Catil. c. 2.* Illud moleſte fero, quod ex urbe parum comitatus exierit. *Id. Tuſc. 5. c. 39.* Aſclepiadem ferunt, cum quidam quæreret quid ei cæcitas attuliſſet, reſpondiſſe, ut uno puero eſſet comitatior. *Tibull. 3. 2. 13.* Comitatus dolore.

Comitātus, us, ui, m. 4. *compagnia*, [illegible], Ger. *beleitung*, Gall. *compagnie*, Hiſp. *compagnia*, ἀκολουθία, comitum turba aliquem officii, vel honoris gratia ſubſequentium. *Cic. Fam. 6. ep. 19.* Si modo tecti ſatis eſt ad comitatum noſtrum recipiendum. *Virg. 4. Æn. v. 215.* cum ſemiviro comitatu. ¶ Comitatus etiam dicitur cœtus hominum, qui ſimul eunt, mutuo ſibi præſidio futuri, mercibus, vel commeatibus ſupportandis, *caravane*. *Caſ. l. 1. B. C. c. 48.* Neque ii, qui pabulatum progreſſi erant, interclusi fluminibus reverti, neque maximi comitatus, qui ex Italia veniebant, in caſtra pervenire poterant. Adde *c. 51. & 54. ad fin.* ¶ Comitatus etiam dicitur ipſa Principis aula, in qua Comites degere ſolebant: at apud recentioris notæ Scriptores. *Auſon. ep. 17.* Expertus es fidem meam, dum in comitatu degimus ambo, ævi diſpares. *Symmachus l. 9. ep. 8. & l. 10. ep. 39.* ſacrum comitatum dixit. ¶ Tranſlate *Cic. Parad. 2. c. 1.* Virtutum comitatus.

Comiter, *corteſemente*, *piacevolmente*, Ger. *freundilich*, Gal. *gracieuſement*, *humainement*, Hiſp. *cortes*, *y humanamente*, φιλοφρόνως, ſuaviter, manſuete. *Cic. 7. Ver.* Salutabat benigne, comiter appellabat unumquemque. *Liv. l. 1. c. 22.* Convivium comiter celebrare. ¶ Comiter habitare, id eſt, eleganter, ſplendide, *Plin. l. 17. c. 1.* ¶ Comiter alicujus majeſtatem conſervare. *h. e.* benigne, non gravate. *Cic. pro Corn. Balbo c. 16.* ¶ Superlat. comiſſime. *Plaut. Mil. 3. 3. 66.* Dat ne ubi ſe mulier operam? Pa. Lepidiſſime, & comiſſime.

Comitia, orum, pl. n. 2. *congregazione*, *conſiglio*, *ragunanza*, *comizj*, Germ. *verſamlunge*, Gal. *aſſemblee du peuple*, *ou des magiſtrats*, ἀρχαιρεσίαι, populi univerſi conventus ferendorum ſuffragiorum cauſa, ab antiquo *comeo*, pro coeo. *Cic. 2. Verr.* Interea Comitia noſtra haberi cœpta ſunt. ¶ Comitiorum tria erant genera, Curiata, Centuriata, Tributa. Curiata erant, cum populus curiatim, hoc eſt, per Curias rogatus ſententiam dicebat. In Centuriatis populus ſuffragium inibat per Claſſium Centurias, juxta divitiarum magnitudinem. In Tributis ſuffragia a Populo in Tribus deſcripto ferebantur. Calata Comitia non efficiunt diſtinctum Comitiorum genus. Initio enim omnia Comitia Calata dicebantur, a καλεῖν, voco. Sed poſtea hæc vox prope exolevit. ¶ Ex comitiis rurſus alia erant Conſularia, alia erant Prætoria, alia Ædilitia, alia Quæſtoria, alia Tribunitia, &c. quibus ſcilicet Conſules, Prætores, Ædiles, Quæſtores, Tribuni creabantur. ¶ Apud *Liv. l. 1. c. 35. Comitia creando Regi*, etiam legas. ¶ Locus Comitiorum Curiatorum non erat niſi intra pomœrium, ſc. in comitio. Centuriata comitia habebantur in loco quidem inaugurato, ſed extra pomœrium, ſcil. in Campo Martio. Tributis Comitiis non erat unus deſtinatus locus, ſed modo intra, modo extra Urbem convocabantur, interdum in Campo Martio, nonnunquam in Capitolio, aliquando in Circo Flaminio. ¶ De ratione Comitiorum habendorum peculiari opere accurate differit *Nicolaus Gruchius Rotomagenſis*.

Comitialis, le, ἀρχαιρεσιακός, quod ad comitium pertinet, ut Dies comitialis, comitiis gerendis aptus, ſive dicatus, quo cum populo agi licebat, & quo Pop. Rom. convenire ſolebat ad ſuffragium ferendum. *Feſtus*. *Cic. ad Q. Fr.* Conſecuti ſunt dies comitiales, per quos Senatus haberi non poterat. ¶ Comitialis morbus, *mal caduco*, *epilepſia*, Ger. *die hinfallende ſeuch*, Gal. *epilepſie*, *haut mal*, Hiſ. *gota coral*, *mal de coraçon*, ἐπιληψία, morbus, qui cum totius corporis convulſione principes cerebri operationes tollit, dictus ex eo, quia ſi quis eo correptus repente in Comitiis concidiſſet, Comitia eo die diſſolverentur. Hoc morbo homo ſubito concidit, & ſpumas ore vomit; unde & morbus caducus dicitur: item divinus, quod partem hominis divinam, ſcil. animum labefactet. *Feſt.* in voce, *Prohibere*, morbum majorem vocat, alii Herculeum, ſacrum, &c. ¶ Comitialis homo, qui morbo comitiali laborat. *Plin. l. 20. c. 5.* ¶ Item litigioſus, & ad perjuria pronus, quia lites in Comitio agebantur. *Plaut. Pœn. 3. 2. 7.* V. *Taubman.*

Comitialiter, adverb. ἐπιληπτικῶς, ex morbo comitiali. *Plin. 22. 21.* Folia heliotropi contractionibus medentur, etiamſi id comitialiter accidat.

Comitiarius, a, um, quod eſt in modum Comitiorum. *Liv. l. 23. c. 16.* In hac Comitiaria duorum exercituum ſtatione. Sed meliores libri hab. *Cotidiana*.

Comitiātus, us, m. 4. populi in comitio congregatio. *Cic. 3. de Leg. c. 19.* Altera de capite civis rogari, niſi maximo comitiatu, vetat.

Comitiātus, i, m. 2. ſuffragiis populi in Comitio electus. *Aſcon. Ped. in Verr. 2. c. 10.* Tribunorum militarium duo ſunt genera; primum eorum, qui Rufuli dicuntur; alii ſunt Comitiati, qui Romæ Comitiis deſignantur.

Comitio, as, n. 1. comitia indico, vel celebro. *Varro l. 5. L. L.* Quando rex comitiavit.

Comitium, ii, n. 2. videtur proprie quemlibet cœtum hominum ſignificare, a coeundo, quaſi Conitium. Vet. Gloſſ. ἐκκλησίασμα, comitium. Sic comitia amicorum, *Nep. in Att. c. 4.* V. *Comitia*. ¶ Comitium locus erat Romæ juxta Curiam in foro, ubi antiquitus diſceptabantur cauſæ, & comitia curiata habebantur. *Varr. l. 4. de L. L.* ¶ Ibi etiam ſumebantur ſupplicia de ſontibus; unde Comitium, & virgas pati, apud *Plin. l. 4. epiſt. 11.* ¶ Multis annis tecto caruit, unde ob tempeſtatem ſæpe comitia diſſoluta; deinde circa Hannibalis in Italiam adventum, tectum impoſitum eſt, a Cæſare poſtea reſtauratum. *Liv. l. 27. c. 36. Cic. pro Sext. c. 35.* Forum, comitium, curiam armatis hominibus occupare.

Comitīvus, a, um, adject. ad Comites pertinens, ut Comitiva dignitas, apud *Veget. l. 2. c. 9. de re milit.* & *comitiva* abſolute, eodem ſenſu. *l. 1. Cod. titul. 35. leg. 3.*

Comito, as, V. in voce ſequenti.

Comitor, aris, d. 1. *accompagnare*, [illegible], Ger. *geſellen*, Gal. *accompagner*, Hiſp. *accompagnar*, [illegible], ſector, vel aſſector, a comes. *Cic. 2. de Invent.* In itinere quidam proficiſcentem ad mercatum quendam eſt comitatus. ¶ *Id.* cum dat. uſurpavit, *5. Tuſc. c. 85.* Cæteraque quæ comitantur huic vitæ. ¶ Invenitur & *comito*, *as*, active. *Ovid. 14. Metam. v. 259.* Noſtraque adulantes comitant veſtigia. *Id. 1. de Pont. epiſt. 9. ad fin.* Funera nec potui comitare, nec ungere corpus. ¶ Hinc paſſive *Plin. l. 9. c. 36.* Conchæ in alto comitantur marinis canibus.

Comma, atis, n. κόμμα, vox græca, a κόπτω, cædo, quam *Cicero in Orat. c. 62.* *inciſum* vertit, eſt pars membri in periodo. V. *Quint. l. 9. c. 4.* ¶. Eſt etiam comma ager inciſus in Nili ripis, ex quo aquæ emittuntur, ut pro accolarum arbitratu arva irrigent. *Ulpian. l. penul. ff. de extraor. crim.* In Ægypto qui commata rumpit, vel diſſolvit (hi ſunt aggeres, qui ſolent aquam Niloticam continere) æque plectitur extra ordinem. In aliquibus editionibus legitur *chomata*. χῶμα autem græce aggerem ſignificat.

Commacĕro, as, avi, atum, are, idem ac macero, *macerare*, *peſtare*. *Marcel. Empir. c. 36.* Commacerare aliquid. *Strabo Gall. de Lilio*. Piſtillo lilia præſtat Commacerare gravi.

Commaceſco, is, acui, n. macie conficior. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 525.* Noſter Atticus, rivalis homo, iturus in curiam commaceſcebat. Alii aliter leg.

Commacŭlo, as, idem quod maculo. *Cic. pro Cal. c. 7.* Si ſe iſtc infinito ambitu commaculaſſet. *Virg. Ecl. 8. v. 48.* Commaculare manus ſanguine alicujus.

Commadĕo, es, ui, idem quod madeo, vel prorſus madeo. *Cat. c. 156.* Coquito, uſque dum ea commadebit bene.

Commalāxo, as, are, ſubigere, macerare, exercere, maturare. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 103.* Philoſophia commalaxat eam partem.

Commalleŏlo, as, eſt incidere, præcidere. *Hygin. de Limitib. pag. 193. Goeſ.* Quicumque modus limitem excedet, commalleolari debet.

Commagēnus. V. Comagenus.

Commando, andis, a. 3. *maſticare*, commanduco. *Sereo. Sammon. c. 36. v. 684.* Mane novo myrti frondes commandere prodeſt.

Commanducatio, onis, f. actus commanducandi. *Scribon. Larg. compoſ. 53. & 104.*

Commanducātus, a, um, manducatus, *mangiato*. *Plin. l. 24. c. 4.* Nucleus commanducatus dentium dolorem ſedat.

Commanducātus, us, m. 4. actus commanducandi. *Plin. l. 24. c. 4.* Ulcera commanducatu, impoſituque efficaciſſime ſanari. Sed meliores libri habent: Commanducato, impoſitoque.

Commandūco, as, a. 1. idem quod manduco, vel ſimul manduco, *mangiare inſieme*. *Plin. l. 10. c. 8.* Cum ob religionem minime commanducarent. ¶ Commanducor, aris, depon. *Lucilii* eſt apud *Non. c. 17. n. 89.*

Commanĕo, es, nſi, idem quod maneo. *Macrob. Saturn. 6. c. 8.* Qui in domo commanent.

Commanipularis, is, m. 3. commilito, qui eſt ex eodem manipulo. *Tacit. 4. hiſtor. c. 46.* Prenſare commanipularium pectora.

Commanipularius, ii, commanipularis. *Inſcript.* apud *Reineſ. 8. 74.*

Commanipulatio, onis, f. 3. ſocietas commanipularium. *Spartian. in Nigro c. 10.* Ut tota in expeditione in commanipulatione nemo focum faceret.

Commanipŭlo, onis, &

Commanipŭlus, i, ſocius manipularis, miles in eodem manipulo. Vet. inſcript. apud *Grut. p. 46. n. 10.* Regreſſi cum commanipulis libentes votum ſolverunt. Et contracte Commaniplus, *p. 551. n. 4.* apud eundem *Gruter.* ¶ *Spartian. in Nigro, c. 10.* Decem commanipulones ſecuri percuti juſſit.

Commanſus, a, um, *maſticato*, commanducatus. *Marcell. Empir. c. 8.* Radix rutæ commanſa.

Commarcĕo, es, ui, n. 2. marceo, vel langueo, ſegnis fio. *Ammian. l. 17. c. 19.* Bellicoſus ante hæc, & induſtrius, repente commarcuit.

Commargino, as, are, idem quod Margino, margine munio. *Ammian. Marcell. l. 31. c. 2.* Commarginare pontes.

Commarītus, i, qui ſimul maritus eſt. *Plaut. Caſin. 4. 2. 18.* Compar, commaritus, villicus.

Commartyr, yris, m. qui ſimul cum alio martyr eſt. *Tertull. de anim. cap. 56.* Commartyres ſuos videre.

Commaſcŭlo, are, quaſi dicas maſculum, ac virilem facere, corroborare. *Apul. l. 2. Mileſ.* His cognitis, animum meum commaſculavi. Et *Macrob. l. 7. c. 11.* Commaſculare frontem.

Commaſticātus, a, um, idem quod maſticatus, ut commaſticatæ frondes, *Macer carm. 4. v. 8.*

Commaſtĭco, as, are, idem quod maſtico. *Macer carm. 2. v. 15.* Ægilopas curat, ſi quis commaſticet illam.

Commatĭcus, a, um, brevis, ſucciſus, ut hymnus commaticus. *Sidon. 4. 3.* Adde *Hieronym. in prol. in 16. Proph.*

Commatrōna, æ, f. 1. *Tertull. ad Uxor. l. 2. c. 8.* Dives commatrona nomine inflata.

Commeābĭlis, le, adject. 3. qui ultro citroque commeat, vel qui facile pertranſiri poteſt. *Arnob. l. 2.* Venæ fiſtulatæ, & commeabiles. *Id. l. 7.* Quidquid reciprocas halitus auris commeabilibus ducit.

Commeatalis, le, adject. 3. ut miles commeatalis, qui in ſtipendii partem accipit alimenta ex commeatu, h. e. alimento publico, *Leg. 2. §. 9. Cod. de Offic. præf. præt. Afr.*

Commeātor, oris, m. 3. qui hac illac commeat. *Apul. l. 11. A. A. de Mercurio*: Ille ſuperum commeator, & inferum.

Commeātus, us, m. 4. *licenza*, *ſalvocondotto*, Ger. *en geleit*, Gal. *congé*, *ſauf-conduit*, Hiſ. *ſalvoconduto*, ἄδεια, facultas, quam imperator dat militi, præpoſitus inferiori, diſcedendi ad tempus, & eundi, quo velit, ſub conditione ad præſcriptum diem revertendi. *Liv. l. 23.* Magna pars ſine commeatibus dilabebatur. ¶ Sæpe ſumitur pro annona, ſeu cibariis ad alimoniam Reipub. vel exercitus, aut alicujus multitudinis, item privatorum hominum. *Cic. pro Leg. Manil. c. 17.* Cum ex omnibus provinciis commeatu & privato, & publico prohibebamur. ¶ Sic intercludere hoſtes commeatibus, apud *Caſ.* V. *Intercludo*. ¶ Commeatus etiam dicitur navium copia ad importandum, & exportandum, *flotta da traſporto*. *Caſ. l. 5. B. G. c. 23.* Duobus commeatibus exercitum reportare conſtituit. ¶ Sumitur & pro tranſitu. *Plaut. Mil. 2. 5. 58.* Commeatus tranſtinet trans parietem.

Commedĭtor, idem ac meditor. *Auct. ad Her. l. 3. c. 18.* Locos egregie commeditari oportebit. *Lucret. l. 9. v. 111.* Fragiles ſonitus chartarum commeditatur, h. e. aſſequi tentat.

Commelĕto, as, are, vel commeletor, aris, depon. meditor, a μελετάω. *Hyginus fab. 165.* Tibiis aſſidue commeletando ſonum in dies ſuaviorem fecit (Marſyas.)

Commembrātus, a, um, compactus, conjunctus. *Paulin. Nolan. epiſt. 44.* (al. 31.) *c. 4.* Commembrata in corpore compago.

Commemĭni, n. anom. *ricordarſi*, [illegible], ſimul memini, vel idem quod ſimplex memini. *Cic. 1. de Orat. c. 53.* Quem hominem probe noſſe, & commeminiſſe ſe, ajebat. *Plaut. 5. 2. 55.* Ecquid commeminiſti punice?

Commemorabĭlis, e, adject. 3. dignus commemoratione. *Cic. pro Marcel. c. 4.* Vir optimus, & commemorabili pietate, ac virtute præditus.

Commemoramentum, i, n. 2. *rimembranza*. *Cæcilius* apud *Non. c. 2. n. 115.* Pudebat, credo, commemoramentum ſtupri.

Commemorandus, a, um, idem quod commemorabilis, memoria dignus. *Cic. Ver. 2. c. 14.* O commemoranda judicia, &c.

Commemoratio, f. 3. *ricordanza*, [illegible], Ger. *erzehlung*, Gall. *mention*, Hiſp. *recordation*, ὑπόμνησις. *Cic. pro Arch.* Non cum vitæ tempore eſſe dimittendam commemorationem nominis noſtri. *Ter. Andr. 1. 1. 16.* Iſthæc commemoratio quaſi exprobratio beneficii eſt.

Commemorator, oris, m. 3. qui commemorat. *Tertull. l. 4. adver. Marcion. c. 16.* Commemorator, non obliterator vetuſtatum.

Commemoratus, a, um, nom. ex particip. *commemorato, di cui ſi fa menzione. Cic. pro Planc. c. 40.* Nihil ex meis eſt temporibus, quod minus mea celebratione commemoratum ſit.

Commemoratus, us, ui, m. 4. commemoratio. *Apul. l. 1. Florid.* Commemoratu meo.

Commemŏro, as, idem ac memoro, *rammemorare. Cic. 3. Verr.* In plebem vero Romanam utrum ſuperbiam prius commemorem, an crudelitatem? *Id. Q. Fr. l. 2. ep. 1. c. 13.* Omnes de tua virtute commemorant.

Commendabĭlis, le, o. 3. *lodevole*, ἐπαινετός, dignus, qui laudetur. *Col. l. 5. c. 6.* Ut denſum arbuſtum commendabile fructu, & decore eſt. *Liv. l. 42. c. 5.* Nullo commendabilis merito. *Trebell. Poll. de Herode c. 16.* Commendabiliorem cum patri fecerat.

Commendatĭo, onis, f. 3. *raccomandazione, lode*, פקדון, Ger. *befehlung*, Gall. *recommandacion, louange*, Hiſp. *encomienda*, ἀπολογία, actus commendandi. *Cic. Famil.* Ut intelligat, noſtram commendationem non vulgarem fuiſſe. ¶ Item laudem ſignificat. *Cic. 1. Fam.* Magna eſt hominum opinio de te, magna commendatio liberalitatis, magna memoria conſulatus tui.

Commendatitius, a, um, o. 1. 2. συστατικός, id, quo quis, vel quod commendatur, ut commendatitiæ litteræ, *lettere di raccomandazione*, συστατικαὶ ἐπιστολαί. *Cic. 5. Fam. epiſt. 5.* Statueram nullas ad te litteras mittere, niſi commendatitias.

Commendatīvus caſus dictus eſt a quibuſdam caſus dandi, quia verbis commendatoriis aptus eſt. *Priscian. l. 5. pag. 670. Putſch.*

Commendātor, oris, m. 3. qui commendat. *Vopiſc. in Probo, c. 2.* Omnes tenebræ poſſiderent, ac tegerent, niſi commendatores eorum hiſtorici extitiſſent.

Commendatorius, a, um, adject. idem quod commendatitius. *Sidon. l. 9. epiſt. 10.* Quem litteris non commendatoriis minus, quam retuſoriis jam placatus inſinue.

Commendātrix, icis, f. 3. quæ commendat. *Cic. 1. Leg. c. 22.* Lex commendatrix virtutum.

Commendātus, a, um, nom. ex particip. *raccomandato, o lodato. Plin. l. 35. c. 18.* Commendatus litterarum honore. *Caſſius ad Cicer. 12. Famil. epiſt. 12.* Dignitatem meam commendatam tibi habeas. ¶ Comparat. commendatior, eſt apud *Cic. Famil. 13. 40.* Superlat. apud *eund. lib. 12. Fam. epiſt. 13.*

Commendo, as, avi, atum, a. 1. fidei alicujus committo, in alicujus fide, ac religione depono, *raccomandare*, הפקיד, הלל, Ger. *befehlen*, Gal. *recommender, louer*, Hiſp. *encommendar, alabar*, ἐπαινέω. *Terent. Eun. ſc. ult.* Thais patri ſe commendavit in clientelam, & fidem. *Cic. ad Q. Frat.* Quam multos mecum egiſſe putas, ut eos tibi commendarem? ¶ Propriè nihil aliud eſt, quam deponere, *depoſitare*, ut docet *Ulp. L. 186. ff. de verb. ſignif.* & *Papinian. L. Lucius, ff. Depoſiti*, &c. ¶ Item tradere. *Cic. l. 10. Fam. ep. 12.* Nomen tuum immortalitati commenda. Sic commendare aliquid litteris. *Brut. ad Cic. Fam. 11. epiſt. 10.* ¶ Dicitur & de morituris, ſua, ſuoſque aliis tutandos concredentibus. *Cicer. 3. Offic. c. 10.* Et is, qui morti addictus eſſet, paucos ſibi dies commendandorum ſuorum cauſa poſtulaviſſet. ¶ Significat etiam laudare. *Horat. l. 1. epiſt. 18. v. 76.* Qualem commendes, etiam, atque etiam aſpice.

Commenſus, us, m. 4. menſura, ſymmetria. *Vitruv. l. 3. c. 1.* Ut etiam in operum perfectionibus ſingulorum membrorum ad univerſam figuræ ſpeciem habeat commenſus exactionem.

Commentacŭlum, commetaculum, commotaculum, n. 2. virga, quam Flamines portabant pergentes ad ſacrificium, ut a ſe homines amoverent, a commotando, ſeu commovendo. *Feſt.*

Commentarienſis, is, m. ὑπομνηματογράφος, qui commentariis præeſt, hoc eſt libris, in quibus publice aliquid ſcribitur. Speciatim ita dicti ſunt, qui acta perſcribebant, quoties apud Fiſcum agebatur, *notaj, cancellieri*, ut apparet ex *Paulo Dig. lib. 40. tit. 14. leg. 45.* ¶ Item qui præerant carceri, & vinctorum nomina in commentarium referebant, *carcerieri, guardiani*, ut patet ex *leg. 4. tit. 4.* qui eſt de cuſtodia reorum, *lib. 9. Cod. Juſtin.* ¶ Præterea enumerantur inter Officiales Præfecti Prætorio Africæ a *Juſtiniano lib. 1. Cod. tit. 27.* in notitia, quæ ſubricitur legi primæ ejus tituli: & multiplex ibi eorum gradus innuitur. ¶ Fuere etiam in militia. *Aſcon. in Verr. 3. c. 48.* Accenſus eſt nomen ordinis, & promotionis in militia, ut nunc dicitur princeps, vel commentarienſis, aut cornicularius. hæc enim nomina de legionaria militia ſumpta ſunt.

Commentarĭŏlum, n. 2. ὑπομνημάτιον, parvus commentarius. *Cic. 4. de Fin. c. 4.* Neque a commentariolis ſuis diſcedere.

Commentarium, n. 2. commentarius, m. 2. *commento, eſpoſizione*, מגלה, Gal. *regiſtres, memoires*, Hiſp. *libro de memoria*, ὑπόμνημα, liber, in quo res continuate, & diligenter, ſed ſimpliciter, & ſine ornamentis, ac breviter, & quaſi per capita deſcribuntur, memoriæ gratia, a *commentor, aris*, ut commentarii C. J. Cæſaris, quos *Plutarchus* Ephemerides vocat. *Cic. in Brut.* Non eſt oratio, ſed quaſi capita rerum, & orationis commentarium paulo plenius. *Id. Att. epiſt. 16. & 17. l. 1.* hiſtoriam compendioſam, & rudem *commentarium* appellat. ¶ Item quod Itali dicunt *iſtruzione, memoria*. *Cic. ad Auguſt.* Ex commentario dictaturam gerebat. Sic *Liv.* Ecquem de his rebus commentarium a patre accepiſſet. ¶ Item in judiciis libellus eſt, quem *Summarium* dicunt. *Senec. in excerpt. proœm. controv. 3.* Sine commentario nunquam dixit nec hoc commentario contentus erat, in quo nudæ res ponuntur. ¶ Item lucubratio quælibet. *Cic. 3. de Fin. c. 3.* Commentarios Ariſtotelicos veni ut auferrem. *I Libri d'Ariſtotile.* ¶ Eſt etiam expoſitio, & interpretatio auctorum, *ſpoſizione, commento*. Sic conſcribere in, componere in auctorem aliquem commentarios, vel commentaria, dixit *Gell. l. 2. c. 6. & l. 14. c. 3.* Vide *Vallam l. 4. Elegant. c. 21.*

Commentatĭo, ſœm. 3. *contemplazione*, הגיון, Ger. *betrachtung*, σκέψις, cogitatio, meditatio, contemplatio. *Cic. 1. Tuſc.* Tota Philoſophorum vita commentatio mortis eſt.

Commentator, oris, m. 3. mendax, *bugiardo*. *Apul. Apolog.* Omnium falſorum commentator, omnium ſimulationum architectus.

Commentātus, a, um, nom. ex particip ſignif. paſſivæ, explicatus, *ſpiegato, commentato*, ut diu, & multis lucubrationibus commentata oratio, *Cic. Fam. 16. epiſt. penult.*

Commentĭor, iris, itus ſum, idem ac mentior, *mentire, dir bugia*. *Apul. Apol.* Lignum a me toto oppido quæſitum non piguit vos commentiri. Ita *Pricæus p. 71.*

Commentītius, a, um, o. 1. 2. *finto*, בדוי, Ger. *erdichtet*, πλαστός, quod ad tempus comminiſcimur, fictum, excogitatum. *Cic. 1. de Orat.* Ut ſi in illa commentitia Platonis civitate res ageretur. ¶ Commentitia ſpectacula apud *Suet. in Claud. c. 21.* ſunt recenter inventa, quæque uſitatis opponuntur.

Commentor, aris, dep. 1. meditor, cogito, conſidero, *trattare, diſputare*, הגה, דרש, Ger. *betrachten*, Gal. *commenter*, Hiſp. *commentar, fingir*, ὑπομνηματίζομαι, freq. a comminiſcor. *Cic. Att. l. 4.* Id ipſum mecum ex his locis commentor, ut iſta improbem. *Id. in Læl.* Cum in hortos D. Bruti commentandi cauſa veniſſemus, id eſt diſputandi. ¶ Interdum ſignificat confingere fallaciam. *Plaut. in Caſin.* Ut cito commentatus eſt. ¶ Interdum commentarium ſcribere, ſcribendo aliquid componere. *Plin. l. 18. c. 2.* Id eo ipſo anno, cum commentaremur hæc, notatum eſt.

Commentor, oris, m. 3. *inventore*, יוצר, Ger. *erdichter*, Gal. *contreuveur*, Hiſp. *fingidor*, εὑρετής, qui aliquid excogitat, inventor. *Ovid. 3. Faſt. v. 785.* Luce ſua ludos uvæ commentor habebat.

Commentum, n. 2. inventio, res ficta, excogitata, *commento, finzione*, יצר, Ger. *erdichtung*, Gall. *invention*, Hiſp. *fiction*, πλάσμα, fictio, vel aliquid ingenioſe excogitatum, a ſupino verbi comminiſcor. *Cicer. de clar. Orat.* Ut ſua commenta, & ſcripta meminiſſet.

Commentus, a, um, o. 1. 2. particip. verbi comminiſcor. *Cicer. 1. de nat. Deor.* Monogrammos Deos, & nihil agentes commentus eſt Epicurus. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Ovid. 6. Metam. v. 565.* Dat gemitus fictos, commentaque funera narrat, h. e. ficta, excogitata.

Commĕo, as, avi, atum, n. 1. *andare*, Ger. *erwom hin gehen*, Gal. *s'en aller*, Hiſp. *irſe*, φοιτάω, eſt animo redeundi abire, aliquo ſe conferre, ultro, citroque ire. *Cic. pro Leg. Manil. c. 18.* Cum inſula Delos, quo omnes undique cum mercibus, atque oneribus commeabant. *Id. l. 8. ad Attic. ep. 9.* Crebro illius litteræ ad nos commeant. *Dig. 48. 10. 27.* Qui ſine diplomate vias commeavit, h. e. iter fecit.

Commercātus, a, um, *comperato*, partic. paſſivæ ſignificationis. *Afran. apud Non. 1. 117.* Commercatis conquiſite edulibus.

Commercium, *commercio*, συνάλλαγμα, mercium commutatio, quæ victus cauſa inventa fuit, viciſſitudo dandi, & accipiendi, a *con*, & *merx, cis*: item libera commeandi, contrahendique facultas, ab iis, qui merces ultro, citroque convehunt. *Plin. in Paneg. c. 29.* Diverſas gentes commercio miſcuit. *Cic. Verr. 5. c. 40.* Commercium in eo agro nemini eſt. ¶ Tranſlate ſumitur pro uſu, & conſuetudine, *familiarità, amicizia*. *Cicer. 5. Tuſcul. c. 23.* Cum muſis, id eſt cum humanitate, & doctrina habere aliquod commercium. ¶ De turpi conſuetudine *Plaut. Truc. 1. 1. 76.* Cum ea quoque etiam mihi fuit commercium. ¶ *Commercia belli*, negotiationes de pace inter arma ſuſceptas, *Tacitus* dixit *lib. 3. hiſtor. c. 81.*

Commercor, aris, ari, depon. 1. idem ac mercor. *Plaut. Captiv. prol. v. 27.* & *ibid. 1. 1. 32.* Captivos commercari.

Commerĕo, vel commereor, idem ac mereor, *meritare*. *Plaut. Moſt.* Quid gravaris, quaſi gratiam non commeream? ¶ Fere ſumitur pro male agere, delinquere, peccare. *Terent. in Andr. 1. 1. 111.* Quid commerui aut peccavi pater? *Id. in Phorm.* Si te ſenſerit timidum pater eſſe, arbitrabitur commeruiſſe culpam: id eſt, inquit *Donatus*, commiſiſſe. *Idem in Hec. 3. 5. 36.* Quæ nunquam quidquam erga me commerita eſt, quod nollem, & ſæpe quod vellem, meritam ſcio.

Commetior, idem quod metior, vel ſimul metior. *Cicer. 1. de Invent. c. 26.* Oportet commetiri cum tempore negotium.

Commēto, as, n. 1. *andare*, vetuſtiſſimi dixerunt pro commeo, hoc eſt, aliquo me confero. *Nævius* apud *Non. c. 2. n. 163.* Cum ad lupam noſtram tam multi crebro commetant lupi.

Commictĭlis, le, adject. a cum, & mingo, vilis, quaſi qui commingi poſſit. *Pompon.* apud *Non. c. 2. n. 109.* Servus comicus commictilis.

Commictus, a, um, mictu aſperſus, ut cœnum commictum, apud *Plaut. Perſ. 3. 3. 3.*

Commigratĭo, onis, f. 3. *l'andar altrove*, *Sen. Conſol. ad Helv. c. 6.* Aliunde alio commigratio eſt.

Commigro, idem quod migro, *partire, andar' altrove*. *Cic. 2. ad Q. Frat.* Paucis menſibus in tuam domum commigrabis. *Liv. lib. 1. c. 34.* Romam commigravit.

Commīles, itis, m. 3. ſocius, vel auxiliarius in militia, commilito. *Plin. l. 37. c. 2.* Commilitibus ſingulis HS quinquaginta data. Sed alii leg. *militibus*. Habet hanc vocem *Cæſar l. 2. B. C. c. 29.* Sed hic quoque variat lectio.

Commilitium, n. 2. *compagnia*, ipſa belli ſocietas, *ſocietà di guerra*. *Tac. l. 1.* Chauci, cum auxilia pollicerentur, in commilitium adſciti ſunt. *Ovid. 2. de Pont. eleg. 5. v. 72.* Et commilitii jura tuenda paras. *Apul. l. 3. Florid.* Jura amicitiæ a commilitio ſtudiorum inchoata: h. e. a condiſcipulatu, ut dixit *Nepos in Attico*.

Commīlĭto, as, n. 1. ſimul milito. *Flor. l. 3. c. 5.* Luna quaſi commilitans cum a tergo ſe hoſtibus præbuiſſet, umbras quaſi hoſtium corpora petebant.

Commīlĭto, onis, m. 3. in bello ſocius, *compagno di guerra*, Ger. *ſpießgeſell*, Gal. *compagnon de guerre*, Hiſ. *companero en la guerra*, συστρατιώτης, qui ſimul eſt in militia. *Cic. pro Dejot. c. 10.* Qui meus in Cilicia miles, in Græcia commilito fuit.

Comminabundus, a, um, adject. comminativus, *minacciante*. *Tertul. l. 4. adv. Marc. c. 15.* In filias Sionis invehitur comminabundus.

Comminans, antis, qui comminatur. *Apulej. l. 10. Metam.* Pupillæ acre comminantes. ¶ Item agens, ducens, a *mino, as*. *Id. Metam. 7.* Gregatim pecus comminantes.

Comminatĭo, onis, f. 3. *minaccia*, ἀπειλή. *Cic. 3. de Orat. c. 54.* Orationis eſt vel ad uſum comminatio, & quaſi petitio, &c. *Sueton. in Tiber. c. 37.* Reges comminationibus magis, quam vi repreſſit.

Comminativus, a, um, idem quod Comminabundus. *Tertull. l. 2. adverſ. Marcion. c. 25.* Non dubitativum, ſed comminativum exprimens ſenſum.

Comminātor, oris, m. 3. *chi minaccia*. *Tertull. adv. Gnoſt. c. 9.* Ignium comminator.

Comminātus, a, um, nom. ex particip. ſignif. paſſivæ, *minacciato*. *Apulej. l. 6. Mileſ.* Scrupulus comminatæ mihi mortis.

Comminctus, a, um, mictu aſperſus. *Catull. car. 100. v. 10.* Tanquam commictæ ſpurca ſaliva lupæ. Al. leg. *comminctæ*.

Commingo, is, inxi, ictum, a. 1. mictu aſpergo. *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 90.* Comminxit lectum potus.

Comminiſcor, ſceris, commentus ſum, d. 3. *fingere, immaginarſi*, בדא, יצר, Ger. *erdichten*, Gal. *controuver, excogiter*, Hiſp. *penſar, o fingir*, ἐπινοεῖσθαι, fingo, vel excogito, ab antiquo *meniſcor*, quod a *meno*, unde memini. *Cic. 4. de Fin.* Occurrentia neſcio quæ comminiſcebatur.

Comminiſtro, idem, quod miniſtro. *Plin. l. 28. c. 8.* Extremam fiſtulam inteſtini contra ducum, ac poteſtatum iniquitates comminiſtrant. Sed lectio varia eſt. Harduinus enim legit, *Commonſtrant*.

Commino, a. 1. a mino, *menare, condurre*. *Apul. l. 7. Mileſ.* Gregatim pecus comminantes.

Comminor, aris, atus ſum, ari, depon. 1. idem ac minor, vel valde minor, *minacciare*, ἀπειλέω. *Liv. l. 10. c. 39.* Comminando magis, quam inferendo pugnam, dies abſumebatur. *Sueton. Cæſ. c. 62.* Ut aquilifero moranti cuſpide ſit comminatus.

Comminŭo, is, uere, a. 3. idem ac minuo, vel frango, *diminuire, o ſpezzare*, συντρίβω, μειόω. *Cic. Offic. 2. c. 11.* Frangere, & comminuere. *Id. pro Quint. c. 6.* Nullum eſt officium tam ſanctum, quod non avaritia comminuere, atque violare ſoleat.

Comminūtim, adverb. minutatim, *in parti minute*. *Apic. l. 4. c. 4.* Comminutim conciſa.

Comminūtus, a, um, adject. nom. ex particip. *ſminuito*, ut annulus comminutus, *Cic. Ver. 4. c. 25. Id. Verr. 5. c. 37.* Opes civitatis comminutæ, depreſſæque.

Commis, is, f. 3. idem ac gummi. *Plin. l. 13. c. 11.* Fit & ex ſarcocolla commis utiliſſima pictoribus, &c. Sic legit *Harduin.* ex MSS.

Commiſcĕo, es, ui, ixtum, idem ac miſceo, *frammiſchiare*, συμμίγνυμι. *Cic. pro Marcel. c. 2.* Nunquam temeritas cum ſapientia commiſcetur. *Sen. epiſt. 7.* Populo commiſceri. *Plaut. Rud. 1. 6. 3.* Commiſcere rem cum aliquo: h. e. negotium habere, contrahere.

Commiſcibĭlis, le, adject. qui miſceri poteſt. *Tert. de Anim. c. 12.* Commiſcibilis animus.

Commiſerandus, a, um, particip. a commiſeror. *Auct. ad Herenn. l. 4.* Hæc exornatio plurimum prodeſt in amplificanda, & commiſeranda re. *in renderla compaſſionevole.*

Commiſĕrans, antis, qui commiſeratur. *Gell. 5. 14.* Murmura dolorem, cruciatumque commiſerantia.

Commiſeratĭo, onis, f. 3. συμπάθεια, *commiſerazione, compaſſione*. *Auct. ad Herenn. l. 2. ad fin.* Commiſerationem brevem eſſe oportet: nihil enim lacryma citius areſcit. Adde *Cic. 2. de Orat.*

Commiſerĕor, eris, idem quod commiſeror, cum accuſativo. *Gell. 7. 3.* Commiſereatur interitum ejus, qui &c. ¶ Imperſonaliter cum genitivo. *Id. 16. 19.* Navitas precum ejus commiſeritum eſt.

Commiſĕro, onis, m. 3. qui commiſeratur, vel qui commiſeratione dignus eſt. *Tertull. adv. Marc. l. 4. c. 9.* Apud illum ſuum neſcio quem συμπαθέστερον, id eſt commiſeronem. Et *c. 36.* Commiſerones, & condibiles Hæretici.

Commiſereſco, is, ſcere, commiſeror, *compaſſionare*. *Ter. Hecyr. 1. 2. 54.* Ibi demum ita ægre tulit, ut ipſam Bacchidem, ſi adeſſet, credo, ibi ejus commiſereſceret. *Ennius* apud *Non. c. 7. n. 37.* Servos, & noſtrum imperium, & ſidem commiſereſcite.

Com-

Commiſĕror, aris, idem ac miſeror, *compaſſionare*. *Cicer.* 2. *Verr. c.* 24. Quid, cum commiſerari, conqueri, &c. cœperit? *Nepos Ageſil. c.* 5. *n.* 2. Commiſerari fortunam alicujus.

Commiſſarius, ii, maſc. 2. JCtorum eſt verbum, ut *fideicommiſſarius*, qui aliquid publicæ fidei commiſſum poſſidet. *Leg.* 29. *Dig. Quib. modis uſufr.* ¶ Pro eo, cui aliquid committitur, valde frequens eſt, ſed improbat *Voſſ. de vit. ſerm.l.*3.*c.*6.

Commiſſio, onis, f. 3. verbal. a committo, *l'attaccare inſieme in contraſto due, o più, cambone*, σύστασις, ut commiſſio pugnæ, commiſſio ludorum, *Cic. Attic. l.* 5. *ep.* 26. ideſt initium pugnæ vel ludi. Sic commiſſio poetarum, quam *Sueton. in Calig. c.* 20. vocat certamen. ¶ Hanc vocem pro ſcriptis ipſis, quæ in commiſſionibus edebantur, græce ἀγωνίσματα, Caligula poſuit, cum, Senecam commiſſiones meras componere, argueret. Notabat enim in eo dicendi genus, quod magis ad pompam, & oſtentationem (quod faciunt ii, qui committunt ſua opera) quam ad gravitatem comparatum eſſet. *Suet. in Calig. c.* 53. Adde *eund. in Aug. c.* 89.

Commiſſorius, a, um, o. 1. 2. ut lex commiſſoria, ideſt, exceptio adjecta actioni, contra quam ſiquid commiſſum fuerit, conventio reſcinditur. *Ulp. l. ſi fundus, ff. de lege comm.*

Commiſſum, n. 2. *peccato, fallo*, [illegible], Ger. *miſshandlung*, Gal. *faute, peché*, Hiſp. *yerro, pecado*, ἁμάρτημα, delictum, peccatum. *Cic. pro Syll. c.* 26. Ecquod hujus factum, aut commiſſum, non dicam audacius, &c. ¶ *Aſcon. in Verr. de Juriſdict. & Præt. Sicil.* reſtringit hujus verbi notionem, & *Commiſſa*, facta contra teſtatoris voluntatem interpretatur.

Commiſſūra, f. 1. *Commiſſura, giuntura*, [illegible], Ger. *fügung*, ἐναρμογή, junctura, qualis eſt tabularum, & aliarum rerum. *Cic. de Univ. c. ult.* Ut & ipſæ ſecum, & inter ſe ex commiſſura, quæ e regione eſſet, jungerentur. Sic commiſſuræ lapidum, *Senec. l.* 2. *Quæſt. Nat. c.* 6. Commiſſuræ colorum, apud *Plin. l.* 35. *c.* 5. V. Harmog.

Commiſſurālis, le, adject. ad commiſſuram pertinens. *Veget. l.* 2. *de re Veter. c.* 13. Loci oſſuoſi, & commiſſurales.

Commiſſus, a, um, nom. ex partic. in contentionem deductus, ut ſolvere commiſſas acies, *Propert. l.* 4. *eleg.* 12. ¶ Item conjunctus. *Virg.* 3. *Æn.* Delphinum caudas utero commiſſa luporum. ¶ Item perpetratus, *commeſſo*, ut commiſſa piacula, *Virg. Æn.* 6. *v.* 569. ¶ Item concreditus, *Horat. lib.* 1. *ſat.* 4. *v.* 84. Commiſſa tacere qui nequit. ¶ Commiſſa hæreditas Veneri Erycinæ apud *Cic. Ver.* 3. eſt illa, quæ ad Venerem devenit propter teſtamenti conditionem violatam ab hærede, *eredità devoluta*. ¶ *In commiſſum*, vel *in commiſſi cauſam cadere*, eſt fiſco puniri. *l. interdum. D. de public. & vectig.* Sic commiſſo rem vindicare, *confiſcare*. *l. cotem. D. eod.* ¶ Hypothecæ commiſſæ dicuntur apud *Cic. Fam.* 13. *ep.* 56. cum res ei cedunt, cui oppigneratæ erant, quod debitor ad diem non ſolverit. ¶ Devotio convicta & commiſſa, apud *Cic. pro Domo, c.* 57. eſt votum obligatum, V. *Convictus*. ¶ Pœna & multa commiſſa, V. *infra Committo*. ¶ Fiducia commiſſa, V. *Fiducia*.

Commitigo, idem ac mitigo, *mitigare*. *Ter. Eun.* 5. 7. Tibi uti commitigari videam ſandalio caput. Ubi *Donat.* Commitigari eſt tundendo deprimi, atque deponi.

Committo, is, iſi, iſſum, a. 3. *congiungere*. συνάπτω, proprie ratione præpoſitionis *con* ſignificat ſimul mittere, ſive ſimul jungere, ſociare. *Curt. l.* 3. Maria, quæ nunc dividit, committeret. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 13. Commiſit noctes in ſua vota duas. ¶ Sæpe ſumitur pro mandare, credere, alicujus fidei tradere, & quaſi commendare, *conſegnare, commettere, raccommandare*, [illegible], Ger. *ubergeben*, Gal. *commettre*, Hiſp. *encomendar*, ἐγχειρίζω. *Cic. Attic.* Huic terræ filio neſcio cui committere epiſtolam tantis de rebus non audeo. *Id. pro Dom.* Pompejo plurima bella extra ordinem ſunt commiſſa. ¶ Eſt item facere, patrare. *Cic. pro S. Roſc.* Longo intervallo judicium hoc inter ſicarios primum committitur. *Salluſt.* Sempronia, quæ multa ſæpe virilis audaciæ commiſerat. *Cic. pro Cluent.* Committere contra legem. ¶ Frequenter eſt permittere, pati, *permettere, far, che*. *Cic.* 2. *Offic.* Tum etiam ſordidum ad famam, committere ut accuſator nominere. *Id. Attic.* Non puto, Cn. noſtrum commiſſurum, ut Domitium relinquat. ¶ Committere gnatam ſuam uxorem alicui, apud *Ter. Andr.* 1. 5. eſt nuptui dare. ¶ Committere ſe in conclave, apud *Cic. pro Roſc. Am. cacciarſi dentro*. Sic committere ſe in conſpectum, apud *eund. Ver.* 7. ¶ Committere ſe in fidem alicujus, apud *Ter. Hecyr. Prol.* Et fidei alicujus, apud *eund. Eun.* 5. 2. ¶ Eſt item committere, duos pluresve in certamen conjicere, ut cum exercitus congrediuntur ad ſignum pugnæ, vel cum in Circenſibus agitatores, mappa miſſa, contendunt ad metam. Hinc prælium, certamen, ludos, ſpectacula committere. *Nepos* 1. 4. *Cic. Liv. & al.* Hinc *Eutrop. l.* 4. *c.* 5. & alibi, committere, abſolute dixit, pro pugnam committere. ¶ Poetæ etiam & oratores committi dicebantur, cum ad ingenii certamen deſcendebant. *Juven. ſat.* 6. *v.* 435. Committit vates, & comparat. ¶ Quin & ipſi Oratores opera ſua committere dicuntur, cum ea recitant, ut comparentur. *Sueton. in Claud. c.* 41. Hiſtoriam in adoleſcentia ſcribere eſt aggreſſus; & cum primum frequenti auditorio commiſiſſet, ægre perlegit. ¶ Eſt etiam nauticum verbum, quod vela dare ſignificat, *far vela*. *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 25. Sæpe flaverant venti, quibus neceſſario committendum exiſtimabat. ¶ Denique committere dicitur is, qui id facit, propter quod in pœnam incidit a lege tale factum prohibente ſtatutam. Sic committere pœnam, *cader' in pena*. *Cic. in Verr. & l.* 3. *Dig. de Verb. oblig.* Committere lege, h. e. in legem. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 1. Greges ovium ad publicanum profitentur, ne ſi inſcriptum pecus paverint, lege Cenſoria committant multam. Al. omittunt τὸ *multam*. *Quint. l.* 7. *c.* 2. Lege de Sicariis commiſit L. Varenus. Sic ſæpe JCti. Quin & apud *Cic. pro Cluent. c.* 37. multam committere: h. e. culpam multa dignam.

Commixtim, vel Commiſtim, *meſcolatamente*. *Modeſtin. Dig.* 2. 1. 2. Qui habet commixtim tres curatorias, & tres tutelas.

Commixtio, vel Commiſtio, onis, f. 3. *meſcolamento*, idem ac mixtio. *Firmicus*: Commixtionis moderatio.

Commixtūra, æ, f. *miſtura*. *Cato R. R. c.* 157. ſi modo lectio ſana eſt. V. *Comeſtura*.

Commixtus, & Commiſtus, a, um, adjectiv. idem ac mixtus, *meſcolato*, συμμιχθείς. *Lucret. l.* 6. *v.* 1154. Commiſta gemitu querela. *Virg. Æn.* 6. *v.* 762. Italo commixtus ſanguine.

Commobĭlis, le, adject. *Cæl. Aurelian. Acut.* 2. 9. Lux commobilis corporis. *h. e.* facile commovens corpus.

Commodatarius, rii, m. 2. is cui aliquid commodatur. §. *Inſtitut. quib. mod. contr. oblig.*

Commodātor, oris, m. 3. qui commodat. *Digeſt. l.* 13. *tit.* 6. *l.* 7.

Commodātus, a, um, nom. ex partic. *impreſtato*. *Cic. pro Marcello, c.* 6. *donata, & commodata* oppoſuit. *Senec. ep.* 120. Nihil ſuum judicat, ſed ut commodatis utitur. ¶ Pro accommodatus, *Plin. l.* 22. *c.* 22. Per quam commodatus ſtomacho ſuccus. ¶ Commodatum ſubſt. eſt contractus, quo aliquid alicui commodatur. *l.* 1. *de oblig. & act.* Sic commodati actione agere, commodati teneri, commodati damnari, apud JCtos.

Commŏde, adv. bene, recte, ſcite, *comodamente, bene*, δεξιῶς. *Cic. de Amic.* Multa ab eo breviter, & commode dicta. *Id.* 2. *Offic. c. ult.* Commodius diſputare. *Varro de R. R. l.* 2. *c.* 5. Paſcuntur armenta commodiſſime in nemoribus. ¶ *Terent. Heaut.* 3. 2. 49. Nunquam commodius herum audivi loqui, h. e. æquius, benignius.

Commodĭtas, f. 3. *comodità*, [illegible], Ger. *komligheit*, Gal. *commodité*, Hip. *comodidad, provecho*, εὐκαιρία, opportunitas, convenientia, utilitas. *Cic.* 2. *Offic.* Qui denique ex beſtiis fructus, aut quæ commoditas percipi poſſet? ¶ Pro indulgentia, & facilitate. *Ter. Adelph.* 4. 5. 76. Magnam mihi injecit ſua commoditate curam. ¶ Commoditas membrorum, apud *Suet. Aug. c.* 79. eſt concinnitas, aptitudo, *proporzionata corporatura*. ¶ Uſurpatur & in plur. *Ter. Phorm.* 5. 6. 1. Quantis commoditatibus hunc oneraſtis diem?

Commodĭto, as, frequent. a commodo, legebatur a nonnullis in *Catulli carm.* 10. *v.* 26. Sed emendata lectio exhibet, *commodo nam* pro *commodita*.

Commŏdo, adverb. pro commode, opportune. *Plaut. Mil.* 4. 4. 61. Ecce autem commodo aperitur foris.

Commŏdo, as, a. 1. benigne facio, benefacio, inſervio, obſequor, *accomodare, preſtare*, [illegible], Ger. *leyhen*, Gal. *prêter*, Hiſp. *preſtar*, [illegible], eſt commoditati alicujus inſervire. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 35. Omnibus rebus, quod ſine moleſtia tua facere poſſis, his commodes. *Id. l. eod. ep.* 53. Omnibus in rebus ei te commodes. Sic commodare operam ſuam alicui, apud *Plaut. Rud.* 2. 4. 22. Commodare manum ad aliquid. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. ¶ Commodare ſeveritatem delictis magnis, & veniam parvis, *Tacit. Agric. c.* 19. h. e. adhibere. Sic commodare alicui aurem, *Horat. lib.* 1. *ep.* 1. ¶ Eſt item aliquid alicui utendum dare, hoc eſt, alicujus rei uſum ad tempus concedere, & dicitur de iis, quæ eadem ipſa redduntur, ut equus, veſtis, domus, &c. 4. *ad Heren.* Ait ſe cuidam ædes maximas ad nuptias commodaſſe. ¶ Non raro tamen uſurpatum de iis invenitur, quæ non ipſa reſtituuntur, ſed alia ejuſdem generis, ut ſunt pecunia, triticum, &c. *Cic.* 6. *Verr. c.* 9. Publice commodaſti tritici modios ſexaginta millia.

Commodulatĭo, onis, f. 3. *proporzione*. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1. Proportio eſt ratæ partis membrorum in omni opere totius commodulatio.

Commodŭle, adverb. diminut. a Commode, &

Commodŭlum, diminut. a Commodum, *alquanto comodamente*. *Plaut. Stich.* 5. 4. 8. Pro opibus noſtris ſatis commodule. Et *Mil.* 3. 1. 155. Commodulum obſonare.

Commŏdum, adv. ἄρτι, *a tempo, opportunamente, a propoſito*, ipſo eodemque tempore, opportune. *Plaut. Merc.* 1. 2. 106. Si iſtac ibis, commodum obviam venies patri. *Terent. Eun.* 2. 3. 51. Cum huc reſpicio ad virginem, illa ſe ſe interea commodum huc adverterat. ¶ Significat etiam vix, vel tantum quod. *Cic. ad Attic. l.* 13. *epiſt.* 9. Commodum diſceſſeras heri, cum Trebatius venit, *appena tu eri partito, quando*, &c. *Id. ib. ep.* 19. Commodum ad te dederam litteras, cum ad me bene mane Dionyſius veniſſet. ¶ *Terent. Phorm.* 4. 3. 8. Facinus indignum, Chreme, ſic circumiri. De. Id cum hoc agebam commodum, *appunto di ciò io trattava*.

Commŏdum, di, n. 2. utilitas, bonum, *comodo, comodità*, [illegible], Ger. *nutz*, Gal. *profit*, Hiſp. *provecho*, ὠφέλεια, emolumentum. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 8. Eſt ejus, qui aliis præſit, eorum, quibus præſit, commodis, utilitatique ſervire. ¶ Commodum eſt, pro lubet, vel opportunum eſt. *Cic. de cl. Orat.* Si tibi eſt commodum, ede illa, quæ cœperas. *Id. Attic.* Velim aliquando, cum erit tuum commodum, Lentulum puerum viſas. *Liv. l.* 38. *c.* 51. Quibus commodum eſt, ite mecum. ¶ Per commodum, adverb. *con comodo*. *Liv. l.* 30. *c.* 29. Percunctatus, ſatin' per commodum omnia exploraſſent, ad Annibalem dimiſit. ¶ Commoda etiam dicebantur præmia, quæ præter ſtipendia milites cum miſſione conſequebantur: unde miſſionum commoda, item militiæ commoda, apud *Sueton. Aug. c.* 24. & *Calig.* 44. Tribunatus commoda, *Cic. Fam.* 7. *ep.* 8.

Commŏdus, a, um, o. 1. 2. opportunus, utilis, facilis, *comodo, utile*, [illegible], Ger. *nutzlich*, Gal. *commode, profitable*, Hiſ. *idoneo, y provechoſo*, [illegible]. *Plaut. Aſin.* 2. 3. 21. Commoda ſtatuta, i. e. juſta. Et 3. 3. 135. Commodum talentum, h. e. juſti ponderis. Commodi cyathi, apud *Horat. l.* 3. *od.* 19. *diſcreti*. Hinc qui ſibi moderantur, ut ne aliis moleſti ſint, quique facile ſe aliis accommodant, *commodi* dicuntur. quo modo Commodos convivas dixit *Plaut. Pæn.* 3. 3. 2. Plura exempla etiam *Cic.* affert *Lambin. ad Horat. l.* 4. *od.* 8. ¶ Significat etiam opportunum, utile. *Cic. Att. l.* 9. *epiſt.* 3. Si commodius anni tempus eſſet. *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 85. Hanc ſibi commodiſſimam belli rationem judicavit. ¶ Commodiores dicuntur etiam qui a morbo convaleſcunt, apud *Plin. l.* 3. *ep.* 16.

Commœnitus, a, um, *fortificato*, antique pro communitus. *Gell.* 17. 11. Ore ipſo arteriæ commœnito.

Commœreo, n. 2. mœreo, triſtor. *Plaut. Epid.* 1. 1. 59. Ita voltum videor videre commœruiſſe. Alii melius leg. Ita voltum tuum video: videre commœruiſſe hic, me abſente, in te aliquid mali.

Commolior, d. 4. molior, *macchinare*. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 29. Nec quem dolum ad eum, aut machinam commoliar.

Commolĭtus, a, um, adject. *macinato*, a molo, is. *Colum. l.* 12. *c.* 50. Bacca commolita, & expreſſa.

Commollĭo, is, a. 4. idem quod mollio. *Marcell. Empir. c.* 8. ſub fin. Duritias palpebrarum commollit, ac diſcutit.

Commŏlo, is, ui, itum, idem ac molo, *macinare*, [illegible]. *Colum. l.* 12. *c.* 50. Olivam primo quoque tempore commolere, præloque ſubjicere.

Commonefacĭo, acis, eci, actum, idem ac moneo, *ammonire, avviſare*, cum accuſ. & gen. vel abl. & præp. de. *Cic. l.* 5. *Fam. epiſt.* 3. De rationibus provinciæ, quid vellem fieri, ut is vos doceret, & commonefaceret. *Auct. ad Herenn. l.* 4. Amicitiæ veteris aliquem commonefacere.

Commonefīo, is, actus ſum, paſſiv. a Commonefacio. *Cic. Verr.* 7. *c.* 43. Nemo eſt, quin tui ſceleris, & crudelitatis ex illa oratione commonefiat.

Commonĕo, es, ui, itum, idem ac moneo, cum acc. & gen. vel abl. & præp. de, *avviſare, ammonire*. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 17. Commoneri officium ſuum. *Id. Rud.* 3. 4. 33. Mearum me miſeriarum commones. *Ter. Andr.* 4. 1. 5. Neque commoneat, ut ſervet fidem. *Cic. Verr.* 3. Quin is de avaritia tua commoneretur.

Commonitĭo, f. 3. monitio. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Non inutilis erat in extrema parte commonitio: h. e. repetitio epilogi more.

Commonĭtor, oris, qui commonet, monitor. *Symmach. lib.* 7. *ep.* 105. Adjeci commonitorem. Al. tamen leg. *commonitionem*.

Commonitorĭum, ii, n. 2. ὑπομνηστικόν, ſcriptum vel epiſtolam denotat, qua quis officii admonetur, ut ſunt mandata, quæ ſcriptis dantur Legatis proficiſcentibus, Ital. *iſtruzione*. *Ammian. l.* 28. *c.* 5. Commonitorium repertum eſt, manu ſcriptum Hymetii. ¶ Figurate *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. *in carm.* Phœbus commonitorium Thaliæ. ¶ Item tacita conventio, abſque ſcriptura facta. *Cod. Theodoſ. Cod. Juſtinian. l.* 1. *Cod. de ſuffrag.*

Commonĭtus, a, um, adject. *avviſato, ammonito*. *Liv. l.* 34. Commonitoſque, in quo ſtatu rerum accepiſſet eos, dimiſit.

Commonſtrātus, a, um, *moſtrato*, oſtenſus. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 55. Si non ſunt omnes patefacti, ut certe commonſtrati loci.

Commonſtro, a. 1. monſtro, *moſtrare*. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 41. Si aurum cui, quod eſſet multifariam defoſſum, commonſtrare vellem.

Commoratĭo, f. 3. mora. *Cic. Q. Fr. l.* 3. Multos dies hanc epiſtolam in manibus habui propter commorationem tabellariorum. ¶ Item habitatio. *Cic.* 6. *Fam. epiſt.* 19. Amœnitas illa commorationis eſt, non diverſorii. ¶ Item Fig. Rhet. 4. *ad Her.* Commoratio eſt, cum in loco firmiſſimo, quo tota cauſa continetur, manetur diutius, & eodem ſæpius reditur.

Commordĕo, es, ordi, orſum, idem quod mordeo, *mordere*. *Senec. de Vita beata, c.* 21. Infelicem linguam bonorum exercete convicio, inſtate, commordete.

Commorĭor, reris, d. 3. συναποθνήσκω, ſimul morior, *morir' inſieme*. *Plin. l.* 27. *c.* 2. Exitialia per ſe ambo cum fuerint duo venena, in homine commoriuntur.

Commŏror, d. 1. idem ac moror, vel ſimul moror, *fermarſi, trattenerſi*. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 5. Triduum illud, quod ego Epheſi commoratus ſum. ¶ Uſurpatur etiam pro detinere, ſeu in mora tenere, cum accuſ. *trattenere*. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 31. Me nunc commoror, cum has fores non ferio. ¶ Activa forma *Plin. l.* 19. *c.* 6. *ad fin.* Stupentes manu capiuntur, etſi paulum commoravere.

Commorſĭco, as, are, frequent. a commordeo, *morſicare*. *Apul. l.* 7. *A. A.* Dentium candentium renudatis haſtis totum me commorſicat.

Commorſus, a, um, adject. *morſicato*. *Plin. l.* 24. *c.* 11. Commorſi a cane rabiem non ſentiunt.

Commortālis, o. 3. mortalis. *Col. l.* 3. *c.* 20. Quæ propter infirmitatem commortalis naturæ conſequi nequeamus.

Commōſis, vel Comōſis, is, primum mellificii fundamentum, ex tenaci, & viſcoſa conſtans materia, a κόμμι, quod nos gummi dicimus. *Plin. l.* 11. *c.* 7.

Com-

Commotacŭlum, V. Commentaculum.

Commotĭo, f. 3. motus, affectus, perturbatio, *turbazione*, [illegible], Ger. *bewegung*, Gal. *emotion*, Hiſp. *comocion*, [illegible], πάθος. *Cic.* 3. *Tuſc.* Temperantia eſt moderatrix omnium commotionum.

Commotiuncŭla, f. 1. dimin. a commotio. *Cic. Attic. l.* 12. *ep.* 11. Atticæ hilaritatem libenter audio, commotiunculis [illegible], ideſt, condoleo, afficior.

Commōtus, a, um, nom. ex particip. perturbatus, *commoſſo*, *turbato*, & fere dicitur de animi motibus, ut graviter commotus, h. e. iratus. *Virg. Æn.* 1. *v.* 126. Commotus ingenio, *Tacit. Ann.* 6. *c.* 45. ¶ Comparat. commotior. *Cic. l.* 1. *Divin. c.* 37. Niſi animus eſſet commotior.

Commovĕo, es, ovi, otum, a. 2. moveo, excito, concito, perturbo, *perturbare*, *commovere*, [illegible], Ger. *bewegen*, Gal. *emouvoir*, Hiſp. *comover*, [illegible]. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 4. Quam multorum non modo diſcendi, ſed etiam ſcribendi ſtudia commoverim. *Id. pro Rab.* Nihil me clamor iſte commovet, nihil perturbat. *Ter. Eun.* 3. 5. 19. Quid ego tibi faciem prædicem? In hac commotus ſum. ¶ Sic invidiam, miſericordiam, miſerationem, iram, ſuſpicionem, tumultum &c. commovere, *Cic.* paſſim. ¶ Commoveri ſacra dicebantur, cum fiebat renovatio ſacrorum; tunc enim Deorum ſimulacra commovebantur, & arcana cætera in ciſtis condita. Qui autem hæc faciebant, ſolebant interim miros edere ululatus, & planctus. *Serv. in* 4. *Æn.* Hinc tranſlate *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 107. Scis tu quidem, mea ſi commovi ſacra, quo pacto, & quantas ſoleam turbellas dare. ¶ Commovere ſe ex aliquo loco, *partire*. *Cic. Att. l.* 2. & 3. ¶ Commovere ſe contra Remp. *Cic. in Catil.* ¶ *Commorunt* pro commoverunt, *Lucr. l.* 2. *Commoſſem* pro commoviſſem, *Cic. pro Planc.* *Commorat* pro commoverat, *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 1.

Commulcĕo, idem ac mulceo, *raddolcire*, *mitigare*. *Gell. l.* 7. *c.* 7. Senſus judicum debent honorificis, verecundiſque ſententiis commulcere.

Commulco, as, are, idem quod mulco, percutio. *Apul. A. A. l.* 8. Multimodis commulcare ictibus.

Commundātus, a, um, adject. emundatus, *nettato*. *Ulp. l.* 25. *Dig. de aur.* & *arg.* &c. Ornata, non tamen commundata.

Commundo, as, are, idem quod mundo, *nettare*. *Colum. l.* 12. *c.* 18. Vaſa dulci aqua eluenda ſunt, & commundanda.

Commungento, convocanto, *Feſt.*

Commūne, is, ſubſtant. *comune*, [illegible], Ger. *ein gemein*, κοινόν, Reſpublica, Civitas, Univerſitas, Collegium. *Cic.* 3. *Verr.* Quomodo iſte commune Mylaſdum vexarit. ¶ Accipitur etiam pro re pluribus communi. Hinc communi dividundo agere, apud JCtos *l.* 2. & 3. *Dig. Comm. divid.*

Communicarius, a, um, adject. ut communicarius dies, qui & Pandicularius dicebatur, in quo omnibus Diis communiter ſacrificabatur. *Feſtus.*

Communicatĭo, f. 3. *partecipazione*, κοινωνία. *Cic. de Fin.* Conjunctio inter homines hominum, & quaſi quædam ſocietas, & communicatio utilitatum. ¶ Communicatio item Fig. Rhetorica eſt, cum ipſos adverſarios conſulimus, aut cum judicibus deliberamus. *Cic.* Tu denique Labiene quid faceres tali in re, ac tempore?

Communicātor, oris, m. 3. qui communicat, & participem facit. *Arnob. l.* 4. *ſub fin.* Familiaris communicatores rei. ¶ *Tertul. de Pudic. c.* 22. eſt particeps eccleſiaſticæ communionis, excommunicato oppoſitus. Alii, inquit, ad metalla confugiunt, & inde communicatores revertuntur.

Communicātus, us, ui, m. 4. idem quod communicatio. *Apul. de Deo Socrat. p.* 44. Nulla inter ſe propinquo communicatu natura.

Communicātus, a, um, nom. ex particip. *comunicato*, *partecipato*, [illegible]. *Liv. l.* 8. *c.* 25. Communicato inter ſe conſilio. & *l.* 22. *c.* 27. Communicatum imperium.

Communiceps, ipis, m. qui ejuſdem eſt municipii, concivis. Reperitur in vet. Inſcript. apud *Conſtantio. Laud. in Numiſm. p.* 18.

Communĭco, as, avi, atum, a. 1. *communicare*, *conferire*, *partecipare*, [illegible], Ger. *mittheilen*, Gal. *communiquer*, Hiſp. *communicar*, κοινόω, eſt commune facere, participare, impartiri, a nomine communis. Conſtruitur cum accuſativo. *Cic. de Amic.* Secundas res ſplendidiores facit amicitia, & adverſas partiens, communicanſque leviores. ¶ Cum accuſat. & ablat. & præp. cum. *Cic. pro Balbo*, Qui velint cum periculis noſtris ſua communicare. *Id. Fam.* 16. Cum mecum inimicitias communicaſti: ideſt, quando oſtendiſti, te eſſe inimicum inimicorum meorum. ¶ Sæpe eſt conferre, loqui, *ragionare*, cum accuſ. rei, vel ablat. & præpoſ. *de*, & ablat. perſonæ, & præpoſ. *cum*, vel accuſ. & præpoſ. *inter*. *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 18. Nihil mihi ſcito nunc tam deeſſe, quam hominem eum, quicum omnia, quæ me cura aliqua afficiunt, una communicem. *Id. Fam.* 15. Ut quibus de rebus vellemus, inter nos communicaremus. *Idem Lentulo*, *Fam. l.* 1. *epiſt.* 7. Qui mecum ſæpiſſime de te communicare ſolet. ¶ Communicare aliquem menſa, apud *Plaut. Mil.* 1. 1. 51. h. e. menſæ participem facere. ¶ Communicor, aris, depon. 1. pro communico, as. *Liv. l.* 4. *c.* 24. Nec adverſarum rerum quærere ſocios, cum quibus ſpem integram communicati non ſint.

Communĭo, is, ivi, itum, idem ac munio, vel circummunio, *fortificare*. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 8. Præſidia diſponit, ea caſtella communit.

Commūnĭo, onis, f. 3. *ſocietà*, κοινωνία, conſociatio. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 7. Inter quos eſt communio legis, inter eos communio juris eſt.

Commūnis, ne, o. 3. conjunctus, vulgaris, de medio ſumptus, late patens, *comune*, Ger. *gemein*, Gal. *commun*, Hiſp. *comun*, *comunal*, κοινός, quod multorum eſt. Interdum abſolute uſurpatur. *Cic. Offic.* 1. Magnum eſt eiſdem uti ſacris, ſepulchra habere communia. ¶ Interdum cum ablat. & præpoſ. cum. *Cic. de Sen.* Cum illud videatis cum adoleſcentia eſſe commune. ¶ Interdum cum genitivo. *Cic. de Fin.* Hæc ita juſtitiæ propria ſunt, ut ſint virtutum reliquarum communia. ¶ Interdum cum dativo. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quid eſt tam commune, quam ſpiritus vivis, terra mortuis, mare fluctuantibus, litus ejectis? Interdum cum dat. & ablat. & præpoſit. cum. *Cic. pro Rab.* Studium conſervandi hominis commune mihi vobiſcum eſſe debet. ¶ Interdum cum accuſ. & præp. inter. *Cic. de Leg.* Inter quos ratio, inter eoſdem recta ratio communis eſt. ¶ Interdum cum gen. vel dat. & accuſ. cum inter. *Cic. de Leg.* Quibus hæc ſunt inter eos communia, & ejuſdem civitatis ſunt. ¶ In commune, h. e. communiter, *comunemente*. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 25. In commune omnes metu militiæ mutandæ exterrebantur. *Cic. pro Quint.* In commune conferre. h. e. in commune bonum. Sic *Tacit.* 12. *ann.* In commune conſulere. ¶ Senſus communis, apud *Horat. lib.* 1. *ſat.* 3. Communi ſenſu plane caret: *è uno ſtolido*. ¶ Communis pro remiſſo & facili. *Ter. Heaut.* 5. 1. 34. Quemquam animo tam communi eſſe & leni. ¶ Communis etiam dicitur, qui comis, benignus, & affabilis eſt, & æqualem ſe infimis præbet. *Cic. Fam.* 4. *ep.* 9. Eum magis communem cenſemus in victoria futurum fuiſſe. *Sueton. Claud. c.* 21. Nec ullo ſpectaculo communior, aut remiſſior erat. Sic communi, & leni eſſe animo, *Ter. Heaut.* 5. 1. 39. ¶ Superlat. Communiſſimus legitur apud *Sueton. in Veſpaſ. c.* 22. Sed V. Comis.

Communĭtas, f. 3. *ſocietà*, *comunione*, Ger. *gemeinſchafft*, Gal. *communauté*, Hiſ. *communidad*, κοινότης, communio, ſocietas. *Cicer.* 1. *Off.* Eloquentia complectitur eos, quibuſcum communitate juncti ſumus. 9. *Phil.* Quæ nobis poteſt cum hoc gladiatore conditionis, æquitatis, legationis eſſe communitas?

Commūnĭter, promiſcue, de communi ſententia, *comunemente*, Ger. *gemeinlich*, κοινῶς. *Cic. Att.* Literæ, quas communiter cum aliis ſcripſiſti, & quas nomine tuo. Adde *Liv. l.* 1. *c.* 10. & 45.

Communītĭo, onis, f. 3. idem ac munitio, *fortificazione*. *Cic. l.* 2. *de Orat. c.* 79. Aditus ad cauſam, & communitio. *Vitruv. l.* 9. *c.* 19. Totam communitionem diſſipare. Sed locus Ciceronis incertæ fidei eſt.

Commūnĭtus, adverb. pro communiter, *comunemente*. *Varr. apud Non. c.* 11. *n.* 6. Ut Deos colere debet communitus civitas, ſic ſinguli familiæ debemus.

Commūnītus, a, um, nom. ex particip. idem ac munitus, *munito*, *difeſo*. *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 4. Omni auctoritate communita. Et *pro Roſcio Com. c.* 15. Cauſa Roſcii teſtimoniis communita.

Commurmurātĭo, onis, f. 3. *mormorazione*. *Gell. l.* 11. *c.* 7. Commurmuratio fieri cœpta eſt a pleriſque.

Commurmŭro, as, n. 1. vel commurmuror, aris, *mormorare*, d. 1. idem, quod murmuro. *Plin. l.* 10. *c.* 23. Ubi congregatæ inter ſe commurmurant. *Cic. in Piſ. c.* 25. Ut ſcriba ſecum ipſe caput ſiniſtra manu perfricans commurmuratus ſit.

Commūtābĭlis, idem ac mutabilis, *mutabile*. *Cic. pro Mil. c.* 26. Quam ſit varia vitæ, commutabiliſque ratio. *Id. l.* 1. *de Invent.* Exordium commutabile eſt, quod ab adverſario poteſt leviter mutatum ex contraria parte dici.

Commūtāte, adverb. *in altra maniera*, mutando. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 42. Eandem rem dicere non eodem modo, ſed commutate. Al. aliter.

Commūtātĭo, idem, ac mutatio, *mutazione*. *Cic.* 1. *de Invent.* Annuæ commutationes ſemper eodem modo fiunt. ¶ Commutatio item eſt Figura Rhetorica cum duæ ſententiæ inter ſe diſcrepantes ita efferuntur, ut a priore poſterior contraria priori proficiſcatur, ut, Eſſe oportet, ut vivas, non vivere, ut edas. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 33.

Commūtātus, us, m. 4. idem ac mutatio. *Lucret. lib.* 1. *v.* 794. Quoniam quæ diximus ante, in commutatum veniunt.

Commūtātus, a, um, nom. adject. ex particip. *mutato*, *cangiato*. *Nepos* 20. 4. *n.* 5. Vitæ ſtatum commutatum ferre non potuit.

Commūto, as, avi, atum, a. 1. idem ac muto, vel ſimul muto, *mutare*. *Cic.* 5. *Ver.* Neve vendundi aut tempus, aut locum commutarent. ¶ Commutare verba, eſt aliis verbis uti, in ſermone diſcrepare. *Ter. in And.* 2. 4. 7. Nunquam hodie tecum commutaturum patrem unum eſſe verbum. Adde *Phorm.* 4. 3. 33. ¶ Vitam cum morte commutare, pro mori, *Sulpit. ad Cic. l.* 4. *Fam. epiſt.* 5. Commutare alicujus contumeliam vita ſua, *Salluſt. ep.* 2. *de Rep. ord.* hoc eſt aſpergere contumeliam alicui diſpendio vitæ ſuæ. ¶ Commutari in horas, *Cic. Att. l.* 14. hoc eſt facile & identidem mutari.

Como, as, avi, atum, are, V. in Comans.

Como, is, pſi, ptum, a. 3. *ornare la chioma*, κομάω, comam orno, a κοσμέω, orno, vel a coma. Maxime ad cultum capitis pertinet, & capillorum. *Tibul. l.* 1. *el.* 8. Compſerit arte caput. *Silius l.* 7. *v.* 447. Nivea comebas fronte capillos. ¶ Transfertur tamen ad quemvis alium ornatum: unde comptum opus dixit *Tibul. l.* 3. *eleg.* 1. *v.* 14. de libro eleganter conſcripto.

Comœdĭa, f. 1. *commedia*, Ger. *ein comedi*, *ein ſchawſpil*, Gal. *comedie*, Hiſp. *comedia*, κωμῳδία, fabulæ genus, in quo humiles perſonæ inducuntur, & amores, virginumque raptus deſcribuntur, a κώμη, vicus, & ᾠδή, cantus, quia luſus hi in vicis fieri ſolerent. *Cic.* 1. *Offic.* Quo genere Plautus noſter, & Atticorum antiqua comœdia referta eſt. ¶ Differt a tragœdia, quia in comœdia non niſi humiles, aut ſaltem privatæ perſonæ, in tragœdia Principes, Heroes, atque adeo Dii ipſi introducuntur. ¶ Inſtituta eſt ad corrigenda vitia popularia. *Horat. in ar. poet.* Succeſſit vetus his comœdia non ſine multa Laude, ſed in vitium libertas excidit, & vim Dignam lege regi. ¶ De variis Comœdiarum generibus V. *Fabula*.

Comœdĭce, adverb. Comœdorum more, feſtive, concinne. *Plaut. Mil.* 2. 2. 58. Aſtiti & dulice, & Comœdice.

Comœdĭcus, a, um, idem quod comœdus, *di commedia*. *Apul.* 3. *Florid.* His laudibus diu in arte comœdica nobilis.

Comœdiogrăphus, i, *compoſitor di commedie*. Adhibuit hanc vocem ipſe *Cicero*, ſi *Victorino*, & *Probo* Grammaticis credimus.

Comœdus, a, um, adject. *di commedia*. *Juven. ſat.* 3. *v.* 100. Natio comœda eſt.

Comœdus, di, m. 2. *chi recita le commedie*, Ger. *der ein ſchawſpilhalter*, *oder regierer*, Gal. *joueur de comedies*, *ou l'auteur*, *qui les a faites*, Hiſp. *el repreſentador de comedias*, κωμῳδός, comœdiarum actor, ſeu qui comœdias repræſentat. *Cic. in Orat. c.* 31. Sed & comœdum in tragœdiis, & tragœdum in comœdiis admodum placuiſſe videmus.

Comōſis, V. Commoſis.

Comōſus, a. 1. 2. *zazzeruto*, coma magna præditus, idem quod comatus, *chi ha chioma*. *Plin. l.* 16. *c.* 14. Arbor in orbem comoſa. *Id. l.* 26. *c.* 8. *poſt med.* Dendroides comoſiſſimum ex omnibus.

Comotriæ, [illegible], Romæ Miniſtræ Veſtæ appellatæ ſunt, auctore *Feſto*.

Compaciſcor. V. Compeciſcor.

Compactĭlis, le, o. 3. quod compingi poteſt, vel quod compactum eſt. *Plin. l.* 11. *c.* 18. Optimæ apes breves, variæque, & in rotunditatem compactiles. *Vitruv. l.* 4. *c.* 7. Compactiles trabes. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Leonum duo genera, compactile, & breve, *di corporatura corta e raccolta*.

Compactĭo, f. 3. *congiunzione*, [illegible], Ger. *zuſammen fügung*, *oder bindung*, *zuſammen fügung*, Gal. *aſſemblement*, & *liaiſon enſemble*, Hiſp. *ayuntamiento*, [illegible], conjunctio. *Cic.* 5. *Fin. c.* 11. Senſuum diſtributione, & quadam compactione membrorum. *Vitruv. l.* 2. *c.* 7. Spiſſis compactionibus ſolidatus.

Compactītĭus, a, um, adject. a cum, & pactus, *chi è d'accordo*. *Tertull. adverſ. Valent. c.* 31. Statim excipit compactitius ille Soter.

Compactum, n. 2. *patto*, [illegible], compromiſſum, conventum, ideſt, quod inter aliquos convenit, a *paciſcor*. Hinc *compacto*, vel *ex compacto*, vel *de compacto*, idem, quod ex compoſito, *d'accordo*. *Liv. l.* 5. Compacto eam rem, & communi fraude Patriciorum actam. *Sueton. in Caſ. c.* 20. Ut productus pro roſtris auctores ex compacto nominaret. *Plaut. Capt.* 3. 1. 23. Scivi extemplo, de compacto rem geri.

Compactūra, æ, f. 1. idem quod compactio, a compingo. *Vitruv. l.* 4. *c.* 7. Compactura habet laxationem.

Compactus, a, um, o. 1. 2. [illegible], partic. a *compingo*, compoſitus, conjunctus, *attaccato*, *ſtretto inſieme*. *Cic.* 3. *de Fin.* Quid aut in natura, aut in operibus manufactis tam compoſitum tamque compactum, & coagmentatum inveniri poteſt? *Virg. Ecl.* 2. *v.* 36. Diſparibus ſeptem compacta cicutis fiſtula. *Colum.* 6. 1. Compacti boves, *ben compleſſi*.

Compagānus, a, um, qui eſt ejuſdem pagi. Inſcript. apud *Gruter. pag.* 209. *n.* 1. Sententiam, quam tulit inter compaganos.

Compāges, is, f. 3. *congiunzione*, [illegible], idem ac compago, a pango. *Cic. de Sen. c.* 21. Dum ſumus in his incluſi compagibus corporis.

Compagĭnātus, a, um, adject. *unito*, *attaccato*. *Ammian. l.* 21. *c.* 2. *de ſcuto:* Articulis orbis erat compaginatus.

Compagĭno, as, are, a. 1. conjungo, *unire*, *congiungere*, [illegible]. *Prudent. in Romano*, *v.* 890. Aut fracta nodis farciens compaginat.

Compāgo, ginis, f. 3. *congiunzione*, [illegible], Ger. *fügung*, Gal. *jointure*, Hiſ. *ayuntamiento*, [illegible], conjunctio, & compoſitio, a pango. *Ov.* 1. *Met. v.* 711. Diſparibus calamis compagine ceræ.

Compāgus, i, m. 2. qui communi jure cum alio pago utitur, illique ſocius eſt. In vet. epigraphe legis paganæ apud Mazochium de titulo camp. Amphith. c. 8.

Compalpo, as, a. 1. palpo, contrecto, contingo. *Auguſtin. Serm.* 214. *de Temp.*

Compar, aris, o. 3. *pari*, *uguale*, [illegible], Ger. *gleich*, Gal. *pareil*, Hiſp. *ygual*, ἴσος, conveniens, æqualis, a par. *Liv. l.* 1. *c.* 9. Id demum compar connubium fore. ¶ Compar, ſubſt. conjux. *Plin. l.* 8. *c.* 23. Conjuges ferme vagantur, nec niſi cum compare vita eſt. Adde plures Inſcriptiones tam de mare, quam de fœmina, apud *Reineſ. claſſ.* 20. ¶ De ſocio cujuſvis rei *Plaut. Pſeud.* 4. 3. 9. Primum omnium jam hunc comparem metuo meum. ¶ Eſt & *Compar* rhetoricum ſchema. V. Iſocolon.

Compărābĭlis, le, o. 3. *comparabile*, [illegible], quod comparari poteſt. *Cic.* 1. *de Inv.* Comparabile eſt, quod in rebus diverſis ſimilem aliquam rationem continet.

Compărāte, adverb. *in paragone*, [illegible], alterius comparatione. *Cic. in Top. c.* 22. Cum quæritur, quale quid ſit, aut ſimpliciter quæritur, aut comparate, ſimpliciter, expetenda ne ſit gloria, comparate, præponenda ne ſit divitiis gloria.

Compărātĭo, f. 3. *comparazione*, [illegible], Ger. *vergleichung*, Gal. *comparaiſon*, Hiſ. *cotejamiento*, [illegible], collatio cum uno, vel cum pluribus ſui generis, vel alieni, *a par*. *Cic. in Brut.* Cum ipſum audires ſine Comparatione, non modo contentus eſſes, ſed melius non quæreres. ¶ Item apparatus, a paro, *apparecchio*,

[illegible]. *Cic. pro L. Man.* Omne reliquum tempus non ad oblivionem veteris belli, ſed ad comparationem novi contulit. ¶ Item acquiſitio, *acquiſto*. *Cic. 2. de Fin.* Sit tam facilis, quam vultis, voluptatis comparatio.

Comparatitius, a, um, adject. idem quod comparabilis. *Tertull. adv. Valent. c.* 13. Angelorum comparatitius antiſtatus. *In Cod.* 12. 40. 2. Aurum comparatitium.

Comparative, adverb. comparate, *a paragone*. *Gell. l.* 5. *c.* 21. Compluries cum dicimus, non comparative dicimus.

Comparativus, a, um, o. 1. 2. [illegible], comparabilis, quod æquat, vel quod per comparationem adhibetur. *Cic. de Inv. l.* 2. *c.* 24. Oportebit ipſam illam comparativam judicationem exponere. ¶ Hinc comparativus gradus apud Grammaticos.

Comparator, oris, m. 3. qui comparat, ſeu coemit. Vet. Gloſſ. [illegible], *Leg. 1. Cod. de Præd. Decur.* Oppreſſus potentia comparatoris. Adde *Jul. Paul. recept. ſent. tit.* 17.

Comparatus, a, um, adject. a par, *paragonato*. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *epiſt.* 4. Cum Æſernino Samnite Pacidianus comparatus. ¶ Item paratus, *apparecchiato, preparato*, a paro. *Curt. l.* 5. *c.* 6. *n.* 3. Supellex non ad uſum modo, ſed ad oſtentationem luxus comparata. V. *Comparo*.

Comparatus, us, *apparato, provviſione*. *Vitruv. in præfat. l.* 7. Amplo modulorum comparatu architectari.

Compareo, is, arſi, ere, idem quod parco, parcendo conſervo, *ſparagnare*. *Ter. Phorm.* 1. 1. 10. Quod ille unciatim vix de demenſo ſuo comparſit miſer. ¶ Huc pertinet illud Feſti: *Comparſit* Terentius pro *compeſcuit* poſuit: Ubi *Salmaſ.* legendum putat *pro comperit*.

Compareo, es, ui, n. 2. *comparire*, [Hebrew], Ger. *erſcheinen*, Gall. *comparoitre*, Hiſ. *comparecer*, [illegible], appareo, in conſpectu ſum, adſum. *Cic. pro Cluent. c.* 64. In eos ſervos, qui non comparebant. ¶ Metonymice ſignificat extare. *Liv.* Excellentia ejus generis ornamenta a Marcello confectata, quorum exigua pars comparet. *Plaut. Amphitr.* 2. 1. 83. Et memor ſum, & diligens, ut quæ imperes, compareant, h. e. fiant.

Comparilis, le, adject. idem quod compar, *eguale, ſimile*, *Auſon. Eclog.* 2. *v.* 38. Neſcit comparilis laterum formare figuras.

Comparo, as, avi, atum, a. 1. *paragonare, aſſomigliare*, [Hebrew], Ger. *vergleichen*, Gal. *comparer*, Hiſp. *comparare*, [illegible], eſt adæquare, conferre, a compar. *Cic. pro Dom. c.* 15. Quæſo, Pontifices, & hominem cum homine, & tempus cum tempore, & rem cum re comparate. ¶ Dicimus autem & comparare aliquid ad aliquid, & comparare inter ſe, & comparare alicui. *Cic. Terent. Liv.* Sic comparare ſimilitudines, & comparare pugnantia, dixit idem *Cic. in Orat. c.* 12. & *l.* 1. *Offic. c.* 4. ¶ Eſt etiam arenæ verbum: nam cum inducti eo gladiatores in paria ordinarentur, qui inter ſe pugnarent, non tantum *componi*, ſed & *comparari* dicebantur, ut ex *Quintil. Declamat.* notat *Lipſ. l.* 2. *Saturn. c.* 19. Hinc certatio iniquius comparata, apud *Terent. Adelph.* 2. 2. 3. hoc eſt inter impares inſtituta. Itaque apud *Cic.* conjungere, & comparare ſynonyma ſunt, *in Timæo Platon.* ubi ait. Ita contigit, ut inter ignem, & terram aquam Deus animamque componeret, eaque inter ſe compararet, atque conjungeret. *Plaut.* etiam comparare labella cum labellis, h. e. conjungere, dixit *Asin.* 3. 3. 78. ¶ Eſt etiam comparo, idem quod paro, præparo, *preparare, apparecchiare*, ut comparare convivium, copias, exercitum, argentum, &c. *Plaut. Cic.* & al. ſæpe. ¶ Adhibetur etiam abſolute, ſubaudito caſu accuſ. *Nep.* 8. 2. 2. Tempore ad comparandum dato. ¶ Comparare ſe, *apparecchiarſi*. *Cic. pro Mil.* Dum uxor, ut fit, ſe comparat. ¶ Cum infinito, apud *Ovid.* 2. *Triſt.* Igne quid utilius? ſi quis tamen urere tecta Comparat, &c. ¶ Item componere. *Plaut. Amphitr.* 3. 3. 5. Vultum e vultu alterius comparare. ¶ Item acquirere, ut comparare ſibi laudem ex artibus, *Cic.* 2. *Fam. epiſt.* 4. Comparare auctoritatem ex re bene geſta. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 53. Sic comparare ſibi amicitias, commoda, voluptates, &c. *Cic. Plaut.* &c. ¶ Item emere, *comperare*, ut comparare frumentum, *Liv. l.* 2. *c.* 9. Comparare carius, *Sueton. Calig. c.* 27. ¶ *Comparatum eſt ut*, frequens dicendi formula, h. e. conſtitutum, receptum, in more poſitum eſt: pro quo etiam dicimus, *Ita natura comparatum eſt, Comparati ita ſumus a natura, ut*, &c. Ital. *Tale è la condizione della noſtra natura, così va, così ſuol' eſſere*, *Cic. Ter.* &c. ¶ Comparare pro conſtituere, *regolare, ſtabilire*. *Cic. pro Roſc. Amer.* More majorum comparatum eſt, ut &c. *Id. ad Brutum*: Sed hoc præclare legibus comparatum eſt, ut, &c. ¶ Comparare inter ſe, *accordarſi, ſtabilire, deliberare*. *Liv. lib.* 24. Ut Conſules ſortirentur, compararentque inter ſe uter Cenſoribus creandis comitia haberet. Sic *comparare provincias inter ſe*, apud *eund.* ſæpe, idem eſt ac partiri; quod habet *Cic. epiſt.* 9. *ad Lentulum*.

Compaſco, is, a. 3. *paſcere con gli altri*, Ger. *mitweyden*, Gal. *paitre enſemble*, Hiſp. *apacentar juntamente*, [illegible], ſimul paſco. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 2. Colonus in agro ſurculario ne capras compaſcat. ¶ Compaſcor, paſſivum. *Varr.* 1. *de R. R. c.* 53. Meſſe facta, ſpicilegium venire oportet, aut ſi ſunt ſpicæ raræ, & operæ caræ, compaſci.

Compaſcuus, a, um, o. 1. 2. quod ad compaſcendum attinet, ut Jus compaſcuum, jus compaſcendi. *Scævola l. Teſtatrix, ff. [illegible] ſerv. vind.* ¶ Compaſcuus ager, [illegible], qui vicinis ad communiter paſcendum relictus eſt. *Cic. in Top. c.* 3. *Feſt.*

Compaſſibilis, le, adject. qui compatitur. *Tertull. adverſ. Prax. cap.* 29. Pater ſi compaſſibilis, utique paſſibilis.

Compaſſio, onis, f. 3. [illegible], communis dolor. *Tertull. de Reſurr. Carn. c.* 40. Quod pro compaſſione promittitur.

Compaſticus, a, um, adject. ut compaſticæ deliciæ, h. e. jactantiæ, & inanis gloriæ plenæ, apud *Plaut. Trucul.* 5. 1. 44. ut legit, & exponit *Lambinus*; cui tamen adverſantur Recenſiores Critici.

Compaſtor, oris, m. 3. qui ſimul paſcit, [illegible]. *Hyginus fab.* 187. Alter compaſtor.

Compaſtus, a, um, partic. *paſciuto, o chi s'è paſciuto*. *Plin.* 32. 6. Oſtrea Brunduſina in Averno compaſta ſuum retinent ſuccum.

Compatior, eris, ſus ſum, una patior, [illegible]. *Tertull. adverſ. Prax. c.* 29. Nec compaſſus eſt pater filio. *Et mox*: Quid eſt compati, quam cum alio pati?

Compatronus, i, m. 2. ſimul patronus. *Ulpian. l.* 1. *ff. ſi quid in fraud. patr.* Adverſus compatronum Faviana non competit.

Compaveſco, is, ere, idem quod expaveſco, *aver paura, venir pallido*, [illegible]. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 6. Hoc ubi illa audivit, animo compaveſcit.

Compavitus, a, um, adject. pavitus, tuſus, *battuto, percoſſo*. *Apul. l.* 7. *A. A.* Miſera illa compavita, atque dirupta.

Compecco, as, ſimul pecco. *Cal. Aurelian. Tard.* 3. 1. *ad fin.*

Compeciſcor, ſive Compaciſcor, eris, ectus ſum, pactum ſimul facio, *far patto inſieme*. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 129. Si ſumus compecti, ſive conſilium unquam iniimus. V. *Taubm.* & *Pareum in Lex. Crit.*

Compedio, is, ivi, itum, ire, eſt compedibus vincire, vel impedire. *Var. apud Non. in Compedes, c.* 1. *n.* 113. Domo exeo, intro, & pedes corrigiis compedio.

Compeditus, a, um, compedibus vinctus. *legato con ceppi*. *Plaut. Captiv.* 5. 1. 24. In lapicidinas compeditum condidi. *Cato de R. R. c.* 56. Servi compediti.

Compellatio, onis, f. 3. reprehenſio, accuſatio, *riprenſione, accuſa*. [illegible]. *Cic. Fam.* 12. *epiſt.* 25. Crebras compellationes meas non tulit. *Gell. l.* 1. *c.* 5. Maledictis, compellationibuſque probroſis jactatus eſt.

Compello, is, compuli, ſum, a. 3. *unire*, [Hebrew], Ger. *auffſtoſſen*, Gal. *pouſſer*, Hiſp. *empuxar*, [illegible], proprie ſignificat, inquit *Servius*, diverſa vel diverſorum generum animalia eodem cogere. *Virg. Ecl.* 7. Compulerantque greges Corydon, & Thyrſis in unum. ¶ Sed tamen dicitur etiam de hominibus. *Cic.* 1. *de Inv.* Diſperſos homines in agris, & in tectis ſylveſtribus abditos ratione quadam compulit in unum locum, & congregavit. ¶ Eſt etiam impellere, adigere, *ſpingere*. *Plin. l.* 36. *c.* 5. Creditur aliquibus ad laqueum eos compuliſſe. ¶ Et tranſlate redigere, *ridurre*. *Cic.* 4. *Acad.* Cum ſit campus, in quo poſſit exultare oratio, cur eam in tantas anguſtias, & in Stoicorum dumeta compellimus? ¶ *Celſ. l.* 8. *c.* 1. Compellere oſſa in ſuam ſedem, *rimetter' a ſuo luogo*.

Compello, as, avi, atum, a. 1. *favellare*, [Hebrew], Ger. *anſprechen*, Gal. *appeller*, Hiſp. *llamar*, [illegible], alloquor, ab antiquo *pello, as*, loquor. *Plaut. Pœn.* 3. 3. 72. Blande aliquem compellare. *Auct. ad Heren. l.* 1. *c.* 14. Compellare nominatim. ¶ Aliquando idem eſt atque accuſare, objurgare. *Nepos in Timol. c.* 1. *n.* 5. Quin eum fratricidam, impiumque deteſtans compellaret. *Sueton. in Cæſ. c.* 17. Quod compellari apud ſe majorem poteſtatem paſſus eſſet, h. e. vocari in judicium. Sic *Cæl. ad Cic. l.* 8. *epiſt.* 12. Compellare lege.

Compellucidus, a, um, adject. pellucidus, *traſparente*. *Plaut. Per.* 1. 3. 16. Nihil eſt e nigro compellucidum. Ita referunt Lexicographi plerique. At *Taubmanni* lectio ſic habet. *Nihil eſt macrum illud epicrocum pellucidum*.

Compendiarius, a, um, o. 1. 2. *breve, ſuccinto*, [Hebrew], Ger. *das kurtz iſt*, Gal. *abbregè*, Hiſp. *compendioſo*, [illegible], brevis, & veluti ad certam metam per compendium ducens. *Cic.* 2. *Off.* Hanc viam ad gloriam proximam, & quaſi compendiariam dicebat eſſe. ¶ Abſolute *compendiariam*, pro compendiaria via, ſeu ratione, *Senec. epiſt.* 27. Hanc compendiariam excogitavit. Et *epiſt.* 119. Ad maximas te divitias compendiaria ducam. *Id. Senec. epiſt.* 73. Te in cælum compendiario voco, ſcil. itinere.

Compendiatus, a, um, adject. in compendium redactus, *riſtretto, ridotto in compendio*. *Tertull. adv. Marc. c.* 9. Facturus ſermonem compendiatum.

Compendifacio, is, ere, *guadagnare reſtringendo*, [illegible], ad compendium duco, lucror parſimonia. *Plaut. Perſ.* 4. 3. 2. Ego hodie compendifeci duos panes. *Id. Moſtel.* 1. 1. 57. Orationis operam compendifacito. ¶ Et diviſum in duas voces eodem fere ſenſu. *Id. Bacch.* 2. 2. 6. Compendi multa verba faciam tibi. Et paſſiv. apud *eund. Asin.* 2. 2. 41. Verbis velitationem fieri compendi volo. Ubi alii leg. *Verbivelitationem*.

Compendioſus, a, um, o. 1. 2. *breve*. *Prudent. in Laurent. v.* 335. Mortis citæ compendioſus exitus. ¶ Item utilis. *Colum. l.* 1. *c.* 4. Quod per partes nonnunquam damnoſum eſt, in ſumma fit compendioſum.

Compendium, ne. 2. *parſimonia, guadagno*, [illegible], eſt id, quod parſimonia quadam ſervamus, ſicut e contrario diſpendium, quod vel incuria, vel immoderatione profundimus. *Cic.* 5. *Ver. c.* 46. In quæſtu ſuo, compendioque verſati. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Magno ligni compendio percoquunt. ¶ Hinc facere compendii, eo modo, quo facere lucri, *guadagnare colla parſimonia*. V. Compendifacio. ¶ Significat etiam brevitatem, epitomen, *compendio, riſtretto*. [illegible]. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Brevia docendi monſtrare compendia. Sic compendium viæ, *la ſtrada più corta*. *Plin. l.* 5. *c.* 5. Compendium viæ quatridui deprehenſum eſt. Et abſolute compendium pro eodem. *Florus l.* 3. *c.* 3. Marius, mira ſtatim velocitate occupatis compendiis, prævenit hoſtem. ¶ Dicimus autem facere compendium alicui rei. *Plaut. Capt.* 5. 2. 12. Et facere compendium alicujus rei, *Id. Rud.* 1. 2. 90.

Compenſatio, f. 3. *ricompenſa*, [Hebrew], Ger. *vergeltung*, Gal. *recompenſe*, Hiſ. *compenſacion*, [illegible], eſt actus ille, quo addendo aliquid æquales redduntur lances: & tranſlate definitur a *Modeſt. l.* 1. *ff. de compenſ. debiti, & crediti inter ſe contributio*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Hac uſurum compenſatione ſapientem, ut voluptatem fugiat.

Compenſatus, a, um, *ricompenſato*, repenſus, [illegible]. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 4. Labores magna compenſati gloria mitigantur. *Id. Ver.* 5. *c.* 13. Damna compenſata.

Compenſo, as, avi, atum, a. 1. *ricompenſare, rimunerare*, [Hebrew], Ger. *vergelten*, Gal. *compenſer*, Hiſp. *compenſar*, [illegible], eſt ſimul pondero, a *cum* & *pendo*, & tranſlate ſumitur pro rependere, remunerari. *Cic. Ver.* 7. *c.* 13. Diſſolvere, & compenſare damna. Et *de Senect. c.* 11. Vitia ſenectutis diligentia compenſanda ſunt. ¶ Et cum præpoſit. *Id.* 2. *Fin. c.* 30. Compenſabatur cum ſummis doloribus lætitia.

Comperegrinus, i, m. qui ſimul cum alio peregrinatur. *Sidon. in carm. epiſt.* 17. *l.* 7. Abraham jam te comperegrinus habet.

Comperendinatio, f. 3. *proroga di tre, o più giorni nelle cauſe forenſi*, [illegible], eſt judicii dilatio in alium diem, quam judices reo, vel accuſatori petenti concedunt. *Gell. l.* 14. *c.* 2. definit: Comperendinatio erat, quando reus in tertium diem rejiciebatur. Sed re vera accipitur pro quantumvis longa judiciali dilatione. ¶ In cauſis civilibus ab *Aſconio Pediano* deſcribitur 3. *Ver.* mutua denuntiatio in perendinum, ſive tertium diem, ne alter litigatorum imparatus tergiverſari poſſit. *Plin. l.* 6. *epiſt.* 2. Leges tot horas, tot dies, tot comperendinationes largiuntur. V. *Ampliatio*.

Comperendinatus, us, m. 4. idem quod comperendinatio. *Cic.* 1. *Ver. c.* 9. Adimo comperendinatum, quod habet lex moleſtiſſimum, bis ut cauſa dicatur.

Comperendinatus, a, um, adject. dilatus in tertium diem, vel amplius. *prorogato*. *Cic. Ver.* 1. *c.* 7. Nemo iſtum comperendinatum, ſed condemnatum judicaret.

Comperendino, as, a. 1. *differire*, [Hebrew], Ger. *verweylen von tag zu tag*, Gal. *differer de jour, en jour*, Hiſp. *diferir de dia en dia*, [illegible], eſt in perendinum diem, ſive diem alium differre. *Cic.* 1. *Ver.* Tua ratio eſt, ut ſecundum binos ludos mihi reſpondere incipias, mea, ut ante primos ludos comperendinem. ¶ Comperendinari reus dicebatur, cum judices reo, vel accuſatore petente concedebant, ut judicium in alium diem differretur. *Cic. Ver.* 3. & 6.

Comperendinus, a, um, adject. ut comperendini dies, apud *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 16. quibus ſcil. vadimonium licet dicere, & in jus vocare.

Compereo, ſimul pereo, *Diomed. Gram. l.* 1. Sed caret exemplis idoneis.

Comperio, is, comperi, ertum, a. 4. *trovare*, [Hebrew], Ger. *für gewiſſ halten*, Gal. *ſavoir avec certitude*, Hiſp. *ſaber de cierto*, [illegible], invenio, deprehendo, a *pario*, quia quod comperitur, quaſi in lucem editur. *Cic. Attic.* Scripſit, ſe id certis auctoribus comperiſſe. ¶ Comperior depon. *Sal. in Jug. c.* 45. Sed ego comperior, Bocchum, magis Punica fide, quam ob ea, quæ prædicabat, Numidiam ſpe pacis detinuiſſe. Adde *c.* 108.

Compernes, m. 3. homines pernis, & genibus plus juſto conjunctis, iidem ac valgi, ſeu vatii, quibus crura introrſum incurvantur. *Lucil. apud Non. c.* 1. *n.* 103. Compernem, aut varam fuiſſe Amphitryonis conjugem Alcmenam. *Plaut. Mil.* 3. 1. 128. Aut valgum, aut compernem. ¶ *Nonius loc. cit.* compernes dici ait homines longis pedibus.

Comperte, adverb. certe, explorate, *certamente*. *Gell. l.* 1. *c.* 22. Exquiſite, & comperte Julius Paulus dicebat. *Id. l.* 1. 11. Qui hoc compertius memoriæ tradiderunt.

Compertus, a, um, o. 1. 2. *trovato*, [illegible], deprehenſus. *Suet. in Tiber.* Uxorem in ſtupro generi compertam dimitteret. *Liv. l.* 22. Duæ Veſtales eo anno ſtupri compertæ ſunt, *trovate ree*. Sic compertus flagitii, apud *Tacit. Annal. l.* 1. *c.* 3. ¶ Comperta oculis perferre, *Liv. l.* 29. *coſe vedute cogli occhi proprj*. ¶ Compertum habere de aliqua re, *eſſer certo, ſicuro di qualche coſa*. *Cic. pro Cluent. c.* 45. ¶ Comperto, ablat. abſolute poſitum. *Tacit. Annal. l.* 1. *c.* 66. Cæcinna, comperto, eſſe formidinem, h. e. cum compériſſet. *Liv. l.* 33. *c.* 5. Nondum comperto, quam in regionem veniſſet.

Compes, edis, f. 3. *ceppo*, [Hebrew], Ger. *fuſſband*, Gal. *fers aux pieds*, Hiſp. *grillos*, [illegible], vinculi genus, quo captorum pedes conſtringuntur, a *cum*, & *pes*, quia pedes ligat. *Juven. Sat.* 11. *v.* 80. Squallidus in magna faſtidit compede foſſor. *Cic. Attic. l.* 8. Age jam has compedes, faſces, inquam, hos laureatos efferre ex Italia quam moleſtum eſt! ¶ Erant etiam compedes inter mulierum ornamenta. *Plin. l.* 33. *c.* 12. Argentum ſuccedit aliquando & auro, luxu fœminarum plebis compedes ſibi ex eo facientium, quas induere aureas mos tritior vetat. ¶ In ſingulari numero præter ſextum caſum exempla hujus nominis vix reperies. ¶ Compedes parati, maſcul. gen. dixit *Lactant. de mort. perſecut. c.* 21. *n.* 3.

Compeſco, is, ſcui, ſine ſup. a. 3. *raffrenare, contenere*, Ger. *hinderhalten*, Gal. *retenir*, Hiſp. *refrenar*, [illegible], proprie eſt iiſdem paſcuis continere, cujus contrarium eſt diſpeſco, h. e. gregem in diverſa paſcua diduco. *Feſtus*. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 2. *v.* 62. Hunc frænis, hunc tu compeſce catena. *Juven. Sat.* 1. *v.* 160. Digito compeſce labellum. ¶ Apud *Plaut. Bacchid.* 3. 3. 59. Compeſcere pro parcere ponitur: Cave, inquit, malum, & compeſce in illum dicere injuſte. Sic *Apul. l.* 9. *Metſ.* Nec fugientibus ſaltem compeſcunt, ſed eo magis irritatiores ſequuntur. V. *Voſſ. Etymol.* verbo *Paſco*.

Competens, entis, adject. conveniens, *convenevole, competente*, ut Judex competens,

petens, cui ſcil. competit judicare de aliqua re, ſeu qui habet legitimam auctoritatem judicandi. Ulp. Leg. cum quædam puella D. de juriſdict. omn. judic. Sic Tribunal competens, Id. l. ſed & hæ, ff. de procurat. ¶ Comparat. competentior. Auct. Paneg. ad Maxim. & Conſtant. c. 7. Quid competentius, quid providentia tua dignius facere potuiſti?

Competenter, mediocremente, competentemente, [illegible], Ger. ſüglich, Gal. mediocrement, Hiſp. convenientemente, [illegible], mediocriter, vel convenienter. Prudent. Rom. v. 118. Perſona quæque competenter pingitur. Hieron. adv. Helvid. c. 2. Alio in loco competentius diſſeremus. Apul. Apol. p. 316. Competentiſſime videor uſus Platone.

Competentia, f. 1. convenienza, ſimmetria, [illegible], convenientia. Gel. l. 1. c. 1. Secundum debitam membrorum omnium competentiam modificatus eſt.

Competitio, onis, f. 3. competenza, concorſo, actio aliquid ſimul petendi. Sidon. l. 2. epiſt. 9. Inter aleatoriarum vocum competitiones.

Competitor, m. 3. concorrente, competitore, [illegible], qui in Magiſtratibus, & aliis honoribus petendis cum alio concurrit. Cic. Att. lib. 1. Hoc tempore Catilinam competitorem noſtrum defendere cogitamus. Adde 1. Offic. c. 12.

Competitrix, icis, f. 3. quæ ſimul petit. Cic. pro Mur. c. 19. Nos quoque habuimus ſcenam competitricem.

Competo, is, ivi, tii, itum, a. 3. dimandar inſieme, concorrere, Ger. begeren, Gal. etre competans, Hiſp. competer, [illegible], ſimul peto. Plin. de Viris illuſtr. c. 59. Unam duobus ſpecioſam competentibus pater puellæ conditionem tulit. ¶ Interdum neutrum eſt, & ſignificat, ut ait Nonius, conſtanter valere, compotem eſſe, Fragment. Saluſt. ex l. 1. hiſtor. Quaſi formidine attonitus, neque animo, neque auribus, aut lingua competere. Sic Tac. 3. hiſt. c. 73. Dux ſegnis, & veluti captus animi, non lingua, non auribus competebat. ¶ Significat etiam quadrare, convenire. Quintil. l. 3. c. 4. In eum competit actio. Colum. l. 4. c. 10. Si cuncta competunt voto. Competere cum aliquo, habet Tac. 2. hiſt. c. 50. eodem ſenſu. ¶ Colum. l. 2. c. 2. Foſſæ aliquæ ſunt patentes, quædam etiam obcæcantur, ita ut in patentes ora biantia cæcarum competant, vadano a finire. ¶ Pro accidere, contingere, poſuit Senec. ep. 75. Non quærit æger medicum eloquentem, ſed ſanantem, ſed ſi ita competit, ut idem ille, qui ſanare poteſt, compte de his, quæ facienda ſunt, diſſerat, bene conſulet.

Compilatio, f. 3. furto, rubamento, Ger. beraubung, Gal. pillement, pillage, Hiſp. robo, [illegible], furtum. Cic. Cal. l. 2. Fam. ep. 8. Ut vadimonia dilata, & Chreſti compilationem mitteres.

Compilatus, a, um, furto ablatus, rubato. Leg. 33. ff. de negot. geſt. Hæres viri defuncti uxorem compilatæ hæreditatis poſtulare non debet.

Compilo, as, avi, atum, a. 1. pigliare da ogni parte, rubare, [illegible], Ger. ſtellen, Gal. piller, Hiſ. robar, [illegible], ſignificat cogere, in unum condere, undique ſurripere, ut exponit Feſt. Horat. l. 1. Sat. 1. v. 120. Ne me Criſpini ſcrinia lippi Compilaſſe putes. Apul. Apol. Compilare domum alicujus.

Compingo, gis, pegi, pactum, a. 3. cacciare, ſpingere, [illegible], Ger. zuſamen trucken, Gal. pouſſer, Hiſp. empuxar, [illegible], detrudo, compello, a con, & pango. Cic. 1. de Orat. c. 11. Tanquam in aliquod piſtrinum detrudi, & compingi videbam. ¶ Item compono, conjungo, unire, [illegible]. Colum. l. 6. c. 19. Roboreis axibus compingitur ſolum. Lactant. l. 7. c. 7. Ut ſummam illam, quæ continet univerſa, compingerent, & implerent.

Compitalia, orum, n. 2. vel ium, n. 3. [illegible], feſta, quæ in compitis peragebantur die 2. Januar. in honorem Deorum Larium, ſeu Larium Compitalium, vel ut Charitius, ait, eorum, qui peregre mortui eſſent. Cato de R. R. c. 5. Rem divinam, niſi Compitalibus, in compito, aut foco ne facias.

Compitalis, & le, o. 3. quod ad Compita ſpectat, ut Compitales Lares, qui Compitis præſunt. Sueton. in Aug. c. 31. Compitales Lares ornare bis anno inſtituit, vernis floribus, & æſtivis.

Compitalitia, orum, n. 2. feriæ Compitalitiæ. Cic. in Piſon. c. 4. Cum in Calendas Jan. Compitalitiorum dies incidiſſent.

Compitalitius, a, um, o. 1. 2. quod eſt Compitalium. Cic. Att. l. 2. Hoc ambulationibus Compitalitiis reſervemus. ¶ Dies Compitalitius, quo Compitalia celebrabantur. Cic. Att. l. 7. c. 7. Quoniam IV. Non. Jan. Compitalitius dies eſt.

Compitum, n. 2. [illegible], locus, ubi duæ, vel tres, vel quatuor, vel plures viæ concurrunt, tum in urbibus, tum in pagis, a competo, concurro, vel a compoto, quod ibi ſacrificia ferent. Cic. de Leg. Agr. In triviis, aut in compitis auctionentur. ¶ Antiquis in uſu erat & compitus, ti. Var. apud Non. c. 3. n. 38. Ubi Compitus erat aliquis.

Complaceo, es, cui, & complacitus ſum, n. 2. piacere ſommamente, [illegible], Ger. gar vool gefallen, Gal. complaire, Hiſp. complazer, [illegible], valde placeo. Plaut. in Rud. 1. 3. 3. Hoc Deo complacitum eſt, Id. ibid. 3. 4. 22. Illæ autem Veneri complacuerunt. Ter. And. 4. 1. 21. Poſtquam me amare dixi, complacita eſt tibi. Gell. l. 17. c. 9. Quænam vero, pro qua ſcriberetur, ante iis complacebat.

Complaco, idem ac placo, placare. Tiro apud Gell. l. 7. c. 3. Conciliare ſibi, & complacare judices debent.

Complanator, oris, m. 3. appianatore, qui complanat. Apul. Apol. p. 277. Pulviculus complanator tumidulæ gingivulæ.

Complano, as, a. 1. ſpianare, [illegible], Ger. eben, Gal. applanir, Hiſp. allanar, [illegible], planum reddo. Cic. pro Domo, c. 38. Sp. Mælii Regnum appetentis domus eſt complanata, ideſt ſolo æquata.

Complatonicus, i, m. qui ſimul cum aliis Platonem ſequitur. Sidon. in epiſt. præfixa carmini 14.

Complaudo, dis, n. 3. eſt plauſu certatim comprobare. applaudere. Cic. de Amic. Stantes complaudebant in re ficta. Alii leg. plaudebant.

Complector, eris, complexus ſum, com. 3. capio, contineo, circumſcribo, complexu teneo, comprehendo, abbracciare, comprendere, [illegible], Ger. umbfachen, Gal. embraſſer, Hiſp. abracar, [illegible], Cic. de Univ. Quod omnes animantes eos, qui ratione intelliguntur, complectitur. ¶ Specialim eſt brachiis includere, & ſibi nectere. Ter. And. 1. 1. 106. Mediam mulierem complectitur. ¶ Tranſlate eſt amare, favere, defendere. Cic. ad Q. Fr. Quare, ut inſtituiſti, complectere adoleſcentem. Id. in Brut. Quos æque, atque te, ſumma benevolentia ſum complexus. ¶ Complecti animo, mente, cogitatione, &c. eſt cogitare, conſiderare, penſare. Cic. de Sen. Cum complector animo, quatuor cauſas reperio, &c. ¶ Eſt etiam tractare, deſcribere. Cic. 1. Tuſcul. At contra Oratorem celeriter complexi ſumus. ¶ Complecti in auro effigiem alicujus, far el ritratto di qualcuno in oro. Ovid. 1. Triſt. eleg. 6. v. 7. ¶ Ampliſſimos viros ad ſuum ſcelus complecti, impegnare nelle ſue ſcelleragini. Cic. in Piſon. ¶ Legitur etiam paſſiva ſignif. Cic. pro Roſc. Amer. c. 13. Uno maleficio ſcelera omnia complexa eſſe videntur. ¶ Item active Complecto, is, Pompon. apud Non. c. 7. n. 37. Quin ergo, quando convenit, complectite. Sed exemplum hoc, & alia præterea, quæ afferri ſolent, dubiæ fidei ſunt.

Complementum, n. 2. compimento, [illegible], Ger. erfüllung, Gal. accompliſſement, Hiſp. cumplimiento, [illegible], completio, ſupplementum. Cic. in Brut. c. 69. Inania quædam verba, quaſi complementa numerorum.

Compleo, es, evi, etum, a. 2. empire pienamente, compire, finire, [illegible], Ger. erfülen, Gal. remplir, Hiſp. henchir, [illegible], ad ſummum, ſive undique impleo, ex con, & antiquo pleo. ¶ Fere eſt quinti ordinis. Cic. pro Cluent. Gradus theatri hominibus ſeditioſis accuſator compleraṭ. ¶ Uſurpatur etiam in ſecundo. Plaut. Men. 5. 5. 3. Paraſitus me complevit flagitii, & formidinis. ¶ Tranſlate eſt perficere, abſolvere, finire. Cic. de fin. Illi corporis commodis compleri beatam vitam putant. Id. de Sen. c. 5. Leontinus Gorgias centum & ſeptem complevit annos. ¶ Item adimplere, adempire, ut complere promiſſum, Cic. 5. Verr.

Completor, oris, m. 3. qui adimplet. Juvenc. in Matt. c. 12. Legum completor JESUS.

Completus, a, um, o. 1. 2. fornito, compito, [illegible], abſolutus, plenus. Cic. in Orat. Aures perfecto, completoque ambitu gaudent. Id. de Divin. l. 2. c. 58. Animarum conſentientium multitudine completur mundus.

Complex, icis, o. 3. [illegible], particeps ſceleris, complice. Sidon. l. 8. epiſt. 11. ad Lupum. Cæteriſque complicibus oppreſſis. Adde Prudent. in Hamartig. v. 616.

Complexim, adverb. abbracciando, complectendo. Plaut. Pœn. 3. 3. 84. Complexim contrectare mulierem.

Complexio, f. 3. abbracciamento, συμπλοκή, comprehenſio. Cic. in Orat. Nec acervatim multa frequentans una complexione devinciet. ¶ Item dilemma. Cic. 1. de Invent. Complexio eſt, in qua utrum conceſſeris, reprehenditur, ad hunc modum: Si improbus eſt, cur uteris? ſin probus, cur accuſas? ¶ Item concluſio ſyllogiſmi. Cic. de Invent. 1. Complexio eſt, per quam id, quod conficitur ex omni argumentatione, breviter exponitur. ¶ Complexio verborum periodus eſt. Cic. in Orat. Longiſſima eſt complexio verborum, quæ volvi uno ſpiritu poteſt. ¶ Item Figura Rhetorica, qua idem verbum in principio, & in fine repetitur; ita dicta, quia Repetitionem, & Converſionem complectitur. Auct. ad Heren. l. 4. c. 14.

Complexivus, a, um, adject. copulativus, ut complexiva conjunctio, apud Diomed. Grammat. l. 1.

Complexo, as, are, idem quod complector. Corippus l. 1. verſ. 114. Portum, quem geminæ complexant brachia ripæ. ¶ Hinc complexatus, a, um, abbracciato, paſſiv. particip. apud Apul. 10. Metam.

Complexus, a, um, o. 1. 2. [illegible], partic. a complector. Cicer. in Som. Complexus me ſenex collacrymavit. Virg. Æneid. 6. verſ. 7. 8. 6. Centum complexa nepotes. ¶ Et paſſiva ſignif. abbracciato. Cic. pro Roſc. Amer. c. 14. quæ uno maleficio ſcelera omnia complexa eſſe videantur.

Complexus, us, ui, m. 4. complexio, abbracciamento, συμπλοκή. Cic. pro Font. c. 17. Avelli, & abſtrahi de matris complexu. Id. Philip. 2. c. 25. In complexum alicujus venire.

Complicatus, & Complicitus, a, um, adject. connexus, adnexus, inviluppato, unito. Metaphorice Cic. 3. Offic. c. 19. Animi ſui complicatam notionem evolvere. Apul. l. 9. Metam. ad fin. Complicitis pedibus.

Complico, as, cui, a. 1. piegare inſieme, [illegible], Ger. zuſammen wickleu, Gal. plier enſemble, Hiſ. plegar juntamente, [illegible], ſimul plico. Cic. Q. Fr. l. 3. epiſt. 5. Cum complicarem hanc epiſtolam. Senec. epiſt. 9. Diogenes complicuit ſe in dolio, & in eo cubitavit.

Complodo, is, ſi, ſum, m. 3. [illegible], eſt concutere, invicem collidere. Quintil. l. 11. c. 3. Complodere manus ſcenicum eſt.

Comploratio, f. 3. lamento, [illegible], lamentatio. Liv. l. 26. Comploratio eorum, flebileſque voces.

Comploratus, tus, m. 4. pianto, lamento. Liv. l. 25. Comploratu juſto proſequi mortuos.

Comploratus, a, um, adject. nom. ex particip. pianto, compianto. Liv. l. 5. c. 39. Comploratis omnibus vivis mortuiſque.

Comploro, as, a. 1. piangere inſieme, [illegible], Ger. beweinen, Gal. pleurer enſemble, Hiſp. llorar juntamente, [illegible], ſimul ploro. Cic. pro Domo cap. 37. Nondum morte comploratà, arbitria petentes funeris.

Comploſus, a, um, battuto inſieme. Senec. l. 1. de Ira, c. 1. Comploſæ ſæpius manus, & pulſata humus pedibus.

Compluo, is, idem quod pluo. Varr. l. 4. de L. L. c. 33. Deorſum, quo impluebat, impluvium dictum: & ſurſum, qua compluebat, compluvium. ¶ Compluo eſt aqua pluvia conſpergi. Auguſtin. l. 1. de Geneſi, cont. Manich. c. 23. Firmamentum erat inter aquas inferiores, in quibus Noe natabat, & ſuperiores, quibus compluebatur.

Complures, complura, & compluria, o. 3. molti, [illegible], Ger. viel mit einander, Gal. pluſieurs, Hiſp. muchos, [illegible], ſine num. ſing. idem quod multi, ab antiquo compluri, & re, gradus poſitivi, ut docet Gell. l. 5. c. 21. non comparativi. Cic. de Orat. l. 2. c. 26. Ambiguorum complura genera ſunt. Id. Fam. l. 2. ep. 8. Dies complures. Ter. Phorm. 4. 3. 6. Nova hic compluria.

Compluries, & compluriens, adverb. più, e più volte, [illegible], Ger. offter mahl, Gal. pluſieurs fois, Hiſp. muchas vezes, [illegible], ſæpe a complures. Plaut. Perſ. 4. 3. 65. Metuo hercle vere, ſenſi ego jam compluries.

Complurimus, a, um, adject. idem quod plurimus. Gell. l. 11. c. 1. ex Var. Bucera complurima.

Complufcule, adverb. alquante volte, o il più delle volte. Gell. l. 17. c. 2. Veteres compluſcule ita dixerunt.

Compluſculi, m. 2. dimin. a complures. Ter. Hec. 1. 2. 103. Dies compluſculos bene conveniebat ſane inter eas.

Complutenſis, e, adject. ad Complutum pertinens. Et Complutenſes populi Compluti incolæ. Plin. l. 3. c. 3.

Complutor, oris, m. qui compluit. Auguſtin. ſerm. 8. de diverſ. c. 3. Seminatori, & complutori veſtro multiplicatam reddetis ubertatem.

Complutum, i, n. 2. oppid & Acad. in Hiſp. Tarra. Alcalà de Henares.

Complutus, a, um, bagnato dalla pioggia. Solin. c. 10. de Thracia: Nautæ compluti ſæpe ex illo caſu imbre ſaxatili.

Compluviatus, o. 1. 2. ad compluvii modum factus. Plin. lib. 17. c. 21. Vinea compluviata copioſior vino eſt, dicta a cavis ædium compluviis.

Compluvium, ii, n. 2. grondaja, Gal. gouttiere, locus eſt in ſuprema ædium parte, a quo pluvia aqua e multis tectis collecta defluit. Quomodo differat ab Impluvio explicat Var. l. 4. de L. L. pag. 39. his verbis: In Cavædio ſi locus nullus relictus erat, ſub divo qui eſſet, dicebatur teſtudo: ſi relictum erat in medio, ut lucem caperet, deorſum, quo impluebat, Impluvium dictum, & ſurſum, qua compluebat, Compluvium, utrumque a pluvia. ¶ Putant aliqui, ſed non ſatis confirmant, Compluvium pro Impluvio dici, ex loco illo Sueton. in Aug. c. 92. Enatam inter juncturas lapidum ante domum ſuam palmam, in compluvium Deorum Penatium tranſtulit. ¶ De compluviis vinearum meminit Colum. l. 4. c. 24.

Compluvius, a, um, o. 1. 2. quod ex pluvia aqua colligitur. Var. 1. de re ruſt. c. 13. Una, ut interius compluvium habeat lacum.

Compondero, as, are, idem quod pondero, vel ſimul pondero. Apul. in Triſmegiſt. p. 89. Pari lance componderans.

Compono, is, a. 3. comporre, mettere inſieme, [illegible], Ger. zuſammen ſetzen, Gal. compoſer, Hiſp. componer, [illegible], ſimul pono, conjungo, apte pono. Virg. 1. Æn. Aulæis jam ſe regina ſuperbi, Aurea compoſuit ſponda. Gell. l. 5. c. 3. Componere ligna: h. e. in faſciculos colligere. Sic componere capillos, crines, Virg. Cic. & al. ¶ Cæterum tranſlate multas habet ſignificationes. Nam primo ſignificat conſtituere, moderari, regolare. Senec. epiſt. 89. Philoſophia componit animum. Cic. 3. de Leg. Componere, & conſtituere Rempublicam. ¶ Deinde componere controverſias, lites, bella, eſt ſedare, aggiuſtare, accordare. Cæſ. l. 3. B. C. c. 109. Virg. Ecl. 3. v. 108. Sic cum bona gratia aliquid inter aliquos componere, apud Ter. Phorm. 4. 3. 16. Et Componere curas, apud Virg. 4. Æneid. ¶ Præterea idem eſt ac facere, ſeu ſcribere. Ovid. 5. Triſt. el. 13. Nec noſtra teneri a componendo carmine muſa poteſt. Sic componere hiſtorias, poema, commentarium, librum, &c. Cic. Att. l. 2. ep. 14. & al. Componere fallacias, inſidias, h. e. meditari. Plaut. Amph. 4. Tibul. lib. 1. el. 6. ¶ Item diſponere, diſponere, ordinare. Cic. ad Att. l. 15. Ego itinera ſic compoſueram, ut Non. Quinctil. Puteolis eſſem. Componere acies per cuneos, Tacit. de German. ¶ Item comparare, paragonare. Virg. Ecl. 1. v. 21. Sic parvis componere magna ſolebam. Salluſt. Jug. c. 48. Dicta cum factis componere. Sic componere indicem, ſive delatorem, & reum, confrontare. Tacit. 15. Annal. c. 51. ¶ Item ædificare, parare. Virg. 3. Æn. v. 383. Quam tuta poſſis urbem componere terra. ¶ Id. Æn. 8. v. 317. Componere opes. ¶ Componere pro redimere, affert Non. c. 4. n. 62. & Salluſt. l. 1. hiſtor. Lenones & vinarii pretio compoſiti. ¶ Componi etiam gladiatores dicuntur, cum ordinantur in paria, quæ inter ſe pugnent. Auſon. in Technopægn. Quis Myrmilloni componitur? æquima-

quilmanus Thrax. Al. leg. *contenditur*. Eodem fere ſenſu *Lucan. l.* 3. *v.* 195. Cum ventis, pelagiſque furentibus undis Compoſuit mortale genus: h. e. commiſit. V. *Componere*. ¶ Denique componere idem eſt ac ſepelire, ſeu cineres colligere, & oſſa urnis condere. *Tacit. l.* 1. *hiſtor. c.* 47. Piſonem Verania uxor, & frater Scribonianus, T. Vinium Criſpina filia compoſuere. ¶ Hinc componere diem, dixit *Virg.* 1. *Æn.* quod *Horat. l.* 4. *od.* 5. Condere diem: h. e. ſepelire.

Comportatio, onis, fem. 3. *condotta*. *Vitruv. l.* 1. *c.* 5. Cum per portus marinæ ſubvectiones habuerint ad mœnia comportationes expeditas.

Comportatus, a, um, nom. ex particip. advectus, *portato*, *condotto*. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 24. Rebus exquiſitis undique, & comportatis.

Comportionalis, le, adject. *Aggen. Urb. p.* 51. *edit. Goeſ.* Terminos, qui intra poſſeſſionum fines inveniuntur, comportionales appellavit antiquitas. *Anonym. pag. ibid.* 254. Comportionalium ſigna.

Comporto, as, a. 1. *συμφέρω*, idem, ac porto, vel ſimul porto, vel porto in unum locum, *portare*, *condurre*. *Cic. in Piſon.* Arma in templum Caſtoris luce, & palam comportarentur. *Id. Att. l.* 5. *epiſt.* 18. Frumentum ex agris in loca tuta comportatur.

Compos, otis, o. 3. *colui che ha ottenuto qualche coſa*, זכה, Ger. *mæchtig*, Gal. *jouiſſant*, *participant*, Hiſp. *el que alcança*, *ἐγκρατής*, qui potens eſt in aliqua re, qui rei alicujus particeps eſt, qui habet, vel aſſecutus eſt aliquid, a *potis*, cum gen. vel abl. *Cicer. pro Sext.* Qui me hujus urbis compotem fecerunt. *Liv. l.* 3. Præda ingenti compotem exercitum reducit. *Plaut. Amph.* 2. 2. 13. Compos laudis. ¶ Compos animi, vel mentis eſt, qui animum ſuum habet in poteſtate, ideſt, qui furore, vel amentia non agitatur. *Cic.* 2. *Phil.* Tu mentis es compos? tu non conſtringendus? ¶ Etiam ſine caſu. *Liv. l.* 4. *c.* 40. Vix præ gaudio compotes. ¶ Voti compos eſt, qui deſiderium ſuum aſſecutus eſt. *Cic.* Nam ut victores dicimus voti compotes, qui, quicquid volunt, faciunt. ¶ Compos etiam de rebus malis dicitur. *Plaut. Epid.* 4. 1. 32. Cedo manum mihi, accipe ærumnarum, & miſeriarum compotem.

Compoſite, *acconciatamente*, *ἀκριβῶς*, apte. *Cic.* 1. *de Orat.* Sin Oratoris nihil vis eſſe, niſi compoſite, ornate, copioſe eloqui. *Gel. l.* 1. *c.* 5. Compoſite indutus. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 3. *n.* 1. Compoſitius cuncta, quam feſtinantius agere.

Compoſitio, onis, f. 3. *compoſizione*, הרכבה, Germ. *zuſammen ſetzung*, Gal. *compoſition*, Hiſp. *compoſicion*, *σύνταξις*, confectio, ſtructura, compages, coagmentatio. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quæ compoſitio membrorum, quæ conformatio lineamentorum, quæ figura, quæ ſpecies humana poteſt eſſe pulchrior? ¶ Item diſpoſitio. *Cic.* 1. *Off.* Ordo eſt compoſitio rerum aptis, atque accommodatis locis. ¶ Item pactum, conventio, *convenzione*, *accordo*. *Cic. Philipp.* 2. *c.* 10. Pacis, concordiæ, compoſitionis auctor eſſe non deſtiti. Sic, de compoſitione agere, *trattar d' accordo*. *Caſ. B. C. l.* 1. *c.* 26. ¶ In uſu medicinali idem eſt ac præparatio, vel mixtura. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 58. Compoſitiones unguentorum. Hinc *Scribon. Larg.* librum ſuum de medicina *Compoſitiones medicas* inſcripſit.

Compoſititius, a, um, adject. idem quod compoſitus, aut quod poteſt componi. *Tertul. de Anim. c.* 9. Diſſolubile omne compoſititium, & ſtructile.

Compoſitivus, a, um, componens, vel compoſitus. *Martian. Capel. l.* 9. *pag.* 320 Trium ſonorum compoſitiva qualitas.

Compoſito. Vide Compoſitus.

Compoſitor, oris, m. 3. *compoſitore*, מחבר, Ger. *zuſammenſetzer*, Gal. *compoſiteur*. Hiſp. *componedor*, *συνθέτης*, qui ſimul ponit, & diſponit. *Cic. in Orat. c.* 19. Non enim inventor, aut compoſitor, aut actor hæc complexus eſt omnia.

Compoſitūra, vel compoſtura, æ, f. 1. *compoſizione*. *Gel. l.* 5. *c.* 20. Solœciſmus eſt impar, & inconveniens compoſitura partium orationis.

Compoſitus, a, um, o. 1. 2. *compoſto*, *διατεταγμένος*, conglutinatus, diſpoſitus, elegans, aptus, ut compoſitiſſimæ literæ, *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 9. Et compoſita oratio. *Id.* 1. *de Orat.* ¶ Tranſlate compoſita mens dicitur bene ordinata, ſedata cohibitis affectibus. *Senec. ep.* 2. Compoſita ætas, ideſt matura, & quieta, *Tac. Ann.* 1. *c.* 7. ¶ Item ordinatus, diſpoſitus, *Liv. l.* 28. *c.* 22. Acrio impetu atque animis, quam compoſitior ordine ullo, pugna fuit. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 46. Ipſe compoſito, & delibuto capillo per forum volitat, *attillato*. ¶ Item commiſſus, collatus, *poſto a fronte*. *Horat. l.* 1. *Satyr.* 7. *v.* 19. Par pugnat uti non compoſitus melius cum Bitho Bacchius. *Senec. de Provid. c.* 2. Vir fortis cum mala fortuna compoſitus. ¶ Item factus, conſcriptus, *compoſto*, *ſcritto*. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 77. Poema craſſe compoſitum, illepideve. Compoſitas leges, hoc eſt in unum volumen redactas dixit *Juſtinian. in proœm. Inſtitut.* ¶ Item ad concordiam deductus, pacatus, ut Pax compoſita, *Velle.* 2. 76. 3. Compoſita arma, *Horat. l.* 4. *od.* 14. *v.* 52. ¶ Item fictus, falſus, *ſimulato*. *Tacit. l.* 1. *Annal. c.* 7. Falſi ac feſtinantes, vultuque compoſito. *Id. Ann.* 13. *c.* 20. Compoſitus ad mœſtitiam: h. e. præferens mœſtitiam. ¶ Denique compoſitus accipitur pro conſtituto, & condicto, *determinato*, *ſtabilito*, ut compoſita hora, *Horat. l.* 1. *od.* 9. *v.* 20. ¶ Hinc ex compoſito, de compoſito, h. e. de induſtria, ex condicto, *appoſtatamente*. *Liv. Tac. Apul.* Et Compoſito, abſolute eod. ſenſu. *Virg. Ter. Nepos Datam. c.* 6. *n.* 6. In opinionem adducuntur, perfugas mala fide, compoſitoque feciſſe. ¶ *Compoſtus*, pro compoſitus, per ſyncop. *Virg. Æn.* 1. *v.* 253. Nunc placida compoſtus pace quieſcit.

Compoſtella. V. Janaſum.

Compotatio, f. 3. *convito*, *συμπόσιον*, convivium. *Cic. de Sen. c.* 13. Bene enim majores noſtri accubationem epularem amicorum, quia vitæ conjunctionem haberet, convivium nominarunt melius, quam Græci, qui hoc idem tum compotationem, tum concœnationem vocant.

Compotio, is, ivi, ire, compotem facio. *Apul.* 11. *Met.* Compotire aliquem voti. *Plaut. Rud.* 4. 2. 6. Piſcatu novo me uberi compotivit. ¶ Paſſive Compotior, *Id. Rud.* 1. 3. 22. Ita hic ſolis locis compotita ſum. Niſi forte eſt a *potior*, *potivit*.

Compōtor, oris, m. 3. *συμπότης*, combibo. *Cic.* 2. *Phil. c.* 17. Tum adhibes joci cauſa magiſtrum ſuffragio tuo, & compotorum tuorum rhetorem.

Compōtrix, icis, f. 3. *συμπότις*, quæ ſimul potat. *Ter. And.* 1. 4. 5. Importunitatem ſpectate aniculæ, quia compotrix ejus eſt. ¶ Adjective uſus eſt *Sidon. l.* 2. *epiſt.* 9. Famularum turba compotrix.

Compræcīdo, is, a. 3. idem ac præcido, ſeco. *Hygin. de limitib. pag.* 177. *Goeſ.* Hæ duæ lineæ altera alteram compræcident. Al. leg. *comprehendent*.

Comprædes, m. 3. *συνέγγυοι*, ejuſdem rei ſponſores, a *præs*. *Feſt.*

Compranſor, oris, maſc. 3. *συναριστήτης*, qui ſimul prandet. *Cic.* 2. *Phil. cap.* 39. Hunc tu agrum compranſoribus, & colluſoribus dividebas.

Comprecatio, f. 3. *κατευχή*, ſupplicatio, genus precationis, quæ ſolemni quodam ritu fiebat apud Romanos ab univerſo populo. *Liv. l.* 39. *c.* 15. Nulli unquam concioni tam non ſolum apta, ſed etiam neceſſaria hæc ſolemnis Deorum comprecatio fuit.

Comprĕcor, idem ac precor. *Ter. in Adel.* 4. 5. 65. Deos comprecare, ut uxorem acceras. ¶ Comprecari cœleſtium fidem, eſt Deorum auxilium implorare. *Catul. carm.* 65. *v.* 191. Cœleſtumque fidem ſuprema comprecer hora.

Comprehendibilis. V. Comprehenſibilis.

Comprehendo, is, di, nſum, a. 3. idem quod prehendo, & proprie eſt manu capere, ut Comprehendere arma, comprehendere hominem, &c. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quid opus eſt manibus, ſi nihil comprehendatur? ¶ Dicitur etiam de fœmina, quæ ſuſcepto ſemine concipit, *concepire*, *συλλαμβάνειν*. *Celſ.* 5. 21. Si fœmina non comprehendit. ¶ Item de arboribus, quæ vel ſatæ, vel inſitæ proveniunt. *Pallad. in Mart. tit.* 10. Melius comprehendunt, ſi circa terram inciſa inſerantur arbuſta. *legano meglio*. Adde *Colum. de arborib. c.* 3. ¶ Tranſlate eſt concludere, complecti, continere, *contenere*, *abbracciare*. *Cic. Att. lib.* 12. Cato verbis luculentioribus, & pluribus rem eandem comprehenderat. ¶ Item percipere, intelligere, *intendere*, *imparare*, vel abſolute, vel cum abl. animo, mente, cogitatione, ſenſibus, ſcientia, intelligentia, ratione, memoria. *Cic.* 6. *Fam.* Quæ didiciſti, quæque ab adoleſcentia pulcherrime a ſapientiſſimis viris tradita memoria, & ſcientia comprehendiſti. *Id.* 4. *Academ.* Nos enim defendimus, etiam inſipientem multa comprehendere. ¶ Item amplecti, favere. *Cic. pro Cœl. c.* 6. Comprehendere multos amicitia. Et *Famil.* 13. Comprehendere adoleſcentem humanitate. ¶ Poetæ ſæpe contrahunt, ut *Ovid. Met.* 13. *v.* 160. Plura comprendere dictis. *Virg.* 6. *Æn. v.* 626. Omnes ſcelerum comprehendere formas.

Comprehenſibilis, le, adject. qui comprehendi, ſeu intelligi poteſt, *comprenſibile*. *Cic. lib.* 1. *Acad. c.* 11. hac voce uſus eſt pene invitus, cum quo pacto græcam vocem *καταληπτόν* verteret, vix haberet. Inquit enim: Id autem viſum cum ipſum per ſe cerneretur, comprehenſibile. feretis hæc? nos vero, inquam, quonam enim modo *καταληπτόν* diceres? ¶ *Paræus in Lex. Crit.* contendit *Comprehendibile* legendum eſſe. Sed & *Arnob. lib.* 1. *p.* 37. Involutæ, & vix ullis comprehenſibiles cauſæ. Et *Senec. l.* 6. *quæſt. natur. c.* 24. Tenuia foramina, nec oculis comprehenſibilia.

Comprehenſio, f. 3. *κατάληψις*, actus comprehendendi, *il prendere*. *Cic.* 2. *Phil. c.* 8. Nam cum comprehenſio ſontium mea, animadverſio Senatus fuerit. ¶ Item perfecta ſcientia, *cognizione*. *Cic. Phil.* 2. *c.* 8. Cognitiones, comprehenſioneſque rerum, e quibus efficiuntur artes. ¶ *Id. l.* 3. *Fin. c.* 13. periodum vocat, Comprehenſionem, & ambitum verborum.

Comprehenſo, as, a. 1. *prender per la mano*, prehenſo. *Claud. Quadrigar.* apud *Priſc. l.* 8. Comprehenſare ſuos quiſque, ſervare, amplexare.

Comprehenſus, a, um, adject. *compreſo*, *inteſo*, *preſo*. *Cic. Catil.* 3. *c.* 7. Captum, & comprehenſum aliquem tenere. *Id. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 2. Aliquid cognitum, comprehenſumque animo habere. ¶ Contracte Comprenſus, *Ovid.* 6. *Met. v.* 556. Comprenſam forcipe linguam abſtulit. Adde *Virg.* 6. *Æn. v.* 701.

Compreſbyter, eri, m. qui ſocius eſt in presbyterio. *Auguſtin. ad Hieronym. inter hujus epiſt. n.* 95.

Compreſſatus, a, um, velut a compreſſo, as, idem quod oppreſſus, vox eſt *Tertul. adv. Gnoſt. c.* 3.

Compreſſe, idem ac preſſe, breviter. *Cic.* 2. *de Fin. c.* 6. Quod latius loquerentur Rhetores, Dialectici autem compreſſius. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 6. Quærit compreſſius, violentiuſque.

Compreſſio, f. 3. reſtrictio. *Cic. in Brut. c.* 7. Grandes erant verbis, crebri ſententiis, compreſſione rerum breves. Sed hoc metaphorice. Proprie *Vitruv. l.* 7. *c.* 8. Cum in pannum infunditur, & manibus premitur, aurum compreſſione coactum intra purum invenitur. ¶ De ſtupro vi illato, *Tert. adv. Marc. c.* 34. Qui ex compreſſione matrimonium fecerat.

Compreſſor, oris, m. 3. pro ſtupratore legitur in 2. *Argum. Aulul. Plauti*.

Compreſſus, us, m. 4. *coito*. *φθορά*. *Ter. Adel.* 3. 4. 29. Virgo ex eo compreſſu gravida facta eſt.

Compreſſus, a, um, nom. ex particip. *riſtretto*, *compreſſo*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 4. *v.* 138. Hæc mecum agito compreſſis labris. *Liv. l.* 7. *cap.* 13. Manibus compreſſis ſedere: h. e. otioſum eſſe. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 53. Compreſſa palma, an porrecta ferio, *Debbo dare un pugno, o uno ſchiaffo*. ¶ Annona compreſſa, *incettata*. *Liv. l.* 48. Frumentarios ob annonam compreſſam damnarunt. ¶ Item ſtupratus. *Plaut. Truc. Argument.* Compreſſa virgo. ¶ Comparat. compreſſior, ut vas oris compreſſioris. *Celſ. l.* 2. *c.* 11. *Plin. l.* 17. *c.* 11.

Comprimo, is, eſſi, eſſum, a. 3. idem ac premo, *ſtringere*. *Cic.* 2. *Acad.* Cum plane digitos compreſſerat, pugnumque fecerat. ¶ Item cohibeo, compeſco, *frenare*. *Cic. in Vatin.* Ut ferocitatem iſtam tuam comprimerem. ¶ Item ſiſto, *fermare*. *Celſ. l.* 6. *c.* 1. 18. Neque aſperis, neque alvum comprimentibus. ¶ Item ſupprimo, *ritenere*, *naſcondere*. *Liv. l.* 38. *c.* 35. Comprimere annonam. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 21. Et Græci, & Cives Rom. qui frumentum compreſſerant. *Id. ibid. l.* 3. Ita compreſſeram epiſtolam, ut nunquam emanaturam putarem. Item vitio, corrumpo. *Liv. l.* 1. *cap.* 4. Vi compreſſa Veſtalis, cum geminum partum ediſſet. ¶ *Plaut. Moſtel.* 1. 3. 46. Vix comprimor, quin &c. *appena poſſo trattenermi*.

Comprobatio, f. 3. *δοκιμασία*, approbatio, *approvazione*. *Cic.* 5. *Fin. c.* 22. Et offenſione turpitudinis, & comprobatione honeſtatis.

Comprobātor, m. 3. *δοκιμαστής*, approbator, *chi approva*. *Cic.* 1. *de Inv. cap.* 28. Authoritatis ejus, & inventionis comprobatores, atque æmuli.

Comprobatus, a, um, nom. ex particip. *approvato*. *Cic. pro Cœl. c.* 24. Alicujus perceleri interitu comprobatum venenum.

Comprŏbo, as, avi, atum, a. 1. idem ac probo, vel approbo, *approvare*. *Cic.* 10. *Fam.* Idque a noſtro Collegio comprobatum eſt. *Id.* 4. *Ver.* Eorum ego dignitate accuſationem meam comprobare non potero.

Compromiſſarius, a, um, adject. ut compromiſſarius judex, qui ab utraque litigantium parte eligitur ad litem componendam, *arbitro*. *Calliſtrat. leg.* 46. *Dig. de recept. Arbitr.* Nemini licere minorem 20. annis compromiſſarium judicem eligere.

Compromiſſum, n. 2. promiſſum invicem factum, & ſpeciatim poteſtas decidendi controverſiam data arbitro a litigatoribus promittentibus, ſe ejus judicio obtemperaturos eſſe, aut mulctam perſoluturos, quæ inter eos convenerit. *Cicer.* 12. *Fam. ep.* 30. Se ſe, quominus id facerent, & compromiſſo, & jurejurando impediri. Et pro *Roſc. Com. c.* 4. Compromiſſum facere.

Compromitto, is, iſi, iſſum, a. 3. *compromettere*, *far compromeſſo*, פשר, Germ. *ubergeben*, Gal. *compromettre*, Hiſp. *comprometer*, *συνεγγυάω*, eſt mutuo promiſſo fidem ſuam obligare. *Cic.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 14. Tribunitii Candidati compromiſerunt petere ejus arbitratu.

Compſa, f. 1. *Conza*, urbs A. alias Hirpinorum, nunc E. Neap. in prov. Princ. ult. ad radices Apennini M. prope fontes Aufidi fl. Pop. Compſani.

Compsāni, orum, Compſæ incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 11. *Vellej.* 2. 68. 3.

Compte, vel Comte, adverb. ornate, *ornatamente*, *aggiuſtatamente*. *Gel. l.* 7. *c.* 3. Nimis compte, & modulate res acta eſt. *Ex paucis interjectis*. Ea omnia diſtinctius, numeroſiuſque, ac comptius fortaſſe dici potuerunt. *Senec. epiſt.* 75. Compte diſſerere de re aliqua.

Comptŭlus, & Comtulus, a, um, *attillatuccio*, diminutiv. a *comptus*. *Hieron. epiſt.* 12. *ad Gaudent. a med.* Laſcivi & comptuli juvenes.

Comptus, vel Comtus, a, um, nom. ex particip. a como, ornatus, *ornato*, *attillato*. *Horat. l.* 2. *ſat.* 8. *v.* 70. Præcincti pueri, comptique. *Tacit. l.* 1. *hiſt. c.* 19. Comptior ſermo. *Auguſt. de quantitat. anim. c.* 33. Animam mundiſſimam reddere, & comptiſſimam.

Comptus, us, ui, m. 4. ornatus, *ornamento*. *Lucret. l.* 1. *v.* 87. Infula virgineos circumdata comptus.

Compugno, a. 1. idem ac pugno, vel ſimul pugno. *Gel. l.* 14. *cap.* 5. Clamantes, compugnanteſque illos reliqui.

Compulſamentum, i, n. 2. pulſatio, compulſatio. *Fulgent. Mythol.* 3. Sororum compulſamento percita.

Compulſatio, onis, f. 3. idem ac contentio, apud *Tertul. Apolog. c.* 21. Nec alia magis inter nos & illos compulſatio eſt.

Compulſio, onis, f. 3. impulſio, *impulſo*, *ſpinta*. *Caſſiod. l.* 12. *epiſt.* 10. Quid exit totius anni ſuſcepta compulſio?

Compulſo, as, a. 1. *battere*, *urtare*, *ἐμπαίω*, ſæpe collido. *Col. l.* 2. Compulſatur, ac fluctu conſpergitur. *Apul. l.* 7. *A. A.* Ore improbo compulſat, & morſicat.

Compulſor, oris, m. 3. qui compellit, ut compulſor bovis, *Pallad. l.* 7. *c.* 2. *Ammian. l.* 22. *cap.* 8. (al. 6.) Si compulſori quidquam dederit, ut levari debito poſſit. Ubi Valeſius, compulſorem eum eſſe dicit, qui fiſcalia debita exigit, & lentos debitores ad ſolvendum compellit. Horum mentio fit etiam *Leg.* 15. *Cod. Theod. de exactionib.*

Compulſus, a, um, nom. ex particip. *ſpinto*, impulſus. *Virg.* 1. *Æn. v.* 579. Rex noto compulſus. *Curt. l.* 8. *cap.* 8. Rabie compulſus.

Compunctio, f. 3. *puntura*, *κατάνυξις*. *Plin. l.* 21. *c.* 19. Laterum compunctiones tollit. Sed alii leg. *punctiones*.

Compunctus, a, um, o. 1. 2. *ſegnato*, ſignatus, inuſtus, partic. a compungor. *Cic.* 1. *Off. c.* 7. Barbarum, & cum quidem, ut ſcriptum eſt, compunctum no-

tis

tis Threiciis, diſtricto gladio jubebat anteire.

Compungo, a. 3. idem ac pungo. *Col. l. 8. c. 14.* Cavendumque, ne aut aculeis urticæ compungatur. ¶ Senſum compungere dicuntur, quæ ſenſus offendunt, ut niveus ſplendor oculos, guſtum amaritudo. *Lucr. l. 2.* Et qui compungunt oculos, lacrymareque cogunt. ¶ Compungere ſe ſuis acuminibus, *Cic. 2. de Orat. Ferirſi con le proprie ſottigliezze.*

Compurgo, as, are, idem ac purgo, *purgare*. *Plin. l. 20. c. 13.* Naſturtium viſum compurgat. Al. aliter leg.

Compuſa, f. 1. opp. Bithyniæ, ad Boſphori Thracii anguſtias, non procul a Chalcedone. *Plin. l. 5. c. ult.*

Computabilis, le, adject. *computabile*, qui computari poteſt, vel debet. *Plin. l. 15. c. 8.* Bis computabili impendio.

Computatio, onis, f. 3. *computo*, λογισμός, actus computandi. *Plin. l. 17. c. 22.* Operarum iſta computatio eſt.

Computator, oris, m. 3. *computiſta*, qui computat, & rationes confert. *Senec. epiſt. 87.* Diligentiſſimi computatores.

Computo, as, avi, atum, *computare*, *far conto*. *Plin. l. 9. c. 35.* Computet nunc aliquis, ex altera parte, quantum tulerint. *Id. l. 34. c. 8.* Annos digitis computare, ideſt numerare. *Juven. ſat. 6.* Facies tua computat annos, *La tua faccia moſtra i tuoi anni.* ¶ Hinc pro lucrari ponitur. *Senec. epiſt. 14.* Nemo ad humanum ſanguinem propter ipſum venit, aut admodum pauci; plures computant, quam oderunt. h. e. lucrum aliquod ſpectant.

Computreſco, is, ui, ere, n. 3. idem ac putreſco, vel mutuo contactu putreſco, *putrefarſi*. *Plin. l. 13. c. 13.* Propterea arbitrarer eos non computruiſſe.

Computus, i, m. 2. *conto*. *Jul. Firmic. l. 3. c. 12.* Computos exercere,

Comula, læ, f. 1. diminut. parva coma, *picciola chioma*, apud *Petron. in Fragm. Tragur. p. 43.*

Comum, n. 2. *Como*, col. & urbs Inſubriæ, ad lac. Larium, a Gallis condita. Eo colonia a L. Scipione deducta eſt, deinde urbs aucta fuit a Pompejo, poſtremo a C. Julio Cæſare. Hinc Novocomum dici cœpit; Pop. *Comenſes*, & *Novocomenſes*.

Comus, m. 2. κῶμος, Deus apud veteres comeſſationum, nocturnarumque ſaltationum. *Philoſtr. imag. 3.*

Con. V. Cum.

Conamen, nis, n. 3. *sforzo*, πεῖρα, conatus, niſus: vox eſt fere poetica. *Ovid. 4. Faſt.* Exiguo funem conamine traxit.

Conamentum, ti, n. 2. fulcimentum, adjumentum. *Plin. l. 19. c. 2.* Convolutum oſſeis, ligneiſque conamentis.

Conanguſtatum, ſimul anguſtatum. *Feſtus.*

Conauditum, ſimul auditum. *Feſtus.*

Conatio, onis, f. conatus, *sforzo*. *Senec. l. 2. quæſt. natur. c. 12.* Illa (*fulguratio*) comminatio eſt, & conatio ſine ictu. Al. leg. *conatio*.

Conatum, i, n. 2. idem quod conatus, & fere uſitatum in num. plurali. *Nepos Dion. c. 8.* Ne prius conſilium aperiretur ſuum, quam conata perficeret. *Vell. Paterc. l. 2. c. 29.* Magna auſus, magnificeque conata executus.

Conatus, us, m. 4. *sforzo*, *incitazione*, *tentativo*, נסיון, Ger. *die undervvindung*, Gal. *effort*, Hiſp. *esfuerzo*, πεῖρα, niſus animi, vel corporis impetus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ut conatum haberent ad naturales paſtus capeſſendos. *Id. Catil. 1. c. 5.* Compreſſi tuos nefarios conatus.

Concaco, as, a. 1. μινθόω, cacando conſpurco. *Senec. in Apocolor.* Quid autem fecerit neſcio, omnia certe concacavit.

Concædes, dium, pl. num. f. 3. fragmenta ex rebus exciſis ſimul poſita, vel acervus arborum ſimul cæſarum ad impediendas vias, *riparo*, *barriccata*. *Veget. l. 3. de re milit. c. 22.* Rurſus poſt ſe præciſis arboribus vias claudunt; quas concædes vocant, ut adverſariis facultatem adimant perſequendi. *Tacit. l. 1. Ann. c. 50.* Caſtra in limite locat latera concædibus munitus. Adde *Cæſ. l. 3. B. G. c. ult.*

Concalefacio, vel concalfacio, a. 3. idem ac calefacio. *Cic. 2. de Or.* Cum brachium concalefecerit. Apud *Non. c. 2. n. 182.* ¶ Apud *Vitruv. l. 4. c. 7.* legitur *concalefacior*: ſed non eſt imitandus.

Concalefactorius, vel concalfactorius, a, um, o. 1. 2. idem ac calefaciens, vel aptus ad calorem excitandum. *Plin. l. 21. c. 20.* Vis ei concalefactoria.

Concalefactus, a, um, o. 1. idem ac calefactus, partic. a concalefio. *Cic. 1. Tuſc. c. 18.* Concalefactam, & ſpirabilem, ideſt, animalem, eſſe voluit.

Concalefio, n. paſſ. anom. idem ac caleſio. *Var. l. 3. de R. R. c. 9.* Vertere ova, ut æquabiliter concalefiant. *Vitruv. l. 4. c. 7.* Concalefaciuntur, pro concalefiunt, dixit; quod minime eſt imitandum.

Concaleo, n. 2. idem quod caleo, *eſſer caldo*. *Var. l. 3. de R. R. c. 36.* Concaluit ſtomachus, ut digerat multa facilius.

Concaleſco, is, ui, idem quod concaleo. *Cic. 1. Tuſc. c. 19.* Ardore animi concaleſcunt. *Vitruv. l. 6. c. 9.* Frumenta concaleſcunt.

Concalleo, n. 2. idem ac calleo, callum obduco. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 10.* Callidos autem, quorum, tanquam manus opere, ſic animus uſu concalluit.

Concameratio, onis, f. 3. *volta*, ædificium arcuato opere, *volta*. *Vitr. l. 6. c. 11.* Si hypogæa, concamerationeſque inſtituentur.

Concameratus, a, um, arcuatus, *fatto a volta*. *Sueton. in Aug. c. 90.* In abditum, & concameratum locum ſe recipere.

Concamero, as, a. 1. καμαρόω, idem ac camero, ideſt, ad fornicis formam, & arcuato opere ædifico, *fabbricare a volta*. *Plin. l. 34. c. 14.* Eodem lapide Dinocrates architectus Alexandriæ Arſinoes templum concamerare inchoaverat.

Concana, æ, urbs Hiſpaniæ in Aſturia. *Ptol.* Hinc

Concanus, i, m. 2. incola Concanæ, cujus potus fuit ſanguis ex equini cruris venis expreſſus, & lacte mixtus. *Horat. l. 3. od. 4. v. 34.* Et lætum equino ſanguine Concanum.

Concapes, edis, o. 3. quod caput habet cum capite rei alterius conjunctum. Lex XII. Tab. Tignum junctum ædibus, vineæque concapes ne ſolvito. V. *Scalig. ad Feſt.* in voce *Tignum*.

Concaptivus, a, um, ſocius in ſervitute, συναιχμάλωτος. *Hieron. epiſt. 119.* Exorſus eſt ad concaptivos loqui.

Concarno, as, are, *incarnare*. *Tertul. de carne Chriſti, c. 20.* Cum quid extraneum extraneo agglutinatur, ita concarnatur, & conviſceratur.

Concaſtigo, as, a. 1. idem quod caſtigo. *Plaut. Trin.* Nam ego amicum hodie meum concaſtigabo pro commerita noxia. Adde *Bacch. 3. 3. 94.*

Concatenatio, onis, f. 3. *concatenazione*, continuus ordo alicujus rei. *Tertul. Apolog. c. 19.* Concatenationes temporum.

Concatenatus, a, um, cohærens, connexus, *concatenato*. *Minut. Felix, c. 17. ſect. 2.* Elementa concatenata.

Concateno, as, are, ſimul aſtringo, connecto, *connettere*, *concatenare*. *Lactant. l. 3. c. 17. de atomis Epicur.* Hamata eſſe oportet, ut poſſint invicem concatenari.

Concatervatus, a, um, adject. concervatus, *affollato*, *ammucchiato*. *Ammian. l. 31. c. 36.* (al. 13.) Concatervatis manipulis, ut nec mucronem exſerere, aut manus reducere quiſquam poſſet.

Concavatus, a, um, idem quod cavatus. *Col. l. 8. c. 5.* Facere concavatos nidos.

Concavo, as, a. 1. idem quod cavo, Concavare brachia in duos arcus, eſt ita inflectere, & ſinuare, ut formam referentur duorum arcuum. *Ovid. 2. Met. v. 195.* Eſt locus, in geminos ubi brachia concavat arcus Scorpius.

Concavus, a, um, o. 1. 2. *concavo*, κοῖλος, ſinuoſus, vacuus. *Cic. l. 2. de Nat. Deor. c. 39.* Concavæ altitudines ſpeluncarum. *Ovid. l. 1. de Arte, v. 402.* Concava puppis.

Concedo, dis, eſſi, eſſum, a. 3. *dar licenza*, נתן, Ger. *zugeben*, Gal. *donner*, *octroyer*, Hiſp. *dar*, *otorgar*, συγχωρεῖν, do, permitto. *Cic. pro Cæc.* Nec quicquam illius audaciæ, petulantiæque conceſſit. *Id. 9. Attic.* Mihi Cæſar concedat, ut abſim. *Id. pro Flacc.* Levitatem totius Aſiæ protulit, de qua nos & libenter, & facile concedimus. *Id. 1. Fam. ep. 2.* Conſules neque concedebant, neque valde repugnabant. ¶ Eſt item cedere, *cedere*. *Cic. 2. de Orat.* Cui non ſolum nos Latini ſermonis, ſed etiam Græci ſolent ſuæ linguæ ſubtilitatem, elegantiamque concedere. ¶ Item condonare, *rimettere*. *Cic. pro Cluent.* Multi ſæpe in judicando liberum peccata parentum miſericordiæ conceſſerunt. Adde *Horat. l. 1. Sat. 4. v. 140.* ¶ Item recedere, abire. *Cic. in Catil.* Si te parentes timerent, atque odiſſent tui, ut opinor, ab eorum oculis aliquo concederes. Sic in exilium concedere, *Plin. de vir. illuſtr.* Et, concedere hinc domum. *Ter. Eun. 1. 2.* ¶ Item mori, *Tacit. l. 4. Ann. c. 39.* Ut quandocumque conceſſero. *Salluſt. in Jug.* Pater uti neceſſe erat, naturæ conceſſit. Sic concedere vita, apud *Tacit. 14. Ann.* Concedere fato, *Plin in Paneg.* ¶ Item credere, aſſentiri. *Ter. Phorm. 5. 3. 22.* Nunquam ne hic hodie concedes mihi, neque intelliges? Sic concedere in ſententiam alicujus. *Liv. l. 32.* ¶ Concedere in deditionem alterius. *Id. l. 8. renderſi volontariamente.* Et concedere in ditionem imperiumque alterius, *Id. lib. 29. ſoggettarſi*;

Concelebratus, a, um, *frequentato*, frequentatus, excultus. *Cic. l. 1. de Invent. c. 3.* Studia recta atque honeſta, per otium concelebrata ab optimis, enituerunt.

Concelebro, as, a. 1. idem quod celebro. *Cic. de petit. Conſ.* Et iis conviviis, quæ facete abs te, & amicis tuis concelebrantur & paſſim, & tributim. ¶ Item repleo. *Lucret. lib. 1. v. 3.* de Venere: Quæ mare navigerum, quæ terras frugiferentes Concelebras. h. e. variis animantibus fœcunde, & copioſe reples.

Concelo, as, a. 1. idem quod celo. *Gel. l. 12. c. 9.* Non id poſtea concelavit, quin gloriæ quoque hoc ſibi aſſignavit.

Concentio, onis, f. 3. idem quod concentus. *Cic. pro Sext. c. 55.* Clariſſima concentione in ore impuri hominis imminens concionata eſt.

Concenturio, as, are, a. 1. colligo, congrego quaſi per centurias. *Plaut. Trin. 4. 2. 160.* Epiſtola illa mihi concenturiat metum. *Id. Pſeud. 1. 5. 159.* Deum concenturio in corde ſycophantias.

Concentus, us, *concento*, *conſonanza*, שיר, Germ. *melodey*, Gal. *harmonie*, *accord*, Hiſp. *concento*, συμφωνία, harmonia ex diverſis reſultans vocibus. *Cic. in Somn.* Qui acuta cum gravibus temperans varios æquabiliter concentus efficit. ¶ Tranſlate *Id. lib. 3. de Orat. c. 6.* Omnium doctrinarum quaſi conſenſus concentuſque.

Conceptaculum, n. 2. ὑποδοχή, δοχεῖον, quod aliquid continet. *Gel. l. 18. c. 10.* Vena eſt conceptaculum ſanguinis.

Conceptela, æ, f. idem quod conceptaculum, ut *conceptela aquarum*, apud *Frontin. de aqued. l. 1. & 2.*

Conceptio, onis, f. 3. *concezione*, הריון, Germ. *empfahung*, Gall. *conception*, Hiſp. *concepcion*, σύλληψις, apprehenſio, & ſpeciatim actus concipiendi in fœminis. *Cic. l. 2. de Div. c. 22.* Conceptio mulæ contra naturam. ¶ Item excogitatio, compoſitio. *Paul. l. actio negotiorum, ff. de neg. geſt.* Ubi conceptio formularum non obſervatur. *Cic. de Inv. l. 2. c. 19.* In jure conceptio privatorum judiciorum conſtituitur. ¶ Item comprehenſio. Sic conceptio ſumma omnium rerum definitur mundus a *Vitruv.* ¶ Et conceptio aquarum dicitur a *Front. Serbatojo d'acque.*

Conceptivus, a, um, adject. ut Conceptivæ feriæ, quæ incertis diebus quotannis ſervantur. *Feſtus.* Velut *Macrob.* deſcribit *l. 1. Sat. c. 16.* quæ quotannis a Magiſtratibus, vel a Sacerdotibus concipiuntur in dies certos, vel etiam incertos.

Concepto, as, are, frequent. a concipio. *Arnob. l. 4. p. 141.* His in lucem prodeunt generationibus dii veſtri, quibus aſini, porci, canes, quibus immunda hæc omnis conceptatur & gignitur terrenarum proluvies beſtiarum.

Conceptor, oris, m. 3. qui concipit. *Arat. in Act. Apoſt. c. 16.* Peccati conceptor erat.

Conceptus, a, um, o. 1. 2. *concetto*, συλληφθείς, generatus. *Col. l. 7. c. 5.* Ex virginis furtivo ſtupro conceptus. ¶ Tranſlate *Cic. ad Quir. poſt red.* Ut quod odium ſcelerati homines, & audaces in Remp. & in omnes bonos conceptum jamdiu continerent. ¶ Conceptis verbis jurare, eſt juramentum præſtare certa quadam verborum formula ab eo, qui juramentum defert, & præſcripta. *Cic. pro Cluent.* Illum verbis conceptis pejeraſſe. *Petron. Satyr. cap. 73.* Jurat Eumolpus verbis conceptiſſimis. ¶ Concepti agere, & Concepti actio. *Paul. JCtus lib. 2. ſentent. 31.* Concepti actione is tenetur, apud quem furtum quæſitum, & inventum eſt. Et mox: Concepti agere poteſt, qui rem concepit, & invenit. V. Lanx.

Conceptus, us, ui, m. 4. idem ac conceptio, *concezione*. *Cic. 1. de Div. c. 42.* Quædam etiam ex hominum, pecudumque conceptu, & ſatu. ¶ Item ipſe fœtus. *Plin. l. 20. c. 22.* Non edendum gravidis, niſi mortuo conceptu. ¶ Item conceptaculum. *Sen. quæſt. nat. l. 5. c. 15.* Conceptus aquarum inertium vaſtos, pares noſtris.

Concerno, is, evi, pro *cerno*. *Cicero de petit. Conſul. c. 5.* Hæc omnia parata tibi eſſe debebant, ſicut parata eſſe concerno. Verum meliores libri hab. *Confido*. ¶ Vet. Gloſſ. Concerno, συνδιακρίνω.

Concerpo, is, ipſi, ptum, a. 3. idem ac diſcerpo, lacero. *Cic. Att. l. 10. ep. 12.* Tuas epiſtolas, quibus aſperius de eo ſcripſi, aliquando concerpito.

Conceptus, a, um, adject. laceratus, diſciſſus. *Plin. l. 28. c. 15.* Concerpta linteola.

Concerræ. V. Congerro.

Concertatio, f. 3. certamen, contentio. *Cic. 2. de Orat.* Sine ulla ſerie diſputationum, & ſine jejuna concertatione verborum.

Concertativus, a, um, o. 1. 2. quod pertinet ad ſimul certandum. *Quinctil. l. 7. c. 2.* Mutua accuſatio, quam Græci ἀντικατηγορίαν vocant, noſtri quidam concertativam.

Concertator, oris, m. 3. æmulus. *Tacit. 14. Annal. c. 29.* Paulinus ſcientia militiæ, & rumore populi, Corbulonis concertator.

Concertatorius, a, um, o. 1. 2. ἀγωνιστικός, contentioſus. *Cic. in Brut. cap. 83.* Hoc torente, concertatorium, judiciale non tractavit genus.

Concertatus, a, um, adject. ſimul certatus, *conteſo*. *Cic. in Partit. c. 28.* Quæ ante, quam res in judicium venit, aut concertata, aut dijudicata, aut confecta non ſint.

Concerto, as, avi, atum, n. 1. idem ac certo, vel ſimul certo. *Cic. Att. l. 3. ep. 12.* Nunquam accidit, ut cum eo verbo uno concertarim.

Conceſſatio, f. 3. *intralaſciamento*, ceſſatio, quies. *Col. l. 11. c. 1.* Qui gnaviter, & ſine ullis conceſſationibus permeat.

Conceſſio, onis, f. 3. *conceſſione*, συγχώρησις. *Cic. Att. lib. 3. ep. 24.* Et noſtra conceſſione omnem vim ſui juris amiſerint. ¶ Eſt item Figura Rhetorica, cum aliquid etiam iniquum videtur Orator pati, atque concedere, ut, quæ deinde dicturus eſt, graviora videantur. *Quinct. l. 9. c. 2.*

Conceſſivus, a, um, adject. qui concedit. Vox eſt *Servii* ad illud *Virg. Æn. 10.* Neque illos Juveris auxilio. Conceſſivus eſt, inquit, modus iſte ſecundum Probum &c.

Conceſſo, as, n. 1. ceſſo. *Plaut. Pœn. 1. 2. 9.* Nunquam conceſſavimus lavari, aut fricari, aut ornari.

Conceſſum, ſi, n. 2. *volontà*, συγχωρηθέν, permiſſio, conſtitutio. *Cic. pro Cœl.* Sed abhorret non modo ab hujus ſæculi licentia, verum etiam a majorum conſuetudine, atque conceſſis.

Conceſſus, us, m. 4. *volontà*, רשות, Ger. *zulaſſung*, Gal. *permiſſion*, Hiſ. *conceſſion*, συγχώρησις, permiſſio. *Cic. pro Cæl. c. 12.* Datur enim conceſſu omnium huic aliquis ludus ætati.

Conceſſus, a, um, adject. *conceſſo*. *Lucan. lib. 2. v. 446.* Conceſſa pudet ire via. *Horat. l. 1. ſat. v. 119.* Conceſſa Venere uti.

Concha, æ, f. 1. κόγχη, teſta durior piſcium, & omne genus piſcis, quod firmiorem habet teſtam, a voce Græca, quæ allata eſt. *Ovid. 6. Faſt. v. 174.* Oſtrea, quæ in conchis tuta fuere ſuis. ¶ Conchæ Cytheriacæ, Veneri gratæ, quæ margaritas gignunt ad fœminarum ornatum. *Mart. l. 2. epigr. 47.* Lævior e conchis Galle Cytheriacis. ¶ Eſt item concha, *conca*, *meſtola*, genus vaſis concavum, ac ſuperius patulum. *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 14.* ſit mihi menſa tripes, & Concha ſalis puri. *Plin. l. 33. c. 8.* Hydrargyrum ferrea concha impoſitum. ¶ Item vas vinarium, in quod e dolio hauritur vinum. *Juv. ſat. 6. v. 303.* Cum bibitur concha. ¶ Item genus tubarum, *tromba*, quo Tritones tubicines Neptuni utebantur. *Virg. 7. Æn.* Cava dum perſonat æquora concha. ¶ Vaſculum etiam illud, in quo unguenta ſervantur, concham appellat *Horat.*

tar. l. 2. od. 7. v. 22. Funde capacibus unguenta de conchis. ¶ Concha, inter obſcœna verba ab antiquis uſurpata. V. *Plaut. Rud.* 3. 3. 41.

Conchatus, a, um, adject. in modum conchæ curvatus. *Plin. l.* 20. *c.* 20. Conchata cauda.

Concheus, a, um, ad concham pertinens. *Bacca conchea* eſt margarita. *Virg. in Culice, v.* 66. nec Indi Conchea baccha maris.

Conchicla, vel Conchichla faba, apud *Apic. l.* 5. *c.* 4. eadem eſt ac *Conchis*, ſc. faba integra, & ſolida, cum cortice ſuo decocta. Hinc Conchiclatus apud *eund. ib.*

Conchis, chis, f. 3. faba integra, & cum cortice ſuo, a conchæ ſimilitudine, quod teſto cortice velut implicita conchis ſuis caruncula videatur. *Juven. ſat.* 3. v. 293. Cujus aceto, cujus conche tumes?

Conchita. V. Conchyta.

Conchula, æ, f. 1. diminut. parva concha. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 8. *n.* 1. Conſtat, vagas litoribus conchulas, & umbilicos lectitaſſe.

Conchiliatus, a, um, o. 1. 2. κογχυλιευτός, quod conchylii ſanguine tinctum eſt. *Cic.* 2. *Phil. c.* 27. Conchyliatis Cn. Pompeji periſtromatis ſervorum in cellis lectos ſtratos videres.

Conchylilegulus, i, m. 2. Conchyta. *leg.* 15. *Cod. tit. de Murileg.*

Conchylis, idos, f. patronym. quaſi conchiliata. *Catul. in Argon. v.* 49. Tincta tegit roſeo conchylis purpura fuco. Ita vulgo legitur, & ita habent Lexicographi; ſed veteres Codices exhibent *conchyli*; eſque conſtructio: *fuco, roſeo conchyli*, pro *conchylii*. Sic *Lucret. lib.* 6. *v.* 1072. Purpureuſque color conchyli mergitur una Corpore cum lanæ. Et *Serenus carm.* 44. purpura torretur conchyli perlita fuco. Non videtur igitur inducenda hæc vox *Conchylis* temere in Latium.

Conchylium, lii, n. 2. *conchiglia*, Ger. *ein gewung maſchecken*, Gall. *coquille*, Hiſp. *concha*, κογχύλιον, genus conchæ, idem cum murice, diverſum a purpura, cujus ſanie, quæ *oſtrum* dicitur, lanæ pretioſiſſimæ tinguntur, quæ auſterum in glauco colorem, & iraſcenti mari ſimilem referunt. *Cic. in Piſon.* Extructa menſa, non conchyliis, aut piſcibus, ſed multa carne ſubrancida. ¶ Nonnunquam generale nomen eſt ad omnes conchas. *Plin. l.* 9. *c.* 37. Lingua purpuræ longitudine digitali, qua paſcitur perforando reliqua conchylia. ¶ Ponitur etiam pro ipſo colore. *Plin. l.* 9. *c.* 36. Concharum ad purpuras, & conchylia eadem quidem eſt materia, ſed diſtat temperamento. ¶ Item pro veſtibus conchylii ſanguine infectis. *Juven. ſat.* 3. Horum ego non fugiam conchylia.

Conchyta, æ, m. 1. κογχυλιοθήρας, qui conchylia quærit in mari. *Plaut. Rud.* 2. 2. 5. Salvete fures maritimi, conchytæ, atque hamiotæ. Legitur & *Conchita*.

Concides, V. Concædes.

Concido, is, idi, iſum, idem ac cædo, vel ſimul, vel minutatim cædo, *tagliare*. *Col. l.* 12. *c.* 22. Hoc minute concidito, & admiſceto pici. ¶ Eſt etiam idem ac occido, *tagliar' a pezzi, ammazzare*. *Nepos in Datam. c.* 8. Conflixit, adverſariorumque multa millia concidit. ¶ Item convincere, *abbattere*. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 1. Cum omnem auctoritatem Senatus in conſpectu populi Romani concideres. ¶ Item verberare. *Cic. Ver.* 3. Virgis plebem Rom. concidere. Sic concidere pugnis. *Plaut. Amphitr.* 1. 1. ¶ Et tranſlate concidere aliquem totis voluminibus. *abbattere*. *Cic.* 1. *de nat. Deor.*

Concido, is, idi, idem ac cado, *precipitare*. *Cic.* 2. *de Orat.* Hoc interim ſpatio conclave illud, ubi epulabatur Scopas, concidit. ¶ Tranſlate eſt perire. *Cic. pro Sext.* Qui non modo præcipitanti patriæ ſubvenirent, ſed eam nimis tarde concidere mærerent. ¶ Item intermori, *eſtinguerſi, perderſi*. *Cic. pro L. Man.* Romæ ſolutione impedita, fidem concidiſſe. ¶ Item de ſtatu dejici. *Cic.* 1. *Att.* Cum Senatus auctoritas concidiſſet. ¶ Item deficere. *Cic.* 3. *Tuſc.* Quod ſi cui ſimul animus cum re concidit. ¶ Item ſuperari, *eſſer vinto*. *Cic. Att. l.* 7. Pompejus malas cauſas ſemper obtinuit, in optima concidit. ¶ Item quieſcere, *ceſſare*. *Hor.* 1. *carm. od.* 12. Concidunt venti, fugiuntque nubes.

Concieo, es, ivi, itum, & Concio, is, συγκαλέω, συγκινέω, convoco, *convocare*. *Liv. l.* 1. *c.* 59. Concientque miraculo rei novæ homines. ¶ Item commovere. *Id. l.* 48. *c.* 8. Concire ſeditionem. *Ter. Hecyr.* 3. 1. 33. Concire iram. *Plaut. Aſin.* 4. 2. 15. Concire lites.

Conciliabulum, n. 2. *luogo di raunanza, fiera*, מחנה, Ger. *auch maſſige verſamlung*, Gal. *conciliabule*, Hiſp. *conciliabulo*, σύλλογος, locus, quo in concilium convenitur. *Feſt. Liv. l.* 7. *c.* 15. Nundinas, & conciliabula obire. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 40. Per conciliabula, & cœtus ſeditioſa diſſerebant. ¶ Erant autem conciliabula loca nundinationis, quæ Prætores in provinciis indicere ſolebant, teſte *Servio* apud *Roſin. Antiq. R. l.* 10. *c.* 22. Hæc etiam *Fora* dicta ſunt, de quibus intelligendus videtur locus *Livii l.* 34. *c.* 1. Etiam ex oppidis conciliabuliſque convenerant.

Conciliatio, f. 3. συναλλαγή, conciliandi actus, *riconciliazione*. *Cic.* 4. *Acad.* Honeſtum autem, quod ducatur a conciliatione naturæ. *Id. pro Cluent. c.* 31. Conciliatio gratiæ.

Conciliator, oris, m. 3. *conciliatore*, διαλλακτής, qui conciliat. *Aſcon. in* 4. *Verr.* ubi *Cic. excurſor, emiſſarius*. Hi vocantur conciliatores furtorum, quæ a Magiſtratibus committuntur, atque internuntii. *Liv. l.* 27. *c.* 15. Conciliator proditionis, *Suet. Aug. c.* 48. Conciliator amicitiæ. Et conciliator Nuptiarum, apud *Nepot. in Attico, c.* 12.

Conciliatricula, æ, f. parva conciliatrix. *Cic. pro Sext. c.* 9. Nobilitate ipſa, blanda conciliatricula commendatus.

Conciliatrix, icis, f. *conciliatrice*, προξενήτρια, quæ conciliat. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 9. Oratio conciliatrix eſt humanæ maxime ſocietatis. ¶ Sumitur & pro Lena. *Plaut. Mil. act.* 3. *v.* 16. Ancilla, conciliatrix quæ erat, dicebat mihi.

Conciliatura, æ, f. 1. pro lenocinio. *Senec. epiſt.* 97. Conciliaturas exercere. V. *Lipſ. ad Tacit. l.* 1. *Annal.*

Conciliatus, us, m. 4. idem ac conciliatio, condenſatio, conjunctio. *Lucr. l.* 1. *v.* 575. Ovorum condenſo magis omnia conciliatu Artari poſſunt. Adde *l.* 2.

Conciliatus, a, um, adject. *riconciliato*, ut mulier conciliata viro, *Catul. carm.* 69. *v.* 130. ¶ Comparat. Conciliatior judex, *Quintil. l.* 4. *c.* 2. ¶ Male conciliatus, i. e. cum diſpendio emptus, *Ter. Eun.* 4. 4. 2. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 1. ¶ Conciliatus, vel Conſiliatus, ideſt coactus, bene ſubactus, verbum fullonum, de quo V. in *Concilio*. Afferuntur a *Parao in Lex. Crit.* varia variorum exempla; ſed in omnibus lectio valde dubia eſt. Alii enim leg. *conſutus*, al. *conchyliatus*, al. aliter.

Concilio, as, a. 1. *affollare, riſtringere*, verbum eſt fullonicum, & ſignificat cogere, a *ciliis*, pilis. *Varr. l.* 5. *de L. L.* Apud fullonem veſtimentum cum cogitur, conciliari dicitur. ¶ Tranſlate eſt benevolum facere, *conciliare, fare amico*, רצה, Ger. *verſonen*, Gall. *concilier*, Hiſp. *conciliar*, προσαγορεύω. *Cic.* 12. *Fam.* Profectus obviam legionibus Macedonicis quatuor, quas ſibi conciliare pecunia cogitabat. ¶ Item comparare, acquirere, tum in bonam partem, tum in malam, *acquiſtare*. *Caſ.* 2. *B. C.* Quaſi non & felicitas rerum geſtarum exercitus benevolentiam Imperatoribus, & res adverſæ odia concilient. *Cic.* 4. *Verr. c.* 55. Non ambitionis, neque beneficiorum collocandorum, ſed pecuniæ conciliandæ cauſa. ¶ Item emere, *comprare*. *Plaut. Epid. act.* 3. *ſc.* 4. Conciliaviſti probe. *ideſt*, vili emiſti. Sic male conciliare, h. e. caro pretio emere, *Id. Pſeud.* 1. 2. ¶ Ad lenocinia etiam transfertur. *Suet. Caſ. c.* 50. Exiſtimabatur enim Servilia etiam filiam ſuam tertiam Cæſari conciliare. ¶ Et ad rem matrimonii. *Juſtin. l.* 7. *circa fin.* Philippus Olympiada uxorem ducit, conciliante nuptias Ariſba. ¶ Conciliare pacem inter aliquos. h. e. componere. *Cic. Fam.* 10. ¶ Conciliare aliquem in aliquem locum. h. e. adducere. *Plaut. Capt.* 1. 2. 28.

Concilium, lii, n. 2. vox eſt artis fullonicæ, & ſignificat coactionem, a *ciliis*, pilis. *Joſ. Scalig.* V. Conſilium. ¶ Tranſlate dicitur de omni coagmentatione, ſeu copulatione. *Lucr. l.* 1. Partim primordia rerum, partim concilio quæ conſtant principiorum. ¶ Concilium vero in arte Civili eſt conventus, vel cœtus Senatus, Plebis, Judicum, militum, &c. denique multitudo hominum, vel populorum in unum locum deliberandi gratia congregata, *concilio*, קהל, Ger. *verſamlung*, Gal. *concile*, Hiſ. *concilio*, συνέδριον. Dictum eſt concilium, quaſi *concalium*, a *concalando*, hoc eſt, convocando, quod omnes in unum locum convocentur. *Feſt. Cic. de Fin.* Quæ opiniones in Senatu, & apud populum, & in omni cœtu, concilioque proferri poſſunt. ¶ Differt a comitiis, quia comitia ſunt, cum univerſus populus convenit, concilium, cum populi pars. *Gel. l.* 15. *c.* 27. ¶ Item flos jaſiones herbæ. *Plin. l.* 22. *c.* 22.

Concinentia, æ, f. 1. idem fere, quod concentus. *Martian. Capel. l.* 3. Sub oris concinentia. Et *l.* 9. Omnium modorum concinentiam perſonabat. ¶ Pro ſymmetria, qua partes omnes inter ſe concinunt, & quadam modulatione reſpondent. *Macrob. in Somn. Scip. c.* 2. *ad fin. & c.* 3. *in princ.*

Concinnatio, onis, f. 3. apparatio, ornatus. *Cato c.* 106. Aquæ marinæ concinnatio, Vet. Gloſſ. concinnatio, σύνταξις.

Concinnatitius, a, um, o. 1. 2. ἀθροιστός, quod breviter collectum, & apte ſitum eſt. *Apul. l.* 2. Nam Milonis boni concinnatitiam menſulam rogatus accubueram.

Concinnator, oris, m. 3. adornator. *Colum. in præfat.* Capillorum concinnator. *Arnob. l.* 4. Deformitatum concinnatores, atque inventores, poetæ. *Sidon. l.* 3. *epiſt.* 13. Concinnatores criminum.

Concinnatorius, a, um, adject. concinnatitius, adornatus, ad concinnandum pertinens, ut concinnatoria vaſa, *leg.* 6. *Dig. de pen. leg.*

Concinne, *ornatamente*, Ger. *zierlich*, Gal. *joliment*, Hiſ. *lindamente*, κομψῶς, compoſite, convenienter, eleganter. *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 19. Hæc quidem ſunt concinne diſtributa, ſed non perite. Sic concinne veſtitus, *Plaut. Epid.* 2. 2. 38. *Auſon. ad Gratian. c.* 8. Neque ille concinnius eloquetur. ¶ Item feſtive, facete, quemadmodum & *concinnus* pro faceto ponitur. *Ciceronis* exemplum habes *l.* 2. *de nat. Deor. c.* 27.

Concinnentia, æ, f. idem quod concinnitas. *Sidon. l.* 8. *ep.* 4. ubi al. leg. *concinentia*.

Concinnis, e, adject. concinnus. *Apul. l.* 5. *Met.* Lucerna concinnis.

Concinnitas, tis, f. 3. *ornamento, eleganza*, Ger. *zierligkeit*, Gal. *agencement, elegance*, Hiſp. *lindeza, gala*, κομψότης, ornatus, elegantia. *Cic. de Orat.* Aut ut forma ipſa, concinnitaſque verborum conficiat orbem ſuum. ¶ In plural. Concinnitates, ex Phavorini verbis refert *Gel. l.* 2. *c.* 26.

Concinniter, adverb. concinne. *Gel. l.* 18. *c.* 2.

Concinnitudo, dinis, f. 3. idem ac concinnitas. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 18. Splendoris, & feſtivitatis, & concinnitudinis minimum.

Concinno, as, avi, atum, a. 1. apte compono, apto, adorno, & quaſi convenire facio, *adornare, acconciare*, תקן, Ger. *füglich machen*, Gal. *agencer parer*, Hiſp. *ataviar*, συναρμόζω. *Trebon. Cic.* 12. *Fam. ep.* 16. Concinnavi tibi munuſculum. ¶ Interdum etiam accipitur pro facere. *Plaut. Capt. act.* 3. *ſc.* 4. Me inſanum verbis concinnat ſuis.

Concinnus, a, um, o. 1. 2. *conciato, adorno*, נאה, Ger. *füglich*, κομψός, compoſitus, ornatus, elegans, politus. *Cic. ad Q. Fr.* Mihi erit curæ, tectorium ut concinnum ſit. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 74. Verſus paulo concinnior. ¶ Item facetus, feſtivus. *Cic. in Orat. c.* 6. Alii in eadem jejunitate concinniores. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. 50. Concinnus amicis: *converſevole*.

Concino, nis, nui, centum, a. 3. *cantare in compagnia*, συνᾴδω, ſimul cano. *Cicer.* 4. *Tuſc. cap.* 44. Hæc cum preſſis, & flebilibus modis concinuntur. ¶ Tranſlate eſt convenire, *accordarſi*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 7. Antiocho Stoici cum Peripateticis re concinere videntur, verbis diſcrepare.

Concio, is. V. Concieo.

Concio, onis, *radunanza di popolo*, קהל, Germ. *verſamlung*, Gall. *aſſemblée*, Hiſp. *ayuntamiento*, ἐκκλησία, proprie eſt cœtus, ſeu multitudo populi invocata ad audiendum Oratorem, a *concieo, es*, vel a *concio, is*. *Cic.* 2. *de Orat.* Quid aliud fuit, in quo concio rideret? ¶ Improprie dicitur de ſuggeſto, ſeu loco, unde verba fiunt, βῆμα. *Cic. Att. l.* 4. Subito ille in concionem aſcendit. ¶ Item de oratione, quæ ad populum habetur. δημηγορία. *Cic.* 9. *Fam. epiſt.* 14. Legi concionem tuam, nihil illa ſapientius. ¶ Dicimus autem in concionem vocare, *Cic.* 4. *Acad.* Et, ad concionem, *Id.* 3. *Agr.* Et, vocare concionem, *Tac.* 3. *hiſt.* ¶ Pro concione aliquid facere, aut dicere, *Sueton. in Calig. in piena adunanza*. ¶ Concionem antiqui maſculino genere poſuere. *Feſtus*.

Concionabundus, a. 1. 2. concionatorem agens. *Liv. l.* 5. Hæc propalam concionabundus in dies magis augebat iras hominum.

Concionalis, & le, o. 3. quod eſt concionis. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 9. Eodem die vehementer actum de agro Campano clamore Senatus prope concionali. ¶ Concionalis homo, qui idoneus eſt ad concionandum, aut qui concionari conſuevit. *Curius Cic.* Si inter vos ſenes concionales venale proſcripſerit.

Concionarius, a, um, o. 1. 2. qui ſolet congregari ad concionem. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 3. Concionario illo populo a ſe prope alienato. Sed alii leg. *concionali*, alii *concionatorio*. Vox hæc certum auctorem habet *Ammianum l.* 27. *c.* 6.

Concionator, oris, m. 3. ἐκκλησιαστής, qui concionem habet. *Cic. in Catil.* 4. *c.* 5. Quid interſit inter levitatem concionatorum, & animum vere popularem. Ubi videtur Cic. intelligere eos, qui multitudinem concitant, & ſeditionem movent.

Concionatorius, a, um, o. 1. 2. δημηγορικός, quod ad concionem pertinet. *Gel. l.* 1. *c.* 11. Tibia quoque illa concionatoria in mentem venit.

Concionor, d. 1. *far un' orazione*, דרש, Ger. *predigen*, Gal. *precher, haranguer*, Hiſp. *razonar, predicar*, δημηγορέω, concionem habeo. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 20. Idem cum in communibus ſuggeſtis conſiſtere non auderet, concionari ex turri alta ſolebat. *Id. Fam.* 12. At etiam de te concionatur. *Caſ. l.* 1. *B. C.* Cæſar ad populum concionatur. ¶ Pro vaticinari, *Lactant. l.* 4. *c.* 18. *n.* 19. Hoc futurum Sibylla concionata eſt.

Concipilo, as, a. 1. corripio, involo, a compilo, inſerto *ci* per epentheſin. *Plaut. Truc.* 2. 7. 61. Quem ego affatim jam concipilabo.

Concipio, is, epi, eptum, a. 3. *pigliare, apprendere, concepire*, Germ. *zuſammen faſſen*, Gal. *comprendre, concevoir*, Hiſp. *concebir*, συλλαμβάνω, eſt capere, apprehendere. *Lucret. l.* 6. Stupa ignem concipit. ¶ Speciatim dicitur de mulieribus, cum ſemen muliebre apprehendit virile, & cum eo conjungitur ad fœtum faciendum. *Lact. lib.* 3. Quid, quod uxor poteſt eſſe communis, filius non poteſt, quoniam concipi non niſi ex uno neceſſe eſt? *Plin. l.* 10. *cap.* 33. Perdices concipiunt ſupervolantium afflatu. *Id. l.* 9. *cap.* 51. Piſces ova concipiunt. ¶ Concipere verba, eſt certam quandam verborum formulam alicui dictare, quam ille totidem verbis referat. Ex. gr. *Concipere verba juramenti*, eſt dictare, & definire juraturo, quibus verbis velimus juramentum fieri. *Concipere vadimonium*, eſt dictare formulam vadimonii. *Liv. lib.* 7. Niſi in quæ ipſe concepiſſet, verba juraret. *Cic. ad Q. Frat.* Quenquam fuiſſe, qui vadimonium concipere poſſet. V. *Conceptus*. ¶ Transfertur ad animum, & ſignificat excogitare, *macchinare*. *Cic. pro Rabir.* Quodnam concepi tantum ſcelus? *Id.* 3. *Ver.* Majus in ſe ſcelus concepiſſe. Sic concipere odium in aliquem. *Idem ad Quirit. poſt red.* Concipere iram corde, *Id.* 4. *Tuſc.* Concipere inimicitias cum aliquo, *Caſ. l.* 3. *B. C.* Concipere amentiam, furorem. *Cic. Silius, Ovid.* Concipere vota, *Ovid.* 7. *Met. far voti*. ¶ Concipere bella cum aliquibus, h. e. agere, *Silius l.* 13. ¶ Concipere ſpe aliquid. *Liv. l.* 43. Et, Concipere ſpem, *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 485. ¶ Concipere mente, & animo, *Ovid.* 2. *Met. Cic.* 1. *Leg. c.* 22. ¶ Significat interdum exprimere, definire. *Liv. l.* 3. Difficile eſt, quot occiderint, exacto affirmare numero: Audet tamen Antias Valerius concipere ſummas. ¶ Eſt etiam continere. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. Pars animæ concipitur cordis parte quadam. ¶ Concipere morbum, h. e. in morbum incidere. *Colum. l.* 7. *c.* 5. ¶ Concipere furtum lance, & licio, eſt reperire. V. *Lanx*.

Conciſe, adverb. συντόμως, minute, ſtricte. *Quintil.* Quanquam ea non eſt tam minute, ac conciſe in orationibus utendum.

Conciſio, onis, f. 3. quaſi minuta cæſio, ut conciſio verborum. *Cic. in Partit. c.* 6.

Conciſor, oris, m. 3. qui concidit, ut conciſor nemorum, apud *Corippum l.* 4. *v.* 22.

Conciſorium, ii, n. 2. inſtrumentum ad concidendum, ſecula. *Veget.* 1. 56.

Conciſura, æ, f. 1. actus concidendi. *Sen. epiſt.* 191. Deſit ſane varietas marmorum, & conciſura aquarum e cuniculis interfluentium.

Conciſus, a, um, o, 1. 2. [illegible], particip. a concido, ut, Conciſa oratio, quæ non continua, ſed veluti membratim cæſa eſt. *Cic. in Brut. c.* 17. Conciſæ ſententiæ, interdum etiam non ſatis apertæ. ¶ Proprie *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 647. Conciſa ligna. Et *Cic. l.* 1. *Div. c.* 35. Conciſus exercitus, *Id. Philipp.* 11. Judiciis, ignominiiſque multis conciſus.

Concitamentum, ti, n. 2. incitamentum. *Sen. lib.* 3. *de Ira*, *c.* 9. Quis autem ignorat, lituos, & tubas concitamenta eſſe, quibus mens reſolvatur?

Concitate, adverb. citate, *preſto*, *con impeto*. *Colum. l.* 6. *c.* 6. Concitate agitur pecus. *Quintil. l.* 12. *c.* 10. Quis dubitat, alia lenius, alia concitatius eſſe dicenda? *Lactant. l.* 6. *c.* 1. *ſect.* 9. Ad mortem concitatiſſime properant.

Concitatio, f. 3. *incitazione*, [illegible], commotio. *Cic.* 2. *de Orat.* Quarum altera concitationem habet, altera commendationem. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 106. Crebræ continuis diebus ex concurſu multitudinis concitationes fiebant.

Concitator, oris, m. 3. *Cic. pro Domo*, *c.* 5. Signifer ſeditionis, concitator tabernariorum. *Liv. l.* 39. *c.* 3. cæteroſque belli concitatores.

Concitatrix, icis, f. 3. quæ incitat, ut Concitatrix vis. *Plin. l.* 26. *c.* 10.

Concitatus, a, um, o, 1. 2. [illegible], commotus. *Cic. in Brut.* Admirabili quodam ad Philoſophiam ſtudio concitatus. *Liv. l.* 4. *B. Maced.* Concitatior curſus, ideſt, celerior. *Id. l.* 5. *B. Maced.* Concitatiſſimi equi.

Concito, as, a. 1. *concitare*, *commovere*, *ſtimolare*, עזר, Ger. *bewegen*, Gall. *inciter*, Hiſp. *concitar*, [illegible], commoveo, extimulo, a cito. *Cic.* 1. *de Div.* Cum a corpore animus abſtractus divino inſtinctu concitatur. *Id. pro Mur.* Ut major facultas Trib. pleb. detur, depulſo adverſario, ſeditionis, ac diſcordiæ concitandæ.

Concitor, oris, m. 3. commotor, ut Belli concitores. *Tac. l.* 4. *Ann. c.* 28. & *in* 4. *Hiſt. c.* 56. Utrobique tamen ab aliis leg. *concitator*. Tribuitur vox hæc & *Livio*, & *Juſtino*: ſed in his quoque variat lectio.

Concitus, a, um, o, 1. 2. partic. a concieo, commotus, concitatus, *commoſſo*, *incitato*. *Virg.* 9. *Æn. v.* 69. Immani concitus ira. *Cic. pro Cæc. c.* 5. Litigioſus, concitus ad rixam. ¶ Concitus, a *cio*, eodem fere ſenſu. *Valer. Flac. l.* 3. *v.* 576. Ipſe autem tantis concita furoribus arma expedit.

Concitus, us, m. *impeto*, *corſo*, motus concitatus. *Mamertin. in genethliaco Maxim. c.* 8. Quis ſimili concitu eques, aut velivola navis?

Concivis, is, com. 3. qui ejuſdem civitatis jure gaudet, *concittadino*, [illegible]. *Frontin. de Limitib.* Exactum concivium locum. Adde *Hieron. lib.* 2. *epiſt.* 25. *Tertul.* & alios juniores. Nam veteres *cives* uſurpant.

Conciuncula, læ, f. 1. dimin. a concio. *Cic. ad Attic. l.* 12. *epiſt.* 16. Quæ mihi videtur una conciuncula clamore pediſſequorum noſtrorum eſſe peritura.

Conclamatio, onis, f. 3. multorum clamor, *acclamazione*. Sæpe accipitur pro acclamatione, applauſu. *Cæſ. l.* 2. *c.* 26. *B. C.* Curio univerſi exercitus conclamatione Imperator appellatur.

Conclamatus, a, um, o. 1. 2. *chiamato*, *gridato*, particip. a conclamo, ut conclamata corpora, quibus extremum conclamationis præſtitum eſt officium, ſeu quæ nihil reliqui jam habent ad vitam. *Lucan. lib.* 2. *v.* 22. Corpora nondum conclamata jacent. ¶ Conclamatum frigus, ſummum, quod conclamata corpora facit, necando frigiditate ſua. *Macrob. lib.* 7. *Saturn. c.* 5. Aliaſque herbas conclamati frigoris pipere temperatas. ¶ Interdum ſumitur pro noto, & celebri, *famoſo*. *Sidon. l.* 2. *epiſt.* 2. Conclamatiſſimum fontium. Et *l.* 6. *epiſt.* 1. Conclamatiſſimum præſulatum.

Conclamito, as, n. 1. freq. a conclamo. *Plaut. Merc.* 1. 2. 51. Conclamitare tota urbe.

Conclamo, as, n. 1. *gridare inſieme*, [illegible], ſimul clamo. *Cic.* 6. *Phil.* Cum vos univerſi una mente, atque voce iterum a me conſervatam eſſe Rempublicam conclamaſtis. ¶ Ponitur etiam pro ſimplici clamo, *gridare*. *Cæſ.* 1. *B. G.* Conclamavit, quid ad ſe venirent. ¶ Conclamare vaſa, militaris eſt locutio, pro denuntiare inter milites, ut vaſa colligant, quod fiebat, cum exercitus moturus erat caſtra. *Cæſ.* 1. *B. C. c.* 56. Signum dari jubet, & vaſa militari more conclamari. ¶ *Conclamare* abſolute eodem ſenſu, *Id. ibid. c.* 57. & *l.* 3. *c.* 75. ¶ Uſurpatur etiam active. *Liv. l.* 4. *c.* 40. Ex mæſtis paulo ante domibus, quæ conclamaverant ſuos, procurreretur in vias. ¶ Conclamatum eſt, *è finito*, [illegible], proprium eorum, qui morientibus aſſiſtunt, & tranſlate pro finitum eſt, deſperatum eſt. Solebant enim cadaverum faciem pluries frigida abluere, nomenque eorum clara voce inclamare, ne forte ſyncope correptos pro mortuis funerarent. *Donatus ad illud Terent. Eun.* 2. 3. 56. Deſine, jam conclamatum eſt.

Conclavatæ res dicuntur, quæ ſub eadem ſunt clavi. *Feſt.*

Conclave, vis, n. 3. *luogo ſegreto*, [illegible], Gal. *cabinet*, *garde*, locus ſeparatior in interioribus tectis, quod unam habeat clavem domeſticis communem. *Cic.* 3. *de Or.* Hoc interim ſpatio conclave illud, ubi epulabatur Scopas, concidit. *Quintil.* eandem referens hiſtoriam, triclinium appellat, his verbis: *Vix illo tamen egreſſo, triclinium illud ſupra convivas corruit.* ¶ *Donat. ad Ter. Eun.* 3. 5. 35. Conclave eſt ſeparatior locus in interioribus tectis. ¶ Dicitur & Conclavium, ii. *Vitruv. l.* 6. *c.* 5. Conclaviorum altitudines. Adde *Plaut. Moſt.* 3. 2. 155.

Conclauſus, a, um, adject. velut a conclaudo, concluſus, *rinſerrato*. *Col. l.* 3. *R. R. c.* 11. Eadem veluti conclauſa, & conſtricta ſemina comprimere. ¶ Pro Conclauſus, Concluſus magis eſt in uſu.

Conclinisco, V. Conquiniſco.

Concludo, is, ſi, ſum, a. 3. *chiudere*, [illegible], Ger. *beſchlieſſen*, Gal. *enfermer*, *conclurre*, Hiſp. *concluyr*, [illegible], claudo. *Cic. de Univ.* Intelligentiam in animo, animum in corpore concluſit. *Teren. Adel.* 4. 2. 13. Nam me in cellam aliquam cum illa concludam. *Horat. l.* 1. *Sat.* 4. Concludere aures tollibus. *Ter. Eun.* 4. 3. 25. Illum aliquo concluſiſſem. ¶ Eſt item ſimul claudere. *Id. Eun.* 5. 8. 16 Fortuna tot res, & tantas in unum concluſit diem. ¶ Item perorare, ideſt, orationem terminare, *finire*. *Cic.* 6. *Verr.* Ut aliquando totam hujus generis orationem concludam, aut definiam. ¶ Item colligendo judicare. *conchiudere*. *Cic.* 2. *Fin. c.* 19. Deinde concludebas, ſummum malum eſſe dolorem, &c.

Concluſe, adverb. [illegible], quaſi dicas concludendo. *Cic. in Orat. c.* 53. Cum, ut fit, fortuito ſæpe aliquid concluſe, apteque dicerent.

Concluſio, f. 3. *concluſione*, [illegible], Ger. *beſchlieſſung*, Gal. *concluſion*, Hiſ. *concluſion*, [illegible], ultima pars orationis, quæ aliter peroratio dicitur. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 53. Hæ partes ſex eſſe omnino nobis videntur, exordium, narratio, partitio, confirmatio, reprehenſio, concluſio. ¶ Verborum concluſio eſt periodus, *Cic.* 3. *de Orat.* Vocis dico moderationem, & verborum concluſionem. ¶ Item argumentatio, ſyllogiſmus. *Cic.* 2. *Acad.* Quid enim faceret huic concluſioni? Si lucet, lucet, lucet autem, lucet igitur. ¶ Proprie eſt mora in aliquo loco clauſo, quo ſenſu uſurpat *Cæſ. B. C. l.* 3. *c.* 22. Peſtilentia conflictari ex diutina concluſione, *lo ſtar rinſerrato*. Adde *Nepot. Eumen. c.* 5.

Concluſiuncula, æ, f. 1. dimin. a concluſio. *Cic.* 4. *Acad. c.* 44. Aculeata ſophiſmata; ſic appellantur fallaces concluſiunculæ.

Concluſura, æ, f. 1. *Vitruv. l.* 6. *c.* 11. ad centrum reſpondentes earum concluſuræ. h. e. cunei fornicis.

Concluſus, us, ui, m. 4. *rinſerramento*. *Cæl. Aurel. Tard.* 1. 4. Concluſu corporis corrigere.

Concluſus, a, um, o. 1. 2. *rinchiuſo*, [illegible]. *Cic.* 1. *de Or.* Omnia fere, quæ ſunt concluſa nunc artibus, diſperſa, & diſſipata quondam fuerunt. *Id. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 9. Concluſa aqua facile corrumpitur. ¶ Comparat. Concluſior locus. h. e. anguſtior. *Hygin. l.* 4. *Poet. Aſtron. c.* 14.

Concoctio, onis, f. 3. *digeſtione*, cibi in ventriculo digeſtio. *Plin. lib.* 11. *c.* 57. Concoctione maturata. *Id. l.* 20. *c.* 5. Concoctionibus confert.

Concoctus, a, um, adject. digeſtus, *digerito*, *concotto*, vel una coctus. *Lucret. l.* 2. *v.* 852. Concocti odores.

Concœnatio, f. 3. Cœna, convivium, *convito*. *Cic. de Sen. c.* 13. Tum compotationem, tum concœnationem vocant.

Concolonus, i, m. qui ſimul cum alio colonus eſt. *Auguſtin. epiſt. ad Euſeb.* 169.

Concolor, oris, o. 3. *d'un medeſimo colore*, Ger. *einer farb*, Gal. *de meme couleur*, Hiſp. *de miſmo color*, [illegible], ejuſdem coloris. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 80. Et populus feſto eſt concolor ipſe ſuo.

Concolorus, a, um, adject. concolor. *Capell. l. de nupt. Philol.* 6. Caryſtos marmoreis fluctibus concolora.

Concomitatus, a, um, adject. ſignif. paſſivæ, *accompagnato*. *Plaut. Mil.* 4. 3. 20. Quibus concomitata recte deveniat domum.

Concopulo, as, avi, atum, are, idem quod copulo, *congiungere*. *Lucret. l.* 6. *v.* 1075. Denique res auro argentum concopulat una.

Concoquo, is, xi, coctum, idem ac coquo. *Var. de R. R. l.* 2. *c.* 10. Ad focum ligna afferre, & cibum concoquere. ¶ Frequentiſſime accipitur pro cibum digerere. *digerire*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Ut id mutari facile, & concoqui poſſit. ¶ Tranſlate eſt cogitare, *conſiderare*. *Cic. pro Roſc. Com.* Tibi diu deliberandum, & concoquendum eſt. ¶ Item æquo animo ferre, & pati, *ſopportare*. *Cic.* 3. *ad Q. Fr. epiſt. ult.* Ut ejus iſta odia non ſorbeam ſolum, ſed etiam concoquam. *Liv. l.* 4. *c.* 15. Concoquere aliquem ſenatorem.

Concordabilis, le, adject. quod concordari facile poteſt. *Cenſorin. de die natali*, *c.* 10. Non promiſcue voces omnes cum aliis junctæ concordabiles in cantu reddunt effectus.

Concordatus, a, um, adject. *chi è d'accordo*. *Papinian. JCtus leg.* 32. *ff. tit.* 7. *lib.* 48. Matrimonium bene concordatum dirimere.

Concordia, f. 1. *concordia*, *accordo*, [illegible], Germ. *einigkeit*, Gall. *concorde*, Hiſp. *concordia*, [illegible], unanimitas, & conſenſus, a *corde*, quaſi congruentia cordium. *Cic. Att. l.* 8. Fore, ut in Italia poſſemus concordiam conſtituere. ¶ Diſcors concordia dicitur rerum, quæ, cum inter ſe diverſæ ſint, tamen commixtæ unum quoddam corpus conficiunt, dum una alterius vires temperat, & coercet. *Ovid.* 1. *Met.* Et diſcors concordia fœtibus apta eſt. ¶ Et tranſlate diſcors concordia ſimulata amicitia eſt. *Lucan. l.* 1. Temporis exigui manſit concordia diſcors, paxque fuit.

Concordia, Dea apud Romanos, cui ædes a C. Flavio Cn. F. dedicata eſt in area Vulcani. *Cic.* 2. *de nat. Deor. Liv. l.* 9. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 639. & *l.* 6. *v.* 637.

Concordienſis, ſe, ad Concordiam pertinens, quæ eſt urbs Carnorum ad Romatinum fluvium, inter Altinum & Aquilejam. ¶ Concordienſes, ium, ejus urbis incolæ. *Plin. l.* 4. *c.* 22.

Concordis, de, adject. pro *concors*, antiquum & obſoletum eſt. *Cæcil.* apud *Priſcian. in fi. l.* 6. Modo ſit obſequens, hilaris, comis, dum id, quod petit, potitur.

Concorditas, atis, f. 3. idem ac concordia. *Pacuv.* Concorditatem hoſpitio adjunctam, & perpetuam probitatem conſervetis, *apud Non. c.* 2. *n.* 151.

Concorditer, adv. *concordemente*, [illegible], unanimiter, pari conſenſu. *Plaut. Curc.* 2. 2. 14. Concorditer inter ſe congruunt. *Cic. pro Rab. c.* 5. Ejus fratris, quicum concordiſſime vixerat.

Concordium, ii, n. 2. idem quod concordia. *Leg.* 27. *ff. de pact. dotal. tit.* 4.

Concordo, as, avi, are, n. 1. *concordare*, *eſſere d'accordo*, [illegible], Ger. *mitſtellen*, Gal. *tomber d'accord*, Hiſp. *concordar*, [illegible], concordem eſſe, convenire. *Cic.* 4. *Tuſc. cap.* 13. Sic animi ſanitas dicitur, cum ejus judicia, opinioneſque concordant. *Ovid.* 10. *Met. v.* 146. Et ſenſit varios, quamvis diverſa ſonarent, Concordare modos.

Concorporales, lium, m. 3. contubernales, commanipulones, ideſt, qui in contubernio ſuberant eidem decano. *Ammian. l.* 28. *c.* 28. Ne uno quidem cædibus concorporalium ſupereſſe permiſſo. Adde *l.* 21. *c.* 22.

Concorporatio, onis, f. 3. *incorporazione*. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marc. c.* 4. Concorporatio Legis, & Prophetarum.

Concorporatus, a, um, adject. *incorporato*. *Ammian. lib.* 22. *cap.* 8. Hi ſcopuli ſtetere concorporati.

Concorporificatus, a, um, aliud adject. in unum corpus redactus, *Tertul. adverſ. Valent. c.* 23. In mundo coelementato, & concorporificato.

Concorporo, as, avi, atum, a. 1. *incorporare*, [illegible], in unum corpus redigo. *Plin. lib.* 22. *cap.* 23. Faciliſſimeque cum melle concorporatur. *Id. lib.* 27. *cap.* 12. Polyanthemum vitiligines concorporat. h. e. delet vitiliginem, & reliquo corpori cutem reddit parem.

Concors, ordis, o. 3. *concorde*, *d'accordo*, [illegible], qui eſt unius cordis, ideſt, unius animi, a cum & cor. *Cic.* 1. *Tuſc.* Aliis cor ipſum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordeſque dicuntur. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 7. Multo fiat civitas concordior. *Cic. pro Lig. c.* 2. Concordiſſimi fratres. ¶ Veteres dixere, *Concordis*, *de*. *Cæcil. apud Priſcian. lib.* 6. Modo ſit obſequens, hilaris, comis, concordis.

Concraſſo, as, a. 1. *ingroſſare*, craſſum reddo. *Cæl. Aurelian. lib.* 4. *Chronic. cap.* 3. Lac liquida concraſſat.

Concratitius, a, um, o. 1. 2. *di graticcio*, quod ex confertis cratibus fit. *Pap. in l. ſi fratres, ff. pro ſocio.* Ut ibi concratitium parietem inter ſe ædificarent. Verum in emendatiſſimis libris legitur Cratitius.

Concrebreſco, is, bui, n. idem quod crebreſco, *creſcere*. *Virg. in Ciri*, *v.* 25. Cum levis alterno Zephyrus concrebuit Euro.

Concreditus, a, um, *conſegnato*, *affidato*, alicujus fidei creditus. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 39. Fortunæ concreditæ. Adde *Plaut. Pœn.* 4. 2. 104.

Concredo, is, didi, itum, a. 3. *credere*, *commettere alla fede*, [illegible], idem eſt, quod credere, ideſt, ſervandum dare, fidei alicujus tradere. *Cic. pro Quint. c.* 20. Cui tu & rem, & famam tuam concredere ſolebas.

Concreduo, is, ui, pro concredo, dixere Veteres. *Plaut. Aul.* 3. 6. 48. Ne tu in me mutaſſis nomen, ſi hoc concreduo. *Id. Caſ.* 2. 8. 43. Ei ego amorem meum omnem Concredui.

Concrematus, a, um, una crematus, *abbruciato*, ut Concrematæ urbes, *Sen. ep.* 9.

Concrementum, i, n. 2. idem quod concretio, incrementum. *Apul. Apol.* Concrementa varii fellis.

Concremo, as, a. 1. idem quod cremo, *abbruciare*. *Plin. l.* 12. *c.* 18. Quantum Nero Princeps noviſſimo pompæ ſuæ die concremavit.

Concreo, as, a. 1. idem quod creo, vel ſimul creo. Legitur in titulo *c.* 5. *l.* 19. *Gallii*. Ex nive cryſtallus concreatur.

Concrepatio, onis, f. 3. *ſtrepito*, *ſuono*. *Arnob. l.* 2. *p.* 73. Concrepatione ſcabillorum.

Concrepito, as, are, frequentat. a concrepo, *far grande ſuono*, *o ſtrepito*. *Prudent. Periſteph.* 11. *v.* 56. Virgarum concrepitat fragor.

Concrepo, as, ui, itum, n. 1. *fare ſtrepito*, *riſonare*, [illegible], Ger. *erkrachen*, Gal. *craquer*, Hiſp. *eſtallar*, [illegible], perſono. Plus eſt, quam ſono. Nam con his auctivum eſt. *Plaut. Bacch.* Sed huc concedam, nam concrepuerunt fores. *Cic.* 3. *Offic. c.* 19. Si vir bonus habeat hanc vim, ut, ſi digitis concrepuerit, &c. *Terent. Andr.* 4. 1. 58. Concrepuit a Glycerio oſtium. *Liv. l.* 28. Exercitus gladiis ad ſcuta concrepuit, h. e. gladiis ſcuta percutiendo ſtrepitum edidit. ¶ Reperitur etiam active uſurpatum. *Ovid. Faſt.* 5. *v.* 441. Rurſus aquam tangit, Temeſæaque concrepat æra.

Concreſcentia, æ, f. 1. concretio. *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. Ex aquarum ſubſidentia in corporibus, & concreſcentia.

Concreſco, is, evi, etum, n. 3. accreſco, ſimul creſco. *Virg. Ecl.* 6. ut his exordia primis Omnia, & ipſe tener mundi concreverit orbis. ¶ Frequentius accipitur pro condenſari, conglutinari, gelu conſtringi, *condenſarſi*, *agghiacciarſi*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 10. Quæ neque conglaciaret frigoribus, neque nive, pruinaque concreſceret. *Virg.* 12. *Æn.* gelidus concrevit frigore ſanguis. *Plin. lib.* 18. *cap. ult.* Cinis in foco concreſcit. ¶ *Concreſſe*, pro concreviſſe, apud *Ovid.* 6. *Metam.*

Concretio, onis, f. 3. condenſatio, conjunctio, compoſitio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 27. Niſi mens ſoluta quædam, & libera, ſegregata ab omni concretione mortali.

Concretus, a, um, o. 1. 2. *condenſato*, [illegible], conglutinatus, a concreſco. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Extenuatus in ſublime fertur, concretus in nubes cogitur. *Liv. l.* 21. *c.* 36. Hærerent in durata, & alte concreta glacie. *Virg.* 3. *Georg.* Lac concretum. *Cic.* 1. *Divin. ex quodam Poeta*: Cum claram ſpeciem concreto lumine

Lu-

lum abdidit. h. e. contracto. Virg. 6. Æn. Concreta labes. h. e. affixa, inhærens. Lucret. 4. 1237. Craſſius hoc porro, quoniam concretior æquo, &c.

Concrētus, us, m. 4. concretio. Plin. lib. 12. cap. 16. In concretu albicantis ſucci, & tabeſcentis.

Concrīminor, aris, d. 1. idem ac criminor. Plaut. Mil. 2. 2. 87. Ut ſi illic concriminatus ſiet adverſus militem meus conſervus.

Concriſpatus, a, um, adject. criſpatus, criſpus, creſpo, increſpato. Vitruv. l. 4. c. 1. Capillamento concriſpati cincinni.

Concriſpo, as, avi, atum, are, idem quod criſpo, increſpare. Ammian. l. 16. c. 29. Tela concriſpant, h. e. vibrans. Vitruv. l. 8. c. 1. Humores ſe concriſpantes.

Concrucior, aris, paſſ. 1. idem ac crucior. Lucr. l. 3. v. 149. Non omni concruciamur corpore.

Concruſtatus, a, um, adject. cruſta obductus, incroſtato. Ammian. l. 17. c. 7. Soliditates concruſtatæ. Et l. 30. c. 6. Meatus gelidis frigoribus concruſtati.

Concubātus, us, ui, m. 4. legitur in leg. 3. ff. de Concubin. ubi alii leg. concubinatus.

Concubina, æ, f. 1. concubina, ὁμεύνη, ſcortum, præſertim privatum. Cic. de Orat. c. 40. In concubinæ locum duceretur.

Concubinalis, le, adject. ad concubinam pertinens, ut concubinales illecebræ. Sidon. lib. 9. epiſt. 6.

Concubinātus, us, m. 4. concubinato, conſuetudo concubinorum. Suet. in Ner. c. 28. Super nuptarum concubinatus Veſtali virgini Rubriæ vim intulit. Adde Plaut. Pœn. prol. v. 102.

Concubinus, m. 2. concubino, qui ſimul cubat. Curt. l. 10. c. 2. Pellicum concubini. Catul. Epithalam. Mall. v. 135. Concubinum inertem.

Concubitālis, e, adject. ad concubitum pertinens. Tertul. ad Nation. l. 2. c. 11.

Concubitio, onis, f. 3. idem quod concubitus. Hygin. Aſtron. 2. c. 12. Perſeus inuſitato genere concubitionis natus.

Concubitor, oris, qui concumbit. Auct. declam. quæ inſcribitur Tribunus Marianus: quam quidam olim Quintiliano tribuebant.

Concubitus, us, m. 4. coito, συνουσία, coitus. Celſ. l. 1. Concubitus neque nimis concupiſcendus, neque nimis pertimeſcendus. Adde Horat. de Art. poet. v. 398.

Concubius, a, um, adject. Concubia nox (nam extra hanc formulam non occurrit) a concubitu dormiendi cauſa dicta, ut eſt apud Varron. l. 5. de L. L. c. 2. eſt primi ſomni tempus, ut Nonius definit c. 2. n. 175. Partes enim noctis, ut docet Cenſorin. de die nat. c. 24. apud Latinos hæ ſunt: prima crepuſculum: ſecunda id tempus, quod dicebant luminibus accenſis, antiqui prima face, tertia concubium, cum itum eſt cubitum: quarta nox intempeſta, qua nihil agi tempeſtivum eſt: quinta ad mediam noctem: ſexta media nox: ſeptima de media nocte: octava gallicinium: nona conticinium: decima ante lucem: undecima diluculum. Confirmat Servius hæc eadem proponens, & quidem ex Varrone, ad illud Virg. 2. Æn. v. 268. Tempus erat, quo prima quies, &c. & ad 3. Æn. v. 587. & Macrob. l. 1. Sat. c. 3. extr. ¶ Quod vero apud Varron. loc. cit. confundi videtur concubia nox cum intempeſta, & cum ſilentio noctis, & conticinio; primo id Varro refert non ex ſua, ſed ex aliorum ſententia: deinde minutam illam Cenſorini diviſionem non ſemper ſervavere Scriptores: ex quibus Apulej. l. 2. Metam. poſt med. videtur concubiam noctem pro nocte jam provecta poſuiſſe.

Conculcatio, onis, f. 3. actus conculcandi, il calcare co' piedi. Plin. l. 8. c. 18. Bibunt cameli, obturbata conculcatione prius aqua.

Conculcātus, us, ui, m. 4. idem quod Conculcatio. Tertul. de Reſur. c. 22. Tunc erit Hieruſalem conculcatui Nationibus.

Conculco, as, idem ac calco. Cic. in Piſ. Ad portam Exquilinam Macedonicam lauream conculcavit. ¶ Tranſlate ſumitur pro opprimere, violare, mettere ſotto i piedi. Cic. Att. l. 8. Conculcari miſeram Italiam videbis proxima æſtate ab utriuſque mancipiis undique collectis.

Concumbo, is, ui, itum, ere, n. 3. dormire in compagnia, συγκαθεύδω, Ger. beiſchlaffen, Gal. coucher enſemble, Hiſp. acoſtarſe. Cic. de Fato, c. 13. Concumbere cum uxore. Ovid. 10. Met. v. 338. Concumbere viro.

Concumulātus, a, um, adject. accumulatus. Tertul. de velan. Virg. c. 7. Coma concumulata in verticem.

Concupio, is, a. 4. idem quod cupio, deſiderare. Horat. Epod. 3. verſ. 19. Si quid unquam tale concupiveris. Salluſt. Catil. cap. 51. Ut quiſquam domum, aut villam concupiverat.

Concupiſcentia, æ, f. 1. concupiſcenza, ἐπιθυμία, appetitus. Tertul. de Anima, Concupiſcentia oculis arbitris utitur. Curt. l. 8. c. 6. Adeo pertinax ſpes eſt, quam ingentes concupiſcentiæ devoverunt. Sed lectio ſuſpecta eſt.

Concupiſcentivus, a, um, adject. Tertul. de Anim. cap. 16. Concupiſcentivum, quod vocant ἐπιθυμητικόν.

Concupiſco, is, a. 3. idem quod cupio, vel valde cupio. Cic. l. 1. de Divin. c. 24. Concupiſcere mortem.

Concupītor, oris, m. 3. qui concupiſcit. Jul. Firmic. lib. 8. Aſtron. cap. 22. Rerum alienarum concupitores.

Concupītus, a, um, adject. nom. ex particip. deſiderato. Cic. 4. Tuſc. c. 6. Concupitum adipiſci. Et cap. 11. Pecunia concupita.

Concurātor, oris, m. 3. qui una cum aliis aliquid curat. Ulpian. l. 19. ff. de adminiſt. & peric. tut. Actus ſui rationem concuratori reddere non eſſe compellendum.

Concūro, as, are, a. 1. aver cura, idem quod curo, vel ſimul curo. Plaut. Bacch. 1. 2. 23. Hæc concuret coquus.

Concurro, is, curri, & concucurri, curſum, n. 3. concorrere, συντρέχω, Ger. zuſammen lauffen, Gal. courir enſemble, Hiſp. correr juntamente, ὁμοδρομέω, ſimul curro. Cicer. 4. Verr. Tantus in curia clamor factus, ut omnes concurrerent. ¶ Eſt item irruere in hoſtem, præliari, combattere. Liv. de bel. Pun. Caſtraque eo ſpatio concurrerunt. Sal. in Jug. Sed catervatim in noſtros concurrunt. ¶ Abſolute Horat. l. 1. Sat. 1. v. 7. Concurritur. ¶ Item confugere, ricorrere. Cic. ad Att. Nulla eſt ſedes, quo concurrant, qui Rempublicam defenſam volunt. ¶ Item convenire, conjungi, unirſi. Ter. Heaut. 2. 2. 3. Concurrunt multæ opiniones, quæ mihi animum exaugeant. Cic. 3. de Or. Verba ne aſpere concurrant, neve vaſtius diducantur. ¶ Item contingere, accadere. Cic. pro Planc. Sæpe concurrit, ut eodem tempore multa mihi agenda ſint. ¶ Item convenire, conſentire, accordarſi. Cic. 1. Tuſc. Licet concurrant omnes plebeji philoſophi, &c. ¶ Item ad partem venire. Sen. l. 2. de ben. c. 1. Ad rogandum os concurrit, & ſuffunditur rubor. ¶ Nomina concurrunt, apud Cicer. Att. 16. epiſt. 3. h. e. debitorum, & creditorum nomina paria ſunt. ¶ Concurrere alicui, Stat. 11. Theb. v. 185. ¶ Concucurri legitur apud Flor. l. 4. c. 2. & Hirt. de B. Afric. c. 59.

Concurſatio, onis, f. 3. il correr, qua, e là, περιδρομή. Cic. pro Domo, Quid puerorum illa concurſatio nocturna? l. 1. Fam. ep. 1.

Concurſātor, oris, m. 3. chi corre qua e là, περιδρομεύς. Liv. l. 31. c. 35. Nec pedes concurſator, & vagus.

Concurſatōrius, a, um, adject. ut concurſatoria pugna, quæ ſcil. concurſando fit. Ammian. l. 16. c. 14.

Concurſio, f. 3. idem ac concurſus. Cic. 1. Top. c. 19. Concurſio rerum fortuitarum. Auctor ad Her. l. 4. c. 12. Crebræ vocalium concurſiones.

Concurſo, as, are, n. 1. correre qua, e là diſcurro, freq. verbi concurro. Cic. 2. de nat. Deor. Ex corporibus huc, & illuc caſu, & temere concurſantibus. ¶ Uſurpatur & cum accuſat. Cic. pro Mur. c. 21. Præſertim cum jam hoc novo more omnes fere domos omnium concurſent.

Concurſus, us, m. 4. concorſo, σύνδρομος, Germ. zulauff, Gall. concours, Hiſp. concorſo, συνδρομή. Cic. 7. Phil. Ad quem omni motu concurſus fiat civium perditorum. Sic occupationum concurſus. h. e. turba. Idem Fam. 7. epiſt. ult. ¶ Item pugnantium congreſſio, prælium, attacco degli eſerciti. Nepos in Tim. c. 2. Copias eduxit, barbarorumque uno concurſu maximam vim proſtravit. ¶ Apud Lucretium invenitur ſecundæ declinationis, l. 1. v. 384. Poſtremo duo de concurſo corpora lata.

Concurvo, as, are, a. 1. idem quod curvo, piegare, curvare. Laber. apud Macrob. l. 2. Saturn. c. 7. Non flexibilem me concurvaſti, ut carperes.

Concuſſibilis, le, adject. qui concuti poteſt, apud Tertull. lib. 1. adverſ. Marcion. cap. 25.

Concuſſio, onis, f. 3. ſcotimento. Gloſſ. Vet. Concuſſio, σεισμός, θλῖψις, διασεισμός. Senec. 6. quæſt. natur. cap. 25. Illa vaſta concuſſio, quæ duas ſuppreſſit urbes. ¶ Apud JCtos crimen eſt, ſi aliquid terrore poteſtatis illicite extorquetur, & aufertur, prepotenza. Leg. 1. & 2. ff. de concuſ. & l. 4. Cod. de concuſ. ob turp. cauſ.

Concuſſo, as, pro concutio legitur a quibuſdam apud Lucret. 2. 214. Abrupti nubibus ignes concuſſent. Sed al. leg. concurſent.

Concuſſor, oris, m. 3. qui terrore poteſtatis illicite opprimit, afflictor, prepotente. Tertul. de fug. in perſecut. Quid dicit ille concuſſor? Da mihi pecuniam.

Concuſſūra, æ, f. 1. concuſſio. Tertul. l. de fug. in perſecut. c. 13. Petenti dabo in cauſa eleemoſynæ, non in concuſſuræ.

Concuſſus, a, um, o. 1. 2. partic. a concutior, ſcoſſo, sbattuto. Virg. 5. Æn. v. 700. Caſu concuſſus acerbo. Liv. lib. 3. cap. 10. Terra motu concuſſa. Lucan. lib. 1. verſ. 182. Fides concuſſa. h. e. labefactata. Capel. lib. 4. de nupt. Philol. Pallas aliquanto concuſſior. h. e. turbatior.

Concuſſus, us, m. 4. commotio. Plin. lib. 35. cap. 16. Coquitur in calcibus crebro concuſſu. Lucret. lib. 6. v. 546. Quippe cadunt toti montes, magnoque repente Concuſſu late diſſerpunt inde tremores. Extra caſum ſextum ſingularis numeri vix reperies.

Concutio, tis, cuſſi, cuſſum, a. 3. commovere, ſcuotere, Germ. erſchütten, Gal. ébranler, Hiſp. ſacudir, ἀνασείω, commoveo. Ter. Eun. 3. 5. 42. Qui templa cæli ſumma ſonitu concutit. Cic. 2. Philip. cap. 42. Concutere Remp. h. e. turbare, evertere. Juvenal. Sat. 10. v. 327. Nec Stenobœa minus quam Creſſa excanduit, & ſe Concuſſere ambo, h. e. erexere in ultionem. Tractum a pugilibus, qui congreſſuri manus concutiunt.

Condalium, n. 2. anuli genus, quod ſervi digitis ferebant, κόνδυλος, digiti articulus, & junctura. Feſt. & Plaut. Trinum. 4. 3. v. 7. & 15.

Condĕcens, entis, adject. 3. decens, condecente, conveniente. Auſon. in grat. act. ad Gratian. Imp. Cujus egreſſus auſpicatior fuit, habitudo cohibitior, familiaris habitus condecentior.

Condecenter, averb. con decenza. Gell. lib. 16. cap. 12. ut Moſel. & Aldus edidere. Alii leg. Conducenter.

Condecentia, æ, f. 1. idem ac decentia, decenza. Cic. 3. de Orat. cap. 52. Sic verbis quidem ad aptam compoſitionem, & condecentiam, ſententiis vero ad gravitatem orationis utatur.

Condĕcet, idem ac decet, conviene. Plaut. Amph. 2. 2. 90. Capies quod te condecet.

Condecorātus, a, um, ornato, ornatus, inſtructus. Enn. apud Varron. l. 4. de L. L. c. 10. Ova parire ſolet genu' pennis condecoratum, Non animas.

Condecōre, adverb. idem ac decore, con decoro. Gel. l. 14. c. 4. Condigne mehercule, & condecore Chryſippus depinxit.

Condecōro, as, a. 1. idem ac decoro, decorare, ornare. Terent. in prol. Hec. Vobis datur poteſtas condecorandi ludos ſcenicos.

Condeliqueſco, is, n. 3. liqueſarſi. Cato R. R. c. 23. Uti reſina condeliqueſcat.

Condemnabilis, le, adject. condennevole. Pallad. de Inſtit. cap. 11. Eſt noſtræ ſtudium non condemnabile Muſæ.

Condemnatio, onis, f. 3. condanna. Aſcon. in Divin. Ver. A abſolutionis, C condemnationis litera. Ulpian. l. 5. ff. ſi ex noxali cauſ. Condemnatio pecuniaria.

Condemnātor, oris, m. 3. accuſatore, qui reum peragit. Tacit. 4. annal. 66. Claudiæ condemnator. ¶ Item judex qui condemnat. Tertul. adv. Marc. c. 9. Delicti interdictor, & condemnator.

Condemnātus, a, um, nom. ex partic. condannato. Cic. 6. Fam. epiſt. 6. Nefariorum ſcelerum condemnati. Titinnius Velit. apud Non. cap. 4. n. 111. Nunc ejus voti condemnatus, immolavit hoſtiam, h. e. obnoxius ad præſtandum, quod voto promiſerat.

Condemno, as, a. 1. idem ac damno, condannare, κατακρίνω. Cic. 1. de Orat. Ut capitis hominem innocentiſſimum condemnarent. Idem Philip. 2. c. 23. Licinium de alea condemnatum. h. e. lege de alea. Sueton. Calig. cap. 38. Quadraginta reos ex diverſis criminibus condemnavit. ¶ Extenditur etiam ad accuſatorem, ut idem ſit, quod reum peragere, vel efficere, ut quis damnetur. Cic. 2. Ver. Ego hoc uno crimine illum condemnem neceſſe eſt. ¶ Adhibetur item extra forum. Cic. 2. de Orat. Cæteros non dubitabo primum inertiæ condemnare, poſt etiam impudentiæ.

Condenſeo, es, a. 2. denſeo, condenſare. Lucret. l. 1. v. 392. Quod ſe condenſeat aer. Al. leg. condenſerat. quod ſit pro condenſuerat.

Condenſo, as, idem ac denſo, condenſare. Colum. lib. 7. cap. 8. Ruſuſque ponderibus condenſatur.

Condenſus, o. 1. 2. denſus, denſo. Liv. l. 26. c. 5. Condenſa acies. Hirt. de bel. Afr. c. 50. Olivetum crebris arboribus condenſum.

Condepſo, is, ui, ere, commiſceo, manibus ſubigo, mollio. Cato de R. R. cap. 41. Hæc bene una condepſito.

Condīco, is, xi, ctum, a. 3. determinare, יעד, Ger. beſtimmen, Gal. aſſiner, determiner, Hiſp. determinar, ἐπαγγέλλομαι, eſt ſimul dicere, ſimul determinare, conſtituere. Juſtin. l. 3. Locum, tempuſque coeundi condicunt. Tacit. de Germ. c. 11. Sic conſtituunt, ſic condicunt. ¶ Item denuntiare, intimare. Cic. 1. Fam. ep. 9. Nam cum mihi condixiſſet, cœnavit apud me in mei generi Craſſipedis hortis. Sueton. in Tib. Sexto Claudio libidinoſo, ac prodigo ſeni cœnam ea lege condixit, ne quid ex conſuetudine immutaret. Sic Plaut. Men. 1. 2. 15. Ad cœnam aliquo condicas foras. ¶ Et cum genit. Liv. l. 1. ex veteri formula: Quarum rerum, litium, cauſarum condixit Pater Patratus Pop. Rom. Quiritium Patri Patrato Priſcorum Latinorum. Jul. l. 5 alienum, ff. de mortis cauſa donat. Si alienam rem mortis cauſa donavero, eaque uſucapta ſit, verus dominus condicere eam non poteſt. h. e. repetere, denuntiare reſtitutionem.

Condictio, f. 3. intimazione, ἐπαγγελία, denuntiatio in diem certum ejus rei, de qua agitur. Feſt. Condicere enim priſca lingua, eſt dicendo denuntiare. ¶ Speciatim eſt actio in perſonam. Ulpian. in l. actionum genere, ff. de act. & obl. Actionum genera duo ſunt, in rem, quæ dicitur vendicatio, & in perſonam, quæ condictio appellatur.

Condictitius, a, um, o. 1. 2. quod ad condictionem ſpectat, ut actio condictitia, qua aliquid condicimus, & repetimus, quæ eadem eſt, ac conditio. Ulp. l. ſi duo, §. idem Julianus, ff. de jurejur. Atque ideo neque furti, neque condictitia tenetur.

Condictus, a, um, o. 1. 2. intimato, e ſtabilito, ἐπηγγελμένος, quod in commune eſt dictum, ideſt quod conſtitutum, pactum, promiſſum, denuntiatum eſt. Sic condicta dies, Plaut. Curcul. 1. 1. 5. ¶ Subſtantive Condictum eſt, quod in communi eſt dictum. Feſt. h. e. promiſſio, ſeu pactum mutuum.

Condigne, adverb. digne, degnamente, ἀξίως. Plaut. Aulul. 3. 4. 6. Condigne me meus gallus gallinaceus perdidit. Gel. l. 1. c. 6. Recte, atque condigne locutum eſſe. Et l. 14. c. 4. Condigne mehercule, & condecore.

Condignus, a, um, adject. idem fere ac dignus, degno, condegno, conveniente. Gel. l. 3. c. 7. Pulcrum facinus, Græcarumque facundiarum magniloquentia condignum. Plaut. Mil. 2. 6. 25. Ibi dum condignam te ſectatus ſimiam.

Condimentarius, ii, m. 2. παρασκευαστής, qui condimenta conficit, aut vendit, paſticciere. Metaphorice Tertul. de Anima, c. 3. Doleo, Platonem omnium hæreticorum condimentarium factum.

Condimentarius, a, um, adject. ad condimenta pertinens. Plin. lib. 19. c. 6. Satureia in condimentariorum genere eſt.

Condimentum, n. 2. condimento, ἄρτυμα, quod ad aliquid condiendum aptum eſt, vel quo aliquid conditur. Cic. 2. Fin. c. 28. Socratem audio dicentem, cibi condimentum eſſe famem, potionis ſitim. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur. Cic. de A-

mic. c. 18. Accedat huc ſuavitas, oportet, ſermonum, atque morum, haudquaquam mediocre condimentum amicitiæ.

Condio, is, ivi, vel dii, ditum, a. 4. *far ſaporito, condire*, [illegible], Ger. *wurtzen*, Gal. *aſſaiſonner*, Hiſp. *adobar, guiſar*, [illegible], eſt ea, quæ acerba ſunt, ſuavia, quæ inſipida, ſapida facere, vel res per ſe ſuaves ſale, pinguedine, aromatibus, ſuccis ſuaviores reddere. *Cic.* 7. *Fam.* Iſti herbas omnes ita condiunt, ut nihil poſſit eſſe jucundius. ¶ Translate eſt jucundum, gratumque reddere. *Cic. in Orat.* Omnino duo ſunt, quæ condiant orationem, verborum, numerorumque jucunditas. *Id. Att. l.* 12. *epiſt.* 40. Hilaritatem illam, qua hanc triſtitiam temporum condiebamus, in perpetuum amiſi.

Condiſcipŭla, æ, f. 1. *condiſcepola*, συμμαθήτρια, *Martial. l.* 10. *epigr.* 35. Hac condiſcipula, vel hac magiſtra, Eſſes doctior, & pudica Sappho.

Condiſcipulātus, us, ui, m. 4. *ſocietà di ſcuola*, ſocietas diſcipulorum ſub uno magiſtro, συμμαθητεία. *Nepos in Attico, cap.* 5. Cum quo a condiſcipulatu vivebat conjunctiſſime.

Condiſcipŭlus, li, m. 2. *compagno ad imparare, condiſcepolo*, Ger. *ſchulgeſell*, Gall. *condiſciple, compagnon d'école*, Hiſp. *companero de eſcuela*, συμμαθητής, qui ſimul cum aliquo diſcipulus eſt. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 18. Dicæarchum vero cum Ariſtoxeno æquali, & condiſcipulo ſuo, doctos ſane homines, omittamus.

Condiſco, is, idici, iſcere, a. 3. idem quod diſco, *imparare, aſſuefarſi*. *Horat. l.* 3. *od.* 2. *v.* 3. Pauperiem pati puer condiſcat. *Ovid. Heroid. ep.* 4. *v.* 25. Ars fit ubi a teneris crimen condiſcitur annis.

Conditanĕus, a, um, adject. *coſa, che ſi condiſce*, [illegible], qui conditur, ut piſces conditanei, *Apic. l.* 9. *in princ. Var. R. R. l.* 1. *c.* 24. Olivam conditaneam ſerere. Eſt autem oliva conditanea vel quæ condiri poteſt, vel condi, & ſervari.

Conditĭo, onis, f. 3. *condimento*, [illegible], Ger. *wurtzung, ſalſen*, Gal. *ſauſſe, aſſaiſon*, Hiſp. *adobo, guiſo*, [illegible], actus condiendi. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 58. Quo compoſitiones unguentorum, quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia proceſſerint.

Conditĭo, onis, f. 3. *condizione*, Ger. *ſtand, weiſs*, Gal. *état, condition*, Hiſp. *eſtado, y condicion*, [illegible], actus condendi, ſed fere ſumitur pro qualitate, modo, ratione, qua aliquid condi, ideſt fieri aptum eſt. *Cic. Att. lib.* 15. *epiſt.* 1. Ea conditione nati ſumus, ut nihil recuſare debeamus. *Id. Fam. l.* 5. *ep.* 18. Legum, judiciorum, temporum conditio impendet. ¶ Eſt etiam conditio poteſtas oblata eligendi, ſeu ut *Donat.* definit in *Ter. And.* 1. 3. 52. pactio certam legem in ſe continens. *Cic. pro Arch.* Præmium ei tribui ſub ea conditione, ne quid poſtea ſcriberet. *Ter. Heaut.* 2. 3. 85. Harum duarum conditionum utram malis vide. Hinc Conditionem offerre, proponere, ſtatuere, recuſare. Stare conditionibus, fugere a conditionibus, &c. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 12. *& al.* ¶ Itaque conditiones dicuntur leges pacis. *Liv. l.* 7. *B. Pun.* Eſt ejus qui dat, non qui petit, conditiones dicere pacis. ¶ Sumitur & pro conjunctione ſponſaliorum, & nuptiarum. *Suet. Gal. c.* 5. Remanſit in cœlibatu neque ſollicitari ulla conditione amplius potuit, *da niun partito*. *Cic. pro Cel. c.* 15. Habes hortos ad Tiberim: ac diligenter eo loco præparaſti, quo omnis juventus natandi cauſa venit: hinc licet conditiones quotidie legas, *partiti*. V. & *Suet. Aug. c.* 69. ¶ Item pro invitatione ad cœnam. *Martial. l.* 11. *epigr.* 52. Cœnabis belle, Juli Cerealis, apud me. Conditio eſt melior ſi tibi nulla, veni. ¶ Item obſceno ſenſu pro inguinibus. *Lamprid. in Heliogab. cap.* 5. Habebat, qui ei bene vaſatos perquirerent, ut eorum conditionibus frui poſſet. ¶ Denique conditio eſt creatio apud *Tertul. de hab. mulier. c.* 8. Dei conditio eſt thus & merum.

Conditionabilis, le, conditionalis. *Tertul. advers. Gnoſt. c.* 9.

Conditionālis, & le, o. 3. *condizionale*, [illegible], quod conditionem habet adjunctam, ut conditionalis venditio, *leg.* 4. *Dig. de in diem addict.* Datio conditionalis, *Ulp. l.* 9. *Dig. de adimend. legat.* Conditionalis comminatio, *Tertul. adv. Jud. c.* 19. ¶ Conditionales *in leg. Scripturas, Cod. qui potior. in pign.* genus ſunt tabulariorum, *Notaj*.

Conditionaliter, adv. *con condizione*, [illegible], ſub conditione. *Juſtin. de leg. §. longe magis.* Sed ſi conditionaliter enunciata fuerit cauſa.

Conditītius, a, um, o. 1. 2. *coſa ripoſta, e ſerbata*, [illegible], Germ. *das behalten geleget iſt*, Gall. *gardé*, Hiſp. *guardado*, quod conditum eſt, & ſervatur in aliquo loco. *Colum. lib.* 8. *cap.* 8. Duobus, aut tribus modo menſibus acceptant condititia cibaria. Si ducas a condio, condititius eſt qui condiri poteſt vel condimento præparatus.

Conditīvum, i, n. 2. cibus repoſitus, ſeu conditus, vel locus in quo cibi conduntur. *Cato, Varro, & Col.* Item *Macrob. lib.* 2. *Saturn. cap.* 15. & 16. ¶ Pro ſepulcro. *Senec. epiſt.* 60. Qui vero latitant, & torpent, ſic in domo ſunt, quomodo in conditivo.

Conditīvus, a, um, o. 1. 2. *tiò, che è atto a conſervarſi*, Ger. *das zubehalten iſt*, Gall. *choſe bonne a garder*, Hiſp. *coſa buena a ſer guardada*, [illegible], quod apte condi, & ſervari poteſt. *Col. l.* 7. *c.* 9. Conditivis cibis ſuſtinendæ ſunt.

Condĭtor, m. 3. *facitore*, [illegible], Ger. *macher*, Gal. *faiſeur*, Hiſp. *hazedor*, δημιουργὸς, a condo, qui aliquid facit, componit, alicujus rei auctor eſt. *Cic. pro Cluent.* Atque etiam ipſe conditor totius negocii Guttam aſpergit huic Bulbo. *Ovid.* 2. *Triſt. v.* 416. Conditor hiſtoriæ. *Plin. l.* 7. *c.* 30. Thucydides conditor rerum. *h. e.* hiſtoriæ ſcriptor. *Florus l.* 1. *c.* 1. Et urbis & Imperii conditor Romulus. ¶ Conditor, oris, a condio, qui condit, [illegible]. *Cic. poſt redit. in Sen. c.* 6. Conditores, inſtructoreſque convivii.

Conditorium, ii, n. *ripoſtiglio*, Ger. *behalter*, [illegible], locus, in quo aliquid reponitur, ut Conditorium muralium tormentorum, ideſt, repoſitorium machinarum, *Marcellin. l.* 18. *c.* 22. ¶ Specialiter ſumitur pro ſepulcro, vel pro capſa, in qua mortui conduntur. *Petron. Satyr.* In conditorium etiam proſecuta eſt defunctum. Adde *Suet. Aug. c.* 18. *& Calig. c.* 52.

Conditrix, icis, f. 3. quæ condit, & facit, *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 11. Luna mortalium corporum, & auctor, & conditrix. *Apul. Apol. p.* 283. Paupertas priſca apud ſecula omnium civitatum conditrix.

Conditum V. in Conditus.

Condĭtūra, æ, f. 1. a *condo*, ſtructura, *fattura*, ut vitrorum conditura. *Petron. Satyr. p.* 85. ¶ Conditura, æ, a *condio*, idem quod condimentum, *condimento*. *Senec. l.* 3. *de Ira c.* 15. Liberos illi epulandos appoſuit ſubinde interrogans, an placeret conditura. Adde *ep.* 69.

Conditus, us, ui, m. 4. idem quod conditura, a condio. *Colum. l.* 2. *cap. ult.* Uvas, itemque olivas conditui legere licet.

Condĭtus, us, m. 4. condendi, ideſt fabricandi actus, *fattura*. *Apul. Apol. p.* 289. Veteranorum militum novo conditu ſplendidiſſima colonia ſumus. *Cenſorin. de die Nat. c.* 4. Qui in conditu Thebarum Cadmo fuerint adjumento.

Conditus, o. 1. 2. *condito*, [illegible], Ger. *wohlſchmeckend*, Gal. *confit, aſſaiſonné*, Hiſp. *adobado*, [illegible], partic. paſſ. a condior, iris, *Cic.* 3. *de Orat.* Unguentis minus diu nos delectari ſumma, & acerrima ſuavitate conditis, quam his moderatis. ¶ Et translate. *Cic. Att. l.* 13. Nec id ſolum, ſed bene cocto, & condito ſermone bono. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 56. Nec apud populum gravior oratio, neque lepore, & feſtivitate conditior.

Condĭtus, a, um, *ripoſto, naſcoſto*, [illegible], reconditus, repoſitus, partic. a condor. *Cic. pro Mur.* Ut ei jam exploratus, & domi conditus Conſulatus videretur. ¶ Item ædificatus, conſtitutus. *Cic.* 1. *Tuſc.* Homerus fuit, & Heſiodus ante Romam conditam. Item comparatus, inventus, compoſitus. *Hor. l.* 1. *ſat.* 5. *v.* 92. Locus a Diomede conditus. *Virg. Ecl.* 10. *v.* 50. Chalcidico condita verſu carmina. ¶ Item ſepultus. *Val. Flac. l.* 5. *v.* 198. Conditus tumulo. ¶ Conditum, i, n. 2. Condita dicebantur annonariæ ſpecies, quæ in civitatibus conditæ ſervabantur ſuſtinendo militi, aut comitatui Principis, [illegible]. Militaria condita *Spartian.* vocat in *Adrian. c.* 11. V. ibi *Caſaub.*

Condo, dis, didi, ditum, a. 3. *aſcondere, riporre*, [illegible], Ger. *verbergen*, Gall. *cacher*, Hiſp. *encerrar, eſconder*, [illegible], eſt reponere, a *cum*, & *do*. *Cic. de nat. Deor.* Neque homines murium, ac formicarum cauſa frumentum condunt. *Id. in Ver.* Literas in ærario ſanctiore condi imperavit. ¶ Item claudere, tegere. *Cic.* 7. *Ver.* Atque in carcerem condi imperavit. *Virg.* 2. *Æn.* Nota conduntur in alvo. ¶ Item ædificare. *Cic. de Divin.* Qui Reſp. conſtituerunt, qui urbes condiderunt. ¶ Item inſtituere, vel ſtabilire. *Cic. pro Domo*, Rempublicam condere meo diſceſſu, quam omnium interitu occidere malui. ¶ Item componere, vel ſcribere. *Cic.* 1. *ad Att.* Quoniam Græcum poema condidit. *Id.* 2. *de Leg.* Ad ſalutem civium conditas eſſe leges. ¶ Item ſepelire. *Cic. de Leg. l.* 2. *cap.* 22. Condere in ſepulcro. ¶ Hinc eleganti tranſlatione ponitur pro finire, ut condere ſecla, *Lucan. lib.* 3. *in fin.* Condere diem, *Horat. l.* 4. *od.* 5. Condere ſoles, *Virg. Ecl.* 6. *v.* 52. Condere luſtra, *Cic. l.* 2. *de Orat. cap.* 66. ¶ Huc male quidam trahunt illud *Virg. Ecl.* 6. *verſ.* 6. Namque ſuper tibi erunt, qui dicere laudes, Vare, tuas cupiant, & triſtia condere bella. Nam ibi condere eſt pro ſcribere, ſeu componere, ut recte *Serv.* interpretatur. ¶ Condere verbum, eſt effingere, componere, apud *Var. l.* 6. *de L. L. circ. princ.*

Condocefacio, a, 3. *inſtruire, ammaeſtrare, aſſuefare*, [illegible], inſtruo, aſſuefacio. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 31. Eumque condocefaciat, ut ea, quæ bona, malave videantur, poſſit contemnere.

Condocefactus, a, um, adject. nom. ex particip. *inſegnato, ammaeſtrato*. *Cic. l.* 2. *de Nat. Deor. c.* 64. Belluæ domitæ, & condocefactæ.

Condocĕo, ces, a. 2. doceo, *inſegnare, ammaeſtrare*. *Hirt. de Bel. Afric. c.* 19. Frænato equo uti condocuerat.

Condoctor, oris, m. qui ſimul cum alio docet. *Auguſt. l.* 1. *Confeſſion. c.* 9. *extr.* Si in aliqua quæſtiuncula a condoctore ſuo victus eſſet.

Condoctus, a, um, nom. ex particip. *ammaeſtrato*. *Plaut. Pœn.* 3. 2. 3. Condocta dicta ad fallaciam. *Et paulo inferius*: Ædepol condoctior ſum, quam &c.

Condolĕo, es, & Condoleſco, is, ui, itum, ere, idem omnino quod doleo, *dolere, dolerſi*. Ac ſi pro ſimul doleo, συναλγεῖν, uſurpetur, barbarum eſt. *Cic. Tuſc.* 2. *c.* 22. Si pes condoluit, ſi dens, ferre non poſſumus. *Id. l.* 1. *Acad. c.* 10. Cum perturbationem ex homine non tollerent, naturaque & condoleſcere, & concupiſcere dicerent. *Tertul. de pœnit. c.* 10. Non poteſt corpus de unius membri vexatione lætum agere: condoleat univerſum, neceſſe eſt. *Hieronym. ad Auguſtin. epiſt.* 89. *a med.* Animo condolentis cogitat.

Condoſſum, V. Condalium.

Condŏmo, as, ui, itum, are, idem quod domo, *domare*. *Prudent. hym. Jejunant. v.* 98. Votereſque nugas condomare, ac frangere.

Condonatio, f. 3. donatio, *donazione*. *Cic.* 2. *Ver. c.* 4. Bonorum poſſeſſionumque contra omnium inſtituta adjectio, & condonatio.

Condonatus, a, um, adject. idem quod donatus, *donato*. *Cic. pro Planc. c.* 31. Datus eſt tibi ille, condonatus ille. *Aurel. Vict. Vir. illuſtr. c.* 4. Patriis lacrymis condonatus. h. e. dimiſſus.

Condōno, as, a. 1. idem quod dono. *Cic. in Off. l.* 2. *c.* 22. Cum aliis adimuntur, aliis condonantur pecuniæ. ¶ Eſt etiam remittere, ignoſcere, *perdonare*, ut condonare crimen, *Id. pro Mil. c.* 2. Sic condonare aliquem alicui, eſt, in alicujus gratiam alicui ignoſcere. *Caſ. B. G. lib.* 1. *cap.* 20. ¶ *Ter. Phorm.* 5. 7. 34. accuſativo rei jungit: Argentum quod habes, condonamus te. V. etiam *Eun. prol. v.* 17.

Condormio, is, n. 4. *dormire inſieme*, [illegible], ſimul dormio. *Plaut. Moſt. act.* 2. *ſc.* 2. Abimus omnes cubitum, condormivimus.

Condormiſco, is, n. 3. dormio. *Plaut. Rud.* 2. 7. 13. Da mihi aliquid loci, ubi condormiſcam parum.

Condrilla, æ, & Condrille, es, f. & Condrillon, i, n. (tot enim modis legitur apud *Plin. l.* 21. *c.* 15. *&* 17. & *lib.* 22. *c.* 22.) χονδρίλλη tybi agreſtis genus eſt, amaro guſtu, & acris in radice ſucci.

Condris, f. 3. ſive potius chondris, herba, nonnullis pſeudodictamnum, dictamno folio ſimilis, ramulis minoribus. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Conducenter, V. Condecenter.

Conducibĭlis, & le, o. 3. utilis, *utile, giovevole*. *Plaut. epid.* 2. 2. Sententia conducibilis. *Auct. ad Heren. l.* 2. *c.* 14. Utrum fuerit conducibilius.

Condūco, is, uxi, uctum, a. 3. *congregare, condurre*, [illegible], Germ. *begleiten*, Gall. *amener, conduire*, Hiſp. *llevar*, [illegible], duco. *Plaut. Epid.* Me juſſit ſenex conducere aliquam fidicinam ſibi huc domum. *Cic.* 2. *de Inv.* Tunc Crotoniatæ publico de conſilio virgines unum in locum conduxerunt. ¶ Item ad tempus emere, rem aliquam utendam pretio accipere, operam alicujus hominis mercede comparare, *pigliar ad affitto, pigliar a lavorare*. *Cic. pro Cal.* Domum conduxit in Palatio. *Id. Attic. lib.* 1. *ep.* 14. Vectigalia de Cenſoribus conduxerunt. ¶ Item redimere, ſeu aliquam rem faciendam ſuſcipere propter pretium, ſeu mercedem. *Cicer.* 2. *de Divin.* Qui columnam illam de Cotta, & de Torquato conduxerant faciendam. ¶ Conducere lac, pro coagulare. *Colum. lib.* 7. *cap.* 8. Lac plerumque cogi debet agni, aut hædi coagulo, quamvis poſſit & agreſtis cardui flore conduci. ¶ Aliquando ſumitur pro conjungere. *Valer. Flac. lib.* 1. *v.* 479. Sitaque ductu vel pice, vel molli conducere vulnera cera. *calafatare*.

Condūcit, ebat, imp. 3. *eſſer utile*, συμφέρει, utile eſt, cum dat. perſonæ, vel rei. *Cic.* 1. *Fam.* Quæ maxime cum mihi, tum etiam Reipubl. rationibus putem conducere. ¶ Vel cum accuſ. rei cum *ad*. *Cic.* 1. *Off.* Conducat id, necne, ad vitæ commoditatem. ¶ Vel abſolute. *Id.* 5. *Fam. ep.* 19. Ea maxime conducunt, quæ ſunt rectiſſima. ¶ Vel cum accuſ. addita præpoſit. *in*. *Plaut. Capt.* 2. 3. 26. Quod in rem conducit tuam. ¶ Vel cum infinito. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Rationibus noſtris conducit, id fieri.

Conductio, f. 3. *il prendere ſopra di ſe*, μίσθωσις, redemptio. *Cic. pro Cæc. c.* 32. Cum idem ex eadem conductione fuerit in fundo. ¶ Item collectio. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 40. Quare in longis argumentationibus ex conductionibus, aut ex contrario complecti oportet.

Conductitius, a, um, o. 1. 2. *che è ſolito condurſi*, [illegible], Ger. *das man beſtellt*, Gall. *qu'on prend louage*, Hiſp. *alquiladero*, μισθωτός, quod conduci ſolet, vel quod jam conductum eſt. *Plaut. Epid.* 2. 3. 8. Apercidi quomodo oſtendam fidicinam aliquam conductitiam. *Var. lib.* 1. *R. R. cap.* 17. Aut mercenariis, & conductitiis operis liberorum.

Conductor, oris, m. 3. μισθωτής, qui rem aliquam, aut operam alicujus pecunia conducit, item qui pretio opus aliquod faciendum ſuſcipit. *Cic.* 3. *ad Qu. Fr. ep.* 1. Seipſum ejus operis H. S. XVI. conductorem fuiſſe. Sic *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. Conductorem locatori opponit.

Conductrix, icis, f. quæ aliquid ab alio locatum conducit. *In Cod.* 5. 22. 18. Mortua conductrice.

Conductum, i, n. res, vel locus pretio conductus. *Senec. de benef.* 7. 5. Nec conductum meum, quamquam ſis dominus, intrabis.

Conductus, a, um, o. 1. 2. *tolto a prezzo*, μεμισθωμένος, particip. a conducor. *Cic. pro Sext. c.* 17. Erat autem contentio, non cum victore exercitu, ſed cum operis conductis. *Id. pro Mur.* Mercede conducti obviam Candidatis iſſent. ¶ *Horat. l.* 2. *ſat.* 7. *v.* 18. Mercede diurna conductum pavit: *preſo a giornata*. *Id. l.* 1. *ſat.* 2. Nummi conducti. *danari preſi a intereſſe*. ¶ Pro congregato, ſeu in unum locum ducto. *Tacit. Annal.* 15. *cap.* 26. Auxilia regum in unum conducta. *Lucret. lib.* 1. *v.* 650. Acrior ardor enim conductis partibus eſſet, Languidior porro disjectis.

Condūlus, vel Condylus, i, m. 2. κόνδυλος, idem ac condalium, ideſt, anulus, a voce Græca, quæ allata eſt. Sed fortaſſe eſt inſtrumentum illud, quo ſutores utuntur, ne digitos offendant, quod priſci etiam ſymbolum, & ungulum dixerunt. *Plin. l.* 33. *c.* 1. *Martial. l.* 5. *epigr.* 79. *ad fin.* Parvi tibia condyli ſonabit. h. e. quæ parvum habet foramen inſtar condyli. Alii putant, intelligi Tibicinem nomine Condylum.

Conduplicatio, onis, f. 3. *raddoppiamento*, ἀναδιπλωσις, duplicatio. *Plaut. Pœn.* 5. 5.

5. 5. 18. Quid hoc eſt conduplicationis? quæ hæc congeminatio. ¶ Item Figura verborum, qua idem vocabulum bis repetitur: ut *Vivis, & vivis non ad deponendam, ſed ad confirmandam audaciam*. *Auct. ad Herenn.* 4. 28. Conduplicatio eſt ejuſdem unius, aut plurium verborum iteratio.

Conduplico, a. 1. idem quod duplico, *raddoppiare*. *Terent. Phorm.* 3. 2. 31. Hoc tibi, quod bene promeritus fueris, conduplicaverit.

Condurdum, n. 2. herba ſolſtitialis, flore rubro, quæ e collo ſuſpenſa ſtrumas comprimit. *Plin. l.* 26. *c.* 5.

Condūro, as, are, durum facio, *indurare*. *Lucret. l.* 6. *v.* 968. Humor aquæ porro ferrum condurat ab igni.

Condus, maſc. 2. *diſpenſiere*, ταμίας, qui condendis cibis præpoſitus eſt, quemadmodum promus, qui cibum promit. Cæterum quia ejuſdem fere officium eſſe ſolet cibos promere, & recondere, factum eſt, ut qui ei muneri præeſſet, compoſito nomine *condoſpromus*, vel *promoſcondus* diceretur. *Plaut. Pſeud. act.* 2. *ſc.* 2. *v.* 14. Conduſpromus procurator peni.

Condylōma, atis, n. 3. κονδύλωμα, morbus S. Fiacrii, tuberculum inſanabile, quod naſcitur circa coronam podicis, ſanguinem jugiter profundens, a ſimilitudine condylorum, hoc eſt, nodorum, qui in digitis, ſtricta in pugnum palma, eminent. *Celſ. l.* 6. *c.* 18.

Condylus, m. 2. *giuntura*, *nodo delle dita*, κόνδυλος, junctura, & nodus articulorum in digitis eminens. *Martian. l.* 1. Complicatiſque in condylos digitis vulnerabat. h. e. pugnis.

Cone, es, f. 1. inſ. Myſiæ, ad oſtia Iſtri. *Lucan. l.* 3.

Confabrĭcor, d. 1. fabricor, *fabbricare*. *Gel. l.* 3. *c. ult.* Confabricatus, commolituſque magis eſt originem vocabuli C. iſte Baſſus, quam enarravit.

Confabulatio, f. 3. ὁμολογισμός, ſermo, colloquium, *colloquio*. *Symmach. l.* 9. *ep.* 89. Epiſtolæ confabulationem præſentis imitantur.

Confabulātus, us, ui, m. 4. idem quod confabulatio. *Sidon. l.* 9. *ep.* 11. *ad fin.* Hos eloquii tui claritas artifice confabulatu dum compellit, &c.

Confabŭlo, as, a. 1. & confabulor, aris, d. 1. *favellare*, שיח, Germ. *geſprech halten*, Gal. *diſcourir enſemble*, Hiſp. *hablar con otro*, συλλαλέω, colloquor. *Plaut. Moſt.* 2. 2. 78. Illiſce hodie hanc confabulabunt fabulam. Ita quidam Lexicographi. Sed legendum *Conturbabunt*. *Id. Ciſtell.* 4. 2. 77. Sed ego rem magnam tecum confabulari volo.

Confacio, is, a. 3. una facio. *Lucret. lib.* 2. *verſ.* 903. Mollia confaciunt. Al. leg. *cum faciunt*. Addunt huc illud *Feſti*: Confecerunt, una fecerunt. Sed hoc ad *conficio* pertinere poteſt.

Confamŭlor, d. 1. *ſervire inſieme*, συνδουλεύω, ſimul famulor. *Macrob. Satur. l.* 1. *c.* 17. *ſub fin.* Hylen, naturamque ſignificant confamulantes.

Confarreatio, f. 3. idem ac farreatio, ideſt, ſacrificium, cui farreum libum adhibebatur, quo matrimonium contrahebatur, ſicut *diffarreatio*, quo diſſolvebatur. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Quin & in ſacris nihil religioſius confarreationis vinculo erat. ¶ Sed hujuſmodi matrimonii, aut divortii genus ſolis Sacerdotibus erat in uſu. *Boet. in Top. Cic. Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 1. *c.* 9.

Confarreātus, o. 1. 2. conſociatus, ſacris nuptiis junctus, per confarreationem. *Apul. l.* 5. *A. A.* Sororem tuam, & nomen, quo cenſeris, confarreatis nuptiis conjugabo. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 16. Patricios confarreatis parentibus genitos &c.

Confarrĕo, as, are, verbum habens uſum in ritu confarreationis, & ſignificat, litato farre matrimonio jungi. *Tacit. Annal.* 4. *c.* 16. Aſſuetudinem confarreandi. *Apul. l.* 10. *Metam.* Mulieris Matrimonium confarreaturus.

Confatălis, o. 3. συνειμαρμένος, quod eadem fati neceſſitate tenetur. *Cic. de Fato, cap.* 13. Copulata enim res eſt, & confatalis.

Confectio, onis, f. 3. effectio, *fattura*. *Cic.* 2. *de Orat.* Erat enim hiſtoria nihil aliud, niſi annalium confectio. ¶ Item abſolutio, *terminazione*. *Cic.* 14. *Phil.* Confectio hujus belli eſt D. Bruti ſalus. ¶ Item comminutio, *macinazione*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quæ confectio etiam a lingua adjuvari videtur. ¶ Item collectio. *Cic. pro Flac. c.* 9. Confectio tributi.

Confector, oris, m. 3. qui conficit, & ad finem perducit. *Cicer. Fam.* 10. *epiſt.* 20. Totius belli confector. *Id. de nat. Deor. lib.* 2. *cap.* 15. Ignis confector, & conſumptor omnium. ¶ Item qui beſtias elidit, beſtiarius. Vet. Gloſſ. Confector, κυνηγέτης, κυνηγέτης. *Sueton. Auguſt. cap.* 43. Confectores beſtiarum. ¶ Hos eoſdem Confectuarios vocari in veteri ſcriptor. obſervat *Scalig. ad lib.* 4. *Manilii, pag.* 286.

Confectrix, icis, f. 3. quæ conficit. *Lactant. l.* 7. *c.* 11. *ex incerto Ciceronis loco;* Confectrix omnium rerum vetuſtas. h. e. quæ conficit, & conſumit.

Confectūra, æ, f. 1. confectio. *Plin. l.* 33. *c.* 13. Reliqua confectura eadem, quæ & chryſocollæ. *Colum. l.* 9. *c.* 14. Confectura mellis.

Confectus, a, um, nom. ex particip. *perfezionato*, *ridotto a fine*. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 4. Confecta res eſt. *Attic. l.* 4. *c.* 14. Itinere ex ſententia confecto. ¶ Item debilitatus. *Cic. in Piſ. c.* 34. Summa ſenectute confectus. *Ter. And.* 2. 1. 5. Confectus cura. *Cic. in Piſon.* Confectus plagis. Sic Gladiator confectus, & ſaucius, *Id. l.* 2. *de Orat. c.* 11.

Confercio, is, erſi, ertum, a. 4. compleo, *empire*, מלא, Ger. *woll ſchoppen*, Gall. *farcir, entaſſer*, Hiſp. *embutir*, ἐμβύω, compleo, ex con, & farcio. *Plin. l.* 12. *c.* 15. Myrrham paſſim a vulgo coemptam in folles conferciunt.

Confĕro, confers, contuli, collatum, a. anom. *portare in un luogo*, συμφέρω, proprie eſt in unum ferre, congerere. *Col. lib.* 1. Sit utrique proximum horreum, quo conferatur ruſticum inſtrumentum. ¶ Hinc tranſlate uſurpatur pro ponere, adhibere, ut conferre ingenium, curam, ſtudium, operam, diligentiam, laborem in aliquam rem. *Cic.* 2. *Off.* Omnes meas curas, cogitationeſque in eam conferebam, & alibi. ¶ Item tribuere. *Cic. pro Flac.* In quam ego multa, & magna officia contuli. ¶ Et pro imponere, *addoſſare*. *Plaut. Amph.* Ne poſterius in me culpam conferas. *Liv. l.* 5. *c.* 11. Conferre cauſam in alterum, *dar la colpa*. ¶ Item proferre, *allungare*. *Plaut. Men.* Propera Menæchme, fer pedem, confer gradum. ¶ Item conjungere. *Virg.* 6. *Æn.* Juvat uſque morari, & conferre gradum. ideſt, gradum conjungere, & æquis paſſibus incedere. ¶ Hinc tranſlate dicimus, Pedem conferre, manum, arma, ſigna, caſtra, pro congredi, pugnare, *combattere*. *Cic. pro Planc.* Non poſſumus magis pedem conferre, ut ajunt, aut propius accedere. *Id. pro Font.* Partim qui cum ipſo M. Fontejo ferrum, ac manus contulerunt. *Id. in Piſon.* Signa contulit cum Alexandrinis. ¶ Apud *eund.* 2. *Divin.* Caſtra caſtris conferre, eſt, e regione caſtrametari: *accamparſi in faccia al nemico*. ¶ Item comparare, *paragonare*. *Cic.* 1. *Off.* Tamen ne minime quidem ex parte Lycurgi legibus, & diſciplinæ conferendi ſunt. *Id.* 2. *Acad.* Quem cum eo conferre poſſumus non modo ingenii magnitudine, ſed etiam animi? ¶ Item communicare, *conferire*. *Cælius Cic.* 8. *Fam.* Te videre, & omnia intima tecum conferre diſcupio. *Cic.* 1. *Fin.* Quotidieque inter nos ea, quæ audiebamus, conferebamus. ¶ Item confugere, *ricorrere*. *Cic. ad Q. Fr.* Te ad Craſſum, & ad Calidium conferas, cenſeo. ¶ Conferre capita eſt deliberandi cauſa convenire. *Cic.* 5. *Verr. c.* 22. Conferrent viri boni capita, de comiſſatione loquerentur inter ſe &. ¶ Præterea ſignificat aliquo ire, proficiſci. *Cic. pro Flac. c.* 21. Romam ſe contulit. ¶ Tranſlate *Cic. in Bruto, c.* 81. Ad amicitiam meam ſe contulit. Et *pro Arch. cap.* 7. Conferre ſe ad ſtudia litterarum, *applicarſi*. ¶ Item differre. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 1. (al. 2.) omnia in menſem Martium collata ſunt. ¶ Conferre verba ad rem, apud *Ter. Eun.* 4. 6. 4. *venir dalle parole ai fatti*. ¶ Frequenter de pecuniis dicitur, quæ ad uſum aliquem contribuuntur. *Nepos in Attico cap.* 8. Id facile effici poſſe arbitrati ſunt, ſi & principes illius ordinis pecunias contuliſſent. ¶ Interdum eſt tranſmutare, vertere, *traſformare*. *Ovid. Metam.* 4. *v.* 277. Quem nymphæ pellicis ira contulit in lapidem.

Conferrumino, idem, ac ferrumino, conglutino, *attaccare*, *incolare*. *Plin. l.* 27. *c.* 8. *ad fin.* Conferva appellata a conferruminando.

Confert, ebat, imp. anom. *eſſere utile*, *giovare*, utile eſt, valet, prodeſt, cum accuſ. & præp. Ad. *Col. l.* 1. Cæterum ad æſtivos temperandos calores plurimum conferunt ſalientes rivi.

Conferte, adverb. idem quod confertim. *Ammian. l.* 31. *c.* 15. Conferte in cuneum deſciverunt ad Barbaros.

Confertim, adverb. *in un mucchio*, *inſieme*, ἀθρόως, denſe. *Liv. l.* 31. *c.* 43. Confertim pugnant, & cadunt. *Ammian. l.* 4. *c.* 25. Aliquoties confertius reſiſtentes.

Confertus, a, um, o. 1. 2. *pieno*, *denſo*, ἀθρόος, plenus, a confercior. *Cic. Pis. cap.* 20. Vita denique conferta voluptatum omnium varietate. ¶ Item denſus, condenſatus. *Caeſ.* Neque a tanta multitudine conjecta tela conferti vitare poterant. Hinc compar. confertior, & ſup. confertiſſimus. *Liv. l.* 9. *c.* 27. Præterquam quod confertiores ſteterant. *Id. l.* 2. *c.* 12. & 55. In confertiſſima turba prope Regium tribunal conſtitit.

Conferva, æ, f. 1. muſcus, vel potius ſpongia aquarum dulcium, aut herba villoſæ denſitatis, ac fiſtuloſæ, a conferruminando, quia oſſa confracta ſanet. Peculiaris eſt Alpinis fluminibus. *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Confervefacio, is, ere, fervere facio. *Lucret. lib.* 6. *verſ.* 352. Aurumque repente Confervefacit.

Confervĕo, es, n. 2. *bollire inſieme*, ſimul ferveo. *Celſ.* 8. 10. Confervent oſſa mota, aut ſoluta. Adde *Pallad. l.* 1. *ult.* 35.

Confervesco, is, bui, n. 3. *bollire*, *bollire inſieme*, ζέω, ſimul ferveo. *Colum. lib.* 12. *cap.* 23. Nec poſtea tangitur, dum confervefcat. *Celſ. l.* 8. *c.* 10. Siquando oſſa non conferbuerint. ¶ Tranſlate pro incaleſco. *Hor. l.* 1. *ſat.* 2. Mea cum conferbuit ira.

Confeſſio, f. 3. *confeſſione*, הודיה, Ger. *bekentnus*, ἐξομολόγησις. *Cic.* 6. *Ver.* Convincitur a teſtibus, urgetur confeſſione ſua. Confeſſionem facinoris tormentis exprimere, & Cruciatu confeſſionem exprimere, *Suet. Tiber. c.* 19. & *Galb. c.* 10.

Confeſſorius, a, um, o. 1. 2. ut Confeſſoria actio, quæ verbis affirmantibus eſt concepta, vel quæ lege Aquilia in confitentem reum datur. *l.* 8. *Dig. t.* 5. *l.* 2.

Confeſſus, a, um, o. 1. 2. *chi ha confeſſato*, ὁμολογήσας, particip. a *confiteor*, active ſumptum. *Ovid.* 2. *de Pont. eleg.* 2. Non eſt confeſſi cauſa tuenda rei. ¶ Reperitur etiam paſſive, pro re clara, manifeſta, & de qua nulla eſt controverſia. *Cic.* 5. *Ver. cap.* 56. Confeſſa res eſt, & manifeſta. ¶ Dicitur etiam ex confeſſo, h. e. ſine controverſia, *per comun parere*, *o confeſſione*. *Quinctil. lib.* 3. *cap.* 5. Vituperare, quæ ex confeſſo ſunt turpia. ¶ In confeſſum venire. h. e. omnium confeſſione comprobari. *Plin. lib.* 10. *epiſt.* 85. ¶ In confeſſo eſſe, pro manifeſtum eſſe, ac indubitatum. *Seneca lib.* 3. *de Benef. cap.* 11. parentum in confeſſo ſunt merita. ¶ Sic pro confeſſo habere, *Lactant. lib.* 2. *cap.* 8.

Confeſtim, adv. idem ac ſtatim, quaſi confertim, ideſt, confertis, ſeu condenſatis greſſibus, παραχρῆμα, παραυτίκα, αὐτίκα, *ſubito*, *ſenza dimora*. *Cic. Philip.* 5. *c.* 12. Sine ulla mora, & confeſtim rem gerere.

Confibŭla, æ, fem. 1. inſtrumentum in torculari, quo dehiſcentes arbores comprimuntur. *Cato cap.* 12. *de re ruſt.* Confibulas ligneas, queis arbores comprimat, ſi dehiſcent, & cuneos ſex.

Conficiens, entis, nom. particip. efficiens, *chi fa*, ut cauſa conficiens, quæ & *efficiens* dicitur. *Cic. in Partit. c.* 26. *Id. pro Flac. c.* 19. Civitas conficientiſſima literarum. h. e. quæ omnia ſcribit quæ agit. Al. tamen leg. Conficiendarum literarum diligentiſſima. *Id.* 5. *Fin.* Hæc cum corporis bona ſint, eorum conficientia certe in bonis numerabimus. Verum hoc loco non nominis, ſed participii more conſtruitur.

Conficio, is, eci, ectum, a. 3. idem ac facio, *fare*. *Cic.* 3. *de Orat.* Sed anulum, quem haberet, pallium, quo amictus, ſoccos, quibus indutus eſſet, ſe ſua manu confeciſſe. *Id. Att. l.* 5. Iter conficiebam æſtuoſa, & pulverulenta via. ¶ Sic conficere mandata, *eſſequire*. *Cic.* 9. *Phil.* Mandata noſtra conficere cupiens. ¶ Item perficere, tranſigere, expedire, *ſbrigare*, *finire*. *Cic.* 3. *Fam.* Niſi jam nunc omnia negocia cum ſumma tua dignitate diligentiſſime confeciſſem. *Id. ad Qu. Fr.* De noſtra Tullia ſpero cum Craſſipede nos confeciſſe. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Saturni ſtella triginta fere annis curſum ſuum conficit. Sic, conficere prope centum annos, *Id. in Orat. c.* 52. ¶ Item conterere, *tritare*, *ridurre in polvere*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Eorum adverſi acuti morſu dividunt eſcas, intimi autem conficiunt. ¶ Apud *Colum.* 5. 6. conficere cibaria eſt *digerire*. ¶ Item conſumere. *Cic. pro Marcello*, Nihil eſt enim opere, aut manu factum, quod non aliquando conſumat, aut conficiat vetuſtas. *Idem pro Flac.* Patrimonium ſatis lautum, quod hic nobiſcum conficere potuit, Græcorum conviviis maluit diſſipare. ¶ Item excruciare, *tormentare*. *Cic. in Fam.* Quæ me ita conficiunt, ut ii voluerunt, &c. *Id.* Conficior, veniſſe tempus, &c. *Id.* Nihilominus eis conficior curis, ut, &c. *Id.* 3. *Off.* Ne ipſe frigore conficiatur. ¶ Interdum eſt comparare. *Cic. pro Flac. c.* 9. Duæ rationes conficiendæ pecuniæ, aut verſura, aut tributo. *Id. Attic. lib.* 8. *epiſt.* 11. Conficere exercitum. ¶ Conficere feras, pro occidere. *Lamprid. in Commodo c.* 13. Virium ad conficiendas feras tantarum fuit, ut elephantum conto tranſigeret. ¶ Ad obſcœnum ſenſum tranſtulit *Sueton. in Ner. c.* 29. ¶ Conficere aliquem verbis, pro refutare, ſeu vincere. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 49. Sic conficere Virginem. h. e. in ſententiam trahere, *Ter. Eun.* 5. 4. 6. ¶ Conficere reditum alicui, apud *Cic. Fam.* 9. *ep.* 13. h. e. curare ut aliquis redeat. ¶ Pro concludere. *Cic.* 1. *de Invent.* Ex quo conficitur, ut &c. *ne ſiegue*.

Confictio, onis, f. 3. ſimulatio, figmentum, *finta*. *Cic. pro Roſc. Am. c.* 13. Criminis confictionem accuſator Erucius ſuſcepit.

Confictito, as, are, frequentat. a Confingo. *Nævius* apud *Var. l.* 6. *L. L. n.* 6.

Confictor, oris, qui fingit. *Paulin. Nolan. ep.* 21. (al. 24.) *n.* 4. *ad Amand.* Manichæus veri Creatoris negator, falſique confictor.

Confictus, o. 1. 2. fictus, ſimulatus, ut Conficta lacrymæ. *Ter. Andr.* 3. 3. 26.

Confidejuſſor, m. 3. *Ulp. Dig. l.* 46. *tit. l.* 10. Et omnes confidejuſſores præſto ſint.

Confidens, tis, o. 3. *ſicuro di ſe ſteſſo*, θαρραλέος, qui ſibi confidit. *Plaut. Capt.* 3. 5. 8. Decet innocentem ſervum, atque innoxium confidentem eſſe. ¶ Sed fere in malam partem accipitur pro temerario, impudenti, improbo, *audace*, *sfacciato*. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 7. Qui fortis eſt, idem eſt fidens, quoniam confidens mala conſuetudine loquendi in vitio ponitur, ductum verbum a confidendo, quod laudis eſt. *Ter. Phorm.* 1. 2. 73. Homo confidens, qui (illum Dii omnes perdant) hoc conſilium, quod dicam, dedit. ¶ Hinc comp. confidentior, & ſup. confidentiſſimus. *Virg.* 4. *Georg. v.* 445. Nam quis te, juvenum confidentiſſime, noſtras juſſit adire domos? *Gel. l.* 10. *c.* 26. Quod eſt nimium confidentius. ¶ Confidens animi, *Sueton. in Domit. c.* 12. *ad fin.*

Confidenter, *conſtantemente*, בטח, Ger. *vertrawlich*, Gall. *aſſeurement*, Hiſp. *atrevidamente*, θαρραλέως, conſtanter. *Plaut.* Quæ non deliquit, decet audacem eſſe confidenter. *Cic. pro Cæl. c.* 19. Dicam jam confidentius. *Auctor ad Heren. l.* 1. *c.* 5. Confidentiſſime alicui reſiſtere. ¶ Sæpe eſt audacter, *sfacciatamente*. *Id. l.* 1. *c.* 5. Confidenter, malitioſe, flagitioſe factum.

Confidentia, æ, f. 1. conſtantia, *coſtanza*, θάρσος. *Cic. de Rep.* Duas ſibi res, quominus in vulgo, & in foro diceret, confidentiam, & conſtantiam defuiſſe. ¶ Sæpe eſt audacia cum improbitate conjuncta, *temerità*. *Cic. pro Cæc.* Quaſi vero aut in judicio poſſit idem improbitas, quod in vi confidentia. ¶ Ponitur & pro duritia, patientia. *Plaut. Aſin.* 3. 23. Scapularum confidentia freti.

Confidentilŏquus, o. 1. 2. θρασύγλωττος, confidenter loquens. Hinc comp. confidentiloquior. *Plaut. Trin.* 1. 2. 164. Neque argutum magis, neque confidentiloquius.

Confido, is, iſus, ſum, & aliquando confidi, *confidarſi*, *ſperare*, בטח, Germ. *vertrauwen*, Gall. *ſe fier*, Hiſp. *fiarſe*, θαρρέω, credo, certus ſum. *Cic.* 6. *Verr.* Quoniam probatam rationem officii mei vobis eſſe confido. *Id. in Offic.* A Cratippo hæc te aſſidue audire confido. *Id.* 3. *Tuſc.* Quem te & opto eſſe, & confido futurum. ¶ Conſtruitur etiam cum dativo. *Cic.* 3. *de Leg.* Vir excellens, & fortis confidere ſibi debet, & ſuæ vitæ & actæ & conſequenti. ideſt, ſe ipſo niti. ¶ Et cum ablat. *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 14. Corporis firmitate, & fortunæ ſtabilitate confidere. ¶ Et addita præpoſitione. *Caeſ. l.* 2. *B. C. c.* 5. Confidere de ſalute.

Hirt. de B. Afric. c. 19. Qui in illorum ſibi conſideret multitudine. ¶ Conſiderunt, pro *confiſi ſunt* eſt apud *Liv. l.* 44. *c.* 13.

Confīgo, is, ixi, ixum, a. 3. *conficcare*, *collocare*, καθηλόω, *Cato de R. R. cap.* 21. Configere tabulas inter ſe *inchiodare*. ¶ Pro collocare. *Cic. Phil.* 7. *c.* 2. Ut omnes vigilias, curas, cogitationes in Reip. ſalute configeret. ¶ Interdum eſt ferire, tranſverberare, *trafiggere*. *Cic. Acad.* Hercules filios ſuos configebat ſagittis. *Id.* 12. *Phil.* Confixus eſt ducentis Senatuſconſultis. ¶ Configere cornicum oculos, eſt callidos homines, & verſutos aſtutia, & calliditate ſuperare, vel perſpicaciſſimus, & oculatiſſimus viſum adimere, & tenebras offundere. *Cic. pro Mur. cap.* 11. Inventus eſt ſcriba quidam Cn. Flavius, qui cornicum oculos confixerit.

Configurātus, a, um, nom. ex particip. efformatus, ad ſimilitudinem alterius effictus. *Lactant. l.* 7. *c.* 4. Homo ex rebus diverſis ac repugnantibus configuratus eſt. Et *l.* 1. *c.* 17. Simulacra configurata.

Configūro, as, a. 1. figuro, conformo. *Col. l.* 4. *c.* 20. Nec pravitas ſtaturninum ad ſimilitudinem ſui vitem configuret.

Confindo, a. 3. findo. *Tibul. l.* 4. *el.* 3. *v.* 173. Et ferro tellus, pontus confinditur ære.

Confine, is. V. Confinis.

Confingo, idem, quod fingo. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Hirundines eadem materia nidos confingunt. ¶ Eſt item comminiſci, excogitare, *inventare*. *Cic.* 5. *Verr.* Concedes, non hoc crimen nos in te confingere.

Confinis, o. 3. סמוך, Germ. *anſtoſſer*, Gall. *qui confine*, Hiſp. *confinante*, ὁμόρος, conterminus, eoſdem habens fines, ut Confines agri, quorum fines conjuncti ſunt. *Liv. l.* 4. Excurſiones inde in confinem agrum Lavicanum factæ. ¶ Dicitur etiam de hominibus. *Martial. l.* 2. Vexat ſæpe meum Patrobas confinis agellum. ¶ Tranſlate uſurpatur pro ſimili. *Quintil. l.* 6. *c.* 4. Et confine eſt, quod dicitur per ſuſpicionem. ¶ Subſtantive Confine, is, neut. 3. *confine*. *Sene. l.* 1. *de Ira*, *c.* 8. In confinibus hoſtis arcendus eſt. *Valer. Flac. l.* 6. *v.* 374. Feris ad confine papillæ.

Confinitimus, a, um, adject. idem quod confinis, vel ſimilis. *Gel. l.* 1. *cap.* 2. Officia virtutum confinitima.

Confinium, nii, n. 2. *confine*, גבול, Ger. *anſtoſſ*, Gal. *confin*, Hiſp. *confin*, μεθόριον, finis agri, ubi cum altero conjungitur. *Cic.* 1. *Off.* Vicinitatibus, & confiniis æquum, & facilem. ¶ Tranſlate ponitur pro quavis vicinitate, *vicinanza*. *Col. l.* 3. *c.* 5. Quoniam in confinio boni, malique poſita eſt. ¶ Confinium lucis & noctis. h. e. crepuſculum. *Apul. Met. l.* 2. *p.* 122.

Confio, idem quod fio. *Caſ.* 7. *B. G. c* 58. Poſtquam id difficilius confieri animadvertit. *Ter. Adelph.* 5. 8. 23. Hoc confit, quod volo. *Balb. ad Cic. poſt. ep.* 8. *l.* 9. *ad Attic.* Facilius per te res tota confieret. ¶ Ceteras hujus verbi voces non facile invenies.

Confirmāte, adverb. *fermamente*, *ſtabilmente*. *Auct. ad Herenn. l.* 4. *c.* 11. Hoc genus orationis ſine nervis, & articulis fluctuat huc & illuc, nec poteſt confirmate, neque viriliter ſe ſe expedire. Sed lectio variat.

Confirmatio, onis, f. 3. *confermazione*, קיום, Ger. *beſtetigung*, Gal. *confirmation*, Hiſp. *confirmacion*, βεβαίωσις, *Cic.* 2. *Fin.* Inventa vitæ via eſt, confirmatioque omnium officiorum. ¶ Item conſolatio. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 3. Neque enim confirmatione egebat virtus tua. ¶ Item pars orationis. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 24. Confirmatio eſt per quam argumentando noſtræ cauſæ fidem, & actoritatem, & firmamentum adjungit oratio. ¶ Item affirmatio. *Caſ. l.* 3. *B. G. c.* 18. Gallos ad hoc conſilium hortabatur perfugæ confirmatio.

Confirmative, adverb. confirmando, affirmando. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 41. *ſub fin.* Confirmative pronuntiare.

Confirmativus, a, um, ad confirmandum, ſeu affirmandum pertinens, ut Confirmativa adverbia, *Priſc. l.* 15. *p.* 1020. *Priſch.* & *l.* 17. *p.* 1036.

Confirmātor, oris, m. 3. ἀσφαλιστής. *Cic. pro Cluent. cap.* 26. Sequeſter, & confirmator pecuniæ deſiderabatur: *aſſicuratore*. ¶ Item affirmator, & defenſor. *Lactant. lib.* 1. *c.* 2. *Inſtit. ſub init.* Cujus ſententiæ auctor eſt Democritus, confirmator Epicurus.

Confirmātus, a, um, nom. ex particip. *confermato*, *raſſodato*, ut confirmata valetudo, *Cic. l.* 10. *ad Att. ep.* 17. Ætas confirmata. *Id.* 5. *Fin. c.* 22. Exercitum confirmatiorem efficere, *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 84.

Confirmitas, tis, f. 3. *fermezza*. *Plaut. Mil.* 2. 2. 34. Confidentiam, confirmitatem, fraudulentiam.

Confirmo, as, a. 1. idem quod firmo, ideſt, firmum facio, *confermare*. *Cic.* 1. *Phil.* Pax denique per eum, & per liberos ejus cum præſtantiſſimis civibus confirmata eſt. ¶ Sæpe dicitur de corpore, pro corroborare. *Cic.* 16. *Fam.* Adhuc, dum mihi nullo loco deeſſe vis, nunquam te confirmare potuiſti. *Id. Att. l.* 10. Confirmare valetudinem a morbo. ¶ Et de animo, pro fortem, & conſtantem reddere. *Cic. ad Q. Fr.* Erige te, & confirma, ſi qua ſubeunda dimicatio erit. *Id.* 14. *Famil.* Ego, qui te confirmo, ipſe me non poſſem. ¶ Eſt etiam affirmare, aſſervare. *Cic. de Amic. c.* 2. Nemo unquam erit, & (ut confirmare poſſum) nemo certe fuit. Et *pro Arch.* Difficile eſt hoc de omnibus confirmare.

Confiscatio, onis, f. 3. *confiſcazione*, actus confiſcandi. *Flor. l.* 3. *c.* 9. Divitiarum tanta erat fama, ut victor gentium populus, P. Clodio Tribuno duce, ſocii, vivique regis confiſcationem mandaverit.

Confiscatus, a, um, adject. *confiſcato*, *ripoſto*. *Suet. Auguſt. c.* 101. Quam ſummam repræſentari juſſit: nam & confiſcatam ſemper, depoſitamque habuerat. Plura V. in Confiſco.

Confisco, as, avi, are, *riporre*, *confiſcare*, eſt in fiſcum, ſeu ſaccum reponere, præſertim vero in ſaccum Principis. *Sueton. in Domit. c.* 12. Confiſcabantur alieniſſimæ hæreditates. *Id. Calig. c.* 16. Antiocho Comageno H. S. millies confiſcatum. ¶ Dicuntur & perſonæ confiſcari, quarum bona in fiſcum rediguntur. *Id. in Tiber. c.* 49. Conſtat præterea Galliarum, & Hiſpaniarum principes confiſcatos. ¶ Tranſlate *Tertul. de Fug. c.* 12. Felices pauperes, qui totam animam in confiſcato habent. h. e. in promptu, ſeu in numerato.

Confisio, f. 3. confidentia, *confidenza*. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 37. Fidentia, id eſt, firma animi confiſio, ſcientia quædam eſt.

Confisus, a, um, o. 1. 2. *che ſi fida*, θαρρήσας, particip. a confido. *Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 14. Nulla alia confiſus urbe, Laodiceam ſe contulit. *Curt. l.* 4. *c.* 10. Satis confiſus Græcorum erga ſe benevolentiæ, ac fidei.

Confit, V. Confio.

Confitĕor, eris, feſſus ſum, d. 2. idem quod fateor, *confeſſare*. *Cic.* 1. *de Orat.* Quas omnes proprias eſſe Oratorum confitentur. ¶ *Nonius* aſſignat hanc differentiam inter *confiteri*, & *profiteri*, quod illud neceſſitatis, hoc voluntatis ſit. Sed verum diſcrimen eſt, *confiteor* multo minus eſſe, quam *profiteor*. *Confiteor* enim ſimpliciter fateri eſt, *profiteor* vero non ſolum fateri, ſed etiam præ ſe ferre, & jactare aliquid. *Cic. pro Leg. Manil.* Hoc ego non ſolum confiteor, verum etiam profiteor. *Id. pro Cæc. c.* 9. Ita libenter confitetur, ut non ſolum fateri, ſed etiam profiteri videatur.

Confixilis, le, adject. contignatus, coagmentatus, ut confixilis machina, *Apul. l.* 4. *A. A.*

Confixus, a, um, partic. a configo, *trafitto*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 50. Capræ confixæ ſagittis. *Nepos* 14. *c.* 9. Confixi ceciderunt. ¶ Tranſlate *Cic. de Aruſp. Reſp.* Confixus Senatuſconſultis.

Confixus, us, m. *Lucil.* apud *Cic.* 2. *de Or. c.* 62. Nuculam, an confixum vis facere. V. *Jan. Parrhaſ. de quæſit. per epiſt. n.* 50.

Conflabello, as, a. 1. flabellis concito. *Tertul. de Spectac. c.* 25. Mulierum, & virorum accuratior cultus, & conſenſio ſcintillas libidinum conflabellant.

Conflaccesco, is, eſcere, idem ac flacceſco, marceſco, languidus fio, *illanguidire*. *Gel. l.* 2. *c. ult.* Fluctus, ſimul ac ventus poſuit, ſternuntur, ac conflacceſcunt.

Conflāges, f. 3. loca, in quæ diverſi conflant venti. *Feſt.* ¶ Eadem loca, *confrages* dicuntur, quia eo undique venti currunt, & ibi ſe ſe frangunt. *Isidor. lib.* 14. *cap.* 8.

Conflagĭto, 1. a. ſimul flagito. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Ut magnis theatri clamoribus reponi apoxinomenon conflagitaverit. Alii legunt *flagitaverit*.

Conflagratio, onis, f. 3. incendium, *incendio*, *abbruciamento*. *Sen. l.* 3. *Quæſt. nat. c.* 29. Id affirmat, ut conflagrationi, atque diluvio tempus aſſignet.

Conflagrātus, a, um, nom. ex particip. combuſtus, *abbruciato*. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 8. Ubi incendio conflagrata. *Apul. de Mundo*, *p.* 73. Regiones Phaetontis ruina conflagratæ perierunt.

Conflăgro, n. 1. idem ac flagro, ardeo; incendio pereo, *ardere*, ut conflagrare flammis. *Liv. l.* 30. *c.* 7. Metaphorice, conflagrare invidiæ incendio, *Cic.* 1. *Catil. c.* 11. Et *Ver.* 7. *c.* 35. Conflagrare amoris flamma.

Conflatilis, le, o. 3. χωνευτός, quod conflando factum eſt, *di getto*. *Prudent. Rom. v.* 293. Non eſſet ullus Jupiter conflatilis.

Conflatio, onis, f. 3. χωνεία, actus conflandi, *getto*. *Sen. l.* 3. *Nat. Quæſt. c.* 29. Et illa, quæ in conflatione noſtris placent, huc transferenda puto. Ita Lexicographi. Verum ibi legendum, *Conflagratione*. *Tertul. de fug. in perſecut. c.* 3. Fidei uſtio, & conflatio adminiſtratur ex Dei voluntate.

Conflatūra, æ, χώνευσις, conflandi ratio, *getto*. *Plin. l.* 7. *cap.* 56. Invenit auri metalla, & conflaturam Cadmus Phœnix ad Pangæum montem.

Conflātus, a, um, adject. nom. ex particip. paratus, comparatus. *Cic. pro Syll. c.* 5. Conflato gladiatorum tumultu. Et *Catil.* 1. *c.* 10. Ex perditis conflata improborum manus. ¶ Conflati teſtes, h. e. ſubornati. *Quintil. l.* 5. *c.* 7. ¶ *Lucret. l.* 1. *v.* 473. Tyndaridis formæ conflatus amore. h. e. incenſus. ¶ Conflatæ ſtatuæ, h. e. fuſæ, *Plin. l.* 34. *c.* 6.

Conflexus, a, um, adject. devexus, deflexus. *Plin. l.* 2. *c.* 44. Conflexa cubito juga.

Conflictatio, f. 3 *battimento d' una coſa con l' altra*, *combattimento*, σύγκρουσις, eſt colliſio, & tranſlate ſumitur pro pugna. *Gell. l.* 6. *c.* 3. Totius exercitus conflictatione oppugnatus ſerpens inuſitatæ immanitatis. Adde *l.* 15. *c.* 18.

Conflictātrix, cis, f. 3. quæ conflictat. *Tert. l.* 2. *adv. Marc. c.* 14. Ægyptus hoſpitis populi conflictatrix.

Conflictatus, a, um, o. 1. 2. *tormentato*, *agitato*, particip. a conflicto, agitatus, vexatus. *Plin. l.* 23. *c.* 1. M. Agrippa ſupremis ſuis annis conflictatus gravi morbo pedum. ¶ *Nepos* 14. 5. 1. Conflictatus eſt cum adverſa fortuna.

Conflictio, f. 3. *percoſſa*, συμβολή, colliſio. *Quintil. l.* 3. *c.* 6. Sonus eſt duorum inter ſe corporum conflictio. ¶ Tranſlate eſt contentio, pugna, *conteſa*, *combattimento*. *Cic. in Partit.* Ex rationis, & firmamenti conflictione, & quaſi concurſu quæſtio exoritur.

Conflicto, as, a. 1. *affliggere*, freq. a confligo, concutio, jacto, vexo. *Cic. de Leg.* Non eadem ſuperſtitione, qua cæteræ gentes, conflictantur. *Tacit. Annal.* 6. *c.* 48. Remp. conflictare. ¶ Item pugno contendo. *Ter. Phorm.* 3. 2. 20. Nec cum hujuſmodi unquam uſus venit ut conflictares malo. ¶ Sic moleſtiis, fortuna, morbo, doloribus conflictari, ideſt exerceri, *eſſer travagliato*. *Cic. Plin. Nepos*, &c.

Conflictor, aris, depon. 1. pugno, decerto, contendo, *combattere*, *contendere*. *Terent. And.* 1. 1. 66. Qui cum ingeniis conflictantur ejuſmodi.

Conflictus, us, m. 4. *conflitto*, *percoſſa*, σύγκρουσις, colliſio. *Cic.* 2. *de Divin.* Si nubium conflictu ardor expreſſus ſe emiſerit, ita eſſe fulmen putant. *Id. pro Cæc.* Non ſolum impulſu ſcutorum, neque conflictu corporum, &c.

Conflĭgium, n. 2. idem ac conflictus, colliſio. *Solin. c.* 14. (al. 9.) In latebroſis rupium cavaminibus, quæ fluctuum confligiis adeſa ſunt. *Salmaſ.* legit *Confluſium*, h. e. Confluentiam, tanquam a *Confluo*.

Conflīgo, gis, xi, ctum, n. 3. *far fatto d' arme*, נלחם, Ger. *ſtreitten*, Gal. *combatre*, Hiſp. *pelear*, συμβάλλω, proprie eſt collidere, *percuotere*, ſed ſumitur pro decertare. *Virg. Æn.* 2. Adverſi venti confligunt. *Cicer. pro Domo.* Speravit, iiſdem ſe copiis cum illo poſſe confligere, quibuſcum ego voluiſſem dimicare. ¶ Item pro contendere in rebus forenſibus. *Cicer. pro Cæc.* Potuiſti ne leviore actione confligere?

Conflo, as, avi, atum, a. 1. *ſoffiare*, Ger. *zuſammen blaſen*, Gal. *ſouffler fort*, *ou enſemble*, Hiſp. *ſoplar*, συμφυσάω, eſt ſimul flare, vel flare in aliquam rem. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Philiſcus officinam pinxit pictoris, ignem conflante puero. *Stat.* 9. *Theb. v.* 524. Tempeſtas conflata ventis. ¶ Item liquefacere, *fondere*, *liquefare*. *Sueton. in Aug. c.* 52. Argenteas ſtatuas conflavit omnes. Sic, conflare pecuniam, apud *Cic. pro Sext.* h. e. conflato auro, argento, pecuniam ſignare. ¶ Tranſlate eſt componere, efficere, creare, *Cic.* 1. *Off.* Quibus ex rebus conflatur, & efficitur id, quod quærimus, honeſtum. *Id. pro Cluent.* Hoc totum a matre conflatum eſt, & perfectum. ¶ Item contrahere, *contrare*, *Salluſt. in Catil. c.* 14. Quique æs alienum grande conflaverat. ¶ Item concitare, *eccitare*. *Cic. in Catil.* 1. *c.* 9. Si mihi inimico, ut prædicas, tuo conflare vis invidiam. ¶ Item congregare. *Velle.* 2. 74. 2. Magnum exercitum conflare.

Conflōrens, entis, ſimul florens. Tranſlate *Auguſtin. l.* 4. *Confeſſion. c.* 4. Coævus mihi, & conflorens flore adoleſcentiæ.

Conflŭctŭo, as, avi, atum, n. 1. vel Conflŭctuor, aris, dep. 1. idem quod fluctuo, vel fluctuor. *Seneca in Medea v.* 941. Haud aliter meum cor confluctuatur. Verum meliores Cod. habent *fluctuatur*. *Apul. l.* 11. *Metam.* Palla ad ultimas oras nodulis fimbriarum decoriter confluctuabat.

Confluens, entis, m. 3. *congiungimento di due fiumi*. Gal. *confluent*, ἐμβολή, alveus, in quem duo flumina conveniunt. *Plin. l.* 3. *c.* 27. Eſt etiam oppidum Meſopotamiæ in ripa Tigris circa confluentes, quod vocant Digham. *Id. l. eod. c. ult.* Marſia incipit a Confluente ſupra dicto, h. e. Savo, & Danubio. ¶ Hinc

Confluentia, vel Confluentes, urbs ad Rhenum, inde dicta, quod in eam Rhenus, & Moſella confluant; hodie *Coblentz* ſub Archiep. Trevirenſi.

Confluens, tis, nom. ex partic. qui confluit. *Velle.* 2. 55. 2. Auxiliis confluentibus. Et 2. 80. 4. Turba confluentium.

Confluentia, æ, fem. 1. actus confluendi, *concorſo*. *Macro. lib.* 7. *Saturn. c.* 4. Hæc eſt triplex cauſa, vel podagræ, vel cujuslibet ex confluentia morbi multitudo humoris. Ita hunc locum reſtituit *Pontanus*.

Conflāges, V. Conflages.

Confugium, V. Confligium.

Conflŭo, n. 3. *concorrere inſieme*, נהר, Ger. *zuſammen flieſſen*, Gal. *couler*, *confluer*, Hiſp. *correr juntamiente*, συρρέω, eſt ſimul fluere, vel in eundem locum illabi. *Cicer.* 2. *de Leg.* Rapideque dilapſus cito in unum confluit. ¶ Tranſlate eſt concurrere, convenire, *concorrere*, *radunarſi*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Si ad hæc ſtudia plures confluxerint.

Confluvium, n. 2. ὀχετός, locus, quo multi rivi ſimul fluunt. *Corn. Sev. in Ætna*, *v.* 323. Donec confluvio reſolutis æſtibus amnis exilit.

Conflŭus, a, um, o. 1. 2. quod ſimul fluit. *Prudent. Cathemer.* 5. *verſ.* 76. Unda revolvitur in ſemet revolans gurgite confluo.

Confodio, is, di, oſſum, ere, a. 3. idem ac fodio, *zappare*. *Plin. l.* 17. *c.* 20. Salices confodi jubent menſe Aprili. ¶ Item transfigere, vulnerare, *trapaſſare*, *ferire*. *Liv. l.* 24. *c.* 7. Confodere aliquem vulneribus. *Suet. Caſ. c.* 82. Tribus & viginti plagis confoſſus eſt.

Confœderātus, a, um, adject. fœdere ſociatus, fœderatus, *confederato*. *Oroſ. lib.* 2. *c.* 4. Sabinæ impiis nuptiis confœderatæ.

Confœdero, as, are, fœdere jungo, *confederare*. *Prudent. in Laurent. v.* 437. Confœderantur omnia. *Tertul. Apol. c.* 2. Ad confœderandam diſciplinam. Alii leg. *ad conferendam*.

Confœdo, as, avi, atum, conſpurco, *lordare*. *Apul. Mileſ.* Fimo faciem alicujus confœdare.

Confœduſti, vel confiduſti, m. 2. fœdere conjuncti. *Feſt.*

Conferta ſus, quæ cum omni fœtu adhibebatur ad ſacrificium. *Feſt.*

Conforno, as, ab antiquo *forno*, dedolo, fomite arbores ſpolio. Catullo reſtitutum cupit *Salmaſ. in Solin. p.* 127.

Confōre, idem ac fore. *Ter. Andr.* 1. 1. 140. Qui mihi exorandus eſt, & ſpero confore.

Conforio, is, a. 4. polluo, inquino, a *forio*, miſceo, fœdo. *Pompon* apud *Non. c.* 2. *n.* 152. Conforiſti me, Diomedes. ¶ *Salmaſ. in Exercitat. Plin.* cenſet legendum Conforiaſti.

Con-

Conformatio, f. 3. conformità di membri, forma, figura, habitus, compoſitio. Cicer. 1. Tuſc. Animus qualis ſit in ipſo corpore, quæ conformatio, quæ magnitudo, qui locus. Vitruv. l. 5. c. 6. Ipſius autem theatri conformatio ſic eſt facienda. ¶ Item figura, vel ornamentum orationis. Cicer. 3. de Orat. Inter conformationem verborum, & ſententiarum hoc intereſt.

Conformator, oris, m. 3. qui conformat, & apte componit. Apul. in Triſmegiſto pag. 80. Dominus, & omnium conformator, quem recte Deum dicimus.

Conformatus, a, um, nom. ex partic. formatus, apte compoſitus, formato. Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 10. Mundum a natura conformatum puto. Et pro Arch. c. 1. Hæc vox hujus hortatu, præceptiſque conformata nonnullis aliquando ſaluti fuit.

Conformo, idem, ac formo, ideſt, in formam redigo, configuro, formare. Cic. 1. de Fin. Ad majora quædam nos natura genuit, & conformavit. ¶ Dicitur etiam de animo. Cic. pro Archia, c. 6. Animum, & mentem meam ipſa cogitatione hominum excellentium conformabam. ¶ Ponitur item pro adaptare, aſſimilare, addattare, conformare. Cic. l. 1. Fam. ep. 8. Ipſe me conformo ad ejus voluntatem. ¶ Item pro inflectere, & aliquo modo corrigere. Cic. pro Mur. c. 29. Nonnulla in te forſitan conformare, & leviter emendare poſſim.

Confornico, as, are, idem quod fornico, fare a volta. Vitruv. l. 5. c. 5. Cellæ confornicentur.

Conforto, as, are, fortem facio, conſolor, confortare. Lactant. l. 4. c. 15. ſect. 13. Eſaia vertens: Confortamini manus reſolutæ. Macer carm. 71. de Zedoaria: Confortat ſtomachum.

Confoſſus, a, um, nom. ex particip. trapaſſato, ferito. Virg. Æn. 9. v. 444. Super amicum ſe projecit confoſſus. Curt. l. 5. c. 13. Multis vulneribus confoſſus. Plaut. Bacch. 4. 8. 48. Comparat. uſus eſt. Te faciam confoſſiorem ſoricina nænia. h. e. magis confoſſum, quam cum ſorex in muſcipula deprehenſus confoditur.

Confotus, a, um, adject. idem quod fotus, a confoveo. Proſp. Aquitanicus de providen. Dei, v. 679. Amplexu paterno confotus, accarezzare.

Confoveo, a. 2. ſimul foveo, riſcaldare. Cato c. 5. Stercore addito confoveto. Apul. l. 8. Pene collapſa membra lavacro, cibo confovere.

Confraceſco, is, cui, n. 3. idem quod fraceſco, corromperſi, guaſtarſi. Var. l. 1. R. R. c. 13. Quam recens, quod confracuit, melius. legit Scalig. alii conflacuit

Confractus, us, m. Quidam legunt hanc vocem apud Celſ. in præfat. l. 1. ſed alii contactum, alii aliter leg.

Confractus, o. 1. 2. partic. a confringor, rotto, ſpezzato. Plaut. Rud. 1. 2. 64. Confracta navis eſt illis. Cic. l. 2. de Leg. c. 22. Confracta jura. Sed Gruterus mavult Contracta.

Confrages, V. Conflages.

Confragoſus, o. 1. 2. rotto, ruinoſo, pietroſo, aſpro, duro, [Hebrew], Ger. rauch, Gal. raboteux, âpre, Hiſp. aſpero, y duro, ἀνώμαλος, præruptus, aſper, a frago, pro frango. Liv. l. 28. c. 2. Confragoſa loca, & obſitos virgultis tenebant colles. ¶ Tranſlate Quintil. l. 5. c. 8. Argumenta horrida, & confragoſa. Et l. 1. c. 1. Confragoſi verſus.

Confragus, a, um, o. 1. 2. aſper, inacceſſus, a frago, pro frango. Luc. l. 6. v. 126. Et confraga denſis arboribus dumeta tegunt.

Confremo, idem quod fremo, vel ſimul fremo. Stat. l. 2. Silv. 6. v. 73. Ovid. l. 1. Met. v. 199.

Confrequento, as, idem quod frequento, concelebro. Inſcript. apud Fabret. c. 3. n. 587. Ut natale filiæ meæ epulantes confrequentetis.

Confricamentum, i, n. 2. idem quod confricatio. Cal. Aurel. Tard. 2. c. 4. Confricamentis uti.

Confricatus, a, um, adject. fregato inſieme. Plin. l. 29. c. 2. Confricatis dentibus, & gingivis. Var. l. 1. R. R. c. 60. Orchites ſale confricatæ.

Confrico, as, ui, ictum, & atum, ſimul frico, fregare inſieme. συντρίβω, ut confricare genua. Plaut. Aſin. 3. 3. 80. Sueton. Claud. l. 1. c. 8. Sibi faciem confricare. ¶ Tranſlate Gell. l. 7. c. 3. Senſus alicujus injuriis confricare. h. e. exaſperare, perſtringere.

Confringo, is, egi, actum, ingere, idem quod frango, ſpezzare, rompere, ἐναπορρήγνυμι. Cic. pro Flac. c. 30. Manus, quas contulit, digitos, quos confregit. Plaut. Moſtel. 2. 2. 25. fores confringere. ¶ Id. Trinum. 1. 2. 71. Confringere rem, dixit pro dilapidare. ¶ Tranſlate eſt violare, infirmare. Cic. Ver. 3. Confringat ſane iſte vi ſua conſilia ſenatoria.

Confuga, m. 3. qui confugit ad aſylum. Leg. Præſenti, Cod. de his, qui ad aſyl. conf. & l. ſi quæ, Cod. de Epiſc. & Cler.

Confugela, f. 1. idem ac confugium, apud Veteres. Feſt.

Confugio, is, gi, ere, n. 3. ricorrere, προσφεύγω. Cic. Div. in Ver. c. 4. Ad fidem alicujus confugere. Id. pro Font. c. 11. Ad opem judicum ſupplices inferioreſque confugiunt.

Confugium, n. 2. rifugio, καταφυγή, perfugium, locus quo fugimus ſalutis cauſa. Stat. 12. Theb. v. 504. Commune confugium ægris animantibus. Ovid. 5. Triſt. el. 6. v. 2. Qui mihi confugium, qui mihi portus eras.

Confulcio, idem ac fulcio. Lucret. l. 2. v. 97. Corpora confulta exiguis intervallis. Eſt tamen dubia lectio, cum alii legant conflicta, alii conſulta, alii conſuſa.

Confulgeo, n. 2. fulgeo. Plaut. Amph. 5. 1. 15. Totæ ædes confulgebant tuæ.

Confundo, dis, udi, uſum, a. 3. confondere, [Hebrew], Ger. zuſammen, ſchütten, Gal. confondre, Hiſp. confundir, συγχέω. Plaut. Moſt. 1. 3. Quaſi cum una multa jura confundit coquus. Cic. 4. Acad. c. 19. Confundere vera falſis. Idem 2. de Orat. c. 79. Confundere aliquid in orationem. ¶ Confundere aliquem, eſt affectu turbare, & metum, pudorem, &c. incutere. Plin. l. 3. epiſt. 20. Veritus ſum, ne vos feſtis diebus confunderem, ſi in memoriam graviſſimi luctus reduxiſſem. Liv. l. 35. c. 15. Mœrore confundi.

Confunero, as, a. 1. idem quod funero, ſepelio. Juvenc. lib. 4. v. 96. Ejus ut adventus terræ confuneret orbem. Ita Barth. adverſar. l. 13. c. 19. ex quodam Mſ. Alii conſumeret.

Confuſaneus, o. 1. 2. varius, multiplex, confuſus, ut confuſanea doctrina. Gel. in præfat. vel in fine operis.

Confuſe, confuſamente, Ger. vermiſcht, Gall. confuſement, Hiſp. confuſamente, συγκεχυμένως, permixte, perturbato ordine. Cic. 1. de Inv. Partes argumentandi confuſe, & permixte diſperſimus, poſt deſcripte, & electe. Id. Philip. 8. in princ. Confuſius heſterno die eſt acta res.

Confuſim, idem ac confuſe. Plin. l. 18. c. 16. Unum de ea, & Cytiſo volumen Amphilochus fecit confuſim. Alii tamen legunt confuſum.

Confuſio, onis, f. 3. confuſione, [Hebrew], Ger. betrübung, Gal. confuſion, Hiſp. confuſion, σύγχυσις, perturbatio. Cic. 1. de nat. Deor. c. 2. Perturbatio vitæ, & magna confuſio. ¶ Item trepidatio, triſtitia, pudor. Tac. 4. hiſt. c. 40. Crebra oris confuſio pro modeſtia accipiebatur. Vellej. l. 2. c. 124. Quid tunc homines timuerint, quæ Senatus trepidatio, quæ populi confuſio, &c. Phil. l. 1. ep. 22. Erit confuſioni meæ non mediocre ſolatium, ſi tu nihil quereris.

Confuſus, o. 1. 2. confuſo, συγκεχυμένος, permixtus, perturbatus. Horat. l. 2. Sat. 4. v. 67. Merum confuſum ſectis herbis. ¶ Item affectu aliquo perturbatus, ut Confuſus pudore: Cogitatione rei confuſus: & Confuſus abſolute, apud Ovid. 3. Triſt. 1. v. 81. Heroid. ep. 21. v. 111. Liv. l. 30. c. 15. & l. 35. c. 35. ¶ Tac. 4. Annal. c. 63. Confuſior facies. Sueton. Auguſt. c. 44. Spectandi confuſiſſimum morem correxit. ¶ Confuſa oratio, h. e. a pluribus ſimul fuſa, Cic. de clar. Orat. c. 26.

Confutatio, f. 3. ἀνασκευή, una ex partibus Orationis, qua adverſariorum argumenta refelluntur, confutazione. Auctor ad Heren. l. 2. c. 3. Confutatio eſt contrariorum locorum diſſolutio.

Confutator, oris, m. confutatore. Hieronym. de Scriptor. Eccleſ. in Bardes. Valentini ſectator, poſtea confutator.

Confutatus, a, um, confutato, repulſus. Cic. 2. de nat. Deor. c. 17. Cujus opinionis levitas confutata a Cotta, non deſiderat orationem meam. ¶ Item convictus, convinto. Ammian. l. 26. c. 3. (al. c. 7.) Venefici, poſt agitatas quæſtiones, nocuiſſe quibuſdam, apertiſſime confutati.

Confuto, as, a. 1. confutare, riprovare, [Hebrew], Ger. wiederlegen, Gal. confuter, Hiſp. confutar, ἀνασκευάζω, refello, redarguo, diluo, argumenta adverſarii everto, ab antiquo futo, quod Feſtus exponit arguere, ſicut ollæ ferventes cum paulo plus exuberant, ſolent eo vaſe aqua compeſci, ita oratione compeſcuntur adverſarii. Titin. apud Non. c. 4. n. 47. Coquus, inquit, ahenum, quando fervit, paula confutat trua. ¶ Tranſlate Cic. de Divin. l. 2. Cotta ſic diſputat, ut Stoicorum magis argumenta confutet. ¶ Dictis aliquem confutare. h. e. caſtigare, & quaſi compeſcere, Ter. Heau. 5. 1. 76. Cic. in Partit. c. 38. Audaciam alicujus confutare. Apul. l. 11. Mileſ. de Luna: Albo candore lucida meum confutabat obtutum. h. e. retundebat. Cato apud Gel. l. 7. c. 3. Ne quid in conſulendo adverſi eveniat, quod noſtras ſecundas res confutet. h. e. ſiſtat, inhibeat. Alii leg. Confricet.

Confutuo, is, idem quod futuo. Catul. carm. 38. v. 3.

Confuturus, a, um, a cum, & futurus. Plaut. Mil. 3. 3. 66. Confido confuturum.

Congaudeo, es, viſus ſum, ſimul gaudeo, vel idem quod gaudeo, rallegrarſi. Gloſſ. Vet. συγχαίρω. Paulin. Petrocor. l. 2. v. 663. Preſſit in abſentem congaudens oſcula dextram.

Congelaſco, idem ac gelaſco, agghiacciarſi. Gel. l. 17. c. 8. Congelaſcit oleum.

Congelatio, idem ac gelatio, l'agghiacciarſi. Plin. l. 31. c. 3. Minui certe liquorem omnem congelatione deprehenditur. Colum. lib. 4. c. 8. Brumæ congelationes.

Congelatus, a, um, nom. ex particip. congelato, agghiacciato. Martial. l. 11. epigr. 99. Congelati gutta naſi.

Congelidus, o. 1. 2. gelidus. Congelida aqua apud Celſ. tepida eſt, l. 4. c. 24. Sed alii leg. egelida, al. calida.

Congelo, as, avi, atum, are, a. 1. gelu durare, agghiacciare, congelare. Plin. l. 18. c. 28. ſub fin. Luna cadentes pruinas congelat. Martial. l. 14. epigr. 147. Congelat te uxor anus. Ovid. 11. Met. Congelare in lapidem rictus ſerpentis. ¶ Item concreſcere, ſignificatione neut. Ovid. 11. Metam. Ipſa quoque interius cum duro lingua palato Congelat, & venæ deſiſtunt poſſe moveri. Id. lib. 3. Triſt. eleg. 10. v. 531. ¶ Tranſlate Cic. Famil. 2. epiſt. 13. Gaudebam ſane, & congelaſſe noſtrum amicum lætabar otio.

Congeminatio, idem ac geminatio, duplicatio. Plaut. Pœn. 5. 5. 18. Quid hoc eſt conduplicationis? quæ hæc congeminatio?

Congemino, idem ac gemino, raddoppiare. Plaut. Amph. 2. 2. 154. Nunc ſi pateram patera peperit, omnes congeminavimus. Virg. 11. Æn. v. 698. Et crebros enſibus ictus congeminant. Id. lib. eod. Securim oranti congemina. h. e. ſecuris ictus.

Congemiſco, is, n. 3. idem quod congemo. Tertull. de Spectac. c. ult. In imis tenebris congemiſcentes. Auguſtin. l. 6. Confeſſion. c. 7. Congemiſcebamus in iis, qui, &c.

Congemo, is, ui, idem ac gemo, vel ſimul gemo. Lucr. l. 3. v. 948. Quid mortem congemis, & fles? Cic. pro Mur. cap. 25. Congemuit Senatus frequens. ¶ Tranſlate uſurpatur pro fragorem edere. Virg. 2. Æn. de arbore Orno. Vulneribus donec paulatim evicta ſupremum congemuit.

Congener, ris, adject. o. 3. ejuſdem, vel ſimilis generis, chi è del medeſimo genere. Plin. lib. 15. c. 24. Aliud corpus eſt terreſtribus fragis, aliud congeneri eorum unedoni.

Congener, i, συγγαμβρός, generi in affinitate ſocius. Congeneri dicuntur duo, pluresve generi reſpectu unius ſoceri. Symmach. l. 8. ep. 40. Supremis Congeneri intereſſe.

Congeneratus, a, um, ſimul generatus. Varr. 2. R. R. c. 4. Nutricare octonos porcos primo poſſunt: incremento facto, a peritis dimidia pars removeri ſolet, quod mater neque poteſt ſufferre lac, neque congenerati aleſcendo roborari.

Congenero, a. 1. idem ac genero. ¶ Uſurpatur etiam pro adjungere, aſſociare. Accius apud Non. c. 2. n. 121. Quem mihi congenerat affinitas.

Congeniculo, as, vel Congenulo, as, in genua me proſterno, cader' in ginocchi, apud Cæcil. & Siſennam. Non. c. 1. n. 283. & c. 2. n. 156.

Congenitus, o. 1. 2. nato inſieme, ὁμογενής. Plin. l. 11. c. 39. Pili congeniti non deſinunt.

Congenulo, V. Congeniculo.

Congenuo, as, a. 1. genua conjungo. Non. Mammas teneas, pedes extollas, congenues, ſuavies. Voſſ. Etym. V. Genu.

Conger, V. Congrus.

Congeries, ei, f. 5. cumulus, res multæ in unum congeſtæ, cumulo, mucchio, συμφόρημα, ut congeries pulveris. Lucan. l. 8. v. 868. Fulvi metalli vaſta congeries, Claudian. l. 2. in Rufin. v. 134. ¶ Eſt etiam ſchema Rhetoricum, συναθροισμός, quo res, ſeu accuſationes in tota cauſa diſperſæ, in unum congeruntur, ut illud Terent. Heaut. 2. 1. 15. Mea eſt potens, magnifica, ſumptuoſa, nobilis.

Congermaneſco, is, eſcere, coaleſco, conjungor. Apul. l. 2. Metam. p. 119. In pariſitatem amoris congermaneſcebat mecum.

Congermanus, a, um, adject. ex Var. l. 3. Rer. Human. producit Nonius: Cum his una Remp. conjuncti, & congermani tenuere. Alii tamen legunt, Congerminati.

Congerminaſco, a. 3. idem ac congermino. Quadrig. apud Non. c. 2. n. 167. Ut cum illis congerminaſcere ſciatur. Alii leg. congermaneſcere, & congermanaſcere.

Congermino, idem ac germino, vel coaleſco. Gel. l. 20. c. 8. Cepe revireſcit, & congerminat decedente luna. Hinc congerminatus apud Non. c. 2. Sed lectio dubia eſt.

Congero, is, eſſi, eſtum, erere, accumulo, coacervo, accumulare, συμφορέω. Martial. l. 8. epigr. 44. Rape, congere, aufer, poſſide, relinquendum eſt. Cic. pro Mil. c. 24. Congerere crimen in aliquem. Et Philip. 3. c. 6. Congerere maledicta. Sen. 1. de clem. Ambitioſæ majeſtati quidquid potuimus titulorum congeſſimus. Phæd. l. 3. fab. ult. Congerere plagas alicui. ¶ Abſolute congerere pro nidificare, quia aves ad nidos fabricandos multa congerunt, & conglutinant. Virg. Ecl. 3. v. 69. Aeriæ quo congeſſere palumbes.

Congero, onis, m. 3. bajulus, gerulus, a congerendo. Plaut. Truc. 1. 2. 6. Similitu adveniunt ad ſcorta congerones.

Congerro, onis, vel congerra, vel concerra, vel gerra, συμφίλημα, is, cum quo familiariter verſamur, & facete confabulamur, a gerris, nugis. Plaut. Moſt. 3. 3. 27. Nunc ego me illac per poſticum ad congerronem conferam. ¶ Iidem congerrones Lucilio dicuntur Congerræ, vel Concerræ, ut legit Voſſ. Verba Lucilii ſunt: Tapullani rident legem congerræ opimi.

Congeſte, adv. confuſe, & ſine ordine. Jul. Capit. in M. Ant. c. 19. Et quidem hæc breviter, & congeſte.

Congeſtim, concervate, congeſte. Apul. in Apol. Pleraque litoribus omnibus congeſtim, & acervatim jacent.

Congeſtio, onis, f. 3. comportatio, συμφόρησις. Vitruv. l. 10. c. 20. Teſtudo, quæ ad congeſtionem foſſarum paratur. Pallad. l. 4. c. 1. Beneficio congeſtionis accumulant.

Congeſtitius, a, um, o. 1. 2. συγκομιστός, quod congeſtum eſt. Colum. l. 4. c. 1. Humus congeſtitia. Vitruv. l. 3. c. 3. Locus congeſtitius, qui ſcil. opponitur ſolido.

Congeſtus, us, ui, m. 4. idem quod congeſtio. Cic. de Divin. c. 32. Avium congeſtus. Col. l. 9. Congeſtu culmorum, & frondium ſupertegemus.

Congeſtus, a, um, o. 1. 2. cumulatus, coacervatus. Cic. 2. de Div. Grana tritici in os pueri Midæ congeſta. Horat. l. 1. Sat. 1. v. 70. Congeſtis undique ſaccis indormire. Auſon. Moſel. v. 133. Gobio ovipara congeſtior alvo.

Congialis, & le, o. 3. quod congium capit. Plaut. Aul. 4. 2. 15. Multi congialem plenam faciam tibi fideliam.

Congiarium, ii, n. 2. vas, quod congium capit. Unde Paulus JCtus in cauponariæ tabernæ inſtrumento congiaria memorat, leg. Taberna, ff. de Inſtr. Leg. ¶ Et quoniam Principes non in pecunia tantum, ſed aliis etiam rebus, & vino quoque liberalitatem in populum exercere ſolebant, ideo omnia eorum munera populo collata, congiaria dicta. ¶ Quinctil. l. 6. c. 3. Congiarium commune nomen eſt liberalitatis, atque menſuræ. ¶ Congiarium autem proprie ad populum pertinebat; donativum ad milites. Suet. Ner. c. 7. Deductus in forum populo congiarium, militi donativum propoſuit. ¶ Aliquando hæc differentia non ſervatur. Curt. l. 6. c. 2. Millia talentum proxima præda redacta erant,

erant, e quibus XII. millia in congiarium militum abſumpta. ¶ Congiaria etiam dicebantur, quæ privatim amicis a proceribus conferebantur. V. *Quint. l. c. Cic. 8. Fam. ep. 3.* Plancus magno congiario donatus a Cæſare.

Congiarĭus, a, um, quod congium continet. *Plin. l. 14. c. 14.* Millia cadum congiariorum diviſit amplius centum. Alii leg. *in congiarium*.

Congĭus, m. 2. χοῦς, χοῦ, menſura liquidorum capiens ſex ſextarios, a congerendo, quaſi congerus. *Plin. l. 14. c. 16.* Libram, & quadrantem in congios duos muſti macerant.

Conglaciātus, a, um, adject. glacie concretus, *agghiacciato*, ut imber conglaciatus, *Plin. l. 2. c. 60.*

Conglacĭo, as, *agghiacciare*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 10.* Qua neque conglaciaret frigoribus. *Id. Fam. l. 8. epiſt. 6.* Curioni Tribunatus conglaciat, h. e. frigide Tribunatum adminiſtrat.

Conglīſco, is, *creſcere*, n. 3. idem quod gliſco, creſco, concreſco. *Plaut. Trinum. 3. 2. 52.* Genus qui congliſcat tuum.

Conglobatim, *σφαιρηδὸν*, per globos, turmatim. *Liv. l. 25.*

Conglobatĭo, f. 3. adunatio. *Sen. 1. nat. quæſt. c. 15.* Multa conglobatione ignium indigens. *Tac. de Germ. c. 7.* Non caſus, aut fortuita conglobatio turmam, aut cuneum facit, ſed familiæ, & propinquitates.

Conglobātus, a, um, nom. ex particip. in globi modum efformatus, *ammaſſato, ammucchiato in forma di globo*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 39.* Terra undique in ſe ſe partibus ſuis conglobata. *Salluſt. orat. 1. de rep. ordin.* Cunctæ gentes conglobatæ.

Conglŏbo, as, a. 1. *conglobare, ammucchiare*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 45.* Mare, cum ſupra terram ſit, conglobatur undique æqualiter. *Liv. l. 8. c. 11.* Milites diſſipati, cum ſe in unum conglobaſſent.

Conglomeratĭo, onis, f. conglobatio, globus. *In Cod. 12. 19. 13.* Donec exeuntibus ſingulis, ac recedentibus, recedere poſſit vetita conglomeratio.

Conglomĕro, as, avi, atum, are, *ammucchiare*. *Lucret. lib. 3. verſ. 211.* Quamque loco ſe Contineat parvo, ſi poſſit conglomerari. *Ennius* apud *Non. c. 2. n. 166.* Heu mea fortuna, ut omnia in me conglomeras mala. h. e. effundis.

Conglorifĭco, as, ſimul glorioſum facio. *Juſtin. in Cod. l. 1. tit. 1. & Tertull. de reſur. carn. c. 40.*

Conglutinatĭo, idem ac glutinatio, *congiunzione*. *Cic. de Sen. c. 20.* Omnis conglutinatio recens ægre, inveterata facile divellitur. *Id. in Orat. c. 23.* Conglutinatio verborum.

Conglutinātus, a, um, adject. *unito, incollato*, conjunctus, copulatus. *Cic. Attic. l. 1. epiſt. 17.* Concordia conglutinata. *Id. Philip. 3. c. 11.* Homo ex libidine, crudelitate, petulantia conglutinatus.

Conglutĭno, as, a. 1. idem ac glutino, compono, conjungo. *Cic. de Senect.* Hominem eadem optime, quæ conglutinavit, natura diſſolvit. *Plaut. Bacc. 4. 4. 42.* Conglutinare dolos. *Ter. And. 5. 4. 10.* Meretricios amores nuptiis conglutinas.

Conglutinōſus, a, um, adject. *attaccaticcio*, qui facile conglutinatur, vel conglutinat. *Veget. l. 1. c. 40.* Humoris pars conglutinoſa.

Congrădus, a, um, adject. qui ejuſdem gradus eſt, ſeu qui pari paſſu procedit. *Avien. Phænom. Arat. v. 1241.* Labenti congrada Soli.

Congræco, as, are, Græcos imitor, luxui me dedo. *Plaut. Bacch. 4. 4. 91.* Quod in luſtris comedim, & congræcem.

Congratulatĭo, f. 3. idem ac gratulatio, *congratulazione*. *Cic. ad Brut. epiſt. 3.* Sed tamen omnium ordinum conſenſus, gratiarum actio, congratulatioque me commovit.

Congratŭlor, idem ac gratulor, *congratularſi*. *Cic. pro Sext.* Mihi denique homines præcipue congratulabantur.

Congredĭo, is, a. 3. idem quod congredior. *Plaut.* apud *Non. 7. 42.* Quid ſi adeam? Haud ſcio, an congredias, ſi hæc eſt. Locus eſt in *Epidico 4. 1. 16.* ubi legitur *congrediar*.

Congredĭor, eris, eſſus ſum, d. 3. *ridurſi in compagnia, andare inſieme*, הלך, Ger. *zuſammen gehen*, Gal. *convenir*, Hiſp. *ajuntarſe*, ſimul gradior, coeo. *Varro*, Omnes in unam domum congreſſi ſimul diſcubuere. ¶ Eſt item conjungere ſe cum aliquo, *unirſi, accordarſi*. *Cæſar lib. 6. B. Gall. c. 5.* Ne aut ſe in Menapios abderet, aut cum Transrhenanis congredi cogeretur. ¶ Item convenire, colloqui, *abboccarſi*. *Cic. Att. l. 1.* Cum erimus congreſſi, tum, ſi quid res feret, coram inter nos conferemus. *Id. pro Planc.* Qui ſi tecum congrediatur. *Plaut. Epid. 4. 1. 19.* Hunc congrediar aſtu. ¶ Item diſputare. *Cic. 2. de nat. Deor.* Qui cum Academico, & eodem Rhetore congredi conatus ſum. ¶ Item jungere ſe cum hoſte pugnandi cauſa. *Cic. pro Sylla*, Ut ego tecum luctari, & congredi debeam. ¶ Congredi alicui, *Aurel. Vict. de Cæſarib. c. 39.*

Congregabĭlis, & le, o. 3. quod facile congregari poteſt. *Cic. Off. l. 1. c. 44.* Sed cum congregabilia natura ſint.

Congregātim, adverb. idem quod gregatim, conjunctim, ſimul. *Prudent. hymn. Jejunant. v. 143.* Currunt per ampla congregatim mœnia.

Congregatĭo, f. 3. *congregazione*, קהל, Ger. *verſamlung*, Gal. *congregation*, Hiſ. *congregacion*, συναγωγή, adunatio. *Cic. Fin. l. 3. c. 20.* Natoſque eſſe ad congregationem hominum. ¶ Tranſlate *Quintil. l. 7. c. 1.* Congregatio criminum accuſantem adjuvat, ſeparatio defendentem. *Id. l. 6. c. 1.* Peroratio eſt rerum repetitio, & congregatio.

Congregatīvus, a, um, ad congregandum pertinens. *Priſcian. l. 16. & 17.*

Congregātor, oris, m. 3. qui congregat. *Arnob. l. 6. p. 199.* Seque bonorum omnium congregatorem, atque vinctorem.

Congregātus, a, um. 1. 2. συναθροισθείς, adunatus. *Cic. pro Domo*, Multitudo hominum ex ſervis conductis congregata.

Congrĕgis, vel Congrex, gis, adject. 3. qui ejuſdem gregis eſt, gregi conjunctus. *Apul. A. A. l. 7.* Equinis armentis me congregem permiſcuit. *Prudent. l. 2. adv. Symmach. v. 634.* Quem congrege nexu Pax, & Roma tenet. *Solin. c. 2.* Congreges volitant.

Congrĕgo, as, avi, atum, *congregare*, idem ac aduno, a grex. *Cic. 14. Phil.* Cives unum ſe in locum ad curiam congregabant. *Idem 5. Fin. c. 15.* Libenter ſe cum æqualibus congregant homines.

Congreſſĭo, f. 3. idem ac congreſſus, *congreſſo*. *Cic. 2. Phil.* Eumque a tua non modo familiaritate, ſed etiam congreſſione patrio jure, & poteſtate prohiberet. ¶ Pro pugna, ſeu prælio, *Juſtin. 15. 1. 6.* Prima belli congreſſione. Et 2. 12. 8. Congreſſio navalis prælii.

Congreſſus, us, ui, m. 4. colloquium, congreſſio, *congreſſo, colloquio*. *Cic. de Am.* Ut congreſſus, & ſocietatem hominum fugiat, atque oderit. ¶ Item prælium, conflictus, *battaglia*. *Cic. de Orat.* Ante congreſſum multa fiunt, quæ non ad vulnus, ſed ad ſpeciem valere videantur. *Cæſ. l. 1. B. C. c. 46.* In primo congreſſu circiter LXX. ceciderunt.

Congrex. V. Congregis.

Congrŭe, congruenter. *Martian. Capell. l. 6. pag. 195.* Si congrue videtur aſſertum.

Congrŭens, tis, adject. 3. conformis, aptus, *conveniente, atto*. *Cic. Fam. l. 7. ep. 23.* Erat aptum bibliothecæ, ſtudiiſque noſtris congruens. *Lactant. l. 4. c. 16. n. 13.* Quid congruentius Deo? *Tertul. de Anima, in fine.* Congruentiſſimum eſt, animam puniri &c.

Congruenter, idem ac convenienter, *convenientemente*. *Cic. 3. de Or.* Ut ad id, quodcumque agetur, apte, congruenterque dicamus. *Minuc. Felix, c. 40.* De quibus congruentius promptiuſque diſſeremus. *Tertull. de Pudic. c. 8.* Hiſtriones congruentiſſime exprimentes.

Congruentĭa, f. 1. convenientia, vel ſimilitudo, *convenienza, o ſimilitudine*. *Suet. in Othone, c. 2.* Facile primum inter antiquos locum tenuit congruentia morum. *Apul. Apol. p. 283. edit. Elmenh.* Congruentia pronunciandi.

Congruĭtas, atis, f. 3. idem quod congruentia. *Symmach. l. 9. ep. 46.* Perſonarum æquatio, & honeſtate, & poſſibilitate congruitas. Sed alii aliter legunt.

Congrŭo, is, grui, ſine ſup. idem ac convenio, *venir' inſieme*. *Ter. Eun. 5. 9.* Nam in me plane Dii poteſtatem ſuam omnem oſtendere, cui tam ſubito tot congruerint commoda. h. e. contigerint. *Tacit. 1. hiſtor. c. 7.* Forte congruerat, ut Clodii Macri, & Fonteii Capitonis cædes nuntiarentur. Huc pertinet, quod ſuper hoc verbo ſcribit *Sariſberienſ. l. 2. de Nugis Curial. c. 13.* Grus, inquit, ſemper affert quod expetit: unde & *gruere* verbum ambiguum eſt: a quo *congruere*, quod proficit, ingruere quod officit. ¶ Sumitur ſæpe pro conſentire, convenire. *Cic. pro Marc.* Noſtri ſenſus congruebant, *andavano daccordo*. *Liv. l. 1. c. 5.* Congruere ad aliquid, *Terent. Phorm. 4. 5. 14.* Mulier mulieri magis congruit. *Cicer. Att. lib. 2. epiſt. 8.* Ejus ſermo cum litteris tuis congruit. *Senec. epiſt. 9.* Initia inter ſe, & exitus congruant.

Congrus, ſive conger, gri, m. *grongo*, γόγγρος, piſcis eſt oblongus, & lubricus, magnæ anguillæ non diſſimilis. *Ter.* Et congrum iſtum maximum in aqua ſiniſto ludere pauliſper. *Plin. l. 9. c. 20.* Alii longi, ut murena, conger.

Congrŭus, a, um, adject. idem quod congruens. *Apul. l. 6. Mileſ.* Jam faxo nuptias juri civili congruas. *Pallad. l. 1. c. 12.* Congruis cœli regionibus. *Plaut. Mil. 4. 3. 22.* Te cum illa verba facere de iſta re volo: nam cum illa ſane congruus ſermo tibi.

Congylis, is, f. 3. *rapa*, rapum, a γογγύλος, rotundus. *Colum. l. 10. v. 421.* Congylis, illuſtri mittit quam Nurſia campo.

Conia, æ, f. 1. Ciconia, vocabulum Prænеſtinorum. *Plaut. Truc. 3. 2. 26.*

Conĭdes, is, m. 3. Scriptor Græcus. *Plin. l. 14. c. 19.*

Conjectanĕa, orum, n. 2. dicuntur miſcellanea, & adverſaria, libri, in quos conjectationes noſtras referimus. *Gell. l. 6. c. 2.* Alfenus in Conjectaneorum libro ſecundo.

Conjectarĭus, a, um, o. 1. 2. ϛοχικός, quod ſcitur per conjecturam. *Cic.* Illud vero minime conjectarium. Apud *Non. c. 2. n. 175.* Locus *Ciceronis* eſt in *l. 4. de Fin. c. 18.* ubi legitur *conſectarium*, nec aliter legi debet.

Conjectatĭo, onis, f. 3. conjectura, *congettura*. *Plin. l. 10. c. 75.* Somni quæſtio non obſcuram conjectationem habet.

Conjectatorĭus, a, um, adject. ad conjectationem pertinens, ut conjectatoria argumenta, apud *Gell. l. 14. c. 3.*

Conjectĭo, f. 3. jactus. *Cic. pro Cæc. c. 15.* Neque ictu comminus, neque conjectione telorum. ¶ Item *conjectura*, ut conjectio ſomniorum. *Id. l. 2. de Div. c. 63.*

Conjecto, as, avi, atum, are, frequentat. a Conjicio, *gettare, cacciare*, *Gell. l. 7. c. 19.* Aliquem in carcerem conjectare. ¶ Item conjecturam facio, opinor. *Ter. Eun. 3. 4. 5.* Neque ſcio quid dicam, aut quid conjectem. *Tacit. Ann. 14. c. 51.* Valetudo ex eo conjectabatur.

Conjector, m. 3. *ſpianatore de' ſogni*, פותר, Ger. *erkler*, Gal. *qui predit par conjectures*, Hiſp. *devinador*, ὀνειροκρίτης, ὀνειρομάντις, interpres, a conjectura. *Cicer. 2. de Divin. c. 65.* Defert ad conjectorem quidam ſomniaſſe ſe.

Conjectrix, icis, f. 3. a conjector. *Plaut. Mil. 3. 1. 99.* Conjectrici, hariolæ, haruſpicæ. Al. leg. *Collectrici*.

Conjectūra, f. 1. *congettura, immaginazione*, פתרון, Ger. *anzeigung*, Gal. *conjecture*, Hiſp. *conjetura*, ϛοχαϛμός, rei latentis judicium. *Cicer. pro Roſc. Amer.* Etiam ne in perſpicuis rebus argumentatio quærenda, aut conjectura capienda ſit? ¶ Hinc Conjecturam facere, capere, Conjectura aſſequi, augurari, proſpicere, &c. *Cic.* ſæpe, & *Terent.* Sic conjecturam capere ex aliqua re. *Varr. R. R. l. 3. c. 16. ad fin.* ¶ Speciatim conjectura dicitur ſomniorum interpretatio. *Plaut. Curcul. 2. 1. fin.* Potin' conjecturam facere, ſi narrem tibi, Hac nocte quod ego ſomniavi dormiens?

Conjecturālis, le, o. 3. *coſa, che ſi giudica per congettura*, ϛοχαϛικός, quod ad conjecturam ſpectat. *Cic. 1. de Inv.* Cum facti controverſia eſt, quoniam conjecturis cauſa firmatur, conſtitutio conjecturalis appellatur. *Celſus in præfat. l. 1.* Conjecturales artes. h. e. quæ incertæ ſunt, & ſine fundamento.

Conjecturālĭter, adverb. per conjecturas. *Sidon. l. 8. ep. 11.* Conjecturaliter geſtum.

Conjectūro, a. 1. idem ac conjicio, *congetturare*. *Senec. 7. nat. quæſt. c. 29.* Nobis conjecturare tantum illa in occulto licet. Obſopæus tamen obſervat, e MSS. legendum, *& conjectura ire in occulta tantum licet*.

Conjectus, us, m. 4. idem ac jactus. *Cic. pro Planc.* Sed dignitatem, ſed oculorum conjectum, ſed ſolidam, & robuſtam, & aſſiduam frequentiam præbuerunt. *Liv. l. 28. c. 14.* Cum nondum ad teli conjectum veniſſet.

Conjectus, a, um, adject. jactus, injectus, *gettato*. *Virgil. 9. Æn. v. 698.* Conjecto ſpiculo aliquem ſternere. *Ter. Andr. 4. 1. 44.* Conjectus in nuptias. Sic Conjectus in carcerem, *Senec. epiſt. 9.* ¶ Item per conjecturam perceptus, *congetturato*. *Cic. 2. Divin. c. 31.* Non tam mirabilia ſunt, quam conjecta belle. *Id. l. 1. Divin. c. 52.* Male conjecta, maleque interpretata.

Conĭfer, & Conĭger, a, um, adject. qui conos fert, h. e. nuces pineis ſimiles. *Virg. 3. Æn. v. 680.* Aeriæ quercus, aut coniferæ cipariſſi. *Catull. de nupt. Pel. & Thet. verſ. 106.* Quercum, aut conigeram ſudanti cortice pinum.

Conjĭcĭo, is, jeci, ectum, a. 3. proprie eſt res plures in unum jacere locum, vel ſimul jacere. *Cæſ. l. 1. Com.* E loco ſuperiore in noſtros venientes tela conjiciebant. ¶ Hinc tranſlate uſurpatur. *Cicero pro Planc.* Atque hæc, nec ulla alia ſunt conjecta maledicta in ejus vitam. *Tib. l. 1. el. 9.* Abſenti ſæpe querelas conjicit. ¶ Sæpe ſumitur pro ſimplici jacio, *gittare*. *Plaut. Epid.* Et palliolum tuum in collum conjice. ¶ Hinc ad multa transfertur. *Terent. Heaut. 2. 3. 50.* Ne me in lætitiam fruſtra conjiciam. *Id. Phorm. 1. 4. 13.* Hinc me conjicerem protinus in pedes. *ideſt*, fugerem. *Cic. pro Cæl. c. 27.* Atque illo repentino hominum impetu ſe in fugam conjeciſſe. *Id. 2. Phil.* Niſi ille ſe ſub ſcalas tabernæ librariæ conjeciſſet. *Plaut. Pœn.* Conjici in morbum. ¶ Eſt etiam divinare, *congetturare*. Nam multa in mentem jaciuntur, ibique conjunguntur, tum pluribus conſideratis unum colligitur. *Cic. 2. de Div.* Non igitur, aut quæ tempeſtas impendeat, vates melius conjiciet, quam gubernator? aut morbi naturam acutius, quam medicus? *Id. 3. de Orat.* De me conjicio. Sic conjicere alicui ſomnium, hoc eſt conjiciendo interpretari. *Plaut. Curc. 2. 2. princ.* ¶ Conjicere culpam in aliquem, *dar la colpa*. *Hirt. de bell. Alexandr. c. 49.* In gregem locupletum ſimultatum cauſæ conjiciebantur. ¶ In verſum ſe conjicere, V. *Verſus*. ¶ In antiquis quibuſdam *Varronis*, *Juſtini*, *Ulpiani*, & aliorum Codicibus teſtatur *Pareus in Lex. Critic.* ſe legiſſe *concio*: quod a *Laberio* uſurpatum, *conicior in ſullonicam*, reprehendit *Gell. l. 16. c. 7.* tanquam obſoletum, aut ex ſordidiore uſu vulgi depromptum.

Conimbrĭca, æ, f. 1. Conibrica, *Condexa la veja*, opp. olim, nunc pagus Portugalliæ, in prov. inter Durium, & Tagum. ¶ Conimbrica nova, *Coimbra*, urbs ampla, & Academia inſignis, ad Mundam fl.

Conĭptum, n. 2. genus libaminis, quod farina conſperſa faciebant, a κονίπτω, pulvere aſpergo. *Feſt.*

Conīſco, vel coniſſo, n. 1. κονίζω, eſt pulvere aerem replere, pulverem excitare, pulvere reſpergere, quod pecudes ludentes, & concertantes faciunt. *Lucret. l. 2. v. 320.* Et ſatiati agni ludunt, blandeque coniſſant. *Quint. l. 8. c. 3.* ex Cic. Caput opponis cum eo coniſcans. Al. leg. *coruſſans*, a κορύπτω, arieto.

Coniſterĭum, n. 2. vel coniſtra, f. 1. locus, ubi aſſervabatur pulvis, quo poſt unctionem aſpergebantur luctaturi, ut prehenſiones firmiores, non lubricæ forent, a κόνις, pulvis. *Vitruv. l. 5. c. 11.*

Coniſtra. V. Coniſterium.

Conitum. V. Coniptum.

Conjŭga, æ, f. 1. conjux. *Apul. l. 6. A. A.* Magna Jovis germana, & conjuga.

Conjugālis, le, o. 3. *matrimoniale*, Ger. *ehelich*, Gal. *conjugal*, Hiſp. *conjugal*, γαμικός, quod ad conjugium pertinet, ut Conjugalis torus in quo conjugium fit. Dii conjugales, qui conjugiis præeſſe credebantur, ut Juno, Venus, Hymen. *Sen. in Med. init.* Dii conjugales, tuque genialis tori Lucina cuſtos.

Conjugālĭter, adverb. conjugum more. *Auguſt. ep. 89.*

Conjugata, n. 2. σύζυγα, apud Rhetores ſunt, quæ orta ab uno varie commutantur, quia ab uno genere, veluti jugo flectuntur, ut Civis, & civitas, exul, & exulare, &c. *Cic. 3. Parad.* Potes autem eſſe tu civis, propter quem aliquando civitas non fuit? & me exulem tuo nomine appellas, cum omnes meo diſceſſu exulaſſe Remp. putent? *Quint. l. 5. c. 10. & Cic. in Top. c. 3.*

Con-

Conjugatio, f. 3. idem ac conjunctio, *congiungione*. *Cic. de Fin. c.* 15. Adminiculorum ordines, capitum conjugatio. Al. *jugatio*. ¶ Eſt item accidens, ſed attributum partium orationis, proprium verborum, quia multa verba ad unum thema, velut jugum quoddam, aſtringit. *Cic. in Top. c.* 3. *Diomed. Priſcian.* &c.

Conjugator, m. 3. qui conjungit. *Catull. in Epith. Mall. carm.* 62. *v.* 44. Boni amoris conjugator.

Conjugatus, a, um, adject. ut locus a conjugatis. V. Conjugata. ¶ Apud *Aug. l.* 6. *Conf. c.* 13. conjugatus eſt uxori conjunctus, *maritato*.

Conjugialis, & le, o. 3. idem ac conjugalis. *Ovid.* 6. *Met. v.* 536. Conjugialis jura.

Conjŭgis, ve, adject. conjugus, conjunctus, quaſi eodem jugo copulatus. *Apulej. l.* 7. *Metam.* Me cum meo vectore illo equo factum conſervum atque conjugem. Adde *Solin. c.* 12. (*al. c.* 22.)

Conjugium, neut. 2. omnis conjunctio, a conjugo. *Lucret. lib.* 3. *verſ.* 858. Coitu, conjugioque corporis, atque animæ. ¶ Speciatim ſumitur pro matrimonio, *matrimonio*, חתונה, Ger. *eheſtand*, Gal. *mariag*, Hiſp. *caſamiento de marido, o muger*, συζυγία. *Cic.* 1. *Off. c.* 17. Prima ſocietas in ipſo conjugio eſt, proxima in liberis. ¶ Item pro coitu Venereo. *Virg.* 3. *Georg.* Sæpe ſine ullis conjugiis vento gravidæ.

Conjŭgo, as, a. 1. idem ac conjungo, a jugum, quaſi in unum jugum jungo, vel ad unum jugum alligo. *Cic.* 1. *Off. c.* 17. Eſtque ea jucundiſſima amicitia, quam ſimilitudo morum conjugavit.

Conjugŭlus, a, um, o. 1. 2. quod facile conjugatur. *Plin. l.* 15. *c.* 29. Cato tria genera myrti prodidit, candidam, nigram, conjugulam.

Conjŭgus, o. 1. 2. *congiunto*, σύζυγοι, quod conjugatum eſt. *Plin. l.* 8. *c.* 23. Conjuga feræ vagantur, nec niſi cum compare vita eſt.

Conjuncte, adv. *congiuntamente*, συνημμένως. *Cic. de Orat.* Si quando riſus conjuncte re, verboque moveatur. *Id. de Amic. c.* 18. Quicum conjunctiſſime, & amantiſſime vixerat. *Id. Fam.* 6. *ep.* 10. Sic ſemper dilexi, ut non ullo cum homine conjunctius viverem.

Conjunctim, idem ac conjuncte. *Cæſ.* 6. *B. G. c.* 18. Hujus omnis pecuniæ conjunctim ratio habetur, fructuſque ſervantur.

Conjunctio, nis, f. 3. *congiunzione*, σύναψις, copulatio. *Cic. pro Planc.* Jam municipia conjunctione etiam vicinitatis vehementer moventur. ¶ Item una ex partibus orationis. *Cic. in Orat. c.* 39. Cum demptis conjunctionibus diſſolute plura dicuntur. ¶ Item cognatio, affinitas, amicitia, *parentela*, *amicizia*. *Cic.* 3. *Fam.* Ego citius cum eo veterem conjunctionem diremiſſem, quam novam conciliaſſem.

Conjunctivus, a, um, *congiuntivo*, conjungendi vim habens. *Tertull. adverſ. Hermog. c.* 26. Nam & *autem* ipſum, velut fibula conjunctivæ particulæ ad connexum narrationi appoſitum eſt. ¶ *Conjunctivus modus* in Verbis apud Grammaticos eſt, qui cum ſolus locutionem ſeu ſententiam implere non poſſit, alium modum ſibi conjungit, ut *cum ſcripſero*, *faciam*, qui & *ſubjunctivus* dicitur. *Servius in art.* 2. *Donati*, *pag.* 1787. *Putſch.* & *Martian. Capell. lib.* 3. *pag.* 83.

Conjuncto, as, are, a. 1. frequentat. a conjungo. *Prudent. Pſychom. v.* 762. Quod ſapimus, conjunctat amor. Alii rectius leg. *conjungat*.

Conjunctus, a, um, o. 1. 2. *congiunto*, συνεζευγμένος. *Cic. in Anton.* Ea ſumma miſeria eſt ſummo dedecori conjuncta. ¶ Cum ablat. ſine præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo. *Cic.* 5. *Phil. c.* 7. *ad fin.* Mendicitas affinitate conjuncta. ¶ Item affinitate, vel amicitia junctus. *Cic. Verr.* 6. *c.* 33. Non ſolum ſocietate atque amicitia, ſed etiam cognatione cum aliquo conjunctum eſſe. *Id. Philip.* 1. *c.* 3. Syracuſæ urbs mihi conjunctiſſima. *Ovid. Met.* 15. *v.* 599. Quamvis conjunctior ille nemo mihi eſt. ¶ Item conformis. *Cic.* 2. *Off.* Præcepta naturæ conjuncta. ¶ Conjuncta, orum, apud Rhetores eſt locus topicus. *Cic. de Orat. c.* 39. & 40.

Conjunctus, us, m. conjunctio. *Varr. l.* 9. *L. L.* Sic bigæ, quadrigæ a conjunctu dictæ.

Conjungo, is, xi, ctum, a. 3. copulo, conſocio, concilio, connecto, *congiungere*, חבר, Ger. *zuſammen fügen*, Gall. *conjoindre*, Hiſp. *ayuntar*, συνάπτω, ſimul jungo. *Virg. Ecl.* 2. *v.* 32. Calamos cera conjungere. *Cic. pro Leg. Man. c.* 9. Quantum bellum futurum putatis, quod conjungunt reges potentiſſimi? h. e. ſimul conſlant. *Ovid. Heroid. epiſt.* 21. *ad fin.* Cum aliquo ſe conjungere. *Liv. l.* 29. Conjungere ſibi fœminam matrimonio. *Cic.* 1. *de Orat.* Connubia conjungere. ¶ Conjungere boves, h. e. ad jugum jungere, *Cato R. R. c.* 138.

Conivŭla, occulta. *Feſtus*.

Conjuratim, adverb. *in congiura*. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 52. Siquidem omnia conjuratim cruciamenta conferam. Al. leg. *Conjurati*.

Conjuratio, f. 3. *congiura*, קשר, Ger. *zuſammen ſchwerung*, συνωμοσία, conſpiratio. *Cæſ.* 1. *B. G.* Conjurationem nobilitatis fecit, & civitati perſuaſit, ut de finibus cum omnibus copiis exirent. ¶ Sæpius accipitur in malam partem. *Cic. de Catil.* Tanta hæc in Remp. conjuratio manifeſte inventa, atque deprehenſa eſt. V. *Conjuro*. ¶ Sumitur etiam pro ipſo cœtu conjuratorum. *Cic. Catil.* 1. *c.* 6.

Conjuratus, a, um, adject. ex particip. *congiurato*, qui conſpiravit, ut conjurata Græcia, *Horat. l.* 1. *od.* 15. Conjurati fratres. *Virgil.* 1. *Georg. v.* 280. ¶ Subſtantive etiam uſurpatur *Conjuratus*, *i*. *Cic. Catil.* 4. *c.* 10. Manus conjuratorum permagna, & alibi paſſim.

Conjūro, as, n. 1. *congiurare*, קשר, Ger. *zuſammen ſchwœren*, Gal. *conjurer*, Hiſp. *conjurar*, συνόμνυμι, ſimul juro, conſpiro. Sæpius in malam partem capitur pro conſpirare in alicujus perniciem. *Cicer. pro Mil. c.* 24. Sibi confeſſos eſſe de interficiendo Pompejo conjuraſſe. *Quintil.* 4. 2. Conjurare in mortem alicujus. ¶ Eſt item ſimpliciter jurare. *Gell.* Tu verbis conceptis conjuraſti ſciens ſcienti amico tuo. ¶ Item conſentire, ſive ſibi mutuo opem ferre. *Hor. in Arte*, *ad fin.* Alterius ſic altera poſcit opem res, & conjurat amice. ¶ Servius ad illud *Æn.* 8. *Simul omne tumultu Conjurat trepido Latium*: Obſerva, inquit, de re bona conjurationem dici poſſe, *Liv.* etiam *l.* 22. *c.* 38. Conjurabant milites, ſe fortitudinis ergo non abituros.

Conjux, jugis, com. 3. *moglie*, *o marito*, זוג, Ger. *ein ehegemahl*, Gal. *le mary*, *ou la femme*, Hiſp. *el marido*, *o la muger*, ὁμόζυγος, uxor, ſeu maritus, a conjugo. Sed Priſciano placet *conjunx* ſcribi cum n, ut ſit a conjungendo. Manut. in Orthogr. vetera multa monumenta affert, in quibus *Conjux*, *Conjunx*, *Cojux*, & *Conjunx* legitur. Sed primum probabiliſſimum eſt. *Cic. ad Att.* Vagamur egentes cum conjugibus, & liberis noſtris. *Horat. l.* 2. *epiſt.* 1. *v.* 142. Fida conjux. *Ovid.* 11. *Met. v.* 727. O cariſſime conjux.

Conlætor, aris, atus ſum, congaudeo, ſimul lætor. *Tertull. de Idololatr. c.* 14. Conlætemur ex communione naturæ.

Conlævo, V. Collævo.

Conlātro, as, a. 1. *abbajare*, καθυλακτέω, latratu inſeſto, obloquor. *Sen. de vita beata*, *c.* 17. Siquis ex his, qui Philoſophiam conlatrant.

Conlaxo, as, are, idem ac laxo. *Lucret. l.* 6. *v.* 231. Facile omnia circum conlaxat.

Conlector. V. Collector.

Conlūceo. V. Colluceo.

Conlŭo. V. Colluo.

Connāto, & Connatatio, a *con*. & *nato* afferunt ex Plauto Stephanus, Paſſeratius, Danetius, & alii: Sed nos invenire non potuimus.

Connātus, a, um, ſimul natus. *Tertull. adverſ. Valentinian. c.* 9. Vitia in corpore connata.

Connecto, ctis, a. 3. *attaccare inſieme*, συμπλέκω, eſt ſimul nectere, conjungere. *Cic. Att.* Illa, quæ tu connecti vis, &c.

Connexe, adverb. conjunctim. *Martian. Capel. l.* 4. *par.* 1. Hæc non niſi connexe dicuntur.

Connexio, onis, f. σύναψις, *conneſſione*, *concluſione del ſillogiſmo*. Proprie eſt connectendi actus, & a *Quintil.* pro complexione adhibetur, *l.* 5. *c.* 14. Connexio aut vera negatur, aut nihil ad quæſtionem dicitur pertinere.

Connexivus, o. 1. 2. copulativus. *Gell. l.* 10. *c.* 29. Connexiva conjunctio.

Connexus, a, um, nom. ex particip. conjunctus, colligatus, *conneſſo*, *unito*. *Cic.* 2. *de Nat. c.* 38. Qui omnia inter ſe connexa, & apta viderit. *Virg.* 4. *Georg. v.* 257. Apes pedibus connexæ. ¶ Abſolute *Cic.* 4. *Acad. c.* 30. Ipſa ratio connexi, cum conceſſeris ſuperius, cogit inferius concedere. ¶ Comparat. *Connexius*, vel ἀρχαιωδῶς, *Conneſſius*, apud *Lucretium l.* 3. *v.* 557. legitur. Sed rectius alii *conjunctius*.

Connexus, us, ui, m. 4. idem ac connexio. *Lucret. l.* 1. *v.* 626. Habere varios connexus.

Connītor, eris, niſus, vel nixus ſum, d. 3. *sforzarſi*, *far ſuo potere*, עזר, Ger. *trewes mit einander underſtehen zu thun*, Gal. *s'efforcer*, Hiſ. *eſforçar*, συντείνομαι, ſimul vel vehementer nitor. *Cic. de Fin.* Cum paulum firmitatis acceſſerit, connituntur, ut ſe erigant. *Cæſ. l.* 1. *B. Civ.* In ſummum jugum virtute connititur. ¶ Item pario, *partorire*. *Virg.* 1. *Ecl. v.* 15. Hic inter denſas corylos modo namque gemellos, ſpem gregis, ah, ſilice in nuda connixa reliquit. ¶ *Servius ad Æn.* 1. *v.* 144. ait, *connixus* antiquorum, *conniſus* recentiorum eſſe.

Connīventia, æ, f. 1. ἐπίμυσις, diſſimulatio. *l.* 1. *C. de fund. & ſalt. rei dom. l.* 2. Quod ſi venalis procuratorum conniventia admiſerit. *Aſcon. in proœm. Verr.* Conniventia Ciceronis ipſius, parum compertum eſt.

Connīveo, es, ivi, vel xi, n. 2. & olim connivo, *ſerrar gli occhi*, קרץ, Ger. *blinzen*, *mit den augen winckeu*, Gal. *ſouſciller*, Hiſp. *abaxar los parpados de los ojos*, καταμύω, eſt oculorum palpebras movere, modo claudere, modo aperire, a *nivo*, obſol. verb. *Sueton. Calig. c.* 51. Ad minima tonitrua & fulgura connivens, caput obvolvere ſolebat. ¶ Sic proprie connivere dicuntur, qui dormitant. *Cic. de Nat.* 2. *c.* 57. Quid melius quam in mediis vitæ laboribus obdormiſcere, & ita conniventem ſomno ſopiri ſempiterno? ¶ Hinc tranſlate ſumitur pro diſſimulare viſum, *far moſtra di non vedere*, *diſſimulare*. *Cic. pro Cæl. c.* 24. Dii immortales, cur interdum in hominum ſceleribus maximis connivetis? ¶ Apud *Plaut. Moſtel.* 3. 2. *v.* 145. Connivere dicuntur coagmenta, & juncturæ, quæ minime laxæ ſunt. ¶ Calvus apud *Priſcian. l.* 9. fecit 3. declinat. Cum gravis ingenti connivere pupula ſomno. Hinc præterita connivi, & connixi apud *Caſſium*, & *Turpilium* ibidem.

Connixus, vel Conniſus. V. Connitor.

Connubialis, & le, o. 3. ἐπιγαμικός, quod ad connubium ſpectat. *Ovid. Heroid. epiſt.* 6. *v.* 41. Heu ubi pacta fides? ubi connubialia jura?

Connubium, n. 2. *legge del matrimonio*, חתונה, Ger. *die ehe*, *oder eheſtand*, Gal. *lien de mariage*, Hiſp. *la ley*, *o derecho del caſamiento de marido*, *y muger*, ἐπιγαμία, jus legitimi matrimonii, a nubo. *Cic.* 1. *Off.* Sequuntur connubia, & affinitates. *Liv. l.* 1. *c.* 9. Concelebrare connubia. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 9. Romulus Sabinorum connubia conjunxit conſilio, & ſapientia ſingulari. ¶ Secunda ſyllaba in hac voce anceps eſt. V. *Virg. Æn.* 1. *v.* 73. & *l.* 4. *v.* 126. & 535. & *l.* 9. *v.* 600.

Connubĭus, a, um, adject. ad connubium pertinens, *matrimoniale*. *Apul. Metam. l.* 9. Connubia lege ſociatus.

Connūbo, is, n. 3. nubo. *Apul.* Puellari ætate connupſeramus. ¶ Ita affertur, Ego in *Apulejo* nondum vidi.

Connudātus, a, um, adject. idem ac nudatus. *Plin. l.* 28. *c.* 7. Contra fulgura ipſa in menſe connudata.

Connumĕro, as, avi, atum, are, a. 1. idem ac numero, vel annumero, *connumerare*, συναριθμέω. *Paul. JCtus l.* 104. *Dig. de ſtatu hom.* Inter liberos connumerabitur. *Ammian. l.* 25. *c.* 11. Vir profecto heroicis connumerandus ingeniis. *Ovid. l.* 5. *Triſt. el.* 4. *v.* 20. Se quoque in exemplis connumerare ſolet. alii leg. *annumerare*.

Conon, m. 3. Κόνων, Athenienſium dux fuit, qui prælio victus a Lyſandro Lacedæmoniorum duce, ſponte abiit in exilium ad Artaxerſem Perſarum Regem, cujus auxilio patriam, cui ſervitutem attulerat, in libertatem reſtituit. *Juſtin. l.* 1. & 6. Fuit præſtantiſſimus Imperator, & filium Timotheum, & ipſum ſummum Imperatorem, hominemque doctiſſimum reliquit. *Cic.* 3. *de Or.* ¶ Fuit & alius Conon Samius Aſtrologus, de quo *Prop. l.* 4. *el.* 1. Hic ſeptem libros de Aſtrologia edidit.

Conopēum, n. 2. *padiglione da letto*, יריעה, velum circa lectum ad arcendos culices, quos Græci κώνωπας vocant. Apud Ægyptios in uſu maxime erat, cum propter paludes Nili magna culicum copia infeſtarentur. ¶ Græce ſcribitur κωνωπεῖον, & in quodam epigr. etiam κωνώπιον: qua ratione *Horat. Epod.* 9. *v.* 16. Sol aſpicit Conopeum. Et *Propert. lib.* 3. *el.* 9. 45. Fœdaque Tarpejo conopea tendere ſaxo. At *Juven. ſat.* 6. *v.* 80. Ut teſtudineo tibi, Lentule, conopeo.

Conōpon diabaſis, κωνώπων διάβασις, locus eſt in inſula contra quartum Nili oſtium, in quem ſtatis anni temporibus culices tranſire dicuntur. Κώνωπες enim ſunt culices, διάβασις tranſitio. *Plin. l.* 4. *c.* 12. *a med.*

Conor, aris, atus ſum, d. 1. *sforzarſi*, עזר πειρᾶσθαι, tento, molior, nitor, & do operam, ut aliquid fiat. *Cic. in Orat.* Magnum opus omnino, & arduum conamur. *Ter. Andr.* 4. 1. 52. Conari manibus pedibuſque. ¶ Fere infinito jungitur. *Cic. pro Quintio*, Qui præſente eo geſtum agere conarentur. ¶ Abſolute uſurpavit *Nepos in Datam. c.* 7. Qui prius cogitare, quam conari conſueſſet. Et *Terent. Phorm.* 1. 2. Ego conabar obviam tibi. h. e. ire. ¶ *Conare*, pro *Conaver*, legi apud *Priſcian.* ex *Ennio*, refert Paſſeratius.

Conquadrātus, a, um, adject. in quadri formam redactus, *quadrato*. *Colum. l.* 8. *c.* 3. Perticæ conquadratæ.

Conquadro, as, a. 1. in quadratam figuram redigo. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 48. Aureus later, quod conquadravit religio. ¶ Tranſlate *Sidon. l.* 3. *ep.* 7. Sic dicta vero conquadrant. *h. e.* conveniunt.

Conquæſtor, oris, m. 3. idem ac conquiſitor, vel ſimul quæſtor. *Var. l.* 5. *de L. L.*

Conquaſſatio, f. 3. *conquaſſamento*, *crollamento*, συντριμμός, concuſſio, commotio. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 13. Ex totius valetudinis corporis conquaſſatione, & perturbatione gignuntur.

Conquaſſātus, a, um, adject. concuſſus, *conquaſſato*, *crollato*, *sbattuto*. *Lucret. l.* 3. *v.* 442. Conquaſſatum corpus. *Cic. pro Sext. c.* 26. Exteras nationes illius anni furore conquaſſatas videbamus.

Conquaſſo, a. 1. *conquaſſare*, *ſcuotere*, שבחה, רצץ, Ger. *erſchütten*, *zerfallen*, Gal. *ebranler*, *caſſer*, Hiſp. *quebrar*, *y gaſtar*, συνσείω, concutio. *Cic.* 1. *de Div. c.* 43. Apulia maximis terræ motibus conquaſſata eſt. ¶ Item contero, confringo. *Cato c.* 52. Si calix erit, conquaſſato.

Conquĕror, d. 3. idem ac queror, *lamentarſi*. *Cic. in Tuſc. l.* 1. *c.* 21. Conqueri fortunam adverſam, non lamentari decet. ¶ Cum abl. & præp. de. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 2. Nihil me etiam tecum de tui fratris injuria conqueri.

Conqueſtio, f. 3. idem ac querela. *Cic.* 1. *ad Q. Fr. ep.* 1. *c.* 7. Ubi nullum auxilium, nulla conqueſtio.

Conqueſtus, us, m. 4. idem ac queſtus, *lamento*. *Liv. l.* 8. *c.* 7. Tum libero conqueſtu coortæ voces ſunt.

Conquieſco, idem ac quieſco, *quietarſi*. *Cic.* 5. *Fin.* Ut conquieſcere ne infantes quidem poſſint. *Id. Curioni*, Ætas noſtra jam ingraveſcens in amore, atque in adoleſcentia conquieſcat tua. *Id. l.* 1. *Fam. ep.* 1. Tu, niſi perfecta re, de me non conquieſti. *Id. pro Balbo*, *c.* 1. Conquieſcere a bellis continuis.

Conquiniſco, is, (conquexi, apud *Priſcian.*) ſine ſup. n. 3. *chinarſi*, התכופף, Ger. *ſich neigen*, *oder bucken*, Gal. *s'encliner*, Hiſp. *inclinarſe*, ὀκλάζω, eſt inclinare ſe, a *cunio*. Aliqui putant, *conquiniſco* corrupte dici pro *concliniſco*, ut ejuſdem originis ſit, ac inclino. Alii volunt eſſe a genu, pro *congeniſco*. *Plaut. Ciſt. act.* 4. *ſc.* 1. *v.* 5. Faciundum eſt puerile officium, conquiniſcam ad ciſtulam. *Id. Pſeud.* 2. 2. 75. Si conquiniſcet iſtic, conquiniſcito ſimul.

Conquīro, is, ſivi, itum, a. 3. *cercare con diligenza*, חפש, Ger. *fleiſſig ſuchen oder erforſchen*, Gal. *cercher diligemment*, Hiſp. *buſcar diligentemente*, ζητέω, eſt diligenter quærere, ſeu inveſtigare. *Cic.* 6. *Verr.* Conquiri Diodorum jubet. ¶ Item quærendo in unum contrahere, ideſt, colligere, *raccogliere*, *radunare*. *Cic.* 5. *Ver.* Cum undique homines nequiſſimos conquiſiſſet. ¶ Item exquirere, deligere, *eleggere*. *Cic. in Agrar.* Nedum iſti ab Rullo conquiſiti, & electi coloni. ¶ Conquitere, coercere, conſtringere, *Feſt.* Sed Scaliger legit *Coinquire*.

Conquiſite, adv. συζητικῶς, exquiſite, diligenter, docte. *Gell. l.* 3. *c.* 10. Hæc

Varro de numero ſeptenario ſcripſit admodum conquiſite. Adde *Auſſ. ad Hevan. l. 1. ad fin.*

Conquiſitio, f. 3. *cercamento, inquiſizione*, ζήτησις, inveſtigatio. *Cic. de Univ.* Difficillimum eſt in omni conquiſitione rationis exordium. ¶ Conquiſitio militum, eſt militum delectus, cum Imperator pro ſua auctoritate, quos ei viſum fuerit, etiam invitos ad militiam conſcribit. Id in majoribus tantum Reip. periculis fieri conſuevit. Alioqui enim ultro nomina dabant. *Cic. de Prov. Conſ. c. 2.* Exercitus ille noſter, ſuperbiſſimo delectu, & duriſſima conquiſitione coactus, omnis interiit. *Liv. l. 23. c. 32.* Ut in Piceno agro conquiſitionem militum haberet.

Conquiſitor, m. 3. qui inveſtigat. Speciatim conquiſitores dicebantur homines illi, per quos milites in delectu conquirebantur. *Cic. Att.* Nullus uſquam delectus, nam conquiſitores ... non audent, nec nomina dant. Adde *Liv. l. 21. c. 11.* ¶ Conquiſitores etiam dicuntur exploratores, *inquiſitori, ſpie*, ... *Plaut. Amph. prol. 65.* Ut conquiſitores ſinguli in ſubſellia eant per totam caveam.

Conquiſitus, a, um, o. 1. 2. ἐξεζητημένος, inveſtigatus, electus, *cercato, ſcelto*. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Siquis aliquem fictis, conquiſitiſque vitiis deformatum vellet inducere. *Id. 5. Tuſc. c. 21.* Menſæ conquiſitiſſimis cibis extruebantur.

Conrado, V. Contrado.

Conrecumbo, is, ſimul recumbo. *Tertull. de teſtim. anim. c. 4.* Quaſi præſentibus, & conrecumbentibus.

Conrei, m. 2. qui ſimul ob eandem cauſam rei facti ſunt. *Ulp. l. 3. §. 3. Dig. de liber. leg.*

Conregio, f. 3. in Auguralibus, regio infra fines comprehenſa. *Varro l. 6. de L. L.* ¶ *Conregione* veteres dixerunt pro, *e regione*. *Feſt.*

Conrideo, V. Corrideo.

Conruſpor, d. 1. conquiro. *Plaut.* Conruſpare tua conſilia in pectore. *Feſt.*

Conſacerdos, otis, m. συνιερεύς, qui ſimul cum alio in eodem ſacerdotio eſt. *Symmach. lib. 10. Epiſt. 73.* & *Paulin. Nolan. Epiſt. 20. (al. 16.) c. 2.*

Conſalutatio, f. 3. *ſalutazione vicendevole*, ἀσπασμός. *Cic. Attic. lib. 2. ep. 18.* Plauſus maximi, conſalutatio forenſis perhonorifica.

Conſalutatus, a, um, *ſalutato*, a pluribus ſalutatus. *Tacit. l. 3. hiſt. in fi.* Domitianum Cæſarem conſalutatum miles frequens in patrios penates deduxit.

Conſaluto, as, a. 1. *ſalutare inſieme*, eſt ultro citroque ſalutationem dare. *Cic. 2. de Orat. c. 3.* Cum inter ſe amiciſſime conſalutaſſent.

Conſaneſco, is, n. 3. ſanus fio, *riſanarſi*. *Cic. Sulp. l. 4. ep. 6.* Nunc autem hoc tam gravi vulnere etiam illa, quæ conſanuiſſe videbantur, recrudeſcunt. Al. leg. *Conſanuiſſe*, nam *Conſenuiſſe*, quod in vulg. reperitur, rejicit Pareus in Lex. Crit. *Colum. l. 8. c. 2.* Vulnera dum conſaneſcant.

Conſanguinei, orum, m. 2. *parenti*, ..., Ger. *blutsfreund*, Gal. *parens*, Hiſp. *parientes*, fratres, qui eodem patre nati ſunt, licet diverſis matribus, & ita in Jure accipi, obſervat *Cujac. l. 11. c. 26.* At generatim, qui ſanguine inter ſe connexi ſunt. *Cic. Attic. l. 2.* Sed Βοῶπις, noſtri conſanguineus non mediocres terrores facit. ¶ Tranſlate conſanguineus pro ſimili capitur. *Virg. 6. Æn. v. 278.* Sopor conſanguineus lethi. Sic *Colum. proœm. l. 1.* Res ruſtica conſanguinea ſapientiæ eſt.

Conſanguinitas, f. 3. *parentado*, [illegible], Ger. *blutsfreundſchafft*, Gal. *conſanguinité*, Hiſ. *parienteſco de ſangre*, συγγένεια, ſanguinis conjunctio. *Liv. l. 7. c. 19.* Cum tem populum miſericordia conſanguinitatis Tarquinienſibus adjunctum fama ferebat.

Conſano, as, idem quod ſano, *ſanare*. *Colum. l. 4. c. 24.* Plagæ conſanentur. ¶ Item neutra ſignif. pro conſaneſcere, *riſanarſi*. *l. 10. Dig. de Ædil. edict.*

Conſarcinatus, a, um, adject. involutus, temere fartus. *Ammian. l. 15. c. 10.* Conſarcinata falſitas.

Conſarcino, a. 1. *cucire inſieme*, συῤῥάπτω, eſt ſimul farcire, & nullo delectu conjungere. *Gell. l. 13. c. 23.* Extrinſecus additum, & conſarcinatum.

Conſarrio, n. 4. σκαλίζω, idem quod ſarrio, *zappare*. *Col. l. 11. c. 3.* Deinde ſulci omnes conſarriendi.

Conſauciatus, a, um, adject. vulneratus, *piagato, ferito*. *Suet. Aug. c. 16.* Utrumque brachium ruina pontis conſauciatus.

Conſaucio, as, idem ac ſaucio, *piagare*. *4. ad Heren.* In hoc autem crebro, & celeri vulnere corpus conſauciari videtur. *Suet. Ner. c. 26.* Prætoris caput conſauciavit.

Conſceleratus, a, 1. 2. ſceleratus, *ſcellerato*. *Cic. pro Cluent. c. 10.* Ex eodem furore etiam illa conſcelerata exectio linguæ. *Id. pro Roſc. Am. c. 24.* A filiis conſceleratiſſimis furiæ domeſticæ pœnas parentum repetunt.

Conſcelero, idem ac ſcelero, *macchiare di ſcelleraggine*. *Liv. l. 10. B. Mac.* Agite, conſcelerate aures paternas. ¶ Conſcelerare oculos, eſt nefandum aliquod facinus aſpicere. *Ovid. 7. Met. v. 34.* Cur non & ſpecto pereuntem, oculoſque videndo conſcelero?

Conſcendo, is, di, ſum, n. 3. idem ac aſcendo. *Virg. 1. Æn.* Æneas ſcopulum interea conſcendit. ¶ Fere de navigantibus dicitur, & eſt navim ingredi navigandi cauſa, *imbarcarſi*, & uſurpatur vel abſolute, vel cum acc. vel cum acc. & prep. in. *Cic. Att. l. 9.* Epheſo conſcendentes hanc epiſtolam dedimus. *Cæſ. 3. B. C.* Navemque frumentariam conſcendit. *Id. Fam. 15.* Navem ſpero nos bonam habere, in eam ſimul ac conſcendi, hæc ſcripſi.

Conſcenſio, f. 3. aſcenſio, *ſalita*. *Cic. 1. de Div. c. 32.* Et conſcenſionem in naves cum fuga; *imbarco*. Hinc *Liv.* Conſcenſionem facere, *imbarcarſi*.

Conſcenſus, a, um, *ſalito*, particip. paſſivum. *Juſtin. l. 12. c. 10.* Conſcenſis navibus. *Id. l. 31. c. 4.* Conſcenſa nave.

Conſciens, entis, ..., conſcius. *Tertull. de carne Chriſti, cap. 3.* Conſciens Chriſtus, quid eſſet.

Conſcientia, f. 1. *conſcienza*, ..., Ger. *gewiſſen, oder gewiſſne*, Gal. *conſcience*, Hiſp. *conciencia*, ..., interius judicium animi, ac cenſura eorum, quæ fecimus, quæ aut redarguit, ſi prave, aut abſolvit, & ſolatur, ſi recte egerimus. *Cic. pro Mil. c. 23.* Magna vis eſt conſcientiæ in utramque partem. *Id. Fam. 5. ep. 7.* Fretus conſcientia officii mei. *Id. pro Roſc. Am.* Suæ quemque malæ cogitationes, conſcientiæque animi terrent. ¶ Sumitur etiam ſimpliciter pro ſcientia, ſeu notitia, quæ communis nobis eſt cum aliis, *notizia, cognizione*. *Cic. Catil. 1.* Conſtrictam omnium horum conſcientia conjurationem non vides? *Tacit. l. 1. hiſt. c. 25.* In conſcientiam facinoris pauci adſciti.

Conſcindo, a. 3. idem ac ſcindo, vel in multas partes ſcindo, *lacerare*. *Cic. Fam. 7. ep. 26.* Conſcindere epiſtolam. ¶ Tranſlate eſt cruciare. *Lucr. l. 5. v. 46.* Curæ conſcindunt hominem ſolicitum. ¶ Item criminari, conviciari, *accuſare, dir male*. *Cic. Att. l. 8.* Me ab optimatibus ait conſcindi.

Conſcio, is, a. 4. conſcius ſum, *eſſer conſcio*. *Hor. lib. 1. ep. 1. v. 60.* Hic murus aheneus eſto nil conſcire ſibi, nulla palleſcere culpa.

Conſciolus, li, diminut. a conſcius. *Catull. carm. 68. ad Januam.* Sæpe illam audivi furtiva voce loquentem Solam conſciolis hæc ſua flagitia. Alii leg. cum *ancillis*.

Conſciſco, is, ivi, itum, a. 3. decerno, communi conſilio ſtatuo, *deliberare*. *Liv. l. 1. c. 32.* Cenſuit, conſenſit, conſcivit, ut bellum cum priſcis Latinis fieret. ¶ Conſciſcere mortem, fugam, facinus, &c. eſt proprie decernere, ſed per metalepſim ſumitur pro exequi, quod decretum eſt. *Cic. in Bruto, c. 11.* Veneno ſibi conſciviſſe mortem. *Brutus ad Cic. ep. 16.* Poſtquam illud conſcivi facinus. *Liv. l. 5.* Dereremus penates noſtros, exiliumque ac fugam nobis ex eo loco conſciſceremus. ¶ Tranſlate conſciſco ponitur pro contrahere. *Colum. l. 8.* Diligens paſtor ſtabulum quotidie converrit, nec patitur, ſtercus humorem conſciſcere. Sed meliores libb. habent *concipere*.

Conſciſſura, æ, idem ac ſciſſura. *Plin. l. 34. c. 8.* Etiam cicatricibus operis, atque conſciſſuris remanentibus. Harduinus legit, *Conciſuris*.

Conſciſſus, a, um, adject. ſciſſus, dilaceratus, *ſquarciato, lacerato*. *Plaut. Truc. 1. 2. 32.* Pallula conſciſſa.

Conſcitus, a. 1. 2. Particip. a conciſcor, illatus. *Liv. 9. c. 26.* Mors haud dubie ab ipſis conſcita judicio ſubtraxit. *Plin. l. 36. c. 15.* Paſſim conſcita nece Quiritibus tædium fugientibus.

Conſcius, a. 1. 2. *conſapevole*, ..., Ger. *etwas ihm ſelbſt bewuſſt ſein*, Gal. *coupable de quelque cas*, Hiſp. *ſabidor con otro de alguna coſa*, συνειδώς, qui rem ſcit, a con, & *ſcius*. Nonius, *ſcius*, & *conſcius* differre dicit, quod *ſcius* ſecum, *conſcius* cum alio ſcius eſt. Sed hanc differentiam fatetur non obſervari. Nam poſtquam *ſcius* in uſu eſſe deſiit, *conſcius* utriuſque locum occupavit. ¶ Uſurpatur vel abſolute. *Cic. pro Cluent.* Uno ex ſervis puero non grandi conſcio. ¶ Vel cum dat. perſonæ, & infinitivo. *Cic. 6. Fam.* Mihi ſum conſcius, me, quoad licuerit, dignitati Reip. conſuluiſſe. ¶ Vel cum gen. rei. *Cic. 4. Phil.* Ita populos habent univerſos non ſolum conſcios libidinis ſuæ, verum etiam adminiſtros. ¶ Vel cum dat. rei. *Cic. 6. Ver.* Ut tot viros primarios velim eſſe temeritati, & mendacio meo conſcios. ¶ Vel cum dat. perſonæ, & gen. rei. *Cic. 3. Off.* Sibi autem nullius eſſent conſcii culpæ. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Stat. Theb. l. 8. v. 206.* Conſcia templa. *Virg. Æn.* Sidera conſcia teſtor. ¶ Interdum abſolute ponitur pro male conſcio, ſeu reo. *Plaut. Moſt. 3. 1. 13.* Nihil eſt miſerius, quam animus hominis conſcius.

Conſcreor, aris, ſalivam expuendo purgor. *Plaut. Perſ. 2. 5. 7.* Magnifice conſcreabor. Al. aliter legunt ex Nonio, ſed perperam.

Conſcribillo, as, a. 1. dim. a conſcribo, & pro eodem uſurpatum a Veteribus. *Varro apud Non. c. 2. n. 108.* Eas in ceram conſcribillavit. ¶ Tranſlate *Catul. carm. 25. v. 11.* Inuſta turpiter tibi flagella conſcribillent, h. e. quaſi graphio lacerent.

Conſcribo, a. 3. συγγράφω, idem quod ſcribo, vel ſimul ſcribo, *ſcrivere*. *Cic. 7. Fam.* Inſtitui Topica Ariſtotelica conſcribere. *Id. 12. ad Att.* De Antonio quoque Balbus ad me cum Oppio conſcripſit. ¶ Conſcribere milites, eſt cogere, & in certum numerum, ac ſcriptum redigere, *arrolare*. *Cic. l. 12. Fam. ep. 16.*

Conſcripti Patres, vel Patres minorum gentium erant, qui a Romulo ſecunda electione, ex Sabinis, confecto bello, in Senatum electi ſunt, ita dicti, quod cum Patribus primæ electionis, qui ex Albanis electi fuerant, ſcripti in Senatum fuiſſent. *Dionyſ. lib. 2. Panvin. C. R. c. 1.* Sed aliqui Patres Conſcriptos eos appellant, qui a Priſco adjuncti fuere. *Livius* eos, qui a Bruto, *Feſtus* eos qui a P. Valerio Coſ. ex Equeſtri Ordine, & ex Plebe. Hinc traditum fertur, ut in Senatum vocarentur, qui Patres, quique Conſcripti eſſent. *Liv. l. 2.* Sed poſtremo uſus obtinuit, ut omnes Senatores uno Patrum Conſcriptorum nomine vocarentur. ex *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 2. c. 2.*

Conſcriptio, f. 3. συγγραφή, ſcriptio, compoſitio. *Cic. pro Cluent. c. 67.* Falſæ conſcriptiones quæſtionum. *Vitruv. proœm. l. 7.* Conſcriptionibus memoriæ tradere.

Conſcriptor, oris, m. 3. ſcriptor, *ſcrittore*. *Arnob. l. 1. p. 33.* Conſcriptores noſtri mendaciter iſta promiſerunt.

Conſcriptum, i, n. 2. *ſcrittura, ſcritto*. *Ovid. 5. Triſt. el. 3. v. 55.* Si veterum digne veneror conſcripta virorum.

Conſcriptus, a, um, adject. ſcriptus, *ſcritto*. *Catul. carm. 69. v. 2.* Conſcriptum lacrymis epiſtolium. *Stat. 3. Sil. 3. v. 116.* Conſcripta imagine tela. h. e. picta. *Cæſ. B. C. l. 1. c. 2.* Conſcripti milites. h. e. collecti. ¶ Conſcripti etiam dicti Senatores Romæ, poſt primos Patres in Senatum allecti. V. ſup. *Conſcripti Patres*. Hinc *Horat. in Arte poet. v. 314.* Conſcripti officium. h. e. Senatoris.

Conſeco, a. 1. idem ac ſeco, *tagliare*. *Plin. l. 36. c. 26.* Ut citra ullum ſenſum ad oſſa conſecet, quidquid afflaverit corporis.

Conſecraneus, a, um, adject. qui eorundem ſacrorum particeps eſt, συμμύστης: item commilito, eodem ſc. ſacramento obſtrictus. *Capitolin. in Gord. c. 14.* Sacrati commilitones, imo etiam mei conſecranei. *Tertul. Apol. c. 16.* Sed & qui crucis nos religioſos putat, conſecraneus erit noſter.

Conſecratio, f. 3. idem ac ſacratio, ἀφιέρωσις, *conſacrazione*. *Cic. pro Domo, c. 48.* An conſecratio nullum habet jus, dedicatio eſt religioſa? ¶ Conſecratio etiam dicebatur Imperatorum defunctorum in Deos relatio, ἀποθέωσις, quod primum in Auguſto factum eſt. Fiebat autem extructo rogo aromatibus farto, immiſſoque igne; quo accenſo aquila emittebatur, quam dicebant animam demortui ad Deos evolantis. In Auguſtarum conſecrationibus adhibebatur Pavo, qui Junoni eſt ſacer. Omnem hunc ritum V. apud *Herodian. l. 4. c. 2.* V. etiam *Alex. ab Alex. l. 6. Gen. dier. c. 4.* ¶ Mira hujus vocis ſignificatio eſt pro magica precatione ſeu ſacrificio. *Lamprid. in Heliogab. c. 9.* Dictum eſt a quibuſdam, per Chaldæos & Magos Antoninum id egiſſe, ut Marcomanni populo R. ſemper devoti eſſent, atque amici, idque factis carminibus, & conſecratione. Cum quæreret, quæ illa eſſent, vel ubi eſſent, ſuppreſſum eſt: conſtabat enim, illum ob hoc conſecrationem quærere, ut eam diſſiparet.

Conſecrator, oris, m. 3. qui conſecrat. *Tertull. de Pudic. c. 21.* Auctor, & conſecrator Eccleſiæ. *Jul. Fir. l. 4. c. 7.* Simulacrorum conſecratores.

Conſecratrix, icis, f. quæ conſecrat. *Tertull. adverſ. Gnoſt. c. 3.* Ægyptus, inter cetera animalia, bovis etiam conſecratrix.

Conſecratus, a, um, adject. Deo dicatus, & ſacer, *conſecrato*. *Cic. Act. 2. in Verr. c. 5.* Delubra ſanctiſſimis religionibus conſecrata. ¶ Sic locus conſecratus opponitur prophano. *Id. in Partit. c. 10.*

Conſecro, as, a. 1. idem ac ſacro, ideſt, Deo dico, ſacrum, ſeu religioſum facio, *conſacrare*. *Cic. pro Domo, c. 55.* Deinde aram aliquam in litore deſerto, ſomniis ſtimulatus, aut religione aliqua, conſecraret. ¶ Interdum eſt Deum facere. *Cic. de nat. Deor.* Ægyptii nullam belluam, niſi ob aliquam utilitatem, quam ex ea caperent, conſecraverunt. V. *Conſecratio*. ¶ Interdum venerabile, illuſtre, immortale reddere. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 15.* Cum ampliſſimis monumentis conſecrare voluiſſes memoriam nominis tui. ¶ Sumitur & pro devovere. *Liv. l. 3. c. 48.* Te, Appi, tuumque caput ſanguine hoc conſecro.

Conſectaneus, a. 1. 2. ἀκόλουθος, qui alios aſſectatur, & ſpeciatim ὁμογνώμων, qui aliorum ſententiam, vel opinionem ſequitur, qui in eadem hæreſi eſt, ſeu ſecta. *Sidon. l. 3. ep. 6.* Conſectaneus videtur Plotinus. ¶ Item conſequens. *Arnob. l. 5.* Conſectaneum eſt credere, nunquam Deos iraſci.

Conſectarium, ii, n. 2. ἀκόλουθον, argumentatio breviter aſtricta, in qua antecedens neceſſario concluſio ſequitur. *Cic. 4. de Fin. c. 18.* Nunc venio ad illa tua brevia, quæ conſectaria eſſe dicebas, & primum illud, quo nihil poteſt eſſe brevius, Bonum omne laudabile, laudabile autem omne honeſtum, igitur omne bonum honeſtum.

Conſectarius, a, um, o. 1. 2. ἀκολουθητικός, conſequens. *Cic. 4. de Fin.* Illud vero minime conſectarium, ſed in primis hebes, &c.

Conſectatio, f. 3. ..., ſectatio. *Cic. in Orat. c. 49.* In hujus concinnitatis conſectatione Gorgiam fuiſſe principem accepimus.

Conſectatrix, icis, f. 3. ..., quæ ſectatur. *Cic. 3. Off. c. 33.* Eſt enim temperantia libidinum inimica, libidines autem conſectatrices voluptatis.

Conſectio, f. 3. ſectio. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 60.* Arborum autem conſectione, omnique materia & culta, & ſylveſtri.

Conſector, aris, d. 1. idem ac ſector, vel ſæpe ſequor, vel in totum ſequor, *ſeguitare*. *Lact. l. 3.* Cum fœminas tam rabide conſectantur. Adde *Ter. Eun. 2. 1. 18.* ¶ Item perſequor, *perſeguitare*. *Cic. Att. l. 2.* Fuſium clamoribus & conviciis, & ſibilis conſectantur. ¶ Tranſlate eſt affectare, aucupari, *cercare*. *Cic. in Piſ.* Levitatis eſt inanem aucupari rumorem, & omnes umbras etiam falſæ gloriæ conſectari. ¶ Item enarrare, *ſpiegare*. *Cic. 1. de Orat.* Ac ne plura, quæ ſunt pene innumerabilia, conſecter. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Laber.* apud *Priſcian. l. 8.* Uxorem tuam, & meam novercam a populo lapidibus conſectari video.

Conſecutio, f. 3. *conſeguenza*, ..., verb. a conſequor. *Cic. 1. Fin. c. 11.* Ipſa detractio moleſtiæ conſecutionem affert voluptatis. ¶ Item bene ordinatus contextus, & collocatio. *Cic. in Partit. c. 6.* Numeri ſunt quidam in conjunctione ſervandi, conſecutioque verborum.

Conſecutus, a, um, adject. *chi vien dopo*. *Cic. Philip. 1. c. 13.* Reliquis conſecutis diebus. ¶ Paſſiva ſignificatione, *conſeguito*, *Varr.* apud *Priſcian. l. 8.* Conſecuta negliguntur.

Conſedo, as, a. 1. *ſedare*, idem quod ſedo. *Cato* apud *Chariſ. l. 2.* Maximos tumultus maturiſſime disjeci, atque conſedavi.

Con-

Conſēdo, onis, m. 3. aſſeſſor. *Caſſius Hemina* apud *Non.* 1. n. 312. Nemo vicinus conſedo.

Conſella, æ, f. ſella duplex, h. e. ex duabus veluti ſellis junctis facta. *Lucil.* apud *Non.* 4. 9. Conſellas quoque prævalidis in funibus aptas. Alii leg. *conſillas*.

Conſeminālis, & le, o. 3. idem ac conſemineus, *Col. l.* 12. *c.* 43. propter quod etiam conſeminalium vinearum non eſt tam firmum vinum.

Conſeminĕus, a, um, o. 1. 2. ſυνσπορος, id, in quo varia ſemina commiſta ſunt, ut Sylva conſeminea, quæ ex variis arborum generibus conſita eſt: vinea conſeminea, in qua diverſa vitium ſemina acervatim confuſa ſunt. *Col. l.* 12. *c.* 46. Sylvam ſiquis barbaricam, hoc eſt conſemineam, velit facere. *Id. l.* 3. *c.* 21. Idque in vineis conſemineis ſervari difficile eſt.

Conſeneſco, is, n. 3. idem ac ſeneſco, ſed ſonantius, *venir vecchio*, γηράσκω. *Horat. l.* 3. *od.* 5. Conſeneſcere in armis. ¶ Tranſlate *Cic. pro Cluent. c.* 5. Conſeneſcere mœrore & lacrymis. *Flor. l.* 3. *c.* 3. Donec rabies & impetus conſeneſceret. h. e. deficeret, vires amitteret. ¶ Apud *Plaut. Rud.* 5. 2. 15. Vera conſeneſcere dicitur, quod rubigine deteritur.

Conſenſio, f. 3. *conſentimento*, ὁμόνοια. *Cic.* 12. *Fam.* Populi vero Romani, totiuſque Italiæ mira conſenſio eſt. *Id. de Amic. c.* 4. Voluntatum, ſtudiorum, ſententiarum ſumma conſenſio.

Conſenſus, a, um, o. 1. 2. *accordato*, ὁμολογούμενος, partic. paſſ. a conſentio. *Gell. l.* 15. *c.* 26. Syllogiſmus eſt oratio, in qua conſenſis quibuſdam, & conceſſis, aliud quid, quam quæ conceſſa ſunt, per ea, quæ conceſſa ſunt, neceſſario conficitur.

Conſenſus, us, m. 4. idem ac conſenſio. *Cic.* 4. *Phil.* Nunquam inter Senatum, & vos conſenſus major in ulla cauſa fuit.

Conſentanĕe, adverb. convenienter. *Lactant. l.* 3. *c.* 8. Cum natura conſentanee vivere.

Conſentanĕus, a, um, o. 1. 2. *conſentaneo*, מסכים, Ger. *das mit ſtimmt*, Gal. *convenable*, Hiſ. *coſa concorde en ſentencia*, σύμφωνος, conveniens, cum dat. *Cic.* 1. *ad Att.* Vel quod ita rectum eſt, vel quod rebus meis conſentaneum. ¶ Vel cum abl. & præp. *cum*. *Cic.* 3. *Fam.* Quod quidem erat conſentaneum cum his literis, quas ego Romæ acceperam. ¶ Conſentaneum eſt, congruum, vel conveniens eſt. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Conſentaneum eſt, in his ſenſum ineſſe, & intelligentiam.

Conſentes Dii, conſiliarii Jovis, quaſi conſentientes in eo, quod gerendum eſt, vel quaſi conſulentes, a *conſulo*, vel ab antiquo *conſo*, *is*, quod eſt ſimul conſultare, conſilium dare. *S. Auguſt. l.* 4. *de Civ. c.* 23. Erant autem numero duodecim, quos in conſilium accire dicebatur Jupiter; ſex mares, totidemque fœminæ, hoc diſticho comprehenſi: Juno, Veſta, Ceres, Diana, Minerva, Venus, Mars, Mercurius, Jovis, Neptunus, Vulcanus, Apollo. *Enn.* apud *Apul. de Deo Socrat.* & *Martian. Capell. de Nupt. Philol.*

Conſentia, ſacra erant Gentilium inter ſe, e. g. Corneliorum, Valeriorum, &c. ita dicta, quod ex univerſarum Familiarum ejuſdem Gentis conſenſu ſtatuta fuiſſent. *Feſtus*.

Conſentia, Coſentia, *Coſenza*, urbs A. Brutiorum olim caput, nunc Calabriæ cit. in R. Neap. Pop. *Conſentini*.

Conſentiens, entis, nom. ex particip. qui conſentit, *chi è dello ſteſſo parere*. *Cicer. ad Brut. ep.* 15. Civitas in retinenda libertate conſentiens. *Id. de ſeneƈt. c.* 17. Cujus de laudibus omnium eſt fama conſentiens.

Conſentio, is, ſi, nſum, *conſentire*, *accordarſi*, הסכים, Germ. *eines ſinns ſein*, Gal. *conſentir*, Hiſp. *conſentir*, ὁμολογέω, idem ſentio. Uſurpatur vel abſolute. *Cic.* 1. *de Fin.* Ratio enim noſtra conſentit, oratio pugnat. ¶ Vel cum dat. *Cic.* 1. *Phil.* Atque iis principiis reliqua conſentiebant. *Id.* 1. *Off.* Sibi ipſi conſentire. h. e. a ſeipſo non deſciſcere. ¶ Vel cum accuſ. & præpoſ. *inter*. *Cic.* 1. *Off.* Quod inter ſe omnes partes cum quodam lepore conſentiunt. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *cum*. *Cic.* 10. *Fam.* Nequaquam conſentire cum oratione Furnii viſæ ſunt. *Id. de Univerſ.* Oratio ſibi conſtet, & ex omni parte ſecum ipſa conſentiat. ¶ Vel cum accuſ. & præpoſ. *ad*. *Cic.* 4. *Phil.* Jam enim non ſolum homines, ſed etiam Deos immortales ad Remp. conſervandam arbitror conſenſiſſe. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *de*. *Cic. de Amic.* De cujus utilitate omnes uno ore conſentiunt. ¶ Conſentire aliquid, *Cic. de Seneƈt.* In quem illud elogium unicum plurimæ conſentiunt gentes. ¶ Uſurpatur interdum pro conſpirare, in malam partem, *congiurare*. *Cic.* 6. *Fam. epiſt.* 18. Quod cum quibuſdam Hiſpanis conſenſiſſet, ſcil. de prodendo Pompejo. ¶ Item imperſonaliter. *Tacit. Annal.* 1. *c.* 13. De prioribus conſentitur. *Quintil. l.* 9. *c.* 1. Inter plurimos conſenſum eſt, duas eſſe ejus partes.

Conſepto, as, avi, atum, are, frequentat. *ſerrare interno*. *Solin. c.* 32. *de Ægypto*: Eligitur ſacer lucus, in quo conſeptant animalia diverſiſſimi generis.

Conſeptum, ti, n. 2. olim conſiptum, *ſerraglio*, περίφραγμα, quod undique clauſum, & munitum eſt, a ſepire. *Colum. l.* 1. *c.* 4. Difficiliora enim conſepta non ſolum pluris ædificamus, ſed etiam impenſis majoribus tuebimur. *Arnob. l.* 11. Intra conſeptum templi. ¶ Conſeptum fori dictum eſt a *Quintil.* pro ipſis cancellis, *l.* 8.

Conſeptus, us, ui, m. 4. idem ac conſeptum, *ſerraglio*. *Strab. Gall. in fine*: Ut cum conſeptu viridis conſederis horti.

Conſeptus, a, um, adject. *ſerrato all' interno*. *Cic. de Seneƈt. c.* 16. Ager conſeptus, & conſitus.

Conſepultus, a, um, ſimul ſepultus, συνθαπτόμενος. *Tertull. de reſurr. carn. c.* 33. & *Hieronym. epiſt.* 1. *ad Heliodor.* ex *D. Paulo ad Rom.* 6. 4. Conſepulti Chriſto in baptiſmate.

Conſĕquens, tis, o. 3. *chi ſegue*, *o vien dopo*, ſequens, ἀκόλουθος. *Cic. de Fin. c.* 20. *l.* 1. Spe eriguntur conſequentis, & poſteri temporis. ¶ Item quod cohæret, ſeu quod ex præcedentibus colligitur. *Idem in Partit. c.* 6. In verbis conjunctis, quod non eſt conſequens, vituperandum eſt. *Id. de Leg. l.* 1. *c.* 5. Quoniam ſcriptum a te eſt de optimo Reip. ſtatu, conſequens eſſe videtur, ut ſcribas de legibus. *Auguſt. l.* 15. *de Trin. c.* 19. Quid conſequentius, quam ut ipſe ſit charitas, &c. ¶ Interdum idem eſt, ac conſentaneus, conveniens. *Cic.* 3. *Fin. c.* 13. His autem ea conſentanea, & conſequentia. V. *Briſon. de verb. ſignif.* ¶ Conſequentia, ium, eſt unus ex locis, unde argumenta deſumuntur. *Cic. ad Trebat.*

Conſequenter, *conſeguentemente*, Ger. *nachfolgend*, Gal. *conſequemment*, Hiſ. *conſiguientemente*, ἀκολούθως. *Ulp. l. Sed & ſi quid*, §. *ult. ff. de uſufr. quemadm. quis utat. & fruat.* Quibus conſequenter fructuarius quidem acquirere fundo ſervitutem non poteſt.

Conſequentĭa, æ, f. 1. *conſeguenza*, ירור, Ger. *ein nachfolgung*, Gal. *conſequence*, Hiſ. *la conſecucion a otra coſa*, ἀκολουθία, conſecutio. *Cic.* 1. *de Div. c.* 56. Qui curſum rerum, eventorumque conſequentiam diuturnitate pertractata notaverunt.

Conſequĭum, ii, n. 2. vel Conſequia, æ, f. 1. ſequela, appendix, comitatus, *ſeguito*, *compagnia*, *aggiunta*. *Apul. l.* 5. *Metam.* Pſyche ſublimis evectionis appendix miſeranda, & penduli comitatus extrema conſequia. *Id. l.* 10. Noviſſimis trahebantur conſequiis.

Conſĕquor, ti, 3. *ſeguitare di fatto*, הלך אחר, Ger. *nachfolgen*, Gal. *ſuivre*, & *aller apres*, Hiſp. *conſecuirſe a otra coſa*, ἀκολουθέω, immediate ſequor, ſubſequor, vel abſolute. *Cic. pro Mur.* Si hæc elapſa de manibus noſtris in eum annum, qui conſequitur, redundarint. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. in Anton.* Libertatem pax conſecuta eſt. ¶ Eſt item cum, qui nos in itinere præcedit, ſequendo aſſequi, *arrivare*. *Cic. in Famil.* Si ſtatim navigas, nos Leucade conſequere. ¶ Tranſlate eſt obtinere, adipiſci. *Cic. l.* 10. *Famil.* Omnia ſumma conſecutus es, virtute duce, comite fortuna. ¶ Vel cum accuſat. & ablat. *Cic. in Famil.* Magnam laudem a ſummo viro, & ab exercitu conſequebatur. ¶ Vel cum conjunctivo. *Cic. de Orat.* Ut vero etiam ipſi loci propoſita quæſtione occurrant, exercitatione conſequere. ¶ *Lucret. l.* 1. *v.* 45. Rebus ab ipſis conſequitur ſenſus, tranſactum quid ſit in ævo. h. e. percipit. ¶ Conſequi memoria, *ricordarſi*. *Cic.* 6. *Ver.* Conſequi intellectu, vel animo, vel conjectura, *capire*. *Id. variis locis*. ¶ Conſequi verbis, vel dicendo, h. e. explicare, *eſprimere con parole*, *Id. pro Leg. Manil.* ¶ *Plaut. Aſin.* 2. 1. 13. Certum hercle eſt, veſtrum conſequi ſententiam. h. e. ſequi. ¶ *Conſequor* paſſiva ſignificatione, *Orbilius* apud *Priſcian. l.* 8. Quæ vix ab hominibus conſequi poſſunt.

Conſĕquus, a, um, adject. idem quod conſequens. *Lucr. l.* 5. *v.* 679. Conſequa natura eſt jam rerum, & ordine certo.

Conſerēno, as, V. Differenat.

Conſermocĭnor, aris, dep. 1. cum aliquo ſermonem habeo. *Nigid.* apud *Gell.* 14. 4. Spiritum atque animam ad eos, quibus conſermocinamur, intendimus.

Conſermōnor, aris, colloquor, *abboccarſi*. *Q. Claud.* apud *Gel. l.* 17. *c.* 2. Cum his conſermonabatur.

Conſĕro, is, conſerui, conſertum, a. 3. *congiungere*, *meſcolare*, חבר, ערב, Ger. *zuſammen ſetzen*, *an einander kommen*, *vermiſchen*, Gal. *entremeller*, *entrelacer*, Hiſp. *travar uno con otro*, συμπλέκω, conjungo, connecto, ſimul miſceo. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Ordo rerum tribus momentis conſertus eſt. *Ovid.* 3. *Am. eleg.* 5. Diem nocti conſerere. ¶ In rebus bellicis conſerere manus, vel conſerere prælium, eſt pugnare, *combattere*, quia tunc quaſi manus manibus admoventur. *Cic. Att. l.* 7. Non ut manum conferat, ſed ut fugam intercludat. *Liv. l.* 5. Ad arma diſcurritur, & pugna conſeritur. *Id. l.* 6. *c.* 12. *ad fin.* Conſerturi manus. ¶ Conſerere manus in judiciis, eſt cum aliquo lege agere, jus ſuum perſequi. Vide *Conſertus*.

Conſĕro, is, ſevi, ſitum, a. 3. *piantare*, *ſeminare*, *innеſtare*, זרע, נטע, Germ. *pflantzen*, *bſæen*, Gal. *planter*, *complanter*, *ou ſemer*, Hiſ. *plantar*, *ſembrar*, *o enxerir una coſa con otro*, φυτεύω, locum aliquem ſeminibus, ſeu plantis opplere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 52. Indus non aqua ſolum agros lætificat, & mitigat, ſed eos etiam conſerit. *Virg. Ecl.* 1. *v.* 73. En queis conſevimus agros. ¶ Metaphor. *Lucret. l.* 2. Sol lumine conſerit arva. *Cic. Tuſc.* 1. Conſerere leges.

Conſerrātus, o. 1. 2. in modum ſerræ factus. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Sed ſpectatiſſimum inſigne gallinaceis corpore conſerratum. Sed melius alii *corporeum ſerratum*.

Conſerte, adverb. conjuncte. *Cic. de Fato*, *c.* 14. Omnia naturali colligatione conſerte, contexteque fiunt.

Conſertĭo, onis, f. 3. conjunctio, connexio, implicatio. *Arnob. l.* 3. *p.* 107. Ad cervicum neceſſarias flexiones conſertionibus verticum, atque oſſea ſubſtructione fulciri.

Conſertor, oris, m. 3. qui conſerit, ſeu pugnat. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Etiam conſertoris uſu argumentum eſt, &c. Sed alii aliter legunt.

Conſertus, a, um, o. 1. 2. συμπεπλεγμένος, connexus, contextus. *Vir.* 3. *Æn.* Loricam conſertam hamis, auroque trilicem. *Id. Æn.* 3. *v.* 594. Conſertum tegmen ſpinis. Ubi *Servius* illigatum interpretatur. ¶ Ex jure manum conſertum vocare, formula judicialis Veterum. *Cic. l.* 1. *de Orat.* Multis præeſſem, qui te ex jure manum conſertum vocarent. Eſt autem, *ex jure manum conſertum vocare*, ducere aliquem ex jure ad conſerendam manum in rem, de qua lis ſit. Quo in loco cum erant litigatores, ex eo glebam prehendebant, deferebantque ad Prætorem, ut in ea, tanquam in toto agro, jus ſuum perſequerentur. V. *Gel. l.* 20. *c.* 10. Aliquæ editiones, & quidem optimæ, habent: *Ex jure manu conſertum*, h. e. manu apprehenſum: quam explicationem confirmare videntur verba ipſa hujus formulæ, quæ a Cicerone referuntur pro Mur. *Fundus Sabinus meus eſt. Eum ego ex jure Quiritium meum eſſe aio. Inde ego te ex jure manu conſertum voco.* h. e. traho te inde manu prehenſum.

Conſerva, æ, f. 1. *conſerva*, σύνδουλη. *Ter. Eun.* 2. 3. 74. Summa forma ſemper conſervam domi videbis.

Conſervabĭlis, le, adject. qui conſervari poteſt. *Tertul. l.* 2. *adv. Marc. c.* 13. Bonum conſervabile.

Conſervatĭo, f. 3. *conſervazione*, שמירה, Ger. *behaltung*, συντήρησις. *Cic.* 1. *Off.* Si attentos animos ad decori conſervationem tenebimus. *Id. l.* 2. *c.* 3. Frugum, fructuumque conſervatio.

Conſervātor, idem ac ſervator. *Cic. Att. l.* 9. *epiſt.* 11. Me conſervatorem, & parentem hujus urbis nonnulli dixerunt.

Conſervātrix, idem ac ſervatrix. *Cic. de Fin. l.* 5. *c.* 9. Omnis natura vult eſſe conſervatrix ſui. ¶ Eſt etiam titulus matrum familiæ. Vet. inſcript. apud *Reineſ. p.* 727. *n.* 18. Uxori conſervatrici. Adde *Grut. Inſcript. p.* 1142. *n.* 2.

Conſervātus, o. 1. 2. *conſervato*, τηρηθείς. *Cic. Lent. l.* 1. Meos cives, & a me conſervatos, & me ſervare cupientes. *Id. pro Dejot. c.* 13. Nomen retentum, atque conſervatum.

Conſervitĭum, tii, n. 2. *ſervigio*, συνδουλεία. *Plaut. Capt.* 2. 2. 49. Perque conſervitium commune, quod hoſtica evenit manu.

Conſervo, as, avi, atum, are, ſervo, tueor, *conſervare*, διασώζω, ut Conſervare libertatem populi. *Cic. Fam. l.* 11. *epiſt.* 7. Et *l.* 2. *Off. c.* 24. Res familiaris conſervari debet diligentia, & parſimonia.

Conſervŭla, æ, f. 1. dimin. a Conſerva. *Sen. Controv.* 21. Conſervula de cellula exacta eſt.

Conſervus, m. 2. *conſervo*, σύνδουλος, qui cum alio eidem domino ſervit. *Cic. ad Caſſ. l.* 12. *Fam. ep.* 3. Dominum ferre non potuimus, conſervo ſervimus.

Conſeſsĭo, onis, f. 3. idem ac conſeſſus. *Martian. Capel.*

Conſeſſor, oris, m. 3. qui una cum alio ſedet. *Cic.* 2. *Att. epi.* 15. Præclarum ſpectaculum mihi propono, modo te conſeſſore ſpectare liceat. *Liv. l.* 34. *c.* 34. Dives pauperem conſeſſorem faſtidit.

Conſeſſus, us, m. 4. συνέδριον, homines in uno loco ſedentes: vel locus ubi plures ſedent, *conſeſſo*. *Cic. Ver.* 3. *c.* 7. Conſeſſu, conſpectuque Judicum commoveri. *Virg. Æn.* 5. *v.* 377. Implere conſeſſum clamoribus.

Conſīdeo, V. Conſido.

Conſīderanter, adverb. conſiderate, *conſideratamente*. *Val. Max. l.* 8. *c.* 1. *ad fin.* Conſideranter, & manſuete populi Romani Magiſtratus agebat. *Pallad. l.* 3. *c.* 17. Cuneum inter corticem, & lignum conſideranter deponimus. Particip. *conſiderantius* habet *Cornel. Fronto*.

Conſīderantĭa, æ, f. 3. conſideratio, *conſiderazione*, *avvertenza*. *Cic. Q. Frat. l.* 3. *epiſt.* 9. Cujus in hoc uno conſiderantiam & ego ſuſtinebo ut potero. *Vitruv. l.* 6. *c.* 1. Tarditate animi ſine conſiderantia irruentes.

Conſīderāte, adverb. *conſideratamente*, περιεσκεμμένως, cogitate, conſulto, prudenter. *Cic.* 1. *Off.* Sed tamen ira procul abſit, cum qua nihil recte fieri, nihil conſiderate poteſt. ¶ Hinc comp. conſideratius, & ſuperl. conſideratiſſime. *Cic. Att. l.* 9. *epiſt.* 9. Quid feci non conſideratiſſime? *Id. ibid. ep.* 10. Conſideratius utilitati ſuæ conſulere.

Conſīderatĭo, onis, f. 3. *conſiderazione*, Ger. *betrachtung*, Gal. *conſideration*, Hiſp. *conſideracion*, σκέψις, cogitatio, animadverſio. *Cic. Acad. l.* 1. *c.* 41. Eſt enim animorum, ingeniorumque natale quoddam quaſi pabulum conſideratio, contemplatioque naturæ.

Conſīderātor, oris, m. 3. qui conſiderat. *Gell. l.* 11. *c.* 5. Quæſitores, & conſideratores.

Conſīderātus, a, um, o. 1. 2. circumſpectus, qui mature examinat, *chi conſidera*, *ed eſamina le coſe*. *Plin. Paneg. Trajani*, *c.* 44. Nec tam conſideratus, ac ſapiens, qui ætatem in tenebris agit. *Hirt. de bello Afr. c.* 73. Cæſar tardior, & conſideratior erat factus. ¶ Sumitur & paſſive, *conſiderato*, *penſato*. *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 34. Bene conſiderata ratio. *Id. pro Fant. c.* 9. Conſideratiſſimum verbum.

Conſīdĕro, as, a. 1. *conſiderare*, התבונן, השגיח, Ger. *betrachten*, Gal. *conſiderer*, Hiſp. *conſiderar*, ἐνθυμέομαι, cogito, intueor, circumſpicio, attendo, expendo. *Cic. Ter.* Reliquum eſt, quod ipſæ optime conſiderabitis, veſtri ſimiles fœminæ ſint ne Romæ. *Id. Ver.* 5. Conſiderate vim animis veſtris voſmetipſi. *Id. Fam.* 14. *ep.* 14. De aliquibus rebus conſiderare cum aliquo. *Colum. l.* 2. *c.* 2. Conſiderandum eſt, ut ſolum pingue ſit. *Terent. Heaut.* 2. 4. Conſiderare ſecum in animo aliquid.

Conſīdo, dis, conſedi, conſeſſum, n. 3. *metterſi a ſedere*, ישב, Ger. *ſich ſetzen*, Gal. *s'aſſoir*, Hiſp. *aſſentarſe*, συγκαθίζομαι. *Colum. l.* 8. Neque aut recumbat, aut conſidat. ¶ Item commorari, conſiſtere, *fermarſi*. *Cic. Att. l.* 5. Quin etiam dubito, an hic conſidam, & hoc tempus omne conſumam. ¶ Item ſedes in aliquo loco figere, *piantar la ſede*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 572. Vultis & his mecum pariter conſidere Regnis? ¶ Item deſidere, ideſt deſcendere, dehiſcere, *abbaſſarſi*, *aprirſi*. *Liv. l.* 33. In Veliterno agro terra ingentibus cavernis conſedit. *Virg.* 2. *Æn. v.* 625. Omne mihi viſum eſt conſidere in ignes Ilium, ideſt, conflagrare, & cadere. Sic quæcunque ima petunt, conſidere dicuntur. *Col. l.* 12. *c.* 14.

11.c.14. Deinde patiemur picem conſidere, & cum ſiderit, aquam eliquabimus. ¶ Metaphorice uſurpat *Cic. pro Mur.* Conſedit utriuſque nomen in Quæſtura, hoc eſt jacuit veluti ſepultum. ¶ Ardorem animi, iram, curas conſidere, eſt ſedari. *Cic. de clar. Orat. c.* 24. *Liv. l.* 38. *c.* 17. ¶ Conſidere dicuntur exercitus, cum in aliquo loco caſtra ponunt. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 9. Ubi ex captivis cognovit, quo in loco hoſtium copiæ conſediſſent. ¶ Interdum ſumitur pro ſedere in tribunali. *Sueton. Calig. c.* 38. Cognoſcebat autem de talibus cauſis, taxato prius modo ſummæ, ad quem conficiendum conſederat. Adde *Ovid. Met.* 13. *ad fin.* ¶ Præteritum *conſedi* mutuatur a verbo *conſideo*, quod diceremus inuſitatum, niſi afferretur ab omnibus Lexicographis, & Grammaticis, qui diſcrimen etiam inter hæc duo verba commenti ſunt.

Conſignanter, adverb. unde comparat. conſignantius. *Gell. l.* 1. *c.* 25. Græci ſignificantius, conſignatiuſque dixerunt. h. e. expreſſius, [illegible].

Conſignate, adverb. cujus ſuperlativum eſt apud *Gell. l.* 1. *c.* 15. Eupolidis quoque verſus de id genus hominibus conſignatiſſime factus eſt, *ſegnatamente*.

Conſignatio, f. 3. Conſignationes dicuntur, quas vocamus documenta, vel chirographa, h. e. tabulæ conſignatæ. *Quintil. l.* 12. *c.* 8. Promittit litigator omnia, teſtem, populum, paratiſſimas conſignationes.

Conſignatus, a, um, o. 1. 2. notatus, impreſſus. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 24. Ut a pueris tot rerum, atque tantarum inſitas, & quaſi conſignatas in animis notiones haberemus. *Id.* 1. *de Div.* Teſtata, & conſignata monumentis antiquitas. *Id.* 2. *de Or.* Fundi publicis commentariis conſignati.

Conſigno, as, a. 1. idem ac ſigno, noto, *ſigillare*. *Cic. pro Quint. c.* 6. Tabulæ maxime ſignis hominum nobilium conſignantur. *Leg.* 13. *ff. de Action. empt. & vend.* Conſignare legem. ¶ Conſignare literis, eſt ſcribere. *Cic.* 4. *Acad. c.* 1. Literis conſignamus, quæ monumentis mandare volumus.

Conſilio, n. 2. idem ac ſileo, *tacere*. *Gell. l.* 5. *c.* 1. Conſiluiſſe univerſos quaſi attonitos. *Feſt.* Conſiluere Ennius pro conticuere poſuit.

Conſileſco, is, n. 3. idem ac ſileo. *Plaut. Mil.* 2. 6. 100. Aliquo aufugiam, dum hæ conſileſcunt turbæ.

Conſilians, antis, V. Conſilior.

Conſiliarius, m. 2. *conſigliere*, [illegible], Ger. *rathgeber*, Gal. *conſeiller*, Hiſp. *conſejero*, [illegible], qui conſilium dat, ſeu qui ab aliquo in conſilium adhibetur. *Cic.* 1. *Fam.* Non invito Rege ipſo, conſiliariiſque ejus. *Vellei.* 2. 56. 3. Conſiliarii cædis.

Conſiliarius, a, um, adject. ad conſulendum aptus, *atto a conſigliare*. *Plaut. Trucul.* 2. 1. 6. Magis ei conſiliarius hic amicus eſt, quam auxiliarius. Et *Epid.* 1. 2. 56. Jam Senatum convocabo in corde conſiliarium. *Apul. Phil. Mer.* Conſiliaria anima.

Conſiliator, m. 3. *conſigliere*, qui alicui dat conſilium. *Plin. l.* 4. *ep.* 17. Ille in petendis meis honoribus conſiliator, & rector.

Conſiliatrix, icis, f. 3. quæ conſilium dat. *Apul.* 5. *A. A.* Illæ quidem conſiliatrices egregiæ tuæ. Alii leg. *conciliatrices*.

Conſiliatus, a, um, V. Conciliatus.

Conſiligo, is, f. 3. [illegible], herba, Herbariis pataleonis, quæ inter ſiliginem frequentiſſime invenitur. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Conſilinum, n. 2. *Stilo*, opp. quart. Magnæ Græciæ, inter Locros, & Scyllacium.

Conſilio, is, n. 4. *ſaltar inſieme*, *ſaltar addoſſo*, ſimul ſalio, inſilio, inſulto. *Tacit. l.* 3. *Annal. c.* 46. Imbelles Æduos evincite, & fugientibus conſilite. Quidam addunt alium Taciti locum & *Livium l.* 24. *c.* 38. Sed ubique aliter legendum.

Conſilior, aris, atus ſum, depon. 1. *conſigliare*, *dar*, *o far conſiglio*. *Horat. de Arte poet. v.* 196. Ille bonis faveatque, & conſilietur amicis. Et *l.* 3. *od.* 3. *v.* 17. Gratum elocuta conſiliantibus Junone Divis. *Tac.* 2. *hiſtor. c.* 53. Redire Bononiam rurſus conſiliaturi. Addi poteſt etiam Cicero, & Cæſar, & ſiquis eſt alius; ſed ubique variat lectio.

Conſilioſus, a, um, adject. conſilio valens. Vox eſt M. *Catonis* apud *Gell. l.* 4. *c.* 9. *Sidon. l.* 1. *epiſt.* 1. Sicuti es in iis, quæ deliberabuntur, conſilioſiſſimus.

Conſilium, lii, n. 2. deliberatio, cogitatio, animadverſio, concilium, collegium, *conſiglio*, [illegible], Ger. *rath*, Gal. *conſeil*, Hiſp. *conſejo*, [illegible], proprie eſt vocabulum artis fullonicæ, & ſignificat actionem illam, qua veſtes purgantur, a *con* & *ſalio*. Hujus enim artis duæ partes fuere, una veſtes pedum inſultu eluere, ac cogere, altera creta candefacere, illud dicebatur *conſiliari*, hoc expolire. Sed *Joſ. Scalig. in Conjectaneis* placet, *concilium*, & *conciliare*, per c ſcribi, a *ciliis*, pilis, & *concilium* eſſe coactionem, *conciliare*, cogere. Huc reſpexit fortaſſe *Plautus Pœn.* 1. 1. 60. Placet conſilium. Mi. Imo etiam ubi expolivero magis, hoc tum demum dices; nunc etiam rude eſt. ¶ Tranſlate conſilium dicitur ratio excogitata faciendi aliquid, aut non faciendi. *Ter. Andr.* 2. 1. 9. Facile omnes, cum valemus, recta conſilia ægrotis damus. *Liv. l.* 35. *c.* 32. Conſilia calida, & audacia, prima ſpecie læta, tractatu dura, eventu triſtia ſunt. ¶ Regit cum infinit. tum conjunct. *Cic. ad Att. l.* 5. Expectare conſilium eſt. *Id.* 1. *Fin.* Eo conſilio, tuum judicium ut cognoſcerem. ¶ Dicimus conſilium conferre, capere, captare, rejicere, &c. *Cic. Terent. & al.* Conſilia agitare, *Sen. epiſt.* 30. Facere aliquid de conſilio alicujus, *Ter. Phor.* 3. 1. 17. & *Cic. Attic.* 6. 3. Sibi conſilium capere, eſt a reliquorum ſententia, & rationibus diſcedere, factionis, & diſſenſionis cauſa. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 76. Poſtulat, ut jurent omnes, ſe exercitum, duceſque non deſerturos, neque ſibi ſeparatim a reliquis conſilium capturos. ¶ Res eſt conſilii, *è coſa da conſultare*. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 38. ¶ Conſilium aliquando eſt idem ac [illegible], callidum, & ſubdolum inventum. *Nepos Annibal. c.* 11. *n.* 7. Sic Annibal conſilio arma Pergamenorum ſuperavit. *Id. in Datam. c.* 6. *n.* 8. Tali conſilio uno tempore & proditores perculit, & hoſtes profligavit. ¶ Item prudentiæ vis, & facultas, ut Conſilii maximi vir, *Nepos Datam. c.* 1. *n.* 1. *Id. Pauſan. c.* 1. *n.* 2. Conſilii plenus. ¶ Item ratio. *Horat. l.* 3. *od.* 4. Vis conſilii expers mole ruit ſua. ¶ Denique conſilium aliquando accipitur pro cœtu conſulentium, ſeu judicantium. *Cic. Ver.* 7. *c.* 21. Cum conſilio cauſam Mamertinorum cognoſcit, & de conſilii ſententia, Mamertinis frumentum ſe non imperare, pronuntiat. ¶ Atque in hoc ſenſu præcipue & *conſilium*, & *concilium* confunduntur.

Conſimilis, & le, o. 3. *ſimile*, idem ac ſimilis. *Cic.* 2. *Phil.* Cum rem geſſiſſet conſimilem rebus iis, quas ipſe geſſeram. *Ter. Heaut.* 2. 4. 13. Cujus mos maxime eſt conſimilis veſtrum.

Conſimiliter, adver. ſimiliter, *ſimilmente*. *Arnob. l.* 2. Nos ſpiritum conſimiliter ducimus. Adde *l.* 6. §. 8. *ff. de excuſat. ex comm. conſtit.*

Conſipio, is, pui, n. 3. *ſapere*, ſimul ſapio. *Gel. l.* 7. *c.* 3. Vereri ſe ſe, ne patres non ſatis conſiperent. *Liv. l.* 5. *c.* 42. Non mentibus ſolum conſipere, &c. Alii leg. *concipere*, al. *conſidere*.

Conſiptum, n. 2. antiquis dicebatur, pro conſeptum. *Feſt.* ¶ Conſiptum, clavis præfixum. *Id.*

Conſiſtio, onis, f. 3. ſtatio, conſiſtendi actio. V. Conſtitio.

Conſiſto, is, conſtiti, n. 3. *fermarſi*, [illegible], Ger. *geſtehen*, Gal. *s'arrêter*, Hiſp. *quedarſe*, [illegible], proprie eſt iter inceptum mora interrumpere, ſubſiſtere, commorari. *Cic. Att. l.* 7. Utrum conſiſtere uſpiam velit, an mare tranſire, neſcitur. *Cæſ. l.* 3. *B. C.* Ipſe ad anchoram una nocte conſtitit. *Id.* 2. *B. C. c.* 12. Omnis adminiſtratio belli conſiſtit, *ſi ſoſpende*, *ſi ferma*. ¶ Tranſlate eſt firmum, ſtabilem, conſtantem eſſe, *eſſere ſtabile*. *Cic. ad Q. Frat.* Ut neque mente, neque lingua, neque oratione conſiſteret. *Id. in Orat. c.* 28. Si ſemel conſtiterit, nunquam cadet. ¶ Item erigi, *alzarſi*. *Virg. Æn.* 5. Conſtitit in digitos. ¶ Item contineri, niti, *conſiſtere*, *eſſer poſto*. *Cic.* 5. *Phil.* Cum in eo ſalus, & vita optimi cujuſque, & libertas Pop. Rom. dignitaſque conſiſteret. ¶ Conſiſtere cum aliquo, eſt in judicio adverſus eum ſtare. *Marcian. l. Nullo modo, ff. ad leg. Corn. de falſ.* Nullo modo ſervi cum dominis conſiſtere poſſunt. ¶ Legatum conſiſtere, eſt validum, & firmum eſſe. *Ulpian. l. ſervum filii, ff. de legat.* 1. Sic conſiſtere fides, apud *Liv. lib.* 2. dicitur, quæ non violatur. ¶ Milites etiam conſiſtere dicuntur, cum loco non cedunt, *mantener il poſto*. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 93. Tanta vi in Pompeji equites impetum fecerunt, ut eorum nemo conſiſteret. ¶ Verbis cum aliquo conſiſtere, & re diſſidere. *Cic.* 4. *Fin.* h. e. conſentire. ¶ Conſiſtere alvus dicitur, cum fluere deſinit. *Cic. Fam. l.* 7. *ep.* 26. Tanta me [illegible] arripuit, ut hodie demum videatur poſſe conſiſtere. Alii leg. *videor*, & tunc ſignificat, recuperatis viribus firmiorem eſſe, ſtare poſſe. ¶ In illo *Ciceronis Tuſc.* 1. *c.* 23. Vel concidat omne cœlum, omniſque natura conſiſtat, oportet: *conſiſtat* pro ruat, deſinat, poſitum eſt. Conſiſtere enim dicitur, quod non procedit amplius, neque in motu eſt: quod ubi naturæ accidat, deſinere eam oportet. ¶ Eſt etiam activum pro conſtituere, ſtatuere. *Gell. l.* 5. *c.* 10. Conſiſtere cauſam. *conteſtar la lite*. *Lucret. l.* 6. *v.* 10. Et per quæ poſſent vitam conſiſtere totam.

Conſiſtorianus, V. Conſiſtorium.

Conſiſtorium, ii, n. 2. recentioris latinitatis vocabulum, quo ſignificatur Conſilium Principis, quia conſiliarii ibi ad conſulendum conſiſtant, & Imperatori velut adſint. Unde & ipſi Conſiſtoriani comites appellati. V. JCtos. *Ammian. l.* 14. *c.* 22. Admiſſus in conſiſtorium. *Martian. Capel. l.* 1. Intra conſiſtorium regis. ¶ Apud *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Conſiſtorium dicitur locus, in quo cubicularii ſervi conſiſtebant. Et *Tertul. de Reſur. c.* 20. conſiſtorium appellat terram, in qua conſiſtimus. Et *l.* 2. *ad Uxor. c.* 6. *Conſiſtorium libidinum publicarum*, lupanar vocat.

Conſitio, f. 3. idem ac ſatio. *Cic. de Sen. c.* 15. Nec conſitiones modo delectant, ſed etiam inſitiones.

Conſitor, m. 3. idem ac ſator. *Ovid.* 4. *Met. v.* 14. Et cum Lenæo genialis conſitor uvæ.

Conſitūra, f. 1. [illegible], plantatio. *Cic.* 1. *de Rep.* Quæ videlicet ille non ex agri conſitura, quam cernebat, ſed ex doctrinæ judiciis interpretabatur. Affert *Non. ex fragm. ejuſd. c.* 3. *n.* 30.

Conſitus, a, um, o. 1. 2. idem ac ſatus. *Cic. de Sen.* Ei quemdam conſeptum agrum diligenter conſitum oſtendiſſe. Sic conſita pomus, *Tibul. l.* 2. *el.* 1. *v.* 43. ¶ Tranſlate *Plaut. Men.* 5. 2. 41. Conſitum ſenectute, h. e. plenum annis, dixit *Catul.* ſimiliter *carm.* 65. *v.* 207. Cæca mentis caligine Theſeus conſitus. h. e. oppletus.

Conſobrina, æ, f. *cugina*, *germana*, [illegible], materteræ meæ filia. *Cic. pro Quinct. c.* 4. Quinctii conſobrinam habet in matrimonio.

Conſobrini, m. 2. *cugini*, [illegible], Ger. *vetter*, Gal. *couſins*, Hiſp. *primos*, [illegible], qui ex duabus ſororibus ſunt editi, quaſi conſororini, ut *patrueles*, qui ex duobus fratribus, *amitini*, qui ex fratre, & ſorore. Sed hæc proprietas vocis non ſemper obſervatur. Nam & patrueles, & amitini ſæpe conſobrini appellantur, ut *Cajus Dig.* 38. 10. 1. & 10. docet. *Cic. Off. l.* 1. *c.* 17. Sequuntur fratrum conjunctiones, poſt conſobrinorum, ſobrinorumque.

Conſocer, ri, m. 2. [illegible]. Conſoceri dicuntur, quorum alter filium ſuum alterius filiæ maritum dedit. *Suet. in Claud. c.* 29. App. Syllanum conſocerum ſuum, crimine incerto, nec data defenſione, occidit.

Conſociātim, adverb. ſimul, una. *Ammian. l.* 15. *c.* 27. Conſociatim meant.

Conſociatio, f. 3. *ſocietà*, [illegible], ſocietas, communio, conjunctio. *Cic.* 1. *Off.* Ita fit, ut vincat cognitionis ſtudium conſociatio hominum, atque communitas. *Liv. l.* 4. *c.* 5. Conſociatio gentis animum regis erexerat.

Conſociatus, o. 1. 2. *unito in ſocietà*, ſociatus. *Cic. in Parad.* Qui videt domi tuæ pariter accuſatorum, atque judicum conſociatos greges. *Id. Fam.* 3. *epiſt.* 3. Conſociatiſſima voluntas. Ita leg. in MSS. quæ *P. Victor.* & *Græv.* ſequuntur. Al. leg. *Conſtantiſſima*.

Conſocio, as, avi, atum, are, a. 1. jungo, conjungo, *unire in ſocietà*, [illegible]. *Cic. poſt red. in Sen. c.* 7. Conſociare conſilia cum aliquo. *Id.* 3. *Fin. c.* 20. Natura ad civilem communitatem conjuncti, & conſociati ſumus.

Conſocius, ii, idem ac ſocius. *Cod. lib.* 10. *tit.* 2. *leg.* 3. Conſortes, atque conſocii.

Conſŏcrus, us, f. quæ una cum alia ſocrus eſt. V. Conſocer. Legitur autem in lemmate carminis ultimi Parentalium *Auſonii*. Pomponia Urbica conſocrus, uxor Juliani Cenſoris.

Conſolabilis, le, o. 3. [illegible], quod conſolationem admittit. *Cic. Sulp. l.* 4. *Fam. ep.* 3. Eſt omnino vix conſolabilis dolor. ¶ Active *Gell. l.* 16. *c. ult.* Carmen conſolabile caſus ſui canere. h. e. conſolatorium.

Conſōlans, antis, qui conſolatur. *Cic. Tuſcul.* 3. *c.* 31. Hæc igitur officia ſunt conſolantium, tollere ægritudinem, &c. *Ovid.* 15. *Metam. v.* 491. dicere verba conſolantia.

Conſolatio, onis, f. 3. *conſolazione*, [illegible], Ger. *troſt*, Gall. *conſolation*, Hiſp. *conſolacion*, [illegible], levatio doloris. *Cicer. pro Mil.* Nunc una me conſolatio ſuſtentat. ¶ Sic conſolationem adhibere, invenire: Conſolatione levare, lenire, ſuſtentari. *Cic. ſæpe*.

Conſolator, oris, m. 3. *conſolatore*, [illegible], Ger. *troſter*, Gal. *conſolateur*, Hiſp. *conſolador*, [illegible]. *Cic.* 3. *Tuſc.* Conſolatores ipſos confiteri ſe miſeros.

Conſolatorie, adverb. conſolatoris more, conſolando. *Sidon. l.* 6. *epiſt.* 9. Quem non increpative, ſed conſolatorie compellare curavimus.

Conſolatorius, o. 1. 2. *conſolatorio*. *Cic. Att. l.* 13. *epiſt.* 20. A Cæſare literas accepi conſolatorias.

Conſolatus, a, um, adject. ſignificat. paſſive, *conſolato*, apud *Juſtin. l.* 22. *c.* 6. *n.* 4. Sic conſolatis militibus, univerſas naves incendi jubet.

Conſolida, æ, f. herbæ genus, alio nomine conſerva, & inula ruſtica, & alum, [illegible], lignoſa, jucundi odoris, atque ſalivam provocans. Ejus plura genera herbarii faciunt. Dicta eſt a virtute, quam habet, ſolidandi & confirmandi *Apulej. de herb. c.* 59.

Conſolidatio, f. 3. ſolidatio. ¶ Apud Juriſconſ. eſt, cum uſufructuarius proprietatem rei acquiſivit. *Inſtit. l.* 2. *tit. de uſufr.* §. *Item finitur*.

Conſolidātor, oris, m. 3. qui firmat, & ſolidum reddit. *Venant. Fortun. lib.* 1. *carm.* 20. Nam quod pulcra domus, quod grata lavacra niteſcunt, Conſolidatorem te cecinere ſuum.

Conſolidatus, o. 1. 2. *raſſodato*, ſolidatus. *Cic. Ruſo*, *l.* 5. *epiſt.* 20. Ut apud duas civitates rationes confectas, & conſolidatas deponeremus. h. e. liquidas, cum expenſis reſpondent accepta. ¶ Uſus fructus conſolidatus, eſt confirmatus: ideſt, conjunctus cum proprietate. *Ulpian.*

Conſolido, as, avi, atum, are, a. 1. redintegrare, & quod ruptum fuerat, denuo firmare. *Gloſſ. Cyril.* Conſolido, [illegible]. *Ulpian. l. Item Neratius, ff. de uſufr. accreſc.* Etſi duobus uſusfructus legetur, & apud alterum ſit conſolidatus. V. *Conſolidatus*.

Conſolĭdus, a, um, adject. ſolidus, ſtabilis, firmus. *Arnob. l.* 4. *ſub fin.* Cum omnibus conſolidæ germanitatis neceſſitudine copulatus.

Conſōlor, d. 1. *conſolare*, idem ac ſolor. *Cic.* 4. *Fam.* Virtuti tuæ magis gratulari debeo, quam conſolari dolorem. ¶ Cum ablat. & præpoſ. de. *Cic.* 3. *Tuſc.* Qui Telamonem antea de Ajacis morte conſolatus eſſet. ¶ Habet etiam aliquando accuſativum inanimatum; quo modo *Pareus in Lex. Crit.* putat uſurpari pro *compenſare*. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 7. Sed hoc incommodum conſolantur quotidianæ damnationes inimicorum. ¶ Reperitur & conſolo, activ. *Var. apud Non. c.* 7. *n.* 50. Oedipus Athenas venire dicebatur, qui conſolaret. ¶ Hinc conſolor, paſſive. *Q. Metell.* apud *Gell.* 15. 13. Cum animum veſtrum erga me video, vehementer conſolor.

Conſomnio, as, n. 1. *ſognare*, ſomnio. *Plaut. Moſt.* 3. 2. 51. Quid is conſomniavit?

Conſŏnans, tis, o. 3. [illegible]. *Cic. in Part. c.* 5. Atque etiam eſt hæc diſtinctio in verbis, altera natura, tractatione altera; natura, ut ſint alia conſonantiora, graviora, &c. ¶ Conſonantes literæ, [illegible], a Grammaticis dicuntur, quod non per ſe, ſed cum vocalibus ſonant. *Quintil. l.* 1. *c.* 4. ¶ *Sen. ep.* 31. Perfecta virtus æqualitas eſt per omnia ſibi conſonans: h. e. conſtans, conveniens.

Conſonanter, adverb. convenienter, concorditer. *Vitruv. l.* 6. *c.* 1. Conſonantiſſime ad harmoniam compoſita.

Conſonantia, æ, f. 1. *conſonanza*, [illegible], vocum concordantia: item convenientia, conſenſus. *Vitruv. l.* 5. *c.* 5. Citharœdi convertunt ſe ad ſcenæ valvas, & ita recipiunt ab earum auxilio conſonantiam vocis.

Conſŏne, adverb. ut conſone clamitare. *Apul. l.* 1. *A. A. p.* 106.

Conſŏno, n. 1. *riſonare*, [illegible], Ger. *mitthonen*, Gal. *s'accorder de ſon*, Hiſp. *conſonar*, [illegible], ſimul ſono. *Virg.* 5. *Æn.* Tum plauſu, fremituque virum, ſtudiiſque faventum conſonat omne nemus. ¶ Eſt item conſentire, convenire, *corriſpondere*. *Auct. orat. in Salluſt.* Conſonat moribus ratio.

Con-

Conſonans, a, um, o. 1. 2. [illegible], Ger. *mitſtimmen*; Gal. *accordant de ſon*; Hiſp. *conſonante*, σύμφωνος, conveniens, cum dat. *Sil. l. 7. v. 448.* Vox conſona linguæ. *Cic. l. 4. Att. epiſt. 16.* Credo, Platonem vix putaſſe ſatis conſonum fore, ſi hominem id ætatis in tam longo ſermone diutius retinuiſſet.

Conſopio, a. 4. idem ac ſopio, *addormentare*. *Cic. 1. Tuſc. c. 49.* Quid melius, quam in mediis vitæ laboribus obdormiſcere, & ita conniventem ſomno conſopiri ſempiterno?

Conſors, tis, o. 3. *di una iſteſſa ſorte, e condizione*, חבר, Ger. *mitgenoſſ*, Gal. *d'un meme ſort*, Hiſp. *d'igual ſuerte*, κοινωνός, ejuſdem ſortis, ideſt conditionis, in omni re, & negotio. *Cic. 5. Verr.* Cum ex agris tres fratres conſortes profugiſſent. ¶ Item particeps, vel ſocius. *Cic. pro Mil.* Quid reſpondebo tibi, Q. Frater, conſorti mecum temporum illorum? *Id. 5. Ver. c. 66.* Conſorti quidem in lucris, atque furtis. *Ovid. l. 10. Met. v. 246.* Conſors thalami. *Id. Heroid. 3. v. 47.* Conſortes generis.

Conſortalis, le, adject. ad conſortium pertinens. *Proculus de Coloniis in Sicil. p. 111.* Conſortales lineæ.

Conſortio, onis, f. 3. idem ac conſortium. *Cic. 3. Off. c. 6.* Diſſolvatur, neceſſe eſt, omnis humana conſortio.

Conſortium, tii, n. 2. *compagnia*, חברה, Ger. *gemeinſchafft*, Gal. *compagnie*, *communauté*, Hiſ. *compañia*, κοινωνία, ſocietas, communio. *Papin. l. inter fratres, §. ſi idem Papin. ff. pro ſocio.* Si inter fratres voluntarium conſortium initum fuerit. *Celſ. l. 7. c. 27.* Stomacho cum veſica quoddam conſortium eſt.

Conſparſio, onis, f. 3. pro conſperſio. *Tert. l. 4. adv. Marc. c. 24.* Offarcinatam oneribus conſparſionum. Alii leg. *Conſperſionum*.

Conſpatior, aris, atus ſum, dep. 1. idem quod ſpatior, deambulo. *Petron. Satyr.* Video meretrices furtim conſpatiantes.

Conſpector, oris, m. 3. qui conſpicit, inſpector, ἐπόπτης. *Tert. de cul. fem. l. 2. c. 13.* Deus conſpector eſt cordis.

Conſpectus, us, m. 4. *aſpetto*, [illegible], Ger. *anſchauung*, Gal. *veüe*, Hiſp. *viſta*, ὄψις, aſpectus, præſentia. *Cic. de Fin.* Eum in conſpectum ſuum venire vetuit. Sic ſe in conſpectum alicui dare. *Cic. 7. Ver.* ¶ Conſpectum alicujus vereri, vitare, fugere, *Ciceronis ſunt*, *Terent. & al.* ¶ Conſpectus etiam dicitur breviarium, ſeu compendium, quo late diffuſa res ad quædam capita revocatur, & brevior conficitur, σύνοψις. *Gel. l. 17. c. 21.* Ut conſpectum quemdam ætatum antiquiſſimarum, item virorum illuſtrium, qui in his ætatibus nati fuiſſent, haberemus, &c. excerpebamus ex libris, &c. *Id. l. 19. c. 10.* Oſtendebant depictas varias ſpecies balnearum, ex quibus cum elegiſſet unam, interrogavit, quantus eſſet pecuniæ conſpectus ad id opus abſolvendum. h. e. ſumma, ſeu taxationis, & æſtimationis libellus.

Conſpectus, a, um, nom. ex particip. viſus, *veduto*, *mirato*, περίβλεπτος. *Virg. Æn. 8. v. 588.* Pictis conſpectus in armis. *Juven. Sat. 8. v. 140.* Omne animi vitium tanto conſpectius in ſe Crimen habet, quanto major, qui peccat, habetur.

Conſpergo, is, erſi, rſum, ere, idem ac ſpargo, aſpergo. *Cic. 1. Acad. c. 2.* Hilaritate conſpergere ſcripta ſua. Et *pro Planc. c. 41.* Lacrymis aliquem conſpergere. ¶ Abſolute apud *Plaut. Stich. 2. 2. 30.* Conſperge ante ædes.

Conſperſus, a. 1. 2. ſparſus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ejus caput ſtellis conſperſum eſt frequentibus.

Conſpicabilis, le, adject. conſpiciendus, conſpici dignus, *notabile*. *Sidon. l. 8. epiſt. 4.* Conſpicabiles thermæ. *Prudent. Rom. 633.* Coram refulſit ore conſpicabili.

Conſpiciendus, a, um, o. 1. 2. *riguardevole*, περίβλεπτος, dignus, qui conſpiciatur, illuſtris, inſignis, particip. vel gerund. a conſpicior. *Auct. ad Heren. l. 1.* In geſtu nec venuſtas conſpicienda, nec turpitudo ſit.

Conſpicillum, i, n. *veletta*, *baleſtriera*, locus, unde aliquid clanculum conſpici poteſt, qui fieri fortaſſe conſuevit vitro obducto. *Plaut. Ciſt. 1. 1. 93.* Dum redeo domum, conſpicillo conſecutus eſt me. *Id. apud Non. c. 2. n. 116.* In conſpicillo adſervabam, pallium obſervabam. Al. leg. *Conſpicilio*.

Conſpicio, is, exi, ctum, a. 3. *guardare*, *vedere*, ראה, Ger. *anſchauen*, Gal. *regarder*, Hiſp. *mirar*, ὁράω, eſt aſpicere, vel videre. *Cic. in Catil. l. 1. c. 7.* Carere me aſpectu civium, quam infeſtis oculis omnium conſpici mallem. ¶ Dicitur & de mente, *immaginarſi*, *intendere*. *Cic. pro Balbo*, Ut conſpiciatis eum mentibus veſtris, quem oculis non poteſtis. ¶ Eſt item conſiderare. *Cic. pro Mur.* Sed conſpicere, quibus præterea vitiis affectum eſſe neceſſe ſit eum, &c. *Plaut. Trin. 3. 2. 10.* Satis in rem quæ ſint meam, ego conſpicio mihi.

Conſpicio, onis, f. actus conſpiciendi. *Varr. l. 6. L. L.* Templum faciunt augures conſpicione, qua oculorum conſpectum finiant.

Conſpico, as, idem quod conſpicio. *Varr. l. 6. L. L.* Contemplare, & conſpicare idem eſſe apparet.

Conſpicor, aris, d. 1. idem quod conſpicio. *Cæſ. 2. B. C.* Hunc conſpicatæ naves ſublatis anchoris ſequi cœperunt. *Ter. Heaut. 1. 1. 26.* Quin ego te in fundo conſpicer. ¶ Paſſiva ſignificatione, *eſſer guardato*. *Varr.* apud *Priſcian. l. 8.* Paupertas hæc non ita nutricata, ut nunc conſpicatur.

Conſpicuus, a, um, adject. *coſpicuo*, *noto*, *riguardevole*, περιφανής, ut conſpicua venuſtas. *Auct. ad Heren. l. 3. c. 15.* Conſpicuus forma, *Plin. l. 7. epiſt. 24.* Vertex conſpicuus, *Horat. l. 3. od. 16. v. 19.*

Conſpirate, adverb. concorditer. *Juſtin. l. 3. c. 5.* Lacedæmonii quoque eo conſpiratius ad arma concurrunt.

Conſpiratio, f. 3. *concordia*, קשר, Ger. *vereinberung*, Gal. *conſpiration*, Hiſ. *conſpiracion*, ὁμόνοια, concordia, conſenſus. *Cic. pro Domo.* Hanc noſtram conſpirationem in Repub. bene gerenda certi homines fictis ſermonibus diremerunt. ¶ Accipitur etiam in malam partem pro conjuratione, *congiura*. *Cic. pro Dejot.* Nihil de conſpiratione audiebat certorum hominum contra dignitatem tuam.

Conſpiratus, us, ui, m. 4. idem ac conſpiratio, conſenſus. *Gel. lib. 1. c. 11.* Conſpiratu tacito mentium.

Conſpiratus, a, um, adject. ex partic. paſſivæ ſignif. & activæ, ut apud *Senec. epiſt. 84.* Conſpirata in unum exempla. *Phædr. l. 1. fab. 3.* Conſpiratis factionum partibus. h. e. conſpirantibus, ut *Scheffërus* interpretatur. ¶ Hinc conſpirati, h. e. qui conſpirarunt, *congiurati*. *Sueton. Cæſ. c. 82.* Aſſidentem conſpirati ſpecie officii circumſteterunt. Al. leg. *conſpicati*. *Id. in Domit. c. 16.* Cunctantibus conſpiratis, quando, & quomodo aggrederentur.

Conſpiro, as, avi, atum, n. 1. *ſpirare inſieme*, *congiurare*, קשר, Ger. *zuſammen ſchwueren*, Gal. *conſpirer*, Hiſp. *conſpirar*, συμπνέω, ſimul ſpiro, conflo. *Col. lib. 4.* Cœleſtes admittat imbres, eoſque alendis ſeminibus diſpenſet, ac ſuis omnibus partibus ad educandam prolem novam conſpiret. ¶ Per translationem ſumitur pro conſentire, & communi animo aliquid aggredi, *accordarſi*, *eſſer d'accordo*. *Cic. in Rull. 1. in fin.* Conſpirate nobiſcum, conſentite cum bonis. ¶ Sumitur item in malam partem, pro conjurare, *congiurare*. *Cæſ. 3. B. G.* Priuſquam plures civitates conſpirarent. ¶ Eſt item conſpiro verb. activ., a *ſpiris*, ſignificat convolvere ſe in circum, *avvolgerſi in più cerchi*, quod ſerpentium proprium eſt. *Aurel. Vict. de Vir. illuſtr. c. 22.* Anguis ſe in Ogulnii tabernaculo conſpiravit.

Conſpiſſatio, onis, f. 3. condenſatio, ut conſpiſſatio ſordium, *Theod. Priſcian. l. 1. c. 8.*

Conſpiſſatus, a, um, adject. condenſatus. *Colum. l. 2. c. 18.* Conſpiſſatum, & herbis colligatum ſolum. *Plin. l. 35. c. 6.* Creta decocta, conſpiſſataque.

Conſpolium, ii, n. 2. genus libi, apud *Arnob. l. 7. pag. 289. edit. Herald.* Catumeum, conſpolium, cubola.

Conſpondeo, es, ondi, a. 2. ſimul cum aliis ſpondeo. *In vet. Senatuſconſulto apud Fabrett. c. 6. pag. 427.* Ne poſthac inter ſe conjuraviſſe velint, neque conſpondiſſe, neque compromiſiſſe.

Conſponſi, m. 2. fide mutua obligati. *Var. l. 5. de L. L. & Feſt.*

Conſponſor, m. 3. qui de eadem re cum altero ſpondet. *Cic. Lepto, l. 6. epiſt. 9.* De negotio tuo, quod ſponſor es pro Pompejo, ſi Galba conſponſor tuus redierit. ¶ Apud *Feſt.* eſt idem ac conjurator.

Conſpuo, is, ui, utum, ere, ſputo aliquem fœdare, *ſputar addoſſo*. *Furius Bibaculus apud Scholiaſt. Horat.* Jupiter hibernas cana nive conſpuit Alpes. h. e. conſpergit. Quem verſum improbat *Horat. l. 2. Sat. 5. v. 41.* & *Quintil. l. 8. c. 6.* propter duram translationem, & indecoram. *Plaut. Curc. 4. 2. 17.* Qui conſtitit, culpant eum, conſpuitur, vituperatur.

Conſpurcatus, a, um, *imbrattato*, inquinatus. *Tertull. de Idolol. c. 1.* Quis enim immundis ſpiritibus operatus, non conſpurcatus & conſtupratus incedit?

Conſpurco, a. 1. idem quod ſpurco. *Col. l. 8. c. 3.* Nam ſuperſiliens avis proluvie ventris cibos, & aquam conſpurcat.

Conſputatus, a, um, ſputo fœdatus. *Tert. adv. Judæos, c. ult.* Conſputatus, & omnibus contumeliis affectus.

Conſputo, as, a. 1. frequ. a conſpuo. *Cic. ad Q. Fratr. l. 2. epiſt. 3.* Clodiani noſtros conſputare cœperunt.

Conſtabilio, a. 4. idem ac ſtabilio. *Plaut. Capt. 2. 3. 93.* Ædepol rem meam conſtabilivi.

Conſtabilitus, a, um, adject. firmatus, *ſtabilito*, ut ſubſidiis alicujus conſtabilitus, *Lucr. l. 2. v. 43.* Sed locus hic Lucretii habetur pro inſititio.

Conſtans, tis, o. 3. *coſtante*, βέβαιος, firmus, ſtabilis, gravis, tenax propoſiti, præſens animo. *Cic. l. 1. Fam. ad Lent.* Ut magis iratorum hominum ſtudium, quam conſtantis Senatus conſilium eſſe videatur. *Id. de Amic. c. 17.* Stabiles & conſtantes amici eligendi. *Id. l. 2. de Divin. c. 6.* Conſtantiſſimus motus lunæ. *Martial. l. 3. ep. 54.* Thraſea conſtantior ipſo.

Conſtanter, *coſtantemente*, Ger. *beſtendiglich*, Gal. *conſtamment*, Hiſ. *conſtantemente*, βεβαίως, fortiter, æqualiter, perpetuo. *Cic. de Amic.* Multaque ejus & in Senatu, & in Foro vel proviſa prudenter, vel acta conſtanter, vel reſponſa acute ferebantur. *Id. l. 2. de nat. Deor. c. 34.* Cœlum conſtantiſſime conficit viciſſitudines anniverſarias. *Sueton. Aug. c. 10.* Et quo conſtantius cætera exſequeretur.

Conſtantia, f. 1. *coſtanza*, [illegible], Ger. *beſtendigkeit*, Gal. *conſtance*, Hiſp. *conſtancia*, βεβαιότης, habitus ille, firmitaſque, qua præditus animus neque metu, neque ſpe dejici de ſtatu, & a propoſito aliquid agendi deterreri poteſt. *Cic. pro Sext. c. 41.* Summa gravitate, ſummaque conſtantia homo. *Tacit. 3. hiſt. c. 73.* Vitellianus miles neque aſtu, neque conſtantia indigebat. ¶ Cum rebus inanimis tribuitur, ſignificat tenorem immutabilem, ac perpetuum, quem eæ ſervant. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 9.* Admirabili incredibilique conſtantia ſunt curſus ſtellarum. Sic, promiſſi conſtantia, & fides mira. *Id. Attic. l. 4. ep. 17.* ¶ Sumitur & pro fiducia, *ardire*, ut admonendi conſtantia, apud *Tertull. de Patient. c. 1.* ¶ Conſtantia pro ſubſtantia, ὑπόστασις. *Ulp. l. 11. §. 7. Dig. de Legat. & fideicom. 3.* Hic enim extinguitur conſtantia debiti; ibi res durat. Al. leg. *ſubſtantia*.

Conſtantiacus, a, um, adject. patronym. a Conſtantius nom. propr. *Ammian. l. 21. c. 11.* Duas legiones Conſtantiacas miſit.

Conſtantianus, a, um, Conſtantiacus, ut Conſtantianum lavacrum. *Ammian. l. 27. c. 3.*

Conſtantienſis, e, idem, ac Conſtantianus. *Rufus Sext. c. 27.* Pugna Conſtantienſis.

Conſtantinopolis. V. Byzantium.

Conſtantinopolitanus, a, um, a Conſtantinopoli, ut Fretum Conſtantinopolitanum, *Ammian. l. 31. ad fin.*

Conſtantinus Magnus, hujus nom. primus Rom. Imperator poſt devictum Maxentium, Chriſtianæ Religioni nomen dedit, Summos Pontifices mire excoluit, Chriſtianis favit pietate ſingulari, pacemque Eccleſiæ, quam prius vexaverat, firmavit, ob id maxime Liberator Urbis, & auctor quietis appellatus. Ejus tempore Nicenum Concilium celebratum eſt. ¶ Romani imperii ſedem Byzantium tranſtulit, atque anno Chr. 337. fato conceſſit. V. *Euſeb. in ejus Vita.*

Conſtat, abat, itit, imp. 1. *eſſer manifeſto*, φανερόν ἐστι, manifeſtum eſt. *Cic. 11. Fam.* Cum te conſtet excellere hoc genere virtutis. *Quintil. l. 7.* Conſtat de ejus innocentia. ¶ Rationem conſtare. *Ulp.* Plane ſi defendendi gratia aliquid fecerit, rationem ei conſtare oportet. ideſt rationem eum juſtam aut oſtendere, aut facile poſſe oſtendere. ¶ Conſtat item ſumitur pro convenit, *eſſer d'accordo*. *1. ad Her.* Adhuc quæ dicta ſunt, arbitror mihi conſtare cum cæteris ſcriptoribus. ¶ *Cic. Attic. l. 11.* Mea in te officia conſtant. h. e. apparent. *Id. 7. Fam. ep. 1.* Modo ut tibi conſtiterit fructus otii tui. h. e. perceptus ſit. In ſupputationibus conſtare ratio dicitur, cum accepta atque expenſa conveniunt, & approbantur. Hinc tranſlate *Tacit. Annal. l. 1. c. 6.* Eam conditionem eſſe imperandi, ut non aliter ratio conſtet, quam ſi uni reddatur. *Juſtin. in præfat.* Ut otii mei apud te ratio conſtaret. V. *Conſto*.

Conſtellatio, f. 3. unio ſtellarum, *coſtellazione*. *Firmic. l. 2. c. 1.* Hinc vitia mala Mercurii cum Marte perficit conſtellatio. *Capitolin. in Gordian. c. 20.* Cum ſenior Gordianus rideret, oſtendiſſe conſtellationem mathematicam ferunt.

Conſtellatus, a, um, adject. ſtellis ornatus. *Trebell. Poll. in Salonin. Gallien. c. 2. metaphorice:* Aurati conſtellatique balthei.

Conſternatio, onis, f. *coſternazione*, *tumulto*, ταραχή, perturbatio ex timore naſcens. *Liv. l. 37. c. 42.* Auxilia ſubſidiaria pavore, & conſternatione quadrigarum territa. *Curt. l. 8. c. 1.* Debilitatus vulnere, quod in ea conſternatione acceperat. ¶ Accipitur & pro ſeditione. *Valer. Max. l. 9. c. 9.* Creditorum conſternatio adverſus Prætoris urbani caput exarſit.

Conſternatus, a, um, adject. *coſternato*, *confuſo*. *Liv. l. 3. c. 15.* Pavida, & conſternata multitudo. Sic, conſternati equi, apud *Flor. l. 1. c. 7. & l. 4. c. 2.*

Conſterno, as, a. 1. *ſpaventare*, [illegible], Germ. *betriben*, Gal. *épouvanter*, Hiſp. *eſpantar*, [illegible], Eſt animum alicujus perturbare, quia illi, qui ictu aliquo humi ſternuntur, maxime perturbantur. *Liv. l. 6. c. 2.* Incendium conſternavit hoſtes. *Id. l. 8. c. 27.* Tumultu etiam ſanos animos conſternante. *Id. l. 10.* In fugam conſternantur. *Salluſt. in fragm. apud Priſcian. l. 9.* Equi ſine rectoribus exterriti conſternantur. ¶ Conſternere, inquit *Valla l. 5. c. 51.* eſt corporis, conſternari autem animi, cum mens turbata eſt, & de ſtatu mota, & quaſi humi ſtrata.

Conſterno, is, avi, atum, a. 3. idem ac ſterno, *ſtendere a terra*. *Cic. 1. de Div. c. 32.* Ex horreis direptum, effuſumque frumentum vias omnes conſtraverat. ¶ Et cum abl. *Cic. pro Sext.* Cum forum corporibus Civium R. eſſet conſtratum. *Cæſ. l. 2. B. C.* Conſternere contabulationem lapidibus, lutoque.

Conſtipatio, onis, f. 3. actus conſtipandi. *Vopiſc. in Aurel. c. 21.* Cum vellet omnibus ſimul facta exercitus ſui conſtipatione concurrere.

Conſtipatus, a, um, adject. ſtipatus, vel condenſatus. *Prudent. Periſteph. 11. v. 49.* Inter conſtipata officia.

Conſtipo, as, avi, atum, are, idem ac ſtipo, condenſo, *coſtipare*, *condenſare*, στείβω. *Cæſ. B. G. l. 5. c. 43.* Hoſtes ſe ſub ipſo vallo conſtipaverunt. *Cic. de leg. Agrar. 2. c. 29.* Ne conſtipari quidem tantum numerum hominum poſſe in agrum Campanum intelligetis.

Conſtitio, onis, f. 3. locus, ubi conſiſtitur; conſiſtendi actio, ſtatio. *Gell. l. 16. c. 5.* Ab illa grandis loci conſtitione & quaſi quadam ſtabulatione veſtibula appellata ſunt. Ita legendum ex vet. codd. Al. leg. *Conſiſtione*. ¶ Eadem verba Gellii refert & *Macrob. Saturn. l. 6. c. 8.*

Conſtituo, is, ui, utum, a. 3. *ponere*, ſtatuo, pono, colloco. *Cic. 1. Fin.* Hoc enim conſtituto in Philoſophia, conſtituta ſunt omnia. *Id. pro Cæl. c. 32.* Conſtituite vobis ante oculos hujus etiam miſeri ſenectutem. ¶ Eſt item decernere, *deliberare*, [illegible], Ger. *rahtſchlagen*, Gal. *établir*, *arrêter*, Hiſp. *eſtablecer*, βουλεύομαι, *Cic. Att. l. 11.* Cum eum videro, communiter conſtituemus de reditu ejus. *Id. Att. l. 8.* Quod jam a multis audio conſtitutum eſſe Pompejo, & ejus conſilio in Siciliam me mittere. ¶ Item locum, ſeu tempus præfinire, *determinare*, *preſcrivere*. *Ter. Eun.* Dati anuli, locus, tempus conſtitutum eſt. Hinc Ad conſtitutum venire, ſubaudi, diem, vel tempus. *Cic. pro Cæc. c. 12.* Homines inermes, qui ad conſtitutum experiundi juris gratia veniſſent. Hinc *conſtituere*, abſolute, vel *conſtituere pecuniam*, eſt creditori promittere, ſe pecuniam debitam certo die ſoluturum. Unde conſtituta pecunia, & actio conſtitutoria. *D. & C. de Conſtit. pecun.* ¶ Item gubernare, ſtabilire. *Cic. de Sen.* Ineuntis ætatis inſcitia ſenum conſtituenda, & regenda eſt prudentia. *Id. Philipp. 11.* Conſtituere rem familiarem. *Id. Offic. 3.* Rem nummariam conſtituere, *regolar le monete*. *Id. pro Marcell.* Conſtituere Rempublicam. ¶ Item inſti-

inſtituere, *Cic. pro Cluent.* Conſtituitur quæſtio de furto. *Id. pro Mil.* Ut nova quæſtio conſtitueretur. ¶ Item paciſci, convenire. *Ter. Hecyr.* 1. 2. 120. Conſtitui cum quodam hoſpite, me eſſe illum conventurum. *Juven. ſat.* 2. *v.* 12. Hic ubi nocturnæ Numa conſtituebat amicæ, hoc eſt locum & tempus conveniendi indicebat. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 4. Si quid conſtitutum cum podagra habes, fac in alium diem differas. ¶ Eſt etiam architectonicum verbum, & ſignificat delineare, *formare il diſegno*. *Vitruv. proœm. l.* 2. Juſſit eum ſuo nomine civitatem Alexandriam conſtituere. *Nepos Attic. c.* 13. Ipſum enim tectum antiquitus conſtitutum plus ſalis habebat, quam ſumptus. ¶ Item militare, nam conſtituere ſe milites dicuntur, cum in modum præliantium ſe componunt, *poſtarſi*. *Gell. l.* 9. *c.* 13 *ex Quadrigario*: Dum ſe Gallus iterum eodem pacto conſtituere ſtudet, Manlius iterum ſcutum ſcuto percuſſit.

Conſtitūtio, onis, f. *poſizione*, *ϲύϲταϲιϲ*, poſitio, collocatio. *Cic.* 4. *de Fin.* Itaque ab his conſtitutio illa prima naturæ his prope verbis exponitur. ¶ Item inſtitutio. *Cic.* 2. *de Leg.* Non multum diſcrepat iſta conſtitutio religionum a legibus Numæ, noſtriſque moribus. ¶ Item diſpoſitio. *Cic. ad Brut. l.* 3. Quid ſentirem tota de conſtitutione hujus belli. ¶ Item habitudo corporis. *compleſſione*. *Cic.* 3. *Off.* Si non modo utilitas, ſed vita omnis beata, corporis firma conſtitutione, ejuſque conſtitutionis ſpe explorata continetur. ¶ Item ſtatutum, decretum, *coſtituzione*, *διάταξιϲ*, ut Conſtitutiones Senatus, Conſtitutiones Principum, Pontificum, &c. *Juſtin. in proœm. Inſt.* Et cum ſacratiſſimas conſtitutiones antea confuſas in luculentam ereximus conſonantiam. ¶ Item quæſtio, quæ ex prima cauſarum conflictione naſcitur, quæ aliter *ſtatus* dicitur, ut Conjuraverit ne Sylla cum Catilina. V. *Cic.* 1. *de Inv. & Auth. ad Heren. l.* 1.

Conſtitūtor, oris, m. 3. qui conſtituit, diſponit, decernit, ut conſtitutor legum, *Quintil. l.* 3. *c.* 6. Conſtitutor moderatorque omnium, *Arnob. l.* 5. *ſub init.*

Conſtitutorius, a, um, adject. ut actio conſtitutoria. i. e. pecuniæ conſtitutæ. *l.* 20. *Dig. de Conſtit. pecun.* V. *Conſtituo*.

Conſtitūtum, i, n. 2. quod convenit, *coſtituto*, *lo ſtabilito*, ut ad conſtitutum venire. h. e. ad id, quod ante conventum eſt. *Sueton. Oth. c.* 6. Proripuit ſe poſtica parte palatii ad conſtitutum. *Senec. l.* 3. *Nat. Quæſt. c.* 16. Cum videas ordinem rerum, & naturam per conſtituta procedere. h. e. per leges certas, quas ſibi ipſa præſcripſit. V. *Conſtituo*.

Conſtitūtus, a, um, o. 1. 2. *ordinato*, *determinato*, מסדר, Ger. *geſetzet*, Gall. *établi*, Hiſp. *eſtablecido*, *κατεϲτηϲ*, poſitus, diſpoſitus, inſtitutus, decretus. *Cic. de l. Agr.* Conſtituta in menſem Januarium auctio. ¶ Corpus bene conſtitutum eſt bono præditum habitu, *ben compleſſionato*. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 6. Metrodorus eum perfecte putat beatum, cui corpus bene conſtitutum ſit. *Id. de clar. Orat. c.* 2. Bene morata, & conſtituta civitas. h. e. bene diſpoſita, & ordinata. ¶ *Id. pro Sext.* Bene conſtitutus de rebus domeſticis, *comodo*, *agiato*.

Conſtitūtus, us, m. 4. *ϲύϲταϲιϲ*, multitudo hominum ſimul conſiſtentium. *Feſt.*

Conſto, as, conſtiti, ſtitum, & ſtatum, n. 1. *ſtar inſieme*, *dimorare*, *ϲυνίϲταμαι*, ſimul ſto. *Siſen. lib.* 4. *Hiſt.* Multitudinem procul hoſtium conſtare viderunt. ¶ Item conſtanter permaneo, perſevero, ratum habeo, *perſeverare*, *ἐμμένω*. *Cic. ep.* 15. Qua in ſententia ſi conſtare voluiſſent. Hinc *conſtare ſibi*, ſimilem eſſe ſibi, & in eadem opinione conſtanter permanere. *Cic.* 1. *Tuſc.* Si tibi quidem conſtare vis. *Liv. lib.* 39. *c.* 34. Non conſtat ei color, neque vultus. h. e. ſubinde mutatur. ¶ Item compoſitus ſum. *Cic.* 5. *Fin.* Perſpicuum eſt, hominem e corpore, animoque conſtare. ¶ Item valeo, pretium habeo, *coſtare*, *valere*. *Varr.* 2. *R. R. c.* 1. Ut unæ quadrigæ Romæ conſtiterint quadringentis millibus. ¶ Item valeo, æſtimor. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 29. Id prope dimidio minoris conſtabit. *Plin. l.* 18. *c.* 5. Ut is fructus maxime probaretur, qui quam minimo impendio conſtaturus eſſet. ¶ Conſtare, pro eſſe, exiſtere. *Lucret. l.* 1. *v.* 508. Qua porro cumque tenet ſe Corpus, ea vacuum nequaquam conſtat inane. *Id.* 3. *de Orat.* Per ſeipſum conſtare. ¶ Pro ſuppetit, habeo, dives ſum. *Juven. ſat.* 6. *v.* 165. Quis feret uxorem, cui conſtant omnia? V. plura in *Conſtat*.

Conſtrātor, oris, m. 3. qui conſternit. *Auſon. Idyll.* 12. *de Deis*: Velivolique maris conſtrator Leuconotos Libs.

Conſtrātum, i, n. 2. *pavimento*. *Petron. Satyr.* Conſtratum navis.

Conſtrātus, a, um, o. 1. 2. *ἐϲτρωμένοϲ*, *coperto*, tectus, partic. a conſternor. *Col. l.* 1. Eaque optima eſt, ſilice conſtrata. ¶ Conſtratæ naves dicuntur, quæ ab aliquibus vocantur tectæ, quæ ſcilicet ſua habent cataſtromata, in quibus propugnatores conſiſtunt. *Cic. Verr.* 5. *c.* 40. Erat enim ſola illa navis conſtrata, & ita magna, ut propugnaculo cæteris poſſet eſſe. Quæ autem carent cataſtromatibus, naves apertæ dicuntur. *Hirt. de B. Alex.* Magnoque impetu quatuor ad eas conſtratæ naves, & complures apertæ contenderunt.

Conſtrĕpo, is, n. 3. *ψοφέω*, ſtrepo, *riſonare*, *fare ſtrepito*. *Gel. l.* 4. *c.* 1. Omnium horum & teſtimoniis, & exemplis conſtrepebat.

Conſtricte, adverb. *ſtrettamente*, conjuncte, colligate. *Auguſtin. lib.* 1. *de doctr. Chriſt. c.* 28. Conſtrictius jungi alicui.

Conſtrictio, onis, f. 3. ſtringendi actio, *lo ſtringere*. *Macrob. l.* 7. *Sat. c.* 6. Stomacho in laſſitudinem degeneranti ad inſtaurandas conſtrictione vires vinum offerunt. *Pallad. Martio*, *c.* 1. Nodo duræ conſtrictionis angi.

Conſtrictivus, a, um, adject. *coſtrettivo*, conſtringendi vim habens, ut Conſtrictivæ virtutis eſſe, *Cal. Aurel. Acutor.* 2. 18.

Conſtricto, as, a. 1. frequent. a conſtringo. *Tertul. l.* 2. *adv. Marc. c.* 16. Quod amputent, & conſtrictent.

Conſtrictus, a, um, o. 1. 2. *ϲυνεϲφιγμένοϲ*, partic. a conſtringo. *Quintil. l.* 7. *c.* 4. Habere conſtrictum aliquem in ſuis vinculis. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. *v.* 23. Trahere conſtrictos. *Plin. l.* 21. *c.* 10. Conſtrictius folium. ¶ Tranſlate *Cic. de clar. Orat.* Apertis verbis conſtricta oratio. *Cal. Aurel.* 2. 18. Pulticula conſtrictior. h. e. ſpiſſior.

Conſtringo, is, inxi, ictum, a. 3. *ϲυϲφίγγω*, ſtringo, arcto, ligo, *ſtrignere*, *riſtrignere*. *Cic.* 1. *de Orat.* Quæ rem diſſolutam, divulſamque conglutinaret, & ratione quadam conſtringeret. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 2. Conſtringi neceſſitate. *Idem* 1. *Fin.* Conſtringendum ſe tradere libidinibus.

Conſtructio, f. 3. *compoſizione*, *ϲύνταξιϲ*, compoſitio, ſtructura. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 5. Et ipſa oratio conformanda non ſolum electione, ſed etiam conſtructione verborum. *Id.* 4. *Acad. c.* 27. Conſtructio hominis. ¶ Conſtructio nominum, aut verborum apud Grammaticos eſt ratio componendi nomina, aut verba juxta Grammaticæ leges. *Priſcian. l.* 17. & 18.

Conſtructus, a, um, o. 1. 2. *ϲυνεϲτηριγμένοϲ*, compoſitus, ædificatus. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Dentibus in ore conſtructis manditur, &c. *Id. Leg. Agrar.* 1. *c.* 5. Pecunia conſtructa, & coacervata. Et *l.* 1. *de Invent.* Conſtructior, & apparatior domus.

Conſtrŭo, is, a. 3. *coſtruire*, *fabbricare*, בנה, Ger. *bauwen*, Gall. *batir*, Hiſp. *edificar*, *κατεϲκευάζω*, ſimul ſtruo, compono, ædifico, &c. *Cic.* 2. *Phil. c.* 38. Tanti acervi nummorum apud iſtum conſtruuntur. *Id. de Sen.* Ut ædificium idem deſtruit facillime, qui conſtruxit.

Conſtupĕo, es, ui, n. 2. idem ac ſtupeo, *ſtupire*. *Juvencus*: Mirantes laudant, lætantes conſtupuerunt.

Conſtuprator, oris, m. 3. *μοιχευτὴϲ*, qui ſtuprat. *Liv. l.* 39. *c.* 15. Simillimi fœminis mares ſtuprati, & conſtupratores.

Conſtuprātus, a, um, adjectiv. ſtupratus. *Cic. Att. lib.* 1. *ep.* 18. tranſlate, emptum, conſtupratumque judicium, dixit, h. e. corruptum.

Conſtŭpro, as, a. 1. *ſtuprare*, *καταμοιχεύω*, ſtupro. *Cic. de petit. Conſ.* Ut prope in parentum gremiis prætextatos liberos conſtupraret. Adde *Liv. l.* 29. *c.* 17.

Conſuadĕo, a. 2. *πείθω*, ſuadeo, *perſuadere*. *Plaut. Merc.* 1. 2. 32. Sin ego ſaluti quod tibi eſſe cenſeo, id conſuadeo.

Conſualia, lium, n. 3. Livii ſententia, erant ludi ex iis, qui in Circo celebrabantur in honorem Conſi, vel Neptuni Equeſtris. Ita & *Feſtus*.

Conſuanētes, Conſuantæ, pop. Vindeliciæ, in Bavaria ad Iſaram fl. quorum locus *Schwindau*, vel *Landshut*, a Friſinga 6. l. in Or. Patavium verſus.

Conſuaſor, m. 3. *ϲυμβουλευτήϲ*, ſuaſor, auctor. *Cic. pro Quint. cap.* 5. Hæc omnia Quinctius agebat auctore, & conſuaſore Nævio.

Conſuavior, vel Conſavior, aris, atus ſum, depon. 1. idem quod ſuavior, *baciare*. *Apul. l.* 2. *Met.* Ubi primum conſuaviatus eum. ¶ Dicitur & *Conſuavio*, *as*. *Id. l.* 6. *Met.* Tum Jupiter prenſa Cupidinis buccula, manuque ad os ſuum relata, conſuaviat. ¶ Legitur & *Conſavior*.

Conſubſīdo, is, n. 3. idem quod ſubſido. *Minuc. Felix c.* 40. Tamen aliqua conſubſidunt non obſtrepentia veritati.

Conſudaſco, n. 3. *ἱδρόω*, ſudo. *Col. l.* 12. *c.* 48. Sicque triginta dies pati conſudaſcere.

Conſūdo, n. 1. *ἱδρόω*, ſudo, *ſudare*. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 71. Beatus, ſi conſudaveris.

Conſuefacio, a. 3. *ϲυνεθίζω*, aſſuefacio, uſu doceo, *aſſuefare*. *Ter. Adelph.* 1. 1. 29. Ea ne me celet, conſuefeci filium. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 9. Conſue quoque faciunt, ut alligari poſſint.

Conſueſco, is, evi, etum, eſcere, n. 3. idem quod ſueſco, *eſſer ſolito*, *aſſuefarſi*, *ἐθίζομαι*. *Virg.* 3. *Georg. v.* 272. Adeo a teneris conſueſcere multum eſt. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 61. Demoſthenes multos verſus uno ſpiritu pronunciare conſueſcebat. ¶ Jungitur & dativo, ut conſueſcere dolori. *Plin. l.* 8. *epiſt.* 3. *ad fin.* Item ablativo. *Col. l.* 8. *c.* 15. Aves, quæ conſuevere libero victu. [illegible] pro aſſuefacio, *aſſuefare*. *Lucret. l.* 6. *v.* 396. An tum brachia conſueſcunt, firmantque lacertos? ¶ Conſueſcere cum aliquo dicitur mulier, quæ ſtupri commercium habet. *Plaut. Ciſtel.* 1. 1. 88. Tun' nunquam cum quiquam viro conſueviſti? S. Niſi quidem cum Alceſimarcho, nemine: neque pudicitiam meam mihi alius quiſquam imminuit. ¶ *Conſueſti* pro conſueviſti, *Cic. Fam.* 5. *ep.* 12. ¶ *Conſuemus* pro conſuevimus, *Propert. l.* 1. *eleg.* 7.

Conſuēte, adver. *al ſolito*. *Ammian. l.* 23. *c.* 4. Ad ſuſcipiendum conſuete pabulum.

Conſuetio, onis, f. 3. idem quod conſuetudo. *Plaut. Amph.* 1. 2. 28. Et clandeſtina ut celetur conſuetio. Ita ibi legendum videtur, non *conſuetudo*, cum ſit Senarius. Confirmat Feſtus, vel potius Verrius Flaccus: *conſuetionem Plautum pro conſuetudine dixit*. Sed in loco Plauti modo allato legitur ab aliis *ſuſpicio*.

Conſuetudinarius, a, um, adject. qui eſt ſecundum conſuetudinem, *ſolito*. *Sidon. l.* 7. *ep.* 11. Invideo felicitati conſuetudinarii portitoris.

Conſuetūdo, dinis, f. 3. *conſuetudine*, *uſo*, *uſanza*, *converſazione*, *pratica*, מנהג, Ger. *gewonheit*, Gal. *couſtume*, Hiſp. *coſtumbre*, *ϲυνήθεια*, mos, inſtitutum, uſus, exercitatio. *Cic.* 1. *de Orat.* Ne mala conſuetudine ad aliquam deformitatem veniamus. ¶ Item familiaritas. *Cic. ad Curion. l.* 2. *Fam. ep.* 1. Quod careo fructu jucundiſſimæ conſuetudinis. ¶ Uſurpatur & in turpibus. *Salluſt. Catil. c.* 23. Stupri conſuetudo. *Liv. l.* 39. *c.* 9. Huic (ſcorto) conſuetudo cum Ebutio fuit. ¶ Dicimus autem, congredi alicui quotidiana conſuetudine, *Cæſar*. ¶ Conſuetudinem facere alicui cum altero. h. e. aliquem alteri conciliare. ¶ Dare ſe in conſuetudinem, immergere, ſe inſinuare. *Cicer. Cæſ.* & alii.

Conſuētus, a, um, o. 1. 2. *ſolito*, *εἰθιϲμένοϲ*. *Ter. Andr.* 1. 1. 108. Ut conſuetum facile amorem cerneres. *Ovid. Met.* 11. *v.* 637. Conſuetiſſima cuique verba.

Conſul, is, m. 3. *Conſole*, יועץ, Ger. *Burgermeiſter*, Gal. *Conſul*, Hiſp. *Conſul*, *ὕπατοϲ*, ſummum erat apud Romanos dignitatis faſtigium, poſt exactos Reges a Junio Bruto primum introductum, anno U. C. 245. ¶ Duo erant. ¶ Dicti ſunt a *conſulo*, ut meminiſſent, ſe debere Reipublicæ conſulere, vel quod Senatum conſulerent. ¶ Creabantur e Patriciis, quia apud alios auſpicia non erant. Sed profligato Gallico bello alterum ex Plebe creandum conceſſere. ¶ Conſulatum petebant anno ætatis 42. gerebant anno 43. ¶ Creabantur Comitiis Centuriatis per Conſules veteres, ſive alterum duorum, ſive per Interregem, ſive per Dictatorem. ¶ Conſul deſignatus dicebatur ille, in quem populi ſuffragia habitis Comitiis Conſularibus, & ſuffragiis rite peractis concurrebant. ¶ Inſignia Conſulum omnia fuere, quæ Regum fuerant, trabea, ſella curulis, duodecim lictores cuique Conſulum, qui ei cum faſcibus virgarum ſecurim præferebant. ¶ Imperium Conſulare annuum erat. ¶ A Conſulum Magiſtratu numerus annorum ſignabatur. ¶ Hinc Conſulem pro anno uſurpamus. *Senec. epiſt.* 114. Unum putas videri ventrem, cui tot conſulum, regionumque vina conduntur. Hinc nata formula apud JCtos: Sine die, ſine Conſule. ¶ Conſulis nomen diu apud ſummum hunc Magiſtratum tantum fuit; tandem & Proconſules, & Municipiorum magiſtratus eo appellati, ut notat *Caſaub. in notis ad Apul. Apolog.* & plures Inſcript. apud Gruterum confirmant.

Conſulāris, & re, o. 3. *ὑπατικόϲ*, quod ad Conſulem ſpectat, ut Conſularis ætas, in qua Conſulem eſſe licebat. *Cic.* 5. *Philip.* Quæ eſt ætas noſtris legibus decem annis minor, quam Conſularis. ¶ Vir Conſularis, qui Conſulatum geſſit. *Cic. Lentulo*. Qui filium Conſularem amiſit. *Sueton. in Aug.* Conſularis fœmina. h. e. Viri Conſularis uxor. ¶ Et *conſularis* abſolute. *Cic. Fam.* 12. *ep.* 4. Egregios conſules habemus, ſed turpiſſimos conſulares. ¶ Conſularis Provincia eſt, quæ a conſulari viro adminiſtratur. *Cic. pro Dom.* Tu Provincias conſulares lege Sempronia per Senatum decretas reſcidiſti. ¶ *Conſulares* abſolute, qui eſſent temporibus Imperatorum, V. Legatus. ¶ *Conſularia* abſolute (ſubaudi *ornamenta*) erant inſignia conſularis dignitatis propria, quæ Principes interdum nonnullis conferebant, licet conſules non eſſent. *Tacit. Vellejus*, *Sueton.*

Conſularitas, atis, f. 3. dignitas conſularis. *Theodoſ. l.* 6. *Cod. tit.* 19. Conſularitatis honore functus. Adde *Fabrett. Inſcrip. p.* 99.

Conſulariter, adv. more Conſulum. *Liv. l.* 4. *c.* 10. Vitaque omnis conſulariter acta.

Conſulātus, us, m. 4. *ὑπατεία*, *conſolato*, dignitas, ſive tempus, quo Conſul in officio eſt. *Cic. pro Mur.* Ut ei jam exploratus, & domi conditus Conſulatus videretur. ¶ Capere, conſequi, inire, ſuſcipere, obtinere, gerere conſulatum; Conſulatu ſe abdicare, abire, ſæpiſſime apud *Cic.* & al.

Consŭlo, is, ſului, ſultum, a. 3. *dimandar conſiglio*, יעץ, Germ. *rathfragen*, Gal. *ſe conſeiller*, Hiſp. *tomar conſejo*, *ϲυμβουλεύω*, verbum eſt variæ ſignificationis pro varia conſtructione: nam cum ſine caſu uſurpatur, idem eſt ac conſultare, deliberare, *deliberare*, *conſultare*. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 83. Repulſi Galli, quid agant, conſulunt. ¶ Cum genit. Boni, vel æqui conſulere, eſt, in meliorem, æquioremque partem accipere, ſeu interpretari, *prender' in buona parte*. *Quintil. l.* 1. *c.* 6. Sit ne Conſul a conſulendo, an a judicando? nam & hoc conſulere Veteres appellaverunt, unde adhuc remanet illud: rogat, boni conſulas. id eſt, bonum judices. Hactenus *Quintilianus*. *Ovid.* 3. *Pont. el.* 8. *ad fin.* Tu tamen hæc, quæſo, conſule miſſa boni. ¶ Dativo junctum, ſignificat proſpicere, *provvedere*, ut bene, male alicui conſulere. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *cap.* 9. & *l.* 11. *Fam. ep. ult.* Commodis, dignitati, gloriæ alicujus conſulere. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 38. Clementer ſubditis conſulere. ¶ Aliquando accuſativum recipit cum præpoſit. *in*, per modum adverbii. *Ter. Heaut.* 5. 2. 10. Conſulere in longitudinem. h. e. ita rebus conſulere, ut diu ſufficiant. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 5. Conſulere in medium. h. e. in communem uſum. *Juſtin. l.* 2. *c. ult.* Sapienter in rem conſulere. ¶ Huc illud *Livii* referendum eſt *l.* 22. *c.* 29. Eum primum eſſe virum, qui ipſe conſulat, quid in rem ſit. h. e. ipſe per ſe videat, & provideat. ¶ *Liv. l.* 45. *c.* 8. In ſecundis rebus nihil in quemquam ſuperbe ac violenter conſulere decet. h. e. nihil ſuſcipere violentum in quemquam. Eadem ratione clementer, dure, arroganter conſulere, &c. eſt idem ac agere, *trattar bene*, *o male*. Sic Conſulere peſſime de aliquo. *Liv. l.* 28. ¶ Cum accuſat. eſt conſilium petere, *dimandar conſiglio*. *Nepos Miltiad. cap.* 1. Apollinem conſulere. Conſulere JCtos. h. e. eos de jure interrogare. Conſulere jus, eodem ſenſu, *Liv. l.* 39. *c.* 40. Sic conſulere Chaldæos, & Mathematicos, cum de futuris ab iis quærimus. *Sueton. Aug. c.* 94. & *Calig. c.* 57. ¶ Reperitur & cum duobus accuſativis. *Plaut. Men.* 4. 3. 26. Ibo, & conſulam hanc rem amicos, quid faciundum cenſeant. ¶ Quin & generaliter pro interrogare uſurpatur. *Sueton. Aug. c.* 98. Verſum compoſitum ex tempore pronuntiavit, converſuſque ad Thraſyllum, interrogavit, cujuſnam poetæ putaret eſſe, quo hæſitante, ſubjecit alium, de hoc quoque conſuluit. ¶ *Feſtus* hoc verbo uſos Veteres teſtatur pro judicare, ſtatuere. Adde verba Quintil. quæ modo retulimus. ¶ Apud *Liv. l.* 2. *c.* 28. Conſulere aliquid, eſt, agitare, cognoſcere, in conſultationem adducere, *diſcutere*, *ventilare*, *eſaminare*. Eam rem, *inquit*, Conſules ad Patres deferunt, ſed delatam conſulere ordine non licuit. Adde *Virg.* 11. *Æn. v.* 344.

v. 344. ¶ Paſſive etiam uſurpatur. *Cic.* 3. *Ver.* Qui de civili jure conſuli ſolent. *Id. l.* 3. *Q. Fr. ep.* 25. Senatus nihil conſulitur. *Liv. lib.* 2. *c.* 29. Cum iræ reſediſſent, conſuli cœpit. h. e. conſultari. ¶ *Qui conſuluntur*, periphraſis eſt, qua ſignificantur juriſperiti. hi enim in dubiis conſuli plerumque ſolent. Multa ad hanc rem confirmandam exempla Ciceronis congerit *Paræus in Lex. Crit.* V. *Cic. pro Quint. c.* 16.

Conſultātio, f. 3. *conſulta*, *deliberazione*, *συμβούλευσις*, deliberatio. *Cic.* 3. *Off.* De cujus deliberatione, & conſultatione quærimus.

Conſultātor, oris, m. 3. qui conſulit, & deliberat. *Leg.* 2. *Dig. de orig. Jur.* §. 15. Conſultatoribus potius, quam diſcere volentibus ſe præſtabant.

Conſultatōrius, a, um, adject. ut ſacrificium, vel hoſtia conſultatoria, apud *Macrob. l.* 3. *ſat. c.* 5. qua ſc. Deorum voluntas diſquirebatur. Al. leg. *conſultoria*.

Conſulte, adv. *ἐν φρονήσει*, prudenter, *prudentemente*. *Plaut. Rud.* 4. 7. 14. Qui conſulte, docte, atque aſtute cavet. *Tacit. hiſtor. l.* 2. *cap.* 24. Avidius, quam conſultius. *Capitolin. in Pertin. c.* 7. Annonæ conſultiſſime providit.

Conſulto, as, n. 1. *conſultare*, *deliberare*, יעץ, Ger. *rathſchlagen*, Gall. *conſulter*, Hiſp. *conſultar*, *συμβουλεύομαι*, conſilium frequenter capio, & ſimpliciter delibero. *Cic.* 3. *Off. c.* 2. In quibus deliberare homines, & conſultare de officio ſolerent. ¶ Conſultare aliquem, eſt petere conſilium ab aliquo. *Plaut. Mil.* 4. 3. 3. Quid me conſultas, quid agas?

Conſulto, adv. *conſideratamente*, Ger. *mit*, *fleiß*, *und bedachtem muth*, Gall. *a deſſein de deſſein formé*, Hiſp. *a drede*, *a ſabiendas*, *ἐκ προνοίας*, cogitato, dedita opera, de induſtria. *Plaut. Pœn.* 3. 5. 43. Conſulto hoc factum eſt, mihi ut inſidiæ fierent. Adde *Horat. l.* 1. *ſat.* 10. *v.* 14. *Caſ. l.* 5. *B. G. cap.* 50. Cæſar conſulto equites cedere jubet.

Conſultor, oris, m. 3. *conſultore*, *conſigliere*, יועץ, Ger. *rathfrager*, Gall. *conſulteur*, Hiſp. *conſultor*, *συμβουλευόμενος*, qui conſilium ab alio petit. *Cic. pro Mur.* Vigilas tu de nocte, ut conſultoribus tuis reſpondeas. *Horat. l.* 1. *ſat.* 1. *v.* 10. Agricolam laudat legum juriſque peritus, ſub galli cantum conſultor ubi oſtia pulſat. ¶ Item qui conſilium dat. *Salluſt. Jug. c.* 64. Cupido atque ira peſſimi conſultores.

Conſultōrius. V. Conſultatorius.

Conſultrix, icis, f. 3. quæ conſulit. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 22. Conſultrix, & provida utilitatum, opportunitatumque omnium natura.

Conſultum, ti, n. 2. *συμβούλευμα*, decretum, ſtatutum. *Cic. Phil.* 14. Atque utinam his omnibus abſtergere fletum ſententiis noſtris, conſultiſque poſſemus. ¶ Dicimus etiam, Opus eſt conſulto. ideſt, opus eſt conſulere. *Sall.* Priuſquam incipias, conſulto, & poſtquam conſulueris, mature facto opus eſt. ¶ Senatus conſultum, Senatus decretum, & Senatus auctoritas, quid differant inter ſe, V. *Senatus*.

Conſultus, a, um, o. 1. 2. *βεβουλευμένος*, partic. is, a quo conſilium petitum eſt. *Cic. pro Mil.* Nihil de ejus morte populus conſultus. ¶ Item nomen eſt, & ſignificat prudentem, peritum, intelligentem, vel abſolute, vel cum gen. *Ovid.* 1. *Amor.* Si tibi credibilis ſermo, conſultaque verba. ideſt, prudentiæ plena. Al. leg. *conſueta*. *Cic.* 9. *Phil.* Neque enim ille magis juris conſultus, quam juſtitiæ fuit. *Id. in Bruto*, *c.* 40. Conſultorum alterum diſertiſſimum, diſertorum alterum conſultiſſimum fuiſſe.

Conſultus, us, ui, m. 4. conſultum, conſultatio, *conſulta*, *decreto*. *Liv. l.* 3. *c.* 62. Conſultu collegæ, virtute militum victoria parta eſt. *Plin. l.* 3. *c.* 20. Interdictum id vetere conſultu Patrum. Ita ex quibuſdam MSS. utrobique legit *Gronov. in notis ad loc. cit. Livii*. Verum priore loco aliæ editiones *conſilio*, poſteriore *conſulto* habent.

Conſummābilis, le, adject. qui conſummari poteſt, *conſumabile*. *Seneca ep.* 92. Ratio in Diis conſummata eſt, in nobis conſummabilis. *Prudent. Pſychom. v.* 846. Seu conſummabilis ævi Perficiat lux plena viros.

Conſummātio, onis, f. 3. in unam ſummam collectio, *ſomma*. *Col. l.* 2. *R. R. c.* 13. Hac conſummatione operum colligitur, poſſe agrum ducentorum jugerum ſubigi duobus jugis boum, totidemque bubulcis, & ſex mediaſtinis. Adde *l. ſi plures*, *Dig. de ædil. edict.* ¶ Item perfectio, abſolutio, *compimento*, *συντέλεσμα*. *Senec. de brevit. vitæ*, *cap.* 1. Vita in maximarum rerum conſummationem large data. Adde *Plin. l.* 4. *c. ult.*

Conſummātus, a, um, adject. in unam ſummam redactus. *Col. l.* 5. *c.* 2. Hoc ſexies ducendum eſt, quoniam ſex latera ſunt, quæ conſummata efficiunt duo millia trecenta & quadraginta. ¶ Item perfectus, abſolutus, *compito*, *perfezionato*, *τέλειος*, *τετελεσμένος*, ut bella geſta, & conſummata, *Cic. Phil.* 11. *cap.* 7. Ubi al. leg. *Confecta*. *Plin. l.* 2. *epiſt.* 7. Juvenis Conſummatiſſimus.

Conſummo, as, a. 1. *ſommare inſieme*, ſummam ſimul capio. *Col. l.* 3. *R. R. c.* 5. Is numerus conſummat per totum jugerum ſeminum millia quatuor, & viginti. *Vitruv. l.* 1. *c.* 2. Per arithmeticem ſumptus ædificiorum conſummantur. *ſi calcolano*. ¶ Item abſolvere, perficere, *compire*, *ridur' a fine*, *ἀνύτειν*. Sic conſummare opera, *Plin. l.* 10. *epiſt.* 48. Conſummare ſacrum, *Senec. Herc. fur. v.* 1039. ¶ Conſummare milites dicuntur, apud *Sueton. Calig. c.* 44. cum ſtipendiorum tempus impleverunt.

Conſūmo, mis, mpſi, ptum, a. 3. abſumo, inſumo, tero, contero, exhaurio, *conſumare*, *diſtruggere*, אכל, Germ. *verthung*, Gal. *pedre tout*, Hiſp. *gaſtar*, *δαπανάω*. *Cic. pro Flacco*. Ut pecuniam, quam confecerat, non conſumpſiſſe, ſed Flacco dediſſe videretur. *Id.* 1. *de Leg.* Cum ea tempeſtas, vetuſtaſque conſumpſerit. ¶ Conſumor, paſſ. jungitur ſæpe cum abl. modi, vel cauſæ, ut Conſumor ſiti, incendio, mœrore, &c. *Caſ. Liv. Virg.* & al. Sic *Cic.* 3. *de Orat. c.* 2. Craſſus lateris dolore conſumptus: *mort d'infiammazione*. ¶ Significat etiam inſumere, collocare, *impiegare*. *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 14. Me ſcito omnem meum laborem, omnem operam, curam, ſtudium in tua ſalute conſumere. *Id. Offic. l.* 1. *c.* 1. Conſumere ætatem in ſtudio. ¶ Ignominiam conſumere, apud *Tacit. l.* 3. *hiſt. c.* 24. eſt ignominiæ metum abjicere, de ignominia non laborare. Similiter *Curt. l.* 6. *c.* 9. *n.* 6. Conſumere miſericordiam, dixit. h. e. abjicere. ¶ Rurſus *Tacit. l.* 1. *hiſt. c.* 42. Ambigitur, conſumpſerit ne vocem ejus inſtans metus, an &c. h. e. ademerit, interceperit. ¶ Apud *Terent. Andr.* 1. 1. 133. Conſilium conſumere, eſt artes adhibere, exequi.

Conſumptio, nis, f. 3. *diſtruzione*, כלה, Ger. *verzerung*, *κατανάλωσις*. *Cic. de Univ. c.* 6. Se ipſe conſumptione, & ſenio alebat ſui.

Conſumptor, oris, m. 3. *diſtruggitore*, אוכל, Ger. *verzehrer*, Gal. *conſomant*, Hiſp. *conſumador*, *ἀναλωτής*. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 15. Hic noſter ignis confector eſt, & conſumptor omnium.

Conſumptrix, icis, f. 3. quæ conſumit. *Strab. Gall. hort. præfat.* Bruma eſt ampliſſui conſumptrix ſæva laboris.

Conſumptus, a, um, o. 1. 2. *conſumato*, *καταναλωθείς*, abſumptus, confectus. *Caſ.* 1. *B. C.* Conſumptis omnibus telis.

Conſŭo, is, a. 3. *cucire inſieme*, *congiugnere*, *συῤῥάπτω*, ſimul ſuo, compono, conjungo. Unde ſupin. *Conſutum*. *Plin. l.* 20. *cap.* 9. Conſutum ſuſpenditur ligno. *Plaut. Amph.* 1. 1. 211. Adveniſti conſutis dolis.

Conſupplicātrix, icis, f. 3. Legitur hæc vox in veteri quadam Inſcriptione apud *Fabrett. p.* 341. Sed non eſt adhibenda.

Conſurgo, is, ſurrexi, n. 3. *levarſi inſieme*, Ger. *mit einander auffſteben*, Gall. *ſe lever enſemble*, Hiſp. *levantarſe juntamente*, *συνανίσταμαι*, ſimul ſurgo. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Conſurrexit Senatus cum clamore ad unum. ¶ Conſurgitur imperſ. *Cic.* 6. *Ver.* Honorifice ſane conſurgitur. Et *Phædr. l.* 5. *Fab.* 8. *v.* 28. In plauſus conſurrectum eſt. ¶ *Virg. Æn.* 9. Conſurgunt geminæ quercus, intonſaque cœlo Attollunt capita. ¶ Conſurgere ad bellum, *Liv. l.* 33. Conſurgere in arma, *Virg.* 10. *Æn.*

Conſurrectio, f. 3. *il levarſi inſieme di più perſone*, *συνανάστασις*. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 1. Cepi equidem fructum maximum & ex conſurrectione omnium veſtrum, &c.

Conſus, Deus conſiliorum, ab antiquo *conſo*, *is*, quod eſt conſulere, ſimul conſultare, conſilium dare. Huic Deo ara ſub terra in Circo maximo dedicata eſt, quæ non aperiebatur, niſi ludis Circenſibus, ut oſtenderetur, conſilia tecta eſſe debere.

Conſuſurro, as, avi, atum, are, ſimul ſuſurro, *far ſuſurro*. *Ter. Heaut.* 3. 1. 64. Syrus cum illo veſtro conſuſurrat.

Conſutīlis, le, *cucito inſieme*, *ſucito*, *συῤῥαπτός*, ſuendo conjunctus, compactus. *Caſſiod. l.* 5. *epiſt.* 42. Conſutili crate præcinctus, munitior redditur fragilitate cannarum.

Conſutūra. V. Cognitura.

Consūtus. V. in Conſuo.

Conſydĕro. V. Conſidero.

Contabefacio, is, eci, ctum, labefacio, corrumpo. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 19. Me miſeria, & cura contabefacit.

Contabeſco, is, n. 3. *marcirſi*, *συμμαραίνομαι*, idem quod ſimplex tabeſco. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 31. Vixit in luctu, eodemque etiam confecta contabuit.

Contabulatio, f. 3. *tavolato*, *palco di tavole*, *σανίδωσις*. *Caſ.* 2. *B. C. c.* 19. Ubi turris altitudo perducta eſt ad contabulationem.

Contabulātus, a, um, tabulis compactus, ut turres contabulatæ. *Liv. lib.* 24. *c.* 34. Et *Amman. l.* 27. *c.* 10. Ponte contabulato ſuper navium foros.

Contabŭlo, a. 1. *intavolare*, קרה, Ger. *vertæffeln*, Gal. *plancher*, Hiſ. *entablar*, *σανιδόω*, eſt aſſeribus, ſeu tabulis aliquid tegere. *Suet. in Calig. c.* 19. Aliquanto anguſtiorem Helleſpontum contabulaverat. ¶ Et cum abl. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Quernis axibus contabulare. ¶ Contabulor, paſſ. *Caſ. B. G. l.* 7. *c.* 22. Turres contabulantur, pinnæ, loricæque ex cratibus attexuntur.

Contabundus, a, um, adject. qui percontatur, ſeu ſcrutatur. *Apul. lib.* 8. *Met.* Quem prius inſiliat, contabunda (beſtia) rimatur. ¶ Eſt a *contor*, *aris*.

Contactus, a, um, o. 1. 2. *toccato*, *ἁψάμενος*. *Celſ. l.* 2. *c.* 24. Acida quæque contacta ſale modico. *Plin. l.* 11. *c.* 53. Res contacta halitu animalis. *Liv. l.* 29. *c.* 18. Milites contactos religione furor agitat.

Contactus, us, m. 4. *tatto*, *ἁφή*. *Colum. l.* 13. Contactu ejus langueſcunt incrementa virentium. *Plin. l.* 10. *c.* 59. Pullis anſerum urtica contactu mortifera. ¶ Sumitur & pro contagione, *contagio*. *Tacit.* 6. *Annal. cap.* 7. Plures infecti quaſi valetudine, & contactu.

Contāges, is, f. 3. idem ac contagium. *Lucr. l.* 4. *v.* 336. Quæ contage ſua palloribus omnia pingunt.

Contagio, onis, f. 3. *contagio*, *infezione*, morbus, qui ex contactu contrahitur. *Plaut. Amph. prol. v.* 31. Contagione meæ matris metuo malum. ¶ *Liv. l.* 1. *c.* 15. Contagionem belli dixit, cum ſc. ex uno confecto bello oritur novi belli occaſio. ¶ Metaph. *Cic.* 7. *Ver. c.* 71. Ad quos conſcientiæ contagio pertinebit. h. e. qui ejus rei erant conſcii. ¶ Sumitur & pro conjunctione, ſeu conſenſu, in bonam partem. *Lucret. lib.* 3. *v.* 345. Corporis atque animai Mutua vitalis diſcunt contagia motus. h. e. convenientiam, & conjunctionem. *Cic. lib.* 2. *de Nat. Deor.* Quid vero tanta rerum conſentiens, continuata contagio? *Ibid. l.* 3. Illa mihi placebat oratio de convenientia conſenſuque naturæ, quam quaſi contagionem continuatam dicebas. Vide *Gell. l.* 19. *c.* 9.

Contagiōſus, a, um, o. 1. 2. *contagioſo*, quod contactu inficit, ut Febris contagioſa, morbus contagioſus, peſtis contagioſa apud *Celſum*.

Contagium, ii, n. 2. *male attaccaticcio*, חכוכ, Ger. *erbkranckeit*, Gal. *contagion*, Hiſp. *contagion*, *συνάφεια*, morbus, qui ex contactu contrahitur, a *contingo*. *Virg.* 3. *Georg.* Dira per incautum ſerpunt contagia vulgus. ¶ Tranſlate, contagia ſcelerum, apud *Lucan. l.* 3. *v.* 312. ¶ Vox hæc eſt Poetis familiarior, ut *Contagio* Hiſtoricis & Oratoribus.

Contāmen, inis, n. 3. idem quod contaminatio. *Tertul. carm.* 1. *adv. Marc. c.* 1. Femineos uſus vulgi contamine mixtos.

Contaminābilis, le, adject. qui contaminari poteſt. *Tertul. adv. Marc. l.* 4. *c.* 20. Prophetam, quem pro ſubſtantia humana contaminabilem ſciret.

Contaminātio, onis, f. 3. pollutio, commaculatio. *Ulpian. l.* 2. §. 3. *Dig. ad leg. Jul. de adult. coerc.* Qui patitur uxorem ſuam delinquere, quique contaminationi non indignatur. &c.

Contaminātor, oris, qui contaminat. *Lamprid. Alex. c.* 6. Contaminator honorum. *Tertul. de Pudic. c.* 13. Paterni tori contaminator.

Contaminātus, a, um, o. 1. 2. fœdatus, *contaminato*, *καταμεμολυσμένος*. *Liv. l.* 4. Partem civitatis, velut contaminatam, indignam connubio haberi. *Cic. de Prov. conſ. c.* 6. Homini ſceleribus, & flagitiis contaminatiſſimo.

Contamino, as, a. 1. *contaminare*, *macchiare*, טמא, Ger. *beflecken*, Gall. *contaminer*, Hiſp. *contaminar*, *μιαίνω*, fœdo, maculo, ab antiquo *tamino*. *Liv. l.* 4. Contaminari ſanguinem ſuum Patres rebantur. ¶ Tranſlate *Cic.* 3. *Offic. c.* 8. Vitiis, ſceleribus ſe contaminare. Adde *pro Roſc. Amer. c.* 40.

Contarii, orum, m. In duabus Inſcriptionib. apud *Gruter. pag.* 40. *n.* 2. & 3. videntur eſſe milites conto armati, quos *κοντοφόροι* Græci vocant, *Veget. vero l.* 3. *de re milit. c.* 6. contatos: qui ſpecialem militum ordinem conſtituebant, ut haſtati, ſagittarii, &c. *Turneb. l.* 15. *adverſar. c.* 21. legit hanc vocem etiam apud *Capitolin. in Maximin. c.* 10. ubi alii *contrarii*.

Contatio. V. Cunctatio.

Contatus, a, um, adject. conto armatus, ut Contati milites, apud *Veget. l.* 3. *c.* 6.

Contechnor, aris, d. 1. *μηχανάομαι*, machinor, & fallaciam aliquam compono. *Plaut. Pſeud.* 4. 6. 34. Ne illic ſit contechnatus quidpiam.

Contectus, a, um, o. 2. 2. tectus. *Ovid.* 5. *Met. v.* 541. Contectam ſtramine vidit forte caſam.

Contĕgo, is, a. 3. *coprire*, *περιστέλλω*, idem ac tego. *Cic. pro Sextio*, Meſſoria ſe corbe contexit.

Contegulatio, onis, f. 3. tegularum compoſitio. Et

Contegulātor, oris, m. 3. qui tegulis contegit, leguntur in Dig. apud JCtos.

Contemĕro, as, a. 1. *macchiare*, *ſporcare*, *καταμιαίνω*, idem ac temero, polluo, violo. *Martial. de Spectac. ep.* 10. Auſum tam notas contemerare manus. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 7. Dominæ contemeraſſe torum.

Contemniſicus, a, um, qui contemnit, faſtuoſus. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 154. Contemniſicum fieri, & faſtidire.

Contemno, is, mpſi, ptum, a. 3. *diſprezzare*, *ὀλιγωρέω*, idem ac temno. *Cic. in Orat.* Omnes iſtos deridete, atque contemnite. ¶ Videtur minus eſſe, quam deſpicio. *Cic. de Sen.* Contemni ſe putant, deſpici, illudi. ¶ Contemnere aliquem præ ſe, *Terent. Eun.* 2. 2.

Contemperātus, a, um, adject. *temperato*. *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Sol, quæ propiora ſunt, contemperata habet.

Contempĕro, as, avi, atum, *temperare*, *meſcolare*. *Apic. l.* 4. *c.* 2. In patina quæ invicem contemperentur. Adde *Marcel. Empir. c.* 16.

Contemplābilis, le, adject. quem contemplari decet. *Ammian. l.* 30. *c.* 21. (al. *c.* 5.) Contemplabili dextera.

Contemplabilĭter, adv. cum contemplatione. *Ammian. l.* 20. *c.* 16.

Contemplabundus, a, um, adject. qui contemplatur. *Tertul. l.* 4. *adv. Marc. cap.* 40. Spiritus propheticus contemplabundus.

Contemplans, antis, *chi contempla*, *o vede*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 20. Deus terras, & maria contemplans. *Id.* 1. *de Orat. cap.* 33. Omni acie ingenii contemplantes.

Contemplātim, adverb. cum contemplatione. Legitur *in notis Tironis pag.* 133.

Contemplatio, *contemplazione*, הרהור, Ger. *anſchauung*, Gall. *contemplation*, Hiſp. *contemplacion*, *θεωρία*, conſideratio rerum occultiorum. *Cic.* 1. *de Div.* Cum ex terra nihil emineret, quod contemplationi Cœli officere poſſet. ¶ *Julian. l. ſi pupilli*, *Dig. de Negot. geſt.* Gerere negotia alicujus non contemplatione ejus, ſed ſui lucri cauſa. *a contemplazione*.

Contemplativus, a, um, o. 1. 2. *θεωρητικός*, quod contemplationi deditum eſt; *Sen. ep.* 96. Philoſophia contemplativa ſimul eſt, & activa.

Contemplātor, oris, m. 3. *contemplatore*, חשקן, Germ. *anſchauer*, Gal. *contemplateur*, Hiſp. *contemplador*, *θεωρός*. *Cicer.* 1. *Tuſc.* Hominemque ipſum, quaſi contemplatorem Cœli, ac Deorum, ipſorumque cultorem.

Contemplatrix, icis, f. *contemplatrice*, a contemplator. *Celſ. proœm. l. 1. ſub fin.* Ars contemplatrix alicujus rei.

Contemplatus, us, m. 4. *contemplazione*, *ſpeculazione*. *Ovid. 5. Triſt. el. 7.* A contemplatu ſummoveoque mali.

Contemplo, as, avi, atum, are, *contemplare*, idem ac contemplor. Uſi ſunt eo Veteres, ut *Ennius apud Varr. l. 6. de L. L. c. 2.* Contempla, & templum Cereris ad lævam aſpice. Adde *Plaut. Amph. 1. 1. 285. Epid. 3. 3. 1.* &c.

Contemplor, aris, d. 1. *conſiderare coſe occulte*, חזה, בחן, Ger. *anſchauen*, Gall. *contempler*, Hiſp. *contemplar*, θεωρῶ, diligenter intueor, & res abditas conſidero, a loco, qui ex omni parte aſpici poteſt, vel ex quo omnis pars poteſt videri, quem Augures *templum* nominabant. *Cic. pro Dejot. c. 14.* Id animo contemplare, quod oculis non potes.

Contemporalis, le, coætaneus, æqualis. *coetaneo*. *Tertul. cont. Hermog. c. 6.* Inter contemporales ordo non eſt.

Contemporanĕus, a, um, o. 1. 2. σύγχρονος, ejuſdem temporis qui eſt, *coetaneo*. *Gel. l. 19. c. 14.* Contemporaneos fuiſſe Cæſari, & Ciceroni M. Varronem, & P. Nigidium.

Contempŏro, as, avi, atum, are, ejuſdem temporis eſſe facio. *Tertul. de reſurr. carn. c. 45.* Contemporant fœtu, coætaneant natu.

Contemptibilis, e. 3. *ſprezzabile*, εὐκαταφρόνητος. *Ulp. de off. Proconſ. ff. l. 1. tit. 16. l. 9. §. 2.* Sed cum ingenio, ne contemptibilis videatur. *Lamprid. in Alex. Sev. c. 20.* Contemptibilior poteſtas imperii.

Contemptibilitas, atis, f. 3. contemptus, *diſprezzo*. *Cœl. Aurel. Tard. 1. cap. 5.* Continuatio contemptibilitatem parit.

Contemptim, adv. *per diſprezzo*, *per iſcherno*, καταφρονητικῶς. *Liv. l. 2. cap. 35.* Contemptim adire minas. *Id. lib. 9. c. 41.* Magnifice de ſe, & contemptim de aliis loqui. *Senec. de brev. vitæ, c. 11.* Contemptius eludi.

Contemptio, f. 3. *diſprezzo*, בוז, Ger. *verachtung*, Gal. *meſpris*, Hiſp. *menos precio*, καταφρόνησις, deſpicientia. *Cic. 1. Off.* Ex quo animi magnitudo exiſtit, humanarumque rerum contemptio. *Id. 1. Invent. c. 16.* Adducere adverſarios in contemptionem. ¶ Scribitur & *contemtio*, ut & *contemtor*, & *contemtus*, & ſimilia.

Contemptor, oris, m. 3. *diſprezzatore*, בוזה, Ger. *verachter*, Gal. *meſpriſeur*, Hiſ. *menoſpreciador*, ὀλίγωρος. *Virg. 8. Æn. v. 648.* Contemptorque Deum Mezentius.

Contemptrix, icis, *ſprezzatrice*. *Plin. l. 19. c. 8.* Eruca præcipue frigorum contemptrix. *Plaut. Bacch. 3. 6. 2.* Nunc ego illam me velim convenire contemptricem meam.

Contemptus, a, um, o. 1. 2. *ſprezzato*, ἀτιμασθεὶς, ſpretus, abjectus, humilis. *Cic. Phil. 2.* Quid putem? contemptum ne me? *Id. de Div.* Quo jam nihil poteſt eſſe contemptius. *Id. pro Sext.* Deſpicatiſſimi hominis furor, contemptiſſimi Conſulis levitas.

Contemptus, us, m. 4. idem ac contemptio, *diſprezzo*. *Liv. l. 6. c. 2.* Contemptu etiam inter ſocios nomen Romanum laborat. *Senec. de Tranquil. cap. 11.* & *Quintil. l. 8. c. 8. ex orat. in Piſon.* ¶ Ciceroni etiam banc vocem tribuunt. V. *Cellar. cur. poſter.* & *Borrich. Vindic.*

Contendo, is, endi, entum, a. 3. *tirare*, דרך, Ger. *ſpannen*, Gall. *tendre*, *estendre*, Hiſp. *enteſar*, ἐντείνω, proprie eſt intendere. *Virg. 4. Georg.* Tanto nate magis contende tenacia vincla. ¶ Item jaculari, *gettare*, *lanciare*. *Virg. 5. Æn.* Qui tamen aerias telum contendit in auras. ¶ Tranſlate eſt conari, eniti, laborare, *ſforzarſi*. *Cic. in Verr.* In quo omnes nervos ætatis, induſtriæque meæ contenderem. *Id. pro Lig.* Quantum potero, voce contendam, ut hoc P. R. exaudiat. ¶ Item proficiſci, iter inſtituere. *Cæſ. lib. 1.* Eodem itinere, quo hoſtes ierant, ad eos contendit. ¶ Item *contendere*, *contraſtare*, *combattere*. *Cic. pro Roſc. Am.* Humilitatem cum dignitate de amplitudine contendere. *Virg. 9. Æn.* Aut tecum malit contendere bello. *Propert. lib. 1. el. 13.* Non tamen illa meo valeant contendere amori. ¶ Item inſtando petere, flagitare, *dimandar con iſtanza*. *Cic. 3. Off.* Incenſus cupiditate contendit a Pythio, ut venderet. ¶ Item comparare, conferre, *paragonare*. *Cic. 2. de Inv.* Primum leges oportet contendere, conſiderando, utrum lex ad majores pertineat. *Idem Catil. 2. c. 11.* Si ipſas cauſas contendere velimus. *Tacit. Ann. 13. c. 3.* Seniores, quibus otioſum eſt vetera, & præſentia contendere, adnotabant, &c. ¶ Item aſſerere, *pretendere*. *Celſ. in præfat.* Si manantia corpuſcula iter claudunt, ut Aſclepiades contendit. ¶ Contendere omnia, *contraſtar ſu tutto*. *Cic. 4. Verr.* Remittendum aliquid videtur, ne omnia contendamus.

Contenĕbrat, abat, & ebat, adveſperaſcit. *Varr. 2. R. R. cap. 2.* Rurſus paſcunt, quoad contenebravit.

Contenebrātus, a, um, *tenebroſo*, *ottenebrato*. *Tert. de jejun. c. 10.* Contenebratos orbis defuncto Domino.

Contente, adverb. *veementemente*, *con isforzo*, συντεταμένως, cum impetu, acriter, vehementer. *Cic. 2. Tuſc.* Genu M. Antonium vidi, cum contente ipſe pro ſe diceret, terram tangere. ¶ Comp. contentius, ſup. contentiſſime. *Cic. 5. Tuſc. c. 34.* Cum uſque ad veſperum contentius ambularet. *Apul. l. 1. Florid. ſub fin.* Contentiſſime clamitare. ¶ Significat etiam parce. *Nazar. in Paneg. Conſtantini, c. 15.* Qui refrænandis cupiditatibus reſtricte, contenteque vixerunt.

Contentio, f. 3. *conteſa*, *travaglio*, ריב, Ger. *zanck*, Gal. *contention*, *debat*, Hiſp. *contiendan*, ἔγκοτος, impetus, vehemens conatus ad aliquid agendum *Cic. 3. de Orat.* Permulta tam vehementiſſima contentione animi, ingenii, virium ab eo dicta eſſe conſtabat. ¶ Item certamen, controverſia. *Cic. de Orat.* Omnem eſſe contentionem inter homines doctos in verbi controverſia poſitam. ¶ Item collatio, comparatio. *Cic. pro L. Man.* Sed ea magis ex aliorum contentione, quam ipſa per ſe intelligi poſſunt. ¶ Item ſtylus gravis, & vehemens in oratione. *Cic. in Bruto*, Cum contentione orationis flectere animos judicum vix poſſet, nec omnino eo genere diceret. ¶ Item Figura Rhetorica, al. *antitheton*, per quam contraria referuntur, ut Inimicis te placabilem, amicis inexorabilem præbes. *Auth. ad Heren. l. 3. c. 15. & 45.*

Contentiōſe, adverb. cum contentione. *Quint. declam. 18.* Neceſſe eſt, contentioſius loquaris, quod probare non poſſis.

Contentiōſus, a, um, o. 1. 2. *litigioſo*, ריב, Ger. *zanckiſch*, Gal. *contentieux*, Hiſp. *contencioſo*, ἐριστικός. *Plin. l. 2. ep. 19.* Oratio, de qua loquor, pugnax, & contentioſa eſt.

Contentus, a, um, nom. ex particip. a teneo, *contento*, *ſoddisfatto*, αὐτάρκης, qui animo ſatiatus eſt, nec quidquam præterea quærit. *Plaut. Merc. 4. 6. 8.* Uxor contenta eſt, quæ bona eſt, uno viro. Sic parvo contentus, *Cic. Lel. c. 23.* Contentus ſorte ſua, *Horat. l. 1. Sat. 1. v. 3.* ¶ Jungitur & infinito. *Vell. 2. 49. 5.* Contentus retinere titulum. Et 2. 112. 6. Contenti ſuſtinuiſſe hoſtes. ¶ Cum genit. etiam uſurpatur, ut adductis exemplis ex *Curt. l. 6. c. 2.* & *l. Cum quis 35. de Legat. 3. §. 4. in fine*, confirmat *Pareus Lex. Crit.* Sed utrumque exemplum dubium eſt. ¶ Comparative, *Plaut. Pœn. 1. 2. v. 15.* Contentiores mage erunt, atque avidi minus.

Contentus, a, um, nom. ex particip. a tendo, *teſo*, *tirato*, adductus, intentus, συντεταμένος, cui opponitur remiſſus, laxatus, ut contentæ fides, *Cic. 4. Fin. c. 27.* Jam contentus, jam laxus funis, *Horat. 2. Sat. 7. v. 20.* Contentus arcus, *Ovid. Met. 6. v. 286.* Contentiſſima voce clamitare, *Apul. lib. 4. Meleſ.* Et *Ammian. l. 23. c. 11.* Aut rapax, aut feritate contentior.

Conterebromia, æ, fem. 1. ſignificat omnem illam terram, quam Bromius, ſeu Bacchus exercitu luſtravit, vox a *Plauto* novata *Curcul. 2. 3. v. 76.*

Contermino, as, avi, atum, are, n. confinio jungo, conterminus ſum, *eſſer confinante*. *Ammian. l. 14. c. 6.* Per municipia, quæ iiſdem conterminant. Et *l. 23. c. 14.* Quibus Arabes beati conterminant.

Conterminus, a. 1. 2. *vicino*, *confinante*, גבול, Ger. *anſtoſſ*, Gal. *voiſin*, Hiſp. *vezino*, ὅμορος, finitimus, vicinus, quaſi eundem terminum inhabitans. *Plin. l. 12. c. 8.* Conterminа Indis gens Ariana. ¶ Cum genit. *Apulej. Met. 6.* Prædicti jugi conterminos loco appulit.

Conternatio, onis, fem. 3. ternorum comparatio, ut Conternationes factæ, Conternationum ſortitio, apud *Hygin. loco mox citando.*

Conterno, as, avi, atum, ternum numerum comparo, ut combino binum. *Hygin. de limit. pag. 191. edit. Goeſ.* Si permiſſum fuerit, ut inter convenientes conternentur,釐conternati ſortiri debebunt.

Contĕro, is, trivi, itum, a. 3. *ridurre in polvere*, συντρίβω, tero, in pulverem redigo. *Var. l. 2. R. R. c. 7.* Scyllæ modicum conterunt in aqua. *Plin. l. 26. c. 11.* Conterere radicem in pulverem. ¶ Item conſumo, *conſumare*. *Cic. de Amic. c. ult.* Otium, & tempus in ſtudiis conterere. *Ter. Hecyr. 5. 3. 17.* Curſando, atque ambulando totum hunc contrivi diem. Sic conterere operam. *Id. Phorm. 1. 4. 32.* *perder la fatica*. Conterere ſe in cauſis, & in foro. *Cic. 1. de Orat.* *conſumarſi nel trattar cauſe*. ¶ Conterere aliquem oratione. h. e. enecare. *Plaut. Ciſt. 2. 3. 65.* Conteris me tua oratione, mulier. ¶ Conterere injurias oblivione, h. e. earum memoriam delere. *Cic. l. 1. Fam. ep. 9.* ¶ Tmeſi dividit *Propert. l. 3. eleg. 11.* Conque terunt faſtus, Icarioti, tuos. Alii leg. *Quaque terunt.*

Conterranĕus, a, um, o. 1. 2. Germ. *landsmann*, Gal. *du meme païs*, Hiſp. *de la miſma tierra*, ὁμόχωρος. Vocabulum eſt caſtrenſe, quo ſignificatur is, qui eidem matrici urbi attribuitur, *chi è del medeſimo territorio*. Sic *Plin. Jun. in præfat. Operis*, Catullum conterraneum ſuum vocat. V. *Scalig. Animadv. Euſeb.*

Conterrĕo, es, ui, itum, a. 2. terreo, *ſpaventare*. *Cic. 1. de Orat.* Hanc loquacitatem noſtram vultu ipſo, aſpectuque conterreat. *Liv. l. 3. c. 11.* Atrox ingenium accenderat eo facto magis, quam conterruerat.

Conterritus, a, um, adject. idem ac territus, *ſpaventato*. *Virg. 3. Æn. v. 597.* Aſpectu conterritus hæſit.

Conteſſeratio, onis, f. 3. quaſi dicas, communicatio teſſerarum hoſpitalitatis; communicatio, amicitia. *Tertul. adv. Hermog. c. 20.* ¶ Ejuſdem etiam eſt *lib. eod. c. 36.*

Conteſſĕro, as, avi, atum, are, h. e. hoſpitium mutuum colo: nempe a teſſeris hoſpitalibus, quibus prolatis hoſpites agnoſcebantur, & excipiebantur. V. Teſſera.

Conteſtatio, onis, f. 3. actus conteſtandi. Conteſtatio litis eſt teſtium invocatio de lite agenda. Ordinato enim judicio, utraque pars dicebat, *Teſtes eſtote*. *Feſt. Sigon. de Judic. l. 1. c. 27. Ulpian. l. Pomponius ſcribit, ff. de Procurator.* Ratihabitionis autem ſatiſdatio ante litis conteſtationem a procuratore exigitur.

Conteſtato, adv. adhibitis teſtibus, ut conteſtato dicere, *l. 1. §. 12. ff. liber. agnoſcen.*

Conteſtatus, a, um, o. 1. 2. ἐπιμαρτυρούμενος, ut conteſtatam litem cum aliquo habere, *Cic. pro Comœd. c. 12.* de quo Vide Conteſtatio, & Conteſtor. ¶ Sic reus eſt apud *Feſt.* qui litem cum aliquo conteſtatam habet. ¶ Conteſtata majorum virtus, pro teſtimoniis comprobata, *Cic. pro Flac. c. 11.*

Conteſtificans, antis, qui ſimul teſtimonium præbet. *Tertul. de teſtim. anim. c. 1.*

Conteſtor, aris, d. 1. *teſtificare*, *implorare*, *chiamare in teſtimonio*, *e in ajuto*, ἐπιμαρτύρομαι, teſtor, imploro, precor. *Cic. 6. Ver.* Deos, hominesque conteſtans clamare cœpit. ¶ Conteſtari litem, eſt teſtes appellare de lite agenda, ſeu rem in judicium adducere. *Feſt.*

Conteſtari litem dicuntur duo, aut plures adverſarii, quod ordinato judicio utraque pars dicere ſolet, Teſtes eſtote. *Cic. pro Roſc. Com.* Qui per ſe litem conteſtatur, ſibi ſoli petit.

Contexo, is, ui, extum, a. 3. *teſſere inſieme*, *congiungere*, συμπλέκω, idem ac texo, vel ſimul texo. *Cic. de nat. Deor.* Quid oves aliud afferunt, niſi ut earum villis confectis, atque contextis homines veſtiantur? ¶ Tranſlate eſt conjungere. *Catul.* Contexere amores. *Cic. 1. de Leg.* Contexere interrupta. ¶ Item componere. *Cic. pro Cal.* Carmen contexere. ¶ Item fingere. *Cic. pro Dejot. c. 6.* Contexere crimen.

Contexte, adverb. conjuncte. *Cic. de Fato, cap. 14.* Omnia naturali colligatione conſerte, contexteque fiunt.

Contextim, adv. idem ac contexte. *Plin. l. 10. c. 53.* Pene contextim in receſſu generant.

Contextio, f. 3. compoſitio. *Macrob. Saturn. l. 7. c. 6.* Et ita contextionis acceſſione variatum eſt. Adde *l. 1. in Somn. Scip. c. 5.*

Contextus, us, ui, m. 4. *teſſitura*, *congiunzione*, *unione*. *Cic. lib. 5. Fam. c. 11.* Pinnarum contextu tegumenta corpori facere. *Quintil. l. 8. c. 2.* Contextus, & continuatio ſermonis.

Contextus, a, um, adject. *teſſuto inſieme*, *unito*, una textus. *Cic. lib. 2. de nat. Deor. c. 63.* Ovium villis confectis, atque contextis homines veſtiuntur. *Virg. 2. Æn. v. 112.* Trabibus contextus acernis equus.

Conticeſco, is, cui, idem ac taceo. *Plin. l. 11. c. 10.* Tum repente omnes conticeſcunt. *Cic. pro Marcel. c. 3.* Ætas nulla de tuis laudibus conticeſcet. ¶ Apud *Plaut.* aliquando legitur *Conticiſco*. ¶ In præt. habet *conticui*, ab inuſitato *conticeo*. *Cic. in Brut. c. 94.* Studium noſtrum conticuit, ſubitoque obmutuit.

Conticinium, n. 2. πρώτη νύξ, Polluci eſt noctis primum tempus, quo omnia quieſcendi gratia conticeſcunt. *Plaut. Aſin. 3. 3. 95.* Redito huc conticinio. ¶ *Macrobius* tamen, & *Cenſorinus* conticinium vocant eam partem noctis, quæ media eſt inter gallicinium, & diluculum, & inde dictum volunt, quod galli tum conticeſcant.

Contificium, ii, (vel Contifigium, ut *Caſaubonus* putat) ex *Vopiſco in Probo, c. 19.* affertur, ut contum, & venabulum ſignificet, vel actum transfixionis ferarum. Verba *Vopiſci* ſunt. Addidit centum jubatos leones, qui omnes contificiis interempti ſunt. *Salmaſ.* tamen ex *MS. Palatino* legit *poſticis*. V. Poſtica.

Contignatio, onis, f. 3. ξύλωσις, tignorum, vel trabium textura. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 9.* Quibus ſuſpenderent eam contignationem, quæ turri tegumento eſſet futura. ¶ Speciatim ſignificat ſolarium domus ſive ſtratum cæmento, ſive non, ut apud *Liv. l. 21. c. 62.* miraculo refertur, bovem in tertiam contignationem conſcendiſſe.

Contignātus, a, um, adject. trabibus, ſeu tignis conjunctus. *Vitruv. lib. 1. c. 5.* Itinera ſint interioribus partibus turrium contignata.

Contigno, a. 1. ξυλόω, tignis tectum jungo. *Plin. l. 9. c. 3.* In domibus fores maxillis balænarum facere, oſſibus tecta contignare.

Contigue, adverb. *continuatamente*, *appreſſo*, ſtatim, & quaſi contingendo. *Martian. Capel. l. 9. poſt 3. carm.* Eam contigue ſequebatur.

Contiguus, a. 1. 2. *unito*, *che ſi tocca*, συναφής, quod alterum tangit, a contingo. *Plin. l. 2. c. 9.* Alias admota cœlo, alias contigua montibus.

Continctus, a, um, idem ac tinctus, *tinto*. *Lucret. l. 2. v. 742.* Ex ineunte ævo nullo contincta colore. Alii leg. *Convincta*.

Continens, tis, nom. ex particip. *congiunto*, *contiguo*, continuatus, adjunctus, συνεχής. Hinc *Ulpianus* ſcribit, continentes provincias accipi debere eas, quæ Italiæ conjunctæ ſunt, ut Galliam. *Cic. 15. Fam. epiſt. 2.* Per Cappadociæ partem eam, quæ cum Cilicia continens eſt. *Id. de nat. Deor.* Mari aer continens eſt. *Curt.* Omnia velut continenti incendio ardere viſa. ¶ Item quod continuatum tempore eſt, ideſt perpetuum. *Cic. 1. Tuſcul.* Sed nihil te interpellabo, continentem orationem audire malo. *Suet. in Calig.* Per hunc pontem ultro citro commeavit biduo continenti. ¶ Continens etiam ille dicitur, qui ſe ab omni turpitudine continet. ideſt, temperans, caſtus, ſobrius, *continente*. *Cic. 9. Fam.* Hoc videris dicere, cum Reges tam ſint continentes, multo magis conſulares eſſe oportere. ¶ Continens, f. gen. ſumitur pro terra, quæ non eſt inſula, nec mari interciſa, *terra ferma*, qualis eſt Italia. *Curt. l. 3.* Quæ, quia continenti adhæret, ſed magna ex parte cingitur fluctibus, ſpeciem inſulæ præbet. ¶ Continens, gen. neut. a Rhetoribus accipitur pro firmamento cauſæ, quod punctum litis deciſorium vocant. *Cic. in Top.* Quibus autem hoc, qua de re agitur, continetur, hæc continentia vocentur, quaſi firmamenta defenſionis. ¶ Ex continenti, & in continenti pro confeſtim, nulla mora interjecta, *incontinente*, crebro apud JCtos legitur, & apud *Tertul. de præſcript. c. 2.* & *Apologet. c. 23.* ¶ Comparativ. & ſuperlat. gradum habet. *Cæſ. lib. 1. B. C. c. 23.* Ne continentior in vita hominum, quam in pecunia fuiſſe videatur. *Cicer. in Parad. 1. c. 2.* Homo continentiſſimus.

Continenter, adv. συνεχῶς, *continuatamente*, jugiter. *Cic. 1. Acad.* Quia continenter labo-

laberentur, & fluerent omnia. ¶ Item temperate, moderate. Cicer. pro Mur. Non Aſiam nunquam vidiſſe, ſed in Aſia continenter vixiſſe laudandum eſt.

Continentia, æ, f. 1. complexus, συνοχή, ut Vet. Gloſſ. interpretatur. Macrob. l. 5. Saturn. c. 15. Continentia regionum, tratto di paeſi uniti. Idem in Somn. Scip. l. 2. c. 12. Omnem operis continentiam revolvam, il contenuto. Sic Fulgentius Virgilianam continentiam dixit complexum rerum phyſicarum, quæ in ejus operibus continentur; deque ea re peculiarem libellum edidit. ¶ Sumitur ſæpiſſime pro temperantia, ſeu moderatione, continenza, ἐγκράτεια, quam Cic. l. 2. de Invent. c. 54. deſcribit; & pro Leg. Manil. c. 13. cupiditatibus, & libidinibus, quas in Romanis Ducibus jam ante perſtrinxerat, opponit.

Contineo, es, nui, entum, a. 2. tenere, contenere, fermare, עצר, Ger. enthalten, Gal. contenir, Hiſp. contener, ἐμπεριλαμβάνω, idem fere quod teneo. Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 22. Coercet, & continet mundus omnia ſuo complexu. Id. 2. Off. c. 24. Nec res ulla vehementius rempub. continet, quam fides. ¶ Significat etiam cohibere, frænare, trattener in freno, ἐγκρατεύω. Cic. Phil. 13. c. 3. Belluas immanes ſeptis continebimus. Terent. Eun. 5. 2. Vix me contineo, quin involem, &c. Cicer. 1. Catil. Quorum ego vix abs te manus, ac tela contineo. Sic continere civitatem in officio, continere linguam, manum, continere ſe ab aliqua re, h. e. abſtinere, &c. Cic. Cæſar, Terent. ¶ Item continere ſpiritum, Cic. in Brut. Continere alvum, h. e. aſtringere, Plin. l. 14. c. 6. ¶ Continere aliquid, h. e. ſervare, nec aliis communicare. Cic. l. 1. de Orat. Si petimus ab Antonio, ut ea quæ continet, neque adhuc protulit, enunciet, &c. ¶ Eſt etiam Magiſtrorum proprium, qui adoleſcentes exercent. Cic. 7. Fam. ep. 19. Ut vero ipſi tibi loci propoſita quæſtione occurrant, exercitatione conſequere, in qua quidem nos te continuimus. ¶ Denique ſignificat continuare, connectere. Cic. pro Arch. Et quaſi cognatione quadam inter ſe continentur. Id. 6. Verr. Inſula mari disjuncta anguſto ponte rurſum adjungitur, & continetur.

Contingit, ebat, imperſ. 3. accadere, ſuccedere, συμβαίνει, accidit, evenit. Cic. 5. Tuſc. Quod non modo ſingulis hominibus, ſed potentibus populis contigit. Id. in Phil. Utinam Cæſari contigiſſet adoleſcenti, ut eſſet Senatui chariſſimus.

Contingo, is, igi, actum, toccare, idem ac tango. Cic. de nat. Deor. Atque etiam altorum ea eſt humilitas, ut cibum terreſtrem roſtris facile contingant. Id. pro L. Manil. Nam cum antea per ætatem nondum hujus auctoritatem loci contingere auderem. ¶ Et pro affinem eſſe. Suet. Galb. c. 2. Nullo gradu contingens Cæſarum domum. ¶ Item pro conſuetudine proximum eſſe. Horat. l. 2. ſat. 6. Deos quoniam propius contingis. ¶ Pro aſpergere Colum. 7. 8. Contingere aliquid ſale. Lucr. 4. 13. Pocula circum mellis liquore contingere. ¶ Si quid mihi contigerit, formula erat, qua εὐφημίας cauſa utebantur ſignificantes, ſi mortuus fuero. Briſſon. de Formul. ¶ Contingo, is, a tingo probant quidam exemplis Virgilii, & Lucretii, quæ ad contingo a tango commode referri poſſunt.

Continuanter,

Continuate, &

Continuatim, continuatamente, συνεχῶς, ſine intermiſſione. Auguſtin. l. 1. Retract. cap. 24. Epiſtolam expoſui non carptim, ſed continuanter, & totam. Feſt. in Strigæ: Striges appellabantur ordines rerum inter ſe continuate collocatarum. Auguſtin. epiſt. 112. c. 20. Quæ continuatim Apoſtolus poſuit.

Continuatio, f. 3. continuazione, συνέχεια, connexio, perpetuitas. Cic. 2. de nat. Deor. Eſt enim admirabilis quædam continuatio, ſerieſque rerum. ¶ Item periodus. Cicer. in Orat. Quem Græci περίοδον, nos tum ambitum, tum circuitum, tum comprehenſionem, aut continuationem, aut circumſcriptionem dicimus. ¶ Item Figura Rhetorica. Auct. ad Her. l. 4. Continuatio eſt denſa, & continens frequentatio verborum cum abſolutione ſententiarum.

Continuatus, a, um, adject. continuato, non intermiſſus, vel non interciſus, ut continuata tria ſidera, quæ ſc. ſe quaſi contingunt, nullo alio interpoſito. Ovid. Faſt. 1. v. 243. Et continuatiſſimæ curæ, Sidon. l. 8. ep. 3.

Continue, adv. aſſidue, continuamente. Varr. l. 4. L. L. Inter ſtillicidia, & flumina hoc intereſt, quod ſtillicidium, eo quod ſtillatim cadat, flumen, quod fluit continue.

Continuitas, atis, f. 3. continuatio. Plin. l. 8. c. 30. Collum, & juba continuitate ſpinæ porrigitur. h. e. ſpina non deſinente.

Continuo, as, avi, atum, a. 1. continuare, הגרות הוסיף, Ger. uværen, thauwren, Gal. continuer, Hiſp. continuar, συνέχω, eſt continuum reddere, conjungere, proferre, extendere. Cic. in Rul. Coemant præterea, iſta dena jugera continuabunt. Id. 1. de nat. Deor. 20. Cohæreſcunt inter ſe; & aliæ alias apprehendentes continuantur. Id. pro Placco, Quæ libertas uſque ad hoc tempus Imperio, rerum geſtarum gloria continuata permanſit. Cæſ. 1. B. C. Diem, & noctem opus continuabant. ¶ Paſſive pro finitimum eſſe. Tac. Germ. c. 45. Suionibus Sitonum gentes continuantur.

Continuo, idem ac ſtatim, ſubito, a continuus. Cicer. ad Att. Quicquid egero, continuo ſcies. ¶ Ponitur etiam pro ideo. Cic. pro Roſc. Amer. c. 33. Non continuo, ſi me in gregem ſicariorum contuli, ſum ſicarius.

Continuus, a, um, o. 1. 2. continuo, ſenza intervallo, תמיד, Ger. ſtetig, Gal. continuel, Hiſp. continuo, διηνεκής, quod eſt ſine intervallo, continens, perennis, aſſiduus. Differt a contiguum, quia continuum eſt, quod communi termino continetur, contiguum, quod terminum habet proprium, ſed inter quem, & alienum nihil intermedium ſit. Cicer. in Fam. Continuis itineribus ad Forum Vocontium veni. Id. in Ver. 5. c. 36. Tot dies continuos quid egiſti?

Contiro, onis, m. 3. ſimul tiro, ut commilito ſimul miles. Inſcrips. apud Reineſ. claſſ. 8. n. 19.

Contogatus, a, um, ſocius in toga. Ammian. 29. 2. A Maximino dilectus, ut ſodalis, contogatus.

Contollo, is, ſemel legitur apud Plaut. Aulul. 5. 1. 6. Contollam gradum. h. e. conferam.

Contonat, abat, vit, neut. imperſ. 1. idem quod tonat, aut valde tonat. Plaut. Amph. 5. 1. 42. Ibi continuo contonat ſonitu maximo.

Contor, aris, d. 1. ſcandagliare, inveſtigare, πυνθάνομαι, eſt conto explorare, & tranſlate inquirere in genere. Cic. Att. l. 11. ep. 10. Cumque ex eo de me contaretur. Alii leg. percontaretur. Nonius c. 4. alia affert exempla, ſed in iis melius legitur cunctor.

Contorqueo, es, ſi, tum, a. 2. torcere, idem ac torqueo. Cicer. 3. de nat. Deor. Quas ſententias colligit? quæ verba contorquet? ¶ Hinc eſt celeri gyro rotare, ſeu movere. Cic. 2. de nat. Deor. Non eſt ætheris ea natura, ut vi ſua ſtellas complexa contorqueat. ¶ Contorquere amnes in alium curſum, Cic. 1. de Div. Contorquere aliquem tum ad triſtitiam, tum ad lætitiam. Id. 2. de Orat.

Contorreo, es, ui, ortum, ere, idem quod torreo, abbruciare, συγκαίω. Ammian. l 18. c. 7. Ignis pubentes herbas contorruit.

Contordo, V. Contortio.

Contorte, tortamente, Germ. gekrümbt, Gall. tortuement, Hiſp. tuertamente, συνεστραμμένως, oblique, obſcure. Auct. ad Heren. lib. 1. c. 9. Ne quid perturbate, ne quid contorte dicatur. Cic. 3. Tuſc. cap. 10. Hæc dicuntur a Stoicis, concluduntur que contortius: ſed latius aliquando dicenda ſunt, & diffuſius.

Contortio, onis, f. 3. torcimento, inviluppamento, συστροφή, flexio, obſcuritas. Auct. ad Heren. l. 4. c. 19. Contortione dexteræ gladius ad corpus afferri videtur. Cic. de Fato, cap. 8. Majus enim eſt has contortiones orationis, quam ſignorum ortus obituſque perdiſcere. Alii leg. contortiones.

Contortiplicatus, a, um, adject. contorteplicatus, involutus, intricato, inviluppato. Plaut. Perſ. 4. 6. 26. Ita ſunt Perſarum mores, longa nomina Contortiplicata habemus. h. e. ex multis vocibus compoſita, adeoque involuta, ut efferri vix poſſint, qualia ſunt, quæ ibidem Plaut. refert. Alii leg. contortuplicatus.

Contortor, oris, m. 3. qui contorquet, & implicat, ut contortor legum, apud Ter. Phorm. 2. 3. 27. qui ſcilicet leges iniqua interpretatione traducit, metaphorice.

Contortulus, a, um, dim. a Contortus, ut Contortula, ac minutula concluſiuncula, Cic. Tuſc. 2. c. 18.

Contortus, a, um, o. 1. 2. torto, συνεστραμμένος, idem ac tortus, vel tortuoſus. Senec. c. 16. de conſ. ad Marc. Si contortus turbo perfregit arbores. ¶ Tranſlate dicitur de rebus perplexis, & perturbatis, & ſibi ipſis minime cohærentibus, inviluppate. Cic. 1. de Or. Contortas res, & ſæpe difficiles neceſſario perdiſcimus.

Contra, contra, נגד, על, Ger. gegen, uvider, Gal. contre, Hiſp. contra, ἀντί, κατά, adverſum, adverſus; præpoſ. quæ accuſativo inſervit. Cic. in Fam. Scio, me a te contra iniquos meos ſolere defendi. ¶ Significat etiam e regione, ex adverſo, ex oppoſito, in faccia, dirimpetto, & hoc tam cum caſu, quam ſine caſu. Virg. 1. Æn. Italiam contra, Tyberinaque longe oſtia. Juven. Sat. 2. Stat contra, ſtarique jubet. Adhibetur etiam ad ſignificandam aſcenſionem. Plin. 7. 20. Centenaria pondera ferre contra ſcalas. ſu per le ſcale. ¶ Aliquando ſuo caſui poſtponitur. Cic. in Orat. c. 10. Ut eos ipſos, quos contra ſtatuas, placabiles dimittas. ¶ Sæpe adverbium eſt, ſine caſu, & ponitur pro e contrario, per lo contrario. Cic. Fam. l. 4. ep. 4. Tibi beati videmur, at contra tu nobis beatus. Vellej. 2. 56. 3. Cæſar Brutum non obligaverat, contra offenderat Caſſium. ¶ Quidam hoc in ſenſu adhibere ſolent econtra, quæ vox minus latina eſt. Exempla enim Taciti, & aliorum, quibus confirmari ſolet, dubia ſunt, & a viris doctiſſimis rejecta. ¶ Dicimus etiam contra ea, pro contra. Nepos in præfat. Contra ea pleraque noſtris moribus ſunt decora, quæ apud illos turpia putantur. Sic Liv. l. 3. c. 60. Cæſ. l. 4. B. C. c. 74. ¶ Ponitur & pro viciſſim, vicendevolmente. Plaut. Amph. 2. 2. 23. Quæ me amas, quam contra amo. ¶ Eleganter jungitur particulis ac, atque, quam, pro aliter ac. Cic. in Piſ. c. 8. Contra quam ipſe cenſuiſſet. Id. 2. Divin. c. 24. Vides, omnia certe contra ac dicta ſunt, eveniſſe. ¶ Abſolute Seneca epiſt. 7. Contra eſt. h. e. contrarium evenit. Sic Cic. 1. Off. c. 15. Contra ſit a plerique. ¶ Apud Plaut. Epid. 3. 3. 30. Non carus eſt auro contra. Ad quem locum Turneb. lib. 30. Adv. c. 29. Illud contra valere mihi videtur, ſi contra appendatur, vel, pari pondere auri carus non eſſet. Var. l. 2. R. R. c. 2. Ubi poma veneunt contra aurum. h. e. magno pretio. Ital. diceremo, a peſo d'oro, ducta metaphora a lance, in qua appenditur æs. nam quod præponderat, id contra eſſe, ἀντίρροπον, dicebant Veteres. Inde æs contrarium vocabant, æs grave, auctore Feſto. ¶ Sed locus Varronis dubius eſt. V. Scalig. ibi.

Contracte, adverb. ſtricte, breviter, in riſtretto. Sen. de Tranquil. c. 9. Aſſueſcamus habitare contractius. Adde Lactant. 2. 8. 39. 7. 21. 2.

Contractio, f. 3. reſtrictio, brevitas, contrazione. Cic. 2. de nat. Deor. c. 60. Digitorum enim contractio facilis, faciliſque porrectio propter molles commiſſuras, & artus nullo in motu laborat. Sic contractio frontis, l'increſpare la fronte. Id. pro Sext. c. 8.

Contractiuncula, f. 1. dimin. a contractio. Cic. 3. Tuſc. c. ult. Morſus tamen, & contractiunculæ quædam animi relinquentur.

Contracto, V. Contrecto.

Contractura, æ, f. 1. idem ac contractio, riſtringimento. Vitruv. l. 5. c. 1. Nulla non arbor craſſior eſt ab radicibus, deinde naturali contractura peræquata naſcens ad cacumen. Adde l. 3. c. 2.

Contractus, us, m. 4. contratto, συνάλλαγμα, apud JCtos eſt, cum negotium inter duos, pluresque data opera geritur, ut vel uterque invicem, vel alteruter alteri obligetur, ut venditio, emptio, locatio, &c. Serv. Sulpit. apud Gel. l. 4. c. 4. Is contractus dicebatur ſponſalia. ¶ Sumitur etiam pro contractione ſeu reſtrictione, ut contractus acinorum, apud Varr. R. R. l. 1. c. penult. h. e. cum ſiccati acini uvæ contrahuntur, & rugoſi fiunt.

Contractus, a, um, o. 1. 2. reſtrictus, brevis, riſtretto. Cic. in Bruto, In Dialectica exercebar, quæ quaſi contracta, & aſtricta Eloquentia putanda eſt. Id. Præfat. ad Parad. Accipies igitur hoc parvum opuſculum lucubratum his jam contractioribus noctibus. ¶ Apud Horat. l. 1. epiſt. 7. v. 12. Contractus ponitur pro parco, frugali, ſobrio.

Contradicibilis, e, adject. cui contradici poteſt. Tertul. de carne Chriſti, cap. 23. Signum contradicibile.

Contradico, a. 3. contraddire, מחה, Ger. uvider ſprechen, Gal. contredire, Hiſp. contradezir, ἀντιλέγω, refragor. Cic. 2. Acad. Ne majorem largiar ei, qui contradicturus eſt, libertatem, & licentiam. Id. l. 1. Att. epiſt. 17. Contradixerat Metellus.

Contradictio, onis, f. 3. contraddizione, ἀντιλογία, ſermo contrarius. Quintil. l. 5. c. 13. Reſpondere, occurrere contradictionibus. Tac. An. 14. c. 43. Aliquid crebris contradictionibus deſtruere.

Contradictor, oris, m. 3. qui contradicit, contraddicitore. Ammian. l. 31. cap. 40. Contradictoris copia ſervata.

Contradictus, a, um, adject. contraddetto, ut contradictum judicium, Ulp. JCtus. ¶ Subſt. contradictum, i, n. 2. contradictio, ut contradicta diſſolvere, Quintil. l. 4.

Contrado, is, didi, itum, ut contradere fidem dictis. h. e. efficere, præſtare. Lucret. l. 1. v. 400. Multaque præterea tibi poſſum commemorando Argumenta, fidem dictis contradere noſtris. Alii leg. Corradere, h. e. undique colligere, συλλέγειν. Ita Lambin.

Contraeo, is, ivi, itum, n. 4. opporſi, ἐναντιόομαι, eo contra aliquem, h. e. adverſor, cum dativo. Verbum eſt exigui uſus, & fere in infinito. Tacit. 14. Annal. c. 45. Sententiæ Caſſii nemo unus contraire auſus eſt. Arnob. initio l. 1. Contraire invidiæ.

Contraho, is, axi, actum, a. 3. reſtringere, קבץ, Germ. bezuvingen, Gal. eſtraindre, Hiſp. reſtrenir, o reſtrinir, συστέλλω, συλλέγω, proprie eſt in anguſtum adducere, a cum & traho. Cic. 2. de nat. Deor. Partes eæ, quæ ſunt infra id quod devoratur, dilatantur, quæ autem ſupra, contrahuntur. Celſ. 4. 19. Alvus contrahitur. h. e. adſtringitur. ¶ Tranſlate eſt colligere, & in unum congregare, acquirere, radunare, congregare, acquiſtare. Cic. Att. l. 8. Vos hortor, ut, quodcunque militum contrahere poteritis, contrahatis. Liv. de B. Pun. Contrahere auxilia. Plin. epiſt. 311. Contrahere pecuniam. ¶ Item conciliare. Cic. de Amic. Cum autem contrahit virtus amicitiam. Auct. ad Her. l. 1. A noſtra perſona benevolentiam contrahemus. ¶ Item accipere, contrarre. Cic. 4. Piſ. Si in maximis lucris parum aliquid damni contraxeris. Id. 2. Fam. Ab iis moleſtiis, quas liberalitate ſua contraxerat. Sic Contrahere malum, offenſionem, odium, invidiam, æs alienum. Cic. ad Q. Frat. l. 1. Nullum æs alienum novum contrahi civitatibus. ¶ Item criſpare. Plaut. Amph. Quid? contraxiſtis frontem? ¶ Item patrare, commettere. Cic. ad Q. Frat. Ea moleſtiſſime homines ferre debent, quæ ipſorum culpa contracta ſunt. ¶ Item paciſci, tranſigere, contrattare, far contratti. Cic. 3. Off. Tollendum eſt igitur ex rebus contrahendis omne mendacium. ¶ Contrahere vela, ammainar le vele. Horat. lib. 2. od. 10. Sapienter idem contrahens vento nimium ſecundo turgida vela. ¶ Contrahere, & ſedare appetitum, Cic. init. Off. raffrenarſi. ¶ Pro mereri, tirarſi addoſſo. Vellej. 2. 45. 2. Hoc ſibi contraxiſſe Cicero videtur, quod noluit, &c. ¶ Contrahere animum. h. e. triſtitia affici. Cic. ad Q. Frat. l. 1. ep. 1. ¶ Contrahi amicorum incommodis, eodem ſenſu, Id. de Amic.

Contraliceor, eris, d. 2. mettere all' incanto contra alcuno, ex adverſo liceor. Cæſ. 1. B. G. c. 18. Propterea, quod illo licente contraliceri audeat nemo. Legitur tamen in optimis Codic. contra liceri, diviſum.

Contrapono, is, a. 3. contrapporre. Quintil. 9. 3. Non ſemper quod adverſum eſt contraponitur. Tertul. ad Marcr. c. 4. Contraponere ſibi aliquid.

Contrapoſitum, i, n. contrapposto, figura rhetorum, quæ unum membrum, vel una vox alteri opponitur, ἀντίθετον. Quintil. 9. 4. In concionibus etiam cadentia quædam, & contrapoſita deprehendas.

Contrarie, adverb. al contrario, ἐναντίως. Cic. 1. de Orat. c. 31. In quo aut ambigue quid ſit ſcriptum, aut contrarie.

Contrarietas, atis, f. 3. contrarietà, oppoſitio. Macrob. l. 2. Som. Scip. c. 15. Nunquam ex duplicatis ſimilibus contrarietas emergit.

Contrario, adverb. idem quod contrarie. Nepos Eumen. c. 1. n. 5. At apud illos contrario nemo ad id officium admittitur. Al. leg. e contrario. Vitruv. l. 8. c.

1. Campeſtribus locis contrario non poſſint haberi copiæ.

Contrarius, a. 1. 2. *contrario*, Germ. *widerig*, Gal. *contraire*, Hiſp. *contrario*, adverſus, repugnans, cum dat. *Cic.* 1. *Off.* Ut nihil magis officio poſſit eſſe contrarium. ¶ Vel cum genit. *Cic.* 4. *Fin.* Ne vitia quidem igitur creſcere poterunt, quæ ſunt virtutum contraria. ¶ Vel cum accuſ. & *inter*. *Cic.* 2. *de Repub.* Cum contraria inter ſe de Republ. capita contuliſſet. ¶ Vel cum particulis *ac*, *atque*. *Cic. in Somn.* Qui verſantur retro contrario motu, atque Cœlum. *Id. Ver.* 3. *c.* 46. Decernit contrarium, ac paulo ante decreverat. ¶ Diſceptare in contrarias partes de re aliqua, *Cic.* 1. *de Orat.* ¶ E contraria parte, pro contra, *Auct. ad Heren. l.* 1. *c.* 3.

Contraſcriptor, oris, qui contra ſcribit. *Inſcript. apud Grut.* 589. 10.

Contraſcriptum, n. 2. *ſcrittura in contrario*. *Cic. l.* 16. *ad Att. ep.* 7. Antonii edictum legi a Bruto, & horum contraſcriptum.

Contravenio, n. 4. adverſor, obſiſto, ex adverſo occurro. *Caſ.* 6. *B. G. c.* 29. Ut ſi qua ex parte contraveniretur. ¶ Si disjungatur, ſignificat e contrario venire. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 23. Ne in mentem mihi aliquid contra veniret.

Contraverſum, adv. idem quod contra, vel contra vero, *al contrario*. *Solin. c.* 15. *de Thracibus*. Recentem natum fletu parens excipit; contraverſum læta ſunt funera.

Contraverſus, a, um, adject. volto *all' incontro*, *poſto a dirimpetto*, contra verſus. *Solin. c.* 27. Africa promontorio Apollinis Sardiniæ contraverſa. Et *c.* 32. *de Nilo*: Quanto impenſius contraverſi ſpiritus repugnarint, tanto excelſius ſublimari, &c. Ita legit *Salm.* Vulgo leg. *controverſi*.

Contrebia, urbs Hiſp. victoria Metelli memorabilis. *Flor. lib.* 2. *cap.* 17. *Vellej.* 2. 5. 2.

Contrectabilis, le, adject. qui contrectari, & tangi poteſt. *Lactant.* 2. 8. Solidum, & contrectabile corpus. *Prudent. Apotheoſ. verſ.* 963. Nil contrectabile habere. Adde *Tertul. de Anima*, *c.* 57.

Contrectabiliter, adverb. *ſenſibilmente*. *Lucr. lib.* 4. *v.* 664. Leviſſima corpora debent contrectabiliter caulas intrare palati.

Contrectatio, f. 3. *maneggiamento*, *toccamento*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 27. Cur non geſtiret taurus equæ contrectatione, equus vaccæ?

Contrectator, oris, m. *ladro*, qui contrectat, & furatur. *Ulpian. Digeſt. lib.* 47. *tit.* 2. *leg.* 36. Si cum rebus aufugerit, poſſe furti actione ſollicitatorem conveniri, quia opem, conſiliumve contrectatori tulit. V. *Contrecto*.

Contrectatus, a, um, adject. *maneggiato*. *Horat. l.* 1. *ep.* 20. *v.* 11. Contrectatus ubi manibus ſordeſcere vulgi Cœperis.

Contrecto, a. 1. idem ac tracto, ideſt, manu verſo, frequenter tango, *maneggiare*. *Colum. l.* 12. *c.* 4. Ne contrectentur pocula. *Cicer.* 3. *Tuſc. c.* 15. Contrectare mente. ¶ Contrectare alienas uxores, apud *Sueton. Domit. c.* 1. pro corrumpere, ſtuprare. ¶ Apud *Senec. de Conſtant. Sapient. cap.* 13. legitur & *contractare*, in aliquibus Cod. ¶ Apud JCtos ſignificat alienam rem manu apprehendere, & amovere furandi cauſa. *Paul. Digeſt. lib.* 42. *tit.* 2. *leg.* 3. *ad fin.* & *lib.* 25. *tit.* 2. *leg.* 3.

Contremiſco, is, mui, idem ac contremo, paveo. *Cic.* 1. *de Orat.* Et tota mente, atque omnibus artubus contremiſcam. ¶ Reperitur etiam cum accuſ. *Sen. ep.* 66. Non contremiſcamus injurias. ¶ Tranſlate *Cic. pro Sext.* Cujus in mea cauſa nunquam fides contremuit.

Contremo, is, mui, idem ac tremo, *tremare*. *Cic.* 3. *de Or.* Cœlum tonitru contremit.

Contremulus, a, um, idem quod tremulus. *Varr.* apud *Non.* 4. 318. Luna contremula.

Contribulatio, onis, f. 3. *tribolazione*, *moleſtia*. *Tertul. adv. Jud. c.* 13. Vos contribulatione ſpiritus ululabitis.

Contribulatus, a, um, moleſtiis affectus, *afflitto*. *Tertul. adv. Jud. c.* 5. Cor contribulatum hoſtia eſt Dei.

Contribulis, is, qui ejuſdem eſt tribus. *Sidon. lib.* 8. *epiſt.* 13. Commendo Promotum gerulum literarum, noſtrum nuper effectum veſtris orationibus contribulem.

Contribuo, is, ui, utum, a. 3. *dar inſieme*, *contribuire*, Germ. *zugeben*, Gall. *contribuer*, Hiſp. *contribuir*, συντάσσω, ſimul tribuo, & confero. *Cic.* 14. *Phil.* Urbem ad eam rem pecuniam dare, contribuere, ſolvere jubeant. ¶ Contribuere ſe alicui. h. e. in ejus fidem, & ſocietatem ſe dare. *Liv. lib.* 38. *cap.* 3. ¶ Contribui pro acceuſeri. V. *Contributus*.

Contributio, f. 3. *contribuzione*, συνεισφορά. *Paulus JCtus l.* 2. *ff. ad L. Rhodiam, de jactu*, Omnium contributione ſarciatur, quod pro omnibus datum eſt.

Contributus, a, um, adject. ex particip. a contribuo, attributus, diſtributus, *attribuito*, *diſtribuito*. *Plin. l.* 32. *c.* 4. *ad fin.* Contributa habere vitæ remedia. ¶ Contributi item dicuntur, qui in diverſis oppidis, vel urbibus degentes unam civitatem conſtituunt, quaſi idem tributum conferentes. Sic *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 60. Calagurritanos, & Oſcenſes Contributos appellat. *Plinius* etiam *l.* 3. *c.* 3. In eam coloniam contribuuntur Icoſitani. h. e. includuntur, ſeu accenſentur.

Contriſtatio, onis, f. 3. moleſtia, mœror. *Tertul. l.* 2. *adv. Marc. c.* 11. Sine ulla contriſtatione.

Contriſtatus, a, um, *malinconico*, triſtis. *Plin.* 35. 19. Exhilarare contriſtatos. *Colum.* 9. 14. Apes injuria contriſtatæ velut deſperatione rerum profugiunt.

Contriſto, as, avi, atum, a. 1. *contriſtare*, [illegible], triſtem efficio. *Cæl. Cic. l.* 8. *Famil. epiſt.* 9. Contriſtavit hæc ſententia Balbum. *Horat. l.* 1. *Sat.* 1. *v.* 36. Inverſum contriſtat aquarius annum. *Senec. epiſt.* 85. Prudens non perturbatur, nec contriſtatur, nec timet.

Contritio, f. 3. comminutio, fractio, a contero. *Lactant. l.* 7. *c.* 17. Erit preſſura, & contritio. ¶ Item dolor. *Quint. decl.* 15. *cap.* 10. Spem gaudia pariant, adverſa contritionem.

Contritor, m. 3. qui conterit. *Plaut. Perſ.* 3. 3. 14. Contritor compedum.

Contritus, a. 1. 2. *ſpezzato*, *fatto in polvere*, *uſato*, partic. a conteror. *Plin. l.* 20. *c.* 13. Datur & dyſentericis cum caſeo in vino contrita. ¶ Tranſlate ſumitur pro uſitato, *Cic.* 2. *Fin.* Verum eſt hoc vetuſtate contritum proverbium.

Controverſia, f. 1. *litigio*, *conteſa*, Ger. *zanck*, Gal. *controverſe*, *differend*, Hiſp. *controverſia*, *pendencia*, ἀμφισβήτησις, certarum perſonarum de re propria contentio, lis, diſceptatio. *Cic. Cælio*, Nullam omnino arbitramur de ea hereditate controverſiam eum hodie habiturum. ¶ Sine controverſia, *ſenza dubbio*, [illegible]. *Cic.* 3. *Off.* Qui ſine controverſia de Officiis accuratiſſime diſputavit. ¶ Eſt etiam declamationis genus duplex, Suaſorium, & Judiciale, cujuſmodi ſunt Senecæ Controverſiæ.

Controverſialis, le, adject. ad controverſiam pertinens, ut controverſialis materia, apud *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. Adde *l.* 7. *ep.* 9.

Controverſim, adv. per controverſiam, cum controverſia. *Apul. Apol.* 1.

Controverſiola, læ, f. levis controverſia. Enumeratur a *Diomed. l.* 1. *pag.* 313. *Putſch.* inter Latina diminutiva. *Hieron. lib.* 1. *in Ruf. cap. ult.* Controverſiolam declamare.

Controverſioſus, a. 1. 2. litizioſus, *Liv. l.* 3. *c. ult.* Ut controverſioſam adjudicares rem. Vetus *Sigonii* liber habet, *controverſam*. Quidam addunt *Senecam ep.* 85. Sed ne hic quidem locus certus eſt.

Controverſor, aris, d. 1. *contendere*, *litigare*, Germ. *zancken*, Gall. *controverſer*, Hiſp. *queſtionar*, ἀμφισβητέω, contendo, diſcepto, litigo, ex contra, & verſor. *Cic. in Protag. apud Priſc. l.* 8. A vobis poſtulo, ut inter vos de [illegible]modi non controverſemini. *Sidon. l.* 4. *princ.* Qui naſcuntur ex fratribus, [illegible] invicem controverſantur.

Controverſus, a, um, a. 1. 2. *litigioſo*, *dubbioſo*, Germ. *haderhafftich*, Gall. *controverſé*, Hiſp. *queſtionado*, *contencioſo*, ἀμφισβητούμενος, quod eſt in controverſia, litigioſum, ambiguum. *Cic. de Divin. lib.* 2. *cap.* 50. Sed iſti ſumunt pro certo, quod dubium, controverſumque eſt. *Id. de Leg. lib.* 1. *cap.* 20. Res controverſa, & plena diſſenſionis inter doctos. ¶ Controverſus etiam dicitur, qui contra, ſeu ex adverſo poſitus eſt. *Ammian. lib.* 14. *cap.* 5. Littoribus Cypriis contigui navigabant, quæ ſunt Iſauriæ ſcopulis controverſa. Videtur tamen legendum *contraverſa*. Sic enim duos ſimiles *Solini* locos corrigit *Salmaſ.* V. *Contraverſus*.

Contrucidatus, a, um, adject. confoſſus, *trucidato*. *Cic. pro Sext. c.* 30. A quibus hic multis vulneribus acceptis, ac debilitato corpore, & contrucidato, ſe abjecit exanimatus. *Sen. l.* 1. *de Ira*, *c.* 2. Plebem immiſſo milite contrucidatam.

Contrucido, as, avi, atum, idem ac trucido, *trucidare*, crudeliter neco, vulneribus confodio, κατασφάττω. *Suet. Calig. c.* 28. Miſit, qui univerſos contrucidarent.

Contrudo, is, ſi, ſum, *cacciar dentro*, idem ac trudo, vel ſimul trudo. *Cic.* 5. *Ver. c.* 27. Quod eodem cæteros piratas contrudi imperarat.

Contrunco, as, avi, atum, idem quod trunco, *troncare*, *tagliare*. *Lamprid. in Alex. c.* 61. Inermes, & abſiſtentes contruncaverunt. h. e. occiderunt. *Plaut. Stich.* 4. 1. 48. Quod edant addas, meum ne contruncent cibum. h. e. detrahant, imminuant.

Contruſus, a, um, adject. ſimul truſus, ſeu coactus. *Lucret. l.* 6. *v.* 734. Contruſæ nubes. Et *v.* 1251. Contruſa corpora.

Contubernalis, comm. 3. [illegible], qui eodem contubernio utitur, ſodalis. *Feſtus*: Contubernales dicuntur a tabernis, quæ fiebant ex tabulis, &c. Sic *Cic. pro Lig. c.* 7. Domi una eruditi, militiæ contubernales. *Curt. l.* 6. *c.* 2. Totis caſtris tumultus contubernales ſuos requirentium. ¶ Hinc contubernalis ſumitur ſæpe pro domeſtico, & familiari, qui ſimul cohabitat. *Cic. l.* 9. *Famil. ep.* 20. Doleo venire me non potuiſſe: habuiſſes enim non hoſpitem, ſed contubernalem. *Id. in Brut. c.* 27. Se illi contubernalem in Conſulatu fuiſſe. *Plin. l.* 36. *c.* 12. Æſopi conſerva quondam, & contubernalis hæc fuit. ¶ Ex more, & diſciplina Roman. inter comites Prætorum, aut Imperatorum erant Senatorum filii, qui apud eos tyrocinium militiæ agentes, contubernales dicebantur. *Cic. pro Cæl. c.* 10. *Lipſ. de milit. Rom. dial.* 5. *c.* 2.

Contubernium, n. 2. *alloggiamento*, Ger. *geſellſchafft*, Gal. *tente*, *pavillon*, Hiſp. *tendejon*, *pavillon*, σκηνή, tabernaculum, & metonymice ſodalitas decem militum ſub uno degentium papilione, quibus qui præerat, decanus papilio, & caput contubernii dicebatur, a *tabernis*, quæ fiebant e tabulis, unde & tabernacula vocabantur. *Veget. l.* 2. *c.* 13. *Caſ.* 3. *B. C.* Depoſitis in contubernio armis, vallum relinquebant. ¶ Tranſlate ſumitur pro quavis ſodalitate, & convictu. *Cic.* 7. *Verr.* Ubi illud contubernium muliebris militiæ, in illo delicatiſſimo litore. ¶ Denique & ſervorum conjugium *contubernium* dicitur, cum jure Rom. inter eos legitimæ nuptiæ contrahi non poſſent, ac tale connubium cohabitatio potius, quam matrimonium eſſet. *Curt. l.* 5. *c.* 5. Si quos contubernii, liberorumque, quos ſervitus coegiſſet agnoſcere, amor detineret. V. *lib.* 3. *Cod. de ſucceſſ. l.* 23. *Cod. ad leg. Jul. de adult.* & *l.* 14. *Dig. de rit. nupt.* ¶ Contubernium etiam dicitur cohabitatio concubinorum. *Sueton. Veſpaſ. cap.* 3. Poſt uxoris exceſſum, Cænidem Antoniæ libertam revocavit in contubernium.

Contuens, entis, adject. 3. aſpiciens. *Plin. l.* 29. *c.* 6. Contuentium viſum excæcuit.

Contueor, eris, itus ſum, *mirare*, idem ac tueor, ſive aſpicio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 20. Cum totam terram contueri licebit. ¶ *Lucret. lib.* 4. *verſ.* 38. In ſomnis cum ſæpe figuras Contuimur miras, [illegible], pro *contuemur*; vel potius a *contuor*; quod vide.

Contuitus, us, m. 4. aſpectus, *occhiata*. *Cic. pro Sext. c.* 54. Veſter iſte in me animorum, oculorumque contuitus.

Contumacia, f. 1. *contumacia*, Ger. *trotzigkeit*, Gal. *contumace*, Hiſp. *contumacia*, αὐθάδεια, ἀναίδεια, eſt ſuperbia, inſolens animi elatio, qua cedere aliis, honoremque habere detrectamus, contemptu quodam & ferocia animi: unde & ferocitatem & contumaciam conjunxit *Suet. Vitel. c.* 12. & *Tacit.* 4. *Ann. c.* 20. obſequio oppoſuit: Eſtque tam in dictis quam in factis. *Liv. l.* 2. Idem habitus oris, eadem contumacia in vultu, idem in oratione ſpiritus erat. *Cic. in Piſon.* Torquatus furebat contumacia reſponſi tui. ¶ *Id. Cic.* contumaciam vocat, quod Socrates neque patronum quæſierit ad capitale judicium, neque judicibus ſupplicarit: ſc. in bonam partem. *l.* 1. *Tuſc. c.* 29.

Contumaciter, adverb. αὐθαδῶς, ſuperbe. *Cic. Att. lib.* 6. *epiſt.* 1. Ad me, etiam cum rogat aliquid, contumaciter, & arroganter ſolet ſcribere. *Nepos in Cimone*, *cap.* 2. *nu.* 5. Contumacius ſe gerere. ¶ De lentore, ſeu tenacitate cujuſdam ligni, *Plin. lib.* 16. *cap.* 40. Claudit ſuum vulnus, & ob id contumacius tranſmittit ferrum.

Contumax, a. 4. *contumace*, *diſubbidiente*, *oſtinato*, Ger. *trotzig*, Gal. *contumace*, *obſtiné*, Hiſp. *contumaz*, αὐθάδης, ſuperbus, pertinax, propoſiti tenax, a *contemno*, vel a *contumeo*. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 25. Saram nefarium cognovi hominem, præterea in me contumacem. *Colum. l.* 6. *c.* 2. Boves contumaces. *Sen. Thyeſt.* Populus contumax regibus ſuis. *Plin. l.* 16. *c.* 10. Contumax emori. ¶ A Juriſconſultis contumax dicitur, qui tribus propoſitis edictis, vel uno pro tribus, quod vulgo peremptorium appellatur, judiciſque literis evocatus, præſentiam ſui facere contemnit. *l.* 53. *Dig. de re jud.* ¶ Sumitur etiam in bonam partem pro conſtanti. *Tac. l.* 1. *hiſt. c.* 3. Contumax etiam adverſus tormenta ſervorum fides. *Martial. l.* 9. *epigr.* 12. ſyllabam contumacem eam vocat, quæ verſu claudi non poteſt. ¶ Habet etiam ſuos gradus. *Cic. Ver.* 2. *c. ult.* Quis contumacior, quis inhumanior? *Sen. ep.* 83. Ebrietas contumaciſſimos in alienum cogit arbitrium.

Contumelia, f. 1. *ingiuria*, *villania di parole*, Germ. *hohn*, *ſchmach*, Gall. *contumelie*, Hiſp. *contumelia*, ὕβρις, convicium, vel injuria verborum, a *contemnendo*, quaſi contemnelia. *Cic. Ver.* 5. Non modo per injuriam, ſed etiam per contumeliam tantum accipere frumenti &c. *Pacuv.* apud *Non.* Patior facile injuriam, ſi vacua eſt contumelia. ¶ Dicitur tamen contumelia etiam de factis, ſi ad contemptum, atque irriſionem pertinent. *Ter. Heaut.* 5. 3. 5. Iſthæc quidem contumelia eſt, hominem amicum recipere ad te, atque ejus amicam ſubagitare. Hinc non ſolum *dicere*, ſed & *facere contumeliam*, dicimus, *Id. Eun.* 5. 3. 26. Si ego digna hac contumelia ſum maxime, at tu indignus qui faceres tamen. Adde *Plaut. Aſin.* 2. 4. 82. ¶ *Caſ. l.* 3. *B. Gal. c.* 13. Naves totæ factæ ex robore, ad quamvis vim, & contumeliam perferendam, *h. e.* ictum. ¶ Facere contumeliam, pro pati, quo modo dicimus, facere jacturam, dixit Antonius triumvir: quam phraſin perſtringit *Cic. Philip.* 3. *c.* 9. *Quintil. l.* 9. *c.* 3. *Muret. l.* 6. *var. lect. c.* 18. Nec audiendi qui putant, haberi in hoc ſenſu latinorum ſcriptorum exempla.

Contumelioſe, *villanamente*. *Cic.* 2. *de Or.* Dimitto autem eos non tam contumelioſe, quam Philoſophum illum Annibal. *Liv. l.* 32. *c.* 37. Philippum non contumelioſius quam verius compedes Græciæ appellare. *Cic. in Vatin. c.* 12. Cum ei tu contumelioſiſſime toties maledicas.

Contumelioſus, a. 1. 2. *ingiurioſo*, Germ. *ſchmachlich*, Gal. *contumelieux*, Hiſp. *contumelioſo*, ὑβριστής, qui contumeliam inferre ſolet. *Cic. Phil.* 3. At quam contumelioſus in edictis, quam barbarus! *Quintil. l.* 2. *c.* 12. *ſub fin.* Verbum contumelioſiſſimum.

Contumia, æ, f. deriſio, contumelia. *Martian. Capel. l.* 4. *ad fin.* Bromius conciperet contumias noſſe dolore.

Contumulo, as, avi, atum, a. 1. idem ac tumulo, *ſeppellire*, θάπτω, *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 3. *v.* 33. Ut ſaltem patria contumularer humo. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Perdices ovis ſtragulum molle pulvere contumulant. h. e. coacervant.

Contundo, is, udi, uſum, a. 3. idem quod tundo, *peſtare*, συντρίβω, ut contundere ferreis pilis, *Colum. l.* 7. *c.* 7. Et contundi ceſtibus, ideſt comminui, *Cic. Tuſc.* 2. *c.* 17. Et grando contuderit vites, *Horat. l.* 1. *ep.* 8. *v.* 4. ¶ Sumitur etiam pro affligere, opprimere, conficere. *Id. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 10. *de Hercule*: Dirum qui contudit Hydram. *Ennius apud Priſc.* Bello aliquem contundere. Sic animum, & audaciam alicujus contundere. *Cic. Att.* 12. *ep.* 44. & *Philipp.* 13. *c.* 13. Contundere facta alicujus, *Plaut.* 2. 2. 33. h. e. elevare, extenuare.

Contuoli, m. 2. dim. a contui, oculi ſunt in anguſtum coacti, conniventibus palpebris, a *contuendo*, ideſt, ſimul aſpiciendo. *Feſt.* Sed Scaliger conivoli legit, a connivendo.

Contuor, idem ac contueor. *Plaut. Aſin.* 2. 3. 23. At hercle ipſum adeo contuor. *Id. Moſtel.* 3. 2. 153. Si vulturios forte poſſis contui. V. *Contueor*.

Con-

Conturbatio, idem ac turbatio, *turbazione*. *Cic. 4. Tuſc. c. 8.* Conturbationem, metum excutientem cogitata.

Conturbator, oris, maſc. 3. qui conturbat, ſeu diſſipat, & decoquit rem. *Martial. lib. 7. epigr. 26.* Noſter te non capit ignis, Conturbator aper: vilius eſurio. Sic *lib. 10. epiſt. 96.* Conturbator macellus. *h. e.* quo fit, ut guloſi homines decoquant.

Conturbātus, a, um, adject. turbatus, *conturbato*. *Cic. Ver. 6. c. 14.* Triſtis & conturbatus. Et *l. 1. Attic. ep. 12.* Mehercule eram conturbatior.

Conturbo, as, avi, atum, idem ac turbo, quod eſt confundere res aliquas, & inter ſe commiſcere. Unde *Catullus carm. 5.* eleganter dixit conturbare baſia, pro baſiorum numerum confundere. ¶ Transfertur etiam ad animum, & ſignificat turbationem afferre, *atterrire*. *Cic. pro Cluent.* Unum me maxime conturbat. ¶ Conturbare abſolute, vel conturbare rationes, frequens eſt apud veteres pro decoquere, ſeu bona profundere, atque diſſipare. *Cic. pro Planc.* Utrum igitur me conturbare oportet, an ceteris hoc nomen debitoris diſſolvere? Adde *ad Q. Fr. 2. 12. ad fin. & Juven. ſat. 7. v. 129.*

Conturmālis, le, adject. qui ejuſdem eſt turmæ. *Ammian. l. 16. c. 30.* Opitulatum conturmalibus ſuis venire. Adde *l. 27. c. 1. & l. 24. c. 23.*

Conturmo, as, avi, atum, in turmas diſpono, ordino. *Ammian. lib. 16. cap. 29.* Cum eques in ipſo prælii articulo ſe fortiter conturmaret. h. e. in turmas arcte colligeret.

Contus, ti, m. 2. *aſta lunga*, *picca*, *lancia*, Germ. *ſtangh*, Gall. *perche*, Hiſp. *aſta*, *cuento*, *zirrion*, ſudes, ſive haſta longior, duriorque ad percutiendum apta, a Græca voce allata. *Lamprid. in Commodo.* Ut elephantum conto transfigeret. Hinc *contatos milites* Vegetius appellat. ¶ Accipitur & pro pertica ferrum in capite habente, qua nautæ utuntur ad naves impellendas. *Virg. 6. Æn.* Ipſe ratem conto ſubigit. ¶ Contos inter tela, quibus hoſtes muros aſcendentes arcentur, enumerat *Virg. Æn. 9. v. 510.* ¶ In Codice dicitur ludi genus, quod Imperator vibrationem Quintianam interpretatur. V. *Salmaſ. Exercit. Plinian.*

Contuſio, onis, σύγκοψις, fractio, comminutio, percuſſio. *Plin. l. 17. c. 24.* Eſt & quædam contuſio falcis hebetioris. *Col. R. R. l. 27. c. 47.* Contuſio olivarum.

Contūſus, a, um, adject. *peſto*, *peſtato*, συγκεκομμένος, ut corpora contuſa labore. *Lucret. lib. 4. v. 953.* Contuſi animi, & res fractæ, *Virg. Georg. 4. v. 240.* V. Contundo.

Contūtor, oris, m. 3. ſimul tutor, tutoris ſocius. *Ulpian. Dig. 27. 3. 9.*

Convādor, aris, d. 1. idem quod vador, ideſt, vadimonio obſtringo. *Plaut. Curc. 1. 3. 5.* Qui me convadatus es Veneris vadimonio.

Convaleſcentia, æ, fem. 1. *convaleſcenza*. *Symmach. l. 3. epiſt. 11.* Jam mihi convaleſcentiæ portus aperitur.

Convaleſco, is, ui, n. 3. *riſanarſi*, [Hebrew], Ger. *wider geſund werden*, Gal. *guerir*, *recouvrer la ſanté*, Hiſp. *convaleſcer*, ἀναῤῥώννυμαι, eſt valetudinem, & robur recipere. *Cic. ad Cornif. l. 12.* Hircius noſter tardius convaleſcit. ¶ Tranſlate ſumitur pro vires, & robur aſſumere. *Cic. ante Exil.* Ne rei crudelitas experrecta in me in vos convaleſcat. ¶ Præteritum ſumit ab inuſitato convaleo. *Quintil. l. 5. c. 13.* Convaluit flamma.

Convallatio, onis, f. 3. munitio vallis facta. *Tertul. adv. Jud. c. 8.* Ædificabitur in lætitiam, & convallationem.

Convallātus, a, um, adject. vallo munitus. *Gel. l. 12. c. 13.* Oceani undarum ambitu terræ omnes convallatæ.

Convallis, f. 3. *valle*, *piano circondato di monti*, [Hebrew], Germ. *rundthal*, Gall. *vallée*, *plaine*, Hiſp. *valle*, συναγκία, planities ex omni parte comprehenſa montibus, collibuſque, a *con* & *vallis*. *Varroni* placet *l. 4. de L. L.* dictam eſſe, quaſi cavatam vallem. *Liv. l. 1. c. 12.* Romani, Sabinique in media convalle duorum montium redintegrant prælium. ¶ Convallis item eſt ſciſſio terræ manufacta ad deducendam aquam. *Plin. l. 33. c. 4.* Convallis & intervalla ſubſtructis canalibus junguntur.

Convallo, as, a. 1. *circondare*, vallo cingo, circumdo, claudo. *Tertul. in carm. de Judicio Dom. c. 6.* Protinus innumeri concurrunt ire miniſtri, Convallantque Deum cum majeſtate ſuperna.

Convario, as, avi, atum, idem ac vario, *variare*, *mutare*. *Apul. Apol.* Omnimodis maculationibus convariat.

Convāſo, as, a. 1. *far fardello*, *rubare*, [Hebrew], Germ. *zuſammen raſpelen*, Gall. *trouſſer bagage*, Hiſp. *coger bagaje*, *enfardelar*, σκευάζομαι, furtim colligo. *Ter. Phorm. 1. 4. 13.* Aliquid convaſaſſem. ¶ Tranſlate *Sidon. l. 1. ep. 9.* Undique omnium laudum convaſatis acclamationibus.

Convectio, onis, f. 3. convehendi actio, *il portare*. *Ammian. lib. 14. c. 31.* Annonæ convectio eſt impedita.

Convecto, as, a. 1. freq. a conveho. *Virg. 9. Æn. v. 613.* Convectare juvat prædas, & vivere rapto.

Convector, oris, m. 3. σύμπλοος, qui in eadem navigat navi. *Cicer. Att. lib. 10. epiſt. 17.* Quin etiam navi ejus me, & ipſo convectore uſurum puto. ¶ Præterea inter nomina deorum, quos Flamen invocabat, ſacrum faciens Telluri, & Cereri, *Fabius Pictor* apud *Serv. ad lib. 1. Georg. verſ. 21.* recenſet *Convectorem*, *Conditorem*, *Promitorem*, nempe præſides convehendis, condendis, promendiſque frugibus.

Convectus, a, um, adject. *portato*, vectus. *Liv. l. 24. c. 36.* Commeatus convecti.

Convĕho, is, exi, ectum, συγκομίζω, a. 3. idem ac veho, vel comporto, *portare*, *condurre*. *Liv. l. 4. c. 60.* Plauſtris æs, & ærarium convehere. *Cic. pro Mil.* Lintribus in eam inſulam cæmenta, atque arma convexit.

Convello, is, velli, & vulſi, vulſum, idem ac vello, vel avello, *ſvellere*. *Plaut. Amph.* Qui tam vaſto impetu has fores toto convulſit cardine. *Cic. l. 8. ep. 15.* Me convellerunt de priſtino ſtatu. ¶ Eſt & abrogare, deſtruere. *Cic. pro Corn. Balbo*, Cur ea, quæ mutare non poſſumus, convellere malumus, quam tueri? ¶ Item confutare, refellere. *Cic. 1. de Divinat.* Hæc ſi tenemus, quæ mihi quidem non videntur poſſe convelli.

Convelātus, a, um, adject. nom. ex partic. velatus, *velato*. *Gel. l. 19. c. 9.* Canere capite convelato. *Plin. l. 27. c. 22.* Plagæ convelatæ.

Convelo, as, a. 1. *coprire*, contego. *Gel. 7. 3.* Cato non nudam hanc epagogen facit, ſed multis argumentis convelat.

Convĕnæ, arum, c. 1. *foreſtieri*, *che inſieme ſi ragunano in un luogo*, σύνηλυδες, qui ex diverſis populis, & gentibus in una mœnia convenerunt, ſimulque coaleſcunt, a *conveniendo*. *Cic. l. 1. de Orat. c. 9.* Romulus paſtores, & convenas congregavit. ¶ Adjective *Solin. c. 30.* Aquæ convenæ. h. e. confluentes. Et *c. 60.* Serpentes convenæ. *Ammian. l. 13. c. 13.* Convena undique multitudine. ¶ Convenas pro concubinis, ſeu convenientibus εἰς τὴν συνουσίαν poſuit *Plaut. Bacch. 2. 1. 61.* Qui amantes una inter ſe facerem convenas.

Conveniens, entis, o. 3. conſentaneus, congruens, concors, aptus, *conveniente*, [Hebrew], Ger. *bequem*, Gal. *convenable*, Hiſp. *conveniente*, πρέπων, quod convenit. *Cic. 2. Fin.* Nihil ſcriptum ab eo conveniens, congruenſque decretis ejus reperies. *Horat. de Arte, v. 316.* Reddere perſonæ convenientia. *Val. Max. l. 3. c. 3. n. 1.* Quid facto Mutii convenientius. *Plin. l. 3. ep. 18.* Convenientiſſimum bono civi. ¶ Bene convenientes propinqui, h. e. concordes, apud *Cic. l. 1. Off. c. 37. di buona corriſpondenza.*

Convenienter, *convenevolmente*, πρεπόντως, apte, congruenter. *Cic. 3. Off.* Quod ſummum bonum a Stoicis dicitur, convenienter naturæ vivere. Superlat. convenientiſſime, habet *Auguſtin. ep. 3. & de C. D. l. 18. c. 44.*

Convenientia, f. 1. *convenienza*, *convenevolezza*, [Hebrew], Germ. *vergleichung*, Gall. *convenance*, Hiſp. *conveniencia*, ὁμολογία, congruentia, conſenſus. *Cic. 1. de nat. Deor.* Hanc tantam tam variis curſibus in omni æternitate convenientiam temporum. Sic convenientia partium, *Id. lib. 1. Offic. cap. 4.* Et convenientia naturæ. *Ibid. c. 27.*

Convenio, is, eni, entum, n. 4. *venire inſieme*, *radunarſi*, [Hebrew], Germ. *zuſammen kommen*, Gal. *convenir*, Hiſp. *convenir*, *avenirſe*, ſimul venio, congregor, coeo. *Cic. de Divin.* Totaque brevi tempore in eum locum Hetruria convenit. *Id. ad Q. Fr. l. 1. epiſt. 4.* Multa convenerunt, quæ mentem turbarent meam. ¶ Item ſimul venire, *concorrere*, ut convenire ad exequias. *Cic. pro Quint. c. 15.* ¶ Item paciſci, condicere, communi conſenſu ſtatuere, *accordarſi*. *Liv. l. 2. c. 23.* Non modo inter Patres, ſed ne inter Conſules quidem ipſos conveniebat. Sic convenire de pretio. *Quint. l. 4. c. 2.* Hoc ſenſu uſurpatur & cum præpoſit. *cum*. *Ter. Adelph. 1. 1. 34.* Hæc fratri mecum non conveniunt. Et cum dativo. *Cic. 3. Fin. c. 22.* Poſterius priori non convenit. Et abſolute, *Nepos Annib. cap. 6.* In colloquium convenit, conditiones non convenerunt. ¶ Cum accuſ. perſonæ ſignificat viſere, *andar' a trovare*. *Cic. l. 4. Fam. ep. 2.* Poſthuma tua me convenit. *Cæſ. l. 1. B. C.* Ad Actium Varum frequentes conveniunt. Adde *l. 3. c. 88.* ¶ Hinc & de meretricibus dicitur, quæ ſui corporis copiam faciunt. *Ter. Hecyr. 1. 2. ad fin.* Conſtitui cum quodam hoſpite, me eſſe illum conventuram. ¶ Præterea convenire aliquem in jus, *citare in giudizio*: Et convenire actione: Et convenire, abſolute eod. ſenſu. *Leg. Capitis, Dig. de Fidejuſſor. Ulp. l. 3. Dig. de jurejur.* ¶ Significat etiam decere, pertinere, *appartenere*. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 23.* Nemo erat, in quem ea ſuſpicio conveniret. Et *pro Syll. c. 7.* Convenit ad eum hæc contumelia. ¶ Et pro aptari, quadrare. *Cato c. 21.* Fiſtulam ferream indito, quæ in columellam conveniat, & in cupam. *Plaut. Pſeud. 4. 7. 85.* Machæra convenit in vaginam. ¶ Item ſocietatem inire. Sic mulier convenire in manum dicebatur, quæ per coemptionem in familiam, & bonorum conſortium veniebat. *Cic. in Top.* Si ea in manum viri non convenerat, nihil debetur. ¶ Sic convenire in matrimonium, *Gell. l. 18. c. 6.* Matronam eſſe, quæ in matrimonium cum viro conveniſſet: matremfamilias, quæ non in matrimonium tantum, ſed etiam in manum mancipiumque mariti veniſſet. ¶ Uſurpatur etiam paſſive, ut Conveniri pro re aliqua, *Paul. JCtus l. ſi mandat. Dig. Mandati.* ¶ Quartæ conjugat. futurum eſt apud *Plaut. Caſ. 3. 2. 18.* Ubi nuptiæ fuerint, tum iſtam convenibo.

Convĕnit, iebat, enit, imperſ. decens, conveniens eſt, *conviene*, πρέπει, καθήκει, *Ter. Eun. 3. 2. 41.* Haud convenit, ire amicam cum imperatore in via. *Brutus Antonio l. 11. Fam. ep. 3.* Neque enim licet, aut convenit. *Ter. Andr. 2. 2.* Non conveniunt hæc nuptiis. *Cic. pro Syll. c. 7.* Nullam contumeliam jacere potueris, quod non ad maximam partem civium conveniat.

Conventa, f. 1. conditio dicebatur, cum primus ſermo de nuptiis, & earum conditione habebatur. *Feſt.*

Conventiculum, n. 2. *adunanza*, *maſſa*, Germ. *verſamlung*, Gall. *conventicule*, Hiſp. *conventiculos*, σύνοδος, cœtus. *Cic. pro Sext.* Conventicula hominum, quæ civitates nominantur.

Conventio, onis, f. 3. *patto*, *accordo*, [Hebrew], Ger. *ein pacts*, Gal. *convention*, Hiſp. *convencion*, συνθήκη, nomen eſt generale, pertinens ad omnia, de quibus homines inter ſe agunt, & conveniunt. *Senec. de Prov. c. 2.* Fortis & egregia fati conventio. Adde *l. 1. & l. 5. Dig. de Pact. & Apul. Apol. p. 342.* ¶ Item concio, cœtus hominum convenientium, *radunanza*: ut conventionem habere, ad conventionem vocare, *Var. l. 5. de L. L. c. 9.* Voca ad conventionem omnes Quirites huc ad me.

Conventionālis, le, adject. ad conventionem pertinens, ut conventionales ſtipulationes, *Leg. 5. Dig. de Verb. oblig.*

Conventitius, a, um, adject. qui convenit, convena. *Plaut. Ciſt. 1. 1. 42.* Ego & tua mater ambo meretrices fuimus: illa te, & ego hanc educavi ex patribus conventitiis. h. e. ex viris idem ſcortum ſæpe convenientibus.

Conventiuncŭla, læ, f. parva conventio, ſeu cœtus. *Auguſtin. ep. 56. ad fin.* In conventiunculis ſuis aliquanto frequentius perdurant.

Convento, as, avi, atum, are, a. 1. frequenter convenio, viſito, *viſitare ſpeſſo*. *Solin. c. 40.* (*Salmaſ. 27.*) Externos ibi plurimos conventaſſe.

Conventum, n. 2. idem a conventio. *Cic. 2. de Orat. c. 24.* Tabulæ, teſtimonia, pacta, conventa, ſtipulationes, &c.

Conventus, us, m. 4. *radunanza*, [Hebrew], Ger. *verſamlung*, Gal. *aſſemblée*, Hiſp. *convento*, *ayuntamiento*, σύνοδος, congregatio, multitudo hominum, qui ſimul in unum locum venerint. *Cic. 3. Ver.* Cur prudentiſſimas, lectiſſimaſque fœminas in tantum virorum conventum inſolitas, invitaſque prodire cogis? Hinc conventum agere. *Cic. Ver. 7.* Indicere, *Liv. l. 38.* ¶ Item pactum, conventio, *patto*, *convenzione*. *Cic. Attic. l. 6. ep. 3.* Ex pacto, ac conventu ab aliquo diſcedere. ¶ Præterea conventus dicebantur loca quædam conſtituta in Provinciis juri dicundo. Romani enim provincias dividebant in quaſdam partes, ſeu diœceſes, & in ſingulis oppidum conſtituebant, in quo Magiſtratus, accitis ejus partis civitatibus reliquis, jus dicerent. Itaque illud oppidum *Conventus* dicebatur, item *Forum*, & *Juriſdictio*, ut patet ex *Plin. l. 3. c. 1. & l. 5. c. 28. & 29.* *Cæſar* ſæpe hac voce utitur, ut *l. 1. B. G. c. ult.* Ipſe in citeriorem Galliam ad conventus agendos profectus eſt. *Plin. l. 3. c. 1.* Juridici conventus ei quatuor, Gaditanus, Cordubenſis, Aſtigitanus, Hiſpalenſis. ¶ Conventus dentium, apud *Solin. c. 23.* eſt concurſus, commiſſio.

Conventus, a, um, adject. a convenio, *convenuto*, *accordato*. *Salluſt. Jugurth. c. 112.* Sæpe antea cum Imperatoribus Rom. pacem conventam fruſtra fuiſſe. ¶ Item *viſitato*. *Cic. Att. l. 16. ep. 9.* Convento Antonio Tiburi. *Plaut. Pœn. 5. 2. v. ult.* Eſt qui illam conventam eſſe vult. *Terent. Hecyr. 5. 1. 1.* Laches nunc me conventam eſſe expetit.

Convenuſto, as, are, venuſtum reddo, verbum parum uſus. *Mart. Capel. l. 2. in metro*: Aurora primo convenuſtans habitu.

Converberātus, a, um, adject. verberatus, *battuto*. *Plin. l. 13. c. 22.* Converberatam faciem illinens.

Converbĕro, as, avi, atum, are, idem ac verbero, *battere*, τύπτω, *Senec. l. 3. de Ira c. 20.* Ira urbes, ſlumina, & tuta ab omni ſenſu doloris converberat. *Apul. l. 9. A. A.* Latera converberare.

Converritor, oris, m. 3. qui verrit. *Apul. in Apol. pro Magia*: Converritorem pridianæ reliquiæ.

Converro, is, erri, rſum, a. 3. verro, vel ſimul verro, *ſcopare*. *Col. l. 7. c. 6.* Diligens paſtor quotidie ſtabulum converrit. ¶ Tranſlate *Plaut. Rud. 3. 6. 7.* Converret hic me totum cum pulviſculo. h. e. excutiet mihi pulverem.

Converſans, antis, qui verſat, & in gyrum agit. *Cic. de Univerſ. cap. 8.* Animus ſe converſans, cum materiam mutabilem arripuiſſet, &c. ¶ Item qui aliorum conſuetudine utitur. *Senec. l. 3. de Ira, cap. 8.* Sumuntur a converſantibus mores. *Id. ep. 108.* Ea philoſophiæ vis eſt, ut non ſolum ſtudentes, ſed etiam converſantes juvet.

Converſatio, f. 3. *converſazione*, συνουσία, conſuetudo, a converſor. *Plin. l. 10. c. 33.* Neve cui frequentior converſatio ſuſpecta ſit. *Sen. epiſt. 7.* Ægris inimica eſt multorum converſatio. ¶ Addunt Lexicographi converſationem etiam accipi pro *converſione*, ſeu *verſione*, adducuntque exemplum ex *Sen. ep. 74.* (al. 75.) ſed ibi legitur *Conſervatio*.

Converſe, nitide, a verro. *Cato c. 143.* Villam converſe, mundeque habeat. Al. tamen leg. *converſam*, & *mundam*. V. Converſus.

Converſio, nis, f. 3. verſio, *il voltare*. *Cic. 3. de Or. c. 49.* Neque ſemper utendum eſt perpetuitate, & quaſi converſione verborum. *Id. de Univerſ. cap. 14.* Menſium, annorumque converſiones. ¶ Pro vitæ mutatione, & correctione frequens eſt apud Theologos, atque eo pacto uſurpavit *Alcim. Avit. l. 6. v. 149. ad Sororem*: Converſio fratrum Exemplo debenda tuo.

Converſo, as, avi, atum, a. 1. *volgere ſpeſſo*, freq. a converto. *Cic. de Univerſ. c. 8.* Se ipſe converſans cum materiam mutabilem arripuiſſet.

Converſor, d. 1. *converſare*, διατρίβω, conſuetudine alicujus utor, a ſup. verſum verbi verto. *Senec. 3. de Ira, cap. 7.* Animus converſatur quidem nobiſcum, ſed hæret origini ſuæ. Et cum dat. *Id. epiſt. 99.* Nemo libenter triſti converſatur, nedum triſtitiæ.

Converſus, us, m. 3. idem ac converſio, ἐπιστροφή. *Macrob. l. 7. Sat. c. 9.* Qui gyros efficit, crebro converſu turbat.

Con-

Converſus, a, um; adject. ac particip. a verto, voltato, volto, Horat. epod. 15. v. 17. Converſa domum dare lintea. Cic. de Aruſp. reſp. cap. 11. Ludi ad eandem, & ad funus civitatis converſi. ¶ Item emendatus, convertito. Sueton. Claud. cap. 13. Converſus in pœnitentiam. ¶ Eſt etiam Converſus nom. ex particip. a verro, politus, purgatus. Cato R. R. cap. 143. Villam converſam, nitidamque habeat.

Convertibilis, le, adject. 3. qui converti poteſt, convertibile. Prudent. Apoth. verſ. 276. Non convertibilis, nec demutabilis unquam Eſt Deus. Adde Apul. de Syllog. Categ.

Converto, tis, ti, ſum, a. 3. voltare, mutare, verto, muto, ἐπιστρέφω. Cic. 2. Acad. Terra circum axem ſe ſumma celeritate convertit. Id. Catil. 4. c. 2. Convertere ora, & oculos in aliquem. Id. in Somn. Scip. In te unum ſe tota convertet civitas. h. e. te unum admirabitur. Id. de Amic. Qui ad alterius non modo ſenſum, & voluntatem, ſed etiam vultum atque nutum convertitur. ¶ Item transformare. Terent. Eun. 3. 5. 40. Deum ſeſe in hominem convertiſſe. ¶ Item ex una in aliam linguam vertere, tradurre. Cic. 2. Off. Quem nos e græco in latinum convertimus. ¶ Id. in Somn. Scip. Ætas tua ſeptenos octies Solis anfractus reditusque convertit. h. e. explevit. ¶ Cæſ. l. 1. B. C. Convertit mentes militum terror, & crudelitas ſuppliciorum. h. e. mutavit. ¶ Convertere pro convertere ſe, neutrorum more. Gel. l. 1. c. 26. Convertit ad me, qui interrogaveram. ſi voltò.

Convertor, d. 3. idem ac converto. Plaut. Amph. apud Non. c. 7. n. 102. Sed tamen in fugam ſe nemo convertitur, ex Nonio.

Conveſtio, idem ac veſtio, veſtire. Cic. 3. ad Q. Fr. 1. 2. Topiarium laudavi, ita omnia conveſtivit hedera, &c.

Conveſtitus, a, um, adject. veſtitus, veſtito. Cicer. pro Dom. cap. 38. Domus conveſtita lucis.

Conveteranus, i, m. 2. ſocius miles veteranus. V. l. 3. Cod. de excuſat. veteran. & Gruter. pag. 524. nu. 7.

Convexio, onis, f. 3. inclinatio, convexitas, piegatura. Gel. l. 14. cap. 1. Nam quæ ita partium, circulorumque cœli ex devergentia, & convexionibus mundi varietas ſit. Arnob. l. 1. Cœli convexiones.

Convexitas, f. 3. piegatura, συγκλίσις, inclinatio. Plin. l. 18. c. 25. Super omnia eſt mundi convexitatis, terrarumque globi differentia.

Convexo, idem ac vexo, travagliare. Gell. lib. 10. cap. 6. Quæ me male miſeram nunc convexavit.

Convexus, o. 1. 2. piegato in arco, in volto, ... Germ. gebogen, Gall. convexe, Hiſp. tondo por de fuera, ..., quod ex omni parte declinatum eſt, a vebo, quia eſt id, quod ſupra concavum convehitur. Nam interior facies concava, exterior convexa vocatur. Virg. 4. Ecl. verſ. 50. Aſpice convexo nutantem pondere mundum. ¶ Sed interdum pro concavo uſurpatur. Virg. 4. Æn. verſ. 451. Tædet cœli convexa tueri. Ubi quaſi ſubſtantive accipitur. ¶ Eſt etiam convexus idem ac convectus, portato. Virg. Æn. 7. v. 543. Cœli convexa per auras.

Convibro, as, avi, atum, idem ac vibro, vibrare. Apul. lib. 2. Florid. de pſittaco. Dum tenera lingua ubi convibretur. Ammian. l. 17. c. 7. de ventis: Eas partes ſoli convibrant, quas ſubrepſerint.

Conviciator, m. 3. chi dice parole oltraggioſe, ..., Germ. leſterer, Gal. mediſant, injurieux, Hiſp. injuriador, λοίδορος, qui convicium dicit, vel facit. Cic. pro Mur. c. 6. Sin falſo, maledici conviciatoris.

Conviciolum, i, n. 2. diminut. a convicium. Lamprid. Alexand. c. 28. Antiochenſes laceſſiverant eum conviciolis.

Convicior, aris, d. 1. dir villanie, ..., Germ. leſteren, Gall. outrager, Hiſp. denoſtar, λοιδορέω, contumeliam dico. Quintil. l. 3. c. 8. Contra ſentientibus inhumane conviciabantur. Et l. 5. c. 13. Accuſatoribus conviciari aliquando patrocinii ſides cogit.

Convicium, ii, n. 2. ingiuria di parole, ..., Ger. leſterung, Gall. outrage, Hiſp. denueſto, a voce, quaſi convocium. proprie eſt inordinatus clamor, voces multorum inter ſe colliſæ, καταβόησις. V. Ulp. lib. 15. §. 4. Dig. de injur. Phædr. l. 1. Fab. 7. v. 4. Clamorem ranæ ſuſtulere ad ſidera, convicio permotus quærit Jupiter, &c. Cic. 3. Ver. c. 11. Erant autem convivia non illo ſilentio &c. ſed cum maximo clamore atque convicio. Quintil. in præfat. Inſtit. Efflagitaſti quotidiano convicio. h. e. clamoſa petitione. Adde Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 10. ¶ Et quia probra, & contumeliæ clamore ſæpe, & contentione adhibita ingeri ſolent, hinc frequentiſſime convicium pro contumelia accipitur, ſive a pluribus, ſive ab uno fiat, λοιδορία. Cic. pro Cal. Maledictum nihil habet propoſiti præter contumeliam, quæ ſi petulantius jactatur, convicium, &c. Hinc Convicium facere, Conviciis aliquem inceſſere, proſcindere, &c. Plin. Sueton. Ter. Senec. ¶ Neque idem ſunt Convitium, & Convicium. Nam, (ait Scaliger) quomodo veteres partem corruptam in ædificio vitium facere dicebant, ita etiam cum partes plures in ruinam proclives eſſent, convitium vocabant. Sic legitur in monumento quodam Veronæ: Convitium refecerunt: Valvas, limen de ſua pecunia Laribus dant. Hæc Scalig. in Catalect. p. 120.

Convictio, onis, f. idem ac convictus. Cicer. Fam. 16. epiſt. 21. Ejus cum frugi, ſeveraque vita eſt, tum etiam jucundiſſima convictio. Ab aliis legitur conjunctio.

Convictor, m. 3. che vive inſieme, ..., Ger. tiſchgenger, Gal. qui vit enſemble, penſionnaire, Hiſ. elque juntamente con otro, συμβιωτής, quotidianus conviva, & qui nobiſcum vivit familiariter. Cic. Tironi, l. 16. Fam. ep. 21. Utor familiaribus, & quotidianis convictoribus, &c.

Convictus, us, m. convitto, converſazione, commerzio, ..., Ger. kundſchafft, Gal. converſation, Hiſp. converſacion, συμβίωσις, converſatio, commercium. Cic. 3. Off. 5. Is tollit convictum humanum & ſocietatem. ¶ In plurali num. Sen. de conſol. ad Helv. c. 15. Loca gratulationum, & convictuum.

Convictus, o. 1. 2. convinto, partic. a convincor. Cic. 2. Catil. c. 6. Cum ille homo audaciſſimus conſcientia convictus reticuiſſet. Ovid. Heroid. ep. 16. Convictas manus dare. Sueton. Ner. c. 31. Scelere convictos. Id. in Tito, c. 9. Convictos in affectatione Imperii. ¶ Convicta devotio apud Cic. pro Domo. c. 57. eſt votum obligatum, cum quis id obtinuit, cujus cauſa devoverat. V. Convinco.

Convinco, is, ici, ctum, ere, idem quod vinco, vincere, convincere, ἐξελέγχω, Cic. Ver. 3. c. 72. Convincere adverſarium auctoritate, & teſtibus. Id. in Partit. c. 73. Convincere peccata argumentis. ¶ Uſurpatur fere cum genitivo. Id. Philipp. 2. c. 4. Convincere aliquem inhumanitatis & amentiæ. ¶ Aliquando is genitivus in ablat. tranſit cum præpoſit. in. V. Convictus. ¶ Convictus eſſe devotionis dicitur ille, qui ejus rei compos factus eſt, propter quam devoverat. Cic. poſt redit. ad Quir. c. 1.

Convinctio, onis, f. 3. colligatio, conjunctio, σύνδεσμος. Quintil. lib. 1. cap. 4. In convinctionibus complexum eorum eſſe indicaveram, quas Conjunctiones a pleriſque dici ſcio.

Convidio, as, avi, atum, a. 1. idem ac violo. Prudent. Pſychomach. v. 398. Pœnituit Jonathan jejunia ſobria dulci conviolaſſe favo. Adde Tertul. Apolog. c. 39.

Conviſcero, as, a. 1. quaſi viſcera commiſceo, in ſocietatem adduco. Tertul. de Carne Chriſti, c. 20. Conviſcerari, & incarnari.

Conviſo, idem ac viſo, viſitare. Cic. in Arato, Et loca conviſit cauda tenus infera piſcis. Lucr. l. 1. v. 146. Res quibus occultas penitus conviſere poſſis.

Convitium. V. Convicium.

Conviva, æ, m. 1. convitato, σύνδειπνος, invitatus ad convivium. Ter. Eun. 3. 1. 15. Tum me convivam ſolum ſibi adducebat. Cic. Att. 16. ep. 16. Hilares, & bene accepti convivæ. ¶ In fœmin. genere Pompon. apud Chariſ. l. 1. pag. 27. Putſch. Poſtquam conveni omnes convivas meas.

Convivalis, & le, o. 3. coſa, che appartiene a convito, συμποτικός, quod ad convivium pertinet. Liv. l. 39. c. 6. Et convivalia ludionum oblectamenta addita epulis. Tacit. Annal. 6. c. 5. Fabulæ convivales.

Convivator, m. 3. ἑστιάτωρ, qui parat convivium. Liv. l. 35. c. 49. Hominis & boni, & ſciti convivatoris.

Convivialis, le, adject. idem quod convivalis, ut convivialis lætitia, Macrob. Saturn. lib. 2. cap. 1.

Convivium, n. 2. convito, ..., Germ. gaſtung, Gall. feſtin, Hiſp. banquete, combite, συμπόσιον, a vivo. Cic. de Sen. cap. 13. Bene majores noſtri accubationem epularem amicorum, quia vitæ conjunctionem haberet, convivium nominarunt. Hinc convivium parare, celebrare, agere, &c. Cic. ſæpe. ¶ Speciatim de epulo Imperatoris ſumit Sueton. Calig. cap. 39. & Claud. cap. 39. ¶ Dicitur etiam de ipſis convivis. Plin. lib. 22. cap. 23. Fungi familias interemere, & tota convivia.

Convivo, is, n. 3. vivere in compagnia, συμβιόω, eſt ſimul vivo, & comiſſor. Quintil. lib. 5. cap. 9. Convivere cum adoleſcentibus. ¶ Id. lib. 1. cap. 6. Lavamur, & tondemus, & convivimus ex conſuetudine, h. e. convivamur. Eod. ſenſu apud Plaut. in ſuppoſitis ad Amphyt. in ea ſcena quæ incipit. Di veſtram fidem, verſ. 45. Miſiſti ad navim Soſiam, ut hodie tecum conviverem. h. e. convivia agitarem.

Convivo, as, pro convivor, aris, habent Pompon. & Ennius apud Nonium c. 7. n. 55.

Convivor, aris, atus ſum, d. 1. mangiare inſieme, ἀριστάω, convivium facio, vel cibum ſimul ſumo. Cicer. Verr. 3. c. 44. Quotidie ſolitum eſſe non modo in publico, ſed etiam de publico convivari. Ter. Heaut. 1. 2. 32. Nolunt crebro convivarier.

Convocatio, onis, f. 3. congregatio, convocazione. Cic. poſt red. in Sen. Nulla ad Remp. defendendam populi R. convocatio.

Convocatus, a, um, nom. ex partic. congregatus, convocato, chiamato. Cic. in Brut. c. 51. Convocati auditores. Cæſ. l. 3. B. G. c. 3. Concilio celerrime convocato, ſententias exquirere cœpit.

Convoco, as, avi, atum, a. 1. radunare, συγκαλέω, ſimul voco, congrego. Cic. 3. Off. Piſcatores ad ſe convocavit. Cic. 3. de leg. Convocare populum in tribus. Cic. 3. Agr. Convocare in concionem, & ad concionem. Adde Liv. l. 7. c. 36.

Convolo, as, avi, atum, idem ac volo, vel ſimul volo, volare, concorrere. Terent. Hecyr. prol. v. 40. Populus convolat, tumultuantur. Cic. pro Dom. c. 22. Convolarunt ex Italia ad me revocandum.

Convolvo, is, olvi, lutum, a. 3. volgere inſieme, συνελίσσω, ſimul volvo. Cic. 1. de Div. c. 23. Cum ſe convolvens Sol elaberetur. Plin. l. 10. c. 72. Convolvuntur in ſemet dracones. ¶ Convolvere verba magno curſu, Sen. ep. 40. h. e. profundere, & conglomerare.

Convoluto, as, avi, atum, idem ac volnto, avvogliere, avviluppare. Sen. l. 7. Quæſt. Nat. c. 9. Cum vagus, & incertus ſpiritus convolutatus eſt.

Convolvulus, vel Convolvolus, i, m. 2. ἴψ, ἴπς, ἴναξ, vermiculus minor eruca, al. involvulus, involvola, volvox, qui erodit pubeſcentes uvas, a convolvendo, quia ſe pampini folio implicat, & involvit. Plin. l. 17. c. 28. Ne convolvulus ſiat in vinea. ¶ Item herba per fruteta naſcens, florem ferens lilii candore, ſed nullo odore, dicta, quod ſe ſe rei, cui adhæret, involvat. Plin. l. 21. c. 4. Vulgus campanellam vocat, aut volubilem majorem.

Convomo, is, ui, idem ac vomo vomitu fœdo, vomitare. Cic. l. 2. Attic. ep. 30. An tu Narbone menſas convomeres? Juven. ſat. 6. v. 101. Illa maritum convomit. h. e. vomendo conſpurcat.

Convoro, as, avi, atum, divorare, idem quod voro. Tertul. adv. Marc. l. 1. c. 1. Parentum cadavera convorant.

Convoti, m. 2. iiſdem votis obligati. Feſt.

Conus, m. 2. cono, κῶνος, figura, in qua plures lineæ ex peripheria in unum punctum aſſurgunt, qualis cernitur in nucibus pineis, in ſummis haſtis, in apice galeæ, &c. a voce Græca allata. Var. lib. 4. de L. L. derivat a cogo, reſtringo, quia reſtringitur in cacumen. Cicer. lib. 1. de nat. Deor. cap. 10. Mihi vel cylindri, vel quadrati, vel coni forma videtur eſſe formoſior. ¶ Hinc dicitur de rebus, quæ hujuſmodi figuram habent. Colum. lib. 7. Remedio ſunt cypreſſini quindecim coni. ¶ Item de apice, qui in ſummitate galeæ prominet, ſuper quem criſtæ ponuntur. Virgil. 3. Æn. verſ. 468. Et conum inſignis galeæ, criſtaſque comantes.

Convulneratus, a, um, nom. ex particip. piagato. Plin. l. 8. c. 36. Convulneratum ab apibus os. ¶ Tranſlate Frontin. de aquæd. artic. 115. Fiſtulas per eum, qui appellabatur a punctis, paſſim convulneratas. h. e. perforatas.

Convulnero, ras, avi, atum, idem ac vulnero, ferire, piagare, τραυματίζω. Sen. lib. 2. de Tranquil. cap. 11. Eo magis convulneraberis & confodieris, quia neſcis præbere jugulum. Adde Celſ. l. 7. c. 26.

Convulſio, onis, f. 3. retractio, quæ fit in nervis, aut muſculis, convulſione, ſpaſimo, σπασμός. Plin. l. 20. c. 15. Utile eſt convulſionibus, & inflammationibus.

Convulſus, a, um, nom. ex particip. a convello, avulſus, ſconvolto, ſtaccato a forza. Virg. Æn. 3. v. 414. Hæc loca vi quondam & vaſta convulſa ruina &c. Cic. in Bruto c. 30. Convulſa Reſpublica. ¶ Item retractus, vi attractus, ritirato, aſſiderato, cum de artubus ſermo eſt. Lucr. l. 3. v. 344. Artus convulſi pereunt penitus, conqueputreſcunt. Plin. l. 20. c. 7. Convulſa, & luxata leniunt.

Conyza, f. 1. herba, al. cunilago, item pulicaria, & cimicaria, a pulicibus, & cimicibus necandis. Plin. l. 21. c. 9. Ruel. l. 3. c. 63.

Coodibilis, le, adject. ſimul odio dignus, συμμισούμενος, Tertull. lib. 4. adverſ. Marc. cap. 9. & 36.

Cooleſco, is, ui, itum, concreſco, conglutinor, ſimul creſco. Lucret. lib. 6. v. 1066. Saxa vides primum ſola cooleſcere calce. Ita legit Lambinus. Alii coaleſcere, quæ communior eſt lectio.

Coonero, as, avi, atum, a. 1. idem quod onero, vel ſimul onero, caricare. Tacit. de Germ. c. 30. Super arma, ferramentis quoque, & copiis coonerant.

Cooperatio, onis, f. opus, operatio alteri adjuncta. Sen. declam. 16. ſub fin. Habet omnia miniſteria ſua debilitas, ſuas cooperationes. Sed alii aliter.

Cooperator, oris, m. 3. qui ſimul operatur, & adjuvat. Apul. l. 2. Florid. Cooperatoris laborem eſſe. Alii aliter.

Coopercuium, i, n. 2. idem quod operculum, coperchio. Apul. l. 6. A. A. Somnus cooperculo relevatus invadit eum.

Cooperimentum, i, n. 2. il coprire. Gel. lib. 5. cap. 7. ex Gabio Baſſo: Os cooperimento perſonæ tectum.

Cooperio, is, ui, ertum, a. 4. συγκαλύπτω, idem ac operio, tego, coprire. Liv. l. 4. c. 50. Ut tribunus militum ab exercitu ſuo lapidibus cooperiretur.

Coopertorium, ii, n. 2. cooperimentum, coperchio, coperta. Veget. l. 3. de re Veterin. c. 27. Calidis coopertoriis involutus.

Coopertus, a, um, adject. tectus, opertus, coperto. Salluſt. Jug. c. 14. Coopertus miſeria. Cic. Ver. 1. c. 4. Nefariis ſceleribus coopertus. Horat. l. 2. ſat. 1. Famoſis verſibus coopertus. h. e. obrutus.

Cooptatio, onis, f. 3. electio, ..., aggregazione. elezione. Liv. l. 4. c. 4. Cooptatio in patres. Id. l. 5. c. 12. Cooptatio tribunorum.

Cooptatus, a, um, electus, eletto. Cic. in Brut. c. 1. Cooptatus ab eo in collegium.

Coopto, as, avi, atum, a. 1. eleggere, eſt eligere inter pares, aut fere pares, ab opto, eligo. Cic. de Leg. Agr. Ab ea parte qui eſſet factus, is a collegio cooptaretur. Sueton. Ner. c. 2. Pontificibus offenſior, quod alium, quam ſe, in patris locum cooptaſſent.

Coorior, iris, vel eris, ortus ſum, orior, ſimul naſcor, ..., naſcere inſieme, ſpuntare. Cic. Ver. 3. c. 18. Cooriuntur ſubito maximæ tempeſtates. Virg. 1. Æn. v. 152. In populo ſiquando coorta eſt ſeditio.

Coortus, a, um, adject. ortus, vel ſimul ortus. Lucr. l. 6. v. 936. Coortæ tempeſtates. Nepos 15. 8. 5. Riſus cum hilaritate coortus.

Coortus, us, m. idem quod ortus. Lucret. 6. v. 671. Ut tempeſtates pluviæ graviore coortu ſunt, &c.

Coos, & Latina terminatione Cous, i, item Cos, Co, f. Stingo, Lango, Κῶς, ω, & Κῶος, vel Κόως, & Κῶς, ῶ, inſula maris Ægæi cum urbe cognomine, e regione

Ca-

Coris, ab Halicarnaſſo 15. M. P. diſtans, dicta etiam Merope, & Cea, & Nymphæa. Nomen habuit a filia cujuſdam Meropæ, qui in ea regnavit, ut eſt apud *Hygin. lib. 2. Poet. aſtron. num. 16.* ¶ Fuit patria Hippocratis celebris medici, Apellis pictoris præſtantiſſimi, & Philetæ Græci poetæ. *Plin. l. 5. c. 31. l. 11. c. 28. & lib. 29. c. 1. Liv. l. 37. c. 16. & Tacit. 2. Ann. c. 75.*

Copa, æ, f. 1. *ostessa*, mulier, quæ vinum, & alia vendit. V. *caupo*. *Virg. in Catalect.* Copa Syriſca caput Graja redimita mitella. Adde *Suet. Ner. c. 27.*

Copadia, orum, n. 2. cibi lautiores, cupediæ. *Apic. l. 5. c. 1. & l. 8. c. 6.*

Cophinus, m. 2. *coffino*, *corba*, כפ, Germ. *korb*, Gal. *coffre*, Hiſp. *coſin*, *corbe*, κόφινος, vas vimineum, a voce Græca, quæ allata eſt. *Juven. ſat. 6. v. 541.* Cophino, fœnoque relicto.

Copia, f. 1. idem ac abundantia, divitiæ, facultates, *copia*, *abbondanza*. *Cic. in Parad.* Etenim divitiarum eſt fructus in copia, copiam autem declarat ſatietas rerum, atque abundantia. Et num. pl. *Cicer. de Am.* Ut plurimum copiis, facultatibus, opibus poſſit. *Id. pro Quinctio*, Cui tenues opes, nullæ facultates, exiguæ amicorum copiæ ſunt. ¶ Item commeatus, ſive annona. *Tac. l. 13.* Parthos inopes copiarum, & pabulo attrito relicturos oppugnationem. ¶ Item facultas, & poteſtas aliquid faciendi, & conjungitur cum facio, vel do, *licenza*. *Cic. 3. de Or.* Facere civibus omnibus conſilii ſui copiam. *Virg. 1. Æn.* Coram data copia fandi. ¶ In plurali peculiariter ſignificat exercitus multitudinem. *Cic. 1. Tuſ.* Copias maximas duxit ad Trojam. ¶ Sed aliquando etiam in ſingulari pro multitudine reperitur. *Virg. Æn. 2. v. 564.* Reſpicio, & quæ ſit me circum copia luſtro. *Cic. l. 18. Att. epiſt. ult.* Omnis armatorum copia. ¶ Copia demum fuit Dea antiquis, ubertatis, & abundantiæ præſes, de qua *Lactant. ex Vet. Scholiaſt. ad Stat. 4. Theb. v. 106.* ¶ Hæc cornu quoddam ferre dicebatur plenum frugibus. *Horat. l. 1. od. 17. v. 14.* Hinc tibi Copia manabit ad plenum benigno Ruris bonorum opulenta cornu. ¶ Bonam copiam ejurare, V. Ejuro.

Copiarius, ii, m. 2. idem qui parochus. *Horat. l. 1. ſat. 5. v. 46.* ubi Acron: Parochi latino vocabulo Copiarii dicti ſunt, quod omnium rerum neceſſariam copiam Regum populorumque Legatis ſuppeditabant.

Copiata, æ, m. 1. veſpillo, *beccamorti*, κοπιατής. In *Cod. Theodoſ. l. 1. de luſtrali Collat. & l. 15. de Epiſc.* Copiatæ, quorum munus erat, cadavera mortuorum obvolvere, efferre, ſepelire, clericis accenſentur.

Copiola, f. 1. parva copia. *Brutus ad Cic. l. 11. Fam. ep. 13.* Recurri ad copiolas meas.

Copior, d. 1. eſt copiam congregare, caſtrenſe verbum. *Gell. l. 17. c. 2.* Romani magno commeatu, prædaque ingenti copiantur. Poſſis tamen paſſive accipere. h. e. locupletantur ex præda.

Copioſe, *copioſamente*, Germ. *uberflüſſiglich*, ἀφθόνως, abundanter. *Cic. de Sen.* Quam copioſe ab eo agricultura laudatur. *Id. ibid.* Copioſe in provinciam proficiſci. h. e. cum magna rerum copia. *Id. l. 3. de Orat. c. 32.* Copioſiſſime dicere. Et *in Orat. c. 4.* Dicere copioſius.

Copioſus, a, um, o. 1. 2. *copioſo*, עשיר, Germ. *uberflüſſig*, Gall. *copieux*, Hiſp. *copioſo*, ἄφθονος, abundans, dives. *Cic. 3. Verr.* Ut erat in primis inter ſuos copioſus. *Id. l. 2. Off. c. 22.* Nunquid copioſior L. Mummius, cum copioſiſſimam urbem funditus ſuſtuliſſet?

Copis, is, f. 3. gladius leviter curvatus, falci ſimilis, κοπίς, dictus a κόπτω, cædo. *Apul. l. 11. A. A.* Illum ſuccinctum chlamyde copides, & venabula venatorem fecerant. Adde *Curt. l. 8.*

Copis, e, adject. 3. antiquum nomen contractum ex *Coopis*, quaſi cum ope, idem eſt ac copioſus, dives, abundans. *Plaut. Bacch. 2. 3. v. 117.* Ut amantem herilem copem facerem filium. *Id. Pſeud. 2. 3. 8.* Nunc me ut glorioſum faciebam, & copi pectore.

Copo, m. 3. idem ac caupo, apud veteres. *Feſt.*

Copona, æ, taberna, inquit *Feſtus*, a copiis dicta, caupona.

Copria, æ, vel coprea, m. 1. κοπρίας, ſcurra, a Græca voce allata, quæ a κόπρος, ſtercus. *Suet. in Claud. cap. 8.* Interdum ferula, flagrove, velut per ludum excitabatur a copreis.

Copros, i, m, κόπρος, ſtercus. Græca vox *Varr.* apud *Non.* (ut quidam Critici legunt) *cap. 4. n. 22.* Non Hercules poteſt, qui Augiæ agebat copron.

Copta, f. 1. genus placentæ, a κόπτω, incido, tundo, quod miſcerentur ei quædam, quæ tundi neceſſe eſſet, ut nuclei pinei, amygdalæ, atque alia. Hinc *Martial. l. 14. epigr. 68.* Peccantis famuli pugno ne percute dentes. Clara Rhodos coptam quam tibi miſit, edat.

Copticus, a, um, adject. qui eſt a Copto urbe Ægypti. *Apul. l. 2.* Per nocturna ſilentia, & adyta coptica. Beroald. in hunc loc. ſcribit, per *adyta Coptica* intelligi aggerem hirundinum, quem illæ juxta opp. Copton in Ægypto muniunt opere adeo firmo, ut Nilo creſcenti ſit inexpugnabilis; quam rem indigenæ religioſam habent. Al. leg. *per adopta Coptica*, alii aliter.

Copites, æ, una ex præfecturis Ægypti. *Plin. l. 5. c. 9.*

Coptoplacenta, æ, f. idem quod Copta. *Petron. Fragm. Tragur.* Porcelli ex coptoplacentis facti.

Copula, æ, f. 1. *legame*, *lacciuolo*, *congiunzione*, חבור, Ger. *band*, Gal. *lien*, *couple*, Hiſp. *copula*, *ayuntamiento*, σύναψις, vinculum, quo aliquid ligatur, vel conjungitur. Hinc a Grammaticis conjunctiones *&*, *ac*, *atque*, *que*, & ſimiles copulæ vocantur, quod earum nexu verba verbis, ſententiæ ſententiis conjunguntur. *Plaut. Epid. 5. 1. 1.* Quæritant me, in manibus geſtant copulas ſecum. ¶ Dicitur de canum venaticorum vinculo. *Nepos Datam. c. 3.* Gerens ſiniſtra copulam, qua vinctum ante ſe Thyum agebat, ut ſi feram beſtiam captam duceret. ¶ Copula matrimonii, vinculum maritale. *Horat. l. 1. od. 13.* Felices ter & amplius, Quos irrupta tenet copula &c. ¶ Copula æmulorum dicitur, qui intercedit velut medius, ne æmulatio in obtrectationem erumpat. *Nepos Att. c. 5.* Copula fuit Atticus Ciceronis, & Hortenſii.

Copulate, adverb. conjuncte. *Gell. lib. 10. cap. 24.* Diequinti, pro adverbio, copulate dictum eſt.

Copulatio, f. 3. idem ac conjunctio. *Cic. 1. Fin.* Ita effici complexiones, & copulationes, & adhæſiones atomorum inter ſe.

Copulatrix, icis, quæ conjungit, f. 3. *Pervigil. Veneris*, v. 5. Cras amorum copulatrix inter umbras arborum implicat.

Copulatus, atus, ui, m. 4. Idem quod copulatio. *Arnob. l. 1. ſub init.* Rationum conſequentium copulatu.

Copulatus, a, um, nom. ex partic. conjunctus, *congiunto*. *Cic. 3. Tuſ. c. 29.* Quin nihil ſit animis admixtum, nihil concretum, nihil copulatum. *Id. 1. Off. c. 17.* Nihil amabilius, nec copulatius, quam morum ſimilitudo bonorum. ¶ *Lucret. l. 6. v. 1086.* Coplata dixit pro Copulata.

Copulo, as, a. 1. *congiungere*, חבר, Ger. *kuppen*, Gal. *accoupler*, Hiſp. *ayuntar*, συνάπτω, eſt colligare, vincire, conjungere. *Cic. in Part.* Conſtructioque verborum tum conjunctionibus copuletur, tum diſſolutionibus relaxetur. *Id. 4. Acad.* Honeſtatem cum voluptate copulare. ¶ Eſt etiam deponens. *Plaut. Aul. 1. 2. 38.* Copulantur dexteras.

Coqua, æ, f. 1. *cuoca*, quæ coquit. *Pæn. 1. 2. 38.* Coqua hæc eſt quidem, ut ego opinor.

Coquibilis, le, *facile da cuocere*, *o da digerire*, qui facile coqui, vel concoqui poteſt. *Plin. l. 16. c. 6.* Glans fagea ſuem hilarem facit, carnem coquibilem, ac levem, & utilem ſtomacho. Al. leg. *coctibilem*.

Coquina, f. 1. *cucina*, Germ. *Küche*, Gall. *cuiſine*, Hiſp. *cozina*, μαγειρεῖον, locus, in quo dapes coquuntur. *Nonius cap. 1. nu. 273.* Culinam veteres coquinam dixerunt.

Coquinaris, e, adject. ad coquinam pertinens. *Varro apud Non. c. 3. n. 32.* Noctu cultro coquinari ſe trajecit.

Coquinarius, a, um, o. 1. 2. *ciò*, *che a cucina s' appartiene*, μαγειρικός, quod ad coquinam pertinet, ut Vaſa coquinaria, apud *Plin. l. 33. c. 11.* ¶ Hinc coquinaria, ſc. ars coquendi. *Apul. de Phil.*

Coquinatorius, a, um, adject. Coquinarius; pro quo apud JCtos legitur *Cocinatorius*, *l. 10. Dig. de aur. argent.* &c. Concinatorium inſtrumentum. Et *l. 6. Dig. de penu. legat.* Cocitatoria vaſa, quaſi a Cocitare, pro coquitare.

Coquino, as, avi, atum, a. 1. *eſercitare l' arte del cuoco*, *cucinare*, μαγειρεύω, eſt coquinariam artem exercere, a coquina. *Plaut. Aul. 3. 1. 3.* Venit in bacchanal coquinatum.

Coquinus, a, um, adject. ad coquendum pertinens, ut coquinum forum, ubi ſc. cibaria coquuntur. *Plaut. Pſeud. 3. 2. princ.*

Coquito, as, a. 1. *cucinare ſpeſſo*, freq. a coquo. *Feſtus* ait, Plautum dixiſſe *Coquitare*, pro *Coquinare*.

Coquo, is, xi, ctum, a. 3. *cuocere*, *cucinare*, אפה, Ger. *kochen*, Gal. *cuire*, Hiſp. *cozer*, ἕψω, eſt cibum eſui aptum reddere. id eſt, elixare, aſſare, &c. a *con*, & *aqua*, quaſi conquo. *Cato R. R. c. 39.* Coquere lateres in fornacem. *Plin. lib. 3. cap. 1.* Hujus proprietas, ut ventiletur in coquendo, donec deſinat olere. *Juvenal. ſat. 15. v. 166.* raſtra, & ſarcula coquere. *h. e.* candefacere, & formare. ¶ Per metaphoram fructus coqui dicuntur, cum Solis calore ad maturitatem perducuntur. *Virg. 2. Georg.* Mitis in apricis coquitur vindemia ſaxis. ¶ Tranſlate item eſt parare, moliri clanculum. *Liv. lib. 8. cap. 3.* Omnibus conſultationibus inter ſe principes occulte Romanum coquebant bellum. ¶ Item vexare. *Cic. de Sen. Varr.* Curamve levaſſo, quæ nunc te coquit, & verſat ſub pectore fixa.

Coquula, vel Cocula, æ, f. parva coqua. *Varr.* apud *Non. c. 12. n. 52.* Coquula, quæ coquebat panem.

Coquulum, V. Coculum.

Coquus, vel cocus, m. 1. *cuoco*, *cuciniere*, טבח, Ger. *Koch*, Gal. *cuſinier*, Hiſp. *cozinero*, μάγειρος, qui cibos coquit. *Martial. l. 14. epigr. 218.* Nanque coquus domini debet habere gulam. *Cic. in Piſon.* In ea cœna cocus meus præter jus fervens nihil potuit imitari. ¶ Coquum, & piſtorem eundem fuiſſe apud Veteres, monet *Feſtus*. V. *Taub. ad Plaut. Captiv. 3. 2. 57.*

Cor, dis, n. 3. *cuore*, לב, Ger. *hertz*, Gal. *cœur*, Hiſp. *coraçon*, καρδία, præcipuum inter viſcera, & ſedes vitæ, fons venarum, & arteriarum, a κῆρ, quod contractum eſt ex κέαρ. *Cic. 1. de Divin.* Num igitur cenſes, ullum animal, quod ſanguinem habeat, ſine corde eſſe poſſe? ¶ Aliquando accipitur metonymice pro mente, vel animo, quia nonnulli veterum mentem in corde collocarunt. *Cic. 1. Tuſ. c. 9.* Aliis cor ipſum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordeſque dicuntur. ¶ Hinc dicimus, Cordi eſt, pro placet, delectat. *Cic. de Am.* Eo mihi magis eſt cordi. *Gel. l. 20. c. 11.* Cordi habere aliquid. *Plaut. Capt. 2. 3. 60.* Corde amare. *amar di cuore*. ¶ Sæpius Cor pro prudentia, ſagacitate, & acumine ponitur, *accortezza*, *prudenza*; unde ſæpe Plautus: Cor habet. *Martial. l. 3. epigr. 28.* Et ſolus cor habes, ſolus & ingenium. ¶ Et pro fortitudine, *animoſità*, *cuore*. *Virg. Æn. 5. v. 729.* Lectos juvenes, fortiſſima corda. ¶ Aliquando pro ipſo homine dicitur. *Perſ. ſat. 6. v. 10.* Cor jubet hoc Enni. Et ipſe *Ennius apud Gel. l. 7. c. 2.* Quem credidit eſſe meum cor Suſſorem ſummum. hoc eſt, quem ego credidi &c.

Cora, æ, f. pupilla oculi, a græco κόρη. *Auſon. epiſt. 16. v. 39.* Cuique vigiles luminum Vacare dignabunt coræ.

Cora, f. 1. *Cori*, opp. Latii, in finibus Volſcorum, nunc in Campania Romana, a Dardanis conditum ante urbem Romam, & a Cora Catylli, & Tyburtis fratre appellatum, ad pedes collis, inter Velitras, & Setiam. Pop. *Corani*.

Coracicus, a, um, idem quod coracinus. *Coracica ſacra*, quorum ſit mentio in *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 1087. n. 4.* erant inſtituta in honorem Mitræ; in quibus initiabantur miniſtri, qui coraces appellabantur; ignotiſque & ſimul exſecrandis myſteriis ad ejus cultum præparabantur. De hujuſmodi coracibus mentio ſit a *D. Hieronymo*, *epiſt. 7. ad Lætam*. Eadem ſacra dicta ſunt etiam hierocoracica, & ipſi miniſtri *hierocoraces*, ut quidem legendum eſſe apud *Gruter. pag. 303. n. 2. & pag. 27. n. 4.* contendit *Reineſ.* ad *Inſcription. 48. claſſ. 1.* quam omnino adeas neceſſe eſt. *Auct. commentar. in cap. 1. epiſt. D. Pauli ad Romanos* (quæ a nonnullis *D. Ambroſio* tribuuntur) meminit ſacrorum *Coracinorum*, quæ eadem cum *Coracicis* eſſe videntur. Is autem putat, ita ab Ægyptiis dicta fuiſſe, quod in iis corvi adorarentur. Mos enim fuit illis varia animalia, & quidem turpiora, pro diis colere.

Coracinus, a, 1. 2. κοράκινος, corvinus, niger. *Vitruv. lib. 8. cap. 3.* ¶ Eſt item coracinus piſcis Nilo familiaris. *Plin. lib. 32. cap. 5. Martial. lib. 13. epigr. 85.* ¶ Coracina ſacra, in quibus ſc. Corvi colebantur apud Ægyptios. Horum meminit *Ambroſ. in c. 1. epiſt. ad Rom.*

Coragium. V. Choragium.

Coralinus, a, um, adject. a Coralio, ut labra coralina, *Gallus in Lyrico*.

Coraliticus lapis, genus candidi marmoris, a Coralio, ſeu Sangario fl. Phrygiæ, juxta quem invenitur. *Plin. l. 36. c. 8.*

Corallum, n. 2. *corallo*, אלמגים, Ger. *coral*, Gal. *coral*, Hiſp. *coral*, κοράλλιον, frutex ſub aqua naſcens, colore viridi, baccas ferens candidas (teſte Theophraſto in tractatu de gemmis) qui ex aqua exemptus confeſtim lapideſcit, ruboremque contrahit. Naſcitur in mari Rubro, in Perſico, in Oceano Septentrionali circa Orcades inſ. in mari Siculo circa Drepanum. Habet primam interdum productam, ſed tunc *coralium* ſcribendum videtur, interdum correptam, & tunc *coralium*, vel *corallum* ſcribendum eſt. Secunda ſyllaba in aliquibus libris cum unico l, & brevis reperitur, in nonnullis longa cum duplici ll. *Virg. in Ciri*, Coralio fragili, ac electro lacrymoſo. *Ovid. 15. Met. v. 416.* Sic & coralium, quo primum contigit auras tempore, dureſcit, mollis fuit herba ſub undis. *Claudian. de nupt. Honor. v. 169.* Mergit ſe ſubito, velliique corallia Doto. *Sidon. Carm. 11. v. 110.* Lactea puniceo ſinuantur colla corallo.

Coralli, m. 2. pop. Myſiæ inſ. in ora maris Euxini, circa Iſtri oſtia, pellibus tecti, inſignes immanitate. Sed ex *Ovid. 4. de Ponto*, *eleg. 8.* longius ab Iſtro aberant in Arctos.

Coraloachates, m. 1. lapis guttis aureis coralii modo diſtinctus. *Plin. l. 37. c. 10.*

Coram, *in preſenza*, *dinanzi*, נגד, Ger. *vor*, Gal. *devant*, Hiſp. *en preſencia*, πρό, præp. ante, in conſpectu, ante oculos. Differt a *palam*, quod *coram* magis ad perſonas certas, *palam* ad omnes refertur. Inſervit ablativo. *Cic. in Piſon.* Mihi vero ipſi coram genero meo, propinquo tuo quæ dicere auſus es? ¶ Uſurpatur etiam adverbialiter. *Cic. Att. l. 6.* Sed hæc poſterius, & coram fortaſſe commodius. *Id. 2. Fam.* Et quaſi tecum coram loquerer. ¶ *In coram*, pro coram adverb. uſurpat *Apul.* ſæpe, ut *l. 7.* ſemel, & bis *l. 9.*

Corambla, f. 1. κοράμβλη, braſſica, a κόρη, pupilla, & ἀμβλύνω, obtundo, quia viſum hebetat. *Colum. l. 10. v. 178.*

Corax, acis, m. 3. κόραξ, corvus. *Cic. 3. de Or. c. 21. tranſlate de Corace Rhetore.* Quare Coracem iſtum veſtrum patiamur nos quidem pullos ſuos excludere in nido. ¶ Corax *Vitruvio* machina quædam eſt militaris. *l. 10. c. 19.*

Corax, acis, m. Rhetor antiquiſſimus, qui primus in Sicilia poſt Hieronis mortem Artem dicendi conſcripſit. *Cic. 1. 3. de Or. 1. de Inv. in Bruto.*

Corbicula, æ, f. parva corbis. *Pallad. l. 3. c. 10.* Fit ex vimine parva corbicula.

Corbis, is, m. vel f. *corbe*, *corba*, סל, Ger. *korb*, Gal. *corbeille*, Hiſp. *ceſta*, *corbe*, κόφινος, vas ex viminibus. *Cicer. pro Sext. cap. 38.* Meſſoria ſe corbe contexit. ¶ Corbis etiam eſt vas, quod in ſummitate mali quarundam navium ſuſpenditur, quæ corbitæ dicuntur, *gaggia*. *Feſt. in voce Corbita.*

Corbita, f. 1. navis oneraria, a corbis, quia in malo ejus ſummo pro ſigno corbis ſolet ſuſpendi. *Cic. Att. l. 6. ep. 6.* Corbita ne Patras, an actuariolis ad Leucopetram Tarentinorum.

Corbito, as, a. 1. eſt in corbitam immittere, & tranſlate ſumitur pro ventrem implere, quaſi navigium onerare. *Plaut. Caſin. 4. 1.* Ego novi illas ambas eſtrices, corbitant, ubi comeſſe poſſunt. Sed Voſſ. leg. *corvito*, a corvus.

Corbitor, oris, ludeo, *giocoliere*, de quo *Feſtus* in voce Simpludiarea. Scaliger putat *Corbitores* eſſe pro *Corvitores*, atque ita dici ſaltatores, ſive cernuatores, quia *corvorum* inſtar nunc ſurſum ſpectant, nunc deorſum, nunc aſcendunt, nunc deſcendunt.

Cor-

Corbŏna, æ, κορβανᾶ, vox Syra, vel Hebraica gazophylacium ſignificans metonymice, *Hieron. ep. 27. c. 14.* In corbonam Dei æra congeſta.

Corbŭla, f. 1. σπυρίδιον, dimin. a corbis. *Varro 1. de R. R.* Cogit aliquot corbulas uvarum. Adde *Plaut. Aulul. 2. 7. 4.*

Corchŏrus, κόρχορος, herba humilis, altitudine palmum non excedens, alio nomine anagallis. Numeratur inter viliſſima olera. Unde proverbium *Corchorus inter olera*, in eos, qui viliſſimi cum ſint, magnis honoribus inhiant. *Plin. lib. 21. cap. 21.*

Corcolips. V. Cercolips.

Corcŭlum, n. 2. *cuore picciolo*, Ger. *hertzlin*, Gal. *petit coeur*, Hiſp. *coraçoncito*, θυμίδιον, dimin. a cor. *Plaut. Caſ. 4. 4. 14.* Meum corculum, meus molliſſimus caſeus. ¶ Fuit etiam hoc P. Naſicæ cognomen a prudentia impoſitum. *Cic. 1. Tuſc. c. 9.* Aliis cor ipſum animus videtur, ex quo excordes, vecordes, concordeſque dicuntur, & Naſica ille prudens bis Conſul, Corculum.

Corcŭlus, o. 1. 2. idem ac cordatus, ideſt ſapiens, prudens, ſolers, acutus. *Feſt. Plin. lib. 7. cap. 31.*

Corcȳra, f. 1. *Corfù*, Κέρκυρα, inſ. maris Jonii, ad oſt. maris Adriatici, Epiro adjacens, inter Ceraunios, ſive Acroceraunios montes ad Arctos, & Leucadem ad Mer. Olim Phæacia dicta eſt. Aliqui narrant, nympham Aſopi filiam raptam a Neptuno, & ad inſulam delatam Phæacum peperiſſe, hinc inſulam eſſe appellatam, a Phæaco ortum eſſe Alcinoum, cujus horti celebrantur. Clara eſt Ulyſſis naufragio, & hortis Alcinoi. Nam pomorum ibi mira ubertas, quippe præmaturis nova ſtatim ſuccedunt. Urbem habet cognom. permunitam cum duplici arce, in colle, armamentario, & portu capaciſſimo. Condita eſt a Corinthiis. ¶ Apud *Avien. in Geograph.* penultima hujus vocis brevis eſt. *Corcyra culta ſolum, locupleti Corcyra ſulco.* Frequentius tamen ab aliis producitur.

Corcyræus, a, um, adject. poſſeſſiv. qui eſt a Corcyra. *Cic. l. 6. Att. ep. 2.* Cognovi ex epiſtola tua Corcyræa.

Cordāte, adv. *ſaviamente*, Germ. *weiſslich*, Gall. *ſagement*, Hiſp. *con acuerdo*, σοφῶς, ſapienter, prudenter. *Plaut. Pœn. 1. 1. 3.* Quas tu ſapienter, docte, & cordate, & cate, &c.

Cordātus, a, um, *prudente*, *coraggioſo*, בלבב, Germ. *hertzhafft*, Gall. *homme de grand coeur*, Hiſp. *cuerdo*, ἔμφρων, inſignis corde, prudens, ſapiens, qui ſolertia multa pollet, & ingenio. *Cicer. 1. Tuſc.* Egregie cordatus, homo catus Ælius Sextus. *Lactant. lib. 3. cap. 20.* Non inficior fuiſſe illum cordatiorem, quam cæteros.

Cordax, acis, ſaltatio comica, eaque laſcivior, de qua *Heſychius*. *Petron. Fragment. Tragur.* Credite mihi, cordacem nemo melius ducit. Hinc trochæus, *cordax* ab Ariſtotele dictus eſt, quia in cordace uſurpabatur, vel quaſi χορδαξ, quia ejus uſus erat in comico choro. *Cic. in Orat.* Trochæum autem, qui eſt eodem ſpatio, quo choreus, cordacem appellat.

Cordĭcĭtus, adverb. ex corde. *Sidon. lib. 4. epiſt. 6.* Prudentibus cordicitus inditum eſt, vitare fortuita.

Cordĭlio, onis, m. 3. Philoſophus Stoicus Pergamenus, qui omnium Principum, ac Regum amicitias ſpernebat. Hunc Cato Uticenſis in Macedoniam cum exercitu miſſus, precibus exoratum, in caſtra ſecum duxit, magnam ſe putans adeptum palmam, qui hominem ſeveriſſimum e ſententia dimoviſſet. *Volater. l. 14.*

Cordolium, n. 2. *cordoglio*, עצבון, Germ. *hertzleid*, Gall. *mal de coeur*, Hiſp. *mal de coraçon*, καρδιαλγία, dolor, a *cordis dolore*. Sed *Scaliger* vult, cordolium dici pro condolium. *Plaut. Pœn. 1. 2. 86.* Tibi erit cordolium, ſi conſpexeris. Adde *Ciſtel. 1. 1. 67.*

Cordŭba, æ, f. Colonia Patricia, *Cordova*, urbs Hiſpan. Bæt. ad Bætim flu. in Vandalia, media inter Hiſpalim, & Granatam, patria Senecæ & Lucani. Pop. Cordubenſes.

Cordubenſis, e, adject. ut Cordubenſis conventus. *Plin. l. 3. c. 1.*

Cordus. V. Chordus.

Cordȳla, vel Cordylla, f. 1. primus fœtus thynnorum ab ipſis ſtatim ovis, qui deinde, elapſo anno, thynni vocantur. *Martial. lib. 3. epigr. 2.* Nigram cito raptus in culinam Cordyllas madidas tegas papyro.

Corfinienſes, Corfinii incolæ. *Plin. l. 3. c. 12.*

Corfinium, n. 2. *S. Pelino*, al. *Pentina*, urbs olim Pelignorum, nunc vicus Aprutii citer. prope Apenninum M. inter Sulmonem, & Populium. Pop. Corfinienſes.

Corgo, adv. certe, profecto, apud antiquos, a *cor*, & *ago*, quaſi a corde ago. *Feſt.*

Coriaceſia, f. 1. herba, qua Magi tradidere aquam conglaciari. *Plin. l. 24. c. 17.*

Coriagynŏſus, a, um, adject. Coriaginis morbo laborans. *Veget. l. 1. c. 38.* Quæ ex te fiunt coriaginoſi, hepatici, &c.

Coriāgo, f. 3. corii, ſeu cutis morbus, a corium. *Col. l. 6. c. 12.* Eſt & infeſta peſtis bubulo pecori (coriaginem ruſtici appellant) cum pellis ita tergori adhæret, ut apprehenſa manibus deduci a coſtis non poſſit.

Coriandrātum, i, n. 2. liquamen coriandro confectum. *Apic. l. 9. c. 1.* Aperiuntur locuſtæ cum teſta ſua, & infunditur iis piperatum, coriandratum, &c.

Coriandrum, n. 2. *pupilla*, κόρη, κόριον, κορίαννον, κορὶς, κορὶς, κορίανον, herba, a κόρη, *pupilla*, quam rotunditate refert, vel a κόρις, cimex, quia caulis, foliaque cimices olent. Dicitur etiam κοριάμβλυον, a κόρη, pupilla, & ἀμβλύνω, *obtundo*, quia viſum hebetat. *Plin. l. 20. c. 20.*

Coriāria, æ, f. 1. Coriarii officina. *Petron.* In coriaria habitare. Rectius legitur *in culina*.

Coriārius, ii, m. *conciajo*, βυρσοδέψης, qui coria concinnant, præſertim craſſiora. *Plin. lib. 17. cap. 9.* In coriariorum officinis pilo madefacto. ¶ Coriarius præterea eſt frutex, ſive herba ſylveſtris, foliis myrti, cauliculis brevibus, venena, & tineas pellens. *Plin. l. 24. c. 11.*

Corias, æ, m. 1. genus piſcis. *Plin. l. 32. c. ult.*

Corĭbas, V. Corybas.

Coricæ, f. 1. inſulæ duæ inter Peloponneſum, & Cretam. *Plin. l. 4. c. 12.*

Coricēum, i, n. 2. locus in palæſtra, ubi puellæ exercebantur, a κόρη, puella; vel tonſtrina, a κείρω, tondeo. *Vitruv. l. 4. c. 11.* ¶ Malunt aliqui legere *corycium*, κωρύκιον, quod pilam, vel luſorium follem denotat. Alii apodyterium intelligunt. *V. Bald. Lex. Vitruv.*

Coricus, V. Corytus.

Corigĭa, V. Corrigia.

Corilĕo, onis, f. 3. *Coriglione*, *Coriglino*, opp. Siciliæ, Col. Longobardorum, a Panormo ſupra 3. M. P.

Corinna, nomen trium fœminarum, quæ arte Poetica præſtiterunt. Prima fuit Thebana, ſeu Tanagræa, Achelodori, & Porratiæ filia, Myrthidis diſcipula, quæ Lyricorum principem Pindarum quinquies viciſſe, & epigrammatum quinque libros edidiſſe fertur. Secunda Theſbia, veterum monumentis plurimum celebrata. Tertia floruit Ovidii temporibus, ipſi Poetæ cariſſima. *Martial. lib. 8. epigr. 73.*

Corinthas, herba, al. Menais. *Plin. l. 24. c. 17.*

Corinthĭa vaſa, & abſolute Corinthia, orum, n. 2. κορίνθια σκεύη, ex ære Corinthio fabrefacta. Hæc vaſa apud veteres tanto in pretio ſunt habita, ut argenti quoque, atque auri pretium tranſcenderent. *Cicer. 2. Tuſc.* Scis igitur, ſi quid de Corinthiis tuis amiſeris, poſſe habere te reliquam ſupellectilem ſalvam. ¶ Tria autem ſunt genera Corinthii æris, candidum, quod nitore accedit quam proxime argento, alterum, in quo auri fulvus color inſpicitur, tertium, in quo æqualis temperies omnium metallorum fuit. *Plin. lib. 34. cap. 2.* V. Æs.

Corinthĭacus, o. 1. 2. quod ex Corintho eſt. *Ovid. 3. Triſt.* Illa Corinthiacis primum mihi cognita terris.

Corinthiārius, o. 1. 2. amator Corinthiorum vaſorum. *Sueton. Aug. c. 70.*

Corinthienſis, e, adject. Corinthiacus. *Plaut. Aulul. 3. 6. 23.* Corinthienſis fons. *Tac. Ann. 5. c. 10.* Corinthienſe litus.

Corinthĭus, a, um, adject. poſſeſſiv. ex Corintho qui eſt, ut Corinthia vaſa, *Cic. pro Sext. Roſc. c. 46.* de quibus vide ſup. Corinthia. ¶ Corinthii, incolæ Corinthi. *Nepos in Timol. c. 1.*

Corinthus, f. 2. *Corinto*, Turc. *Gereme*, Κόρινθος, urbs Peloponneſi, in Achaja, in ea parte, quæ ab ea Corinthia dicta fuit, nunc *Ducato di Chiarenza*, in medio Iſthmi Peloponneſiaci, qui inde Corinthiacus eſt appellatus, inter duo maria, Jonium ad Occ. qui *Sinus Corinthiacus*, al. *Criſſæus* dicitur, & Ægeum ad Or. qui *Sinus Saronicus*. Habebat arcem nomine Acrocorinthum in ſcopulo, ubi Pirene, fons Muſis ſacer, & duo navalia 40. ſtadiis inter ſe diſtantia, Lechæum in ſinu Corinthiaco, & Cenchreas in ſinu Saronico, & duos portus, quorum Lechæus Jonio, Schœnus Ægæo imminet mari. Incenſa, & ſolo æquata fuit a L. Mummio, quod Corinthii Populi Romani Legatos injurioſe appellaſſent, & ſordibus perfudiſſent. ¶ *Apollodorus* auctor eſt alias hoc nomine urbes dictas, quarum una fuit in Theſſalia, altera in Epiro, tertia in Elide.

Coriolānus, a, um, ad Coriolanum pertinens. Eſt autem *Coriolanus* oppidum Magnæ Græciæ, in Calabria apud oram ſinus Tarentini. *Plin. 15. 15.* Coriolana pyra.

Coriolānus, i, vir fuit illuſtris Romanus, alter Themiſtocles Ciceroni, de quo meminit in Bruto, & Lælio. V. *Plut.* & *Liv. l. 2.*

Coriŏli, Coriola, Coriolla, Κοριόλλα, opp. exc. Latii, in finibus Volſcorum, apud Tarracinam. Pop. Coriolani.

Corion, n. 2. herba, al. Chamepitys, Hypericon, Perforata, D. Joannis herba, oleaceo frutice. *Plin. l. 26. c. 8.*

Corippus, i, Fl. Creſconius Afer, Grammaticus, & Poeta, tempore Juſtini II. Imper. de cujus laudibus ſcripſit lib. 4. carmine heroico.

Coris, f. 3. κόρις, frutex folio erucæ, ſed minore, & pinguiore. Quidam hypericum appellant. *Plin. l. 26. c. 8.* ¶ Eſt & aliud hypericon, & quod alii corim appellant, folio tamaricis, ſed pinguioribus foliis & rubentibus.

Coricus, V. Corytus.

Corĭtus, m. 2. *Monte Corvo*, mons Umbriæ, in Sabinorum conf. apud Caſſiam opp. ¶ Item mons Etruriæ, pars Cimini M.

Corium, n. 2. *cuojo*, *pelle*, עור, Ger. *leder*, Gal. *cuir*, Hiſ. *cuero*, βύρσα, δέρμα, animalium eſt, præſertim eorum, quæ craſſiorem pellem habent, ac duriorem, quamvis quandoque de quacunque pelle dicatur, etiam rerum inanimatarum, quaſi *carium*, quod caro eo tegatur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Aliæ coriis tectæ, aliæ villis veſtitæ. ¶ Dicitur & corius, m. g. *Plaut. Pœn. 1. 1. 11.* In tergo meo tres corios contriviſti bubulos. *Plin. 13. 9.* Coria perficere. *conciare le pelli*. ¶ Transfertur & ad alia, ut de caſtaneis. *Plin. l. 15. c. 28.* Putamine clauduntur nuces, corio caſtaneæ. ¶ Similiter tectorium quodlibet corium dicitur. *Vitruv. l. 2. c. 3.* Laterum corium, hoc eſt, ſuperficies. ¶ Alieno corio ludere. h. e. ſecure agere alieno periculo. *Martial. l. 3. epigr. 16.* Ut velles corio ludere, cerdo, tuo. ¶ *Plaut. Mil. 2. 2. 80.* Herus meus elephanti corio circumtectus eſt. h. e. plane hebes, & nullius ſenſus.

Corĭus, ii, m. V. in Corium.

Cornelĭa gens Patritia Romæ fuit, & ſemper in Republica princeps. Ex hac fuere P. Scipio Africanus ſuperior, Cornelia mater Gracchorum, L. Sylla ille victor C. Marii, Cinna, P. Lentulus, &c. In hanc etiam gentem P. Scipio Africanus minor a filio ſuperioris Africani ex gente Æmilia, & Paulo patre adoptatus eſt. *Cic. 2. de Leg. in Bruto, 3. Catil.*

Cornelĭa Tribus, a gente Cornelia appellata, una fuit ex ruſticis, a Servio Tullo conſtituta.

Cornelĭa, filia Africani ſuperioris, uxor Tib. Sempronii Gracchi, mater Tib. & Caji Gracchorum. Excelluit puritate Linguæ Latinæ. Ejus diligentia Tib. & C. filii accuratiſſime & Latinis, & Græcis literis eruditi fuere. *Cic. in Bruto, c. 58.*

Corneŏlus, a, um, o. 1. 2. quod cornu, vel corni ſimilitudinem habet: eſt diminut. a corneus. *Cic. de nat. Deor. 2. c. 57.* de auribus loquens: Duros, & quaſi corneolos habet introitus.

Corneſco, n. 3. *divenir duro, come un corno*, κερατίζομαι. *Plin. l. 11. c. 49.*

Cornĕus, a, um, o. 1. 2. quod eſt ex cornu, *di corno*, κεράτινος. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ibi aves corneo, proceroque roſtro. ¶ Cornei dicebantur illi, quibus oſſa eſſent concreta, ideſt, ſine medulla. *Plin. l. 7. c. 19.* ¶ Cornea etiam corpora dixere, quæ eſſent pene cornu inſtar dura, & ab externis nihil paterentur. *Plin. l. 31. c. 9.* ¶ Cornea fibra, apud *Perſ. Sat. 1. v. 47.* de hebeti, ac ſtupido.

Cornĕus, a, um, adject. *di corgnale*, qui eſt ex corno arbore. *Ovid. Heroid. epiſt. 4. v. 83.* Sive tenes lato venabula cornea ferro.

Cornĭcen, icinis, m. 3. κεραύλης, qui cornu canit, a cornu, & cano. *Liv. l. 2. c. 64.* Cornicines, tubicineſque in equos impoſitos canere ante vallum jubet.

Cornĭcor, aris, d. 1. *gracchiare*, *cornacchiare*, κρώζω, more cornicum garrio. *Perſ. Sat. 5.* Neſcio quid tecum grave cornicaris inepte.

Cornĭcŭla, f. 1. dimin. a cornix. *Horat. in Epiſt. 3. l. 1. v. 19.* Moveat cornicula riſum furtivis nudata coloribus.

Cornĭcŭlans, antis, adject. 3. qui cornu figuram habet. *Solin. c. 45.* (al. 32.) Corniculantis Lunæ ſpeciem refert. *Ammian. l. 20. c. 3.* In Lunæ corniculantis effigiem.

Cornicularĭa, f. 1. Plauti comœdia de milite, quæ amiſſa eſt.

Cornicularĭus, ii, m. eſt nomen gradus, & officii in militia tum provinciali, tum urbana, ex ordine apparitorum, & commentarienſium. *Aſco. in Verr. 3. c. 28.* Accenſus nomen eſt ordinis, & promotionis in militia, ut nunc dicitur princeps, vel commentarienſis, vel cornicularius. Hæc enim nomina de legionaria militia ſumpta ſunt. Hæc *Aſcon.* Itaque in antiquis Inſcriptionib. apud Gruter. Cornicularius legionis, conſulis, proconſulis, tribuni, præfecti prætorio, ſubpræfecti Vigilum, &c. *Val. Max. l. 6. c. 1. n. 11.* M. Lætorio tribuno militari diem dixit, quod corniculariun ſuum ſtupri cauſa appellaſſet. ¶ Munus ipſum *corniculus* vocabatur. Hinc apud *Sueton. de Grammat. c. 9.* Corniculo mereri. Itemque apud *Aur. Victor. de Vir illuſtr. c. 72.* ſi lectio proba eſt. *Impp. Valent. & Valens lib. 12. Cod. tit. 53.* de apparitoribus Præfectorum prætorio, leg. 1. Præfecturæ cornicularios, qui annis ſingulis exeunt, poſt tranſactos corniculos noſtram adorare purpuram volumus. ¶ Ad officium Cornicularii facit *lex 21. tit. 4. l. 7. Cod. Theodoſ.* Per corniculariım cujuſque provincialis officii hanc ſollicitudinem impleri conveniet, *h. e.* ſtatuendi pretii rerum, quæ in militari annona erogantur. *Jul.* quoque *Firmic. l. 3. c. 6.* Corniculariorum meminit, & cum Commentarienſibus confundit. ¶ Cornicularii nomen ſumptum eſt a cornibus Secretarii Prætoriani, quibus præerat, inquit *Caſſiod. l. 11. ep. 36. a med.*

Cornĭcŭlātus, a, um, adject. in cornu ſpeciem factus. *Apul. de Deo Socr. in princ.* Corniculata luna. *Fulgen. l. 1. Mythol.* Corniculata lunæ ſinuatio.

Cornĭcŭlum, n. 2. κεράτιον, dimin. a cornu. *Plin. l. 9. c. 32. de cochleis*, Oculis carent, itaque corniculis prætentant iter. ¶ Item ornamenti genus, quo donabantur milites ab Imperatoribus pro re bene geſta. *Liv. l. 10. c. 44.* ¶ Hoc autem ornamentum præfigebatur galeæ in formam cornu. *Salmaſ. Exercit. Plin.* V. Cornicularius.

Cornĭcŭlum, n. 2. opp. Latii, ad Corniculos M. apud Tybur urb. juxta Tarquinios. Pop. Corniculani.

Cornĭcŭlus, V. Cornicularius.

Cornificius, Poeta ingenio eleganti, & lepido, epigrammata ſcripſit. ¶ Sororem habuit Cornificiam, cujus carmina laudantur. ¶ Alter Cornificius amicus, & collega Ciceronis, cujus ad eum multæ extant epiſtolæ. Hunc quidam putant auctorem fuiſſe librorum ad Herennium; alii ejus filio, qui de Rhetorica arte ſcripſit, teſte *Quintiliano*, tribuunt.

Cornifrons, ontis, adject. qui cornua in fronte habet. *Ennius apud Non. c. 3. n. 3.* Tu paſcere cornifrontes armentas ſoles.

Cornĭger, ra, rum, o. 1. 2. *cornuto*, קרנים, Ger. *der horner tregt*, Gal. *portant corne*, Hiſp. *cornudo*, κερασφόρος, gerens cornua. *Cic. 2. de nat. Deor.* Taurus corniger. ¶ Bacchus etiam *corniger* dictus eſt, & ejus ſimulacro cornua adjiciebantur, quod vini inventor fuerit. Homines enim nimio vini potu truces redduntur. Huc fortaſſe referendum eſt illud *Horat. l. 3. od. 21.* Tu ſpem reducis, & addis cornua pauperi.

Cor-

Cornipes, edis, com. 3. κερατόπους, animal corneos habens calceos, ut equus, & capra. *Ovid. l. 2. Faſt.* Cornipedi Fauno caſa de more capella. ¶ Cornipedes, abſolute pro equis, apud *Silium l. 7. v. 684. & Virg. 7. Æn.*

Cornicæ, arum, locus trans Tyberim cornicibus dicatus, quod in Junonis tutela cornices eſſe putabantur. *Feſtus.*

Cornix, icis, f. 3. *cornice, cornacchia,* עורב, Ger. *Kree,* Gall. *corneille,* Hiſp. *corneja,* κορώνη, avis vivaciſſima, minor corvo. *Virg. 9. Ecl.* Ante ſiniſtra cava monuiſſet ab ilice cornix. ¶ Cornice vivacior, &, cornicibus ſuperſtes, apud *Martial. l. 10. epigr. 67.* pro diu vivente: quia cornix longam novem ſæculorum vitam vivere creditur. V. *Cic. in Tuſc. & Juven. Sat. 10. v. 246.* ¶ Cornicum oculos configere, proverb. de quo V. in *Configo.*

Cornu, u, n. 4. vel cornus, us, m. 4. ex *Priſcian. lib. 6. corno,* קרן, Ger. *horn,* Gal. *corne,* Hiſp. *cuerno,* κέρας. *Ovid. 7. Metam.* Flexum circum cava tempora cornu. *Plin. l. 28. c. 11.* Dentes mobiles confirmat cervini cornus cinis. *Varr. R. R. 3. 9.* Cornuum cervinum incendere. ¶ Dicitur item de tubis obtortis, quas tubicines inflant, quod eæ, quæ nunc ſunt ex ære, olim fiebant ex bubulo cornu. *Virg. Æn. 8. v. 2.* ¶ Per tranſlationem cornua fluminum dicuntur flexiones, & curvitates alveorum, quod multis in locis ad cornuum ſimilitudinem flectantur. *Cic. 9. Att.* Ab utroque portus cornu moles jacimus. ¶ Item cornua antennarum ſignificant utranque partem antennæ. *Virg. 3. Æn.* Cornua velatarum obvertimus antennarum. Adde *Ovid. l. 11. Met. v. 482.* ¶ Similiter in prælio cornua dicuntur aciei partes ab utroque latere prominentes. In exercitu enim eſt dextrum, & ſiniſtrum cornu, & quod inter utrumque eſt, dicitur media acies. *Ter. in Eun. 3. 7. 4.* Tu Simalio in ſiniſtrum cornu, tu Syriſce in dextrum. ¶ Item extremitates voluminis, ſeu bacilli, circa quod volumen volvebatur. *Ovid. 2. Triſt.* Candida nec nigra cornua fronte geras. ¶ Univerſim pro extremitate cujuſcunque rei, ut cornu tribunalis, *Tac. l. 1. Ann. & Val. Max. l. 5. c. 7.* Adde *Liv. l. 25. c. 3.* ¶ Cornu aliquando accipitur pro fortitudine, viribus, potentia. *Horat. Epod. 6. v. 11.* In malos aſperrimus parata tollo cornua. ¶ Hinc proverb. Fœnum in cornu gerere, apud *eund. l. 1. Sat. 2.* V. Fœnum. ¶ Vulcanum in cornu concluſum gerere. h. e. candelam ardentem in laterna cornea. *Plaut. Amph. 1. 1. 185.* ¶ Cornua maritis addere dicuntur uxores adulteræ: quæ phraſis Veteribus Græcis uſitata fuit, qui κερασφόρους appellabant illos, quorum uxores mœchabantur. Sed latina exempla hujus ſignificationis nondum reperi. ¶ Cornu pro arcu. *Virg. Æn. 11. v. 773.* Spicula torquebat Lycio Cortynia cornu. ¶ Cornu diſputationis, apud *Cic. l. 2. Divin. c. 10.* ſunt argumenta firmiſſima, & quaſi armatura diſputationis. ¶ Cornua etiam dicuntur dentes elephanti. *Martial. l. 1. epigr. 73.*

Cornu Copiæ, κέρας Ἀμαλθείας, fuiſſe exiſtimatur, quod Hercules cum Acheloo in ſpeciem tauri mutato congreſſus ei detraxit. Hoc Najades acceptum, & omnium fructuum primitiis refertum Copiæ conſecrarunt. *Ovid. 9. Met.* ¶ Hinc pro abundantia, & ubertate ponitur: & tum diviſim *Cornu Copiæ,* tum conjunctum *Cornucopia, æ,* uſurpatur. *Plaut. Pſeud. 2. 3. 5.* Hæcce cornucopia eſt, ubi ineſt quidquid volo. *Hor. carm. ſecul. v. 59.* Beata pleno copia cornu.

Cornuarius, ii, m. artifex, qui in cornibus laborat, & ex iis aliquid efficit. *l. 6. Dig. de jur. immunit.* Tubarii, cornuarii, arcuarii.

Cornuātus, a, um, adject. curvatus inſtar cornu, ut cornuata umbra, *Var. l. 6. de L. L. c. 3.*

Cornūlum, li, n. *cornetto,* corniculum. *Apic. l. 8. c. 1.* Ut cutem a carne ſeperes, ut poſſis condimentum accipere per cornulum.

Cornum, i, n. 2. κράνεια, fructus corni arboris. *Virg. 3. Æn. v. 649.* Bacchæ, lapidoſaque corna.

Cornuo, as, avi, atum, inſtar cornu curvare. Ita legit *Scalig. ad Varr. loc. cit.* in *Cornuatus.*

Cornus, f. gen. tam 4. quam 2. delin. *corniolo,* Ger. *cornelbaum,* Gal. *cornoiller,* Hiſp. *corezo ſilveſtre,* κρανία, arbor ramos habens duritie, & rigiditate cornibus ſimiles, fructum circa ſolſtitium ferens primo candidum, poſtea ſanguineum. Ex corno mare (nam fœmina cornus non oſſea, ac ſolida, ſed fungoſa eſt, atque inutilis) haſtas, ac tela faciebant. *Virg. 9. Æn. v. 698.* Volat Itala cornus aera per tenuem.

Cornūtus, a, um, *cornuto,* בעל קרן, Ger. *gehirnet,* Gal. *cornu,* Hiſp. *cornudo,* κεράτινος, quod habet cornua. *Var. 2. de R. R. c. 7.* Ætas cognoſcitur fere omnium, qui ungulas indiviſas habent, & etiam cornutorum. ¶ Item quod procedit ex cornu. *Mart. de Spect. epigr. 19.* Occubuit tandem cornuto ardore potitus. ¶ *Cornutus ſyllogiſmus* eſt dilemma. *Hieron. ep. 83. ad Ocean.* Cornutus ſyllogiſmus, ut quocumque me verterem, ſtrictius tenerer.

Corocotta, ſive crocotta, f. 1. κροκόττας, hyæna Indica, ut *Porphyrius* dicit, vel ut *Plin. l. 8. c. 30. & Solino* placet, animal in Æthiopia, e leæna, & hyæna genitum, vel, ut alibi *Plin.* ait, *l. 8. c. 21.* ex cane, & lupo. Nam hyæna lupo ſimilis eſt, ac leo cani.

Corœbus, m. 2. Rex Mygdoniæ regionis Phrygiæ, qui incenſus amore Caſſandræ, quam ei Priamus deſponderat, ad Trojam venit, ſocero, & Trojanis laturus auxilium. Illi a ſponſa exitium, niſi abiret, prædictum eſt. Ea nocte, qua Ilium cecidit, a Peneleo in templo Palladis occiſus eſt. *Virg. 2. Æn.* Hinc proverb. *Stultior Corœbo.*

Corolla, f. 1. *coronetta,* Ger. *Kreulein,* Gal. *petite couronne,* Hiſp. *corona pequena,* στεφάνιον, dimin. parva corona. *Propert. lib. 2. eleg. 23. v. 59.* Me juvat externis poſitum languere corollis.

Corollarium, ii, n. 2. eſt id, quod alicui datur, præterquam quod debitum eſt, ut inquit *Var. l. 4. de L. L.* vocabulum fictum a corollis, quod hæ, cum placuerant actores, in ſcena dari ſolitæ. *Sueton. in Aug. c. 45.* Corollaria, & præmia alienis quoque muneribus, & ludis de ſuo offerebat. *Cic. Ver. 5.* Nummulis corrogatis de nepotum donis, ac de ſcenicorum corollariis. ¶ Hinc tranſlate ſumitur pro cujuſvis rei additamento. *Cic. Ver. 6.* Ne ſine corollario a convivio diſcederet. *Apul. l. 2. A. A.* Modo corollarium idoneum compara. h. e. munus aliquod ultra pactam mercedem.

Corōna, æ, f. 1. inſigne Regni, diadema, ſertum, *corona, diadema,* עטרה, Ger. *kron,* Gal. *couronne,* Hiſp. *corona,* στέφανος, ornamentum circulare capitis, ab antiquo κορώνη, corona. A noſtris olim *ſtrophium* dicta eſt, & poſtea *ſtrophiolum* per diminutionem a στρέφω, verto. Dicta item eſt *ſerta* num. plur. a *ſero,* necto. *Cicer. 6. Ver.* Unxiſſe unguentis, compleſſe coronis, & floribus. ¶ Fuerunt autem apud Rom. diverſorum generum coronæ in magno pretio habitæ, ſcilicet *triumphalis, obſidionalis, civica, muralis, vallaris,* vel *caſtrenſis, navalis, ovalis,* &c. *Triumphalis* erat, quæ Imperatoribus poſt victoriam ad Urbem redeuntibus ad triumphum mittebatur. Hæc antiquitus ex lauro fiebat, poſtea etiam ex puriſſimo auro fieri cœpta: quod etiam inde aurum coronarium vocatur. *Cic. de Leg. Agrar. Obſidionalis* erat, quam liberati ab obſidione dabant ei, qui ipſos liberaverat, ex gramine decerpto inde, ubi obſeſſos ille ſervaſſet. Nam (ut ait *Plin.*) ſummum apud antiquos ſignum victoriæ erat, victos porrigere herbam e terra. *Civica* erat, quam civis civi, a quo ſervatus eſſet in prælio, teſtem vitæ, ſalutiſque perceptæ dabat, & hæc erat primo iliguea, poſtea magis placuit ex quercu, quod ante inventas fruges arboris ejus glandibus homines victitarint. *Muralis* erat, quæ donabatur ab Imperatore, qui primus murum ſubiiſſet, inque oppidum hoſtium per vim aſcendiſſet. Hæc corona, ad incitandos ad oppugnationem militum animos, ex auro fiebat. *Vallaris,* quæ & *Caſtrenſis* dicitur, ſimiliter aurea, habebat inſigne valli. Hæc donabatur, qui primus hoſtium caſtra pugnando introiſſet. *Navalis* quoque aurea quibuſdam quaſi roſtris navium inſignita erat, qua donari conſueverat, qui primus maritimo prælio in navem hoſtium vi tranſiliiſſet. *Ovalis* myrtea erat, qua utebantur Imperatores, qui ovantes introibant civitatem. V. *Paſchalium de Coron.* ¶ Coronis quoque induta mancipia bello capta venum producebantur: unde ſub corona venire, *Gel. l. 7. c. 4. Juſtin. l. 8. c. 3.* Conjuges, liberoſque omnium ſub corona vendidit. V. *Gel. l. c.* ¶ Corona aliquando accipitur pro cœtu hominum, ut in corona dicere. *Cic. pro Flac. c. 28. & in Bruto.* ¶ Item pro quodam militaris obſidionis genere, ut corona cingere, aggredi, coronam circumdare, &c. *Cic. Livius, Cæſar, Curtius, Hirt.* Eſt autem *corona* cum milites ita cingunt urbem, ut nullus ſuperſit locus, qui non a continenti multum ordine occupetur. *Liv. 37. 5.* Non corona, ſed operibus oppugnare urbem. *Id. 26. 45.* Scalis, & corona urbem capere. ¶ Eſt etiam hoc nomine ſidus, quod coronæ Ariadnæ dicitur, in Septentrionali regione, cum novem ſtellis. *Virg. 1. Georg.* V. *Hygin. l. 2. Aſtronom. c. 5.* V. etiam ſupra in voce Ariadna. ¶ A Veteribus Coronæ adhibitæ religionis cauſa & in funeribus, & in ſacris, & in conviviis celebrandis. V. *Pet. Victor. l. 2. var. lect. c. 7.* ¶ Notat *Muret. l. 8. var. lect. c. 1.* a Poetis coronas vocari interdum poemata ſua in illuſtrium virorum laudem compoſita. ¶ Denique coronæ vocantur projecturæ in ſummitate murorum domus, *cornici, cornicioni. Vitruv. l. 1. c. 8. ad fin.*

Coronālis, le, adject. 3. a corona. *Apul. l. 1. Mileſ.* Totam ejus domum, filiamque flammis coronalibus deuſſerat.

Coronāmen, is, n. 3. corona, coronæ ornamentum. *Apul. l. 11.* Mulieres verno florentes coronamine.

Coronamentum, ti, n. 2. *coronamento,* στεφάνωμα, coronarum multitudo. *Plin.* Atria coronamentis referta. ¶ Item flores, frondes, & alia, ex quibus coronæ fiunt. *Id. l. 21. c. 3.* In hortis ſeri & coronamenta juſſit Cato.

Coronarium, ii, n. idem quod corona. *Gel. 4. 14.* Ædilem ex eo loco jure dejectum, quo eum venire cum coronario non decuiſſet.

Coronarius, rii, m. 2. & Coronaria, f. 1. στεφανοπλόκος, qui, vel quæ coronas conficit. *Plin. l. 21. c. 2.* Factum id ex ingenio Glyceræ coronariæ. *Id. l. 34. c. 11.* Coronariorum recuſamentis in acetum additis.

Coronarius, a, um, adject. στεφανωματικός, ad coronas pertinens, ut coronarium opus, h. e. in modum coronæ factum. *Plin. l. 15. c. 30.* Ramos ſpargit topiarii, atque coronarii operis. Eſt autem coronarium opus quoddam cameræ ornamentum in cubiculis, de quo *Vitruv. lib. 7. c. 3. & 6.* ¶ Aurum coronarium proprie erat illud, quod coronarum aurearum loco Imperatoribus dari ſolebat: ſeu ea pecunia, quam provinciales dabant Romanis magiſtratibus prætextu coronæ inde faciendæ. *Cic. de Leg. Agr. 2. c. 22.* Quod ad quemque pervenerit ex præda, ex manubiis, ex auro coronario.

Coronātus, a. 1. 2. partic. a coronor, *coronato. Cic. 2. de Leg.* Sequebantur epulæ, quas inirent propinqui coronati.

Corōne, f. 1. olim Pedaſum, & Æpea, *Coron,* κορώνη, urbs Peloponneſi, in ora ſinus Meſſeniaci, qui inde *Coronæus* dicitur, olim Colonia Thebanorum, cum portu capaci, in Prov. *Belvedere,* ſub Thermatio M. inter Methonen ab Bor. & Meſſenen ad Auſt.

Coronēa, f. 1. Coronia, *Coronea,* κορώνεια, urbs Græciæ in Bœotia, apud Heliconem Montem, & Copaidem lacum, ubi Cepiſſum fl. recipit. Dicta eſt a Corono Therſandri filio. Hic talpæ non vivunt. ¶ Aliæ etiam hoc nomine urbes commemorantur, in Meſſenia, in Phthiotide, in Cypro, &c.

Coronēola, f. 1. genus roſæ, quæ autumno floret. *Plin. l. 21. c. 4.*

Coronides, æ, m. patronym. Æſculapius filius Coronidis nymphæ. *Ov. 6. Faſt. v. 748.* Nulla Coronides cauſa doloris ait.

Corōnis, idis, f. 3. *ſommità, cima, altezza,* עטרה, Germ. *obert ſpitz, gipfel,* Gal. *ſommet,* Hiſp. *cumbre,* κορωνίς, proprie eſt nota, unci figura, ideſt, linea brevis, ſed ab inferiore parte flexa, quæ in fine libri apponebatur. Metonymice uſurpatur pro ipſo libri fine. *Mart. l. 10. epigr. 1.* Si nimius videar, ſeraque coronide longus eſſe liber, legito pauca, libellus ero.

Corōnis, idos, alio nomine Arſinoe, Nympha, filia Lariſſæ, vel Leucippi, & Phlegiæ. Cum forma præſtanti eſſet, Apollini placuit. Sed a corvo apud Apollinem accuſata adulterii cum adoleſcente Hæmonio Elati filio, cui nomen Ischis erat, ab Apolline ſagitta confoſſa eſt. Apollo extractum e ventre puerum Æſculapium appellavit, & Chironi educandum tribuit. *Ovid. 2. Faſt. & 2. Met.*

Corōno, as, a. 1. *incoronare,* עטר, Ger. *kroenen,* Gal. *couronner,* Hiſp. *coronar,* στεφανόω, coronam capiti impono. *Plin. l. 15. c. 4.* Athenis victores olea coronant. ¶ Significat etiam cingere, *circondare. Virg. l. 9. v. 381.* Omnemque aditum cuſtode coronant. *Lucret. 2. 801.* Pluma columbarum, quæ collum coronat. ¶ *Sueton. Claud. c. 11.* Comœdiam Græcam docuit, ac de ſententia judicum coronavit. h. e. coronatus eſt. V. *Voſſ. Grammat. l. 5. c. 3.* ¶ Coronare cratera, eſt ita implere, ut inſtar coronæ labra poculi contingat. *Virg. Georg. 2. v. 528.*

Coronōpus, odis, κορωνόπους, al. gramen aculeatum, & vulgo dens canis, herba oblonga, fiſſis foliis, per terram repens, cujus radix in cinerem toſta cœliacis præclare facit. *Plin. l. 21. c. 16. & l. 22. c. 19.*

Corophium, a. 2. piſcis de genere cancrorum. *Plin. l. 32. c. 11.*

Corporālis, o. 2. *corporale, corporeo,* Ger. *leiblich,* Gal. *corporel,* Hiſp. *corporal,* σωματικός, quod eſt, vel quod habet corpus. *Sen. epiſt. 59.* Dicimus quædam corporalia eſſe, quædam incorporalia. *Papin. l. debitor, §. ult. ff. de pign. act.* Soluta pecunia creditor poſſeſſionem pignoris, quæ corporalis apud eum fuerat, reſtituere debet. ideſt, de pignore corporeo. ¶ Item quod eſt corporis. *Se. ep. 54.* Vitiorum noſtrorum oblivio, etiam corporalium.

Corporālitas, atis, f. 3. *Tert. de An. c. 7. & 9.*

Corporāliter, adverb. *corporalmente. Paul. JCtus l. 1. ff. de acquir. poſſeſſ.* Servus corporaliter pignori datus.

Corporaſco, is, eſcere, quaſi dicas, corpus fieri. *Claud. Mamert. l. 1. c. 14.*

Corporātio, f. 3. idem ac corporatura. *Col. l. 6. c. 2.* Cuſtodiendum eſt, ne in corporatione vel ſtatura, vel viribus impar cum violentiore jungatur. Meliores tamen libri habent (*ne incorporatione*) eodem ſenſu.

Corporativus, a, um, adject. corporalis. *Cel. Aurel. Tard. l. 1. c. 6.* Corporativa adjutoria.

Corporatūra, f. 1. *corporatura, quantità,* Ger. *leibs geſtalt,* Gal. *taille, corpulence,* Hiſp. *cuerpo, corpulencia,* σωματικὴ κατάστασις, corporis magnitudo, habitus, & ſtatus corporis. *Vitr. l. 6.* Ex cœlo roſcidus aer in corpora fundens humorem efficit ampliores corporaturas. Adde *Col. l. 6. c. 12.* ¶ *Veget. l. 1.* ſcribit, Corporaturam boni tyronis implere ſex pedum longitudinem.

Corporātus, a. 1. 2. idem ac corporeus. *Cic. de Univ. c. 2.* Mundus cernitur, & tangitur, & eſt undique corporatus.

Corporecuſtos, odis, m. 3. cuſtos corporis. Vet. Inſcript. apud *Grut. p. 600. n. 12.* Baſſus Neronis Cæſaris corporecuſtos. Et *n. 13.* Hilarius Neronis Cæſaris corporecuſtos.

Corporēus, a, um, a. 1. 2. *corporeo,* Ger. *leibhafftig,* σωματικός, quod eſt ex ſubſtantia corporis, vel quod corpus habet. *Cic. 2. de nat. Deor.* Contra ille corporeus vitalis, & ſalutaris omnia conſervat, alit, auget, ſuſtinet, ſenſuque afficit. Adde *de Univ. c. 4.*

Corpōro, as, a. 1. *incorporare, unire in un corpo,* Ger. *zuſamen leib machen,* Gal. *incorporer,* Hiſp. *encorporar,* σωματοποιέω, cogo, coagmento, & in unum corpus redigo. *Plin. l. 7. c. 15.* Tempore ipſo animatur, corporaturque. ¶ Apud antiquos corporare eſt interficere, *ammazzare. Enn. apud Non.* Corpus contemplatur, unde corporet vulnere. *Accius,* Corporare abs tergo eſt auſus.

Corpulentia, f. 1. παχύτης, carnoſitas, *Plin. l. 11. c. 53.* Somno concoquere corpulentiæ, quam firmitati utilius.

Corpulentus, a. 1. 2. *groſſo,* Ger. *leiblich,* Gal. *corpulent,* Hiſp. *corpulento,* μεγαλόσωμος, homo obeſi corporis, a corpus, ut vinolentus a vinum. *Col. l. 6. c. 3.* Corpulentum pecus. *Plaut. Epid. 1. 1. 8.* Corpulentior videre, quam agilior.

Corpus, oris, n. 3. *corpo,* גוף, Ger. *leib,* Gal. *corps,* Hiſp. *cuerpo,* σῶμα, ſubſtantia omnis viſu, vel tactu perceptibilis, ut corpus aquæ, corpus ferri, apud *Lucr. l. 2.* & ſpeciatim maſſa compacta ex oſſibus, carne, & ſanguine, quæ eſt pars animalis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Etenim corpus intelligi ſine loco non poteſt. *Id. pro Marc.* Vita corpore, & ſpiritu continetur. ¶ Aliquando corpus ſumitur pro ſola carne. *Cic. Fam. 7. ep. 26.* Hic cogito commorari, quoad me reficiam, nam & vires, & corpus amiſi. *Mart.* utramque ſignificationem uno verſu complexus eſt. Inque omni nuſquam corpore corpus erat. ¶ Per catachre-

chæſim pro ſola anima poſuit *Virg.* 6. *Æn.* v. 303. *de Charonte*. Et ferruginea ſubvectat corpora cymba. ¶ Sumitur item pro aliquo opere ſcripto, & volumine. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 12. A principio enim conjurationis uſque ad reditum noſtrum videtur mihi modicum quoddam corpus confici poſſe. *Id.* 2. *ad Q. Fr.* Sed utros ejus habueris libros (ſunt enim duo corpora) an utroſque, neſcio. ¶ Item pro forma. *Liv. l.* 6. *B. Pun.* Corpus nullum civitatis, nec Senatum, nec plebis conſilium, nec Magiſtratus eſſe. ¶ Item pro parte, & tribu, ac multitudine populi. *Liv. l.* 11. Sui corporis creari Regem volebant. ¶ Corpus ſine pectore, prov. apud *Horat. l.* 1. *ep.* 4. *v.* 6. & *Ovid. in Herold.* ideſt ſine mente. ¶ *Corpore excedere*, & *exire*, phraſis eſt gladiatorum ictum adverſarii corporis declinatione vitantium. *Virg. Æn.* 5. *v.* 437. Stat gravis Entellus, niſuque immotus eodem, Corpore tela modo, atque oculis vigilantibus exit. *Cic. Catil.* 1, *c.* 6. Tuas petitiones parva quadam declinatione, &, ut aiunt, corpore effugi. ¶ Interdum corpus accipitur pro perſona ipſa, ſeu homine. *Nepos Datam. c.* 9. Elegit corpus natura ſimillimum ſui, eique veſtitum ſuum dedit. *Curt. l.* 5. *c.* 13. In illo corpore poſita eſt victoria. ¶ De varia corporum diviſione Vide *JCtos* & *Sen. Quæſt. Natur. l.* 2. *c.* 2.

Corpuſcŭlum, n. 2. *corpetto*, σωμάτιον, dimin. a corpus. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 24. Eſſe corpuſcula quædam lævia, alia aſpera, rotunda alia, &c.

Corrādo, is, aſi, aſum, a. 3. demo, auferendo colligo. *Ter. Phorm.* 1. 1. 6. Ei, credo, munus hoc corraditur. *Id. Heaut.* Nihil relinquo in ædibus, corraſi omnia. *Id. Adelph.* 2. 2. 34. Minas decem corradere alicunde. *Lucr. l.* 1. *v.* 401. fidem dictis corradere (vel *conradere*) noſtris. Alii leg. *contradere*.

Corraſus, a, um, *raccolto*, radendo ablatus: & tranſlate comparatus, collectus. *Callistrat. Dig. l.* 40. *tit.* 20. *leg.* 6. *extr.* Plerumque etiam inde corraſas pecunias Præſides ad fiſcum tranſmiſerunt.

Correctĭo, nis, f. 3. *correzione*, תקון, Ger. *beſſerung*, Gal. *correction*, Hiſp. *correcion*, ἐπανόρθωσις, emendatio. *Cic.* 4. *Fin.* Hæc videlicet eſt correctio Philoſophiæ veteris, & emendatio. ¶ Correctio etiam figura eſt apud Rhetores, quæ tollit id, quod dictum eſt, & quod magis idoneum videtur, reponit. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 26. Poſtquam iſti vicerunt, atque adeo victi ſunt. Eam enim quomodo victoriam appellem, quæ victoribus plus calamitatis, quam boni dederit?

Correctŏr, m. 3. *correttore*, מתקן, Ger. *beſſerer*, Gal. *correcteur*, Hiſp. *corrector*, ἐπανορθωτής, emendator. *Cic. pro Balbo*, *c.* 8. Corrector, atque emendator civitatis. ¶ Item qui ſimul cum aliquo provinciam regit, ut Corrector Flaminiæ, & Piceni, apud *Grut. Inſcrip. p.* 407. *n.* 8. Corrector Lucaniæ, & Bruttiorum. *Reineſ. Inſcr. p.* 399. Adde *Ammian. l.* 27. *c.* 4.

Correctūra, æ, f. 1. munus correctoris. *Auſon. Parent.* 24. Nam correcturæ tibi Tarraco Hibera tribunal Præbuit.

Correctus, a, um, adject. emendatus, *corretto*. *Cic.* 13. *Att. epiſt.* 48. Laudationem Porciæ tibi miſi correctam. *Gell.* 6. 14. Ut is, qui deliquit, attentior fiat, & correctior.

Corrēpo, is, idem ac repo, *rampicare*, *andar' occultamente*, ἕρπω. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quod dum efficere vultis, in dumeta correpitis. *Col. in præfat.* Intra muros correpſimus.

Correpte, adv. cui opponitur *producte*. *Ovid.* 4. *Pont. el.* 12. *v.* 13. Syllaba, quæ nunc correptius exit. *Chariſ. l.* 1. Correpte, ut lego; producte, ut audio. *Gell.* 9. 6. Dictito ab eo verbo, quod eſt dico, correpte dicitur.

Correptĭo, onis, f. 3. ut correptione retundi. h. e. reprehendi. *Tert. de Pudic. c.* 14. ¶ Item abbreviatio. *Vitruv. l.* 9. *c.* 9. Correptiones dierum, aut creſcentiæ. ¶ Apud Grammaticos correptio ſyllabæ eſt, cum ſyllaba brevi tempore pronuntiatur. *Quintil. l.* 9. *c.* 3. Voces aut productione tantum, vel correptione mutatæ.

Correptor, is, m. 3. *riprenſore*, מוכיח, Ger. *ſtraffer*, Gal. *repreneur*, Hiſp. *reprehenſor*, ἐπιτιμητής, reprehenſor. *Sen.* 2. *de ira*, *c.* 10. Non hoſtis, ſed correptor peccantium.

Correptus, a. 1. 2. particip. a corripior, raptus, comprehenſus. *Auct. ante Exil.* Ego repente vi Tribunitia correptus, &c. *Virg. Georg.* 4. *v.* 305. Correptum manibus tenere. ¶ Item furto ablatus, *ſurreptus*, ut correpta pecunia, *Cic. pro Balbo*, & *l.* 12. *Fam. epiſt.* 15. Correptis vectigalibus. ¶ Apud *Liv. l.* 2. *c.* 28. Correpti Patres, *ſorpreſi*. ¶ Apud Grammaticos correpta dicitur ſyllaba, quæ breve tempus habet. *Quintil. l.* 1. *c.* 6. (*al.* 10.) Syllaba correpta.

Corrēus. V. Conrei.

Corrīdĕo, es, n. 2. *ridere*, Ger. *ſamt einander lachen*, Gal. *rire enſemble*, Hiſ. *reir a una*, συγγελάω, ſimul rideo. *Lucan. l.* 4. *v.* 81. Omnia corrident concepta luce diei.

Corrĭgia, æ, f. 1. *correggia*, שרוך, Ger. *ſchuhriemen*, Gal. *courroye*, Hiſp. *correa*, ἱμὰς τῶν ὑποδημάτων, lorum, vel funiculus ex loris bubalis, &c. a *corium*. Aliqui derivant a corrigo, voluntque lorum fuiſſe, quo verberarentur ſervi, ut corrigerentur. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 4. Pedis offenſio nobis, & abruptio corrigiæ, & ſternutamenta erunt obſervanda. ¶ Secundam ſyllabam corripit *Venant. Fortun. l.* 8. *carm.* 5. *v.* 61. producit *Arator l.* 2. *hiſt. Apoſt. v.* 81.

Corrĭgo, is, exi, ectum, a. 3. *correggere*, הוכיח, Ger. *beſſeren*, Gal. *corriger*, Hiſp. *corregir*, ἐπανορθόω, emendo, a *con*, & *rego*. *Cic. ad Q. Frat.* Curſu corrigam tarditatem. *Id.* 3. *Leg. c.* 14. Corrigere mores civitatis. ¶ Proprie ſignificat, quod tortuoſum, & obliquum eſt, dirigere, *dirizzare*. *Plin. l.* 7. *c.* 20. Miloni athletæ malum tenenti nemo digitum corrigebat.

Corrĭpĭo, is, ipui, eptum, *prender' in fretta*, *torre per forza*, idem ac rapio, vel celeriter rapio, comprehendo. *Virg.* 1. *Æn.* Arcumque manu, celereſque ſagittas corripuit. *Cic.* 7. *Ver.* Hominem corripi, ac ſuſpendi juſſit in oleaſtro quodam. ¶ Tranſlate eſt reprehendere, ſed magis verbis, quam verberibus, *riprendere*, *ammonire*, ἐπιτιμάω, ἐπιλαμβάνεσθαι, *Cœl. Cic.* 8. *Fam.* Clamoribus ſcilicet maximis judices corripuerunt. *Sueton. in Aug. c.* 53. Indecoras adulationes corripuit edicto. h. e. caſtigavit. ¶ Item occupare, *ſorprendere*, ut Corripi ſomno, Corripi febribus, &c. *Plin. l.* 1. *ep.* 12. Pedum dolore correptus eſt. *Plaut. Aſin.* 5. 2. 34. Me ex amore hujus correptum eſſe. Alii leg. *corruptum*. ¶ Corripere ſe, *levarſi in fretta*. *Ter. Hec.* 4. 1. 3. Corripuit tacitus ſe ſe ad filiam. ¶ Significat etiam ad ſe trahere. *Nepos* 18. 2. 3. Omnium partes corripere, atque complecti. *Tacit. Annal.* 11. 8. 4. Neque cunctabatur, quin proximas Præfecturas corripiat. ¶ Apud Grammaticos corripere ſyllabam, eſt brevem facere. *Palæmon Grammat.*

Corrivāles, m. 3. *rivali*, Ger. *mitbuler*, Gal. *corriveaux*, Hiſ. *combleças*, ἀντεραστής, qui eandem amicam habent. *Quintil.* 14. *Declam.* Illa corrivalium maledicta.

Corrivatĭo, onis, f. 3. aquæ eundem in locum deductio, ſive confluxus. *Plin. l.* 3. *c.* 9. Corrivatione aquæ pluviæ in locum humiliorem a ſuperioribus defluentis. Adde *l.* 33. *c.* 4.

Corrivātus, a, um, adject. deductus, derivatus. *Plin. l.* 36. *c.* 15. Per meatus corrivati ſeptem amnes. h. e. in eundem alveum deducti. Et *l.* 3. *c.* 5. Tiberis tenuis primo, & niſi piſcinis corrivatus, emiſſuſque, navigabilis.

Corrīvo, as, a. 1. eſt rivum ducere, ſeu facere, ſeu aquas per rivos eundem in locum ducere. *Ulp. l.* 1. §. 4. *ff. de aqu. & aqu. plu. arcen.* Foſſas agrorum ſiccandorum cauſa factas, Mutius ait, colendi agri cauſa fieri, non tamen corrivandæ aquæ cauſa fieri. *Plin. l.* 31. *c.* 4. Plerumque damnoſi torrentes corrivantur. h. e. in eundem rivum confluunt.

Corroboramentum, i, n. 2. *conforto*, *rinforzo*. *Lactant. l.* 5. *c.* 12. *ad fin.* Labores, & miſeriæ ſunt exercitia, & corroboramenta virtutis.

Corroborātus, a. 1. 2. roboratus, *fortificato*. *Cic. pro Plac.* Quorum virtus non ſolum natura corroborata, verum etiam diſciplina putatur.

Corrobŏro, idem ac roboro, ideſt, robuſtum, & fortem reddo, *rinforzare*. *Cic. pro Sext.* Cum jam puerilis tua vox ſe corroboraverit. ¶ Et tranſlate. *Cic. Caſſ. l.* 12. Manabat illud malum urbanum, & ita corroborabatur quotidie.

Corrōdo, idem ac rodo, vel ſimul rodo, *rodere*. *Cic.* 2. *de Div.* Nos autem ita leves, atque inconſiderati ſumus, ut, ſi mures corroſerint aliquid, quorum eſt opus hoc unum, monſtrum putemus.

Corrogātus, a, um, adject. multis precibus rogatus; ut corrogati auditores, h. e. ambitione collecti. *Cic. Philip.* 3. *c.* 8. & *Quintil. l.* 10. *c.* 5. ¶ Corrogata pecunia ad uſus neceſſarios. h. e. collecta. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 102. Sic *Cic.* 5. *Ver.* Nummulis corrogatis de nepotum donis.

Corrŏgo, as, a. 1. συναγείρω, eſt rogando congregare, ſive multis precibus contrahere. *Cic. pro Quinct. c.* 6. Ipſe ſuos neceſſarios ab atriis Liciniis, & a faucibus macelli corrogat, ut ad tabulam Sextiam ſibi adſint. *Auct. ad Her. l.* 1. *c.* 6. Carbunculos corrogare. h. e. colligere. V. Corrogatus.

Corrōſus, a. 1. 2. partic. a corrodor, *roſo*. *Var.* 3. *R. R. c.* 17. Cum eodem tempore inſulas Ludinorum ibi corroſas vidiſſes. *Juven. Sat.* 15. *v.* 8. Corroſis oſſibus.

Corrotundātus, a, um, *rotondo*. *Petron. Fragmen. Tragur. p.* 11. Terra mater eſt, in medio quaſi ovum corrotundata.

Corrotundo, as, avi, atum, a. 1. rotundo. *Sen. l.* 4. *Nat. Quæſt. c.* 3. & *epiſt.* 113. Si has quoque corrotundaverint. *Petron. Fragmen. Tragur. p.* 49. Uno curſu centies ſeſtertium corrotundavi. V. ibi *Scheffer*.

Corrūda, f. 1. ἀσπάραγος ἄγριος, ſylveſtris aſparagus. *Plin. l.* 20. *c.* 10. Sylveſtrem aſparagum aliqui corrudam, aliqui Lybicum vocant, Attici hormiuium. *Cato*, In arundineto corrudam ſerito.

Corrugātus, a. 1. 2. *increſpato*. *Col. l.* 12. *c.* 39. Ubi ſatis corrugata erunt acina.

Corrūgis, e, adject. qui in rugas colligitur. *Nemeſian. Cyneget. v.* 93. Corrugiſque ſinus gemmatus baltheus arctet.

Corrūgo, as, a. 1. *increſpare*, קמט, Ger. *gerunzelt machen*, Gal. *rider*, Hiſp. *arrugar*, [illegible], eſt in rugas contrahere. *Hor. l.* 1. *ep.* 5. *v.* 22. Ne turpe toral, ne ſordida mappa corruget nares.

Corrūgus, m. 2. idem ac corrivus, vel ſpeciatim, ut aliqui definiunt, aqua ex montium jugis ducta ad lavandum aurum. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Flumina jugis montium duxere: corrugos vocant, a corrivatione, credo.

Corrumpo, is, a. 3. *corrompere*, *guaſtare*, שחת, Ger. *verſtoren*, Gal. *corrompre*, Hiſp. *corromper*, διαφθείρω, contamino, vitio, deſtruo. *Ter. Adelph.* 3. 3. 66. Piſces ex ſententia nactus ſum, hi mihi ne corrumpantur, cautio eſt. *Plin. l.* 3. *c.* 23. Quæ nec aqua, nec igni poſſet corrumpi. ¶ Transfertur ad animum. *Cic.* 3. *Leg. c.* 14. Corrumpere animum, & mores alicujus. ¶ Aliquando eſt ſubornare, illicere muneribus. *Cic. pro Planc.* Quam quiſque Tribum turpi largitione corrumperet. Sic corrumpere aliquem pecunia, muneribus, blanditiis, &c. *Cic. paſſim*. ¶ Corrumpere oculos fletu, *Plaut. Amph.* 1. 3. 32. ¶ Corrumpere diem, pro conterere, *perder' il tempo*. *Id. Men.* 4. 2. 51. ¶ Corrumpere litteras, *falſificare*. *Cic. Ver.* 4. ¶ Corrumpere rem familiarem, *diſſipare*. *Sall. in Jug.* ¶ Corrumpere opportunitates, *perdere le buone occaſioni*. *Id. in Catil.*

Corrŭo, is, n. 3. *cadere*, *rovinare*, נפל, Ger. *fallen*, Gal. *tomber*, Hiſp. *caer*, συμπίπτω, ſimul ruo, concido. *Cic.* 2. *ad Q. Frat.* Et ille pene timore, ego riſu corrui. *Id. l.* 1. *Divin. c.* 50. Urbs tota Lacedæmoniorum corruit. ¶ Eſt etiam activum, & ſignificat concervare, conjicere. *Plaut. Rud.* 2. 6. 58. Ibi corruere me poſſe ajebat divitias. *Var.* Quod eo ſpicas, aliudve corruebant. ¶ *Lucret. l.* 3. *v.* 825. Quæ poſſint corruere hanc rerum violento turbine ſummam. h. e. evertere, labefactare. Adde *l.* 5. *v.* 369.

Corrupte, *corrottamente*, Ger. *verderbung*, Gal. *par corruption*, Hiſp. *por corrucion*, διεφθαρμένως. *Cic.* 1. *Fin.* De quibus neque depravate judicant, neque corrupte. *Sen. Controv.* 9. Minus facunde, & corruptius quam Fabianus. *Aſcon. proœm. Ver.* Corruptiſſime judicare.

Corruptēla, f. 1. *corruzione*, διαφθορά, corruptio, quod corrumpit, & contaminat. *Cic.* 2. *Off. c.* 15. Melius etiam, quod largitionem corruptelam dixit eſſe. *Id. in Parad.* Corruptelam judicii moliri. *Ter. Adelph.* 5. 3. 7. Communis corruptela noſtrum liberum. ¶ Pro ſtupro uſurpat *Suet. Claud. c.* 16.

Corruptibĭlis, le, adject. 3. qui corrumpi poteſt, *corruttibile*. *Arnob. l.* 2. Plato Deos dicit, & mundum corruptibilem eſſe natura.

Corruptibilĭtas, atis, f. 3. facilitas ſe corrumpendi, *corruttibilità*. *Tert. adv. Marc. c.* 16. Corruptibilitas ſubſtantiæ humanæ.

Corruptĭo, nis, f. 3. *corruzione*, διαφθορά. *Cic. Tuſc. l.* 4. *c.* 13. Morbum appellant totius corporis corruptionem.

Corruptīvus, a, um, adject. idem quod corruptibilis. *Tertul. l. de Reſur. Car. c.* 51. Oportet corruptivum iſtud induere incorruptionem.

Corruptor, m. 3. *corruttore*, משחית, Ger. *verderber*, Gal. *corrupteur*, Hiſp. *corrompedor*, [illegible], qui corrumpit. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 4. Corruptor juventutis.

Corruptorĭus, a, um, adject. qui corrumpit, corruptivus. *Tertul. adv. Marc.* Corruptorii ſenſus. Et, conditio corruptoria.

Corruptrix, icis, f. 3. quæ corrumpit. *Cic.* 1. *ad Q. Fr. ep.* 1. *c.* 6. Tam depravatis moribus, tam corruptrice provincia.

Corruptus, a. 1. 2. *corrotto*, διεφθαρμένος. *Cic. Att.* Animus largitione corruptus. *Horat. l.* 1. *ſat.* 5. *v.* 95. Iter factum corruptius imbri. *Senec. Suaſor.* 2. Res omnium corruptiſſima. ¶ Corruptus etiam dicitur, qui animo deficit. *Plaut. Amph.* 5. 1. 6. Animo male eſt, aquam velim, corrupta ſum, atque abſumpta. ¶ Corrupti boves, ideſt macie confecti. *Phædr. l.* 2. *Fab.* 9. *v.* 22. Sic *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 58. Corrupti equi macie.

Cors, ortis, V. Cohors.

Corſa, æ, f. 1. a *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. dicitur prima faſcia antepagmenti in oſtiis; ducta metaphora a voce Græca κόρση, quæ tempus, partem capitis ſignificat, *tempia*.

Corſēæ, ſive Corſiæ, inſulæ parvæ Joniæ adjacentes, contra Samum inſulam.

Corſĭca, Corſis, Cyrnus, *Corſica*, inſ. Italiæ, in mari Tyrrheno, ſub dominio Reip. Genuenſis. Antea dicta eſt Cyrnus, a Cyrno Herculis filio. Tota maligne colitur, quod aſpera ſit, & multis in locis inacceſſibilis. Dividitur a Sardinia freto Taphros dicto. Melle abundat, ſed venenato. *Ovid. l.* 1. *Amor. eleg.* 12. Melle ſub infami Corſica miſit apis.

Corſicānus, a, um, ad Corſicam pertinens, ut mella Corſicana, apud *Serv. in* 4. *Georg. v.* 101.

Corſĭcus, a, um, adject. poſſeſſ. Corſicanus, ut Corſica apis, *Ovid. l.* 1. *Am. el.* 12.

Corſoides, m. 1. κορσοειδής, lapis canitiei hominis ſimilis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Corſus, a, um, *Corſo*, ad Corſicam pertinens, Corſicus. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 194. Cum pene eſt Corſis obruta claſſis aquis. ¶ *Corſi*, *orum*, ejus inſulæ populi. *Liv. l.* 42. *c.* 7. *Plin. l.* 15. *c.* 29.

Cortex, icis, 3. tam maſc. quam fœm. gen. *ſcorza*, *corteccia*, קליפה, Ger. *rinde*, Gal. *écorce*, Hiſ. *corteza*, φλοιός, eſt veluti corium cujuſque rei, ut in arboribus liber, & in cæteris rebus cruſta quædam tectoria. *Virg.* 7. *Æn.* Raptus de ſubere cortex. *Id. ecl.* 6. *v.* 62. Muſco circundat amaræ corticis. ¶ Duplex eſt autem cortex in arboribus, alius interior, qui & *liber* dicitur, tenuis, & levis; alius exterior, craſſus, & aſper. ¶ Leviorem cortice dixit *Horat. l.* 3. *od.* 9. hominem inconſtantem. ¶ Sine cortice nare, proverb. de eo, qui ſuis moribus regendis præceptore non eget. *Id. l.* 1. *ſat.* 4. *v.* 120.

Corticātus, a. 1. 2. quod corticem habet. *Col. l.* 12. *c.* 23. Pix corticata appellatur, qua utuntur ad conditurus Allobroges.

Corticĕus, a, um, adject. *di ſcorza*, ut Corticeum gluten. *Pruden. Cathem.* 3. *v.* 43.

Corticōſus, a. 1. 2. *pieno di ſcorze*, φλοιώδης, quod corticibus plenum eſt. *Plin. l.* 12. *c.* 41. Quod in arbore hæſit ferro depectitur, ideo corticoſum.

Cortĭcŭla, f. φλοιδιον, dimin. a cortex. *Col. l.* 12. *c.* 47. Tum reſolutis corticulis eximimus eum.

Cortīna, f. 1. *cortina*, proprie eſt vas æreum, in quo colores coquuntur, & lanæ tinguntur. *Plin. l.* 25. *c.* 6. Fit etiam apud infectores ex flore nigro, qui adhæreſcit æreis cortinis. ¶ Item vas, in quo detrutum decoquitur, a *corte*, quia detrutum decoquebatur in cortibus villicis. *Col. l.* 1. *c.* 6. ¶ Item vas, quo oleum fluit, cum oleum in torculari factores premunt. *Cato R. R. c.* 66. Cortinam plumbeam in lacu ponito, quo oleum fluat. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 12. Qui cortinam ludis per Circum ferunt. hoc eſt, Vas aquæ plenum, ut equos curſu defeſſos in certaminibus aſpergant. ¶ *Virg. l.* 3. *Æn. v.* 92. & *l.* 6. *v.* 347. Tripodem illum, in quo Phœbades ſedentes oracula reddebant, cortinam appellat; nam & tripus vas rotundum erat ad ſimilitudinem cortinæ. *Prudentius* tamen

corti-

cortinam a tripode diſtinguit, *Apotheoſ. v. 506.* Delphica damnatis tacuerunt ſortibus antra: Non tripodas cortina tegit. Itaque cortinas tripodum dixit etiam *Plin. l. 34. c. 3.* quas *Pollux l. 10. c. 23.* vocat opercula tripodum, ὅλμος, & circulari figura fuiſſe teſtatur. ¶ *Severus in Ætna, v. 294.* cortinam theatri vocat convexam, & cavam theatri capacitatem. Et *Ennius apud Var.* Cœli cortinam antea dixerat, quod ſcil. inſtar cortinæ vaſis concavum ſit. ¶ Recentioribus Auctoribus cortinæ aulæa, ſeu vela appellantur. *V. Iſid. Orig. l. 19. c. 26.*

Cortinale, is, n. 3. locus, in quo cortinæ ſunt ad decoquendum aliquid. *Col. l. 1. c. 6.* Cortinale, quo defrutum fiat, anguſtum ne ſit.

Cortinipŏtens, entis, epith. Apollinis, quod cortinæ præeſſet. *Lucil.*

Cortinŭla, æ, f. dimin. a cortina. *Ammian. l. 29. c. 7. (al. c. 1.)* Cortinulis penſilem annulum librans. Ubi alii aliter leg.

Corĭtna, V. Corytus.

Cortonenſis, e, adject. ad Cortonam pertinens, ut montes Cortonenſes, *Liv. l. 22. c. 4.* Cortonenſes incolæ, *Plin. l. 3. c. 5.*

Cortumio, vel contumio, onis, ἀτενισμός, attenta oculorum defixio in aliquam rem: verbum augurale, apud *Var. l. 6. de L. L.*

Cortyna. V. Gortyna.

Corvīnus, a, um, adject. quod eſt corvi, *di corvo*, ut Corvinum ovum, *Plin. l. 10. c. 12.* Corvina nigredo. *Apul. l. 2. Met.* ¶ Corvinus Romanæ familiæ cognomen, de cujus origine *Liv. l. 7. c. 36.*

Corvīto, n. 1. devoro. *Plaut. Caſ. 4. 1. ad fin.* Novi ego illas ambas oſtrices, corvitant, ubi comeſſe poſſunt. Sed *Lambin. & Turneb.* legunt, *corbitant ubi comeſſe poſſunt. V. corbito.*

Corvitor. V. Corbitor.

Coruncānus, m. 2. primus Romæ Pontifex Max. de plebe, quem Cicero pro domo ſua Pontificii juris peritiſſimum fuiſſe teſtatur. Is, cum Legatus ad Teucam Illyricorum Reginam miſſus eſſet, in reditu contra jus gentium interfectus eſt.

Corus, Caurus, m. 2. *Ponente Maeſtro*, ἀργέστης, ventus inter Favonium, & Septentrionem, qui ab Occaſu æſtivo, & ſolſtitiali ſpirat adverſus Aquilonem. *Plin. 2. 47.* Sed *Vegetio* idem eſt ac Libonotus ad ſiniſtrum meridiani cardinis. ¶ Corus, q. c. κόρος, genus menſuræ, quæ triginta modios capiebat, al. quadragintaquinque. *Id. l. 16. c. 25.*

Coruſcāmen, inis, n. coruſcatio, ſplendor. *Apul. de Deo Socrat.* Rapidiſſimo coruſcamine lumen candidum intermicare. *Fulgent. l. 1. Mythol.* Coruſcamen vultus.

Coruſcātio, onis, f. ſplendor micans, & tremulus, ut fulguris, & hujuſmodi. *Solin. c. 53. ubi de margaritis:* Si repente micaverit coruſcatio. *Vopiſc. in Caro, c. 8.* Ingenti exorta tempeſtate, immani coruſcatione, immaniori tonitru, exanimatus eſt.

Coruſcĭfer, a, um, adject. coruſcus, vel coruſcans. *Martian. Capel.* Coruſciferi laquearia cœli.

Coruſco, as, avi, atum, n. 1. *riſplendere a guiſa di baleno*, בָּרַק, Ger. *ſcheinen*, Gal. *eclater*, Hiſp. *reſplandecer*, ἀστράπτω, ſplendeo, a κόρη, pupilla, quod proprie ſit ſplendore ſuo oculos perſtringere. *Cic. 3. de nat. Deor.* Flamma inter nubes coruſcat. ¶ Tranſlate eſt vibrare. *Virg. 12. Æn.* Oditque moras, haſtamque coruſcat. ¶ Item criſpari, tremere. *Juven. ſat. 3. v. 255.* Longa coruſcat Sarraco veniente abies.

Coruſcus, a, um, o. 1. 2. *riſplendente*, מַבְהִיק, Ger. *ſcheinen*, Gal. *eclatant* Hiſp. *reſplandeciente*, στιλπνός, ſplendens. *Virg. 2. Æn.* Stat ferri acies mucrone coruſco. ¶ Item criſpus, tremens. *Virg. 11. Æn.* Sylvis ſcena coruſci deſuper. *Serv. in 1. Æneid.* Coruſcum alias fulgens, alias tremulus eſt.

Coruſſo. V. Coniſco.

Corvus, m. 2. *corvo*, עוֹרֵב, Ger. *rab*, Gal. *corbeau*, Hiſp. *cuervo*, κόραξ, avis ſpecies, a Græca voce allata, vel a ſono, quem edit. *Cic. 1. de nat. Deor.* Milvo eſt quoddam naturale bellum cum corvis. *Cic. 3. de Orat.* ambigue de Corace Rhetore, quaſi de corvo, qui Græce dicitur κόραξ. Quare Coracem iſtum veſtrum patiamur nos quidem pullos ſuos excludere in nido. ¶ Fuit hæc avis Apollini ſacra, inauſpicata Plinio, & Horatio, ſc. ſi a ſiniſtra appareat, nam dextra boni eſt ominis. *Cic. 1. de Divin.* Corvus a dextra, a ſiniſtra cornix ratum facit. V. etiam *Plaut. Aulul. 4. 3.* ¶ Corvos in cruce paſcere. h. e. ſuſpendio puniri, *Horat. l. 1. ep. 16. v. 18.* ¶ Eſt etiam hoc nomine machina quædam militaris, qua in navalibus præliis utebantur, ei perſimilis, quæ manus ferrea dicebatur. *Curt. l. 4. c. 2.* ¶ Sunt qui putant fuiſſe genus mallei ferrei, quo in latera navium impetu multo cadente, tabulata confringerentur. *Vitruvius* enim demolitorem vocat *l. 10. c. 19.*

Corybantes, m. 3. κορύβαντες, Sacerdotes Matris Idææ, ideſt, Cybeles a κορύπτω, caput jacto, & βαίνω, incedo, quod ſacro correpti furore cymbala pulſarent, & inter ſaltandum capita jactarent; vel a κόρη, oculi pupilla, quia, cum Jovis pueri eſſent cuſtodes, oculis dormirent apertis, unde κορυβαντιᾶν dicuntur, qui ſimiliter dormiunt; vel, ut Diodorus ſcripſit, a Corybante Jaſonis, & Cybeles filio, qui ſimul cum Cardano ſacra Matris Deum in Phrygiam detulit. Iidem Curetes dicti ſunt, a κουρά, tonſura, uti vicini illis vocati Acarnanes, ab α priv. & κείρω, tondeo. Iidem Dactyli vocati fuere, quia digitorum numerum æquarent, vel quod uti homo per digitos, ita Rhea per illos miniſteria ſua exequeretur. Iidem etiam qui Telchinæ creduntur. Hi primum Idam Phrygiæ montem tenuiſſe dicuntur, poſtea in Cretam navigaſſe, montemque quendam incoluiſſe, quem nomine relictæ ſedis etiam Idam appellarunt, ubi Jovem infantem aluerunt, & ne vagitu ſe parvulus proderet; (Saturnus enim cum Titano fratre convenerat, ut ſobolem omnem maſculam interficeret) clypeolis æneis inter ſe concurrentes, tinnitu æris illiſi celavere vocem infantis. *Horat. l. 1. od. 16.* Sic geminant Corybantes æra. ¶ Singulari numero uſus *Claud. de 4. Conſ. Honor. verſ. 150.* Non te progenitum Cybeleius ære canoro Luſtravit Corybas.

Corybantius, a, um, ad Corybantas pertinens, Κορυβάντειος. *Virg. 3. Æn. v. 3.* Hic mater cultrix Cybele, Corybantiaque æra.

Corycæus, m. 2. κωρυκαῖος, explorator, qui clanculum ſermones aucupatur, ut poſtea deferat, a Coryco Pamphyliæ monte. Nam ſub eo in mare prominente convenæ quidam habitabant, vicini Myonneſo, qui ad mercatores in portu ſtationes habentes accedebant, quaſi merces empturi, vel navigationibus comites futuri, deinde cum cognoviſſent, & quid illi veherent, & quo navigarent, Myonneſiis renuntiabant. Myonneſii mercatores invadebant. Et ipſi Corycæi partem quandam pretii accipiebant, quo capti mercatores ſe redimebant. *Suid. ex l. 5. Ephori.* ¶ Hinc factum eſt, ut omnes curioſi ſecreta auſcultantes *Corycæi* dicerentur. Hinc etiam prov. *Hunc Corycæus auſcultavit*, quod de eo dici ſolet, cujus conſilia ſecreta patefacta ſunt. *Cic. Attic. l. 10. ep. ult.* Corycæi ſubauſcultare videntur, quod loquor.

Corycĭdes dictæ Muſæ, vel a Corycio antro in Parnaſſo, vel a Nympha Corycia *Ovid. Met. 1. v. 320.*

Corycĭum, V. Coriceum.

Corycĭus, a, um, adject. a Coryco urbe, ut Corycium nemus. *Curt. l. 3. c. 4.* Corycium crocum, *Horat. l. 2. ſat. 4. v. 68.*

Corycus, f. 2. Corycium, *Corco*, *Curch*, *Curcho*, Turc. *Caracbiſar*, urbs Ciliciæ, al. Pamphyliæ, in ora, cum portu capaci, in Caramania reg. inter Zephyrium prom. & Sebaſten urb. Ibi mons eſt ejuſdem nominis, qui plurimum, & optimum crocum gignit, in quo ſpecus Corycius eſt, unde Nymphæ Corycides. ¶ Item eſt portus dictus *delle Carabuſe*, prope Ciſamopolim, ubi & Corycæ inſulæ, cum arce munita.

Corydălus, m. 2. *lodola*, Ger. *lerch*, Gal. *alouette*, Hiſp. *cogujada*, κορυδαλός, avis, al. galerita, & Gallico vocabulo alauda, a κόρυς, galea, quia habet in vertice capitis pennas aliquot erectas, quæ coni galeæ ſpeciem præbent. *Serv. in Eclog. 2. Virg.*

Corylētum, n. 2. locus frequentibus corylis conſitus. *Ovid. 2. Faſt. v. 587.* Illa modo in ſylvis inter coryleta jacebat.

Corylus, f. 2. *avellana*, *nocciolo*, κάρυον, ſpecies arboris, quæ nuces avellanas gignit. *Virg. 2. Georg.* Plantis eduræ coryli naſcuntur.

Corymbĭa, f. 1. ferulæ caulis decoctus, qui muria, & melle conditus ſit. *Plin. l. 19. c. 9.*

Corymbiātus, a, um, adject. inſtar corymbi factus. *Trebell. Poll. in Claud. c. 17.* Diſcus corymbiatus argenteus. V. ibi *Salmaſ.*

Corymbĭfer, ra, rum, o. 1. 2. qui fert corymbos. *Ovid. 1. Faſt. v. 393.* Feſta corymbiferi celebrabat Græcia Bacchi.

Corymbītes, κορυμβίτης, tithymali ſpecies, πλατύφυλλος, vocata a foliorum latitudine. Piſces necat, alvum ſolvit radice, vel foliis, vel ſucco. *Plin. l. 26. c. 8.*

Corymbĭum, ii, n. redimiculum eſt muliebrium comarum. *Petron. Satyr.* Corymbioque dominæ pueri adornat caput.

Corymbus, m. 2. κόρυμβος, hederæ racemus in orbem circumactus, ut ſcribit *Plin. l. 16. c. 34.* Hinc *Virg. Ecl. 3. v. 39.* Diffuſos hedera veſtit pallente corymbos. ¶ Hujuſmodi corymbis Deorum frontes, item Poetarum coronabantur, ut de Oſiri videre eſt apud *Tibull. l. 1. eleg. 8. v. 45.* & de Poetis *Propert. l. 2. eleg. 21. v. 35.* ¶ Præterea corymbus dicitur quidquid aſſurgit in modum ſtrobili, ſeu racemi hederacei. Hinc *Plin.* hanc vocem uſurpat de fructu chryſocomæ herbæ, *l. 28. c. 8.* Et de Cinara carduo *Colum. l. 10.* Similiter *Corn. Sever. in Ætna, v. 106.* corymbos vocat tumulos terræ temere, & inæqualiter congeſtæ.

Coryphæus, m. 2. κορυφαῖος, ſupremus, præcipuus, caput cujuſque ordinis, a κορυφή, vertex capitis. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 21.* Zenonem Philo noſter coryphæum appellare Epicureorum ſolebat.

Coryphasĭa, æ, f. Equeſtris Minerva dicta, vel a Coryphæ matris ſigno (nam Coryphe Oceani filia, mater Minervæ fuiſſe dicitur. *Cic. 3. de nat. Deor. c. 23.*) vel ἀπὸ τῆς κορυφῆς, quod e vertice ſummo Jovis nata eſt parmam terens, atque arma. *Arnob l. 4.*

Coriphasĭum, n. 2. *Capo Zonchi*, prom. Peloponneſi, in ora ſinus Cypariſſii, prope Pylum Meſſeniacum, e regione Sphacteriæ inſ. medium inter Electram fl. & Methonem. ¶ Item urbs Argiæ reg. al. Inachia. ¶ Item regio Laconiæ.

Corythus, Corytus, Coritus, Cortona, Croto, Cyrtonium, *Cortona*, urbs antiquiſſima Etruriæ, in monte, a Corytho Rege condita, inter Aretium, & Peruſiam. Pop. *Cortonenſes.*

Corytus, m. 2. al. corythus, choricus, coricus, coriſcus, *carcaſſo*, *turcaſſo*, *faretra*, תְּלִי, Ger. *kocher*, Gal. *carquois*, Hiſp. *carcax*, γωρυτός, vel κώρυτος, theca arcuum, ſive ſagittarum. *Virg. l. 10. v. 169.* Corytique leves humeris, & lethifer arcus. *Ovid. 5. Triſt. el. 8.* In quibus eſt nemo, qui non coryton, & arcum, telaque vipereo lurida felle gerat. Plura de hac voce habes apud Erythræum in Indice Virgiliano.

Coryza, æ, f. *catarro*, Ger. *catarr*, Gal. *rheume*, *catharre*, Hiſp. *romadizo*, κόρυζα, mucus, humor ex capite fluens, quem Latini gravedinem vocant. *Celſ. l. 4. c. 5.*

Cos, cotis, f. 3. *cote*, Ger. *wetzſtein*, Gal. *queux*, *pierre à aiguiſer*, Hiſp. *aguzadera*, *piedra*, ἀκόνη, proprie eſt ſaxum aſperum atque abruptum, ſpeciatim lapis, quo cultri acuuntur, a *coter*, quod ex *cautes*, quia e caute fit. *Cic. in Tuſc.* Tanquam e ſcopuloſis cotibus enavigavit oratio. *Liv. l. 1.* Te novacula cotem diſciſſurum. *Plin. l. 18. c. 33.* Italia aquarias cotes dedit, ſc. quæ aqua inter acuendum perfunduntur. Contra *cos olearis*, quæ oleo contingitur. *Id. l. 34. c. 14.* ¶ Tranſlate cos ſumitur pro incitamento. *Cic. 4. Tuſ. c. 19.* Iracundiam cotem fortitudinis eſſe dicunt.

Cos, co, f. Κῶς, inſula Aſiæ e regione Cariæ, prope Halicarnaſſum, patria Hippocratis. Dicta eſt etiam Cea, Meropis, & Nymphæa. *Plin. 5. 31.*

Coſa, Coſanum, Caſſanum, *Coſano*, *Caſſano*, Col. & urbs Magnæ Græciæ, in Calabria cit. in conf. Lucaniæ, ſub ditione Principis Biſiniani inter Caſtrovillarium, & oram ſinus Tarentini. ¶ Coſa item, Coſæ, Coſſa, Coſſæ, Col. & urbs exciſa Etruriæ, in conf. ditionis Pontificiæ, in colle, prope oram lit. & oſtia Peſciæ fl. A muribus deleta dicitur. Ex ejus ruinis crevit Anſedonia, *Anſedonia*.

Coſas, m. 1. *Coſa*, *Poſſa*, fl. Hernicorum, in Latio, qui apud Fruſinonem decurrit, & in Lirim labitur.

Coſmēta, æ, com. 1. *cameriere*, Ger. *kammer diener*, Gal. *valet de chambre*, Hiſ. *camarero*, κοσμητής, ſervus, vel ancilla in familia, cui domini, dominæve exornandæ cura incumbit. *Juv. ſat. 6. v. 476.* Ponunt coſmetæ tunicas, tarde veniſſe Liburnus dicitur. ¶ Eſt a κοσμέω, orno.

Coſmetrĭa, æ, f. ancilla, quæ dominam veſtit, & exornat. *Inſcript.* apud *Reineſ. 1. 89.*

Coſmiānum, i, n. 2. unguentum a Coſmo quodam inventum. *Martial. l. 12. epigr. 55.* Aut libram petet illa coſmiani.

Coſmĭcus, o. 1. 2. *mondano*, κοσμικός, mundanus. *Mart. l. 7. epigr. 41.* Coſmicus eſſe tibi Semproni Tucca videris, coſmica Semproni tam mala, quam bona ſunt. ¶ Coſmicus ortus Aſtrologis eſt, cum ſtella oriens una cum Sole emergit. Coſmicus occaſus contra dicitur, cum ſtella ex adverſa cœli parte infra Horizontem deſcendit, Sole oriente. Sic Chronicus ortus ſeu achronicus fit, cum ſtella exoritur, Sole cadente: occaſus Chronicus erit, cum Sol, & ſtella eodem tempore occident. Cum vero aſtrum aliquod, quod Solis radiis obtegebatur, eo abſcedente, conſpicitur, ortum Heliacum (ideſt Solarem) vocant, ſimiliter occaſum Heliacum, cum Sole accedente, aſtrum quod apparebat, oculis noſtris ſubtrahitur.

Coſmitto, idem ac committo, apud veteres. *Feſtus.*

Coſmus, i, m. nomen unguentarii. *Juven. ſat. 8. v. 86.* Coſmi toto mergatur aheno. Ubi Vet. Scholiaſtes: Coſmus luxurioſus fuit, qui ſolium, in quod deſcendebat, multis diverſorum unguentorum odoribus miſcebat. ¶ Fuit & ſervus Auguſti hoc nomine, de quo *Sueton. in ejus vita, c. 67.*

Coſſa. V. Coſa.

Coſſigerāre, in coxam aggerare, & attollere, *Accius* apud *Non. c. 1. n. 303.* Sed alii aliter. V. *Turneb. l. 29. c. 19.*

Coſſim, adverb. in coxas, pro coxim. *Pompon. apud Nonium.* Qui coſſim cacant. *Feſtus. Apul. 3. Mileſ. init.* Sic grabatum coſſim inſidens, ubertim flebam.

Coſſus, m. 2. vel coſſis, m. 3. κίς, κιός, vermis in ligno editus, qui apud Phryges, & in Ponto pro delicatiſſimo cibo ſumebatur, a Græca voce quæ allata eſt. *Plin. l. 17. c. 24.* Luxuria coſſos roborum delicatiores adhibuere in cibo. *Id. l. 30. c. 13.* Coſſes, qui in ligno naſcuntur, ſanant ulcera omnia. ¶ A ſimilitudine horum vermium homines natura rugoſi corporis coſſi dicebantur. *Feſt.* Hinc *coſſutii*, *coſſinii*, *coſſiniani*, familiæ Romanorum.

Coſtæ, arum, f. *coſte*, צֵלָע, Ger. *rippe*, Gal. *coſtes*, Hiſ. *coſtillas*, πλευραί, ſunt oſſa illa ſpinæ cohærentia, inteſtinaque ſuo complexu coercentia. *Virg. 3. Georg.* Fricat arbore coſtas. ¶ *Plin. l. 13. c. 9.* Coſtæ ſunt navium latera. Sic *Virg. Æn. 2. v. 16.* Sectaque intexunt abiete coſtas.

Coſtātus, a, um, adject. coſtas habens. *Varr. l. 2. R. R. c. 5.* Pecudes corpore amplo, bene coſtato, latis humeris.

Coſtum, i, n. *coſto*, herbæ odoriferæ genus. *Horat. l. 3. od. 1.* Achæmenium coſtum. *Propert. l. 4. eleg. 6.* Coſtum molle date, & blandi mihi thuris honores. ¶ Hujus herbæ meminit & *Plin. l. 14. c. 16. l. 13. c. 1.*

Coſÿra, æ, κοσύρα, inſula maris mediterranei, inter Siciliam, & Africam, *Pantalarea*. *Ovid. 3. Faſt. v. 567.* Fertilis eſt Melite ſterili vicina Coſyræ. ¶ Invenitur & Coſſyra duplici ſſ. *Sil. l. 14. v. 273.* Et bellare Tabas docilis, Coſſyraque parva.

Cotarĭa, æ, f. *luogo dove ſi cavano le coti*, Ger. *wetzſtein bruch*, Gal. *carriere de queux*, Hiſp. *lugar donde ſe ſacan las piedras aguzaderas*, locus, unde eruuntur cotes. *Alphen. l. Caſar, ff. de pub.* Cæſar cum inſulæ Cretæ cotarias locaret. Al. leg. *cotorias*.

Cothon, onis, m. κώθων, portus artificialis, aggeſtis molibus factus. *Serv. ad Æn. 1. v. 427.* ita appellat portum foſſitium Carthaginienſium.

Cothon, f. 3. inſ. quæ Byrſæ Carthaginis arci ſubjacebat. ¶ Item inſ. parva ſin. Laconici, apud Cytheram inſ.

Cothurnarius ſtylus, h. e. tragicus, legitur in *l. 28. Ammiani ſub init.* ſed dubia eſt lectio. V. *Cothurnate*.

Cothurnatio, onis, f. tragica repræſentatio. *Tertul. adverſ. Valent. c. 13.* Alia trans ſiparium cothurnatio eſt.

Cothurnate, adverb. cum cothurno, vel tragice. *Ammian. Marcel. l. 28. ſub init.* Cum cothurnatius ſtylus procederet lacrymoſus. Al. leg. *cothurnarius*.

Cothurnatus, a, um, o. 1. 2. qui cothurno indutus eſt: excalceato opponit *Seneca epiſt.* 8. ¶ Et quia cothurnus in Tragicis adhibebatur, ubi perſonæ tantum inſignes, & illuſtres inducuntur, hinc cothurnatus ponitur pro gravi, ſublimi, illuſtri. *Martial. l. 5. epigr.* 5. Pone cothurnati grande Maronis opus. Sic ſermo cothurnatus, apud *Macrob. Saturn. l. 7. c. 5.*

Cothurnus, m. 2. *borzacchino*, *ſtivaletto*, Germ. *wanderſchuch*, Gal. *brodequin tragique*, Hiſp. *coturno*, κόθορνος, calceamenti genus, utrique aptum pedi ex corio uſque ad dimidiam cruris partem, quo & venatores, & tragœdiarum actores utebantur. Sed venaticus, & tragicus forma differunt, quia tragicus ſubere altius ſublevato fiebat, ut qui tragœdias agerent, proceriores viderentur, ſed venaticus talis non erat, quia ea res pernicitatem in venando impediiſſet. *Virg. 1. Æn.* Purpureoque alte ſuras vincire cothurno. *Juven. ſat. 6.* Breviorque videtur Virgine pygmæa, nullis adjuta cothurnis. ¶ Cothurni uſum primus Sophocles in ſcenam intulit. *Virg. 8. Ecl.* Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno, id eſt, gravia. ¶ *Plin. l. 35. c. 10. de Nicophane pictore*: Cothurnus, & gravitas artis. hoc eſt, excellentia, ſublimitas. Sic cothurnus facundiæ, apud *Sidon. lib. 2. epiſt. 9.*

Coticŭla, æ, f. *pietra del tocco per ſaggiar l'oro*, Ger. *goltſtein*, Gal. *pierre de touche*, Hiſp. *piedra del toque*, βάσανος, dim. a *cote*, ſpeciatim lapis, quo fit auri, vel argenti experimentum, qui alio modo index, vel lapis Lydius vocatur. *Plin. l. 33. c. 8.* ¶ Item vaſis genus ex *cote*. *Plin. 31. 9.* Contraque ſuffuſiones oculorum cum lacte in coticulis teritur.

Cotiſſco, as, avi, atum, are, n. 1. in cotaria laboro, cotes ſeco. *Apul. de Deo Socrat.* Non pro majeſtate Deorum fuerit, ut eorum quiſquam Accio Navio cotificet.

Cotĭnus, m. 2. frutex in Apennino ad linamenta modo conchylii colore inſignis. *Plin. l. 16. c. 18.*

Cotiōnor. V. Cocionor, & *Gronovium ad Plauti Aſinar.* 1. 3. 51.

Cotonĕa, f. 1. *erba detta vetturina*, a Venetis dicta herba, quam Gall. *balam* appellant, ſimilis cunilæ bubulæ, tota odorata. *Plin. l. 26. c. 7.*

Cotonĕum, n. 2. *pomo cotogno*, Ger. *quitten*, Gal. *coin*, *pome-coin*, Hiſp. *membrillo*, κυδώνιον, pomi genus, fortaſſe a Cothone inſ. vel corrupte a voce Græca allata, quæ a Cydone Cretæ urbe, unde advectum eſt. *Plin. l. 15. c. 11.*

Cotonĕum, n. 2. *Codogno*, opp. Inſubriæ, Comitatus Trivultiorum, in Duc. Mediolanenſi, in limite agri Placentini, in agro Laudenſi.

Cotŏnum, vel coctonum, cottanum, vel cotanum, & coctanum (ſic enim varie legitur) i, n. ficus parvæ genus, ſed ſuaviſſimæ. *Plin. l. 13. c. 5. Juven. ſat. 3. v. 83.* Advectus Romam quo pruna, & cotona vento.

Cotoriæ, arum, f. fodinæ, ex quibus cotes effodiuntur. *Alphen. l. 15. Dig. de public. & vectig.* Cæſar cum inſulæ Cretæ cotorias locaret, legem ita dixerat, non videri contra legem feciſſe, propterea quod jam in initio evectæ cotes viderentur. Al. leg. *cotarias*.

Cottăbus, i, m. ſonus, vel crepitus plagarum loris incuſſarum. *Plaut. Trinum.* 4. 3. 4. Cave, ne cottabi bubuli in te crepent. Ductum eſt a græco κότταβος, quod ſignificat ſonum vini in terram eliſi. Solebant enim Græci in conviviis reliquias vini ad terram ſpargere, lætitiæ cauſa, quod κοτταβίζειν dicebant.

Cottiæ Alpes, montes excelſi, qui Galliam ab Italia, Delphinatum a Pedemontio ſeparant, a monte Veſulo uſque ad montem Ceniſium, & a vadis Sabatiis, vel ab urbe Seguſione uſque ad Duriam fl. inter Alpes maritimas ad Auſt. & Alpes Graias ad Bor. Nomen acceperunt a Cottio Rege.

Cottius, Reguli nomen, qui cæteris perdomitis Gallis ſolus in amicitiam Auguſti receptus eſt, & tractum Alpium alias prope invium, ſtructis molibus, tranſitu commodiorem reddidit. Hujus ſepulchrum maneſque Seguſione gemino religionis titulo colebantur, quod juſto imperio ſuos rexiſſet, & ſocietate cum Romanis inita, quietem genti paraviſſet ſempiternam. Filium reliquit M. Jul. Cottium, qui regio honore decoratus eſt a Claudio Imp. & mortuus eſt imperante Nerone, qui Cottias Alpes in provinciam redegit. *Sueton. Tiber. c. 37. & Ner. c. 18.*

Cotŭla. V. Cotyla.

Coturnix, icis, f. *quaglia*, *ſtarna*, *coturnice*, שליו, Ger. *wachtel*, Gal. *caille*, Hiſp. *codorniz*, ὄρτυξ, γὸς, avis advena, terreſtris magis, quam ſublimis, a ſono vocis. Hæ aves Regem habent, qui coturnicum rex, ὀρτυγομήτρα dicitur. *Plin. l. 10. c. 23.*

Coturnium vas, quo in ſacrificiis vinum fundebatur. *Feſtus*.

Cotўla, æ, κοτύλη, f. genus menſuræ, alio nomine hemina, continens dimidium ſextarii. *Mart. l. 8. epigr. 71.* Poſt hunc in cotyla raſa ſelibra data eſt. Scribitur & cotula, y in u mutato.

Cotylēdon, onis, f. herbæ genus, alio nomine umbilicus Veneris. *Plin. l. 25. c. 13.*

Cotys, yos, & latina terminatione, Cotus, i, nomen Thraciæ Regum, *Nepos Iphicr. c. 3. Tacit. 2. Annal. c. 64.* &c.

Cotyttĭa, orum, n. feſta nocturna in honorem Cotyttus, quæ Athenis fiebant, omni laſciviæ genere fœdiſſima. *Horat. epod. 17. v. 56.* In illis placentulæ quædam ramis arborum alligabantur, & diripiendæ proponebantur.

Cotytto, us, f. contract. κοτυττώ, Dea impudentiæ habita eſt, cui Athenis a Baptis nocturna ſacra fiebant, quæ vocabantur Cotyttia. Hanc Probus ſaltatricem fuiſſe exiſtimat: unde etiam Sacerdotes laſcivis ſaltationibus mores ejus referebant. *Juven. ſat. 2. v. 92.* Cecropiam ſoliti Baptæ laſſare Cotytto. V. *Politian. Miſcel. c. 10.*

Covinarius, o. 1. 2. qui covinum regit, vel ex covino pugnat. *Tac. in vit. Agric. c. 36.* Covinarii peditum ſe prœlio miſcuere.

Covĭnus, ſive covinnus, m. 2. *carretta*, Ger. *karn*, Gal. *charior*, Hiſp. *carreta*, vehiculi falcati genus fuit, quo Britanni, & Galli in præliis utebantur. *Mela l. 3. c. 6. Lucan. l. 1. v. 426.* Et docilis rector roſtrati Belga covini.

Cōus, o. 1. 2. κῶος, denom. a *Co* inſ. ut Coi populi, *Cic. 6. Ver.* Coum vinum, *Horat. 2. ſat. 4.* Artifex Cous, id eſt Apelles, per excellentiam. *Ovid. 4. de Pont. eleg. 1.* Coa navis, *Liv. 37. 16.*

Covum, i, n. pars cava ſub aratri jugo. *Varr. l. 4. L. L.* Sub jugo medio covum, quod bura extrema addita oppilatur, vocatur covum a cavo.

Coxa, f. 1. *coſcia*, שוק, Ger. *huft*, Gal. *cuiſſe*, Hiſp. *anca*, ἰσχίον, os ſacro oſſi aſtrictum, cavum habens acetabulum, cui oſſis femoris capitulum inſeritur. *Celſus l. 2. c. 8.* In coxæ doloribus frigeſcit crus, & coxa. ¶ Quemadmodum in corpore humano coxa oſſi ſacro adjuncta angulum internum facit, ita in agris angulum internum notat *Sicul. Flacc.* Poſſeſſorum termini omnibus anguſtis coxiſque poſiti eſſe debent. Hinc Vet. Inſcript. apud *Fabret. p. 180.* T. Capelli T. F. In F. P. XXXVII. A. T. Cox. S. P. LXVII. Infr. Cox. P. XXXVII. V. *Urſatum Marm. Erudit. Ep. 11.*

Coxatio, onis, f. idem quod coaſſatio, h. e. contignatio, colligatio tabularum. *Vitruv. l. 9. c. 2.* Ab ſumma coxatione ad imum libramentum.

Coxendix, icis, idem ac coxa. *Sueton. de Auguſto, c. 80.* Coxendice, & femore, & crure ſiniſtro non perinde valebat, ut ſæpe etiam inde claudicaret.

Coxim. V. Coſſim.

C ANTE R.

Crabātus. V. Grabatus.

Crabra, maſc. 1. Aqua Crabra. *la Marrana*, *la Marranella*, fl. Latii, qui oritur ex agro Tuſculano paulo ſupra Cryptam Ferratam, & poſtea in duo brachia dividitur, quorum pars major in Anienem ſe exonerat, pars minor per urbem Romam labitur, & ibi in Tyberim defluit.

Crabro, m. 3. *calavrone*, צרעה, Ger. *hurnauſſ*, Gal. *frelon*, Hiſp. *moſcardon*, ἀνθρήνη, animal veſpæ ſimile. *Plin. l. 11. c. 22. l. 30. c. 13.* ¶ Irritare crabrones, ut σφηκιὰν ἐρεθίζειν, dictum eſt a *Plauto in Amphytrio.* 2. 2. 75. in mulierum ingenium, quibus ſi iratus repugnes, magis provoces; neque ſine tuo malo diſcedas.

Cracentes, antique pro graciles, ab antiquo *craceo*, vel *graceo*, gracilis ſo, vel ſum. *Ennius apud Feſtum*: Succincti gladiis media regione cracentes.

Cracovia. V. Carrodunum.

Cragus, m. 2. *Monte di Gerante*, mons Lyciæ, in ora, pars Chimæræ, unde & Taurus initium ſumit, cui mons oppoſitus Anticragus nominatur, apud Limyrum fl. & Andriacam urb. Dictus eſt a Crago Tremileti, & Praxidices Nymphæ filio. *Ovid. 9. Met. v. 645.*

Crambe, es, f. *ſpezie di cavolo*, κράμβη, braſſicæ ſpecies amari ſaporis, tenuioribus foliis, & ſimplicibus, quaſi καρίμβη, quia τὰς κόρας ἀμβλύνει, pupillas, ſeu viſum hebetat. Eſt inimica viſibus: quare in conviviis primum datur, *Plin. l. 20. c. 9.* Recocta faſtidium parit, & nauſeam. Hinc *Juven. Sat. 7. v. 155.* Occidit miſeros crambe repetita magiſtros.

Crambūſa, f. 1. *Crambu'ſa*, inſ. Ciliciæ, apud Corycum prom. & Calycadni fl. oſtia.

Cranăus, m. 2. Κραναός, Athenarum Rex, Cecropis ſucceſſor, a quo regionis incolæ Cranai dicti ſunt.

Cranĕa, f. 1. exigua regio Ambraciotarum, in Epiro.

Cranēum, n. 2. Κράνειον, gymnaſium apud Corinthum. *Cic. ad Att.*

Cranĕus, m. 3. primus Rex Macedonum. *Volat. l. 13.*

Cranon, Crannon, fœm. 3. *Cones*, urbs Theſſaliæ, in Macedoniæ conf.

Crantor, m. 3. Κράντωρ, Solenſis, Academicus Philoſophus fuit, Platonis auditor, & condiſcipulus Xenocratis, & Palæmonis, qui novis opinionibus Academiam Platonicam repleverunt. *Cic. 1. Acad. 3. Tuſc. & 3. de Orat.* Hic ſcripſit librum de conſolatione, quem Cic. æmulatus eſt. *Cic. 2. Acad.* Periit aquæ intercutis morbo.

Crapŭla, f. 1. *crapula*, Ger. *trunckenheit*, Gal. *debauche*, *gourmandiſe*, Hiſp. *embriaguez*, κραιπάλη, lucta capitis, & omnis noxa a vinolentia proficiſcens, a Græca voce allata. *Cic. Philip. 2. c. 12.* Edormi crapulam, & exhala. ¶ Eſt etiam *crapula* flos reſinæ percoctus, quemadmodum deſcribitur a *Plin. 16. 11.* Adhiberi autem ſolet ad vinum condiendum, ut idem docet 14. 20.

Crapularius, a, um, ad crapulam pertinens, ut *unctiones crapulariæ* apud *Plaut. Stich. 2. 1. 75.* h. e. quæ in balneis adhibentur illis, qui heſterna crapula graves adhuc ſunt. Al. tamen leg. *ampullariæ*.

Crapulentus, a, um, adject. crapula gravatus, ebrius. *Ammian. l. 29. c. 34.* Vinoque confucto diſtentus, & crapulentus.

Crapulōſus, a, um, adject. crapulæ deditus, *crapuloſo*. *Jul. Firmic. l. 8. c. 20.* Gulæ crapuloſis libidinibus ſervientes.

Cras, *domani*, מחר, Ger. *morgen*, Gal. *demain*, Hiſp. *mañana*, αὔριον, die proxime futuro. *Cic. Att. l. 12.* Scies cras, ad ſummum perendie. ¶ Nonnunquam ponitur indefinite pro quovis tempore futuro. *Plaut. Aul.* Quæ cras veniet, perendie foras feratur foror. ¶ Videtur *cras* poſſe jungi etiam cum verbis præſentis temporis. Fuit enim inter opera Varronis liber inſcriptus *Cras credo, hodie nihil*, cujus fragmenta aliquot recitat *Non. c. 2. n. 336. & n. 544.* & alibi.

Craſsāmen, inis, n. idem ac craſſamentum, vel ſedimentum. *Col. l. 12. c. 25.* Semper requieta aqua craſſamen aliquod in imo reperitur.

Craſſamentum, i, n. idem quod craſſamen. *Colum. l. 12. c. 12.* Aliquod craſſamentum in imo, ſimile fæci, reperitur.

Craſsātus, a, um, adject. *ingroſſato*, craſſus, denſatus. *Ammian. l. 19. c. 4.* Terrarum halitu denſiore craſſatus aer.

Craſſe, adv. *groſſamente*, Ger. *dick*, *groblich*, Gal. *lourdement*, *groſſierement*, Hiſp. *groſſeramente*, παχυλῶς. *Cic. l. 12. c. 43.* Eaque intrinſecus, & extrinſecus craſſe picari. *Horat. l. 2. epiſt. 1. v. 76.* Craſſe compoſitum, illepideve. *Plin. 37. 7.* Fœminæ pinguiores ſunt, & craſſius nitent.

Craſsēdo, inis, f. 3. *groſſezza*, craſſitudo. *Fulgent. de cont. Virg.* Adipata craſſedo ingenti.

Craſſeſco, n. 3. *diventar groſſo*, *ingroſſarſi*, Ger. *dick werden*, Gal. *ſe groſſir*, *s'engraiſſer*, Hiſp. *engroſſar*, *engordar*, παχύνομαι, eſt craſſum fieri. *Plin. l. 2.* Qui neque in nebulam denſetur, nec craſſeſcat in nubes. ¶ Item pingueſcere. *Id. l. 13. c. 18.* Purgamentis ſues craſſeſcunt.

Craſſianus, a, um, adject. a Craſſo R. Cive, ut Craſſiana clades. *Plin. l. 6. c. 16.*

Craſſificatio, onis, f. craſſities. *Cal. Aurelian. 5. c. 3.* Viſcoſa craſſificatio.

Craſſifico, as, avi, atum, pinguem reddo, *ingraſſare*, *ingroſſare*. *Cal. Aurel. l. 5. c. 2.* Craſſificare corpus.

Craſſitas, atis, fœm. craſſities, craſſitudo. *Apul.* Noxia craſſitate denſus.

Craſſities, ei, f. idem ac craſſitudo. *Apul. l. 7. poſt princip.* Pectus & venter cruſtata craſſitie reluctabant.

Craſſitūdo, nis, f. *groſſezza*, עבי, Ger. *grobheit*, Gal. *groſſeur*, *groſſeſſe*, Hiſ. *groſſura*, παχύτης. *Caſ. 2. B. C. c. 8.* Craſſitudo parietum quinque pedum. *Cic. l. 1. de Div. c. 43.* Craſſitudo aeris. ¶ Pluraliter craſſitudines, dixit *Vitruv. l. 3. c. 2. & l. 4. c. 4.*

Craſſivenium, n. 2. aceris arboris genus, a venarum craſſitudine. *Plin. l. 15. c. 16.*

Craſſo, as, avi, atum, a. 1. *ingroſſare*, craſſum facio. *Apul. l. 3. A. A.* Pili craſſantur in ſetas.

Craſſus, a. 1. 2. *groſſo*, *graſſo*, עבה, כבד, Ger. *dick*, *groſſ*, Gal. *gros*, *gras*, Hiſp. *grueſſo*, *gordo*, παχύς, ſpiſſus, denſus, pinguis. *Cicer. 1. Tuſc.* Craſſus, & concretus aer. *Ter. Hec.* Rubicundus, criſpus, craſſus, cæſius. *Plin. l. 11. c. 38.* Sanguis craſſus, h. e. concretus. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 6.* Craſſiſſimus aer. *Plin. l. 17. c. 11.* Arbor craſſior quinque digitis. ¶ Craſſus ager, *campo che ha del fondo*. *Cic. pro Flacco*, *Cato R. R. Var. R. R. l. 1. c. 24.* In agro craſſo & calido.

P. Craſſus, cognomento Dives, fil. P. Mutii, frater P. Scævolæ, Conſul cum Africano ſuperiore, juris peritiſſimus, & excellens in eloquentia. Habuit Lucium filium, qui præſtantiſſimus Orator fuit, & maximus omnium, qui uſque ad illam ætatem floruerant, qui a Cicerone in libris de Oratore, & in Bruto in Cœlum laudibus effertur. Hic ante bellum civile mortuus eſt.

Craſtino, adv. idem quod cras. *Gell. l. 2. c. 29.* Craſtino ſegos non metetur.

Craſtinus, a. 1. 2. *di domani*, Ger. *des morgende*, Gal. *de demain*, Hiſ. *de mañana*, αὔριος, a cras. *Cic. Attic. 15. ep. 8.* Sed aliquid craſtinus dies ad cogitandum nobis daret. ¶ Uſurpatur etiam ſine ſubſtantivo. *Cic. 2. de Or.* Niſi forte me in craſtinum differre vultis. Adde *Nepot. in Pelop. c. 3.* ¶ *Die craſtini*, pro *Craſtino die* dicebant Veteres. *Gell. l. 10. c. 24. Plaut. Moſt.* 4. 1. 25. ¶ Craſtinus generaliter pro futuro, apud *Stat. 3. Theb.* Quid craſtina volveret ætas, ſcire nefas.

Cratægŏnum, vel cratæogonum, n. 2. κραταίγονον, genus ſatyrii herbæ, ſemine lini majore, dura radice, cortice rubeo, ſapore ſubdulci. *Plin. l. 27. c. 8.*

Cratægum, i, n. ſemen, & granum buxi. *Plin. 16. 30.* ubi al. leg. *corrhegon*.

Crateis, m. 3. Cratæis, *Fiumara de Moro*, fl. Brutiorum, in Calabria ult. in Scyllam apud Scyllæum opp. exiens.

Crater, eris, m. vel cratera, æ, f. *coppa*, אגן, Ger. *becher*, Gal. *coupe*, Hiſp. *pila*, *copa*, κρατήρ, vaſis genus capacius, quo in libationibus, & ſolemnioribus epulis uti ſolebant, a Græca voce allata, quæ a κρατέω, teneo, quod vinum contineat, & capiat. Quidam ajunt, cratere tres urnas contineri, urnam vero quartarium dici, quod quatuor ſextarios contineat. *Virg. 6. Æn.* Crateras magnos ſtatuunt. ¶ Item in fontibus receptaculum, quod & labrum dicitur, in quod fiſtulis aqua decurrit. *Plin. l. 5. ep. 6.* ¶ Crater item ſignum eſt cœleſte ſeptem conſtans ſideribus, inter Corvum, & Hydram. Cum Apollo ſolemne feſtum Jovi pararet, juſſit, corvum ſibi aquam e vivo fonte afferre. Corvus craterem ſuſtulit, ſed ſub ficu ſedit, dum fructus matureſcerent. Jam ſatur hydrum cepit, & ad dominum rediens dixit, hydrum illum fontis obſeſſorem ſibi cauſam moræ fuiſſe. Apollo voluit, tria hæc, corvum, anguem, hydrum, in rei memoriam in Cœlo remanere. Oritur die 14. Feb. veſpere. *Ovid. 2. Faſt. v. 243.* ¶ In monte Ætna crater appellatur foramen illud, per quod cinis, & ignis ebullit, & evomitur. *Plin. l. 3. c. 8.* Ætna nocturnis mirus incendiis: crater ejus patet ambitu ſtadiorum viginti. ¶ Differt Crater, ſeu cratera a patera. Crater enim eſt ingens vas, ut dictum eſt, unde minoribus poculis hauritur. Patera autem poculi genus eſt a patente figura dicta. Ital. *tazza*. *Curt. l. 4. c. 8.* Herculi Tyrio ex auro craterem cum triginta pateris dicavit.

Cra-

Crater, Golfo di Napoli, ſinus Campaniæ, inter Miſenum, & prom. Minervæ, qui & ſinus Puteolanus nominatur, in cujus intimo receſſu Neapolis eſt.

Cratēra, f. 1. idem ac crater, vel hydria, urna, ſitula, ab obliquo κρατῆρα. Dicitur etiam cretera, ſeu creterra, a Jonico κρητῆρα. Perſ. ſat. 2. v. 52. Crateras argenti dona feram. V. Crater.

Craterites, m. 1. gemma prædura nitore, inter chryſolithi, & electri colorem. Plin. l. 37. c. 10.

Craterra, æ, f. vaſis genus, nunc ſitula. Vide Barth. ad l. 2. Thebaid. Statii. Nævius apud Non. c. 15. n. 36. Craterris ſumere aquam ex fonte. Idem Nonius refert Ciceronis l. 2. de nat. Deor. c. 44. In medioque ſinu fulgens craterra relucet. Sed videtur ſcribendum Cratera, & ad ſidus referendum, de quo vide in Crater.

Craterus, m. 2. Macedo, ex Alexandri comitibus, qui res ab illo geſtas conſcripſit. Plutarch. in Ariſtide, Perſ. ſat. 3.

Crates, is, f. craticcio, Ger. hurd, Gal. claye, Hiſp. carro, ταρσός, rara quædam lignorum, vel viminum, vel ferramentorum connexio, a κρατέω, teneo, quia lignum unum alterum tenet. Caeſ. 7. B. G. Proximam foſſam cratibus contegunt. Liv. l. 1. c. 51. Crate ſuperne injecta. Cato c. 10. R. R. Crates ſtercorariæ. Virg. 12. Æn. v. 508. Crates pectoris. h. e. pectoris coſtæ, & oſſa. ¶ Accipitur & pro inſtrumento ruſtico ad occandum apto. Virg. 1. Georg. v. 95. ¶ Item pro tormenti genere Carthaginienſibus uſitato, quo ſontes crati ſuppoſitos lapidibus ſuperinjectis necabant. Plaut. Pæn. 5. 2. 65. Liv. l. 4. Tacit. de morib. Germ. ¶ Eſt & cratis, is. Plaut. loc. cit. Sub cratim uti jubeas ſe ſupponi, atque eo lapides imponi multos.

Crates, etis, m. 3. Κράτης, nomen Philoſophi Thebani, qui, ut Philoſophiæ vacare poſſet, projecto in mare non parvo auri pondere, Abite, inquit, peſſum malæ cupiditates: ego vos mergam, ne ipſe mergar a vobis. Suidas autem tradit, Cratetem omnem pecuniam in ſubſtantiam redegiſſe, & apud trapezitam depoſuiſſe, ea lege, ut, ſi filii Philoſophi eſſent, eam egenæ plebi divideret, ſin idiotæ, eis, quod acceperat, bona fide reſtitueret. Fuit & Crates Grammaticus Ariſtophanis æqualis, qui ſub Ptolemæo Philometore claruit, & Criticus, ſive Homericus cognominatus eſt. Scripſit in Iliada, & in Odyſſ. lib. 9. Comment. Studium Grammaticæ primus Romam intulit. Miſſus enim ad Senatum ab Attalo Rege, ſub ipſam Ennii mortem, plurimas acroaſes fecit, aſſidueque per omne tempus legationis diſſeruit. Sueton. de Grammat. c. 11.

Crathis, is, m. Cratis, Crate, Gratti, fl. Calabriæ cit. in R. Neap. qui Conſentiam rigat, & in ſin. Tarentinum ſe exonerat. ¶ Item fl. Peloponneſi, qui per Achajam fluit, ac in ſin. Corinthiacum juxta Ægas opp. influit. ¶ Item mons Arcadiæ, ex quo hic amnis profluit.

Craticŭla, f. 1. gratella, graticola, Ger. roſt, Gal. gril, Hiſ. parrillas, ἐσχάριον, dim. a cratis. Mart. l. 14. epigr. 21. Parva tibi curva craticula ſudet ofella.

Craticŭlus, a, um, adject. cancellatus, in modum craticulæ factus. Cato R. R. c. 13. inter inſtrumenta in torculari neceſſaria requirit lucernas craticulas duas. Ita leg. edit. Florentin. Baſileenſ. Lugdunenſ. Colonienſ. At Popma ſic: lucernas, craticulas duas.

Craticŭlum, n. 2. idem ac craticula. Feſtus.

Cratinus, m. 2. Poeta Comicus, qui primus in Dionyſiis Athenis ſatyricam fabulam induxit. Supra modum gulæ, ac omni voluptatum generi deditus fuit, præcipue ebrietati. Hor. in Epiſt. 19. l. 1. Priſco ſi credis Mecœnas docte Cratino, nulla placere diu, nec vivere carmina poſſunt, quæ ſcribuntur aquæ potoribus.

Cratio, is, n. 4. idem quod occo, crate terram ſcindo. Plin. l. 18. c. 28. Utiliſſimum ſimul herbæ arare, deinde cratire.

Cratitius, a, um, o. 1. 2. coſa fatta di graticcio, ταρσώδης, quod ex cratibus factum eſt, ut Cratitii parietes, qui cratibus infertis fiunt, ſc. aſſeribus arrectis, & tranſverſis. Vitr. l. 2. c. 8. Cratitii parietes, velim, ne inventi quidem eſſent.

Creabĭlis, le, adject. qui creari poteſt. Apul. Triſm. Materia creabilis eſt.

Creāmen, inis, n. Creatio, ſeu res creata. Prudent. Hamart. v. 505. Ex Elementis cuncta ſolubilibus, fluxoque creamine conſtant.

Creatio, onis, f. creazione, [illegible], Ger. erſchaffung, Gal. creation, Hiſp. criacion, κτίσις, creandi actus. Cic. 3. de Leg. c. 3. Creatio Magiſtratuum.

Creātor, m. 3. Creatore, [illegible], Ger. ſchepffer, Gal. createur, Hiſp. criador, δημιουργός, effector, conditor. Cic. pro Corn. Balbo, c. 13. Princeps ille creator hujus urbis Romulus. ¶ Item qui eligit ad aliquod munus. Ulpian. l. 2. §. 7. ff. de adminiſt. rer. ad civit. &c.

Creatrix, icis, fœm. 3. creatrice, madre, [illegible], Ger. ſchepfferin, Gal. creatrice, Hiſp. criadora. Lucret. l. 1. verſ. 622. Rerum natura creatrix.

Creatūra, f. 1. creatura, [illegible], Ger. creatur, Gal. creature, Hiſ. criatura, κτίσμα, res quæ creata eſt. Tertul. Apol. c. 30. Cujus eſt & cælum, & omnis creatura. Alcim. Avit. l. 2. v. 47. Quique creaturæ præfulſit in ordine primus.

Creātus, a, um, adject. ex particip. conditus, genitus, creato, generato. Flor. l. 1. c. 6. Matre ſerva creatus. ¶ Item electus ad publicum munus. Nepos 1. 4. 4. Domi creati decem Prætores, qui exercitui præeſſent.

Creber, ra, um, o. 1. 2. ſpeſſo, [illegible], Ger. emſig, Gal. frequent, Hiſp. frequente, πυκνός, multus, frequens, denſus, a creſco. Plaut. Amph. 1. 1. 81. Crebri hoſtes cadunt. Id. Aulul. 4. 6. 9. Lucus crebro ſalicto oppletus. ¶ Sæpius accipitur pro frequenti, ut crebræ compellationes. Cic. 12. Fam. epiſt. 25. Et litteræ crebriores, Id. Att. l. 11. ep. 10. Sic Virg. 1. Æn. v. 85. Creberque procellis Africus. h. e. qui crebro procellas movet. Rurſus Cic. Att. l. . In ſcripto multo eſſem crebrior, quam tu. h. e. ſæpius ſcriberem. ¶ Superlativus gradus eſt creberrimus. Cic. Philip. 14. c. 5. Creberrimum fuiſſe ſermonem. At Gel. l. 2. c. ult. Fluctus crebriſſimi. ¶ Crebra adverbii vice pro crebro. Virg. 3. Georg. v. 500. & pede terram Crebra ferit.

Crebre, adverb. ſæpe, vel denſe. Vitruv. l. 2. c. 9. Palationibus crebre fixa.

Crebreſco, is, bui, n. 3. inſpeſſirſi, accreſcerſi, [illegible], Ger. dick worden, Gal. devenir epai, Hiſp. eſpeſſarſe, πυκνοῦσθαι, denſus, vel frequens fio, augeſco. In præterito facit crebrui, ſed vulgo dicitur crebui ad fugiendam literæ r aſperitatem. Tac. 4. hiſt. c. 12. Fama crebreſcens. Virg. Æn. 3. v. 530. Crebreſcunt optatæ auræ. Auguſtin. 3. de Civ. Dei c. 17. Tam multa bella ubique crebruerunt. ¶ Scribitur & Crebeſco, quod probat Manut. ad Fam. 7. epiſt. 20.

Crebriſurum, n. 2. vallum crebris palis munitum, a creber, & ſurus palum, ramus major. Feſt.

Crebrĭtas, tis, fœm. 3. frequenza, συχνότης, frequentia, ſpiſſitudo. Cic. lib. 3. Fam. ep. 1. Et crebritate, & magnitudine officiorum meorum ſarciam.

Crebrĭter, adverb. pro Crebro, eſt apud Vitruv. l. 8. c. 3. & l. 10. c. 19.

Crebritūdo, inis, f. idem quod crebritas. Siſenn. apud Non. c. 2. n. 178. ubi reponendum videtur celeritudo.

Crebro, ſpeſſe volte, [illegible], Ger. offt, Gal. ſouvent, Hiſp. a menudo, συχνῶς, frequenter. Cic. Att. l. 6. epiſt. 5. Literas omnibus de rebus crebro mittas. Id. l. 5. Fam. epiſt. 6. Velim, litteras crebrius mittas. Et l. de Divin. c. 27. Creberrime commemorantur a Stoicis.

Crebro, as, avi, atum, n. 1. eſt crebro facere, iterare. Plaut. Trucul. 1. 1. 29. de amatore, qui frequens eſt apud amicam: Si crebravit, ipſus gaudet, res perit. Alii leg. increbravit. Al. increpavit.

Credibĭlis, o. 3. credibile, [illegible], Ger. glaublich, Gal. croyable, Hiſp. creedero, creible, πιστός, quod veriſimile eſt, & facile credi poteſt. Cic. 4. Ver. Quod aut minus turpia, aut parum credibilia ſunt. Ovid. 3. Faſt. v. 618. Credibili fortior illa fuit. Quintil. 4. 2. Nihil his credibilius fingi poteſt.

Credibilĭter, credibilmente. Cic. pro Dejot. c. 6. At quam non modo non credibiliter, ſed ne ſuſpicioſe quidem.

Credito, as, a. 1. frequentativum a credo. Eſt Fulgentii ſub init. l. 1. Mythol.

Credĭtor, ris, m. 3. creditore, [illegible], Ger. ein auſleiher, borger, Gal. crediteur, creancier, Hiſp. creedor, χρεώστης, cui debetur. Caius de verb. ſignif. Creditorum appellatione non hi tantum accipiuntur, qui pecuniam crediderunt, ſed omnes, quibus ex qualibet cauſa debetur, ſicuti ex empto, ex alio contractu. Cic. 6. Phil. c. 4. Quotidie ſponſores, & creditores L. Trebellii convenire.

Credĭtrix, icis, fœm. illa, cui debetur, creditrice, δανείστρια. Paul. JCtus l. 16. ff. qui potior. in pign. Prima creditrix ſuperata eſt a tertio creditore.

Credĭtum, n. 2. [illegible], credito, Germ. entſchuld, Gal. une creance, Hiſp. credito, δάνειον, quod nobis debetur. Sen. de Benef. l. 2. Accipiam tanquam creditum, non beneficium.

Credĭtus, a, um, nom. ex particip. creduto, is, cui fides eſt habita. Virg. 2. Æn. verſ. 247. Caſſandra non unquam credita Teucris. Tac. Ann. 13. c. 30. Haud creditus ſufficere. ¶ Item commiſſus, traditus, conſegnato, dato. Cic. 2. Off. c. 24. Solutio rerum creditarum. Id. de Prov. Conſ. c. 4. de pecuniis creditis jus dicere.

Credo, is, didi, ditum, a. 3. fidem habeo, fidem tribuo, mihi perſuadeo, credere, aver fede, [illegible], Ger. glauben, Gal. croire, Hiſp. creer, πιστεύω. Uſurpatur vel abſolute. Cic. in Brut. Audivi equidem iſta de majoribus natu; ſed nunquam ſum adductus, ut crederem. ¶ Vel cum accuſativo. Cic. 7. Att. Omnia facilius credere poſſum, quam quod ſcribitis. ¶ Vel cum accuſ. & dativo. Cic. Fam. 13. Hoc mihi ut teſti velim credas. ¶ Vel cum dativo ſolo. Cic. Fam. 5. Non ſatis credidi homini prudenti. ¶ Vel cum præpoſit. de. Cic. Fam. 3. Bis ad te ſcripſi, te leviter accuſans, quod de me cito credidiſſes. ¶ Vel cum infinito. Ter. And. 5. 4. Omnes nos gaudere te credo credere. ¶ Eſt item putare, penſare. Cic. 9. Fam. Omnia, credo, vidiſti, nihil omnino te fefellit. Id. 13. Fam. Credo, quia ἀγωνιῶν ſcripſeram. ¶ Item mutuum dare, impreſtare. Martial. l. 1. epigr. 76. Dimidium donare Lino, quam credere totum qui mavult, mavult perdere dimidium. ¶ Item fidei committere, ſeu ſervandum tradere, conſegnare. Plaut. Aul. Ubi is obiit mortem qui mihi id aurum credidit. Sic Colum. l. 2. Quot operis in aream perducantur ea, quæ terræ credidimus. Sic credere alicui ſuum animum. h. e. ſua arcana communicare. Terent. And. 1. 5. ¶ Item immittere, injicere, gittare. Virg. 2. Georg. Inque novos Soles audent ſe gramina tuto credere. ¶ Item fidere, fidarſi. Virg. Ecl. 2. Nimium ne crede colori. ¶ Credere ſe pedibus, darſi alla fuga. Silius l. 4. ¶ Credere aliquid ceræ. h. e. ſcribere. Plaut. Perſ. 4. 3. 59. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter. Cic. pro Sex. Roſc. Temere creditur. ¶ Invenitur & cum genitivo. Plaut. Aſin. 2. 4. 53. Cui omnium rerum ipſus ſemper credit. Et Truc. 2. 2. 53. Mihi quiſquam nunquam duarum rerum creduit. Sed in hujuſmodi ellipſis eſt, & ſubintelligitur accuſativus ſummam, aut quid ſimile.

Credŭam, as, at, pro Credam, as, at, dicebant Veteres, ut non ſemel in Plauto legitur, v. gr. Pæn. 3. 5. 2. Bacch. 3. 3. 72. Trinum. 3. 1. 5. &c. Sic creduim, is, it, pro crediderim, is, it. Id. Capt. 3. 4. 74. &c.

Credulĭtas, tis. fœm. 3. credulità, Germ. leichtfertigkeit, Gal. legereté de croire, Hiſp. credulidad, ταχυπιστία, credendi facilitas. Planc. Cic. 10. Fam. epiſt. 23. Credulitas enim error eſt magis, quam culpa.

Credŭlus, a, um, o. 1. 2. facile al credere, Ger. leichtglaubig, Gal. credule, Hiſ. credulo, εὔπιστος, qui omnia facile, vel temere credit. Cic. de Amic. In fabulis ſtultiſſima perſona eſt improvidorum, & credulorum ſenum.

Crema, f. 1. Crema, urbs Cenomanorum, in Gallia Tranſpadana, in conf. Inſubrum ad Serium fl.

Cremaſtēres, m. 3. κρεμαστῆρες, nervi teſtium, a κρεμάω ſuſpendo, ſed græca vox eſt. Colum. l. 6. c. 16. Teſtium nervos, quos Græci κρεμαστῆρας ab eo appellant, quod ex illis genitales partes dependeant.

Cremātio, onis, f. 3. uſtio. Plin. l. 23. c. 2. Crematio ei multum virium adjicit.

Cremātor, oris, m. 3. qui cremat. Tertull. l. 5. cont. Marc. c. 16. Cremator Deus.

Cremātus, a, um, adject. uſtus, abbruciato. Horat. l. 4. od. 4. v. 53. Cremato fortis ab Ilio. Id. Epod. 17. v. 79. Crematos excitare mortuos.

Crementum, i, n. 2. idem quod augmentum, vel incrementum, accreſcimento. Gloſſ. Vet. Crementa, αὐξήματα. Var. apud Non. c. 2. n. 767. Cremento corpora fierent majora. Adde Tertul. de Reſ. Carn. c. 58.

Cremēra, m. 1. la Varca, ſeu la Valca, al. Baccano, rivus parvus Thuſciæ, qui oritur ex lacu apud Baccanas, & in Tyberim fl. labitur 5. M. P. ſuper Romam, ex adverſo Caſtri Jubilæi. Memorabilis eſt cæde 300. Fabiorum facta a Vejentibus. Ovid. 2. Faſt. v. 205.

Cremiālis, le, adject. qui cremari facile poteſt, ut cremiales arbores. Leg. 7. ff. de ſolut. matrim. §. 12. Ita legit, & probat Salmaſ. in Exercitat. Plin. & Hotoman. Vulgo, gremiales.

Cremium, ii, legna minute, e ſecche, eſt lignum tenue, & aridum, a cremo, quia facile crematur. Græce dicitur φρύγανον, a φρύγω, torreo. Col. l. 12. c. 19. Levique primum igne, & tenuibus admodum lignis, quæ cremia ruſtici appellant, fornacem incendimus. Plin. l. 12. c. 19. Cremia diſcerni, & ſponte conflagrare. Al. leg. gremium.

Cremo, as, a. 1. abbruciare, [illegible], Ger. brennen, Gal. bruler, Hiſp. quemar, καίω, comburo. Plin. l. 17. c. 1. Neronis incendia, quibus cremavit urbem. Cic. Philip. 14. c. 13. Humili ſepultura cremari.

Cremōna, f. 1. Cremona, Col. & urbs Cenomanorum in Ducato Mediolanenſi, apud Padum fl. media inter Ticinum ad Occ. & Mantuam ad Or. Facta eſt Colonia Roman. T. Sempron. & Cornel. Coſſ. Hi coloni cum contra Auguſtum una cum Antonio ſenſiſſent, Cæſar victor veteranis ſuis eorum agros dedit, qui cum non ſuffeciſſent, acceperunt etiam vicinorum agros, ut Mantuanorum, &c. hinc Virg. 9. Ecl. v. 28. Mantua væ miſeræ nimium vicina Cremonæ.

Cremor, oris, m. 3. amido, Ger. der ſafft, Gal. creme, Hiſp. almidon, τὸ παχὺ τοῦ γάλακτος, proprie eſt pingue illud, quod a lacte ſecernitur, tranſlate dicitur de lacte expreſſo ex grano aqua macerato, a cerno. Celſ. l. 3. c. 7. n. 2. Cremor ptiſanæ ſumendus eſt. Ovid. de medicamin. faciei, v. 95. Ordea quem faciunt, illis infunde cremorem.

Crena, æ, f. 1. vox eſt Plinii l. 11. c. 37. ſect. 68. ubi de ſtomacho marinæ teſtudinis loquitur, ſed lectio dubia eſt, & ſignificatio plane obſcura.

Creo, as, avi, atum, are, a. 1. creare, Ger. erſchaffen, Gal. creer, Hiſ. criar, κτίζω, produco, gigno. Cic. 5. Fin. Omnium rerum, quas natura creat, & tuetur. ¶ Sumitur item generatim pro efficere, fare. Cic. Ver. 1. Prætori tuo periculum creas. Id. 2. Divin. Errorem creat ſimilitudo. Plin. l. 22. c. 24. Mel faſtidium creat. Plaut. Caſ. creare voluptatem inimicis. ¶ Item per ſuffragia deligere ad publicum munus, ut creare Magiſtratum, Conſules, Ducem bello gerendo. Cic. 9. Att. epiſt. 9. Liv. l. 1. c. 23. Caeſ. l. 7. B. G. c. 32. Hinc qui legitime, & auſpicato electi non eſſent, vitio creati dicebantur. Liv. l. 8. c. 17. &c. ¶ Aliquando ſumitur pro gignere. Liv. l. 1. c. 3. Is Æneam Silvium creat. Hor. l. 4. od. 4. v. 29. Fortes creantur fortibus.

Creon, ontis, m. 3. Κρέων, nomen Corinthiorum Regis, qui Creuſam filiam Jaſoni deſponſavit. Sen. in Medea. ¶ Alter fuit Thebanus, Oedipi Regis Thebanorum ſocer, & pater Jocaſtæ.

Crepa, f. 1. capra, quod cruribus crepat. Feſt. in voce Capræ.

Crepans, antis, ſonans, ſtrepens. Horat l. Epod. 16. v. 48. Crepante lympha deſilit pede. mormoreggiante.

Crepax, o. 3. quod crepat, a crepo. Sen. ep. 114. ex verb. Mecænat. Crepacem molam, ſocum inveſtiunt.

Crepĕrus, a, um, o. 1. 2. dubbioſo, [illegible], Ger. ungewiſſ, Gal. douteux, Hiſ. dudoſo, ἀμφίδοξος, anceps, dubius. Luc. l. 5. v. 1295. Creperi certamina belli. Symmach. l. 2. epiſt. 1. Res crepera, & anceps. Et epiſt. 13. Priuſquam manifeſta dies creperum noctis abſolveret.

Crepi, al. Creppi, m. 2. Luperci, a crepitu, quem pelliculas quaſdam verberantes faciebant. Feſt.

Crepicŭlum, crepidulum, crepitulum, n. 2. ornamentum capitis, quia in capitis motu crepitum facit. Feſt.

Crepĭda, æ, f. 1. pianella, [illegible], Ger. pantoffel, Gal. pantoufle, Hiſp. chinela, κρηπίς, Thuſcum calceamentum, teſte Servio, quod corrigiis ligabatur, quo utebantur, cum ociarentur, a voce Græca, quæ allata eſt. Cic. pro Rab. L. Scipionis non ſolum cum chlamyde, ſed etiam cum crepidis in Capitolio ſtatuam videtis.

videtur. ¶ Apud Latinos Poetas corripit primam, quamvis apud Græcos ſcribatur per vocalem longam ω. *Perſ. Sat.* 1. *ſub fin.* Non hic, qui in crepidis Graiorum ludere geſtit. ¶ Erat autem crepida ſolea quædam, qua planta tantum pedis tegebatur, longis habenis circumligata, ita ut pars ſuperior pedis nuda prope eſſet. V. *Gel. l.* 13. *c.* 2. ¶ Differebant crepidæ a ſoleis in eo, quod ſoleæ ſimpliciores eſſent, crepidæ vero craſſiores, in quibus duæ nimirum ſoleæ erant compactæ. Iis utebantur præcipue mulieres, aliquando tamen & viri. Item Philoſophi pallio induti: nam pallium, & crepidæ apud Græcos conjungebantur. *Sueton. Tiber. c.* 13. Depoſito patrio habitu, redegit ſe ad pallium, & crepidas. V. plura apud *Balduinum de Calceo, c.* 14.

Crepidarius, m. 2. *chi fa le pianelle*, Germ. *pantoffel macher*, Gal. *faiſeur, ou vendeur de patins*, Hiſp. *capatero de alcorques*, κρηπιδοποιός, qui crepidas conficit. *Gel. l.* 13. *c.* 22. Eius calceamenti ſutores crepidarios dixerunt. ¶ Adjective, crepidarius culter, apud *eundem loc. c.*

Crepidatus, a, um, o. 1. 2. *chi ha le pianelle*, Ger. *der pantoffel antregt*, Gal. *chauſſé de patins*, Hiſ. *que tiene alcorques*, κρηπιδοφόρος, crepidis indutus. *Cic. in Piſ. c.* 38 Inde nocte intempeſta crepidatus, veſte ſervili, navim conſcendit.

Crepido, dinis, f. 3. *l'eſtremità della terra bagnata dall' acque*, κρηπίς, ora terræ, quam aqua alluit, a κρηπίς, *fundamentum*, *baſis*, quia eſt ora terræ, quæ eſt aquæ baſis, vel a crepitu, quia ibi aqua allidens concrepitat. *Col. l.* 9. Sic enim maris atrocitas objectu crepidinis frangitur. ¶ Dicitur etiam de extremitate editioris cujuſque loci. *Sen.* Quis crederet jacentem ſuper crepidinem Marium aut fuiſſe aut futurum Conſulem? ¶ Item de abrupti ſaxi altitudine. *Virg.* 10. *Æn. v.* 653. Forte ratis celſi conjuncta crepidine ſaxi expoſitis ſtabat ſcalis. ¶ Denique extremitas valli ad oppida, & arces, vel editior locus prope pontes, in viis publicis, quem mendici occupant, crepido dicitur. *Juven. Sat.* 5. *v.* 8. Nulla crepido vacat, nuſquam pons, aut tegetis pars dimidia brevior? ¶ Apud *Vitruv. l.* 4. *c.* 6. Crepidines dicuntur partes coronæ, ſeu capituli eminentes, & projectæ. Figuram exhibet *Bald. in Lex. Vitruv.* ¶ Denique ponitur pro altitudine aliquid ſuſtinente. *Stat. l.* 1. *ſilv.* 1. *v.* 58. teneat æterna crepido, Quæ ſuperingeſti portaret culmina montis. ¶ Hinc tranſlate *Cic. in Orat. c.* 67. Omnia tanquam crepidine quadam ſuſtinentur.

Crepidula, f. 1. κρηπίδιον, dimin. a crepida. *Gell. lib.* 13. *c.* 21. Soleas dixere, nonnunquam voce Græca crepidulas.

Crepitacillum, n. 2. dimin. a crepitaculum. *Luc. l.* 5. *v.* 232. Nec crepitacillis opus eſt. At *Giſanius*, *Pareus*, *Salmaſ. & al. leg.* Nec crepitacula eis opus ſunt. *Tert. adv. Jud. c.* 9. Signum belli non tuba, ſed crepitacillo daturus.

Crepitaculum, n. 2. *cembalo*, צלצל, Ger. *kelchen*, Gal. *ſonnette*, *clochette*, Hiſp. *ſonajo*, *campanilla*, σεῖστρον, ſiſtrum, æreum inſtrumentum, quod manibus percuſſum reddit ſonum, in ludis ſacris ſolemne. *Col. l.* 9. *c.* 12. Crepitaculis æreis terreatur fugiens juventus apium. ¶ *Voſſio* eſt idem ac crepundium. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Et ſonum edant puerilium crepitaculorum.

Crepito, as, n. 1. *fare ſtrepito*, ἐπιδουπέω, crepitum edo, frequent. a crepo. *Plin. l.* 12. *c.* 17. Myrtata crepitant in igne. *Virg.* 5. *Æn.* 458. Multa grandine nimbi Culminibus crepitant.

Crepitulum, V. Crepiculum.

Crepitus, tus, m. *ſtrepito*, Ger. *krach*, Gal. *bruit*, Hiſp. *ruido*, ψόφος, ſonitus, qui ex concuſſione, & impulſu reſultat. *Cic. in Top.* Crepitus pedum. *Id.* 4. *Tuſc.* Crepitus dentium. *Id.* 7. *Ver.* Crepitus plagarum. ¶ Hinc pedentis ſonus crepitus ventris dicitur, quem Stoici æque liberum eſſe debere, atque ructum affirmabant. *Plaut. in Cur.* Ex unoquoque eorum ejiciam crepitum polentarium. *Sueton. in Claud. c.* 32. Edictum meditatus dicitur, quo veniam daret flatus, crepituſque ventris etiam inter epulas emittendi.

Crepo, as, pui, pitum, n. 1. *fare ſtrepito*, *ſuonare*, המה, Germ. *thonen*, Gal. *craquer*, Hiſp. *hazer ruido quebrandoſe*, ψοφέω, eſt ſonare. *Teren. Adelph.* Sed quis? nam crepuit foris. ¶ Per tranſlationem eſt ſubinde aliquid in ore habere, & moleſte repetere, quod non ii tantum faciunt, qui queruntur, ſed jactatores etiam, & glorioſi. *Horat. l.* 1. *od.* 18. *v.* 5. Quis poſt vina gravem militiam, aut pauperiem crepat? h. e. incuſat, queritur. *Id. l.* 2. *Sat.* 3. *v.* 32. Si quid Stertinius veri crepat. h. e. docet. *Lucr. l.* 2. *v.* 1166. Laudat fortunas ſæpe parentis, Et crepat antiquum genus. h. e. jactat. ¶ Interdum ſignificat diſcindi, rumpi, *crepare*. *Virg. Æn.* 5. Remi obnixi crepuere.

Crepulus, a, um, adject. idem quod crepax, ſtrepitum edens. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 13. Crepulis reflanda buccis gemit aura tibialis. *Avien. in Arat.* Crepula ut late vomeret convicia voce.

Crepundia, orum, n. 2. *ornamenti de' bambini*, Ger. *kinderſpiel*, *ſacken*, Gall. *jouets*, *d'enfants*, Hiſp. *diges*, *o dixes*, *sugueles*, ἀθύρματα, prima munuſcula, quæ dantur pueris, ut ſunt faſciolæ, linteoli, veſtes, bullæ, coralia, enſiculi, & alia hujuſmodi, a *crepando*, quia pueri crepitaculis maxime gaudent. *Voſſio* videntur fuiſſe ornamenta, quæ pueris in collo appendi ſolerent, ex quibus parentes liberos amiſſos cognoſcerent. *Cic. in Brut.* Nunc quoniam totum me, non nævo aliquo, aut crepundiis, ſed corpore omni videris velle cognoſcere. *Plaut.* 4. 4. 110. Sunt crepundia enſiculus aureolus, ſecuricula aurea, ſicula argenteola, & duæ connexæ maniculæ, & ſucula, & porculi, & bulla aurea.

Crepuſci, olim dicebantur, qui tempore crepuſculi nati erant. *Var. l.* 5. *L. L.*

Crepuſculaſco, is, adveſperaſco, & ad noctem accedo, *farſi notte*. *Sidon. l.* 8. *ep.* 3.

Crepuſculum, n. 2. *luce dubbia*, *quando ſi fa ſera*, *ovvero giorno*, נשף, Ger. *die ſemmerung*, Gal. *crepuſcule*, *entre chien*, *& loup*, Hiſ. *entre dos luzes lubrican*, λύκη, lux dubia, tempus medium inter diem, & noctem, quod proprie ex conſuetudine eſt poſt Solis occaſum uſque ad tenebras, a *crepus*, vel *creperus*, dubius. Nam lux incerta inter Auroram, & Solis ortum *diluculum* vocatur, quia Sole nondum orto jam lucet. Sed *Serv. in* 2. *Æn.* contra exiſtimat. Nam *crepus*, ut *Joſ. Scalig.* placet, eſt a κνέφας, diluculum. Pro utraque parte exempla inveniuntur, ut *Ovid. l.* 1. *Am. el.* 5. *v.* 5. Qualia ſublucent fugiente crepuſcula Phœbo. Sic *Plin. l.* 18. *c.* 25. Mane, vel crepuſculo. His adde *Var. l.* 5. *de L. L. c.* 2. Contra vero Servii opinionem probant plures Gloſſæ, quæ crepuſculum interpretantur de matutino tempore, ὄρθρος βαθύς.

Cres, etis, m. Cretenſis, ut Epimenides Cres. *Cic. l.* 1. *Div. c.* 18.

Creſcentia, æ, f. incrementum, accretio, *aumento*, αὔξησις. *Vitruv. lib.* 9. *c.* 9. Horarum brevitates, aut creſcentias.

Creſcentinum, *Creſcentino*, opp. Italiæ, in Pedemontio, prope Padum ſ. e regione Verrucæ.

Creſco, is, crevi, cretum, *creſcere*, גדל, Ger. *wachſen*, Gal. *croitre*, Hiſp. *crecer*, αὐξάνω, augeor. *Cic.* 2. *de Div.* Ut cum Luna pariter creſcant, pariterque decreſcant. ¶ Et tranſlate. *Cic. pro Leg. Manil.* Cum ſocii pertimuiſſent hoſtium opes, animique creviſſent. ¶ Eleganter etiam creſcere illi dicuntur, qui gratia, opibus, vel dignitate augentur, aut eruditione. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 25. Creſcentem ornate poetam. *Nepos in Attic. c.* 21. Cum ad extremam ſenectutem non minus dignitate, quam gratia, fortunaque creviſſet. ¶ Creſcere ex mœrore alicujus is dicitur, qui gaudium, & fructum ex alieno infortunio capit. *Ovid. Heroid.* 15. *v.* 117. E noſtro creſcit mœrore Charaxus. Sic Creſcere ex aliquo. h. e. alicujus detrimento ditiorem, potentioremque, & celebriorem reddi. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 30. Accuſarem alios potius, ex quibus poſſem creſcere. ¶ *Creſſe* pro *creviſſe* dixit *Lucret. l.* 2. *v.* 684. ¶ De præterito Crevi hæc *Feſtus*; Crevi modo ſignificat hæreditatem adii; modo, major ætate, vel cenſu ſum; modo judicavi, modo diviſi; quæ omnia a duobus verbis, *creſco*, & *cerno* veniunt, cujus unius origo ex græco trahitur, quod illi κραίνειν dicunt, perficere.

Creſſa, æ, f. quæ Cretenſis eſt, ut Creſſa puella. *Ovid. Epiſt.* 2. *v.* 76. ¶ Nota Creſſa, h. e. felix, candida. *Horat. l.* 1. *od.* 36. V. Creta.

Creſſius, a, um, adject. idem ac Cretenſis. *Virg.* 4. *Æn. v.* 70. Nemora inter Creſſia fixit.

Creta, æ, vel Crete, es, Aeria, Curetis, Hecatompolis, Mactaros, Macaroneſus, *Candia*, κρήτη, inſula Maris Mediter. Primum dicta eſt *Curetis*, vel *Cureta*, a populis Curetibus, unde per ſyncopen *Crete* remanſit. Sed aliis Cres quidam huic inſulæ nomen dediſſe exiſtimatur, qui Jovem abſcondit in monte Liceo. Alii dicunt, eſſe vocatam a Crete quodam Jovis filio Curetum Rege. Alii a Crete nympha Heſperidis filia. ¶ A Septent. Ægæo alluitur ſimul, & Cretico pelago, ab Auſt. Afro, ad Occ. Ægilam, & Cytheram ſpectat, ad Or. Carpathon. ¶ Optimi vini fertiliſſima eſt. Nullum animal noxium gignit, præter phalangium. Caret cervis, apris, herinaceis. ¶ Olim centum urbes habuit. Hinc Hecatompolis dicta eſt.

Creta, f. 1. *creta*, גיר, Ger. *kreiden*, Gal. *craie*, Hiſp. *creda*, κιμωλία γῆ, terra tenax, ab inſula *Creta*, ubi melior eſt, vel ab adjectivo *cretus*, quia, ſi maceretur, creſcit. ¶ Proprie de creta alba dicitur: eſt tamen & nigra, & viridis, cujus meminit *Vitruv. l.* 7. *c.* 7. & *Plin. l.* 35. *c.* 6. ¶ Creta notare, eſt approbare, contra carbone notare, idem eſt ac damnare. *Perſ. Sat.* 5. *v.* 107. Quæque ſequenda forent, & quæ vitanda viciſſim, Illa prius creta, mox hæc carbone notaſti. Album enim ad boni naturam pertinere, cenſuit *Pythagoras*, atrum ad mali. ¶ Hinc *Creſſa nota* pro felici, & candida. *Horat. l.* 1. *od.* 36. Creſſa ne careat pulcra dies nota. ¶ Creta, pro cretatis, albiſque veſtibus. *Plaut. Aul.* 4. 9. 6. Qui veſtitu, & creta occultant ſeſe.

Cretaceus, a, um, o. 1. 2. ex creta, *di creta*. *Plin.* 18. *c.* 9. Ruſior illa, at Piſana candidior, ponderoſior vero Cretacea.

Cretæus, o. 1. 2. quod ex Creta inſula eſt. *Ovid.* Strataque Cretæam belua ſtravit humum. *Prop. l.* 3. *el.* 19. (al. 17.) Pendet Cretæa tracta puella rate.

Cretanus, a, um, adject. Cretenſis. *Plaut. Curc. a.* 3. *v.* 74. Arabas, Caras, Cretanos, Syros.

Cretarius, a, um, adject. ad cretam pertinens, ut cretaria taberna, *Var. l.* 7. *de L. L.*

Cretatus, o. 1. 2. *cretato*, *incretato*, Germ. *mit creiden gewiſt*, Gal. *marque de craie*, Hiſp. *untado con creda*, creta inſperſus, ut Cretati pedes, qui creta erant dealbati, quales ſolebant eſſe ſervorum pedes, qui trans mare venales advehebantur. Et Cretatæ faſciæ. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 6. ¶ Cretata ambitio, dicitur a *Perſ. ſat.* 5. *v.* 177. quia qui ad honores aſpirabant, albas, candidaſque veſtes induebant, unde Candidati dicti.

Cretenſis, o. 3. ex Creta inſula, *Cicer.* 3. *de nat. Deor.* Tertius Jupiter Cretenſis, Saturni filius. ¶ Cretenſes prælium inituri citharam pulſare ſolebant, teſte *Gel. l.* 1. *c.* 11.

Creterra, V. Cratera.

Creteus, a, um, adject. cretaceus. *Lucr. l.* 4. *v.* 297. Ut ſi quis prius, arida quam ſit Cretea perſona, allidat pilæve, trabive. Ab aliis leg. *cerea*, ab aliis aliter.

Cretheus, Æoli fil. qui ex Tyro Salmonei fratris filia Æſonem genuit, Alcimedontem, & Amythaonem. Hinc denom. *Cretheius*, *a*, *um*, ut Virgo Cretheia, Helle Crethei neptis. *Flac. l.* 1.

Crethides, æ, m. Κρηθείδης, Jaſon nepos Crethei. *Val. Flacc. l.* 6. *v.* 609. Nec ſua Crethidem latuit dea.

Creticus, a, um, o. 1. 2. quod ex Creta inſula eſt, ut Creticum mare. *Horat. l.* 1. *od.* 26. ¶ Cognomen fuit Q. Metelli, qui inſulam Cretam armis domuit.

Creticus, m. 2. genus pedis, al. amphimacrus, ex prima, & tertia longis, media brevi, ut *Sanitas*, a Cretibus, quia Cretes ſaltando hoc rhythmo, vel dactylo utebantur. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 47.

Cretifodina, æ, locus, ubi creta effoditur. *Ulpian. Dig.* 7. 1. 13. & 24. 3. 7.

Cretio, fem. 3. hæreditatis aditio, vel certus dierum numerus, in quo inſtitutus hæres aut adit hæreditatem, aut finito tempore excluditur, a cerno. *Cic. l.* 12. *Att. ep.* 12. *ad fin.* Gallionis hæreditatem crevi, puto enim cretionem fuiſſe ſimplicem. h. e. cum nullo conjunctam, ſine cohæredibus. *Id. ib. l.* 13. *ep.* 46. Ex eo cognovi cretionem Cluvii liberam, teſtibus præſentibus ſexaginta duobus.

Cretis, idis, f. quæ eſt ex Creta inſula. *Ovid. Faſt.* 3. *v.* 443. Nymphæ Cretides.

Cretoſus, o. 1. 2. *pieno di creta*, Ger. *creidechtig*, Gal. *abondant en craie*, Hiſp. *gredoſo*, ἀργιλώδης, quod creta plenum eſt, ut Ager cretoſus, cretoſa rura, &c. *Ovid.* 7. *Metam. Plin. l.* 15. *c.* 18. locus cretoſus.

Cretula, f. 1. dim. a creta. *Cic.* 6. *Ver. l.* 26. Caſu ſignum iſte animadvertit in cretula. ¶ Eſt & coloris genus. *Plin. l.* 35. *c.* 7. Ex omnibus coloribus cretulam amant.

Cretura, æ, f. *crivellatura*, *ſtacciatura*, *cruſchello*, tritici, aut alterius frumenti vilior pars, quæ cribro ſecernitur, & altilibus pro pabulo dari ſolet: a ſupino *cretum* verbi *cerno*, quod & cribro purgare ſignificat. *Pallad. l.* 1. *tit.* 24. Triginta columbis volantibus diurni tres ſextarii tritici ſufficient, aut creturæ.

Cretus, a, um, o. 1. 2. procreatus, partic. a creſco, *generato*. *Virg. Æn.* 4. *v.* 191. Trojano a ſanguine cretus. *Lucan. lib.* 5. *v.* 6. Mortali corpore cretus. ¶ Item partic. verbi *cerno*, & ſignificat purgatum, *crivellato*. *Pallad. lib.* 11. *tit.* 22. Cineris bene creti quantum manus utraque geſtabit.

Creuſa, f. 1. κρέουσα, Creontis Corinthiorum Regis filia fuit, quam Jaſon, repudiata Medea, uxorem accepit, quamobrem Medea indignata carminibus ſuis ignem inextinguibilem ſcriniolo incluſum per filios ſuos Creuſæ muneris loco miſit: filios vero præmonuit, ut ſtatim oblato munere diſcederent. Creuſa igitur videndi cupida, nihilque mali ſuſpicans, ſcriniolum aperuit, & continuo evolavit ignis, Creuſamque, & totam Creontis regiam exuſſit. ¶ Alia fuit Priami, & Hecubæ filia, Æneæ conjux, cui Aſcanium filium peperit. Hanc in excidio Ilii ab Ænea, qui fugiens patrem humeris geſtabat, filium manu ducebat, perditam in itinere, dum vias notas exceſſiſſet, habetur apud *Virg.* 2. *Æn.* Nonnulli eam ab ipſo Ænea ex pactione cum Græcis facta occiſam volunt, ne quis ex ſemine Priami ſupereſſet. Verum his refragatur hiſtoria de Heleno, & Caſſandra liberis Priami, quos Græci captivos abduxerunt.

Cribellatus, a, um, adject. cribello ſecretus, *crivellato*. *Pallad. l.* 1. *c.* 41. Sevum liquefactum cribellato cineri admixtum.

Cribellum, i, n. dim. parvum cribrum, *crivelletto*. *Pallad. Februar. c.* 24. Nitrum tritum cribello deſuper ſpargas. Et *Jun. c.* 11. Cribello ſpiſſo cernere, ut grana non tranſeant.

Cribrarius, o. 1. 2. quod ad cribrum pertinet. *Plin. l.* 7. *c.* 21. Item cribraria, quæ ſimili modo in tertio remanſit cribro. De farina loquitur.

Cribratus, a, um, *crivellato*, κοσκινισμένος, cribro purgatus. *Colum. l.* 12. *c.* 51. Aromata non cribrata, verum leviter confracta. *Plin. l.* 17. *c.* 11. Terra cribrata minutatim.

Cribro, as, a. 1. *crivellare*, נפה, Germ. *ſeuberen*, Gal. *cribler*, Hiſp. *acrivar*, κοσκινίζω, eſt purgare a pulvere, & rebus immundis ſecernere. *Col. l.* 12. *c.* 23. Nam omni lentore miſſo facilius in pulverem reſolvitur, atque cribratur. *Plin. l.* 25. *c.* 5. *a med.* Inciſum forficulis cribrant.

Cribrum, n. 2. *crivello*, *vaglio*, כברה, Ger. *ſieb*, Gal. *crible*, Hiſp. *crivo*, *o crivo*, κόσκινον, inſtrumentum ex pellibus ſuillis ut plurimum, crebris pertuſum foraminibus, ad frumenta purganda, item inſtrumentum ex ſetis equorum factum farinæ a furfuribus ſeparandæ gratia, quod etiam cribrum ſetaceum, & farinarium dicitur. *Plin. l.* 17. *c.* 11. *Cic.* 2. *de Div. c.* 27. Quaſi vero quidquam intereſit, mures diem, ac noctem aliquid rodentes ſcuta, an cribra corroſerint. ¶ Cribro aquam haurire, vel gerere, *faticar' in vano*, proverb. in eos, qui operam perdunt. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 100. Non pluris refert, quam ſi imbrem in cribrum geras.

Crimen, inis, n. 3. *delitto*, *mancamento*, *colpa*, פשע, Ger. *miſſethat*, Gal. *crime*, Hiſp. *crimen*, αἰτία, delictum. *Cic. ad Marium*, Sunt, qui criminis loco putant eſſe, quod vivam. ¶ Proprie dicitur de vitio, ſeu culpa, quæ per contentionem alicui objicitur. Hinc dare crimini, *aſcriver' a colpa*. *Cic. Ver.* 7. *c.* 50. Et criminibus convinci, *Id. Ver.* 3. *c.* 9. Acerba crimina objicere. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. ¶ Accipitur ſæpe pro accuſatione, *accuſa*. *Cic. in Philip.* Hæreditatem mihi negaſti obveniſſe. Utinam hoc tuum crimen verum eſſet. *Sueton. in Claud. c.* 16. Crimen alicui movere. ¶ Venire in crimen. h. e. in ſuſpicionem, *venir' in ſoſpetto*. *Ter. Hec.* 3. 1. 55. ¶ Eleganter infelices, crimina Deorum & fortunæ appellantur a *Lucano l.* 5. *v.* 59. Fortunæ Ptolemæe pudor, crimenque Deorum, quaſi Dii peccaverint hunc ſervantes. De variis Criminum publicorum, privatorumque diviſionibus, ut Majeſtatis, repetundarum, vis,

inceſtus, &c. conſule *Manut. de Leg. Rom.* ¶ Differt crimen a delicto: nam illud fere publicum eſt, quo Reſp. læditur, ut cædes, falſitas, adulterium: Delictum vero eſt privata noxa, ut furtum, injuria, &c. ¶ Sumitur aliquando crimen ſimpliciter pro cauſa. *Virg. 7. Æn. v. 339.* Sere crimina belli.

Criminālis, o. 3. *criminale*, [illegible], quod eſt criminis, ut Criminalis cauſa, quæ pecuniariæ opponitur, *leg. 15. Cod. de quæſtionib.* Criminalis accuſatio, *leg. 3. Cod. de leg. Aquil.*

Crimināliter, adverb. *criminalmente*, per criminalem quæſtionem, cui opponitur *civiliter*. *Ulp. l. ult. ff. de furt.* Nunc furti plerumque criminaliter agi. Sic *leg. 18. Cod. de re milit.* Agentibus cauſas tam criminaliter, quam civiliter.

Crimĭnatio, f. 3. [illegible], contentioſa contumelia, *accuſa*. *Cicer. pro Leg. Agr.* Illa criminatione, qua in me abſentem uſus eſt.

Crimĭnātor, oris, m. qui accuſat, ſeu crimen obtrectando intentat, *accuſatore*, *calunniatore*. *Tac. Ann. 4. c. 1.* Sui obtegens, in alios criminator.

Crimĭnātus, a, um, partic. eſt ſignificationis activæ, ſed *Hygin. Aſtronom. l. 2. c. 18.* paſſive uſurpavit, ubi ait: Non criminatum ab Antia, ſed &c.

Crimĭno, as, avi, atum, idem quod criminor. *Ennius apud Non. c. 7. n. 26.* Non bene vult tibi, qui falſo criminat apud te.

Crimĭnor, d. 1. *incolpare*, [illegible], Ger. *laſtern*, Gal. *accuſer*, Hiſp. *acuſar*, [illegible], eſt culpare, accuſare, contumélioſe reprehendere. *Cic. 6. Ver.* Jam enim non libet omnia criminari. ¶ Admittit etiam dat. vel acc. cum apud, perſonæ, apud quam criminatio fit. *Ter. Eun. 5. 2. 16.* Hanc metui, ne me criminaretur tibi. *Cic. 3. Offic.* C. Marius Q. Metellum apud Pop. Rom. criminatus eſt, bellum illum ducere. *Hygin. l. 2. Aſtro. c. 18.* Verita, ne ſe ad regem criminaretur.

Crimĭnōſe, adverb. accuſatorie, vel obtrectatorie, *maledicamente*, [illegible], *Cic. pro S. Roſc. c. 20.* Criminoſe dicere. *Id. in Bruto, c. 34.* Qui criminoſius, aut ſuſpicioſius diceret. *Sueton. Tiber. c. 53.* Criminoſiſſime inſectatus eſt.

Crimĭnōſus, a, um, adject. *accuſatore*, *maledico*. [illegible], maledicus, accuſator, obtrectator. *Sueton. in Caſ. c. 75.* A Cæcinæ criminoſiſſimo libro laceratam exiſtimationem ſuam. *Liv. l. 8. c. 12.* Orationibus in Patres criminoſis. Et criminoſi Jambi, apud *Horat. l. 1. od. 16.* Comparat. criminoſior, eſt apud *Auct. ad Heren. l. 4. c. 40.* ¶ Item qui in ſe crimen habet, *peccaminoſo*. *Cic. pro Ligar. c. 2.* Quod ſi eſt criminoſum, neceſſitatis crimen eſt, non voluntatis.

Crimiſa, Crimiſſa, *lo Ciro*, vel *lo Ziro*, opp. Oenotriorum, in magna Græcia, in ora Calabriæ cit. ¶ Item prom. *Capo dell' Alice*, in fin. Tarentinum excurrens. ¶ Item Crimiſſa, vel Crimiſus, fl. in eodem tractu, qui in ſin. Tarentinum ſe exonerat.

Crimiſus, V. Criniſus.

Crimnum, i, n. [illegible], craſſior tritici, & zeæ farina, ex qua puls fit. *Plin. l. 18. c. 8.*

Crīnāle, is, n. ſubſtant. crinium ornatus in capite. *Ovid. 5. Metam. v. 53.* Ornabant aurata monilia collum, & madidos myrrha curvum crinale capillos.

Crīnālis, & le, o. 3. quod pertinet ad crines. *Ovid. 9. Metam. verſ. 570.* Crinalem capiti vittam naturque, ſibique detrahit. ¶ Item, qui crines habet. *Id. in Fragment. Halieut. v. 30.* Crinale corpus, h. e. crinibus obductum.

Crīnĭger, ra, rum, o. 1. 2. qui multos habet crines. *Luc. l. 1. v. 46.* Crinigeros bellis arcere Caycos.

Crīnĭnus, a, um, *di gigli*, [illegible], qui eſt ex crino, hoc eſt liliis. Nam [illegible] Græce lilium ſignificat. *Dig. l. 34. tit. 2. leg. 22.* Crininum unguentum.

Crīnio, is, a. 4. vel crinior, deponens, *mettere i capelli*, [illegible], eſt crines emittere. Tranſlate *Stat. 4. Theb. v. 217.* Frondenti crinitur caſſis oliva. Adde *l. 4. ſilv. 5. 9.*

Crīnis, is, maſc. *crine*, *capello*, [illegible], Ger. *haar*, Gal. *crin*, Hiſp. *clin*, [illegible], [illegible], capillus. *Cicer. 5. Verr.* Hæc civitas mulieri redimiculum præbeat, hæc in collum, hæc in crines. ¶ Dicitur etiam de piſcibus. *Plin. l. 9. c. 30. de polypo piſce.* Afflatu terribili canes agebat, nunc extremis crinibus flagellans. ¶ Crinis etiam videtur eſſe genus vinculi ex crine equinæ caudæ confecti. *Plin. l. 17. c. 21.* Jugum fit pertica, aut arundine, aut crine funiculove. ¶ Crine capere, idem eſt quod nubere, & matronam fieri, inquit Lipſ. nam inter alia ornamenta matronarum propria, crines gerebant peculiari quadam ratione formatos. h. e. vittis implexos, quos Ital. dicunt *treccie*, quarum ſex ut ſeptem e capite pendentes habebant. *Poſt. Martial. l. 12. ep. 32.* & *Plaut. Moſtell. 1. 3. 60.* ubi V. Taubman.

Crīniſātus, a, um, adject. ex crinibus factus, vel natus. *Sidon. Carm. 22. v. 81.* Hic & criniſatas jungebat peraſus alas. V. Hippocreniſatus.

Crīniſus, Criniſſus, Crimiſus, *Beneideſtro*, al. *Freddo*. *Fiume di S. Bartolomeo*, fl. Siciliæ, in parte Occidentali, & in valle Mazaræ, qui oritur circiter 25. M. P. a Panormo in Mer. fluit apud Segeſtam, & Segeſtanum emporium, & aliquot auctus fluviis in mare Africum ſe exonerat, in ora lit. inter Mazaram, & Saccam. De hoc Servius *in 5. Æn.* refert hujuſmodi fabulam. Egeſta Hippotæ nobilis Trojani filia cum in Siciliam caſu delata eſſet, compreſſa eſt a Criniſo Oceani & Terræ filio, qui doli cauſa in canem, ſeu urſum ſe mutaverat, atque ex eo concubitu Aceſtem peperit, qui poſtea in Sicilia regnavit.

Crīnītus, a, um, o. 1. 2. *crinito*, *che ha i capelli*, [illegible], Ger. *haarechtig*, Gal. *chevelu*, Hiſp. *cabelludo*, [illegible], quod crines habet. *Cicer. 6. Ver. c. 56.* Gorgonis os pulcherrimum, crinitum anguibus revellit, atque abſtulit. Sic crinita galea. *Virg. Æn. 7. v. 785.*

Crīnomĕnon, [illegible], Latine quæſtio, a Rhetoribus vocatur contentio, quæ ex ſtatu efficitur, & circa quam verſatur certamen totius controverſiæ. *Cic. in Topic. c. 25.*

Crīnon, n. 2. [illegible], lilium, & ſpeciatim lilium rubens, al. cynorrhodon. *Plin. l. 21. c. 5.*

Crīobolium, ii, n. [illegible], genus ſacrificiorum, in quo arietes cædebantur; unde & nomen traxit. Inſcript. apud *Gruter. pag. 27. num. 3.* Taurobolium, ſive Criobolium fecit. Et *num. 4.* Percepto Taurobolio, Criobolioque.

Crīodŏche, [illegible], machina illa, quæ arietem continet, & ſuſtinet. *Vitruv. l. 10. c. 18.*

Cripa, æ, f. herba quædam. *Colum. 12. 10.* Cripæ pampinaceæ libra.

Criſis, is, f. judicium, ſententia, a [illegible], judico. Apud Medicos criſis dicitur ſubita morbi mutatio, ex qua judicari poteſt, quid ægroto futurum ſit. *Senec. epiſt. 83.* Hic quidem ait, nos eandem criſim habere, quia utrique dentes cadunt.

Criſpātus, o. 1. 2. *increſpato*, partic. a criſpo. *Claud. 2. de raptu Proſerp. v. 110.* Criſpata cacumine buxus.

Criſpĭco, as, avi, atum, a. 1. idem quod criſpo, *increſpare*. *Gell. l. 18. c. 10.* Ventus mare cæruleum criſpicans. *Plin. l. 16. c. 16.* Buxus raro criſpicans.

Criſpiſulcans, o. 3. *Cic. in Top. c. 16.* In Ajacis navim criſpiſulcans igneum fulmen injectum eſt.

Criſpitudo, inis, f. *creſpa*. *Arnob. l. 2. de laſcive ſaltantibus:* Lumborum criſpitudine fluctuare.

Criſpo, as, a. 1. *increſpare*, Ger. *krauſſmachen*, Gal. *pliſſer*, Hiſp. *creſpar*, [illegible], [illegible], eſt criſpum reddere. *Plin. l. 28. cap. 8.* Fimi cinere criſpari capillum. ¶ Item vibrare, vel quaſſare. *Virg. Æn. 1. v. 313.* Bina manu lato criſpans haſtilia ferro, haſtam enim, cum vibratur, vel quaſſatur, curvari & criſpari videmus. Criſpum autem dicimus, quod rectum non eſt. *Scalig. 4. Poet. c. 1.* Sic *Perſ. 3. v. 87.* Ingeminat tremulos naſo criſpante capillos. h. e. propter effuſum riſum in rugas contracto.

Criſpŭlus, a, um, adject. dim. a criſpus. *Martial. l. 5. epigr. 62.* Criſpulus iſte quis eſt? *Senec. epiſt. 66.* Comatus & criſpulus.

Criſpus, a, um, o. 1. 2. *creſpo*, *torto*, *intorto*, Ger. *krauſſ*, Gal. *crepé*, Hiſp. *creſpo*, [illegible], intortus. *Plaut. Truc.* Compoſitos, criſpos cincinnos tuos unguentatos. ¶ Hinc comp. criſpior, ſup. criſpiſſimus. *Plin. l. 8. c. 16.* Criſpiores jubæ. *Col. l. 11. c. 3.* Criſpiſſimum folium.

Criſpus Saluſtius, Civis Romanus, Latinæ Hiſtoriæ princeps. *Martial. l. 14.* Criſpus Romana primus in Hiſtoria. Thucydidi ex Græcis opponitur a Quinctiliano elegantia dicendi, Attica brevitate, ſententiarum crebritate. Sed a Pollione taxatur ut nimis antiquarius, & ex Catonis Originibus verba mutuatus: a Trogo autem, quod orationibus nimis longis utatur, ſicut & Thucydides.

Criſſo, as, n. 1. [illegible], eſt ſe ſe apte in re Venerea movere, proprium mulierum, ut cevere eſt proprium puerorum, dum pædicantur. *Juv. ſat. 6.* Frictum criſſantis adorat.

Criſta, f. 1. *creſta*, *pennacchio*, Ger. *kamm*, Gal. *creste*, Hiſp. *creſta*, [illegible], conus in vertice quarundam avium, quaſi cariſta, a [illegible], caput, vel quaſi ceriſta, a [illegible], cornu. *Plin. l. 10. c. 29.* Upupa obſcœna alias paſtu avis, criſta viſenda plicatili. ¶ Tranſlate dicitur de conis galeæ. *Virg. 9. Æn.* Tum galeam Meſſapi habilem, criſtiſque decoram induit. ¶ Criſtas tollere, eſt animo ſibi placere, animo efferri. *Juven. ſat. 4. v. 69.* Et tamen illi ſurgebant criſtæ. ¶ Criſta herba apud *Plin. l. 27. c. 5.* quod habeat folia criſtæ gallinaceæ ſimilia.

Criſtātus, a, um, o. 1. 2. quod criſtas habet, ut Criſtatæ aves, eſtque periphraſis gallorum gallinaceorum. *Martial. l. 14. in fin.* Criſtatæque ſonant undique lucis aves.

Criſtŭla, æ, f. 1. dim. a criſta. *Colum. l. 8. c. 2.* Rubis, rutiliſque criſtulis.

Critæ, arum, m. [illegible], judices. *Critarum Annales cit. Tertull. pag. 620. editionis Rigaltianæ.*

Crithe, f. *orzuolo*, [illegible], tuberculum parvum eſt in palpebra ſuper pilorum locum, a [illegible], hordeum, unde & hordeolum a recentioribus vocatur, a ſimilitudine hordei. *Celſ. l. 7. c. 7.*

Critholŏgia, æ, [illegible], hordei, & frumenti colligendi cura. *Theod. Cod. l. 4. tit. 25.* Crithologiæ, & Zygoſtaſii munus.

Critias, m. 1. [illegible], unus e triginta Tyrannis Athenienſium. *Cic. 2. & 3. de Or.*

Critĭce, es, ſive Critica, æ, Philologiæ pars eſt, quæ in emendatione auctorum, & in judicio conſiſtit. *Varr. apud Diomed. l. 2.*

Critĭcus, ci, m. 2. [illegible], judicans, ſive arguens, judicem agens, a [illegible], judico. Hinc Poetarum interpretes, & generatim cenſores alienorum operum Critici dicti ſunt, poſtea Grammatici. *Cic. ad Dolab. l. 9. ep. 10.* Ego tanquam criticus antiquus judicaturus ſum. *Hor. l. 2. ep. 1.* Ennius & ſapiens, & fortis, & alter Homerus, ut Critici dicunt. V. *Quint. l. 10. c. 1. & l. 1. c. 4.* ¶ Critici dies dicuntur a Medicis, in quibus de morbi ratione judicari poteſt, & ſunt tertius, quintus, ſeptimus, &c. V. *Gel. l. 3. c. 10.* ubi tamen vocem hanc græcis literis ſcribit.

Critobūlus, i, medicus inſignis, cujus magna fama eſt, extracta Philippi regis oculo ſagitta, & citra deformitatem oris curata orbitate luminis, ut ait *Plin. l. 7. cap. 37.* Is idem eſt, qui Alexandro vulnerato ſpiculum feliciter evulſit, quem *Curt. l. 9. c. 5.* Critobulum vocat.

Critolāus, m. 2. Philoſophus Peripateticus. *Cic. 5. Tuſc.* Quo loco quæro, quam vim habeat libra illa Critolai, qui, cum in alteram lancem animi bona imponat, in alteram corporis, & externa, tantum propendere illam boni lancem putet, ut terram, & maria deprimat. Romam Legatus miſſus eſt una cum Carneade Academico, & Diogene Stoico. *Cic. 2. de Orat.* ¶ Alter Critolaus, Achæorum dux, qui Corinthum evertit. *Cic. 3. de nat. Deor.* Sororem interfecit, quod ſibi victori redeunti non gratularetur. Poſtremo a Q. Cæcilio Metello victus apud Thermopylas veneno ſibi mortem conſcivit.

Crocallis, idis, f. gemma ceraſum repræſentans. *Plin. l. 37. c. 10.*

Crocatio, f. 3. cantus corvi. *Feſt.* Sed legendum *crocitio*, vel *crocitatio*.

Crocātus, a, um, *zafferanato*, croco tinctus. *Plin. l. 16. c. 34.* Alicui & ſemen nigrum, alii crocatum.

Croceus, o. 1. 2. croci colorem habens, *croceo*, *giallo*. *Virg. 1. Æn.* Et circumtextum croceo velamen acantho. ¶ Item ex croco qui eſt, crocinus, ut croceus odor. *Id. Georg. 1. v. 56.*

Crocias, m. 1. [illegible], gemmæ ſpecies, a croci ſimilitudine. *Plin. l. 37. c. 11.*

Crocinum, i, n. [illegible], odor croci, vel unguentum ex croco trito, & vino præcipue dulci, vel ut alii volunt ex aromatibus, & croco in oleo macerato. Hoc Romani non ſolum corpora, ſed & pulpita ſpargebant. *Propert. l. 3. el. 10. v. 22.* Et crocino nares myrrheus ungat onyx. V. *Plin. lib. 13. cap. 13.* ¶ *Celſus l. 5. c. 19.* Crocinum unguentum dixit.

Crocĭnus, a, um, o. 1. 2. *che è di color di zafferano*, Ger. *ſaffrangel*, Gall. *de ſafran*, Hiſp. *de azafran*, [illegible], quod eſt lutei coloris. *Plin. l. 21. c. 19.* Semen his optimum crocinum.

Crocio, n. 4. [illegible], eſt canere propr. corvorum, a ſono, vel a [illegible], clamo. V. *Crocito*.

Crocis, f. 3. herba, cujus contactu phalangia emoriuntur. *Plin. l. 27. c. 17.*

Crocitatio, f. 3. vociferatio corvi. V. *Crocatio*.

Crocito, n. freq. a crocio. *Plaut. Aulul. 4. 3. 2.* Et corvus voce crocitabat ſua: Al. leg. *crocibat*, a crocio, is.

Crocitus, us, m. [illegible], cantus corvi, apud *Non. c. 1. n. 218.*

Crocodilea, æ, f. [illegible], fimus crocodili, odore jucundo, quo mulieres faciem illinebant, teſte *Plin. l. 28. c. 8.*

Crocodilinus, a, um, o. 1. 2. quod ad crocodilum pertinet, ut Crocodilinæ ambiguitates, *Quintil. l. 1. c. 10.* h. e. argumenta perplexa, & ſophiſtica.

Crocodilium, n. 2. herbæ ſpecies, chamæleontis figura, radice longa, guſtu naſturtii, ſemine rotundo, duplicis clypeoli forma, odore aſpero. *Plin. l. 27. c. 8.*

Crocodilus, m. 2. *cocodrillo*, Ger. *crocodill*, Gal. *crocodile*, Hiſ. *crocodilo*, [illegible], animal quadrupes, ex genere amphibiorum, tam in terra, quam in aqua vivens, figura lacertæ non admodum diſſimile, incredibili magnitudine, armatum unguibus, cute uſque adeo dura, ut in nulla ſui parte, niſi in ſolo ventre, penetrari poſſit. ¶ Teſtudines, & crocodilos dicunt, cum in terra partum ediderint, obruere ova, deinde diſcedere. *Cic. de nat. Deor.* ¶ Quatuor menſes hyemales non comedit. ¶ Delphini, qui perpetuum cum crocodilo bellum gerunt, non ignorantes, qua potiſſimum parte hoſtis lædi poſſit, aquam ſubeunt, pinnaque, quam in dorſo gerunt, illi alvum ſubſecant. Habet & alterum hoſtem, ichneumonem, qui in apertas dormientis fauces teli in morem illapſus interſtina ejus erodit. ¶ Conſpecto homine emittit lacrymas, mox appropinquantem devorat. Unde factus locus proverbio, *Crocodili lacrymæ*, quod de iis dici ſolet, qui ſub ſpecie pietatis alios fallunt. ¶ Duplex eſt, amphibius, qui hactenus deſcriptus eſt, & terreſtris, longe minor, qui odoratiſſimis tantum floribus in terra vivit, & a *Dioſcoride lib. 2.* Scincus vocatur. Mirum in modum melle delectatur. Sed apiarii crocum apponunt alvearibus, ne crocodili mel abſumant. Igitur conſpecto croco crocodili fugiunt. Nam a croco abhorrent, & ejus odorem reformidant.

Crocomagma, atis, n. [illegible], fæx unguenti crocini, ſeu unguentum ex croco, & vino. *Plin. l. 21. c. 20.*

Crocōta, f. 1. [illegible], veſtis muliebris crocei coloris. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 21.* P. Clodius a crocota, a mitra, a muliebribus ſoleis, purpureiſque faſciolis, eſt factus repente popularis.

Crocotarius, m. 2. crocotarum veſtium infector. *Plaut. Aulul. 3. 5. 47.* Cum incedunt infectores crocotarii.

Crocotillum, valde exile. *Plaut.* Extortis talis cum crocotilis cruſculis. Hæc *Feſtus*. ſed vox eſt dubia, obſoleta, nec ullo modo adhibenda.

Crocotinum, n. 2. genus operis piſtorii, a croco. *Feſt.*

Crocotta, vel crocuta. V. Corocotta.

Crocotŭla, f. 1. [illegible], dim. a crocota. *Plaut. Epid. 2. 2. 47.* Intuſiatam, patagiatam caltulam, aut crocotulam.

Crocus, m. & f. 2. & crocum, neut. 2. *zafferano*, כרכם, Gal. *ſaffran*, Hiſp. *açafran*, [illegible], vel [illegible], flos, a כרכם, crocus, a Croco adoleſcente, qui diſco a Mercurio interemptus converſus eſt in hunc florem, vel ut alii fabulantur, amoris impatientia, cum Smilacem puellam deperiret. *Ovid. 4. Metam.* *Virgil. 4. Georg.* Caſiamque, crocumque rubentem. *Celſ. l. 5. cap. 21.* Videntur autem hanc facultatem habere iris, nardum, crocum, cinnamomum. *Apuleius.*

ſυ. Crocus vino diluta. ¶ Crocus in neutro proprie, in maſculino poetice dici, auctor eſt Lutatius Placidius Statii Scholiaſtes. ¶ *Plin. l.* 21. *c.* 5. Crocum vocat etiam luteos apices in medio lilii. ¶ Maximo in pretio eſt quod in Cilicia naſcitur prope Corycum montem: unde *Cilicum flores* pro croco dixit *Stat. l.* 2. *Silv.* 1. *v.* 160.

Crœſus, κροῖσος, Rex Lydorum, Alyatti filius, omnium, quos hominum memoria celebrat, ditiſſimus. Hic, cum ſe omnium mortalium feliciſſimum crederet, monitus eſt a Solone, neminem ante cineres beatum dicendum, quod, quoad vivimus, periculum ſit, ne inſtabilis hujus mundi felicitas dolore aliquo contaminetur. Quam Solonis ſententiam veriſſimam eſſe, Crœſi calamitas poſtea declaravit. Victus enim a Cyro, pyræque impoſitus, tandem ſalubre Solonis conſilium agnovit, ejuſque nomen ſæpius inclamavit. Unde admiratus Cyrus, quiſnam eſſet Deorum, hominumve, quem ille in extremo periculo ſolum invocaret, remque totam edoctus, humanæ viciſſitudinis memor, Crœſum ab incendio liberavit, ſummoque ſemper apud ſe in honore habuit. *Plutar. in vit. Solon. Herod. l.* 1. *V. Juſtin. l.* 1.

Crolla, f. 1. corolla, per ſyncopen. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 37. Emendati libri multi habent, *corolla*, vel *corona*.

Crommyonia, ſus ea, quam Theſeus interfecit, a Crommyon vico agri Corinthiaci.

Crommyum, n. 2. *Cornachiotto*, ſeu *Capo Cornachiotto*, prom. Cypri in ora Boreali, inter Lapithum, & Solos. ¶ Crommyon item, Cromyon, Cromnyon, Cremyon, vicus Peloponneſi in agro Corinthiaco.

Cronia, latine Saturnalia dicuntur, ſcil. Saturni feſta, *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 7. V. Saturnalia.

Cronium, ſeu Chronium mare, Saturnium, Sarmaticum, Scyticum, Petzoricum, Tranquillum, *Drobabof, mer de Petzorcke. Nieuen mere*, pars Oceani Septentrionalis, inter Rubeam prom. & Scythiam veram, & fl. Paropamiſum, eſtque etiam pars maris Concreti, ſeu Glacialis ultra Thulen inſ. ſupra Aſiam, quod Aſiam ad Septentriones alluit.

Crotalia, n. 3. κροτάλια, margaritæ ita in ornamentis collocatæ, ut ex colliſione ſonum ederent. *Plin. l.* 9. *c.* 35.

Crotaliſtria, f. 1. quæ crotalo canit. *Propert. l.* 4. *el.* 8. *v.* 39. Niloses tibicen erat, crotaliſtria Philis. Ita legit Scalig. Dicitur autem *crotaliſtria Philis* eo modo, quo Plautus dixit Hoſpes Zacyntho. pro, a Zacyntho. Philæ autem inſula eſt ad Sienem Ægypti. V. *Bart. ad Stat. Silv. p.* 157. ¶ Laberius apud Petron. ciconiam avem vocat, Pieticulatricem, gracilipedem, crotaliſtriam, quia voce crotalum ſonantem imitatur. Sed apud *Cœl. Rhodig. l.* 13. *c.* 66. legitur *Choraliſtria*, h. e. mulier canendi, & ſaltandi in choris perita.

Crotalum, n. 2. *campanella, nacchera*, Germ. *kegflin*, Gal. *une cymbale*, Hiſp. *pandero*, crepitaculum, inſtrumentum Muſicum, quo Ægyptii in Deorum cæremoniis utebantur, in quo duo oſſicula, vel æneæ laminæ colliduntur ad ſonum ciendum, a κροτέω, *pulſo, verbero*. Quidam putant, anulum æreum fuiſſe, qui ferreo baculo percuteretur ad ſonum ſiſtulæ reddendum. Aliorum opinio eſt, circulum fuiſſe æneum multas habentem annexas laminulas, ſive orbiculos mobiles, qui colliſi ſonum edebant. *Virg. in Copa*. Criſpum ſub crotalo docta movere latus. Ad quem locum V. *Scalig.*

Crotalus, m. 2. Corax, *Corace*, fl. Magnæ Græciæ, in Calabria ult. qui oritur ex Apennino M. in conf. Calabriæ cit. & in ſin. Scyllaceum ſe exonerat.

Croto, f. 3. Croton, Crotona, *Crotone*, urbs Brutiorum, in Magna Græcia, in ora Calabriæ ult. & maris Jonii. Condita eſt a Diomede, vel a Miſcello anno Urbis conditæ 80. Olim fuit perampla, & potentiſſima. Flumine media alluebatur, cum arce munita. Nunc etiam urbs eſt ampla, arcemque validam habet. Crotone tanta olim aeris ſalubritas fuit, ut in proverbium ceſſerit, *Crotone ſalubrius*, cum quid ſaluberrimum dicere volumus. ¶ Eſt etiam generis maſculini, *Liv. l.* 24. *cap.* 2. Ad Crotonem oppugnandum pergunt ire. Populi *Crotoniatæ*, qui corporum pulchritudine, & viribus excelluiſſe, & præſtantiſſimi athletæ fuiſſe dicuntur. *Cic.* 2. *de Invent.*

Croton, onis, fem. fruticis ſpecies ad magnitudinem parvæ ficus aſſurgens. *Plin. l.* 16. *c.* 23. V. Ricinus.

Crotoniata, æ, vel Crotoniates, Crotonis incola. Crotoniates maximam in exercendis corporibus curam ponebant. Ex his unus fuit Milo Crotoniates, de quo *Cic. de Sen.*

Crotonienſis, is, adject. idem quod Crotoniates. *Juſtin. l.* 20. *c.* 4.

Crotopus, m. 2. Rex Argivorum, pater Pſammathes, quæ Linum ex Apolline peperit. Hinc Linus Crotopiades ab avo materno vocatur.

Crotus. V. Sagittarius.

Cruciabilis, le, o. 3. *doloroſo*, βασανιστικός. *Apul. de Aſino, l.* 10. Sed illo cruciabili ſilentio duriſſime fatigata. *Gel. l.* 3. *c.* 9. Cruciabili exitu.

Cruciabilitas, f. 3. *tormento*, βασανισμός. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 3. Qui omnes homines ſupero, atque antideo cruciabilitatibus.

Cruciabiliter, *tormentoſamente*, βασανιστικῶς. *Hirt.* 5. *B. Afric. cap.* 49. Sic extra vallum deducti ſunt, & cruciabiliter interfecti. *Plaut. Pſeud.* 4. 1. 40. Cruciabiliter me accipito.

Cruciamen, inis, n. cruciatus. *Prudent. hymn. Exequiar. v.* 90. Per cruciamina leti Via panditur ardua juſtis.

Cruciamentum, n. 2. *dolore*, λύπη, *Cic. in Phil.* 11. *c.* 4. Nec graviora ſunt tormenta carnificum, quam cruciamenta morborum.

Cruciarius, a, um, adject. cruciatum afferens. *Tertull. de Præſcript. cap.* 2. Inter ceteros mortiferos & cruciarios exitus. *Al. leg.* cruciatarios.

Cruciarius, ii, ſubſt. m. cruci affixus. *Petron. in Satyr. cap.* 112. Cruciarii unius parentes detraxerunt nocte pendentem. *Senec. lib.* 3. *Controv.* 21. Fecit ſe ſimilem tyranno, filiam raptis, libertum cruciariis. ¶ Pro homine perdito & cruce digno. *Apulej. l.* 10. *Metam.* Cruciarius ille conſcientia ſua deterritus. *Ammian. l.* 9. *c.* 1. Quæ cruciarius ille conflavit.

Crucias, pro Cruciatus, ut ſatias pro ſatietas. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 64. Mala crucias quidem. Al. leg. Mala crux ea quidem.

Cruciator, oris, m. qui affligit, & cruciat. *tormentatore*. *Arnob. lib.* 1. Pœnas cruciatoris perpetitur ſævitate.

Cruciatus, us, m. cruciamentum, tormentum, ſupplicium, afflictio, pœna, *tormento, afflizione*, מצוקה, Germ. *pein, marter*, Gal. *tourment*, Hiſp. *tormento*, λύπη. *Cicer. Att.* Confectus cruciatu ſummo dolorum. Sic Cruciatus perferre, Cruciatu perire, angi, *Id.* 2. *Offic. c.* 7. & *l.* 11. *Attic. ep.* 11.

Crucifer, i, m. idem ac cruciarius. *Prudent. Cathemer.* 3. *in princ.* Chriſtum Dominum cruciferum appellat. h. e. crucem ſibi ipſum bajulantem.

Crucifigo, is, a. 3. *crocifiggere*, תלה, Germ. *kreutzigen*, Gall. *crucifier*, Hiſp. *crucificar*, in crucem tollo. *Suet. in Dom. c.* 10. Auctorem ſummarum pridie, quam crucifigeret, in cubiculum vocavit.

Crucifixus, a, um, adject. *crocifiſſo*, cruci affixus. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Polybium leones in Africa crucifixos vidiſſe. *Quintil. l.* 7. *c.* 1. Invenerunt ducem crucifixum.

Crucio, as, a. 1. *affliggere*, ענה, Ger. *peinigen*, Gal. *gener, tourmenter*, Hiſ. *atormentar*, ἀνιάω, torqueo, affligo. *Ter. Eun.* Quæ nos ſemper omnibus cruciant modis. *Cic. l.* 2. *Fin. c.* 4. Cruciari dolore. & *cap.* 20. Cruciari vigiliis, fame.

Cruciſalus, i, m. qui ſalit in crucem, nomen fictum a *Plaut. Bacch.* 2. 3. 128.

Crucius, a, um, o. 1. 2. ut Vinum crucium, inſuave, quod bibendo cruciat. *Feſt.*

Crudaria, f. 1. argenti vena, quæ in ſumma fodina reperitur. *Plin. l.* 33. *c.* 6.

Crudelis, o. 3. *crudele, aſpro*, אכזר, Germ. *grawſal*, Gal. *cruel*, Hiſp. *cruel*, ὠμός, immitis, & aſper, qui eſt crudis moribus. *Cic. pro Dejot.* Crudelis Caſtor, qui nepos avum in diſcrimen capitis induxerit. *Propert. l.* 1. *el.* 16. Crudelior janua: quæ ſc. ſupplices non admittit. *Salluſt. Catil. c.* 51. Crudeliſſimi parricidæ. ¶ *Crudele* adverbialiter poſitum pro crudeliter. *Claudian.* 3. *de rapt. Proſerp. v.* 340. adhuc crudele minatur Aſſiſæ truncis facies.

Crudelitas, tis, f. 3. *crudeltà*, אכזריות, Ger. *grauſamkeit*, Gal. *cruauté*, Hiſp. *crueldad*, ὠμότης. *Cic. de Off. l.* 3. *c.* 11. Hominum naturæ inimica crudelitas.

Crudeliter, *crudelmente*, Ger. *grimmigklich*, Gal. *cruellement*, Hiſp. *cruelmente*, adv. ὠμῶς, atrociter. *Cic.* 1. *Off.* Ne quid temere, ne quid crudeliter fiat. *Id. pro Mil. c.* 33. Crudeliſſime necatus. *Curt. l.* 10. *c.* 5. Ut crudelius poſſet extingui.

Crudeſco, is, ui, n. 3. *incrudire, incrudelire*, Ger. *rawwerden*, Gal. *devenir cruel, & apre*, Hiſp. *encrudecerſe*, ὠμόομαι, crudus fio. *Virg.* 3. *Georg. v.* 504. Cœpit crudeſcere morbus. ¶ Transfertur & ad alia, ut crudeſcit ſeditio, *Tacit.* 3. *hiſtor. c.* 10. Et, crudeſcente ira, *Juſtin. l.* 8. *c.* 4.

Cruditas, atis, f. *crudità*, Germ. *rauche*, Gal. *crudité*, Hiſp. *crudeza*, ἀπεψία, affectus ſtomachi, qui naſcitur ex ægra concoctione. *Cic. de ſenect.* Caret ergo etiam vinolentia, & cruditate, & inſomniis.

Cruditatio, onis, f. cruditas, ſtomachi non concoquentis vitium. *Cœl. Aurel.* 3. *Tard. c.* 2.

Crudito, as, avi, atum, male concoquo, cruditate laboro, *aver crudità di ſtomaco*. *Tertul. de jejun. c.* 16. Populus carnis avidiſſimus uſque ad choleram ortygometras cruditando.

Crudus, o. 1. 2. *crudo, non cotto*, נא, Ger. *rawe*, Gal. *cru*, Hiſ. *crudo*, ὠμός, quod eſt adhuc in cruore, ut Crudum vulnus, recens, & quaſi adhuc cruentum. *Plin. ep.* 3. Crudum adhuc vulnus medentium manus reformidat. ¶ Tranſlate dicitur de eo, quod non eſt coctum igni. *Plaut. Aulul.* 3. 2. 15. Quid tu curas, utrum crudum, an coctum edim? ¶ Item de cibis, qui indigeſti, & nondum concocti ſunt in ſtomacho. *Juven. ſat.* 1. *v.* 143. Crudum pavonem in balnea portas. ¶ Item de fructibus acerbis, & immaturis. *Cic. de ſen.* Poma ex arboribus, ſi cruda ſunt, vi avelluntur. ¶ Crudus homo dicitur, cujus ſtomachus non facile concoquit. *Cic.* 2. *Fin.* Crudique poſtridie ſe rurſus ingurgitent. Adde *Horat. l.* 1. *ſat.* 5. *v.* 49. ¶ Crudum etiam dicitur, quod adhuc viride eſt, nec cœpit flaveſcere, ut crudus palmes, *Lucan. l.* 4. *v.* 417. Sic metaphorice *Virg.* 6. *Æn. v.* 304. Cruda Deo, viridiſque ſenectus. h. e. valida, fortis. ¶ Ponitur & crudus pro immaturo, hoc eſt tempus ſuum non expectante, ut crudum funus, *Stat.* 9. *Theb. v.* 380. Cruda puella, h. e. nondum viro apta, *Martial. l.* 8. *epigr.* 63. ¶ Apud *Plaut. Pœn.* 5. 2. 147. crudus conjungitur cum malo. Heu hercle mortalem catum, malum, crudumque, & callidum atque ſubdolum.

Cruentatus, o. 1. 2. ſanguine infectus. *Plin. l.* 28. *c.* 7. Mulieris quoque ſalivam jejunæ potentem dijudicant oculis cruentatis. *Cic. l.* 2. *Inv. c.* 4. Gladium cruentatum in vaginam recondidit.

Cruente, adverb. crudeliter, ſæve. *Juſtin. l.* 39. *c.* 3. Soror, quæ tam cruente ſæviat. *Senec. l.* 5. *Benef. c.* 16. Cæteri arma cruentius exercuerunt. Superlativum legitur apud *Oroſ. l.* 1. *c.* 17. Bello cruentiſſime geſto.

Cruenter, adverb. idem quod cruente. *Apul. l.* 3. *A. A. poſt princip.* Civium lanienam cruenter exercuit.

Cruentifer, a, um, cruentus, ut cruentifera ſigna, apud *Tertul. in Carm. de Jud. Dom. c.* 10. Atque cruentiferis ſignis ſacraverit aras.

Cruento, a. 1. *inſanguinare*, Ger. *blutigmachen*, Gal. *enſanglanter*, Hiſ. *enſangrentar*, αἱμάσσω, cruore inficio. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 16. Secures ſuas cruentari ſcelere noluit. *Id. poſt red. in Sen.* Ne propter me civium vulneribus Reſp. cruentaretur, *Id. Philip.* 2. Hæc te lacerat, hæc cruentat oratio. ¶ Proprie *Prop. l.* 4. *el.* 9. *v.* 39. Imponitque notam collo, morſuque cruentat.

Cruentus, a, um, o. 1. 2. *ſanguinoſo, ſanguigno*, Ger. *blutig*, Gal. *ſanglant*, Hiſ. *ſangriento*, αἱματηρός, quod eſt cum ſanguine, quaſi cruore tinctum. *Plin. l.* 20. *c.* 13. Cruenta urina. *Salluſt. in Catil.* Cruentam, atque luctuoſam victoriam hoſtibus relinquatis. ¶ Tranſlate ſumitur pro crudeli, ut Cruenta vox, cruenta oratio. *Cic. Phil.* 2. Sic *Ovid.* 12. *Metam. v.* 592. Bello cruentior ipſo. *Vellej. l.* 2. *c.* 71. Non aliud bellum cruentius cæde clariſſimorum virorum fuit. Et *c.* 52. Cruentiſſimus Romano nomini dies.

Crumata, V. Cruſma.

Crumena, f. 1. vel crumina, *borſa*, כיס, Ger. *ſeckel, beutel*, Gal. *bourſe*, Hiſ. *bolſa*, βαλάντιον, idem ac bulga, id eſt, ſacculus, qui ad brachium pendet, vel de collo in tergum, a κρεμάω, ſuſpendo, quia ſuſpenſa geſtatur. *Plaut. Epid.* Ipſe meo in collo ejus pater crumenam collocavit. *Juven. Sat.* 11. *v.* 38. Quis te, deficiente crumena, & creſcente gula, manet exitus? ¶ Apud *Plaut.* quandoque legitur *Crumina*, ut & in *Parei Lex. Crit.*

Crumeniſeca, æ, m. *tagliaborſe*, qui crumenas clam ſecat, & pecuniam ſurripit. *Juſtinian. novell. conſtit.* 13. Concilii latronum, veneficiarii, crumeniſecæ.

Cruor, ris, m. 3. *ſangue, che eſce da una piaga*, דם, Germ. *blut*, Gal. *ſang*, Hiſp. *ſangre*, αἷμα, ἰχώρ, ſanguis, qui ex aliquo vulnere ſpargitur. *Cruor* enim, & *ſanguis* differunt, quod *ſanguis* etiam ſit, cum venis ineſt, *cruor* dicatur, poſtquam effuſus venis, ac jam frigefactus eſt. *Cic. pro Sex. Roſc.* Cruorem inimici quam recentiſſimum. *Virgil.* 4. *Æneid.* Atque atros ſiccabat veſte cruores. *Horat. l.* 2. *Carm. od.* 1. Arma nondum expiatis uncta cruoribus.

Crupellarii, m. 2. ſervi continuo ferro armati, telis quidem impenetrabiles, ſed inferendis ictibus inhabiles propter pondus armorum. *Tacit. l.* 3. *Ann. c.* 43.

Cruralis, V. Cruralis.

Cruricrepida, æ, maſc. nomen ſervi eſt apud *Plaut. Trin.* 4. 3. 14. q. d. cui crura compedibus crepuerunt: vel qui adeo malus eſt, ut crurifragium mereatur. Sic *oculicrepidæ* apud *eund.* dicuntur ii, quibus oculi pugnis contundi ſolent. *Ibid.*

Crurifragium, n. 2. fractio crurum, σκελοκοπία, erat genus ſupplicii, quo afficiebantur ſervi, de quo V. *Lipſ. de Cruce, c.* 14. ¶ *Apul. l.* 9. *A. A.* ¶ Crurum ei fragium abominata. ¶ Legitur & Crurifrangium. V. Crurifragus.

Crurifragus, o. 1. 2. is, cui crura fracta ſunt. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 64. Continuo is me ex Syncerafto crurifragum fecerit. Alii leg. Crurifragium.

Cruralis, le, adject. ad crus pertinens, ut faſciæ crurales, *Petron. Fragm. Trag. p.* 18. Adde *Ulp. l.* 25. *ff. de aur. arg. mund.* ¶ Alii leg. Cruralis.

Crus, cruris, n. *gamba*, שוק, Ger. *ſchenckel*, Gall. *jambe*, Hiſp. *pierna*, κνήμη, pars corporis a genu uſque ad imum pedem. *Celſ.* Crus ex duobus oſſibus conſtat, ex tibia, & ſura. *Virg.* 3. *Georg. v.* 53. Crurum tenus. ¶ Arboribus etiam ſua crura tribuit *Colum. l.* 5. *c.* 11.

Cruſculum, n. 2. dimin. a crus, κνημίδιον. *Martial.* 3. *epigr.* 93. Pectus cicadæ, cruſculumque formicæ.

Cruſma, atis, n. 3. *cembalo*, κροῦμα, ſiſtrum, & veluti cymbalum quoddam tintinnabulis refertum, quo geſtientes mulieres oblectabantur, a κρούω, pulſo, quod ſonum emitteret, dum pulſaretur. *Martial. l.* 6. *epigr.* 71. Edere laſcivos ad Bætica cruſmata geſtus. ¶ Sed Voſſius *crumata* legit, & explicat teſtulas, & oſſicula uſum crotali præſtantia.

Cruſmaticus, a, um, adject. quaſi dicas, pulſatorius. Cruſmatica appellatur pars Muſicæ. *Auctor fragmenti*, quod cum *Cenſorino* edi ſolet: Muſica eſt peritia faciendorum, & canendorum modorum: ejus partes harmonica, organica, cruſmatica. Cruſmata pulſus decori, ſive carmina vocantur.

Cruſta, æ, f. 1. *croſta*, Ger. *rinde*, Gal. *croute*, Hiſp. *corteza*, ψαθρός, ὄστρακον, proprie eſt glacies, quæ ob concretionem ſuper aquæ ſuperficie naſcitur. *Virg.* 3. *Georg. v.* 360. Concreſcunt ſubitæ currenti in flumine cruſtæ. ¶ Tranſlate cruſta dicitur cortex ille, quo vulnus, vel ulcus obducitur, cum ſolidatur. *Celſ. l.* 5. *c.* 9. & 10. ¶ Item omne id, quo quid integitur. *Plin. l.* 19. *c.* 30. Locuſtæ cruſta fragili muniuntur in eo genere, quod caret ſanguine. Hinc in parietibus, & pavimentis cruſtæ dicuntur tenuia marmoris, vitri, alteriuſve materiæ ſegmenta, quibus illa integuntur. *Plin. l.* 36. *c.* 6. Secandi marmora in cruſtas, neſcio, an Cariæ fuerit inventum. *Id. ibid.* Parietes cruſta marmoris operire. ¶ Item opera ex argento, vel auro cælata, quæ inſerebant vaſculis, atque eadem, cum vellent, detrahebant, uti & emblemata. *Cic. in Ver.* Cruſtæ, aut emblemata detrahantur. ¶ Item gleba ſoli. *Alphen. ff. l.* 39. *tit.* 2. *l.* 9. Si ex fundo tuo cruſta lapſa ſit in meum fundum. ¶ Item veſtimenti genus, in quo purpureus color admixtus eſt. *Leg. nulla* 11. *Cod. Theod. de Scenicis.* ¶ Tranſlate *Sen. de Provid.* Non eſt iſta ſolida, & ſincera felicitas; cruſta

cruſta eſt, & quidem tenuis. *felicità apparente.*

Cruſtarius, m. 2. [illegible], qui cruſtas ex argento, vel auro efficit: item qui parietes cruſta tegit. *Plin. l. 33. c. 12.* Habuit & Teucer cruſtarius famam. ¶ Cruſtarius, a, um, o. 1. 2. quod ad cruſtas pertinet, ut Cruſtariæ tabernæ, in quibus cruſtata opera venduntur, ut vaſa potoria cum cruſtis ex argento. *Feſt.*

Cruſtatus, a. 1. 2. [illegible], cruſta tectus, ut Cruſtata animalia. *Plin. l. 11. c. 37.* In marinis cruſtata, & cartilaginea priores dentes habent. ¶ Cruſtati parietes, cruſta marmoris intecti. Secantur enim marmora in laminas, & parietibus apponuntur. *Lucan. l. 10. v. 114.*

Cruſto, a. 1. *incroſtare*, [illegible], Ger. *uberziehen*, Gal. *bailler croute*, Hiſ. *incoſtrar*, [illegible], eſt cruſtam inducere, & materia aliqua dura integere. *Plin. l. 15. c. 17.* Mala generoſiſſima cruſtant gypſo, vel cera.

Cruſtōſus, a. 1. 2. [illegible], quod cruſtam habet. *Plin. l. 12. c. 9.* Facilius hoc, & cruſtoſius.

Cruſtŭla, æ, f. 1. [illegible], dimin. a cruſta. *Apul.* Parvas marmoreas cruſtulas parieti adjungens. *Plin. l. 22. c. ult.* Lens cruſtulas ulcerum rumpit.

Cruſtularius, ii, m. qui cruſtula facit, & vendit, *paſticciere*. *Sen. ep. 56.* Et botularius, & cruſtularius, & omnes popinarum inſtitores.

Cruſtulata, æ, f. 1. idem ac cruſtulum. *Spartian. in Vero c. 5.* Sumen, phaſianus, pavo, cruſtulata, & aprugna, V. ibi *Salmaſ.*

Cruſtŭlum, n. 2. [illegible], dimin. a cruſtum, genus dulciarii. *Hor. l. 1. Sat. 1. v. 25.* Pueris dant cruſtula blandi doctores.

Cruſtum, n. 2. [illegible], eſt fruſtum eorum, quæ comeduntur, ut panis, placentę, &c. a cruſta. *Virg. 7. Æn. v. 115.* Patulis nec parcere quadris fatalis cruſti. *Serv. in Virg. Georg. 3. v. 360.* Notandum, quia cum, *hæc cruſta*, dicimus, feminino genere, lapidis, aut ligni, aut gelu partem ſignificamus. Cum vero *cruſtum* dicimus, edulium aliquod ſignificamus, partem panis, vel placentæ, &c.

Cruſtumeria, f. 1. Cruſtumerium, *Palombara*, al. *Marcigliano vecchio*, opp. & Colonia Sabinorum, prope Tiberim fl. ubi recipit Alliam, contra Vejos Pop. Cruſtumeri, vel Cruſtumerini.

Cruſtumerinus, a, um, adject. a Cruſtumeria. *Var. l. 4. de L. L.* Tribuni plebeji facti, qui plebem defenderent in ſeceſſione Cruſtumerina.

Cruſtuminum, n. 2. opp. Thuſciæ. Pop. Cruſtumini. Hinc una Tribus Civium Rom. Cruſtumina dicta eſt. *Feſt.*

Cruſtuminus, a, um, adject. a Cruſtumino, ut Cruſtumina pyra, de quibus *Plin. l. 15. c. 15.* & *Col. l. 5. c. 10.* V. Cruſtumius. ¶ Cruſtumina Tribus, in Sabinis, A. U. 258. conſtituta, fuit inter ruſticas.

Cruſtumium, Cruſtumnus, Cruſtumenius, *Conca*, fl. Italiæ, qui fontes habet in Ducatu Urbini prope Fanum S. Leonis, & aliquot auctus rivis per Romandiolam labitur, ubi in mare Adriaticum ſe exonerat.

Cruſtumium, n. 2. *la Cattolica*, opp. exciſum Umbriæ, cum fl. cogn. in ora maris Adriatici, in via Flaminia, inter Ariminum, & Piſaurum.

Cruſtumius, a, um, adject. poſſeſ. a Cruſtumio opp. A quo ſunt Cruſtumia pyra, *peri ghiacciuoli*, ex parte rubentia, ut ait *Serv. ad illud Virg. Georg. 2. v. 88.* Cruſtumiis Syriiſque pyris, gravibuſque volemis.

Crux, ucis, f. *croce*, [illegible], Ger. *kreutz*, Gal. *croix*, Hiſp. *cruz*, [illegible], inſtrumentum conſtans ex ligno recto, & tranſverſo, in quo damnati clavis figuntur. *Cicer. 7. Ver.* Juſſu Prætoris in crucem eſſe ſublatum. Sic cruci affigere, *Curt. l. 9.* Agi in crucem, *Cic. 5. Fin.* Suffigere cruci, *Suet. in Caſ.* Suffigere in cruce, *Horat. l. 1. Sat. 3.* &c. ¶ Differt a patibulo, ſeu furca. Nam patibulum eſt ſimile literæ V, crux figuram habet literæ T. ¶ Tranſlate crux dicitur, quicquid nos cruciat. *Ter. Eun. 2. 3. 91.* Illis crucibus, quæ nos, noſtramque adoleſcentiam habent deſpicatam. *Col. l. 1. c. 7.* Jus ſummum, antiqui ſummam dicebant eſſe crucem. ¶ Abi in malam crucem, imprecatio eſt irati hominis, & male precantis alicui. Crux autem in hac phraſi videtur non patibulum, ſed cruciatum ſignificare. V. *Abeo*. ¶ Genitivus plural. hujus nominis legitur apud *Tertul. Apol. c. 16. & l. 1. ad Nation. c. 12.* Sed utroque loco alii *crucium* legunt, alii *crucum*. Scioppius *crucum* retinet, *in notis ad Tertul.* ¶ *Malo cruce* maſculino genere dixere *Gracchus apud Feſt.* & *Enn.* apud *Non. c. 3. n. 31.*

Crypta, æ, f. *caverna*, *grotta*, [illegible], caverna, vel teſtudo ſubterranea, vel in monte excavata, a [illegible], tego, abſcondo. *Juven. Sat. 5.* Et ſolitus mediæ cryptam penetrare Suburræ. ¶ Accipitur item pro ſepulcro, quia ſepulcra erant ſpecus ſubterranei. *Prudent. in paſſ. Hippolyti, v. 154.* ¶ Crypta etiam pro cryptoporticu ſumitur apud *Sueton. Calig. c. 58.*

Crypticus, a. 1. 2. [illegible], occultus, ſubterraneus. *Sidon. l. 1. ep. 5.* Crypticis arcubus fornicavit. ¶ Homo crypticus, qui ſecreta fideli taciturnitate cuſtodit. *Jul. Firmic. l. 3. Matheſ.*

Cryptoporticus, f. 4. porticus ſubterranea cum amplis feneſtris, qua refrigerandi cauſa per æſtatem utimur: item porticus, quæ undique ſepta, & quaſi ſepimento parietum abſcondita eſt, a crypta, & porticus. *Plin. l. 2. ep. 17. & l. 5. ep. 6.*

Cryſtallinus, a. 1. 2. [illegible], quod eſt ex cryſtallo. *Juven. Sat. 6.* Grandia tolluntur cryſtallina. h. e. vaſa ex cryſtallo. *Capitol. in Vero, c. 5.* Calices cryſtallini.

Cryſtallus, f. 2. & Cryſtallum, n. 2. *criſtallo*, [illegible], Ger. *cryſtall*, Gal. *criſtal*, Hiſp. *criſtal*, [illegible], lapis, ſeu ſuccus perſpicuus lapideſcens, quem ſub terris, aut inter gelidas rupium venas frigus glaciat, & durat, quaſi [illegible], a [illegible], frigus, & [illegible] pro [illegible], contraho, quia ab aliquibus glacies cenſetur, ideſt aqua frigore concreta, vel melius a ſimilitudine glaciei. *Mart. lib. 8. epigr. 77.* Candida nigreſcant vetulo cryſtalla falerno. *Plin. l. 37. c. 2.* Cryſtallus naſcitur laudata in Alpium jugis. *Iſidor. l. 16. c. 13.* maſculino genere effert.

C ANTE T.

Cteătus, maſc. 2. [illegible], pater Amphimachi, unus ex quatuor Ducibus Epeorum, qui 40. navibus ad Trojanam expeditionem profecti ſunt.

Cteſibicus, a, um, ad Cteſibium pertinens, ut Cteſibica machina, a Cteſibio inventa, apud *Vitruv. l. 10. c. 12.* ¶ Fuit autem Cteſibius vir Alexandrinus, qui pneumaticam rationem, & hydraulica organa reperit, ut docet *Plin. l. 7. c. 37.* & *Vitruv. l. 9. c. 9.*

Cteſiphon, ontis, m. [illegible], architectus, qui Dianæ Epheſiæ Templum dicitur conſtruxiſſe. ¶ Item Civis Athenienſis, pro quo extat omnium pulcherrima Demoſthenis oratio. *Cic. de optim. gener. Orat.*

C ANTE U.

Cuba, æ, f. 1. *letto*, lectus, voc. Sabinorum, a [illegible], declino. *Voſſ. ex Feſto.* Sed alii lecticam intelligunt. ¶ Cuba item, Dea cubandi, quæ ſcilicet pueris cubantibus præerat.

Cubatio, onis, f. cubandi actio, *il giacere, o dormire*. *Var. l. 9. L. L.* A cubatione cubiculum.

Cubātor, oris, m. qui cubat. *Paulin. Nolan. epiſt. 21. (al. 24.) c. 4.* Joannes beatus Dominici pectoris cubator.

Cubātus, m. 4. [illegible], cubandi, ſive dormiendi actio. *Plin. l. 10. c. 57.* Medicina in fame, & cubatus in fumo. Al. leg. *cubitus*.

Cubiculāris, & re, o. [illegible], quod ad cubiculum pertinet. *Cicer. 5. Tuſc.* Cum foſſam latam cubiculari lecto circumdediſſet. ¶ Ponitur etiam pro cubiculario. *Suet. in Ner. c. 38.* Plerique Conſulares cubiculareſque ejus. Meliores libri habent *Cubicularius*.

Cubicularius, a, um, adject. idem quod cubicularis, ut lucerna cubicularia, quæ ſcil. in cubiculo adhibetur. *Martial. l. 14. in lemmate epigr. 39.* Adde *ejuſd. lib. epigr. 130.*

Cubicularius, m. 2. *cameriere*, [illegible], Ger. *kamerling*, *kammer diener*, Gal. *valet de chambre*, *chambellan*, Hiſp. *camarero*, [illegible], qui in cubiculo miniſtrat. *Cic. 5. Ver.* Hunc veſtri janitores, hunc cubicularii diligunt. *Sueton. in Domit. c. 11.* Decurio cubiculariorum, *il Maeſtro di camera*.

Cŭbiculātus, a, um, adject. in cubiculi modum factus, vel cubicula habens, ut cubiculatæ naves, apud *Senec. l. 7. de Benef. c. 20.*

Cubicŭlum, n. 2. *camera*, [illegible], Ger. *kammer*, Gal. *chambre*, Hiſ. *camera*, [illegible], locus, in quo per diem manemus, præterquam cum prandendum, cœnandumve eſt. *Sueton. Domit. c. 16.* In cubiculum ſe recepit, atque ibi occiſus eſt. ¶ Frequenter accipitur pro loco, in quo dormitur, ſolentque auctores plerumque epithet. ejus ſignificationis addere, ut cubiculum dormitorium. *Plin. l. 5. epiſt. 6.* &, Cubiculum noctis, & ſomni, *Id. l. 2. ep. 17.* ¶ A *Suet. in Ner. c. 12.* Cubiculum vocatur ſuggeſtum illud velis circumtectum, e quo Imperatores ſpectare ſolebant.

Cubĭcus, a, um, adject. ad cubum pertinens, vel ad cubi formam factum. *Vitruv. l. 5. Præfat.* Partes cubica ratione facientes. ¶ Legitur & cybicus, a, um, ut cybica ſoliditas, apud *Martian. Capel. lib. 2. cir. init.* Cum enim ſit a græco [illegible], o modo in u latinum tranſit, modo remanet.

Cubīle, n. 3. *letto*, [illegible], Germ. *bett*, Gal. *lit*, Hiſp. *lecho*, [illegible], lectus, a cubo, quod in eo cubetur. *Cic. 5. Tuſc.* Terra cubile erat Anacharſi. *Id. l. 9. Fam. ep. 22.* Inire cubile alterius. *Virg. 12. Æn.* Aſcendere cubile. ¶ Cubilia item dicuntur loca, in quibus feræ cubant, *nido*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 49.* Deliteſcunt in cubilibus beſtiæ. ¶ Ab architectis cubile dicitur ea ſtructuræ pars, in qua aliquid ſedet, & conquieſcit, ut cubilia lapidum, apud *Vitruv. l. 2. c. 8.* & cubilia tignorum, apud *eund. l. 4. cap. 2.* ubi ſc. lapides, & tigna nituntur, & conſiſtunt. *Plin. l. 36. c. 24.* Ut ſeſſim opus in cubili ſederet. Ita *Harduin.* *Al. legebant:* ut ſeſſim totum inſideret. *Id. ibid.* Sedit in cubili. ¶ Cubile ſalutatorium, Lararium etiam dictum, in quo ſimulacra Deorum imponi ſolebant. *Plin. l. 15. c. 12.* Vitrorum ſalutatoriis cubilibus incluſa. ¶ Tranſlate *Cic. 4. Ver.* Ut omnes iſtius avaritiæ non jam veſtigia, ſed cubilia ipſa videre poſſent.

Cubĭtal, lis, n. [illegible], cubiti fulcimentum, pulvinus, cui cubito innitimur. *Horat. l. 2. Sat. 3. v. 255.* Ponas inſignia morbi, faſciolas, cubital, focalia, &c.

Cubitālis, le, o. 3. [illegible], altus uno cubito, *di un cubito*. *Liv. lib. 24. c. 34.* Archimedes murum ab imo ad ſummum crebris cubitalibus fere cavis aperuit. Sic cubitalis caules, *Plin. l. 12. c. 12.*

Cubitiſſim, adverb. cubando, vel in cubitum. *Plaut. Caſ. 5. 2. 43.* Tollo, ut obvertam cubitiſſim.

Cubĭto, idem ac cubo. *Cic. pro Cæl. c. 15.* Puſio cum majore ſorore cubitavit.

Cubĭtor, m. 3. qui cubat. *Col. l. 6. cap. 2.* Cubitorem bovem appellat, qui ſæpe decumbit ex pertinaci contumacia.

Cubitorius, a, um, adject. ad cubandum pertinens, ut cubitoria veſtimenta, apud *Petron. Sat. c. 30.* *Lipſius* tamen, quem plures ſequuntur, *l. 1. Satur. c. 2.* legit accubitoria.

Cubitūra, æ, f. 1. idem ac cubatio. *Plaut. in fragm. Taubm.* Ad cubituram mage ſum exercita. Adde *Muret. l. 18. var. Lect. c. 10.*

Cubĭtus, ti, maſc. & cubitum, ti, n. *gomito*, *braccio da miſurare*, [illegible], Ger. *elembogen*, Gal. *coude o coudée*, Hiſp. *codo*, [illegible], [illegible], pars illa brachii, cui innitimur, quæ ab ima manu ad brachii curvaturam extenditur, a *cubo*, quia ipſo cubamus, vel a [illegible]. *Celſ. l. 8. c. 1.* *Plaut. Stich.* Cubitis depulſa de via. ¶ Accipitur & pro menſura cubiti, quæ conſtat ex ſex palmis, hoc eſt digitis 24. vel ex uno pede, & dimidio, & eſt quarta pars altitudinis in corpore noſtro. Sed eſt etiam *cubitus Regius*, qui communi cubito tribus digitis major eſt. Præterea eſt cubitus Geometricus, qui tantum valet, quantum ſex noſtri cubiti, ut *Origenes*, & *Auguſtinus* tradiderunt. *Cic. Att. l. 13.* Cum ille Callipedes aſſiduo curſu cubitum nullum proceſſerit. *Plin. l. 27. c. 9.* Bina cubita excedentes.

Cubĭtus, us, m. idem ac cubatio. *Plin. l. 29. c. 4.* Supini cubitus oculis conducunt. *Id. l. 24. c. 9.* Cubitus ſibi ſternere foliis. *Cato c. 5. R. R.* Primus cubitu ſurgat.

Cubo, as, bui, bitum, n. 1. *giacere*, [illegible], Ger. *ligen*, Gal. *coucher*, Hiſp. *acharſe*, [illegible], jaceo, a [illegible], quod eſt caput, atque oculos declinare, ſive demittere, ut dormientes ſolent. *Ovid. de remed. am. v. 727.* Hic fuit, hic cubuit, thalamo dormivimus illo. *Cic. 5. Ver.* Cum iſte etiam cubaret, in cubiculum introductus. *Plaut. Caſ. & Mil.* Cubare in lecto. *Cato R. R. c. 5.* Ire cubitum, ſurgere cubitu. ¶ Cubare in faciem. *Juven. Sat. 3. v. 280.* Cubet in faciem, mox deinde ſupinus. ¶ Eſt item ægrotum eſſe. *Cic. 2. Tuſc.* Narrabat, cum graviter, & copioſe nihil eſſe bonum, niſi quod honeſtum eſſet, cubantem diſputaſſe. ¶ Simile eſt Cumbo, is, n. 3. *Priſcian. l. 10.* cenſet, *cubo*, prius eſſe, quam *cumbo*, *Scalig. lib. 4. c. 16.* e contrario. ¶ Cubare cum aliquo. h. e. concumbere. *Plaut. Mil. 2. 1. 65.* ¶ Eſt etiam triclinare verbum, & ſignificat in cubitum ſe componere. *Plaut. Aſin. 5. 2. 73.* At etiam cubat cuculus; ſurge amator, i domum. V. ibi Interpretes. *Sueton. in Calig. c. 24.* Pleno convivio ſingulas infra ſe collocabat, uxore ſupra cubante.

Cubula, æ, f. libi ſacri genus, *Arnob. l. 7.*

Cubus, m. 2. [illegible], eſt figura ex omni latere quadrata, quales ſunt teſſerę, quibus in alveolo luditur, a [illegible]. *Vitruv. l. 5. in præf.*

Cucŭbo, as, n. 1. [illegible], proprium eſt vocis noctuæ. *Auct. carm. de Philom. v. 41.* Noctua lucifuga cucubat tenebris.

Cucullātus, a. 1. 2. qui cucullum habet, ut ſaga cucullata. *Colum. l. 11. c. 1.*

Cucullio, ſive Cuculio, onis, m. dimin. a cucullus, vel idem ac cucullus. *Lamprid. in Heliogab.* Tectus cuculiione mulionico, ne agnoſceretur. *Capitol. in Vero, c. 4.* Obtecto capite cucullione vulgari viatorio. *Cato R. R. c. 2.* Cum tempeſtates pluviæ fuerint, centones, cuculiones, familiam oportuiſſe ſibi ſarcire.

Cucullus, m. 2. *ſcartoccio*, proprie eſt involucrum chartaceum, quo a pharmacopolis, aliiſque inſtitoribus pulveres, ac ſimilia clauduntur. *Martial. lib. 3. epigr. 2.* Vel thuris, piperiſque ſis cucullus. ¶ Tranſlate eſt pars veſtis a tergo pendentis, qua caput tegitur pluviæ, vel tempeſtatis cauſa, *veſte, che ha il capuccio*, Ger. *kappen*, Gal. *cape*, Hiſp. *cugulla, o cogulla*, a forma, quia cucullus capitis refert conum inverſum, planeque chartaceo cucullo ſimilis eſt, ut ex palliis Hiſpanicis, & bardocucullis apparet. *Juv. Sat. 6. v. 118.* Sumere nocturnos meretrix auguſta cucullos. *Mart. l. 11. epigr. 99.* Nec te cucullis aſſeret caput tectum. *Col. l. 1. c. 8.* *ſagis cucullis* dixit eodem ſenſu. ¶ *Salmaſ. in Capitol. Pertin. c. 8.* obſervat *ex not. Tyron.* & *Seneca*, fuiſſe etiam pedum cucullos, qui *cucullopedones*, & *pedocuculli* dicebantur.

Cucŭlo, as, n. 1. verbum eſt cuculi vocem exprimens. *Auctor. carm. de Philom. v. 36.* Et cuculi cuculant, fritinnit rauca cicada.

Cucŭlum, n. 2. *Scurcola*, opp. Marſorum, in Latio, nunc Aprutio, apud Albam Marſorum, Taliequitium verſus.

Cucŭlus, m. 2. *cuculo*, Ger. *guckuck*, Gal. *coccu*, Hiſp. *cuclillo*, [illegible], avis ex genere accipitrum, licet ungues aduncos non habeat. In aliarum avium nidis ova parit, trium ſcilicet, palumbæ, alaudæ, chloridos, quod ſciat ſe omnium avium generi eſſe odioſum, nempe confidat, pullos in ſuo nido tutos fore. Hinc dicitur de adultero, quia ex alienis uxoribus liberos gignit, quemadmodum ille, qui uxorem habens adulteram alienos liberos enutrit pro ſuis, *curruca* vocatur. *Plaut. Aſin. 5. 2. 73.* At etiam cubat cuculus: ſurge amator, i domum. ¶ Nominis hujus penult. a veteribus producitur. *Horat. 1. Serm. 7. v. 31.* Magna compellans voce cuculum. Nunc vulgo corripitur. *Auct. Philom.* Et cuculi cuculant, fritinnit rauca cicada.

Cucŭma, æ, f. 1. *bronzino*, *cogoma*, Germ. *ehern copff*, Gall. *coquemar*, *cuvette*, Hiſp. *vaſo de cobre, como caldera, o ferton*, vas coquinarium ad calefaciendam aquam ex ære, vel ex terra, a cucumeris oblonga forma, & amplo ventre. *Petron. Satyr.* Cucumam ingentem foco appoſuit. *Mart. lib. 1. epigr. 79.* Cucumam pro balneo poſuit. Ita enim habet: Torquatus nitidas vario de marmore thermas Extruxit: cucumam fecit Otacilius. Sunt qui hic cucumam parvum tuguriolum interpretantur. ¶ *Budeus* ſcribit, cucumam eſſe genus baculi ferrati.

rati. *Marcian. l. 1. ff. ad leg. Corn. de ſicar.* Si clava percuſſerit, aut cucuma in rixa, &c.

Cucumella, fem. 1. dimin. a cucuma. *Alphen. l. ſi quando, 18. ff. ſi ſervitus vindic.* In qua labra, crateras, cucumellas poſitas haberet. Eſt tamen varia lectio.

Cucŭmis, umis, & eris, m. *cocomero*, [illegible], Ger. *cucummern*, Gal. *concombre*, Hiſp. *cohombro*, [illegible], herba eſt ſarmentis prælongis humi repentibus, & in ramos vitis modo ſe diffundentibus, folio rotundo, cucurbita aliquanto minore, flore luteo, fructu oblongo, *Virg. 4. Georg. v. 121.* Tortuſque per herbam creſceret in ventrem cucumis. ¶ Cucumis anguinus, ſive ſilveſtris, vel agreſtis, herba ſolo fructu a ſativo cucumere diſtans, quem multo minorem habet, glandibuſque longiuſculis ſimilem. Officinæ cucumerem aſininum vocant. *Plin. l. 20. cap. 1.* Cucumin ſilveſtrem eſſe diximus intra magnitudinem ſativi. *Var. l. 1. R. R. c. 2.* Cucumerem anguinum condito in aquam, eamque infundito quo voles, nulli (cimices) accedent. ¶ Eſt & piſcis hoc nomine, *Plin. l. 9. c. 2. & l. 32. cap. 11.* ubi tamen *Harduinus* non piſcem, ſed fruticem marinum intelligit.

Cucumŭla, æ, f. dimin. parva cucuma. *Petron. Satyr.* Frangitur cervix cucumulæ.

Cucurbĭta, f. 1. *zucca*, Ger. *kirbis*, Gal. *citrouille*, *courge*, Hiſp. *calabaca*, [illegible], herba hortenſis, a curvitate, geminata prima ſyllaba. *Plin. l. 19. c. 5.* Cucurbita creſcit, qua cogitur, forma, plerumque & draconis intorta figura. ¶ Item inſtrumentum Medicorum, *ventoſa*, [illegible], quod cuti imponitur ad ſanguinem eliciendum, a forma ventrioſa, quæ refert cucurbitam. *Juven. Sat. 14. v. 57.* Vacuumque cerebro jam pridem caput hoc ventoſa cucurbita quærit. V. Cucurbitula. ¶ Cucurbitæ caput habere, pro ſtolidum, & vecordem eſſe. *Apul. l. 1. Mileſ.* Nos cucurbitæ caput non habemus, ut pro te moriamur.

Cucurbitatio, onis, f. Cucurbitarum impoſitio ad ſanguinem eliciendum. *Cal. Aurel. 3. Tard. c. 1.*

Cucurbitĭnus, a. 1. 2. [illegible], quod ſimilitudinem habet cucurbitæ, ut Pyra cucurbitina, ficus cucurbitinæ. *Cato R. R. c. 7.*

Cucurbitŭla, æ, f. *ventoſa*, dim. a cucurbita. Quo nomine & ventoſam dicunt. Duplici autem cucurbitularum genere uſi veteres, æreis, & corneis. *Cel. l. 2. c. 11.* ubi de ſanguinis detractione per cucurbitulas diſſerit. ¶ Apud *Plin. Valer. l. 2. c. 28.* legitur & Cucurbitella.

Cucurio, n. 4. proprium eſt gallorum, a ſono. *Auth. Philom.* Cucurire ſolet gallus, gallina gracillat.

Cucus, i, m. idem quod Cuculus. *Iſid. l. 12. c. 7. Plaut. Perſ. 2. 1. 6.* Cucus ſi in ludum iret, &c. Alii tamen legunt, Cuculus.

Cucutium, ii, n. veſtimenti genus, vel, ut placet *Caſaubono*, cuculli ſpecies. *Trebel. Pol. in Claud. c. 17.* Cucutia villoſa duo. *Meurſ. legit* Cuculia.

Cudo, is, cudi, cuſum, a. 3. *battere*, [illegible], Ger. *ſchlagen*, Gall. *battre*, Hiſp. *cunar*, [illegible], ferio, percutio, a [illegible], tundo, quatio, cædo. *Col. l. 2. c. 10. de faba excutienda*, Duriſſimæ acus reſectæ erunt a cudentibus. ¶ Cudere argentum eſt in pecuniam formare, ſigno impreſſo, *batter monete*. Hinc *Terent. Heaut. 4. 4. 18.* Quam rem agis ſcelus? S. Egone? Argentum cudo, quod tibi dem. hoc eſt comparo. ¶ In me hæc cudetur faba: proverb. eſt apud *eund. 2. 3. 89.* h. e. in me hoc malum recidet, ductum ab area. Ibi enim quamvis faba præcipue cudatur, tamen omnes ictus in aream recidunt. *Plaut. Epid. 3. 4. 40.* Quas tu mihi tenebras cudis? h. e. inſidias paras. *Lambinus* edidit *trudis*.

Cudo, vel cudon, onis, m. capitis tegumentum ex corio, ſeu galea pellicea, a [illegible], ſeu [illegible], caput, quia galea, & caput munit, & capitis figuram refert. *Sil. l. 8. v. 494.* Caput his cudone ferino ſtat cautum. Legitur & *cudo*.

Cujas, jatis, o. 3. *di qual patria*, *di qual nazione*, *di qual ſetta*, [illegible], ſignificat unde, & non tantum patriam, gentem, nationemque innuit, ſed etiam partes, & ſectam. *Cic. 5. Tuſc. c. 37.* Socrates quidem, cum rogaretur, cujatem ſe eſſe diceret, Mundanum, inquit. ¶ Dicitur & cujatis, comm. gen. *Accius Telepho, ut citat Nonius.* Neque cujatis eſſet, unquam potuimus multa rogantes ſcire. *Apul. l. 1. Mileſ. poſt princ.* Ut prius noveritis, qui ſim, aut cujatis. Sed in his exemplis poteſt eſſe elliptica conſtructio, ut intelligatur, *cujatis patriæ*, aut aliquid ſimile.

Cuicuimŏdi, indeclinab. qualiſcumque, vel qualitercumque, *di qual ſivoglia ſorta*. *Cic. Att. l. 3. epiſt. 22.* Tu ad me velim omnia, cuicuimodi ſunt, ſcribas.

Cuimodi, pro cuicuimodi. *Gell. l. 14. cap. 1.* Atque illud etiam, cuimodi eſſet, conſiderandum putabat, quod &c. ¶ Item pro cujuſmodi. *Id. l. 20. c. 1.* Conſideres gravius, cuimodi ſint ea, quæ reprehendiſti.

Cujus, cuja, cujum, o. 1. 2. *di chi*, Ger. *wuelches*, Gal. *a qui*, Hiſ. *de quien*, [illegible], adject. eſt per tria genera declinabile, ut Meus, a, um, loco genitivi *cujus*, & refertur ad perſonam poſſeſſoris. *Cic. 3. Ver.* Ut optima conditione ſit is, cuja res ſit, cujum periculum. *Volgius* apud *Donat. in vita Terentii*. Cujæ ſunt fabulæ? ¶ *Cuja* ablat. pro gen. *cujus* uſurpatur cum verbis *intereſt*, & *refert*, ut Mea pro mei, &c. *Cic. pro Mur.* Ei, cuja intereſt, non ei, cuja nihil intereſt.

Cujuſcemodi, duo genitivi omnis generis, idem quod Cujuſmodi. *Hirt. B. Afric. c. 56.* Cujuſcemodi generis hominum delectus haberet.

Cujuſcumquemŏdi, & Cujuſquemodi, *di qual ſivoglia genere*. *Sall. Catil. cap. 39.* Nec ſolum cives, ſed etiam cujuſcumquemodi genus hominum. *Cic. l. 2. Fin. c. 1.* Quamvis multa cujuſquemodi rapiat, &c. ¶ Leguntur tamen etiam in duas voces diviſa.

Cujuſdammŏdi, indecl. h. e. cujuſdam generis, *di qualche ſorta*. *Cic. l. 5. Fin. c. 13.* Animus non eſſe ſolum, ſed etiam cujuſdammodi eſſe debet.

Cujuſmŏdi, *di qual maniera*, Germ. *wuelcherley*, Gall. *de quelle ſorte*, Hiſp. *de qual manera*, [illegible], & interrog. [illegible], qualis, duo genitivi, *cujus*, & *modi*, qui vulgo tanquam una vox pronuntiantur. *Cicer. 2. de Invent.* Legem, cujuſmodi ſit, in præſentia conſervari a judicibus.

Cujuſmodicumque, qualiſcumque, duo genitivi pro cujuſcumque modi. *Cic. pro Cluent. c. 6.* Cujuſmodicumque mater ſit.

Cujuſvis, Cujavis, Cujumvis, qualiſcumque, *qualunque*. *Apul. Apol.* Cujavis oratio.

Cui, qualis. *Plaut. Amph. 1. 3.* Ædepol condignum donum, cui eſt, qui donum dedit. *Non. ibid.* Cui eſt, pro quale eſt, neutr. poſitum, pro maſculino. Sed veriſimile eſt, & *Plaut.* & *Non.* ſcripſiſſe *qual' eſt*, vel *cual' eſt*, eliſo *ſ*, & abſorpta vocali. V. *Tanàmen.*

Culcitella, & Culcitŭla, æ, f. diminut. parva culcita. *Plaut. Moſt. 4. 2. 14.* Suam culcitellam oportet. Alii legunt *Culcitulam*. V. Culticula.

Culcitra, vel melius Culcita, f. 1. *materazzo*, Ger. *pfulſter*, Gal. *coite*, Hiſ. *colcedra*, *almadraque*, [illegible], id, ſuper quod dormientes quieſcimus, non id, quo integimur, a calcando, quod in ea lana, tomentum, pluma, & alia materia inculcatur. *Cic. Tuſc. 3. cap. 19.* Collocemus in culcita plumea, pſaltriam adducamus. Alii leg. *Culcitra*, invitis Criticis. *Sen. epiſt. 87.* Culcita in terra jacet, ego in culcita. *Id. epiſt. 108.* Laudare ſolebat Attalus culcitam, quæ reſiſteret corpori. Tali utor etiam ſenex, in qua veſtigium apparere non poſſit. ¶ Apud *Var. l. 3. R. R. c. 5.* Culcitæ vocantur ſtylobatæ projecturæ extra ſolidum procidentes, ut videre eſt in periſtyliis monachorum, in quibus pulvinatæ coronæ ſtylobatarum extra perpendiculum præbent opportunas feſſis deambulando ſedes. Ita explicat *Scalig.* Verba autem *Varronis* ſunt. Ut in culcitas, & columellas convivæ pedibus circumire poſſint. ¶ Culcitam gladium facere, eſt gladio incumbere, & ſe tranſfodere, apud *Plaut. Caſ. 2. 4. 28.*

Culcitŭla, æ, f. *picciolo materazzo*, parva culcita. *Lucil.* apud *Non. c. 1. n. 132* Culcitulæ accedunt privæ centoribu' binis.

Culeāris, e, adject. ut dolium culeare, quod culei menſuram capit. *Cat. R. R. c. 112. Vitr. l. 6. c. 9.*

Culeŏlum, V. Culiolum.

Culeſt pro *quale eſt* dixit *Plautus*, teſte *Non. c. 3. n. 56.*

Culeus, vel culleus, vel collus, m. 2. *ſacco*, [illegible], Ger. *ſeck*, Gal. *ſac*, Hiſ. *ſaco*, [illegible], ſaccus ex corio, vel etiam ex cannabe, ab occulendo, vel melius a [illegible], Jon. pro [illegible], *vagina*, unde & *coleos* Latini dixere. *Plin. lib. 7.* Vehicula cum culeis, donec exinanirentur, ſuſtinere ſolitus. ¶ Factus fuit Lege Pompeja pœna parricidarum. Nam ſanguineis virgis verberati, in culeo ſcorteo cum cane, ſimia, gallo, & vipera inſuti in mare projiciebantur, ut eſt apud *Modeſtin. Dig. l. 48. tit. 9. leg. penult.* quamquam *Cic. pro Roſc. Amer. c. 25. & 26.* de cane, gallo, & vipera nihil dicit. ¶ Eſt & culeus maxime liquidorum menſura, ſexaginta capiens urnas, juxta *Fannium*, vel quadraginta, juxta *Plinium*. Hinc *dolium ſeſquiculeare*, quod culeum, & dimidium continet. *Col. l. 12. c. 18. Varro* neut. gen. adhibuit, *lib. 1. R. R. c. 2.* In ſingula jugera dena culea vini fiunt. At *Plin. l. 14. c. 4.* Singula jugera ſeptenos culeos, &c. ¶ Culeus etiam annumeratur inter vaſa militaria. *Nep. Eum. c. 8. n. 7.*

Culex, icis, m. & f. 3. *zenzala*, Ger. *mücke*, Gal. *mouſcheron*, Hiſp. *moſquito*, [illegible], vermiculus parvus alatus. Varia ſunt culicum genera; nam alii dicuntur vinarii, qui circa vinum naſcuntur, alii ficarii, quos gignit caprificus; alii muliones, &c. *Plin. l. 11. c. 2.* Tot ſenſus (natura) collocavit in culice. *Horat. lib. 1. Sat. 5. v. 14.* Mali culices, ranæque paluſtres Avertunt ſomnos. ¶ Culicem canum appellat *Plaut. Caſ. 2. 3. 22.* amatorem ſenem.

Culicāris, e, adject. ut culicare conopeum, quod ſcil. ad culices arcendos ſuper lectum extenditur. *Vet. Scholiaſt. ad Juven. ſat. 6. v. 80.*

Culigna, f. 1. [illegible], vas potorium, atque id vinarium, a [illegible], calix. *Cato c. 132.* Jovi dapali culignam vini, quantum vis, polluceto, *Feſt.*

Culīna, f. 1. *cucina*, [illegible], locus, ubi cibi coquuntur, olim *colina*, quod ibi colebant ignem domus locupletiorem, *Plaut. Caſ.* Senex in culina clamat, hortatur coquos. ¶ Metonymice ponitur pro cibis. *Juven. ſat. 3. v. 250.* Sequitur ſua quemque culina. ¶ Erat etiam locus, in quo epulæ in funere comburebantur. *Aggen. de limit.* Sunt in ſuburbanis loca publica inopum deſtinata funeribus, quæ loca culinas appellant.

Culinarius, ii, m. coquus, *cuoco*. *Scribon. Larg. Compoſit. 230.* Lixivia, qua culinarii utuntur.

Culiŏlum, vel culliolum, vel gulliolum, n. 2. cortex nucum viridium, a ſimilitudine culei, quo vinum, ſive oleum continetur. *Feſt.*

Cullĕus, V. Culeus.

Culmen, inis, n. 3. *colmo*, *tetto*, *ſommità d' alcuna coſa*, Ger. *ſtrodbach*, Gall. *comble*, Hiſp. *cumbre*, [illegible], proprie eſt ſtramineum tectum, a culmis, hoc eſt, frumenti calamis, quia veteres culmis ædificia tegebant. *Virg. 1. Ecl.* Pauperis & tuguri congeſtum ceſpite culmen. ¶ Tranſlate dicitur de faſtigio, ſeu ſummitate cujuſcumque rei. *Plaut. Trin.* E Capitolio, quo in culmine aſtat ſummo. Sic culmen honoris, culmen regale. h. e. dignitas, excellentia. *Apul. 3. Florid. Claud. 6. Conſ. Honor. v. 64.* & al. ¶ Culmen hominis, *la ſommità del capo*, *Liv. l. 1.* ¶ Culmen pro culmo etiam invenitur. *Ovid. 4. Faſt. v. 734.* Tertia res duræ culmen inane fabæ.

Culminia olea, inter varias olearum ſpecies refertur a *Colum. l. 5. c. 8. R. R.*

Culmus, n. 2. *gamba del formento*, [illegible], Ger. *halm ankorn*, Gal. *chalumeau*, Hiſ. *pezon*, [illegible], frumenti calamus a radice uſque ad ſpicam, dictus a calamus, quod a [illegible], arundo. *Virg. 1. Georg.* Culmumque levem, ſtipulaſque volantes. *Cic. de ſenect. c. 15.* Geniculato culmo erecta herba.

Culpa, f. 1. *colpa*, [illegible], Ger. *ſchuld*, Gall. *faute*, Hiſp. *culpa*, [illegible], peccatum. *Cic. 1. Off.* Ne major pœna, quam culpa ſit. *Idem Ver. 7.* Extra culpam eſſe. *Id. ib.* In hoc uno genere omnes culpas ineſſe. *Id. de Amic.* In culpa eſſe. *Id. Att. l. 15.* Transferre culpam omnem in alium, *dar la colpa*. *Idem pro Marcel.* Teneri culpa. Dicimus etiam culpam in alium derivare, conjicere, conferre, attribuere alicui, &c. ſæpe apud *eund.* ¶ Suſtinere culpam alicujus rei, h. e. de aliqua re accuſari. *Cic. Att. l. 7.* ¶ Apud JCtos interdum culpa ſumitur pro negligentia in agendis iis rebus, quæ a prudenti viro præſtari ſolent. *Leg. 31. ff. ad l. Aquil.* ¶ Culpa etiam dicebatur nota cenſoria, quam appingebant Critici libris, quos damnabant. V. *Scalig. in not. ad Var. l. 1. R. R. c. 59.* Hinc ortum eſt verbum *Deculpare*. V.

Culpabilis, le, adject. accuſatione dignus, *colpevole*. *Apul. Apol.* Culpabile judicandum eſt. *Arnob. l. 7.* Opinio culpabilis. *Tertul. l. 2. ad Uxor. cap. 1.* Tanto culpabilius eſt, non obſervare quod poſſis.

Culpabiliter, adverb. cum culpa, cum criminatione, *colpevolmente*. *Symmach. l. 9. epiſt. 43.*

Culpatio, f. 3. [illegible], reprehenſio. *Gel. l. 10. c. 22.* Ne ipſi quoque culpationes hujuſmodi mereantur.

Culpatus, a, um, nom. ex particip. reprehenſus, *incolpato*, *ripreſo*. *Gel. l. 11. c. 7.* Moleſtius culpatiuſque eſſe arbitror.

Culpĭto, as, a. 1. freq. a culpo. *Plaut. Ciſt. 2. 2. 19.* Ne jusjurandum noſtrum quiſquam culpitet.

Culpo, as, a. 1. *incolpare*, [illegible], Ger. *beſchuldigen*, Gal. *accuſer*, Hiſ. *culpar*, [illegible], vitupero. *Plaut. Bacch.* Illum laudabunt boni, hunc etiam ipſi culpabunt mali. *Colum. in princ. Operis:* Audio culpantes agrorum infœcunditatem.

Culta, orum, n. ſunt ſegetes, vel agri culti, *terre lavorate*, ut pinguia culta, *Virg. Georg. 4. v. 372.*

Culte, adverb. cum cultura, ut *culte dicere*, h. e. cum verborum delectu, & artificio. *Quintil. l. 8. c. 3.* Culte dicentes. *Senec. ſuaſor. 4. in ſi.* Quaſi nemo videretur dixiſſe cultius.

Cultellātus, a, um, adject. in modum cultelli factus, *fatto a coltello*, [illegible]. *Plin. l. 32. c. 2.* Murænam infixam hamo invertere ſe, quoniam ſit dorſo cultellato, ſpinæque lineam præſecare. ¶ Apud Hygin. lapis cultellatus eſt, qui pentagoni habet rationem.

Cultello, as, a. 1. eſt agri inæqualitatem, funiculo ad perpendiculum extento, eminentiora vomere reſecando, ad planitiem redigere. Culteri enim nomine intelligitur vomer, qui rectus terram in arando ſecat, ac ſcindit. *Frontin. in lib. de limitibus*, Cultellamus ergo agrum eminentiorem, & ad planitiem redigimus.

Cultellus, m. 2. [illegible], dim. a culter. *Juven. ſat. 5. v. 121.* Saltantem ſpectans, & chironomanta volanti cultello. *Horat. l. 1. ep. 7. v. 51.* Cultello ſecare ungues.

Culter, tri, m. & Cultrum, i. n. *coltello*, [illegible], Germ. *meſſer*, Gal. *couteau*, Hiſp. *cuchillo*, [illegible], omne inſtrumentum, quo aliquid ſcinditur. *Plaut. Epid. 2. 2. 2.* Acutum cultrum habeo. *Varr. l. 2. R. R. c. 5.* Emere boves ad cultrum. h. e. occidendos macelli cauſa. ¶ Culter etiam dicitur ferrum cultro ſimile quod vomeri præfigitur. *Plin. l. 18. c. 18.* ¶ Hinc Culter vocatur, prædenſam, priuſquam proſcindatur, terram ſecans, futuriſque ſulcis veſtigia præſcribens inciſuris, quas reſupinus in arando mordeat vomer. ¶ Apud *Vitruv. l. 10. c. 10. & 14.* In cultrum, vel in cultro collocare de iis dicitur, quæ recto ſitu ad perpendiculum poſita ſunt, *in taglio*. ¶ Cultrum neut. gen. eſt in Vet. Gloſſ. Quod autem affertur ex *Propert. l. 4. el. 5. v. 72.* Cum fallenda meo pollice cultra forent: in optim. codicibus legitur *clauſtra*, vel *clathra*, quod magis facit ad rem.

Culticŭla, f. 1. fuſticulus quidam ligneus in ſacris, fortaſſe a *culter*, quaſi cultricula. *Feſt.* Sed in aliquibus manuſcriptis eſt *cultricula*.

Cultio, onis, f. *coltivazione*. *Cic. 5. Verr. c. 97.* Quid eſt enim Sicilia, ſi ei agri cultionem ſuſtuleris?

Cultor, oris, m. *coltivatore*, *amico*, [illegible], qui colit. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Qui quaſi cultores terræ conſtituti. *Id. 1. Off. c. 30.* Veritatis cultores, fraudis inimici. *Horat. l. 1. od. 34.* Parcus Deorum cultor.

Cultrarius, m. 2. victimarius, ideſt miniſter, qui victimam cultro immolat. *Suet. in Calig. c. 32.* Elato alte malleo cultrarium mactavit. ¶ Item qui cultros facit. *Vet. Inſcript. apud Grut. pag. 640. n. 11.* Q. Tiburtii Cultrarii oſſa hic ſita ſunt.

Cultrātus, a, um, o. 1. 2. [illegible], ut Cultratus mucro, qui ſcindit ut culter. *Plin. l. 13. c. 4.* Folia cultrato mucrone.

Cultrix, icis, f. quæ colit, ſeu habitat, *abitatrice*. *Virg. 11. Æn. v. 557.* Nemorum cultrix Latonia virgo. *Phædr. l. 2. fab. 4.* Sus cultrix nemoris. ¶ Item quæ colit, ſeu veneratur, ut Cultrix Deorum, *Lactant. de mort. perſecut. c. 11.*

¶ De-

¶ Dominum quæ colit. h. e. ornat, & perpolit. *Cic. 5. Fin. c. 14.* Non eſt alienum, rerum quas terra gignit, & augendarum, & alendarum quandam cultricem eſſe, quæ ſit ſcientia.

Cultum, i, n. V. Culta.

Cultūra, ræ, f. *coltura*, [illegible], idem quod cultus. *Cic. 2. Tuſc. c. 5.* Ager quamvis fertilis, ſine cultura fructuoſus eſſe non poteſt. ¶ Hinc pro animi diſciplina tranſlate ponitur. *Horat. l. 1. epiſt. 1. v. 40.* Culturæ patientem aurem commodare. ¶ Significat etiam venerationem, obſequium. *Id. l. 1. ep. 18. v. 86.* Dulcis inexpertis cultura potentis amici.

Cultus, us, ui, m. ſubſtant. a ſupino *cultum* verbi *colo*, ſignificat obſequium, venerationem, *culto*, *veneratione*, [illegible]. *Tacit. 2. Annal. 2. 58.* De adventu Regis, & cultu ſui cum decore, & modeſtia reſpondit. h. e. de honore ſibi habito. Sic cultus Deorum vocantur ritus & ceremoniæ, quibus Dii coluntur. *Cic. 1. Tuſc.* ¶ Præterea cultus dicitur habitus ſeu veſtitus ratio, *veſtito*, [illegible]. *Suet. Ner. c. 20.* Inſignes pinguiſſima coma, & excellentiſſimo cultu pueri. *Florus l. 4. c. 11.* Cleopatra maximos cultus induta. ¶ Accipitur & pro univerſa vivendi ratione & conſuetudine, *il vivere*. *Virg. 5. Æn. v. 730.* Gens dura, atque aſpera cultu. *Valer. Flaccus l. 4. v. 611.* Gens Chalibum, duris patiens cui cultus in arvis. ¶ Item pro cultura, *coltivazione*. *Cic. Tuſc. 2.* Nullius agricolæ cultu ſtirpes tam diuturnæ ſeminantur. Sic agrorum cultus. *Plin. l. 15. c. 1.* ¶ Et tranſlate pro educatione, & diſciplina. *Cic. 5. Fin.* Sed animi cultus erat ei quaſi quidam humanitatis cibus. *Liv. l. 1.* Cultu humili aliquem educare. ¶ Item pro ornatu. *Quintil. l. 5. c. 8.* Affectare cultum effuſiorem in verbis, *politezza del dire*.

Cultus, a, um, nom. ex particip. tam late patet, quam verbum colo, unde proficiſcitur, ut res ruſtica bene culta, & fructuoſa. *Cic. pro Quint. c. 3.* *coltivato*. *Curt. l. 6. c. 4.* Ad cultiora perventum eſt. h. e. incolis frequentiora, minuſque deſerta. *Cic. pro Roſc. Com. c. 12.* ager cultiſſimus. ¶ Tranſlate *Cic. Tuſc. 2. c. 5.* Animi non omnes culti fructum ferunt. *Gel. l. 19. c. 8.* Cultiores doctioreſque. ¶ Significat etiam ornatum, bene veſtitum. *Martial. lib. 10. epigr. 98.* Quo nec filia cultior, nec uxor. ¶ Item *venerato*, *adorato*, ut Dea culta Virginibus miniſtris. *Ovid. 6. Faſt.*

Cululluſ, m. 2. calix fictilis, quo in ſacris utebantur Pontifices, & Veſtales Virgines, ut ait *Acron l. 1. Carm. ode 31.* ¶ Accipitur generatim pro urceolo. *Horat. de art. poet. v. 434.* Reges dicuntur multis urgere culullis.

Culus, i, m. *culo*, [illegible], Ger. *der arſch*, Gal. *cul*, Hiſ. *ſalvonor*, [illegible], *culo*, podex, anus, pars corporis poſterior carnoſa, qua ſedemus, a voce græca, qua allata eſt. *Catul. Carm. 23. v. 19.* Quod culus tibi purior ſalillo eſt, Nec toto decies cacas in anno.

Cum, vel quum, & antiq. quom, *quando*, Ger. *wann*, Gal. *où que*, Hiſ. *porſo que*, [illegible]. Jungitur interdum indicativo, & ſignificat *quia*, aut *quandoquidem*, tanquam conjunctio cauſalis. *Cic. 12. Fam. epiſt. 25.* Tibi maximas gratias ago, cum tantum meæ literæ potuerunt. h. e. quandoquidem. ¶ Etiam cum ſignificat *quando*, interdum indicativo jungitur. *Cic. pro Cluent. c. 9.* Dies nondum decem interceſſerant, cum ille alter filius necatur. ¶ Frequenter etiam jungitur Subjunctivo, præſertim cum gerundium Italicum latine exprimendum eſt, *eſſendo che*. *Cic. in princip. Somn. Scip.* Cum in Africam veniſſem, *eſſendo io venuto*. ¶ Dicimus &, cum quidem, eodem ſenſu. *Nepos in Catone, c. 2.* Neque (Scipio) hoc per Senatum efficere potuit, cum quidem in civitate principatum obtineret. ¶ Interdum pro *ex quo*, *dacchè*. *Cic. Fam. 15. ep. 14.* Multi anni ſunt, cum ille in ære meo eſt. ¶ Cum eo ut, h. e. ea conditione, *con queſto che*. *Liv. l. 8. c. 14.* Lanuvinis civitas data, cum eo ut ædes Junonis communis eſſet. ¶ Sæpe cum, & tum ſe in eadem periodo ſubſequuntur, *ſiccome*, *così*, [illegible], quæ licet idem fere ſignificent, diverſo tamen modo ordinantur. Nam in *cum* eſt quiddam minus, in *tum* quiddam majus. Junguntur autem vel cum nominibus ſub uno verbo. *Cic. pro Marcello*; Ille omnis ante actæ vitæ fructum hodierno die maximum cepit cum ſummo conſenſu Senatus, tum præterea judicio tuo graviſſimo. Vel cum duobus verbis, quæ ambo ſint indicativi modi, vel unum conjunctivi, alterum indicativi. *Cic. in Fam.* Et cum gratulor, tum vero, quibus verbis tibi gratias agam, non reperio. *Id. ibid.* Cum te ſemper tantum dilexerim, quantum neminem, tum his tuis factis ſic incenſus ſum, &c. ¶ Sed interdum pro *cum* ponitur *tum* geminatum, vel triplicatum in rebus paribus. V. *Tum*. ¶ Cum etiam præpoſitio eſt, quæ ablat. inſervit, *con*, *cui*, [illegible], & ſocietatem, vel conjunctionem ſignificat. *Cic. in Rul.* Atque illud circumſpicite cum veſtris mentibus. ¶ Cum pronom. *me*, *te*, *ſe*, *nobis*, *vobis*, ſemper poſtponitur; interdum cum relativo *Qui*, *quæ*, *quod*, ut *Mecum*, *quicum*, *quibuſcum*, &c. *Cic. 3. Off.* Dignum eſſe dicunt, quicum in tenebris mices. *Liv.* tamen *l. 31. c. 29.* Primi Macedones, cum quibus recentiſſimum fœdus erat. ¶ Alicubi *cum* redundare videtur. *Plaut. Amph. 2. 2. 111.* Egone abs te abii hodie cum diluculo! *Quintil. l. 1. c. 7.* ſcribit, hanc a multis differentiam fuiſſe obſervatam, ut pro adverbio temporis *quom* ſcriberent, pro conjunctione cauſali *quum*, pro præpoſitione vero *cum*. Sed nec ipſe probat, & promiſcue pro varia temporum ratione ſcriptum invenitur. ¶ *Id. Quintil. l. 8. c. 3.* vetat particulam hanc adhiberi ante vocem incipientem a litera *n* propter [illegible]. Adhibuit *Cic. pro Dom. ad Pontif. c. 9.* Cum nominibus tantum uteretur. Sed Lambinus leg. *quod cognominibus*. Facilius inveniuntur exempla, ſi poſt *n* alia ſequatur vocalis, quam *o*. ¶ Compoſita fere ſignificat *ſimul*, ut *conjungo*: interdum *valde*, ut *concrepo*: interdum *contra*, ut *contendo*. Sæpe etiam ſignificationem non mutat, ut *conſideo*, *condignus*, *condoleo*.

Cuma, idem quod Cyma.

Cuma, Cume, Cyma, Cyme, *Caſtri*, al. *Poio nuovo*, urbs Aſiæ min. in Æolide, & in ora ſin. Smyrnæi, inter Myrinam, & Phocæam. Pop. *Cumæi*, qui ſtupidi habiti ſunt. Cum enim pecuniam mutuati, porticum conſtruxiſſent, nec illam ad præſcriptam diem reddidiſſent, a deambulatione ſub portico prohibiti ſunt: cum autem plueret, præcone a creditoribus miſſo, ut porticum ſubirent, non niſi poſt pluviam ſubierunt. Hinc adag. *Cumæi ſero ſapiunt*, ſimile illi, *Sero ſapiunt Phryges*.

Cumæ, arum, f. *Cuma*, Col. & urbs Campaniæ exc. in ora lit. inter Linternum ad Occ. & Miſenum ad Or. non longe ab antro Sibyllæ Cumanæ, & a Cumano villa. Dicta eſt a Cuma urbe Æolidis, vel a [illegible], unda, vel a [illegible], fœtus, quod coloni illi apud Bajas mulierem gravidam viderint, & fœcunditatis augurium interpretantes in ea regione urbem condiderint.

Cumæus, a, um, adject. poſſeſſiv. a Cumis urbe Campaniæ, *Cumano*. *Virg. 3. Æn. v. 441.* Cumæam acceſſeris urbem. Et *ecl. 4.* Cumæum carmen.

Cumalter, antiqui pro *cum altero* uſurpabant, brevitatis gratia. *Feſt.*

Cumānum, i, n. Villa Ciceronis, prope Cumas. *Id. in Fam. epiſt.* Heri veni in Cumanum, cras ad te fortaſſe.

Cumānus, a, um, adject. idem quod Cumæus. ut Cumana Vates, *Lucan. l. 5. v. 183.*

Cumatilis, V. Cymatilis.

Cumbo. V. Cubo.

Cumĕra, f. 1. *bugnola*, Ger. *kornkaſt*, Gal. *picotin*, Hiſp. *naſſa*, *eſtrino*, [illegible], vas ingens ex ſparto, palmarum foliis, viminibus, & hujuſmodi, vel etiam fictile, ex terra, quo frumenta condunt, a figura cameræ, qualis in camera, ſeu fornice. *Hor. l. 1. ſer. 1. v. 53.* Cur tua plus cumeris laudes granaria noſtris? *Id. l. 1. epiſt. 5.* Forte per anguſtam tenuis vulpecula rimam Repſerat in cumeram frumenti.

Cumĕrum, n. 2. antiquis vaſis genus erat, al. camillum, vel caſmillum, quod opertum in nuptiis ferebatur, in quo erat nubentis ſupellex, a ſimilitudine cumeræ. *Feſt.*

Cumĕrum, ſeu Cymerium, *M. S. Ciriaco*, al. *Monte Sonto*, & *M. Guaſco*, prom. & mons ſupra Anconam in mare Adriaticum excurrens, cum arce ſatis munita condita a D. Pio V.

Cuminatum, i, n. 2. liquamen ex cumino, *Apic. l. 1. c. 29. & l. 3. c. 4.*

Cuminātus, & Cyminatus, a, um, cumino mixtus, vel conditus. *Pallad. l. 12. tit. 22.* Cuminati ſalis aſperſione cumulabis.

Cuminum, vel Cyminum, i, n. *cimino*, *comino*, herbæ genus cum ſemine ejuſdem nominis, [illegible]. *Perſ. ſat. 5. v. 55.* Rugoſum piper, & pallentis grana cumini. ¶ Dicitur hujus herbæ ſemen in vino potum palloreni inducere, teſte *Plin. 20. 14.* Hinc *Horat. l. 1. ep. 19. v. 18.* Quod ſi pallerem caſu, biberent exangue cuminum.

Cuminum, *Comino*, inſula parva maris Siculi, inter Melitam, & Gaulum inſ. ſub dominio Equitum Melitenſium.

Cummaxime, adverb. *ſommamente*, *piucchè mai*. *Terent. Heaut. 4. 4. 40.* Cummaxime volo te dare operam. *Cic. pro Cluent.* Quæ multos jam annos, & nunc cummaxime, filium interfectum cupit. ¶ Eleganter adjungitur *ut*. *Terent. Hecyr. 1. 2. 36.* Hanc Bacchidem amabat ut cummaxime tunc Pamphilus. ¶ Legitur & in duas voces diviſum. ¶ Significat etiam tempore præſenti, in præſenti, *al preſente*. *Cic. de Aruſp. Reſp. cap. 13.* Antiqua negligimus, etiamne ea negligemus, quæ fiunt cummaxime? Lambinus pro *cum* leg. *nunc*. Non tamen ſatis confirmat.

Cummis. V. Gummi.

Comprime, adv. apud veteres pro cumprimis. *Quadrigar.* apud *Gel. l. 17. cap. 2.* Cujus operam apud Gallos cumprime fortem Reſp. ſenſit.

Cumprimis, *più che altri*, *ſommamente*, [illegible], in primis. *Cicer. 2. Verr.* Homo domi ſuæ cumprimis locuples. Legitur & *Cum primis*, diviſum.

Cumque. V. Cunque.

Cumulāte, *abbondevolmente*, *copioſamente*, Ger. *mit hauffen*, Gal. *abondamment*, Hiſp. *abundantemente*, [illegible], abundanter. *Cic. 2. de Div.* Quæ ut plene eſſet, cumulateque perfecta. *Id. in Orat. c. 17.* Cumulatius quid augere. Et *l. 10. Fam. ep. 29.* Cumulatiſſime ſatisfacere.

Cumulātim, adv. idem ac cumulate. *Var. de R. R. l. 3. c. 15.* Quibus in tenebris cum cumulatim poſitum eſt.

Cumulātus, a, um, o. 1. 2. *copioſo*, *pieno*, [illegible], Germ. *hauffig*, Gal. *comblé*, Hiſp. *colmado*, [illegible], quod plenum, expletum, perfectum eſt. *Cic. 2. de Orat. c. 8.* Omni rerum genere cumulata oratio. Et *cap. 4.* Vitio cumulatus. *Liv. l. 2. c. 47.* Spreta in tempore gloria interdum cumulatior redit. *Plaut. Aulul. a. 5. v. 16.* Cumulatiſſimus ſcelerum.

Cumŭlo, as, avi, atum, *accumulare*, *ammaſſare*, *accreſcere*, [illegible], Ger. *hauffen*, Gal. *amonceler*, Hiſ. *amontonar*, *anchar*, [illegible], eſt concervare, augere. *Cic. pro Roſc. Am.* Tamen hæc aliis nefariis cumulant. *Id. 5. Fin.* Quod cumulatur ex integritate corporis, & ex mentis ratione perfecta. *Id. Att. l. 4.* Cumulare gaudium. Et *lib. 14.* Cumulari gaudio. *Id. pro Cæl.* Nunc meum cor cumulatur ira. *Liv. l. 1.* Cumulare æs alienum uſuris. *Id. lib. 3.* Cumulare ſibi invidiam. *Plin. l. 3. epiſt. 11.* Cumulare aliquem laudibus.

Cumŭlus, m. 2. acceſſio, ſumma, acervus, *cumulo*, *mucchio*, *maſſa*, [illegible], Ger. *hauff*, Gal. *monceau*, *amas*, Hiſp. *monton*, *ancho*, [illegible], rerum veluti acervus quidem, acceſſio. *Cic. pro Sext. Roſc.* Ut ad illam opimam prædam damnatio Roſcii, velut cumulus, accedat. ¶ Sumitur etiam pro acervo. *Liv. l. 10.* Corpus obrutum ſuperſtratis Gallorum cumulis erat. *Cic. Fam. 16. ep. 21.* Jucundiſſimæ tuæ literæ cumulum mihi gaudii attulerunt. Sic cumulus laudis. *Stat. l. 4. Silv. 3.* ¶ *Quintil. l. 6. c. 1.* cumulum vocat, Orationis concluſionem ſeu epilogum.

Cunabŭla, orum, n. 2. idem ac cunæ, quaſi cynabula, a [illegible], pario. Sed aliqui cunabula, & incunabula a cunis diſtinguunt, & ea proprie dici exiſtimant, quæ ad cunas muniendas, & ornandas pertinent, in quibus infans conditur, & jacet. *Plaut. Amphitr.* Nec cum quiſquam colligare quivit in cunabulis. *Plin. l. 10. c. 33.* Cunabula avium. ¶ Tranſlate hæc vox ſumitur pro infantia, & generatim pro primis initiis, vel prima origine. *Plaut. Pſeud.* Quid ſapit uſque a cunabulis? *Columel.* A primis cunabulis. ¶ Item pro loco in quo naſcimur. *Virg. 3. Æn. v. 105.* Mons Idæus ibi, & gentis cunabula noſtræ.

Cunæ, arum, f. *cuna*, *culla*, Ger. *wiege*, Gal. *berceau*, Hiſ. *cuna*, [illegible], vaſculum, ſive alveus ille, in quo infantes faſciis involuti cubant, forma ſcaphæ, quaſi cynæ, a [illegible], pario. *Cic. 1. Tuſc.* Iidem, ſi puer parvus occidit, æquo animo ferendum putant, ſi vero in cunis, ne querendum quidem. *Id. de Senect. ſub fin.* Repueraſcere, & in cunis vagire. ¶ Fere uſurpatur in plurali numero. *Prudentius* tamen *Dipht. num. 28.* præſepe jacenti Cuna erat.

Cunaxa, locus Aſſyriæ, a Babylone 500. ſtadia, ubi inter Artaxerxem Regem, & Cyrum ejus fratrem dimicatum eſt.

Cunctabundus, a. 1. 2. qui cunctatur. *Liv. l. 6. c. 7.* Cunctabundoſque, & reſiſtentes egreſſos caſtris eſſe.

Cunctālis, le, adject. Lar cunctalis dictus eſt Janus, quod ab eo regi cuncta Antiqui crediderunt. *Martian. Capell.*

Cunctāmen, inis, n. idem quod cunctatio, *tardanza*, *dimora*. *Paulin. Carm. 23. v. 416.* Pavidæ cunctamine mentis.

Cunctans, o. 3. qui cunctatur, *tardo*. Hinc comp. cunctantior. *Liv. 10. B. Pun.* Utrum ingenio cunctantior fuerit. *Lucret. l. 3. v. 193.* Et pigri latices magis, & cunctantior actus.

Cunctanter, adv. *tardamente*, Germ. *verzogenlich*, Gall. *doucement*, *tardement*, Hiſp. *de eſpacio*, *tardamente*, [illegible], cum mora. *Liv. l. 1.* Tum illum haud cunctanter diſcidiſſe cotem ferunt. ¶ Comparat. Cunctantius. *Tacit. Annal. 1. c. 71.* Data utrique venia, facile Segimero, cunctantius filio.

Cunctatio, onis, f. 3. *dimora*, [illegible], Ger. *verzug*, Gal. *demeure*, Hiſp. *tardanca*, [illegible], tardatio, mora. *Cic. 1. Off.* Abjecta omni cunctatione adipiſcendi Magiſtratus. *Id. pro Sext. c. 47.* Cunctatione, & tarditate. ¶ Legitur & *contatio*.

Cunctātor, m. 3. [illegible], dilator, procraſtinator, *chi porta innanzi*, *tardo*. *Cœlius Cic. Fam. 8. ep. 10.* Noſti Marcellum, quam tardus, itemque Servium, quam cunctator. *Liv. l. 6. c. 23.* Cunctatorem ex acerrimo bellatore factum. *Stat. 3. Theb.* Non cunctator iniqui. h. e. promptus ad inique agendum. ¶ Fuit & cognomen Fabii Maximi, qui prudenti cunctatione Annibalis vires fregit.

Cunctātus, a, um, particip. a cunctor, *chi ha tardato*. *Curt. l. 5. c. 6. n. 2.* Rex phalangem nihil cunctatus inducit. ¶ Tranſit etiam in nomen, & habet gradus. *Plin. l. 2. ep. 16.* Cunctatior fortaſſe, & cautior eſſe deberem. ¶ Legitur & *contatus* præſertim apud *Apulej.*

Cuncti, æ, a, o. 1. 2. *tutti*, [illegible], Germ. *alles*, Gal. *tous enſemble*, Hiſp. *todos juntos*, [illegible], omnes ſimul, a *con*, & *juncti*. *Cic. ante Exil.* Quoniam laborem pro cunctis ferre conſuevit. *Horat. l. 2. od. 1.* Cuncta terrarum ſubacta. ¶ Uſurpatur etiam in num. ſing. *Cic. 1. Catil.* Si cuncta Italia, ſi omnis Reſpublica ſic loquatur. *Virg. 1. Æn.* Sic cunctus pelagi cecidit fragor.

Cunctim, adverb. univerſim, *quaſi tutto in una volta*, [illegible]. *Apul. l. 2. Florid.* non ſigillatim, ac diſcretim, ſed cunctim, & coacervatim offerre.

Cunctipărens, parens omnium, &

Cunctipŏtens, omnipotens, leguntur apud *Prudent. in Paſſ. Agnetis ſub fin. & Paſſ. Quirini, v. 56.*

Cunctor, aris, d. 1. *indugiare*, *differire di dì in dì*, [illegible], Ger. *verziehen*, Gal. *tarder*, *differer*, Hiſp. *tardar*, [illegible], proprie eſt cuncta aggredi, ſive per cuncta ire, a *cunctus*; ſed quia cuncta non ſine mora perficere eſt, inde factum, ut ſumatur pro morari, procraſtinare. *Cæſ. 1. B. C.* Si cunctetur, atque agat levius. *Cic. Fam. 10. ep. 15.* Cunctatus non ſum in curſu bonorum conſiliorum. ¶ Accipitur & pro dubitare, hæſitare. *Sueton. Aug. c. 56.* Cunctari enim ſe, ne ſi supereſſet, eriperet legibus reum; ſin deeſſet, deſtituere amicum videretur. ¶ Cum accuſativo, *Valer. Flacc. Argon. l. 2. de Vulcano*: Alternos ægro cunctantem poplite greſſus. ¶ Cuncto, as, activa forma, eodem ſenſu, *Plaut. Caſ. 4. 2. 13.* Abi hinc; cunctas? ¶ Scribitur & *Contor*. quod tamen Manutio non placet in Orthogr. V. *Contor*.

Cunctus. V. Cuncti.

Cuneātim, adv. [illegible], per cuneos. *Cæſ. 7. B. G. c. 28.* Hoſtes in foro, ac locis

locis patentioribus cuneatim conſtiterunt.

Cuneatio, onis, f. diſpoſitio partium in cunei formam. *Scribon. Larg. Compoſit.* 47. Natium cuneatione quadam.

Cuneatus, a, um, o. 1. 2. *più ſtretto da un capo, che dall' altro*, Ger. *gekeiler*, Gal. *coigné*, Hiſp. *acuñado*, σφηνωθεὶς, quod in formam cunei factum eſt, ut Cuneatus ager, ex. gr. qui eſt longus centum pedes, latus ex una parte pedes viginti, & altera pedes decem. *Colum. l. 5. c. 2.* ¶ Cuneatum theatrum, in quo ſc. ordines ſubſelliorum ex anguſto in latum cunei more aſſurgunt. *Auſon. proleg. Ludi de VII. Sapient.* v. 21. Cuneati crevit hæc theatri immanitas. *Liv. l. 9. c. 40.* Forma ſcuti ad imum cuneatior.

Cuneo, as, avi, atum, are, a. 1. *puntellare*, Ger. *keil ein ſchlagen*, Gal. *coigner*, Hiſp. *acuñar*, σφηνόω, eſt cuneis adactis firmare. *Plin. l. 16. cap. 11.* Si quid cuneandum ſit in ligno, clavisque figendum. *Senec. epiſt. 118. ſub fin.* Unus lapis fecit fornicem, ille qui latera inclinata cuneavit, & interventu ſuo vinxit. ¶ Metaphorice *Quintil. l. 4. c. 3.* Atque eo (digrediendi genere) illuſtrari ornarique orationem, ſi cohæret, & ſequitur, non ſi per vim cuneatur, & quæ natura conjuncta erant, diſtrahit. ¶ Significat etiam, formam cunei dare. *Plin. lib. 3. c. 3. de Hiſpania:* Cuneatur anguſtiis inter duo maria. *Mela l. 3. c. 6.* Se in diverſos angulos cuneat.

Cuneŏlus, i, m. diminut. parvus cuneus. *Cic. de Univ. cap. 13.* Crebris quaſi cuneolis injectis. Adde *Colum. l. 4. c. 29.*

Cunĕus, m. 2. *conio*, Germ. *keyl*, Gal. *coin*, Hiſp. *cuño*, σφὴν, inſtrumentum ferreum, aut ligneum, quo finduntur ligna, cujus pars inferior acuta eſt, ſuperior lata, & ampla. *Virg. 1. Georg. v. 144.* Cuneis ſcindebant fiſſile lignum. ¶ Per translationem ſumitur pro peditum multitudine in cunei formam redacta, ideſt, quæ fronte anguſta eſt, deinde paulatim latius ſe extendit, *puntone*. *Veget. l. 3. c. 19.* ¶ Item pro ſedilium ordine, & ſcalarum directione in theatris, quia eo ſtrictior erat, quo propius accedebat ad caveam, in altum vero magis, magiſque diffundebatur. *Vitruv. l. 5. c. 6.* V. *Lipſ. de Amphitheatr. c. 13. Sueton. Aug. c. 44.* Maritis e plebe proprios ordines aſſignavit, prætextatis cuneum ſuum. Sic Cuneus Senatorius, & Equeſtris ordinis. *Id. Domit. c. 4.* ¶ Denique cuneus eſt triangularis figura, quæ inter quadratas, & quavis ſpecie lateratas in pavimentis, aut picturis parietum interponi ſolet ad ornatum. *Vitruv. l. 7. c. 4. & 5.*

Cunicularia, f. 1. duæ inſulæ Sardiniæ, quarum altera *Bizzo*, altera *Speragia* hodie dicitur. Pineto eſt *Conguenares*, Cluverio, & Brietio *Iſola del Pullo*.

Cuniculārius, ii, m. qui cuniculos fodit. ¶ Cunicularii, vel Cuniculares ſunt milites, qui cuniculis ſuffoſſis improviſi emergunt, & hoſtilia munimenta invadunt. *Veget. l. 2. c. 11. Ammian. l. 24. c. 15.* (al. 4.) Ut cunicularioum ſubito manus emergat.

Cuniculātim, adverb. in modum cuniculi. *Plin. l. 9. c. 33.* Cuniculatim, pectinatim, &c. & *c. 36.* Cuniculatim procurrente roſtro. Hanc lectionem ex MSS. retinet *Harduinus*. Alii Codices variant.

Cuniculator, oris, m. Lutatius in ſecundum lib. *Statii Thebaid.* Foſſores, inquit, dicuntur in exercitu cuniculatores, qui cuniculos faciunt, per quos introgreſſi milites murorum fundamenta convellant.

Cuniculōſus, a, um, adject. cuniculis, ſeu ſubterraneis cavernis plenus. *Catul. Carm. 40.* Celtiberiam cuniculoſam, dixit.

Cunicŭlus, m. 2. *coniglio*, ‎שפן‎, Ger. *kuniglin*, Gal. *conill*, Hiſp. *conejo*, δασύπους, animal lepori ſimile, quod ſub terra effoſſa latere ſolitum eſt. *Var. l. 3. R. R. c. 12.* ſcripſit, ab eo dictum eſſe, quod ſub terra cuniculos facit, ubi lateat. Sed ſubterranei meatus ab hoc animali potius nomen acceperunt. *Mart. l. 13. epigr. 60.* Gaudet in effoſſis habitare cuniculus antris. Monſtravit tacitas hoſtibus ille vias. ¶ Hinc eſt & meatus ſubterraneus, qui præſertim fit urbium oppugnandarum cauſa, *mina*, ὑπόνομος. *Veget. l. 4. c. 24. Paſſ. Cic. 3. Off.* Si pater fana expilet, cuniculos agat ad ærarium. ¶ Hinc Cuniculis oppugnare, per translationem, eſt dolo, & fraude aliquid moliri, & negotium alicui faceſſere. *Cic. 1. Agrar. in princ.* ¶ *Liv. l. 5.* Tranſverſis cuniculis hoſtium cuniculos excipere, *contramminare, ſventare le mine oſtili*. Accipitur & pro canali. *Plin. l. 9. c. 38.* Torreri longinquæ fornacis cuniculo.

Cunila, f. 1. κονίλα, herba, a Dorico κονίλα. Vulgus a necandis pulicibus pulicariam appellat. Ejus plura genera refert *Plin. l. 20. c. 15. & 16.*

Cunilāgo, nis, f. cunila agreſtis, quia ſimilis eſt cunilæ. *Plin. l. 20. c. 16.*

Cunina, f. 1. Dea, quæ cunis infantium præſidere putabatur. *Lactant. l. 1. c. 20. Varr. apud Non. c. 2. n. 736.*

Cunio, n. 4. *cacare*, proprie dicitur de infantibus faſcias in cunis ſtercore fœdantibus, *Feſt.*

Cunnilingus, m. 2. qui cunnum lingit. Legitur apud *Martialem*.

Cunnus, olim cunus, m. 2. *natura*, κυσός, vel κύσθος, pars mulieris pudenda, a κύω, ſeu κυέω, fœtus, quia hac fœtus egeritur. *In Priapeis*, & apud *Martial.* ſæpe.

Cunque, vel Cumque, particula eſt, quæ cum aliis fere componitur, ut qualiscumque, quicumque &c. quæ vide ſuis locis. ¶ Aliquando ſola invenitur. *Horat. l. 1. od. 32. in fine:* Mihi cumque ſalve rite vocanti. h. e. quandocumque. *Cic. l. 3. de leg. cap. 3.* Equitem cumque qui regat, habeto pari jure cum eo, quicumque erit juris diſceptator. h. e. Equitem qualemcumque.

Cunŭla, læ, f. diminut. a cuna, *cunetta*. *Prudent. Cathemer. 7. v. 164.* Parvulorum cunulæ.

Cunyzamis, midis, f. herba, alio nomine cunilago. *Plin. l. 19. c. 8.*

Cupa, f. 1. *botte*, Ger. *kufen*, Gal. *cuve, coupe*, Hiſp. *cuba*, κύπελλον, vas vinarium amplum, in quo muſtum e torculari excipitur, olim caupa, a cavo, vel a capio. Sic *Varr. apud Non. c. 2. n. 113.* Cupas vinarias dixit. Et *ibid.* E cupa acris aceti. *Lucan. l. 4. v. 420.* Namque ratem vacuæ ſuſtentant undique cupæ. ubi intellige ſcaphas, vel etiam cupas ad hunc uſum deſtinatas. Sic *Cæſ. l. 2. B. C. c. 11.* Cupas tæda, & pice refertas inter incendiaria inſtrumenta refert. ¶ Eſt etiam cupa mulier, quæ vinum vendit. *Cic. c. 27. in Piſon.* Piſtor domi nullus, nulla cella; panis & vinum a propola, atque de cupa. Ita explicat *Scalig. in Conject.* & *Caſaub. ad Sueton. Claud. c. 40.* Vinum autem e taberna petere, ſordidum apud Veteres habebatur. ¶ Uſurpatur & pro cyatho, ut patet ex illo Nævii: Duas cuppas mero plenas exhauſit. Hoc ſenſu gemino *pp* ſcribi ſolet.

Cupedia, æ, f. vitioſus cupediarum appetitus. *Cic. 4. Tuſc. c. 11.* Avaritia, ambitio, mulieroſitas, pervicacia, liguritio, temulentia, cupedia. Alii ex antiq. exemplar. ediderunt *cuppedia*. Cuppedo autem, & cuppedia Veteribus pro *cupiditas* uſurpata. *Salmaſ. ad Ter. Eun. 2. 2.*

Cupediæ, arum, f. vel cupedia, orum, n. *cibi delicati*, ‎מטעמים‎, Germ. *lecker biſslein*, Gal. *friandiſes*, Hiſp. *goloſinas*, a Romanis appellabantur lautiores cibi, ſive a *Cupete* Romano equite, cujus ædes ſolo æquatæ aream foro cupedinario extruendo præbuerunt, vel quaſi *caupediæ*, quod in cauponis vendi ſoleant, vel a *cupiendo*, quod cupiantur. *Ammian. l. 26. c. 18.* Cupediarum vilium mercatores. *Plaut. Sticho, 5. 4. 32.* Nihil moror cupedia.

Cupedinarii, vel Cupediarii, m. 2. *vivandieri*, ὀψοπῶλαι, qui cupedias vendunt, ut phaſianos, perdices, lepores, & alias delicias hujus generis, & generatim qui eſculenta cocta vendunt. *Ter. Eun. 2. 2. 25.* Concurrunt læti mi obviam cupedinarii omnes. Ubi Donatus: Venditores eſculentorum & poculentorum Cupedinarii appellantur. *Lamprid. Heliogab. c. 30.* Pinxit ſe ut Cupedinarium, ſeplaſiarium, &c. ¶ Salmaſ. ad hunc loc. ſcribit *Cuppedinarii*. V. Cuppedo.

Cupedinarium forum, & cupedinis forum, in quo delicatiores epulæ coctæ vendebantur, a *cupiditate*, vel quod ibi fuerit domus Numerii Equitii Cupitis. *Var. l. 1. ver. hum.*

Cupēdo, inis, f. idem quod cupiditas. V. Cuppedo.

Cupedŭla, f. 1. dim. a cupedia. *Gel. l. 6. c. 13.* Conjectabamus ad cœnulam non cupedulas ciborum, ſed argutias quæſtionum.

Cupella, æ, f. vel cupellum, i, n. diminut. a cupa, poculi, vel vaſis genus, a κύπελλον. *Pallad. Februar. cap. 25.* Vel in cupellis, vel in vaſculis fictilibus condiuntur. *Apic. l. 1. c. 3.* In cupellam mittito.

Cupentus, m. 2. lingua Sabinorum Sacerdos appellatur. *Serv. in 12. Æn.*

Cuperſānum, n. 2. Converſanum, *Converſano*, urbs R. Neap. in agro Bariano, dorſo montis affixa.

Cupes, edis, idem quod cupediæ, *Feſto* auctore. ¶ Item qui cupedias ſectatur: *ghiottone*. *Plaut. Trin. 2. 1. 13.* Harpago, mendax, cupes, avarus. ¶ Scribitur & *cuppes*: & in gloſſa Iſid. legitur: Cuppes faſtidioſus. h. e. qui exquiſitos tantum cibos quærit, nec communem habet gulam, λίχνος. V. *Scalig. ad Feſt.*

Cupide, *appaſſionatamente, viziosamente*, Ger. *begirlich*, Gal. *paſſionement*, Hiſp. *codicioſamente*, ἐπιθυμητικῶς. *Cic. pro Roſc. Com.* Ego vero cupide, & libenter mentiar tua cauſſa. *Cæſ. B. G. l. 1. c. 15.* Cupidius inſequi. *Id. B. C. l. 1. c. 15.* Se ſe cupidiſſime facturos pollicentur. ¶ Cupide agere, eſt nimio partium ſtudio abreptum agere. *Cic. Fam. 16. ep. 11.* Nos agimus nihil cupide, eoque eſt noſtra pluris auctoritas.

Cupidinĕus, a, um, o. 1. 2. *di Cupido*, ἐρωτικὸς, ad Cupidinem amorum Deum ſpectans. *Ovid. de Rem. Amor. l. 1. v. 157.* Cupidineis nec inexpugnabile telis Cor mihi.

Cupidĭtas, is, f. *cupidità, cupidigia*, ‎תאוה‎, Germ. *begirlicheit*, Gal. *convoitiſe*, Hiſp. *codicia*, ἐπιθυμία, aviditas, libido, appetitus. *Cic. in Parad.* Neque enim unquam expletur, nec ſatiatur cupiditatis ſitis. *Id. in Partit. c. 27.* Cupiditatem expiere. Et *l. 1. de Orat. c. 19.* Cupiditates frangere. ¶ Interdum cupiditas accipitur pro nimio partium ſtudio, *parzialità*. *Cic. pro Font. c. 7.* Quarum virtuti, generi, rebus geſtis fidem, & auctoritatem in teſtimonio cupiditatis, atque inimicitiarum ſuſpicio derogavit.

Cupīdo, dinis, m. olim Cupedo, *Cupidine, Amore*, Germ. *gott der liebe, buldſchafft*, Gal. *cupidité, cupidon*, Hiſ. *codicia, cupido*, ἔρως, amoris Deus, quem Heſiodus natum vult ex Chao, & Terra, Simonides ex Marte, & Venere, Aceſilaus ex Nocte, & Æthere, Alcæus ex Lite, & Zephyro, Sappho ex Venere, & Cœlo, Seneca ex Venere, & Vulcano, quidam ex ſola Venere. Sed a *Cic. 3. de nat. Deor.* tres Cupidines numerantur. A Platonicis duplex effingitur, cœleſtis, & vulgaris, quia totidem ſunt Cupidines, quot Veneres: hæ autem duæ ſunt, cœleſtis, quæ nata eſt a Cœlo ſine matre, & vulgaris, quæ genita ex Jove, & Dione. Alii Cupidinem in honeſtum, & turpem dividunt, illumque ex Venere, & Jove patre natum volunt, hunc autem Erebi, & Noctis filium eſſe. Cupido dictus eſt a cupiendo. Fingitur a Poetis armatus flammis, & telis, item cæcus, nudus, alatus, arcitenens, &c. V. *Apul. de Aſino*.

Cupido, dinis, f. *cupidigia, deſiderio*, ἐπιθυμία, animi affectio a libidine, & cupiditate proficiſcens, qualis eſt avaritia, qua opes cupiuntur, ira, qua ultionem appetimus, &c. Differt a cupiditate, quia cupiditas levior eſt. *Ovid. 1. Faſt. v. 211.* Creverunt & opes, & opum furioſa cupido. *Horat. l. 2. ſat. 7.* Reſponſare cupidinibus, contemnere honores. *Liv. l. 1.* Romulum cupido cepit urbis condendæ. ¶ Invenitur & gen. maſc. *Horat. l. 1. ſat. 1. v. 61.* Decepta cupidine falſo. Et *l. 2. od. 16.* Nec leves ſomnos timor, aut ſordidus cupido aufert.

Cupĭdus, a. 1. 2. *avido, ingordo, bramoſo*, ‎חומד‎, Ger. *begirlich*, Gal. *cupide, déſireux*, Hiſp. *codicioſo*, ἐπιθυμητικὸς, avidus, qui rei alicujus deſiderio tenetur. *Cic. de Orat.* Tuque valde ſpectandi cupidus eſſes. ¶ Invenitur & cum ablat. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 50.* Vino modo cupidæ eſtis. ¶ Sumitur & paſſive, ut cum apud *Plaut. Merc. 5. 1.* cupida civitas dicitur pro cupita, & expetibili. Al. leg. *cupita*. ¶ Comp. eſt cupidior, ſup. cupidiſſimus. *Cic. de Orat.* Græci contentionis cupidiores ſunt, quam veritatis. *Id. l. 2. de Orat. c. 22.* Homo noſtri cupidiſſimus. h. e. amantiſſimus. ¶ Cupidus quandoque dicitur, qui parti alicui impenſe, & nimis favet, *parziale*. *Cic. pro Font. cap. 6.* cupidi teſtes. h. e. partibus addicti. *Id. Verr. 4. cap. 36.* Nemo ſuſpicari debet, me eſſe tam cupidum, *appaſſionato*. Univerſim enim cupidus dicitur, qui perturbatione abreptus agit. hinc cupidum conſilium, pro impotenti & furioſo. *Cic. pro Quint. c. 26.* Hoc conſilium tam cupidum, tam temerarium, tam audax probabitur?

Cupiens, entis, partic. a cupio, vel nomen ex partic. *Plaut. Mil.* Hujus cupiens corporis eſt. ¶ Comp. eſt cupientior, ſup. cupientiſſimus. *Sal. Jug. c. 84.* Marius cupientiſſima plebe Conſul factus. *Aurel. Vict. in Alex. Sev.* Dominandi ſuis, quam ſubigendi externos cupientiores.

Cupienter, adverb. idem ac cupide. *Plaut. Pſeud. 2. 3. 17.* Cum quid cupienter dari petimus nobis.

Cupio, is, ivi, itum, a. 3. deſidero, aveo, exopto, *deſiderare*, ἐπιθυμέω. *Cic. 1. de nat.* Neque vero nobis cupientibus, atque optantibus fructus otii datus eſt. ¶ Cupere alicui eſt bene velle, *voler bene, amare*. *Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 2. c. 3.* Quid? ego Fundanio non cupio? non amicus ſum? ¶ Apud antiquos *cupire* in quarta conjugatione legitur. *Lucret. lib. 1. v. 71.* Perfringere ut arcta naturæ primus portarum clauſtra cupiret.

Cupitor, oris, *deſideroſo*, qui cupit. *Tac. l. 12. Ann. c. 7.* Neque tamen repertus eſt, niſi unus, talis matrimonii cupitor.

Cupitus, a, um, adject. ex particip. *deſiderato, bramato*, ἐπιθυμηθεὶς. *Ovid. 3. Faſt. verſ. 21.* Viſamque cupit, potiturque cupita. ¶ Abſolute cupitum pro re cupita, *Plaut. Pœn. 5. 4. 101.* Eveniunt digna dignis: tandem huic cupitum contigit.

Cuppēdo, vel Cupedo, inis, f. idem quod cupiditas, vel cupido, *deſiderio, brama, cupidigia*. *Lucret. l. 5. v. 45.* Quantæ conſcindunt hominem cuppedinis acres Curæ! Et *l. 6. v. 24.* Et *l. 1. v. 1080.* & *lib. 4. v. 1083.* ¶ Etiam apud *Cic. Tuſc. 4. c. 11.* ubi quidam leg. *cuppedia*. Verba Ciceronis attulimus in voce Cupedia. V. *Salmaſ. ad Ter. Eun. 2. 2.*

Cuppes, V. Cupes.

Cupra maritima, *la Grotta*, vel *Gritto*, pag. Piceni, in ora Or. cis oſt. Truenti fl. vel *S. Benedetto*, pag. vicinus, inter Firmum urb. ad Occ. & Truentum ad Or. ¶ Cupra montana, *Ripa Tranſone*, urbs Piceni, inter Firmum, & Aſculum. ¶ Pop. *Cuprenſes*.

Cupreſsētum, ti, n. *luogo, che ha molti cipreſſi*, Ger. *ein ort da viel cypreſſbaum wachſen*, Gal. *lieu planté de cypres*, Hiſp. *cipreſſal*, κυπαριττὼν, locus cupreſſis conſitus. *Cic. 1. de Leg. c. 5.* In cupreſſetis Gnoſiorum.

Cupreſsĕus, a. 1. 2. idem ac cupreſſinus. *Plin. l. 27. c. 37.* Duo ſigna cupreſſea portabantur. Adde *Vitruv. l. 2. c. 9.* Foliatura cupreſſea.

Cupreſsĭfer, a, um, o. 1. 2. ferens cupreſſos. *Ovid. ep. 9. v. 87.* Ut Tegeus aper cupreſſifero Erymantho incubat.

Cupreſsĭnus, a, um, o. 1. 2. *di cipreſſo*, Germ. *cypreſſin*, Gal. *de cypres*, Hiſp. *de cipres*, κυπαρίττινος, quod eſt ex cupreſſo. *Plin. l. 23. c. 4.* Cupreſſinum oleum eoſdem effectus habet, quos myrteum.

Cupreſſus, i, f. 2. vel cupreſſus, us, f. 4. idem ac cypariſſus, *cipreſſo*, arbor procera, caudice oblongo, & recto, foliis pini, ſed mollioribus, odore vehementi. *Virg. Ecl. 1. v. 26.* Quantum lenta ſolent inter viburna cupreſſi. *Colum. lib. 4. c. 26.* Junipero, & lauru, & cupreſſu. ¶ Cupreſſum ſimulare, proverb. dictum *Horat. de arte poet. v. 19.* de iis, qui id unum quod ſciunt, quovis loco, & tempore obtrudunt, quemadmodum pictor, qui ſcit cupreſſum pingere, etiam in mari pingit. ¶ Erat cupreſſus inter funeſtas arbores apud Veteres, quia ſcil. tarde creſcit, & exciſa non reviviſcit. Quamquam alii alias tradunt cauſas. V. *Torrent. ad l. 2. Horat. od. 14.* ¶ Hinc funeribus adhiberi ſolita, cum ante defunctorum ædes erigeretur, non tamen omnium, ſed ditiorum, nobiliorumque, ut innuere videtur *Lucan. l. 3. verſ. illo 442.* Et non plebejos luctus teſtata cupreſſus. Hinc atra, funeſta, funebris, feralis cupreſſus, apud Poetas. Vide *Cypariſſus*. ¶ *Cupreſſus* m. g. adhibetur ab *Ennio* apud *Gel. 13. 20.*

Cuprĕus, a, um, o. 1. 2. quod eſt ex cupro, *di rame*. *Plin. l. 13. c. 3.* Cogitur in cupreo vaſe ad craſſitudinem mellis. *Harduinus* tamen legit *cyprio*.

Cuprinus, a, um, idem quod cupreus, *Pallad. in Januar. tit. 16.* Cuprinus clavus. Adde *Veget. de re veter. 1. 28.*

Cuprum, n. 2. *rame*, ‎נחשת‎, Germ. *kupffer*, Gall. *cuivre*, Hiſp. *cobre*, genus quoddam æris, quod *Plin. l. 33. c. 3.* cyprium æs vocat. *Spartian. in Caracal. c.* 9. Ex

9. Ex ære vel cupro caſtelli ſuperpoſiti.

Cupŭla, læ, f. diminut. a cupa, calix, cyathus. ff. l. 33. tit. 6. leg. 9.

Cur, perchè, [illegible], Germ. warumb, aſſwas urſach, Gall. pourquoy, Hiſp. porque, [illegible], adverb. interrogandi. Ter. in And. Cur me excrucio? cur me macero? ¶ Uſurpatur etiam relative, & infinite. Cic. pro Roſc. Com. Non fuit cauſa, cur tantum laborem caperes. Horat. l. 1. ep. 8. v. 9. Iraſcar amicis, cur me funeſto properent arcere veterno.

Cura, f. 1. cura, penſiero, travaglio, [illegible], Germ. ſorge, Gall. ſoin, Hiſp. cuidado, [illegible], ſolicitudo, anxietas, a cor, & uro, quia cor urit. Cic. de Senect. Si quid ego adjuro, curamve levaſſo, quæ nunc te coquit, & verſat ſub pectore fixa. Virg. 4. Æn. verſ. 285. Cura animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc. Hinc curæ ſpinoſæ, vigiles, graves, anxiæ dicuntur paſſim a Latinis Scriptoribus. ¶ Sæpe pro ſtudio, & diligentia uſurpatur. Cic. Fam. 10. epiſt. 1. Omni cogitatione, curaque in rem aliquam incumbere. Sic curam adhibere, ſuſcipere, agere alicujus rei, vel de aliqua, vel in aliqua re, Cicer. & alii. ¶ Item ſæpe pro adminiſtratione, munere, ſeu officio cujuſlibet rei, amminiſtrazione, carica, ſoprintendenza. Cic. 1. Off. cap. 9. Difficilis eſt cura rerum alienarum. Tac. 4. Hiſt. c. 68. Aretinum Prætorianis præpoſuit, patrem ejus egregie functum ea cura dictitans. ¶ Curæ eſſe aliquid dicitur, de quo curam habemus. Cic. Att. l. 10. & Philip. 3. Teren. Adelph. 5. 6. Is ſervus eſt ſpectatus ſatis, cui dominus curæ eſt. Id. Hec. Curæ eſt, quorſum eventurum hoc ſiet. Sic curæ habere, eodem ſenſu. Nepos Att. c. 30. n. 3. Quid ageret, quid curæ ſibi haberet, certiorem faceret. ¶ Cum cura, idem eſt ac diligenter. Sen. de Tranquil. c. 14. Magnus vir, cum cura dicendus. Liv. l. 33. Bovem cum cura ſervari.

Curabĭlis, le, adject. Juvenal. ſat. 16. v. 20. omneſque manipli Conſenſu magno efficiunt, curabilis ut ſit Vindicta, & gravior quam injuria, &c. Al. leg. conſenſo magno officiunt. Curabitis, ut ſit Vindicta gravior, quam injuria?

Curagendarius, ii, m. qui curam publicam habet. Cod. Theodoſ. l. 6. tit. 29. Hi, quos curagendarios, ſive curioſos provincialium conſuetudo appellat.

Curantia, f. 1. idem ac curatio. Cic. l. 2. ad Q. Fr. ep. 9. Quod me admones de non curantia. Communior tamen lectio habet, de noſtra Urania.

Curāte, adverb. accurate, diligentemente. Tac. lib. 2. Ann. c. 27. Ejus negotii initium, ordinem, finem curatius diſſeram. Salluſt. Jugur. c. 16. Eum Jugurta curatiſſime recepit.

Curatio, f. 3. cura, governo, [illegible], cura, gubernatio, adminiſtratio. Cic. de nat. Deor. Ab omni curatione, & adminiſtratione rerum vacent. Id. de Aruſp. reſp. Ædes Telluris eſt curationis meæ. Plaut. Amph. 1. 3. 21. Quid tibi hanc curatio eſt rem? h. e. quid hanc rem curas? ¶ Sumitur etiam pro tutela. L. furioſe, ff. de curat. furioſ. Matris furioſæ curatio ad filium pertinet. ¶ Item pro medicina, ſeu actu medendi, [illegible]. Cic. 1. Off. c. 24. Periculoſas, & ancipites curationes morbis gravioribus medici adhibere coguntur. Celſ. l. 7. c. 27. Recte procedit curatio.

Curātor, m. 3. curatore, tutore, [illegible], Ger. verſorger, Gal. curateur, Hiſp. curador, [illegible], qui alicui negotio publico præpoſitus eſt. Cic. de opt. gen. Orat. Quia in Senatu Demoſthenes curator muris reficiendis fuit. Id. 3. de Leg. Suntoque Ædiles curatores urbis annonæ, ludorumque ſolemnium. ¶ Apud JCtos curatores dicuntur qui puberibus dantur uſque ad annum 25. ætatis, & furioſis, ac prodigis per totam vitam, ut eorum curam habeant, & illorum bona adminiſtrent. Inſtit. l. 1. tit. 23. de Curator. Hinc egere curatore dicuntur, qui minus ſanæ mentis eſſe videntur. Horat. l. 1. epiſt. 1. ad fin. Nec medici credis, nec curatoris egere a Prætore dati. ¶ Curatores denique dicuntur, auctore Feſto, qui rei frumentariæ, agriſve dividundis præpoſiti ſunt.

Curatorĭa, æ, f. munus curatoris pupillorum. Leg. 1. & 2. ff. de excuſat.

Curatoritius, a, um. Impp. Arcad. & Honor. l. 11. Cod. Theodoſ. tit. 1. leg. 29. Ut vicenis ſolidis, qui in præteritum pro equis curatoritiis petebantur, duo ſolidi detrahantur. Ex tit. 17. qui eſt de equorum collatione, leg. 2. Equorum, qui curatoritio nomine flagitantur, in pretio maturetur exactio. Curatoritii equi dicti ſunt, ut putat Gothofred. quibus utebantur Curatores, & Curagendarii, vel Palatini, qui ad agendas curas reipublicæ in provincias mittebantur.

Curatrix, icis, f. curatrice, femin. a curator. Dig. l. 26. t. 5. leg. 21. Curatrices minoribus mulieres non creabunt. Sed videtur vox inſititia.

Curatūra, æ, cura, governo, curatio. Terent. Eun. 2. 3. 24. Tametſi bona eſt natura, reddunt curatura junceas.

Curātus, a, um, nom. ex partic. cura factus, procuratus, fatto con diligenza, procurato, [illegible]. Horat. lib. 1. epiſt. 4. Bene curata cute nitidus. Cato cap. 103. Boves corpore curatiores. Tac. Ann. 1. cap. 13. Curatiſſimæ preces. h. e. accuratiſſimæ.

Curax, acis, o. 3. qui curam habet. Cajus Dig. l. 21. t. 1. leg. 18. Si conſtantem, aut laborioſum, an curacem, aut vigilacem eſſe. Al. leg. curracem. Loquitur autem de ſervo.

Curalium. V. Coralium.

Curculio, ſive Curgulio, ſive Gurgulio, onis, m. tignuola, Germ. kornwurm, Gall. calandre, Hiſp. gorgojo, [illegible], vermis frumentum corrodens, quaſi gurgulio, quia pene nihil eſt, niſi guttur. Virg. Georg. 1. v. 185. Populatque ingentem farris acervum curculio. ¶ Hinc Plautus paraſito nomen fecit Curculioni, a quo & fabula nomen accepit. ¶ Gurgulio item eſt epiglottis, ſive ſublingulum, ideſt, caruncula quædam in fine palati, ad fauces deſcendens, inter tonſillas, al. columella, quæ aſperæ arteriæ meatum obruit. Sed aliis eſt ipſa gula, aliis fiſtula in gutture, quæ conſtat ex oſſibus flexuoſis, & mollibus, quaſi ex anulis in catenæ modum compactis, & inſertis, per quam ſpiritus attrahitur, atque emittitur. Varr. lib. 2. R. R. cap. 3. Hircus gurgulione longiore.

Curculiuncŭlus, m. 2. dimin. a curculio. Plaut. Rud. 5. 2. 38. Curculiunculos minutos fabulare. h. e. res nullius uſus narras.

Curcuma, æ, freni genus. Imp. Leo Cod. lib. 2. l. 1. tit. 12. De curcumiis vero omnium prorſus gemmarum præcipimus ſubmoveri. Ita legi in omnibus MSS. ait Cujac. Legitur & Coroma.

Curenſes, Italiæ populi, in Sabinis. Plin. l. 3. c. 12.

Cures, m. 3. num. pl. Torre, vel Torri, al. Coreſe, al. Veſcovio, urbs Sabinorum, condita a Medio Fidio Sabinorum Deo, ad Himellam fl. ¶ Cures etiam ipſi incolæ dicuntur. Virg. 8. Æn. v. 638. Tatioque ſeni, Curibuſque ſeveris.

Curētes, m. 3. pop. Phrygiæ, iidem qui Corybantes, qui Idam montem incoluere, deinde in Cretam migraverunt, montemque inſulæ, ubi ſedes fixerunt, a nomine relictæ patriæ Idam nuncuparunt, dicti a [illegible], a teneris annis educo, quod Jovem infantem aluerint. Virg. 3. Æn. verſ. 131. Antiquis Curetum allabimur oris.

Curetĭcus, a, um, adject. a Curetibus. Calpurn. Ecl. 4. v. 96. Carmina Dictæis audit Curetica ſilvis.

Curia, f. 1. curia, pars minor populi Romani. Nam Romulus Populum univerſum in tres Tribus, deinde ſingulas Tribus in decem Curias, tertio ſingulas Curias in decem Decurias diſtribuit. Dicta eſt Curia a cura, quod Romulus voluit Populum ſecum Reipublicæ curam habere, eumque in Curias diſtributum deliberare, & judicare, & ſuffragia ferre. Curiæ triginta fuere. Appellatæ ſunt, ut Livius, Feſtus, Pedianus tradiderunt, a nominibus mulierum Sabinarum, quæ raptæ fuerant; ut Varro, Dionyſius, Plutarchus, & alii; partim a ducibus, partim ab antiquis oppidis eorum, qui primi Romam migravere. Ex his ſeptem tantum nomina remanſere, Forenſis, Rapta, Faucia vel Saucia, Tatienſis, Tifata, Velienſis, Velita. ¶ Sumitur item pro æde ſacra. Nam Romulus ſingulis Curiis ſua ſacra partitus eſt, aſſignatis Diis, quos colerent, locis, ubi colerent, ſumptibus, unde colerent. Dicta eſt a Curia, quæ partem populi ſignificat, vel quia in ea res ſacræ curabantur. Var. l. 3. L. L. Hinc Curia Calabra. V. Calabra. ¶ Curia item erat ſedes, ac templum publici conſilii, Senato, Auditorium, quod eo quiſque Senator ſuam curam de Republica conferret. Hujus generis fuit Curia Hoſtilia, quam Tullus Hoſtilius Rex Romanorum ædificavit. Ovid. l. 3. Am. eleg. 8. v. 55. Curia pauperibus clauſa eſt, dat cenſus honores. ¶ Curia Calabra dicebatur, ubi tantum ratio ſacrorum gerebatur. Feſt.

Curiālis, com. 3. qui eſt ejuſdem curiæ. Cicer. 2. Offic. Cimonem Athenis etiam in ſuos curiales Latiadas hoſpitalem fuiſſe. ¶ Curialis Flamen, Curiæ Sacerdos, qui & Curio dictus. Feſt. ¶ Curialis item dicitur, qui in Aula Principem degit, aulicus, cortigiano, curiale. Quo ſenſu uſurpaſſe Ammianum lib. 21. cap. 12. & l. 22. cap. 9. necnon & Symm. l. 9. epiſt. 10. & lib. 10. epiſt. 48. oſtendit Borrich. in Voſſ. p. 80. Sic & Joan. Sariſber. libros ſuos de nugis curialium inſcripſit.

Curiātim, adverb. per ſingulas curias. Gel. l. 15. c. 27. Quæ curiatim per lictorem calabantur. Alii leg. per lictorem curiatum.

Curiātus, a. 1. 2. quod ad curiam ſpectat. ¶ Leges Curiatæ eædem erant ac Regiæ, quæ a Romulo, & aliis Regibus Comitiis Curiatis perlatæ fuerant. Hæ a Sex. Papirio collectæ, qui Superbo regnante vixit, Juris Papiriani nomen adeptæ ſunt. Sigon. de antiq. jur. C. R. l. 1. c. 5. Ultimis temporibus leges Curiatæ erant vel de Imperio, vel de adoptione. Cic. ad Attic. Qui ſe affuiſſe dicerent, cum lex Curiata perferretur. ¶ Curiata Comitia erant, in quibus curiatim ſuffragium dicebatur, vel ferebatur. ¶ Hæc poſtremis temporibus religionis tantum cauſa retinebantur, in legibus de Imperio, & de adoptione. In legibus de adoptione triginta Curiæ, in legibus de Imperio lictores ſingularum Curiarum, quiſque ſuæ Curiæ nomine, ſuffragia ferebant.

Curio, onis, m. 3. Sacerdos Curiæ, ideſt, qui pro Curia ſacra faciebat. Triginta Romæ Curiones fuere, quemadmodum Curiæ triginta erant. Qui his omnibus præerat, Curio Maximus dicebatur. Liv. l. 27. c. 8. ¶ Curio quoque præco dictus eſt, a [illegible], præco. Trebel. Pol. in Gallien. Ille per curionem dici juſſit. ¶ Item curio, gracilis, macilentus, qui cura præter modum utitur. Hinc Plaut. Aulul. a. 3. ſc. 6. Agnum curionem vocat, macilentum, qui oſſa, atque pellis totus eſt. Eadem habet & Feſtus. V. incurioſus. Sunt, qui in adducto Plauti loco legunt curioſum.

Curio, Scriboniorum cognomen fuit; ex qua familia erat Q. Curio, ad quem extant Ciceronis Epiſtolæ l. 2. Fam.

Curionalis, le, adject. ad Curiam pertinens, ut Curionalis publicus, h. e. ſervus Curiæ. Inſcript. apud Grut. p. 305. n. 5. & 6.

Curionātus, us, m. dignitas Curionis. Feſt. in Curionium.

Curionianus, a, um, ad Curionem pertinens. Curioniani equites, apud Hirt. de B. Afric. c. 52. extr. ſunt milites cujuſdam C. Curionis. Al. leg. Curiani.

Curionius, a. 1. 2. quod ad Curiam, vel Curionem ſpectat, ut Curionia ſacra, quæ a Curionibus in Curiis fiebant. Curionium æs, quod dabatur Curioni ob Sacerdotium Curionatus. Feſt.

Curiōſe, diligentemente, Ger. ſorgfeltigklig, fuirwitz, Gal. curieuſement, ſoigneuſement, Hiſp. curioſa, y diligentemente, [illegible]. Cic. in Brut. c. 35. Conquiram iſta poſthac curioſius. Quintil. l. 8. c. 1. Multos invenias, quos curioſe potius loqui dixeris, quam latine. h. e. verbis ſelectis. Col. l. 11. c. 2. Vitiaria diligente facienda, malleoliſque curioſiſſime pangenda.

Curioſĭtas, curioſità, diligenza ſtraordinaria, ſmoderata, [illegible], Germ. ſorgfeltigkeit, Gall. curioſité, Hiſp. curioſidad, [illegible], nimia diligentia. Cicer. Att. lib. 2. epiſt. 12. Sum in curioſitate [illegible], (h. e. avidus cognoſcendi) ſed tamen facile patior, &c. ¶ Fere in malam partem accipitur, notatque nimiam curam in alienis negotiis ad ſe nihil pertinentibus. Tamen in bonam partem aliquando uſurpatur, ſcil. pro [illegible], h. e. eruditionis aviditate. Gel. l. 2. c. 18. Eſſe arcanas cauſas, ad quas paucorum potuit pervenire curioſitas.

Curioſŭlus, a, um, dim. a curioſus. Apul. ſub fin. l. 10. Metam. Curioſulus ventus laciniam reflabat.

Curiōſus, a. 1. 2. curioſo, diligente, deſideroſo, [illegible], Germ. ſorgfeltig, Gall. ſoigneux, Hiſp. cuydadoſo, [illegible]. Sumitur in bonam partem, & in malam: in bonam, cum cura ingenti utimur ad res bene gerendas: in malam, quoties plus diligentiæ, quam oporteat, rebus vel noſtris, vel alienis adhibemus. Cic. 3. Fam. Ita eſt homo non modo prudens, verum, quod vidi, etiam curioſus. Id. 4. Fam. ep. 13. Quo minus familiaris ſum, hoc ſum ad inveſtigandum curioſior. Plaut. Stich. 1. 3. 55. Curioſus nemo eſt, quin ſit malevolus. Macrob. l. 1. Som. Scip. c. 2. Numenius inter Philoſophos occultorum curioſior. Capitolin. in M. Anton. Philoſ. c. 20. Erat enim famæ ſuæ curioſiſſimus. Plin. l. 25. c. 2. Medicinæ peculiariter curioſus. ¶ Curioſus aliquando accipitur pro delatore, ſeu exploratore. ſpia. Suet. Aug. c. 27. Pinarium Equitem Rom. curioſum, & ſpeculatorem ratus, coram ſe confodi juſſit. ¶ Erat etiam Magiſtratus quidam eorum, qui ab Imperatoribus mittebantur per Provincias, rem frumentariam, & cætera hujuſmodi curaturi, delaturique ad Principem quæcumque per privatas domos diſcurrentes rimati eſſent. Hi Curioſi dicebantur; item Agentes in rebus, & frumentarii, de quibus mentio fit apud Tertull. de fuga in perſec. cap. 13. Item leg. 13. Cod. de curſ. publ. & Tit. de Curioſ. & Stationar. in Cod. V. Agentes in rebus. ¶ Curioſus pro macro, exili. V. Curio.

Curis, f. 3. aſta, lingua Sabinorum haſta dicitur. Hinc Romulus Quirinus, qui eam ferebat, eſt dictus, & Juno Curitis, quæ & ipſa haſtam ferre putabatur. Macrob. lib. 1. Saturn. cap. 9. & Serv. in 1. Æn. Hinc Ovid. 2. Faſt. verſ. 477. de Quirino: Qui tenet hoc nomen, Curius ante fuit. Sive quod haſta Curis priſcis eſt dicta Sabinis, &c.

Curĭto, as, avi, atum, are, freq. a curo, as. Apul. l. 7. Exin me matrona prolixe curitabat. Ita edidit Joan. Pricæus: At Elmenhorſtius, curabat.

Curĭtis dicta eſt Juno a Veteribus, quia ferre haſtam putabant. Feſt. V. Curis.

Curius, a, um, curarum plenus. Plaut. Pſeud. 4. 7. 44. Cave ſis tibi a curio infortunio. Al. aliter leg.

Curius, Rom. civis, ſummæ frugalitatis, & fortitudinis. Hic cum rapas in foco torreret, & Samnitum legati magnum auri pondus publice miſſum attuliſſent, invitarentque, ut eo uti vellet, reſpondit, Curium malle imperare locupletibus, quam locupletem fieri, & qui acie vinci non potuit, cum pecunia corrumpi non poſſe. Omnium primus de Sabinis triumphavit. Idem Pyrrhum Epirotarum Regem acie victum Italia expulit, populoque viritim quatuordecim agri jugera diviſit.

Curmi, n. 3. ſpecies cerevisiæ, ſeu potionis ex maceratis, & coctis frugibus. Ulpian. Dig. 33. 6. 9. Et acetum, quod vini numero paterfamilias habuit, & zythum, & curmi. ¶ Dicitur curmen in Gloſſ. Gr. Lat. Curmen [illegible].

Curo, as, avi, atum, a. 1. aver cura, por cura, affaticarſi, [illegible], Germ. ſorgen, Gall. avoir ſoin, Hiſp. tener cuydado, [illegible], eſt operam dare, in re aliqua elaborare, ſtudium, diligentiam, curamque adhibere. Uſurpatur cum accuſativo. Cic. 7. Fam. Mandatum tuum curabo diligenter. ¶ Vel abſolute. Ter. And. 1. 1. Obſerves filium, quid agat, quid cum illo conſilii captet. Sof. Sat eſt, curabo. ¶ Vel cum ut, aut ne. Cic. 16. Fam. Cura igitur nihil aliud, niſi ut valeas. Id. 2. Fam. Ut cures, nequid mihi ad hoc negotii, aut oneris accedat, aut temporis. ¶ Vel cum participiali in dus. Cic. Att. l. 8. Tu faſciculum, qui eſt M. Curioni deſcriptus, velim cures ad eum perferendum. ¶ Vel cum infinito. Juven. ſat. 3. Si cures nocte togatus currere. ¶ Vel cum dativo. Apul. Apol. Rebus meis curat. ¶ Item mederi, medicare. Cic. pro Cluen. Mulier exclamat, ſe ab eo nullo modo curari velle, quo curante omnes ſuos perdidiſſet. Celſ. in præfat. l. 7. Curare manu, medicare per chirurgia. Cic. 16. Fam. Cura igitur te, & confirma. Hinc illud Neronis, apud Suet. in ejus vit. c. 37. qui cum aliquos mori juſſiſſet, medicos ſtatim admovebat, qui cunctantes continuo curarent. h. e. ſectis venis ſanguinem ad necem uſque elicerent. ¶ Uſurpatur hoc verbum & de cultu corporis. Plaut. Ciſt. 1. 1.

3. 1. 114. Cura te amabo, ſiccine immunda, obſecro, ibis? ¶ Frequentiſſime autem de victu, reliquiſque ceteris ad vitam neceſſariis dicitur. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 34. Qui ſe, ſuamque ætatem bene curant, edunt, bibunt, ſcortantur: *ſi trattano bene*. Sic curare aliquem molliter. *Ter. Adelph.* 5. 1. *princ.* Curare cutem, *Horat. l.* 1. *epiſt.* 4. *verſ.* 15. ¶ Hinc curare corpora dicuntur milites, cum cibo, ſomno, &c. vires parant vel ad iter, vel ad pugnam, *rifiatarſi*. *Liv.* paſſim. ¶ Eſt etiam verbum militare, & præeſſe, ſeu imperare ſignificat, *comandare, eſſer' in carica*. *Salluſt. Jugur. c.* 46. Ipſe cum delecta manu apud primos erat; in poſtremo C. Marius cum equitibus curabat. Et *c.* 57. Legatis imperat, ubi quiſque curaret. Sic curare legiones. *Tac.* 6. *Ann. cap.* 30. ¶ Eodem ſenſu ad civilia transfertur, ut curare ſcrinia. V. *Scrinium*. Et, curare locum ſecundum, *Suet. in Tib. c.* 11. h. e. tenere. ¶ Curare pecuniam alicui, pro comparare, conficere. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 8. & *Fam.* 5. *ep.* 20. ¶ Ad ſacra etiam pertinet, ut curare prodigia, ideſt expiare, *Liv. l.* 1. *c.* 20. ¶ Significat præterea, obſervare, colere, clientium proprium. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 5. Eſt locuples, factioſus, curatur a multis, timetur a pluribus. ¶ Curare vitem falce. h. e. putare. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Curare, pro cicurare, *P. Nigid.* apud *Priſcian. c. de communib.* ¶ Cura aliud, elegans formula eſt, cum aliquem ſecurum eſſe jubemus, *non ci penſare*. *Plaut.* ſæpe, & *Teren. Phorm.* 2. 1. 5. ¶ Imperſonaliter etiam uſurpatur. *Plin. l.* 18. *c.* 27. Vineæ pampinantur, curaturque, ut vinea foſſa ſit. Adde *Ter. Andr.* 2. 3. *in fin.*

Curotrophium, n. 2. κουροτροφεῖον, domus alendis pueris deſtinata, a κοῦρος, juvenculus, & τρέφω, nutrio. Differt autem a *brephotrophio*, quod in hoc infantes, recenteſque partus, aut expoſiti, aut parentibus egentibus nati alebantur, in illo pueri grandiuſculi, qui nondum labore ſuo victum ſibi parare poterant. *Juſtin. in l.* 16. *Cod. de ſacroſ. Eccleſ.*

Currax, acis, adject. qui currit. *Gratius in Cyneget. v.* 89. Nam fuit & laqueis aliquis curracibus uſus. *Lacci ſcorſoj.* *Barthius* etiam notat, Cajum JCtum *l.* 19. ¶. *de Ædil. edict.* Servum curracem dixiſſe.

Curriculo, *correndo preſtamente*, Germ. *lauffingen*, Gal. *en courant*, Hiſp. *de corrida*, δρομαίως, adverb. curſim, celeriter, ſtatim. *Plaut. Perſ.* 2. 2. 17. Vola curriculo. Et *Rud.* 3. 5. Curriculo affer huc duas claves.

Curriculum, i, n. diminut. a currus, *picciol carro*. *Plaut. Merc.* 5. 2. 91. Quin in curriculum vos conjicitis? ¶ Sæpius uſurpatur pro ſpatio currendi, *corſo*, ut honeſtum, mediocre, breve vitæ curriculum. *Cic. pro Rab. c.* 10. Exiguum nobis vitæ curriculum natura circumſcripſit, *de Senect. c.* 11. curricula mentis.

Curriculus, i, m. diminut. de quo ita *Chariſ. Grammat. l.* 1. Curriculus maſculine diminutio eſt *currus*: neutraliter autem ſpatium ad currendum aptum, vel ipſum currendi officium, ut *Cicero*, & *Varro* loquuntur.

Curro, ris, cucurri, curſum, n. 3. *correre*, רץ, Germ. *lauffen*, Gall. *courir*, Hiſp. *correr*, τρέχω, eſt celeriter ire. *Cic. Att. l.* 10. Curio currit Puteolos, ut ibi concionaretur. *Virg.* Concreſcunt ſubitæ currenti in flumine cruſtæ. *Propert. l.* 3. *eleg.* 10. Nox inter pocula currat. *Quint.* 1. 4. Urbs habitatur, campus curritur, mare navigatur. ¶ Curritur, imperſ. *Teren. prol. Heaut.* Si qua laborioſa eſt, ad me curritur. ¶ Currere pro navigare, *Virg.* 3. *Æn. v.* 191. Vaſtumque cava trabe currimus æquor. ¶ Pro in orbem agi, *andar' intorno*. *Horat. l. de art. poet. v.* 22. Currente rota cur urceus exit? Sic *Plaut. Aſin.* 3. 3. 119. Poſtea ad piſtores dabo, ut ibi cruciere currens. ¶ Tranſlate currere oratio dicitur, quæ apte fluit. *Cic.* 5. *Fin.*

Curruca, f. 1. κόκκυξ, parva avis, quæ alienos pullos pro ſuis educat, ita dicta a ſono. Hinc curruсæ dicuntur mariti, qui patiuntur uxorem ſuam ab aliis contrectari. *Juvenal. ſat.* 6. *v.* 275. Tu tibi nunc curruca places. Alii leg. *eruca*, quæ ſignificat animalculum quoddam in faba naſcens, ut ait vetus *Juvenal. Scholiaſt.* vel genus animalis fœdi, & ſpinoſi, ut ericius. *Idem*.

Currulis, le, adject. ad currum pertinens, V. Curulis.

Currus, us, m. 4. *carro*, רכב, Germ. *wagen*, Gall. *char*, Hiſp. *carro*, ἅρμα, vehiculi genus, a curro, quod eo veteres veherentur ad curſum. *Virg.* 12. *Æn.* Quadrijugo vehitur curru. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 70. Curru vehi. *Plaut. Men.* 5. 2. 110. In currum inſcendere. ¶ Pro triumpho, quia triumphans curru vehebatur, poſuit *Cic. Fam. l.* 15. *ep.* 6. Quem ego currum, aut quam lauream cum tua laudatione conferrem? Et *Flor. l.* 3. *c.* 12. Digniores lauro, digna curru Senatui viſa. ¶ Pro equis. *Virg. in fin. Georg.* Fertur equis auriga, nec audit currus habenas. ¶ Pro navi, *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v.* 9. Ipſe levi fecit volitantem flamine currum.

Curſatio, onis, f. curſitatio. *Donat. ad Terent. Hecyr.* 3. 1. 35. Trepidatio ad vocem refertur loquentium, curſatio ad ſonum pedum.

Curſilitas, atis, f. *il correre qua, e là*. *Fulgent.* 3. *Myth.* Vagabunda curſilitas diſplicet.

Curſim, δρομαίως, adverb. currendo, *correndo*. *Cic.* 11. *Phil.* Alter in Aſiam irrupit curſim. *Plaut. Pæn.* 3. 1. 64. Cito, & curſim aliquid agere. *Cic.* 2. *Orat. c.* 89. Curſim arripere.

Curſio, onis, f. *il correre*, actus currendi, *Var. l.* 4. *de L. L.* Corpus eſt, ut curſor; locus, ſtadium, qua currit, actio, curſio.

Curſitatio, onis, f. *il correre qua, e là*. *Solin. cap.* 54. Solemni curſitatione lacum populus circuit.

Curſito, as, a. 1. περιτρέχω, freq. a curſo. *Terent. Hec.* Curſitando, atque ambulando totum hunc contrivi diem. Adde *Eun.* 2. 2. 47.

Curſo, as, n. 1. *correre ſpeſſo*, διατρέχω, ſæpe curro, freq. a curro. *Cic. pro Roſc. Am. c.* 22. Poſtea homines curſare ultro, & citro non deſtiterunt. *Terent. Hecyr.* 3. 1. 33. Trepidari ſentio, curſari ſurſum prorſum.

Curſor, m. 3. δρομεὺς, qui currit. *Cic.* 2. *Tuſc.* In ſtadio curſores, exclamant, quam maxime poſſunt. ¶ Speciatim eſt tabellarius, *corriere*, רץ, Ger. *lauffer*, Gal. *coureur, courrier*, Hiſp. *correo, corredor*, γραμματοφόρος, a celeritate eundi. *Martial. l.* 3. *in fin.* Curſorem ſexta tibi Rufe remiſimus hora.

Curſorius, a, um, o. 1. 2. δρομικὸς, quod ad curſum pertinet, ut Navis curſoria. *Sidon. l.* 1. *ep.* 5. Thyphim curſoriam aſcendi.

Curſualis, le, adject. idem quod curſorius, ut curſualis rheda, *Cod. Theodoſ. l.* 12. *tit.* 11. Curſualium equorum præfectus, *maſtro di poſte*. *Ulpianus*.

Curſura, f. 1. *corſo*, curſus. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 7. Equi alii ſunt idonei ad rem militarem, alii ad vecturam, alii ad admiſſuram, alii ad curſuram.

Curſus, m. 4. *corſo*, מרוצה, Ger. *lauff*, Gal. *cours*, Hiſp. *curſo*, δρόμος, actus currendi, & dicitur tam de navigante, quam de pedibus iter faciente, & de equitante. *Cic. ad Caſſ.* Omnis hominum curſus eſt ad vos. *Nepos Miltiade, c.* 1. Claſſe profectus curſum direxit, quo tendebat. Sic curſus aquarum, ſtellarum, rerum, &c. Conficere, inſtituere curſum, eſſe in curſu, &c. *Cic. Terent. Virg.* & al. ¶ Curſus publicus, qui & vehicularis dictus, apud Italos *le poſte*, V. *Sueton. Auguſt. c.* 49. V. etiam *Vehicularis*.

Curtius, prænomine Marcus, eques R. aperta in foro ingenti voragine, ad expiandum prodigium, equo inſidens ſe in ipſam immiſit: quam rem vide fuſius apud *Liv. l.* 7. *c.* 6. Inde vorago illa Curtius lacus appellata. *Var. l.* 4. *de L. L.* alias hujus appellationis cauſas affert; quem conſule. ¶ Q. Curtius Rufus hiſtoricus inſignis res geſtas conſcripſit Alexandri M. cujus hiſtoriæ ex decem libris octo adhuc extant, amiſſis prioribus. Quo tempore floruerit, non ſatis conſtat; neque tamen de ejus hiſtoriæ elegantia, & nitore dubitari poteſt.

Curtius, m. 2. fons Italiæ, qui a quadrageſimo lapide Comam perductus, & in omnes colles diſtributus eſt. *Plin. l.* 36. *c.* 15.

Curto, as, a. 1. *diminuire, accorciare*, קצר, Germ. *kürtzen*, Gall. *accourcir*, Hiſp. *menguar, cortar*, diminuo. *Hor.* 2. *Ser. Sat.* 3. 2. Quantulum enim ſummæ curtabit quiſque dierum.

Curtus, a, um, *mozzo, corto, troncato, lacero*, κολοβὸς, qui integer non eſt, mutilus, ſemifractus, deminutus, laceratus, *Lucr. l.* 4. *v.* 1020. Dolia curta. *h. e.* quæ ſemifracta in angiportis poni ſolent, ad publicum mejendi uſum. *Juvenal. ſat.* 3. *v.* 27. Rimoſa, & curta feneſtris Vaſa cadunt. *Martial. l.* 12. *epigr.* 32. Matella curto latere. *Propert. l.* 4. *eleg.* 5. *v.* 73. Curto vetus amphora collo. Et *eleg.* 7. *v.* 22. Tegula curta, *un pezzo d'embrice*. *Juven. ſat.* 10. *v.* 135. Et curtum temone jugum. *h. e.* temone carens, qui in prælio fractus avulſuſque eſt. ¶ *Curta* in membris dicuntur, quæ ictu, vulnere, aut morbo lacera, ſciſſa, rupta ſunt. *Celſ. l.* 7. *c.* 8. *extr.* Si quid ibi curti eſt, ſarcire. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. *v.* 70. Curti Judæi. *Circonciſi*. Et *ſat.* 6. *v.* 103. Curto mulo ire. *Mozzo della coda*. De equo curto V. in *Cavionus*. ¶ Tranſlate eſt imperfectus, non integer, non plenus, exiguus, parvus. *Perſ. ſat.* 4. *extrema*. Tecum habita, & noris, quam ſit tibi curta ſupellex. *Id. ſat.* 5. *extrema*. Et centum Græcos curto centuſſe licetur. *h. e.* exigua pecuniæ ſumma, quæ ne centum quidem aſſes conficiat. *Cic.* 4. *de Fin. cap.* 14. Eorum omnium multa prætermittentium curta ſententia: at vero illa perfecta atque plena eorum, qui, &c. *Id. in Orat. c.* 40. Meæ aures & perfecto completoque verborum ambitu gaudent, & curta ſentiunt, amant redundantia. *Juvenal. ſat.* 14. *v.* 166. ingratæ patriæ curta fides.

Curvabilis, le, adject. o. 3. qui curvari poteſt, *pieghevole*. *Pallad. l.* 12. *c.* 15. Ulmus, & fraxinus curvabiles.

Curvamen, n. 3. *piegatura*, כף, Germ. *krumbung*, Gal. *courbeure*, Hiſp. *encorbadura*, καμπυλότης, curvatio, curvatura. *Ovid.* 2. *Met. v.* 130. Sectus in obliquum eſt lato curvamine limes. Adde *Plin. l.* 9. *ep.* 7.

Curvatio, f. 3. *piegatura*, κάμψις, actus curvandi. *Plin. l.* 19. *c.* 23. In curvatione materiæ. Adde *Colum. l.* 4. *c.* 12.

Curvatura, æ, f. idem ac curvamen. *Plin. l.* 17. *c.* 19. Ne curvatura fugiat. Sic curvatura montis, rotæ, portus. *Vitruv. Ovid.* & al.

Curvatus, a, um, nom. ex partic. *piegato, curvo*, καμπτόμενος, ut curvata cuſpis, *Ovid.* 2. *Met. v.* 199. Solis orbis æqualiter curvatus. *Vellejus* 2. 59. 6.

Curvifrons, tis, adject. qui frontem curvam habet, ut pecora. *Pacuv.* apud *Non.* 3. 5. Tu paſcere curvifrontes armentas ſoles.

Curulis, le, adject. ut curulis ſella, qua Romani Magiſtratus utebantur. Principio Regum propria fuit: deinde majorum tantummodo Magiſtratuum, ſc. Conſulum, Prætorum, Cenſorum, & Ædilium, qui de Patribus creati eſſent, (non qui de plebe) proinde hi Ædiles Curules dicti. Hinc *Horat. l.* 1. *ep.* 6. *v.* 56. Cuilibet hic faſces dabit, eripietque curule, Cui volet, importunus ebur. ¶ Itaque Curule ebur, Curulis ſella, de Majori Magiſtratu dicuntur: & ſic pro Conſulatu poſuit *Auſonius epiſt.* 20. ¶ Erat autem hujuſmodi ſella ſublata gradibus, eboreque inſculpto, & ſignis ornata, curvis pedibus, ut docet *Lipſ.* & *Caſaubonus*. ¶ Curulis dicitur a *curru*, abjecto altero *r*: ſolebant enim Curules Magiſtratus honoris cauſa curru vehi, in quo Curulis Sella, qua de re vide *Gel. l.* 3. *c.* 18. Præterea *Feſtum*, *Iſidorum*, & *Serv. ad Æn.* 11. Hinc Curules triumphi apud *Sueton. in Aug. c.* 22. quod curru agerentur, non equo, aut pedibus, ut Ovationes. Similiter Curules ludi, apud *Minut. Fel. c.* 37. ſunt Circenſes, qui curribus agitandis maxime celebrabantur. Curule enim dicitur etiam aliquid, quod ad currum ſpectat, quaſi *currulis*, ut curulis equus, *Apul. l.* 4. *Mileſ. poſt princ.* Et *Feſtus*: curules equi quadrigales.

Curvo, as, a. 1. *piegare, torcere*, כפף, Germ. *krumben, biegen*, Gall. *courber*, Hiſp. *encorvar*, κάμπτω, flecto deorſum, vel curvum efficio. *Virg.* 4. *Georg. verſ.* 299. *de vitulo*: Bima curvant jam cornua fronte. *Stat.* 1. *Achil. verſ.* 437. Manu arcum curvare.

Curvor, oris, m. curvatio. *Var. l.* 4. *L. L.* Cucumeres dicuntur a curvore. *Id. ibid. l.* 6. Cornua a curvore dicta.

Curvus, a. 1. 2. *torto, piegato*, כפוף, Germ. *krumb*, Gall. *courbe*, Hiſp. *corvo*, καμπύλος, inflexus, tortus. *Virg.* 2. *Georg. v.* 508. Et curvæ rigidum falces conflantur in enſem. *Ovid.* 2. *de Arte, verſ.* 669. Jam veniet tacito curva ſenecta pede. ¶ *Hic erit, qui nobis curva corriget*: proverb. in nimis cenſorios ſeveroſque homines, quo uſus *Senec. Apocolac. de morte Claudii*, & *Plin. lib.* 5. *epiſt. ultima*.

Cuſio, onis, f. actus cudendi, ut cuſio monetalis, *Impp. Valentinian. Theodoſ.* & *Arcad. lib.* 11. *Cod. Theodoſ. tit.* 16. *leg.* 18.

Cuſpidatim, *acutamente*, Germ. *mit demſpitz*, Gall. *de pointe*, Hiſp. *de punta*, acute, & ad ſimilitudinem cuſpidis. *Plin. l.* 17. *c.* 14. Donec cuſpidatim deciſus deſcendat in rimam calamus.

Cuſpidatus, a. 1. 2. quod cuſpidem habet. *Plin. l.* 18. *c.* 19. Purget vomerem ſubinde ſtimulus cuſpidatus.

Cuſpido, a. 1. *far la punta a qualche coſa*, Ger. *ſpitzen*, Gal. *appointer*, Hiſp. *apuntar*, ἐπαιχμάζω, cuſpidem rei induco. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Urorum cornibus præfixa pila cuſpidant.

Cuſpis, dis, f. *punta*, חנית, Germ. *ſpitze, nagel*, Gal. *pointe*, Hiſp. *punta*, αἰχμὴ, acuta pars gladii, haſtæ, clavi, & hujuſmodi. *Virg.* 5. *Æn. v.* 208. Ferratoſque ſudes, & acuta cuſpide contos. ¶ Item veru, *ſpiedo*. *Martial. lib.* 14. Spumeus in longa cuſpide fumet aper. ¶ Item tubus fictilis. *Varr.* 1. *de re ruſt. cap.* 8. Demittunt in tubulos fictiles cum fundo pertuſo, quos cuſpides appellant.

Cuſſilitis, o. 3. ignavus, ex *coſſim*, & *litare*. Nam arantes coſſim, ſeu coxim incedebant, ac inter pedes habebant porcam, ſive terram editiorem, pedes autem habebant in liris, ſive ſulcis. hoc autem dicebatur coſſim, ſeu coxim litare. Ex quo factum eſt ut ignavi, & oſcitabundi, qui varici, & lentis paſſibus per urbem vagantur, coſſilites ſint appellati. *Feſtus*.

Cuſtodela, æ, f. veteribus cuſtodia dicebatur, a cuſtodio, ut candela a candeo, ſuadela a ſuadeo. *Feſt.* ¶ Hac voce uſus & *Apulej. l.* 9. *A. A. ſub init.* Cuſtodela carceris. Et *l.* 10. Acriorem cuſtodelam adhibebant.

Cuſtodia, æ, f. *guardia*, משמרת, Germ. *wache*, Gall. *garde*, Hiſp. *guarda*, φυλακὴ, cuſtodiendi actus. *Hor. l.* 1. *ep.* Ut piger annus pupillis, quos dura premit cuſtodia matrum. ¶ Item locus, in quo quis cuſtoditur, carcer, *prigione*. *Cic. in Catil.* Tu te ipſe in cuſtodiam dediſti. Sic aſſervari in cuſtodia. *Id. Ver.* 7. *c.* 30. Educere, eripere, emitti e cuſtodia. *Id. Tuſc.* 1. *c.* 29. & 49. *Ad Brut. epiſt.* 6. ¶ Item pro cuſtode. *Virg. Æn.* 6. Cernis, cuſtodia qualis Veſtibulo ſedeat? In plurali etiam ſæpe pro militari præſidio ponitur, *guardie, preſidio*. Sic *Cic.* Excubias & cuſtodias conjunxit, *pro Marcel. c.* 10. Et *Catil.* 1. *c.* 3. Præſidiis, cuſtodiis, vigiliiſque locum munire. ¶ Aliquando cuſtodia dicitur is qui cuſtoditur, *prigione*. *Sueton. Domit. c.* 14. Nec niſi ſecreto atque ſolus pleraſque cuſtodias, receptiſque in manu catenis, audiebat. ¶ Cuſtodia libera de iis dicitur, qui non in publico carcere detenti, ſed in urbibus, domibuſve certis, adhibitis tamen cuſtodibus, aſſervantur. *Salluſt. Catil. c.* 47. Ut Lentulus, itemque cæteri in liberis cuſtodiis haberentur. *Vellej. l.* 1. *c.* 11. Qui quadriennio in libera cuſtodia deceſſit.

Cuſtodiarium, n. 2. locus, in quo quis aliquid cuſtodit. *Tertul. ad Martyr. c.* 2. & *adverſ. Jud. cap.* 3.

Cuſtodiarius, ii, m. *Inſcript. antiq. apud Grut. p.* 48. *n.* 1. Corpus cuſtodiariorum. Videntur autem Cuſtodiarii fuiſſe cuſtodes publici, ut v. gr. cuſtodes domus Auguſtæ, cuſtodes Urbis &c.

Cuſtodio, is, ivi, itum, a. 4. *cuſtodire, guardare*, שמר, Germ. *bewahren*, Gall. *garder*, Hiſp. *guardar*, φυλάττω, ſervo, obſervo, *Cic.* 3. *de Leg.* Pecuniam publicam domi cuſtodiunto minores Magiſtratus. *Id. l.* 1. *de Orat. c.* 28. Cuſtodire memoria. ¶ Cuſtodire aliquid ab aliquo, apud *Nepot. in Annib. c.* 9. ¶ Interdum cuſtodire ſignificat obſervare & præſtare, *eſeguire*. *Plin. lib.* 8. *epiſt.* 10. Dum quædam cuſtodienda prægnantibus omittit, facit omittenda. Sic cuſtodire ferias, *Plin. lib.* 35. *c.* 2. ¶ Cuſtodibitur, pro, cuſtodietur, antique, *Plaut. Capt.* 3. 5. 71.

Cuſtodite, adverb. *con riguardo, accortamente*, cuſtodia, ſeu cautela adhibita. *Plin. l.* 5. *ep.* 16. Ut parce, cuſtoditeque ludebat. *Id. alibi* Preſſius, & cuſtoditius.

Cuſtoditio, onis, f. *Feſtus*: Cuſtoditio eſt opera ad cuſtodiendum quid ſumpta.

Cuſtoditus, a, um, nom. ex particip. *cuſtodito*, τετηρημένος. *Sueton. Tiber. c.* 7. Ut cuſtoditum ſit, ne unquam in conſpectum ejus poſthac veniret. h. e. obſervatum, & cautum.

Cu-

Cuſtos, dis, comm. 3. *cuſtode*, *guardiano*, שומר, Ger. *hüter*, Gal. *garde*, Hiſp. *guarda*, φύλαξ, qui rem aliquam tuetur, & curat, a curo. *Cic. pro Sext. c.* 24. Cuſtos, & conſervator urbis. *Id.* 2. *Offic. c.* 7. Malus cuſtos diuturnitatis me-tus. *Plaut. Curc.* 1. 1. 76. Anus hic ſolet cubitare cuſtos. ¶ Cuſtodes corporis dicuntur milites, qui Principis corpus tegunt, *guardie*. *Curt. l.* 5. *c.* 1. *Nepos Datam. c.* 9. ¶ Sed & pædagogi cuſtodes dicuntur. *Horat. ad Piſon. v.* 161. Imberbis juvenis tandem cuſtode remoto &c. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 76. His diſcipulis privos cuſtodes dabo. ¶ Item ſpeculatores. *Sueton. Tiber. c.* 12. Non ceſſavit efflagitare aliquem cuſtodem factis, atque dictis ſuis. ¶ Olim tum canes, tum ſervi janitores ad januam catena alligabantur: quare & ipſi canes cuſtodes appellati. *Plaut. Mil.* 2. 2. 57. Bini cuſtodes totis horis accubant. h. e. canes. Et ipſi janitores, canes dicti. V. *Taubm. ad loc. cit. Plauti*. ¶ In judiciis cuſtodes dicuntur, quibus incumbit teſtes, vel accuſatorem obſervare, ne corrumpantur a reo. *Cic. Divin. in Verr.* Cuſtodem, inquit, Tullio me apponite. Et mox: Mea diligentia cuſtodem repudiat. ¶ Cuſtodes in vitibus vocantur novelli palmites, duarum vel trium gemmarum, qui alio nomine reſeces, & præſidiarii palmites dicuntur. *Colum. l.* 4. *c.* 21. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Et qui vocatur cuſtos, hic eſt novellus palmes, non longior tribus gemmis, proximo anno materiam daturus, ſi vitis luxuria ſe conſumpſerit.

Cutĭcula, f. 1. δερμάτιον, dim. a cute. *Juv. ſat.* 11. *v.* 203. Noſtra bibat vernum contracta cuticula Solem.

Cutilium, Cotilia, *Contigliano*, oppid. Sabinorum, a Reate 70. ſtad. ¶ Cutiliæ, Cutilia, Cotilia, *Lago di Contigliano*, lacus Sabinorum, in agro Reatino, apud Cutilium opp. In hoc lacu inſula ſylvoſa innatat nunquam in eodem loco permanens. *Plin. l.* 2. *c.* 95.

Cutio, onis, m. ὀνίσκος, τύλος, multipeda, animal, quod tactu ſe in pilæ rotunditatem contrahit, a calloſa cute. Hoc cum roſaceo tritum, coctumque medetur aurium doloribus. *Marcellus Empiricus*, teſte *Voſſ. in Etymol.* ad vocem *Centipeda*.

Cutis, is, f. 3. *cotenna*, *pelle*, *cuojo*, עור, Ger. *haut*, *fell*, Gal. *peau*, Hiſp. *pelleja*, χρώς, δέρμα, a σκύτος, pellis. *Plaut. Cist. l.* 10. Siquid intra cutem ſubeſt vulneris. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 63. Cutis ægra tumebit. ¶ Curare cutem, eſt, genio indulgere, *trattarſi bene*. *Horat. l.* 4. *ep.* 1. *v.* 15. In cute curanda plus æquo operata juventus. ¶ Intus & in cute noſſe aliquem, eſt, ejus mores, animumque perſpectum habere, *ſapere*, *quanto uno peſa*. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 30. Ego te intus, & in cute novi. ¶ Dicitur cutis de arboribus etiam, & de uvis. *Plin. l.* 12. *c.* 19. & *l.* 15. *c.* 28. ¶ De Calcei pelle, ſeu ſolea. *Martial. lib.* 2. *epigr.* 104. Calceus & farta terque quaterque cute. ¶ Cutis terræ, h. e. ſuperficies, *Plin. l.* 20. *c.* 19. Sic cutis nubis, apud *eund.* 2. 48.

C ANTE Y.

Cyamea, f. 1. gemma nigra, quæ fracta, fabæ ſimilitudinem præfert. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Cyămus, m. 2. κύαμος, herba Ægypto peculiaris, latiſſimis foliis, quæ & colocaſia dicitur, & faba Alexandrina. *Plin. l.* 21. *c.* 15.

Cyane, Cyanes, f. 1. *Piſma Sinini*, fons Siciliæ, apud Syracuſas. In hunc Cyane Nympha converſa eſt. *Ovid.* 5. *Met.* Inter Sicelides Cyane pulcherrima Nympharum. ¶ Item inſula in Ponto, una ex iis, quæ Cyaneæ, & Symplegades dicuntur a *Plin. l.* 4. *c.* 13. ubi ſunt duo ſcopuli navigantibus periculoſi. Secundam ſyllabam producit *Juvenal.* in illo *Sat.* 15. *v.* 19. Nam citius Scylla, vel concurrentia ſaxa Cyanes, plenos & tempeſtatibus utres, &c.

Cyaneæ, κυανέαι, inſulæ duæ parvæ contra Thracium Boſphorum. V. Symplegades. *Valer. Flacc. lib.* 4. *verſ.* 561. Hinc iter ad Ponti caput, errantesque per altum Cyaneas.

Cyanēe, f. 1. prima, & ult. p. mediis br. Meandri Phrygii fluminis filia fuiſſe fertur, quæ a Mileto compreſſa Caunum, & Byblida genuit. *Ovid.* 9. *Met.*

Cyanēus, a. 1. 2. cæruleus, a cyanos, ſpecies cœleſtis coloris. *Plin. l.* 37. *c.* 9. Sapphiri cyanei coloris. *Avien. in Arat. v.* 769. *de Sirio ſidere*, Alvus cyanea eſt, mento gravis effluit ardor.

Cyănus, m. 2. κύανος, ſpecies cœleſtis coloris. ¶ Item lapis lazuli, al. gemma ex jaſpidum genere, colore cæruleo, *turchina*, Gall. *une turquoiſe*, Hiſp. *turqueſa*. *Plin. l.* 37. *c.* 9. ¶ Item flos cærulei coloris. *Plin. l.* 21. *c.* 11.

Cyathiſſo, n. 1. *dar da bere*, κυαθίζω, potum ſubminiſtro. *Plaut. Men.* 2. 2. 29. Tibi ſæpiſſime cyathiſſo, apud nos quando potas.

Cyăthus, m. 2. *bicchiere*, כוס, Ger. *becher*, Gal. *verre*, Hiſp. *vaſo*, κύαθος, calicis genus, a κύω, fundo, quia inde liquor funditur. Succeſſit in ſimpuli locum in conviviis. *Juv. ſat.* 5. Cardiaco nunquam cyathum miſſurus amico. *Horat. l.* 1. *od.* 29. Statuere puerum ad cyathum. ¶ *Servus a cyatho* eſt pincerna. *Inſcript.* apud *Fabret.* 10. 370. & *Gruter.* 582. 4. ¶ Item menſura liquidorum, quorum duodecim ſextarium complent. *Plin. lib.* 22. ſcribit, cyathum per ſe pendere drachmas decem. ¶ Ad cyathum ſtare, vel a cyathis eſſe dicebatur, qui potus menſuram cyathis metiebatur, ut antiqui ſolebant. Apulejus pocillatorem dixit, alii pincernam. *Propert. l.* 4. *el.* 8. (al. 9.) *v.* 37. Lygdamus ad cyathos, vitrique æſtiva ſupellex. ¶ Eſt etiam menſura aridorum. nam cyathis cibaria gallinis dari, meminit *Colum. l.* 8. *c.* 4.

Cyaxăres, m. 3. Phraortis Regis Perſarum, Medorumque filius, cui in regno ſucceſſit. Omnem Aſiam trans Halym ſibi ſubjecit. Primus Aſiæ populos in provincias diſtinxit. Mortuus eſt 40. Imperii ſui anno. Ejus fil. Aſtyages in ejus locum ſuffectus eſt. *Herod. l.* 1.

Cybæa, æ, navis onerariæ genus quoddam, *nave da carico*. *Cic. Verr.* 7. *c.* 17. Navem vero Cybeam maximam, triremis inſtar &c. ¶ Eam quadratam fuiſſe, & a κύβος dictam, aliqui ſuſpicantur.

Cybēle, es, f. κυβέλη, filia Cœli, & Veſtæ, ſoror, & uxor Saturni, mater Jovis, & omnium Deorum, al. Ops, Terra, Tellus, Berecyntia, Rhea, Dindymene, Pales, Mater Idæa vel Phrygia, vel Peſſinuntia, Mater Alma, Mater Deorum, Mater Magna, &c. Dicta eſt Cybele a Cybella, ſeu Cybala, ſeu Cybele, opp. Phrygiæ, vel a Cybelo monte, quem incolebat, in quo ejus ſacra primo ſunt inſtituta, vel a Cybelo primo illius Sacerdote. ¶ In priſcis fabulis curru quatuor rotarum vehi fingitur, quia mundus ſemper rotatur, & volvitur, terra autem pendet in aere. Currum duo leones, vel leo, & tigris trahunt, propter beſtias, quæ in terra gignuntur, & ex terra vivunt, vel quia Phrygia leonibus, & aliis feris animantibus abundat. Turrim in capite geſtat, ad ſignificandas urbes, & arces. Veſte induta eſt arboribus, & herbis picta, quia terra hiſce rebus tecta eſt. Sacerdotes currum præcedebant cymbala pulſantes, id eſt inſtrumenta ex ære. Appellati Corybantes fuerunt. V. *Corybantes*. Item dicti ſunt Galli, a Gallo fl. Phrygiæ, qui templo hujus Deæ vicinus erat, vel a Gallo primo Sacerdote. Hos ſpadones eſſe oportebat. Cybele enim Atym puerum Phrygium dilexit, eumque ſacris ſuis præfecit, ea lege, ut perpetuo caſtitatem ſervaret. Sed aliquando cum Sangaride Nympha ſub arbore deprehenſus eſt. Cybele Nympham nocte cum arbore tranſfixit, adoleſcens metu fere exanimatus in vicinum montem, cui nomen Dindyma eſt, confugit, doloreque amens, & pudore admiſſi facinoris, membra, quibus deliquerat, ſibi abſcidit. Facti Dea memor per hujuſmodi homines perpetuo ſibi adminiſtrari voluit. Eorum præſes Archigallus dicebatur. Teſtes ſibi Samia teſta amputabant. ¶ Quandoque metri gratia ſcribitur Cybelle per duplex ll. *Propert. l.* 3. *el.* 17. *v.* 35. Vertice turrigero juxta Dea magna Cybelle. Fere corripitur. *Martial. l.* 1. *epigr.* 71. Et Cybeles picto ſtat Corybante tholus. ¶ Eadem dicta eſt Cybebe, quod homines in furorem ageret, quod Græci κυβηβᾶν dicunt. *Feſtus*.

Cybeleïus, a, um, adject. ad Cybelem pertinens, ut Cybeleius Attis. *Ovid. Metam.* 10. *verſ.* 104.

Cybelus, mons Phrygiæ, in quo Cybele mater Deorum colebatur.

Cybiarius, ii, m. qui cybia vendit. *Arnob. l.* 2. Cybiarios ſalinatores, holerum, &c.

Cybicus, V. Cubicus.

Cybira, V. Cibyra.

Cybium, n. 2. κύβιον, ſalſamenti fruſtum quadratum, a figura, quia cubum, ſive teſſeram refert. *Plin. l.* 32. *c.* 11. ſcripſit, cybium pelamidem piſcem eſſe, *Feſtus* piſcis genus eſſe, quia piſcantes id genus piſcium velut aleam ludant. Sic & *Varr. l.* 4. *de L. L. Martial. l.* 5. *epigr.* 79. Diviſis cybium latebit ovis.

Cycĕon, onis, κυκεών, genus potionis ex multis liquoribus confectæ. *Arnob. lib.* 5. *circ. med.* Sitienti ardori oggerit potionem cinnum, cyceonem quem nuncupat Græcia.

Cychrămus, i, avis, quæ coturnices trans mare redeuntes comitatur. *Plin. l.* 10. *c.* 23.

Cycladātus, a, um, cyclade indutus. *Sueton. Calig. c.* 52. Manuleatus, & armillatus in publicum proceſſit, aliquando ſericatus, & cycladatus.

Cyclădes, f. 3. inſulæ quinquaginta tres maris Ægæi, quæ una cum Sporadibus a noſtris dicuntur *l' Iſole dell' Arcipelago*. Dictæ ſunt a κύκλος, *circulus*, *orbis*, quia circa Delum in orbem ſitæ ſunt, vel quod longo ordine eas circuire neceſſe ſit propter promontoria. *Ovid.* 2. *Met. v.* 264. *Virg.* 8. *Æn. v.* 692. ¶ Dicitur etiam Cyclas in ſingulari, una earum. *Vitruv. l.* 7. *c.* 7. Ejus vis metalli inſulæ Cycladi Melo dicitur eſſe.

Cyclamīnus, f. 2. vel cyclaminum, n. 2. *pan porcino*, κυκλάμινος, herba, quam noſtræ ætatis ruſtici panem porcinum vocant, quod ejus pabulum porcis in primis jucundum eſſe experiantur. *Plin. l.* 21. *c.* 9.

Cyclas, dis, f. veſtis auro texta, propria mulierum, a κύκλος, *circulus*, *orbis*, quod circularis eſſet figuræ. *Propert. l.* 4. *el.* 7. Et cyclade longa verrit humum. *Vopiſc. in Saturn.* Cyclade uxoria amictus.

Cyclĭcus, a, um, adject. κυκλικός, q. d. orbicularis, ſeu circularis. *Horat. ad Piſon. v.* 136. Nec ſic incipias, ut ſcriptor cyclicus olim. Ubi *Acron. vet. Scholiaſt.* Cyclicus, qui ordinem variare neſcit; vel qui carmina ſua circumfert, quaſi circumforaneus, circulator.

Cyclopēus, vel Cyclopius, a, um, adject. ad Cyclopem pertinens. *Virg. Æn.* 1. *v.* 203. Cyclopea ſaxa. *Sil. l.* 14. *v.* 33. Cyclopia regna.

Cyclops, opis, m. *Ciclope*, κύκλωψ. Cyclopes fuerunt gigantes, ſeu populi antiquiſſimi in Sicilia juxta Ætnam, a κύκλος, *circulus*, & ὤψ, *oculus*, quod unum oculum in fronte haberent. Inter hos præcipue celebrantur Brontes, Steropes, Pyracmon. ¶ Cyclopes omnium primi æris fabricam inveniſſe traduntur. Hinc factus locus fabulæ, ut Vulcani miniſtri crederentur, & Jovi fulmina fabricare. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. *v.* 63. Paſtorem ſaltaret uti Cyclopa, rogabat.

Cycnus, V. Cygnus.

Cydărum, i, n. genus navigii. *Gell. l.* 10. *c.* 25.

Cydippe, f. 1. κυδίππη, puella quædam pomo decepta ab Acontio. *Ovid. in epiſt.*

Cydnus, m. 2. *Coraſu*, fl. Ciliciæ, qui Tarſum præterfluit. De eo *Curt. l.* 3. *c.* 5. *Vitruv.* etiam ſcribit, ejus aquam podagricis ſalubrem eſſe, *l.* 8. *c.* 3.

Cydon, Cydonia, Cydonis, Apollonia, *la Canea*, urbs Cretæ, in ora Bor. inter Rhitymnam ad Or. & Ciſamum ad Occ. ¶ *Cydonia*, mavult *Salmaſ. ad Flori l.* 3. *c.* 7. ¶ *Plutarchus in Pomp.*, *Dio l.* 36. & *Strabo* Cydonium appellant. *Seren. Sammon. c.* 25. Aut quæ poma Cydon Creteis miſit ab oris. ¶ Eſt etiam Cydon nomen Statuarii, apud *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Cydonēus, a, um, V. Cydonius.

Cydonītes, m. 1. *cotognato*, cibus ex cydoniis decoctis, & melle. *Pallad. l.* 11. *c.* 20.

Cydonĭus, & Cydoneus, a, um, adject. a Cydone urbe Cretæ. *Stat. l.* 7. *Theb. v.* 339. Cydoneas ante ibunt gæſa ſagittas. ¶ Hinc cydonia mala, quæ & cotonea appellantur. *Plin. l.* 15. *c.* 11. Mala, quæ vocamus cotonea, & Græci cydonia, ex Creta inſula advecta.

Cygneius, a, um, adject. poet. Cygneus, ad Cygnum pertinens. *Ovid. Metam.* 7. *v.* 372. Inde lacus Hyries videt, & cygneia Tempe.

Cygnēus, a. 1. 2. κύκνειος, quod cygni eſt, ut Cygnea cantio, de iis, qui ſupremo vitæ tempore facunde diſſerunt. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 2. Illa tanquam cygnea fuit divini hominis vox, & oratio.

Cygnus, vel potius cycnus, m. 2. *cigno*, Germ. *schwan*, Gall. *cigne*, Hiſp. *ciſne*, κύκνος, Latine olor, avis candida, anſere major, argutam vocem habens, præſertim imminente jam morte, a voce Græca allata. *Cic.* 1. *Tuſc.* Cygni non ſine cauſa Apollini dicati ſunt. *Martial. l.* 13. *epigr.* 77. Dulcia defecta modulatur carmina lingua Cantator cygnus funeris ipſe ſui. Quod tamen nullo experimento probatur. ¶ Cygni Apollini ſacri erant ob cantus ſuavitatem, & quod divini aliquid habere crederentur. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 30.

Cygnus, m. 2. Sthenali fil. Ligurum Rex, Phaethontis amicus, quem poſt illius interitum diutino fletu in cygnum avem mutatum eſſe fabulantur. *Ovid.* 2. *Metam.* ¶ Item fil. Neptuni, qui bello Trojano ab Achille interfectus in avem ſui nominis converſus eſt. *Ovid.* 12. *Met.*

Cylibăthum, i, n. κυλίβαθον, menſa vinaria, apud Veteres. *Varr. l.* 4. *de L. L.* Menſam vinariam rotundam nominant Cylibathum, ut etiam nunc in caſtris. Scaliger legit *Cylibantum*.

Cylindracĕus, a. 1. 2. quod cylindri figuram habet. *Plin. l.* 18. *c.* 12. Siliquæ cylindraceæ. Al. leg. *Cylindrata*.

Cylindrītes, m. 1. κυλινδρίτης, lapis figura cylindri, ex genere pyritarum, colorem æris referens.

Cylindrus, m. 2. *pietra lunga*, *e rotonda*, Germ. *waltzſtein*, Gall. *cylindre*, Hiſp. *cilindro*, κύλινδρος, quicquid rotundum, & oblongum eſt, a κυλίνδω, volvo, propter volubilitatem. *Cic. de Fato*, Sed revertitur ad cylindrum, & turbinem ſuum. ¶ Hinc cylindrum veteres columnulam lapideam rotatilem dixere, qua huc, & illuc ſæpius volutata area adæquabatur. *Cato de re ruſt. c.* 129. *Virg. Georg.* 1. *v.* 178. ¶ Item lapilli pretioſi cylindri dicuntur, qui a gemmis non materia, ſed ſola forma differunt. *Plin. l.* 37. *c.* 5. *Juven. ſat.* 2. *v.* 61. Donant arcana cylindros.

Cyliſarnus, m. 2. *Racanello*, fl. Calabriæ cit. qui prope Caſſanum labitur, & in ſin. Tarentinum verſus Thurios ſe ſe exonerat.

Cyllărus, m. 2. unus ex Centauris. ¶ Item equus Pollucis. *Virg.* 3. *Georg. v.* 89. Talis Amyclei domitus Pollucis habenis Cyllarus.

Cyllēne, f. 1. mons excelſus Arcadiæ, in quo cypreſſi abunde proveniunt. In eo Mercurium educatum tradunt. *Virg.* 8. *Æn. v.* 138. Vobis Mercurius pater eſt, quem candida Maja Cyllenes gelido conceptum vertice fudit. Hinc

Cyllenēus, a, um, adject., ut Cyllenea fides, h. e. lyra, a Mercurio inventore, qui Cyllenius dicitur. *Horat. epod.* 13. *v.* 9.

Cyllēnis, idos, patronym. fœm. epith. plantæ Mercurii, apud *Silium l.* 16. *v.* 500. Credas cyllenida plantam Ætherio nexis curſu talaribus ire.

Cyllenĭus, ii, m. Mercurius dictus, in Cyllene Arcadiæ monte editus. Aliam cauſam addit Feſtus, cur ſic vocetur, nempe quod omnem rem ſermo conficiat ſine manibus, (Mercurius autem facundiæ Deus dicitur) quibus partibus corporis qui carent, κυλλοί vocantur: ideoque quadratum eum fingunt. Alii ſic dici autumant, quod a Cyllene nympha ſit educatus. Hæc *Feſtus*. *Lucan. lib.* 1. *verſ.* 663. Motuque celer Cyllenius hæret. Adde *Ovid.* 13. *Metam. verſ.* 146. Adjective etiam uſurpatur. *Virg.* 4. *Æn. v.* 258. Materno veniens ab avo Cyllenia proles.

Cyllo, onis, m. idem eſſe videtur ac mutilus, debilis, nam tales Græci κυλλοὺς dicunt. ¶ Alii cyllones dicunt eſſe eos, qui craſſa habent genitalia. Legitur hæc vox in *Orat.* quæ tribuitur *Cic. in Salluſt.* V. Cilones.

Cyma, æ, f. vel cyma, atis, n. *cima*, Germ. *junge ſproſſlein am kohl*, Gall. *cyme*, Hiſp. *cima*, ſummus, ac tenerior cauliculus herbarum, ac in primis braſſicæ, a κύειν, vel κῦμα, fœtus. *Celſ. p.* 102. Mali eſt ſucci braſſica, magiſque etiam cyma ejus. Adde *Colum. l.* 10. *v.* 129. Frigoribus caules, & veri cymata mittit. ¶ Item braſſicæ ſpecies, ſuaviſſimæ quidem, ſed difficilis in coquendo. *Plin. l.* 29. *c.* 9.

Cymatĭlis, a. 3. ut Cymatilis color, idem ac Venetus, qui vulgo viridis marinus dicitur, a κῦμα, unda. *Plaut. Epid.* 2. 2. 49. Cymatile, aut plumatile,

aut cerinum. *Non. c.* 16. *n.* 1. Cymatilis, quaſi fluctuum ſimilis. ¶ Scribitur & Cumatilis, cum *y* ſæpe in *u* latinum tranſeat.

Cymation, n. 2. in architectura eſt id, cujus pars quædam eſt turgidior, quædam preſſior, idque molliter, & ſine angulo, in modum aquæ undantis, a κῦμα, unda. *Vitruv. l.* 3. *c.* 3. & *l.* 4. *c.* 6.

Cymba, *barca*, סְפִינָה, Ger. *nabe*, *ſchiffiein*, Gal. *barque*, *bateau*, Hiſ. *barca*, κύμβη, genus navis piſcatoriæ, item navis, qua amnes, aut lacus trajiciuntur, a voce Græca allata. *Cic.* 3. *Off.* Cymbarum ante hortulos multitudo.

Cymbalicus, a, um, ad cymbalum pertinens, ut Cymbalicæ voces, *Venant. Fortun. lib.* 2. *carm.* 10.

Cymbaliſſo, n. 1. cymbalum quatio. *Caſſius Hemina l.* 4. Mulier cantabat tibiis Phrygiis, & altera cymbaliſſabat. *Non.* 6. 2. 169.

Cymbaliſta, m. 1. κυμβαλιστής, qui pulſat cymbala. *Apul. de Deo Socratis*. Strepitu cymbaliſtarum, & tympaniſtarum, & choraularum.

Cymbaliſtria, æ, f. quæ cymbalum pulſat, tympaniſtria. *Petron. Satyr.* Intrans cymbaliſtria, & concrepans æra, omnes excitavit.

Cymbălum, n. 2. *cembalo*, צֶלְצַל, Ger. *eine cymbel*, Gal. *cymbale*, Hiſp. *cimbalo*, κύμβαλον, inſtrumentum muſicum in ſacris Matris Deum. *Cic. in Piſ. c.* 9. Neque Collegæ tui cymbala, ac crotala fugi. ¶ In machinis ſeu organis hydraulicis cymbala dicuntur vaſa quædam inverſa, quibus, dum a ſpiritu impelluntur, foramina modiolorum obſtruuntur. *Vitruv. l.* 10. *c.* 13.

Cymbĭum, *vaſo da bere a foggia di nave*, κυμβίον, poculi genus oblongum, & anguſtum, a κυμβίον, cymbula, quia figuram habet parvæ navis. *Virg.* 3. *Æn. verſ.* 66. Tepido ſpumantia cymbia lacte. *Macrob. lib.* 5. *Saturn. cap.* 2. Hæc cymbia pocula procera, & navibus ſimilia. ¶ Eſt etiam genus navigii paulo longioris. *Macrob. loc. cit.*

Cymbŭla, æ, f. *barchetta*, dim. a cymba. *Plin. in epiſt.* 20. *lib.* 8. Ut cymbulæ onerariis adhæreſcunt.

Cyme, es, Cuma, græca forma. *Silv. l.* 13. *v.* 494. Hinc

Cymæus, a, um, Cumanus. *Id. ib. v.* 498.

Cymindis, accipitris genus noctu volans. *Plin. l.* 10. *c.* 8.

Cyminum. V. Cuminum.

Cymĭnus, Ciminus, m. 2. *Montagna di Viterbo*, mons Hetruriæ uſque ad Faliſcos in Or. extenſus, ad cujus radices Viterbium urbs ſita eſt. Ibi eſt ſylva Cyminia, & lacus Cyminius, *Lago di Vico*, inter Viterbium, & Roncileonem. De hujus lacus origine refert *Servius* 7. *Æn.* aliquando Herculem ad hos populos veniſſe, & quum a ſingulis provocaretur, ad virium oſtentationem, vectem ferreum, quo exercebatur, humi defixiſſe, quem cum nemo illorum poſſet evellere, Herculem tandem eum ſuſtuliſſe, tantamque repente aquæ vim erupiſſe, ut Cyminum effecerit lacum.

Cymodŏce, f. 1. vel Cymodocea, f. 1. Κυμοδόκη, Nympha marina, Nerei, & Doridis filia, κῦμα, *unda*, & δέχομαι, *ſuſcipio*, quia undas maris quieſcere facit. *Virg.* 10. *Æn.*

Cymōſus, a, um, adject. a Cyma, æ, ut Stirps cymoſa, *Colum. l.* 10. *v.* 137. Quæ duri præbent cymoſa ſtirpe Sabelli.

Cymothŏe, f. 1. Nympha marina, Nerei, & Doridis filia, a κῦμα, *unda*, & θέω, *curro*, quod per fluctus diſcurrat. *Virg.* 1. *Æn. v.* 144.

Cyna, æ, f. arbor eſt in Arabia, folio palmæ ſimili, ex quo Arabes veſtes ſibi conficiunt. *Plin. l.* 12. *c.* 11.

Cynegetĭcus, venatorius. Cynegetica volumina, quæ de venatione tractant; & ita inſcripſere opus ſuum Gratius, & Olympius Nemeſianus.

Cynice, es, Cynicorum ſecta, apud *Auſon. epigr.* 27.

Cynĭce, adverb. Cynicorum more, ut cynice accipi, *Plaut. Stich.* 5. 4. 22. V. ibi Taubmann.

Cynĭci, m. 2. κυνικοί, Philoſophi ab Antiſthene profecti, ita dicti a Cynoſarge gymnaſio, ubi verſabatur Antiſthenes, vel a κύνες, *canes*, quaſi canini, a canina mordacitate, qua in hominum vitia nullo diſcrimine invehebantur, ſive quod canum more in propatulo coire non dubitarent. Hi Phyſicam, & Dialecticam tollebant, ſolique Morali innitebantur; repudiabant liberales artes, maxime Geometricam, & Muſicam. *Juven. ſat.* 13. *v.* 121. Et qui nec Cynicos, nec Stoica dogmata legit A Cynicis tunica diſtantia. Ubi Scholiaſt. Cynici, & Stoici idem erant, excepto quod Cynici nudi philoſophabantur, unde & Gymnoſophiſtæ vocati: Stoici vero veſtiti, &c.

Cynĭcus, a, um, adject. ut Cynica cœna, h. e. vilis, & ſordida, qualis erat Cynicorum. *Petron. Satyr.* Cynica Gens, apud *Plaut. Perſ.* 1. 3. 43. Cynicus autem proprie caninum ſignificat. Sed V. *Cynici*.

Cyniphius, vel Cynyphius, quod ad Cynipem, ſeu Cinyphum fl. ſpectat. *Virg.* 3. *Georg. v.* 312. Nec minus interea barbas, incanaque menta Cynyphii tondent hirci, ſetaſque comantes. ¶ Eſt autem Cynips, ſeu Cynyps, fluv. Getuliæ, vel, ut alii dicunt, opp. & flu. Africæ, apud quem hirci villoſiſſimi naſcuntur.

Cynocephalĕa, f. κυνοκεφαλαία, herba canino capiti ſimilis, al. oſirites, ad omnia venena efficax. *Plin. l.* 30. *c.* 2.

Cynocephăli, m. 2. *Plin. l.* 6. *c.* 30. ſcribit, Cynocephalos hominum eſſe monſtra, canino capite, & latratu, apud Indos. ¶ Anubis quoque Ægyptiorum Deus, quod caninum caput haberet, ita dictus. *Minut. Felix c.* 21.

Cynocephalĭon, n. 2. κυνοκεφάλιον, herba, al. pulicaris. *Plin. l.* 30. *c.* 2.

Cynogloſſos, m. 2. ſive cynogloſſum, n. 2. ſive cynogloſſa, f. 1. κυνόγλωσσον, lingua canis, herba, quæ folia linguæ caninæ ſimilia habet. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Cynomorion, n. 2. herba, al. orobanche, cauliculo pingui, & rubenti, ſine foliis, a ſimilitudine genitalis canis. *Plin. l.* 22. *c.* 25.

Cynopŏlis, f. 3. & Cynoſpolis, idest urbs canum, urbs exc. Ægypti ad Nilum fl. inter Oxyrinchon, & Hermopolim, ubi Anubis colebatur, & honor, & ſacer quidam cibus canibus conſtitutus erat.

Cynops, opis, κύνωψ, herbæ genus ſpicatum. *Plin. l.* 21. *c.* 17.

Cynŏpus, κυνόπους, piſcis marinus, quaſi caninos pedes habens. *Plin. l.* 32. *c. ult.*

Cynorrhŏdon, n. 2. κυνόῤῥοδον, roſa ſylveſtris, al. lilium rubens, frutex, cujus radix ad morſum canis rabidi præſtantiſſimum remedium eſt. *Plin. l.* 25. *c.* 2.

Cynosbătos, f. 2. κυνόσβατος, genus rubi, al. cynoſpaſtos, ſentis canis, a gen. κυνός, canis, & βάτος, ſentis, ſpina, rubus. *Plin. l.* 24. *c.* 14.

Cynoſorchis, fœm. 3. κυνὸς ὄρχις, herba, al. cynoſarconia, orchis, teſtis, caninus, foliis oleæ mollibus ternis, parviſque, ſemipedis longitudine, in terra ſtratis, radice bulboſa, oblonga, duplici ordine ſuperiore, quæ durior eſt, inferiore, quæ mollior. *Plin. l.* 27. *c.* 8.

Cynoſsēma, n. 2. prom. Cherſoneſi Thraciæ, apud Seſtum, ubi Hecubæ ſepulcrum monſtrabatur, a gen. κυνός, canis, & σῆμα, ſepulchrum, quia Hecubam in canem converſam eſſe fabulantur. *Plin. l.* 4. *c.* 11.

Cynosūra, prom. Achaiæ, al. Doriſcum, *Capo Sidro*, in ora Atticæ, apud Aſopi fl. oſtium, al. in Peloponneſo, apud Tegeam, & Erymanthum.

Cynosūra, æ, f. *Orſa minore*, Sidus ſeptentrionale, ſeptem conſtans ſtellis, quod & Urſam minorem vocamus. Phœnice etiam appellatur, teſte Hygino, quod a Phœnicibus potiſſimum obſervari ſolita ſit: eſt enim Poli Arctici index. ¶ Dicta eſt Cynoſura, hoc eſt canis cauda, quia habet duas ſtellas ex una parte, quæ caninam caudam erectam efficere videntur. Plura vide in Arctos. *Cic. ex Arato l.* 2. *de Nat. Deor. c.* 41. Ex his altera apud Grajos Cynoſura vocatur.

Cynoſūris, idis, f. idem quod Cynoſura, κυνοσουρίς. *Ovid.* 5. *Triſt. el.* 3. *v.* 7. Stellis Cynoſuridos Urſæ.

Cynoſūrus, a, um, adject. κυνόσουρος, ut cynoſura ova, h. e. inania, aeris tantummodo plena, quando ſcil. caniculæ tempore caloris nimia vi putreſcunt, dicta ἀπὸ τῆς κυνὸς οὔρου, quaſi canis urina, ut explicat Harduin. *nova ſententia*. *Plin. lib.* 10. *cap.* 60. Ova urina ſiunt, incubatione derelicta, quæ alii Cynoſura dixere.

Cynozŏlon, n. 2. herba ſic dicta, quod fœtore ejus vicini canum auribus decidant, *Plin. lib.* 22. *cap.* 18.

Cynthĭus, a, um, adject. a Cyntho, ut Cynthius Apollo, qui & Cynthius abſolute dicitur. *Horat. l.* 1. *od.* 21. *v.* 2. Intonſum pueri dicite Cynthium. Sic Diana Cynthia dicitur, apud *eund. l.* 3. *od.* 28. *v.* 12. Et *Lucan. l.* 1. Tertia jam gravido pluvialis Cynthia cornu. Lunam intelligit. V. Cynthus.

Cynthus, m. 2. Κύνθος, Deli mons uſque adeo editus, ut totam inſulam dicatur obumbrare. In hoc monte Apollo & Diana nati altique ſunt. Hinc Cynthius ille, hæc Cynthia appellati.

Cynus, Κῦνος, Locrorum opp. vel ut aliis placet, navale. *Plin. lib.* 4. *cap.* 6. *Liv. lib.* 8. *Decad.* 3.

Cypariſſæ, vel Cypariſſiæ, appellantur acies quædam igneæ, quæ noctu apparere ſolent ad ſimilitudinem cupreſſi. *Feſtus*, & *Senec. l.* 1. *quæſt. nat. c.* 15.

Cypariſſi, Cypariſſæ, Cypariſſos, Cypariſſia, *Arcadia*, urbs Peloponneſi, in ora Meſſeniæ lit. ad oſt. Cypariſſeidis fl. inter oſt. Electræ, & Nedæ fl.

Cypariſsium, n. 2. *Capo Conello*, al. *Capo S. Elia*, prom. Peloponneſi, non longe ab urbe Cypariſſia.

Cypariſſus, & per ſyncopen cypreſſus, & mutatione *y* in *u* cupreſſus, f. 2. κυπάρισσος, arbor eſt procera, caudice oblongo, & recto, folio pini, ſed carnoſiore, mollioreque, neque ita pungente, fronde indecidua, odore vehementi, fructibus, qui coni dicuntur, nuci pineæ ſimilibus, ſed longe minoribus, a κύω, pario, & πάρισος, æqualis, quia ramos, & fructus æquales parit. ¶ Diti ſacra erat, & funebri ſigno ad domos ponebatur, ne quis rem divinam facturus imprudens funeſtam domum introiret. Nam exciſa non renaſcitur. ¶ Duplex eſt, mas, quæ latius ſpargit ramos, & mira inter arbores fœcunditate eſt, quippe quæ trifera eſt, fructuſque habet & Januario, & Majo, & Septembri maturos; & fœmina, quæ ſterilis eſt, ad metæ formam in faſtigio convoluta. *Virg. Æn.* 3. *verſ.* 680. Aeriæ quercus, aut coniferæ cypariſſi. V. *Cupreſſus*.

Cypariſſus, m. 2. nomen pueri Telephi fil. quem Apollo amavit. Cum imprudens cervum ſibi chariſſimum ſagitta occidiſſet, petiit a Cœlitibus, ut omni tempore lugeret. Igitur in arborem ſui nominis mutatus eſt. *Ovid.* 10. *Met.*

Cypēris, f. 3. herba Indica gingiberis effigie. *Plin. l.* 21. *c.* 18.

Cypērus, m. 2. vel cyperum, n. 2. *cipero*, κύπειρος, genus junci, a cyprus, arbor odorata. *Plin. l.* 21. *c.* 18.

Cypirus, m. 2. ξιφίον, herba, al. gladiolus, radice bulboſa, & odore vicino nardo. *Plin. l.* 21. *c.* 18.

Cypriăcus, a, um, adject. idem quod Cyprius, ut Cypriaca expeditio. *Valer. Max. lib.* 4. *cap.* 3. *nu.* 3.

Cypriānus, i, m. Cæcilius Cyprianus ante ſui converſionem Rhetoricam docuit; factus deinde Epiſcopus Carthaginienſis, Eccleſiam ſcriptis illuſtravit, martyr demum occubuit ſub Valeriano & Gallieno. Ejus vitam ſcripſit Pontius Diaconus.

Cyprĭcus, a, um, adject. idem quod Cyprius, ut Cyprica laurus, *Cato R. R. c.* 8.

Cyprĭnum, i, n. oleum, ſeu unguentum eſt quoddam, de quo multa *Plin. l.* 13. *c.* 1. & 23. *c.* 4. ¶ Refertur inter ea, quæ calefaciunt, a *Celſo l.* 2. *c. ult.*

Cyprĭnus, m. 2. *reina*, κυπρῖνος, piſcis ex genere rhomborum, a Cypride, hoc eſt Venere, quia piſcis eſt fœcundus, quippe qui ſingulis annis ſexies parit. *Plin. lib.* 9. *cap.* 16. & 51.

Cyprius pes, eſt qui conſtat quinque ſyllabis, quarum prima brevis eſt, ſecunda longa, tertia & quarta brevis, ultima longa, ut *amabilitas*. Huic contrarius eſt *Anticyprius*, in quo prima eſt longa, ſecunda brevis, tertia, & quarta longa, ultima brevis, ut *pertimeſcebat*. *Diomed. l.* 3.

Cypris, idis, vel idos, f. *Ciprigna*, Venus, quæ in Cypro maxime colebatur. *Auſon. epigr.* 56. Vera Venus Cnideam cum vidit Cyprida, dixit, &c. *Maximian. Gal. eleg.* 1. *v.* 92. Diligit & florem Cypris ubique ſuum.

Cyprĭum, æs, vel Cyprium, ii, abſolute, n. 3. *rame*, Gal. *cuivre*, Hiſp. *cobre*, κύπριος χαλκός, cuprum. *Plin. l.* 33. *c.* 5. Teritur Cyprio ære in Cyprio mortario. *Id. l.* 36. *c.* 26. Aridis lignis coquitur, addito cyprio, ac nitro. ¶ Ideo autem hoc nomine appellatur, quia in Cypro inſula primo repertum traditur.

Cyprĭus, a, um, o. 1. 2. quod ex Cypro inſ. eſt, ut Cyprium æs. V. *ſup.* ¶ Cypria etiam dicta Venus, vel quod in Cypro nata ſit, vel quod primum ei templum ibi ſit conſtitutum. ¶ *Cyprio bovi merendam*, proverbium eſt, quod ex Ennio citat Feſtus, & dicitur de ſordidis convivis & inſipidis, cum convivio itidem ſordido & inſipido accipiuntur. Cyprii enim boves humano ſtercore veſci ſoliti.

Cyprus, fœm. 2. Acamantis, Ceraſtis, Amathuſa, Aſpelia, Macaria, Cypros, Colinia, *Cipro*, Κύπρος, inſ. Aſiæ, in mari medit. ſeu Pamphylio, ſeu Carpathio, in ſinu Iſſico, inter mare Syriacum, & mare Cilicium ab Or. in Occ. extenſa, & inter Clides prom. Or. & Acamantem prom. Occ. a Sept.. ¶ Duas habet metropoles. Una eſt Græcorum, quæ olim Salamis, vel Salamina dicta eſt, nunc Conſtantia. Altera eſt Latinorum, quæ Leucoſia nominatur. ¶ Fuit hæc inſula Veneri ſacra. V. *Cyprius*.

Cyprus, f. 2. arbuſcula, al. liguſtrum, ſemine atro, non abſimili ſambucino acino. Ejus flos in oleo decoquitur, ſitque ex eo unguentum, quod cyprinum dicitur. *Plin. lib.* 23. *cap.* 4.

Cypſelĭdes, æ, patronym. a Cypſelo Corinthi tyranno. *Virg. in Cyri*, *v.* 464. Cypſelidæ magni florentia regna Corinthi.

Cypſĕlus, m. 2. Periandri pater, Corinthiorum Tyrannus, a κυψέλη, ciſtula, in qua delituit occultatus a matre, cum ad perniciem quæreretur. *Cic.* 5. *Tuſc.* & *de Fato*. Ejus poſteri *Cypſelidæ* dicti ſunt. *Herod. l.* 5.

Cypſĕlus, m. 2. κύψελος, avis, al. apus, ex hirundinum genere, a κυψέλη, capſæ genus ex viminе, vel luto, quia nidos facit ad capſulæ formam. *Plin. l.* 10. *c.* 39.

Cyrcaſſi, m. 2. *Circaſſi*, urbs Lithuaniæ, in ora maris Euxini, ad Boryſthenem fl.

Cycerum, navis Aſiana prægrandis. V. Cercurum.

Cyrenæus, a, um, adject. idem quod Cyrenaicus. *Cic.* 4. *Acad. c.* 24. Cyrenæi videntur mihi minime contempti Philoſophi.

Cyrenaĭca, f. 1. regio Africæ, mari medit. Africo expoſita, in Libya exteriore, inter Africam proprie dictam, ſeu reg. Tripolitanam ad Occ. & Marmaricam ad Or. in ea parte Barbariæ, quæ dicitur Regnum Barcæ. Incipit a Syrti magna. In ea Pentapolis regio, *Meſrata*, ubi Cyrene totius tractus præcipua. *Plin. lib.* 10. *cap.* 29.

Cyrenaĭci, Philoſophi, quorum princeps fuit Ariſtippus, qui ſummum bonum ponebant in voluptate, quæ ſenſibus percipitur, dicti a Cyrene patria Ariſtippi. *Cic.* 3. *Off.* 2. *Acad.* 1. *Tuſc.* 1. *de nat. Deor.*

Cyrenaĭcus, a, um, adject. ad Cyrenem pertinens, ut Cyrenaica provincia, *Plin. l.* 2. *c.* 45. V. *Cyrenaica*. Cyrenaici Philoſophi, V. *Cyrenaici*.

Cyrēne, es, f. vel Cyrenæ, arum, *Corene*, al. *Cairoan*, urbs primaria Cyrenaicæ reg. quæ ab illa nomen accepit, in Regno Barcæ, verſus Syrtim magnam, apud oram lit. ad Doerum fl. in colle. Condita eſt a Batto Laconico anno mundi 3360. urbis Romæ 143. Olympiad. 45. & nuncupata a Cyrene, ſeu Cyrenia, Penei Regis Arcadiæ filia, quam Apollo raptam e monte Pelio in Libiam Africæ regionem tranſtulit, ex qua filios ſuſcepit quatuor, Ariſtæum, Nomium, Authocum, & Argæum. V. *Juſtin. l.* 13. *Catul. carm.* 7. Quam magnus numerus Libyſſæ arenæ Laſerpiciferis jacet Cyrenis.

Cyrenenſis, e, adject. gentile, a Cyrene. *Plaut. Rud.* 3. 2. prob Cyrenenſes populares.

Cyreus, a, um, adject. a Cyro. *Cic. Attic. l.* 9. *ep.* 10. Noſtram ambulationem, & Laconicum, & ea quæ Cyrea ſunt, velim inviſas. h. e. quæ a Cyro quodam architecto conſtructa.

Cyrillus, i, Alexandriæ Epiſcopus fuit, cujus extant ſcripta, quibus in hæreticos, Neſtorium præcipue, invectus eſt acerrime. Vixit temporibus Theodoſii junioris.

Cyrnea. V. Cirnea.

Cyrnearius, ii, m. legitur in *Inſcript.* apud *Gruter. p.* 643. *n.* 2. & fortaſſe ſignificat eum, qui cyrneas ſeu cirneas facit.

Cyrnæus, a, um, adject. a Cyrno inſula, h. e. Corſica. *Virg. Ecl.* 9. *v.* 30. Sic tua Cyrnæas fugiant examina taxos.

Cyr-

Cyrni, Indorum populi, qui centum & quadraginta annos vivere crediti ſunt. *Plin. lib. 7. cap. 2.*

Cyrnus, inſula eadem ac Corſica. *Plin. l. 3. c. 6.* ¶ Item inſula maris Ægei, inter Leucadiam & Achajam, *Id. l. 4. c. 12.*

Cyropædia, æ, f. liber Xenophontis de vita & diſciplina Cyri, quem laudat *Cic. Q. Fr. l. 1. ep. 1.*

Cyropŏlis, f. 3. *Sammachi*, *Summachi*, Perſis *Circumbace*, Arabibus *Chryſaleth*, urbs ampla, & præclara Mediæ Atropatiæ, inter Artaxata & Portas Ferreas.

Cyrrha. V. Cirrha.

Cyrus, m. 2. κῦρος, fil. Cambyſis Perſæ ex Mandane filia Aſtyagis Regis ultimi Medorum, primus Rex Perſarum. Subacta Aſia, & univerſo Oriente in poteſtatem redacto, Scythis bellum intulit, a quibus victus, & interfectus eſt. Regnavit annos 30. Ei filius Cambyſes ſecundus ſucceſſit. *Juſtin. l. 1.*

Cyta, urbs Colchorum, patria Medeæ, quæ inde Cyteis dicta eſt.

Cytæīnus, a, um, adject. a Cyteide deductum, & ponitur pro magico. *Propert. l. 1. el. 1. v. 24.* & ſidera, & amnes Poſſe Cytæinis ducere carminibus.

Cytæis, idis, Patronym. fœm. *Propert. l. 2. el. 4.* Non hic herba valet, non hic nocturna Cytæis. *h. e.* Saga aliqua, qualis Medea fuit.

Cytæus, a, um, adject. a Cyta opp. *Propert. l. 1. el. 1.* Et amnes Poſſe Cytæis ducere carminibus. Sic enim legendum docuit Scalig.

Cyterium, n. 2. *Ciriſano*, opp. Calabriæ cit. in agro Conſentino, ad rad. montis, apud Pandoſiam urb. exc.

Cytēus, a, um, adject. itidem a Cyta. *Valer. Flacc. Argon. l. 5. v. 693.* Tum juvenem terris Parcæ tenuere Cyteis.

Cythēra, orum, n. 2. Porphyruſa, Porphyris, *Cerigo*, inſ. maris Ægei, in ora Peloponneſi, cum urbe cognomine & portu. Narrant, Venerem primum in hanc inſulam concha marina vectam fuiſſe. Hinc Cytherea dicta eſt, 2. ſyll. cor. ¶ Dicitur etiam Cythera, æ, f. gener.

Cytherēa, æ, f. Venus. *Virg. 1. Æn. verſ. 257.* Parce metu Cytherea. ¶ Notandum autem, ſecundam hujus nominis ſyllabam aliquando etiam produci. *Ovid. 4. Faſt. v. 15.* Mota Cytherea leviter mea tempora myrto Contigit. Al. leg. *Cytheriaca*, quod idem eſt.

Cytherēis, idos, f. idem quod Cytherea. *Ovid. Met. 4. v. 288.* Mercurio puerum diva Cythereide natum.

Cythereīus, a, um, adject. poſſeſſiv. a Cytherea, ut Heros Cythereius, pro Ænea Veneris filio. *Ovid. 3. Faſt. v. 611.* ¶ Legitur etiam Cythereus, a, um. *Horat. l. 1. od. 4.* Jam Cytherea choros ducit Venus.

Cytheriacus, a, um, aliud adject. idem quod Cythereius. *Ovid. Heroid. 7. v. 60.* Nuda Cytheriacis edita fertur aquis.

Cyterius, vel Cytherius, a, um, adject. *Cicer. Attic. 15. epiſt. 22.* M. Antonium appellat *Cyterium* propter Cyteridem, ſeu Cytheridem meretricem, quam adamabat, quæ eadem eſt cum Lycoride *Virgilii Ecl. 10.* teſte *Servio ad initium ejuſdem Eclogæ*.

Cythēron. V. Citheron.

Cythnus, f. *Citnò*, inſ. maris Ægei, ſeu Myrtoi, una Cycladum, apud Atticam, & Eubœam, ſeu verſus oram Atticæ, inter Ciam, & Seriphum. Hæc inſula ab Amphitryone maxime afflicta eſt. Hinc prov. *Cythniæ calamitates*, de magnis cladibus.

Cythoriăcus, & Cythorius, a, um, adject. a Cythoro, monte. *Ovid. 6. Met. verſ. 132.* Utque Cythoriaco radium de monte tenebat. *Catul. Carm. 4.* Nam Cythorio in jugo loquente ſæpe ſibilum edidit coma.

Cythōrus, i, m. mons in Paphlagonia, buxo abundans. *Virg. 2. Georg. v. 437.* Et juvat undantem buxo ſpectare Cythorum.

Cytĭnus, i, m. flos mali punici ſativi, erumpere incipiens. *Plin. lib. 23. cap. 6.* Dictus a κύτος, tumor.

Cytiſus, f. 2. *citiſo*, κύτισος, genus fruticis, qui naſcitur inter campos, & ſylvas, a Cythno inſ. ubi primum inventus eſt. ¶ Frutex hic pabulo pecudum, maxime vero ovium & caprarum conveniens eſt, apibus etiam gratiſſimus. *Plin. l. 13. c. 24. Virg. Ecl. 1. c. 79.* Florentem cytiſum, & ſalices carpetis amaras.

Cytonĭum, ii, n. malum Cotoneum, ſeu Cydonium. *Macrob. l. 7. Satur. c. 6.* Ut mala, ſeu ſimplicia, ſeu granata, vel Cytonia, quæ cotonea vocat Cato.

Cyzicēnus, a, um, adject. ad Cyzicum pertinens, ut Cyzicenorum urbs, *Cic. de Leg. Manil. c. 8.* ¶ Cyzicenus ſtater viginti octo drachmas valebat. V. Hadrian.

Cyzĭcus, f. 2. vel Cyzicum, n. 2. *Chizico*, *Spiga*, κύζικος, urbs Myſiæ, in Aſia, in inſula cognomine, pene continenti juncta, ad Propontidem, & oſt. Æſapi fl. cum mœnibus, arce, & turribus marmoreis, tribus armamentariis inclyta, quorum unum armorum, alterum inſtrumentorum, tertium frumenti erat receptaculum, dicta a Cyzico Rege, quem Jaſon per imprudentiam interfecit. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 9.* ¶ Populi Cyziceni, *Cic. pro Leg. Manil. c. 8.*

DE LITTERA D.

D Littera, in ordine Alphabeti quarta, ex numero mutarum, quæ quandoque pro th aſpirato ponitur, ut *Theos*, *Deus*, quandoque convertitur in b, ut *duellum*, *bellum*, *Duellona*, *Bellona*. ¶ In numeris D quingenta ſignificat. Olim enim ſic ſcribebant Iↄ: ex quo factum eſt, ut duæ illæ litteræ vel ex ſcriptorum errore, vel conſuetudine ſenſim irrepente conjungerentur.

Dæ, Dahæ, Dai, pop. Aſiæ, in Scythia, Maſſagetis finitimi, apud Caſpium mare. *Virg. Æn. 8. v. 728.* Indomitique Dæ, & pontem indignatus Araxes.

Dabūla, palmæ genus apud Arabes Scenitas. *Plin. l. 13. c. 4.*

Daca, poma viliſſima, ſed præcocia. *Plin. l. 15. c. 24.*

Dacia, f. 1. Δακία, ingens regio Europæ. A Mer. & Or. habet Danubium, a Sept. Carpatem M. ab Occ. Tibiſcum flu. Dividitur in tres regiones, Tranſylvaniam, Moldaviam, & Valacchiam, Aluta fluv. Tranſylvaniam a reliquis ſeparante. Sed aliis Dacia antiqua ultra Iſtrum fuit, quam Trajanus Imperator in provinciam redegit, Aurelianus autem habitatores ejus cis Iſtrum tranſtulit, & hæc Dacia Ciſiſtriana dividitur in Daciam Ripenſem, & Mediterraneam.

Dacĭcus, o. 1. 2. qui eſt ex Dacia. ¶ Dacicus item, qui Daciam vicit, ut Germanicus, qui Germaniam. *Juven. ſat. 6. verſ. 204.* Cum lance beata Dacicus, & ſcripto radiat Germanicus auro. Ubi ſermo eſt de nummo, in quo inſculpta ſit imago Domitiani, qui Dacos devicerat.

Daciſiani milites Claudio Imperatori dicebantur, quos Nero Auguſtianos vocabat: utpote qui ex legionariis, alariis, & manipularibus electi, proprium aliquod, & ab aliis diverſum nomen pro libito Imperatoris ſortiebantur. *Trebel. Pol. in Claud. cap. 17.*

Dacĭus, a, um, idem quod Dacus. *Albinov. ad Liv. eleg. 1. v. 387.* Danubiuſque rapax, & Dacius orbe remoto.

Dacnădes, f. 3. δακνάδες, avium genus, quas Ægyptii inter potandum cum coronis devincire ſoliti ſunt, quæ morſicando, & cavillando potantes dormire non paterentur, a δάκνω, mordeo. *Feſt.*

Dacrĭma, f. 1. idem ac lacryma. *Liv. Andron. apud Feſt.*

Dactylĭcus, o. 1. 2. quod ad dactylum ſpectat, *Cic. in Orat. c. 57.* Quod ille dactylicus numerus hexametrorum magniloquentiæ ſit accomodatior. Sic dactylicu verſus, qui meris dactylis conſtat, ut ille *Virg. Æn. 8. verſ. 696.* Quadrupedante putrem ſonitu quatit ungula campum.

Dactyliothēca, f. 1. δακτυλιοθήκη, anulorum capſula, a δακτύλιος, anulus, & θήκη, capſula, ſive arcula, ubi quid reponitur. *Mart. l. 11. ep. 60.* Senos Charinus omnibus digitis gerit, Nec nocte ponit anulos, Nec cum lavatur, Cauſ. quæ ſit, quæritis? Dactyliothecam non habet.

Dactўlis, idis, f. quæ digiti longitudinem, vel craſſitudinem habet, ut dactylides vites. *Plin. l. 14. c. 3.* ita ſcil. dictæ a gracilitate digitali. ¶ Has eaſdem vites *Col. l. 3. c. 2.* Dactylos vocat.

Dactўlus, m. 2. digitus apud Græcos. ¶ Item fructus palmæ, quia oblonga gracilitate digitum refert. ¶ Item pes, qui tribus ſyllabis conſtat, prima longa, reliquis brevibus, ut *Corpora*, inſtar digiti qui conſtat tribus articulis, uno longiore, duobus brevibus, vel a Dactylis Sacerdotibus Cybeles, qui æris tinnitu, & hujus pedis compoſitione, & cantu effecere, ne Jovis infantis vagitus a Saturno exaudiretur. A *Cicerone* herous pes dicitur, quod eo Heroum facta ſcribantur, *l. 3. de Orat. c. 47.* ¶ Item herbæ genus. *Plin. l. 24. c. 19.* ¶ Item piſcis e genere concharum. *Plin. l. 9. c. 6.* ¶ Item gemma. *Plin. l. 37. c. 10.* ¶ Corybantes autem cur Dactyli dicti ſint, V. Corybantes.

Dacus, o. 1. 2. Δακός, quod eſt e Dacia. *Stat. l. 4. Silv. 2. in fin.* Cum modo Germanas acies, modo Daca ſonantem Prælia. ¶ Daci, & Dacæ, populi iidem qui Dæ: ſed prima in *Daci* producitur. *Horat. l. 1. od. 35.* Te Dacus aſper, te profugi Scythæ, &c. In *Dacæ* corripitur. *Sil. l. 13.* Curſu ſigna tulit, cui pervia Bactra, Dacæque.

Dædălus, m. 2. Athenienſis faber egregius, Icari pater, qui ſerram, aſciam, perpendiculum, terebram, glutinum, lithocollam, ſimulacra, quæ per ſe moventur, invenit, malum, & antennam navi impoſuit, &c. Accuſatus, quod Perdiccam ſororis filium interemiſſet, judicii metu in Cretam fugit. Ibi Paſiphaen ligneæ vaccæ incluſit, cum illa ſceleſtiſſime Taurum amaret, & labyrinthum effecit, in quo Minotaurus concluderetur. Tandem exilii tædio affectus, cereis alis ex Creta effugit, una cum filio, ubi a Minoe Rege tanquam in cuſtodia detinebatur, quod ejus opera Regina tantum ſcelus admiſiſſet. Sed Icarus filius nimium alte volans, alis calore Solis diſſolutis, in mare cecidit, & interiit. *Ovid. 8. Metam.* ¶ A Dædalo, ob multiplex, variumque ejus ingenium, factum eſt adject. *Dædalus*, *a*, *um*, quo vocatur quicquid eſt artificioſe varium, & affabre factum. Hinc *Ennius* Minervam, *Lucretius* Tellurem, *Virg. 7. Æn.* Circen dædalam dixit. Dicitur de omnibus ſimulacris ligneis, & proprie de iis, quæ, cum naturaliter moveri videantur, tamen non natura, ſed arte moventur. Sed *Feſto* non opus ab artifice, ſed artifex ab opere dictus videtur, ſcil. a δαίω, diſco, ſcio, vel a δαιδάλλω, orno, vario.

Dæmogorgon, m. 3. δαιμογοργών, Deus terræ, vel Sapientia terræ, primus pater Deorum. V. *Boccac. l. 1. Gen.*

Dæmon, onis, m. δαίμων, vox græca eſt, quæ ſignificat Spiritum tum bonum, tum malum. *Plato in Cratylo.* ¶ Apud Eccleſiaſticos Scriptores Dæmon pro malo Spiritu accipitur. *Tertul. Apolog. c. 22. & alibi.* ¶ *Cicero* etiam adhibet hanc vocem, ſed græcis literis ſcriptam, *de Univerſ. c. 11.* ubi ait: Reliquorum autem, quos Græci δαίμονας appellant, noſtri, opinor, Lares, ſi modo hoc recte converſum videri poteſt. ¶ Aſtrologis Dæmon eſt undecimus locus ab horoſcopo, græce [illegible]. *Jul. Firm. l. 2. c. 19.*

Dæmonĭăcus, a, um, adject. ad Dæmonem pertinens. *Tertul. de An. c. 46.* De Oraculis quid pronunciabimus aliud, quam dæmoniacam eſſe rationem? *Lactant. l. 4. c. 15.* Judæi (miracula Chriſti) dæmoniaca fieri potentia arguebant.

Dæmonĭcŏla, æ, com. 1. qui Dæmonem colit. *Auguſt. l. 8. Confeſſion. c. 2. cir. med.*

Dæmonĭum, n. 2. dimin. a Dæmon. *Tertul. in Apol. c. 37.* Neſcitis, Genios Dæmones dici, & inde diminutiva voce Dæmonia? ¶ Item pro Dæmone in bonam partem uſurpatur ab Antiquis. *Cic. l. 1. de Divin. c. 54.* Eſſe divinum quiddam, quod Dæmonium (Socrates) appellat.

Dagnĭdes, V. Dacnades.

Dai, Perſarum pop. omnes paſtores. *Herod. l. 1.*

Dalivus, m. 2. ſupinus, ſtultus, inſanus, is, propter cujus fatuitatem quis miſereri debeat, per metatheſin a δειλαιος, vel Æolice [illegible] timidus, vanus. *Feſt.*

Dalmaſĭa, *Dieſſen*, opp. Rhætiæ, in Vindelicorum, ac Lycatiorum finibus, in Bavaria. Sed aliis arx fuit Lycatiorum, in Vindelicia, ad Lycum fl. ubi poſtea Auguſta Vindelicorum, *Dieſſen* autem opp. Pontes Teſſenii exiſtimantur.

Dalmăta, m. 1. Δαλμάτης, qui ex Dalmatia eſt. *Cic. Vatin. l. 5. Fam. epiſt. 11.* Dalmatis Dii male faciant. ¶ Adjective uſurpavit *Stat. l. 6. Sil. 7. v. 14.* Dalmatæ montes, ubi Dite viſo, &c.

Dalmatenſis, ſe, adject. idem quod Dalmaticus. *Vopiſc. in Claud. cap. 17.* Sigilliones Dalmatenſes.

Dalmatia, f. 1. *Dalmazia*, *Schiavonia*, regio Europæ, pars major Illyrici ad Or. inter Liburniam alteram Illyrici partem ad Occ. Titio fl. ſeparante, & Macedoniam, Myſiamque ſuperiorem ad Or. Drilone fl. dividente, mare Hadriaticum, ſive Illyricum ad Auſt. & Pannoniam ad Bor. montibus disjungentibus, dicta Dalmatia a Dalmio, vel Delmatia a Delminio urbe Illyrica, quia regnante Gentio Illyricorum Rege Dalmatini ſe in libertatem vindicarunt, &, cum viginti oppida in ditione ſua haberent, ei regioni Dalmatiæ nomen impoſuerunt, deinde aliis ſexaginta ſibi aſcitis, cum ad mare perveniſſent, Traguriniſque, & Epetinis infeſti evaſiſſent, id occaſionem præbuit primi belli Dalmatici, & tunc Dalmatia in provinciam a Romanis redacta eſt. Sed poſtea Dalmatæ Liburnis ab Occ. agrum ademerunt, Romanis vero Illyricum proprium, ita ut a Dirio flu. uſque ad Drilonem fines ſuos proferrent. Denique Dalmatia dilatata fuit poſt Imperii declinationem ab Iſchia Dyrrhachium uſque. Igitur Liburnia etiam in Dalmatia, & Illyricum incluſa fuere. Sed poſterioribus temporibus a parte Or. reſtricta eſt ad Bolianam fl.

Dalmatica, f. 1. veſtis manicata, exterior, candida, cum clavis purpureis, quæ primo delicatiorum fuit, poſtea veſtis Sacerdotalis facta eſt, dicta a *Dalmatia* prov. quod primum in ea texta fuerit. *Iſid. l. 19. c. 22.*

Dalmaticatus, o. 1. 2. dalmatica indutus. *Lamprid. in Comm. cap. 8.* Dalmaticatus in publicum proceſſit.

Dalmatĭcus, a, um, adject. e Dalmatia qui eſt, ut Dalmaticum frigus, *Vatin. Cic. l. 5. Fam. epiſt. 10.* Dalmaticum bellum, *Suet. in Auguſt. cap. 2.* Dalmaticum metallum, pro auro. *Stat. l. 1. Silv. 2. v. 153.* Robora Dalmatico lucent ſatiata metallo. Cujus rei ea forte ratio eſt, quod Dalmatas Auguſtus Cæſar per Vibium debellatos, fodere terras coegit, aurumque venis repurgare, ut narrat *Flor. l. 4. c. 12.* ¶ In nummo quodam Hadriani legitur Metall. Delmat pro Dalmaticum.

Dama, m. vel f. 1. δορκάς, genus capræ ſilveſtris, a δέος, metus, quod a δείδω, timeo, quia timida eſt. ¶ Differt a capreis ſolis cornibus, quæ in anteriorem partem habet incurvata. *Horat. l. 1. od. 2.* Et ſuperjecto pavidæ natarunt æquore damæ. *Martial. l. 3. epigr. 58. verſ. 28.* Aut impeditam caſſibus refert damam. ¶ Maſculino genere legitur apud *Virg. Georg. 3. v. 539.* Timidi damæ, cervique fugaces. Ubi tamen *Servius* notat, Poetam genus mutaſſe, ut ὁμοιοτέλευτον vitaret. Eſt tamen alter *Virgilii* locus, qui priorem confirmat, nam *Eclog. 8. v. 28.* habet Cum canibus timidi venient ad pocula damæ.

Damalio, onis, m. *vitello*, δαμάλιον, juvenca, bucula, vel vitulus, a voce græca, quæ allata eſt, quæ a δαμάω, domo. *Lamprid. in Alex. c. 22.* Juſſit, ne quis ſuminatam occideret, ne quis lactantem, ne quis vaccam, ne quis damalionem.

Damaſcēna, æ, vel Damaſcene, es, regio circa Libanum, *Terra di Damaſco*. *Plin. lib. 5. cap. 12.*

Damaſcēnus, a, um, adject. ad Damaſcum pertinens, *di Damaſco*, ut Damaſcena pruna. *Plin. l. 15. c. 13.* De illis eſt diſtichon *Martialis l. 13. 29.*

Damaſcus, f. 2. *Damaſco*, Turc. *Scham*, vel *Sciam*, urbs Syriæ, in Cœleſyria, ad Chryſorrhoam flu. interfluentem, inter Hieroſolymam, & Hierapolim, ſive Haleppum. Condita eſt a ſervo Abraham.

Damaſichthon, onis, Niobes filius, cum ſex fratribus ab Apolline occiſus. *Ovid. 6. Metam. verſ. 254.*

Damaſonĭum, n. 2. δαμασώνιον, herba eſt plantaginis folia habens, anguſtiora tamen, & in terram reflexa. A *Dioſcor.* ἄλισμα appellatur. *Plin. l. 25. c. 10.*

Damia, æ, cognomen Cybeles, ſive Bonæ Deæ, unde

Damium, n. 2. ſacrificium in honorem Damiæ, ſive Bonæ Deæ, a δῆμος, populus, quia pro populo fiebat. Sed *Feſtus* dictum vult per antiphraſin, quaſi mi-

minime λανθάνειν, publicum, quia in operto fieri ſolebat.

Damnabilis, le, adject. dignus qui damnetur, *condannabile*, *da riprendere*. *Trebel. Pol. in XXX. Tyran. c.* 19. Damnabili invidia ductus. *Sidon. l. 6. ep.* 1. Ad mea ipſa verba damnabilis, cum imperem quæ non impero.

Damnas, o. 3. *condannato*, *obbligato*, Germ. *verdampt*, Gal. *condamné*, Hiſp. *condenado*, damnatus, per ſyncopen, quo modo a primus *primas*, ab optimus *optimas*. *Quinctil. lib. 7. cap.* 9. Hæres meus uxori meæ damnas eſto argenti, quod elegerit, pondo centum. ¶ In caſibus obliquis non invenimus exemplum.

Damnatio, onis, f. 3. *condannagione*, Germ. *verdamnuſſ*, κατάκρισις, damnandi actus. *Cic. 4. Ver.* Docuiſtiſque, hanc damnationem duci non oportere. *Id. in Piſ. c.* 36. Reorum acerbiſſimæ damnationes. ¶ *Plin. l. 20. c.* 11. In confeſſa damnatione (apiaſtrum) eſt venenatum in Sardinia. h. e. aperte damnatur ab omnibus, ut venenatum.

Damnator, oris, m. qui damnat, *condannatore*. *Tert. ad Nation. l. 1. c.* 3. Neque exquiſitio damnatoribus ſemper conſulenda.

Damnatorius, o. 1. 2. *condannatorio*. *Cic. 5. Ver.* Verres in Zenonem judicium dabat illud ſuum damnatorium de jugerum profeſſione. *Sueton. Aug. cap.* 33. Damnatoria tabella.

Damnatus, us, ui, m. idem quod damnatio. *Plin. l. 7. c.* 44. Alieno beneficio vixit a damnatu ſuo.

Damnatus, o. 1. 2. *condannato*, *tritolinguagiare*, partic. a damnor. *Cic. in Ver.* Q. Hortenſio Prætore de pecuniis repetundis damnato. ¶ *Damnatus voti*, vel *voto* dicitur is, qui jam ejus, cujus gratia votum fecerat, compos factus eſt, quia tunc id, quod pollicitus eſt, præſtare tenetur. *Liv. l. 7. c.* 28. Ædem Junoni vovit; cujus damnatus voti cum victor reverti/ſſet, &c. V. Damno. ¶ Alio ſenſu *Hor. lib. 2. od. 14. verſ.* 19. Damnatus longi Siſyphus laboris. h. e. ad longum laborem. ¶ Jungitur & dativo, ut damnatus morti, apud *Lucret. lib. 6. verſ.* 1230. ¶ Comparat. damnatior. *Cicer. in Piſ. c.* 40. Quis te damnatior? ¶ *Sil. lib. 3. verſ.* 331. Damnatum vivere paci. h. e. in perpetuo bello vivere.

Damnificus, o. 1. 2. qui damnum facit, vel infert. *Plaut. Ciſt.* 4. 2. 62. Nequam beſtiam, & damnificam.

Damnigerulus, o. 1. 2. idem ac damnificus. *Plaut. Truc.* 2. 7. 1. Ite hac muli meri, damnigeruli foras gerones.

Damno, as, avi, atum, a. 1. *condannare*, Ger. *verdammen*, Gal. *damner*, Hiſp. *condenar*, condemno, a *damnum*. Conſtruitur cum accuſ. & gen. vel abl. *Cic. Att. l.* 7. Damnatis ſceleris hominem amicum Reipub. videbatur. *Id. in Ver.* Poſcebat, ut is eo crimine damnaretur. ¶ Et cum præpoſit. *de*, ut de repetundis, de vi publica damnari. *Id. pro Cluent. c.* 41. *Tac. Ann. 4. c.* 13. ¶ Significat etiam improbare, tanquam damnoſum rejicere. *Cic. Tuſc.* 4. Rerum naturam potius, quam errorem damnare volumus. ¶ Item obnoxium reddere, obligare, quo ſenſu damnare votis homines Dii dicuntur, cum ea concedendo, quæ ab iis petuntur, obnoxios reddunt ad ea præſtanda, quæ voto promiſerint. *Virg. Ecl. 5. v.* 80. Tibi ſic vota quotannis Agricolæ facient: damnabis tu quoque votis. Dicitur etiam damnare voti. ¶ Damnare alicui, & ad aliquid, eſt damnando deſtinare, ut damnare ad gladium. h. e. ad mortem gladio ſubeundam. *Ulp. l. 47. ff. tit.* 14. Sic damnare caput Orco. *Virg. Æn.* 4. Damnare in metalla, *Plin. l. 10. epiſt.* 66. Damnare aliquem ad Recuperatores. h. e. apud Recuperatores. *Plaut. Rud.* 5. 1. 2. ¶ Pro compellere, cogere jure, &c. *obbligare per via di giuſtizia*. *Caius l. 8. ff. tit. 4. leg.* 16. Poteſt etiam in teſtamento hæredem ſuum quis damnare, ut altius ædes ſuas tollat, &c.

Damnonii, vel Dumnoii, populi Albionis in Occ. ubi nunc provinc. Devonia, & Cornubia. Eorum urbes fuere Iſca, Voliba, & Uxella.

Damnoſe, adver. cum damno. *Hor. 2. Ser. ſat. 8. v.* 34. Nos, niſi damnoſe bibimus, moriemur inulti.

Damnoſus, a, um, o. 1. 2. *dannoſo*, Germ. *ſchedlich*, Gal. *dommageable*, Hiſp. *danoſo*, ζημιώδης, qui damnum affert, ut alea damnoſa, *Mart. l. 14. epigr.* 18. Et *Ovid. 3. Amor. el. 6. v. 99. de amne*: Damnoſus pecori curris, damnoſior agris. *Liv. l. 6. c.* 11. Erat æris alieni magna vis, re damnoſiſſima etiam divitibus, ædificando contracta. ¶ Interdum damnoſus dicitur is, qui damnum patitur. *Plaut. Epid.* 3. 3. v. 110. Argentum accipiam a damnoſo ſene. h. e. infelici, multis damnis confecto. Alii leg. *danoſo*, vel *donoſo*. ¶ Damnoſi etiam dicuntur prodigi, & ſumptuoſi. *Ter. Heaut.* 5. 4. 10. Gerro, iners, fraus, helluo, Ganeo damnoſus.

Damnum, i, n. 2. *danno*, Germ. *ſchad*, Gall. *dommage*, Hiſp. *daño*, ζημία, detrimentum, jactura, incommodum, malum, fraus. *Plaut. Capt.* 2. 2. 77. Damnum facere, h. e. amittere, jacturam facere. Sic *Cic. in Bruto, cap.* 33. Damnum Gracchi interitu Latinæ literæ fecerunt. ¶ Damnum pati rarum eſt, ſed tamen habet *Sen. l. 1. de Ira c.* 2. & *Lucan. l. 8. v.* 750. Habet etiam *Liv. l. 22. c.* 41. ſed alio ſenſu. ¶ Damnum dare, inferre, *Ter. Andr.* 1. 1. 116. ¶ Damnum infectum a JCtis dicitur illud, quod nondum factum eſt, futurum tamen veremur, ut definit *Cajus l. 2. ff. de dam. infect.* *Cic. Top. c.* 4. Si quis in pariete communi damni infecti promiſerit. Ubi ſubaudiendum eſt, *nomine*, quemadmodum dicitur, *dotis dare*. ¶ Ponitur etiam damnum pro multa, *caſtigo*, *pena*. *Cic. 3. Off. c.* 5. Hoc ſpectant leges, incolumem eſſe civium conjunctionem, quam qui dirimunt, eos morte, exilio, vinculis, damno coercent. Adde *Liv. l. 4. c.* 51.

Damula, f. 1. dim. a dama. *Apul. l. 8 poſt princ.* Nec ulla caprea, nec pavens damula. Ita leg. *Priceus*, & *Elmenhorſt*.

Dan, Tribus Judææ, in ora litor. maris mediter. Habet ad Or. Tribum Judam, ad Auſtr. Tribum Simeon. Ejus præcipua urbs eſt Joppe.

Danae, f. 1. per tres ſyllabas, Δανάη, Acriſii Argivorum Regis filia, neptis Abantis. Cum Acriſio prædictum eſſet, fore, ut a nepote interficeretur, Danaem in turrim incluſit, turrimque militum, & canum excubiis munivit. Sed Jupiter in imbrem aureum converſus, in turrim ingreſſus eſt. Danae ex Jove Perſeum peperit. Rex concluſam Danaen in arca una cum filio in mare projici juſſit. Delata illa arca eſt ad Apuliæ litus, & a piſcatore capta, & aperta. Danae una cum filio ad Pilumnum Regem ducta in uxorem accepta eſt, cui Daunum peperit, cum ex Apulia ad Rutulos migraſſent, & Ardeam condidiſſent. *Ovid. Met. l.* 4.

Danaeius, a, um, adject. a Danae, ut heros Danaeius, h. e. Perſeus Jovis ex Danae fil. *Ovid. Met.* 5.

Danai, orum, m. Græci a Danao, qui Argis regnavit, ita appellati. *Virgil. in Æneide paſſim*.

Danaidæ, arum, m. Δαναΐδαι, Danai, Græci. *Senec. in Troad. v.* 607. Quid agis, Ulyſſe? Danaidæ credent tibi? tu cui? parenti. *Id. ibid. v.* 757. Virtus Ulyſſis Danaidis nota eſt ſatis, Nimiſque Phrygibus.

Danaides, dum, f. Δαναΐδες, filiæ Danai de quib. in voce ſequenti. *Sen. in Herc. Fur. v.* 757. Urnaſque fruſtra Danaides plenas gerunt.

Danaus, m. 2. al. Armaides, filius Æſtithi, nepos Beli priſci, frater Ægypti. Anno mundi 3716. apud Ægyptios Regnum exorſus eſt. Ex compluribus uxoribus quinquaginta filias genuit, quæ Belides ab avo, Danaides a patre dictæ ſunt. Has cum peteret Ægyptus frater filiis ſuis, qui totidem erant numero, in uxores, Danaus Oraculum conſuluit, ex quo didicit, ſe a genero interfectum iri. Ut fratris vim effugeret, in Græciam navigavit, ubi Sthelено, al. Sthenelo Rege expulſo, Argos tenuit. Sed Ægyptus filiis imperavit, ut patruum perſequerentur, nec niſi eo interfecto redirent. Belo igitur coactus Danaus promiſit, ſe Ægypti petitioni ſatisfacturum. In nuptiarum autem nocte filias ſubornavit, ut clam ſe cultris armarent, & viros jam vino, lætitiaque ſopitos jugularent. Virgines patri obedientes captato tempore necarunt viros, unaquæque ſuum, excepta ſola Hypermneſtra, quæ Linum, ſeu Lynceum virum ſuum ſervavit. Quare ob tale nefas fabulantur apud Inferos hiſce virginibus ſupplicii loco præſcriptum eſſe dolium pertuſum aqua implere, e quo tantundem effluat, quantum infundatur. Hinc prov. *Dolium Danaidum*, quod in avaros competit, quorum avaritiæ nihil eſt ſatis, aut in prodigos, quorum profuſioni nullæ opes ſufficiunt, aut in homines futiles, qui arcana fidei ſuæ credita nequeunt continere. Danaus quinquaginta regnavit annos, ac tandem a Lynceo genero juxta oraculum interfectus eſt. *Boccat. l. 2. Gen.*

Danaus, a, um, adject. ad Danaos pertinens. *Ovid. Heroid. ep. 5. v.* 86. Quid laceras Danaas impiger Hector opes?

Dani, Daniæ populi bellicoſiſſimi, *Daneſi*.

Dania, f. 1. *Danimarca*, Ger. *Denemarck*, Regnum Europæ ad Sept. Habet ad Auſt. Germaniam verſus Holſatiam, in aliis partibus circumcingitur mari Germanico, & mari Baltico. ¶ Urbs primaria, & Regia eſt Haphnia, *Copenhagen*, in Selandia, ad Sundicum fretum.

Daniſta, m. 1. *uſuraio*, *creditore*, Germ. *wucherer*, Gall. *uſurier*, Hiſp. *uſurero*, δανειστής, fœnerator, creditor, a δανείζω, mutuum do. Alii derivant a dando, quod det fœnori. *Plaut.* Morigerus eſt mihi daniſta, qui de me argentum non petit. Adde *Epid.* 1. 1. 53.

Daniſticus, o. 1. 2. δανειστικός, fœneratorius. *Plaut. Moſt.* 3. 1. 128. Genus hominum daniſticum.

Dano, is, antiq. verb. a. 3. pro do, *dare*. Utitur ſæpe *Plaut.* v. g. *Moſt.* 1. 2. 48. Adminiculum eis danunt.

Danoſus, a, um, adject. liberalis, a dano pro do. V. Damnoſus.

Dantiſcum. V. Gedanum.

Danubius, m. 2. Iſter, *Danubio*, Ger. *Donaw*, & *Tonaw*, fl. Germaniæ. Oritur ex Abnoba M. in Sylva Nigra, & in Comitatu *Ber*, prope Villingam oppid. Sueviæ, & verſus Beſſaraviam ſe in Pontum Euxinum exonerat per ſex oſtia, quorum duo tantum navigabilia ſunt, alia ſenſim oblimatis, aut arena oppletis. Vocatur & Iſter: unde & binominis dicitur ab *Ovid. l. 2. Pont. ep.* 8.

Dapalis, & le, o. 3. *ſontuoſo*, quod diverſis, & amplis dapibus conſtat. *Plin. lib. 10. cap.* 10. Pavonem cibi gratia Romæ primus occidit Orator Hortenſius dapali cœna Sacerdotii. *Non. c. 2. n.* 200. Dapalis cœna eſt amplis dapibus plena. ¶ Dapalis Jupiter dicebatur a Vett. quod ei ſacra dapali epulo fierent. *Cato de R. R.*

Dapatice, *ſplendidamente*, adv. laute. *Feſt.* leg. Daptice.

Dapaticus, a, um, o. 1. 2. *ampio*, *magnifico*, μεγαλοπρεπής, quod eſt amplum, magnificum. *Feſt.* melius leg. Dapticus.

Daphnæus, a, um, adject. ad Daphnem pertinens, ut Daphnæi Apollinis fanum, apud *Ammian. l. 22. c. 13.* (*al.* 31.)

Daphne, Δάφνη, Penei fluvii filia, quæ ab Apolline amata, cum ejus vim non poſſet effugere, implorato paterno numine, converſa eſt in laurum. *Ovid.* 1. *Met.*

Daphne, f. 1. regiuncula Theſſaliæ, per quam Peneus fl. labitur, ubi Daphne Nympha ab Apolline amata eſt.

Daphnenſes, Daphnes incolæ. *Eutrop. lib. 6. cap.* 11. Aliquantum agrorum Daphnenſibus dedit.

Daphnia, f. 1. gemma comitialibus morbis utilis. *Plin. l. 37. c.* 10.

Daphnicus, a, um, adject. poſſeſſ. ad Daphnem pertinens. *Vulcatius Gallic. in Avidio, c.* 5. Diffluentes luxuria, & Daphnicis moribus agentes. h. e. diſſolutis.

Daphnis, m. 3. Mercurii quarti filius, Latine *Laurus*, in Sicilia natus, juvenis formoſiſſimus, qui primus Bucolicum carmen inveniſſe dicitur. Poſtremo oculis captus eſt, quod ebrius cum aliena fœmina congreſſus eſſet, ut prædictum ei fuerat a Nympha. *Suid.* ¶ Item fil. Paridis, ex Œnone Nympha Idæ M. qui ei eum Idæo natus eſt, quo tempore paſtoralem vitam agebat.

Daphnites, m. 1. Δαφνίτης, Apollo Ammonius.

Daphnoides, m. 3. δαφνοειδής, lauri genus, frutex ramoſus, craſſiore, ac molliore folio. *Plin. l. 24. c.* 15.

Daphnon, onis, m. *luogo*, *dove ſono molti lauri*, lauretum, locus multis conſitus lauris. *Mart. l. 10. epigr.* 79. Diſpoſuit Daphnona ſuo Torquatus in agro.

Dapino, a. 1. eſt dapes parare, non a dapibus, ſed a δαπανᾶν, *ſumptus*, vel a δαπανάω, *conſumo*. *Plaut. Cap.* 4. 2. 117. Æternum tibi dapinabo cibum, ſi vera autumes.

Daps, dapis, f. 3. & antiquitus dapis, is, vel dapes, is, *vivanda*, Ger. *ſpeiſe*, Gal. *viande*, Hiſp. *manjar*, a δάπτω, voro. A *Feſto* ſic definitur, Daps apud Antiquos dicebatur res divina, quæ fiebat aut hyberna ſemente, aut verna, quod vocabulum ex Græcis deducitur, apud quos id genus epularum δαὶς dicitur. *Serv. 1. Æn.* ſcripſit, dapes Regum eſſe, epulas privatorum; & 3. *Æneid.* dapes eſſe Deorum, epulas hominum. Sed de omnibus magnificis, & opiparis conviviis dicuntur. *Liv. l.* 1. Tum ſacrum ſactum, adhibitis ad miniſterium, dapemque Potitiis, ac Pinariis. *Virg. 3. Æn. de Cyclope*, Expletus dapibus, vinoque ſepultus. ¶ *Ovid. 8. Met. v.* 683. Et veniam dapibus, nulliſque paratibus orant, *dimandano perdono dello ſcarſo trattamento*.

Dapſilis, le, o. 3. antiquitus dapſilus, a, um, o. 1. 2. *abbondante*, *liberale*, Ger. *reichlich*, Gal. *abondant*, *ſomptueux*, Hiſp. *magnifico*, *liberal*, δαψιλής, abundans, liberalis, largus. *Plaut. Moſt.* 4. 2. 66. Dapſiles ſumptus facit. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 19. Dapſile convivium.

Dapſiliter, idem ac dapſile. *Nev. in Corollar. apud Chariſ.* Ita dapſiliter ſuos amicos alit.

Daptice, adverb. δαπανηρῶς, magnifice. *Feſt.*

Dapticus, a, um, o. 1. 2. δαπανηρός, amplus, magnificus, a δάπτω, voro. *Feſt.*

Dardanarius, m. 2. *incettatore*, est, qui omnia premit, ut carius vendat. Odioſiſſimo hominum generi odioſiſſimum nomen fecere, a Dardano inſigni Mago, quaſi Dardaniis, h. e. magicis artibus annonam in horrea ſua converterent, eorum inſtar, qui in leg. 12. Tab. dicuntur ex alienis agris pellicere fruges. *Ulpian. l. 47. tit. 11. leg.* 6. Ne dardanarii ullius mercis ſint. V. *Turneb. l. 9. Adverſ. c.* 17.

Dardania, f. 1. *Boſſina*, pars Mœſiæ ſup. ubi poſtea Dacia mediterr. & nunc Servia verſus Auſt. & Herzegovina. Pop. *Dardani*, vel *Dardanii*. ¶ Item regiuncula Aſiæ in Trojano Regno, inter Helleſpontum, & fontes Granici flu. ubi alias Dardania urbs, & Dardanium prom. medium inter Trojam, & Abydum. ¶ Item inſ. maris Ægæi Thraciæ adjacens, quæ poſtea Samothracia dicta eſt.

Dardanides, æ, m. qui eſt e Dardania. *Virg. 3. Æn. v.* 94. Dardanidæ duri. Et 5. *Æn. v.* 45. Dardanidæ magni, genus alto a ſanguine Divum.

Dardanis, idis, adject. f. quæ a Dardania eſt. *Ovid. Metam. 13. verſ.* 413. Matres Dardanides.

Dardanium, ſive Dardanum, n. 2. aureum brachiorum ornamentum, ita dictum a Dardanis. *Plin. l. 33. c.* 3. Ut habeant in lacertis jampridem & viri, quod e Dardanis venit, itaque & Dardanium vocatur.

Dardanius, a, um, adject. Dardanus. *Colum. lib. 10. verſ.* 357. At ſi nulla valet medicina repellere peſtem, Dardaniæ veniant artes. ſc. a Dardano mago. V. Dardanarius.

Dardanum, n. 2. Dardanium, Dardania, urbs olim Troadis ſit. inter oſtia Simoentis, & Scamandri flu. ad fontes Simoentis, inter Abydum ad Bor. & Sigæum ad Mer.

Dardanus, m. 2. filius Jovis, & Electræ, qui, cum Jaſium frat. interemiſſet in diſſenſione de Regno, fugit in Samothraciam, deinde in Aſiam, locaque tenuit Helleſponto proxima, ubi Dardanum urbem condidit, & regionem Dardaniam appellavit. Vide *Dionyſ. l. 1. Antiq. Rom.*

Dardanus, a, um, adject. gent. idem quod Trojanus, ut Dardanus auctor, apud *Sil. l. 1. v.* 14. Dardana pubes, *Virg. 5. Æn.*

Dares, etis, m. 3. Δάρης, Hiſtoricus Phrygius, qui primus bellum Trojanum, cui ipſe interfuerat, Græce conſcripſit, quod poſtea ab aliquo deterioris ævi Scriptore latine converſum eſt.

Darius, m. 2. Rex Perſarum, filius Hyſtaſpis pater Xerxis. V. *Juſtin. l. 1. & 2.* ¶ Alius item fuit, Arſanis, & Syſigambis filius, qui ab Alexandro Magno victus eſt. V. *Juſtin. l. 11. Q. Curt. l. 3. &c.*

Darton, i, n. δάρτος, tunica exterior nervorum, a qua teſticuli dependent. *Celſ. l. 7. c.* 18.

Da-

Daſypus, hujus daſypodis, com. *coniglio*, שפן, *Ger. haſt*, *kinigle*, Gal. *lapin*, *conil*, Hiſp. *conejo*, *lazſeos*, lepus, vel melius cuniculus, a δασύς, hirtus, & πούς, pes. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Daſypodes omni menſe pariunt, & ſuperfœtant, ſicut lepores.

Datarius, a, um, adject. qui dari poteſt, vel dandus eſt. *Plaut. Pſeud.* 4. 2. 12. An non prius ſalutas? Sy. Nulla eſt mihi ſalus dataria.

Datatim, adv. invicem dando, ut Ludere datatim, hoc eſt, invicem dando, quemadmodum qui pila luſitant, quæ viciſſim mittitur, & remittitur. *Plaut. Curc.* 2. 3. 18. Tum iſti, qui pila ludunt datatim ſervi ſcurrarum in via.

Dathiatum, i, appellatur thus ſecundæ vindemiæ, vilioriſque pretii, quod vere colligitur, inciſis hieme arboris corticibus. *Plin. l.* 12. *c.* 14.

Datio, onis, f. 3. actus dandi. *Cic. pro leg. Agr.* 2. *c.* 22. Cujus judicium, legumque datio, captorum agrorum ipſius virtute cognitio tollitur. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. Remittendum in datione.

Dativus, a, um, adject. idem quod datarius, ut dativi tutores, qui teſtamento dati ſunt, *Ulp. in fragm. tit.* 11. §. 14. Sed *Juſtin. Cod. de legit. tut. l. ult.* Dativi tutores ſunt, qui a judice dantur. ¶ Dativus caſus apud Grammat. tertius eſt a recto, ut *tibi*, *patri*. *Quinctil. l.* 1. *c.* 4.

Dato, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a do, *dare ſpeſſo*. *Plaut. Aulul.* 4. 4. 10. Te datare, credo, conſuetum. *Plin. lib.* 25. *cap.* 5. *ſect.* 23. Binas, non amplius drachmas datavit.

Dator, oris, m. 3. *datore*, נותן, Ger. *geber*, Gal. *donneur*, Hiſp. *donador*, δοτήρ, qui dat. *Virg.* 1. *Æn. v.* 734. Adſit lætitiæ Bacchus dator, & bona Juno. ¶ In pilæ luſu datores dicuntur, qui pilam feriunt, & remittunt; qui vero primo jaciunt, factores. *Plaut. Curc.* 2. 3. 17. Tum iſti, qui ludunt datatim ſervi ſcurrarum in via, & datores, & factores omnes ſubdam ſub ſolum.

Datum, ti, n. 2. *coſa data*. *Cic. de Amic. c.* 16. Ut par ſit ratio acceptorum, & datorum. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 463. Sollicitare aliquem datis. ¶ Datum etiam dicitur calculorum ludis. *Cic. apud Non. c.* 2. *n.* 781. Itaque tibi concedo, quod in duodecim ſcriptis ſolemus, ut calculum reducas, ſi te alicujus dati pœnitet.

Datus, a, um, o. 1. 2. *dato*, δεδομένος, part. a do. *Ovid. de Art.* Multa rogant tradenda ſibi, data reddere nolunt. *Nepos* 7. 3. 1. Collegæ dati. Sic data opera, *a bella poſta*. *Plin. l.* 7. *epiſt.* 12.

Datus, us, m. 4. *il dare*. *Plaut. in Trin.* 4. 2. 16. Is mille nummum ſe auri meo datu tibi ferre, & gnato Lesbonico ajebat meo.

Daucus, o. 1. 2. corrupte ex δαδοῦχος, qui facem præfert. *Plaut. Curc.* 1. 1. 9. Tute tibi puerus daucus luces cereum. Vulgo eſt, *puer et lautus*. ¶ Item herba, ſimilitudine fœniculi, candidioribus tamen foliis, & minoribus, hirſutiſque, caule pedali recto, radice ſuaviſſimi guſtus. *Plin. l.* 25. *c.* 9.

David, idis, notus Rex, & Propheta apud Hebræos, quod nomen *dilectum* ſignificat, vel *deſiderabilem*. A quo fit

Davidicus, a, um, adject. *Prudent. hymn. Epiphan. v.* 49. Jam flos ſubit Davidicus.

Daulia, *Bladsfagni*, al. *Diavolo*, urbs Macedoniæ medit. a Scampi parum diſtans in Auſt. ¶ Daulia item, vel Daulis, *Dualia*, urbs Phocidis, in Achaja, inter Delphos, & Buliam, olim ſub ditione Terei Regis Thracum. Hic hirundines non nidificant, nec luſcinnæ pariunt. *Plin. l.* 4. *c.* 3.

Daulias, æ, patron. a Daulia urbe Phocidis. *Albinovan. Eleg. ad Liv. v.* 106. *de Philomela*. Deflet Threicium Daulias ales Itin. *Daulia* enim ſub Terei ditione fuit; de qua in avem verſo V. ſuo loco.

Daunia, Apulia Daunia, *Puglia piana*, nunc *Capitanata*, Prov. Regni Neapolitani. Habet ab Or. Apuliam Peucetiam Aufido flu. dividente, ab Occ. Aprutium, a Sept. mare Jonium, vel Hadriaticum, a Meridie Apenninum M. Dicta eſt a Dauno Pilumni, & Danaes filio. Sed aliqui a Dauno Illyricæ gentis claro viro, Diomedis ſocero, appellatam eſſe ſcripſerunt.

Dauniacus, a, um, adject. idem quod Daunius. *Sil. l.* 12. *v.* 429. Jamque in Dauniacos perfundens agmina campos. Ita legit *Nic. Heinſ.* Alii Daunivagos.

Daunius, a, um, adject. qui eſt ex Daunia. *Puglieſe*. *Sil. l.* 8. *v.* 358. Daunia regna. *Hor. l.* 4. *od.* 6. *v.* 27. Camenæ Dauniæ.

Daunus, filius Pilumni ex Danae filia Acriſii. Natus eſt Ardeæ in Rutulis. Pilumnus enim, cum Danaen uxorem duxiſſet, ex Apulia, ubi regnabat, Acriſium metuens, quia fere Acriſio ſubjecta erat, in Rutulos migravit, ibique Ardeam condidit. Sed tamen Daunus in Apuliæ parte regnaſſe dicitur, & de ſuo nomine Dauniam appellaſſe. Filium genuit, cujus nomen incertum eſt. Fuit avus Dauni ſecundi, proavus Turni. ¶ Daunus alter, nepos prioris, vel filius, ut alii volunt. Ex Venilia ſorore Amatæ uxoris Latini Regis multos filios ſuſcepit, ex quibus Turnum, & filiam, quæ Diomedi in uxorem data eſt. Sed aliqui dicunt, Turnum Dauni primi filium fuiſſe, & nepotem Pilumni. ¶ Eſt item nomen fluvii in Apulia.

Dautia. V. Lautia.

Davus, i, m. 2. antiquis idem, qui poſtea Dacus. Dacorum autem plurimi in Græcia ſervi erant. Hinc factum eſt, ut in Comœdiis ſervi Davi appellentur, ut Geta, Syrus, &c. A Natione enim ſæpe ſervi nominabantur. ¶ Habet hoc nomen cognationem quandam cum *Dalivus*, de quo ſup. *Ter. And.* 1. 2. 20. Davus ſum, non Oedipus, h. e. ſimplex, & minime aſtutus. *Horat. ad Piſon. v.* 114. Plurimum enim intererit, Davuſne loquatur, an heros. h. e. ſervus. Alii legunt Divuſne:

D ANTE E.

De, *de*, *di*, *da*, Germ. *von*, περί, prep. olim di, vel dis, a διά, quæ in compoſitione idem ſignificat, ut διαφέρω, differo. Significat *a*, vel *ab*, vel *ex*. *Cic. pro Corn.* Audivi de parente meo puer. ¶ Item περί, *circa*. *Cic. in Pom.* Conſiliis tuis, quæ ſcribis de agris aſſignandis ab utriſque veſtrum, vehementer aſſentior. ¶ Item *propter*. *Ter. Eun.* 3. 2. 4. Ecquid nos amas de fidicina iſthac? ¶ Item *in*, vel *per*, ut, de die, de nocte. h. e. per diem, per noctem. *Horat. lib.* 1. *epiſt.* 2. *v.* 32. Surgunt de nocte latrones. *Sueton. Domit. c.* 21. Lavabat de die, prandebatque ad ſatietatem. *h. e.* ſtatim a matutino. *Cicer. Q. Fr. l.* 2. *epiſt.* 1. *ad fin.* Conſiderate diligenterque naviges de menſe Decembri. *Caſ.* 1. *B. Civ. cap.* 35. De tertia vigilia exercitum reducit. ¶ Pro poſt, *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 8. Non bonus ſomnus eſt de prandio. ¶ Item quod attinet ad. *Plaut. Merc.* 3. 1. De lanificio neminem metuo. ¶ Significat etiam materiam, ex qua res fit. *Ovid. Metam.* 1. *verſ.* 127. De duro eſt altera ferro. ¶ Eleganter interponitur, ut hac de re, qua de re. *Cicer. de Invent.* Multis de cauſis.

Dea, æ, f. 1. *Dea*, Ger. *Gottin*, Gal. *Deeſſe*, Hiſp. *Dioſa*, θεά. *Virg. Ecl.* 4. *v. ult.* Nec Deus hunc menſa, Dea nec dignata cubili. ¶ In dat. plur. facit *Deabus*, ubi diſtinctione opus eſt. *Cic. pro Rab. c.* 2. A Diis, Deabuſque immortalibus pacem pete. ¶ Facit etiam *Diis*. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 16. His Diis Heliconа, atque olympum attribuerunt homines. V. *Voſſ. de Anal. l.* 2. *c.* 4.

Deacinatus, a. 1. 2. a quo acini abſterſi ſunt. *Cato de R. R. c.* 26. Si bene deacinata erunt dolia.

Deactio, peractio. *Feſtus*.

Dealbator, oris, m. qui dealbat, alberius, λευκωτής. *Leg.* 1. *Cod. de excuſ. art.* Sculptores, dealbatores, cuſores.

Dealbatus, a, um, nom. ex partic. *imbiancato*. *Cic. Ver. c.* 55. Omnes illæ columnæ, quas dealbatas videtis.

Dealbo, a. 1. *imbiancare*, חלבין, Germ. *weiſſen*, Gal. *blanchir*, Hiſp. *emblanquecer*, λευκόω, album reddo. *Curt. Cic.* 7. *Fam. epiſt.* 29. Nec ſolere duos parietes de eadem fidelia dealbare. V. Fidelia.

Deamatus, V. in Deamo.

Deambulacrum, i, n. 2. locus, in quo deambulamus, *paſſeggio*. *Mamertin. Paneg. Jul. c.* 9. Fora, deambulacra, gymnaſia.

Deambulatio, f. 3. *paſſeggiamento*, περίπατος, actus deambulandi. *Ter. Heaut.* 4. 6. 2. Me hæc deambulatio, quamquam non laborioſa, ad languorem dedit.

Deambulatorium, ii, n. *paſſeggio*, locus ad deambulandum. *Capitolin. in Gordian. c.* 32.

Deambulo, a. 1. *paſſeggiare*, הלך, Ger. *ſpacieren*, Gal. *ſe promener*, Hiſp. *paſſear*, περιπατέω, de loco ad locum ambulo. *Cic.* 1. *de Leg.* Ubi, cum ſatis erit deambulatum, requieſcemus.

Deamo, a. 1. *amar di cuore*, עגב, Ger. *von hertzen lieb haben*, Gal. *aimer de tout ſon cœur*, Hiſp. *querer muy bien*, ὑπεραγαπάω, valde amo. *Ter. Heaut.* 4. 6. 21. Deamo te, Syre. *Plaut. Truc.* 4. 1. Nuntiavit, mea dona deamata, acceptaque habita apud Phroneſium.

Deargentaſſere, obſolet. verbum infiniti modi, pro argento ſpoliare. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. Depeculaſſere aliqua ſperans me, ac deargentaſſere.

Deargentatus, a, um, adject. *inargentato*, argento tectus, ut deargentata arma. *Oroſ. l.* 3. *c.* 22.

Dearmatus, a, um, adject. ex partic. verbi dearmo, exarmatus, armis ſpoliatus, *diſarmato*. *Liv. l.* 4. *c.* 20. Prælatis ſpoliis, quibus dearmatum hoſtium exercitum ſub jugum miſerat.

Deartuo, as, a. 1. *ſmembrare*, נתח, Germ. *zerſtucken*, Gall. *demembrer*, Hiſp. *deſpedaçar en miembros*, ἀναρθρόω, eſt in articulos diſſecare, vel per artus incidere, ab artuo. *Plaut. c.* 3. 4. 209. Deartuatus ſum miſer ſceleſti hujus technis. *Id. ib.* 3. 5. 14. Delaceraviſti, deartuaſtique opes.

Deaſciatus, a, um, nom. ex partic. a deaſcio, dolatus, *polito*. *Prudent. Roman. v.* 381. Deaſciato ſupplicare ſtipiti.

Deaſcio, as, a. 1. aſcia polio. Translate *Plaut. Mil.* 3. 3. 11. Tibi dixi, miles quemadmodum potis eſſet deaſciari. *h. e.* fraudari, decipi, multari.

Deaurator, oris, m. qui inaurat, *indoratore*, χρυσωτής. *Leg.* 1. *Cod. de excuſ. art.*

Deauratus, a, um, *indorato*. *Senec. ep.* 76. Cui deauratus eſt baltheus.

Deauro, as, a. 1. *indorare*, χρυσόω, eſt a ſummo ad imum aureum facere. *Cod. Theodoſ. l.* 1. *de Fabricenſ.* Bucculas tegerent argento, & deaurarent.

Debacchor, d. 1. *infuriare*, השתגע, Ger. *unſinnig werden*, Gal. *etre en furie*, Hiſp. *eſtar furor*, ἐκβακχεύομαι, proprie eſt per ebrietatem furere, translate eſt inſanire generatim. *Ter. Adel.* 2. 1. 30. Si ſatis jam debacchatus es, leno, audi, ſi vis, nunc jam. Sa. Egon' debacchatus ſum autem, an tu in me? ¶ De inanimis etiam dicitur. *Horat. l.* 3. *od.* 3. *v.* 55. Qua parte debacchentur ignes. h. e. calores.

Debatuo, is, a. 3. idem quod batuo, verbero. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 69. *Burm.*

Debellator, m. 3. qui debellat, *debellatore*. *Stat. Theb.* 9. *v.* 545. Debellator cruenti gurgitis.

Debellatrix, icis, f. quæ vincit, & debellat, *debellatrice*. *Tertull. Apol. c.* 25. Græcia Phrygiæ debellatrix. *Lactant. l.* 1. *Inſtit. c.* 9. Libido pudoris, & famæ debellatix. ¶ In exemplo allato Tertulliani *Rigaltius* mavult *debellator*.

Debellatus, a, um, adject. victus, ſuperatus bello, *debellato*. *Liv. l.* 8. *c.* 10. Vi hoſtis debellatus. ¶ Eleganter ponitur particip. debellato abſolute. *Liv. l.* 30. *c.* 8. Velut jam debellato, quod ad Syphacem Carthaginienſeſque attineret, *come finita la guerra*.

Debello, a. 1. *vincere in guerra*, נצח, Ger. *uberwinden*, *und bezwingen*, Gall. *vaincre en bataille*, Hiſp. *vencer en guerra*, καταπολεμέω, eſt bello vincere. *Plin. l.* 6. Darium Alexander debellavit. ¶ Debellatum eſt, bellum finitum eſt. *Liv. l.* 8. Debellatum eſt cum Græcis.

Debeo, es, debui, debitum, n. 2. *dovere*, *eſſere debitore*, חיב, Ger. *ſollen*, Gal. *devoir*, Hiſp. *dever*, ὀφείλω, eſt debitorem eſſe, a *de*, & *habeo*, quaſi de alio habeo. *Cicer. Fam.* 10. *ep.* 12. Perfice, ut ne minus Reſp. tibi, quam tu Reip. debeas. ¶ Debere interdum ea dicimur, quæ metuenda nobis impendent. *Hor. l.* 1. *od.* 14. *v.* 15. Tu niſi ventis debes ludibrium, cave, &c. h. e. niſi tu vis ventis ludibrio eſſe. Ita Græci ὀφλισκάνειν γέλωτα, debere riſum. h. e. ludibrio eſſe; ὀφλισκάνειν δίκην, condemnari. ¶ Debere non poſſe, *Ovid. Heroid. epiſt. Paridis, verſ.* 103. Non potui debere mihi ſpem longius iſtam. *Cicer.* 4. *Att. ep.* 2. Itaque oratio juventuti noſtræ deberi non poteſt. h. e. edenda eſt, quia flagitari a juventute video. ¶ Significat etiam *eſſer debitore*, & tam de pecuniis dicitur, quam de aliis rebus. *Cic. Phil.* 2. Appellatus es de pecunia, quam pro domo, pro hortis debebas. Sic debere alicui laudem, officium, beneficium, præmium, &c. idem *Cicero* ſæpe. *Virg.* 6. *Æn.* Corpora debentur fato. ¶ *Id.* 11. *Æn.* Nos juvenem exanimum, & nil cœleſtibus ullis Debentem, vano mœſti comitamur honore. h. e. mortuum. Vivi enim ſuperis obnoxii ſunt; mortui tranſeunt in poteſtatem inferorum. ¶ Item pro oportere. *Cicer.* 2. *de Orat. c.* 77. Partes orationis habere hanc vim debent. ¶ Debendus, a, um, part. paſſiv. *Alcim. Avit. l.* 6. *ad ſoror. v.* 149. Converſio fratrum Exemplo debenda tuo.

Debibo, is, bi, idem quod bibo, *bere*. *Solin. c.* 12. Quorum alterum ſi ovillum pecus debibat, pullum fieri, &c.

Debilis, le, *inabile*, *impotente*, *ſtorpio*, *invalido*, ἀνάπηρος, ἀσθενής, qui membro aliquo captus eſt: a *de* privativa, & *habilis*. *Cic. pro Rab. perd. c.* 7. Mancus, & membris omnibus captus, ac debilis. *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 4. *v.* 19. tecto delapſus ab alto Occurrit regi debilis umbra ſuo. *Plin. l.* 7. *c.* 28. Cum ſacris arceretur, ut debilis. *ſcilicet* cui dextera manus deerat. *Cato R. R. c.* 157. Pueros ſi laves eo lotio, nunquam debiles fient. *h. e.* nervis laborabunt: *patirano di gotta*. Et *Suet. in Veſpaſ. c.* 7. Quidam debili crure. *con una gamba ſtorpia*. Et *Martial. l.* 10. *epigr.* 65. Os blæſum tibi, debiliſque lingua. *difettoſa*, *impedita*. Et *Juvenal. ſat.* 10. *v.* 227. Ille humero, hic lumbis, hic coxa debilis. *ſpallato*, *ſciulato*, *ſciancato*. Et *Senec. controv.* 33. *l.* 5. Membra debilia. ¶ Et ſpeciatim de eo dicitur, qui brachia, vel pedes diſtortos, & impeditos habet. *Plaut. Merc.* 3. 4. 45. Claudus, cæcus, mutus, mancus, debilis. *Senec. controv.* 33. *l.* 5. Hic cæcus eſt, hic debilis, hic mutus. ¶ Item de rebus aliis curtis, ac mutilis. *Martial. l.* 8. *epigr.* 6. Hoc cratere ferox commiſit prœlia Rhœtus Cum Lapithis: pugna debile cernis opus. *Id. l.* 7. *epigr.* 19. *verſ.* 12. Debilis boletus. *h. e.* caule aut mutilo, aut penitus reciſo. *Gronov.* Sic *Stat. l.* 4. *Silv.* 9. *v.* 34. Debilis perna. *h. e.* cui pars abſciſſa eſt. *Ovid.* 3. *ex Pont. ep.* 1. *v.* 67. Cumque ego deficiam, nec poſſim ducere currum, Fac, tu ſuſtineas debile ſola jugum. ¶ *Debile iter corpore* dicitur, qui vulnere tardus eſt. *Stat. l.* 12. *Theb. v.* 144. ¶ Sumitur & generatim pro infirmo, imbecillo, languenti, *ſenza forza*, *debole*. *Lucret. l.* 4. *v.* 949. Debile fit corpus, langueſcunt omnia membra. *Phædr. l.* 4. *fab.* 1. *v.* 10. Muſtela annis ac ſenecta debilis. ¶ Translate *Cic. pro Mur. c.* 25. Duo corpora eſſe reipublicæ, unum debile, infirmo capite; alterum firmum ſine capite. *Id. pro Mil. c.* 25. Occurrebat, mancam ac debilem præturam ſuam futuram, conſule Milone. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. *circa med.* Sine manibus trunca eſſet actio, ac debilis. *Claud. lib.* 1. *in Rufin. verſ.* 317. pars una maneret Debilior, faciliſque capi. ¶ *Debilo*, debilis. *Ennius*. Debilo homo. Ita *Nonius c.* 2. *n.* 208. Sed alii corrigunt *debil*, ut dictum ſit ea ratione, qua *volup*, *famul*, &c.

Debilitas, atis, f. 3. *debolezza*, חולשה, Ger. *ſchwachheit*, Gal. *foibleſſe*, Hiſp. *flaqueza*, ἀδυναμία, infirmitas. *Cic.* 5. *de Fin.* Ob eamque debilitatem animi multi parentes reliquerunt. ¶ Dicitur etiam de eo, qui mutilus, & mancus eſt. *Plin. l.* 7. *ep.* 18. debilitatem de eo dixit, qui omnibus membris extortus, & fractus eſt.

Debilitate, adverb. debiliter. Auctorem habet *Non. c.* 2. *n.* 228.

Debilitatio, f. 3. idem ac debilitas, vel actus debilitandi. *Cic. in Piſon. c.* 36. Quid debilitatio, atque abjectio animi tui?

Debilitatus, a, um, adject. ex particip. *indebolito*, *reſo inabile*. *Cicer. pro Quint. c.* 1. Multis incommodis veritas debilitata. *Id.* 9. *Fam.* Debilitatus animo. *Curt. l.* 8. *c.* 1. Debilitatus vulnere. Rurſus *Cicer.* 2. *de Orat.* Debilitatus a jure cognoſcendo.

Debiliter, adverb. *debolmente*. *Pacuv.* apud *Non. c.* 2. *n.* 228. Lacrymis lingua debiliter ſtupet.

Debilito, as, a. 1. frango, infringo, comminuo, affligo, *indebolire*, חלש, Ger. *ſchwechen*, Gal. *affoiblir*, Hiſp. *enflaquecer*, ἀσθενίζω. *Cic. in Vatin.* Quæ leges ſæpenumero Tribunitios furores debilitarunt, & repreſſerunt. ¶ Significat etiam mutilare, truncare, *render' inabile*. *Leg.* 4. §. 12. *ff. de re milit.* Eum qui filium debilitavit, ut inhabilis militiæ ſit, &c. *Suet. Aug. c.* 43. C. Nonium Aſpre-

ſprenatem lapſu debilitatum aureo torque donavit. ¶ Debilitari invidia, h. e. premi, *Nepos Annib. c.* 1. Debilitari moleſtia, *Cic. Q. Frat. l.* 1. *ep.* 1.

Debilo, onis, m. idem quod debilis, apud Veteres. *Enn.* apud *Feſt.* Debilo homo.

Debitio, f. 3. idem ac debitum, *debito*. *Cic. pro Planc. c.* 28. Per quam diſſimilis eſt pecuniæ debitio, & gratiæ.

Debitor, m. 3. *debitore*, [illegible], Ger. *ſchuldner*, Gal. *debteur*, Hiſ. *deudor*, [illegible], teſte *Modeſtino*, proprie dicitur is, a quo invito exigi pecunia poteſt. *Cicer. Att. l.* 3. Titinnius debitoribus ſuis renuntiavit, ut eodem fœnore uterentur. *Ovid. l.* 4. *de Pon.* Debitor vitæ ſum alicui.

Debitrix, icis, quæ debet, *debitrice*. *Ulpian. l.* 8. *ad SC. Vellej.* §. 2. Si quaſi debitrix delegata eſt, una fit interceſſio. *Tertull. de Anim. c.* 35. Si omnium facinorum debitrix anima eſt.

Debitum, ſubſt. n. 2. *debito*, [illegible], Ger. *ſchuld*, Gal. *dette*, Hiſp. *deuda*, [illegible], æs alienum, quod debetur. *Auct. ante Exil.* Fidei conducit in loco debitum retribuere. Hinc debitum exigere, ſolvere, *Cic. Q. Frat. l.* 1. *epiſt.* 2. Debita conſectari, *far'i pagare*. *Id. Att. l.* 13. ¶ In debitis reſidere dicitur, quod nondum ſolutum eſt. *L. ult. Cod. de præd. Senat.* ¶ Tranſlate debitum reddere naturæ, pro mori, eſt *Nepotis de regibus, c.* 1. *Curtius* etiam *l.* 10. *c.* 5. *de Alexandro morituro*. Velut omni vitæ debito liberatus.

Debitus, a, um, adject. *Cic. pro Plac. c.* 23. Debitam pecuniam ſolvere. ¶ Transfertur & ad alia. *Id. Phil.* 7. *c.* 3. Meritos alicui honores & debitos decernere. ¶ Interdum eſt idem ac deſtinatus. *Sulpic. Sev. l.* 1. *hiſt. ſac. c.* 94. Poſtremis denique malis debitus, Regis animum offendit. *Claudian. in Gigantom.* Cœlo debita progenies.

Deblatero, as, n. 1. *parlare ſcioccamente*, Ger. *bladern*, Gal. *babiller*, Hiſp. *hablar boberias*, [illegible], eſt ſtulte loqui, a blatero. *Feſt.* Sed *Non.* obloqui, & confingere interpretatur. *Plaut. Aul.* 2. 3. 1. Deblateraſti jam viciniis omnibus, meæ filiæ daturum dotem.

Debuccino, as, avi, atum, n. 1. idem quod buccino, & tranſlate promulgo, [illegible]. *Tertul. de velan. Virg. c.* 13. Nihil debuccinemus eorum, quæ apud illum mercedem merebuntur.

Decachinno, as, avi, atum, a. 1. derideo, *beffare*. *Tertul. l.* 1. *c.* 47. Gehennam ſi comminemur, decachinnamur. Et *ad Nation. l.* 1. *c.* 19. Quo reſolutius decachinnetis.

Decacuminatio, onis, f. cacuminis præciſio, [illegible], *il tagliare la cima degli alberi, o d'altro*, ut decacuminatio cupreſſi, piceæ, cedri, apud *Plin. l.* 17. *c.* 24.

Decacumino, as, a. 1. *tagliare la cima*, [illegible], cacumen præcido, ſive cacumine privo. *Col. l.* 6. Ut adhuc tenera decacuminetur. Et *l.* 5. *c.* 6. Arbor decacuminanda eſt.

Decadivus, a, um, adject. qui inclinat, & cadit. *Vet. Poeta in Pervigilio Veneris, v.* 17. Et micant lacrymæ trementes decadivo pondere. Ita legit Lernutius. Scriverius dividit *de cadivo*. Alii alia reponunt.

Decalantico, as, a. 1. eſt calanticam detrahere. *Lucil.* apud *Non.* Decalanticare, eburno ſpeculo depeculaſſere. *Turneb. l.* 29. *c.* 22.

Decalicatus, calce oblitus, *Feſtus*.

Decalogus, i, m. *Decalogo*, Δεκάλογος, decem legis Divinæ præcepta. Vox Græca. *Tertull. de anim. c.* 37.

Decalvo, as, a. 1. *ſchiomare*, calvum reddo. *Veget. l.* 2. *de re Veterin. c.* 48. Locum, quem curare volueris, inducto pſilothro decalvas. *Hieronym. l.* 1. *adverſ. Jovin. c.* 13. Sampſon a muliere decalvatus.

Decantatus, a, um, adject. incantatus, *incantato*, apud *Apul. l.* 3. *Mileſ.* At ego nullo decantatus carmine. Et *ſupra eod. lib.* Decantatis ſperantibus fibris. h. e, incantamento conſecratis. ¶ Item repetitus, quaſi ſæpe cantatus. *Cic.* 2. *de Orat.* Omnes cauſas diligentes Oratores percurſas animo, & prope decantatas habere debent.

Decanto, as, a. 1. *divulgare, celebrare*, [illegible], Ger. *hochloben*, Gal. *dechanter*, Hiſp. *divulgar, celebrar*, [illegible], laudo, celebro, divulgo. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 22. Sed & jam decantaverant fortaſſe. Ita Calepinus, & Theſaurus L. L. Sed hoc exemplum Ciceronis non facit ad rem, nam eo loco *decantare* non celebrare ſignificat, ſed cantare deſinere, ut integrum contextum legenti patet. ¶ Significat etiam repetere, crebro dicere. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 17. Nec mihi opus eſt Græco aliquo doctore, qui mihi pervulgata præcepta decantet. Adde *Horat. l.* 1. *od.* 33. ¶ Item incantare. V. Decantatus.

Decanummus, i, m. eſt denarius nummus, cujus quarta pars ſeſtertius, decima as, apud *Vet. Auct. de Limitib. Goeſi, pag.* 265.

Decanus, m. 3. [illegible], in exercitu dicebatur, qui decem præerat militibus, ita ut ipſe eſſet undecimus, a *decem*. Igitur, cum in centuria decem fuerint decani, ſub uno vexillo centum & decem pedites fuere. Idem caput contubernii nominabatur. *Veg. l.* 2. *c.* 8. ¶ A Genethliacis etiam veteribus uſurpatur pro præſide decem partium ſigni. Cum igitur ſignum contineat gradus triginta, tres decanos in quolibet ſigno conſtituebant. Singulis vero decanis terna applicabant Numina. *Firmic. l.* 2.

Decapolis, i, 3. regio Palæſtinæ, ſub qua pars Cœleſyriæ continetur, ſic dicta a decem urbibus, quibus conſtabat.

Decapolitanus, a, um, adject. *Plin. l.* 5. *c.* 18. Jungitur Judææ Decapolitana regio, a numero oppidorum.

Decaproti, m. 2. [illegible], decemprimi. *Ulpian. Alciat. ad X. lib. Cod. ſub tit. de verb. ſign.* & *in l. munus tribus modis, ff. de verb. ſign.* Non fuere Magiſtratus. Nam Ulpian. ait, minores fuiſſe annis 25. ante annum vero 25. nemo capeſſere poterat Rempublicam.

Decaprotia, æ, f. [illegible], dignitas Decaprotorum. Vox Græca, ſed quæ Latinis litteris legitur apud *Tarruntin. lib.* 50. *Digeſtor. tit.* 4. *leg. ult. ad fin.*

Decapulo, as, a. 1. *votare, evacuare*, [illegible], Ger. *ausſchütten*, Gal. *vuider*, Hiſ. *vaziar*, depleo, evacuo, e *capula*, vaſe vinario. *Plin. l.* 15. *c.* 6. Quare ſæpius die decapulandum. Alii leg. *Capulandum*.

Decas, adis, f. 4. δεκάς, aliquid decenarium numerum continens. Hinc Livii hiſtoria in Decades diſtributa eſt, quæ ſingulæ decem libros continent.

Decaſtadium, n. 2. *S. Anna*, pag. Bruttiorum, in Calabria ult. inter Hipporum & Rhegium.

Decaſtylus, i, m. decem columnas habens, δεκάστυλος, στῦλος enim columnam ſignificat. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1.

Decauleſco, is, cauleſco, caulem emitto, [illegible]. *Plin. l.* 19. *c.* 7. Raphanus utique jucundior, detractis foliis, antequam decauleſcat. V. *Harduin.*

Deceates, pop. Galliæ Tranſalpinæ, non Liguriæ, ut ſcribit *Florus l.* 2. *c.* 3. V. Græviu m ad hunc loc. & Hotman. Lex.

Decedo, is, eſſi, eſſum, n. *partirſi*, [illegible], Ger. *abweichen*, Gal. *ſe partir*, Hiſ. *partirſe*, [illegible], generatim ſumitur pro abire, diſcedere. Sic Conſules de provincia dicuntur decedere, & præſides de urbibus. *Cicer. Att.* Non putet nos Senatus ante oportere decedere, quam nobis ſucceſſum ſit. *Cic. pro Lig. c.* 1. Decedens Conſidius provincia. *Id. Att.* Cum biduum cibo ſe abſtinuiſſet, ſubito febris deceſſit. ¶ Item deeſſe, cum dat. *Laſſus. l.* 1. Id autem ſolidum exiſtimandum eſt, cui nihil decedere, id perfectum, cui nihil poſſit accedere. ¶ Item mori, vel abſolute, vel cum abl. *vita*, aut alio. *Cic. Att. l.* 1. Pater nobis deceſſit ad VIII. Cal. Decembris. *Id. de Senect.* Vetat Pythagoras ſine juſſu Imperatoris Dei de præſidio, & ſtatione vitæ decedere. ¶ Decedere ſuo, vel de ſuo jure, eſt non ſummo jure agere, ſed aliquid ſui juris condonare comiter. *Cic.* 2. *Off. c.* 18. Eſt enim liberale paululum nonnunquam de ſuo jure decedere. ¶ Decedere officio, vel de officio, eſt contra officium aliquid facere. *Cic. Verr.* 2. *c.* 10. ¶ Decedere de ſuo inſtituto, aut more, eſt ſecus, quam quis ſolitus ſit, agere, mores mutare. *Liv. l.* 37. *c.* 54. ¶ Decedere de ſumma, eſt aliquid de ſumma detrahi, vel minui. *Ter. Adel.* Mea, quæ præter ſpem evenere, utantur, ſine, de ſumma nihil decedet. ¶ Decedere de via, vel via, eſt vel per errorem, vel honoris cauſa digredi, *fallar la ſtrada, o dar la ſtrada*. *Sueton. Cæſ.* Cum luminibus extinctis deceſſiſſet via errabundus. *Plaut. Trin.* 2. 4. 80. Decedam ego illi de via, de ſemita, de honore populi. ¶ Eodem ſenſu dicimus abſolute, decedere. *Cæſ. l.* 6. *B. G. c.* 13. Quibus ita interdictum, iis omnes decedunt, aditumque eorum ſermonemque defugiunt. ¶ *Tacit. l.* 14. *Ann.* Non ideo Thraſeas deceſſit ſententia. *mutò parere*. *Cicer. pro Balbo*: Qui de civitate decedere, quam de ſententia maluit. ¶ Decedere fide. h. e. fidem violare. *Liv. l.* 31. *c.* 5. ¶ Milites decedentes, *diſertori*. *Pollio ad Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 32. ¶ Interdum uſurpatur pro ſuccedere. *Suet. Cæſ. c.* 24. Proſpere decedentibus rebus. ¶ Die decedente, *la ſera*. *Virg.* 4. *Georg.* Te veniente die, te decedente canebam. ¶ Denique aliquando uſurpatur pro ſimplici cedo. *Horat. l.* 2. *od.* 6. Ubi non Hymetto mella decedunt.

Decem, *dieci*, [illegible], Ger. *zehen*, Gal. *dix*, Hiſp. *diez*, δέκα, nomen numerale indecl. a Græca voce allata. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 7. Fundos decem & tres reliquit. *Ter. Andr.* 5. 4. 49. Decem talenta.

December, bris, m. *Decembre*, [illegible], Ger. *Chriſtmonat*, Gal. *Decembre*, Hiſp. *Deciembre*, [illegible], nomen menſis, quod decimum locum teneret a Martio, a quo Romulus annum inchoavit. *Horat. l.* 1. *ep. ult.* Me quater undenos ſciat impleviſſe Decembres.

Decembris, & bre, o. 3. adject. ut Feſta decembria, &c. *Hor.* 2. *ſer. ſat.* 7. *v.* 4. Libertate Decembri utere, ideſt Saturnaliorum. *Liv. l.* 4. *c.* 37. Conſules Idibus Decembribus magiſtratum occœpere.

Decemjugis, e, adject. qui decem juga habet, ut currus decemjugis, h. e. quem decem equi juncti trahunt. *Sueton. Ner. c.* 24. Aurigavit quoque plurifariam, Olympiis vero etiam decemjugem, ſubaudi, currum.

Decemmodius, vel Decimodius, a, um, adject. qui decem modiorum menſuram capit. *Colum. l.* 12. *c.* 50. Corbulæ decemmodiæ.

Decempagi, *Dooſe*, ſive *Dueuze*, opp. Germ. ſup. ſive Galliæ Belgicæ, in Alſatiæ, & Lotharingiæ conf. al. in Lotharingia, a limite Alſatiæ 10. l. in Occ. ad fl. Selnam, ubi exit e lacu Duodeciaco.

Decempeda, fem. 1. δεκάπους, menſuræ genus, nempe pertica decem pedes longa, unde & nomen accepit. *Cic. pro Mil. c.* 27. Cum architectis, & decempedis villas, hortoſque peragrabat. *Horat. l.* 2. *od.* 15. *v.* 14. Decempedis metata porticus.

Decempedator, oris, m. *agrimenſore*, γεωμέτρης, terræ dimenſor. *Cic.* 13. *Phil. c.* 18. Qui fuerat æquiſſimus agri privati, & publici decempedator.

Decemplex, icis, adject. qui decem partibus ſuperat. *Nepos in Miltiad. c.* 5. *ad fin.* In quo tanto plus virtute valuerunt Athenienſes, ut decemplicem numerum hoſtium ſuperarent.

Decemplicatus, a, um, idem quod decemplex. *Varr. l.* 5. *L. L. c.* 5. His decemplicatis conjuncto præverbio, ex uno quinque millia numero efficerent.

Decemprimatus, us, m. decemprimorum dignitas. *Hermogen. Dig. l. ult. l.* 1. Patrimonii ſunt munera &c. decemprimatus.

Decemprimi, dicuntur a Cicerone, qui δεκάπρωτοι Græce. Hoc nomine vocabantur in municipiis, & provinciarum oppidis, qui præcipui, & primi erant inter decuriones, quique ſimul cum Duumviris remp. gubernabant, præerantque ſumptibus Reip. cauſa faciendis. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 9. Itaque decurionum decretum ſtatim fit, ut Decemprimi proficiſcantur ad Syllam. ¶ Scribitur & diviſim, *Decem primi*, ut eſt in *Cenotaphio Piſano L. Cæſaris*.

Decemremis, is, f. navis decem remorum ordinibus inſtructa. *Plin. l.* 7. *c.* 56. *ad fin.* Sex ordinum navem invenit Xenagoras: ab ea ad decemremem Mneſigiton. Eſt qui leg. *deciremem*, ſed minus recte. ¶ Biremis quidem, ac triremis ratio facile intelligitur, exhibeturque etiam oculis ab Eruditis, ex antiquitatis monumentis deſumpta figura; ut de triremi fecerunt *Scheffer. in fi. l.* 1. *de milit. nav.* & *Græv. ad Flor. l.* 4. *c.* 11. ex columna Trajana, &c. Verum ubi numerus ordinum creſcit, non videtur ſatis commode intelligi, quo pacto aut tot remorum ſeries ad latera navium, ſive recto ordine, ſive in quincuncem, apte locari poſſent; aut tot remigantium ordines & conſiſterent in ipſa navi, & commode in remigando moverent. V. *Raph. Fabrett. de columna Trajana, c.* 5. & *Differtat. criticam adverſam Tom.* 7. *hiſt. Rom. P. P. Catrou, & Rouillé*. ¶ *Harduinus ad loc. Plin. cit.* negat, *ordines* hoſce ſignificare remorum ſeries alias aliis ſuperpoſitas; & ſi qui in antiquis monumentis ita conformati conſpiciantur, non omnes eſſe mobiles, ſed ſolum ſuperiores: imos vero contendit fixos, & navi adhærentes fuiſſe. Quem vero ad uſum, non ſatis apparet. Cenſet autem, cum dicimus *duos, tres, ſex, ſeptem, remorum ordines, decemremem*, &c. intelligi tantummodo ſex, ſeptem, decem remos in ſingulis navium lateribus: quaſi ideo dicantur *ordines*, quia ſingulis remis plures remiges, uti & nunc fit, deſtinabantur. Non liquet.

Decemſcalmus, maſc. 2. actuariolum, quod decem ſcalmis agebatur. *Cicer. Attic. l.* 16. *epiſt.* 3. Hæc ego conſcendens e Pompejano tribus actuariolis decemſcalmis.

Decemviralis, o. 3. quod ad Decemviros ſpectat. *Cic.* 6. *Verr.* Tum ex ampliſſimo collegio decemvirali Sacerdotes P. R. &c. ¶ Leges decemvirales, leges duodecim tabularum, quibus perferendis Decemviri Conſulari poteſtate creati ſunt. *Liv. l.* 3. Leges decemvirales, quibus tabulis duodecim eſt nomen, in æs inciſas publice propoſuerunt.

Decemviraliter, adverb. more Decemviri. *Sidon. l.* 8. *epiſt.* 6.

Decemviratus, us, m. dignitas, & officium decemvirorum. *Cic.* 2. *Agr.* Ut ii decemviratum habeant, quos plebs deſignaverit. Et in plur. num. *Liv. l.* 4. *c.* 15. Conſulatibus, Decemviratibus, ſuis majorumque honoribus.

Decemviri, m. 2. Magiſtratus decem virorum, qui anno U. C. 300. vel 301. pro Conſulibus legum ferendarum cauſa creati ſunt. ¶ Decemviri litibus judicandis erant præſides quæſtionum privatarum, qui creabantur, cum Prætor urbanus ad bellum exiret, ut eſſent pro Prætore in juriſdictione exercenda. *Sigon. de ant. jure C. R. lib.* 2. *c.* 18.

Decennalis, o. 3. *di dieci anni*, δεκαετής, quod eſt decem annorum, ut Bellum decennale Trojanum, *Ammian. l.* 15. *c.* 29. (al. 12.) ¶ Hinc Decennalia, abſolute, ſc. feſta, vel ludi, qui ſingulis decenniis celebrabantur. *Trebell. Pol. in Salino*, Decennalia Romæ ab eodem celebrata (h. e. decimus Imperii annus) & poſt decennalia Gothi ab eo victi.

Decennis, e, o. 3. *di dieci anni*, Ger. *zehenjærig*, Gal. *de dix ans*, Hiſp. *de diez anos*, δεκαετής, quod decem annorum eſt. *Quintil. l.* 8. *c.* 4. Decenni bello exhauſtus. *Plin. l.* 8. *c.* 5. Fœmina decennis.

Decennium, n. 2. δεκαετία, ſpatium decem annorum. *Apul. de Deo Socrat.* Calchas decennium prædixit. *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 7. Convocatis Patribus, decennia celebravit, novo genere ludorum. h. e. decennalia.

Decens, entis, o. 3. *decente, convenevole*, [illegible], m. & [illegible], neut. conveniens, aptus, pulcher, partic. a decet, vel nom. ex partic. *Horat. l.* 4. *od.* 13. *v.* 17. Dolor decens. *Senec. Thyeſt. v.* 150. Pœna decentior. *Alter Senec. l.* 1. *de Benef. cap.* 9. Decentiſſimum ſponſaliorum genus eſt adulterium. V. *Indecens*. ¶ Decens etiam dicitur, cui eſt dignitas formæ, & totius corporis habitus decens, *bello, e marſtoſo*. *Sueton. in Domit.* Præterea pulcher, & decens, maxime in juventa, & quidem toto corpore. *Horat. l.* 1. *od.* 4. *v.* 6. Junctæque Nymphis Gratiæ decentes.

Decenter, adv. *convenevolmente, acconciatamente*, Ger. *zierlich*, Gal. *proprement*, Hiſp. *convenientemente*, [illegible], convenienter, apte, pulchre. *Cic. pro Cæcin. c.* 26. Si quæ decentiſſime deſcripta majoribus jura finium, poſſeſſionum, aquarum, itinerumque ſunt. *Horat. l.* 2. *epiſt.* 2. *v.* 216. Pulſare decentius. *Ovid. l.* 3. *de arte am. v.* 291. Lacrymare decenter.

Decentia, f. 1. *convenienza, bellezza*, [illegible], Ger. *zierlichkeit*, Gal. *bienſeance*, Hiſp. *conveniencia*, [illegible], convenientia, pulchritudo. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 58. Colorum & figurarum tum venuſtatem, atque ordinem, & ut ita dicam, decentiam oculi judicant.

Deceptio, onis, f. *inganno*, dolus, fraus, fallacia, decipiendi actus. *Vitruv. l.* 2. *c.* 8. Quoniam impendentis loci deceptio cogit. *Martian. Capell. ſub fin. l.* 4. *in metro*: Queis falſa captos circuit deceptio.

Deceptioſus, a, um, *ingannevole*, doloſus, fallax. *Ennodius l.* 7. Vox minime uſurpanda.

Dece-

Deceptor, oris, m. fallax, qui decipit, *ingannatore*. *Senec. Thyeſt. v. 139.* Proditus occidit deceptor domini Myrtylus.

Deceptrix, cis, f. quæ decipit, *ingannatrice*. *Lactant. Epitom. c. 6.* Deceptrix adulatio.

Deceptus, a. 1. 2. *ingannato*, partic. a decipio. *Cic. 1. Off.* Quæ coactus quis metu, aut deceptus dolo promiſerit.

Decēris, is, f. δεκήρης, decem remorum ordinibus acta navis, *nave de dieci remi*. Ita enim contendit legendum *Turneb. l. 22. c. 31. in Sueton. Calig. c. 37.* ubi ait. Fabricavit & deceres Liburnicas, gemmatis puppibus &c. Vulgata lectio habet, *de cedris*. Tale (inquit Turneb.) navium genus ampliſſimorum tricliniorum, & thermarum, de quibus Sueton. loquitur, capax fuit.

Decermĭna, n. 3. frondes ſacræ, quibus in luſtrationibus uti ſolebant, a decerpo, quod ad purgandum decerpebantur. *Feſtus*.

Decerno, is, crevi, cretum, n. 3. גזר, Ger. *beſchlieſſen*, Gal. *arrêter*, Hiſp. *determinar*, ἐνδιαθίζομαι, eſt conſtituere, definire, de magnis rebus certam ſententiam proferre. *Cic. 1. Off.* Expetenda magis eſt decernendi ratio, quam decertandi fortitudo. *Ter. Andr.* Quicquid peperiſſet, decreverunt tollere. *Id. Heaut. 3. 1.* Decretum eſt pati. *ſon riſoluto di ſopportare*. *Id. Andr. 4. 2. 5.* Quid hoc, malum, infelicitatis? Nequeo ſatis decernere. ¶ Decernere ſecundum aliquem, *dar ſentenza in favore di qualcuno*. *Cicer. Attic. l. 16.* & alibi. ¶ *Id. l. 1. Fam. ep. 1.* Tibi decernit, ut Regem reducas. h. e. decreto mandat. Sic decernere honores, imperium, ſtatuas alicui, *Cic. Plin.* & al. Decernere pecuniam ad ludos. *Id. Q. Fr. l. 1. epiſt. 1.* ¶ Decernere armis, acie, &c. *combattere*. *Cic. l. 7. Attic. ep. 3. Nepos Miltiad. 4. n. 4.* & *Liv. l. 1.* Et, decernere, abſolute. *Id. Nepos Annib. c. 4.* Cum hoc eodem de Claſtidio apud Padum decernit. ¶ Decernere rem, eſt, rem abſolvere, ad finem perducere. *Liv. l. 15.* Haud magna vis certaminis fuit: primus clamor, atque impetus rem decrevit. ¶ *Decreſſet*, pro decreviſſet, *Cic. Verr. 5. c. 3.* *decrerat* pro decreverat, *Ter. Andr. 1. 5. 3.* *decrero* pro decrevero, *Plaut. Curcul. 5. 3. 25.*

Decerpo, is, pſi, ptum, a. 3. *carpire*, *togliere via*, קטף, Ger. *abbrechen*, Gal. *arracher*, Hiſp. *agarrar*, *arrebatar*, ἀποδρέπω, eſt detrahere, ſive a re aliqua auferre, a *de*, & *carpo*. *Hor. 1. ſerm. ſat. 2.* Unde laboris plus haurire mali eſt, quam ex re decerpere fructus. *Plin. lib. 9. ep. 20.* Decerpere uvam. Et tranſlate, *Cic. pro Marcel. c. 2.* Decerpere ex alicujus laude.

Decerptus, a. 1. 2. partic. a decerpo, *carpito*, *colto*. *Cic. 5. Tuſc.* Humanus autem animus decerptus ex mente divina. *Horat. l. 1. od. 7.* Decerpta oliva.

Decertatio, f. 3. *combattimento*, *conteſa*, ἀγωνισμός, pugna. *Cic. 11. Phil. c. 9.* Cumque harum rerum omnium decertatio Conſulibus optimis, & fortiſſimis commiſſa, & commendata ſit.

Decertatorius, a. 1. 2. quod ad decertationem ſpectat. *Quinctil. l. 6. c. 4.* Pugna decertatoria.

Decertātus, a. 1. 2. partic. paſſ. a decerto. *Stat. lib. 1. Theb.* Alternaque regna profanis decertata odiis. ¶ Labores decertati, certando peracti. *Claud. 1. Paneg. de laud. Stilic. v. 21.*

Decerto, as, avi, atum, n. 1. *combattere*, *guerreggiare*, נלחם, Ger. *kriegen*, Gal. *combattre*, Hiſ. *pelear*, ἀγωνίζομαι, idem ac certo. *Cic. pro Planc.* Sed erat non jure, non legibus, non diſceptando decertandum. *Id. de Prov. conſ.* Decertare prælio. ¶ Decertatur, imp. *Cic. 1. Off.* Cum vero de Imperio decertatur.

Decervīco, as, a. 1. cervicem, ſeu collum præcido. *Sidon. lib. 3. epiſt. 3.* Quos humari non prohibuerat, decervicatis liquere cadaveribus.

Decessio, nis, f. *partita*, ἀναχώρησις, actus decedendi. *Cic. Sulpitio l. 4. Fam.* Is mecum ſæpe de tua manſione, aut deceſſione communicat. *Celſ. l. 2. c. 4.* Deceſſio febris.

Deceſſor, ris, m. qui jam magiſtratu functus deceſſit de provincia, & ſucceſſori ſuo eam tradidit, *predeceſſore*. Refertur ad ſucceſſorem. Nam deceſſorem ſuum veteres vocabant, quem nos *prædeceſſorem*, cui ſcilicet ipſi in provincia adminiſtranda, aut alia quavis re, & dignitate, ſeu officio ſuccedebant. *Ulp. in l. obſervare, ff. de off. Proconſ. Tacit. Agric. c. 7.* Agricolam viceſimæ legioni tarde ad ſacramentum tranſgreſſæ propoſuit, ubi deceſſor ſeditioſe agere narrabatur: Ita ſucceſſor ſimul, & ultro electus &c.

Deceſſus, us, m. idem ac deceſſio, *partita*. *Cæſ. 3. B. G.* Vulgo credebatur, ab ejus deceſſu ferere ſolitos. *Cæl. Cic. Fam. 8. ep. 10.* Quod ad tuum deceſſum attinet. ¶ Item mors, *morte*. *Cic. de Amic. c. 3.* Amicorum deceſſu plerique angi ſolent.

Deceſſus, a, um, adject. *partito*. *Ex Cælio Priſcianus*: Cuſtodibus deceſſis, multi interficiuntur. *V. Voſſ. de Analog.*

Decet, ebat, cuit, *convenire*, נאוה, Ger. *es gebühret*, Gal. *il eſt convenable*, Hiſ. *es conveniente*, πρέπει, convenit, honeſtum eſt, aptum eſt. Conſtruitur cum acc. *Cic. in Orat.* Decet hoc neſcio quo modo illum. ¶ Et abſolute. *Cic. l. 1. de Orat. c. 29.* Roſcium ſæpe audio dicere, caput eſſe artis, decere. ¶ Et cum infinito. *Cic. 2. de Leg.* Fieri ſic decet. ¶ Et cum Dativo. *Ter. Adelph. 3. 4. 45.* Ita vobis decet. *Gell. l. 9. c. 15.* Arrogantius, & elatius, quam ætati ejus decebat.

Deciānus, a, um, adject. a Decio nom. prop. *Cicer. pro Flacc. c. 21.* & *29.*

Decidium, ii, n. excidium, caſus, interitus, *morte*, *rovina*, a cado. *Senec. epiſt. 30.* Fortiter ferre decidium ſui.

Decīdo, is, cidi, ciſum, a. 3. *tagliare*, כרת, Ger. *abhauen*, Gal. *couper*, Hiſ. *cortar*, ἀποκόπτω, abſcindo, amputo. *Plaut. in Mer. 2. 2. 37.* Decide mihi collum, ſi falſum ad te loquar. ¶ Tranſlate eſt *determinare*. *Cic. pro Quinctio*. Decidis, ſtatuiſque tu, quid ad denarium ſolveretur. Sic, quæſtionem, dubitationem, cauſam decidere, apud JCtos. ¶ Hinc & pro paciſci, tranſigere, Item mutuo conſenſu componere uſurpatur, *venir in accordo*. *Cic. Verr. 5. c. 28.* Conflictari malebant, quam quicquam cum iſto ſua voluntate decidere. Et *Verr. 4. c. 22.* Qui cum reo tranſigat, cum accuſatore decidat. Et *Verr. 5. c. 48.* Ut in ſingula jugera ternis medimnis decidere liceret. h. e. ut ſingula jugera ternis medimnis taxarentur.

Decĭdo, is, n. *cadere in giù*, נפל, Ger. *abhinfallen*, Gal. *decheoir*, *tomber*, Hiſ. *caer*, καταπίπτω, deorſum cado. *Cic. 2. Off.* Ficta omnia celeriter, tanquam floſculi, decidunt. *Cæſ. 1. B. G.* Ex equo decidit. Sic decidere ſpe, vel ab ſpe. *Liv.* & *Ter. Heaut. 4. 8.* Decidere in aliquem locum, *Plaut.* & *Ovid.* ſæpe. ¶ Decidere ab archetypo, *allontanarſi dall' originale*. *Plin l. 5. ep. 10.* ¶ Uſurpatur etiam pro mori, *Plaut. Trin. 2. 4. 143.* Solſtitiali morbo decidunt.

Decidŭus, a, um, adject. idem quod caducus, a cado. Nonnulli legunt in illo *Ovid. l. 8. Metam. v. 758.* Contremuit, gemitumque dedit decidua quercus.

Decidŭus, a. 1. 2. caducus, a cado. *Plin. l. 11. c. 37.* Cervis tantum ſolida, & omnibus annis decidua. *Id. ib. c. 49.* Teſtes decidui ad crura. h. e. pendentes.

Decies, *dieci volte*, עשר פעמים, Ger. *zehenmahl*, Gal. *dix fois*, Hiſp. *diez vezes*, δεκάκις. *Plin. l. 10. c. 53.* Decies anno pariunt columbæ. *Cic. 3. Ver.* Decies centena millia, *un milione*. ¶ Decies centena abſolute. *Horat. l. 1. Sat. 3. 15.* Decies centena dediſſes Huic parco paucis contento, quinque diebus Nil erat in loculis. ¶ Dicitur & decies, abſolute, pro decies centena millia. *Martial. l. 1. epigr. 104.* Aut vive, aut decies, Scævola, redde Deis. Lege integrum Epigramma. Adde *l. 3. epigr. 62.* ¶ Sumitur & pro, ſæpe. *Plaut. Amph. 2. 1. 37.* Decies dixi.

Decii, m. 2. tres Cives R. pater, filius, nepos, qui pro patria ſe devoverunt, pater bello Gallico, filius bello Hetruſco, nepos eo, quod Pyrrhus geſſit pro Tarentinis. *Cic. 1. Tuſc.*

Decĭma, vel decuma, fem. 1. מעשרים, Ger. *zehend*, Gal. *dimes*, Hiſp. *diezmo*, δεκάτη, decima pars quarumcunque rerum, quæ ſolvitur Principibus, & Sacerdotibus. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 36.* Neque Herculi quiſquam decumam vovit unquam, ſi ſapiens factus eſſet. Sic Decimæ vini, olei, frugum, apud *eund. Ver. 3.* quas Regibus olim & Diis libatas, tradit *Victor de orig. gen. Rom. Sueton. Calig. c. 26.* Scenicis ludis decimæ datæ. h. e. miſſilia, & teſſeræ, quas Imperator ille in honorem Deorum ſpargebat. V. *Turneb. lib. 18. adverſ. c. 5.* ¶ Fuit & Dea quædam Decima appellata, de qua *Tert. de Anim. c. 37.* Superſtitio Romana Deam finxit & Nonam, & Decimam a ſollicitioribus menſibus.

Decimālis, le, adject. ut Decimales agri, h. e. decumani, qui decimas ſolvunt. *Tacit. de Germ. c. 29.*

Decumanus, ſive decumanus, a. 1. 2. *decimo*, δέκατος, idem ſere eſt quod decimus, ſed pro magno etiam ponitur, quia decimus ex ſimplicibus numeris maximus eſt. Hinc *Decumana ova*, *decumani fluctus*, *decumanus acipenſer*, *decumana ſcuta*, &c. ¶ Decumana porta dicta eſt, quia præcipua eſt, & aliis patentior, vel a limite decumano, vel a decimis cohortibus ibi tendentibus, ideſt a tutela militum decimæ cohortis. ¶ Decumanus ager, ex quo decimæ recipiuntur. ¶ Decumanus limes, ante duodecimanus, qui agrum ſecat ab Oriente in Occidentem, a magnitudine, & longitudine, vel potius a menſura decem actuum. ¶ Decumani quoque dicti publicani, a decimis, quas redimebant. ¶ Decumanum frumentum eſt acerosum, oleum decumanum, minus purum, ac proinde vilius, quia quod decimando colligitur, id cæteris vilius eſt. Hæc omnia auctores habent *Plinium, l. 18. c. 34. Feſtum* in voce Decumanus, *Cæſarem* ſæpe *decumanam portam* memorantem, *Cic. 2. Fin. c. 8.* & *Verr. 5. c. 6.* ubi V. Aſcon. &c.

Decimatio, vel decumatio, onis, f. *decimazione*, ſupplicium militare, cum decimus quiſque miles ſorte lectus occiditur. *Capitolin. in Macrin. c. 12.* Clementem ſe dicebat, quando eos centeſimaret, qui digni eſſent decimatione, atque viceſimatione. V. *Decimo*.

Decimātrus, vel decimatria, dies feſti Faliſcorum, quod fierent poſt decimum diem Iduum. *Feſtus* in voce *Quinquatrus*.

Decimātus, vel Decumatus, a, um, adject. lectus ad ſupplicium ex decimo quoque, *decimato*. *Sueton. Aug. c. 24.* Cohortes, ſi quæ ceſſiſſent loco, decimatas hordeo pavit. ¶ Item electus, *eletto*, *ſcelto*. *Symmach. l. 5. ep. 83.* Viri decumatæ honeſtatis.

Decimius, Cajus Decimius, a numero decimo nominatus. *Cic. l. 4. Attic. ep. 16.* A quo pyra Decimiana dicta ſunt, de quibus *Plin. l. 15. c. 15.*

Decimo, as, a. 1. *decimare*, *torre la decima*, עשר, Ger. *den zehenden anlegen*, Gal. *dimer*, Hiſ. *diezmar*, δεκατεύω, eſt decimam partem detrahere. Unde decimari legiones dicuntur, quando decimus quiſque ſupplicio afficitur ab Imperatore, ſorte ducta, cui contingeret. *Sueton. Galb. c. 12.* Recuſantes decimavit. Adde *eund. in Calig. c. 48.* ¶ Apud Rom. primus eo ſupplicio uſus videtur App. Claudius, de quo *Liv. l. 2. c. 49.* Quomodo inſtitui ſoleret, docet *Plutarch. in Anton.* & *Appian. in Parthicis*.

Decimodia, vel decemmodia, f. 1. vaſis genus decem capiens modios. *Col. l. 12. c. 18.*

Decimum, *Decimo*, locus Latii, via Lavicana, qua Roma Beneventum itur, ſic dictus, quod 10. M. P. ab urbe Roma diſtet.

Decimum, adv. *la decima volta*. *Liv. 6. c. 40.* Nos reficietis decimum Tribunos.

Decĭmus, olim decumus, a. 1. 2. ultimus ex denario, vel unus ex decem, *decimo*, ut hora diei decima, *Cic. Phil. 2. c. 31.* Decimus quiſque, *Plaut. Pſeud. 4. 2. 17.*

Decinerātus, a, um, *incenerito*, in cinerem redactus. *Tertull. adverſ. Valentinian. c. 32. ad fin.* Ignis ipſe, decineratis omnibus, in nihilum finietur.

Decineresco, is, n. 3. *ridurſi in cenere*, in cineres abeo. *Tertull. in Apolog. c. 48. circ.* Ut nullo jam igni decineraſcat.

Decipio, is, epi, eptum, impono, fraudo, circumvenio, induco, fallo, eludo, *ingannare*, רמה, Ger. *betriegen*, Gal. *decevoir*, *tromper*, Hiſp. *engañar*, ἐξαπατάω. *Cic. 2. de Div.* Nam illa amphibolia, quæ Crœſum decepit. *Id. 2. de Orat. c. 71.* Decipere expectationem alicujus. ¶ Decipere, & conſumere diem. *Ovid. 4. Triſt. el. 9.*

Decipŭla, f. 1. vel decipulum, n. 2. *laccio*, פח, Ger. *vogelſchlag*, Gal. *lacets*, Hiſp. *orzuelo*, παγίς, laquei genus ad decipiendas, capiendaſque aves, vel mures. *Apul. l. 8.* Opportunum decipulum nactus. *Sidon. Apoll. l. 8. ep. 10.* Decipula male blandientis eloquii.

Decircĭno, as, avi, atum, a. 1. idem quod circino circulum deſcribo, *fare un circolo*, κυκλόω. *Manil. l. 1. v. 296.* Majoremque Helice major decircinat arcum. *Id. l. 3. v. 352.* Quem teretis natura ſoli decircinat orbem in tumidum, &c.

Decirēmis, f. 3. navigii genus habens decem remorum ordines, δεκήρης. *Plin. l. 7. c. 56.* Ab ea ad decirēmem Neſicton. Al. leg. Decemremem.

Deciſio, onis, f. *determinazione*, *deciſione*, פשר, Germ. *vertrag*, Gal. *deciſion*, Hiſp. *deciſion*, λύσις, determinatio, vel diremptio litium mutuo conſenſu. *Cicer. pro Cæc.* Quid noſtra deciſio de æquitate, quid ratio interdicti de jure admoneant. *Idem pro Flacc. c. 36.* Deciſio cauſæ.

Deciſus, a, um, adject. *tagliato*, *troncato*, ut deciſæ aures, *Tacit. Ann. 12. c. 14.* Deciſas pennas, *Horat. l. 2. ep. 2. v. 50.* ¶ Item diremptus, determinatus, *deciſo*. *Sueton. Veſpaſ. c. 21.* Poſt deciſa quæcumque obveniſſent negotia, geſtationi, & inde quieti vacabat. Adde *Horat. l. 1. ep. 7. v. 58.*

Decito, freq. a decet. *Apul. l. 2. A. A.* Plantis roſcidis decitantes, hoc eſt, decorantes.

Decius. V. Decii.

Declamatio, f. 3. μελέτη, domeſtica exercitatio parandæ eloquentiæ cauſa, qua Oratores veteres feriis cauſis præludere ſolebant: item exercitatio illa, qua pueris in ludis ficta quædam themata ſolent præſcribi. *Cic. 1. Tuſc.* Hæc mihi nunc ſimilis eſt declamatio. *Idem Famil. 16. epiſt. 21.* Quotidiana declamatio. ¶ Extant plures apud Senecam, & aliæ Quintiliani nomine.

Declamatiuncŭla, æ, f. diminut. parva declamatio. *Gell. l. 6. c. 8.* Hanc utramque declamatiunculam celebraverint, &c.

Declamātor, m. 3. qui domeſticis, vel ſcholaſticis meditationibus ſe exercet, ut poſtea feriis in cauſis ſit paratior. *Cic. in Orat. c. 15* Non declamatorem aliquem de ludo, aut rabulam de foro, ſed doctiſſimum, & perfectiſſimum quærimus.

Declamatorius, a, um, a. 1. 2. quod ad declamandum pertinet. *Cic. Q. Fr. l. 3. epiſt. 3.* Et ipſe puer magis illo declamatorio genere duci, & delectari videtur.

Declamātus, a, um, declamando dictus. *Lamprid. in Alex. Sev. c. 3.* Julius Granianus, cujus hodieque orationes declamatæ feruntur.

Declamĭto, as, freq. a declamo. *Cic. 1. Tuſc. c. 4.* Cauſas declamitare. *Id. de clar. Orat.* Commentabar declamitans (ſic enim nunc loquuntur) ſæpe cum M. Piſone.

Declāmo, as, n. 1. *eſercitarſi nel ben dire*, Ger. *ſich in redkunſt uben*, Gal. *declamer*, Hiſ. *exercitarſe en la retorica*, ἐμμελετάω, eſt proprie valde clamare, metonymice in ficto themate ſe exercere. *Cic. 3. Fin. c. 2.* Ad fluctum ajunt declamare ſolitum Demoſthenem. ¶ Sed ſumitur etiam pro orare, ſeu cauſam agere. *Cic. 6. Ver.* Ille autem inſanus, qui pro iſto contra me vehementiſſime declamaſſet.

Declaratio, f. 3. *manifeſtazione*, Ger. *erklerung*, Gal. *declaration*, Hiſp. *declaracion*, δήλωσις, explicatio, oſtenſio. *Cic. Planc. l. 10. epiſt. 5.* Declaratio animi tui mihi erat jucundiſſima.

Declarator, oris, m. qui declarat, *chi moſtra*, *e manifeſta*. *Plin. Paneg. c. 92. n. 6.* Ut honoribus noſtris ſuffragator in Curia, in campo declarator exiſteres.

Declarātus, a, um, adject. ex particip. *dichiarato*, *moſtrato*. *Nep. Annib. 11. 2.* Tabellarius ducis nave declarata ſuis, eodem ſe recepit.

Declāro, as, avi, atum, a. 1. *dichiarare*, *moſtrare apertamente*, פרש, Ger. *erkleren*, Gal. *declarer*, Hiſp. *declarar*, ἐμφανίζω, eſt aperte monſtrare. Et tam ad facta, quam ad dicta pertinet. *Cic. l. 5. Fa. ep. 13.* Itaque hoc ſæpius dicendum, tibique non ſignificandum ſolum, ſed etiam declarandum arbitror. ¶ Declarare Conſulem erat collectis ſuffragiis pronuntiare. *Cic. pro Mur. c. 2.* Ut ejuſdem hominis voce & declaratus Conſul eſſet, & defenſus. ¶ Significat etiam teſtari, probare. *Id. Parad. 6. c. 2.* Copiam declarat ſatietas rerum, & abundantia.

Declāvo, as, avi, atum, clavas, & ramos arborum amputare. Legit hanc vocem *Turneb. in Pandect. tit. de arbor. furt. cæſ.* Ubi alii leg. *deglubere*, vel *delibrare*, &c.

Declinatio, onis, f. 3. *ſchivamento*, *lo ſchivare*, נטיה, Ger. *entweichung*, Gal. *declinaiſon*, *decadence*, *detour*, Hiſp. *declinacion*, ἔκκλισις. *Curt. l. 7.* Quam Dioxippus cum exigua corporis declinatione vitaſſet. *Cic. pro Cluent. c. 53.* Laboris, & periculi declinatio. *Id. 4. Tuſc.* Declinatio a malo. Hinc appetitioni opponit *Gel. l. 14. c. 1.* & *Cic. 3. de nat. Deor.* ¶ Ponitur & pro digreſſione, ut declinatio brevis a propoſito, *Id. 3. de Orat.* ¶ Eſt etiam idem quod clima, ſeu certum cœli ſpatium, *clima*. *Colum. in proœm. Oper.* Sit oportet rerum

naturæ ſagaciſſimus, declinationum mundi non ignarus, ut exploratum habeat, quid cuique plagæ conveniat, &c. ¶ Apud Grammaticos eſt nominum per ſuos caſus inflexio. *Var. l. 7. L. L. ſub init.* Declinatio inducta in ſermones utili, & neceſſaria de cauſa.

Declinatus, us, ui, m. idem quod declinatio, quæ nominum inflexionem ſignificat. *Var. l. 7. de L. L.* Nominibus novis allatis in conſuetudinem, ſine dubitatione eorum declinatus ſtatim omnis dicit populus. ¶ Significat etiam motum voluntatis, quo aliquid fugimus. *Cic. 5. Fin. c. 7.* Alii cenſent primum declinatum eſſe dolorem. V. Adſcitum.

Declinatus, a, um, nom. ex particip. inclinatus, ut declinata ætas, quæ ſcil. ad ſenium accedit. *Quintil. l. 12. c. ult. & lib. eod. c. 1.* Neque ſpe, neque metu declinatus animus. h. e. ab honeſto abductus.

Declinis, ne, declinans, devitans. *Stat. Theb. v. 206.* Exoritur pudibunda dies coelumque retexens, Averſum Lemno jubar, & declinis Titan Oppoſita juga nube refert. Ubi *Lactant. Scholiaſt.* quæ declinarent, & fugerent. Al. leg. *declivia*, quod minus ad rem facit, cum ſermo ſit de ſole ſurgente, non ad occaſum vergente.

Declino, as, avi, atum, a. 1. *declinare, abbaſſare*, נטה, Ger. *entweichen*, Gal. *eviter*, Hiſp. *evitar, deſviarſe*, ἐκκλίνω, eſt deorſum aliquid flectere, & flectendo vitare, *ſchiſare*. ¶ Ponitur vel abſolute. *Cic. pro Sext.* Magna rerum permutatione impendente, declinaſſe me paulum. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. 1. Offic.* Declinet ea, quæ ei nocitura videantur. *Virg. 4. Æn.* Dulci declinat lumina ſomno. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *Cic. 4. Tuſc.* Quomodo quæ bona ſunt, natura appetimus, ſic a malis natura declinamus. ¶ Eſt & deflectere, vel divertere: & aliquando cum accuſ. ponitur. *Cic. pro Planc.* Urbem unam mihi amiciſſimam declinavi. ¶ Aliquando cum præpoſit. a, vel ab. *Cic. Att.* Non arbitratur, cum a Capua declinaturum. ¶ Vel cum de. *Cic. 5. Fin.* Paululum ad dexteram de via declinavi. ¶ Item deducere. *Liv. l. 1.* Si quo ego inde agmen declinare voluiſſem. *Plaut. Aulul. 4. 8. ad fin.* Nam ego modo declinavi paululum me extra viam. ¶ Item inclinare, vergere. *Colum. l. 8. c. 4.* Declinat in veſperum dies. ¶ Item inflectere caſus nominum, apud Grammaticos. *Var. l. 7. de L. L.* Recto caſu accepto, in obliquos declinant. *Gel. l. 4. c. 1.* Declinare in extremas litteras nomen. ¶ Verba etiam declinari dicuntur. *Varr. l. 4. L. L. pag. 3.* Quod poeta verbum confinxerit, quod declinarit.

Declivis, o. 3. *inchinato, piegato, declive*, מורד, Ger. *anhangend*, Gal. *penchant*, Hiſp. *acoſtado*, ἐπικλινής, deorſum inclinatus, a clivus. *Caſ. 2. B. G. c. 18.* Collis a ſummo æqualiter declivis. *Lucan. l. 2. v. 421.* Declivia montis. ¶ Tranſlate *Plin. l. 8. epiſt. 18.* Ætate declivis. h. e. ad ſenectam vergens.

Declivitas, atis, f. 3. inclinatio, *il declive*. *Caſ. 7. B. G. c. 85.* Exiguum loci ad declivitatis faſtigium magnum habet momentum.

Decocta, fem. 1. aqua erat cocta, poſteaque vitro infuſa, & nive circumjecta iterum frigefacta, qua ratione fiebat, ut nivis frigus, non vitium reciperet. Neronis inventum fuit. *Plin. l. 31. c. 3. & l. 19. c. 4. Suet. in Ner. c. 48. Juven. Sat. 5. v. 50.* Si ſtomachus domini fervet vinoque, ciboque, Frigidior Geticis petitur decocta pruinis.

Decoctor, oris, m. 3. ἄσωτος, qui patrimonio abſumpto ad inopiam redactus eſt. *Cic. in Catil. 2. c. 5.* Ex ruſticis mendiculis, & decoctoribus. ¶ Decoctoribus lege Roſcia certus erat locus ad ſpectandum in theatro conſtitutus: iis ſcil. qui vitio ſuo, non parentum culpa decoxiſſent. *Cic. in Philip.*

Decoctum, ſubſt. n. 2. decoctio, quod coctum eſt, vel jus, quo aliquid coctum eſt. *Plin. l. 24. c. 9.* Ad dentium dolorem, auriumque decoctum eorum ſalutare.

Decoctura, æ, f. 1. *cottura*. *Plin. l. 23. c. 1.* Decoctura eorum veteres dyſenterias, & coeliacos juvat. ¶ Ita quidam Lexicographi, ſed in *loco cit. Plinii* legitur, *Decoctum*.

Decoctus, us, ui, m. *cottura*. *Plin. l. 37. c. 12.* Gemmæ mellis decoctu miteſcunt. hoc eſt, cum melle decoctæ.

Decoctus, a, um, nom. ex particip. *cotto*, ut aſparagi decocti, *Plin. l. 23. c. 1.* ¶ Et quia quod coctum eſt, purius eſt etiam, & defæcatius, hinc decoctum dicitur, quod purum, & ſincerum eſt. *Perſ. ſat. 1. verſ. 125.* Si forte aliquid decoctius audis. *h. e.* caſtigatius, & limatius. ¶ Decocti fructus, *frutte ſmaccate*, fructus nimium maturi, & corruptioni proximi. Hinc tranſlate *Cic. 3. de Orat. c. 26.* Suavitatem habeat Orator auſteram, & ſolidam, non dulcem, atque decoctam. *h. e.* nimis mollem.

Decollo, as, a. 1. *deporre giù dal collo*, ἀποτραχηλίζω, eſt de collo deponere. *Cæcil. apud Non. c. 2. n. 122.* In tuo collo eſt: decolles, cave. ¶ Hinc tranſlate ſumitur pro privare. *Lucil. l. 11.* Quibus fructibus me decollavi. ¶ Item neutraliter pro cadere, deeſſe. *Plaut. c. 3. 1.* Eſt illic mihi una ſpes cœnatica, ſi ea decollabit, redibo huc ad ſenem, ad cœnam aſperam. ideſt, ſi ea ſpes peribit, cadet, fallet. Sed aliqui *decolare* malunt unico *l.* h. e. per colum perfluere. ¶ Eſt item caput alicui auferre, ſecuri cædere, *tagliar il collo*, ἀποκεφαλίζω. *Peneſtel. lib. 1.* Quemadmodum Cæſar a piratis captus ſit, utque eos poſtea ceperit, & decollaverit. Ita refert *Diomed. l. 1. Suet. Calig. c. 32.* Miles decollandi artifex quibuſcumque e cuſtodia capita amputabat.

Decolor, o. 3. *ſenza colore, ſcolorito*, בלא צבע, Ger. *entferbt*, Gal. *decoloré*, Hiſ. *deſcolorido*, ἄχροος, quod eſt ſine colore, vel colore vitiato eſt. *Plin. l. 16. c. 12.* Frigida hyeme deterior, ac minus copioſa, & decolor. ¶ Tranſlate pro vitioſo, & turpi. *Virg. 8. Æn.* Deterior donec paulatim, ac decolor ætas. *Ovid. in epiſt. Dejan. ad Herc.* Fama Pelaſgiadas ſubito pervenit ad urbes Decolor, & factis inficianda tuis.

Decoloratio, f. 3. actus decolorandi. *Cic. 2. de Div. c. 27.* Decoloratio quædam ex aliqua contagione terrena.

Decoloratus, a, um, adject. *ſcolorito*. *Auct. ad Heren. l. 2. c. 5.* Decoloratum corpus mortui.

Decoloro, as, a. 1. *ſcolorare*, Ger. *entferben*, Gal. *décolorer*, Hiſp. *deſcolorear*, ἀχρόω, colore priſtino privo, aut colorem vitio. *Horat. l. 2. od. 1. v. 35.* Quod mare Dauniæ non decoloravere cædes? Adde *Celſ. l. 2. c. 8.*

Decolorus, a, um, idem quod decolor, *ſcolorito*. *Prudent. Calagurrit. v. 113.* Algidus cum decoloros horror artus concutit.

Deconcilio, as, a. 1. adimo, aufero, quemadmodum *concilio* uſurpatur pro addicere alicui. *Plaut. in fragm.* apud *Feſt. in Peribat.* Nihil deconciliares illi.

Decondo, is, di, itum, a. 3. idem quod condo, *naſcondere*. *Senec. de Conſol. ad Marc. c. 10.* In alicujus ventrem immenſæ belluæ decondet. Quod *Lipſ.* ex opt. lib. confirmat.

Decontor, vel Decunctor, aris, atus ſum, dep. 1. idem quod cunctor, hæſito, *eſitare, penſare*. *Apul. lib. 10. poſt princ.* Unde potiſſimum caperet exordium, decontatur. Et *l. 9.* Dum in iſta necis meæ decontor electione.

Decoquo, is, oxi, ctum, a. 3. *conſumare, ſcemare cuocendo*, חיסר, Ger. *verkochen, vermindern*, Gal. *conſumer*, Hiſp. *conſumir*, ἀφέψω, paulatim diminuo, & coquendo abſumo, ut Decoquere muſtum ad tertias, vel quartas, &c. *Plin. l. 31. c. 3.* Neronis Principis inventum eſt decoquere aquam. ¶ Item convertere, *mutare*. *Plin. l. 22.* Omnem illico ſuccum alienum, ſaporemque in venenum decoquit. ¶ Interdum eſt rem familiarem abſumere, *conſumare la roba*, & creditores ſolutione defraudare. Et fere intranſitive ponitur. *Cicer. 2. Phil. c. 18.* Tenes ne memoria, prætextatum te decoxiſſe? ¶ Interdum etiam tranſitive. Hinc *Spartian. c. 7.* ſcribit: Adrianum Senatoribus, qui non vitio ſuo decoxerant patrimonium, pro modo Senatoriæ profeſſionis explevisſe. ¶ Decoquere etiam dicuntur ea, propter quæ patrimonium conſumimus. *Perſ. ſat. 5. v. 57.* Hunc alea decoquit, ille in Venerem putret. *Col. l. 11. c. 1.* Res domino decoxit. hoc eſt, proventum debitum non reddidit. ¶ Tranſlate eleganter ſumitur hoc verbum pro maturare, digerere. *Quint. l. 2. c. 4.* Materiam eſſe volo vel abundantiorem, atque fuſam: multum inde decoquent anni, multum ratio limabit. Sic *Claudian. l. 2. in Eutrop. v. 349.* Accenſam decoquat iram. ¶ *Senec. ep. 36.* Minus turpe eſt creditori, quam bonæ ſpei decoquere. h. e. bonam ſpem fallere.

Decor, oris, m. 3. p. gen. p. *bellezza, ornamento*, הדר, Ger. *ſchönheit*, Gal. *beauté*, Hiſp. *hermoſura*, κάλλος, pulchritudo quædam ex decentia perſonæ, & refertur ad formam. *Cic. 1. Acad.* Spoliavit enim virtutem ſuo decore, imbecillamque reddidit. *Domitian.* apud *Suet. c. 18.* Scias, nec gratius quicquam decore, nec brevius, hoc eſt pulchritudine. V. Decus.

Decoramen, inis, &

Decoramentum, i, n. ornatus. *Sil. l. 16. v. 268.* Vittaque majorum decoramen, fronte ſine ullo delapſa attactu. *Tert. de cult. fœm. c. 12.* Matronalia decoramenta.

Decoratus, a, um, adject. decorus factus. *Cic. 5. Tuſc. c. 40.* Caſſum quiddam & inani vocis ſono decoratum.

Decore, adverb. *oneſtamente*, πρεπόντως, decenter, pulchre. *Cic. 1. Off.* Ut ea ſi non decore, at quam minime indecore facere poſſimus. Et *l. 1. de Orat. c. 32.* Apte, & quaſi decore loqui.

Decoriatus, a, um, adject. excoriatus, *ſcorticato*. *Pallad. Jan. c. 16.* Amygdala decoriata vocat, quæ paulo ante *corticibus ſpoliata* dixerat.

Decorio, as, avi, atum, excorio, corium detraho, *ſcorticare*. *Tert. de Anim. c. 33.* Perinde decorietur, quia & ipſa deſpoliaverit.

Decoris. V. Decorus.

Decoriter, adverb. idem ac decore. *Apul. l. 7. Mileſ.* Pererrantes crinium globos decoriter impeditos. Adde *l. 11.*

Decoro, as, a. 1. *adornare*, פאר, Ger. *zieren*, Gal. *orner*, Hiſp. *adornar*, κοσμέω, orno, honeſto. *Cic. de Clar. Orat.* Hæc omnia vitæ decorabat gravitas, & integritas. *Id. pro Balb. c. 6.* Laude, honoribus, præmiis decorari.

Decorticatio, f. 3. actus decorticandi. *Plin. l. 17. c. 24.* Quod ſi anguſta decorticatio fuerit.

Decorticatus, a, um, adject. *ſcortecciato*, cortice ſpoliatus, ut Abies decorticata. *Plin. l. 16. c. 41.*

Decortico, as, a. 1. *ſcortecciare, ſcorzare*, קלף, Ger. *ſchelen*, Gal. *ecorcer*, Hiſp. *deſcortezar*, ἀπολεπίζω, corticem detraho. *Plin. l. 16. c. 39.* Cædi intempeſtivum, quæ decorticentur.

Decorum, ſubſt. n. 2. τὸ πρέπον, non tam ipſum honeſtum ſignificat, quam quod hominibus, & communi opinioni honeſtum videtur, & pulchrum, & probabile, *l'oneſto, decoro*. *Cic. 1. Off.* Ut id decorum velint eſſe, quod ita naturæ conſentaneum ſit, ut in eo moderatio, & temperantia appareat cum ſpecie quadam liberali. Hinc ſervare decorum. V. Decus.

Decorus, a, um, o. 1. 2. *bello, adorno, ornato*, נאוה, Ger. *zierlich*, Gal. *beau, ſeant*, Hiſp. *hermoſo, ornado*, εὐπρεπής, pulcher, decens, honeſtus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Auri venas penitus abditas invenimus, & ad uſum aptas, & ad ornatum decoras. *Id. de Senect. c. 9.* Sermo ſenis decorus. *Colum. lib. 6. c. 1.* Boves Apenninus progenerat omnem difficultatem tolerantes, nec ab aſpectu decoros. ¶ Superlativo gradu utitur *Apul. in Apol.* Zenonem Velia oriundum decoriſſimum fuiſſe, Plato autumat. ¶ Invenitur etiam Decoris, re, adject. 3. *Salluſt. in fragm. l. 3. hiſtor.* Equis, & armis decoribus cultus.

Decotes, f. 3. veſtes attritæ, quaſi ſine cute, vel quaſi cotibus detritæ, & conſumptæ, *Feſt.*

Decrementum, i, n. *ſcemamento, il calare*. *Gel. l. 3. c. 10.* Quaſi jam mundo ſeneſcente rerum, atque hominum decrementa ſunt.

Decrepitus, o. 1. 2. *decrepito*, ὑπέργηρος, extremæ ætatis ſenex, a *crepera*, quia eſt dubia vita. *Cic. 1. Tuſc.* Ex his igitur hora octava quæ mortua eſt, provecta ætate mortua eſt, quæ vero occidente Sole, decrepita. *Ter. Adel. 5. 6. 16.* Anus decrepita.

Decreſcentia, æ, f. 1. decrementum, ut decreſcentia Lunæ. *Vitr. l. 9. c. 4.*

Decreſco, is, crevi, n. 3. *ſminuirſi, ſcemarſi*, חסר, Ger. *ſich mindern*, Gal. *decroître*, Hiſ. *menguarſe*, μειοῦμαι, eſt diminui. *Cic. 2. de Divin.* Cum Luna creſcant pariterque decreſcant. *Martial. l. 7. epig. 53.* Decrevere greges, dum cadit agna frequens. ¶ Sic febris, morbus, dies decreſcit. *Celſ. l. 3. c. 6. Plin. l. 2. c. 59.*

Decretalis, le, adject. ad decretum pertinens, ſeu pendens a decreto, ut decretalis pagina, *Sidon. l. 7. ep. 9.* Decretalis bonorum ſucceſſio, *Ulpian. l. 1. §. 7. ff. de ſucceſſ. edict.*

Decretorius, a, um, o. 1. 2. *giudiciario*, κρίσιμος, judiciarius, in quo ſcil. judicium ferri poteſt, ut Dies decretorius, decretorium ſidus, vel tempus ex quo de proventu aliquarum rerum futuro ſumitur judicium. *Plin. l. 18. c. 28.* Res ſumma vitium agitur, decretorio uvis ſidere illo, quod Caniculam appellamus. Adde *l. 17. c. 2.* ¶ Arma decretoria, quibus ſcil. ſerio pugnandum eſt. *Sen. ep. 118.* Remove iſta luxuriæ arma, decretoriis opus eſt. ¶ Decretorius ſtilus, qui rem definit. *Id. de Clem. l. 1. c. 14.* ¶ Decretoria pugna, apud *Quint. l. 6. c. 5.* in qua de re tota decernitur: ubi tamen alii leg. *decertatoria*.

Decretum, ti, n. 2. *conſtituzione, deliberazione*, חק, Ger. *decret*, Gal. *decret*, Hiſp. *decreto*, δόγμα, ψήφισμα, ſtatutum, ſententia, id quod definitum eſt. *Cic. Acad. l. 2. c. 9.* Sapientiæ quid futurum eſt, quæ neque de ſeipſa dubitare debet, neque de ſuis decretis, quæ Philoſophi vocant δόγματα. ¶ Decreta facere, *Cicer. poſt redit. in Sen. c. 3. & pro Dom. c. 28.*

Decretus, a, um, o. 1. 2. definitus, ſtatutus, conſtitutus, *decretato, ſtabilito*, ut decreta provincia. *Vellej. 2. 605. Cic. de Prov. Conſ.* Provinciam deſponſam, non decretam habere videtur. *Id. 2. de Orat.* Decreta virtutis præmia. *Sen. Theb. 1.* Omnibus decreta mors eſt. ¶ Aliquem decretum habere, *avere qualcheduno accordato*. *Cic. pro Cæl.* Nihil jam in iſtam mulierem dicam, ſed ſi eſſet aliqua diſſimilis iſtius, quæ ſe omnibus pervulgaret, quæ haberet palam decretum ſemper aliquem, &c. ¶ *Plaut. Aſin. 1. 1.* Mihi decretum eſt aquam bibere. h. e. decrevi.

Decretus, a, um, adjectiv. a decreſco, *ſcemato, diminuito*, ut nocte, dieque decretum, & auctum. *Liv.* vel *Levius* apud *Priſcian.* V. *Voſſ. de Analog. l. 4.*

Decribro, as, a. 1. conficere tanquam per cribrum. *Plaut. Capt. 4. 4. 6.* Decribravit totum cum carne carnarium. Alii leg. *Deturbavit*.

Decubo, as, n. 1. *giacere*, κατάκειμαι, jacen, quaſi deorſum cubo. *Apul.* Decubantem excitavi feram. ¶ Item pro ſecubo uſurpatur a *Gel. l. 10. c. 15.* Et de eo lecto trinoctium continuum non decubat. h. e. non ſecubat longe ab eo lecto.

Deculco, as, a. 1. *calcare*, דרך, Ger. *trucken, tretten*, Gal. *fouler*, Hiſp. *hollar*, πατέω, calco. *Plin. l. 17. c. 10.* Pedibus in profluente deculcant.

Deculto, a. 1. κατακρύπτω, valde occulto, a deculo, ut occulto ab occulo. *Feſt.*

Deculpatus, a, um, adject. *Gel. l. 19. c. 10.* Dehoneſtum tibi, deculpatumque hoc verbum videtur, h. e. damnatum. V. Culpa.

Decuma, & decumanus, V. decima, & decimanus.

Decumates agri, apud *Tac. de Germ. c. 29.* ſunt, qui decumas ſolvunt. Erant autem hujuſmodi agri in Germania in iis regionibus, ubi nunc eſt *il Ducato di Vuirtemberga*.

Decumbo, is, bui, itum, n. 3. *giacere*, κατακλίνομαι, decubo, jaceo, recumbo. *Cic. 3. Ver.* Cum Apronius in triclinio decubuiſſet. ¶ Significat etiam ad menſam ſedere, *ſedere a tavola*. *Plaut. in Merc. 1. 1. 97.* Ad cœnam vocat, venio, decumbo. ¶ Aliquando mori, qua ratione de gladiatoribus præcipue dicitur. *Cic. Phil. 3. c. 14.* Quod gladiatores faciunt, ut honeſte decumbant, faciamus nos principes orbis terrarum.

Decunctor, V. Decontor.

Decunx, uncis, m. decem unciarum menſura. *Pannius de ponder. v. 46.* At ſi ſextantem detrahas, erit ille decuncis.

Decuplatus, a, um, decuplus. *Juvenc. l. 3. in c. 18. Matth.* Chriſtus proſequitur: non ſeptem crimina tantum, Sed decuplata ſuper donentur crimina fratri.

Decuplus, a, um, o. 1. 2. δεκαπλάσιος, quod rei alicujus quantitatem decies in ſe continet. *Liv. l. 39. c. 44.* Uti ea quoque decuplo tanto pluris, quam quanti eſſent, æſtimarentur. Ita ediderunt *Manut. & Scheffer.* at *Gruter. & Gronov.* *decem tanto*, legunt.

Decures, m. 3. antiqui pro Decurionibus uſurparunt. *Feſt.*

Decuria, æ, f. tabula, ſeu album (ut loquitur *Suet. in Claud. c. 16.*) πίναξ græce, in quo perſcripta erant judicum nomina, qui ſimul judicabant. Ideo

decuria

decuria dicta eſt, quia decem centurias, hoc eſt, mille judices continebat. *Plin. l.* 33. *c.* 1. & 2. *Suet. Aug. c.* 32. Ad tres Judicum decurias quartam addidit ex inferiore cenſu. Vide ibi *Caſaub.* Quatuor hiſce decuriis addita poſtea eſt quinta, ut patet ex eodem *Suet. in Calig. c.* 16. ¶ Apud *Cic. l.* 1. *in Ver. c. ult.* decuria uſurpatur pro Senatoribus, qui ea tempeſtate judicabant, cui addit epithetum *noſtra*. ¶ Fuerunt & in militia decuriæ, *δεκάδες*, quæ ſingulæ decem equites continebant, quique iis præerat, decurio dicebatur. *Rom. Antiq. Rom. l.* 10. *c.* 15. ¶ Denique decuria dicitur de quovis ſodalitio. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 63. Exigam hercle ego te ex hac decuria. h. e. cœtu epulonum. Adde *Colum. l.* 1. *c. ult.* & *Vitruv. l.* 7. *c.* 1. ¶ Ponitur etiam ſimpliciter pro decade, *una decina*. *Trebell. Poll. in Claud. c.* 14. Pellium tentoriarum decurias triginta.

Decuriālis, is, m. Decuriæ præfectus, vel conſors. *Vetus Inſcr.* apud *Gruter. p.* 36. *n.* 6. L. Aratius Phœbus Decurialis Decuriæ Juliæ. Et apud *Fabret. p.* 86. Q. Marcius Italicus Decurialis negotiator.

Decuriātio, onis, f. diviſio in Decurias. *Cic. Pro Planc. c.* 18. Decuriatio tribulium, deſcriptio populi.

Decuriātus, a, um, adjectiv. in decurias diſtributus, ut decuriati equites. *Liv. l.* 22. *c.* 38. Sua voluntate inter ſe equites decuriati, centuriati pedites conjurabant. *Cic. pro Dom.* Cum decuriatos, & deſcriptos haberes exercitus perditorum. V. Decurio.

Decuriātus, us, ui, m. idem quod decuriatio. *Liv. l.* 22. *c.* 38. Ubi ad decuriatum, aut centuriatum conveniſſent.

Decūrio, as, avi, atum, a. 1. eſt milites conſcriptos in decurias diſtinguere. V. Decuriatus, a, um. ¶ Sumitur etiam pro conſcribere homines ejuſdem Tribus, vel Curiæ ad corrumpenda ſuffragia. *Cic. pro Planc. c.* 18. Doce, decuriaſſe Plancium, conſcripſiſſe, promiſiſſe, &c. V. Sodalitium.

Decūrio, onis, m. 3. *decurione, caporale*, Ger. *oberſter, ubergeber*, Gal. *decurion*, Hiſp. *decurion*, *δεκάδαρχος*, princeps decuriæ, ſive in urbe, ſive in militia. ¶ Decurio in legione Romana erat, qui decem equitibus præerat. Principio in turma tres decuriones fuere. *Varro l.* 4. *de L. L.* Turma autem erat 30. equitum, ſive 33. cum tribus Decurionibus. Poſtea re mutata, priſtinum tamen remanſit nomen. Nam quamvis unus toti præeſſet turmæ, h. e. 32. equitibus, nihilominus Decurio dicebatur. *Veget. l.* 2. *c.* 12. ¶ Municipales Decuriones ſic dicti ſunt, quod, cum Coloniæ deducerentur, decimus quiſque legeretur. Erant in Coloniis, ac Municipiis eadem dignitate, qua Senatores Romæ. Hinc Vet. Gloſſ. Decurio, *βουλευτής*. Ex iis Magiſtratus eligebantur. Eorum decretum idem erat, quod Romæ Senatuſconſultum. *Cic.* Recita, quæſo, Sexti, quid decreverint Capuæ Decuriones. ¶ Poſtremis temporibus hoc nomen in aulis etiam Cæſarum uſurpabatur, ut Decurio Palatii, Decurio Cubiculariorum, &c. *Suet. in Domit. c.* 17. *Ammian.* &c. V. Cubicularius.

Decurionālis, le, adject. ad decurionem pertinens, ſenatorius. Vet. Inſcript. apud *Spond. Miſc. Erud. Antiq. p.* 169. Exornato ornamentis decurionalibus. Gloſſ. gr. lat. *βουλευτικός*, decurionalis.

Decurionātus, us, ui, m. dignitas Decurionis. *Macrob. l.* 2. *Satur. c.* 3. Cicero ab hoſpite rogatus, ut decurionatum privigno ejus expediret. Adde *Plin. l.* 10. *ep.* 114.

Decurro, is, ri, & interdum decucurri, decurſum, *correre in giù*, ירד, Ger. *ablauffen*, Gal. *courir enbas*, *s'ecoler*, Hiſp. *correr hazia abaxo*, deorſum curro, *καταθέω*. *Virg. Æn.* 2. *v.* 41. Laocoon ardens ſumma decurrit ab arce. *Plin. l.* 3. *ep.* 20. Rivi ex fonte decurrunt. ¶ Item ſimpliciter currere, percurrere. *Plin. l.* 24. *c.* 18. Scarabeum ſurſum deorſum decurrentem. *Cic. pro Quint. c. ult.* Decurrere ſpatium ætatis, vel vitæ. ¶ Item confugere, *ricorrere*. *Juſtin. l.* 16. *c.* 3. Iterato ad Oraculum decurrunt. *Plin. l.* 10. *ep.* 97. Ad te conſulendum decucurri. ¶ Sic decurrere ad Senatus conſultum, *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Decurrere ad remedium aliquod, *Plin. l.* 3. *ep.* 19. ¶ Item ſcribendo, vel dicendo percurrere. *Quint. l.* 6. *c.* 1. Decurrendum per capita. *Stat. l.* 5. *Silv.* Verſu decurrere pugnas. ¶ Eſt etiam militare verbum. Decurrere enim exercitus dicuntur, cum imaginarias pugnas edunt, in duas partes diviſi vero ſimilem pugnam faciunt, ut paratiores ſint cum hoſtibus congredientes, quod apud Macedonas factitatum, narrat *Liv. l.* 40. *c.* 8. Vide *Veget. l.* 1. *c.* 27. & *l.* 3. *c.* 4. Itaque pars religionis erat; quam ob cauſam & in heroum funeribus fieri ſolitam hujuſmodi exercitationem, notat *Lipſ. ad l.* 2. *Ann. Tac. c.* 40.

Decurſio, onis, f. *ſcorreria, il correre all' ingiù*. *Brut. Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 10. Antonius Apennino, Alpibuſque ſe teneat, & decurſionibus per equites vaſtet ea loca, &c. *Cic.* 5. *Pin.* Tiberina decurſio. ¶ Eſt etiam militaris exercitatio, qua milites ad pugnas inſtituuntur, ea omnia peragentes, quæ in bellis faciendo occurrunt, *eſercizio militare*. *Suet. Ner. c.* 7. Indicta decurſio prætorianis. *Veget. l.* 2. *c.* 22. Ad decurſionem campi milites exeunt.

Decurſus, us, m. 4. *diſcorrimento*, מרוץ, Ger. *ablauffung*, Gall. *court*, *courſe*, Hiſp. *corrida*, *diſcurſo*, *κατάδρομή*, decurſio. *Liv. l.* 1. Ne ſubito ex collibus decurſu Albanorum intercluderentur ab oppido. *Cic. Fam.* 3. *epiſt.* 2. Decurſus mei temporis. ¶ Item decurſio. h. e. militaris exercitatio. *Tac.* 2. *Ann. c.* 55. Exercitio equitum, decurſibus cohortium intereſſe.

Decurſus, a, um, adject. excurſus, percurſus, *ſcorſo*. *Lucret. l.* 3. *ſub fin.* Obiit decurſo lumine vitæ. *Plaut. Merc.* 3. 2. 4. Decurſo in ſpatio, breve quod vitæ reliquum eſt. *Cic.* 1. *de Orat.* Decurſa abs te hæc ſunt breviter.

Decurtātus, a. 1. 2. *accortato, troncato*, גדוע, Germ. *gekriez*, Gall. *accourcy*, Hiſp. *deſmochado*, *κολοβός*, mutilatus, partic. a decurtor. *Cic. in Orat. c.* 53. Mutila ſentit quædam, & quaſi decurtata.

Decurvātus, a, um, idem quod curvatus. *Non. c.* 2. *n.* 92. Bura pars aratri poſterior decurvata.

Decus, ŏris, n. gen. c. n. 3. *onore, dignità, ornamento*, הוד, honor, laus, ornamentum, a *decet*. *Virg.* 6. *Æn.* Oblitus decoriſque ſui, ſociumque ſalutis. *Cic.* 1. *de Nat. Deor.* Decus, & laus civitatis. *Horat.* 3. *od.* 16. Decus equitum. ¶ *Cornel. Front.* ita *decus* a *decor* diſtinguit, ut *decor* dicatur formæ, *decus* vero honoris.

Decuſſātim, adv. *κατὰ χιασμὸν*, per decuſſis. *Col. l.* 12. *c.* 54. Rapam decuſſatim ferramento lunato incidito. *Vitruv. l.* 1. *c.* 6. Circino decuſſatim deſcribendum, & per decuſſationem & medium centrum linea perducenda ad extremum, &c. V. *Decuſſo*.

Decuſſātio, onis, f. actus decuſſandi. Exemplum vide in Decuſſatim.

Decuſſio, onis, f. a decutio, *ſcuotimento*. *Tertul. l.* 2. *de cul. fem. c.* 9. Decuſſio redundantioris nitoris.

Decuſſis, is, m. 3. nummus, qui decem aſſes valebat, ſive denarium, a *decem*, & *aſſis*. Ejus figura erat Græca litera χ, vel Latina X. Quod ſi ſeces X. in partes duas, ſuperior pars erit litera V. quæ quincuncis, ſeu quinque aſſium nota erat. ¶ Plerumque ad Geometriam applicatur, & ſignificat ſectionem lineæ tranſverſim factam. V. *Decuſſo*. *Plin. l.* 18. *c.* 34. Ducantur duæ lineæ in decuſſes obliquæ. *Vitr. l.* 10. *c.* 11. In primo decuſſis puncto. ¶ Sumitur & pro denario numero, ſeu decade, ab eod. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1.

Decuſſixexis, n. indeclin. *Vitr. l.* 3. *c.* 1. Quoniam animadverterunt, utroſque numeros eſſe perfectos, & ſex, & decem, utroſque in unum conjecerunt, & fecerunt perfectiſſimum decuſſixexis.

Decuſſo, as, a. 1. *χιάζω*, eſt ad decuſſis figuram redigere, hoc eſt, res aliquas eo ordine collocare, ut inter ſe literæ Græcæ χ, aut Latinæ X ſpeciem præbeant. *Cic. de Univ. c.* 7. Hanc conjunctionem duplicem in longitudinem diffidit, mediaque accommodans mediam quaſi decuſſavit. *Colum. l.* 3. *c.* 13. In ſpeciem græcæ literæ decuſſare.

Decuſſus, a, um, adject. *ſcoſſo, abbattuto*, ut decuſſa lilia, *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 707. Decuſſæ turres, *Liv.* 25. 7.

Decuſſus, us, m. 4. *abbattimento*, נפוץ, Ger. *das abſchlagen*, Gal. *ſecouſſe*, Hiſ. *ſacudimiento*, *ἀνάσειας*, decutiendi actus. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Aliqui tunc ſcribunt, decidere eam, rurſuſque decreſcere facilem decuſſu. Niſi malis eſſe ſupinum verbi *decutio*.

Decutio, is, cuſſi, cuſſum, a. 3. *crollare, gettare a terra*, נפץ, Ger. *abſchlagen*, Gal. *ſecouer*, Hiſp. *ſacudir*, *ἀποσείω*, quatiendo dejicio, ex de, & quatio. *Liv. l.* 1. *c.* 54. Summa capita papaverum dicitur baculo decuſſiſſe. *Horat. epod.* 9. *v.* 9. December ſilvis honorem decutit. *Plaut. Epid. c.* 2. 3. 4. Ex armario decutio argenti quantum mihi lubet. h. e. depromo.

Dedĕcet, imp. 2. *diſconvenire*, Ger. *es ſtetth, ubel*, Gal. *il eſt meſcant*, Hiſ. *no es bien*, *no conviene*, *ἀπρεπές ἐστι*, non decet, ineptum, inconveniens eſt. *Cic.* 1. *Off.* Contraque falli, errare, labi, decipi tam dedecet, quam delirare, & mente captum eſſe. *Ovid. l.* 1. *Amor. el.* 7. *v.* 12. Nec dominam dedecuere comæ. ¶ Perſonaliter *Stat.* 10. *Theb.* Si non dedecui tua juſſa, tulique prementem.

Dedĕcor, is, o. 3. *laido, diſoneſto*, *αἰσχρός*, inhoneſtus, turpis. *Salluſt.* apud *Priſcian. l.* 6. Dedecores, inultique terga ab hoſtibus cædebantur. *Auſon. ep.* 9. *v.* 5. Quæ dedecor alga recondit. *Stat. Theb.* 11. *v. penult.* Dedecorem amplexi vitam, redituſque pudendos.

Dedecorātio, onis, f. *il diſonorare*. *Tert. de Anima, c.* 34. poſtrema dedecoratio.

Dedecorātor, oris, maſc. *chi diſonora*. *Tertull. Apolog. c.* 14. Dedecorator deorum.

Dedecorātus, a, um, *diſonorato, infame*. *Sueton. in Ner. c.* 36. Tanquam aliter illi non poſſent niſi morte ſuccurrere, dedecorato flagitiis omnibus.

Dedecŏro, as, a. 1. *diſonorare*, קלל, Ger. *enſebren*, Gall. *desbonnorer*, Hiſ. *desbonrar*, *καταισχύνω*, *Cic.* 3. *Off.* Dedecorantem & urbis auctoritatem, & magiſtri.

Dedecorōſe, adv. *αἰσχρῶς*, turpiter. *In epitom. Sex. Aur. Victor.* Dedecoroſe vixi, turpius peream.

Dedecorōſus, a, um, dedecorus, turpis, *indecente*. *Sex. Aurel. Victor. in Dioclet.* Suſpectans necem dedecoroſam, venenum dicitur hauſiſſe.

Dedecōrus, a, um, o. 1. 2. *diſonorato, infame*. *Tac. l.* 3. *Ann. c.* 32. Sex. Pompejus M. Lepidum, ut ſocordem, inopem, & majoribus ſuis dedecorum incuſavit.

Dedĕcus, oris, n. turpitudo, infamia, probrum, labes, macula, ignominia, *infamia, diſonore*, קלון, Ger. *ſchand*, Gal. *desbonneur*, Hiſp. *deshonra*, *αἰσχύνη*, ignominia ex re turpiter geſta. *Cicer.* 2. *Tuſc.* Dolorem exiſtimo maximum malorum omnium. M. Etiamne majus, quam dedecus? *Ad Herenn. l.* 4. *c.* 35. Dedecori eſſe ſtudiis ac litteris.

Dedicātio, f. *dedicazione, conſacrazione*, חנוכה, Ger. *weyhen*, Gal. *dedicace*, Hiſp. *dedicacion*, *καθιέρωσις*, conſecratio. *Cicer. pro Domo*. Niſi quem forte illius caſtiſſimi Sacerdotis ſuperſtitioſa dedicatio deterret. Solemnis dedicatio apud *Liv. l.* 4. *c.* 20.

Dedicatīvus, a, um, adject. idem quod affirmativus, ut dedicativa propoſitio, cui opponitur abdicativa. *Apul. l.* 3. *Dogm. Plat.* & *Capella initio Dialectica*.

Dedicātor, oris, m. qui dicat, *dedicatore*. *Tertull. Apol. cap.* 5. Tali dedicatore damnationis noſtræ etiam gloriamur. h. e. inchoatore, atque auſpice.

Dedicātus, a, um, adject. *dedicato, conſacrato*. *Cic.* 3. *de Nat. Deor. c.* 15. Ædem Caſtori & Polluci in foro dedicatam vides. *Id.* 1. *Leg. c.* 22. Ingenium in ſe ſuum ſicut ſimulacrum aliquod dedicatum putabit. ¶ Dedicatus Apollo, apud *Horat. l.* 1. *od.* 31. h. e. divinis honoribus affectus, cui templum dedicatum ſit.

Dedĭco, as, a. 1. *dedicare, conſacrare*, חנך, Ger. *weyhen*, Gall. *dedier*, Hiſ. *dedicar*, *καθιερόω*, conſecro, religioſum facio. Dedicare, inquit *Feſtus*, eſt dicendo deferre. Hinc *Cæcil. Annal. l.* 1. apud *Non.* Legati, quo miſſi ſunt, veniunt, dedicant mandata. h. e. exponunt. *Accius* etiam *in Alphæſ.* Te eſſe Alcmæonis fratrem factis dedicat. h. e. dicit, afferit. V. *Parei Lex. Lucret.* ubi alia ex *Paulo*, & *Lucretio* exempla affert. ¶ Verum frequentior hujus verbi notio eſt, qua ſignificat tribuere, ſacrare, &c. *Cic. pro Arch. c.* 8. Smyrnæi delubrum Homero dedicaverunt. Sic templum, ſignum, aram dedicare. *Cicer.* & *alii ſæpe*. Et dedicare ædes alicujus. h. e. religioni obſtringere, ſacras facere. *Id. pro Domo ſua*. ¶ Dedicare alicui librum, eſt, inſcribere, nuncupare, & veluti conſecrare. *Plin. in præfat. hiſt. nat.* Hos tibi dedicavi libellos. ¶ Interdum ſumitur pro auſpicari cum aliqua ſolemnitate. *Sueton. Nerone, cap.* 35. Ejuſmodi domum abſolutam cum dedicaret. *Aſcon. in Orat. Cic. in Piſon.* Antequam Cn. Pompejus ludos faceret, quibus Theatrum dedicavit. ¶ Dedicare doctos viros inter Deorum ſedes. h. e. ponere. *Vitruv. in præf. l.* 9. Eodem ſenſu *Suetonius in Tib. c.* 44. *l.* 10. *ep.* 119. ¶ *Dedicare in cenſum*, eſt referre, & profiteri quæ ſua ſint in cenſendo, *dar' in nota* &c. *Cic. pro Flacc. c.* 32. At hæc prædia etiam in cenſum dedicaviſti. *Gell. l.* 7. *c.* 11. Inſtrumentum fundi Sabini in cenſum dedicaviſti. h. e. in æſtimationem attribuiſti. Alii utroque loco leg. *in cenſo*. ¶ Dedicare in ſacrum. h. e. religioni obſtringere. *Cajus lib.* 6. *ad leg. XII. tabul.* ¶ Dedicare in funus. h. e. funeris religioni obſtringere. *Paulus l.* 19. *Dig. in rem. verſ. filius f.* ¶ Dedicare ſub aſcia. V. Aſcia.

Dedignātio, f. 3. actus dedignandi, *lo ſdegnarſi, e ricuſare*. *Plin. in Paneg. c.* 18. Inertia, & contumacia, & dedignatione parendi. *Quint. l.* 1. *c.* 2. *ad fin.* Tacita dedignatio.

Dedignor, aris, d. 1. *ſprezzare, ſdegnare*, מאס, Ger. *verachten*, Gal. *dedigner*, Hiſp. *deſdenar*, *ἀπαξιόω*, indignum reputo, contemno. *Ovid.* 1. *de Ponto*. Is me nec comitem, nec dedignatus amicum eſt.

Dediſco, is, dedidici, a. 3. *diſimparare*, Ger. *entlenen*, Gal. *deſapprendre*, Hiſp. *deſmedrar*, *μεταμανθάνω*, quod didici, obliviſcor. *Cic.* 1. *de Orat.* Juventus noſtra dediſceret pene diſcendo. *Senec. Troad. v.* 633. Dediſcit animus ſero quod didicit diu.

Deditim, adverb. dedendo. *Diomed. Grammatic. l.* 1.

Deditio, f. 3. dedendi actus, *reſa*, *ἐγχείρησις*. *Cicer. pro leg. Manil.* Spem deditionis non ademit, obſideſque imperavit. ¶ Forma deditionis deſcribitur a Livio in deditione Collatiæ, *l.* 1. Deditionem facere. *Hirt. de Hiſp. c.* 20. In deditionem redigere, *Cic.* 4. *Phil. c.* 5.

Dediticius, vel Deditiicius, a. 1. 2. *ἔκδοτος*, qui ſe in alterius imperium dedidit, a deditus. *Cic. ad Brut. ep.* 3. Id S. C. plerique interpretantur ad tuos ſive captivos, ſive dedititios pertinere.

Dedĭtus, a. 1. 2. *dato, applicato, diſpoſto, inclinato*, *ἐκδοθείς*, addictus, partic. a *dedo*, ut Deditus litteris, amori, voluptati, &c. *Cic. pro Cœl.* Cujus prima ætas dedita diſciplinis fuit, iiſque artibus, quibus inſtruimur ad uſum forenſem. *Id. Famil.* 9. *epiſt.* 9. Animus tibi dedititiſſimus. ¶ *Dedita opera*; eſt data opera, conſulto, *a poſta*. *Cic. pro Roſc. Amer.* Ut ea dedita opera a vobis contra volmetipſos facere videamini. Adde *l.* 10. *Att. ep.* 3.

Dedo, is, didi, ditum, a. 3. addico, trado, do, quaſi conſecro, *dare in tutto*, מסר, Ger. *ergeben*, Gall. *rendre*, Hiſp. *dar en poder*, *ἐκδίδωμι*, eſt in perpetuum dare, vel totum ſubdere, ſive in manus, poteſtatemve, & arbitrium dare. *Liv. l.* 1. Sic ad ſupplicium Numitori Remus deditur. ¶ Hinc dedere ſe hoſtibus, *arrenderſi*. *Plaut. Amph.* Convenit, utri victi ſint eo prælio, urbem, agros, focos, ſeque uti dederent. ¶ Aliquando eſt ſimpliciter dare. *Ter. And.* Verberibus te cæſum in piſtrinum, Dave, dedam. *Virg.* 4. *Georg.* neci dedere. ¶ Aures dedere, eſt audire. *Cic. pro Arch.* Ut etiam Cordubæ natis Poetis aures ſuas dederet. ¶ Dedere ſe libidinibus, angoribus, amori, patriæ, alicui. h. e. obnoxium facere, incumbere, &c. *Cic.* 2. *Off.* & 2. *Leg. c.* 2. & *Tuſc. c.* 30. Dedere ſe ad ſcribendum, *Id.* 1. *de Orat.*

Dedŏceo, es, a. 2. *inſegnare al contrario*, Ger. *entlehren*, Gal. *deſapprendre*, Hiſ. *deſenſenar*, *μεταδιδάσκω*, eſt ſecus ab eo, quod quis doctus eſt, docere, vel falſum eſſe oſtendere. *Quint. l.* 2. *c.* 3. Dedocendi onus plus, quam docendi eſt. *Cic.* 1. *de Fin.* Si a Polyæno familiari ſuo Geometriam diſcere maluiſſet, quam illam etiam ipſum dedocere.

Dedolātus, a, um, *aſciato, piallato*, dolatus. *Colum. lib.* 11. *cap.* 2. Hidicæ dedolatæ.

Dedolĕo, les, n. 2. *non dolerſi*, Ger. *verſchmertzen*, Gall. *ne reſſentir point de douleur*, Hiſp. *no dolerſe*, *ἀπαλγέω*, non doleo, ſeu dolere deſino. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 480. Potui dedoluiſſe ſemel.

Dedŏlo, as, a. 1. *polire*, שלף, Ger. *abenhobeln*, Gal. *doler*, *dolar*, *ἀπελεκάω*, dolabra, vel ejuſmodi ferramento, quæ ſcabra, atque impolita ſunt, lævigo, perfecte dolo, a *de* intenſiva. *Colum. l.* 4. *c.* 26. Partes eorum putres dedolandæ. *Plaut. Men.* 5. 2. 106. Dedolabo aſſulatim viſcera.

Dedomi-

Dedomătus, a, um, adject. perfecte domitus, *ben domato*. *Commodian. Inſtruct.* 34. Equa primum dedomata.

Dedūco, cis, xi, ctum, a. 3. *ſcorgere*, *tirare*, *condurre al baſſo*, הוריד ,הוליך, Ger. *ab tren*, *abziehen*, Gal. *deduire*, *conduire*, Hiſp. *deduzir*, κατάγω, proprie eſt e ſuperiore loco in inferiorem ducere, cum abl. & præp. *a*, vel *ab*, *e*, *ex*, *de*, vel ſine præp. *Caſ.* 3. B. C. Deducere de tectis conantem concionari. *Virg. in Pharm.* Carmina vel cœlo poſſunt deducere Lunam. ¶ Item de loco ad locum, ſive de re ad rem ducere, ut deducere cohortes ex præſidiis, Deducere de via, &c. *Cic. Att. l.* 7. Ut ille de his oppidis, quæ extra eam provinciam occupaviſſet, præſidia deduceret. *Liv. l.* 34. *c.* 35. Deducere præſidia ab oppidis. ¶ Et omiſſa præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo, *Id. ibid.* Deducere præſidia civitatibus. ¶ Item ducere, vel abducere, ut deducere ad judicium, deducere ſponſam marito, vel ad maritum, vel amicam ad amantem, &c. *Cic. pro Flac.* Qui ad hoc judicium deducti non ſunt. *Id.* 4. *Verr.* Hic eſt Docimus, ad quem ille deduxerat Tertiam Iſidori mimi filiam. ¶ Item alicui comitatum præſtare officii gratia, vel honoris, *accompagnare*. *Cic.* 10. *Famil.* Cumque magna multitudo optimorum virorum, & civium me de domo deduceret. *Liv. l.* 23. *c.* 23. Frequentes eum domum deduxerunt. ¶ Item ex majoribus fluminibus aquam in alia loca deducere, *Virg.* 1. *Georg.* Rivos deducere nulla religio vetuit. ¶ Deducere vela, eſt expandere apud *Ovid.* 3. *Metam. v.* 66. & *l.* 6. *v.* 233. & *l.* 11. *v.* 477. ¶ Tranſlate eſt abducere, removere. *Q. Cic. de pet. Conſ.* Ut de illa animi pravitate deducas. ¶ Item derivare. *Lactant. l.* 4. Diximus, nomen religionis a vinculo pietatis eſſe deductum. ¶ Item redigere. *Lactant. l.* 4. Homines ad tantam cæcitatem eſſe deductos. ¶ Item proferre, *prolongare*. *Cic.* 1. *Acad.* Ut contra omnium ſententias dies pleroſque deduceret. Sic, deducere rem in noctem. *Caſ. l.* 3. *B. C.* ¶ Item in ſubtilitatem ducere. *Pompon.* Vocem deducas, oportet, ut mulieris videantur verba. Hinc ponitur etiam pro ſubtiliter, & nihil ſubruſticum proferre. *Hor. l.* 2. *ep.* 1. Tenui deducta poemata filo. ¶ Item ſubducere, ut *Deducere cibum*, parcius ſolito cibum ſuppeditare. *Ter. Eun.* Siqua eſt habitior paulo, pugilem eſſe ajunt, deducunt cibum. ¶ Item de ſumma aliquid demere, *ſottrarre*. *Cic.* 1. *Offic.* Et addendo, deducendoque videre, quæ reliqui ſumma fiat. ¶ Item privare, auferre. *Cic. pro Cæcin.* Et de fundo Cæcina moribus deduceretur. ¶ Item inducere. *Cic. Att. l.* 9. Spe tamen deducebar ad eam cogitationem, &c.

Deductio, f. 3. *condotta*, הובלה, Ger. *beleitung*, Gal. *conduit*, Hiſp. *acaduç*, ἀπαγωγή, eſt actus deducendi. *Cic. de Leg. Agrar.* Tum quæ erit in iſtos agros deductio? ¶ Item derivatio, cum ex fonte, aut flumine per rivos aqua deducitur. *Cic.* 1. *de Divin.* Ex quo illa admirabilis a majoribus Albanæ aquæ facta deductio eſt. ¶ Item detractio minoris ſummæ a majore, *ſottrazione*, ἀφαίρεσις, *Cic. in Verr.* Certis nominibus deductiones fieri ſolebant. ¶ Tranſlate *Senec. de Benefic. l.* 2. *c.* 4. Beneficia integra ad eos, quibus promiſſa ſunt, perveniant, ſine ulla, quod ajunt, deductione. Ex quibus verbis patet, formulam fuiſſe, *ſine ulla deductione*. Quo pertinet vetus Inſcriptio a Lipſio in hunc locum allata: Signum Panthei teſtamento fieri, ponique ex argenti libris C. ſine ulla deductione juſſit.

Deducto, as, *Lucil.* apud *Non.*

Deductor, oris, m. *chi accompagna*, מוליך, Ger. *beleiter*, Gal. *conducteur*, Hiſp. *guiador*, προπομπός, qui ducit. *Q. Cic. ad M. Cic. de petit. conſul. c.* 9. Una ſalutatorum, cum domum veniunt, altera deductorum.

Deductorium, ii, n. ſulcus, vel foſſa ad aquam deducendam in agris. *Pallad. Novemb. tit. de Caſtaneis*: Locus tamen deductoria liquoris accipiat, ne humor inſidens limo germen extinguat.

Deductus, us, m. idem quod deductio, ſeu adductio. *Apul. A. A. l.* 1. Ponderis deductu veſtis ad inguinum adſtricta.

Deductus, a, um, adject. adductus, *ridotto*, *condotto*. *Nepos* 15. 7. Deducta eo res eſt. *Cic. Phil.* 13. Homo deductus ex ultimis gentibus. ¶ Deductum carmen, h. e. tenue, dicitur a *Virg. Ecl.* 6. Paſtorem pingues paſcere oportet oves, deductum dicere carmen. Ita explicant Serv. & Macrob. ducta metaph. a lana, quæ in tenuitatem deducitur. Sic naſus deductior, h. e. tenuior. *Sueton. Aug. c.* 79. Naſum a ſummo eminentiorem, ab imo deductiorem. ¶ Vox deducta, pro ſubtili, & tenui. Afrap. reſpondit voce deducta. V. in *Deduco*.

Dedux, ucis, com. qui deducitur, ſeu originem trahit. *Symmach. l.* 8. *ep.* 18. Niſi forte Gallia tua dedux ſit ab Helicone.

Deëo, is, ivi, itum, n. a *de* & *eo* conflatum, ſignificat de aliquo loco abire, ut Deire jugis, q. d. ire de jugis, apud *Stat. Theb. l.* 2. *v.* 551. ut ex MSS. reſtituit Gronovius.

Deerro, n. 1. *errare*, *vagare*, *traviare*, שגה, Ger. *irregehen*, Gal. *s'egarer*, Hiſp. *vagar*, *apartarſe*, ἀποπλανάω, eſt de via declinare. *Virg.* 7. *Ecl.* Vir gregis ipſe caper deerraverat. *Quinctil. l.* 10. *c.* 3. Ut obvios non videamus, & itinere deerremus. ¶ Tranſlate eſt a ratione diſcedere. *Auct. ad Her. l.* 1. Si non deerrabimus ab eo, quod cœpimus exponere. ¶ *Tacit. Ann.* 13. *c.* 29. Sors deerrabat ad parum idoneos, *cadeva ſopra ſoggetti poco abili*.

Defæcabilis, le, adject. qui defæcari, & purgari poteſt, ut defæcabilis ciſterna, apud *Sidon. l.* 1. *ep.* 5.

Defæcatio, onis, f. a fæce purgatio, *purgazione*. *Tert. de Anim. c.* 27. Ex carnis defæcatione.

Defæcatus, a. 1. 2. quod eſt a fæce repurgatum, purum, ſine ſordibus. *Col. l. ult.* Et defæcatum vinum in amphoras bonas adjicito. ¶ Tranſlate *Plaut. Aul.* 1. 2. Nunc defæcato demum animo egredior domo, ideſt, ab angore purgato, tranquillo.

Defæcis, e, adject. qui eſt ſine fæce. *Corn. Sever. de Ætna*, *v.* 424. Quam levis excocto defæcis robore pumex. Alii leg. *defecit*. Scaliger priorem lectionem magis probat.

Defæco, a. 1. *purgare*, *levare la feccia*, ppr, Ger. *lautern*, Gal. *ſeparer de la lie*, Hiſp. *quitar las hezes*, ἀποτρυγίζω, a fæce purgo, fæcem detraho. *Plin. l.* 18. *c.* 26. Vina tamen defæcari, etiam diffundi Hyginus ſuadet. ¶ Tranſlate *Sidon. l.* 1. *epiſt.* 1. Literas defæcandas limandaſque alicui committere.

Defamātus, a, um, adject. fama privatus, *infamato*. *Gell. l.* 9. *c.* 2. Ut vocabula quoque eorum defamata, atque emortua cum iis videantur. *Id. l.* 18. *c.* 3. Turpitudine priſtinæ vitæ defamatiſſimus.

Defanātus, a, um, *profanato*, pollutus, profanatus. *Arnob. ſub fin. l.* 4. Spatiola defanata.

Defāno, as, avi, atum, a. 1. idem quod profano, *profanare*. *Arnob. l.* 4. *ad fin.* Spatiola defanata.

Defarinatus, a, um, adject. in farinam redactus, apud *Tertul. cont. Valentin. c.* 31.

Defatigatio, f. 3. *lo ſtancarſi*, יגיעה, Ger. *ermüdung*, Gal. *laſſement*, Hiſp. *canſancio*, κατακόπωσις, actus defatigandi. *Cic. de Sen.* Corpora quidem exercitationum defatigatione ingraveſcunt, animi autem ſe exercendo levantur.

Defatigātus, a. 1. 2. *ſtancato*, *ſtanco*, labore confectus. *Cic.* 10. *Famil.* Sed mehercule in ea conſervanda jam defatigatus non multo plus faveo patriæ, quam tuæ gloriæ.

Defatīgo, a. 1. *ſtancare*, הוגיע, Ger. *ermüden*, Gal. *laſſer*, Hiſp. *canſar*, κατακοπόω, laſſum reddo. *Cic. pro Quinct.* In quo illud tot, & tales viros defatigat? *Id. pro Marcell. c.* 6. Noli in conſervandis bonis viris defatigari.

Defatiſcens, tis, fatiſcens, deficiens. *Plin.* 17. 2. Arbores, ſi blandiantur Auſtri, defatiſcentes.

Defectio, f. 3. *mancamento*, ἔκλειψις, λειποθυμία, actus deficiendi, diminutio. *Cic. de Sen.* Defectiones Solis, & Lunæ multo nobis ante prædicere. ¶ Item laſſitudo, *debolezza*, ἔκλυσις. *Suet. in Calig. c.* 50. Ut tamen nonnunquam ſubita defectione ingredi, ſtare, colligere ſe ſe, ac ſufferre vix poſſet. ¶ Item rebellio vel militum ab Imperatore, vel civitatis a domino, cum ab eorum gubernatione diſcedunt, *ribellione*, מרד, Ger. *abfall*, Gal. *rebellion*, Hiſp. *rebeldia*, *rebelion*, ἀποστασία. *Liv. l.* 1. Ob reſiduas bellorum iras maxime ſollicitati ad defectionem voluntarios traxere. Et tranſlate. *Cic.* 4. *Tuſc.* Intemperantiam, quæ eſt a tota mente, & recta ratione defectio. ¶ Ellipſis etiam, figura, qua aliquid in oratione ſubticetur, *defectio* vocatur a *Macrob. l.* 6. *Sat. c.* 8.

Defectīvus, a. 1. 2. *difettivo*, *imperfetto*, ἐλλειπής, quod eſt mancum, & imperfectum. *Tertull. adv. Valent. c.* 14. Defectiva, & abortiva genitura. *Cal. Aurel. Acut.* 2. 10. Defectiva febris. h. e. intermittens.

Defector, m. 3. *ribello*, מורד, Ger. *abfellig*, Gal. *rebelle*, Hiſp. *rebelde*, ἀποστάτης, qui de uno exercitu ad alium tranſit. *Suet. in Ner. c.* 43. Revocatiſque ad pœnitentiam defectoribus.

Defectrix, icis, f. quæ deficit, *manchevole*, ut defectrix virtus, *Tert. adv. Valent. c. ult.*

Defectus, us, ui, m. idem quod defectio, *mancanza*, *debolezza*, *difetto*. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Defectus ſtomachi. *Id. l.* 20. *c.* 2. *ad fin.* Defectus animi. *Virg.* 2. *Georg. v.* 478. Defectus ſolis, lunæ, *ecclisse*.

Defectus, a, um, adject. deficiens, deſtitutus, privatus, *privo*, *mancante*, *abbandonato*, ἐγκαταλελειμμένος. *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Aqua & cibo defecti. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Defectus dentibus. *Martial. de cygno l.* 13. *epigr.* 77. Dulcia defecta modulatur carmina lingua. *Celſ. l.* 1. *c.* 8. Defecta a menſtruis mulier. *Colum. in præfat.* Defectiſſimum annis & viribus in agrum relegat. *Apul. l. ult. Florid.* Oratione defectior.

Defendo, is, endi, enſum, a. 3. *difendere*, הגן, Ger. *beſchirmen*, Gal. *defendre*, Hiſp. *defender*, ἀπαμύνω, proprie eſt depellere, avertere, prohibere, *tener lontano*. *Cic.* 3. *Offic. c.* 18. Defendere, ac propulſare injuriam. *Ovid. l.* 2. *de Rem. amor. v.* 228. Proximus a tectis ignis defenditur ægre. *Virg. ecl.* 7. *v.* 47. Solſtitium pecori defendite. *Sil. l.* 7. *v.* 170. Defendere ſitim lympha. ¶ Metaleptice uſurpatur pro tueri, ut dictum eſt. *Cic. pro Quint. c.* 13. Locum ſuum honeſtiſſime defendere. *Id. de Senect.* Cauſas defendere. ¶ Conſtruitur & cum præpoſit. *Id. pro Leg. Manil. c.* 6. Provincia non modo a calamitate, ſed etiam a metu calamitatis defendenda. *Cic. pro Syll. c.* 2. Qui illum ſolus ante de ambitu defendiſſet. ¶ Defendere valetudinem, pro conſervare. *Celſ. l.* 4. *c.* 5. ¶ In diſputando defendere, eſt ratione aſſerere. *Cic. in Acad.* Id recte factum eſſe, defenderem.

Defenſa, æ, f. *difeſa*, defenſio. *Tertull. l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 18. A Deo expectare defenſam.

Defenſio, f. 3. *difeſa*, מגן, Ger. *beſchirmung*, Gal. *defenſe*, Hiſp. *defenſion*, ὑπεράσπισις, actus defendendi. *Cic.* 4. *Acad.* Ut ea pars defenſionis relinquatur. *Id.* 1. *Fam. ep.* 9. Defenſionem alicujus ſuſcipere.

Defenſito, as, a. 1. freq. a defenſo. *Cic.* 1. *Off. c.* 33. Si igitur non poterit ſive cauſas defenſitare, &c.

Defenſo, as, a. 1. freq. a defendo. *Sall. Jug. cap.* 60. Qui mœnia defenſabant. *Liv. l.* 26. *c.* 45. Mœnia ipſa ſe ſe defenſabant. ¶ Defenſare injuria, pro, ab injuria, *Plaut. Bacch.* 3. 3. 39.

Defenſor, m. 3. *difenſore*, מגן, Ger. *beſchirmer*, Gal. *defenſeur*, Hiſp. *defendedor*, ὑπερασπιστής, qui defendit. *Cic. in Verr.* Quem ſibi illa defenſorem ſui juris, ultorem injuriarum, actorem totius cauſæ adoptavit. *Liv. l.* 36. *c.* 35. Defenſor vobis adero. *Cic. pro Mil.* Defenſor necis. h. e. propulſator.

Defenſtrix, icis, f. *difenditrice*, quæ defendit. *Priſcian. ſup. v. Æneid. pag.* 1220. *Porpb.* teſtatur, uſurpatam eſſe hanc vocem ab ipſo *Cicerone in Timæo*.

Defenſuiri, pro defenſum iri, ut Debituiri, pro debitum iri. *Ulpian. de dot. prælegat.*

Defenſus, a, um, adject. *protetto*, *difeſo*. *Nepos* 19. 2. 3. Ab eo in judiciis defenſus. *Curt. l.* 10. *c.* 9. Ne loci quidem religione defenſus occiditur.

Defĕro, ers, detuli, delatum, a. anom. *portare*, הביא, Ger. *bringen*, Gal. *apporter*, Hiſp. *traer*, *llevar*, ἀνάγω, pene idem eſt, quod fero, vel affero, cum acc. *Plaut. Amph.* 2. 2. 69. Quid, ſi e portu navis huc nos dormientes detulit? ¶ Vel cum acc. & dat. *Plaut. Trin.* Quibus me oportet has deferre epiſtolas. ¶ Vel cum acc. & alio acc. cum præp. *ad*, vel *in*. *Liv. l.* 5. Deferri in præceps. *Plaut. Asin.* Egon' ut non domo uxori meæ ſurripiam pallam, atque ad te deferam? ¶ Eſt item dare, tribuere. *Liv. l.* 1. Omnes Numæ Pompilio Regnum deferendum decernunt. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 10. Univerſum ſtudium, & benevolentiam ad te defero. Sic deferre honores alicui. *Cic. pro Dom. c.* 9. Et deferre alicui ſuam voluntatem, *Id. Fam.* 13. 18. h. e. ſubjicere. ¶ Item denuntiare, narrare. *Cic.* 4. *Fam.* Vehementer te eſſe ſolicitum, multi ad nos quotidie deferunt. *Nep. Annib. c.* 3. Deferre ſenatui. ¶ Cauſam deferre ad aliquem eſt tradere, committere. *Cic. in Brut.* Itaque auctoritate C. Lælii publicanos cauſam detuliſſe ad Galbam. ¶ Deferre alicujus nomen, eſt apud Judicem, vel Magiſtratum de aliquo crimine aliquem denuntiare, & reum facere. *Cic. pro Cal. c.* 31. Nomen amici mei de ambitu detulit. *Id. ibid.* Maleficium alicujus ad judicem deferre. *Tacit.* 5. *An.* Deferri impietatis. *Varro* quoque apud *Gell.* 13. 4. *deferre* abſolute pro accuſare dixit. ¶ Deferre jusjurandum, eſt, facultatem jurandi dare. *Quintil. l.* 5. *c.* 6. Ne cui jusjurandum deferremus. ¶ Interdum deferre ſignificat vendendum exponere. *Senec. ep.* 42. *a med.* In omnibus conſiliis rebuſque faciamus, quod ſolemus facere, quoties ad inſtitorem alicujus mercis acceſſimus, videamus, quanti deferatur. ¶ Significat etiam, *dare in nota*. Solebant enim Magiſtratus e provincia reverſi eorum nomina ad ærarium deferre, quorum opera in provinciæ adminiſtratione uſi fuiſſent, ut & ipſi pro meritis ſuis beneficium aliquod a Senatu conſequerentur. *Cic. Fam.* 5. *ep.* 20. Scito a me & Tribunos militum, & præfectos, & contubernales duntaxat meos delatos eſſe. Dicebant etiam, *deferri in beneficiis*, quia qui delatus erat, beneficium ex ærario conſequebatur, Ital. *penſione*. *Cic. pro Arch.* In beneficiis ad Ærarium delatus eſt L. Lucullo Prætore. ¶ Ponitur etiam pro ferre, gignere. *Plin.* 19. 1. Frutex ſimilem barbatæ nucis defert fructum.

Defervefacio, a. 3. *far bollire forte*, הרתיח, Ger. *ſtark ſiedend machen*, Gal. *faire bouillir*, Hiſ. *hazer hervir*, διαζέω, valde fervere facio. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Radix caprifici defervefacta in vino dentium dolores ſedat. Adde *Vitruv. l.* 8. *c.* 5.

Defervefactus, a, um, adject. fervefactus, *bollito*, *ſcaldato*. *Plin. l.* 20. *c.* 7. Semen defervefactum in aqua. Adde *Varr.* apud *Lactant. de Opif. Dei*, *c.* 17.

Defervĕo, es, rvi, n. *ceſſare di bollire*, Ger. *aufhoren zu ſieden*, Gal. *ſe refroidir*, Hiſp. *dexar de hervir*, ἀποζέω, fervere deſino. *Plin. l.* 14. *c.* 9. *ad fin.* Hoc (muſtum) protinus in lagenis ſuis defervere paſſi. *Plin. l.* 9. *ep.* 16. Ut primum videbuntur deferviſſe.

Deferveſco, is, bui, n. 3. *raffreddarſi*, ἀποζέω, eſt fervorem amittere. *Col.* In ſe concoqui, & deferveſcere patiantur. ¶ Tranſlate ponitur pro ardorem animi invita ratione excitatum deponere, remittere. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 36. Si quam habent ulciſcendi vim, differant in tempus, dum deferveſcat ira. *Ter. Adelph. a.* 1. *in fi.* Sperabam, jam deferbuiſſe adoleſcentiam. Sic deferveſcere dicuntur cupiditates, ſtudia, &c. *Cic. pro Cal. c.* 19. & *pro Cluent.*

Defeſſus, a. 1. 2. *ſtanco*, κατάκοπος, valde feſſus, defatigatus. *Cic. in Rull.* Ut aratores cultu agrorum defeſſi urbis domiciliis uterentur. *Id.* 1. *Acad.* Et, niſi de via defeſſus eſſet, continuo eum ad nos venturum fuiſſe. V. *Defetiſcor*.

Defetigare pro defatigare, reperiri interdum in MCStis teſtatur *Par. in Lex. Crit.*

Defetiſcentia, æ, f. defatigatio, *ſtanchezza*. *Tertul. de Anim. c.* 43. Anaxagoras ſomnum defetiſcentiam affirmat.

Defetiſcor, eris, defeſſus ſum, d. 3. *ſtancarſi*, יגע, Ger. *müd werden*, Gal. *ſe laſſer*, Hiſp. *canſarſe*, ἀποκάμνω, eſt laſſari, labore deficere, *a fatiſcor*. *Ter. Phorm.* 4. 1. 23. Neque defetiſcar unquam ego experirier, donec &c. *Id. Adelph.* 4. 6. Defeſſus ſum ambulando. ¶ Diomed. Grammaticus putat, *defeſſus* non eſſe particip. ab hoc verbo, ſed ſimpliciter nomen, cum per ſe nullum tempus ſignificet.

Deficio, cis, eci, ectum, a. 3. *mancare*, חסר, Ger. *mangeln*, *gebrechen*, Gal. *faillir*, *manquer*, Hiſp. *faltar*, ἐκλείπω, deſum, non ſufficio, cum nominat. rei inanimatæ, & dat. vel acc. perſonæ, ut Vires mihi deficiunt, Dies me deficiet, Vox illi defecit, Oratio illum defecit, &c. Non autem recte dicitur ex. gr. Uxor me deficit, ſed a me. *Cic. pro Flacc.* Ad quam opprimendam non animus eis, ſed vires deficiunt. *Id.* 4. *Ver.* Me dies, vox, latera deficient. ¶ Cum infinito *Sil. l.* 3. *v.* 111. gelidos ne ſcandere tecum Deficiam montes conjux tua?

crede

crude vigori femineo, &c. Sed tamen illud infinitum Græco more pro nominativo poſitum eſt. Eſt enim ſenſus: an ego conjux tua *Deficiam ſtandens gelidos manes?* ¶ Sæpe ponitur abſolute, ideſt, ſine caſu poſteriore. *Cic. de Fin.* Si forte memoria defecerit, tuum eſt, ut ſuggeras. ¶ Eſt etiam vires amittere, langueſcere, deſinere. *Cic. Att. l.* 1. Ne una plaga accepta P. C. conciderent, ne deficerent. *Caſ.* 7. *B. G. c.* 30. Deficere animo, *perder' il coraggio*. ¶ *Cic.* 1. *de Divin. c.* 43. Si Luna paulo ante Solis ortum defeciſſet in ſigno Leonis, *offendoſi ecclißata*. ¶ Item carere, privari, cum ablat. ſine præp. *Col. l.* 3. Vide, ne priſtino alimento deficiat. ¶ Atque in hac ſignificatione etiam paſſive ſumitur pro deſtitui, derelinqui. *Cic. pro Cluent. c.* 65. Mulier abundat audacia, conſilio, & ratione deficitur. ¶ Eſt item recedere, deſciſcere, cum homines ab iis, quorum ſub imperio ſunt, diſcedunt, & in hoſtium numerum ſe conferunt, vel ſimpliciter cum ab alterius ductu, & partibus recedunt, *partirſi, ribellarſi*. *Cic.* 3. *Ver.* Deficere ab imperio, ac nomine noſtro volebat? *Liv.* Pometia, & Cora ad Auruncos defecerunt. ¶ Et tranſlate. *Cic. de Amic. c.* 11. Difficile eſt, amicitiam manere, ſi a virtute defeceris. *Id.* 2. *Fam. ep.* 16. Deficere a ſe ipſo. h. e. naturam & mores mutare. ¶ *Plin. l.* 2. *c.* 10. Deficit in mucronem figura. h. e. deſinit. ¶ *Alter Plin. l.* 2. *ep.* 17. Hæc amœnitas deficitur aqua ſalienti, *le manca*.

Defigo, is, ixi, ixum, a. 3. *piantare, ficcare*, תקע, Ger. *anheften*, Gal. *ficher*, Hiſp. *hincar*, καταπήγνυμι, deorſum figo, implanto, immitto, cum dat. vel cum accuſ. & præp. *in*, vel cum abl. & præp. *in*. *Virg.* 2. *Georg. v.* 290. Terræ defigitur arbos æſculus. *Col. l.* 2. In terram bene paſtinatam, & ſtercoratam rectum ſarmentum defigito. *Cic. in Catil.* 1. *c.* 6. Sicam in corpore Conſulis defigere voluit. ¶ Tranſlate ſumitur pro imprimere. *Cic.* 2. *Ver.* Ut non modo in auribus veſtris, ſed in oculis omnium ejus furta, atque flagitia defixurus ſim. ¶ Item ponere, applicare. *Cic.* 11. *Phil.* In cujus poſſeſſiones, atque fortunas non impudentiſſimos oculos ſpe, & mente defigere? *Id.* 3. *de Or.* Defigere mentem in aliqua re. *Plin.* 8. 16. Defigere oculorum aciem in aliquid. ¶ Item obſtupefacere, attonitum reddere. *Liv. l.* 1. Tacita mœſtitia ita defixit omnium animos, ut, &c. *Id. l.* 3. Stupor omnes admiratione rei tam atrocis defixit. ¶ Uſurpatur hoc verbum etiam in ſortilegiis, & devotionibus, & ſignificat ligare, obnoxium reddere. *Senec. Herc. Oet. v.* 523. Hoc magæ dixere amorem poſſe defigi malo. Adde *Virg. Ciri, v.* 377. & V. *Salmaſ. ad Suet. Calig. c.* 3.

Defindo, is, idi, iſſum, a. 3. idem quod findo, *fendere*. *Ennius apud Non. c.* 2. *v.* 351. Malos defindunt, fiunt tabulata, falæque.

Defingo, is, inxi, ictum, a. 3. idem quod fingo. *formare*. *Cato c.* 54. *R. R.* Panem defingere.

Definio, is, ivi, itum, ire, a. 4. *definire, circonſcrivere*, גבל, Ger. *entſcheiden*, Gal. *borner*, Hiſ. *definir*, ἀφορίζω, conſtituo, decerno, & quaſi finiendo certos rei, de qua agitur, terminos præſcribo. *Cic. pro Arch.* Res hæ, quas geſſimus, orbis terræ regionibus definiuntur. ¶ Definire alicui, quid faciat, h. e. præſcribere. *Id. pro Quint.* ¶ *Caſ. l.* 7. *B. G. c.* 38. Definire diem, tempus, *determinare il dì*. ¶ Eſt item rem aliquam deſcribere, ejuſque vim explicare. *Cic.* 1. *Off.* Placet igitur ante definire, quid ſit officium. ¶ Definitum eſt, decrevi, conſtitui. *Plaut. Ciſt.* Perge eloqui, non remittam, definitum eſt.

Definite, *eſpreſſamente, con limitazione*, Ger. *ausdrucklich*, Gal. *expreſſement*, Hiſp. *determinadamente*, expreſſe, manifeſte. *Cic. pro Bal. c.* 14. Quæ definite poteſtatem Pompejo civitatem donandi dederat. *Plin. Paneg. c.* 88. Definite, diſtincteque deſignat. *Cic. in Ora.* Definite, diſtincteque dicere.

Definitio, onis, f. *definizione*, Gal. *definition*, Hiſp. *definicion*, ὁριςμὸς, eſt oratio explicans, quid ſit id, de quo diſputatur, ut Homo eſt animal rationale. *Cic.* 1. *de Or. c.* 42. Eſt definitio earum rerum, quæ ſunt ejus rei propriæ, quam definire volumus, brevis & circumſcripta quædam explicatio. ¶ *Id.* 2. *Divin.* Hominum, & temporum definitione ſublata, *ſenza ſpecificare chi, e quando*.

Definitive, adv. definiendo, definite. *Tertul. de carn. Chriſti, c.* 18. Sententialiter, & definitive pronunciare. Adde *Aſcon. in Verr.* 4. *c.* 10. *ad illa verba*, tua manu numeratum.

Definitivus, a. 1. 2. ὁριςικὸς, quod ad definitionem ſpectat. *Cic. de Inv. l.* 2. *c.* 17. Cum nominis controverſia eſt, quia vis vocabuli definienda verbis eſt, conſtitutio definitiva nominatur. ¶ Apud *JCtos leg.* 2. *Cod. de ſentent. ex peric. recit.* Sententia definitiva eſt, quæ ultimo datur, & rem totam abſolvit.

Definitor, oris, m. qui definit, & decernit. *Tertul. l.* 1. *cont. Marc. c.* 10. Habemus illum alicubi unius baptiſmi definitorem.

Definitus, a, um, adject. *definito, determinato*. *Cic. in Somn. Scip. c.* 3. Eſſe in cœlo certum & definitum locum, ubi beati ævo ſempiterno fruantur.

Defioculus, m. 2. *loſco, ſenza un occhio*, Ger. *einaugig*, Gal. *borgne*, Hiſp. *tuerto*, ἑτερόφθαλμος, cui oculus deſit, ſeu deeſt. *Mart. l.* 12. *epigr.* 59. Hinc defioculus, & inde lippus. Al. tamen leg. *Hinc cæcis oculis*. Alii, *cacis oculis*.

Defit, verb. def. *manca*, Gal. *il ya faute*, Hiſp. *falleſce*, λείπει, deeſt, cum dat. *Cic. in Tuſc.* 3. *c.* 19. Mihi fortuna magis nunc defit, quam genus. *Ter. Hec.* 5. 2. Nihil apud me tibi defieri patiar. *Gell. l.* 20. *c.* 7. Oſtrea defiunt. *Plaut. Men.* 1. 4. 3. Neque defiat, neque ſuperſit. ¶ Fit hoc verbum a *fio*, ut tradit Voſſ. in Etymol. Alii a *deficio* derivant, ut *defio*, fit per ſyncopem pro *deficit*.

Defixus, a, um, o. 1. 2. infixus, hærens in aliquo, *fiſſo, attaccato*. *Cic. in Somn.* Quouſque humi defixa tua mens erit? *Id. in Or.* Id intueri, atque in eo defixus eſſe debet. *Horat. l.* 1. *ep.* 6. Defixis oculis videre.

Deflacco. V. Defiocco.

Deflagratio, onis, f. *abbruciamento*, תבערה, Ger. *brunſt*, Gal. *embraſement*, Hiſ. *abraſamiento*, ἐμπρησμὸς, combuſtio. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 19. Qui negant, ſe recuſare, quominus ipſis mortuis terrarum omnium deflagratio conſequatur.

Deflagratus, a, um, adject. ambuſtus, *abbruciato*. *Cic. Catil.* 4. *c.* 6. In cinere deflagrati imperii collocarent.

Deflagro, as, n. 1. *ardere, abbruciarſi fortemente*, בער, Ger. *verbrennen*, Gall. *bruler*, Hiſp. *arder*, ἐμπίμπραμαι, vehementer comburor, igne conſumor. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 27. Dianæ Epheſiæ templum deflagraviſſe. *Id.* 4. *Acad. c.* 37. Fore tamen aliquando, ut omnis hic mundus ardore deflagret. ¶ Significat etiam deferveſcere, miteſcere. *Liv. l.* 40. *c.* 8. Spes animum ſubibat, deflagrare iras veſtras, purgari ſuſpiciones poſſe.

Deflammo, as, avi, atum, a. 1. *Apul.* 5. *A. A. ſub fin.* Pharetram expilet, & ſagittas dearmet, arcum denodet, tædam deflammet. h. e. igne ſpoliet, extinguat.

Deflatus, a, um, flando rejectus. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 64. Quod eſt leviſſimum ac ſummum, deflatum trajiciunt in alia vaſa.

Deflecto, is, xi, xum, a. 3. *torcere, piegare*, Ger. *nider biegen*, Gal. *flechir, plier*, Hiſ. *doblegar*, ἀνακάμπτω, torqueo, curvo. *Col. l.* 6. *c.* 11. Ramum olivæ deflecte, & ad crus arboris ficulneæ religa. ¶ Tranſlate eſt declinare, divertere. *Cic.* 3. *Off.* In quo verbo lapſa conſuetudo de via deflexit. *Id. pro Roſc. Com. c.* 16. Deflectere a veritate. ¶ Tranſitive etiam conſtituitur. *Id. in Or. c.* 40. Ut declinet a propoſito, deflectatque ſententiam. ¶ Deflectere in aliquem locum. *Plin. l.* 4. *ep.* 1. Deflectemus in Thuſcos, ut neceſſario fungamur officio. Sic deflectere iter, vel ex itinere. *Id.* & *Lucan. l.* 3.

Defleo, es, a. 2. *piangere*, בכה, Ger. *beklaben*, Gal. *pleurer*, Hiſ. *llorar*, κατακλαίω, idem, quod fleo, deploro. *Afinius Cic. l.* 10. *ep.* 31. Illud initium civilis belli deflevi. *Apul. l.* 5. *A. A.* Sorores deflebant oculos, & plangebant ubera. h. e. oculos fletu fœdabant. *Senec. in Octav. v.* 10. Semper genitrix deflenda mihi.

Defletio, onis, f. fletus, quo aliquid proſequimur, *pianto*. *Juvenc. l.* 4. *v.* 122. *in cap. Matth.* 24. Adveniet jam tunc triſtis defletio terris.

Defletus, a, um, adject. ex particip. *pianto, compianto*. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 35. Liberi defleti. Et 7. *de Orat. c.* 3. Mors a multis ſæpe defleta.

Deflexio, onis, f. idem quod deflexus, *piegatura*. *Juvenc. l.* 4. *v.* 155. *in Luc. c.* 21. Deflexio lucis.

Deflexus, us, m. 4. *piegatura*, ἀνάκαμψις, curvatio. *Col. lib.* 4. *cap.* 26. Ne deflexu frangatur. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 2. *init.* Deſcendamus ad egregium humani animi ab odio ad gratiam deflexum.

Deflexus, a, um, adject. curvatus, *piegato*, ut, Amnes in alium curſum contorti, & deflexi. *Cic.* 1. *Divin. c.* 19. Additur a quibuſdam aliud exemplum ex *eod. l.* 9. *ad Attic. ep.* 10. Ætas jam a diuturnis laboribus deflexa ad otium. Sed al. leg. *devexa*.

Deflo, as, n. *ſoffiar via*, נשב, Ger. *abhinblaſen*, Gal. *ſouffler*, Hiſp. *ſoplar*, ψύχω, idem quod flo. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Vetabantque munditiarum cauſa deflare. ¶ Tranſlate eſt contemnere, *ſprezzare*. *Sueton. Calig. c.* 38. Julii, & Auguſti diplomata, ut vetera & obſoleta deflabat. Ita enim legunt Caſaub. Salmaſ. & Lipſius. Vulg. *Deflebat*.

Defloccatus, a. 1. 2. quod floccos amiſit, ut *Senes deflocati*, qui calvi ſunt, quia ſuos floccos, idem capillos amiſere. *Plaut. Epid.* 5. 1. 10. Per urbem duo defloccati ſenes quæritant me.

Deflocco, as, a. 1. eſt floccis nudare, & tranſl. privare, a *floccus*. Nonnulli in *Plaut. Aſin.* 3. 3. *poſt v.* 110. talem inſerunt: Perii: jam illico homo meos hic lumbos defloccabit. h. e. atteret. ¶ *Non. c.* 1. *n.* 22. aliter refert. Sic enim habet: Defloccare eſt atterere, tractum a veſtibus ſine flocco. *Plaut. Caſin.* Perii, flocco habebit jam illic homo lumbos meos.

Defloratio, onis, f. proprie eſt florum hinc inde collectio. Hinc tranſlate *Tert. adv. Valentin. c.* 12. Graculus Æſopi ex omnium defloratione conſtructus.

Defloratus, a, um, adject. flore privatus, ἀπανθὴς. *Quintil. l.* 6. *præfat.* Certos, atque defloratos fructus oſtendebat. Al. leg. *Deformatos*, h. e. qui formam quidem pomorum habent, non adhuc tamen magnitudinem, & maturitatem.

Defloreo, es, n. 2. *fiorire*, flores emitto. *Col. l.* 5. *c.* 6. *ad fin.* Vitis cum ſe multa fronde cooperit, pejus defloret, nebulaſque & rores diutius continet, omnemque uvam perdit.

Defloreſco, is, ui, n. 3. florem amittere, ἀπανθέω, *sfiorire, perder' i fiori*. *Catull. carm. nupt.* 63. Idem cum tenui captus defloruit ungue. ¶ Significat etiam flores emittere. *Colum. l.* 2. *c.* 12. Frumentum & hordeum ſpicam emittit, & cum totam edidit, octo diebus defloreſcit. h. e. emittit, ac demittit. ¶ Tranſlate ſumitur pro vires, aut decorem amittere. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 27. Formæ dignitas aut morbo defloreſcit, aut vetuſtate. *Gell.* 14. 1. Spes tibi jam defloruit.

Defloro, as, a. 1. *ſporcare, macchiare*, טנף, Ger. *verauſten*, Gal. *defleurer*, Hiſ. *deſflorar*, μιαίνω, conſpurco, contamino, vitio, a flos, quaſi ſit floribus, & ornatu ſpoliare. *Liv. l.* 37. *c.* 58. Gloriam ejus victoriæ defloratam ad Thermopylas eſſe. Ita ediderunt Aldus, Scheffer. Froben. & Gruter. Gronovius mavult *præfloratam*. *Gell. l.* 14. *c.* 1. Futurum gaudii fructum ſpes tibi jam defloravit. Sed hic quoque al. leg. *præfloravit*.

Defluo, is, n. 3. *ſcorrere all' ingiù*, נזל, Ger. *abflieſſen*, Gal. *s'ecouler*, Hiſp. *eſcorrerſe*, καταῤῥέω, deorſum fluo, & dicitur proprie de fluminibus. *Plin. l.* 6. *c.* 7. Defluit in Rhenum Moganus. *Virg.* 3. *Georg.* Miſſuſque ſecundo defluit amni. Dicitur & de aliis rebus, ut veſtis, toga defluxit ad imos pedes. *Virg.* 1. *Æn.* ¶ Per tranſlationem eſt decurrere, delabi, *traſcorrere*. *Cic. in Lælio*. Ad leves amicitias defluxit oratio. ¶ Item ætate, vel morbo ſolvi, *mancare*. Hinc folia ex arboribus, capilli ex capite defluere dicuntur. *Sal. in Jug.* Ubi per ſocordiam vires, tempus, ætas, ingenium defluxere. ¶ Item decidere, *cader giù*. *Curt. l.* 7. *c.* 7. Corpus ex equo defluxit in terram. *Virg.* 11. *Æn. v.* 500. Quem tota cohors imitata, relictis Ad terram defluxit equis. ¶ Significat etiam, deſinere fluere, *ceſſare di ſcorrere*. *Horat. l.* 1. *ep.* 2. *v.* 42. Ruſticus exſpectat, dum defluat amnis. ¶ Tranſlate *Cic. Fam. ep.* 2. Ubi ſalutatio defluxit, literis me involvo. ¶ Defluere ab aliquo, eſt declinare. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Tantum ab illo defluebant, quantum ille ab antiquis deſcenderat.

Defluvium, n. 2. capillorum fluxus. *Plin. l.* 11. *c.* 39. Defluvia comarum facere dicitur.

Defluus, a, um, o. 1. 2. quod defluit. *Plin. l.* 22. *c.* 23. Hippocrates capillos mulierum defluos fricari raphanis jubet. *Apul.* 3. *A. A.* Guttatim defluus. ¶ Deflua cæſaries, apud *Prudent.* eſt prolixa, promiſſa. Inquit enim *in Paſſ. Cyprian. v.* 30. Deflua cæſaries compeſcitur ad breves capillos.

Defluxio, onis, f. idem quod defluvium, *lo ſcorrer in giù*, ἀπόῤῥοια. *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 7. Per gonorrhæam, ideſt defluxionem ſeminis.

Defodio, is, odi, oſſum, *ſeppellire, ſcavare, far' una foſſa*. *Col. l.* 7. *c.* 5. Scrobem defodiamus. *Cato R. R. c.* 50. Vineam defodere. h. e. fodiendo implantare. ¶ Item ſepelire, obruere, *ſotterrare*. *Liv. l.* 3. *c.* 33. Defodere cadaver.

Defœdus, a. 1. 2. valde fœdus. Quidam afferunt exempl. ex *Cic. l.* 9. *Att. ep.* 10. ubi legitur: Quod quæris a me, fugam ne fidam, an moram defœdam utiliorem putem? Sed mirum, quot hic variæ lectiones!

Defœneratus, a, um, adject. fœnore obſtrictus, *indebitato*. *Apul. Apol.* Pater ejus multis creditoribus defœneratus.

Defœnero, as, avi, atum, fœnoribus faciendis exhaurire. *Cic. Paradox.* 6. Dimiſſiones libertorum ad defœnerandas, diripiendaſque Provincias.

Defomitatum lignum, dixerunt antiqui, quod a fomitibus, quibus conſoveri ſolet, erat ſuccituum, ab antiquo Defomo, dedolo. *Feſtus*.

Defore, defuturum eſſe, fut. inf. a deſum. *Cic. de Leg. Agr.* Arbitrantur, non defore, qui illam reſtituerent. ¶ Uſurpatur & *deforem, defores, deforet*, & *deforent*. Cæteris caret.

Deformatio, f. 3. διαμόρφωσις, actus deformandi. *Liv. l.* 9. *c.* 5. Ab illa deformatione tantæ majeſtatis. *diſonore, ſtrapazzo*. ¶ Item deſcriptio, delineatio, *deſcrizione*. *Vitruv. præfat. l.* 3. Venti qui ſint, & a quibus regionibus ſinguli ſpirent, deformationibus grammicis oſtendi. *Jul. Firmic. l.* 1. *c.* 3. Nondum corporis deformatione completa.

Deformatus, a, um, adject. formatus quidem, ſed nondum elaboratus, & perfectus, *abbozzato, diſegnato*, ut marmora prima manu deformata, *Quinct. l.* 5. *c.* 6. Sic certos & deformatos fructus oſtendere, *Id. in præfat. l.* 6. ¶ Item deſcriptus, *deſcritto*. *Plaut. Pſeud.* 2. 3. 11. Cuncta in ordine, animo ut volveram, certa, deformata habebam. ¶ Item deformis, ſine forma, *deforme*. *Cic.* 11. *Att. ep.* 20. Hunc omnibus a me pictum, & politum artis coloribus, ſubito deformatum vidi. *Gell. l.* 14. *c.* 2. Deformatiſſima & ſpurciſſima vita. *Cic. de Aruſp. reſp.* Deformatus vitiis.

Deformis, & me, o. 3. *diforme, ſozzo, brutto*, רע, Ger. *ungeſtalt*, Gal. *difforme*, Hiſ. *deforme*, ἄμορφος, turpis, fœdus, a forma. *Cic. pro Cæl.* Ut eum pœniteat non deformem eſſe natum. *Idem Marcello, l.* 4. Nec eam diligere minus debes, quod deformior eſt. *Gell. l.* 5. *c.* 11. Deformiſſima femina. ¶ Dicitur etiam de inanimis, ut deformis ægrimonia, *Horat. epod.* 13. *v.* 18. Vitium deforme, *Martial. l.* 11. *epigr.* 74. Deformis ager, h. e. incultus, *Cic.* 5. *in Verr.*

Deformitas, atis, f. *bruttezza*, רע, Ger. *ungeſtalte*, Gal. *difformité*, Hiſp. *deformidad*, ἀμορφία, turpitudo. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 59. Deformitas, & vitium corporis. *Id. l.* 1. *de Leg. c.* 19. Deformitas animi. ¶ Sumitur & pro dedecore, *diſonore*. *Quintil. l.* 6. *c.* 1. Si judicibus aut gloriæ futura eſt abſolutio rei, aut deformitati damnatio. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 10. Deformitas fugæ.

Deformiter, adv. *bruttamente*, Ger. *unformlich*, Gal. *difformement*, Hiſp. *deformemente*, αἰσχρῶς, fœde, turpiter. *Quinct. l.* 8. *c.* 3. Junctura deformiter ſonat. *Valer. Max. l.* 8. *c.* 1. *n.* 6. Abjicere ſe tam ſuppliciter, & attollere tam deformiter cogebatur.

Deformo, a. 1. fœdo, turpo, maculo, *far brutto, diformare*, Ger. *ungeſtalt machen*, Gal. *defigurerr*, Hiſp. *afeaſear*, ἀμορφόω, eſt deſtruere, ab integra forma ad corruptam traducere. *Cic. de Aruſp. reſp.* In qua Pompejum ornat, an potius deformat? *Auctor ad Heren. l.* 4. Carthaginienſes Italiam deformaverunt. *Virg.* 4. *Georg. v.* 254. Vultum deformat macies. ¶ Sæpe eſt delineare, *abbozzare*, ὑποτυπόω. *Cic. pro Cæcin. c.* 5. Quis igitur ille, quem fruſtra deformavi &c. *Cato R. R. c. penult.* Deformare areas. ¶ Item ornare, nova forma inſignire. *Vitruv. l.* 5. *c.* 8. Tragicæ formæ deformantur columnis, ſignis, & regalibus rebus.

Deformoſus, a, um, adject. deformis. *Sidon. l.* 3. *ep.* 3. Conſilio deformoſiore aliquid occulere.

Deformus, a. 1. 2. calidus, a formus, ut Exta deforma. *Feſt.*

Deſoſſus, us, m. *ſcavamento*. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Area in defoſſo cavata.

Defoſſus,

Defoſſus, a, um, adject. *ſcavato*, *ſotterrato*. *Virg. Georg.* 3. v. 376. In defoſſis ſpecubus agere. *Id. Æn.* 10. v. 526. Defoſſa talenta argenti. *Plin. l.* 30. c. 3. Talpæ defoſſæ, ſepultiſque ſimiles.

Defractus, a, um, *ſpezzato*, *rotto*, particip. a defringo. *Plin. l. & c.* 17. Defractos ramos ſerere.

Defrænātus, a, um, o. 1. 2. *sfrenato*, בלי רסן, Ger. *unbendig*, Gal. *effrené*, Hiſ. *deſenfrenado*, ἀχάλινος, effrænatus, quaſi ſine fræno. *Ovid.* 1. *Met.* v. 282. Et defrænato volvuntur in æquora curſu.

Defraudātio, onis, f. ἀπορία, *il defraudare*. *Tertul. de Anim.* c. 43. Omnis natura aut defraudatione, aut enormitate reſcinditur.

Defraudātor, oris, m. ἀποστερητής, fraudator. *Senec. de benef. l.* 4. c. 26. Qui beneficiorum defraudator eſt. Correctiores libb. hab. *Fraudator*.

Defraudātrix, icis, f. quæ defraudat. *Tertull. de Jejun.* c. 16. Domus impudens, ſacrificiorum carnalium defraudatrix.

Defraudo, vel defrudo, per ſyncopen, a. 1. *ingannare*, עשק, Ger. *betriegen*, Gal. *defrauder*, Hiſp. *defraudar*, ἀποστερέω, eſt per fraudem cuiquam aliquid intercipere, vel circumvenire aliquem. *Plaut. Aſin.* Te ne ego defraudem, cui ipſi nihil eſt in manu? ¶ Defraudare genium, eſt naturæ, quod appetit, negare. *Ter. Phorm.* 1. 1. 10. Quod ille unciatim vix de demenſo ſuo, ſuum defraudans genium, comparſit miſer. ¶ Defrudo pro defraudo, legitur apud *Nonium* c. 1. n. 130. V. Defrugo.

Defrĕmo, is, n. 3. fremere deſino. *Sidon. l.* 4. *ep.* 12. Senſim ira defremuit. Adde *l.* 1. *epiſt.* 5. *extr.*

Defrens, entis, f. ſeges demeſſa, a frendo, rumpo. Ita vet. Gloſſ. & Voſſ. Etymol. ¶ Apud Feſtum *defrenſa* ſignificat, detrita, detonſa.

Defricāte, adv. fricate. *Nev. in Tarentilla*, Facete, & defricate. *Soſipater Grammat. l.* 1.

Defricātus, a, um, adject. confricatus, *fregato*, ἀποτετριμμένος, ut defricatæ maculæ, *Plin. l.* 28. c. 10. Dolia defricata, & diligenter lota, *Col. l.* 11. c. 2.

Defrico, as, avi, & ui, atum, & ictum, a. 1. *fregare*, שפה, Ger. *abreyben*, Gal. *défrotter*, Hiſ. *fregar*, ἀποτρίβω, idem quod frico. *Auct. ad Heren.* Ut in balneas venit, cœpit, poſtquam perfuſus eſt, defricari. *Plin. l.* 26. c. 4. Defricate pumice. ¶ Tranſlate defricare ſale, eſt ſatyrico carmine perſtringere, notare. *Horat. l.* 1. *ſat.* 10. v. 4. *de Lucilio*: Idem quod ſale multo urbem defricuit, charta laudatur eadem.

Defrictus, a, um, adject. idem quod defricatus. *Apul. l.* 3. *Met.* Defrictis adeo diu pupillis, an vigilarem, ſcire quærebam.

Defrigeſco, n. 3. ἀποψύχομαι, idem quod frigeſco, *raffreddarſi*. *Col. l.* 12. c. 20. Jubebis agitari quod decoxeris, uſque dum defrigeſcit.

Defringo, is, a. 3. *rompere*, *frangere*, שבר, Ger. *abbrechen*, Gal. *rompre*, Hiſp. *quebrantar*, ἀποθραύω, idem ac frango. *Virg.* 2. *Georg.* v. 300. Summas defringe ex arbore plantas. *Cic. pro Cæc.* c. 21. Qui prætereuntes ramum defringerent arboris.

Defrūdo. V. Defrugo.

Defrugātio, f. 3. actus defrugandi. *Col.* Conſtat, ſegetem nimia defrugatione exinaniri.

Defrūgo, a. 1. *tor via tutti i frutti*, Ger. *auſſuntern*, Gal. *degraiſſer*, Hiſ. *desfrutar*, ἀκαρπίζομαι, eſt omnem fructum exhaurire, nimia fœtura exinanire agros, vel alio modo perdere fruges. *Plin. l.* 18. c. 24. Huc pertinet oraculum illud magnopere cuſtodiendum: Segetem ne defruges. *Cato R. R.* c. 5. Segetem ne defruget: nam id infelix eſt. Quo in Catonis loco alii legunt, *defrudet*, h. e. vel de aratione, vel de lætamine, vel de ſemente aliquid defraudet, & detrahat. Quare cum videatur Plinius ad hunc locum reſpexiſſe, putant aliqui ipſum ex Catone emendandum, legendumque *defrudet*.

Defrūor, d. 3. eſt omnem fructum percipere, ut deamo valde amare. *Feſt. Symmach. l.* 3. *epiſt.* 23. Autumnitate defruimur.

Defruſtātus, a, um, adject. in fruſta conciſus, *lacero*, *tagliato in pezzi*. *Ammian. l.* 31. c. 3. Sed ſemel tunica collo inſerta non ante deponitur, aut mutatur, quam diuturna carie in pannulos defluxerit defruſtata.

Defruſto, as, avi, atum, eſt fruſtatim excerpere. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 9. Volumen lectito, excerpo, maxima ex magnis capita defruſtans. ¶ Item in fruſta concidere, lacerare. *Ammian. l.* 20. c. 2. Defruſtandæ Meſopotamiæ opitulari.

Defrutarius, a. 1. 2. quod ad defrutum ſpectat. *Col. l.* 1. c. 6. Dividitur in cellam oleariam, torculariam, cellam vinariam, defrutariam.

Defrūto, a. 1. *far vin cotto*, Ger. *geſottenen wein machen*, Gal. *faire du vin cuit*, Hiſp. *hazer vin cozido*, ἕψω, eſt muſtum decoquere, ut inde defrutum fiat. *Col. l.* 1. c. 22. Sed defrutum quoque facere, & defrutare vinum licet.

Defrūtum, n. 2. *vino cotto*, Ger. *geſottener wein*, Gal. *vin cuit*, Hiſ. *vin cozido*, ἕψημα, muſtum ex duabus partibus ad tertiam decoctum. *Col. l.* 12. c. 20. Muſtum quam dulciſſimum decoquitur ad tertias, & decoctum defrutum vocatur.

Defŭam, as, at, pro *deſim*, *is*, *it*, uſitatum Veterib. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 3. Metuo, ne defuat oratio.

Defŭga, æ, m. *fuggiaſco*, *fuggitivo*, transfuga. *Prudent. Calagurrit.* 1. v. 42. Idolis litare nigris, eſſe Chriſti defugas.

Defugio, a. 3. *ricuſare*, ἀποφεύγω, recuſo, fugio. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Defugere adminiſtrationem Reip. *Cic. in Somn. Scip.* Defugere munus. *Ter. Eun.* 2. 3. 98. Nunquam defugiam auctoritatem. h. e. non recuſabo. V. *Auctoritas*. ¶ Significat etiam deficere ab aliquo, *ribellarſi*. *Liv. l.* 24. c. 36. Ea pugna defugientes ab Romanis cum cohibuiſſet Siculos. Alii tamen leg. *deficientes*.

Defulgŭro, as, avi, atum, idem quod fulguro, *lampeggiare*. *Auſon. in Periocha* 5. *Iliad.* Undantem clypeus defulgurat ignem.

Defunctōrie, παρέργως, languide, & remiſſe. *Ulp. l.* 11. *ad Senatuſc. Tertul.* Quæ defunctorie petiit. *Senec. Controv.* 31. *in fin.* Defunctorie cauſam meam egiſſem.

Defunctōrius, a, um, adject. non ſatis ſedulus, levis. *Petron. Satyr.* Nec ſatiatus defunctorio ictu. ¶ Apodixis defunctoria, apud eund. V. *Apodixis*.

Defunctus, us, ui, m. idem quod mors, *il morire*. *Tertull. adv. Valent.* c. 26. Defunctui ſubjacere.

Defunctus, a, um, qui peregit quod faciendum ſuſceperat, vel qui ab opere incepto deſiit, ἀπηλλαγμένος, liberatus, ſolutus. *Cic. anteq. iret in exil.* Defunctus pietate animus, *che ha ſoddisfatto alla pietà*. *Liv. l.* 4. c. 52. Defuncta civitate plurimorum morbis. *Horat. l.* 3. *od.* 24. v. 15. Laboribus defunctus. *Virg.* 6. *Æneid.* v. 306. Corpora vita defuncta. h. e. mortua. ¶ Quo ſenſu Defuncti etiam abſolute dicuntur, qui ſc. vivere deſierunt, *defunti*. *Plin. l.* 9. *ep.* 9. Plerique amare ſe ſimulant quos florentes vident: nam miſerorum, non ſecus ac defunctorum obliviſcuntur. Adde *Tertull. de teſtim. animæ*, c. 4.

Defundo, a. 3. *verſare*, καταχέω, deorſum fundo, *ſpargere*. *Petron. ſatyr.* Pierio defundes pectore verba. *Horat.* 2. *ſat.* 2. v. 58. Ac niſi mutatum parcit defundere vinum. *Id. l.* 4. *od.* 5. Te proſequitur mero defuſo pateris. *Defundere vinum*, proprie ſignificat, in pateram, vel cyathum fundere bibendi cauſa. At *diffundere vinum*, ſignificat e lacu in dolium, vel e dolio in cadum, vel amphoram fundere ſervandi cauſa. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 5. v. 4. Vina bibes iterum Tauro diffuſa. h. e. Tauro Conſule in cadis condita. *Plin. l. & c.* 14. Apothecas fuiſſe, & diffundi ſolita vina, &c.

Defungor, eris, unctus ſum, depon. 1. ἀπαλλάττομαι, expedio, perago, exequor rem aliquam, a munere, vel officio, vel moleſtia liberor. *Liv. l.* 2. Defungi prælio feſtinat. Ex *ibid.* Velut defuncti regis imperio. *Terent. Eun.* v. 15. Defunctus jam ſum. h. e. jam egi meas fabulas. Sic *Id. Phorm.* 5. 8. 32. Defungi in hac re cupio. Hinc Defungi cura, laboribus, *Liv. l.* 5. & *Horat. l.* 3. *od.* 24. Defungi morbo, malis, &c. *Liv. l.* 3. *Sueton. Ner.* c. 40. ¶ Defungi fato, h. e. mori, apud *Cic.* At apud *Liv. l.* 39. defungi fato ſignificat etiam malum evadere, quod fato portendebatur. Sic defungi ſomnio, apud *Juſtin. l.* 1. ¶ Defungi tribus decumis pro una. h. e. tres pro una ſolvere. *Cic. Ver.* 5. ¶ Defungi pœna, h. e. pœnam ſubire. *Liv. l.* 29. Ante omnia placuit libera corpora ſine mora Locrenſibus reſtitui, non levi defuncturum pœna, qui non reſtituiſſet. ¶ *Id. l.* 2. c. 35. Adeo infenſa erat plebs, ut unius pœna defungendum eſſet Patribus. *liberar tutti con la pena d'un ſolo*. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter. *Ter. Adelph.* 3. 4. 62. Utinam ſit hoc modo defunctum. ¶ V. plura in *Defunctus*.

Defuſus, a, um, adject. fuſus, *ſparſo*. *Valer. Max. l.* 2. c. 6. n. 8. Defuſa Mercurio delibamenta. *Horat. l.* 4. *od.* 5. v. 33. Te proſequitur mero defuſo pateris. V. *Defundo*.

Degĕner, is, o. 3. *tralignante*, *baſtardo*, נכרי, Ger. *der auſſ dem geſchlecht ſchlecht*, Gal. *forlignant*, Hiſp. *degenerante*, ἀγεννής, qui majorum ſuorum virtuti non reſpondet. *Virg.* 2. *Æn.* Degeneremque Neoptolemum narrare memento. ¶ Jungitur genitivo, maxime apud Poetas. *Ovid.* 3. *de Pont. el.* 5. Juvenis patrii non degener oris. ¶ Ponitur & pro vili, ignobili. *Virg. Æn.* 3. v. 13. Degeneres animos timor arguit. ¶ *Tacitus* pro ſuppoſititio uſurpat *l.* 12. c. 62. Pſeudophilippum vocans degenerem regem.

Degenĕro, as, avi, atum, n. 1. *degenerare*, *tralignare*, Ger. *auſſ der art ſchlagen*, Gal. *degenerer*, Hiſp. *degenerar*, ἐξίσταμαι, a genere recedo, deſciſco. *Cic. de Prov. Conſ.* c. 8. Cujus utinam filii non degeneraſſent a gravitate paterna. *Liv. l.* 9. Ne degeneraveris a familia imperioſiſſima, & ſuperbiſſima. Poetæ interdum dativo jungunt. *Claud. de* 4. *Conſ. Honor.* v. 366. Et patri non degeneraret Achilli. ¶ Ad inanima quoque transfertur. *Virg.* 1. *Geor.* v. 197. Vidi lecta diu ſemina, & multo ſpectata labore, Degeneraſſe tamen. ¶ Degenerare animos, active, pro diſſimiles reddere, depravare. *Col. l.* 7. c. 12. *de catulis*: Si Venus teneris conceditur, carpit & corpus, & vires, animoſque degenerat. Sic *Stat.* 3. *Sylv.* 1. v. 160. Non degenerabit honorem. ¶ Hinc paſſive *Solin.* c. 17. Adulterinis coitibus degenerantur partes lævuarum.

Degĕro, is, a. 3. *portare*, φέρω, gero. *Plaut. Men.* 5. 2. 55. Mea ornamenta ad meretrices degerit. *Id. ibid.* 5. 1. 41. Aurum meum domo ſuppilas uxori meæ, & tuæ degeris amicæ.

Deglăbro, a. 1. *pelare*, ἀπολεαίνω, depilo, & glabrum facio. *Paul. JCtus l.* 5. *ff. arb. furt. cæſ.* Cingere eſt deglabrare. h. e. idem eſt ac decorticare.

Deglūbo, is, bi, tum, a. 3. *ſcorzare*, *ſcorticare*, קלף, Ger. *auſſchelen*, Gal. *écorcher*, Hiſp. *deſollar*, ἀπολέπω, ξύω, eſt corticem eximere. *Var. l.* 1. *R. R.* c. 48. Quod in eo folliculo deglubitur granum. ¶ Item excoriare. Unde illud: *Boni paſtoris eſt tondere pecus, non deglubere*. Ita reſcripſit Tiberius Præſidibus Provincias tributis onerandas ſuadentibus, apud *Suet. in ejus vit.* c. 32.

Degluptus, a, um, adject. excoriatus, pelle privatus, *pelato*. *Plaut. Pœn.* 5. 3. 33. Deglupta Mænas. *Marcel. Empir.* c. 16. Mus degluptus.

Deglutĭno, a. 1. *diſſolvere*, *diſcollare*, Ger. *entleimen*, Gal. *decoler*, Hiſp. *deſempegar*, ἀποκολλάω, eſt diſſolvere, quod glutinatum erat. *Plin. l.* 15. c. 13. Palpebras deglutinat.

Deglutĭo, vel deglutio, a. 4. *inghiottire*, καταπίνω, eſt cibum, vel potum per gulam ad ſtomachum tranſmittere, a gluttio, vel glutio. *Alcim. Avit. l.* 4. v. 364. Deglutire virum, fauces implere capaces.

Dego, is, degi, ſine ſup. a. 3. ἄγω, idem fere eſt quod ago, ut degere vitam, ætatem, tempus, *vivere*. *Cic. pro Sex. Roſc.* c. 49. & 52. ¶ Degere diem in foro. h. e. conterere, *conſumare*. *Plaut. Moſtel.* 3. 1. 3. ¶ Degere bellum, *far guerra*. *Lucret. l.* 4. v. 963. Nautæ contractum cum ventis degere bellum. Alii le. *degerere*, ut ſit verſus hypermeter. ¶ Degere, abſolute pro vivere. *Lactant. l.* 5. Sub aliena ditione, atque imperio degere. ¶ Uſurpatur & paſſive. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Quæ vita Deorum ſit, quodque ab iis degatur ævum. ¶ *Non.* c. 4. n. 127. eumque ſequuti *Lipſius*, & alii *dego* poni ajunt pro *demo*, quaſi deago, confirmantque exemplis ex *Plaut. Epid.* 1. 1. 63. *Men.* 5. 1. 41. & *Aulul.* 2. 1. 43. Item ex *Apul. in Apol.* & *Gel. l.* 17. c. 16. in quibus omnibus locis varia, ac dubia eſt lectio. ¶ *Degui* præterit. formavit *Symmach.* pro *degi*, *l.* 1. *epiſt.* 32. In comitatu deguimus ambo ævo diſpari.

Degrădo, as, a. 1. *degradare*, gradu dignitatis moveo, honore privo. *Impp. Theodoſ. & Valent. l.* 1. *Cod. tit.* 31. *leg.* 3. Verberandi, degradandive ſenatores licentiam denegamus.

Degrandĭnat, imperſ. 1. *tempeſta fieramente*. *Ovid.* 4. *Faſt.* v. 755. Da veniam culpæ, nec, dum degrandinat, obſit.

Degraſſor, aris, d. 1. idem ac graſſor. *Stat.* 1. *Achil.* v. 406. Ubi tanta injuria primos degraſſata duces, *dopo che i primi Duci ſono ſtati ſi maltrattati*.

Degravātus, a, um, adject. *aggravato*, ut degravatus pondere. *Phædr. l.* 4. *fab.* 21. Manus pondere degravatæ. *Apul. l.* 7. *A. A.*

Degrăvo, as, a. 1. *aggravare*, *premere*, βαρύνω, premo, moleſto. *Liv. l.* 4. c. 33. Etiam peritos nandi laſſitudo, & vulnera, & pavor degravant.

Degredior, eris, eſſus ſum, dep. 3. abeo, deſcendo, deorſum gradior, *partirſi*, *andar verſo l'ingiù*, καταβαίνω. *Liv. l.* 21. c. 32. Ubi degreſſos tumulis montanos ſenſit. *Tacit.* 2. *hiſt.* c. 66. Poſtquam Alpibus digreſſi ſunt. *Al. leg.* degreſſi.

Degrŭmor, d. 1. eſt ad grumæ menſuram dirigere. *Lucil.* Viamque degrumaris, ut in caſtris menſor facit olim. *Non.* c. 1. n. 316.

Degulātor, oris, m. *goloſo*, qui guloſe omnia conſumit. *Apul. Apol.* Omnia in paucis annis degulator in ventrem condidit, & dilapidavit.

Degulātus, a, um, adject. *conſumato in crapula*. *Plaut. in fragment.* Poſtquam degulato patrimonio pauper eſt factus.

Degŭlo, as, avi, atum, a. 1. gulæ dare, ut exponit *Non.* c. 2. n. 223. *Afran.* Degulaſſe oportuit. Adde *Chariſ. l.* 1.

Deguſtatio, onis, f. *il guſtare*, *o aſſaggiare*. *Ulp. l.* 1. *ff. tit.* 6. *l.* 18. ¶ Item pro jentaculo. *Fulgent. Placiad.* Jentaculum dicitur deguſtatio.

Deguſtātus, a, um, adject. *guſtato*, *aſſaggiato*, ut deguſtata vaſa, vel dolia. *Ulpian. loc. cit.*

Deguſto, as, avi, atum, a. 1. *guſtare*, *aſſaggiare*, ἀπογεύομαι, idem quod guſto, ſeu delibo. *Plin. l.* 18. c. 2. Ne deguſtabant quidem novas fruges, aut vina. ¶ Per tranſlationem accipitur pro leviter attingere. *Cicer.* 5. *Tuſc.* Viſne igitur, quoniam hæc te vita delectat, ipſe eandem deguſtare? *Lucr. l.* 2. v. 192. Ignis deguſtat tigna celeri flamma. ¶ Item pro alicujus ſententiam expiſcari. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 8. Tu, velim, e Fabio, ſi quem habes aditum, odorere, & iſtum convivam tuum deguſtes. ¶ Deguſtare aliquid ſpeculæ ex ſermone alicujus. h. e. ſpem aliquam concipere. *Cic. pro Cluent.*

Dehaurio, is, a. 4. idem quod haurio, *cavare*. *Cat.* c. 66. Cum oleum ſuſtuleris cortina, amurcam dehaurito.

Dehinc, *dipoi*, *nell'avvenire*, מעתה, Ger. *forhin*, Gal. *deſormais*, Hiſp. *desde*, τὸ ἐντεῦθεν, poſthac, deinde, deinceps. *Ter. Eun.* 5. 2. 33. At nunc dehinc ſpero, æternam inter nos gratiam fore. *Virg.* 1. *Æn.* v. 260. Oſcula libavit natæ, dehinc talia fatur. Hoc loco ſynæreſim patitur, ut & *verſ.* 135. & *l.* 6. v. 678. Aliquando tamen diſſyllaba eſt, & primam corripit, *Id.* 3. *Æn.* 464. Dona dehinc auro gravia, &c. Adde *l.* 5. v. 722. *l.* 8. v. 337. & 3. *Georg.* v. 167. & *Stat. l. & ſilv.* 3. v. 63. &c.

Dehiſco, is, *aprirſi*, *ſpalancarſi*, נבקע, Germ. *zerſpalten*, Gal. *s'ouvrir*, Hiſp. *abrirſe*, ἀποχαίνω, eſt valde hiſcere, rimas agere, findi. *Senec. epiſt.* 30. Succurri non poteſt navigio dehiſcenti. *Virg.* 1. *Æn.* v. 41. Mihi tellus ima dehiſcat. ¶ Dehiſcere in aliquem. h. e. in aliquem erumpere, ſeu invehi. *Cic. Att. l.* 6. *epiſt.* 11. Itane in D. Brutum dehiſcis? Ita referunt quidam Lexicographi. Verum ibi alii leg. *deſciſtis*, alii, *Ita ne in D. Brutum? Dii iſtis*, &c. ¶ Præteritum infiniti eſt *dehiſſe*. *Varr.* 4. *L. L. pag.* 36. A Proculo relatum, in eo loco dehiſſe terram.

Dehoneſtamentum, n. 2. *diſoneſtamento*, *guaſtamento*, Ger. *ſchmach*, Gall. *deshonneur*, Hiſp. *denueſto*, αἶσχος, quod gratiam, & honeſtatem alicui rei adimit. Unde vultus dehoneſtamentum dicitur cicatrix, vultum hominis dedecorans. *Gel. l.* 2. c. 27. Quo dehoneſtamento corporis maxime lætabantur. ¶ Item contumelia, *vergogna*, *diſonore*. *Sen. de Conſtant. Sapient. in fin.* Contumeliæ, verba probroſa, ignominiæ, & cetera dehoneſtamenta.

Dehoneſtatio, onis, f. dedecoratio, dehoneſtamentum. *Tert. de Pudic.* c. 18. Dolores, & dehoneſtationes ſuſtinet.

Deho-

Dehoneſto, as, a. 1. *diſonorare*, [illegible], Ger. *entehren*, Gal. *deshonnorer*, Hiſ. *deſhonrar*, [illegible], dedecore afficio, honeſtatem adimo. *Trebel. Pol. in Gal. c.* 16. Romanum dehoneſtantes imperium.

Dehoneſtus, a, um, o. 1. 2. non honeſtus. *Gel. l.* 19. *c.* 10. Dehoneſtum, deculpatumque verbum.

Dehonorarius, a, um, adject. inhoneſtus. *Tertul. Apol. c.* 39. Si quod arcæ genus eſt, non dehonoraria ſumma, quaſi redempta religionis congregatur.

Dehonōro, as, avi, atum, are, a. 1. *diſonorare*, honore privare. *Oroſ. l.* 2. *c.* 2.

Dehortativus, a, um, dehortatorius, ut *dehortativum adverbium* apud *Priſcian. pag.* 1020. *Putſchii*.

Dehortatorius, a, um, adject. *diſſuaſivo*, ad dehortandum pertinens. *Tertul. Apol. c.* 22. Dehortatorium plane a bono.

Dehortor, aris, com. 1. *ſconſigliare*, *diſſuadere*, Ger. *abmachnen*, Gal. *deconſeiller*, Hiſp. *diſſuadir*, [illegible], diſſuadeo. *Cic. in Piſ.* Res ipſa, & Reipub. tempus aut me ipſum, aut alium quempiam aut invitabit, aut dehortabitur. *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 3. Dehortari ab aliqua re. *Ter. Phorm.* 5. 7. 17. Dehortatus eſt me, ne darem.

Dejanira, f. 1. [illegible], filia fuit Œnei Ætoliæ Regis, cujus Regia Calydon erat. Propter pulchritudinem a multis procis expetebatur. Tandem primo deſponſata eſt Acheloo, deinde Herculi. Itaque nuptiarum gratia ortum eſt inter eos certamen. Sed Acheloo victo, Herculi ceſſit. Porro cum Hercules tranſiturus eſſet Evenum Ætoliæ fluvium, qui tunc temporis maxime excreverat, Neſſus Centaurus ſeipſum ultro obtulit ad tranſvehendam Dejaniram. Quam cum Neſſo commiſiſſet, ipſe primus intrepide tranavit fluvium. Neſſus autem adhuc in altera ripa ſtans novam nuptam vitiare voluit. Quod videns Hercules, ſagittis Hydræ ſanguine infectis Centaurum transfixit. Hic ſe moriturum ſentiens, ut hoſtem ulciſceretur, Dejaniræ veſtem ſuam proprio ſanguine perfuſam dono dedit, aſſerens, ei vim amatoriam ineſſe, &, ſi hac maritus indueretur, ipſum ab aliarum mulierum amore avocatum iri. Mulier itaque nimis credula munus accepit. Cum audiſſet, maritum ſuum in Eubœa amore Joles Euryti filiæ detineri, Neſſi veſtem viro perferendam Lychæ famulo tradidit. Hercules igitur nihil mali ſuſpicans, cum paulo poſt in Oeta monte Cenæo Jovi ſacrificaturus eam induiſſet, tantis cruciatibus affectus eſt, ut in furorem verſus, Lycham e monte in Euboicum mare dejecerit, qui in ſcopulum mutatus eſt, ipſe autem, arcu, & ſagittis Philoctetæ commiſſis, ſe in ardentem pyram conjecerit. Quod Dejanira audiens, dolore percita, Herculis clava ſe interfecit. Ex ejus ſanguine nata eſt herba, quæ Nymphæa, item Heracleon dicitur. *Ovid.* 9. *Met. v.* 136. Pervenit ad aures, Dejanira, tuas.

Deidamia, f. 1. [illegible], filia fuit Lycomedis Regis Scyri inſulæ, quam Achilles, cum inter Regis hujus filias ſub muliebri habitu lateret, gravidam fecit, & ex ea Pyrrhum genuit. *Propert. l.* 2. *eleg.* 9. *v.* 15. Scyria nec viduo Deidamia toro.

Dejectio, nis, f. 3. [illegible], actus dejiciendi. *Cic. pro Cæc. cap.* 20. Quis illam vim, dejectionemque fecerit. ¶ Dejectio gradus, inter pœnas militares, cum ex ſuperiori dignitate quis dejicitur. *Leg.* 3. §. 1. *ff. de re milit.* ¶ Dejectio alvi, apud *Celſ. l.* 1. *c.* 3. *l.* 4. *c.* 14. eſt alvi ſubductio, ſeu purgatio. Et Dejectio abſolute, eodem ſenſu, *Id. l.* 4. *c.* 14. & *in præf.*

Dejectiuncŭla, læ, f. diminut. a dejectio. *Scribon. Larg. c.* 9. *compoſit.* 52.

Dejecto, as, a. 1. frequentat. a dejicio. *C. Matrius in Mimiambis apud Gel. l.* 20. *c.* 9. Dein coquenti vaſa cuncta dejectat.

Dejector, oris, qui dejicit. *Ulpian. Digeſt. lib.* 9. *tit.* 3. *leg.* 5. *ante med.* In factum dandam eſſe actionem, Labeo ait, adverſus dejectorem.

Dejectus, us, m. dejectio, *il gettar in giù*. *Liv. l.* 9. *c.* 2. Anguſtias ſeptas dejectu arborum, ſaxorum ingentium objacente mole, invenere.

Dejectus, a, um, adject. *abbattuto*, *gettato a terra*, [illegible], proſtratus. *Curt. l.* 7. *c.* 1. Quatuor millibus ferarum dejectis. ¶ Hinc pro victo, & pro mortuo ponitur. *Nepos Thraſyb. c.* 2. In ſecundo prælio cecidit Critias, hoc dejecto, Pauſanias venit Atticis auxilio. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 46. Paucíſque dejectis, reliquos ſe convertere cogunt. ¶ Translate *Virg.* 3. *Æn.* Mulier dejecta conjuge. h. e. orbata. *Quint. l.* 2. *c.* 11. Oculi in terram dejecti. *Sen. Oedip.* Vultus pudore dejectus. *Stat.* 3. *Theb. v.* 367. Dejectus vultum. *Cæſ. l.* 2. *B. G.* Spe dejecti Helvetii. *Solin. c.* 43. Hiacynthus perſpicuitate dejectior. h. e. inferior.

Dejĕro, n. 1. *giurare*, [illegible], Ger. *thewr*, *und hoch ſchweehren*, Gal. *jurer*, & *proteſter*, Hiſ. *jurar*, [illegible], valde juro. *Gel. l.* 1. *c.* 3. Cum amicus eum rogaret, ut pro re, cauſaque ejus falſum dejeraret. *Ter. Hec.* 5. 2. 5. Bacchis dejerat perſancte.

Deificus, a, um, qui Deos facit. *Tertul. Apol. c.* 11.

Dejicio, is, jeci, ectum, a. 3. *gettare a baſſo*, [illegible], Ger. *umbwerffen*, Gall. *abatre*, Hiſp. *derribar*, [illegible], deorſum jacio, vel mitto. *Liv. l.* 4. Quem cum ictum equo dejeciſſet. ¶ Interdum ponitur pro jaciendo defigere. *Liv. l.* 3. Alter elatam ſecurim in caput dejecit. ¶ Per translationem uſurpatur pro deturbare, depellere. *Cic.* 2. *Ver.* Pollicitus eſt, quantum vellent pecuniæ, ſi me Ædilitate dejeciſſent. ¶ Item pro avertere, *rimovere*. *Cicer. in Phil.* Nec vero uſquam, nec a Repub. oculos dejiciebam. *Idem Verr.* 7. 49. Dejicere metum. h. e. amovere. ¶ Dejicere de gradu, eſt dejicere de dignitate, vel de conſtantia deducere. *Cic.* 1. *Off.* Fortis, & conſtantis eſt non perturbari in rebus aſperis, nec tumultuantem de gradu dejici, ut dicitur. ¶ Dejicere de ſententia, eſt removere. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 5. Et me pudet tam cito de ſententia eſſe dejectum. ¶ Dejicere oculos de aliquo, *perderlo di viſta*, *Cic. Ver.* 6. Sic oculos a Repub. dejicere, *Id. Phil.* 1. ¶ Dejicere alvum, *Cat. R. R. cap.* 156. Vide Dejectio. ¶ Significat etiam vim proſtrare, vincere. *Cic. Phil.* 8. *cap.* 2. Præſidium dejicere. *Valer. Flacc. l.* 1. & 2. Dejicere taurum ingentem.

Dein, adverb. ordinis, idem ac deinde per ſyncop. *Juven. Sat.* 15. *v.* 53. Dein clamore pari concurritur. ¶ Quæ exempla afferuntur in *Lex. Baſilii Fabr. Calep.* & *alibi*, incertæ lectionis ſunt.

Deinceps, *dipoi*, *ordinatamente*, Ger. *demnach*, Gal. *enſuite*, Hiſp. *de aqui adelante*, [illegible], proprie eſt gradatim, per ordinem, per vices, a *dein*, & *capio*, ideſt, a deinde capiendo. *Liv. l.* 1. Ita duo deinceps Reges, alius alia via, ille bello, hic pace, civitatem auxerant. ¶ Interdum ponitur pro poſthac, ſive in poſterum. *Cic. Att. l.* 7. Velim, deinceps meliora ſint. ¶ Interdum pro deinde, poſtea. *Liv. l.* 1. Advocato concilio, originem nepotum, ut geniti, ut educati, ut cogniti eſſent, cædem deinceps Tyranni, ſeque ejus auctorem oſtendit.

Deincipem antiqui dicebant proxime quemque captum, ut *principem* primum captum. *Feſt.* ¶ Item deinceps, qui deinde cepit; princeps, qui primus cepit. *Idem*.

Deinde, *dipoi*, *poſcia*, *dopo*, Ger. *darnach*, Gal. *apres*, Hiſp. *deſpues*, [illegible], poſtea, a *de*, & *inde*, & ſignificat ordinem, vel tempus. *Cic. ad Q. Frat. l.* 3. Quas ad te deinde literas mittemus. *Id. l.* 3. *Fam. epiſt.* 7. Primum App. Claudio, deinde Imperatori, deinde more majorum, deinde amico. ¶ Per pleonaſmum jungitur aliis particulis idem ſignificantibus, ut deinde poſtea, *Cic. pro Mil. c.* 24. & *Liv. l.* 41. *c.* 14. poſtea deinde, *Celſ. l.* 7. *c.* 8. deinde tum, *Varr. l.* 5. *de L. L. c.* 6. deinde porro, *Plaut. Trin.* 5. 2. 103. ¶ In carmine fere eſt diſſyllabo: paſſimque occurrunt exempla. Raro triſyllaba, correpta priore. *Sidon. carm.* 9. *v.* 272. Nec qui conſimili deinde caſu Irati fuit hiſtrionis exſul. *h. e.* Juvenalis.

Deinsŭper, *di ſopra*, [illegible], deſuper. *Salluſt. l.* 1. *Hiſt.* apud *Non. c.* 11. *n.* 48. Ad medium deinſuper aſtantium manibus in murum attollitur.

Deintĕgro, as, avi, atum, are, a. 1. imminuo; corrumpo. *Cæcil. apud Non. c.* 2. *n.* 225. Nomen virginis deintegravit.

Dejone, f. 1. mater Mileti, quem ex Apolline peperit. Hinc Miletus Dejonides dictus eſt. *Ovid. l.* 9. *Met. v.* 442.

Dejopeia, f. 1. una ex Nymphis Junonis. *Virg.* 1. *Æn. v.* 72.

Deipăra, æ, f. quæ Deum peperit. Ita *Juſtin. in l.* 1. *Cod. tit.* 1. *leg.* 6. Latine reddit Græcum Θεοτόκος, quod de B. Virgine Maria, Dei matre dicitur.

Deiphile, f. 1. [illegible], filia Adraſti Regis, uxor Tydei, mater Diomedis.

Deiphŏbe, es, f. 1. [illegible], filia Glauci, vulgo Sibylla Cumana.

Deiphŏbus, m. 2. filius Priami ex Hecuba, qui interfecto Paride Helenam duxit uxorem. Helenæ dolo, & proditione interfectus eſt a Græcis, quos illa in cubiculum dormientis intromiſit. *Virg.* 6. *Æn. v.* 494.

Dejūgo, as, a. 1. *diſgiungere*, [illegible], disjungo. *Pacuv.* apud *Non. cap.* 2. *n.* 256. Per noſtram egregiam unanimitatem, quam memoria dejugat.

Dejungo, is, a. 3. *diſgiungere*, [illegible], disjungo. *Cic. de Univ. c.* 5. Ut eadem ſint ea, quæ dejuncta fuerunt. *Plaut. Aſin.* 5. 3. 75. Dejungere amantes.

Dejurium, n. 2. [illegible], jusjurandum. *Gel. l.* 7. *c.* 18. Quoniam dejurio vincti eſſent.

Dejūro, as, n. 1. ac dejero. *Plaut. Caſ.* 3. 5. 36. Per Deos omnes, & Deas dejuravit. *Gel. l.* 11. *c.* 6. Neque mulieres Romanæ per Herculem dejurant.

Dejŭvo, as, a. 1. non juvo, apud antiquos. *Plaut. Trin.* 2. 2. 63. Deſerere illum, & dejuvare in rebus adverſis pudet.

Delābor, eris, d. 3. *ſcorrere a baſſo*, *cadere a baſſo*, [illegible], Germ. *abfallen*, Gal. *decheoir*, Hiſp. *deliçarſe*, [illegible], eſt deorſum labi, decidere. *Virg. in Sileno*. Serta procul capiti tantum delapſa jacebant. ¶ Et cum præp. *Cic.* 3. *de Orat.* Quemadmodum ex utroque parte tecti aqua delaberetur. *Id.* 1. *Divin. c.* 28. Delabi in flumen. Sic delabi in morbum. *Id. Attic. l.* 7. *ep.* 5. ¶ Translate pro deflectere. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 60. Oratio eo delabitur. *lib.* 1. *c.* 21. delabi in ſermonem. Et *lib.* 1. *Fam. ep.* 10. Delabi ad æquitatem. ¶ Item conſumi, perire. *Cic. l.* 2. *Offic.* Habenda eſt ratio rei familiaris, quam delabi ſinere, flagitioſum eſt.

Delabōro, as, a. 1. idem quod laboro, vel valde laboro. *Afran.* apud *Non. c.* 4. *n.* 423. Hic noſter delaborat.

Delacĕro, as, a. 1. *ſtracciare*, [illegible], in partes lacero, conſcindo. *Plaut. Capt.* 3. 5. 14. Qui me, meamque rem tuis ſceleſtis falſidicis fallaciis dilaceraviſti.

Delacrymatio, f. 3. *uſcita di lagrime*, [illegible]. *Plin. l.* 29. *c.* 21. Vis ejus collyriis oculorum aptiſſima, & delacrymationibus mordendo proficiens. Adde *l.* 20. *c.* 5.

Delacrymatorius, a, um, adject. ad delacrymationem pertinens, ut delacrymatorium collyrium. *Marcel. Empir. c.* 8.

Delacrymo, n. 1. *lagrimare*, [illegible], eſt lacrymas, vel aquam more lacrymantis demittere. *Col. l.* 4. *c.* 9. Ut interdum potius devexa, quam in germine delacrymet. De vite putata loquitur.

Delævo, & rectius Delīvo, as, a. 1. *pianare*, [illegible], idem ac lævo, ſeu lævigo. *Colum. de arb. c.* 6. Plagam acutiſſimo ferro delævato.

Delambo, is, a. 3. *leccare*, [illegible], idem ac lambo. *Stat.* 2. *Theb. v.* 681. Molliaque ejecta delambit vellera lingua.

Delamentor, aris, d. 1. *piangere*, [illegible], defleo. *Ovid.* 11. *Met. v.* 331. Et natam delamentatur ademptam.

Delapidātus, o. 1. 2. *ſelicato*, *laſtricato*, [illegible], quod lapide ſtratum eſt. *Feſt.*

Delapido, a. 1. eſt lapide ſternere, item lapides ex aliquo loco eximere, auferre, ſive lapidibus purgare. *Cato R. R. c.* 46. Locum bipalio vertere, delapidare, circumque ſepire.

Delapſus, a, um, adject. a delabor, *venuto giù*. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 14. Pompejum ſicut aliquem de cœlo delapſum intuentur.

Delaſſabilis, le, adject. *ſtancabile*. *Manil. l.* 4. *v.* 240. Et faciles motus, nec delaſſabile pectus.

Delaſſatus, a, um, adject. *ſtanco*, *ſtancato*. *Plaut. Aſin.* 5. 2. 22. Delaſſatus labore.

Delaſſo, as, a. 1. *ſtancare*, [illegible], valde laſſo. *Horat.* 1. *Serm. ſat.* 1. *v.* 14. Loquacem delaſſare valent Fabium.

Delatio, onis, f. 3. [illegible], actus deferendi, accuſatio, &c. *Cic. pro Cluent. c.* 8. Qui ſibi delationem nominis, & capitis periculum oſtentarat. *Tac. l.* 2. *hiſt. c.* 10. Delationem factitare.

Delātor, m. 3. *accuſatore*, *rapportatore*, *ſpia*, [illegible], Germ. *oren trager*, Gal. *delateur*, Hiſp. *acuſador*, [illegible], occultus accuſator, calumniator. *Sueton. de Domit. c.* 9. Princeps, qui delatores non caſtigat, invitat. *Id. Ner. cap.* 10. Præmia delatorum Papiæ legis ad quartas redegit. *h. e.* eorum, qui accuſabant tranſgreſſores legis Papiæ.

Delatorius, a, um, adject. ad delatorem pertinens, accuſatorius, ut delatoria curioſitas. *Ulp. l.* 6. *ff. de jur. & fact. ignor.*

Delātus, a, um, adject. *accuſato*, *denunziato*. *Nep.* 23. 3. 1. Id Carthaginem delatum publice comprobatum eſt. *Curt. lib.* 7. *c.* 1. A duobus indicibus delatus. Et *l.* 6. *c.* 9. Delatum indicium ſupprimere.

Delīvo, as, idem quod lævo. Affertur *Plaut. Rud.* 2. 7. 21. In mari quod delevi. Sed meliores libri habent *elavi*.

Delebĭlis, o. 3. *che ſi può cancellare*, Ger. *leichlich mag auſſgeltigt werden*, Gal. *aiſé a effacer*, Hiſp. *lo que ſe puede borrar*, [illegible], quod deleri poteſt. *Mart. l.* 7. *epigr.* 83. Caſibus hic nullis, nullis delebilis annis vivet.

Delectabĭlis, le, o. 3. *dilettevole*, [illegible], quod delectat. *Tac. l.* 12. *Ann. c.* 67. Infuſum delectabili cibo boletorum venenum. *Apul. l.* 3. *Flor.* Tibia quæſita delectabilior.

Delectabilĭter, *dilettevolmente*, [illegible]. *Gel. l.* 13. *c.* 24. Delectabiliter, ac decore depicta. Adde *l.* 15. *c.* 1.

Delectāmen, inis, n. 3. *diletto*. *Petron. Pſeudepigr.* 1. *p.* 228. Caſſo ſaltem delectamine amare liceat, ſi potiri non licet.

Delectans, antis, particip. verbi *delector*. Hinc comparat. *delectantior*. *Gel. in proœm. verſ. fin.* Sermo incorruptior, ratio delectantior.

Delectamentum, ti, n. 2. idem ac delectatio, *diletto*, *piacere*. *Cic. in Piſon. c.* 25. Inania delectamenta puerorum. *Ter. Heaut.* 5. 1. 79. Qui me ſibi pro ridiculo, & delectamento putat.

Delectatio, f. 3. oblectatio, jucunditas, *dilettazione*, *diletto*, [illegible], Germ. *beluſtigung*, Gal. *delectation*, *plaiſir*, Hiſ. *deleyte*, [illegible], jucunditas, quam ex re aliqua percipimus, quam ſic definit *Cic. lib.* 4. *Tuſc.* Delectatio eſt voluptas ſuavitate auditus animum deliniens, & qualis hæc eſt aurium, tales ſunt oculorum, & tactionum, & odorationum, & ſaporum, quæ ſunt omnes unius generis ad perfundendum animum, tanquam illiquefactæ voluptates.

Delectatus, a, um, particip. *che ſi è dilettato*. *Nep.* 14. 3. 4. Magnopere delectatus facto. ¶ Nominis etiam naturam induit, & gradus habet. *Gel. in præfat. Oper.* Sermo delectatior in otio.

Delectio, onis, f. *ſcelta*, *elezione*, delectus, electio. *Vopiſc. in Aurelian. cap.* 40. De imperatore deligendo exercitus retulit ad ſenatum: verum ſenatus hanc eandem delectionem in exercitum refudit.

Delecto, as, a. 1. *allettare*, *invitare*, proprie eſt allicere, a *lacio*, *Ennius*. Ut me Apollo ipſe delectat, ac ducit Delphicus. ¶ Et quoniam quæ grata, ac jucunda ſunt, nos attrahere ſolent, factum eſt, ut delectare ſit jucunditate afficere, *dilettare*, *dar piacere*, [illegible]. *Cic. Ruſo*. Me & ſuperiores litteræ tuæ admodum delectaverunt. *Id. Pæt.* Tu te iſtic Atheriano jure delectato, ego me hic Hirciano. *Id. Att. l.* 2. *ep.* 2. Cum Muſis nos delectabimus.

Delector, oris, m. *chi ſceglie*, qui deligit. *Frontin. l.* 4. *Strategem. c.* 1. Pyrrhus delectori ſuo fertur dixiſſe: Tu grandes elige, ego eos fortes reddam. *h. e.* ille qui milites cogebat.

Delector, aris, paſſ. 1. *eſſer dilettato*, *dilettarſi*, [illegible], eſt delectatione, vel jucunditate affici. *Col. l.* 1. Matrona amœnitate aliqua delectanda erit, quo patientius moretur cum viro. *Cic.* 2. *Leg.* In hoc admodum delector. *Id. pro Arch.* Cogitatione quadam, ſpeque delectari. *Hor. l.* 1. *epiſt.* 17. Prudens dici delector.

Delectus, a, um, o. 1. 2. partic. a deligor, *eletto*, *ſcelto*. *Cic.* 3. *Catil.* Et ego de Præfectura Reatina complures delectos adoleſcentes cum gladiis miſeram.

Delectus, us, m. 4. *elezione*, [illegible], electio. *Cic.* 2. *Agrar.* Cæteri agri omnes, qui ubique ſunt, ſine ullo delectu Decemviris addicentur. ¶ Delectus militum eſt, cum Imperator, pro Imperii ſui auctoritate, quos ei viſum fuerit, ad militiam conſcribit. *Cic.* 3. *Catil.* Cum hoc delectu, quem in agro Piceno, & Gallico Q. Metellus habuit. ¶ Metonymice delectus accipitur pro diſcrimine,

mine, ſive judicio, *ſcelta*. Hinc Rhetores dicunt, in uſu verborum, & ſententiarum delectum adhibendum eſſe. *Cic. de Clar. Orat. c.* 72. Verborum delectum originem eſſe eloquentiæ. Hac ratione delectum facere, dixit *Quintil.* ut *l.* 2. *c.* 8. Facere ſtudiorum delectum nemo diſſuaſerit.

Delegatio, f. 3. *delegazione*, [illegible], [illegible], actus delegandi. *Cic. Att. l.* 12. *epiſt.* 3. Aut delegationem a mancipe annua die, &c. *Juſtin. Cod. de Novat. & delegat.* Delegatio debiti, niſi conſentiente, & ſtipulanti promittente debitore, jure perfici non poteſt.

Delegatum, i, n. id, quod legatum eſt, ut, ex delegato pupilli pecuniam ſolvere, *Leg.* 4. *§.* 26. *ff. de doli except.*

Delegatus, m. 2. dicitur, cui cauſa committitur terminanda, vel exequenda, qui in juriſdictione nihil proprium habet, ſed vices delegantis repræſentat, ut Delegatus Principis, apud JCtos.

Delegatus, a, um, o. t. 2. miſſus, commiſſus, &c. *commeſſo, delegato*. *Cicer.* Poſt delegatam mihi hanc provinciam. i. e. hoc onus mihi impoſitum. *Liv. l.* 10. *c.* 19. Omnis rei bene, aut ſecus geſtæ decus, dedecuſque ad eum delegatum.

Delēgo, as, avi, atum, a. 1. *mandare*, [illegible], eſt mittere, legatos mittere. *Liv.* Decernunt, ut duodecim delegarentur ad Regem. *Cato R. R. c.* 30. Ubi ſementem facturus eris, ibi oves delegato. ¶ Metaleptice eſt demandare, committere, aſſignare, *deputare, aſſegnare*, [illegible], Ger. *befehlen*, Gall. *deleguer*, Hiſp. *delegar*, [illegible]. *Cal. Cic.* 8. *Fam. epiſt.* 1. Quod hunc laborem alteri delegavi. ¶ Item quemquam noſtro loco, officio, negotiove exequendo præficere. *Col. l.* 4. Imo quis non imprudentiſſimum quemque huic negotio delegat? ¶ Item apud JCtos eſt alium pro ſe debitorem dare, quo recepto a creditore, prior debitor liberatur. *Juſtin. Cod. de Novat. & delegat.* ¶ Tranſlate eſt transferre. *Cic. de Or.* Hæc ipſa, quæ nunc ad me delegare vis. *Hirt. de B. G.* Delegare cauſam peccati mortuo.

Delenificus, a, um, o. 2. 2. *dolce*, lenis, blandiloquus, a delenio. *Plaut. Mil.* 2. 2. 37. Domi dolos, delenifica facta, domi fallacias.

Delenio, V. Delinio.

Delĕo, es, evi, etum, a. 2. proprie eſt mundare, ab antiquo *leo*, vel a *deoleo*, per ſyncopen, quod ab *oleo*, ut *aboleo*. *Cic. pro Leg. Manil.* Delenda eſt vobis illa macula Mithridatico bello ſuſcepta. ¶ Tranſlate eſt oblitterare, *cancellare*, [illegible], Ger. *auſtilgen*, Gal. *effacer*, Hiſp. *borrar*, [illegible]. *Cic. pro Cluent.* Cum tabulas prehendiſſet Oppianicus, digito legata delevit. ¶ Item tollere, removere, *levare*. *Ter. Eun.* 2. 3. 5. Delebo omnes dehinc ex animo mulieres. ¶ Item evertere, *diſtruggere*. *Cic.* 4. *Catil. c.* 10. Duas urbes huic imperio infeſtiſſimas Carthaginem, Numantiamque delevit. Sic delere exercitum, copias, *disfare*. *Id. pro Leg. Manil. Caſ. l.* 6. *B. G.* ¶ Delere ingenium, eſt extinguere vim ingenii. *Petron. Satyr. circ. init.* Nondum umbraticus doctor ingenia deleverat.

Deletīlis, le, o. 3. quod delet. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 212. Sumam ſpongiam deletilem.

Deletio, onis, f. 3. *ſcancellamento, diſtruzione*, ut deletio exercitus. *Lucil. apud Non. c.* 2. *n.* 217.

Deletitius, o. 1. 2. [illegible], quod deleri poteſt, ut deletitia charta, in qua deleri poteſt, quod ſcriptum fuit, & rurſus ſcribi, [illegible]. *Ulpian. Dig.* 37. 11. 4. Chartæ appellatio & ad novam chartam refertur, & ad deletitiam.

Delētrix, cis, f. 3. quæ delet. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 23. Tum eſt illa in templo Caſtoris ſcelerata, & pene deletrix hujus Imperii ſica deprehenſa.

Delētus, a, um, adject. *cancellato, diſtrutto, disfatto*. *Caſ. B. G. l.* 6. *c.* 36. Diſperſis, ac pene deletus hoſtibus. *Cic. pro Planc.* Deleta memoria.

Delēvo. V. Delævo.

Delia, æ, f. Δηλία, Diana, ſive Luna, ita dicta a Delo inſula, in qua nata eſt. *Senec. in Herc. Oet. v.* 150. Et Solem vetuit Delia tardior. *Adde Virg. Ecl.* 7. *v.* 29. ¶ Apud *Tibul.* eſt nomen amicæ *l.* 1. *eleg.* 1. *&c.*

Deliăcus, a, um, o. 1. 2. [illegible], ex Delo, ut Deliaca vaſa, ex ære pretioſo, ab inſula *Delo*, ubi fuit prima nobilitas æris. *Cic. pro Roſc. c.* 46. Domus Chryſogoni referta vaſis Corinthiis, & Deliacis. ¶ Deliaci etiam dicuntur gallinarum curatores. *Petron. Satyr.* Deliaci enim magna ſolertia gallinas curabant, & ex iis magnos fructus percipiebant, teſte *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. & *Cic. l.* 2. *Acad. Plin. l.* 10. Gallinas ſaginare Deliaci cœpere.

Delibamentum, i, n. id quod libatur, libamentum. *Valer. Max. lib.* 2. *c.* 6. *n.* 8. Deluſa Mercurio delibamenta.

Delibatio, onis, f. ablatio partis ab aliqua re. *Leg.* 116. *ff. de Legat.* 1. Legatum eſt delibatio hæreditatis.

Delibatorium, o. 2. locus delibationi accommodatus. *Plin. l.* 36. *c.* 40. Quæ delibatorio ſuperfuerat viginti pedibus brevior ſeſquipedali craſſitudine. Ita *Calepinus*: ſed ibi legitur *Dorbiborum*.

Delibātus, a, um, adject. decerptus, deguſtatus. *Enn. apud Cic. in Brut. cap.* 15. Flos delibatus populi, Suadæque medulla. ¶ Item violatus, corruptus: quod enim delibatum eſt, integrum amplius non eſt. *Gel. l.* 1. *c.* 3. Compenſatur leve damnum delibatæ honeſtatis. *Plaut. Moſt.* 4. 2. 32. Delibatus puer.

Deliberabundus, a, um, o. 1. 2. deliberans. *Liv. l.* 2. *c.* 45. Conſules velut deliberabundi capita conferunt, diu colloquuntur.

Deliberatio, f. 3. *deliberazione*, [illegible], Ger *rahtſchlag*, Gal. *arreſt*, Hiſp. *deliberacion*, [illegible], actus deliberandi. *Cic.* 1. *Off.* Triplex igitur eſt conſilii capiendi deliberatio. *Cic. Phil.* 1. *c.* 1. Ad deliberationem alios adhibere.

Deliberativus, o. 1. 2. *deliberativo*, [illegible], quod ad deliberationem ſpectat, ut Genus deliberativum. *Cic.* 1. *de Invent. c.* 5. Deliberativum genus eſt, quod in conſultatione poſitum habet in ſe ſuaſionem, & diſſuaſionem.

Deliberātor, oris, m. 3. *chi delibera*. *Cic. pro Sex. c.* 34. Illi interea deliberatori merces, longa interpoſita nocte, duplicata eſt.

Deliberātus, o. 1. 2. *diſpoſto*, quod deliberatum, ſeu conſtitutum eſt. *Horat. l.* 1. *carm. od.* 37. Ut atrum corpore combiberet venenum deliberata morte. *Cic. Metel. l.* 5. *Fam. epiſt.* 2. Neque illi quidquam deliberatius fuit, quam me, &c. *Id. Phil.* 5. *c.* 41. Statutum in animo, & deliberatum habere.

Delibĕro, as, n. 1. *deliberare*, [illegible], Ger. *rahtſchlagen*, Gal. *deliberer*, Hiſp. *deliberar*, [illegible], eſt conſultare, perpendere, decernere, definire. *Cic. Att. l.* 13. Quamobrem ut de maxima re deliberanti, ita mihi des conſilium, velim. ¶ Deliberatur imperſ. *Caſ.* 7. *B. G.* Deliberatur de Avarico in communi concilio, incendi placeret, an defendi. ¶ Deliberatum mihi eſt, vel deliberatum habeo, eſt conſtitui. *Cic. in Rul.* Præſertim cum mihi deliberatum ſit, & conſtitutum ita gerere Conſulatum. ¶ Pro conſulere, quærere, videtur uſurpari ab *Nepote in Themiſt. c.* 2. ubi ait: Miſerunt Delphos conſultum; deliberantibus Pythia reſpondit. Et *in Miltiad. c.* 1. Ex his delecti Delphos deliberatum miſſi ſunt, qui conſulerent Apollinem.

Delibito, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a delibo. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 16. Solebam antea delibitari oleis, & lucanicis tuis. h. e. Tu delibabas meam famem, ac diminuebas illis primis ferculis, &c. Sic legit, & explicat *Turneb. Adverſ. l.* 6. *c.* 2. & *Pareus in Lex. Crit.*

Delībo, as, a. 1. *guſtando aſſaggiare*, [illegible], Ger. *abbrechen*, Gal. *gouter*, Hiſp. *guſtar*, [illegible], eſt ſumma tantum labra rigare, & leviter deguſtare, a libo. *Claud. de B. Get. v.* 331. Contentus delibaſſe cibos. ¶ Tranſlate ſumitur pro leviter attingere. *Cicer.* 10. *Fam.* Putabam, poſſe me nec de laude jejuni hominis delibare quidquam. ¶ Item pro decerpere. *Cic. pro Sext. c.* 56. Ut omni ex genere orationem aucuper, & omnes undique floſculos carpam, atque delibem. *Id.* 2. *de Invent. c.* 39. Delibare de gloria alicujus. ¶ Item pro violare. V. Delibatus. ¶ Item deſtringere, deterere. *Varr. R. R. l.* 2. *cap.* 2. Ne curſitantes inter ſe teneri (agni) delibent aliquid membrorum.

Delibrātus, a, um, adject. decorticatus, *nudato di ſcorza*. *Non. c.* 1. *n.* 314. *Pallad. l.* 3. *c.* 17. Ramus ad modum foraminis delibratus.

Delibro, as, avi, atum, a. 1. decorticare, a *liber*, qua corticem ſignificat, *levar la ſcorza, pelare*, Ger. *entrinden*, Gal. *peler*, Hiſ. *decortezar*, [illegible]. *Colum. l.* 5. *c.* 6. Antequam radix ulmi in eximendo delibretur. Et *l.* 4. *c.* 24. Cortex corpore tenus delibrandus eſt. ¶ Eſt etiam ponderare, *peſare a libra*. *Gel. l.* 15. *c.* 8. Delibrari ſibi cœnas jubeant, ne edendo defatigentur. Rectior tamen, & communior lectio habet, *delibari*. ¶ Addit *Feſtus*: Delibrare, æquam ſulco derivare. Alii tamen leg. *Delirare*.

Delibŭo, is, ui, utum, madefacio, inungo, *ungere, bagnare*, [illegible]. *Solin. cap.* 12. *de Delphines*: Proconſul Africæ Salvianus ipſe eum (Delphinum) contigit, unguentis etiam delibuit. Hinc frequentiori in uſu eſt.

Delibūtus, o. 1. 2. *unto*, [illegible], Ger. *begoſſen*, Gal. *oint*, Hiſp. *untado*, [illegible], unctus, quaſi oleo, aut alio liquore imbutus, a *delibuo*, humecto, irrigo. *Cic. in Bruto c.* 60. Qui devinctus erat faſciis, & multis medicamentis propter dolorem artuum delibutus. ¶ Transfertur ad animum. *Ter. Phor.* 5. 6. 19. Si te delibutum gaudio reddo. *Salluſt.* Uxor ſacrilega, ac perjuris delibuta.

Delicāte, adver. *delicatamente*, Ger. *zærtiglich*, Gal. *delicatement*, Hiſ. *regaladamente*, [illegible]. *Cic.* 3. *de Orat.* Ubi recubans molliter, & delicate nos avocat a roſtris. ¶ Comparat. Delicatius, *Sen. l.* 3. *de Ira*, *c.* 9.

Delicātus, a, um, o. 1. 2. *delicato*, [illegible], Germ. *zart*, Gal. *delicat*, Hiſp. *regalado*, [illegible], plenus deliciis, ſeu qui in deliciis vivere aſſuetus eſt. *Cic.* 6. *Ver.* Qui tam beati, quam iſte eſt, non ſumus, tam delicati eſſe non poſſumus. *Id.* 1. *Off.* Convivio dignum, aut delicatum aliquem inferre ſermonem. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Delicatior cibus. ¶ Per metaphoram mollis, ac tener dicitur. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 40. Delicatæ, & obſcœnæ voluptates fugiendæ ſunt. *Id. in Brut. c.* 53. Delicatus adoleſcens. ¶ Delicatiſſimus amnis. h. e. leniſſime fluens. *Plin. in ep.* Delicatum litus. h. e. amœnum. *Cic. Ver. ult.* ¶ Delicati, & Delicatæ dicebantur Concubini, & Concubinæ: qua de re *Turneb. l. Adverſ.* 22. *c.* 15. & *Torrent. ad Suet. Veſpaſ. c.* 3. *Cic.* etiam mulieroſum hominem *delicatiſſimum* vocat *Verr.* 7. *c.* 27. ¶ Veteres *delicatus* pro *dedicatus* dicebant, more tunc recepto *l* pro *d* uſurpandi, *Feſtus*.

Delicia, æ, f. 1. idem ac delicium, vel deliciæ. *Plaut. Truc. a.* 5. *v.* 29. Ad me, delicia? ¶ Item delicia, tigni genus, quod a culmine ad tegulas angulares infimas verſus faſtigium collocatur, quaſi deliquium, quia deliquat aquam, vel a delicio, quod inde aqua deliciatur. *Feſtus*.

Deliciæ, arum, f. 1. *delizie*, [illegible], Ger. *ergetzung*, Gal. *delices*, Hiſp. *deleytes, regalos*, [illegible], oblectamentum, vel oblectamenta, quæ nobis voluptati ſunt, a delicio, quia deliciunt, & ad ſe trahunt. *Cic.* 6. *Verr.* Ab ea civitate, quæ tibi una in amore, atque in deliciis fuit. *Suet. c.* 1. Titus amor, ac deliciæ generis humani. *Cic. Att. l.* 6. *c.* 1. Habere aliquem in deliciis. ¶ Delicias facere, eſt jocari, ludere, *ſcherzare allegramente*. *Catul. carm.* 45. *v.* 22. Uno in Septimio fidelis Acme facit delicias, libidineſque. *Plaut. Men.* 2. 3. 30. Eja, delicias facis, mi Menæchme. ¶ Dicere delicias, eſt blanda verba, & amatoria dicere. *Catul. carm.* 73. Si quis delicias diceret, aut faceret. ¶ Deliciæ appellantur quælibet res caræ. *Propert. l.* 4. *eleg.* 7. *v.* 75. Deliciæque meæ Latris, cui nomen ab uſu eſt. *Quint. l.* 1. *c.* 2. Verba ne Alexandrinis quidem permittenda deliciis. h. e. Alexandrinis pueris, laſcivia, & garrulitate gratiſſimis, quales *Stat. l.* 5. *Sylv.* 5. *v.* 66. garrulas delicias appellat.

Deliciāris, & re, o. 3. quod ad deliciam, idest tignum ſpectat. *Cato de R. R. c.* 14. Deliciares tegulæ quæ erunt, pro binis integris computabuntur. *Feſtus*.

Deliciātus, o. 1. 2. quod deliciam, i. e. tigni genus habet, ut Tectum deliciatum. *Feſt.*

Delicio, is, exi, ectum, a. 3. antique pro allicio, *allettare*. *Titin. apud Non. c.* 4. *n.* 112. Paraſitus, qui illum ſciat delicere.

Deliciŏlæ, arum, f. diminut. a deliciæ, &

Deliciŏlum, i, n. diminut. a delicium. *Cic.* 1. *Attic. epiſt.* 7. Tullia, deliciolæ noſtræ. *Senec. ep.* 12. Populus etiam deliciolum meum factus eſt.

Delicior, aris, dep. 1. *deliciarſi*, in deliciis agere. *Ruricius epiſt.* 42. Volatilia deliciari. h. e. cum delectatione comedere.

Deliciōſus, a, um, adject. deliciis plenus, *delizioſo*. *Sedul. in Orat. Domin.* Rotia mundi delicioſa ſequens.

Delicium, n. 2. idem ac deliciæ. *Mart. l.* 13. *epigr.* 99. Delicium parvo donabis dorcada nato.

Delĭco, as, a. 1. *moſtrare*, [illegible], indico, explano, explico, interpretor. *Titin. l.* 5. ut citat *Non.* Quid iſthuc eſt, aut iſte vult ſermo? mater delica. ¶ Veteres etiam delicare, pro dedicare, quandoque dicebant, *d* in *l* abeunte. *Feſtus*.

Delictum, n. 2. *delitto, peccato*, [illegible], Ger. *fehl*, Gal. *delit*, Hiſ. *delito*, [illegible], peccatum, a delinquo, quod eſt deficere, & tranſlate peccare. *Caſ.* 7. *B. Gal.* Nam majore commiſſo delicto igni, atque omnibus tormentis necat.

Delicŭlus, a, um, diminut. a delicus. *Cato R. R. cap.* 2. Vendat boves vetulos, armenta delicula, oves deliculas. Al. melius leg. *rejicula*, & rejiculas.

Delĭcus, a, um, adject. a lacio, unde *lac* [illegible], *slattato*. *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 4. Cum porci depulſi ſunt a mamma, a quibuſdam delici appellantur, neque jam lactentes dicuntur.

Delicuus. V. Deliquus.

Deligātus, a, um, adject. idem quod ligatus, *legato*. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Deligata in linteolo grana. *Valer. Max. lib.* 9. *cap.* 8. *n.* 1. Deligatis ad palum hoſtibus. ¶ Deligati, abſolute dicebantur ſervi viliores, qui & *alligati*. V. *Turneb.* in *Veſpaſ. c.* 3. ubi exempla affert.

Delĭgo, as, avi, atum, a. 1. idem ac ligo, *legare*. *Cic.* 6. *Ver.* In ea ſtatua Sopatrum divaricari, ac deligari jubet. *Id. Ver.* 7. Deligare ad palum.

Delĭgo, is, egi, ectum, a. 3. *eleggere*, [illegible], eſt delectum habere, ex *de*, & *lego*. *Cic.* 1. *Off.* Eorum ſe fore ſimiles, quos ſibi ipſi delegerunt ad imitandum. ¶ Uſurpatur item pro colligere. *Ovid. ep.* 4. *v.* 30. Tenui primam deligit ungue roſam. ¶ Item pro ejicere, ſeparare. *Plaut. Asin.* 5. 3. 42. Me amantem ex ædibus delegit hujus mater. V. ibi *Taubman.*

Delimātus, a, um, adject. lima abraſus, *limato via*. *Plin. l.* 34. *c.* 11. *Var.* Delimatam æris ſcobem aceto ſpargunt.

Delimis, me, adject. limus, obliquus, tranſverſus. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 61. Delime bipennis. *h. e.* pars bipennis obliqua.

Delimitatio, onis, f. limitum appoſitio, apud *Frontin. Goeſ. p.* 142.

Delimito, as, avi, atum, limites apponere, ut ex *Frontin.* declarat *Fabret. Inſcript. p.* 245. V. *Frontin.* apud *Goeſ. p.* 98.

Delineatio, onis, f. deſcriptio, *delineazione*. *Tertul. adverſ. Valentin. cap.* 27. In delineationem ſuperioris Chriſti, &c.

Delineo, as, avi, atum, a. 1. *diſegnare*, Germ. *entwerffen*, Gal. *tracer*, Hiſp. *tracar*, *dibuxar*, [illegible], deſigno, & rudiſter depingo, ex *de*, & *linea*, ut cum pictores primum quædam pingui Minerva futuri operis lineamenta ducunt. *Plin. de Apelle*, *l.* 35. *cap.* 10. Arrepto carbone extincto e foculo, imaginem in parietem delineavit.

Delingo, is, inxi, inctum, a. 3. idem quod lingo, *lamare*. *Celſ. lib.* 3. 3. 23. Cochleare plenum paulatim delingatur. *Plaut. Perſ.* 3. 3. 24. Nunquam delinget ſalem.

Delinimen, inis, n. idem quod delinimentum. *Symmach. l.* 3. *epiſt.* 11. Spectator veteris monetæ ſolus ſuperſum, cæteri deliniminis aurium capiunt.

Delinimentum, ti, n. oblectamentum, *luſinghe, carezze*, [illegible], ut vitiorum delinimenta, apud *Tac. Agric. c.* 21. *Liv. l.* 30. *c.* 13. Delinimentis animum alicujus avertere. ¶ Item veneficium, venenum, per quod homines a mentis ſtatu dejiciuntur, poculum amatorium. *Afranius*: Si poſſent homines delinimentis capi, omnes haberent nunc amatores anus. *Caius l.* 4. *de inoff. teſtam.* Novercalibus delinimentis, inſtigationibuſque corrupti. Sic *Liv. l.* 39. *c.* 11. Delinimenta & venena conjungit. ¶ In antiquis Cod. non raro legitur *delenimentum*: ex quo etiam patet non a *linio*, ſed a *lenio* derivari.

Delinio, is, ivi, itum, a. 4. Ger. *beſchwichtigen*, Gal. *oindre*, *addoucir*, Hiſ. *untar*, *ablandar*, [illegible], demulceo, mitigo, placo, mollio, *addolcire, placare, mitigare*, a *de*, & *lenio*, a lenis. *Cic. pro Mil. cap.* 35. Ut plebem tribus ſuis patrimoniis deliniret. *Cic.* 4. *Tuſc.* Delinire animum ſuavitate. ¶ Significat etiam decipere, mentem adimere. *Plaut. Caſ.* 2. 1. 45. Tu me delinis, propter te hæc pecco. *Id. Amph.* 2. 2. 214. Delinitus ſum profecto ita, ut me, qui ſim, neſciam.

neſciam. ¶ Scribitur & *delenio*. *Horat. l. 3. od. 1.* dolentem non purpurarum ſidere clarior delenit uſus.

Delinitio, f. 3. *mitigazione*, *carezze*, Germ. *erweichung*, Gal. *adouciſſement*, Hiſp. *alago*, [illegible], mitigatio, placatio. *Cic. 2. Off. c. 16.* Ipſaque illa delinitio multitudinis ad breve, exiguumque fit tempus.

Delinitor, m. 3. qui delinit, ideſt placat. *Cic. in Brut. c. 70.* Sed etiam cum judice ipſo, cujus delinitor eſſe debet Orator.

Delinitus, a. 1. 2. mollitus, particip. a delinior, *ammollito*, *effeminato*. *Cic. 1. fin. c. 10.* Blanditiis voluptatum deliniti, atque corrupti. Et *l. 1. de Or. c. 9.* Genus hominum diſertorum oratione delinitum. ¶ Item mente alienatus, deceptus, ut exponit *Non. c. 4. n. 115.* V. Delinio.

Delino, is, livi, vel levi, itum, a lino, corrumpo, *cancellare*, *ſporcare*. A quo eſt adject. Delitus. V. infra.

Delinquentia, æ, f. delictum. *Tertul. de reſur. carn. c. 46. & 47.* Homo delinquentiæ Antichriſtus.

Delinquo, is, deliqui, delictum, a. 3. *fallire*, *peccare*, [Hebrew], Germ. *ſündigen*, Gal. *faillir*, Hiſp. *faltar*, [Greek], proprie eſt deficere, non prætereunda prætermittere. *Feſt.* V. Deliquus. ¶ Translate eſt peccare. *Cic. 3. de nat. Deor.* Ut condemnaretur filius, aut nepos, ſi pater, aut avus deliquiſſet. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Cic. 1. Off. c. 41.* Si quid delinquitur. ¶ Dicimus etiam delinquere in aliqua re, in aliquem, & erga aliquem. *Cic. pro Cluent.* Ne in bello delinqueret. *Plaut. Epid. 3. 3. 9.* Quaſi quid filius meus deliquiſſet me erga. *Ovid. 2. Amor. eleg. 8.* In ancillam ſi quis delinquere poſſit.

Deliqueo, es, delicui, n. 2. *divenir liquido*, [Hebrew], Ger. *zerſchmeltzen*, Gal. *ſe fondre en liqueur*, *devenir liquide*, Hiſ. *derretirſe*, [Greek], eſt in totum reſolvi, & diſſolvi. *Ovid. 4. Met. v. 252.* Protinus imbutum cæleſti nectare corpus delicuit.

Deliqueſco, n. 3. liqueſco. *Col. l. 12. c. 41.* Ut omnia poma deliqueſcant cum muſto. ¶ Translate *Cic. 4. Tuſc.* Nec alacritate futili deliqueſcat. ¶ Item perire, diffluere. *Lactant. l. 8. c. 12.* Corpus deliqueſceret, ac periret.

Deliquiæ, arum, f. *folchi*, *o grondaja de rievuer*, *o condur l'acqua*, idem quod Colliciæ. *Vitruv. lib. 6. cap. 3.* Diſpluviata ædificia ſunt, in quibus deliquiæ ſtillicidia rejiciunt.

Deliquio, onis, m. idem ac deliquium. *Cn. Gellius* apud *Serv. in 8. Æneid.* item *Plaut. Capt. 3. 4. 93.* ſed apud hunc dubia eſt lectio.

Deliquium, n. 2. *difetto*, *mancamento*, [Hebrew], Ger. *abgang*, Gal. *defaillance*, Hiſ. *menoſcabo*, [Greek], defectus, a *deliquus*, vel *delinquo*. *Plaut. in Capt. 3. 2. 93.* Nullam cauſam dico, quin mihi & parentum, & libertatis apud te deliquium ſit. ¶ Deliquium Solis eſt Solis eclipſis. *Plin. l. 2. c. 12.* ¶ Deliquium animi, cum animus linquitur, & quis animo deficit, apud Medicos, *deliquio*.

Deliquo, as, a. 1. *votare un liquore*, Ger. *abgieſſen*, Gal. *verſer*, *faire écouler*, Hiſp. *derramar*, [Greek], effundo, a liquo. *Col. l. 12. cap. 39.* In alia vaſa deliquare. *Sidon. l. 7. epiſt. 2.* Per cola ſubterranea deliquari.

Deliquus, a, um, adject. a delinquo, ut reliquus a relinquo, ſignificat deficiens, minor, ut exponit *Feſtus*. Veteres enim delinquere uſurpabant pro deficere. Itaque *Plaut. Caſ. 2. 2. 32.* Quando tibi nil domi deliquum eſt. Ubi alii legunt *Delicuum*; ſed idem eſt ſenſus. Ducunt autem fortaſſe a *deliqueo*, diſſolvor, pereo, cujus præter. *delicui*. Alii leg. *deliquium*.

Deliramentum, n. 2. idem ac delirium. *Plaut. Amph. 2. 2. 64.* Hæc quidem deliramenta loquitur.

Delirans, antis, *delirante*, delirus. *Plaut. Amph. 2. 2. 157.* Hæc quidem nos facere delirantes dictis poſtulat.

Deliratio, f. 3. proprie eſt declinatio extra ſulcum, ideſt a recta via. *Plin. lib. 18. c. 20.* Quod vocant lirare, operientes ſemina, unde primum appellata deliratio eſt. ¶ Translate eſt ſtultitia, alienatio mentis ab ætate, vel morbo proveniens, *delirio*, *pazzia*. *Cic. de Sen.* Iſta ſenilis ſtultitia, quæ deliratio appellari ſolet, ſenium levium eſt, non omnium.

Deliritas, f. 3. deliratio. *Laber.* apud *Non. c. 8. n. 36.* Quænam mens, quæ deliritas vos ſuppilatores facit.

Delirium, n. 2. *pazzia*, [Hebrew], Germ. *aberwitz*, Gal. *reverie*, Hiſp. *deſvario*, [Greek], eſt alienatio mentis proveniens ex intemperie cerebri vitiante actiones principis facultatis, qualem & in ſenibus videmus, & in iis, qui morbis ardentiſſimis infeſtantur. *Celſ. l. 3. cap. 18.* Rarius, ſed aliquando tamen ex metu delirium naſcitur.

Deliro, as, n. 1. *partirſi dal diritto*, *errare*, *impazzire*, [Hebrew], Ger. *irregehen*, *in aberwitz kommen*, Gal. *ſourvoyer*, *rever*, Hiſp. *deſviar*, [Greek], proprie eſt a ſulco evagari, translate a recta via ad pravam declinare, inſanire. *Cic. 1. Tuſc.* Adeo ne me delirare cenſes, ut iſta eſſe credam? *Horat. l. 1. epiſt. 2. v. 14.* Quidquid delirant reges, plectuntur Achivi.

Delirus, a. 1. 2. *pazzo*, *quello che ſi parte dalla ragione*, [Hebrew], Germ. *aberwitziger*, Gal. *reveur*, Hiſp. *deſvariado*, [Greek], qui a recto ordine, quaſi a ſulco, & lira rationis evagatur. *Cic. 2. de Orat. cap. 18.* Multos ſe deliros ſenes ſæpe vidiſſe, ſed qui magis deliraret, quam Phormio, vidiſſe neminem. *Lactant. l. 3. c. 18.* Quo quid delirius dici poſſit, non invenio.

Delitens, entis, o. 3. partic. a deliteo, *naſcoſto*. *Plin. lib. 35. cap. 1.* Nec ſpatia montis in cubiculo delitentia.

Deliteſco, is, itui, n. 3. *occultarſi*, *naſconderſi*, [Hebrew], Ger. *verborgen ſeyn*, Gal. *etre caché*, Hiſp. *eſtar eſcondido*, [Greek], occultor, ex de, & lateo. *Virg. 2. Æn.* Limoſoque lacu per noctem obſcurus in ulva delitui. *Cic. pro Cal.* Servi in balneis delituerunt. ¶ Et translate. *Cic. in Acad. l. 4.* Et in eorum auctoritate deliteſceret, qui negaſſent, quicquam ſciri poſſe.

Delitigo, as, avi, atum, n. 1. vehementer litigo, *litigare*. *Horat. ad Piſon. v. 94.* Iratuſque Chremes tumido delitigat ore.

Delitor, oris, m. *ſcancellatore*, qui delet. *Attius* apud *Priſcian. l. 9.* Scelerum fratris delitor.

Delitus, a, um, adject. ex particip. a delino, *cancellato*, *macchiato*. *Cicer. in quadam ep.* apud *Priſcian. l. 9. ſub fin.* Tuli moleſte, quod literæ delitæ mihi ante redditæ ſunt. *Id.* apud *Diomed.* Ceteris delitis.

Delius, a. 1. 2. [Greek], qui eſt ex Delo inſula, ut Apollo Delius. *Virg. 3. Æn. v. 162.* Delia Dea, pro Diana. *Horat. lib. 4. od. 6. v. 33.* Et Delia, abſolute, *Virg. Ecl. 3. v. 67.* & *Ecl. 7. v. 29.*

Delli, V. Palici.

Delminium, Dalminium, Dimala, Dalmana, *Denne*, *Danna*, *Demnio*, *Dummo*, opp. Dalmatiæ medit. Æquo prox. Nonnullis eſt Almiſſa, Sclave *Omiſc.*

Delos, vel Delus, i, f. 2. Aſteria, Cyntia, Cynetos, Chamydia, Lagia, Ortygia, Pyrpile, *Sdiles*, *Sdille*, [Greek], inſ. maris Ægæi, non admodum ampla, ſed princeps inter Cycladas, fere in medio earum. Dicta eſt a [Greek], manifeſtus, quod in diluvio Ogygis, quod Deucalionis 600. annis præceſſit, prima inter alias ab aquis emerſerit. Olim totius Græciæ emporium fuit, & ærarium Græcorum. *Nepos Ariſt. c. 3.* Ferunt, Latonam ex Jove gravidam, metu Pythonis ſerpentis, qui eam toto terrarum orbe Junonis juſſu perſequebatur, in hanc inſulam fugiſſe, ibique Apollinem, & Dianam eodem partu peperiſſe. Hinc ille *Delius* dictus eſt, hæc *Delia*. In Delo nec parere, nec defunctos ſepelire, nec canem alere fas erat, teſte *Thucyd. lib. 4.*

Delotus, a, um, *lavato*, lotus. *Theod. Priſcian. l. 1. cap. 4.* Coagulum leporis e vino veteri delotum.

Delphi, m. 2. n. pl. *Delfo*, al. *Caſtri*, al. *Salona*, urbs Phocidis, in Achaja, ad Parnaſſum M. a Delpho Neptuni filio ex Melantho Deucalionis filia. Juxta Cephiſus amnis oritur, & Caſtalius fons non longe abeſt. Delphis templum ampliſſimum fuit, Apollini dicatum, ubi reſponſa dabat, quo ex toto orbe terrarum gentes de ſuis rebus conſulturæ confluebant. Hinc Apollo Delphicus appellatus eſt. Sed *Macrobius in Saturn.* Apollinem Delphicum appellatum exiſtimat a priſca Græcorum voce [Greek], quæ ſolem ſignificat, eo, quod interdiu ſtellis omnibus obſcuratis, ſolus luceat, qua ratione etiam Sol a Latinis appellatus eſt. Delphis oracula reddebantur anulo obſignata, ea lege, ne niſi poſt triduum reſignarentur: prævaricatoribus orbitas oculorum, vel linguæ jactura, vel manus obtruncatio pœna erat. *Liv. l. 38. c. 48.* Delphos vocat Orbis umbilicum.

Delphice, more Delphici oraculi. *Varr.* apud *Non. c. 2. n. 536.* Quid aliud eſt, quod Delphice columna litteris ſuis [Greek], &c.?

Delphicola, æ, m. qui Delphos colit, epith. Apollinis. *Auſon. Technop. c. de hiſtor.* Luſit & Æacidem Parnaſia Delphicolæ ſors.

Delphicus, a, um, adject. a Delphis, ut Delphica laurus, *Claud. Gigantom. v. 34.* Delphicus Deus, h. e. Apollo, *Apul. l. 2. Mileſ.* ¶ *Delphicus gladius*, proverb. dicitur de re ad quoſcumque uſus accommodata, quia Delphis eodem cultro & mactabant victimas, & ſontes ſupplicio afficiebant. V. *Chiliad. Eraſm.* Eadem ratione & Delphica vaſa dicuntur. *Alex. ab Alex. Gen. dier. l. 3. c. 16.* Sed proverbium Græcum eſt, non latinum.

Delphin, inis, m. 3. vel delphinus, m. 2. *delfino*, Ger. *delphin*, Gal. *dauphin*, Hiſp. *delfin*, [Greek], piſcis, vel potius maris bellua. *Plin.* auctor eſt, Delphinos ſimones vocari a navigantibus, quod ſint roſtro ſimo, vel a Simonis pueri nomine, quem delphinus in ſinu Bajano mirum in modum fertur adamaſſe. Ad hoc nomen vocati accurrere dicuntur. *Solin. c. 12.* Delphinus dorſo eſt repando. Habet linguam contra naturam aquatilium mobilem, ſuillæ ſimilem. Pro voce gemitum humano ſimilem edit. Velociſſimus eſt omnium animalium, etiam terreſtrium. Decem annis ad ſummam magnitudinem pervenit. Parit catulos decimo menſe: interdum & binos nutrit uberibus, ſicut balæna. Delectatur muſica ſymphonia, præſertim hydrauli ſono. ¶ Eſt etiam ſignum cæleſte. V. *Arion. Ovid. epiſt. Leandri, v. 151.* Curvi Delphines. *Horat. ad Piſon. v. 30.* Delphinum ſilvis appingit, fluctibus aprum. ¶ Dicitur & Delphis, inis. *Avien. in Arat. v. 700. de ſidere:* Subit inter ſidera Delphis. ¶ Delphini interdum ſignificant pondera quædam alicui rei appenſa, qualia ſunt in noſtris horologiis, *contrappesi*. *Vitruv. l. 10. c. 13.*

Delphis, idis, f. Pythia Apollinis ſacerdos. *Martial. l. 9. epigr. 43.* Nec Delphis tua mentiatur ulli.

Delphiticus, a, um, idem quod delphicus. *Martial. l. 11. epigr. 22.* Quam quæ delphitico lapſa eſt armilla cinædo.

Delta, æ, f. quarta Græcorum littera triangulari figura Δ, cui reſpondet quarta item littera Latinorum D. *Auſon. in Technopægn. c. de litt.* ¶ Hinc *Delta* appellatur pars Ægypti, ideſt, Ægyptus Superior, ita dicta, quia figura Græcæ literæ Δ ſimilis eſt, cujus vertex eſt, ubi Nilus apud Babylonem, & Memphim ſcinditur, baſis inter foſſas Nili extremas, ideſt, oſtia Canopicum, & Peluſiacum. V. *Plin. 3. 16.*

Deltoton, n. 2. ſignum cæleſte, ſupra Arietis caput, figura Græcæ literæ Δ, ideſt, trianguli. *Cic. in Arato.* Deltoton dicere Graji quod ſoliti, ſimili quia forma littera claret.

Delubrum, n. 2. *tempio*, *chieſa*, [Hebrew], Ger. *tempel*, *gotzenkirchen*, Gal. *temple*, Hiſp. *templo*, [Greek]. *Servius ad 2. Æn.* ait, delubrum eſſe templum commune, quod pluribus Diis dicatum eſt, ut Capitolium, quod Jovi, Junoni, & Minervæ, quia uno tecto deluitur. Feſtus, ſive potius Paulus dicit, delubrum eſſe fuſtem delibratum, quem venerabantur pro Deo, ideſt, ſimulacrum ligneum. *Varr. l. 8. rer. div.* ſcripſit, delubrum a *Deo* dictum eſſe, & locum eſſe, in quo Dei ſimulacrum conſtitutum fuerit, ſicut locus, in quo candelam figunt, candelabrum appellatur. *Cic. 3. de nat. Deor.* Eſt enim mihi tecum pro aris, & focis certamen, & pro Deorum templis, atque delubris.

Delucto, as, avi, atum, *contraſtare*. *Plaut. Trinum. 4. 1. 30.* Quibus ærumnis deluctavi, filio dum divitias quæro! Al. leg. *Quantis cum ærumnis deluctavi* &c.

Deluctor, idem ac luctor, *lottare*. *Plaut. Perſ. 1. 1. 4.* Cum Antæo deluctari mavelim.

Deludifico, as, avi, atum, a. 1. illudo, irrideo, *burlare*, [Greek]. *Plaut. Rud. 1. 2. 53.* Deludificavit me miris modis. ¶ Deludificor deponens, eod. ſenſu: afferunt Lexicogr. plerique exemplum ex *Plaut. Moſtel. 4. 3. 41.* Sed ibi legitur *ludificatus*.

Deludium, vel diludium, ii, n. ceſſatio a ludo, vel ludi dilatio. *Horat. l. 1. ep. 19. ad fin.* Diſplicet ille locus; clamo, & deludia poſco. Ubi Acron vet. Scholiaſt. Diludia ſunt tempora, quæ gladiatoribus conceduntur, ut ſe ad pugnandum inſtruant.

Deludo, is, n. 3. proprie eſt ludendi finem facere. *Varr. apud Plin. l. 36. c. 27.* Gladiatores, cum deluſerint, hac juvari potione. ¶ Translate eſt irridere, decipere, *beffare*, [Hebrew], Ger. *verlachen*, Gal. *ſe jouer*, *ſe moquer*, Hiſ. *eſcarnecer*, *reirſe*, [Greek]. *Cic. in Rul.* Deludi voſmetipſos diutius ab iſto patiemini? *Ter. Andr. 3. 4. 4.* Deludere dolis. ¶ Translate *Propert. l. 2. el. 15. v. 31.* Terra prius falſo partu deludet arantes.

Delumbatus, a, um, adject. delumbis, debilis, *ſciancato*. *Plin. l. 28. c. 4.* Quadrupede delumbata. ¶ Item curvatus. *Id. l. 19. c. 6.* Delumbatæ radices. *Vitruv. l. 6. c. 5.* Lacunaria curva ad circinum delumbata. h. e. curva quidem, ſed non ad perfectam rotundationem.

Delumbis, be, o. 3. *ſenza lombi*, *debole*, Ger. *der die lende ab iſt*, *ſchwach*, Gal. *ereinté*, *foible*, Hiſp. *deſlomado*, *derrencado*, [Greek], quod lumbis caret, & metonymice quod debile eſt. In lumbis enim vires corporis ſitæ ſunt. *Plin. l. 10. c. 3.* Perdix prægravem, aut delumbem ſeſe ſimulans. ¶ Translate ſumitur pro molli, effæminato, laſcivo. *Perſ. ſat. 1. v. 104.* Summa delumbe ſaliva. *Sidon. l. 8. ep. ult.* Dictio exoſſis, tenera, delumbis.

Delumbo, as, a. 1. *indebolire*, Germ. *verrucken*, Gal. *ereinter*, *affoiblir*, Hiſp. *deſlomar*, *enflaquecer*, [Greek], lumbos loco moveo, frango. V. Delumbatus. ¶ Translate ſumitur pro debilitare, diminuere. *Cic. in Orat. c. 69.* Nec minutos numeros ſequens concidat, delumbetque ſententias.

Deluo, is, delui, utum, a. 3. *lavare*, [Hebrew], Ger. *mit waſchen reynigen*, Gal. *laver*, *nettoyer*, Hiſp. *lavar*, *limpiar*, [Greek], diligenter lavo, a verbo Græco, quod allatum eſt, vel a [Greek], ſolvo. *Cato R. R. c. 116.* Laſerpitium aceto deluito. ¶ Item eſt madefaciendo delere. *Varr.* Obortæ inter legendum lacrymæ literas deluebant. ¶ Item ſolvere, ut ait *Feſtus*.

Delus. V. Delos, vel Ortygia.

Deluſus, a, um, adject. illuſus, *deluſo*, *burlato*. *Ovid. 8. Met. v. 826.* Exercetque cibo deluſum guttur inani.

Delutamentum, i, n. opus delutatum. *Cato de R. R.* Neque herba naſcetur, neque delutamenta ſcindent ſe.

Deluto, a. 1. *ſmaltare*, *lutare*, [Greek], eſt luto aliquid obducere. *Cat. de R. R. c. 128.* Habitationem delutare cum volueris, &c.

Demadeo, es, n. 2. idem ac madeo. *Ovid. 5. Triſt. el. 4. v. 10.* Et te flente ſuos demaduiſſe ſinus. Al. leg. *Emaduiſſe*.

Demades, m. 3. [Greek], Athenienſis Orator, Demoſthenis æmulus, eique adverſas in Rep. partes fovens. Nihil enim aliud Demoſthenes, quam patriæ libertatem ſpectabat: ille ex Macedonum gratia potentiam quærebat, & opes. Hunc jam ætate confectum, & ex nimio luxu ad ſummam jam inopiam redactum cavillatus eſt Antipater victimis cæſis ſimilem eſſe, de quibus nihil, niſi lingua, jam ſupereſt. *Plut. in vit. Demoſth.*

Demagis, *molto più*, valde magis, ex *de*, & *magis*. *Lucil. l. 16. apud Non. c. 2. n. 229.* Solos demagis iſtos ex nimbo Auſtellos. Sed Feſtus *minus* expoſuit, ut etiam eſt in manuſcripto. Fortaſſe *nimis* ſcribere voluit.

Demandatus, a, um, *commeſſo*, *impoſto*, *raccomandato*, commiſſus, concreditus, commendatus. *Suet. in Aug. c. 10.* Demandatum bellum tertio menſe confecit. *Id. in Calig. c. 41.* Proxime colluſori demandata vice ſua. *Id. in Tiber. c. 6.* Lacedæmoniis publice demandatus.

Demando, as, avi, atum, a. 1. *commettere*, [Hebrew], Ger. *befehlen*, Gal. *commettre*, *charger*, Hiſp. *encomendar*, [Greek], committo, in totum committo. *Liv. l. 8. cap. 36.* Curam eorum nominatim legatis, tribuniſque demandabant. *Id. l. 5. c. 27.* Plures pueri unius curæ demandabantur.

Demano. V. Dimano.

Demarchus, m. 2. Princeps populi, Tribunus plebis, a δῆμος, populus, & ἀρχὸς, præfectus. *Plaut. Cur.* 2. 3. 7. *Spartian. in Adrian. c.* 19.

Deměa, nomen perſonæ ſenilis ruſticæ, ac duræ apud *Ter. in Adelph.*

Demeacŭlum, n. 2. *diſceſa*, [illegible], Ger. *hinabſteigung*, Gal. *deſcente*, [illegible], deſcenſus in loca ſubterranea. *Apul. l.* 6. *ſub fin.* Proſerpinæ nuptiarum demeacula.

Dememinĭ, pro oblivíſcor, nonnulli leg. apud *Martial. l.* 2. *epigr.* 59. illo verſu. Ipſe jubet mortis dememiniſſe Deus. Alii leg. *te meminiſſe*.

Demens, o. 3. *pazzo*, *ſtolto*, *fuor di mente*, נבל, כסיל, Germ. *unſinnig*, Gal. *inſenſé*, *hors de ſon ſens*, Hiſp. *loco*, παράφρων, ſtultus, amens. *Cic. in Off. l.* 1. *c.* 24. In tranquillo tempeſtatem adverſam optare dementis eſt. *Id. in Piſ. c.* 20. Dementior tragico Oreſte. *Id. de Aruſp. Reſp. c.* 27. Plenus inconſideratiſſimæ ac dementiſſimæ temeritatis. ¶ Quidam putant *amentem*, & *dementem* ita diſtingui, ut *amens* dicatur, qui omni prorſus ratione caret; *demens* vero ſit, qui non eſt quidem mente integra, retinet tamen aliquid de communi vitæ ratione. Verum hæ duæ voces promiſcue uſurpantur.

Demensĭo, vel Dimenſio, onis, f. *miſura*, [illegible], dimetiendi actio, ut dimenſio quadrati, *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 24.

Demensum, ſubſt. n. 2. menſura erat frumenti, quam ſervis admetiebantur ſingulis menſibus domini, ad totius menſis victum. *Terent. Phorm.* 1. 1. 10. Quod ille unciatim vix de demenſo ſuo, ſuum defraudans genium, comparſit miſer. Servi enim, inquit *Donatus*, quaternos modios accipiebant frumenti in menſem.

Demensus, vel Dimenſus, a, um, o. 1. 2. *miſurato*, [illegible], Ger. *auſſgemeſſen*, Gal. *meſuré*, Hiſp. *medido*, [illegible], menſuratus, partic. a demetior. *Cic. de Orat. c.* 12. Ut verba verbis quaſi demenſa, & paria reſpondeant. *Virgil.* 1. *Georg. v.* 231. Certis dimenſum partibus orbem Sol regit. ¶ Active etiam ſumitur, cum ſit partic. a verbo communi, *chi ha miſurato*. *Virg.* 12. *Æn. v.* 116. Campum ad certamen dimenſi.

Dementer, adv. *ſcioccamente*, [illegible], Germ. *thörlich*, Gal. *folement*, Hiſp. *locamente*, ἀνοήτως, inſane. *Cic.* 3. *Cat. cap.* 9. Tanta res tam dementer credita. *Senec.* 4. *de benef. c.* 27. Dementiſſime teſtatur.

Dementĭa, f. 1. *pazzia*, הוללות, Germ. *unſinnigkeit*, Gal. *folie*, Hiſp. *locura*, παράνοια, inſania. *Cic.* 3. *Tuſc.* Animi affectionem lumine mentis carentem nominaverunt amentiam, eandemque dementiam. ¶ In lemmatis controverſiarum *M. Senecæ* paſſim legitur *dementia* alio ſenſu ab eo, quem ex Ciceronis definitione modo allata habet. Significat etiam culpam, qua quis reus efficitur, & in judicium vocatur, non quod demens fuerit, ſed quod ea crimina perpetrarit, ob quæ demens puniendus tamen videri poſſit.

Dementĭo, tis, ivi, itum, n. 4. *impazzire*, *uſcir di mente*, [illegible], de mente exeo, deliro, inſanio. *Lucret. l.* 3. *v.* 464. avius errat Sæpe animus, dementit enim, deliraque fatur.

Dementĭor, valde mentior. *Apul. in Apolog.*

Demento, as, n. idem ac dementio. *Apul. in Magia*. Confeſſa eſt ſe ſe mea Magia in amorem deductam dementare.

Deměo, as, n. 1. deorſum meo, deſcendo. *Apul. l.* 6. *A. A.* Ad Tartarum, Maneſque demeare. Et *lib.* 10. Corpus candidum, quod cœlo demeat.

Demerěo, es, rui, ritum, n. *guadagnare*, *meritare*, Ger. *verdienen*, Gal. *gaigner*, Hiſp. *ganar*, [illegible], lucror. *Gel. l.* 1. *c.* 8. Lais Corinthia ob elegantiam, venuſtatemque grandi pecunia demerebat. ¶ Eſt etiam ſuo ſibi merito aliquem devincire. *Suet. de Aug. cap.* 8. Avunculum in Hiſpanias adverſus Cn. Pompeji liberos ſubſecutus magnopere demeruit. *Ovid. ad Liv. v.* 131. Numina cultu demeruiſſe.

Demerěor, d. 2. *conciliarſi con beneficj la benevolenza d'alcuno*, [illegible], Ger. *verdienen*, *beſchulden*, Gal. *meriter*, Hiſp. *merecer*, [illegible], concilio, devincio, benevolum facio. *Quinct. in præfat. l.* 1. Ut pleniore obſequio demererer amantiſſimos mei. Sic demereri aliquem beneficio, officiis, benevolentia. *Liv. l.* 3. *c.* 18. *Colum. l.* 1. *c.* 4. &c.

Demergo, is, a. 3. *affondare*, [illegible], Germ. *hinunder ſencken*, Gal. *plonger*, Hiſp. *ahondar*, [illegible], immergo, ſeu aqua obruo. *Ovid. ep.* 5. Obſcenam ponto demergite puppim. *Cic.* 1. *Acad. c.* 12. In profundo veritas eſt demerſa.

Demerĭtus, a, um, adject. *meritato*, ut demeritas dare lætitias. *Plaut. Pſeud.* 2. 4. 14.

Demersĭo, onis, f. *l'affondare*. *Macrob. l.* 1. *Somn. Scip. c.* 12. Nec temporali demerſione beneficium perpetuitatis eximitur.

Demerſus, us, ui, m. idem quod demerſio. *Apul. Apol.* Levia ſuſtentatui, gravia demerſui.

Demerſus, a, um, adject. ex particip. *immerſo*, *affondato*. *Cic. l.* 2. *Div. c.* 68. Equus demerſus una mecum. *Id. pro Syll. c.* 3. Patriam demerſam extulit. *Liv. l.* 2. *c.* 29. Ære alieno demerſus. *Horat. l.* 3. *od.* 16. *v.* 13. Domus demerſa excidio.

Demeſſus, a, um, adject. *tagliato*, *mietuto*. *Virg.* 11. *Æn. v.* 68. Flos demeſſus pollice virgineo.

Demetātus. V. Dimeto.

Demēter, f. 3. Δημήτηρ, dicta eſt Ceres, quaſi *Gemeter*, ideſt terræ mater. *Cic.* 2. *de nat. Deor.*

Demetĭor, vel Dimetior, iris, titus, vel demenſus ſum, comm. 4. *miſurare*, [illegible], Ger. *meſſen*, Gal. *meſurer*, Hiſp. *medir*, [illegible], idem quod metior, vel diligenter metior. *Cic. de ſenect. c.* 14. Mori videbamur in ſtudio dimetiendi cœli. *Id. in Orat. c.* 43. Demetiri, & dinumerare ſyllabas. ¶ Demetiens linea, vel dimetiens, abſolute apud *Plin.* V. *Dimetiens*. ¶ Paſſiva ſignificatione. *Vitruv. l.* 5. *c.* 9. Si Dorici generis erunt columnæ, dimetiantur altitudines, &c. *ſi miſurino*. Adde *l.* 3. *c.* 3. ubi bis hac ratione uſurpat.

Demetītus, a, um, partic. pro demenſus, ſignif. activa. Quidam *Ciceroni* tribuunt *l.* 2. *de nat. Deor. cap.* 62. illis verbis: Eorum curſus demetiti naturales temporum varietates cognovimus. Ubi quidam libri habent, *demetati*, alii *dimetiti*. V. Parei Lex. Crit. & Borrich. pro Voſſ. adv. Sciopp. p. 273.

Demĕto, is, eſſui, eſſum, a. 3. idem quod meto, *mietere*, *tagliare*, [illegible]. *Cic. de ſenect. c.* 19. Fructus demetendi. *Catul. carm.* 65. *v.* 353. Flaventia demetit arva. ¶ Dicitur & de cadente in præliis. *Silius l.* 16. *v.* 101. Tantum acies, hominumque ferox diſcordia ferro Demetit.

Demetrĭas, adis, f. *Dimitriade*, urbs Theſſaliæ, marit. in Magneſia, juxta ſin. Pelaſgicum, aliquando regia Macedonum, & navale, inter Thebas Bœotiæ ad Auſtr. & Theſſalonicam ad Bor.

Demetrĭus, m. 2. filius Antigoni Macedonum Regis, & patris in Regno ſucceſſor. Ob inſignem in expugnandis urbibus virtutem Poliorcetes cognominatus eſt, ideſt urbium expugnator. Hic poſt Alexandrum, præter alios Macedonas nomine, & virtute clarus, tranſmiſſo Euphrate Babyloniam occupavit: Athenas Caſſandri, Ptolemæique imperio liberavit. Cyprum, victo Ptolemæo, navali prælio, recepit: Pyrrhum ab oppugnatione Theſſaliæ repreſſit. Poſtremo cum bellum adverſus Antiochum ſuſcepiſſet, infeliciter pugnans, in ejus poteſtatem venit, Cherſoneſique ab eo cuſtodiæ traditus eſt, permiſſo tamen ei regio ſumptu, mollique victu, venationibus, omnibuſque voluptatibus; quibus ille uſus, minimum de ſalute anxius, in morbum ob incontinentiam incidit, ex quo periit. A *Plutarcho in Parallelis* cum M. Antonio Triumviro comparatur.

Demetrius Phalereus, qui ob eximias virtutes Athenienſibus præfuit annis decem, trecentiſque ſexaginta ſtatuis æreis honoratus eſt. Fuit diſcipulus Theophraſti. *Cic. in Brut.* 3. *de Leg.* 5. *Fin.* Fuit inventor ſtyli fucati. *Cic. in Brut.* 2. *de nat. Deor.* Pulſus in exilium ſe ad Ptolemæum contulit, & ibi multa ſcripſit. *Cic.* 5. *Fin.*

Demigratĭo, onis, f. [illegible], *andata*, *partenza*. *Nepos in Miltiade*, *c.* 1. Cum multi ejus demigrationis peterent ſocietatem.

Demīgro, as, avi, atum, n. *andar di luogo in luogo*, גלה, Ger. *von einem ort an das ander ziehen*, *zu hauff ziehen*, Gal. *s'en aller d'un lieu*, Hiſp. *mudar caſa de lugar en lugar*, [illegible], eſt de uno loco in alium domicilium transferre. *Cic. pro Domo*. Demigrandum potius aliquo eſt, quam habitandum in ea urbe, &c. *Id.* 1. *Tuſc.* Vetat enim dominans ille in nobis Deus, injuſſu hinc nos ſuo demigrare. *Id. pro C. Rabir.* Demigrare ex vita hominum ad deorum ſanctimoniam. *Caſ. l.* 4. *B. G.* Demigrare de oppidis. *Plaut. Amph.* 1. 1. 85. Demigrare loco. *Cic. in Parad.* Demigrare ab improbis, *Id.* 4. *ad Attic.* Demigrare de ſtatu ſuo.

Deminŭo cum derivat. V. *Diminuo*.

Demirandus, a, um, valde mirandus. *Gel. l.* 14. *c.* 18. Facit multa demiranda.

Demīror, d. 1. *maravigliarſi forte*, [illegible], Ger. *ſich ſehr verwundern*, Gal. *s'emerveiller*, Hiſp. *maravillarſe mucho*, ὑπερθαυμάζω, valde miror. *Cic. Att. l.* 14. Etſi addis Lamiam, quod demiror equidem. ¶ Aliquando eſt neſcire, quoniam (ut Donatus inquit) admirationem ignorantia facit. *Ter. Phorm.* 2. 1. 4. Quam cauſam reperient, demiror.

Demiſſe, adv. *umilmente*, ταπεινῶς, humiliter. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 8. Non eſt auſus elate, & ample loqui, cum humiliter, demiſſeque ſentiret. *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 4. *v.* 23. Hic alte, demiſſius ille volabat. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 84. Demiſſiſſime, atque ſubjectiſſime exponit.

Demiſsĭo, f. 3. *baſſezza*, *viltà*, ταπείνωσις, humilitas. *Cic.* 3. *Tuſc.* Cadere in eundem timorem, & infractionem quandam animi, & demiſſionem. ¶ Proprie *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. *in fin.* Ex eo clypeum æneum catenis pendeat, per cujus reductiones, & demiſſiones perficietur ſudationis temperatura.

Demiſſitĭus, o. 1. 2. longus, ut Demiſſitia tunica, longa, & demiſſa ad talos, & nulla zona ſuccincta. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 24. Sane genus hoc mulieroſum eſt tunicis demiſſitiis.

Demiſſus, a, um, adject. *baſſo*, humilis, καθειμένος. *Ter. Eun.* 2. 2. 22. Demiſſis humeris virgo. *Plin. l.* 8. *ep.* 18. Tiberis demiſſioribus ripis alte ſuperfunditur. Sic demiſſa veſtis, capilli, aures demiſſæ. *Horat. Virg. Ovid. Cic. pro Cluent.* 4. ¶ Tranſlate ſumitur pro abjecto & vili. *Cic. l.* 1. *Fam. ep.* 9. Fracto ac demiſſo animo eſſe. *Tacit.* 15. *Ann.* Senatus in adulationem demiſſus. *Cic. in Orat. c.* 24. Orator ornamentis & verborum, & ſententiarum demiſſior. ¶ Demiſſis manibus fugere. V. *Dimeſſus*.

Demitĭgo, as, a. 1. idem ac mitigo. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Noſmet, qui Lycurgi a principio fuiſſemus, quotidie demitigamur.

Demitto, is, iſi, iſſum, a. 3. inclino, deprimo, dejicio, *mandar giù*, Ger. *abhin laſſen*, Gal. *mettre bas*, *abbaiſſer*, Hiſp. *embiar abaxo*, καταβάλλω, deorſum mitto. *Cic. de Div.* Cum ipſe equum demiſiſſet in flumen. *Liv. l.* 34. *c.* 44. Demittere in carcerem. Sic demittere oculos, vultum, caput, &c. *abbaſſare*. *Ovid.* 15. *Met. & al.* immittere. *Id. Met.* 8. Plura cupit, quo plura ſuam demittit in alvum. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 12. Demittere ſe in cauſam. *Salluſt. in Jug.* Hoc in pectus tuum demitte, nunquam populum R. beneficiis victum eſſe. ¶ Tranſlate ſignificat abjicere, *avvilire*. *Cic.* 5. *Fin. c.* 15. Demittere animum. *Id. Tuſc.* 4. Demitti, contrahique animo. *Caſ. l.* 7. *B. G. c.* 29. Demittere ſe animo. ¶ Demittere aliquem neci, demittere corpora morti, & ſimilia poetica ſunt. *Virg.* 2. *Æn. Ovid.* 3. *Met.* &c.

Demium, n. 2. δημίου, gemma quædam, a δημός, *pinguedo*. *Plin. l.* 37. *c.* 7.

Demiurgus, m. 2. δημιουργός, ſummus erat Magiſtratus in quibuſdam Græciæ civitatibus. *Liv. l.* 38. *c.* 30.

Demo, is, dempſi, demptum, a. 3. *detrarre*, *ſcemare*, [illegible], Ger. *hinnemmen*, Gal. *oter*, Hiſp. *quitar*, ἀφαιρέω, detraho, eximo. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Æſculapii Epidauri barbam auream demi juſſit. *Plaut. Bacchid.* 4. 4. 14. Quantum aurum herus ſibi dempſit. Sic demere metum, ſollicitudinem, moleſtias. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 15. *Ter. & al.* Caput gladio alicui demere, *Curt. l.* 4. *c.* 9. Et demere aliquid de aliquo, *Cic. Ver.* 3. & *Plaut. in Trinum.*

Democritēus, a, um, adject. &

Democritĭcus, a, um, adject. ad Democritum pertinens, ut Democritici Philoſophi, *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 10. Pythagorei omnes, atque Democritici. *Id. de Divin. l.* 2. *c.* 13. Sint ſane iſta Democritea vera, &c.

Democrĭtus, m. 2. nomen Philoſophi Abderitæ. Patre locupletiſſimo natus eſt, ut qui univerſis Xerxis copiis epulum dederit. Agros, & patrimonium reliquit, & plurimas orbis terræ provincias adipiſcendæ ſapientiæ cauſa peragravit. *Cic.* 4. & 5. *Tuſc.* & 5. *Fin.* In patriam reverſus, cum ſumma inopia, in hortulo juxta ſuæ urbis muros, rerum naturam contemplabatur. Dixit, mundos innumerabiles eſſe, qui omnibus minimis temporum punctis alii caderent, alii naſcerentur. *Cic.* 2. *Acad.* 1. *de nat. Deor.* Fuit auctor atomorum. *Cic.* 1. & 2. *Acad.* 1. *Fin.* Ejus errores ab Epicuro correcti ſunt. *Cic.* 1. *Fin.* Quocunque fortunæ caſu audito, in riſum erumpebat, ut Heraclitus in fletum: quare Gelaſinus nominatus eſt. Tandem oculis ſe privavit, ut quam minime animus a cogitationibus abduceretur. *Cic.* 5. *Fin.* & 5. *Tuſc.* Agebat centeſimum & nonum annum, cum mortuus eſt.

Demæ, apud Atticos ſunt, ut apud nos pagi, δῆμοι, *Feſt.*

Demolĭor, iris, itus ſum, d. 4. *disfare*, *ſtruggere*, [illegible], Ger. *zerſtören*, Gal. *demolir*, Hiſp. *derribar*, ἀνατρέπω, amolior, diruo, dejicio, a moles. *Cic.* 3. *Off.* Demoliti ſunt ea, quorum altitudo officeret auſpiciis. *Liv. l.* 34. Deſtruere, ac demoliri jus. ¶ Significat etiam refellere, amoliri. *Plaut. Bacch.* 3. 2. 16. De ſe culpam demoliri. ¶ Activa forma uſus eſt *Lactant. l.* 4. *c.* 11. Altaria tua demolierunt. Sic *Nev.* apud *Diomed. l.* 1. Hunc demolite. Adde *Frontin. de aquaduct. artic.* 129. Utuntur & aliqui JCti. ¶ Demolibor, pro demoliar, [illegible]. *Plaut. Bacch.* 3. 1. 16. De me culpam hanc demolibor.

Demolitĭo, f. 3. everſio. *Cic.* 4. *Ver. c.* 67. Dumque ea demolitio fieret.

Demolītor, oris, m. everſor. *Vitruv. l.* 10. *c.* 19. corvum demolitorem memorat, ideſt machinam ad demoliendum aptam.

Demonſtrabĭlis, le, adject. qui demonſtrari poteſt. *Apul.* περὶ ἑρμηνείας, modos demonſtrabiles dixit.

Demonſtrancĭa, æ, f. affertur ex *Plin. l.* 37. *c.* 4. *vel* 5. *ſub init.* ſed dubia eſt lectio.

Demonſtratĭo, f. 3. *dimoſtrazione*, ἀπόδειξις. *Cic.* 2. *de Orat.* Demonſtratio defenſionum tuarum. ¶ Item genus cauſæ. *Cic.* 1. *de Inv.* Si deliberatio, & demonſtratio genera ſunt cauſarum.

Demonſtratīve, adver. demonſtrando, *moſtrando*, ἐνδεικτικῶς. *Macrob. l.* 1. *in ſomn. Scip. c.* 16. Hunc locum demonſtrative terram dicens.

Demonſtratīvus, a, um, o. 1. 2. *dimoſtrativo*, Gal. *demonſtratif*, ἐνδεικτικός, quod demonſtrat, vel demonſtratur, aut aptum eſt demonſtrari, ut digitus demonſtrativus, *Cal. Aurel. Tard.* 3. *c.* 1. ¶ Genus demonſtrativum eſt illud, in quo laudatur, vel vituperatur. *Cic.* 1. *de Inv.* & *Auct. ad Her. l.* 1. Demonſtrativum eſt, quod tribuitur in alicujus certæ perſonæ laudem, aut vituperationem. Sed tamen latius accipitur pro omni genere quæſtionis præter judicialem, & deliberativam. Inventum eſt a Thraſymacho Chalcedonio, a Gorgia Leontino, a Theodoro Byzantio. *Cic. in Orat.* & *in Brut.*

Demonſtrātor, oris, m. ἀποδεικτής, qui demonſtrat, *chi moſtra*, *o inſegna*. *Cic.* 2. *de Or. c.* 86. Simonides demonſtrator uniuſcujuslibet ſepeliendi.

Demonſtrātus, a, um, adject. *moſtrato*. *Caſ. l.* 5. *B. G. c.* 38. Re demonſtrata.

Demonſtro, as, avi, atum, a. 1. *dimoſtrare*, *inſegnare*, [illegible], Germ. *zeygen*, Gal. *demonſtrer*, Hiſp. *demonſtrar*, δείκνυμι, aperte, vel palam monſtro, indico, oſtendo, declaro. *Cic.* 4. *Verr.* Qui cum leges doceant, conſuetudinemque omnium annorum demonſtrent. *Id. ſomn. Scip. c.* 8. Digito demonſtrare.

Demŏphon, vel Demophoon, ontis, Theſei, & Phædræ filius, ad quem extat Phyllidis Thraciæ reginæ epiſtola apud *Ovid. Heroid. epiſt.* 2.

Demorātor, oris, m. qui demoratur, apud *Marcian. Capel. l.* 1.

Demorātus, o. 1. 2. partic. ſignif. paſſive a demoror. *Gel. l.* 19. *c.* 8. Hiſque ipſis, quæ jam dixi, demoratos vos video.

Demordĕo, es, ordi, orſum, a. 2. *mordere*, ἀποδάκνω, morſu decerpo. *Plin. l.* 28. *c.* 4. E ligno fulgure icto demordere aliquid.

Demorĭor, eris, ortuus ſum, d. 3. *morire*, מות, Ger. *abſterben*, Gal. *trepaſſer*, Hiſp. *morir*, ἀποθνήσκω, idem ac morior, vel prorſus morior. *Cicer. in Ver.* Cum eſſet ex veterum numero quidam Senator demortuus. ¶ Tranſlate eſt alicujus amore ardere, cum acc. *Plaut. Mil.* 4. 1. 23. Ea demoritur te.

Demŏror, aris, atus ſum, d. 1. *indugiare molto*, [illegible], Ger. *lang verziehen*, Gal. dem-

demeurer, Hiſp. *tardar*, διατρίβω, multum moror. *Lact. lib.* 4. Cum Moſes ibidem quadraginta diebus demoraretur. ¶ Accipitur ſæpe in ſignificatione activa pro detineo, *ritardare*. *Cic.* 3. *de Orat.* Ne diutius vos demorer. ¶ Item pro expecto. *Virg.* 10. *Æn.* v. 30. Mortalia demoror arma.

Demorſico, as, avi, atum, a. 1. ἀποδάκνω, demordeo, vel ſimpliciter mordeo, *mordere*. *Apul. A. A. l.* 2. Demorſicare os alicujus. Et *lib.* 3. Roſis tantum demorſicatis, exibis aſinum.

Demorſus, a, um, adject. morſus, *morſicato*. *Perſ. ſat.* 1. v. 106. Nec pluteum cædit, nec demorſos ſapit ungues.

Demortuus, a. 1. 2. partic. a demorior, *defunto*. *Cic.* 6. *Ver.* Sanxerunt, ne quis emeret mancipium, niſi in demortui locum. *Liv. l.* 19. *c.* 34. Demortuo collega.

Demoſthenes, m. 3. Græcorum Oratorum princeps. Natus eſt ex patre, qui Cultellarius cognominatus eſt, quod domi haberet officinam, & operarios cultellorum. Relictus puer in hereditate locupleti, tutorum fraude, & negligentia direptis bonis, vix habuit, unde præceptoribus mercedem ſolveret. Fuit diſcipulus Iſocratis. Audivit etiam Platonem. Cum in clariſſimum Oratorem evaſiſſet, libertatis Græciæ defenſor, publice concionibus Philippum inſectatus eſt, utpote publicæ libertatis inſidiatorem. Poſt cujus mortem patria pulſus, tandem revocatus eſt. Sed jam mortuo Alexandro, & Antipatro rebus Græcis præpoſito, cum manifeſtam ſibi necem imminentem videret, in Calabriam inſulam, ubi aſylum erat Neptuno ſacrum, conceſſit. Ibi manus ſibi ipſe conſcivit, ne ad Antipatrum deduceretur. A *Cicerone* immenſis laudibus extollitur, & tanquam perfectæ eloquentiæ exemplar imitandus proponitur, *in Orat. De opt. gen. Orat. & in Brut.*

Demoſthenicus, a, um, adject. ad Demoſthenem pertinens. *Auſon. Profeſſ. Burd.* 1. v. 12. Demoſthenicum illud ter primum.

Demotus, a, um, adject. de loco pulſus. *Liv. l.* 6. *c.* 32. Quantum Romana ſe invexit acies, tantum hoſtes gradu demoti.

Demoveo, es, ovi, otum, a. 2. *movere di luogo*, הזיז, Ger. *verrucken*, Gall. *remouver*, *oter d'un lieu*, Hiſp. *mover de lugar*, ἀποκινέω, de loco moveo. *Cic.* 4. *Fin.* Ut nullis nec ſuppliciis, nec præmiis demoveri poſſit ex eo, quod rectum eſſe decreverit. *Ter. Adelph.* 2. 1. 16. Cave, nunc jam oculos a meis oculis quoquam demoveas tuos. *Tacit. Annal.* 6. *c.* 30. In inſulas demoti ſunt. h. e. relegati. *Plaut. Perſ.* 3. 1. 45. Ego de hac ſententia non demovebor. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 14. Nero demovet Pallantem cura rerum.

Demptio, onis, f. actus demendi, ablatio. *Var. l.* 4. *de L. L. cir. init.* Litterarum demptione, & additione.

Demptus, a. 1. 2. partic. a demor, *tolto via*. *Plin. l.* 15. *c.* 17. Demptis forcipe corruptioribus acinis. *Cic.* 1. *Fin. c.* 27. Dempta æternitate, nihilo beatior Jupiter, quam Epicurus.

Demugio, is, n. 4. *muggire*, הגה, Ger. *brumlen*, Gal. *meugler fort*, καταμυκάομαι, mugitu impleo. *Ovid.* 11. *Met.* v. 375. Undaque prima rubet, demugitæque paludes.

Demulceo, ces, ſi, ſum, a. 2. *toccare gentilmente*, טפח, Germ. *ſanfft machen*, Gal. *adoucir*, *manier doucement*, Hiſp. *ablandar*, καταψηλαφάω, leniter mulceo, blande, & molliter attrecto. *Liv. l.* 9. Ne dorſum demulceatis, cum ex equis deſcendetis. ¶ Demulcere aures, *Lactant. de ira Dei* c. 7. Videmus in animalibus quædam ſigna lætitiæ, cum ad luſum geſtiunt, aures demulcent, rictum contrahunt, frontem ſerenant. Vide *Turneb. l.* 21. *c.* 32.

Demum, adverb. tandem, *finalmente*, τὸ τέλος. *Ter. Adelph.* 5. 8. 19. Ego novus maritus anno demum quinto, & ſexageſimo fiam? ¶ Ponitur etiam pro omnino, *del tutto*, בכלל, Ger. *letzlich*, Gal. *enfin*, Hiſp. *al cabo*, præſertim quando jungitur cum *is*, *ea*, *id*, vel cum *iſte*. *Cic. in Sall.* Ea demum magna voluptas, æqualem, ac parem verbis vitam agere. *Quintil. Declamat.* 10. Ita mihi demum ſatisfacies. ¶ *Igitur demum*, pro tum demum, *Plaut. Moſt.* 2. 1. Miſerum eſt opus, igitur demum fodere puteum, ubi ſitis fauces tenet. *Id. Rud.* 4. 2. 25. Jam ubi liber ero, igitur demum inſtruam agrum. ¶ Tum demum, *Plaut. Mil.* 4. 8. 55. Si id facies, tum demum ſcibis. ¶ Nunc demum, *Ter. Heaut.* 2. 3. 12. Vah nunc demum intelligo.

Demurmuro, as, avi, atum, a. 1. *dire mormorando*. *Ovid.* 14. *Met.* v. 58. Ter novies carmen magico demurmurat ore.

Demuſſatus, a. 1. 2. diſſimulatus, patienter, & cum ſilentio toleratus, a muſſo, as. *Ammian. l.* 30. *c.* 1. Injuriis, quas pertulerat, omnibus demuſſatis. *Apul. l.* 3. *A. A.* Demuſſata contumelia.

Demutabilis, le, adject. *mutabile*. *Prudent. Apotheoſ.* v. 376. Non convertibilis, nec demutabilis unquam eſt Deus.

Demutatio, f. 3. mutatio. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Et ideo verſicoloris eſſe demutationis.

Demutator, oris, m. qui mutat. *Tertul. de reſur. carn. cap.* 32. Argutiſſimi demutatores oſſium.

Demutilo, as, idem ac mutilo, *troncare*. *Colum. de arb. c.* 11. Cacumina virgarum, ne luxurientur, demutilato.

Demuto, as, avi, atum, a. 1. idem quod muto, *mutare*, μεταβάλλω. *Plaut. Men.* 5. 2. 118. Imperium tuum demutat. *Tac. Ann.* 4. *c.* 16. Placitum inſtituto Flaminum nihil demutari. ¶ Neutrorum more *Apulej. in Apolog.* Quamquam teterrimum os tuum minimum a Thyeſta Tragico demutet.

Denariſmus, i, m. penſio denarii, cujus mentio fit *l.* 107. & 123. *Cod. Theod. de Decurion.*

Denarius, a, um, a. 1. 2. quod decem continet, idem ac decennarius. *Plin. l.* 31. *c.* 6. Si fiſtulæ denariæ erunt. ¶ Denariæ ceremoniæ erant, quibus ſacra adituris decem continuis diebus certis quibuſdam rebus carendum erat. *Feſt.* ¶ Denarius nummus, idem quod denarius. *Liv. lib.* 8. *cap.* 11. Denarios nummos quadringenos.

Denarius, ii, m. 2. *denaro*, Gall. *denier*, Hiſp. *dinero*, δηνάριον, nummus argenteus apud Romanos, qui primo decem aſſes valuit, h. e. viginti ſolidos Venetos; deinde ſexdecim, cujus quarta pars ſeſtertius dicebatur, qui primo duobus aſſibus, & dimidio, deinde quatuor æſtimatus eſt. Dictus eſt a *deni*. *Cic.* 3. *Off. c.* 23. An emat denario, quod ſit mille denarium? ¶ Antiqui denarii ſeptem, recentiores octo complebant unciam. ¶ Denarius olim ſuperabat drachmam Atticam proportione ſeſquiſeptima. Nam Romæ ex argenti uncia ſeptem denarios, Athenis octo drachmas percutere ſolebant. Sed poſtea idem omnino fuit, quia progreſſu temporis ex uncia argenti octo denarios ſerire inſtituerunt. ¶ A veteribus etiam n. g. uſurpabatur. *Plaut. Rud.* 5. 2. 27. Quem ad Recuperatores modo damnavit centum denaria Philippea.

Denarro, a. 1. *narrare per ordine*, ספר, Gall. *raconter*, ἀφηγέομαι, per ordinem narro. *Gel. l.* 2. Hæc nobis Favorinus ſumma cum elegantia verborum denarravit. *Ter. Phorm.* 5. 7. 51. Hæc ego illi jam denarrabo.

Denaſcor, eris, d. 3. *morire*, θνήσκω, morior. *Caſſ. Hemo. apud Non.* Quæ nata ſunt, ea omnia denaſci ajunt. Adde *Var. l.* 4. *de L. L. pag.* 18.

Denaſo, as, a. 1. *levare il naſo*, ἀποῤῥινόω, naſum aufero. *Plaut. Capt.* 3. 4. 73. Os denaſabit tibi mordicus.

Denatium, ii, medicina, quæ jam jam morituris datur. *Tert. Apol. c.* 23.

Denato, n. 1. κατανήχομαι, frequent. a deno, quod eſt deorſum nato, *nuotare all'ingiù*. *Horat. l.* 3. *od.* 7. *v.* 28. Tuſco denatat alveo.

Dendrachates, m. 1. gemma ex achatæ generibus. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Dendritis, f. 3. δενδρῖτις, gemma, quæ ſub arbore defoſſa, non permittit ſecurim hebetari. *Plin. l.* 37. *c.* 13.

Dendrociſſos, fem. 2. δενδροκισσός, hedera ſine adminiculo ſtans inſtar arboris.

Dendroides, m. 1. tithymali ſpecies. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Dendrophori, orum, m. erant qui trabes, & univerſam rem tignariam ad ædificia militaria extruenda curabant. a δένδρον, arbor, lignum, & φέρω, fero. Horum artificum collegium Herculem præcipue coluit. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 45. *n.* 8. Herculi comiti, cuſtodi M. Cæſius Aug. Lib. Soſtratus Præf. Fabrorum collegii Dendrophororum, &c. Adde aliam apud *Fabret. c.* 9. *n.* 11. ¶ Præterea *Dendrophori*, qui in honorem alicujus Dei, puta Bacchi, aut Silvani, aut Magnæ Deum Matris, arbores ſtirpitus exciſas humeris per urbes portabant, conſtituebantque veluti corpus quoddam religioſorum hominum. Hujuſmodi Dendrophororum mentio fit in *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 64. *n.* 7. qui quotannis in antrum Magnæ Matris pinum ferebant. V. *Juſtum Fontanin. de antiquitatib. Horta*, *l.* 2. *c.* 5.

Denego, as, avi, atum, a. 1. *denegare*, *negare*, מאן, Germ. *leugnen*, Gal. *denier*, Hiſp. *negar*, ἀπαρνέομαι, dare nego. *Cic.* 7. *Ver. c.* 11. Quæ jucunda videntur eſſe, naturæ, & neceſſitati denegare. ¶ Sæpe ſumitur ſimpliciter pro negare. *Ter. And.* 1. 5. 6. Denegarat, ſe commiſſurum mihi gnatam tuam.

Deni, denæ, dena, a. 1. 2. *a dieci*, *a dieci*, Germ. *gezehen*, Gall. *dix a dix*, Hiſp. *de diez en diez*, οἱ, καὶ αἱ, καὶ τὰ δέκα, num. diſtrib. pro decem. *Cæſ.* 5. *B. G.* Uxores habent deni, duodenique inter ſeſe communes. ¶ Uſurpatur & extra diſtributionem. *Virg.* 11. *Æneid. verſ.* 326. Bis denas Italo texamus robore naves.

Denicales feriæ, quibus hominis mortui cauſa familia purgabatur, non a *denis*, quia triduanæ erant, ſed a *denece*, quod a *nece*. *Cic.* 2. *de Leg.* Nec vero tam denicales, quæ a nece appellatæ ſunt, quia reſidunt mortui, quam cæterorum cæleſtium quieti dies, feriæ nominarentur. *Colum. l.* 2. *c.* 22. Feriis denicalibus mulos jungere non licere.

Denigratio, onis, f. nigri coloris inductio. *Theod. Priſcian. lib.* 1. *cap.* 2. Denigratio capillorum.

Denigro, as, avi, avi, atum, a. 1. *far nero*, השחיר, Ger. *ſchwaertzen*, Gal. *noircir*, Hiſp. *negrecer*, ἀμαυρόω, nigrum facio. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 55. Amurca terram denigrat. *Plin. l.* 23. *c.* 5. Capillum denigrat ſuffitu.

Denique, *finalmente*, לבסוף, Germ. *endtlich*, Gall. *enfin*, Hiſp. *finalmente*, τέλος, poſtremo, ad extremum, tandem. Uſurpatur, poſtquam plura ſunt enumerata, ſignando ultimum omnium. *Ter. Heaut.* 1. 1. 16. Quin te in fundo conſpicer fodere, aut arare, aut aliquid ferre denique. ¶ Præcedente unico membro, idem eſt, ac breviter, paucis, uno verbo. *Cic. in Piſon. cap.* 20. Nemo bonus, nemo denique civis eſt. Adde *Cæſ. B. G. l.* 2. *c.* 33. ¶ Pro tandem quandoque uſurpatur *Lucr. l.* 3. *v.* 764. Quare diſſolvi quoque debent poſſe per artus, Denique ut intereant. ¶ Nunc denique, pro etiamnum, *Albinovan. eleg. ad Liv. v.* 105. Talis in umbroſis mitis nunc denique ſilvis Deflet Threicium Daulias ales Ityn. ¶ Tum denique, pro tum demum. *Plaut. Capt.* 1. 2. 39. Tum denique homines noſtra intelligimus bona, cum quæ in poteſtate habuimus, ea amiſimus.

Denominatio, onis, f. nominis deductio. Apud Rhetores eſt quæ a propinquis & finitimis rebus trahit orationem, qua poſſit intelligi res, quæ non ſuo vocabulo ſit appellata. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 32.

Denominativa, n. 2. παρώνυμα, dicuntur, quæcumque ab aliquo vocabulo habent appellationem, a quo differunt ſolo caſu, cujuſmodi ſunt adjectiva a ſubſtantivis deducta, ut a ſtudio ſtudioſus, a robore robuſtus. Nomen enim denominativum debet communicare cum nomine univoco in principio, ſed differre in fine. A Cic. conjugata dicuntur. *Priſcian. l.* 4.

Denominative, adverb. *Martian. Capell. l.* 4. *pag.* 114. Situs omnis denominative dicitur, ut ſedere a ſeſſione, ſtare ab ſtatione.

Denomino, as, a. 1. *dar nome*, קרא, Germ. *nennen*, Gall. *nomer*, Hiſp. *nombrar*, ἐπονομάζω, nomen impono, ex *de*, & *nomino*. *Quinct. l.* 1. *c.* 10. Propria ſunt verba, cum id ſignificant, in quod primo denominata ſunt. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 32. Ab eo, quod continet, id, quod continetur, denominabitur.

Denormo, a. 1. *difformare*, *diſuguagliare*, Ger. *verrucken*, Gal. *faire inegal*, Hiſp. *deſordenar*, *deſconcertar*, ἀμορφόω, eſt deturpare, & inæqualem facere. *Horat. l.* 2. *Serm.* 6. *v.* 9. O ſi angulus iſte proximus accedat, qui nunc denormat agellum.

Denotatio, onis, f. &

Denotatus, us, ui, m. indicatio, demonſtratio. *Tert. de Pal. c.* 4. Quantum denotatui offert. *Id. de Cult. Fem. c.* 13. Bonum ipſa denotatione ſui exultat. *Quint. declam.* 19. *c.* 13. Omnium maledictis ſucclamatus, omnium denotatione damnatus.

Denotatus, a, um, adject. notatus, deſignatus, *notato*. *Cicer.* 4. *Acad. cap.* 18. Res non habere denotatas. *Tertul. l.* 1. *adverſ. Nation. cap.* 10. Tanto denotatior ad contumeliæ morſum.

Denoto, as, avi, atum, a. 1. *denotare*, רמז, Ger. *zeichnen*, Gall. *marquer*, Hiſp. *denotar*, σημειόομαι, noto, ſignifico, deſigno. *Cic. pro Leg. Man. c.* 3. Qui una die, tota Aſia, tot in civitatibus, uno nuntio, atque una litterarum ſignificatione cives Romanos necandos, trucidandoſque denotavit. *Plin. l.* 35. *c.* 17. Denotare creta pedes venalium mancipiorum. ¶ Significat etiam notare infamia, *infamare*. *Pompon. in l. Turpia. Dig. de leg.* 1. Turpia legata, quæ denotandi magis legatarii gratia ſcribuntur.

Dens, dentis, m. 3. *dente*, שן, Germ. *zahn*, Gall. *dent*, Hiſp. *diente*, ὀδούς, os in ore, quo cibus dividitur, & teritur. *Cic.* 3. *de nat. Deor. de Æſculapio*. Tertius Arſippi, & Arſinoæ, qui primus purgationem alvi, dentiſque evulſionem invenit. *Vitruv. l.* 8. *c.* 1. Procumbere in dentes, *cadere co i denti innanzi*. ¶ Tranſlate dens dicitur id omne, a quo aliquid teneri, diſſecari, extrahi poteſt. *Virg.* 6. *Æn. v.* 3. Tum dente tenaci anchora fundabat naves. Sic dens vomeris, vel aratri, apud *eund. Georg.* 2. *v.* 423. & *Col. l.* 2. *c.* 4. ¶ Falx etiam dens Saturni dicitur a *Virg.* 2. *Georg. v.* 406. ¶ Item peſſulus januæ, vel clavis, a *Tibul. l.* 1. *el.* 2. *v.* 18. Seu reſerat fixo dente puella fores. ¶ Item ferrum venabulo præfixum, dens dicitur. *Gratius Cyneget. v.* 108. Valido venabula dente induit. ¶ Dente ſuperbo tangere, eſt faſtidire, *Horat. l.* 2. *ſat.* 6. *v.* 87. ¶ Dente maledico carpere, dente invido rodere, pro maledicere, conviciis lacerare. *Cic. pro Balb. c.* 26. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. ¶ Albis dentibus ridere, h. e. effuſe, ut dentes oſtendantur. *Plaut. Epid.* 3. 3. 48. ¶ Cadere dentes quid ſit, V. *Cado* ¶ *Dens Numida* eſt dens elephanti Numidici, & ponitur pro ebore. *Ovid.* 4. *de Pont. eleg.* 9.

Denſabilis, le, adject. denſans, *Cæl. Aurel. lib.* 5. *cap.* 7. & *Apul. de herb.* Herba virtutis denſabilis.

Denſatio, onis, f. 3. idem quod coactio, ſpiſſatio. *Plin. l.* 31. *cap.* 7. Prima denſatio Babyloniæ in bitumen liquidum cogitur.

Denſatus, a. 1. 2. partic. a denſor, *denſato*, *denſo*. *Liv. l.* 22. *c.* 2. Quæ cum Romani conferti, ut ſolent, denſatis excepiſſent ſcutis.

Denſe, adv. *denſamente*, πυκνῶς, ſpiſſe. *Plin. l.* 16. *c.* 37. Cæſaque denſius innumero hærede proſiunt. *Vitruv. l.* 5. *c. ult.* Bene, & quam denſiſſime calcatum.

Denſeo, es, ui, a. 2. *unire*, *inſpeſſire*, cogo, coagulo. *Horat. lib.* 1. *od.* 28. Mixta ſenum ac juvenum denſentur funera. Ita legit Lambinus, & *denſantur* (quod legitur vulgo) corruptum putat. Similiter *denſere* pro *denſare* tuetur *Priſc. lib.* 8. in illo *Virg. Georg.* 1. *verſ.* 419. Jupiter humidus auſtris Denſet, erant quæ rara modo, & quæ denſa, relaxat. Et ſic legitur in MSS. Plura etiam in *Ovidio* loca reſtituit hac ratione *Heinſius ad l.* 3. *Faſt. v.* 820. & *in Lucretio Pareus in Indice Lucretiano*. ¶ Porro in neutra ſignificatione pro coire, coagulari (quod Calepinus, & Paſſeratius ſcripſerunt) niſi certa exempla invenias, ne uſurpaveris. nam quod afferunt ex *Plin. lib.* 20. *cap.* 14. Acceſcere denſereque lac non patitur; in melioribus lib. legitur, *denſerique*. V. *Harduin.* & *Voſſ. in Etymol.*

Denſeſco, is, ui, denſus fio. *Paulin. Petrocor. l.* 6. *de vita Martini*, v. 234. Vicinum doluit tenebris denſeſcere ſolem.

Denſitas, f. 3. *ſpeſſezza*, עבי, Ger. *dicke*, Gal. *epaiſſeur*, Hiſp. *eſpeſſura*, πυκνότης, crebritas, ſpiſſitudo, coarctatio nimia conjunctarum partium. *Plin. l.* 11. *c.* 3. Quamvis arcente ſpiritum denſitate.

Denſo, a. 1. *ſpeſſire*, *condenſare*, קפא, Ger. *dick machen*, Gal. *épaiſſir*, Hiſp. *eſpeſſar*, πυκνόω, cogo, ſpiſſo. *Plin. l.* 25. *c.* 11. Defluentem capillum confirmat, & denſat. *Id. l.* 11. *c.* 41. Lac denſantes in butyrum. *Virg.* 1. *Georg.* Denſantur nocte tenebræ. ¶ Denſare ictus, *raddoppiare i colpi*. *Tacit. Ann.* 2. *c.* 14. Denſarent ictus, ora mucronibus quærerent. V. *Denſeo*.

Denſus, a, um, o. 1. 2. ſpeſſo, denſo, Germ. dick, Gall. epais, Hiſp. eſpeſſo, πυκνός, ſpiſſus, creber. Varr. l. 4. de L. L. dicit, denſum eſſe a dentibus pectinis, quibus feritur. Cic. de nat. Deor. Loca ſylveſtribus ſepibus denſa. Virg. 2. Æn. v. 511. Denſos fertur moriturus in hoſtes. Id. 1. Georg. v. 334. Denſiſſimus imber. Caſ. l. 3. B. G. ad fin. Denſiores ſilvæ. Colum. præfat. l. 1. Sues denſæ. h. e. quæ ſetas habent denſas. Ovid. 12. Metam. Funale denſum lampadibus. h. e. multas habens lampades. Virg. 4. Georg. v. 347. Denſos divum numerabat amores. h. e. crebros, frequentes.

Dentale, n. 3. γύης, lignum, quo vomer arandi cauſa inducitur, ſed pro vomere poni ſolet, a dens. Col. l. 2. c. 2. a med. Et dentalibus terram ſubigere. Virg. 1. Georg. v. 172. Duplici aptantur dentalia dorſo.

Dentatus, a. 1. 2. dentato, dentoſo, Ger. etwas das zahn hat, Gal. dentu, Hiſp. dentado, ὀδοντωτός, qui magnos habet dentes, qui & dentoſus dicitur. Plaut. Pſeud. Non ego te ad illum duco dentatum virum. Plin. l. 8. cap. 51. Sues circa brumam dentatos naſci. ¶ Item generatim quod dentes habet, ſive magni, ſive parvi ſint. Mart. l. 1. Sic dentata ſibi videtur Ægle emptis oſſibus, Indicoque cornu. ¶ Dentata charta apud Cic. l. 2. ad Q. Fr. ep. 14. eſt apri, aut etiam equi dente polita, & lævigata, ut calamus currat expeditus. Scribit enim Plin. l. 13. c. 12. chartæ ſcabritiam lævigari dente, vel concha. ¶ Dentatus, cognomen fuit M. Curii, quod cum dentibus natus ſit. Plin. l. 7. c. 16.

Dentex, icis, m. piſcis. al. dentatus, a dentibus, quos externos habet. In ejus cerebro gemma ſynodontides invenitur. Plin. l. 38. c. 10.

Dentharpăga, æ, f. inſtrumentum, quo dentes evelluntur, cavadenti, cane, ὀδοντάγρα. Sic latine vult appellari Varro apud Non. c. 2. n. 237. Hic bipenſiles forcipes dentharpagæ.

Denticulātus, a, um, o. 1. 2 fatto a denti, Gall. en facon de ſcie, Hiſp. dentado como la hoz, ὀδοντωμένος, quod crebros denticulos habet, ut ſerra denticulata, & herbæ denticulatæ, quæ foliorum ambitum quibuſdam quaſi denticulis habent inciſum. Plin. Bina brachia denticulatis forcipibus. l. 9. c. 31. Adde Colum. l. 2. & 21.

Denticulus, li, m. 2. ὀδόντιον, parvus dens. Apul. Apolog. ¶ Eſt etiam ornamentum quoddam in columnis, a ſimilitudine ſic dictum. Vitruv. l. 1. c. 2. & l. 3. c. ult.

Dentidŭcus, a, um, adject. qui dentes emittit. Cæl. Aurel. Tard. 2. c. 4.

Dentifrangibŭlum, i, n. inſtrumentum, quo dentes effringuntur. Hinc lepide Plaut. Bacch. 4. 2. 14. Dentifrangibula hæc meis manibus geſtiunt. Et ibid. v. 23. Dentifrangibulum maſc. gen. vocat eum, qui dentes frangit.

Dentifricium, n. 2. nettadente, Ger. zahn grubel, Gal. cure dent, Hiſp. monda diente, ὀδοντότριμμα, medicamentum, quo dentes fricantur, ut fiant candidi. Plin. l. 28. c. 11. Dentifricia utroque modo fiunt.

Dentilĕgus, i, dicitur qui ita percuſſus eſt, ut ei opus ſit ſuos dentes colligere. Plaut. Capt. 4. 2. 18. Dentilegos eos faciam. Sed alii leg. Dentiloquos. h. e. illis dentes excutiam, quos expuent loco verborum.

Dentilŏquus. V. Dentilegus.

Dentio, is, ivi, itum, n. fare i denti, Ger. zahnen, Gal. jetter les dens, Hiſp. nacerle a uno los dientes, ὀδοντοφυέω, dentes emitto. Plin. l. 30. c. 3. Cinis eorum pueros tarde dentientes adjuvat cum melle. ¶ Dentire quoque dentes dicuntur, cum fame, vel frigore crepitant. Plaut. Mil. 1. 1. 34. Auribus peraudienda ſunt, ne dentes dentiant.

Dentiſcalpium, n. 2. ſtuzzicadenti, ὀδοντογλυφίς, inſtrumentum, quo ſcalpuntur dentes. Mart. l. 7. epigr. 52. Et dentiſcalpia ſeptem.

Dentitio, f. 3. dentium emiſſio. Plin. l. 28. c. 19. Infantibus nihil butyro utilius, & in dentitione, & ad gingivas.

Dentōſus, a, um, denticulatus. Ovid. 6. Faſt. v. 229. dentoſa crinem depectere buxo. h. e. pectine buxeo.

Dentrix, icis, piſcis ille, qui a Plinio dentex dicitur, ſic appellatus a magnitudine, & multitudine dentium. Iſid. l. 12. c. 6.

Denūbo, is, pſi, ptum, n. idem ac nubo. Tac. l. 7. Ann. c. 27. Druſi filia denupſit in domum Rubelii Blandi. ¶ Translate ponitur generatim pro conjungi. Col. l. 10. Semina depoſitis cupiunt denubere plantis.

Denudātus, a, um, adject. ſpogliato, ſnudato. Lentulus Cic. l. 12. Fam. ep. 15. Cives crudeliſſime denudati ac divenditi.

Denūdo, a. 1. idem ac nudo, ſnudare. Cic. 2. Verr. Ne denudetur a pectore, ne cicatrices P. R. aſpiciat.

Denumĕro. V. Dinumero.

Denuntiatio, nis, f. predizione, [illegible], Ger. verkündigung, Gal. denunciation, Hiſp. denunciacion, προαγγελία, prædictio. Cic. 2. de Div. c. 25. Quæ eſt enim iſta a Diis profecta ſignificatio, & quaſi denuntiatio calamitatum. ¶ Item minitatio, minaccia. Liv. l. 38. c. 14. Hac denuntiatione perterritus. Cicer. 6. Phil. Denuntiatio belli.

Denuntiatīvus, a, um, adject. qui denuntiat. Cæl. Aurel. Tard. 2. cap. 4. Denuntiativo motu.

Denuntiātor, oris, m. chi denunzia, προαγγελεύς, Vet. Inſcript. apud Grut. p. 254. n. 4. Denuntiatores Puteolani.

Denuntio, as, a. 1. denunciare, far noto, [illegible], Ger. verkündigen, Gal. denoncer, Hiſp. denunciar, ἐπαγγέλλω, futurum aliquid nuntio. Cic. de Sen. Quomodo Carthagini bellum inferatur, multo ante denuntio. ¶ Ponitur etiam generatim pro ſignificare. Cic. 1. Tuſc. Si quid tale acciderit, ut a Deo denuntiatum videatur, ut exeamus e vita. ¶ Denuntiare alicui teſtimonium, eſt aliquem ad judicium vocare ferendi teſtimonii gratia. Cic. pro Roſc. Amer. c. 38. Non putaſti, me familiariſſimis tuis teſtimonia denuntiaturum. ¶ Interdum uſurpatur pro minari, intimare, minacciare. Cic. Fam. 2. epiſt. 23. Multos terrores jacit, atque denuntiat. ¶ Item pro rogare, jubere. Id. Fam. 13. ep. 77. Si quid opus ſit, ne dubitent mihi jure ſuo denuntiare.

Denuo, adv. di nuovo, un' altra fiata, [illegible], Germ. widerumb, Gal. de rechef, Hiſp. de nuevo, ἐξ ὑπαρχῆς, rurſus, a novus, quaſi de novo, de integro. Cic. in Verr. Sicilia te Prætore cenſa denuo eſt.

Deo, Δηώ, Ceres. Hinc Deois, patronym. Proſerpina. Ovid. 6. Met.

Deocco, idem quod occo, erpegare la terra. Plin. l. 18. c. 15. Vicia non ſarritur, non ſtercoratur, nec aliud, quam deoccatur.

Deois, idis, f. Δηωΐς, patronym. Proſerpina filia Cereris, quæ Δηώ Græce appellatur: a δηῶ, invenio. Ovid. 6. Met. v. 114. & Auſon. ep. 4. v. 50.

Deonerātus, a, um, adject. ſcaricato. Ammian. l. 24. c. 6. Validiores naves deoneratas octogenis implevit armatis.

Deonĕro, as, avi, atum, are, a. 1. onere levo, exonero, ἀποφορτίζω, ſcaricare. Cicer. Divin. in Verr. cap. 14. Ex alicujus invidia deonerare aliquid, & in alium trajicere.

Deoperio, is, a. 4. ſcoprire, retego, aperio. Celſ. lib. 8. cap. 4. Os deoperire tutiſſimum eſt.

Deopto, as, avi, atum, a. 1. idem quod opto, eligo, eleggere. Hygin. fab. 191. Pater Midæ deoptandi dedit poteſtatem, ut quidquid vellet, peteret a ſe.

Deoro, a. 1. pro peroro nonnulli uſurparunt. Feſt.

Deorſum, in giù, di ſotto, [illegible], Germ. nider, Gall. en allant en bas, Hiſp. hazia abaxo, κάτω, verſus partem inferiorem, a de, & verſum, ſeu verſus. Cic. 1. de nat. Deor. Cum pondere, & gravitate directo deorſum feratur. ¶ Surſum, & deorſum uſurpantur etiam pro ultro, citroque. Ter. Eun. 2. 2. 47. Ne ſurſum, deorſum curſites. Tractum eſt ab Athenarum ſitu, quarum portus in imo, urbs in editiore loco ſita eſt.

Deorſus, pro Deorſum, legitur in Apulei. l. 8. Metam.

Deoſculātus, a, um, baciato, particip. a deoſculor, ſed paſſivæ ſignificationis. Apulej. l. 2. Metam. Rurſum me deoſculato. Et mox. Me preſſim deoſculato.

Deoſcŭlor, idem ac oſculor, vel vehementer oſculor. Plaut. Caſ. a. 1. v. 48. Sine, oculos tuos deoſculer. Mart. l. 8. epigr. 81. Hos amplexatur, hos deoſculatur. Al. leg. perosculatur. Valer. Max. l. 2. c. 10. n. 2. Cuſpide Scipionis dexteram apprehenderunt, ac diu deoſculati.

Depaciſcor, vel potius Depeciſcor, eris, ctus ſum, dep. 1. idem quod paciſcor, pactione tranſigo, patteggiare, συντίθεμαι. Cicer. pro Sext. Roſc. cap. 38. Depeciſci cum hoſte. Ter. Phorm. 1. 3. 14. Jam depeciſci morte cupio. Al. leg. depeciſci mortem.

Depactus, a, um, adjectiv. a depango, piantato, ficcato in terra, κατακεπηγμένος. Plin. l. 2. c. 96. Depacta in terram non extrahuntur. Lucret. l. 2. v. 1085. Vitæ depactus terminus altè. ¶ Aliquando eſt idem quod pactus. Cic. pro Roſc. Amer. c. 39. Tria prædia ſibi depactus eſt.

Depalatio, onis, f. verbale a depalo, ſed contrariam ſignificationem habere videtur apud Vitruv. lib. 9. cap. 8. Separandæ ſunt, inquit, horologiorum rationes, & explicandæ dierum brevitates, itemque depalationes. h. e. cuneorum detractiones, ut explicat Turneb. lib. 6. Adv. cap. 12. ea enim erat illis temporibus horologiorum forma, ut diebus creſcentibus detraherent cuneos, decreſcentibus adderent, quemadmodum ſcribit ipſe Vitruv. l. eod. cap. 9. Baldus autem in Lex. Vitruv. ſuſpicatur, depalationes dici Solis evagationes per Zodiacum: ut ſit a palari, h. e. vagari. Habetur præterea hæc vox in Vet. Inſcript. apud Fabrett. p. 245.

Depalātor, oris, m. qui palos defigit. Hinc Tertull. l. 5. adverſ. Marc. c. 6. D. Paulum vocat depalatorem diſciplinæ divinæ, q. d. qui velut palis defixis Dei diſciplinam ſtatuerit.

Depallio, as, pallio ſpolio, apud Tertul. de Pall. c. 4. Sed lectio valde incerta eſt.

Depalmo, a. 1. dar guanciate, Ger. maulſchelln geben, Gal. ſouffleter, Hiſp. boſetear, κολαφίζω, eſt palma percutere. Gel. l. 20. c. 1. Quemcunque depalmaverat.

Depālo, a. 1. eſt palis impactis ſtatuere, & circuncludere. Tertul. in Apol. c. 10. Civitas, quam depalaverat Saturnus. Aliis depalare eſt palos detrahere. unde depalatio. de qua V. ſup. ¶ In Inſcript. apud Fabret. p. 211. idem eſt ac delimitare, limites apponere, ſuis terminis concludere.

Depango, is, depanxi, & depegi, depactum, a. 3. piantare, ficcare in terra, [illegible], Ger. ſtecken in den boden, Gal. ficher, enfoncer, Hiſp. plantar, hincar, καταπήγνυμι, planto, inſero, humi defigo. Col. l. 3. c. 16. Eumque ſat erit medio ſpatio, quod vocant inter vites, per unam lineam depangere.

Depannis, & ne, o. 3. panno carens. Poeta vet. apud Non. cap. 8. nu. 42. ſed dubia eſt lectio.

Deparco, is, ſi, riſparmiare. Solin. c. 4. (al. 10.) Hoc collectaneum deparcitur, ut ſufficiat uſui, ubi defecerint ſcaturigines. Ita leg. Salmaſ.

Deparcus, a, um, o. 1. 2. φειδωλός, valde, vel nimium parcus. Suet. in Ner. c. 30. Sordidos putabat eſſe, & deparcos, quibus impenſarum ratio conſtaret.

Depaſco, is, avi, aſtum, a. 3. & depaſcor, eris, aſtus ſum, d. 3. paſcere, conſumare paſcendo, [illegible], Ger. abetzen, Gal. paitre, Hiſp. paſcer, κατανέμομαι, paſcendo abſumo. Col. lib. 7. cap. 5. Si hœdi roſcidas herbas depaverint. Plin. lib. 11. cap. 19. Papilio ceras depaſcitur. ¶ Translate eſt tollere, conſumere. Cicer. lib. 2. de Orat. Multo ejus oratio eſſet preſſior, in qua, ut in herbis ruſtici ſolent dicere, in ſumma ubertate ineſt luxuries quædam, quæ ſtylo depaſcenda eſt. Id. 1. de Legib. cap. 21. Depaſci veterem poſſeſſionem Academiæ ab hoc acuto homine non ſinemus. Ubi nota depaſcor paſſiva ſignificatione uſurpari, ut & in illo ejuſdem 2. de Orat. cap. 70. Qui a pecore ejus depaſci agros publicos dicerent.

Depaſtio, onis, f. νομή, actus depaſcendi. Plin. l. 17. c. 24. Similem rationem & depaſtio animalium habet.

Depaſtus, a, um, o. 1. 2. νεμηθείς, part. a depaſco, ſignif. paſſivæ: mangiato. Plin. l. 17. cap. 24. Depaſtam arborem turpi facie relinquunt. Virg. Eclog. 1. v. 55. florem depaſta ſalicti.

Depavītus, a, um, adject. percoſſo, calcato. Solin. cap. 5. Partim depavita levibus veſtigiis inviare.

Depaupĕro, as, a. 1. far povero, [illegible], Germ. arm machen, Gall. appauvrir, Hiſp. empobrecer, πτωχίζω, eſt facere pauperem. Varr. Prius, quam domum depauperaſſet ſumptu ſuo.

Depeciſcor. V. Depaciſcor.

Depectio, onis, f. paciſcendi actio, pactio, patto, accordo. Cod. Theodoſ. l. 9. tit. 10. Depectionibus conſceleratis aliquem ſpoliare. Niſi forte putes, eſſe verbale a depecto, quod ſignificat etiam detraho, adimo.

Depecto, ctis, xui, vel xi, xum, pettinare diligentemente, [illegible], Germ. abſtrelen, Gall. peigner, Hiſp. peynar, κτενίζω, diligenter pecto. Ovid. lib. 3. Faſt. Depexis crinibus Indos vicit. ¶ Interdum pectendo aufero. Virg. 2. Georg. Velleraque ut foliis depectant tenuia Seres. ¶ Depectere, vel depexum reddere, frequens eſt apud Comicos, pro demulcere verberibus, ſive molle reddere. Ter. Heaut. 5. 1. Adeo exornatum dabo, adeo depexum, ut, dum vivet, meminerit ſemper mei.

Depector, oris, m. qui pactum facit, ut Depector litium, redemptor. Apul. in Apol.

Depectus, a, um, adject. a depeciſcor, pattuito, accordato. Ulpian. l. 3. Dig. de Calumn.

Depeculaſſo, is, ere, a. 3. antiquum verb. quod ſignificat peculium rapere. Lucil. apud Non. c. 2. nu. 218.

Depeculātor, oris, m. qui depeculatur, rubatore, Cic. 2. Ver. c. 1. Depeculatorem ærarii, venatorem Aſiæ, atque Pamphyliæ, prædatorem juris urbani.

Depeculātus, us, m. detraudatio populi. Feſtus.

Depeculātus, a, um, adject. ſignif. paſſivæ, ſemel legitur in Plauti Epid. 3. 4. 82. Me impune eſſe habitum, depeculatum eis, h. e. ab eis. V. Taubmannum.

Depecūlor, aris, atus ſum, dep. 1. a de & peculium compoſit. ſignificat, furari pecuniam, vel pecus (pecora enim antiquis potiores divitiæ erant) & generaliter ſpoliare, compilare, rubare, [illegible]. Cicer. 6. Verr. Apollonium Drepanitanum omni argento optime facto ſpoliaſti, ac depeculatus es. ¶ Transfertur ad incorporea. Cic. 4. Verr. c. 36. Qui laudem, honoremque familiæ veſtræ depeculatus eſt. ¶ Paſſiva ſignificatione L. Cælius apud Priſcian. l. 8. Ubi Senatus intellexit, populum depeculari, [illegible], ut Priſcian. explicat.

Depello, is, depuli, depulſum, a. 3. ſcacciare, rimovere, [illegible], Ger. abtreiben, Gal. dechaſſer, Hiſp. empuxar, ἀπελαύνω, deorſum pello, & ſimpliciter pello. Cic. in Catil. Simulacra Deorum immortalium depulſa ſunt, & ſtatuæ veterum hominum dejectæ. ¶ Eſt item removere, avertere. Cic. in Catil. Non facile tantam molem mali a cervicibus noſtris depuliſſem. Id. Catil. 2. c. 7. Depellere de ſpe. Liv. l. 31. c. 25. Depellere ſpe. Sic Depellere dolorem, frigus, moleſtiam ab aliquo. Cic. Horat. &c. ¶ Depellere agnos a lacte, vel a matre, vel ſimpliciter depellere, eſt ablactare, vel a lacte removere. Varr. 2. de re ruſt. c. 2. Cum depulſi ſunt a matribus agni. Virgil. 1. Eclog. Quo ſæpe ſolemus paſtores ovium teneros depellere fœtus. ¶ Depellere famem cibo, cacciarſi la fame, Cic. 1. de Fin. ¶ Depellere ſententia, & de ſententia, far cangiar' opinione, Id. 2. Tuſc. & pro Legar.

Dependeo, des, n. 2. pendere, dipendere, [illegible], Ger. abhangen, Gal. dependre, Hiſp. eſtar colgado, pender, ἐκκρέμαμαι, deorſum pendeo, de re aliqua pendeo. Col. l. 4. Si per unumquenque pampinum major numerus uvarum dependeat. ¶ Translate Ovid. 3. Faſt. Diſcedunt dubii, promiſſaque tarda videntur, Dependetque fides adveniente die. ſi ſoſpende la credenza ſino al dì vegnente.

Dependo, is, di, nſum, a. 3. idem ac pendo, pagare. Cic. l. 1. epiſt. Dependendum tibi eſt, quod mihi pro illo ſpopondiſti. Cic. in Catil. Denique ipſum latorem legis Semproniæ juſſu populi pœnas Reip. dependiſſe. ¶ Dependere caput, eſt capite pœnas luere, vitam profundere, Luc. l. 8. Mallem felicibus armis dependiſſe caput. ¶ Id. l. 10. verſ. 80. Tempora dependere amori. h. e. tempus in amoribus conſumere. ¶ Significat etiam examinare, penſare, ait Scalig. l. 1. c. 19. Lect. in Auſonium, affertque exemplum ejuſdem Auctoris, ubi alii leg. dependere.

Dependŭlus, a, um, adject. pendente all' ingiù. Apulej. l. 3. Metam. Plerique columnis implexi, alii ſtatuis dependuli.

De-

Depennātus, a, um, pennas, ſeu alas habens. Var. apud Fulgent. de priſco ſerm. n. 11. Deum depennato attollam Sermonis eloquio. Al. leg. depinnato eod. ſenſu.

Depenſus, a, um, adject. pagato, ut Depenſum pretium, Apul. l. 8. Met. Et, Depenſo parare, h. e. magno pretio, Idem in Apolog.

Deperditus, a, um, adject. perduto. Proper. l. 1. el. 3. v. 11. Nondum ſenſus deperditus omnes. Phædrus l. 1. fab. 15. Sutor inopia deperditus.

Deperdo, is, didi, itum, a. 3. idem ac perdo, perdere. Cic. 5. Tuſc. Qui timebit, ne quid ex his deperdat, beatus eſſe non poterit. Idem de prov. Conſ. Non ſolum bona, ſed etiam honeſtatem miſeri deperdiderant. Id. pro Pomp. Deperdere aliquid de exiſtimatione. ¶ Et omiſſa præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo, Horat. l. 1. Sat. 4. v. 32. Deperdere aliquid ſumma.

Depereo, is, ii, itum, n. 3. valde pereo, perire affatto. Caſ. l. 5. B. Gal. cap. 23. Tempeſtate deperierant naves. Item ſimpliciter, mori, morire. Horat. lib. 2. epiſt. 1. v. 39. qui deperiit minor uno mente, vel anno. ¶ Significat etiam impenſe amare. Liv. lib. 26. cap. 50. Amore alicujus deperire. ¶ Sæpe in hac ſignificatione active uſurpatur cum accuſat. Ter. Heaut. 3. 2. 14. Minime miror, Clitia hunc ſi deperit.

Depeſſus. V. Depexus.

Depeſta, n. 2. vaſa vinaria erant, quæ in ſacris Sabinis in Deorum menſa collocari ſolebant, al. lepaſta, vel lepiſtæ, a δεπάζω, bibo, quod a δέπας, poculum, quod dictum eſt, quia πῶμα δέχεται, potum recipit. Varro l. 4. de L. L.

Depetigo, iginis, f. λειχὴν, λέπρα, idem, ac impetigo, lepra, a peto, quia corpus petit, & infeſtat. Lucil. apud Non. c. 2. n. 700 Illuvies, ſcabies, oculos huic deque petigo conſcendere.

Depĕto, is, idem quod peto, vel valde peto. Tertul. l. 4. adv. Marc. c. 10. Non depetunt ab alio, quod meminiſſent petendum ſibi a Creatore.

Depexus, a, um, adject. a depecto, pettinato, ut Juba depexa, Ovid. l. 1. de Art. am. v. 630. Depexi crinibus Indi. Id. 3. Faſt. v. 465. ¶ Nonio depexus, eſt laceratus, c. 2. n. 23. Hinc Terent. Heaut. 5. 1. 78. ironice: Eum ego, ſi vivo, adeo exornatum dabo, adeo depexum, ut uſque dum vivat, ſemper meminerit mei. h. e. flagris laceratum. Aliqui leg. depreſſum, velut a patior, vel pando; ſed non probatur.

Depictus, a, um, adject. dipinto, καταγραφείς, ut depicta tabella, Quintil. l. 6. c. 2.

Depilātus, a, um, adject. a depilo, pelato, ſenza peli, ἀποτετιλμένος. Martial. l. 9. epigr. 28. Cum depilatos, Chreſte, coleos portes.

Depilis, le, o. 3. ſenza peli, בלי שער, Germ. kahl, Gall. pelé, Hiſp. lampino, pelado, ἄθριξ, qui eſt ſine pilis. Var. lib. 1. de Vit. P. R. Pueri glabri, ac depiles propter ætatem.

Depingo, is, nxi, ctum, a. 3. dipingere, καταγράφω, idem eſt, ac pingo, vel perfecte pingo. Propert. l. 2. el. 6. Manus obſcœnas depinxit tabellas. ¶ Eſt item deſcribere, enarrare. Cic. 2. de Fin. Illius tabulæ, quam Cleanthes ſane commode verbis depingere ſolebat. ¶ Item cogitare, fingere. Cic. 4. Acad. Ut ea declarant, quæ cogitatione depingimus. ¶ Depinxti, pro depinxiſti habet Plaut. Pœn. 5. 2. 154.

Deplango, is, n. piangere aſſai, θρηνέω, plango, vel vehementer plango. Ovid. 4. Met. v. 545. Cadmeida palmis deplanxere domum.

Deplāno, as, a. 1. ſpianare, ὁμαλίζω, complano, planum facio, in planum deduco. Lact. l. 4. Montes deplanabo. Adde Veget. l. 2. vel veterin. c. 22. ¶ Item explano, ſpiegare. Nonius c. 4.

Deplantātus, a, um, ſpiantato, ſvelto, avulſus, evulſus, erutus. Varr. lib. 1. R. R. cap. 40. Ut eo tempore ſit deplantatum, quo oportet. Plin. l. 17. cap. 20. Arundo ſeritur & deplantata, pedali ſulco.

Deplanto, as, a. 1. ſvellere, ſpiantare, נתש, Germ. auſſrotten, Gall. deplanter, Hiſp. arrancar, ἀποσπάω, quod plantatum erat, evello. Plin. lib. 17. cap. 16. Quæ cortice nituntur tantum, vel levi aura ocyſſime deplantantur. Colum. lib. 2. cap. 2. Ramum deplantare.

Deplĕo, ples, evi, etum, a. 2. votare, ריק, Germ. abſchöpffen, Gal. vuider, Hiſp. vaziar, ἐξαντλέω, exhaurio. Cato de re ruſt. c. 64. Oleum, ſi poteris, bis in diem depleto. Colum. l. 12. c. 5. Conchæ ferreæ, quibus depletur oleum. Id. ib. c. 50. Deplere oleum in labrum.

Deplexus, a, um, partic. deponens ab inuſit. deplector, pro complector. Lucret. l. 5. v. 1320. de leænis ſævientibus: Deplexæque dabant in terram vulnere victos, Morſibus affixæ validis, atque unguibus uncis. Alii volunt deplexus eſſe adject. & idem ſignificare ac non plexus, non ligatus, ſolutus. plecto enim ſignificat etiam implico, necto, πλέκω.

Deplorabundus, a, um, adject. qui deplorat. Plaut. Aulul. 2. 4. 38. Homo ad Prætorem deplorabundus venit. Ita legit Nonius, c. 10. n. 37. & probat Taubman.

Deploratĭo, onis, f. pianto. Senec. de Conſol. ad Marciam c. 9. Unde nobis tanta pertinacia in deploratione noſtri? Adde Tertul. Apol. c. 1.

Deplorātus, a, um, nom. ex particip. κατοδυρθείς, cui ultimus luctus perſolutus eſt, deſperatus, cui nullo remedio ſubveniri poteſt. Plin. l. 26. c. 6. Conſtat, deplorata aurium vitia eo remedio ſanari. Id. l. 7. c. 50. Deploratus a medicis. Liv. l. 5. c. 40. Suam quiſque ſpem, ſua conſilia, communibus deploratis, exſequentes. Ovid. 1. Metam. v. 272. deplorata coloni vota jacent.

Deplōro, a. 1. lamentare piangendo, ספד, Ger. beweinen, Gal. deplorer, Hiſp. llorar mucho, ἀποκλαίομαι, plorando lamentor, fletu proſequor. Cic. 2. Offic. Admonebat me res, ut hanc quoque intermiſſionem eloquentiæ deplorarem. Id. Ver. 4. c. 4. Deplorare de ſuis miſeriis apud aliquem.

Deplŭit, ebat, uit, imp. 3. piovere, καταβρέχω, deorſum pluit. Colum. lib. 10. cap. 21. Inque ſinus Matris violento depluit imbre. Tibul. l. 2. el. 5. verſ. 72. In terras deplueretque lapis.

Deplūmis, me, o. 3. ſenza piume, ſpennacchiato, Ger. ohne federen, Gal. ſans plumes, Hiſp. ſin plumas, ἄπτερος, implumis, ſine pennis. Plin. l. 10. c. 24. Inventæ ſunt ibi nudæ, atque deplumes.

Depolĭo, is, a, 4. polire, finire, ממרק, Ger. außpoliren, Gal. polir, parfaire, Hiſp. polir, acabar, ἐκτελέω, eſt perficere, a polio, quia politio in omni opera ultimum ſibi vendicat locum. Feſtus. ¶ Sed ſæpe ponitur pro ſimplici. Plin. l. 36. c. 25. Si cote depolitum eſt, nigri pavimenti uſum obtinet. ¶ Tranſlate Plaut. Epid. 1. 1. 85. Ubi ſenex ſenſerit, ſibi data eſſe verba, virgis dorſum depoliet meum. Eſt qui legit diſpolier.

Depolitĭo, onis, fem. perfectio. Var. apud Non. c. 2. n. 339. Ex agri depolitionibus ejiciuntur. h. e. ex cultura agrorum. V. Voſſ. Etym. in verbo Polio.

Depolītus, a, um, adject. Feſtus. Depolitum, perfectum, quia omnes perfectiones antiqui politiones vocabant.

Depōnens verbum ideo dicitur, quia deponit aliquid de quantitate communis verbi, ſcilicet paſſivam ſignificationem, & futuri participium in dus, quod eſt ſignificationis paſſivæ. Chariſ. l. 2. Priſc. l. 8.

Depōno, is, ſui, ſitum, a. 3. deponere, por giù, laſciare, הניח, Germ. ablegen, Gall. mettre bas, Hiſp. poner, dexar, κατατίθημι, eſt deorſum ponere, ut Deponere ſarcinam. Plaut. Curc. Ille ebibit, caput deponit. ¶ Item credere, aliquid alicujus fidei committere, & ſervandum dare, depoſitare. Cic. 3. Offic. c. 25. Si gladium quis apud te ſana mente depoſuerit. Id. pro Cæcin. Deponere aliquid in alicujus fide. ¶ Deponere item dicuntur certantes, mettere ſcommeſſa, cum aliquid apud arbitrum deponunt, quod futurum ſit victoris. Virg. in Bucol. Ecl. 3. v. 31. Ego hanc vitulam depono. ¶ Tranſlate eſt dimittere, abjicere, ut Deponere curam, inimicitias, &c. Cic. Att. Exiſtimavi, honeſtiſſime moleſtias poſſe deponi, ſi me ad Philoſophiam retuliſſem. Id. 3. Fam. Nunc vero ſi audierit, te ædificationem depoſuiſſe. ¶ Item omittere, relinquere, ut Deponere provinciam, quod erat, non cum quis exacto provinciali tempore Magiſtratu decedebat, ſed cum aliquis ſponte ſua Magiſtratum recuſabat, vel coacte ſe Magiſtratu ante legitimum tempus abdicabat. Cic. 2. Fam. ep. 2. Ut primum in concione provinciam depoſuerim. Vide ibi Manut. Deponi etiam dicebantur aut plane deſperati ægri, aut etiam mortui. nam de ſublimiore lecto humi collocabantur. qua de re Torrent. ad Horat. lib. 1. ſat. 9. V. Depoſitus. Simili fere ratione vino aliquem deponere, ſignificat aliquem amiſſis ſenſibus humi ſternere. καθίζειν οἰνωμένον. Plaut. Aulul. 3. 6. 37. Scio quam rem agat, ut me deponat vino, eam affectat viam. ¶ Significat etiam plantare, in terram defigere. Colum. lib. 3. cap. 4. Vineæ, quæ vel vere, vel autumno tempeſtive deponuntur. ¶ Deponere rationes apud Cicer. lib. 2. Fam. epiſt. 17. & l. 5. ep. 2. eſt, rationes confectas, & in codice deſcriptas apud Magiſtratum deponere. ¶ Præterit. depoſivi pro depoſui, legitur apud Catul. carm. 35. verſ. 8. Depoſivit olivam. & apud Plaut. Moſt. 2. c. 35. Depoſivit caput.

Depontāni, ſenes ſexagenarii, quia de ponte dejiciebantur, hoc eſt ſuffragio, quod per pontem ferri ſolebat, privabantur. Feſt. ¶ De his Ovid. 5. Faſt. v. 633. Pars putat ut ferrent juvenes ſuffragia ſoli, Pontibus infirmos præcipitaſſe. V. Sigon. l. 1. c. 17. de antiq. Jure Civ. R.

Deponto, as, a. 1. de ponte deturbo. Var. apud Non. c. 2. n. 142. Acciti ſumus, ut depontaremur. Al. aliter leg.

Depopulatĭo, f. 3. ſacco, diſtruzione, שוד, Ger. verhergung, Gl. pillage, degaſt, Hiſ. ſaco, robo, πόρθησις, vaſtatio, direptio. Cic. 5. Phil. Totum iter Antonii quid habuit, niſi depopulationes, vaſtationes, cædes, rapinas?

Depopulātor, oris, m. ſaccheggiatore, שודד, Ger. verherger, Gal. pilleur, ſaccageur, Hiſp. ſaqueador, robador, πορθητής, vaſtator, direptor. Cic. pro Domo c. 5. Fori depopulator, obſeſſor patriæ.

Depopulātus, a, um, adject. ſignif. paſſivæ, ſaccheggiato. Plin. l. 2. c. 35. Depopulatis agris. Quintil. Declam. 13. Crede depopulatos agros, everſoſque reditus.

Depopŭlor, aris, d. 1. ſaccheggiare, guaſtare, predare, שדד, Germ. verhergen, Gal. ſaccager, degaster, Hiſp. ſaquear, ἐκπορθέω, eſt deſtruere, ſive deprædari, vaſtare, & diripere. Cic. 5. Ver. Qui cum agros maximos, ac feraciſſimos per ſeipſum, hoc eſt, per Apronium, Verrem alterum depopularetur. ¶ Legitur etiam depopulo, active. Hirt. l. 6. de B. Hiſp. ad fin. Agros, veſtramque provinciam veſtro impulſu depopulavit.

Deportatĭo, f. 3. ἐκφορά, actus deportandi, il portare, condotta, κατακόμισις. Cato c. 144. In ſingulas deportationes. ¶ Item relegationis genus, bando, de quo V. in deportatus. Leg. 3. Dig. ad Leg. Jul. pecul. In aquæ & ignis interdictionem hodie ſucceſſit deportatio.

Deportātus, a, um, adject. condotto, portato. Cic. pro Mur. cap. 5. Aliquod ex Aſia deportatum flagitium, ac dedecus. ¶ Deportati dicebantur exules certæ alicujus inſulæ, aut alterius loci limitibus circumſcripti, quos, niſi aperto vitæ diſcrimine, egredi non liceret. De deportatis, relegatis, interdictis, eorumque diſcrimine vide Dig. l. 48. t. 22.

Deporto, as, avi, atum, a. 1. portar qualche coſa di luogo in luogo, הוביל, Ger. herbringen, Gal. transporter, Hiſp. llevar de un lugar a otro, traginar, κατακομίζω, eſt de aliquo loco in alium aliquid afferre. Pompejus Lentulo in l. 8. Cic. ad Att. ep. 12. Quæ arma ſuperabunt, ea ſi Brundusium jumentis deportaveritis. ¶ Tranſlate uſurpatur pro accipere, colligere, riportare, ut Deportare laudem, dedecus, &c. Cic. Trebat. Nihil ex iſta provincia potes, quod jucundius ſit, deportare. Id. de Senect. Teque cognomen Athenis deportaſſe. ¶ Significat etiam relegare, bandire. Terent. Phorm. 5. 7. 85. Nonne hoc publicitus ſcelus hinc deportarier in ſolas terras? V. Deportatus.

Depoſco, is, depopoſci, a. 3. domandare, pretendere, שאל, &c. Germ. fordern, Gal. demander, Hiſp. pedir, ἐξαιτέω, eſt multum deſiderare, ratione quadam, ſeu quodam quaſi jure exigere. Cic. Phil. 3. cap. 13. Id non modo non recuſo, ſed etiam appeto, atque depoſco. Id. pro Sext. Roſc. Te ne iſtas partes depopoſciſſe, ut &c. Hirt. l. 8. B. G. c. 38. Depoſcere aliquem ad ſupplicium. Cic. pro Cæl. Non ad Reip. pœnas, ſed ad mulieris delicias depoſcitur. Liv. l. 21. c. 6. Depoſcere in pœnam.

Depoſitarĭus, m. 2. qui depoſitum accipit. l. 1. §. 36. Dig. Depoſiti.

Depoſitĭo, f. 3. παρακαταθήκη, actio, qua depoſitum aliquid apud aliquem intelligitur, ideſt, cuſtodiæ traditum. Ulpian. l. 1. §. 1. Dig. Depoſiti. ¶ Item de grado aliquo dignitatis dejectio. Id. Dig. l. 49. tit. 18. l. 8. Aut damnum cum infamia, aut dignitatis depoſitionem.

Depoſĭtor, oris, m. qui evertit aliquem, aut evertere conatur, apud Prudent. Apotheoſ. v. 179. Jam cæde Sabelli, Depoſitorque Patris, Natique, infane, negator. ¶ Item, qui apud alterum quippiam deponit, Ulpian. l. 1. §. apud Julian. ff. depoſiti.

Depoſĭtum, i, ſubſt. n. 2. depoſito, quello, che ſi dà in ſalvo, פקדון, Ger. das hinder einem gelegt, Gal. depoſt, Hiſ. depoſito, παρακαταθήκη, quod alicui ſub fide traditur. Cic. 3. Offic. Si qui apud te Pecuniam depoſuerit, bellum patriæ inferat, reddes ne depoſitum?

Depoſĭtus, a. t. 2. παρακαταθείς, part. a deponor, creditus, fidei traditus, depoſitato. Cic. in Rul. Miſimus, qui ab illo pecuniam depoſitam noſtris recuperarent. ¶ Item ſimpliciter quod depoſitum eſt, depoſto. Curt. l. 3. c. 5. Veſte depoſita, deſcendit in flumen. ¶ Depoſitus etiam dicitur, qui deploratus, & deſperatus eſt, aut etiam mortuus. Virg. Æn. 12. v. 395. Ille ut depoſiti proferret fata parentis. Sic. Cic. Ver. 2. c. 2. Mihi videor magnam, & maxime ægram, & prope depoſitam Reipubl. partem ſuſcepiſſe. V. Taubman. ad Plaut. Aul. 3. 6. 38. ¶ Item proſtratus, dejectus. Senec. Herc. Oet. v. 301. In taurum trucem deflecteret, ſerpente depoſita, minas.

Depoſtulātor, oris, m. chi dimanda con iſtanza. Tert. Apol. c. 46. Depoſtulatores Chriſtianorum. h. e. ad ſupplicium depoſcentes.

Depoſtŭlo, as, a. 1. domandare con iſtanza, בקש, Ger. anhalten, begeren, Gal. demander inſtamment, Hiſp. pedir encarecidamente, ἐξαιτέω, vehementer poſtulo. Hirt. 6. bel. Hiſp. c. 2. Civitates contrariæ Pompejo auxilia ſibi depoſtulabant.

Deprædatĭo, onis, f. ſaccheggio, preda. Lactant. Epitom. c. 8. More latrocinii deprædatio, & vaſtatio fiet. Legitur hæc vox & apud JCtos Cod. de lucris advocat.

Deprædor, d. 1. ſaccheggiare, שלל, Ger. berauben, Gal. ſaccager, Hiſp. ſaquear, robar, καταπρονομεύω, depopulor. Juſtin. l. 24. c. 6. Victor Macedoniæ agros deprædatur. Adde Apul. A. A. l. 8.

Deprælior, aris, d. 1. idem ac prælior, vel valde prælior. Horat. 1. Carm. 9. Qui ſimul ſtravere ventos æquore fervido deprælianteſ.

Depræſentiarum, eadem ratione, qua dicimus impræſentiarum, al preſente. Legitur in fragm. Petron. Traguriensi. Alioquin tam tibi depræſentiarum reddidiſſem.

Deprandus, a, um, adject. famelicus, quaſi impranſus. Nævius apud Feſt. in voce Oreæ. Deprandi autem leonis obdas oreas.

Depranſus, a, um, adject. ſignif. paſſ. Apul. l. 9. Met. Depranſis pro prandio lacrymis.

Depravāte, falſamente, Ger. verderblich, Gal. fauſſement, Hiſ. falſamente, διεφθαρμένως, Cicer. 1. Fin. cap. ult. De quibus neque depravate judicant, neque corrupte.

Depravatĭo, onis, f. corruzione, השחתה, Ger. verderbung, Gal. corruption, Hiſp. depravacion, διαστροφή. Cic. 3. Offic. c. 29. Depravatio, & fœditas turpificati animi. Id. in Partit. Depravatio verbi. Idem 5. Fin. Si peccetur diſtortione & depravatione quadam, aut motu, ſtatuve deformi.

Depravātus, a, um, adject. depravato, corrotto, διεφθαρμένος. Cic. 2. Fin. c. 11. Natura depravata mala diſciplina. Id. 2. Leg. c. 15. Depravati mores. Varro, depravata crura. h. e. diſtorta.

Deprāvo, as, avi, atum, a. 1. falſare, corrompere, עקש, Germ. verbeſern, Gal. corrompre, depraver, Hiſp. depravar, διαφθείρω, pravum facio, vitio, corrumpo. Cic. 1. de Fin. Quæ corrigere vult, depravare mihi videtur. Id. 1. ad Brut. ep. 18. Multi ad depravandum parati ſunt. ¶ Depravare hominem, h. e. fractis membris debilitare. Sen. ep. 102.

Deprecabundus, a, um, adject. qui deprecatur. Tacit. Ann. 15. c. 53. Deprecabundus, & genibus Principis accidens.

Deprecanda fulmina dicuntur a Senec. lib. 2. qu. cap. 49. quæ ſpeciem periculi ſine periculo afferunt.

Deprecatĭo, onis, fem. preghiera, παραίτησις, actus deprecandi. Cicer. pro Cluent.

ent. cap. 3. Deprecatione uti. Et *l.* 2. *Invent. cap.* 35. Deprecatio eſt, in qua non defenſio facti, ſed ignoſcendi poſtulatio continetur. ¶ Hac ſignificatione eſt figura rhetorica. ¶ Item averſio, amolitio, *Quint. l.* 1. *in præfat.* Sic certæ voces & carmina, quibus incendiorum vis, & hujuſmodi infortunia inhiberi, & arceri poſſe credebantur, deprecationes dicuntur. Adde *Plin. lib.* 28. *cap.* 2. ¶ Item imprecatio dira. *Id. ib. cap.* 2. Defigi quidem diris imprecationibus nemo non metuit.

Deprecātor, oris, m. *intercellore*, [illegible], Ger. *abbitter*, Gal. *intercеſſeur*, Hiſp. *intercеſſor*, [illegible], interceſſor. *Cic. pro Planc.* Sperabam honoris potius L. Flacci me adjutorem futurum, quam miſeriarum deprecatorem.

Deprecātrix, icis, fem. *intercеditrice*. *Aſcon. in Ver.* 3. *c.* 5. Sabinis deprecatricibus parentum bellum, maritorumque finitum eſt. Adde *Tertull. lib.* 4. *adv. Marc. cap.* 12.

Deprecātus, a, um, partic. depon. ſignif. activæ, *chi ha pregato*. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 49. Nihil unquam pro ſe ipſo deprecatus. ¶ Paſſive *Apul. l.* 11. *A. A.* Deprecato ſummo Numine.

Deprĕcor, aris, atus ſum, d. 1. *pregare molto*, *domandare in grazia*, [illegible], Germ. *abbitten*, Gal. *prier*, Hiſp. *pedir con ruegos*, [illegible], eſt vehementer precari. *Cic.* 12. *Fam. ep.* 24. Quos Senatus non ad pacem deprecandam, ſed ad bellum denuntiandum miſerat. *Idem in Rul.* Siquid deliquero, nullæ mihi ſunt imagines, quæ me a vobis deprecentur. *Liv. l.* 34. *c.* 59. Deprecari Patres inſiſtit, ne feſtinarent decernere. ¶ Sæpe dicitur de malo, *divertire il male con preghiere*. Ex. gr. Deprecari mortem, eſt precari, ne mors contingat. Deprecari pœnam, vel ſupplicium, eſt judices precari, ne ſupplicium irrogetur. *Cicer. in Ver.* Qui tot ſcelera commiſit, is nullam a ſe calamitatem poterit deprecari. *Id. in Pol.* Et illam ignominiam familiæ deprecatus eſt. ¶ Eſt etiam deteſtari, execrari. *A iu. Cic.* Nec periculum eſt ullum, quod pro libertate aut refugiam, aut deprecer. *Ovid. l.* 1. *de Pont. el.* 2. *v.* 59. Sæpe precor mortem, mortem quoque deprecor idem, ne mea Sarmaticum contegat oſſa ſolum. *Cic. Catil.* 1. A me quandam querimoniam deteſtor, ac deprecor. ¶ Abſolute uſurpatur pro veniam petere. *Id. Att.* 11. *ep.* 6. Q. Fratrem audio profectum in Aſiam, ut deprecaretur. h. e. ut a Cæſare veniam peteret, quod a Pompejo ſtetiſſet.

Deprehendo, dis, endi, enſum, a. 3. *cogliere*, *ſoprapprendere*, [illegible], Germ. *begreiffen*, *erwiſchen*, Gall. *ſurprendre*, Hiſp. *coger*, [illegible], incautum quempiam capio. *Cic.* 5. *Ver.* Quod in altero vitium reprehendit, in eo ipſe deprehenditur. *Id.* 2. *de Orat. cap.* 68. Deprehendi in adulterio. ¶ Interdum eſt animadvertere, cognoſcere, *conoſcere*, *comprendere*. *Cic. pro Cal.* Ego facinora oculis prius, quam opinione, manibus ante, quam ſuſpicione deprehendi. *Florus lib.* 2. *cap.* 4. Experimento deprehenſum eſt. ¶ Item comprehendere, ut deprehendere feram curſu, *Senec. Herc. fur.* 4. ¶ Poetæ dicunt deprendo metri cauſa. *Sil. l.* 16. *v.* 364. volucreſque vaga deprendere nube Aſſuetus jaculis. Adde *Ovid.* 5. *Met. v.* 617.

Deprehenſa, f. 1. genus animadverſionis militaris in eos, qui certo in errore deprehenſi fuiſſent, caſtigatione major, ignominia minor. *Feſt.*

Deprehenſio, onis, f. *preſa*, [illegible], Ger. *erwiſchung*, Gal. *ſurpriſe*, *decouverte*, Hiſp. *deprenſion*, [illegible], actus comprehendendi. *Cic. pro Clu. c.* 18. Ad extremum manifeſta veneni deprehenſione concluſa eſt.

Deprehenſus, a, um, (& per ſyncop. deprenſus) adjectiv. *ſorpreſo*, *trovato ſul fatto*, [illegible]. *Cic. Catil.* 3. *c.* 5. Scelus manifeſtum, atque deprehenſum. *Virg. Æn.* 8. *v.* 247. *de Caco*: Ergo inſperata deprenſus in luce. *Catul. epigr.* 25. Deprenſa navis in mari veſaniente vento.

Depreſſe, adverb. *baſſamente*. Comparat. Depreſſius. *Col. l.* 4. *c.* 1. Verior igitur cauſa eſt depreſſius paſtinandi. Adde *l.* 11. *c.* 3.

Depreſſio, onis, f. *abbaſſamento*. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 20. Sol ſemper velut a quadam imæ depreſſionis ſenecta in altitudinem ſuam, ut in robur revertatur juventutis. *Vitruv.* Depreſſiones fundamentorum.

Depreſſitas, atis, f. devexitas, locus depreſſus, ut depreſſitas terræ, *Apul. in Aſclep.*

Depreſſus, a, um, adject. *depreſſo*, *baſſo*, *abbaſſato*, *Cic. in Piſon. c.* 6. Altero ſublato, altero depreſſo ſupercilio. *Plin l.* 10. *c.* 58. Ædes depreſſior. ¶ Tranſlate *Cic. pro Cluent. c.* 65. Depreſſa veritas. *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 12. Sedata & depreſſa vox. *Id. ib. c.* 14. Depreſſiſſima voce uti. Sic depreſſa hoſtium claſſis. h. e. devicta. *Cic. pro Arch.*

Depretiātus, vilior factus, adject. *Paulin. Nolan. carm.* 22. Viteſcit pretio depretiatus homo. Adde *Sidon. carm.* 23. *v.* 203.

Depretio, as, a. 1. ad minus pretium redigo. *Paul. in l. proinde, ff. ad leg. Aquil.* Cætera corpora depretiata ſunt. Adde *Sidon. l.* 2. *ep.* 10. & *Tertul. ad Uxor. l.* 1. *c.* 5.

Deprĭmo, is, eſſi, eſſum, a. 3. *abbaſſare*, *umiliare*, [illegible], Ger. *nider*, *trucken*, Gal. *abbaiſſer*, Hiſp. *abaxar*, [illegible], dejicio, pondere premo, protero, conculco. *Cic. pro L. Man.* Ab eodem Imperatore claſſem magnam, & ornatam ſuperatam eſſe, atque depreſſam. *Id. Tuſc.* 4. *c.* 12. Lancem in libra deprimi. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 6. Deprimere navem. *affondare*. ¶ Tranſlate eſt imminuere. *Cic. in Piſ.* Vos meam fortunam deprimitis, veſtram extollitis.

Deprōmo, is, ompſi, omptum, a. 3. *dar fuora*, [illegible], Ger. *herfürnemmen*, Gall. *tirer ou metre hors*, Hiſp. *ſacar*, [illegible], extraho, profero, declaro, *Virg.* 11. *Æn.* Et ultricem pharetra deprompſit ſagittam. *Cic.* 2. *Offic. c.* 15. Altera ex arca, altera ex virtute depromit.

Depromptus, vel depromtus, a, um, adject. *cavato fuori*, ut deprompta ex ærario pecunia. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 13.

Deprŏpĕro, as, a. 1. *affrettarſi*, [illegible], valde propero, properanter facio, feſtino. *Horat.* 2. *carm. od.* 7. *v.* 24. Quis udo deproperare apio coronas, curatve myrto? h. e. deproperat contexere. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 108. Prius deproperant ſedulo ſacrificare.

Depſtĭcius, vel Depſticus, a. 1. 2. [illegible], quod depſendo, h. e. ſubigendo confectum eſt. *Cato c.* 74. Panem depſticium ſic facito.

Depſo, is, a. 3. *fare il pane gramolando*, [illegible], Ger. *knetten*, Gal. *petrir*, Hiſp. *macerar*, [illegible], eſt ſubigendo manibus aliquid molle, & tenerum reddere. *Cato de R. R. c.* 90. Manibus bene depſito. Uſurpatur & in obſcœna ſignificatione pro ſubigere, rem habere. *Cic. ad Pæt. l.* 9. *ep.* 22. Batuit, inquis, impudenter. depſit multo impudentius.

Depūber, vel depubis, com. 3. qui ad pubertatis annos non potuit pervenire. Hinc depuber porcus, quem lactentem occidimus. *Feſt.*

Depudĕo, es, ui, itum, n. 2. pudorem abjicio, *non ſi vergognare*, *divenire sfacciato*. *Senec. de Conſtant. Sapient. cap.* 17. Aſſiduis conviciis depudere didicerat. Adde *Ovid. Heroid.* 4. *v.* 155. & *l.* 3. *Amor. el.* 11. *v.* 4. ¶ Item ſimpliciter pudere, *vergognarſi*. *Vellej.* 2. *c.* 73. 3. Cum eum non depuderet, mare infeſtare piraticis ſceleribus.

Depudeſco, is, ui, idem quod pudere, vel valde pudere, *vergognarſi*. *Apul. l.* 10. *Met.* Priuſquam infamia publici ſpectaculi depudeſcerem. *Hieron. ad Euſtoch.* Non depudeſco infelicitatis meæ.

Depudico, as, a. 1. *tor l'onore*, [illegible], Ger. *ſchenden*, Gal. *deshonorer*, *violer*, Hiſp. *deshonrar*, *violar*, [illegible], violo, ſtupro, pudicitiam aufero, a pudicus. *Laber. in Mimis*, teſte *Gel. l.* 16. *c.* 7. *in princ.*

Depugnatio, onis, f. idem quod pugna, certamen, depugnandi actus. *Jul. Firmic. præfat. l.* 4. Forenſium certaminum depugnationibus liberatus. Adde *Caton.* apud *Non. c.* 3. *n.* 89. ubi alii leg. *repugnatio*.

Depugnātus, a, um, adjectiv. idem quod pugnatus. *Plaut. Men.* 5. 6. 31. Ne ſero veniam, depugnato prælio.

Depugno, as, avi, atum, *contendere*, *combattere*, [illegible], decerto, dimico. *Cic. de Sen.* Depugnavit apud Thermopylas. ¶ Depugnatur, imperſ. *Cic. Att. l.* 16. Aut quidem ante depugnabitur. ¶ Tranſlate *Id.* 4. *Acad.* Depugnat voluptas cum honeſtate.

Depulsio, f. 3. [illegible], actus depellendi. *Cic.* 2. *Fin.* Nos beatam vitam non depulſione mali, ſed adeptione boni judicemus.

Depulſo, as, a. 1. freq. a depello. *Plaut. Stich.* 2. 2. 13. Cubitis depulſa de via; tranquillam concinnas viam.

Depulſor, m. 3. qui depellit. *Cic. Phil.* 2. *c.* 11. Depulſor dominatus, quam particeps eſſe maluit.

Depulſorius, a, um, adject. ad pellendum, ſeu avertendum pertinens. *Ammian. l.* 25. *c.* 5. Numinibus per ſacra depulſoria ſupplicans.

Depulſum, i, neut. idem quod depulſio. *Valer. Maxim. lib.* 1. *cap.* 1. *num.* 1. Majores ſolemnes cæremonias Vatum libris, portentorum depulſis explicari voluerunt.

Depulſus, a, um, adject. *cacciato*, *rimoſſo*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 54. Stomachus agitatione & motibus linguæ depulſum, & quaſi detruſum cibum accipit. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 10. In Neptunias depulſus lacunas: pro depulſus. ſic enim dicebant Veteres, ut & *pulſo*, pro *pulſo*.

Depulſus, V. Depulſus.

Depurātus, a, um, *purgato*, *purificato*, purgatus. *Frontin. de aquæd. l.* 2. Lacus altitudine depuratus.

Depurgatīvus, a, um, adject. *purgante*. *Cæl. Aurel. Act.* 3. *cap.* 16. Depurgativæ virtutis eſſe.

Depurgātus, a, um, adject. *purgato*. *Colum. lib.* 12. *cap.* 9. Caules lactucæ ab imo depurgati.

Depurgo, as, avi, atum, a. 1. *purgare*, [illegible], probe purgo. *Cato de R. R.* Terram depurgato ab herba, graminibuſque. ¶ Tranſlate dicimus, Depurgare crimina, pro excuſare, & diluere. *Liv. l.* 9. *bell. Mac.* Filium mittere Romam ad depurganda crimina ſtatuit. Al. leg. purganda.

Depūro, as, a. 1. *purgare*, purum reddo. *Frontin. de aquæduct. lib.* 2. Lacus altitudine depuratur.

Deputātus, a, um, adject. *deputato*, *eletto*. *Macrob. Saturn.* 7. *c.* 14. Ad deputatam ſibi a natura ſedem proprii ſenſus recurrunt.

Depŭto, as, avi, atum, a. 1. *tagliar via*, [illegible], Ger. *abſchneiden*, Gal. *couper*, *tailler*, Hiſp. *cortar*, *podar*, [illegible], eſt ab aliquo putare, h. e. ſecare, abſcindere. *Colum. l.* 3. Vineam imbecillam in brumam amputato, quam partem non deputaveris, circa Kal. Febr. repetito, & deputato. ¶ Item eſt æſtimare, cenſere, judicare. *Cic. de Div.* Vide, ne quem tu eſſe hebetem deputes. ¶ Deputare ſecum rationes, eſt ratiocinari. *Ter. Adelph.* 2. 1. Fruſtra egomet mecum has rationes deputo. ¶ Deputare peccato, deputare delicto, eſt pro peccato habere, *aſcriver' a peccato*, apud *Tertul. de pœnit. c.* 3. ¶ Deputare aliquid eſſe in lucro, *por' a conto di guadagno*. *Terent. Phorm.* 2. 1. 16.

Depuvio, is, a. 3. *battere*, *percuotere*, [illegible], German. *ſchlagen*, Gall. *batre*, Hiſp. *acotar*, [illegible], cædo, verbero, a pavio, ferio. *Lucil.* apud *Feſt.* Palmiſque miſellam depuvit me.

Deque, adverb. V. in Suſque.

Depўgis, e, adject. qui macris eſt, vel nullis natibus, a *de*, & *pyga*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 93. Depygis, naſuta, brevi latere, ac pede longo eſt.

Dequĕror, eris, queſtus ſum, d. 3. *lamentarſi*, *querelarſi molto*, [illegible], valde queror. *Valer. Flac. l.* 4. *Arg. v.* 448. Ante omnes ſecum dequeſta labores. *Stat.* 1. *Theb. v.* 404. Notos dequeſtus, & imbres.

Derādo, is, a. 3. [illegible], de aliquo rado, radendo aufero. *Cato R. R. c.* 121. De virga lauri deradito. Adde *Apul. l.* 5. *Met. ad fin.*

Derāſus, a, um, radendo ablatus. *Plin. l.* 16. *c.* 11. Deraſa navibus pix. *Celſ. l.* 7. *c.* 6. Omnia deraſa ante, ſi capillis conteguntur.

Dercĕto, f. 4. contr. nomen fabuloſæ Deæ, quæ apud Joppen, auct. *Plinio*, aut, ut *Diod. l.* 1. placet, juxta Aſcalonem colitur, humana facie, reliquo corpore piſcis. Hanc Syri Atargatim vocant. Filiam habuit Semiramidem, quam a columbis educatam ferunt. Ob id genti aves iſtæ ſacræ ſunt.

Derectarii, V. Directarii.

Derelictio, onis, f. *abbandonamento*, [illegible], [illegible], Ger. *verlaſſung*, Gal. *delaiſſement*, *abbandon*, Hiſp. *deſamparo*, [illegible], actus derelinquendi. *Cic.* 3. *Off. c.* 9. Sed communis utilitatis derelictio contra naturam eſt.

Derelictus, a, um, adject. ex partic. *abbandonato*, *laſciato*, [illegible]. *Auct. ad Her. l.* 4. Commodius eſt in derelicta, quam in celebri regione locos comparare ¶ Pro derelicto habere, eſt derelinquere. *Cic. ad Att. l.* 8. *ep.* 1. Hæc oppida, atque oram maritimam illum pro derelicto habere.

Derelictus, us, m. idem quod derelictio. *Gel. lib.* 4. *cap.* 12. Sive quis arborem ſuam, vineamque habuerat derelictui.

Derelinquo, is, iqui, ictum, *abbandonare*, [illegible], Ger. *verlaſſen*, Gal. *abbandoner*, Hiſp. *dexar deſamparar*, [illegible], eſt prorſus relinquere, deſerere. *Cic. pro Cæc. c.* 35. Derelinquo jam communem cauſam Pop. Rom.

Derepente, *ſubito*, [illegible], Germ. *unverſehens*, Gal. *tout d'un coup*, *ſoudain*, Hiſp. *luego*, *repentinamente*, [illegible]. *Cicer. pro Lig. cap.* 5. Tu derepente irrupiſſes, & clamare cœpiſſes.

Derepentino, adverb. idem quod derepente. *Apul. Florid. l.* 3. *poſt princ.* Quid derepentino diſtulerit. Niſi malis dividere *de repentino*, quod magis placet.

Derēpo, is, epſi, eptum, ere, n. 3. deorſum repo. *Plin. l.* 8. *c.* 36. *de urſis*: Ingrediuntur & bipedes: arborem averſi derepunt. *Var.* apud *Non. c.* 15. *n.* 12. Dii derepunt ad hominum fana.

Dereptus, a, um, adject. deorſum raptus, avulſus, *levato via*, *ſtaccato*, ut dereptus cortex, *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 14. *v.* 12. Derepta acus, *Ibid. v.* 18. Derepta leoni pellis, *Id. Met.* 3. *v.* 51. Ubi vide *Heinſium*.

Derīdĕo, des, iſi, ſum, a. 2. *beffare*, Ger. *verlachen*, Gal. *ſe moquer*, Hiſp. *eſcarnecer*, [illegible], cum alterius contemptu rideo. *Cic. de Orat.* Iſtos omnes deridete, atque contemnite. Adde *pro Flac. c.* 31.

Derīdĭcŭlum, n. 2. idem quod irriſio. *Tac.* 3. *c.* 57. Eſſe deridiculo. *Ter. Heaut.* 5. 1. *ad fin.* Qui ſibi me pro deridiculo, & delectamento putat.

Derīdĭcŭlus, a, um, adject. ridiculus, vel valde ridiculus, *ridicolo*. *Gel. l.* 12. *c.* 2. Deridiculos verſus facere. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 18. *ad fin.* Sequetur ut duos villicos, & duas villicas habeat, quod eſt deridiculum.

Deripio, pis, ui, eptum, a. 3. *rapire*, *pigliare preſtamente*, [illegible], Germ. *hinreiſſen*, Gal. *ravir*, Hiſp. *arrebatar*, [illegible], abſtraho, avello, & tam in bonum, quam in malum ſumi poteſt. *Virg. l.* 2. *Georg.* Colaque prælorum fumoſis deripe tectis. id eſt properanter tectis effer. *Plaut. Men.* Quis eſt, qui capillo me huc de curſu deripit?

Deriſio, onis, f. *deriſione*, *beffa*. *Arnob. l.* 7. Deriſionis materia. *Lactant. l.* 4. *c.* 18. *ex Eſdra*: Eritis deriſio in gentibus.

Derīſor, maſc. 3. [illegible], qui deridet. *Plin. l.* 12. *c.* 52. Supercilia, quibus juxta tempora inflexa, deriſores ſignificant. ¶ Deriſores etiam dicuntur conviviorum ſcurræ, *buffoni*. *Plaut. Capt.* 1. 1. 3. Quia invocatus eſſe ſoleo in convivio, ſcio, abſurde dictum hoc deriſores dicere. V. *Taubm. Sen. epiſt.* 27. Quadratus ſtultorum divitum arroſor, & quod ſequitur arriſor, & quod duobus his adjunctum eſt, deriſor. ¶ Item mimi. *Martial. l.* 1. *epigr.* 5. Qua Thymelen ſpectas, deriſoremque Latinum.

Deriſorius, a, um, adject. ad deridendum pertinens. *Martian. l.* 14. *ff. de condit. inſtit.* Conditiones, quæ contra bonos mores, vel deriſoriæ ſunt.

Deriſus, a, um, adject. *burlato*, *beffato*. *Cic. Ver.* 3. *c.* 92. Deriſum beneficium, atque contemptum.

Deriſus, us, m. idem quod deriſio, *deriſione*, [illegible]. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. A deriſu non procul abeſt riſus. *Sen. præfat. l.* 4. *Controv. Excerpt.* Incidere in ea, quæ deriſum fugere non poſſunt.

Derivatio, f. 3. [illegible], deductio rivi. *Cic.* 2. *Off.* Adde ductus aquarum, derivationes fluminum. ¶ Tranſlate eſt inflexio criminis, ab eo, ad quem pertineat, ad eum, ad quem non pertinet. *Donat.* Vide Derivo. ¶ Apud Grammaticos derivationes nominum, & verborum ſunt inflexiones. *Quintil. l.* 5. Utendum proxima derivatione verborum.

Derivativus, a. 1. 2. [illegible], quod ab alio deducitur, ut *Derivativa nomina*,

ae, apud Grammaticos, quæ invicem deducuntur. *Priſcian. l.* 7. Species ſunt verborum duæ, primitiva, & derivativa.

Derivātus, a, um, adject. *derivato*, deductus. *Cic.* 2. *Att. ep.* 31. Derivata expectatio largitionis Agrariæ in agrum Campanum. *Horat. l.* 3. *od.* 6. *v.* 19. Hoc fonte derivata clades.

Derivo, as, avi, atum, a. 1. *derivare*, הזיל, Ger. *richten*, *leyten*, Gal. *detorner*, *faire ecouler par autre ruiſſeau*, Hiſp. *derivar*, παροχετεύω, rivi more aquam deduco, alioque deflecto. *Colum. l.* 1. Omnem humorem in cloacas, atque inde extra ſegetes derivemus. ¶ Per tranſlationem. *Cic.* 4. *Ver.* Te tuam culpam non modo derivare in aliquem, ſed communicare cum aliquo poſſe. *Id. pro Mil.* Dicam enim non derivandi criminis cauſa, ſed ut factum eſt. V. Derivatio. *Id. Ver.* 3. *c.* 33. Derivare alio reſponſionem ſuam.

Derōdo, odis, oſi, oſum, a. 3. idem quod rodo, *raſicare*, καταβιβρώσκω. *Cic. l.* 1. *Div. c.* 44. Deroſos eſſe a muribus.

Derogatio, onis, f. *derogazione*, ἀφαίρεσις, diminutio, detractio. *Auct. ad Heren. l.* 2. *c.* 10. Cum duæ leges inter ſe diſcrepant, videndum eſt primum, num qua obrogatio, aut derogatio ſit. ¶ Fit autem legis derogatio, cum ejus aliqua pars tollitur. V. Abrogo.

Derogativus, a, um, adject. q. d. detractorius, ut præpoſitio derogativa, apud *Diomed. Grammat.*

Derogator, oris, maſc. detractor, qui invide carpit. *Sidon. l.* 3. *ep.* 13. Beneficii importunus petendi, derogator negati, æmulator accepti.

Derogatorius, a, um, adject. derogativus, ut derogatorium edictum, apud JCtos. *Julian. ff. l.* 29. *tit.* 4. *leg.* 2.

Derogito, as, avi, atum, a. 1. rogito, *dimandare*, *pregare*. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 60. Placide ergo unumquodque derogita.

Derōgo, as, avi, atum, a. 1. propriæ eſt aliquid de lege detrahere, quemadmodum *abrogo* eſt legem omnino tollere, a *rogo*, quia, ſi lex ferenda eſſet, populus rogabatur, idemque fiebat, ſi eſſet tollenda. Dicimus autem derogo legi, vel de lege, Abrogo legi, vel legem. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 45. Indignum eſt de lege aliquid derogari, vel legem abrogari. *Auct. ad Heren.* Quod ea lex ſanciat, cui legi abrogatum, vel derogatum ſit. ¶ Tranſlate eſt alicui rei in genere aliquid detrahere, diminuere, cui contrarium eſt arrogare, attribuere, *levar via qualche parte*, *diminuire*, ἀφαιρεῖν. *Cic. pro Flac.* Non ego nationi huic fidem derogo. *Id. pro Quin. c.* 23. Fides hujus multis locis cognita, ne perfidia Sex. Nævii derogetur, laborant. Eodem modo locutus eſt *pro Roſc. Amer. c.* 32.

Derōſus, a, um, adject. *roſicato*, *corroſo*. *Cic.* 2. *Div. c.* 27. Deroſi a muribus clypei. *Plin. l.* 11. *c.* 37. A cochleis minimis deroſa vitis.

Dertōna, fem. 1. Derton, Derthon, Darthon, Terdona, *Tortona*, urbs, & col. Liguriæ, ad Iriam fl. inter Ticinum, & Genuam ad Mer.

Deruncino, as, avi, atum, act. 1. *tagliare*, *fare in pezzi*, ἐκβοτανίζω, eſt runcina ſecare. *Plaut. Cap.* 3. 4. 108. Ego deruncinatus, deartuatus ſum miſer hujus ſceleſti technis.

Deruo, is, n. 3. *ruinare a baſſo*, הנפל, Ger. *abhinfallen*, Gall. *abbatre*, Hiſp. *abatir*, καταπίπτω, deorſum ruo, cado, decido. *Apul. l.* 7. *Metam.* Prolapſus deruiſſem. ¶ Reperitur & active pro aufero. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 11. De laudibus Dolabellæ deruam cumulum.

Deruptus, a, um, adjectiv. abruptus, præruptus, *ſcoſceſo*, *precipitoſo*, κατακρημνός. *Tac.* 2. *Ann. c.* 80. Collis arduus, & deruptus. *Liv. l.* 21. *c.* 33. Præcipites, deruptæque utrinque anguſtiæ.

Deſabūlo, as, a. 1. ſabulo ſterno, munio, firmo. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 238. ubi al. aliter leg.

Deſacrātus, a, um, conſecratus. *Capitolin. in M. Ant. Philoſ. c.* 18. Dati ſacerdotes, & ſodales, & flamines, & omnia quæ deſacratis decrevit antiquitas. ἀφιερωθέντα.

Deſacro, a. 1. idem ac ſacro, vel conſecro. *Stat.* 9. *Theb. v.* 586. Quercus erat, Triviæ quam deſacraverat ipſa, &c.

Deſævio, is, n. 4. *incrudelire grandemente*, אכזר, Ger. *wütend*, *werden*, Gal. *etre crudel, ou y devenir*, Hiſ. *encrudeleerſe*, ἐξαγριαίνομαι, valde ſævio. *Sueton. Ner. c.* 29. Cum affatim deſæviſſet. *Virg.* 4. *Æn. verſ.* 52. Dum pelago deſævit hiems. ¶ Item ſævire deſinere. *Lucan. l.* 5. *v.* 303. Nec, dum deſæviat ira, expectat.

Deſalto, as, avi, atum, a. 1. idem quod ſalto. *Suet. in Calig. c.* 54. Cum palla, tunicaque talari proſiluit, & deſaltato cantico abiit.

Deſcapulātus, a, um, adjectiv. cui tunica a ſcapulis demiſſa eſt. *Sen. epiſt.* 115. Juvenes deſcapulatos. Ita legit *Scalig.* At *Lipſ.* & *Gron. de capſula totos* ✠

Deſcendo, is, di, enſum, n. 3. *diſcendere*, ירד, Ger. *herab gehen*, Gal. *deſcendre*, Hiſp. *deſcender*, καταβαίνω, ex loco ſuperiore in inferiorem devenio, ex *de*, & *ſcando*. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ut enim in inferiorem ambulationem deſcendimus. Sic deſcendere equo, vel ex equo, *Liv. l.* 2. *c.* 20. Deſcendere de caſtello, *Cic. pro Cæcin.* Deſcendere ad forum, *Id. Att. l.* 1. *ep.* 13. Deſcendere nocti, *Sil. l.* 13. *v.* 708. h. e. ad noctem, nempe, ad inferos. ¶ Tranſlate dicitur de omni actione, quæ in motu aliquo, vel mutatione poſita eſt, ut deſcendere in campum, in prælium, in cauſam, quia veluti ex loco tuto ad hujuſmodi diſcrimina devenimus. *Horat. Cic. & al.* Hac ratione Romani cum prodirent in publicum, dicebantur deſcendere, vel quia nobiliores in editioribus locis habitabant, vel quia fora omnia humiliora erant. *Suet. Caſ. c.* 13. Cum ad comitia deſcenderet. ¶ Abſolute *Cic.* 2. *Phil. c.* 6. Hodie Antonius non deſcendit, *non eſce di caſa*. ¶ Significat etiam acquieſcere. *Cic.* 4. *Ver.* Placet mihi iſta deſenſio, deſcendo. *Id. l.* 2. *de Invent.* Qua in re vel concedere alteri, vel ad conditionem alterius deſcendere, & in præſentia quieſcere oportebit. ¶ Dicimur etiam deſcendere ad ea, quæ non omnino libenter ſuſcipimus, ut deſcendere ad extrema conſilia. *Caſ. l.* 5. *B. G.* Deſcendere ad inimicitias, & ad accuſandum, *Cic. pro Mur. & pro Cluent.* ¶ Qui ſecundo flumine navigant, ii quoque deſcendunt. *Suet. Tiber. c.* 10. Confeſtim Oſtiam deſcendit. ¶ Deſcendere in ſe, eſt ſeipſum perpendere. *Perſ. Sat.* 4. *v.* 23. Ut nemo in ſe ſe tentat deſcendere! ¶ Item ædificia, quæ paulatim ſubſidunt, & ruunt. *Plin. in epiſt.* Theatrum ingentibus rimis deſcendit, & hiat. ¶ Deſcendere ab aliquo, pro deflectere, *allontanarſi*. *Quint. l.* 10. *c.* 1. *de Seneca*. Tantum ab illo deſluebant, quantum ille ab antiquis deſcenderat. ¶ *Plin. l.* 37. *c.* 9. Deſcendit ad vicinam cryſtalli. h. e. valde ſimilis eſt.

Deſcenſio, onis, f. 3. idem ac deſcenſus, *diſceſa*. *Liv. l.* 2. *B. Pun.* Priuſquam in continentem deſcenſiones facerent. Adde *Plin. l.* 20. *c.* 17.

Deſcenſus, us, m. 4. *diſceſa*, κατάβασις, actus deſcendendi. *Virg.* 6. *Æn. v.* 126. Facilis deſcenſus Averni.

Deſciſco, is, ſcivi, ſcitum, n. 3. *mancare di fede*, סרר, Ger. *abfallen*, Gal. *ſe revolter*, Hiſp. *rebelarſe*, *ſeguir el vando de uno*, ἀφίσταμαι, eſt ab imperio, dictuque alicujus ſe ſubtrahere. *Liv. l.* 2. Præneſte a Latinis ad Romanos deſcivit. ¶ Tranſlate *Cic.* 4. *Fin. c.* 8. Deſciſcere ab antiqua inſtitutione. *Liv. l.* 26. Quorum de ſententia deſcitum a Romanis conſtabat. ¶ *Plin. l.* 18. *c.* 16. Humidum ſolum deſciſcit in pratum. h. e. fit pratum.

Deſcobinātus, a, um, adject. a *de*, & *ſcobina*, abraſus, abſciſſus, κατεξυσμένος, *ſquarciato*, *lacerato*. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 236. Quanto ſatius eſt ſalvis cruribus in Circo expectare, quam his deſcobinatis in ſilva curare. *Arnob. l.* 6. Tornis raſa, limis deſcobinata.

Deſcribo, is, pſi, ptum, a. 3. *deſcrivere*, *ricopiare*, *dipingere*, כתב, Ger. *abſchreiben*, Gal. *decrire*, Hiſp. *deſcrivir*, ἀναγράφω, proprie eſt exſcribere, tranſcribere. *Cic. Cornif.* Dicam tuis, ut librum, ſi velint, deſcribant. ¶ Accipitur etiam pro ſimplici ſcribo. *Virg. in Daphnide*. In viridi nuper quæ cortice fagi carmina deſcripſi. ¶ Item pro delineo, vel pingo. *Plaut. Amph.* 2. 3. 22. Non potuit pictor rectius deſcribere ejus formam. ¶ Tranſlate eſt exprimere, vel deſignare. *Cic. pro Cæl.* Siqua mulier ſit hujuſmodi, qualem ego paulo ante deſcripſi. ¶ Item diſponere, vel in ordines digerere. *Cic. pro Flac.* Qui cum omnes Aſiæ civitates in provincias deſcripſiſſet. ¶ Item dividere, partiri. *Cic. Agr.* 2. *c.* 31. Et in eo duodena deſcribit in ſingulos homines jugera. *Liv. l.* 1. *c.* 19. In XII. menſes deſcripſit annum. ¶ Item taxare. *Cic. ad Q. Fr.* Vectigal Græcis æqualiter Sylla deſcripſerat. *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 42. vecturas deſcribere civitatibus. ¶ Item ſtatuere. *Cic. pro Quint.* Quis tandem nobis iſta jura tam æqua deſcripſit? ¶ Item deſtinare, transferre. *Sen. epiſt.* 109. Non credis, animas in alia corpora, atque alia deſcribi, & migrationem eſſe, quam dicimus mortem. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Deſcribere in deos.

Deſcriptio, onis, f. 3. *deſcrizione*, ספר, Germ. *abſchreibung*, Gal. *deſcription*, Hiſp. *deſcricion*, διαγραφή, definitio, explicatio. *Cic.* 2. *de Orat.* Rerum ratio ordinem temporum deſiderat, regionum deſcriptionem. ¶ Item partitio, diſtributio. *Cic. in Rul.* Urbs & natura, & ſitu, & deſcriptione ædificiorum nobilis. *Suet. Tib. c.* 30. Deſcriptio legionis.

Deſcriptiuncula, æ, f. dimin. a deſcriptio, *picciola deſcrizione*. *Sen. Controv.* Celebres deſcriptiunculas ſubtexere.

Deſcriptor, oris, m. qui deſcribit. *Lactant. l.* 5. *c.* 9. Seneca morum, vitiorumque publicorum & deſcriptor veriſſimus, & accuſator acerrimus fuit.

Deſcriptus, a, um, adject. *deſcritto*, καταγεγραμμένος. *Cic. de Senect. c.* 2. Partes ætatis bene deſcriptæ. *Id.* 3. *Fin. c.* 22. Natura nihil eſt aptius, nihil deſcriptius.

Deſculpo, is, pſi, ptum, a. 3. idem quod ſculpo, *ſcolpire*. *Tert. l.* 1. *ad Nation. c.* 12. Simulacrum ligno, ſeu lapide deſculptum.

Deſēco, as, a. 1. *tagliare*, *ſegare*, ἀποτέμνω, ferro incido, abſcindo, amputo. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 1. Spicarum faſcem deſecat. ¶ Tranſlate eſt auferre. *Cic. Att. l.* 14. Tu illud deſecabis, & hoc agglutinabis.

Deſectio, onis, f. *il tagliare*, ἀποτομή. *Colum. l.* 6. *c.* 3. Deſectio meſſis.

Deſectus, a, um, adject. *tagliato*. *Liv. l.* 2. *c.* 5. Deſecta cum ſtramento ſeges. *Id. l.* 31. *c.* 34. Tota cervice deſecta. *Virg.* 8. *Æn. v.* 438. deſecto vertens lumina collo.

Deſeneſco, vel deſeneo, n. 2. ſeneſco. *Sall.* 11. *Hiſt.* Niſi cum ira belli deſenuiſſet. Ita refert *Priſcian. l.* 10.

Deſēro, is, evi, deſitum, n. 3. idem ac ſero, vel planto, *ſeminare*, *piantare*. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 23. In recentibus pomariis deſitis ſeminibus.

Deſēro, is, rui, ertum, a. 3. *abbandonare*, עזב, Ger. *verlaſſen*, Gal. *abbandonner*, Hiſ. *deſamparar*, ἀπολείπω, derelinquo. *Cic. ad Q. Fr.* Amici partim deſeruerunt me, partim etiam prodiderunt. *Id. Att. l.* 3. Deſeri a mente, *perdere il ſenno*. *Idem pro Quint.* Vadimonium ſibi ait eſſe deſertum. *Plaut. Merc.* Deſerunt hunc curſorem genua. ¶ Deſerere exercitum, *diſertare*, *Cic. Ver.* 7. & *Caſ. l.* 5. *B. G.*

Deſēro, as, avi, atum, a. 1. aperio, reſero, *aprire*. *Apul. l.* 1. *A. A.* Januæ ſua ſponte deſeratæ nocte fuerunt. Alii leg. *reſeratæ*.

Deſerpo, is, pſi, erptum, n. 3. deorſum ſerpo. *Apul. Apol.* Lanugo malis deſerpit. *Stat. Theb. l.* 6. *v.* 585. Deſerpitque genis lanugo.

Deſerta Bojorum, *Vvienervvaldt*, tractus Norici, qui olim a Vindelicis per Noricos Pannoniam uſque protenſus fuit.

Deſertio, onis, f. *abbandono*, ut deſertio Juris humani, *Liv. l.* 41. *c.* 24.

Deſerto, as, freq. a deſero. Afferunt Lexicographi quidam *ex Attio* hæc verba: Cum me ſolum uterque parens deſertaſſent.

Deſertor, oris, m. qui deſerit. *Cic.* 3. *Fin. c.* 19. Deſertores communis ſalutis. ¶ Deſertores, m. 3. *traditori*, λειποτάκται, milites, qui ſuos deſerunt, & ad hoſtes tranſeunt. *Caſ.* 6. *B. G.* In deſertorum, ac proditorum numero ducuntur.

Deſertrix, icis, f. quæ deſerit. *Tertul. de habit. mulier. c.* 1. Divinæ legis prima deſertrix.

Deſertum, ti, n. 2. *luogo diſabitato*, *ſolitario*, מדבר, Ger. *wüſte*, *einöd*, Gal. *deſert*, Hiſ. *deſierto*, ἔρημος, locus ſolitarius, ac inhabitatus, quaſi derelictus ab hominibus. *Virg.* 1. *Æn.* Ipſe ignotus, egens Libyæ deſerta peragro. ¶ In ſingulari numero frequens eſt apud Scriptores Eccleſiaſticos, ut congeſtis exemplis ex Tertulliano, Hieronymo, & Prudentio oſtendit *Cellar. Cur. poſter. p.* 399.

Deſertus, a, um, o. 1. 2. *abbandonato*, עזוב, Ger. *verlaſſen*, Gal. *deſert*, Hiſ. *deſierto*, ἐγκαταλειφθείς, derelictus, deſtitutus, a deſero. *Cic.* 1. *Fam.* Et, niſi per te ſit reſtitutus, deſertum ſe, atque abjectum fore. ¶ Item aſper, incultus. *Virg.* Rupe ſub adverſa deſerti ad Strymonis undam. ¶ Hinc comp. deſertior, ſup. deſertiſſimus. *Cic. in Piſ.* Ut nullius unquam reditus fuerit deſertior. *Id.* 6. *Ver.* In deſertiſſima ſolitudine. ¶ Apud *Tibul. l.* 1. *el.* 1. *v.* 17. deſertus ſtipes accipitur, pro defixus humi, *impiantato*. Verba ejus ſunt: Placidam ſoleo ſpargere lacte Palem: nam veneror, ſeu ſtipes habet deſertus in agris, ſeu vetus in trivio florea ſerta lapis.

Deſervio, is, ivi, itum, *ſervire*, *attendere*, עבד, Ger. *dienen*, Gal. *ſervir*, Hiſ. *ſervir*, θεραπεύω, eſt obtemperare, vel dare operam. *Cic. Tironi*, Valetudini adhuc, dum mihi deſervis, ſerviſti non ſatis. *Id. pro Sylla*, *c.* 19. Deſervire amicis. Sic deſervire ſtudiis. *Plin. in epiſt.* 7. *l.* 7.

Deſes, deſidis, o. 3. *ozioſo*, Ger. *faul*, Gal. *pareſſeux*, Hiſp. *perezoſo*, ῥᾴθυμος, otioſus, qui nihil agit, a deſideo. *Liv. l.* 1. Deſidem Romanorum Regem inter ſacella, & aras acturum eſſe regnum rati. *Col. l.* 7. *c.* 12. Deſidem agricolam ab opere ſuo reddit.

Deſiccativus, a, um, adject. *diſſeccante*, ut virtutis eſſe deſiccativæ, *Macer l.* 2. *v.* 10.

Deſicco, as, idem quod ſicco, *ſeccare*, *diſſeccare*. *Vitruv. l.* 1. *c.* 18. deſiccare humectata.

Deſidĕo, des, edi, eſſum, n. 2. *ſtare ozioſo*, עצל, Ger. *müſſig ſitzen*, Gal. *etre oiſif*, Hiſp. *emperezar*, ῥᾳθυμέω, otioſus ſedeo. *Ter. Hec.* 5. 3. 2. Fruſtra ibi totum deſedi diem.

Deſiderabilis, le, o. 3. *deſiderabile*, נחמד, Ger. *zubegeren*, ἐπιθυμητός, quod expetendum eſt. *Cic.* 1. *Fin.* Nihil enim deſiderabile concupiſcunt. *Liv. l.* 24. *c.* 5. Deſiderabilem efficere. *Sueton. in Tib. c.* 21. Ut tali ſucceſſore deſiderabilior ipſe quandoque fieret.

Deſideratio, f. 3. *deſiderio*, ἐπιθύμησις, actus deſiderandi. *Cic. de Sen. c.* 14. At non eſt voluptatum tanta quaſi titillatio in ſenibus, credo, ſed ne deſideratio quidem.

Deſiderativa verba dicuntur a Grammaticis, quæ deſiderium ſignificant, ut *eſurio*, *cœnaturio*.

Deſiderātus, o. 1. 2. particip. a deſideror, *bramato*. *Cic. poſt red. ad Quir. c.* 1. Sed omnia deſiderata magis, quam aſſidue percepta delectant. *Plin. l.* 30. *c.* 1. Blandiſſima, & deſideratiſſima promiſſa.

Deſiderium, n. 2. *deſio*, *deſiderio*, חמדה, Ger. *begird*, Gal. *deſir*, Hiſp. *deſſeo*, ἐπιθυμία, vehemens amor. *Cic.* 4. *Tuſc.* Deſiderium eſt libido ejus, qui nondum adſit, videndi. Hinc affici, flagrare, laborare deſiderio, vel ex deſiderio. *Cic. Fam.* 16. *epiſt.* 10. & *l.* 2. *ep.* 11. &c. *Id. l.* 1. *ad Q. Fr. ep.* 14. Faciam, ut in medio dolore, ac deſiderio mei læteris. ¶ Eſſe in deſiderio, pro deſiderare. *Id.* 2. *Fam. ep.* 12. ¶ Accipitur aliquando pro jactura, *perdita*; nam ea deſideramus, quæ amiſimus. *Id. de Amic.* Si Scipionis deſiderio me moveri negem. ¶ Item pro poſtulatione, *dimanda*, αἴτησις. *Suet. Aug. c.* 17. Donec deſideria militum ordinarentur. *Id. ib. c.* 53. Adeuntium deſideria excipiens, h. e. libellos ſupplices. V. *Caſaub.* ¶ Deſiderium, vox eſt interdum, qua res charas blande appellamus. *Catul. Carm.* 2. Cum deſiderio meo nitenti lubet jocari. *Cic. ad Terent.* Meum deſiderium, mea lux. ¶ Deſiderium diſcidii apud *Cic. Philipp.* 2. *c.* 18. *deſiderio di ſeparazione*. Quamquam locus eſt dubius, & variis lectionibus contaminatus. Deſiderium abſentiæ apud *Senecam ep.* 40. hoc eſt dolor.

Deſidĕro, as, avi, atum, a. 1. *deſiderare*, חמד, Ger. *begeren*, Gal. *deſirer*, Hiſ. *deſſear*, ἐπιθυμέω, generatim ſumitur pro deeſſe, cum paſſive uſurpatum eſt, vel pro requirere, ſi active, & per metalepſin pro cupere. Res enim charæ, quæ defuerunt, expetuntur. *Curt.* In eo prælio quinquaginta millia deſiderata. *Cic. Att. l.* 7. *ep. ult.* Sin erit bellum, partes meæ non deſiderabuntur. *Id. in Brut.* In quo perfectiſſimo Stoico ſummam eloquentiam non deſiderem. *Id. de Sen. c.* 14. Non caret is, qui non deſiderat. ¶ Aliquando eſt poſtulare, rogare, *dimandare*. *Suet. Aug. c.* 40. Deſideranti conſuetudinem veterem conceſſit rurſus. V. Deſiderium.

Deſidia, æ, f. 1. *pigrizia*, *poltroneria*, עצלה, Ger. *faulkeit*, Gal. *pareſſe*, Hiſ. *pereza*, ῥᾳθυμία, ignavia, inertia, a deſideo. *Cic.* 1. *Off. c.* 34. Quam ne languori ſe, deſidiæque dedat.

Deſi-

Deſidiabulum, i, n. locus deſidiæ aptus. *Plaut. Bacch.* 3. 1. 8. Ut celem patrem tua damna, aut deſidiabula. Al. leg. *deſpoliabula*.

Deſidies, ei, f. idem quod deſidia. *Lucr. l.* 5. *v.* 49. Quis luxus deſidieſque.

Deſidioſe, adverb. *ozioſamente*, Ger. *fauligklich*, Gal. *en oiſiveté*, Hiſp. *pereçoſamente*, *ῥᾳθύμως*. *Lucr. l.* 4. *v.* 1129. Agere ætatem deſidioſe.

Deſidioſus, a, um, o. 1. 2. *ῥάθυμος*, qui totus deſidet, & nihil agit, *ozioſo*. *Ovid. de rem. Am. v.* 161. Quæritur, Ægiſthus quare ſit factus adulter. in promptu cauſa eſt, deſidioſus erat. *Cic.* 2. *Agr. c.* 33. Inertiſſimum, & deſidioſiſſimum otium. *Var. Proœm. l.* 2. *R. R.* Majores noſtri, qui in oppido ſederent, quam qui rura colerent, deſidioſiores putabant.

Deſido, is, edi, eſſum; n. 3. a ſido, proprie ſignificat ad ſedendum deſcendere, (Prœter. a ſedeo mutuatur, teſte *Valla l.* 5.) Hinc honeſte pro ventrem exonerare uſurpat *Celſ. l.* 4. *c.* 18. ¶ Sed fere uſurpatur pro ſubſidere, *ſprofondar i*, *calare all' ingiù*, *καταδύνω*. *Cic. l.* 1. *Div. c.* 35. Multa oppida corruerunt, terræ deſederunt. *Val. Flac. l.* 8. *v.* 329. Vaſto deſedit hiatu. *Celſ. l.* 2. *c.* 7. Ex urina quod deſidit album eſt.

Deſidue, vel deſiduo, adverb. diuturne, aſſidue. *Var. apud Fulgent. de priſc. ſerm. n.* 37. Tam deſiduo abfuiſſe te.

Deſignatio, f. 3. notatio, ſignificatio, deſcriptio. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 31. Aut de infinitæ rei quæſtione ſine deſignatione perſonarum, & temporum. *Id.* 1. *de nat. Deor.* Omnem totius operis deſignationem, atque apparatum. ¶ Apud *Arnob. l.* 7. legitur *Diſſignatio*.

Deſignatores, m. 3. *βραβευταί*, dicebantur, qui conſtituendæ funebri pompæ præerant, unicuique incedendi locum ordinemque præſcribentes, ſimili fere munere eorum, qui Magiſtri cæremoniarum a nobis vocantur. *Cic. Att. l.* 4. Deſertus a ſuis vix jam Decimum deſignatorem retinet. ¶ *Ulpian. Dig.* 3. 2. 4. deſignatores intelligit eos, qui Victoribus in Ludis præmia diſtribuunt. Ait enim: Deſignatores, quos Græci *βραβευτὰς* appellant. ¶ Deſignator ſcenarum eſt, qui ſcenas ordinat. *Vet. Inſcript.* apud *Grut. p.* 270. ubi pro Deſignator, legitur *Diſſignator*. Ita etiam ſcribit *Lipſ. de Amphith. c.* 15. ¶ Apud *Plaut.* quoque deſignator dicitur, qui in theatro deſignat, & diſponit locos ſpectantium, quo quiſque loco ſedere debeat. *In prol. Pœn. v.* 19. Neu deſignator præter os obambulet, neu ſeſſum ducat, dum hiſtrio in ſcena ſiet. Hic quoque al. leg. *diſſignator*.

Deſignatus, a, um, adject. *deſtinato*, *diſegnato*. Sic Conſules, Prætores, &c. deſignati dicebantur, qui in proximum annum creati erant, & nondum Magiſtratum inierant. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 6. *Vellej. l.* 2. *c.* 111. Sic deſignatus Reipublicæ civis, *Cic. pro Cluent.*

Deſigno, as, avi, atum, a. 1. *ſegnare*, *notare*, סמן, רשם, Ger. *bezeichnen*, *anzeigen*, Gal. *deſigner*, *marquer*, Hiſp. *ſeñalar*, *notar*, *ἀποσημαίνω*, eſt aliquo ſigno notare. *Cic.* 1. *Catil. c.* 3. Notat, & deſignat oculis ad cædem unumquemque noſtrum. ¶ Item ſignificare, denotare, & quaſi per ſigna demonſtrare. *Cic. de Orat.* Hæc ridentur, quæ notant, & deſignant turpitudinem aliquam non turpiter. ¶ Aliquando eſt decernere, & deligere. *Cic. in Rull.* Ut ii Magiſtratum habeant, quos plebs deſignaverit. ¶ Interdum deſcribere, conſtituere. *Cic. in Phil.* Locum ſepulchro pedes triginta quaquaverſus deſignat. ¶ Aliquando rem aliquam inſignem patrare, & accipitur in utranque partem, bonam, & malam. *Ter. Adelph.* 1. 2. 7. Quæ facta ſunt, omitto: modo quid deſignavit? V. ibi *Donat. Horat. l.* 1. *epiſt.* 5. *v.* 16. Quid non ebrietas deſignat? ¶ Deſignare nota ignominiæ, *infamare*. *Liv. l.* 24. Si reputabitis, nulla ignominiæ nota leviore deſignari vos potuiſſe. ¶ *Diſſigno* etiam legitur. V. Deſignator.

Deſilio, is, deſilui, vel deſilii, deſultum, n. 4. *diſcendere di ſalto*, קפץ, Ger. *abhin ſpringen*, Gal. *ſauter en bas*, Hiſp. *ſaltar hazia abaxo*, *καθάλλομαι*, ſaltu deſcendo. *Plin. de Vir. illuſt.* Dum a templo Dianæ deſiliit, talum intorſit. *Virg.* 11. *Æn.* Portiſque ab equo Regina ſub ipſis deſiluit. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. Deſilire lecto. *Cic. pro Mil.* Deſilire de rheda.

Deſinatio, onis, f. ceſſatio. *Sen. epiſt.* 117. Hac deſinatione miſericordiam captans. Alii leg. *deteſtatione*, vel *deſtinatione*.

Deſino, as, n. 1, idem ac deſino, is, apud vet. *Feſt.* Alii leg. deſivare pro deſinare.

Deſino, is, ivi, vel ſii, itum, n. 3. *ceſſare*, *laſciare*, *finire*, חדל, Ger. *ablaſſen*, Gal. *ceſſer*, Hiſp. *dexar*, *παύομαι*, ceſſo, omitto, finem facio, ex de, & ſino. *Ovid. Met.* 5. Deſierant imbres. *Cic.* 1. *Fam.* Equidem non deſinam tua decreta defendere. ¶ Reperitur cum acc. pro relinquere, renuntiare. *Cic. M. Cœl.* 7. *Fam.* Libenter mehercule artem deſinerem. *Sueton. Tib. c.* 36. Deprecantibus (Mathematicis) ac ſe artem deſituros promittentibus veniam dedit. At *Gel. l.* 2. *c.* 12. Non ad augendam, ſed ad deſinendam ſeditionem, legem hanc eſſe dicebat. ¶ *Horat.* cum gen. junxit *l.* 2. *od.* 3. Deſine mollium tandem querelarum. quæ conſtructio græca eſt. ¶ Interdum ſignificat interire, perire. *Plin. l.* 2. *ep.* 10. Fragilia, & caduca non minus, quam ipſi homines occidunt, deſinuntque. ¶ Item terminari, finiri. *Horat. ad Piſon. v.* 3. Atrum deſinat in piſcem mulier. *Plin. l.* 37. *c.* 9. Gemma hæc in violam deſinit. h. e. colorem habet violæ ſimilem. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter. *Ovid. l.* 1. *Art. am. v.* 411. Tunc bene deſinitur. *Cic.* 2. *Fin. c.* 13. Jampridem contra eos deſitum eſt diſputari.

Deſipiens, is, adject. *ignorante*, *ſciocco*, *παράφρων*. *Cic. l.* 2. *nat. Deor.* Deſipientis arrogantiæ eſt, &c. *Id. l.* 2. *de Div. c.* 23. Eſt ne quiſquam ita deſipiens, qui, &c.

Deſipientia, æ, f. *ignoranza*, *ſciocchezza*. *Lucret. l.* 3. *v.* 500. Deſipientia fit, quia vis animi, atque animæ Conturbatur.

Deſipio, is, deſipui, ſine ſup. n. 3. *eſſer pazzo*, *impazzire*, הולל, Ger. *aberwitzig ſeyn*, Gal. *reſver*, *radoter*, Hiſ. *enloquecer*, *παραφρονέω*, eſt inſipienter agere, delirare, ex *de*, & *ſapio*. Eſt minus quam inſanio. *Cic. Cæl.* In quo cum objurgaret, quod nimio gaudio pene deſiperem. ¶ Reperitur etiam cum genit. *Plaut. Epid.* 1. 2. 35. Deſipiebam mentis, cum illa ſcripta mitterem. Sed græca conſtructio eſt. ¶ Active pro inſipidum facere habet *Tert. de Pudic. c.* 13. & 18. Fermentum modicum totam deſipit conſperſionem.

Deſiſto, ſtis, ſtiti, itum, n. 3. *ceſſare*, *laſciare*, שבת, Ger. *abſtehen*, Gal. *deſiſter*, Hiſp. *dexarſe*, *deſiſtir*, *ἀφίσταμαι*, ceſſo, abſtineo. Uſurpatur cum ablat. cum, vel ſine præpoſit. Deſiſtere incepto, cauſa, litibus. *Liv. l.* 25. *c.* 2. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 9. *Ter. Phor.* 4. 3. 29. Et deſiſtere ab illa mente, *Cic.* 5. *Fam. ep.* 2. Deſiſtere de negotio, *Hirt. B. Afric. c.* 45. ¶ Et cum infinito. *Cic. Ver. c.* 48. Ut aliquando de judiciis dicere deſiſtamus. Adde *Plaut. Epid.* 1. 1. 38. ¶ Paſſive *Plaut. Mil.* 3. 1. 142. Nunc jam iſtis rebus deſiſti decet. ¶ Aliquando ſignificat, ſtare in loco, morari. *Plaut. Moſt.* 3. 2. 100. Quid illic tam diu deſtitiſti? Alii leg. *reſtitiſti*. ¶ Item recedere. *Id. Men.* 5. 2. 59. Quid illa abs te irata deſtitit? Sed meliores edit. habent: *Quid illam iratam abs te deſtituas?*

Deſitiates, m. 3. Liburniæ populi. *Plin. l.* 3. *c.* 22.

Deſitudo, inis, f. ceſſatio. *Sulpic. Sev. in præfat. de vita B. Martini*: Totum id deſitudine tanti temporis perdidiſſem.

Deſitus, a, um, adject. a deſino, *laſciato*, *ommeſſo*, *παυσάμενος*. *Gel. l.* 15. *c.* 17. Diſciplina tibiis canendi deſita eſt. *Suet. Aug. c.* 37. Cenſores creari deſitos longo intervallo creavit. ¶ Eſt etiam particip. a *deſero*, quod plantare ſignificat. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 23. Semina in recentibus pomariis deſita.

Deſolatus, a, um, adject. deſertus, devaſtatus, *deſolato*, *ἐρημωθείς*. *Stat. l.* 2. *Silv.* 1. *v.* 67. Penates deſolati. ¶ Item derelictus, *abbandonato*. *Virg. Æn.* 11. *v.* 870. Disjectique duces, deſolatique manipli. *Apul. l.* 6. *Met.* Deſolata parentibus.

Deſolo, as, avi, atum, a. 1. *diſtruggere*, שמם, Ger. *verwüſten*, Gal. *deſoler*, Hiſp. *deſtruir*, *ἐρημόω*, ſolitarium, & deſertum facio, a ſolus. *Virg.* 11. *Æn. v.* 367. Ingentes & deſolavimus agros. Adde *Col. l.* 1. *c.* 3.

Deſolvo, is, a. 3. *pagare*, *sborſare*, exſolvo. *Scævola Dig.* 4. 5. 41. Reliquorum nomine id deſolutum eſt.

Deſomnis, e, adject. inſomnis, vigilans. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 47. *Burman.* Soles me nocte deſomnem facere.

Deſorbeo, es, ui, & pſi, ptum, a. 2. idem quod abſorbeo, *aſſorbire*. *Tertul. de Idololatr. ad fin.* Vortex ejus ad inferos deſorbet.

Deſpectatio, onis, f. idem quod deſpectus in prima ſignific. *Vitruv. l.* 2. *c.* 8. Deſpectationes cœnaculorum.

Deſpectator, oris, m. contemptor, *ſprezzatore*. *Tertul. l.* 2. *ad Uxor. c.* 8. Deſpectatores divinarum ſententiarum.

Deſpectio, f. 3. *diſprezzo*, בזיון, Ger. *verachtung*, Gal. *mépris*, Hiſp. *menoſprecio*, *καταφρόνησις*, contemptus. *Cic. in Horten.* Conſolabitur eam magnitudo animi, & humanarum opinionum alta quædam deſpectio. Refert *Nonius c.* 4. *n.* 141.

Deſpecto, as, avi, atum, a. 1. *guardare in giù*, השקיף, Ger. *nider ſehen*, Gal. *guarder en bas*, Hiſ. *mirar bazia abaxo*, *καθοράω*, ſæpe deorſum aſpicio. *Virg.* 1. *Æn. v.* 396. Nunc terras ordine longo aut capere, aut captas jam deſpectare videntur. ¶ Item contemno, deſpicio, *ſprezzare*. *Tacit. Ann.* 2. *c.* 43. Piſo vix Tiberio concedere, liberos ejus deſpectare.

Deſpector, oris, m. deſpectator, contemptor, *ſprezzatore*. *Tertul. l.* 2. *cont. Marc. c.* 23. Eligitur Saul, ſed nondum deſpector Prophetæ Samuelis.

Deſpectrix, icis, f. quæ contemnit, *ſprezzatrice*. *Tertul. de Anim. c.* 23. Virtus deſpectrix mundi.

Deſpectus, a, um, o. 1. 2. *ſprezzato*, *καταφρονηθείς*, contemptus. *Cic. in Piſ.* Abjectus, contemptus, deſpectus ab omnibus. *Id. Ver.* 3. *c.* 41. Ne contemptiſſimi, & deſpectiſſimi eſſe videamur.

Deſpectus, us, m. 4. *il proſpetto d' un luogo inferiore*, Ger. *das nider ſehen*, Gal. *veue de haut en bas*, Hiſp. *el mirar abaxo*, *καθόραμα*, proſpectus ex ſuperiori loco in inferiorem. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 45. Erat ex oppido deſpectus in campum. ¶ Item contemptus, *diſpregio*, *καταφρόνησις*. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 39. Ludibrio, & deſpectui paternis inimicis erunt oppoſiti.

Deſperandus, a, um, adject. *da diſperarſi*, *diſperato*. *Cic.* 2. *Catil. c.* 5. Eſſent illi quidem deſperandi, ſed tamen ferendi.

Deſperans, antis, adject. *chi diſpera*. *Cic. pro Mil. c.* 21. Servi deſperantes vitam domini. ¶ Paſſive pro deſperatus. *Plin. l.* 22. *c.* 29. Ulcera jam deſperantia cicatrice includit.

Deſperanter, *diſperatamente*, Ger. *verzaglich*, Gal. *deſeſperement*, Hiſ. *deſeſperadamente*, *ἀνελπίστως*. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 18. Quod deſperanter tecum locutus eſt.

Deſperate, deſperanter. *Auguſtin. epiſt.* 237. *ad Celer.* Non deſperate ſollicitus.

Deſperatio, f. 3. *diſperazione*, Ger. *verzweiflung*, Gal. *deſeſpoir*, Hiſp. *deſeſperacion*, *ἀνελπιστία*, ut inquit *Cic. l.* 4. *Tuſc. c.* 8. eſt ægritudo ſine ulla rerum expectatione meliorum. *Id.* 1. *Fam.* Nos erimus etiam in omni deſperatione fortes.

Deſperatus, o. 1. 2. *diſperato*, *ἀπεγνωσμένος*, qui nullam habet ſpem. *Cic.* 2. *Catil.* Si ex urbe exierint deſperatorum hominum flagitioſi greges. ¶ Item de quo nulla ſpes habetur. *Cic. pro Mur.* Ut noſtri homines deſperatas jam pecunias exigerent. Sic Reip. ægrota, ac pene deſperata, *Id. Divinat. in Ver. c.* 22. ¶ Habet & ſuos gradus. *Cic. Fam.* 6. *ep. ult.* Hæc quamquam nihilo meliora ſunt, nunc etiam multo deſperatiora. *Id. Ver.* 4. *c.* 42. Deſperatiſſimo perfugio uti.

Deſpergo, is, erſi, erſum, a. 3. diſpergo, diſſipo. *Silius l.* 9. *v.* 167. In vacuas ſenior vitam deſperſerat auras. Ita meliores libri omnes.

Deſperno, is, evi, etum, a. 3. valde ſperno. *Calpurn. l.* 10. *v.* 298. Ne Corydonis opes deſpernat Alexis.

Deſpero, as, avi, atum, n. 1. *diſperarſi*, יאש, Ger. *verzweiffeln*, Gal. *deſeſperer*, Hiſp. *deſeſperar*, *ἀπελπίζω*, non ſpero, deſino ſperare. *Cic.* 1. *Off.* Conſiderandum eſt, ne temere deſperet propter ignaviam. ¶ Vel cum dat. *Cic. pro Cluent. c.* 53. Et ſimul ſaluti deſperare vetuit. ¶ Vel cum acc. *Cic.* 9. *Fam.* Domum Syllanam deſperabam. ¶ Vel cum abl. & præp. *de*. *Id. ad Attic. l.* 8. *ep.* 11. Deſperare de Rep. ¶ Vel cum *ab*. *Id. in Piſon.* Spem habere a Tribuno plebis, ſed a Senatu quidem deſperaſſe. ¶ Et cum infinito. *Cic. l.* 2. *de Divin.* Non plane deſpero, iſta eſſe vera. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 3. Sive reſtituimur, ſive deſperamur. *Quintil. l.* 1. *c.* 20. Turpiter deſperatur quidquid fieri poteſt.

Deſpicabilis, & le, o. 3. *εὐκαταφρόνητος*, contemptibilis, *ſprezzabile*. *Ammian. l.* 26. *c.* 8. Dedignatus hominem deſpicabilem.

Deſpicatio, f. 3. *diſprezzo*, *καταφρόνησις*, contemptus. *Cic.* 1. *de Fin. c.* 20. Ut odia, invidiæ, deſpicationes adverſantur voluptatibus.

Deſpicatus, a, um, adjectiv. paſſivæ ſignific. contemptus, *ſprezzato*, *ἄτιμος*. *Ter. Eun.* 2. 3. 92. Quæ nos, noſtramque adoleſcentiam habent deſpicatam. *Cic. pro Sext. c.* 16. Ceſſi Trib. pleb. deſpicatiſſimi hominis furori. ¶ Eſt etiam particip. activæ ſignific. a deſpicor, quod deſpicere, ſeu conſpicere ſignificat. *Aurel. de Vir. Illuſt. in Camillo*, *c.* 23. Primo ut Deos venerati, deinde ut homines deſpicati interfecere.

Deſpicatus, us, m. *diſprezzo*, *καταφρόνησις*, contemptus, ut Deſpicatui ducere, ideſt, contemnere. *Cic. pro Flac. cap.* 27. Quam ſi quis deſpicatui ducitur. *Plaut. Men.* 4. 3. 19. Tu me bene merentem habes deſpicatui.

Deſpiciens, tis, nom. ex particip. qui deſpicit, *ſprezzatore*. *Cic.* 2. *de Orat.* Nemo unquam tam ſui deſpiciens fuit, qui deſperaret &c.

Deſpicientia, f. 1. *diſprezzo*, *ὑπεροψία*, deſpectus, deſpectio. *Cic.* 1. *Tuſc.* Totam vim bene vivendi in omnium rerum humanarum contemptione, ac deſpicientia ponamus.

Deſpicio, is, exi, ectum, a. 3. *guardare all' ingiù*, *καθοράω*, deorſum aſpicio, a ſpecio, video. *Col. lib.* 1. Area ita conſtituenda eſt, ut vel a domino, vel certe a procuratore deſpici poſſit. ¶ Eſt etiam ſimpliciter cernere. *Cic.* 4. *Fin. c.* 23. Catuli, qui deſpecturi ſunt, &c. ¶ Tranſlate uſurpatur pro contemno, ſive parvipendo, *diſprezzare*. Nam cum quis alium contemnit, deſpicere videtur, quaſi infra ſe aſpicere. *Cic.* 2. *Off.* Deſpiciunt autem eos, & contemnunt, in quibus nihil virtutis, nihil animi, nihil nervorum putant. ¶ Item pro negligere. *Nepos in Attic. c.* 2. Rei familiaris deſpexit fructum.

Deſpicor, aris, d. 1. *diſprezzare*, *καταφρονέω*, contemno. V. Deſpicatus.

Deſpicus, o. 1. 2. intentus, vigil, a deſpiciendo. *Apul.*

Deſpicus, a, um, adject. antiqu. contemptus, *diſprezzato*. *Nævius* apud *Non. c.* 2. *n.* 667. Sibi proſpica & deſpica.

Deſpoliabulum, locus ad deſpoliandum aptus. V. Deſidiabulum.

Deſpoliator, oris, m. *chi ſpoglia*. *Plaut. Trinum.* 2. 1. 14. Avarus, elegans, deſpoliator.

Deſpoliatus, a, um, adject. *ſpogliato*. *Cic. Fam.* 14. *ep.* 2. In miſeram & deſpoliatam domus partem venire.

Deſpolio, as, avi, atum, a. 1. idem ac ſpolio, *ſpogliare*. *Cic.* 5. *Ver.* Dux iſti ad deſpoliandum Dianæ templum fuit. *Cæſ. l.* 2. *B. G. c.* 31. Deſpoliare armis. Et *l.* 5. *c.* 6. Deſpoliare nobilitate.

Deſpondeo, es, ondi, & ſpopondi, onſum, a. 2. *promettere*, ארש, Ger. *verheiſſen*, Gal. *promettre*, Hiſp. *prometer*, *deſpoſar*, *ἐγγυάω*, eſt promittere. *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 8. Bibliothecam tuam cave cuiquam deſpondeas. ¶ Speciatim dicitur de nuptiis. *Donatus ad Ter. Andr.* 1. 1. 75. *Deſpondere*, inquit, dicitur pater adoleſcentis, *ſpondere* autem pater puellæ. *Ter. loc. cit.* Ad me venit, gnatam ſuam filio (meo) uxorem ut daret, Placuit, deſpondi. ¶ Verum hæc differentia non ſervatur. nam ipſe *Ter. Heaut.* 4. 5. 31. At ego illi neque do, neque deſpondeo: loquitur pater puellæ. *Cic.* etiam *l.* 2. *Attic. ep.* 3. Tulliolam Piſoni deſpondimus. ¶ *Cælius Ciceroni l.* 8. *Fam. ep.* 7. Deſpondere ſibi alicujus filiam, h. e. aſciſcere in matrimonium. Sic Deſpondere ſibi domum alicujus. h. e. ſuam futuram domum ſibi polliceri. *Cic. Attic. l.* 12. *ep.* 7. ¶ Deſpondere animum, eſt, ex deſperatione mortem ſibi decernere, *perder i d' animo*, *diſperarſi*. *Plaut. Men. Prol.* 34. Pater poſtquam puerum perdidit, animum deſpondit. Et deſpondere, abſolute, eodem ſenſu. *Colum. l.* 8. *c.* 10. de turdis: Difficulter in aliam regionem transferuntur, quia caveis clauſi plurimi deſpondent. ¶ Deſpondere ſapientiam, eſt deſperare, ſe poſſe ſapientiam acquirere. *Colum. l.* 11. *c.* 1. In ſocordiam compelli, quia deſponderis ſapientiam. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter. *Ter. Andr.* 5. 6. *in fine*: Ne expectetis dum exeant huc: intus deſpondebitur. ¶ Alterum præteritum deſpopondi habetur apud *Plaut. Trucul.* 4. 3. 51.

Deſponſatus, a, um, o. 1. 2. partic. a deſponſor, *promeſſo in matrimonio*. *Suet. in Cæſ. c.* 1. Sed admodum dives prætextato deſponſata fuerat.

Deſponſio, onis, f. promiſſio. *Cæl. Aurel. Tard. l.* 3. *c.* 18.

Deſponſo, as, a. 1. frequent. a deſpondeo. *Aurel. Vict. de Orig. Gen. Rom.* Filia jam ante deſponſata Turno fuerat.

Deſponſor, oris, m. qui deſpondet. Agnoſcitur, ut Latina vox, a *Varr. l.* 5. *de L. L. poſt med.*

Deſponſus, a, um, o. 1. 2. *promeſſo*, [Greek], particip. a deſpondeor. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 5. Tulliam noſtram Craſſipedi pridie Nonas Aprilis eſſe deſponſam. *Idem de Aruſp. Reſp. c.* 3. Cui me præripere deſponſam jam, & deſtinatam laudem, valde eſſet iniquum. *Idem Attic.* 1. 16. Deſponſam homini jam Syriam ademi.

Deſpretus, valde ſpretus. *Feſtus*.

Deſpumatio, onis, f. deſpumandi actus. *Tert. de Carne Chriſti*, *c.* 19. Deſpumatione mutatum (ſemen) in coagulum ſanguinis feminæ.

Deſpumatus, a, um, adject. a ſpuma purgatus, ut deſpumatum mel, *Celſ. l.* 3. *c.* 6. *Vitruv. l.* 7. *c.* 4. Libramentum cote deſpumatum. h. e. lævigatum, abſterſum.

Deſpumo, as, a. 1. *diſchiumare*, *ſchiumare*, [Hebrew], Ger. *verſchaumen*, Gal. *escumer*, Hiſ. *eſpumar*, [Greek], ſpumam aufero. *Virg. l.* 1. *Georg. v.* 269. Et foliis undam tepidi deſpumat aheni. ¶ Translate pro decoquere, *digerire*. *Perſ. ſat.* 3. Stertimus, indomitum quod deſpumare falernum ſufficiat. ¶ Neutra ſignificatione pro ſpumas deponere, a ſpuma purgari, uſus eſt *Senec. l.* 2. *de Ira*: Ut minuatur, non conſumatur calor, nimiuſque ille fervor deſpumet. ¶ Legitur & *Diſpumo*.

Deſpuo, is, ui, utum, n. 3. [Hebrew], Ger. *ausſpeyen*, Gal. *cracher*, Hiſp. *eſcupir*, [Greek], deorſum ſpuo, vel excreo, *ſputare*. *Tibul. l.* 1. *el.* 3. *ad fin.* Deſpuit in molles & ſibi quiſque ſinus. ſc. ad faſcinum avertendum, quod veteri ſuperſtitione ter facere ſolebant. *Liv. lib.* 5. *c.* 40. Ubi nunc deſpui religio eſt. ¶ Translate ſumitur pro contemnere, abominari. Solebant enim veteres, quæ abominarentur deſpuere. *Plaut. Aſin.* 1. 2. 26. Te obſecro hercle, ut quæ locutus, deſpuas. *Catul. carm.* 47. Deſpuere preces alicujus. ¶ Putabant etiam deſpuendo comitialem morbum averti, ipſumque ſanari, qui laboraret, ſi inſpueretur. *Apul. in Apolog.* & *Plin. l.* 28. *c.* 4.

Deſquamo, a. 1. *ſcagliare*, Ger. *ausſchupen*, Gal. *ecailler*, Hiſ. *eſcamar*, [Greek], ſquamis exuo. *Plaut. Aulul.* 3. 9. Deſquama piſces. ¶ Dicitur etiam de arboribus, & aliis rebus. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Subarator imprudens luxavit radices, corpuſque deſquamavit. *Idem l.* 23. *c.* 7. Summo cortice deſquamato.

Deſterto, is, tui, n. 3. *finir di ruſſare*, Ger. *verſchnauffen*, Gal. *s'eveiller*, Hiſp. *deſpertarſe*. *Perſ. ſat.* 6. *v.* 10. Poſtquam deſtertuit eſſe Mæonides Quintus pavone ex Pythagoreo.

Deſtico, as, n. 1. eſt ſonum edere, qualem reddunt ſorices. *Auct. Philom.* Et grillus grillat, deſticat inde ſorex.

Deſtillatio, onis, f. *diſtillazione*, ut deſtillatio lacrymarum, *Marcell. Empir. c.* 8. V. Diſtillatio.

Deſtillo, as, n. 1. diſtillo, a ſtilla. *Cel. l.* 4. *c.* 2. Deſtillat humor ex capite.

Deſtimulo, as, avi, atum, a. 1. ut deſtimulare bona. h. e. rem familiarem quaſi ſtimulo conficere, & diſſipare. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 30. Animum fodicant, bona deſtimulant, facta & famam ſauciant. ¶ Pro ſtimulare, excitare, *ſtimolare*. *Symmach. l.* 4. *ep.* 26. Ideo exercendi ſtyli amore deſtimulor.

Deſtina, æ, f. vinculum, quo ædificium continetur. *Vitruv. l.* 5. *c. ult.* qui & *deſtinare* uſurpat pro colligare. ¶ Alii per deſtinam columnas intelligunt, quæ ædificia ſuſtinent, quas alia voce *Telamones*, & *Atlantes* dicimus. ¶ Translate *Arnob. l.* 2. Poſt Atalantem bajulum, tibicinem illum, ac deſtinam cœli.

Deſtinate, adv. *oſtinatamente*. *Ammian. l.* 18. *c.* 3. Florentio, & Lupicino deſtinate certantibus. *Id. l.* 20. *c.* 8. Eum ad ſe prodire deſtinatius adigentes.

Deſtinatio, f. 3. *deliberazione*, [Hebrew], Ger. *rathſchlag*, Gal. *deliberation*, Hiſp. *deliberacion*, [Greek], deliberatio. *Plin. l.* 7. *c.* 45. Peſtilentia Urbis, fames, ſitiſque Italiæ, deſtinatio expirandi, &c. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 47. Præcipuum deſtinationis meæ documentum habete, &c.

Deſtinato, adverb. conſulto, deliberate. *Sueton. Cæſ. c.* 60. Prælia non tantum deſtinato, ſed ex occaſione ſumebat.

Deſtinatus, a. 1. 2. [Greek], certus, definitus, *deſtinato*. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. In qua fere eadem, ſed certis, deſtinatiſque perſonis quæruntur. *Cic. Tuſc.* 3. *c.* 22. Hora deſtinata. ¶ Item obſtinatus, *ſaldo*, *oſtinato*. *Cat. carm.* 8. At tu Catulle deſtinatus obdura. ¶ Item alligatus, *legato*, quæ notio videtur magis proprie ad hanc vocem pertinere. *Apul. l.* 6. *Mileſ.* Lorum, quo fueram deſtinatus, abrumpo. *Sidon. l.* 1. *ep.* 7. Captus, deſtinatuſque pervenit Romam.

Deſtino, as, avi, atum, a. 1. *deſtinare*, *deliberare*, [Hebrew], Ger. *beſtimmen*, Gall. *ordonner*, *deſtiner*, Hiſp. *deputar*, [Greek], eſt conſtituere, & proprie dicitur de venditione, & emptione. *Plaut. Moſt.* 3. 1. 113. Bene hercle factum. quid? eas quanti deſtinat? *Idem Rud.* Minis triginta ſibi puellam deſtinat. ¶ Item deliberare. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Infectis iis, quæ agere deſtinaverat, in Italiam rediit. *Liv. l.* 7. *c.* 33. Deſtinare animis. ¶ Item decernere, conſtituere. *Cic. in Off.* Cum eorum alteri Dionyſius diem necis deſtinaſſet. ¶ Item parare. *Suet. de Cæſ.* De ampliando imperio plura, ac majora in dies deſtinabat. ¶ Item aſſignare, adjicere, devovere. *Cic. in Piſ.* Non eſt annus hic tibi deſtinatus. *Juven. ſat.* 4. *v.* 45. Deſtinat hoc monſtrum cymbæ, linique magiſter Pontifici ſummo. ¶ Item alligare. *Apul. l.* 4. *de Aſino*, Arreptum me loro quam valido ad anſulam quandam deſtinat. ¶ Item notare. *Q. Curt. l.* 6. Dioxippus conjectum oculorum, quibus ut fur deſtinabatur, ferre non potuit.

Deſtituo, is, ui, utum, a. 3. *abbandonare*, [Hebrew], Ger. *verlaſſen*, Gal. *delaiſſer*, Hiſ. *deſamparar*, [Greek], derelinquo, deſero, dimitto, ex de, & ſtatuo. *Cic.* 2. *Phil.* Quid? eundem in Decemviratu non deſtituiſti? *Idem* 5. *Phil.* Deſtituere fortunas ſorti. *Ovid. Heroid. ep.* 5. Deſtitui ab arte. ¶ Interdum eſt privare, cum abl. *Col. l.* 9. Nimiam ſiccitatem deſtituere plantas naturali alimento. ¶ Interdum ſtatuere, collocare. *ponere*. *Plaut. Rud.* 3. 5. 43. Ita duo deſtituit ſigna his cum clavis ſenex. *C. Gracchus Gell. lib.* 10. *c.* 3. Palam deſtitutus eſt in foro. ¶ Sumitur & pro fallere. *Col. l.* 4. *c.* 24. Commodiſſime palmæ ſubmittuntur, quæ nec ſpem vindemiæ deſtituant. Adde *Liv. l.* 1. *c.* 51. ¶ Hinc Deſtituere dicitur, qui quod promiſit, non præſtat, ut debitor cum pecuniam promiſſam non ſolvit. V. *Deſtitutio*. *Turneb. l.* 4. *c.* 13. & *Abram. ad Philip.* 2. ubi contendunt, exemplum ex ead. Philip. modo allatum intelligendum eſſe de pecunia non præſtita.

Deſtitutio, onis, f. derelictio, [Greek]. *Cic. pro Cluent.* Ut judices deſtitutione iratos illi redderet. ¶ Specialim dicitur cum non præſtatur id quod promiſſum eſt, maxime in pecunia, *fallimento*. *Cic. pro Quint. c.* 5. Deſtitutione illa perculſus Quintius &c. V. *Deſtituo*.

Deſtitutor, oris, qui deſtituit. Utitur hac voce *Tibull. in Priap. car.* 83. *v.* 25. & *Tertul. l.* 2. *ad Nation. c.* 18.

Deſtitutus, a, um, adject. *abbandonato*, *derelitto*. *Cic. pro Quint. c.* 16. Viri boni ſæpe illuſi atque deſtituti hoc faciunt. *Liv. l.* 31. *c.* 24. Deſtitutus ſpe. *Suet. Galba*, *c.* 11. Conſternatus deſtitutoque ſimilis non multum abfuit, quin vitæ renuntiaret. ¶ Item collocatus, poſitus. *Liv. l.* 23. Ante pedes deſtitutum cauſam dicere juſſit.

Deſtrangulo, as, a. 1. idem quod ſtrangulo, ſuffoco. *Porc. Latro*, *declam. in Catil.* Deſtrangulandam penitus, & tollendam cogitavit.

Deſtricte, adverb. q. d. rigoroſe, vel aperte. *Tertul. l.* 1. *adv. Marc. c.* 3. Veritas Chriſtiana deſtricte pronuntiat, Deus ſi non unus, non eſt. *Leg.* 19. *Dig. de Procurat.* Deſtricte denegare.

Deſtrictivus, a. 1. 2. quod manu colligitur, ut Oleæ deſtrictivæ, quæ caducis opponuntur. *Cæl. Aurel. Acut.* 2. *c.* 29. Adjutorii genus deſtrictivum.

Deſtrigmentum, ti, idem quod ſtrigmentum, ſeu ramentum. *Plin. l.* 20. *c.* 34. Deſtrigmentis vel his impoſitis, vel ſeminibus.

Deſtringo, is, xi, ictum, a. 3. *ſpiccare*, *ſtrappare*, [Hebrew], Ger. *abbrechen*, Gal. *racler*, Hiſp. *arrancar*, [Greek], decerpo, amputo, excido *Col. l.* 11. *c.* 2. Tum & olea deſtringenda eſt. *Mart. l.* 14. *epigr.* 51. Pergamus has miſit curvo deſtringere ferro. ¶ Eſt item ſtrigili abradere, extergere, quæ corpori hærent. *Plin. l.* 3. *epiſt.* 5. Dum deſtringitur, tergiturque, audiebat aliquid. *Idem l.* 32. *c.* 9. Deſtringere interanea. h. e. abſtergere. ¶ Item auferre. *Plin. Paneg. c.* 37. Deſtringere, & abradere aliquid bonis alicujus. V. alias notiones in *Diſtringo*.

Deſtructibilis V. in Deſtructilis.

Deſtructilis, e. 3. [Greek], quod deſtrui poteſt. *Lact. lib. de Ira Dei*, Deſtructilia ſunt omnia, quæ manu fiunt. Al. leg. *Deſtructibilia*. Adde *Prudent. in Rom. v.* 348.

Deſtructio, onis, f. *diſtruzione*. *Suet. Galb. c.* 11. Deſtructiones murorum. *Quint. l.* 10. *c.* 5. Deſtructio, & confirmatio ſententiarum.

Deſtructivus, a, um, adject. *diſtruttivo*. *Cæl. Aurel. l.* 1. *Tard. c.* 4. Deſtructivum adjutorium.

Deſtructor, oris, m. qui deſtruit, *diſtruttore*. *Tertul. Apolog. c.* 46. Rerum ædificator, & deſtructor. *Inſcript. vet. apud Grut. p.* 220. Non ſumus Tuſciæ deſtructores.

Deſtructus, a, um, adject. dirutus, *diſtrutto*, ut, humana manu deſtructus, apud *Ammian.* ¶ In antiquis codicib. legitur & *diſtructus*, ut & in Inſcript. quadam, quam affert *Heinſius ad Prudentii Apotheoſ. v.* 445. quæ ſic habet: A nefandiſſimo tyranno Totila diſtructum.

Deſtruo, is, xi, ctum, a. 3. *diſtruggere*, [Hebrew], Germ. *zerſtoren*, Gal. *detruire*, Hiſp. *deſtruyr*, [Greek], quod ſtructum erat, corrumpo. *Cic. de Sen. c.* 20. Ut navem idem deſtruit facillime, qui conſtruxit. ¶ Metaphorice deſtruere teſtes, apud *Quintil. l.* 5. *c.* 7. eſt eorum fidem, auctoritatemque infirmare. Sic deſtruere aliquem. h. e. dejicere de gradu felicitatis, & potentiæ. *Vellej. l.* 2. *c.* 48. de Pompejo: Qui ſi deceſſiſſet in Campania, defuiſſet fortunæ deſtruendi ejus locus. Adde *Tacit. Ann.* 2. *c.* 63.

Deſub præpoſit. compoſita, ut *avante*, *inante*, & ſignificat idem quod Sub. *Florus l.* 2. *c.* 3. Si deſub Alpibus, ideſt, deſub ipſis Italiæ faucibus &c.

Deſubito, idem quod ſubito. *Plaut. Moſt.* 2. 1. 63. Quamvis deſubito facile eſt facere nequiter.

Deſubulo, as, a. 1. perfodio, a ſubula. *Varro apud Non. c.* 2. *n.* 238. Alterum Carneadem deſubulaſſe, bona corporis ſequutum.

Deſudaſco, is, n. 3. idem ac deſudo. ¶ Deſudaſcitur, imperſ. *Plaut. Bacch.* 1. 2. 33. Hujuſmodi palæſtram, ubi damnis deſudaſcitur.

Deſudatus, a, um, adject. valde ſudatus, ut deſudatæ militiæ excubiæ. *Sidon. l.* 6. *ep.* 1. Deſudata judicia. h. e. ſummo labore exercitata. *Claud. in Paneg. Mall. Theod. v.* 11.

Deſudo, as, n. 1. *ſudar grandemente*, Ger. *ſchwitzen*, Gal. *ſuer beaucoup*, Hiſ. *mucho ſudar*, [Greek], valde ſudo. ¶ Per translationem ponitur pro laborare, *faticari*. *Cic. de Senect. c.* 11. Deſudare, atque elaborare in aliqua re.

Deſuefacio, is, feci, factum, a. 3. *diſuſare*, Ger. *entwehnen*, Gal. *deſaccoutumer*, Hiſp. *deſacoſtumbrar*, [Greek], eſt a conſuetudine abſtrahere. *Cic. pro Clu. c.* 40. Multitudinem jam deſuefactam a concionibus ad veteris conſuetudinis ſimilitudinem revocaverat.

Deſuefio, fis, n. *diſuſarſi*, *laſciare l'uſanza*, Ger. *entwehnen*, Gal. *ſe deſaccoutumer*, Hiſp. *deſacoſtumbrarſe*, [Greek], conſuetudinem amitto, a conſuetudine abducor. *Varr.* 2. *de R. R. c.* 9. Sed minutatim deſuefiunt.

Deſueſco, is, deſuevi, deſuetum, *diſuſarſi*, [Greek], eſt conſuetudinem amittere. *Silius l.* 3. *v.* 576. Paulatim antiquo Patrum deſueſcit honori. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. Morari in deſueſcendis. ¶ Quandoque active accipitur pro conſuetudinem ab aliquo eximere, *diſuſare*. *Titinn. apud Non. c.* 2. *n.* 199. Deſuevi illum. ¶ Calepin. & Paſſerat. addunt, deſueſco uſurpari aliquando pro *aſſueſco*, ut *de* præpoſitio augeat, afferuntque locum *Plaut. Aſin.* 1. 3. 64. Auceps offundit cibum, aves deſueſcunt. Sed meliores libri habent *aſſueſcunt*.

Deſuetudo, f. 3. *diſuſanza*, Ger. *entwehnung*, Gal. *deſaccoutumement*, Hiſp. *deſuſo*, [Greek], actus deſueſcendi. *Liv. l.* 1. *c.* 19. Mitigandum ferocem populum armorum deſuetudine ratus.

Deſuetus, a, um, adject. non ſuetus, *diſuſato*, ut deſueta corda, *Virg. Æn.* 1. *v.* 726. Deſueta arma, *Id. Æn.* 1. *v.* 509. Deſueta triumphis agmina. *Id. Æn.* 6. *v.* 814.

Deſugo, is, xi, ctum, a. 3. idem quod ſugo, vel exugo, *ſuggere*, *ſucchiare*. *Pallad. l.* 1. *c.* 9. Si qua funduntur ex poculis, velociter rapta deſugent.

Deſulto, as, avi, atum, n. 1. *ſaltare*, deſilio, ſalio. *Tertul. de Anim. c.* 32. Deſultare mari.

Deſultores, m. 3. [Greek], qui equos eligunt, alunt, ac docent, quorum ars eſt binos trahere equos, & alternatim ex uno in alterum mira celeritate tranſilire, a *deſilio*. *Liv. l.* 23. *c.* 29. Quibus deſultorum in modum binos trahentibus equos inter acerrimam ſæpe pugnam in recentem equum ex feſſo armatis tranſultare mos erat. ¶ Translate *Ovid. l.* 1. *Amor. el.* 3. *v.* 15. Non ſum deſultor amoris.

Deſultorii, m. 2. [Greek], equi ſine ephippiis, dicti, quod ex his facile deſiliant deſultores. duo ſingulis equitibus præſto erant, exercitatis ita militibus, ut altero de via feſſo deſilire poſſent in recentem. *Suet. in Cæſ. c.* 39. Equos deſultorios agitaverunt nobiliſſimi juvenes. ¶ Per translationem deſultorius, inſtabilis, ac identidem ab alio in aliud commeans dicitur. *Cic. pro Mur.* Qui neſcio quo pacto mihi videtur Prætorius Candidatus in Conſularem quaſi deſultorius in quadrigarum curriculum incurrere. *Apul. de Aſino*, Hæc ipſa vocis immutatio deſultoriæ ſcientiæ ſtylo reſpondet.

Deſultorius. V. Deſultorii.

Deſultrix, icis, f. quæ deſilit, inſtabilis, ut deſultrix virtus, *Tertull. ad Valent. ad fin.*

Deſultura, f. 1. actus deſiliendi. *Plaut. Mil.* 2. 3. 9. Deſulturam nihil moror.

Deſum, dees, defui, n. an. *mancare*, [Hebrew], Ger. *mangeln*, Gal. *manquer*, *faillir*, Hiſ. *faltar*, *fallecer*, [Greek], deficio. *Cic.* 1. *de Or.* Si tibi ipſi nihil deeſt. *Id. pro Mil.* Tibi nullum a me amoris officium defuit. ¶ Cum infinito *Tacit.* 4. *hiſtor. c.* 80. Neque ipſe deerat arrogantia vocare offenſas, *non mancava di provocare*. ¶ Deeſſe officio ſuo, eſt officio ſuo non ſatisfacere. *Cic. Att. l.* 7. Sin bellum geretur, non deero officio, nec dignitati meæ. ¶ Deeſſe occaſioni, vel ſibi ipſi deeſſe, eſt opportunitatem rei bene gerendæ prætermittere. *Plin. l.* 11. *c.* 25. Nullo momento meditari ceſſat, ne quando deſit occaſioni. *Cicer. pro Roſc. Amer. c.* 36. Vide, ne tibi deſis. ¶ Deeſſe alicui, vel ejus periculo, eſt amico in periculo exiſtenti non opitulari. *Cic. pro Mur.* Ego vero ipſe me exiſtimarem nefarium, ſi amico, crudelem, ſi miſero, ſuperbum, ſi Conſuli defuiſſem. ¶ Nonnunquam pro abeſſe accipitur. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *epiſt.* 8. Huic convivio puer optimus Q. tuus, meuſque defuit. ¶ Non deeſt, pro licet, fieri poteſt. *Sil. l.* 6. 2. 10. Nec cernere deerat. Deerat hic contrahitur in diſſyllab. quod ſæpe fit a Poetis. V. *Ovid.* 1. *Met. v.* 77. *Virg.* 7. *Æn. v.* 262. &c. Aliquando tamen diſſolvitur prima etiam producta. *Stat.* 8. *Theb. v.* 235. nullis deeſt ſua fabula menſis.

Deſumo, is, mpſi, ptum, a. 3. [Greek], idem quod ſumo, ſuſcipio, *prendere*, *pigliare*. *Liv. l.* 6. *c.* 20. Deſumere ſibi hoſtem. *Horat. l.* 1. *ep.* 2. *v.* 81. Ingenium ſibi quod vacuas deſumpſit Athenas.

Deſuper, *di ſopra*, [Hebrew], Ger. *oben herab*, Gal. *deſſus*, Hiſp. *ſobre*, *encima*, [Greek], a ſuperiore loco, a ſuper. *Cæſ.* 1. *B. G.* Qui in phalanges inſilirent, & deſuper vulnerarent. *Virg.* 4. *Æn. v.* 122. Nigrantem grandine nimbum deſuper infundam.

Deſuperne, adv. *dalla parte ſuperiore*. *Vitruv. l.* 10. *c. ult.* Deſuperne contra capita hoſtium & ſtercoris humani, & arenæ coctæ cadentis.

Deſurgo, is, exi, ectum, n. idem quod ſurgo. *Hor. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 77. Vides ut pallidus omnis Cœna deſurgat dubia? ¶ Apud *Scribon. Largum c.* 192. ſumitur pro ventris exonerandi cauſa ſeceſſum petere. Ejus verba ſunt: Teneſmus eſt irritatio ultimæ partis inteſtini directi, in quo ſæpius lubet deſurgere. V. *Turneb. l.* 17. *Adverſ. c.* 17.

Deſydero. V. Deſidero.

Detectio, onis, f. *ſcoprimento*, ut detectio mortis. *Ulpianus*.

Dete-

Detector, oris, m. qui detegit, *ſcopritore*. *Tertull. adverſ. Valentin. c. 5.* Detector conſcientiæ.

Detectus, a, um, adject. *ſcoperto*. *Liv. l. 32. c. 43.* Detecta fraude. *Virg. 10. Æn. v. 133.* Detectum caput.

Detĕgo, is, exi, ectum, a. 3. *ſcoprire*, גלה, Ger. *entdecken*, Gal. *decouvrir*, Hiſ. *deſcubrir*, ἀποκαλύπτω, quod tectum erat, aperio. *Plaut. Moſt.* Texit, detexitque me illico. ¶ Tranſlate eſt manifeſtare. *Liv. l. 10. c. 4.* Detegant nequicquam conditas inſidias.

Detendo, is, di, nſum, a. 3. relaxo, remitto, *diſtendere*, cujus contrarium eſt tendo, *rilaſſare*. *Liv. l. 41. c. 3.* Nautici tabernacula detendunt. *Caſ. l. 3. B. C. c. 85.* Signo profectionis dato, tabernaculiſque detenſis. Quare perperam Calepinus & Paſſerat. exponunt, *estendere*.

Detentatio, onis, f. idem fere quod detentio, poſſeſſio. *Ulpian. l. 5. Dig. de Impenſ. in res dot.* Manebit maritus in rerum detentatione, donec ei ſatisfiat.

Detentātor, oris, m. 3. *Leg. 2. Cod. de fund. Limotroph.* Si quiſquam fuerit detentator inventus, *Leg. 7. Cod. de Præſcript.* &c. Extranei ſuppoſitæ rei detentatores.

Detentio, onis, f. detinendi actio. *Ulpian. l. unica Dig. de Remiſſionib.* Non eſſe iniquum, detentionem ſervitutis dari.

Detento, as, avi, atum, a. 1. retineo, detineo, *ritenere*. *Leg. 16. Cod. Theodoſ. de Tironib.* Servi, quos armata militia detentat. *Fortunat. l. 11. carm. 19.* Nec volo, nunc abſens una detenter ut hora.

Detentor, oris, m. qui detinet. *L. 10. Cod. Unde vi.* Poſſeſſionis alienæ detentores.

Detentus, a, um, *trattenuto*. *Tacit. Ann. 2. c. 69.* Piſo abire Syria ſtatuit: mox adverſa Germanici valetudine detentus, &c.

Detepeſco, is, ui, n. teporem amitto, *raffreddarſi*. *Sidon. l. 5. ep. 17.* Primo frigore autumnalis auroræ detepeſcebat.

Deter, ſive deterus, o. 1. 2. *ſcellerato*, *cattivo*, φαῦλος, vilis, pravus, a terendo, quia illa ſunt magis vilia, quæ magis detrita. Poſitivum hoc obſoletum eſt, ſolumque uſurpamus comparativum *deterior*, & ſuperlat. *deterrimus*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 34.* Sæpe quod quis corrigere vult, deterius facit. *Id. 2. Verr. c. 16.* Deterrimus homo. *Id. Att. l. 9.* Deterrima via. ¶ Sæpe deterior dicitur, qui aliqua re inferior eſt, *inferiore*. *Cicer. pro Cæcin. c. 7.* Deteriore jure eſſe. Sic deterior ætas. h. e. ſenectus. *Ovid. l. 4. Triſt. eleg. 8. Nepos in Eumene, c. 3.* Ut equitatu potius dimicaret, quo plus valebat, quam peditatu, quo deterior erat.

Detergĕo, es, & detergo, is, erſi, erſum, a. 2. vel 3. *forbire*, *nettare*, *purgare*, קנח, Ger. *abſtreichen*, Gal. *nettoyer*, Hiſp. *alimpiar*, ἀπομάσσω, depurgo, a ſordibus libero. *Plaut. Men. 1. 1. 2.* Menſam quando ego detergeo. *Col. l. 3.* Quoties falcem acueris, ea pelle aciem detergito. *Liv. l. 39. c. 44.* Detergere cloacas. ¶ Tranſlate eſt auferre. *Col. l. 8. c. 10.* Detergere faſtidia. ¶ Item confringere. *Caſ. 1. B. C. c. 58.* Aut remos tranſcurrentes ſi detergere poſſent, contendebant. ¶ Item decerpere. *Col. l. 4. c. 17.* Detergere palmites. *ideſt*, ſupervacuos palmites amputare. ¶ *Claudian. in epithal. Pallad. & Celer. v. 27.* Et reliquum nitido deterſit pollice ſomnum. h. e. deterſit oculos ſomno graves.

Deterior, V. Deter.

Deterioratus, a, um, adject. *deteriorato*, *divenuto peggiore*. *Symmach. l. 4. ep. 68.* Deterioratæ rei æſtimatio.

Deteriōro, as, avi, atum, a. 1. deteriorem facio, *deteriorare*. Verbum eſt poſterioris ævi. *Claud. Mamert. l. 1. de Anim. c. 3.* Quidquid deteriorari poteſt, & corrumpi profecto poteſt.

Deterſus, o. 1. 2. ut Deteriæ porcæ, ideſt, macilentæ, a deter. *Feſt.*

Determinabilis, e, adject. qui determinari poteſt, ut determinabilis materia, *Tertull. adverſ. Hermog. c. 41.*

Determinatio, onis, f. *determinazione*, גבול, Ger. *auffzielung*, Gal. *bornement*, *limites*, Hiſp. *determinacion*, ἀφορισμός, terminus, finis, definitio. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 4.* Extrema ora, & determinatio mundi. *Id. l. 1. de Invent. c. 52.* Exitus, & determinatio orationis.

Determinātor, oris, m. qui determinat, & definit. *Tertull. de Pudic. c. 11.* Spiritus S. diſciplinæ determinator.

Determino, as, avi, atum, a. 1. *porre i termini*, *diffinire*, גבול, Ger. *auffzielen*, Gal. *borner*, Hiſp. *determinar*, ἀφορίζω, terminos impono, terminis, & velut limitibus quibuſdam deſigno. *Liv. l. 1. c. 18.* Regiones ab Oriente ad Occaſum determinavit. ¶ Tranſlate eſt definire. *Cic. 3. de Orat.* Id, quod dicit, ſpiritu, non arte determinat.

Detĕro, is, trivi, itum, a. 3. *conſumare*, *logorare*, κατατρίβω. Proprie eſt tundere, terendo deſicere, ex *de*, & *tero*. *Col. l. 1. c. 6.* Area optima ſilice conſtrata, quod celeriter frumenta deterantur. ¶ Tranſlate ſumitur pro uſu conſumere, deterius reddere. *Plaut. Merc. 5. 2. 111.* Calces deteris. ¶ Item pro imminuere. *Hor. l. 1. carm. od. 6.* Laudes egregii Cæſaris, & tuas culpa deterere ingenii. *Plin. l. 9. epiſt. 35.* Nimia cura deterit magis quam emendat.

Deterrĕo, es, ui, itum, a. 2. revoco, avoco, deduco, averto, *ſpaventare*, *sbigottire*, בהל, Ger. *abſchrecken*, Gal. *epouvanter*, Hiſp. *eſpantar*, καταπλήττω, valde terreo. *Cic. 1. Tuſc.* Non deterret ſapientem mors. *Id. in Orat.* Nec vero Ariſtotelem in Philoſophia deterruit a ſcribendo amplitudo Platonis. *Id. 1. Fam. ep. 7.* Sed ut ego te ad certam laudem hortor, ſic a dimicatione deterreo, *ti ſconſiglio*, *ti diſſuado*. *Ter. Phor. Prolog. v. 3.* Maledictis deterrere, ne ſcribat, parat. Rurſus *Cic. 2. Divin.* Num Stoici de ſententia deterrentur? ¶ Significat etiam arcere, prohibere. *Liv. l. 4. c. 24.* Deterrere vim ab aliquo.

Deterritus, a, um, adject. *ſpaventato*, *rimoſſo*. *Cic. 10. Att. ep. 13.* Se pudore deterritum ad me non veniſſe. *Cælius Ciceroni l. 8. Fam. ep. 6.* Deterritus ab officio. *Tibull. l. 1. eleg. 3. v. 13.* Cuncta dabant reditus; tamen eſt deterrita nunquam, Quin fleret.

Deterſus, a, um, *nettato*, particip. a *detergeo*, tergendo ablatus. *Sil. l. 4. c. 12.* deterſa rubigine ſævus Induitur ferro ſplendor.

Deteſtabilis, le, o. 3. *deteſtabile*, נתעב, Ger. *abſcheuwlich*, Gal. *deteſtable*, Hiſp. *deteſtable*, βδελυκτός, abominabilis. *Cic. 2. Off.* Nulla tam deteſtabilis peſtis eſt, quæ non homini ab homine naſcatur. *Id. 1. Off. c. 17.* Quo deteſtabilior iſtorum eſt immanitas, qui &c.

Deteſtabiliter, adv. *deteſtabilmente*. *Lactant. l. 5. c. 10.* Quod nefarie, quod deteſtabiliter fecit.

Deteſtandus, a, um, *deteſtabile*, ut deteſtanda fraus. *Tacit. Ann. 4. c. 69.* deteſtanda tellus. *Sil. l. 17. v. 438.*

Deteſtatio, onis, f. *deteſtazione*, *abbominazione*, תועבה, Ger. *abſchewung*, Gal. *deteſtation*, Hiſ. *deteſtacion*, βδέλυξις, abominatio, execratio. *Cic. pro Domo.* Cum pro deteſtatione tot ſcelerum unam aram nefarie conſecraret. ¶ Item denuntiatio facta cum teſtatione. *Ulpian. Dig. 50. 16. 40.* ¶ Item genitalium abſciſſio. *Apul. l. 7.* Ob id truces adhibita tali deteſtatione manſuetos factos.

Deteſtātor, oris, m. qui deteſtatur, & averſatur. *Tertul. l. 4. adverſ. Marcion. c. 27.* Deteſtator legis.

Deteſtātus, a, um, adject. paſſive ſignific. *deteſtato*, *abbominato*. *Horat. l. 1. od. 1. v. 24.* Bella matribus deteſtata.

Deteſtor, aris, atus ſum, d. 1. *deteſtare*, תעב, Ger. *verfluchen*, Gal. *deteſter*, Hiſ. *deteſtar*, ἀπεύχομαι, meo teſtimonio improbo, abominor, execror. *Cic. in Vat.* Omnes te tanquam malum auſpicium deteſtantur. ¶ Eſt item vehementer teſtari. *Plaut. Men. 5. 2. 61.* Jovem, Deoſque deteſtor, me neque illi malum feciſſe mulieri. ¶ Item avertere, propulſare. *Cic. Philip. 4. c. 4.* O Dii immortales, avertite, & deteſtamini quæſo hoc omen. *Id. Catil. 1. c. 11.* Querimoniam a ſe deteſtari, ac deprecari. ¶ Item imprecari. *Plin. l. 2. ep. ult.* Iram Deorum in caput infelicis pueri deteſtatur. ¶ Apud JCtos eſt abſenti denuntiare cum teſtatione. *Paul. JCtus l. 37. ff. de verb. ſignif.* ¶ Paſſiva ſignificatione *Apul. in Apol.* In cubiculo deſpui quam in iſto nobiliſſimo cœtu deteſtari.

Detexo, is, ui, xtum, a. 3. idem quod texo, vel texendo abſolvo, perficio, *teſſere*, ὑφαίνω. *Virg. Ecl. 2. v. 72.* Viminibus, mollique paras detexere junco. *Cic. 2. de Orat. c. 38.* Exordiri, detexere, retexere. ¶ Item detego, *ſcoprire*. *Auct. ad Heren. l. 3. c. 27.* Jam ego te ab ſummo detexam exordio. V. *Manut.* ¶ Detexere telam, allegorice apud *Plaut. Pſeud. 1. 4. 7.* eſt *condurre a fine una furberia*. ¶ *Id. Amph. 1. 1. 137.* Hoc homo denuo vult pallium detexere. h. e. me vult verberare: ductum a textoribus, qui pannum texendo tundunt.

Detextus, a, um, adject. contextus, *teſſuto*, ut linum nondum detextum, *Ulp. lib. 70. Dig. de Legat. Cic. 2. de Or. cap. 38.* Ante exorſa, & potius detexta prope retexere.

Detinĕo, es, inui, tentum, a. 2. *intrattenere*, *ritardare*, עצר, Ger. *auffhalten*, Gal. *detenir*, Hiſp. *detener*, κατέχω, teneo, ſive remoror. *Ter. Eun. 2. 2. 49.* Detineo te fortaſſe, tu profecturus alio fueras. *Cic. 2. Invent. c. 45.* Detineri in alienis negotiis. *Ovid. 5. Triſt. el. 7. v. 39.* Studiis animum detinere.

Detŏnat, abat, imp. 1. καταβροντᾷ, valde tonat. *Ovid. l. 2. Tri. v. 35.* Nunc ubi detonuit, ſtrepituque exterruit orbem. *Valer. Flac. l. 4. v. 294.* Ira detonat.

Detondĕo, es, detondi, ſum, a. 2. *toſare*, ἀποκείρω, penitus tondeo, a ſummo uſque ad imum tondeo. *Col. l. 7. c. 4.* Neque æſtum, ſi nondum detonderis, ſentiat. ¶ Olim in præterito *detotondi* uſurparunt. *Ennius apud Priſcian. l. 9.* Et detotondit agros lætos, atque oppida cepit. *Varro ibid.* Detotonderunt forcipibus viti carpiteris.

Detonſo, as, frequent. a detondeo, eſt Fabii Pictoris apud *Gell. l. 10. c. 15.*

Detonſus, a, um, adject. *toſato*, ut ovis detonſa. *Col. l. 7. c. 4.* Detonſæ frondes, *Ovid. 3. Faſt. v. 237.*

Detornātus, a, um, adject. *lavorato a torno*. Tranſlate *Gell. l. 9. c. 8.* Detornata ſententia, & verbis incluſa.

Detorno, as, avi, atum, a. 1. *lavorare al torno*, Ger. *trehen*, Gal. *tourner*, Hiſ. *tornear*, ἀποτορνεύω, ex materia quapiam torno aliquid efficio. *Plin. l. 13. c. 9.* Ex quo velares detornant anulos.

Detorquĕo, es, ſi, tum, a. 2. *torcere*, *piegare*, עקש, Ger. *krümmen*, Gal. *detordre*, *detourner*, Hiſp. *torcer*, *plegar*, καταστρέφω, deflecto, curvo. *Col. l. 5. c. 6.* Arboris ramulos manu detorquere. ¶ Per tranſlationem ponitur pro abſtraho, aliorſum torqueo, *torcere*, *rimovere*. *Cic. Off. l. 2. c. 10.* Voluptates blandiſſimæ dominæ majores partes animi a virtute detorquent. ¶ Item pro depravo, ſive in alium ſenſum, quam dictum, aut factum aliquid ſit, interpretor. *Plin. l. 1. ep. 8.* Detorquere recte facta.

Detorſus, a, um. V. Detortus.

Detortus, a, um, adject. deflexus, tortus, *torto*, *piegato*, καταστραφείς. *Cic. 3. Fin. c. 5.* Partes corporis immutatas, aut detortas habere. ¶ Item depravatus, corruptus. *Col. l. 3. c. 10.* Prave detorta, & inveterata opinio ruſticorum. ¶ Quod autem pro adject. *detorſus* affertur a quibuſdam Lexicographis ex *Sueton. in Galb. c. 10.* meliores libri habent: *Alexandrinæ navis Detorſam appulit, armis onuſta*.

Detractatio. V. Detrectatio.

Detractātus, a, um, adject. *trattato*, *eſaminato*, ut Detractata, & exerta ſententia, *Tertull. ad Uxor. l. 2. c. 2.*

Detractio, onis, f. 3. *il togliere*, גרעון, Ger. *abzug*, Gal. *detraction*, Hiſ. *detracion*, ἀφαίρεσις, ablatio. *Cic. 3. Off.* Non magis eſt contra naturam morbus, aut egeſtas, aut quid ejuſmodi, quam detractio, aut appetitio alieni. *Id. ibid. c. 33.* Detractio doloris. *Plin. l. 17. c. 26.* Detractio ſanguinis, *cavata di ſangue*.

Detracto, as, a. 1. *dir male dell' aſſente*, καταλαλέω, eſt freq. a detraho, & ſignificat clanculum abſenti obloqui, famam alicujus lædere. *Tertul. de Virgin. veland. c. 8. Lactant. de Mort. perſecut. c. 9.* Exempla ex Ovidio V. in Detrecto.

Detractor, oris, m. 3. *maldicente*, רכיל, Ger. *verflucher*, Gal. *mediſant*, Hiſp. *maldiziente*, κατάλαλος, qui clanculum cuipiam obloquitur, ſeu abſentis famæ detrahit. V. Detrectator.

Detractus, us, m. idem quod Detractio. *Senec. Suaſor. 7.* Detractu, aut adjectione ſyllabæ.

Detractus, a, um, adject. *levato*, *levato*, *tolto*, ut Detractum lumen ſolis, *Lucret. l. 5. v. 979.* Detractus ſanguis venis, *Id. l. 3. v. 443.*

Detraho, is, xi, ctum, a. 3. *tor via*, גרע, Ger. *abziehen*, Gal. *oter*, Hiſ. *quitar*, ἀφαιρέω, proprie dicitur de iis, quæ manu contingi, & demi poſſunt. *Terent. Heaut.* Occurrunt ſervi, ſoccos detrahunt. *Col. l. 8. c. 9.* Detrahere corpori, *ſmagrare*. *Id. 7. 5.* Detrahere ſanguinem, *cavar ſangue*. *Scribon. Larg. compoſ. 136.* Medicamentum bilem detrahit, *purga la bile*. ¶ Fere generatim ſumitur pro quocumque modo aliquid alicui auferre. *Cic. 3. Off.* Nunquam committet, ut id, quod alteri detraxerit, ſibi aſſumat. *Ter. Heaut. 4. 1. 37.* De digito annulum detrahere. Sic, detrahere & ſpoliare dignitatem alicujus. *Cic. pro Cal. c. 2.* Et detrahere aliquem ex poſſeſſione Italiæ, *Liv. l. 30.* Et, detrahere fidem verbis alicujus, *Quintil. l. 5. c. 7.* ¶ Detrahere alicui, vel de aliquo, eſt, obtrectare, lædere alicujus famam, *dir male*, *levar la fama*. *Nepos Chabr. c. 3.* Libenter de iis detrahunt, quos emergere vident altius. *Ovid. 5. Triſt. el. ult.* Detrahat auctori multum fortuna, licebit. ¶ Detrahere pro pertrahere. *Cic. pro Cluent.* Ut Oppianicum nihil ejuſmodi cogitantem ad hanc accuſationem detraheret. *Id. pro Mil.* Detrahere aliquem in judicium.

Detrectatio, f. 3. *rifiutamento di far una coſa*, ἀναδυσμός. *Liv. l. 6. c. 28.* Sine detrectatione convenerunt. ¶ Dicitur & detractatio eod. ſenſu. *Tertul. de Patient. c. 5.* Apud nationes detractatio fidei eſt.

Detrectātor, m. 3. *chi fugge qualche impreſa*, ἀναδύτης. *Liv. l. 34. c. 15.* Cato haud ſane detrectator laudum ſuarum. Ita vulg. legitur. At Jac. Gronov. teſtatur, in MSS. eſſe *detractor*. *Auſon.* tamen *Idyll. 2. v. 51.* Ipſe nec affectans, nec detrectator honorum. *Petron. in Satyr.* Detrectator miniſterii. Al. leg. *detractator* eodem ſenſu.

Detrecto, as, avi, atum, a. 1. *refiutare*, *ricuſare*, מאן, Ger. *fliehen*, Gal. *refuſer*, Hiſp. *recuſar*, ἀναδύω, fere ſumitur pro recuſare, defugere, devitare. *Ovid. de Ponto 3. el. 7. v. 15.* Taurus detrectat aratrum. *Quintil. l. 2. c. 1.* Detrectare officia ſua. *Sueton. in Tiber. c. 25.* Quidam etiam detrectabant principem non a ſe datum. ¶ Significat etiam detrahere, obtrectare, καταλαλεῖν, *detrarre*. *Salluſt. Jug. c. 53.* Adverſæ res etiam bonos detrectant. *Liv. l. 38. c. 49.* Detrectare virtutes. *Ovid. de Remed. Amor. v. 365.* Ingenium magni livor detrectat Homeri. Adde *l. 4. Triſt. el. ult. ad fin.* quibus Ovidii locis aliqui legunt *detracto* pro *detrecto*.

Detrimentōſus, a, um, o. 1. 2. *dannoſo*, מזיק, Ger. *ſchedlich*, Gal. *domageable*, Hiſp. *danoſo*, βλαβερός, quod affert detrimentum. *Caſ. 7. B. G. c. 33.* Eſſe a bello, atque hoſte diſcedere detrimentoſum eſſe exiſtimabat.

Detrimentum, n. 2. *danno*, נזק, Ger. *ſchad*, Gal. *dommage*, Hiſp. *dano*, βλάβη, damnum, a *tero*, quod ea, quæ trita, minoris pretii ſunt. *Terent. Hecyr. 2. 1. 37.* Peccando detrimenti nihil fieri poteſt. Sic, detrimentum accipere, inferre, importare. *Cic. pro Leg. Manil. c. 6.* Et *l. 1. de Orat. c. 9. Caſ. l. 2. B. C. c. 2.* ¶ Provideant conſules, ne quid Reſp. detrimenti capiat: formula erat, qua Patres in Senatu Conſulibus ſummam poteſtatem tribuebant in maximis Reip. periculis. *Liv. l. 3. c. 4. Cic. Salluſt.*

Detritus, a, um, adject. *logorato*, *conſumato*. *Phæd. 3. fab. 8. v. 16.* Collum canis a catena detritum. ¶ Tranſlate *Gell. l. 13. c. 30.* Ab alio vitæ genere jam detritus.

Detriumpho, as, avi, atum, a. 1. de aliquo triumpho, *trionfare*, ἐκθριαμβεύω. *Tertull. Apolog. c. 27.* Illos nunquam magis detriumphamus, quam &c.

Detrūdo, is, ſi, uſum, a. 3. *cacciare in giù*, דחה, Ger. *abhinſtoſſen*, Gal. *debouter*, *pouſſer*, Hiſp. *empuxar*, κατωθέω, deorſum trudo, ſive trudendo dejicio. *Liv. l. 2.* Jam impetu conabantur detrudere virum. ¶ Tranſlate eſt privare, expellere. *Cic. pro Quinct.* De agro vi detruditur. ¶ Item impellere, compellere, mittere. *Cicer. 1. de Orat. c. 28.* Hunc ad id, quod facere poſſit, detrudendum puto. *Id. 1. de Orat.* Detrudi, ac compingi in piſtrinum. ¶ Item depellere, ut detrudere aliquem de ſententia. *Id. Fam. 14. ep. 16.* ¶ Item differre. *Id. ad Attic. l. 4.* Putant fore aliquem, qui comitia in adventum Cæſaris detrudat. Adde *ad Q. Fr. l. 2. ep. 15.*

Detrullo, as, a. 1. ex una trulla in aliam transfundere. Legitur apud Apicium, ut notat Hermolaus.

Detruncatio, f. 3. *troncamento*, *ἀποκοπή*, actus detruncandi. *Plin. l.* 24. *c.* 9. Detruncatio ramorum.

Detruncatus, a, um, adject. *troncato*. *Liv. l.* 21. *c.* 37. Arboribus detruncatis ſtruem lignorum facere.

Detrunco, as, a. 1. *troncare*, קצץ, Germ. *abhauen*, Gal. *couper*, *retrancher*, Hiſp. *cortar*, *deſcabeçar*, *ἀποκόπτω*, truncando dejicio, amputo, ſeco, a trunco abſcindo. *Liv. l.* 31. *c.* 34. Detruncata corpora brachiis abſciſſis. *Colum. l.* 4. *c.* 22. Detruncare vitem.

Detrūſus, a, um, adject. *cacciato*. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 54. Detruſum cibum accipit. *Ovid.* 12. *Met. v.* 522. Corpus ſub Tartara detruſum.

Detūdis, o. 3. *μονόδεις*, diminutus, detunſus, a tundo. *Feſt.*

Detumēo, es, ui, n. 2. *sgonfiarſi*, Ger. *ſchwellen*, Gal. *ſe deſenfler*, Hiſ. *deſhincharſe*, *ἰσχναίνω*, tumorem amitto, tumere deſino. *Stat.* 5. *Theb. v.* 468. Detumuere animi maris, & clementior auſter. *Petron. Satyr.* Odia detumeſcunt.

Detundo, is, a. 3. confringo, disjicio. *Lucil.* apud *Non. c.* 8. *n.* 39. Proras deſpoliate, & detundite guberna.

Detunſus, a, um, adject. a tundo, *battuto*, *ammaccato*. *Apul. l.* 1. *Metam.* Digitis pedum detunſis ob lapides.

Deturbātus, a, um, adject. depulſus, dejectus, *cacciato giù*. *Curt. l.* 3. *c.* 7. Deturbatis, qui interiora montium obſidebant, præſidiis. *Id. l.* 6. *c.* 5. Deturbati ex collibus Barbari profugiunt.

Deturbo, as, avi, atum, a. 1. *gettare a baſſo con violenza*, דחה, Ger. *mit gewalt hinab werffen*, Gal. *abbatre*, Hiſp. *derribar*, *καταβάλλω*, dejicio. *Virg.* 5. *Æn. v.* 175. Puppi deturbat ab alta. *Col. l.* 5. Vinitor ſupervacuos pampinos deturbet. *Cic. ad Cn. Pomp. l.* 5. *Fam. ep.* 7. Scito, tuos veteres hoſtes, novos amicos vehementer literis tuis perculſos, atque e ſpe deturbatos jacere. *Id. in Piſ. c.* 20. Sua quemque fraus, ſuum facinus, ſuum ſcelus, ſua audacia de ſanitate, & mente deturbat. ¶ Et ſine præp. *Id. Fam.* 12. *ep.* 25. Non ſolum ſpe, ſed certa re jam, & poſſeſſione deturbatus eſt.

Deturgēo, es, urſi, n. 2. *sgonfiarſi*, *ἀποργάω*, turgere deſino, tumorem pono, detreſco. *Plin. l.* 9. *c.* 58. Deturgente Nilo muſculi reperiuntur. Al. leg. *detegente*.

Deturpo, as, avi, atum, a. 1. *diſformare*, *imbrattare*, Germ. *verwüſten*, Gal. *enlaidir*, Hiſp. *afear*, *αἰσχύνω*, turpem, ac deformem reddo. *Suet. in Cal. c.* 35. Pulchros, & comatos occipitio raſo deturpabat.

Devāgor. V. Divagor.

Devaſtatus, a, um, adject. prædatus, ſpoliatus, *devaſtato*, *ſaccheggiato*. *Ovid.* 13. *Met. v.* 255. Agmina ferro devaſtata.

Devaſto, as, a. 1. *dar guaſto*, *ſaccheggiare*, [illegible], Ger. *verhergen*, Gal. *degaster*, Hiſ. *deſolar*, *καταπορθέω*, depopulor, deprædor. *Liv.* 2. *bell. Pun.* Marrucinos, & Pelignos devaſtat. *Id. l.* 4. *c.* 59. Sumus aliquoties hac æſtate devaſtati.

Devaſtus, a, um, adject. q. d. valde vaſtus, *largo*, *grande*. *Apul. l.* 9. *A. A.* Devaſtior nodulus.

Deucaledonius, vel Ducaledonius Oceanus, *Mar Kalendar*, mare Caledonium, Oceanus, qui Scotiam alluit.

Deucalīon, m. 3. *Δευκαλίων*, filius Promethei, cui adulto Epimetheus patruus Pyrrham filiam conjugio junxit. Porro cum hic apud Theſſalos regnaret, ingens diluvium contigit. Quapropter arrepta navi ſolus Deucalion cum Pyrrha ſervatus, in Parnaſſum montem delatus eſt. Ceſſantibus vero aquis Themiſtos oraculum adiit, conſulturus de humani generis reſtitutione, quæ reſpondit, ut oſſa magnæ Matris poſt tergum jacerent. Conjectis igitur poſt tergum lapidibus, quos Deucalion jecerat, in mares, quos Pyrrha, in fœminas vertebantur. V. *Juſtin. l.* 2. *c.* 6. & *Ovid. l.* 1. *Metam.*

Deucalionēus, a, um, o. 1. 2. ut Deucalionei imbres, qui pro maximis, & copioſiſſimis imbribus, ſive pro univerſo totius orbis cataclyſmo a Poetis ponuntur. *Luc. l.* 1. Deucalioneos fudiſſet Aquarius imbres. Adde *Ovid. l.* 7. *Met. v.* 357.

Devecto, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a deveho. *Sedul. in carm. de Reſurrect.* Solvere conteſtum, quam devectare ligatum.

Devectus, a. 1. 2. partic. a devehor, *portato*. *Cic.* 1. *Phil. c.* 4. Ego celeriter Veliam devectus Brutum vidi.

Devēho, is, a. 3. *portar a baſſo*, הוריד, Ger. *abhinfüren*, Gal. *charrier*, Hiſp. *llevar abaxo*, *κατάγω*, deorſum veho, vel ſimpliciter veho, defero. *Liv. l.* 4. *c.* 52. Commeatum Tiberi devexit. *Id. l.* 21. *c.* 10. Devehere in ultimas terras.

Devello. V. Divello.

Devēlo, as, avi, atum, a. 1. *ſcoprire*, *levar il velo*, גלה, Ger. *entdecken*, Gal. *devoiler*, Hiſp. *revelar*, *ἀποκαλύπτω*, velum aufero, detego. *Ovid.* 6. *Met. v.* 607. Oraque develat miſeræ pudibunda ſororis.

Develtus, Develton, Deſeltum, Debelium, Dibaltum, *Develto*, Bulag. *Zagoria*, urbs Thraciæ, Hadrianopolim verſus. ¶ Develton item, *Stagnara*, ſtagnum, ſeu palus apud Develtum urb.

Devenĕror, aris, d. 1. idem quod veneror. *Ovid.* 2. *ep. v.* 18. Sæpe Deos ſupplex, ut tu ſcelerate valeres, ſum prece thuricremis devenerata focis. Adde *Tibul. l.* 1. *eleg.* 5. *v.* 14.

Devenio, is, eni, entum, n. 4. *ſcendere di luogo alto*, ירד, Ger. *abinkommen*, Gal. *deſcendre*, *venir*, Hiſp. *venir de arriba abaxo*, *κατέρχω*, de loco editiore deſcendo, ſed fere pro ſimplici venio ponitur. *Virg.* 4. *Æn. v.* 166. Speluncam Dido, dux & Trojanus eandem deveniunt. *Cic. Attic.* Nolebam, noſtrum familiarem ſermonem in alienas manus devenire. ¶ Translate eſt cadere, redigi. *Plaut. in Aſin.* Quid ſi forte in inſidias devenero? *Id. Ver.* 5. *c.* 47. Devenire ad Senatum. h. e. confugere. ¶ Ponitur etiam pro pervenire. *Colum. l.* 2. *c.* 12. Poſt florem ad maturitatem devenit.

Devenuſtatus, a, um, adject. deformatus, deturpatus, *sformato*. *Sidon. l.* 1. *ep.* 7. Uſque ad inimicorum dolorem devenuſtatus.

Devenuſto, as, a. 1. *imbrattare*, *ἀμαυρόω*, deturpo. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Tanquam pulchritudinis ſibi inſignia devenuſtet.

Deverberatus, a, um, valde verberatus. *Lactant. l.* 2. *c.* 7. *ad fin.* Deverberatum ſervum ſub furca medio Circo ad ſupplicium duxerat. Al. leg. *diverberatum*.

Deverbēro, as, a. 1. *percuotere*, *battere*, *μαστιγόω*, valde verbero. *Terent. Phor.* 2. 2. 13. Quot me cenſes homines jam deverberaſſe uſque ad necem?

Devergentia, æ, f. devexitas, declivitas, *declive*, *erto*, *κατωφέρεια*. *Gell. l.* 14. *c.* 1. Ex devergentia, & convexionibus mundi.

Deverra, æ, f. 1. Dea ab antiquis putata eſt, quam venerabantur, ut ſcopis domum verrere poſſent. *Aug. l.* 6. *de Civ. ex Varrone*.

Deverro, is, a. 3. *ſpazzare*, *nettare*, Ger. *abwiſchen*, Gal. *baller*, Hiſp. *barrer*, *κατασαίρω*, de loco verro, ſive probe verro. *Col. l.* 7. *c.* 4. Humorque omnis urinæ deverrendus eſt. Adde *Lucil.* apud *Non. c.* 4. *n.* 491.

Deverſito, as, frequentat. a deverto. *Gell. l.* 17. *c.* 20. Ad verborum venuſtates deverſitandum. Al. leg. *Diverſitandum*.

Deverſitor, oris, m. deverſor, hoſpes. *Petron. in Sat. c.* 79. Anus inter deverſitores diutius ingurgitata.

Deverſor. V. Diverſor.

Deverſus, adv. deorſum, apud vet. quaſi *deorſum* verſus. *Feſt.*

Deverto, is, ti, rſum, n. 3. idem quod diverto, *divertire*, *voltare ſtrada*, *ἀποτρέπομαι*. *Gell. l.* 3. *c.* 9. In Syriam proficiſcentem Argos devertiſſe. ¶ Active etiam ſumitur pro vertere, mutare. *Aurel. Vict. in Caro:* Arduum fatalia devertere. *Quintil. l.* 2. Atque inde alia non minus communia ac nota devertunt.

Deveſcor, eris, dep. 3. veſcor, depaſco. *Stat.* 1. *Theb. v.* 604. animas a ſtirpe recentes Arripere altricum gremiis, morſuque cruento Deveſci.

Deveſtio, is, ivi, itum, a. 4. *ſpogliare*, veſtem exuo. *Apul. l.* 3. Jam primum omnibus laciniis ſe deveſtit. Et *l.* 4. Statim ſeſe deveſtiunt, nudatique &c.

Devĕto, as, idem quod veto, *proibire*. Affertur *Senec. Declam.* 1. Sed incerta eſt lectio.

Devexātus, a, um, adject. vexatus, *travagliato*. *Cic. Fam.* 10. *epiſt.* 3. Per tot annos republica devexata. ¶ Item devexus, inclinatus, *declive*. *Frontin. de Aquæd. l.* 1.

Devexĭtas, f. 3. *pëgaruna*, [illegible], Ger. *baldachee underſich*, Gal. *le penchant*, Hiſp. *acoſtamiento*, *κατωφέρεια*, declivitas. *Plin. in ep.* 8. *l.* 8. Inde non loci devexitate, ſed ipſa ſui copia, & quaſi pondere impellitur. *Plin. alter l.* 2. *c.* 65. Aquæ feruntur, quo longiſſime devexitas paſſa ſit.

Devexo, as, a. 1. valde vexo. *Lactant. l.* 4. Corpora hominum occupant, animoſque devexant. ¶ Frequentius utimur verbo *Divexo*, quod V.

Devexus, a, um, o. 1. 2. *chino*, [illegible], Ger. *niderig hallende*, Gal. *penchant en bas*, Hiſp. *acoſtado baxio*, *abaxo*, *κατάντης*, declivis, quia quaſi deorſum vehitur. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 45. Lucus in viam devexus. *Claud. de Conſ. Mall. Theod. v.* 57. Quodcumque dies devexior ambit. ¶ Translate *Senec. ep.* 12. Jucundiſſima eſt ætas devexa jam, non tamen præceps. h. e. accedens ad ſenectam.

Devictor, oris, m. *vincitore*. Inſcript. vet. M. Antonino dicata, apud *Gruter. p.* 258. *n.* 6. Devictori omnium Gentium barbararum.

Devictus, a, um, adject. victus, *vinto*, *ſuperato* [illegible]. *Nepos* 9. 2. 2. Athenienſes devicti! *Id.* 2. 5. 3. Claſſis devicta.

Devigeſco, is, ui, n. 3. marceſco, vigorem amitto. *Tertul. de Anima cap.* 27. Marceſcimus, & devigeſcimus cum lucis detrimento.

Devincio, is, inxi, inctum, a. 4. *legare*, אסר, Ger. *verbinden*, Gal. *lier*, *obliger*, Hiſ. *atar*, *obligar*, *ἐξαρτάω*, perfecte vincio, vehementer ligo, conſtringo. *Cic.* 3. *Offic. c.* 31. Fœderibus devincitur fides etiam cum hoſte. ¶ Frequentiſſime translate ſumitur pro ligare, obligare, obnoxium reddere. *Cic. de Fato*. Hi mentem hominis voluntate libera ſpoliatam fati neceſſitate devinciunt. *Id.* 13. *Fam.* Ipſum præterea ſummo officio, & ſumma obſervantia tibi in perpetuum devinxeris. *Id. in Bruto*, *c.* 37. Devincire verba comprehenſione. *h. e.* apte colligare, & componere.

Devinco, is, ici, ictum, a. 3. *vincere*, *καταγωνίζομαι*, vinco, ſupero. *Cic. de Senect. c.* 13. Qui Pœnos claſſe primus devicerat.

Devinctio, onis, f. *legamento*. *Tertul. de Spectac. c.* 3. Homicidium magicis devinctionibus perficere.

Devinctus, a, um, adject. *legato*, *obbligato*. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 3. Cujus officiis me eſſe devinctum conſiteor. *Id. in Bruto*. Devinctus faſciis. *Id. de Provinc. Conſul.* Firma pace devinctæ nationes. *Hor. lib.* 1. *ſat.* 5. *v.* 42. Ne quis me ſit devinctior alter. *Sueton. in Aug. c.* 16. Devinctus ſomno.

Devio, as, avi, atum, n. 1. *ἐξαμαρτάνω*, a recta via deflecto, *andar giù di ſtrada*. *Macrob. l.* 1. *Somn. Scip. c.* 22. Si a medio deviaverit. *Id. l.* 5. *Sat. c.* 15. A gravitate Homerica deviare.

Devirginatio, onis, f. primus virginis concubitus. *Scribon. Larg. Compoſit.* 18.

Devirginatus, a, um, adject. corruptus primo concubitu, ut devirginata ancilla. *leg. ult. Dig. de offic. Præſid.*

Devirgino, as, a. 1. *ſverginare*, [illegible], Ger. *ſchenden*, Gal. *violer*, Hiſp. *deſflorar*, *διακορεύω*, eſt virginitate privare, virginem vitiare. Uſus eſt *Petron. Satyr.* & *Hygin.* 21. ¶ Devirginari olim pueri dicebantur, cum ex ephebis exibant, teſte *Varr.* apud *Non. c.* 6. *n.* 57.

Devitatio, onis, f. *ſchivamento*, [illegible], Ger. *vermeiden*, Gal. *evitement*, Hiſp. *apartamiento*, *ἔκκλισις*, actus devitandi. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 2. Facilior devitatio legionum fore videtur, quam piratarum, qui apparere dicuntur.

Devito, as, a. 1. *ſchifare*, [illegible], Germ. *vermeiden*, Gal. *eviter*, Hiſp. *eſquivar*, *ἐκφεύγω*, declino. *Cic.* 2. *Ver.* Ut procellam temporis devitaret.

Devius, a, um, o. 1. 2. *fuiato*, *fuori di ſtrada*, Ger. *ab dem weg*, Gal. *dé voyé*, Hiſ. *apartado*, *deſviado*, *ἄβατος*, quod eſt a recta via remotum. *Cic. Att. l.* 14. Ut Trebonius itineribus deviis proficiſceretur in provinciam. *Liv. l.* 34. Devia, & ſilveſtris gens. ¶ Translate ſumitur pro inſtabili, inconſtanti. *Cic. de Am.* Quid poteſt eſſe tam flexibile, tam devium, quam animus ejus, qui ad alterius non modo ſenſum, ac voluntatem, ſed etiam vultum, atque nutum convertitur? ¶ Item pro eo qui a recta ratione aberrat. *Id. Philip.* 5. Conſiliis præceps, & devius. Sic Devius æqui, *Silius l.* 1. Pectora devia recti. *Id. l.* 8.

Deungo, is, nxi, nctum, a. 3. idem quod ungo, *ungere*, *ἀλείφω*. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 85. Vino te deungis. Al. leg. *Deluacis*. Priorem lectionem probant Taubman. & Pareus.

Deunx, uncis, m. menſuræ, vel ponderis ſpecies, cui duodecima deeſt uncia, ideſt, quæ undecim conſtat unciis, dictus, quaſi una uncia dempta de aſſe. *Mart. l.* 6. Miſceri ſibi protinus deunces, ſed crebros jubet. ¶ Erat etiam deunx menſura, qua veteres agros ſuos metiebantur. *Col. l.* 5. *c.* 1. ¶ Ex deunce aliquem hæredem facere, eſt alicui totam hæreditatem unica uncia detracta relinquere. *Cic. pro Cæc. c.* 6. Facit hæredem ex deunce, & ſemuncia Cæcinnam, ex duobus ſextulis M. Fulcinium, Ebutio ſextulam aſpergit.

Devŏco, as, avi, atum, a. 1. *chiamare a baſſo*, *richiamare*, Ger. *abhinberüffen*, Gall. *appeller en bas*, Hiſ. *llamar abaxo*, *μετακαλέω*, vocando deduco, ſive inde, aut deorſum voco. *Cic. l.* 5. *Tuſc. c.* 4. Socrates primus Philoſophiam devocavit e cœlo. *Id. pro L. Manil. c.* 14. Non avaritia ab inſtituto curſu ad prædam devocavit. *Liv. l.* 6. Devocare ad auxilium. *Caſ. l.* 6. *B. G.* Devocare in dubium fortunas ſuas.

Devŏlo, as, avi, atum, n. 1. *volare d' alto*, Ger. *abhinfliegen*, Gal. *voler en bas*, Hiſp. *volar abaxo*, *καθιπτάμαι*, ex loco ſuperiori in inferiorem volo. *Plaut. Amph.* 2. 1. 56. Devolant angues jubati deorſum in impluvium. ¶ Translate pro decurro ponitur. *Liv. lib.* 3. *c.* 15. Præcipites pavore in forum devolant. ¶ Item pro deſilio. *Liv. l.* 2. Devolant de tribunali, ut lictori auxilio eſſent. ¶ Item pro diſcedo. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 17. Falſi amici ſereno vitæ tempore præſto ſunt, ſimul atque hominis fortunæ inviderint, devolant omnes.

Devolvo, is, vi, lutum, a. 3. *rivolgere a baſſo*, גלגל, [illegible], Ger. *abhinwaltzen*, Gal. *rouler en bas*, *devaler*, Hiſp. *volver hazia abaxo*, *ἀποκυλίω*, ex loco ſuperiori volvo. *Col. l.* 1. Aqua per ſaxa præceps devolvitur. *Liv. l.* 2. *Bel. Pun.* Saxa ingentia in agmen devolvunt. ¶ Per tranſlationem eſt transferre, redigere. *Liv. l.* 5. *c.* 11. Eo devolvi rem, ut aut Patritii, aut Patritiorum aſſeclæ habendi Tribuni plebis ſint. *Colum. in proœm. l.* 1. Devolvi ad otium & inertiam. *Cic. Phil. l.* 7. Poſtridie ad ſpem eſtis inanem pacis devoluti. ¶ Et quoniam exſecta procidunt, & devolvuntur, hinc pro exſecare, projicere poſuit *Catul. carm.* 64. *v.* 4. *de Aty:* Devolvit illa acuta ſibi pondera ſilice. ¶ Devolvere verba. *Horat. l.* 4. *od.* 2. *de Pindaro:* Seu per audaces nova dithyrambos verba devolvit. ¶ Devolvere aliquem vita, apud *Plaut. Men.* 5. 5. 5. eſt vita privare.

Devolūtus, a, um, adject. *gettato a baſſo*, *precipitato*. *Liv. l.* 28. *c.* 6. Velut monte præcipiti devolutus torrens. *Phædr. l.* 5. *Fab.* 8. *v.* 23. Devoluta tonitrua.

Devŏmo, is, ui, itum, a. 3. idem quod vomo, *vomitare*. *Cæcilius* apud *Gel. l.* 2. *c.* 23. Ut devomas, vult.

Devoratio, onis, f. *il divorare*. *Tertull. de Reſur. carn. c.* 54. Devorationem ad perditionem carnis arripiunt.

Devorātor, oris, m. *divoratore*, *καταφαγάς*. *Tertul. de Reſur. carn. c.* 32. De ipſis devoratoribus exactio indicitur.

Devoratorius, a, um, adject. ad devorandum pertinens. *Tertul. de Idololatr. c.* 1.

Devorātus, a, um, adject. *divorato*. *Cic. in Piſon. c.* 37. Accepta, & devorata pecunia.

Devōro, as, avi, atum, a. 1. *divorare*, בלע, Ger. *verfreſſen*, Gal. *devorer*, *avaler*, Hiſ. *tragonar*, *engullir*, *καταπίνω*, eſt vorando abſumere, ideſt, non manſum cibum deglutire. *Cato de re ruſt. c.* 78. Bos ſi ægrotare cœperit, dato continuo ovum gallinaceum crudum, & integrum facito devoret. ¶ Uſurpatur etiam pro edo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Stomachi partes, quæ ſunt infra, quam id, quod devoratur. ¶ Oculis devorare eſt avide aſpicere. *Mart.* Oculis devorantibus draucos. ¶ Item attente audire. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 59. Auſcultate, & mea dicta devorate. ¶ Item pro audire, ſed non intelligere. *Cic. in Bruto*, *c.* 82. Ejus oratio nimia religione attenuata a multitudine devorabatur, ideſt, non intellecta tranſmittebatur, ducta metaphora ab iis, qui cibum non guſtatum

deglutiunt, ſtupente palato. ¶ Item pro *cupere aviduſſime*. *Cic. Att. l.* 2. Ille Regis hæreditatem ſpe devorarat. ¶ Item pro celeriter conſumere. *Cic. in Salluſt.* Patrimonio non comeſo, ſed devorato. ¶ Item pro avide, vel celeriter legere. *Cic.* Quid tibi faciam, qui illos libros devoraſti? ¶ Item pro pati, perferre. *Cic. in Brut. c.* 67. Hominum ineptias, & ſtultitias, quæ nobis devorandæ ſunt, non tulit. ¶ *Plin. l.* 11. *c.* 51. In theatrorum orcheſtris ſcobe aut arena ſuperjecta devoratur vox, *ſi perde*.

Devotamentum, i, n. anathema, devotio. Eſt *Tert. adverſ. Gnoſtic.* 2.

Devōte, adv. pie, religioſe, *divotamente*. Vox eſt minus latina præſertim in hac ſignificatione. Comparat. devotius, & ſuperlat. devotiſſimus legitur apud *Lactant. l.* 2. *c.* 6. & *Auguſt. ep.* 86.

Devotio, f. 3. deſtinatio, conſecratio, dedicatio, oblatio. *Cic. de Div.* Tu etiam Deciorum devotionibus placandos Deos eſſe cenſes. ¶ Item execratio, imprecatio, *maledizione*, *invocazione diabolica*, חרם, Ger. *ergebung*, Gal. *devouement*, Hiſp. *ofrecimiento*, κατάθεμα. *Suet. in Calig. c.* 3. Quam veneficiis quoque, & devotionibus impugnari ſe comperiſſet. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 65. Cæterum objecta ſunt, quod conjugium Principis devotionibus petiviſſet, &c. h. e. incantamentis. ¶ *Devotio convicta*, & *commiſſa*, eſt votum obligatum, cum id obtinuimus, cujus cauſa vovimus. *Cic. pro Dom. c.* 57. V. Convictus. ¶ Apud Scriptor. Eccleſiaſticos devotio eſt ardens in Deum pietas, *divozione*. *Lactant. l.* 2. *c.* 12. Deo patri ſumma devotione ſervire.

Devŏto, as, a. 1. freq. ex devoveo. *Cic. Parad.* 1. *c.* 3. Quæ vis patrem Decium, quæ filium devotavit, ac immiſit in armatas hoſtium copias?

Devōtus, a. 1. 2. *deſtinato*, מיוחד, Ger. *gewwenbt*, Gal. *dedié*, *devot*, Hiſ. *ofrecido*, κατωργισμένος, deſtinatus, conſecratus. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Milonis devota, & conſtituta iſta hoſtia videtur. *Horat. l.* 3. *od.* 23. Devota quercus. ¶ Accipitur & pro diro, & execrando, *crudele*, *maledetto*. *Ovid. in Epiſt. Medea*. Vivite devoto fœmina, virque toro. ¶ Devoti item dicuntur, qui mutuæ amicitiæ legibus ita ſe aſtrinxerunt, ut iiſdem caſibus obnoxii ſint. *Caſ.* 3. *B. G.* Cum ſexcentis devotis, quorum hæc eſt conditio, ut omnibus in vita commodis una cum his fruantur, quorum ſe amicitiæ dediderunt. ¶ Item qui alicui rei impenſe addicti ſunt. *Cic.* 3. *Tuſc.* Devotus, & donatus ſtudiis. *Sueton. Calig. c.* 30. Equeſtrem ordinem, ut ſcenæ devotum, aſſidue proſcidit. *Senec.* 5. *de benef. c.* 17. Ipſa reſpublica quam ingrata in optimos, ac devotiſſimos ſibi fuerit. Vet. Inſcript. Devotiſſimus Numini ejus. V. *Gruter. Inſcript. p.* 259. *n.* 1. & *p.* 264. *n.* 2. ¶ Devotus etiam dicitur veneficio contactus, ſeu ligatus, *incantato*. *Tibul. l.* 1. *el.* 6. *v.* 6. Tum me diſcedens devotum fœmina dixit. ¶ Devotus pro religioſo, & pio, *devoto*, frequens eſt apud Eccleſiaſt. Scriptor. ut mens devota, *Firmic. de error. prof. relig.* V. *Borrich. Cogit. p.* 84.

Devovĕo, es, ovi, otum, a 2. *far voto*, *votare*, נדר, Ger. *geloben*, Gal. *vouer*, *devouer*, Hiſ. *votar*, *ofrecer*, καταρχίζω, ſolemniter voveo, ideſt, ſancte promitto. *Cic.* 3. *Off. c.* 25. Quid Agamemnon? cum devoviſſet Dianæ, quod in ſuo Regno pulcherrimum natum eſſet illo anno, immolavit Iphigeniam. ¶ Interdum eſt prævio voto morti ſeſe dedere, præſertim pro Republica, quod fiebat certo quodam carmine, quo ſe tradebant iræ Numinum, & ſimul morti dedebant hoſtium exercitus, & ſingula interdum capita eorum. *Cic. de nat. Deor.* Quidam Imperatores ſe ipſos Diis immortalibus, capite velato, verbis certis, pro Rep. devoverunt. ¶ Hinc devovere aliquem, eſt, deteſtari, execrari, ſeu diras alicui imprecari, *deteſtare*, *maledire*. *Ovid. in Ibin. v.* 93. Illum ego devoveo, quem mens intelligi, Ibin. Adde *Nepot. in Alcibiad. c.* 4. ¶ Item alicui addicere, obſtringere, dedere. *Caſ. l.* 3. *B. G.* Cujus ſe amicitiæ devoviſſet. V. *Devotus*. ¶ Item incantationibus, & veneficiis ligare, *Ovid. Heroid. ep.* 6. *v.* 91. Devovet abſentes, ſimulacraque cerea figit. Adde *Tibul. l.* 1. *el.* 6. *v.* 8.

Deūro, is, uſſi, uſtum, a. 3. *abbruciare*, idem quod uro. *Liv. l.* 5. *Bel. Mac.* Agros Ligurum, vicoſque deuſſit, depopulatuſque eſt. ¶ Deurere etiam frigus dicitur, cum nimium eſt. *Id. l.* 40. *c.* 45. Hiems eo anno nive ſæva arbores deuſſit cunctas.

DEUS, m. 2. *DIO*, *IDDIO*, אלהים, Ger. *Gott*, Gal. *Dieu*, Hiſp. *Dios*, Θεός. Dictus eſt a Θεὸς, quaſi *Theus*. ¶ Apud Gentiles, qui plures invexere, & coluere Deos, Dii alii erant majorum gentium appellati, h. e. majores, quos *Ennius* hoc diſticho complexus eſt: Juno, Veſta, Minerva, Ceres, Diana, Venus, Mars, Mercurius, Jovis, Neptunus, Vulcanus, Apollo: Alii minores, ſeu minorum gentium, ut ſunt Fauni, Nymphæ, & ii omnes, qui ex hominibus in Deorum numerum relati ſunt, ob id etiam advenæ, & adſcriptitii dicti. V. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 13. *Lactant. l.* 1. *c.* 15. & *Coquæum ad l.* 1. *Auguſtini de Civ. Dei c.* 4. ¶ Hoc nomen Deus attribuitur etiam illi qui in aliqua re excellens eſt. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 23. Te in dicendo ſemper putavi Deum. Et *l.* 4. *Attic. epiſt.* 15. Feci idem, quod in Politia ſua Deus ille noſter Plato. ¶ Item illi, qui beneficus eſt, & ſervator. *Id. poſt redit. ad Quirit. c.* 5. Lentulus Conſul, parens, deus, ſalus noſtræ vitæ, fortunæ. ¶ Item qui felix eſt, & fortunatus. *Ter. Hecyr.* 5. 4. 3. Deus ſum, ſi hoc ita eſt. ¶ Latini Poetæ Græcos imitati, quibus ὁ καὶ ἡ Θεὸς dicitur, Dei nomen tam viris quam fœminis interdum tribuunt. *Virg.* 2. *Æn. v.* 632. Deſcendo, ac ducente Deo, &c. h. e. Venere. *Id. l.* 7. *v.* 497. Nec dextræ erranti Deus abfuit. *h. e.* Alecto, vel Juno. ¶ Dee, vocandi caſu, *Prudent. Hamartig. v.* 93. 1. O Dee cunctiparens, animæ dator, o Dee Chriſte! ¶ *Dii immortales*! *Dii boni*! *Bone Deus*! Exclamandi formulæ ſunt. *Cic.* 2. *Pis.* Quos, Dii immortales, ille cruciatus perferebat! *Ter. Andr.* 2. 2. Dii boni, quid porro! ¶ *Dii melius faciant*, & omiſſo verbo, *Dii melius*, vel *Dii meliora*, formulæ ſunt, quibus utimur, cum aliquid deprecamur. *Cic. de Senect.* Bene Sophocles, cum ex eo quidam jam ætate confecto quæreret, uteretur ne rebus Venereis? Dii meliora! inquit. ¶ Similia ſunt illa, *Dii bene vertant*, *Dii melius duint*, &c. ſæpe apud *Plaut.* & *Terent.* ¶ *Si Diis placet*, modus dicendi ironiæ ſerviens, & indignationi, *la Iddio grazia*. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 36. Alter, ſi Diis immortalibus placet, teſtimonium etiam in Sex. Roſcium dicturus eſt. ¶ *Dii*, *deæque*: exclamatio eſt, *grand' Iddio*! *Plin. in Præfat. hiſt. natur.* ¶ In genit. plur. habet *Deum* pro *Deorum*, non ſolum apud Poetas paſſim, ſed etiam ſæpe apud Hiſtoricos. *Liv. l.* 8. *c.* 13. Deum benignitate ad finem venit. ¶ Dicitur *Dei* pro *Dii*, & *Deis* pro *Diis*. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 89. Dei divites ſunt. *Liv. l.* 27. *c.* 25. Neque enim duobus, niſi certis Deis, rite una hoſtia fieri.

Deuſtus, a, um, adject. a deuro, *abbruciato*. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 45. Deuſta pars Circi. *Caſ. l.* 7. *B. G. c.* 25. Deuſtos turrium pluteos videbant.

Deuteria, æ, f. *secondo vino*, a δεύτερος, ſecundus. *Plin. l.* 14. *c.* 10. Non poſſunt jure dici vina, quæ Græci deuterias appellant, Cato & nos loram, maceratis aqua vinaceis.

Deūtor, eris, uſus ſum, dep. 3. idem quod abutor, male utor, *abuſare*. *Nepos Eumen. c.* 11. Non convenire Antigoni prudentiæ, ut ſic deuteretur victo. Sic legitur in MSS. Al. *ſe uteretur*.

Dextans, antis, m. decem unciæ, cum ſcilicet aſſi deeſt ſextans, ſicut deunx, cum aſſi una deeſt uncia. *Feſt. Col.* 5. *c.* 1. Pars dimidia, & tertia vigintiquatuor millia, hoc eſt, dextans, in quo ſunt ſcrupula ccxl.

Dextella, f. 1. dimin. a dextera. *Cic. Att. l.* 14. *ep.* 20. Q. Filius, ut ſcribis, Antonii eſt dextella. hoc eſt, utitur eo tanquam parva dextera.

Dexter, era, & xtra, erum, & xtrum, & in plur. dexteri, & xtri, &c. o. 1. 2. *deſtro*, ימני, Ger. *recht*, Gal. *droit*, *adroit*, Hiſp. *dieſtro*, *derecho*, δεξιός. *Liv. l.* 3. *c.* 70. Dextrum, & ſiniſtrum cornu in acie. ¶ Tranſlate accipitur pro propitio, proſpero. Hinc dextera progreſſio, & dexter pes læti ominis erant, ut notat *Barth. ad l.* 3. *Thebaid. Statii*. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 67. Dexter ades Patribuſque tuis Populoque Quirini. ¶ Item aptus, *atto*. *Virg.* 4. *Æn. v.* 294. Quis rerum dextræ modus. ¶ Comparat. eſt dexterior. *Plin. l.* 25. *c.* 26. Dexteriore alveo Babylonem petit. ¶ Superlat. Dextimus. *Var.* apud *Non.* Dextima via. Et *Feſtus*: Dextimum, & Siniſtimum antiqui dixerunt. ¶ *Liv. l.* 9. Rem per ſe popularem ita dexter egit, ut &c. *condusse l' affare con tanta deſtrezza*.

Dextĕra, vel dextra, f. 1. *man deſtra*, ימין, Ger. *rechte*, Gal. *droite*, Hiſp. *derecha*, δεξιά, præcipua manus, a δεξιτερά, poetice pro δεξιά. *Virg.* 2. *Æn.* Si Pergama dextra defendi poſſent, etiam hac defenſa fuiſſent. ¶ Antiqui per dexteram jurabant tanquam fidei ſedem, & virtutis miniſtram. *Cic.* 11. *Phil.* Dextræ, quæ fidei teſtes eſſe ſolebant, perfidia ſunt, & ſcelere violatæ. ¶ Dare, vel porrigere dexteram ſæpe eſt auxilium præſtare, quia dextra validior ſiniſtra eſt. *Cic. poſt red. in Sen.* Qui mihi primus afflicto, & jacenti Conſularem fidem, dextramque porrexit. ¶ *Dextræ* pro militibus. *Claud.* 2 *in Rufin. v.* 261. ſpreviſſe tuas, dux optime, dextras. ¶ *Dextra* cum accuſativo, more adverbii. *Vitruv. l.* 10. *c.* 15. Dextra, ac ſiniſtra canalem bucculas figere. ¶ *Dextrabus*, antique. *Liv. in Odyſſ. Non. c.* 8. *n.* 82. Deque manibus dextrabus.

Dextĕre, *deſtramente*, *felicemente*, Ger. *glücklich*, Gal. *adroitement*, Hiſp. *con deſtreza*, δεξιῶς, feliciter, apte, cum quadam dexteritate. *Liv. l.* 1. *c.* 34. Liberaliter, dextereque obeundo officia. *Hor.* 1. *Ser. ſat.* 9. *v.* 45. Nemo dexterius fortuna eſt uſus.

Dexteritas, tis, f. *deſtrezza*, Ger. *geſchicklichkeit*, Gal. *adreſſe*, Hiſp. *maña*, *deſtreza*, δεξιότης. *Liv. l.* 37. *c.* 7. Multa in eo & dexteritas, & humanitas viſa.

Dextĭmus, V. in Dexter.

Dextrāle, a. 3. περιδέξιον, ornamentum dextræ, commune viris, & mulieribus. *Sariſber. l.* 8. *c.* 20. Aſſumere dextralia. V. *Salmaſ. ad Hiſtor. Aug. p.* 248.

Dextratio, f. 3. motus, qui fit a ſiniſtra ad dexteram. *Solin. c.* 57. Tarpejum Jovem terna dextratione luſtravit.

Dextrātus, a, um, adject. ad dexteram ſitus, ut dextratus ager, pars dextrata, apud *Auctor. de Limitib. edit. Gueſ. p.* 298.

Dextrocherium, n. 2. muliebre brachiorum ornamentum, quod ex auro in anuli lati formam gemmis pretioſiſſimis integebatur. *Jul. Capitol. in Maximin. c.* 6. Tam vaſto fuit pollice, ut uxoris dextrocherio uteretur pro anulo. V. ibi *Caſaub.* & *Cal. Rhodig. l.* 8. *antiq. lect. c.* 13.

Dextrorſum, & dextrorſus, adv. *verſo la deſtra*, Ger. *auff die rechte hand*, Gal. *a droite*, Hiſp. *hazia la mano derecha*, ἐν δεξιᾷ, verſus dexteram partem, ſive a dextera parte. *Cic.* 1. *de Div.* Dextrorſum orbem flammeum. *Plin. l.* 24. *c.* 19. Si tres trium nationum homines perungant dextrorſus.

Dextroverſum, vel Dextrovorſum, idem ac dextrorſum. *Plaut. Curc.* 1. 1. 70. Si Deos ſalutas, dextrovorſum cenſeo.

D ANTE I.

Di, & dis, præp. quæ in compoſitione ſolum reperiuntur, a διά, quod in comp. idem ſignificat, ut διαφέρω, *differo*. ¶ Di in compoſitis, idem valet, ac *de*, & ubique producitur, præterquam in *dirimo*, & in *diſertus*. ¶ Dis varia ſignificat, ſed aliquando Græca dictio eſt, & ſignificat *bis*, ut *Digamus*, *dichrobus*.

Diabathrarius, m. 2. qui diabathra facit. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 39.

Diabăthrum, i, n. genus græcæ ſoleæ a græcis præcipue fœminis uſurpatæ. *Feſtus*. *Var. l.* 6. *de L. L.* Diabathra in pedibus habebat, & erat amictus epicroco. ¶ Eſt a διαβαίνω, *gradior*.

Diabētes, m. 1. διαβήτης, tranſitus, apud Græcos; hinc pro ſiphone uſurpatur, per quem aqua defluit. *Col. l.* 3. *c.* 10.

Diabŏlus, m. 2. *Diavolo*, שטן, Ger. *teuffel*, Gal. *diable*, Hiſ. *diabolo*, διάβολος, calumniator, criminator, a διαβάλλω, quod proprie eſt *trajicio*, improprie *calumnior*, vel ab Hebræo *zabulon*, quod *defluentem* interpretantur. Cognomen proprium eſt Principis Dæmonum. *Tertul. de anim. c.* 35. & *l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 10.

Diacheton, n. 2. ſpina albæ, al. aſphaltos, & dipſacos, magnitudine arboris modicæ, flore roſæ. *Plin. l.* 24. *c.* 13.

Diacodion, n. 2. διακώδιον, medicamentum ex capitibus papaveris. *Plin. lib.* 20. *cap.* 18. & 19.

Diaconātus, us, m. munus, & dignitas Diaconi. *Hieron. ep.* 22. *ad Euſtoch. c.* 12. *a med.* Diaconatum, & Presbyteratum ambire.

Diacŏnus, m. 2. *miniſtro*, משרת, Ger. *diener*, Gal. *diacre*, Hiſ. *diacono*, διάκονος, miniſter, a κονίω, *feſtino*, *miniſtro*. In Chriſtiana Eccleſia Diaconus locum tenet Sacerdoti proximum, ejuſque miniſter eſt in magno Sacrificio. Legitur hæc vox in *Cod. leg.* 9. *de Epiſc.* & *Cler.* apud *Ammian. Marcell.* & *Tertul. de Præſcrip. c.* 2.

Diacŏpi, orum, m. διάκοποι, ſunt in aggeribus meatus interciſi, per quos rivus tranſmittitur in arva remotiora: a διακόπτω, intercido. *Ulpian. leg. penult. Dig. de extraord. Crim.*

Diadaphnidon, genus eſt emplaſtri, quod admixtas habet lauri baccas. *Celſ. l.* 5. *c.* 19. *n.* 14.

Diadēma, atis, n. *diadema*, כתר, Ger. *konigliche kron*, Gal. *diademe*, Hiſp. *diadema*, διάδημα, candida faſcia, vitta, qua Regum frons præcingebatur, a διαδέω, *circumligo*. *Cic.* 2. *Phil.* Diadema oſtendis, gemitus toto foro. ¶ Veterum diadematum formam ſervant adhuc Turcæ, diciturque Ital. *turbante*. Eſt etiam Diadema, æ, f. *Apul. l.* 1. *Metam.* Caput ſtringebat diadema candida.

Diadematicum Forum dicebatur Piſæ locus, ubi victores Olympiorum diademate, ſeu corona, aliiſque præmiis donabantur. *Tit. Liv.* apud *Non. c.* 3. *n.* 104. & *Varro* apud *Turneb. l.* 15. *Adverſar. c.* 5.

Diademātus, a. 1. 2. diademate ornatus, ut Diadematus Apollo. *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Diadochos, m. 2. διάδοχος, gemma beryllo ſimilis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Diadŏſis, διάδοσις, figura eſt, quæ latine dicitur digeſtio, ſeu diſtributio. Vox græca eſt, & græce ſcribenda, de qua V. *Grammat.*

Diadumēnus, i, Cæſar, Macrini filius, naturali diademate inſignitus, ut ſcribit *Lamprid. in ejus vita*, *c.* 4. V. vocem ſeq.

Diadumēnus, a, um, adject. idem quod diadematus, diademate ornatus, διαδούμενος. *Plin. l.* 34. *c.* 8. Polycletus diadumenum fecit molliter juvenem. *Lampr. in vita Diadumeni Imperator. c.* 4. Quamvis non multum abhorruerit ab illo ſigno diadematis nomen Diadumeni.

Diærĕſis, f. 3. διαίρεσις, diviſio. Apud *Grammaticos* figura eſt, qua una ſyllaba dividitur in duas, a διαιρέω, *divido*. *Virg.* 6. *Æn.* Æthereum ſenſum, atque aurai ſimplicis ignem.

Diæta, æ, f. *dieta*, *regola di vivere*, δίαιτα, exigui cibi uſus. *Cic. ad Att. l.* 4. *ep.* 3. Diæta curari incipio, chirurgiæ tædet. ¶ Eſt item cubiculum, & multorum cubiculorum habitatio ſimul coeuntium, a διαιτάομαι, vitam dego, *appartamento da uſo*. *Petron. in Satyr.* Sub diæta Magiſtri. hoc eſt ſub cubiculo, in quo magiſter navis cubat. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Turris erigitur, ſub qua diætæ duæ, totidem in ipſa, præterea cœnatio. *Id. l.* 7. *ep.* 6. Hac adeuntur diætæ duæ, quarum in altera cubicula quatuor, in altera tria. In his Plinii locis, & in aliis quidam pro *diæta* leg. *zeta*, quæ vox idem ſignificat, eſtque a ζέω. ¶ Fiebat etiam in hortis amœnitatis gratia. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. Horti diæta, amores mei. Adde *leg.* 43. *ff. de legat.* 1. ¶ Pro cœnatione uſurpatur a *Sidonio l.* 2. *ep.* 2. Ex hoc triclinio fit in diætam, ſive cœnatiunculam tranſitus.

Diætarius, ii, m. is qui ſervit in diæta. *cameriere*. *Ulp. l.* 35. *ff.* 1. 7. *l.* 12. Hoſtiarii, topiarii, diætarii, aquarii domui tantum deſervientes. ¶ Quidam Lexicogr. pro cœnaculorum fure accipiunt ex lib. Dig. t. 12. l. 7. ſed ibi lege *Directarius*.

Diætetĭce, es, f. διαιτητική, pars medicæ artis, quæ victu medetur. Sed Græca vox eſt, & Græcis literis ſcribitur a *Celſ. in proœm. l.* 1.

Diaglaucion, n. 2. genus collyrii, ex glaucio herba temperatum. *Plin. l.* 27. *c.* 10.

Diaglyphice. V. Anaglyptice.

Diagonālis, le, adject. *diagonale*, ut diagonalis linea, de qua V. in *Diagonios*. *Vitruv. l.* 9. *c.* 1. Ad lineæ diagonalis longitudinem locus quadratus deſcribatur.

Diagonĭcus, a, um, adject. idem quod diagonalis. *Vitruv. l.* 6. *c. ult.* Duo trigona linea diagonica fuerint deſignata.

Diagonios, διαγώνιος, lineæ genus eſt, quam Latini nonnulli angularem vocaverunt, quod ab uno angulo ad alterum perducatur. *Vitruv. l.* 6. *c.* 3. & *l.* 9. *c.* 1.

Diagramma, tis, n. διάγραμμα, a διαγράφω, deſcribo, ſignificat cujuſcunque rei imaginem ac deſcriptionem. *Vitruv. l.* 5. *c.* 4. Ariſtoxeni diagramma ſubſcribam.

Diagra-

Diagraphice, es, f. *l'arte del diſegno*, ars delineandi. *Plin. l. 35. c. 10.* Hujus auctoritate effectum eſt in tota Græcia, ut pueri ingenui ante omnia diagraphicen, hoc eſt picturam in buxo docerentur, recipereturque ars ea in primum gradum liberalium. Sed Mſſ. omnes, ut animadvertit Harduinus, habent *graphicen*.

Dialectica, vel Dialectice, f. 1. *Dialettica*, διαλεκτική, lat. diſputatoria, eſt ars diſſerendi, cujus finis eſt verum a falſo diſcernere, a διαλέγομαι, *diſſero*. *Cic. in Top.* Judicandi vias diligenter perſecuti ſunt ea ſcientia, quam Dialecticen appellant. *Id. 4. Acad.* Dialectica veri, & falſi quaſi diſceptatrix, & judex. ¶ Inventa fuit a Zenone Eleate: *Diogen. Laert.* ¶ De hujus ſtudii uſu & abuſu V. *Gel. l. 16. c. 8.*

Dialectica, orum, n. res Dialecticæ. *Cic. Att. l. 14.* Apud Veſtorium hominem remotum a Dialecticis, in Arithmeticis ſatis exercitatum.

Dialectice, διαλεκτικῶς, adv. more Dialecticorum. *Cic. 2. Acad.* Multa admixta ex intima Philoſophia, multa dicta Dialectice.

Dialecticus, ctici, ſubſt. m. qui tractat Dialecticam. *Cic. 4. Acad.* Quid ſit verum, aut falſum, dialecticus judicabit.

Dialecticus, a, um, o. *dialettico*, quod pertinet ad Dialecticam. *Cic. 2. de Fin. c. 6.* Hoc ipſum providens, Dialecticas captiones.

Dialectus, f. 2. διάλεκτος, genus loquendi, vel linguæ alicujus proprietas, ſcilicet id, quod unaquæque lingua peculiare habet, & a cæteris diſtinctum. *Suetun. in Tiber. c. 56.* Cum interrogaſſet, quænam eſſet illa tam moleſta dialectus. ¶ Græcæ linguæ dialecti quinque ſunt celebratiſſimæ, Communis, Attica, Æolica, Dorica, Jonica.

Dialeucos, adject. διάλευκος, albo colore intermixtus. *Plin. l. 21. c. 6. de croco.* Eſt per ſe genus ſativi blandiſſimum vulgo, cum ſit mediocre; dialeucon vocant.

Dialis, le, o. 3. *di Giove*, quod Jovis eſt, a Ζεὺς, gen. Διὸς, Jupiter, ut Flamen Dialis, Sacerdos, qui Jovis miniſterio aſſignatus erat. *Varr. l. 4. de L. L.* dictum videtur a *Dijovis*, nomen Jovis, quia die, & luce juvat. ¶ *Dialis cœna* erat, quæ lautiſſima præbebatur a Flamine Diali, quo die ſacerdotium inibat. *Senec. epiſt. 123.* Hæc qualiſcumque cœna Diali jucundior erit. ¶ *Dialis* quoque adjectivum a *die* eſſe poteſt. Hinc ſcomma Ciceronis in quendam, qui uno tantum die Conſul fuit: Solent, inquit, eſſe Flamines Diales, modo Conſules diales habemus. V. *Macrob. l. 2. Satur. c. 2. & l. 7. c. 3.*

Diallăge, f. 1. διαλλαγή, Lat. conciliatio, figura eſt, cum multa argumenta ad unum effectum deducuntur. *Quintil. l. 9. c. 2. ad fin.*

Dialogiſmus, i, m. διαλογισμός, ſermocinatio, figura eſt ſententiæ, cum orator rem ſecum ipſe volutans, ſeipſum interrogat, & reſpondet, quaſique dialogum facit. Vox Græca eſt, cujus exempla non deſunt apud Grammaticos.

Dialogiſta, æ, m. diſſerendi peritus. *Vulcat. Gallican. in Caſſ. c. 3.*

Dialŏgus, m. 2. *dialogo*, Ger. *geſpræch*, Gal. *dialogue*, Hiſp. *dialogo*, διάλογος, diſputatio duorum, vel plurium inter ſe, a διαλογίζομαι, *colloquor*. *Cic. de clar. Orat.* Quum diſputatio eſt inter eos, ut eſt conſuetudo dialogorum.

Dialutenſis, ſe, adjectiv. ut purpura dialutenſis, ex genere pelagiarum. *Plin. l. 9. c. 37.* Eſt longe optimum purpuris dialutenſe, ideſt vario ſoli genere paſtum.

Dialyma, atis, n. διάλυμα, (vox græca, & græce ſcribenda) figura eſt, quæ rem ab re diſtinguens, utramque abſolvit ratione ſubjecta, ut: Cur ego nunc tibi quicquam objiciam? Si probus es, non meruiſti: ſin improbus, non commoveris. V. *Grammat.*

Dialyſis, f. 3. &

Dialyton, n. 2. idem ac aſyndeton, diſſolutio. Sed dialyſis dicitur etiam parentheſis. V. *Grammaticas.* ¶ Voces græcæ ſunt, & græcis literis ſcribendæ.

Diamaſtigōſis, is, f. 3. διαμαστίγωσις, flagellatio, ſolemnitas maxima erat apud Lacedæmones, ut eſt apud *Tertul. Apol. cap. 50. & ad Martyr. cap. 4.* in qua ante aram nobiles adoleſcentes flagellis affligebantur, aſtantibus parentibus, & ut perſeverarent, adhortantibus.

Diamĕtros, i, f. *diametro*, Gal. *diametre*, Hiſp. *diametro*, διάμετρος, eſt recta linea figuram ex æquo ſecans; ut *diametros orbis* eſt linea, quæ ſic a ſummo ad imum tenditur circulum, ut per centrum eat, a διαμετρέω, *demetior*. *Col. l. 5. c. 2.* Eſto area rotunda, cujus diametros habeat pedes ſeptuaginta. *Vitruv. l. 10. c. 14.* Per mediam diametron.

Diamĕtrus, a, um, adject. *Jul. Firmic. l. 4. c. 1.* Si luna iſtum curſum diametra radiatione reſpexerit.

Diamœrie, es, διαμοιρία, diviſio, ſeditio, factio. *Plin. l. 10. ep. 117.* ubi alii legunt *Dianome*, quæ vox diſtributionem ſignificat, Græc. διανομή.

Diana, f. 1. *Diana*, Ἄρτεμις, Jovis filia ex Latona eodem cum Apolline partu edita, quæ etiam dicitur Luna, Proſerpina, Hecate, Lucina, vel Juno Lucina, Dictynna, Noctiluca, Annivaga, Trivia, Lucifera, Pergæa, Faſcelis. Luna dicta eſt primum Jana, ut Sol Janus, ab eundo, deinde Diviana, quaſi Diva Jana, tandem Diana ex Diviana, vel ex Dejana, quaſi Dea Jana. *Var. l. 4. de L. L.* dicta Diana videtur, quaſi Diviana, quia divia in altitudinem, & latitudinem. *Cic. 2. de nat. Deor.* ſcripſit, Dianam dictam eſſe, quia noctu quaſi diem efficeret. *Macrob. l. 1. Satur. c. 9.* cenſuit, Janam prius dictam fuiſſe, deinde appoſitum *d* cauſa decoris, ut in *reditur*, *redintegratur*, &c. Hinc prima ſyllaba in hoc nomine anceps eſt. Nam poteſt eſſe brevis, quia ex Dejana eliſo *e* remanet Diana, & *i* fit vocale, & non amplius ad *a*, ſed ad *d* pertinet. Rurſus longa eſſe poteſt, *j*, conſona in vocalem abeunte, & cum *e* concreſcente in diphthongum *ei*. ¶ A *Cic. 3. de nat. Deor.* tres Dianæ numerantur, prima filia Jovis, & Proſerpinæ, quæ ex Mercurio Cupidinem primum genuit, ſecunda filia Jovis tertii, & Latonæ, tertia filia Upis, & Glauces, quam Græci ſæpe Upim paterno nomine appellant. ¶ Diana filia Jovis & Latonæ ob virginitatis amorem fertur hominum conſortia aufugiſſe, & ut a ſe libidinis pruritum amoveret, venando ſylvas incoluiſſe, paucarum virginum comitatu contenta. Arcum ferebat, & pharetram, ſuccincta ſemper incedens, & cothurno induta. Ob hanc cauſam ſylvarum, & nemorum Dea putabatur. ¶ Celeberrimum templum habuit apud Epheſios conditum ab Amazonibus, quod Heroſtratus quidam incendit, ut ſibi ea re nominis immortalitatem acquireret, ea nocte, qua Alexander Magnus natus eſt. *Cic. 2. de nat. Deor. & 1. de Divin.* Habuit item templum in Taurica regione, ubi illi carne tantum humana litabatur.

Dianĭus, a, um, ad Dianam pertinens, ut *arma Diania*, apud *Grat. in Cyneg. v. 251.* h. e. inſtrumenta venatoria. *Turba Diania* apud *Ovid. 5. Faſt. v. 141.* h. e. canes. ¶ *Dianium*, *ii*, n. templum Dianæ, apud *Liv. l. 1. c. 48.*

Dianœa, f. 1. διάνοια, mens, intellectus, ratiocinatio. *Quintil. l. 9. c. 1.* ¶ Sed græca vox eſt, & græcis litteris ſcribenda.

Dianome. V. Diamœrie.

Diapaſma, atis, n. inſpergimen, ſiccus odor; qui in paſtillos inſpergebatur, a διαπάσσω, conſpergo. *Mart. l. 1. epigr. 88.* Quid? quod olet gravius miſtum diapaſmate virus. ¶ Hujuſmodi odoribus ſiccis corpus conſpergere etiam ſolebant ad ſudores ſiſtendos; item lectos geniales, ac veſtes fragrantiæ cauſa. *Plin. l. 21. c. 19.*

Diapăſon, n. 2. Muſicæ artis ſymphonia, conſtans ſeptem tonis, id eſt ex diapente, & diateſſaron. *Macrob. in Somn. Scip. Plin. l. 2. c. 22.*

Diapente, διαπέντε, Muſicæ menſuræ genus, tribus conſtans tonis, & hemitono minore. *Macrob. in Somn. Scip. l. 2. c. 1.*

Diaphŏra, f. 1. διαφορά, differentia, a διαφέρω, *differo*. Eſt hoc nomine ſchema rhetor. quod fit, cum verbum iteratum aliud ſignificat, ac ſignificavit primo dictum, eſtque Correctioni affinis. Vox græca eſt, & græce ſcribenda. V. *Grammat.*

Diaphragma, atis, n. *ſottotraverſo*, *pannicolo*, *diaframma*, διάφραγμα, eſt omne id, quod in re aliqua medium eſt, a διαφράττω, *interſepio*: Hinc cartilago illa, quæ nares dirimit, a Græcis diaphragma appellatur. Sed ſpeciatim, & per excellentiam hoc nomine intelligitur membrana quædam tenuis in retis ſimilitudinem tacta in corpore, quæ velut paries quidam ſepit organa ſpiritus, ideſt cor, & pulmones, & ſeparat, & diſcludit a naturalibus, ſeu ab iis, quæ inſerviunt alimento, ideſt a jecore, & liene. Latini *præcordia* dixere, quia cordi prætenditur. *Celſo* eſt ſeptum tranſverſum, quia, ut dictum eſt, interſepit, & dirimit. *Celſ. in proœm. l. 1.* Simul atque vero ferrum ad præcordia acceſſit, & diſciſſum tranſverſum ſeptum eſt, quod membrana quadam ſuperiores partes ab inferioribus diducit, (διάφραγμα Græci vocant) homines protinus animam amittere.

Diaporēſis, διαπόρησις, addubitatio, cum dubitare nos fingimus: ut *Cic. pro Cluent.* Equidem quo me vertam, Judices, neſcio. V. *Grammaticas.*

Diarium, rii, n. *il vivere d'ogni giorno*, Ger. *tegliche ſpeiſſ*, Gal. *depenſe d'un jour*, *opitance*, Hiſ. *comida de un dia*, *o lo que ſe gaſta por e la*, τὸ ἐφήμερον, victus quotidianus, ideſt quod in unius diei cibum datur. *Mart. l. 11. epigr. ult.* Puerique diaria poſcunt. ¶ Diarium item, vel diaria, orum, ἐφημερίς, regeſtum, *regiſtro*, libellus, in quo acta ſingulorum dierum ſcribuntur. *Gell. l. 5. c. 18.*

Diarrhœa, f. 1. διάῤῥοια, fluxio in genere, & ſpeciatim fluxio ventris. *Cic. l. 7. Fam. ep. 26.* Tanta me diarrhœa arripuit.

Diaſtēma, atis, n. διάστημα, ſpatium. *Sidon. l. 8. ep. 11.* In diaſtemate Zodiaco. & *in præf. ad carm. 14.* Mentio centri, proportionis, diaſtematum, elimatum, &c. ¶ Idem alibi penultimam corripuit, cum ait *carm. 15. v. 64.* Sic placidam Paphiem ſervare diaſtema quintum. Non tamen eſt imitandus.

Diaſtŏle, f. 1. διαστολή, dilatatio; græca vox eſt, Grammaticis familiaris; & ita dici ſolet figura, qua ſyllaba natura brevis producitur, vel ſimpliciter, vel geminatione ejuſdem conſonantis; quæ etiam *Ectaſis* dicitur. *Virg. 1. Æn.* Italiam fato profugus, Lavinaque venit litora. *Id. 2. Æn.* Religione patrum multos ſervata per annos.

Diaſtylus, i, m. locus diductioribus, laxioribuſque columnis conſtructus. *Vitruv. l. 3. c. 2.*

Diaſyrmus, m. 2. διασυρμός, diſtractio (apud Græcos) Figura, cum una dictio ad duo diverſa ſignificata diſtrahitur, vel cum magna verbis minuuntur, minima extolluntur. *Virg.* Inter ſtrepere anſer olores. ideſt malus Poeta inter bonos. V. *Grammat.*

Diaſyrticus, a, um, adject. ad Diaſyrmum pertinens, ut diaſyrticum dictum, apud *Spartian. in Caracal. c. 10.* quo ſcilicet elevamus ea, ad quæ reſpondere difficile eſt.

Diateſſăron, n. 2. διατεσσάρων, *una quarta*, Muſicæ menſura eſt, conſtans duobus tonis, & ſemitonio minore. *Macrob. & Vitruv. l. 5. c. 4.*

Diathēca, orum, n. 2. διαθήκη, teſtamentum, vel hæreditas ex teſtamento proveniens. *Martial. l. 12. epigr. 71.* O quantum diatheca valent, & quinque comati. *Turneb. adv. l. 27. c. 31.* legit *diatreta*. V. infra.

Diathēſis, f. 3. διάθεσις, diſpoſitio, apud Architectos. *Vitruv. l. 1. c. 2.*

Diathyrum, i, n. *portiera*, *sbarra*, *riparo*, *contraporta*, διάθυρον. *Vitruv. l. 6. c. 10.* eſt antiporta: aliis eſt repagulum ligneum, aut lapideum arcendis equis, aut curribus, ante ædium veſtibulum. V. *Bald. Lex. Vitruv.*

Diatŏnus, a, um, adject. diſtentus, extentus, ut lateres diatoni. *Vitruv. l. 2. c. 4.* quos *frontatos* latine dici, ait ibidem, quia in angulis poſiti duplici fronte totam muri craſſitudinem complectuntur. Diatoni vero dicuntur ab ipſa longitudine, & extenſione. Al. leg. *Diatori* pro *Diatoni*, hoc eſt penetrantes; διατορεῖν enim penetrare ſignificat. ¶ In Muſicis diatonus dicitur duplici tono procedens. *Vitruv. l. 5. c. 4.* Diatoni ſunt duo continuati toni.

Diatretarius, ii, m. qui diatreta conficit. *leg. 1. Cod. de excuſ. artif.*

Diatrētum, n. 2. διάτρητον, poculum tornatile, al. toreuma, a διατράω, perforo, torno conficio. *Ulp. dig. 9. 2. 27. ad fin.* Si calicem diatretum faciendum dediſti. V. *Diatheca*.

Diatriba, æ, vel Diatribe, es, f. διατριβή, ſchola, locus diſputationis, & ipſa diſputatio. *Gel. l. 17. c. 20.* Recens in diatribam acceptus. Et *l. 18. c. 13.* Dialecticus quidam ex Platonis diatriba.

Diatypōſis, is, διατύπωσις. Eſt figura eadem ac hypotypōſis. Sed græca vox eſt, & græcis litteris ſcribenda. V. *Grammat.*

Diaulus, m. 2. δίαυλος, ſpatium in certamine, vel curſu, quod pedes habet mille, & ducentos. Excedebat ſtadium, quod ex ſexcentis pedibus conſtabat. *Vitruv. l. 5. c. 2.*

Diazomăta. V. Balteum.

Dibălo, as, avi, atum, a. 1. ab animalium voce ductum videtur. *Varro l. 6. de L. L.* Dibalare rem. h. e. ut *Scaliger* interpretatur, καταφαγεῖν τὴν οὐσίαν, bona conſumere.

Dibăpha, f. 1. *porpora tinta due ſiate*, הוּלַּגָה שֵׁנִי, Ger. *zwey mahl eingetunckte purpur*, Gal. *qui a double teinture*, Hiſp. *dos vezes teñido*, δίβαφα, purpura Tyria, vel alia melioris notæ, quaſi utebantur Magiſtratus in prætexta, a δὶς, *bis*, & βάπτω, *intingo*, quod bis tincta eſſet. Revera adjectivum eſt, & ſubintelligitur, purpura, vel veſtis, &c. *Plin. l. 9. c. 39.* Dibapha tunc dicebatur, quæ bis tincta eſſet. *Cic. 2. Fam. ep. 16.* Curius noſter dibaphum cogitat, ſed eum infector moratur. h. e. aſpirat ad Magiſtratum, ſed qui dare poſſunt, morantur, & impediunt.

Dica, f. 1. *petizione*, *o dimanda in giudizio*, Ger. *ein anklage*, Gal. *proces*, *action*, Hiſp. *demanda*, *pleyto*, δίκη, cauſa, vel judicium, vel libellus, qui actionem continet. Dicam ſcribere, vel impingere, eſt in jus vocare, accuſare, actionem alicui intendere. *Cic. 3. Ver.* Scribitur Heraclio dica. *Ter. Phor. 2. 3. 92.* Dicam tibi impingam grandem. ¶ Dicam ſortiri, eſt judices ſortes ducere, ut, quæ prima cauſa ex urna exeat, prima agatur. *Cic. 4. Ver. c. 15.* E lege Rupilia ſortiri dicas oportere. ¶ Eſt etiam Dica Dea Judiciorum præſes, cujus miniſtri δικασταί, hoc eſt judices, & litium diremptores. *Budæus.*

Dicacĭtas, f. *dicacità*, עָלֵז, Ger. *ſpøhung*, Gal. *jaſerie*, Hiſp. *demaſiado parlerio*, εὐτραπελία, ſermo cum riſu alios inceſſens, ut *Quintil. l. 6. c. 3.* definit. *Cic. in Orat. l. 2. c. 59.* Sales in dicendo, mirum, quantum valent, quorum duo genera ſunt, unum facetiarum, alterum dicacitatis.

Dicacŭle, adverb. *facetamente*, *buffoneſcamente*. *Apul. l. 2. Mileſ.* In eam dicacule probrum dixerat.

Dicacŭlus, o. 1. 2. dim. a dicax, *faceto*, *buffone*. *Plaut. Aſin. 3. 1. 8.* Satis dicacula es amatrix. *Apul. l. 3. Mileſ.* Sermone dicaculo.

Dicæarchæa, & Dicæarchēa, & Dicæarchia, Δικαιαρχεία, urbs, quæ nunc Puteoli dicitur, *Pozzuolo*, ſic dicta, quod ea civitas olim juſtiſſime regebatur. *Feſtus.*

Dicæologia, f. *giuſtificazione*, δικαιολογία, juris ſui in medium prolatio. Figura, cum jure noſtro freti æquitatem cauſæ quam breviſſime complectimur. Vox græca eſt, & græcis literis ſcribenda. De ea V. Gram.

Dicæus, i, δίκαιος, *giuſto*. Apollo ſic cognominatus eſt Thebis, quod cum ea urbs ab Alexandro caperetur, aurum a fugiente conditum ſinu ejus celatum eſſet. *Plin. l. 34. c. 8.* ¶ Idem cognomen habuit & Ariſtides, de quo *Nepos 3. 1.*

Dicarchæus, a, um, adjectiv. dicitur a Poetis metri cauſa pro Dicæarchæus, Δικαιάρχειος, a *Dicarchæa*, urbe, quæ eadem eſt ac Puteoli, ita dicta a δίκη, juſtitia, & ἀρχή, principatus, quia olim juſtiſſime regebatur, ut *Feſt.* docet. Hinc *Diarchea urbs*, & *Diarchæus ſinus*, apud *Sil. 14. 375. & Stat. l. 2. ſilv. 2. v. 3. & 100.* Adde *Sidon. carm. 2.*

Dicaſſis, idem ac dicas, a *dico*. *Plaut. Curc. 4. 2. 26.* Haud in me male meditantem male dicaſſis. Sed eruditi malunt legere, *male meditate male dicax es*.

Dicatio, f. 3. ἀνάθεσις, conſecratio, traditio. *Cic. pro Balb. c. 11.* Neque ſolum dicatione, ſed etiam poſtliminio poteſt civitatis fieri mutatio.

Dicatūra, æ, f. Legitur apud *Plin. in præf. hiſt. nat.* ubi al. leg. *indicatura*, ſed *dicatura* ſuſtineri poteſt. Verba *Plinii* ſunt: *Nec fiducia operis hæc eſt, ſed in dicatura multa valde pretioſa ideo videntur, quia ſunt templis dicata.* Videtur autem planior ſententia, ſi legatur: *Nec fiducia operis hæc eſt, ſed indicatura. Multa valde*, &c. Ita legit *Harduin.* cum pleriſque aliis.

Dicātus, a, um, adject. *dedicato*, *conſecrato*, ἀφιερωθείς. *Cic. in Or. c. 13.* Epidicticum genus gymnaſiis, & palæſtræ dicatum. In vet. Inſcrip. apud *Gruter. p. 258. n. 6. & 273. n. 5.* legitur ſuperlat. dicatiſſimus.

Dicax, a. 3. *maldicente*, פֹּרֵץ, Ger. *ſpeichg*, Gal. *jaſeur*, *railleur*, Hiſp. *parlero*, σκώπτης, qui malignis ſalibus maledicit. *Cic. in Or.* Demoſthenes non tam

dicax fuit, quam facetus. *Id.* 2. *Or. c.* 60. Granio nemo dicacior. *Petron. in Satyr.* Homo dicaciſſimus. ¶ Tribuitur & rebus inanimis. *Senec. Med. v.* 113. Dicax Feſcenninus.

Dice, pro *dic*. *Plaut. Rud.* Tu, ſiquid opus eſt, dice.

Dichalca, διχαλκα, neut. plur. monetæ æreæ, oboli quartam partem valentes. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1.

Dichoreus, m. 2. pedis genus ex duobus conſtans trochæis, ut *Audiamur*, *civitate*, &c. V. *Grammat.*

Dicibilium, i, n. nugamentum, nugæ. *Tertul. adv. Valent. c.* 20. Puerilia dicibola, in mari poma naſci, & in arbore piſces.

Dicis, gen. ſing. a δίκη, mos, conſuetudo, ſermo, vel a *dico*, *is*, vel a *dico*, *as*, vel a *dix*, ſeu *dic*. Sed *Chariſ. l.* 1. & *Voſſius* nomen eſſe cenſent unius caſus. *Dicis cauſa*, eſt conſuetudinis cauſa, vel verbi, ſeu ſermonis gratia, & dicis cauſa quid fieri dicitur, quod nulla alia cauſa fit, quam ut factum eſſe dicatur, ideſt, quod non ſerio, ſed perfunctorie fit, nec ut officio fungamur, ſed ut functi videamur. *Var. l.* 5. *de L. L.* Dicis cauſa fiebant quædam, neque item facta, neque item dicta ſemper. *Cic.* 6. *Ver. c.* 24. Ut aliquid illi nummulorum dicis cauſa daret.

Dico, as, avi, atum, a. 1. dedico, nuncupo, addico, conſecro, offero, *dedicare*, *conſagrare*, קדש, Ger. *zueignen*, Gal. *dedier*, Hiſp. *dedicar*, ἱερόω. *Cic.* 1. *Tuſc.* Ut cygni, qui non ſine cauſa Apollini dicati ſunt. *Id. Fam. l.* 2. Balbum quanti faciam, quamque me ei totum dicaverim, ex ipſo ſcies. ¶ Pro ſimpliciter tradere. *Id. pro Balbo*. Non eſt hujus civitatis civis, qui ſe alii civitati dicare poteſt. *Ibid.* Dicare ſe in aliquam civitatem non poteſt. ¶ Pro nunciare. *Non.* 4. 139.

Dico, is, dixi, dictum, a. 3. *dire*, *parlare*, אמר, Ger. *ſagen*, Gal. *dire*, Hiſ. *dezir*, λέγω, proprie eſt loqui, a δείκω, pro δεικνύω, vel δείκνυμι, oſtendo. *Cic. pro Quint.* Quid hoc iniquius dici, aut commemorari poteſt? ¶ Apud *Cic. in Orat. dicere*, & *loqui* idem non ſunt, ſed *loqui* eſt breviter, & ſine ornamentis diſſerere, quod Logicorum proprium eſt, *dicere* eſt copioſe, & ornate diſſerere, quod Oratorum. ¶ Dicimus autem dicere ad, & apud populum; dicere pro aliquo, contra, vel in aliquem, &c. *Cic. & al.* At *M. Senec. in proœm. l.* 3. *controverſiar. dicere populo* dixit pro *ad populum*. ¶ Dicere item eſt pronunciare. *Cic.* 1. *de Or. c.* 61. Cumque ita balbus eſſet, ut ejus ipſius artis, cui ſtuderet, primam literam non poſſet dicere. ¶ Item creare, *eleggere*, quoties agitur de creatione Magiſtri Equitum. *Liv. l.* 5. Is ſibi Magiſtrum Equitum Poſthumium Ebutium dicit. ¶ Item promittere. *Pomp. in Piſtoribus*. Nummos certos dico quinquaginta millia. *Saluſt. l.* 2. *Hiſt.* C. Curio, quibus potuit, pecunias dictas coegit. Sic dicere dotem, vel doti, eſt in dotem promittere. *Ter. Heaut. a.* 5. *ſc.* 1. *v.* 64. Quid dotis dicam te dixiſſe filio? *Cic. pro Flac.* Doti pecuniam ſuam omnem dixerat. V. *Dos*. ¶ *Dicere ſententiam*, vel *pro ſententia*, eſt de re aliqua judicium ſuum explicare. *Cic.* 10. *Fam.* Nec noſtræ dignitatis videtur eſſe ibi ſententiam de Rep. dicere. *Liv.* 2. *bel. Mac.* Et quando nemo veſtrum pro ſententia quicquam dicere vult, aut audet. ¶ Dicitur etiam *dicere* abſolute, pro ſententiam dicere. *Plin. l.* 9. *ep.* 13. Jam cenſendi tempus, dicit Domitius Apollinaris conſul deſignatus, dicit Fabricius Vejento, &c. Oratores in judicio, cum ſatis verborum feciſſent, ſolebant in fine pronunciare *Dixi*: quo verbo ab utraque parte pronunciato, ajebat Prætor, *dixerunt*, atque hoc ideo, ne reus ſe indicta cauſa damnatum queri poſſet. *Aſcon. in proœm. Act. Ver. ſub fin.* V. etiam *Terent. Phorm.* 2. 3. ¶ *Dicere teſtimonium*, & *teſtimonia*, eſt teſtificari, & probare. *Cic. l.* 3. *ad Q. Fr.* Cum teſtimonium ſecundum fidem, & religionem graviſſime dixiſſem. *Id. pro Sylla*. Qui in illum teſtimonia gravia dixerunt. ¶ *Dicere pro teſtimonio*, eſt Ital. *deporre*. *Cicer.* 7. *Ver.* Dicetis pro teſtimonio de miſſione nautarum. ¶ Dicere leges, eſt imperare, *dar leggi*. Aliud eſt, quam leges ferre. Feruntur enim leges ad ſuos, dicuntur fere victis. *Liv.* Quando perinde ac victo jam ſibi leges dicerentur. ¶ *Jus dicere* ad Prætorem pertinebat, vel ad alium Magiſtratum, qui juri dicundo præeſſet. Itaque Judices a Prætore dati non jus dicebant, ſed judicabant. Eſt enim *dico* unum e tribus ſolemnibus verbis Prætoris. V. *Addico*. ¶ Dicere ſignificat interdum indicere, denunciare, *intimare*. *Ovid. l.* 2. *Triſt. el. ult.* Eſt fuga dicta mihi, non eſt fuga dicta libellis. *Ter. And.* Sed dico, ne temere facias. ¶ *Dicere diem* alicui, eſt, vocare in jus, & diem aſſignare, quo ad cauſam dicendam præſto ſit. *Liv. l.* 3. Cum diem Appio Virginius dixiſſet. Interdum etiam *Diem dicere* extra forum uſurpatur, & eſt certum diem conſtituere, *determinare*, *ordinare*. *Cic.* 3. *Ver.* Opus in acceptum retulit quadriennio poſt, quam diem operi dixerat. *Cæſ. lib.* 1. *B. G.* Diem dicunt, qua ad ripam Rhodani omnes conveniant. ¶ *Dicere multam*, erat alicui multam ad populum, & in comitiis diſceptandam indicere. Proprium fuit Tribunorum pl. In eo judicio multa certati dicebatur. Populi ſuffragiis vel irrogabatur, vel abrogabatur. *Liv. l.* 25. *c.* 3. Sp. & L. Carvilii ducentum millium æris multam M. Poſtumio dixerunt. ¶ Dicere cauſam, V. *Cauſa*. ¶ *Dicere ſacramento*, vel *ſacramentum* milites dicebantur, cum ad juſjurandum adigebantur, Remp. ſe non deſerturos. *Liv.* 2. *bel. Pun. l.* 5. Ut qui minores decem & ſeptem annis ſacramento dixiſſent. *Id. l.* 4. *bel. Pun.* Hodie Conſules creetis, quibus ſacramenta liberi noſtri dicant. *Horat.* 2. *carm. od.* 17. Non ego perfidum dixi ſacramentum. Dicere dicta, V. *Dictum*. Dicere vindicias. V. *Vindiciæ*. ¶ *Dicere cœnam*, eſt cœnam imperare, de cœna convenire, ſe ad cœnam invitare, &c. *Plaut. Stich.* Ædepol cœna dicta eſt. ¶ *Dicere nomen alicui*, eſt imponere. *Liv. l.* 1. Cui Aſcanium parentes dixere nomen. ¶ Dicere de ſcripto, eſt orationem legere. *Cic. pro Planc.* Recitetur que oratio, quæ propter ejus magnitudinem dicta de ſcripto eſt. ¶ *Dicere facta alicujus*, eſt, dicendo celebrare, laudare. *Virg. Ecl.* 4. *ad fin.* Quantum ſat erit tua dicere facta. ¶ Dicere, pro narrare, ut, Galli dicamus amores. *Id. Ecl.* 10. Sic dicere arma, *Horat.* ¶ Et pro canere, ut dicere carmina, dicere verſus. *Virg.* ¶ Dicere ſalutem, *ſalutare*. *Cic. in ep.* paſſim. ¶ *Dicere honorem*, idem eſt ac honorem præfari, veniam petere, cum turpe aliquid, vel minus conveniens dicendum eſt. *Plin.* Certa quædam haud ſatis honeſte appellantur, niſi dicto prius honore. ¶ Dicere delicias, V. *Deliciæ*. ¶ *Diceret*, modus potentialis, ideſt, dicere poſſet. *Ter. And.* 2. 1. 111. Nec ſatis ad objurgandum cauſæ: diceret, quid feci? &c. ¶ *Dicere volui*, correctionis genus eſt, cum quis in loquendo falſus eſt, ac verbum unum pro altero protulit. *Plaut. Mil.* Sorbet dormiens, Pa. Quid ſorbet? V. ſtertit, volui dicere. ¶ *Dicor*, uſurpatur perſonaliter, ut, videor. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Quartus is, quem heroicis temporibus Acantho Rhodi peperiſſe dicitur. ¶ Interdum imperſ. *Cic.* 3. *de Orat.* Quamvis ſphæram in ſcenam, ut dicitur, attulerit Ennius. ¶ Dictu, ſupin. *Curt. l.* 3. *c.* 6. Haud facile dictu eſt. *Id. l.* 5. *c.* 1. Specioſa dictu ſequi. ¶ Imperativo habet *dic*, pro quo *Plaut.* interdum *dice* uſurpat, ut *Curcul.* 1. 2. 43. &c. V. *Duco* in fine. ¶ *Dicaſſis* po dicas V. ſupra ſuo loco. ¶ *Dixti* pro dixiſti. *Plaut. Merc.* 4. 4. 24. & *dixis*, pro dixeris, *Id. Mil.* 2. 3. 12. & 3. 2. 29. ¶ *Dicebo*, pro dicam in futuro, *Nævius apud Non. c.* 10. *n.* 17.

Dicrotum, n. 2. δίκροτον, biremis, quæ duorum remorum ordinibus regitur, a prora ſc. & a puppi. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 11. Ἄφρακτα, Rhodiorum, & dicrotum Mitylenæorum, & aliud caraſcopium habebam. *Id. l.* 16. *ep.* 4. Nam & ipſe Domitius bona plane habet dicrota.

Dictæus, a, um, adject. Cretenſis, a Dicte Cretæ monte, ut Dictæa arva, *Virg.* 3. *Æn. v.* 171. Dictææ pennæ, *Sil.* 15. *v.* 634. h. e. ſagittæ, quia Cretenſes peritiſſimi fuere ſagittandi.

Dictamnum, Dictynna, *Dittana*, *Dictamo*, opp. Cretæ, in ora Bor. in territ. Cydonii, inter Cydonem ad Or. & Ciſamum ad Occ. apud prom. *Capo Spada*. Ibi mons Dictynnæus, & Dictynnæum prom.

Dictamnus, m. 2. vel dictamum, vel dictamnum, n. 2. δίκταμνος, herba, pulegio ſimilis, al. artemidon, vel artemideſion, a *Dicte* monte Cretæ, ubi copioſe naſcitur, *dittamo*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Capras autem in Creta feras, cum eſſent confixæ venenatis ſagittis, herbam quærere, quæ dictamnus vocaretur; quam cum guſtaviſſent, ſagittas excidere dicunt e corpore. *Plin. l.* 26. *c.* 15. Dictamnum cum mero decoctum menſes ciet.

Dictatio, onis, f. dictandi actio, *il dettare*. *Symmach. l.* 6. *ep.* 4. Dictatione properata.

Dictator, oris, m. *Dittatore*, ſummus magiſtratus apud Romanos (olim *magiſter populi*, & *prætor maximus* dictus) ſed extraordinarius, qui periculoſiſſimis reipubl. temporibus creabatur, & jus vitæ necíſque habebat ſine provocatione, quemadmodum olim reges: a *dico*, quod a Conſule diceretur: vel a *dictum*, ſeu edictum, quod ejus dicto audientes omnes eſſent. Quod ſine provocatione eſſet, ſatis oſtendunt duo *Livii* loca *l.* 2. *c.* 29. *ſub fin.* Agedum dictatorem, a quo provocatio non eſt, creemus. *Et l.* 3. *c.* 20. *extr.* Dictatore opus eſſe reipubl. ut qui ſe moverit ad ſollicitandum ſtatum civitatis, ſentiat, ſine provocatione dictaturam eſſe. Legimus quidem apud *eund. l.* 8. *c.* 33. provocatum eſſe adverſus L. Papirium Curſorem, dictatoria ſeveritate Q. Fabium Max. Rullianum magiſtrum equitum ſuum punire volentem: ſed ea provocatio magis precaria fuit, quam legitima, ut colligitur præcipue *c.* 35. ¶ Apud veterrimos auctores *Livius l.* 2. *c.* 18. ſcribit ſe inveniſſe, primum Dictatorem fuiſſe creatum T. Largium, qui erat conſul cum L. Poſthumio Cominio circa A. U. 254. Principio non niſi e Patriciis legi fas fuit: poſtea etiam ex plebe: ſed ſemper vir conſularis eligebatur. Primus de plebe creatus eſt C. Marius (*al.* Martius) Rutilus circa annum 399. bello cum Faliſcis, & Tarquinienſibus: qui etiam magiſtrum equitum primum de plebe C. Plautium dixit, ut *Liv. l.* 7. *c.* 17. narrat. Dicebatur a conſule tantummodo: nec poterat a populo creari, niſi prodictator, teſte *eod. l.* 22. *c.* 8. & 31. V. etiam *l.* 27. *c.* 5. Dicebatur autem captatis auſpiciis, oriente nocte, & ſilentio, ut *Id.* docet *l.* 4. *c.* 21. *extr. l.* 8. *c.* 23. & *l.* 9. *c.* 38. Sed tamen cum aliquando Vejentes caſtra Romana cepiſſent, A. Cornelius Coſſus Tribunus militum Mamercum Æmilium dictatorem dixit, ſcilicet quia Tribuni militum erant poteſtate conſulari. *Id. l.* 4. *c.* 31. ¶ Duæ ſecures cum vigintiquatuor faſcibus eum præcedebant: deſignabatque ſibi miniſtrum, qui *magiſter equitum* vocabatur, & erat dictatori, ut Tribunus Celerum Regi, Præfectus Prætorio Cæſaribus. ¶ Deſignato Dictatore, ceteri omnes magiſtratus ſuam amittebant poteſtatem, præter illos, qui tempore regum fuerant, & Tribunos plebis. ¶ Hoc imperium ſemeſtre tantum eſſe voluerunt, ut eſt in *Leg. XII. Tab.* apud *Cic.* 3. *de legib. c.* 3. & *Liv. l.* & *c.* 23. ne in tyrannidem verteretur: niſi aliter reipubl. neceſſitas exigeret. Nam quod L. Sulla, & C. Julius Cæſar diutius tenuere, leges palam contempſerunt. ¶ Dictator equo vehi vetabatur: idque ob eam cauſam, quod cum militiæ Romanæ robur præcipuum eſſet in pedite, debebat in legione permanere, ne locum deſereret: vel quod, cum in ceteris maxima eſſet auctoritas, & prope tyrannica, in hoc voluerint eum populo inferiorem videri. Hæc *Plutarch. in Fabio*. Ex *Livio* tamen colligimus *l.* 23. *c.* 14. ſolitos fuiſſe dictatores, ad bellum exeuntes, ferre ad populum, uti liceret equum conſcendere: quod ita eis concedi ſolitum, ut ſolius belli cauſa equo uterentur, in omni alia juriſdictione equum habere prohiberentur. ¶ Præter imminens reipubl. grave bellum, aliæ quoque fuere cauſæ Dictatoris creandi, ut comitiorum conſularium habendorum, *Liv. l.* 7. *c.* 26. *l.* 8. *c.* 16. & 23. & *l.* 25. *c.* 5. &c. clavi figendi tempore peſtilentiæ, *Id. l.* 7. *c.* 3. & *l.* 8. *c.* 18. ſeceſſionis, aut ſeditionis cauſa, *Id. l.* 4. *c.* 13. & *l.* 7. *c.* 39. exercendæ extraordinariæ quæſtionis, *Id. l.* 9. *c.* 26. ludorum faciendorum, *Id. l.* 8. *c. ult.* & *l.* 27. *c.* 33. legendi ſenatus, *Id. l.* 23. *c.* 22. & 23. feriarum conſtituendarum, *Id. l.* 7. *c.* 28. V. etiam *l.* 30. *c.* 24. Denique ut eſſet, qui ludis Romanis ſignum mittendis quadrigis daret, Prætore ægrotante: quod tamen in dubio relinquit *Id. in fin. l.* 8. ¶ In marmoreis fragmentis Faſtorum Conſularium apud *Gruter. pag.* 290. 291. &c. quoties belli cauſa dictator creatus legitur, *rei gerundæ cauſa* creatus dicitur. ¶ Apud alios quoque Latii populos Dictator in uſu fuit, & quidem alicubi etiam ordinarius, ut Lanuvii, teſte *Cic. pro Mil. c.* 10. Cæritum, *Inſcript.* apud *Grut. p.* 214. Albanorum, *Liv. l.* 1. *c.* 23. &c. Quin *Cato* apud *Gell. l.* 10. *c.* 20. Annibalem *Dictatorem Carthaginienſium* appellat.

Dictatorius, a, um, o. 1. 2. quod erat Dictatoris. *Liv. l.* 6. Dictatorium fulmen in ſe intentatum. *Id. l.* 4. *c.* 14. Dictatoria majeſtas. *Id. l.* 7. *c.* 4. Dictatorius juvenis. h. e. Dictatoris filius.

Dictatrix, icis, f. quæ dicit agenda, præcipit, imperat. *Plaut. Perſ.* 5. 2. 18. Tu hic eris dictatrix nobis.

Dictatum, n. 2. eſt veluti thema, atque præſcriptum, quod magiſter ludi pueris præbere conſuevit, a dictando, quoniam quæ magiſtri docent, ſæpe inculcant, ut penitus excipiantur, & ediſcantur. *Hor. l.* 1. *ep.* 18. Ut puerum ſævo credas dictata magiſtro Reddere. ¶ Dicitur etiam de aliis artibus. *Juven.* Peragit dictata Magiſtri omnia. *Suet. in Cæſ. c.* 26. Ut diſciplinam ſingulorum ſuſciperent, ipſique dictata exercentibus darent. Hic per *dictata* gladiatoria themata, documentaque ſignificantur. ¶ Dictatum etiam pro epiſtola poni, obſervat *Barth. ad Claudian. pag.* 1216.

Dictatūra, f. 1. δικτατωρος ἀρχή, Dictatoris dignitas. *Cicer.* 2. *Off.* Quod paucos ſibi dies ad Dictaturam gerendam addidiſſet. V. *Dictator*.

Dictatus, a, um, adject. *dettato*, ad dicendum propoſitus. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 54. Hæc Janus ſummus ab imo Perdocet, hæc recinunt pueri dictata ſeneſque.

Dicte, Dictæus mons, *Labirinto*, al. *Laſſiti*, ſeu *Laſſiti*, al. *Sethie*, mons Cretæ, in parte Or. inter Idam M. & Gnoſſum urb. ad Occ. & Samonium prom. ad Or. Dictus eſt a Dicte Nympha, quæ in eo colebatur. Dividitur in duo brachia, quorum alterum procurrit ad prom. Samonium, alterum ad prom. Siderum in Bor. Hinc Jupiter *Dictæus* dictus eſt, quod ibi nutritus fuerit.

Dicterium, n. 2. *motto*, *che punge*, חידות, Ger. *ſpeyreden*, Gal. *mocquerie*, Hiſ. *mocedada*, σκῶμμα, jocus, dictum ſalſum, & acutum, breviter, & acute dictum. *Cic. l.* 1. *ep. ad Cornel. Nep.* Noſtri, cum omnia, quæ dixiſſemus, dicta eſſent; quæ facete, & breviter & acute locuti eſſemus, ea proprio nomine appellari dicteria voluerunt.

Dictio, onis, f. *voce*, מלה, Ger. *wort*, Gal. *mot*, Hiſp. *palabra*, λέξις, ῥῆσις, λόγος, pars minima orationis, ſignificativa, ex qua inſtruitur oratio, & in quam reſolvitur, apud veteres Grammaticos Scaurum, Diomed. &c. *Catonis* etiam & *Quintiliani l.* 1. *c.* 10. & *l.* 9. *c.* 1. exempla affert *Ol. Borrich. Cogit. p.* 87. ¶ Uſurpatur ſæpe pro enunciatione, & pronunciatione, *recita*, *il dire*, ut dictio ſententiæ, *Cic.* 2. *Inv. cap.* 4. Dictio cauſæ, *Id. pro Quint. c.* 10. & *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 4. Dictio teſtimonii, *Ter. Phorm.* 2. 1. 63. ¶ Dictiones etiam dicuntur Oratorum opera, & orationes. *Cicer. in Bruto*: Malim mihi unam L. Craſſi pro M. Curio dictionem, quam triumphos duos &c. *Quintil. lib.* 2. *c.* 4. Dictiones extemporales. ¶ Pro Oraculo. *Vet. Poeta apud Auct. ad Heren. l.* 2. *c.* 26. Aperte fatur dictio, ſi intelligas. *Liv. lib.* 8. *c.* 24. Accito ab Tarentinis in Italiam data dictio erat, caveret Acheruſiam aquam.

Dictioſus, a, um, adject. verboſus, vel dicax, *loquace*. *Var. l.* 5. *de L. L.*

Dictito, as, avi, atum, n. *andar dicendo*, דבר, Ger. *offt ſagen*, Gal. *dire ſouvent*, Hiſp. *dezir a menudo*, πολλάκις λέγω, freq. a dicto. *Cic.* 3. *Verr.* Ut hoc jam palam dictitent. *Id. l.* 2. *de Or.* Dictitare cauſas. ¶ Eſt etiam excuſationem prætendere, prætextus afferre, προφασίζεσθαι. *Liv. l.* 1. *c.* 49. Socerum gener ſepultura prohibuit, Romulum quoque inſepultum periiſſe dictitans. *Nepos Lyſand. c.* 1. Cum Lacedæmonii dictitaſſent, hunc cauſam eſſe belli.

Dicto, as, avi, atum, a. 1. *dettare*, Ger. *dictiren*, *vorſagen*, Gal. *dicter*, Hiſp. *dictar*, ὑπαγορεύω, freq. a dico. Eſt dicere, & tractim enuntiare, quod alius excipiens calamo notet. *Cic. Att. l.* 13. Non modo Tironi dictare, ſed ne ipſe quidem auderem ſcribere. *Id. lib.* 7. *Att. ep.* 13. Epiſtolam dictavi propter lippitudinem. ¶ Item ſuggerere, *ſuggerire*. *Quintil. lib.* 3. *c.* 4. Ratio dictat. *Id. l.* 11. *c. ult.* Nonnunquam ad librarios ſuos ita reſpiciunt, ut ſportulam dictare videantur. h. e. polliceri. ¶ Dictare actionem apud JCtos eſt litem intentare, experiri cum aliquo apud Judicem. *Paul. Dig.* 4. 8. 32.

Dictum, i, n. 2. *detto*, אמר, Ger. *red*, Gall. *mot*, Hiſp. *dicho*, ῥῆμα, ſermo, *Cic.* 1. *Fam.* Nullum meum minimum dictum, non modo factum, pro Cæſare inter-

intereſſe. ¶ Per excellentiam eſt facete, breviter, & acute dictum; quod mimorum dictum a *Varr. l. 5. de L. L.* vocatur, quia illi dicta hujuſmodi affectabant. *Cic. 2. Phil.* Salſum omnino hominem, ſed materia facilis in te, & in tuos dicta dicere. *Quintil. l. 6. c. 3.* Potius amicum, quam dictum perdere. *pinttoſto l' amico, che la botta.* ¶ *Vernarum dictum*, vel *vernile dictum*, ſimiliter eſt dictum facetum, vel ſcurrile, quia etiam ſervi, ut mimi, hujus generis dicta ſolent effundere. *Tac. lib. 18.* Vernile dictum omnem invidiam in eum vertit. ¶ Dictum præterea pro maledicto uſurpatur. *Plaut. Pſeud. 1. 3.* Te differam dictis meis. ¶ Item pro juſſo. *Plaut. Men. 5. 2. 118.* Imperium tuum demutat, atque dictum Apollinis. ¶ Dicto audiens, eſt obediens. *Cic. 6. Ver.* Dicto audientem fuiſſe Prætori. ¶ Dictis aliquem aggredi, eſt alloqui. *Virg. 4. Æn.* Talibus aggreditur Venerem Saturnia dictis. ¶ Cum dicto, eſt ſtatim poſt verba, & vix dum finito ſermone. *Apul.* Et cum dicto faciem ſuam obtexit. Dicto citius, *più preſto ch' io nol dico*. *Liv. lib. 23. c. 47.* Dicto prope citius equum in viam Claudius egit. *Hor. l. 2. ſat. 2. v. 80.* ubi dicto citius curata ſopori membra dedit. ¶ Apud *Ennium*, quem refert *Cic. in Bruto*, dictum accipitur pro eleganti dicendi ratione, ſeu pro eloquentia, ita enim ait: Cum neque Muſarum ſcopulos quiſquam ſuperarat, Nec dicti ſtudioſus erat. h. e. deerant Oratores, & Poetæ. ¶ Dictum factum. V. *Dictus*. ¶ Dictum pro factum, ut ἔπος Græcis, & Hebræis *verbum*. *Plaut. Caſ. 5. 4. 17.* Feci ego iſthæc dicta, quæ vos dicatis?

Dicturio, is, n. 4. dicere cupio, dicere molior. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 2.* Fortiter a ſe facta ſemper dicturiunt.

Dictus, a, um, adject. *detto, pronunciato, recitato*. *Ter. Andr. 1. 1. 2.* Dictum puta. *Id. Eun. prol. v. 41.* Nullum eſt dictum, quod non dictum ſit prius. ¶ *Dictum, & factum*, vel *dictum factum*, præciſa locutio eſt, quæ ſignificat ſtatim, celeriter, *detto fatto*, ἅμα ἔπος, ἅμα ἔργον. *Ter. Andr. 2. 3. 7.* Dictum ac factum invenerit aliquam cauſam, quamobrem ejiciat domo. *Id. Heaut. 5. 1. 31.* Quid poſtquam hoc eſt factum? M. Dictum factum huc abiit. ¶ *Dicto citius* V. in *Dictum*, i. ¶ Habere pro non dicto, h. e. tanquam dictum non ſit. Legitur hæc phraſis apud *Liv. l. 23. c. 22. ad fin.*

Dictynna, f. 1. cognomen Dianæ. Sed *Diodorus l. 6.* ſcribit, Dictynnam ex Jove genitam, in Creta conſuetudine Dianæ familiariſſime uſam eſſe, quæ res cauſam præbuit, ut Dictynnam, Dianamque eamdem eſſe dicerent. Dicta eſt, ut Callimachus ait, a retibus piſcatoriis, quæ δίκτυα Græci dicunt, intra quæ fugiens evaſerit violentiam Minoi Regis eam libidinis cauſa inſequentis. *Stat. l. 9. Theb. v. 632.*

Dictys, Cretenſis fuit, qui bellum Trojanum, cui interfuit, deſcripſit lingua Phœnicum. Extat ea deſcriptio latine, quemadmodum & Daretis Phrygii, ſed cui auctori adjudicanda ſit, non convenit inter eruditos.

Didaſcalia, f. 1. *iſtruzione*, doctrina, eruditio, a διδάσκω, doceo, inſtituo. *Cal. Cic. l. 8. Fam. ep. 3.* Διδασκαλίαν quandam habeat. Hanc vocem non facile invenies latinis litteris ſcriptam.

Didaſcalicus, a, um, adject. ad magiſtrum pertinens. *Auſon. ep. 17.* Didaſcalicum aliquod opuſculum mittere.

Didaſcilus, m. 2. διδάσκαλος, præceptor, a διδάσκω, doceo. Græce habet *Cic. Fam. l. 9. ep. 7.*

Dido, us, f. 4. & onis, f. 3. alio nomine Eliſa, filia Beli Tyriorum regis, quæ primis nuptiis Sichæo Herculis ſacerdoti juncta fuit: quem cum Pygmalion Eliſæ frater, theſauris ejus inhians, ante aram obtruncaſſet, illa in ſomnis monita, cum iis, quibus Pygmalionem inviſum eſſe ſciebat, ablatis clam theſauris, navem conſcendit, & in eam Africæ partem, quæ Zeugitana dicitur, delata, tantum ſibi ſoli emit, quantum taurino corio poſſet circumdare. Quo in loco cum corium in tenuiſſimas partes diſſecuiſſet, ſpatiumque ſatis amplum complexa eſſet, urbem condidit, quam Carthaginem appellavit, arcemque in medio urbis, quam a corio bubulo Byrſam vocavit. Deinde cum Jarbas Getuliæ rex nuptias ejus ambiret, recuſantemque vi, & armis cogeret, ſibi ipſi manus intulit. *Virg. 1. & 4. Æn.* fabulatur, Æneam, capta Troja, a patria profugum vi tempeſtatis Carthaginem fuiſſe delatum, Eliſamque amore ejus captam, cum præter ſpem desereretur, mortem ſibi conſciviſſe.

Dido, dis, dididi, diditum, a. 3. *diſtribuire, dividere*, פזר, Ger. *außtheylen*, Gal. *diſtribuer*, Hiſp. *repartir*, διανέμω, proprie eſt diſtribuere, ſive diſſundere in multos, a *di*, vel *dis*, & *do*. *Hor. 2. Ser. Sat. 2.* Albuti ſenis exemplo dum munia didit, ideſt dividit. ¶ Frequenter accipitur pro divulgo, ſive diſpergo. *Virg. 7. Æn.* Diditur hic ſubito Trojana per agmina rumor.

Didōros, m. 2. duorum palmorum. *Plin. l. 35. c. 14.* Didoron, quo utimur, longum ſeſquipedale, latum pede.

Didrachma, atis, & Didrachmum, i, n. 2. δίδραχμον, δίδραχμα, nummus duas drachmas continens. *Sedul. l. 3. v. 316.* Hamum ferre jubet gerulum didrachmatis aurei.

Didūco, is, xi, ctum, a. 3. *dipartire, guidare in diverſe parti*, פרד, Ger. *zertheylen*, Gal. *dejoindre, ſeparer*, Hiſp. *partir*, διάγω, diſtraho, dirimo, divido, in diverſas partes, & loca duco. *Caſ. 6. B. G.* Dimittendæ plures manus, diducendique erant milites. *Cic. in Orat. c. 32.* Cum pugnum diduxerat, & manum dilataverat. *Celſ. l. 7. c. 7. n. 4.* Diducendus quotidie oculus eſt, ne cicatrice inter ſe palpebræ glutinentur. *Hor. ad Piſon. v. 325.* Pueri longis rationibus aſſem Diſcunt in partes centum diducere. *Tacit. 4. hiſt.* In ſtudia Senatum diduxerat. *Quintil. l. 11. c. 1.* Diducere argumenta in digitos. *Juv. ſat. 10.* Diducere rictum.

Diductio, onis, f. actus diducendi, apertio. *Senec. l. 2. Quæſt. nat. c. 8.* Oſtendit intentionem ſpiritus velocitas ejus, & diductio.

Diductus, a, um, adject. διαχωρισθεὶς, diviſus, diſtractus, *diviſo*. *Tac. Ann. 2. c. 47.* Diductis terris hauriebantur. *Id. 12. Ann.* Foribus repente diductis. *Caſ. l. 1. B. G. c. 7.* Injurias inimicorum in ſe commemorat, a quibus diductum, & depravatum Pompejum queritur. h. e. alienatum.

Didymæus, m. 2. διδυμαῖος, cognomen Apollinis, ideſt, Solis, a δίδυμος, geminus, quod gemina luce orbem illuſtrat, interdiu per ſe, noctu per Lunam, quæ ab ipſo lumen habet. *Macrob. l. 1. Satur. c. 17.* Hinc Didymæum templum, Apollini dicatum, apud Miletum, & Branchidas pop. olim Oraculum Branchidarum.

Didyme, f. 1. Didyma, inſ. maris Ægæi, inter Cycladas, finitima Scyro, Andro, & Oliaro. ¶ Item *Salina*, al. *Panare*, inſ. Siciliæ, una Æoliarum.

Diecula, f. 1. ἡμερίδιον, dim. a dies. *Cic. Att. l. 5. ep. ult.* Quid mali C. Julius fecerit, cum dieculam duxerit.

Dierecta, Directe, &

Dierecto, adv. in malam rem, in malam crucem, *in mal' ora*. *Plaut. Trin. 2. 4.* Abin' hinc dierecte? *Id. Rud. 4. 4. 126.* I dierecta cum ſucula, & porculis. *Livius:* Dierecto arma petiſſe dicant. h. e. in ſuam perniciem. V. *Dierectus*.

Dierectus, a. 2. 2. in crucem actus, quaſi ſub dio erectus, vel quaſi die, vel in diem erectus. *Plaut. Merc. 1. 2. 72.* I hinc hodie dierectus, nugare in re capitali mea. *Id. Men. 2. 3. v. 87.* allegorice: Ducit lembum dierectum navis prædatoria. ¶ *Feſtus* dierectum ait vocari diem minime rectum, malum, ſævum, per antiphraſim.

Dies, diei, m. vel f. 5. ſed num. pl. ſolum gen. m. *giorno*, יום, Germ. *tag*, Gal. *jour*, Hiſp. *dia*, ἡμέρα, ſpatium viginti quatuor horarum, a Ζεύς, quaſi Jupiter ſit lucis auctor. Grammatici docent, feminino genere ſignificare tempus indeterminatum, maſculino vero ſpatium 24. horarum. *Cic. Ver. 1. cap. 2.* Cum ego diem in Siciliam inquirendi perexiguam poſtulaviſſem, invenit iſte, qui ſibi in Achajam biduo breviorem diem poſtularet. *Plin. l. 9. c. 59.* Per aliquot dies continuos piſcator enavigat. Verum hoc diſcrimen non eſt perpetuum, præſertim apud Poetas. *Virg. 2. Æn. v. 132.* Jamque dies infanda aderat, mihi ſacra parari &c. *Plin.* etiam *l. 7. cap. 52.* Jacuit in litore tota die: deinde cum adveſperaſſet &c. ¶ Dies aliquando ponitur pro luce diei. *Tac. 3. hiſt. c. 56.* Concionanti tantum fœdarum volucrum ſupervolitavit, ut nube atra diem obtenderent. Sic admittere diem, h. e. apertis feneſtris lumen admittere. *Plin. l. 9. ep. 35.* ¶ Item pro actis diei. *Senec. l. 3. de Iræ c. 36.* Totum diem meum ſcrutor, facta ac dicta mea remetior. ¶ Item pro vita. *Ovid. lib. 5. Triſt. el. 4. v. 44.* Sive diem videat, ſive tegatur humo. Hinc obire diem, eſt mori. *Cic. l. 4. Fam. ep. 12.* Marcellum diem ſuum obiiſſe. ¶ Dies dubius dicitur, cum nondum plane lucet. *Plin. l. 6. ep. 20.* ¶ Die multo, h. e. magna ex parte acto. *Caſ. l. 1. B. G. c. 22.* Multo denique die per exploratores cognovit. Sic, die illuſtri, h. e. claro, exorto Sole. *Curt. lib. 3. cap. 5.* ¶ De die, ſignificat interdiu. *Catul. carm. 47.* Vos convivia lauta ſumptuoſe de die facitis. h. e. ante legitimum cœnæ tempus. Sic *Sueton. in Domit. c. 21.* Lavabat de die, prandebatque ad ſatietatem. h. e. ſtatim a matutino. ¶ In diem, *di dì in dì*. *Cic. 2. de Orat. c. 4.* Barbarorum eſt in diem vivere. *Plaut. Men. 3. 1. 10.* Aſſatim eſt hominum qui in dies ſingulas eſcas edunt. h. e. ſemel in die. ¶ Diem dicere. V. *Dico*. ¶ Dies interdum dicitur tempus præſtitutum alicui rei, ut dies pecuniarum, quo ſc. ſolvenda pecunia eſt apud *Colum. l. 1. c. 7.* Similiter in diem emere. *Nepos in Att. c. 9.* Cum illa fundum ſecunda fortuna emiſſet in diem. His reſpondent, proferre diem, diem laxiorem dare, ſervare, obire diem, hoc eſt tempus ſolvendi debiti apud *Cic. Liv.* & alii. *In diem*, & *præſens* opponuntur. *Ter. Phorm. 5. 2. 16.* Præſens quod fuerat malum, in diem abiit. *Cic. pro Cal. c. 24.* In diem fraudis præſentis pœnas Dii reſervant. ¶ *Die oculata emere*, eſt præſenti pecunia emere: contra vero, *emere die cæca*, dicimus, cum ſolutionem in diem proferimus. *Plaut. Pſeud. 1. 3. 67.* Eme die cæca hercle olivum, id vendito oculata die. ¶ Dies noctesque, pro ſemper, aſſidue, *dì, e notte*. *Cic. pro Roſc. Amer.* Dies noctesque parentum pœnas a conſceleratiſſimis filiis repetant. ¶ *Alio die*, formula erat Augurum denuntiantium differendam eſſe in alium diem eam rem, pro qua cum de cœlo ſervaſſent, aves non addixiſſent. V. *Briſſon. de formul. l. 1.* ¶ Hujus nominis genitivus eſt *diei*, ſed reperitur & *die*, & *dii*. *Virg. 11. Æn.* Munera lætitiamque dii. *Idem 1. Georg.* Libra dies ſomnique pares ubi fecerit horas. ¶ Ablativ. eſt *die*, & etiam aliquando *diu*, ut diu noctuque, apud *Salluſt.* & alios paſſim. ¶ *Die quinti, die ſeptimi, die craſtini*, formulæ ſunt pro die quinto, craſtino, &c. *Plaut. Moſtel. 4. 1. 25. Liv. Dec. 3.* V. *Agel. l. 10. c. 24.*

Dieſis, δίεσις, eſt quarta pars toni muſici; atque ideo ſcribitur quatuor lineolis decuſſatis. *Vitr. l. 5. c. 4.*

Dieſpiter, eſpitris, m. 3. *Giove*, Ζεύς, Jupiter, quaſi diei, & lucis pater. *Hor. l. 3. od. 2. v. 29.* Sæpe Dieſpiter neglectus inceſto addidit integrum.

Diffamātus, a, um, adject. *infamato*. *Ovid. Met. 4. v. 236.* Vulgat adulterium, diffamatumque parenti indicat. *Tacit. Ann. 15. c. 49.* A Nerone probroſo carmine diffamatus.

Diffāmo, as, avi, atum, a. 1. *divulgare mala fama, infamare*, נבל, Ger. *verleumbden*, Gal. *diffamer*, Hiſ. *difamar*, διαφημίζω, malam famam ſpargo. *Apul. l. 1. Mileſ.* Non ſolum me diffamat probris, ſed &c. ¶ In bonam partem pro divulgare, uſus eſt *Auguſt. de morib. Eccleſ. c. 14. de Deo*: Quanto melius, atque diffuſius diffamatur, tanto diligitur, & amatur ardentius.

Diffarreātio, f. 3. ſacrificii genus inter virum, & uxorem, quo conjugium per confarreationem contractum diſſolvebant. *Feſtus*. V. Confarreatio.

Diffĕrens, entis, adject. o. 3. diſſimilis, *differente*, διάφορος. *Cic. in Orat. c. 29.* Res plus quam opinione differens. Et *de Fato, cap. 4.* Has diſſimilitudines ex differentibus cauſis eſſe factas. ¶ Subſtantive pro differentia, *Quintil. l. 5. c. 10.* Finitioni ſubjecta maxime videntur genus, ſpecies, differens, proprium. ¶ Cum caſus habet, dativum regit. *Plin. l. 9. 8. cap. de delphinis*. Lingua eſt his brevis, atque lata, haud differens ſuillæ.

Differenter, adverb. *differentemente*. *Solin. c. 1.* Inſerimus pleraque differenter congruentia.

Differentia, f. 1. *differenza*, הבדלה, Ger. *underſcheit*, Gal. *difference*, Hiſ. *diferencia*, διαφορά. *Cic. 4. Acad.* Ut, quanta differentia eſt in principiis naturalibus. Adde *l. 1. Offic. c. 27.*

Differĭtas, f. 3. idem ac differentia, apud vet. a differo. *Lucr. l. 4. v. 637.* Tantaque in his rebus diſtantia, differitaſque eſt. Adde *Arnob. l. 2. & 3.*

Diffĕro, ers, diſtuli, dilatum, a. anom. proprie eſt diſſipare, in diverſa ferre, dividere, a dis, & fero. Hinc *Virg. 3. Georg.* ait, Aquilonem differre nubes, *Horat. Epod. 5.* Eurum differre fractos remos, lupos membra inſepulta. *Plaut. Rud. 2. 3.* Nos cum ſcapha tempeſtas dextrorſum differt ab illis. ¶ Interdum eſt in ordinem ponere. *Virg. 4. Georg.* Seras in verſum diſtulit ulmos. ¶ Tranſlate eſt ſpatium temporis extendere, proferre, producere, *differire, prolungare*, אחר, Ger. *verziehen*, Gal. *differer*, Hiſp. *dilatar*, ἀναβάλλομαι. *Cic. de Orat.* Rem commoviſti nova diſputatione dignam, quam in aliud tempus differamus. ¶ *Ter. Adelph.* Me miſeram, differor doloribus. i. diſcindor. ¶ Eſt item verbum neutrum, & ſignificat diſtare. *Cic. in Ver.* At vide, quid differat inter meam opinionem, & tuam. *Id. in Brut.* Quo ipſi differrent ab Oratoribus. *Id. 1. de Invent. c. 44.* Deinde quid res cum re differat, demonſtrabitur. *Plin. l. 9. c. 35.* Differunt in candore. ¶ Interdum ſumitur pro diffamare, divulgare, ſpargere. *Ter. Heaut. prol. 15.* Nam quod rumores diſtulerint malevoli. Et differre aliquem rumoribus, *Tac. Ann. l. 1. c. 4.* ¶ Differre aliquem dictis, *Plaut. Pſeud. 1. 3. 134.* h. e. maledictis inceſſere. Et abſolute, *Ter. And. 2. 4. 4.* Orationem ſperat inveniſſe ſe, qua differat te. h. e. laceſſat, proſcindat. Sed hæc ſignificatio ad primam referenda eſt. ¶ *Diſque tuliſſent* pro *diſtuliſſent*, habetur apud *Plaut. Trin. 4. 1. 14.*

Differtus, a, um, nom. particip. a differtio, de quo adhuc exempla non vidimus, *pieno, empiuto*, fartus, impletus. *Tac. Ann. 16. cap. 6.* Corpus differtum odoribus conditur, tumuloque infertur. *Hor. l. 1. Sat. 5. v. 4.* Forum Appi differtum nautis. *Id. l. 1. epiſt. 6. v. 59.* Differtum tranſire forum.

Diffibulo, as, avi, atum, a. 1. *sfibbiare*, Ger. *die heffien auffleſen*, Gal. *deboucler*, Hiſp. *quitar la he villa*, ἀναπορπάω, fibulam reſolvo, diſcingo, exſinuo, aperio. *Stat. Theb. 6. v. 570.* Emicat, & torve chlamydem diffibulat auro.

Difficile, adverb. *difficilmente*, בקושי, Ger. *ſchwerlich*, Gal. *difficilement*, Hiſp. *dificilmente*, χαλεπῶς, cum difficultate, ægre, vix. *Plin. l. 27. cap. 12.* Semen inter folia durum, & quod difficile evellatur. *Cic. 2. de Inv. c. 56.* Difficile fieri. V. Difficiliter.

Difficĭlis, le, o. 3. *difficile, malagevole*, קשה, Ger. *ſchwer*, Gal. *difficile*, Hiſ. *dificil*, δυσχερής, quod non eſt facile. *Cic. 3. de Orat.* Nec hæc aut difficilia ad perſequendum eſſe videantur. *Id. 5. Phil.* Difficillimum Reipubl. tempus. h. e. calamitoſiſſimum. *Caſ. l. 3. B. G. c. 15.* Difficilioribus uti temporibus. *Liv. l. 3.* Difficile ad fidem eſt. *Virg. 5. Æn.* Difficiles ſcopuli. *Id. 2. Georg.* Difficiles terræ. ¶ Cum de perſona dicitur, refertur ad morum aſperitatem, & ponitur pro moroſo, duro, aſpero. *Cic. de Sen.* Senes moderati, nec difficiles, nec inhumani tolerabilem agunt ſenectutem. *Ovid. 2. de Pont. eleg. 12.* Difficilem eſſe precibus alicujus.

Difficiliter, adv. idem ac difficile, *difficilmente*. *Cic. in Acad.* Cur deinde non, ut difficiliter a vero internoſcatur? *Col. l. 5. c. 3.* Difficiliter menſuras imbibimus agrorum. ¶ Gradus hujus adverb. communes ſunt cum adverb. Difficile; immo ab hoc oriuntur. *Plin. l. 22. c. 21.* Difficilius concoquitur. Et *l. 19. c. 7.* Omnium difficillime opium naſcitur.

Difficul, pro difficili, apud antiquos. *Var.* apud *Non.* Quod utrum ſit magnum, an parvum, facul, an difficul.

Difficultas, f. 3. *difficoltà*, χαλεπότης, arduitas, labor, negotium. *Cic. 2. de Orat.* Niſi rei quandam incredibilem magnitudinem, ac difficultatem. ¶ Item inopia. *Cic. 4. Ver. c. 28.* Oſtendit ſe in ſumma difficultate eſſe nummaria. Sic difficultas annonæ, *Id. pro Domo*. ¶ Difficultas ſpirandi, & ſpiritus, apud *Celſ. l. 2. c. 1. & l. 5. c. 25.* *difficoltà di reſpiro*. Sic difficultas urinæ, *Plin. lib. 20. c. 11.* ¶ *Cic. pro Quin.* Affligi difficultatibus, *diſgrazie*.

Difficulter, idem ac difficile. *Cic. de Inv.* Quid difficulter fieri, & quid facile fieri poſſit. *Caſ. l. 1. B. C. c. 61.* Difficulter, & ægre fiebat.

Diffidens, entis, adject. o. *diffidente*, *chi diſpera*. *Cic. in Piſon. c.* 36. Diffidens, & deſperans ſuis rebus.

Diffidenter, adv. *con diffidenza*. *Cic. pro Cluent. in princ.* Timide, & diffidenter attingere rationem veneficii criminum.

Diffidentia, f. 1. *diffidenza*, Ger. *miſſtrawig*, Gal. *defiance*, Hiſ. *deſconfianza*, [illegible]. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 37. Metus quoque eſt diffidentia expectati, & impendentis mali. *Id.* 2. *de Inv. c.* 54. Fidentiæ contraria eſt diffidentia, & in ea re vitium eſt.

Diffido, is, diffiſus ſum, n. 3. *diffidarſi*, *non aver fidanza*, Germ. *miſtrawen*, Gal. *ſe defier*, Hiſp. *deſconfiarſe*, [illegible], non fido. *Sulpic. Cic. l.* 4. *Fam. epiſt.* 5. Plura de hac re ſcribere pudet, ne videar prudentiæ tuæ diffidere. *Cic. l.* 4. *Acad.* Invenire ſe poſſe quod cuperent, diffiſi ſunt. *Id. Att. l.* 12. De Othone diffido. ¶ *Diffidi*, præter. pro *diffiſus ſum*, eſt apud *Quintil. Declam.* 287. Cum cauſæ patris diffidiſſet vir fortis.

Diffindo, is, diffidi, diffiſſum, a. 3. *fendere*, *tagliare in più pezzi*, [illegible], Germ. *zerſpalten*, Gal. *mettre en pieces*, Hiſp. *hender*, [illegible], in diverſas partes findo. *Cic. de Univ.* Hanc omnem conjunctionem duplicem in longitudinem diffidit. *Cato R. R. c.* 41. Diffindere medium. ¶ Diffindere diem. *Bud.* Tria erant apud antiquos pronunciandi genera: aut enim dies diffindebatur, hoc eſt, res in poſterum diem rejiciebatur, aut comperendinabatur, idest, in tertium diem differebatur, aut judex non liquere pronuntiabat. *Ulpian. l.* 2. *ff. ſi quis cautum*. Et ideo etiam Lex XII. Tabul. ſi judex, vel alteruter ex litigatoribus morbo ſontico impediatur, jubet diem judicii eſſe diffiſſum. *Liv. l.* 9. *c.* 38. Ei legem curiatam de imperio ferenti triſte omen diffidit diem.

Diffingo, is, finxi, fictum, a. 3. *guaſtare*, *corrompere*, [illegible], Ger. *zerbrech*, *und anders machen*, Gal. *defigurer*, *difformer*, Hiſp. *gaſtar*, *desfigurar*, [illegible], eſt corrumpere, convellere, deſtruere, quod fictum, & formatum eſt. *Horat. l.* 3. *Carm. od.* 29. Neque diffinget, infectumque reddet. ¶ Eſt item reformare. *Hor.* 1. *Carm. od.* 35. O utinam nova incude diffingas retuſum in Maſſagetas, Arabaſque ferrum. ¶ Item negare. *Horat.* 2. *Sat.* 1. Nihil hinc diffingere poſſum, idest, non poſſum negare, rem ſic ſe habere. Alii legunt, *Diffindere*. ¶ Item deprimere. *Id. l.* 1. *Sat.* 10. Diffingit Rheni luteum caput. Alii leg. *defingit*.

Diffinio, V. Definio.

Diffiſſio, vel Diffiſio, onis, f. prorogatio, dilatio, *dilazione*, *prorogo*, a Diffindo. *Gel. l.* 14. *c.* 2. In rerum diffiſſionibus, & comperendinationibus. Ita legit *Gravius*. Alii, *diffiſſionibus*.

Diffiſſus, a, um, adject. *ſpaccato*, *feſſo in due parti*, ut Diffiſſum ſaxum. *Cic. l.* 1. *Div. c.* 13. Ramus diffiſſus, *Var. l.* 1. *R. R. c.* 40. ¶ Item dilatus, *differito*. *Ulpian. Dig.* 2. 11. 2. Si alteruter ex litigatoribus morbo ſontico impediatur, jubet diem judicii eſſe diffiſſum.

Diffiſus, a. 1. 2. *diffidente*, part. a diffido. *Cic. pro Mur. c.* 30. Me quoque in adoleſcentia diffiſum ingenio meo quæſiſſe adjumenta doctrinæ.

Diffiteor, ĕ. 2. *negare*, [illegible], Ger. *verneinen*, Gal. *denier*, Hiſp. *negar*, [illegible], nego, *ex dis*, & *fateor*. *Aſin. Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 10. Nunquam diffitebor, multa me & ſimulaſſe invitum, & diſſimulaſſe cum dolore. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 13. Et pudor obſcenum diffiteatur opus.

Difflo, as, a. 1. *gettare a terra ſoffiando*, [illegible], Ger. *zerblaſen*, Gal. *epandre*, Hiſp. *derribar ſoplando*, [illegible], flatu proſterno. *Plaut. Mil.* 1. 1. 17. Cujus tu legiones difflaſti ſpiritu, quaſi ventus folia.

Diffluo, is, uxi, uxum (olim fluctum, & fluxum) neut. 3. *ſcorrere in più parti*, Ger. *zerflieſſen*, Gal. *couler de toutes parts*, Hiſp. *correr en muchas partes*, [illegible], in diverſas partes fluo. *Plin. l.* 21 *cap.* 13. Nam & ſudore diffluunt. *Lucret. l.* 3. *v.* 436. Undique vaſis diffluere humorem, & laticem diſcedere cernis. ¶ Tranſlate ſumitur pro redundare, immoderatum eſſe in aliqua re. *Cic. l.* 1. *Offic. c.* 30. Intelligemus, quam ſit turpe diffluere luxuria, & delicate, ac molliter vivere.

Diffractus, a, um, adject. *rotto*, *franto*, *ſpezzato*. *Sueton. Cæſ. c.* 37. Pene curru excuſſus eſt, axe diffracto. *Vitruv. l.* 10. *c.* 6. Coloſſi baſis a vetuſtate diffracta.

Diffringo, is, egi, actum, a. 3. *frangere in più parti*, [illegible], Ger. *zerbrech*, Gal. *briſer*, Hiſp. *quebrantar*, [illegible], in varias partes frango. *Plaut. Aſin.* 2. 4. 68. Crura hercle diffringentur.

Diffugio, is, ugi, n. 3. [illegible], Ger. *hin*, *und her flichen*, Gal. *fuir ca*, *& la*, Hiſp. *huir aca*, *y acullá*, [illegible], in diverſas partes fugio. *Virgil.* 3. *Georg.* Quo tota exterrita ſylvis diffugiunt armenta. ¶ Eſt item ſimpliciter fugere. *Cæſ.* 8. *B. G.* Diffugiunt ad ſua præſidia. ¶ Tranſlate ponitur pro vitare. *Cic.* 5. *Ver.* Diffugerant permulti id, quod oſtendam. ¶ Item pro refugere, renuere, *ricuſare*. *Var.* 2. *R. c.* 4. Nec tamen diffugio, quin dicam, quæ ſcitim de ſuillo pecore. Alii leg. *defugio*.

Diffugium, ii, n. 2. *fuga*. *Tac.* 1. *hiſt. c.* 39. Proximorum diffugia, languentibus jam ſtudiis.

Diffulgŭro, as, fulgura ſpargo. *Sidon. carm.* 11. *v.* 20. Poſtes chryſolithi fulvus diffulgurat ardor.

Diffulmino, as, fulmine disjicio. *Sil lib.* 5. *v.* 177. Diffulminat omnem Oſſantum turbam.

Diffundĭto, as, atum, a. 1. frequent. a diffundo. *Ammian. l.* 6. *c.* 23. (al. 12.) Ubertate ſe ſe diffunditans. Et *l.* 21 *c.* 3. Sol mens mundi noſtras mentes velut ſcintillas ex ſe ſe diffunditans. ¶ Tranſlate *Plautus Merc.* 1. 1. 58. Amoris vi diffunditari, ac deteri.

Diffundo, is, diffudi, diffuſum, a. 3. *verſare*, *ſpargere in più parti*, [illegible], Ger. *zerſpreiten*, Gal. *epandre*, Hiſ. *derramar*, [illegible], varie fundo, hinc inde ſpargo, dilato. *Cic.* 1. *de Orat.* Diffuſa ramis patulis platanus. *Plin. lib.* 4. *ep.* 22. Morbus diffunditur a capite. *Id. Paneg. c.* 36. Oratio diffunditur in immenſum. *Cic de Amic.* Virtus diffunditur, & contrahitur. ¶ Eſt etiam ſimpliciter fundere. Dicimus autem diffundere vinum, & defundere, ſed cum quodam diſcrimine. V. Defundo. ¶ Tranſlate diffundere animum, eſt exhilarare. *Ovid. l.* 1. *de Art.* Diffunderque animum omnibus iſta dies. Sic *Arnob. lib.* 7. *pag.* 213. Diffundi lætitia.

Diffuſe, adverb. *diffuſamente*, Ger. *ſpreitweiſig*, Gal. *largement*, Hiſ. *largamente*, [illegible], diſperſe. *Cic. de Inv. l.* 1. *c.* 1. Enumeratio eſt, per quam res diſperſe, & diffuſe dictæ unum in locum coguntur. *Id.* 3. *Tuſcul. c.* 10. Latius aliquanto dicenda ſunt, & diffuſius. *Avien. Perieg. v.* 269. Latus hæc terra diffuſius explicat agros.

Diffuſĭlis, le, adject. o. qui ſe diffundit. *Lucret. l.* 5. *v.* 468. Levis, ac diffuſilis æther.

Diffuſio, f. 3. *ſpargimento*, [illegible], Germ. *zerſpreitung*, Gal. *diffuſion*, Hiſp. *derramamiento*, [illegible], diſperſio, dilatatio. *Sen. de vit. beat. c.* 3. Comitaſque, & diffuſio animi. V. ibi *Lipſium*.

Diffūſus, a. 1. 2. [illegible], ſparſus, partic. a diffundor. *Cic.* 1. *de Orat.* Se jus Civile, quod nunc diffuſum, & diſſipatum eſt, in certa genera coacturum. *Id.* 2. *Fin. c.* 34. Error longe lateque diffuſus. *Plin. l.* 16. *c.* 6. Glans quercus facit ſuem diffuſam, & graviſſimam. h. e. obeſam, pinguem. *Martial. l.* 3. *epigr.* 31. Diffuſi jugera campi, h. e. ampli. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Color diffuſus ſanguine, *color ſanguigno*. *Plin. alter l.* 7. *ep.* 17. Corona diffuſior, h. e. cœtus numeroſior. ¶ Item exhilaratus. *Ovid. Met.* 3. *v.* 318. Forte Jovem memorant diffuſum nectare curas Sepoſuiſſe graves. Sic *Stat. l.* 4. *Silv.* 2. vultus diffuſus.

Diffututus, a, um, adject. *Catul. carm.* 29. *v.* 14.

Digamma Æolicum, dicta eſt F litera, quod duplicis gammæ imaginem referre videatur. *Cicer. Att. l.* 9. *epiſt.* 9. Fundum ſuum Formianum vocat Digamma, quod nomen ejus ab F litera initium ſumeret. Delicium (inquit) digamma venderem. Al. leg. *Dali tuum digamma viderem*.

Digămus, i, m. *bigamo*, qui bis uxorem duxit. *Tertul. de Pudic. c.* 1. & *Hieron. l.* 1. *contr. Jovin. c.* 8.

Digantia, Digentia, *Rio del Sale*, fl. Sabinorum, qui in agro Reatino oritur, ac in Tiberim per Fabariam, & Fanum Vacunæ fluit.

Digeries, f. 5. *diſpoſizione*, [illegible], digeſtio, diſpoſitio, diſtributio. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 16. Si digeries morſum reprehenſionis evaſit.

Digĕro, is, digeſſi, digeſtum, a. 3. *ordinare*, *diſporre*, [illegible], Ger. *ordnen*, Gal. *diſpoſer*, Hiſp. *digerir*, *diſponer*, [illegible], ordino, confuſa & congeſta diſpono, divido, diſtribuo. *Cic.* 5. *Ver.* Habeo illius tabulas omnes, quas diligentiſſime legi, atque digeſſi. *Col. l.* 10. Tu cinge comam, tu digere crines. *Rurſus Cic. pro Rabir. Poſth.* Digerere optime Rempubl. ¶ Item dilucido, interpretor. *Virg.* 2. *Æn. v.* 182. Ita digerit omnia Calchas. ¶ Item huc illuc fero, diſſipo. *Plin. in epiſt.* Diſcordantibus ventis digeruntur. ¶ Apud *Lucretium* eſt ſenſim, & quaſi per partes conſumere: ita enim ait *l.* 2. *v.* 1128. Corpus tum ſolvit tabes, ac digerit ætas. ¶ Hinc ſumitur ſæpe pro concoquere, digerere, quia cibus ſtomachi calore ordinate per corpus diſtribuitur. *Celſ. in præfat.* Digeruntur cibus, & potio in omnes membrorum partes. *Cic. Att. l.* 4. Convaluit, ut digerat multa cruda facilius. ¶ Digerere mandata alicujus, *eſeguire con ordine*. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr.* Fac, ut mea mandata digeras, perſequare, conficias.

Digeſtibilis, le, adject. qui digeri, & concoqui poteſt, *facile da digerire*, ut cibus digeſtibilis, *Cæl. Aurel. l.* 1. *c.* 3. Oxygarum digeſtibile. *Apic. l.* 1. *c.* 34. h. e. digeſtionem adjuvans.

Digeſtim, adv. ordinate, diſpoſite. *Prudent. Periſteph.* 2. 129. Digeſtim aliquid ſcribere.

Digeſtio, f. 3. *digeſtione*, Ger. *verdauung*, Gal. *digeſtion*, Hiſp. *digeſtion*, [illegible], ciborum concoctio in ventriculo. *Capitol. in Vero, c.* 4. Somni fuit permodici, digeſtionis facillimæ. *Celſ. in præfat.* Sive concoctio illa fit, ſive digeſtio. h. e. via, & diſpoſitio ad concoctionem. ¶ Item diſpoſitio, ordinatio. *Velleſ. l.* 2. *c.* 53. Digeſtio annorum. *Plin. l.* 18. *c.* 25. Siderum exortus dignoſcuntur digeſtione circulorum. Adde *Cic. Philip.* 5. *c.* 7. ubi tamen alii aliter legunt.

Digeſtivus, a, um, adject. ut digeſtiva virtus, *Macer l.* 1. *c.* 18.

Digeſtorius, a, um, adject. digeſtivus, ſeu qui digeſtionem facit, ut digeſtorium medicamentum, *Plin. Valer. l.* 2. *c.* 8. Digeſtorium embamma. *Marcel. Empir. c.* 20.

Digeſtum, i, vel Digeſta, orum, n. 2. ſic appellatur a JCtis volumen continens partem Juris civilis, eo quod plurimas leges, quæ antea confuſæ erant, in eo digeſtas, & ordinatas reperiuntur. Alio nomine dicitur *Pandectæ*.

Digeſtus, us, m. ordinatio, diſpoſitio, adminiſtratio. *Stat. l.* 3. *Silv.* 3. *v.* 88. tibi creditur uni Sanctarum digeſtus opum.

Digeſtus, a, um, adjectiv. ordinatus, diſpoſitus, *ordinato*. *Cic. pro Roſc. Com. c.* 3. Nomina in codicem digeſta habere. ¶ Item in ventriculo concoctus, *digerito*. *Marcel. Empir. c.* 22. Triduo puriſſimum, & digeſtiſſimum eſſe.

Digitālis, le, o. 3. *di miſura d'un dito*, Ger. *fingermeſſig*, Gal. *de la meſure d'un doit*, Hiſ. *de la medida de un dedo*, [illegible], quod habet menſuram digiti. *Plin. l.* 22. Anchuſæ radix in uſu eſt digitali craſſitudine. ¶ Digitalia, ſubſt. neut. 3. [illegible], digitorum tegumentum. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 55. Olea, quæ digitis nudis legitur, laudabilior, quam illa, quæ cum digitalibus.

Digitātus, a. 1. 2. *che ha diti*, Ger. *der finger hat*, Gal. *qui a doits*, Hiſ. *el que tiene dedos*, qui digitos habet. *Plin. l.* 11. *c.* 47. Avium aliæ digitatæ, aliæ palmipedes.

Digitellus, m. 2. dim. a digitus. Hoc nomine dicitur herba quædam, quæ alio nomine ſedum, ſive ſempervivum majus appellatur. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

Digitŭlus, m. 2. *dito picciolo*, [illegible], dim. a digitus. *Ter. Eun.* 2. 2. 53. Qui mihi nunc uno digitulo fores aperis fortunatus.

Digitus, m. 2. *dito*, [illegible], Ger. *ein finger*, Gal. *doigt*, Hiſp. *dedo*, [illegible], membrum manus. *Cic. in Acad.* Cum paulum digitos conſtrinxerat, pugnumque fecerat. ¶ Digitorum primus Veneri ſacer erat, 2. Marti, 3. Saturno, 4. Soli, 5. Mercurio. Porro primus *Pollex* dicitur, quia eo maxime pollet manus. 2. *Index*, quod eo utimur ad aliquid oſtendendum, qui & *ſalutaris* dicitur, quia eo ori admoto ſilentium indicitur, res ſaluberrima. 3. *Medius*, quia in medio poſitus, dicitur etiam *infamis* propter penis ſimilitudinem. *Perſ. ſat.* 2. *v.* 33. Inde labella Infami digito, & luſtralibus ante ſalivis Expiat. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 45. In hunc intende digitum; hic Leno eſt. h. e. irride, contemne. ¶ Hinc, digitum medium oſtendere, eodem ſenſu. *Juven. ſat.* 10. *v.* 52. *Mart. l.* 2. *ep.* 28. ¶ 4. *Annularis* a ferendo annulo nomen habet. 5. *Auricularis*, qui minimus dicitur, eoque ad purgandas aures utimur. ¶ Digitus ſæpe dicitur de re, aut actione minima. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 3. Mihi certum eſt, ab honeſtiſſima ſententia digitum nuſquam, ſupple, *diſcedere*. ¶ Hinc digitum proferre, extenere, porrigere, &c. *Id.* 5. *Fin. c.* 17. Chryſippus ne digitum quidem ejus cauſa porrigendum dicebat. ¶ Hinc in digito mori. h. e. levi vulnere, aut morbo. *Plin. l.* 27. *c.* 2. Hinc atrox illa peroratio ejus: in digito est mortuus. Ita refert, & explicat hæc verba *Cæl. Rhod. l.* 29. *c.* 13. atque ex eo plures Lexicographi. At Harduin. & alii leg. *peroratio ejus in digitum*. V. apud *Plin.* reliqua, unde colliges diverſum omnino ſenſum. ¶ Summis digitis colere, modus loquendi a Gentilium more ductus, qui quæ res ſacrificaturi erant, ſummis digitis accipiebant. *Lactant. l.* 1. *Inſtit. c.* 20. ¶ Monſtrari digito dicitur, qui aliqua in re inſignis eſt. *Horat. l.* 4. *od.* 3. *v.* 22. Totum muneris eſt tui, Quod monſtror digito prætereuntium. ¶ Digito cœlum attingere, eſt, ſumme beatum, & velut Diis proximum ſe putare. *Cic. Att. lib.* 2. *ep.* 1. *a med.* ¶ Digito caput ſcalpere, eſt mollis & delicati hominis indicium. *Juvenal ſat.* 9. *v.* 133. ¶ Micare digitis. V. *Mico*. ¶ Digitum tollere, ſignificat favere, & ſuffragari, contra vero, digitum deprimere, eſt refragari, damnare. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 66. Fautor utroque tuum laudabit pollice ludum. ¶ Digitum etiam tollere, ſeu exerere dicuntur, qui ſe victos fatentur: tractum a gladiatoribus, qui victi, oſtenſione digiti veniam a populo poſtulabant, ut ait Vet. Scholiaſt. ad illud *Perſ. ſat.* 5. *v.* 119. Nil tibi conceſſit ratio: digitum exere, peccas. *Sidon. l.* 5. *ep.* 7. Hi ſunt, quorum comparatione digitum tollerent Narciſſus, Aſiaticus, Maſſa, &c. V. ibi *Savar.* ¶ Item qui in auctione aliquid emunt, quoniam ſublata manu id ſignificant. *Scalig. ad Manil.* & *Hotoman. ad Action.* 1. *Ver. c.* 54. ¶ Eſt etiam digitus menſura quædam quatuor hordei grana in latitudinem continens. V. *Frontin. de qualitat. agror.* apud *Rigalt.* & *Var. Auctor. de menſuris* apud *Goeſ.* ¶ In aquæductibus digitus accipitur pro certo quodam aquæ modulo, quo ex caſtello aqua dividitur in vicos, aut regiones, aut etiam in nobilium ædes. Habebant enim aquæductus ſua caſtella ad divortia vicorum, a quibus aqua a cuſtode per uncias, & digitos dividebatur. Habebat autem digitus rotundus diametrum unius digiti. *Inſcrip.* apud *Gruter. pag.* 475. *n.* 3. & *Front. de aquæd.*

Digladiabĭlis, le, adjectiv. *contraſtabile*. *Prudent. Cath.* 3. *v.* 147. Hoc erat aſpidis, atque hominis Digladiabile diſſidium.

Digladior, aris, atus ſum, d. 1. *far alle coltellate*, Ger. *fechten*, Gal. *ſe battre a coups de couteaux*, Hiſ. *acuchillarſe*, [illegible], eſt varie gladiis certare. *Cic.* 3. *de Leg.* Quibus digladiarentur inter ſe cives. ¶ Tranſlate eſt diſſentire, & contendere. *Cic. in Acad.* Quid Antipater digladiatur cum Carneade tot voluminibus?

Digma, atis, n. [illegible], exemplum, rerum venalium ſpecimen. *C. Theod. tit. de ſuar. pecua.* h. e. *l.* 14. *tit.* 4. *leg.* 9.

Dignanter, adverb. *corteſemente*, *degnandoſi*. *Vopiſc. Tacit. cap.* 8. Loquentem dignanter audite. *Symmach. l.* 5. *epiſt.* 63. Dignanter impertias.

Dignatio, onis, f. *ampiezza*, *onore*, *dignità*, [illegible], Ger. *wirdigung*, Gal. *dignité*, Hiſp. *dignidad*, [illegible], dignitas, & amplitudo propter honores geſtos, aut magiſtratus, vel ob oris, morumque majeſtatem. *Sueton. Aug. c.* 46. Jure ac dignatione Urbi quodammodo adæquavit. *Cic. Att. l.* 4. Nec quicquam, niſi de dignatione, laborat. ¶ Item gratia, familiaritas. *Liv. lib.* 2. Appius haud ita multo poſt in principum dignationem pervenit.

Dignatus, a, um, adject. ſignif. paſſiva, *fatto degno*, *reſo degno*. *Virg.* 3. *Æn. v.* 475. Conjugio Anchiſa Veneris dignate ſuperbo. *Nro. v.* 4. *n.* 123. Dignatus ſignificat dignus factus.

Digne, adv. *degnamente*, Ger. *wirdiglich*, Gal. *dignement*, Hiſ. *dignamente*, [illegible], honeſte, pro meritis, ut decet. *Cic. de Sen.* Nunquam ſatis laudari digne poterit Philoſophia. *Horat. l.* 1. *ſat.* 7. *v.* 47. Peccat uter noſtrum cruce dignus?

Dignitas, f. 3. *dignità*, [illegible], Ger. *wirdigkeit*, Gal. *dignité*, Hiſp. *dignidad*, [illegible], amplitudo quædam ob Magiſtratus cumulatiores, rerum geſtarum magnitu-

gnitudinem, vitæ integritatem, & ſanctitatem. Cic. Thermo. Ut omnibus in rebus ei te commodes, quoad fides, dignitaſque tua patietur. ¶ Interdum ſumitur pro virili pulchritudine. Cic. 1. Off. c. 36. Pulchritudinis duo ſunt genera, unum muliebre, quam venuſtatem appellamus, alterum virile, quam dignitatem dicimus. ¶ Dignitas item dicitur de ſermone, & pro Figura accipitur. Auct. ad Her. l. 4. Dignitas eſt, quæ reddit ornatam orationem varietate diſtinguens. ¶ Pro dignitate, h. e. ut par eſt, ut rei dignitas poſtulat. Nepos Attic. c. 2. Facultas pro dignitate vivendi.

Dignitōſus, a, um, adject. ἀξιωματικός, ut expon. Gloſſ. Philox. Petron. fragment. Tragur. Homo dignitoſus, cui pluris erat unguis, quam tu totus es.

Digno, as, a. 1. giudicar degno, degnare, Ger. vvirdigen, Gal. daigner, Hiſp. tener por digno, ἀξιόω, dignum judico. Pacuv. apud Non. c. 7. n. 17. Quis Deos Infernos quibus Cœleſtes dignet decorare honoribus?

Dignor, aris, atus ſum, com. 1. idem, ac digno, ideſt, dignum judico. Suet. in Aug. Univerſum genus operas aliquas publico ſpectaculo præbentium etiam cura ſua dignatus eſt. ¶ Et paſſive. Cic. in Oeno. Homo ex eo numero hominum, qui apud nos hoc nomine dignantur. Idem 1. Acad. Ea ſumenda, & quadam æſtimatione dignanda docebat. V. Gel. l. 14. c. 13. ¶ Cum infinito Horat. l. 1. epiſt. 20. Grammaticas ambire tribus & pulpita dignor.

Dignoſco, is, ovi, otum, a. 3. conoſcer, הכיר, Ger. underſcheyden, Gal. diſcerner, Hiſ. deviſar, diſtinguir, διαγινώσκω, diſcerno. Horat. l. 1. ep. 15. v. 29. Curvo dignoſcere rectum. Juven. ſat. 10. v. 2. Pauci dignoſcere poſſunt vera bona, atque illis multum diverſa. ¶ Legitur & dinoſco pro dignoſco. Salmaſ.

Dignus, a, um, o. 1. 2. degno, ראוי, Ger. vvert, Gal. digne, Hiſp. digno, ἄξιος, cui aliquid merito debetur. Cic. 1. de Or. Hoc tam gravi dignus nomine. Id. Phil. 3. c. 10. Vir avo, patre, majoribus ſuis digniſſimus. Virg. Æn. 9. v. 212. Tua vita dignior ætas. ¶ Aliquando genit. jungitur. Plaut. Trin. 5. 2. 29. Non ego ſum dignus ſalutis. Phædr. fab. 20. l. 4. Quicquid putabit eſſe dignum memoriæ. ¶ Cum infinito. Virg. Ecl. 5. v. 89. Erat tum dignus amari. ¶ Dicimus etiam dignus qui, & dignus ut, Cic. & Plaut. Mil. 4. 4. 4. ¶ Dignum eſt, bene ſta, è di dovere. Plaut. Mil. 3. 1. 129. Huic homini dignum eſt divitias eſſe, qui eas ſervat.

Digredior, eris, eſſus ſum, d. 3. partirſi, יצא, Ger. hinvveggaahen, Gal. ſe partir, Hiſp. partirſe, ἀπαλλάττω, diſcedo. Cic. Cornificio. Inique patiebar animo, te a me digredi. Id. de Clar. Orat. Digredi paulumper a cauſa. Id. 1. de Invent. De cauſa digredi.

Digreſſio, onis, f. partita, יציאה, Ger. hingang, Gal. digreſſion, Hiſ. digreſſion, ἐκβασις, diſceſſus. Cic. l. 1. ad Q. Fr. Tum congreſſio, tum vero digreſſio noſtra. ¶ Tranſlate dicitur de evagatione e propoſito. Cic. de Or. l. 3. c. 53. Ab re non longa digreſſio.

Digreſſus, a, um, o. 1. 2. partic. a digredior, partito. Suet. in Caſ. c. 43. Qui digreſſam a marito poſt biduum ſtatim duxerat, ideſt, quæ divortium cum marito fecerat.

Digreſſus, us, m. 4. idem ac digreſſio. Cicer. 2. Tuſc. Tenuiſſimum lumen facit proximus acceſſus ad Solem, digreſſus autem longiſſimum.

Digrunnio, is, n. idem quod grunnio. Phædr. l. 5. fab. 6. v. 27. Scurra digrunnit prior.

Dijambus, m. 2. διίαμβος, pes metricus ex duobus jambis conſtans, ut Amœnitas, quieſcerent, &c.

Dijovis, m. 3. Giove, Jupiter, quaſi Deus Jovis, ut Diana, quaſi Dea Jana, vel a dies, & juvo, quia nos die, & luce quaſi vita ipſa afficiat, & juvet. Gel. l. 5. c. 12.

Dijudicatio, f. 3. διάκρισις, actus dijudicandi. Cic. 1. de Leg. c. 21. Nam iſta quidem magna dijudicatio eſt.

Dijudicatrix, icis. f. quæ diſcernit, & dijudicat. Apul. l. 2. de Dogm. Plat. Virtus ſpectatrix, & dijudicatrix omnium rerum prudentia.

Dijudicatus, a, um, adject. judicatus, giudicato, ut dijudicata lis, Horat. l. 3. od. 5. v. 54.

Dijudico, as, avi, atum, giudicare diſtintamente, שפט, Ger. urtheylen mit underſcheidung, Gal. juger diſtinctement, Hiſ. juzgar entre partes, διαδικάζω, diligenter, aut diviſim judico. Cic. in Tuſc. Utrum igitur inter has ſententias dijudicare malumus, an ad propoſitum redire? ¶ Item decerno. Cic. 3. Catil. At illæ tamen omnes diſſenſiones ejuſmodi fuerunt, ut non reconciliatione concordiæ, ſed internecione civium dijudicatæ ſint. ¶ Item diſcerno. Cic. 4. Acad. c. 33. Vera, & falſa dijudicare. Id. Part. ad fin. Dijudicare vera a falſis.

Dijugatio, onis, f. ſeparatio, ſeparazione. Arnob. l. 2. Animarum a corporibus dijugatio. ¶ Legitur & disjugatio.

Dijunctio, onis, f. disjunctio, ſcongiungimento, ſeparazione. Cic. 4. Acad. c. 28. Judicare, quæ conjunctio, quæ dijunctio vera ſit. Ita legit Gruter.

Dijungo, is, a. 3. ſeparare, dividere, הבדיל, Ger. zertheylen, Gal. desjoindre, Hiſ. deſunir, διαζεύγνυμι, ſeparo, divido. Cic. Att. l. 16. ep. 3. Dijungor a te. Ita Gruter.

Dilabidus, o. 1. 2. διαλυτός, quod facile diffluit. Plin. l. 8. c. 55. Propter brevitatem pili dilabidas.

Dilabor, eris, lapſus ſum, d. 3. ſcorrere, καταρρέω, proprie eſt deorſum varie labi, celeriter deſcendere, fluere, decurrere. Cic. 1. de nat. Deor. Niſi eadem ſe admixto calore liquefacta, & dilapſa diffunderet. ¶ Tranſlate eſt devenire, venire, diſcendere. Cic. de Am. A ſapientum familiaritatibus ad vulgares amicitias oratio noſtra dilabitur. ¶ Item corruere, cadere, rovinare. Cic. 2. Off. Præclariſſime conſtituta Reſpublica dilaberetur. Id. 2. Phil. c. 2. Sed, ut eſt apud Poetam neſcio quem, male parta male dilabuntur. Liv. lib. 35. Dilabitur vetuſtate navis putris. ¶ Item diffugere, clam diſcedere, partirſi naſcoſtamente, נפל, Ger. hinfallen, Gal. s'ecouler, Hiſp. deslizarſe, διαδιδράσκω. Cic. 1. Tuſc. Cum poſui librum, aſſenſio illa omnis dilabitur.

Dilacero, as, avi, atum, a. 1. idem, ac lacero. Cic. 1. de nat. Deor. Non vidit, diſtractione humanorum animorum diſcerpi, & dilacerari Deum. ¶ Tranſlate ſumitur pro conſumere, dilapidare, diſperdere, ruinare, guaſtare, diſtruggere. Cic. pro Mil. Et annum integrum ad dilacerandam Remp. quæreret.

Dilamino, as, avi, atum, a. 1. in duas laminas divido. Ovid. de Nuce v. 73. Has (nuces) puer aut certo fectas dilaminat ictu. h. e. in duas partes dividit.

Dilancino, as, a. 1. idem quod lancino, lacero. Prudent. hymn. Vincent. v. 136. Membra dilancinata interficit.

Dilaniatus, a, um, adject. lacerato. Ovid. 3. Amor. el. 9. 52. Inornatas dilaniata comas.

Dilanio, as, avi, atum, a. 1. ſbranare, פרם, Germ. zerreiſſen, Gal. dechirer, Hiſp. deſpedaçar, ſbranare, in diverſas partes lanio. Cic. pro Mil. c. 13. Tu P. Clodii cruentum cadaver nocturnis canibus dilaniandum reliquiſti.

Dilapido, as, avi, atum, a. 1. conſumare, פזר, Ger. vergeuden, Gal. diſſiper, Hiſp. diſſipar, deſperdiciar, καταναλίσκω, proprie eſt diſſipare, diſperdere, conſumere. Ter. Phor. 5. 7. 4. Priuſquam dilapidet noſtras triginta minas. ¶ Videtur etiam ſumi pro lapides auferre, lapidibus purgare. Cato de R. R. c. 46. Locum bipalio vortito, dilapidatoque. Sed caſtigatiora exemplaria habent delapidato.

Dilapſio, onis, f. actus dilabendi, conſumptio, abſumptio. Auguſtin. l. 22. de Civ. Dei c. 12. Corruptiones & dilapſiones corporum mortuorum.

Dilapſus, a, um, adject. 12. conſumato, ſfatto, rovinato. Cic. l. 2. de Nat. Deor. c. 10. Glacies liquefacta, & dilapſa. Virgil. 3. Georg. v. 557. Dilapſa cadavera tabo. Liv. l. 4. Ædem Jovis vetuſtate dilapſam refecit.

Dilargior, iris, itus ſum, com. 4. donare a diverſi, נתן, Germ. auſſtheylen, Gal. faire largeſſe, Hiſp. dar a muchos, διαδίδωμι, eſt varie, aut diverſis largiri, vel valde largiri. Cic. de Leg. Agr. 2. Qui omnia ſine ulla religione, quibus voluit, eſt dilargitus.

Dilargitus, a, um, particip. a dilargior, paſſiva ſignificatione. Salluſt. apud Gel. 15. 13. Dilargitis proſcriptorum bonis.

Dilatatio, onis, f. allargamento, διαστολή, actus dilatandi. Tertul. de anim. c. 37. ſub fin. Lamina major efficitur per dilatationem.

Dilatatus, a, um, adject. dilatato. Cic. l. 3. de Leg. c. 14. Hæc lex dilatata in ordinem cunctum, coanguſtari etiam poteſt.

Dilatio, f. 3. dilazione, prolungazione, ἀναβολή, temporis prorogatio, ſive extenſio. Cic. 3. Phil. Quæ eſt igitur expectatio, aut quæ minima dilatio temporis?

Dilato, as, avi, atum, a. 1. allargare, הרחיב, Ger. zerthun, Gal. dilater, Hiſp. dilatar, πλατύνω, latum facio. Cicer. 2. de nat. Deor. Ipſius autem partes eæ, quæ ſunt infra, dilatantur, quæ autem ſupra, contrahuntur. ¶ Et tranſlate. Cic. pro Flac. c. 5. Non dilatabo orationem meam.

Dilator, m. 3. qui differt. Hor. in Art. v. 172. Dilator, ſpe longus, iners, aviduſque futuri.

Dilatorius, a, um, adject. che prolunga, ut dilatoriæ exceptiones. Leg. 2. & 3. Dig. de except. & præſcript.

Dilatus, o. 1. 2. differito, partic. a differor. Cic. 4. Ver. Ne Petilius privato illo judicio tranſacto, aut dilato cum cæteris in conſilium reverteretur. ¶ Item diſperſus, evulgatus, divulgato Nepos 10. 10. 1. Celeri rumore dilato.

Dilaudo, as, a. 1. lodare, ἐπαινέω, varie, vel valde laudo. Cic. Att. l. 6. ep. 2. Aut attingere eos libros, quos tu dilaudas.

Dilaxo, as, a. 1. dilato, laxo. Lucil. apud Porphyr. Scholiaſt. Horatii ad ſat. 2. l. 1. Cruribus crura dilaxat.

Dilectio, onis, f. amor, amore, ἀγάπη, ἐκλογή. Tertul. l. 4. adv. Marc. c. 27. Oluſcula decimantes, & dilectionem Dei prætereuntes.

Dilector, oris, m. amator, amante. Apul lib. 2. Florid. Atque ego me dilectorem tuum profiteor. Tertul. l. 4. cont. Marc. c. 23. Parvulorum dilector.

Dilectus, a, um, adject. amato. Virg. Æn. 1 v. 348. Magno dilectus amore. Claud. 3. de rapt. Prof. v. 74. Stabat præterea luco dilectior omni laurus. Stat. 8. Theb. v. 99. Augur Apollineis modo dilectiſſimus aris. ¶ Dilectus, pro delectus, ſcelto, ſcribebant Vet. qua de re multa exempla afferunt Pareus in Lex. Crit. & Danetius.

Dilectus, us, ui, m. idem quod delectus, ut dilectus militum, apud Feſtum. Id. in voce Lacus: Ut in dilectu cenſuque primi nominantur. ¶ Ita apud Veteres conſtanter legi, teſtantur Pareus in Lex. Crit. & Danetius.

Dilemma, atis, n. eſt argumentatio, in qua utrinque adverſarius capitur, ſive in qua utra pars ab adverſario conceſſa fuerit, reprehenditur: ut Si implacabiles ſunt iracundiæ, ſumma eſt acerbitas, ſin autem exorabiles, ſumma levitas. A Cic. appellatur complexio, a Gellio ſyllogiſmus cornutus, quia ſic argumentationis cornua in eo diſponuntur, ut qui alterum effugerit, in alterum incurrat. V. Gellium l. 5. c. 10.

Diligens, o. 3. diligente, aſſiduo, חרוץ, Ger. fleiſſig, Gal. diligent, Hiſp. diligente, ἐπιμελής, gnavus, ſolers, minime ſegnis, ſtudioſus. Cic. 1. Agr. Sane eſt in eo diligens. Id pro Cœl. c. 30. Diligentiſſimus officii. Nepos Epamin. c. 3. Adeo veritatis diligens, ut ne joco quidem mentiretur. Vellei. l. 2. c. 4. Diligentior ritus patrii cuſtodia. Plin. l. 4. epiſt. 13. De ſuo certe diligentes erunt. Cic. Catil. 3. Diligentiſſimus ad cuſtodiendum. ¶ Diligens etiam dicitur, qui eſt parcus, & frugi in re familiari adminiſtranda. Cic. 4. Ver. c. 18. Diodorus homo frugi ac diligens, qui ſua ſervare vellet.

Diligenter, adv. diligentemente, Germ. fleiſſiglich, Gal. ſoigneuſement, diligemment, Hiſp. diligentemente, ἐπιμελῶς, ſtudioſe, cum cura, & ſolicitudine. Cic. 1. de Or. Itaque in iis artibus quam diligenter, & quam prope faſtidioſe judicamus! Caſ. l. 5. B. G. c. 35. Præceptum diligentiſſime obſervare. Cic. Att. lib. 10. ep. 12. Omnia quo diligentius cogitata, eo facta ſunt imprudentius. ¶ Significat etiam, cum delectu. Var. l. 5. L. L. Sed quod his magis promiſcue, quam diligenter conſuetudo eſt uſa, &c.

Diligentia, f. 1. diligenza, חריצות, Ger. fleiſſ, Gal. diligence, ſoin, Hiſp. diligencia, ἐπιμέλεια, ſtudium, cura, ſolicitudo. Differt a cura, & opera, quia diligentia ad corpus, & ad animum refertur, cura ad animum, opera ad corpus. Cic. 5. Fam. ep. 6. Adhibui diligentiam, quotieſcumque Senatus fuit, ut adeſſem. Id. l. 10. ep. 2. Diligentiam ad aliquid conferre. ¶ Diligentiam pro amore, & dilectione uſurpat Symmach. l. 1. epiſt. 37. & 41. &c. Eſt enim a Diligo. ¶ Accipitur interdum etiam pro parſimonia. Auct. ad Heren. l. 4. Non eſt iſta diligentia, ſed avaritia.

Diligo, is, dilexi, dilectum, a. 3. amare, אהב, Ger. lieben, Gal. aimer, Hiſ. amar, φιλέω, amo. Sed tamen minoris vis eſt, ut notat Valla, & Nonius c. 5. n. 3. Cic. l. 9. Fam. ep. 14. Quis erat qui putaret, ad eum amorem, quem erga te habebam, poſſe aliquid accedere? tantum acceſſit, ut mihi nunc denique amare videar, antea dilexiſſe. Id. 1. de nat. Deor. c. ult. Dii inter ſe diligunt, & hominibus conſulunt. Pro diligunt, & eſt elegantiſſimus dicendi modus. Sic etiam amo uſurpatur. ¶ Apud Veteres idem eſt, ac deligo. V. Dilectus. ¶ Eſt item dividere. Plaut. Curc. 5. 54. Clypeatus elephantum machæra diligit. Ita legit Nonius: alii diffecit, al. dirigit, al. diſecat.

Dilogia, f. 1. διλογία, figura, cum ambiguum dictum duas res ſignificat, a δὶς, bis, & λόγος, ſermo. Aſcon. in 2. Verrina.

Diloricatus, a, um, adject. lorica exutus, vel ſimpliciter exutus, ſpogliato. Apul. l. 7. A. A. Diloricatis ſtatim pannulis.

Dilorico, as, avi, atum, a. 1. ſcingliere, קרע, Ger. zerzerren, Gal. dechirer, Hiſp. deſmallar, διασχίζω, proprie eſt loricam aperire; tranſlate uſurpatur de re qualibet pro diſſolvere, diſcindere. Cic. 2. de Orat. c. 28. Et ejus diloricare tunicam, & judicibus cicatrices adverſas oſtendere.

Dilōris, e, adject. qui duo tantum lora habet. V. Monoloris.

Dilūceo, es, uxi, n. 2. riſplendere, נהר, Ger. ſcheinen, Gal. s'eclater, Hiſ. luzir, ſer claro, διαλάμπω, diſtincte, ſive perfecte luceo. Gel. lib. 2. Eo die, qui poſt eam noctem diluxerit. Adde Horat. l. 1. ep. 4. ¶ Tranſlate uſurpatur pro patere, clarum, & apertum eſſe. Liv. l. 3. cap. 16. Dilucere res magis Patribus, atque Conſulibus.

Diluceſcit, uxit, imp. 3. è dì, אור, Germ. tagen, tag vverden, Gal. il ſe fait jour, le jour commence a poindre, Hiſp. amanecer, ἡμέρα γίνεται, dies fit. Cic. in Cat. 3. c. 3. Comprehenſi ad me, cum jam diluceſceret, deducuntur.

Dilucide, adv. chiaramente, Germ. klerlich, Gal. clairement, Hiſp. claramente, σαφῶς, clare, perſpicue. Ter. Phor. 2. 3. 51. Dilucide expedivi, quibus me oportuit judicibus. Ulp. l. 19. Dig. de Pecul. Quæſtio dilucidius tractata. Auguſt. ep. 19. ad Hieron. Dilucidiſſime convincere aliquem.

Dilucido, as, avi, atum, a. 1. dichiarare, באר, Ger. erleuteren, Gal. declarer, Hiſp. enclarecer, ἐμφανίζω, declaro, clarum facio. Auct. ad Her. l. 3. c. 4. Nam quod in docendo rei dilucidandæ cauſa dolum appellavimus.

Dilucidus, o. chiaro, ἐμφανής, clarus. Cic. 3. Fin. c. 1. Noſtraque, ut mihi videtur, dilucida oratio. Id. in Orat. c. 5. Omnia docentes, & dilucidiora, non ampliora facientes.

Dilucŭlat, abat, imp. 1. farſi giorno, aggiornare, ὀρθρίζω, eſt diluculum fieri. Gel. l. 2. c. 29. Die craſtino, ubi primum diluculabit, fac amicos adeas, & roges veniant.

Diluculo, adv. al far del giorno, בבקר, Ger. angehends tags, Gal. a l'aube du jour, Hiſp. a la madrugada, περὶ ὄρθρον, ſummo mane. Cic. Att. l. 16. ep. 13. Cum veniſſem diluculo ad pontem Tiretium.

Dilucŭlum, n. 2. alba, aurora, שחר, Ger. morgenroth, Gal. l'aube de jour, Hiſ. el alva, ὄρθρος, aurora, a diluceo, quia incipit dilucere. Eſt autem mane diluculum, quod veſperi crepuſculum. Cic. pro Roſc. Amer. c. 7. Primo diluculo nuntius hic Ameriam venit. Plaut. Amph. 2. 2. 111. Ego ne hinc abii abs te hodie cum diluculo?

Diludia. V. Deludium.

Diluo, is, lui, lutum, a. 3. lavare, רחץ, Ger. ſpuleren, Gal. laver, Hiſ. lavar, ἀπολούομαι, lavo, purgo, lavando abſtergo, a λύω. Caſ. 2. B. C. Ne canalibus aqua immiſſa lateres diluere poſſet. ¶ Eſt item aquam, vel alium liquorem miſcere, temperare. Virg. Georg. 1. v. 344. Cui tu lacte favos, & miti dilue Baccho. Curt. 3. 6. Diluere medicamentum. ¶ Tranſlate eſt auferre, minuere. Cic. 3. Tuſc. Quæ cogitatio omnes moleſtias extenuat, & diluit. Senec. ep. 29. Diluere auctoritatem. ¶ Eſt item refellere, diſſolvere, a διαλύω, omiſſo α, ut in διαφέρω, differo, διαγινώσκω, dignoſco. Cic. 7. Ver. Quo facilius crimen

men innumerorum diluere poſſim. ¶ Item explicare, declarare. *Cic. pro Clu.* Cum ego unaquaque de te dicam, & diluam. *Plaut. Rud.* 4. 4. 64. Abſtine maledictis, & mihi, quod rogavi, dilue.

Dilūte, adv. diluendo. *Macrob. 7 Saturn. c.* 13. Sordidatum pallium in mari dilute lavi.

Dilūtum, n. 2. id liquidum, in quo aliquid certo tempore fuit maceratum. *Plin. l.* 27. *c.* 7. Bibitur & madefacti abſynthii dilutum.

Dilūtus, a, um, o. *miſto, temperato*, κεκραμένος, quod mixtum, vel temperatum eſt, ut vinum aqua mixtum. *Martial. l.* 1. *epigr.* 107. Diluti bibis unciam Falerni. *Cic. in fragm. orat. pro Font.* apud *Ammian. l.* 15. *c.* 29. Gallos poſt hæc dilutius eſſe poturos. *Celſ. l.* 1. *c.* 3. Potio quam dilutiſſima. ¶ *Dilutus odor* eſt, qui minime eſt vehemens, ſed lenis. *Plin. l.* 15. *c.* 28. ¶ *Dilutus color* dicitur, qui velut aqua adhibita, minus intenſus eſt, *dilavato, ſmorto*. *Gal. l.* 2. *c.* 26. Luteus color ruſo eſt dilutior. Sic urina diluta, apud *Celſ. l.* 2. *c.* 4. & 6.

Diluviālis, le, adject. ad diluvium pertinens. *Solin. c.* 9. (al. 14.) Quas ſolas (montium altitudines) diluvialis irruptio inacceſſas reliquit.

Diluvies, ei, f. idem, ac diluvium, a *diluo*, quæ ſignificat inundare, ſubmergere. *Hor. l.* 4. *Carm. od.* 14. Horridamque cultis diluviem minitatur agris.

Diluvio, as, a. 1. ſubmergo. *Lucr. l.* 1. *v.* 288. Ultraque minantur omnia diluviare ex alto gurgite ponti.

Diluvio, onis, f. idem ac diluvium, *Cenſorin. de die Natali*, *c.* 18. κατακλυσμὸς, quam noſtri diluvionem vocant.

Diluvium, n. 2. *diluvio*, מבול, Ger. *waſſerfluſſ*, Gal. *deluge*, Hiſ. *diluvio*, κατακλυσμὸς, terræ inundatio ab immodicis imbribus, vel maris, fluviive incremento proficiſcens, a *diluo*, quæ ſignificat inundare, ſubmergere. Aliqui dictum putant, quia terram lavat, & ſordibus purgat. *Plin. in epiſt.* 19. *l.* 8. Hic aſſiduæ tempeſtates, & crebra diluvia. ¶ Metaphorice ponitur pro everſione, *ruina, diſtruzione*. *Virg.* 7. *Æn.* Diluvio ex illo diverſa per æquora vecti.

Dimăchæ, arum, m. 1. Equitum genus, qui aliquando & pedites pugnant, quales ſunt apud noſtros *i dragoni*. *Curt. l.* 5. *c.* 13. Delectis equitum ſex millibus trecentos, quos Dimachas appellant, adjungit. Dorſo hi graviora arma portabant; cæterum equis vehebantur; cum res locuſque poſceret, pedeſtris acies erat.

Dimadēo, vel Dimadeſco, es, ui, n. valde madeo. *Lucan. l.* 6. *v.* 479. Dimaduere nives. h. e. reſolutæ ſunt, ac diſſolutæ.

Dimāno, as, avi, atum, n. 1. *ſcorrere in diverſe parti*, διαρρέω, diverſe, ſive diverſim mano. *Cic. pro Cal. c.* 3. Meus hic forenſis labor, vitæque ratio dimanavit ad exiſtimationem hominum &c. *Catul. carm.* 51. Tenues ſub artus flamma dimanat. Al. leg. *demanat*.

Dimenſio. V. Demenſio.

Dimenſus. V. Demenſus.

Dimetātus. V. Dimeto.

Dimĕter, tra, trum, δίμετρος, idem ac bimeter. *Sidon. l.* 9. *ep.* 17. *in carm.* Dimetra arte opus texere. *h. e.* duplici verſuum genere.

Dimetiens, tis, ſubſt. f. 3. διάμετρος, linea recta, figuram, quæ longiſſime patet, ex æquo ſecans. *Plin. l.* 2. *c.* 23. Quantas dimetiens habeat ſeptimas.

Dimetior. V. Demetior.

Dimenſus, a, um. V. Demetitus.

Dimēto, as, avi, atum, a. 1. metas, ſeu fines deſcribo, dimetior, *diſegnare, miſurare*. *Liv. l.* 8. *c.* 38. Tum Dictator poſtquam ſine magno incommodo progredi non poteſt, eum ipſum, in quo conſtiterat, locum caſtris dimetari juſſit. *Cic. de nat. Deor.* Atque ita dimetata ſigna ſunt, ut in tantis deſcriptionibus divina ſolertia appareat. Al. leg. *dimetata*.

Dimicātio, fem. 3. *battaglia*, ἀγώνισμα, actus dimicandi. *Cæſ.* 7. *B. G.* Omnium ſuperiorum dimicationum fructum in eo die, atque hora docet conſiſtere. *Cic. in Or. c.* 13. In aciem dimicationemque venire. *Id. pro Rabir.* Dimicatio capitis, & famæ. h. e. diſcrimen.

Dimĭco, as, avi, & ui, atum, n. 1. *combattere*, ἀγωνίζομαι, pugno, rem prælio dijudico, a διαμάχομαι, vel a *mico*, quia gladii in præliando fulgent. *Cic. de nat. Deor.* Cum Poſthumius cum Octavio dimicaret. Sic dimicare acie, pugna, prælio, apud *Cic.* & *Liv.* *Ovid.* 2. *Amor. el.* 13. *ad fin.* Hac tibi ſit pugna dimicuiſſe ſatis. *Plin. l.* 12. *c.* 25. Dimicatumque pro frutice eſt.

Dimidiātim, adv. *per mezzo*, בחצי, Ger. *das halbe theil*, Gal. *par la moitie*, Hiſp. *por la mitad*, ἡμισυ, pro media parte. *Plaut. Mil.* 3. 1. 158. Sed percellunt ſe, & procumbunt, dimidiatim dum appetunt. Ita legit *Turneb. l.* 7. *Adv. c.* 6. Sed communius legitur *dimidiati*.

Dimidiatio, onis, f. *dimezzamento*, ἡμίσευσις, diviſio in duas partes æquales. *Tertul. l.* 1. *adverſ. Marcion. c.* 24. Dimidiatio ſalutis.

Dimidiātus, a, um, o. 2. 1. *partito in due parti uguali*, חצוי, Ger. *in zwey gleiche theil abgetheilt*, Gal. *qui eſt a demi*, Hiſp. *partido a medias, demediado*, ἡμιτελὴς, quod in duas partes diviſum eſt. *Cic.* 4. *Ver.* Eximunt ex anno unum, dimidiatumque menſem. *Id. Tuſc.* 5. *c.* 23. Verſiculi dimidiati. *Plin. lib.* 16. *c.* 39. Lunæ dimidiatæ.

Dimidium, ii, n. pars dimidia cujuſcumque rei, *la metà*, τὸ ἥμισυ. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 37. Bonus animus in re mala dimidium eſt mali. *Cic. de Orat.* Se dimidium ejus, quod pactus eſſet, pro eo carmine daturum. *Liv. lib.* 35. Dimidium militum. ¶ *Dimidium plus toto*, πλέον ἥμισυ παντὸς, ænigma, quo mediocritas commendatur. Sed Græcum eſt. *Plato l.* 5. *de Rep.* & 3. *de Leg.*

Dimidius, a, um, o, *mezzo*, חצי, Ger. *halb*, Gal. *demi*, Hiſp. *medio*, ἥμισυς, pars altera dimidiati, a *medium*, quaſi per medium diviſus. *Cic. pro Roſc. Amer.* Tu ſine me cum Flavio decidiſti, utrum pro dimidia parte, an pro tota? *Id.* 3. *Fam. ep.* 29. Hæres ex parte dimidia. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Aquam decoquere ad dimidias, h. e. ad dimidias partes.

Diminōro, vel Deminoro, as, a. 1. idem quod diminuo. *Tert. de An. c.* 39.

Dimĭnuo, & Deminuo, is, ui, utum, *diminuire*, גרע, Ger. *mindern*, Gal. *diminuer*, Hiſp. *menguar*, μειόω, minuo. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Ne quid de bonis, quæ L. Octavii Naſonis fuiſſent, cui L. Plancus hæres eſt, diminuerent. *Ter. Eun.* 4. 7. 33. Deminuam ego caput tibi hodie, niſi abis. h. e. frangam. Adde *Plaut. Bacch.* 1. 3. 109. ¶ Interdum ſignificat alienare. quo ſenſu accipit *Pareus in Lex. Crit.* Ciceronis verba modo allata. V. *eundem Pareum* plura in hanc rem congerentem.

Diminutio, vel Deminutio, onis, f. 3. *diminuzione*, μείωσις, actus diminuendi. *Cic. in Rul.* Quo animo libertatis veſtræ diminutionem ferre poſſitis. ¶ Diminutio capitis apud JCtos eſt prioris ſtatus mutatio, cum ſcilicet aut libertatem, aut civitatem amittimus, aut per adoptionem alterius nos poteſtati ſubmittimus. *Feſt.* & *Juſtinian. in Inſtit. l.* 1. *tit.* 16. ¶ Item alienatio. *Cic. l.* 2. *Offic. c.* 21. Ne de bonis privatorum publice diminutio fiat. V. *Diminuo*.

Diminutīve, vel Deminutive, adverb. ὑποκοριστικῶς, diminutiva forma. *Aſcon. in proœm. action. Verr.* Dies diminutive diecula dicitur. Adde *Macrob.* 5. *Saturn. c.* 21. & *Ulpian. Dig.* 36. . 16.

Diminutīvus, vel Deminutivus, a, um, *diminutivo*, quod diminutionem ſignificat, ut Nomen diminutivum, ex. gr. *doloſum*, &c. *Tertul. Apol. c.* 32. Diminutiva vox.

Diminūtus, vel Deminutus, a, um, adject. *ſminuito*, μειωθεὶς, ut diminuta potentia, *Cæſ. l.* 3. *B. G. c.* 10. Deminutæ copiæ, *Ibid. l.* 7. *c.* 31. ¶ Diminutus capite quis dicatur, V. *diminutio*. ¶ Comparat. diminutior *Tertul. adv. Marc. l.* 2. *c.* 9. Tranſire in aliquam diminutiorem qualitatem. ¶ Significat etiam alienatus. V. *Diminuo*. *Cic. pro Sylla:* Ut quæ cauſa cæteros ad facinus impulit, cupiditas retinendæ poſſeſſionis, ea Erutio non fuerit, prædiis diminutis.

Dimiſſio, f. 3. ἄφεσις, actus dimittendi, *il mandar via, e licenziare*. *Cicer.* 7. *Verr. c.* 33. Propter dimiſſionem propugnatorum, atque remigum. *Id. Parad.* 6. *c.* 2. Dimiſſiones libertorum ad fœnerandas diripiendaſque provincias.

Dimiſſoriæ literæ, inquit *Modeſtin.* ſunt, quæ vulgo *apoſtoli* dicuntur, quod per eas cauſa ad eum, qui appellatus eſt, dimittitur. Sic *Marcel. l. un. ff. de libel. dimiſſ.* *Gloſſ.* gr. lat. Dimiſſoria, ἀπολυτικά.

Dimiſſus, a, um, adject. ex particip. *mandato via, licenziato*, ut dimiſſa concio *Cic. Attic. l.* 2. *ep.* 24. *Senec. ep.* 91. Dimiſſa in populos notitia nominis, h. e. diſperſa. *Sueton. Tiber. c.* 49. Dimiſſam Lepidam e matrimonio. h. e. repudiatam. *Cic.* 4. *Academ.* In iſta Philoſophia, quæ nunc prope dimiſſa revocatur. hoc eſt omiſſa, relicta. ¶ Dimiſſis manibus fugere, eſt celeriter fugere. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 51. Odor dimiſſis pedibus in Cœlum volat. B. Odor dimiſſis pedibus? C. Peccavi inſciens, quia enim dimiſſis manibus volui dicere. Al *Demiſſis*. Græci dicunt καθεῖναι τὰς χεῖρας.

Dimitto, is, iſi, iſſum, a. 3. *mandare in diverſe parti*, שלח, German. *hinweg ſchicken*, Gal. *renvoyer*, Hiſp. *embiar*, διαπέμπω, diverſa in loca mitto. *Salluſt.* C. Manilium Feſulas, Septimium in agrum Picenum, C. Julium in Apuliam dimiſit. *Virg.* 1. *Æn. v.* 576. Equidem per litora certos dimittam. ¶ Accipitur etiam pro permittere, & in poteſtatem dare. *Cic.* 2. *de Rep.* Tum annui Conſoles, tum dimiſſi populo faſces. ¶ Item pro relinquere, *laſciare*. *Cic. l.* 12. *ep.* Non idcirco eorum uſum dimiſeram, quod iis ſuccenſerem. *Liv. l.* 3. *c.* 3. Dimittere curam ex animo. ¶ Sæpe eſt, abire permittere, abeundi poteſtatem facere, *laſciar andare, licenziare*, ut dimittere concionem, Senatum, conſilium, *Cicero* ſæpe. Et Dimittere a ſe aliquem, *Id. Q. Fr. l.* 3. *Att. l.* 8.

Dimōtus, a, um, adject. loco motus, *ſmoſſo, commoſſo*. *Plin. l.* 36. *c.* 18. Dimota a centro ſuo tellus. *Tacit. hiſt.* 2. *c.* 49. Dimotis omnibus. *Ovid. Heroid. ep.* 17. Dimotæ murmur aquæ.

Dimovĕo, es, ovi, otum, a. 2. *rimuovere, movere*, הזיז, Ger. *verrucken*, Gal. *remouvoir*, Hiſp. *remover, mover*, διακινέω, removeo. *Cic. pro Cæc.* Dimoveri, & depelli de loco neceſſe eſt eum, qui dejicitur. *Id. de Leg. Agrar.* Dimovere de poſſeſſionibus. ¶ Et tranſlate *Cic. in Parad.* Voluptas, quo eſt major, eo magis mentem ex ſua ſede, & ſtatu dimovet. *Plaut. Perſ.* Ego de hac ſententia non dimovebor. ¶ Significat etiam, in diverſas partes moveo. *Virgil.* 2. *Georg. v.* 513. Aratro terram dimovere.

Dindymēne, es, f. 1. Cybele, a Dindymo M. ubi colebatur. *Martial. l.* 8. *epigr. penult.* Non per myſtica ſacra Dindymenes.

Dindymus, m. 2. & Dindyma, orum, n. pl. 2. Cybelus, Adoreus, mons Phrygiæ Magnæ, ex quo Sangarius, Hermus, & Gallus diverſis locis profluunt. *Virg.* 9. *Æn. v.* 617. Ite per alta Dindyma. *Plin. l.* 6. *cap. ult.* Cujus a vertice mons Dindymus.

Dinocrĭtes, Architectus fuit, qui Alexandriam in Ægypto juſſu Alexandri M. condidit. *Vitruv. præfat. l.* 2. *Ammian. l.* 22. *c.* 40.

Dinumeratio, & Denumeratio, onis, f. *enumerazione*. *Paul. Dig.* 38. 10. 10. §. 10. Eadem dinumeratione hic quoque octo perſonas computabimus. ¶ Eſt etiam Figura Rhetorica, per quam multa numerantur. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 54. & *Quintil. l.* 9. *c.* 3.

Dinumĕro, as, avi, atum, a. 1. idem ac numero, *contare*. *Ter. Adelph.* Jube nunc, jam dinumeret Babylo illi viginti minas. *Plin. lib.* 4. *c.* 11. Dinumerare exercitum.

Diobolāres meretrices, quæ duobus obolis conducuntur, inquit *Feſtus*. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 58. Servulorum ſordidorum ſcorta diobolaria.

Diŏcles, medicus, quem inter priſcos, maximoſque medicos fuiſſe tradit *Celſus l.* 7. *c.* 5. & *Plin. l.* 26. *c.* 2.

Diocletiānus, i, Romanorum Imperator, genere Dalmata, *Diocles* dictus, antequam Imperium caperet. Poſtea nomine in Romanum morem converſo, *Diocletianus* appellatus eſt. Superbe crudeliterque imperavit, idque fuit in illo ſingulare, quod imperium ſponte depoſuit, & ad privatam vitam deſcendit. *Sex. Aurel. Victor. de Cæſ.* & *ejuſd. epit.*

Diocleus, a, um, adject. a Diocle medico, ut Diocleus graphiſcus, apud *Celſ. l.* 7. *c.* 5.

Diocmitæ, vel Diocomitæ. V. Diogmitæ.

Diœceſis, f. 3. διοίκησις, gubernatio, adminiſtratio, diſpoſitio, juriſdictio: item locus, in quo quis juriſdictionem, ſeu imperium exercet. *Cic. in ep.* 8. *l.* 3. *Fam.* Omnium illarum Diœceſium, quæ cis Taurum ſunt. *Plin. lib.* 5. *c.* 29. Juriſdictiones vocat. ¶ Conſtantini temporibus, & deinceps Diœceſis certum numerum provinciarum complectebatur, quæ ſimul collectæ parebant Vicario præfecturæ prætorianæ. V. *H. Valeſium ad Euſeb. l.* 4. *de vita Conſtantini*.

Diœcētes, maſc. 3. διοικητὴς, diſpenſator, ſeu qui procurationem Regiam, vel Magnatis alicujus ſuſcepit. *Cic. pro Rab. Poſth. c.* 8. Rabirius fuit diœcetes Regius. Et *c.* 10. Id facere non poterat niſi diœcetes: hoc enim nomine utitur, qui a Rege eſſet conſtitutus.

Diogmitæ, arum, levis armaturæ milites, quos maxime ad frænandas latronum incurſiones in Provinciarum finibus conſtituebant imperatores. *Ammian. l.* 27. *c.* 10. (al. 9.) Adhibitis ſemiermibus paucis, quos Diogmitas appellant. *Capitolin. in Marco c.* 21. Armavit & diogmitas. ¶ Scribunt aliqui *Diocmitæ*.

Diomedēæ inſulæ, *Iſole di Tremiti*, inſ. quinque maris Hadriatici, Apuliæ adjacentes, ante Garganum M. quarum nomina ſunt, *S. Maria de Tremiti*, al. *S. Nicola, S. Domino, Gatteno, Caprara, Credacci*. Hic Diomedem diſparuiſſe, & ſocios ejus ob dolorem in aves converſos fuiſſe fabulantur.

Diomedēi campi, vocati ſunt in Apulia, qui Diomedi, in diviſione Regni, quam cum Dauno feciſſe dicitur, ceſſerunt.

Diomēdes, m. 3. Διομήδης, filius Tydei, & Deiphiles, nepos Oenei, Rex Ætoliæ, qui cum reliquis Græcis ad Trojam profectus, adeo ſtrenue ſe geſſit, ut poſt Achillem, & Ajacem Telamonium fortiſſimus haberetur. Fuit Ulyſſis amiciſſimus. Una cum illo rapuit Palladium, & cineres Laomedontis. Certamen ſingulare habuit cum Hectore, & Ænea. Martem quoque in eo bello vulneravit, Veneremque in dextra manu vulneravit, dum Æneam illa protegere conaretur. Quam ob rem Dea irata Ægialæ uxori Diomedis tantam libidinem immiſit, ut cum Cyllabaro Stheneli filio concumberet. Hac re cognita Diomedes domum reverti noluit, ſed in Apuliam profectus a Dauno filiam in uxorem accepit, & regni partem, ibique Arpos, vel Sipontum apud Garganum M. condidit. In Apulia legationem accepit a Latino Rege Aboriginum auxilia petente adverſus Æneam. Venulo legato narravit, Græcos omnes, qui bello Trojano militaviſſent, pœnas dediſſe; itaque precatus, ne ſe ad id bellum impellerent, hortatus eſt ad pacem. *Virg.* 11. *Æn.* *Ovid.* 14. *Met.* Quidam ferunt, Diomedem in Apulia repente evanuiſſe, alii ab Ænea dolo occiſum fuiſſe. Ejus ſocii in aves verſi ſunt. ¶ Diomedes alter, Rex Biſtonum, vel potius univerſæ Thraciæ. Hic, cum in Tyria oppido equos ſuos peregrinorum, & hoſpitum carne aleret, victus ab Hercule, equis ipſis ad devorandum objectus eſt. *Ovid. in Ibin.* & 9. *Met.*

Diomedēus, a, um, adject. ut Diomedei equi. *Claudian. præfat. lib.* 2. *de raptu Proſerp.* Et Diomedeos gramine pavit equos.

Dionæus, a, um, adject. ad Venerem pertinens. *Virg. Ecl.* 9. *v.* 47. Ecce Dionæi proceſſit Cæſaris aſtrum. ¶ Dionæa etiam dicitur ipſa Venus. *Virg.* 3. *Æn. v.* 19. Sacra Dionææ matri, Diviſque ferebam.

Diōne, es, f. 1. Nympha, Oceani, & Tethyos filia, mater Veneris tertiæ, quæ nupſit Vulcano. Hinc Venus Dionæa, atque etiam Dione dicitur. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* *Ovid.* 2. *Faſt.*

Dionyſia, orum, n. 2. idem, ac Bacchanalia, feſta in honorem Dionyſii, ſeu Bacchi. *Ter. Heaut.* 1. 1. 110. Dionyſia hic ſunt; hodie apud me ſis volo.

Dionyſias, adis, f. gemma eſt dura, ac nigra, mixtis rubentibus maculis. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Dionyſius, m. 2. V. Bacchus, & Liber.

Dionyſius Heracleotes, Philoſ. Zenonis auditor. *Cic.* 2. *Acad.* 3. *Tuſc.* Deſcivit a Stoicis propter dolorem oculorum, & renum. *Cic.* 5. *Fin.* 2. *Tuſc.* ¶ Dionyſius ſuperior, vel ſenior, Tyrannus Siculorum. Electus fuit primo Imperator, ut a Carthaginienſibus patriam defenderet, deinde Rex conſtitutus eſt. Ejus vitam, & ſcelera vide apud *Cic.* 3. *de nat. Deor.* & 5. *Tuſc.* ¶ Dionyſius junior, fil. ſuperioris. Expulſus eſt a Dione in exilium. Corinthi pueros Grammaticam docuit. *Plato*, & *Ficin. in Epiſt.* *Cic.* 3. *Tuſc.* ¶ Dionyſius Halicarnaſſeus, nobiliſſimus Hiſtoricus, ætate Auguſti, qui Romanam ſcripſit hiſtoriam, item de characteribus antiquorum Oratorum, præterea de compoſitione orationis,

ſis, & libellum περὶ ἑρμηνείας, quem alii Demetrio perperam tribuerunt. ¶ Dionyſius Areopagita, vir Athenienſis, D. Paulo Apoſtolo in Areopago Evangelium prædicante, in Chriſtum credidit. Itaque baptizatus eſt, & Athenienſium Eccleſiæ præfectus. Scripſit ad Timotheum Epheſi Epiſcopum librum de Divinis nominibus, item libros de Hierarchia cœleſti, præterea alia complura opuſcula: ni forte hæc alii Dionyſio tribuenda ſunt.

Dioptra, æ, f. *orologio da Sole*, διόπτρα, horologium ſolare, a διόπτομαι, perſpicio. *Plin. l. 2. c. 69.* ubi de poſitione terræ loquitur. V. *Martianum l. 6. c. de poſitione terræ.* ¶ Eſt item inſtrumentum aquis librandis aptum. *Vitruv. l. 8. c. 6.*

Dioryges, f. 3. διώρυγες, foſſæ manufactæ in Ægypto, ad Nili aquas in agros derivandas. *Mela l. 3. c. 8. Strabo l. 17.*

Dioſcorides, is, Medicus Alexandrinus, qui floruit tempore Antonii, & Cleopatræ, teſte *Suida*, & ſcripſit de nominibus medicinarum. ¶ Alius Anazarbeus, qui floruit ætate Neronis, ſcripſitque de materia medica, & alexipharmacis. Ejus libri adhuc ſuperſunt.

Dioſcūri, m. 2. Διόσκουροι, Jovis filii, ex Διὸς, Jovis, & κοῦροι, pro κόροι, *adoleſcentulus*. Multi hoc nomine a Græcis vocantur. Primi tres Athenis ex Jove Rege antiquiſſimo, & Proſerpina nati, Tritopatreus, Eubuleus, Dionyſius. Secundi Jove tertio nati ex Leda, Caſtor, & Pollux. Tertii dicuntur a nonnullis Aleo, al. Alco, Melampus, Emolus, al. Eumelus, Atrei filii. *Cicer. 3. de nat. Deor.* Præcipue tamen Caſtor & Pollux Dioſcuri vocantur. V. *Cabiri*.

Dioſcurias, adis, f. Sebaſtopolis, *Savastopoli*, urbs Colchidis, ad oſtia Coraxi, ubi Ponti Euxini intimus receſſus, inter Phaſianum mare, & Caucaſeum, prope Abaſcios pop. condita ab aurigis Caſtoris, & Pollucis, deque illorum nomine dicta, teſte *Iſidoro l. 15. Orig.* Superiore ſæculo aquis abſorpta periit.

Diōta, vel dyota, æ, f. 1. *vaſo da due manichi*, Ger. *ein krug mit zweyen henckeln*, Gal. *vaiſſeau a deux anſes*, Hiſp. *vaſo de dos orejas*, duo, διώτη, vas, ſeu dolium fictile, duas anſas habens, ad ſervandum vinum accommodatum, a δὶς, duo, & ὦτα, acc. pl. aures. *Horat. lib. 1. od. 9. v. 8.* Deprome quadrimum Sabina, o Thaliarche, merum diota.

Dioxippus, m. 2. nobilis athleta. *Plin. l. 35. c. 11.* ¶ Item Poeta Comicus. *Suidas*. ¶ Item miles Alexandri M. mira fortitudine, de quo *Ælian.*

Diphris, gemmæ ſpecies. *Plin. l. 37. c. 10.*

Diphrix, f. 3. excrementum æris in officinis ærariis. *Plin. l. 34. c. 13.*

Diphthongus, f. 2. *dittongo*, δίφθογγος, conglutinatio eſt duarum vocalium in eadem ſyllaba vim ſuam ſervantium, a δὶς *bis*, & φθόγγος, *ſonus*, quod duarum in ea vocalium ſonus audiatur. *Priſc. l. 1.*

Diplangium, ii, n. vas duplex. *Priſc. l. 1. c. 19.* Amurca diplangio cocta.

Diplinthius, a, um, adject. conſtans duorum laterum ordine, ut diplinthius paries, *muro di due pietre*, apud *Vitruv. l. 2. c. 8.* Eſt a πλίνθος, quod laterem ſignificat.

Diplŏis, idis, f. διπλοΐς, veſtis duplex, genus pallii, a διπλόος, duplex. *Sever. Sulpit. l. 1. c. 35.*

Diplōma, n. 3. *patente*, *bolla*, כתב, Ger. *freiheit*, *gewalts*, *brieff*, Gal. *lettres patentes*, Hiſp. *letras del principe*, *como privilegios*, δίπλωμα, litteræ Principum ſignis obſignatæ, cujus generis ſunt, quas *litteras patentes* vocant, a διπλόω, *duplico*, quia duplicato complicantur, & lino trajiciuntur, & obſignantur. *Cic. l. 6. Fam. ep. 12.* Diploma ſtatim non eſt datum. De litteris Cæſaris loquitur, quibus Balbus reſtituebatur.

Dipondiarius, vel dupondiarius, a, um, adject. quod ex duobus ponderibus conſtat. *Col. l. 4. c. 30.* Quæ tamen dipondiarii orbiculi craſſitudinem non excedant.

Dipondius, vel dupondius, maſc. 2. ſive dipondium, vel dupondium. n. 2. nummus bilibris, ideſt, qui duos aſſes valebat, a duobus ponderibus. At enim libræ pondus continebat, unde & aſſipondium dicebatur. *Var. l. 4. de L. L.* ¶ Dupondium pro menſura duorum pedum habes apud *Colum. l. 3. c. 13. l. 4. c. 1. & lib. 11. cap. 2.*

Dipsăcon, n. 2. ſpina alba, al. aſpalathus, & diacheton. *Plin. l. 27. c. 9.*

Dipſas, adis, f. διψάς, ſitula, ſiticuloſa, viperæ, ſeu aſpidis genus, a διψάω, *ſitio*, quia morſu humorem omnem conſumens ſitim maximam inducit. *Lucan. lib. 9. Plin. lib. 32. cap. 5.*

Dipterus, a, um, adject. δίπτερος, quaſi duas alas habens. Hinc ædes dipteræ dicuntur a *Vitruv.* duplicem columnarum ordinem habentes, *l. 3. c. 1.*

Diptōta, n. 2. δίπτωτα, dicuntur nomina duos tantum caſus habentia, ut *Suppetiæ*, *ſuppetias*. Sic triptota, tetraptota, pentaptota, quæ tres, quatuor, quinque caſus habent. *Chariſ. l. 1. Priſc. l. 5.*

Diptychon, i, n. duplicatum, δίπτυχον, Sic appellantur tituli *Prudentii* Veteris, & Novi Teſtamenti.

Dipyros, i, m. *abbrucciato due volte*, bis uſtus. *Mart. l. 4. epigr. 47.* Encauſtus Phaethon tabula depictus in hac eſt: Quid tibi vis, dipyron qui Phaethonta facis?

Diradio, as, a. 1. ad radiorum figuram compono. *Col. l. 5. R. R. c. 6. ad fin.* Validam vitem in ramos diducere cenſeo, & traducibus diſpergere, atque diradiare.

Diræ, f. 1. *maledizioni*, אלות, קללות, Germ. *verfluchungen*, Gal. *maledictions*, Hiſp. *maldiciones*, ἀραί, execrationes, & imprecationes, quæ in aliquem effundebantur, inferos Deos & Furias compellando, quibus quiſquis devotus erat, credebatur maximo affici infortunio, a δεινὸς *terribilis*, *gravis*. Hinc diras imprecari, δεινὰς ἀρὰς ἀρᾶσθαι, hoc eſt, terribiles preces precari. *Tacit. Ann. 6. c. 24. Cic. de Div.* M. Craſſo quid acciderit, videmus, dirarum obnuntiatione neglecta. ¶ Diræ item Dearum nomen eſt. Nam ſic dicuntur Furiæ, ſive Eumenides. Sed tamen, ſi proprie loquamur, Diræ dicuntur in Cœlo, Furiæ in terris, Eumenides apud inferos. *Virgil. 8. Æn. v. 700.*

Dircæus, a. 1. 2. Thebanus. Nam pars Bœotiæ, in qua fons eſt Dirces, Dircea dicta eſt. *Virg. Ecl. 2. v. 24.* Amphion Dircæus. *Horat. l. 4. od. 2. v. 25.* Cygnus Dircæus. h. e. Pindarus.

Dirce, f. 1. Δίρκη, Lyci Thebarum Regis uxor, quam ille duxerat, repudiata Antiopa. Verita, ne Antiopam revocaret, impetravit a marito, ut poſſet illam in vinculis detinere. Antiopa vero tempore partus ſoluta, gemellos, quos ex Jove conceperat, peperit, Amphionem, & Zetum. Hi Lycum interfecerunt. Dircen vero caudæ indomiti tauri alligarunt, quæ diu ita per terram raptata, tandem Deorum commiſeratione in ſui nominis fontem converſa eſt, non procul a Thebis, qui in Iſmenium fl. labitur. *Propert. l. 3.* Ab hoc fonte Thebani dicti Dircæi. ¶ Alia fuit Dirce Babylonia, quæ ſua forma tumens, cum Pallade conviciaretur, inter lavandum in piſcem converſa eſt. *Ovid. 4. Met.*

Dircenna, æ, fons Hiſpaniæ gelidiſſimus apud Bilbilim urbem, in Salonem fl. labens. *Martial. l. 1. ep. 50.* Avidam rigens Dircenna placabit ſitim.

Directarius, m. 2. qui furandi cauſa in alienas domos ſe dirigit, ideſt, ingreditur. *Paul. Dig. 47. 11. 7.* Qui directarii appellantur, hoc in aliena cœnacula ſe dirigunt furandi animo.

Directe, adv. *dirittamente*, למישרים, Ger. *ſtracks*, Gal. *directement*, *tout droit*, Hiſp. *derechamente*, εὐθέως, *Cic. in Partit. c. 7.* Ut, cum ſemel dictum ſit directe. *Id. 4. Acad. c. 20.* Directius gubernare.

Directiangŭlus, a, um, adject. *Martian. Capel. l. 6.*

Directilineus, a, um, εὐθύγραμμος, directam habens lineam. *Martian. Capel. lib. 6. pag. 229.*

Directim, adverb. directe. *Apul. lib. 3. dogm. Plat.* Directim, & reflexim inferre concluſionem.

Directio, f. 3. *addirizzamento*, εὐθυβολία, ut Directio ad veritatem. *Quinct. l. 3. c. 6.*

Directo, adv. idem ac directe. *Cic. in Part. c. 13.* Alterum ad fidem directo ſpectat.

Directorius, a, um. Directoriæ litteræ ſunt, quibus quippiam aliquo dirigitur mittiturque. *Impp. Arcad. & Honor. l. 14. Cod. Theodoſ. tit. 15. leg. 3.* Frumenta attingere nullus audeat, aut, mutatis directoriis, quoquam, præter ſacram Urbem, tranſmittere.

Directūra, æ, f. idem quod directio. *Vitruv. lib. 7. cap. 3.* Quo fundatior erit ex aomento directura.

Directus, a, um, o. 1. 2. εὐθυνθείς, partic. a dirigo, *diritto*, *dirizzato*. *Cic. de nat. Deor.* Flexuoſum iter habet, nequid intrare poſſit, ſi ſimplex, & directum pateret. *Idem pro Cæc. c. 8.* Ejus autem fundi extremam partem oleæ directo ordine definiunt. *Gel. 9. 1.* Ut ictus directiores ſint. ¶ Directus etiam dicitur de homine auſtero, & rigido, qui nunquam quicquam concedit. *Cic. pro Cœl. c. 16.* Huic triſti ac directo ſeni reſponderet Cœlius, &c. *Al. leg.* decrepito. ¶ *Paries directus* eſt is, qui parieti communi extrema ſui parte ita adjungitur, ut figuram referat literæ T, ſcilicet, ut linea ſuperior tranſverſa ſit paries communis; inferior deorſum pendens, directus. *Cic. in Top. cap. 4.* Omnibus eſt jus, parietem directum ad parietem communem adjungere. V. *Hotoman. in Lex. Juris*. ¶ *Directa oratio* apud *Juſtin. l. 38. c. 3.* eſt, quæ in aliquem dirigitur: cui opponitur *obliqua*. ¶ *Locus directus* dicitur, qui ita acclivis eſt, ut aſcendi non poſſit. *Cæſ. l. 1. B. Civ. c. 45. & l. 2. c. 24.* ¶ *Directus locus*, i. e. præruptus, *ſcoſceſo*. *Id. in Ver.* ubi tamen al. legunt *Diremptus*.

Diremptio, f. 3. διαίρεσις, diviſio, ſeparatio, productio temporis, vel rei in aliud tempus, &c. a dirimo. *Cic.* Nihil eſt, quod populo ſupplicetur, nihil, quod diremptio, nihil, quod ſupplicatio Magiſtratuum expectetur. V. Diribeo.

Diremptus, a, um, o. 1. 2. ſeparatus, partic. a dirimor. *Cic. l. 3. ad Q. Fr. ep. 4.* Cato diremptis tabellis de circulo ſe ſubduxit. *Lucret. l. 1. v. 114.* Anima morte dirempta. V. *Diribeo*.

Diremptus, us, m. idem ac diremptio. *Cic. Tuſc. l. 1. c. 29.* Eſt enim interitus quaſi diſceſſus, & ſecretio, ac diremptus earum partium, quæ ante interitum junctione aliqua tenebantur.

Dirēpo, is, pſi, ptum, n. 3. diſcedo, deorſum repo. *Phædr. l. 2. fab. 5. v. 12.* Direpit ad cubile ſetoſæ ſuis.

Direptio, onis, f. *rapina*, διαρπαγή, actus diripiendi. *Cic. 4. Fam. ep. 1.* Urbem ſine legibus, ſine judiciis, ſine jure, ſine fide relictam direptioni, & incendiis.

Direptor, m. 3. *ladro*. *Cic. 3. Phil.* Cuſtos ne urbis, an direptor, & vexator eſſet Antonius. Adde *Catil. 2. c. 2.*

Direptus, a, um, adject. a diripio, *rapito*, *rubato*, διαρπαγείς. *Cic. pro Leg. Manil. c. 9.* Mithridates res ex tota Aſia direptas in ſuum regnum congeſſerat. *Virg. 2. Æn. v. 563.* Direpta domus.

Direptus, us, ui, m. idem ac diremptio, ſeparatio, conjunctorum diviſio, apud *Cic. Tuſc. 1. c. 29.* Sed ibi alii leg. *diremptio*. Exemplum modo attulimus in V. *Diremptio*. ¶ Pro direptione, *ſaccheggio*, *ruberia*. *Spartian. in Severo, c. 19.* Res Romana prædonibus direptui fuit.

Diribĕo, es, ui, itum, a. 2. divido, diſtribuo, a διαφέρεσθαι, *disjicio*, in diverſas partes jacio, ut fit in rerum diſtributione. *P. Manutius*. *Diribere*, & *dirimere*: illud tabellarum, hoc ſuffragiorum video proprium verbum fuiſſe, neutrum autem ſatis fuiſſe manifeſtum. Diribere tabellas, ſignificat diſtribuere. Diribebantur autem iis, qui ſuffragium laturi eſſent. Nec dubito, quin legendum ſit *Diribeantur*, non *diripiantur*, apud Cic. in Piſonem, in eo loco, *An expectas, dum de te 75. tabellæ diripiantur?* Ita hoc verbum non in Comitiis ſolum, verum etiam in judiciis uſurpatum patebit. Nam hoc proximum exemplum ſatis plane judicium, quod Piſoni Cic. minatur, ſignificat. Plinius autem ad alias res tranſtulit hoc verbum. Ait enim lib. 36. cap. 15. *Hic eſt ille domitor orbis populus, qui gentes, & regna diribet*. Quod autem in Oratione pro Plancio cap. 6. vir diligens, & eruditus legendum putat pro *direptio*, *diribitio*, rectius, opinor, ſenſiſſet, ſi *diremptio* reponere maluiſſet. Cum enim populus, aut judices tabellas, voluntatis indices, in ciſtas depoſuerant, tum, ut intelligeretur quæ tabellæ legem probarent, quæ rejicerent, aut quæ reum abſolverent, quæ condemnarent, omnes dinumerari, & ſeparari neceſſe erat. Id autem *dirimere*, eaque actio *diremptio* vocabatur. Id ita eſſe, plane demonſtrat Varro de re ruſt. lib. 3. *Comitiis*, inquit, *Ædilitiis*, *cum ego*, *atque Axius ſuffragium tuliſſemus*, *Axius mihi*, *Dum diribuntur*, *inquit*, *ſuffragia*, *vis potius Villæ publicæ utamur umbra*, *quam privati Candidati tabella?* Sic enim ſcriptum eſt in veteribus libris, non ut a quibuſdam hujus verbi vim ignorantibus nimis temere eſt intruſum, *diribeantur*. In epiſt. quoque 4. lib. 3. ad Q. Fratr. *Cato*, inquit, *diruptis tabellis de circulo ſe ſubduxit*, ubi, *diremptis*, legi malim. Perſpicue autem hujus verbi ſententiam demonſtrat Lucan. l. 5. in illo verſu, *Et non admiſſa dirimit ſuffragia plebis*, pro *dinumerat*, & *diſcernit*. Hactenus *Manut.* Adde his omnibus *Cic. in fragm. pro C. Cornel.* Dum tabellæ diribentur, dum ſitella defertur, dum æquantur ſortes, dum ſortitio fit.

Diribitio, onis, f. diſtributio. Affertur locus ex *Cic. pro Planc. cap. 6.* Sed dubia eſt lectio. V. in *Diribeo*. Gruterus quoque ex omnibus MSS. & veterib. editionib. reponit *direptio*.

Diribitōres, m. 3. diſtributores. Diribitores in Comitiis, & in Judiciis erant, qui tabellas dividebant, ideſt, ſingulis civibus, vel judicibus diſtribuebant: deinde peractis ſuffragiis tabellas omnes ſecernebant, e. g. in tres ordines, ut conſtaret, e. g. plures ne abſolverent, an condemnarent, an ampliandum putarent. *Cic. poſt red. in Sen. c. 11.* Quando illa dignitate tot rogatores, diribitores, cuſtodeſque vidiſtis? ¶ Diribitores in conviviis dicti ſunt, qui ſcutellas diſponerent, & cibos carperent. *Lipſ. l. 2. Saturn. c. 2. Apul. l. 2. de Aſino*.

Diribitorium, n. 2. *luogo*, *dove ſi pagano i ſoldati*, Ger. *ein muſterplatz*, Gal. *le lieu ou paye le ſoldats*, Hiſp. *lugar adonde ſe hazia el alarde*, ἀποτακτήριον, locus, in quo recenſebatur exercitus, & ſtipendia numerabantur, a diribendo, ideſt, diſtribuendo. *Plin. l. 16. c. 40.* ¶ Item locus, in quo miniſtri verſabantur. *Apul. l. 2. de Aſin. Sueton. in Claud. c. 18.*

Dirigeo, es, ui, n. 1. *divenir rigido*, *pallido*, *impaurire*, Ger. *erſtarren*, Gall. *devenir roide*, Hiſp. *elarſe*, ξηραίνω, præ frigore, aut timore, aut alio caſu viribus deſtituor. *Virg. l. 8. Æn.* Diriguit viſu in medio, calor oſſa reliquit. Adde *3. Æn. v. 259. & Ovid. 3. Faſt. v. 338.*

Dirigo, is, exi, ectum, *dirizzare*, ישר, Germ. *richten*, Gall. *dreſſer*, Hiſp. *enderezar*, εὐθύνω, obliquum emendo, & rectum facio, ex *di*, & *rego*. *Horat. l. 4. od. 9.* Arcu tela dirigere. *Cic. pro Sex. c. 45.* Curſum ſuum aliquo dirigere. *Id. 4. Acad. c. 20.* Cogitationes ſuas ad rem aliquam dirigere. ¶ *Id. 3. Offic. c. 21.* Honeſtate dirigenda eſt utilitas, h. e. metienda. *Id. 3. Offic.* Dirigere officium utilitate. Sic *Plin. in Paneg. c. 45.* Ad vitam Principis dirigimur, ad hanc convertimur, &c. ¶ Dirigere aciem, eſt, diſponere. *Hirt. de B. Afric. c. 13.* Et, dirigere caſtella, apud *Flor. l. 4. cap. 12.* ¶ Dirigere ſe ad aliquid, procedere, aliquo penetrare. *Quint. l. 10. c. 1.* Ad ea ſe quiſque dirigebat effingenda, quæ poterat. *Apul.* Dirigere ſe in aſpectum. *Ulp. l. 7. Dig. de extraord. crim.* Qui in aliena cœnacula ſe dirigunt furandi animo, hi directarii appellantur. ¶ Pro diſcindere, *Plautum* poſuiſſe, obſervat Feſtus, *Curcul. a. 5. 2. 54.* Clypeatus elephantum ubi machæra dirigit. Scaliger etiam ita legit. Sed vide *Diligo* in fine.

Dirimo, is, emi, emptum, a. 3. *ſpartire*, *ſeparare*, פרד, Germ. *zertheylen*, Gal. *diviſer*, Hiſp. *apartar*, διαιρέω, divido, ſeparo, ab antiquo diſemo, ſ in r abeunte. *Plaut. Amph. 1. 1. 99.* Prælium diremit nox. ¶ Dirimere in Comitiis, erat ſuffragia, ſeu tabellas ſuffragiorum ſeparare, & dinumerare, ut intelligeretur, quæ legem probarent, quæ rejicerent, &c. *Lucan. lib. 5.* Et non admiſſa dirimit ſuffragia plebis. V. *Diribeo*. ¶ Dirimere litem, vel controverſiam, eſt diſſolvere, decidere. *Cic. 3. Off.* Qui ſe diremptūros controverſiam putaverant. ¶ Dirimere tempus, eſt differre, & in aliam diem aliquid rejicere. *Cic. de Div.* Quid habet Aruſpex, cur pulmo inciſus etiam in bonis extis dirimat tempus, & proferat diem? ¶ Dirimere ſocietatem humani generis, h. e. diſſociare. *Cic. 3. Offic. & 2. Phil.*

Diripio, is, ui, eptum, a. 3. *tor per forza*, *rapire*, בזז, Germ. *plündern*, Gal. *piller*, Hiſp. *arrebatar*, διαρπάζω, eſt diverſa diverſe rapere, vel in diverſas partes rapere. *Cic. ad Tiron. l. 16.* Domos noſtras, & patriam ipſam vel diripiendam, vel inflammandam reliquimus. *Id. l. 8. Att. ep. 2.* Domus mea diripiebatur. ¶ Item lacero. *Ovid. 5. Faſt.* Hippolyte infelix, velles coluiſſe Dianam, cum conſternatis diriperere equis. ¶ Item educere. *Ovid. 10. Metam.* Diripere enſem vagina. ¶ Pro cupide emere, legitur in vita Perſii, cujus eo-

Bo-

ctorem nonnulli Suetonium putant: Editum librum continuo mirari homines, & diripere cœperunt. ¶ Diripere de auctoritate alicujus, h. e. imminuere. Cic. pro Sylla. c. 1. Al. leg. deripere.

Dirĭtas, f. 3. crudeltà, אכזריות, Ger. grauſamkeit, Gal. cruauté, Hiſp. crueldad, ὠμότης, crudelitas. Cic. in Vatin. Quanquam ſis omni diritate, atque immanitate deterrimus. Sueton. Tiber. c. 21. Diritas morum. Id. in Ner. c. 8. Diritas diei.

Dirumpo, & diſrumpo, is, upi, uptum, a. 3. rompere a forza, פרץ, Germ. zerreiſſen, Gall. briſer, Hiſp. romper por fuerça, διαῤῥήγνυμι, varie rumpo, ſeu violenter ſcindo. Plaut. Curc. 2. 1. 17. Nihil metuo, niſi medius dirumpar miſer. Cicer. in Fam. 7. epiſt. 1. Dirupi pene me in judicio Galli Caninii, ho avuto a crepare. Id. Att. lib. 7. epiſt. 12. Dirumpor dolore. ¶ Dirumpere ſocietatem, amicitiam, eſt diſſolvere. Cicer. 3. Offic. & de Amic. ¶ Diſrumpi, abſolute dicitur, qui invidia dolet. Cicer. in Vatin. Quem tu diſrumperis, cum Æditiium vides.

Diruncĭno. V. Deruncino.

Diruncĭo, is, a. 4. depurgo. Feſtus.

Dirŭo, is, rui, rutum, a. 3. ruinare, הרס, Ger. niderbrechen, Gal. mettre par terre, Hiſp. derribar, καταβάλλω, dejicio, everto, deſtruo. Liv. l. 1. c. 29. Fragor tectorum, quæ diruebantur. ¶ Diruere ære, quid ſit, V. Dirutus.

Diruptĭo, onis, f. fractura, diſciſſio, il rompere. Senec. l. 2. Quæſt. nat. c. 15. Neceſſario vaſtum in tam magnorum corporum diruptione reddit ſonum.

Diruptus, o. 1. 2. particip. a dirumpor. Cic. 13. Phil. c. 12. Homo dirutus, diruptuſque Q. Cœlius. idest & ære exhauſtus diſſipato patrimonio, & hernioſus. ¶ Item præruptus, præceps, ſcoſceſo, precipitoſo. Liv. l. 38. c. 2. In altiorem, diruptioremque tumulum conceſſere. Et ibid. Multi pavore in dirupta præcipitati. Ammian. l. 29. c. 5. Montes diruptis rupibus inacceſſi.

Dirus, a, um, o. 1. 2. crudele, empio, fiero, אכזר, Ger. grauſam, Gal. cruel, Hiſp. cruel, ἀπηνής, crudelis, ſævus, infeſtus. Virg. 1. Georg. v. 488. Nec diri toties arſere cometæ. Liv. l. 27. c. 22. Dira exſecratio. Ovid. 5. Met. v. 550. Dirum omen. Cic. l. 2. Divin. c. 15. Quibus nihil videtur eſſe dirius. Var. apud Non. c. 2. n. 147. Scena quem ſenem Latina vidit diriſſimum. ¶ Poteſt etiam ſumi pro terribili, ſiquidem eſt a δεινός, & in hoc ſenſu explicari poſſunt aliqua ex exemplis allatis, ut & illud Virg. 8. Æn. Jam tum religio pavidos terrebat agreſtes Dira loci.

Dirŭtus, o. 1. 2. καθαιρεθείς, partic. a diruor. Cic. l. 1. ad Q. Fr. ep. 1. c. 8. Complures dirutas, ac pene deſertas per te eſſe recreatas. ¶ Ære dirutum militem dicebant, cui ſtipendium ignominiæ cauſa non eſt datum, quod æs diruebatur in fiſcum, non in militis ſacculum. Feſt. Cic. Ver. 7. c. 13. In quibus cum frequens fuiſſet, tamen ære dirutus eſt.

Dis, præpoſit. V. Di.

Dis, m. & f. dite, n. ricco, πλούσιος, idem ac dives, per ſync. Ter. Adelph. 5. 1. 8. Dis quidem eſſes Demea. Valer. Flac. l. 2. v. 276. Non populos, non dite ſolum, non ulla parenti Regna peto. Cic. de Amic. c. 16. Ditior mihi, & affluentior videtur eſſe vera amicitia. Virg. 1. Æn. v. 343. Ditiſſimus agri. Sil. l. 3. v. 397. Ditiſſimus ævi. h. e. valde ſenex. ¶ Dis abſolute. Senec. in Herc. Oet. v. 648. O ſi pateant pectora ditum! quantos intus ſublimis agit fortuna metus!

Dis, vel Ditis, is, m. 3. Πλούτων, dictus fuit Pluto Deus inferorum, idemque Divitiarum præſes, quia opes e terra effodiuntur. Cic. l. 2. Nat. Deor. cap. 26. A Luciano claudus fingitur in acceſſu, in receſſu vero alatus, quia divitiæ longo tempore, magniſque laboribus acquiruntur, & quam velociſſime labuntur, niſi caute cuſtodias. Pingitur etiam cæcus, quia divitias bonis æque ac malis, nullo habito diſcrimine, diſtribuit. Severus in Ætna verſ. 640. Illos ſepoſuit claro ſub nomine Ditis. Petron. Satyr. Has inter ſedes Ditis pater extulit ora. Cic. loc. cit. Dis, ut apud Græcos Πλούτων. Al. leg. Dives. ¶ Uſurpatur etiam pro ipſis Inferis. Virgil. Æn. verſ. 126. Noctes, atque dies patet atri janua Ditis.

Diſcalcĕo, as, a. 1. diſcalzare, יחל, Germ. entſchuchen, Gall. deſchauſſer, Hiſp. deſcalçar, ἐξυποδέω, eſt calceos exuere. Suet. in Ner. c. 51. Prodierit in publicum ſine cinctu, & diſcalceatus.

Diſcapedĭno, as, avi, atum, a. 1. aprire, פתח, Ger. auffſchlieſſen, Gal. ouvrir, Hiſp. abrir, aperio, reſero, a capedine. Apul. in Florid. l. 1. Hyagnis primus in canendo manus diſcapedinavit. h. e. inter canendum tibiis, manus, & digitos in certum modum flexit, claudendo, aperiendoque foramina, &c. V. Gaſpar. Barthol. de Tib. Vet. c. 7.

Diſcavĕo, es, vi, autum, n. 2. diligenter caveo. Plaut. Men. 2. 1. 24. Dictum faceſſe elatum, & diſcaveas malo.

Diſcēdo, is, eſſi, eſſum, n. 3. partirſi, הלך, Germ. hinvveggehen, Gall. ſe partir, Hiſp. partirſe, ἀποχωρέω, abeo, recedo, demigro, a dis, & cedo. Cic. 6. Fam. Servium diſceſſiſſe Athenis, moleſte tuli. ¶ Sæpe uſurpatur cum loco, ad quem. Cic. 3. Fam. Sed eo diſceſſiſti, quo ego te ne perſequi quidem poſſem triginta diebus. Id. in Som. Scip. Diſcedere cubitum. Virg. Æn. 12. Diſcedere ad urbem. ¶ Translate ponitur pro relinquere. Cic. 2. de Orat. Mihi certum eſt a judiciis, cauſiſque diſcedere. Sic diſcedere ab armis, Id. Phil. 8. ad fin. Diſcedere vita, diſcedere a recta conſcientia, Id. Tuſc. 1. c. 34. & l. 13. Attic. epiſt. 20. ¶ Eleganter ſumitur pro excipere, eccettuare. Cic. l. 1. Attic. epiſt. 17. Amoris erga te mei, cum a fraterno amore domeſticoque diſceſſi, tibi primas defero. ¶ Item pro divortium facere. Cic. 8. Famil. Quod inter poſtulationem, & nominis delationem uxor a Dolabella diſceſſit. ¶ Item pro dividi, hiſcere. Cic. 1. Offic. Cum terra diſceſſiſſet magnis quibuſdam imbribus. Tac. 5. hiſt. c. 12. In duas factiones Civitas diſceſſit. ¶ Diſcedere in ſententiam, eſt alterius ſententiam probare. Mos enim fuit antiquorum, ut, cum in tanto Senatorum numero longum foret ſingulorum ſententias audire, illi tantum, qui cæteris dignitate antecellebant, ſententiam rogarentur, deinde duabus, tribuſve jam dictis ſententiis, reliqui in illorum, quorum judicio ſubſcribebant, ſedilia tranſirent. Cic. ſæpe, & Liv. l. 28. c. 45. Sic diſcedere in alia omnia. h. e. diſſentire, Cic. 10. ep. 12. V. Eo, is. P. Manut. Diſcedere, non eſt ſemper de loco abire. Nam l. 2. Att. ep. 16. Si poſſum, inquit, diſcedere, ne cauſa optima in Senatu pereat. id eſt, ſi poſſum conſequi, ſi hunc exitum res habere poteſt. Idem verbum ad eandem ſententiam tranſtulit Terent. apud quem ita loquitur Geta ſervus in Phorm. 5. 2. 8. Modo ut hoc conſilio poſſit diſcedi, ut iſtam ducat.

Diſcens, entis, ſcolare, ſtudente, μαθητής, diſcipulus ſeu litterarum, ſeu artis cujuſpiam illiberalis. Quintil. l. 1. c. 3. (al. 4.) ad fin. Cædi vero diſcentes, minime velim. Inſcript. apud Murator. pag. 940. n. 4. Aurelius Sard. Aureliæ Alci S. & Aurelio Carabo diſcenti ſuo fecerunt.

Diſcentĭa, æ, f. diſcendi actio. Vox eſt Tertul. lib. de Anim. cap. 23. & 24. ipſique relinquenda.

Diſceptatĭo, f. 3. diſputa, conteſa, פלפול, Germ. ein ſpan, Gal. debat, controverſe, Hiſp. contienda, διάσκεψις, diſputatio, contentio, lis, cauſa. Cic. 2. de Div. Cum quibus omnis fere nobis diſceptatio, contentioque eſt. ¶ Sumitur etiam pro arbitratu, & cognitione. Ulp. l. cum id, §. cui, ff. de tranſ. Hæc omnia habent diſceptationem Prætoris.

Diſceptatiuncŭla, æ, f. dim. a diſceptatio. Gel. in præfat. vel c. ult. Tempus ad colligendas memoriarum diſceptatiunculas conferre.

Diſceptātor, m. 3. giudice, פלילי, Germ. ſchidmann, Gall. juge, arbitre, Hiſp. arbitrador, contendedor, διαιτητής, judex, arbiter, rei, ſententiæque moderator. Cic. in Partit. cap. 3. Aut auſcultator eſt, qui audit, aut diſceptator. Liv. l. 35. c. 45. Reconciliatore pacis, & diſceptatore de iis, quæ in controverſia cum Pop. Rom. eſſent, utendum cenſebat. Valer. Max. l. 2. c. 10. n. 4. Diſceptator de pace, mediatore.

Diſceptātrix, f. 3. quæ diſceptat, judicat. Cic. 4. Acad. c. 28. Dialecticam inventam eſſe dicitis veri, & falſi quaſi diſceptatricem, & judicem.

Diſcepto, as, avi, atum, n. 1. diſputare, contendere, נשפט, Germ. zancken, Gall. debattre, Hiſp. contender diſputando, διαμφισβητέω, diſputo, contendo, decerto. Cicer. 4. Famil. Poſtquam armis diſceptari cœptum eſt de jure publico. ¶ Item cognoſco, judico. Cicer. pro Mil. Et iſti eſt prępoſitus quæſtioni, qui hæc juſte, ſapienterque diſceptet. Id. 4. Tuſc. Diſceptare controverſias aliquorum. Id. pro Dejot. c. 2. Hanc, C. Cæſar, cauſam ſi in foro dicerem, eodem audiente, & diſceptante te. ¶ Singularem habet notionem hoc verbum apud Cic. lib. 10. Famil. epiſt. 10. Quamquam in uno prælio omnis fortuna Reipub. diſceptat. h. e. agitur, vel pendet.

Diſcernicŭlum, n. 2. idem ac diſcriminale, a diſcernendo. Var. lib. 4. de L. L. ¶ Sumitur & generatim pro differentia, diſcrimine. Gel. l. 17. c. 15. Diſcerniculo coloris inſignes, candidi, & nigri.

Diſcerno, is, diſcrevi, cretum, a. 3. dividere, ſeparare, הפרד, Germ. underſcheiden, Gal. diſcerner, Hiſp. apartar, dividir, διακρίνω, ſeparo, divido. Cic. 3. Tuſc. Democritus alba, & nigra diſcernere non potuit. Id. pro Font. c. 6. Ubi diſcerni poſſit ſtultus auditor a ſapiente. Virg. 4. Æn. Tenui telas diſcreverat auro. ¶ Quandoque diſtincte cognoſco. Ter. Adelph. 4. 2. 5. Quid hoc, malum, infelicitatis? ſatis nequeo diſcernere. ¶ Quandoque judico, dirimo. Virg. Æn. 12. v. 898. Limes agro poſitus, litem ut diſcerneret arvis. Sic, diſcrevit digitus, apud Calpurn. ecl. 2. v. 27. h. e. micando digitis controverſia dirempta eſt.

Diſcerpo, is, pſi, ptum, a. 3. ſbranare, ſquarciare, פרק, Ger. zerreiſſen, Gal. deſchirer, mettre en pieces, Hiſp. deſpedaçar, διασπάω, diſcindo, in partes diſtraho, ex dis, & carpo. Cic. in Top. c. 5. Quum res quaſi in membra diſcerpitur.

Diſcerptus, o. 1. 2. diviſus, laceratus, part. a diſcerpor. Cic. 3. de Orat. Quæ complecti tota nequeunt, hæc facilius divulſa, & quaſi diſcerpta contrectant. Horat. l. 2. ſat. 8. v. 86. Membra diſcerpta.

Diſceſſĭo, onis, f. 3. partita, הלכה, Ger. hinvveichung, Gal. departement, Hiſp. partida, ἀναχώρησις, receſſio, ſeparatio, diviſio. Cic. 2. Offic. Eorum neque acceſſione melior vita fit, neque diſceſſione pejor. ¶ Interdum pro divortio ponitur. Ter. Andr. 3. 3. 35. Incommoditas hæc omnis redit, ſi eveniat diſceſſio. ¶ In foro quoque dicimus diſceſſionem fieri in ſententiam alicujus, cum Senatores e ſua ſede ad eum tranſeunt, cujus ſententiam approbant. Cic. 6. Ver. Cum jam non ſolum diſceſſio facta eſſet, ſed etiam perſcriptum, atque in tabulas relatum. V. Diſcedo, & Eo, is.

Diſceſſus, us, m. idem ac diſceſſio. Cic. 1. Fam. Quæ poſt diſceſſum tuum ſcripſerim. ¶ Translate dicitur de morte. Cic. 1. de Div. c. 23. O præclarum diſceſſum e vita! ¶ Item de hiatu, vel diruptione. Cic. 1. de Div. Ita te nec terræ fremitus, nec cœli diſceſſus, nec lapideus, aut ſanguineus imber, nec trajectæ ſtellæ, nec faces viſæ terrebunt.

Diſceſſus, a, um, partic. paſſivum. Cal. l. 4. hiſt. apud Priſcian. Cuſtodibus diſceſſis, multi interficiuntur partiti.

Diſcĕus, m. 2. cometa, vel ſimilis aliqua aeris impreſſio. Plin. l. 2. c. 25.

Diſcidĭum. V. diſſidium.

Diſcinctus, o. 1. 2. diſcinto, מפותח, Germ. auffgeirtet, Gall. deſceint, Hiſp. deſcinido, ἄζωστος, partic. a diſcingor. Liv. lib. 27. Diſtrictis gladiis diſcinctos deſtituit. ¶ Antiqui negligentes, & deſides appellabant diſcinctos, contra accinctos ſolertes, ſtrenuos. Quod a re ipſa deductum eſt. Molles enim demiſſis, diſcinctiſque veſtibus uti ſolent, ſtrenui vero atque induſtrii, quo ſint ad res exequendas promptiores, ſuccincti incedunt. Perſ. ſat. 3. v. 31. Non pudet ad morem diſcincti vivere Nattæ. ¶ Nepos diſcinctus, eſt omni luxuria diffluens. Hor. Epod. Od. 1. Diſcinctus aut perdam ut nepos. ¶ Diſcincti etiam dicebantur exauctorati, & cum ignominia dimiſſi a militia. Vulcat. Gallic. in Avid. c. 6. Si quis cinctus invenietur apud Daphen, diſcinctus redeat.

Diſcindo, is, diſcidi, diſciſſum, a. 3. fendere, קרע, Germ. zerſchneiden, Gall. fendre, Hiſp. hender, διασχίζω, divido, lacero, aperio, a dis, & ſcindo. Cic. 2. de Orat. Ut diſcinderem tunicam, ut cicatrices oſtenderem. ¶ Translate eſt dirimere, diſſolvere. Cic. de Amic. c. 21. Tales igitur amicitiæ diſſuendæ magis, quam diſcindendæ ſunt.

Diſcingo, is, inxi, inctum, a. 3. ſcingere, פתח, Ger. entgirten, Gal. deſceindre, Hiſp. deſtruir, ἀποζώννυμι, quod cinctum eſt, diſſolvo. Cic. ad Q. Fr. Cæſar mihi in ſinu eſt, neque ego diſcingor. ¶ Translate ponitur pro enervare, ſeu confutare, vel retundere. Sil. l. 7. Diſcinxit ratione dolos. Sidon. l. 2. ep. 7. Diſcingere, quæ in diſceptationem veniunt. ¶ Significat etiam dignitate privare, exauctorare. V. Diſcinctus, & Cingulum.

Diſciplīna, f. 1. diſciplina, לקח, Germ. lehr, Gal. diſcipline, Hiſp. diſciplina, μάθησις, inſtitutio, ars, ſcientia, a diſco, vel a diſcipulus, quaſi diſcipulina, per ſync. Porro diſcipulina legitur in nummis Hadriani. Cic. pro Cal. Cujus prima ætas dedita diſciplinis fuit. ¶ Videtur a doctrina differre, quia eadem ars diſciplina dicitur, prout a diſcipulo percipitur, doctrina, prout a doctore traditur. Sed diſciplina etiam de doctore dicitur. Cic. pro Cal. Hæc igitur eſt tua diſciplina? ſic tu inſtituis adoleſcentes? ¶ Diſciplina item eſt modus vivendi, vel inſtitutum, mos, conſuetudo. Cic. 1. de Orat. Nam & prima ætate incidimus in ipſam perturbationem diſciplinæ veteris. Plaut. Aſinar. Eadem nos diſciplina utimur. ¶ Item exemplum bene vivendi. Plaut. Moſt. Diſciplinæ aliis eram. ¶ Item ſecta Philoſophorum. Cicer. 5. Tuſc. Omnes fere Philoſophi omnium diſciplinarum hoc eodem animo eſſe potuerunt. ¶ Dare, vel tradere ſe in diſciplinam, eſt ſe alicui inſtituendum permittere. Gel. lib. 5. cap. 10. Is in diſciplinam Protagoræ ſe ſe dedit. Adde Cicer. lib. 1. de Div. cap. 41. ¶ Diſciplina memoriæ, l'arte della memoria; ars memoriæ alendæ, & conſervandæ. Cic. 5. de Fin. c. 2. a med.

Diſciplinabĭlis, le, o. 3. quod ad diſciplinam ſpectat. Auct. ad Her. l. 3. c. 3. Cujus rei aliquam diſciplinabilem ſcientiam poterimus habere.

Diſciplinātus, a, um, adject. bonis moribus per diſciplinam præditus. Alcim. Avit. l. 4. c. 46. de arbore degenerante: Diſciplinatos diſſueſcit promere fructus. Tertul. de fuga c. 1. Diſciplinatior in jejuniis.

Diſciplinōſus, o. 1. 2. qui tam bonas, quam malas artes facile diſcit. Hinc in reprehenſionem dictus eſt a Catone diſciplinoſus gladiator, apud Gel. l. 4. c. 9.

Diſcipŭla, f. 1. mulier, quæ diſcit. Plin. l. 10. c. 29. Audit diſcipula intentione magna, & reddit. Plaut. Aulul. 1. 3. 10. Dedam te diſcipulam cruci.

Diſcipulātus, us, ui, m. idem fere quod diſciplina. Tert. de Præſcriptionib. adv. Hæret. c. 21. In diſcipulatu, in convictu.

Diſcipŭlus, m. 2. diſcepolo, תלמיד, Germ. lehrjung, Gall. diſciple, Hiſp. diſcipulo, μαθητής, qui diſciplinam ab alio percipit. Cic. 3. Off. Orator dulcis, ut Theophraſti diſcipulum poſſis agnoſcere. ¶ Diſcipuli etiam dicuntur, qui in tabernis, vel officinis mercatorum ſerviunt, & eorum diſciplinam addiſcunt, garzoni di bottega. Hinc diſcipulos coquorum Plaut. memorat Pſeud. 3. 2.

Diſciſſus, a, um, adject. diſcerptus, laceratus, lacerato, ſtracciato. Virg. 3. Georg. v. 514. Diſciſſos nudis laniabant dentibus artus. Stat. l. 1. Silv. 1. v. 11. Diſciſſi muri.

Diſclūdo, is, uſi, uſum, a. 3. ſeparare, הבדיל, Germ. auffſchlieſſen, abtheilen, Gall. ouvrir, ſeparer, Hiſp. abrir, echar fuera, apartar, διακλείω, excludo, ſeparo. Cæſ. l. 9. B. G. c. 8. Qui Arvernos ab Helvetiis diſcludit. ¶ Eſt item ſeparatim includere. Cic. 1. Tuſc. Iram, & cupiditatem, quas locis ſuis diſcluſit.

Diſcluſĭo, onis, f. ſeparatio, disjunctio, ſeparazione, διάκλεισις. Apul. de Deo Socrat. circ. princ. Non modo loci diſcluſione, verum etiam &c.

Diſclūſus, a, um, adject. ſeparatus, disjunctus, diſgiunto, ſeparato. Virg. Georg. 4. v. 147. Spatiis diſcluſus iniquis. Cic. 1. Tuſc. c. 33. Perturbationes ſemotas a mente, & diſcluſas Plato putat.

Diſco, is, didici, ſine ſup. a. 3. imparare, למד, Germ. lehrnen, Gall. apprendre, Hiſp. aprender, μανθάνω, rem ignotam ab aliquo docente apprehendo, vel aſſequor meditando. Cicer. 4. Acad. Ab eo Dialecticam didicerat. Id. de Senect. Diſcere fidibus. ¶ Dicimus autem diſcere ab aliquo, vel de aliquo, vel ex aliquo. Cic. Fam. 3. ep. 5. Didici ex literis tuis. Virg. Æn. 12. v. 435. Diſce puer virtutem ex me, fortunam ex aliis. Ter. Eun. 2. 2. 31. Ut ſibi liceret diſcere id de me. ¶ Item, apud aliquem diſcere literas. Cic. Fam. 9. ep. 10.

10. ¶ Sumitur item pro ſolitum eſſe. *Plaut. Amph.* 1. 2. Vera dicere didici. Sic Græci dicunt, ἐμάνθανον εἶναι, ſolebant eſſe. ¶ Diſcere etiam proprie dicuntur Actores fabularum, quemadmodum Poetæ ipſi docere, & ſcribere fabulas. *Ter. prol. Hecyr. in fin.* Silentium date, ut lubeat ſcribere aliis, mihique ut diſcere novas expediat. Adde *eund. in prologo Heaut. v.* 30.

Diſcobŏlus, m. 2. qui diſcum jaculatur, a diſcus, & βολή, jactus. *Quintil. l.* 2. *c.* 13. Quam eſt iſte diſcobulus Myronis.

Diſcoctus, a, um, adject. valde coctus, *ben cotto*. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Lens magis diſcocta cœleſti aqua.

Diſcŏlor, o. 3. *di diverſi colori*, צבוע, Ger. *von mancherley farben*, Gal. *de diverſe couleur*, Hiſp. *de differiente color*, ἑτερόχροος, quod eſt diverſorum colorum. *Mart. l.* 14. Diſcolor hic gemino calculus hoſte perit. *Cic.* 2. *Ver. c.* 13. Ut diſcoloribus ſignis juratorum hominum ſententiæ notarentur.

Diſcolorius, a, um, adject. idem quod diſcolor. *Petron. Satyr.* Diſcoloria veſtis.

Diſcolōrus, a, um, adject. diſcolor. *Capel. l.* 4. *in princ.* Diſcolora venuſtate florentibus. *Prudent. Periſteph. v.* 302. Diſcolora lana.

Diſcondūcit, non conducit, non prodeſt. *Plaut. Trin.* 4. 2. 85. Sed nihil diſconducit huic rei.

Diſconveniens, tis, adject. o. 3. *diſconveniente*. *Lactant. de ira Dei*, *c.* 3. Et diſconveniens, ut ejuſmodi poteſtate ſit præditus, &c.

Diſconvenientia, æ, f. *inconvenienza*. *Tertul. de teſtim. anim. c.* 6. Suſpectam habe convenientiam prædicationis in tanta diſconvenientia converſationis.

Diſconvenio, is, eni, entum, n. 4. *diſconvenire*, פרוד, Ger. *ſich ubelſchicken*, Gal. *diſconvenir*, Hiſp. *diſconvenir*, ἀπᾴδω, non convenio. *Hor. l.* 1. *ep.* 1. *v.* 99. Æſtuat, & vitæ diſconvenit ordine toto

Diſcophŏrus, i, m. δισκοφόρος, diſcum ferens. *Hieronym. in prologom. ſeu præfat. in Daniel.* vocat *diſcophorum* Habacuc, qui prandium Danieli, capillo per aera ab Angelo ſublatus, e Palæſtina Babylonem uſque detulit, ut habetur *Dan.* 14. 32. Diſcus enim etiam vas eſcarium ſignificat.

Diſcŏquo, is, oxi, octum, a. 3. *cuocere*, ἀφέψω, coquo, vel valde coquo. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Noſtri præcipiunt arietinum in aqua cum ſale diſcoquere. Adde *l.* 29. *c.* 6.

Diſcordabĭlis, le, o. 3. quod diſcordat, & diſconvenit. *Plaut. Cap.* 2. 3. 42. Inter nos fuiſſe ingenio haud diſcordabili.

Diſcordia, f. 1. *diſcordia*, מחלוקת, Ger. *zwyetracht*, Gal. *diſcorde*, Hiſp. *diſcordia*, διχόνοια, diſſidium, quaſi cordium diſſenſio. *Cic.* 4. *Tuſc.* Diſcordia eſt ira acerbior, intimo odio, & corde concepta. *Id. pro Mur.* Diſcordiam concitare. Et *Philip.* 1. Diſcordiam ſedare. ¶ Eſt etiam Diſcordia una Furiarum Dea Inferorum. *Virg. Æn.* 8. *v.* 702. Et ſciſſa gaudens vadit Diſcordia palla.

Diſcordiālis, o. 3. *litigioſo*, פרוד, Ger. *auffrühriſch*, Gal. *diſcordant*, Hiſp. *deſacordante*, quod lites generat, & parit. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Hyenæ pellem ſimilem abominantur diſcordialem domibus.

Diſcordiōſus, o. 1. 2. qui diſcordias, & lites ſerit. *Sall. in Jugurt. c.* 66. Vulgus Numidarum ſeditioſum, atque diſcordioſum erat.

Diſcordis, pro diſcors, dicebant Veteres. *Pomp.* Blanda, fallax, impotens, ſuperba, diſcordis.

Diſcordĭtas, atis, f. 3. idem ac diſcordia, apud vet. *Pacuv. apud Non.* Ex diſcorditate cladem importare familiæ.

Diſcordo, as, avi, atum, n. 1. *eſſere in diſcordia*, פרוד, Germ. *zwyetrechtig ſein*, Gal. *diſcorder*, Hiſp. *deſacordar*, διχοστατῶ, diffideo, diſſentio. *Cic.* 1. *Fin.* Sed intus etiam in animis incluſæ inter ſe diſſident, atque diſcordant. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 28. Diſcordare cum aliquo. *Vellej.* 2. 53. 3. Ab ſe diſcordans fortuna. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. Parcus diſcordat avaro.

Diſcors, dis, o. 3. *diſcorde*, פרוד, Ger. *zwyetrechtig*, Gal. *diſcordant*, Hiſp. *diſcorde*, ἀσύμφωνος, qui corde, ideſt animo diſſidet, a *dis*, & *cor*. *Cic.* 2. *Agrar.* Non ambitione, non contentione diſcordes. *Liv. l.* 2. *c.* 23. Civitas ſecum ipſa diſcors. *Vellej. l.* 2. *c.* 57. Diſcors patri. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 10. *v.* 9. Ventibus diſcordibus acta. *Stat. l.* 5. *ſilv.* 5. Modi diſcordes. *diſſonanze*.

Diſcrĕpans, antis, adject. diſſidens, diſcors, diſſimilis. *Solin. c.* 52. (al. 65.) In quantum mores populorum diſcrepant, habitus quoque diſcrepantiſſimus eſt.

Diſcrepantia, æ, f. 1. *diſcordanza*, διαφορά, diſſenſio, diſcordia. *Cicer.* 5. *Fin. cap.* 12. Majorem multo habere Stoicos, & Peripateticos rerum omnium diſcrepantiam, quam verborum.

Diſcrepatio, onis, f. idem quod diſcrepantia. *Liv. lib.* 10. *cap.* 18. Ea ipſa inter conſules diſcrepatio fuit.

Diſcrepĭto, as, n. 1. freq. a diſcrepo. *Lucret. lib.* 2. *verſ.* 1017. Verum poſitura diſcrepitant res.

Diſcrĕpo, as, avi, & pui, atum, n. 1. *diſcordare*, פרוד, Ger. *miſshellen*, Gal. *deſaccorder*, Hiſp. *diſcordar*, διαφωνέω, proprie eſt diverſo modo crepare, translate non convenire, diſcordare. *Cic.* 1. *Off. c.* 40. Ut in fidibus, aut in tibiis, quamvis paulum diſcrepent, tamen id a ſciente animadverti ſolet. ¶ Translate ſumitur pro diſſidere, vel differre, & conſtruitur cum abl. & præp. *a*, vel *ab*, vel *de*, vel *cum*, & cum acc. & *inter*. *Cic. de Orat. l.* 3. Si qua in re diſcrepavit ab Antonii diviſione noſtra partitio. *Idem* 4. *Tuſc.* Philoſophorum de cæteris rebus diſcrepantium. *Idem* 2. *Fin.* Diſcrepant facta cum dictis. *Idem* 2. *de Invent. c.* 49. Cum inter ſe duæ videntur leges diſcrepare. ¶ Item cum Dat. *Cic.* 3. *de Orat.* Ipſi ſibi ſinguli diſcrepantes. *Horat. de ar. poet. v.* 162. Divina futuri Sortilegis non diſcrepuit ſententia Delphis. ¶ Abſolute *Liv. l.* 22. Mirari magis, adeo diſcrepare inter auctores, quam &c.

Diſcrēte, adverb. *ſeparatamente*, Germ. *under ſcheidenlich*, Gall. *ſeparemment*, Hiſp. *apartadamente*, διακεκριμένως, ſeparatim, diſtincte. *Cicer. de Invent. lib.* 1. *cap.* 30. Poſt diſcrete, & electe in genus quodque cauſæ, quid cuique conveniat, ex copia hac digeremus.

Diſcrētim, idem ac diſcrete. *Var. de re ruſt. lib.* 1. *cap.* 3. Quoniam diſcretim de his rebus dicendum eſt. Scaliger tamen legit *diſcretum*; quod rectius videtur, ſi ejus interpunctionem ſequamur. Habet autem *Apul. l.* 6. *A. A.* Singula Pſyche curioſe dividit, & diſcretim remota rite componit. Ex *l.* 2. *Florid.* Sigillatim, ac diſcretim.

Diſcretio, f. 3. *ſeparazione*, פרד, German. *underſcheidung*, Gall. *ſeparation*, Hiſp. *apartamiento*, διάκρισις, ſeparatio, a diſcerno, *Lactan. lib.* 7. Quæ diſcretio mors vocatur.

Diſcretīve, adverb. diſcernendo, ſeparando. *Donat. ad Terent. Eun.* 1. 2. 43.

Diſcretīvus, a, um, ad diſcernendum, & ſeparandum aptus. *Priſc. l.* 17.

Diſcrētus, a, um, o. 1. 2. *ſeparato*, διακεκριμένος, ſeparatus, partic. a diſcernor. *Plin. lib.* 15. *cap.* 30. Diſcretæ ſuis nominibus ſylvæ. *Stat. Theb.* 5. *v.* 559. Saxo diſcretus ager.

Diſcrimen, nis, n. *differenza*, *ſeparazione*, פרד, Germ. *underſcheid*, Gal. *difference*, Hiſp. *diferencia*, διαφορά, differentia, ſeparatio. *Pontanus in Actio* ſcripſit fieri ex *diſcernimen*, per ſyncopen. *Cic.* 4. *Ver. c.* 50. Omnium rerum delectum atque diſcrimen pecunia ſuſtulit. ¶ Accipitur & pro intervallo. *Cic. de L. Agr.* Duo maria pertenui diſcrimine ſeparata. ¶ Item pro diviſione capillorum, quæ fit diſcerniculo. Imo hæc propria, & prima ſignificatio nonnullis videtur. *Claud. de nupt. Hon. v.* 103. Hæc morſu numeroſi dentis eburno multifidum diſcrimen erat. hoc eſt, capillos pectit. ¶ Item pro terræ cultu, qui raſtris fit. *Colum. l.* 10. *R. R. v.* 94. Jam puro diſcrimine pectita tellus. ¶ Item pro certamine. *Virg.* 5. *Æn.* Æquo diſcrimine Priſtix, Centaurusque locum tendunt ſuperare priorem. ¶ Item pro periculo. *Cic. Phil.* 7. *c.* 1. Adducta eſt Reſpublica in extremum pene diſcrimen. *Id. pro Leg. Manil. cap.* 5. Salus ſociorum in ſummum periculum, & diſcrimen vocatur. Sic devenire in diſcrimen, *Id.* 1. *de Orat. c.* 1. Verſari in diſcrimine, *Id. Fam.* 16. Dare in diſcrimen legiones, *Tacit.* 2. *Ann.* ¶ *Liv. lib.* 29. In diſcrimine nunc eſt humanum genus, utrum vos, an Carthaginienſes principes orbis terrarum videant, *tutto il mondo è in bilancio*, *ſo*, &c.

Diſcriminatim, adv. *differentemente*, Germ. *underſchiedlich*, Gall. *differemment*, Hiſp. *differentemente*, ἀποκεκριμένως, diſtincte, differenter. *Var. l.* 1. *de re ruſt. c.* 7. Niſi in loco aquoſo, aut etiam in aqua, & id diſcriminatim, ut alia in lacubus, alia in fluminibus &c.

Diſcriminatio, onis, f. diſcretio, diviſio. *Diomed. Grammat. l.* 1. Nomen eſt, quo Deus, aut homo propria diſcriminatione pronuntiatur.

Diſcriminātor, oris, m. qui diſcernit. *Tertul. l.* 1. *ad Nation. c.* 10. Diſcriminatores impendere. *Apul. de Mundo*. Diviſor, & diſcriminator.

Diſcriminātus, o. 1. 2. diſtinctus, partic. a diſcriminor. *Liv. l.* 21. *c.* 4. Vigiliarum, ſomnique nec die, nec nocte diſcriminata tempora.

Diſcrimĭno, as, a. 1. *dividere*, *dipartire*, הבדיל, Germ. *underſcheiden*, Gall. *ſeparer*, *diſcerner*, Hiſp. *apartar*, ἀφορίζω, eſt diſcernere. *Cic. Philip.* 12. *c.* 9. Hetruriam diſcriminat.

Diſcruciātus, us, ui, m. idem quod cruciatus, *tormento*. *Prudent. Hamartig. v.* 834. Vermibus, & flammis, & diſcruciatibus ævum immortale dedit.

Diſcrucio, as, avi, atum, a. 1. idem ac crucio, & tam ad animum, quam ad corpus refertur. *Cic.* 12. *Phil.* Ut ille Trebonium, & ſi poſſet, etiam Brutum diſcruciatos necaret. *Cal. Cic.* 8. *Fam.* Nunc quotidie non eſſe te, ad quem curſitem, diſcrucior. ¶ Conſtruitur cum ablat. *Plaut. Caſ.* Ego diſcrucior miſer amore. ¶ A veteribus etiam cum gen. uſurpabatur. *Plaut. Aul.* Diſcrucior animi, quia domo abeundum eſt mihi. Adde *Ter. Adelph.* 4. 4.

Diſcubitorius lectus, in quo, vel ſuper quem antiqui cœnaturi diſcumbebant, apud *Plin.* Nos tamen locum non invenimus.

Diſcubĭtus, us, ui, m. diſcumbendi actus, *il porſi a ſedere*. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 1. *n.* 9. Ne ſenioris adventum diſcubitu præcurrerent.

Diſcŭbo, as, ui, itum, n. legitur in Theſ. L. L. ſed exempla, quæ afferuntur, ad *diſcumbo* referri poſſunt, cum quo commune habet præteritum.

Diſcŭlus, i, m. diminut. a diſcus. Calep. citat pro hac voce *Cic. ad Att. l.* 4. *ep.* 8. Cœnam paravi diſculo. At optimi Codices P. Victor. & Gronovii hæc verba ibi non agnoſcunt.

Diſcumbo, is, ui, itum, n. 3. *ſedere a menſa*, ישב, Germ. *zu tiſch ſitzen*, Gall. *s' aſſeoir*, Hiſp. *aſſentarſe à la meſa*, ἀνάκειμαι, menſæ accumbo. *Cic. Att.* Diſcubuimus omnes. *Virg.* 1. *Æn. verſ.* 700. Stratoque ſuper diſcumbitur oſtro. ¶ Item *porſi a dormire*. *Plaut. Mercat. prol. v.* 100. Diſcubitum noctu ut imus, ecce &c.

Diſcuneātus, o. 1. 2. apertus, ac patens, a cuneus. *Plin. l.* 9. *c.* 30. Conchæ ſe contrahunt, ſed in fruſta diſcuneatæ. ideſt quaſi immiſſo cuneo diductæ, & patefactæ. Loquitur de conchis, cum polypi iis inſidiantes lapillum injiciunt, quo carnes ſecuri extrahant.

Diſcupio, is, ivi, itum, a. 3. *deſiderar ardentemente*, חמד, Ger. *heſftig begeren*, Gal. *deſirer ardement*, Hiſp. *deſſear mucho*, ἐπιθυμέω, valde cupio. *Cal. Cic. l.* 8. *Fam. epiſt.* 15. Te videre, & omnia intima conferre diſcupio.

Diſcurro, is, urri, & cucurri, urſum, n. 3. *correre in diverſe parti*, שוט, Ger. *hin und her lauffen*, Gal. *courir ça*, *& la*, Hiſp. *diſcurrir*, διατρέχω, in diverſas partes curro. *Liv. l.* 1. *c.* 9. Juventus Romana ad rapiendas virgines diſcurrit. *Sueton. in Calig. c.* 32. Cum palma diſcurrit more victorum. ¶ Apud *Ammian. Marcel.* invenitur pro differere, *diſcorrere*, ut & Græce διεξιέναι. Ejus verba ſunt *l.* 17. *c.* 6. Super quo nunc pauca diſcurram. V. *Vorſt. de latinit. ſuſpect. c.* 14.

Diſcurſatio, onis, f. *il correre qua, e là*, *ſcorreria*. *Senec. de Brevit. vitæ*, *cap.* 3. Officioſa per Urbem diſcurſatio. Al. legunt, *diſcurſitatio*. *Frontin. lib.* 1. *cap.* 5. Magna diſcurſatione.

Diſcurſātor, oris, m. qui diſcurrit. Diſcurſatores genus militum, de quo *Ammian. l.* 16. *c.* 26. Iiſdem ſparſim miſcuere pedites diſcurſatores & leves.

Diſcurſim, adv. diſcurrendo. *Macrob. Satur. l.* 7. *c.* 1. Diſcurſim variantibus poculis.

Diſcurſio, f. 3. idem ac diſcurſus. *Lact. de Opific. Dei*, *cap.* 3. Totos dies in diſcurſione conſumunt.

Diſcurſitatio. V. Diſcurſatio.

Diſcurſo, as, avi, atum, n. 1. frequentat. a diſcurro. *correre ſpeſſo qua, e là*. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. de Oratoris geſtu, & actione: Diſcurſare ineptiſſimum. *Florus l.* 3. *c.* 18. Inde jam paſſim ab omni parte diſcurſante populo.

Diſcurſus, us, m. *il correre qua, e là*, שוט, Ger. *hin und wider lauffung*, Gal. *courſe de ça, & de là*, Hiſp. *diſcurſo*, διαδρομή, actus diſcurrendi, *Hirt.* 8. *bell. Gal. c.* 29. Magno clamore, diſcurſuque paſſim ſe fugæ mandat.

Diſcus, m. 2. *piatto grande*, קערה, Germ. *eine ſcheibe*, Gall. *un grand plat*, Hiſp. *grande plato*, δίσκος. Eſt quædam moles ſaxea, vel plumbea, ſive ferrea, cujus jactu juvenes inter ſe certabant, victorque erat, qui aut altius in ſublime, aut longius in tractu ultra deſignatum ſpatium, aut propius metam projeciſſet, a δίκω, *jacio*. Erat figura plana, & rotunda. Hinc Græci translate Solem diſcum vocant. *Mart. l.* 14. *ep.* 164. Splendida cum volitent Spartani pondera diſci, eſte procul pueri. Alludit ad mortem Hyacinthi pueri, qui jactu diſci ab Apolline interfectus eſt. ¶ *Horat. de ar. poet. v.* 380. Indoctuſque pilæ, diſcive, trochive quieſcit. ¶ *Diſcum, quam Philoſophum audire malle*, proverb. de eo dictum, qui leviſſimas delectationes rebus graviſſimis anteponit. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 5. ¶ A Græcis ſumitur item pro lance ad cibos menſæ inferendos. Quo ſenſu *Auguſtin. expoſit. in Pſal.* 96. diſcum appellat linteum illud, quod in viſione Petro oblatum eſt variis animalibus refertum. ¶ Apud *Vitruv. l.* 9. *c.* 9. diſcus dicitur quadrata tabula horologii ſolaris, in qua umbræ horas indicantes conſpiciuntur.

Diſcuſſe, adverb. cum examine. *Capel. lib.* 9. *cir. princip.* Ab ipſa virgine explorandæ diſcuſſius.

Diſcuſſio, f. 3. actus diſcutiendi, examen, *eſame*, *diſcuſſione*. *Leg.* 14. *Cod. Theodoſ. de Jure Fiſci*. Diſcuſſio pecuniæ. ¶ Item excuſſio, actus diſcutiendi. *Senec. quæſt. natur. l.* 6. *c.* 19. In dolio cantantis vox per totum cum quadam diſcuſſione percurrit, ac reſonat.

Diſcuſſor, m. 3. qui diſcutit, & diſceptat. Ita hac voce utuntur Imperatores in *Cod. l.* 10. *tit.* 30. de Diſcuſſoribus. Vet. etiam Gloſſa λογοθέτης, diſcuſſor, diſputator, ratiocinator. Adde *Caſſiod. l.* 4. *ep.* 38. & *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 21.

Diſcuſſorius, a, um, o. 1. 2. quod diſcutit, ut vis diſcuſſoria. *Plin. l.* 30. *c.* 8. Et per ſe cinis inanium cochlearum ceræ miſtus diſcuſſoriam vim habet.

Diſcuſſus, a, um, adject. *diſſipato*, *ſgombrato*, διασκεδασθείς, ut diſcuſſæ umbræ. *Virgil.* 12. *Æn. verſ.* 669. Diſcuſſa nox, *Lucan. lib.* 5. *verſ.* 700. Diſcuſſa plebe, *Stat. lib.* 5. *Silv.* 3. *verſ.* 282.

Diſcutio, tis, cuſſi, cuſſum, a. 3. *ſcuotere*, *dibattere*, ניער, Ger. *erſchüttern*, Gal. *ebranler*, Hiſp. *ſacudir*, διασείω, proprie in diverſas partes quatio, & dejicio, diſturbo, diſpello, ex *dis*, & *quatio*. *Liv. l.* 21. *c.* 12. Tribus arietibus aliquantulum muri diſcuſſit. ¶ Translate ponitur pro removere, tollere, auferre, reſolvere, *diſſipare*, *ſgombrare*. *Cic.* 12. *Phil. c.* 2. Diſcuſſa eſt illa caligo, quam paulo ante dixi. Sic diſcutere timorem, triſtitiam, faſtidium, *Plin. l.* 2. *c.* 6. & *l.* 23. *c.* 1. *ſub fin.* ¶ Item pro variis modis examinare, inveſtigare, refellere. *Cic.* 4. *Acad.* Ut occurrere poſſimus interrogationibus eorum, captioneſque diſcutere. ¶ Medicis diſcutere eſt ulcus ſine ſuppuratione diſſipare. Nam tubercula aut diſcutiuntur, aut emittuntur. *Celſ. l.* 5. *c.* 11. Diſcutiuntur ea, quæ in aliqua parte corporis coierunt.

Diſerte, adverb. *facondamente*, Germ. *mit auſsgetruckt ten woorten*, Gall. *elegamment*, Hiſ. *eleganτemente*, ἐμφατικῶς, facunde, eloquenter. *Cic.* 1. *de Orat.* Ut prudentibus diſerte, ſtultis etiam vere dicere videaris. *Martial. lib.* 3. *epig.* 38. Cauſas, inquis, agam Cicerone diſertius ipſo. ¶ Item diſtincte, & expreſſe, *diſtintamente*. *Liv. lib.* 21. *cap.* 19. Cum in fœdere Lutatii diſerte adſcriptum eſſet, id ita ratum fore, ſi populus cenſuiſſet. *Id. lib.* 39. *cap.* 28. Diſertiſſime planiſſimeque in eo ſcriptum eſt.

Diſertim, adverb. idem ac diſerte. *Plaut. Stich.* 1. 3. 87. Id nomen tibi fuit diſertim. Adde *Non. c.* 11. *n.* 3.

Diſertio, onis, f. Diſertiones *Feſtus* exponit diviſiones patrimoniorum inter conſortes.

Diſertus, a, um, o. 1. 2. *eloquente*, צחות מדבר, Germ. *wolberedt*, Gal. *diſert*, elo-

eloquens, Hiſp. eloquente, facundo, λόγιος, facundus, qui prudenter diſputat, a diſſero. Cic. Att. l. 10. Cœlius tuus diſertus eſt magis, quam ſapiens. Id. Att. l. 7. epiſt. 2. Epiſtola diſertiſſima. ¶ Differt ab eloquente. Nam diſertus eſt ille, qui poteſt ſatis acute, atque dilucide apud mediocres homines ex communi quadam hominum opinione dicere; eloquens vero, qui mirabilius, & magnificentius augere poteſt, atque ornare, quæ velit, omneſque omnium rerum, quæ ad dicendum pertineant, fontes animo, ac memoria continet. Hinc M. Antonius in quodam ſuo libello ſcripſit, diſertos ſe cognoſſe nonnullos, eloquentem adhuc neminem. Cic. 1. de Orat. c. 5. & Phil. 2. c. 43. ¶ Comparat. Diſertior. Cic. 3. de Orat. Eloquentior fuit, & diſertior Socrates. Valer. Max. l. 8. c. 9. n. 1. Alterius ſalubriores erant conciones, alterius diſertiores. ¶ Apud Terent. Eun. 5. 7. 10. videtur accipi pro aſtuto. At etiam, inquit, primo callidum, & diſertum creduli hominem.

Diſglutino, as, a. 1. diſunire, diſſolvo. Hieronym. epiſt. 26. ad Pammach. c. 5. ad fin. Conjuncta diſglutinamus, unita diſſuimus.

Diſgrego, as, a. 1. ſeparo, ſejungo. Martian. Capel. l. 3. pag. 71. probabilis. Hic ordo rebus, quique diſgregabitur in bina demum.

Diſgregus, a, um, adject. a dis, & grex, gis, ſignificat, diſſimilis. Martian. Capel. 9. Venuſtate diſgregæ puellæ.

Diſhiaſco, is, n. 3. idem quod dehiſco. Cato de R. R. c. 12. Arbores comprimant, ſi diſhiaſcent.

Diſjecto, as, freq. a disjicio. Lucr. l. 2. v. 553. Disjectare ſolet magnum mare tranſtra, carinas, antennas, proram, &c.

Disjectus, a. 1. 2. διεσκεδασμένος, diſperſus, diſſipatus. Hor. l. 1. od. 20. Tectaque Penthei disjecta non levi ruina. Ovid. Heroid. epiſt. 12. Comæ disjectæ. Virg. 1. Æn. Disjecta claſſis. Plin. l. 2. c. 49. Disjectæ nubes. Auct. ad Heren. l. 4. Res ſparſæ, & vage disjectæ.

Disjectus, us, ui, m. diſperſio, diſſipatio. Lucret. l. 3. v. 941. Major enim turba disjectus materiai Conſequitur letho.

Disjicio, cis, jeci, jectum, a. 3. gettar in diverſe parti, disfare, הפיץ, פזר, Ger. herumwerfen, Gal. jetter par terre, Hiſp. derribar, διασκεδάζω, in diverſas partes jacio, diſſolvo, deſtruo. Virg. 1. Æneid. Disjecitque rates. ¶ Translate eſt dirimere. Liv. l. 1. Si disjicere rem poſſent. Virg. 7. Æn. v. 339. Disjice compoſitam pacem. Ovid. 10. Met. Nubes disjicere pondere. Tacit. 2. Ann. c. 27. Rapuit, disjecitque naves in aperta Oceani. ¶ Pareus in Lex. Crit. contendit ſcribendum eſſe diſſicio, non disjicio: itaque legit illud Plaut. in Curc. 3. 1. 54. Clypeatus elephantum ubi machæra diſſicit. Et illud Lucret. l. 3. v. 640. Et diſciſſa ſimul cum corpore diſſicietur.

Disjugatio. V. Dijugatio.

Disjugatus, a, um, disjunctus, diviſus. Arnob. l. 7. circa init. Qui ſunt ab his longe natura disjugati.

Disjunctim, adverb. ſeparatamente. Feſtus Pompejus. Nec ita appellari debere, Verrius ait, ſed disjuncte.

Disjunctim, adverb. idem quod disjuncte. Dig. 28. 7. 5. & 35. 1. 51.

Disjunctio, f. 3. ſeparazione, פרוד, Germ. abſonderung, Gall. ſeparation, Hiſp. apartamiento, διαζεύξις, ſeparatio. Cic. pro Sext. In tanto luctu meorum, in tanta disjunctione. Id. de Prov. Conſ. Disjunctio ſententiæ. ¶ Eſt item Figura verborum per detractionem, qua ſingulis orationis membris ſua verba propria attribuuntur. Cic. pro Sylla. Permitto aliquid iracundiæ tuæ, do adoleſcentiæ, cedo amicitiæ, tribuo parenti.

Disjunctive, adverb. Ulpian. Dig. l. 30. tit. 1. l. 34. At ſi conjuncti disjunctive commixti ſunt, unius perſonæ poteſtate funguntur.

Disjunctivus, a. 1. 2. quod disjungit, ut Conjunctiones disjunctivæ aut, vel, ſive, &c. apud Grammaticos, & l. ſi ita, Dig. de verb. oblig. Adde Afran. in Orat. pro M. Scauro.

Disjunctus, a. 1. 2. partic. a disjungor, diſgiunto. Cic. pro Sext. Apud Athenienſes homines Græcos longe a noſtrorum hominum gravitate disjunctos. ¶ Hinc comp. disjunctior, ſup. disjunctiſſimus. Cic. 4. Acad. Nihil eſt ab ea cogitatione, quam habemus de gravitate ſapientis, errore, levitate, temeritate disjunctius. Plin. Paneg. c. 15. Disjunctiſſimæ terræ. ¶ Disjunctum, i, abſolute pro disjunctiva propoſitione. Gel. 5. 11. Non ratum id, neque juſtum disjunctum eſſe ait. ¶ Martian. Capel. l. 5. pag. 176. ſcribit, disjunctum eſſe etiam nomen figuræ, quæ Græce διεζευγμένον appellatur.

Disjungo, is, nxi, nctum, a. 3. diſgiungere, ſeparare, הבדיל, Ger. abſondern, Gall. desjoindre, ſeparer, Hiſp. deſunir, apartar, διαζεύγνυμι, ſeparo. Cic. l. 1. ep. 9. Ab orationibus disjungo me fere, referoque ad manſuetiores Muſas. Id. ibid. ep. 7. Intervallo locorum, & temporum disjungi. Ter. Heaut. 1. 2. 26. Hæc res multo maxime disjunxit illum ab illo. h. e. alienavit. ¶ Dicitur & de equis e curru ſolutis. Cic. l. 1. Divin. Ut jumenta jubeant disjungere.

Diſomus, a, um, δίσωμος, duorum corporum capax: a δίς, bis, & σῶμα corpus, Inſcript. apud Gruter. pag. 731. n. 31. P. Ælius Venetianus hoc vas diſomum ſibi, & Felicitati ſuæ poſuit.

Diſpalatus, a, um, adject. diſperſo, vagabondo. Nepos 6. c. 1. Diſpalati in agris. Salluſt. de Rep. ordin. l. 2. c. 13. Multitudo in artes, vitaſque varias diſpalata.

Diſpaleſco, is, n. 3. errantium inſtar diſpergor, item divulgor, palam fio, a diſpalo. Plaut. Bacch. 4. 9. 123. Quam illud flagitium vulgo diſpaleſcere.

Diſpalo, as, avi, atum, a. 1. andare errando, תעה, Germ. landlauffen, Gall. vaguer, Hiſp. vagar, πλανάομαι, huc, illuc erro, a palare, vel palari, quod eſt vagari. Ammian. l. 15. c. 4. Incompoſito agmine milites huc & illuc diſpalantes. ¶ Sed Nonio c. 2. n. 250. activum eſt, & ſignificat ſeparare. Siſenna: Tanto plures paſſim diſpalantur. Ammian. l. 31. c. 2. Abſque lare, vel lege, aut ritu ſtabili diſpalantur.

Diſpando, dis, di, anſum, diſtendere, פרש, Germ. auſſpannen, Gall. etendre, deployer, Hiſp. tender, ἐκτείνω, extendo, expando. Lucret. l. 6. v. 598. Non diſtrata ſuum late diſpandat hiatum.

Diſpanſus, a, um, adject. expanſus, extenſus, ſpiegato, ſteſo. Plin. l. 9. c. 4. Arbor vaſtis diſpanſa ramis. Sueton. Domit. c. 19. Diſpanſa manus. Lucret. lib. 1. v. 306. Diſpanſæ veſtes.

Diſpar, is, o. 3. diſſimile, Germ. ungleich, Gal. diſſemblable, Hiſp. deſigual, ἀνόμοιος, inæqualis, diſſimilis, a par. Cic. de Amic. Diſpares enim mores diſparia ſtudia ſequuntur. Id. de Senect. Diſpar ſui, atque diſſimile. Id. 2. Tuſc. Diſpares inter ſe motus. Liv. l. 1. Diſpares viribus fratres. Sil. lib. 8. Brutius haud diſpar animorum. di pari coraggio.

Diſparatio, onis, f. ſeparatio, ſeparazione. Vitruv. lib. 2. cap. 9. Ad diſparationem procreationis.

Diſparatus, a. 1. 2. ab aliis ſejunctus, ſeparatus. Cic. 1. de Inv. c. 28. Diſparatum eſt id, quod ab aliqua re per appoſitionem negationis ſeparatur, hoc modo, ſapere, & non ſapere.

Diſpareo, es, ui, n. 2. ſparire, cui contrar. eſt appareo. Lactant. l. 3. c. 10. Latibula ſibi parant in plures exitus diſparentia.

Diſparilis, o. 3. idem quod diſpar. Cic. 1. de Divin. cap. 36. Et ex diſparili aſpiratione terrarum.

Diſparilitas, atis, f. diſſimilitudo. Var. l. 9. L. L. Propter diſparilitatem vocis figurarum. Gel. in præfat. Diſparilitas rerum: Et l. 7. c. 3. Diſparilitas collationis.

Diſpariliter, adverb. diſſimiliter. Var. lib. 1. R. R. cap. 6. Hæc ad colendum diſpariliter habent momentum.

Diſparo, as, avi, atum, a. 1. ſeparare, הבדיל, Ger. ſondern, Gal. ſeparer, Hiſp. apartar, διαζεύγνυμι, ſeparo, & ſejungo. Plaut. in Rud. Prol. v. 10. Jupiter nos per gentes alium alia diſparat. Gel. l. 12. c. 11. Lepide tot ſententias in eandem rem, quaſi aliud, atque aliud diceret, diſparavit.

Diſpartibilis, e, adject. diviſibilis. Tertull. adverſ. Hermog. cap. 39. Demutabilis, & diſpartibilis.

Diſpartio, & Diſpartior, V. Diſpertio.

Diſpectio, onis, f. 3. Apul. lib. 10. A. A. Subita diſpectione formine perturbatus. Al. leg. deſperatione.

Diſpecto, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a diſpicio. Arnob. l. 1. Non ex gratia, ſed ex vero diſceptationis hujus diſpectare momenta.

Diſpector, oris, m. qui diſpicit, & diſcernit. Tertull. de Anim. cap. 15. Diſpector cordis Deus.

Diſpectus, us, m. 4. riguardo, מבט, Ger. ein ſichbeſchauung, Gal. regard, egard, Hiſp. miramiento en partes diverſas, διάγνωσις. Sen. 2. de Ira, c. 9. Quod neglecto diſpectu officiorum, ad luſus, & ineptos æqualium jocos ſpectent. Idem ep. 110. Quibus diſpectum utilitatis timor excutit.

Diſpello, lis, diſpuli, pulſum, a. 3. cacciare in diverſe parti, Ger. zertreiben, Gal. dechaſſer, Hiſp. echar, διώκω, in varia loca pello, variis modis pello, disjicio. Liv. l. 5. Cum equitem paſſim liberi frænis diſpuliſſent equi. ¶ Ponitur item pro ſimplici pello, vel pro expello. Cic. 1. Tuſc. c. 26. Ab animo tanquam ab oculis caliginem diſpulit.

Diſpendioſus, a, um, o. 1. 2. dannoſo, ζημιώδης, damnoſus. Col. l. 2. cap. 21. Diſpendioſa eſt cunctatio.

Diſpendium, ii, n. danno, ſpeſa, diſcapito, δαπάνη, detrimentum, ſumptus, damnum. Plin. l. 14. c. 4. Majus ab eo diſpendium, non proficiente pretio. Plaut. Men. 3. 2. 20. Minore nuſquam bene fui diſpendio. Ter. Hecyr. 5. 2. 29. Ut gratiam ineat ſine ſuo diſpendio. Virg. 3. Æneid. Diſpendia moræ. Claudian. de VI. Conſ. Honor. v. 452. Diſpendia famæ. ¶ Lucan. l. 8. v. 2. Æmoniæ deſerta petens diſpendia ſilvæ. h. e. vias difficiles, anfractus obliquos, & a recta via recedentes, per quos iter longius magno temporis diſpendio fit; cui ſenſui contrarium eſt compendium.

Diſpendo, dis, di, enſum, diſtineo, occupatum teneo, tener occupato, Ger. zuſchaffen geben, mit geſchäfften auffhalten, Gal. detenir, Hiſp. detener, — . Col. l. 8. c. 2. Quæ paſtoris unius diſpendant curam. ¶ Aliquando ſignificat expandere, & tunc non a pendo, ſed a pando componitur. Plaut. Mil. 5. 14. Diſtendite hominem diverſum, & diſpendite. Aliqui legunt diſpennite.

Diſpenno, is, a. 3. idem ac diſpendo, a dis, & pando, Non. cap. 1. nu. 30. deducit a pennis, ut proprie ſignet pennas avi amputare, translate brachia homini abſcindere. ¶ Alii ajunt, proprie dici de avibus cum alas pandunt, translate de hominibus brachia extendentibus. Exemplum V. in Diſpendo ex Plaut. Mil. 2. 5. v. 14. ubi diſpennere mavult Non. loc. cit. & Pareus in Lex. Crit. quam diſpendere.

Diſpenſatio, onis, f. ipſum diſpenſatoris munus, adminiſtratio, procuratio, offizio di diſpenſiere, amminiſtrazione, οἰκονομία, Suet. Othon. c. 5. Servo Cæſaris pro impetrata diſpenſatione decies ſeſtertium expreſſerat. Cic. in Vatin. c. 15. Eripueras ærarii diſpenſationem. hoc eſt, adminiſtrationem. Id. pro Rab. Si curationem, & quaſi diſpenſationem regiam ſuſcepiſſet. Liv. l. 4. c. 12. Diſpenſatio inopiæ, maneggio, e partezione.

Diſpenſator, m. 3. diſpenſatore, גזבר, Ger. ſchaffner, Gal. depenſier, Hiſp. diſpenſero, οἰκονόμος, qui æs penſans expendit, & neceſſaria in familiam diſtribuit, a pendo. Ita Feſtus. ¶ Diſpenſatores ſervorum genus erant, qui domini rationes, & pecunias, imo omne patrimonium curabant, fattori, economi. Cic. apud Non. c. 3. nu. 18. Rationes a diſpenſatore accipere. ¶ Erant etiam inter Miniſtros Principum Diſpenſatores, quorum munus cum admodum lucroſum eſſet, emi ſolebat. V. Suet. Oth. c. 5. Atque hi diſpenſatores ordinarii vocantur ab eodem Suet. in Galb. c. 13. V. Pignor. de Servo. ¶ Item Diſpenſatores Provinciarum, & diſpenſatores belli memorantur a Plin. l. 33. c. 11. & l. 7. c. 39. V. etiam leg. Diſpenſatori 51. ff. de ſolut. & liberat.

Diſpenſatus, a, um, adject. diſtributus, diſpenſato, diſtribuito. Stat. l. 5. Silv. 2. v. 54. Pietas per omnes diſpenſata modos. Senec. l. 1. Benef. c. 10. In petulantiam, & audaciam erumpet male diſpenſata libertas.

Diſpenſo, as, avi, atum, a. 1. diſpenſare, aver cura, גזבר, Ger. auſſtheylen, Gal. diſpenſer, Hiſp. diſpenſar, διανέμω, diſtribuo, diſpono, ordino, freq. a diſpendo. Cic. Att. l. 11. De noſtris domeſticis rebus acerbiſſime afflictor, quod qui eas diſpenſavit, non adeſt. Ovid. ad Liv. v. 371. Fortuna arbitriis tempus diſpenſat iniquis. Sen. de Conſol. ad Marc. In metus, & in dolores humanum pectus diſpenſandum. ¶ Olim Veteres uſurparunt etiam diſpenſor, aris, deponentium more, teſte Priſc. l. 8.

Diſpercutio, tis, a. 3. percuotendo ſpargo. Plaut. Caſ. 3. 5. 18. Jam tibi iſtuc cerebrum diſpercutiam.

Diſperditio, f. 3. deſtruzione, ἀπώλεια, deſtructio. Cic. Phil. 2. c. 22. Ad interitum noſtrum, & ad diſperditionem urbis.

Diſperditus, a, um, adject. idem quod perditus, perduto. Plaut. Pœn. 4. 2. 96. Dii hunc diſperditum lenonem volunt.

Diſperdo, is, didi, ditum, a. 3. conſumare, השחית, Ger. verderben, Gal. perdre, gater, Hiſp. deſperdir, deſhazer, διαφθείρω, varie perdo, conſumo. Cic. in Rul. 1. c. 2. Ut a majoribus noſtris poſſeſſiones relictas diſperdat, & diſſipet. Virg. Ecl. 3. Miſerum diſperdere carmen.

Diſpereo, is, ii, n. 4. perire affatto, אבד, Germ. gantzlich verderben, Gal. deperir, Hiſp. perecer en todo, διαπόλλυμαι, vario modo, aut in totum pereo, & deficio. Var. 3. R. R. Providendum, ne propter æſtum diſpereant. ¶ Diſperteam, poſs' io morire, jurantis vox. Plaut. Amphitr. Diſperteam, ſi aut intus adhuc fui, aut ſi hunc miſerim.

Diſpergo, is, erſi, erſum, a. 3. ſpargere in diverſe parti, פזר, Ger. zerſtreuen, Gal. ependre, Hiſp. eſparzir, διασκεδάζω, in diverſas partes ſpargo. Cic. 4. Acad. Cur mortifera tam multa perniciosa terra, marique diſperſerit. Id. l. 2. Invent. c. 21. Partes rei geſtæ diſpergere in cauſam. Ter. Adelph. 5. 2. 7. An tibi mavis cerebrum diſpergi hoc? Id. ib. 3. 2. 19. Diſpergere viam cerebro. Celſ. Brachia, & crura inæqualiter diſpergere. h. e. movere, jactare.

Diſperno, is, a. 3. ſperno, vel valde ſperno. Juvencus lib. 2. v. 237. Diſpernens veterum Samaritum juſſa.

Diſperſe, adverb. in diverſi luoghi, Ger. hin und wider zerſtreuet, Gal. ca, & la ſeparement, tour epars, Hiſp. eſparzidamente, σποράδην. Cic. Ver. 2. c. 52. Quæ diſperſe a me multis locis dicentur, ac dicta ſunt.

Diſperſim, idem ac diſperſe. Var. de R. R. l. 1. c. 1. Qui græce ſcripſerunt, diſperſim alius de alia re. Sueton. in Cæſ. c. 80. Conſilia diſperſim antea habita, in unum omnes contulerunt.

Diſperſus, a, um, o. 1. 2. διεσπαρμένος, partic. a diſpergor. Cic. pro Leg. Manil. Ita tantum bellum, tam diuturnum, tam longe, lateque diſperſum, &c. Sil. lib. 16. Agmina diſperſa per agros. Senec. Herc. Fur. Tecta diſperſa cerebro. h. e. aſperſa.

Diſperſus, us, m. 4. diſperſio. Cic. Att. lib. 9. epiſt. 9. Diſperſu enim illorum actio de pace ſublata eſt.

Diſpertio, is, ivi, itum, a. 4. dividere, partire, חלק, Ger. auſſtheilen, Gal. departir, Hiſp. repartir, διαμερίζω, in diverſas partes divido, huic, & illi partes do, a dis, & partior. Cic. 7. Ver. A quibus initia vitæ, atque victus, legum, & morum exempla hominibus, & civitatibus data, ac diſpertita eſſe dicuntur. Id. 3. de Orat. Diſpertiunt eam in quatuor genera. Liv. l. 9. Diſpertire exercitum per oppida. Hirt. de Bel. Afric. Diſpartire tyrones inter legiones. Nepos 14. 10. 2. Prædarum partem ſuis diſpertit. ¶ Dicitur etiam Diſpartio. Nepos Eum. cap. 2. n. 1. Cum mortuo Alexandro, Regna familiaribus diſpertirentur. Cic. 2. Offic. cap. 11. Prædam æquabiliter diſpartire. ¶ Et Diſpertior, ſive Diſpartior, iris, depon. Cic. 2. de Leg. c. 19. JCti quod poſitum eſt in una cognitione, in infinita diſpartiuntur.

Diſpertitus, a, um, adject. ſignif. paſſiva, diviſus, diſtributus, partito, diviſo, διαμεμερισμένος. Cic. Att. l. 9. ep. 10. Exiſtimo, vos diſpertitos, & in ſpeculis eſſe. Lucr. l. 3. v. 888. Diſpertita animæ vis.

Diſpeſco, is, cui, a. 3. ſeparare, הבדיל, Germ. ſondern, Gall. ſeparer, Hiſp. apartar, διείργω, proprie eſt greges in diverſa paſcua diducere, ſive gregem pa-

paſcentem dividere, ac ſegregare, a paſto. Sed Feſto eſt pecus a paſtione deducere. ¶ Tranſlate ponitur pro disjungere, ſeparare, dirimere. Plin. l. 5. c. 9. Africam ab Æthiopia diſpeſcens.

Diſpeſſus, a, um, o. 1. 2. διαπεπταμένος, expanſus, a diſpando. Plaut. Mil. 2. 4. 7. Eundum actutum extra portam diſpeſſis manibus.

Diſpicio, is, exi, ectum, a. 3. diſcernere, הִשְׁגִּיחַ, Ger. auſſcheyden, Gal. diſcerner, Hiſp. diſcernir, διακρίνω, diſcerno. Quinct. l. 2. Proprietates ingeniorum diſpicere prorſus neceſſarium. ¶ Eſt item diligenter inquirere, conſiderare, Cic. 1. de Div. Si in omnibus auſpiciis verum diſpicere non poſſint. Terent. And. 3. 5. 16. Jam aliquid diſpiciam.

Diſplāno, as, a. 1. complano. Var. apud Non. c. 1. nu. 66. Cui Antipatri filius rutro caput diſplanat.

Diſplicātus, a, um, ſpiegato, allargato. Var. lib. 3. R. R. c. 16. Si quando apes diſplicatæ ſunt, cymbalis reducunt in unum locum.

Diſplicentia, f. 1. diſpiacere, נֶגַע, Ger. miſſfalung, Gal. deplaiſance, Hiſp. deſagradamiento. Sen. de tranq. vit. c. 2. Hinc illud tædium, & diſplicentia ſui.

Diſpliceo, es, ui, icitum, n. 2. diſpiacere, רַע, Ger. miſſfallen, Gal. deplaire, Hiſp. deſagradar, ἀπαρέσκω, non placeo. Cic. Att. l. 2. ep. 18. Diſpliceo mihi, nec ſcribo ſine ſummo dolore. ¶ Gel. l. 1. c. 21. Cum ei diſplicita eſſet inſolentia, & inſuavitas illius. pro, diſplicuiſſet.

Diſplicina, f. 1. diſplicentia. Plaut. Ciſt. 1. 1. 18. Niſi hæc diſplicina apud te quicquam fuit. Ita legit, & tuetur Meurſius. Alii diſciplina.

Diſplico, as, cui, icitum, diſpiegare, פָּרַשׂ, Germ. auſſwuigeln, Gal. deployer, Hiſp. deſplegar, idem quod explico, ideſt, quod plicatum erat, extendo. Hinc diſplicatæ volucres, diſgregatæ, latius diſperſæ. Varr. de R. R. lib. 3. cap. 18. Si quando diſplicatæ ſunt, cymbalis, & plauſibus reducunt in eundem locum. De apibus loquitur.

Diſplōdo, is, oſi, oſum, a. 3. ſcoppiare, rompere con iſtrepito, רָעַשׁ, Ger. mit einem knall zer ſpringen, Gal. faire grand bruit, Hiſp. romper con ruido, διαρρήγνυμι, in diverſas partes plodo, cum crepitu rumpo. Var. l. 2. de R. R. c. 9. de canibus: Debet eſſe pedibus magnis, & altis, & qui ingredienti ei diſplodantur.

Diſplōſus, o. 1. 2. partic. a diſplodor. Lucr. l. 6. v. 130. Sæpe ita dat pariter ſonum diſploſa repente. Adde Hor. l. 1. Sat. 8. v. 46.

Diſpluviātus, a, um, adject. utrinque pluviam dimittens. Hinc diſpluviata tecta, Vitruv. l. 6. c. 3. vocat, quæ fiunt trabium junctis capitibus, & imis partibus divaricatis, ut in diverſas partes aqua pluvia defluat. V. Bald. Lex. Vitruv.

Diſpoliabilum, V. Deſidiabulum.

Diſpoliātus, a, um, adject. ſpogliato. Sen. de conſol. ad Marc. c. 24. Diſpoliatus oneribus alienis. Apul. Apol. Pudore diſpoliato.

Diſpolio, as, avi, atum, a. 1. ſpolio, ſpogliare, ἀποσυλάω. Cic. 6. Ver. c. 20. Ut etiam una cum cæteris Siculis diſpoliaretur.

Diſpolio, is, V. Depolio.

Diſpondēus, m. 2. διςπόνδειος, pes, qui conſtat ex duobus ſpondeis, ut Oratores, & contendebamus. Diomed. Grammat. l. 3.

Diſpōno, is, oſui, oſitum, a. 3. ordinare, diſporre, διατίθημι, ordino, in certum ordinem diſtribuo. Cic. 3. de Orat. c. 34. Libros confuſos diſponere. Liv. l. 39. c. 14. Diſponere vigilias per urbem. Martial. l. 12. epigr. 84. Diſponere comas. Cæſ. l. 1. B. Civ. Diſponere tormenta in muris. Stat. 5. Theb. Diſponere in turmas. Sic diſponere claſſem, præſidia, legiones, Cæſar ſæpe. ¶ Diſponere diem, apud Cic. l. 9. Fam. ep. 37. eſt in certos actus diſtribuere, diſtribuire le azioni della giornata.

Diſpoſite, adv. diſtintamente, Ger. ordenlich, Gal. par ordre, Hiſp. ordinadamente, εὐτάκτως, diſtincte, apte, concinne, commode. Cic. 6. Ver. c. 40. Non poſſum diſpoſite iſtum accuſare. ¶ Sidon. ſuperlativo utitur l. 5. ep. 11. Colis, ut qui ſolertiſſime; ædificas, ut qui diſpoſitiſſime.

Diſpoſitio, nis, f. 3. diſpoſizione, ordine, סֵדֶר, Ger. ordnung, Gal. diſpoſition, Hiſp. diſpoſicion, διάταξις, ordinatio, rerum in ordinem collocatio. Col. l. 12. c. 2. Quis dubitet, nihil eſſe pulchrius in omni ratione vitæ diſpoſitione, atque ordine? ¶ Eſt item ſecunda pars officii Oratoris. Cic. 1. de Inv. c. 7. Diſpoſitio eſt rerum inventarum in ordinem diſtributio. Auct. ad Heren. l. 3. c. 2. Diſpoſitio eſt ordo, & diſtributio rerum, quæ demonſtrat, quid quibus in locis ſit collocandum. ¶ Accipitur & pro adminiſtratione, aut regimine. Capitol. in Gordiano tertio: Cujus ductu, & diſpoſitione & hæc tranſegimus, & cætera tranſigemus. Sic in Novellis legimus: Sub diſpoſitione Præfecti Præt. &c. ¶ Item pro conſilio, & ratione. Veget. l. 3. de re mil. c. 26. Magna diſpoſitio eſt, hoſtem fame magis urgere, quam ferro.

Diſpoſitor, m. 3. qui diſponit. Senec. l. 5. nat. quæſt. c. 18. Diſpoſitor ille mundi Deus aera ventis exercendum dedit.

Diſpoſitrix, icis, f. quæ diſponit, & adminiſtrat. Fortunat. l. 7. carm. 6. Floret & egregia diſpoſitrice domus.

Diſpoſitūra, æ, f. idem ac diſpoſitio. Lucr. l. 1. v. 1025. Tandem deveniunt in tales diſpoſituras. Et l. 5. v. 193. Si in tales diſpoſituras Deciderunt.

Diſpoſitus, a, um, o. 1. 2. διατεταγμένος, ordinatus, partic. a diſponor. Cic. in Ver. Signa ad columnas, & omnibus intercolumniis diſpoſita ſub dio vidimus. Senec. in præfat. hiſt. nat. Hoc neque formoſius eſt quidquam, nec diſpoſitius. Lactant. de Ira Dei, c. 10. Mundo nihil poteſt eſſe diſpoſitius ad ordinem. Plin. l. 3. ep. 1. Hominum vita diſpoſita, ben regolata. Id. l. 2. ep. 12. Vir ſubtilis, diſpoſitus, acer, diſertus. h. e. qui in dicendo ordinem ſervat.

Diſpoſitus, ut, m. 4. idem ac diſpoſitio. Tac. l. 2. hiſt. c. 25. Diſpoſitu, proviſuque rerum civilium peritus.

Diſpŭdet, diſpudebat, imp. 2. vergognarſi molto, Germ. ſich ubel ſchemen, Gall. avoir grande honte, Hiſp. tener mucha verguença, ἐπαισχύνομαι, valde pudet. Ter. Eun. 5. 1. 16. Diſpudet, mihi ſic data eſſe verba.

Diſpulſus, a, um, adject. expulſus, impulſus. Cic. l. 7. Att. ep. 7. Pecudes diſpulſæ ſui generis ſequuntur greges.

Diſpulvĕro, as, a. 1. ridurre in polvere, κονιορτόω, in pulverem redigo. Nævius apud Non. c. 2. n. 106. Saxa, ſylvas, lapides, montes disjicis, diſpulveras.

Diſpūmo. V. Deſpumo.

Diſpunctio, onis, il cancellare, ἐξάλειψις, deletio; interdum ſupputatio, ideſt, datorum, & acceptorum collatio. Ulp. l. cum plures, ff. de bon. auct. judic. poſſid. Tertul. de Teſtim. Anim. c. 4. Diſpunctionem vitæ vocat mortem.

Diſpunctor, oris, m. 3. qui ſupputat, ἀναγνώστης. Tert. adv. Marc. l. 4. c. 17. Judex, & diſpunctor meritorum.

Diſpungo, is, xi, ctum, a. 3. computare, ſupputare, ſive numerare, quaſi puncto notare. Sen. de brev. vit. Diſpunge, & recenſe vitæ tuæ dies. ¶ Inde diſpungere rationes, pro examinare. Papin. ff. de verb. ſignif. Diſpungere eſt conferre accepta, & data. ¶ Elegans eſt hujus verbi uſus apud Vellej. l. 1. c. 13. Neque quiſquam Scipione elegantius intervalla negotiorum otio diſpunxit. h. e. diſtribuit, occupavit.

Diſputabilis, le, o. 3. diſputabile, quod diſputari poteſt. Sen. ad Lucil. ep. 88. Res diſputabilis in utranque partem.

Diſputatio, f. diſputa, Ger. ein geſprech, Gal. diſpute, Hiſp. diſputa, διάλεξις, actus diſputandi. Cic. 1. de Orat. Soleſque nonnunquam hac de re a me in diſputationibus noſtris diſſentire. Id. 5. Fin. c. 26. Diſputatio litigioſa.

Diſputatiuncŭla, æ, f. dimin. brevis diſputatio. Sen. ep. 117. Diſputatiunculis inanibus ſubtilitatem vaniſſimam agitare.

Diſputātor, m. 3. diſputatore, Germ. ein diſputierer, Gall. diſputeur, Hiſp. diſputador, διαλεκτικός, qui diſputat. Cicer. 1. Offic. Diſputator ſubtilis, Orator parum vehemens.

Diſputatorie, adverb. diſputando. Sidon. l. 9. ep. 9. Diſputatorie argumentoſus.

Diſputātrix, f. 3. quæ diſputat. A Quinctil. l. 2. c. 20. Dialectica dicitur.

Diſpŭto, as, avi, atum, a. 1. diſputare, וִכּוּחַ, Germ. beharren, Gall. diſputer, Hiſp. diſputar, διαλέγομαι, eſt diſſerere, diſceptare, a dis, & puto, opinor, quia, cum diſputatur, diverſis opinionibus contenditur. Cicer. 1. Fin. Et rationibus conquiſitis de voluptate, & dolore diſputandum putant. Plaut. Aul. 3. 5. 53. Ubi diſputata eſt ratio cum argentario. ¶ Sæpe uſurpatur ſimpliciter pro loqui, vel dicere. Cicer. pro Mil. In qua tandem urbe hoc homines ſtultiſſimi diſputant?

Diſquīro, ris, 3. inveſtigare, cercare diligentemente, בִּקֵּר, Ger. fleiſſig durchſuchen, Gal. chercher diligemment, Hiſp. buſcar curioſamente, ἐξετάζω, per omnes partes quæro. Hor. 2. ſat. 2. v. 7. Verum hic impranſi mecum diſquirite.

Diſquiſitio, onis, f. 3. inquiſizione, eſame, ἐξέτασις, diſceptatio, inquiſitio. Cic. de Aruſp. reſp. Quanquam ad facinoris diſquiſitionem intereſt, adeſſe quamplurimos. Liv. l. 26. c. 31. In diſquiſitionem venit. Auct. ad Her. lib. 2. cap. 26. In diſquiſitione poſitum eſt. Sueton. Ner. cap. 2. Ad diſquiſitionem Senatus vocavit, chiamò a render conto.

Diſrāro, as, a. 1. diradare, ἀραιόω, caſtro, & diverſis modis, quod denſum erat, rarum facio. Col. lib. 4. cap. 32. Poteſt intercidi, & diſrarari, quod opus ruſtici caſtrationem vocant.

Diſrumpo. V. Dirumpo.

Diſſavior. V. Diſſuavior.

Diſſĕco, as, ui, ectum, a. 1. tagliare in pezzi, כָּרַת, Germ. zerhauwen, Gal. couper, tailler en pieces, Hiſp. hazer pedaços, cortar, σχίζω, dilanio, variis modis ſeco, in varias partes divido. Plin. lib. 11. cap. 37. Lacedemonii pectus diſſecuere cauſa videndi.

Diſſectus, a, um, o. 1. 2. διατετμημένος, quod ſectum eſt. Plin. lib. 9. cap. 35. Unio diſſectus.

Diſſemĭno, as, a. 1. ſpargere, זָרָה, Ger. hin und herſayen, Gal. ſemer çà, & là, Hiſp. ſembrar en muchas partes, διασπείρω, ſpargo, divulgo. Cic. in Cat. 4. c. 3. Latius opinione diſſeminatum eſt malum. Id. pro Arch. c. 12. Spargere, ac diſſeminare in orbis terræ memoriam.

Diſſenſio, f. 3. diſcordia, מָדוֹן, Germ. miſſhellung, Gal. diſſenſion, Hiſp. deſacuerdo, διχόνοια, ſententiarum diverſitas. Cic. pro Syl. Ut hoc diſſidio, ac diſſenſione facta oppidum in ſua poteſtate poſſet, & Pompejanos habere. Id. Agr. 3. cap. 2. Commovere diſſenſionem.

Diſſenſus, us, ui, m. idem quod diſſenſio. Claud. l. 1. in Ruffin. v. 70. Diſſenſu alitur rumor. Stat. Theb. 10. v. 558. Urbem ſcindunt diſſenſu vario.

Diſſentaneus, o. 1. 2. non corriſpondente, διάφωνος, diſſentiens, non conveniens. Cic. in Part. c. 2. Aut conſentanea, aut diſſentanea.

Diſſentio, is, enſi, enſum, n. 4. non conſentire, פָּלַג, Germ. ein andere ſinn haben, Gal. diſſentir, Hiſp. deſacordar, διχογνωμονέω, diverſe, ſeu aliter, quam alii, ſentio. Cic. de Amic. Ab iis, qui pecudum ritu ad voluptatem omnia referunt, longe diſſentimus. Id. 3. Offic. cap. 22. Diſſentire cum aliquo. Sen. ep. 20. Ne orationi vita diſſentiat.

Diſſentior, iris, dep. 4. idem quod diſſentio. Cæcil. apud Priſcian. lib. 8. Qui intelligunt diſſentiuntur.

Diſſeparatio, onis, f. ſeparatio, diviſio. Auctor inſulſæ declamation. in Catil. quæ Porcio Latroni tribuitur. Diſſeparationi eorum neque ſolem orientem unquam, neque occidentem interfuiſſe.

Diſſepimentum, n. 2. id, quo res aliqua diſſepitur, & dividitur, ut membranula in media nuce. Feſt.

Diſſepio, is, epſi, eptum, a. 4. ſeparare, Germ. abbrechen, Gal. ſeparer, Hiſp. derribar, διαφράττω, eſt, quod ſeptum erat, dirimere, & disjicere. Stat. Theb. 10. v. 880. Diſſeptoque aggere rurſus utitur. ¶ Item dirimere, ſeparare. Lucret. l. 1. v. 998. Aer diſſepit colles, atque aera montes. Ovid. 1. Met. v. 68. Vix ita limitibus diſſepſerat omnia certis. Alii leg. deſcripſerat.

Diſſeptum, i, n. ſeptum, clauſtrum. Lucret. l. 6. v. 951. per diſſepta domorum ſaxea voces Pervolitant.

Diſſerenat, abat, imp. 1. ſerenarſi, ſerenum fit, Liv. lib. 39. cap. 46. Cum undique diſſerenaſſet. Alii conſerenaſſet legunt. Plin. lib. 18. cap. 35. a med. Si cacumina pura fient, diſſerenabit.

Diſſĕro, is, diſſevi, diſſitum, a. 3. ſeminare, idem ac ſero, ſeu varie ſemino. Col. l. 11. c. 3. Panax leni, & ſubacta terra rariſſime diſſeritur. Var. l. 5. L. L. pag. 61. Ut olitor diſſerit in areas ſui cujuſque generis res. ¶ Tranſlate Tacit. 3. Ann. c. 40. diſſerere ſeditioſa per conciliabula, & cœtus, ſpargere. Id. 1. Ann. c. 4. Diſſerere bona pacis.

Diſſĕro, is, diſſerui, diſſertum, n. 3. diſputare, וִכּוּחַ, Ger. ein red halten, Gal. diſputer, Hiſp. diſputar, διαλέγομαι, diſputo, diſceptatione contendo. Cic. de Amic. Audite, quæ inter me, & Scipionem de amicitia diſſerebantur. Id. l. 3. de nat. Deor. ad fin. Quæ diſputans diſſerere malui, quam judicare. ¶ Diſſerere pro exponere. Lamprid. in Alex. Sev. Cum Andream diſſerit vitam.

Diſſerpo, is, n. 3. in diverſas partes ſerpo, dividor. Lucret. l. 6. v. 546. Quippe cadunt toti montes, magnoque repente concuſſu late diſſerpunt inde tremores.

Diſſertabundus, o. 1. 2. qui diſſertat. Gel. Eumque in corona aſtantium diſſertabundum invenimus. Ita Lexicographi; ſed nos Gellii locum invenire non potuimus.

Diſſertatio, f. 3. διαλογισμός, diſputatio. Plin. l. 10. c. 68. Ingenium prædictorum, & reliqua ſubtexat diſſertatio. Al. leg. addiſſertatio. Gel. l. 19. c. 12. In ea diſſertatione hujuſcemodi ſenſus eſt. Alii legunt. Diſſertione, & probat Par. in Lex. Crit. Id. l. 10. c. 4. Res in philoſophiæ diſſertationibus celebris.

Diſſertātor, oris, m. 3. qui diſſerit, & diſputat. Prud. Apotheoſ. v. 786. Occurrit dubitans hic diſſertator, & illud Objicit.

Diſſertio. V. Diſſertatio.

Diſſerto, n. 1. freq. a diſſero. Cato apud Feſt. in Ciſtrix: Quid ego cum illo diſſertem amplius? Gel. l. 7. c. 14. Seorſum quiſque oſtentandi gratia magno conventu hominum diſſertaverunt.

Diſſertor, oris, m. idem qui diſſertator. Utitur Non. homo Grammaticus, c. 4. n. 253. ubi interpretem exponit obſcuri diſſertorum.

Diſſertus, a, um, particip. a diſſero: enarratus, explanatus. Hieronym. in Iſai. c. 11. lib. 4. Quam Prophetiam per partes volumus explanare, ne ſimul propoſita atque diſſerta lectoris confundat memoriam.

Diſſicio. V. Disjicio.

Diſſīco, as, pro diſſeco quidam legunt apud Plaut. Curcul. 3. 1. 54.

Diſſĭdens, entis, adject. o. 3. diſcordante. Cic. l. 1. nat. Deor. c. 2. Opiniones tam variæ, tamque inter ſe diſſidentes.

Diſſidentia, f. 1. idem ac diſſidium. Plin. lib. 29. cap. 4. Dominante illa eadem rerum diſſidentia.

Diſſĭdeo, es, edi, eſſum, n. 2. diſcordare, eſſer differente, נִפְרָד, Ger. ſpannig ſeyn, Gal. diſcorder, Hiſp. deſacordar, στασιάζω, proprie eſt ſedibus diſtingui, metaleptice ſententiis diſcrepare. Cic. in Lel. Quum is capitali odio a Q. Pompejo diſſideret. Plin. l. 37. c. 4. Adamas diſſidet cum magnete lapide. Rurſus Cic. 1. Off. c. 2. Temeritas a ſapientia diſſidet plurimum. Plin. l. 29. c. 1. Diſſederunt hæ diu ſcholæ. Hor. l. 2. od. 2. v. 18. Diſſidens plebi virtus. Cic. 1. Fin. c. 8. Diſſident inter ſe, atque diſcordant. ¶ Ponitur & pro diſtare. Propert. l. 1. eleg. 12. v. 3. Quantum Hypanis Veneto diſſidet Eridano.

Diſſidium, n. 2. ſeparazione, diſcordia, מַחְלֹקֶת, Gal. differend, Hiſp. deſacuerdo, διάστασις, ſegregatio, ſeparatio, a diſſideo. Cic. l. 4. ad Att. ep. 1. Cognoram, te acerbiſſime diſſidium noſtrum tuliſſe. ¶ Item diſſenſio, diſcordia. Cic. de Aruſp. reſp. Id poſt diſſidium Optimatium ita perturbatum, itaque permutatum eſt. ¶ Lambinus, & alii dicunt, diſſidium eſſe corporis, diſcidium animi. Sed hoc diſcrimen non obſervatur. Nam ipſe Lambinus monet in ep. 1. l. 4. ad Att. in vet. libris eſſe diſcidium, & tamen ibi ſermo eſt de corporum ſegregatione, non animorum. Præterea Prop. l. 2. eleg. 13. ſcripſit de diſſenſione animorum: Multis iſta dabunt litora diſſidium.

Diſſigno. V. Deſigno.

Diſſilio, is, ilui, & ivi, ultum, n. 4. ſaltare, נִבְקַע, Ger. von dannen ſpringen, Gal. reſaillir, Hiſp. ſaltar, διαπηδάω, proprie eſt in diverſas partes ſalire, ex dis, & ſa-

& ſalio. Plin. l. 36. Silicem Tuſculanum diſſilire igni. ¶ Tranſlate eſt loco moveri. Apul. Vertibulo oſſa diſſilierant. ¶ Item crepare, frangi. Virg. 3. Georg. Æraque diſſiliunt vulgo. ¶ Item ſeparari, avelli. Virg. 3. Æn. v. 416. Hæc loca vi quondam & vaſta convulſa ruina Diſſiluiſſe ferunt. ¶ Tranſlate Horat. l. 1. ep. 18. v. 42. Gratia ſic fratrum diſſiluit.

Diſſimilis, le, o. 3. diſſimile, Ger. ungleich, Gal. diſſemblable, Hiſp. deſemejante, [illegible], abſimilis, diverſus. Cic. 2. de Div. Poſſe in diſſimiles incidere naturas propter cœli diſſimilitudinem. ¶ Jungitur genit. & dat. Vellej. l. 2. c. 75. Fide patri diſſimillimus. Cic. pro Cluent. c. 16. Diſſimillimi ſuorum. Id. in Brut. Sui diſſimilior videbatur, &c. ¶ Et cum præpoſit. inter. Cic. in Brut. c. 83. Sunt inter ſe diſſimiles. ¶ Id. Att. l. 2. Quod non eſt diſſimile, atque ire in Solonium, h. e. quod idem eſt ac &c.

Diſſimiliter, adv. [illegible], diverſe. Cic. 4. Tuſc. Cæterique diſſimiliter morbi, ægrotationeſque morborum naſcuntur. Liv. l. 27. Incerti, quorum eſſent, haud diſſimiliter navibus ſine gubernaculo vagi, ſimili alle navi, &c.

Diſſimilitudo, f. 3. diſſimilitudine, Ger. ungleichheit, Gal. diſſimilitude, Hiſp. deſemejança, [illegible], diverſitas. Cic. 5. Ver. Vides eandem æſtimationem propter temporis diſſimilitudinem in illo laudis cauſam habere, in te criminis. Id. l. 1. de Orat. c. 50. Habere diſſimilitudinem ab aliqua re.

Diſſimulamentum, i, n. idem quod diſſimulatio. Apul. l. 1. Flor. Diſſimulamenti gratia.

Diſſimulanter, adv. ſimulatamente, Ger. verdeckter, Gall. ſans faire ſemblant de rien, Hiſp. diſſimulando, [illegible], Cic. de Orat. Id diſſimulanter facere, prudentia eſt. Adde Liv. l. 40. c. 23.

Diſſimulantia, f. 1. idem ac diſſimulatio. Cic. 2. de Orat. c. 67. Socratem opinor in hac ironia, diſſimulantiaque longe lepore, & humanitate omnibus præſtitiſſe.

Diſſimulatim, idem ac diſſimulanter. Quinct. l. 10. c. 1. Sæpe præparat diſſimulatim inſidias Orator.

Diſſimulatio, f. 3. diſſimulazione, [illegible], Germ. verhelung, Gal. diſſimulation, Hiſp. diſſimulacion, [illegible], actus diſſimulandi. Cic. 3. Offic. Ex omni vita ſimulatio, diſſimulatioque tollenda eſt. Id. 4. Acad. Libenter uti ſolitus eſt ea diſſimulatione, quam Græci [illegible] vocant. Tac. Ann. 13. c. 25. Veſte ſervili in diſſimulationem ſui compoſitus pererrabat, per non eſſer conoſciuto. ¶ Sumitur & pro ironia. Cic. 2. de Orat. c. 67.

Diſſimulator, m. 3. diſſimulatore, [illegible], Ger. verhehler, Gal. diſſimulateur, Hiſp. diſſimulador, [illegible], qui diſſimulat. Cic. 2. de Or. Ut qui diſſimulatores ſtudiorum fuerint. Adde Salluſt. Catil. c. 5.

Diſſimulatus, a, um, adject. diſſimulato, ut amor diſſimulatus, & celatus. Ter. Andr. 2. 3. 13.

Diſſimulo, as, avi, atum, a. 1. diſſimulare, [illegible], Ger. verleugnen, Gal. diſſimuler, Hiſp. diſſimular, [illegible], diligenter, & aſtute celo, ne quid noſci poſſit, vel intelligi. Cic. pro Cluent. Neque id obſcure ferebat, nec diſſimulare ullo modo poterat. ¶ Differt a ſimulo. Nam ſimulamus eſſe, quæ non ſunt, diſſimulamus non eſſe, quæ ſunt. Ovid. Quod non eſt, ſimulo, diſſimuloque quod eſt. Planc. ad Senat. l. 13. Fam. ep. 8. Nunquam diffitebor, multa me & ſimulaſſe invitum, & diſſimulaſſe cum dolore. ¶ Videtur Ovid. deponentium more uſurpaſſe, cum ait l. 1. de ar. am. v. 690. Turpe, niſi hoc matris precibus tribuiſſet, Achilles Veſte virum longa diſſimulatus erat.

Diſſipabilis, le, o. 3. quod diſpergi, aut ſeparari facile poteſt. Cic. 3. de nat. Deor. c. 12. Aer natura cedens eſt maxime, & diſſipabilis.

Diſſipatio, onis, f. 3. [illegible], diſperſio. Cic. 1. de nat. Deor. c. 25. Ne interitus, & diſſipatio conſequatur.

Diſſipator, oris, m. qui diſpergit, & diſſipat. Prudent. præfat. Pſychom. v. 34. Abram triumphi diſſipator hoſtici.

Diſſipatus, a, um, adject. diſperſo, diſſipato, ſeparato, [illegible]. Cic. l. 1. de Orat. c. 37. Genus hominum in montibus ac ſilvis diſſipatum. Id. Fam. 12. ep. 14. Diſſipata claſſis. Id. in Orat. c. ult. Facilius eſt apta diſſolvere, quam diſſipata connectere. ¶ Per Tmeſim dividit Lucret. l. 1. v. 650. Acrior ardor enim conductis partibus eſſet, Languidior porro disjectis, diſque ſipatis.

Diſſipium, ii, n. Macrob. l. 3. in Somn. Scip. Inteſtina principalia tria unum diſſipium vocatur, quod ventrem, & cætera inteſtina diſcernit, &c.

Diſſipo, as, avi, atum, a. 1. diſſipare, ſpargere qua, e là, [illegible], Germ. zerſtreuen, Gall. diſſiper, Hiſp. diſſipar, [illegible], diſpergo, disjicio, ab antiquo ſipo, jacio, ſpargo. Cic. pro L. Manil. Quem prædicant in fuga fratris ſui membra in iis locis, qua ſe parens perſequeretur, diſſipaviſſe. Sic diſſipare patrimonium, poſſeſſiones, rem familiarem, Id. pro Planc. & Agrar. 1. cap. 1. ¶ Eſt etiam divulgare. Id. Phil. 14. cap. 6. Diſſipare famam. Et Ver. 3. cap. 6. Diſſipare ſermones.

Diſſitus, a, um, ſparſo, [illegible], diſperſus, diſſeminatus, Lucret. lib. 3. verſ. 144. Pars animæ per totum diſſita corpus. ¶ Aliquando eſt etiam remotus, diſtante. Apul. in princ. Florid. Neque longule diſſita, neque proxime adſita poſſumus cernere.

Diſſociabilis, le, o. 3. quod ſociari, conjungique non poteſt. Tac. in vita Agric. cap. 3. Et quanquam primo ſtatim beatiſſimi ſeculi ortu res olim diſſociabiles miſcuerit, principatum, & libertatem Horat. lib. 1. od. 3. verſ. 21. Deus abſcidit Oceano diſſociabili terras.

Diſſociatio, f. 3. [illegible], disjunctio. Plin. l. 22. c. 21. Tanta diſſociatio deprehenditur.

Diſſocio, as, a. 1. ſcompagnare, ſeparare, [illegible], Ger. abſondern, Gal. ſeparer, Hiſp. deſacompañar, [illegible], a ſocietate disjungo, ſeparo, diſſolvo. Cic. de Am. c. 20. Morum diſſimilitudo diſſociat amicitias.

Diſſolubilis, le, o. 3. diſſolubile, Ger. das leichtlich auffzulöſen, Gal. aiſé a delier, Hiſp. lo que ſe puede deſatar, [illegible], quod facile diſſolvi poteſt. Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 12. Mortale igitur omne animal, & diſſolubile.

Diſſolvo, is, olvi, utum, a. 3. ſciorre, [illegible], Ger. aufflöſen, Gal. delier, Hiſp deſatar, [illegible], quod ligatum erat, ſolvo. Cic. de Sen. c. 20. Opus ipſa ſuum eadem, quæ coagmentavit, natura optime diſſolvit. ¶ Et tranſlate. Cic. de Am. Nam ſi utilitas amicitias conglutinaret, eadem commutata diſſolveret. Id. 4. Acad. Cum interrogationes diſſolvere non poſſunt, deſciſcunt a veritate. Id. 3. Offic. Diſtringit enim fraus perjurium, non diſſolvit. ¶ Eſt etiam expedire, ſpedire, ſbrigare. Ter. Heaut. 3. 1. v. ult. Diſſolvi me ocyus, operam ut tibi darem. Plaut. Merc. 1. 2. 54. Diſſolve jam me, nimis enim diu pendeo. ¶ Item eſt diverſis perſonis, ſeu varia debita ſolvere. Cic. 2. Offic. Nunquam nec majus æs alienum fuit, nec facilius diſſolutum. Adde Phil. 2. cap. 18. ¶ Diſſolvere pecuniam eſt pecuniam dare ſolvendi cauſa. Caſ. l. 1. B. C. c. ult. ¶ Diſſoluo pro diſſolvo dicunt Poetæ metri gratia. Tibul. l. 1. el. 8. v. 40. Pectora triſtitiæ diſſoluenda dedit.

Diſſolute, adv. diſſolutamente, [illegible], ſolute, negligenter. Cic. pro Cæc. c. 36. Quam ne jus ſuum diſſolute relinquere videretur.

Diſſolutio, onis, f. diſſoluzione, [illegible], corruptio. Cic. l. 2. Fin. c. 31. Diſſolutio naturæ mors. ¶ Item morum corruptio, licentia, diſſolutezza, ut diſſolutio animi, morum, &c. Id. Fam. 5. ep. 2. Diſſolutio legum. Id. 1. Phil. h. e. violatio. ¶ Item mollities, languor. Senec. ep. 3. Non eſt quies, quæ motum omnem moleſtiam judicat, ſed diſſolutio, & languor. Plin. l. 20. c. 22. Diſſolutio ſtomachi. ¶ Proprie diſſolutio eſt disjunctio, ſcioglimento. Cic. in Partit. Conſtructio verborum tum conjunctionibus copuletur, tum diſſolutionibus relaxetur. Id. pro Cluent. Diſſolutio criminum. h. e. purgatio. ¶ Eſt etiam ſpecies exornationis. Auct. ad Heren. l. 4.

Diſſolutor, oris, m. qui diſſolvit, ut diſſolutor ſepulcrorum, in Cod. Theodoſ. l. 3. tit. 16.

Diſſolutrix, icis, f. quæ diſſolvit, ut mors corporis diſſolutrix, apud Tert. de Anim. c. 43.

Diſſolutus, a, um, o. t. 2. ſciolto, [illegible], Germ. loſſ, Gall. delié, Hiſp. deſatado, [illegible], quod ligatum non eſt. Plin. lib. 28. cap. 7. Capillo, cinctuque diſſoluto. ¶ Tranſlate diſſolutus dicitur, qui moribus, legibuſque ſolutus luxum vitæ ſequitur. Cic. 6. Ver. Negligentes, ac diſſoluti ſi cupiamus eſſe, qui poſſumus? Id. Ver. 5. c. 56. Omnium hominum diſſolutiſſimus ſemper fuiſti. ¶ Item mollis, languidus, iners, officii immemor. Id. 1. Catil. c. 2. Cupio in tantis Reipub. periculis non diſſolutum videri. ¶ Comparat. Senec. in præfat. lib. 5. Controverſ. Libelli diſſolutiores. Al. leg. ſolutiores. ¶ Diſſolutus pro ſolutus, pagato, ſodisfatto. Cic. 7. Ver. cap. 13. Damna diſſoluta, & compenſata.

Diſſonantia, æ, f. diſſonanza, diſcrepantia. Claud. Mamer. l. 1. de ſtatu Anim. c. 21.

Diſſono, as, ui, itum, n. 1. diſcrepo, diſcordo, diſcordare, [illegible]. Col. l. 1. c. 1. An univerſa hujus temporis culturæ reſpondeant, an aliqua diſſonent.

Diſſonus, a, um, o. t. 2. diſcordante, [illegible], Germ. miſſhalend, Gal. diſcordant, Hiſp. deſacordante, [illegible], diſſimiliter ſonans, quod varie ſonat. Liv. l. 4. Circumagenti ſe ad diſſonos clamores, ac ſubitos tumultus. Id. l. 1. c. 18. Diſſonæ ſermone gentes, & moribus.

Diſſors, ortis, o. 3. quod eſt extra ſortem, ſive hæreditatem. Ovid. l. 2. Amor. el. 12. v. 11. Ab omni milite diſſors Gloria. h. e. Ducis propria. ¶ Item diſſimilis ſortis qui eſt. Id. 8 Met. v. 132. Diſſortemque utero fœtum tulit.

Diſſortio, onis, f. diviſio. Feſtus. Diſſortiones ſunt diviſiones patrimoniorum inter conſortes.

Diſſuadeo, es, uaſi, uaſum, a. 2. diſſuadere, ſconfortare, Ger. miſſrathen, Gal. diſſuader, Hiſp. diſſuadir, [illegible], dehortor. Cic. 3. Offic. Qui non modo non cenſuerit captivos remittendos, verum etiam diſſuaſerit. Id. 3. Offic. Dum de captivis diſſuaſurus eſſet. Id. Agrar. 2. Diſſuadere legem.

Diſſuaſio, f. 3. diſſuaſione, [illegible]. Cic. pro Cluent. c. 51. In diſſuaſione rogationis ejus, quæ contra Coloniam Narbonenſem ferebatur.

Diſſuaſor, m. 3. [illegible], qui diſſuadet. Cic. ad Brut. Cum Eteſiarum diebus Auſter me in Italiam, quaſi diſſuaſor mei conſilii, retuliſſet.

Diſſuavior, & Diſſavior, aris, d. 1. baciare molto, [illegible], cum lætitia, & voluptate quadam exoſculor. Cic. Tiron. ep. ult. Fam. Tuos oculos diſſuaviabor.

Diſſulcus, o. t. 2. ſulcis diſtinctus, a dis, & ſulcus. Diſſulcus porcus a veteribus dicebatur, qui diviſas in cervice ſetas haberet. Feſt.

Diſſulto, as, avi, atum, n. 1. ſaltare in diverſe parti, [illegible], diverſe, vel frequenter ſalto, ex dis, & ſalto. Plin. l. 37. Ut ferrum utrinque diſſultet. Virg. Æn. 12. v. 923. Nec fulmine tanti diſſultant crepitus.

Diſſuo, is, ui, utum, a. 3. diſcucire, Germ. zertrennen, Gal. decoudre, Hiſp. deſcoſer, [illegible], diſſolvo, dirimo. Cic. 1. Offic. c. 33. Ut amicitias, quæ minus delectent, & minus probentur, magis decere cenſent ſapientes ſenſim diſſuere, quam repente præcidere.

Diſſutus, a, um, ſcucito. Ovid. 1. Faſt. v. 608. miniſtrat Altera diſſuto pectus aperta ſinu, ſlacciato.

Diſyllabus, a, um, di due ſillabe, [illegible], Quintil. l. 1. c. 5.

Diſtabeſco, is, bui, n. 3. idem, ac tabeſco, ſtruggerſi, disfarſi. Cato de R. R. c. 24. Sinito, cum muſto diſtabeſcat.

Diſtædet, imp. 2. multum, aut varie tædet. Ter. Phorm. 5. 8. 22. Nam me cum hoc ipſo diſtædet loqui.

Diſtans, antis, nom. ex particip. lontano, diſtante, longe poſitus. Cic. Phil 3. Res tam diſſipatas, tam diſtantibus in locis poſitas. Id. in Orat. Quid tam diſtans, quam a ſeveritate comitas? ¶ Item diverſus, diſſimilis. Cic. in Orat. Genera dicendi multum inter ſe diſtantia. Plin. l. 29. c. 4. Nihil aconito diſtans.

Diſtantia, f. 1. diſtanza, [illegible], Germ. weite, Gall. diſtance, Hiſp. diſtancia, [illegible], differentia, intervallum. Cic. de Amic. c. 20. Tanta eſt inter eos, quanta maxima poteſt eſſe, morum, ſtudiorumque diſtantia. Plin. l. 2. c. 15. Longiſſimi diſtantiæ fines.

Diſtectus, a, um, adject. idem quod detectus, ſcoperto. Alcim. Avit. l. 4. v. 408. Diſtectum periit miſero ſpectamine corpus.

Diſtegus, [illegible], domicilium duas habens contignationes, a [illegible], tectum. Legitur in vet. Inſcript. apud Gruter. pag. 827. n. 6.

Diſtendo, dis, endi, entum, a. 3. ſtendere, [illegible], Ger. auffpannen, Gal. etendre cà, & là, Hiſp. eſtender, [illegible], in diverſas partes tendo. Col. l. 5. Vinea ex utraque parte jugo devincta, pari libramento, velut anchoris quibuſdam, diſtenditur. ¶ Eſt item varie implere, tractum ab utre, qui, cum plenus eſt, tenditur, cum vacuus, relaxatur. Virg. 4. Georg. Et dulci diſtendunt nectare cellas. ¶ Tranſlate Liv. l. 27. c. 40. Conſules diverſis itineribus profecti ab Urbe, velut in duo pariter bella, diſtenderant curas hominum.

Diſtentio, onis, f. lo ſtendere, o ſtirare, [illegible], ut diſtentio nervorum, apud Celſ. l. 2. c. 4. & 8. ¶ Legitur & diſtenſio, apud Auguſtin. l. 11. Confeſſ. c. 23. &c.

Diſtento, as, avi, atum, a. 1. idem quod diſtendo, vel ejus frequentativum. Virg. Ecl. 9. v. 31. Sic cytiſo paſtæ diſtentent ubera vaccæ.

Diſtentus, a, um, adject. ex particip. a diſtendo, teſo, tirato, diſteſo, [illegible]. Et accipitur pro pleno, ut de diſtendo dictum eſt. Horat. Epod. 2. v. 46. Diſtenta ubera. Et lib. 1. ſat. 1. verſ. 110. Diſtentius uber. Virgil. Ecl. 7. v. 3. Diſtentas lacte capellas.

Diſtentus, us, m. gonfiamento, diſtentio, a diſtendo. Plin. l. 8. c. 28. Alia ſolertia in metu melibus: ſublatæ cutis diſtentu ictus hominum, & morſus canum arcent.

Diſtentus, a, um, nom. adject. ex particip. a diſtineo, occupatus, impeditus, diſtractus curis, occupato, pieno di affari, [illegible]. Cic. 3. nat. Deor. c. 39. Mens diſtenta. Id. ib. l. 15. ep. 16. Intelligo, te eſſe diſtentiſſimum quæ de Buthrotiis, quæ de Bruto.

Diſterminator, oris, m. qui diſterminat, & ſeparat. Apul. de Mundo poſt princ. Axis diviſor, & diſterminator mundi, orbem terræ in medietate conſtituens.

Diſterminatus, a, um, adject. diviſus, ſeparatus. Plin. l. 4. c. 20. Diſterminati ab Auſtria Vectones.

Diſtermino, as, avi, atum, a. 1. ſeparare, [illegible], Germ. zertheylen, Gall. ſeparer, Hiſp. apartar, [illegible], ſeparo, vel diverſas res termino. Cic. in Arat. Quas intervallum binas diſterminat unum. Plin. l. 11. c. 21. Arabia Judæam ab Ægypto diſterminat.

Diſterminus, a, um, adject. idem ac diſterminatus. Silius l. 5. v. 400. Audit Tarteſſus latis diſtermina terris.

Diſterno, is, a. 3. ſeorſum ſterno. Apul. l. 2. Milef. Humi quam procul diſtratum fuerat grabatulum meum.

Diſtero, is, trivi, itum, a. 3. tirare fortelmente, [illegible], Germ. gantez zerreiben, Gal. fort broyer, menuiſer, Hiſp. trillar mucho, [illegible], multum, ſive crebro tero, ſubtiliter, & minutim tero. Cato de re ruſt. c. 75. Caſei pondo duo bene diſtero in mortario.

Diſtichon, i, n. 2. carmen duorum verſuum, a [illegible], bis, & [illegible], verſus. Martial. l. 8. epigr. 29. Diſticha qui ſcribit, puto, vult brevitate placere. ¶ Hordeum diſtichon, apud Col. l. 2. c. 9. eſt, cujus ſpica duos habet ordines.

Diſtillarius, ii, m. Legunt aliqui apud Senec. ep. 56. Et botularium, & diſtillarium, & omnes popinarum inſtitores; & probat Cæl. Rodig. l. 16. c. 46. qui ait, diſtillationem etiam dici liquaminis genus, quo ad condiendum utimur, & qui id conficiant, & vendant, diſtillarios vocari. Verum emendatiores libri in Senecæ textu Cruſtularium habent.

Diſtillatio, f. 3. diſtillazione, [illegible], actus diſtillandi. Sumitur pro humore quodam in corpore humano, quem Græci catarrum, coryzam, vel branchum vocant. Plin. l. 20. c. 6. Phthiſicis diſtillationibus longis vel ſuccus, vel ex ipſo cibus prodeſt. Adde Senec. ep. 75. & 120. utroque autem loco al. leg. deſtillatio.

Diſtillo, as, avi, atum, n. 1. diſtillare, [illegible], Ger. abtropffen, Gal. diſtiller, Hiſp. diſtillar, [illegible], paulatim fluo. Virg. 3. Georg. v. 281. Lentum diſtillat ab inguine virus. Plin. l. 15. c. 19. Diſtillant gummi modo lacrymam.

Diſtincte, adv. diſtintamente, Ger. underſcheidenlich, Gal. diſtinctement, Hiſp. diſtintamente, [illegible], ſeparatim, diviſim. Cic. 2. Tuſc. neque diſtincte, neque diſtribute, neque eleganter, neque ornate ſcribere. Id. Philip. 2. c. 13. Non fortaſſe ſatis, quæ diſtinctius dicuntur, intelligis.

Diſtinctio, f. 3. diſtinzione, [illegible], Germ. underſcheidung, Gall. diſtinction, Hiſp. diſtincion, [illegible], diviſio, ſeparatio. Cic. de Leg. l. 2. cap. 5. Lex eſt diſtinctio juſtorum, & injuſtorum. ¶ Significat etiam ordinem, & ornatum, Cic.

Cic. l. 2. *de Orat. ad fin.* Ut ipſe inſtrumentum oratoris exponeret, tibi ejuſ diſtinctionem atque ornatum relinqueret.

Diſtinctor, oris, m. qui diſtinguit. Gloſſ. Cyrilli: diſtinctor, διαστικτης. *Ammian. l.* 22. *c.* 3. Judices juſtorum, injuſtorumque diſtinctores.

Diſtinctus, us, ui, m. idem ac diſtinctio. *Tac. l.* 5. *Ann. c.* 28. Ore, ac diſtinctu pennarum a cæteris avibus diverſum.

Diſtinctus, a, um, adject. *diſtinto*, *ſeparato*, διεστηκώς, διωρισμένος, *Cic. in Orat. c.* 14. Diſtincta, & interpuncta intervalla. *Liv. l.* 9. *cap.* 19. Macedonum phalanx immobilis, & unius generis, Romana acies diſtinctior, ex pluribus conſtans. ¶ Item ornatus, perſpicuus. *Cic. Ver.* 4. *cap.* 27. Pocula ex auro, gemmis diſtincta clariſſimis. *Id.* 1. *de Orat.* Oratio compoſita, & ornata, & artificio quodam, & expolitione diſtincta. *Id.* 2. *de nat. Deor.* Litora diſtincta tectis, & urbibus.

Diſtineo, es, ui, entum, a. 2. *tener' impedito*, *occupare*, *trattenere*, Ger. *auffhalten*, Gal. *empecher*, Hiſp. *detener*, κατέχω. Proprie ſignificat diverſis partibus tenere. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 25. Rates quaternis anchoris ex quatuor angulis diſtinebat, ne fluctibus moverentur. *Liv. Dec.* 1. Duæ Senatum diſtinebant ſententiæ. ¶ Item impedire, morari. *Cic. Phil.* 12. Ne imperita militum multitudo per me pacem diſtineri putet. *Liv. l.* 2. Ne quid meam vobiſcum pacem diſtineat. ¶ Item occupare. *Lucan. l.* 5. Et mare, quod late terrarum diſtinet oras. ¶ Item tranſlate, diverſis rebus, ſeu negotiis impeditum tenere. *Cic. Fam.* 12. *ep.* 30. Negotiis, & occupationibus diſtineri.

Diſtinguo, is, inxi, inctum, a. 3. *diſtinguere*, הבדיל, Ger. *underſcheiden*, Gal. *diſtinguer*, Hiſ. *diſtinguir*, διορίζω, diſcerno, divido. *Cic. in Parad.* 4. An tu civem ab hoſte natura, ac loco, non animo, factiſque diſtinguis? *Id. in Partit. c. ult.* Diſtinguere vera a falſis. *Horat. l.* 1. *ep.* 10. Falſum diſtinguere vero. ¶ Item ornare, & quaſi variis notis inſignire. *Cic. l.* 2. *de Invent. c.* 15. Diſtinguitur autem oratio, atque illuſtratur maxime. *Plin. l.* 8. *c.* 18. Albis maculis rutilum colorem diſtinguentibus. h. e. variantibus. ¶ Diſtinguere lites eſt dijudicare. *Lamprid. in Alex. Sever. c.* 22. Pontificibus tantum detulit, ut quaſdam cauſas ſacrorum a ſe finitas iterari, & aliter diſtingui pateretur.

Diſtiſus, a. t. 2. idem ac diſtæſus, apud vet. a tædet. *Feſt.*

Diſtito, as, n. 1. freq. a diſto. *Col. l.* 6. *c.* 2. Diſtitent inter ſe aliquanto ſpatio, ne in colluctatione alter alteri noceat. Ita Lexicographi quidam; ſed melior lectio, & vulgatior exhibet: *diſtentque inter ſe.*

Diſto, as, n. 1. *eſſer lontano*, רחק, Germ. *davon ſtehen*, Gall. *eſtre ſeparé, ou different*, Hiſp. *eſtar lexos, o apartado*, ἀπέχω, proprie eſt abeſſe, vel disjungi. *Cic.* 5. *Tuſc.* Multum inter ſe aut altitudine, aut humilitate diſtantia. ¶ Tranſlate eſt differre, diſcrepare. *Cic.* 2. *Offic. cap.* 4. Tantum diſtat a victu, & cultu beſtiarum. ¶ *Horat.* dativo jungit, *lib.* 4. *od.* 9. *v.* 29. Paulum ſepultæ diſtat inertiæ Celata virtus.

Diſtorqueo, es, orſi, ortum, a. 2. *diſtorcere*, עקש, Ger. *verdrehen*, Gal. *detordre*, Hiſp. *deſtorcer*, διαστρέφω, in diverſum torqueo. *Ter. Eun.* 4. 4. 3. Ah! illud video, os ut ſibi carnifex diſtorſit. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. *v.* 65. Diſtorquere oculos.

Diſtortio, onis, f. 3. *ſtorcimento*, διαστροφή. *Cic. lib.* 5. *Fin. cap.* 11. In quibus ſi peccetur diſtortione, & depravatione, aut motu, ſtatuve deformi. *Celſ. lib.* 4. *cap.* 2. Oris diſtortio.

Diſtortus, a, um, adject. ex particip. a diſtorqueo, monſtroſus, διεστραμμένος, *moſtruoſo*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 47. Varus diſtortis cruribus. *Cic. pro Mur. c.* 29. Solos ſapientes, ſi diſtortiſſimi ſint, formoſos &c. Et tranſlate. *Id. de Fato, c.* 8. Nullum eſt genus enunciandi diſtortius quam &c.

Diſtractio, f. 3. *ſeparazione*, פרד, Ger. *zerziehung*, Gal. *diſtraction*, Hiſp. *diſtracion*, διασπασμός, ſeparatio, alienatio. *Cic.* 3. *Off. c.* 8. Nulla enim nobis cum Tyrannis ſocietas eſt, potius ſumma diſtractio. ¶ Item venditio. *Ulp. de tranſ.* Neceſſe eſt, Prætorem de ejus diſtractione, & tranſactione arbitrari.

Diſtractus, a, um, adject. *diſtratto*, *ſeparato*, διεσπασμένος, διαιρετος, diffuſus, diviſus, q. d. in diverſas partes tractus. *Balbus ad Cic. l.* 8. *ad Attic.* Ut Cæſarem & Pompejum perfidia hominum diſtractos, rurſus in priſtinam concordiam reducas. *Lucret. l.* 4. *v.* 694. Paulatim diſtractus in aeris auras. *Id. l.* 4. *v.* 958. Et diviſior inter ſe, & diſtractior intus. ¶ Item infirmatus, *indebolito*. *Cic. pro Dom. c.* 25. Vis tam diſtracta, & extincta. ¶ Item occupatus, diſtentus, *diſtratto*. *Vellej. l.* 2. *c.* 114. Tanquam diſtractiſſimus ille tantorum onerum mole, huic negotio vacaret animus.

Diſtraho, is, xi, ctum, a. 3. *tirare in diverſe parti*, נתק, Ger. *zerziehen*, Gal. *diſtraire*, Hiſp. *diſtraher*, διασπάω, disjungo, diſſipo, divello, deduco, divido. *Plin. l.* 5. *c.* 27. Diſtrahit mediam Aſiam Taurus mons. *Cic.* 3. *Off.* Qui hæc natura cohærentia, opinione diſtraxiſſent. *Id. pro Planc.* Nemo eum a me divellat, ac diſtrahat. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 60. Diſtrahere hoſtem. ¶ Tranſlate dicitur de animo, & eſt ad varias occupationes, vel ſententias trahere. *Cic. in Off.* In deliberando ſæpe animi in contrarias partes diſtrahuntur. ¶ Eſt item vendere, *vendere*. *Suet. in Veſp. c.* 16. Coemebat quædam tantum, ut pluris poſtea diſtraheret. ¶ Item componere, ſedare, finire, *pacificare*, *accordare*. *Cic. pro Cæc.* Omnia judicia aut diſtrahendarum controverſiarum, aut puniendorum maleficiorum cauſa reperta ſunt. ¶ Item impedire, retardare, differre. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* Subjicitur L. Metellus, qui hanc rem diſtrahat, reliquaſque res, quaſcumque agere inſtituerat, impediat.

Diſtratus, a, um, idem quod ſtratus. *Apul. l.* 2. *Metam.* Nam & pueris extra limen humi quam procul diſtratum fuerat. *h. e.* ſtrati lectuli.

Diſtribuo, is, ui, utum, a. 3. *dividere*, חלק, Ger. *auſſtheylen*, Gal. *diſtribuer*, Hiſp. *diſtribuir*, διανέμω, diverſis hominibus, vel diverſis modis tribuo, divido, partior. *Cæſ.* 3. *B. G.* Partiendum ſibi, ac latius diſtribuendum exercitum putavit. *Id.* 5. *B. G. c.* 24. Diſtribuere exercitum in civitates. *Cic. l.* 2. *Attic. ep.* 1. Diſtribuere commode tempora peregrinationis. *Id.* 1. *de Orat.* Diſtribuere partibus. *Id.* 1. *Tuſc.* Diſtribuere in partes.

Diſtribute, adverb. *diſtintamente*, Ger. *zertheylt*, Gal. *par parties, en diviſions*, Hiſp. *con repartimiento*, διηρημένως, diviſim. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 3. Se neque diſtincte, neque diſtribute, neque eleganter, neque ornate ſcribere. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 59. Sin diſtributius tractare quis volet.

Diſtributio, f. 3. *diſtribuzione*, διανομή, diviſio. *Cic. pro Cluent.* Itaque mihi certum eſt hanc eandem diſtributionem invidiæ, & criminum ſic in defenſione ſervare. Diſtributio item Figura Rhetorica eſt, qua ſingulis rebus ſua proprietas tribuitur. *Cic. de Petit. Conſ. Auct. ad Heren. l.* 4.

Diſtributor, m. 3. qui diſtribuit. *Cic. in Piſ.* Vos rogatores, vos diſtributores, vos cuſtodes fuiſſe tabularum. Sed ibi melius legitur *diribitores*. *Apul. ad Aſclep.* Deus diſtributor diſpenſatorque eſt bonorum.

Diſtributus, a, um, adject. *diſtribuito*, *partito*. *Cicer. pro Flac. cap.* 26. Leges in omnes terras diſtributæ. Et *lib.* 4. *Fam. epiſt.* 1. Orbem terrarum imperiis diſtributis ardere bello.

Diſtricte, adv. *ſtrettamente*, *diſtrettamente*, ſtricte, ſevere. *Plin. l.* 9. *ep.* 21. Diſtricte minatus, nunquam me poſtea rogaturum.

Diſtrictus, a, um, adject. ſtrictus, ut diſtricti gladii in Remp. *Cic. Catil.* 3. *c.* 1. *sfoderati*. ¶ Item occupatus, diſtentus. *Id. lib.* 2. *ad Q. Fr. epiſt. ult.* Sic habeto, nunquam me a cauſis & judiciis diſtrictiorem fuiſſe. *Id.* 3. *de Orat. cap.* 2. Ambitionis labore vita diſtricta. *Horat. lib.* 2. *ſat. ult.* torquerier omni Sollicitudine diſtrictum. ¶ Diſtrictior accuſator, dicitur a *Tacito* 4. *Ann. cap.* 36. pro ſevero, non remiſſo, non levi. Sic in *Cod.* 1. 55. 6. Diſtrictiſſimi defenſores diſciplinæ.

Diſtringo, is, inxi, ictum, a. 3. *ſtringere ſtrettamente*, צרר, Germ. *verſtricken*, Gall. *étreindre*, Hiſp. *eſtreñir*, διασφίγγω, arcte ſtringo, varie ſtringo. *Cic. l.* 3. *Offic.* Fraus diſtringit, non diſſolvit perjurium. ¶ Quandoque eſt defricare. *Plin. l.* 34. *c.* 8. *de Lyſippo*: Plurima ſigna fecit fœcundiſſimæ artis, inter quæ diſtringentem ſe. Adde *Martial. l.* 14. *epigr.* 51. ¶ Quandoque capere, nudare, evaginare, *ſguainare*, *imbrandire*. *Cic. l.* 3. *Offic. c.* 31. Gladium diſtrinxit, juravitque ſe illum ſtatim interfecturum. Tranſlate *Senec. l.* 2. *de Ira.* In ſingulos Imperatoris ſeveritas diſtringitur. *ſi fa ſentire*. ¶ Quandoque colligere, *raccogliere*. *Col. l. ult.* Sereno cœlo manibus diſtringi olivam oportet. ¶ Quandoque impeditum, ſeu occupatum tenere. *Plin. l.* 1. *ep.* 10. Diſtringor officio, ut maximo, ita moleſtiſſimo. *Nepos in Annib. ad fin.* Diſtringi bellis. ¶ Diſtringere hoſtem, eſt, diſtrahere. *Flor. l.* 2. *c.* 13. Ipſi quidem ut Romanum a tergo diſtringerent. ¶ Significat etiam auferre, carpere. *Col. l.* 4. *c.* 24. Muſcus, qui more compedis crura vitium comprimit, diſtringendus, & eradendus eſt. *Martial. l.* 12. *ep.* 29. medios diſtringere lectos, Menſarumque pedes non timet Hermogenes. ¶ Item delere, evertere. *Flor. l.* 4. *c.* 1. Conſules trucidare, diſtringere incendiis urbem, diripere ærarium. ¶ Item leviter tangere, ſeu ferire. *Ovid. Met.* 4. *v.* 561. Diſtringunt æquora ſummis alis. *Id. l.* 8. *Met.* Diſtrinxit arundo ſummum corpus. ¶ Item perſtringere, dictis lacerare. *Id.* 2. *Triſt. el.* 1. Non ego mordaci diſtrinxi carmine quemquam. ¶ Duo hæc verba *Diſtringo*, & *Deſtringo* ſæpe confuſa reperiuntur, & alterum pro altero legitur. Videtur autem ſcribi debere *deſtringo*, cum ſignificat auferre, abradere, ferire: *diſtringere* vero, cum ſignificat valde ſtringere, diſtinere, diſtrahere, &c.

Diſtrunco, as, avi, atum, a. 1. *troncare*, Germ. *abſtumpfen*, Gall. *couper juſque au tronc*, Hiſp. *deſtroncar*, ακρωτηριάζω, mutilo, vel in partes diſſeco. *Plaut. Truc.* 2. 7. 53. Ego te hic medium diſtruncabo.

Diſtruo, is, a. 3. διοικοδομέω, ſeparatim, vel ſeorſim ſtruo. *Suet. in Calig. c.* 41. Diſtructis, ac inſtructis, pro loci dignitate, compluribus cellis. Alii rectius, *diſtinctiſque & inſtructis*. Cæterum *diſtruo* pro deſtruo, legitur in antiq. libris quibuſdam.

Diſturbatio, f. 3. *diſturbazione*, *diſtruzione*, הריסה, Germ. *zerſtörung*, Gall. *diſturbement*, Hiſp. *desbaratamiento*, καταβολή, disjectio, demolitio. *Cicer.* 3. *Offic. cap.* 11. Utilitatis ſpecie in Repub. ſæpiſſime peccatur, ut in Corinthi diſturbatione noſtri.

Diſturbatus, a, um, adject. everſus, dirutus, *rovinato*, ut diſturbata porticus, apud *Cic. pro Dom. cap.* 39.

Diſturbo, as, avi, atum, a. 1. *diſturbare*, *diſtruggere*, הרס, Germ. *zerſtören*, Gall. *deſtourber*, Hiſp. *desbaratar*, διαταράττω, disjicio, everto. *Cic. pro Dom.* Se videre diſtrahi a complexu ſuorum, diſturbari tecta, diripi fortunas. *Id. pro Sext. Roſc.* Qui fidem lædit, diſturbat humanæ vitæ ſocietatem. ¶ Item turbare, impedire. *Id. Famil.* 11. *epiſt.* 21. Diſturbavi rem, totamque vobis integram ſervavi.

Diſulcus. V. Diſſulcus.

Diſunio, is, ivi, itum, a. 4. *diſunire*, unita ſeparo, *Arnob. l.* 3. *pag.* 116. Diſuniuntur tenacium matrimoniorum nexus.

Ditatus, a, um, adject. dives factus, *arricchito*. *Auct. ad Heren. lib.* 4. *cap.* 53. Urbs triumphis ditata. *Ovid. de Pont. l.* 2. *eleg.* 7. *verſ.* 62. Ditata eſt ſpoliis perfida turba meis.

Diteſco, is, eſcere, n. 3. *arricchirſi*, עשר, Germ. *reich werden*, Gall. *s'enrichir*, Hiſp. *enriquecerſe*, πλουτέω, dives fio, ab inuſitato diteo. *Lucr. l.* 4. *v.* 1246. Partu poſſunt diteſcere dulci.

Dithyrambicus, a, um, adject. ad Dithyrambum pertinens, ut dithyrambicum poema. *Cic. de opt. gen. Orat. in princip.*

Dithyrambus, m. 2. διθύραμβος, verſus in honorem Bacchi, qui Dithyrambus dicitur, a δὶς, bis, & θύρα, janua, quia binis foribus ſit egreſſus, quippe bis natus, primum e Semele matre, deinde e femore Jovis, vel quia educatus ſit in antro διθύρῳ, ideſt *bivalvi*, aut *biſori*. *Hor.* 4. *Car. od.* 2. Seu per audaces nova dithyrambos verba devolvit, numeriſque fertur lege ſolutis. ¶ Erat autem hoc genus carminis ita compoſitum, ut inventione, dictione, ac numeris a communi carminis ratione abiret longius, & miram licentiam audaciamque referret, utpote quod a Bacchi furore percitis cantari ſolitum. V. *Scalig. l.* 1. *Poet. cap.* 44.

Ditio, nis, f. *giuriſdizione*, *imperio*, *ſignoria*, ממשלה, Ger. *herrſchafft*, Gal. *domaine*, Hiſp. *juriſdicion*, ἐπικράτεια, locus, regio, ubi quis jus, vel imperium exercet: item ipſum imperium, vel dominium. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 7. Ditione, atque numine Deorum geruntur res. *Id. pro Font. c.* 1. Sub imperium ditionemque alicujus cadere. *Curt. l.* 4. *c.* 1. Ditioni adjicere regionem. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 13. Redigere in ditionem. ¶ Hoc nomen uſitatum eſt in obliquis caſibus: nam recto caſu carere teſtantur *Priſcian. Diomed.* & alii Grammatici cum *Servio ad illud Æn.* 1. *v.* 740. Poſt alii proceres, &c.

Ditior, & ditiſſimus. V. Dives.

Ditis, V. Dis.

Ditiſſime, adv. *ricchiſſimamente*. *Apul. de Deo Socrat.* Domos ditiſſime exornare.

Dito, as, a. 1. *arricchire*, העשיר, Germ. *reich machen*, Gall. *enrichir*, Hiſp. *enriquecer*, πλουτίζω, divitem facio. Eſt a divito per ſyncop. *Liv. lib.* 21. *cap.* 60. Caſtra militem ditavere.

Ditrochæus, m. 2. διτρόχαιος, pes conſtans ex duobus trochæis, idem, ac dichoreus, ut *Civitate*, *dimicare*, *Diomed. l.* 2. & 3.

Diu, *di giorno*, יומם, ביום, Germ. *langezeit*, *deſtage*, Gall. *de jour*, *long temps*, Hiſp. *de dia*, *largo tiempo*, καθ' ἡμέραν, abl. pro die. *Plaut. Caſ.* 4. 4. 5. Noctuque ac diu ut viro ſubdola ſies. *Id. in fragm. Aulul.* apud *Non.* 2. 230. Nec noctu, nec diu quietus. ¶ Eſt item adv. & ſignificat longo tempore. *Cic. de Sen. cap.* 19. Quanquam, o Dii boni, quid eſt in hominis vita diu? *Id. ib. c.* 3. Cum multum diuque vixeris. *Id. in Orat. c.* 1. Diu multumque dubitavi. *Id.* 2. *Agrar. c.* 32. De Capua multum eſt, & diu conſultum. *Id.* 1. *de Orat. c.* 30. Omnia, quæ diu cupimus. ¶ Habet frequenter poſt ſe particulam *eſt*. *Plaut. Merc.* Nam illi quidem haud ſane diu eſt, cum dentes exciderunt. ¶ Interdum *quod*. *Plaut. Merc.* Quem acceritum patrem, haud diu eſt, quod miſeram. Interdum *multum*. *Cic. Phil.* 11. *c.* 5. Hæc ſatis diu, multumque defleta ſunt. ¶ Comp. eſt *diutius*, ſup. *diutiſſime*. *Cic.* 7. *Ver.* Potero hoc ego onus tantum aut in hoc judicio deponere, aut diutius tacitus ſuſtinere? *Id. de Am.* Qui & diutiſſime ſenex fuiſſet. *Id. Ver.* 3. *c.* 13. Ne vos diutius teneam.

Divagor, aris, atus ſum, d. 1. *andare vagando*, *vagare*, נדד, Ger. *umbſchweiffen*, Gal. *vagabonder*, Hiſp. *vagar*, πλανάομαι, varie vagor, huc, atque illuc oberro. *Lact. l.* 5. Ubi animus in multa diſperſus huc, atque illuc divagatur. Et *l. de Ira, c.* 9. Ne longius divagetur oratio. Ubi al. leg. *Devagetur*.

Divalis, le, adject. idem quod divinus. *Spartian. Carac. c.* 11. Divale nomen. *Juſtin. in præfat. Codicis*: Divales conſtitutiones.

Divaricatus, a, um, adject. diſtentus, extenſus. *Prud. Periſteph.* 5. *v.* 252. Divaricatis cruribus, *Ammian. l.* 22. *c.* 28. Divaricatis pedibus.

Divarico, as, avi, atum, a. 1. *dividere*, פשק, Germ. *auffſtrecken*, Gal. *étendre*, Hiſp. *eſtender*, διαπασσαλεύω, crura extendo, oblique eo, & tranſlate disjungo, ſeparo, a *varico*, quod a *varicibus*, quibus qui laborat, recta incedere non poteſt, ire oblique cogitur. *Cato*. Arbores hoc modo putentur, rami divaricentur. *Cic. Ver.* 4. *c.* 40. In ea (ſtatua) hominem divaricari, ac deligari jubet. *Var. l.* 2. *R. Ruſt. cap.* 5. Nec cujus ungulæ divaricent. ubi neutra ſignificatione uſurpatum videtur.

Divello, is, velli, rectius quam vulſi, a. 3. *ſvellere*, *tirare*, *togliere*, נתק, Germ. *abreiſſen*, Gal. *arracher*, Hiſp. *deſgajar*, διασπάω, varie vello, abſtraho. *Sal. Catil. c.* 51. Divelli liberos a complexu parentum. *Gel. l.* 15. *c.* 16. Diducere & reſcindere quercum conatus eſt, ac mediam quidem partem diſcidit, divellitque. *Ovid.* 8. *Met.* Artus divellere morſu. *Horat. l.* 1. *ep.* 10. Cura divellit ſomnos. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 14. Effigies Piſonis traxerant in Gemonias, ac divellebant. *Cic. de Senect.* Divellere conglutinationes. *Id.* 1. *Fin.* Nec divelli, nec diſtrahi poteſt a voluptate. *Id.* 2. *Off.* Commoda civium defendere, non divellere. h. e. perturbare, evertere. *Id. in Ver.* Tot rerum tanta varietate divellor. h. e. diſtineor. ¶ Scribitur aliquando *devello*. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 49. Nolito ædepol develliſſe. *Pallad. in Mart. tit.* 10. Plantis de matris radice devulſis.

Divenditus, a, um, adject. *venduto*. *Liv. l.* 1. *c.* 53. Præda divendita.

Divendo, is, endidi, itum, a. 3. διαπιπράσκω, diviſim, vel varie vendo. *Cic. de Leg. Agrar.*

Agrar. Ut Decemviri bona P. R. poſſint divendere. Adde *Liv. l. 3. c. 25.*

Diverbĕro, as, a. 1. *dividere*, [illegible], ſcindo. *Virg. 5. Æn. v. 502.* Stridente ſagitta Hyrtacidæ juvenis volucres diverberat auras.

Diverbia, orum, n. 2. *contraſti*, [illegible], partes comœdiarum, in quibus diverſorum perſonæ verſantur, a *dis*, & *verbum*, quia diverſi loquuntur. *Liv. l. 7. c. 2.* Diverbiaque tantum ipſorum voci relicta. *Servius* dicit, diverbium eſſe primum actum comœdiæ, qui Græcis *protaſis* dicitur. Nam quælibet comœdia dividitur in *prologum*, *protaſin*, *epitaſin*, & *cataſtrophen*. V. Canticum.

Divergium, n. 2. locus, ubi amnis in diverſum vergit. *Siculus Flacc. de condit. Agror. apud Goeſ.* Territoria inter Civitates alia fluminibus finiuntur, alia ſummis montium jugis, ac divergiis aquarum.

Diverſe, adverb. *in diverſe parti*, *diverſamente*, Germ. *hin und wider*, Gall. *en diverſes parties*, Hiſp. *diverſamente*, [illegible], in diverſis partibus, vel diverſo modo. *Hirt. 5. B. Afric.* Horum corpora toto campo proſtrata diverſe jacent. *Salluſt. Catil. cap. ult.* Pauci paulo diverſius conciderant. *Ter. Andr. 1. 5. 25.* Quæ meum animum diverſe trahunt. *Sueton. Tiber. c. 66.* Quibus diverſiſſime afficiebatur.

Diverſitas, f. 3. *diverſità*, [illegible], Germ. *ungleiche*, Gall. *diverſité*, Hiſp. *diverſidad*, [illegible], diſſimilitudo, contrarietas. *Plin. in ep. 30. l. 7.* Quantum diverſitas ingeniorum pateretur.

Diverſito. V. Deverſito.

Diverſitor, oris, m. qui aliquo divertit; qui cauponam frequentat. *Petron. Satyr.* Anus inter diverſitores diutius ingurgitata

Diverſor, aris, d. 1. *albergare*, [illegible], Germ. *zu herberg ſeyn*, Gall. *loger*, Hiſp. *apoſentar*, [illegible], diverto, hoſpitio alicujus utor. *Cic. 5. Tuſc. c. 8.* Quum Athenis apud eum diverſarer. *Id. 4. Ver. cap. 27.* Omnes ad eam domum, in qua iſte diverſabatur, profecti ſunt.

Diverſor, vel deverſor, oris, m. 3. *albergatore*, [illegible], Ger. *ein gaſt*, Gal. *hoſte*, Hiſp. *hueſped*, qui in caupona hoſpitatur. *Cic. 2. de Inv. c. 4.* Caupo cum quibuſdam diverſoribus illum, qui ante exierat, conſequitur. Pareus mavult legi *Deverſor*.

Diverſoriŏlum, n. 2. *alberghetto*, dim. a diverſorium. *Cic. l. 12. Fam. ep. 20.* Sinueſſanum diverſoriolum contempſiſti.

Diverſorium, n. 2. *albergo*, *alloggiamento*, [illegible], Germ. *ein herberg*, Gal. *hoſtellerie*, Hiſp. *poſada*, [illegible], proprie eſt hoſpitium, a divertendo. *Cic. de Orat.* Quieſcam in Cæſaris ſermone, quaſi in aliquo opportuno diverſorio. ¶ Generatim ſumitur pro villa, & omni loco, ad quem non habitandi, ſed ad tempus commorandi cauſa divertimus. *Cic. de Sen. c. 23.* Ex iſta vita diſcedo, tanquam ex hoſpitio, non tanquam ex domo. Commorandi enim natura diverſorium nobis, non habitandi dedit.

Diverſorius, a, um, o. 1. 2. quod ad divertendum pertinet. *Plaut. Truc.* In tabernam ducor diverſoriam. Adde *Sueton. Ner. c. 27.*

Diverſus, a, um, o. 1. 2. *ſeparato*, [illegible], Germ. *abgeſondert*, Gall. *different*, Hiſp. *diverſo*, [illegible], ſeparatus, vel in varias partes diſtributus. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 24.* Cum Numidas diverſos, diſſipatoſque in omnes partes fugere vidiſſent. *Liv. l. 4. c. 22.* Diverſiſſimis locis ſubire ad mœnia. ¶ Item differens, diſſimilis. *Cic. 4. Acad.* Certa cum illo, qui a te totus diverſus eſt. ¶ Item contrarius, adverſarius. *Suet. de cl. Orat.* Interrogatus a Varrone diverſæ partis advocato, quidnam ageret. *Tacit. Ann. 12. c. ult.* Mox nullo in diverſum auctore, quæ offerebantur ſecuti ſunt, *non aſcoltavi alcuno*, *che diceſſe il contrario*. *Quint. l. 2. c. 3.* Sententia priori diverſa. ¶ Item varius. *Plin. l. 12. c. 9.* Pretia nulli diverſiora. *Liv. l. 21. c. 4.* Ingenium ad diverſiſſimas res habile. *Cic. 2. Phil.* Sunt ea innumerabilia, quæ a diverſis emebantur, *da diverſi*. ¶ Diverſus quandoque idem eſt, ac verſus, deflexus, *voltato*. *Plaut. Mil. a. 5. v. 14.* Diſpennite hominem diverſum, & diſtendite. ¶ E diverſo, h. e. e contraria parte. *Plin. l. 4. c. 4.* In eo loco irrumpentia e diverſo maria. *Tacit. Ann. 13. c. 40.* Aſſultare ex diverſo Tiridates. ¶ Apud *Tacit. 3. Ann. c. 2.* diverſa oppida, *città fuor di mano*, *giù di ſtrada*.

Diverticŭlum, n. 2. *diverticolo*, [illegible], Germ. *ein abweeglin*, Gall. *de tour ſtrade*, [illegible], eſt via, per quam de itinere noſtro alio divertimus. *Serv.* Diverticula ſunt ſemitæ tranſverſæ, quæ ſunt a latere viæ militaris. *Ter. in Eun.* Ubi ad ipſum veni diverticulum, conſtiti. ¶ Diverticulum etiam eſt domicilium in via, ad quod divertendum ſit. *Liv. l. 1.* Quum gladii abditi ex omnibus locis diverticuli protraherentur. *Cic. pro Roſc. Com.* Fraudis, & inſidiarum in eodem veſtigio diverticulum reperit. ¶ Tranſlate ponitur pro digreſſione in dicendo. *Juven. ſat. 15. verſ. 72.* A diverticulo repetatur fabula primo. ¶ Item pro excuſatione, aut prætextu. *Cic. in Piſon. cap. 30.* & *Quint. lib. 9. cap. 2.* Diverticula & anfractus, & ſuffragia quærere. *Quint. lib. 11. cap. 3. ad fin.* Diverticula deſidiæ. ¶ Dicitur etiam de fluminibus. *Leg. Si pluſquam*, *Dig. de diverſ. temp. præſcrip.* Si quiſquam in fluminis diverticulis piſcatus ſit.

Diverto, is, ti, erſum, neut. 3. & divertor, eris, dep. *divertire*, *torcere*, [illegible], Ger. *abweſen*, Gall. *ſe detourner*, Hiſp. *apartarſe*, [illegible], ab itinere deflecto. *Cic. 13. Phil.* Nuntiant ſe Pompeii conveniendi cauſa divertiſſe Maſſiliam. *Plin. in Paneg.* Divertere via cogebantur. ¶ Eſt item in diverſorium, vel hoſpitium ſe recipere, *albergare*. Sed tamen cum ponitur pro commorari in hoſpitio, dicendum eſt *Divertere apud aliquem*, cum pro recipere ſe in hoſpitium, *Divertere ad aliquem*. *Cic. 1. de Divin.* Alter ad cauponem divertit, alter ad hoſpitem. *Id. pro Dejot.* Cum in domum Regis hoſpitis tui divertiſſes. *Liv. lib. 25.* Domus eorum hoſpitibus patebant, apud quos ipſis diverti mos eſſet. ¶ Tranſlate eſt alio ſe vertere, quod cœpimus relinquere, ut aliud agamus. *Cic. 12. Fam.* Sed redeamus ad illud, unde divertimus. ¶ Active etiam uſurpatur pro vertere. *Lucan. l. 2. v. 469.* Victor fugientibus inſtat, divertitque acies, h. e. vertit, & fugat. ¶ *Plaut. Epid. 3. 3. 22.* Divertunt mores virgini longe, ac lupæ, *avvi gran differenza tra* &c.

Dives, divitis, o. 3. *ricco*, [illegible], Germ. *reich*, Gall. *riche*, Hiſp. *rico*, [illegible], qui rerum abundantiam habet, quaſi *divus*, quia nullius rei indigere videtur. *Cic. in Parad.* Quem intelligimus divitem, aut hoc verbum in quo homine ponimus? opinor in eo, cui tanta poſſeſſio eſt, ut ad liberaliter vivendum facile contentus ſit. ¶ Conſtruitur cum genitivo. *Virg. 2. Georg.* Dives opum variarum. ¶ Vel cum ablativo. *Cic. 2. Offic.* P. Craſſus tum cognomine Dives, tum copiis. *Ovid. l. 1. de Art.* Addidit externo marmore dives opus. ¶ Compar. eſt *divitior*, ſed uſitatius *ditior*, per ſync. ſuper. *ditiſſimus*. *Cic. 3. de Orat. c. 48.* Unde ille licentior, & divitior dithyrambus fluxit. *Id. de Am.* Ditior mihi, & affluentior videtur eſſe vera amicitia. *Id. in Parad.* Ut quiſque, quod plurimi eſt, poſſidet, ita ditiſſimus habendus eſt. *Ovid. Heroid. ep. 16. v. 34.* Oppida ſunt regni divitiora mei.

Divexo, as, avi, atum, a. 1. *affliggere in varii modi*, [illegible], Germ. *heftig plagen*, Gall. *tourmenter*, & *fort affliger*, Hiſp. *afligir mucho*, [illegible], varie vexo, variis modis affligo. *Cic. in Phil. 11. cap. 2.* Omnia divexare, atque diripere cupientis. *Plaut. Perſ. 5. 2. 4.* Corruptor rem meam divexavit, h. e. bona peſſumdedit.

Diviana, æ, f. Diana appellata apud *Var. l. 4. L. L. c. 10.* V. ibi *Scalig.*

Dividia, æ, f. *noja*, tædium, moleſtia, triſtitia, a dividendo. *Plaut. Bacch. 4. 6.* Nimis illæc res eſt magnæ dividiæ mihi. Sed *Feſtus* diſcordiam interpretatur. *Non. ex Accii Phœniſſis.* Ne horum dividiæ diſcordes diſſipent.

Dividicula, n. 2. dicuntur caſtella, ex quibus a rivo communi aquam quiſque in ſuum fundum ducit, a dividendo. *Feſt.*

Divido, dis, diviſi, ſum, a. 3. *dividere*, *ſeparare*, [illegible], Germ. *zertheilen*, Gal. *diviſer*, Hiſp. *dividir*, [illegible], ſeparo, partior, a *di*, vel *dis*, & Hetruſco *iduo*, partior. *Cic. Att. l. 1. ep. 18.* Sextus pater ejus nummos vobis dividere ſolebat. *Id. pro Syl.* Dividere in provincias. *Id. 5. Attic.* Syriam a Cilicia aquarum divortio dividit. *Dividere ſententiam*, forenſis eſt locutio, quam Aſconius Pedianus interpretatur his verbis: Cum aliquis in dicenda ſententia duas, pluresve partes complectitur, ſi non omnes hæ res probentur, poſtulatur, ut dividantur, id eſt, ut de ſingulis rebus ſeorſum referatur, ut pars altera, ſi ita opus fuerit, approbetur, altera repudietur. *Cic. 1. Fam. ep. 2.* Poſtulatum eſt, ut Bibuli ſententia divideretur. ¶ Ponitur & pro diſtribuere, tribuere. *Cicer. pro Sil.* Dividere tabulas paſſim, & pervulgare. *Hor. l. 1. od. 36. v. 6.* Oſcula dividere ſodalibus. *Id. l. 1. od. 15. v. 15.* Imbelli cithara carmina divides. h. e. divides per citharæ chordas; vel alternatim ſonum & cantum miſcebis. ¶ Item pro penetrare, perrumpere. *Cic. Tuſc. 1. de aere, & igne.* Hoc etiam magis neceſſe eſt, ferantur ad cœlum, & ab his perrumpatur, & dividatur craſſus hic, & concretus aer. ¶ Hinc & pro prædicare. *Cic. l. 9. Fam. ep. 22.* *Plaut. Aulul. 2. 4. 4.* Sic *Petron.* hoc ſenſu, dividere cum aliquo, dixit. ¶ *Diviſſe* pro *diviſiſſe* habet *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 170.* ubi tamen alii leg. *didiſſe*.

Dividue, adv. *divisibilmente*. *Plaut. in Caſ. 2. 2. 11.* Quod tibi ægre eſt, idem mihi eſt dividue. Sed lectio hæc eſt valde dubia.

Dividultas, vel dividitas, atis, f. idem quod diviſio. *Leg. 80. in fin. Dig. ad Leg. Falc.*

Dividuus, o. 1. 2. *divisibile*, *ſeparabile*, [illegible], Ger. *zertheilt*, Gal. *diviſible*, Hiſp. *diviſible*, [illegible], quod ſeparabile, aut ſeparatum eſt. *Cic. de Univ.* Et ex ea, quæ corporibus dividua gignitur. *Plin. l. 5. c. 1.* Dividua ferarum viſcera, h. e. diſſecta. *Ovid. 1. Amor. eleg. 9. v. 10.* Coma dividua. h. e. diſcreta in ſummo vertice. ¶ Legitur etiam *divīdus*, apud *Nonium c. 2. n. 205. ex Accio in Andromeda*: Noſque ut ſeorſum dividos lecto afferres.

Divinatio, f. 3. *indovinazione*, [illegible], Germ. *weiſſagung*, Gall. *divination*, Hiſp. *adevinacion*, [illegible], ſcientia futurorum, quam Chryſippus definit vim cognoſcentem, & videntem, & explicantem ſigna, quæ a Diis hominibus portenduntur. *Cic. 1. de Div.* Verſari quandam inter homines divinationem quam Græci [illegible] appellant, ideſt præſenſionem, & ſcientiam rerum futurarum. ¶ Dicitur etiam divinatio, judicium, ſive cognitio, quæ circa conſtitutionem accuſatoris, vel ſubſcriptoris conſiſtit, cum ſcilicet ex duobus, pluribuſve accuſationem ambientibus deligendus eſt, qui maxime ſit idoneus. Ratio nominis hæc eſt, quia in aliis judiciis judex ea, quæ teſtibus, tabulis, vel argumentis probata ſunt, ſequi debet; cum autem accuſator eſt eligendus, ex rei futuræ indiciis, & conjecturis judicare debet, & pene divinare, quis maxime ſit idoneus ad accuſandum. Hinc prima inter Verrinas *divinatio* inſcripta eſt. Nam in accuſatione Verris certamen erat inter Ciceronem, & Cæcilium, uter in accuſando deberet præferri.

Divinātor, oris, m. *indovino*, qui divinat. *Jul. Firmic.*

Divinatrix, icis, f. a divinator. *Tertul. de Anim. c. 46.* Præſidia divinatricum artium, & diſciplinarum.

Divinātus, a, um, o. 1. 2. partic. a divinor, *indovinato*. *Ovid. 1. de Nuce, v. 80.* Ut divinatas auferat Augur opes.

Divine, adv. *divinamente*, [illegible], ad Deorum ſimilitudinem, Deorum more. *Cic. Att. l. 10. ep. 4.* Aut certe nunquam, niſi de ea divine cogitaſſe. *Id. 1. Tuſc.* Divine prætenſa, & prædicta.

Divinipŏtens, o. 3. [illegible], qui in divinis poteſtatem habet. *Apul.* Saga & divinipotens Cœlum deponere.

Diviniſciens, entis, qui rerum divinarum peritus eſt. *Apul. in Apolog.* Magia pia ars, & diviniſciens.

Divinitas, atis, f. *divinità*, Ger. *gottheit*, Gal. *divinité*, Hiſ. *divinidad*, [illegible], deitas, numen, majeſtas divina, poteſtas divina. *Cic. 1. de nat. Deor.* Modo enim menti tribuit omnem divinitatem. *Id. in Orat. c. 19.* Theophraſtus a divinitate loquendi nomen accepit. Et in plurali num. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Quid ita divinitatibus ſplendoribuſque aſtrorum judicamus obſcuritates objici poſſe?

Divinitus, adv. *da Dio*, *divinamente*, [illegible], Germ. *von oben herab*, Gall. *divinement*, Hiſp. *divinamente*, [illegible], a Deo, ſive a divinis. *Virg. 1. Georg. verſ. 415.* Haud equidem credo, quia ſit divinitus illis ingenium. ¶ Interdum idem eſt, quod divine, ideſt humanis viribus excellentius. *Cic. 2. de Orat.* Ille locus inductus eſt a me divinitus.

Divino, as, a. 1. *indovinare*, [illegible], Germ. *warſagen*, Gall. *deviner*, Hiſp. *adevinar*, [illegible], futura præſagio, a nomine *divinus*, quia divinum quiddam, & ſupra mortalis ſagacitatis ſortem eſſe videtur futura prædicere, aut occulta in lucem proferre. *Cic. de Sen.* Quaſi jam divinarem, id quod evenit, illo extincto fore, unde diſcerem, neminem.

Divinus, a, um, o. 1. 2. *divino*, *coſa a Dio pertinente*, [illegible], Germ. *geiſtlich*, Gall. *divin*, Hiſp. *divino*, [illegible], quod eſt Dei, vel quod ad Deum pertinet, a *divus*. *Cic. 1. de Div.* Ariſtoteles quidem eos etiam, qui valetudinis vitio furerent, & melancholici dicerentur, cenſebat habere aliquid in animis præſagiens, atque divinum. ¶ Rem divinam facere, & Divinæ rei operam dare, eſt Diis ſacrificare. *Cic. 6. Ver.* Res illum divinas apud eos Deos in ſuo ſacrario prope quotidie facere vidiſti. *Plaut. Curc.* Rei divinæ operam dabo. ¶ *Divina verba* interdum ſumuntur pro piacularibus quibuſdam verbis, quibus prodigia ſolent procurari. *Cato de R. R.* Si de Cœlo villa tacta ſiet, de ea re verba divina uti fiant. ¶ Interdum uſurpatur pro excellenti, præſtanti, eximio. *Cic. poſt redit. ad Quir.* Divina quædam atque inaudita auctoritas, atque virtus. *Id. 5. Fin. c. 13.* Ratio, qua nihil eſt in homine divinius. *Id. 2. de leg. c. 18.* Diviniſſima dona. ¶ Divinus, ſubſt. m. 2. *indovino*, vates qui divinat, vel prædicit, quod Divi proprium eſt futura prædicere. *Cic. de Fato*, Falli ſperat Chaldæos, cæteroſque divinos. ¶ *Avis divina*, eſt divinatrix, prænuncia. *Hor. 3. carm. od. 27. de cornice.* Antequam ſtantes repetat paludes imbrium divina avis imminentium. ¶ Divina, æ, ſubſt. mulier, quæ divinat. *Petron. Satyr. circa princ.* Cœpit me præcedere, divinam ego putabam.

Diviſe, & Diviſim, *diviſamente*, *ſeparatamente*, dividendo. *Gell. l. 9. c. 2.* Verſus ſeparatim, atque diviſe legendus. *Id. l. 1. c. 22.* Diviſe pronuntiandum eſt. *Apul. in Aſclep.* Creduntur eſſe quidem plurima diviſim.

Diviſibilis, le, *diviſibile*, [illegible], qui dividi poteſt. *Tertull. de Anim. c. 14.* Anima neque diſſolubilis, neque diviſibilis.

Diviſio, f. 3. *diviſione*, *ſeparazione*, [illegible], Ger. *theilung*, Gal. *diviſion*, Hiſp. *diviſion*, [illegible], partitio. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quadripartita fuit diviſio tua, &c. ¶ Apud Rhetores diviſio eſt (ut ſcribit *Auct. ad Her. l. 1.*) per quam aperimus, quid conveniat, quid in controverſia ſit, vel per quam exponimus, quibus de rebus dicturi ſumus. ¶ Inter diviſionem, & partitionem hoc intereſt, quod diviſio eſt diſtributio generis in ſpecies, partitio totius in partes. *Quintil. l. 7.* ¶ Diviſiones etiam dicebantur munera & ſportulæ, quas die natali Veteres diſtribuebant in conviviis, vel extra. *Mertian. l. 23. Dig. de ann. leg.* V. etiam *Lindebrog. ad Terent. Phorm. 1. 1. 24.*

Diviſor, is, m. 3. *partitore*, [illegible], Gal. *diviſeur*, Hiſp. *repartidor*, [illegible], qui dividit. Speciatim diviſor erat apud Romanos, qui tributim diſtribuebat pecunias a Candidatis donatas ad aucupanda ſuffragia egentium. *Cic. pro Planc.* Doce, per quem ſequeſtrem, quo diviſore corrupta ſit. Hinc Nummius quidam, qui id miniſterii ſuſceperat, cognomen accepit diviſoris. *Cic. 2. de Or.* ¶ Eſt & diviſor, qui præpoſtera Venere pueros corrumpit, a natibus dividendis. *Cic. 9. Fam. ep. 22.* Num honeſtum eſt verbum *diviſor*? at ineſt obſcœnum, &c.

Diviſūra, f. 1. idem, ac diviſio. *Plin. l. 14. c. 3.* Folio parvo, & rotundo, ſine diviſuris.

Diviſus, us, m. 4. idem, ac diviſio. *Liv. l. 33. c. 46.* Veſtigalia publica partim prædæ, ac diviſui principum, quibuſdam & magiſtratibus erant.

Diviſus, a, um, o. 1. 2. [illegible], particip. a dividor. *Cic. de Leg.* Fluvius diviſus æqualiter in duas partes latera hæc inſulæ alluit. ¶ Comparat. Diviſior uſus eſt *Lucret. l. 4. v. 958.* Et diviſior inter ſe, & diſtractior intus.

Divitiæ, arum, f. 1. opulentia, ampla fortuna, opes, copiæ, omnium rerum abundantia, *ricchezze*, [illegible], Ger. *reichtumb*, Gall. *richeſſes*, Hiſp. *riquezas*, [illegible]. *Cic. 1. Offic.* Expetuntur autem divitiæ tum ad uſus vitæ neceſſarios, tum ad perfruendas voluptates. *Plaut. Perſ. 4. 4. 101.* Divitias facere ex aliqua re.

re. *Id. Trin.* 5. 2. 56. In divitiis eſſe. ¶ In ſingulari num. *Accius* apud *Non. c.* 7. *n.* 64. Æternabilem divitiam partiſſent.

Divitatio, onis, f. ditandi actus, *l'arricchire*. *Petron. Satyr.* Genus divitationis ſibi non diſplicere confeſſus eſt.

Divito, as, a. 1. *arricchire*, πλουτίζω, divitem facio. *Accius* apud *Non. c.* 2. *n.* 201. Augures verbis aures divitant alienas, ſuas ut auro locupletent domos.

Dium, n. 2. *aria*, *cielo*, a Διὸς, *Jovis*, *aeris*. *Colum. l.* 12. *c.* 12. Aquam cæleſtem vaſis includunt, & ſub dio in ſole habeant. h. e. ſub cœlo, *all' aria*, *a cielo ſcoperto*. *Aſcon. in Ver.* 3. *c.* 19. Sub dio, hoc eſt ſub cœlo. Cœlum enim Græci τὸν Δία dicunt. ¶ Dicitur & *Divum*, i, ut auctor eſt *Var. l.* 4. *de L. L. c.* 10. Itaque ita legendum putat Torrent. illud *Horatii l.* 2. *od.* 3. Et infima De gente ſub Divo moreris. Et *l.* 1. *od.* 18. Nec variis obſita frondibus Sub divum rapiam. Et illud *Suetonii in Cæſare*, *c.* 72. Ac ipſe humi, & ſub divo cubuerit. Quibus locis al. leg. *ſub dio*, *ſub dium*. Cæteri caſus præter hos non ſunt in uſu.

Divodūrum, i, n. urbs Auſtraſiæ, nunc *Metz*. *Tacit.* 1. *hiſtor. c.* 63.

Divortium, ii, n. *divorzio*, *partimento*, Ger. *die verſchupfung einer eheweibs*, Gal. *divorce*, Hiſp. *divorcio*, [illegible], diverticulum, ſeu ſemita tranſverſa, qua a via regia deflectimus, a *diverto*, ſeu *diverto*. *Virg.* 9. *Æn. verſ.* 379. Objiciunt equites ſeſe ad divortia nota. ¶ Item ſeparatio. *Cic.* 1. *de Orat.* Ut ex Apennino fluminum, ſic ex communi ſapientum jugo ſunt doctrinarum facta divortia. ¶ Frequenter accipitur pro diſtractione matrimonii. *Cicer. in Phil.* 2. *c.* 28. Antonius cum Mima fecit divortium. ¶ Fiebat autem divortium hiſce fere verbis, *Res tuas tibi habe*, *Res tuas tibi age*. *Cic. in Phil.* Ille uxorem ſuam ſuas ſibi res habere juſſit.

Diureticus, tica, um, *diuretico*, [illegible], ad urinam promovendam aptus, ut Diureticum vinum, *Pallad. in Octobr. tit.* 14. Diuretica medicamenta, *Cæl. Aurelian. Tard.* 1. 4.

Diurno, as, n. 1. diu vivo. *Quadrig.* apud *Non.* & *Gell. l.* 17. *c.* 2. Neque optimum quenquam inter nos ſinunt diurnare.

Diurnum, ni, n. 2. *giornale*, ἐφημερίς, diarium, liber, in quo ſcribuntur acta ſingulorum dierum. *Juv. ſat.* 6. *v.* 482. Longi relegit tranſacta diurni. ¶ Item victus, atque merces unius diei. *Sen. ep.* 80. vel 81. Diurnum accipit, in cœnaculo dormit.

Diurnus, a, um, o. 2. *di giorno*, Ger. *taglich*, Gal. *de jour*, Hiſ. *de dia*, [illegible], quod ad diem pertinet, a *die*, vel *diu*, ſicut nocturnus a noctu. *Cic. de Sen.* An cenſes, me tantos labores diurnos, nocturnoſque ſuſcepturum fuiſſe?

Dius, o. 1. 2. *divino*, divinus, a Διὸς, *Jovis*, unde Δῖος, a quo Δῖος, Lat. *Dius*. Hinc diurnum fulgur dium appellabant, quia illud putabant Jovis, ut nocturnum Summani, ſive Plutonis. *Virgil. l.* 11. Quas ipſa decus ſibi dia Camilla delegit. *Varr. l.* 6. *L. L. pag.* 78. Dius adminiſter. ¶ Plerique putant, Latinos *Dius* pro *Deus* dixiſſe, ut conjicere eſt ex plur. *Dii*. Hinc Dius Fidius, ut nonnulli leg. in *Plaut. Aſin.* 1. 18. Per Dium Fidium quæris. ¶ *Deus* adject. dicitur etiam de inanimis, ut dia otia, apud *Lucret. lib.* 5. *verſ.* 1386. Dia ſententia, *Horat. lib.* 1. *ſat.* 2. *verſ.* 32.

Diutine, idem, ac diu. *Plaut. Rud.* 4. 7. 15. Diutine uti bene licet partum bene.

Diutinus, a, um, o. 1. 2. *continuo*, [illegible], Ger. *langwirig*, Gal. *de durée*, Hiſ. *de mucho tiempo*, [illegible], longus, ſeu continuus. *Cicer. lib.* 11. *Fam. ep.* 8. Libertatis deſiderio, tædioque diutinæ ſervitutis.

Diutius, & diutiſſime. V. diu.

Diutule, adv. ἐπ' ὀλίγον, aliquandiu, dim. a diu. *Apul. in princip. Flor.* Et diutule tacentem conſpicatus foret. *Gell. l.* 5. *c.* 10. Cum diutule auditor fuiſſet.

Diuturne, adv. *lungo tempo*, diu. *Sidon. l.* 9. *ep.* 9. Quo diuturnius exſpectatione penderes. V. *Diuturnus*.

Diuturnitas, atis, f. 3. *lunghezza*. אורך ימים, Ger. *langwirigheit*, Gal. *longue durée*, Hiſ. *largo tiempo*, [illegible], longitudo temporis, *Cicer. de Sen.* Nec ſubito frangitur, ſed diuturnitate extinguitur. *Id.* 2. *Offic. c.* 7. Malus cuſtos diuturnitatis metus. ¶ Diuturnitates in plur. habet *Arnob. l.* 6. *pag.* 202.

Diuturnus, idem ac diutinus. *Cic. de Sen.* Quaſi diuturnam ſitim explere cupiens. *Id.* 6. *Fam. ep.* 13. Diuturniores moleſtiæ. *Id. Fam.* 6. *epiſt.* 10. Spondeo tibi, iſtam acerbitatem non diuturnam fore. *Al. leg.* diuturne. ¶ Superlat. legitur apud *Oroſ. in fin. l.* 5. Bellum diuturniſſimum. ¶ Sumitur etiam *diuturnus* pro eo, qui diu vixit. *Albinovan. eleg.* 1. *v.* 104. Accuſatque annos, ut diuturna, ſuos.

Divulgātus, a, um, adject. *divulgato*, *pubblico*. *Cic. poſt red. in Sen. c.* 5. Primum tempus ætatis palam ad omnium libidines divulgatum. *Id. l.* 10. *Famil. epiſt.* 24. Magiſtratus leviſſimi, & divulgatiſſimi præpropera feſtinatio, &c.

Divulgo, as, a. 1. *divulgare*, [illegible], Ger. *gemein machen*, Gal. *divulguer*, Hiſ. *divulgar*, [illegible], eſt vulgo notum facere, vel rem aliquam in vulgus ſpargere. *Cicer. Balbo*, Viſum eſt occultius agendum, neque ullo modo divulgandum. *Id. pro Font. c.* 5. Sermonibus aliquid divulgare. Et *l.* 12. *Att. ep.* 40. Divulgare librum.

Divulſus, a, um, adject. ex particip. a divello, avulſus, convulſus. *Plin. l.* 21. *c.* 11. Viola divulſa. *Hor. l.* 1. *od.* 13. *v.* 19. Divulſus querimoniis amor. h. e. ſolutus, ſublatus. Eodem ſenſu *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 28. Conſenſus ordinum eſt divulſus.

Divus, i, m. 2. & Diva, æ, f. 1. *Dio*, *e Dea*, ab Æolico, vel a Cyprico Δῖος, pro Θεὸς, vel per epentheſin a Δῖος, quod contractum eſt a Δῖος. *Serv. ad* 5. *Æn.* Divos dici ait, quia diem ſuum obierint. ¶ Inter *Deos*, & *Divos* diſcrimen fuit, quia *Dii* æterni credebantur, *Divi*, qui ex hominibus in Deos relati fuiſſent, ut Heroes, Penates, Lares, Dii indigetes. *Serv. ad* 5. *Æn.* Sed *Varro*, & *Ateius Philologus* Divos perpetuos faciunt, Deos, qui tales conſecratione facti ſunt. *Liv. l.* 7. *c.* 26. Si Divus, ſi Diva eſſet, qui ſibi præpetem miſiſſet, volens propitius adeſſet. ¶ Adjective Divus, a, um, *divino*, *ſanto*, Θεῖος. *Alcim. l.* 5. *v.* 64. Divæ vocis Anubem. *Prudent. Pſychom. v.* 76. Diva caro. ¶ Cum dicimus, *Diva mater*, *Diva Juno*, *Divi Penates*, *Divus Auguſtus*, & ſimilia, quæ paſſim inveniuntur, putant nonnulli, eſſe duo ſubſtantiva appoſita. Itaque hujuſmodi exempla apud veteres probatos Scriptores, quæ adjectivum probent, ſuſpecta, ac dubia ſunt.

Dixe, pro dixiſſe, habet *Arnob. l.* 5. *pag.* 155.

Dixti, pro dixiſti, per ſyncopen, *Cic. Attic. l.* 4. Sed quibus ſententiis dixti, quod & ipſi probarent. V. Dico.

D ANTE O.

Do, pro domus, per Apocopen, dixit *Ennius*, Græcos ſecutus, qui & ipſi δῶ pro δῶμα dicunt. *Diom. Gramm. l.* 1. *Auſon. in Monoſyl.*

Do, das, dedi, datum, a. 1. *dare*, נתן, Ger. *geben*, Gal. *donner*, Hiſp. *dar*, δίδωμι, tribuo, a δόω, δῶ. Eſt tertii ordinis activorum. *Plaut. Epid.* Dederim vobis conſilium cautum. ¶ Interdum præter caſus proprios admittit accuſ. cum *in*. *Ter. Phorm.* 4. 3. 28. Dic, quid velis dari tibi in manum, ut herus his deſiſtat litibus. ¶ Interdum accuſ. finis cum *ad*. *Cicer.* 2. *Phil.* Ad ſepulturam corpus vitrici ſui negat a me datum. ¶ Interdum accuſ. motus ad locum. *Cic. Corn.* Literas ad te nunquam habui, cui darem, quin dederim. *Plaut. Capt.* Hoc ſi faxit, dabo in caveam. ¶ Quandoque eſt concedere, permittere. *Plin. ep.* 10. Quantum mihi tamen cernere datur. ¶ Quandoque eſt aſcribere, imputare, cum duobus dativis, quamvis alter eorum non ſemper ponatur, ſed nonnunquam ſubintelligatur. *Cic.* 2. *Off.* Nec Marco quidem Sejo vitio datum, &c. *Ter. And. prol. v.* 8. Nunc quam rem vitio dent, quæſo, animum advertite. Subintelligitur *Poeta*. ¶ Item offerre. *Ter. Hec.* Ut res dant ſe ſe, ita magni, atque humiles ſumus. ¶ Item dicere. *Ter. Heaut.* Quamobrem has partes didicerim, paucis dabo. ¶ Item copiam ſui facere. *Mart. l.* 4. *epigr.* 71. Caſſa facit, non dat, non tamen illa negat. ¶ Dare ſe etiam dicitur, qui ſe alicui adjungit, *darſi*. *Nepos Att. c.* 9. Sed etiam amici adverſariis ejus ſe dabant. *Cic. l.* 2. *Fam.* Da te homini; complectitur, mihi crede. Sic dare ſe literis, militiæ, ſtudiis, *applicarſi*, paſſim apud Latinos Scriptores. ¶ Significat etiam obſequi, gratificari. *Sulpic. Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 5. Da hoc illi mortuæ, da cæteris amicis, da familiaribus, da patriæ, &c. Sic dare auribus: h. e. ſervire, adulari. *Trebon. Cic. l.* 2. *Fam. epiſt.* 16. Noli putare, mi Cicero, me hoc auribus tuis dare. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 5. Aures ſuas alicui dare. h. e. obſequi. ¶ Item facere: ita enim exponit *Servius* illud *Virg.* 2. *Æn. v.* 482. Ingentem lato dedit ore feneſtram. ¶ Verbum etiam eſt diſputantium, & concedere ſignificat. *Cic. Tuſc.* 1. *c.* 32. Eo conceſſo quod volunt, conſequens id certe non dant. ¶ Item Judicum, & ſumitur pro pronunciare, ſententiam ferre. *Suet. Claud. c.* 15. Abſentibus ſecundum præſentes facillime dabat. *Ulp. l.* 27. *ff. de liber. cauſ.* Contra libertatem dabit. ¶ Item ludentium pila, vel calculis. V. Dator, & Datum. ¶ Interdum conſtruitur hoc verbum cum abl. cum præp. *a*, vel *ab*, & varia ſignificat. *Plaut. Capt.* Sequere me hac, viaticum ut dem a trapezita tibi. h. e. a trapezita acceptum. *Cic.* Puero hoc a me dabis. h. e. meo nomine. *Plaut. Men.* 3. 3. 21. Da ſodes abs te; poſt ego reddidero tibi, *dagli del tuo*. ¶ Item cum accuſ. & præp. *in*, vel *ad*, ut Dare in terram, dare in lectum. *Lucret. l.* 6. *v.* 1247. h. e. conjicere. *Suet. Aug. c.* 96. Aquila duos corvos afflixit, & ad terram dedit. Sic apud *Tacitum*, Dare legiones in diſcrimen. ¶ Dare in fugam. *C. in Ver.* 6. *c.* 43. Dant ſe ſe in fugam iſtius præclari Imperatoris nocturni milites. *Caſ. l.* 5. *B. G. c.* 49. Cæſar celeriter hoſtes dat in fugam. ¶ Sic dicimus, Dare in manus, *Ter. Phor.* 4. 3. 28. Dare ad carnificem, dare ad beſtias. h. e. damnare, tradere. *Plaut. Pœn.* 5. 4. 72. *Liv.* & alii. Dare ad mortem, *far morire*. *Plaut.* Dare in cuſtodiam, *metter in prigione*. *Liv.* ¶ *Terent. Heaut.* 4. 5. 3. Hæc me deambulatio ad languorem dedit. h. e. defatigavit. Dare ſe in ſermonem, *metterſi in converſazione*, *ovvero dar da dire di ſe*. *Cicer.* Dare ſervos in quæſtionem. h. e. ad quæſtionem pertrahere. *Liv.* Dare pecuniam in ſumptus, *dar danari da ſpendere*. *Terent.* ¶ Dare pœnas, ſignificat pœnas luere, *pagar il fio*. *Cic. Att. l.* 9. *epiſt.* 10. Dare pœnas temeritatis. ¶ Dare pignus cum aliquo. h. e. ſponſionem facere. *Plaut.* ¶ Dare ſe viæ, vel in viam, *metterſi in cammino*. *Cic. Fam.* 14. ¶ Dare dono, *donare*. *Virg. ecl.* 2. *v.* 37. ¶ *Dare*, *donare*, *dicare rem aliquam diis*, apud *Cic. Verr.* 6. *c.* 29. formula eſt, qua utebantur cum Diis aliquid ſacrabant, aut ſacratum eſſe ſignificabant. Hinc ſæpiſſime in votivis lapidibus notæ illæ D. D. D. quas ex hoc loco apparet, quomodo legendæ ſint. ¶ *Do*, *dico*, *addico*, tria erant ſolemnia Prætoris verba, cum alicui aliquid adjudicabat. ¶ *Dare* enim dicebatur, cum dabat Judices, qui aliquam cauſam cognoſcerent: *dicere*, cum ipſe jus dicebat: *addicere*, cum cauſam obtinenti quidpiam adjudicabat. ¶ Plurimi alii ſunt dicendi modi, qui ad hoc verbum ſpectant, ut dare manus, operam, verba, de quibus V. *manus*, *opera*, *verbum*. ¶ Significat interdum eligere. *Plaut. Moſtel.* 5. 2. 5. Nunc ego de ſodalitate ſolus ſum orator datus. ¶ Interdum jungitur cum infinito. *Terent. And.* 3. 2. 4. Quod juſſi ei dare bibere, & quantum imperavi, date. Al. leg. *biber*. ¶ Datum eſt, pro conceſſum eſt. *Ter. Eun.* 3. 5. 5. Eſt illuc datum profecto mihi, ut grata ſint quæ facio omnia. ¶ *Duas*, & *duit*, pro *des* ſæpe uſurpat *Plaut.* ut *Aul.* 2. 2. 61. & alibi. Sic *duis*, *duint*, &c. V. ſuo loco.

Doceo, es, cui, ctum, a. 2. *inſegnare*, למד, Ger. *lehren*, Gal. *enſeigner*, Hiſp. *enſeñar*, [illegible], eſt alicujus rei cognitionem alteri tradere. Conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 3. *de Orat.* Et habeas, qui docere fideliter poſſit. ¶ Vel cum uno accuſ. *Cic.* 1. *Off.* Studioſos dicendi erudiunt, atque docent. ¶ Vel cum duobus accuſ. *Cic.* 2. *de Or.* Eam nos tu potiſſimum docebis. ¶ Vel cum accuſ. & ablat. cum *de*. *Cic.* 3. *de Or.* Quis enim de iſto genere nos docuit? ¶ Vel cum caſibus pretii. *Cic.* 2. *Phil.* Qui te tanta mercede nihil ſapere docuit. ¶ Eſt etiam probare, oſtendere. *Cic.* 5. *Ver.* Hæc omnia doceo civitatum, & privatis primariorum virorum teſtimoniis. *Quintil. l.* 11. *c.* 1. Illud eſt docendum. ¶ Item admonere, vel certiorem facere. *Cic.* 3. *Fam. ep.* 6. Interea ne literas quidem ullas accepi, quæ me docerent, quid ageres. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 3. Qui de his rebus eum doceant. ¶ Docere etiam dicuntur Fabularum auctores, ut *diſtere* actores earum. *Suet. Claud. c.* 6. Comœdiam quoque Græcam Neapolitano certamine docuit. Adde *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 29. & *Gel. l.* 17. *c. ult.* ¶ Docere aliquem fidibus, apud *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 22. Docere equo, armis, apud *Liv. l.* 29. *c.* 1. elliptica ſunt, & ſubintelligitur *canere*, *uti*, aut præpoſ. *in*, quemadmodum, erudire aliquem in jure civili, dixit *Cic. l. de Or. c.* 39.

Dochimus, m. 2. pedis genus in numeris oratoriis, qui conſtat ex jambo, & cretico, ut *Reipublicæ*, *perhorreſcerent*. *Cic. in Orat. c.* 64. Dochimus autem e quinque ſyllabis, brevi, duabus longis, brevi, longa, ut eſt hoc, *Amicos tenes*, quovis loco aptus eſt, dum ſemel ponatur; iteratus, aut continuatus numerum apertum, & nimis inſignem facit.

Docibilis, & le, o. *Priſciano l.* 4. docibile eſt id, quod facile diſcitur, pro quo potius dicimus *perceptibile*. ¶ Utitur hac voce & *Tertul. c.* 12.

Docilis, e. 3. *chi facilmente impara*, למוד, Ger. *gelehrnig*, Gal. *docile*, Hiſp. *docil*, εὐμαθής, qui facile docetur, vel diſcit. *Cic. Treb. lib.* 7. *ep.* 20. Ommedicum fuevem, neque docilem ad hanc diſciplinam. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Judex docilior, & intentior. *Plin. l.* 10. *c.* 42. Habebant luſcinias Græco, atque Latino ſermone dociles. ¶ Genitivo interdum jungitur, more Græco. *Horat. l.* 4. *od.* 6. Docilis modorum. *Sil. lib.* 3. Fallendi docilis.

Docilitas, f. 3. εὐμάθεια, apprehendendæ doctrinæ facilitas. *Cic. pro Sext.* Ii perſpecto genere humanæ docilitatis, atque ingenii. *Sueton. Tit. c.* 3. Docilitas ad omnes fere tum pacis, tum belli artes.

Dociliter, adv. apud *Diomed. Grammat. l.* 1.

Docimus, i, m. [illegible], demonſtratio, probatio, res vel argumentum, quo aliquid evidenter oſtenditur, & veluti ob oculos ponitur. *Senec. l.* 2. *controv.* 11. Hiſpo Romanus bello docimo uſus eſt: Vultis, inquit, amici, &c.

Docte, adv. *dottamente*, Ger. *kinſtlich*, Gal. *doctement*, Hiſp. *doctamente*, [illegible], erudite, ſcite. *Plaut. Mil.* 4. 2. 96. Dicito docte, & cordate. *Martial. l.* 7. *epigr.* 45. Mæonioque cupis doctius ore loqui. *Salluſt. Jug. c.* 95. Doctiſſime eruditus.

Docticanus, a, um, adject. qui docte canit. *Martian. Capel. l.* 2. *in Clio:* Docticanis ſoleris ludere ſenſibus.

Doctificus, a, um, doctos faciens. *Martian. Capell. initio l.* 6. Virgo armata, decens rerum ſapientia, Pallas, Ingenium mundi, prudentia ſacra Tonantis, Ardor doctificus, &c.

Doctilŏquus, a, um, adject. qui docte loquitur, *chi parla bene*. *Enn.* apud *Var. l.* 6. *L. L.* Oratores doctiloqui. *Martian. Cap. l.* 9. Doctiloquum caris juvenem complexa lacertis.

Doctiſonus, a, um, adject. qui docte ſonat. *Sidon. carm.* 15. *v.* 18. Doctiſonæ artes.

Doctiuſcŭle, adverb. *alquanto dottamente*. *Gell. l.* 6. *c.* 16. Verbum deprecor doctiuſcule poſitum in Catulli carmine.

Doctor, m. 3. *maeſtro*, *chi inſegna*, *dottore*, מלמד, Ger. *lehrer*, Gal. *docteur*, Hiſp. *doctor*, διδάσκαλος, qui docet. *Cic.* 1. *Off.* Propter ſummam & doctoris auctoritatem, & urbis. ¶ Doctores fabularum dicuntur, qui eas ſcribunt, & actoribus ad diſcendum dant. *Donat. in prolegom. ad Terent.* ¶ Laniſtas etiam doctores appellari a *Valer.* & *Quintil.* qui ſcilicet gladiatores ad ludos inſtituebant, obſervat *Lipſ. Saturn. l.* 1. *c.* 15. Adde *Inſcript.* apud *Fabret. p.* 104.

Doctrina, f. 1. *dottrina*, לקח, Ger. *lehr*, Gal. *doctrine*, Hiſp. *doctrina*, διδασκαλία, eruditio, actus docendi. *Cicer. pro Mur.* Diffiſus ingenio meo quæſivi adjumenta doctrinæ. ¶ Sumitur etiam pro ipſa arte. *Cic.* 4. *Pis.* Te autem ab initio ætatis memoria teneo ſumme omnium doctrinarum ſtudioſum fuiſſe.

Doctrix, icis, f. quæ docet, *maeſtra*. *Serv. in Vir. Æn.* 12. *v.* 159. Quidam etiam afferunt exemplum ex *Apul. de Philoſ. Mor.* Sed alia optima exemplaria habent, *ductrix*.

Doctus, a, um, o. 1. 2. *dotto*, מלמד, Ger. *gelehrt*, Gal. *docte*, Hiſp. *docto*, πεπαιδευμένος, eruditus, partic. a doceor, fere cum ablat. *Cicer. in Brut.* Græcis literis ſatis doctus, quod propoſuerat, explicans expedite. ¶ Interdum cum adverb. *Suet. de clar. Gramm.* Nec minus Græce, quam Latine doctus. ¶ Interdum cum accuſ. & præp. *ad*. *Cic. pro Mil.* Ad quam non docti, ſed facti, non

non inſtituti, ſed imbuti ſumus. ¶ Sæpe nomen eſt, pro ſapiente. *Cic. in Orat.* Itaque & doctis eloquentia popularis, & diſertis elegans doctrina defuit. ¶ Et tunc etiam cum genit. invenitur. *Plin. l. 25. c. 2.* Lenæum Grammaticæ artis doctiſſimum. *Gel. l. 13. c. 12.* Legum Populi Rom. doctus apprime. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis. *Lucr. l. 2.* Et doctis rationem reddere dictis. Sic doctæ aures, docta manus. Docti doli, apud *Plaut. Mil. 2. 2. 95.* ¶ *Cic. l. 1. de Orat.* Et fortaſſe docto, atque erudito. Si nominis vim ſpecies, plus eſt *doctus*, quam *eruditus*: nam eruditus eſt, qui ſimpliciter ruditatem exuit. Minus vero eſt *doctus*, quam *peritus*: peritus enim eſt, qui cum doctrina experientiam rei habet.

Docūmen, inis, n. idem quod documentum. *Lucret. l. 6. v. 391.* Documen mortalibus acre.

Documentum, n. 3. *ammaeſtramento*, תוּרָה, Ger. *lehr*, Gal. *enſeignement*, Hiſp. *enſenanca*, ἔλεγχος, admonitio, id, quod nos docet, ſive ex quo quid docemur. *Cic. 6. Phil.* Ex quo nos documentum capere fortuna voluit, quid eſſet victis extimeſcendum. ¶ Apud Gromaticos documenta ſunt ſigna terminorum, ſeu limitum. V. *Aggen.* & *lib. 3. Cod. Theodoſ. de Abolit.*

Docus, f. 2. δοκὸς, trabs, tignum. Dicitur de aeris impreſſione, ob trabis ſimilitudinem. *Plin. l. 2. c. 26.* Emicant & trabes ſimili modo, quas docos vocant.

Dodecathĕon, n. 2. δωδεκάθεον, genus herbæ. *Plin. l. 25. c. 4.*

Dodōna, vel Dodone, f. 1. urbs exc. Epiri, in Moloſſia, ſeu in Theſprotia, in Theſſaliæ confinio, ex quo Theſſalica dicebatur, juxta fl. Dodonem, qui poſtea cadit in Acheloum. Dicta eſt a fl. Dodone, vel a Nympha marina hujus nominis, vel a Dodone Jovis, & Europæ filia. Ibi ingens ſylva fuit, tota quercea, & templum Jovis, & fons, qui faces extinctas accendebat, & accenſas extinguebat. Hinc Juppiter Dodonæus cognominatus eſt.

Dodonæus, a, um, adject. ad Dodonam pertinens, ut Dodonæos lebetes apud *Virg. Æn. 3. v. 466.* ¶ Dodonæum æs, Δωδωναῖον χαλκεῖον, proverbium Græcum eſt de homine importunæ loquacitatis, inde ortum, ut *Suidas* narrat, quod templum Jovis Dodonæi lebetibus æreis undique cinctum eſſet, ac proinde uno quopiam pulſato, omnes ſimul reſonarent, ſonitu per contactum ab uno ad alium ſuccedente. Quo referendus videtur *Juven. ſat. 6. v. 440.* Alii alias hujus proverbii rationes afferunt, quas vide apud *Eraſm. in Chil.*

Dodōne, f. 1. filia Jovis, & Europæ.

Dodonĭdes Nymphæ, quæ & Atlantides, Liberi Patris nutrices, a Dodona urbe Epiri. Harum nomina ſunt Ambroſia, Coronis, Eudora, Phaithoe, Plexauris, Pytho, Tyche. *Hygin. fab. 182.*

Dodōnis, idis, adject. fem. *Valer. Flac. l. 1. v. 302.* Dodonida quercum ingredior.

Dodonĭus, a, um, adject. Dodonæus. *Claud. l. 1. de Rapt. Proſer. v. 31.* Ceſſerit inventis Dodonia quercus ariſtis.

Dodra, f. 1. potionis genus, quæ ex novem rebus fiebat, aqua, vino, jure, oleo, ſale, pane, herba, melle, pipere, a dodrans, menſura novem unciarum. *Auſon. ep. 85.*

Dodrans, m. 3. σπιθαμή, pondus, vel menſura conſtans ex novem unciis, a *de*, & *quadrans*, quod ad conficiendum aſſem deſit quadrans. *Mart. lib. 8.* Solvere dodrantem nuper tibi Quincte volebat. *Nepos Att. c. 5.* Ex dodrante heres. *Columella l. 2. c. 4.* Dodrans operæ. *Plin. l. 2. c. 14.* Dodrans horæ. h. e. tres partes unius operæ, aut horæ. ¶ Dodrans etiam dicitur σπιθαμή, palmus major. h. e. intervallum illud, quod eſt inter pollicem, & minimum digitum diductos. *Bud. l. 1. de Aſſe. Suet. Aug. c. 79.* Statura ejus fuit quinque pedum, & dodrantis. ¶ Eſt etiam menſura agrorum. *Col. l. 5. c. 1.* Partes tres quartæ, pedes unum, & viginti millia, & ſexcentos, hoc eſt dodrans.

Dodrantālis, le, adject. ad dodrantem pertinens, ut dodrantalis craſſitudo. *Plin. l. 13. c. 30.* Ramos ſpargit a radice dodrantales. *Colum. l. 5. c. 6.* Stirpem dodrantalem relinquas.

Doga, æ, f. vaſis vinarii genus. *Vopiſc. in Aurel. ad fin.* Facta erat ratio dogæ cuparum, navium, & operum. Vide ibi *Salmaſ.* & *Caſaub.*

Dogma, atis, n. 3. δόγμα, ſcitum, placitum, decretum. *Cic. 4. Acad. c. 9.* Sapientiæ quid futurum eſt; quæ neque dubitare debet de ſuis decretis, quæ Philoſophi δόγματα vocant. ¶ Speciatim dogmata ſunt uniuſcujuſque ſectæ decreta, ſine quibus nec ſectæ Philoſophorum, nec Religionum vires conſtare poſſunt. *Cic. 4. Tuſcul.* Quoniam id haberent Academici decretum (ſentitis enim jam hoc me dogma dicere) nihil poſſe percipi.

Dogmatĭcus, a, um, adject. ad dogma pertinens. *Auſon. Idyl. 17. v. 16.* Dogmaticas agitat placido certamine lites.

Dogmatīzo, as, a. 1. δογματίζω, dogmatis auctor ſum, dogmata trado. Eſt *Auguſtini epiſt. 57. c. 8. extr.*

Dolabella, f. 1. dimin. a dolabra. *Col. l. 4. c. 24.* Semper circa crus dolabella dimovenda eſt terra. ¶ Hoc etiam cognomine uſa eſt Cornelia gens Romanorum.

Dolabelliāna pyra, n. 2. pyra longiſſimi pediculi, ſic dicta ab inſitore Dolabella. *Plin. l. 2. c. 15. Colum. 5. c. 10.*

Dolabra, æ, f. 1. *aſcia*, מַעֲצָד, Ger. *hobel*, Gal. *doloire*, Hiſp. *acha para dolar*, ἀξίνη, inſtrumentum fabrorum, quo ligna dolant, a dolando, ut terebra a terendo. *Col. l. 3.* Quæ falce amputari non poſſunt, acuta dolabra abradito. *Curt. l. 9. c. 5.* Dolabris perfregere murum. ¶ Dicitur etiam de inſtrumento laniorum, quo carnes diſſecant. *Paul. in l. cum de lanionis, ff. de fund. inſtr. leg.*

Dolabrātus, a, um, adject. dolabra politus, lævigatus, dolatus. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 73.* Dolabratis, atque præacutis cacuminibus perpetuæ foſſæ ducebantur. ¶ *Secures dolabratas* ſimplicibus oppoſuit *Pallad. l. 1. c. ult.*

Dolāmen, inis, lævigatio dolando facta. *Apul. in princ. Florid.* Truncus dolamine effigiatus.

Dolatĭlis, le, adject. qui facile dolari poteſt, ut dolatiles lapides, *Auctor de Limitib. apud Goeſ. p. 270.* Charta dolatilis, apud *Venant. Fortunat.*

Dolātus, us, ui, m. idem quod dolamen. *Prudent. Pſychom. v. 837.* Multoque forata dolatu Gemma relucenti limen complectitur arcu.

Dolātus, a, um, adject. lævigatus, politus, dolabratus, *aſciato*. *Cic. 4. Tuſc. c. 31.* Non e ſaxo ſculptus, aut e robore dolatus. *Juven. ſat. 12. v. 57.* Dolato confiſus ligno. ¶ Dolitus, pro dolatus, dixit *Var.* apud *Non. c. 2. n. 235.* Scyphus cælo dolitus artem oſtentat Mentoris.

Dolendus, a, um, partic. paſſiv. *Cic. Fam. 12. ep. 23.* A te non ulciſcenda ſunt, etiam ſi non ſunt dolenda. *Ovid. Heroid. ep. 5. v. 8.* Quæ venit indigne pœna, dolenda venit.

Dolenter, adverb. *con dolore*. *Cic. Philip. 8. c. 7.* Dolenter hoc dicam potius, quam contumelioſe. *Id. pro Sex. c. 6.* Dolentius deplorare.

Dolentĭa, f. 1. dolor. Semel & iterum habet *Arnobius*. *Nævium* etiam Poetam antiquiſſimum uſurpaſſe, teſtatur *Gel. l. 19. c. 7.*

Dolĕo, es, dolui, dolitum, n. 2. dolorem capio, mæreo, angor, *dolerſi*, כָּאַב, Ger. *ſchmertzen*, Gal. *ſe douloir*, Hiſp. *dolerſe*, ἀλγεῖν, eſt dolore affici, cruciari. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. pro Marc. in princ.* Dolebam enim, ac vehementer angebar, cum viderem &c. ¶ Vel cum ablat. *Cic. pro Planc.* Nemo mea injuria doluit. ¶ Vel cum ablat. & præpoſit. *de*. *Cic. l. 12. Att. ep. 1.* De Atticæ febricula ſcilicet valde dolui. *Liv. l. 39.* Ignominia ne ſua quemquam doliturum cenſeret. Vel cum ablat. & præpoſ. *ab*. *Plaut. Ciſt. 1. 1. 62.* Doleo ab animo, doleo ab oculis, doleo ab ægritudine. ¶ Vel cum accuſ. *Cic. in Var.* Quis non doluit Reip. caſum? ¶ Sæpe pars illa, in qua dolor eſt, vel res, de qua dolemus, in nominativo ponitur, perſona vero vel nulla eſt, vel in dativum migrat. *Cic. 2. Tuſc.* Fac totum dolere corpus. *Id. 8. Fam.* Nunquam tibi oculi doluiſſent. *Brut. Attico.* Dolet mihi, quod tu non ſtomacharis. *Ter. Eun.* Dolet dictum imprudenti adoleſcenti. ¶ Dolere alicujus vicem, eſt ejus caſum, incommodumque dolere. *Cic. Att. l. 6. ep. 3.* Sed mehercule Curionis, & Pauli meorum familiarium vicem doleo.

Doliāris, & re, o. 3. quod ad dolia pertinet, vel dolii formam, ſeu magnitudinem habet. *Plaut. Pſeud. 2. 2. 64.* Apud anum illam doliarem. ideſt, ventricoſam.

Doliarĭum, rii, n. 2. apud JCtos poni videtur pro ipſis doliis, vel cella, in qua dolia vinaria ſunt. Sic enim ſcriptum eſt *leg. 37. §. 7. ff. de contrah. empt.* &c. Si ex doliario pars vini venierit.

Doliarĭus, m. 2. qui dolia facit, & componit. *Plin. l. 3. c. 4.* Sed a figlinis doliariorum.

Dolichēnus, epitheton eſt Jovis in *Inſcript.* apud *Gruter. pag. 20. n. 4. 5. 6.* &c. ab urbe Doliche ne in Commagene provincia, ubi cultus fuit.

Doliŏla, o. 2. num. plur. locus Romæ, ſic dictus, quod poſt Allienſem cladem Gallis urbem invadentibus doliola, in quibus ſacra Pontifices condiderant, eo in loco fuerint ſepulta a Flamine Quirinali. Qua de cauſa in eodem loco ne deſpuere quidem alicui licebat. *Feſtus*.

Doliŏlum, n. 2. *botticino*, κεράμιον, dim. a dolium. *Colum. l. 12. c. 43.* Doliola nova ſine pice in ſole ſiccant. *Liv. l. 5. c. 30.* Condita in doliolis ſacra.

Dolĭto, as, avi, atum, n. 1. frequent. a doleo, *dolerſi ſpeſſo*. *Cato R. R. c. 156.* Omnia ſana faciet, intro quæ dolitabant.

Dolĭtus, V. Dolatus.

Dolĭum, n. 2. *botte*, חָבִית, Ger. *feſſer*, Gal. *tonneau*, Hiſp. *cuba*, πίθος, vas ingens, in quo vinum reconditur, quia dolando fabricatur. *Cic. in Brut.* Num igitur, qui hoc ſentiat, ſi is potare velit, de dolio ſibi hauriendum putet? ¶ Veteres dolia fictilia in cellis vinariis ſervabant, quæ ſi duas aures habuiſſent, diotæ dicebantur. ¶ Dolia curta quid ſint, V. Curtus.

Dolo, as, avi, atum, a. 1. *polire*, פָּסַל, Ger. *hobelen*, Gal. *doler*, Hiſ. *dolar*, πελεκάω, dolabra, ſive aſcia lævigo. Nam quæ dolantur, attenuantur. *Cic. de Div. l. 2. c. 41.* Quis robur illud cecidit, dolavit, inſcripſit? ¶ Tranſlate, fuſte dolare aliquem, apud *Horat. l. 1. Sat. 5. v. 22.* *baſtonare*. ¶ Dolare dolum, *condurr' a fine una frode*. *Plaut. Mil. 3. 3. 63.* ¶ Dolare uxorem. *Pompon.* apud *Non.* Sic *Mart. l. 7. epigr. 66.* Undenas dolat in die puellas.

Dolo, ſeu Dolon, onis, m. 3. δόλων, telum bellicum, ideſt ingens contus cum ferro breviſſimo, vel flagellum, intra cujus virgam latet pugio. *Virg. 7. Æn. v. 664.* Sævoſque gerunt in bella dolones. ¶ Item velum minus in navi, quod celeritatis cauſa ſolet erigi, *trinchetto*. *Liv. l. 36. c. 44.* Dolonibus erectis altum petere contendit. ¶ *Phædrus* pro muſcæ aculeo poſuit. Ita enim muſcam loquentem inducit *l. 3. Fab. 7. v. 3.* Vide, ne dolone collum compungam tibi.

Dolopēis, idis, f. Δολοπηΐς, quæ ad Dolopes pertinet, ut Dolopeis urbs, h. e. Ctimene urbs Theſſaliæ, apud *Hygin. Fab. 14.*

Dolopeĭus, a, um, adject. ad Dolopes pertinens. *Val. Flac. l. 2. Argon.* Vidiſſe putant Dolopeia buſta.

Dolŏpes, um, m. 3. pop. Theſſaliæ, in Epiri conf. ſeu in Epiro, quorum regio Dolopia, *Onoblacha*, inter Peneum ad Or. & Acheloum ad Mer. *Virg. 2. Æn.*

Dolor, m. 3. *dolore*, *affanno*, מַכְאוֹב, Ger. *ſchmertz*, Gal. *douleur*, Hiſp. *dolor*, ἄλγος, animi, vel corporis cruciatus. *Cic. 2. Tuſc. c. 15.* Dolor eſt motus aſper in corpore, a ſenſibus alienus. *Id. Sulpic. l. 4.* Eſt omnino vix conſolabilis dolor. ¶ Hinc Dolorem capere ex aliqua re, Dolorem alicui afferre. *Cic. Tuſc. 2. c. 22. Celſ. l. 5. c. 28.* Dolore affici, *Cic. l. 6. Fam. ep. 19.* Dolore tabeſcere, *Terent. Adelph. 4. 3. 11.* ¶ Interdum pro ira ponitur. Ita enim, ut *Ariſtot.* deſcribit, eſt ὀργὴ μετὰ λύπης. *Corn. Nep. in Lyſand. c. 3.* Quo dolore incenſus iniit conſilia, reges Lacedæmoniorum tollere. *Sen. Med. v. 13.* Ah melius dolor furioſe loquere. ¶ Dolores abſolute, ſæpe uſurpat *Plaut.* pro doloribus partus.

Dolorōſus, a, um, adject. dolorem afferens. *Veget. l. 4. c. 22.* Doloroſi loci. *Cal. Aurel. Tard. 4. c. 5.* Extantia reſiſtens, & doloroſa.

Dolōſe, adverb. *aſtutamente*, *malignamente*, בְּמִרְמָה, Ger. *betrieglich*, Gall. *par tromperie*, Hiſp. *enganoſamente*, δολερῶς. *Cic. 3. Off. c. 15.* Quicquam agi doloſe, aut malitioſe poteſt. *Aſcon. in Verrin. de Prat. Urb.* Cupidius accuſavit, & doloſius. *più appaſſionatamente*.

Dolōſus, um, o. 1. 2. *fraudolento*, *malvagio*, בַּעַל מִרְמָה, Ger. *betrieglich*, Gal. *trompeur*, Hiſ. *enganoſo*, δολερός, fraudulentus. *Cic. pro Rab.* Doloſis conſiliis Romam venit. *Perſ. in Prolog.* Quod ſi doloſi ſpes refulſerit nummi. h. e. qui per dolos, & fraudes parari ſolet. *Horat. l. 1. od. 35.* Diffugiunt cadis cum fæce ſiccatis amici, Ferre jugum pariter doloſi.

Dolus, m. 2. *inganno*, *fraude*, מִרְמָה, Ger. *betrig*, Gal. *tromperie*, Hiſp. *engano*, δόλος, fraus, a Græca voce, quæ allata eſt. *Cic. pro Domo.* Ne qua fraus, ne quis dolus adhibeatur. ¶ Veteres etiam in bonam partem accipiebant, pro ſolertia, & calliditate, *ſtratagemma*, quæ adverſus hoſtes adhibebatur. Unde fraudem dolum malum dixerunt diſcriminis cauſa, quod & bonus quidam dolus diceretur. *Feſtus. Ulp. de dolo malo, l. 1.* Dolum malum *Servius* quidem ita definit, Machinationem quandam alterius decipiendi cauſa, cum aliud ſimulatur, & aliud agitur. *Cic. 3. Offic.* Cum ex Aquilio quæreretur, quid eſſet dolus malus, reſpondebat, cum eſſet aliud ſimulatum, aliud actum. *Ter. Eun. 3. 3.* Erat ſuſpicio, dolo malo hæc fieri omnia. ¶ Inter dolum, & fraudem hoc intereſt, quod dolus eſt omnis callida machinatio ſive in verbis, ſive in factis, ad circumveniendum, & lædendum alterum: Fraus vero detrimentum aliquod importat, unde & pro damno accipitur, & minus late patet, quam dolus: in eo enim ſemper continetur fraus, non contra. *Cic. pro Domo*, Ne qua fraus, ne quis dolus adhibeatur.

Doma, atis, n. 3. δῶμα, tectum planum, quod tranſverſis trabibus ſuſtentatur, ut in Ægypto, & in Palæſtina. V. Do.

Domabĭlis, le, o. 3. *domabile*, Ger. *zæmig*, Gal. *domtable*, Hiſ. *domable*, quod domari poteſt. *Hor. 4. Carm. od. 14.* Te Cantaber non ante domabilis miratur.

Domātor, m. 3. idem ac domitor. *Tibul. l. 4. ad Meſſal. v. 116.* Converſus terga domator.

Domātus, a, um, *domato*, domitus. *Petron. in Satyr. c. 74.* Curabo, domata ut ſit Caſſandra. ¶ Sed *domitus* uſitatius eſt.

Domefactus, a, um, adject. domitus, ut, Terra aratro domefacta nitet, *Petron. Satyr.*

Domeſticātim, adverb. per varias domos, item per domeſticos. *Suet. in Cæſ. c. 26.* Ea quæ ad epulum pertinerent, etiam domeſticatim apparabat.

Domeſtĭce, adverb. *domeſticamente*. *Symmach. l. 10. ep. 36.* Libellus domeſtice confectus.

Domeſtĭcus, a, um, o. 1. 2. *di caſa*, בֶּן בַּיִת, Ger. *hauſſgenos*, Gal. *domeſtique*, Hiſ. *domeſtico*, οἰκειακός, quod ad domum pertinet. *Cic. in Vatin.* Quis unquam in luctu domeſtico, in funere familiari cœnavit cum toga pulla? ¶ Ponitur etiam pro familiari, intimo, privato. *Cic. in Offic.* Externa libentius in tali re, quam domeſtica recordor. *Id. pro Sext. c. 45.* Malis domeſticis impeditis. ¶ In *Cod. Theodoſ. l. 1. tit. 13.* & paſſim in hiſtoria Auguſta, domeſtici dicuntur milites, qui circa Principem ſunt, corpuſque ejus cuſtodiunt.

Domicĭlium, n. 2. *abitazione di lungo tempo*, מָעוֹן, Ger. *behauſung*, Gal. *domicile*, Hiſp. *domicilio*, οἰκητήριον, habitatio longi temporis, quaſi domicolium, ab incolenda domo. *Cic. 7. Verr.* Sedem antiquam, divinamque domicilium nocturno latrocinio, atque impetu compilavit. ¶ Mutare domicilium dicuntur, qui migrant, ut aliam urbem habitent, tanquam illius cives futuri. Nam qui ad tempus habitat, mox inde diſceſſurus, domum quidem poteſt habere, quam conduxit, domicilium autem non habet. ¶ Sumitur etiam pro ipſo loco, ubi habitatur. *Cic. de Sen.* Ex altiſſimo domicilio depreſſus, & quaſi demerſus in terram. ¶ Tranſlate *Id. in Piſon. l. 31.* Suorum improbiſſimorum ſermonum domicilium in auribus ejus collocaverunt.

Domicœnium, n. 2. οἰκοσίτια, cœna, quæ fit domi. *Mart. l. 5. epigr. 78.* Si triſti domicœnio laboras.

Domidūca, æ, ſic dicebatur Juno, quod novas nuptas in domum mariti deducendas curaret. *Auguſt. l. 12. de C. D. c. 3.* Erat etiam deus Domiducus, ejuſdem rei præſes. *Id. ibid. l. 6. c. 9.*

Domĭna, æ, f. 1. *padrona*, *madonna*, בַּעֲלָה, Ger. *hervin*, Gal. *maîtreſſe*, Hiſp. *ſenora*, δέσποινα, hera, quæ in familiam, aliamve rem imperium habet. *Cic. in Parad.* Cupiditas honoris, dura domina. *Id. pro Marcel. c. 2.* Fortuna domina eſt rerum humanarum. ¶ Poſt annum decimum quartum puellis Romanis Domina-

minarum nomen datum, notat *Tiraquell. ad l. 4. Connub. c. 11.* ¶ Amicam, dominam ſæpe appellat *Ovid. de Ar. Petron.* &c. V. Dominus. ¶ In dat. plur. facit *Dominis*, non *dominabus*. *Curt. l. 3. c. 12.* de feminis Darii captivis loquens: At ii, ut armatos conſpexere, rati actum eſſe de dominis, &c.

Dominans, antis, adjectiv. o. dominus, *dominante*, *padrone*. *Cic. 1. Tuſc. c. 30.* Vetat dominans ille in nobis Deus. *Lucret. l. 3. v. 397.* Et magis eſt animus animai clauſtra coercens, & dominantior ad vitam.

Dominatio, f. 3. *ſignoria*, *δεσποτεία*, imperium. *Cic. 5. Ver.* Qua impudentia putatis eum in dominatione fuiſſe? ¶ Accipitur quandoque in malam partem pro illegitimo imperio, ſeu tyrannide. *Tac. Ann. 3. c. 26.* Poſtquam exui æqualitas, & pro modeſtia, ac pudore ambitio, & vis incedebat, provenere dominationes. *Velle. l. 2. c. 60.* Aperte deinde Antonii, ac Dolabellæ Coſſ. ad nefandam dominationem erupit furor.

Dominator, m. 3. *ſignore*, שׂר, Ger. *herſcheder*, Gal. *dominateur*, Hiſp. *dominador*, *αὐτοκράτωρ*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 2.* Dominator rerum Deus hæc eo ordine diſtinxit.

Dominatrix, f. 3. *ſignora*, שׂרה, Ger. *herſchenderin*, Gal. *dominatrice*, Hiſ. *dominadora*, *κυρία*. *Cic. 1. de Inv. c. 2.* Cæca, ac temeraria dominatrix animi cupiditas.

Dominatus, maſc. 4. *principato*, *κράτος*, principatus. *Cic. 4. Phi.* Tanto in dominatu locatur. ¶ Fere in malam partem accipitur pro tyrannide. *Id. 1. Div. c. 25.* Urbs a tyranno crudeli dominatu premebatur. ¶ Differunt Principatus, & Dominatus, quod hic deſpoticus eſt, atque tyrannicus, ille regius, & cum aliqua libertate conjunctus.

Dominicus, a, um, adject. *κυριακός*, ad dominum pertinens, ſeu qui domini eſt. *Sen. ep. 47.* Adjice obſonatores, quibus dominici palati ſubtilior notitia eſt. *Petron. Sat.* Vinum dominicum. *Colum. l. 9. c. 1.* Dominicæ habitationes. ¶ Apud Eccleſiæ Scriptores Dominica appellabantur templa Chriſtianorum, ut *Euſebius*, & *D. Hilar.* tradunt.

Dominium, nii, n. 2. *dominio*, ממשלה, Ger. *herſchafft*, Gal. *ſeigneurie*, Hiſp. *ſenorio*, *δεσποτεία*, imperium, principatus. *Var. 2. de R. R. c. 6.* In mercando emptionibus, traditionibus dominium mutant. Al. leg. *dominum*. *Suet. Tib. c. 59.* Impatientes dominii. Adde *Valer. Max. l. 4. c. 4.*

Dominor, aris, atus ſum, d. 1. *ſignoreggiare*, שׂר, Ger. *herſchen*, Gal. *dominer*, *maiſtriſer*, Hiſp. *dominar*, *o ſenorear*, *δεσπόζω*, imperium gero, jus, & imperium in rem aliquam exerceo, *a dominus*. Cum ad loca refertur, ablativum exigit cum præp. *in*, ſed in nominibus propriis urbium, &c. vel genitivum, ſi num. ſing. & 1. vel 2. declin. ſunt, vel abl. ſi num. plur. vel 3. declin. *Cic. de Orat.* Uſus dicendi in omni pacata, & libera civitate dominatur. *Id. pro Rab. Poſth.* Dominatus eſt Alexandriæ. ¶ Cum ad perſonas refertur, conſtruitur cum ablat. & præpoſ. *in*, vel cum accuſ. & præpoſ. *in*, vel *inter*. *Sulpic. Cic. 4. Fam. ep. 12.* Caſus, & natura in bonis dominatur. *Cic. de Sen. c. 11.* Felix ſenectus, ſi uſque ad ultimum ſpiritum dominabitur in ſuos. *Cæſ. 2. B. G. c. 31.* Inter quos dominari conſueſſent. ¶ A Poetis uſurpatur etiam cum dat. *Virg. 1. Æn. v. 285.* Victis dominabitur Argis. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Cic. 1. Off. c. 39.* ex veteri Poeta: O domus antiqua quam diſpari domino dominaris!

Dominulus, i, m. diminut. a dominus, *Leg. 41. §. 4. ff. de Legat. 3.*

Dominus, m. 2. *padrone*, *ſignore*, אדון, Ger. *herr*, Gal. *ſeigneur*, *maitre*, Hiſ. *ſenor*, *δεσπότης*, proprie eſt, qui domui præeſt, & in familiam imperium habet, a *domus*. *Cic. Off. 1. c. 39.* Non domo dominus, ſed domino domus honeſtanda eſt. ¶ Item qui rei alicujus proprietatem habet, etſi uſusfructus alienus eſt. Sed abuſive etiam de uſufructuario dicitur. *Ulp.* ¶ Item is, qui in Regnum, vel Civitatem imperium habet, & cui populi ſubſunt. *Cic. pro Domo.* Ille, ille populus eſt dominus Regum, victor, atque imperator omnium gentium. ¶ Item maritus. *Virg. 4. Æn.* Dominum Æneam in Regna recepit. ¶ Dominus item ponitur pro convivii exhibitore. *Cic. in Vatin.* Cum ipſe epuli dominus albatus eſſet. ¶ Denique dominus dicitur, qui cuicumque rei præeſt. Hinc dominos factionum memorat *Suet. Ner. c. 5. & 22.* Sic dominos hiſtrionum *Plaut. Aſin. prol. v. 23.* ¶ Interdum dominus dicitur, qui in auctionibus bonis alicujus vendendis præeſt, & alio nomine Magiſter etiam ſolet appellari. Eſt autem fere unus ex creditoribus. *Cic. pro Quint. c. 15.* Cui magiſtri fiunt, & domini conſtituuntur, &c. ¶ Poſterioribus temporibus Domini appellabantur Imperatores, ut patet ex *Plinii epiſtolis*, qui ad Trajanum ſcribens utitur ſæpe hac compellatione, *Domine*. Antea vero qui boni Imperatores haberi volebant, hoc nomen averſabantur, ut de Auguſto refert *Suet. in ejus vita c. 53. & de Tiber. c. 27.* ¶ Officioſæ ſalutationis conſuetudine Domini appellabantur etiam quicumque obvii. *Senec. epiſt. 3.* Obvios, ſi nomen non ſuccurrit, dominos ſalutamus.

Domiporta, fem. 1. cochlea, quod domum ſuam perpetuo circumferat. *Cic. 2. de Div. c. 64.* Ut ſumat terrigenam, tardigradam, domiportam, ſanguine caſſam. Sed vox non ubique, neque temere adhibenda.

Domireditio, onis, f. *ritorno a caſa*, reditio domum. Legitur apud *Hygin. fab. 125.*

Domiſeda, dicitur matrona domi ſedens, & ſibi vivens, in *Inſcript.* apud *Fabret. p. 252.* Hic ſita eſt Amymone pia, pudica, frugi, caſta, domiſeda.

Domitianus, i, T. Flavius, Veſpaſiani fil. & poſt ipſum Romanorum Imperator duodecimus, crudelitate nobilis, muſcas per cubiculum venari, & ſtylo præacuto configere ſolebat. Ejus vitam habes apud *Suet. & Aurel. Vict.* ¶ In ejus honorem mutata ſunt duorum menſium nomina, Septembris, & Octobris; & prior quidem *Germanicus*, quod eo menſe ſuſcepiſſet imperium; alter *Domitianus*, quod eo natus eſſet, ſunt appellati: quamquam eæ appellationes non diu obtinuerant. Hinc *Martial. l. 9. epigr. 2.* Dum Janus Hyemes, Domitianus autumnos, Auguſtus annis commodabit æſtates.

Domitianus, a, um, adject. a Domitio, ut Domitiani milites. *Cæſar. l. 1. B. Civ. c. 22.*

Domito, as, avi, atum, a. 1. freq. a domo. *Virg. 1. Georg. v. 285.* Et prenſos domitare boves. *Id. 7. Æneid.* Domitantque in pulvere currus.

Domitor, oris, m. 3. *domatore*, כובש, Ger. *zæmer*, Gal. *dompteur*, Hiſp. *domador*, *δαμαστής*, qui domat. *Liv. l. 21.* Domitor Hiſpaniæ. *Cic. 1. Offic.* Domitor equorum. *Id. pro Mil. c. 13.* Vexatorem furoris, domitorem armorum ſuorum. *Sen. Agamem.* Domitor curarum. *Tacit. 2. hiſt. c. 76.* Domitor belli.

Domitrix, cis, f. 3. *domatrice*, כובשה, Ger. *zæmerin*, Gal. *celle qui dompte*, Hiſp. *domadora*. *Virg. 3. Georg. v. 44.* Domitrixque Epidaurus equorum.

Domitura, æ, f. 1. *il domare*, Ger. *zæmmung*, Gal. *domtement*, Hiſp. *domadura*, *δάμασις*, domandi actus. *Plin. l. 8. c. 45.* Domitura boum in trimatu. Adde *Colum. l. 6. c. 2.*

Domitus, a, um, adject. ex partic. a domo, *domato*, *ſoggiogato*, *δεδαμασμένος*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 64.* Belluæ domitæ, & condocefactæ. *Id. pro Font. c. 1.* Bello domitus.

Domitus, us, m. 4. idem ac domitura. *Cic. de nat. Deor. l. 2. c. 60.* Efficimus etiam domitu noſtro quadrupedum vectiones.

Domo, as, mui, mitum, a. 1. & 3. *domare*, *ſoggiogare*, כבש, Ger. *zæmen*, Gal. *dompter*, Hiſp. *domar*, *δαμάζω*, manſuefacio, domeſticum reddo, ſubigo, a *δαμάζω*, domo. *Cic. pro Marc.* Domuiſti gentes immanitate barbaras. *Sen. Hippolyt. & Virg. 3. Georg.* Domare equos. *Colum. l. 6. c. 22.* Domare terram aratro. *Horat. 2. Carm. od. 2.* Latius regnes avidum domando ſpiritum, quam ſi &c. h. e. refrenando. Sic domare libidines nutu legum. *Cic. l. 2. de Orat.*

Domuitio, f. 3. reverſio domum, a *domus*, & *itio*. *Cic. 1. de Div. c. 32.* Claſſi propinquum reditum, ac domuitionem dari. *Auct. ad Herenn.* poetæ verba referens *l. 3. c. 21.* Jam domuitionem reges Atridæ parant. *Apul. l. 2. Mileſ.* Domuitionem capeſſere. ¶ Legitur & *domutio*, extrito *i*. *Pacuv.* apud *Non. 2. 209.* Danaus domutionem dedit. *Lucil. ibid.* Domutionis cupidi.

Domuncula, æ, f. parva domus, *caſetta*. *Apul. l. 4. Mileſ.* Parva, ſed ſatis munita domuncula contentus. *Symmach. l. 5. epiſt. 66.* Ampelius domunculam Romæ mercatus eſt. Adde *Vitruv. l. 6. c. 9.*

Domus, f. anom. 4. vel 2. *caſa*, בית, Ger. *hauſſ*, Gal. *maiſon*, Hiſ. *caſa*, *δόμος*, proprie eſt ædificium ad habitandum factum, quod ex tecto, & parietibus conſtat. *Cic. pro Domo.* Nihil ſanctius, nec omni religione munitius, quam domus uniuſcujuſque civium. *Liv. l. 45. c. 34.* Ex domo exire. *Nepos in Dione, c. 9.* Tenere ſe domi. *Cic. poſt redit. in Sen. c. 11.* Tenere ſe domo. ¶ Generatim dicitur de quocunque habitaculo, ut de templo, de nido, &c. *Virg. 6. Æn.* Oſtia jamque domus patuere ingentia centum. *Id. 8. Æn.* Antiquaſque domos avium. ¶ Aliquando ſumitur pro familia. *Cic. Att. l. 4.* Domus te tota noſtra ſalutat. ¶ Aliquando pro tota aliqua gente. *Virg. 1. Æn.* Cum domus Aſſaraci Phthiam, clarasque Mycenas ſervitio premet. ideſt, Romani. ¶ Aliquando pro patria. *Cic. ad Q. Fr.* Hominem domi ſplendidum, gratioſum etiam extra domum. *Virg. 10. Æn. v. 183.* Qui Cærete domo, &c. ¶ Aliquando pro ſepulcro. *Tibul. l. 3. el. 2. v. 22.* Atque in marmorea ponere ſicca domo, ſc. oſſa. ¶ Hoc nomen in gen. ſing. facit *domus*, & *domi*. Sed gen. *domus* ædificium ſignificat. *Varro*, Perrexit in interiorem partem domus. At cum dicimus *domi*, locum ſignificamus, in quo quis habitat. *Ter. Adel.* Quid ais, bone vir, eſt frater domi? Invenitur tamen nonnunquam apud antiquos genitivus *domi*, pro *domus*. *Plaut. Trin. 4. 3. 20.* Commeminit domi. Sic in dativo domo, pro domui. *Cato R. R. c. 134.* Domo, familiæque meæ. Adde *c. 138. & 141.* Sic *Hor. l. 1. ep. 10. v. 13.* Ponendæque domo quærenda eſt area primum. ¶ In ablat. ſing. facit *domo*. Sed tamen nonnunquam *domu* legitur. *Plaut. Mil. 2. 1. 48.* Ait ſe ſe Athenas fugere cupere ex hac domu. ¶ Gen. pl. fere eſt *domorum*, nonnunquam *domuum*. *Plin. l. 8. c. 57.* Multi & hos incolas domuum poſuere mures. *Virg. l. 4. Georg.* Intra ſepta domorum. ¶ Genitivus *domi* abſolute ponitur pro *in domo*. Sic domi, militiæque, vel, domi, bellique, eſt, in bello, & in pace. *Cic. Plaut. Salluſt. Terent.* ¶ *Domi nobilis* dicitur, qui in patria ſua nobilis eſt. *Salluſt. Liv. Curt. Cic.* ¶ *Domi habere*, proverb. is dicitur, qui non habet neceſſe aliunde aliquid anquirere. *Ter. Adel. 3.* Domi habet, unde diſcat. ¶ Domus avium, *nidi*. *Virg. 2. Georg.* Domus pecorum, *ſtalla*. *Stat. 1. Thebaid.*

Domuſcula, æ, f. diminut. domuncula. *Apul. l. 4. Mileſ.* Mecum nutritus individuo contubernio domuſculæ.

Donabilis, le, adject. *Plaut. Rud. 3. 1. 40.* Infortunio hominem prædicas donabilem. h. e. donandum, tradendum infortunio.

Donarium, n. 2. *ἀνάθημα*, donum, quod Deo offertur, & proprie quod ex parietibus, aut columnis ſuſpenditur. *Macrob.* Clypei, coronæ, & hujuſmodi donaria. ¶ Nonnunquam ponitur pro loco, in quo dona reponuntur, & pro ipſo etiam templo. *Virg. 3. Georg. v. 533.* Ductos alta ad donaria currus. *Apul.* Ibi Donarium Deæ perquam opulentum. ¶ Donaria militaria, *donativi*. *Tacit. Ann. 1. c. 44.*

Donatarius, ii, m. is, cui aliquid dono datum eſt. *Leg. Etiam*, & *l. Abſent. Dig. de Donat.* &c.

Donaticus, a, um, adject. qui dono datur, ut Donaticæ coronæ, quibus victores in ludis donabantur. *Feſt.* Et donaticæ haſtæ, *Cato apud eund.* in voce *Optionatus*.

Donatio, f. 3. *dono*, *donazione*, מתנה, Ger. *gebung*, Gal. *donation*, Hiſp. *donacion*, *δόσις*, actus donandi, & proprie ſecundum Ulp. dicitur, cum quis ea mente dat, ut ſtatim velit accipientis fieri, nec ullo caſu ad ſe reverti, & propter nullam aliam cauſam facit, quam ut liberalitatem, & munificentiam exerceat. Quod ſi ſub conditione fiat, non eſt vera donatio. *Cic. de opt. gen. Or.* Ut corona aurea donaretur, eaque donatio fieret in theatro.

Donativum, n. 2. *ἐπίδοσις*, munus, quod a Principe, vel Imperatore militibus donatur. *Suet. in Domit.* An duplum donativum militi donaret. V. *Congiarium*.

Donativus, m. 2. qui donare poteſt. *Paul.* Si de duobus debitoribus mortis cauſa donativus creditor uni acceptum tulit. Al. leg. *donatarius*.

Donator, oris, *donatore*, qui donat. *Senec. in Hippol. v. 1217.* Donator atræ lucis, Alcide, tuum Diti remitte munus.

Donatrix, icis, f. *donatrice*. *Prudent. in paſſ. Hippolyti, v. 177.* Illa Sacramenti donatrix menſa.

Donatus, a, um, o. 1. 2. *δωρηθείς*, munere affectus, partic. a donor. *Virg. 5. Æn.* Nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit.

Donatus, i, Grammaticus doctiſſimus, D. Hieronymi præceptor. Scripſit de octo partibus orationis, quem librum emendatum operi ſuo adjunxit Diomedes Grammaticus. ¶ Idem Hieronymus teſtatur, ſe audiviſſe Donatum exponentem fabulas Terentii. Quamquam *Eraſmus* dubitat, utrum is fuerit, an alius, qui Hieronymum docuit, Terentiumque explicavit.

Donax, acis, m. 3. calamus craſſiore ligno, & tenui foramine, longiſſimis internodiis, quem totum fungoſa replet medulla, in aquaticis naſcens, ſagittis aptiſſimus. *Plin. l. 16. c. 36.*

Donec, adv. *fin che*, עד, Ger. *biſſ das*, Gal. *juſque*, Hiſp. *haſta*, *μέχρι*, quod a *dum*, & *nec*, vel melius a *donicum*, & jungitur tum indicativo, tum conjunctivo, & cuivis tempori. *Plaut. Ciſt. 2. 3. 40.* Non deſtiti inſtare uſque adeo, donec adjurat ſe anus, &c. *Virg. 1. Æn.* Donec regina ſacerdos geminam partu dabit prolem. ¶ Jungitur & cum *uſque*. *Ter. Adelph. 4. 6. 6.* Certum obſidere eſt domi, uſque donec redierit. ¶ Sumitur interdum pro quamdiu. *Ovid. 1. Triſt. el. 8. v. 5.* Donec eris felix, multos numerabis amicos.

Donicum, adv. idem, ac donec. *Cato de R. R. c. 149.* Sed uſque licebit, vellas, donicum ſemen videris ire. Habet & *Plautus* ſæpe, & *Cornel. Nepos in Hamilc. c. 14.*

Donifico, as, pro dono, vel donis proſequor, vox *Hygini* eſt *Fab. 112.* & Hygino relinquenda.

Dono, as, avi, atum, a. 1. *donare*, נתן, Ger. *ſchencken*, Gall. *donner en don*, Hiſp. *donar*, *δωρέομαι*, eſt munus dare. Conſtruitur in 3. vel in 5. ordine. *Cic. in Piſ.* Mihi P. R. univerſus illa in concione non unius diei gratulationem, ſed æternitatem, immortalitatemque donavit. *Id. pro Arch.* Qui civitate multos donavit, ideſt, cives fecit. *Id. de Leg. l. 2. c. 16.* Vir nemo bonus ab improbis ſe donari vult. ¶ Significat etiam tribuere, concedere. *Silius l. 11. v. 407.* Diſcatque Lyæo imbellem donare diem. *Horat. l. 1. ep. 15. v. 32.* Quidquid quæſierat, ventri donabat avaro. ¶ Item veniam dare, remittere, condonare. *Senec. l. 5. Controv.* Multa donanda ingeniis puto; ſed donanda vitia, non portenta ſunt. ¶ Donare filio patrem, apud *Juſtin. l. 32. c. 2.* eſt, patri ignoſcere propter filium. Sic *Cicer. Famil. 5. epiſt. 4.* Tuas inimicitias ut Reipublicæ donares.

Donoſus, a, um, adject. liberalis, qui facile donat. *Plaut. Epid. 2. 3. 14.* Argentum accipiam ab donoſo ſene. *Id Truc. 1. 1. 63.* Poſtquam alium repperit, qui plus daret, donoſiorem. Utroque in loco alii leg. *damnoſus*, al. *damnoſus*.

Donum, n. 2. *dono*, *preſente*, שי, Ger. *gab*, Gal. *don*, Hiſp. *don*, *δῶρον*, eſt id, quod propitiando Deo datur, aut hominibus ex animi liberalitate. *Ovid. 3. de Art.* Placatur donis Jupiter ipſe datis. ¶ Differt *donum* a *præmio*, ut *præmium* ſit, quod datur ex præcedenti merito, *donum* quodvis munus quocunque modo datum. ¶ Donatus in illud *Ter. in Eun. 5. 9. 27.* Quodvis donum, & præmium a me optato, id optatum feres: diſtinguit *donum* a *munere*, ut *donum* Deorum ſit, *munus* hominum. Quæ tamen differentia nullo modo obſervatur. ¶ Aliquando donum dicitur de rebus pernicioſis. *Virg. Ecl. 6.* Quas illi Philomela dapes, quæ dona pararit. ¶ Dono dare, eſt donare. *Plaut. Amph.* Hanc pateram, quæ dono mihi ob virtutem data eſt.

Donyſa, Donyſſa, Donuſa, *Donuſſa*, inſ. parva maris Ægæi, marmore viridi abundans, inter Icariam, & Gyarum. *Virg. 3. Æn. v. 125*

Dorcas, adis, f. *δορκάς*, dama, caprea, genus capræ ſylveſtris, a *δέρκω*, video, quia acutiſſime videt. *Martial. l. 13. epigr. 98.* Delicium parvo donabis dorcada nato.

Dorceus, i, m. canis dorcades perſequens, quaſi a *δέρκω*, perſpicio. Numeratur ab *Ovid. Met. 3. v. 210.* inter canes Actæonis.

Dores, ſive Dorii, dicti ſunt Achivi. V. *Doris*.

Doriſe, *Δωριστί*, Dorum more. *Suet. in Tiber. c. 56.* Dorice Rhodiis loquuntur.

Doricus, a, um, adject. a Doride Græciæ regione, ut caſtra Dorica, *Virg. Æn. 2. v. 27.* ¶ Eſt etiam Dorius, a, um, apud *Apul. l. 1. Mileſ.*

Dories, Dorienſes, Dorii. V. *Doris*.

Dorion, n. 2. opp. Magneſiæ, in Theſſalia, juxta quod Thamyras citharœdus Muſas ad cantus certamen provocavit. ¶ Item opp. Achajæ, vel Meſſeniæ, quod ab aliis Doris dicitur, ad Oetam M.

Doris, idis, adject. fem. Dorica, ut Doris dialectos, *Suet. in Tiber. c.* 56.

Doris, idis, f. Δωρὶς, Oceani, & Tethyos filia, quæ Nereo fratri nupſit, eique ingentem vim marinarum Nympharum peperit, quæ Nereides dictæ ſunt. ¶ Metonymice ſumitur pro mari. *Virg. Ecl.* 10. v. 5. Doris amara ſuam non intermiſceat undam.

Doris, idis, f. Doria, Dorica, *Val Livadia*, regio medit. Achajæ, inter Phocidem ad Or. & Epirum ad Occ. verſus montes, & fontes Cephiſſi fl. a Doro Neptuni filio, vel a Doride filia Oceani, & Tethyos. Sed Plato 3. de Leg. ſcripſit, Dores Achivos fuiſſe, qui ex bello Trojano regreſſi ſeditione juvenum recepti non fuere, ſed acti in exilium, poſtea a Dore quodam congregati in patriam deducti ſunt, ab illo Dores dici cœpiſſe, & regionem Doridem appellaviſſe, in qua habitaverunt. Dicta etiam eſt Tetrapolis, a quatuor urbibus, Pindo, Erineo, Cytinio, Bojo, ſeu Bio, quibus adjectæ fuerunt Lilæa, & Sperchium. Pop. *Dores*, *Dories*, *Dorii*, *Dorienſes*. Gent. *Dorienſis*, & *Doricus*. Dores natura loquaces erant. Hinc adag. *Doribus Dorice loqui*. Dorienſes virgines ſolebant diſcinctæ, & ſine tunica quandoque interdiu incedere. Hinc prov. *Dorice incedere*, in eos, qui depoſitis veſtibus magna ex parte nudi incedunt.

Doris, herba, al. anchuſa. *Plin. l.* 22. *c.* 20.

Dorius, V. Doricus.

Dorixanium, ii, nomen propr. mulieris, ut Stephanium. Eſt autem diminutivum Græco more. *Propert. l.* 4. *el.* 5. *v.* 21. Si te Eoa, Dorixanium, juvat aurea ripa.

Dormio, is, ivi, itum, n. *dormire*, ישן, Ger. *ſchlaffen*, Gal. *dormir*, Hiſ. *dormir*, καθεύδω, ſomnum capio. *Cic. Att.* Mane dormit ad horas tres. ¶ Aliquando cum acc. & præp. *in*. *Plin. in epiſt.* Nihil eſt, quod in dextram aurem, fiducia mei, dormias. ¶ Paſſive *Catull. carm.* 5. Nox eſt perpetua una dormienda. *Mart. l.* 13 *epigr.* 59. Tota mihi dormitur hyems. ¶ Dormire in utramvis aurem, vel in utrumvis oculum, eſt animo ſecuro, vacuoque eſſe. *Ter. Heaut.* 2. 3. 101. Ademptum tibi jam faxo omnem metum, in aurem utramvis otioſe ut dormias. Sic *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 121. De iſta re in oculum utrumvis conquieſco. ¶ Significat etiam ceſſare, otioſum eſſe. Sic *Martial. l.* 10. *epigr.* 62. ferulas, & ſceptra pædagogorum dormire dicit, cum non uſurpantur. *Ter. Adelph.* 4. 5. 56. Quid credebas, dormienti hæc tibi confecturos Deos. ¶ *Non omnibus dormio*, proverb. eſt apud *Cic. Fam.* 7. *ep.* 24.

Dormiſco, is, n. idem ac dormio. *Plaut. in Cur.* 2. 3. 81. Cum dormiſcit, ei ſubduco anulum. Al. leg. *condormiſcit*

Dormitator, oris, m. videtur a *Plauto* uſurpari pro nocturno fure, qui interdiu dormitat & noctu vigilat. *Trinum.* 4. 2. 20. Mira ſunt, ni illic homo eſt aut dormitator, aut ſector zonarius. Alii exponunt amatorem, ob eandem cauſam.

Dormitio, onis, f. *il dormire*, actus dormiendi. *Varr.* apud *Non. c.* 2. *n.* 239. O ſtulta noſtra pectoris dormitio, vigilabis.

Dormito, as, avi, atum, n. 1. *aver ſonno*, נום, Ger. *heffiig ſchlaffen*, Gal. *ſommeiller*, Hiſp. *estar dormir*, y *velar*, νυστάζω, dormire cupio, vel leviter dormio, freq. vel deſiderat. a *dormio*. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 16. Cœnato mihi, etiam dormitanti, prid. Cal. Majas epiſtola illa eſt reddita. *Hor. de art. poet. v.* 359. Quandoque bonus dormitat Homerus. h. e. non ſatis diligenter ſcribit, errat &c.

Dormitor, oris, m. qui dormit, dormitator. *Martial. l.* 10. *epigr.* 4. Quid tibi dormitor proderit Endymion?

Dormitorium, n. 2. idem quod dormitorium cubiculum, *dormitorio*, κοιμητήριον. *Plin. l.* 30. *c.* 6. In pariete dormitorii, tectove.

Dormitorius, a, um, o. 1. 2. *ove ſi dorme*, Ger. *das zum ſchlaffen gehort*, Gall. *dortoir*, Hiſp. *dormitorio*, ad dormiendum pertinens, κοιμητικὸς, ut dormitorium cubiculum, *camera da letto*, *ove ſi dorme*. *Plin. l.* 5. *epiſt.* 6. *Idem l.* 2. *ep.* 17. Dormitorium membrum.

Doron, n. 2. δῶρον, donum, item palmus manus. *Plin. l.* 35. *c.* 14. Græci antiqui doron palmum vocabant; & ideo dora, munera, quia manu darentur. ¶ Ex his Plinii verbis patet, vocem hanc puram putam Græcam eſſe, nec latine facile uſurpandam.

Dorſifer, a, um, adject. qui dorſo fert. *Inſcript.* apud *Ferret. in Muſ. Lapid. p.* 344. P. Craſſus malæ ſuæ dorſiferæ, & cluniferæ &c. poſuit.

Dorſualia, n. 3. *coperte di cavalli*, Ger. *roſdeck*, Gal. *couvertures*, Hiſp. *cubertoras*, νωτεῖα, tegumenta, quibus equi, aut boves teguntur. *Trebell. Poll. in Gall. c.* 8. Boves dorſualibus ſericis diſcoloribus præfulgentes.

Dorſualis, le, adject. ad dorſum pertinens. *Apul. lib.* 11. *Met.* Notæ dorſuales. *Solin. c.* 12. (al. 22.) Delphini ſpinæ dorſuales. *Ammian. l.* 22. *c.* 15. Ferarum dorſuales cruſtæ.

Dorſuarius, vel doſſuarius, m. 2. qui dorſo geſtat. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 10. Ad quam rem habent jumenta doſſuaria.

Dorſum, vel doſſum, n. 2. & dorſus, m. *dorſo*, *ſchiena*, גב, Ger. *rücke*, Gal. *dos*, Hiſ. *eſpinaço*, *lomo*, νῶτος, tota poſterior corporis pars, a collo uſque ad os ſacrum, a *deorſum*, quod pars hæc devexa ſit deorſum. *Plaut. Mil.* 2. 4. 44 Dorſus mihi prurit. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. *v.* 21. Dorſo onus ſubire. ¶ Dorſum in mari eſt arena durior compulſa & denſata fluctibus. *Virg.* 10. *Æn.* & *Serv.* Item maris ſuperficies. *Avien. Perieg. v.* 217. Obliqua maris dorſa. ¶ Dicitur etiam de montibus, ut dorſum Apennini, *Sueton. Cæſ. c.* 44. Sic *Liv. l.* 1. *c.* 3. & *Plin. l.* 6. *ep.* 31. & *l.* 9. *ep.* 7. ¶ Antiqui doſſum dicebant, ut & Itali *doſſo*. Hinc Doſſuarius.

Dorſuōſus, a, um, adject. dorſum habens. *Ammian. l.* 23. *c.* 20. Pontus conſurgit in brevia dorſuoſa. Adde *Solin. c.* 27. (al. 40.)

Dorus, m. 2. Neptuni filius, qui in Doride Græciæ regione regnavit, a quo ipſi etiam populi Dori appellati putantur.

Doryclus, m. 2. nothus Priami, quem Ajax interemit. ¶ Item frater Phinei Regis Thraciæ.

Dorycnium, ii, n. herba eſt ſic dicta, quod lancearum cuſpides ea tingerentur in præliis. *Plin. l.* 22. *c.* 31.

Doryphorus, m. 2. ſpiculator, vel ſatelles, qui haſtam fert, a δόρυ, haſta, & φέρω, fero. *Plin. l.* 34. *c.* 8. *Cic. de cl. Orat. c.* 86. Ut Polycleti Doryphorum ſibi Lyſippus ajebat, ſic tu ſuaſionem legis Serviliæ tibi magiſtram fuiſſe.

Dos, dotis, f. *dote*, מהר, Ger. *ein eheſteur*, Gal. *dot*, Hiſp. *dote*, προὶξ, proprie dicitur, quod marito cum uxore datur, a δὸς, *donum*, vel a *do*, *das*. *Cic. pro Quinct.* Filiæ nubili dotem conficere non poteſt. ¶ *Dotem dicere*, eſt deſtinare, *doti dicere*, eſt in dotem promittere. Formula, qua dotem dicebant, erat hujuſmodi, *Tot tibi erunt*. *Cic. pro Flac.* Quæcunque ſine authore tutore eſt dicta dos, nulla eſt. *Id. ib.* Dotis omnem ſuam pecuniam dixerat. ¶ Dicitur etiam, dotis dare, h. e. dotis nomine. *Plaut. Ciſt.* 2. 3. 19. ¶ Sumitur præterea latius pro omni eo, quod alicui datum eſt vel a natura, vel ab hominibus. Unde dotes animi dicuntur, *virtù*, *qualità*, prudentia, juſtitia, fortitudo, & hujuſmodi; dotes corporis, *qualità del corpo*, pulchritudo, robur, incolumitas, & his ſimilia. *Cic. de Or.* Verborum eam dote locupletaſti. *Ovid. l.* 2. *de ar. am. v.* 112. Ingenii dotes corporis adde bonis.

Doſſuarius, V. Dorſuarius.

Dotālis, le, o. 3. *dotale*, Ger. *das zu der eheſteur gehort*, Gal. *appartenant a dot*, Hiſp. *dotal*, προικῷος, quod ad dotem pertinet, ſive illud, in quo dos mulieris conſiſtit. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 20 Hæ ſunt mercedes dotalium prædiorum. *Plaut. Mil.* 4. 4. 30. Dotales ædes. ¶ Dotalis ſervus dicebatur, quem uxor una cum dote ad maritum adducebat; qui ideo non erat in poteſtate mariti, ſed matronæ. V. *Taubman. ad Plaut. Aſin.* 1. 1. 72.

Dotātus, a, um, adject. qui dotem habet, *dotato*. *Horat. l.* 3. *od.* 24. *v.* 19. Dotata regit virum conjux. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Dotata vite ulmus. ¶ Item qui aliquibus bonis animi, aut corporis præditus eſt. *Ovid. Met.* 11. *v.* 302. Nata erat huic Chione, quæ dotatiſſima forma mille procis placuit.

Doto, as, a. 1. *dotare*, מהר, Ger. *ausſteuren*, Gal. *doter*, Hiſp. *dotar*, προικίζω, dotem do. *Suet. in Veſpaſ. c.* 14. Vitellii hoſtis ſui filiam ſplendidiſſime maritavit, dotavitque etiam, & inſtruxit.

D ANTE R.

Dracæna, f. δράκαινα, draconis femina. *Serv. ad Virg. ecl.* 3. Leæna dictum, ut Dracæna.

Drachma, f. 1. *dramma*, דרכמון, Ger. *ein quintlein*, Gal. *dragme*, Hiſp. *dragma*, δραχμὴ, genus ponderis ex decem, & octo ſiliquis, ideſt tribus ſcrupulis conſtans. item genus numiſmatis, a δράττομαι, contineo, quia comprehendit tantum nummulorum æreorum, quantum manu quis in pugnum contracta capere, ac continere poſſit. Eſt idem, ac denarius Romanus. h. e. viginti ſoldi Veneti. Octo drachmæ, vel ſeptem, ut alii volunt, unciam efficiunt. *Cic.* 2. *de Div.* Quibus divitias pollicentur, ab his drachmas ipſi petunt. V. *Denarius*.

Draco, onis, m. *drago*, תנין, Ger. *ein drach*, Gal. *dragon*, Hiſ. *dragon*, δράκων, ſerpens annoſus, qui multa ætate in inſolitam magnitudinem excrevit, a δέρκω, video, quia acutiſſimi viſus eſt. Juxta *Servium in* 2. *Æn. v.* 204. draco dicitur in templis, ſerpens in terra, anguis in aqua. ¶ Dracones a Poetis theſaurorum cuſtodiæ finguntur præeſſe, ut aureo velleri Colchidis, hortis Heſperidum, &c. ¶ Erat item ſignum in ſingulis cohortibus, ſicuti aquila erat primum ſignum totius legionis. *Veget. de re milit. l.* 2. *c.* 13. ¶ Eſt item nomen ſigni cæleſtis, quod triginta, & una ſtellis conſtat. Fabulantur, Junonem, uxorem ſcil. Heſperi, matrem Heſperidum, in extremis Occidentis partibus amœniſſimum hortum habuiſſe, cum Atlantis filiæ frequenter poma furriperent, Deam ejus horti cuſtodiæ draconem præpoſuiſſe, ab Hercule interfectum fuiſſe, qui eo miſſus fuit ab Euryſtheo ad poma auferenda, Junonem ſuſtuliſſe draconem in cælum, & inter Urſas collocaviſſe. Aliorum fabula eſt, in prælio Minervæ cum Gigantibus, ipſos ei objeciſſe immenſæ magnitudinis ſerpentem, Minervam draconem tanta vi abjeciſſe, ut, cum in cælum uſque perveniſſet, ibi affixus fuerit. Quare contortus, & convolutus conſpicitur. ¶ Item *draco* marinus piſcis eſt, qui ab Italis *ragana* dicitur, a Gallis *vive*. *Plin. l.* 32. *c. ult.* ¶ Tranſlate dicitur de palmite vitis: qualis autem ſit, ſatis colligitur ex *Plin.* qui hæc habet *l.* 17. *c.* 23. Nuper repertum, draconem ſerere juxta arborem: ita appellamus palmitem emeritum, pluribuſque induratum annis. Hunc præciſum quam maxima amplitudine, tribus partibus longitudinis deraſo cortice, quatenus obruatur (unde & raſilem vocant) deprimere ſulco, reliqua parte ad arborem erecta: ocyſſimum in vite.

Draco, m. 3. antiquiſſimus Athenienſium legiſlator, cujus leges Solon, præter illas, quæ de cæde erant conſtitutæ, abrogandas curavit ob ſeveritatem. Nam una omnibus pœna conſtituta erat, ut etiam qui deſidiæ damnati eſſent, aut qui olera ſurripuiſſent, capite plecterentur. Hinc Demades dictitabat, Draconem non atramento, ſed ſanguine leges ſcripſiſſe. *Gell. l.* 18. *c.* 12.

Draconarius, m. 2. ſignifer, qui vexillum portat dracone inſignitum. *Veget. de re milit. l.* 2. *c.* 7. *Ammian. l.* 20. *c.* 9. Torquem, quo ut Draconarius utebatur, capiti Juliani impoſuit.

Draconigĕna, æ, a dracone genitus. *Sidon. paneg. Anthem. v.* 80. Quæque draconigenæ portas non clauſerat hoſti. Sic *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 865. Thebas vocat Draconigenam urbem, quia conditæ fuerunt a Cadmo, de quo V. in *Cadmus*.

Draconitis, f. 3. vel dracontites, m. 1. vel dracontia, f. 1. vel draconties. f. 3. δρακοντίας, gemma, colore tranſlucido, quæ eruitur e cerebro draconis, cum viventi caput reciſum eſt. *Plin. l.* 37. *c.* 10. & 12.

Dracontarium, ii, n. 2. genus coronæ ex dracontio herba confectæ contra venena, vel ex gemmis Dracontiis. *Tert. de Cor. Mil. c.* 16.

Dracontium, n. 2. *ſerpentaria*, herba hortenſis, folio hederæ magno, & candidis notis inſigni. Alio nomine dicitur aron. Officinæ ſerpentariam, & colubrinam appellant. *Plin. l.* 24. *c.* 16. ¶ Item genus vitis, quod vini generoſitate cum Amminеis conferri poteſt. *Col. l.* 3. *c.* 2.

Dracunculus, m. 2. parvus draco. *Lamprid. in Alexand. c.* 14. Somniavit, ſe purpureum dracunculum parere. ¶ Eſt & herbæ genus, quod Pharmacopolæ ſerpentariam appellant, idem, ac dracontium, al. arum ſerpentinum, ſeu draconinum, quia caulem habet varium, ac inſignem maculis, quæ ſerpentinis ſimiles ſunt, *ſerpentaria*. *Plin. l.* 24. *c.* 16. & *l.* 25. *c.* 2. ¶ Eſt etiam piſcis ex concharum genere. *Plin. l.* 33. *c.* 11.

Dragantum, i, n. *dragante*, gummi quoddam genus. *Veget. de re Veterin. l.* 1. *c.* 92.

Drama, atis, n. 3. δρᾶμα, actus, vel repræſentatio fabularum, in quibus perſona poetæ non admiſcetur, a δράω, ago. *Sidonius:* Proferre in ſcenam dramata.

Drangiāna, *Sigiſtan*, regio Aſiæ, in Regno Perſarum, cujus urbes primariæ Prophthaſia, & Ariaſpe. Pop. *Drangæ*.

Drapĕtæ, m. 1. δραπέται, fugitivi, a δράω, fugio. *Plaut. Curc.* 2. 3. 11. Conſerunt ſermones inter ſe drapetæ.

Draucus, m. 2. qui præpoſtera Venere alium ſubagitat, a δράω, ago. *Martial. l.* 11. *epigr.* 73. & *l.* 9. *epigr.* 28.

Drenſo, as, n. 1. eſt proprium vocis cygnorum. *Auct. Carm. de Philom. v.* 23. inter Ovid. opera.

Drepănis, is, f. avis quædam imbecillimis, breviſſimiſque pedibus. *Plin. l.* 11. *c.* 47.

Drepanitāni, orum, Drepani Siciliæ oppidi incolæ. *Cic. Ver.* 6. *c.* 17.

Drepănum, n. 2. *Trapani*, urbs Siciliæ, marit. in valle Mazarana, ad radices M. S. Juliani, alias in M. Eryce, cum arce valida, *la Columbara*, & portu capaciſſimo. Nomen habuit a δρέπανον, *falx*, quia curvo ſitu eſt inſtar falcis, vel quod Saturnus amputatis virilibus Cœli patris illuc falcem projecerit.

Drimyphagia, æ, f. δριμυφαγία, eſus ciborum acrem ſaporem habentium. Vox Græca, a δριμὺς, acrem guſtum habens, & φάγω, comedo. *Cæl. Aurel. Tard. lib.* 2. *cap.* 1.

Dromas, adis, f. 3. vel dromada, ſeu dromeda, ſeu dromida, æ, f. 1. vel dromedarius, ii, m. 2. δρομὰς, genus camelorum, minoris quidem ſtaturæ, ſed curſus velocioris, a δρέμω, *curro*. Nam centum milliaria, & amplius uno die pergere ſolet. *Liv. l.* 30. *c.* 40. Et cameli, quos appellant dromadas.

Dromedarius, V. in *Dromas*. ¶ Habet hanc vocem Hieron. in vita Malchi, ſub fin.

Dromo, onis, m. δρόμων, cancer parvus, a δρόμος, *curſus*, quia celerrime per ſummas aquas decurrit. *Plin. l.* 32. *c. ult.* Caniculæ dromones, &c.

Dromon, onis, m. genus navis longæ frumentariæ, a celeritate dictæ, cujus meminit *Caſſiod. l.* 5. *ep.* 17. & *in Cod. l.* 1. *tit.* 27. *leg.* 2. ¶ Dromones etiam dicti, qui hujuſmodi navibus præerant. *Leg.* 2. *Cod. de Off. præf. præt.*

Dropax, acis, maſc. unguenti genus, ad evellendos e corpore pilos. *Mart. l.* 3. *epigr.* 74. Pſilothro faciemque lavas, & dropace calvam. Adde *l.* 10. *ep.* 65.

Druidæ, ſive Druides, Magi, ſeu Philoſophi Gallorum, a δρῦς, quercus, quod in lucis præſertim quernis habitarent, & omnia ſacra fronde querna facerent. Habitaverunt præcipue, ubi nunc vicus de Roboribus, *Rouvres*, ad Vegram fl. *Cic. de Divin. Cæſ. l.* 6. *Plin. l.* 16. *c.* 44. *Marcellin. l.* 15. *Luc. l.* 1. *Strabo l.* 4. *Vinet. ad Auſonii Profeſſores*, *P. Merula Coſmogr. p.* 2. *l.* 3. *c.* 11. ¶ Fuere item pop. Galliæ Celticæ, in finib. Carnutum, al. pars Carnutum, ubi nunc Com. Drocenſis, in Belſia, *le Conte de Dreux*.

Drungarius, m. 2. Magiſtratus in Rep. Conſtantinopolitana, ideſt Præfectus cohortis, a drungus. V. *Stewech. ad Veget. l.* 3. *c.* 16.

Drungus, m. 2. cuneus, ſive globus in acie. *Vopiſc. in Probo*, *c.* 19. & *Veget. l.* 3. *de re milit. c.* 16.

Drupa, f. 1. δρυπεπὴς, oliva matura, adulta, quæ in arbore cocta eſt, & ad maturitatem perducta, a δρῦς, arbor, & πέπτω, coquo, maturo. *Plin. l.* 15. *c.* 1. & *l.* 19. *c.* 5.

Druſiānus, a, um, adject. a Druſus, ut Druſiana foſſa, *l'Iſſel*, ramus Rheni fl. in Germania inferiori, a Druſo ſic dicta. *Tacit. Annal.* 2. *c.* 8.

Druſinus, a, um, Druſianus. *Claud. c.* 1. Foſſas immenſi operis effecit, quæ nunc adhuc Druſinæ vocantur.

Dru-

Druſus, Romanus, genere & eloquentia nobilis, Catonis avus. *Vellej. l. 2. c. 13.* ¶ Alius Ciceronis ſodalis fuit, cujus meminit ipſe *l. 3. de Nat. Deor.* ¶ Alius Liviæ Auguſtæ fil. cognomento Germanicus, Germania magna ex parte devicta, periit; de cujus morte extat adhuc Conſolatorium carmen ad Liviam.

Dryădes, f. 3. *δρυάδες*, nymphæ ſylvarum præſides, a *δρῦς*, *arbor*, & ſpeciatim *quercus*. *Calpurnius ecl. 2. v. 14.* Adfuerunt ſicco Dryades pede, Najades udo.

Dryantiădes, Lycurgus dictus a Dryante patre. *Ovid. in Ibin.*

Dryas, antis, fil. Hippolochi, cui Cluſtumina Colchida Lycurgum peperit. Bello Thebano interfuit ſletitque a partibus Eteoclis. Cum in pugna Parthenopæum lethali ictu vulneraſſet, a Diana ſagittis confixus eſt.

Dryopĕtes, V. Dryophytes.

Dryophytes, æ, vel Dryophytus, i, m. 1. vel 2. *Δρυόφυτος βάτραχος*, rana per arbores incedens. *Plin. l. 32. c. 7.* & 10. Ubi al. leg. Dryopetes, id eſt rana ex imbre proveniens.

Dryophŏnon, n. 2. herba. *Plin. l. 27. c. 9.*

Dryoptĕris, f. 3. herba filici ſimilis, in arboribus naſcens, tenui foliorum ſubdulcium inciſura, radice hirſuta. *Plin. l. 27. c. 9.*

D ANTE U.

Dua, n. pl. pro *duo*. *Quintil. l. 1. c. 5.* Dua pondo, & trepondo uſque ad noſtram ætatem dictum eſt, & recte dici Meſſala confirmat. *Cic. in Or. ex Accio Poeta:* Video ſepulcra dua duorum corporum.

Duālis, le, o. 3. *δυϊκός*, quod eſt duorum. *Serv.* in illud *Virg. 2. Æn. Conticuere omnes.* Nec eſt, ut quidam dicunt, dualis numerus, quia apud Latinos nuſquam penitus invenitur. Adde *Quintil. l. 1. c. 5.*

Duas, pro *duo*. *Plaut. Aul. 2. 2. 61.* At nihil eſt dotis, quod dem. M. ne duas.

Dubenus, m. 2. dominus, apud vet. *Feſt.*

Dubie, adv. *dubbioſamente*, Germ. *zweyfelhaffiglich*, Gal. *douteuſement*, Hiſp. *dudoſamente*, *ἀμφιβόλως*. *Cic. 1. de Div. c. 55.* Ut aliquod ſignum dubie datum pro certo ſit acceptum.

Dubiēnus, o. 1. 2. idem ac dubius, apud veteres. *Feſt.*

Dubiĕtas, atis, f. *dubbio*, dubitatio. *Ammian. l. 4. c. 6.* Abſentia magiſtri equitum faciente dubietatem.

Dubio, as, n. 1. dubito, apud vet. *Feſt.*

Dubiōſus, a, um, o. 1. 2. *dubbioſo*, *ἄπορος*, dubius. *Gel. l. 3. c. 3.* Dubioſæ non erant. Adde *l. 5. c. 10.*

Dubitabĭlis, le, o. 3. dubius. *Ov. Met. 1. v. 223.* Nec erit dubitabile verum.

Dubitanter, adv. dubie. *Cæcil.* apud *Non.* Et Gallis non dubitanter immittant. *Cic. l. 2. de Invent. c. 3.* Sine ulla affirmatione dubitanter unumquodque dicemus.

Dubitātim, adv. dubie. *Siſen.* apud *Non. c. 2. n. 231.* Hoſtem non dubitatim cum ſcalis iter facere cernebat.

Dubitatĭo, onis, f. 3. *dubitazione*, Ger. *zweifflung*, Gal. *doute*, Hiſp. *duda*, *ἀπορία*, actus dubitandi. *Cic. 10. Fam.* Quæ res dubitationem non habet. *Id. 3. Fam. ep. 5.* Adducere in dubitationem. *Id. 4. Ver.* Dubitatione æſtuare. *Plin. l. 27. c. 8.* Sine dubitatione lactucæ foliis ſimilis. ¶ Dubitatio item eſt Figura ſententiarum, cum Orator, aut Poeta quærit, an ſibi dicendum ſit, quid potiſſimum dicendum, unde incipiendum, ubi deſinendum, &c. *Quintil. l. 9. c. 2.*

Dubitatīvus, a, um, adject. ut dubitativa Conjunctio, ſc. quæ dubitationi inſervit, apud *Diomed. Grammatic.*

Dubitātor, oris, m. qui dubitat. *Tertul. adv. Hæret. c. 33.* Negatores, & dubitatores reſurrectionis.

Dubitātus, o. 1. 2. partic. a dubito. *Ovid. 2. Met. v. 20.* Venit, & intravit dubitati tecta parentis.

Dubĭto, as, avi, atum, n. 1. *dubitare*, ספק, Ger. *zweifeln*, Gal. *douter*, Hiſ. *dudar*, *ἀπορεῖν*, dubius ſum, freq. ab antiquo dubio. *Cic. 4. Acad.* Vinolenti dubitant, hæſitant, revocant ſe interdum. ¶ Sæpe poſt hoc verbum annectitur particula *quin*, præſertim apud *Cic.* ut *l. ult. ad Att. epiſt. ad Capiton.* Non dubito, quin mirere. Et *Terent. Andr. 2. 4. 2.* Non dubitat, quin neges. ¶ Etiam ſequente interrogatione. *Cic. pro Leg. Man. c. 15.* Et quiſquam dubitabit, quin huic hoc tantum bellum tranſmittendum ſit? ¶ Jungitur etiam cum an, utrum, num. *Cic. in Ver. 5.* Dubitare, utrum ſit utilius. ¶ Et cum ablat. cum præpoſit. *de*. *Cic. Fam. 13. ep. 46.* De tua erga me voluntate non dubitant. ¶ Et cum accuſat. communi. *Cic. l. 1. Offic.* Intelligi poteſt, non ſolum id homines ſolere dubitare. ¶ Et cum infinito. *Nepos in Præfat.* Non dubito, fore pleroſque &c. ¶ Sed cum regit infinitum præcedente *non*, fere ſignificat, audere, *aver coraggio*. *Cic. Catil. 4. c. 5.* Non dubitat mandare Lentulum vinculis. ¶ Interdum ponitur pro cogitare, ſeu deliberare. Ita enim exponit *Servius* illud *Virg. Æn. 9. v. 190.* percipe porro Quid dubitem, & quæ nunc animo ſententia ſurgat. ¶ Item pro ancipitem & dubium eſſe. *Liv. l. 22.* Si fortuna dubitabit, in prælio potius, quam fuga mortem oppetere. h. e. ſi varia, & anceps erit. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Cic. ad Attic. l. 4.* Sed utrum fronte, an mente, dubitatur. ¶ Et paſſive, ut, *hoc dubitatur*, h. e. in dubium, & quæſtionem venit. *Cic. Ver. 4.* Præſertim aliorum auctoritate confirmatum dubitabitur.

Dubium, ii, n. tanquam ſubſtantivum affertur a Calepino: ſed omnia, quæ adducuntur exempla, adjectivum olent.

Dubius, o. 1. 2. *dubbioſo*, ספק, Ger. *zweyffelhaffig*, Gal. *douteux*, Hiſp. *dudoſo*, *ἀμφίβολος*, incertus, hæſitans, a *duo*, & *via*, quaſi ſit, qui duas vias habet, & utram eligat, neſcit. *Cic. pro L. Man.* Quæ cujuſquam animum in hac cauſa dubium facere poſſit. ¶ Cœna dubia dicitur, cum tanta apponitur ciborum copia, ut cogaris dubitare, quid potiſſimum ſumas. *Ter. Phor. 2. 2. 28.* Cœna dubia apponitur. Eadem ratione *Horat. l. 2. ſat. 2. v. 77.* Vides ut pallidus omnis cœna deſurgat dubia? ¶ Dies dubius. V. Dies. ¶ Dubia lux, h. e. crepuſculum. *Senec. Hippolyt.* ¶ Dubia lanugo, cum incipit apparere. *Martial. l. 2.* ¶ Argentum dubium dicitur, de cujus pondere, & bonitate dubitatur. *Plaut. Epid. 5. 1. 40.* ¶ Interdum dubius accipitur pro periculoſo. *Ter Adelph. 2. 2. 35.* Etiam de ſorte nunc venio in dubium miſer. h. e. in periculum. Sic *Salluſt. Catil. c. 52.* Anima noſtra in dubio eſt. ¶ Hinc etiam res dubiæ, h. e. adverſæ, & cum periculis conjunctæ. *Plaut. Epid. 1. 2. 10.* Is amicus eſt, qui in re dubia juvat. ¶ Apud Rhet. Dubium genus eſt, cum habet in ſe cauſa & honeſtatis, & turpitudinis partem, ut ait *Auct. ad Heren. l. 1.* ¶ Uſurpatur hoc nomen ſæpe ſequente *quin*. *Cic. l. 3. de Orat. c. 8.* Non dubium eſt, quin poſſit notare. ¶ Et cum præpoſit. *de*. *Id. l. 11. Attic. ep. 6.* De Pompeji exitu mihi dubium nunquam fuit. ¶ Et cum genit. ut dubius animi, dubius vitæ. *Virg. 3. Georg. Ovid. 3. Triſt. el. 3.* Dubius ſententiæ, *Liv. l. 33. c. 25.* ¶ Cum infinito jungit *Manil. l. 4. v. 884.* An dubium eſt, habitare Deum ſub corpore noſtro? ¶ Sine dubio, *Ciceronis* eſt *l. 2. Fam. ep. 2.* Procul dubio, *Suetonii in Ner. c. 34.* ¶ Vocare in dubium aliquid, h. e. de aliqua re dubitare. *Liv. l. 3. c. 13. Cic. 2. de Orat. c. 34.*

Ducalĭter, adverb. ducis more, *Sidon. l. 3. ep. 13.* Ducaliter anteceſſurus. Et *l. 8. ep. 6.* Ferunt, nullum rem militarem ducalius C. Cæſare adminiſtraſſe.

Ducatio, onis, f. ducendi actio. *Tertul. de Coron. Mil. c. 11.* Ducatio neceſſitatis. Al. tamen leg. *Advocatio*.

Ducātor, m. 3. dux, a *ducare*, pro ducere. *Ulp. l. quemadmodum, §. ſi navis, ff. ad l. Aquil.* Aut in gubernatorem, aut in ducatorem actionem competere damni injuriæ Alphenus ait.

Ducatrix, icis, f. quæ ducit. *Apul. de dog. Plat. l. 2. poſt princ.* Vitiorum ducatrices iracundia, & libido.

Ducātus, us, m. 4. ductus, actio ducendi, a ducare. *Suet. in Tiber. c. 19.* In omni ducatu expertiſſimo. ¶ Item ducis dignitas, præfectura, imperium militare, *capitanato*, *ἡγεμονία*. *Suet. in Ner. c. 35.* Quia ferebatur ducatus, & imperia ludere.

Ducēna, æ, f. 1. gradus, ſeu dignitas quædam. V. Centena.

Ducenarius, o. 1. 2. quod ducena continet, ut Ducenaria pondera, ducentarum librarum. *Plin. l. 7. c. 20.*

Ducenarius, ii, m. *Suet. in Aug. c. 32.* Ad tres Judicum decurias quartam addixit ex inferiore cenſu, quæ Ducenariorum vocaretur. hoc eſt eorum, qui ducena ſeſtertia in cenſum profiterentur, non, ut Equites, quadringena. *Id. in Claud. c. 24.* Ornamenta conſularia etiam procuratoribus ducenariis indulſit. Ubi ex *Dione* docent *Caſaub.* & *Torrent.* Ducenarios dictos propter ſtipendium, quod ex procuratione in ducentis ſeſtertiis accipiebant. h. e. a numero pecuniæ ſibi commiſſæ. ¶ Fuiſſe autem gradum quendam dignitatis, colligimus etiam ex *Euſeb. l. 7.* ubi de Samoſateno loquens, ait: [illegible] ¶ Aliis Ducenarius eſt, qui duabus militum centuriis præeſt. *Veget. l. 2. c. 8.*

Ducēni, æ, a, adject. numer. diſtributivum. Sed ſæpius abſolute uſurpatur pro ducenti, *duecento*. *Liv. l. 9. c. 19.* Cenſebantur ducena quinquagena millia capitum.

Ducentesimus, a, um. Affertur ex *Sueton. Calig. cap. 16.* Sed dubia eſt lectio. ¶ Ducenteſima, æ, f. vectigal, quo nummus pro ſingulis ducenis nummis penditur. *Tacit. Ann. 2. c. 42.* Fructibus provinciæ levari poſſe centeſimæ vectigal profeſſus, ducenteſimam in poſterum ſtatuit.

Ducenti, æ, a, adject. numer. *duecento*, *διακόσιοι*. *Plin. l. 14. c. 4.* Durant adhuc vina ducentis fere annis.

Ducenties, adver. *dugento volte*, *διακοσιάκις*, bis centies. *Cic. 2. Phil. c. 16.* Amplius ducenties acceptum retuli.

Duco, is, duxi, ductum, a. 3. *condurre*, נהג, Ger. *führen*, Gal. *conduire*, Hiſ. *guiar*, *ἄγω*, *ἡγέομαι*, נהג. *Sen. epiſt. 107.* Fata volentem ducunt, nolentem trahunt. ¶ Quandoque ſignificat allicere, delectatione quadam demulcere. *Cic. 2. Verr.* Si quis honore, aut gloria ducitur. ¶ Quandoque cenſere, judicare, exiſtimare. *Cic. 1. Fam.* Quæ ne tu quidem unquam timenda duxiſti. *Idem pro Flac.* Si quis deſpicatui ducitur. ¶ Quandoque æſtimare. *Cic. pro Arch.* Omnia pericula mortis, atque exilii parvi eſſe ducenda. ¶ Quandoque attribuere, aſcribere. *Cic. in Sall.* Quæ in hiſtoriis gloriæ mihi ducis. ¶ Quandoque accipere in uxorem. *Cic.* Duxit C. Albini filiam. *Id. pro Sext.* Duxit uxorem optimi viri filiam C. Scipionis. ¶ Quandoque volvere, cogitare. *Virg. 6. Æn. v. 690.* Sic equidem ducebam animo, rebarque futurum. ¶ Quandoque educere. *Virg. 12. Æn.* Et auxilium ducto mucrone petebat. ¶ Quandoque ſumere, contrahere. *Virg. 9. Ecl.* Duceret apricis in collibus uva colorem. Sic ducere notam, apud *Horat.* ¶ Quandoque agere. *Virg. 4. Æn.* Nate Dea potes hoc ſub caſu ducere ſomnos? ¶ Quandoque ſtruere, erigere. *Vir. 1. Æn.* Pars ducere muros, molirique arcem. ¶ Quandoque contrahere, criſpare. *Mart. l. 1. epigr. 41.* Qui ducis vultus, & non legis iſta libenter. ¶ Quandoque in longum protrahere. *Cic. Fam. l. 7. ep. 3.* Ducere bellum. ¶ Quandoque gerere, facere. *Virg. 9. Æn.* Hi bellum aſſidue ducunt cum gente Latina. ¶ Quandoque ad ſupplicium ducere. *Suet. Calig. c. 27.* A calvo ad calvam duci imperavit. Habet & *Liv.* ſæpe. *V. l. 6. c. 20.* ¶ In auctionibus quoque, cui mancipium addictum eſſet, dicebant, *ducas licet*. *Cic. l. 3. de Orat. c. 63.* Quanti addictus? mille nummum: nihil adde, ducas licet. ¶ Quandoque accipitur pro accipere, conſequi. *Ovid. 10. Met. v. 680.* Duxit ſua præmia victor. ¶ Quandoque pro bibere, haurire. *Horat. l. 1. od. 17. v. 21.* Hic innocentis pocula Lesbii Duces ſub umbra. ¶ Item pro fallere. *Ter. And. 4. 1. 20.* Etiam nunc me ducere iſtis dictis poſtulas. ¶ Item pro effingere. *Virg. 6. Æn. v. 848.* Ducere de marmore vultus. ¶ Ducere ſervo pugnum, eſt impingere. *Paul. JCtus leg. 4. de injur. & famoſ. libel.* ¶ Ducere lanam, eſt facere, ſeu nere. *Ovid. 4. Met. v. 33.* Hinc ducere carmen, apud eundem *l. 5. Triſt. eleg. 12. v. 63.* Nec poſſum, & cupio nonnullos ducere verſus. ¶ Ducere lateres, *fare, o ſtampar mattoni*. *Vitruv. l. 2. c. 3.* h. e. lateres coquendos formare. ¶ Habet etiam obſcœnum ſenſum. *Plaut. Moſtel. 1. 1. 35.* & alibi. ¶ Ducere ſe, eſt ſe conferre. *Id. Amph. 4. 3. 8.* Ad regem recta me ducam. ¶ Ducere familiam. h. e. primum eſſe, & caput familiæ. *Cic. Phil. 5.* Lucius quidem frater ejus familiam ducit. Hinc Ducere claſſem, ducere exercitum, ideſt exercitui præeſſe. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 11.* Dicitur etiam, *ducere*, abſolute. *Liv. l. 23.* Auctores erant quidam, ut protinus inde Cumas duceret, urbemque oppugnaret. ¶ Ducere rationem, *far' i conti*. *Cic. Att. l. 8.* Duxi meam mecum rationem. ¶ Ducere rationem, id eſt, habere rationem. *Cic. pro Sext.* Dicebant, officii rationem in omni vita, non commodi eſſe ducendam. ¶ Ducere centeſimas. V. in Centeſimus. ¶ Ducere alvum. *Celſ. lib. 4. c. 40.* Oportet ſolvere alvum; ſi aliter non reſpondet, etiam ducere. *h. e.* ſollicitare. ¶ Initium ducere, pro capere. *Cic. 2. Agr. c. 7.* Initium rerum, ac legum ſuarum hinc duxit. ¶ Ducere vitam, ſpiritum, *vivere*. *Cic. pro Leg. Manil. c. 12.* ¶ Ducere os, vitium oratoriæ pronunciationis, *menare il capo*. *Quint. l. 9. c. 4.* & *Cic. in Orat.* ¶ In modo imperat. facit *duc*. quam formam ſequuntur alia tria verba, *dic*, *fac*, *fer*. *Plautus* tamen *duce* dixit *ἀρχαϊκῶς*, *Moſtell. 1. 4. 10. Trinum. 2. 2. 103. Epid. 3. 3. 18.* Sic *dice*, pro *dic*, *Rud. 4. 3. 112.* *Face*, pro *fac*, *Aul. 2. 1. 30.* &c.

Ductabilĭtas, atis, f. videtur eſſe quædam animi imbecillitas, & nimia facilitas, qua quis ſe circumduci, & circumveniri ab alio patitur. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 626.* Eo plectuntur poetæ, quam ſuo vitio ſæpius, ductabilitate nimia, &c.

Ductarie, adverb. ducendo, vel trahendo. *Plaut. in fragm. Frivolaria.* Nave agere oportet, quod agas, non ductarie.

Ductarius, a, um, o. 1. 2. idem ac ductilis, ut Ductarius funis, qui per orbiculos trochleæ trajicitur, & inde ad ergatam. *Vitruv. l. 10. c. 2. 3. & 5.*

Ductĭcius, a, um, adjectiv. ductilis, ductarius, ut ducticium ferrum, *Quintil. l. 6.*

Ductĭlis, le, o. 3. *che facilmente ſi guida dove ſi vole*, משוך, Ger. *zugig*, Gal. *aiſé a mener, ou conduire*, Hiſp. *el que ſe puede baluer*, *εὐάγωγος*, quod facile ducitur. *Plin. l. 34. c. 8.* In Cypro æs coronarium, & regulare eſt, utrumque ductile, ideſt, quod malleis obſequitur, attenuaturque in laminas. ¶ Ductilis ſcena dicebatur, cum tractis tabulatis hac, atque illac ſpecies picturæ interior videbatur. *Serv. in 3. Georg.*

Ductim, adverb. Apud *Plaut. Curc. 1. 2. 14.* Anus ebrioſa ita vinum alloquitur: Invergere in me liquores tuos ſino ductim. h. e. avide, *ἀνέδην*, ut exponit *Priſcian. una tirata*. ¶ Item ductu. *Col. l. 4. c. 32.* Major pars operis in vineam ductim potius, quam cæſim facienda eſt.

Ductio, onis, f. ducendi actio, ut ductio, & reductio rudentum, *Vitruv. l. 10. c. 19.* *Idem l. 1. c. 1.* Aquarum ductiones. h. e. deductiones, derivationes. *Celſ. l. 4. c. 27.* Alvi ductio, h. e. ſubductio.

Ductĭto, as, a. 1. *περιάγω*, ſæpe circunduco. *Plaut. Rud. 2. 6. 26.* Venales illic ductitavit. Adde *Epid. 3. 2. 15.* Exemplum *Terentii*, quod afferebatur, vide in Ducto. Sic enim legendum. ¶ Item æſtimare. *Plaut. Perſ. 4. 4. 85.* Omne ego pro nihilo eſſe ductito, quod fuit.

Ducto, as, avi, atum, a. 1. frequent. a duco, *menar in queſta, e quella parte*, *ἄγω*, *περιάγω*, ſæpe duco, huc, & illuc duco. *Plaut. Capt. 3. 4. 109.* Dolis aliquem ductare. *Ter. Adelph. 4. 7. 34.* Tu inter eas reſtim ductans ſaltabis. *Salluſt. Catil. c. 11.* & *Jugurt. c. 38.* Ductare exercitum, quod *Quintil. l. 8. c. 3.* reprehendit: *ductare* enim obſcœnum ſenſum habet. Hinc Ductare ſcortum, vel amicam. h. e. ad ſcortum accedere. *Plaut.* ſæpe, & *Ter. Phorm. 3. 2. 15.*

Ductor, ris, m. 3. *condottiere*, נגיד, Ger. *ein hauptman*, Gal. *capitaine*, Hiſp. *adalid*, *ἡγεμών*, *στρατηγός*, qui præeſt exercitui, dux belli, qui ordines in militia ducit. *Cic. 1. Tuſc.* Non modo ductores noſtri, ſed univerſi exercitus ad non dubiam mortem concurrere. *Virg. 6. Æn.* Ductor claſſis.

Ductrix, icis, f. 3. *condottrice*. *Leg. 1. §. 12. ff. de exercit. action.* naves quædam veſtorum ductrices appellantur.

Ductus, us, ui, m. 4. *condotta*, הנהגה, Ger. *ein führung*, Gal. *conduite*, Hiſp. *conduta*, *ἀγωγή*, ductio. *Liv. l. 4.* Ductu Fabii nihil dignum memoratu actum. ¶ Item derivatio. *Cic. 2. de Leg.* Ductus vero aquarum, quos ibi tubos, & euripos vocant, quis non irriſerit? ¶ Ductus oris, *i lineamenti del volto*. ¶ Ductus

ctus literarum ſunt formæ, & apices literarum, apud *Plin. l. 8. c. 3.*

Ductus, a, um, adject. *menato, condotto*. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 55.* Per quaſdam ab inteſtino uſque ad jecur ductas, & directas vias. *Idem de clar. Orat.* Benevolentia ductus mihi tribuebat omnia. *Tac. Ann. 6. c. 2.* Viginti ſorte ducti, *cavati a ſorte*. *Plaut. Capt. 4. 2. 7.* Hic ille eſt ſenex ductus, cui verba data ſunt. h. e. deceptus.

Dudum, adverb. *poco fa, pur ora*, כבר, Ger. *verlangſt*, Gal. *depuis peu*, Hiſp. *poco, a*, πάλαι, nuper, modo, ex *diu*, & *dum*. *Valla* ſcripſit *l. 2. c. 34.* dici de exiguo tempore, ut ſpatium unius diei raro excedat. Sed etiam diem tranſcendit. *Ter. And.* Oro, Chreme, ut beneficium verbis initum dudum nunc re comprobes. *Cic. l. 11. Att. ep. 24.* Quæ dudum ad me ſcripſiſti, ea ſentio eſſe vera. *Ter. And. 5. 2. 9.* Modo introii. Si. Quaſi ego, quam dudum, rogem, *quanto tempo fa*. *Plaut. Amph. 2. 2. 51.* Sic ſalutas, quaſi dudum non videris, *come ſe or'ora non m'aveſſi veduto*.

Duellātor, m. 3. idem ac bellator, a *duellum*, bellum. *Plaut. Capt. prol.* Domi, duellique duellatores optimi.

Duellicus, o. 1. 2. bellicus. *Lucr. l. 2. v. 660.* Equorum duellica proles. *Plaut. Epid. 3. 4. 14.* Quem memorant arte duellica divitias magnas ſibi adeptum.

Duellis, com. 3. hoſtis, a *duellum*. *Arnob. l. 1.* Duelles cum pereunt.

Duellōna, f. 1. Bellona. *Var. l. 4. de L. L. c. 10.*

Duellum, n. 2. *guerra*, πόλεμος, idem ac bellum. Veteres enim *du* ponebant pro *b*. Sic legitur *duonum* pro *bonum*, & *duis* pro *bis*, ut ait *Cic. in Orat. c. 45.* V. etiam *Quintil. l. 1. c. 4.* *Horat. l. 1. epiſt. 2. v. 7.* Græcia barbariæ lento colliſa duello. *Cic. l. 2. de Leg. c. 18.* Æs atque ferrum duelli inſtrumenta. *Plaut. Aſin. 3. 2. 13.* Quæ domi, duellique feciſti.

Duellus, a. um, idem quod bellus, apud Veteres. *Nævius* apud *Quint. l. 1. c. 4.* & *Trinum.* apud *Non. c. 3. n. 117.*

Duēnus, o. 1, 2. idem ac benus, ideſt bonus. V. *duonus*.

Ducenſus, o. 1. 2. bis cenſus, ſeu cenſus cum altero, h. e. cum filio, a duis, bis. *Feſt.*

Duidens, f. 3. hoſtia bidens. *Feſt.*

Duigæ, idem quod bigæ apud Veteres. *Varr. lib. 7. L. L.*

Duini, idem quod bini, apud Veteres, *Varr. lib. 7. L. L.*

Duint, antiqui dixere, pro *dent*, vel *dederint*. *Ter. And.* At tibi Di dignum factis exitium duint. *Tac. Annal. 4. c. 38.* Ut mihi quietam mentem duint.

Duis, adverb. antiq. bis. *Cic. in Or. c. 45.* Ut duellum bellum, & duis bis. ¶ Eſt item verbum, pro *des*, vel *dederis*. *Plaut. Capt.* Libellam pro eo argenti ne duis.

Dulcacidus, a, um, o. 1. 2. quod mixtum quendam ſaporem habet ex dulci, & acido. *Q. Seren. Sammonic. de Med. c. 12.* Crudaque dulcacido miſcebis rapa liquori. Adde *c. 34.*

Dulcatus, a, um, adject. *addolcito*, dulcis factus. *Sidon. Carm. 2. v. 105.* Ferunt exorto flumina melle Dulcatis cunctata vadis.

Dulce, adverb. *dolcemente*, Ger. *ſüſſiglich*, Gal. *doucement*, Hiſp. *dolcemente*, γλυκερῶς. *Plaut. Mil. 2. 2. 58.* Hercle aſtitit & dulce, & comœdice. Al. leg. *dulice*. *Cic. in Brut. c. 19.* Tum Hiſtoria quædam ſcripta dulciſſime. *Prudent. Cathem. 5. v. 95.* Lignum eſt, quo ſapiunt aſpera dulcius. *Prop. lib. 1. eleg. 2.* Et volucres nulla dulcius arte canant.

Dulcēdo, f. 3. *dolcezza*, מתיקות, Germ. *ſüſſigkeit*, Gal. *douceur*, Hiſp. *dulceura*, *dulcor*, γλυκύτης. *Cic. 3. de Orat. c. 40.* Dulcedo orationis. Et *ad Brut. ep. 16.* Vivendi dulcedo. *Idem pro Arch.* Dulcedine gloriæ commoveri.

Dulceſco, is, ulcui, n. 3. *addolcir ſi*, מתק, Ger. *ſüſſ werden*, Gal. *s'addoucir*, Hiſ. *endulcerſe*, γλυκαίνομαι, dulcis fio. *Cic. de Sen. c. 15.* Primo eſt peracerba guſtui, deinde maturata dulceſcit. *Paulin. ad Nicetam, v. 30.* unde miſſo dulcuit ligno.

Dulcia, orum, n. 2. placentæ dulces. *Lampr. Heliog. c. 27.* Dulciarios, & lactarios tales habuit, ut illi modo de dulciis, modo de lactariis exhiberent. Et infra: Alia de pomis, alia de dulciis, alia de opere lactario.

Dulciarius, ii, m. 2. qui panes, & mellita concinnat edulia. *Lampr. Heliog. c. 1.* Dulciarios habuit, qui de dulcibus exhiberent, quæcunque coqui de diverſis eduliis exhibuiſſent. In *Martial. 14.* lemmate *epigr. 222.* Dulciarius piſtor.

Dulcicŭlus, a, um, o. 1. 2. dimin. a dulci. *Cic. 3. Tuſc. c. 19.* Demus ſcutellam dulciculæ potionis.

Dulcifer, a, um, adject. dulcis. *Plaut. Pſeud. 5. 1. 18.* Cantharum dulciferum propinare.

Dulcifluus, a, um, o. 1. 2. γλυκύῤῥοος, quod dulciter fluit. *Dracont. Hexaem. v. 49.* Dulciflui fontes.

Dulcimŏdus, a, um, adject. dulciſonus. *Prudent. Pſychom. v. 666.* reſultant Myſtica dulcimodis Virtutum carmina pſalmis.

Dulcinervis, e, adject. ut dulcinervis arcus, apud *Martian. Capell. l. 9.*

Dulcio, is, ire, n. 4. idem ac dulceſco. *Lucret. l. 2. v. 473.* Humor dulcit, ubi per terras crebrius idem Percolatur.

Dulcioriloquus, a, um, adject. qui dulci ore loquitur. Ita *Næv.* Neſtorem dixit, apud *Gel. l. 19. c. 9.*

Dulcis, ce, o. 3. *dolce, ſoave*, מתוק, Ger. *ſüſſ*, Gal. *doux*, Hiſp. *dulce*, γλυκύς, γλυκερὸς, ſuavis, ab antiquo delicis, quia delicit, h. e. allicit, delectat. *Cic. 3. de nat. Deor.* Sentit igitur calida, & frigida, dulcia, & amara. *Ovid. 3. Met. v. 796.* Matura dulcior uva. ¶ Tranſlate jucundus. *Cicer. Att. l. 5. epiſt. 13.* Dulciſſima epiſtola. ¶ Item formoſus; eo enim ſenſu videtur *Horat. l. 4. od. 1.* Cupidines dulces vocare. Et *Stat. in Epithal. Stellæ, v. 154.* Mihi dulcis imago Proſiluit.

Dulciſŏnus, a, um, adject. γλυκύφωνος, dulce ſonans. *Sidon. Carm. 6. v. 5.* Dulciſonum quatitur fidibus dum pectine murmur.

Dulcitas, tis, f. 3. idem ac dulcedo. *Accius apud Non. c. 2. n. 215.* Dulcitas conſpirantis animæ. *Apul. de Mund.* Dulcitas fici.

Dulciter, adverb. idem ac dulce. *Cic. 2. de Fin.* Quæ ſenſus dulciter, ac jucunde movet.

Dulcitūdo, nis, f. 3. idem ac dulcedo. *Cic. 3. de Or. c. 25.* Quique dulcitudine præter cæteros ſenſus commovetur.

Dulco, as, a. 1. *addolcire*, המתיק, Ger. *ſüſſmachen*, Gal. *addoucir*, Hiſp. *endulcar*, *dulcorar*, γλυκαίνω, dulce efficio. *Sidon. Apoll. l. 5. ep. 4.* Offenſæ amaritudinem politis affatibus dulcare non deſinant.

Dulcor, oris, m. idem quod dulcedo. *Tert. adverſ. Marcion. lib. 3. c. 5.* Montes diſtillaturi dulcorem.

Dulcōro, as, a. 1. *raddolcire*, γλυκαίνω, dulcem reddo. *Hieronym. epiſt. 22. ad Euſtoch. de cuſtod. Virginit. ſect. 9.* Dulcorare amaritudinem.

Dulice, adverb. δουλικῶς, ſerviliter. *Plaut. Mil. 2. 2. 58.* Aſtitit dulice, & comœdice. Alii leg. *dulce*.

Dulichīum, n. 2. Δουλίχιον, inſ. maris Jonii, una Echinadum, contra oſtia Acheloi flu. non procul ab Ithaca. Hic Ulyſſes habitaſſe, vel imperaſſe fertur.

Dulichius, a, um, adject. ad Dulichium pertinens. *Virg. Ecl. 6. v. 75.* Dulichias vexaſſe rates. h. e. Ithacenſes. Ipſe etiam Ulyſſes Dulichius cognominatus eſt. V. Dulichium.

Dum, *mentre che, ſin che*, עד, Ger. *dieweil, biſſ*, Gal. *pendant que, juſque a ce que*, Hiſ. *mientras que, haſta que*, adv. temporis, & modo pro *quando* ponitur. *Plin. l. 7. c. 53.* Nullis evidentibus cauſis obiere, dum calceantur matutino duo Cæſares. ¶ Modo pro *donec*. *Ter. in Eun.* Expectabo, dum veniat. *Nepos Pauſan. c. 3.* Expectandum, dum ſe res ipſa aperiret. ¶ Eſt etiam conjunctio, & ſignificat *modo*, vel *dummodo*. *Salluſt. in Catil.* Neque id quibus modis aſſequeretur, dum ſibi Regnum pararet, quicquam penſi habebat. ¶ Interdum eſt ſyllabica adjectio, & conjungitur cum *Ades, age, modo, taxat*, ut *Adeſdum, agedum, dummodo, duntaxat*. *Ter. And.* Adeſdum: paucis te volo. Cetera V. ſuis locis. ¶ Eleganter ei præponitur alia particula, ut vix, tantiſper, ne. *Terent. Heaut. 1. 1. 54.* Ego te meum dici tantiſper volo, dum quod te dignum eſt, facis. *Liv. l. 28. c. 14.* Vix dum ſatis certa luce. *Ter. Heaut. 3. 2. 44.* Sufferre nunquam ejus ſumptus queat, nedum tu poſſis. ¶ *Nihil dum*. h. e. nihil adhuc. *Liv. l. 24. c. 20.* Simulata lenitas nihil dum profuerat. ¶ *Necdum*, non adhuc. *Id. l. 21. c. 6.* Legatione decreta, necdum miſſa. ¶ Aliquando verbis ipſis, & nominibus etiam adjungitur, & vim quandam habet velut excitantis. *Sen. Med. v. 987.* Perage dum facinus manu. *Plaut. Mil. 1. 2.* Mane dum. *Id. Trinum. 1. 2. 109.* Circumſpice dum. Sic, quod dum? &, qui dum? pro cur. *Plaut. Men. 1. 2.* & *Amph. 4. 2. 13.* ¶ *Dum ne*, dummodo ne. *Brut. Cic. l. 11. Fam. ep. 10.* Interpellent me, quominus honoratus ſim, dum ne interpellent, quominus Reſp. a me adminiſtrari poſſit. ¶ Eodem ſenſu, dum quidem ne dixit *Plaut. Aul. 2. 2. 34.*

Dumalis, le, adject. ad dumum pertinens. *Martian. Capel. l. 3.* Dumalibus hirta ſetis.

Dumectum, n. 2. idem ac dumetum, apud vet. *Feſt.*

Dumeſco, is, q. d. dumus fio, vel dumis obducor. *Diomed. Grammat. l. 1.*

Dumētum, ti, n. 2. *ſpineto*, Ger. *ein ort da vil hecken ſtehen*, Gal. *buiſſon, touffe de bois epineux*, Hiſp. *eſpinal*, ἀκανθεὼν, locus dumis, ideſt ſpinis obſitus, a dumicetum. *Cic. 5. Tuſc.* Septum undique, & veſtitum vepribus, & dumetis.

Dumicētum, n. 2. idem ac dumetum, apud vet. *Feſt.*

Dumicŏla, æ, qui in dumis degit. *Avien. Perieg. v. 895.* Dumicolas Avienos.

Dummŏdo, adverb. *purchè*, modo. *Cic. 3. Off. c. 21.* Dummodo potentiam conſequantur.

Dumōſus, a, um, *ſpinoſo*, ἀκανθώδης, ſpinoſus, vepribus plenus, frondoſus. *Virg. 1. Ecl.* Dumoſa pendere procul de rupe.

Dumus, m. 2. *ſpina, dumo*, סנה, Ger. *hecke*, Gal. *buiſſon*, Hiſp. *eſpinal*, *bruma*, βάτος, omnis ſpina. *Cic. 5. Tuſc.* Animadverti columellam non multum e dumis eminentem. *Virg. Æn. 9. v. 382.* Silva horrida dumis.

Duntaxat, adverb. *ſolamente*, רק, Ger. *allein*, Gal. *ſeulement*, Hiſp. *ſolament*, γοῦν, ſolum. *Cic. pro Dejot.* Quod ipſum etſi non iniquum eſt in tuo duntaxat periculo. ¶ Interdum habet ante ſe negationem, poſt ſe *ſed etiam*, aut *verum etiam*. *Liv. l. 44.* Nec animum nobis duntaxat fidelem, ac bonum præſtitit, ſed omnibus interfuit bellis, quæ geſſimus.

Duo, æ, o, *due*, שנים, Ger. *zwuo, zwey*, Gal. *deux*, Hiſp. *dos, dós*, Attice δύω, nomen numerale num. plur. a Græca voce, quæ allata eſt. ¶ *Duo*, & *ambo* gen. & accuſ. per 2. decl. proferunt, dat. & ablat. per 3. Sed in genitivo frequens eſt ſyncopa *duum*, pro *duorum*. Et accuſativus maſculinorum quandoque ſimilis eſt nominativo, proferturque in *o*, more Græco. *Virg. 11. Æn.* Si duo præterea tales Idæa tuliſſet terra viros. *Var. l. 1. R. R. c. 18.* Duo villicos habeat. Adde *Liv. l. 35. c. 2.* & *Cenotaph. P. C. Cæſaris*, ubi habetur *duo* viros creare. ¶ *Dua* pro duo, V. ſupra ſuo loco. ¶ Duum pro duorum. *Cic. Fam. 12. 15.*

Duo, is, pro do, das, dicebant Veteres. V. Duint.

Duodecennis, e, adject. & contract. Duodennis, qui duodecim annos habet. *Sulpic. Sev. Dial. 3. c. 2.* Duodecennem ab utero mutam puellam. Et *Dial. 1. c. 10.* Puer duodennis. Ita enim reperiri etiam in MSS. monet *Jo. Vorſtius*.

Duodecies, *dodeci volte*, δωδεκάκις, adverb. numeri. *Liv. l. 38. c. 28.* Tyberis duodecies Campum Martium, planaque Urbis inundavit.

Duodĕcim, *dodici*, δώδεκα, nom. num. *Cic. 2. de Leg. c. 23.* Diſcebamus enim pueri duodecim.

Duodecimo, adverb. *la duodecima volta*. *Capitolin. in Pio, c. 1.* Flavio Domitiano duodecimo & Corn. Dolabella Coſſ.

Duodecĭmus, o. 1. 2. *duodecimo*, δωδέκατος, num. ordinis, a duodecim. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 23.* Duodecima legio. Et *c. 2.* Duodecimo die.

Duodemilleſĭmus, a, um, adject. nongenteſimus nonageſimus octavus. *Proculus JCtus 1. 80.* Ex duodemilleſimis partibus ſocius.

Duodenarius, o. 1. 2. quod duodecim continet, a duodenus. *Var. l. 4. L. L. c. 4.* Multa antiqui duodenario numero finiebant.

Duodēnus, o. 1. 2 *a dodici a dodici*, num. diſtrib. a duodecim. *Cæſ. 5. B. G.* Uxores habent deni, duodenique inter ſe communes. ¶ Sæpe accipitur pro duodecim ſine diſtributione. *Virg. 1. Georg. v. 232.* Orbem per duodena regit mundi Sol aureus aſtra. Adde *Plin. l. 11. c. 25.*

Duodennis, V. Duodecennis.

Duodenonaginta, *ottantotto*. *Plin. l. 3. c. 16.*

Duodeoctoginta, *ſettantotto*. *Plin. l. 3. c. 5.*

Duodequadragēni, æ, a, duodequadraginta. *Plin. l. 36. c. 2.* Duodequadrageni pedes.

Duodequadrageſĭmus, a, um, adject. trigeſimus octavus. *Liv. l. 1. c. 50.* Duodequadrageſimo ferme anno.

Duodequadraginta, trigintaocto. *Cic. 5. Tuſc.*

Duodequinquagēni, æ, a, duodequinquaginta. *Plin. l. 36. c. 8.*

Duodequinquageſĭmus, a, um, ideſt, quadrageſimus octavus. *Cic. in Brut. c. 44.*

Duodequinquaginta, quadraginta octo. *Colum. l. 12. c. 5.*

Duodeſexageſimus, a, um, adject. quinquageſimus octavus. *Vellej. l. 2. c. 53.*

Duodeſexaginta, *cinquant'otto*, quinquaginta & octo. *Plin. 11. 9.* Duodeſexaginta annis nihil agere.

Duodetricies, adv. *ventotto volte*. *Cic. Ver. 3. c. 70.*

Duodetrigeſĭmus, vel Duodetriceſimus, a, um, adject. vigeſimus octavus. *Va.* apud *Gel. l. 3. c. 10.*

Duodetriginta, viginti octo. *Varr. l. 1. R. R. c. 1.*

Duodevicēni, æ, a, adject. diſtribut. decem & octo. *Liv. l. 21. c. 41.* Duodevicenis denariis.

Duodeviceſĭmus, a, um, adject. decimus octavus, *decimottavo*, ut duodeviceſima legio, *Tac. l. 1. hiſt. c. 55.*

Duodeviginti, *diciotto*, nom. num. decem & octo. *Liv. l. 30. c. 18.* Signa militaria duodeviginti capta.

Duoetviceſimāni, dicti ſunt milites legionis vigeſimæ ſecundæ, apud *Tac. 1. hiſt. c. 55.*

Duoetviceſĭmus, a, um, adject. viceſimus ſecundus. *Gel. l. 5. c. 4.* Duoetviceſimo anno, poſtquam Galli Romam ceperunt.

Duonus, a, um, o. 1. 2. idem ac bonus, apud vet. *Feſt.*

Dupla, æ, f. 1. idem quod Duplum. *Var. de L. L.* V. JCtos.

Duplāris, re, o. 3. διπλοῦς, quod duplum continet. Duplares milites in veteri militia dicebantur, qui torque aureo ob virtutem donati duplam annonam accipiebant amplius, quam cæteri, quemadmodum Simplarii, qui annonam ſimplam accipiebant, præter eam, quæ in ſingula militum capita diſtribuebatur. *Veget. l. 2.* *Macrob. l. 1. in Som. Scip. c. 6.*

Duplatio, onis, f. duplex pœna, apud JCtos. Vide *lib. 31. ff. de nox. action.*

Duplex, duplicis, o. 3. *doppio*, כפול, Ger. *zwoifach*, Gal. *double*, Hiſp. *doble*, *doblado*, διπλοῦς, cujus duæ ſunt partes, a *duo*, & *plico*, ideſt, a duabus plicis. *Virg. 1. Æn.* Duplicem gemmis, auroque coronam. *Colum. l. 1. c. 8.* Duplicia (ferramenta) quam numerus ſervorum exigit, repoſita cuſtodiat. *Plin. 19. 1.* Ideo duplex quam ceteris pretium, *il doppio di piu degli altri*. ¶ Nonnunquam etiam pro duobus accipitur, *due*. *Cic. 1. Tuſc.* Diſſeruit duas eſſe vias, duplicesque curſus animorum e corpore diſcedentium. ¶ *Duplices, triplices*, &c. porticus dicuntur, in quibus ordines columnarum duplicati, triplicati, &c. ſunt. *Vitr. l. 5.* In duplici palæſtrarum porticu. ¶ Duplicem pannum, pro craſſo, & villoſo dixit *Horat. l. 1. ep. 17.*

Duplicarii, vel dupliciarii, m. 2. *ſoldati, che anno doppia paga*, milites erant, qui duplum accipiebant ſtipendium. *Liv. l. 2. c. 59.* Ad hoc centuriones, duplicariosque virgis cæſos ſecuri percutiebat.

Duplicatio, onis, f. *il raddoppiare*. *Sen. l. 4. Quæſt. nat. c. 8.* Radiorum duplicatio proxima quæque terris calefacit.

Duplicāto, adverb. *duplicatamente*. *Plin. l. 2. c. 17.* Saturni, & Jovis ſtellæ duplicato digrediuntur.

Duplicator, oris, m. qui duplicat. *Sidon. l. 3. ep. 13.* Siniſtrarum opinionum duplicatores.

Duplicātus, a, um, adject. *raddoppiato*. *Cic. pro Dom. c. 35.* Duplicata gloria diſcedere. ¶ Significat etiam, auctum, *accreſciuto*. V. Duplico. ¶ Item incurvatum, ut duplicatum frigore corpus. *Valer. Max. l. 5. c. 1.*

Dupli-

Duplicitas, atis, f. *doppiezza*, duplicatio, ut duplicitas aurium, *Lact. de Opif. Dei*, c. 8.

Dupliciter, adv. *doppiamente*, Ger. *zwoeyfaltig*, Gal. *doublement*, Hiſp. *dobladamente*, διττῶς, duobus modis. *Cic. l. 9. Fam. ep.* 20. Dupliciter delectatus ſum tuis literis.

Duplico, as, a. 1. *raddoppiare*, כפל, Ger. *doppeln*, Gal. *doubler*, Hiſp. *doblar*, *duplicar*, διπλόω, duplicem facio, gemino. *Cic. 2. de nat. Deor. c.* 22. Cum ſæpius duplicaret numerum dierum. ¶ Ponitur & pro augere, *accreſcere*. *Virg. in Bucol. Ecl.* 2. v. 67. Et Sol creſcentes decedens duplicat umbras. ¶ Ponitur & pro incurvare. V. Duplicatus.

Duplio, onis, m. 3. idem ac duplum, apud vet. *Feſt.* Hinc in leg. XII. Tab. Dupliones pœnam ſubire. V. *Roſin. Antiq. Rom. l.* 8. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Noxamve, duplionemve Prætoris arbitratu decerni.

Duplo, as, avi, atum, a. 1. *raddoppiare*. *Leg.* 14. *ff. de ſerv. corrupt.* & *l.* 20. *ff. de liber. cauſa*.

Duplum, dupli, n. 2. *doppio*, משנה, Ger. *zwoeyfaltig*, *gedoppelt*, Gal. *double*, Hiſp. *doble*. *Cic.* 3. *Off.* Quæ qui inficiatus eſſet, dupli pœnam ſubiret. *Id. pro Flac.* c. 21. Frater meus pro ſua æquitate decrevit, ut ſi judicatum negaret, in duplum iret. *cadeſſe in doppia pena*, *pagaſſe il doppio*.

Duplus, a, um, o. 1. 2. *doppio*, משנה, Ger. *doppelt*, Gal. *double*, Hiſp. *doble*, διπλάσιος, bis tantum, a διπλοῦς. *Cic. de Univ. c.* 7. Secundam autem primæ partis duplam.

Dupondius. V. Dipondius.

Durabilis, le, o. 3. *durabile*, Ger. *langwirig*, Gal. *de durée*, Hiſp. *durable*, ἔμμονος, quod durare poteſt. *Ovid. Heroid. ep.* 4. v. 89. Quod caret alterna requie, durabile non eſt.

Durabilitas, atis, f. 3. *durevolezza*. *Pallad. l.* 1. *c.* 36. & *l.* 12. *c.* 7. Durabilitate præcipua eſſe.

Duracinus, o. 1. 2. quod durum aliquid habet, a *durus*. Nam *cinus* eſt productio vocis. Sic Duracina perſica, *perſichi*, *che non ſi ſpiccano dall' oſſo*, vel quæ dura carne ſunt. *Plin. l.* 15. *c.* 12. Sed perſicorum palma duracinis. ¶ Duracinæ uvæ dicuntur, quæ duram, & firmam corticem habent, a duritie corticis, vel a duris acinis. *Plin. l.* 4. *c.* 1. Uva non aliunde gratior callo, ut inde poſſit inveniſſe nomen duracina. Adde *Suet. Aug.* c. 76.

Duramen, n. 3. *ramo dalla vite*, Ger. *weinrebwurtz*, Gal. *ſep*, *bras*, Hiſ. *tallo de vid*, brachium vitis. *Col. l.* 5. *c.* 22. Cujus longitudinis ſint duramina. ¶ Item induratio. *Lucret. l.* 6. v. 529. Et vis magna geli, magnum duramen aquarum.

Duramentum, n. 2. brachium vitis, idem ac duramen. *Col. lib.* 5. *c.* 21. Quaternis brachiis, quæ duramenta quidam vocant. Adde *lib.* 4. *c.* 22. ¶ Item firmitas, confirmatio, *forza*, *fermezza*. *Sen. de tranquil. c.* 1. Dices, tenera eſſe virtutum principia, tempore ipſis duramentum, & robur accedere.

Durateus, a, um, o. 1. 2. *di legno*, δουράτεος, δούρειος, ligneus, a δόρυ, lignum. *Lucr. l.* 1. v. 746. Nec cum durateus Trojanus Pergama partu inflammaſſet equus nocturno Grajugenarum.

Durator, oris, m. qui durat, ſolidat, confirmat. *Pacat. in Paneg. Theodoſ. c.* 33. Ingentium corporum durator iter.

Duratrix, icis, f. quæ durat, ſeu durare facit, ut duratrix firmitas, *Plin. l.* 14. *c.* 1.

Duratus, a, um, adject. induratus, *indurato*, σκληρωθείς. *Ovid.* 4. *de Pont. ep.* 9. v. 85. Duratus frigore pontus. ¶ Tranſlate *Luc. l.* 5. v. 798. Mens durata malis. *Liv. l.* 7. Duratus malis, laboribus, uſu armorum.

Dure, adverb. קשה, Ger. *hertiglich*, Gal. *durement*, Hiſp. *duramente*, σκληρῶς, ſolide, firmiter, & tranſlatum eſt aſpere, acerbe, crudeliter. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 1. Durius accipere hoc mihi viſus eſt, quam vellem. *Hor. l.* 2. *epiſt.* 1. v. 66. Si quædam nimis antique, ſi pleraque dure Dicere credit eos. *Cic. pro Lig. c.* 6. Durius appellare. *Tertul. de Pudic. c.* 1. Duriſſime infamantes.

Dureſco, is, durui, n. 3. *indurirſi*, σκληρύνομαι, durus fio. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Itaque & Aquilonibus, reliquiſque frigoribus adjectis dureſcit humor. *Virg. Ecl.* 8. v. 80. Limus ut hic dureſcit. *Ovid. Met.* 2. Oraque duruerat. ¶ Tranſlate *Quintil. l.* 2. *c.* 5. *ad fin.* In Gracchorum, & Catonis lectione dureſcere. h. e. duræ, & inſuavi illorum dicendi rationi aſſueſcere.

Dureta, æ, f. vas Hiſpani vocant, quo vel in balneis, vel domi, vel quovis alio loco ſedentes lavantur. *Sueton. in Aug. c.* 82. Contentus hoc erat, ut inſidens ligneo ſolio, quod hiſpanico verbo *Duretam* vocabat, manus ad pedes alternis jactaret.

Duria, m. Doria, *Doria*, *Doria Baltea*, fl. Galliæ Subalpinæ, in Pedemontio, qui oritur ex Alpibus Graiis, al. Penninis, & per Salaſſos in Padum ſe exonerat, inter Clavaſium ad Occ. & Creſcentinum ad Or. ¶ Duria minor, fl. ejuſdem regionis, qui oritur ex Alpibus Cottiis, deinde Seguſium rigat, & Avillianam, & vix dimidio milliario infra Taurinum in Padum fl. cadit.

Duricordia, æ, f. durities cordis, σκληροκαρδία. *Tertul. adverſ. Marc. l.* 5. *c.* 4. & 13.

Duricorius, o. 1. 2. *che ha il cuojo duro*, σκληρόδερμος, quod eſt duri corii, ut *Ficus duricoria*, quæ habent durum corticem. *Macrob. l.* 3. *Satur. c.* 20.

Duricus. V. Durius.

Duritas, atis, f. idem ac durities. *Cic. in Or.* Alii duritatem, & ſeveritatem quandam verbis, & orationis quaſi mœſtitiam ſequuntur. Adde *de Seneſt. c.* 18.

Duriter, adverb. idem ac dure. *Auth. ad Heren.* Aut novis, aut priſcis verbis, aut duriter aliunde tranſlatis. ¶ Secundum Donat. *dure*, & *duriter* inter ſe differunt, quod *duriter* ad laborem, *dure* ad ſævitiam refertur, *duriter* in nos, *dure* in alterum aliquid facimus. Sed hæc differentia non eſt perpetua. *Ter. Adel.* 4. 5. 29. Factum a vobis duriter, immiſericorditerque eſt. Verba ſunt Æſchini ad Mitionem patrem, quibus cum illo expoſtulat, quod ipſe, & ſimulatus ille hoſpes Mileſius nimis duriter conſuluiſſent de virgine illa, & ejus amatore. *Idem Adelph.* 1. 1. Ruri agere vitam, parce, ac duriter ſe habere.

Duritia, æ, f. 1. & Durities, ei, f. 5. *durezza*, σκληρότης, firmitas, ſoliditas, a δόρυ lignum. *Plin. l.* 13. *c.* 9. Lignum intus grandis, firmæque duritiæ. *Sueton. Ner. c.* 34. Duritia alvi. Et in plur. *Plin. l.* 24. *c.* 6. Ammoniacum duritias emollit. ¶ Transfertur ſæpe ad animum, & ponitur pro acerbitate, & ſævitia. *Tacit.* 1. *Hiſtor. c.* 23. Labores itinerum, inopia commeatuum, duritia imperii atrocius accipiebantur. *Ter. Heaut.* 3. 1. 25. Tum hoc timet, ne tua duritia antiqua illa etiam adaucta ſit. ¶ Item pro quadam ſtupiditate, *inſenſibilità*. *Cicer. pro Dom. c.* 39. An ego tantam aut animi duritiem habere, aut oculorum impudentiam poſſim, ut &c. ¶ Item pro patientia laborum, & aſpera vivendi ratione. *Plaut. Moſt.* 1. 2. *ad fin.* Parſimonia, & duritia diſciplinæ aliis eram. Sic *Plin. Paneg. c.* 82. Duritia corporum, & lacertorum. *Senec. de Conſtant. Sap. c.* 17. Si ille hoc potuit duritia oris, qui aſſiduis conviciis depudere didicerat. h. e. impudentia.

Durities. V. Duritia.

Duritudo, inis, f. *Cato apud Gell. l.* 17. *c.* 2. & apud *Non. c.* 2. *n.* 244. Duritudinem cum impudentia conjunxit.

Durius, o. 1. 2. δούρειος, idem ac *durateus*, ideſt ligneus. *Val. Flac.* 2. *Arg.* Manet immotis nox duria ſaxis. Loquitur de ea nocte, qua durius equus a Trojanis exceptus, & in urbem admiſſus fuit. Sed aliqui *dorica* legunt, alii *durica*. *Aurel. Vict.* ſeu *Aſcon. Ped. in l. de Orig. Urbis Romæ, in princ.* E qua illud in ſecundo Æneidos, de enumeratione eorum, qui equo durio digrediebantur.

Duriuſculus, o. 1. 2. dim. a durus, *duretto*. *Plin. in Præfat.* Permutatis prioribus ſyllabis duriuſculum ſe fecit. *Plin. alter l.* 2. *epiſt.* 16. Inſerit data opera duriuſculos quoſdam verſus.

Duro, as, avi, atum, a. 1. *far duro*, הקשה, Ger. *hart machen*, Gal. *endurcir*, Hiſp. *endurecer*, σκληρύνω, durum facio, firmo, ſolido, a durus. *Col. l.* 6. *c.* 37. Annicula mula montibus, aut feris locis paſcitur, ut ungulas duret. *Cæſ.* 6. *B. G. c.* 27. Hoc ſe labore durant adoleſcentes. ¶ Durare item fullo dicitur, cum veſtem cogendo, & ſecretando duram efficit. Hinc apud *Plaut. Aſin.* 5. 2. 57. cum aſſicta dixiſſet Artemona, *Non queo durare*, ideſt pati: ſubjecit paraſitus: Si non didiciſti fulloniam, non eſt mirandum: ¶ Tranſlate ſumitur pro confirmare. *Quinctil. l.* 1. Multa linguæ vitia, niſi primis eximantur annis, inemendabili in poſterum pravitate durantur. ¶ Interdum neutrum eſt pro tolerare, pati. *Virg.* 1. *Æn.* v. 211. Durate, & voſmet rebus ſervate ſecundis. ¶ Sed tamen in hac ſignificatione quandoque jungitur accuſativo, maxime apud Poetas. *Hor. l.* 1. *Carm. od.* 14. Vix durare carinæ poſſunt imperioſius æquor. ¶ Item pro perſiſtere, perſeverare. *Ter. Adel.* Non hercle hic quidem durare quiſquam, ſi ſic ſit, poteſt. *Plin. l.* 11. *c.* 34. Duraſſe & ultra undecimum pleroſque, certum eſt. *Vellej. lib.* 2. In longum fortiſſime pugnandi duravit conſtantia. *Virg.* 2. *Georg.* totidem durare per annos. *Horat. l.* 1. *ep.* 1. durare horam.

Durus, a, um, o. 1. 2. *duro*, קשה, Ger. *hart*, Gal. *dur*, Hiſp. *duro*, σκληρός, quod eſt ſolidum, ac firmum, a δόρυ, lignum. *Virg.* 4. *Æn.* Sed duris genuit te cautibus horrens Caucaſus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 4. v. 27. Dura alvus. ¶ Per tranſlationem capitur pro patiente, ac tolerante laborum. *Virg.* 2. *Georg.* Scipiadas duros bello. Et 6. *Æn.* v. 130. Gens dura, atque aſpera cultu. ¶ Item pro aſpero, ſævo, crudeli. *Cic.* 7. *Ver.* Quis tam fuit illo tempore durus, & ferreus, quis tam inhumanus, præter unum te? &c. ¶ *Durus ad ſtudia*, qui ſtudiorum delectatione non capitur. *Cic. pro Arch. c.* 9. C. Mario, qui durior ad hæc ſtudia videbatur, jucundus fuit. ¶ Sæpe durus ponitur pro noxio, aſpero, ut caſus durus, durum imperium, mors, pœna, ſervitus dura. *Virg. Horat. Liv. Cicer. pro Dom. c.* 35. Duriſſima reip. tempora. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Fames duriſſima. Sic durum acetum, pro acerrimo, *Seren. Sammon. c.* 4. & duram muriam, pro ſalſiſſima, *Columel.* dixit *l.* 12. *c.* 4. ¶ Os durum, h. e. impudens, *Ter. Eun.* 4. 7. 36. ¶ Aliquando ponitur pro rudi, & quod ſine arte eſt: qua ratione *Ovid.* 3. *Faſt.* v. 537. ruſticorum choreas *duras* dixit, & *Cic. l.* 14. *Attic. ep.* 20. Atilium Poetam duriſſimum appellat.

Duſius, m. 2. Dæmon, voce Gallica. *S. Aug. l.* 15. *de Civ. c.* 22.

Duſmoſus, o. 1. 2. idem ac dumoſus, apud vet. *Liv. Andr. apud Feſt.* Duſmoſo in loco.

Duumvir, viri, m. 2. δυάνδρος, unus ex Magiſtratu Duumvirorum, a *duo*, & *vir*, quod duo viri in eo officio eſſent. ¶ Duumviri perduellionis Magiſtratus fuit duorum virorum, qui creabantur, ut judicarent, ſi quis in Rempub. ſe inſtar hoſtis geſſiſſet. ¶ Duumviri capitales, vel parricidii illi erant, qui quæſtionibus de homicidio præerant, & carceris reorum capitalium cuſtodiam agebant. Progreſſu temporis unus additus eſt. Hinc Triumviri fuere appellati. *Cic. in Orat.* Differebant a Quæſtoribus parricidii, ſive rerum capitalium, quia hi de omnibus criminibus capitalibus judicabant. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 2. *c.* 18. ¶ Duumviri navales erant, qui claſſis ornandæ, reficiendæque cauſa creabantur. *Liv. l.* 9. & *l.* 40. *c.* 42. ¶ Duumviri in Coloniis erat Magiſtratus fere par Conſulibus, vel Prætoribus urbis Romæ. *Cic.* 2. *Agr.* Appellabantur Duumviri jure dicendo. In quibuſdam Coloniis tres viri erant, in aliquibus quatuor. Hinc Triumviri, vel Quatuorviri dicebantur. *Sigon. l.* 2. *c.* 4. ¶ Duumviri Sacrorum erant, qui Oracula Sibyllina cuſtodiebant, & interpretabantur, & ſacrarum cæremoniarum antiſtites erant. Quoties prodigia magnos aliquos rerum eventus portendentia accidiſſent, Duumvirorum erat libros Sibyllinos inſpicere, & interpretari, & lectiſterniis ad pulvinaria Deorum factis, ſacrificiis eos placare, ut illorum minas averterent. Scitis etiam P. R. interpretandis præerant. Aliquando etiam data illis eſt cura corrigendorum Faſtorum. Primum duo creati ſunt. Sed cum Plebs de ſuo quoque corpore creari Conſules inſtaret, neque ad id ſatis haberet virium, obtinuit tandem, ut qui Duumviri ſacrorum in eam diem creati fuiſſent, Decemviri crearentur, quinque ex Patribus electis, totidem ex Plebe. Quare ex Duumviris Decemviri appellari cœpti ſunt. Denique ad Quindecemviros res devenit.

Duumviralis, le, o. 3. quod ad Duumviratus munus pertinet, ut Vir Duumviralis eſt, qui aliquando Duumviratum geſſit. *Ulp. l.* 1. *ff. de albo ſcrib.* Inter Duumvirales antiquiſſimus quiſque prior.

Duumviralitas, atis, f. Duumviratus. *Leg.* 1. *Cod. de nat. liber.*

Duumviratus, us, m. 4. dignitas Duumvirorum. *Plin. l.* 4. *ep.* 12. *ad Sempron.* Hunc agonem Trebonius in Duumviratu ſuo tollendum curavit.

Dux, ucis, comm. 3. *duce*, *capitano*, *guida*, נגיד, Ger. *führer*, Gal. *capitaine*, *duc*, Hiſp. *duque*, *capitan*, ἡγεμών, qui, vel quæ ducit. *Virg.* 1. *Æn.* Dux fœmina facti. *Cic. in Ver.* Sed tunc inopes relicti a duce, præfectoque claſſis eundem neceſſario curſum tenere cœperunt. *Idem* 2. *Fam. epiſt.* 6. Dux nobis & auctor opus eſt. ¶ Dux cum pro ductore exercitus ſumitur, differt ab Imperatore. Nam *imperator* eſt, cui totius belli ſumma commiſſa eſt; *Dux*, cui peculiaris acies, vel res. *Cic.* 3. *Offic.* Atilius Regulus captus eſt duce Xantippo Lacedæmonio, imperatore autem patre Annibalis Amilcare.

D ANTE Y.

Dyas, adis, f. numerus binarius, δυάς. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 12.

Dynamis, is, f. 3. vox græca. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 77. Dynamim olivi habent domi maximam. h. e. vim, ſeu copiam. Alii aliter legunt. V. *Olivitas*.

Dynaſtes, ſtæ, m. 1. δυνάστης, dominus, primas, qui Magiſtratum gerit, vel judiciis præeſt, qui in civitate plurimum poteſt, a δύναμαι, poſſum, valeo. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 9. Erit cum dynaſtis in gratia.

Dyota. V. Diota.

Dypticum, i, n. vel melius diptychum, δίπτυχον, donarium, binæ tabellæ ſimul junctæ, in quibus fere donantium imagines ſculptæ erant. *Symmach. l.* 5. *ep.* 14. & *in Cod. Theodoſ.* 15. 9. 1.

Dyrrhachinus, a, um, adject. ad Dyrrhachium pertinens. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 22. Quod mei ſtudioſos habeo Dyrrachinos, ad eos perrexi.

Dyrrhachium, ii, *Durazzo*, Δυῤῥάχιον, Macedoniæ civitas, & portus celebris, ad oſtium fl. *Argentaro*, in mari Adriat. Dicta eſt etiam Epidamnus. *Cic. l.* 14. *Fam. ep.* 1. Elegiſſe ſibi exilii locum Dyrrhachium.

Dyſenteria, f. 1. *fluſſo di ſangue*, Ger. *die rote ruhr*, Gal. *flu de ſang*, Hiſp. *camaras con ſangre*, δυσεντερία, inteſtinorum exulceratio, cum inflammatione, & excretione ſanguinolenta ventrem torminibus exercens, a δὺς, quod difficultatem notat, & ἔντερον, inteſtinum. *Cicer. Fam. l.* 7. *ep.* 26. Sane δυσεντερίαν pertimueram. ¶ Latinis literis ſcribitur a *Plin. l.* 22. *c.* 21. & alibi.

Dyſentericus, a, um, adject. *diſenterico*, qui dyſenteria laborat. *Plin. l.* 22. *c.* 25. Panicum in vino potum prodeſt dyſentericis. ¶ Item ad dyſenteriam pertinens, ut dyſenterica paſſio. *Pallad. l.* 3. *c.* 31.

Dyſeros, δύσερως, in amore infelix. *Auſon. epigr.* 92. Suaſiſti, Venus ecce, duas dyſeros ut amarem.

Dyſphoricus, a, um, δυσφορικός, infelix. *Firmic. l.* 8. *c.* 12. Diſphorici, ac miſeri infeliciter moriuntur.

Dyſpnœa, f. 1. δύσπνοια, ſpirandi difficultas, *difficoltà del reſpiro*. *Plin. l.* 26. *c.* 7. Dyſpnœæ medetur centaurium majus.

Dyſpnoicus, m. 2. qui dyſpnœa laborat. *Plin. l.* 24. *c.* 6. Ammoniacum prodeſt dyſpnoicis, pleuriticis, &c.

Dyſprophœnon, δυσπρόφορον, vitium ſermonis, cum voces dictu aſperæ adhibentur: ut *perſuaſtrices*, *præſtigiatrices*, atque *inductrices tigres*. Ita *Martian. Capell. lib.* 5. *pag.* 167. Eſt autem Græca vox, a δὺς male, & προφέρω profero.

Dyſuria, f. 1. δυσουρία, difficultas, & ſuppreſſio urinæ, a δὺς, quod notat difficultatem, & οὖρον, urina. *Cic.* græcis literis ſcripſit *l.* 10. *Attic. ep.* 10. Δυσουρία tua mihi valde moleſta.

Dyſuriacus, i, qui dyſuria laborat. *Jul. Firmic. l.* 4. *c.* 8. Dyſentericos, pleuriticos, hydropicos, dyſuriacos.

Dyſuricus, o. 1. 2. quod ad dyſuriam ſpectat. *Cic. Fam. l.* 7. *ep.* 26. Epicurum tuum Stoici male accipiunt, quia dicat, δυσουρικὰ, καὶ δυσεντερικὰ πάθη, ſibi moleſta eſſe. Literis latinis non ſcribes antequam exemplum invenias.

DE LITTERA E.

E Quinta Latinorum litera, & inter vocales ſecunda e, a Veteribus Interdum pro i uſurpata fuit, ut *here*, pro *heri*, *Vergilius*, *Deana*, pro *Virgilius*, *Diana* &c. ¶ Tranſit in quibuſdam verbis in *o*, ut *Reor*, *ratus ſum*: In quibuſdam in *o*, ut *tego*, *toga*. ¶ Variam fuiſſe rationem pronuntiandi per *e*, & per *o*, ſatis teſtatur *Var.* qui *lib. 6. de L. L.* ſcribit, alios dixiſſe *ſceptrum*, alios *ſceptrum*, partim *Fenus*, partim *ſenus*. Poſterioribus tamen temporibus hæc pronuntiandi ratio penitus amiſſa eſt. Hinc apud Auctores quoſdam infimæ Latinitatis non ſolum E pro Æ ſcribebatur, ſed etiam corripiebatur, ut *hereſis*, *ſphera*, apud Prudent. *Erumna*, apud Paulin. V. *Rutgerſ. l. 3. var. lect. c. 5.*

E, præpoſitio. V. Ex, eoſdem enim uſus habet, niſi quod e nunquam ante vocales adhibetur.

Eale, fera eſt in Æthiopia, magnitudine equi fluviatilis, cauda elephantis. *Plin. l. 8. c. 21.*

Eanus, i, Janus, apud *Macrob. l. 1. Saturn. c. 9.*

Eapropter, idem quod propterea, vel quapropter. *Calpurn. Flacc. declam. 26.* Eapropter nimis fretus auxiliis Deorum. *Solin. c. 35.* Lignum attrectatum ferro ſine mora emoritur; eapropter aut vitro, aut cultellis vulneratur.

Eapſe, ea ipſa. *Scip. Afr. apud Feſt.* Reque eapſe bene meritus fiem.

Earinus, a, um, adject. ab ἔαρ, vel ἦρ, ver, ſignificat vernum, ut earinæ oves, apud *Tertul. de habit. mulieb. c. 8.*

Eatĕnus, adv. *fin a tanto che*, עד, Ger. *alſo weit*, Gal. *juſqu' a ce que*, Hiſp. *haſta a tanto que*, ἐς ὅσον, uſque eo, vel ad eum modum, cui reſpondet quatenus, &c. *Caput de Inſtitoria actione.* Eatenus dabitur in eum actio, quatenus ex ea re locupletior factus eſt. *Cic. 3. de Leg.* Sed hoc civile quod vocant, eatenus exercuerunt, quoad populo præſtare voluerunt. *Idem de opt. gen. Orat.* Verba perſequens eatenus, ut ea non abhorreant a more noſtro. *Col. l. 11. c. 9.* Caules lactucæ ab imo depurgatos eatenus, qua tenera folia videbuntur. *Suet. in Tib.* Eatenus interveniebant, ne quid perperam fieret.

E ANTE B.

Ebacchor, aris, d. 1. valde bacchor. Affert Paſſeratius exemplum ex *Lamprid. in Heliogab.* in hæc verba: Matris etiam Deum ſacra accepit, & adeo ebacchatus eſt, ut &c. Verum præterquamquod codices quamplurimi habent *debacchatus*, Salmaſius ita legit. Matris etiam Deum ſacra accepit, & tauroboliatus eſt, ut &c.

Ebĕnus, i, f. vel ebenum, n. 2. *ebeno*, ἔβενος, lignum intus nigrum, foris buxi aſpectu, adeo ſolidum, & ponderoſum, ut in aqua non ſuperfluitet, a voce Græca allata. Naſcitur in India, & in Meroe inſ. Æthiopiæ. *Virg. 2. Georg.* Sola India nigrum fert ebenum. *Plin. l. 6. c. 40.* Spiſſiſſima, ex omni materie, judicatus ebenus, & buxus. ¶ Scribitur & *Hebenus*.

Ebibitus, a, um, ἐκποθείς, bibendo exhauſtus. *Sidon. carm. 9. v. 39.* Atque hunc, fluminibus ſatis profundis confeſtim ebibitis, adhuc ſitiſſe.

Ebĭbo, is, bibi, itum, a. 3. ἐκπίνω, extra bibo, vel bibendo evacuo. *Plaut. Curc. 1. 2. 63.* Quæ mihi miſero amanti ebibit ſanguinem. *Plin. l. 5. c. 15.* Fluvius ille ab lacu ebibitur, h. e. excipitur, & exhauritur. ¶ Ebibere imperium alicujus, pro oblivîſci, tranſlate *Plaut. Amph. 1. 1. 84.*

Ebito, as, exeo. Affert Pareus locum *Plaut. Stich. 4. 1. 28.* Sed non deſunt optimi Codices, qui *bites* pro *ebites* exhibeant.

Eblandĭor, iris, itus ſum, d. 4. *togliere per luſinghe*, Ger. *mit ſchmeichlen bringen*, Gal. *impetrer par de douces paroles*, Hiſ. *ſacar por halagos*, ἐξαπατάω, eſt blanditiis aliquid impetrare, vel exprimere, extorquere. *Cic. Att. l. 16. epiſt. 12.* Enitere, elabora, vel potius eblandire, effice, ut &c.

Eblandītus, a. 1. 3. particip. ab eblandior. Reperitur paſſive pro eo, quod precibus, & blanditiis impetratum eſt. *Cic. pro Planc. c. 4.* Eblandita illa, non enucleata ſuffragia.

Ebŏlum, n. 2. Eubri, *Ebol*, *Eboli*, opp. Principatus cit. in R. Neap. Ducatus titulo clarum.

Eborarius, ii, m. artifex eboris, *chi lavora in avorio*, *Leg. 1. Cod. de excuſ. Artif.*

Eborātus. V. Eburatus.

Eborĕus, a. 1. 3. quod eſt ex ebore. *Quint. l. 3. c. 6.* Cum in triumpho Cæſaris eborea oppida eſſent tranſlata. h. e. imagines oppidorum ex ebore.

Ebria, æ, f. vas vinarium, ut ait Soſipater, a qua dictus eſt ebrius, & ebrietas. *Chariſ. l. 1.* ſcribit *Hebria*, alii *Bria* legendum cenſent.

Ebriācus, a, um, a. 1. 2. idem ac ebrius, apud vet. *Plaut. Aul. in Fragm.* Homo ebriacus ſomno ſanari ſolet. V. Taubm.

Ebriāmen, inis, n. μέθυσμα. Vertit *Tertul.* ex S. Script. *l. de Jejun. c. 9.* his verbis: De Samuele mater: Vinum, inquit, & ebriamen non bibet.

Ebriĕtas, f. 3. *ebrietà*, שכרות, Ger. *trunckenheit*, Gal. *enyvrement*, Hiſp. *embriaguez*, μέθη, ſtatus ebrioſi, cum quis ſcilicet ebrius eſt. *Plin. l. 30. c. 15.* Ebrietatem arcet pecudum aſſus pulmo præſumptus.

Ebrio, as, avi, atum, a. 1. ebrium reddo, *ubbriacare*, μεθύσκω. *Macrob. l. 7. Satur. c. 6.* Mulieres raro ebriantur.

Ebriolātus, a, um, adject. ebrius. *Laber. apud Non. c. 2. v. 306.* Ebriolati mentem hilarem accipiunt. Al. leg. *ebriolati*. Adde *Plaut. in fragment. Aulul.*

Ebriŏlus, a, dim. ab ebrius. *Plaut. Curc. 2. 3.* Triſtes, atque ebrioli incedunt. *Id. ibid. 1. 3. 36.* Etiam me vocas, ebriola?

Ebrioſĭtas, f. 3. φιλοποσία, propenſio in ebrietatem. *Cic. 4. Tuſc. c. 12.* Inter ebrietatem, & ebrioſitatem intereſt, aliudque eſt eſſe amatorem, aliud amantem.

Ebriōſus, a, 1. 2. *chi ſpeſſo è ubbriaco*, שכור, Ger. *truncken*, Gal. *yvrogne*, Hiſ. *borracho*, οἰνόφλυξ, qui ſæpe fit ebrius. *Cic. de Fato.* Hunc ſcribunt ipſius familiares & ebrioſum, & mulieroſum fuiſſe. *Senec. epiſt. 83.* Plurimum intereſſe concedes inter ebrium & ebrioſum: Poteſt & qui ebrius eſt, tunc primum eſſe, nec habere hoc vitium, & qui ebrioſus eſt, ſæpe extra ebrietatem eſſe. *Catul. carm. 27.* Poſthumiæ ebrioſa acina ebrioſioris.

Ebriulo. V. Ebriolatus.

Ebrius, a, um, a. 1. 2. *ebbro*, *ubbriaco*, שכור, Ger. *voll weins*, Gal. *yvre*, Hiſp. *embriago*, μεθύων, qui nimio potu alienatus eſt mente, ab *ebria*, vel potius *bria*, vaſe vinario, quia multas brias hauſit. *Cic. Pat. l. 9.* Habuiſti in tua poteſtate, ex quo vel ex ſobrio, vel certe ex ebrio ſcire poſſes. *Propert. l. 1. el. 3.* Veſtigia ebria trahere. *Tibul. lib. 3. el. 7.* Verba ebria. ¶ Inter *ebrius*, & *ebrioſus* hoc intereſt, quod ebrius actum præſentem deſignat, ebrioſus habitum, & proclivitatem. ¶ Interdum ebrius ponitur pro pleno, & abundanti. *Plaut. in Caſ. 3. 1. 19.* Facite, mihi cœna ut ebria ſit. *Lucret. l. 3. v. 1064.* Cum ebrius urgeris multis miſer undique curis. *Horat. l. 1. od. 37.* Fortuna dulci ebrius.

Ebron. V. Hebron.

Ebullio, is, a. 4. *bollire*, רתח, Ger. *auffwallen*, Gal. *bouillir*, Hiſp. *bullir*, *hervir*, ἀναζέω, valde, ſive extra bullio, extra fundor. Tranſlate eſt jactabunde aliquid oſtentare, *vantarſi*. *Cic. 3. de Fin.* Dixit Epicurus, ſemper beatum eſſe ſapientem, quod ſolet ebullire nonnunquam. ¶ Ebullire animam, apud *Petron. in fragm.* & *Senec. in Apocolocynth.* eſt, mori. Sic *Perſ. ſat. 2. v. 10.* O ſi Ebullit patrui præclarum funus! Ubi al. leg. *ebullet*, velut ab *ebullo*, *as*, quod ſignificat erumpere, diſſolvi, ad modum bullæ crepantis evaneſcere.

Ebullo, as, V. Ebullio.

Ebŭlum, n. 2. ſive ebulus, m. 2. *ebulo*, *ebbio*, frutex eſt ſambuco foliis, & baccis ſimillimus, in tantam tamen altitudinem non aſſurgens, neque arboreſcens. *Virg. in Silen.* Sanguineis ebuli baccis. *Plin. l. 25. c. 10.*

Ebur, oris, n. 3. olim ebor, oris, *avorio*, שן, Ger. *helffenbein*, Gal. *yvoire*, Hiſ. *marfil*, ἐλέφας, dens, vel cornu elephantis. *Sueton. in Tib. c. 2.* Ex ebore ſtatuam equeſtrem poſuit. ¶ Per ſynecdochen ponitur pro vaſis, aut aliis rebus ex ebore. *Cic. 4. Ver.* Ut omne ebur ex ædibus ſacris, Deorum denique ſimulacra, quæ vellet, auferret. ¶ Item pro tibia ex ebore. *Virg. 2. Georg. v. 193.*

Eburātus, ſeu eboratus, a, um, adject. ebore obductus, *coperto d'avorio*, ἐλεφαντωτός. *Plaut. Stich. 2. 1. 53.* Lectus eburatus. *Lamprid. Heliogab. c. 4.* Sella eborata.

Eburneŏlus, a. 1. 3. dim. ab eburneus. *Cic. 3. de Or. c. 60.* Cum eburneola ſolitus eſt habere fiſtula.

Eburnĕus, a, um, a. 1. 2. *d'avorio*, Ger. *helffen*, *beinin*, Gal. *d'yvoire*, Hiſp. *de marfil*, ἐλεφάντινος, quod eſt ex ebore. *Plin. l. 36. c. 5.* Jovem fecit eburneum in Metelli æde. ¶ Aut quod inſtar eboris album eſt. *Ovid. 3. Met.* Impubeſque genas, & eburnea colla.

Eburnus, idem ac eburneus. *Tibul. l. 3. el. 4.* Plectro modulatus eburno. ¶ Eburnus numerus, h. e. talus. *Ovid. 2. Amor.* Numeroſque manu jactabit eburnos.

Eburōnes, m. 3. Leodienſes, Tungri, pop. Germ. inf. ſeu Belgii, in Brabantia, juxta Moſam fl. inter Ebios, & Menapios, quorum urbs Leodium, ſeu Legia, *Liege*, inter Coloniam Agrippinam, & Bruxellas.

Ebuſitānus, a, um, ad Ebuſum pertinens, quæ eſt inſula maris Iberici, contra Dianium promontorium Hiſpaniæ, nunc *Ivica*. *Plin. l. 3. c. 5. ſub fin.* Ebuſitana terra.

E ANTE C.

Ecaſtor, vel Æcaſtor, *per Dio*, adv. jurandi, & ſignificat per Caſtorem, vel per ædem Caſtoris, ut aliqui volunt. *Plaut. Amph.* Ecaſtor te experior, quam facias uxorem tuam. ¶ *Ecaſtor* juramentum erat proprium fœminarum, *Hercle*, ideſt per Herculem, virorum, *Pol*, ſive *Ædepol*, ideſt per Pollucem, ſeu ædem Pollucis, erat utriſque commune. *Gel. l. 11. c. 6.* Sed apud *Plaut. Aſin. 5. 2. 80.* Argyrippus dicit, Ecaſtor quin ſurrepturum pallam promiſit tibi.

Ecbaſis, ἔκβασις, figura eſt, quæ latine excurſus, ſeu digreſſio dicitur, cum ab oratione inſtituta obiter ad alia excurritur; quod breviſſime fieri oportere, monet *Horat. in Ar. Poet.*

Ecbatăna, n. 2. pl. *Tauris*, urbs Mediæ, nunc Regia Perſarum, inter Byzantium ad Occ. & Alexandriam Ariæ in Or.

Ecbŏla, æ, f. *ſaetta*, *dardo*, *freccia*, telum miſſile; ab ἐκβάλλω, emitto, jacio, unde ἐκβολή. *Pacuv.* apud *Var. l. 6. L. L. ſub fin.* Ecbolas quaſſant, ejiciunt.

Ecbŏlas, uvæ genus apud *Plin. l. 14. c. 18.*

Ecca. V. Ecce.

Ecce, *ecco*, הן, Ger. *ſihe*, Ga. *voila*, Hiſp. *a qui eſtà*, *he aquì*, ἰδὼ, adverb. demonſtrandi, ab *en*, & ſyllabica dictione *ce*. *Virg. 2. Æn. v. 210.* Ecce ante oculos mœſtiſſimus Hector Viſus adeſſe mihi. *Cic. 6. Verr.* Ecce autem nova turba, atque rixa. ¶ Habet modo nominativum, modo accuſativum, modo dativum. *Cic. Att. l. 2.* Ecce aliæ deliciæ equitum vix ferendæ. *Id. 2. de Fin.* Ecce miſerum hominem, ſi dolor ſummum malum eſt. ¶ Dativus *tibi* cum *ecce* junctus plerunque redundat, & elegantiæ ſolummodo cauſa additur. *Cic. Attic. l. 2. ep. 15.* Cum hæc maxime ſcriberem, ecce tibi Seboſus. Adde *pro Cluent. c. 28.* ¶ Componitur cum variis pronominibus, ut *Eccum*, *eccam*, *eccillum*, *eccillam*, *eccistum*, *eccistam*, ideſt *ecce eum*, *ecce eam*, *ecce illum*, *ecce illam*, *ecce iſtum*, *ecce iſtam*. Quorum exempla paſſim occurrunt apud lat. Comicos. Valla tamen harum & ſimilium dictionum ſignificationem per adverbia explicat, ut ecca, idem ſit ac ecce hic; ſubintellige, fœmina, de qua loquimur: Eccum, ecce hic, ſubintellige virum, de quo ſermo eſt. &c. *Plaut. Men. 5. 4.* Eccum ipſum hominem. *Id. ibid. 2. 2.* Eccum hunc in vidulo ſalvum fero. *Id. Caſ. 2. 1. 15.* Atque ea ipſa eccam egreditur foras. *Id. Aulul. 4. 10. 51.* Eccillam domi. *Id. Rud. 2. 7. 18.* Tegillum eccillud mihi unum areſcit. *Id. Curcul. 5. 2. 17.* Certe eccistam, video. *Id. Moſtell. 1. 3. in fin.* Conveniunt manipulares, eccos.

Eccentros, i, m. & f. *Martian. Capell. l. 8.* Terra ſolaris circuli centrum eſt, ſed eccentros habetur. *h. e.* centrum aliud ab eo habet.

Eccĕre, vel Æcere, vel Ecere, νὴ τὴν Δήμητρα, adv. jurandi, & ſignificat per Cererem, vel per ædem Cereris. *Feſtus.* Sed aliquibus eſt adverb. demonſtrandi, quaſi *ecce rei*, vel *ecce rem*. *Plaut. Amph. 2. 1. 4.* Eccere, jam tu autem facis, ut tuis nulla apud te ſit fides.

Eccilla, & eccista. V. Ecce.

Eccleſia, f. 1. *adunanza*, קהל, Ger. *verſamlung*, Gal. *aſſemblée*, Hiſp. *ajuntamiento*, ἐκκλησία, cœtus, concilium, concio, congregatio, ab ἐκκαλέω, evoco. Sic dicebatur Athenis cœtus congregatus ad audiendum de Reipub. negociis. *Plin. Trajano, l. 10. ep. 111.* Et bule, & eccleſia conſentiente. ¶ Simile fere ἀγορά, ab ἀγείρω, *congrego*. Sed primum notabat conventum populi ordinatum, perque ſuos ordines diſtinctum: ſecundum, confuſam, promiſcuamque congregationem. ¶ Apud Chriſtianos Scriptores Eccleſia eſt congregatio Fidelium. *Tertull. Lactant. Auguſtin.* &c.

Eccleſiaſterium, ii, n. ἐκκλησιαστήριον, locus, in quo homines ad colloquendum, aut aliorum ſermones audiendos conveniunt. Ita explicat *Baldus in Lex. Vitruv. ad Vitruvii l. 7. c. 5.*

Eccleſiaſtĭcus, a, um, adject. ad Eccleſiam pertinens. *Tertul. de Pudic. c. ult.* Pacem eccleſiaſticam alicui reddere.

Eccum. V. Ecce.

Ecdĭcus, m. 2. ἔκδικος, ultor, vindex, defenſor, a δίκη, ultio, pœna. Speciatim *Ecdici* in Municipiis erant, teſte Budæo, qui Romæ Tribuni plebis, qui ſcilicet plebis cauſam adverſus injuriam Optimatum tuebantur. *Cic. l. 13. Fam. ep. 56.* Securaturum, ut Ecdici Mileſii Romam mitterentur.

Ecfĕro, pro effero, *Pareus in Lex. Crit.* teſtatur legi in quibuſdam MSS. non modo apud *Plaut.* aliquoties, ſed etiam apud *Cic. Fam. 9. 2.* & *Att. 8. 9.*

Ecfodio, is, a. 3. *ſcavare*, effodio. *Tacit. Ann. 11. c. 2.* Ecfodere rivos, humum infra moliri.

Echēa, vel Echeja, n. 2. ἠχεῖα, vaſa ærea in theatris collocata ad reddendam vocem agentium fabulas, vel canentium, & conſonantiorem faciendam, ab ἦχος, ſonus. *Vitruv. l. 1. c. 1. & l. 5. c. 5.* Meminit & *Plin. l. 11. c. 51.* V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

Echenēis, f. 3. ἐχενηΐς, genus piſciculi, quem Latini remoram appellant, ab ἔχω, *habeo*, *retineo*, vel ἔχομαι, *adhæreo*, & νηῦς, Jonice, pro ναῦς, *navis*, quia per aquam ſiſtit navem, ei adhærens, quamvis immenſam, & velo, & remis concitatam, ne poſſit iter inſtitutum peragere. *Plin. l. 9. c. 25. & l. 32. c. 1. Lucan. lib. 6. v. 674.* Non puppim retinens, Euro tendente rudentes, In mediis echeneis aquis.

Echeuma, tis, n. ἔκχυμα, effuſio, a χέω, fundo. *Plaut. Pœn. 3. 3. 87.* ibi te replebo unguentum echeumatis. Al. leg. ἐκχύματα, litteris Græcis.

Echidna, f. 1. ἔχιδνα, vipera fœmina, uti maſ echis, ἔχις, παρὰ τὸ ἔχειν ἐν ἑαυτῷ τὸν γόνον ἄχρι θανάτου, *quod continet in ſe fœtum uſque ad mortem*, ideſt donec pulli nimiam moram pertæſi eroſo matris utero, parenteque necata erumpant. Nam & Latine vipera vocatur, quia vi *parit*. A Poetis accipitur pro quovis ſerpente, & præcipue pro hydra illa Lernæa, quæ ab Hercule interfecta eſt. *Ov. 1. Faſt.* Sanguine centauri Lernææ ſanguis echidnæ mixtus.

Echinādes, f. 3. Echidnæ, Echinæ, *le Curzolari*, vel *Cozzolari*, inſ. quinque parvæ maris Jonii, ante os ſinus Corinthiaci, inter oſtia Acheloi fl. Acarnaniæ, & Araxum prom. Peloponneſi. Harum una Dulichium, alia Same nominatur.

Echinātus, a, um, adject. operculo ſpinoſo veluti echini tectus. *Plin. l. 15. c. 23.* Caſtaneis armatum echinato cortice vallum eſt. *Id. l. 27. c. 9.* In cacumine capitula ſunt echinata ſpinis. Et. *l. 22. c. 9.* Echinata folia.

Echinomĕtra, f. 1. ἐχινομήτρα, echinorum genus, ſpinis longiſſimis, calycibus minimis, colore rufo, vel vitreo. *Plin. l. 9. c. 31.*

Echinophŏra, f. 1. genus conchæ, *Plin. l. 32. c. 11.*

Echinus,

Echinus, m. 2. *riccio*, קפד, Ger. *ein meer igel*, Gal. *heriſſon*, Hiſ. *erizo*, ἐχῖνος, piſcis quidam ex cancrorum genere, cui ſpinæ pro pedibus ſunt, cui ingredi eſt in orbem volvi, a Græca voce allata. Capitur fere inter ſaxa, *Plin. l. 9. c. 31.* ¶ Item apud Græcos animal terreſtre, ſpinis undique veſtitum, al. *eres*, *erinacius*, vel *herinaceus*, *hericius*, *herix*, *riccio*, quod *Iſid. l. 12. c. 6.* a marino nomen ſumpſiſſe ſentit. ¶ Hinc ſpinoſus caſtaneæ cortex echinatus dicitur. V. *Serv. ad Ecl. 7. v. 53.* ¶ Item ornamentum in capitulis columnarum Jonicarum, & Doricarum, quia caſtanearum ordinatim in patentes echinos ordinatarum imaginem præ ſe ferunt. *l'ovolo. Vitruv. l. c. 3. & 7.* ¶ Item genus vaſis, quod alii vas æreum volunt eſſe, in quo calices lavantur, alii ollam fictilem, alii vas ſalis, alii lignum cum uncinis, in quo calices ponuntur, alii ampullam vitream, alii ampullam ſcorteam, a rotunditate echini ſe in pilam colligentis, vel quod echini in eo ſculpi conſueverint. *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 5.* Aſtat echinus vilis, cum patera guttus, Campana ſupellex.

Echion, vel echiion, n. 2. ἔχιον, ἐχίειον, herba, quæ ſemina habet viperinis capitibus ſimilia. *Plin. l. 25. c. 9.*

Echionii, vel Echionidæ, m. 2. Thebani, ab Echione Cadmi ſocio.

Echites, m. 1. ἐχίτης λίθος, lapilli ſpecies, qui vipereas habet maculas, colore viridi ſubobſcuro. *Plin. l. 37. c. 2.* ¶ Item herba, quæ morſibus viperinis medetur, ſimilis ſcammonio. *Plin. l. 24. c. 15.*

Echo, f. 4. contract. *eco*, בת קול, Ger. *widerſchall*, Gal. *echo*, Hiſ. *eco*, ἠχώ, ſoni, vel vocis repercuſſio, ab ἠχεῖν, *ſono*, *reſono*. *Ovid. 3. Metam.* Planxerunt Dryades, plangentibus aſſonat echo. Eadem a Latinis dicitur imago. *Hor. l. 1. carm. od. 12.* Quem Deum, cujus recinit jocoſa nomen imago? ¶ Poetæ fabulantur, Echo Nympham fuiſſe, hanc a Junone breviſſimo vocis uſu eſſe punitam, quod Junonem longo ſermone tenere ſolita eſſet, ne Nymphæ a Jove amatæ ab illa deprehenderentur, cum deinde a Narciſſo, cujus amore deperibat, ſpreta fuiſſet, longo mœrore contabuiſſe, & corpore demum in ſaxum converſo, nihil, niſi vocem, retinuiſſe. *Ovid. 3. Met.* ¶ Fit præcipue in convallibus, & locis concameratis, ubi ſcinditur reſultans aer, & acceptæ voces numeroſiore repercuſſu multiplicantur. Non enim ibi liberum habet vagandi campum, ſed rerum objectu reflectitur. In quibuſdam locis etiam pluries multiplicantur. E. g. in urbe Cyzico turres ſeptem acceptas voces multiplicant: & Olympiæ porticus fuit, quam *Heptaphonon* appellabant, quoniam ſepties eadem vox ibi reddebatur.

Echoicus, a, um, adject. ad Echo pertinens, ut Echoici elegi, apud *Sidon. l. 8. ep. 11.* Ita legit Sirmond. antea enim *Eſcholci* legebatur.

Eclectici, orum, dicti ſunt Philoſophi quidam, qui nulli certæ ſectæ addicti, ex omnibus optima deligebant, & ſequebantur; unde & nomen acceperunt. ἐκλέγειν enim *eligere* ſignificat.

Eligma, ſeu Eclegma, atis, n. ἔκλειγμα, linctum, electuarium, medicamentum, quod fit lingendi gratia, non edendi, aut devorandi, ut cum aliquid in ore tenetur, & paulatim diſtillando tranſmittitur, a λείχω lambo, lingo. *Plin. l. 21. c. 3. de thymo.* Diutinæ tuſſi eclegmate faciles excreationes facere exiſtimatur.

Eclegmatium, ii, n. diminut. ab eclegma. *Theod. Priſcian. l. 1. c. 17.*

Eclipſis, f. 3. *ecliſſe*, ἔκλειψις, deliquium, defectio, ab ἐκλείπω, deficio. Hinc eclipſis Lunæ, cum Sol per interpoſitionem terræ ita Lunæ opponitur, ut illam illuminare non poſſit: eclipſis Solis, cum Luna inter Solem, & noſtrum aſpectum interponitur. *Auct. ad Heren. l. 3. c. 22.*

Eclipticus, a, um, adject. ut ecliptica linea, quæ Zodiacum dividit in duas partes æquales; ſic dicta, quia Solis, vel Lunæ eclipſes nunquam contingunt, niſi ſub ea ambo hi Planetæ ponantur. ¶ Alio ſenſu *Plin. l. 2. c. 16.* Stationes in mediis latitudinum articulis, quæ vocant ecliptica.

Ecloga, f. ἐκλογή, electio, ab ἐκλέγομαι, eligo. Ita inſcribuntur colloquia quædam poetica apud Virgilium, quod ſint ex multis excerpta, quæ ille fortaſſe hoc genere ſcripſerat. Uſus obtinuit, ut Eclogæ appellentur brevia quælibet colloquia, carmine concluſa, præſertim ſi Paſtores inducantur. Etiam Horatii Odæ a *Sidonio Apollin.* eclogæ vocantur, item Polybii, Diodori, Strabonis, Cteſiæ eclogæ extant, quæ ſunt excerpta ex majore opere. *Varr.* apud *Chariſ. l. 1.* Eclogæ ex Annali deſcriptæ. ¶ Qui ſcribunt *æglogas*, ducunt ab αἴξ, αἰγὸς, capra, & λόγος, ſermo, quaſi ſit αἰγολογία. Sed illi nimis longe abeunt a veritate.

Eclogarium, ii, n. Hoc nomine inſcripſit *Auſon.* unum e libris ſuis, quia ſeparata quædam, & ſeorſim collecta de certis quibuſdam, & ſelectis rebus poemata continet, ab ἐκλέγω, ſeligo.

Eclogarius, m. 2. qui excerpit, & in breviarium confert. *Cic. Att. l. 16. ep. 2. in fin.* De Gloria miſi tibi: ſed notentur eclogarii. Sed *Nizolius*, *Manutius*, & *Fulv. Urſinus* cenſent, *eclogarios* a Tullio dici eos, quos in libris de Gloria loquentes induxiſſet.

Eclogium. V. Elogium.

Ecnephias, adis, f. procellæ genus, quæ ex ſiccæ nubis diſceſſione erumpit. *Plin. l. 2. c. 48. Senec. l. 5. Quæſt. Nat. c. 12.*

Econtra, adv. pro contra. *Aurel. Vict. de Cæſarib. c. 39. & Serv. ad 6. Æn. v. 772.*

Ecphora, æ, f. ἐκφορά, prominentia, projectura in ædificiis. *Vitruv. lib. 6. c. 2.* Columnarum projecturæ, mutulorum ecphoræ.

Ecquando, adv. *quando mai*, ἦ ποτε, idem ac quando, vel & quando, an aliquando, num aliquando? *Cic. de Leg. Agr. 2. cap. 7.* Quæro a populari Tribuno plebis, ecquando niſi per triginta tribus creati ſint.

Ecquis, ecqua, & ecquæ, ecquod, vel ecquid, *e chi*, *e quale*, ἆρα τις, numquis, vel an aliquis, ab *&*, & *quis*, vel ut Priſcian. docet, ab *en*, & *quis*. *Cicer. Attic. 7. 8.* Quod quæris, ecqua ſpes profectionis ſit. *Ter. Andr. 5. 2.* Ecquid te pudet? *Id. Eun. 5. 8.* Ecquis me vivit fortunatior? *Cic. Ver. 5. c. 57.* Ecquod judicium Romæ tam diſſolutum. *Plaut. Bacch. 2. 3. 1.* Ibo ad portum, viſam, ecquæ advenerit navis mercatoria. ¶ *Ecquid* ſæpe ponitur pro num, numquid. *Gell. l. 1. c. 19.* Anus incognita, ecquid reliquos ſex libros eodem pretio emere vellet, regem interrogavit. *Cicer. Fam. 7. ep. 16.* Ecquid in Italiam venturi ſitis, fac ſciam. *Ovid. 3. Triſt. el. 7. verſ. 11.* Tu quoque dic, ſtudiis communibus ecquid inhæres?

Ecquiſnam, ecquænam, ecquodnam, vel ecquidnam, *e chi mai*, *e quale mai?* idem quod ecquis. *Cic. in Vatin. c. 16.* Ecquiſnam tibi dixerit. *Id. 4. de Fin. c. 24.* Ecquænam fieri poſſit acceſſio. *Id. in Top. c. 21.* Ecquidnam honeſtum ſit.

Ecquo, adverb. *e dove mai?* *Cic. Phil. 13. c. 21.* Ecquo te tua virtus provexiſſet? ecquo genus?

Ecſtaſis, f. 3. ἔκστασις, ſtupor, admiratio, exceſſus mentis, ab ἐξίσταμαι, *de ſtatu mentis dejicio*. Dionyſius vocat abſtractionem mentis a corpore ad contemplanda cœleſtia, quæ etiam ἀναγωγὴ dicitur. *Tertul. de Anim. c. 45.* Hanc vim ecſtaſim dicimus, exceſſum mentis, & amentiæ inſtar.

Ectaſis, f. 3. ἔκτασις, productio, extenſio, ab ἐκτείνω, extendo. ¶ Speciatim eſt Figura Poetica. V. Diaſtole.

Ecthlipſis, f. 3. ἔκθλιψις apud Grammat. Chariſ. l. 4. & alios eſt Figura Poetica, qua litera *m* ſimul cum vocali præcedenti ob vocalem, vel diphthongum ſequentem eliditur, ut in illo *Perſ. ſat. 1.* O curas hominum, o quantum eſt in rebus inane! ¶ Vox græca eſt, & græcis potius literis ſcribenda.

Ectrapeli, m. 2. ἐκτράπελοι, horrentes, & averſati communem, & uſitatum naturæ modum, ab ἐκ, & τρέπω, verto. *Plin. l. 7. c. 16.* de monſtroſis puerorum incrementis: Ectrapelos Græce eos vocant: in latino nomen non habent.

Ectroma, atis, n. ἔκτρωμα, abortus. Utitur hac voce *Tertul. l. de præſcript. adv. Hæret. c. 70.*

Ectropa, æ, f. *diverticolo*, ἐκτροπή, diverticulum; ab ἐκτρέπω, diverto. *Varr.* apud *Non. c. 4. n. 422.* Et ne erraremus, ectropas eſſe multas, omnino tutum eſſe, ſed ſpiſſum iter.

Ectypus, a, um, adject. ἔκτυπος, a τύπος, figura, imago, *effigiato*, ut ectypæ gemmæ, quæ typo impreſſa eſt, ſive figuræ in ea prominentes ſint, ſive depreſſæ, & inciſæ. *Senec. l. 3. de Benef. c. 26.* Imaginem Tib. Cæſaris habens ectypam, eminente gemma. *Plin. l. 37. c. 10.* Hæ ſunt gemmæ, quæ ad ectypas ſcalpturas aptantur.

Eculeus. V. Equuleus.

E ANTE D.

Edacitas, f. 3. *voracità*, Ger. *eſſigkeit*, Gal. *gourmandiſe*, Hiſ. *tragazon*, *hartazgo*, πολυφαγία, ingluvies, voracitas. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. ult.* Edacitatem pueri pertimeſco.

Edax, acis, o. 3. *ingordo*, *mangiatore*, זולל, Ger. *freſſig*, Gal. *gourmand*, Hiſ. *tragador*, ἀδηφάγος, vorax, ab edo. *Cic. pro Flac.* Edacem hoſpitem amiſiſti. *Colum. l. 6. c. 2.* Edaces multi cibi. *Senec. epiſt. 60.* Edaciſſima animalia. ¶ Sumitur ſæpe tranſlate, ut Curæ edaces, *Horat. l. 2. od. 11.* h. e. quæ habentes macerant, & conſumunt. Sic livor edax, *Ovid. 1. Amor. eleg. 15.* tempus edax rerum. *Id. 15. Met.*

Edeatræ, qui præſunt regiis epulis. ἀπὸ τῶν ἐδεσμάτων. *Feſtus.*

Edecumatus, ſeu edecimatus, o. 1. 2. electus, præſtans, a *decumus*, vel *decimus*, quia non niſi præſtans eſſe poteſt, ubi e bonis decimum quodque eligitur. *Feſt.*

Edentatus, o. 1. 2. *sdentato*, Ger. *zanloſſ*, Gal. *edenté*, Hiſp. *deſdentado*, ἀνοδοντωμένος, dentibus privatus. *Macrob. l. 7. Sat. c. 3.* Scommata minus aſpera, quaſi edentatæ belluæ morſus.

Edento, a. 1. ἀνοδοντόω, edentulum facio excuſſis dentibus. *Plaut. Rud. 3. 2. ad fin.* Nimis velim, improbiſſimo homini malas edentaverint.

Edentulus, o. 1. 2. *ſenza denti*, νωδὸς, qui ſine dentibus eſt. *Plaut. Caſ. 3. 2. 20.* Propter operam illius improbi edentuli. *Id. Moſtel. 1. 3. 118.* Vetulæ, edentulæ, quæ vitia corporis fuco occulunt. ¶ Tranſlate Vinum edentulum, apud *eund. Pæn. 3. 3. 87.* dicitur, quod vetuſtiſſimum eſt. Sic Alexis apud Euſtath. ad Odyſſ. β. Οἶνον τὸν παλαιότατον συλλέγομαι, ὅτι γ' ἔχει, ἀλλ' ἱκανῶς τινά.

Edepol. V. Epol.

Edera. V. Hedera.

Edico, is, edixi, edictum, a. 3. *comandare*, צוה, Ger. *auſſkünden*, Gal. *commander*, Hiſp. *mandar*, παραγγέλλω, jubeo, decerno aliquid fieri. *Liv. l. 2.* Edixit, ne quis civem Romanum vinctum teneret. ¶ Interdum ſimpliciter eſt dicere, enuntiare, indicare. *Cic. de Amic.* Si prius, quid maxime reprehendere Scipio ſolitus ſit, edixero. *Ter. Eun. 5. 5. 20.* Dico, edico, noſtrum eſſe illum herilem filium. ¶ Item prædicere, præmonere, denuntiare, indicere. *Cic. 2. Fin.* Eſt enim tibi edicendum, quæ ſis obſervaturus in jure dicendo. Hinc Edicere diem ad conveniendum, edicere conventum, edicere militibus prædam, apud *Liv.* ſæpe. ¶ *Edice* pro *edic*. *Virg. 10 Æn.* Teucrorum edice maniplis.

Edictalis, le, adject. ad edictum pertinens, ut edictalis lex, edictalis bonorum poſſeſſio, h. e. edicto delata &c. apud JCtos non ſemel.

Edictio, onis, f. 3. idem ac edictum. *Plaut. Capt. 4. 2. 31.* Baſilicas edictiones, atque imperioſas habere.

Edicto, as, avi, atum, a. 1. *dire*, דבר, Ger. *auſſ kunden*, Gal. *dire*, Hiſp. *hablar*, ἐκφωνεῖν, eloquor, enuntio, freq. ab *edico*, quod interdum pro ſimplici accipitur. *Plaut. Epid. 1. 2. 2.* Atque amorum ſummam edictavi tibi.

Edictum, n. 2. *editto*, διάταγμα, juſſum, litteræ Conſulum, Prætorum, & Ædilium Curulium, Tribunorum plebis, & aliorum Magiſtratuum, quibus aliquid imperatur, ab *edico*, quod eſt promulgare, jubere. Omnibus enim temporibus Magiſtratus tum majores, tum minores imperabant, vel prohibebant, quæ ſibi viſa eſſent, de iis rebus, quæ ad ſe pertinerent. *Cic. pro Quinct.* Quod Prætor non fieri, ſed ex edicto ſuo fieri jubet. *Id. ibid.* Si ex edicto poſſediſti. *Id. in Ver.* Edictum tulerat, ut ne quis cum telo ſervus eſſet. *Id. pro Flac.* Sanxit edicto, ne frumentum ex Aſia exportari liceret. *Id. in Off. lib. 3. c. 20.* Edictum, quod communiter compoſitum fuerat, ſolus edixit. ¶ Sed nomine Edicti potiſſimum Edicta Prætorum intelliguntur. Hi, ut ſcirent cives, quod jus de quaque re dicturi eſſent, & quomodo dicturi eſſent, formulam quandam Kal. Jan. ponebant, quæ *Edictum Prætoris* dicebatur, *Cic. 2. Fin. & in Ver.* Primis temporibus hæc Edicta mutare Prætoribus licuit. Sed tamen id probri loco Verri Cicero objecit, cum dixit, eum ne ex Edicto quidem ſuo jus ſemper dixiſſe. Poſt lege C. Cornelii Tribuni pleb. anno U. C. 686. cautum eſt, ut ex edictis ſuis perpetuis Prætores jus dicerent. Quod prætereà formæ edixerant Prætores Urbani, id iidem ſine reprehenſione mutare in provincia, ſiquam poſtea obtinuiſſent, non poterant. *Cic. in Ver.* Porro præter Edictum hoc perpetuum, erant edicta Prætoris peculiaria, quæ in re peculiari dabantur. ¶ Eſt etiam edictum privati hominis, *comandamento*. *Ter. Heaut. 4. 1. 10.* Primum hoc te oro, ne quid credas me adverſus edictum tuum facere eſſe auſum. ¶ Ponitur interdum pro ſimplici enunciatione. *Sen. epiſt. 117.* (al. 116.) Non corpus eſt, quod nunc loquor, ſed enunciativum quoddam de corpore, quod alii effatum vocant, alii enunciatum, alii edictum.

Edictus, a, um, nom. ex particip. *intimato*, *comandato*. *Plin. l. 12. c. 19.* Edicto mercatu rex vendit.

Edilis, le, o. 3. *coſa mangiativa*, Germ. *das man eſſen mag*, Gal. *mangeable*, Hiſp. *comedera coſa*, ἐδώδιμος, quod ad eſum pertinet. *Gel. l. 17. c. 11.* Ut edilia quidem omnia defenderet ab arteria. Al. leg. *Edulis*.

Ediſco, is, edidici, a. 3. *imparare a mente*, למד, Ger. *auſſendig lehren*, Gal. *apprendre par cœur*, Hiſ. *aprender de memoria*, ἐκμανθάνω, memoria complector. *Cic. 1. Tuſc.* Ut non legantur modo, ſed etiam ediſcantur. *Id. 4. Acad. c. 44.* Ediſcendus ad verbum libellus. *Val. Flac. l. 1.* Ediſcere vultus alicujus.

Ediſſertator, oris, m. qui ediſſerit & explanat. *Auſon. in prolog. VII. Sapient. in fi.* ſed ſi memoria rebus vetuſtis eludit, veniet ludius Ediſſertator harum, quas teneo minus. Al. leg. *Ediſſertator*.

Ediſſero, ris, erui, ertum, a. 3. *dichiarare*, פרש, Ger. *auſſlegen*, Gal. *declarer*, Hiſp. *declarar*, διηγέομαι, explano, declaro. *Cic. de clar. Orat.* Quis docendo, ediſſerendoque ſubtilior?

Ediſſerto, as, a. 1. freq. ab ediſſero. *Plaut. Amph. 2. 1. 52.* Ordine omne, ut quid actum eſt, ediſſertavit.

Editio, f. 3. *pubblicazione*, Germ. *verkündigung*, Gal. *edition*, Hiſ. *edicion*, ἔκδοσις, publicatio. *Quinct. proœm. l. 1.* Librum temerario editionis honore vulgaverant. ¶ Item creatio, & promulgatio Magiſtratus, ſeu illius dignitatis, quæ communibus omnium ſuffragiis decernitur. *Liv. l. 4.* Cæterum in tam diſcrepanti editione & Tubero, & Macer libros lineos auctores profitentur. Adde *Cic. pro Planc. c. 16.* ¶ Dicitur etiam de editione ludorum. *Vopiſc. in Carino, c. 20.* Cum ei quidam editionem Cari laudaret.

Edititius, o. 1. 2. quod editur. Judices edititii erant illi, qui ab accuſatore in cauſis publicis, & criminalibus de ambitu, & de ſodalitiis ex omni populo eligebantur. *Cic. pro Planc. c. 16.* Neque enim quicquam aliud in hac lege, niſi edititios Judices es ſecutus. *Sigon. de ant. jur. C. R. l. 2. c. 18.*

Editor, oris, m. qui edit, h. e. emittit. *Lucan. lib. 2. v. 423.* Nocturnæ editor auræ. Loquitur de fluvio nebulas gignente. *Leg. 18. Cod. Theodoſ. de præt. & quæſt.* Editores munerum, ſive ludorum.

Editus, us, ui, m. editio, ejectio. *Ulp. l. 55. ff. de leg. 3.* In quibuſdam provinciis editu boum ad hanc rem utuntur. h. e. ſtercore.

Editus, a, um, adject. altus, excelſus, *alto*, ὑψηλὸς. *Cic. 6. Ver. c. 48.* Locus præcelſus, atque editus. *Cæſ. l. 1. c. 7. B. C.* Locis editioribus occupatis. *Hirt. de B. Alex. c. 41.* Editiſſimus locus. ¶ Accipitur etiam pro exhibito, promulgato, *pubblicato*, ἐκδοθείς. *Vellej. l. 2. c. 94.* Editis virtutum experimentis. *Liv. l. 6.* Editus in vulgus. *Cic. 2. Tuſc.* Editus in lucem. ¶ Item pro electo, ut Editi judices. *Cic. pro Planc.* V. Edititius. ¶ *Horat. l. 1. Sat. 3. v. 110.* Quos viribus editior cædebat, &c. h. e. ſuperior.

Edo, is, it, vel es, eſt, edi, eſum, vel eſtum, a. 3. *mangiare*, אכל, Germ. *eſſen*, Gal. *manger*, Hiſp. *comer*, ἐσθίω, veſcor, ab ἔδω, edo. *Virg. 4. Æn. v.* 66.

66. Eſt mollis flamma medullas. *Cic. Att. l. 13. epiſt. ult.* Itaque & edit, & bibit ἀδεῶς, & jucunde, opipare ſane, & apparate. ¶ Item conſumo. *Hor. l. 1. epiſt. 2. v. 39.* Si quod eſt animum, differs curandi tempus in annum. *Plaut. Caſ. 2. 3. 32.* Bibe, es, diſperde. ¶ Tranſlate *Sil. l. 13. v. 665.* nec edunt oblivia laudem. ¶ Paſſivum eſt *edor, eris, editur*, vel *eſtur, eſus ſum*. *Plin. l. 20. c. 9.* Et in Ægypto propter ejus amaritudinem non eſtur. ¶ Uſurpatur & imperſ. *Plaut. Moſt. 1. 3. 78.* Quando dies, noctesque eſtur, bibitur. ¶ Edere ſermonem, pro attente, & avide audire, eleganter dixit *Plaut. Aulul. 3. 6.* Nimium libenter edi ſermonem tuum.

Edo, edis, idi, itum, *mandare fuori, dar in luce*, אכל, Germ. *er fürbern, an tag bringen*, Gal. *mettre au jour, publier*, Hiſp. *ſacar a luz, publicar*, ἐκδίδωμι, eſt emittere, proferre, expromere, ab *e*, & *do*. *Cic. 1. de Orat.* Qui nihil poteſt dignum hominum auribus efficere, atque edere. ¶ Sæpe ponitur pro parere, producere. *Cic. 2. de nat. Deor.* Cum in terra partum ediderint. Et paſſive pro naſci. *Id. 1. Tuſc. c. 48.* Edi in lucem. ¶ Item pro exhibere, ut Edere ſpectacula, munus gladiatorum, &c. *Suet. in Caſ. c. 39. Tac. 1. Ann.* ¶ Edere librum, eſt librum publice legendum emittere. *Cic.* Nec ſe tenuit, quin contra doctorem ſuum librum ederet. ¶ Edere leges, eſt conſcribere, ſtatuere, imponere, promulgare. *Cic. 2. de Leg.* ¶ Edere oraculum, eſt divinare. *Cic. 2. Off.* Apollo Pythius oraculum edidit. ¶ Edere nomen, eſt imponere. *Liv. l. 1.* L. Tarquinium Priſcum edidere nomen. ¶ Edere rationes, *far conto*, facere computum cum aliquo. *Cic. Att. l. 7.* Sed ego mihi ab illo non rationes expectabam, quas tibi edidit. ¶ Edere ſcelus, facinus, flagitium, eſt committere, patrare. *Cic. 13. Phil.* Poſtea quod ſcelus, quod facinus parricida non edidit? ¶ Edere animam, vel ſpiritum, eſt mori. *Cic. 12. Phil. c. 9.* Cujus in complexu libenter extremum vitæ ſpiritum edidero. ¶ Edere cædem, pro facere, *Liv. l. 5. c. 13.* Sic edere certamen. *Id. l. 21. c. 43.* ¶ Edere clamorem, gemitus, hinnitus. h. e. gemere, hinnire, clamare. *Cic. 2. Div. c. 21. Lucret. l. 4. Ovid. 2. Met.* ¶ Edere corpus ſuper equum, *ſaltar a cavallo*. *Tibul. l. 4. eleg. 1. v. 115.*

Edo, onis, m. 3. *mangiatore*, אכל, Germ. *eſſer*, Gal. *mangeur*, Hiſp. *comedor*, φαγός, edax, manduco. *Var.* Edones Romam, ut turba intendat annonam. *Non. c. 1. n. 237.*

Edocenter, adv. διδασκαλικῶς, docendi more, vel ad docendum utiliter. *Gel. l. 16. c. 8.* In eo nihil edocenter, neque ad inſtituendum explanate ſcriptum eſt.

Edoceo, es, cui, ctum, *inſegnare con diligenza*, למד, Ger. *fleiſſig lehren*, Gal. *enſeigner*, Hiſ. *enſeñar con cuydado*, ἐκδιδάσκω, diligenter doceo. *Cic. in Catil.* Eadem fere, quæ Vulturtius, de paratis incendiis, de cæde bonorum, de itinere hoſtium Senatum edocet. *Liv. l. 24. c. 24.* Ordine omnia edocere.

Edoctus, a, um, nom. particip. *iſtruito, ammaeſtrato*. *Liv. l. 25.* Edoctus belli artes ſub magiſtro. *Salluſt. in Catil.* Edoctus omnia per legatos.

Edolātus, a, um, perfecte dolatus. *Colum. lib. 8. c. 2.* Partes ſummæ ſingulas edolatas habent.

Edōlo, as, avi, atum, a. 1. *polire perfettamente*, Ger. *behoblen*, Gal. *doler, & polir bien*, Hiſ. *mucho, y bien dolar*, ἐκτελέω, perfecte dolo, polio, & tranſlate perficio. *Cic. Att. l. 13. epiſt. 47.* Quod juſſeras, edolavi.

Edom, Idumæa, Idume, Gebalena, *Idumea*, incolis *Edumi*, regio Palæſtinæ, vicina Judææ ad Meridiem, inter Judæam, Arabiam Petræam, & Ægyptum. Incipit ab Occaſu Jordanis fluvii, & extenditur verſus oram litoralem maris Mediterr. Nomen accepit ab Edom filio Eſau, nepote Iſaac.

Edomitus, a, um, adject. omnino domitus, *domato, ſoggiogato*. *Ovid. lib. 3. de art. Am. v. 114.* Edomiti Orbis opes poſſidere.

Edŏmo, as, ui, itum, a. 1. idem quod domo, vel omnino domo, *domare*. *Cic. de Fato, c. 5.* Vitioſam naturam ab eo ſic edomitam, & compreſſam eſſe doctrina.

Edon, Edonus, Ἠδών, mons Thraciæ, vel Macedoniæ, quæ Thraciæ proxima eſt. *Virg. 12. Æn. v. 365.* Ac velut Edoni Boreæ cum ſpiritus alto Inſonat Ægæo.

Edōnis, idis, f. Thraciæ regio, & urbs, & Antandros dicta fuit.

Edōnis, idis, f. 3. patronym. fœmin. Ἠδωνίς. Edonides autem dictæ ſunt Bacchæ, quæ in Thracia Orgia celebrabant. *Ovid. 11. Met. v. 69.* Protinus in ſilvis matres Edonides omnes.

Edōnus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Edone Thraciæ monte. *Ovid. Rem. amor. v. 593.* Edono referens trieterica Baccho. *Id. 4. Triſt. eleg. 1. v. 42.* Edoni jugi. *Claudian. l. 1. de Conſ. Stilic. v. 122.* Quoties ſub pellibus egit Edonas hyemes? ¶ Edoni, vel Edonii, Thraciæ populi. *Solin. & Plin.*

Edor, n. 3. *farro*, ab antiquis appellatum eſt far, quod poſtea *ador*, teſte *Feſto*, ab edendo, quod P. R. trecentis prope annis ex omni frumenti genere ſolo farre uſus fuit. *Plin. l. 18. c. 7.*

Edormio, is, ivi, itum, n. 4. *dormir molto*, נרדם, Ger. *auſſchlaffen*, Gal. *dormir beaucoup*, Hiſp. *dormir mucho*, ἐκκαθεύδω, dormio ad ſatietatem. *Cic. 4. Acad. c. 17.* Cumque edormiverunt, illa viſa quam levia fuerint, intelligunt. ¶ Edormire vinum, ſive crapulam, eſt dormiendo concoquere. *Cic. 2. Phil. c. 12.* Edormi, inquam, crapulam, & exhala.

Edormiſco, ſcis, n. 3. idem ac edormio. *Plaut. Amph.* Dum edormiſcat unum ſomnum. *Id. Rud. 2. 7. 28.* Ut edormiſcam hanc crapulam.

Educatio, f. 3. *nutrizione, educazione*, Ger. *aufferziehung*, Gal. *education*, Hiſp. *educacion*, ἀνατροφή, nutritio, & inſtitutio. *Cic. 3. de Orat. c. 31.* Inſtitutus liberaliter educatione, doctrinaque puerili. ¶ In beſtiis quoque *educationis laborem* miratur idem *Cic. 5. Fin. c. 19.*

Educātor, oris, m. 3. *nutritore*, אומן, Ger. *aufferzieher*, Gal. *nourriſſeur*, Hiſp. *criador*, τροφεύς, nutritor. *Cic. 2. de nat. Deor.* Omnium autem rerum, quæ natura adminiſtrantur, ſeminator, & ſator, & parens (ut ita dicam) atque educator, & altor eſt mundus.

Educātrix, f. 3. nutrix. *Cic. 1. de Leg. ſub fin.* Earum rerum parens eſt, educatrixque ſapientia.

Educātus, a, um, adject. nutritus, inſtitutus, *ammaeſtrato, allevato*, ἀνατραφείς, ἐκπαιδευθείς. *Cic. 1. de Orat. c. 31.* Homine liberaliter educato dignum. *Id. Ver. 5. c. 10.* Habemus hominem in fecialium manibus educatum. *Id. Ver. ead.* Educatus ad turpitudinem.

Educātus, us, ui, m. idem ac educatio. *Tertul. de Reſur. carn. c. 60. & Fulgent. l. 3. Mythol.*

Edūco, as, avi, atum, a. 1. *allevare, nutrire, educare*, גדל, Ger. *aufferziehen*, Gal. *elever*, Hiſp. *criar*, ἐκτρέφω, nutrio. *Var.* apud *Non. c. 5. n. 105.* Educit obſtetrix, educat nutrix, inſtituit pædagogus. *Id. Non. c. ead. n. 5.* Alere, inquit, eſt victu temporali vitam ſuſtentare, educare autem, ad ſatietatem perpetuam educere. Hinc *Plaut. Men. 1. 1. 22.* Ille homo homines non alit, verum educat, recreatque. ¶ Accipitur ſæpe pro nutriendo inſtituere. *Id. Ciſt. 1. 3. 24.* Educavit eam ſibi pro filia bene, ac pudice. *Quint. l. 1. proœm.* Si mihi tradatur educandus orator. ¶ Item pro proferre, gignere. *Ovid. l. 8. Met.* Quod pontus, quod terra, quod educat aer Poſcit.

Edūco, is, eduxi, eductum, a. 3. *menar fuori*, הוציא, Germ. *außfuhren*, Gal. *tirer, mener hors*, Hiſp. *ſacar, traer fuera*, ἐξάγω, extra duco. *Liv. l. 1.* In aciem copias educit. ¶ Item extraho. *Virg. 10. Æn.* Eduxit corpore telum. *Cic. 2. Invent.* Educere gladium de vagina. ¶ Item erigo. *Virg. 6. Æn.* Aramque ſepulchri congerere arboribus, cœloque educere certant. ¶ Item nutrio. *Cic. de Or. l. 2. c. 28.* Non eſt boni parentis, quem procrearit, & eduxerit, eum non & veſtire, & ornare. ¶ Eſt item verbum forenſe pro introducere. *Cic. 5. Ver.* Aditum eſt ad Metellum: eductus eſt Apronius, eduxit vir primarius C. Gallius Senator a L. Metello, &c. ¶ Educere, pro ducere ad ſupplicium, habet *Plaut. Truc. 4. 3. 8.* ¶ Educere noctem ludo, h. e. traducere. *Val. Flac. l. 1.*

Eductio, onis, f. 3. *il condur fuori*. *Cato* apud *Feſt. in Properam*: Tertia e caſtris eductio celeris, properaque eſt.

Eductus, a, um, adject. *condotto fuori*. *Cic. lib. 1. Att. c. 22.* Per manus ſervulæ ſervatus, & eductus. ¶ Item educatus, *educato*. *Ter. And. 5. 4. 8.* Libere educti adoleſcentuli. *Liv. l. 1. c. 39.* Puerum a parvo eductum.

Edulco, as, avi, atum, *addolcire*, המתיק, Germ. *ſüſſ machen*, Gal. *addoucir*, Hiſp. *endulcar, hazer dulce*, γλυκαίνω, dulce facio, a dulcis. *Cn. Matius* apud *Gel. l. 15. cap. 25.* Quapropter edulcare convenit vitam, curaſque acerbas ſenſibus gubernare.

Edūle, is, n. 3. V. Edulium.

Edulĭca, Dea, quæ eſcam præbebat. *Aug. l. 4. de C. D. c. 11.*

Edūlis, le, o. 3. idem ac edilis. *Hor. l. 2. Ser. Sat. 4. v. 43.* Vinea ſubmittit capreas non ſemper edules.

Edulĭtas, atis, f. largitio rerum edulium. Sic habet *Lamprid. in Alex. c. 22.* Sed alii leg. *velitas*.

Edulium, ii, n. 2. *companatico*, Ger. *eſſenſpeiß*, Gal. *mangeaille*, Hiſp. *condumio*, ἔδεσμα, quicquid ad prandium, cœnamque edendi gratia apponitur, præter panem, ab edo. *Capitolin. in Pertin. cap. 12.* Niſi quod miſſum eſſet edulium. *Ammian. l. 30. c. 4.* Piſcis, aut edulii peregrinum vocabulum. ¶ Dicitur etiam Edule, is, n. *Lampr. in Heliog. c. 27.* Quæcunque coqui de diverſis edulibus exhibuiſſent.

Edūre, adv. *duramente, oſtinatamente*, dure. *Ovid. 3. de Art.* Nec tamen edure, quod petit illa, nega. Verum alia lectio habet: Nec tamen eduro, quod petit, ore nega.

Edūro, as, avi, atum, a. 1. *indurare*, הקשה, Germ. *verhertet*, Gal. *endurcir*, Hiſp. *endurecer*, σκληρύνω, valde durum facio, ad laborem aſſuefacio. *Col. lib. 11. c. 1.* A pueritia ruſticis operibus edurandus futurus villicus. Alii leg. *educandus*. ¶ Eſt etiam neutrum, pro perdurare. *Sen. de brev. vit. c. 1.* Ut quina, aut dena ſæcula edurent.

Edūrus, a, um, o. 1. 2. *duro*, σκληρός, durus, valde durus. *Virgil. 4. Georg. v. 144.* Eduramque pyrum, & ſpinos jam pruna ferentes.

Edus, m. 2. *Sadatcia*, fluviolus Liguriæ, in finibus Genuenſium, qui influit in Portiferam fluvium, apud Pontem Decimum.

Edusa, f. 1. Dea, quæ eſui præerat, ſicut Potina, Dea potus, Cuba, Dea cubandi. Hiſce tribus pueros initiare ſolebant, ubi primum e cunis, & a lacte tranſierant. *Non. c. 2. n. 310.*

Eetion, m. 3. Ἠετίων, pater Andromaches, qui apud Thebas Ciliciæ regnavit. Hinc Eetioneus, a, um, adject. poſſeſſ. *Ovid. 12. Met.* Eetioneas implevit ſanguine Thebas.

E ANTE F.

Effabĭlis, le, adject. qui dici poteſt. *Apul. Apol.* Nemini effabilis. *Virg. 3. Æn.* Nec viſu facilis, nec dictu effabilis ulli. Alii leg. *affabilis*.

Effœcatus, a, um, adject. a fœcibus purgatus. *Apul. l. 2. Dogm. Plat.* Purgata, & effœcata voluptas animi.

Effafilatus, a. 1. 2. exafilatus, ideſt exertus, quia omnes exerto brachio ſunt exfilati, ideſt, extra veſtimentum filo contextum. Hæc *Feſt.*

Effāmen, inis, n. dictio, pronunciatio, effatum. *Martian. Capel. in princ. lib. 4.* Hæc quoque contortis ſtringens effamina nodis.

Effarcio, vel Effercio, is, ſi, rtum, a. 3. impleo, vel valde impleo. *Caſ. l. 7. B. G. c. 23.* Intervalla hæc grandibus ſaxis effarciuntur. *Plaut. Moſtel. 1. 1. 62.* Bibite, eſſe, effercite vos, ſaginam cædite.

Effarctus, vel Effertus, a, um, adject. plenus, diſtentus. *Plaut. Capt. 3. 1. 6.* Effertus fame. *Id. ib. 4. 1. 8.* Hæreditatem effertiſſimam.

Effāri, effatus ſum, d. 1. *parlare, proferire*, דבר, Ger. *auſſſprechen*, Gal. *parler*, Hiſp. *hablar*, ἐκφαίνειν, proprie eſt eloqui, quod ſpeciatim in templorum dedicationibus, & in fœderibus uſurpabatur. *Cic. pro Dom. c. 55.* Neque verbum ullum ſolemne potuit effari. *Virg. 8. Æn.* Nec plura effatus. ¶ Effari etiam Augures dicebantur, cum augurii ſui preces proferebant. Hinc ager poſt pomeria, ubi captabantur auguria, dicebatur effatus. Et effari templum Augures dicebantur, cum effabantur, qui in hoc fines eſſent. *Cic. Att. l. 13.* Opinor, Augures nihil habere ad templum effandum. *Id. 2. de Leg. c. 8.* Urbem, & agros, & templa liberata, & effata habento. *Liv. l. 10.* Locus templo effatus, ſacratus fuerat.

Effaſcinatio, f. 3. idem ac faſcinatio. *Plin. l. 37. c. 10.* Eam contra effaſcinationes auxiliari volunt.

Effaſcĭno, idem ac faſcino. *Solin.* Quædam in terra Africa hominum familiæ ſunt, voce, atque lingua effaſcinantes. Adde *Gel. l. 9. c. 4. & Plin. l. 7. c. 2.*

Effatum, n. 2. ἀξίωμα, enunciatio, propoſitio. *Cic. 4. Acad. c. 29.* Id autem appellant ἀξίωμα, quod eſt quaſi effatum. ¶ Effata etiam erant precationes Augurum. *Cic. 2. de Leg. c. 8.* Alterum, quod interpretatur fatidicorum, & vatum effata incognita. V. Effari.

Effatus, a, um. V. Effari.

Effaxillo, as, a. 1. exero, quod exerto brachio axilla oſtendatur. *Feſt.*

Effecte, adv. perfecte. *Ammian. l. 16. c. 6.* Cum hæc effecte pleneque colligeret. V. Effecte. *Apul. in Florid.* Sed de hoc tunc ego perfectius, cum vos effectius.

Effectio, f. 3. efficientia. *Cic. 3. Fin. c. 14.* Recta igitur effectio, item convenientia, denique ipſum bonum creſcendi acceſſionem nullam habet.

Effective, adv. q. d. faciendo, vel efficienter. *Quintil. l. 2. c. 18.*

Effector, m. 3. *facitore*, עושה, Ger. *verſchaffer*, Gal. *faiſeur*, Hiſ. *hazedor*, molitor, architectus. *Cic. l. 1. de Or. c. 33.* Stilus eſt præſtantiſſimus dicendi effector, & magiſter.

Effectrix, f. 3. *operatrice*, עושה, Ger. *verſchefferin*, Gal. *fais euſe*, Hiſp. *hazedora*. *Cic. de Fin. l. 2. c. 17.* Pecunia eſt effectrix multarum, & magnarum voluptatum.

Effectum, n. 2. idem ac effectus. *Quinctil. l. 8. c. 3.* Ex cauſis, effectis, ſimilibus.

Effectus, us, m. 4. *effetto*, Germ. *farbſeibſt*, Gal. *effet*, Hiſp. *efecto*, id quod effectum eſt. *Cic. 3. Fin. c. 1.* In libidine eſſe, peccatum eſt etiam ſine effectu. Et *l. 2. Tuſc. c. 1.* Effectus eloquentiæ eſt audientium approbatio.

Effectus, a, um, adject. elaboratus, factus, *fatto, perfezionato*. *Cic. 2. Div.* Urbs effecta ex latere, & cæmento. *Plin. l. 8. ep. 4.* Non poſſe perinde inchoata placere, ut effecta. *Id. lib. 2. ep. 3.* Syllogiſmi circumſcripti, & effecti. ¶ Effectum dare, reddere, idem eſt quod efficere. *Ter. Eun. 2. 1. 7. Plaut. Curc. 4. 3. v. 15.* ¶ *Apul. l. 2. Florid.* Qua nihil videor effectius cognoviſſe. h. e. magis abſolutum.

Effecundo, as, a. 1. fecundum reddo. *Vopiſc. in Probo, c. 21.* Cum Sirmium veniſſet, ac ſolum patrium effecundari cuperet, & dilatari.

Efferatio, onis, f. ferocia, feritas. *Tertul. l. de Pœnit. c. 12.* Unguium aquilinum in modum efferatione, & capilli incuria horrorem præferente.

Efferātus, a, um, adject. *inferocito, divenuto fiero*, efferus. *Liv. l. 5. c. 27.* Odio, iraque efferati. Et *l. 34. c. 24.* Moribus, ritibuſque efferatioribus, quam ulli barbari.

Effercio. V. Effarcio.

Effereſco, is, ferus fio, *divenire crudele*. *Ammian. l. 18. c. 17.* Efferefcere immanius.

Efferĭtas, atis, f. *crudeltà, fierezza*. *Lactant. l. 9. c. 2.* Inerat huic beſtiæ naturalis barbaries, efferitas a Romano ſanguine aliena.

Effĕro, as, avi, atum, a. 1. *incrudelire*, Germ. *grim machen*, Gal. *rendre cruel*, Hiſp. *embravecer*, θηριόω, efferum, vel crudelem inſtar feræ facio, feritatis ſpeciem induco. *Cic. 2. de nat. Deor.* Non patiuntur, eam nec immanitate belluarum efferari. *Liv. l. 2. c. 23.* Promiſſa barba, & capilli efferaverant ſpeciem oris.

Effĕro, effers, extuli, elatum, a. 3. *portar fuori*, הוציא, Germ. *auſſtragen*, Gal. *emporter*, Hiſp. *llevar a fuera*, ἐκφέρω, extra fero. *Plaut. Amph.* Efferantur ex navibus. ¶ Hinc efferre pedem, egredi, exire. *Plaut. Bacch.* Pedem ut efferres ex ædibus. ¶ Sæpe accipitur pro proferre, oſtendere, *metter fuori*. *Virg. 8. Æn.* Ut belli ſignum Laurenti Turnus ab arce extulit. ¶ Item pro extollere, ſive in altum elevare, *alzare*. *Virgil. 5. Æn.* Oſtendit dextram inſurgens Entellus, & alte extulit. ¶ Item pro erigere, quod depreſſum eſt, *ſollevare*. *Cic. pro Sylla.* Patriam demerſam extuli. ¶ Item pro provehere, magnum facere, *eſaltare, ingrandire*. *Cic. pro Roſc. Com.* Quæ res extulit eum? una commendatio hujus. ¶ Item pro evulgare, manifeſtum facere. *Ter. Adelph. 4. 4. 16.*

16. Quod minime eſt opus uſquam efferri. ¶ Item pro proferre, *pronunziare*. *Quintil. l. 1. c. 5.* Decenter aliquid efferre. ¶ Efferre aliquem laudibus eſt, impenſe laudare, extollere. *Cic. l. 9 Famil. ep. 14.* Et 4. *Acad.* Cum tantis laudibus Philoſophiam extuleris. ¶ Efferri aliqua re, vel efferre ſe, eſt inſoleſcere, verbis, aut factis ſe extollere. *Cic. Tuſc. 4. c. 37.* Inſolenter ſe efferre. *Id. 5. Fin. c. 15.* Efferre ſe lætitia. Sic efferri odio, iracundia, dolore, *laſciarſi traſportare*. Idem ſæpe. *Sueton. Calig. c. 54.* Cantandi, ſaltandique voluptate ita efferebatur. ¶ Eſt etiam funebre verbum, & ſepelire ſignificat. Sepulcra enim extra urbem erant. *Nep. in Ariſt. ad fin.* In tanta paupertate deceſſit, ut, qui efferretur, vix reliquerit. *Cic. lib. 15. ad Att.* Lucullus matrem efferebat. ¶ Interdum etiam ſumitur pro producere. *Cic. in Brut.* Ager, qui multos annos quievit, uberiores fruges efferre ſolet. ¶ Item perferre, tolerare. *Lucr. l. 1. v. 141.* Quemvis efferre laborem.

Effertus. V. Effarctus.

Effervĕo, es, bui, n. 2. vel effervo, is, n. 3. *bollire*, ἀναζέω, vehementer ferveo, ebullio. *Virg. 4. Georg.* Et ruptis effervere coſtis. ¶ Tranſlate *Tacit. 1. Ann. c. 74.* Incautius efferbuerat.

Effervesco, is, erbui, n. 3. *bollire*, incipio effervere. *Col. l. 12. c. 25.* Ut in efferveſcendo vinum ſe bene purget. ¶ Tranſlate ſumitur pro vehementer commoveri. *Cic. pro Planc.* Illæ undæ comitiorum, ut mare profundum, & immenſum, ſic efferveſcunt quodam quaſi æſtu. ¶ Nonnunquam pro egredi, erumpere. *Cic. de Prov. Conſ. c. 4.* Totum Pontum armatum efferveſcentem in Aſiam, atque erumpentem. ¶ Apud *eund. l. 9. Fam. ep. 2.* ubi ait: Cenſeo latendum tantiſper ibidem, dum efferveſcat hæc gratulatio. Alii legunt, *deferveſcat*.

Effĕrus, a, um, o. 1. 2. *crudele*, אכזר, Ger. *grimming*, Gal. *cruel*, Hiſ. *cruel*, ἄγριος, valde ferus. *Virg. Æn. 8. v. 5.* Sævitque juventus effera.

Efficacia, f. 1. *efficacia*, כח, Ger. *krafft*, Gal. *efficacité*, Hiſp. *eficacia*, ἐνέργεια, vis ad aliquid efficiendum. *Plin. l. 11. c. 5.* Quos efficaciæ, induſtriæque tantæ comparemus nervos.

Efficacĭtas, f. 3. idem ac efficacia. *Cic. 4. Tuſc. c. 13.* Viribus corporis, & nervis efficacitate ſimiles, animi vires nominantur.

Efficacĭter, adv. *efficacemente*, Ger. *kräfftiglic*, Gal. *avec efficacité*, Hiſp. *eficazmente*, ἐνεργῶς, cum effectu, vel efficientia, acriter, potenter. *Plin. l. 28. c. 11.* Capitis ulcera manantia urina tauri efficaciter ſanat. *Id. l. 26. c. 12.* Efficaciſſime ſanare. *Plin. alter l. 6. ep. 6.* Efficacius rogare.

Effĭcax, acis, o. 3. *efficace*, חזק, Ger. *kräfftig*, Gal. *efficace*, Hiſp. *eficaz*, ἐνεργής, quod ad agendum aliquid vim habet, quod multum efficit. *Cal. Cic.* Noſti Marcellum, quam tardus, & parum efficax ſit. *Liv. lib. 41. c. 15.* Interrumpi tenorem rerum, in quibus peragendis continuatio ipſa efficaciſſima eſſet, non convenire. *Idem l. 1.* Quæ maxime ad muliebre ingenium efficaces preces ſunt. Sic *Horat. Epod. 5.* Herculem *efficacem* vocat. h. e. ſtrenuum, & nihil non audentem. *Plin. in Paneg. c. 84.* Utrum ſit efficacius ad recte vivendum. Et *c. 70.* Efficaciſſimum genus eſt rogandi, gratias agere.

Efficiens, entis, o. 3. quod efficit. *Cic. in Top.* Proximus eſt locus rerum efficientium, quæ cauſæ appellantur, deinde rerum effectarum ab efficientibus cauſis. *Id. 3. Off.* Virtus efficiens eſt voluptatis. Et *l. 1.* Cauſa, & ratio efficiens magnos viros.

Efficienter, adv. idem ac efficaciter. *Cic. de Fato, c. 15.* Non ſic cauſa intelligi debet, ut, quod cuique antecedat, idem cauſa ſit, ſed quod cuique efficienter antecedat.

Efficientĭa, f. 1. ἐνέργεια, vis efficiendi. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ejuſque tum magnitudinem, pulchritudinemque, tum etiam efficientiam cognoviſſent.

Efficio, is, effeci, ectum, a. 3. *far con effetto*, *operare*, עשה, פעל, Ger. *verſchaffen*, Gal. *faire*, *mettre en effet*, Hiſp. *hazer*, *acabar*, διαπράττω, perficio, faciendo aſſequor, præſto. *Cic. Att. l. 6. ep. 13.* Hoc nec inſtitui, nec effici poteſt ſine tua ope. *Id. ib. l. 13. ep. 26.* Heri effeci epiſtolam ad Cæſarem. ¶ Fere ponitur pro ſimplici facio. *Cic. Q. Fr. 3. 1. 3.* Efficere clamores. *Idem 1. Off.* Quibus rebus effectum eſt, ut infinita pecuniæ cupiditas eſſet. ¶ *Quintil. l. 2. c. 1.* In ſtudiis aliquid efficere. h. e. præſtare, proficere. ¶ Jungitur etiam infinito. *Vitruv. l. 2. c. 6.* Vehementer efficit ea coire. ¶ Efficere nuptias alicui, *Ter. Andr. 3. 4.* h. e. conciliare. ¶ Efficere aurum, eſt, comparare, *far ſoldi*. *Plaut. Pœn. 1. 1. 57.* ¶ Efficere morbos, *cagionar malattie*. *Hirt. de B. Alex.* ¶ Efficere pro concludere, colligere. *Cic. l. 3. de nat. Deor.* Innumerabilia ſunt, ex quibus effici, cogique poſſit, nihil eſſe, &c. ¶ *Effexis* pro effeceris, eſt apud *Plaut. Pœn. 1. 3. 19.*

Effictĭo, f. 3. actus fingendi. Figura eadem, ac Ethopœia, vel ſpecies Ethopœiæ. *Auct. ad Her. lib. 4. c. 49.* Effictio eſt, cum exprimitur, & effingitur verbis corporis cuiuſpiam forma, quoad ſatis ſit ad intelligendum.

Effictus, a, um, adject. expreſſus, efformatus, repræſentatus. *Cic. pro Roſc. Amer. cap. 16.* Hæc conficta arbitror a Poeta eſſe, ut effictos noſtros mores in alienis perſonis videremus.

Effĭgĭa, æ, f. 1. idem ac effigies. *Plaut. Rud. 2. 4. 7.* Veneris effigia hæc quidem eſt. Habet etiam *Lucret. l. 4. v. 103.* &c.

Effigiātus, us, ui, m. 4. actus effigiandi. *Apul. l. 2. Florid.* Magna vis artis, vario effigiatu.

Effigiātus, a, um, adject. *effigiato*. *Apul. Apol.* Imagines variis artibus effigiatæ.

Effĭgĭes, ei, f. 5. *effigie*, *ſembianza*, תמונה, Germ. *ebenbild*, Gal. *image*, Hiſ. *imagen*, εἰκών, ſpecies, imago, ſimulacrum, ab effingo. *Cic. in Ver. 4. cap. 63.* Effigies illa erat, ſimulacrumque Mithridatis. ¶ Uſurpatur etiam tranſlate de animo, virtutibus, &c. *Cic. de Fin. l. 2. c. 18.* Reliquit effigiem & humanitatis, & probitatis ſuæ filium. ¶ Pluraliter *Silius l. 17. v. 402.* Cælarat patrui ſpirantes prælia dura effigies. ¶ Aliquando ponitur pro inſtar, *a guiſa*, *a foggia*. *Plin. l. 21. c. 5.* in latitudinem ſe laxantibus effigie calati.

Effĭgĭo, as, a. 1. *figurare*, εἰκάζω, ad effigiem formo. *Auguſt. l. 7. de Civ. Dei.* De materiis licet a fabro effigiatis. Adde *Prudent. in hymn. de exeq. Defunct.*

Effigūro. V. Affiguro.

Effindo, is, a. 3. idem quod findo. *Manil. l. 4. v. 380.* Et frænare ratem, fluctuſque effindere rectos.

Effingo, is, inxi, ictum, a. 3. *figurare*, *ritrarre*, יצר, Germ. *nachbilden*, Gal. *portraire*, Hiſp. *pintar*, ἀπεικάζω, effigiem rei alicujus ad vivum exprimo, ad alterius formam fingo. *Cic. 1. Tuſc.* Quæ tam immenſa magnitudo, quæ illa multa poſſit effingere? *Virg. 6. Æn.* Caſus aliquos effingere in auro. *Quintil. l. 1. c. 1.* Effingere verba imitando. *Cic. l. 1. de nat. Deor.* Effingere, atque efficere. *Id. 2. de Or. c. 60.* Effingere hominum mores. ¶ Interdum ſignificat extergere. *Cato R. R. c. 67.* Fiſcinas ſpongia effingat. *Cic. pro Sext. c. 35.* Corporibus civium Tiberim compleri, cloacas referciri, e foro ſpongiis effingi ſanguinem. Ita legunt cum *Serv. ad 8. Æn. Hotoman. F. Urſin.* &c. Vulgo leg. *effundi*.

Effio, is, pro Fio, is. *Plaut. Perſ. 5. 1. 9.* Hæc mihi facilia factu facta ſunt, quæ volui effieri.

Effirmo, as, a. 1. idem quod confirmo. *Accius* apud *Non. c. 4. n. 94.* Tute ipſe effirma, & compara.

Efflagitatio, f. 3. *domanda*, actus efflagitandi. *Cic. l. 5. Fam. ep. 19.* Admonitio, vel potius efflagitatio ad coeundam ſocietatem.

Efflagitatus, us, m. 4. *domanda con iſtanza*, תביעה, Ger. *trungenlichebitt*, Gal. *demande*, *requet avec inſtance*, Hiſp. *pedimiento con inſtancia*, vehemens poſtulatio. *Cic. 7. Ver. c. 29.* Coactu, atque efflagitatu meo producere.

Efflagito, as, avi, atum, a. 1. *domandare con iſtanza*, ἀπαιτέω, cum clamore, ſeu cum magna inſtantia flagito, vehementer flagito. *Cic. l. 2. Q. Fr. epiſt. 10.* Efflagitare convicio. *Virg. 12. Æn. v. 759.* notumque efflagitat enſem.

Efflatus, us, m. *lo ſpirare*, actus efflandi. *Senec. l. 5. quæſt. nat. c. 14.* Subterraneæ nubes apertum ad hos efflatus iter occupant. Al. leg. *afflatus*.

Efflatus, a, um, flando emiſſus. *Sueton. in Aug. c. 99.* Unum omnino ante efflatam animam ſignum alienatæ mentis oſtendit.

Efflĕo, es, evi, etum, a. 2. *conſumar piangendo*, Ger. *mit weynen verzehren*, Gal. *pleurer juſque a conſumer*, Hiſ. *perderſe de mucho llorar*, flendo conſumo. *Quintil. 6. Declam. c. 4.* Cognita clade, rariſſimi uxor exempli, & prorſus talis filii mater, totos efflevit oculos. h. e. nimio fletu oculorum uſum amiſit.

Efflicte, adv. vehementer, impenſe, q. d. affligendo, *appaſſionatamente*, ut efflicte diligere. *Symmach. l. 1. ep. 90. Apul. l. 5. A. A.* Amo te efflicte, quicunque es. Alii leg. *efflictim*.

Efflictim, aliud adv. idem quod efflicte. *Plaut. Amph. 1. 3. 19.* Efflictim amare.

Efflicto, as, avi, atum, a. 1. idem quod afflicto, *affliggere*. *Plaut. Stich. 4. 2. 26.* Non tu ſcis, quam efflictentur homines noctu hic in via.

Efflictus, a, um, adject. idem quod afflictus. *Capitol. in Vero, cap. 4. ex lectione Salmaſii:* Sæpe efflictum livida facie rediſſe.

Effligo, is, ixi, ictum, a. 3. idem quod affligo, percutio, perdo. *Plaut. Ciſt. 2. 1. 54.* Niſi pedatu tertio omnes efflixero. *Cic. lib. 9. ad Att. ep. ult.* Miſit filium ad effligendum Pompejum. Ita leg. *Gruter. Græv. Lambin.* & cæt. V. *Taubman. ad Plaut. in Aſin. 4. 2. 9.*

Efflo, as, avi, atum, a. 1. *cacciare con fiato*, נשב, Ger. *auſſhin blaſen*, Gal. *ſuffler hors*, Hiſp. *ſoplar fuera*, ἐκπνέω, extra flo, ſpiro, expiro. *Var. l. 2. R. R.* Beſtiolæ, ſi quæ prope naſcuntur, aut efflantur, aut aritudine cito pereunt. ¶ Efflare animam, vel extremum halitum, eſt mori. *Cic. pro Mil.* Quem pridie hora tertia animam efflantem reliquiſſet. *Id. 2. Tuſc. cap. 9.* Efflavit extremum halitum. Efflare colorem. i. e. amittere. *Lucret. l. 2. v. 831.*

Effloreſco, is, ui, n. 2. valde floreo, *fiorire*, ἐξανθέω. *Cic. pro Cæl. c. 31.* Laudibus ingenii efflorefcere. Et *l. 1. de Orat. cap. 6.* Ex rerum cognitione effloreſcat, & redundet oportet oratio. *Id. de Amic. c. 27.* Utilitas effloreſcit ex amicitia.

Effluentĭa, f. 1. *ſpargimento*, זוב, Ger. *auſſgieſſung*, Gal. *ecoulement*, *debordement*, Hiſp. *derramamiento*, ἐκροή, effluxus. *Plin. l. 26. c. 10.* Inhibet non ſolum Venerem, ſed effluentiam genituræ. Meliores tamen libri habent *affluentiam*.

Efflŭo, is, uxi, uxum, n. 3. *ſpargerſi*, זוב, Germ. *auſſrinnen*, Gal. *s'ecouler*, Hiſp. *derramarſe*, ἐκρέω, extra fluo, effundor. *Cic. 2. Tuſc.* Cum una cum ſanguine vitam effluere ſentiret. ¶ Tranſlate ponitur pro divulgari. *Ter. Eun. 1. 2. 41.* Utrunque hoc falſum eſt, effluet. ¶ Effluere etiam alicui dicitur, quod illi e memoria excidit, *ſcordarſi*. *Cic. Fam. 7. ep. 14.* Ante quam plane ex animo tuo effluo. ¶ Significat etiam dilabi, conſumi, perire, ut ætas effluit. *Id. de Senect. c. 2. Liv. l. 7. c. 33.* Vires effluunt laſſitudine.

Efflŭvium, n. 2. *ſpargimento*, ἐκροή, effluendi actus, magna vis alicujus rei. *Plin. l. 7. c. 51.* Profundi humoris e corpore effluvium.

Efflŭus, a, um, adject. qui effluit. *Avien. in Prognoſt. Arat. v. 393.* Si flammis emicet ignis Effluus. *Id. in Perieg. v. 1162.* In pontum cadit effluus amnis.

Effluxĭo, onis, f. *eſcreſcenza d'acque*. *Dig. l. 43. tit. 10. in princ.* Ædiles ſtudeant, ut quæ ſecundum civitates viæ ſunt, adæquentur, & effluxiones non noceant domibus, & pontes fiant, ubicunque oportet.

Effōco, as, a. 1. *ſoffocare*, πνίγω, ſuffoco. *Sen. de brev. vit. c. 2.* Bonis ſuis effocantur.

Effŏdĭo, is, odi, oſſum, a. 3. *far foſſe*, *cavare*, חפר, Germ. *auſſgraben*, Gal. *creuſer*, Hiſp. *cavar*, κατασκάπτω, fodiendo eruo. *Cic. 2. Off. c. 3.* Effodere argentum penitus abditum. *Ter. Eun. 4. 6. 2.* Effodere oculos. ¶ Tranſlate *Cic. pro Marcel. c. 4.* Omnium Marcellorum meum pectus memoria effodit, *mi ha paſſato il cuore*.

Effōdo, as, pro Effodio, is. V. in Fodo, as.

Effœmināte, adv. *delicatamente*, *a foggia di femmina*, γυναικωδῶς, modo fœminarum. *Cic. 1. Off. c. 4.* Cave, ne quid indecore, effœminateve facias.

Effœminatĭo, onis, f. *mollizie*, *delicatezza*. *Jul. Firmic. l. 7. Matheſ. c. 16.* Impuritates cum magna corporis effœminatione decernunt. *Tert. de Spectac. c. 25.* Inter effœminationis modos.

Effœminātus, a, um, adject. mollis, delicatus, *effemminato*, *molle*, ἐκτεθηλυμμένος. *Cic. Philip. 3.* Impudicus, impurus, effœminatus. *Q. Cic. ad Tiron. l. 16. Fam. epiſt. ult.* Libidinis, & languoris effœminatiſſimi animi plenos.

Effœmĭno, as, avi, atum, a. 1. *effemminare*, Ger. *weibiſch machen*, Gal. *effeminer*, Hiſp. *afeminar*, ἀνανδρόω, in muliebrem mollitiem, atque laſciviam converto. *Cic. 1. Tuſc. c. 40.* Cogitationibus moleſtiſſimis effœminamur. *Cæſ. l. 4. B. G. c. 2.* Remolleſcere, atque effœminari.

Effote, vel Effete, adv. *Martial. l. 2. epigr. 27.* Effote, graviter, cito, nequiter, euge, beate. h. e. mature, ſapienter, ut Rader. interpretatur. Al. leg. *effecte*, h. e. plene, perfecte.

Effœtus, a, um, o. 1. 2. ἐκτεκοῦσα, quod jam fœtum edidit. *Col. l. 7. c. 12.* Primus effœtæ partus amovendus eſt. ¶ Item fœtus, qui emiſſus eſt. *Col. l. 8. c. 5.* Cum grex fuerit effœtus, hoc modo deponatur. ¶ Effœta quoque dicitur, quæ parere deſiit, quaſi frequenti partu laſſata. *Plin. l. 10. cap. 53.* Eſt tanta gallinis fœcunditas, ut aliquæ ſexagena pariant ova, aliquæ quotidie, aliquæ bis die, aliquæ intantum, ut effœtæ moriantur. ¶ Et generatim effœtum eſt omne id, quod continua fertilitate laſſatum eſt, & exhauſtum. *Virg. 1. Georg.* Effœtos cinerem immundum jactare per agros. ¶ Hinc tranſlate ponitur pro debili, infirmo, enervato. *Cic. de Sen. cap. 9.* Libidinoſa adoleſcentia effœtum corpus tradit ſenectuti. *Virg. 5. Æn. v. 396.* Frigentque effœtæ in corpore vires. ideſt elanguentes priſtino vigore amiſſo. *Apul. l. ult. Florid.* Ne argumentis ſit effœtior. Cum genit. *Salluſt. in Catil. in fine.* Reſpublica effœta parentum. *Al. leg.* parente. ¶ Scribitur & *effetus* ſine diphthongo.

Effoſſĭo, onis, f. *ſcavamento*, actus effodiendi. *In Cod. Juſtin. 11. 6. 3.* Saxorum venam laborioſis effoſſionibus perſequi.

Effŏro, a. 1. idem ac perforo. *Col. l. 9. c. 1.* Compluribus locis per latus efforatus.

Effoſſus, a, um, adject. *cavato*, *ſcavato*, ἐξορυχθείς. *Virg. 4. Georg. v. 42.* Effoſſis latebris ſub terra fodere. *Vellej. l. 2. c. 52.* Effoſſum alterum imperii lumen.

Effractarius, rii, m. 2. qui effringit, effractor. *Sen. ep. 69.* Aperta effractarius præterit.

Effractor, m. 3. qui fracto oſtio, aut ſera in ædes, vel arcam alienam irrumpit. *Paul. l. 3. ff. de Offic. Præfect. Vigil.* Cognoſcit Præfectus Vigilum de incendiariis, effractoribus, furibus.

Effractūra, æ, f. effractoris effectus. *Paul. l. cit. in Effractor.*

Effractus, a, um, adject. *rotto*, *ſpezzato*. *Horat. lib. 1. ep. 17. v. 54.* Ciſta effracta. *Stat. Theb. 9. v. 556.* Effracta Urbs.

Effrænāte, adv. *sfrenatamente*, *diſſolutamente*, Ger. *ohne zaum*, Gal. *ſans retenue*, Hiſp. *deſenfrenadamente*, ἀχαλίνως, diſſolute. *Cic. de Sen. c. 12.* Cujus voluptatibus avidæ libidines temere, & effrænate ad potiundum incitantur. *Id. Phil. 14. c. 9.* Effrænatius in hoſtem irrumpere. ¶ Scribitur & ſine diphth.

Effrænatĭo, f. 3. *sfrenatezza*, Ger. *unbendigkeit*, Gal. *inſolence*, *effronterie*, Hiſ. *deſenfrenamiento*, diſſolutio. *Cic. 5. Phil. c. 8.* Quæ effrænatio impotentis animi? Scribitur & *effrenatio*.

Effrænātus, o. 1. 2. *sfrenato*, פרוע, Ger. *unbendig*, Gal. *effrené*, Hiſp. *deſenfrenado*, ἀχάλινος, quod frænum detrectat, & pro arbitrio noſtro regi non poteſt. Tranſlate dicitur de re, quæ omnem egreditur modum. *Cicer. de Aruſp. Reſp. c. 1.* Cujus ego de effrænato, & præcipiti furore quid dicam? *Id. 1. Off.* Homines ſecundis rebus effrænati. *Id. de Aruſp. Reſp. c. 1.* Vox quædam libera, atque etiam effrænatior. *Senec. ep. 88.* Affectibus effrænatiſſimis abſtrahi. ¶ Scribitur etiam ſine diphthongo.

Effrænus, a, um, o. 1. 2. vel effrænis, & ne, o. 3. *che non ha freno*, Germ. *ohne zaum*, Gal. *ſans frein*, Hiſp. *ſin freno*, ἀχάλινος, carens fræno, cui frænum detractum eſt. *Liv. l. 4. v. 381.* Effræno equo in medios ignes infertur. ¶ Tranſlate dicitur de indomito, ſævo, barbaro. *Virg. 3. Georg. v. 382.* Gens effræna virum Riphæo tunditur Euro.

Effrĭco, as, cui, ictum, & catum, a. 1. fricando excutio. *Sen. ep. 96.* At illis diu rubigo animorum effricanda eſt. Scribitur & *Exfrico*. *Apul. l. 1. Met.*

Effringo, is, egi, actum, a. 3. *rompere*, *frangere*, שבר, Ger. *mit gewalt zerbrechen*, Gal. *briſer*, Hiſpan. *quebrantar*, ἐκρήγνυμι, eſt vi quadam, & impetu frangere. *Cic. 6. Ver.* Cum viderent effringi multorum fores, revelli clauſtra. Adde *Ter. Adelph. 1. 2. 7.* ¶ Effringere animam. h. e. vi de corpore expellere. *Senec. in Herc. Oet.* ¶ Neutrorum more, *Sil. l. 1. v. 647.* fluctus veſtras effringet in urbes. h. e. franget ſe.

Effrondeſco, is, vel Effrondeo, es, ui, n. frondes emitto. Tranſlate Vopiſc. in Probo, c. 19. Circus gratia novi viroris effronduit.

Effrons, ontis, adject. 3. impudens, temerarius, quaſi ſine fronte, sfrontato, petulante. Vopiſc. in Numer. cap. 13. Conſilii ſemper alti, numquam tamen effrontis, ſed prudentis. Salmaſ. legit pudentis.

Effrutico, as, avi, atum, in fruticem evado, vel fruticem emitto, pullulo, produco. Tertul. de Anim. cap. 27. Semina hominem ex utraque ſubſtantia effruticant. Et l. 1. ad Nation. c. 5. Ut nævus aliquis effruticet, aut verrucula exurgat.

Effugia, æ, f. dicebatur hoſtia, quæ effugiſſet ab aris. Serv. in Virg. Æn. 2. v. 140.

Effugio, is, ugi, neut. 3. fugio, evado, vito, elabor, fuggire, ex, Ger. entfliehen, Gal. s'enfuir, Hiſp. huir, ἐκφεύγω, idem ac fugio. Cic. 3. Ver. Quin offenſionem negligentiæ vitare, atque effugere non poſſim. Id. pro leg. Man. c. 9. Effugere e manibus. Et Phil. 2. c. 29. Effugere de prælio. Virg. Ecl. 3. Nunquam hodie effugies. Plaut. Most. 3. 4. 75. Clam patria hac effugiam.

Effugium, n. 2. scampo, מנוס, Ger. entflucht, Gal. fuite, ſalut, Hiſp. acogida, ἀποφυγή, evaſio, via, vel modus effugiendi. Cic. 2. de nat. Deor. Habere effugia pennarum. Liv. l. 24. cap. 26. Ut, ſi effugium patuiſſet, impleturæ urbem tumultu fuerint. h. e. locus effugiendi. Sic Tacit. lib. 3. Effugia inſidere. ¶ Ponitur & ſimpliciter pro fuga. Virg. 2. Æn. v. 140. Quos illi fors ad pœnas ob noſtra repoſcent Effugia.

Effulgeo, es, ulſi, neut. 2. risplendere grandemente, ἀναλάμπω, vehementer fulgeo. Liv. l. 8. B. Pun. Qualis inter graves imbre nubes effulget. ¶ Virg. in 3. conjug. uſurpavit Æn. 8. v. 677. auroque effulgere fluctus.

Effultus, a, um, adject. fultus, appoggiato. Virg. 7. Æn. v. 94. Atque harum effultus tergo, ſtratiſque jacebat Velleribus. Apul. l. 2. Met. Effultus in cubitum.

Effumigatus, a, um, adject. Tertul. ad Martyr. c. 4. Fugiat conſpectum veſtrum, tamquam coluber excantatus, aut effumigatus. h. e. fumo exire coactus.

Effumo, as, a. 1. fumum emitto. Sever. in Ætna v. 418. Effumat moles.

Effundo, is, udi, uſum, a. 3. spargere, spandere fuori, שפך, Ger. außgieſſen, Gal. epandre, Hiſp. derramar, ἐκχέω, extra ſpargo. Cic. pro Planc. c. 42. Præter lacrymas, quas tu in meis acerbitatibus plurimas effudiſti. ¶ Tranſlate ponitur pro conſumere. Cic. 2. Off. c. 15. Multi patrimonia effuderunt, inconſulte largiendo. Id. Tuſc. 3. Effundere ærarium. ¶ Item pro erumpere, & magna cupiditate egredi. Cic. ad Brut. Timore quodam perculſa civitas tota ad te ſe cum conjugibus, & liberis effundebat. ¶ Item pro emittere. Id. Phil. 14. c. 12. Effundere extremum ſpiritum. Virgil. Æn. 1. v. 98. Effundere animam. ¶ Effundere iram in aliquem, sfogare la collera contra qualcuno. Liv. l. 39. c. 34. ¶ Effundere pavorem alicui, metter paura. Id. l. 10. ¶ Significat etiam fugare, proſternere. Salluſt. Effuſo, ac profligato peditatu, paulatim retrocedere cœpit. ¶ Item abunde loqui. Cic. Att. l. 6. Effudit illa omnia, quæ tacuerat. ¶ Effundi. h. e. pronum ire. Liv. l. 34. Ne matronæ effundantur in luxuriam. Sueton. in Aug. c. 99. Effundi in jocos. ¶ Effundere oculum, eſt, ejicere. Javen. l. 46. Dig. Si tam vehementer cervicem percuſſerit, ut ei oculus effunderetur. Vellej. l. 2. c. 52. Effuſum alterum R. imperii lumen. Al. leg. effoſſum.

Effuſe, adv. immodice, prodigamente, ſmoderatamente, ἀπερισκέπτως. Cic. pro Roſc. Amer. c. 8. Non pauca ſuis adjutoribus large, effuſeque donabat. Id. in Piſon. Effuſe petulans. Liv. l. 34. c. 16. Effuſius prædati ſunt. Plin. l. 1. ep. 20. Effuſius dicere. i. e. copioſius. Id. in Paneg. c. 84. Effuſiſſime diligere.

Effuſio, onis, f. spargimento, שפך, Ger. außgieſſung, Gal. effuſion, Hiſp. derramamiento, ἔκχυσις, actus effundendi. Cic. 2. de nat. Deor. c. 10. Primum ipſe liquor, tum aquæ declarat effuſio. ¶ Tranſlate ſumitur pro prodigalitate, conſumptione. Cic. pro Roſc. Am. c. 46. Quos ſumptus quotidianos, quas effuſiones fieri putatis? ¶ Item irruptio, vel eruptio. Cic. in Piſon. c. 2. Effuſiones hominum ex oppidis. ¶ effuſio animi in lætitia apud eund. Tuſc. 4. c. 31. troppo sfogo.

Effuſorie, adv. ſparſamente, effundendo ſe. Ammian. l. 31. c. 16. Exinde digreſſi ſunt effuſorie per Arctoas provincias.

Effuſus, a, um, adject. sparſo, diffuſo, ἐκχυθείς. Virg. Æneid. 6. v. 311. Effuſus nubibus imber. Liv. l. 7. Effuſa fuga. Virg. l. 4. crines effuſa ſacerdos. ¶ Tranſlate varios habet uſus, ut effuſa lætitia, effuſus riſus. Liv. l. 35. c. 43. Claud. l. 3. Rapt. Proſ. v. 210. Effuſæ largitiones hoc eſt immodicæ. Nepos Att. cap. 6. Effuſi honores. Id. Milt. c. 6. Effuſa civitas obviam. Vellej. l. 2. cap. 45. ¶ Habet etiam ſuos gradus, ut Effuſior fuga. Liv. l. 3. c. 5. & l. 37. c. 5. Effuſiſſimis habenis ſtationes hoſtium invadit. ¶ Effuſus in amorem, in lacrymas, in luxum &c. dicitur qui immodice amat, luget, luxui inſervit. Tacit. 1. 4. Annal. & 4. hiſtor.

Effutio, is, ivi, itum, n. parlar imprudentemente, Ger. außſchwätzen, Gal. parler à la volée, Hiſ. hablar locuras, βαττολογέω, inaniter fundo, a futio, effundo. Tranſlate eſt inepte, & inconſulte loqui, dicere cum mendacio. Ter. Phor. 5. 1. 17. Ne vos forte imprudentes foris effutiretis. Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 37. Ita temere effutiunt de mundo.

Effutitius, a, um, adject. quod effutitur. Var. l. 6. L. L. Euax verbum nihil ſignificat, ſed effutitium naturaliter eſt.

Effutitus, o. 1. 2. partic. ab effutior. Cic. 2. de Div. c. 55. Quorum partim ficta aperte, partim effutita temere.

Effutuo, is, a. 3. In carm. jocoſo in Cæſarem, apud Sueton. in ejus vita, c. 51. Aurum in Gallia effutuiſti. h. e. ſcortando dilapidaviſti.

E ANTE G.

Egelatus, o. 1. 2. partic. ab egelo. Cal. Aurel. Tard. l. 4. cap. 3. Non frigidum, ſed leviter egelatum, quod galactodes appellant.

Egelido, as, avi, atum, a. 1. diſghiacciare, quod gelatum eſt, diſſolvo, ab egelidus. Sidon. l. 4. ep. 1. Egelidarentur fibræ glaciales.

Egelidus, a, um, o. 1. 2. tepido, Ger. laulicht, Gal. tiede, Hiſp. tibio, χλιαρός, quod de ſummo gelu aliquid remiſit, a gelidus. Ovid. 2. Amor. el. 11. v. 10. Et gelidum Borean, egelidumque Notum. Colum. lib. 10. v. 282. Nunc ver egelidum, nunc eſt molliſſimus annus. ¶ Servius pro valde frigido exponit, explicans locum illum Virg. 8. Æn v. 616. Egelido ſecretum flumine vidit.

Egelo, as, avi, atum, a. 1. de ſummo gelu aliquid remitto, a gelu. Cal. Aurel. l. 3. acut. morb. cap. 5. Cum ex aliqua parte corporis frigidus torpor viſus fuerit egelari.

Egens, tis, o. 3. biſognoſo, ἐνδεής, pauper, tenuis, cui deſunt neceſſaria ad vivendum, partic. ab egeo. Cic. de Am. Quocirca & abſentes adſunt, & egentes abundant, & imbecilli valent. ¶ Comp. egentior, ſup. egentiſſimus. Id. Att. l. 6. ep. 1. Nihil illo Regno ſpoliatius, nihil Rege egentius. Id. lib. 9. ad eund. ep. 7. Egeſtates tot egentiſſimorum hominum. Et cum ablat. Cic. 6. Fam. epiſt. ult. Egens rebus omnibus. ¶ Et cum genit. Plaut. Rud. 1. 5. 16. Egentes opum. Horat. l. 4. od. 8. Animus deliciarum egens.

Egenus, o. 1. 2. biſognoſo, אביון, Germ. dürfftig, Gal. neceſſiteux, Hiſp. meneſteroſo, ἄπορος, cui deſunt vitæ neceſſaria. Liv. lib. 9. Omnium egena corpora humi proſtraverunt. Sil. l. 8. v. 12. Egenus rerum cunctarum. Virg. 8. Æn. rebuſque veni non aſper egenis.

Egeo, es, gui, n. 2. aver biſogno, חסר, Germ. noth haben, Gal. avoir beſoin, Hiſp. tener meneſter, χρῄζω, alicujus rei inopia laboro. Conſtruitur abſolute. Cic. pro Roſc. Com. Egebat? imo locuples erat. ¶ Vel cum gen. vel abl. Cic. 9. Fam. Gravitas morbi facit, ut medicinæ egeamus. Id. 2. Tuſc. Nec bibliothecis quidem Græcis indigebimus. ¶ Vel cum accuſat. communi. Cato apud Gel. lib. 13. c. 22. Multa egeo. Plaut. Men. 2. 2. 12. Nec quicquam eges. ¶ Particip. egiturus legitur apud Tertul. l. 4. adv. Marc. c. 24. (eſt enim ibi particip. non nomen ſubſtantivum) ubi Scioppius in notis ineditis ad Tertul. legit egiturus.

Egeria, f. 1. Dea, quæ parientibus præerat, fortaſſe eadem, quæ Ægeria. Feſt. Egeriæ Nymphæ ſacrificabant prægnantes, quod eam putabant facile conceptum alvum egerere.

Egeries, ei, f. ab egero; excrementorum emiſſio, vel ipſa excrementa. Solin. c. 53. (al. 40.) de Bonaſo animali: Cum in fugam vertitur, fimum egerit, cujus ardor quidquid attigerit, adurit: ita egeriæ noxia ſummovet inſequentes.

Egerſi, orum, Romanis dicebantur pauperes, qui nihil proprii haberent. Liv. l. 1. c. 34. Puero in nullam ſortem bonorum nato, ab inopia Egerio inditum nomen.

Egermino, as, idem ac germino. Col. l. 4. c. 17. Quæ infra trunci caput egerminaverint.

Egero, is, eſſi, eſtum, a. 3. extra gero, ſive porto, emitto, ejicio, portar fuori, ἐκφέρω, ἐκκομίζω. Plin. l. 8. epiſt. 20. Lacus in flumen egeritur. Solin. c. 53. (al. 40.) Ventris fimum egerere. Liv. l. 6. c. 3. Prædam ex hoſtium tectis egerere. Ovid. 4. Triſt. el. 3. v. 98. Expletur lacrymis, egeriturque dolor. h. e. ejicitur, minuitur. Sic Stat. l. 4. Silv. 4. Egerere iras. Valer. Flac. l. 8. Dies egeritur querelis. h. e. tranſigitur. ¶ Interdum ponitur pro digerere, diſponere. Senec. epiſt. 67. (al. 66.) Multi nobis ſermones fuerunt, quos ſubinde egeram, & ad te mittam.

Egerſimon, ἐγερσιμον, vox Græca ab ἐγείρω, excito, expergefacio, uſurpatur a Martian. Capel. l. 9. p. 307. de carmine ſuavi, excitandis animis, oblectandiſque idoneo.

Egeſta. V. Criniſus, & Segeſta.

Egeſtas, f. 3. povertà, ἔνδεια, indigentia, paupertas, ab egeo. Cic. in Par. Itaque iſtam paupertatem, vel potius egeſtatem, ac mendicitatem tuam nunquam obſcure tuliſti. Virg. 1. Georg. v. 145. Duris urgens in rebus egeſtas.

Egeſtio, f. 3. exportatio, ab egero. Plin. l. 8. ep. 6. Si Pallantis facultates adjuvare publicarum opum egeſtione contingeret.

Egeſtivus, a, um, adject. quod egerendi, & ejiciendi vim habet, ut vis egeſtiva. Macer l. 1. c. 25.

Egeſtoſus, & Egeſtuoſus, a, um, adject. egenus, biſognoſo. Aurel. Vict. Epit. c. 24. de Nerva: Natos parentibus egeſtoſis (al. egeſtuoſis) ſumptu publico ali juſſit. Adde Auguſtin. ep. 254.

Egeſtus, us, m. 4. idem ac egeſtio. Sen. 3. Nat. Quæſt. cap. 30. Quemadmodum corpora noſtra ad egeſtum venter exhaurit.

Egeſtus, a, um, cavato fuori. Colum. l. 2. c. 2. Scrobibus egeſtam humum recondere.

Egigno, is, enui, enitum, a. 3. extra gigno, egero. Lucret. l. 2. v. 902. & alios interdum ramos egigni corpore vivo.

Egnatia, f. 1. Gnatia, Gnaçzi, Naçzi, Torre d' Anaſſo, urbs exc. R. Neap. in Prov. Bariana.

Ego, mei, mihi, me, io, אני, Germ. ich, Gal. je, Hiſp. yo, ἐγώ, pronom. 1. perſonæ. Cic. in Catil. Ego ſum ille Conſul. Terent. Andr. 5. 2. 28. Nonne te miſereret mei? Plaut. Moſt. 4. 2. 5. Vide ut faſtidit ſimia! Ph. Mihi ſum, libet eſſe; quid id curas? V. Mihi ſuo loco. Ter. Andr. 2. 2. 13. Nihil pericli eſt, me vide. V. Video. ¶ Invenitur etiam mi pro mihi. Varr. R. R. l. 2. c. 5. Tu vero, Murri, veni mi advocatus. Lucret. l. 3. v. 106. In quo mi diverſi errare videntur. Adde Virg. 6. Æn. ¶ Item me, pro mihi, Enn. l. 2. Si quid me fuerit humanitus. Lucil. Ut quæ me res impendet agatur. Hunc Feſtus. Huc referri poſſet illud Terent. Eun. 2. 1. 16. Nimis me indulgeo. ¶ Egomet, pro ego ipſe. Virg. 3. Æn. v. 623. Vidi egomet. ¶ Ego ne, interrogat. Ter. Eun. 1. 1. 20. Egone illam? ¶ In pl. num. nos V. ſuo loco.

Egranatus, a, um, adject. granis privatus, ut egranatæ caricæ. Plin. Valer. l. 3. c. 14.

Egredior, eris, eſſus ſum, d. 3. uſcir fuori, יצא, Germ. außgehen, Gal. ſortir, Hiſp. ſalir, ἐξβαίνω, extra gradior, exeo. Cic. 2. Catil. Ipſum egredientem urbe profecuti ſumus. Ter. Andr. 1. 3. Egreditur ab ea. h. e. de domo ejus. Cæſ. l. 1. B. C. Egredi ex caſtris. Cic. pro Quint. Extra fines egredi. Id. Att. l. 13. ep. 16. Nos pedem e villa adhuc egreſſi non ſumus. Ter. Phorm. 4. 5. 10. Dicat, nos noſtro officio nihil egreſſos eſſe. ¶ Cum accuſat. Plin. l. 7. ep. ult. Nam nec hiſtoria debet egredi veritatem. V. Egreſſus. ¶ Pro digredi. Cic. de clar. Orat. Ut egrederetur a propoſito ornandi cauſa. ¶ Eſt etiam verbum navigantium, pro deſcendere navi, ſmontare, fare sbarco. Cæſ. l. 4. B. G. c. 23. Hunc ad egrediendum nequaquam idoneum arbitratus locum, dum reliquæ naves convenirent, in anchoris expectavit.

Egregiatus, us, ui, m. dignitatis quidam gradus. Exemplum V. in Comma.

Egregie, adv. eccellentemente, ἐξαιρέτως, excellenter, item valde, nimis. Cic. l. 1. ad Q. Fr. ep. 1. Servus egregie fidelis. Id. 2. Fra. cap. 6. Egregie loqui Græce. Ter. Heaut. 3. 1. 11. Egregie ad miſeriam natus. ¶ Comparat. egregius. Juven. ſat. 11. v. 12. Egregius cœnat meliuſque miſerrimus horum. V. Egregius.

Egregius, a, um, o. 1. 2. eccellente, nobile, נכבד, Ger. außbündig, Gal. excellent, Hiſp. bravo, ſenalado, ἐξαίρετος, excellens, præſtans, eminens, quaſi ex toto grege electus. Cic. 1. de Orat. Non poſſum dicere eum non egregium quendam hominem, atque admirandum fore. Ter. Andr. 1. 1. 45. Egregia forma. Sic egregium facinus, opus, egregia & præclara indoles. Cic. & Liv. ¶ Egregium publicum, eſt decus publicum. Tacit. Ann. 3. c. 70. Egregium publicum, & bonas domi artes dehoneſtavit. Adde Sulpic. Sev. l. 2. hiſt. ſacræ, ſub fin. ¶ Egregia in plur. pro virtutibus accipit idem Tacit. Ann. 14. c. 60. Poſtquam, inquit, cuncta ſcelerum ſuorum pro egregiis accipi vidit. ¶ Comparat. & ſuperl. minus uſitata ſunt. Lucret. tamen lib. 4. v. 468. Nihil egregius eſt, quam res diſcernere. Cato apud Priſcian. l. 3. habet egregiiſſimus. Adde Gel. l. 14. c. 5.

Egreſſio, onis, fem. actus egrediendi, ἔξοδος. Tranſlate pro digreſſione in dicendo uſurpatur a Quintil. l. 3. c. 11. (al. 9.) ubi inquit: Egreſſio vero, vel quod uſitatius eſſe cœpit, Exceſſus, ſive eſt extra cauſam &c. Id. l. 4. cap. 3. Hanc partem παρέκβασιν Græci vocant, Latini egreſſum, vel egreſſionem.

Egreſſus, us, m. 4. egrediendi actus, uſcita, l'uſcire, ἔξοδος. Cic. in Piſ. c. 13. Frequentia ſua veſtrum egreſſum ornando. Tacit. Ann. 13. c. 53. Cæſar rarus egreſſu, domoque aut hortis clauſus. ¶ Item egreſſus e navi. Cæſ. l. 5. B. G. c. 8. Remis contendit, ut eam partem inſulæ caperet, quam optimum eſſe egreſſum cognoverat. ¶ Item digreſſio in dicendo. Quintil. l. 4. c. 3.

Egreſſus, a, um, particip. ab egredior, uſcito. Salluſt. l. 1. hiſt. apud Serv. Gens raro egreſſa fines ſuos. Tacit. 3. hiſt. c. 30. Tecta altitudinem mœnium egreſſa. Id. Ann. 16. c. 10. Aliquando ſexum egreſſa, voce infenſa clamitabat, ſuperando il ſeſſo. ¶ De eo, qui navi deſcendit. Nepos Datam. c. 4.

Egula, f. 1. ſulfur, lanis ſuffitu mollitiem, candoremque inducens. Plin. l. 35. c. 15.

Egurgito, as, avi, atum, a. 1. evomo, effundo. Plaut. Epid. 4. 2. 18. Egurgitare argentum. ¶ Legitur & exurgito.

E ANTE H, & I.

Ehe, interject. mentis conſternatæ. Ennius: Ehe, ipſe clypeus cecidit. V. Taubman. ad Plaut. Truc. 2. 2.

Ehem, oh, ὤ, interjectio ſubito aliquid deprehendentis. Ter. Eun. 1. 2. Quis hic loquitur? ehem, tu ne eras hic mi Phædria?

Eheu, ah, ah, οἴμοι, interjectio dolentis. Cic. ante exil. Eheu conditionem temporis hujus. Adde Ter. Heaut. 1. 1. 31.

Eho, olà, ὦ, interjectio ad ſe vocantis. Interdum etiam excitativa particula eſt, qua attentionem nobis paramus ejus, cum quo loquimur. Ter. Andr. 5. 4. 48. Propero ad filiam, eho mecum Crito. Et v. 5. Eho, tu Glycerium hinc civem eſſe ais? Id. Hecyr. 2. 2. 25. Eho, numquidnam accuſat virum?

Ehodum, ὦ, interjectio attentionem, & animadverſionem poſcentis. Ter. And. Ehodum, dic mihi, num quidnam amplius tibi cum illa fuit?

Eja, orsù via, הנה, Ger. wolan, Gal. ca, Hiſp. ea pues, εἶα, interjectio adhortantis. Mart. l. 2. Eja age, rumpe moras. ¶ Interdum corripientis. Ter. Eun. 5. 8. 55. Eja, ſic decet. Plaut. Rud. 2. 2. 9. Eja vero.

Ejaculo, as, a. 1. ejaculor, aris, d. 1. lanciare, ירה, Ger. außſchieſſen, Gal. lancer,

latter, darder, Hiſp. *lancar*, ἐκβάλλω, eminus, ſeu longe jaculor. *Gel. l.* 16. *c.* 19. Se in ſalum ejaculaverat. *Plin. l.* 4. *c.* 12. In cujus forum ſolſtitio Athos ejaculatur umbram. *Ovid.* 4. *Met. v.* 123. tenues ſtridente foramine longe ejaculatur aquas.

Ejectamentum, ti, n. 2. excrementum. *Tacit. de morib. Germ. de ſuccino*, c. 45. Diu quin etiam inter cætera ejectamenta maris jacebat.

Ejectatus, a, um, adject. ejectus; ut ejectata favilla. *Ovid.* 2. *Met. v.* 231.

Ejectio, onis, f. ejiciendi actio, expulſio, ἐκβολή. *Cic. lib.* 2. *Attic. ep.* 18. Mortem & ejectionem timemus.

Ejectitius, a, um, o. t. 2. ἐκβάλλιμος, quod ejicit, vel quod ejicitur. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Vulva ejectitia.

Ejectiuncula, æ, diminut. *Marcel. Empir. c.* 10. Ad ejectiunculas facere.

Ejecto, as, avi, atum, a. 1. *cacciar fuori*, frequentat. ab ejicio, ἐκβάλλω, expello. *Ovid. l.* 5. *Met. v.* 353. Arenas ejectat. *Sil. l.* 10. *v.* 320. Aufidus undis Ejectat, redditque furens ſua corpora ripis.

Ejectus, a, um, adject. expulſus, & ſæpe de naufragis dicitur. *Senec. ep.* 9. Ejectus in deſertum litus. *Virg. Æn.* 4. Ejectum litore, egentem excepi. ¶ *Lucret. l.* 4. *v.* 920. Anima perturbata, ejectaque foras. *Cic. de Or.* Ejecta lingua. h. e. extra os exerta.

Ejectus, us, ui, m. idem quod ejectio. *Lucret. l.* 4. *v.* 957. Animai altior, atque largior ejectus.

Ejeratio, ejuratio. Apud *Tertul. de Spectac. c.* 4.

Ejero, eras, idem quod ejuro, legitur apud *Tertul. de Spect. c.* 24. & *de Idol. c.* 18.

Ejicio, is, eci, ectum, a. 3. *ſcacciar fuori*, גרש, Germ. *auſsſtoſſen*, Gal. *jetter hors*, Hiſp. *echar fuera*, ἐκβάλλω, extra jacio, expello. *Cic. Terentiæ, lib.* 14. *Fam.* Ejicere nos magnum fuit, excludere facile. *Id. in Parad.* Ejicere in exilium. *Id. pro Quint.* Ejicere a Diis Penatibus. *Id. pro Roſc. Amer.* Ejicere ex animo amorem. ¶ Ponitur interdum pro extendere, *diſtendere*. *Virg.* 10. *Æn.* Ejectoque incumbit cernuus armo. ¶ Ejicere abſolute, ponitur pro ejicere fœtum. *Ulp. Dig.* 9. 2. 27. Si mulier pugno, vel equa ictu a te percuſſa ejecerit, Brutus ait, Aquilia teneri.

Ejulatio, f. 3. *pianto*, יללה, Ger. *heulung*, Gal. *cry en ſe plaignant*, Hiſp. *grita con quexas*, ὀλολυγμός, planctus cum vociferatione, ploratus rationis expers. *Plaut. Capt.* Ejulatione haud opus eſt. Adde *Cic.* 2. *leg. c.* 23.

Ejulatus, m. 4. idem ac ejulatio. *Cicer.* 2. *Tuſc. c.* 23. Ingemiſcere nonnunquam viro conceſſum eſt, idque raro, ejulatus vero ne mulieri quidem.

Ejulito, as, frequenter ejulo. *Lucil.* apud *Non. c.* 1.

Ejulo, as, avi, atum, n. 1. *piangere forte*, הילל, Germ. *heulen*, Gal. *crier en ſe plaignant*, Hiſp. *dar alaridos*, ὀλολύζω, eſt voce in altum ſublata plorare, a ſono, ideſt ab *ei*, vel ab *ohen*. Quidam *hejulo* dici malunt, ut ſonus magis exaudiatur, a voce plorantium, *hei*, *hei*. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 7. Herculem viderat in Oeta magnitudine dolorum ejulantem. ¶ Cum accuſativo *Apul. l.* 3. *Met.* Fortunas meas ejulabam. *Et lib.* 4. Altius ejulans ſe.

Ejuncesco, is, n. 3. in juncum evado. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Vitis ejuneſcit. Harduin. leg. *evaneſcit*.

Ejuncidus, a, um, adject. (al. juncidus) tenuis inſtar junci. *Var. R. R. l.* 1. *c.* 31. Sarmentum ejuncidum. *Gloſſ. gr. lat.* Ejuncidum, ἰσχνοειδές.

Ejuno, formula jurandi per Junonem. *Chariſ. l.* 2. *pag.* 183. *Putſch.* V. Ecaſtor.

Ejuratio, onis, f. renuntiatio. *Valer. Max. l.* 2 *c.* 7. *n* 7. Ignominioſa Conſulum ejuratione.

Ejuro, as, avi, atum, a. 1. ejero, ejicio, deteſtor, *giurare*, נשבע, Ger. *ſchweren*, Gal. *jurer*, Hiſp. *jurar*, ἐξομνύω, eſt præſtito ante juramento ſe re aliqua liberare. E. g. *ejurare judicem iniquum*, eſt interpoſito juramento, ſibi judicem ſuſpectum eſſe nomine iniquitatis, ejus juriſdictionem declinare; *Ejurare forum iniquum*, eſt juriſdictionem fori alicujus detrectare, interpoſito prius juramento, ſe in eo foro jus ſuum tueri poſſe. *Ejurare bonam copiam*, eſt jurare, ſibi non ſuppetere copiam, aut facultates ad faciendum impendium, v. g. cœnæ, quam quis a nobis petit, &c. *Cic.* 12. *Phil.* Sic me iniquum ejurabant, de me querebantur. *Id.* 5. *Ver.* Negociatores putant eſſe turpe id forum ſibi, in quo negocientur, iniquum ejurare. *Id. ad Pæt. l.* 9. *Fam. ep.* 16. Tu autem, quod mihi bonam copiam ejures, nihil eſt. ¶ Ejurare imperium, militiam, eſt renuntiare, *recuſare*, apud *Plaut.* & *Tacitum*. Ejurare liberos, h. e. negare, ſuos eſſe, apud *Senec. Conſol. ad Marc. c.* 19. ¶ Ejurare Magiſtratum, pro deponere, *recuſare*. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 23. Quod quidem fiebat, fractis ante faſcibus, ut habet *Dio l.* 59.

Ejuſdemmodi, *della medeſima maniera*. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 4. Alios diſſimiles, alios ejuſdemmodi mundos eſſe. *Id. Ver.* 4. *c.* 12. Ejuſdemmodi totum jus Prætorium, ejuſdemmodi omnis res judiciaria fuit in Sicilia per triennium, Verre prætore.

Ejuſmodi, *di cotal maniera*, כזה, Ger. *alſo*, Gal. *auſſi*, Hiſp. *aſſi*, τοιοῦτος, talis, duo genitivi conjuncti in modum adverbii. *Cic. pro L. Man. c.* 2. Genus eſt enim ejuſmodi. ¶ Idem etiam valet ac *ſic*. *Cic. pro Cæl.* Ejuſmodi cupidus, ut magis &c. *Ver.* 3. *in fin.* Ejuſmodi exegiſti. V. Manut. ibi.

E ANTE L.

Elabor, eris, apſus ſum, dep. 3. *fuggir dalle mani*, *ſdrucciolare*, *ſcorrere*. διαπίπτω, ἀποδιδράσκω, effugio, evado. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 56. Elabi e manibus; & *ad Attic. l.* 1. *ep.* 16. de manibus. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 36. Ex prælio elabi. *Liv. l.* 1. *c.* 53. Elabi inter tela, & gladios. ¶ Tranſlate, elabi e memoria. *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 22. Elapſa eſt ſpes. *Plaut. Capt.* 3. 5. Sic *Cic. pro Flac.* Elabitur nos de manibus. ¶ Et ſine præpoſit. *Id. Ver.* 3. *c.* 39. Elabi omni ſuſpicione. ¶ Et cum dativo. *Senec. ep.* 77. Elabi vitæ.

Elaboratio, onis, f. *fatica*, *diligenza*, *attenzione*. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 22. Hæc non videntur fieri poſſe ſine elaboratione, & operæ conſumptione.

Elaboratus, us, ui, m. idem quod elaboratio. *Apul. in Florid.* Elaboratu mirandus.

Elaboratus, a. 1. 2. ἐκπονηθείς, factus cum labore, & diligentia, politus, excultus, exornatus, partic. ab elaboro. *Cic. pro L. Man.* Nihil huc, niſi perfectum ingenio, elaboratum induſtria afferri oportere.

Elaboro, as, avi, atum, n. 1. *affaticarſi molto*, *sforzarſi*, טרח, Germ. *bearbeiten*, Gal. *s'efforcer*, Hiſp. *trabajar mucho*, ἐκπονέω, enitor, conor, contendo, operam do. *Cic. pro Marc. c.* 9. In hoc tibi elaborandum eſt, Remp. ut conſtituas. ¶ Et paſſive pro efficere. *Cic. in Pam.* Quam illa ipſa, propter quæ elaborantur. *Id. in Phil.* Omne enim curriculum induſtriæ noſtræ in foro, in curia, in amicorum periculis propulſandis elaboratum eſt. ¶ Active Elaborare aliquid eſt artificioſe excolere. *Plin. l.* 34. *c.* 3. Candelabrorum ſuperficiem elaboravit. Hinc elaborata oratio, elaborati verſus, apud *Cic. in Orat.* & *pro Cæl.*

Elacatæum, n. 2. mons Theſſaliæ, ubi templum Jovis Elacatæi, *Steph.*

Elacate, ſive elacatena, fem. 1. piſcis ex thynnorum genere, qui ſaliri ſolet, unde eſt, quod Feſto dicitur ſalſamenti genus. Nomen ex eo habuit, quia refert ἠλακάτην, hoc eſt, colum muliebrem. *Col. l.* 8. *c.* 17.

Elacteſco, n. 3. *imbiancarſi*, λευκαίνομαι, eſt album fieri ad modum lactis. *Plin. l.* 20. *c.* 21. Addenſari ſub dio, atque elacteſcere. Melior lectio habet, *lacteſcere*.

Elæa, f. 1. Elea, *l'Alea*, urbs Aſiæ minoris, in Myſia majore, in conf. Æolidis, a Pergamo patria Zenonis, & Parmenidis. ¶ Elæa quoque, *Riſo Carpaſſo*, prom. Cypri, in ora ad Or. inter Salaminem, & Carpaſium. ¶ Item portus Epiri, prope oſtia Acherontis fl. ¶ Item urbs exc. Cretæ inſ. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Elæemporia, æ, f. ἐλαιεμπορία, olei coemendi cura. *leg. ult.* §. 10. *Dig. de Mun. & hon.*

Elæomeli, n. indeclin. oleum ſaporis mellei, ex olea. *Plin. l.* 23. *c.* 4.

Elæothesium, ii, n. olei, & aliorum unguentorum repoſitorium, ubi loturi, & certaturi ungebantur. *Vitruv. l.* 5. *c.* 11.

Elamentabilis, le, *lamentevole*. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 24. Sin erit ille gemitus elamentabilis, ſi imbecillus, ſi abjectus. *Al. leg.* lamentabilis. Priorem tamen lectionem acriter tuentur Eruditi ex MSS.

Tom. I.

Elamitæ, maſc. 1. pop. Arabiæ Felicis, cum opp. cogn. apud oram mar.

Elangueſco, is, gui, n. 3. idem quod langueo, vel valde langueo, languore tabeſco, *illanguidire*, *indebolirſi*, *languire*. *Aurel. Vict. de Vir. illuſtr. in Annibale*: Cum Urbem capere poſſet, in Campania deliciis elanguit. *Liv. l.* 35. *cap.* 45. Non eſſe elangueſcendum.

Elanguidus, a, um, adject. valde languidus. *Fortunat.* 1. *Marc.* Paulatimque focis elanguida ligna reſorbet.

Elape, f. 1. genus ſerpentis. *Plin. l.* 32. *c.* 5.

Elaphites, f. 3. tres inſulæ parvæ maris Hadriatici, ſive Illyrici, quarum prima dicitur *Calamota*, altera *Iſola di mezzo*, tertia *Guippana*, a Melita 12. M. P. non longe a Chia inſ.

Elaphoboſcon, n. 2. herba, al. pabulum cervi, & gratia Dei, ferulacea geniculata, digiti craſſitudine, ſemine corymbi, dependentibus foliis oluſatri, commendata in cibis contra ſerpentium morſus, ab ἔλαφος, cervus, & βόσκω, paſco. *Plin. l.* 22. *c.* 22.

Elapidatus, a, um, *purgato da ſaſſi*, lapidibus purgatus. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Solum elapidatum, purgatumque ſubigitur. Adde *l.* 17. *c.* 10.

Elaqueatus, a, um, *ſciolto da' lacci*, laqueis exſolutus. *Ammian. l.* 30. *c.* 1. Princeps antedicti fuga perculſus, quem elaqueatum fidem rupturum exiſtimabat.

Elaqueo, as, a. 1. expedio, laqueis exolvo. *Prudent. l.* 2. *adv. Symmach. v.* 147. Elaqueanda animi conſtantia, ne retinaclis prematur. *Sidon. l.* 8. *ep.* 9. A vinculo incurſi angoris elaqueat.

Elargior, iris, itus ſum, dep. 4. *donare largamente*, διανέμομαι. *Perſ. ſat.* 3. *v.* 70. Patriæ cariſque propinquis Quantum elargiri deceat.

Elaſſeſco, is, idem, ac laſſeſco, laſſitudine deficio. *Plin. l.* 16. *c.* 25. In arboribus tamen nimia germinatio elaſſeſcit.

Elate, es, f. 1. genus palmæ, al. ſpathe. *Plin. l.* 23. *c.* 5.

Elate, adv. *altamente*, בגבה, Ger. *hoch tragendlich*, Gal. *hautement*, Hiſp. *elevadamente*, ὑπερηφάνως, alte, ample, graviter, ſuperbe. *Cic. in Or.* Ut Demoſthenes certe poſſit ſummiſſe dicere, elate Lyſias fortaſſe non poſſit. *Nepos in Pauſan. c.* 4. Elatius ſe gerere cœpit. h. e. inſolentius. *Cæſ. l.* 3. *B. C. cap.* 79. Fama elatius inflatiuſque percrebuerat.

Elateius, a, um, adjectiv. ab Elato, qui fuit pater Cenei, ut Elateia proles. *Ovid. Met.* 12. *v.* 189.

Elaterium, n. 2. ἐλατήριον, medicamenti genus, al. agitatorium, ex ſylveſtri cucumere confectum ad purgandum alvum. *Plin. l.* 20. *c.* 1.

Elatine, f. 1. herba, quæ folia helxinæ habet, puſilla, piloſa, rotunda, ſemipedalibus ramis quinis, ſeniſve, a radice ſtatim folioſis. *Plin. l.* 27. *c.* 9.

Elatio, f. 3. *altezza*, *il ſollevare*, elevatio, ab efferor. *Cic. in Top.* Parium comparatio nec elationem habet, nec ſubmiſſionem. ¶ Tranſlate ſumitur pro altitudine, vel ſuperbia animi, ſublimitate ſtyli, &c. *Cic.* 1. *Off.* In hac elatione, & magnitudine animi facillime pertinacia, & nimia cupiditas principatus innaſcitur.

Elatites, m. 1. genus lapilli. *Plin. l.* 36. *c.* 20.

Elatorie, adv hyperbolice, jactanter, *sperbolicamente*. *Aſcon. Pedian. in Divin. Ver. c.* 1.

Elatro, as, n. 1. idem, ac latro, vel valde latro. *Hor.* 1. *epiſt.* 18. *v.* 18. Ut non acriter elatrem.

Elatus, a, um, adject. altus, excelſus, *alto*, ὑψωθείς. *Colum. l.* 2. *c.* 4. Modo in elatiora, modo in depreſſiora clivi agi ſulcum oportebit. *Tertul. Apol. c.* 35. Elatiſſimæ lucernæ. ¶ Metaphorice eſt, inflatus, ſuperbus, *ſuperbo*, *gonfio*. *Cic. Agrar.* 2. Quibus illi rebus elati, & inflati. *Id. in Orat.* Elatis verbis intenſa oratio. *Cæſ. lib.* 3. *B. C. c.* 59. Elati barbara arrogantia deſpiciebant ſuos. ¶ Item ſepultus. *Manil. lib.* 4. *v.* 72. Ex ipſis quidam elati rediere ſepulcris. ¶ Item evulgatus. *Nepos in Dione*, *c.* 8. Res, multis conſciis, elata refertur ad Ariſtomachen. ¶ Item ſublatus. *Liv. l.* 7. Corvus e conſpectu elatus Orientem petit.

Elaudare, plus eſt, quam nominare, inquit *Feſtus*.

Elavo, as, avi, a. 1. idem, ac lavo. *Col. l.* 10. *c.* 59. Sed cum fuerit oliva elota. ¶ Elavare ſe bonis, per tranſlationem, eſt ſpoliare. *Plaut. Aſin.* 1. 2. 9. In mari reperi, hic elavi bonis.

Elautus, a, um, adject. bene lotus. *Plaut. Rud.* 3. 3. 37. Quæ ambæ elautæ ſumus opera Neptuni. *Id. Pœn.* 1. 2. 22. Nam quæ elauta eſt, niſi perculta eſt, meo quidem animo, quaſi illauta eſt.

Elbei Vicus, *Vico*, vicus parvus Thuſciæ apud lac. Ciminium, inter Viterbum, & Roncilonem opp. in via, quæ Romam ducit.

Elea. V. Elæa.

Eleatæ, Lucaniæ pop. Eleam urbem incolentes, quæ mox Elia, deinde Velia dicta eſt.

Elecebræ argentariæ, meretrices, ab eliciendo argento. *Plaut. Mon.* 2. 3. 26. & *Truc.* 1. 2. 81.

Electe, adv. cum electione, *con ſcielta*. *Cic. l.* 1. *Invent. c.* 30. Diſcrete, & electe digeremus. *Gel. l.* 18. *c.* 7. Veteres, qui electius locuti ſunt.

Electibilis, le, adverb. qui eligi poteſt. *Apul. l.* 10. *Met.* Electibiles partes nuſquam comparent.

Electilis, le, adject. ſelectum, *eletto*. *Plaut. Moſtel.* 3. 2. 41. Vino, & victu, & piſcatu probo, & electili vitam colitis.

Electio, onis, fem. *elezione*, בחירה, Ger. *ein wahl*, Gal. *election*, Hiſp. *elecion*, ἐκλογή, ſelectio, approbatio. *Cic. in Orat.* Id autem eſt judicium, electioque verborum. *Vellej. l.* 2. *c.* 72. Electionem dare.

Electo, as, avi, atum, a. 1. freq. ab elicio. *Plaut. Merc.* 1. 3. 111. Ne te opprimeret imprudentem, atque electaret, hoc eſt, rem totam interrogando, eblandiendoque ex te reſciſceret. *Id. Aſin.* 2. *n.* 28. Electabo quidquid eſt. ¶ Eſt etiam frequentativum ab eligo. *Id. Truc.* 2. 6. 27. Jamne electas legionem, quam ſpoliare velit?

Elector, oris, m. *elettore*, בוחר, Germ. *erwehler*, Gal. *electeur*, Hiſp. *elector*, qui eligit. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 4. Quam aliorum boni electores exiſtimentur.

Electra, f. 1. filia Atlantis, ex Plejone, vel Æthra filia Oceani, & Tethyos, ut alii volunt, quæ Jovi Dardanum peperit. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 31.

Electreus, a, um, adject. ex Electro factus. *Lamprid. in Alex. Sev. cap.* 25. Alexandri habitu nummos figuravit, & quidem electreos aliquantos, ſed plurimos tamen aureos.

Electrifer, a, um, adject. Electri ferax. *Claudian. in Feſcen. v.* 33. de ſororibus Phaethontis. Et Padus electriferis Admoduletur alvis.

Electrinus, a, um, adject. electreus, ut electrina patera, *Trebel. Pol. in Quiet.* Electrina vaſa, *leg.* 32. §. 5. *Dig. de aur. arg.* Electrini annuli. *Marcel. Empir. c.* 8 *ante med.*

Electris, idis, Ἠλεκτρίς, ab Electro. *Electrides* vocaverunt Græci inſulas duas maris Adriatici, falſo putantes, electri feraces eſſe: neque tamen, quænam ſint, deſignantes. *Plin. ſub fin. l.* 3. *& l.* 37. *c.* 2. *a med.*

Electrius, a, um, ad Electram pertinens. *Val. Flacc. lib.* 2. *v.* 431. Electria tellus Threiciis arcana ſacris, *h. e.* Samothrace, ita dicta ab Electra Dardani matre.

Electrix, icis, f. quæ eligit. Affertur locus *Plauti in Mil.* 3. 1. 194. Sed lectio varia eſt.

Electrum, n. 2. ἤλεκτρον, ſuccinum, ab ἠλέκτωρ, Sol, quia Solis fulgorem refert. V. Succinum. *Ovid. l.* 2. *Met. v.* 364. Stillataque ſole rigeſcunt De ramis electra novis. ¶ Eſt etiam metalli genus, de quo *Plin. l.* 33. *c.* 4. Omni, inquit, auro ineſt argentum vario pondere; ubicumque quinta argenti portio eſt, electrum vocatur.

Electus, us, m. 4. electio. *Ovid.* 2. *Epiſt. v.* 144. In necis electu parva futura mora eſt.

Electus, a, um, adject. ἐκλεκτός, *eletto*, *ſcelto*, ut electi coloni. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 25. Princeps electus. *Sueton. Galb. c.* 14. Viri electiſſimi civitatis. *Cicer. pro Quint. c.* 2. ¶ Comparat. utitur *Auguſt. l.* 2. *de Civ. Dei c.* 29. ¶ Electa, neut. plur. ſubſtant. dicuntur libri ſelectarum rerum, & excerptarum. *Plin. l.* 3. *ep.* 5. Electorum commentarios mihi reliquit.

Eleemoſyna, f. 1. *limoſina*, צדקה, Ger. *ein almuſen*, Gal. *aumone*, Hiſ. *limoſna*,

na, *ἐλεημοσύνη*, miſeratio, beneficium pauperibus præſtitum, ſtips pauperibus data, ab *ἐλεήμων*, miſer. *Tertul. de Patient. c. 7.* Exemplum autem, quod afferunt ex *Spartian. in Caracal.* quidam Lexicographi, eo loco non invenitur.

Elĕgans, antis, o. 3. *elegante*, *polito*, [illegible], Ger. *ſauber*, Gal. *joly*, Hiſp. *lindo*, *χαρίεις*, cultus, ornatus, politus, ab *eligendo*, ut ſcripſit *Cic. 2. de nat. Deor.* ¶ *Id. 6. Ver.* Te, atque iſtos, qui ſe elegantes dici volunt. *Ter. Eun.* Quam elegans formarum ſpectator fiem. Ubi *Donatus*: Elegans ſpectator eſt, qui ſit cunctantis, & faſtidioſi judicii, cui non quodvis placet facile. ¶ Elegans homo (inquit *Gel. l. 11. c. 2.*) non dicebatur cum laude, ſed id fere verbum ad ætatem M. Catonis vitii, non laudis fuit. Sic *Plaut. Trin. 2. 1. 14.* Mendax, cuppes, avarus, elegans, deſpoliator, &c. Quippe elegans is dicebatur, qui nimio cultu, & victu eſſet. Ital. *pompoſetto*, *delicato*, *chi ſi dà troppo bel tempo*. ¶ Cum de eloquentia ſermo eſt, elegans dicitur, qui verbis electis, & pura conſtructione utitur, diſertus, ut Elegans in dicendo. *Cicer. in Brut. c. 68. Gel. l. 13. c. 20.* Elegantior vocis ſonus. *Nepos Attic. 12.* Multo elegantiſſimus.

Eleganter, adv. *eleganteMente*, Ger. *zierlich*, Gal. *elegamment*, Hiſp. *elegantemente*, *χαριέντως*, polite, & proprie. *Cic. Lucejo lib. 5. Fam.* Quæ eleganter, copioſeque collegiſti. *Id. 2. Fin.* Hoc ipſum elegantius poni, meliuſque potuit. *Id. ad Brut.* Qui & optime omnia novit, & elegantiſſime expedire, & deferre ad te poteſt. ¶ Et in malam partem, *Salluſt. Catil. c. 26.* Saltare elegantius, quam neceſſe eſt probæ.

Elegantia, f. 1. *eleganza*, *politezza*, *aſtutezza*, [illegible], Ger. *zierlichkeit*, *ſchonheit*, Gal. *elegance*, *bonne grace*, Hiſp. *lindeza*, *elegancia*, *καθαρειότης*, *εὐπρέπεια*, munditia, lautitia, ornatus, cultus. *Cic. 3. Fin.* Agricultura abhorret ab omni politiore elegantia. *Id. pro Syl.* Cum ſumma elegantia, atque integritate vivere. ¶ Elegantia in oratione virtus eſt, quæ facit, ut unumquodque pure, & aperte dici videatur. Hæc diſtribuitur in latinitatem, & explanationem. Latinitas eſt, quæ ſermonem purum conſervat ab omni vitio remotum. Explanatio eſt, quæ reddit apertam, & dilucidam orationem. *Auth. ad Her. l. 4. Cic. in Or.* Fucati vero medicamenta candoris, & ruboris omnia repellentur, elegantia modo, & munditia remanebit. *Id. 2. Fin.* Contemnit enim diſſerendi elegantiam, confuſe loquitur.

Elegātus, i, m. piſcis genus. *Auſon. ep. 4. v. 59.* male tecta ſpina elegati. *Turneb. Adv. l. 1. c. 23.* legit *Elacati*; quem reprehendit *Scal. in not. ad Auſon.*

Elegia, f. 1. & elegeia, per quinque ſyllabas, apud Poetas, *elegia*, *verſo lagrimevole*, Ger. *trawergedicht*, Gal. *elegie*, Hiſp. *elegia*, *ἐλεγεία*, *ἐλεγεῖον*, carmen flebile, ex alternis verſibus hexametris, & pentametris, ab *ἒ*, *ἒ*, he, he, interjectio dolentis, quæ geminari ſolet, & *λέγω*, *dico*, vel ab *ἔλεγος*, *luctus*. *Ovid. 3. de Art. el. 1.* Flebilis indignos elegeja ſolve capillos: heu nimis ex vero nunc tibi nomen ineſt. ¶ Sed tamen etiam in rebus lætis uſurpari cœpit. *Horat. de Art.* Verſibus impariter junctis querimonia primum, poſt etiam incluſa eſt voti ſententia compos. ¶ Elegia vocatur a quibuſdam arundo obliqua, fruticis modo ſe ſpargens. *Plin. l. 16. c. 36.*

Elegīa, orum, n. 2. carmina elegiaca. *Plaut. Merc. 2. 3. 74.* Meæ impleantur carbonibus elegiorum fores. Sed legendum eſt, *elegiorum*.

Elegīacus, a, um, o. 1. 2. quod ad elegiam ſpectat, ut elegiacum carmen, apud Grammaticos. *Diomed. l. 3. & Serv. de metr.*

Elegidarium, ii, n. idem quod Elegidion. *Petron. Satyr.* Cœpit capillorum elegidarion dicere.

Elegidion, n. 2. *ἐλεγίδιον*, dimin. ab elegia. *Perſ. ſat. 1. v. 51.* Non ſi qua elegidia crudi dictarunt proceres.

Elegion, pro elegidion, vel elegia, legitur apud *Auſon. epigr. 62. al. 94.*

Elĕgus, i, m. 2. verſus elegiacus, elegia. *Hor. l. 1. carm. od. 3.* Neu miſerabiles decantes elegos.

Eleleides, f. 3. mulieres bacchantes, ab *ἐλελίζω*, clamo, vociferor. *Ovid. ep. 4.* Nunc feror, ut Bacchi furiis Eleleides actæ. Alii leg. *Eleides*, ut ſit adject. ab Elide urbe Peloponneſi.

Eleleus, m. 2. *ἐλελεύς*, cognomen Bacchi, ab *ἐλελίζω*, vociferor clamore bellico. *Ovid. 4. Met.* Nyſteliuſque, Eleleuſque parens, & Jacchus, & Evan. ¶ Heleleus, m. 2. Sol, ab *ἑλίσσω*, *volvo*, quia æterno circa terram curſu volvitur. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 17.*

Elementa, orum, n. 2. *elementi*, [illegible], Ger. *die elementen*, Gal. *les elements*, Hiſp. *elementos*, *στοιχεῖα*, ſunt principia omnium rerum, ex quibus reliqua omnia componuntur, & in quæ reſolvuntur. Quibuſdam elementum dictum videtur, quaſi alimentum, quia viventia aluntur iiſdem, ex quibus componuntur, & in quæ reſolvuntur. Quatuor ſunt, terra, aqua, aer, ignis. *Cic. 1. Acad.* Ergo illa initia, ut e Græco vertam, elementa dicuntur. ¶ Item notæ literarum, quia ſunt prima principia orationis. Nam ex litteris ſyllabæ, ex ſyllabis dictiones, ex dictionibus oratio conficitur. *Quintil. l. 1. c. 1.* ¶ Item prima principia Artium, ut Geometriæ, Dialecticæ, &c. Ex iis enim Artes oriuntur, & in ea reſolvuntur. *Cic. l. 4. Acad. c. 28.* Elementa loquendi. *Horat. l. 1. ſat. 1. v. 25.* Elementa prima diſcere. ¶ Tranſlate *Silius l. 3. v. 71.* Vagituque gravem, atque iterum elementa meorum. *Juven. ſat. 14.* Elementa vitiorum.

Elementarius, a, um, adject. ad elementum pertinens, ut elementarius puer, qui ſcil. prima literarum elementa diſcit. Sic elementarius ſenex, quem turpem, & ridiculam rem eſſe, ſcribit *Sen. ep. 36. Capitolin. in Pertin. c. 1.* Puer literis elementariis, & calculo imbutus.

Elementitius, a, um, adject. Elementaris. *Tertul. de Anim. c. 32.* Ex elementitiis ſubſtantiis cenſeri.

Elenchticus, o. 1. 2. quod ſpectat ad coarguendum. *Quintil. l. 5. c. 6.*

Elenchus, m. 2. *ἔλεγχος*, unio, ſeu margarita grandis, & oblonga. *Plin. l. 9. c. 35. Juven. ſat. 6. v. 458.* ¶ Apud Græcos elenchus eſt tabula, ſeu index libri. Poſt *præfat. Plinii in lib. nat. hiſt.* ſtatim leguntur verba hæc: C. Plinii Secundi naturalis hiſtoriæ elenchos.

Eleo, es, evi, etum, n. 2. *nettare*, *mondare*, mundo, ab antiquo leo. *Lucil. l. 6.* Si hic veſtimenta elevit luto. *Non.* expoſuit, maculavit. Sed hallucinatus eſt. Fortaſſe *Lucilius* ſcripſerat, *elavit*, vel *eluit*. *Voſſ. Etym.*

Elephantiăcus, o. 1. 2. *lebbroſo*, [illegible], Ger. *auſſetzig*, Gal. *lepreux*, Hiſp. *leproſo*, *ἐλεφαντιακός*, qui morbo elephantiæ laborat. *Firmic. l. 8. c. 19.*

Elephantiăſis, f. 3. vel elephantia, æ, f. 1. vel elephantiaſmus, m. 2. vel elephas, antis, m. 3. *lepra*, [illegible], Ger. *auſſatz*, Gal. *lepre*, Hiſp. *lebra*, *ἐλεφαντίασις*, cancer totius corporis, genus lepræ, quia maculis, ac tumoribus ſimilem reddit cuti elephantis. *Valla* rationem reddit, quia inter morbos tantum præſtet, quantum elephas inter beſtias. *Plin. l. 26.* Elephantiaſis non fuit in Italia ante Cn. Pompeji tempora. Adde *Celſ. l. 3. c. 25.*

Elephanticus, a, um, adject. qui elephantiaſi laborat. *Jul. Firmic. l. 8. c. 28.*

Elephantinus, o. 1. 2. quod ad elephantem ſpectat. Elephantinum emplaſtrum dictum eſt, quia eſt percandidum. V. *Celſ. l. 5. c. 19.* ¶ Elephantini libri, apud *Vopiſc. in Tac. c. 8.* ſunt, quos codices eboreos *Ulpian.* vocat. Facti erant ex ebore ſectili. Alii aliam afferunt hujus appellationis rationem. V. *Iſid. l. 6. Orig. c. 2.*

Elephantiōſus, a, um, adject. elephantiacus. *Veget. l. 1. c. 19. Priſcian. l. 1. c. 3.*

Elephantis, idis, Poetria, quæ libellos ſcripſit, quibus varia genera concubitus complexa eſt. *Mart. l. 12. epigr. 43.* Nec molles Elephantidis libelli. ¶ Item Nili inſula. *Plin. l. 5. c. 9. & l. 20. c. 27.*

Elephantus, ti, m. & f. 2. idem ac elephas, a gen. elephantis, ut Titanus a Titanis, hebdomada ab hebdomadis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Manus etiam data elephantis, &c. *Plaut. Stich. 2. 1. 14.* (*al. 1. 3. 14.*) Solere elephantum gravidam perpetuos decem eſſe annos.

Elĕphas, antis, m. 3. *elefante*, [illegible], Ger. *elephant*, Gal. *elephante*, *ἐλέφας*, animal in Aſia, & in Africa, omnium terreſtrium maximum. *Var. l. 6. de L. L.* *Plin. l. 8. c. 6.* Elephantos enim primum vidit Italia Pyrrhi Regis bello in Lucanis, & boves Lucas nominavit. Duos habet dentes, vel potius cornua, quæ ebur dicuntur, & ex quibus fiunt opera eburnea. Bienio utero graveſcit, nec amplius, quam ſemel gignit, nec plures, quam ſingulos. Vivere dicitur annos 300. *Cic. de Sen.* Nec nunc quidem vires deſidero adoleſcentis, non plus, quam adoleſcens tauri, aut elephantis deſiderabam. ¶ Metonymice pro ebore a Poetis ponitur. *Virg. 3. Georg.* In foribus pugnam ex auro, ſolidoque elephanto.

Elevatio, onis, f. *ἀντεξέτασις*, eſt ſchema oratorium, quo rem aliquam dicendo minuimus, & elevamus. *Quintil. l. 9. c. 2.* Et illæ elevationes, videlicet, *Scilicet is ſuperis labor eſt*.

Elēvi. V. Elino.

Elĕvo, as, avi, atum, a. 1. *levare*, *alzare*, [illegible], Germ. *erheben*, Gal. *lever en haut*, Hiſp. *levantar*, *μετεωρίζω*, ſurſum levo, in altum tollo. *Claudian. in Eutrop. v. 295.* hunc arbore figit, Elevat hunc pluma, ſquamis hunc fabula veſtit. ¶ Item tollere, colligere. *Colum. l. 2. cap. 21.* Elevare fructum ferum cum præcoce. ¶ Eſt item rem aliquam extenuare, minuere. *Cic. in Tuſc.* Nihil eſt, quod tam obtundat, eleveſque ægritudinem. *Id. Fam. 5. ep. 14.* Elevare ſollicitudines. ¶ Item verbis deprimere, imminuere, extenuare. *Liv. l. 28.* Q. Fabius res geſtas in Hiſpania elevavit. *Cic. de Amic. c. 24.* Cauſas ſuſpicionum elevare. *Liv. l. 26. in fi.* Elevare aliquid verbis. *Id. ibid. c. 27.* Elevare indicem, indiciumque.

Elēus, a, um, adject. ab Elide Peloponneſi urbe. *Ovid. epiſt. 18. v. 166.* Ut ſolet Eleo carcere miſſus equus.

Eleuſinius, vel Eleuſinus, a, um, adject. Eleuſinia ſunt ſacra Cereris, de quibus V. Eleuſis. *Tert. adv. Gent. c. 7. & adv. Valent. c. 1.* ¶ Eadem *Juſtin. l. 2. c. 7.* Eleuſina ſacra vocat. ¶ Eleuſina mater eſt Ceres. *Virg. 1. Georg. v. 163.* Tardaque Eleuſinæ matris volventia plauſtra. ¶ Eleuſini, ſunt pop. Eleuſii incolæ.

Eleuſis, & Eleuſin, inis, f. 3. *Lepſina*, opp. marit. Atticæ, inter Megaram, ſeu Nyſſæam urb. & Piræeum port. Athenienſium, in quo regnavit Eleuſius, qui cum Cererem filiam quærentem liberaliſſime hoſpitio ſuſcepiſſet, illa pro munere oſtendit ei omne genus agriculturæ, filium etiam ejus Triptolemum recens natum per noctem igne fovit, per diem divino lacte nutrivit, cumque grandiuſculus factus eſſet, curru ſuo, quem alati trahebant ſerpentes, impoſitum per totum orbem miſit ad uſum frumentorum hominibus indicandum. Ob hujus beneficii memoriam Cereri templum dedicatum fuit, & ſolemnia ſacra inſtituta ſunt, quæ Sacra Eleuſina, & Theſmophoria appellabantur, in quibus matronæ in curribus per jocum ſibi mutuo, & libere conviciari ſolebant. Hinc græcum prov. de plauſtro loqui, *ἐξ ἁμάξης λαλεῖν*.

Eleutheria, n. 2. *ἐλευθέρια*, ſolemnia libertatis. *Plaut. Perſ. 1. 1. 29.* Baſilice agito eleutheria. ¶ Eleutheria, æ, f. eſt ipſa libertas, vel libertatis Dea. *Id. Stich. 3. 1. 2.* Volo me Eleutheriam capere advenientem domum.

Eliăcus, a, um, *Ἠλειακός*, ad Elidem & Eleos pertinens. *Eliaca* in quadam Inſcript. apud *Gruter. pag. 1087. num. 4.* ſub Impp. Valente, & Valentin. jun. ſunt ſacra, quibus Elius Mithræ antiſtes initiabatur. Porro Elius eſt etiam ipſius Mithræ nomen, h. e. Solis, Græce *Ἥλιος*.

Eliădes, um, f. 3. epithet. equarum in Olympicis ludis velociſſimarum. *Virg. 1. Georg. v. 59.* Eliadum palmas Epirus equarum. Apud Elidem enim urbem hi ludi celebrabantur.

Elĭces, m. 3. *foſſi nei campi*, [illegible], Ger. *forchen in acker da das waſſer abrinnet*, Gal. *rayes*, *petites foſſes*, Hiſp. *ſulcos*, *ὀχετοί*, ſulci aquarii, terria arationem facti ad aquam ex agro deducendam, ab elicio, extraho. *Col. l. 2. c. 8.* Sulcos aquarios nonnulli elices vocant.

Elĭcio, is, cui, citum, a. 3. *dedurre*, *cavare*, [illegible], Germ. *herfür reiſſen*, Gal. *attraire*, *deduire*, Hiſp. *ſacar*, *atraer*, *ἐξάγω*, educo, extraho, a lacio. *Cic. 1. de Orat.* Verbum ex eo nunquam elicere potui de vi, ac ratione dicendi. *Id. Tuſc. 1. 48.* Elicere ſanguinem. *Liv. l. 40. c. 23.* Elicere arcana alicujus, *cavar di bocca*. *Id. l. 5. c. 15.* Elicere ad pugnam. *Cic. de Orat. l. 2. c. 3.* Elicere ad diſputandum. *Id. 1. Tuſc. c. 48.* Elicere ſanguinem. *Celſ. l. 5. B. G.* Elicere in inſidias. *Plin. l. 19. c. 5.* Elicere alvum. *h. e.* ſubducere, ciere. ¶ Præteritum *elexi* pro *elicui* habet *Arnob. l. 5. pag. 155.*

Elĭcius, m. 2. cognomen Jovis, ab eliciendo, quod eum Cœlo Numæ rogatu Picus, & Faunus quadam die elicuere, ut doceret ritum piandi fulminis. *Ovid. 3. Faſt. verſ. 327. Liv. lib. 1. cap. 20.* Alii ſic dictum putant ab eliciendis, & evocandis fulminibus.

Elīdo, dis, ſi, ſum, a. 3. *fracaſſare*, *ſtrozzare*, *uccidere*, [illegible], Ger. *auſſchlagen*, Gall. *rompre*, *caſſer*, *fracaſſer*, Hiſp. *quebrar*, *ἐκθλίβω*, elfringo, præfoco, occido. *Cicer. 3. Tuſc.* Ægritudines, ipſo trunco everſo, omnes elidendæ ſunt. *Virg. 8. Æn.* Geminoſque premens eliſerit angues. ¶ Item exprimo, excludo. *Plin. l. 11. c. 37.* Cæteris oſſibus leonis eſt tanta duritia, ut ignis elidatur, velut e ſilice.

Elĭgo, is, egi, ectum, a. 3. *eleggere*, *far elezione*, [illegible], German. *auſſleſen*, Gall. *choiſir*, *elire*, Hiſp. *eſcoger*, *ἐκλέγω*, eſt de quovis numero, & quavis multitudine electionem facere. *Cic. 4. Acad.* Quam potiſſimum ſententiam, & diſciplinam melius eliget? *Id. Div. in Ver. c. 14.* Optionem alicui facere, ut eligat, utrum velit.

Elimatio, onis, f. purgatio. *Cal. Aurel. Tard. 5. c. 12.* Elimatio carnis. Adde *Juſtinian. in præfat. 3. de emendatione Codicis.*

Elimator, oris, m. qui elimat, & purgat. *Tert. l. 4. adv. Marc. c. 35.* Chriſtus elimator humanarum ſordium.

Elimātus, a, um, adject. expolitus, lima abraſus. *Plin. l. 34. c. 18.* Scobs elimata. *Cic. l. 4. Acad. c. 20.* Rationes latiore ſpecie, non ad tenue elimatæ.

Elimĭnātus, a, um, adject. *bandito*, *ἐξορισθείς*. *Sidon. l. 4. epiſt. 10.* Soli patrii finibus eliminatus.

Elimĭno, as, avi, atum, a. 1. *cacciar*, *mandar fuori*, [illegible], Ger. *zum hauſſ ausſtoſſen*, Gal. *chaſſer du logis*, *de l'entrée*, Hiſp. *deſterrar*, *echar de caſa*, *ἐξωθέω*, extra limen ejicio, excludo. *Pomp. ap. Non. c. 1. n. 179.* Eliminabo extra ædes conjugem. ¶ Tranſlate ponitur pro enunciare. *Horat. in ep. 5. l. 1. v. 25.* Ne fidos inter amicos ſit, qui dicta foras eliminet.

Elīmo, as, avi, atum, a. 1. a limus, eſt purgare a ſordibus, *nettare*. *Tert. l. de Pœnit. c. 11.* Cedo pulverem dentibus elimandis. ¶ Item polire, abradere, a lima. V. Elimatus. ¶ Tranſlate ponitur pro abſolvere, perficere. *Gel. l. 17. c. 10. de Virgilio*: Oravit a ſuis, ut Æneida, quam nondum ſatis elimaſſet, abolerent. *Cic. Att. l. 16.* Velim, *σύνταγμα* aliquod elimes ad me. *Auguſtin. l. 2. contra Academ. c. 7.* Elimare animum.

Elingo, is, a. 3. *leccare*, idem quod lingo. *Plin. lib. 25. cap. 13.* Si oculus ſubinde elingatur.

Elinguis, gue, o. 3. *ſenza lingua*, Germ. *der kein zung hat*, *ſtammler*, Gall. *qui n'a point de langue*, *muet*, Hiſp. *el que no tiene lengua*, *mudo*, *ἄφωνος*, *ἄγλωσσος*, qui mutus eſt, & loqui non poteſt, etiamſi linguam habeat. *Cic. pro Flac. c. 10.* Convicit, & elinguem reddidit.

Elinguo, as, avi, atum, *privare della lingua*, *ἀπογλωττίζω*, linguam extraho, lingua privo. *Plaut. Aul. 2. 2. 72.* Si ego te elinguandam dedero uſque ab radicibus.

Elĭno, is, levi, a. 3. purgo, mundo, emaculo. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n. 273.* Hic veſtimenta elevit luto. ¶ Quidam putant *elevi* eſſe præteritum ab *eleo*, *es*, obſoleto pro deleo. Poſſis etiam legere *elavit*.

Eliquāmen, n. 3. *ſalamoja*, [illegible], Germ. *peckel*, Gal. *ſaumure*, Hiſp. *ſalmuera*, *ἐκχύλισμα*, quod eliquatum eſt ex re aliqua, ut ex carnibus, aut piſcibus. *Col. l. 9. c. 14.* Ut ſunt ſalſamenta, & eorum omnia eliquamina.

Eliquatio, onis, f. actus eliquandi. *Cal. Aurelian. Acutor. lib. 2. c. 32.* Cujuſque materiæ corporis immoderata eliquatio. *h. e.* diſſolutio.

Eliquātus, a, um, adject. *liquefatto*. *Sid. lib. 2. epiſt. 3.* Fluentum de ſupercilio montis eliquatum.

Eliqueſco, is, n. 3. *disfarſi*, [illegible], Germ. *zerſchmeltzen*, Gall. *ſe fondre*, Hiſp. *derri-*

durcirarſe, liquidus fio. *Var. lib. 1. de R. Ruſt. cap.* 55. Alia ad cibum eligitur, alia, ut eliqueſcat.

Eliquium, ii, n. *ſcolamento*, ut, eliquia irrumpentis Oceani. *Solin. c.* 28. (*al.* 18.)

Eliquo, as, avi, atum, a. 1. liquidum reddo: purgo, *purgare*, *liquefare*, ἐκτήκω. *Colum. l.* 12. *c.* 12. Cum in alia vaſa transfuderint, & eliquaverint. *Id. l.* 12. *c.* 50. Eliquare oleum in labrum. *Sen. l. 3. Quæſt. Nat. c.* 26. Fons fœda quædam turbidus ex intimo fundat, donec liberatus, eliquatuſque eſt. ¶ Translate eliquare verba, eſt delicate, & molliter pronunciare, & quaſi eliquando vocem effundere. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 35. vatum & plorabile ſi quid Eliquat, & tenero ſupplantat verba palato.

Elis, idis, Elea, Caneonia, *Jalea*, *Belvedere*, ἦλις, regio Peloponneſi, inter Arcadiam, & Achajam, & mare Jonium ad Occ. Sed *Belvedere* latius patet, quia & Elidem, & Meſſeniam continet. Urbs primaria Elis eſt celebris certaminibus Olympicis, quæ in honorem Jovis ibi habebantur.

Eliſa, & Eliſſa, æ, nomen Didonis. *Virg. Æn.* 4. *v.* 335. Nec me meminiſſe pigebit Eliſæ. V. Dido.

Eliſæus, & Eliſſæus, a, um, adject. ab Eliſa, h. e. Didone, ut Eliſæi patres, pro Senatoribus Carthaginienſibus, apud *Silium l. 6. v.* 346. Eliſa enim Carthaginem condidit. Adde *l.* 15. *v.* 524.

Eliſio, onis, f. actus elidendi, expreſſio. *Sen. ep.* 99. (*al.* 98.) Hæ lacrymæ per eliſionem cadunt, nolentibus nobis.

Eliſus, a, um, adject. *rotto*, *fracaſſato*, ἐκπεπιεσμένος. *Suet. in Caſ. c.* 39. Sæpe præ turba eliſi, & exanimati ſunt plurimi. *Id. in Tiber. c.* 39. Ingentia ſaxa delapſa ſunt, multis eliſis.

Elius, a, um, Ἠλεῖος, ad Elim urbem Peloponneſi pertinens: qui & *Alius* dicitur. *Cic. 2. de Div. c.* 12. Aruſpices Hetruſci, Elii, Ægyptii, Pœni.

Elix, V. Elices.

Elixatim, adv. *Apic. l. 5. in fin.* Elixatim ſumpto ſemine cum ovis.

Elixo, as, avi, atum, a. 1. aqua coquo, *leſſare*, ἕψω. *Apic. l. 3. c.* 9. Coliculos elixatos mediabis.

Elixūra, vel Elixatura, æ, f. quod aqua coctum eſt. *Apic. l. 9. in princ.* Jus adjicere ſinapis in elixaturis. *Marc. l. 1. c.* 22. Illius elixatura vertigo fugatur.

Elixus, a, um, o. 1. 2. *leſſo*, מבושל, Germ. *geſotten*, Gall. *bouilly*, Hiſp. *cozido*, ἑφθός, quod aqua mollitum, & decoctum eſt. *Hor. 2. Serm. Sat.* 2. *v.* 73. At ſimul aſſis miſcueris elixa. ¶ Translate ponitur pro madefacto. *Var.* At in humum caloſos facis elixos.

Ellebŏrum. V. Helleborum.

Ellipſis, ἔλλειψις, figura eſt, cum aliqua vox deeſt orationi; ab ἐλλείπω, deficio, ut illud *Salluſt. in Catil.* Rem omnem aperit, cujus mittebantur. h. e. cujus gratia. V. Grammat.

Ellops. V. Elops.

Ellum, ellam, accuſ. ſin. en illum, en illam. *Ter. And.* 5. 2. 14. & *Adelph.* 2. 3. 7.

Ellychnium, n. 2. *ſtoppino*, *lucignolo*, German. *tocht*, *dacht*, Gall. *meche*, Hiſp. *mecha*, ἐλλύχνιον, funiculus ille papyraceus, ſeu ſparteus, cannabinuſve, aut ſtupeus in lychno, qui oleo affuſo incenſus flammam nutrit, & lumen præſtat. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Ex e medulla ejus elegantium lucernarum ellychnia fiunt. Adde *Stat. l. 4. Silv.* 9. *v.* 29.

Elŏce, adv. antiq. pro illico, ſtatim. *Plaut. Caſ.* 5. 3. 13.

Elŏco, as, avi, atum, a. 1. idem quod loco, *dare ad affitto*, ἐκμισθόω. *Cic. Ver.* 5. *c.* 22. Fundum elocatum eſſe dicebat. *Plin. l.* 21. *c.* 3. Elocare funus. ¶ Putant etiam Lexicographi quidam, hoc verbum idem ſignificare, ac *loco movere*, confirmantque auctoritate *Cic. pro Flac. c.* 28. *de gente Judæorum*: Quam cara Diis immortalibus eſſet, docuit, quod eſt victa, quod elocata, quod ſervata. Sed ibi nec una lectio eſt, & multiplex interpretatio. V. *Plaut. Epid.* 1. 2. 41. & ibi *Taubman.*

Elocutilis, vel Eloquutilis, le, adject. ad eloquendum pertinens. *Apul. l.* 11. *Metam.* Copia eloquutilis facundia.

Elocutio, f. 3. tertia pars officii Oratoris, qua res inventæ, & in ordinem diſpoſitæ ornamentis rerum, & verborum exornantur. *Cic. 1. de Inv. cap.* 7. & *Auct. ad Heren. lib. 4. cap.* 12. Elocutio eſt idoneorum verborum, & ſententiarum ad inventionem accommodatio.

Elocūtor, oris, m. 3. qui enarrat. *Ennod. l. 1. c.* 1.

Elocutorius, a, um, adject. V. in Elocutrix.

Elocūtrix, icis, f. 3. ab elocutor. *Quint. l. 2. c.* 15. Oratoria ſic efferetur, ut elocutoria; oratrix, ut elocutrix.

Elocūtus, a, um, partic. ab Eloquor, de quo V. ſuo loco. ¶ Paſſiva ſignificatione *Ulpian. Digeſt. l. 5. tit. 2. leg.* 13. Multum intereſt, cauſa cognita aliquid pronuntiatum ſit, an quædam extrinſecus ſint elocuta.

Elogium, vel melius ellogium, neut. 2. *elogio*, *teſtimonianza*, עדות, Ger. *firmemlich zeugnuſſ*, Gall. *eloge*, Hiſp. *teſtimonio en honra, o vituperacion*, ἐγκώμιον, omnis brevis ſcriptio, ſive ſit titulus rei alicujus, quales in ſtatuis erant, ſive quæpiam ſimplex expoſitio ſententiæ, ab ἐλλόγιον, quod ab ἐλλογεῖν vel ab ἐλεγεῖον, *titulus ſepulcri*, qui nomen mortui, & encomium ejus complectebatur. Aliquibus dictum videtur quaſi eulogium, ab εὖ, *bene*, & λέγω, *dico*, ut ſit teſtificatio honorifica, aliis quaſi ἐκλογεῖον, ab ἐκλογή, *electio*. *Cic. de Sen. c.* 20. In quem illud elogium unicum plurimæ conſentiunt gentes, populi primarium fuiſſe virum. *Idem Tuſc.* 1. *c.* 14. Quid ipſa ſepulcrorum monumenta, quid elogia ſignificant? *Suet. in Calig. c.* 24. Tres gladios in necem ſuam præparatos Marti ultori, addito elogio, conſecravit. h. e. inſcriptione rei cauſam indicante. ¶ Aliquando accipitur pro ſimplici ſententiæ teſtificatione, ait *Vall. l. 4. c.* 66. affertque illud *Cic. de Senect. c.* 20. Solonis elogium eſt, quo ſe negat velle, ſuam mortem dolore amicorum, lamentiſque vacare. ¶ Interdum in malam partem accipitur, pro teſtificatione vituperationis cauſa. *Quint. in declam.* Nullum adjecit ad exhæredationem juvenis elogium. *Id. l. 7. c.* 5. Si exhæredatum a ſe pater filium teſtatus fuerit elogio, propterea quod is meretricem amaverit. Plura leges apud *Briſſon. de form. R. l.* 7.

Elongo, as, a. 1. *prolungare*, הרחיק, Ger. *verlengen*, Gal. *alonger*, Hiſp. *alargar*, ἐκμηκύνω, protraho, differo, Gloſſ. Cyrilli, & Onomaſt. Elongo, μακρύνω, & ἀπέχω. ¶ Forum Romanum *Plinio* neſcio cui tribuit illa verba: *Quo maxime tempore dies elongantur*. Noli temere uti.

Elops, V. Helops.

Elŏquens, entis, o. 3. qui in dicendi ratione perfectus eſt, *eloquente*. *Cic. in Orat.* Erit igitur eloquens is, qui in foro, cauſiſque civilibus ita dicet, ut probet, ut delectet, ut flectat. Et *inferius*. Is enim eſt eloquens, qui & humilia ſubtiliter, & magna graviter, & mediocria temperate poteſt dicere. V. Diſertus. *Suet. Galb. c.* 3. Serg. Galba ſuorum temporum eloquentiſſimus.

Eloquenter, adv. cum eloquentia, *eloquentemente*, λογίως. *Plin. l. 3. ep.* 18. Eloquentius ſcribere. *Id. l. 2. ep.* 11. Eloquentiſſime reſpondere.

Eloquentia, f. 1. *eloquenza*, מליצה, Ger. *wolredenheit*, Gal. *eloquence*, Hiſp. *eloquencia*, λογιότης, εὐγλωττία, facultas copioſe, apte, & ornate dicendi. *Cic. in Partit. c.* 23. Nihil aliud eſt eloquentia, quam copioſe loquens ſapientia. *Id. 2. Offic. c.* 14. Nihil eſt tam inhumanum, quam eloquentiam a natura ad ſalutem, & conſervationem datam, ad bonorum peſtem, perniciemque convertere. ¶ De variis Eloquentiæ generibus V. *Cic. l. 1. de Or. in Brut.* & *l. 1. Tuſc.*

Eloquium, n. 2. *parlare*, *facondia*, *eloquenza*, דבור, Ger. *die red*, Gal. *diſcours*, Hiſp. *habla*, λόγος, ſermo, facundia. *Plaut.* Dulci, ac blando eloquio animam ſolatus. *Juven. Sat.* 10. *v.* 114. Eloquium, ac famam Demoſthenis, aut Ciceronis, &c. *Vellej. l. 2. c.* 68. Vir in eloquio perfectior.

Elŏquor, eris, quutus ſum, d. 3. *parlar apertamente*, דבר, Ger. *reden*, Gal. *parler*, Hiſp. *hablar*, ἀποφθέγγομαι, clare, & aperte animi ſenſa explico, aperte loquor, effero. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 152. Eloquere nobis, & quid tibi eſt, & quid velis. *Id. Men.* 1. 4. 6. Elocuta ſum convivas. *Cic. 3. Offic. de emptore, & venditore*: Uterque ſi ad eloquendum venerit, non plus quam ſemel eloquatur. h. e. quod pretium exigit, vel exhibet, ſemel ſine contentione exponat. ¶ Sæpe uſurpatur pro ornate, & copioſe dicere. *Cic. l. 1. de Orat. c.* 11. Oratoris nihil vis eſſe, niſi compoſite, ornate, copioſe eloqui.

Elŏrum, n. 2. Eloro, opp. exc. Siciliæ, ad oſt. Elori fl. inter Syracuſas, & Pachynum. Manet turris, quæ *Sta in pace* dicitur.

Elŏrus, m. 2. Elorum, Helorus, *Acellaro*, *Atellari*, *Abyſo*, ἔλωρος, fl. Siciliæ, in valle Netina, qui Modicam rigat, & prope Netum labitur, & paulo poſt in mare Jonium ſe exonerat juxta rudera Elori urbis. *Sil. l.* 14. *v.* 270.

Elŏtus, a, um, adject. ab elavo, ut elota oliva. *Col. l. 12. c.* 50.

Elpēnor, m. 3. Ἐλπήνωρ, comes Ulyſſis. *Ovid. 3. Triſt. eleg. 4. Juven. ſat.* 15. *v.* 22.

Eluācrum labrum, apud *Caton. R. R. c.* 10. 11. eſt vas ad eluendum idoneum.

Elucĕo, es, uxi, idem ac luceo, vel multum luceo. Translate *Cic. de Amic.* Si qua ſignificatio virtutis eluceat. *Suet. Tib. cap.* 57. Sæva, & lenta natura aliquanto magis in Principe eluxit.

Eluceſco, neut. 3. *rilucere*, eſt lucidum fieri. Ex analogia tuetur *Scioppius*: exemplis autem antiquis vix probari poteſt. V. *Voſſ. de vit. ſerm. l. 1. c.* 23. & *Cellar. cur. poſter. p.* 302. ¶ Utitur hac voce *Auguſtin. l. 1. Retract. c.* 13. & *Hieron.*

Elucifacio, is, a. 3. *fare riſplendere*, lucidum facio. *Laber.* apud *Non. c. 2. n.* 293. Splendore pecuniæ volo elucifacere exitum ætatis meæ.

Eluciſſco, a. 1. *privar di luce*, *oſcurare*, ζοφόω, luce privo, elucum reddo, ab *elucus*. *Laber.* apud *Gel. lib. 10. cap.* 17. Volo eluciſcare exitum ætatis meæ. Alii leg. *eluciferare*.

Eluctabilis, le, adject. q. d. luctando ſuperabilis. *Sen. Quæſt. Natur. lib. 6. cap.* 8. Lacus nec pediti eluctabilis, nec navigio.

Eluctatio, onis, f. actus eluctandi, conatus expediendi ſe ex re aliqua. *Lactant. l. 3. c. 11. a med.* Eluctatio adverſus mala, quibus hæc vita plena eſt.

Eluctor, aris, atus ſum, dep. 1. *uſcire con isforzo*, luctando, & conando exeo. *Plin. l. 34. c.* 10. In ore fornacium, quo flammæ eluctantur. *Virg. 2. Georg.* aqua eluctabitur omnis. *Liv. lib.* 24. Tenentibuſque cum tot, ac tam validæ eluctandæ manus eſſent, ſe ſe eripuerunt. *Sen. controv.* 6. Eluctari per impedimenta. *Tac. hiſt. 3. c.* 59. Quieto agmine nives eluctantibus. *Id. 4. Ann. c.* 31. Verba eluctantia, *parole mendicate, e ſtentate*. ¶ Reperitur etiam elucto, as. *Plaut. Trinum.* apud *Non.* Cum hiſce ærumnis eluctavit.

Elucubrātus, a, um, adject. elaboratus, cum diligentia confectus. *Cic. in Brut. cap.* 9. Orationes non minus diligenter elaboratas, quam elucubratas afferebamus, q. d. ad lucernam elaboratas.

Elucūbro, as, a. 1. & elucubror, aris, d. 1. *far qualche coſa a lume di lucerna*, Germ. *zu nacht trewlich arbeiten*, Gall. *faire quelque choſe en veillant la nuit*, Hiſp. *velar*, *trabajar velando*, νυκτογραφέω, lucubrationibus, ideſt vigiliis conficio. *Cicer. Att. lib. 7. epiſt.* 19. Epiſtolam, quam eram elucubratus, ad te non dedi. *Colum. præfat. lib.* 10. Quidquid eſt iſtud, quod elucubravimus, propriam ſibi laudem non vindicat.

Elūcus, vel helucus, o. 1. 2. languidus, ac ſemiſomnus. Aliqui intelligunt nugarum amatorem, alii tarditatem quandam animi, ac ſtuporem, alii allucinatorem, ab ἀλύω, unde allucinor, alii ſine luce, a *lux*, *cis*. *Feſt. Gel. l. 16. c.* 2. *Apul. Apol.*

Elūdo, is, uſi, uſum, a. 3. proprie ſignificat ludendi finem facere. Unde illa litoris definitio ab Aquilio data, apud *Cic. in Top. c. 7. qua fluctus eluderet*. *Donat. ad Ter. Eun.* 1. 1. 10. Eludere gladiatorum eſt, cum vicerunt, & ludo finem impoſuerunt. ¶ Sic dicimus, *eludere aliquid*, cum ludendo vincimus, & aliquid obtinemus. *Plaut. Curc.* 5. 2. 30. Dicas, unde illum habeas annulum, Quem paraſitus hic te eluſit. *Prop. l. 4. eleg.* 1. *v.* 139. Nam tibi victrices, quaſcunque labore paraſti, Eludet palmas una puella tuas. hoc eſt extorquebit, eripiet. ¶ Eludere etiam dicuntur gladiatores, qui flexu corporis ictus adverſarii evitant, *ſcanſare*, *ſchivare*. *Mart. l. 5. v.* 163. Ille cito motu rigidos eludere ceſtus. ¶ Translate *Quintil. l. 4. c.* 5. Cujus tamen diviſionem in digitos diductam nonnunquam Cicero leviter eludit. ¶ Sæpe uſurpatur pro decipere, illudere, *ingannare*, *burlare*, ἐμπαίζω. *Cic. 4. Acad. c.* 39. Sed & vos ab illo irridemini, & ipſi viciſſim illum eludetis. *Tibul. l. 2. el.* 1. Seges ludit meſſem fallacibus herbis. ¶ Pro ſimplici ludere, translate *Cic. de opt. gen. Orat. c.* 6. Non enim in acie verſatur, & ferro, ſed quaſi rudibus ejus eludit oratio.

Eluēla. V. Heluela.

Elugĕo, es, uxi, n. 2. *laſciare il pianto*, Germ. *vertrauren*, Gall. *ceſſer de pleurer*, Hiſ. *dexar dellorar*, ἀποπενθέω, lugere deſino, vel luctum depono, expleto tempore juſti luctus. *Liv. lib. 34. cap.* 2. Quid aliud, cum eluxerunt, ſument? *Cic. lib. 9. Fam. epiſt.* 20. Patriam eluxi jam & gravius, & diutius, quam mater unicum filium.

Elvīna, f. 1. *Cerere*, Ceres, ab Elvio oppido, ubi colebatur. *Juv. Sat.* 3.

Elumbis, be, o. 3. qui evulſum habet lumbum, vel qui præ lumbi debilitate ſe ſe erigere non poteſt. ¶ Translate accipitur pro molli, parum virili, effeminato. *Dial. de Orat. cap.* 18. Tanquam fractum, atque elumbem. *Feſt.* Elumbem, evulſo lumbo.

Elŭo, is, elui, elutum, a. 3. *lavare*, *purgare lavando*, רחץ, Germ. *auſſwaſchen*, Gall. *laver*, *nettoyer*, Hiſp. *lavar*, *limpiar*, ἐκπλύνω, lavo, lavando purgo. *Celſ. lib. 7. cap.* 21. Eluere ex aqua, quæ ſalem adjectum habeat. *Plin. lib. 20. cap.* 8. Eluere maculam veſtium. ¶ Translate *Cicer. 2. de Leg. c.* 10. Animi labes nec diuturnitate vaneſcere, nec manibus elui poteſt. ¶ Eluere ſe bonis, dicuntur decoctores, qui patrimonium diſſipant, & eluere, abſolute, apud *Plaut. Rud.* 2. 7. 21. ducta metaphora ab iis, qui naufragium patiuntur.

Eluſcātus, a, um, adject. *loſco*. *Ulp. l. 3. ff. de condict. triticar.*

Eluſco, as, a. 1. *far loſco*, τυφλόω τὸν ὀφθαλμόν, eſt luſcum facere, ideſt, alterius oculi lumine ſpoliare. Apud *JCtos ad l. Aquil.* ſcribitur: Aquilia eum teneri, qui eluſcaverit diſcipulum in diſciplina.

Elutia, orum, n. 2. metalla auraria, quia aqua eluuntur. Hac enim immiſſa ſordes abluuntur, & verum aurum comparet. *Plin. l. 34. c.* 16.

Elutio, onis, f. eluendi actus. *Cal. Aurel. Tard.* 1. *c.* 1. Panis calida elutione purgatus.

Elutrio, as, a. 1. *tramutare di uno in un altro vaſo*, Ger. *ablaſſen*, Gal. *ſoutirer*, Hiſp. *traſſegar*, μεταγγίζω, eſt diffundere, hoc eſt, de vaſe in vas fundere, ab *eluo*, vel a *lutum*, quaſi ſit luto purgare. *Plin. l. 14. c.* 17. Suffervefactis decies mox elutriatis. Adde *Gel. l. 16. c. 17. ex Laberio*.

Elūtus, a, um, adject. purgatus, lotus, *lavato*, *purgato*, ἐκπλυθείς. *Colum. l. 6. c.* 34. Eluta, & ſicca vinaria. *Horat. l. 2. Sat. 4. v.* 16. Irriguo nihil eſt elutius horto. h. e. magis inſipidum. V. text.

Eluvies, ei, f. 5. *inondazione*, *voragine*, Ger. *uberlauffung*, Gal. *inundacion*, Hiſp. *avenida*, κατακλυσμός, inundatio, item vorago, item id, quod expurgatur aquarum fluxu. *Curt. l.* 6. Torrenteſque, atque eluvies iter morabantur. Adde *l. 5. c.* 4. ¶ Ponitur etiam pro quavis calamitate. *Cic. pro Domo c.* 20. Tu ad illam labem, atque eluviem civitatis ſine ſumma vi pervenire potuiſti? ¶ Accipitur etiam pro egeſtione ſordium ex urbe. *Plin. l. 2. c.* 82. ait, quædam oppida minus quati terræmotu, quia ſunt crebris ad eluviem cuniculis cavata. ¶ Et pro purgatione. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n.* 274. Eluviem facere per ventrem. Al. leg. *eluvione*, ducuntque a præterito *elovi*, verbi *eluo*, vel a verbo *eleo*, *es*, eodem tamen ſenſu.

Eluvio, onis, f. diluvium, inundatio. *Cic. in Somn. Scip. c.* 7. Propter eluviones, exuſtioneſque terrarum.

Eluxātus, o. 1. 2. idem, ac luxatus, loco motus. *Plin. l. 20. c.* 9. Sic enim fiſtulas eluxatus, & tumores revocari.

Eluxurior, aris, d. 1. idem ac luxurior, vel valde luxurior. Translate *Col. de arborib. c.* 3. Pampinis magis eluxuriabuntur.

Elyſii Campi, vel Elyſium, ii, n. 2. ἠλύσιον, ſecundum fabulas, locus, ubi animæ habitant, a λύσις, ſolutio, quaſi animæ poſt ſolutionem vinculi corporei eo deveniant. *Virg. 5. Æn. v.* 734. Sed amœna piorum concilia, Elyſiumque colo. ¶ Platonici duplices faciunt Elyſios Campos, alios terrenos in plagis ſublimibus terræ, alios cœleſtes in cœlo octavo. *Ficin. in Dial.* 10.

Pla-

Platonis de Repub. ¶ Sunt & Elyſii Campi in Bœotia, circa Thebas, ut inquit Lycophron: de quibus ſenſiſſe videtur *Virg. l. 2. Georg.* cum ait: Quamvis Elyſios miretur Græcia campos.

Elyſius, a, um, adjectiv. ut Elyſia vallis, *Ovid. 3. Amor. el. 9. v. 60.* V. Elyſii.

E ANTE M.

Em, pro eum, ab eo quod eſt is. Hinc apud *Feſt.* emem, eundem. *in Leg. XII. Tab.* apud *Gel. l. 20. c. 1. ad fin.* Qui em vinctum habebit.

Emacio, V. Emacreſco.

Emacerātus, a, um, adjectiv. attenuatus, conſumptus, *conſunto*, *magro*, *aſtenuato*. *Senec. Conſol. ad Marc. c. 10.* Morborum variis generibus emaceratos.

Emaciātus, a. 1. 2. *ἀπεσκληκώς*, adject. *ſmagrito*. *Col. l. 2. c. 10.* Emaciatæ vineæ. Et *c. 11.* Emaciatum armentum.

Emacio, as, a. 1. *ſmagrare*, *diſmagrare*, Ger. *auſſmageren*, Gal. *amaigrir*, Hiſp. *enmagrecere*, *ἰσχναίνω*, macrum, ſive aridum reddo. *Col. l. 2. c. 14.* Aliis juvari, & ſtercorari agros, aliis rurſus peruri, & emaciari.

Emacitas, f. 3. *deſiderio di comprare*, *ὠνησείω*, inclinatio voluntaria emendi. *Colum. l. 4. cap. 3.* Quoſdam emacitas in armentis, quoſdam exercet in comparandis mancipiis cura.

Emacreſco, is, ui, n. 3. valde macreſco, *ſmagrire*, *ἰσχναίνομαι*. *Celſ. lib. 2. cap. 4.* Mali morbi ſignum eſt, nimis celeriter emacreſcere. *Id. ib. cap. 2.* Ubi aliquis contra conſuetudinem emacruit. Al. leg. *Emacuit*, ut ſit ab *emaceo*, vel *emaceſco*, eodem ſenſu.

Emăcror, aris, paſſ. 1. *ſmagrirſi*, רזה, Ger. *mager werden*, Gal. *devenir maigre*, Hiſp. *enmagrecerſe*, *ἀπισχναίνομαι*, macer fio. *Plin. l. 18. c. 10.* Terram emacrari exiſtimantes hoc ſatu. Lectio hæc tamen eſt dubia. V. Harduin.

Emacŭlo, as, a. 1. *levar le macchie*, נקה, Ger. *maſen vertreiben*, Gal. *oter les taches*, Hiſp. *quitar las manchas*, *ἐκσμήχω*, eſt maculas auferre. *Plin. l. 21. c. 19.* Nigras vitiligines emaculat.

Emadĕo, es, vel Emadeſco, is, n. idem quod madeo, valde madeo. *Ovid. 5. Triſt. el. 4. verſ. 40.* Et te flente, ſuos emaduiſſe ſinus. Ita *Heinſ.* alii *demaduiſſe*, alii *immaduiſſe*.

Emancipatio, f. 3. actus emancipandi. Apud JCtos, & *Gel. l. 15. c. 27.* & *Quintil. l. 11. c. 1.* & *Plin. l. 10. ep. 3.*

Emancipātor, oris, m. qui emancipat. *Gloſſ. gr. lat. ἐξουσιαστής*. *Prudent. hymn. jejunant. v. 184.* Emancipator ſervientis plaſmatis.

Emancipātus, a. 1. 2. qui ex patris jure exivit, item qui alieni dominii factus eſt, ab emancipor. *Feſt.* ¶ Tranſlate eſt dediticius, & veluti in mancipium adſcriptus. *Apul. lib. 10.* Et aſſumpto ſtatim nequiſſimo, & ad omne facinus emancipato quodam dotali ſervulo perfidiæ ſuæ conſilia communicat. *Hor. Epod. 9.* Romanus (eheu poſteri negabitis) emancipatus fœminæ fert vallum, & arma miles.

Emancĭpo, as, avi, atum, a. 1. *far libero*, *e franco*, שלח, Germ. *befreyen*, Gall. *emanciper*, Hiſp. *emancipar*, *ἐκχειροδοτῶ*, eum, quem in poteſtate habeo, ſui juris efficio, quaſi extra mancipium, ideſt, dominium meum pono. Dicitur proprie de filiis, & aliis liberis. Nam ſervi manumittuntur. *Plin. ep. 2. l. 4.* Hunc pater emancipavit, ut hæres matris exiſteret. ¶ Emancipare agrum, eſt alienare, e mancipio, ideſt dominio, & poſſeſſione ſua emittere, & alteri poſſidendum tradere. *Plin. l. 7. epiſt. 18.* Agrum ex meis actori publico emancipavi. Alii leg. *mancipavi*. ¶ Per tranſlationem emancipare ſe alicui, ſive, ut veteres loquebantur, emancupare, eſt ſe totum alicui tradere, & veluti in mancipium illius transferre, *offerirſi al ſervigio d'alcuno*. *Plaut. Bacch. 1. 1. 60.* Nunc mulier tibi me emancupo, tuus ſum. *Cic. de Sen. c. 11.* Ita ſenectus nimis honeſta eſt, ſi jus ſuum retinet, ſi nemini emancipata eſt. Utroque loco alii leg. *mancipo*, pro emancipo.

Emanco, as, a. 1. *tagliare le mani*, manus præcido, mancum facio. *Labien. apud Sen. Controv. 33. l. 5.*

Emaneo, es, n. 2. verbum eſt militare. Proprie enim dicuntur emanere milites, qui diutius ſine legitimo Imperatoris commeatu abſunt a caſtris. *Modeſt. l. deſertorem, ff. de re milit.* Is, qui in exploratione emanet, hoſtibus inſiſtentibus, capite puniendus eſt.

Emāno, as, n. 1. *uſcire*, *ſtillare*, נזל, Ger. *auſſflieſſen*, Gal. *ſortir*, *s'ecouler*, Hiſp. *manar*, *ἐκρέω*, extra mano, effluo, exeo. *Colum. l. 5.* Sale cum adipe defricatur, dum ſaniei vis emanet. ¶ Tranſlate ſumitur pro oriri. *Cic. Att. l. 7. ep. 21.* Mala noſtra illinc emanant. ¶ Item pro diſſeminari, ſerpere, percrebreſcere. *Cic. Att. l. 3.* Ut nunquam emanatura putarem. *Id. pro Roſc. Amer. c. 1.* Nequaquam oratio mea exire, atque in vulgus emanare poterit. ¶ Conſtruitur etiam cum accuſat. more activorum. *Plin. l. 23. c. 3.* Succus foliorum oleo utilis ſaniem emanantibus.

Emanſio, onis, f. *Leg. 4. Dig. de re milit.* Quid ſignificet, vide in *Emaneo*, & *Emanſor*.

Emanſor, m. 3. miles, qui ultra tempus commeatus ab Imperatore impetrati abeſt a caſtris. *Modeſt. l. 1. §. deſertorem, ff. de re mil.*

Emarceſco, is, cui, n. 3. idem quod marceo, languidus, vel gravis ac tardus ſum. *Plin. l. 15. c. 29.* Languida auctoritas Patrum facta eſt, ac paulatim in ſterilitatem emarcuit majeſtas.

Emarcum, n. 2. genus uvæ a Gallis ſic appellatæ. *Col. l. 3. c. 2.*

Emargĭno, as, a. 1. *ſcroſtare*, eſt cruſtas, & pulvillos, & margines ulcerum adimere. *Plin. lib. 28. cap. 9.* Item equarum, præterquam virginum, erodit, & emarginat ulcera.

Emaſculātor, oris, m. qui emaſculat. *Apul. Apolog.* Emaſculatoribus ſuis morigerus.

Emaſcŭlo, as, a. 1. *caſtrare*, *εὐνουχίζω*, caſtro, virilitatem aufero. *Apul. l. 7. Metam.* Dilectus femoribus emaſculare. Habet etiam Servius Grammat.

Emathia, æ, prov. Macedoniæ, ad Or. quæ etiam propria Macedonia dicitur, ab Æmathione Rege fratre Memnonis, qui fuit filius Auroræ, & Tithoni. A Poetis pro tota Macedonia, item pro Theſſalia, & Pharſalia uſurpatur. *Virg. 1. Georg. verſ. 491.*

Emathius, a, um, adject. ab Emathia, ut Emathii campi, apud *Lucan. in princ. l. 1.*

Ematureſco, is, urui, n. 3. idem, ac matureſco, vel perfecte matureſco, *maturarſi*. *Gel. l. 2.* Et vides ne, inquit, hæc ematuruiſſe? ¶ Tranſlate eſt miteſcere. *Ovid. 2. Triſt. v. 132.* Si modo læſi ematuruerit Cæſaris ira.

Emax, acis, o. 3. *φιλώνης*, qui, vel quæ facile inclinatur ad emendum. *Cic. 1. Parad.* Non eſſe cupidum pecuniæ, non emacem, vectigal eſt. *Perſ. ſat. 2. v. 3.* Poſcere prece emaci. h. e. hoſtiis opimis, & magno comparatis, ut videantur a Diis munera emere, non petere.

Embæneticа, æ, f. *marinareſca*, ars navicularia. *Cal. ad Cic. l. 8. Fam. ep. 1.* Q. Pompejum Baulis embæneticam facere. ¶ Eſt ἀπὸ τοῦ ἐμβαίνειν, inſcendere navim. Al. aliter legunt.

Embamma, atis, n. *guazzetto*, *ſapore*, Germ. *ſüpplein*, *brüblein ſalſen*, Gall. *ragout*, *hachis*, Hiſp. *badulaque*, *guiſadito*, *ἔμβαμμα*, intinctus, condimentum, quod ad condienda obſonia fit, item ipſa immerſio, qua panis, vel obſonium in vaſculis re liquida repletis intingitur, ab ἐμβάπτω, immergo, intingo. *Colum. lib. 12. cap. 55.* Hoc ſinapi ad embammata non ſolum idoneo, ſed etiam ſpecioſo uteris.

Embātes, tis, m. *ἐμβάτης*, modulus, ſeu menſura ad dimetiendas proportiones ædificii. *Vitruv. l. 1. c. 2.* & *l. 4. c. 3.*

Embāter, eris, *ἐμβατήρ*, balliſtæ foramen, ita dictum, quia in illud aliquid ἐμβαίνει. *Vitruv. l. 1. c. 2.* V. ibi *Bald. Lex.*

Emblēma, atis, n. 3. *opera di muſaico*, *opera intarſiata*, Germ. *eingelegte kunſtück*, Gall. *ouvrage à la moſaique*, Hiſp. *muſayco*, *ἔμβλημα*, id, quod alteri operi inſeritur, atque illigatur, & opus ipſum, quod ex rebus inſertis conſtat, ab ἐμβάλλω, conjicio, inſero. Emblemata quædam muſcata, ſeu vermiculata dicuntur, ut quæ in parietibus ſunt, quæ minutis quibuſdam veluti vermiculis diſtincta ſunt: quædam *teſſellata*, ut quæ in pavimentis, quæ ex teſſellis ſtructa ſunt: quædam *ſegmentata*, ut quæ in lignis, quæ conſtant ex ſegmentis. Sed ſæpe confunduntur. *Lucil. apud Cicer. in Orat.* Quam lepide lexes compoſtæ, ut teſſerulæ omnes arte pavimento, atque emblemate vermiculato. *Cicer. in Brut. c. 79.* Nullum niſi loco poſitum, & tanquam in vermiculato emblemate, ut ait Lucilius, ſtructum verbum videres. ¶ Emblemata etiam ornamenta erant apud veteres in vaſis argenteis, aureis, Corinthiis, quæ & inſeri, & eximi poterant. *Cic. Ver. 6. c. 22.* & *23.* Vaſa autem ad Verrem deferuntur, Cybiratæ fratres vocantur, pauca improbant; quæ probarent, iis cruſtæ, aut emblemata detrahebantur. ¶ Metaphorice ponitur pro ornamento orationis. *Quinct. lib. 2. cap. 4.* Ut extemporales eorum dictiones his velut emblematis exornarentur.

Emboliarius, a, um, adject. ſcenicus, *da ſcena*. *Plin. 7. c. 48.* Galeria Copiola Emboliaria reducta eſt in ſcenam. V. *Embolium*.

Embolĭcus, a, um, adject. ut embolicæ ſpecies, apud *Vopiſc. in Aurel. c. 45.* Ita legit *Turneb. l. 18. Adverſ. c. 17.* & intelligit ſpecies, quæ ex Ægypto onerariis navibus, annuo vectigali, Romam mittebantur.

Embolimæus, V. Emboliſmalis.

Emboliſmālis, le, & Embolimæus, a, um, adject. *ἐμβολισμαῖος*, *ἐμβόλιμος*, intercalaris, inſititius, inſertus, ab ἐμβάλλω, *Auſon. ecl. de rat. dier. anni vet. v. 13.* Menſe Numæ extremo nomen capit Embolimæi. Sic dies emboliſmalis, qui quarto quoque anno Februario inſeritur. Annus emboliſmalis, qui tredecim Lunæ curſus continet.

Emboliſmus, m. 2. *ἐμβολισμός*, intercalatio, quæ fieri ſolet, ut annorum ratio cum Solis curſu conveniat. V. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 13.*

Embolium, lii, n. 2. *intermedio della commedia*, Germ. *allerley kurtzweil*, Gall. *intermede*, Hiſp. *entremes*, *ἐμβόλιον*, pars fabulæ, cum aliquid interponitur, ab ἐμβάλλω, conjicio, interſero. Aliqui argumentum, & ingreſſum ſcenicum interpretantur. *Cicer. Q. Frat. lib. 3. epiſt. 1. ad fin.* Mirificum embolium cogito in ſecundum meorum librorum includere. *Id. pro Sext. cap. 54.* Qui omnia ſororis embolia novit.

Embŏlum, i, n. *ἔμβολον*, pars adunca, & ærata in navi, Latine roſtrum. *Petron. Satyr.* Faſcium imam partem quaſi embolum navis æneum finiebat. ¶ Emboli maſculi torno politi, a *Vitruv. l. 10. cap. 12.* dicuntur certa lingua in machinis aquam attollentibus.

Embractum, intriti genus, cujus condiendi rationem docet *Apicius l. 9. in fine*.

Emedullo, as, a. 1. *ἐκμυελίζω*, medullam eximo, extraho. *Plin. lib. 22. cap. 21.* Alarum graveolentiam emenda radicis emedullatæ uncia. ¶ Per tranſlationem pro declaro ponitur. *Plaut.* Narra jam rem nobis omnem, atque emedulla. Ita refert Perottus. Nos Plauti locum non invenimus.

Emendabĭlis, le, adject. emendari qui poteſt, *emendabile*. *Liv. l. 44. c. 10.* In errorem emendabilem lapſus.

Emendāte, adv. *correttamente*, Ger. *ohn fal*, Gal. *correctement*, Hiſp. *corregidamente*, *ἐπανορθωτικῶς*. *Cic. de opt. gen. Orat. c. 2.* Pure, & emendate loquamur, quod eſt Latine. *Plin. l. 34. c. 8.* Primus hic videtur capillum & pubem non emendatius feciſſe, quam &c. *Vitruv. l. 10. c. 11.* Emendate deſcribere.

Emendatio, f. 3. *correzione*, תקון, Germ. *verbeſſerung*, Gall. *correction*, Hiſp. *correcion*, *ἐπανόρθωσις*, correctio. *Cic. 4. Fin. c. 9.* Hæc eſt correctio Philoſophiæ veteris, & emendatio. *Quintil. lib. 2. cap. 4.* docet, nimia emendationis ſeveritate deficere puerorum ingenia.

Emendātor, m. 3. *correttore*, מתקן, Germ. *verbeſſerer*, Gal. *correcteur*, Hiſp. *corregidor*, *ἐπανορθωτής*, corrector. *Cic. pro Balbo.* O præclarum interpretem juris, auctorem antiquitatis, correctorem, atque emendatorem noſtræ civitatis.

Emendātrix, f. 3. *correttrice*, מתקנת, Germ. *verbeſſerin*, Gall. *correctrice*, Hiſp. *corregidora*, *ἐπανορθώτρια*, correctrix. *Cic. 1. de Leg. c. 22.* Vitiorum emendatricem legem eſſe oportet.

Emendātus, a, um, adject. *emendato*, *corretto*, *ἐπανωρθωμένος*. *Cic. in Brut. c. 74.* Emendata locutio & latina. *Id. de Amic. c. 17.* Emendati mores. *Petron. Sat.* Mulier omnibus ſimulacris emendatior. *Quintil. in ep. ad Tryphon.* Ut libri in manus hominum quam emendatiſſimi veniant.

Emendicātus, a. 1. 2. quod abjectis, & humilibus precibus impetratur, extorquetur, *mendicato*. *Suet. in Caeſ. c. 54.* Emendicata pecunia. *Leg. 14. C. de accuſation.* Emendicata ſuffragia.

Emendĭco, as, a. 1. *mendicare*, שאל, Ger. *erbetteln*, Gal. *mendier*, Hiſp. *mendigar*, *ἐπαιτέω*, more mendicantium aliquid peto. *Sueton. Auguſt. c. 91.* Stipem quotannis die certo emendicabat a populo.

Emendo, as, avi, atum, a. 1. *correggere*, תקן, Ger. *beſſern*, Gal. *amender*, *corriger*, Hiſp. *emmendar*, *corregir*, *ἐπανορθόω*, corrigo, quaſi a menda purgo. *Cic. Att. l. 2. ep. 16.* Ut annales ſuos emendem, & edam. *Id. 3. Leg. c. 13.* Civitas emendari & corrigi ſolet principum continentia. ¶ Pro curare, ſanare ſæpe uſurpat *Plin.* ut *l. 20. c. 16.* Dolores capitis emendantur contrito naſturtio. Sic *l. 24. c. 10.* emendare alvum citam.

Emenſus, a, um, adject. ſignif. paſſ. *miſurato*, *paſſato miſurando*. *Liv. l. 21. c. 30.* Multo majorem partem itineris emenſam cernunt.

Ementĭor, iris, itus ſum, d. 4. idem, ac mentior, vel palam mentior, *mentire*, *ψεύδομαι*. *Cic. in Pars.* Alii id ementiti ſunt in eos, quos oderant. ¶ Accipitur etiam non ineleganter pro ſimulare, vel aſſimilare, effingere, ut Ementiri vocem, vel manum alicujus, &c. *Cic. pro Domo*, Qui ne ementiendo quidem potueris auctorem adumbrare meliorem. *Id. ibid.* Satis ne tibi videtur a Senatu judicatum, me non modo non ementitum eſſe auctoritatem ejus ordinis?

Ementītus, a, um, adject. paſſ. ſignif. *mentito*, *falſificato*, *finto*. *Cicer. Philip. 2. c. 35.* Quod me de ementitis auſpiciis putares eſſe dicturum. Adde *lib. 2. de Nat. Deor. cap. 21.*

Emercor, aris, atus ſum, dep. 1. idem quod mercor, *comperare*. *Tacit. Ann. 13. cap. 44.* Ingentibus donis adulterium emercatur. Et *Ann. 16. cap. 1.* Principis aditum emercatus.

Emerĕo, es, ui, itum, a. 2. idem quod mereo, *meritare*, *περιποιοῦμαι*, *Vel. l. 2. c. 66.* Malebant ſibi nuntiari, quid emeruiſſent. *Plaut. Aul. 4. 10. 5.* Quid ego emerui adoleſcens mali? *Cic. Attic. l. 6. ep. 2.* Annuæ mihi operæ a. d. 3. Cal. Sext. emerentur. h. e. annuam adminiſtrationem claudo.

Emerĕor, eris, itus ſum, dep. 2. idem quod mereor, vel emereo. *Quintil. proœm. l. 1.* Altior ſollicitudo, quale judicium hominum emererer, acceſſit.

Emergo, is, erſi, erſum, n. 3. *ſorgere*, עלה, Ger. *entſchwen*, Gal. *ſourdre*, *ſortir*, Hiſp. *ſalir debaxo de l'agua*, *ἀναδύομαι*, eſt eum, qui ſubter aquam merſus fuit, rurſus in lucem redire. *Cic. 2. de nat. Deor.* Quæ cum emerſiſſent, piſceſque cepiſſent. ¶ Tranſlate eſt evadere, liberare ſe ex aliqua calamitate. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Emergere a fluctibus ſervitutis. *Id. Ver. 5.* Quamobrem illum nolim ex paternis probris ac vitiis emergere. ¶ Vel ſimpliciter exire. *Id. pro Leg. Man.* Emergere e patrio regno. *Colum. l. 11. c. 9.* Si ſuper terram emerſerit. ¶ Active etiam uſurpatur. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Iſta ſerpens, quæ tum hic delitefcit, tum ſe emergit, & fertur illuc. *Nepos Attic. c. 11.* Quibus ex malis ut ſe emerſerat. ¶ Item abſolute. *Juven. ſat. 3. v. 164.* Haud facile emergunt, quorum virtutibus obſtat Res anguſta domi. *Cic. pro Cal. c. 12.* Emergere, & ad bonam frugem ſe recipere.

Emerita Auguſta, *Merida*, urbs Hiſpaniæ, colonia Auguſti in ripa Anæ Luſitanicæ; in quam milites emeritos deduxit. Hinc

Emeritenſis, ſe, adject. qui Emeritæ eſt incola. *Auſon. epiſt. 24. v. 74.* Emeritenſis Anæ, lateque fluenta Garumnæ.

Emeritum, i, n. dicebatur præmium, vel pecunia, quæ emeritis militibus dabatur. *Modeſtin. l. 3. Dig. de re milit.*

Emeritus, a, um, a. 1. 2. partic. ab emereor. Emeritum ſtipendium, paſſive, dicitur, quod peractum eſt, cum jam milites miſſionem, ut veterani, impetraverunt. *Liv. l. 39. c. 19.* Tranſlate *Cic. de Sen.* Tanquam emeritis ſtipendiis libi-

libidĭnis. ¶ Milites emeriti, vel emeritis ſtipendiis ſunt, qui militia perfuncti, ab eaque abſoluti vacationem jam habent. *Lucan. l.* 1. Quæ ſedes erit emeritis? quæ rura dabuntur, quæ noſter veteranus aret? quæ mœnia feſſis? ¶ Emerita arma, victricia, & ſnera belli impotentia. *Ovid.* 4. *Triſt.* Miles ut emeritis non eſt ſatis utilis armis. ¶ Tranſlate emeriti boves dicuntur defeſſi, & opere, ac labore ſoluti. Sic emeriti canes, apud *Stat. l.* 3. *ſil.* 2. ¶ Emeriti ſenes, qui laboribus ſuis functi ſunt, & alios habent, qui pro ſe laborent. *Valer. lib.* 5. ¶ Emeritæ apes, quæ feſſæ ſunt. *Plin. lib.* 11. *cap.* 11. ¶ Emeriti anni, jam effeti. *Martial. l.* 7. *epigr.* 61. Emeritos Muſis, & Phœbo tradidit annos.

Emerſus, us, ui, m. emergendi actus, *uſcita, il ſorgere*. *Plin. lib.* 18. *cap.* 25. de ortu heliaco: Emerſum hoc melius, quam exortum conſuetudo dixiſſet. *Vitruv. lib* 10. *cap. ult.* Neque certum locum ſcire poterant, quo emerſum facturi fuiſſent hoſtes.

Emerſus, a, um, adject. qui emerſit, *uſcito, riſorto*, *Cic. in Vatin. c.* 7. Unus tu emerſus e cœno. *Liv. l.* 1. *c.* 13. Ex profunda emerſus palude equus. *Id. l.* 8. Emerſus ab admiratione animus.

Emetior, iris, itus ſum, dep. 4. idem ac metior. Sumitur fere pro conficere, & quaſi emetiendo tranſire. *Virg. Æn.* 7. *v.* 160. Jamque iter emenſi. *Liv. l.* 31. *c.* 24. Emetiri uno die ſpatium ingens. *Cic. de cl. Orat. cap.* 4. Ego voluntatem tibi profecto emetiar; ſed rem ipſam nondum poſſe videor. h. e. cumulate præſtabo, ſatisfaciam.

Emĕto, tis, n. 3. meto, extra meto, valde meto. *mietere*. *Horat. l.* 1. *ep.* 6. *v.* 21. Ne plus frumenti emetat agris.

Emĭcans, antis, adject. 3. qui emicat, & ſe attollit. *Tert. adv. Hermog. c.* 29. Segregatis aquis in cavatiorem ſinum emicantior facta eſt arida.

Emicatĭo, onis, f. actus emicandi, & ſe ſe attollendi. *Apul. de Mundo*: Torrentium curſus, & humores undarum, emicationeſque ſilvarum.

Emĭco, as, cui, n. 1. *riſplendere*, [illegible], Germ. *ſcheinen*, Gall. *reluire*, Hiſp. *reſplandecer*, [illegible], effulgeo, reſplendeo. *Plaut.* Ex oculis quaſi radii emicant ſolis. ¶ Tranſlate eſt excellere. *Plin. lib.* 35. *cap.* 11. Poſt eum emicuit longe ante omnes Euphranor Iſthmius. ¶ Eſt item exilire, extra ſalire. *Plin. lib.* 11. *cap.* 37. Cæcinæ Volaterrano dracones emicuiſſe de extis læto prodigio traditur. ¶ Item attollere ſe ſe, & erigere. *Colum. lib.* 4. *cap.* 20. Quo ſpatioſius emicet in jugum. *Plin. lib.* 27. *cap.* 8. Multis calamis ex una radice emicantibus. ¶ Item ſubſilire, ſubſultare. *Plaut. Aulul.* 4. 3. 4. Meum cor cœpit artem facere ludicram, Atque in pectus emicare. *Curt. lib.* 9. *cap.* 5. Magna vi ſanguinis emicante. h. e. exiliente crebro motu. Sic *Virgil. Æn.* 5. *verſ.* 337. Emicat Euryalus. Atque horum omnium metaphora ab igne ducitur, qui crebris motibus attollitur, & micat.

Emigratĭo, onis, f. *andare altrove, partita*, actus emigrandi. *Ulpian. Dig.* 39. 2. 28. Detrimentum propter emigrationem inquilinorum.

Emĭgro, as, avi, atum, n. 1. idem, ac migro, *partirſi*. *Plin. l.* 6. *c.* 17. Emigrare finibus ſuis. *Cic.* 4. *Ver.* Ex illa domo ſic emigrat, ut, &c. ¶ Emigrare e vita, eſt mori. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 19. Ad vicem ejus, qui e vita emigraverit. ¶ Tranſitive uſurpatur a *Titinnio apud Non.* his verbis: Ex meis ædibus ſe emigrarunt. Habet & *Tert. de cor. milit. c.* 1.

Eminatĭo, f. 3. idem, ac minatio, *minaccia*. *Plaut. Cap.* 4. 2. 19. Quę illęc eminatio eſt?

Emĭnens, o. 3. [illegible], quod cæteris altius eſt, *alto, eminente*. *Cic.* 3. *Tuſc.* Eminens effigies virtutis. *Cæſ.* 2. *B. Civ.* Has trabes paulo longiores, atque eminentiores effecerunt. *Vellej. lib.* 2. *cap.* 72. Eminentiſſimæ ſimplicitatis vir. *Quintil. l.* 2. *c.* 2. Auctores eminentiſſimi. Appellatio Eminentiſſimi ſub poſterioribus Imperatoribus tribuebatur Præfectis prætorio, & Magiſtris militum. *Imp. Conſtantin. lib.* 12. *Cod. tit.* 47. *leg.* 1. & *Impp. Diocles. & Maximian. lib.* 9. *tit.* 41. *leg.* 11. & *alibi*.

Eminenter, adverb. *altamente*. *Sidon. lib.* 2. *epiſt.* 11. Non eminentius, quam municipaliter natus.

Eminentĭa, f. 1. *eccellenza, eminenza*, [illegible], Ger. *fürtreffligkeit*, Gal. *eminence*, Hiſp. *eminencia*, [illegible], altitudo partium, & tranſlate excellentia. *Cic.* 2. *Acad.* Quam multa vident pictores in umbris, & in eminentia, quæ nos non videmus? *Plin. l.* 37. *c.* 10. Habere eminentias ſimiles verrucis.

Emĭnĕo, es, nui, n. 2. *ſovraſtare*, [illegible], Germ. *fürauſſgehen*, Gall. *ſurpaſſer*, Hiſp. *ſobrepujar*, [illegible], cæteris altior ſum, magis expoſitus ſum. *Cæſ.* 2. *B. C.* Nequid emineret, ubi ignis hoſtium adhæreſceret. ¶ Fere abl. habet cum præp. *e*, vel *ex*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Globus terræ eminens e mari. ¶ Vel acc. cum *extra*. *Plin. l.* 17. *c.* 21. Duo oculi extra terram emineant. ¶ Vel acc. cum *per*. *Liv.* Eminet ferrum ter coſtas. ¶ Item cum ſolo accuſativo, more activorum, quod tamen perrarum eſt, *Curt. l.* 4. *c.* 2. Jamque paululum moles aquam eminebat, & ſimul aggeris latitudo creſcebat. ¶ Tranſlate eſt conſpicuum eſſe, apparere. *Cicer.* 2. *Tuſc.* Amplitudo animi maxime eminet contemnendis doloribus. ¶ Item cæteris antecellere. *Cic. in Or. c.* 29. Demoſthenes unus eminet inter omnes in omni genere dicendi. *Flor. l.* 4. *c.* 2. Pompejus ſuper utrumque eminebat.

Emĭnor, d. 1. idem ac minor, *minacciare*. *Plaut. Cap.* 4. 2. 11. Eminor, interminorque, nequis obſtiterit obviam.

Eminŭlus, a. 1. 2. *non troppo alto*, [illegible], parum eminens. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5. Rectis dentibus, & eminulis, diſtantibus inter ſe.

Emĭnus, adv. *da lungi*, [illegible], Ger. *von ferne*, Gal. *de loin*, Hiſp. *de lexos*, [illegible], a longinquo loco, a manu. Cominus enim dicimus, cum gladiis pugnamus, eminus, cum lanceis, quia gladius a manu non recedit, lancea e manibus emittitur. *Cic. de Sen. c.* 6. Nec excurſione, nec ſaltu, nec eminus haſtis, aut cominus gladiis uteretur. ¶ Differt a longe, quia ſignificat tacite quendam motum de loco. Non enim recte dixeris, *Eminus habito*, ut *Longe habito*, ſed bene *Eminus jaculo mitto*. Similiter Cominus differt a prope, quia ſignificat a loco propinquo, non in loco propinquo. Dicimus enim, *Cominus te percutiam*, non *cominus ſedeo*. Nihilominus tamen *Aſcon. Pedian.* Eminus eſt, inquit, Vulturnus Capua tria millia paſſuum.

Emĭror, aris, atus ſum, dep. 1. demiror, valde miror, *maravigliarſi forte*, [illegible]. *Horat. l.* 1. *od.* 5. *v.* 8. Nigris æquora ventis Emirabitur inſolens.

Emiſcĕo, es, a. 2. idem quod miſceo. *Manil. l.* 5. *v.* 244. nec parce vina recepta Hauriet emiſcens. Al. aliter leg.

Emiſſarĭum, n. 2. *condotto d'acqua*, Ger. *auſſlaſſeines ſees, oder waſſers*, Gall. *lieu ou on ecoule les eſtangs, ou les lacs*, Hiſp. *alvanil*, [illegible], locus, per quem aqua e lacu, aut ſtagno emittitur. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 18. Nullo aprico horto, nullo emiſſario, nulla maceria. ¶ Speciatim ſumitur pro foramine, quod in caſtello fit ad aquam inde emittendam, & diſtribuendam. *Vitruv. l.* 8. *c.* 7. & ibi *Bald. in Lex.* Alii leg. *immiſſarium*.

Emiſſarĭus, rii, m. 2. *ſpia, o corriero*, Germ. *botten lauffer*, Gall. *meſſager, eſpion*, Hiſp. *ſpia, menſagero*, [illegible], qui ante exercitum emittitur, vel ad explorandum, vel ad prœlium laceſſendum. *Vellej. l.* 2. *c.* 18. Per emiſſarios ſuæ factionis. ¶ Item calumniator ſubmiſſus, & ſubornatus ab inimicis. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 2. Perſuaſerat nonnullis invidis meis, in me emiſſarium ſemper fore. ¶ Item furtorum conciliator, ſicut Aſcon. docet, atque internuntius, quia ſcilicet emittitur, ut exploret res furto opportunas. *Cic.* 5. *Ver.* Quin illis emiſſariis hæc tibi omnis pecunia quæſita ſit. ¶ Item palmes, qui emiſſus ex deputatione inſeritur imis ſcamnis, ut per ſingulos annos ad ſuperiora ſcandat. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Et emiſſario uno, qui ſubeat, uſque quo placuerit. ¶ Item equus, aries, & hujuſmodi, qui ad generandam ſobolem emittitur. *Plaut. Mil.* 4. 3. 20. ubi melius *admiſſarius* legitur.

Emiſſĭo, onis, f. [illegible], actus emittendi. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 24. Ut enim baliſtæ lapidum, & reliqua tormenta telorum eo graviores emiſſiones habent. *Vitruv. l.* 10. *c. ult.* Citra ſagittæ emiſſionem.

Emiſſĭle, f. 1. haſta, lancea, ſica, ab emitto, vibro. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 9. C. vero Gracchus ruinis, & emiſſiliis, quas ipſe ſe projeciſſe in forum dixit, quibus digladiarentur inter ſe cives, nonne omnem Rei. ſtatum permutavit? At longe melior lectio habet, & *iis ſicis*.

Emiſſitius, a, um, o. 1. 2. qui emittitur, ut Oculi emiſſitii, extra educti, & foras porrecti, vel qui huc, & illuc aſpectant, & veluti ſe ſe ejaculentur. *Plaut. Aul.* 1. 1. 2. Exeundum hercle tibi hinc eſt foras circumſpectatrix cum oculis emiſſitiis.

Emiſſus, a, um, adject. *mandato fuori*, [illegible]. *Virg.* 4. *Georg. verſ.* 58. Emiſſum caveis agmen. *Horat. lib.* 1. *epiſt.* 18. *v.* 71. Et ſemel emiſſum volat irrevocabile verbum.

Emitto, tis, iſi, iſſum, a. 3. *mandar fuori*, [illegible], Ger. *auſſlaſſen*, Gal. *pouſſer hors, envoyer*, Hiſp. *embiar, echar fuera*, [illegible], extra, vel foras mitto. *Plin. l.* 26. *c.* 5. Emittere venis ſanguinem. *Cic.* 2. *de Div.* Si nubium conflictu ardor expreſſus ſe emiſerit, id eſſe fulmen. ¶ Fere conſtruitur cum præp. *e*, *ex*, *de*. *Cic.* 3. *Cat.* Ut abs te non emiſſus ex urbe, ſed in urbem immiſſus videatur. *Id.* 6. *Ver.* Cur hunc eundem repente de carcere emitti juſſerit. ¶ Item cum præp. *ad*, *in*, *per*. *Cic. Att. l.* 2. Emittat ad me Publius, qui obſignent. *Liv. l.* 24. Primos equites clamore ſublato in hoſtem emiſit. *Cæſ.* 1. *B. C.* Emittunt noctu per vallum. ¶ Sæpe eſt vibrare. *Cic. de Aruſp. reſp.* Tela, quæ collega patris emiſit. ¶ Item dimittere, *laſciar andare*, ut Emittere lacum, emittere aquam ex lacu, vel piſcina. *Cic. Att. l.* 4. Lacus Velinus a M. Curio emiſſus. ¶ *Plin. l.* 10. *c.* 33. Veneris ſaturitatem emittere, h. e. purgare. ¶ Item edere in lucem. *Cic.* 7. *Fam. ep. ult.* Ut etiam, ſi quando aliquid dignum noſtro nomine emiſimus, ingemiſcamus. ¶ Item libertate donare. *Ter. Adel.* 5. 9. 19. Haud dubium eſt, quin emitti æquum ſiet. *Plaut. Cap.* 2. 3. 48. Non erit tam avarus, quin te gratis emittat manu. ¶ Item proferre. *Cic. pro Planc. c.* 23. Maledicto nihil facilius emittitur, nihil citius excipitur. *Liv. l.* 1. *c.* 34. Emittere vocem.

Emo, is, emi, emptum, a. 3. *comperare*, [illegible], Ger. *kauffen*, Gal. *acheter*, Hiſp. *comprar*, [illegible], eſt aliquid ſibi comparare pecunia, vel alia re. Eſt 2. ordinis, & cum abl. pretii certi, & definiti conſtruitur. *Cic. in Fam.* Emi ipſam domum millibus nummum triginta quinque. ¶ Vel cum uno ex his ablativis pretii incerti, *Magno, permagno, maximo, plurimo, parvo, minimo, paululo, dimidio*, &c. ſub quo intelligitur pretio. *Cic. ad Att.* Emamus vel magno: ſin minus, ne parvo quidem poſſumus. *Id. pro Domo*. Emit domum prope dimidio carius, quam æſtimabat. ¶ Vel cum uno ex his genitivis pretii incerti, *Tanti, quanti, pluris, minoris, tantidem, quanticunque Cic. ad Att.* Minoris etiam empturum, ſi Veſtinium rogaſſem. ¶ Admittit etiam ablat. perſonæ, a qua emimus, cum præp. *a*, vel *ab*, vel *e*, *ex*, *de*. *Cic. pro Roſc. Am.* Bona hujus de L. Syllæ duobus millibus nummum ſe ſe emiſſe, dicit Chryſogonus. ¶ *Bene emere* eſt parvo pretio emere, apud *Plaut. Moſt.* 1. 3. 139. Contra *male emere*, magno emere. *Id. ib.* 3. 2. 112. ¶ Emere per æs, & libram, V. *Mancipium*. ¶ Antique etiam tollere ſignabat. *Feſt.* Hinc comp. *Abemo*, quod eſt auferre.

Emodĕror, aris, atus ſum, dep. 1. idem quod moderor. *Ovid. l.* 1. *de Remed. amor. v.* 131. Ille dolor verbis emoderandus erit.

Emodŭlor, d. 1. idem ac modulor, *cantare*. *Ovid.* 1. *Amor. el.* 1. *v.* 30. Muſa per undenos emodulanda pedes.

Emolimentum, i, n. molitio, opus, ſtructura. *Cod. Theodoſ. l.* 19. *de Op. public.*

Emolĭor, iris, itus ſum, dep. 4. q. d. perfecte molior, ad finem perduco, conficio. *Plaut. Bacch.* 4. 5. 2. Magnum molior negotium; metuoque ut hodie poſſim emolirier. ¶ Sæpius uſurpatur pro excreare, expellere. *Celſ. l.* 4. *c.* 9. Sicca tuſſis, quæ nihil emolitur. *Cel. l.* 8. *c.* 5. Per nares emoliri pituitæ nauſeam. ¶ Emoliri fretum venti dicuntur, qui illud commovent, & exagitant, apud *Senec. Agamemn. v.* 478.

Emolĭtus, a, um, adject. *macinato*, a molo, is, ut emolitum hordeum, *Veget. lib.* 3. *cap.* 24.

Emolleſco, is, n. 3. mollis fio. *Celſ.* 5. *c.* 28. Sine ulla vi clavus emolleſcit.

Emollĭdus, a, um, adject. *tenero, molle*. *Liv. l.* 34. *c.* 47. Labor, & æſtus emollida, & fluida corpora Gallorum reddit. Al leg. *mollia*.

Emollĭo, is, ivi, itum, a. 4. *far molle*, idem ac mollio, ideſt, molle facio. *Liv. l.* 37. Humor arcus, fundaſque, & jaculorum amenta emollierat. ¶ Metaleptice eſt laxare. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Alvum leniter emollit lapſana. ¶ Tranſlate eſt effœminatum reddere. *Liv. l.* 25. Metuens, ne ſuum quoque exercitum, ſicut Annibalis, nimia urbis amœnitas emolliret.

Emollĭtus, a. 1. 2. part. ab emollior, *effemminato, molle*. *Liv. l.* 31. Degener, & emollitus amœnitate Aſiæ hoſtis.

Emŏlo, is, ui, itum, a. 3. idem quod molo, *macinare*. *Perſ. ſat.* 6. *v.* 26. Meſſe tenus propria vive, & granaria (fas eſt) Emole. h. e. molendo exhauri, & liberaliter inſumendo.

Emolumentum, ti, n. 2. *utilità*, [illegible], Ger. *nutz*, Gal. *utilité*, Hiſp. *provecho*, [illegible], utilitas, a *molo*, quia proprie ſic dicuntur, quæ emoluntur, ut fruges. *Cic. pro Mil. c.* 12. Boni nullo emolumento impelluntur ad fraudem, improbi ſæpe parvo. *Juven. ſat.* 3. *v.* 21. Artibus honeſtis nullus in urbe locus, nulla emolumenta laborum. ¶ *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 34. Neque exercitum ſine magno commeatu, atque emolumento in unum locum contrahere poſſe. h. e. ſine magna frugum copia. Ital. *provianda, e foraggi*. Alii leg. *molimento*, h. e. conamine. *Victorius l.* 22. *variar. lect. c.* 10. retinet *emolumentum*, ſed pro molimento uſurpari putat. ¶ Item pro effectu, ſeu exitu alicujus rei. *Juſtin. l.* 9. *c.* 1. Bellum toti Græciæ inferre ſtatuit; ad cujus rei emolumentum pertinere ratus, ſi Byzantium in poteſtatem redegiſſet.

Emonĕo, es, ui, idem quod moneo. In Theſ. L. L. affertur locus *Plauti Aſin.* 4. 2. 17. cujus vera lectio pro *emone*, habet *ne me moně*.

Emorĭor, d. 3. idem ac morior, *morire*. *Cic. Att. l.* 7. Pro quo emori cum pie poſſum, tum libenter. ¶ Reperitur & in 4. conjug. *Ter. Eun.* Riſu omnes, qui aderant, emoriri. Adde *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 124.

Emortuālis dies, quo quis mortuus eſt. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 136. Certum eſt mihi hunc emortualem facere ex natali die.

Emortŭus, a, um, adject. idem quod mortuus, *morto*. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 18. Emortuo verba facere. *Id. Aul.* 4. 5. 2. Emortuum ego me mavelim letho malo.

Emovĕo, es, ovi, otum, a. 2. *movere*, [illegible], Germ. *verrucken*, Gal. *emouvoir*, Hiſp. *mover*, [illegible], eſt e loco movere. *Liv. l.* 6. *c.* 38. Lictorem, qui plebem de medio emoveret. *Ovid.* 3. *Faſt.* totum jam ſol emoverat orbem. h. e. extra horizontem extulerat.

Emōtus, a, um, adject. loco motus, *rimoſſo, tolto via*, [illegible]. *Virg. Æn.* 6. *v.* 382. Curæ emotæ. *Id. Æn.* 2. *v.* 493. Emoti cardine poſtes.

Empanda, f. 1. Paganorum Dea, ſic dicta, quod patentibus pagis, non clauſis more urbium præeſſet. *Feſt.*

Empedŏcles, m. 3. Ἐμπεδοκλῆς, Philoſophus Agrigentinus. *Cicer. de Amic.* De rebus naturalibus verſibus ſcripſit, & egregium poema fecit. *Id.* 1. *de Orat.* Dixit, ex concordia, & amicitia elementorum cuncta conſtare, eorum diſcordia, & inimicitia diſſipari, & diſſolvi. De Empedoclis morte narrant, illum clam relictis ſociis Ætnam Siciliæ montem aſcendiſſe, & in ardentem ejus craterem ſe conjeciſſe, eo conſilio, ut, cum nunquam appareret, crederetur factus eſſe immortalis, ſed ejectis impetu ignis ferreis ejus crepidis rem fuiſſe deprehenſam.

Empedoclēus, a, um, adject. ad Empedoclem pertinens. *Cic. l.* 2. *Q. Fr. ep.* 10. Si Salluſtii Empedoclea legerit.

Empenetĭca, æ, f. [illegible], ars ſtrenue eſuriendi. Ita legit *Turneb. Adverſ. lib.* 13. *cap.* 20. locum *Cicer. lib.* 9. *Fam. epiſt.* 1. quem locum ſupra retulimus in Embænetica.

Emphăſis, f. 3. ἔμφασις, ſignificatio, expreſſio, Figura, cum plus intelligendum relinquitur, quam exprimitur, ut *Proſpice eu, qui plurimum cornis*. *Auct. ad*

ad Her. l. 4. ¶ Eſt etiam Emphaſis in una tantum voce, quæ ſignificantior ſit, & gravior cæteris. V. *Voſſ. l.* 4. *Inſtit. Orat.*

Emphractum, V. Embractum.

Emphragma, atis, n. 3. ſeptum, cancellus. *Veget. l.* 1. *c.* 47.

Emphyteuma, atis, n. 3. ἐμφύτευμα, plantatio, inſitio, & præcipue opera diligens ejus, qui Emphyteuta eſt, circa fundum emphyteuticum, vulg. *melioratio*. *L. ult. Cod. de Jur. Emphyt.*

Emphyteuſis, f. 3. ἐμφύτευσις, inſitio, ſive plantatio. Apud JCtos *l.* 4. &c. *Cod. de jur. emphyt.* eſt contractus juris civilis, *livello*, quo prædium quoad dominium utile alicui ad longum tempus, vel in perpetuum conceditur, ea conditione, ut certam penſionem ſolvat. Olim agri inculti, ac minus fructiferi hoc modo dabantur, ut plantatione, & cultu meliores, utilioreſque redderentur. Poſtea uſus obtinuit, ut etiam agri fœcundi in emphyteuſim darentur.

Emphyteuta, æ, m. *livellario*, qui fundum, vel agrum alicujus in emphyteuſim acceptum colit. *Leg.* 4. *Cod. de jur. emphyt.*

Emphyteuticarius, ii, m. 2. idem qui emphyteuta. *Leg.* 1. *Cod. de mancip. col.* Emphyteuticarios gravant coloni.

Emphyteuticus, a, um, adject. ad emphyteuſim pertinens, ut emphyteuticum prædium. *Leg.* 13. *Cod. de præd. & al.* Fundi emphyteutici, *Leg.* 2. *Cod. de mancip. & colon.*

Empirice, f. 1. Medicinæ pars, quæ ſola experientia curat. *Plin. l.* 29. *c.* 1. Alia factio ab experimentis ſe cognominans Empiricen, cœpit in Sicilia.

Empiricus, m. 2. qui ſola experientia medetur, a πειράω, experior. *Celſ. in præfat.* Qui ſe Empiricos ab experientia nominant.

Emplaſtratio, onis, f. 3. unctio per emplaſtrum. Tranſlate dicitur de arboribus, cum cortex eximitur inoculationis gratia, ut aptari queat cortex par ex altera arbore, *impiaſtramento*, *l'innestare a occhio*. *Col. l.* 11. *c.* 2. Emplaſtrationem facere. Adde *Plin. l.* 17. *c.* 16. & *Pallad. l.* 3. *c.* 17.

Emplaſtro, as, a. 1. eſt emplaſtro ungere. Tranſlate inoculare. *Colum. lib.* 11. *cap.* 2. Poſſunt, ſi jam librum remittunt, inſeri oleæ, vel emplaſtrari. Adde *lib.* 5. *cap.* 11.

Emplaſtrum, n. 2. *empiaſtro*, רטיה, Germ. *pflaſter*, Gall. *emplatre*, Hiſp. *emplaſto*, ἔμπλαστρον, medicamentum, quod ex variis rebus fingitur, & formatur, al. cataplaſma, ab ἐν, & πλάττω, *fingo*, *formo*, quia formatur, ut eo vulnera illinantur. *Plin. l.* 22. *c.* 4. Imponuntur emplaſtra vulneribus, malagmata ſuper integram cutem injiciuntur. Adde *Celſ. l.* 5. *c.* 18.

Emplecton, ſtructuræ muri genus, in quo frontibus tantummodo expolitis, interiora temere farciuntur, & replentur. *Plin. l.* 36. *c.* 22. *Vitr. l.* 11. *c.* 8.

Emporetica charta eſt, in qua merces a mercatoribus involvuntur, quæ ſcribendo inutilis eſt, ob ἐμπορευτικὴ, ad mercaturam pertinens. *Plin. l.* 13. *c.* 12. Nam emporetica inutilis ſcribendo, &c.

Emporiæ, f. 1. *Amperias*, olim urbs Indigetanorum, maxima, in Hiſp. Tarrac. nunc opp. Cataloniæ, in ora lit. maris Medit. ¶ Emporiæ item, Tibula, *Caſtel Aragoneſe*, urbs Sardiniæ, prope oſtia Termi flu. cum arce, & portu capaci.

Emporium, n. 2. Empoliæ, *Empoli*, opp. agri Florentini, ad Arnum fl. ¶ Emporium item, *Ponte Nuro*, pag. Æmyliæ, ad Nuram fl. apud Placentiam.

Emporium, n. 2. *mercato*, Germ. *kauffſtadt*, Gal. *marché*, Hiſp. *emporio*, ἐμπόριον, locus mercatus, forum nundinarium, ubi res venales exponuntur, ab ἔμπορος, mercator, vel ab ἐμπορεύω, negotior. *Cic. Att. l.* 5. *ep.* 2. Cum per emporium Puteolanorum iter facerem.

Empſito. V. Emptito.

Emptio, vel Emtio, onis, f. *compera*, ὠνή. *Cic. pro Cæc. c.* 6. Emptionem facere. *Id. Att. l.* 12. Tres habet conditiones, aut emptiones ob haſtam. ¶ *Emptio per æs, & libram* quid ſit, V. Libripens.

Emptionalis, le, adject. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 24. Si inter emptionales ſenes venale proſcripſerit. Sed legendum eſt *Coemptionales*; quam vocem V. ſuo loco. Legitur tamen *emptionalis* non ſemel in *Cod. Juſtinianeo*.

Emptitatus, a, um, adject. frequent. *comperato*. *Col. lib.* 8. *c.* 10. Ternis denariis ſinguli emptitati.

Emptitius, a. 1. 2. *che ſi compera*, Germ. *gekaufft*, Gall. *ce qu'on achete*, Hiſp. *compradico*, quod eſt de numero eorum, quæ empta ſunt, vel emi ſolent. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 2. Hic aprum glans cum paſcit emptitia, facit pinguem. *Petron. Frag.* Servus emptitius.

Emptito, as, a. 1. frequenter emo. *Plin. lib.* 33. *cap.* 1. Alios coriis boum, alios ferro, captiviſque rebus emptitaſſe tradit. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 39. Non ego iſtud verbum trivillitio emptitem. Alii leg. *empſitem*. Plures *emiſſim trivilitio*. h. e. emerim.

Emptor, ris, m. 3. *compratore*, קונה, Germ. *kauffer*, Gal. *acheteur*, Hiſp. *comprador*, ὠνητὴς, qui emit. *Cic.* 3. *Off. cap.* 12. Ne quid omnino, quod venditor norit, emptor ignoret.

Emptrix, icis, f. quæ emit. *Leg.* 63. *ff. de evict. & dupl. ſtipul.* Cum emptrix non provocaverat.

Empturio, is, n. 4. cupio emere. *Var. in proœm. l.* 2. *de R. R.* propterea quod te empturientem in campos macros ad mercatum adducunt crebro pedes.

Emptus, vel Emtus (ſic etiam ſcribi poſſunt ab emo derivata) a, um, *comperato*, ὠνητὸς, *Cic. in Piſ. c.* 15. De lapide emptus. *Lucan. l.* 10. *v.* 107. Pax donis ingentibus empta.

Empyi, vel Empyici, ægroti, quibus in thorace ſuppuratio ſit. *Marcel. Empyr. c.* 16. & *Theod. Priſcian. l.* 2. *par.* 2. *c.* 10.

Emucidus, a, um, adject. idem quod mucidus. *Var. R. R. l.* 1. *c.* 31. Emucidum ſarmentum. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Emucida vitis. Sed utroque in loco *Scalig.* & *Harduin.* ejuncidum reponunt.

Emugio, is, ivi, itum, ἐκμυκάομαι, idem ac mugio, vel cum mugitu profero. *Quint. l.* 2. *c.* 12. Clamant ubique, & omnia levata manu emugiunt.

Emulgeo, es, ulſi, ultum, a. 2. *ſmungere*, ἐξαμέλγω, mulgeo, mulgendo tollo. *Colum. l.* 7. *c.* 3. Sed priuſquam hoc fiat, exiguum emulgendum eſt.

Emulſus, a, um, nom. eſt particip. ab emulgeo. *Catul. carm.* 67. *v.* 110. Siccari emulſa pingue paluſie ſolum.

Emunctio, f. 3. actus emungendi, *lo ſmungere*. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Cum emunctio etiam frequentior non ſine cauſa reprehendatur.

Emunctus, a. 1. 2. purgatus, & tranſlate exhauſtus, pecunia denudatus. *Plaut. Bacch.* Miſerum me auro eſſe emunctum. *Horat. de Art. poet. v.* 238. Pythias emuncto lucrata Simone talentum. ¶ Emunctæ naris &c. V. Naris.

Emundatus, a, um, adject. *mondato*. *Colum. lib.* 3. *cap.* 15. Seritur ergo prius in emundata paſtinatione.

Emundo, as, avi, atum, a. 1. *mondare*, *nettare*, ἐκκαθαρίζω. *Col. l.* 2. *cap.* 15. Quædam pluviis diebus, ut hubilia, & ovilia debent emundari.

Emungo, is, emunxi, emunctum, a. 3. *nettarſi il naſo*, *ſoffiarſi il naſo*, *moccare*, קנח, Ger. *die naſen butzen*, Gal. *ſe moucher*, Hiſp. *ſonarſe las narizes*, ἀπομύττω, nares purgo, quod fit, cum mucus ex eis detrahitur. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Pinxit Theodorus juvenem emungentem. ¶ Per tranſlationem emungere ponitur pro ſpoliare, ſeu fraude extorquere. *Ter. Phor.* 4. 4. Emunxi argento ſenes. ¶ *Cubito ſe emungere*, ſcomma eſt proverbiale, quod in eos dici conſuevit, qui artem aliquam immundam exercent. Illi enim, cum manus ſemper habeant inquinatas, cubito digitorum loco utuntur. *Auct. ad Heren. l.* 4. Quieſce tu, cujus pater cubito ſe emungere ſolebat. ¶ *Emunxti*, pro emunxiſti, legitur apud *Plaut. Moſt.* 3. 1. 62.

Emunio, is, idem ac munio, *munire*. *Tac. in vit. Agric. c.* 31. Corpora ipſa, ac manus ſylvis, ac paludibus emuniendis verbera inter ac contumelias conterunt. *Virg.* 8. *Æn. v.* 228. Fultiſque emuniunt obice poſtes.

Emunitas, atis, f. 3. immunitas. Uſus eſt *Tert. de Reſur. c.* 48.

Emunitus, a, um, adject. *fortificato*, *munito*, κατωχυρωμένος. *Liv. lib.* 24. *cap.* 21. Locus arcis in modum emunitus. *Id. lib.* 21. *cap.* 7. Murus ſupra cæteræ modum altitudinis emunitus.

Emuſco, as, a. 1. muſcum adimo, purgo. *Colum. lib.* 11. *cap.* 2. Oleæ putantur, & emuſcantur.

Emuſſitatus, adamuſſim factus. *Feſt.*

Emutatus, a, um, adject. mutatus. *mutato*. *Quintil. lib.* 8. *cap.* 2. Emutatis in perverſum dictis.

Emutio, is, n. 4. *ammutire*, γρύζω, ſileo. *Plaut. Merc.* 5. 2. 55. Etiam emutis? omnia commonſtrabo. Meliores libri habent, *etiam mutis?*

Emuto, as, a. 1. *mutare*, idem quod muto. *Manil. lib.* 5. *verſ.* 147. appoſitis caput emutare capillis.

E ANTE N.

En, *ecco*, *ecce*, ἠνὶ. Conſtruitur cum nomin. vel accuſ. *Cic. pro Dejot. c.* 6. En crimen, en cauſa, cur Regem fugitivus, dominum ſervus accuſet. *Plaut. Amph.* En tectum, en tegulas, en obductas fores. ¶ Sæpe verbis jungitur. *Cic. ad Q. Frat.* En mediocri me dolore putas affici. ¶ Item aliis partibus orationis. *Cic. pro Sext.* En, cur cæteri Reges ſtabilem eſſe ſuam fortunam arbitrentur. ¶ En unquam pro unquam ne? *Liv. l.* 9. *c.* 10. En unquam futurum, ut congredi armatis cum Samnite liceat? *Virg. Ecl.* 8. *verſ.* 7. En erit unquam ille dies? ¶ *En ecce* per pleonaſmum interdum ponitur, vel ad majorem oſtendendi vim. *Sen. in Oedip.* En ecce rapido ſæva proruit gradu. *Ariſtophanes* quoque eadem ratione ἠνὶ ἰδοὺ dixit.

Enallage, ἐναλλαγὴ, ſcil. permutatio; figura eſt, qua pars pro parte ponitur, vel accidentia permutantur. V. Grammaticos.

Enargia, æ, f. 1. ἐνάργεια, evidentia, ſive repræſentatio, illuſtratio, Figura, cum res ita deſcribitur, ut cerni videatur. *Quintil. lib.* 6. *cap.* 2. Sunt, qui adjiciant his *evidentiam*, quæ ἐνάργεια græce vocatur. Conſtat deſcriptione rerum, locorum, & perſonarum.

Enarrabilis, le, o. 3. quod enarrari poteſt. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Motu animi quodam, neſcio, an enarrabili indicatur.

Enarrate, adverb. narrando, explicando. Ejus comparat. *Enarratius* aliquoties utitur *Gel.* ut *l.* 10. *c.* 1. Tiro enarratius ſcripſit.

Enarratio, f. 3. ἐξήγησις, narratio. *Quint. l.* 2. *c.* 5. Exigitur a Grammaticis Poetarum enarratio. h. e. interpretatio.

Enarrator, oris, m. qui enarrat. *Gel. l.* 18. *c.* 9. Enarrator Salluſtii. h. e. interpres. Et *c.* 6. Idonei rerum antiquarum enarratores.

Enarro, as, a. 1. *narrare perfettamente*, ἐξηγέομαι, perfecte, vel ad finem narro, vel omnia narratione complector. *Cic. pro Marc.* Quæ non dicam exornare, ſed enarrare res tuas geſtas poſſit. *Ter. Adel.* 3. 3. 11. Omnem rem modo ſeni, quo pacto ſe haberet, enarramus ordine.

Enaſcor, eris, d. 3. idem quod naſcor, ſive ex alio naſcor, *naſcere*. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 2. Ex multis meis miſerrimis curis eſt una enata. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 41. Ex ſemine tardius enaſcebatur.

Enato, as, n. 1. *nuotare*, ἐκνήχομαι, natando evado. *Hirt. de B. Alex. c.* 18. Octingentorum paſſuum ſpatio ad oppidum enataverunt. ¶ Tranſlate eſt ſe ſe expedire. *Cic.* 5. *Tuſc.* Enatant tamen Epicurus, Hieronymus, &c.

Enavigatus, a, um, adject. *navigato*, ut ſinus enavigatus, *Plin. l.* 9. *c.* 5. Enavigato Malæo, *Symm. l.* 8. *ep.* 61.

Enavatus, a, um, adject. diligenter confectus, *fatto con diligenza*. *Tac. l.* 3. *hiſt. c.* 74. Præmia enavatæ operæ petebant. Vulgati libri multi habent, *navatæ*.

Enavigo, as, n. 1. *navigare*, ἐκπλέω, navigando evado, navigio trajicio. *Plin. l.* 6. *c.* 17. Nec potuiſſe ante menſes quinque enavigare. ¶ Tranſlate ponitur pro egredi, exire. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 14. A quibus tanquam e ſcopuloſis cotibus enavigavit oratio.

Encænia, orum, n. ἐγκαίνια, feſtus dies, propter dedicationem alicujus novi operis celebratus, a καινὸς, novus. Affertur hæc vox ex *Quint. l.* 7. ſed Græcis literis ſcripta. Uſus eſt & *Auguſt. tract.* 84. *in Joan.* ubi ait: Quandocumque novum aliquid fuerit dedicatum, encænia vocantur. Jam & uſus habet hoc verbum: ſi quis nova tunica induatur, encæniare dicitur, &c.

Encardia, f. 1. gemma, in qua nigri cordis effigies eminet. *Plin. lib.* 37. *cap.* 10.

Encarpa, orum, vel Encarpus, i, apud *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. dicitur florum, frondiumque, & pomorum implexus, atque contextus, ornatus cauſa alicubi pictus, vel ſculptus. Encarpis, inquit, pro crinibus diſpoſitis frontes ornaverunt.

Encauſtes, m. 1. ἐγκαυστὴς, qui igni adhibito aliquid fingit. *Vitr. l.* 7. *c.* 9. Quod facere ab encauſte didicerat.

Encauſtice, es, f. 1. *pittura a fuoco*, ἐγκαυστικὴ, genus picturæ, in quo ignem adhibebant, ab ἐγκαίω, inuro. In ebore enim, aut cornu utebantur ceſtro, ſeu vericulo ignito: januis, ac tabulis ceras diſcolores inducebant, quas poſtea inurebant, vel liquefactis igne ceris penicillo pingebant. *Plin. l.* 35. *c.* 11. & *Apul.*

Encauſticus, a, um, o. 1. 2. quod per encauſticen factum eſt. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Sed aliquanto vetuſtiores encauſticæ picturæ extitere.

Encauſtum, n. 2. ἔγκαυστον, inuſtum, materia aduſta ad picturam apta. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Figulinum opus encauſto pingere.

Encauſtus, a, um, o. 1. 2. quod encauſtice pictum eſt. *Mart. l.* 3. *epigr.* 47. Encauſtus Phaethon tabula depictus in hac eſt.

Enceladus, m. 2. Ἐγκέλαδος, Gigantum maximus, Titanis, & Terræ filius, quem Jupiter fulmine ictum Ætnæ monti ſuppoſuit, cujus corpore ſemiuſto, pars ea, quæ vivit, ignem ſpirat præ ira, ac furore. *Virg.* 3. *Æn. v.* 578.

Enchiridion, n. 2. ἐγχειρίδιον, manuale, exiguus quivis libellus, ab ἐν, & χεὶρ, *manus*, quia manu nullo negotio circumferri poteſt. Extat hujuſmodi libellus *Auguſtini* ad Laurentium inſcriptus. *Pompon* quoque Juriſconſultus librum *enchiridii* titulo ſcripſit, ut legitur in lemmate legis 2. *tit.* 2. *leg.* 1. *Digeſt.* & alibi. ¶ Item brevis pugio, & enſis pars illa, quæ manu comprehenditur, apud Scriptores Græcos.

Encimibomata, ſeu encombomata, n. 3. veſtes puellares. *Cæc.* Ut puellæ habent potius in veſtitu chlamydas, encimibomata, & parnacidas, quam togas. Alii legunt, *Encimbiota*. *Var. apud Non. c.* 14. *n.* 38.

Enclima, atis, n. 3. ἔγκλιμα, inclinatio, curvatura. *Vitr. l.* 9. *c.* 9.

Encliticus, a. 1. 2. ἐγκλιτικὸς, inclinativus, ut Conjunctiones encliticæ, *que*, *ve*, *ne*, quoniam accentum ad ſe inclinant, apud Grammat.

Encolpiæ, m. 1. ἐγκολπίαι, venti, qui e mari veniunt per ſinus. *Apul. de Mundo*.

Encolpiſmus, i, m. clyſter uterinus. *Priſc. l.* 3. *c.* 5. Encolpiſmo uti. Eſt a κόλπος, ſinus, uterus.

Encombomata, V. Encimibomata.

Encyclius, a, um, o. 1. 2. ἐγκύκλιος, orbicularis. Sumitur pro ſcientia circulari, & ex omnium diſciplinarum orbe confecta. *Vitruv. l.* 6. *in præfat.*, Encyclios, doctrinarum omnium diſciplina dicitur. ¶ Encycliæ commentationes ſunt, in quibus de rebus omnibus tanquam in circulo paſſim quæritur, quas Cicero quæſtiones *populares*, Gellius *circulatorias*, hoc eſt, *exotericas*, Martianus *cyclicas* vocat, ut ſunt libri Problematum, &c. Sed vox Græca eſt, nec temere latinis literis ſcribenda.

Encyclopædia, f. 1. ἐγκυκλοπαιδεία, orbiculata diſciplinarum ſeries, ſive doctrinæ orbis, quaſi ἐγκύκλιος παιδεία, orbicularis doctrina. *Quintil.* Ut efficiatur orbis ille doctrinæ, quem Græci ἐγκυκλοπαιδείαν vocant. ¶ Græca vox eſt, Græciſque literis ſcribenda.

Endelechia. V. Entelechia.

Endiadys, ys, f. 3. Figura, cum una res metri cauſa in duas dividitur, ut apud *Virg.* Molemque, & montes inſuper altos. pro molem montium. *Serv. in* 1. *Æn.* Sed ibi legendum eſt ἓν διὰ δυοῖν, *unum per duo*. V. *Voſſ. l.* 5. *Inſtit. Orat.*

Endiorum, V. Eudiorum.

Endo, præp. in, apud vet. ab ἐν τῷ, *in hoc*, vel ab ἔνδον, *intus*. *Cic.* 2. *de Leg.*

Ol-

Ollos, quos endo Cœlum merita vocaverint, al. endo Cœlo merito locaverunt. Feſt. Endo procinctu. Lucret. l. 2. v. 1094. Endo manu.

Endoitium, n. 2. initium, apud vet. Feſt.

Endopedio, V. Indupedio.

Endoplōro, n. 1. imploro, apud vet. Feſt.

Endoterciſus, a, um, adject. V. Interciſus.

Endotuĕtur, intuetur: ab antiquo endo pro in. Enn. apud Non. c. 4. n. 385. ubi al. leg. inde tuetur.

Endromidātus, o. 1. endromide veſtitus. Sidon. l. 2. ep. 2. Tu endromidatus exterius, intrinſecus faſceatus.

Endrŏmis, idis, f. 3. veſtis hirſuta longiore villo, al. ſolox, burrus, burra, a δρόμος, curſus, quod illa in curſu uterentur, ne ſcil. poſt exercitationem calefacta corpora refrigeſcerent. Juven. Sat. 3. v. 103. Igniculum brumæ ſi tempore poſcas, Accipit endromidem.

Endymĭon, onis, m. 3. nomen ejus, qui primus Lunæ curſum invenit. Fabulantur, hunc a Luna adamatum fuiſſe, & ab ea in Latmio Cariæ monte conſopitum, ut eum dormientem oſcularetur, & nondum experrectum adhuc dormire. Hinc prov. Somnus Endymionis. Plato in Phædone, Cic. 5. Fin. & 1. Tuſc. c. 38.

Endymionēus, a, um, adject. ab Endymione. Auſon. Idyl. 6. v. 40. Endymioneos ſolita affectare ſopores, Cum face, & aſtrigero diademate Luna bicornis.

Enecātrix, icis, f. quæ enecat. Tert. adv. Marc. l. 4. c. 29. Duritia Pharaonis naſcentium enecatrix.

Enĕco, as, avi, atum, a. 1. idem quod neco, ammazzare, ſtrangolare, ἀποκτείνω. Plaut. Amph. 5. 1. 67. Puer ambos angues enecat. Col. l. 11. c. 3. Ne herbis enecetur ruta. ¶ Enecare aliquem, translate ſumitur pro valde moleſtum eſſe, obtundere, obruere. Ter. Eun. 5. 5. 6. Rogitando aliquem enecare. ¶ Apud Plaut. eſt Enico antiquo more, Merc. 3. 2. 14. Jam jurgio enicabit, ſi intro rediero.

Enectus, a, um, adject. ſignificat non tam mortuum, quam propemodum mortuum, ut inquit Val. l. 6. c. 28. ſmunto, conſumato, mezzo morto, ἐναποθανών, ἐκτακείς, ut enectus fame. Cic. 2. Divin. c. 35. Siti enectus. Id. Tuſc. 1. c. 5. Enectus inopia. Id. l. 1. Divin. c. 29. Provincia enecta. Id. Attic. l. 6. ep. 1. ¶ Ponitur & pro mortuo. Plin. l. 7. c. 9. Auſpicatius enecta parente gignuntur. Loquitur de iis, qui e cæſo matris utero prodeunt.

Energēma, atis, n. ἐνέργημα, opus, effectus, ſeu ἀποτέλεσμα, quod operationem ſequitur. V. Tertul. de Præſcript. c. 30. & de car. Chriſti, c. 34.

Enervatio, onis, f. debolezza, fiacchezza, vitium defectus. Arnob. l. 3. Voluptatis enervatione langueſcere.

Enervātus, a, um, adject. ſnervato. ¶ Sæpe translate ponitur pro homine ſine animo. Cic. pro Sext. Cum hominibus enervatis, atque exanguibus Conſulatus tanquam gladius eſſet datus. ¶ Item pro levi, infirmo. Cic. 4. Tuſc. c. 17. Mollis, & enervata putanda eſt Peripateticorum ratio, & oratio.

Enervis, ve, o. 3. vel enervus, a, um, debole, רפה, Ger. ſchwach, weibiſch, Gal. foible, mol, Hiſp. flaco, ſin niervos, ἄνευρος, debilis, quaſi ſine nervo. Quint. lib. 9. cap. 4. Duram potius, atque aſperam compoſitionem malim eſſe, quam effeminatam, & enervem. Apul. l. 1. Met. Enerva ſaltatio. id eſt, quæ ſinuoſis flexibus, & corpore plicatili fit.

Enervo, as, a. 1. indebolire, ſnervare, החליש, Ger. ſchwæchen, Gal. enerver, Hiſ. enflaquecer, ἐκνευρίζω, debilito, quaſi nervis, & robore ſpolio. Cic. de Sen. c. 10. Non plane me enervavit ſenectus.

Enervus, a, um, enervis. Apulei. poſt init. l. 1. Metam. Enervam, & exoſſam ſaltationem explicat. Ita leg. Elmenhorſt. Alii enervem, & exoſſem.

Engibata, quid ſint apud Vitruv. l. 10. c. 12. non ſatis conſtat. V. Bald. Lex. Vitruv.

Engonăſi, indecl. ſideris nomen, al. Ingeniculus, quaſi ἐν γόνασι, in genibus. Ab Ovidio genu nixus dicitur. Manil. lib. 5. v. 645. Nixa genu ſpecies, & Graio nomine dicta Engonaſi. ¶ Eſt etiam Engonaſis, is. Cic. in Arat. Engonaſim vocitant, genibus quod nixa feratur.

Engonăton, i, n. ἐγγόνατον, genus horologii Solaris portatilis, de quo Vitruv. l. 9. c. 9.

Enharmonĭcus, a, um, ἐναρμόνιος, concinnus, harmonicus. Macrob. lib. 2. in Somn. Scip. c. 4. Melodiæ muſicæ tria ſunt genera, enharmonicum, diatonum, & chromaticum.

Enhy̆dris, idis, f. 3. vel enhydrus, i, maſc. 2. ἐνυδρίς, ἔνυδρος, coluber in aquis vivens. Plin. l. 32. c. 7. & c. 9. & l. 30. c. 3. ¶ Item gemma, in qua aqueus liquor fluctuare videtur. Plin. l. ult. c. antep.

Enĭber, vel enebr, bra, brum. V. Inebræ aves.

Enico. V. Eneco.

Enim, percioccbè, כי, Ger. denn, Gal. car, Hiſp. porque, γάρ, nam, conjunctio cauſalis. Fere ſemper poſtponitur. Cic. l. 1. de nat. Deor. Terra enim profecto pars mundi eſt. Idem Ver. 4. Attendite enim diligenter. ¶ Interdum invenitur in principio orationis, ſed rarius. Plaut. Moſt. 5. 2. 23. Enim iſtic captio eſt. Atque ita multis in locis, quæ colligit Pareus in Lex. Crit. Tac. 4. hiſt. c. 11. Aſiaticus (enim is libertus) malam potentiam ſervili ſupplicio expiavit. ¶ Neque ſemper probandi cauſa, ſed etiam pro autem uſurpatur, ut in allato Taciti exemplo videre eſt, & Cæſ. l. 5. B. G. c. 7. Dumnorix cum equitibus Æduorum, inſciente Cæſare, domum diſcedere cœpit, &c. Ille enim revocatus reſiſtere, ac ſe manu defendere cœpit. ¶ Habet etiam vim affirmandi, ut enimvero. Plaut. Caſ. 2. 4. Te, uxor ajebat tua, me vocare. St. enim vocare juſſi. Ter. Adelph. 2. 1. 14. At enim non ſinam. ¶ Aliquando non cauſam, ſed effectum ſignificat, ſumiturque pro ideo. Virg. Georg. 3. v. 70. Semper erunt, quarum mutari corpora malis; Semper enim refice. ¶ Interdum redundat ad elegantiam. Virg. 1. Æn. v. 23. Progeniem ſed enim Trojano a ſanguine duci Audierat. Plaut. Amph. 2. 2. 34. Quid tibi iſtuc in mentem venit? So. Quia enim ſero advenimus.

Enimvēro, adv. ſignificat certe, certamente, καὶ μήν, & fere ponitur in principio. Ter. And. 1. 3. Enimvero, Dave, nihil loci eſt ſocordiæ. Ubi Donatus notat, hoc adverb. ſignificationem habere nimium permoti, ac irritati animi. Sic Cic. Ver. 3. c. 26. Enimvero ferendum hoc non eſt. ¶ Interdum poſtponitur. Ter. Eun. 2. 3. 37. Incommode hercle. Ch. Immo enimvero infeliciter.

Enipeus, m. 2. fl. parvus Theſſaliæ, qui ex Olympo monte profluit, Pharſalum urbem alluit, ac in Peneum Apidano mixtus delabitur. ¶ Enipeus item, Enipheus, Barnichius, fl. Peloponneſi, qui in Alpheum fluit. Luc. l. 7. v. 116. Sanguine Romano quam turbidus ibit Enipeus.

Eniſis, m. 3. Niſi, fl. parvus Siciliæ, in valle Demonæ, qui in fretum Siculum cadit ex adverſo prom. Leucopetræ.

Enitĕo, es, ui, n. 2. riſplendere, ἐκλάμπω, clare, ſeu valde niteo. ¶ Translate Auct. ad Her. l. 4. Unum potuiſſe in omnibus elocutionis partibus enitere. Cic. pro Flac. c. 7. Athenæ non ſolum in Græcia, ſed prope cunctis gentibus enitebant. Liv. l. 1. In eo bello virtus enituit Tullii.

Enitesco, is, ui, n. 3. idem quod eniteo, riſplendere, comparire. Col. l. 9. c. 14. Mel optimæ notæ eniteſcit Autumni Æquinoctio. Gel. l. 17. c. ult. Jam fama, virtuſque felicitatis Romanæ apud exteras gentes eniteſcere inceptabat.

Enitor, eris, eniſus, vel enixus ſum, d. 3. ſforzarſi, τείνομαι, eſt conari, elaborare, multo conamine, & labore aliquid perficere. Cic. in Fam. l. 3. ep. 10. Illud pugna, & enitere, ne quid temporis mihi prorogetur. Id. de Amic. Eniti, & efficere, ut, &c. Id. 2. de Orat. Eniti in aliqua re. ¶ Ponitur & pro, cum difficultate in altum aſcendere. Curt. l. 8. c. 11. Nihil tam altum natura conſtituit, quo virtus non poſſit eniti. Plin. l. 18. c. 28. Per ardua eniſus. Tac. Ann. 1. c. 20. Ut pars æquo aditu in ſilvam incederet, pars objectum aggerem eniteretur. ¶ Metonymice ponitur pro parere, partorire, quia mulieres pariendo valde laborant. Plaut. Amph. Geminos Alcmena enititur. Liv. l. 40. c. 4. Theoxena plures enixa partus. Colum. l. 8. c. 11. Gallinæ ova enitentes.

Enixe, adverb. ſtudioſamente, Germ. mit allem fleiſſ, Gal. avec toute diligence, avec effort, Hiſp. muy cuydoſamente, ἐκτενῶς, ſtudioſe, & cum magno conatu. Cic. pro Sext. c. 16. Meam cauſam omnes boni enixe ſuſceperant. Suet. Tiber. c. 50. Quo enixius opem ferrent. Id. in Cæſ. c. 5. Auctores reſtituendæ Tribunitiæ poteſtatis enixiſſime juvit.

Enixim, adverb. idem quod enixe. Siſen. apud Non. c. 2. n. 301. Enixim omnia facere, ac dicere contra fortunas, atque honores hujus ordinis.

Enixus, us, ui, m. partus, parto. Plin. l. 10. c. 63. Poſt unum ab enixu annum.

Enixus, a, um, adject. qui enititur, & conatur; item qui fidit aliqua re. Tac. Ann. 14. c. 27. Fratris opibus enixus. ¶ Enixa mulier dicitur, quæ peperit, & partu levata eſt. V. Non. c. 2. n. 281. & c. 4. n. 166. Virg. Æn. 3. v. 391. Sus triginta capitum fœtus enixa. ¶ Paſſiva ſignificatione, partoriſa. Juſtin. l. 43. c. 2. Pueri in luco Martis enixi ſunt. ¶ Translate eſt vehemens, intentus. Plin. l. 9. c. 8. Conſcii ſibi enixioris operæ.

Enna, f. 1. Caſtro Joanni, urbs Siciliæ, in umbilico inſulæ, in monte, al. in valle Nectina, inter Leontinos, & Panormum ad Occ. ab Enno Syracuſano condita, olim templo Cereris clara, ubi Proſerpinam raptam fabulantur. V. Cic. 6. Ver. c. 48.

Enneacrūnos, ἐννεάκρουνος, hoc eſt novem habens ſcaturigines: ab ἐννέα, novem, & κρουνός, ſcaturigo. Plin. l. 4. c. 7.

Ennæus, a, um, adject. ab Enna. Sil. l. 14. v. 246. Cum rapta præceps Ennæa virgine flexit. h. e. Proſerpina.

Ennam, ἔγωγε, etiam ne, apud vet. Feſt.

Enneapharmăcum, i, n. ἐννεαφάρμακον, emplaſtrum conſtans ex novem rebus, cera, melle, ſevo, reſina, myrrha, roſa, medulla vel cervina, vel vitulina, vel bubula, hyſſopo, & butyro: ab ἐννέα, novem, & φάρμακον, medicamentum. Celſ. in lemmate c. 19. l. 5.

Enneaphyllon, n. 2. ἐννεάφυλλον, herba naturæ cauſticæ, foliis longis novenis, lumborum doloribus, & contendicum utiliſſima. Plin. l. 27. c. 9.

Enneemimĕris, f. 3. apud Grammat. eſt ſectio verſus Heroici, cum cæſura fit poſt quartum pedem, & in nonam fere ſyllabam incidit, ab ἐννέα, novem, ἡμισυ, ſemis, & μέρος, pars. Sed vox Græca eſt, & græce uſurpanda.

Ennenſes, ium, Ennæ urbis incolæ. Cic. Ver. 6. Ennenſium nemus, Siciliæ umbilicus.

Ennianiſta, æ, m. 1. Ennii imitator. Gel. l. 18. c. 5. Eamus auditum neſcio quem iſtum ennianiſtam.

Enniānus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Ennio, ut Ennianus populus. Gel. l. 12. c. 2. Ennianum hemiſtichium, Aſcon. in Ver. 3. c. 18.

Ennius, m. 2. Ἔννιος, Poeta Latinus. Natus eſt Rudiis opp. Calabriæ, in Salentinis. Cic. pro Arch. Sed Euſebius Tarentinum facit. Natus eſt Q. Valerio, & C. Manilio Coſſ. anno U. C. 510. ætate M. Catonis. Cic. 1. Tuſc. Charus fuit Africano ſuperiori. Cic. pro Arch. Multas fabulas ſcripſit, Thyeſtem, Medeam, Andromacham, &c. Cic. in Bruto, 1. Fin. 1. de Divin. Scripſit Annales, bellum Punicum ſecundum hexametris, & alia. Ejus ſcripta omnia penitus interierunt. Sententiarum gravitate excelluit, ſed cui verborum cultus minime reſponderet. Fertur Virgilius ex Ennii ſcriptis nonnulla ſumpſiſſe, & aliquando interrogatus, quid ageret, reſpondiſſe, ſe aurum ex Ennii ſterquilinio colligere. Periit articulari morbo, quem ex immodico vini uſu contraxerat. Mortem obiit Q. Marcio, Cn. Servilio Coſſ. Cic. in Bruto.

Ennoſigæus, maſc. 2. Ἐννοσίγαιος, Neptunus terræ quaſſator, ab ἐνόω, moveo, & γαῖα, terra. Juv. ſat. 10. v. 182. de Xerſe, Ipſum compedibus qui vinxerat Ennoſigæum. Scribitur & Enoſigæus, unico n.

Eno, as, n. 1. nuotare, שט, Ger. Auſſchwimmen, Gal. ſe ſauver en nageant, Hiſp. ſalir de l'agua nadando, ἐκνήχομαι, natatione evado, nando aliquo pervenio. Liv. l. 33. c. 41. Ut nemo ad terram enaverit. Cic. Fin. l. 3. c. 19. Is, qui enat e concha.

Enodāte, adv. chiaramente, ברור, בצל, Ger. klerlich, Gal. clairement, Hiſp. claramente, λίαν, clare, perſpicue. Cic. de Inv. l. 1. c. 21. Sua diligenter, & enodate narrando. Id. 3. Fin. c. 9. Hæc nobis enodatius explicanda ſunt. Auguſt. l. 5. Confeſſ. c. 6. Enodatiſſime expedire.

Enodatio, f. 3. purgatio a nodis. ¶ Translate explicatio, expoſitio. Cic. 3. de nat. Deor. c. 24. Quid vos delectat illa explicatio fabularum, & enodatio nominum?

Enodātor, oris, m. qui enodat, & explicat. Tertull. de Pall. in fine. Primus enodator vocis. Al. leg. Edomator.

Enodātus, o. 1. 2. partic. ab enodor, ſpiegato. Cic. 2. de Inv. c. 2. Perſpicue conſcripſit, atque enodata diligenter expoſuit.

Enōdis, de, o. 3. ſenza nodo, Ger. ohne knof, Gal. ſans noeuds, Hiſ. ſin nudos, deſanudado, ἀνόζωτος, planus, ſine nodo. Virg. 2. Georg. v. 78. Aut rurſum enodes trunci reſecantur. ¶ Translate ponitur pro eo, quod ſine difficultate eſt. Plin. in Ep. Fluentibus, & teneris, & enodibus, ſublimibus etiam.

Enōdo, as, a. 1. ſnodare, Ger. knopffen ſeubern, Gal. oter les noeuds, Hiſp. deſanudar, ἐξαμματόω, nodis purgo, nodis exolvo. Col. l. 5. c. 6. Ulmi ſummæ virgæ falce debent enodari. ¶ Per metaphoram accipitur pro explicare, declarare. Auct. ad Her. l. 2. c. 10. Contrariæ legis enodabimus voluntatem.

Enorchis, f. 3. gemma, quæ diviſa fragmentis teſtium effigiem repræſentat. Plin. l. 37. c. 10.

Enormis, me, o. 3. enorme, ſmiſurato, Ger. ungeſtalt, Gal. enorme, exceſſif, Hiſ. enorme, ἄμετρος, quod eſt ſine norma; & translate vaſtum, nimium, ſine menſura. Plin. l. 9. epiſt. 17. Dijudicandum eſt, immodicum ſit, an grande, altum, an enorme. Spartian. in Vero, c. 1. Enormior prologus, quam fabula.

Enormĭtas, f. 3. deformitas, enormità, ſtranezza, quaſi extra normam. Quintil. l. 9. c. 4. In ſtructura ſaxorum rudium etiam ipſa enormitas invenit, cui applicari, & in quo poſſit inſiſtere. h. e. ſaxa nullam figuram regularem habentia. Senec. de conſtant. Sap. c. 18. Exilitas crurum, enormitas pedum. ¶ Translate Tertul. de Anim. c. 43. Omnis natura aut defraudatione, aut enormitate reſcinditur. h. e. exceſſu.

Enormĭter, adv. ſmoderatamente, Germ. unmeſſiglich, Gall. enormement, Hiſp. enormemente, ἀμέτρως, ſine menſura, nimis. Plin. l. 37. c. 6. Si ex alio colore in ſe admittat aliquid enormiter.

Enotesco, is, tui, n. 3. farſi noto, נודע, Germ. bekant werden, Gall. venir en connoiſſance, Hiſp. hazerſe conocer, γνωρίζομαι, notus fio. Suet. in Oth. c. 3. Qui tamen ſic quoque hoc diſticho enotuit. Adde Plin. l. 2. ep. 10.

Enŏto, as, avi, atum, a. 1. idem quod noto, notare. Plin. l. 1. ep. 6. Meditabar aliquid enotabamque. Adde l. 6. epiſt. 16.

Enovātus, a, um, adject. innovatus, rinnovato. Petron. in Carm. Et pictis anas enovata pennis. Alii malunt enotata.

Enŏvo, as, avi, atum, a. 1. innovo, rinnovare. Cic. Acad. 1. c. 3. Hæc, ne obſoleſcerent, enovabam, cum licebat, legendo. A. leg. renovabam.

Ens, entis, o. 3. partic. a ſum, apud vet. Priſc. l. 12. Hinc comp. præſens, abſens, potens. ¶ Apud Philoſophos ens, & pl. entia, idem fere eſt, ac res. Quintil. l. 8. c. 3. Multa ex Græco formata nova, ac plurima a Ser. Flavio, quorum dura quædam admodum videntur, ut ens & eſſentia, quæ cur tantopere aſpernemur, nihil video, &c.

Enſĭcŭlus, m. 2. ξιφίδιον, dim. ab enſis. Plaut. Rud. 4. 4. 113. In eo enſiculo literarum quid eſt?

Enſĭfer, ra, rum, o. 1. 2. ſpadaccino, Ger. ſchwerter, tager, Gal. celuy qui porte epée, Hiſ. el que trae eſpada, qui enſem fert. Ovid. 2. de Art. v. 56. Enſifer Orion aſpiciendus erit. Al. leg. Enſiger. Stat. 4. Theb. v. 321. Enſiferas inter potes ire catervas.

Enſĭger, a, um, adject. enſifer, qui enſem portat. Ovid. 4. Faſt. v. 388. Enſiger Orion æquore merſus erit.

Enſipŏtens, entis, adject. o. 3. fortis, ſtrenuus, qui enſe valet. Coripp. l. 4. v. 365. Nec non enſipotens membrorum robore conſtans.

Enſis, m. 3. ſpada, חרב, Ger. ein ſchwerd, Gal. epée, Hiſp. eſpada, ξίφος, gladius. Cic. 2. de nat. Deor. Auſaque funeſtum prima eſt fabricarier enſem. Ovid. 5. Met. v. 70. Enſem adigere in pectus.

Entelechia, f. 1. ἐντελέχεια, perfectio, vis ex ſe movens. Hoc nomen ab Ariſtotele effictum fuit, quo animam appellaret, l. 2. de Anima. Cic. 1. Tuſc. c. 10. Quintum genus adhibet vacans nomine, & ſic ipſum animum ἐντελέχειαν appel-

appellat novo nomine, quaſi quandam continuatam motionem, & perennem, ideſt naturam immortalem, ac ſempiternam, & ſemper ſine intermiſſione moventem. Sed Græca vox eſt, & Græcis litteris ſcribenda.

Entella, f. 1. *Entella*, urbs Siciliæ, apud Caſtrum veteranum, condita ab Entello Trojano Æneæ comite, & exciſa a Federico II. Auguſto, in monte, media inter Salemium ad Occ. & Julianam ad Or. ¶ Item *Entella*, *Lavigna*, fl. Liguriæ, qui oritur ex Apennino M. & in mare Medit. cadit inter Clavarum, & Lavaniam in ora Orientali Genuenſi.

Enterocēle, f. 1. ἐντεροκήλη, hernia inteſtinalis, quando inteſtina prolabuntur vel ad inguina, vel ad ſcrotum, ob rupturam peritonæi, & tumorem gignunt, ab ἔντερον, *inteſtinum*, & κήλη, *tumor ſcroti*. *Celſ. l. 7. c. 18. Martial. l. 11. epigr.* 85. Mitior implicitas Arcon ſecat enteroceias.

Enteroceſicus, qui enterocele laborat. *Plin. l. 26. c. 8.*

Entheatus, a, um, adject. ab *entheo* inuſit. numine afflatus, entheus. *Martial. l. 12. epigr.* 57. Turba entheata Bellonæ.

Enthēca, orum, n. 2. ἐνθήκη, arma ruſtica, ab ἐντίθημι, impono, quia agri cauſa reponuntur, *l. 2. §. ult. ff. de inſtr. vel inſtr. l. ult. C. de bon. proſcript. l. 68. §. ult. ff. de leg. 3.* ¶ Entheca, æ, f. *ſerigno*, ἐνθήκη, repoſitorium pecuniæ. *Auguſtin. ſerm. 1. de vita, & morib. Clericor. qui eſt 42. de diverſ.* Enthecam nobis habere non licet. Non enim eſt Epiſcopi ſervare aurum, &c.

Entheus, a. 1. 2. ἔνθεος, divino numine plenus. *Senec. Med. v.* 382. Incerta, qualis entheos curſus tulit. *Stat. l. 1. ſilv. 2. v. 227.* Hic enthea lauro tempora premit.

Enthymēma, atis, n. *concetto*, *penſiero*, *ſentenza*, *argomento*, *entimema*, ἐνθύμημα, ab ἐνθυμέομαι, in animo verſo, perpendo, cogito, a θυμός, animus. *Quint. l. 5. c. 10.* Enthymema (quod nos commentum ſane, aut commentationem interpretamur, quia aliter non poſſumus, Græco melius uſuri) unum intellectum habet, quo omnia mente concepta ſignificat: alterum, quo ſententiam cum ratione: tertium, quo certam quandam argumenti concluſionem vel ex conſequentibus, vel ex repugnantibus. ¶ Prima ſignificatio tota Græca eſt: ſecunda refertur ad argumentum: tertia ad argumentationem, hoc eſt ad argumenti elocutionem & figuram, *Id. ibid. c.* 14. Igitur enthymema & argumentum ipſum, ideſt rem, quæ probationi alterius adhibetur, appellant, & argumenti elocutionem. Eam vero dixi duplicem: ex conſequentibus, quod habet propoſitionem, conjunctamque ei protinus probationem: quale pro Ligario (*c. 6.*) *Cauſa tum dubia, quod erat aliquid in utraque parte, quod probari poſſet, nunc melior certe ea eſt, quam etiam dii adjuverunt*. Habet enim propoſitionem, probationemque: non habet concluſionem. Ita eſt ille imperfectus ſyllogiſmus. Ex pugnantibus vero, quod etiam ſolum enthymema quidam vocant, fortior multo probatio eſt. Tale eſt Ciceronis pro Milone (*c. 20.*) *Ejus igitur mortis ſedetis ultores, cujus vitam ſi putetis per vos reſtitui poſſe, nolitis*. Hactenus *Quintilian.* ¶ Enthymemata præcipue Rhetorum ſunt, & ex contrariis ſiunt. *Cic. in Top. c.* 13. ¶ Adhibent interdum Dialectici, & Philoſophi. *Cic. in Top. c. 14. Juvenal. Sat. 9. v. 447.*

Enthymēſis, is, f. animatio, vel cogitatio, commentum. Vox græca eſt, ab ἐνθυμέομαι, cogito, qua utitur *Tertul.* bis, vel ter, ut *l. adverſ. Valent. c.* 14. &c.

Enubilātus, a, um, adject. ſine nubibus, ſerenus, clarus. *Paulin. ad Cyther. v.* 667. Enubilatam veritatem cernimus.

Enubĭlo, as, avi, atum, a. 1. a nubibus purgo, clarum facio. *Tert. l. 4. adverſ. Marc. c.* 36. Clariſſimis lucernis veſtibula enubilabant.

Enūbo, is, pſi, ptum, *maritarſi fuori dell'ordine, o grado ſuo*, ἐγγαμίζω, eſt extra ſuum ordinem nubere. *Liv. l. 10. c.* 23. Virginiam A. F. patritiam plebejo nuptam L. Volumnio Coſ. quod e patribus enupſiſſet, matronæ ſacris arcuerunt. Adde *lib. 4. cap. 4.*

Enucleāte, adv. *apertamente*, *diligentemente*, Ger. *offentlich*, Gal. *clairement*, Hiſp. *claramente*, ἐξακριβωμένως, purgate, exquiſite, clare, diligenter, perfecte. *Cicer. 4. Tuſcul.* Quæ de perturbationibus enucleate diſputat.

Enucleātus, a, um, adject. cui nucleus extractus eſt, ut enucleatæ uvæ, *Theod. Priſcian. l. 1. c. 20.* Enucleatæ baccæ, *Marcel. Empir. c. 20.* ¶ Tranſlate *Cic. pro Planc. c. 4.* Suffragia eblandita, non enucleata. h. e. ſtudio, & blanditiis, non judicio, & ratione data. *Id. l. 3. de Orat. c. 9.* Genus dicendi acre, acutum, enucleatum. h. e. politum, elaboratum, perſpicuum.

Enucleo, as, avi, atum, a. 1. *aprire le noci*, Ger. *ein nuſſ aufthun*, Gal. *cerner*, Hiſp. *ſacar el meollo de las nueces*, aperio, & nucleum e putamine extraho, ideſt, tenerum illud, quod in nuce includitur. *Apic. l. 4. ad fin.* Duracina enucleabis. ¶ Tranſlate ſumitur pro explicare, declarare. *Cic. in Partit. c. 17.* Nec quidquam in amplificatione nimis enucleandum eſt.

Enūdo, a. 1. idem ac nudo. Tranſlate ponitur pro exponere, interpretari. *Cic. 1. de Leg. c. 9.* Et rerum plurimarum obſcuras, & neceſſarias intelligentias enudavit.

Enumeratio, form. 3. ἀπαρίθμησις, actus enumerandi. *Cic. 3. de Leg.* Malorum enumeratio vitiorumque ſelectio. ¶ Apud Oratores enumeratio eſt, per quam res diſperſe & diffuſe dictæ unum in locum coguntur, & reminiſcendi cauſa unum ſub aſpectum ſubjiciuntur. *Cic. 1. de Invent. c. 52. Quintil. l. 5. c. 1.*

Enumerātus, a, um, adject. recenſitus. *Liv. l. 3. c. 58.* Septem, & viginti enumeratis ſtipendiis.

Enumĕro, as, a. 1. *numerare*, ἐξαριθμέομαι, eſt multas res ſimul numerare, & recenſere. *Cic. 4. Ver.* Me non omnia illius, quæ in hoc genere eſſent, enumeraturum.

Enundĭno, as, avi, atum, a. 1. mercari, *comprare al mercato*. *Tertul. de Idol. c. 9.* Spiritum Sanctum enundinare.

Enuntiatio, onis, f. ἀξίωμα, enuntiatum, effatum, propoſitio. *Cic. de Fato, cir. princ.* Explicanda vis eſt, ratioque enuntiationum, quæ Græci ἀξιώματα vocant.

Enuntiatīvus, a, um, o. 1. 2. quod enuntiat. *Sen. ep.* 118. Sequuntur deinde motus animorum, enuntiativi corporum.

Enuntiātrix, icis, f. quæ enuntiat. *Quinct. l. 1. c. 15.* Ars inventrix, & judicatrix, & enuntiatrix. h. e. Rhetorica.

Enuntiātum, n. 2. idem ac enuntiatio, ſeu propoſitio. *Cic. de Fato, c. 9.* Neque, ſi omne enuntiatum aut verum eſt, aut falſum, ſequitur illico, cauſas eſſe immutabiles.

Enuntiātus, a. 1. 2. partic. ab enuntior. *Quinct. l. 2. c. 5.* Sermo rectus, & ſecundum naturam enuntiatus.

Enuntio, as, a. 1. idem ac nuntio, vel e longinquo nuntio, ſeu ſignifico. *Cic. Att. l. 1.* Qualem eſſe cum tuæ mihi literæ enuntiarant. ¶ Eſt item eloqui, proferre, exprimere. *Cic. 2. Fin.* Graviſſimæ ſunt ad beate vivendum breviter enuntiatæ ſententiæ. ¶ Item divulgare, & quod arcanum erat, detegere. *Cic. de Or.* Enuntiare myſteria dicendi.

Enuptio, f. 3. actus enubendi. *Liv. l. 39. c. 19.* Ut Hiſpalæ Feceniæ datio, diminutio, gentis enuptio, tutoris optio ita eſſet, &c. V. *Enubo*.

Enutrio, is, ivi, itum, a. 4. idem quod nutrio, *nodrire*, ἐκτρέφω. *Colum. l. 3. c. 3.* Sata non ita enutriunt, ut convaleſcant. *Plin. l. 12. c. 1.* Ut mero infuſo enutriantur.

Enyalius, m. 2. Mars, vel alius belli Deus, ab ἐνύω, occido. Aliquibus dictus videtur Bellonæ filius, ab Ἐνυώ, *Enyo*, & υἱός, *filius*. *Macrob. l. 1. Sat. c. 9.*

Enyo, f. 4. contract. Ἐνυώ, Bellona Dea belli, ab ἐνύω, *occido*. Metonymice accipitur pro bello, vel prælio. *Mart. l. de Spectac. epigr. 24.* Nec te decipiat ratibus navalis Enyo.

E ANTE O.

Eo, is, ivi, vel ii, itum, n. anom. *andare*, הלך, Ger. *gehen*, Gal. *aller*, Hiſ. *ir*, *andar*, πορεύομαι, vado, proficiſcor, pergo, iter facio. *Cic. Attic. lib. 4.* Iens in Pompejanum, bene mane hæc ſcripſi. *Liv. l. 42. c. 34.* A Tiberio Graccho rogatus in provinciam ii. *Id. l. 44. c. 43.* Quia recta expedita via ierant. *Virg. 5. Æn. v. 451.* It clamor cœlo. *h. e.* in cœlum. Sic *Sil. l. 15. v. 327.* Ite ſorori. ¶ *Ire*, *redire* contraria ſunt. *Id. Philip. 2. c. 32.* Cæſari obviam proceſſiſti, iſti, rediiſti &c. ¶ Interdum ſignificat venire. *Virg. 2. Æn. v. 375.* Vos celſis nunc primum a navibus itis. ¶ *Ire pedibus*, eſt pedibus iter facere. *Plaut. Stich.* Nam pedibus ire non quæo. ¶ *Ire in ſententiam pedibus*, eſt alterius ſententiam approbare, & ad eam accedere non verbo ſolum, ſed etiam corpore. Hæc ratio inventa eſt, quod nonnunquam longum erat audire ſingulos, dum plurimi erant. Cum igitur duæ, treſque ſententiæ dictæ erant ab iis, qui primi rogabantur, reliqui in illorum, cum quibus ſentiebant, ſedilia tranſibant, ut res expeditius ageretur. Cum hoc modo ſententiæ ferebantur, ſolebat Conſul ita pronuntiare: Qui hæc ſentitis, in hanc partem: qui alia omnia, in eam partem ite, qua ſentitis. *Feſt. & Plin. l. 8. ep. 14.* ¶ Hinc ire, vel diſcedere, vel tranſire in alia omnia, eſt ab auctore ſententiæ alicujus diſſentire, *eſſer d'altro parere*. *Cic. 1. Fam. epiſt. 2.* De tribus legatis frequentes ierunt in alia omnia. ¶ *Ire in conſilium*, eſt de re deliberare, inter ſe conſulere, inſtrumenta litis percenſere, &c. *Cic. 3. Ver.* Si poſt Cal. Jan. in conſilium iretur. ¶ *Navigio ire*, eſt navigare. *Cic. Att. l. 10.* Navigio eſſe te iturum trans mare. ¶ *Ire rectis ſenſibus*, eſt recte ſentire. *Cic. 13. Phil.* Si me rectis ſenſibus euntem Dii immortales adjuverint. ¶ *Bene ire* eſt ſuccedere. *Cic. Att. 14. 15.* Incipit res melius ire quam putabam. ¶ *Ire inficias*, eſt negare. *Ter. Adel.* Si inficias ibit, teſtis mecum eſt anulus, quem amiſerat. ¶ *Ire in articulum* dicitur ſeges, cum nodos veluti articulos quoſdam acquirit. *Plin. l. 18. c. 17.* Si in articulum ſeges ire cœperit. ¶ *Ire in duplum*, &c. eſt creſcere, extendi. *Cic. pro Flac.* Ut ſi judicatum negaret, in duplum iret. ¶ *Rem ire*, eſt ſuccedere, agi, expediri. *Cic. Att. l. 14.* Prorſus ibat res. ideſt, facilior, & expeditior erat. *Id. ib. ep. 15.* Incipit res melius ire, quam putaram. ¶ *Diem ire*, eſt præterire, elabi, *il tempo paſſa*, *fugge*. *Plaut. Rud.* Verba facimus, it dies. ¶ Itur, imperſ. *Cic. pro Cluent.* Itum eſt in conſilium. ¶ Hoc verbum, præter naturam verborum quartæ conjugationis, facit futurum in *bo*. *Virg. Ecl. 10.* Ibo, & carmina modulabor. ¶ *Ire in aliquem*, eſt aggredi, *aſſalire*. *Id. Æn. 9. v. 424.* Simul enſe decoro Ibat in Euryalum. ¶ *I nunc*, *ite nunc*, formula increpantis. *Id. Æn. 7. v. 425.* I nunc, ingratis offer te irriſe periclis. Eodem ſenſu invenitur *eat*, apud *Sil. l. 11. v. 391.* Eat nunc improba Juno. ¶ Hoc verbum junctum cum ſupinis aliorum verborum idem, quod ipſa, ſignificat, ut ire ereptum, h. e. eripere; ire opitulatum, opitulari. *Ter. And. 1. 1. 107.* Cur te is perditum? ¶ Jungitur interdum cum infinitis. *Ter. Hecyr. 1. 2. 114.* It viſere ad eam. *Propert. l. 1. el. 2.* Auſonias ibis frænare cohortes. ¶ Ponitur & inter funebria. *Ter. Andr. 1. 1. 90.* Effertur, imus. Ubi *Donatus*: ire, proprie ad exequias. Hinc ire exequias. V. *Exequiæ*. ¶ *Iri*, paſſiv. *Plaut. Truc. 4. 1. 37.* Iri non poteſt. h. e. adiri.

Eo, adv. *lì*, *colà*, *in quel luogo*, illuc, adv. motus ad locum. *Liv. l. 2.* Ipſa veſtigia quærentem dominum eo deductura erant. ¶ Item uſque ad id. *Liv. in proœm.* Eo crevit, ut jam magnitudine laboret ſua. ¶ Dicimus etiam *Eo magnitudinis*, *ſapientiæ*, *conditionis*, &c. ideſt, uſque ad eam magnitudinem, &c. ¶ Eſt etiam adv. quantitatis, & ponitur pro tanto, τοσούτῳ, cui reſpondet, *quo*, ideſt, quanto, ὅσῳ, & conjungitur cum comparativis, *tanto*, *quanto*. *Cic. pro Roſc. Am.* Tenuitas hujus eo magis elucet, quo magis occultatur. ¶ Vel pro ideo *quod*, *quia*, *ut*. *Cic. Att.* Eo maxime id curandum eſt, quod &c. *Ter. Eun. 3. 1. 25.* Eo ne ferox, quia habes imperium in belluas? *Plaut. Aul. 2. 2. 63.* Eo dico, ne cenſeas &c.

Eōdem, adverb. *lì*, *in quel medeſimo luogo*. *Cic. Attic. l. 1.* Res eodem loci eſt, quo reliquiſti. *Nepos Timol. c. 3.* Eodem, quo profectus erat, ſe recepit.

Eopſe, eo ipſo. *Plaut. Curc. 4. 3. 6.* Infortunio eopſe illo, quo mactare ſoleo &c.

Eos, Eōis, Eoi, Eoa, ἠώς, Græca vox auroram ſignificans, ab αὔω, ſplendeo. *Ov. 3. Faſt. v. 77.* Tres ubi luciferos veniens præmiſerit Eos. ¶ Poteſt etiam prima ſyllaba corripi, quia græce ἕως quoque ſcribitur.

Eōus, a, um, o. 1. 2. *Orientale*, מזרחי, Ger. *Morgenlich*, Gal. *Oriental*, Hiſp. *Oriental*, ἠῷος, vel ἑῷος, Orientalis, ab ἠώς, vel ἕως, vel ἔως, Aurora, *Virg. 2. Æn.* Confligunt Zephyruſque, Notuſque, & lætus Eois Eurus equis. *Propert. l. 3. el. 11.* Felix Eois lex funeris una maritis. ¶ Eous, ſubſt. m. 2. p. p. Lucifer. *Virg. 1. Georg.* Aut cum Sole novo terras irrorat Eous. ¶ Item equus Solis. *Ovid. 2. Met.* Interea volucres Pyroeis, & Eous, & Æthon Solis equi, quartuſque Phlegon hinnitibus auras flammiferis implent.

Eōus Oceanus, Orientalis, Indicus, *Mar della China*, *e del Giapone*, pars Oceani, qui Aſiam ab Oriente alluit prope Sinas, Japoniam, & Inſulas Philippinas. Aliquibus eſt Mare Pacificum, & Mare Auſtrinum, *Mar del Zur*. Sed longe ab his diſtat in Occ.

Eouſque, adverb. *in tanto*, ἐπὶ τοσοῦτο, uſque eo, in tantum. *Val. Max. l. 1. c. 7. de Cyro*: Natam vitem eouſque creviſſe, donec cunctas dominationis ſuæ partes inumbraret. *Hirt. l. 5.* Eouſque, ut ab oppido abduci non poſſit.

E ANTE P.

Epagōge, ἐπαγωγή, figura eſt, quæ fit rerum ſimilium collatione. *Virg. 2. Æn.* Improviſum aſpris veluti qui ſentibus anguem Preſſit humi &c. Haud ſecus Androgeos viſu tremefactus abibat. *Quintil. l. 5. c. 10.* græcis literis ſcribit.

Epāgon, ontis, vel Epago, onis, m. ἐπάγων, artemon navis, ſive trochlea, qua funes, & cætera navis armamenta explicantur. *Vitruv. l. 10. c. 5.*

Epaminondas, m. Ἐπαμεινώνδας, nobilis Thebanus, filius Polymni, incertum, virne melior eſſet, an Dux. Poſt multa clariſſima facinora edita, apud Mantineam graviter vulneratus expiravit. Vide ejus vitam apud Nepotem.

Epanadiplōſis, is, ἐπαναδίπλωσις, figura eſt repetitionis, cum verbum aliquod, quod verſus initium fuit, eundem claudit, ut, *Creſcit amor nummi, quantum ipſa pecunia creſcit*. V. Grammaticos.

Epanalepſis, ἐπανάληψις, repetitio ſententiæ poſt aliqua interjecta. Exemplum habes apud *Virg. 2. Georg. in princ.* ubi ait: Huc pater ô Lenæe &c. *Chariſ. l. 4.* V. etiam *Auct. ad Heren. l. 4. c. 14.* Sed vox græca eſt, & græcis literis ſcribenda.

Epanaphōra, æ, ἐπαναφορά, (græca vox) repetitionis ſpecies eſt, cum ſc. ab uno verbo plures ſententiæ inchoantur. *Virg. Ecl. 10.* Hic gelidi fontes, hic mollia prata, Lycori, Hic nemus &c. V. Grammaticos.

Epanaſtrŏphe, ἐπαναστροφή, repetitio, cum verbum in fine præcedentis, & in principio ſequentis ſententiæ repetitur. *Virg. Ecl. 8.* Sit Tityrus Orpheus, Orpheus in ſilvis &c. Apud Grammaticos.

Epanŏdos, i, ἐπάνοδος, vox græca, regreſſio eſt ad eandem vocem, diverſum quiddam in partibus per πρόληψιν ſignificans, ut *Virgil. Æn. 2. v. 434.* Divellimur inde Iphitus, & Pelias mecum, quorum Iphitus ævo Jam gravior. V. Grammat.

Epanorthōſis, is, ἐπανόρθωσις, Correctio, qua interdum verbum, interdum ſententia tollitur, ut *Cic. pro Planc. c. 41.* Brundiſium, vel potius ad mœnia acceſſi. *Id. 1. Off. c. 23.* Italiam ornare, quam domum ſuam maluit, quamquam Italia ornata domus ipſa mihi videtur ornatior.

Epaphærĕſis, ἐπαφαίρεσις, apud Græcos eſt ablatio, detractio, ab ἀφαιρέω, *tollo*. Transfertur ad tonſionem capillorum. *Martial. l. 8. epigr. 52.* Expingitque cutem, facitque longam Detonſis epaphæreſim capillis.

Epaſtus, a, um, particip. *chi s'è paſciuto*. *Ovid. in Halieut. v. 119.* Ut ſcarus, epaſtus ſolas qui ruminat herbas.

Ependŷtes, æ, m. amictus, veſtis quæ ſuper alias induitur. *Hieronym. in vita Hilarionis.* Pelliceum habens ependyten, quem illi beatus Antonius proficiſcenti dederat.

Epenthĕſis, ἐπένθεσις, (vox græca, & græcis literis ſcribenda) figura dictionis eſt, qua in medio vocis ſyllaba, vel litera apponitur, ut Mavors, pro Mars, Relliquiæ, pro reliquiæ. V. Grammat. Donat. de ſchematib. &c.

Epexegēſis, ἐπεξήγησις, græce eſt appoſitio, figura Syntaxeos, ut Urbs Roma. *Serv. ad Æn. 6. v. 7.*

Ephalmĭtor, oris, m. ſaltator, ab ἅλλομαι, ſalio. *Jul. Firmic. l. 8. c. 15.* Petaminarius, ephalmator, orcheſtropalarius.

Ephebātus, a, um, adject. ephebus factus. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 552.* Ephebatum mulieravit.

Ephe-

Ephebēum, i, n. ἐφηβεῖον, locus in palæſtra, ubi puberes exercebantur. *Vitruv. l. 5. c. 11. & Palladius*. Al. leg. *ephebium*.

Ephebia, æ, f. *pubertà*. *Donat. ad Terent. Andr.* 1. 1. 24. Ephebia prima ætas adoleſcentiæ eſt; adoleſcentia extrema pueritiæ. V. *Cenſorin. de die Natali c.* 5.

Ephebicus, a, um, adject. ad ephebum pertinens, puerilis. *Apul. l.* 10. *A. A.* Adeſt luculentus puer nudus, niſi quod ephebica chlamyda ſiniſtrum tegebat humerum.

Ephebium. V. Ephebeum.

Ephēbus, m. *giovanetto di prima barba*, נער, Ger. *jungling*, *an ab*, Gal. *jeune*, Hiſp. *joven*, ἔφηβος, pubes, ſeu qui jam ad annos pubertatis pervenit, ex ἐπὶ, & ἥβη, *pubes*, *juventus*. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* E gregibus epheborum vix ſinguli reperiebantur. *Ter. And.* 1. 1. 24. Excedere ex ephebis. ¶ *Cenſorinus de die natali*, c. 5. ſtatuit, ephebum proprie dici eum, qui decimum ſextum annum attigerit. V. *Ephebia*.

Ephecton, i, ἑπτακτον, ſeptenarius numerus, qui ſenarium continet, & unitatem impoſitam. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1.

Ephĕdra, æ, *coda di cavallo*, genus herbæ arbores ſcandens, & ex ramis propendens, folio nullo, cirris multis, radice pallida. *Plin. l.* 26. *c.* 7.

Ephēlis, idis, f. *cottura*, ἐφηλίς, aſperitas quædam cutis, & durities mali coloris: ab ἐπὶ in, & ἥλιος, ſol, quia in ſole potiſſimum contrahi ſolet. *Celſ. l.* 6. *c.* 5. Pene ineptiæ ſunt, curare varos, & lenticulas, & ephelidas. *Et ibid. ad fin.* Ephelidem tollit reſina, cui, &c.

Ephemĕris, f. 3. *giornale*, Ger. *buch*, *darinn man teglich auſſgab*, *oder geſchicht ſchreibet*, Gal. *regiſtre*, *& papier journal*, Hiſp. *libro de cuenta*, *diario*, ἐφημερίς, diarium, acta diurna, calendarium, adverſaria, liber, in quo res geſtæ per ſingulos dies ſcribuntur, ab ἐπὶ, & ἡμέρα, dies. *Cic. pro Quintio. cap.* 18. Ad ephemeridem revertitur, invenitur dies profectionis. *Propert. l.* 3. *el.* 21. Et ponit duras inter ephemerides.

Ephemĕron, n. 2. ἐφήμερον, animal in Sarmatia Europæa, apud Hypanim fl. eodem, quo natum eſt, die moriens. *Ariſtot. l.* 5. *Anim.* ¶ Item genus herbæ. *Plin. l.* 25. *c.* 13.

Ephesinus, a, um, &

Ephesius, a, um, adject. *di Efeſo*, ut Diana Epheſia, *Cic.* 1. *de Div. c.* 23. Sic Epheſina mulier. *Id. Philip.* 3. ¶ Epheſiæ literæ dicebantur quædam notulæ magicæ, & ſuperſtitioſæ, quibus Epheſii in omni negotio utebantur. V. *Clem. Alex.* 5. *Stromat.*

Ephĕſus, f. 2. *Efeſo*, Turc. *Figena*, urbs Aſiæ min. in Jonia, in ora lit. maris Ægæi, & ſin. Jonii. Condita fuit ab Amazonibus anno 40. a Troja incenſa, cum templo magnificentiſſimo in honorem Dianæ. Hoc templum ducentis viginti annis a tota Aſia extructum fuit, in ſolo paluſtri, ne terræmotus ſentiret. In eo centum viginti ſeptem columnæ fuerunt ſingulæ a ſingulis Regibus factæ, ſexaginta pedum altitudine, inter quas triginta ſex cælatæ miro artificio fuerunt. Ab Heroſtrato quodam incenſum, ut ſe hac re immortalem faceret, totum conflagravit ea nocte, qua Alexander M. natus eſt.

Ephialtes, æ, Neptuni, aut Aloei filius, Oeti frater, quos ambos, cum ingenti corporis mole & viribus confiſi in cœlum aſcendere niterentur, Apollo & Diana ſagittis confixerunt. *Virg.* 1. *Geor.* ¶ Ephialtes etiam dicitur incubo, ſeu incubus. h. e. morbus, quo dormientes vi quadam opprimi ſe, & pene ſuffocari videntur, ab ἐφάλλεσθαι, inſilire. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 3.

Ephippia, orum, n. 2. *ſelle di cavalli*, כר, Ger. *ſattel*, Gal. *ſelles*, Hiſp. *ſillas*, ἐφίππια, tegmina, ſeu ſtragula, quibus equi ſternuntur, vel ſellæ equis ad inſidendum impoſitæ, ab ἐπὶ, *ſuper*, & ἵππος, *equus*. *Hor. in Epiſt.* 14. *l.* 1. *v.* 44. Optat ephippia bos piger, optat arare caballus. ¶ In ſingulari num. legitur apud *Varron. l.* 2. *R. R. c.* 7. *ad fin.*

Ephippiāti equites, qui ephippia habent in equis. *Caſ. l.* 4. *B. G. c.* 2. Itaque ad quemvis numerum ephippiatorum quamvis pauci adire audent.

Ephŏdus, i, ἔφοδος, græce eſt inſinuatio, h. e. oratio per ſimulationem, & circuitionem obſcure ſubiens auditoris animum. ¶ *Jul. Firmic. l.* 6. *c.* 32. Generales cujuſque genituræ ephodi. h. e. ingreſſiones, initia, inſtitutiones.

Ephŏri, m. 2. Magiſtratus Spartanorum a Theopompo inſtitutus ad refrænandam potentiam Regis, & Senatus, ut apud Romanos Tribuni plebis Conſulibus oppoſiti fuere, ab ἐφοράω, *intueor*, quod ad civitatis ſalutem oculos intentos haberent. Horum poteſtas tyrannica fuit, quæ tanta erat, ut nec Regi aſſurgerent, ac Regem etiam in vincula conjicere poſſent. *Cic.* 3. *de Leg.* & 1. *Tuſc.*

Ephŏrus, m. 2. Cumæus, diſcipulus Iſocratis. In Ephoro opus fuit calcaribus, in Theopompo frænis. *Cic.* 3. *de Or. in Bruto*. Rhetoricam ſcripſit. *Cic. in Or.*

Ephraim, Tribus Judææ, inter Tribum Beniamin ad Auſt. & Tribum Manaſſes ad Bor. mare Syriacum ad Occ. Jordanem fl. ad Or.

Ephȳra, æ, vel Epyre, es, Corinthus primum dicta fuit, Ἐφύρα. *Plin. l.* 4. *c.* 4.

Ephyreias, adis, Patronym. Corinthia. *Claudian. de bello Get. v.* 629. Scilicet Argolicas, Ephyreiadeſque puellas Carperet, & pulcras jam faſtidire Lacænas.

Ephyreius, Ephyræus, & Ephyrēus, a, um, adject. Corinthius, *Lucan. l.* 6. *v.* 17. Ephyreaque mœnia ſervat. h. e. Dyrrhachium, quod coloni Corinthiorum Corcyræi condidere. *Silius l.* 14. *v.* 181. Ephyræa ad mœnia vertit. Ubi Syracuſæ intelliguntur a Corinthiis conditæ. *Virg.* 2. *Georg. v.* 464. Illuſaſque auro veſtes, Ephyreiaque æra.

Epibădes, um, f. 3. vel potius Epibates, ut Bayfius cenſet, naves onerariæ ſolis vectoribus tranſvehendis ſervientes. *Leg.* 1. §. 12. *Dig. de Exercit. act.* Al. aliter leg.

Epibăta, æ, m. miles in navibus merens, claſſiarius. *Hirt. de Bel. Alex. c.* 11. & *Afric. c.* 20. 62. & 63.

Epicharmus, m. 2. Philoſophus Syracuſanus, filius Tityri, vel Chimari, auditor Phythagoræ. Scripſit de natura rerum, & medicina. A Hierone propter comœdiæ obſcœnitatem in exilium pulſus eſt.

Epichirēma, atis, n. ἐπιχείρημα, ab ἐπιχειρέω, argumentis adſtruere, & tueri conor; ſi vim nominis ſpectes, ſignificat conatum mentis excogitantis aliquid, quod probationem & fidem faciat. Itaque *Virg.* apud *Quint. l.* 5. *c.* 10. Aggreſſionem vocat. Eſt autem, ſi Logice accipiatur, argumentatio, quæ opponitur demonſtrationi, quatenus demonſtratio per propria & neceſſaria rem manifeſtat, epichirema per communia & probabilia. Differt porro ab enthymemate, quemadmodum demonſtratio a ſyllogiſmo, quia videlicet demonſtratio, & epichirema proprie ad materiam referuntur, ſyllogiſmus & enthymema ad formam. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Ἀπόδειξις, eſt evidens probatio. Hanc & ab epichiremate differre Cæcilius putat ſolo genere concluſionis: & eſſe apodixim imperfectam, epichirema: eadem cauſa, qua diximus, & enthymema a ſyllogiſmo differre. Al. perperam leg. *eſſe apodixim imperfectum epichirema*. Hinc apparet, cur Rhetores argumentationes ſuas enthymemata, & epichiremata vocent. Utroque enim nomine ſignificatur argumentatio concluſionis non neceſſariæ: ſed primum refertur ad formam, ſecundum ad materiam. Ceterum & alterum pro altero, & utrumque varia ſignificatione ab iis adhibetur, ut eſt apud *eund. ibid. c.* 14. Celeberrima eſt illa, qua epichirema ſumitur pro tota aliqua argumentatione, pluribus membris, & eorum probationibus conflata; unde eſt fortaſſe ratio nominis. V. *ibid.* ¶ Scribitur & *Epic*[illegible].

Epichyſis, is, ἐπίχυσις, vas vinarium, e quo in cyathos vinum effundebatur. *Plaut. Rud.* 5. 2. 32. *Var. de L. L.* 4. *c.* 26.

Epicœnum, ἐπίκοινον, vox græca, apud Grammatic. eſt promiſcuum genus eorum nominum, in quibus ſexus uterque per alterum apparet, ut loquitur *Quintil. l.* 1. *c.* 4. ut lepus, paſſer, &c.

Epicōpus, a, um, adject. ἐπίκωπος, vox græca. *Epicopus Phaſelus* in quibuſdam editionib. apud *Cic. l.* 14. *ad Attic. ep.* 16. dicitur, qui in procinctu eſt ad navigandum. Al. leg. Epiſcopius, & aliter explicant. V. *Epiſcopius*.

Epicrătes, ἐπικρατής, princeps Athenienſium fuit, teſte *Cic. Fam.* 16. *ep.* 21. *Id. Attic. l.* 2. *ep.* 3. ſcribit: Epicrates verti poteſt, qui omnia tenet. Atque ideo in ead. epiſt. eo nomine videtur appellare Pompejum, qui tunc in Rom. Rep. primas [illegible].

Epicrŏcum, n. 2. genus veſtimenti, croceo colore tinctum, tenue, & pellucidum. *Feſt. Nav. apud Var. l.* 6. *de L. L.* Diabathra in pedibus habebat, & erat amictus epicroco.

Epictētus, m. 2. ἐπίκτητος, nomen Philoſophi Stoici, qui ex Hierapoli Phrygiæ urbe originem ducens, Romæ Epaphrodito cuidam Neroni familiari ſervivit, atque ad Marci uſque Antonini tempora pervenit: Domitiano autem imperante, ejus dominatu offenſus, Roma Hierapolim migravit. Scripſit Enchiridion, opus utile ad recte vivendum. Epicteti lucerna tribus drachmarum millibus ob ejus auctoritatem veniiſſe fertur.

Epicurēus, a, um, adject. ἐπικούρειος, ad Epicurum pertinens, ut Epicurei Philoſophi, Epicuri ſectatores; & medicamenta Epicurea, apud *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 21. & 2. *Fin. c.* 7. ¶ Vulgari notione Epicureus pro voluptatibus dedito uſurpatur. *Sidon. Carm.* 15. *v.* 125. Aſt Epicureos eliminat undique virtus.

Epicūrus, m. 2. fil. Neoclis, Sami natus, vel educatus eſt. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Poſuit ſummum bonum in voluptate quæ in animo potiſſimum ſita eſt, nullo dolore nec præſente, nec impendente. *Cic. de Fin. in Tuſc. de Leg. de Officiis*.

Epĭcus, a, um, o. 1. 2. quod eſt carminis heroici, ab ἔπος, carmen, proprie hexametrum, ſeu heroicum, ab ἔπω, *dico*, ut Poeta Epicus, qui verſibus heroicis ſcribit: Poema Epicum, quod heroicis carminibus contextum eſt. *Cic. de Opt. gen. Or. c.* 1.

Epicyclus, i, m. ἐπίκυκλος, circulus parvus, qui deferenti infixus motu illius circumagitur. *Martian. Capell. l.* 8. *pag.* 297.

Epidamnius, a, um, adject. qui ex Epidamno eſt, ut Epidamnia natio, *Plaut. Men.* 2. 1. 33.

Epidamnus, Dyrrhachium, *Durazzo*, Ἐπίδαμνος, urbs Macedoniæ, in Albania, in ora occidentali maris Jonii. Dicta eſt Epidamnus ab Epidamno Rege conditore, & Dyrrhachium a Dyrrhacho ejus nepote ex filia, qui portum urbi adjecit.

Epidaurēus, a, um, idem quod Epidaurius. *Avien. in Arat. v.* 207.

Epidaurius, a, um, adject. poſſeſſ. ab Epidauro, urbe Peloponneſi. *Ovid. l.* 1. *Pont. el.* 3. *v.* 21. Afferat ipſe licet cunctas Epidaurius herbas, h. e. Æſculapius, qui Epidauri colebatur. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 25. tam cernis acutum, quam aquila, aut ſerpens Epidaurius. h. e. draco. dicuntur autem dracones eſſe oculatiſſimi, unde & nomen habent. nam δέρκω eſt videre. Addit autem *Epidaurius*, quia circa Epidaurum frequentes dracones erant.

Epidaurus, vel Epidaurum, *Raguſa*, *Raguſi*, Turc. *Dobravnica*, urbs Dalmatiæ, in ora, ad mare Adriaticum, ſui juris, & Reipublicæ caput, ritus Latini, cum portu capaci, & arce valida S. Laurentii dicta. ¶ Epidaurus altera, poſtea Monembaſia, al. Limera, *Malvaſia*, urbs Peloponneſi, in Laconia, ad initium ſin. Argolici, cum inſ. cogn. ¶ Epidaurus item, al. Limera, *Eſculapio*, urbs Peloponneſi, in ora Argiæ ad Or. in litore, apud Spiræum prom. & ſin. Saronicum, ubi amplum Æſculapii templum fuit.

Epidemetici, orum, dicuntur metatores hoſpitiorum in urbibus, h. e. qui in valvis januarum inſcriptionem ponunt ſignificantem, quis in eo hoſpitio ſit habitaturus. Extat de his Titulus apud *Juſtinian.*

Epidēmus, i, adject. ἐπίδημος, verſans in populo: ab ἐπὶ in, & δῆμος, populus, De lue uſurpatur ab *Ammian. l.* 19. *c.* 4. (*al.* 7.)

Epidictĭcus, a, um, o. 1. 2. ἐπιδεικτικός, demonſtrativus, ab ἐπιδείκνυμι. Epidictica Eloquentia eſt, quæ verſatur circa laudationes, vituperationes, ſuaſiones, ſeu præceptiones, ſcriptiones, ſeu hiſtorias, & alia omnia præter quæſtiones judiciales, & deliberativas, quæ non a Philoſophis, ſed ab Oratoribus, vel a Sophiſtis, vel ab aliis artificibus tractantur. Dicta eſt a demonſtrando, ſeu probando. Nam cum tria Orator debeat facere, docere, movere, & delectare, quemadmodum movere proprium eſt Eloquentiæ Oratoriæ, ſeu Forenſis, ita docere, & delectare proprium eſt Eloquentiæ Epidicticæ. Denominata vero eſt a docendo, quia docere majus eſt, quam delectare. *Cic. in Orat. c.* 13. *ad fin.*

Epidipnides, f. epulæ, quæ in extremo prandio, vel cœna afferuntur. *Martial. l.* 11. *ep.* 32. Hinc feras epidipnidas parabit. ¶ Eſt a δεῖπνον cœna.

Epidrŏmus, i, ἐπίδρομος, funis quo retia explicantur & contrahuntur. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Vidimuſque jam tantæ laxitatis, ut anulum hominis, cum epidromis tranſirent, uno portante multitudinem, qua ſaltus cingerentur.

Epiglottis, ſeu epiglottis, idis, f. 3. lingula, quæ aſperæ arteriæ meatum obſtruit, ne ex cibo, & potu aliquid in eam decidat. *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Epigŏni, ἐπίγονοι, ab ἐπιγίγνομαι, *futur*. Ita dicti ſunt ii, quos ſuſceperunt milites Alexandri M. ex Aſiaticis fœminis. *Juſtin. l.* 12. *c.* 4.

Epigramma, atis, n. ἐπίγραμμα, proprie dicitur inſcriptio, elogium, ſeu titulus, qui donis inſcribebatur, quæ Diis ſacrabant. *Nepos in Pauſan. c.* 1. Cum ex præda tripodem aureum Delphis poſuiſſet, epigrammate ſcripto, cujus hæc erat ſententia: *ſuo ductu Barbaros eſſe deletos*. Hinc notæ illæ, quæ ſervis fugitivis inurebantur, *fugitivorum epigrammata* dicuntur a *Petron. in Satyr.* ¶ Quoniam autem hujuſmodi tituli verſibus plerumque conſtabant, hinc epigramma ponitur pro brevi aliquo poemate. *Cic. pro Arch. c.* 10. Epigramma in eum fecit tantummodo alternis verſibus longiuſculis. ¶ In dativo, & ablat. plur. habet *epigrammatis*. *Cic. Attic. l.* 1. *ep.* 16. *ad fin.* Epigrammatis tuis, quæ in Amalthæo poſuiſti, contenti erimus.

Epigrammatarius, ii, m. qui epigrammata ſcribit. *Vopiſc. in Florian. c.* 3. Quidam epigrammatarius in eum ita luſit.

Epigrammaticus, a, um, adject. ad epigramma pertinens. *Spartian. in Ælio Vero*, *c.* 5. Martialis epigrammaticus poeta.

Epigrammatium, ii, n. *breve epigramma*, ἐπιγραμμάτιον, *Varr. l.* 6. *L. L.* Idem oſtendit Papinii epigrammatium, quod in adoleſcentem fecerat Caſcam.

Epigrammiſta, æ, m. idem ac epigrammatarius. *Sidon. l.* 4. *ep.* 1. Si quid heroicus arduum, comicus lepidum, epigrammiſta laſcivum condiderunt. Al. leg. *Epigrammatiſta*.

Epilepſia, æ, f. *epileſſia*, *mal caduco*, morbus comitialis, & ſonticus, quo totius corporis conſtitutio convellitur, & vexatur. *Lamprid. in Heliogab. c.* 20. Quod qui ederet, ab epilepſia tutus diceretur.

Epilimma, genus viliſſimi unguenti, quo paſſim utebantur. *Feſt.*

Epilŏgus, m. 2. *concluſione*, Ger. *beſchluſſred*, Gal. *concluſion*, Hiſp. *concluſion*, ἐπίλογος, cumulus, concluſio, peroratio, poſtrema pars orationis. *Cic.* 4. *Tuſc.* Num etiam Rhetorum epilogum deſideramus? *Auct. ad Heren. l.* 2. *c.* 30.

Epimĕlas, m. 1. gemma candida, nigricante ſuperne colore. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Epimenia, n. 3. ἐπιμήνια, dona, quæ Romanis Afri ſingulis mittebant menſibus, ab ἐπιμήνιος, *menſtruus*. *Juv. ſat.* 7. *v.* 120. Veteres, Maurorum epimenia, bulbi. V. *Epimenidium*.

Epimenides, m. 3. Ἐπιμενίδης, Poeta Epicureus fuit, patria Cretenſis, ætate Pythagoræ, qui a patre Agiſarcho in agrum ad cuſtodiendum pecus miſſus, in quodam antro obdormivit annos LXXV. Hinc emanavit proverbium, *Epimenidis ſomnum dormire*, in eos dictum, qui perpetuum agunt otium. *Cic.* 1. *de Div.* 2. *de Leg. Apul. l.* 2. *Flor.* Poſt ſomnum vates factus eſt.

Epimenidium, n. 2. ſpecies bulbi, folio anguſtiore, & minus aſpero. Quidam ſic leg. locum *Juven. ſat.* 7. *v.* 120. Veteres, Maurorum epimenida, bulbi. Ut epimenida dixerit per ſyncop. pro *epimenidia*. V. *Epimenia*.

Epimētheus, i, m. Ἐπιμηθεύς, filius Japeti & Climenes, pater Pyrrhæ ex Pandora, frater Promethei. *Hygin. in præfat. & Fab.* 142.

Epimēthis, idis, f. Ἐπιμηθίς, Pyrrha filia Epimethei. *Ovid. Metam.* 1. *v.* 390. Inde Promethides placidis Epimethida dictis mulcet.

Epimetrum, i, n. ἐπίμετρον, quod ſupra menſuram datur alicui. Impp. *Valentinian.* Valens, & *Gratian. lib.* 12. *Cod. Theodoſ. tit.* 6. *leg.* 15.

Epimŏne, ἐπιμονή, h. e. perſeverantia. Hoc nomine appellatur figura quædam, qua ejuſdem dictionis ſine intervallo geminatio ſit, cum impetu pronunciationis, ſecundum Diomedem: ut *Virg.* 9. *Æn. v.* 428. Me, me; adſum qui feci; in me convertite ferrum. Et *Æn.* 4. *v.* 660. Sic moriamur, ait, ſic ſic juvat ire ſub umbras. ¶ Vox græca eſt.

Epinephridium, ἐπινεφρίδιον, pinguedo in renibus, *Ful. l. 2. Mythol.* Epinephridia formandis fœtibus opponuntur.

Epinicia, orum, n. *govechi*, *a feſte per la vittoria*, celebritates pro parta victoria, ut ignes nocturni, ſolemnes ſupplicationes, carmina, &c. ab ἐπί, in, ſuper, & νικάω, vinco. *Suet. in Ner. c.* 43. Sequenti die lætum inter lætos cantaturum epinicia.

Epinyctides, f. 3. puſtulæ minutæ, ſpecies exanthematis, a, νύξ, nox, vel quod noctu oriantur, vel quod nocte potiſſimum infeſtent. *Plin. l.* 32. *c.* 8. ¶ Accipitur etiam pro oculorum morbo. *Plin. l.* 20. *c.* 4. Illitis foliis ſanantur & ambuſta, & epinyctides; ita vocatur ulcus aciem hebetans, & in angulo oculi perpetuo humore manans.

Epiphanea, ſeu Epiphania, urbs Ciliciæ ſub Amano monte, cujus meminit *Cic. l.* 15. *Fam. ep.* 4. ¶ Sunt & aliæ duæ hoc nomine, altera in Syria, cujus incolas *Epiphanenſes* vocat *Plin l.* 5 *c.* 23. altera ad Euphratem. *Id. ib. c.* 24.

Epiphania, f. 1. *apparizione*, ἐπιφάνεια, Græce eſt apparitio, ſeu manifeſtatio, ab ἐπιφαίνομαι, *appareo*. Feſtum Chriſtianorum, quod incidit in diem ſextum Januarii, quod eo die Chriſtus ſtella indice Magis apparuerit: item quod in baptiſmo audita ſit vox Dei Patris de Chriſto: Hic eſt Filius meus dilectus. *Iſid. l. 6. Orig. c.* 18.

Epiphonema, n. 3. ἐπιφώνημα, Figura ſententiarum, qua ſumma acclamatio fit ſuper aliqua re narrata, vel probata, ab ἐπιφωνέω, acclamo. *Quintil. l.* 8. *c.* 5. Eſt enim epiphonema rei narratæ, vel probatæ ſumma acclamatio, *Tantæ molis erat Romanam condere gentem*.

Epiphora, æ, f. *diſtillazione*, *fluſſione*, ἐπιφορά, humoris diſtillatio, & in aliquam corporis partem excurſus. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 23. Veruntamen Balbus ad me ſcripſit, tanta ſe epiphora oppreſſum, ut loqui non poſſit. *Plin. l.* 20. *c.* 2. Caro peponum epiphoris oculorum, & doloribus imponitur. *Id. l.* 25. *c.* 13. Epiphoræ teſtium.

Epirhedium, ſeu epirrhedium, n. 2. vehiculi genus, non diſſimile bennæ, ex ἐπί, & rheda. *Juven. ſat.* 8. *v.* 66. Tritoque trahunt epirhedia collo. Vet. Scholiaſt. ad hunc locum Juvenalis notat, epirhedia ſignificare etiam ornamenta currus.

Epirenſis, ſe, adject. Epiroticus, *Liv. l.* 8. *c.* 17. Samnites bellum Alexandri Epirenſis in Lucanos traxit.

Epirotæ, arum, m. 1. Epiri incolæ. *Liv. l.* 29. *c.* 12. & alibi paſſim. ¶ In ſingulari num. *Epirota*, *æ*, m. & f. *Aurel. Vict. de vir. illuſtr. c.* 35.

Epiroticus, a, um, o. 1. 2. ἠπειρωτικός, ex Epiro. *Cic. Att. l.* 12. Niſi te Epiroticæ litteræ impedient. ¶ Epirotica mala, *Plin. l.* 15. *c.* 14. quæ & orbiculata dicuntur a figura.

Epirus, f. 2. Albania inferior, prov. Europæ, inter mare Jonium ad Occ. Theſſaliam ad Or. Macedoniam ad Bor. Achajam ad Or. & Mer. Dicta eſt a Pyrrho Achillis F. Antea Reges habuerat proprios, poſtea Macedoniæ annexa fuit.

Epiſcenium, ii, n. ἐπισκήνιον, quod ſupra ſcenam extruitur, ſcil. columnarum, ſeu contignationis ordo. *Vitr. l.* 7. *c.* 5.

Epiſcopalis, le, adject. ad Epiſcopum pertinens, ut Epiſcopale ſolium, *Prudent. in Cyprian. v.* 33.

Epiſcopatus, us, m. 4. officium, vel dignitas Epiſcopi. *Ammian. l.* 27. *c.* 3. (al. 6.) Ad rapiendam Epiſcopatus ſedem ardentes. Alii legunt, Epiſcopalem ſedem.

Epiſcopius, a, um, *adject.* ut epiſcopius phaſelus, h. e. exploratorius, ab ἐπισκοπεῖν, exploro, apud *Cic. ad Att. l.* 14. *ep.* 16. Alii aliter leg. V. Epiſcopus.

Epiſcopus, m. 2. *Veſcovo*, פקיד, Ger. *Biſcoff*, Gal. *Eveque*, Hiſ. *Obiſpo*, ἐπίσκοπος, inſpector, ab ἔσκοπα, præt. med. verbi ἐπισκέπτομαι, *circumſpicio*. Apud Athenienſes Epiſcopi nomen erat Magiſtratus, ad quem delectus, provinciarumque negocia referebantur. Atque etiam adoleſcentes ab anno 18. uſque ad 20. dicebantur Epiſcopi regionis, quia hoc tempore luſtrabant regionem, ut ingruente neceſſitate, eſſent regionis, ac viarum, locorumque gnari. *Cic. Att. l.* 7. *epiſt.* 1. Quum tota hæc Campania, & maritima ora habeat ἐπίσκοπον, ad quem delectus, & negotii ſumma referatur. ¶ Hodie hoc nomine appellantur ſacri Antiſtites, qui populo alicuius urbis, & agri, qui ad eam urbem pertinet, in rebus ſacris præſunt. *Tertul. de corona militis*, *c.* 9. & *alibi*. ¶ Olim Epiſcopi etiam dicebantur, qui panificio, & rebus venalibus, quæ civitatum populis quotidiano uſui ſunt, præerant, ut conſtat ex *Dig. l.* 50. *tit.* 4. *leg.* 18.

Epiſcynium, ἐπισκύνιον, ſupercilium cum nota ſeveritatis. *Tertull. de Pall. c.* 4. Cenſoriæ intentionis epiſcynio diſperſo. Lege *Turneb. Adverſ. l.* 7. *c.* 10.

Epiſtates, æ, m. 1. ἐπιστάτης, procurator, villicus, præpoſitus rei faciendæ, ab ἵσημι, ſto. *Cato de R. R. c.* 56. Villico, villicæ, epiſtatæ, opilioni. Ita legit *Popma*. Alii inter *villicæ*, & *epiſtatæ* non interpungunt, quaſi *epiſtatæ* fœmininum ſit, & cum *villicæ* connexum. Sed ſtandum a *Popma*.

Epiſtola, æ, f. 1. *lettera*, ספר, Ger. *einſendbrieff*, Gal. *lettre*, Hiſ. *carta*, ἐπιστολή, ſcriptum, quod ad abſentes mittitur, ab ἐπιστέλλω, mitto. *Cic. l.* 1. *ad Q. Fr. ep.* 1. *c.* 13. Illud, quod eſt epiſtolæ proprium, ut is, ad quem ſcribitur, de iis rebus, quas ignorat, certior fiat. ¶ Dicimus epiſtolam ſcribere, texere, tradere, reddere, reſignare, ſolvere, complicare, &c. *Cic. Plin. Sen.* ¶ *Ab Epiſtolis* dicitur eſſe miniſter, vel ſervus, qui epiſtolis ſcribendis domino dat operam, ut videre eſt in Vet. Inſcript. in quibus etiam ſæpe leges *Epiſtula* pro *Epiſtola*, quod etiam monet *Manut. in Orthograph.* Immo *Fontaninus in l.* 1. *de Antiquitatib. Hortæ*, *c.* 8. contendit, ita ſcriptum fuiſſe etiam optimis latinæ linguæ temporibus uſque ad ſæculum ſextum.

Epiſtolaris, re, adject. ad epiſtolam pertinens, ut epiſtolaris charta. *Martial. in lemmate epigr.* 11. *l.* 14.

Epiſtolicus, a, um, adject. epiſtolaris, ut epiſtolicæ quæſtiones, *Gell. l.* 14. *c.* 7.

Epiſtolium, n. 2. ἐπιστόλιον, parva epiſtola. *Catul. epigr.* 69. Conſcriptum hoc mittis epiſtolium.

Epiſtomium, n. 2. ἐπιστόμιον, inſtrumentum æneum, vel alterius materiæ, in quo eſt veritibulum pertuſum, quo, prout hoc, aut illo modo verſatur, clauduntur, & aperiuntur ora ſalientium, ac fiſtularum, ab ἐπιστομίζω, os obſtruo, quod ab ἐπί, & στόμα, os. *Sen. epiſt.* 86. Niſi aquam argentea epiſtomia effuderint. Quidam ſcribunt *epiſtonium*.

Epiſtrophe, ἐπιστροφή, figura eſt, cum in eadem verba plures deſinunt ſententiæ. V. *Voſſ. l.* 5. *Inſtit. Orat.*

Epiſtylium, ii, n. *architrave*, membrum architecturæ, quod ſupra capitulum columnæ ſedet. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. & 2. & *l.* 3. *c.* 3.

Epiſynalœphe, f. 1. V. Synæreſis.

Epitaphiſta, æ, m. epitaphiorum ſcriptor, *Sidon. l.* 1. *epiſt.* 9. Epitaphiſtarum næniæ.

Epitaphium, n. 2. *epitafio*, Ger. *grabſchrifft*, Gal. *epitaphe*, Hiſ. *epitafio*, ἐπιτάφιον, inſcriptio, quæ ſepulcris inciditur in laudem defunctorum, ab ἐπί, *ſuper*, & τάφος, *ſepulcrum*. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 12. Quid vero in epitaphio? quomodo idem? &c.

Epitaſis, is, ἐπίτασις, exaggerationem ſignificat apud Grammaticos. ¶ In Comœdiis dicitur illa pars turbulenta, & contentioſa ante Cataſtrophen. Sed vox Græca eſt, & græcis literis ſcribenda.

Epithalamium, n. 2. ἐπιθαλάμιον, carmen nuptiale, ab ἐπί, *ſuper*, & θάλαμος, *thalamus*. *Quintil. l.* 9. *c.* 3.

Epitheca, æ, f. ἐπιθήκη, additio, adjectio, *aggiunta*. *Plaut. Trin.* 4. 3. 18. Niſi etiam laborem ad damnum apponam, epithecam inſuper.

Epithema, atis, n. quod alicui rei ad operiendum imponitur, ut in medicamentis, quod exterius ſupra vulnus adjicitur, *Scribon. Larg. compoſ.* 160. Poſt epithemate uti oportet.

Epithematium, ἐπιθεμάτιον, medicamentum, quod exterius imponitur. *Priſcian. l.* 2. Epithematium adhibere. Adde *Marcell. Empir. c.* 20.

Epitheſis, is, ἐπίθεσις, impoſitio, inſcriptio in fraudem alicujus facta. *Ulp. l.* 5. §. 10. *ff. de injur. & famoſ. libel.* Epitheſim in notam aliquorum producere, h. e. inſcriptionem contumelioſam.

Epitheton, n. 2. *epiteto*, ἐπίθετον, appoſitum, adjectivum, ab ἐπιτίθημι, impono, quia nominibus ſubſtantivis adjungitur. V. *Quintil. l.* 8. *c. ult.* & *l.* 9. *c.* 1.

Epithymum, n. 2. involucrum, herba, quæ thymo ſe involvit. *Plin. l.* 26. *c.* 9. Sed *Iſidoro* eſt flos thymi, qui eſt ſimilis thymbræ.

Epitimia, æ, ἐπιτιμία, fama uniuſcujuſque integra, & nulla infamiæ nota læſa. *Modeſtin. in l. ſtuꝛ, ff. de tut. & curat.* ¶ Eſt a τιμή, honor.

Epitogium, n. 2. genus pallii, quod ſuper togam ſumebatur, ab ἐπί, ſuper, & toga. *Quintil. l.* 3. *c.* 5.

Epitomatus, a, um, adject. *compendiato*, in compendium redactus. *Veget. de re milit. c.* 8. Quæ diſperſa ſunt, velut epitomata conſcribo.

Epitome, es, & Epitoma, mæ, f. 1. *abbreviamento*, ἐπιτομή, breviarium, abbreviatio, vel compendium, ab ἐπιτέμνω, ſeco. *Cic. Att. l.* 12. *epiſt.* 5. An Bruti epitome Fannianorum?

Epitomo, as, avi, atum, a. 1. epitomen facio, *compendiare*. *Trebel. Pol. de Zenob.* Ut eam (hiſtoriam) epitomaſſe dicatur.

Epitonium, n. 2. inſtrumentum, quo funes intenduntur, ut rota puteo applumbata, per quam dimiſſo fune aqua hauritur, ab ἐπιτείνομαι, intendo. *Var. R. R. l.* 3. *c.* 5. ¶ Quidam *Epiſtomium* ſcribunt.

Epitoxis, idis, f. ἐπιτοξίς, a *Vitruv.* dicitur ea pars cava in catapulta, quæ telum ſuſcipit, *l.* 10. *c.* 15. ¶ A τόξον, quod arcum ſignificat, derivatur.

Epitritus, m. 2. genus pedis. V. Hippus. ¶ Item numerus, qui continet aliquem numerum, & ejus tertiam partem, ut duodecim ad novem. *Gell. l.* 18. *c.* 14. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1.

Epitrochaſmus, ἐπιτροχασμός, eſt figura, qua res magnas diverſaſque celeritate quadam percurrimus, a τρέχω, curro. Tale eſt illud *Cæſaris* apud *Suet. c.* 37. Veni, vidi, vici. V. Grammat.

Epityrum, n. 2. ἐπίτυρον, cibi genus ex oleis conciſis, addito oleo, aceto, coriandro, cumino, fœniculo, ruta, menta. *Var. l.* 3. *de L. L. Cato R. R. c.* 11. *Colum. l.* 12. *c.* 47. *Plaut. Mil.* 1. 1. 24. ¶ Nomen habet a τυρός, caſeus, non quod caſeo eſſet permixtum, ſed quod in menſis ante ſtatim, vel poſt caſeum apponeretur. V. *Taub. in Plaut. loc. cit.*

Epiurus, ἐπίουρος, m. apud Græcos inſpectorem, & cuſtodem ſignificat. ¶ Eſt etiam paxillus, qui alicujus rei ſervandæ, & ſuſtentandæ cauſa affigitur. *Pallad. l.* 12. *tit.* 7. Oleaſtri epiurum inſige radici.

Epizeuxis, f. 3. ἐπίζευξις, conduplicatio, combinatio. Eadem eſt ac *Epimone*, de qua ſupra. V. Grammat.

Epizygis, idis, f. ἐπιζυγίς, foramen arcus baliſtarii, ſeu fibula illa offea, & tranſverſa clavicula, quæ adductum nervum recipit, & retinet. *Vitr. l.* 10. *c.* 17.

Epodes, um, m. piſces marini lati generis, quorum nude meminere *Ovid. in Halieut. v.* 126. & ex eo *Plin. ſub fin. l.* 32.

Epodos, i, ἐπῳδός, ab ἐπί, & ᾄδω, cano. *Diomed. l.* 3. *p.* 482. *Putſch.* Epodi dicuntur verſus quolibet modo ſcripti, & ſequentes clauſulas habentes particularum, quales ſunt Epodi Horatii, in quibus ſingulis verſibus ſingulæ clauſulæ adjiciuntur, ut (*Epod.* 15. *v.* 1.) *Nox erat, & cœlo fulgebat luna ſereno Inter minora ſidera*. Et (*Epod.* 16. *v.* 1.) *Altera jam bellis teritur civilibus ætas*. deinde *Suis & ipſa Roma viribus ruit*: & quæcumque ſunt ſimiles. Dicti autem Epodi ἀπὸ τῶν ἐπῳδῶν a partibus verſuum, quæ legitimis & integris verſibus ἐπιῳδοῦνται, id eſt accinuntur. Hæc *Diomed.* cui accedit *Terentian. de metr. pag.* 2422. Talis epodos erit: *Tibia docta*, *precor*, *tandem mihi dicere verſus De ine Menalius. Hoc doctum Archilochum tradunt genuiſſe magiſtri: tu mihi*, *Flacce*, *ſat er*. Aliter *Mar. Victor. l.* 1. *Grammat. p.* 2501. Antiqui deorum laudes carminibus comprehenſas, circum aras eorum euntes, canebant: cujus primum ambitum, quem ingrediebantur ex parte dextra, στροφήν, ſtrophen vocabant; reverſionem autem ſiniſtrorſum factam, completo primo orbe, antiſtrophen appellabant. Dein in conſpectu deorum ſoliti conſiſtere, cantici reliqua proſequebantur, appellantes id Epodon. Nam Epodos eſt tertia pars, aut periodus Lyricæ odæ. Igitur quæ poſt στροφήν ſtrophen, & ἀντιστροφήν antiſtrophen, ἐπῳδόν dicebant. Ἐπᾴδειν quidem eſt ſupercanere: hinc ſumptum vocabulum in has Epodos, quæ binos verſus impares habent. Nam ut illæ canticum finiebant, ſic hæ ſenſum verſu inſequenti. Hactenus *Victorin.* Verum hæc, quod ad *Horat.* ſpectat, improbat *Scalig. l.* 1. *Poet. c.* 44. Ideo autem ait, *Epodon* inſcribi librum *Horatii*, quia poſt quatuor Odarum libros illum addidit, quaſi *poſt Odas*: ab ἐπί poſt, ᾠδή, ode. *Terentius* vero, rejecta Scaligeri ſententia, quod conſtet multas priorum librorum, & omnes fere libri quarti odas poſt Epodon ab *Horatio* fuiſſe editas, opinatur nomen habere ab incantationibus, quæ in eo libro (*od.* 5. 17. & 18.) deſcribuntur. Nam ἐπῳδός Græce incantator dicitur, & ἐπᾴδειν eſt etiam incantare. Alii putant, quod *Horat.* in prioribus libris Alcæum, & Sapphonem imitatus ſit, in iſto autem Archilochum, qui primus dicitur Epodos inveniſſe. Dubium tamen eſt, *Horatius* ne, an alii titulum illum ei libro appoſuerint. In eo quoque titulo lis eſt, utrum ſit *Epodon* ἐπῳδῶν genitivo, an *Epodos* ἐπῳδός. *Victorinus loc. cit.* ſemel atque iterum eſſert fœminino genere: *Auſon. epiſt.* 16. maſculino, ubi *paucos epodos* appellat carmen Iambicum conſtans centum amplius Iambis dimetris, cujuſmodi ſunt breviores verſiculi in Epodis Horatianis. ¶ In recto caſu ſingulari *epodos* habetur apud *Quintil. l.* 10. *c.* 1. cujus loci dubia eſt lectio, & ſignificatio.

Epogdous numerus (ἐπόγδοος, h. e. ſuper octavus) eſt qui intra ſe habet minorem numerum, & inſuper ejus octavam partem, ut novem ad octo, quia in novem & octo ſunt, & inſuper octava pars eorum, ſcilicet unum. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 1. *a med.*

Epol, adverb. jurandi, per Pollucem, per syncop. ab Edepol, Veteres enim ſine diphthongo ſcripſere, ut Ecaſtor, Equirine, &c. *Feſt. & Chariſ. l.* 2. ¶ Epol legitur apud *Plaut.* multis in locis, ut *Aſin.* 4. 2. 14. & alibi, quæ loca omnia collegit *Paræus in Lex. Crit.* item apud *Non. c.* 2. *n.* 354. & *Terent. Eun.* 5. 5. 7. Ubique tamen, collatis exemplaribus, variam lectionem invenimus.

Epona, Dea equorum præſes. *Juv. ſat.* 8. *v.* 157. Jurat Solam Eponam, & facies olida ad præſepia pictas. Meminere hujus Deæ *Apul. l.* 3. *Metam. Tertul. Apol. c.* 16. & *Minut. Felix c.* 28. ¶ Alii legunt: *Jurat Hipponam, & facies*, &c. ſed male.

Epopta, m. 1. ἐπόπτης, inſpector, & ſpeciatim qui admiſſus eſſet ad Eleuſinia majora. Nam admiſſi ad minora, quæ præcedere ſolebant, myſtæ dicebantur. *Tertul. adv. Valentin. c.* 1. ut legit *Scalig.* Alii aliter ab ἐπόπτομαι, video.

Eporedicæ, m. 1. domitores equorum, lingua Gallica. *Plin. l.* 3. *c.* 17.

Epos, n. 3. ἔπος, verbum, verſus, poema, & ſpeciatim carmen hexametrum, vel heroicum, quo res humanæ, heroicæ, & divinæ comprehenduntur. *Horat.* 1. *Serm. Sat.* 10. *v.* 44. Forte epos acer, ut nemo, Varius.

Epoſtraciſmus, m. 2. ἐποστρακισμός, ludus, qui fit teſtulis, lapillis, & hujuſmodi, ab ὄστρακον, teſta. *Min. Felix in Octav. c.* 3. accurate deſcribit.

Epoto, as, avi, atum, a. 1. potando exhaurio. *Mart. l.* 2. *epigr.* 29. Quemque Tyron toties epotavere lacernæ.

Epotus, a, um, o. 1. 2. partic. ab epoto. *bevuto*. *Cic. pro Cluent.* Quem ſtatim epoto poculo mortuum eſſe dixiſtis.

Epulæ, arum, f. 1. *vivande*, מטעמים, Ger. *ſpeiſſ*, Gal. *viandes*, Hiſp. *manjar*, θοῖνα, cibi in quotidianum hominum uſum comparati, ab *edendo*, quaſi *edipulæ*. *Cic.* 3. *Phil.* Vino, & epulis retentus, & alea eſt, ſi epulæ potius, quam Popinæ nominandæ ſunt. ¶ Dicitur etiam hæc vox de cibo quotidiano beſtiarum, *Virg.* 4. *Æn.* Epulaſque draconi quæ dabat. ¶ Epulum vero ſignificat ſolemniores cibos, & proprie publicum convivium in propatulo civibus exhibitum, ſive in dedicatione templi, ſive in triumpho ſive in funere, ſive ludorum cauſa. *Cicer. pro Mur.* Cum epulum Qu. Maximus Africani patrui ſui nomine daret. ¶ Sed confunduntur quandoque. Nam epulum pro privato convivio invenitur, & epulæ pro convivio publico. *Cic. pro Planc.* Sepulchrum L. Catilinæ floribus ornatum hominum audaciſſimorum conventu, epuliſque celebratum eſt. *Idem de Clar. Orat.* Carmina in epulis cantata a ſingulis convivis de clarorum virorum laudibus. ¶ Veteres etiam epula in ſingulari numero dixere. *Feſtus*. ¶ Translate *Cic.* 2. *de Div.* Mens ſaturata bonarum cogitationum epulis.

Epulāris, re, o. 3. *δειπνητικὸς*, quod ad epulas pertinet. *Cic. 3. de Orat. c. 8.* Ut illud ludorum epulare ſacrificium facerent. ¶ Hinc Epulares, m. 3. *ὁμοτράπεζοι*, qui in ſacris quibuſdam noſte epulabantur. *Feſtus*.

Epulatio, f. 3. *convito*, *ἑστίασις*, comeſtio. *Lucil.* apud *Non. c. 3. n. 87.* Epulatio Jovis omnipotentis. *Colum. l. 12. c. 3.* Quæ ad menſam quotidianam, atque epulationem pertinerent.

Epŭlo, onis, m. 3. & antique epulonus, i, m. 2. *δαιτυμὼν*, conviva, qui epulis intereſt. *Apul. l. 2. Mileſ.* Frequens ibi numerus epulonum. ¶ Epulones, qui Jovi, cæteriſque Diis epulas inſtruebant. In ipſis enim templis interdum Diis, præcipue Jovi, Junoni, Minervæ, tanquam epulaturis, lecti ſternebantur, unde *lectiſternium* dictum eſt, & ad epulas ſolemni ritu invitabantur. Primum ipſi Pontifices procurare ſolebant epulare ludorum ſacrificium: poſt ab iis creati Treſviri Epulones, qui illas publicorum ludorum epulas curarent. Progreſſu temporis Quinqueviri facti ſunt, poſtea Septemviri, tandem a Julio Cæſare Decemviri. *Cic. 3. de Orat. c. 19. Liv. l. 33. c. 42.* & *Feſt.* ¶ In ſingulari num. legitur apud *Liv. 40. 42.*

Epŭlor, aris, d. 1. *far convito*, Germ. zeche, Gall. *banqueter*, Hiſp. *comer*, en *combite*, *ἑστιάομαι*, eſt convivari. *Cicer. 2. de Fin.* Cum in voluptate ſint, qui epulentur. *Id. l. 5. ad Att. ep. 9.* Saliarem in modum epulari. *Sen. Thyeſt. v. 730.* Avibus, feriſque epulandum aliquem trahere. ¶ Veteres dixere etiam *Epulo*, *as*, teſte *Priſcian. l. 8.*

Epŭlum, V. Epulæ.

E ANTE Q.

Equa, f. 1. *cavalla*, סוסה, Ger. *ſtute*, Gal. *jument*, Hiſp. *yegua*, *ἵππος*. *Hor. l. 2. od. 16.* Tibi tollit hinnitum apta quadrigis equa. ¶ In dat. plur. facit *equis*. *Var. l. 2. R. R. c. 1.* de equabus Luſitanis e vento concipientibus inquit: Sed ex his equis qui nati pulli, non plus trienium vivunt. *Priſcian.* tamen *l. 7.* cum aliis Grammaticis veteribus declinat *equabus*, cui (præſertim ſi diſcriminis opus ſit) aſſentitur *Voſſ. l. 4. de Analog.* & *Valla l. 1. elegant. c. 1.*

Equaria, f. 1. *razza di cavalli*, Ger. *ein hauffen roſſ*, Gal. *haras*, Hiſp. *hato de cavallos*, equile, vel potius equorum grex. *Var. in proœm. 2. de R. R.* Quod & ipſe pecuarias habui grandes, in Apulia oviarias, & Reatino equarias.

Equarius, ii, m. qui equorum curam habet. *Solin. c. 45.* (al. 57.) *de bucephalo*. Cum ab equario ſuo alias etiam molliter ſederetur.

Equarius, a. 1. 2. quod ad equum pertinet. *Val. Max. l. 9. c. 15. n. 1.* Herophilus equarius medicus C. Marium ſepties Conſulem avum ſibi vendicando ſe extulit.

Eques, itis, com. 3. *cavaliere*, *o ſoldato a cavallo*, פרש, Ger. *reuter*, Gal. *chevalier*, Hiſ. *cavallero*, *ἱππεὺς*, homo equo inſidens. *Virg. 8. Æn.* Interea præmiſſi equites ex urbe Latina. ¶ Sumitur quandoque pro ipſo equo. *Virg. 3. Georg. v. 116.* Impoſiti dorſo atque equitem docuere ſub armis inſultare ſolo, & greſſus glomerare ſuperbos. V. *Gel. l. 18. c. 5.* ¶ Per ſynecdochen eques ponitur eleganter pro equitatu ſeu equeſtri exercitu, *cavalleria*. *Tac. Ann. 1. c. 60.* Simul pedes, eques, claſſis apud prædictum amnem convenere. Adde *Flor. l. 2. c. 6.* ¶ Eques etiam dicitur, qui eſt Equeſtris ordinis. *Cic. pro Roſc. Com.* Quem tu ſi ex cenſu ſpectes, eques Romanus eſt. V. Equites. *P. Manutius*. Tria genera loquendi Latini Scriptores uſurpant. *Equeſtris Ordinis*, & *Equeſtri loco natus*: quæ utrum idem ſignificent, an vero differant, & quatenus diſſideant, conſiderandum. *Eques*, & *Equeſtris ordinis* idem ſunt. Nam Eques quicumque dicitur, idem Equeſtris ordinis dicitur, & contra. Quod ſi Eques patre natus eſt Equite, qui nunquam Senator fuerit, is Equeſtri loco natus dicitur; ſin patre natus eſt Senatore, Eques quidem, ſed non Equeſtri loco natus dicitur. Qui porro, cum Eques fuiſſet, in Senatum eſt allectus, Eques non amplius dicitur, ſed aſſumpto nobilioris Ordinis nomine, Senator: ornamenta tamen retinet Equeſtria, annulum aureum, & equum publicum. Itaque M. C. cum Equite Romano natus eſſet, poſteaquam in Senatum pervenit, non Eques appellabatur, ſed Senator. Atque ipſe ſuis in ſcriptis, cum de Ordine Senatorio loquitur, noſtrum appellat: cum de Equeſtri, non item. Hactenus *Manutius*. ¶ Spectare in equite, eſt, inter equites in Theatro ſedere ad ſpectandum. *Suet. in Domit. c. 8.* Licentiam theatralem promiſcue in equite ſpectandi compeſcuit.

Equeſter, ſtris, vel equeſtris, & ſtre, o. 3. *da cavallo*, *ἱππικὸς*, quod pertinet ad equitem, ut equeſtris pugna. *Cic. Ver. 6. c. 55.* Copiæ equeſtres. *Id. 2. Pin. c. 54.* ¶ Ordo equeſtris Romæ medius erat inter Senatores, & plebem. V. Equites. *Cic. pro Planc. c. 35.* Aderat mecum cunctus equeſter ordo.

Equeſtria, orum, n. 2. *ἱππικὰ*, quatuordecim ordines graduum in Orcheſtra, in quibus ſedebant Equites. *Sen. l. 7. de Benef. c. 12.* Equeſtria omnia Equitum Romanorum ſunt.

Equĭdem, *in vero*, *certamente*, אכן, Ger. *zwar*, Gal. *certes*, Hiſp. *ciertamente*, *γὲ*, *ἐγὼ μὲν*, certe, ab ego, & *quidem*, vel ab *&*, & *quidem*; & recte jungitur cum primis perſonis, ut ait *Serv.* ad illud *Virg. Æn. 1. v. 580.* Equidem per litora certos Dimittam. *Cic. de Sen. c. 21.* Equidem non video, cur, &c. ¶ Jungitur tamen & aliis perſonis. *Perſ. Sat. 5. v. 45.* Non equidem hoc dubites. *Id. Sat. 1. v. 110.* Per me equidem ſint omnia protinus alba. ¶ Conjungitur ſæpe cum *ego*. *Salluſt. in Jug.* Ego equidem regnum vobis trado firmum.

Equiférus, ri, m. 2. equus ferus. *Plin. l. 28. c. 13.* In primis efficax equiferorum ſanguis.

Equila, V. Equula.

Equīle, n. 3. *ſtalla di cavalli*, Ger. *roſſ ſtall*, Gal. *eſcurie*, Hiſp. *cavalleriza*, *ἱπποστασία*, ſtabulum equorum. *Var. l. 2. c. 7. R. R.* Si frigus erit in equili, faciendus ignis. Adde *Cat. R. R. c. 14.*

Equimentum, n. 2. merces, quæ datur pro admiſſura equi. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 9.* An quantum popoſciſſes, dediſſem equimenti? ¶ Scribitur & *Æquimentum*.

Equimulga, æ, vel Equimulgus, i, m. 1. vel. 2. qui equum mulget. *Sidon. l. 4. ep. 1.* Equimulgæ Geloni. Alii leg. *Equimulgi*.

Equīnus, a. 1. 2. *ἵππειος*, quod ad equum ſpectat. *Cic. Tuſc. 5. c. 20.* Gladius ſeta equina appenſus. *Var. l. 2. R. R. c. 7.* Pecus equinum.

Equio, is, n. 4. *ἱππομανέω*, de equis dicitur, cum coitum appetunt. *Col. l. 7.* Equienti mulæ cruda braſſica datur. *Plin. l. 10. c. 63.* Equas domita 60. diebus equire.

Equiria, um, n. 3. ludi a Romulo inſtituti in honorem Martis, ab equorum curſu, quod in iis equi currebant. Duplicia fuere: Prima celebrabantur 3. Cal. Martii, altera pridie Idus. Fiebant in Campo Martio, vel in parte Montis Cœlii, ſi Campum Martium aquæ occupaſſent. *Ovid. 2. Faſt. v. 859.* Ex vero poſitum permanſit Equiria nomen.

Equirine, adverb. jurandi per Quirinum. *Feſt.*

Equisĕtum, i, herba quædam folio pilis ſimili, vel potius equinis ſetis, unde & nomen traxit, hippuris a Græcis dicta, hoc eſt cauda equina. *Plin. l. 26. c. 13.*

Equiſo, onis, m. 3. *cozzone da cavalli*, Ger. *roſſzemer*, Gal. *piqueur de chevaux*, Hiſp. *picador*, *ἱπποκόμος*, equorum domitor. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 288.* Ut equiſo docuit tolletim incedere. *Val. Max. l. 7. c. 3. extern. n. 2.* Darius acumine equiſonis ſui proſperum exoptatæ rei effectum conſecutus eſt.

Equitabilis, le, o. 3. *ἱππάσιμος*, in quo equi facile inambulare poſſunt. *Curt. l. 4. c. 9.* Equitabilis, & vaſta planities.

Equitatio, f. 3. *il cavalcare*, *ἱππεία*, actus equitandi. *Plin. l. 28. c. 4.* Equitatio ſtomacho, & coxis utiliſſima.

Equitātus, us, m. 4. *cavalleria*, פרשים, Ger. *rei ſigen zeug*, Gal. *chevallerie*, Hiſ. *cavalleria*, *τὸ ἱππικὸν*, equitum turma. *Tac. l. 19.* Nutantem exercitum victor equitatus incurſat. *Cic. Phil. l. 5. c. 2.* Inſtruere aliquem equitatu, peditatus copiis. ¶ Item equitatio. *Plin. l. 28. c. 15.* Femina equitatu atteri, & aduri, notum eſt. ¶ Item equeſtris Ordo. *Plin. l. 33. c. 2.* Equitum nomen ipſum ſæpe variatum eſt, in iis quoque, qui ad equitatum trahebantur. Sic *Auſon.* Martia Roma triplex, equitatu, plebe, Senatu.

Equitātus, a, um, *ſtracco cavalcando*, equitando pertritus. *Claudian. de B. Gel. v. 192.* Equitataque ſummi Culmina Taygeti.

Equites, maſc. 3. ſecundus Ordo Civium Romanorum, medius inter Plebejum, & Senatorium, ſic dicti, quod equo militari, ſive publico mererent. Sed poſtea Equites dicebantur, qui cenſum equeſtrem habebant, etſi non militarent. ¶ Habuerunt originem a Romulo. Nam elegit 300. Equites ex familiis illuſtriſſimis, qui corpus Regis cuſtodirent, & ad Reipub. neceſſitates prompti eſſent. Primum Celeres, deinde Flexumines, tertio Troſſuli, quarto Equites, vel Equites militares appellati ſunt. Celeres dicti fuere a Fabio Celere primo Tribuno, vel Præfecto, vel, ut meminiſſent, ſe celeres eſſe debere in omnibus, quæ ſibi imperarentur. Supremus eorum dux vocabatur Tribunus, vel Præfectus Celerum. Deinde ſingulas Centurias tres duces inferiores regebant, qui Centuriones nuncupabantur. ¶ Inſignia equitum Rom. fuere, *equus publicus*, quo ab equitibus diſtinguebantur, qui equo privato merebant, *annulus aureus*, quo a Plebe, *anguſtus clavus*, quo a Senatoribus. ¶ Equum publicum a Cenſoribus accipiebant. Aſſignare equum publicum, erat de publico conſtituere ſtipendium tam emendi, tum alendi equi cauſa. ¶ Notabantur a Cenſoribus ademptione equi publici, quo adempto, reliqua omnia inſignia, & jura amittebant. ¶ Cenſus Equeſter erat minor duplo cenſu Senatorio, id eſt quadringentorum ſeſtertiorum. V. Cenſus.

Equitiarius, ii, m. qui Equitio præeſt, *ἱπποκόμος*. *Jul. Firmic. l. 8. Aſtrol. c. 13.* Aut mulomedicus, aut equitiarius.

Equitium, n. 2. *mandra di cavalli*, Ger. *ſtuter roſſ*, Gal. *troupeau de chevaux*, Hiſ. *manada de cavallos*, *ἱπποφόρβιον*, equorum armentum. *Tac. de Germ.* Mos eſt civitatibus ultro equitium conferre Principibus. *Ulp. l. 1. ff. de rei vindic.* Idem de armento, & equitio, cæteriſque, quæ gregatim habentur, dicendum eſt.

Equito, as, n. 1. *cavalcare*, רכב, Ger. *reiten*, Gal. *chevaucher*, Hiſp. *cavalgar*, *ἱππεύω*, equo iter facio. *Cic. pro Dom.* Cum is in illo noſtro exercitu equitaret cum ſuis delectis equitibus. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 248.* Equitare in arundine longa. ¶ Paſſive *Plin. l. 8. c. 18. de camelis*: Omnes autem jumentorum in iis terris dorſo funguntur, atque etiam equitantur in præliis. ¶ Equitare etiam dicitur ipſe equus incedens. *Lucil.* apud *Gel. l. 18. c. 5.* V. ¶ Equitare etiam dicebant Veteres, pro equo publico mereri. *Feſt.*

Equŭla, f. 1. *cavallina*, parva equa. *Var.* apud *Non. c. 2. num. 290.* Quin ſumma diligentia eligat aſinum, qui ſaliat equulam. Al. leg. *Equilam*.

Equulĕus, m. 2. *pulledro*, *ronzino*, עיר, Ger. *jung füllin*, Gal. *poulain*, Hiſp. *potro*, *ἱππάριον*, pullus equinus. *Cic. Ver. 6.* Jactabit ſe, & in his equitabit equuleis. ¶ Equuleus item, vel Eculeus tormenti genus eſt, nempe machina lignea in equi modum compacta, *un cavalletto*, in qua diſtendebantur, & torquebantur ii, de quibus alicujus criminis quæſtio habebatur. V. *Gallon. de cruciat. Mart. c. 3. Curt. l. 6. c. 10.* Tot conſcii ne in equuleum quidem impoſiti verum fatebuntur. *Cic. pro Mil. c. 21.* Facti in equuleo quæſtio eſt, juris in judicio. *Sen. ep. 8.* Factus equuleo longior.

Equŭlus, m. 2. *cavallino*, dimin. ab equus. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 14.* Omnia in perfectis, & maturis docet eſſe meliora, ut in equo, quam equulo, in cane, quam catulo.

Equus, m. 2. *cavallo*, סוס, Ger. *roſſ*, Gal. *cheval*, Hiſp. *cavallo*, *ἵππος*, animal, quo vehimur. *Cic. de Amic.* Nemo eſt, qui non equo, quo conſuevit, libentius utatur, quam intractato, & novo. ¶ Equorum alii *gradarii*, qui molli gradu ſine ſuccuſſura incedunt, alii *ſuccuſſatores*, qui ſeſſorem frequenter inquietant, alii dicuntur *veredi*, in curſu velociſſimi, quibus majores uſi ſunt in venatione. ¶ Equus funalis. V. Funalis. ¶ *Equus Trojanus*, proverbiali ſchemate, de occultis latebris conſpirationibuſque ad perniciem alicujus tendentibus. *Cic. pro Mur.* Intus, intus, inquam, eſt equus Trojanus, a quo nunquam me Conſule dormientes opprimemini. ¶ *Equis, & quadrigis*, eſt omni conatu. *Cic. ad Q. Fr. l. 2.* Curſu corrigam tarditatem cum equis, tum vero quadrigis poeticis. Sic *velis*, *equiſque*. *Cic. 3. Off. c. 33.* Cum his velis, equiſque (ut dicitur) decertandum eſt. ¶ Item *equis*, *viriſque*. *Cic. l. 3. Off. c. ult. Flor. l. 2. c. 7.* ¶ Equi in cœlo duo ſunt, minor, & major. Minor, qui & primus dicitur, quatuor ſidera tantum habet in capite, ita exigua, exiguique fulgoris, ut nebuloſa, atque occulta ab Aſtronomis nuncupentur. Major, quem & ſecundum, & alatum, & Pegaſum vocant, viginti ſtellis conſtat. V. Pegaſus.

E ANTE R.

Eradicĭtus, adverb. *dalle radici*, vim majorem videtur habere, quam *radicitus*. *Plaut. Moſt. 5. 1. 6.* Malefacta reperire non radicitus quidem, verum etiam eradicitus.

Eradīco, as, avi, atum, a. 1. *ſradicare*, *eſtirpare*, שרש, Germ. *auſſwurtzeln*, Gal. *arracher*, Hiſp. *deſarraigar*, *ἐκριζόω*, una cum radice evello. ¶ Tranſlate *Ter. Heaut. 3. 3. 28.* Dii te eradicent. h. e. perdant funditus. *Plaut. Epid. 3. 3. 33.* Eradicare aures hominum pugnis.

Erādo, is, ſi, ſum, a. 3. *radere*, *levar via*, הסיר, Germ. *außkratzen*, Gall. *racler*, Hiſp. *raer*, *borrar*, *ἀποξύω*, aufero, amputo, ſeco, cædo. *Col. lib. 3.* Surculos eradito tam alte, quam cuneum immiſiſti. ¶ Tranſlate eſt delere, expungere. *Tac. l. 4. Ann. c. 42.* Merulam Senatorio albo eraſit. *Horat. l. 3. od. 24.* Eradenda elementa pravi cupidinis.

Eraſīnus, i, *Raſino*, fluvius Arcadiæ, qui a Stymphalide palude ortus (unde & Stymphalus dicitur) poſteaquam terras ſubiit, rurſus in Argolico agro erumpit, atque Eraſinus appellatur. *Ovid. 15. Metam.* Sic modo combibitur, tecto modo gurgite lapſus Redditur Argolicis ingens Eraſinus in arvis.

Eraſus, a. 1. 2. partic. ab erador. *Plin. in Paneg. cap. 25.* In locum eraſorum ſubditi fuerant.

Erănos, i, *ἔρανος*, collecta, ſive collatio publica. *Plin. l. 10. ep. 93. & 94.*

Eraſiſtrătus, m. 2. Medicus eximius, qui ex familia Ariſtotelis natus dicitur.

Erăto, f. 4. contr. *ἐρατὼ*, una Muſarum, ab *ἐράω*, amo, quod rebus amatoriis præſit. *Virg. Æn. 7. v. 37.* Nunc age qui reges, Erato, quæ tempora rerum. V. Muſæ.

Eratoſthĕnes, m. 3. vir Cyrenæus, diſcipulus Ariſtonis Chii, & Callimachi poetæ. Plato minor a quibuſdam ob doctrinam vocitatus eſt. Præfuit bibliothecæ Regiæ. Scripſit præter Philoſophiam, poemata, hiſtorias, aſtronomica, dialogos de feſtis. *Quintil. l. 1. c. 1.*

Ercīſco, V. Herciſco.

Erctum, V. Herctum.

Erebēus, a, um, adject. ab Erebo. *Ovid. in Ibin. v. 227.* Pectoraque unxerunt Erebeæ felle colubræ.

Erĕbus, m. 2. *ἔρεβος*, ſedes Inferorum, filius Demogorgonis, & Terræ, ab *ἔρα*, *terra*, quaſi ſubterraneus, vel ab *ἐρέφω*, *tego*. *Cicer. 3. de nat. Deor.* Æther, & dies, eorumque fratres, & ſorores, qui a genealogiis antiquis ſic nominantur, amor, dolus, metus, labor, invidentia, fatum, ſenectus, mors, tenebræ, miſeria, querela, gratia, fraus, pertinacia, Parcæ, Heſperides, ſomnia, quos omnes Erebo, & Nocte natos ferunt.

Erechtēus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Erechteo Rege, ut Erechteum litus. *Val. Max. l. 6. c. 1. n. extern. 1.* Erechteæ arces. h. e. Athenæ: ut legit *Heinſ.* apud *Ovid. 8. Met. v. 547.*

Erecte, adverb. cujus comparat. legitur apud *Ammian. l. 25. c. 10.* Erectius jam loquebatur. h. e. liberius.

Erectio, onis, actus erigendi, *erezione*. *Vitruv. l. 10. c. 5.* Sine tignorum erectionibus.

Erectus, a, um, adject. *eretto*, *ſollevato*, *ἀνορθωθεὶς*. *Cicer. pro Dejot. c. 13.* Animus magnus, alacer, erectus. *Id. ad Brut. epiſt. 10.* Erectior Senatus erat.

Eremigo, as, neut. 1. enavigo, emetior. *Plin. l. 2. c. 69.* Quam totus hinc, aut illinc Septentrio eremigatus. *Sil. l. 14. v. 192.* Pedibus tacitas eremigat undas.

Eremita, m. 1. *ἐρημίτης*, qui locum ſolitarium incolunt. *Sulpic. Sever.* V. Anachoreta.

Eremitis, idis, f. 3. quæ eſt ab eremo. *Sidon. l. 9. ep. 3.* Paleſtra congregationis eremitidis.

Eremodicium, ii, n. ἐρημοδίκιον, vadimonium deſertum, vel deſertio cauſæ negligentia partium facta, & pœna, quæ pro tali deſertione infligitur. *Leg. 11. Cod. Juſtin. de judic. lib. 3.* Etiam abſente reo eremodicium contrahatur.

Erēpo, is, pſi, ptum, a. 3. ἐξερπύζω, ex loco abdito in lucem repo. *Plaut. Aul.* Foras lumbrice, qui ſub terra erepſiſti modo. ¶ Interdum eſt loca ardua, & prærupta aſcendere, ubi non modo pedibus, ſed etiam manibus ad aſcendendum opus ſit, tanquam opus ſit repere magis, quam ambulare. *Suet. in Tib.* Quod is a tergo inſulæ per aſpera, & devia erepſiſſet ad ſe. Adde *Hor. l. 1. Sat. 5. v. 79.*

Ereptio, onis, f. *il togliere per forza*. *Cic. Ver. 6. c. 5.* Putabat ereptionem eſſe, non emptionem.

Erepto, as, avi, atum, n. 1. frequent. ab erepo. *Sen. ep. 101. ſub init.* Pecunia circa paupertatem plurimum moræ habet, dum ex illa erepttat.

Ereptor, oris, m. qui eripit, *rattore*, *ladro*. *Cic. pro Quint. c. 8.* Iſte homo acerrimus bonorum poſſeſſor, expulſor, ereptor. *Tacit. 13. Ann. c. 55.* Terrarum ereptores.

Ereptus, a, um, adject. *tolto via*, *rapito*, ut ereptus oculis. *Ovid. ep. 10. v. 43.* Ereptus periculis, *ſottratto*. *Virg. Æn. 3. v. 711.* Ereptus Conſul, h. e. mortuus. *Auctor ad Liviam*, v. 100.

Eres, is, m. erinaceus, ſeu ericius. *Nemeſ. in Cyneget. v. 57.* Implicitumque ſinu ſpinoſi corporis erem Ferre domum. ¶ *Salmaſ. in Solin.* hanc vocem agnoſcit etiam in *Plaut. Capt. 1. 2. 81.* ubi alii *cirim* legunt. Verba Plauti ſunt: I modo, venare leporem, nunc erem tenes. ¶ Scribitur & *Heres*.

Eretinus, a, um, ad Eretum oppidum pertinens, ut Eretinus ager. *Tibull. l. 4. eleg. 8.*

Eretria, f. 1. ceruſſæ genus, ab Eretria urbe Eubœæ inſ. *Plin. l. 35. c. 6.* Hinc Eretricus, vel Eretrius, a, um. *Cic. 1. Tuſc. c. 39.*

Eretriacus, a, um, adject. *Eretriaci* Philoſophi denominati ſunt a Menedemo, qui Eretriam Eubœæ urbem patriam habuit, quique docuit, omne hominis bonum in mente poſitum eſſe, ut ſcribit *Cic. 5. Acad. c. 42.* ¶ Iidem & *Eretrici* dicuntur ab *eod. 3. de Orat. c. 17.*

Eretrias, ſtis, qui eſt ex Eretria urbe, ut Menedemus Eretrias. *Cic. 4. Acad. c. 42.*

Eretum, n. 2. *Monte Rotondo*, opp. Sabinorum, in Italia, in via Salaria, ubi ea Nomentanæ conjungitur, in colle.

Erga, *verſo*, עד, Ger. *gegen*, Gal. *envers*, Hiſp. *cerca*, *vers*, in, adverſum, præp. quæ benevolentiam notat. *Cic. Att.* Tua voluntas erga me, meaque erga te par, atque mutua eſt. *Id. de Amic. c. 16.* Affecti erga amicum ſimus eodem modo, quo erga noſmetipſos. ¶ Accipitur etiam pro adverſus, contra. *Nepos in Datam. c. 10.* Ut non beneficiis mutuis, ſed odio communi, quod erga regem ſuſceperant, contineri viderentur. ¶ Significat etiam e regione, *a dirimpetto*. *Plaut. Truc. 2. 4. 52.* Tonſtricem Suram noviſti noſtram, quæ modo erga ædes habet? V. Taubman.

Ergaſterium, n. 2. ἐργαστήριον, officina, ubi aliquid operamur. *Decr. d. 44.* Nulli Clerico liceat ergaſterium habere.

Ergaſtulāris, re, adject. ad ergaſtulum pertinens. *Sidon. l. 7. ep. 9.* In tenebris ergaſtularibus conſtitutus.

Ergaſtularius, m. 2. ergaſtuli præfectus. *Col. l. 1. c. 8. de R. R.*

Ergaſtularius, a, um, adject. ergaſtularis. *Ammian. l. 14. c. ult.* Ergaſtularius ſervus ductavit in Sicilia fugitivos.

Ergaſtŭlum, ἐργαστήριον, carcer ruſticus, locus ſc. in agris, ubi ſervi ad faciendum opus vincti detinebantur, ab ἐργάζομαι, operor, ut ergaſtuli mancipia, apud *Col. l. 1. c. 8. & l. 11. c. 1.* ¶ *Apul. Apolog.* Quindecim liberi homines, populus eſt; totidem ſervi, familia; totidem vincti, ergaſtulum. *Brutus Cic. Fam. l. 11. epiſt. 13.* Quacumque ivit, ergaſtula ſolvit. *Juven. ſat. 14. v. 24.* Quem mire afficiunt inſcripta ergaſtula, carcer Ruſticus. Quibus Bruti, & Juvenalis locis ergaſtulum accipi poteſt pro ſervo in ergaſtulo vincto.

Ergaſtŭlus, li, m. 2. ſervus, qui ergaſtulo incluſus, vel ex vinculis, aut compedibus opus facit. *Lucil.* apud *Non. c. 5. n. 102.* Ut nemo ſententiam libere, quaſi ergaſtulus, poſſit dicere. *Nonius* interpretatur ergaſtuli cuſtodem; ſed improbat *Lipſius*.

Ergăta, æ, ἐργάτης, machina tractoria, axe recto, quæ ambientibus, & obnitentibus vectiariis verſatur: exonerandis præcipue navibus, aliiſque magnis ponderibus inſervit, Ital. *argano*. *Vitruv. l. 10. c. 4.* Alter funis refertur ad ergatam.

Ergo, *dunque*, *adunque*, [illegible], Ger. *darumb*, Gal. *donc*, Hiſ. *pues*, *luego*, ἄρα, igitur, conjunctio illativa. *Cic. l. 2. Acad.* Num ergo is excæcat nos, aut orbat ſenſibus? ¶ Aliquando eſt indignantis. *Cic. 2. Tuſc. c. 17.* Ergo hæc veteranus miles facere poterit, vir ſapiens non poterit? ¶ Aliquando hortativa, εἶτ' ἄγε. *Virg. 2. Æn.* Ergo age, care pater. ¶ Ergo ult. p. adv. eſt vim nominis habens, & ponitur pro *gratia*, vel *cauſa* cum gen. ab ἔργον, *opus*. *Cic de opt. gen. Or. c. 7.* Eum donari virtutis ergo, benevolentiæque, quam erga Pop. Athenienſem haberet. ¶ Interdum ponitur pro *at*, *verum*. *Albinovan. de obitu Mecæn. v. 113.* Redditur arboribus florens revirentibus ætas, Ergo non homini, quod fuit ante, redit. *Id. ib.* Nec mihi, Mecænas, tecum fuit uſus amici. Lollius hoc ergo conciliavit opus. ¶ Item pro *deinde*. *Propert. l. 3. el. 2. v. 30.* Hic erat affixis viridis ſpelunca lapillis, Pendebantque cavis tympana pumicibus. Ergo Muſarum, & Sileni patris imago &c. ¶ Item pro *merito*. *Virgil. Ecl. 5. v. 58.* Ergo alacres ſilvas & cætera rura voluptas Panaque, Paſtoreſque tenet. Ita exponit *Serv.* ¶ Interdum redundat. *Plaut. Trin. 3. 3. 27.* Quo pacto ergo igitur? *Apul. cir. princ. l. 1. Meleſ.* Ergo igitur inefficaci celeritate fatigatus.

Ergolăbus, i, m. operarius, qui opus aliquod faciendum conducit, redemptor, apud JCtos, *leg. un. Cod. de Monopol.*

Eriberia, f. 1. Heriberia, *Rubera*, opp. Galliæ Togatæ, apud Gabellum fl. cum arce munitiſſima, medium inter Regium, & Mutinam ſupra 9. M. P.

Erica, vel erice, f. 1. p. com. ἐρίκη, vel ἐρείκη, frutex ſimilis myricæ, colore, & folio roriſmarini, qui autumno floret, ab ἐρείκω, ſive ἐρέκω, *frango*, *ſcindo*, quia hanc vim habet erga veſicæ calculos. *Plin. l. 24. c. 9.*

Ericæum mel, ἐρεικαῖον, quod ab apibus fit ericæ floribus. *Plin. l. 11. c. 16.*

Erichtheus, m. 2. V. Erichthonius.

Erichtho, f. 4. contr. maga Theſſalica. *Ovid. in Epiſt. Sapphus*, v. 139.

Erichthonius, maſc. 2. Ἐριχθόνιος, vel Erichtheus, Ἐρεχθεύς, Athenienſium Rex, e ſemine Vulcani in terram projecto editus, ab ἔρις, *lis*, & χθών, *terra*. Nam cum Vulcanus Diis arma feciſſet, eique Jupiter optionem dediſſet præmii, quod vellet, poſtulandi, juraſſetque per infernam paludem, ſe nihil negaturum, tum ille Minervæ nuptias poſtulavit. Hic Jupiter abnuere non potuit, Minervam tamen monuit repugnare pudicitiamque defendere. In illa colluctatione Vulcanum in terram profudiſſe ajunt ſemen, atque inde editum eſſe puerum draconum pedibus, nomine Erichthonium. Minerva puerum e rure ſuſcepit, educavit, & Athenienſibus Regem dedit. Hinc Athenæ Erichtheæ, Athenienſes Erichthonii dicti ſunt. Cum adoleviſſet, ut pedum deformitatem tegeret, primus currus uſum adinvenit. Filios reliquit Procrin, Orithyiam, Pandionem. *Serv. in 3. Georg.* Poſt mortem in Cœlum translatus eſt, factumque Sidus ex tredecim ſtellis conſtans: quod alio nomine *auriga* dicitur.

Ericius, vel Eritius, ii, m. Idem ac Erinaceus, ἐχῖνος. ¶ Item machina militaris, ſc. trabs prominentibus ferreis aculeis munita, (ita dicta a ſimilitudine ericii) quæ tranſverſim portæ prætenſa aditum præcludebat. *Caſ. l. 3. B. C. c. 67.* Erat objectus portis ericius. Adde *Siſen.* apud *Non.*

Eridănus, i, m. Padus, fl. *il Pò*. *Virg. l. 4. Georg. v. 371.* Et gemina auratus taurino cornua vultu Eridanus, quo non alius per pinguia culta In mare purpureum violentior influit amnis. ¶ Eſt etiam ſignum cœleſte, quod, ut ait *Claudian. Paneg. 4.* Gurgite ſidereo ſubterluit Oriona. V. *Cic. in Arat.* & *Hygin.*

Erigĕron, ſenecio, herbæ genus. *Plin. l. 25. c. 13.*

Erigĭdus, a, um, rigidus, vel valde rigidus. *Petron. Satyr.* Erigidus ſtrictis qui regnat in oſſibus horror.

Erigo, is, erexi, erectum, a. 3. *dirizzare*, *alzare*, [illegible], Ger. *auffrichten*, Gal. *dreſſer*, *elever*, Hiſp. *alçar*, *enderecar*, tollo, extollo, ab e, & rego. *Cicer. pro Roſc. Am.* Quem ſimul atque attigi, ſtatim homo ſe erexit. ¶ Tranſlate ponitur pro conſolari, ſublevare. *Cic. pro L. Man.* Diffidentem rebus ſuis confirmavit, & afflictum erexit. *Tacit. 1. hiſt.* Erigi in ſpem. *Cic. pro Dom.* Erigere ſe ad ſpem. *Id. pro Cluent. c. 22.* Erigere animum. ¶ Erigere aures, eſt diligenter attendere. *Cic. Verr. 3.* ¶ Erigere etiam de rebellantibus dicitur. *Flor. l. 2. c. 12.* Dum aliæ aliæque Gentes Syriaci belli ſequuntur ruinam, Macedonia ſe rurſus erexit. Et *c. 17.* Luſitanos Viriatus erexit. h. e. concitavit, ad rebellandum impulit.

Erigŏne, es, f. cœleſte ſidus, de quo V. *Virgo*. *Virg. 1. Georg. v. 33.* Qua locus Erigonen inter chelaſque ſequentes Panditur.

Erigoneius, a, um, adject. ad Erigonem pertinens. *Ovid. 5. Faſt. v. 723.* Nocte ſequente diem Canis Erigoneius exit.

Erigŏnus, m. 2. Erigon, *Viſtrizza*, fl. Macedoniæ, qui oritur in Pæonia ſupra Deborum, deinde per Deſſaretios, Deuripes, & Emathiam fluens, auctus Rhedia, & aliis multis fluviolis, infra Ædeſſam in Axium cadit.

Erigŭo, as. V. Erivo.

Erimanthus, i, nom. propr. eſt cujuſdam Mathematici, ſeu divini, quaſi contentionum vates. *Juven. ſat. 3. v. 120.*

Erinacĕus, i, m. *riccio*, ἐχῖνος, animal ſpinis horridum, qui ubi venatores ſenſerit, contractis ore, & pedibus convolvitur in formam pilæ, ne quid præter aculeos comprehendi poſſit. *Plin. l. 8. c. 37.* Præparant hyemi & Erinacei cibos, ac volutati ſuper jacentia poma, affixa ſpinis, unum amplius tenentes ore portant in cavas arbores. ¶ Scribitur & *Herinaceus* cum aſpiratione.

Erineus, m. 2. Orinus, *Miranda*, *Fiume di Noti*, fl. parvus Siciliæ, in valle Netina, qui in mare Jonium ſe exonerat.

Erineus, f. 2. Erinæus, *Erineo*, urbs Doridis, in Achaja, ſub Parnaſſo M. Lilææ, & Lebadeæ finitima, haud procul a Pindi M. radicibus, & Cephiſi fl. fonte.

Erinna, æ, vel Erinne, es, Ἤριννα, Poetria fuit, Sapphus contemporanea: ſcripſit ἠλακάτην, & epigrammata. *Propert. l. 2. el. 3. v. 22.* Carminaque Erinnes non putat æqua ſuis.

Erinnys, fem. 3. ἐριννύς, Furia infernalis, ab ἔρα, *terra*, & ναίω, *habito*, vel ab ἐρύω, *corrumpo*, & νοῦς, *mens*, quia mentem corrumpit. ¶ In genit. facit Erinnyos, & Erinnys, in accuſ. Erinnyn, in plur. Erinnyes. *Virg. 2. Æn. v. 573.* Helena appellatur Trojæ & patriæ communis Erinnys.

Erioxylon, n. 2. lana, quæ ab arboribus producitur. *Ulp. l. ſi cui lana, ff. de leg. 3.*

Eriphȳle, vel Eriphila, vel Eripyle, f. 1. ſoror Adraſti, uxor Amphiarai, quæ accepto a Polynice aureo monili, maritum latentem, ne ad bellum Thebanum, ubi ſe moriturum ſciebat, proficiſci cogeretur, Polynici prodidit. *Cic. 6. Ver. c. 18. Virg. 6. Æn.*

Eriphyleus, a, um, ad Eriphylem pertinens, ut *Eriphylei Penates*, *Stat. 4. Theb. v. 331.*

Eripio, pis, pui, eptum, a. 3. *rapire*, *torre per forza*, [illegible], Ger. *herauſſ reiſſen*, Gal. *ravir*, Hiſp. *arrebatar*, ἐξαρπάζω, eſt vi tollere, &, ut ait *Pomp. Juriſc.* de manibus alicujus quidpiam auferre per raptum. Conſtruitur in 5. vel in 6. ordine. *Cic. in Rull.* Id totum eripere nobis, atque e manibus extorquere conatus eſt. *Id. 2. Fam.* Vereor, ne eripiatur a nobis cauſa Regia. ¶ Ponitur etiam pro adimere, detrahere. *Cic. in Catil.* Hunc mihi timorem eripe. ¶ Item pro liberare, *ſottrarre*. *Virg. Æn. 6. v. 365.* Eripere aliquem malis. *Cic. pro Mur. c. 38.* Eripi ex inſidiis. *Id. l. 9. Fam. ep. 13.* Eripere a miſeria.

Eris, idis, Ἔρις, Dea contentionis, quæ inter accumbentes convivio Deas projecit pomum inſcriptum, *Detur pulcherrimæ*. *Lucian.*

Eriſichthon, onis, m. Theſſalus quidam, qui cum nemus Cereri conſecratum exciſiſſet, unamque præcipue quercum, in qua illa habitabat, irata Cerere, tanta fame correptus fuit, ut ſua ipſius membra comederet. *Ovid. 8. Met. in fine.*

Eriſma, æ, f. anteris, pila, ſeu columna lapidea, aut lignea, quæ muris objicitur, ut eorum ponderi renitendo fabricam fulciat, ab ἔρεισμα, *fermamento*, *fulcimentum*. *Vitr. l. 6. c. 11.*

Erithăce. V. Erythace.

Erithăcus, i. V. Erythacus.

Erithales, f. 3. ἐριθαλές, ſedum, ſpecies aizoi herbæ. *Plin. l. 25. c. 13.*

Eritius. V. Ericius.

Eritūdo, inis, f. ſervitus. *Feſtus*. V. Erus.

Erivo, as, avi, atum, a. 1. rivis factis educo, evacuo. *Plin. l. 17. c. 26.* Etiam pluvias Autumni aquas erivari convenit. *Salmaſ. in Solin.* legit *eriguare*, eodem fere ſenſu, a *rigo*, *as*, vel a *riguus*.

Ero, onis, V. Hero.

Erōdo, a. 3. idem, ac rodo, *rodere*. *Col. l. 10. v. 323.* Teneras audens erodere frondes.

Erogatio, onis, fem. largitio, ut erogatio pecuniarum. *Cic. l. 15. Attic. epiſt. 2.* ¶ *Erogatio legis* apud *Tertull. de Idol. c. 5.* idem eſt ac derogatio, abolitio.

Erogātor, oris, m. qui largitur. Apud *Tertul. l. de Pudic. c. 16.* erogator virginis dicitur, qui nuptui tradit, ὁ ἐκγαμίζων. Sic enim inquit: Sic melius tacere pronuntiat virginis conſervatorem, quam erogantem.

Erogatorius, a, um, adjectiv. *Frontin. de Aquæduct.* Erogatorium modulum opponit *acceptorio*.

Erogātus, a, um, adject. ut pecunia ex ærario erogata, h. e. diſtributa, expenſa. *Cic. 5. Ver.* ¶ Item valde rogatus, *pregato*, ut erogatus precibus. *Apul. l. 5. Metam.*

Erogito, as, avi, atum, a. 1. vehementer rogo, ἐξερωτῶ. *Plaut. Capt. 5. 1. 32.* Ego ex hac ſtatua verberea volo erogitare. h. e. rogando extorquere. Adde *Silium l. 10. v. 495.*

Erŏgo, as, a. 1. *diſtribuire*, *ſpendere*, [illegible], Ger. *auſſgeben*, Gal. *diſtribuer*, Hiſ. *diſtribuir*, ἀναλίσκω, diſtribuo, expendo. *Cic. in Vatin. c. 12.* Erogare pecunias ex ærario. *Liv. l. 1. c. 20.* Unde in eos ſumptus pecunia erogaretur.

Eroſio, onis, f. *corroſione*, actus erodendi. *Plin. l. 23. c. 3.* Succus olearum & veteres lacrymationes ſanat, & genarum eroſiones.

Erōſus, a, um, adject. *roſo*, *corroſo*, ut ſale eroſus. *Plin. l. 12. c. 9.*

Eroticus, a, um, adjectiv. ἐρωτικός, amatorius. *Gell. l. 19. c. 9.* Ἐλεγεῖα quædam erotica, & venuſta accinerunt.

Erotopægnium, ii, n. ἐρωτοπαίγνιον, opus, ſeu carmen ludicrum de amoribus puerorum. *Gell. l. 2. c. 24.* & *Auſon. Idyll. 13.*

Erotundātus, a, um, adject. *fatto rotondo*. *Sidon. l. 9. ep. 7.* Structuræ modis omnibus erotundatæ.

Erotyles, m. 2. gemma filici ſimilis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Errabĭlis, le, adject. erraticus, ut errabiles ſoni, apud *Lactant.*

Errabundus, a, um, adj. πλανώμενος, aſſatim, vel valde errans, vagabundus, qui ſcilicet certa ſede carens errat, & vagatur. *Liv. l. 1. c. 29.* Errabundi domos ſuas pervagarentur.

Errans, antis, nom. ex particip. *errante*. *Virg. Ecl. 4.* Hederæ errantes. *Lucan. l. 1.* Domus errantes, *abitazione*, *o paeſe incerto*. Alluſum ad Scythas, qui domos ſuas huc illuc circumferunt. *Plin. l. 2. c. 6.* Sidera errantia.

Errantia, æ, f. erratio. *Accius* apud *Non. c. 3. n. 86.* Neque ego errantiæ animi prave morigerabor.

Erratĭcus, a, um, adj. πλανητής, idem, ac errabundus. *Gell. l. 9. c. 2.* Erraticum eſſe hominem dicerent. ¶ Tranſlate dicitur de herbis, & fruticibus, qui non ſunt ſativi, ſed ubique ſua ſponte late ſerpunt, ut Erratica braſſica, erraticum intubum, ideſt, cichorium. *Cic. de Sen.* Vitem ſerpentem multiplici lapſu, & erratico. *Plin. l. 19. c. 8.* Papaver erraticum. ¶ Erratica Delos dicitur ab *Ovid. 6. Metam. v. 333.* quod per mare Ægæum errabunda vagari quondam credebatur.

Erratio, f. 3. *errore*, πλάνησις, actus errandi. *Cic. de Univ.* Itaque eum ab omni erratione liberavit. *Terent. Adelph. 4. 2. 41.* Minor eſt erratio.

Errātum, ti, n. 2. *errore*, ἁμάρτημα, error, peccatum. *Cic. Tiron.* Tantum mihi dolorem, cruciatumque attulerunt errata meæ ætatis, ut, &c. *Id. l. 6. Att. ep. 1.* Erratum commune.

Erratus, us, m. erratio. *Plin. l.* 37. *c.* 5. Vitia demonſtrari oportet in tam proclivi erratu.

Erratus, a, um, adject. *fallato*. *Virg. Æn.* 10. *v.* 690. Errata litora. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 655. Protinus erratis læti veſcuntur in agris.

Erro, as, n. 1. *errare*, תעה, נדד, Ger. *irren*, *irrgehen*, Gal. *aller ça*, & *là*, *s'egarer*, Hiſp. *errar*, πλανάομαι, eſt huc, illuc, quo nos fortuna ferat, divagari. *Virg. Æn.* 1. *v.* 332. Ignari hominumque locorumque erramus. *Cic. Tuſc.* 3. *ex Hom.* Qui miſer in campis mœrens errabat Aleis. ¶ Errare etiam dicuntur armenta paſcentia, ut *Virg. Ecl.* 1. Ille meas errare boves, &c. Adde *Ecl.* 2. ¶ Translate eſt decipi, falli. *Cic.* 12. *Phil. c.* 2. Cujuſvis eſt hominis errare, nullius, niſi inſipientis, perſeverare in errore. *Ter. Eun.* 2. 2. 14. Quid tu his rebus credis fieri? tota erras via, *s'inganni di gran lunga*. Eodem ſenſu dicimus, errare tota re. *Cic. Phil.* 2. &, errare toto cœlo. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 12. ¶ *Plaut. Mil.* 3. 1. 98. Erro, quam inſiſtas viam. h. e. ignoro.

Erro, onis, m. 3. *vago*, *vagabondo*, *errante*, πλανήτης, vagabundus, ab erro. *Sappho apud Ovid. in Ep.* Nec vos erronem tellluri admittite noſtram. *Ulp. l.* 17. *ff. de Ædil. edict.* Errones appellantur ſervi, qui non quidem fugiunt, ſed frequenter ſine cauſa vagantur, & temporibus in res nugatorias conſumptis, ſerius ad dominum redeunt.

Erroneus, a, um, adject. *vagabondo*, qui huc illuc errat, ſeu vagatur. *Colum. l.* 7. *c.* 12. *de canibus*. Maxime autem debent in cuſtodia vigilaces conſpici, nec erronei, ſed aſſidui, & circumſpecti magis, quam temerarii.

Error, oris, maſc. 3. *errore*, משגה, Germ. *fehl*, Gall. *faute*, Hiſp. *error*, *falta*, πλάνη, eſt deflectere a via, cum ſcil. viæ ignari, extra inſtitutum iter deflectimus. *Liv. l.* 24. *c.* 17. Id errore viarum exequi non potuit. *Virg.* 6. *Æn. v.* 532. Pelagi ne venis erroribus actus? ¶ Translate eſt deceptio, erratum. *Cicer.* 1. *Acad.* Etſi aliqua culpa tenemur erroris humani, a ſcelere certe liberati ſumus. *Id. l.* 1. *de nat. Deor. c.* 1. In ſummo errore verſari. Sic in errorem rapi, inducere, errore duci, per errorem labi, &c. *Id. multis in locis*. Sic errorem alicui adimere, detrahere, &c. *Horat. Cic.* & alii. ¶ Mentis errore affici, *impazzire*. *Cic. Att. l.* 3. *ep.* 13.

Erubeſcentia, æ, f. verecundia, pudor, *erubeſcenza*. *Tert. ad Nation. l.* 1. *c.* 16. Exemplum erubeſcentiæ ſcelerum.

Erubeſco, ſcis, erubui, n. 3. rubeus fio, rubore ſuffundor, *vergognarſi*. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 8. Senſit ſe totis erubuiſſe genis. ¶ Translate ponitur pro pudere, quia quos alicujus rei pudet, fere rubore ſuffunduntur. *Cic.* 1. *de Leg.* Erubeſcunt pudici etiam loqui de pudicitia. *Ter. Adelph.* 4. 5. 9. Erubuit, ſalva res eſt. ¶ Jungitur fere ablat. *Curt. l.* 4. *c.* 5. Paucitate erubeſcendum. ¶ Interdum & accuſat. *Auct. in Salluſt.* Nec erubuit ora veſtra. *Quintil. l.* 6. *c.* 5. Nonnunquam accidit, ut in noſtra credulitate aliena ſtudia erubeſcamus. ¶ Addunt quidam Lexicographi uſurpari etiam cum genit. afferuntque illud *Curt. l.* 5. *c.* 5. Dignum eſſe omni malo, qui erubeſceret fortunæ. At optimi Codices habent *fortuitæ*. ¶ Dicimus etiam erubeſcere in aliqua re. *Cic.* 1. *Leg.* O rem dignam, in qua docti erubeſcant! ¶ Cum dativo uſurpat *Tertul. de teſtim. animæ*, *c.* 1. Sed non imitandus. ¶ Particip. erubeſcendus, *vergognoſo*, *da vergognarſi*. *Horat. l.* 1. *od.* 27. Quæ te cumque domat Venus, non erubeſcendis adurit ignibus.

Eruca, æ, f. 1. genus vermis, qui in olerum folia repit, abroditque præſertim braſſicas, a rodendo, vel a rugis, quia repens ſe corrugat, & erugat. *Colum. l.* 11. *c.* 3. ¶ Eſt etiam herba Venerem excitans, ab urendo, quaſi urtica, vel ab erodendo, quia linguam rodit acrimonia ſua, *ruchetta*. *Colum. l.* 10. *v.* 371. & *Virg. in Moreto*. ¶ Scribitur & *Æruca*.

Eructatio, onis, f. actus eructandi. *Apul. de Mundo*: Exhalatio terrenis eructationibus ſurgit. Adde *Firmic. l.* 4. *Matheſ. c.* 12.

Eructo, as, a. 1. *ruttare*, *ruteggiare*, גהק, Ger. *gorbſen*, Gal. *roter*, Hiſp. *regoldar*, ἐξερεύγω, freq. ructando aliquid ejicio, emitto, a ructo, ſed aliqui cenſent *eructo* ſimplex eſſe, & ex eo ructo fieri per aphæreſin. *Virg.* 3. *Æn. v.* 632. *de Polyph.* Saniem eructans, ac fruſta. ¶ Per translationem accipitur pro quovis modo ejicere. *Virg.* 6. *Æn.* Atque omnem Cocyto eructat arenam.

Eructus, a, um, adject. eructatus. *Gel. l.* 11. *c.* 7. Vinum eructum, & fœtidum potare. ¶ Vinum eructum dicitur, quod eſt e vinaceis expreſſum, & veluti fæx vini.

Eruderatus, a, um, adject. *purgato da ſaſſi*, ut eruderatum ſolum. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 3.

Erudero, as, a. 1. *purgare*, *nettare*, סקל, Ger. *ſaubern von ſteine*, Gal. *epierrer*, Hiſp. *deſpedrar*, λιθολογέω, ruderibus expurgo. *Sidon l.* 5. *ep.* 7. Aures ſuſurronum fæce completas eruderat. h. e. expurgat, metaphorice. V. Eruderatus.

Erudio, is, ivi, itum, a. 4. doceo, inſtituo, ad humanitatem informo, *ammaeſtrare*, השכיל, Ger. *underweiſen*, Gal. *inſtruire*, Hiſ. *inſtruyr*, παιδεύω, ex rudi doctum facio. *Cic.* 1. *Tuſc.* Philoſophia ad modeſtiam, magnitudinemque animi nos erudivit. *Liv. l.* 1. *c.* 39. Erudire puerum artibus. *Cic. Fam. ep.* 12. Erudire de omni Republica. *Id. l.* 1. *de Or. c.* 59. Oratorem erudire in jure civili. *Ovid. ep.* 1. *Penelop. v.* 111. qui mollibus annis in patrias artes erudiendus erat. *Idem l.* 2. *Art. Am.* Aves infirmas mater erudit artes. *Sil. l.* 11. An triſtia vincla, Et Decius non erudiunt componere mentes? ¶ Gerundium *erudiendo* paſſiva ſignificatione. *Juſtin. l.* 17. *c.* 3. Athenas erudiendi gratia miſſus. *h. e.* ut erudiretur.

Erudite, adverb. *dottamente*, *eruditamente*. *Colum. l.* 1. *c.* 1. Volumina compoſita facetius, eruditius poſteritati tradenda curavit. *Cic. de Senect. c.* 1. Qui ſi eruditius videbitur diſputare. *Id. in Orat.* Litteræ eruditiſſime ſcriptæ.

Eruditio, f. 3. *erudizione*, παιδεία, inſtructio, doctrina. *Cic.* 1. *Fin.* Nullam eruditionem eſſe duxit, niſi quæ beatæ vitæ diſciplinam juvaret. *Quintil. l.* 1. *c.* 3. Sed potior eruditio in ſcholis, quam domi. ¶ Sumitur etiam pro cultu animi ex inſtitutione, ac ſtudio comparato. *Cic. l.* 2. *de Or. in princ.* Eruditionis omnis expers, atque ignarus. ¶ In plurali *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. Abundans eruditionibus variis, ac pluribus.

Eruditrix, icis, f. quæ erudit. *Flor. l.* 3. *c.* 6. Africa Annibalis eruditrix.

Eruditulus, o. 1. 2. dim. ab eruditus. *Catul. in Mamur.* & *Caſ. epigr.* 58. Morboſi pariter, gemelli utrique, uno in lectulo, erudituli ambo.

Eruditus, o. 1. 2. inſtructus, doctus, ſciens, *dotto*, *erudito*, πεπαιδευμένος. *Cic. Q. Fr. l.* 1. Ex diuturna ſervitute ad nimiam aſſentationem eruditi. ¶ *Voſſius* dicit, aliud eſſe eruditum, aliud doctum, illud ad litteraturam, ac humanitatis ſtudia pertinere, hoc ad graves diſciplinas. *Apul. in Apolog.* Virum accuratiſſime doctum, atque eruditum. Sed hæc differentia non obſervatur. ¶ Comp. *eruditior*, ſuperl. *eruditiſſimus*. *Cic.* 1. *de Or. c.* 39. Homo omnium & diſciplina Juris Civilis eruditiſſimus, & ingenio, prudentiaque acutiſſimus. *Id. in Piſon. c.* 26. Tu eruditior, quam Piſo? ¶ Tribuitur & inanimis, ut erudita oratio, eruditum carmen. *Cic. proœm. Parad.* &, erudita tempora. *Id. Att. l.* 2. *ep.* 18. ¶ Cum infinito, *Tac. in Agric. c.* 8. Eruditus utilia honeſtis miſcere.

Erugatio, f. 3. cutis extenſio, rugis ſublatis. *Plin. l.* 28. *c.* 12.

Erugo, as, a. 1. *diſtendere*, *diſcreſpare*, Ger. *die runtzlen vertreiben*, Gall. *oter les rides*, Hiſp. *deſarrugar*, ἐκτείνω, eſt cutem extendere, & rugas tollere. *Plin. l.* 21. *c.* 19. Lilii radices erugant corpora.

Erugo, is, a. 3. eſt ructum ſemel emittere, ab ἐρεύγω, eructare ſæpius. *Feſt.*

Ervila, vel Ervilia, æ, f. 1. genus leguminis, folio, quam faba, longiore, flore apibus gratiſſimo. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 32. *Col. l.* 2.

Erumpo, is, upi, uptum, n. 3. *uſcire fuori con impeto*, פרץ, Ger. *hauſſen brechen*, Gal. *ſaillir*, *ſortir avec violence*, Hiſp. *ſalir con impetu*, ἐξορμάω, cum impetu exeo. *Caſ.* 1. *B. C.* Quo paratiores eſſent ad inſequendum omnes, ſive noctu, ſive interdiu erumperent. ¶ Ex translate. *Cic.* 1. *Catil.* Omnium ſcelerum, ac veteris furoris, & audaciæ maturitas in noſtri Conſulatus tempus erupit. ¶ Invenitur interdum active poſitum cum accuſativo. *Ter. Eun.* 3. 5. 2. Jam ne erumpere hoc licet mihi gaudium? *Caſ. l.* 2. *B. C. c.* 14. Portis ſe foras erumpunt. ¶ Hinc paſſive *Lucret. l.* 6. *verſ.* 582. incita cum vis exagitata foras erumpitur. ¶ Erumpere in actum, *venir' a i fatti*, *metter' in eſecuzione*. *Cicer. pro Dom.* ¶ *Terent. Phorm.* 2. 2. 10. Erumpet in nervum iſthæc fortitudo. h. e. in cauſa erit, cur in carcerem conjiciaris. *Vide Donat.*

Erunco, as, a. 1. *purgare l'orbe*, Ger. *jeten*, Gal. *ſarcler*, Hiſp. *rozar*, *ſachar*, *eſcardar la tierra*, ἐκβοτανίζω, herbas noxias, & ſpinas, frutetaque extirpo. *Colum. l.* 2. *c.* 11. Omnes alterius generis herbas eruncato.

Eruo, is, ui, utum, a. 3. *cavare*, *tirar fuori*, חלץ, Ger. *auſſreiſſen*, Gal. *tirer*, Hiſp. *ſacar*, ἐξερύω, extraho. *Lact. l.* 2. Ipſe ſibi oculos eruat, ut omnes cæci ſint. ¶ Interdum eſt in totum deſtruere. *Virgil.* 2. *Æn.* Trojanas ut opes, & lamentabile Regnum eruerint Danai. ¶ Eſt etiam perſcrutando invenire, & veluti ex latebris in lucem proferre. *Cicer. pro Mur. c.* 7. Ex annalium vetuſtate eruenda eſt memoria nobilitatis tuæ. *Id.* 2. *de Or.* Eruere argumenta.

Eruptio, f. 3. *correria*, *ſortita*, פרץ, Ger. *auſsbruch*, Gal. *ſortie*, *irruption*, Hiſ. *correria*, *acometimiento*, ἐκδρομή, eſt, cum milites ex urbe, vel caſtris impetum in hoſtes faciunt. *Caſ.* 1. *B. C. c.* 21. Non ſolum ab eruptionibus caveant. *Id. l.* 3. *B. G. c.* 49. Omnibus portis eruptione facta.

Eruptor, oris, m. 3. qui erumpit, ſeu eruptionem facit. *Ammian. l.* 24. *c.* 5. Eruptores perterriti reverterunt.

Eruptus, a, um, *uſcito*, partic. paſſivum ab erumpo. *Lucret. l.* 2. *v.* 724. Fancibus eruptos iterum vis evomat ignes.

Erutus, a, um, adject. *cavato fuori*, ut mortuus erutus. *Cic. de Div. l.* 1. *c.* 27. *Virg.* 5. *Æn. v.* 449. Radicibus eruta pinus. *Stat. l.* 4. *Silv.* 7. *v.* 15. Erutum aurum terra.

Ervum, n. 2. *orobo*, *rubiglia*, *veggiolo*, *lero*, genus leguminis, ſiliqua cylindracea, fructu lignoſo, quo armenta pingueſcunt, ab ἐρέβινθος, *ervume*. *Virg.* 3. *Eclog. v.* 100. Eheu, quam pingui macer eſt mihi taurus in ervo! Alii legunt *arvo*. *Plin. l.* 8. *c.* 15. Nec ervi operoſa cura eſt. Adde *Colum. l.* 6. *c.* 3.

Eryce, es, opp. Siciliæ, in quo templum habuit Venus magnificum, & theſauris opulentum, quod Amilcar Afer magno ſuo, & ſuorum damno ſpoliavit. V. *Ælian. h. A. l.* 10. *c. ult.*

Erycinus, a, um, adject ab Eryce opp. *Stat. l.* 1. *Silv.* 2. *v.* 160. Idaliaſque domos, Erycinaque templa ſubiret. ¶ Erycina etiam dicebatur Venus a templo ei in opp. Eryce dicato; eoque nomine culta Romæ. *Sueton. in Claud. c.* 25.

Erycus, i, idem ac Eryx mons Siciliæ. *Cic. Ver.* 4. *c.* 8. Qui Erycum montem obtinebat.

Erymanthæus, & Erymanthius, a, um, adject. ab Erymantho, ut Erymanthius aper. *Cic. Ver.* 6. *c.* 43. Erymanthæum monſtrum. *Val. Flac. l.* 1. *v.* 374.

Erymanthis, idis, f patronym. pro ipſa Arcadia. V. Erymanthus. *Ovid.* 2. *Met. v.* 500. Nexilibuſque plagis ſylvas Erymanthidos ambit. ¶ Et adject. *Id.* 1. *Triſt. eleg.* 3. *v.* 103. Cuſtos Erymanthidos urſæ. h. e. Arctophylax.

Erymanthus, *Dimizana*, mons Arcadiæ, in Peloponneſo, ubi Hercules aprum immanem, & furioſum interfecit. ¶ Item fl. qui in Alpheum defertur. ¶ Item opp. Tegeæ finitimum.

Erynge, f. 2. vel Eryngion, n. 2. ἠρύγγιον, herba aculeatæ mordacitatis, ſpinoſa, veluti carduus, ſativa. *Plin. l.* 22. *c.* 7. & *l.* 21. *c.* 15. & 16.

Eryſipelas, atis, n. 2. & Eryſipelæ, arum, *riſipola*, ἐρυσίπελας, ἐρυθρόπελας, morbus, cum ſuper inflammationem rubor ulcus ambit, iſque cum dolore procedit, ab ἐρύω, *traho*, & πέλας, *prope*, quia attrahit partes vicinas, vel ab ἐρυθρός, *ruber*, & πελός, aut πελιδνός, *niger*, *lividus*, quia rubedini nonnihil alterius admixtum eſt coloris. *Celſ. l.* 5. *c.* 26.

Erythace, f. 1. ἐριθάκη, herba, quam alii ſandaracham, alii cerinthum nominant, ab ἐρύθημα, *rubedo*, propter colorem. Hic eſt apum, dum operantur, cibus, ſaporis amari, ſed plenus humoris, teſte *Plin. l.* 11. *c.* 7. *Var.* 3. *de R. R. c.* 16. Erythacen vocant, qua favos extremos inter ſe conglutinant. Scribunt & *Eriſthace*.

Erythacus, m. 2. *pettiroſſo*, ἐριθακός, ſpecies avis, pectore rubeo, ab ἐρυθαίνομαι, *rubeo*. *Plin. l.* 10. *c.* 29.

Erythea, vel Erythia, ἐρύθεια, inſula in mari Gaditano, ex qua Geryoni armenta abduxit Hercules. *Propert. l.* 4. *eleg.* 10.

Erytheis, idis, f. patronym. ab Erythea. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 649. ſecumque boves Erytheida prædam Abſtrahit.

Erythræ, f. 1. Erythræa, *Colire*, al. *Stola*, urbs Joniæ, apud Argenum prom. inter Clazomenas, & Teon urb. Gent. *Erythræus*, ut Sibylla Erythræa. ¶ Item opp. Achajæ, in Bœotia, ad Cithæronem montem. ¶ Item opp. Theſſaliæ, ad Peneum fl.

Erythræum mare, ſeu Rubrum, *Mare Roſſo*, pars Oceani inter ſinum Perſicum, & ſinum Arabicum, & inter oram Carmaniæ, & Aromata prom. quod Arabiam Felicem alluit ad Or. Aliis eſt ipſe ſinus Arabicus, qui Aſiam ab Africa ſeparat, & extenditur inter Arabiam ad Or. & Troglodyticam, & Ægyptum ad Occ. Dictum eſt ab Erythro Rege Perſei, & Andromedes filio. V. *Strab. l.* 16.

Erythræus, a, um, adject. ab Erythris. *Mart. l.* 10. *epigr.* 16. Quidquid Erythræa niger invenit Indus in alga. *Stat. l.* 4. *Silv.* 6. *v.* 18. Lapilli Erythræi. *Colum. l.* 7. *c.* 2. *ad fin.* Erythræus color. h. e. rubens.

Erythrodanus, i, f. 2. herba eſt rubram habens radicem, qua tinguntur lanæ. *Plin. l.* 24. *c.* 11.

Erythros, m. 2. herba, al. ſtrychnium, & neuris, omnibus morbis ſalutaris. *Plin. l.* 24. *c.* 11.

Eryx, ycis, m. 3. *Monte di S. Giuliano*, Ἔρυξ, mons Siciliæ, in ora Bor. & Occ. a Drepano 2. M. P. ¶ Item urbs, *Trapano del Monte*, in valle Mazara. Nomen habuit ab Eryce conditore. Ibi fuit templum ampliſſimum Veneris, quæ inde Erycina dicta eſt. ¶ Item Rex quidam Siciliæ. *Virg.* 1. *Æn. v.* 574.

E ANTE S.

Eſca, f. 1. *eſca*, *cibo*, מאכל, Ger. *ſpeiſſ*, Gal. *viande*, Hiſp. *comida*, ἔδεσμα, cibus omnium animalium, ab eſum, ſup. verbi *edo*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Sus vero quid habet, præter eſcam? ¶ Accipitur præterea pro eo, quod datur avibus, piſcibuſve, decipiendi gratia. *Cic. de Sen. c.* 13. Divine enim Plato eſcam malorum voluptatem appellat, quod ea videlicet homines capiantur, ut hamo piſces.

Eſcalis, le, adject. ad eſcam pertinens, ſeu ad edendum, ut, eſcale, vel potorium argentum, *l.* 1. *ff. de ſupellect. leg.*

Eſcarius, o. 1. 2. *coſa mangiativa*, Ger. *ſpeiſslich*, Gal. *choſe bonne a manger*, Hiſp. *comedera coſa*, σιτευτός, quod ad eſcam pertinet. *Plin. l.* 36. *c.* 36. Ad eſcaria vaſa totum rubens vitrum, non translucens. ¶ Eſcaria menſa, dicitur quadrata, in qua homines epulantur. *Feſt.* ¶ Eſcaria, abſolute pro vaſis eſcariis. *Juven. Sat.* 12. *v.* 46. Adde & baſcaudas, & mille eſcaria, multum cælati, &c.

Eſcatilis, le, adject. eſcarius. *Tertul. de Patient. c.* 5. Poſt mannæ eſcatilem pluviam.

Eſcendo, is, n. 3. pro aſcendo, *aſcendere*, uſurpaſſe optimæ notæ Auctores, ſed in pleriſque editionibus eſſe immutatum in *aſcendere*, vel *deſcendere*, *Gruterus*, & alii docti viri teſtantur. Itaque ſic legendum cenſent ex MS. v. g. apud *Nepot. Themiſt. c.* 8. Hic in navim omnibus ignotus eſcendit: & apud *Liv. l.* 29. *c.* 11. Legati Aſiam petentes protinus Delphos cum eſcendiſſent. Et apud *Cic.* 3. *Off. c.* 20. Ut omnes ſimul in roſtra poſt meridiem eſcenderent. Ita enim hic legi oportere, docet *P. Victor. var. l.* 5. *c.* 3. ¶ Obſervandus tamen eſt locus *Livii*, ubi alii pro *eſcendere*, legunt *deſcendere*: verba ſunt *l.* 8. *c.* 10. Ubi illud ſignum defoſſum erit, eo Magiſtratum R. eſcendere fas non eſſe.

Eſcenſus, us, m. *aſceſa*, *ſalita*. *Tacit.* 13. *Ann. c.* 39. Capta eſcenſu munimenta.

Eſchara, æ, f. *eſcara*, cruſta ulceris. *Cœl. Aurelian. Tard.* 5. 1.

Eſcharoticus, a, um, ἐσχαρωτικός, eſcharam inducens. *Cœl. Aurelian. Tard. lib.* 1. *cap.* 1. *extr.*

Eſcit, pro erit, antiqui dixere. *Feſt. Lucret. l.* 1. *v.* 612.

Eſco, as, n. 1. pro veſcor, *cibarſi*. *Solin. c.* 33. (*al.* 41.) Ciconiæ ſerpentes eſcandi gratia inſectantur.

Eſcula, æ, f. diminut. ab eſca. *Plaut. Men.* 3. 1. 10. In dies qui ſingulas eſculas edunt. Alii leg. *eſcas*.

Eſculentus, a, um, o. 1. 2. τρόφιμος, quod eſui aptum eſt. *Cic. de nat. Deor. c.* 36.

c. 56. Quæ eſculentis, & poculentis iter natura pæne fecit. *Adde Philip.* 2. *c.* 25. ¶ Comparat. uſus eſt *Tertul. de jejun. c.* 5. Tunc ingratis gratiora, & eſculentiora quæque detracta ſunt.

Eſculus cum derivat. V. Æſculus.

Eſdrelon, Campus Magnus, *Campo di Fabo*, campus Paleſtinæ, inter Samariam cum Monte Ephraim ad Auſt. lacum Geneſara ad Or. Carmelum M. ad Occ. Libanum M. ad Bor.

Eſebon, flu. Moabitarum, in confin. Paleſtinæ, & Arabiæ Petrææ. ¶ Eſebon item, Esbuta, Ptolemais, *Esbus*, *Sabaſant*, urbs Amorrhæorum, inter Sebaſten urbem Samariæ, & Emmaum urbem Judææ.

Eſernia, Eſerninus, V. Æſernia.

Eſitatus, a, um, *mangiato ſpeſſo*, frequenter comeſus. *Gell. l.* 4. *c.* 11. De ſuillo non eſitato.

Eſitia, orum, n. 2. apud *Apic. l.* 5. *c.* 3. ſunt genus liquaminis, *intingolo*, *manicaretto*, quod *l.* 2. *c.* 1. hyſitia vocat, ejuſque condiendi rationem docet. Hinc

Eſitiatus, vel hyſitiatus, a, um, adject. eſitiis conditus, ut eſitiatus pullus, *Apic. l.* 2. *c.* 9. Lepus eſitiatus, *ibid. c.* 8.

Eſito, as, avi, atum, a. 1. frequent. ab edo, *mangiare ſpeſſo*, ἐσθίω. *Gel. l.* 11. *c.* 7. Furfureum panem eſitare. *Id. l.* 4. *c.* 11. Eſitare ex animalibus.

Eſox, ocis, m. ἴσοξ, genus piſcis, quem alii Lucium, alii Salmonem eſſe putant. *Plin. l.* 9. *c.* 15. ¶ *Iſidorus* iſocem vocat *l.* 20. *c.* 2.

Eſpicio, pro *aſpicio* quidam leg. apud *Plaut. Truc.* 2. 5. *v.* 8. Si mihi fides, eſpice.

Eſquiliæ. V. Exquiliæ.

Eſſedarius, m. 2. qui eſſeda regit, aut ex eſſedis pugnat. *Cic. l.* 7. *Fam. ep.* 6. Ne ab eſſedariis capiaris, caveto. *Caſ. l.* 5. *B. G. c.* 19. Millibus circiter eſſedariorum relictis.

Eſſedum, n. 2, vel eſſeda, æ, f. 1. vehiculum Gallorum, Britannorumque apud Belgas primo repertum, quo pugnare ſoliti ſunt. Nam tria erant vehiculorum genera, alia ſacra, ut theuſa: alia geſtatoria, ut carruca, ciſium, eſſedum, rheda, petoritum, ſtraticulum: alia oneraria, ut carpentum, carrus, plauſtrum, ſarracum. *Cic. Att. l.* 6. Hic Vedius venit mihi obviam cum duobus eſſedis, & rheda equis juncta, & lectica, familia magna. *Senec. ep.* 57. In iis, quæ me ſine avocatione circumſtrepunt, eſſedas tranſcurrentes pono.

Eſſentia, f. 1. idem eſt quod eſſe, a ſum, *eſſenza*, *natura*, οὐσία, φύσις. Vox eſt a Philoſophis præcipue uſurpata: de qua ſic habet *Quint. l.* 8. *c.* 3. Multa ex græco formata nova ſunt, ut ens, & *eſſentia*, quæ cur tantopere aſpernemur, nihil video, niſi quod iniqui judices adverſus nos ſumus, ideoque paupertate ſermonis laboramus. *Id. l.* 3. *c.* 6. Οὐσίαν, quam Flavius eſſentiam vocat: neque ſane aliud eſt ejus nomen Latinum. ¶ *Sidon. in epiſt.* quæ carmini 14. annectitur, & *Sen. ep.* 58. teſtantur, ipſum etiam *Ciceronem* hoc vocabulo uſum, & poſtquam ſcripſiſſet, ſubdidiſſe ſtatim: *licet enim novis rebus nova nomina imponere*. Quæ ſi vera ſunt, non eſt cur ab hac voce tantopere abhorrere debeat is, qui, quod Græci οὐσίαν dicunt, latine velit explicare.

Eſſentialiter, *eſſenzialmente*, οὐσιωδῶς, ſecundum eſſentiam. *Auguſtin. lib.* 7. *de Trin. c.* 2. Sapientia eſſentialiter intelligitur.

Eſt, erat, erit, fuit, imperſ. anom. *appartenere*, *eſſer ufficio*, ἐμπέφυκε, munus eſt, officium eſt, opus eſt, intereſt, refert, pertinet. *Cic. pro L. Man.* Erit igitur humanitatis veſtræ magnum eorum civium numerum calamitate prohibere. *Liv. l.* 5. Etſi prodendæ patriæ, diſſolvendæque Reipublicæ eſt. ideſt, pertinet ad prodendam patriam, &c. ¶ Accipitur etiam pro proprium eſſe. *Plaut. Capt.* Eſt miſerorum, ut malevolentes ſint, atque invideant bonis. ¶ Item pro convenire. *Valer. Max. l.* 1. Non eſt inter patrem, & filium ullius rei comparationem fieri, præſertim divinitatis faſtigio junctos. ¶ Item pro poſſibile eſſe, licere. *Virg.* 6. *Æn.* Nec non & Tityon terræ omniparentis alumnum Cernere erat. *Cic. pro Sext.* Quem enim deprecari eſſet, cum omnes eſſent ſordidati? ¶ Item pro evenire, contingere. *Ter. Hec.* 3. 1. Nam ſæpe eſt, quibus in rebus alius ne iratus quidem eſt. Alia vide in *Sum*.

Eſther, mulier Hebræa, a *ſter*, ſtella lingua Perſica.

Eſtrix, eſtricis, f. 3. quæ valde edit, ab edo. *Plaut. Caſ.* 4. 1. 20. Ego novi ambas illas eſtrices.

Eſtur. V. Edo.

Eſula, f. 1. Aſyla, *Iſola*, urbs lit. Magnæ Græciæ, in ora Calabriæ ult. inter Crotonem, & Lacinium prom.

Eſuriales feriæ, quibus ab edendo feriamur. *Plaut. Capt.* 3. 1. 8. Ita venter, gutturque reſident eſuriales ferias. V. *Reſideo*.

Eſurienter, adverb. *con fame*. *Apul. l.* 10. *Metam.* Eſurienter eſcas appetere.

Eſuries, ei, f. 5. *fame*, רעב, Ger. *hunger*, Gal. *faim*, Hiſp. *hambre*, ὀρεξιφαγία, fames, edendi aviditas, ab *eſum* ſup. verbi *edo*. *Cælius Ciceroni* 8. *Fam. ep.* 1. Ut ego miſererer ejus eſuriei.

Eſurigo, inis, f. 3. idem, ac eſuries. *Varro* apud *Non. c.* 2. *n.* 291. Quod eſurigo findebat coſtas.

Eſurio, is, ivi, itum, n. 4. *aver fame*, רעב, Ger. *hungern*, Gal. *avoir faim*, Hiſp. *tener hambre*, πεινάω, cupio edere, cibum appeto, fame premor. *Cæl. Cic. l.* 8. *Fam. ep. ult.* Noſtri valde depugnare, & facile algere, & eſurire conſuerunt. *Plaut. Stich.* 1. 3. 65. Ridiculus æque nullus eſt, quam dum eſurit.

Eſurio, onis, m. 3. *chi ha fame*, רעב, Germ. *hungeriger*, Gal. *affamé*, Hiſp. *hambriento*, πεινῶν, qui eſurit. *Plaut. Perſ.* 1. 3. 21. Nam eſurio venio, non advenio ſaturio.

Eſuritio, f. 3. idem, ac eſuries. *Gell. l.* 16. *c.* 3. Eſuritionem faciunt inanes, patenteſque inteſtinorum fibræ. *Catul. carm.* 23. *ad Furium*: Sole, & frigore, & eſuritione.

Eſuritor, m. 3. qui eſurit. *Martial. l.* 3. *epigr.* 14. Romam petebat eſuritor Turius.

Eſus, us, m. *il mangiare*, אכל, Ger. *das eſſen*, Gal. *le manger*, Hiſ. *manjar*, actus edendi. *Plin. l.* 20. *c.* 7. Ut ne eo eſu ſituantur. *Gel. l.* 4. *c.* 1. Quæ eſui, & potui forent. Affertur & locus *Plin. l.* 20. *c.* 7. Sed ibi legitur, *in eo uſu*, pro *eſu*.

Eſus, a, um, particip. ab *Edo*, *is*. Deponentis forma *Solin. c.* 17. (*al.* 27.) *ad fin.* Aconito carnes illinunt: quas ubi eſæ ſunt (*panthera*) fauces earum angina obſidentur.

E ANTE T.

Et, καί, conjunctio eſt copulativa. *Cic. pro Cæc.* Non alia cauſa eſt æquitatis in uno, & in pluribus. ¶ Interdum interrogativa. *Virg.* 1. *Ecl.* Et quæ tanta fuit Romam tibi cauſa videndi? ¶ Interdum indignativa. *Cic. pro Mil.* Et ſunt, qui de Appia via loquantur, taceant de Curia? ¶ Plerumque ſententiarum initiis componit. *Quintil.* Et finitæ quidem ſunt partes duæ, quas hæc profeſſio pollicetur. ¶ Sæpe duplicatur. *Cic. de Orat.* Quorum pater & ſæpe alias, & maxime Cenſor ſaluti Reip. fuit. ¶ Accipitur item pro *etiam*. *Virg. Æn.* 2. Quorum Iphitus ævo jam gravior, Pelias & vulnere tardus Ulyſſi. ¶ Item pro quamvis. *Cic. de Sen.* Defendi legem Voconiam magna voce, bonisque lateribus, & videtis annos meos. ideſt, quamvis ſim ita ſenex. ¶ Interdum eleganter poſt *&* ſequitur *nec*, vel *neque*. *Cic. pro Flac. c.* 20. Sextus & rem agnoſcit, neque hominem ignorat. ¶ Interdum etiam negatio precedit. *Id.* 10. *Fam. ep.* 1. Nec miror, & gaudeo. Et *Tuſc.* 1. *c.* 23. Neque nata, & æterna eſt. ¶ Et vero, & quidem v. in *Vero*, *Quidem*. ¶ Aliquando particula hæc prætermittitur. *Cic. Fam. l.* 13. *ep.* 18. Ut judices, homini te gratiſſimo, jucundiſſimo benigne feciſſe.

Etenim, conjunct. *perciocchè*, Ger. *dann*, Gal. *puiſque*, Hiſp. *porque*, καὶ γάρ, enim, nam, quia, & modo primum locum, modo ſecundum obtinet in oratione. *Cic.* 2. *de Div.* Etenim ex diviſione hoc ſecundum eſt. *Id. de Off.* ex vetere Poeta. Vos etenim, juvenes, animos geritis muliebres. ¶ Accipitur aliquando pro quippe. *Cic. pro Flac.* Neque in toto Æmonenſium teſtimonio commovebor, etenim quibus ego iſtam laudationem remittam. ¶ Nonnunquam diviſa compoſitione per duas dictiones effertur. *Cic. de Clar. Orat.* Et dicere enim bene nemo poteſt.

Eteocles. V. Polynices.

Eteocleus, a, um, Ἐτεόκλειος, ad Eteoclem pertinens. *Apulei. lib.* 10. *Metam.* Ne ſilentio procedens ſimultas, Eteocleas nobis contentiones pariat.

Etereianus, a, um, ad Etereium pertinens, quod eſt nomen liberti Corillii equitis R. ut Etereiana nux, *Plin. l.* & *c.* 17. ab eo inſitione inventa.

Eteſiaca vitis, eſt Arretii propria, fallax, & ſecunditate ceſſans. *Plin. l.* 14. *c.* 3.

Eteſiæ, arum, m. 1. ἐτησίαι, venti quidam ſtatis temporibus quotannis flantes, ab ἔτος, annus, a quo ἐτήσιος, annuus. Aliqui deducunt ab αἰτέω, poſtulo, quaſi αἰτησίαι, eo quod Ariſtæus eos a Jove poſtulaverit. Eſt enim in fabulis, ut narrat *Hyginus l.* 2. *Aſt. c.* 4. Cum Athenienſium regio maximis Caniculæ caloribus adureretur, hominesque una cum ſatis omnibus nimio æſtu conficerentur, Ariſtæum ita ab Apolline patre edoctum, ab Jove petiiſſe, ut quo tempore Canicula oriretur, per dies quadraginta ventum daret, quo flante æſtus minueretur: itaque factum, Jove annuente. ¶ Hujuſmodi ventos *Strabo l.* 3. Subſolanos vocat, *Ariſtoteles*, & *Plin. l.* 2. *c.* 47. Aquilones appellant. Teſtatur præterea idem Ariſtoteles, nonnunquam eos in Zephyros mutari. quare vere ſcripſit *Gel. l.* 2. *c.* 22. Eteſias alia, atque alia parte Cœli ſpirare: & *Apul. de Mund.* Sunt, inquit, Eteſiæ ſpirantes ex omni parte eo tempore æſtatis, quo Canis oritur. ¶ Plerumque tamen ab Occidente perflant. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 98. Mare quoque Eteſiæ flabant: horum flatu in orientem navigantibus ſecundum, inde averſum erat. *Caſ. l.* 3. *B. C.* Ipſe Eteſiis tenebatur, qui Alexandria navigantibus ſunt averſiſſimi. Hinc *Cic. l.* 6. *Att. ep.* 1. Rhodum volo puerorum cauſa; inde quamprimum Athenas, etſi Eteſiæ valde reflant. ¶ Multa die flare incipiunt, & ad meridiem vergente. *Senec. l.* 5. *quæſt. nat. c.* 11. Eteſiæ ob hoc ſomniculoſi a nautis, & delicati vocantur, quod mane neſciant ſurgere. V. *Manut. de quæſit. per ep. p.* 2.

Eteſius, m. 2. lapis, ex quo mortaria confici ſolent. *Plin. l.* 36. *c.* 22.

Eteſius, a, um, adject. annuus, ab ἔτος, annus, ut, eteſia flabra Aquilonum, apud *Lucret. l.* 5. *v.* 741.

Ethice, es, vel Ethica, æ, f. 1. *Etica*, pars Philoſophiæ, quæ ad mores pertinet. *Cic. de Fato*, & *Quintil. l.* 12. *c.* 2.

Ethicus, a, um, *morale*, ἠθικός, moralis. *Senec. l.* 2. *controv.* 10. Declamabat Naſo raro controverſias, ſed non niſi Ethicas. Adde *Lact. l.* 3. *c.* 13.

Ethnicalis, le, adject. idem quod Ethnicus. *Tertul. de Spectac. c.* 5.

Ethnice, adverb. more Gentium, ut ethnice vivere. *Tert. de Pudi. c.* 9.

Ethniciſmus, a *Prudentio* dicitur cultus falſorum Deorum, *in paſſ. Laurent. verſ.* 498.

Ethnicus, a, um, o. 1. 2. ἐθνικός, gentilis, ab ἔθνος, gens, & natio. *Hieron. contra Jovin.* Chriſtianas tantum accipi juberet, an Ethnicas?

Ethologia, f. 1. eſt morum, ac affectuum cujuſque perſonæ effictio. *Quintil. l.* 1. *c.* 9.

Ethologus, m. 2. ἠθολόγος, morum expreſſor, qui geſtu ipſo corporis, & ſono vocis ita exprimit mores hominum, ut geſtibus loqui videatur. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 59. Mimorum eſt enim, & ethologorum, ſi nimia eſt imitatio, ſicut obſcœnitas, &c.

Ethopœia, f. 1. apud Rhetores eſt figura ſententiarum, al. Effictio, Imago, Notatio, qua vita, & mores alicujus deſcribuntur, ab ἦθος, mos, & ποιέω, facio, fingo. *Cic.* 2. *Agr.* Jam deſignatus alio vultu, alio vocis ſono, alio inceſſu eſſe meditabatur, veſtitu obſoletiore, corpore inculto, & horrido, capillatior, quam ante, barbaque majore, ut oculis, & aſpectu denuntiare vim Tribunitiam, & minitari Reip. videretur.

Ethos, i, n. *coſtumi*, ἦθος, mores: item res ethica, hoc eſt philoſophia morum. *Varr.* apud *Non. c.* 4. *n.* 377. In argumentis Cæcilius poſcit palmam, in etheſin Terentius, in ſermonibus Plautus. τοῖς ἤθεσιν, poſitio Græca. *Sidon. carm.* 15. *v.* 101. Phyſica vel logico, logicum vel jungit ad ethos.

Etiam, *ancora*, *eziandio*, גם, Ger. *auch*, Gal. *auſſi*, Hiſp. *aun*, *tambien*, καὶ δή, conjunctio, eadem, ac quoque. Primum copulæ nota eſt. *Cic. de cl. Orat.* Voce, motu, forma etiam magnifica. ¶ Poſt particulas *non modo*, *non ſolum*, *non tantum*, ſequitur *ſed etiam*; qua de re paſſim exempla. Inverſo ordine *Cic.* 4. *Fam. ep.* 14. Secundas etiam res noſtras, non modo adverſas pertimeſcebam. ¶ Habet præterea varios uſus varie uſurpata. *Ter. Andr.* 1. 1. 89. Nihil ſuſpicans etiam mali. h. e. adhuc. *Id. ib.* 2. 2. 31. Etiam puerum abiens conveni Chremis. h. e. præterea. *Plin. Paneg. c.* 77. Nullius auctoritas imminuta eſt, aucta etiam. h. e. quin potius. ¶ Interdum eſt aientis particula. *Plaut. Amph.* 1. 3. 46. Numquid vis? A. Etiam. ¶ Interdum increpantis, & indignantis. *Plaut. Perſ.* 6. 4. 4. Scelerate, etiam reſpicis? Et 2. 4. 7. Etiamne dicis, ubi ſit, venefice? h. e. nondum. *Ter. Heaut.* 2. 2. 6. Etiam caves, ne videat forte hinc te a patre aliquis exiens? hoc eſt, quin caves? &c. ¶ Etiam atque etiam, idem eſt ac *valde*, *magnopere*, ut etiam atque etiam cogitare. *Id. Eun.* 1. 1. 11. & *Cic.* ſæpe. ¶ Etiam quoque, dixit *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 118. Fateor. C. nempe conceptis verbis. A. etiam conſultis quoque.

Etiamdum, *peranco*, adhuc. *Ter. Heaut.* 2. 1. 17. Neque etiamdum ſcit pater.

Etiamne, *ancora*, partic. interrogandi. *Cic. Att. l.* 10. Etiamne Balbus in Senatum venire cogitat?

Etiamnum, adhuc, uſque nunc, uſque ad hoc tempus, *fino ad ora*. *Plaut. Pœn. prolog. v.* 99. Neque quicquam cum ea fecit etiamnum ſtupri. ¶ Ponitur & pro etiam nunc. *Id. Trucul.* 2. 6. 58. Etiamnum me vilipendit.

Etiamſi, conjunct. *benchè*, εἰ καί, etſi, quanquam, quamvis. Conſtruitur & cum conjunctivo, & cum indicativo, ſed frequentius cum conjunctivo reperitur. *Q. Cic. Tironi l.* 16. *ep.* 26. Etiamſi, quod ſcribas, non habebis, ſcribito tamen. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 21. Etiamſi timidi eſſemus, tamen &c.

Etiamtum, adv. uſque ad id tempus, *fin' allora*. *Cic. de Orat.* Omnes etiamtum retinebant illum Periclis ſuccum.

Etruria. V. Hetruria.

Etſi, conjunct. *benchè*, *ancorchè*, אף כי, Ger. *wiewol*, Gal. *bienque*, Hiſp. *bienque*, *ancor que*, καίτοι, quanquam. In principiis regit indicativum *Cic. pro Mil.* Etſi vereor, Judices, &c. ¶ In contextu orationis etiam ſubjunct. *Cic. de Amic.* Etſi illis plane orbatus eſſem.

Etymologia, f. 1. ἐτυμολογία, oratio, qua nominis ratio exponitur, ab ἔτυμον, & λόγος. *Cic.* 1. *Acad.* Verborum etiam explicatio probabatur, qua de cauſa quæque eſſent ita nominata, quam etymologiam appellabant.

Etymologice, es, f. idem ac etymologia. *Varr. l.* 6. *L. L.* Cum dicat etymologice non omnium morborum poſſe dici cauſas.

Etymologicus, a, um, adjectiv. ἐτυμολογικός, ut etymologica ratio. *Gell. l.* 1. *c.* 18.

Etymon, mi, n. 2. vera nominis, ſive appellationis ratio, vel quæ pro vera affertur, ab ἐτεός, vel ἔτυμος, verus. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 48. Videtur vocabulum etymon habere a glubendo.

E ANTE V.

Eu, particula approbantis, ſeu laudantis, & ſignificat, bene, recte, optime, εὖ. *Plaut. Moſt.* 1. 4. 31. Eu Philolaches, ſalve amiciſſime.

Evacuatio, onis, f. actus evacuandi, *evacuazione*. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marc. c.* 24. Fidei evacuatio.

Evacuatus, a, um, adject. *voto*, *evacuato*, ut evacuatæ obligationis vires reparare, *leg.* 4. *Cod. de Solut.*

Evacuo, as, avi, atum, a. 1. *votare*, κενόω, exinanio. *Plin. l.* 20. *c.* 6. Aut in fico duplici ad evacuandam alvum.

Evadne, f. 1. Εὐάδνη, Martis filia ex Thebe uxore Aſopi, conjux Capanei, quem incredibili amore dilexit. Cum audiſſet, maritum apud Thebas occidiſſe, fere in mortis ſtuporem diriguit, deinde cum celebraretur funus, ſe in rogum projecit. Filium Sthenelum reliquit. *Virg.* 6. *Æn.*

Evado, dis, ſi, ſum, *ſcampare*, *fuggire*, נמלט, Ger. *entgehen*, *entrinnen*, Gal. *échaper*, *venir au deſſus*, Hiſp. *ſalir de peligro*, *eſcapar*, ἐκφεύγω, extra vado,

vado, exeo, erumpo, evolo. *Cic. pro Cal.* Si evaſiſſent ſubito a balneis mulieris amici. ¶ Eſt item effugere, liberari. *Virg. 9. Æn.* Noſtras ne evadere demens ſperaſti te poſſe manus? *Cic. de Sen.* Nec vero tum animum eſſe inſipientem, cum ex inſipienti corpore evaſiſſet. ¶ Item evenire, exitum habere. *Cic. Att. l.* 16. Quoad audiamus, hæc, quæ commota ſunt, quorſum evadant. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 44. Intelligo hercle, ſed quo evadas neſcio. h. e. *dove tu vada a finire con queſto racconto.* ¶ Item fieri, *diventare*. *Cic. in Bruto*, *c.* 35. Perfectus Epicureus evaſerat. *Ter. Adel.* 3. 4. 68. Verum nimia illæc licentia profecto evadet in aliquod magnum malum. ¶ Item aſcendere. *Virg. 2. Æn.* Evado ad ſummi faſtigia culminis. Sic evadere in, & ad muros. *Liv. lib.* 4. & 25. ¶ Item apparere. *Virg. 2. Æn.* Ut tandem ante oculos evaſit, & ora parentis. ¶ *Evadere vitam*, apud *Apul. l.* 4. *Met.* eſt mori, hoc eſt extra vitam vadere, vita exire. ¶ *Evaſti* pro *Evaſiſti*. *Horat. l. 2. ſat.* 7. *v.* 68. *Evaſſet* pro evaſiſſet. *Silius l.* 15.

Evagatio, f. 3. actus evagandi. *Plin. l.* 2. *c.* 17. Ac ſpatia longitudinis latitudinem evagatione penſans.

Evaginatio, onis, f. *lo sfoderare*. Apud *Arnob. l.* 1. ſumitur pro ulceris alicujus ſpatio, ſeu intercapedine. ait enim: Contumaciam canceris ſævi ad ſubeundam cicatricem circumſcriptis evaginationibus compulerunt.

Evaginatus, a, um, adject. e vagina eductus, *sfoderato*. *Juſtin. l.* 1. *c.* 9. Ipſe gladio ſua ſponte evaginato vulneratus. *Hygin. fab.* 164. Evaginato gladio aliquem perſequi.

Evagor, aris, atus ſum, d. 1. idem ac vagor, ſeu latius vagor, expatior, *vagare*, περιδινέομαι. *Liv. l.* 22. Nullo circa ad evagandum relicto ſpatio. ¶ Tranſlate *Quinct. l.* 2. *c.* 4. Verum hactenus evagari ſatis fuerit. h. e. loqui extra propoſitum. *Cic.* 1. *Offic. c.* 29. Qui appetitus longius evagantur.

Evaleſco, is, lui, n. 2. *ingagliardire*, *potere*, חזק, Ger. *vermüglich werden*, Gal. *ſe renforcer*, Hiſp. *bolverſe recio*, *arreciarſe*, ἰσχύω, validior fio. *Stat. l.* 1. *Silv.* 2. *v.* 79. Pocula, lethaleſque manu componere ſuccos Evaluit. *Quintil. l.* 2. *c.* 8. Adjuta cura natura magis evaleſcit. *Plin. l.* 17. *c.* 15. Cum evaluiſſent flagella pedes binos. hoc eſt cum creviſſent. ¶ Pro ſimplici valeo. *Macrob. l.* 3. *Saturn. c.* 17. Cum margarita centies ſeſtertium evaluiſſet.

Evallefacio, is, eci, actum, a. 3. expello, & quaſi extra vallum ejicio. *Var.* apud *Non. c.* 3. *n.* 158. Retrimenta cibi, quæ exierant per poſticum, evallefecerunt.

Evallo, as, avi, atum, a. 1. *cacciar fuori*, ἐκβάλλω, quaſi extra vallum ejicio. *Non. c.* 2. *n.* 259. allatis exemplis Titinnii, & Varronis.

Evallo, is, ere, a. 3. vallo, ſeu vanno purgo, *crivellare*, *vagliare*, ἐκλικμάζω. *Plin. l.* 18. *c.* 10. Triticum ante perfundi aqua munda jubet, poſtea evalli.

Evan, antis, maſc. 3. unum ex Bacchi cognominibus, ab Evan, vel Euhœ, vel Evohe, vel heuhœ. *Ovid.* 4. *Met. v.* 15.

Evander, vel Evandrus, i, m. 2. Rex, vel potius unus ex nobilibus Arcadiæ. Patrem habuit Mercurium filium primi Jovis, matrem Nicoſtratam filiam Jonii Regis Arcadiæ, quæ a Græcis Themis, a Latinis Carmenta, a rerum futurarum prædictione, vocitata eſt. *Dionyſ. Hal. l.* 1. *Ant. Rom.* Sed a Theodontio, Leontio, Servio, & aliis ſcriptum eſt, eum fuiſſe vel filium, vel nepotem, vel pronepotem Pallantis Regis Arcadiæ, dictum autem Mercurii filium, quod eſſet eloquentiſſimus, a Mercurio inventore, & Deo eloquentiæ. *Virg.* 8. *Æn.* Filium genuit, quem appellavit Pallantem, & filiam nomine Pallantiam. *Id. ibid.* Sed apud Dionyſium legas, Pallantem Evandri nepotem fuiſſe, filiam vero Dynam eſſe appellatam. Cum patrem caſu occidiſſet, ſeditione populi facta, patriam, quæ Pallantium urbs fuit, una cum matre reliquit, 60. fere annis ante bellum Trojanum. Venit in Italiam, & humaniſſime a Fauno exceptus, habitavit non longe a Tiberi, in eo colle, qui poſtea Palatinus mons & Palatium dictus eſt, ibique oppidum Pallantium, ſeu Pallanteum condidit. Poſt mortem in numero Deorum habitus, & cultus fuit. Habuit aram apud Aventinum collem, non procul a porta Trigemina.

Evandrius, ii, m. 2. cœlator egregius Athenienſis, qui inter captivos M. Antonii Romam venit. *Hor. l.* 1. *ſerm. ſat.* 3.

Evandrius, a, um, o. 1. 2. quod ad Evandrum ſpectat, ut Collis Evandrius, unus ex 7. collibus Romæ, in quo Evander habitavit, qui poſtea Palatinus appellatus eſt.

Evaneſco, is, ui, itum, n. 3. *ſvanire*, *ſparire*, חלף, Ger. *vergehen*, Gal. *evanouir*, Hiſp. *deſvanecerſe*, ἀφανίζομαι, e conſpectu abeo, vanus fio, in nihilum redigor. *Cicer. de clar. Or.* Iiſque & orationes reliquit, quæ jam evanuerunt. *Ovid.* 2. *Faſt.* In tenues evanuit auras. Rurſus *Cic.* 1. *Div.* Vinum evaneſcit vetuſtate. *perde la ſua forza*. *Id. Att.* 3. *epiſt.* 13. Extenuatur, & evaneſcit ſpes. ¶ Hinc particip. evaniturus. *Lactant. l.* 5. *c.* 4. Evanituras brevi religiones falſas.

Evangelicus, a, um, adject. ad Evangelium pertinens. *Tertul. l.* 4. *contr. Marcion. c.* 39.

Evangeliſta, ſcriptor Evangelii. *Prudent. Cath.* 6. *v.* 77.

Evangelium, n. 2. græce eſt bonus, ſive lætus nuntius, ab εὖ, bene, feliciter, & ἀγγέλλειν, nuncius. Hinc Chriſtiani Evangelium appellarunt Chriſti ſermonem, & doctrinam, quia in ea paſſim felicitas æterna iis annuntiatur. *Tertul. l.* 4. *cont. Marcion. c.* 3. ¶ Evangelia, orum, n. 2. ſacrificia, & ſupplicationes, quæ pro jucundo nuntio decerni conſueverant, vel merces allati jucundi nuntii. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 12. O ſuaves epiſtolas, quibus εὐαγγέλια deberi fateor. *Ulp. l. falſus*, *ff. de furtis*. Ergo ſi ea, quæ dicunt Græci evangelia, petat; id eſt mercedem pro rei inventæ, vel repertæ nuncio.

Evangelizator, oris, m. 3. qui Evangelium publice prædicat. *Tertul. de Cor. mil. c.* 9.

Evangelus, i, m. εὐάγγελος, lætus nuntius. *Vitr. l.* 10. *c.* 7. Nomen mutaverunt, ut pro Pixodaro Evangelus nominaretur.

Evanidus, a, um, o. 1. 2. *fragile*, *vano*, *caduco*, חלף, Ger. *hinfellig*, Gal. *qui ſoudain s'evanouit*, *periſſable*, Hiſ. *caduco*, *fragil*, *deſvanecido*, ἐξίτηλος, inanis, caducus, cito periturus. *Col. de Arb. c.* 17. Nam quæ in proceritatem extenduntur, evanidæ fiunt, &c. *Senec. epiſt.* 35. Leve & evanidum gaudium. *Ovid. Met.* 5. *v.* 435. Pectoraque in tenues abeunt evanida rivos.

Evanno, as, avi, atum, a. 1. *ſventolare*, זרה, Ger. *auſſwannen*, Gal. *vanner*, Hiſp. *aventar*, ἐκλικμάω, eſt vanno fruges, aut legumina movere, ac ventilare. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 52. Ut quod leviſſimum eſt in eo, evannetur foras extra aream. ¶ Tranſlate eſt amovere, foras ejicere. *Pomp. Pan.* apud *Non.* Evannetur, & mea ocyus opera ut fiat, ſocero.

Evans, antis, f. *Baccante*, Baccha: *Sil. Ital. l.* 1. *v.* 101. Non ille Evantis Maſſylæ palluit iras. *Virg. Æn* 6. *v.* 517. evantes Orgia circum Ducebat Phrygias.

Evanthia, f. 1. *Elantia*, opp. Achaiæ, in ora Locrorum Ozolorum, inter Naupactum, & Chaleon, Cyrrham verſus.

Evaporatio, f. 3. *ſvaporamento*, ἀναθυμίασις, humoris exhalatio. *Sen. l.* 1. *nat. quæſt. c.* 1. Si terris omnis generis, & varia evaporatio eſt.

Evaporativus, a, um, adject. *coſa che ſvapora*. *Cæl. Aurel. Acut.* 3. *cap.* 8. Evaporativa virtus.

Evapōro, as, avi, atum, a. 1. vaporem exhalo, *ſvaporare*. *Solin. c.* 8. Calor olim acrior exhalatus per tempora evaporavit. *Gel. lib.* 19. *cap.* 5. Id in ea leviſſimum eſt, quod evaporatur.

Evaſto, as, a. 1. idem, ac vaſto. *Liv. lib.* 10. *cap.* 15. Omnia quinque menſium ſpatio evaſtaverunt.

Evax, εὖγε, interjectio exultantis. *Plaut. Men.* 1. 2. 18. Evax, jurgio uxorem tandem abegi. ¶ Eſt ab Evoe, εὐοῖ.

Eubœa, fem. 1. Chalcis, Abantis, *Negroponte*, inſ. Græciæ, Achajæ adjacens ab Or. ab ea anguſto freto Euripo dicto diviſa. Ponte jungitur continenti Achajæ. Inſignis eſt duobus promontoriis, Gereſto ad Atticam vergente, & Caphareo ad Helleſpontum.

Eubœus, a, um, adject. ab Eubœa, ut plebs Eubœa. *Stat. l.* 5. *Silv.* 3. *v.* 136.

Euboicus, a, um, o. 1. 2. quod ad Eubœam inſ. ſpectat, ut Sibylla Euboica, quæ eadem, ac Cumana. Nam Cumæ ab Eubœenſibus conditæ fuerunt. *Virg.* 6. *Æn.* Et tandem Euboicis Cumarum allabitur oris. ¶ Euboicum mare, vel Sinus Euboicus, Oetæus, Opuntius, *Golfo di Negroponte*, ſinus maris Ægæi, qui Eubœæ adjacet. ¶ Item ſinus maris Campani, ſeu Thuſci, qui Cumarum, Bajarumque alluit oram, ab Euboicis advenis Cumarum conditoribus. *Propert. l.* 3. *el.* 18. *v.* 38. Et Danaum Euboico litore mille rates.

Eubōis, idis, f. Εὐβοΐς, Euboica. Tellus Eubois apud *Statium* eſt regio circa Neapolim & Cumas, ut in voce præced. dictum eſt. Sic enim ille *l.* 1. *ſilv.* 2. *v.* 263. nitidum conſurgat ad æthera tellus Eubois, & pulcra tumeat Sebethos alumna. ¶ At *lib.* 1. *Achil. verſ.* 413. quatitur navalibus ora Eubois: Eubœam ipſam Græciæ intelligit.

Eucarpia, f. 1. urbs Phrygiæ Magnæ, ad Hermum fl. verſus confinia Lydiæ.

Euchariſtia, orum, n. εὐχαριστήρια, ab εὐχαριστέω, *grates ago*, apud *Tertul. adverſ. Hæret. c.* 47. Ipſum introducunt ad benedicenda euchariſtia ſua. Sed alii legunt *euchariſtica*. h. e. oblationes pro gratiarum actione. ¶ Euchariſtia, æ, f. Græce εὐχαριστία, ab eadem radice, a Catholicis Scriptoribus adhibetur pro auguſtiſſimo Sacramento Corporis & Sanguinis D. N. J. C.

Euchariſticus. V. Euchariſtia.

Euclides, m. 3. Εὐκλείδης, Philoſophus Megarenſis, auditor Socratis, qui, cum Megarenſibus interdictum fuiſſet Athenas ingredi, veſtitu muliebri utebatur, ne noſceretur. Scripſit plurimos Dialogos. *Suid. Laer.* ¶ Euclides alter, Philoſophus Platonicus, & Geometra inſignis, tempore Ptolemæi, poſterior aliquanto iis, qui Platonis ætate vixerunt, antiquior vero Eratoſthene, & Archimede. Hic multa de Geometria, & Muſica ſcripſit, quæ etiam nunc extant.

Eudiæon, διῖνον, lineum filum, quod medici extremo in clyſterio relinquunt, per quod clyſmus emittitur. *Feſtus*. ¶ Græci hoc nomine vocant foramen in navi, per quod ſentina evacuatur.

Eudōra, f. 1. Εὐδώρα, Nympha filia Oceani, & Tethyos. ¶ Item una Atlantidum.

Eudoxus, m. 2. vir Gnidius, Geometra, & Aſtrologus peritiſſimus, qui primus apud Græcos annum ad Lunæ curſum ordinavit. Libros edidit de Geometria, & Aſtrologia, item de legibus. *Cic.* 2. *de Div.*

Evectio, f. 3. actus evehendi. *Apul. l.* 5. *Metam.* Sublimis evectio. ¶ Speciatim eſt diploma, ſive chartula ſigno Principis obſignata, qua poteſtas permittitur alicui utendi jumentis curſui publico deſtinatis, *licenza di andar per le poſte*. Nam ſine licentia Principis nemini privato licebat curſum publicum currere, qui inſtitutus fuerat ſolummodo ad Principis commoditatem, ut quam citiſſime poſſet & nuntios mittere per provincias, & ea, quæ longe ab Urbe gerebantur, cognoſcere, ut eſt apud *Sueton. in Aug. c.* 49. V. Codicis l. 12. *tit.* 51. qui eſt *de curſu publico*, ubi multa habentur de jure evectionum. *Symmach. l.* 4. *ep.* 6. Evectiones impetraſſe me gaudeo.

Evectus, us, m. 4. idem ac evectio. *Plin. lib.* 18. *cap.* 5. Ut navigiorum evectus, vel itinerum.

Evectus, a, um, adject. *portato*, *innalzato*. *Cic.* 1. *Ver. c.* 20. Omnia ex fanis plaſtris evecta, aſportataque. *Vellej. l.* 2. *c.* 53. In id evectus, ſupra quod aſcendi non poteſt. *Tac. Ann.* 14. 52. Privatum modum evectæ opes.

Evĕho, is, xi, ctum, a. 3. ἐξάγω, extra veho, effero. *Cic. de Clar. Orat.* Ut ſemel e Piræeo eloquentia evecta eſt. *Liv. l.* 1. Equo evehi. *Id. l.* 25. Ubi primum tranquillitas maris in altum evexiſſet. *Id. l.* 1. *c.* 38. Evehere aquas ex planis locis. *portar fuori*. ¶ Significat etiam in altum vehere, extollere. *Virg.* 6. *Æn.* ardens evexit ad æthera virtus. *Vellej. l.* 2. *c.* 90. Quem uſque in tertium Conſulatum amicitia Principis evexerat.

Evelātus, a, um, o. 1. 2. eventilatus, apud vet. *Feſtus*: Evelatum, eventilatum. Unde velabra, quibus frumenta ventilantur.

Evello, is, evelli, *rectius quam* evulſi, evulſum, a. 3. *ſtirpare*, נתש, Ger. *auſſrupfen*, Gal. *arracher*, Hiſp. *arrancar*, ἀποτίλλω, vi quadam vello, extirpo. *Cic.* 3. *Tuſc.* Perinde ſtultiſſimum Regem in luctu capillum ſibi evellere. *Id.* 1. *de Orat. c.* 53. Tamen eorum importunitatem ex eorum mentibus evelliſſet vis orationis tuæ. *Curt. l.* 4. *c.* 6. Sagitta ictus eſt, quam Philippus evellit. ¶ Tranſlate eſt adimere, auferre. *Cic. pro Roſc. Am.* Hunc ſibi ex animo ſcrupulum, qui ſe dies, noctesque ſtimulat, ac pungit, ut evellatis, poſtulat. *Id. pro Cluent. c.* 2. Evellam ex animis hominum tantam opinionem, tam penitus inſitam, tam vetuſtam? ¶ Particip. *Evulſus* V. ſuo loco.

Evenio, is, eni, entum, n. 4. extra venio, accedo, ἀποβαίνω. *Plaut. Rud.* 3. 2. 17. Eam eventuram Capuam ſalvam, & ſoſpitem. *Id. Caſ.* 2. 8. 1. Sine modo rus eveniat. Hic tamen alii leg. *veniat*. ¶ Significat etiam exitum habere, *riuſcire*. *Id. Moſt.* 2. 48. Hæc blanda dicta quo eveniant, madeo metu. ¶ Sæpiſſime ſumitur pro accidere, *accadere*: ſed in hac ſignificatione plerumque imperſonaliter uſurpatur. V. *Evenit*.

Evĕnit, ebat, evenit, imp. 4. *accadere*, קרה, Ger. *begegnen*, Gal. *arriver*, Hiſp. *acontecer*, συμβαίνει, eſt accidere, & tam in malam, quam in bonam partem accipi ſolet. *Cic. Att.* Nihil nobis adverſi evenire poteſt. *Id. in Fam. ep.* 10. *l.* 2. Ne idem eveniat in meas litteras. *Id. in Tuſc.* Quibus jam evenit, ut morerentur. *Ter. Heaut.* 4. 3. Evenit illi commodum. ¶ Quandoque eſt ſorte alicui obtingere. *Sal. in Jug.* Metelloque Numidia evenit.

Eventilātus, a, um, adject. ut Frumenta eventilata mundiora ſunt. *Col. l.* 1. *c.* 6.

Eventilo, as, a. 1. *crivellare*, *ſventolare*, זרה, Ger. *ſeben*, *auſſbeuteln*, Gal. *eventer*, Hiſp. *aventar*, ἐκλικμάω, extra ventilo, ventilatione purgo. *Plin. l.* 31. *c.* 31. Graviorem aerem emendant aſſiduo linteorum jactatu eventilando. *Sid. l.* 1. *ep.* 9. Opes imperii eventilare. h. e. diſſipare.

Eventum, ti, n. 2. *avvenimento*, τὸ συμβαῖνον, quod caſu, aut fortuna nobis evenit, tam in malum, quam in bonum. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 5. Semper cauſæ eventorum magis movent, quam ipſa eventa. *Id. Fam.* 7. *ep.* 1. Ut te ex noſtris eventis communibus admonendum putarem. ¶ Late autem patet hujus vocis notio, de qua ſic *Lucret. l.* 1. *v.* 455. Servitium, libertas, divitiæque, paupertas, bellum, concordia, cætera, quorum adventu manet incolumis natura, abituque, Hæc ſoliti ſumus, ut par eſt, eventa vocare.

Eventūrus, a, um, adject. particip. *Tibul. l.* 2. *el.* 5. *v.* 11. Tu procul eventura vides.

Eventus, us m. 4. *accidente*, *caſo*, *avvenimento*, מקרה, Ger. *auſſgang*, Gal. *accident*, *evenement*, Hiſp. *acontecimiento*, τὸ συμβαῖνον, caſus, quod caſu, aut fortuna nobis evenit, tam in bonum, quam in malum. *Cic.* 1. *de Or.* Ita maxime dicendi difficultatem, varioſque eventus orationis, hominumque judicia pertimeſcit. ¶ *Eventum præſtare*, eſt periculum alicujus rei in ſe recipere. V. *Præſto*. ¶ Aliquando etiam eventus finis rei dicitur. *Cicer. in Fam.* Ex eventu homines de tuo conſilio exiſtimaturi ſunt. ¶ *Erat* etiam Eventus apud Romanos unus ex 12. Diis, Agricolarum præſidibus, quos Conſentes appellabant. Hinc *Plin. l.* 36. *c.* 5. refert, fuiſſe Romæ ſimulacra boni Eventus, & bonæ Fortunæ. *Var. l.* 1. *c.* 1. *R. R.* Nec non precor bonum Eventum, quoniam ſine ſucceſſu ac bono eventu miſera eſt agricultura.

Evēnus, m. 2. Lycormas, *Phidari*, *Fidari*, Εὔηνος, fl. Ætoliæ, qui ex Callidromo M. oritur, ac inter Ætolos, & Locros mare Jonium petit, haud procul ab ora ſin. Corinthiaci, Calydonem urbem interluens. Dictus eſt ab Eveno Martis filio, Marpiſſæ patre, qui ſe in eundem præcipitavit.

Evēnus, m. 2. Εὔηνος, Philoſopus, qui ignem optimum ciborum condimentum eſſe dicere ſolebat. *Plut.*

Everberatus, a, um, adject. *battuto*, *sbattuto*. *Senec. l.* 5. *Quæſt. Nat. c.* 12. Spiritus cum everberatus curſu parum libero incaluit.

Everbĕro, a. 1. idem ac verbero, *battere*. *Quinct. lib.* 2. *cap.* 4. Qui os, oculoſque hoſtis Galli roſtro, atque alis everberaret. *Virg.* 12. *Æn. verſ.* 866. Clypeumque everberat alis.

Evergantæ trabes, h. e. affabre politæ, & compactæ, ab εὐεργής. *Vitruv. l.* 5. *c.* 1.

Evergĕtes, m. 3. εὐεργέτης, cognomen Ptolemæi Regis Ægyptiorum, qui Philadelpho ſucceſſit, quod beneficium ſonat, ex maximis ejus in Græcas civitates meritis impoſitum.

Evergo, is, a. 3. effundo, emitto, *mandar fuori*, ἐκβάλλω, *Liv. lib.* 44. *cap.* 33. Mon-

33. Montes ſpem faciebant, quis nullos apertos evergerent rivos, occultos continere latices.

Everræ, arum, f. 1. dicuntur purgatio quædam domus, ex qua mortuus ad ſepulturam ferendus eſt, quæ fit per everriatorem, certo genere ſcoparum adhibito. *Feſtus*.

Everriator, oris, m. qui everrit. Apud *Feſtum* everriator dicitur, qui accepta hæreditate juſta facere defuncto debet, quæ ſi non fecerit, ſeu quid in ea re turbaverit, ſuo capite luat. V. *Everræ*.

Everriculum, n. 2. *rete da peſcare*, *erpicatojo*, *ſtraſcino*, Ger. *ein zuggarn der fiſcher*, Gal. *vernail*, *ſenne*, Hiſp. *red barredera*, σαγήνη, rete piſcatorium, a verrenda aqua, vel quod, ſi quid fuerit piſcium nactum, everrat. *Varro l.* 3. *de R. R. c.* 17. Cum neque everriculo illi in litus educere poſſent vivam ſaginam plebejæ cœnæ piſces. ¶ Tranſlate ponitur pro expilatore. *Cic. Ver.* 4. *c.* 24. Quod unquam hujuſcemodi everriculum ulla in provincia fuit? ¶ Dicitur item de actione de dolo, quia ea everruntur fraudes hominum e vita civili. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 30. Inde everriculum malitiarum omnium judicium de dolo malo, quod C. Aquilius familiaris noſter protulit.

Everro, is, ri, ſum, *ſcopare*, *ſpazzare*, בער, Germ. *auſſwiſchen*, Gall. *balayer*, Hiſp. *barrer*, ἐκσαρόω, valde verro, ſcopis expurgo, verrendo nitidum facio. *Colum. lib.* 7. *cap.* 4. Stabula frequenter everrenda, & purganda. *Id. ſub fin. l.* 8. Everrere purgamenta officinis. ¶ Tranſlate accipitur pro expilare, *rubare*, *ſaccheggiare*. *Cic. Ver.* 2. *c.* 21. Etenim quam tu domum, quam tu urbem adiiſti, quod fanum denique, quod non everſum, atque extersum reliqueris? ¶ Everrere ſermones alicujus, pro expiſcari, curioſe inquirere, *Senec. l.* 3. *de ira*, *c.* 11.

Everſio, f. 3. *diſtruzione*, *ruina*, מהפכה, Ger. *umkerung*, Gal. *renverſement*, *deſtruction*, Hiſp. *abatimiento*, *deſtruycion*, ἀνατροπή, deſtructio, excidium. *Cic.* 1. *Phil. c.* 2. Taliſque everſio illius execratæ columnæ. *Id. de Sen. c.* 12. Hinc patriæ proditiones, hinc Rerumpublicarum everſiones.

Everſor, oris, m. *diſtruttore*, הורס, Ger. *umbkeren*, Gal. *deſtructeur*, Hiſp. *deſtruydor*, ἀνατροπεύς, qui evertit. *Cic. pro Sext.* Hoccine ego appellem nomine everſores hujus Imperii? *Plin. l.* 28. *c.* 1. Everſor juris humani.

Everſus, a, um, adject. ab everto, *rovinato*, *diſtrutto*, *atterrato*, ut Everſæ funditus provinciæ, *Cic. Ver.* 1. *cap.* 3. Everſa vi tempeſtatis quercus. *Plin. lib.* 10. *c.* 31. ¶ Item verrendo purgatus, ab *everro*. quod vide. ¶ Everſa cervix quid ſit, V. *Everto*.

Everto, is, ti, ſum, a. 3. *roveſciare*, הפך, Ger. *umbkeren*, Gal. *renverſer*, Hiſp. *deſtruyr*, ἀνατρέπω, proprie eſt in ſtatum contrarium vertere. *Cic.* 1. *de Or.* Qui duorum ſcalmorum naviculam in portu everterit. ¶ Tranſlate eſt excindere, diruere, demoliri. *Cic.* 2. *Off.* De evertendis autem, diripiendiſque urbibus valde illud conſiderandum eſt. ¶ Item proſternere, de ſtatu aliquem dejicere, *abbattere*. *Cicer.* 5. *Fam.* Quam me vi, atque impreſſione evertere. ¶ Item perturbare, tollere, *Cic. Att. l.* 16. Is, quantum in ipſo fuit, Remp. evertit. ¶ Item expellere. *Cic.* 3. *Ver.* Ne per ſummam injuriam pupillum Junium fortunis patris conetur evertere. ¶ Item refellere, *ribattere*. *Cic. de Or.* Sua confirmare, adverſarii evertere. ¶ Evertere cervicem, eſt jactare, in aliam partem violento motu vertere. *Ter. Heaut.* 2. 3. 131. Inverſa verba, everſas cervices tuas.

Eveſtigatus, a, um, adject. ab eveſtigo, *inveſtigato*, *ſcoperto*. *Senec. controv.* 9. Tu, Craſſe, poſt eveſtigata illa fugitivorum arma ditiſſimus.

Eveſtigio. V. Veſtigium.

Euganei, græce εὐγενεῖς, a nobilitate ſic dicti, populi Venetiæ, ubi nunc Patavini. Antenor enim, iis expulſis, Patavium Urbem & populos ſuos ſtatuit. *Liv. l.* 1. De his etiam *Plin. l.* 3. *c.* 20.

Euganei colles, *i monti di Padova*, ſeptem fere paſſuum millibus Patavio diſtantes. Horum altiſſimus *Venda* dicitur, in quo Monachorum Olivetanorum Cœnobium non contemnendum. Nobiliſſimi autem *Titulum*, & *Arquadum*, quod in eo T. Livius, in hoc F. Petrarcha ædes, & prædia ad ruſticandum habuerint. Inter utrumque *Taurilia* eſt ſitu, cultuque præter cæteros inſignis. Ibi Fratrum S. Mariæ de Monte Ortone perpulcrum hoſpitium, vulgo *Mirabello*; Monachorum S. Benedicti parvum Cœnobium, vulgo *Caſtelletto*, & princeps Eremitarum Camaldulenſium Eremus, vulgo *Rua*. V. *Scardeon. de Antiq. Urbis Patavinæ*.

Euganeus, a, um, adject. gentile, ut Euganea tellus, *Sil. lib.* 8. *verſ.* 604. Euganea agna, *Juven.*

Euge, εὖγε, interjectio aſſentientis, laudantis, & gratulantis. *Plaut. Epid.* Euge, corpulentior videre, atque agilior. Adde *Ter. Adelph.* 5. 7. 13.

Eugeniæ, f. 1. uvæ quædam, a generoſitate ſic dictæ. Nam εὐγένεια, nobilitas eſt. *Col. l.* 3. *c.* 2. Sicut eugeniæ, dum ſunt in Albano colle.

Eugepe, interject. exultantis, & approbantis. *Plaut. Amph.* 4. 1. 10. & alibi.

Eugium, n. 2. εὔγιον, eſt pars media inter naturalia muliebria, ſeu pellicula, quæ ſignum virginitatis habetur, ab εὔγυον, *fertile*. *Laber.* Cum cano eugio puellitarier. Adde eund. apud *Non. c.* 2. *n.* 304.

Euhyus, unum ex cognominibus Bacchi, εὖ υἱός, hoc eſt, bonus filius. Cum enim Gigantes in Jovem moviſſent bellum, cæteris Diis exterritis, fabulantur Poetæ, Liberum Patrem ſe in leonem transformaſſe, unumque ex Gigantibus interfeciſſe, atque ob egregie navatam operam hoc nomine ab Jove fuiſſe appellatum. *Stat. lib.* 2. *Theb.* Prærepti cum te tener Euhye partus Tranſmiſere patri. Hinc

Euias, vel Euhyas, adis, f. 3. Bacchi ſacerdos. *Horat. lib.* 3. *od.* 25. Ex ſomnis ſtupet Euias.

Evibro, as, avi, atum, a. 1. vibro, vel extra vibro, *vibrare*. Tranſlate *Gellius lib.* 1. *cap.* 2. Nam ut excitarentur, atque evibrarentur animi, quod cornua, & litui moliuntur.

Evictio, onis, f. vox JCtorum eſt, qua ſignificatur legitima probatio, rem aliquam ſuam eſſe, quæ ab adverſario acquiſita ſit. *Leg. Non tamen*. *Dig. de evictionib.*

Evictus, a, um, adject. convictus, *convinto*, *vinto*. *Cic. Ver.* 2. *c.* 1. Tam multis teſtibus evictus. *Sil. l.* 3. *v.* 581. Virtus paulatim evicta ſeneſcit. h. e. enecta, & debellata.

Evidens, o. 3. *evidente*, *manifeſto*, ברור, Germ. *ſcheinbar*, Gal. *evident*, Hiſp. *evidente*, *manifeſto*, ἐναργής, quod aperte videtur, & intelligitur. *Cic. de Un.* Ut eſſet menſura quædam evidens. *Id. l.* 3. *de Nat. Deor. c.* 4. Evidens eſt, de quo inter omnes convenit. *Celſ. l.* 7. *in princ.* Evidentiſſimi effectus. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor.* Quid enim eſt hoc evidentius?

Evidenter, adv. *manifeſtamente*, Ger. *klerlich*, Gal. *evidemment*, Hiſp. *claramente*, ἐμφανῶς, perſpicue. *Liv. lib.* 7. *cap.* 26. Cum tam evidenter pœnituerit. ¶ Comparat. *evidentius*, & ſuperlat. *evidentiſſime*, leguntur *leg.* 11. *Dig. de liber. & poſt.* & *leg.* 15. *Dig. qui ſatiſd. cog.*

Evidentia, f. 1. *evidenza*, ἐνάργεια, perſpicuitas. *Cic.* 4. *Acad.* Propterea quod nihil clarius ἐναργείᾳ, ut Græci, perſpicuitatem, aut evidentiam nos, ſi placet, nominemus. Adde *Quintil. l.* 6. *c.* 2.

Evigeſco, is, n. vigorem amitto *Tertul. de Anim. c.* 38.

Evigilatio, onis, f. *Auguſtin. l.* 1. *Soliloq. c.* 1. Deus, pater evigilationis atque illuminationis noſtræ.

Evigilatus, o. 1. 2. part. ab evigilo, vigilando confectus. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 12. At quam honeſta! at quam expedita tua conſilia! quam evigilata tuis cogitationibus, qua itineris, qua navigationis!

Evigilo, as, avi, atum, n. 1. *deſtarſi*, *ſvegliarſi*, עור, Ger. *auffwachen*, Gal. *eſtre eveillé*, *s'eveiller*, Hiſp. *velar*, *eſtar velando*, ἐγείρομαι, expergiſcor, vigil fio. *Plin. ep.* 5. Evigilaveram; nuntius a Spurina. ¶ Nonnunquam eſt elucubrare, & per vigilias aliquid conficere. *Ovid. Triſt. l.* 1. *el.* 1. *v.* 107. Quos ſtudium cunctos evigilavit idem. ¶ Tranſlate eſt prudenter agere, proſpicere. *Cic. in Ver.* Aut in quo evigilaverunt curæ, & cogitationes meæ?

Evigoratus, a, um, adject. vigore privatus. *Tertul. de Pal. c.* 4.

Evileſco, is, lui, n. 3. vileſco, *divenir vile*, *avviliſire*, ἐξευτελίζομαι. *Sueton. in Claud. c.* 15. Uſque eo eviluit, ut paſſim ac palam contemptui eſſet. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 4. *n.* 7. Nullis ſordibus pretium caræ pietatis evileſcit.

Evincio, is, nxi, nctum, a. 4. idem ac vincio, vel valde vincio, circumdo, *legare*, *circondare*, ἐνδέω. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 42. Inſigni regio Tiridatem evinxit. h. e. diadema impoſuit.

Evinco, is, ici, ictum, a. 3. obtineo, vinco, *convincere*, *vincere*, *ottenere*, ἐκνικάω. *Liv. l.* 2. Evincuntque inſtando, ut literæ ſibi ad Tarquinios darentur. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 250. Ratio evincet. ¶ Item *ſuperare*, *ſormontare*. *Virg.* 2. *Æn.* Amnis oppoſitas evicit gurgite moles. *Horat. l.* 2. *od.* 15. Platanuſque cœlebs evincet ulmos. *Ovid.* 1. *Met.* Evincere ſomnos. *Senec. in Med.* precibus aliquem evincere, *piegarlo*. *Col. l.* 6. *c.* 5. Evincendi autem ſunt quamvis peſtiferi morbi, & propulſandi. ¶ Apud JCtos evincere, eſt rem ſuam ab alio acquiſitam jure repetere. *Ulp. l.* 1. *Dig. de evictionib.*

Evinctus, a, um, adject. vinctus, circumdatus, *circondato*, *legato*. *Virg. Æn.* 5. *v.* 364. Evinctis attollere brachia palmis. *Id.* 8. *Æn. v.* 286. Evinctus tempora ramis.

Eviolo, as, a. 1. idem quod violo, lædo. *Propert. l.* 3. *eleg.* 7. Quod nolim noſtros eviolaſſe deos. Al. leg. *te violaſſe*. Alii *evoluiſſe*, quod ſit præteritum ab *evolvo*, h. e. in fatis diſpoſuiſſe; vel quod ſit idem quod *voluiſſe*, a *volo*, *vis*.

Eviratio, f. 3. *caſtrazione*, virilium excectio. Metaleptice ponitur pro depilatione, *Plin. l.* 29. *c.* 1. Eviratio pilorum.

Eviratus, a, um, o. 1. 2. *caſtrato*, ἀπευνουχισμένος, caſtratus, & tranſlate laſcivus, & effeminatus. *Martial. l.* 5. *epigr.* 42. Eviratior ſpadone.

Evireſco, is, n. 3. virorem amitto, expalleſco. *Var.* apud *Non. c.* 2. *n.* 258. Atque exſanguibus dolore evireſcat color.

Eviro, as, a. 1. *caſtrare*, סרס, Ger. *minchen*, Gal. *chaſtrer*, Hiſp. *caſtrar*, εὐνουχίζω, caſtro, virilitatem execo, & tranſlate effeminatum reddo. *Var. apud Non. c.* 1. *n.* 223. Eviravit omnes Venere vaga pueros.

Eviſceratus, o. 1. 2. cui viſcera exempta ſunt, *ſventrato*. *Cic. Tuſc.* 1. *cap.* 44. *ex Ennio*. Ipſe ſummis ſaxis fixus aſperis, eviſceratus latere pendens. ¶ Item quod ex viſceribus alicujus rei extrahitur, ut Unio e concha eviſceratus. *Solin. cap.* 53. (*al.* 66.)

Eviſcero, as, a. 1. *ſventrare*, Ger. *entweyden*, Gal. *ebouëller*, *oster les entrailles*, Hiſp. *deſentrañar*, ἐξεντερίζω, exentero, viſcera extraho, viſceribus ſpolio. *Virg.* 11. *Æn.* Pedibuſque eviſcerat uncis.

Evitabilis, le, o. 3. quod evitari poteſt. *Ovid.* 6. *Met. v.* 234. Fruſtra tamen dantem non evitabile telum.

Evitatio, onis, f. actus evitandi, *lo ſchivare*, ἔκκλισις, ut evitatio malorum, *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 3. Faſtidii evitatio, *Vopiſ. in Aureliano*, *c.* 31.

Evitatus, o. 1. 2. part. ab evitor, *ſchivato*. *Horat. lib.* 1. *carm. od.* 1. Metaque fervidis evitata rotis.

Evito, as, avi, atum, a. 1. *ſchivare*, idem, ac vito, ideſt fugio, effugio, caveo. *Cic. de Amic.* Quas tum evitare, tum levare, tum ferre ſapientis eſt. ¶ Evito etiam verbum antiquum eſt, compoſitum a vita, & ſignificat vitam eripere, vita ſpoliare. *Enn. apud Cic.* 3. *Tuſc. c.* 19. Hæc omnia vidi inflammari, Priamo vi vitam evitari.

Evius, ii, m. Bacchi cognomen, quaſi bonus filius. V. Euhyus. *Horat. l.* 2. *od.* 11. *v.* 17. Diſſipat Evius curas edaces. *Colum. l.* 10. *R. R. v.* 224. Evie, Evie pæan. ¶ Eſt etiam adject. ideſt Bacchicus. *Stat. Achil.* 2. *v.* 154. Quater Evia pulſant Terga manu. h. e. tympana.

Eumeces, n. 3. balſami genus levi cortice, ab εὐμήκης, *bene longus*, quod cæteris ſit procerius. *Plin. l.* 12. *c.* 25.

Eumenides, um, f. Furiæ infernales, ſic dictæ per antiphraſim, εὐμενίδες, quaſi benevolæ, cum revera ſint δυσμενεῖς. Hoc autem nomen ab Oreſte acceperunt, qui Palladis conſilio illas placaverat, cum prius Eurymedes dicerentur, ut docet *Sophocl. in Oedip.* *Virg.* 4. *Æn.* Eumenidum veluti demens videt agmina Pentheus. ¶ In ſingulari Eumenis, idis. *Sil. l.* 2. *v.* 559. disjectaque crinem Eumenis in medios irrumpit. V. *Furiæ*.

Eumetris, f. 3. gemma, ſilici ſimilis, quæ capiti ſuppoſita nocturna viſa ad oraculi ſimilitudinem reddit. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Eumolpide. V. Eumolpus.

Eumolpus, m. 2. fil. Muſæi, vel Orphei. Hinc Eumolpidæ, Sacerdotes præſides nocturnorum quorundam ſacrificiorum in honorem Bacchi, quod ab Eumolpo inſtituti fuerint. *Cic.* 2. *de Leg.*

Eunuchinus, a, um, adject. ad Eunuchum pertinens, ut Eunuchina facies, apud *Hieronym. ep.* 22. *de cuſt. Virg.*

Eunuchiſmus, i, m. eviratio, ut eunuchiſmum facere, apud *Cal. Aurel. Tard. l.* 1. *c.* 4.

Eunuchizo, as, eviro, apud *Hieron. cont. Jovinian.*

Eunucho, as, a. 1. *caſtrare*, εὐνουχίζω, caſtro. *Var. in lege Mævia*, *apud Non. c.* 2. *n.* 289. Qui ſeu eunuchat, aut alibi liberos producit.

Eunuchus, m. 2. *caſtrato*, סרים, Germ. *verſchnitner*, Gall. *eunuque*, *chaſtré*, Hiſp. *caſtrado*, *capado*, εὐνοῦχος, caſtratus, ab εὐνή, *orbus*, & ἔχω, *admiſſarium admitto*, quaſi expers concubitus. *Cic. in Orat.* Eunuchi in Syria, Ægyptoque. *Juven. Sat.* 6. quas eunuchi imbelles, ac mollia ſemper Oſcula delectent, & deſperatio barbæ. *Id. ſat.* 12. Eunuchum ſe facere. ¶ Eſt etiam titulus comœdiæ Terentianæ, in cujus prologo, v. 32. *Terent.* dixit *Eunuchum ſuam*, ſubaudiendo *fabulam*.

Evocati, m. 2. erant milites veterani, qui expletis ſtipendiis in gratiam Conſulum, Ducumque militiam ſumebant, ab *evocando*, quod rogatione, ac precibus, ſæpeque litteris, ac nuntiis nominatim evocabantur ad militiam, quam jure detrectare poterant. Singuli eorum honore Centurionum, & inſignibus afficiebantur. Unde vitem geſtabant. *Cic. l.* 3. *Fam. ep.* 6. Antonium Præfectum Evocatorum miſi ad te. V. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 1. *c.* 15.

Evocatio, onis, f. actus evocandi, ἐκκλησις, *il chiamar fuori*, ut inferorum evocatio, *Plin. lib.* 30. *cap.* 1. ¶ Evocatio etiam dicebatur de militibus per tumultum in re ſubita collectis, ubi Dux alloquitur cives: Qui Remp. ſalvam vultis, me ſequimini. *Auct. ad Heren. l.* 3. *cap.* 2. Vis decernitur per exercitus, claſſes, arma, tormenta, evocationes hominum, & alias hujuſmodi res. Adde *Donat. ad Terent. Eun.* 4. 7. 2.

Evocator, oris, m. qui evocat. Item qui tumultuarium, & ſubitum militem cogit. *Cic. Catil.* 1. *c.* 11. Principem conjurationis, evocatorem ſervorum, & civium perditorum exire patieris?

Evocatorie, adv. ut evocatorie curare, *Theod. Priſcian. l.* 1. *c.* 13.

Evocatorius, a, um, adject. qui evocat, ut evocatoriæ litteræ, apud *Sidon.*

Evocatus, a, um, adject. *chiamato fuori*. Hinc Evocati milites; de quibus V. *Evocati*.

Evoco, as, avi, atum, a. 1. *chiamar fuora*, קרא, Germ. *hinauſſ berüffen*, Gal. *appeller*, *bucher*, Hiſp. *llamar fuera*, *atraer*, ἐκκαλέω, extra voco. *Teren. in Eun.* 2. 2. 52. Num quem evocari hinc vis foras? ¶ Eſt etiam accerſere ad aliquem locum. *Liv. l.* 3. Evocare ad colloquium. Sic qui in provinciis erant, ſæpe ad dicendam cauſam Romam evocabantur. *Cic. in Ver.* Pericles Epheſius Romam evocatus eſt, quod auctor injuriæ illius fuiſſe argueretur. ¶ Item ad ſubitam, tumultuariamque militiam vocare. *Caſ.* 1. *B. C.* Magnus numerus equitum R. & decurionum, quos ex municipiis Domitius evocaverat. ¶ Evocare Deos veteres dicebant, pro precibus elicere Numina illa, in quorum eſſe tutela urbs obſeſſa putabatur, ut ea relicta, in eorum, qui obſidebant, urbem tranſirent. *Macrob. Saturn. lib.* 3. *cap.* 9. ¶ Per tranſlationem eſt quaſi extrahere, retrahere. *Cicer.* 1. *Tuſc.* Cum a Rep. cum a negocio omni evocamus animum. ¶ *Plin. l.* 14. *c.* 1. Vis earum (vitium) omnis evocatur in palmites. h. e. exit, ſe diffundit.

Evohe, & Evoe, & Evæ diſſyllab. εὐοῖ, vox bacchantium, & Liberum Patrem inclamantium, & invocantium, quaſi εὖ οἱ, bene illi. *Virg.* 7. *Æn. v.* 389. Evohe Bacche fremens. *Ovid.* 4. *Met. v.* 522. Evohe Bacche ſonat. *Catul. Argon. v.* 61. Saxea ut effigies bacchantis proſpicit evœ.

Evo-

Evolaticus, a, um, adjectiv. qui volat, ut evolatici homines, apud *Plaut. Pan.* 2. 2. v. 27. Al. tamen leg. *volatici*.

Evolito, as, n. 1. freq. a volo. *Col. l.* 8. *c.* 8. Per quas ad requirendos cibos evolitant.

Evŏlo, as, avi, atum, n. 1. *volar fuori*, Ger. *ausfliegen*, Gal. *s'envoler*, Hiſp. *volar*, ἐκπέτομαι, extra, vel in altum volo. *Cic. in Bruto*. Ut evolare, non excurrere videretur. ¶ Tranſlate eſt progredi, ad honores altius evehi, aſcendere. *Cic.* 1. *Fam.* Quem illi eſſe in principibus facile ſunt paſſi, evolare altius certe noluerunt. ¶ Item eripere ſe, aufugere. *Cic. in Somn.* Qui ex corporum vinculis tanquam e carcere evolaverunt. ¶ Item vitare, effugere. *Cic. de Prov. Conſ.* Quam pœnam ſi tum aliorum opibus, non ſuis evolarunt. *Id.* 3. *Ver.* Evolet ex veſtra ſeveritate.

Evŏlo, as, a. 1. *rubare*, *rapire*, Ger. *rauben*, Gal. *voler*, Hiſp. *hurtar*, ἁρπάζω, eſt furari, rapere, quaſi in volam recipere. *Plaut. Ciſt.* 4. 2. 65. Ciſtellam adoleſcens hic mihi evolavit. Alii ſic leg. Ciſtella mihi hic, mi adoleſcens, evolavit.

Evolvo, is, olvi, utum, a. 3. *rivolgere*, Ger. *ewolen*, Gal. *depiler*, *devouiller*, Hiſp. *ſacar bolviendo*, ἐκκυλίω, de loco volvo. *Lucan. l.* 3. Nudis evolvunt ſaxa lacertis. ¶ Hinc evolvere ſe dicuntur flumina decurrentia. *Virg.* 5. *Æn.* in mare ſe fluvii evolvunt. *Plin. l.* 4. *c.* 12. Danubius ſex fluminibus in Pontum evolvitur. ¶ Tranſlate evolvere eſt medicari. *Virg.* 4. *Georg.* Fleviſſe, & gelidis hæc evolviſſe ſub antris. ¶ Item legere. *Cic.* 1. *Tuſc.* Evolve diligenter ejus eum librum, qui eſt de animo. ¶ Item explicare, exponere. *Cic. pro Cæl. c.* 23. Reliquum eſt crimen de veneno, cujus ego neque principium invenire, neque evolvere exitum poſſum. Sic, naturam rerum evolvere, *Id. l.* 4. *Acad.* ¶ Evolvere ſe, eſt evadere, & ſe expedire. *Ter. Phorm.* Ego nullo poſſum remedio me evolvere ex his turbis. ¶ Evolvere argentum, pro eruere, reperire, *trovar fuori*, *procacciare*. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 83. Aut terra, aut mari alicunde evolvam id argentum tibi.

Evolutio, onis, f. evolvendi actio, explicatio, lectio. *Cic. l.* 1. *Fin. c.* 7. Quid hiſtoria, cognitioque rerum, quid Poetarum evolutio?

Evolūtus, a, um, adjectiv. ἀνελιχθείς, *diſpiegato*, *ſviluppato*, ut evoluta ſerpens, & ex oculis elapſa, *Liv. l.* 26. Evolutum furfure panicum, apud *Col. l.* 2. *c.* 9. h. e. exutum, purgatum. Evolutus bonis, h. e. deturbatus, *Senec. ep.* 75. Evolutus nudatuſque tegumentis diſſimulationis, *Cic. l.* 2. *de Or. c.* 86.

Evŏmo, is, ui, itum, a. 3. *vomitare*, Ger. *ausſkotzen*, Gal. *vomir*, Hiſp. *gomitar*, *rebeſar*, ἐξεμέω, extra vomo, vomendo ejicio. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Eaſque, cum ſtomacho concoxerit, evomere. *Plin. l.* 5. *c.* 9. Evomit ſe Nilus in mare. ¶ Tranſlate eſt emittere. *Cic. de Am.* Apud quem evomat virus acerbitatis ſuæ. *Ter. Adelph.* 3. 2. Evomere iram in aliquem.

Evonymus, f. 2. *Pana rotto*, inſ. Siciliæ ſatis parva, inter Liparam ad Auſtr. & Strongylen ad Bor. in mari Tyrrheno. Aliis eſt *Liſca Bianca*, aliis *Vulcanetto*, aliis *Stromboli*.

Eupatoria, f. 1. urbs Paphlagoniæ, Regia Mithridatis, ab eo condita, quæ poſtea Pompejopolis ex Pompeji Magni nomine dicta eſt, apud Amiſum.

Eupatorium, n. 2. ſive eupatoria, f. 1. herba, al. agrimonia, ab Eupatore Rege. *Plin. lib.* 25. *cap.* 6.

Euphēme, es, f. 1. mater Croti, & nutrix Muſarum.

Euphemiſmus, εὐφημισμός, figura rhetorica, qua res ingratas, & odioſas mitioribus vocabulis exprimimus, vel ironice, ut cum Furiæ Eumenides vocantur, vel extra ironiam, ut *Velley. l.* 2. *c.* 93. Si quid accidiſſet Cæſari. h. e. ſi mortuus eſſet. V. *Voſſ. Inſtit. Orat. p.* 2.

Euphonia, εὐφωνία, quam *vocalitatem* vertit *Quintil.* eſt ſonus vocum jucundior, ſuaviorque verborum prolatio. Uſurpat *Palæmon Grammaticus*.

Euphorbus, viri Trojani nomen a Menelao occiſi, cujus animam Pythagoras, qui metempſychoſim commentus eſt, habere ſe jactabat, *Ovid.* 15. *Met. v.* 160. Hinc ſapiens Euphorbus pro Pythagora ſumitur ab *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 50.

Euphorion, Poeta Chalcidenſis, qui varia ſcripſit. Elegorum ejus teſtis eſt *Diomed. l.* 3. Poema etiam aliud, in quo multa de Agricultura, affert *Suid.* Quam ob cauſam forte Varro, & Columella eum inter ſcriptores ruſticos celebrant. Hujus græca carmina Gallum latine vertiſſe, auctor eſt Serv. Unde *Virg. in Bucol.* Ibo, & Chalcidico quæ ſunt mihi condita verſu &c. V. *Quintil. l.* 10. *c.* 1.

Euphranor, m. 3. ſtatuarius Iſthmius, qui de ſymmetria, & coloribus aliquot volumina edidit. *Plin. l.* 34. *c.* 8.

Euphrātes, m. 3. *Frat*, fl. Aſiæ. Oritur ex Niphate M. Armeniæ majoris, in Tigrim cadit, & cum ipſo paulo poſt in ſin. Perſicum ſe exonerat. Dictus creditur ab εὐφραίνω, *exhilaro*, quia aquis ſuis agros circumjacentes fertiliſſimos reddit.

Euphrātis, idis, f. quæ ad Euphratem poſita eſt, ut ripa Euphratis, apud *Sidon. in carmine ſubjecto epiſt.* 9. *l.* 8.

Euphroſyne, es, f. 1. Εὐφροσύνη, una Gratiarum, ab hilaritate. V. *Gratia*.

Euphroſynum, i, herba, alio nomine bugloſſum. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Eupilis, m. 3. *Lago di Puſiano*, lacus Inſubriæ, per quem Lambrus flu. tranſit, cum pago cogn. Leucum verſus in Bor. *Plin. l.* 3. *c.* 19.

Euplœa, f. 1. *Gajola*, inſ. parva Campaniæ, in ſinu Puteolano, inter Neapolim, & Puteolos, juxta Pauſilypum prom. haud procul a Margellene. *Stat. l.* 2. *Silv.* 2. *v.* 79.

Euplocămus, adject. εὐπλόκαμος, calamiſtratus. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 155. Euplocamus capillus.

Eupŏlis, m. 3. antiquus Poeta Comicus, in reprehendendis hominum vitiis liberrimus. Scripſit comœdias decem, & ſeptem, ex quibus novem victoriam meruerunt. Periit in prælio navali inter Lacedæmonios, & Athenienſes commiſſo. Cujus mors quantum civitati luctum attulerit, illud oſtendit, quod publico edicto cautum fuit, ne poetis in poſterum militare liceret.

Eurīnus, a, um, adject. ab Euro, orientalis, *orientale*. *Colum. l.* 11. *c.* 2. Incipit occidere ventus eurinus.

Eurīpĭdes, m. 3. Εὐριπίδης, Poeta Tragicus Athenienſis. Natus eſt eo die, quo Xerxis exercitus ab Athenienſibus fuſus eſt. Fuit primum in Rhetorica Prodici diſcipulus, deinde Socratis in Philoſophia, ſecutus eſt etiam Anaxagoram. Athenis diſcedens venit ad Archelaum Macedoniæ Regem, apud quem ſummo in honore fuit. Scripſit fabulas ſeptuaginta quinque, ex quibus quinque tantum victoriam meruerunt. Caſtitate vitæ tanta fuit, ut vulgo μισογύνης, h. e. oſor mulierum, cognominatus ſit. Duxit tamen uxores duas. Exceſſit noctu diſcerptus a canibus annum agens ſeptuageſimum quintum. Oſſa ejus Regis juſſu Pellam tranſlata, repulſis Athenienſium precibus, qui ſæpe per legatos tentaverunt ut civis ſui reliquias ſibi in patriam referre liceret.

Euripidēus, a, um, adject. ad Euripidem pertinens, ut Euripideum carmen, *Cicer.* 3. *Tuſc. cap.* 25.

Eurīpus, m. 2. Εὔριπος, fretum anguſtum, ab εὖ, & ῥιπίζω, ventilo, quod a ῥίπτω, projicio, quia facile projicitur, & huc, atque illuc jactatur. Variis fretis hæc vox tribuitur. Maxime tamen nobilis euripus inter Eubœam, & Bœotiam, qui Chalcidicus, & Euboicus, & ſimpliciter Euripus nominatur, *Stretto di Negroponte*. Is ſepties die, ac ſepties nocte, ut *Mela l.* 2. *c.* 7. auctor eſt, fluctibus invicem verſis adeo immodice fluit, ut navigia plenis velis ventis repugnantibus ſecum rapiat. Sed Strabo, Seneca, Plinius, & alii ſepties tantum 24. horarum ſpatio reciprocare volunt. Imo *Antiphilus Byzantius l.* 1. *epigr.* ſexies ſolum curſum mutare ait. Denique *Liv. lib.* 28. ſcribit, non ſepties die temporibus ſtatis reciprocare, ſed temere in modum venti nunc huc, nunc illuc verſo mari, velut monte præcipiti devolutum torrentem, rapi. ¶ Euripi item dicuntur alvei magnifico opere, qui aquas in morem fluviorum deducunt, quo in genere etiam canales recenſendi ſunt, quibus aquæ in ſublime ſaliunt, & in domos privatas aſcendunt, *gore*. Differunt a nilis, quod euripi exiliores ſunt, nili majores. *Cic.* 2. *de Leg.* Ductus vero aquarum, quos iſti nilos, & euripos vocant. ¶ Item lacunæ aquarum inertium in circo, vel arena. *Plin. l.* 8. *c.* 7. Poſtea ſimile ſpectaculum editurus euripis arenam circumdedit.

Euroauſter, tri, m. ventus ſpirans inter Auſtrum, & Eurum. *Colum. l.* 12. *c.* 2. *Inſcript.* apud *Gruter. p.* 137.

Euronŏtus, m. 2. *Sirocco*, ventus, qui ab oriente hyberno flat, inter Eurum, & Notum. *Apul. de Mundo*, & *Colum. l.* 11. *c.* 2.

Eurōpa, f. 1. Εὐρώπη, filia Agenoris Phœnicum Regis, quam Jupiter in bovem transformatus raptam abduxit in Cretam, ex qua genuit Minoem, & Rhadamantum. *Plato in Min. Ovid.* 2. & 3. *Met.*

Eurōpa, f. 1. *Europa*, una ex præcipuis partibus orbis terrarum, ſic dicta ab Europa Agenoris filia. Habet a Sept. & Occ. Oceanum, a Mer. Mare Mediterraneum, ab Or. Aſiam. Separatur ab Africa Mari Med. Africo, Sardoo, & Iberico, ab Aſia Tanai fl. Ponto Euxino, & mari Ægæo.

Europæus, a, um, adject. *Europeo*. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 23. Noverat ante alios faciem ducis Europæi. h. e. Europæ filii. *Nepos Eumene*, *c.* 3. Illum unum oppoſuerat Europæis adverſariis.

Europenſis, ſe, adject. Europæus. *Vopiſc. in Aurelian. c.* 21. Aureliano rebus Europenſibus occupato.

Eurōtas, m. 1. Hymetus, Marathon, Neris, *Baſilipotamo*, fl. Peloponneſi, lauris abundans, qui oritur in Arcadia, non procul ab Alpheo, in vico Aſea, prope Megalopolim, longe a Stymphalo M. in Auſt. per Laconiam in Mer. fluit, Lacedæmonem alluit, & in ſin. Laconicum ſe exonerat. *Virg.* 1. *Æneid.*

Eurotias, æ, m. gemma, quæ ſitu, inquit *Plin. l.* 37. *c.* 10. videtur operire nigritiam. Eſt ab εὐρώς ſitus, mucor, putredo.

Eurōus, a, um, ad Eurum pertinens. Orientalis. *Virg.* 3. *Æn. verſ.* 533. Portus ab Euroo fluctu curvatur in arcum. *Pier. Valerian.* ita ſe legiſſe teſtatur in omnibus pæne codicib. antiquis, quos verſavit. Al. tamen *Eoo*, quod eſt magis uſu receptum.

Eurus, m. 2. Εὖρος, ventus, al. Subſolanus, qui flat ab ortu verno, ſeu æquinoctiali, ab ἠὼ ῥέων, vel ab εὖ, & ῥέω, a bene fluendo. *Ovidius*: Nam modo purpureo vires capit Eurus ab ortu. ¶ Sæpe a Poetis ponitur pro parte Orbis orientali. *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 538. regio, quæ immenſo deſcendit ab Euro.

Euryăle, f. 1. Εὐρυάλη, fuit Regis Minois filia, quæ Neptuno Orionem peperit. ¶ Alia fuit Præti Argivorum Regis filia. ¶ Tertia una ex Gorgonibus.

Eurydĭce, es, f. uxor Orphei, pro qua recuperanda ad inferos deſcendit. *Virgil. lib.* 4. *Georg. verſ.* 486. Redditaque Eurydice ſuperas veniebat ad auras. Fabulam V. in *Orpheus*.

Eurylŏchus, ſocius Ulyſſis, qui ſolus Circes pocula non guſtavit; neque in ſuis figuram eſt tranſmutatus. *Ovid.* 14. *Met. verſ.* 287. Vidimus Eurylochum: ſolus data pocula fugit.

Eurymĕdon, ontis, pater Peribœæ, ex qua Neptunus ſuſcepit Nauſithoum Regem Phæacum, & Alcinoi Patrem. *Homer. Odyſſ.* 7. ¶ Item filius Fauni, de quo *Stat.* 11. *Theb. v.* 32. ¶ Item fluvius, qui ex Tauri jugis ortus Pamphiliam ſecat. *Mela lib.* 1.

Eurynŏme, es, Oceani, & Tethyos filia, uxor Orchami Achæmeniorum Regis, mater Leucothoes. *Ovid.* 4. *Metam. v.* 210. ¶ Item Apollinis filia, quæ Adraſtum Argivorum Regem, & Eryphylem Amphiarai conjugem peperit.

Eurypylus, Herculis filius, augur peritiſſimus inter Græcos, qui regnavit in Coo inſula. *Ovid.* 7. *Met. Virg.* 2. *Æn.*

Euryſtheus, triſyllab. m. 2. Εὐρυσθεύς, Stheneli Mycenarum Regis filius, qui Junonis inſtinctu imperabat Herculi, ut varia monſtra ſuperaret, quo poſſet perire. Quare eum *Virg.* durum appellat, 3. *Georg. in princ.*

Euryſthēus, a, um, ad Euryſtheum pertinens, Εὐρυσθεῖος. *Stat. Theb. v.* 312. bella Euryſthea gerentem Amphitryoniadem.

Eurythmia, æ, f. εὐρυθμία, concinnitas, convenientia, apta diſpoſitio. *Vitruv. lib.* 1. *cap.* 2. Architectura conſtat ex ordinatione, ex diſpoſitione, eurythmia, & ſymmetria.

Eurytis, idos, f. patronym. filia Euryti, Εὐρυτίς, h. e. Jole. *Ovid. heroid. ep.* 9. *v.* 133. Eurytidoſque Joles, atque inſani Alcidæ. Adde *Met.* 9. *v.* 395.

Eurytus, m. 2. Εὔρυτος, Oechaliæ Rex, pater Joles, ab Hercule victus, & occiſus, cum filiam certaminis lege promiſſam nollet tradere. ¶ Item Mercurii filius, comes Argonautarum. *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 538. & *l.* 3. *v.* 471. & *l.* 6. *v.* 570.

Euſchēme, adverb. εὐσχήμως, decore, ſpecioſe. vox græca, qua utitur *Plaut. Mil.* 2. 2. 58. & *Trinum.* 3. 1. 24.

Euſtylos, i, εὔστυλος, concinne columnis diſpoſitis extructus. *Vitruv. l.* 3. *c.* 2.

Euterpe, f. 1. una ex Muſis, quæ tibias invenit, ab εὖ, bene, & τέρπω, delecto, ideſt, a concentus ſuavitate. *Horat. l.* 1. *od.* 1.

Euthygrammus, i, m. εὐθύγραμμος, quaſi recta linea, regula eſt Architectorum; de qua *Vitruv. l.* 1. *c.* 1.

Eutyches, etis, & chis, monachus Conſtantinopolitanus, hæreſiarcha, qui in Chriſto duas naturas negavit, damnatus in Synodo Chalcedonenſi, Marciano Imp. Vixit circa A. C. 450.

Evulgo, as, a. 1. *divolgare*, *pubblicare*, Ger. *ausſbreiten*, Gal. *publier*, *divulguer*, Hiſp. *divulgar*, *pregonar*, ἐξαγγέλλω, in vulgus edo. *Liv. l.* 9. *c.* 46. Civile jus repoſitum in penetralibus Pontificum evulgavit.

Evulſio, onis, fœm. *lo ſradicare*, *o ſtaccare*, ἀπόσπασις. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 22. Qui primus purgationes alvi, dentiſque evulſionem invenit.

Evulſus, a, um, adject. ab evello, *ſtaccato*, *sbarbicato*, ἀποσπασθείς. *Cic. l.* 15. *Att. ep.* 4. Arbor exciſa, non evulſa. *Senec. Med. v.* 947. Sinu matris evulſi filii.

Euxīnus Pontus, Euxinum Mare, *Mar Maggiore*, *Mar Negro*, mare illud, quod incipiens a Boſphoro Thracio vergit in Or. & Sep. ambitus 23. M. ſtad. long. 5. M. lat. 3. M. Prius ἄξενος, Pontus Axenus dictus eſt, ſc. inhoſpitalis, propter immanitatem eorum, qui ejus maris litora incolebant. Illi enim hoſpites immolare ſolebant, & carnibus pereſis ex calvis eorum ſibi pocula conficere. Poſtea cum in locis maritimis Jones aliquot oppida condidiſſent, cohibito Scytharum aſſueto latrocinio, receptoque Græcorum hominum commercio, pro Axeno Euxinus, hoc eſt, hoſpitalis, appellatus eſt. *Strabo l.* 7. *Ovid.* 4. *Triſt. el.* 4. *v.* 55. Frigida me cohibent Euxini litora Ponti: Dictus ab antiquis Axenus ille fuit. ¶ Proprie eſt adject. non ſubſtant. ut Euxinum litus, *Id.* 4. *de Pont. el.* 3. *v.* 51. Euxinæ undæ, *l.* 4. *el.* 7. *in princip.*

Euzōmon, n. 2. εὔζωμον, eruca, herba, quia εὔζωμον eſt, h. e. idonea ad gratiam conciliandam juri, quod græce ζωμός dicitur. *Plin. l.* 20. *c.* 3.

E ANTE X.

Ex, & e, *da*, Germ. *von*, Gal. *de*, Hiſp. *de*, ἐκ, ἐξ, præpoſ. una ex iis, quæ ablat. regunt. *Cic. in Brut.* Cum percontaretur ex quadam anicula. *Ter. Eun.* 3. 2. E flamma petere cibum. ¶ Variis verbis, & nominibus juncta varias habet ſignificationes. Interdum enim notat locum, ut *Plaut. Aſin.* 1. 2. 4. Jam ex hoc loco ibo ad tres viros. *Ter. Eun.* 3. 2. 18. Ex Æthiopia eſt uſque hæc. Sic, laborare ex capite, renibus, &c. *Cic. Terent.* ¶ Interdum tempus, & ſignificat poſt, *dopo*. *Cic. Phil.* 1. Ex eo die, quo in Ædem Telluris convocati ſumus. *Virg.* 2. *Æn.* Ex illo fluere ſpes Danaum. h. e. poſt illud tempus. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 22. Quod Provinciam ex Prætura habuerat. h. e. poſt Præturam. Huc etiam illa pertinent; aliam rem ex alia cogitare, ex alio aliud accidere. *Ter. Heaut.* 3. 3. 73. & *Eun.* 4. 2. Sic *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 70. Ex magnis rupibus nactus planiciem. *h. e.* poſt magnas rupes. ¶ Item materiam, ex qua quid fit, ut ſtatua ex ære facta, poculum ex auro. *Cicer.* & *alii paſſim.* ¶ Item cauſam, & ſignificat propter. *Sen. de Benef.* Nec ex hoc æs alienum profitebor. ¶ Nonnunquam etiam accipitur pro cum. *Plaut. Merc.* 1. 2. 28. Reſinam ex melle Ægyptiam vorato. ¶ *Quintil. l.* 5. *c.* 6. Adjicit ex abundanti hanc quoque fiduciam. *id eſt* præter neceſſitatem. *Liv. l.* 8. *Bel. Pun.* Cum ex inſperato repente miſiſtis nobis huc P. Scipionem. ideſt, præter ſpem, & opinionem. ¶ Interdum pro ſecundum. *Ter. Adelph.* 2. 1. 22. Ornatus eſſes ex tuis virtutibus. Hinc *Ex animo*, ſecundum animi ſententiam *ſinceramente*. *Ter. Eun.* Utinam iſtuc verbum ex animo, & vere diceres. ¶ Ex decreto, *in vigor del decreto*. *Cic. Fam.* 2. *ep.* 13. Decedere ex provincia ex ſenatus

con-

conſulto. ¶ *Ex ſententia*, vel *ex animi ſententia*, ſecundum conceptum mentis. *Cic. 3. Offic.* Sed quod ex animi tui ſententia juraveris. *Idem 2. Fam.* Sane feliciter, & ex mea ſententia Rempub. geſſimus. ¶ *Ex fide*, ſecundum fidem, fideliter. *Suet. in Galba.* Nummulario non ex fide verſanti pecunias manus amputavit. ¶ *Ex æquo*, ſecundum æqualitatem, æqualiter. *Tac. l. 2. hiſt.* Diſcrimen, ac periculum ex æquo patiemur. ¶ Vel ſecundum æquitatem. *Liv. l. 42.* Ut ex æquo fœdus fieret. ¶ *Ex conſuetudine*, ſecundum conſuetudinem. *Plin. Epiſt. l. 2.* Hunc, oro, ex conſuetudine tua & legas, & relegas. ¶ *Ex dignitate*, ſecundum dignitatem, pro dignitate, ut dignitas poſtulat. *Cic. Lic. 5. Fam.* Et, ut ſpero, ſtatues ex noſtra dignitate. ¶ *Ex præſcripto*, ſecundum id, quod nobis præſcriptum eſt. *Col. lib. 2. c. 1.* Neque enim ſemper eundem, velut ex præſcripto, habitum gerunt. ¶ *Ex compoſito*, ſecundum id, quod compoſitum eſt, ut convenerat, dedita opera, *ſecondo l' accordo, o l' ordine. Liv. l. 2.* Tum ex compoſito orta vis. ¶ *Ex profeſſo*, ſecundum id, quod profitemur, ex profeſſione, ſerio, non diſſimulate, *daddovero. Quint. l. 12. c. 1.* Ex profeſſo Philoſophiam oſtentantibus parum decori ſunt plerique orationis ornatus. ¶ *Ex toto.* i. e. omnino. *Senec. c. 5. de conſol. ad Polyb.* Ex toto projice dolorem. ¶ Interdum reſolvit adverbia. Hinc *ex continenti*, continenter, ſtatim, *ſubitamente. Juſt. l. 1.* Qui ex continenti, ne dato in pœnitentiam ſpatio res per quenquam enarraretur, &c. ¶ *Ex integro*, vel de integro, denuo, *di nuovo. Plin. in epiſt.* Datumque a Senatu jus omnibus ex integro agendi. ¶ *Ex facili*, facile. *Plin. l. 22. c. 15.* Quoniam lubrica ex facili hauriretur. ¶ *Ex vero*, pro vere. *Ovid. in mort. Tibul.* ¶ *Ex induſtria*, induſtrie, dedita opera, *a poſta, ſtudioſamente. Liv. l. 1.* Ex induſtria factus ad imitationem ſtultitiæ. ¶ *Ex tempore*, improviſo, abſque ulla præcedente meditatione. *Plin. in Epiſt.* Dicit ſemper ex tempore, ſed tanquam diu ſcripſerit. ¶ Accipitur etiam pro inter. *Plin. epiſt.* Librum, quem tibi miſi, ex omnibus meis vel maxime placere ſignificas. *Plaut. Moſt. 1. 4. 29.* Illi ex omnibus optime volo. ¶ Jungitur interdum cum aliis præpoſitionibus, ut ex ante. V. *Ante.* ¶ Aliquando redundat. *Plaut. Pſeud. 1. 1. 54.* Expreſſam in cera ex anulo ſuo imaginem. *Id. Merc. 1. 2. 1.* Ex ſummis opibus, viribuſque uſque experire.

Exacerbatus, a, um, adject. *irritato, eſacerbato. Liv. l. 8. c. 33.* Cum affirmarent infeſtius Papirium exarſurum, agitatum contentione ipſa, exacerbatumque. *Suet. Tib. c. 62.* Auxit ſævitiam exacerbatus indicio de morte filii.

Exacerbeſco, ſcis, n. 3. *inacerbirſi, farſi aſpro*, [Hebrew], Germ. *erzürnt machen*, Gal. *devenir apre*, Hiſp. *exaſperarſe*, valde acerbus fio. *Apul. in Apol.* Quis eſt tam mitis, quin exacerbeſcat?

Exacerbo, as, a. 1. *adirare, irritare*, [Hebrew], Ger. *verbittern*, Gal. *irriter, aigrir*, Hiſp. *exaſperar*, [Greek], irrito, ad iracundiam provoco. *Suet. in Galb. c. 16.* Atque eo quidem nomine omnes, qui ubique erant, exacerbavit.

Exaceſco, is, ui, n. 3. *inacetirſi*, [Hebrew], Germ. *ſaur werden*, Gall. *devenir aigre*, Hiſp. *hazerſe agrio*, [Greek], acidus fio. *Col. lib. 12. cap. 17.* Deinde cum exacuit, & remiſit liquorem.

Exacte, adverb. accurate, diligenter, *eſattamente*, [Greek], *Sidon. l. 7. ep. 2.* Ut exacte perorantibus mos eſt. *Gel. l. 1. c. 3.* Theophraſtus ſuper hac re exactius, quam Cicero, diſſerit.

Exactio, onis, f. 3. [Greek], acerba, & imperioſa petitio, cujuſmodi eſt vectigalium, & tributorum collectio, *eſazione. Cic. 2. de Leg.* Eaque pecunia non minor eſſet facta cum ſuperiore exactione. ¶ Exactio operis dicitur, cum certum penſum in ſingulos dies exigitur. *Col. l. 1. c. 8.* Nulla eſt autem major vel nequiſſimi hominis cuſtodia, quam operis exactio. ¶ Significat etiam ejectionem, expulſionem, *ſcacciamento*, ut exactio Regum, apud *Cic. l. 3. de Orat.* ¶ Item operis abſolutionem, & perfectionem. *Vitruv. l. 3. c. 1.* Ut etiam in operum perfectionibus ſingulorum membrorum ad univerſam figuræ ſpeciem habeat commenſus exactionem.

Exactor, oris, m. 3. qui aliquid exigit, *eſattore. Caſ. 3. B. C. c. 32.* Erat plena lictorum, & imperiorum provincia, conſtita præfectis, & exactoribus. ¶ Item expulſor. *Liv. l. 9. c. 17.* Ita deinde exactores Regum Junii, Valeriique. ¶ Item qui aliquid exequitur, & peragit, ut exactor ſupplicii, qui ſupplicium ſumit, apud *Liv. l. 2. c. 5.* Sic exactor operis. *Col. l. 3. R. R. c. 13.* Opus eſt autem perito, & vigilante exactore. ¶ Exactor ſtudiorum, apud *Quint. l. 1. c. 3.* eſt qui inſtat, & penſum ſtudiorum exigit.

Exactus, a, um, nom. ex partic. *ſcacciato*, expulſus. *Cic. 2. de Orat. c. 9.* Exactis regibus. ¶ Item exagitatus, *agitato. Ovid. 4. Triſt. eleg. 4.* Oreſtes Exactus furiis venerat ipſe ſuis. ¶ Item præteritus, *paſſato. Virg. 3. Georg.* At tribus exactis, ubi quarta acceſſerit æſtas. ¶ Item completus, *finito. Id. 6. Æn.* His demum exactis, perfecto munere Divæ, devenere locos lætos. *Liv. l. 1.* Venerabilis viri, atque adeo exactæ jam ætatis, *di età avanzata.* ¶ Item adactus. *Senec. in Herc. Oet.* Eat per artus enſis exactus meos. ¶ Item perfectus, elaboratus, *eſatto, perfezionato. Propert. l. 3. eleg. 1.* Exactus tenui pumice verſus eat. *Ovid. 4. de Pont. eleg. 9.* Exacta fides. *Mart. l. 4. epigr. 43.* Nihil exactius, eruditiuſque. *Plin. l. 8. ep. 23.* Quod ille obſequium Serviano exactiſſimo viro præſtitit.

Exactus, us, m. 4. ſumitur pro venditione, quia merx, dum venditur, exigitur a nobis, ideſt, emittitur. *Quint. Declam. 19.* Sacroſanctus mercator opportunum mercis exactum, puto, invenit.

Exacuo, is, cui, cutum, a. 3. idem quod acuo, hoc eſt, acutum facio, *aguzzare. Virg. 3. Georg.* Ipſe ruit, denteſque Sabellicus exacuit ſus. ¶ Tranſlate eſt acutiorem, & perſpicaciorem reddere. *Plin. l. 20. c. 13.* Naſturtium Venerem inhibet, animum exacuit. *Cicer. 2. de Leg.* Exacuere aciem oculorum, & ingenii. ¶ Item incitare, inflammare. *Cic. Att. lib. 12.* Velim, cohortere, & exacuas Cluatium.

Exacutio, f. 3. actus exacuendi. *Plin. l. 17. c. 14.* Calami exacutio medullam ne lædet.

Exacūtus, o. 1. 2. acutus, *aguzzo. Plin. l. 18. c. 18.* Exacutior in mucronem faſtigiata. *Id. l. 17. c. 28.* Exacutæ falces.

Exadverſo, V. *Adverſus*, adject.

Exadvocatus, i, qui aliquando advocati munere functus eſt. *Auguſtin. de Civ. Dei lib. 22. cap. 8.*

Exædificatio, onis, f. idem ac ædificatio, vel ædificationis abſolutio. ¶ Tranſlate *Cic. l. 1. de Orat. c. 35.* Ipſa autem exædificatio poſita eſt in rebus, ac verbis.

Exædificatus, a, um, *fabbricato*, ædificatus. *Salluſt. in Catil. cap. 12.* Villæ in urbium modum exædificatæ.

Exædifico, as, avi, atum, a. 1. *fabbricare compiutamente*, [Hebrew], Ger. *auffbauen*, Gal. *batir, achever de batir*, Hiſp. *edificar*, [Greek], perfecte ædifico, vel ædificium abſolvo. *Caſ. 1. B. C.* Quod oppidum Labienus conſtituerat, ſuaque pecunia exædificaverat. ¶ Tranſlate eſt quodcunque opus perficere. *Cic. 1. de Orat.* Non gravere exædificare id opus, quod inſtituiſti. *Plaut. Trin. 1. 2. 95.* Qui exædificaſſet ſuam inchoatam ignaviam. ¶ Uſurpatur pro domo ejicere *Plaut. Trin. 5. 2. 3.* Nam exædificaſſet me ex his ædibus.

Exæquatio, onis, actus exæquandi. *Vitruv. lib. 5. cap. ult.* Super eam exæquationem. ¶ Item æqualitas, *uguaglianza. Liv. lib. 34. cap. 4.* Hanc ipſam exæquationem non fero.

Exæquatus, a, um, *uguagliato*, idem ac æquatus. *Var. l. 1. R. R. c. 40.* Cortex cum cortice exæquatus. *Lucr. l. 5. v. 1296.* Exæquata certamina belli.

Exæquo, as, avi, atum, a. 1. *fare uguale, uguagliare*, [Hebrew], Germ. *gleich machen*, Gal. *égaler*, Hiſp. *igualar*, [Greek], æqualem facio. *Cic. poſt red. in Sen.* Propterea quod ſuperiorem eſſe contra improbos minus eſt negocii, quam bonis exæquari. *Id. de Amic. cap. 20.* Exæquare ſe cum inferioribus. ¶ Quidam Lexicographi addunt *Exæquor, oris*, deponens, allato exemplo *Ovid. in Paneg. ad Piſon.* (quod legitur inter op. *Lucani*, vel *Claud.*) *verſ. 25.* Sed ibi al. leg. *exæquo.*

Exæſtuatio, onis, f. *bollimento*, actus exæſtuandi. *Solin. cap. 5.* (al. 11.) *circa mod.* In medio flumine ſubita exæſtuatione ferveſcit.

Exæſtuo, as, avi, atum, n. 1. *ondeggiare, inondare, intumidire*, abundo exundo. *Cur. lib. 4. cap. 2.* Exæſtuans ſemper fretum. ¶ Tranſlate *Virg. 9. Æn.* Mens exæſtuat ira.

Exævio, V. Exſævio.

Exaggeranter, exaggerando & amplificando. *Tertul. de carne Chriſti, c. 19.* Tam exaggeranter inculcavit.

Exaggeratio, f. 3. *accreſcimento, amplificazione*, [Hebrew], Gall. *accroiſſement, exaggeration*, Hiſpan. *encarecimiento, exageracion*, [Greek], magna concervatio, cum terra in aggerem erecta ſuſtollitur in faſtigium. ¶ Tranſlate ponitur pro altitudine, & excellentia. *Cic. 2. Tuſc. c. 26.* Hoc tibi propone, amplitudine, & quaſi quandam exaggerationem quam altiſſimam animi. ¶ Item pro amplificatione oratoria. *Gel. l. 13. c. 24.* Num onerandi, vel exprobrandi criminis cauſa exaggerationem aliquam ſpecioſam facit? *Et paulo poſt.* Apud Homerum ejuſdem rei, atque ſententiæ luculenta exaggeratio eſt.

Exaggeratus, a, um, cumulatus, auctus. *Cic. de clar. Orat.* Altius exaggerata oratio. *Id. 6. ſeu 5. Parad.* Si quidem animo excelſo, alto, & virtutibus exaggerato ſumus. *Id. 4. Catil. c. 9.* Auctæ, exaggerataque fortunæ. *Gel. l. 13. c. 23.* Neque ornatius fit, neque exaggeratius.

Exaggero, as, avi, atum, a. 1. *accreſcere, amplificare*, [Hebrew], Ger. *auffhauffen*, Gal. *exagerer*, Hiſp. *encarecer, exagerar*, [Greek], in unum aggerem congero, & coacervo. *Plin. l. 19. c. 8.* Exaggerando aliam accumules. Rem familiarem omni ratione exaggerantes. ¶ Tranſlate eſt amplificare, extollere. *Cic. 5. Tuſc.* Exaggerantem tantopere virtutem, & extenuantem eandem. *Id. 1. Offic.* Exaggerare rem familiarem. *Id. 1. de Orat.* Niſi iſtam artem oratione exaggeraſſes. *Quint. l. 6. c. 2.* Injuriam noſtram exaggeramus. *Vellej. l. 2. c. 129.* Juventam Germanici exaggeravit honoribus.

Exagitator, m. 3. qui exagitat, & inſectatur. *Cic. in Orat. c. 13.* Et quidem exagitator omnium Rhetorum hunc miratur unum.

Exagitatus, o. 1. 2. adject. ab exagitor. *Cic. poſt red. in Sen.* Qui cauſam Senatus exagitatam concionibus improborum ſic ſua diligentia multitudini commendavit. h. e. ſæpe tractatam, & diſputatam.

Exagito, as, avi, atum, a. 1. *turbare*, [Hebrew], Germ. *umbtreiben*, Gall. *travailler*, Hiſp. *turbar, moleſtar*, [Greek], vehementer agito, vexo. *Lactant. l. 6.* Poetæ tres Furias eſſe dixerunt, quæ mentes hominum exagitent. *Horat. l. 2. Sat. 6. v. 54.* Dii exagitent me. ¶ Eſt item exaſperare, & ad iram provocare. *Salluſt. in Catil.* Tali tempore tanta vis hominis magis lenienda, quam exagitanda videbatur. ¶ Item excutere, examinare. *Cic. pro Cluent.* Exagitabantur omnes ejus fraudes, atque fallaciæ. ¶ Item inſectari, & redarguere, ut exagitare aliquem diſputationibus, & concionibus. *Cic. in Orat. c. 3.*

Exagium, ii, n. examen, ſeu examinatio libræ per pondera, penſatio. *Vet. Inſcript.* Ratio docuit, ſub exagio potius pecora vendere. h. e. appenſa ad libram pecora vendere. *Cujac.* Exagium exponit trutinam, & certum ponderationis genus, quod conſtabat ſiliquis.

Exagōga, æ, vel exagoge, es, f. 1. [Greek], exportatio, ſeu evectio mercium. *Feſt. Plaut. Rud. 3. 2. 17.* Eamque eventuram exagogam Capuam ſalvam. *Id. Truc. 4. 2. 6.* Iſte dum ſic faciat domum ad te exagogam. ¶ Exagoga, æ, [Greek], m. 1. exportator. *Plaut. Truc. 2. 7. 2.* Damnigeruli fotas gerones, bonorum exagogæ. Alii legunt, *hamaxagogæ*, h. e. qui vehiculis bona exportant, ab [Greek], currus.

Exalbeſco, is, ui, n. 3. *diventar bianco, impallidire*, [Hebrew], Ger. *weiſſ werden*, Gal. *blémir*, Hiſp. *hazerſe blanco*, eſt palleſcere, & colorem priſtinum in album commutare. *Cic. 1. de Or. c. 26.* Ut exalbeſcam in principiis dicendi.

Exalbidus, a, um, o. 1. 2. *biancbino*, albidus, aliquantum albus. *Plin. l. 24. c. 19.* Folia urticæ in medio exalbida.

Exalburno, as, a. 1. eſt alburnum detrahere, ideſt eam partem, quæ proxima eſt cortici. *Plin. l. 16. c. 40.* Deinde robur exalburnatum, cui nigricans color.

Exaltatio, onis, f. *eſaltazione. Tertul. de cult. fem. c. 3.* Exaltatio non congruit profeſſoribus humilitatis.

Exalto, as, a. 1. *eſaltare, alzare*, [Hebrew], Germ. *erheben*, Gall. *élever*, Hiſp. *enalcar*, [Greek], in altum elevo, *Col. lib. 3. cap. 13.* Fodiuntque (ſulcos) & exaltant in tres pedes.

Exaluminatus, a, um, o. 1. 2. ad colorem aluminis accedens. *Plin. l. 9. c. 35. de unionibus*, Summa laus coloris eſt exaluminatos vocari.

Exambio, is, ivi, itum, a. 4. per ambitum quærere, tentare, *brogliare. Arnob. l. 3.* Nunquid rex poli libamine aliquo exambitur, aut hoſtia?

Examen, inis, n. 3. *ſchiera d' api*, [Hebrew], Germ. *immenſchwarm*, Gall. *eſſaim*, Hiſp. *enxambre*, [Greek], nova apum ſoboles, quam parentes ex ſuis alvearibus ad novas ſedes quærendas exire cogunt. *Cic. de Sen.* Nec ſegetibus ſolum res ruſticæ lætæ ſunt, ſed hortis etiam, & apum examinibus. ¶ Tranſlate dicitur de piſcibus. *Plin. l. 31. c. 1.* Rapiunt eo ſecum piſcium examina. ¶ Item de hominibus. *Horat. l. 1. od. 35. v. 30.* Et juvenum recens examen. ¶ Examen item filum eſt, ſeu ſtylus, quo trutina regitur, al. ſtateræ lingua, quæ per mediam ejus anſam vertitur, & cum in neutram partem inclinatur, æquilibrium indicat. *Virg. 9. Æn.* Jupiter ipſe duas æquato examine lances ſuſtinet. ¶ Hinc tranſlate ponitur pro exacto judicio, & ponderata alicujus rei inveſtigatione. *Perſ. in princ. Sat. 1.* Examenve improbum in illa caſtiges trutina. Ubi *Vet. Scholiaſt.* Examen eſt lingua, vel lignum, quod mediam haſtam ad pondera adæquanda tenet; trutina vero eſt foramen, intra quod eſt lingula, de qua examinatio eſt. *Stat. l. 3. Silv. 3. verſ. 203.* Viam mecum, longæque examina vitæ Poſcam.

Examinate, adverb. cum examine, & judicio. *Ammian. lib. 25. cap. 23.* Dum deliberatur examinatius, quid fieri deberet. Adde *Tertul. de præſcriptionib. adverſ. Hæret. cap. 20.*

Examinatio, onis, f. *eſame, inquiſizione*, examen, inveſtigatio. *Ulpian. l. 1. de Abig. §. 4.* Ad examinationem civilem remittendus eſt. ¶ Proprie *Vitruv. lib. 10. cap. 8.* Per ſcapi liberationem, & examinationem. h. e. ponderationem, æquilibrationem.

Examinator, oris, m. *eſaminatore*, qui inquirit, vel ponderat. *Caſſiod. l. 6. ep. 18.* Panis pondera æquus examinator intende.

Examinatorius, a, um, adject. ad examinandum pertinens, ut, myſteria Fidei examinatoria. *Ter. adv. Gnoſt. c. 7.*

Examinatus, a, um, *peſato*, examine ſeu ſtatera penſus. *Caſ. l. 5. B. G. c. 12.* Utuntur taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo.

Examino, as, avi, atum, n. 1. eſt ſciamare. *Col. l. 11. c. 24.* Ab ortu Vergiliarum ad ſolſtitium examinant alvei. h. e. per novam fœtuum procreationem creſcunt. ¶ Eſt etiam act. & ſignificat trutina expendere, & tranſlate ponitur pro ſcrutari, inveſtigare, *eſaminare, conſiderare*, [Hebrew], Ger. *erforſchen*, Gal. *examiner*, Hiſp. *examinar*, [Greek]. *Cic. 2. de Orat.* Quæ non aurificis ſtatera, ſed quadam populari trutina examinantur. *Hor. l. 2. Sat. 2. v. 8.* male verum examinat omnis Corruptus Judex. ¶ *Vitruv. l. 10. c. 8. de vecti.* Cogit preſſionibus examinare paucis manibus oneris maximi pondus, *fa, che poca forza premendo equilibra, e ſolleva un grandiſſimo peſo.*

Examplexor, aris, atus ſum, depon. 1. amplexor, complector. *Auct. ad Her. l. 4. c. 52.* Et tu per deos, inquit, hunc examplexare.

Examurco, as, avi, atum, a. 1. *levar la feccia all' oglio*, [Greek], eſt ſublata amurca oleum defæcatum reddere. ¶ Ad alia transfert *Apul. l. 4. A. A.* de corio urſæ detracto: Soli ſiccandum tradimus; ac dum cœleſtis vaporis flammis examurcatur, &c.

Examuſſim, adverb. *eſaminato*, recte, caſtigate, perfecte, ad amuſſim. *Plaut. Amph. 2. 2. 213.* Examuſſim eſt optima.

Exancio, V. Exantlo.

Exanguis, & exſanguis, gue, o. 3. *ſenza ſangue*, Germ. *blutloſs*, Gall. *ſans ſang*,

ſeng, Hiſp. *ſin ſangre*, ἄναιμος, ſine ſanguine. *Cic. pro Sext.* Extremo ſpiritu exanguem, & confectum viderent. ¶ Accipitur etiam pro pallido, quod palleſentes videantur ſanguine carere. *Ovid.* 3. *Triſt.* Aſpicis exangui chartam pallere colore. *Hor. epiſt.* 1. Biberent exangue cuminum, ſcil. quia ſemen illius epotum pallidos reddit. *Ovid.* 9. *Met.* Exanguis metu.

Exanimabiliter, adverb. *con timore*, palpitando, *eſſendo mezzo eſanimato*. *Nov.* apud *Non. c.* 4. *n.* 384. Ubi vidi exanimabiliter timidis pedibus protinam me dedi.

Exanimâlis, o. 3. *ſenza anima*, ἄψυχος, quod non eſt animal, vel quod eſt ſine anima. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 7. Ni illum exanimalem faxo. ¶ Item metonymice id, quod animam eripit. *Plaut. Rud.* 1. 4. 2. Ita multæ ſunt in pectore curæ exanimales.

Exanimatio, f. 3. θάνατος, interfectio, vel perturbatio, quæ ſubſequitur metum, & eſt comes pavoris, ut *Cicer.* definit 4. *Tuſc. Id.* 1. *Offic. c.* 36. Ne in perturbationes, atque exanimationes incidamus.

Exanimâtus, o. 1. 2. mortuus, *eſanimato*. *Liv. l.* 22. Ad primum conſpectum redeuntis filii gaudio nimio exanimata. ¶ Item exterritus, perturbatus. *Ter. Andr.* 1. 1. 104. Ibi tum exanimatus Pamphilus bene diſſimulatum amorem, & celatum indicat. V. Exanimo.

Exanimus, V. Exanimus.

Exanimo, as, avi, atum, a. 1. *eſanimare*, φονεύω, anima privo, neco, occido. *Curt. l.* 7. *c.* 3. Multos exanimavit rigor inſolitus nivis. ¶ Eſt item perterrere, perturbare, *ſpaventare*, *sbigottire*, *impaurire*, *diſanimare*, ... , Germ. *erſchrecken*, Gal. *oter le coeur*, Hiſp. *deſmayar*, ἐκπλήττω. *Ter. Andr.* 2. 3. Oratio hæc me miſeram exanimavit metu. ¶ Significat etiam ſpiritum, ſeu halitum intercipere, quod iis evenire ſolet, qui nimio curſu fatigantur. *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 92. Prædixerat, fore, ut duplicato curſu milites exanimarentur, & laſſitudine conficerentur.

Exanimus, a, um, o. 1. 2. & exanimis, me, o. 3. *morto*, ἄψυχος, mortuus. *Virg. l.* 1. *Æn.* Exanimumque auro corpus vendebat Achilles. *Liv. l.* 8. Ut uno ictu exanimem equo præcipitaret. ¶ Item exterritus, & veluti animi deliquio conſternatus, *sbigottito*, *ſpaventato*, ἄπνοος. *Virg. l.* 4. *Æn.* Audiit exanimis, trepidoque exterrita curſu per medios ruit.

Exanio, V. Exſanio.

Exante, V. Ante.

Exanthemata, n. 3. ἐξανθήματα, a Medicis dicuntur ſeu humorum eruptiones vel in cute ſubſidentes, ut morbilli puerorum, & maculæ peſtilentes, item lenticulares, & pulicares, vel cutem ſuperantes, ut variolæ puerorum, omniumque ætatum vari, quaſi efflorefcentiæ, ab ἐξανθέω, effloreſco, pulluſo, quod ab ἄνθος, flos. *Marcel. Empir. c.* 19. & *Æmil. Macer de herbis, cap. de porro*. Antiquioris tamen ævi ſcriptor *Celſus* græcis literis hanc vocem ſcribit.

Exantlâtus, a. 1. 2. partic. ab exantlor, *ſuperato*, *tollerato*. *Cic.* 4. *Acad.* Herculis quendam laborem exantlatum a Carneade. *Id.* 2. *Tuſc.* Quæ corpore exantlato, atque animo perculi. V. Exantlo.

Exantlo, as, avi, atum, a. 1. *cavar fuori*, ... , Ger. *erſchöpfen*, Gal. *épuiſer*, Hiſp. *ſacar*, *padecer haſta el cabo*, ἐξαντλέω, proprie eſt exhaurire ſentinam, & generatim exhaurire, a verbo græco allato, quod ab ἄντλος, ſeu ἄντλον, vel ἀντλία, ſentina. *Plaut. Stich.* 1. 3. 116. Iſte vinum poculo pauxillulo ſæpe exantlavit. ¶ Translate eſt perpeti, ſuperare. Sed fortaſſe in hac ſignificatione nulla eſt tranſlatio, quia factum eſt ab ἐξαντλέω, quod ab ἀ τλάω, quaſi ἀνατλάω, perfero. *Cic.* 1. *Tuſc. c. ult.* Quod, cum exantlaviſſet omnes labores, tum incideret in mortis malum ſempiternum. *Id.* 2. *de Divin. cap.* 30. *ex Poeta*. Tot nos ad Trojam belli exantlavimus annos. ¶ Scribitur etiam *Exanclo*, quod nonnulli putant vocem latinam eſſe, & ab *anculo* eſſe factum, *exantlo* vero Græcam. *Budæus* tamen exiſtimat, utroque modo ſcriptam Græcæ originis eſſe, ut quemadmodum a πλεκτω fit *plecto*, ita etiam ab ἐξαντλάω, fieri poſſit *exanclo*. In Vet. lib. promiſcue legitur, & cum *c*, & cum *t*. ¶ *Quint. l.* 1. *c.* 6. verbum hoc inter obſoleta referendum putat, ſed obſtat huic opinioni *Ciceronis* auctoritas.

Exapto, as, a. 1. ἐφάπτω, idem quod apto. *Apulej. l.* 11. *Met.* Viſus eſt quiete proxima, dum magno deo coronas exaptat. h. e. apte imponit: vel apte nectit Dei capiti imponendas.

Exaptus, o. 1. 2. aptus, *atto*, apud vet. *Lucr. l.* 4. *v.* 827. Brachia nec porro validis exapta lacertis eſſe. ¶ Item appenſus. *Lucil. l.* 10. *apud Paræum in Lexic. Lucret.* Pellicula extrema exaptum pendere opus ingens. V. Aptus.

Exaqueſco, is, n. 3. *inumidirſi*, humorem concipio. *Cenſorin. de die nat. cap.* 18. Tum exignaicere, tum exaqueſcere.

Exaratio, onis, f. actus exarandi. *Martian. Capell. lib.* 9. Ipſius Taygeti exaratio. ¶ Item ſcriptum, ſcriptura. *Sidon. carm.* 9. *verſ.* 335. Iſti exarationi applicare theta.

Exarchâtus, us, m. ea Italiæ pars, quæ Exarchis paruit; cujus metropolis Ravenna. Complectebatur autem Æmiliam, Flaminiam, & Picenum. Ejus fines deſcribuntur a *Platina in vita Stephani II.* his verbis: Redditus Romanis Exarchatus eſt, quidquid Padum, & Apenninum interjacet a Placentinis uſque ad ſtagna Venetorum; & quidquid intra Iſaurum flumen, Apenninum, & Adriaticum continetur. ¶ Dictus eſt *Exarchatus*, quia ad eas provincias regendas mittebatur ab Imperatoribus Romanis Conſtantinopoli reſidentibus unus, qui *Exarchus* appellabatur.

Exarchiâtrus, i, m. qui Archiatri dignitate functus eſt, & a Palatio dimiſſus, *L.* 10. *Cod. tit.* 52. *leg.* 6. *de Prof.*

Exarchus, i, m. Ἔξαρχος, h. e. princeps, eximius, inter proceres excellens. Exarchi dicti ſunt, qui ab Imperatoribus Romanis, tranſlata (poſt occupatam a Barbaris Italiam) Conſtantinopolim Imperii ſede, in Italiam mittebantur adminiſtraturi eas provincias, quæ adhuc eorum Ditioni ſuberant. Ravennæ autem morabantur jura daturi. ¶ Fuit etiam hoc nomine gradus dignitatis in militia. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 528. *n.* 7. Aurelio Januario Sign. ex numer. Dalmat fort. & Aurelio Valentiano Exarcho poſuit Aurel. Juſt. &c.

Exardeſco, is, arſi, n. 3. valde ardeo, valde inflammatus ſum, *infiammarſi*, ἐκπυρόομαι. *Cic. l.* 2. *de Orat.* Nulla materia tam facilis ad exardeſcendum. Et tranſlate, *Id. de Aruſp. Reſp.* in me illa flamma illorum temporum conjiciebatur: excepi, & pro patria ſolus exarſi. ¶ Metaphorice etiam ſæpe accipitur pro excandeſcere, animo erigi, & excitari, *accenderſi*, *riſcaldarſi*, ut exardeſcere iracundia. *Cicer. Famil. lib.* 1. *epiſt.* 9. *Id. de Amic.* Ex quo eorum exardeſcit ſive amor, ſive amicitia. h. e. creſcit. *Id. Phil.* 4. Ad ſpem libertatis exarſimus. *Id. Tuſc.* 5. Contra quorum diſciplinam ingenium ejus exarſerat. ¶ *Idem pro Rabir. Poſth.* Etiam ad innocentium periculum tempus illud exarſerat. ¶ Exardeſcere pretia dicuntur, cum augentur. *Sueton. Tiber. c.* 34. Corinthiorum vaſorum pretia in immenſum exarſiſſe, graviter conqueſtus eſt.

Exareſio, n. paſ. *ſeccarſi*, ἀποξηραίνομαι, exareſco, aridus fio. *Plin. l.* 26. *c.* 10. Articulus morborum impoſitus, antequam exareſiat.

Exarêno, as, a. 1. *purgare*, purgo, & veluti arenas aufero. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Poſtea exarenatur, iterumque exhalatur igni.

Exareſco, is, arui, n. 3. *ſeccarſi*, ..., Germ. *auſſdorren*, Gall. *tarir*, *devenir ſec*, Hiſp. *ſecarſe*, *ponerſe ſeco*, ἀποξηραίνομαι, aridus fio. *Colum. lib.* 4. Et ſole, ac vento penitus ſiccari, atque exareſcere. ¶ Tranſlate ponitur pro deficere. *Cicer. lib.* 9. *epiſt.* 18. Deinde ipſa illa, ſi qua fuit in me facultas orationis, exaruiſſet. *Id.* 3. *Tuſ.* Opinio illa vetuſtate exaruit. *Id. Att. lib.* 10. Exaruit diuturna miſeria fletus.

Exarmâtus, a, um, adject. *diſarmato*, ἀφωπλισμένος, armis ſpoliatus, ut exarmata navis, *Senec. de conſol. ad Helvid. c. ult.* Exarmati leones. h. e. ſine unguibus, & dentibus. *Lamprid. in Heliog. c.* 21. ¶ Tranſlate *Claudian. epigr.* 35. *de portu Smyrnenſi*. Hic exarmatum terris cingentibus æquor Clauditur, & placidam diſcit ſervare quietem.

Exarmo, as, a. 1. *diſarmare*, Ger. *wehrloſ machen*, Gal. *deſarmer*, Hiſp. *deſarmar*, ἀφοπλίζω, armis ſpolio. *Tac. l.* 1. *hiſt. c.* 31. Milites Longinum manibus coercent, exarmantque. *Sil. l.* 1. *v.* 411. Serpentes diro exarmare veneno Doctus. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. Ut accuſationem exarmaret. h. e. debilitaret, infirmaret.

Exâro, as, avi, atum, a. 1. *cavar fuori arando*, ..., Ger. *auſſbin eren*, Gal. *recueillir en labourant*, Hiſp. *ſacar fuera arando*, ἐξαρόω, arando eruo. *Cic.* 2. *de Div. c.* 23. Eſtne quiſquam ita deſipiens, qui credat exaratum eſſe, Deum dicam, an hominem? *Aurel. Victor. de Vir. Illuſt. c.* 3. In Janiculo ſepultus eſt, ubi poſt multos annos arcula cum libris exarata. ¶ Item ex aratione percipio. *Cic.* 5. *Ver. c.* 18. Quod iis plus frumenti imperabatur, quam quantum exararant. ¶ Tranſlate eſt ſcribere. Qui enim ſtylo ſcribunt in codicillis, ii quaſi ſulcos more aratorum ducere videntur. *Cic. Cornif.* Hæc, cum eſſem in Senatu, exaravi. ¶ Sumitur etiam pro ſimplici *aro*. Unde tranſlate *Horat. Epod.* 8. Cum rugis vetus Frontem ſenectus exaret.

Exartûo, as, a. idem ac deartuo, ideſt, per articulos diſſeco. ¶ Hoc verbum apud *Cic.* obſervavit *Boſius in not. ad epiſt. l.* 7. *Att. ep.* 2.

Exaſcio, as, avi, atum, a. 1. *pianare*, ..., Ger. *behauwen*, Gall. *ebaucher*, *ebaucer*, Hiſp. *dolar*, *labrar de acuea*, eſt dedolare, dolabra, & aſcia præparare. Tranſlate *Plaut. Aſin.* 2. 2. 90. Jam hoc opus eſt exaſciatum, ideſt utcunque dolatum, nondum tamen expolitum undequaque.

Exaſperâtus, a, um, adject. irritatus, incitatus, *inaſprito*, ut exaſperati animi. *Liv. l.* 43. *Col. l.* 9. *c.* 15. Neque convenit æſtu medio exaſperatas apes laceſſiri.

Exaſpêro, as, avi, atum, a. 1. *inaſprire*, *incrudelire*, ..., Ger. *ſchaͤpf machen*, Gal. *irriter*, Hiſp. *enſenar*, ἀγριόω, valde aſperum facio. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Fauces exaſperat, & venena omnia hebetat. ¶ Eſt etiam acuere. *Sil. l.* 4. *v.* 19. Saxoque exaſperat enſem. ¶ Tranſlate eſt irritare, concitare. *Liv. l.* 28. *c.* 25. Ad quorum primum adventum exaſperati animo, mox placido ſermone leniti ſunt. *Curt. l.* 8. *c.* 1. Alexander magis exaſperabatur.

Exatio, V. Exſatio.

Exatûro, V. Exſaturo.

Exauctorâtus, a, um, adject. quaſi auctoramento privatus. Exauctorati milites dicebantur, qui a militia removebantur, data miſſione honeſta, vel ignominioſa. V. Exauctoro. *Liv. l.* 36. *c.* 40. Poſtero die concione advocata, de rebus abs ſe geſtis cum diſſeruiſſet, milites exauctoratos dimiſit. *Tac. l.* 1. *hiſt. c.* 20. Exauctorati per eos dies Tribuni. ¶ Tranſlate *Exauctorata verba*, h. e. obſoleta, quæ in deſuetudinem abierunt. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 5.

Exauctôro, as, avi, atum, a. 1. *diſobbligare*, Ger. *des eydts erlaſſen*, Gal. *caſſer les gens de guerre*, Hiſp. *ſoltar el juramento al que juro*, ἀπολύω, eſt ab auctoramento, ideſt obligatione militari, & juramento ſolvere, & liberare, & ſæpe de ignominioſa miſſione intelligitur. *Ulp. l.* 2. *ff. de his, qui not. infam.* §. 2. *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 12. narrat, eum Imperatorem *legionem tumultuantem exauctoraſſe*. Et apud *Plin. l.* 6. *ep.* 31. Trajanus Centurionem adulterii reum exauctoravit, atque etiam relegavit. ¶ Dicitur etiam de illa miſſione, cum expletis ſtipendiis militantes militiæ onere levabantur, *Suet. in Tib.* Neque tam parvum quidquam fuit, de quo non ad Patres referret, etiam de legendo, vel exauctorando milite. Ital. *riformar la milizia*. *Curt. l.* 10. *c.* 4. Bello inutiles exauctoravit, magnificentiſſimeque donatos dimiſit.

Exaudio, is, ivi, itum, a. 4. *udire*, ..., Germ. *erhoͤren*, Gall. *exaucer*, Hiſp. *otorgar*, εἰσακούω, idem ac audio. *Cic. Att. lib.* 4. *epiſt.* 8. Dic, oro te, clarius: vix enim mihi exaudiſſe videor. *Caſ. lib.* 5. *B. Gal. cap.* 30. Et id clariore voce, ut magna pars militum exaudiret. ¶ Interdum ſignificat precibus annuere, & concedere quod petitur, *eſaudire*. *Ovid.* 13. *Metam. verſ.* 856. preceſque ſupplicis exaudi.

Exauditus, a, um, adject. *udito*, *o eſaudito*, εἰσακουσθείς. *Cic. l.* 1. *Att.* Clamores exauditi. *Stat.* 11. *Theb.* Vota exaudita parentis. Adde *Virg.* 1. *Æn.*

Exaugêo, es, uxi, utum, a. 2. *accreſcere*, ..., Ger. *beſtiggmehren*, Gal. *accroître*, Hiſp. *acrecentar mucho*, ἐπαύξω, valde augeo. *Terent. Heaut.* 2. 2. 2. Concurrunt multæ opiniones, quæ mihi animum exaugeant.

Exauguratio, f. 3. *profanazione*, actus exaugurandi. *Liv. l.* 1. *c.* 55. Nam cum omnium ſacellorum exaugurationes admitterent aves.

Exaugûro, as, a. 1. *ſconſacrare*, Germ. *entweihen*, Gall. *deſſacrer*, Hiſp. *deſconſagrar*, *deſagradar*, e ſacro profanum facio. *Liv. l.* 1. *c.* 55. Exaugurare fana, ſacellaque ſtatuit.

Exauſpico, as, avi, atum, n. 1. *Plaut. Capt.* 3. 5. 108. Exauſpicavi ex vinculis: nunc intelligo Redauſpicandum eſſe in catenas denuo. h. e. Auſpicium hujus itineris ex vinculis duxi: nunc ad vincula mihi denuo redeundum eſt.

Exballiſto, a. 1. balliſta proſterno. *Plaut. Pſeud.* 2. 1. 10. Ego hunc exballiſtabo lapide.

Exbibo, is, a. 3. idem quod bibo. *Plaut. Mil.* 3. 2. 19. Neque ille hic calidum exbibit in prandium.

Exbrômo, as, a. 1. emundo, purgo. *Apic. l.* 6. *c.* 2. Rapas, ut exbromari poſſint, levabis de olla. V. *Salmaſ.*

Exbuæ, f. 1. vinolenta, quæ ebiberunt, a bua, potio. *Feſt.*

Exbueſes, ſive exbures, idem ac exbuæ. *Feſt.*

Excæcâtus, a, um, adject. *accecato*. Tranſlate *Celſ. l.* 7. *c.* 7. Excæcata itinera pituitæ. h. e. obſtructa, oblimata. *Ovid.* 15. *Met. verſ.* 272. Flumina proſiliunt, aut excæcata receduat.

Excæco, as, a. 1. *accecare*, ..., Ger. *blind machen*, Gal. *aveugler*, Hiſp. *cegar*, τυφλόω, valde cæco. *Cic.* 4. *Acad. c.* 23. Num ergo is excæcat nos, aut orbat ſenſibus? *Plin. l.* 17. *c.* 22. *de palmite vitis*. Quidam excæcant eum ſupina falce auferendo oculos. ¶ Significat etiam occludere, obſtruere. *Ov.* 4. *Pont. eleg.* 12. *v.* 17. Scilicet ut limus venas excæcat in undis.

Excalceâtus, a, um, adject. *ſcalzo*. *Suet. Veſp. c.* 8. Juſſit excalceatos curſitare. *Sen. ep.* 8. Quam multa Publii non excalceatis ſed cothurnatis dicenda ſunt! h. e. non Mimis, ſed Tragicis, qui cothurnis utuntur.

Excalceo, as, a. 1. *diſcalzare*, ..., Germ. *auſſchuchen*, Gal. *dechauſſer*, Hiſp. *deſcalcar*, ὑποδήματα λύω, calceos detraho. *Suet. in Vitel. c.* 2. Ut ſibi pedes præberet excalceandos. ¶ Reperitur etiam *Excalceor*, *aris* deponentis forma. *Var.* apud *Non. c.* 7. *n.* 86. Ut introeat, nemo ſe excalceatur. ¶ Scribitur & *excalcio*.

Excalceus, h. e. excalceatus, eſt Paulini Nolani *poem.* 21. *ad Cyther. v.* 321.

Excaldatio, onis, f. θερμολουσία, calefactio in calida aqua. *Vulcat. Gallic. in Caſſ. c.* 5. *Capitol. in Albin. c.* 5. Excaldationes pueriles.

Excaldâtus, a, um, adject. calida lotus, & calefactus. *Apic. lib.* 4. Excaldatus caſeus. *Marcel. Empir. c.* 26. Amygdalæ excaldatæ.

Excaldo, as, a. 1. calida perfundo, & calefacio. *Vulcat. Gallic. in Caſſ. c.* 5. Legiones totæ excaldantes ſe.

Excalefacio, & excalfacio, is, eci, actum, *riſcaldare*, a. 3. idem ac calefacio. *Plin. l.* 21. *c.* 20. Urinas magis excalefacit, quam crocum ipſum. *Id. ib.* Modice his tamen utendum eſt, quoniam excalfaciunt. Add *l.* 24. *c.* 7.

Excalfactio, onis, f. *il riſcaldare*. *Plin. l.* 31. *c.* 9. Sal additur ad excalfactiones.

Excalfactorius, o. 1. 2. quod habet vim excalefaciendi. *Plin. l.* 23. *c.* 4. Vis ejus excalfactoria. Adde *l.* 21. *c.* 18.

Excalfactus, a, um, *riſcaldato*. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Calorem tenet excalfacta igni. *Id. ib. c.* 2. Lacus Sole excalfactus.

Excalfio, is, actus ſum, n. valde caleſio. *Plin. lib.* 24. *cap.* 7. Cum quid ſiccari, excalfierive opus ſit.

Excalpo, V. Exſcalpo.

Excandefacio, is, eci, actum, a. 3. incendo. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 2. Triumphus, & collegiorum cœnæ, quæ tunc innumerabiles, excandefaciebant annonam macelli. h. e. pretium annonæ augebant, incendebant. V. Incendo.

Excandeſcentia, æ, f. *eſcandeſcenza*, *collera*, θύμωσις. *Cic.* 4. *Tuſc. l.* 9. Excandeſcentia ſit ira naſcens, & modo deſiſtens, *Id. ibid.* Ira, excandeſcentia, odium, inimicitiæ.

Excandeſco, is, ui, n. 3. *accenderſi*, ..., Germ. *zirnen*, Gall. *s' enflammer*,

ſo

ſe courroucer, Hiſp. *encenderſe*, ἐκπυροῦμαι, incendor, inflammor. *Cato de R. R. c.* 95. Nam ſi in tecto coquas, excandeſcet. ¶ Tranſlate accipitur pro iraſci, quod ira, velut igne quodam, animus ſoleat incendi. *Cæl. Cic. l.* 8. *ep.* 12. Id poſtquam reſcivit, excanduit. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 19. Hæc nullam vim habent, niſi ira excanduit fortitudo.

Excantātus, a, um, adject. *incantato*, *ammaliato*, veneficiis, & magicis artibus obſtrictus. nam incantamenta plerumque carminibus, & cantionibus fiunt. *Horat. Epod.* 5. *v.* 45. Quæ ſidera excantata voce Theſſala, Lunamque cœlo deripit.

Excanto, as, avi, atum, a. 1. *incantare*, *ammaliare*, לחש, Germ. *verzauberen*, Gall. *enchanter*, Hiſp. *encantar*, eſt idem ac incanto, ſive incantationibus perniciem affero. *Plin. lib.* 28. *cap.* 2. Qui fruges excantaſſet. ¶ Eſt item incantatione e loco aliquo evocare. *Propert. lib.* 3. *eleg.* 3. Ut per te clauſas ſciat excantare puellas.

Excarnificātus, a, um, adject. *ſcarnificato*, dilaniatus. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor.* Anaxarchus a Tyranno excarnificatus.

Excarnifico, as, avi, atum, a. 1. *ſtracciare*, *tagliare a pezzi*, נתח, Germ. *auffmartern*, Gall. *decharner*, *mettre en pieces en tourmentant*, Hiſp. *atormentar*, κρεουργέω, dilanio, carnem diſſeco, in partes divido. *Suet. in Vitel. cap.* 17. Minutiſſimis ictibus excarnificatus, atque confectus eſt. ¶ Tranſlate pro cruciare ponitur. *Ter. Heaut.* Hujuſmodi mihi res ſemper comminiſcere, ubi me excarnifices.

Excaſtrātus, a, um, adject. caſtratus, exſectus, *caſtrato*. *Gel. l.* 9. *c.* 9. Auctore M. Varrone, is demum latine caper dicitur, qui excaſtratus eſt.

Excavatio, onis, f. actus excavandi, *ſcavamento*, κοίλωσις. *Sen. l.* 4. *nat. Quæſt. c.* 3. Stillicidii caſus lapidem cavat, & hæc ipſa excavatio rotunda fit.

Excavātus, a, um, adject. cavatus, *cavo*, *ſcavato*. *Cic. Ver.* 6. *c.* 27. Trulla excavata cum manubrio aureo.

Excăvo, as, avi, atum, a. 1. *ſcavare*, *far concavo*, κοιλαίνω. *Plin. l.* 10. *c.* 33. *de hirundinibus*. Tertium eſt earum genus, quæ ripas excavant.

Excēdo, dis, eſſi, eſſum, n. 3. *partirſi*, הלך, Ger. *auſſziehen*, Gal. *ſe partir*, *s'en aller*, Hiſp. *partirſe*, ἀναχωρέω, diſcedo, egredior, exeo. *Cic. ad Brut.* Vos fortaſſe ſapientius exceſſiſtis urbe. *Brut. Cic.* 11. *Fam.* Ego, niſi valde neceſſe fuerit, ex Italia non excedam. ¶ Excedere e vita, mori, *uſcir di vita*, *partire da queſta vita*. *Cic. in Bruto*, *c.* 95. *extr.* Sed ad eos, qui vita exceſſerunt, revertamur. ¶ Et abſolute *Valer. Flac. l.* 2. *v.* 826. procul horruit Æſon Excedens, memoremque tulit ſub nubibus umbram. *Plin. l.* 7. *c.* 13. Auguſtus neptis ſuæ nepotem vidit genitum, quo exceſſit anno. ¶ Eſt etiam ſuperare, *eccedere*. *Curt. l.* 4. *c.* 11. Navigia, quæ modum excedunt, regi nequeunt. *Velles. l.* 2. *c.* 68. In hoc principis ira exceſſit, ut, &c. ¶ Hinc excedere fidem. *Plin. l.* 18. *c.* 5. h. e. incredibilem eſſe. ¶ *Colum. l.* 6. *c.* 21. Exceſſit annos decem, *paſsò dieci anni*. ¶ *Liv. lib.* 25. Exceſſit res ad publicam querimoniam. h. e. adeo crevit, ut publicæ querelæ fierent.

Excellens, entis, adject. præſtans, inſignis, *eccellente*, ὑπερέχων, *Cic. Acad. l.* 1. *c.* 5. Excellens omni genere laudis. *Nepos in Alcibiad. in princ.* Nihil Alcibiade fuit excellentius vel in vitiis, vel in virtutibus. *Cic. l.* 1. *nat. Deor. c.* 2. Una excellentiſſima virtus, juſtitia. *Id. de clar. Orat.* Excellens inter omnes æquales. *Id.* 3. *Fin.* Excellens omnibus vir.

Excellenter, adverb. *eccellentemente*, Ger. *fürtreffentlich*, Gal. *excellemment*, Hiſp. *excellentemente*, ἐξόχως, *Cic.* 1. *Offic. c.* 18. Quæ magno animo fortiter excellenterque geſta ſunt. *Id. pro Sext.* In republica ſe excellentius gerere.

Excellentia, f. 1. *eccellenza*, יתרון, Germ. *fürtreffenheit*, Gall. *excellence*, Hiſp. *excellentia*, ἀρετή, præſtantia, magnitudo, nobilitas. *Cic.* 1. *Offic. c.* 28. Nobis autem perſonam impoſuit ipſa natura magna cum excellentia, præſtantiaque animantium reliquorum.

Excello, is, lui, elſum, n. 3. *ſuperare*, *ſoprav[v]anzare*, הותיר, Ger. *übertreffen*, Gal. *exceller*, Hiſp. *ſobrepujar*, ὑπερέχω, eſt eminere, præſtare, cum dat. vel accuſ. *Cic.* 2. *de Inv. ſub init.* Qui tum longe cæteris excellere pictoribus exiſtimabatur. *Lactant. lib.* 7. Qui omnes eloquentia excelluerit. ¶ Vel cum accuſ. & præpoſ. *inter*. *Cic. in Brut.* Quantum inter omnes unus excellat. ¶ Conſtruitur & cum ablat. exceſſus, vel ſine præpoſ. vel cum præpoſit. *in*. *Cic. de Amic.* Nunc Lælius & ſapiens, & amicitiæ gloria excellens de amicitia loquitur. *Id.* 1. *de Orat.* In quibus tu longe aliis mea ſententia excellis. ¶ Sæpe eſt abſolutum, pro præſtantem eſſe, florere. *Cic.* 2. *de Orat.* Nam & Siculi in eo genere, & Rhodii, & Byzantii, & præter cæteros Attici excellunt. ¶ Accipitur quandoque in malam partem. *Cic. l.* 1. *Leg. c.* 19. Eos, qui ſingulis vitiis excellunt, aut etiam pluribus, miſeros eſſe dicimus. ¶ Invenitur etiam uſurpatum pro creſcere, in altum extolli. *M. Cato apud Gel. l.* 13. *c.* 23. Scio ſolere plerique hominibus in rebus ſecundis animum excellere, atque ſuperbiam, atque ferocitatem augeſcere.

Excelſe, adv. *magnanimamente*, בגבה, Ger. *hechlich*, Gal. *hautement*, Hiſp. *altamente*, ὑψηλῶς, alte, ſublimiter. *Col. l.* 4. *c.* 1. Si ſcandit excelſius, plus alimenti deſiderat. ¶ Et tranſlate. *Cic. de Orat. c.* 34. Omnia profecto excelſius, magnificentiuſque & dicet, & ſentiet. *Vellej. l.* 1. *c.* 6. Sparta excelſiſſime floruit. *Plin. l.* 2. *ep.* 3. Pugnat acriter, colligit fortiter, ornat excelſe.

Excelſitas, f. 3. *altezza*, מרום, Germ. *hochheit*, Gall. *hauteſſe*, Hiſp. *alteza*, ὑψηλότης, altitudo. *Plin. l.* 21. *c.* 3. Ad eam excelſitatem, ut in orbis montes levarentur. ¶ Et tranſlate. *Cic.* 3. *Offic. c.* 5. Multo magis eſt ſecundum naturam excelſitas animi, & magnitudo.

Excelſus, a, 1. 2. *alto*, *eccelſo*, רם, Germ. *hoch*, Gall. *haut*, Hiſp. *alto*, *encalçado*, ὑψηλός, altus, editus, magnus. *Cic.* 2. *Tuſc.* Te natura excelſum quendam videlicet, & altum, & humana deſpicientem genuit. *Plin. l.* 22. *cap.* 14. Mons excelſus. *Hirt. B. Alexand. c.* 28. Excelſior locus, planitie ſubjecta. *Id. B. G. lib.* 8. *cap.* 33. Excelſiſſimo loco caſtra fecit. ¶ Excelſus animus. h. e. magnanimus. *Cicer. Offic.* 1. *cap.* 23. Et abſolute, *Salluſt. Catil. cap.* 51. In excelſo ætatem agere.

Excenturio, as, a. 1. ex centuria ejicio, exauctoro. Verbum fictum a *Plaut. Curc.* 4. 4. 29. Alii leg. *centurio*.

Exceptacŭlum, i, n. id quo aliquid excipitur, *ricettacolo*. *Tert. de Spect. c.* 2. Non ſumpſimus aures ad exceptaculum maliloqui.

Exceptio, onis, f. 3. *eccezione*, *differenza*, Germ. *auſſnemmung*, Gall. *exception*, Hiſp. *excepcion*, ἐξαίρεσις, exemptio. *Cicer. de Amic.* Omnium rerum, conſiliorum, & voluntatum ſine ulla exceptione communitas. ¶ Apud JCtos eſt excluſio actionis, ideſt depoſitio adverſus petitionem actoris. *Cicer.* 2. *de Invent.* Nam & Prætoriis exceptionibus multæ excluduntur actiones. V. *Inſtitut. lib.* 4. *tit.* 13.

Exceptitius, a, um, o. 1. 2. quod excipitur. *Plin. l.* 18. *c.* 10. Bromos, ſiligo exceptitia, & tragos. *Id. l. eod. c.* 11. Alica, quæ in eo (cribro) remanſit, exceptitia appellatur.

Exceptiuncŭla, æ, f. diminut. parva exceptio. *Senec. ep.* 20. Licet illam exceptiunculam non adjicias, ut rectum ſit, quod velis.

Excepto, as, avi, atum, a. 1. *pigliare*, *tirare*, Germ. *empfachen*, Gall. *entrapper*, Hiſp. *excepcuar*, λαμβάνω, ſæpe extra capio, vel ad me frequenter traho, freq. a capio. *Cic. in Parad.* 5. *c.* 2. Barbatulos mullulos exceptantem de piſcina, & pertractantem. ¶ Item excipere, in ſe recipere. *Silius l.* 9. *v.* 368. per pectora ſævas Exceptant mortes.

Exceptor, oris, m. qui dicta excipit. *Ulp. l.* 19. *ff. loc. & cond.*

Exceptorius, a, um, adject. qui aliquid excipit. *Ulp. l. Inſtrum. ff. de Inſtruct. vel Inſtrum. leg.*

Exceptus, a, um, adject. *eccettuato*, *accolto*. *Curt. l.* 8. *c.* 10. Rex benigne excepto ſequi juſſit. *Caſ. l.* 3. *B. C. c.* 11. Qui omnes ſcaphis excepti refugerent. ¶ Item *eccettuato*. *Cic. Fam. l.* 1. *ep.* 1. Is, excepta hac cauſa regia, ſe tui defenſorem fore oſtendit. Hinc *excepto quod* quaſi adverb. uſurpatum, *eccettuato*. *Plin. lib.* 8. *epiſt.* 1. Iter commode explicui, excepto quod quidam ex meis adverſam valetudinem contraxerit.

Excerno, nis, excrevi, etum, a. 3. *purgare*, הבדיל, ברר, Germ. *auſſeubern*, Gal. *ſeparer*, *purger*, Hiſp. *apartar*, *purgar*, ἐκκρίνω, purgo. *Col. l.* 2. *cap.* 21. In area detrita frumenta ſic aggerenda, ut omni flatu poſſint excerni. ¶ Speciatim eſt onus ventris dejicere. *Celſ. l.* 4. *c.* 1. In inferiores partes ea, quæ excreturi ſumus, emittit.

Excerpo, pis, pſi, ptum, a. 3. *cavar fuori cernendo*, ברר, Germ. *auſſklauben*, Gal. *extraire*, *ſtirer*, Hiſp. *eſcoger*, *coger*, ἀναλέγω, ſecernendo extraho. *Cic.* 3. *Offic. cap.* 1. Non ſolum ex malis eligere minima oportet, ſed etiam excerpere ex his ipſis, ſi quid ineſt boni. *Plin. l.* 3. *ep.* 5. Nihil unquam legit, quod non excerperet. ¶ Item eximere, auferre. *Horat. lib.* 1. *ſat.* 4. Primum ego me illorum excerpam numero. *Sen. epiſt.* 5. Excerpere ſe hominum conſuetudini.

Excerptio, onis, f. actus excerpendi. *Gel. l.* 17. *c.* 21. Nunc excerptiones variis, diverſiſque in locis factas curſim digeſſimus.

Excerptor, oris, m. Elogium dedicatoris in Simulacro Fortunæ Romæ; L. Aurelius Marcellianus Aug. libertus Excerptor.

Exceſſus, us, m. 4. *uſcita*, *partita*, הלוך, Ger. *hinwweichung*, Gal. *departement*, Hiſp. *partida*, ἀναχώρησις, egreſſio, diſceſſio, ab excedo. Speciatim ponitur pro morte. *Cic.* 1. *de Leg.* Certe non longe a tuis ædibus inambulans poſt exceſſum ſuum Romulus Julio Proculo dixerit ſe Deum eſſe. *Id.* 3. *Fin.* In his exceſſum e vita, & in vita manſionem. *Id.* 1. *Tuſc.* Neque exceſſu vitæ ſic deleri hominem. ¶ Accipitur etiam pro digreſſione in oratione. *Plin. l.* 9. *ep.* 26. *de Demoſthenis orat.* Quid audentius illo pulcherrimo, & longiſſimo exceſſu? ¶ Item pro peccato. *Val. Max. l.* 8. *c.* 2. *in fine*. Verecundiam illius ſæculi laudemus, in quo tam minuti a pudore exceſſus puniebantur.

Excĕtra, æ, f. 1. Hydra Lernæa, ab excreſco, quod uno cæſo capite tria excreſcebant. *Plaut. Perſ.* 1. 1. Nam cum Leone, & cum Excetra deluctari mavelim, quam cum amore. ¶ Apud *Liv. lib.* 39. *c.* 11. *excetra* convicium eſt in fœminam nefariam, ubi ait: Illius excetræ delinimentis, & venenis imbutum nec parentis, nec vitrici, nec Deorum verecundiam habere. Adde *Plaut. Pſeud.* 1. 2.

Excidĭo, onis, f. everſio, excidium, *rovina*, *eccidio*. *Feſtus*. Excidionem urbis a cædendo dictam manifeſtum eſt. *Plaut. Curc.* 4. 3. 2. Excidionem facere oppidis.

Excidĭum, n. 2. *ruina*, שבר, Ger. *zerſtörung*, Gal. *deſtruction*, Hiſp. *deſtruycion*, ἀνάστασις, everſio. *Liv. l.* 27. Magnum ſe excidio ejus urbis terrorem cæteris earum injecturum. *Virg. Æn.* 10. *v.* 45. per everſæ fumantia Trojæ Excidia obteſtor. ¶ Sunt qui originem ducunt hujus vocis a cædo, quemadmodum de *excidione* ait Feſtus; qua ratione ſecundam produceret; verum cum Poetæ fere corripiant, a *cado* potius, vel a *ſcindo* derivanda eſt. Hinc *Prudentius* pro occaſu poſuit, *Apotheoſ. v.* 627. Rota lurida Solis Hæret, & excidium ſentit jam jamque futurum.

Excĭdo, is, excidi, n. 3. *cadere*, נפל, Ger. *auſſfallen*, Gal. *tomber*, Hiſp. *caer*, ἐκπίπτω, ex loco, vel ex re aliqua ſublimiori cado. *Cic. Att. l.* 9. Sol excidiſſe mihi e mundo videtur. ¶ Tranſlate eſt oblivîſci, ex animo, & memoria effluere. *Cic.* 2. *de Leg.* At mihi iſta exciderant. *Virg.* 1. *Æn.* Necdum etiam cauſæ irarum, ſævique dolores exciderant animo. *Liv. l.* 29. Excidit hujus rei memoria. *Id. lib.* 7. Hæc res e memoria excidit. ¶ Item imprudenter proferri, vel enuntiari, *ſcampar di bocca*. *Cicer. pro Sylla*. Verbum ecquod unquam ex hujus ore excidit, unde quiſquam poſſet offendi? ¶ Item caſu, & nobis imprudentibus exire, & edi in lucem. *Cicer.* 1. *de Orat.* Quodam in libello, qui me imprudente, & invito excidit. ¶ Item amitti. *Cicer. ad Brut.* Deinde ita multa peccata, ut quodam modo victoria excideret e manibus. *Ter. And.* 2. 5. 12. Herus, quantum intelligo, uxore excidit. ideſt, ambitæ uxoris ſpem amiſit. Sic *Ovid. Met.* 2. *verſ.* 328. Quæ ſi non tenuit, magnis tamen excidit auſis.

Excīdo, is, di, ciſum, a. 3. *tagliare*, כרת, Germ. *hauffhauwen*, Gal. *couper*, Hiſp. *cortar*, ἐκκόπτω, excindo, vel eruo, a cædo. *Cic.* 2. *Off.* Nec lapides ex terra exciderentur. *Craſſus* apud *Cic.* 3. *de Or. c.* 1. Excidere linguam. ¶ Item penitus deſtruo. *Cic. pro Dom. c.* 23. Hoſtium urbes non præda adducti, ſed odio ſolemus excidere. ¶ Tranſlate *Id. de Prov. Conſ.* Si ex rerum natura non poſſem evellere, ex animo quidem certe excidere.

Excindo. V. Exſcindo.

Excĭo, is, ivi, itum, a. 4. foras moveo, commoveo, elicio, excutio. *Stat.* 4. *Theb.* Suus excit in arma antiquam Tiryntha Deus. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 104. Et mihi exciviſti lacrymas. Sic, e ſomno excire. *Liv. l.* 4. ¶ Eſt item evocare, *chiamare*, קרא, Ger. *herauſſen*, Gal. *emouvoir*, *faire lever*, *& ſortir*, Hiſp. *llamar*, *mover*, ἐκκαλέω. *Cic. Phil.* 12. *c.* 7. Juventutem omnem ex Italia excire. *Liv. l.* 2. *c.* 30. Excire hoſtem ad dimicandum. *Id. l.* 3. Excire tumultum. *far' una ſollevazione*. ¶ Excire molem in undis, eſt commovere, procellam excitare, apud *Virg.* 5. *Æn.* ¶ Exciet, pro *excuties* dixerunt Veteres. *Feſtus*.

Excĭpio, is, epi, eptum, a. 3. *pigliare*, קבל, Ger. *empfahen*, Gal. *recevoir*, Hiſp. *recibir*, ἐκλαμβάνω, extra capio, eximo, ad me traho. *Plaut. Rud.* 4. 4. 140. Qui illuc hodie excepi vidulum. ¶ Eſt item accipere, recipere, paſſim apud Script. Hinc Excipere brachiis, gremio, oculo, clamoribus, gladio, Excipere tela, cicatrices adverſo corpore, &c. *Cic. pro Mil.* O terram illam beatam, quæ hunc virum exceperit. *Martial. l.* 1. *ep.* 38. Ventris onus miſero, nec te pudet, excipis auro. ¶ Item aliquo dictante deſcribere, *copiare*. *Suet. Tit.* Notis quoque excipere velociſſime ſolitum. *Manil. l.* 4. *v.* 199. Excipiens longas nova per compendia voces. ¶ Item accipere, ut excipere vulnus. *Sueton. Aug. c.* 20. Excipere labores. *Cic. in Brut. c.* 69. Excipere invidiam aulicorum, h. e. ſubire. *Nepos* 14. *c.* 5. Excipere fortunam. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 17. ¶ Excipere etiam dicuntur hoſpites, *accogliere*, *alloggiare*. *Senec. ep.* 21. Hic hoſpes te polenta excipiet. *Tacit. de Germ. c.* 21. Quemcumque mortalium pro fortuna quiſque apparatis epulis excipit. ¶ Item Venatores dicuntur feras excipere, & conficere. *Horat. lib.* 3. *od.* 12. alto latitantem fruticeto excipere aprum. *Senec. de Provid. c.* 2. Adoleſcens conſtantis animi irruentem feram venabulo excipit. ¶ Parentes etiam cum filiorum primam barbam detonſam ſervabant Deo alicui ſacraturi, excipere dicebantur. *Sueton. in Ner. c.* 34. Et illa (Neronis amita) tractans lanuginem ejus, ut aſſolet, per blanditias forte dixiſſet: ſimul hanc excepero, mori volo. ¶ Eſt etiam, inopinato aliquem occupare, & opprimere. *Celſ. in præfat.* Viator a latronibus exceptus. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 21. De Pompejo ſcio nihil: eumque, niſi in navim ſe contulerit, exceptum iri puto. Ita ſæpe *Cæſar*, & *Curt.* ¶ Item furari, dolo intercipere. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 18. Non ego te vidi caprum excipere inſidiis? ¶ Hinc & qui clam auſcultant, & ſermones aliorum captant, excipere dicuntur. *Cic. pro Dejot. c.* 9. Mittebat, qui rumores Africanos exciperent, & celeriter ad ſe referrent. ¶ Sæpe accipitur pro eximere. *eccettuare*. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 2. Ut in ſummis tuis laudibus unam excipiant iracundiam. *Virg.* 9. *Æn.* Clypeum, criſtaſque rubentes excipiam ſorti. ¶ Et pro nominatim cavere. *Cic. loc. cit.* Cum lex nominatim exciperet, ut liceret, &c. *Id. pro Balbo*. Quorum in fœderibus exceptum eſt, ne quis &c. In hac ſignificatione ſæpe uſurpatur a JCtis. ¶ Significat aliquando ſequi. *Cic. pro Sex. c.* 68. Herculis vitam, & virtutem immortalitas excepiſſe dicitur. *Liv. l.* 2. *c.* 61. Turbulentior inde annus excepit. ¶ Item extrahere, ut excipere dentes. *Celſ. l.* 7. *c.* 12. *Cic. lib.* 4. *de Rep.* apud *Non.* Quos ex mari excipere non potuiſſent. ¶ Excipere ſe in pedes, eſt, ſe erigere. *Liv. l.* 4. Haſta innixus ſe in pedes excepit. *Curt. l.* 9. *c.* 5. Ita libraverat corpus, ut ſe pedibus exciperet. *cadde in piedi*. ¶ *Excepto quod*. V. Exceptus.

Excipŭlum, n. 2. vel excipulus, m. 2. (ut leg. in Gloſſ.) *recipiente*, ὑποδοχεῖον, genus vaſis, quo liquor excipitur. *Plin. l.* 25. *c.* 7. Inciſæ conto ſubditur excipulus, ventriculo hædino. ¶ Item inſtrumentum, quo aliquid intercipitur, & incautum comprehenditur, ut ſeptum ex viminibus contextum, *naſſa*, vel foſſa depreſſior in ripa, ad capiendos piſces. *Plin. lib.* 9. *c.* 22. Ut in excipulis

ejus

ejus hominis ſingulorum millium globi reperiantur.

Excipulus, a, um, o. 1. 2. quod excipitur, ut præcipuum, quod ante capitur. *Feſt.*

Excisio, f. 3. deſtructio, *rovina*, *eccidio*, a cædo, ἐκκοπή. *Cic. pro Dom. c.* 58. Exciſionem, inflammationem, everſionem, depopulationem, vaſtitatem cum ſua cum præda meis omnibus tectis, atque agris intulerunt.

Exciſorius, o. 1. 2. *da tagliare*, ut Exciſorius ſcalper, quo vitioſa exciditur calva. *Celſ. l.* 8. *c.* 3.

Exciſſatus (ita ſcribit *Nonius*, alii *exciſatus*) a, um, dilaniatus, laceratus. *Plaut. Ciſt. apud Non. c.* 2. *n.* 309. Capillo ſciſſo, atque exciſſatis auribus.

Excisus, o. 1. 2. *rovinato*, ἐκτετμημένος. *Cicer. de Sen.* De Carthagine veteri non ante deſinam, quam illam exciſam cognovero.

Excitate, adv. *grandemente*, vehementer *Plin. lib.* 37. *c.* 7. In his autem maxime excitatius fulgent. *Ammian. l.* 18. *c.* 19. Excitatius clamitare.

Excitatio, onis, f. 3. actus excitandi, *lo ſvegliare*. *Arnob. l.* 7. Quid ſibi volunt excitationes illæ, quas canitis matutinas?

Excitator, oris, m. qui excitat, *ſvegliatore*. *Prudent. hymn.* 1. *ad galli cant.* Chriſtus excitator mentium.

Excitatus, a, um, adject. *eccitato*, *incitato*, ἐξηγερμένος. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 16. Ab excitata fortuna ad inclinatam deſciſcere. *Id. lib.* 2. *de nat. Deor.* Quæ primum eos humo excitatos, celſos & erectos conſtituit. *Id. in Somn. Scip.* Acutus, & excitatus ſonus. *Liv. l.* 4. *c.* 37. Clamor excitatior, crebriorque ab hoſte ſublatus. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Excitatiſſimi odoris. h. e vehementiſſimi.

Excieo, as, avi, atum, a. 1. frequentat. ab Excio, *eccitare*, *chiamar fuori*. *Silius l.* 5. *v.* 191. ceu ductor ad arma Excitet Tyrios. Adde *Lucan. l.* 2. *v.* 48.

Excito, as, avi, atum, a. 1. incito, allicio, commoveo, concio, ſtimulo, elicio, *incitare*, *ſtimolare*, עורר, Ger. *bewegen*, Gal. *exciter*, Hiſ. *excitar*, ἐγείρω, commoveo, a *cito*, quod a *cieo*. *Cic.* 1. *de Or.* Non ut vos, qui mihi ſtudio pene præcurritis, excitarem. *Id. pro Planc.* Sed ut nos, & noſtros liberos ad laborem, & laudem excitaret. *Ter. Heaut.* 5. 3. 10. Non vides, quantum mali ex ea re excites? ¶ Eſt item evocare. *Cic. pro Font.* Excitandus nobis erit ab inferis C. Marius. ¶ Item expergefacere. *Cic.* 2. *Acad.* Sequitur enim, qui te e ſomno excitet. ¶ Item conſolari, recreare. *Cic. de Amic.* Ut amici jacentem animum excitet. ¶ Item erigere, ædificare. *Sen. ep.* 53. Puta, duo ædificia excitata eſſe, ambo paria, atque excelſa, ac magnifica. *Cic. l.* 2. *Leg. c. ult.* Excitare ſepulchrum e lapide. ¶ Aliquando ſignificat expellere, *ſcacciare*. *Plaut. Amph.* 1. 1. 9. Qui hoc noctis me a portu excitavit. *Quintil. l.* 3. *c.* 6. Si excitatus fuerit de ſpectaculis. ¶ Item movere, ut excitare riſum, iram, ſermones de re aliqua, fletum, &c. *Cic. Virg.* & al.

Excitus, a, um, adject. ab excieo, *eccitato*, *commoſſo*. *Virg.* 4. *Æn. v.* 301. Commotis excita ſacris. *Ovid.* 2. *Met.* Vigilantibus excita curis. ¶ Excitus, a, um, ab excio, *chiamato fuori*, *eccitato*. *Virg.* 10. *Æn. v.* 38. Ventoſque furentes Æolia excitos. *Lucan. l.* 1. Stratis excita juventus.

Exclamatio, f. 3. *grido*, צעקה, Ger. *auffſchreyung*, Gal. *exclamation*, Hiſ. *exclamation*, ἀναφώνησις, actus exclamandi. *Auth. ad Her. l.* 3. *c.* 12. Acutas vocis exclamationes vitare debemus. ¶ Item Figura ſententiarum. *Auth. ad Her. l.* 4. *c.* 15. Exclamatio eſt, quæ conficit ſignificationem doloris, aut indignationis alicujus, per hominis, aut urbis, aut rei cujuſpiam compellationem.

Exclamo, as, avi, atum, n. 1. *eſclamare*, *gridare*, ἀναβοάω, eſt vociferari, & quaſi e medio pectore vocem maximam emittere, quod aut doloris, aut indignationis cauſa fieri ſolet. *Cic.* 2. *de Or* Non poſſum quin exclamem. ¶ Tranſitive cum accuſ. uſurpat *Plaut. Amph.* 5. 1. 68. Voce magna exclamat uxorem tuam. *Cic. Phil.* 2. Ciceronem nominatim exclamavit. *Plin. l.* 34. *c.* 18. Exclamare cantica.

Exclaro, as, avi, atum, a. 1. *illuminare*. *Vitruv. l.* 1. *c.* 2. Ea cœli regio neque exclaratur, neque obſcuratur ſolis curſu.

Excludo, is, excluſi, ſum, a. 3. *eſcludere*, *ſerrar fuori*, גרש, Ger. *auſſchlieſſen*, Gal. *exclure*, Hiſp. *excluir*, *echar*, ἐκκλείω, extra claudo, repello, prohibeo. *Cic. pro Corn. Balbo*. Gaditani Pœnos mœnibus excluſerunt. ¶ Eſt item incubando pullos emittere. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 52. Ex quibus pullos cum excluſerint. ¶ Translate *Cic.* 1. *Fam.* Craſſus tres legatos decernit, nec excludit Pompejum. ¶ Item impedire. *Cic. in Ver.* 3. *c.* 56. Anguſtiis temporis excluduntur omnes. ¶ Item non admittere, quod petitur, ſed rejicere. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 21. Quod Senatus excluſerat. ¶ Excludere ſe ſervitute, *metterſi in libertà*. *Accius ex Nonio*. ¶ Excludere alicui oculos, eſt ejicere. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 95. Excludito mihi hercle oculum, ſi dedero.

Excluſio, onis, f. *eſcluſione*. *Terent. Eun.* 1. 2. 8. De excluſione verbum nullum. *Macrob. l.* 1. *Somn. Scip. c.* 20. Excluſione luminis tenebras in terram refundit. Al. leg. *concluſione*.

Excluſorius, a, um, ad excludendum pertinens, ut excluſoria actio, apud *JCtos leg.* 2. §. 1. *Dig. de except.* ¶ Excluſorium medicamentum vocatur a Medicis, quod abortum facit. *Theod. Priſc. l.* 3. *c.* 6.

Excluſus, o. 1. 2. adject. *eſcluſo*. *Cic. pro Cluent.* Cum vagus, & exul erraret, atque undique excluſus. *Id. Att. l.* 8. *ep.* 15. Excluſus regionibus. ¶ *Excluſiſſimus* finxit *Plaut. Men.* 4. 3. Abiit intro, occluſit ædes; nunc ego ſum excluſiſſimus.

Excoctio, onis, f. *il cuocere*, ut excoctio calcis, *in Cod.* 12. 16. 3. & excoctio panis, *ibid.* 12. 39. 1.

Excodico, as, act. 1. eſt circa vitium radicem dolabra terram aperire, & velut lacus efficere, ut Solis calore & imbribus provocentur. *Pallad. l.* 2. *in princip.* Dictum eſt a *caudex*, vel *codex*, quia ea ratione trunci, & frutices, qui circa ſunt, extirpantur. *Feſtus*: Repaſtinari ager dicitur, cum ſylveſter excodicatur. ¶ Legitur etiam *Excaudico*, apud *Tertul. de Pudic. c.* 16.

Excogitatio, f. 3. *invenzione*, *penſiero*, ἐπίνοια, actus excogitandi. *Cicer.* 1. *Tuſc. c.* 25. Quid illa vis, quæ tandem eſt, quæ inveſtigat occulta, quæ inventio, atque excogitatio dicitur?

Excogitator, m. 3. qui excogitat, *inventore*. *Quint. declam.* 10. Sic magnum protinus, neſcia matre, excogitator hic mortis alterius advocat. *Arnob. l.* 3. Verborum excogitator, & nominum.

Excogitatus, a, um, o. 1. 2. *inventato*, *penſato*. *Cic. pro Cluent. cap.* 13. Ratio excogitata Larini eſt. ¶ Interdum pro exquiſito ponitur. *Suet. in Calig.* Et Sacerdotes, & excogitatiſſimas hoſtias inſtituit.

Excogitatus, us, m. idem quod excogitatio. *Gel. l.* 5. *c.* 10. Captionis aſtutæ excogitatu fruſtratus.

Excogito, as, a. 1. *immaginarſi*, חשב, Ger. *erdencken*, Gal. *penſer*, Hiſp. *hallar penſando*, ἐπινοέω, eſt perfecte cogitare, vehementer cogitare. *Cic. Attic. l.* 9. Ad hæc igitur cogita, mi Attice, vel potius excogita, quemvis eventum fortius feram, quam hunc dolorem. ¶ Eſt item invenire. *Cic.* 6. *Ver.* Novum, ac ſingulare ſupplicii genus excogitavit.

Excolo, is, olui, ultum, a. 3. *ornare*, *polire*, עדן, Ger. *vollbeſſern*, Gal. *aorner*, *orner*, Hiſp. *ornar*, *componer*, ἐκκοσμέω, orno, polio. *Cicer. in Par.* Nihil tam horridum, tam incultum, quod non ſplendeſcat oratione, & tanquam excolatur. *Id. pro Arch. c.* 6. Animum doctrina excolere.

Excolo, as, a. 1. *colare*, percolo. *Pallad. in Jul. c.* 8. Adjecta ſquillæ acetum diligentius excolabis.

Exconſul, m. 3. Conſularis, qui ſcil. aliquando Conſulatum geſſit. *l.* 2. *C. de vet. jure enucl.* Exquæſtori ſacri noſtri Palatii, & Exconſuli. ¶ Exconſule, pro Exconſul dixit Juſtinian. in epiſt. 2. & 3. Pandectis præfixa. V. Exquæſtor.

Excoquo, is, oxi, octum, a. 3. *cuocere molto*, Ger. *auſſkochen*, Gal. *bien cuire*, Hiſp. *cozer bien*, ἀφέψω, valde coquo. *Ter. Adelph.* 5. 3. Tam excoctam reddam, atque atram, quam carbo eſt. ¶ Metaleptice eſt expurgare. *Virg.* 1. *Georg.* Sive illis omne per ignem excoquitur vitium. ¶ Translate ponitur pro excogitare, & ad tempus præparare. *Plaut. Perſ.* 1. 1. 53. Uſque dum domi ero, dum excoxero lenoni malum.

Excornis, e, adject. qui eſt ſine cornibus. *Tac. de Pal. c.* 3. Beſtia exunguis, & excornis.

Excors, dis, o. 3. *pazzo*, *ſtolto*, לב חסר, Ger. *thoriechtig*, Gal. *inſenſé*, Hiſ. *ſin ſeſo*, ἄκαρδος, ſtultus, amens, quaſi ſine corde. *Cic. Philip.* 5. *c.* 2. Aperte adulantem nemo non videt, niſi admodum eſt excors. *Plaut. Merc. prol. v.* 27. Excors immodeſtia.

Excrementum, n. 2. ἐκκρίσις, purgamentum, ſtercus, id quod egeritur e cibo, potuque. *Tac. l.* 4. *hiſt. c.* 81. Ut genas, & oculorum orbes dignaretur reſpergere oris excremento. ¶ Item quod cribro ex frumento excernitur, *vagliatura*. *Colum. l.* 8. *c.* 5. Adjectis interdum tritici excrementis.

Excreo. V. Exſcreo.

Excreſcentia, æ, f. excreſcendi actio, vel id quod excrevit, *eſcreſcenza*, ut excreſcentia vulnerum. *Plin. l.* 34. *c.* 18.

Excreſco, is, evi, etum, n. 3. *creſcer in alto*, גדל, Ger. *heftig wachſen*, Gal. *croitre par deſſus*, Hiſp. *crecer mucho*, ἐκφύομαι, valde, ſive in altum creſco. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Ne in caput excreviſſe videatur. *Plin. l.* 32. *c.* 7. Carnes excreſcentes. *Lucan. l.* 4. *v.* 21. Denique excrevit in altum Pingue ſolum tumulo.

Excretia, æ, f. id quod excernitur. *Vitruv. l.* 7. *c.* 6. Cæmenta marmorea, ſive aſſulæ pilis ferreis contunduntur, cribroque excernuntur, eæ autem excretiæ, &c. Al. leg. *excreta*.

Excretus, o. 1. 2. ἐκκριθείς, ſeparatus, expurgatus, egeſtus, part. ab excernor. *Col. l.* 8. *c.* 4. Furfures a farina excreti. ¶ Excretum, ſubſt. n. 2. purgamentum, quod incerniculo a frumento ſeparatur. *Colum. ibid.* Excreta tritici minuta commode dantur gallinis. ¶ Excretus, a, um, etiam partic. eſt ab excreſco, idem, ac adultum, vel quod multum crevit. *Virg. Georg.* 3. *v.* 397. Excretos prohibent a matribus hædos.

Excribo. V. Exſcribo.

Excruciabilis, le, o. 3. dignus, qui excrucietur, vel qui excruciat. *Plaut. Ciſt.* 6. 1. 1. Nullam ego me vidiſſe credo magis anum excruciabilem.

Excruciatus, us, m. idem quod cruciatus, *tormento*. *Prudent. in paſſ. Agnet. v.* 19. Corpuſque durıs excruciatibus Ultro offerebat.

Excrucio, as, avi, atum, a. 1. *tormentare*, βασανίζω, valde crucio, cruciatu eneco. *Cicer.* 3. *Ver.* Ibi hominem fame excruciatum, ſemivivum reliquit. ¶ Translate eſt moleſtia afficere. *Cic. in Pam.* Hæc tibi dolori eſſe certo ſcio, me quidem excruciant. *Ter. Phorm.* 1. 4. Tum me Antipho excruciat animi.

Excubatio, f. 3. actus excubandi, ſeu vigilandi. *Val. Max. l.* 4. Pro dignitate, & ſalute amicorum perpetuam excubationem.

Excubiæ, arum, f. *vigilie*, *veggbie*, *guardia*, משמרת, Ger. *die wachen*, Gal. *le guet de nuit*, Hiſp. *eſcbuchas*, *velas de noche*, φρουρά, vigiliæ. Sed vigiliæ tantum nocturnæ dicuntur; excubiæ & diurnæ, & nocturnæ. *Cicer. pro Marc.* Non modo excubias, & cuſtodias, ſed etiam laterum noſtrorum oppoſitus, & corporum pollicemur. *Sueton. Galb. c.* 10. Excubias agere. ¶ Item ii ipſi, qui excubias agunt. *Claudian. de nupt. Honor.* Madentes vino excubiæ.

Excubiculatus, ii, m. qui Cubicularii officio functus eſt. *Leg.* 13. *de excuſ. libert. l.* 10. *Cod. Juſtinian.*

Excubitor, m. 3. φρουρός, qui excubat, & vigilat ad cuſtodiam. *Cæſ.* 7. *B. Gal.* Hæc eadem noctu excubitoribus, ac firmis præſidiis tenebantur. ¶ Dicitur non ſolum de militibus, ſed etiam de præfectis militaribus. Unde *Excubitorem Tribunum* dicit *Sueton. in Claud. c.* 42. qui ſcil. pro tempore Excubitorum ſtationi præerat.

Excubitus, us, m. idem, ac excubiæ. *Hirt. de B. Hiſp. cap.* 6. Partim, ut pedeſtres copiæ in ſtatione, & excubitu caſtris præſidio eſſent.

Excubo, as, cubui, bitum, neut. 1. *vegghiare*, *far guardia*, שמר, שקד, Ger. *wachen*, *hüten*, Gal. *faire le guet*, *etre au guet*, Hiſp. *velar eſcbuchar*, φρουρέω, vigilo, cuſtodiam facio, quaſi foris cubo, ut milites, qui extra caſtra, vel extra tentorium ad Imperatoris cuſtodiam noctu armati conſidunt. *Cic. de Div.* Armatique in agro excubarent. *Liv. l.* 5. Excubare pro portis. ¶ Eſt etiam fovere ova ad pullos excludendos, *covare*. *Colum. l.* 8. *c.* 5. ¶ Translate eſt proſpicere, vigilantem eſſe. *Cic.* 4. *Tuſt.* Qui ſemper animo ſic excubat, ut ei nihil improviſum accidere poſſit.

Excudo, is, excudi, ſum, a. 3. *percotendo trar fuori*, יצק, Ger. *auſſ ſchmieden*, Gal. *forger*, Hiſ. *batiendo ſacar fuera*, ἐκχαλκεύω, cudendo elicio. *Virg.* 1. *Æn. v.* 174. Ac primum ſilicis ſcintillam excudit Achates. ¶ Accipitur etiam pro cudendo conficere. *Vergil.* 6. *Æn. v.* 847. Excudent alii ſpirantia mollius æra. ¶ Translate eſt componere, ſtudioſe invenire. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 27. Excudam aliquid ἡρακλείδειον, quod lateat in theſauris tuis. ¶ Item vi, vel precibus aliquid extorquere. *Col. l.* 11. *c.* 1. Excudit mihi, cultus hortorum proſa ut oratione conſcriberem. ¶ Item excludere. *Col. l.* 9. Negat anſer aliena excudere ova, niſi ſubjecta ſua quoque habuerit. Al. leg. *excludere*. Habet & *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. ut legitur in edit. Scalig.

Exculcator, oris, maſc. qui exculcat. In Notitia Imperii Occident. memorantur inter auxilia Palatina *Exculcatores ſeniores*, *Exculcatores juniores*, &c. qui iidem ſunt atque excurſatores, qui hoſtium itinera explorant. Quare hanc vocem quidam *Vegetio l.* 2. *c.* 15. reſtituunt. Turneb. Stevvech. & alii.

Exculcatus, o. 1. 2. obſoletus, rejectus, exploſus, particip. ab exculco. *Gel. l.* 11. *c.* 7. Verbis obſoletis, exculcatiſque.

Exculco, as, a. 1. *calpeſtare*, דרך, Ger. *zertretten*, Gal. *fouler aux pieds*, Hiſ. *hollar*, calcando exprimo *Plaut. Capt.* 4. 2. 30. Ex ipſius domini mei pugnis exculcabo furfures. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 73. Singuli ab infimo ſolo pedes terra exculcabantur. h. e. calcando firmabantur.

Exculpo. V. Exſculpo.

Excultor, oris, m. qui excolit. *Tertul. de Monog. c.* 16. Florum excultor.

Excultus, us, m. idem ac cultus. *Feſt. in voce Conitum*, ubi al. leg. *cultus*.

Excultus, a, um, adject. ab excolo, *colto*, *diſciplinato*, *dotto*, ut excultus doctrina, diſciplina, ſtudiis. *Cic. l.* 12. *Att. ep.* 46. Exculto animo nihil agreſte, nihil inhumanum eſt. *Id. l.* 2. *Offic.* Artibus exculta hominum vita. ¶ Dicitur & de inanimis. *Propert. l.* 4. *el.* 2. *v.* 130. Abſtulit excultas pertica triſtis opes.

Excuneatus, o. 1. 2. cui non eſt locus ſedendi in cuneis theatralibus, velut excluſus extra cuneum. *Apul. l.* 3. *A. A.* V. *Salmaſ. in Solin.*

Excuratus, a, um, o. 1. 2. exquiſitus, quaſi cum cura paratus, ab obſoleto excuro. *Plaut. Pſeud.* 5. 1. Ita excurato victu, ita magnis deliciis. ¶ Excuratus homo. *Plaut. Caſ.* 3. 6. 6. Lepide inceſſiſti excuratus.

Excurio, as, a. 1. extra curiam ejicio. *Var. apud Non. c.* 1. *n.* 164. Apolloniam ideo excuriavit, quia nihil habebat.

Excurro, is, excurri, & interdum apud vet. excucurri, ſum, n. 3. *ſcorrere*, *traſcorrere*, רוץ, Ger. *auſſlauffen*, Gal. *courir*, *diſcourir*, Hiſp. *diſcurrir*, *eſcurrir*, ἐκτρέχω, extra locum aliquem curro. *Liv. l.* 2. Cum plures equi, quam ferro, armati excurriſſent. ¶ Eſt item per agrum hoſtium currere, & eum latrocinantium more populari, *fare ſcorrerie*. *Liv. l.* 1. *c.* 15. In fines Romanos excurrerunt populabundi magis, quam juſti more belli. ¶ Translate eſt ordinem, aut modum egredi, *traſandare*. *Paul. l. Publia Mævia*, *ff. Depoſ. vel contra*. Item ex ratione patris veſtri decem, & quod excurrit. *Veget l.* 1. *c.* 28. Viginti annorum, & quod excurrit, pax. *Cic. in Or.* Productoria alia, & quaſi immoderatius excurrentia. ¶ Item aliqua ſui parte in mare protendi. *Liv. l.* 26. Ab intimo ſinu peninſula excurrit. ¶ Præterit. *excucurri*. *Plaut. Moſt.* 2. 1. 2. Primus qui in crucem excucurrerit. Adde *Bocch.* 2. 3. 125.

Excurſatio, onis, fem. idem quod excurſio, ἐκδρομή. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 3. *n.* 3.

Excurſator, oris, m. excurſor. *Ammian. l.* 24. *ſub init.* Excurſatores præire juſſit.

Excurſio, onis, f. 3. *correria*, actus excurrendi, ac ſpeciatim ſubita irruptio militum in agrum hoſtium. *Cic. pro L. Man* Cum una excurſio equitatus perbrevi tempore totius anni vectigal auferre poſſit. ¶ Translate *Id l.* 2. *Div. c.* 10. Sed hæc fuerit nobis tamquam levis armaturæ, prima orationis excurſio.

Excurſor, m. 3. *ſcorridore*, qui excurrit. *Cic.* 4. *Phil.* Eſt igitur Populo R. victori omnium gentium omne certamen cum excurſore, cum latrone, cum Spartaco.

Excurſus, us, m. 4. παρέκβασις, excurſio. *Cæſ.* 3. *B. Civ.* Ut primus excurſus, viſque

uſque militum infringeretur. ¶ Metaphorice excurſus in dicendo, aut ſcribendo eſt digreſſio, *digreſſione*. *Plin. l. 5. ep. 6.* Vides, ut Aratus minutiſſima etiam ſidera conſectetur, modum tamen ſervat; non enim excurſus hic ejus, ſed opus ipſum eſt.

Excurſus, a, um, *ſcorſo, traſcorſo*. *Terent. Adelph. 5. 4. 6.* Vitam duram, quam vixi uſque adhuc, prope jam excurſo ſpatio mitto.

Excuſabilis, le, o. 3. *ſcuſabile*, Germ. *entſchuldigens waerdt*, Gal. *digne d'excuſe*, Hiſp. *el que buenamente ſe puede eſcuſar, eſcuſable*, συγγνωστός, quod excuſatione dignum eſt. *Ovid. 1. de Ponto, el. 8.* Quod niſi delicti pars excuſabilis eſſet. *Val. Max. l. 8. c. 11. n. 4.* Quo excuſabilior eſt error equi.

Excuſabundus, a, um, adject. *Apul. Apol.* Etſi magnum me dixiſſet, poſſet videri excuſabunda.

Excusāte, adv. *con ſcuſa*, cum excuſatione, citra culpam. *Quintil. l. 2. c. 1.* Et fieri id videtur excuſate. *Juſtin. l. 32. c. 2.* Excuſatius ſacrilegia commiſſurum.

Excuſatio, f. 3. *ſcuſa*, Germ. *entſchuldigung*, Gal. *excuſe*, Hiſp. *eſcuſa*, ἀπολογία, purgatio, actus excuſandi. *Cic. de Am.* Nulla eſt igitur excuſatio peccati, ſi amici cauſa peccaveris. *Idem 2. de Orat.* Cum excuſationem oculorum a me non acciperet.

Excusātus, a, um, adject. *ſcuſato*. *Martial. lib. 2. epigr. 79.* Excuſatum habeas me, rogo; ceno domi. *Senec. l. 1. Controv. 4.* quo excuſatior ſis. Adde *Plin. l. 8. ep. 14.* Alter *Sen. de Ot. Sap. c. 29.* Excuſatiſſimus eſſem.

Excūſo, as, avi, atum, a. 1. *ſcuſare*, הִצְטַדֵּק, Ger. *entſchuldigen*, Gal. *excuſer*, Hiſp. *eſcuſar*, ἀπολογέομαι, objectum crimen purgo, & a me repello; a Cauſa. *Cic. Brut.* Collegæ mandaſti, ut te mihi per literas excuſaret. *Id. 12. ad Att.* Excuſare aliquem apud aliquem. ¶ Quandoque eſt afferre in excuſationem id, quod peccandi cauſam præbuit, *dar la colpa*. *Cic. in Phil.* Antequam ſententiam diceret, propinquitatem excuſavit. *Liv. l. 31. 11.* Excuſare errorem, adoleſcentiamque. Sic excuſare valetudinem. *Liv. Suet.* & al. ¶ *Tacit. 1. Annal. cap. 44.* Reditum Agrippinæ excuſavit ob imminentem partum. h. e. cauſam attulit, cur Agrippina non rediret, &c.

Excūſor, m. 3. qui aliquid excudit, ut vaſcularius, qui ex metallo aliquo vaſcula excudit, typographus, qui libros excudit ſuis typis, &c. *Quint. l. 2. c. 21.* Si quæram, quæ ſit materia excuſoris, ſimiliter æs reſpondeant.

Excusātus, a, um, adject. pro Excuſſus. *Paul. JCtus l. 46. §. 6. Dig. de adminiſtr. tut.* Ubi al. leg. *Excuſſi*.

Excuſſe, adv. diligenter. *Sen. de Benef. l. 2. cap. 17.* Si cum tyrone, & indocto, non tam rigide, nec tam excuſſe.

Excuſſo, as, a. 1. frequent. ab excutio. Habet *Tertul. de Virg. Vel. c. 7.*

Excuſſorius, a, um, o. 1. 2. quod ad excutiendum pertinet, ut Excuſſorium cribrum, quod tranſmittit farinam ignobiliorem. *Plin. l. 18. c. 11.* Cribrorum genera Galli ex ſetis equorum invenere, Hiſpani e lino excuſſoria, & pollinaria.

Excuſſus, us, m. *ſbattimento, ſcotimento*. *Prudent. Periſteph. v. 226.* Scintillat excuſſus ſalis.

Excuſſus, a, um, adject. *sbattuto, ſcoſſo*. *Cic. de Aruſp. Reſp. c. 18.* Te Judices emiſerunt excuſſum, & exhauſtum. h. e. nudum, & vacuum, ducta metaphora ab iis, qui in latrones inciderunt. *Id. pro Syl. c. 16.* Noli aculeos orationis meæ, qui reconditi ſunt, excuſſos arbitrari. *Ovid. l. 1. Triſt. el. 1. v. 78.* Agna excuſſa dentibus lupi. *Id. 1. Faſt. v. 547.* excuſſus ſomno. *Virg. 10. Æn. v. 590.* Excuſſus curru. Sic excuſſus patria, apud eund. *7. Æn. v. 299.* h. e. expulſus. *Ovid. heroid. ep. 4. v. 43.* Excuſſo lacerto vibrare aliquid, h. e. brachio magna vi jactato. Sic *Petron. in Satyr. cap. 95.* Os alicujus palma excuſſiſſima pulſare.

Excuſiæ, f. 1. ſcopæ parvæ, quibus pulvis e veſtibus excutitur. Ita legit & explicat *Lambin.* apud *Plaut. Curc. 4. 4. 22.* Alii aliter.

Excutio, is, uſſi, uſſum, a. 3. *ſcuotere*, נָעַר, Germ. *auſſchwingen*, Gal. *ſecouer*, Hiſp. *ſacudir*, ἐκτινάσσω, proprie eſt quatiendo dejicere, ab ex, & quatio, & ſæpe cum accuſ. rei conſtruitur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Poſſe ex his in terram excuſſos annales Ennii effici. ¶ Eſt item elicere. *Plin. l. 16. c. 40.* Quoniam ad excutiendum ignem non ſemper lapidis occaſio eſt. *Ter. Heaut. 1. 1. 115.* Lacrymas excuſſit miſer. ¶ Item eruere, ut Oculos excutere. *Plaut. Perſ. 5. 2. 16.* ¶ Item expellere, evellere. *Cic. pro Sylla.* Noli aculeos orationis meæ, qui reconditi ſunt, excuſſos arbitrari. ¶ Item concutere, commovere. *Plaut. Aul.* Quia mihi miſero cerebrum excutiunt tua dicta, ſoror. ¶ Item rejicere, abjicere. *Perſ. ſat. 3. v. 101.* calidumque triental excutit e manibus. ¶ Excutere jugum, eſt detrectare imperium, & nolle obedire. *Plin. Paneg. cap. 11.* ¶ Item deponere, ut excutere metum. *Ovid. 1. Faſt.* ¶ Item adimere, ut excutere alicui mentem, *levar gid di ſenno*. *Senec. epiſt. 7.* ¶ Item inquirere, ſcrutari. *Suet. in Claud.* Culcitiſque, & ſtragulis prætentatis, & excuſſis. *Ulp. l. 7 mandavero 42. ff. mandati.* Si tibi mandavero, ut vires excuteres hereditatis. ¶ Item excitare. *Cic. 3. Off. c. 20.* Explica, atque excute intelligentiam tuam. ¶ Item dejicere, in terram proſternere. *Plin.* Excuſſo Circenſibus auriga. ¶ Item pro expellere. *Plin. Paneg. c. 81.* Excutere cubilibus feras. ¶ Item pro examinare, inquirere. *Cic. pro Roſc.* Nihil eſt quod metuas, non excutio te. *Quint. l. 7. c. 2.* Excuſſerunt illi patrem, & aurum in ſinu ejus invenerunt. ¶ *Excutere debitorem*, frequens eſt apud Juriſconſultos, pro emptionem bonorum ejus facere, & experiri, an ſit ſolvendo. Unde jure noviſſimo ſancitum eſt, ne fidejuſſori moleſti ſimus, niſi prius excuſſo debitore.

Exdecimo, as, a. 1. eligo decimum quemque, decimare. *Feſt.*

Exdorsŭo, as, a. 1. ἀποσπονδυλίζω, dorſum confringo, vel adimo. *Plaut. in Aul. 2. 9. 2.* Tu Macherio congrum, murænam exdorſua, quantum potes.

Exdutæ, ſeu exdutæ, f. 1. exuviæ, ab exduo, vel exduo, exuo, quod ab ἐκδύω, exuo. *Feſt.*

Exĕco. V. Exſeco.

Exĕcror, cum derivatis. V. Exſecror.

Executio, vel Exſecutio, onis, f. *eſecuzione*, Ger. *volſtreckung*, Gal. *execution*, Hiſpan. *execucion*, ἐνέργεια, actus exequendi. *Tac. Ann. 15. c. 25.* Executionem alicujus negotii ſuſcipere. *Plin. l. 35. c. 8.* Neque enim inſtituti operis eſt talis executio.

Execūtor, vel Exſecutor, oris, m. *eſecutore*, Germ. *volſtrecker*, Gal. *executeur*, Hiſp. *eſecutor, eſecutador*, ἐκτελεστής, qui exequitur. *Sueton. in Veſpaſ. c. 14.* Offenſarum, inimicitiarumque minime memor, executorque. h. e. ultor. Sic *Velles. l. 2. c. 45.* Malorum propoſitorum executor acerrimus. ¶ *Martian. Imp. l. cum Clericis, Cod. de Epiſc. & Cler.* Executores vocat Apparitores, qui juſſu Magiſtratus reos in jus vocant; quod Magiſtratus ſententiam exequantur.

Execūtus, vel Exſecūtus, a, um, particip. ab exequor, paſſiva ſignificatione. *Juſtin. l. 7. c. 3.* Exſecuto regis imperio, obſides poſtulabat.

Exĕdo, is, edi, eſum, a. 3. *mangiare*, אָכַל, Germ. *auffeſſen*, Gal. *ronger, conſumer*, Hiſp. *gaſtar, roer*, κατεσθίω, erodo, conſumo. *Ter. Phorm. 2. 2. 4.* Tibi omne eſt exedendum. *Var. lib. 1. R. R. cap. 63.* Frumentum exeſſe incipiunt. ¶ Tranſlate *Cic. 3. Tuſc. cap. 13.* Ægritudo lacerat, exeſt animum, planeque conficit. *Lucret. l. 3. v. 1007.* Quem exeſt anxius angor. *Virg. 5. Æn.* Exedere urbem odiis.

Exĕdra, f. 1. ἐξέδρα, locus erat in porticibus patens, & Soli pervius, plurimas habens ſedes, in quibus Philoſophi, Rhetoreſque, & reliqui, qui ſtudiis delectabantur, ſedentes diſputare ſolebant, ab ἐξ, & ἕδρα, *ſella*, quaſi ſeſſio e loco aliquo educta, a ſedium frequentia, & ſedendi commoditate, quo circumquaque ſedes haberet. *Cic. 1. de nat. Deor.* Offendi eum ſedentem in exedra, & cum C. Vellejo Senatore diſputantem.

Exedrium, ii, n. 2. parva exedra. *Cic. Fam. 7. epiſt. 23.* Exedria quædam mihi nova ſunt inſtituta in porticula Tuſculani.

Exĕdum, i, n. herba, quæ veterno liberat. *Plin. l. 24. c. 19.*

Exefficio, is, a. 3. plane efficio, perficio. *Plaut. Curcul. 2. 3. 85.* Quando illud, quod cupis exeffecero. *Id. Truculent. 2. 5. v. 17.* Qui iſtuc exefficias opus. ¶ Utroque loco al. leg. *efficio*.

Exegēſis, es, f. ἐξηγητική, pars eſt Grammaticæ narrativa, quæ pertinet ad officia lectionis. *Diomed. l. 2. pag. 421. Putſch.*

Exemplar, aris, n. 3. idem ac exemplum, *eſemplare, eſempio*. *Feſtus* dicit, exemplum eſſe illud, quod ſequimur, exemplar, ex quo ſimile facimus. Sed hæc nomina promiſcue uſurpata inveniuntur. *Cic. pro Mur.* Domeſticum te habere dixiſti exemplum ad imitandum. Et paucis interjectis: Ad imitandum vero tam mihi propoſitum exemplar illud eſt, quam tibi. ¶ Ponitur ſæpe pro eo, quod ex aliquo ſcripto tranſcribitur, *copia*, ἀντίγραφον. *Afin. Pollio Cic.* Ex litteris, quas Panſæ miſi, cognoſces omnia, nam tibi earum exemplar miſi. Adde *Horat. in Art. poet. v. 268.*

Exemplāre, is, n. 3. exemplar, apud vet. *Lucret. lib. 2. v. 123.* Duntaxat rerum magnarum parva poteſt res exemplare dare.

Exemplāris, re, *eſemplare*, adject. qui eſt ſecundum exemplar. *Macrob. lib. 1. Somn. Scip. cap. 8.* Virtutes exemplares ſunt, quæ in ipſa divina mente conſiſtunt, a quarum exemplo reliquæ omnes defluunt.

Exemplarium, n. 2. exemplar, ſeu exemplum. *Arnob. l. 6.* & *Hieronym. adv. Helvid. c. 8.*

Exemplātus, a, um, adject. ad exemplum factus, ut exemplatus libellus, apud *Sidon. l. 4. ep. 16.*

Exemplum, n. 2. *eſempio*, מָשָׁל, Germ. *exempel*, Gal. *exemple*, Hiſp. *exemplo*, παράδειγμα, id, quod nobis imitandum proponitur. *Cicer. 5. Ver.* Vetus eſt, quod dicam, & propter ſeveritatem exempli nemini veſtrum fortaſſe inauditum. ¶ Ponitur aliquando pro exſcriptione, *copia*, ἀντίγραφον. *Cic. Appio.* Ex literis, quarum ad me exemplum miſiſti. *Paul. Dig. 49. 14. 45.* Actorum exemplum, *copia del proceſſo*. ¶ Item pro gravi pœna, quæ poteſt cæteris documento eſſe. *Cic. ad Q. Fr. l. 1.* Sumite in ſuperiore parte Provinciæ edere exemplum ſeveritatis tuæ. V. *Donat. ad Eun. Terent. 5. 3. 4.* ¶ Item pro Figura Rhetorica. *Auth. ad Her. l. 4.* Exemplum eſt alicujus facti, aut dicti præteriti cum certi authoris nomine propoſitio. ¶ Item pro ſpecimine alicujus rei, quam venalem habemus, *la moſtra*. *Auth. ad Her. l. 1.* Si quis purpuram vendens dicat, Sume a me, ſed hujus exemplum aliunde rogabo, tibi quod oſtendam. ¶ Exempli cauſa, & exempli gratia. *Cic. in Offic.* Exempli cauſa ponatur aliquid, quod pateat latius. *Plin. l. 2. cap. 17.* Exempli gratia, in Martis ſidere, &c. Adde *Cic. pro Sext. Roſc. c. 10.* & *Quintil. l. 6. c. 5.* ¶ Exemplum pro inſtar. *Ovid. 4. Metam. v. 621.* Exemplo nubis aquoſæ, *a guiſa di*, &c.

Exemptibilis, vel potius

Exemptilis, le, o. 3. quod eximi, vel auferri poteſt. *Col. l. 8. c. 11.* Sed idcirco ſunt exemptiles. Alii leg. *exemptibiles*.

Exemptio, f. 3. actus eximendi, *il tor via*. *Col. l. 5. cap. 18.* Cum enim per exemptionem imæ partes eorum præfractæ ſunt.

Exemptor, oris, m. qui aliquid eximit. *Plin. l. 36. c. 15.* Exemptores quoque affirmant, compleri ſponte illa montium ulcera. De lapidum fodinis loquitur, & exemptores vocat eos, qui lapides, ſeu marmora eruunt. *Apul. Apol.* Teſtium exemptor.

Exemptus, us, m. idem quod exemptio, ablatio. *Vitruv. l. 9. cap. 9.* Cancrorum adjectus, aut exemptus perficere cogit.

Exemptus, a, um, adject. ἐξῃρημένος, ſublatus, ablatus, *tolto via, levato*. *Virg. 1. Æn. v. 220.* Fames exempta epulis. *Horat. l. 1. ep. 5. v. 18.* De ſpinis pluribus una exempta.

Exenterātus, a, um, adject. *ſventrato*, viſceribus ſpoliatus. *Juſtin. l. 1. c. 5.* Epiſtola exenterato lepori inſeritur. *Voſſ. in Etymol.* teſtatur, in quibuſdam vet. codicib. legi *exinteratus*, quaſi ſit *iteros*.

Exentĕro, as, a. 1. *ſventrare*, Germ. *das eingeweyd auſſnemmen*, Gal. *oter les entrailles*, Hiſp. *ſacar las tripas*, ἐξεντερίζω, eviſcero, interiora aufero. ab ἔντερον, inteſtinum. V. Exenteratus. ¶ Tranſlate ſumitur pro evacuare. *Plaut. Epid. 2. 2.* Acutum cultrum habeo, qui ſeni exenterem marſupium. ¶ Item pro cruciare. *Plaut. Epid. 3. 1. 1.* Expectando exedor miſer, atque exenteror.

Exĕo, is, ivi, & exii, exitum, n. anom. יָצָא, Germ. *auſſgehen*, Gal. *ſortir*, Hiſp. *ſalir*, ἐξέρχομαι, extra eo, egredior. *Cic. 4. Fam.* Ne nec tibi exire ex urbe neceſſe ſit. ¶ Conſtruitur etiam cum accuſat. *Propert. l. 3. eleg. 4. v. 59.* Curve ſuos fines altum non exeat æquor. *Cic. in Vatin.* Exieriſne legatus in ulteriorem Hiſpaniam. ¶ Exire Oſtiæ, apud eund. *9. Fam. ep. 6.* eſt Oſtiæ e navi deſcendere, *sbarcare ad Oſtia*. ¶ Per tranſlationem eſt liberari. *Cicer.* Ut tandem ex tot ærumnis, atque miſeriis exeamus. Sic exire ære alieno. *Idem Phil. 11. c. 6.* ¶ Item vitare. *Virg. 5. Æn. v. 439.* Corpore tela modo, atque oculis vigilantibus exit. *Lucret. lib. 5. v. 1319.* feros exibant dentis adactus. ¶ Item erumpere. *Virg. 2. Æn.* Non ſic aggeribus ruptis cum ſpumeus amnis exiit. ¶ Item fieri, vel effici, ut *Exit in laudem, in vituperium, in aliſa, in fabellas*, &c. *Lactant.* Potuerunt libri aboleri, & tamen res in memoriam exire. id eſt fieri memorabiles. *Plin. l. 7. c. 19.* Exit hic animi tenor aliquando in rigorem quendam. ¶ Item erigi, extolli. *Virg. 2. Georg.* Exit ad cœlum ramis felicibus arbos. ¶ Item edi, evulgari. *Cæcin. Cic. 6. Fam.* Quod ad librum attinet, quem tibi filius dabit, peto a te, ne exeat. ¶ Item differri. *Plin. Jun. epiſt. 11. lib. 2.* Itaque in tertium diem probationes exierunt. ¶ Item extrahi, educi. *Cic. Att. l. 1.* Cum de Conſularibus mea prima ſors exiſſet: ¶ *Exire ex poteſtate*, eſt inſanire. *Cic. 3. Tuſc. c. 5.* Qui igitur exiſſe ex poteſtate dicuntur, idcirco dicuntur, quia non ſunt in poteſtate mentis. *Exire e vita*, eſt mori. *Cic. 1. Fin.* Æquo animo e vita, tanquam e theatro exeamus. ¶ *Annum, vel diem exire*, eſt præterire. *Sen. epiſt. 8.* Nullus mihi per otium dies exit. ¶ *Exire e Patritiis*, eſt plebejum fieri. *Cic. pro Domo.* Sed ut e Patritiis exeat. ¶ *Exire in eaſdem litteras*, eſt terminari. *Quintil. l. 1. c. 5.* Quorum prima poſitio in eaſdem, quas Caſtor, literas exit. ¶ *Exire ſuper aliquem*, eſt ſuperare, eminere. *Stat. 6. Theb.* hominem ſuper improbus exit. ¶ Exire ex animo dicitur aliqua res pro effluere. *Cic. 3. de nat. Deor.* Mihi ex animo exire non poteſt eſſe Deos.

Exĕquens, vel Exſequens, entis, adject. qui exequitur, & ſectatur aliquid. *Gel. l. 10. cap. 12.* Philoſophus memoriarum veterum exequentiſſimus. h. e. peritiſſimus antiquitatis.

Exequiæ, vel Exſequiæ, arum, f. 1. *eſequie, pompe funerali*, תַּכְרִיכִין, Ger. *leichbeſtattung*, Gal. *funerailes*, Hiſ. *exequias*, ἐκκομιδή, juſta, parentalia, funebre officium, quod ſcilicet in funere exequimur. *Cic. pro Cluent. c. ult.* Mater exequias illius funeris proſecuta eſt. *Id. pro Quinct. cap. 15.* Quo non amici convenirent ad exequias cohoneſtandas. ¶ *Ducere exequias*, eſt celebrare. *Plin. l. 8. c. 42.* Propter quæ Rex defuncto ei duxit exequias. ¶ *Ire exequias*, pro, ire ad exequias, *andar a morto*. *Silius l. 15. v. 395.* Vos ite ſuperbæ exequias animæ, & cinerem donate ſupremo Muneris officio. ¶ Erat etiam vetus formula indicendi exequias his verbis: *Exequias ire, cui commodum eſt, jam tempus eſt, Ollus effertur*. *Ter. Phor. 5. 8. 37.* Exequias Chremeti, quibus commodum eſt, ire, jam tempus eſt. *Reddere alicui exſequias* apud *Albinov. eleg. 1. v. 218.* eſt celebrare, ducere.

Exequiālis, le, o. 3. quod ad exequias pertinet. *Ovid. 14. Met. v. 433.* Carmina jam moriens canit exequialia cygnus. Adde *Stat. Theb. 11. v. 610.*

Exequior, d. 1. exequias facio, vel exequiis convivor. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 298.* Ipſum propter jus liberti ſemiatreti exequiantur.

Exĕquor, vel exſequor, is, utus ſum, *eſeguire, fornire, mandare ad eſecuzione*, שָׁלַם, Ger. *eben*, Gal. *executer*, Hiſ. *executar*, ἐκτελέω, perficio, conficio, abſolvo, executioni mando. *Cic. pro Rab.* Difficile eſt, quod cum ſpe magna ſis ingreſſus, id non exequi uſque ad extremum. ¶ Eſt item ſequi. *Cic. Att. l. 9.* Cur non omnes ſatum illius una executi ſumus? ¶ Item perſequi, ulciſci, vindicare. *Liv. l. 3. cap. 10.* Deorum, hominumque ſimul violata jura exequemur. *Id. l. 3. c. 11.* Exſequi publicum privatumque dolorem. *Plin. lib. 3. epiſt.* Priores noſtros eſſe ſingulorum hoſpitum injurias accuſationibus variis executos. ¶ Item exponere, narrare. *Cicer. Varroni.* Habeo multa occultiora, quæ vix

verbis

verbis exequi poſſum. Adde *Liv. l. 27. c. 27. ad fin.* ¶ Exequi ærumnam, eſt pati, apud *Plaut. Capt.* 2. 1. 1.

Exerceo, es, cui, citum, a. 2. *eſercitare*, יגע, Ger. *uben*, Gal. *exercer*, Hiſp. *exercitar*, γυμνάζω, eſt ſolicitare, angere, fatigare, premere. *Cicer. pro Arch.* Nos laboribus exerceamus? *Id. Att.* Te de prædio Avio exerceri moleſte fero. *Id. Tuſc.* 5. c. 1. Fortuna me multis caſibus exercuit. *Ter. Adelph.* 4. 2. 48. Ego te hodie exercebo, ut dignus es. ¶ Fere eſt tractare, factitare, verſari in aliqua arte. *Cic. ad Brut.* Multaque arte ſe exercuit in veriſſimo genere dicendi. *Id. pro Cluent.* Medicinæ exercendæ cauſa. ¶ Quandoque eſt in opus cogere, *far lavorare*. *Virg.* 3. *Georgic.* Exercete viri tauros. Sic exercere ſervos, remiges, jumenta. *Terent. Nepos*, &c. ¶ Hinc metaphorice dicimus, exercere corpus, ingenium, memoriam. *Cic. de Sen. c.* 7. Memoria minuitur, niſi exerceas. Sic, exercere ſtilum. *Plin. l.* 8. *ep.* 14. ¶ *Exercere Principem*, eſt Principem agere, Principis poteſtate uti. *Suet. in Tib. c.* 33. Paulatim Principem exercuit, præſtititque. Alii leg. *exeruit*. ¶ *Exercere agros*, ſeu *tellurem*, eſt diligenter colere, *coltivare*. *Virg.* 1. *Georg. v.* 99. *Tac. Germ. c.* 29. ¶ *Exercere diem*, eſt ſe per diem opere faciendo exercere. *Virg.* 10. *Æn. verſ.* 808. ¶ Exercere vectigalia, eſt adminiſtrare, publicanum agere. *Cic. pro Leg. Manil.* ¶ *Exercere victum*, eſt parare. *Ter. Heaut.* 1. 1. 91. Servos, niſi eos, qui opere ruſtico faciundo facile victum exercent ſuum, omnes vendidi. Alii aliter legunt, & explicant. V. *Exſarcio*. ¶ Habet præterea hoc verbum varios, & elegantes uſus, ut exercere inimicitias, odia, iracundiam in aliquem, *aver delle inimicizie*, &c. *Cic. Div. Ver. c.* 4. & *ad Brut. epiſt.* 2. *Salluſt. proœm. Jug.* Diſcordias, ſimultates cum hoſtibus exercebat. ¶ *Id. de repub. ordin. ad Caſ.* Militia premiis exercetur. h. e. nutritur, fovetur.

Exercio. V. Exſarcio.

Exercitamentum, i, n. idem, quod exercitatio. *Apul. l.* 2. *Florid.* Mentium documenta, corporum exercitamenta.

Exercitate, adverb. cum exercitatione. *Senec. ep.* 90. Multa facit aut peritius, aut exercitatius. *Arnob. l.* 3. Præcepta habeat cognita, & rationem teneat exercitatiſſime comprehenſam.

Exercitatio, f. 3. *eſercizio*, *l'eſercitarſi*, γυμνασία, μελέτη, ἄσκησις, aſſiduus uſus, & conſuetudo in aliqua re, ab exercitatus. *Cic.* 1. *de Orat.* Quid tibi Juris Civilis exercitatio profuerit. *Id. in Brut. c. ult.* Exercitatio dicendi linguam acuit.

Exercitator, m. 3. qui exercitat. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Lecythion agilitatis exercitator. *Id. l.* 29. *c.* 7. Pythagoras exercitator.

Exercitatrix, icis, fem. 3. quæ exercitat. *Quintil. l.* 2. *c.* 15. Duas partes civilitatis corpori aſſignat, medicinam, & quam interpretantur exercitatricem.

Exercitatus, a, um, adject. *eſercitato*, *pratico*, qui in aliqua re ſe exercuit, & in ea peritus eſt, ἀσκητός. *Cic. pro Quint. c.* 1. Homo exercitatus, & verſatus in cauſis. *Nepos* 15. 5. Exercitatus bello. Et *ibid.* Exercitatus in dicendo. *Cic.* 3. *Off. c.* 15. Exercitatiores ad bene promerendum. *Id. in Somn. Scip.* Curis exercitatus animus. *Caſ. l.* 3. *B. C. cap.* 73. Peritiſſimi atque exercitatiſſimi duces. ¶ Item vexatus, agitatus. *Horat. Epod.* 9. Exercitatas aut petit ſyrtes Noto.

Exercitio, onis, f. 3. idem quod exercitium, *eſercizio*. *Cat.* apud *Gel. l.* 11. *c.* 2. Inertia, atque torpedo plus detrimenti facit, quam exercitio. *Ulp. l.* 1. §. 20. *ff. de exercit. act.* Ad ſummam remp. navium exercitio pertinet. ¶ Affert hanc vocem etiam *Feſtus*.

Exercitium, n. 2. *eſercizio*, Ger. *ibung*, Gal. *exercice*, Hiſp. *exercicio*, γυμνασία, actus, & uſus exercendi; atque operandi. *Gel. l.* 17. *cap.* 2. Eratque hoc ſane quam utile exercitium, &c. *Id. l.* 6. *c.* 15. Exercitia ludicra.

Exercito, as, a. 1. ſæpe exerceo. *Pomp. Mela l.* 2. *c.* 1. Achilles ſe, ac ſuos curſus exercitaviſſe dicitur.

Exercitor, m. 3. qui alterum in re aliqua exercet, a ſup. exercitum. *Plaut. Trin.* 4. 3. 9. Curculio eſt exercitor; is hunc hominem curſuram docet. *Id. ib.* 2. 1. 3. Magiſter mihi exercitor animus hinc eſt. ¶ Exercitor etiam dicitur, qui quæſtus cauſa aliquam artem exercet, ut navem, cauponam, &c. *Ulp. l.* 1. §. 15. *ff. de exercit. act.* Exercitorem eum dicimus, ad quem obventiones, & reditus omnes perveniunt, ſive is dominus navis ſit, &c.

Exercitorius, a, um. 1. 2. quod ad exercitorem ſpectat, ut Navis exercitoria, actio exercitoria. *African. in leg.* 1. *exercitoriam, ff. de exercit. act.* ¶ Item ad exercendum pertinens, ut exercitoria jacula. *Tertul. d. Pœnit. c. ult.*

Exercitualis, ad Exercitum pertinens, ut exercituales impenſæ. *Caſſiod. l.* 3. *c.* 40.

Exercitus, a, um, o. 1. 2. *eſercitato*, יגע, Ger. *geübt*, Gal. *exercé*, Hiſp. *exercitado*, partic. ab exerceor. *Cic. pro Mil.* Quid magis ſolicitum, magis exercitum dici, aut fingi poteſt? ¶ Aliquando ſumitur pro fatigato, & laboribus perferendis aſſueto. *Cic. pro Planc.* Quo quidem etiam magis ſum, non dicam miſer, ſed certe exercitus. *Ovid.* 5. *Triſt. eleg.* 5. Adverſis probitas exercita rebus. Ita *exercitam militiam* dixit *Tac. Ann.* 1. *c.* 35. h. e. aſperam, laborioſam, gravem. ¶ Comparat. *exercitior*. *Tertul. adv. Valent. c.* 18. Agendis rebus exercitior. Superl. *exercitiſſimus*, legitur apud *Feſt.* & *Plin. l.* 9. *cap.* 15.

Exercitus, us, m. 4. *eſercito*, צבא, Ger. *Kriegsheer*, Gal. *armée*, Hiſp. *exercito*, στρατός, militum copiæ, ab exercendo, vel quia (ut inquit *Var.*) exercendo fit melior, vel quia hoſtem arcet, & expellit. *Cicer.* 10. *Fam.* Exercitum comparare. ¶ Ponitur etiam pro angore, & cruciatu, qui nos exercet. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 60. Noli, obſecro, lacrymis tuis mihi exercitum imperare. ¶ Item pro quolibet exercitio. *Plaut. Rud.* 2. 1. 7. Pro exercitu gymnaſtico, & palæſtrico, hoc habemus, echinos, oſtreas captamus, &c.

Exero, vel Exſero, is, ui, ertum, a. 3. *tirar fuori*, הוציא, Germ. *auſziehen*, Gal. *tirer*, Hiſp. *ſacar*, ἐξαίρω, extraho, emitto, ab ex, & ſero. *Plin. lib.* 9. *c.* 32. Exerit ſe domicilio cochlea. Sic, Exerere enſem, manum, linguam, caput. *Liv. Senec. Stat.* ¶ Exerere jus ſuum in aliquid, apud *Plin. jun. epiſt.* 160. *moſtrare il ſuo jus ſopra qualche coſa*. ¶ Exerere Principem. hoc eſt ſe Principem facto oſtendere, eleganter dixit *Suet. in Tiber. c.* 33. ut nonnulli legunt. Alii legunt, *exercere*. Vide Exerceo.

Exerro, as, n. 1. extra erro, pererro. *Stat.* 6. *Theb. v.* 446. Spargitur in gyros, dexterque exerrat Arion.

Exerte, vel Exſerte, adverb. ut exerte clamitare. *Apul. lib.* 1. *A. A.* Sic exerte jubere. *Tert. l.* 2. *ad Uxor. c.* 1. ¶ Tribunatum ſeveriſſime, exertiſſimeque agere. h. e. exactiſſime. *Spartian. in Sever. c.* 3.

Exerto, vel Exſerto, as, a. 1. freq. ab exero. *Virg.* 3. *Æn. v.* 425. At Scyllam cæcis cohibet ſpelunca latebris ora exertantem

Exertus, vel Exſertus, *tirato fuori*, o. 1. 2. ab exeror, ut exerti dentes, extra os producti. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Dentes exerti apro, hippopotamo, elephanto. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 814. Enſibus exertis bellica læta Dea eſt. *Virg.* 1. *Æn. v.* 496. Exerta mamma. ¶ Comparat. *exſertior* eſt apud *Pacat. in paneg. c.* 35.

Exerugo, is, a. 3. *cavar fuori*. Vetus quidam Grammaticus afferens *eructo* ab *erugo* derivari, producit hunc *Ennii* verſum: Contempſit fontes, quibus exerugit aquæ vis.

Exeſor, m. 3. qui exedit. *Lucret. l.* 4. *ver.* 220. Æſtus ab undis æquoris exeſor mœrorum litora circum.

Exeſto, extra eſto. Sic enim lictor in quibuſdam ſacris clamitabat: hoſtis, vinctus, mulier, virgo exeſto. *Feſtus*.

Exeſus, a. 1. 2. partic. ab exedor, *conſumato*, *roſo*. *Cic.* 4. *Tuſc.* Apparebat epigramma exeſis poſterioribus partibus verſiculorum, dimidiatis fere.

Exfilatus, a. 1. 2. qui brachio eſt exerto, a filum, quia eſt extra veſtimentum filo contextum. *Feſt.*

Exfito, a. 3. expurgo. *Feſt.*

Exfir, n. 3. purgamentum. *Feſt.*

Exfolio, as, a. 1. *sfogliare*, folia decerpo. *Apic. l.* 4. *c.* 2. Exfoliare roſas.

Exfundatus, a, um, funditus everſus. *Cal. Antipater* apud *Non. c.* 2. *n.* 307. Exfundato pulcherrimo oppido.

Exfututus, a, um, *Catul. carm.* 6. *ad Flavium*.

Exgrumino, V. ſeq. dictionem.

Exgrumo, as, n. 1. grumos eruo, & ex grumis exilio. *Var.* 3. *de R. R. c.* 14. Ipſæ exgrumantes ad propalam vitam diu producunt. Alii leg. *Exgruminantes*. Alii *Exruminantes*.

Exgurgito. V. Egurgito.

Exhæredatio, onis, f. hæreditatis privatio, *diſeredazione*, ἀποκήρυξις. *Quintil. Declam.* 2. Exhæredationem impetrare. *Leg.* 20. *ff. de bon. poſſeſſ. cont. tab.* Exhæredatio nullius eſt momenti. Adde *Quintil. l.* 7. *c.* 2.

Exhæredo, as, a. 1. *diſeredare*, Germ. *enterben*, Gal. *desheriter*, Hiſp. *desheredar*, ἀποκηρύσσω, hæreditate ſpolio, extra hæreditatem abjicio. *Cic. pro Cluent. c.* 48. Ille cum filium exhæredaret. ¶ Proprie filii exhæredantur mortuo patre; nam ſi paternis bonis priventur patre vivo, abdicari dicuntur. Quare improprie locutus eſt *Nepos in Themiſt.* cum ſcribit *c.* 1. eum a patre exhæredatum eſſe. Quam eandem rem narrans *Val. Max. l.* 6. *c.* 9. *abdicatum* dixit. ¶ *Exhæredare aliquam rem* eſt hæredi auferre. *Plin. l.* 37. *c.* 2. Petronius conſularis moriturus, invidia Neronis Principis, ut menſam ejus exhæredaret, trullam murrhinam trecentis talentis emptam fregit.

Exhæres, edis, com. 3. *diſeredato*, Ger. *enterbt*, Gall. *desherité*, Hiſp. *desheredado*, ἀπόκληρος, qui privatus eſt hæreditate, quæ ad eum pertinebat. *Cic.* 1. *de Or. c.* 37. Poſſetne paternorum bonorum exhæres eſſe filius. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 8. Ni illum exhæredem fecero vitæ ſuæ. h. e. occidero.

Exhæreſimus dies, exemptilis, quod ex menſe eximi ſolebat, ut annus cum Solis, ac Lunæ ratione congrueret. *Cic.* 4. *Ver.* Quos illi ἐξαιρέσιμους dies nominant. Sed vox Græca eſt, & Græcis literis ſcribenda.

Exhalatio, f. 3. *eſalazione*, הבל, *ein dampf*, Gal. *exhalaiſon*, Hiſp. *exhalacion*, *baho*, ἀτμός, anhelitus, afflatus, expiratio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 19. Quod & humidum, & caliginoſum eſt propter exhalationes terræ.

Exhalo, as, avi, atum, a. 1. *eſalare*, הפיח, Germ. *auſdempfen*, Gal. *exhaler*, Hiſp. *exalar*, *bacear*, ἐξατμίζω, expiro, & veluti per halitum aerem emitto. *Virg.* 7. *Æn.* Sævamque exhalat opaca Mephitin. ¶ Tranſlate ponitur pro emittere, evomere. *Cic.* 4. *Ver.* Qui nondum etiam Aproniani convivii crapulam exhalaſſent. ¶ *Exhalare animam*, vel *vitam*, eſt mori. *Ovid.* 6. *Met.* Animam ſimul exhalarunt. *Virg.* 2. *Æn.* Regem æquævum crudeli funere vidi Vitam exhalantem. Sic exhalare lucem ſupremam. *Sil. l.* 10.

Exhaurio, is, ſi, ſtum, a. 4. exinanio, exſicco, conſumo, *vacuare*, *trar fuora*, רוקן, Ger. *erſchöpfen*, Gal. *epuiſer*, Hiſp. *ſacar*, ἐξαντλέω, aliquid vacuum facio, & dicitur exhauriri tam id, quod extrahitur, quam id, a quo extractio fit. *Cic.* 2. *Phil.* Tantum vini exhauſeras, ut tibi neceſſe eſſet in Pop. R. conſpectu vomere poſtridie. *Id. pro Cluen.* Is, exhauſto illo poculo, eſt mortuus. *Id. in Verin.* Ærarium exhaurire, Remp. compilare. ¶ Tranſlate *Cic. pro Sext.* M. Craſſus eadem ſibi manu vitam exhauſit, qua mortem ſæpe obtulit hoſtibus. ¶ Ponitur & pro delere. *Cic. Att. lib.* 2. Tantus fuit amor, ut exhauriri nulla poſſet injuria. ¶ Item pro finire. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Exhauſtus enim eſt ſermo hominum, ideſt, de ea re jam loqui eſt deſitum. ¶ Item pro deponere. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Multa ſunt, quæ me ſolicitant, anguntque, quæ mihi videor aures nactus tuas unius ambulationis ſermone exhaurire poſſe. ¶ Item pro exantlare, perferre, ut exhaurire labores. *Sil. l.* 17. *v.* 355. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. *Virg.* etiam 4. *Æn.* quæ bella exhauſta canebat? ¶ Exhaurire humum ligonibus, *Horat. Epod.* 5. *v.* 30. h. e. effodere. ¶ Exhaurire mandata, *eſeguire appieno*. *Cic. Att. l.* 5. Ut antequam proficiſcaris, mandata noſtra exhauries. *Lucan. l.* 2. Eridanus fractas devolvit in æquora ſilvas, Heſperiamque exhaurit aquis. h. e. omnia ſecum trahit, & depopulatur. ¶ Exhaurire ictus, *Stat. Theb.* 5. pro excipere.

Exhauſtant, efferunt. *Feſt.*

Exhauſtus, a, um, adject. ἐξηντλημένος, evacuatus, vacuus, *voto*, *eſauſto*. *Cic.* 5. *Ver. c.* 70. Inops, & exhauſtum ærarium. *Liv. lib.* 1. Exhauſtus magnificentia publicorum operum. ¶ Item fatigatus. *Virg.* 1. *Æn. v.* 603. Omnibus exhauſti caſibus, omnium egeni. *Lucan. l.* 8. Curſu exhauſtus equus.

Exhebenus, m. 2. ἐξέβενος, gemma candida, qua aurifices aurum poliunt. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Exherbo, a. 1. *ſterpare l'erbe*, ἐκβοτανίζω, eſt herbas extirpare. *Col. l.* 11. *c.* 3. Cum ſationis appropinquabit tempus, ante quintum diem exherbandus erit locus.

Exhibeo, es, ui, itum, a. 2. *dare in publico*, הוציא, Ger. *auſſgeben*, Gal. *exhiber*, Hiſp. *dar*, *traer publicamente*, ἀποφαίνω, profero, & in publicum deduco. *Cic.* 6. *Ver.* Is omnino ſervus in familia non erat, cum ſtatim exhiberi jubet. ¶ *Exhibere reum*, eſt ſiſtere, & præſentare. *L. ſi quis, de exhib. reor.* Si quis reum criminis, de quo ſatisdedit, non exhibuerit. ¶ Eſt item apud JCtos vitæ neceſſaria ſuppeditare. *Paul. in l. Neſennius, ff. de negot. geſt.* Et matrem tam filium, quam filiam ejus exhibuiſſe. ¶ *Exhibere negocium*, *laborem*, *moleſtiam*, eſt labore, vel moleſtia afficere. *Cic.* 3. *Off.* Cum audiſſet adoleſcens, negocium exhiberi patri. ¶ *Plin. l.* 15. *c.* 13. Faciem parentis exhibere, *raſſomigliare le fattezze del padre*. ¶ *Plaut. Caſ.* 2. 6. 57. Me vivo mea uxor imperium exhibet. h. e. exercet.

Exhibitio, f. 3. actus exhibendi. *Gel. l.* 14. *c.* 2. Menſæ rationibus, chirographi exhibitionibus. ¶ *Tertul. de Monog. c.* 8. Victuaria exhibitio. h. e. ſuſtentatio.

Exhibitor, oris, m. 3. qui exhibet, ut exhibitor ludorum. *Arnobius l.* 7.

Exhibitorius, a, um, adject. ad exhibitionem pertinens, ut exhibitoria interdicta. *Ulp. lib.* 3. *ff. de lib. hom. exhib.*

Exhilaratus, a, um, adject. *rallegrato*. *Cic. l.* 9. *Fam. epiſt. ult.* Exhilarata ſervitus. *Colum. l.* 6. *c.* 24. Pecudes pabulo exhilaratæ.

Exhilaro, idem ac hilaro, ideſt, hilarem, ac lætum facio, *rallegrare*. *Plin. lib.* 16. *c.* 25. Neque ilex picea, larix, pinus ullo flore exhilarantur. *Martial. l.* 8. *epigr.* 50. Exhilarant ipſos gaudia noſtra Deos.

Exhinc, adv. ex hoc tempore, poſthac, deinde, *d'indi in poi*, *dipoi*. *Suet. Tib. c.* 9. Exhinc Rhæticum bellum, inde Pannonicum, inde Germanicum geſſit.

Exhorreſco, is, ui, n. 3. *tremare da paura*, *ſpaventarſi*, גור, Germ. *ergrauſen*, Gal. *s'effrayer*, Hiſp. *eſpantarſe*, φρίττω, præ timore horreo, & contremiſco. *Plancus Ciceroni l.* 10. *Fam. ep.* 18. Non poſſum non exhorreſcere. ¶ Tranſitive *Virg.* 7. *Æn.* vultus neve exhorreſcat amicos. *Ovid.* 4. *Met.* Exhorruit æquoris inſtar, quod fremit, exigua cum ſummum ſtringitur aura.

Exhortamentum, i, n. exhortatio. *Nonius in voce Portiſculus*; Excurſum, & exhortamenta moderari.

Exhortatio, onis, f. actus exhortandi, *eſortazione*, προτροπή, παράκλησις. *Colum. l.* 11. *c.* 1. Variis exhortationibus in opere ipſo exhilarare laborantes.

Exhortativus, a, um, adject. ad exhortandum pertinens, ita vertit *Quint.* græca verba, προτρεπτικόν, & παραινετικόν, *l.* 3. *c.* 6. ubi de Statu agit.

Exhortator, oris, m. προτρέπων, *eſortatore*. *Tertul. de fug. Perſec. ad fin.* Exhortator omnium tolerantiarum.

Exhortatus, a. 1. 2. partic. ab exhortor. *Virg.* 11. *Æn.* Sic exhortata reliquit incertam. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Cic. de Sen.* Exhortatus eſt in convivio a ſcorto, ut, &c.

Exhortor, aris, d. 1. *eſortare*, הזהיר, Ger. *anhalten*, Gal. *exhorter*, Hiſp. *exortar*, προτρέπω, vehementer hortor. *Cic.* 1. *Acad. c.* 4. In omnibus hominibus ad virtutis ſtudium exhortandis conſumebatur. *Ovid. Met.* 13. *v.* 234. cives exhortatur in hoſtem.

Exhubero. V. Exubero.

Exibilo. V. Exſibilo.

Exicco. V. Exſicco.

Exicia. V. Axicia.

Exigneſco, is, n. 3. *accenderſi*, ignem concipio. *Cenſorin. de die nat. c.* 18. Mundus tum exigneſcere, tum exaqueſcere videtur.

Exigo, is, egi, actum, a. 3. *eſcludere*, *ſerrar fuori*, גרש, German. *auſſtreiben*,

Gal. *debaſſer*, Hiſp. *echar fuera*, [illegible], excludo, ejicio, expello, quaſi extra ago. *Cic. 2. de Or.* Neque Reges ex hac civitate exigi potuiſſe. Sic exigere fabulas, pro rejicere, non admittere, dixit *Terent. prol. Andr. & Hecyr.* Exigere otium, *Horat. l. 4. od. ult.* ¶ Item extra mittere, *mandar fuori*, ut exigere ſues paſtum, *Varr. l. 2. R. R. c. 4.* ¶ Item agere, ut exigere radices. *Celſ. l. 5. c. ult.* Myrmecia, quæ radices altius exigunt. ¶ Sæpe ſumitur pro poſtulare, flagitare, *pretendere*, *dimandare*. *Sueton. Veſpaſ. c. 11.* Ne fœneratoribus exigendi crediti jus eſſet. *Cic. 2. Off.* Convenit in dando munificum eſſe, in exigendo non acerbum. Sic exigere mercedem, *Id. Ver. 3.* Exigere nomina, *Id. ib.* h. e. ad ſolutionem cogere. ¶ Item pro tranſigere, conſumere. *Plin. epiſt. 49.* Neſcio an ullum tempus jucundius exegerim. ¶ Præterea ſignificat abſolvere, perficere. *Horat. l. 3. od. ult.* Exegi monumentum ære perennius. *Ovid. 1. Met.* Perque hyemes, æſtuſque, & inæquales autumnos, Et breve ver ſpatiis exegit quatuor annum. h. e. complevit, compoſuit. ¶ Exigere de re aliqua, apud *Plin. ep. 303.* eſt diſceptare, diſputare. ¶ Exigere enſem per medium aliquem, dixit *Virg. 10. Æn. v. 815.* & *Flor. l. 4. c. 2.* hoc eſt aliquem enſe transfodere, *paſſare da parte a parte*. ¶ Eſt etiam uſus aliquis hujus verbi in æſtimationibus, & penſationibus, ut exigere columnas ad perpendiculum, *Cic. Ver. 3. c. 51.* Exigere pondus margaritarum. *Sueton. Cæſ. c. 47.* ¶ Ex quo tranſlate *Ovid. l. 2. de ar. am. v. 502.* opus ad vires ſuas exigere. Et *Liv. l. 34. c. 31.* Nolite ad veſtras leges & inſtituta exigere, quæ Lacedæmone fiunt. ¶ Significat etiam examinare, ponderare. *Quint. l. 1. c. 5.* An cujuslibet auris eſt exigere literarum ſonos? h. e. dijudicare. *Virg. 4. Æn.* Decrevitque mori, tempus ſecum ipſa modumque exigit. ¶ *Exigere ſtilo*, eſt exprimere. *Quintil. l. 1. c. 9.* Eandem gracilitatem exigere ſtilo condiſcant. ¶ Exigere ærumnam, eſt perferre, pati. *Plaut. Capt. 5. 4. 12.* Tu, cujus cauſa hanc ærumnam exigo. ¶ Exigere pœnam, exigere ſupplicium ab aliquo, *punire*. *Ovid. 4. Met.* & *5. Triſt. el. 9.* *Plin. de Vir. illuſtr.* ¶ *Exigere viam* dicuntur Magiſtratus, cum eam muniri quam diligentiſſime jubent, teſte *Aſcon.* qui affert exemplum ex *Ver. 1.* Sic, exigere ſarta tecta. *Liv. l. 29.* Cenſores ſarta tecta acriter, & ſumma cum fide exegerunt.

Exiguè, adv. *poco*, *leggermente*, [illegible], Ger. *wenig*, Gal. *peu*, Hiſp. *poco*, *quedamente*, parce, & tenuiter. *Cic. 3. de Or.* Cum de duabus primis celeriter, exiguèque dixiſſes. *Ter. Heaut. 1. 2. 33.* Frumentum exigue præbent.

Exiguitas, is, f. *picciolezza*, *difetto*, [illegible], Ger. *wenigheit*, Gal. *petiteſſe*, Hiſ. *pequenez*, [illegible], parvitas, tenuitas. *Cæſ. Civ. l. 3. ep. 10.* Exiguitas copiarum. *Liv. l. 24. c. 17.* Exiguitas temporis.

Exiguum, adverb. idem, ac exigue. *Plin. ep. 6. l. 9.* In hac certe perquam exiguum ſapio. *Plin. alter l. 10. c. ult.* Exiguum dormire.

Exiguus, a, um, o. 1. 2. *piccolo*, [illegible], Ger. *klein*, Gal. *petit*, Hiſp. *pequeno*, [illegible], parvus. *Cic. pro Dejot.* Copias exiguas vix tueri poteſt. ¶ Reperitur cum gen. *Claud. in Eutrop.* Abundans corporis, exiguuſque animi. ¶ Comparat. *exiguior*, & ſuperl. *exiguiſſimus* rara ſunt; habet tamen *Ulp. l. 1. §. 15. Dig. de flum.* Si derivetur aqua, ut exiguior facta, minus ſit navigabilis. *Ovid. Heroid. epiſt. 14. v. 119.* De fratrum populo pars exiguiſſima reſtas. ¶ Exiguum, i, more ſubſtant. uſurpatur, ut exiguum aquæ, *Ovid. 5. Triſt. el. 2. v. 20.*

Exilica cauſa, quæ adverſus exulem agitur. *Feſt.*

Exilio, V. Exſilio.

Exilis, le, o. 3. *ſottile*, [illegible], Ger. *klein*, *rau*, Gal. *grele*, *ſubtil*, Hiſp. *ſutil*, *delgado*, [illegible], tenuis. *Cic. Agr. 2. c. 25.* Quod ſolum tam exile, & macrum eſt, quod aratro perſtringi non poſſit? *Plin. l. 11. c. 51.* Vox exilior fœminis, quam maribus. ¶ Tranſlate *Cic. l. 2. de Orat. c. 38.* Genus ſermonis exile, aridum &c. *Nepos Eumen. c. 5.* Exiles res. h. e. fractæ & calamitoſæ.

Exilitas, f. 3. *ſottigliezza*, [illegible], Ger. *kleine dinne*, Gal. *greſleſſe*, *tenuité*, *ſubtilité*, Hiſp. *ſutileza*, *delgadez*, [illegible], tenuitas. *Plin. l. 21. c. 6.* Foliorum exilitate uſque in fila extenuata. *Quintil. lib. 1. c. 11.* Exilitas vocis. *Columel. l. 3. c. 16.* Exilitas ſoli. ¶ Tranſlate, exilitas dicendi, *Cic. l. 1. de Orat. c. 12.* cui opponitur copia.

Exiliter, adv. *ſottilmente*, Ger. *kleinfüglich*, Gal. *delicement*, Hiſp. *delgadamente*, [illegible], tenuiter, & tranſlate humiliter. *Cic. de Or.* Videmus iiſdem de rebus jejune quoſdam, & exiliter diſputaviſſe. *Varr. initio lib. 4. de L. L.* De quibus duabus rebus promiſcue dicam, ſed exilius de poſteriore.

Exilium, n. 2. *eſilio*, *bando*, [illegible], Ger. *vertreibung*, Gal. *exil*, *banniſſement*, Hiſp. *deſtierro*, [illegible], mutatio, ſeu privatio ſoli patrii, ab *exul*, quaſi extra ſolum. In exilium pellere, ejicere, ire, proficiſci, apud *Cic.* ſæpe. In exilio vivere, de exilio reducere, exilio afficere, *Cic. Parad. 4.* *Valer.* &c. Agere in exilium, pro pellere, *Plin. l. 70. c. 30.* *Liv. l. 35.* ¶ Exilii cauſa ſolum vertere, idem eſt ac in exilium proficiſci. *Cic. 5. Philip.* ¶ Exilii triplex eſt genus: nam aut certorum locorum interdictio eſt; aut lata fuga, ſc. omnium, præter certum locum; aut relegatio in inſulam. V. JCtos. ¶ Rurſus duo fuere exilii genera, voluntarium, & legitimum. Voluntarium exilium erat, cum reus vel ante latam ſententiam ſponte in exilium abibat, ut legum pœnas vitaret, quod Verres feciſſe legitur: vel cum poſt latam damnationis ſententiam, quia mulctam ſolvere non poſſet, ex urbe diſcedebat. Hinc *Cic. pro Cæc.* Exilium non ſupplicium eſt, ſed perfugium portuſque ſupplicii. Lege ibi, quæ ſequuntur. Legitimum exilium dicebatur, cum reus, non ille quidem verbo (nam nulla in lege R. reperitur, maleficium ullum exilio eſſe mulctatum, ut ait *Cic. loc. cit.*) re tamen ipſa in exilium mittebatur. Vetus enim conſuetudo fuit inducta legibus, non modo in Rep. ſed etiam Imperatorum temporibus, ut ſi quis exilii pœna dignus videretur, ei, nulla facta exilii mentione, tecto, aqua, igni interdiceretur. Ita earum rerum, quæ maxime ſunt ad vitam neceſſariæ, uſu privatus, cum uno aeris alimento vivere non poſſet, abire cogebatur. *Cic. in Or.* & *pro Dom.* Erat autem, ut neque flagitiorum, ita neque exilii pœna æqualis. Aliis enim tantum intra urbem, aliis longius aqua & igni interdicebatur. Item aliis x. annorum, ut damnatis de ambitu; aliis per univerſum vitæ tempus, ut corrupti judicii reis, exilii tempus præſcribebatur. *P. Manut. de Leg. Rom.*

Eximie, adverb. *eccellentemente*, Ger. *fürtreffenlich*, Gal. *par excellence*, Hiſ. *ſingularmente*, [illegible], excellenter. *Cic. pro Arch. c. 9.* Marius L. Plotium eximie dilexit. *Juv. Sat. 11.* Eximie cœnare.

Eximietas, atis, f. præſtantia. *Symmach. l. 3. ep. 3.* Spondeo tuam eximietatem reperire poſſe multa, quæ tacui.

Eximius, a, um, o. 1. 2. *eccellente*, [illegible], Ger. *fürtrefflich*, Gal. *excellent*, Hiſp. *excellente*, [illegible], excellens, egregius, quaſi exemptus, & extra cæteros poſitus, & proprie dicebatur de animalibus ad ſacrificium electis, quia in ſacrificiis optimum pecus e grege eximebatur, teſte *Feſto*, & adhuc magis proprie de porcis majoribus, qui ad ſacrificandum excepti liberius paſcebantur. Nam boves, qui ad hoc electi erant, egregii dicebantur, & oves lectæ. *Donat. ad Terent. Hecyr. 1. 1.* Sed hæc nomina ſæpe indifferenter uſurpantur. *Virg. 4. Georg.* Quatuor eximios præſtanti corpore tauros. ¶ Sæpe pro inſigni ponitur. *Cic. Lent. 1. Fam.* Lentulum eximia ſpe, ſummæ virtutis adoleſcentem. *Cic. Ver. 7. c. 31.* Eximia facies. ¶ Sumitur & in malam partem, *Cic. in Ver.* Tam eximiam injuriam, tam acerbam. ¶ *Ter. Hecyr. 1. 1. 9.* Utin' eximium neminem habeam. h. e. neminem eximam, excipiam.

Eximo, is, emi, emptum, a. 3. *cavar fuori*, [illegible], Ger. *auſſnemmen*, Gal. *ôter*, *tirer*, Hiſp. *ſacar*, [illegible], aufero, extraho, eruo, cum dat. vel abl. & præp. e, ex, de, vel ſine præp. *Cato c. 12.* Ubi triduum præterierit, eximito de dolio. *Plaut. Merc. 1. 2. 17.* Nunquam omnes balneæ mihi hanc laſſitudinem eximent. *Cic. de Am.* Si exemeris ex rerum natura amicitiam. ¶ Item ſubtraho, libero. *Liv. l. 8. c. 35.* Non noxæ eximitur Fabius. *Gel. l. 4. c. 20.* Notæ jam deſtinatæ exemptus eſt a Cenſoribus. ¶ *Eximere honoribus*, eſt privare. *Plin. epiſt. 12. l. 2.* Quid miſerius, quam exectum, & exemptum honoribus Senatoriis, laboribus, & moleſtia non carere? ¶ *Eximere numero*, eſt rejicere, & tanquam indignum ab aliorum numero excludere. *Quintil. l. 1. c. 5.* Auctores alios in ordinem redegerint, alios omnino exemerint numero. ¶ *Eximere metu*, eſt metu liberare. *Plaut. Rud. 1. 4. 13.* Exime hoc miſeram metu. ¶ *Eximere diem*, vel *horam*, eſt extrahere, protrahere. *Cic. ad Q. Fr.* Clodius rogatus diem dicendo eximere cœpit. *Id. 5. Phil.* Horam eximere ullam in tali cive liberando ſine ſcelere non poſſumus.

Exin, idem, ac exinde, per apocopen. *Virg. 6. Æn. prope fin.* Exin bella viro memorat, quæ deinde gerenda. *Tacit. Ann. 3. cap. 58.* Exin promptum, quod multorum quæſtibus tegebatur.

Exinanio, is, ivi, itum, a. 4. *votare*, [illegible], Ger. *außleeren*, Gal. *vuider*, Hiſp. *vaziar*, [illegible], evacuo, attenuo, ad nihilum redigo, ab ex, & inanio. *Cic. 7. Ver.* Nox illa tota exinanienda navi conſumitur. *Id. Ver. 5. c. 50.* Vaſtare, & exinanire agros. *Plin. l. 33. c. 9.* Exinanire alvum.

Exinanitio, f. 3. evacuatio, [illegible]. *Plin. l. 13. c. 22.* Succurrit aliquando præceps alvi exinanitio.

Exinanitus, a, um, adject. *votato*, *aſmanido*, [illegible]. *Cic. Agrar. 2. cap. 27.* Regibus, atque omnibus gentibus exinanitis. *Id. Ver. 5. c. 40.* Habet conſtratam navem, & minus exinanitam.

Exinde, adverb. *doppoi*, [illegible], Ger. *darnach*, Gal. *en apres*, Hiſp. *deſde*, *deſpues*, [illegible], deinde, ab ex, & inde. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 39.* Exinde mari finitimus aer die, ac nocte diſtinguitur.

Exinſulo, a. 1. excro, ab inſula. *Feſt.*

Exintero. V. Exentero.

Exiſtimatio, onis, f. 3. *lo ſtimare*, actus exiſtimandi, opinio hominum, quam de nobis conceperunt. *Cic. ad Q. Fr.* Non eſt tibi iis ſolis utendum exiſtimationibus, ac judiciis, qui nunc ſunt, hominum, ſed iis etiam, qui futuri ſunt. ¶ Fere eſt paſſivæ ſignificationis, & ſumitur pro bona fama, opinione, auctoritate, honeſtate, *buona fama*, [illegible], Ger. *achtbarkeit*, Gall. *reputation*, Hiſp. *eſtima*, *buena fama*, [illegible]. *Paul. Juriſconſ.* Exiſtimatio eſt dignitatis illæſæ ſtatus, legibus, ac moribus comprobatus, quæ ex delicto noſtro, auctoritate legum aut minuitur, aut conſumitur. *Cicer. 13. Famil. epiſt. 73.* Exiſtimas in ea re violari exiſtimationem tuam. *Id. l. 2. de Orat. c. 40.* Bona exiſtimatio pecuniis præſtat.

Exiſtimator, m. 3. qui exiſtimat. *Cic. in Or. c. 31.* Ut exiſtimatores videamur loqui, non magiſtri. *Id. l. 3. de Or. c. 22.* Stultus alieni artificii exiſtimator.

Exiſtimo, as, a. 1. *penſare*, [illegible], Germ. *meynen*, Gal. *eſtimer*, *penſer*, Hiſpan. *penſar*, *juzgar*, [illegible], puto, judico, ab ex, & æſtimo, ut ſit quaſi ex æſtimatione ſtatuere. *Cic. 4. Ver. c. 7.* Quo facilius de ſingulari ejus impudentia exiſtimare poſſitis. *Id. Ver. 2. c. 3.* De omnibus bonis male exiſtimat. *Plin. l. 6. c. 13.* Exiſtimatur in probro.

Exiſto, vel exſiſto, is, extiti, n. 3. *apparire*, *uſcire*, [illegible], Germ. *entſtehen*, Gal. *eſtre*, Hiſpan. *ſer*, *exiſtir*, [illegible], eſt repente apparere, eminere, prodire, a ſiſto. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ut etiamſi præter conſuetudinem extiterit, præter naturam tamen non poſſit exiſtere. *Id. de Div.* Submerſus equus voraginibus non extitit. *Id. Verr. 6. c. 28.* Exiſtere loco aliquo. h. e. ex loco aliquo, omiſſa præpoſit. quæ ineſt in ipſo verbo. ¶ Tranſlate *Id. pro Roſc. cap. 28.* Ex luxuria exiſtat avaritia, neceſſe eſt, ex avaritia erumpat audacia. *Idem pro Corn. Balbo*: Exiſtat ille vir parumper cogitatione veſtra, quoniam re non poteſt.

Exitiabilis, le, adject. idem ac exitialis, *dannoſo*. *Cic. l. 10. Att. ep. 4.* Bellum exitiabile. *Liv. l. 29. c. 17.* Tyrannus exitiabilis.

Exitialis, le, o. 3. *mortifero*, Ger. *verderblich*, Gal. *pernicieux*, Hiſp. *deſaſtrado*, *danoſo*, [illegible], mortiferus, pernicioſus, calamitoſus. *Cic. 6. Ver. c. 6.* Hos ſolent exitus exitiales habere.

Exitio, onis, f. exitus, *uſcita*. *Plaut. Truc. 2. 6. 30.* Quid illi ex utero exitio eſt?

Exitioſe, pernicioſe. *Auguſtin. epiſt. 8. c. 3.* Videtur mihi exitioſiſſime credi.

Exitioſus, a, um, o. 1. 2. quod exitium, & perniciem affert, *eſizioſo*, *dannoſo*, ut exitioſa conjuratio, *Cic. Catil. 4. c. 3.* Exitioſior diſcordia. *Tacit. 3. Ann. c. 12.* Exitioſiſſima Helena Priamo, *Tertul. de Anim. c. 34.*

Exitium, tii, n. 2. *ruina*, [illegible], Germ. *verderbnuſſ*, Gal. *malheur*, Hiſp. *deſaſtre*, [illegible], pernicies, clades, calamitas, ab exeo. Antiqui enim (ut Feſtus) exitium pro exitu ponebant, nunc exitium, peſſimum exitum dicimus. *Cicer. 1. Catil. c. 4.* Qui de hujus urbis, atque adeo orbis terrarum exitio cogitent. *Id. pro Mil. c. 2.* Omnibus exitiis publicis. ¶ *Exitio dare*, eſt perdere, labefactare. *Lucret. l. 5. v. 998.* Una dies multa virum exitio dabat. Adde *Horat. lib. 1. od. 16.* ¶ Eſſe exitio alicui, eod. ſenſu, *Virg. 3. Georg.*

Exitus, a, um, o. 1. 2. partic. paſſ. ab exeo apud vet. *Feſt.* Ad exitam ætatem, ad ultimam ætatem.

Exitus, us, m. 4. *fine*, *eſito*, [illegible], Germ. *außgang*, Gal. *iſſue*, *ſortie*, Hiſp. *fin*, *ſalida*, [illegible], egreſſio, finis, eventus, caſus. *Plin. l. 21. c. 14.* Exitus alveorum. *Cicer. pro L. Man.* Hujus autem orationis difficilius eſt exitum, quam principium invenire. *Id. Sulpicio, 4. Fam.* Sed etiam qui curſus rerum, qui exitus futurus ſit. *Id. l. 2. ep. 10.* Hæc ætas habuit hunc exitum ſatis felicem. ¶ *Exitum facere*, pro exitum habere. *Sueton. Ner. cap. 46.* Cum recitaretur in Senatu, daturos pœnas ſceleratos, & brevi dignum exitum facturos. Adde *Sen. ep. 115.* ¶ Sumitur etiam pro morte. *Tac. 2. hiſt. c. 5.* Exitu Neronis, poſitis odiis in medium conſuluere.

Exjuro, as, n. 1. *affermare con giuramento*, [illegible], pro juramento aſſero, & affirmo. *Plaut. Amph. 3. 3. 18.* Quando exjuraſti, te mihi dixiſſe per jocum. Lege *Non. c. 2. n. 286.* Sed in quibuſdam editionibus hic verſus deeſt.

Exlætus, a, um, adject. valde lætus. *Apul. l. 3. Met.* Veniret exlæta facie.

Exlex, exlegis, com. 3. *ſenza legge*, [illegible], Germ. *der ohn ein geſatzeſſ*, Gal. *dereglé*, *ſans loy*, Hiſp. *ſin ley*, [illegible], expers legis, ſine lege, qui extra legem vivit. *Cic. pro Cluent. c. 34.* Non quo illi exlegem eſſe Syllam putarent. Adde *Liv. l. 9. c. 34.*

Exmoveo, es, a. 2. amoveo. *Plaut. Trucul. 1. 2. 59.* Suum nomen omne ex pectore exmovit meo.

Exobrutus, a, um, *diſotterrato*, *cavato fuori*, erutus. *Apul. lib. 9. Met.* Dolium exobrutum protinus tradatur emptori.

Exobſecro, as, a. 1. *pregare molto*, [illegible], valde obſecro. *Plaut. Aſin. 1. 3. 93.* Supplicabo, exobſecrabo, ut quemque amicum videro.

Exocœtus, i, m. 2. [illegible], piſcis, ita dictus, quod in ſiccum dormiendi cauſa exeat, apud *Plin. l. 9. c. 19.* ab ἐξω, extra, & κοίτη, cubile, vel ſomnus.

Exochadium, ii, n. tuberculum in ano. *Marcel. Empir. cap. 30.* Exochadia aceto illinere. Adde *Theod. Priſcian l. 2. c. 30.* ¶ Eſt ab ἐξοχή, *eminentia*.

Exoculaſſo. V. Exoculo.

Exoculatus, a, um, adject. cui oculi effoſſi ſunt, cæcus. *Apul. l. 7. Mileſ.* Cæcam, & prorſus exoculatam eſſe fortunam.

Exoculo, as, a. 1. *cavar gli occhi*, [illegible], Germ. *blind machen*, Gall. *aveugler*, Hiſp. *quitar los ojos*, ἐξοφθαλμίζω, eſt privare oculis, excæcare. *Plaut. Rud. 3. 4. 26.* Si ne ei caput exoculaſſitis, ego vos virgis circumvinciam. pro, exoculaveritis. ¶ Quidam Lexicographi ex hoc Plauti loco formant *Exoculaſſo*, *is*: ſed inepte.

Exodiarius, m. 2. mimus, qui in fine tragœdiæ intrabat. *Ammian. l. 28. c. 4.* & *Scholiaſt. Juven. ad Sat. 3. v. 174.* ubi affert etiam auctoritatem Lucilii.

Exodium, n. 2. ἐξόδιον, exitus, finis, ab ἔξοδος, exitus, ἔξω τῆς ὁδοῦ, ideſt extra viam: *Feſtus*: Exodium (vel exodus, vel, ut vult Manut. in Orthogr. exhodus) exitus. *Var.* apud *Non. c. 1. n. 11.* Cum in publicis vinculis eſſet, & jam bibiſſet [illegible] in exodium vitæ. ¶ Exodia etiam dicebantur ridicula quædam intexta verſibus, & Atellanis fabulis conferta, quibus, poſt Tragœdiæ caſus triſtitiam lacrymaſque moventes, Mimi exhilarabant ſpectatorum animos, *intermezzo*; ita dicta vel quod omnino ad totam fabulam, quæ agebatur,

batur, nihil pertinerent; vel quod in fine fabulæ recitarentur, ut ait *Scholiaſt. Juven.* ad illud *Sat.* 3. *v.* 174. tandemque redit ad pulpita notum Exodium. *Sueton. Domit. c.* 10. Quod quaſi ſcenico exodio, ſub perſona Paridis, & Oenones divortium ſuum cum uxore taxaſſet.

Exodorātus, a, um, adject. odore privatus. *Tertul. de Pal. c.* 4. Exuvias beſtiæ exodoratas.

Exōdus, pro Exodium, apud *Feſtum*. V. Exodium.

Exoleſco, is, evi, etum, & itum, n. 3. παλαιοῦμαι, vetuſtate deficio, evaneſco, *andar' in diſuſo*, *finire*. *Colum. l.* 2. *c.* 18. Multa ſiūt, quæ negligentia exoleſcant, & fiant ſterilia. *Tacit. Ann.* 6. *c.* 25. Nondum is dolor exoleverat. *Sueton. Aug. c.* 7. Litteris pene jam exoleſcentibus ſcriptum. ¶ Item, deſino creſcere. V. Exoletus.

Exoletus, a, um, adject. ἔξωρος, adultus, ſeu qui jam creſcere deſiit, ut expon. *Feſtus*, ab exoleſco. *Plaut. in Fragm.* apud *Priſc. lib.* 10. Domi reliqui exoletam virginem. ¶ Hinc exoleta dicuntur ſcorta maſcula jam adulta, ut exoletus hiſtrio, apud *Vellej. l.* 2. *c.* 28. Et ſubſtant. Exoletus, i, eod. ſenſu. *Cic. pro Mil. c.* 21. Semper ſecum ſcorta, ſemper exoletos ducebat. ¶ Exoletus etiam dicitur, qui deſiit in uſu eſſe, antiquus, obſoletus, *diſuſato*. *Liv. l.* 27. *c.* 23. Exoleta annalium vetuſtate exempla. Sic exoleta ſtirps, memoria, &c. apud *eund. l.* 2. & 47.

Exolvo. V. Exſolvo.

Exōmis, idis, f. 3. ἐξωμίς, veſtis ſubſtricta, & brevis, propria veterum Romanorum, & comicorum, ſine manicis, ab ὦμος, humerus, ſive quod ex ea humeri exererentur, ſive quod illa ex humeris penderet, vel ab ἔξωμος, quod expedita eſſet. *Feſt.*

Exomium, ii, n. tunica brevis ab ὦμος, humerus. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Exomium pullum.

Exoneratio, onis, f. *ſcarico*, ut exoneratio mercis, *Ulp. l.* 15. §. 7. *Dig. loc. cond.*

Exonerātor, oris, m. *ſcaricatore*, qui exonerat. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 1117. *n.* 5. Sex. Cornelio Vitalioni exoneratori calcariario, homini dulciſſimo, &c.

Exonerātus, a, um, *ſcaricato*, *alleggerito*, onere levatus. *Plin. l.* 9. *c.* 29. Emiſſa omni aqua, velut exoneratus ſentina, facile naviget. ¶ Item depoſitus. *Tacit.* 5. *hiſt. c.* 2. Exundantem per Ægyptum multitudinem proximas in terras exoneratam.

Exonĕro, as, avi, atum, a. 1. *ſcaricare*, הוריד, Ger. *entladen*, Gal. *decharger*, Hiſp. *deſcargar*, ἀποφορτίζω, onere levo. *Ter. Hec.* Ceſſo, quin hunc humerum exonerem pallio. *Mart. lib.* 10. *ep.* 48. Exoneraturas ventrem mihi villica malvas attulit. ¶ Translate *Ter. Phorm.* 5. 6. 3. Nos exoneraſtis metu. *Senec. epiſt.* 3. Exonerare aliquid in aurem alicujus. *Liv. l.* 42. Exonerare fidem ſuam. h. e. promiſſa præſtare.

Exoptabilis, e. 3. deſiderabilis. *Sil. l.* 11. *v.* 387. Nec Venerem interea fugit exoptabile tempus. *Lucil.* apud *Non. cap.* 2. *n.* 438. Neque inimicis invidioſam, neque amicis exoptabilem.

Exoptātus, a, um, adject. valde optatus, *deſiderato aſſai*, ἀγαπητός. *Cicer. pro Roſc. c.* 7. Exoptatum nuntium afferre. *Id. lib.* 5. *Att. ep.* 15. Nihil exoptatius, nihil carius. *Id. l.* 4. *ep.* 1. Exoptatiſſima gratulatio.

Exoptio, onis, m. *tenente*, idem quod Optio, in re militari. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 556. *n.* 6.

Exopto, as, a. 1. *deſiderare molto*, *bramare*, חמד, Ger. *erwunſchen*, Gall. *ſouhaiter*, Hiſp. *deſſear*, ἐπιποθέω, valde opto, expeto, valde deſidero. *Cic.* 1. *Off.* Quæ majori parti pulcherrima videntur, ea maxime exoptant.

Exorabilis, le, o. 3. *eſorabile*, εὐπαράκλητος, qui exorari poteſt, & a quo facile obtinemus, quod petimus. *Cic. ad Q. Fr. lib.* 1. Iracundiæ ſi exorabiles, ſumma eſt lenitas. *Senec. l.* 2. *de Clem. c.* 10. In ſuis, quam in alienis exorabilior injuriis.

Exorabŭla, n. 2. num. pl. artificialia argumenta, quibus Orator vi eloquentiæ judices exorat. *Plaut. Truc.* 1. 1. 6. Quotquot exoretur exorabilis. *Apul. lib.* 4. *Florid.* Cuncta exorabula judicantium facile perdidicit.

Exoratio, onis, f. actus exorandi. *Auct. declam. quæ inſcribitur Tribunus Marianus.* Quid nocentiſſimo parricidæ manium prodeſt exoratio paternorum?

Exorātor, oris, m. qui exorat, ſeu orando impetrat, κατανεύων. *Ter. prol. Hecyr. v.* 10. Sinite, exorator ſim.

Exorātus, a, um, adject. valde oratus, *pregato molto*, αἰτηθείς. *Ovid.* 9. *Met. v.* 698. Dea ſum auxiliaris, opemque Exorata fero. ¶ Item precibus victus. *Propert. l.* 4. *el.* 12. *v.* 4. Non exorato ſtant adamante viæ.

Exorbĕo. V. Exſorbeo.

Exorbitatio, onis, f. actus exorbitandi, a recta alicujus rei ratione digreſſio. *Tertul. de Idololatr. c.* 14. Exorbitatio diſciplinæ.

Exorbitātor, oris, m. qui exorbitat. *Tertul. l.* 3. *adv. Marcion. c.* 6. Judaiſmi exorbitator, & deſtructor.

Exorbĭto, tas, n. 1. *ſviare*, תעה, Ger. *verirren*, Gal. *s'égarer*, Hiſ. *errar*, *apartarſe*, ab eo, quod rectum eſt, aberro, ex orbita recedo. *Auguſtin. de Civ. Dei*, *l.* 22. *c.* 8. Exorbitantes boves, qui vehiculum trahebant. *Lactant. l.* 2. *c.* 5. Exorbitare ſtellæ a præſtitutis itineribus non licet. *Tertul. adv. Marcion. l.* 3. *c.* 2. Suſpectum habebitur omne, quod exorbitarit a regula.

Exorbo. V. Exſorbeo.

Exorciſmus, maſc. 2. *ſcongiuro*, ἐξορκισμός, adjuratio, cum Dæmoni magico carmine, vel efficacibus ſacræ Scripturæ verbis neceſſitas imponitur proloquendi ea, de quibus rogatur. *Tertul. de Cor. Mil. c.* 11.

Exorcizo, as, avi, atum, a. 1. *ſcongiurare*, ἐξορκίζω, verbum noti uſus apud Eccleſiaſticos, Uſurpant *Tertul. de Idol. c.* 11. & *Ulp. Dig.* 50. 13. 1.

Exordior, iris, exorſus ſum, d. 4. ordior, exordium capio, principium duco, incipio, auſpicor, *cominciare*, *dar principio*, החל, Ger. *anheben*, Gal. *commencer*, Hiſp. *comencar*, προοιμιάζομαι, proprie eſt verbum textorum, & ſignificat incipere texere; translate ſumitur pro incipere generatim, & aliquid operis inchoare. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 102. Et ibi conſilia exordiar. *Cic.* 1. *de Fin.* Tum dicere exorſus eſt. ¶ Speciatim ſumitur pro orationem auſpicari, vel proœmio uti. *Cic.* 2. *de Orat.* Jubent exordiri ita, ut eum, qui audiat, benevolum nobis faciamus, & docilem, & attentum.

Exordium, ii, n. 2. *eſordio*, *principio*, תחלה, Germ. *anfang*, Gall. *commencement*, *entrée*, Hiſp. *comience*, *prologo*, ἀρχή, προοίμιον, initium, principium, ab exordior. *Cic. de Fin.* A quo totius vitæ ducat exordium. *Lucret. l.* 3. cunctarum exordia rerum. h. e. elementa. ¶ Speciatim eſt prima pars orationis. *Auct. ad Her. l.* 1. Exordium eſt principium orationis.

Exoriens, tis, adject. 3. qui exoritur, *naſcente*, ut Sol exoriens. *Virg. Georg.* 1. *v.* 438. Annus exoriens, *Lucret. l.* 6. *v.* 723. Annus exoriens, *Tibul. l.* 3. *eleg.* 1. ¶ Ponitur etiam pro regione Cœli, in qua Sol oritur, *levante*. *Colum. de arborib. c.* 3. *ad fin.*

Exorior, iris, ortus ſum, d. 4. vel exorior, eris, ortus ſum, d. 3. *naſcere*, *uſcir fuori*, זרח, Ger. *entſtehen*, Gal. *naître*, Hiſp. *nacer*, ἀναφαίνομαι, naſcor, appareo. *Cic. de Div.* Poſt ſolſtitium Canicula exoritur. ¶ Item exurgere, inſurgere. *Cic.* 3. *Off.* Exoritur Antipatri ratio ex altera parte. *Virg.* 2. *Æn.* Exoritur clamorque virum, clangorque tubarum. ¶ Item reſpirare, excitari, recreari. *Cic. Att. l.* 7. Nunc paulum exorior, & maxime quidem his litteris, quæ Roma afferuntur. ¶ Item repente, & præter opinionem fieri. *Cic.* 3. *Off.* Sed repente anuli beneficio Rex exortus eſt Lydiæ. *Terent. Hecyr.* 3. 1. 16. Tu ſola exorere, quæ perturbes hæc. h. e. exiſtis, reperiris.

Exornatio, f. 3. *ornamento*, הדרה, Germ. *zierung*, Gal. *ornement*, Hiſp. *atavio*, κόσμησις, exornandi actus, ornamentum. *Colum. l.* 12. *c.* 3. Quæ ad lavationem, quæ ad exornationem, quæ ad menſam quotidianam, atque epulationem pertinerent. ¶ Speciatim de oratione dicitur. *Auct. ad Her. l.* 4. Hæc in verborum, & ſententiarum exornationem dividitur.

Exornātor, m. 3. qui exornat. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 12. Cæteri non exornatores rerum, ſed tantummodo narratores fuerunt.

Exornātus, a, um, adject. *fornito*, *adornato*, ἐγκεκοσμημένος, valde ornatus. *Ter. Eun.* 4. 4. 16. Exornatus varia veſte. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 47. Exornatiſſima auro cithara. ¶ Jocoſe *Ter. Heaut.* 5. 1. Adeo exornatum dabo, adeo depexum, ut, dum vivat, meminerit mei. h. e. probe verberatum. ¶ Exornatam, & naufragam. h. e. ornatu privatam, dixit *Tertul. de cul. fam. c.* 9.

Exorno, as, avi, atum, a. 1. *adornare*, יפה, Ger. *zieren*, Gal. *parer*, *orner*, Hiſp. *ornar*, *afeytar*, ἐπικοσμέω, valde orno, magnifice apparo, inſtruo. *Cic. Fabio Gallo* 7. *Fam.* Ea enim ſigna ego emere ſoleo, quæ ad ſimilitudinem gymnaſiorum exornent mihi in palæſtra locum. ¶ Significat etiam inſtruere, ut exornare aciem, apud *Salluſt. in Jug. c.* 52. Exornare nuptias, apud *Plaut. Aulul.* 4. 10. 54.

Exōro, as, a. 1. vehementer oro. *Plaut. Mil.* 4. 6. 13. Tandemque exoro, & quæſo, ut ejus mihi ſit copia. Alii leg. & *oro*. ¶ Eſt item orando impetrare, *impetrare pregando*, ἐξαιτέομαι. *Cic.* 8. *Phil.* Ut nunc ſis popularis, exorare non poſſumus. *Ter. And.* 3. 4. 13. Gnatam det, oro, vixque id exoro. *Cic.* 1. *Leg.* Exoremus ut ſileat. *Plin. l.* 2. *ep.* 5. Triſtitiam alicujus exorare. h. e. dicendo efficere, ut triſtitiam deponat. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 10. Facta merent odium, facies exorat amorem. h. e. digna eſt, quæ ametur. *Sueton. in Tib. c.* 11. Exorare filiæ patrem. h. e. reconciliare, placare.

Exors. V. Exſors.

Exorſum, i, n. 2. idem ac exordium. *Virg.* 2. *Georg. v.* 46. Non hic te carmine ficto, atque per ambages, & longa exorſa tenebo.

Exorſus, a, um, o. 1. 2. partic. ab exordior, *chi ha principiato*. *Cic. pro Cal. c.* 15. Quid clamore exorſa verbis parvam rem magnam facis? Paſſive *Plaut. Bacch.* 2. 3. 126. Exorſa hæc tela non male omnino mihi eſt.

Exorſus, us, m. 4. idem ac exordium. *Cic. pro Leg. Man. c.* 4. Quoniam is eſt exorſus orationis meæ.

Exortīvus, a. 1. 2. quod ad ortum ſpectat. *Plin. l.* 7. *c.* 49. Quemquam nonaginta partium exortivam menſuram tranſgredi. ¶ Ponitur & pro orientali. *Plin. l.* 18. *c.* 34. A parte exortiva ſolſtitialem habebit exortum.

Exortus, a, um, adject. *nato*, *uſcito fuori*, ut exorta peſtis, *Plin. l.* 10. *cap.* 50. Jubare exorto, *Virg.* 4. *Æn. v.* 130.

Exortus, us, m. 4. ἀνατολή, actus exoriendi, *il naſcere*. *Auct. ad Her. l.* 3. Solis exortus, curſus, occaſus nemo admiratur. Adde *Plin. l.* 12. *c.* 11.

Exos, exoſſis, o. 3. *ſenza oſſo*, ἀνόστεος, ſine oſſe. *Lucr. lib.* 3. *v.* 721. Exos, & exanguis tumidos perfluctuat artus.

Exoſculatio, onis, f. *baciamento*, καταφίλησις. *Plin. l.* 10. *c.* 34. *de columbis*: Mox in ſatisfactione exoſculatio.

Exoſcŭlor, aris, atus ſum, dep. 1. καταφιλέω, idem quod oſculor, vel valde oſculor, *baciare*. *Suet. Ner. c.* 28. Sporum identidem exoſculans. *Gel. l.* 2. *cap.* 26. Scientiam, verborumque ejus elegantiam exoſculatus. h. e. blande approbans.

Exoſſātim, adverb. ſine oſſibus. V. Exoſſatus.

Exoſſātus, a, um, adject. oſſibus privatus, *diſoſſato*, *ſenz' oſſo*, ἐξοστεωμένος. *Plaut. Amph.* 1. 1. 163. Exoſſatum os eſſe oportet, quem probe percuſſeris. *Lucret. lib.* 4. *v.* 1264. Atque exoſſato ciet omni pectore fluctus. h. e. pectore ita inflexo, & incurvato, ut ſine oſſibus eſſe videatur. Alii leg. *exoſſatim*; quod eundem facit ſenſum. ¶ Exoſſatus ager, eſt probe cultus, & lapidibus purgatus, qui ſunt velut oſſa terræ. *Perſ. Sat.* 6. *v.* 52. Non adeo, inquis, Exoſſatus ager juxta eſt.

Exoſſo, as, a. 1. *cavar l' oſſa*, גרם, Ger. *ausgraten*, Gal. *oter les os*, Hiſ. *quitar los gueſſos*, ἐξοστίζω, oſſa detrabo, ab exos. *Ter. Adel.* 3. 3. 24. Congrum iſtum in aqua ſinito ludere; ubi ego venero, exoſſabitur. *Plaut. Amph.* 1. 1. 163. Hinc me quaſi murænam exoſſare cogitat.

Exoſtra, machina lignea in ſcena, qua quæ intus geruntur, rotarum verſatione ſpectatoribus oſtenduntur. *Cicer. de prov. Conſ.* Jam in exoſtra heluatur, antea poſt ſiparium ſolebat. Ita legit *Turneb.* Al. *orcheſtra*. ¶ Numeratur & inter machinas militares oppugnatorias a *Vegetio*.

Exōſus, a, um, o. 1. 2. *chi odia*, qui odio habet. *Virg.* 5. *Æn. v.* 687. Si nondum exoſus ad unum Trojanos. ¶ Aliquando paſſive ſumitur, *odioſo*, *eſoſo*. *Gel. l.* 2. *c.* 18. Non omnes modo Diis exoſos eſſe.

Exotericus, a, um, adject. ut exotericæ lectiones, q. d. exteriores, omnibus patentes, & intellectu faciles: quibus opponuntur *Acroaticæ*, quæ privatæ ſunt, & ſingulares. Hinc *Gel. l.* 20. *c.* 4. (*al.* 5.) Ariſtotelis libros diſtinguit in Acroaticos, & Exotericos, quos græce ἐξωτερικοὺς dixit *Cic. Att. lib.* 4. *epiſt.* 16. ¶ Latine *exoterieus* legitur etiam apud *Var. l.* 6. *L. L. pag.* 86.

Exotĭcus, a, um, o. 1. 2. *foreſtiero*, נכרי, Germ. *auſslendiſch*, Gal. *etranger*, Hiſp. *eſtrangero*, ἐξωτικός, peregrinus, adventitius, ab ἐξ, *extra*, & ὦτα, *aures*, quaſi alienus a noſtris auribus. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 41. Non omnes poſſunt olere unguenta exotica. *Id. Menæch.* 2. 1. 11 magnam Græciam *exoticam* vocat, quod Græci ipſi ἐξωτικήν, & barbaros vocabant Græcos Italos, tanquam a ſe diviſos, & aliis moribus utentes.

Expalleſco, is, lui, n. 3. *divenir pallido*, *impallidire*, הלבין, Ger. *erbleichen*, Gal. *devenir*, *ou etre pale*, Hiſp. *hazerſe*, *o ſer amarillo*, ὠχριάω, pallidus ſum, pallidus fio. *Plin. epiſt.* 5. Expalluit notabiliter, quamvis palleat ſemper. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 5. Expalluiſſe ſignum eſt conſcientiæ.

Expalliātus, a, um, pallio ſpoliatus. *Plaut. Caſ.* 5. 3. 6. Expalliatus ſum, miſer.

Expallĭdus, a, um, adject. valde pallidus. *Tertul. de reſur. carn. cap.* 57. Corpus frigidum, & expallidum.

Expallio, as, a. 1. pallium aufero. *Plaut. Caſ.* 2. 10. 6. Expalliatus ſum miſer.

Expalpo, as, avi, atum, a. 1. valde palpo, blandior, blandiendo extorqueo, *accarezzare*, *cavare con carezze*. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 144. Exora, blandire, expalpa. *Pompon.* Si quid expalpare poſſim ab illo. ¶ Apud *Non. c.* 3. *n.* 277. deponenti forma legitur: Servus argentum a patre expalpabitur.

Expalpŏnides nummorum dicitur a *Plauto Perſ.* 4. 6. 22. qui blanditiis, & fallaciis nummos ab aliquo extorquet.

Expandĭtor, m. 3. qui expandit. *Plin. in Paneg. c.* 30. *de Nilo*: Neque enim ſolum vagus ille expanditor amnis intra uſurpata ſemper collium ſubſliterat, atque hæſerat. ideſt, qui ſe extra alveum ſuum expandit, & effundit.

Expando, is, andi, aſſum, & anſum, a. 3. *ſpandere*, *ſpiegare*, *aprire*, פרש, Ger. *auſsſtrecken*, Gal. *epandre*, Hiſp. *tender*, *abrir*, ἐκπετάννυμι, extendo, explico, aperio. *Col. l.* 12. *c.* 13. Hæ herbæ diligenter purgantur, & ſub umbram expanduntur. ¶ Translate ſumitur pro explicare, ideſt, declarare. *Lucret. l.* 1. *v.* 126. Et rerum naturam expandere dictis.

Expango, is, a. 3. figo, conſtituo. *Plin. l.* 2. *c.* 26. Ac ſidera ad normam expangere.

Expanſus, a, um, adject. idem ac expaſſus, ab expando. *Plin. l.* 2. *c.* 103. Supra fontem frigidum expanſæ veſtes accenduntur. *Id. l.* 9. *c.* 33. In obliquum, in rectum expanſa. Et *l.* 31. *c.* 6. Expanſa vellera circa navim.

Expapillo, as, a. 1. *ſcoprire ſin' alle mammelle*, uſque ad papillam denudo. *Plaut. Mil.* 4. 4. 44. Lævo expapillato brachio. ideſt, exerto, uſque ad papillam denudato. Ita *Non. c.* 2. *n.* 266. & *Feſtus*. Alii tamen alia leg. V. *Taubman.*

Expaſſus, a, um, nom. ex partic. ab expando, *aperto*, *ſpalancato*. *Tacit.* 5. *hiſt. c.* 13. Expaſſæ delubri fores. *Cæcil.* apud *Gel. l.* 15. *c.* 15. Flammeum expaſſum.

Expatior. V. Exſpatior.

Expăto, as, a. 1. in locum patentem me do, vel in ſpatium me confero. *Feſtus*. *Pacuv.* Expatant ſe omnes, publiceque oſtendunt. Obſoletum.

Expătro, as, a. 1. idem ac patro. *Catul. carm.* 30. Parum expatravit? an parum helluatus eſt? V. tamen interp. & præcipue *Scalig.* ¶ Eſt item perficere. *Catul. in Caſ. car.* 30. Quid? an hæc ſiniſtra liberalitas parum expatravit?

Expavefacio, is, eci, actum, a. 3. *ſpaventare*, φοβέω, terreo, terrefacio. *Sen. ep.* Expavefacere hominem.

Expavefactus, a, um, adject. *ſpaventato*. *Hygin. fab.* 47. Equi expavefacti Hippolytum diſtraxerunt.

Expavĕo, es, avi, n. 2. &

Expaveſco, ſcis, n. 3. *ſmarirſi*, *aver timore*, חרד, Ger. *erſchrecken*, Gal. *s'epouventer*,

ventar, Hiſp. *eſpantarſe*, ἐκφοβέομαι, terreor. *Liv. l. 6. cap. 34.* Cum ad ſt. moris ejus ſoluta expaviſſet minor Fabia. *Plin. l. 13. c. 24.* Non aeſtuum, non frigorum, non grandinum, aut nivis injuriam expaveſcit. *Horat. lib. 1. od. 37.* Nec muliebriter expavit enſem. *Stat. in praefat. lib. 5. Silvar.* Cum hanc audaciam ſtili noſtri frequenter expaveas.

Expavidus, a, um, adject. valde pavidus. *Gel. l. 1. cap. 8.* Expavidus, ictuſque pecuniae magnitudine.

Expecto, as. V. Exſpecto.

Expecto, is, a. 3. de quo verbo *Quintil. l. 1. c. 7.* Ut ex praepoſitionem ſi verbum *ſpecto* ſequeretur, adjecta *ſ* litera *exſpecto*, ſed ſi *pecto*, remota *ſ*, *expecto* ſcriberemus.

Expectoro, as, a. 1. *mandar fuori del petto*, ἀποστηθίζω, extra pectus ejicio. *Cic. 4. Tuſc. c. 8. ex Ennio:* Tum pavor mihi ſapientiam omnem ex animo expectorat. ¶ Caeterum hoc verbum, ut nimis antiquum, rejicit *Quintil. l. 8. c. 3.*

Expeculiatus, m. 2. ſervi peculio exhauſto. *Plaut. Pers. 4. 2. 21.*

Expedio, is, ivi, itum, a. 4. *ſpedire*, *ſtrigare*, התיר, Germ. *entledigen*, Gal. *depeſcher*, Hiſp. *deſempachar*, ἐκλύω, libero, extrico, a *pes*, quaſi ſit pedem retentum liberare, pedum ligamina diſſolvere. *Cic. 4. Verr.* Hic videte, in quot laqueos ſe induerit, quorum ex nullo ſe unquam expediet. *Liv. l. 24.* Expedire ferrum, *sfoderare*. *Ovid. l. 1. de ar. aman.* Expedire merces, *metter in viſta*. ¶ Tranſlate eſt conficere, ab occupationibus ſe liberare. *Cic. 9. Fam.* Si, quae volo, expediero. *Id. l. 9.* Sed ſi me expediero. ¶ Item explicare, enunciare. *Cic. de Sen.* Breve expediam. *Ter. Eun.* Agedum hoc mihi expedi primum. ¶ Eſt etiam verbum militare, & ſignificat ad bellum proficiſci, *andar in eſpedizione*. *Tac. l. 1. hiſt. c. 10.* Nimiae voluptates, cum vacaret; quoties expediret, magnae virtutes. *Plaut. Amph. 1. 1. 150.* Cingitur, certe expedit ſe. In quibus dicendi modis ellipſis eſt; & ſupplendum *ad arma*, *ad pugnam*, &c. ¶ Eſt item parare, praeſtare, *preparare*. *Virg. 1. Aen. v. 705.* Cereremque caniſtris expediunt. *Hirt. de B. Alex.* Claſſem expediri jubet. ¶ *Expedire nomina*, eſt rationes ita conficere, ut omnia aperte conſtent, *liquidar i conti, o i debiti*. *Cicer. lib. 16. ad Attic. epiſt. 6.* Nomina mea, per Deos, expedi, exſolve. ¶ Expedire alimenta arcu, *procacciarſi il vitto colla caccia*. *Tacit. Ann. 6. cap. 43.* ¶ Expedire ſalutem, *metter la ſalute in ſicuro*. *Cic. pro Mil.* ¶ Expedire aditus aggere, & cratibus, *fare ſtrada*. *Caeſ. l. 7. B. G.*

Expedit, iebat, imp. 4. συμφέρει, utile eſt, bonum, ac neceſſarium eſt, *torna a conto, giova*. *Cicer. 13. Philip.* Omnibus expedit ſalvam eſſe Rempublicam. *Velles. l. 2. c. 58.* Facto ejus expediebat.

Expedite, adv. *facilmente*, *ſpeditamente*, Ger. *fliglich*, Gal. *aiſement*, Hiſp. *ligeramente*, ῥᾳδίως, celeriter, facile. *Cic. in Brut. c. 67.* Quod propoſuerat, explicans expedite. *Id. 2. de Inv.* Sed ut expeditius ratio tradatur. *Plin. l. 6. ep. 22.* Expeditiſſime defenſus.

Expeditio, f. 3. *ſpedizione*, *viaggio da guerra*, מסע, Germ. *ein kriegsreiſung*, Gal. *depeche*, *exploit*, Hiſp. *deſpacho*, στρατεία, actus expediendi, & ſpeciatim apparatus ad rem bellicam, vel militare iter, vel ipſa militiae exercitatio. *Caeſ. l. 5. c. 10. B. G.* Poſtridie ejus diei mane tripartito milites, equiteſque in expeditionem miſit. *Cic. 1. Div. c. 33.* Educere exercitum in expeditionem. *Salluſt. in Jug.* In expeditionem proficiſci. *Plin. l. 7. c. 2.* Conficere expeditionem tribus menſibus, *compir la campagna in tre meſi*. ¶ Eſt item Figura Rhetorica. *Auct. ad Her. l. 4.* Expeditio eſt, cum rationibus compluribus enumeratis, quibus aliqua res aut fieri, aut non fieri potuerit, caeterae tolluntur, una relinquitur, quam nos intendimus.

Expeditionalis, le, adject. ad militarem expeditionem pertinens. *Spartian. in Nigro, c. 10.* Juſſit omne argentum ſubmoveri de uſu expeditionali. *Ammian. l. 31. c. 16.* Ad fortem expeditionalium rerum habilis.

Expeditus, a, um, o. 1. 2. adject. *ſpedito*, *pronto*, *facile*, מהיר, Germ. *fertig*, Gal. *preſt*, Hiſp. *aparejado*, εὔζωνος, promptus, paratus, facilis, ſine impedimentis. *Cic. pro Quinct.* Ut expeditus in Galliam proficiſci poſſet. *Id. Att. l. 16.* Ne ad me iter expeditum tibi ſit. ¶ *Expedita legio*, *expeditus exercitus*, *expedita ſub idea*, *expediti milites*, levis armaturae, & qui facile huc, illuc perducuntur. *Caeſ. 3. B. G.* Caeſar ſex legiones expeditas ducebat. ¶ Expedita coena, brevis, & ſuccincta. *Plin. in epiſt. 12. lib. 3.* ¶ Comp. *expeditior*, ſuperl. *expeditiſſimus*. *Cic. de Amic.* Iiſque reditum ad coelum patere, optimoque, & juſtiſſimo cuique expeditiſſimum eſſe. *Pallad. lib. 4. c. 9.* Motu navium expeditior. ¶ Expeditae rationes dicuntur liquidae, & minime conturbatae, *conti liquidi*, quibus opponuntur *impeditae*. *Cic. l. 10. Fam. ep. 25.* ¶ In expedito eſſe. h. e. in promptu, ad manum eſſe. *Plin. l. 4. c. ult.* Nequid non in expedito ſit noſcere volentibus.

Expello, lis, expuli, ulſum, a. 3. *cacciar fuori*, *ſcacciare*, גרש, Ger. *ausſtreiben*, Gal. *chaſſer*, Hiſ. *empuxar*, ἐκβάλλω, ejicio, exturbo, extrudo. *Cic. Att. l. 10.* Qui niſi me civitate expuliſſent. *Id. in Rul.* Exturbari, & expelli plebem ex agris. *Id. Fam. 6. ep. 6.* Expellere aliquem ex republica. *Hor. l. 2. ep. 2. v. 137.* Expellere helleboro morbum.

Expendo, dis, di, ſum, a. 3. *miſurare a peſo*, *peſare*, שקל, Ger. *auffwegen*, Gal. *peſer*, Hiſp. *peſar*, σταθμάω, pondero, ab *ex*, & *pendo*. *Plaut. Aſin. 2. 2. 34.* Quot pondo te cenſes eſſe nudum? at pol ego, qui te expendi, ſcio. ¶ Tranſlate eſt exacte examinare, exquirere, conſiderare. *Cicer. in Orat.* Nec vero utetur imprudenter hac copia, ſed omnia expendet, ac feliget. ¶ Item impendere, *ſpendere*. *Sil. l. 7. v. 713.* Dignum pretium expendere. ¶ Item luere, perſolvere. *Virg. 11. Aen. v. 258.* Supplicia, & ſcelerum poenas expendimus omnes.

Expenſa, ae, f. 1. idem quod expenſum, *ſpeſe*. *Claud. Paneg. 2.* Non indecores expenſae laxant aeraria.

Expenſilatio, vel diviſim Expenſi latio, onis, f. eſt relatio in expenſum, apud JCtos, & *Gel. l. 14. c. 2.* cui reſpondet Acceptilatio.

Expenſo, as, avi, atum, a. 1. expenſum ferre in conficiendis rationibus, *farſi creditore*, *dar conto della ſpeſa*. *Scaev. l. 41. ff. de fideicom. liber.* Nummos exactos expenſavit tutoribus. Et pro ſimplici expendo, *ſpendere*. *Plaut. Pſeud. 2. 2. 32.* Res rationeſque heri curo, argentum accepto, expenſo, &, cui debet, dato.

Expenſum, i, n. 2. *ſpeſa*, Ger. *ausgab*, Gal. *deſpenſe*, Hiſp. *eſpenſa*, δαπάνη, ſumptus, id eſt, quod in uſum aliquem erogatur, a pendo. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 2.* Codex accepti, & expenſi, *libro delle partite*, *notarello de' debiti, e de' crediti*. *Plaut. Truc. 1. 1. 54.* Accepta, & expenſa meretricia. ¶ Expenſum ferre. V. Expenſus.

Expenſus, a, um, o. 1. 2. *peſato*, *ſpeſo*, ponderatus, vel impenſus, erogatus, partic. ab *expendor*. Expenſum ferre, eſt ſcribere, ſe pecuniam dediſſe, *ſcriverſi creditore*, *dar debito*. *Cic. 2. Ver. c. 39.* Si quibus pecuniam credebas, iis expenſum non ferres, neque in tuas tabulas ullum nomen referres. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus. *Cael. Cic. l. 8. Fam. ep. 4.* Mentio facta eſt de legione ea, quam expenſam tulit C. Caeſari Pompejus. *Plin. l. 2. c. 7.* Huic omnia expenſa, huic omnia feruntur accepta. ¶ Expenſum aurum, *peſato*. *Cic. pro Flac. c. 28.* ¶ Expenſo gradu ire. *Propert. l. 2. eleg. 3. v. 6.* *camminare con paſſo peſato*.

Expergefacio, is, eci, actum, a. 3. *deſtare*, *ſvegliare*, העיר, Ger. *aufferwecken*, Gal. *eveiller*, Hiſp. *deſpertar*, ἐγείρω, excito e ſomno. ¶ Tranſlate eſt excitare, generatim. *Cic. 9. Ver. c. 15.* Si forte expergefacere te poſſes. *Auct. ad Her. l. 4.* Terrore ſubito expergefecit Italiam tumultus.

Expergefactus, a. 1. 2. partic. ab expergefacio, ſeu expergeſio, *deſtato*, *ſvegliato*. *Lucret. l. 5. v. 128.* Illa quoque expergefactum caput erigere inſit. *Sueton. Calig. c. 38.* Somno expergefactus.

Expergeſio, is, actus ſum, *deſtarſi*, *ſvegliarſi*. V. Expergefactus.

Expergiſco, is, a. 3. idem ac expergefacio. *Plin. l. 22. c. 13.* Urtica lethargicos expergiſcit tactis cruribus. Alii rectius legunt, *Expergiſci*. ¶ Videtur etiam uſurpatum neutraliter. *Pompon. Agam.* apud *Non. cap. 7. n. 40.* Cum tum dies tonuerit, ut, ſi quis dormitaret, expergiſceret.

Expergiſcor, eris, experrectus ſum, d. 3. vel poſt. 3. *ſvegliarſi*, *deſtarſi*, עור, Ger. *ſich auffwecken*, Gal. *s'eveiller*, Hiſp. *deſpertarſe*, ἐξεγείρομαι, e ſomno excitor. *Hor. l. 1. ep. 2.* Ut te ipſum ſerves, non expergiſceris. *Cic. Att. l. 13. ep. 38.* Simul cum Sole experrectus eſſem.

Expergifico, as, a. 1. expergefacio, *deſtare*. *Gel. l. 17. c. 12.* Ingenio expergificando idoneum.

Expergificus, a, um, adjectiv. qui expergefacit, *chi deſta*. *Apul. in Flor.* Galli expergifico carmine occinunt.

Expergite, adv. *vegliando*. *Apul. l. 8. A. A.* Expergite auſcultare. Et *l. 2.* Expergite munus obire.

Expergitus, o. 1. 2. partic. ab expergor. *Feſtus* expergitum, & experrectum ita diſtinguit, ut experrectus ſit, qui per ſe vigilare coepit, expergitus ab alio excitatus, quem ſolemus dicere expergefactum. Sed diſcrimen hoc ab antiquis non obſervatur. *Lucret. lib. 3. v. 943.* Nec quiſquam expergitus extat, Frigida quem ſemel eſt vitai pauſa ſecuta.

Expergo, is, experrexi, ectum, a. 3. *ſvegliare*, *deſtare*, ἐγείρω, e ſomno excito. *Accius in Antig.* apud *Non. c. 2. n. 278.* Heu vigiles properate, expergite pectora tarda, ſopore exurgite. ¶ Significat etiam emittere, extra mittere, diſpergere. *Lucret. l. 3. v. 828.* Nec porro natura loci, ſpatiumque profundi Deficit, expergi quo poſſit vis Animai, aut alia quavis poſſit vi pulſa perire. Alii leg. *exſpergi*, velut a *ſpargo*, eodem ſenſu. Nam *Id. Auctor l. 5. v. 371.* iiſdem verſibus repetitis habet: Exſpergi quo poſſint moenia mundi, Aut alia &c.

Experiens, entis, adject. o. 3. *pratico*, *eſperto*, qui multa expertus eſt, callidus, ἔμπειρος, *intraprendente*. *Ovid. l. 14. Met. v. 169.* Comes experientis Ulyſſei. *Cic. Ver. 5. c. 21.* Homo gnavus, & induſtrius, experientiſſimus, ac diligentiſſimus arator.

Experientia, f. 1. *ſperienza*, נסיון, Germ. *erfahrung*, Gal. *experience*, Hiſp. *experiencia*, ἐμπειρία, cognitio nullo docente per uſum reperta. *Col. l. 1. cap. 1.* Uſus, & experientia dominantur in artibus. *Cicer. pro Rab. Poſth. c. 16.* Experientia patrimonii amplificandi. h. e. ſcientia.

Experimentatus, a, um, adject. *ſperimentato*, ab

Experimento, as, a. 1. periculum facio, experior, *ſperimentare*. *Veget. de re veter. l. 3. c. 2.* Experimentare remedium. ¶ Hinc experimentatus. *Theod. Priſcian. l. 3. c. 5.* Omnibus uſibus experimentatum remedium.

Experimentum, i, n. idem quod experientia, periculum, *prova*, *ſperimento*, πεῖρα. *Plin. l. 33. c. 2.* Experimentum unguentorum inverſa manu capitur. *Quintil. l. 3. c. 8.* Faciliime ad conſentiendum homines ducuntur experimentis.

Experior, riris, expertus ſum, d. 4. *provare*, *fare eſperienza*, נסה, בחן, Ger. *erfahren*, Gal. *experimenter*, *eprouver*, Hiſ. *experimentar*, πειράομαι, probo, tento, periculum facio, ab antiquo *periri*, quod erat conari, factum a πειράω, vel πεῖρα, *Virg. Ecl. 3. v. 28.* Vis ergo, inter nos, quid poſſit uterque, viciſſim Experiamur? *Terent. Phorm. 3. 3. 5.* Rurſum ei experiamur reddere. *Cic. l. 1. de Or. c. 26.* In me ipſo experior, ut exalbeſcam, &c. ¶ Jungitur cum accuſ. & varia ſignificat. *Nepos Hamilc. c. ult.* Ut interire, quam non Romanos experiri mallet. h. e. explorare, commiſſo praelio. *Ter. And. 2. 1. 13.* Omnia experiri certum eſt, priuſquam pereo. h. e. tentare. *Liv. l. 2. c. 59.* Experiri imperium, *metter a ripentaglio il comando*. *Salluſt. Catil. c. 26.* Extrema experiri. Sic, experiri fidem alicujus, vim veneni, terram facilem colendo, & ſexcenta alia, *far prova*. *Plaut. Virg. Cic.* &c. ¶ Experiri jus, & experiri, abſolute eſt jus ſuum ad rem aliquam in judicio exponere. *Paul. l. 1. ff. de in jus voc.* In jus vocare, eſt juris experiundi cauſa vocare. *Ulp. l. 4. ff. de vi bon. rapt.* Cum primum de ea re experiundi poteſtas fuerit. ¶ Huic affine eſt, Experiri legibus, vel jure, *andar per via di giuſtizia*, judicio agere. *Nepos Timol. c. 5.* Hanc enim ſpeciem libertatis eſſe, ſi omnibus, quod quiſque vellet, legibus experiri liceret. *Cic. pro Quint.* Si quid in controverſiam veniret, aut intra parietes, aut ſummo jure experiretur. ¶ Experiri cum aliquo. hoc eſt contendere. *Plaut. Ciſtel. 2. 1. 11.* Maritimis moribus mecum experitur. ¶ Reperitur & *Experio* activa forma. ſi vera eſt lectio *Scalig.* illo *Catulli* loco *carm. 21.* Haerens ad latus omnia experibis.

Experitus, imperitus, quaſi qui peritiam exuit. *Feſt.*

Experjuro, as, n. 1. valde juro, vel pejero. *Afran.* apud *Non. c. 9. n. 45.* Experjurabant, exſecrabant ſe, ac ſuos.

Experrectus, a, um, adject. excitatus, *ſvegliato*, *deſto*. V. Expergitus. Tranſlate ſumitur pro vigilanti, attento, acri. *Cic. in Piſon.* Experrecta virtus remp. recuperavit. *Colum. lib. 9. cap. 7.* Ut ſint apes experrectiores, nam frigus ignaviam creat.

Expers, tis, o. 3. *ſenza parte*, *non partecipe*, ריק, Germ. *ontheil affdig*, Gal. *qui n'a point*, Hiſ. *el que no tiene parte*, ἄμοιρος, qui rei alicujus nullam habet partem, ab *ex*, & *pars*. *Cic. 2. de Or.* Antonium omnino omnis eruditionis expertem, atque ignarum fuiſſe. ¶ Jungitur etiam ablativo. *Plaut. Perſ. 4. 5. 40.* Ea res me domo expertem facit. ¶ Significat etiam participem, quia praepoſ. *ex* interdum auget. *Catul. carm. 65. v. 77.* Omnibus expers unguentis. Sed vide Interpretes ad hunc locum, quorum alii aliter explicant. Eſt tamen in *Perſii Sat. 6. v. 38.* Poſtquam ſapere urbi Cum pipere, & palmis venit noſtrum hoc maris expers.

Expertio, onis, f. verbale ab experior, experimentum, probatio, *prova*. *Vitruv. l. 8. c. 5.* Expertiones, & probationes eorum ſic ſunt providendae.

Expertor, oris, m. qui tentat, & experitur. *Sil. l. 13. v. 502.* Turbarum expertor. Sed Viris doctis valde ſuſpectus eſt locus. V. *Dauſq.* & *Barth.*

Expertus, a, um, adject. ab experior, ἔμπειρος, experientia doctus, *pratico*, *eſperto*. *Virg. 10. Aen. v. 173.* Expertos belli juvenes. ¶ Item experimento probatus, cognitus, *ſperimentato*. *Liv. lib. 1. c. 14.* Per omnia expertus, tutor etiam inſtituitur. *Id. l. 3. c. 43.* Vir expertae virtutis. *Suet. Tib. c. 19.* Confidens oſtento, ſibi, ac majoribus ſuis in omni ducatu expertiſſimo.

Expes. V. Exſpes.

Expeteſſo, vel Expetiſſo, is, a. 3. antique pro expeto. *Plaut. Mil. 4. 13.* [illegible] expetiſſit pulchritudinem. *Id. Trin. 2. 1. 4.* Artem expeteſſam.

Expetibilis, le, adject. optabilis, *deſiderabile*. *Tac. Ann. 16. c. 21.* [illegible] expetibilem operam praebuerat.

Expetiſſo. V. Expeteſſo.

Expetitor, oris, m. qui expetit. *Symmach. lib. 8. ep. 46.* Jamdudum hoc animus meus veſtri expetitor efflagitat.

Expetitus, a, um, adject. valde petitus, optatus, *bramato*. *Sen. Thyeſt. v. 505.* Complexus mihi redde expetitos.

Expeto, is, ivi, itum, a. 3. *deſiderare*, חמד, Ger. *ſeh begehren*, Gal. *deſirer*, *convoiter*, Hiſp. *deſſear*, *codiciar*, ἐπιθυμέω, avide cupio. *Cicer. 1. Off.* Expetuntur autem divitiae cum ad uſus vitae neceſſarios, tum ad perfruendas voluptates. *Plaut. prol. Caſ.* Studioſe expetere vos Plautinas fabulas. ¶ Expetere poenas, eſt punire, *caſtigare*. *Cic. pro L. Man.* Etiamſi poenas a Pop. Rom. ob aliquod delictum expetiverint. *Liv. l. 36.* Tanta aviditas ſupplicii expetendi. ¶ Item evenire, ſicut *appetere* ſignificat adventare. *Plaut. Amph. 1. 1. 10.* Ergo in ſervitute expetunt multa iniqua. ¶ Item recidere, *cadere*. *Id. ibid. 1. 2. 31.* Delictum ſuum, ſuamque culpam expetere in mortalem ut ſinat. Et cum dat. *ibid. 5. 2. 14.* Num autem inſonti mihi illius ira in hanc, & maledicta expetent. Adde *ibid. 3. 1. 11.* ¶ *Expetere aetatem*, eſt durare. *Plaut. Poen. 3. 3. 23.* Malo ſi quid benefacias, beneficium interit; bono ſi quid malefacias, aetatem expetit. ¶ *Expetere conſilia*, eſt capere. *Id. Moſt. 4. 1. 4.* Stulta ſibi expetunt conſilia. ¶ *Expetere preces*, eſt invocare, precari. *Nepos in fragm. c. 12.* Non pudet te eorum Deorum preces expetere, quos vivos, atque praeſentes relictos, atque deſertos habueris? Adde *Plaut. Rud. 1. 3. 1.*

Expiabilis, le, o. 3. εὐκάθαρτος, purgabilis, & facilis expiatu. *Cic. 13. Philip. cap. 1.*

c. 2. An ſit aliquod bellum expiabile. Sed ibi *Manut. Lambin. Gruter.* cæteri-que optimæ notæ interpretes legunt *inexpiabile*.

Expiatio, f. 3. *purgazione*, כפרה, Ger. *reinigung*, Gal. *expiation*, Hiſp. *purgacion*, ἁγνισμός, purgatio. *Cic.* 1. *de Leg.* At vero ſcelerum in homines, atque impietatum nulla expiatio eſt. *Liv. l.* 9. *init.* Fœderis expiatio.

Expiator, oris, m. qui expiat, & purgat. *Ter. de Pudic. c.* 15. impuritatis expiator.

Expiatrix, icis, f. quæ luſtrat, & expiat. *Feſt.* in voce *Piatrix*: Piatrix erat ſacerdos, quæ expiare erat ſolita, quam alii expiatricem vocant.

Expiatus, us, m. idem ac expiatio. *Tertul. adv. Valentin. c.* 13. Continet hic ordo enthymeſeos, & conjunctæ paſſionis expiatum.

Expiatus, a, um, adject. purgatus, ſacrificiis a ſcelere liberatus, καθαρθείς, *purgato*. *Cic. Phil.* 1. *c.* 12. Expiato foro, diſſipato concurſu impiorum. *Horat. l.* 2. *od.* 1. *v.* 4. Arma nondum expiatis uncta cruoribus.

Expictus, a, um, adject. pictus, *dipinto al vivo*. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 39. Motus hominum expicti.

Expilatio, f. 3. *ruberia*, גזל, Ger. *veraubung*, Gal. *pillement*, Hiſp. *robo*, *ve-ſarimento*, actus expilandi. *Cic.* 2. *Off. c.* 31. Tanta ſublatis legibus, & judiciis expilatio, direptioque ſociorum.

Expilator, m. 3. *ladro*, *rubatore*, גנב, Ger. *rauber*, Gal. *pilleur*, Hiſp. *robador*, *ruberie*, fur, prædator, direptor. *Aſcon. Ped.* Expilatores ſunt atrociores fures, qui ne pilum quidem relinquunt in corpore ſpoliatorum. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 2. Cum domus hoſpitem, non expilatorem recepiſſe videatur.

Expilatus, a. 1. 2. part. ab expilor, *rubato*, *ſpogliato*. *Cic. pro Cluent. c.* 64. Ærarium expilatum, pecunia ablata.

Expilo, as, a. 1. *rubare*, שלל, Ger. *auſſplündern*, Gal. *piller*, Hiſp. *robar*, *ἐκσυλῶ*, diripio, deprædor. *Cic. in Parad.* Si ſocios ſpolias, ærarium expilas.

Expingo, is, inxi, ictum, a. 3. idem quod pingo, vel cum quadam majore vi, cum ut augeat, *dipinger' al vivo*. *Ter. l. de cul. fem. c.* 12. Thamar ſe expinxerat, & ornaverat. *Plin. l.* 35. *c.* 7. Quoniam & pericula expingimus, ne quis miretur & rogos pingi. *V.* Expictus.

Expinſo, is, a. 3. idem quod pinſo, contundo, tero. *Cato c.* 2. *R. R.* Spinas runcare, expinſi far, munditias fieri.

Expio, as, a. 1. *purgare*, *mondare*, *nettare*, כפר, Ger. *reinigen*, Gall. *expier*, Hiſ. *purgar*, ἁγνίζω, eſt purgare, & mundum, ac purum facere, a *pius*. *Cic. pro Roſc. Am.* Mari omnia, quæ violata ſunt, expiari putantur. ¶ Item placare. *Cic. in Ver.* Cereris numen iſtius ſupplicio expiari volebant. ¶ Item punire. *Cic. in Piſ. c.* 33. Tua ſcelera Dii immortales in noſtros milites expiaverunt. Sic *Liv. l.* 1. *c.* 26. Imperatum patri, ut filium expiaret pecunia publica. ¶ Exemplum expiationis videre eſt apud *Herodot. l.* 1.

Expiro, *V.* Exſpiro.

Expiſcor, aris, atus ſum, dep. 1. *indagare*, diligenter inquiro, indago. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 19. Neſcis me ab illo omnia expiſcatum? *Ter. Phorm.* 2. 3. 35. Proinde expiſcare, quaſi non noris.

Explanabilis, le, adject. explanatus, diſtincte prolatus, *intelligibile*. *Sen. l.* 1. *de Ira*, *c.* 3. Vox eſt quidem, ſed non explanabilis, & perturbata, & inefficax.

Explanate, adv. *chiaramente*, *apertamente*, באר, Ger. *klerlich*, Gal. *clairement*, Hiſp. *claramente*, σαφῶς, aperte. *Cic. in Or. c.* 33. Et cum explanatius, tum etiam uberius. *Gell. l.* 16. *c.* 8. Explanate ſcriptum.

Explanatio, f. 3. *dichiarazione*, באור, Ger. *erklärung*, Gal. *expoſition*, Hiſp. *explicacion*, ἐξήγησις, explicatio. *Cic.* 1. *de Div. c.* 51. Item igitur ſomniis, vaticinationibus, oraculis explanationes adhibitæ ſunt interpretum. ¶ Speciatim explanatio eſt virtus orationis. *Auct. ad Heren. l.* 4. Explanatio eſt, quæ reddit apertam, & dilucidam orationem.

Explanator, oris, m. 3. *interprete*, *dichiaratore*, מבאר, Ger. *auſleger*, Gal. *expoſiteur*, Hiſp. *declarador*, ἐξηγητής, qui interpretatur, & exponit. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 51. Sunt enim explanatores, ut Grammatici Poetarum.

Explanatorius, a, um, adject. qui explanat, *dichiaratorio*. *Cæl. Aurel. Tard.* 3. *c.* 1. Liber explanatorius Aphoriſmorum Hippocratis.

Explanatus, a, um, adject. *ſpiegato*, *chiaro*, ut explanata vocum impreſſio, *Cic.* 1. *Acad. c.* 5. ¶ Item expanſus. *Plin. l.* 16. *c.* 8. Explanatus in denos pedes cortex.

Explano, as, avi, atum, a. 1. *ſpianare*, ישר, פרש, Ger. *glenen*, *ebnen*, Gal. *applanir*, Hiſp. *allanar*, ὁμαλίζω, planum facio. Tranſlate eſt explicare, illuſtrare, exponere. *Cic.* 1. *Off.* Qualis differentia ſit honeſti, & decori, facilius intelligi, quam explanari poteſt. ¶ Explanare verba, apud *Plin. in Paneg.* eſt diſtincte pronunciare.

Explanto, as, a. 1. *ſpiantare*, ἐκριζόω, plantas avello. *Col. l.* 4. *c.* 14. Ne ventis explantentur.

Explaudo, is, ſi, ſum, idem quod plaudo, ut explaudere alas, ſimul collidere, & ſtrepitum facere. *Lucret. l.* 4. *v.* 711. Quin etiam gallum noctem explaudentibus alis Auroram clara conſuetum voce vocare. ¶ Item explodere. *Auſon. in* 7. *Sapient. in Thalete.* Pars plaudite, pars offenſi explaudite.

Explebilis, le, o. 3. *ſaziabile*, quod expleri poteſt. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 9. Indigentia libido explebilis. Alii leg. *Inexplebilis*.

Explementum, n. 2. idem ac expletio. *Sen. epiſt.* 112. Si ſcieris, cacumina arborum explementum eſſe ventris. *Plaut. Stich.* 1. 3. 19. (*al.* 2. 1. 29.) Inanimentis explementum quærito.

Explendeſco. V. Exſplendeſco.

Expleno, is, a. 3. expleo, a pleo, apud vet. *Feſt.*

Expleo, es, evi, etum, a. 2. *empire*, מלא, Germ. *erfülen*, Gal. *remplir*, Hiſp. *llenar*, ἐκπληρόω, perfecte impleo, a *pleo*. *Cic. in Orat.* Neque infarciens verba, quaſi rimas expleat. ¶ Eſt item ſatiare. *Cic. de Or.* Quorum crudelitas noſtro ſanguine non poteſt expleri. ¶ Item complere, perficere. *Cic.* 3. *Off.* Hanc igitur partem relictam explebimus. *Plin. l.* 7. *c.* 48. Explere annos ducentos. ¶ Item conſolari. *Ter. Heaut.* Hem tot mei ſolius ſoliciti ſunt cauſa, ut me unum expleant. ¶ Item exonerare. Nam *ex* quandoque privativum eſt. *Ennius apud Serv.* Navibus explebant ſeſe, terraſque replebant. ¶ *Explere animum*, interdum eſt animo ſatisfacere. *Ter. Andr.* Sivi, animum ut expleret ſuum. ¶ Interdum curis exonerare. *Ter. Hec.* 3. 1. Exple animum, teque hoc crimine expedi. *Donat.* ¶ Explere munus ſuum, *compire il ſuo obbligo*. *Cic. de Prov. Conſ.* ¶ Explere conſilium, *metter' in pratica il ſuo diſegno*. *Cæſ. l.* 1. *B. C.* ¶ Explere ſupremum diem, *finir la vita*. *Tac. Ann.* 1. *c.* 6. Explere condemnationem, eſt complere numerum judicum, qui requiritur ad aliquem condemnandum. *Cic. pro Cæcin. c.* 10. Non ad cognoſcendam cauſam, ſed ad condemnationem explendam præſto fuiſſe. Sic explere Tribus, h. e. omnia Tribus ſuffragia obtinere. V. Tribus. Sic explere centurias. *Liv. l.* 37. *ad fin.* ¶ *Explere damnum*, pro reſarcire, *riſarcire*. *Liv. l.* 3. *c.* 67. ¶ Explere laborem, pro perferre. *Vellej. l.* 2. *c.* 23. Pluſimo circa Piræi portus munitiones labore expleto.

Expletio, onis, f. 3. *empimento*, ἐκπλήρωσις, impletio, ſatietas. *Cic.* 5. *Fin. c.* 14. In eaque expletione naturæ ſummi boni finem conſiſtere.

Expletus, a, um, adject. *pieno*, *ſazio*, *compito*, πλήρης, ἐκπεπληρωμένος. *Virg.* 3. *Æn. v.* 630. Expletus dapibus. *Stat. l.* 2. *Silv.* 1. *v.* 15. Flendi expleta voluptas. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 13. Perfectus, expletuſque omnibus ſuis numeris, & partibus. *Lucret. l.* 6. *v.* 1201. Sanguis expletis naribus ibat. *Stat. Achil.* 1. *v.* 291. Finis expletus pudoris. h. e. anni virginitatis finiti.

Explicabilis, le, o. 3. quod explicari poteſt. *Plin. l.* 4. *c.* 13. Haud explicabili menſura.

Explicabiliter, adv. q. d. explicabili ratione. Refert *Diomed. Grammat. l.* 1. *de Adverb.*

Explicate, adverb. *chiaramente*, *apertamente*, ἁπλῶς, clare, & aperte. *Cic.* 3. *de Or. c.* 14. Qui diſtincte, qui explicate, qui abundanter & rebus, & verbis dicunt.

Explicatio, f. 3. *ſpiegamento*, פרוש, Ger. *erklerung*, Gal. *explication*, Hiſp. *explicacion*, ἀνάπτυξις, actus explicandi. *Cic.* 1. *de Div. c.* 56. Sed eſt quaſi rudentis explicatio. ¶ Tranſlate ſumitur pro declaratione, *ſpiegazione*. *Cic.* 5. *de Fin.* Multumque ad ea, quæ quærimus, explicatio tua iſta profecerit.

Explicator, m. 3. *interprete*, *dichiaratore*, מפרש, Ger. *erklerer*, Gal. *qui explique*, Hiſp. *explicador*, qui aliquid explicat. *Cic. l.* 2. *Inv. c.* 2. Sed ita, ut rerum explicator prudens, ſeverus, gravis.

Explicatrix, f. 3. quæ explicat. *Cic.* 1. *Acad. c.* 8. Huic quaſi ex altera parte oratoria vis dicendi adhibebatur, explicatrix orationis perpetuæ.

Explicatus, us, m. 4. idem ac explicatio. *Plin. l.* 8. *c.* 42. Sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio. *Cic. l.* 3. *nat. Deor. c.* 39. Quam eſſet obſcura, & quam difficiles explicatus haberet.

Explicatus, a, um, adject. ἀνεπτυγμένος, expanſus. *Cic. Agrar.* 2. Planiſſimo loco explicata urbs. ¶ Tranſlate ſumitur pro explanato, facili. *Cic. pro Planc. c.* 2. Facilis, & explicata cauſa. *Id. Acad. l.* 1. *c.* 2. Philoſophia diligentiſſime græcis litteris explicata. *Senec. de Tranquil. c.* 1. Ex gravi & longa valetudine explicari. h. e. liberari. ¶ Explicatæ rationes, explicata negotia, h. e. expedita, *negozj*, *o conti liquidi*, *e facile da sbrigare*. *Cic. Att. l.* 16. & alibi. *Id. Att. l.* 9. *ep.* 7. Salutares te mihi miſiſſe litteras, quibus nihil poteſt eſſe explicatius, nihil perfectius.

Explicit, h. e. deſinit, completus eſt, *finiſce*, *è finito*. Frequens eſt vox in fine librorum præſertim manu ſcriptorum, ut *Explicit liber*, *Explicit feliciter* &c. Videtur autem eſſe ab *explico*, quod ſignificat etiam ad finem adducere, complere. Hinc *du Freſn. in Gloſſar.* notat, elegantioris notæ codices adſcriptum ferre *Explicitus eſt liber* &c. Qua ratione *Orentius in fi. l.* 7. appoſuit *Explicit*, *adjuvante Chriſto*, &c. *Hieron. epiſt.* 138. *ad Marcel.* Solemus, completis opuſculis, ad diſtinctionem rei alterius ſequentis, medium interponere *Explicit*, aut *Feliciter*, aut aliquid iſtiuſmodi.

Explicitus, a. 1. 2. *dichiarato*, partic. ab explicor. *Cic. Att. l.* 9. Quanquam a te ejus quoque rei juſta defenſio eſt explicita. ¶ Interdum ponitur pro abſoluto, *finito*, *compito*. *Mart. l.* 14. *ep.* 1. Verſibus explicitum eſt omne duobus opus. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 75. His explicitis rebus. h. e. expeditis, peractis. *Id. l.* 1. *B. C. c.* 78. Ex propoſitis conſiliis explicitius videbatur Ilerdam reverti. h. e. facilius, expeditius.

Explico, as, avi, atum, & ui, citum, a. 1. *ſpiegare*, *diſtendere*, פרש, Ger. *erkleren*, Gal. *expliquer*, Hiſp. *explicar*, ἀναπτύσσω, extendo, aperio, & proprie de iis rebus dicitur, quæ plicis involutæ ſunt, ut Explicare veſtem, velum, plagas, alas, litteras, epiſtolam, volumen, frondes, &c. *Cic.* 1. *de Or.* Non explicata veſte, neque propoſito argento. *Id. pro Roſc. Am.* Explicet ſuum volumen illud. ¶ Tranſlate *Cic.* 1. *de Or.* Ut Craſſus hæc, quæ coarctavit, & peranguſte refarſit in oratione ſua, dilatet nobis, atque explicet. ¶ Hinc Explicare aciem, ſive ordines, ſive agmen, per metaphoram, dicuntur Imperatores, cum milites ſuos in patentem locum exponunt ad concertationem ineundam. *Liv. l.* 4. Sed ad explicandas utrinque acies ſatis amplam habebant. ¶ Item explanare, ſeu illuſtrare. *Cic. Att. l.* 13. Ut nos dies conſumam in Philoſophia explicanda. ¶ Item rem aliquam expedire, & faciliorem reddere. *Cæſ.* 1. *B. G.* Quas ibi explicandæ rei frumentariæ cauſa relictas ſuperiore commentario demonſtravimus. Sic apud JCtos *explicare annonam*, *pecuniam*, eſt, curare, ut præſto ſit, & expedita. Quo pertinet illud *Cic. ad Att.* 13. 2. Si Faberius nobis nomen illud explicat, *ſe trova modo di pagarci*. *Id. ibid.* Si Faberianum explicas. h. e. ſi pecuniam mihi expedis a Faberio debitam. ¶ Item exprimere, *enarrare*, exponere. *Cic. Att. l.* 10. Meas cogitationes omnes explicavi tibi ſuperioribus litteris. *Id. de Un.* Hæc ſi verbis explicare conemur, fruſtra laboremus. *Vitr. l.* 10. *c.* 22. De ſcorpionibus & catapultis, a quibus eſſent inventa, & quemadmodum fieri deberent, explicui. ¶ Item expedire, liberare. *Cic. pro Cæl.* Qui ſe nunquam profecto, ſi in iſtum locum proceſſerint, explicabunt. Sic explicari morbo dicuntur, qui liberantur. V. Explicatus. ¶ Item abſolvere, perficere, *condurr' a fine*, *sbrigare*. *Flor. l.* 1. *c.* 17. Fabius periculoſiſſimum bellum ſine periculo explicavit. V. Explicitus. ¶ *Stat. Theb.* 1. late nitebant Atria congeſtos ſatis explicitura clientes. h. e. facile admiſſura. ¶ *Martial. l.* 1. *ep.* 56. Ante focum plenas explicuiſſe plagas.

Explodo, dis, ſi, ſum, a. 3. *cacciare*, Germ. *mitteinem geteſſ auſſtreiben*, *oder verpfeiffen*, Gall. *huer*, & *ſiffler*, Hiſp. *patear*, *echar con eſtruendo*, ἐκκρούω, eſt excutere, cum ſono ejicere, ac ſpeciatim rem, quæ non placuit, clamore, & geſtu, ac ſtrepitu damnare. *Cic.* 1. *de Or. c.* 61. At Æſopum, ſi paulum irrauciuerit, explodi video. ¶ Tranſlate *Cic.* 2. *de Div.* Sed hoc genus divinationis vita jam communis exploſit. *Senec. de conſol. ad Marc. c.* 10. Ne in arenam quidem, aut litus explodet.

Exploranter, adverb. explorate, explorando. *Ammian. l.* 16. *c.* 6. Exploranter curabat.

Explorate, adv. *certamente*, manifeſte, plane. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 14. Hæc ita ſentio, judico, & ad te explorate ſcribo. *Id. Fam.* 6. *ep.* 1. Exploratius promittere. *Ammian. l.* 18. *c.* 15. Miſſus ego, exploratius noſcendi gratia, quæ gerebantur.

Exploratio, onis, f. inquiſitio, vel probatio, ut adulterii exploratio. *Macrob. l.* 2. *Saturn. c.* 2.

Explorator, m. 3. *ſpia*, σκοπός, qui explorat. *Plin. l.* 16. *c.* 4. Scribit in recenti ad duces exploratos. *Silius l.* 16. *v.* 80. prænuntius affert explorator eques.

Exploratorius, a, um, adject. ad explorandum pertinens. *Sueton. Calig. c.* 45. Coronas diſtinctas ſolis, ac lunæ ſiderumque ſpecies, exploratorias appellavit.

Exploratus, a. 1. 2. *certo*, *manifeſto*, ידוע, Ger. *erkundigt*, Gal. *certain*, *aſſeuré*, Hiſp. *cierto*, *no dudoſo*, πρόδηλος, prorſus cognitus, & perſpectus, manifeſtus, certus, adject. *Cic. ad Ap.* Quam ut exploratam ſpem ſalutis oſtenderem. ¶ Exploratum habeo, vel Exploratum mihi eſt, idem valet, ac certo ſcio. *Cic. Att.* Cæſarem hoc idem probaturum, exploratum habeo. *Id. de Sen.* Quis eſt tam ſtultus, cui ſit exploratum, ſe ad veſperam uſque eſſe victurum? ¶ Comparat. exploratior, ſup. exploratiſſimus. *Cic. Att.* Quid exploratius, quam illius animus in Rempub.? *Id. poſt redit. c.* 6. Cum mihi eſſet exploratiſſimum, P. Lentulum Conſulem futurum. ¶ *Cic. l.* 3. *Att. ep.* 17. Litteræ exploratæ a timore. h. e. quæ omnem timorem auferunt. ¶ *Ante explorato*, h. e. rebus prius exploratis. *Liv. l.* 29. *c.* 42.

Exploro, as, avi, atum, a. 1. *gridare*, ἀναβοάω, exclamo. *Var.* Gemit, explorat, turbam omnem concitat. *Feſtus*: Explorare antiqui pro exclamare uſi ſunt. ¶ Sæpius uſurpatur pro inquirere ad cognoſcendum, *indagare*, *tentare*, *cercare*. *Cic. Att. l.* 7. Ut quid agatur, quid poteris, explores. *Virg.* 1. *Æn.* Exire, locoſque explorare novos. *Liv. l.* 3. Explorare iter. ¶ Item periculum facere, experiri. *Col. l.* 2. *c.* 8. Bonitatem panis explorare guſtu. *Virg.* 1. *Georg. v.* 175. Suſpenſa focis exploret robora fumus. h. e. probet, an ſint optima; quod ex eo noſcitur, ſi fumo ſiccata rimas non contrahant.

Exploſio, onis, f. actus explodendi, *il cacciare*, *o rigettare*. *Cælius Ciceroni l.* 8. *Fam. ep.* 11. Multa tranſi, in primis ludorum exploſiones, funerum &c.

Exploſus, a, um, adject. *ſcacciato*, *rigettato*. *Cic. l.* 5. *Fin. c.* 8. Exploſæ, ejectæque ſententiæ.

Expolio, as, V. Exſpolio.

Expolio, is, ivi, itum, a. 4. *polire*, *adornare*, צחצח, Ger. *zieren*, Gal. *polir*, *accoutrer*, Hiſp. *pulir mucho*, καταλεαίνω, perfecte polio, extremam manum impono, exorno. *Cic.* 2. *de Inv.* Nihil ſimplici in genere omni ex parte perfectum natura expolivit. *Id.* 3. *de Orat. c.* 34. Doctrinis aliquem expolire. ¶ Proprie *Plin. l.* 34. *c.* 4. Expolire unguium ſcabritias.

Expolitio, f. 3. ἐξεργασία, exornatio, perfectio, *ornamento*, *ultima perfezione*, *o compimento*. *Cic. l.* 1. *Invent. c.* 40. Expolitio orationis. *Vitruv. l.* 6. *c. ult.* Expolitiones ædificiorum. ¶ Eſt etiam ſchema rhetoricum, ideſt explicatio, & variatio ejuſdem ſententiæ verbis commutatis. V. *Auct. ad Heren. l.* 4.

Expolitus, a, um, adject. *forbito*, *polito*, *compito*, ἐξεσμένος, ἐξειργασμένος, perfectus, exornatus, completus. *Catul. carm.* 1. Libellus pumice expolitus. *Id. carm.* 40. Dens expolitior. *Cic. in Orat.* Pictum, atque expolitum orationis genus. *Scipio* apud *Gel. l.* 2. *c.* 20. Ubi villas expolitiſſimas vidiſſet.

Expō-

Expōno, nis, ſui, ſitum, a. 3. *mettere fuori*, [illegible], Ger. *auſſlegen*, Gal. *expoſer*, Hiſp. *exponer*, [illegible], eſt emittere, & quaſi extra ponere, ab ex, & pono. *Cic. 6. Ver.* Exponit ea, quibus abundabat, plurima, ac pulcherrima vaſa argentea. *Col. l. 12. c. 28.* Exponere in ſole ſœnum, ut ſiccefcat. ¶ Significat etiam abjicere, a ſe removere. Hinc exponere filios dicebantur parentes, qui eos educare nollent, nec tanquam filios habere. *Liv. l. 1. c. 4.* In proxima alluvie pueros exponunt. *Sueton. Claud. c. 27.* Claudiam exponi ad matris januam, & nudam juſſit abjici. ¶ Exponere etiam dicuntur nautæ, cum aliquem e navi dimittunt, *sbarcare*. *Nepos Themiſt. c. 8.* Inde Epheſum pervenit, ibidemque Themiſtoclem expoſuit. Frequentiſſimus eſt hujus verbi uſus, cum pro referre, & explicare uſurpatur, *eſporre*, *raccontare*. *Cic. de Amic. c. 1.* De re aliqua exponere ſermonem. *Liv. l. 30. c. 17.* Exponere omnia ordine. Sic memoriter exponere, vel ex memoria, *recitar a mente*. *Cic. Catil. 3. c. 6. & l. 4. Fin. in princip.* ¶ Significat etiam ſubjicere. *Cic. Ver. 3.* tibi omnis expoſita eſſet ad prædandum Pamphylia. ¶ *Cubito exponere*, eſt cubito dejicere, proſternere. *Plaut. Caſ. 4. 4. 27.* Ut valentula eſt! pene expoſivit cubito. *Id. Truc. 3. 1. 14.* Iſtos amaſios hoc ictu exponam, atque omnes ejiciam foras. In priore exemplo notandum eſt preterit. *expoſivi*, quod ſæpe legitur apud Plautum, & alios in hoc verbo, & ejus compoſitis. V. *Depono*.

Expopulātio, f. 3. populatio, *ſaccheggio*. *Col. l. 3. c. 2.* Quarum vocabulo propter hanc expopulationem cognominantur.

Exporgo, is, a. 3. idem ac exporrigo, per ſync. *Ter. Adel. 5. 3. 53.* Da te mihi hodie, exporge frontem.

Exporrectus, a, um, adject. Idem fere quod Experrectus. Nam ita leg. nonnulli apud Feſt. verba quæ ſupra retulimus in *Expergiſcor*. Dicitur autem a porrigendo ſe, quod facimus recentes a ſomno. Hinc *Prudent. Hamartig. v. 836.* Illic purpureo latus exporrecta cubili. h. e. proſtrata, *diſteſa*. V. Exporrigo.

Exporrigo, is, porrexi, ectum, a. 3. *porgere*, *eſtendere*, [illegible], Ger. *auſſſtrecken*, Gal. *étendre*, *donner*, [illegible], extendo. Feſtus derivat a *porro*, & *ago*. *Pomp. Mela lib. 1. c. ult.* Hinc orti montes longe ſe jugo exporrigunt. *Senec. de vit. beat. c. 9.* Quid in tanta temporum fuga menſes tibi, & annos, & longam ſeriem exporrigis? ¶ *Exporrigere frontem*, eſt hilareſcere, *far' allegro*, cui opponitur contrahere. V. Exporgo.

Exportātio, f. 3. *eſportazione*, [illegible], Ger. *auſſtragung*, Gall. *tranſport*, Hiſp. *tragin*, [illegible], actus exportandi. *Cic. 2. Off. c. 3.* Jam vero earum rerum, quibus abundaremus, exportatio, & earum, quibus egeremus, invectio certe nulla eſſet. ¶ Interdum ſumitur pro exilio. *Sen. de tranquil. vitæ.* Quæ dignitas, cujus non prætextam, & augurale, & loca patritia comitentur & ſordes, & exportatio.

Exporto, as, a. 1. *portar fuora*, [illegible], Ger. *auſſtragen*, Gal. *tranſporter*, *porter dehors*, Hiſp. *traginer*, [illegible], extra porto, aufero. *Cic. 6. Ver. c. 10.* Per iſtos, quæ volebat, in navem clam imponenda, occulte exportanda, curabat. *Id. pro Flac. c. 28.* Cum frumentum quotannis ex Italia, atque ex omnibus provinciis exportaretur.

Expoſco, is, expopoſci, a. 3. *domandar con inſtanza*, [illegible], Ger. *beſſtig begehren*, Gall. *demander inſtamment*, Hiſp. *pedir con inſtancia*, [illegible], enixe peto. *Cic. pro Mil.* Miſericordiam ipſe non implorat, ego autem repugnante hoc & imploro, & expoſco. *Liv. l. 1. c. 16.* Expoſcere precibus pacem. *Id. l. 7. c. 40.* Quod deos immortales inter nuncupanda vota expopoſci. ¶ Aliquando ſignificat ad pœnam poſcere. *Nepos Themiſt. c. 8.* Cum ab Athenienſibus expoſceretur publice, ſupplicem non prodidit.

Ex[illegible], adverb. explanate, explicate. *Gel. l. 3. c. 2.* Non expoſite, & aperte oſtendere.

Expoſitio, onis, f. *eſpoſizione*, [illegible], Ger. *auſſlegung*, Gall. *expoſition*, Hiſp. *declaration*, *expoſicion*, [illegible], actus exponendi, explicatio. *Auct. ad Her. l. 1.* Narratio defenſoris brevem, & ſimplicem expoſitionem habere debet. *Cic. 3. de Orat. c. 53.* Expoſitio ſententiæ tuæ.

Expoſititius, a, um, adject. expoſitus, abjectus, ut expoſititia duella. *Plaut. Caſ. Prol. v. 79.*

Expoſitus, a. 1. 2. *eſpoſto*, [illegible], adject. *Celſ. lib. 5. cap. 28.* Expoſitus oculis. *Cic. pro Roſc. Amer. cap. 12.* Expoſitus ante oculos. *Id. in Partition.* Vita innocentium in oculis criminoſorum hominum expoſita. *Id. 3. Ver.* Provincia ad prædandum expoſita. ¶ Item explicatus. *Id. pro Cluent.* Dicta, expoſita, & demonſtrata omnia. ¶ Interdum ſumitur pro affabili, humano, quaſi qui omnibus obvius, *affabile*, *corteſe*, *benigno*. *Plin. lib. 1. ep. 10.* Amari ab eo laboravi; etſi non erat laborandum: eſt enim obvius, & expoſitus, plenuſque humanitate. *Stat. lib. 5. ſilv. 3. v. 246.* expoſiti mores. ¶ *Expoſtus* per ſyncopen. *Virg. 10. Æn. v. 694.* Obvia ventorum furiis, expoſtaque Ponto.

Expoſtulātio, f. 3. *querela*, [illegible], Germ. *verweiſung*, Gall. *requête*, Hiſpan. *quexa*, *demanda*, [illegible], actus expoſtulandi, ac ſpeciatim querela adverſus illum ipſum, qui peccaverit. *Cic. ad Q. Fr. lib. 2. ep. 1.* Fuere nonnulli aculei in C. Cæſarem, contumeliæ in Gellium, expoſtulationes cum abſente Pompejo.

Expoſtulātus, us, ui, m. *lamento*, expoſtulatio. *Symmach. l. 9. ep. 13.* Expoſtulatibus modum facere.

Expoſtŭlo, as, a. 1. *domandare con inſtanza*, [illegible], Germ. *auſſfordern*, Gal. *requerir*, *prier*, Hiſp. *demandar*, *pedir con inſtancia*, [illegible], vehementer peto. *Cic. pro Sex. Roſc.* Vix medius fidius, tu Fanni, hoc a Ballione expoſtulare auderes. *Tacit. l. 1. hiſt. c. 73.* Expoſtulare aliquem ad ſupplicium. ¶ Item conqueror cum eo ipſo, qui fecit injuriam, *lamentarſi*, cum abl. perſonæ, & præp. *cum*, & interdum alio abl. rei, & præp. *de*. *Cic. Metel. Cel. l. 5. Fam. ep. 2.* Qui nihil tecum de his ipſis rebus expoſtulem. ¶ Reperitur etiam cum acc. rei. *Terent. And. 4. 1. 15.* Adeam ne, & cum eo injuriam hanc expoſtulem.

Expōtus, a. 1. 2. epotus, apud vet. *Plaut. Trin. 2. 4. 5.* Comeſum, expotum, exutum, elotum in balneis.

Expreſſe, adv. *manifeſtamente*, Ger. *auſſtrucklich*, Gal. *expreſſement*, Hiſ. *eſpreſſamente*, [illegible], manifeſte. *Plin. epiſt. 14. l. 2.* Ut mihi Attilius noſter expreſſe dixiſſe videatur. *Col. l. 11. c. 1.* Expreſſius ſignificare.

Expreſſim, adv. expreſſe. *Paul. JCtus l. 98. Dig. de ſolut. & liberat. §. 5.* Si hoc ipſum expreſſim agebatur.

Expreſſio, f. 3. *eſpreſſione*, *colatura*, [illegible], actus exprimendi. *Pallad. Junio, c. 7.* Nobilius mel erit, quod ante expreſſionem ſecundam, velut ſponte profluxerit. ¶ *Vitruv. l. 8. c. 7.* expreſſiones vocat loca eminentia. & *l. 4. c. 4.* eminentes expreſſiones dicit in lapidibus. Ital. *rilievi*. V. *Exprimo*.

Expreſſor, oris, m. qui exprimit, & extrahit. *Tertul. Apol. c. 46.* Veritatis integrator, & expreſſor.

Expreſſus, us, ui, m. *Vitruv. l. 8. c. 7.* expreſſum vocat violentum aquarum aſcenſum per fiſtulas. Ejus verba ſunt: Ita per fiſtulas plumbeas aquam qui ducent, his rationibus belliſſime poterunt efficere & decurſus, & circumductiones, & ventres, & expreſſus.

Expreſſus, a, um, adject. *eſpreſſo*, *manifeſto*, [illegible], manifeſtus, apertus. *Cic. 3. Offic. c. 17.* Nos veri juris, germanæque juſtitiæ ſolidam & expreſſam effigiem nullam tenemus. *Id. Lentulo in Fam. ep.* Hæc profecto, vides, quanto expreſſiora, & illuſtriora futura ſint. ¶ Significat etiam extractum vi, extortum, *cavato a forza*. *Liv. l. 8. c. 2.* Deditio neceſſitate expreſſa. *Cicer. de Divin. l. 2. c. 19.* Nubium conflictu ardor expreſſus.

Exprimo, is, eſſi, eſſum, a. 3. *ſpremere*, [illegible], Ger. *auſſtrucken*, Gal. *exprimer*, *épreindre*, Hiſp. *exprimir*, [illegible], premendo extraho, & elicio. *Plin. l. 28. c. 9.* Liquatæ per lintea exprimuntur. ¶ Tranſlate eſt extorquere, vi impetrare, & auferre. *Cic. in Ver.* Poſtquam ille exprimere ab egentibus nihil ulla vi potuit. *Id. Ver. 5.* Expreſſi, ut negaret. *Plin. l. 4. ep. 7.* Exprimere riſum alicui. ¶ Item effingere, imitari. *Cic. Att. l. 8.* Quanta vis illius viri, quam noſtris libris ſatis diligenter expreſſimus. ¶ Item eloqui, exponere. *Plin. in Epiſt.* Illud parum expreſſiſti. *Cic. pro Roſc. Com.* Expreſſæ ſunt enim ex uniuſcujuſque damno, incommodo, calamitate, injuria publice a Prætore formulæ. *Id. 1. Divin.* Exprimere aliquid verbis. *Idem 4. Acad.* Verbum e verbo exprimere. *tradurre a parola per parola*. ¶ Interdum ſignificat extollere, elevare, cui contrarium eſt *deprimere*. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 22.* Noſtrarum turrium altitudinem, quantum has quotidianus agger expreſſerat, commiſſis ſuarum turrium malis adæquabant. *Vitruv.* etiam *l. 8. c. 7.* exprimere aquam in altitudinem ſummi clivi, dixit. h. e. in altum ducere, & ad aſcendendum cogere.

Exprobrātio, f. 3. *rinfacciamento*, [illegible], Ger. *verweiſung*, Gal. *reproche*, Hiſp. *zaheriminento*, [illegible], actus exprobrandi. *Ter. Andr. 1. 1. 17.* Iſthæc commemoratio quaſi exprobratio eſt immemoris beneficii.

Exprobrātor, oris, m. qui exprobrat, *chi rinfaccia*. *Senec. l. 1. Benef. c. 1.* Exprobratores, & exactores. Et *Controv. 21.* Oderant me patres, quaſi exprobratorem.

Exprobrātrix, icis, f. ab exprobrator. *Senec. l. 7. Benef. c. 22.* Ut hæc nimia, & exprobratrix memoria ſubſideret, obliviſci eum qui dedit, juſſimus.

Exprŏbro, as, avi, atum, a. 1. *rimproverare*, *rinfacciare*, [illegible], Ger. *verweiſen*, Gal. *reprocher*, Hiſp. *zaherir*, [illegible], quæ aliis præſtiti, commemorans objicio, ſeu impropero. *Cic. de Amic. c. 20.* Odioſum genus hominum officia exprobrantium. ¶ Sumitur tamen pro qualemcumque culpam objicere. *Ovid. l. 12. Met.* Trepidoque fugam exprobravit amico.

Expromiſſor, m. 3. fidejuſſor, ſponſor, *ſicurtà*. *Pomp. de verb. oblig. l. 5.* Satis acceptio eſt ſtipulatio, quæ ita obligat promiſſorem, ut expromiſſores quoque ab eo petantur.

Expromitto, is, a. 3. *promettere per altri*, [illegible], Ger. *verbirgen*, Gal. *pleger*, Hiſp. *fiar*, pro aliquo promitto, fidejubeo. *Ulp. de jur. dot.* Debitor mulieris juſſu ejus pecuniam viro ſuo expromiſit.

Exprōmo, is, ompſi, omptum, vel omtum, a. 3. *trar fuori*, *produrre*, [illegible], Germ. *auſſnemmen*, Gall. *tirer*, *produire*, *mettre hors*, Hiſp. *ſacar fuera*, [illegible], extra promo, effero, educo. *Plaut. Mil. 3. 2. 18.* Neque equidem heminas octo exprompſi in urceum. ¶ Tranſlate eſt dicere, enuntiare. *Cic. 4. Acad.* Expromam primum illa invidioſa. *Liv. l. 29. c. 1.* Expromerent, quid ſentirent.

Expromptus, a. 1. 2. in medium prolatus, *cavato fuori*. *Ter. And. 4. 3. 8.* Nunc opus eſt tua mihi ad hanc rem exprompta memoria.

Exproperātus, a, um, valde properatus. *Gruter. Inſcript. p. 669. n. 10.* in veteri epitaph. Hic Aquilæ cineres miſerabilis urna ſepultos Contegit, & ſatis exproperata nimis Occidit &c.

Exproxĭmus, i, m. qui Proximatus dignitate functus eſt. *Leg. unic. Cod. de magiſtr. ſacr. ſerin.*

Expudorātus, a, um, adject. qui omnem pudorem exuit, *sfrontato*. *Petron. Fragm. Tragur.* Habet frontem expudoratam.

Expugnabĭlis, le, a. 3. *eſpugnabile*, [illegible], quod expugnari poteſt. *Stat. 4. Theb.* Ex nullo ruis expugnabilis aſtro.

Expugnans, antis, adject. u. qui expugnat. *Ovid. 14. Met. v. 21.* Sive expugnantior herba eſt. h. e. efficacior.

Expugnātio, onis, f. [illegible], actus expugnandi, *eſpugnazione*. *Cic. pro L. Man.* Ut ipſorum adventus in urbes ſociorum non multum ab hoſtili expugnatione differant.

Expugnātor, m. 3. [illegible], qui expugnat. *Cic. 3. Ver. c. 3.* Expugnator pudicitiæ. Et *l. 1. Inv. c. 50.* Urbium expugnator.

Expugnātus, a, um, adject. *eſpugnato*, *vinto*, ut Expugnata mœnia. *Lucret. l. 2. v. 1144.* Mens expugnata ſatiſcit. *Stat. Theb. 4. v. 187.*

Expugno, as, a. 1. *vincer in battaglia*, [illegible], Germ. *beſtreitten*, Gall. *gaigner*, *vaincre*, *prendre*, Hiſp. *tomar*, *ocupar*, [illegible], pugnando capio, & evinco. *Cæſ. 2. B. G.* Id ex itinere oppugnare conatus expugnare non potuit. ¶ Tranſlate eſt vi extorquere, exprimere. *Cic. 4. Ver.* Quibus allegationibus illam ſibi legationem expugnavit? ¶ Illa quoque tranſlata ſunt; Expugnare fortunas alicujus, *render ſi per forza padrone*. *Cic. pro Cluent.* Expugnare alicujus pertinaciam, apud *Liv. l. 37.* Expugnare propoſitum alicujus poſtulatione frequenti. *Colum. l. 10. in præfat.* &c. ¶ *Expugnaſſere*, pro expugnaturum eſſe. *Plaut. Amph. 1. 1. 54.* Sin aliter ſient animati, ſe ſe ſumma vi oppidum expugnaſſere.

Expulſātus, a, um, adject. pulſatus, vexatus, afflictus. *Ammian. l. 23. c. 6.* Seleucia per duces expulſata.

Expulſim, adv. *cacciando*, antiqui dixerunt pro expellendo, ut caſim pro cædendo. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 181.* Videbis pueros pila expulſim ludere.

Expulſio, onis, f. 3. actus expellendi, *eſpulſione*, [illegible]. *Cicer. in Parad.* Qui expulſiones vicinorum, qui latrocinia in agris, &c.

Expulſo, as, a. 1. frequenter pulſando excutio, freq. ab *expello*. *Martial. l. 14. ep. 46.* Si me nobilibus ſcis expulſare ſiniſtris.

Expulſor, oris, m. *ſcacciatore*, qui expellit. *Cic. pro Quint. c. 8.* Iſte homo acerrimus bonorum poſſeſſor, expulſor, ereptor annum, & ſex menſes nihil petit.

Expulſus, a, um, adject. *ſcacciato*. *Cic. pro Cluent. c. 5.* Expulſa, atque exturbata filia. *Virg. 1. Æn. v. 624.* Finibus expulſus patriis.

Expultrix, icis, f. *diſcacciatrice*, quæ expellit. *Cicer. 5. Tuſc. c. 2.* O vitæ Philoſophia dux, o virtutis indagatrix, expultrixque vitiorum.

Expumĭco, a. 1. pumice polio. *Tertul. adv. Prax. c. 16.* Ab omnibus injuriis paſſionis expumicat.

Expūmo. V. Exſpumo.

Expunctio, onis, f. actus expungendi, & expellendi. *Tertul. adv. Prax. c. 16.* Operæ meæ expunctio.

Expunctor, oris, m. qui expungit, & delet, [illegible]. *Tert. de Orat. c. 1.* Expunctor totius retro vetuſtatis.

Expunctus, a, um, adject. deletus, amotus, expulſus, *cancellato*, *rimoſſo*. *Plaut. Curc. 4. 4. 29.* Miles pulcre centuriatus expuncto in manipulo.

Expungo, is, unxi, nctum, a. 3. *cancellare*, [illegible], Ger. *auſſtben*, Gall. *effacer*, *caſſer*, Hiſp. *raer*, [illegible], quod ſcriptum eſt, deleo. Hinc judices dicuntur expungi, quando amoventur a judicando, veluti eraſi ex albo judicum: id enim fiebat punctis circumſcriptis. *Plaut. Ciſt. 1. 3. 41.* Volo perſolvere, ut expungatur nomen, nequid debeam. ¶ Tranſlate eſt extrudere, expellere, loco movere. *Perſ. ſat. 2.* Pupillumve utinam, quem proximus hæres impello, expungam. ¶ Expungere rationes, eſt ultimam manum eis imponere. *Hermog. leg. 13. de diverſ. temp. præſer.* Reipublicæ rationes ſubſcriptas, & expunctas. ¶ Apud *Plaut. Amph. Di veſtram fidem, v. 27.* expungere gloriam partam, eſt auferre. ¶ Expungere milites, apud *Tertul. de Cor. Mil. in princ.* Proxime facta eſt liberalitas præſtantiſſimorum Imperatorum: expungebantur milites laureati. h. e. donabantur ab Imperatoribus milites; eorum autem nomina, qui donativum accepiſſent, notabantur, ne bis quis acciperet. Atque hoc ſenſu ſæpe uſum ipſum hunc Auctorem, notant ibi Interpretes. Sic apud *Sueton. Claud. c. 15.* Decurias judicum expungere, eſt diſcutere & ordinare, qui retinendi eſſent, quive dimittendi, ducta metaphora ab expungendis rationibus.

Expŭo. V. Exſpuo.

Expurgātio, onis, f. actus expurgandi, *lo ſpurgare*. *Plaut. Amph. 3. 3. 10.* Habui expurgationem, facta pax eſt; h. e. excuſationem. V. *Expurgo*.

Expurgo, as, avi, atum, a. 1. perfecte purgo, *ſpurgare*, [illegible]. *Cic. in Brut. c. 74.* Expurgare ſermonem. ¶ Tranſlate ſignificat, ſe innocentem oſtendere, *ſcuſarſi*, *purgarſi*. *Plaut. Capt. 3. 4. 87.* Sed hoc primum me expurgare tibi volo.

Exputātus, a, um, *tagliato*, putatus, reſectus. *Colum. 11. c. 2.* Exputatos palos acuere.

Exputeſco, is, n. 3. *puzzare*, putorem emitto. *Plaut. Curcul.* 2. 1. 26.

Exputo, as, avi, atum, a. 1. *tagliare*, זמר, Germ. *auffſchneiden*, Gall. *tailler*, *couper*, Hiſp. *podar*, *cortar*, ἀνατέμνω, eſt ramos ſuperfluos ex arboribus, vel ſarmenta ex vitibus reſecare, ab *ex*, & *puto*. *Colum. l.* 3. *c.* 15. Velut veteranam vitem totam exputare. ¶ Tranſlate ponitur pro cogitare, mente volvere, perpendere, ratiocinari. *Plaut. ad Cic.* 10. *Fam. ep.* 24. Quæ mens eum, aut quorum conſilia a tanta gloria avocarint, exputare non poſſum.

Exputreſco, is, utrui, n. 3. *putrefarſi*, κατασήπομαι, penitus putreſco. *Plaut. Curc.* 2. 1. 26. Dum inteſtina exputreſcunt tibi.

Exquæro, pro exquiro. *Plaut. Captiv.* 2. 2. 43. Eadem ego ex hoc, quæ volo, exquæſivero.

Exquæſitum, ſupin. ab exquæro, pro exquiro. *Plaut. Stic.* 1. 2. 50. Quid iſtuc eſt, quod huc exquæſitum mulierum mores venis?

Exquæſtor, oris, m. qui Quæſtura functus eſt, ut Exconſul, qui Conſulatum geſſit. *leg.* 2. *Cod. de vet. jur. enucl.* Triboniano Exquæſtori ſacri palatii. ¶ *Exquæſtore* pro exquæſtor. *Juſtin. ep.* 2. *præfixa Pandectis*. Per Tribonianum Exquæſtore, & Exconſule perfecta ſunt.

Exquiliæ, ſeu Eſquiliæ, f. 1. num. pl. Exquilinus Mons, *Monte di S. Maria Maggiore*, unus ex 7. urbis Romæ collibus, ab *excubiis* Tulli Hoſtilii Regis, qui hunc collem urbi adjecit, & in eum, ut frequentius habitaretur, domicilium ſuum tranſtulit. Aliqui ab *excolendo* deducunt, quod ea pars urbis, cum antea neglecta jacuiſſet, a Tullo Rege fuerit exculta. *Juv. ſat.* 3. *v.* 71.

Exquilinus, a, um, adject. ad Exquilias pertinens. *Horat. Epod.* 5. *v.* 99. Poſt inſepulta membra different lupi, Et Exquilinæ alites. h. e. vultures, qui circa ea loca volitare ſolent. ¶ Exquilina Tribus urbana apud Romanos, locum, & nomen ab Exquiliis habuit, & dignitatis ordine tertia fuit. *Plin. l.* 18. *c.* 3. ¶ Exquilina Porta, *Porta di S. Lorenzo*, *Porta Maggiore*, una ex portis urbis Romæ, quæ & Prænestina dicta eſt, quod ab urbe Roma Præneſte uſque deducit. Sed aliqui dicunt, hanc portam nunc clauſam eſſe, fuiſſe autem inter Portam S. Laurentii, & Portam Majorem, in Exquiliis.

Exquilius, a, um, idem quod Exquilinus. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 435. Monte ſub Exquilio.

Exquiro, is, ſivi, itum, a. 3. *cercare diligentemente*, דרש, Ger. *fleiſſig nachſuchen*, Gal. *s'enquerir*, Hiſp. *buſcar concuydado*, ἀναζητέω, diligenter inquiro. *Cic.* 4. *Acad.* Neque nos ſtudium exquirendi defatigati relinquemus. *Id. pro Leg. Man. c.* 17. Exquirere veritatem. *Id. Ver.* 6. Non debet facta hujus hominis ad antiquæ religionis rationem exquirere.

Exquiſite, adv. ἀκριβῶς, *diligentemente*, cum ſelectione, accurate, diligenter. *Cic. in Brut.* Deque eo crimine accurate, atque exquiſite diſputaviſſet. *Id. in Tuſc.* Rationes a Philoſophis exquiſitius colliguntur. *Gel. l.* 14. *c.* 3. Omnia exquiſitiſſime ſcribere.

Exquiſitim, adv. idem ac exquiſite. *Var. apud Non. c.* 11. *n.* 35. Stramentitio utre æger medicos exquiſitim convocabas.

Exquiſitio, onis, f. inquiſitio. *Cod. l.* 5. *tit.* 9. *leg.* 9. & *l.* 7. *tit.* 17. *leg.* 1.

Exquiſitus, a, um, adject. diligenter quæſitus, electus, *ſcelto*, *ſquiſito*, ἐξητασμένος, ἐξεζητημένος. *Cic.* 3. *Offic. c.* 27. exquiſita ſupplicia. *Plin. l.* 9. *c.* 35. Epulæ exquiſitæ. *Cic. in Brut. c.* 93. Exquiſitius, & minime vulgare orationis genus. Et *Philip.* 4. *c.* 3. Exquiſitiſſimis verbis aliquem laudare. ¶ *Plaut. Capt.* 3. 4. 105. Satin' iſtuc mihi exquiſitum eſt, fuiſſe hunc ſervum? h. e. certum. *Id. Amph.* 1. 2. 159. Opus mi eſt iſtuc exquiſito. h. e. opus eſt ut exquiram.

Exradico, as, a. 1. una cum radice evello. *Var. l.* 4. *de re ruſt. c.* 27. Ut ſint exradicata. ¶ Frequentius uſurpamus *Eradico*.

Exrogo, as, a. 1. eſt ex lege vetere per novam aliquid eximere. *Feſt.*

Exrumino. V. Exgrumo.

Exſacrifico, as, avi, atum, a. 1. idem quod ſacrifico. *Enn. apud Cic. l.* 1. *de Divin. n.* 21. Exſacrificabat hoſtiis balantibus.

Exſævio, is, vii, itum, n. 4. ſævire deſino, *ceſſar d'infuriare*. *Liv. l.* 30. *c.* 39. Stetit ibi, dum reliquum tempeſtatis exſæviret.

Exſanguinatus, a, um, adject. exſanguis, imbecillus, *debole*. *Vitruv. l.* 8. *proœm.* Animalia ſi fuerint ſine humoris poteſtate exſanguinata, atque exſucta.

Exſanguis. V. Exanguis.

Exſanio, vel Exanio, as, avi, atum, a. 1. *votare*, *mandar fuori*, ἰχωρίζω, ſaniem, vel aliquid ſimile emittere. *Colum. l.* 12. *c.* 47. Preſſam baccam velut exſaniari. Adde *Celſ. l.* 5. *c.* 27.

Exſarcio, vel Exarcio, vel Exſercio, is, arſi, artum, a. 3. a *farcio*, & fere ejuſdem cum eo ſignificationis, *riſarcire*, *compenſare*. *Feſtus*. Exercirent, farcirent. *Ter. Heaut.* 1. 1. 91. Servos, niſi eos qui opere faciundo facile ſumptum exarcirent (vel, ut leg. Muretus, exſercirent) omnes vendidi. Al. leg. *facile victum exercerent*. V. Exerceo. *Q. Cic. de Petit. Conſ. c.* 12. Cum id petitur, quod honeſte promittere non poſſumus, belle negandum eſt, ut oſtendas neceſſitudinem, demonſtres, quam moleſte feras, aliis te id rebus exſarturum perſuadeas. Ita leg. Lambinus & Muretus. Alii aliter.

Exſatiatus, a, um, adject. *faziato*, *ſazio*. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 542. Cæde exſatiata domus.

Exſatio, vel Exatio, as, avi, atum, a. 1. (Manutius probat Exſatio) *faziare*, idem ac ſatio, κορέννυμι. *Liv. l.* 38. *c.* 54. Ne morte quidem alicujus exſatiari poſſe. *Sil. l.* 7. *v.* 535. Multo cruore exſatiare enſes.

Exſaturo, as, avi, atum, a. 1. exſatio, ſaturo, κορέω, *faziare*. *Cic. Ver.* 5. *c.* 27. Animum exſaturare alicujus ſupplicio.

Exſcalpo, is, pſi, ptum, a. 3. ſcalpo, excavo, ἐκγλύφω, *intagliare*, *ſcavare*. *Cato de R. R. c.* 18. Foramina exſcalpta digitos ſex.

Exſcendo, is, di, enſum, n. 3. *diſcendere*, ἀποβαίνω. *Liv. l.* 29. Legati Aſiam petentes cum exſcendiſſent.

Exſcenſio, onis, f. deſcenſio, *diſceſa*, ἀπόβασις, & præcipue dicitur de deſcenſione ex navi, *sbarco*. *Liv. l.* 27. *c.* 29. Ad Clupeam urbem Æolorum exſcenſionem fecit. Adde *eund. l.* 28. *c.* 8.

Exſcenſus, us, ui, m. idem quod exſcenſio. *Liv. l.* 22. *c.* 20. Exſcenſu e navibus in terram facto. Al. leg. *exſcenſione facta*.

Exſcindo, vel Excindo, is, idi, iſſum, a. 3. *rovinare*, *tagliare*, Ger. *zerſtoeren*, Gal. *deſtruir*, *ruiner*, Hiſp. *deſtruyr*, *rizar*, excido, diruo, deſtruo. *Virg.* 2. *Æn. v.* 177. Exſcindere urbem. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 1. Hæc tibi exſcindenda lingua &c. *Virg.* 9. *Æn. v.* 137. Gentem aliquam ferro exſcindere. *Tacit. Agric. c.* 39. Cauſas bellorum exſcindere.

Exſcreabilis, le, adject. qui exſcreari poteſt, *ſputabile*, ἀναπτυστός, *Plin. l.* 39. *c.* 14. Pulmonum vitia exſcreabilia facit.

Exſcreatio, onis, f. actus exſcreandi cum vi quadam, *lo ſputare con veemenza*, ἀναχρέμψις, ut Exſcreatio ſanguinis, Exſcreatio cruenta, *Plin. l.* 20. *c.* 22.

Exſcreatus, us, m. idem quod exſcreatio. *Cal. Aurel. Tard.* 2. *c.* 11. Cum quodam exſcreatu deſpuitur.

Exſcreo, as, avi, atum, a. 1. cum impetu exſpuo, *ſputare con forza*, ἀναχρέμπτω, ἐκχρέμπτομαι. *Plaut. in ſuppoſitis ad Amphitr.* Ut cum dentibus linguam exſcreas. *Ovid. epiſt.* 2. Exſcreat, & ficta dat modo ſigna nota.

Exſcribo, vel Excribo, is, ipſi, ptum, a. 3. deſcribo, ex aliquo exemplari ſcribo, *copiare*, ἀντιγράφω. *Cic. Ver.* 4. *c.* 77. Tabulas in foro ſumma hominum frequentia exſcribo. *Plin. l.* 5. *ep.* 16. Filia totum patrem mira ſimilitudine exſcripſerat. ¶ Dicitur etiam *exſcribere*, qui pictam tabulam pennicillo deſcribit, *copiar un quadro*. *Plin. l.* 4. *ep.* 28.

Exſcriptor, oris, m. qui exſcribit, *copiatore*. Hinc *Licinius apud Cicer. Fin. l.* 1. *c.* 2. de Attilio ita loquitur: Ferreum ſcriptorem virum opinor, exſcriptorem tamen, ut legendus ſit.

Exſcriptus, a, um, adject. *deſcritto*, *copiato*. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 26. Complura exſcripta e Magonis libris. ¶ Item ſimpliciter ſcriptus. *Plaut. Rud. prol. v.* 15. Eorum referimus nomina exſcripta ad Jovem. Et *v.* 21. Bonos in aliis tabulis exſcriptos habet.

Exſculpo, is, pſi, ulptum, a. 3. *ſculpire*, Germ. *auffgraben*, Gall. *graver*, Hiſp. *eſculpir*, ἐκγλύφω, perfecte ſculpo. *Cic. l.* 13. *ad Att. ep.* 28. Exſculpere aliquid e quercu. *Quint. l.* 2. *c.* 19. Exſculpere ſignum ex lapide. ¶ Significat etiam extrahere, extorquere, *cavar fuori*. *Ter. Eun.* 4. 4. 45. Poſſum ne hodie ex ore exſculpere verum? *Lucil. apud Feſt.* Leoni ex ore exſculpere prædam. ¶ Apud *Nepotem* ſumitur pro delere quod inſculptum eſt, abradere. Ita enim *in Pauſan. c.* 1. Cum tripodem aureum Delphis poſuiſſet, in quo erat hæc ſententia ...... hos verſus Lacedæmonii exſculpſerunt. ¶ Exſculpere alicui oculum, apud *Ter. Phorm.* 5. 7. *in fine*, eſt ejicere. Alii tamen leg. *excludere*.

Exſeco, & Execo, as, ui, ctum, a. 1. *tagliar via*, ἀποτέμνω. Ger. *auſſhauwen*, Gal. *couper*, Hiſp. *cortar*, excido, extra ſeco. *Cic. Attic. l.* 2. *ep.* 1. Non minus eſſet probanda medicina, quæ ſanaret vitioſas partes reip. quam quæ exſecaret. *Id. Agrar.* 2. *c.* 33. Exſecare nervos Reip. ¶ Legitur etiam Exſico, as, pro Exſeco. *Plaut. Rud.* 1. 2. 34. Quin tu in paludem is, exſicaſque arundines, qui pertegamus villam, dum ſudum eſt?

Exſecrabilis, le, adject. exſecratione dignus, deteſtabilis, *eſecrando*, *deteſtabile*, ἐπάρατος. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 1. *n.* 15. Exſecrabile, ac dirum ſolum. *Plin. l.* 9. *c.* 48. Sed nihil exſecrabilius &c. ¶ Item qui cum exſecratione conjunctus eſt, ut odium exſecrabile. *Liv. l.* 9. *c.* 26. Exſecrabile carmen. *Id. l.* 31. *c.* 17.

Exſecrabilitas, atis, f. abominatio. *Apul. l.* 2. *Dog. Plat.* Vitia pariunt exſecrabilitatem.

Exſecramentum, i, n. idem ac exſecratio. *Tertul. Apol. c.* 23. & alibi.

Exſecrandus, a, um, adjectiv. *deteſtabile*, *eſecrando*, ἐναγής. *Cic.* 2. *Phil. c.* 16. Exſecrandus populo, & deteſtabilis. ¶ Superlat. exſecrandiſſimus, *Salviani eſt l.* 7. *de Gubernat.*

Exſecratio, onis, f. *maledizione*, *eſecrazione*, Ger. *fluch*, Gal. *execration*, Hiſp. *maldicion*, ἀρά, κατάρα, deteſtatio, exitii imprecatio. *Cic. Att. l.* 2. Habet etiam Campana lex exſecrationem in coitione candidatorum, ſi &c. ¶ Spatiatim ſumitur pro ſacramenti genere, quo quis diras capiti ſuo imprecatur, ſi pejeraverit. *Salluſt. Catil.* Inde, cum poſt exſecrationem omnes deguſtaviſſent, aperuiſſe conſilium ſuum. *Cic.* 3. *Off. c.* 13. Exſecrationibus publicis ſancitum eſt.

Exſecrator, oris, m. qui exſecratur, & deteſtatur. *Tertul. de Pudic. c.* 15. Exſecrator impuritatis.

Exſecratus, a, um, particip. præteriti temp. ab exſecror. *Valer. Max. l.* 3. *c.* 2. *n.* 20. Seipſum & ſuos exſecratus. h. e. devovens. ¶ Paſſive etiam uſurpatur, & adject. eſt, *eſecrando*, *deteſtabile*, ἐπάρατος. *Cic. Phil.* 1. *c.* 2. Everſio exſecratæ columnæ. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Exſecratiſſima auguria.

Exſecror, aris, atus ſum, dep. 1. deteſtor, abominor, exitium imprecor, *eſecrare*, *deteſtare*, Ger. *verfluchen*, Gal. *execrer*, Hiſp. *aſſomar*, καταρῶμαι, *Cic. l.* 3. *Offic.* Socratem exſecrari ſolitum eos, qui &c. *Liv. l.* 39. *c.* 51. Exſecratus deinde in caput regnumque Pruſiæ, & hoſpitales Deos violatæ ab eo fidei teſtes invocans, poculum exhauſit. ¶ Reperitur etiam *Exſecro*, *as*, activa forma. *Afran.* apud *Non. c.* 7. *n.* 45. Experjurabant, exſecrabant ſe, ac ſuos.

Exſectio, onis, f. ἀποτομή, actus exſecandi, *il tagliar via*, ut exſectio linguæ. *Cic. pro Cluent. c.* 67. & *c.* 64. Cum exſectio illa fundi in armario animadverteretur. ¶ Sumitur & pro caſtratione. *Arnob. l.* 5.

Exſector, oris, m. qui exſecat, ſeu caſtrat. *Apul. l.* 8. *Met.* Deteſtabilis exſector virilitatis.

Exſectus, a, um, adject. amputatus, exciſus, *tagliato via*, ἀποτμηθείς. *Cic. pro Cluent. c.* 66. Stratonem in crucem actum exſecta ſcitote lingua. *Horat. l.* 1. *ſat.* 5. Cornu exſectum. ¶ Exſecti etiam dicuntur, quibus virilia abraſa ſunt, ſpadones. Hinc *Lucan. l.* 10. *v.* 134. Juventus exſecta. ¶ Item qui exſecto utero emortuæ matris ſunt extracti. *Paul. JCtus l. omnic. Dig. de verb. & rer. ſignif.*

Exſenſus, a, um, adject. qui eſt ſine ſenſu, *inſenſato*. Sic *exſenſam mentem* dixit *Nævius* apud *Gel. l.* 19. *c.* 7. *Non. c.* 4. *n.* 345.

Exſequor cum derivatis. V. Exequor.

Exſero. V. Exero.

Exſibilo, as, avi, atum, a. 1. *cacciare colle fiſchiate*, ſibilis explodo, derideo, ἐκσυρίττω, Ger. *auſſrauſchen*, Gal. *chaſſer en ſiffiant*, Hiſ. *ſilvar*. *Cic. Paradox.* 3. *in fi.* Hiſtrio, ſi paululum ſe movit extra numerum, exſibilatur.

Exſiccatus, a, um, adject. *ſecco*, *inaridito*, ξηρανθείς. *Cic. l.* 2. *Div. c.* 14. Arbores hyemali tempore exſiccatæ. *Id. in Brut. c.* 84. Exſiccatum orationis genus.

Exſicceſco, is, n. 3. *ſeccarſi*, aridus ſio. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Uti per eam exſicceſcat ſtillando ſuccus.

Exſicco, vel Exicco, as, avi, atum, a. 1. *ſeccare*, omnino ſicco, ξηραίνω, *Plin. l.* 28. *c.* 26. Sulcos inſecuti æſtus exſiccant. ¶ Jocoſa tranſlatione ponitur pro exhaurire. *Horat. l.* 1. *od.* 31. Dives aureis mercator exſiccet culullis vina. *Q. Cic. Fam.* 16. *ep.* 26. Lagenæ exſiccatæ.

Exſico. V. Exſeco.

Exſigno, as, avi, atum, a. 1. σφραγίζω, idem quod ſigno, vel obſigno, *ſegnare*, *notare*. *Liv. l.* 1. *c.* 21. Et ſacra omnia exſcripta, exſignataque attribuit.

Exſilio, vel Exilio, is, ivi, & lii, & lui, ſultum, n. 4. *ſaltar fuori*, Ger. *herauſſpringen*, Gal. *ſortir*, *ſauter hors*, Hiſp. *ſaltar fuera*, ἐξάλλομαι, ſaltando egredior, vel erumpo. *Plaut. Amph.* 5. 1. 63. Poſtquam Conſpexit angues, citus e cunis exſilit. *Cic. Ver.* 4. Properans e ſella exſiluit. ¶ Accipitur etiam pro vehementer gaudere, *eſultare*. *Id. Fam.* 19. *ep.* 16. Tuis literis perlectis, exſilui gaudio. ¶ Exſilire ad aliquem, eſt properare. *Terent. Heaut.* 3. 1. 43.

Exſinceratus, a, um, adject. corruptus, labefactatus. *Plaut. Moſt.* 4. 1. 11. Libet cavere malam rem prius, quam ut meum tergum exſinceratum ſiat. h. e. verberibus laceratum, fœdatum.

Exſinuo, as, avi, atum, a. 1. ſinum collectum explico, expando, vel e ſinu emitto. *Auſon. Idyll.* 14. *v.* 29. Collectos illa exſinuabat amictus. *Prudent. Hippol. v.* 222. Qui laterum ſeriem jugiter exſinuent.

Exſiſto. V. Exiſto.

Exſolvo, & Exolvo, is, vi, utum, a. 3. *ſciorre*, *slegare*, Ger. *aufflöſen*, Gal. *delivrer*, Hiſp. *deſatar*, *pagar*, ἀπολύω, quod ligatum erat, ſolvo, expedio, cum accuſat. & cum accuſat. ſimul & ablat. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 1. Si me occupationibus relaxavero: nam ut plane exſolvam, non poſtulo. *Plaut. Truc.* 4. 3. 30. At, ſi verum eritis faſſæ, vinculis exſolvemini. ¶ Exſolvere aliquem religione, *torgli ogni ſcrupolo*. *Liv. l.* 9. *c.* 8. Exſolvamus religione populum Rom. ¶ Exſolvere nodum erroris, *levare ogni dubbio, o inganno*. *Id. l.* 40. *c.* 55. ¶ Significat etiam ſolvere debita, ſatisfacere, *pagare*. *Cic. Ver.* 3. *c.* 20. Tantum decumanis, quantum iſte imperavit, exſolvit. *Plin. l.* 9. *ep.* 11. Æs alienum exſolvere. Et tranſlate *Liv. l.* 26. *c.* 40. Exſolvere pœnas pro merito. ¶ *Exſolvere fidem* eſt fidem liberare, præſtitis promiſſis. *Liv. l.* 14. *c.* 16. & *l.* 26. *c.* 31. ¶ Exſolvere grates, apud *Tacit. Ann.* 14. *c.* 13. & *Valer. Flac. l.* 7. *v.* 284. *ringraziare*.

Exſolutio, onis, f. *pagamento*. *Scævola l.* 31. *Dig. de pignor.* Exſolutio vectigalis. Adde *Tertul. de Anim. c.* 35.

Exſolutus, a, um, adject. ſolutus, *ſciolto*. *Stat. l.* 1. *Silv.* 6. *v.* 4. Compede exſoluta. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 28. Exſoluti legis nexus. h. e. explanata obſcuritas. *Id. Ann.* 13. *c.* 15. Exſoluta alvus. h. e. diffluens.

Exſomnis, e, adject. inſomnis, vigilans, *vigilante*, ἄυπνος. *Vellej. l.* 2. *c.* 88. Vir ſane exſomnis, ubi res vigiliam exigeret. Et *c.* 127. animo exſomnis.

Exſono, as, ui, itum, n. 1. *riſuonare*, perſono. *Petron. Satyr.* Omnia mimico riſu exſonuerant.

Exſorbeo, es, ui, & pſi, orptum, a. 2. *ſorbire*, Ger. *auſſſupfen*, Gal. *avaler*, Hiſp. *ſorber*, ἐκροφέω, ſorbendo exhaurio, ut exſorbere ovum, *Plin. l.* 28. *c.* 2. *Phil.* 2. *c.* 29. Exſorbere ſanguinem civium. ¶ Apud *eund. pro Mur. c.* 9. Exſorbere difficultatem, eſt, ſuperare, & nullo negotio ſolvere. ¶ Exſorbere animam alicujus, pro enecare, interficere. *Plaut. Bacch.* 4. 8. 28. ubi alii leg. *exorbare*, hoc eſt privare, adimere.

Exſordeſco, is, ui, n. 3. valde ſordeſco, in ſordibus jaceo. *Gel. l. 9. c. 2.* Nomen philoſophi exſordeſcit.

Exſors, ortis, omn. gen. *fuori di ſorte*, ἄκληρος, qui extra ſortem eſt, qui ſorti non committitur. *Virg. 8. Æn. v. 551.* Dantur equi Teucris Tyrrhena petentibus arva, Ducunt exſortem Æneæ. *h. e.* electum de induſtria, non qui ſorte ei contigerit. *Id. l. 5. v. 534.* exſortem ducere honorem. *Valer. Flac. l. 4. v. 340.* exſortia terga Laconi Præcipiunt pecudum. ¶ Item non particeps, expers, *privo*. *Liv. l. 23. c. 10.* Exſors amicitiæ, & fœderis. *Id. l. 22. c. 44.* Omnis culpæ exſors. *Tacit. 6. Ann. c. 10.* Ne feminæ quidem exſortes periculi.

Exſortium, ii, n. privatio ſortis, ſeu hæreditatis, *Apul. de Deo Socrat.* Incerta vacatione, ceu quodam exſortio punitur.

Exſpargo. V. Exſpergo.

Exſpatior, aris, atus ſum, dep. 1. excurro, evagor, *allargarſi*, *ſcorrere qua, e là*, Ger. *auſſpacieren*, Gal. *ſe promener*, Hiſp. *paſſearſe*, [illegible], *Ovid. 2. Met.* Exſpatiantur equi, nulloque inhibente per auras &c. ¶ Tranſlate *Quintil. l. 2. c. 11.* Poetica themata juvenibus pertractare permittimus, ut exſpatientur, & gaudeant materia.

Exſpectāmen, inis, n. *Claudian. Mamert. l. 2. c. 12.*

Exſpectātio, onis, f. *aſpettazione*, *deſiderio*, *ſperanza*, Ger. *wartung*, Gal. *attente deſir*, Hiſp. *eſperacion*, [illegible]. *Cic. in Brut. c. 76.* Præteritorum recordatio acerba eſt, & acerbior exſpectatio reliquorum. *Nepos Alcib.* Tanta fuit exſpectatio viſendi Alcibiadis. *Cic. Ver. 7. c. 5.* Exſpectationem omnium vincere, hoc eſt opinionem, ſpem. Sic exſpectationem ſui facere, exſpectationem concitare de re aliqua. Exſpectationem afferre alicui de aliquo, Exſpectationem decipere &c ſæpe apud *optim. Script.* ¶ *Cic. Att. l. 3. ep. 15.* Varronis ſermo facit expectationem Cæſaris. h. e. facit ut a Cæſare opem ſperemus. V. *Manut.* ¶ Præter exſpectationem, *fuor dell' opinione*. *Cic. l. 2. de Orat. c. 70.*

Exſpectātor, oris, m. qui exſpectat. *Paulin. Nolan. epiſt. 31.* (*al.* 11.) *n. 5.* Exſpectatores ſuos redivivos inceſſit. *Senec. in Med. v. 28.* ſpectat hoc noſtri ſator Sol generis? exſpectator, & curru inſidens per inſolita puri ſpatia decurrit poli? Ita legitur in *Cod. MS.* apud nos. Alii aliter.

Exſpectātrix, icis, f. quæ exſpectat. *Tertul. adv. Marc. l. 4. c. 16.* Proinde patientiam docet vindictæ exſpectatricem.

Exſpectātum, i, n. *coſa aſpettata*, *ſperanza*. *Vellej. l. 2. c. 75.* Quis non diverſa præſentibus, contrariaque exſpectatis aut ſperet, aut timeat? *Id. l. 2. c. 123.* Exſpectato maturius. ¶ *Ante exſpectatum*, h. e. citius exſpectatione, ex inopinato: quod *Serv.* notat ad *Virg. 3. Georg. v. 348.*

Exſpectātus, a, um, adject. *aſpettato*, *bramato*, [illegible]. *Cic. 6. Fam. ep. 2.* Charus omnibus, exſpectatuſque venies. *Plaut. Moſt. 2. 2. 12.* Exſpectatior illo nemo venit. *Cic. loc. cit. ep. 9.* Mihi a te exſpectatiſſimas literas reddidit. ¶ *Ter. Adelph. 1. 2. 29.* Ubi te exſpectatum ejeciſſet foras. h. e. cujus mors exſpectatur, ut Donat. interpretatur: loquitur enim de ſene.

Exſpecto, vel Expecto, as, avi, atum, *aſpettare*, Ger. *warten*, Gal. *attendre*, Hiſp. *eſperar*, [illegible], præſtolor, opperior, a ſpecto, quia dum aliquem exſpectamus, ſæpe aſpicimus. *Terent. And. 1. 1. 7.* Exſpecto, quid velis. *Cic. Att. l. 1. ep. 17.* Exſpectare in aliud tempus. ¶ Sæpe ſignificat cupere, optare. *Cic. Parad. 6. c. 1.* Exſpectare teſtamentum. ¶ Item metuere. *Ter. Phorm. 1. 4. 16.* Neſcio quod magnum hoc nuntio exſpecto malum. ¶ Adhibetur etiam pro ſimplici *ſpecto*. *Stat. l. 5. Silv. 2.* qualis per jugera Circi, Cum pulcher viſu, titulis generoſus avitis Expectatur equus. ¶ Scribendum eſſe *exſpecto*, inſerto *ſ*, probat *Manut. in orthog. ex lib. vet.*

Exſpergo, is, erſi, erſum, a. 3. valde aſpergo, madefacio, a ſpargo, *bagnare*, [illegible]. V. vocem ſequentem. ¶ Ponitur & pro ſpargere, diſſipare. *Lucret. l. 3. v. 828.* Exſpergi quo poſſit vis animai.

Exſperſus, a, um, adject. *ben bagnato*, ab Exſpergo, is. *Virg. 9. Æn. v. 625.* Sanieque exſperſa natarent lumina. V. ibi *Serv.* qui vulgatam lectionem *aſperſa* rejicit.

Exſpes, adject. ſpe deſtitutus, *privo di ſperanza*, ἄελπις, cum genit. *Tacit. Ann. 6. c. 24.* Mox ubi exſpes vitæ fuit. *Horat. ad Piſon. v. 20.* Si fractis enatat exſpes Navibus. ¶ In obliquis caſibus non facile occurrent exempla.

Exſpirātio, onis, *lo ſpirare*, Germ. *auſsblaſung*, Gall. *expiration*, Hiſp. *reſpiracion*, [illegible], actus expirandi. *Cic. l. 2. nat. Deor. c. 33.* Terræ exſpirationibus aer alitur.

Exſpiro, as, avi, atum, a. 1. *mandar fuori il fiato*, *reſpirare*, Ger. *auſsblaſen*, Gal. *expirer*, Hiſp. *eſpirar*, [illegible], ſpiritum emitto. *Virg. 3. Æn. v. 580.* Ætna exſpirat flammam caminis. *Id. 11. Æn. v. 883.* Confixi exſpirant animas. h. e. moriuntur. Quo ſenſu etiam abſolute uſurpatur. *Liv. l. 2. c. 20.* Inter primam curationem exſpiravit. Tranſlate *Plin. Paneg. c. 57.* Exſpiravit libertas. ¶ Exſpirare odorem, eſt, emittere, exhalare. *Lucret. l. 4. v. 122.* De corpore odorem Exſpirant acrem. Adde *Catul. carm. de nupt. Pel. & Thetid.*

Exſpiſſo, as, avi, atum, a. 1. ſpiſſum facio, *inſpeſſire*, [illegible]. *Plin. l. 25. c. 13.* Necat ſanguinem exſpiſſando. Al. tamen leg. ſpiſſando.

Exſplendeſco, is, endui, n. 3. valde ſplendeſco. Tranſlate *Nepos in Att. c. 1.* Clarius exſplendeſcebat, quam generoſi condiſcipuli æquo animo ferre poſſent *Sueton. in Tito c. 3.* In puero ſtatim animi dotes exſplenduerunt.

Exſpolio, as, avi, atum, a. 1. idem ac ſpolio, ſeu omnino ſpolio, *ſpogliare*, [illegible]. *Cic. l. 10. Attic. ep. 1.* Exſpoliare aliquem provincia & exercitu. *Salluſt. Catil. c. 51.* Exſpoliare fana, atque domos. ¶ Olim etiam *expolior* deponentis forma uſurpatum fuit. *Claud. Quadrigar. Non. c. 7. n. 100.* Ita per ſexcentorum agrum Campanum expoliabantur.

Exſpuitio, onis, f. *lo ſputar fuori*, ut exſpuitio ſanguinis. *Plin. l. 23. c. 1.*

Exſpūmo, as, avi, atum, n. 1. *far ſchiuma*, [illegible], ſpumando emano. *Celſ. l. 6. c. 7.* Donec inde humor aliquis exſpumet.

Exſpuo, is, ui, utum, a. 3. *ſputar fuori*, Ger. *auſſpeyen*, Gal. *cracher*, Hiſp. *eſcupir*, [illegible], ſalivam, vel aliud quidpiam ore emitto. *Plin. l. 7. c. 23.* Exſpuit in os tyranni. ¶ *Scribon. Larg. compoſ. 193.* Exſpuere ſanguinem ab ore. ¶ Tranſlate eſt ejicere, deponere. *Ter. Eun. 3. 1. 16.* Illam ubi exſpueret miſeriam ex animo. *Catul. in Argon.* Exſpuit illum mare. ¶ Comice & licenter *Plaut. Pſeud. 1. 1. 74.* *Exſpuere lacrymas*, dixit.

Exſtans, vel Extans, antis, adject. o. eminens, porrectus, *eminente*, *che ſta fuori degli altri*. *Virg. Æn. 6. v. 668.* Humeris exſtantem ſuſpicit altis. *Stat. Theb. 9. v. 455.* Jamque ſuper ripas utroque exſtantior ibat Aggere.

Exſtantia, vel Extantia, f. eminentia, altitudo, *altezza*, *eminenza*, [illegible], *Colum. l. 5. c. 5.* Capita ſine ulla exſtantia neque aratro, neque bubus obnoxia. *Cal. Aurel. Tard. 1. c. 5.* Ventris exſtantia.

Exſternatus, a, um, adject. conſternatus, *coſternato*, *impaurito*. *Ovid. l. 2. Metam. v. 76.* Exſternata fugam fruſtra tentabat.

Exſterno, as, avi, atum, a. 1. præ conſternatione dementem facio, *coſternare*, a ſterno. *Catul. carm. 53. ſeu Argon. v. 71.* Ah miſeram aſſiduis quam luctibus exſternavit! ¶ Pro externum facere, ſeu exhæredare. *Apul. Apol.* Filiam Rufini mali compertam non modo hæredem non reliquit ...... ut intelligeretur potius exſternare, quam oblitus præteriiſſe. Al. leg. Extraneaſſe. ¶ In hac ſignificatione eſt ab extra, & ſcribendum eſt ſine *ſ*.

Exſtillo, as, avi, atum, n. 1. *ſtillare*, [illegible], guttatim defluo. *Colum. l. 12. c. 48.* Atque omnem amurcam exſtillare. *Plaut. Pſeud. 3. 2. 29.* Sinapi, oculi ut exſtillent, facit. *Ter. Phorm. 5. 7. 82.* Exſtillare lacrymis.

Exſtimulator, oris, m. qui exſtimulat, & excitat, ut acerrimus exſtimulator. *Tacit. l. 3. Ann. c. 40.*

Exſtimŭlo, as, avi, atum, a. 1. valde ſtimulo, *ſtimolare*, [illegible]. *Col. l. 6. c. 27.* Armentum exſtimulatur furiis. *Ovid. 6. Faſt. v. 588.* Dictis aliquem exſtimulare. *Id. Met. 5. v. 164.* Tigris exſtimulata fame.

Exſtinguo. V. Extinguo.

Exſtirpātio, onis, f. *eſtirpazione*, *ſterpamento*, actus exſtirpandi, eradicatio, [illegible]. *Col. l. 2. c. 2.* Filicis exſtirpatio vel aratro fieri poteſt.

Exſtirpo, as, avi, atum, a. 1. una cum ſtirpe, ſeu radice evello, *eſtirpare*, [illegible], Ger. *auſſreuten*, Gal. *arracher*, Hiſp. *arrancar*. *Martial. l. 6. epigr. 56.* Exſtirpa, mihi crede, pilos de corpore toto. ¶ Tranſlate eſt, funditus evertere, omnino tollere. *Cic. de Fato c. 5.* Vitia ex naturalibus cauſis nata exſtirpari, & funditus tolli non poſſunt. *Id. de Amic. c. 13.* Niſi ex ejus animo exſtirpatam humanitatem arbitremur.

Exſto, vel Exto, as, titi, atum, n. 1. *ſtare*, *ſopraſtare*, *eſſer' eminente*, Germ. *uberig ſeyn*, Gal. *être*, *apparoître*, Hiſp. *eſtar*, *ſobrepujar*, [illegible], emineo, extra ſto. *Virg. 3. Georg. v. 370.* Summis vix cornibus exſtant. *Caſ. l. 5. B. G. c. 18.* Exſtare capite ſolo ex aqua. *Ovid. 6. Met. v. 236.* Exſtabat nudum de gutture ferrum ¶ Sæpe uſurpatur pro exiſtere, eſſe, *eſſere*. *Cic. pro Arch.* Per ſe ipſos & moderatos, & graves exſtitiſſe fateor. *Id. ad Brut.* Conſules, quales tibi ſcripſi, exſtiterunt. ¶ Item pro ſupereſſe, permanere, apparere. Sic, Exſtant libri, orationes, ſcripta, monumenta, &c. *Cic. de clar. Orat. ad Brut. c. 9.* & alibi, *Liv. l. 1. c. 18.* &c. Rurſus *Cic. Fam. 1. ep. 8.* Studium noſtrum exſtabit in conveniendis Magiſtratibus. ¶ Cum accuſat. interdum uſurpatur pro antecellere, *ſuperare*. *Stat. in Epital. Stellæ, v. 116.* Quantum egomet Nereidas exſto. ¶ *Exſtaturus*, a ſupino *exſtatum*, *Plin. l. 37. c. 22.* Exſtatura etiamnum duabus gemmis

Exſtringo, is, nxi, ctum, a. 3. idem quod ſtringo, vel valde ſtringo. *Cic. 4. Acad.* Cum paulum digitos exſtrinxerat. Rectius tamen legitur *conſtrinxerat*.

Exſtructio, onis, f. *fabbrica*, [illegible], actus exſtruendi. *Cic. 2. nat. Deor. c. 60.* Exſtructio tectorum. *Id. Phil. 14.* Eaque exſtructione, quæ ſit ad memoriam æternitatis. ¶ Apud *Tertul.* accipitur pro exornatione, *l. 2. ad Uxor. c. 3.*

Exſtructorius, a, um, adject. qui exſtruit. *Tertul. de Carn. Chriſti, c. 17.* Dei verbum exſtructorium vitæ.

Exſtructus, a, um, adject. *fabbricato*, *fornito*, *preparato*, [illegible], *Nepos 2. 6.* Cum ſatis altitudo muri exſtructa videretur. *Ovid. Met. 11. v. 119.* Menſas exſtructas dapibus, *Apul. de Deo Socrat. ſub fin.* Exſtructiſſimæ, & ornatiſſimæ ædificiorum ſpecies.

Exſtrŭo, vel Extruo, is, uxi, uctum, a. 3. *fabbricare*, Ger. *auffbauen*, Gall. *batir*, Hiſp. *edificar*, [illegible], conſtruo, ædifico, a ſtruo. *Cic. pro Mil. c. 27.* Exſtruere ædificium in alieno. *Id. 5. Fin.* Altitudinem excellentiamque virtutum animo exſtruere. ¶ Item in congeriem ſtruere. *Caſ. l. 3. B. G.* Omnem eam materiam pro vallo ad utrumque latus exſtruebat. *Colum. l. 6. c. 3.* Exſtruere ſtramenta in acervum. ¶ Ponitur & pro apparare, inſtruere, *apparecchiare*, *ornare*. *Cic. 3. Tuſc. c. 21.* Menſas extruere epulis. ¶ *Auct. ad Heren. l. 4.* Exſtruere verba in numerum.

Exſucco, as, avi, atum, a. 1. ſuccum extraho, exſicco. *Cal. Aurel. Tard. 2. c. 13.* Exſuccare mala. *Macer l. 4. v. 4.* Temporibus veris exſuccari ſolet.

Exſuccus, a, um, adject. ſine ſucco, *chi è ſenza ſugo*, *ſecco*. [illegible]. *Quintil. l. 12. c. 10.* Aridi, exſucci, exſangues. *Senec. epiſt. 30.* Infirmi ſemper, & exſucci corporis ſcis illum fuiſſe.

Exſuctus, a, um, adject. ex particip. ab exſugo, *ſucchiato*, *aſciutto*, *ſmunto*. *Gell. l. 20. c. 7.* Luna nunc videlicet ſeneſcit, ea re oſtrea quoque tenuia, exſuctaque ſunt. *Colum. l. 1. præfat.* Exſucto ſudore ſitim quærimus.

Exſudātus, a, um, adject. ut exſudati labores, h. e. ſudore exantlati. *Ammian. l. 15. c. 5.* Poſt exſudatos magnos pro Republ. labores. Adde *Sil. l. 5. 531.*

Exsūdo, vel Exudo, as, avi, atum, a. 1. *mandar fuori per ſudore*, *traſudare*, per ſudorem emitto, [illegible]. *Col. l. 12. c. 48.* Cum oliva, quidquid habuit amurcæ, exſudavit. ¶ Exſudare labores, eſt labores ſudando perferre, apud *Liv. l. 5. c. 5.* Et exſudare cauſas, pro magno labore agere, apud *Horat. l. 1. ſat. 10. v. 28.* ¶ Neutro etiam modo uſurpatur. *Virg. 1. Georg.* Omne per ignem Excoquitur vitium, atque exudat inutilis humor.

Exsūgo, vel Exugo, is, uxi, uctum, *ſucchiar fuori*, [illegible], ſugendo elicio. *Col. l. 4. c. 24.* Ab uno latere exſugitur. *Plaut. Pœn. 3. 2. in fin.* Nunc ego illi egredienti ſanguinem exſugam procul. ¶ Reperitur & fut. *exſugebo*, quaſi ab *Exſugeo, es*, 2. conjugat. *Plaut. Epid. 2. 2. 5.* Atque eorum exſugebo ſanguinem, Senati qui columen cluent.

Exſultabundus, a, um, adject. *eſultante*, exſultans. *Solin. c. 5.* (*al.* 11.) Exſultabundus ad cantum elevatur. *Juſtin. l. 18. c. 7.* Auſuſne es mœſta ac lugentia caſtra velut exſultabundus intrare?

Exſultans, antis, adject. o. qui exſilit, *ſaltellante*, [illegible], *Cic. 1. Off. c. 26.* Equi ferocitate exſultantes. *Lucret. l. 2. v. 195.* Sanguis alte exſultans e corpore. ¶ Tranſlate ſignificat ſuperbientem, & ſucceſſu aliquo elatum, *baldanzoſo*. *Cic. de Senect.* Annibalem juveniliter exſultantem patientia ſua molliebat. *Quintil. l. 9. c. 4.* Verbum alioqui ſit exſultantiſſimum.

Exſultanter, adv. *baldanzoſamente*, *allegramente*, [illegible]. *Plin. l. 3. ep. 18.* Quæ hilarius, & quaſi exſultantius ſcripſi. *Ammian. l. 23. c. 20.* exultantius incedere.

Exſultantia, æ, f. actus exſultandi, exſultatio. *Gel. l. 32. c. 5.* Cum petulantia morbi, doloriſque exſultantia colluctantem. *Prudent. ad Cuber. v. 364.* ludibrium hoſtilis exſultantiæ.

Exſultātio, onis, f. geſtus exſultantis præ lætitia, *baldanza*, *allegrezza*, [illegible]. *Plin. l. 8. c. 54.* Simiæ lunam novam exſultatione adorant. *Hirt. de B. Afric. c. 31.* Conſtituerat gloriam exſultationemque eorum pati.

Exſultim, adv. ſaltando, exſultando. *Horat. l. 3. od. 11. v. 10.* Quæ velut latis equa trima campis, ludit exſultim, metuitque tangi.

Exſulto, vel Exulto, as, avi, atum, n. 1. *ſaltare*, *ſaltellare*, [illegible], exſilio, ſalto, ab *ex*, & *ſalto*. *Nepos Eumen. c. 5.* Poſt verberibus cogebat exſultare (equos) & calces remittere. ¶ Hinc ad motum animi transfertur, & ſignificat efferri, geſtire, *eſultare*, *eſſer baldanzoſo*, & accipitur fere in malam partem, rarius in bonam. *Cic. Att. l. 1. ep. 15.* Improbitas exſultat in victoria. *Id. Catil. 2. c. 2.* In quo exſultat, & triumphat oratio mea. ¶ Dicitur etiam, exſultare gaudio, lætitia, &c. *Cic. Top. c. 22.* & *Philip. 2. c. 27.* Sic *Tacit. Agric. c. 8.* Exſultare geſtis in ſuam famam.

Exſuperabilis, le, adject. *ſuperabile*, [illegible], quod ſuperari poteſt. *Claudian. l. 2. in Rufin. v. 137.* Vallum non exſuperabile. *Virg. 3. Georg.* Non exſuperabile ſaxum.

Exſupĕrans, antis, adject. o. præſtans, excellens, *chi ſupera*, ὑπερέχων. *Gel. l. 14. c. 3.* De iis apud alios, uter eſſet exſuperantior, certabatur. *Apul. l. 1. dogm. Plat.* Providentia eſt ſummi, exſuperantiſſimique Deorum.

Exſuperantĭa, æ, f. exſuperatio. *Cic. Tuſc. 5. c. 36.* Omnem exſuperantiam virtutis oderunt. ¶ *Gel.* exſuperantiæ nomen hyperbolæ tribuit, *l. 14. c. 1.*

Exſuperātio, onis, f. [illegible], eminentia, præſtantia, ut exſuperatio ſignificationis. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 33.*

Exſupĕro, vel exupero, as, avi, atum, a. 1. [illegible], *ſopravanzare*, *ſuperare*, idem ac ſupero. *Ovid. 3. Triſt. el. 4. v. 56.* Exſuperare alicujus vires. *Cic. poſt redit. in Sen.* Dum anima exſuperabo mea, h. e. dum ſuperſtes ero.

Exſuppūro, as, a. 1. pus amoveo. *Tertul. de Pal. ſub fin.* Non facile quis has purulentias civitatis eliciet, & exſuppurabit.

Exſurdātus, a, um, adject. *aſſordato*, ut exſurdatus clamoribus, *Senec. epiſt. 94.*

Exſurdo, as, avi, atum, a. 1. *aſſordare*, Ger. *dum machen*, Gal. *aſſourdir*, Hiſ. *enſordar*, [illegible], ſurdum reddo. *Val. Max. l. 2. c. 2. n. 3.* Græcis actionibus aures Curiæ exſurdantur. ¶ Tranſlate *Horat. l. 2. ſat. 8. v. 38.* Fervida quod ſubtile exſurdant vina palatum. h. e. hebetant.

Exſurgo, vel Exurgo, is, urrexi, ectum, n. 3. idem quod ſurgo, *levarſi*, *alzarſi in piè*, ἐξανίσταμαι. *Virg. 6. Æn. v. 606.* Exſurgitque facem attollens. *Plaut. Rud. 4. 2. 10.* Ut de nocte multa impigreque exſurrexi. *Liv. l. 6. c. 4.* Et Roma cum frequentia creſcere, tum tota ſimul exſurgere ædificiis. *Cic. de leg. Agrar.* Exſurgere, atque erigere ſe.

Exſuſci-

Exſuſcitatio, onis, f. *lo ſvegliare, o far ſorgere*, actus exſuſcitandi. *Aut. ad Heren. l. 4. c. 42.* Si ſententiam trajiciemus aut ad ſermocinationem, aut ad exſuſcitationem.

Exſuſcito, vel Exuſcito, as, avi, atum, a. 1. idem quod ſuſcito, addita *ex* intenſiva, *ſvegliare, eccitare, far riſorgere*, ἀνεγείρω, *Liv. l. 21. c. 3.* Parvus ignis magnum incendium exſuſcitat. ¶ Tranſlate eſt animos dare, excitare. *Brutus Cicer. ep. 16.* Magis tute exſuſcita, ut &c.

Exta, orum, n. 2. *l'interiora*, קרבים, Ger. *gebenez*, Gal. *entrailles*, Hiſp. *entranas*, σπλάγχνα, viſcera, ac præſertim cor, pulmo, jecur, lien. *Feſtus*, Exta, inquit, dicta, quod ea Diis proſecentur, quæ maxime extant, eminentque. *Cic. 2. de Div.* Si nullam eſſe convenientiam naturæ cum extis conceſſero. ¶ Ab extis multa ſolebant divinare Veteres. Inſpiciebantur enim cæſæ hoſtiæ viſcera, quæ ſi felicia eſſent (feliciſſima autem habebantur, ſi duplicia apparerent; item ſi integra, ſana, &c. contra vero triſtia, ſi aliqua confecta tabe, aut ſi eorum aliquid deeſſet) coquebantur in foco, deinde ſecabantur partes, quæ Diis eſſent immolandæ, & quæ ad veſcendum ſacrificulis eſſent relinquendæ. Hinc exta inſpicere, conſulere, apud *Cic. Virg.* &c. ¶ Hæc divinandi ratio *extiſpicium* appellabatur. Vid. *Cic. l. 2. de nat. Deor.*

Extabeſco, ſcis, tabui, n. 3. *marcire, infracidire*, נמק, Ger. *verſchwinden*, Gal. *devenir ſec, & ethique*, Hiſp. *deſleirſe*, ἐκτήκομαι, tabe conficior, & velati emarceſco. *Cic. 2. Tuſc. c. 12.* Corpus macie extabuit. ¶ Tranſlate eſt evaneſcere. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 2.* Etenim videmus, cæteras opiniones fictas, atque vanas diuturnitate extabuiſſe.

Extantia. V. Exſtantia.

Extaris, re, adject. ad exta pertinens. *Plaut. Rud. 1. 2. 47.* Semper petunt aut cultrum, aut veru, aut aulam extarem. h. e. ollam extis coquendis.

Extemplo, adv. *ſubito, incontanente*, פתאם, Ger. *geſchwind*, Gal. *ſoudain*, Hiſ. *luego*, αὐτίκα, ſtatim, a *templum*. Nam dimiſſo Senatu præco dicebat *ex templo*, ut templo exirent, vel *ilicet*, quaſi ire licet: ut indicaret Senatores abire jam poſſe: quia vero hiſce vocibus pronuntiatis cito diſcedebatur, inde utrumque uſurpari cœptum eſt pro cito, & celeriter. *Cic. pro Roſc. Com.* Quid reſpondeat, neſcit, quid fingat extemplo, non habet. *Liv. l. 1. c. 6.* Extemplo concilium advocare.

Extemporalis, le, adject. qui extemplo fit, repentinus, *improvviſo*, αὐτοσχέδιος, ut extemporalis oratio, *Quintil. l. 4. c. 1.* Extemporalis rhetor, *Martial. l. 5. epigr. 54.*

Extemporalitas, f. 3. αὐτοσχεδιασμός, promptitudo, facultas ex tempore aliquid dicendi, faciendive. *Suet. in Tito, c. 3.* Latinæ, Græcæque linguæ vel in orando, vel in fingendis poematibus promptus, faciliſque vel ad extemporalitatem uſque.

Extemporaliter, adverb. *all'improvviſo*, extemplo. *Sidon. l. 9. ep. 14.* Extemporaliter ſcribere.

Extempore. V. Tempus.

Extempulo, adverb. pro Extemplo, legitur aliquoties apud *Plaut.* ut *Aulul. 1. 2. 13. Ciſt. 1. 1. 98.* & alibi.

Extendo, dis, di, ſum, vel tum, a. 3. *ſtendere, porgere*, שטח, Ger. *auſſtrecken*, Gal. *étendre*, Hiſp. *eſtender*, ἐκτείνω, extra, ſeu ultra tendo, porrigo, explico. *Col. lib. 5.* Quare cum ad ſummum palum recta vitis extenta eſt. *Horat. de art. poet. v. 208.* extendere agros. h. e. amplificare. Sic extendere ævum, apud *Sil. l. 3. allungar la vita*. Extendere conſulatum, *Plin. Paneg.* Extendere pugnam in longum ſpatium. *Liv. l. 27.* Virtutem extendere factis, *Virg. 6. Æn.* ¶ Extendere epiſtolam, apud *Plin. l. 7. epiſt. 9.* quod Ital. *ſtender una lettera*. Al. leg. Epiſtola ſe extendere, *eſſer lungo nella lettera*. ¶ Tranſlate *Liv. l. 7.* Extendere omnes imperii vires Conſules delectu habendo juſſi.

Extenebro, as, a. 1. e tenebris eruo, inveſtigo, ſcrutor. *Var.* Atque omnes adeo perquirit, atque extenebrat artes. Al. leg. *Exterebrat*.

Extenſe, late, ample. *Tertull. de Idolol. c. 2.* Dominus extenſius iſta diſponit.

Extenſipes, apud *Diomed. l. 3. pag. 475. Putſch.* nomen eſt pedis Moloſſi, qui tribus longis conſtat.

Extenſivus, a, um, qui extenditur, vel extendi poteſt. *Paul. Digeſt. lib. 38. tit. 17. leg. 6.* Cum verba extenſiva ſunt, pœnitentia ejus uſque ad annum admittenda eſt.

Extenſus, a, um, adject. *eſteſo, ſteſo*. *Cic. 4. Acad. c. 47.* Extenſis digitis adverſam manum oſtenderat. *Quintil. l. 11. c. 3.* Manus extenſiores. *Liv. l. 21. c. 32.* Caſtra quam extenſiſſima poteſt valle collocat.

Extente, adverb. extendendo. *Ammian. l. 23. c. 7.* de baliſta: Quadratus eminet ſtylus extentius.

Extentio, onis, *eſtenſione*. *Vitruv. l. 9. c. 4.* Radii extentionibus porrecti.

Extento, as, avi, atum, a. 1. experior, *tentare, ſperimentare*, ab *ex*, & *tento*. *Plaut. Bacch. 4. 2. 1.* Quænam iſtæc eſt pultatio? Quæ te mala crux agitat, ad iſtunc qui modum Alieno vires tuas extentes oſtio? *Id. Moſt. 3. 1. 65.* Quid tu te homo omnium teterrime veniſti huc extentatum? h. e. ut vires laterum tuorum clamando experireris, atque oſtenderes.

Extentus, a, um, adject. diſtentus, longus, extenſus, *ſteſo, ſtirato, lungo*, ἐκτεταμένος. *Cic. 2. de Orat. c. 59.* Extento brachio paulum etiam de geſtu addidit. *Liv. l. 30. c. 19.* Extentis itineribus profectus. *Horat. l. 2. od. 2. v. 5.* Ævo extento vivere. *Liv. l. 21. c. 32.* Extentiſſima vallis. *Al. leg.* extenſiſſima. *Salu. c. 52.* Extentiſſima ſpatia.

Extenuatio, onis, f. *diminuzione, eſtenuazione*, λείτωσις, actus extenuandi. *Plin. l. 17. c. 26.* Vitium extenuatio, & domitura palmitum. ¶ Eſt item hoc nomine figura rhetorica ſententiarum, qua res extenuamus dicendo, & imminuimus, Græcis ἐλάττωσις, μείωσις, ἐξουθενισμός. *Cic. 3. de Orat. c. 53.* Et diſtincte conciſa brevitas, & extenuatio.

Extenuatrix, icis, f. quæ extenuat. *Macr. l. 4. v. 19.* Virtus eſt ejus, ut dicunt, extenuatrix.

Extenuatus, a, um, adject. *eſtenuato, aſſottigliato, indebolito*, λεπτυνθείς, attenuatus, diminutus. *Cic. 2. nat. Deor. c. 39.* Aer extenuatus in ſublime fertur. *Brutus ad Cic. l. 11. Fam. ep. 13.* Extenuatiſſimæ copiolæ.

Extenuiſſime, adverb. valde tenuiter. *Senec. Controv. 4. l. 1.*

Extenuo, as, avi, atum, a. 1. *aſſottigliare, eſtenuare*, רזה, Ger. *klein machen*, Gal. *extenuer*, Hiſp. *amenguar*, κατισχναίνω, valde tenue facio, minuo. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 54.* Atque ab his extenuatur, & molitur cibus. *Plin. l. 18. c. 16.* Extenuare in pulverem. *Liv. l. 41.* Extenuare aciem. *indebolir le file*. *Plin. l. 15. c. 3.* Extenuare corpus, *ſmagrire*. ¶ Extenuare mala ferendo, eſt fortitudine leviora reddere. *Ovid. 3. Triſt.* Extenua forti mala corde ferendo. ¶ Extenuare rem aliquam verbis, eſt minorem facere, quam revera ſit. *Cic. 2. Off.* Neque vero verbis auget munus ſuum, ſed extenuat.

Exter, ra, um, idem, ac exterus, ſeu extraneus. *Stat. Theb. 11. v. 429.* Exter honos. Ita leg. *Priſcian. ſub init. l. 3. Paulin. ad Cyther. v. 307.* Nunc iſte vobis exter, & veſter manet.

Exterebro, as, a. 1. *trivellare, pertugiare*, Germ. *auſſbohren*, Gall. *percer*, Hiſp. *horadar, barrenar*, ἐκτρυπάω, terebrando extraho. *Cic. 1. de Div.* Ex eo auro, quod exterebratum eſſet. ¶ Tranſlate eſt extorquere. *Plaut. Perſ. 1. 55.* Nonnunquam hercle exterebrabis, tu ut ſis pejor, quam ego ſiem. ¶ Nonnunquam perſcrutari, curioſius quærere. *Varro* apud *Non. c. 1. p. 315.* Atque omnes adeo perquirit, atque exterebrat artes. Al. leg. *Extenebrat*.

Extergeo, es, ſi, ſum, a. 2. idem, ac extergo. *Cato 2. de R. R. c. 162.* Die tertio extergeo ſpongia bene. *Vitruv. l. 7. c. 3.* Ut ea facilius extergeantur.

Extergo, is, ſi, ſum, a. 3. *nettare, forbire, polire*, מחה, Germ. *auſſwiſchen*, Gal. *nettoyer*, Hiſp. *limpiar*, ἀπομόργνυμαι, eſt tergendo purgare. *Cato de R. R.* Et ſalem omnem detergito, & ſuſpendito in ventum biduum, tertio extergito. Adde *Plaut. Moſt. 1. 3. 110.*

Exterior, us, comparat. *eſteriore*, ἐξώτερος, & ſuperl. Extremus, a, um, *eſtremo, ultimo*, ἔσχατος, adject. ſunt ab extra deducta, ut Exterior orbis, *Cic. de Univ. c. 7.* Exterior comes, *Horat. l. 2. ſat. 5. v. 17.* qui ſc. it loco minus honorato. V. *Interior*. ¶ *Cic. 1. Divin. c. 42.* Cœlum extremum, atque ultimum mundi eſt. *Liv. l. 2. c. 64.* Extremo anno. *nel fine dell'anno*. *Tacit. Ann. 6. c. 17.* Extremo anni, *eodem ſenſu*. *Cic. 1. Divin. c. 3.* Ut in extremo tertio ſcribis. *h. e.* in fine libri tertii. *Id. in Brut. c. 33.* Manus extrema non acceſſit ejus operibus. *h. e.* opera ſua non complevit. ¶ Extremus dies eſt dies mortis. *Sil. l. 3. v. 135.* Sic, hora extrema, apud *Virg. 8. Æn.* ¶ Extrema pati, ad extrema deſcendere, in extremum adducere, *ſopportare l'ultime neceſſità, ridurre all'eſtremo* &c. *Cic. Tacit. Ovid.* &c. ¶ Ad extremum, adverbii loco poſitum, *alla per fine*. *Cic. ad Att.* Ad extremum illud te & oro, & hortor. *Id. ad Brut.* Conſuli non animus ab initio, non fides ad extremum defuit. ¶ Significat etiam in extrema parte. *Liv. l. 31.* Miſſile telum haſtili oblongo, & cætera tereti, præterquam ad extremum. ¶ Pro eo dicitur etiam, in extremo. *Cic. Fam. 7. ep. 16.* In equo Trojano ſcis eſſe in extremo, Sero ſapiunt. ¶ Dicimus etiam *extremo* pro *ad extremum*. *Nepos in Hamilc. c. 2.* Sed extremo cum prope jam ad deſperationem perveniſſent. ¶ Extremus aliquando ponitur pro maximo. *Senec.* In hoc ſumma bonitas, in illo extrema malitia. ¶ Extrema, neut. plu. ſubſtantivi more, h. e. mors. *Tac. 2. hiſt. c. 45.* Plura de extremis loqui, pars ignaviæ eſt. ¶ Ab hoc ſuperlativo comparat. aliud format *Apul. l. 1. Met.* Si quid eſt noviſſimo extremius. & *l. 7.* Quod cunctis eſt extremius. ¶ *Tertul.* vero aliud ſuperlativum *extremiſſimus*. *in Apolog. c. 19.* Prophetæ extremiſſimi.

Exterius, adverb. *dalla parte di fuori*. *Colum. l. 12. c. 43.* Vaſa intrinſecus, & exterius craſſe picare. *Ovid. 6. Metam. v. 421.* Exteriuſque ſitæ bimari ſpectantur ab Iſthmo.

Exterminator, m. 3. *diſtruttore*, everſor, deſtructor. *Cic. pro Domo c. 54.* Obverſabatur ante oculos exterminatoris ſui.

Exterminatus, a, um, adject. *cacciato, eſterminato*, extra terminos miſſus, ut ait *Non. c. 1. n. 110.* *Cic. pro Domo c. 55.* Reſp. exterminata mecum.

Exterminium, ii, n. everſio, expulſio, *eſterminio*. *Tertul. adverſ. Judæos, c. 8.* Exterminium civitatis Jeruſalem.

Extermino, as, avi, atum, a. 1. *eſterminare, cacciar fuori*, גרש, Ger. *auſſtreiben*, Gal. *chaſſer, bannir*, Hiſp. *exterminar, deſterrar*, ἐξορίζω, extra terminos ejicio, e terminis, finibuſque profligo. *Cicer. 3. Offic.* Hoc omne genus peſtiferum ex hominum communitate exterminandum. *Id. 1. de nat. Deor.* Urbe atque agro eſt exterminatus. ¶ Tranſlate eſt abigere, depellere. *Plin. l. 31. c. 10.* Regium quoque morbum in vino exterminat epotum. ¶ Ponitur etiam pro demoliri, & evertere. *Cic. poſt red. ad Quir.* Itaque neque Repub. exterminata mihi locum in hac urbe eſſe duxi.

Exterminus, a, um, adject. qui eſt extra terminum, exul, expulſus. *Tertul. de Sodom. c. 3.* Atque hinc exterminus ito.

Externo. V. Exſterno.

Externus, a, um, o. 1. 2. *eſterno, ſtraniero*, נכרי, Ger. *auſslaendiſch*, Gal. *étranger*, Hiſ. *eſtrangero*, ἐξωτερικός, quicquid ab exteriori parte eſt, ab *extra*, cui internus opponitur. *Cic. 2. Offic.* Homines externos non egere, ornamento eſt Reipublicæ. *Ovid. 1. de ar. am. v. 69.* Externo marmore dives opus. *marmo foraſtiero*. ¶ Externa bona dicuntur bona corporis. *Id. 2. Pont. el. 3. v. 36.* Externis virtutis incomitata bonis. Sic *Cic. in Top.* Externa commoda.

Extero, is, trivi, itum, a. 3. valde tero, terendo excutio, comminuo, *fregare, peſtare*, ἐκτρίβω. *Varr. l. 1. R. R. c. 52.* E ſpica exteruntur grana. *Cic. l. 2. Nat. Deor. c. 54.* Alvus calore multo cibum exterit. *Phædr. l. 4. 22. v. 9.* Calcibus frontem exterere. ¶ Item delere, expungere. *Var. l. 4. L. L. c. 19.* A quo poſt balare dicunt, extrita *e* litera, ut ſit in multis. *Quintil. l. 10. c. 4.* Opus poliat lima, non exterat.

Exterraneus, a, um, adject. *ſtraniero*, qui eſt ex alia terra. *Feſtus*. ¶ Exterraneus etiam dicitur, qui ante tempus natus, vel potius ejectus eſt, quod eum mater exterrita alvo ejecit. *Idem*. Al. tamen leg. *Exterricineus*.

Exterreo, es, ui, itum, a. 2. valde terreo, *ſpaventare*, καταπλήσσω. *Cic. 2. Offic. c. 10.* Dolorum cum admoventur faces, præter modum plerique exterrentur. *Liv. l. 4. c. 33.* Exterrere metu.

Exterricineus. V. Exterraneus.

Exterritus, a, um, adject. valde territus, *ſpaventato, sbigottito*, ἐκπλαγείς. *Curt. l. 10. c. 9.* Nova re exterritus. *Cic. l. 1. Divin. c. 20. ex vet. Poeta*: lacrymis exterrita ſomno.

Extersus, a, um, adject. ab extergeo, *terſo, forbito*. *Plin. l. 34. cap. 9.* Exterſa æra rubiginem celerius trahunt. *Cic. 2. Ver. c. 21.* Everſum, atque exterſum relinquere fanum.

Extersus, us, ui, m. actus extergendi. *Plaut. Curc. 4. 4. 22.* Linteumque exterſui, h. e. ad extergendum aptum. Al. leg. *exterſum*. Vide Taubman.

Exterus, a, um, o. 1. 2. *foreſtiero, d'altro paeſe*, ἐξωτερικός, quod alibi eſt natum, vel quod aliunde advenit. *Cic. in Cat.* Exterus hoſtis, atque longinquus. *Id. pro Leg. Manil. c. 16.* Apud exteras nationes. ¶ Comparat. *Exterior*, ſuperl. *Extremus*, ſi hinc ducenda ſunt, V. in *Exterior*.

Extexo, is, ui, xtum, a. 3. *ruinare, diſtruggere*, Ger. *zerbrechen*, Gal. *défaire*, Hiſp. *deſtexer, deshazer*, ἀναλύω, retexo, deſtruo, quod textum eſt. Tranſlate *Plaut. Bacch. 2. 3. 5.* Extexam ego illum pulcre jam, ſi Dii volunt. h. e. auro eum ſpoliabo: vel, omnia ejus conſilia & rationes pervertam, & deſtruam.

Extillo. Exſtillo.

Extimeo, es, a. 2. &

Extimeſco, is, mui, a. 3. *temere grandemente*, ירא, Ger. *ſehr, fœrchten, erſchrecken*, Gal. *avoir grand peur*, Hiſp. *temer mucho*, περιδεδοίκω, valde timeo. Et modo abſolute accipitur. *Ter. Hec. 5. 3.* Extimui illico. ¶ Modo active. *Cic. de Sen.* Quod adoleſcentes indocti contemnunt, id docti ſenes extimeſcent? *Id. pro Dejot. c. 1.* De fortunis communibus extimeſcere. Et *Phil. 7. c. 1.* Ab Antonio majus periculum extimeſcendum eſt. *Tacit. Ann. 15. c. 71.* Quaſi principem non quidem odiſſent, ſed tamen extimeſcerent.

Extimulo, V. Exſtimulo.

Extimus, a, um, adject. ſuperlat. ab *extra*, vel ab *exterus*, *eſtremo, eſteriore*, ἐξώτατος. *Plin. l. 2. c. 78.* Quæ nunquam extimis gentibus fuerint. *Cic. de Somn. Scip. c. 4.* Orbium unus eſt extimus, qui reliquos omnes complectitur.

Extinctio, f. 3. *eſtinzione*, כבוי, Ger. *auſleſchung*, Gal. *éteinte, extinction*, Hiſp. *apagamento*, ἀπόσβεσις, actus extinguendi. *Cicer. 1. Tuſc. c. ult.* Nam ſi ſupremus ille dies non extinctionem, ſed commutationem affert loci.

Extinctor, m. 3. qui extinguit. *Cic. in Piſon. c. 11.* Prope a meis ædibus ſedebas non extinctor, ſed auctor incendii. ¶ Tranſlate pro deſtructore ponitur. *Cic. pro Cal.* Ne extinctor patriæ, ne proditor appelletur.

Extinctus, us, ui, m. idem quod extinctio. *Plin. l. 9. c. 7.* A lucernarum extinctu.

Extinctus, a, um, adject. *eſtinto, morto*, ἀποσβεσθείς. *Ovid. 7. Metam. v. 77.* Extincta flamma. *Virg. Ecl. 5.* Extinctum crudeli funere Daphnim. *Id. Æn. 4. v. 322.* Extinctus pudor.

Extinguibilis, le, adject. qui extingui poteſt, *eſtinguibile*. *Lactant. l. 7. c. 20.* Si non extinguibiles, tamen cruciabiles fiunt.

Extinguo, vel Exſtinguo, is, xi, ctum, a. 3. *eſtinguere, ammorzare, ſpegnere*, כבה, Germ. *auſleſchen*, Gall. *éteindre*, Hiſp. *apagar*, ἀποσβέννυμι, eſt tingendo, ſeu immergendo delere, quod accenſum eſt, a *tingo*. Extinguuntur autem proprie, quæ ardent, ut ignis, flamma, incendium, item quæ calorem inducunt, ut ſitis, a ſimilitudine: item quæ vivunt, ut anima, vita. *Cic. Fam. l. 4. ep. 13.* Quibus adjutoribus illud incendium extinximus. *Ter. Adelph. 3. 2. 16.* Seni animam primum extinguerem ipſi. Sic extinguere ſitim, apud *Ovid. 7. Met. v. 569.* ¶ Extingui abſolute eſt mori. *Cic. de Senect.* Extingui hominem ſuo tempore, optabile eſt. ¶ Hinc ad alia plurima transfertur, quæ corrumpi, & amitti poſſunt. *Auct. ad Heren. lib. 4. cap. 27.* Formæ dignitas vetuſtate extinguitur. *Cic. Fam. 1. ep. 1.* Gratiam noſtram extin-

extinguit hominum ſuſpicio. Sic extinguere amicitias, famam, bellum; extinguere & opprimere alicuius potentiam, &c. *Cic*, ſæpe, & alii. Extingui oblivione, *andar' in oblio*. *Id. in Somn. Scip.*

Extirpo, V. Exſtirpo.

Extiſpices, m. 3. [illegible], haruſpices, qui extis inſpectis futura prædicunt. *Cic.* 2. *de Div.* Extiſpicum, eorumque, qui ex fulguribus, oſtentiſque prædicerent.

Extiſpicium, n. 2. extorum inſpectio, haruſpicium. *Accius in Med.* Extiſpicium ex prodigiis congruens ars te arguit. *Sueton. Ner. c.* 56. Attendit & extiſpicio.

Exto, V. Exſto.

Extollo, is, tuli, elatum, a. 3. *alzare*, [illegible], Ger. *erheben*, Gal. *elever*, *hauſſer*, Hiſp. *enſalçar*, [illegible], in altum elevo, educo, effero, excito. *Cic.* 5. *Fin.* Quæ circumcidat, amputet, erigat, extollat. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 10. Extollere onera in jumenta. ¶ Tranſlate eſt augere, magnum facere, laudare, &c. *Cic. pro Domo.* Quem virtutis gloria ad cœlum extulit. *Id. de Aruſp. Reſp.* Niſi eos in cœlum ſuis laudibus extolleret. Ab antiquis uſurpatum fuit pro differre. *Plaut. Pœn. a.* 2. *v.* 52. Res ſerias omnes extollo ex hoc die in alium diem. ¶ Extollere lumbos, apud *eund. Epid. in fin.* eſt ſurgere, erigi, *levarſi in piedi*. ¶ Extollere animum, *inſuperbirſi*. *Cic. in Partition.*

Extorqueo, es, torſi, tortum, a. 2. *rapire*, *torre per forza*, Ger. *abtringen*, Gal. *ravir*, *oter*, Hiſp. *arrebatar*, [illegible], eſt tormentis, vel alia quavis vi aliquid exprimere, elicere, auferre. *Cic. in Cat.* 2. *c.* 1. Quod ei ferrum de manibus extorſimus. *Liv. l.* 25. *c.* 4. Extorquere per vim ſuffragium populi. *Cic.* 1. *Tuſc.* Extorſiſti, ut faterer. ¶ Propriè ſignificat valde torquere, *ſtirare*, *ſtorcere*. *Senec. ep.* 104. Fregit aliquis crus, aut extorſit articulum, advocat medicum, ut fracta pars jungatur, ut luxata in locum reponatur.

Extorreo, es, ui, oſtum, a. 2. valde torreo, *abbruciare*. *Celſ. l.* 3. *c.* 8. Si febris extorret, nulla medicamenti danda potio.

Extorris, e. 3. *cacciato dalla patria*, *fuoruſcito*, [illegible], Ger. *bandit*, Gall. *banni*, Hiſp. *deſtierrado*, [illegible], qui ejectus eſt extra terram, ſeu patriam, quaſi exterris, a *terra*. *Cicer.* 5. *Ver.* Hinc centum triginta ſeptem patresfamilias extorres profugerunt. ¶ Jungitur autem fere ablat. *Virg.* 4. *Æn. v.* 616. Finibus extorris. ¶ Et addita præpoſit. *Liv. l.* 5. *c.* 30. Exul atque extorris ab ſolo patrio.

Extortor, m. 3. qui vi rapit, & aufert. *Ter. Phorm.* 2. 3. 27. Bonorum extortor, legum contortor.

Extortus, a. 1. 2. ereptus, adject. *tolto per forza*. *Cic. in Piſon.* Si quidem poteſt vi, aut metu extortum honorarium nominari. ¶ Ponitur item pro excruciato. *Sen. epiſt.* 67. Aut per longam nervorum contractionem extortos minutatim.

Extra, *fuori*, [illegible], Ger. *auſſerhalb*, Gal. *hors*, Hiſp. *fuera*, [illegible], præp. contraria præp. *intra*. Servit accuſativo. *Cicer.* 1. *Off.* Ne extra modum ſumptu, & magnificentia prodeas. ¶ Ponitur etiam pro præter. *Ter. Phor.* 1. 2. 89. Neque cognatus extra unam aniculam quiſquam aderat. ¶ Item pro ſine, ut *Extra jocum*, ſine joco, ſerio. *Cicer. Treb. l.* 7. *Fam. ep.* 32. Sed mehercule extra jocum homo bellus es. *Id. Ver.* 4. *c.* 51. Extra culpam eſſe. ¶ Uſurpatur etiam adverbialiter. *Cic. de Un.* Ut nulla pars hujuſce generis excederet extra. ¶ *Extra quam* ponebatur pro *niſi*, in exceptionibus concipiendis. *Cic.* 1. *de Inv.* Poſtulat is, quicum agitur, a Prætore exceptionem, extra quam ſi in reum capitis præjudicium fiat. ¶ Extra pretium eſſe, apud *Plaut. Pœn.* 1. 2. 119. eſt, omne pretium excedere.

Extraclūſus, a, um, nom. ex particip. relictus, non aſſignatus, ut ager, vel locus extracluſus. *Frontin.* apud *Goeſ. p.* 39. & *Aggenus ibid. p.* 60. Extracluſa regio. *Hygin. ibid. p.* 189. h. e. extra limites poſita.

Extractorius, a, um, adject. [illegible], qui extrahit. *Plin. l.* 24. *c.* 11. Vulgaris arundo extractoriam vim habet.

Extractus, a, um, *portato innanzi*, *differito*, particip. ab extraho. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 28. Tractandis conditionibus extracto primo noctis tempore. *Liv. l.* 4. *c.* 41. Uſque ad noctem extractum certamen. *Horat. l.* 1. *ſat.* 1. *v.* 11. Rure extractus in urbem. V. *Extraho*.

Extraho, is, xi, ctum, a. 3. *trar fuori*, [illegible], Ger. *auſſziehen*, Gal. *tirer*, Hiſp. *ſacar*, [illegible], extra traho, elicio. *Cic. pro Cluent. c.* 13. Extrahitur domo Oppianicus a Manilio. *Id. in Acad.* Epicurus ex animis hominum radicitus extraxit religionem. ¶ Tranſlate ponitur pro liberare, ut Extrahere ſe ex aliquo negocio. *Ter. Phor.* 1. 4. 3. Neque quo modo me inde extraham. ¶ Eſt item conſumere. *Cæſ.* 1. *B. Civ.* Catone acerrime repugnante, & priſtina conſuetudine dicendi mora dies extrahente. ¶ Item differre. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. Per obtrectatores Lentuli res calumnia extracta eſt. ¶ Item ſubducere, liberare. *Nepos Eumen. c.* 5. Seque ac ſuos omnes extraxit incolumes. ¶ Item ſuſpenſum tenere. *Stat.* 1. *Theb. v.* 323. Spes anxia mentem Extrahit. & *l.* 3. *v.* 574. populumque, duceſque Extrahit incertis.

Extramundānus, a, um, adject. ut extramundana intelligentia. *Martian. Capell. lib.* 9. *pag.* 308.

Extramurānus, a, um, adject. qui extra murum eſt, cui opponitur intramuranus. *Lamprid. Heliogab. c.* 27. Exoleti extramurani, & intramurani. *Aſcon. Pedian. in Verr.* 4. *c.* 6. Magiſtratus intramuranus.

Extraneus, a. 1. 2. *ſtraniero*, *foraſtiero*, [illegible], qui eſt ex altera terra, quaſi exterraneus, vel ſimpliciter ab *extra*. *Auct. ad Her. l.* 4. Aut in corpore, aut in animo, aut in extraneis rebus. *Suet. Claud. c.* 4. Hæres extraneus.

Extraordinarius, a. 1. 2. *ſtraordinario*, Ger. *auſſer*, *der ordnung*, Gal. *extraordinaire*, Hiſp. *extraordinario*, [illegible], quod eſt præter ordinem. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 1. *ſub fin.* Extraordinariæ fructuum ſpecies. *Cic. Philip.* 11. *c.* 7. Extraordinarium imperium. *Id. in Brut. c.* 63. Conſulatus petitio extraordinaria. *Liv. l.* 40. *c.* 31. Extraordinarii equites.

Extrarius, a, um, o. 1. 2. *foreſtiero*, [illegible], alienus, alienigena, hoc eſt, qui ex ea, in qua agimus, civitate oriundus non eſt, aut qui ex noſtra familia non eſt, ab *extra*. *Feſtus*: Extrarius ab extraneo ſic diſtinguitur: extrarius eſt, qui extra focum, ſacramentum, juſque ſit, extraneus ex altera terra, quaſi exterraneus. *Ter. Phorm.* 4. 1. 13. Hanc conditionem ſi cui tulero extrario. *Suet. Veſpaſ. c.* 5. Canis extrarius. ¶ Extrarium etiam dicitur, quicquid extra rem, de qua agitur. *Auct. ad Her. l.* 2. Sine ulla aſſumptione extraria defenſionis.

Extremadūra, f. 1. *Eſtremadura*, Prov. Hiſpaniæ, pars Regni Legionis, inter ipſum ad Bor. Andaluziam ad Mer. Portugalliam ad Occ. & Caſtellam N. ad Or. ¶ Extremadura Portugallica, prov. R. Portugalliæ, verſus oſtia Tagi fl.

Extremiſco, is, mui, n. 3. tremiſco, *tremare*. *Sedul. l.* 4. *v.* 286. Extremuit lethale chaos. Quidam tribuunt etiam *Minucio Felici c.* 28. ſed alii pro *extremiſcunt*, legunt *contremiſcunt*.

Extremitas, f. 3. *eſtremità*, [illegible], Ger. *das ende*, Gal. *la fin*, *le bout*, Hiſ. *el fin*, *el cabo*, [illegible], id, quod in quaque re extremum eſt. *Cic.* 2. *Fin.* Infinitaſque regiones, quarum nulla eſſet ora, nulla extremitas. *Plin. l.* 2. *c.* 17. Extremitas circuli. *Id. l.* 35. *c.* 10. Extremitas picturæ. *il dintorno*, *il contorno*.

Extrēmo, adv. *ultimamente*, [illegible], Ger. *letzſichen*, Gal. *en fin*, Hiſ. *ultimadamente*, *enfin*, [illegible], ultimo, in fine. *Cic. Att. l.* 12. Quod enim ſcribis extremo. *Nepos* 22. *c.* 2. Extremo cum ad deſperationem perveniſſent.

Extrēmum, adverb. *l'ultima volta*, extremo. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 3. *v.* 15. Alloquor extremum mœſtos abiturus amicos.

Extrēmus. V. Exterior.

Extricabilis, le, adject. Quidam Lexicographi afferunt loc. *Plin. l.* 36. *c.* 13. ſed ibi lege *Inextricabilis*.

Extricatus, a, um, adject. explicatus, expeditus, *ſviluppato*. *Horat. l.* 3. *od.* 5. Extricata denſis cerva plagis. *Ulp. l.* 27. *Dig. ad leg. Aquil. §.* 19. Extricatæ margaritæ. h. e. purgatæ, perpolitæ.

Extrico, as, avi, atum, a. 1. *diſtrigare*, Ger. *entwirren*, Gal. *developer*, Hiſp. *deſembolver*, [illegible], explico, libero a tricis. *Vatin. Cic.* 5. *Fam. ep.* 10. De Dionyſio tuo adhuc nihil extrico. *Plaut. Epid.* 1. 2. 49. Aliqua ope me exſolvam, extricabo me aliqua. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 88. Mercedem, aut nummos unde unde extricat. h. e. parat, eruit, *trova fuori*.

Extrīlidus, a, um, adject. impavidus, infractus, quaſi qui extra læſionem eſt, ab *extra*, & *lædo*. *Gell. l.* 19. *c.* 1. Hominem conſpiciamus impavidum, & extrilidum. ¶ Alii extrilidum interpretantur exalbidum, timore pallentem. V. ipſum Gellii locum.

Extrinſecus, adv. *di fuori*, [illegible], Ger. *von auſſen*, Gal. *au dehors*, Hiſp. *defuera*, [illegible], externe, ab exteriori parte, ab *externus*, & *ſecus*, quod interdum ſignificat prope, quaſi *ſecus externa*. *Cic.* 4. *Acad.* Irrumpunt extrinſecus in animos noſtros per corpus imagines, nobis dormientibus. ¶ Recentiores adjective uſurpant, ut *Tertull. de Pall. c.* 1. ſed non ſunt imitandi.

Extrītus, a, um, exterendo eliſus, expreſſus. *Lucret. l.* 5. *v.* 1097. Exprimitur validis extritus viribus ignis. ¶ Item contritus, eliſus. *Senec. ep.* 57. *a med.* Animam hominis magno pondere extriti permeare non poſſe. ¶ Item extractus, exemptus, ut extrita ſyllaba, *Varr. ſub fin. l.* 9. *de L. L.*

Extro, as, n. 1. *uſcire*, exeo, apud vet. *Afran.* apud *Non. c.* 1. *n.* 279. Simul limen intrabo, illi extrabunt illico.

Extrūdo, is, uſi, uſum, a. 3. *cacciar fuori*, [illegible], Ger. *auſſtrucken*, Gal. *chaſſer*, *pouſſer hors*, Hiſp. *echar*, [illegible], extra trudo, per vim expello. *Cic.* 7. *Fam.* Quo in numero tu certe fuiſſes, niſi te extruſiſſemus. *Plaut. Aulul.* 1. 1. 5. Me extruſiſti ex ædibus. Et *verſ.* 31. Decies die uno ſæpe extrudit ædibus. ¶ Pro vendere, *Hor. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 11. Laudat venales, qui vult extrudere, merces, *ſpacciar la ſua mercanzia*.

Extruo. V. Exſtruo.

Extrūſus, a, um, *cacciato fuori*. *Lucret. l.* 3. *v.* 978. Cedit enim rerum novitate extruſa vetuſtas.

Extuberatio, f. 3. tuberculorum eruptio. *Plin. l.* 32. *c.* 9. Luxatis imponitur, item extuberationibus.

Extuberātus, a, um, adject. *gonfiato*. *Ammian. l.* 22. *c.* 15. Aviditate nimia extuberatus venter. *Solin. c.* 27. (al. 40.) Enormi corpulentia extuberatus.

Extubĕro, as, avi, atum, n. 1. *gonfiarſi*, [illegible], Ger. *ſich aufblaſen*, Gal. *s'enfler*, Hiſp. *hincharſe*, [illegible], intumeſco, excreſco. *Plin. l.* 21. *c.* 16. Radice folioſa, ex qua media veluti extuberat. ¶ Nonnunquam active ponitur pro tuberibus inæquale aliquid reddere. *Sen. l.* 6. *nat. quæſt.* Defert montes, ſubrigit plana, valles extuberat.

Extŭlo, is, dicebant Antiqui pro extra fero. Itaque legunt nonnulli in *Plaut. Moſt.* 1. 2. 41. Extulunt, parant ſedulo &c. Alii *extollunt*.

Extumeo, es, ui, n. 2. *gonfiarſi*, [illegible]. *Plaut. Truc.* 1. 2. 96. Uterum illi nunquam extumere ſenſi.

Extumeſco, is, ui, n. 3. idem quod extumeo. *Plin. l.* 37. *c.* 5. Perſicos illos extumeſcentes pinguiter.

Extumidus, a. 1. 2. idem ac tumidus, *gonfiato*, *ſollevato*. *Varro de re ruſt. l.* 1. *c.* 51. Potiſſimum rotundam, & mediam paulo extumidam.

Extunc, adverb. ex illo tempore, *da quel tempo*. *Apul. l.* 7. *A. A.* Extunc pœnæ reſervatus.

Extundo, is, tudi, tuſum, a. 3. *sforzare*, [illegible], vi, vel blanditiis aliquid extorqueo. *Suet. Veſpaſ. c.* 2. Ea demum extudit magis convicio, quam precibus. ¶ Ponitur etiam pro ſtudioſe facere, invenire. *Virg.* 1. *Georg. v.* 133. Ut varias uſus meditando extunderet artes. ¶ *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 14. Cum labor extuderit faſtidia. h. e. removerit, ejecerit. ¶ Reperitur etiam pro valde tundere. *Senec. Controv. l.* 6. Alterius diminutas ſcapulas in deforme tuber extundit.

Exturbātus, a, um, adject. expulſus, dejectus, *cacciato fuori*, *abbattuto*. *Cic. Ver.* 4. *c.* 30. Antiochus princeps provincia exturbatus. *Catul. carm.* 63. *v.* 108. Pinus radicibus exturbata.

Exturbo, as, avi, atum, a. 1. *ſcacciare*, [illegible], Ger. *hinauſſ ſtürmen*, Gal. *chaſſer*, Hiſp. *arrojar*, *echar*, [illegible], extra turbo, expello, per vim ejicio. *Cic. in Rul.* Exturbari, & expelli plebem ex agris, non conſtitui, & collocari. *Id. pro Quint.* Miſerum fortunis omnibus exturbari. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 169. Niſi illi maſtigiæ exturbo oculos, atque dentes. ¶ Eſt etiam valde turbare. *Cic. Q. Fr.* 1. *ep.* 4. Multa convenerunt, quæ mentem exturbarent meam. *Liv. l.* 6. Hæc nova injuria ſpem pacis exturbavit. ¶ *Aſcon. in argum. orat. pro Mil.* Milo exturbari tabernam juſſit. h. e. perfringi.

Extuſſio, is, ivi, itum, a. 4. eſt tuſſiendo aliquid ejicere. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Purulenta quoque extuſſientibus. *Celſ. l.* 2. *c.* 8. Vomicam excitat, ſic ut extuſſiatur.

Extuſsitus, a, um, adject. tuſſiendo ejectus, ut extuſſita ſputa, *Cal. Aurel. Acut.* 2. *c.* 13.

Exubĕrans, antis, adject. o. 3. uberius abundans. *Gel. l.* 3. *c.* 9. Vigoreque, & colore exuberantiſſimo.

Exuberantia, æ, f. exuberatio. *Gell. l.* 2. *c.* 6. Phœniceus color exuberantiam ſignificat ruboris.

Exuberatio, onis, f. abundantia. *Vitruv. l.* 1. *c.* 4. Exuberationibus, aut defectionibus laborare.

Exubĕres, com. 3. infantes ab uberibus remoti, ſeu ablactati. *Feſtus*.

Exubĕro, as, n. 1. *abbondare*, [illegible], Ger. *überflüſſig ſeyn*, Gal. *abonder*, Hiſ. *abundar*, *ſobrar*, [illegible], ſuperabundo, ab adject. *uber*, plenus, fœcundus, fertilis. *Virg.* 2. *Georg. v.* 516. Pomiſque exuberat arbor. ¶ Reperitur etiam active. *Col. l.* 9. *c.* 4. Quæ favorum ceras exuberant. hoc eſt, uberes reddunt.

Exuccus. V. Exſuccus.

Exūdo. V. Exſudo.

Exvēlo, as, avi, atum, a. 1. develo, detego, *ſvelare*. *Propert. l.* 3. *el.* 14. *v.* 3. Ut mihi prætextæ pudor exvelatus amictu. Ita leg. Scalig. Alii, *eſt velatus*.

Exverræ, vel exverriæ, f. 1. purgatio quædam domus, ex qua mortuus ad ſepulturam ferendus eſt, quæ fiebat per everriatorem, certo genere ſcoparum adhibito, ab *everrendo*, hoc eſt purgando. *Feſt.* Vel, quod idem eſt, Exverriæ erant feberi genus, quo purgabant familiam juſta facientes ad digitum, quem mortuo abſciderant, antequam reliquum corpus combureretur. *Joſ. Scalig. ad loc. Feſt.*

Exverto, is, erti, ſum, a. 3. *prevenire*, eſt prævenire, præoccupare. *Plaut. Pœn.* 4. 2. 52. Cito homo exverti poteſt. Optimi Codices habent, *perverti*.

Exūgo, V. Exſugo.

Exvibriſſo, as, n. 1. idem ac vibriſſo. *Titin.* apud *Feſt.* Si erit tibi cantandum, facito uſque exvibriſſes.

Exul, ulis, com. 3. *eſule*, *bandito*, [illegible], Ger. *verbannter*, Gal. *banny*, Hiſ. *deſterrado*, [illegible], exilio mulctatus, extorris, ejectus, quaſi *ex ſolo*, ſeu ejectus extra ſolum. *Cic. pro Dom. c.* 27. Quid enim exul? ipſum per ſe nomen calamitatis, non turpitudinis. *Horat. l.* 2. *od.* 16. Patriæ quis exul ſe quoque fugit? *Tacit. Ann.* 14. *c.* 63. Alia exul. ¶ Tranſlate *Ovid. Metam.* 9. *v.* 410. Attonituſque malis, exul mentiſque, domuſque. ¶ Aliqui ſcribunt *exſul*.

Exulāris, re, adject. ad exulem pertinens, ſeu ad exilium. *Ammian. l.* 15. *c.* 3. Exulari pœna damnare aliquem. Adde *l.* 14. *c.* 5.

Exulatio, onis, f. *bando*, idem ac exilium. *Flor. l.* 1. *c.* 22. Inde clariſſimos Principes exulatione mulctavit.

Exulceratio, f. 3. *piaga*, [illegible], plaga. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Et interaneorum, veſicarumque exulcerationibus. *Celſ. l.* 4. *c.* 25. Si nulla exulceratio eſt.

Exulceratorius, a. 1. 2. *che impiaga*, exulcerandi vim habens. *Plin. l.* 32. *c.* 7. Exulceratorium medicamentum.

Exulcerātrix, icis, quæ exulcerat. *Plin. l.* 27. *c.* 12. Vis ei ſtiptica, & exulceratrix.

Exulcerātus, a. 1. 2. partic. ab exulceror, *piagato*. Tranſlate *Cic. pro Deiot.* Ut in exulcerato animo facile fictum crimen reſideret. Adde *l.* 1. *Fam. epiſt.* 1. *ſub fin.*

Exulcĕro, as, avi, atum, a. 1. *impiagare*, [illegible], Ger. *deſſchwürend machen*, Gal. *exulcerer*, *bleſſer*, Hiſp. *llagar*, *enconar*, [illegible], ulcus induco. *Plin. l.* 20. *c.* 6.

c. 6. Lepras, lichenas, lentigines exulcerat. ¶ Tranſlate ponitur pro exaſperare, vel exacerbare. Cic. 2. de Orat. c. 75. Quæ ſanare nequeunt, exulcerant. Idem de clar. Orat. Exulcerare gratiam alicujus.

Exŭlo, as, avi, atum, n. 1. eſſer bandito, [illegible], Ger. verbannen ſeyn, Gall. être banny, Hiſp. eſtar deſterado, φεύγω, patria privatus ſum: & duobus modis dicitur, de loco, in quo exul eſt, & de quo ejectus eſt. Cic. 2. de Div. Cum Annibali apud eum exulanti depugnare placeret. Ter. Eun. 3. 5. 62. Domo exulo. Plaut. Merc. 3. 4. 59. Exulatum ire. ¶ Tranſlate Id. ib. prol. v. 43. Res exulatum ad illam (meretricem) abibat clam patris.

Exulto cum derivat. V. Exſulto.

Exululātus, a. 1. 2. partic. ab exululo, ſub voce paſſiva active ſignificans. Ovid. 4. Triſt. el. 1. v. 42. Dum ſtupet Idæis exululata jugis.

Exŭlŭlo, n. 1. urlare forte, ἐξολολύζω, valde ululo. Ovid. 1. Metam. v. 233. Noctiſque ſilentia ruris exululat.

Exſum, V. Exeſto.

Exundātio, f. 3. inondazione, κατακλυσμός, ſuperefluentia. Plin. l. 19. c. 3. Niſi exundatione fluminum invecto ſemine a Tigris.

Exundo, as, avi, atum, n. 1. ſoprabbondare, Ger. uberlauffen, Gal. ſe deborder, Hiſ. ſobrepujar, ſalirſe, [illegible], alveum exeo, extra alveum undas effundo, extra alveum effluo. Col. l. 8. c. 16. Rivis, per quos exundat piſcina, præfigantur ænei cancelli. ¶ Tranſlate eſt copioſum eſſe, abundanter effluere. Tac. in Dial. de Orat. Exundat, atque exuberat admirabilis illa eloquentia. Sen. Oedip. Dolor exundat alte merſus. Id. Hippol. Vapor exundat antro.

Exungo, is, a. 3 idem ac ungo. Plaut. Rud. 2. 7. 22. Eluas tu, an exungare, ciccum non interduim.

Exunguis, e, adject. qui ungue caret. Tertul. de Pal. c. 5. Beſtia edentula, & exunguis, & excornis.

Exungŭlo, as, a. 1. ἐξονυχίζω, ungues aufero. Affertur locus ex Plaut. Truc. 2. 2. 57. Sed ibi mira eſt lectionis varietas. ¶ Exungulare, neut. ſignif. pro ungues amittere, habet Veget. l. 2. c. 57. Si exungulaverit jumentum.

Exŭo, is, exui, tum, a. 3. ſpogliare, [illegible], Ger. ausziehen, Gal. depouiller, Hiſ. deſpojar, ἀποδύω, indumenta detraho, ſpolio, denudo, ab ἐκδύω, exuo. Nonnulli a ſuo derivant, & ſcribunt exſuo. Senec. ep. 92. Alicui veſtem exuere. Virg. 5. Æn. Magna oſſa, lacertoſque exuit. ¶ Tranſlate ſignificat auferre, privare. Liv. l. 1. Primo ſe agro paterno, avitoque exuiſſe, deinde reliquis fortunis. ¶ Item deponere, abjicere, deporre. Cic. pro Lig. c. 5. Nonne omnem humanitatem exuiſſes? Tac. 1. Ann. c. 75. Exuere virtutes. Et l. 6. c. 20. Exuere vitia. ¶ Exuere jugum, eſt ſervitute ſe liberare. Liv. l. 35. c. 17. ¶ Exuere mores antiquos, deporre gli antichi coſtumi. Id. l. 37. ¶ Exuere vultus ſeveros, Ovid. 3. Amor. el. 4. ¶ Exuere animam, morire. Id. 14. Metam.

Exupĕro cum derivat. V. Exſupero.

Exurdo, V. Exſurdo.

Exurgĕo, es, a. 2. cavar fuori, exprimo, elicio, ductum a ſpongia, quæ ut humorem reddat, urgetur, & comprimitur. Plaut. Rud. 4. 3. 69. Exurgebo quidquid humoris tibi eſt. Cato. Exurgeto ſuccum, &c.

Exurgo, V. Exſurgo.

Exūro, is, exuſſi, ſtum, a. 3. abbruciare, [illegible], Ger. verbennen, Gal. bruler, Hiſ. quemar, κατακαίω, idem ac uro, vel igne prorſus conſumo. Cic. in Piſ. c. 4. Locri, Photii Bœotii exuſti. Lucret. l. 3. v. 931. Sitis exurit miſeros. ¶ Tranſlate eſt delere, ut inuro eſt imprimere. Cic. 3. de nat. Deor. c. 3. Mihi quidem ex animo exuri non poteſt, eſſe Deos. Sunt qui aliter legunt ex conjectura.

Exuſcĭto, V. Exſuſcito.

Exuſtio, f. 3. abbruciamento, [illegible], Ger. brunſt, Gal. brulement, Hiſp. quemadura, καῦσις, uſtio. Cic. in Som. c. 7. Propter eluviones, exuſtioneſque terrarum.

Exuſtus, a, um, adject. abbruciato, ut exuſtus ager, apud Virgil. 1. Georg. v. 107. Sole exuſtus caſeus, apud Colum. l. 7. c. 8.

Exūtus, a, um, adject. ſpogliato, privato. Plin. l. 35. c. 11. Herculem exuta mortalitate in cœlum euntem. Virg. 11. Æn. v. 395. Exuti Arcades armis. Tac. Ann. l. 4. exutus bonis.

Exuviæ, arum, f. 1. ſpoglie, [illegible], Ger. raub, beut, Gal. depouilles, Hiſp. deſpojos, τὰ ἔνδυμα, veſtes exutæ, ab exuo. Virg. 8. Ecl. Has olim exuvias mihi perfidus ille reliquit. ¶ Speciatim ſumitur pro ſpoliis hoſtibus detractis. Cic. pro L. Man. c. 18. Cum eum vobis majores veſtri exuviis nauticis, & claſſium ſpoliis ornatum reliquiſſent. ¶ Dicuntur etiam de tegminibus brutorum animantium, ut de veteri ſerpentis pelle Virg. 2. Georg. Cum poſitis novus exuvis, nitiduſque juventa Volvitur. ¶ Exuviæ bubulæ, apud Plaut. Moſt. 4. 1. 26. ſunt lora ex corio bubulo, ad ſervos cædendos. Mane, inquit, caſtigabit eos bubulis exuviis.

DE LITTERA F.

F Litera a Priſciano inter mutas numeratur: ab aliis inter ſemivocales, eo quod a vocali incipiat, & in ſeipſam terminetur. Hæc alio nomine dicta eſt digamma Æolicum, quod duplex gamma imagine referat. Eundem ſonum habet, quem apud Græcos φ. Unde etiam dictiones aliquæ Græcæ in Latinorum uſum receptæ, quæ apud illos per φ ſcribuntur, apud Latinos ſcribuntur per F, ut Fama, Fanum, & ſimilia. Vetuſtiſſimi hac litera loco aſpirationis uti ſolebant. Dicebant enim Fordeum, trafo, veſo, pro Hordeum, traho, vebo. Fuerunt præterea apud antiquiſſimos, qui loco F uterentur, B, Bruges dicentes pro eo, quod poſteri Fruges dicere maluerunt. Hanc Claudius Cæſar inverſam v conſonantis vicem voluit præſtare, quod etiam hodie in pleriſque vetuſtis monumentis conſpicitur: nunquam tamen efficere potuit, ut omnium conſenſu reciperetur.

F ANTE A.

Faba, æ, f. 1. fava, [illegible], Ger. bone, Gal. feve, Hiſp. hava, κύαμος, genus leguminis. Cic. 1. de Div. Pythagoricis interdictum putatur, ne faba veſcerentur. Plaut. Aulul. 5. 1. 9. Quid reperiſti? Str. Non quod pueri clamitant in faba ſe repperiſſe. h. e. non rem nihili, puta vermiculum in faba naſcentem, quem midam vocant. Ter. Eun. 2. 3. 89. At enim iſthæc in me cudetur faba, h. e. in me hoc malum recidet, quemadmodum cum faba cuditur, laborat ſolum, in quo cuditur. ¶ Faba Græca λωτὸς dicitur. Plin. l. 18. c. 12. ¶ Faba porcina, herba eſt, quam vulgo corrupto vocabulo Juſquiamum appellant. V. Hyoſcyamus.

Fabacĕus, a, um, di fava, fabalis. Pallad. in Novembr. tit. 1. Calamos fabaceæ meſſis eduxit.

Fabacia, æ, f. 1. κυαμῖτις, genus libi ex fabis. Plin. l. 18. c. 12. ¶ Apicio l. 5. c. 6. Fabaciæ virides, ſunt caules, fruticeſque fabarum.

Fabagĭnus, a, um, adject. qui eſt ex faba, ut fabaginum acus. Cato R. R. c. 54.

Fabalia, ium, n. 3. ſtoppie di fave, Ger. bonſtroh, Gal. chaumes de feves, Hiſ. canas de havas, ſtipulæ fabarum, hoc eſt, culmi illi, ex quibus ſiliquæ fabaceæ dependent. Col. l. 2. c. 10. Malle ſe matura fabalia, quam trimeſtrem fructum. Tertul. de Anim. c. 31. Pythagoras, ne per fabalia quidem tranſeundum, ſuis tradidit.

Fabalis, & le, o. 3. di fava, quod ad fabam ſpectat. Ovid. 4. Faſt. v. 725. Stipulamque fabalem ſæpe tuli. Plin. l. 22. c. 25. Fabales ſiliquæ.

Fabăris, is, m. Italiæ flu. per Sabinos tranſiens, qui & Farfarus dicitur. Virg. 7. Æn. v. 715. Qui Tiberim Fabarimque bibunt. Ovid. 14. Met. v. 330. Et amœnæ Farfarus umbræ.

Fabarius, a, um, adject. fabalis, ad fabam pertinens, ut fabaria inſula, Borkum, apud Plin. l. 4. c. 13. ita dicta a frugis ſimilitudine ſponte ibi provenientе. ¶ Fabariæ calendæ dicebantur Juniæ, quod in iis fabæ recentes rebus divinis adhibebantur. Macrob. Sat. l. 1. c. 1. ¶ Fabaria pila, vas concavum, in quo fabæ tunduntur. Cat. c. 11. R. R.

Fabatarium, ii, n. genus vaſis, in quo fabarum grana, vel fabaſa reponuntur. Lamp. Heliog. c. 20. Ut exhiberet plenis fabatariis, & diſcis.

Fabatus, a, um, fabaceus. Fabata puls, ex faba. Feſtus in Refrivа: In ſacrificiis publicis, cum puls fabata diis datur, nominatur refriva.

Fabella, f. 1. dim. a fabula. Cic. 2. de Div. c. 38. Nihil debet eſſe in Philoſophia commentitiis fabellis loci. Phedr. l. 4. fab. 6. v. 22. Si nec fabellæ te juvant, nec fabulæ. h. e. nec fabuloſæ narratiunculæ breviores, quales ſunt Æſopiæ; nec longiores, & graviores, ut Tragœdiæ.

Faber, fabri, m. 2. fabbro, [illegible], Ger. werckman, Gal. ouvrier, en quelque matiere que ce ſoit, Hiſp. oficial, τεχνίτης, omnis artifex, qui e quavis duriore materia facit aliquid, a facio. Nam qui ex gypſo, argilla, aut cera aliquid conficit, plaſtes vocatur. Habet amplam ſignificationem, quæ tamen limitatur ex ſignificatione adjectivi adjuncti, ut faber ferrarius, qui aliquid ex ferro conficit, faber tignarius, qui tigna ad ædificia concinnat, faber aurarius, qui ex auro aliquid excudit, & ſic de cæteris. Cic. in Bruto c. 73. Ego me Phidiam eſſe malim, quam vel optimum fabrum tignarium. ¶ In gen. plur. uſitatius eſt fabrum, quam fabrorum. Cic. in Orat. c. 46. Fabrum, & procum audeo dicere, non fabrorum, & procorum. Id. Att. l. 9. Jam duo præfecti fabrum Pompeji in meam poteſtatem venerunt. Plaut. Moſt. 1. 2. 54. Frugi uſque, & probus fui, in fabrorum poteſtate dum fui. ¶ Tranſlate Salluſt. ad Caſ. de Republ. ord. Res docuit, id verum eſſe, quod in carminibus Appius ait, fabrum eſſe quemque fortunæ ſuæ. ¶ Faber eſt etiam piſcis genus, alio nomine Zeus. Plin. l. 9. c. 18.

Faber, a, um, adject. fabrilis, ad fabrum pertinens, fabbrile, ingegnoſo. Ovid. 8. Met. v. 159. Dædalus ingenio fabræ celeberrimus artis. Apul. l. 2. Florid. Annulus aureus faberrimo ſignaculo.

Fabiānus, a, um, o. 1. 2. quod ad Fabium pertinet, ut Arcus Fabianus, qui conſtructus eſt juxta regiam in via ſacra. Et Fabiani milites, apud Nep. 11. 2.

Fabienſes, m. 3. populi Latii, finitimi Albanis. Plin. l. 3. c. 5.

Fabii, maſc. 2. olim Flavii, gens Romæ nobiliſſima, dicta a faba ſatione, quod eo tempore, quo Romani pene omnes agriculturam exercebant, primus, qui hoc nomine appellatus eſt, in faba ferenda excelleret. Aliqui volunt, dictos eſſe a fovea, ſeu antiquo fovio, vel fovea, quod Hercules matrem ejus, unde genus hoc cœpit, ad foveam compreſſerit. ¶ Fabiorum tanta Romæ potentia fuit, ut bellum adverſus Vejentes ſoli cum ſuis clientibus, & ſervis in ſe ſe receperint. Sed cum ex levibus aliquot præliis ſæpius victoriam reportaſſent, tandem ad Alliam flu. inſidiis circumventi, ad unum omnes cæſi ſunt. Erant autem ſex, & trecenti. Ex tanta clade unus tantum ſuperfuit, qui nondum armis per ætatem idoneus, in Urbe relictus erat, ex cujus ſanguine per longam nepotum ſeriem natus Fabius ille Maximus, qui Cunctator dictus eſt.

Fabius Pictor, Patricius Romanus, peritiſſimus Juris Civilis, litterarum, & antiquitatis. Cic. in Bruto.

Fabius, a, um, adject. ut Fabia tribus, de qua meminit Suet. in Aug. c. 40. Fuit una ex Ruſticis.

Fabrateria, f. 1. Favoteria, Falvaterra, Col. & opp. Volſcorum, in Latio, prope Lirim fl. inter Aquinum, & Fregellas. Pop. Fabraterni, apud Liv. & Plin. l. 3. c. 5.

Fabre, adverb. artifizioſamente, Ger. werckliсh, Gal. artificieuſement, Hiſp. artificioſamente, κατατεχνικῶς, artificioſe, a faber. Plaut. Men. 1. 2. 23. Hoc factum eſt fabre. Apul. l. 1. A. A. navis faberrime facta.

Fabrefacio, is, a. 3. edificare, fabbricare con artifizio, Ger. wercklich machen, Gal. faire artificieuſement, Hiſp. obrar con artificio, τεχνάζομαι, ædifico, artificioſe compono. Plin. de Vir. illuſt. c. 38. Claſſem magis validam, quam decoram fabrefecit.

Fabrefactus, a, um, partic. fabbricato, fatto artifizioſamente. Plaut. Caſ. 5. 1. 8. Nec fallaciam aſtutiorem ullam fecerit, atque ut hæc eſt fabrefacta a nobis. Ammian. l. 29. c. 1. Lana ex diverſis materiis fabrefacta.

Fabriānum, neut. 2. Fabriano, opp. ampliſſimum Piceni, unum ex quatuor maximis caſtellis Italiæ, in ditione Pontificia, & in Marchia Anconitana, ad radices Apennini Montis, in limite Ducatus Urbini inter Sentini rudera ad Occ. & Matelicam ad Or. Hic optima charta.

Fabrica, æ, f. 1. bottega del fabbro, Ger. werckſtatt, Gal. batiment, forge, Hiſ. fabrica, botica, ἐργαστήριον, proprie eſt fabri officina. Hinc quas officinas armorum Cæſar dixit, eas Veget. l. 2. c. 11. fabricas armorum vocat, quas publicas per ſingulas provincias Romani habebant: privatim enim exercere vetitum erat, ut ex Notis Imperii, & Novell. 85. conſtat. Qui hujuſmodi fabricas exercebant ad arma publica cudenda, Fabricenſes dicebantur, quique præerant, Præfecti Fabrum. Veget. loc. cit. ¶ Eſt etiam fabrica ipſa ars fabrilis. Hinc fabrica materiaria, apud Plin. & ferraria, l. 7. c. 56. h. e. ars ducendi ferrum, &c. Cic. 2. nat. Deor. c. 13. Pictura, & fabrica, cæteræque artes habent quendam abſoluti operis effectum. ¶ Item opus ipſum fabricatum, fabbrica. Id. ib. c. 47. Admirabilis fabrica membrorum animantium. ¶ Tranſlate pro dolo, ſeu machinatione accipitur. Ter. Heaut. 3. 2. 34. Nonne ad ſenem aliquam fabricam fingit? Plaut. Ciſt. 2. 2. 5. Quot admonivi illi fabricas, quot fallacias!

Fabricatio, f. 3. fabbrica, compoſizione, [illegible], Ger. machung, Gal. forgement, façon, Hiſp. fabricacion, κτίσις, actus fabricandi, item ipſa fabrica. Cic. 2. de nat. Deor. c. 53. Si erit tota hominis fabricatio perſpecta.

Fabricātor, is, m. 3. fabbricatore, [illegible], Ger. ſchmid, Gal. forgeur, ouvrier, Hiſp. fabricador, τεχνίτης, qui fabricat. Cic. de Un. Utrum ille fabricator tanti operis ſit imitatus exemplar. Virg. Æneid. 2. Doli fabricator.

Fabricātrix, icis, quæ fabricat. Lactant. l. 6. c. 22. Mortis fabricatrix voluptas.

Fabricatus, us, m. 4. idem quod fabricatio. Sidon. l. 3. ep. 13. Hoc fabricatu amicitiarum culmen ædificat.

Fabricātus, a, um, adject. fabbricato, fatto con artifizio. Virg. 2. Æn. v. 46. machina fabricata. Ovid. Met. 8. v. 669. Pocula fabricata fago. Vellej. l. 2. c. 27. Cuniculi miro opere fabricati.

Fabricenſes, ium, m. 3. qui in publicis fabricis ad arma cudenda exercentur. V. Fabrica.

Fabricius pons, Ponte di quattro capi, unus ex pontibus urbis Romæ, a Fabricio Conſule, a quo extructus eſt.

C. Fabricius Luſcinus, Civis Romanus, frugaliſſimus, in cujus domo ex argento patella tantum, & ſalinum fuit colendorum Deorum cauſſa, ita tamen, ut patella corneo pediculo ſuſtineretur. Val. Max. l. 4. c. 4. n. 3. A Samnitibus, quos univerſos in clientelam habebat, decem æris, & quindecim pondo argenti, totidemque ſervos ſibi miſſos in Samnium remiſit. Id. l. 4. c. 3. n. 6. Cenſor P. Cornelium Rufinum duobus Conſulatibus, & Dictatura functum e Senatu ejecit, quod decem pondo vaſa argentea comparaſſet. Id. l. 2. c. 9. n. 4. Liv. l. 14. filiæ ob paupertatem de publico dotatæ fuerunt. Adverſus Pyrrhum, & Samnites graviſſima bella geſſit. Medicum Pyrrhi, domini ſui mortem per venenum pollicentem, vinctum ad Regem remiſit. Liv. l. 13.

Fabrico, as, a. 1. & fabricor, aris, d. 1. fabbricare, [illegible], Ger. bauwen, Gal. forger, Hiſp. labrar, fabricar, τεχνάζομαι, fabrili arte aliquid conficio. Ovid. 13. Met. Craterem Æneæ, quem jam fabricaverat Alcon. Cic. 3. de Orat. Capitolii faſtigium illud, & cæterarum ædium non venuſtas, ſed neceſſitas ipſa fabricata eſt. ¶ Tranſlate Sen. epiſt. 16. Philoſophia animum format, & fabricat. Cic. 4. Acad. Fabricare verba.

Fabricus, a, um, adject. fabrilis. Paul. JCtus l. 19. ff. de inſtruct. & inſtrum. Servus arte fabrica peritus.

Fabrificatio, onis, f. Tertul. Apol. c. 12. Non ſentiunt injurias, & contumelias ſuæ fabrificationis Dii veſtri.

Fabrilis, le, o. 3. *di fabbro*, [illegible], quod eſt fabri, ſive quod ad fabrum pertinet. *Cicer. Att. l. 6.* Erratum fabrile putavi. ¶ Fabrilia, ium, n. 3. res fabrorum. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 116.* Tractant fabrilia fabri.

Fabriliter, adv. artificioſe, more fabri. *Prudent. Apotheoſ. verſ. 319.* Opifex fabriliter aptans compoſuit.

Fabŭla, æ, f. 1. *favola*, *novella*, [illegible], Ger. *fabel*, Gal. *fable*, Hiſp. *fabula*, μῦθος, quod in ore omnium verſatur, rumor populi, res paſſim divulgata, ſive vera, ſive ficta ſit, a *fari*. *Horat. l. 1. epiſt. 13. v. 9.* Ne vulgi fabula fiam. Sic *Teren. Hec. 4. 3.* Nos fabulæ ſumus. *Suet. in Aug. c. 70.* Cœna ejus ſecretior fuit in fabulis. ¶ Speciatim fabula dicitur narratio ad delectationem, & utilitatem inventa, rerum confictarum. *Cic. 3. de nat. Deor.* Jam vero quid vos illa delectant, explicatio fabularum, & enodatio nominum? ¶ Hujus generis ſunt, quæ in Tragœdiis, & Comœdiis exhibentur. *Cic. in Bruto.* Atque hic Livius, qui primus fabulam C. Clodio Cæci F. & M. Tuditano Coſſ. docuit. ¶ Hujuſmodi autem fabulæ diverſa ſortiuntur nomina pro habitu, & qualitate perſonarum, quæ in eis introducuntur. Aliæ enim *Togatæ* dicebantur, quarum perſonæ togis, & Romanorum cultu erant ornatæ. Aliæ *Palliatæ*, cum perſonæ Græco more palliis indutæ in ſcenam prodibant. Erat enim pallium Græcis peculiare, ut Romanis toga. Deinde togatarum genera quatuor erant, *Prætextatæ*, *Tabernariæ*, *Atellanæ*, *Planipediæ*. *Prætextatæ* erant, in quibus Regum, vel Magiſtratuum, qui prætexta induti erant, acta comprehendebantur. *Tabernariæ* illæ erant, quibus humiles, & privatæ perſonæ inducebantur, quales fere ſunt mercatores, & inſtitores. *Atellanæ* erant, in quibus ridiculæ perſonæ inducebantur, jocis, & ſalibus vellicantes, dictæ ab Atella Campaniæ oppido, in quo plurimæ actitatæ ſunt. *Planipediæ* dictæ ſunt a planis hiſtrionum pedibus, qui ob humilitatem argumenti, & vilitatem perſonarum neque cothurnis utebantur, neque ſoccis. ¶ Docere fabulas dicuntur, qui fabulas, ſeu comœdias componunt, & agendas dant hiſtrionibus. V. Doceo. ¶ Dare fabulam eodem fere ſenſu dicitur. *Idem 1. Tuſc.* Annis fere 510. poſt Romam conditam Livius fabulam dedit. *Ter. in prol. Hec.* Hecyra eſt huic nomen fabulæ; hæc cum data eſt nova, &c. ubi *Donatus*: Ita dicitur, data eſt fabula, ut, data eſt cœna, datum eſt prandium. Et, dari dicitur fabula, cum agitur. ¶ *Lupus in fabula*, proverb. eſt, quo utimur, cum is ipſe, de quo adhuc collocuti ſumus, repente adeſt; atque ob eam cauſam ſermonem abrumpimus. *Ter. Adel. 4. 1. 21.* Eodem ſenſu *Plaut.* dixit *Stich. 4. 1. 71.* Atque eccum tibi lupum in ſermone. ¶ Eſt etiam fabula diminut. a *faba*. *Plaut. Stich. 5. 4. 8.* Hoc convivium eſt, nucibus, fabulis, ficulis.

Fabulāris, re, o. 3. idem ac fabuloſus, ut Hiſtoria fabularis, in qua multa falſa. *Suet. in Tib. c. 70.* Maxime tamen curavit hiſtoriæ fabularis notitiam.

Fabulātor, m. 3. *novellatore*, [illegible], Ger. *ſchwatzer*, Gal. *faiſeur de contes*, Hiſ. *dezidor de cuentos*, facetus collocutor. *Suet. in Aug. c. 78.* Lectoribus, aut fabulatoribus accerſitis reſumebat. *Gel. l. 2. c. 29.* Æſopus ille e Phrygia fabulator.

Fabulīnus, m. 2. Deus, qui pueris primo fari incipientibus præeſſe putabatur, cui etiam Romani ſacrificabant, cum primum liberi eorum fari incipiebant. *Non. c. 2. n. 56. ex Varrone.*

Fabŭlis, le, idem quod fabalis, ut ſeges fabulis, *Varr. l. 1. R. R. c. 31.* & fabulia inarare. *h. e.* fabæ ſegetem, *Id. ibid. c. 23.* Al. tamen leg. *fabalis*, & *fabalia*.

Fabŭlo, as, avi, atum, a. 1. idem quod fabulor. *Plaut. Mil. 2. 4. 18.* Quæ cum hoc inſano fabulem. Et *ibid. 2. 5. 33.* Stulta, quæ vobiſcum fabulem. Alii tamen his locis legunt *fabuler*. ¶ Hinc paſſive fabularier, pro dici. *Id. in Suppoſit. ad Amph. ſc. Dii voſtr. fid. v. 3.* Verum eſt, quod olim eſt auditum fabularier.

Fabulo, onis, m. congerro, qui nugas loquitur; item fabularum inventor, ut legitur in *Gloſſ. Iſid. Macrob. lib. 2. Satur. c. 1.* Planipes, & fabulo impudica verba jaciens. Ita reſtituit *Salmaſ. ad Sueton.* Vulgo leg. *fabula*.

Fabŭlor, aris, d. 1. *ragionare*, *favellare*, *favoleggiare*, [illegible], Ger. *ſchwatzen*, Gal. *conter de fables*, Hiſp. *dezir cuentos*, μυθολογέω, loquor, a fando. *Plaut. Capt. 3. 4. 3.* Quid fabulabor? quid negabo, aut quid fatebor? ¶ Speciatim eſt inepte garrire. *Liv. l. 45. c. 39.* Quid de Imperatore Paulo Senatus decreverit potius, quam quid Ser. Galba fabuletur, audi.

Fabulōſe, adverb. *favoloſamente*, μυθικῶς, cum fabula. *Plin. l. 32. c. 11.* Accedat his Taprobane, inſulæque aliæ Oceani fabuloſe narratæ. ¶ Comp. fabuloſius, ſup. fabuloſiſſime. *Plin. l. 5. c. 1.* Colonia a Claudio Cæſare facta Lixos vel fabuloſiſſime ab antiquis narrata. *Ammian. l. 23. c. 25.* Ut Homerus fabuloſius canit.

Fabuloſĭtas, tis, f. 3. *ciancie*, fabulantium vanitas. *Plin. l. 7. c. 52.* Corvi effigie magna quidem fabuloſitate. Et *c. 28.* Si recipiatur poetica fabuloſitas.

Fabulōſus, o. 1. 2. *favoloſo*, Ger. *erdicht*, Gal. *fabuleux*, Hiſp. *fabuloſo*, μυθώδης, quod commentitium eſt, vel quod fabulis, & figmentis celebratur, vel de quo multa finguntur. *Horat. l. 1. Carm. 22.* Vel quæ loca fabuloſus lambit Hydaſpes. ¶ Comp. fabuloſior, ſup. fabuloſiſſimus. *Plin. l. 33. c. 1.* Gygis quidem annulum quis non etiam fabuloſiorem fateatur? *Id. l. 5. c. 1.* Atlas fabuloſiſſimus.

Fabŭlum, li, n. 2. faba. *Gel. l. 4. c. 11.* Pythagoram Philoſophum non eſitaviſſe ex animalibus, item abſtinuiſſe fabulo.

Facēla, æ, fem. oluſculum, quod aceto maceratum apponitur. *Vetus Epigram.* Quem recreat feſſum gillo, facela, melo. Vox tamen eſt incertæ auctoritatis.

Facelāre, is, n. acetarium, *inſalata*. *Lamprid. Heliog. c. 30.* Barbas mullorum pro naſturtiis, apiaſtris, & facelaribus adhibuit. Alii legunt *faſelaribus*. h. e. faſelos conditos.

Faceſſo, is, faceſſi, itum, a. 3. facio, ago, exequor, a *facio*, ut capeſſo a *capio*. *Virg. 4. Georg. prop. fin.* Continuo matris præcepta faceſſit. ¶ Eſt item exhibere, inferre, ut Negocium faceſſere, *effer noioſo*. *Cic. l. 3. Fam. ep. 16.* De temeritate eorum, qui tibi negocium faceſſerent. ¶ Item diſcedere, abire. *Cic. de Leg.* Ab omni ſocietate Reip. paulisper faceſſant. *Liv. l. 1. c. 47.* Faceſſe hinc Tarquinios, aut Corinthum.

Facēte, adv. *piacevolmente*, *facetamente*, Ger. *ſchimpflich*, Gal. *plaiſamment*, Hiſ. *donoſamente*, ἀστείως, ſalſe, venuſte, urbane, eleganter. *Cic. 6. Ver.* Nunquam tantum mali eſt Siculis, quin aliquid facete, & commode dicant. ¶ Comp. facetius, ſup. facetiſſime. *Cic. pro Roſc. Am.* Noſque ab iſto nebulone facetius eludimur. *Id. 2. de Or. c. 55.* Facetiſſime tres libellos tribus legendos dedit.

Facetĭæ, arum, fem. 1. jocus, ſal, lepos, cavillatio, dicacitas, urbanitas, feſtivitas, argutiæ, *facezie*, *burle*, *piacevolezze*, Ger. *ſchimpfreden*, Gal. *railleries*, Hiſ. *donaires*, εὐτραπελία, ſunt dicta arguta, & ſalſa, quæ riſum movere poſſunt, deliciæ quædam ſermonis, & dicta urbana ſine ſcurrilitate. *Cic. in Brut. c. 34.* Scipio omnes ſale, facetiiſque ſuperabat. ¶ Uſurpantur etiam facetiæ de dictis mordacibus, & contumelioſis. *Tac. Ann. 5. c. 2.* Dicax idem, & Tiberium acerbis facetiis irridere ſolitus. Hinc illudere, & inſectari facetiis aliquem, apud *eund. Ann. 15. c. 25.* &c. ¶ In ſingulari numero uſus eſt *Apul. in Apol.* ubi ait; Scio, Æmilianum iſtum facetiæ ſibi habere, res divinas deridere. ¶ De vario genere, & riſu facetiarum apud *Cic. l. 2. de Orat.*

Facetĭor, aris, dep. 1. facetiis utor. *Sidon. l. 3. ep. 13.* Qui, quod verbis inverecundis aurium publicarum reverentiam inceſſant, granditer ſibi videntur facetiari.

Facetōſus, a, um, o. 1. 2. idem ac facetus. *Cic. 2. Fin. c. 31.* Et in quantam hominum facetoſam urbanitatem incurratis. Alii rectius leg. *facetorum*.

Facētus, o. 1. 2. urbanus, ſalſus, dicax, feſtivus, argutus, *faceto*, Ger. *ſchimpflich*, Gal. *facetieux*, Hiſp. *donoſo*, εὐτράπελος, χαρίεις, qui ſalibus, & ſermonis urbanitate, citra ſcurrilitatem tamen, abundat. *Cic. in Fam.* Tibi facetum videtur, quicquid ego dixi. ¶ Interdum ſumitur pro venuſto, & eleganti. *Cic. in Or.* Alii in eadem jejunitate concinniores, id eſt faceti, florentes etiam, & leviter ornati. ¶ Comp. facetior, ſup. facetiſſimus. *Cic. de Leg. l. 2. c. 15.* Facetiſſimus Poeta veteris Academiæ Ariſtophanes. *Lucil.* apud *Feſt. in Rodus* [illegible]. Quo facetior videare, & ſcire plus quam cæteri.

Facĭes, ei, fem. 5. *faccia*, [illegible], Ger. *angeſicht*, Gal. *face*, Hiſ. *cara*, πρόσωπον, pars anterior capitis humani conſtans ex fronte, oculis, naſo, malis, ore, mento. *Cic. 2. Phil.* L. Turſelius qua facie fuerit, qua ſtatura. ¶ Sæpe facies ſumitur pro totius corporis forma. *Plaut. Pæn. 5. 2. 151.* Sed earum nutrix qua ſit facie, mihi expedi. ¶ Transfertur etiam ad res inanimatas, & dicitur de ingenito cujuſque rei aſpectu, & ſuperficie, ut Facies terræ, facies maris. *Salluſt. l. 2. Hiſt.* Sardinia in Africo mari facie veſtigii humani. ¶ Dicitur etiam de rebus corporis expertibus, & ſumitur pro ſpecie. *Cic. 1. Off. c. 5.* Formam ipſam, & tanquam faciem honeſti vides. ¶ Denique pro ſtatu uſurpatur. *Salluſt.* Atque immutata urbis facies erat. ¶ Antiqui declinabant, hæc facies, hujus facies, vel facii. *Gel. l. 8. c. 14.* Sed hoc omnibus nominibus quintæ declinationis commune fuit. ¶ Vertere ſe in omnes facies, eſt experiri omnia ſua conſilia, aut vires. *Virgil. 12. Æn.* Verte omnes tete in facies, & contrahe quicquid ſive animis, ſive arte vales. ¶ De facie aliquem noſſe, *conoſcer di viſta*. *Cicer. in Piſon.* Habet hoc virtus, quam tu ne de facie quidem noſti, ut, &c. ¶ Prima facie, *a prima viſta*. *Cajus JCtus leg. Aliquando, ff. ad Senatuſconſ. Velles.* Prima facie quidem alienam, revera autem ſuam obligationem ſuſcipit. ¶ Facies pacis, *apparenza di pace*. *Tac. Ann. 13. c. 38.* Dum poſitis loricis, & galeis in faciem pacis veniretur. ¶ Faciem perfricare, eſt pudorem abjicere, & quaſi manu a vultu abſtergere. *Plin. in præfat. nat. hiſt. ſub init.* Perfricui faciem, nec tamen profeci.

Facĭle, adv. *facilmente*, *agevolmente*, Ger. *leichtlich*, Gal. *facilement*, Hiſ. *facilmente*, ῥᾳδίως, nullo negotio, ſine labore. *Cic. 1. Fam.* Cæteris injuriis, quæ propoſitæ ſunt a Catone, facile reſtitemus. ¶ Eſt etiam confirmantis adverbium, & ſignificat haud dubie, jungiturque cum nominibus ſuperlativis, vel ſuperlativi vim habentibus, item nominibus diverſitatis, item verbis, quæ excellentiam ſignificant, & aliis. *Cicer. 4. Fam.* Tum certe ordinis tui facile princeps. *Id. pro Rab. c. 9.* Totius Græciæ facile doctiſſimum. ¶ Nonnunquam pro libenter ponitur. *Cic. 4. Tuſc.* Sed te aberrare propoſito, facile patiebar. id eſt non invitus. ¶ Comp. facilius, ſup. facillime. *Cic. 2. de Or.* Et dici ornatiſſime poſſunt, & audiri facillime. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 2.* Id facilius eis perſuaſit. ¶ Facile vivere, agere, eſſe, ſignificat commodam vitam agere, ſine ſordibus, laute, ex ſententia, *ſtar bene*, *viver comodo*. *Plaut. Curc. 5. 2. 6.* Nugas garris. C. Soleo. nam propter eas vivo facilius. *Id. Epid. 2. 2. 59.* Quam facile, & quam fortunate evenit illi! *Ter. Adel. 5. 4. 56.* Cum animo cogites, quam vos facillime agitis, quam eſtis maxime potentes, dites, &c.

Facĭlis, le, o. 3. *facile*, [illegible], Ger. *leicht*, Gal. *facile*, *aiſé*, Hiſp. *facil*, ῥᾴδιος, quod eſt ſine labore, a facio, ut agilis ab ago. *Cic. 2. de Orat.* Utriuſque rei facilis eſt, & prompta defenſio. ¶ Cum ad perſonam refertur, ſignificat lenem, humanum, exorabilem. *Cic. l. 1. ad Qu. Fr.* Facilem te in rebus cognoſcendis, & in hominibus audiendis, admittendiſque præbere. *Id. 7. Fam.* Si tam facilem populum haberem, quam Æſopus habuit. *Id. de Amic.* Quid dicam de moribus facillimis? ¶ Aliquando expeditum, ſe clare explicantem. *Cic. in Bruto.* T. Junius fuit facilis, & expeditus ad dicendum. ¶ *Ex facili*, eſt facile. *Col. l. 6. c. 1.* Quæ vitanda non ex facili dixerim. ¶ Res faciles dicuntur, quæ ex ſententia procedunt. *Liv. l. 23. c. 11.* Res veſtræ meliores, facilioreſque erunt, magiſque ex ſententia. ¶ Facilis etiam dicitur celer, agilis. *Virg. 8. Æn. v. 310.* Faciles oculos fert omnia circum. ¶ *Claudian. de laudib. Serenæ, v. 54.* Hiſpania facilis frugum. h. e. fertilis. *Virg. 2. Georg. v. 223.* Terram pecori facilem. h. e. alendo pecori aptam. *Sil. l. 15. v. 721.* Milites ſoli faciles. h. e. aptos ad ferendum ſolis æſtum.

Facilĭtas, atis, f. 3. *facilità*, *agevolezza*, Ger. *leichte*, Gal. *facilité*, Hiſp. *facilidad*, [illegible], habitus, quo quis aliquid facile facit. *Cic. 4. Tuſcul.* Sed hæc in bonis rebus, quod alii ad alia bona ſunt aptiores, facilitas nominetur. ¶ Sumitur etiam pro humanitate, qua nos facile exorabiles præbemus, *umanità*, *piacevolezza*. *Cic. pro Mur. 31.* Si illius comitatem, facilitatemque tuæ gravitati, ſeveritatique aſperſeris. Sic *facilitatem imperii* dixit *Tac. Agric. c. 3.* ¶ *Facilitates* in plur. numero habet *Quintil. 9. c. 4.*

Facilĭter, adv. *facilmente*, facile, ῥᾳδίως. *Vitruv. l. 1. c. 1. ſub fin.* Itaque faciliter contra eas diſciplinas diſputare poſſunt. Adde *l. 2. c. 1.* Hoc adverb. *Quintil. l. 1. c. 6.* non probat quidem, ſed permittit.

Facinorōſus, a, um, o. 1. 2. *ſcellerato*, ſceleſtus, flagitioſus. *Cic. in Catil.* Quintum genus eſt parricidarum, ſicariorum, denique omnium facinoroſorum. *Juſtin. l. 16. c. 4.* Exilio facinoroſior redditus. *Cic. pro Sext. c. 38.* Cum rempub. a facinoroſiſſimis ſicariis oppreſſam videretis.

Facĭnus, oris, n. 3. *azione*, *opera*, ἀνδραγάθημα, inſigne aliquod factum, a facio, & accipitur tam in bonam partem, quam in malam. *Salluſt. Jug. c. 2.* Ingenii egregia facinora, ſicut anima, immortalia ſunt. *Cic. l. 2. de Fin.* Vide, ne facinus facias, cum mori ſuadeas. *Id. pro Mil.* Scelus, & facinus omnibus cruentis præ ſe ferre, & confiteri.

Facĭo, cis, feci, factum, a. 3. *fare*, [illegible], Ger. *machen*, Gal. *faire*, Hiſ. *hazer*, ποιέω, proprie eſt efficere, ut aliquid ſit. Eſt autem hoc verbum latiſſimæ ſignificationis, accommodaturque omnibus fere actionibus; quarum præcipuas tantum hic ſubtexemus. Itaque prima, vulgataque notione ſignificat *fare*, ut facere divitias, *Plaut.* Facere rem, eodem ſenſu, *Terent.* Facere ſacrificium, facere rem divinam, facere ſacra, *Cic.* Facere vota. *Id.* Facere rem veneream: quo ſenſu etiam *facere* abſolute uſurpatur apud *Plaut.* & *Petron.* Sic *Sen. epiſt. 123.* Una felicitas eſt bonæ vitæ, facere, eſſe, bibere, frui patrimonio. *Cic. pro Sext. c. 13.* Quid hoc homine facias? ¶ Facere proventum, h. e. fructum dare, *Col.* Facere quæſtum, lucrum, *Cic.* Facere ratum, h. e. confirmare, *Liv.* Facere gratum alicui, *far coſa grata*, *Ter.* & *Cic.* Facere bellum, *Nepos*. Facere initium, facere finem, *Cic.* & *Plaut.* Facere convicium. h. e. conviciari, *Plaut.* Facere injuriam alicui, *Ter. Cic.* & alii. ¶ Significat etiam ſcribere, componere. *Cic. l. 1. Or.* Empedocles egregium poema fecit. ¶ Item æſtimare, & conſtruitur more verborum æſtimandi, *ſtimare*. *Cic. Fam.* Pompejum faciebam plurimi. ¶ Item ſacrificare, *far ſacrifizio*. *Virg. Ecl. 3.* Cum faciam vitula pro frugibus. *Cic. pro Mur.* Junonis Soſpitæ, cui omnes Conſules facere neceſſe eſt. *Col. l. 2. c. ult.* Facere catulo. ¶ Item conſentire, favere. *Cic. pro Cæc.* Rem, & ſententiam interdicti ſecum facere fatebatur. *Nep. Eumen. c. 8.* Non minus nos cum quibus ſteterint, quam adverſus quos fecerint. ¶ Item colligere, ut facere manum, *far ſoldati*. *Cic. Ver.* Facere quamplurimum gnatis. h. e. multas divitias pro filiis accumulare, *Terent.* ¶ Item prodeſſe, aut convenire, *Proper. l. 3. el. 1. v. 20.* Non faciet capiti dura corona meo. *Ovid. 5. Triſt. 8. 23.* Nec cœlum, nec aquæ faciunt, nec terra, nec auræ. *non mi conferiſcono*. *Plin. l. 22. c. 18.* Facit ad difficultatem urinæ. ¶ Item inducere, *introdurre*, quo in ſenſu non conjunct. ſed infinitum regit. *Perſ. Sat. 1. v. 44.* Quiſquis es o, modo quem ex adverſo dicere feci. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 16.* Quem Homerus conveniri apud inferos facit ab Ulyſſe. Sic facere nomina in Dialogis, *introdur perſonaggi a parlare*. *Cic.* Si nomina facta ſunt, mutari poſſunt. ¶ Item exercere, profiteri, exercitare, ut facere medicinam, apud *Cic. Fam. 14. ep. 7.* facere mercaturas. *Id. Ver. 5. c. 28.* ¶ Item pati, ſubire. *Cic. 2. Fin. c. 24.* Si jacturæ rerum familiarium erunt faciundæ. *Plaut. Capt. 2. 2. 77.* Eſt, ubi profecto damnum præſtet facere, quam lucrum. Sic paries vitium facere dicitur, cum vetuſtate, aut motu aliquo labefactatur. *Cic. in Top. c. 3.* ¶ Item aliquo ire, *Terent.* Huc te fac. h. e. huc acceſe, ut explicat *Donat. Apul. l. 5. Met. ſub init.* Paulo fidentior intra limen ſe te tecit. ¶ Item gignere, *Var. l. 3. R. R. c. 22.* Plerumque pullos ſimiles ſui faciunt. ¶ Item agere. *Cic. Att. l. 5. ep. 20.* Apameæ quinque dies morati, Iconii decem fecimus. ¶ Item creare, *Cic. de Sen.* Anno undevigeſimo hi Conſules facti ſunt. ¶ Item diſponere, ſtatuere. *Cic. Ver. 3.* Quid hoc homine faciatis? *Id. ad Att.* Feci de Fabio, ut ſcribis. Sic facere in aliquem, pro in aliquem ſtatuere, animadvertere. *Ter. Heaut. 1. 2. 24.* Vereor ne quid in illum iratus plus ſatis faxit pater. Et cum dat. *Id. Eun. 5. 6. in fin.* ¶ Præterea cum variis nominibus conjunctum varias, & elegantes notiones habet, ut facere alicui animum, *far' animo*. *Liv. l. 25.* ¶ Facere alicui copiam, vel poteſtatem alicujus rei. *Liv. l. 7.* Facere copiam pugnandi. *Cic. Phil. 8.* Facere omnibus ſui convenien-

di

di poteſtatem. ¶ Facere fidem, probare, *Cic. in Catil.* Quoniam auribus veſtris minorem fidem faceret oratio mea. ¶ Facere gradum ad aliquid, *paſſare a qualche coſa*, promoveri, progredi. *Cic. Ver.* 4. Ex hac provincia in Africam gradus imperii factus eſt. Significat etiam ſimpliciter ambulare. *Plaut. Curc.* & *Cic. de Orat.* ¶ Facere gratiam, *diſpenſare*. V. Gratia. ¶ Facere modum alicujus rei, *moderare, finire*. *Cic. de Leg.* Ut aliquando controverſiæ facerent modum. At facere modos, eſt modulari, vel carmina componere. V. Modus. ¶ Facere negotium alicui, *travagliare qualcuno*. *Quintil. l.* 5. *c.* 12. Negotium innocenti fecit. ¶ Facere nomen, *dar' il nome*. Item famam acquirere, *farſi fama*. Facere nomina, *far partite, far debiti*. V. Nomen. ¶ Facere alicui otium. h. e. dare. *Virg. Ecl.* 1. Deus nobis hæc otia fecit. ¶ Pedem facere, in re nautica eſt dimidio vento navigare. V. Pes. ¶ Facere periculum, *far' eſperienza, tentare*. *Cic.* 2. *Ver.* Facere periculum diligentiæ. *Ter. Eun.* 3. 2. Fac periculum in litteris. ¶ Facere periculum alicui, *porre a pericolo*. *Tac. l.* 3. Tanquam inſonti periculum feciſſet. V. Facere promiſſum, *mantener la promeſſa*. *Cic. l.* 3. *Off.* Promiſſum potius non faciendum, quam tam tetrum facinus admittendum. ¶ Facere reum, *accuſare qualcuno, e farlo reo*. *Cic. ad Q. Fr.* P. Sylla Gabinium de ambitu reum fecit. ¶ Facere ſanguinem, *far ſangue*, effundere. *Liv. l.* 45. Nondum indicto bello, aut ita commiſſo, ut ſtrictos gladios, aut ſanguinem uſquam factum vidiſſent. ¶ Facere ſatis, *ſoddisfare, pagare, ubbedire*. *Cic. in Brut.* Ego vero, ſi potero, faciam vobis ſatis. V. Satisfacio. ¶ Facere ſtipendia, *militare*. *Liv. l.* 5. Equis ſuis ſe ſtipendia facturos promittunt. ¶ Facere ſtipendiarios, *farſi tributarj*. *Caſ. l.* 1. *B. G.* Heduos ſibi ſtipendiarios factos. ¶ Facere ſtomachum, *fare ſtomaco, o faſtidio*. *Cic. l.* 1. *Fam.* Non illi quidem ut mihi ſtomachum facerent. ¶ Facere ſumptum, *far delle ſpeſe*. *Cic. l.* 5. *ad Attic.* Quod nullus fit ſumptus in nos, neque in legatum, &c. ¶ Facere vadimonium, *promettere di comparire in giudizio*. *Cic. pro Quint.* Quo die vadimonium iſtud factum eſſe dicis? ¶ Facere teſtes, *chiamar teſtimonj*. *Liv. l.* 44. Se Deos, hominesque teſtes facere invitos, &c. ¶ Facere vela, *far vela, navigare*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Utrum mavis, ſtatim ne vos vela facere, an &c. ¶ Verba facere, *parlare*. *Ter. Phorm.* 5. 8. 25. Verba fiunt mortuo. ¶ Facere fugam, *metter' in fuga*. *Liv. l.* 8. *c.* 9. Conſternatæ cohortes Latinorum fugam, & vaſtitatem late fecerunt. Significat etiam fugare, *metter in fuga*. *Cic. pro Dom. c.* 25. Quas iſte tum cædes, quas fugas fecerit, vidiſtis. ¶ Facere delicias. V. Deliciæ. ¶ Facere volupe animo ſuo, *darſi ſpaſſo*. *Plaut. Aſin.* ¶ Facere ludos, *far' i giuochi*, ludos edere, exhibere, *Cic. ad Q. Fr.* Item ludere, *ſcherzare*. *Ter. Phor.* 5. 7. 52. Dicitur etiam ludos facere, qui ludum de ſe aliis præbet. *Plaut.* multis in loc. ¶ Facere auſpicium dicitur avis, ex qua illud capitur, *far' augurio*. *Liv. l.* 1. Eam alitem circa ſummum culmen hominis auſpicium feciſſe. ¶ Tranſlate *Hor. l.* 1. *ep.* 1. Cui ſi vitioſa libido fecerit auſpicium. ¶ Facere exemplum in aliquem, *caſtigare*. *Plaut. Moſt.* 5. 1. 67. Exempla edepol faciam ego in te. ¶ Facere officium ſuum, *far' il ſuo dovere*. *Ter.* & *Plaut. Stich.* 1. 1. 38. ¶ Facere juſta, *far' i funerali*. *Cic. pro Flac.* Juſta Catilinæ facta ſunt. ¶ Facere compendii. V. Compendium. ¶ Facere bene, vel male alicui. *Ter. Phor.* Dii tibi male faciant. *Calvus* apud *Chariſ. l.* 2. Ita mihi Jovem velim bene feciſſe. ¶ Sæpe hoc verbum alia verba reſolvit, & eandem, quam ipſa, ſignificationem habet. *Cic. de Senect.* Invitus feci, ut C. Flaminium de Senatu ejicerem. h. e. invitus ejeci. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 59. Facito cogites. *h. e.* cogita. ¶ Miſſum facere aliquid, pro præterire. *Ter. Eun.* 5. 2. 25. Miſſa hæc faciamus. Item pro mittere, *Pompejus M. in ep. ad Att. l.* 8. Ut cohortes, quæ fortunas ſuas reliquerunt, ad me miſſum facias. *h. e.* mittendas cures. ¶ Facere omnia, *tentar' ogni mezzo*. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 17. Valetudo tua me valde ſollicitat, ſed inſervi, & fac omnia. ¶ Junctum cum aliis verbis ſubjunctivum amat. *Cic. Att.* Et ſi non potuiſti facere, ut illam epiſtolam non mitteres, *ſe non hai potuto far di meno di non*, &c. *Ter. Eun.* 2. 3. Fac, ſis, promiſſa appareant. *Cic. Att. l.* 2. Fac ut ſciam. ¶ Cum infinito ſignificat concedere, dare. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 16. Verum fac, eſſe omnia, *diamo, che tutto ſia*, &c. ¶ Item in cauſa eſſe, ſeu efficere, & quidem cum infinito. *Liv. l.* 22. *c.* 13. Caſilinum pro Caſino ducem accipere fecit. *Col. l.* 12. *c.* 38. Mel ter infervere facito. *Virg.* 2. *Æn.* v. 539. Qui nati coram me cernere lethum feciſti. ¶ *Bene facis*, formula eſt beneficium teſtantis, & gratias agentis, item approbantis. *Ter. Eun.* 1. 2. 106. Merito te amo. Ph. Bene facis. ¶ *Fac, ſi facis*, proverbiale eſt eodem ſenſu, quo dicimus, *age quod agis*. *Mart. l.* 1. *epigr.* 47. Sic *Plaut. Perſ.* 1. 3. 66. Hoc ſi facturus, face. *Senec. l.* 2. *de Benef. c.* 5. Fac, ſi quid facis. ¶ *Factum velle*, eſt favere, bene cupere. *Ter. Adelph.* 5. 9. 20. Dii tibi, Demea, bene faxint, cum te video noſtræ familiæ tam ex animo factum velle. ¶ Abſolute uſurpatum eſt a Veteribus in Inſcriptionibus Sepulcrorum, ut *fecit*, *fieri curavit*, &c. h. e. tumulum poſuit. Prætores etiam, & Quæſitores in publicis criminibus cognoſcendis, reo damnato, pronunciare ſolebant *feciſſe videtur*. *Cic. in Piſon. c.* 40. Hinc in ambiguo ſenſu ludit *Martial. l.* 9. *ep.* 16. Inſcripſit tumulo ſeptem ſcelerata virorum, *ſe feciſſe*; Chloe, quid pote ſimplicius? *h. e.* ſe feciſſe tumulum, ſed revera occidiſſe. ¶ *Facior* in paſſivo Veteres dixiſſe, patet partim ex particip. *factus*, partim ex compoſitis *afficior* & *efficior*, partim ex *Non. c.* 10. *n.* 17. ubi *Nigid.* ποιεῖται reddit *facitur*, & *Tit.* ait, *conſilium parvi facitur*. Sed pro hoc antiquato nunc *fio* utimur. ¶ Imperat. eſt *fac*, vel *facito*. Sæpiſſime tamen apud *Plaut.* legas *face*.

Factio, onis, f. 3. *operazione*, ποίημα, actio, confectio, poteſtas conficiendi. *Cic. in Top. c.* 11. Quas is inſtituiſſet, cui teſtamenti factio nulla eſſet. ¶ Item ordo, ſocietas, ut Factio hiſtrionum, factio quadrigariorum. Quatuor apud antiquos fuere aurigantium factiones, *Veneta*, *Praſina*, *Alba*, *Roſea*, a coloribus nominatæ. *Caſſiodorus* quatuor colores harum factionum cum partibus anni quaternis aſſimilat. *Praſinus* virenti Veri dicatus erat, *Roſeus* flammeæ Æſtati, *Venetus* nubilæ Hyemi, *Albus* pruinoſo Autumno. *Suetonius* ſcribit, his addidiſſe Domitianum duas, alteram *aurati*, alteram *purpurei* panni. Hæ pernicitate curſus inter ſe decertabant, favoreque populari, ſive Imperatorio victoriæ præmia adjudicabantur eis, quæ viciſſent. ¶ Item eorum conſenſus, & conſpiratio, qui ſe principes, & primarios in civitate efficere conantur, *fazione, ſetta, congiura*, חבר, Germ. *ſect*, Gall. *ſecte, party*, Hiſp. *vando*, αἵρεσις, ut factio Pompeji, factio Cæſaris. *Caſ.* 1. *B. C.* Ut ſe, & Pop. Rom. paucorum factione oppreſſum in libertatem vindicaret. ¶ Item nobilitas, potentia, & auctoritas alicujus in civitate, quia qui iſta habent, facere multa & poſſunt, & ſolent. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 17. Neque nos tanta factione ſumus, neque opes noſtræ tam ſunt validæ.

Factionarius, ii, m. Factionarii dicuntur, qui præſunt factionibus aurigarum. *Impp. Valentinian. Val.* & *Gratian. l.* 15. *Cod. Theodoſ. tit.* 10. *leg.* 1. Equos vendendi ſolitam factionariis copiam non negamus.

Factioſus, a, um, o. 1. 2. *fazioſo*, στασιώτης, princeps ille, qui factionem exercet. *Nepos Lyſand. c.* 1. Semper factioſus, audaxque. ¶ Item opulentus, & potens, etiam in bonam partem. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 50. Venit hoc mihi in mentem, te eſſe hominem divitem, factioſum, me item eſſe hominem pauperum pauperrimum. ¶ Item impiger, aptuſque ad res gerendas. *Id. Bacch.* 3. 6. 13. Lingua factioſi, inertes opera. ¶ Comparat. *factioſior* legitur apud *Aurel. Vict. in Caracal.* ſuperlat. *factioſiſſimus*, apud *Plin. l.* 4. *ep.* 9.

Factitamenta, orum, ſunt res factæ, *Tertull. de Anim. c.* 18. ex D. Paulo ad Rom. 1. 20. ubi Vulgata habet, *per ea quæ facta ſunt*.

Factitatio, onis, f. actus factitandi, ut factitatio corporum, apud *Tertull. adv. Hermog. c.* 32.

Factitator, oris, m. qui factitat. *Tertul. adv. Prax. c.* 18. Idolorum factitatores, atque cultores.

Factitatus, a, um, *fatto ſpeſſo, praticato*. *Cic. l.* 2. *Offic. c.* 24. Hæc apud majores noſtros factitata. *Id. in Orat.* Alterum factitatum eſt, alterum novum.

Factitius, a, um, o. 1. 2. *fattizio*, עשוי, Ger. *gemacht*, Gal. *faitif*, Hiſ. *hechizo*, τεχνικός, quod arte aliqua effectum eſt, hoc eſt, quod naturale non eſt. *Plin. l.* 12. *c.* 17. Ergo in utraque gente bina laudavi genera, terrenum, & factitium. ¶ Factitia verba dicuntur, quæ & ficticia appellantur, quæ ad ſoni alicujus ſimilitudinem efficta ſunt, ut crocire, hinnire, &c.

Factito, as, a. 1. *fare ſpeſſo, praticare*, ἐπιτηδεύω, ſæpe facio. *Ter. Eun.* 4. 7. 13. Idem Pyrrhus factitavit. *Hor. in Ar. poet.* v. 470. Verſus factitare. *Quintil. l.* 7. *c.* 4. Factitare medicinam. *Cic. de clar. Orat.* Factitare accuſationem.

Facto, as, a. 1. frequent. a facio. *Plaut. Merc. prol.* v. 94. Omnes merces, ut volui, vendidi ex ſententia, Lucrum ingens facto.

Factor, is, m. 3. *fattore*, עשה, Ger. *macher*, Gal. *faiſeur*, Hiſ. *hazedor*, ποιητής, qui efficit. *Pallad. l.* 1. *R R. c.* 6. Cuparum, doliorumque factores. *Lactant. l.* 2. *c.* 8. Dei poteſtas, quæ fine, ac modo caret, ſicut vita factoris. *h. e.* creatoris rerum omnium. ¶ Veteres de iis hoc nomen uſurparunt, qui oleum, aut vinum conficerent. *Cato R. R. c.* 64. Factores volunt, ut olea in tabulato diu ſit, ut fracida ſit, quo facilius oleum efficiant. Adde *eund. c.* 13. & 66. ¶ Factor etiam dicitur, qui criminis alicujus reus eſt, apud JCtos. *Macer l.* 7. *ff. de cuſt. & exhib. reor.* ¶ Factores in pilæ ludo dicuntur, qui pilam regerunt, & reddunt, ſicut *datores*, qui dant, & mittunt. *Plaut. Cur.* 2. 3. 18. Tum iſti, qui ludunt datatim, & datores, & factores omnes ſubdam ſub ſolum.

Factorium, ii, n. inſtrumentum, quo oleum fit. *Pallad. in Octobr. tit.* 10. Ubi vero compleveris modum factorii.

Factum, ti, n. 2. *fatto*, מעשה, Ger. *that*, Gal. *fait*, Hiſp. *hecho*, πρᾶγμα, actio, res geſta. *Cic.* 1. *Fin.* De clarorum hominum factis illuſtribus, & glorioſis ſatis hoc loco dictum ſit. *Virg.* 10. *Æn.* v. 468. Sed famam extendere factis, hoc virtutis opus.

Factura, æ, f. 1. *fattura*, מעשה, Germ. *machung*, Gal. *facture, facon*, Hiſp. *hechura*, ποίησις, compoſitio rei, quam facimus. *Plin. l.* 34. *c.* 14. Alubi vena bonitatem hanc præſtat, alubi factura. ¶ Item opus ipſum factum. *Prudent. Apotheoſ.* v. 792. Anima factura Dei eſt.

Factus, us, m. 4. *fattura*, ποίησις, confectio. Unde factus olei dicitur, quantum una vice conficitur. *Cato de R. R. c.* 67. Factoribus det in ſingulos factus olei ſextarios. ¶ *Factus villæ*, ſtructura, opus. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 1. Quo exornatior villa eſſe poſſet fructu, quam factu. V. *eund. l.* 1. *c.* 24.

Factus, a, um, adject. particip. *fatto, lavorato*, κατεσκευασμένος. *Cic.* 4. *Ver. c.* 18. Pocula Mentoris manu ſummo artificio facta. *Horat. l.* 1. *ſat.* 5. *v.* 33. Ad unguem factus homo. *h. e.* perfectus. *Cic.* 6. *Ver.* Argentum factum. Sic oratio facta. *h. e.* elaborata, polita. *Cic. l.* 3. *de Orat.* ¶ Factum velle alicui, V. in Facio.

Facul, idem quod facilis, vel faciliter, apud Veteres. *Pacuv. apud Non. c.* 2. *n.* 331. Haud facul fœmina invenietur bona. Et *Var.* Utrum ſit magnum, an parvum, facul, an difficul.

Facula, f. 1. *facella*, λαμπάδιον, parva fax. *Prop. l.* 2. *eleg.* 20. *v.* 5. Quorum alii faculas, alii retinere ſagittas. ¶ Tranſlate *Plaut. Perſ.* 4. 3. 46. Nequicquam tibi fortuna faculam lucrificam allucere vult. h. e. occaſionem, viamque lucrandi.

Facultas, tis, f. 3. *potenza, forza, arbitrio, poteſtà*, כח, Ger. *facultet*, Gal. *faculté*, Hiſp. *facultad*, δύναμις, proprie eſt facilitas agendi, ab antiquo *facul*, pro facilis. Hinc omnis ars facultas appellatur, quia dat regulas, & rationem faciendi aliquid. *Ter. Andr.* Dii date facultatem huic pariendi. *Cic.* 1. *de Inv.* Facultates ſunt, aut, quibus facilius fit, aut ſine quibus aliquid confici non poteſt. ¶ Sed *Plinius* facultatem a facilitate diſtinguit, illam vocans gratiam, ac virtutem faciendi, hanc promptitudinem duntaxat. Sic enim inquit *epiſt.* 115. Quia nimia aſſiduitate facilitas magis, quam facultas, nec fiducia, ſed temeritas paratur. ¶ Sæpe pro poteſtate ponitur, ἐξουσία. *Cic. pro Rab.* Utinam mihi hanc facultatem cauſa concederet, &c. Hinc *facultates* num. plur. pro opibus, copiis, divitiis ſumuntur, quia per divitias omnia facillime fiunt. *Cic. ad Q. Fr.* Quaſi vero me non tuæ facultates ſuſtineant. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 38. Omnium rerum, quæ ad bellum uſui erant, ſumma erat in oppido facultas. hoc eſt, abundantia.

Faculter, adverb. facile. *Feſt.*

Facunde, adverb. *eloquentemente*, Ger. *berede ſamlich*, Gall. *facondement*, Hiſp. *facundamente*, εὐφραδῶς, diſerte. *Liv. l.* 28. *c.* 18. Ut hoſtem etiam infeſtiſſimum facunde alloquendo ſibi conciliaret. *Val. Max. l.* 3. *c.* 3. Totius mundi naturam prudentiſſime, & facundiſſime exprompſit.

Facundia, f. 1. *eloquenza*, מליצה, Ger. *bered ſamkeit*, Gal. *facondité*, Hiſp. *facundia*, λογιότης, facultas diſſerendi. *Pin. l.* 7. *c.* 30. Facundiæ, Latiarumque literarum parens Cicero. *Quintil. l.* 1. *proœm. ſub fin.* Alere facundiam, vires augere eloquentiæ.

Facundioſus, o. 1. 2. idem ac facundus, apud vet. *Semp. Aſel.* referente *Gel. l.* 4. *c.* 9. Si minus facundioſa eſſent.

Facunditas, atis, f. 3. idem quod facundia, ſed minus uſitatum. *Plaut. Truc.* 2. 6. 13. Facile ſibi facunditatem virtus argutam invenit.

Facundus, o. 1. 2. *facondo, eloquente*, מליץ, Ger. *wolberedt*, Gal. *facond, eloquent*, Hiſp. *facundo*, ἐλλόγιμος, diſertus, a *fando*. *Ovid. l.* 2. *art. aman.* v. 123. Non formoſus erat, ſed erat facundus Ulyſſes. ¶ Comp. facundior, ſup. facundiſſimus. *Quintil. l.* 12. *c.* 10. In omnibus gentibus alius alio facundior habetur. *Id. l. eod. c.* 2. *ſub fin.* Facundiſſimum quemque ſibi ad imitandum proponet.

Fæcariæ ſportæ, apud *Cat. R. R. c.* 11. (ubi tamen al. leg. *fecariæ*) ſunt, quibus incluſa fæx prælo ſupponitur, ut vinum fæcatum exprimatur, quod explicatur ab *eodem c.* 153.

Fæcatus, a, um, o. 1. 2. *qual che ſi trae dalla feccia*, τρυγίτης, quod e fæcibus expreſſum eſt. *Cat. c.* 153. Vinum fæcatum ſic facito. Adde *Plin. l.* 14. *c.* 10.

Fæcinæ uvæ, vel fæciniæ, quæ plus, quam cæteræ, fæcis afferunt. Alio nomine a colore Rubellanæ, & a loco Nomentanæ vocantur. *Col. l.* 3. *c.* 2. Sic vinum fæcinum. *Id. l.* 12. *c.* 45.

Fæcoſus, a, um, adject. qui fæce abundat. *Mart. l.* 13. *epigr.* 102. Accipe fæcoſum munera chara garum. Garum enim fæx quædam eſt liquore denſo, quare quo magis fæce abundat, eo eſt pretioſius. Alii leg. *faſtoſum*. h. e. dite homine dignum.

Fæcula, f. 1. dim. a fæx. Hoc nomine appellatur condimentum quoddam ex Coi vini ſedimento. *Horat. l.* 2. *ſat.* 8. *v.* 9. Siſer, alec, fæcula Coa. Adde *Lucret. l.* 2. *v.* 430.

Fæculentia, æ, f. fæcis abundantia. *Sidon. l.* 3. *epiſt.* 13. Fæculentia par cloacali.

Fæculentus, o. 1. 2. *pien di feccia*, Ger. *heſechtig*, Gal. *plein de lie, ou de bourbe*, Hiſ. *lleno de hezes*, τρυγώδης, fæcibus plenus, ut fæculenta aqua. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. Fæculentum pus. *Colum. l.* 2. *c.* 2. Fæculentum vinum. *Solin. c.* 46. Fæculentior ſuperficies. *Auguſt. de ver. relig. c.* 40. Quorum aliud fæculentiſſimum redditur.

Fæcutinus, o. 1. 2. idem quod fæcatus. *Gel. l.* 13. *c.* 19. Non eas finitiones prærancidas, neque fæcutinas Grammaticas ſpectaveris. Alii leg. *Parutinas*, a luteo.

Fæx, cis, f. 3. *feccia*, שמר, Ger. *heſen*, Gal. *lie, fondrille*, Hiſp. *hez*, τρύξ, excrementum cujuſque rei. Aliqui a *facio* derivant, & ſine diphthongo ſcribunt. Sed *Manut. ex lib. vet.* diphthongum retinet. V. *Voſſ. Etymol.* ¶ Fæces unguentorum *magmata* dicuntur, fæces olearum *fraces*, fæces vini communiter *faces*, a Columella *floces*. *Horat.* 1. *carm. od.* 35. Diffugiunt cadis cum fæce ſiccatis amici. ¶ Tranſlate dicitur de hominibus vilibus, & abjectis. *Cic. pro Flac. c.* 8. Opifices, & tabernarios, atque illam omnem fæcem civitatum quid eſt negocii concitare. Adde ad *Att. l.* 2. *ep.* 1.

Fageus, o. 1. 2. quod eſt ex fago arbore. *Plin. l.* 16. *c.* 5. Alia fageæ glandis figura, alia querneæ.

Fagineus, o. 1. 2. ex fago. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 656. Bis ſua faginea tempora fronde tegit. *Colum. l.* 12. *c.* 45. Arculæ fagineæ.

Faginus, o. 1. 2. ex fago. *Virg.* 3. *Georg.* Poſt valido nitens ſub pondere faginus axis.

Fagus, i, f. 2. *faggio*, Germ. *buchbaum*, Gal. *fau*, Hiſp. *haya*, φηγός, arbor glan-

glandiferæ, quales præter eam ſunt tres aliæ, robur, quercus, æſculus. *Virg.* 1. *Ecl.* Patulæ recubans ſub tegmine fagi.

Fagutal, n. 3. Romæ ſacellum Jovis, in quo erat fagus arbor, Jovi ſacra. Hinc Jupiter Fagutalis, & lucus Fagutalis, *Plin. l.* 16. *c.* 10. *Var. l.* 4. *L. L.*

Fala. V. Phala.

Falacer, cris, m. unus ex quindecim Flaminibus, quos Romani, aucta civitate, atque adeo & ſacerdotiis, conſtituerant. Nomen habuit a Falacre, qui pomorum Deus habitus eſt, quia ejus ſacris operabatur. *Var. l.* 4. & 6. *L. L.*

Falarica, V. Phalarica.

Falarienſes, m. 3. pop. Piceni, quorum opp. Falaria exc. adhuc *Falerone*, apud Tignium opp. inter Firmum, & *Fanum S. Geneſii*.

Falacrium, n. 2. *Reſacolmo*, prom. Siciliæ, inter Pelorum prom. & Mylas opp.

Falcarius, ii, m. qui falce utitur, vel qui falces conficit, δρεπανοποιός. Hinc factum nomen vico cuidam Romæ, quod ibi falcarii habitarent. *Cic. Catil.* 1. *c.* 4. Dico, te priori nocte veniſſe inter falcarios.

Falcatus, a, um, o. 1. 2. *ſimile a falce*, Ger. *krum wie ein ſichel*, Gal. *courbé comme une faux*, Hiſ. *encorbado an manera de hoz*, δρεπανοειδής, quod formam falcis habet. *Plin. l.* 10. *c.* 21. In ſublime caudam quoque falcatam erigens. *Id. l.* 17. *c.* 10. Serendas (amygdalas) quam maxime falcatas, & e novella. Lexicographi adhuc interpretati ſunt, *falce amputatas*, ſed durior interpretatio eſt, nec facile defendi poteſt. ¶ Item falcibus armatus, ut falcati currus. *Liv. l.* 37. *c.* 41. Falcatæ quadrigæ. *Curt. l.* 4. *c.* 9.

Falcicŭla, & per ſyncop. Falcula, æ, diminut. parva falx, *picciola falce*, δρεπάνιον. *Pallad. l.* 1. *ad fin.* Falciculæ breviſſimæ. *Col. l.* 12. *c.* 18. Falculæ, & ungues ferrei parandi. ¶ Falculæ dicuntur etiam de ungulis beſtiarum, ob ſimilitudinem. *Plin. l.* 8. *c.* 25. Mirum, pardos, pantheras, & leones, condito in corporis vaginas unguium mucrone, ingredi, averſiſque falculis currere, nec niſi appetendo protendere.

Falcidia lex, ſuit lex lata a P. Falcidio Trib. pl. in Triumviratu Auguſti, ut ne liceret teſtamento legare ultra dodrantem, ideſt novem uncias, adeo, ut ſemper quarta pars hæreditatis hæredi conſervaretur; quod ſi teſtator dodrantem exceſſiſſet, liceret hæredi minuere legata, & quartam ſuam implere. *l.* 1. *ff. ad l. Falcid.*

Falcifer, a, um, o. 1. 2. falcem ferens. Speciatim eſt cognomen Saturni, quod primus in Italia agriculturæ uſum credatur indicaſſe, *Ovid.* 1. *Faſt.* Ante peregrato falcifer orbe Deus. *Mart. l.* 5. *epigr.* 16. Falciferi defendere templa Tonantis.

Falciger, a, um, adject. idem ac falcifer, & eodem uſu. *Auſon. Ecl. de Fer. Rom. v.* 96. Falcigerum placant ſanguine Cœligenam.

Falcipedius, a, um, qui pedes habet curvos ad modum falcis. *Petron. in ſatyr. c.* 75.

Falco, nis, c. 3. *falcone*, Ger. *falck*, Gal. *faucon*, Hiſp. *falcon*, ἱέραξ, avis ex accipitrum genere, quod ungues more falcis habeat introrſum flexos. *Jul. Firmic. l.* 5. *Matheſ. c.* 7. *ſub fin.* & *Servius ad Æn.* 10. *v.* 145. ¶ Falcones etiam illi homines dicuntur, quorum digiti pollices in pedibus intro ſunt curvati, a ſimilitudine falcis. *Feſt.*

Falcŭla. V. Falcicula.

Falere, n. 3. verbum eſt architectum. *Var. de re ruſt. l.* 3. *c.* 5. Subter columnarum ſtylobatum eſt lapis a falere, pedem, & dodrantem altus, ipſum falere ad duos pedes altum a ſtagno, latum ad quinque. Ad quem loc. Scalig. Falere vocat id, quod magis proprie eſſet pila, χηλὴν vocat Thucydides, Virgilius ſaxeam pilam. Suſtinet autem falere omne periſtylii opus, & ſtagno oppoſitum, & oppilatum eſt. Itaque pilæ litoribus immolitæ a veteribus *Faleria* dicuntur, quia ante *Halerea* dicerentur παρὰ τοῦ ἁλὸς, ſal. Argumento, quod Faleris populi ita dicti ſunt, quia apud eos ſal fieret; antea Haleris dicti, auctore Feſto. Niſi ſit, quod omnia alta φάλαρα vocabant Græci.

Faleria, Falerii, Faleris, Falaris, Phaleria, Phalerium, Phalaris, *Falere*, *Falare*, urbs exc. Etruriæ, in Faliſcorum finibus. Condita fuit a Falerio Argivo. Sed alii dicunt, olim fuiſſe ubi nunc Civitas Caſtellana.

Falerina Tribus ruſtica, in Campania poſita, dicta eſt ab agro Falerno, deſcripta & conſtituta anno U. C. 435.

Falernum, i, n. 2. vinum generoſiſſimum, & apud Romanos celeberrimum, in Falerno agro proveniens, quod acre, forte, ardens, &c. vocat Horatius variis locis. ¶ Reperitur etiam Falernus maſc. gen. *Tibul. l.* 2. *el.* 1. *v.* 27. Nunc mihi fumoſos veteris proferte falernos Conſulis. Optimæ tamen edition. hab. fumoſum falernum. ¶ De Falerno V. *Silium l.* 7. *v.* 166. & *ſeq.*

Falernus, ager, & mons Campaniæ, inter Calenum, & Sinueſſam, ex quibus ager frumenti ferax eſt, mons, qui eſt Maſſico junctus, vini generoſiſſimi. *Macrob. l.* 3. *Sat. c.* 16. Sed aliqui Falernum montem Puteolis proximum faciunt.

Falernus, a, um, adject. ut falernæ vites, falerna vina. *Horat. l.* 1. *od.* 20. & *l.* 2. *ſat.* 4. *v.* 55. Falernæ cellæ, apud *Virg.* 2. *Georg.*

Faliſca, Faliſcum, *Galeſe*, Col. & urbs Etruriæ, metrop. Faliſcorum, apud Tiberim fl. inter Feſcenniam, ſeu Urbem Caſtellanam, & Hortam.

Faliſci, Phaliſci, pop. Etruriæ, quorum urbs Faliſca. *Virg.* 7. *Æn. v.* 695. *æquos Faliſcos* appellat, h. e. legum cuſtodes, quia jura & legum XII. Tab. ſupplementa apud eos aſſervabantur.

Faliſcorum Mons, Soractes, *Monte S. Oreſte*, & *Monte di S. Silveſtro*, mons Etruriæ, in finibus Faliſcorum, ad Tiberim fl. in Prov. Patrimonii S. Petri, & e regione Sabinæ provinciæ. Aliis eſt urbs Mons Phiſco, *Monte Fiaſcone*.

Faliſcus, a, um, adject. ut Præſepes faliſcæ, apud *Cat. de R. R. c.* 4. quæ ſc. ex ligno faliſco optimæ fiebant. ¶ Faliſcus venter, vel faliſcus ſimpliciter genus erat farciminis, quod Romani a Faliſcis didicerant. *Martial. l.* 4. *epigr.* 46. Et lucanica ventre cum faliſco. *Stat. l.* 4. *Silv.* Non lucanicæ, non graves Faliſci.

Falla, æ, f. antiquum nomen, idem ac fallacia. *Vet. Poeta* apud *Non. c.* 2. *n.* 316. Me non vocavit, ob eam rem hanc feci fallam.

Fallacia, f. 1. *inganno*, מרמה, Ger. *betrug*, Gal. *tromperie*, Hiſp. *engano*, δόλος, techna, dolus malus, ſermo compoſitus ad fallendum. *Var. l.* 5. *de L. L.* deducit a fando. Et adjungit, ſi quis re fallat, in hoc non proprio nomine fallaciam eſſe, ſed translatione. *Ter. Andr.* 4. 4. 39. Fallacia alia aliam trudit. *Cic.* 2. *de Div.* Tota res eſt inventa fallaciis aut ad quæſtum, aut ad ſuperſtitionem, aut ad errorem. *Colum. l.* 11. *c.* 2. *circa med.* Nonnulli guſtu explorare uvæ maturitatem tentaverunt: ſed hæc ipſa res habet aliquam fallaciam.

Fallacies, ei, f. 5. fallacia. *Apul. l.* 5. *Met.* Fallacie germanitatis inducta.

Fallaciloquentia, æ, f. 1. ſermo fallax. *Cic. de Fin. l.* 4. *c.* 25. Ex ea difficultate illæ fallaciloquentiæ.

Fallacioſus, a, um, o. 1. 2. *ingannatore*, ἀπατηλός, fallaciis plenus. *Gell. l.* 14. *c.* 1. Quibus hujuſmodi ambages fallacioſæ confutantur.

Fallaciter, adv. *con inganno*, במרמה, Ger. *betrieglicher weiſe*, Gal. *fauſſement*, *par tromperie*, Hiſp. *enganoſamente*, δολερῶς, fraudulenter. *Cic.* 1. *de Div. c.* 18. Fallaciter portenta interpretari. ¶ Comp. fallacius, ſup. fallaciſſime. *Cic. de Aruſp. reſp.* Fallaciſſime in illis venditabat.

Fallax, cis, o. 3. *fallace*, *ingannatore*, Germ. *betrieglich*, Gal. *trompeur*, Hiſp. *enganoſo*, ἀπατηλός, doloſus, qui conſuevit fallere, a fallo. *Cic.* 4. *Acad. c.* 46. Fallax imitatio ſimulatioque virtutis. *Ovid.* 13. *Metam. v.* 799. Fallacior undis. *Cic. pro Dom. c.* 9. Homo fallaciſſimus. *Id. pro Rabir. Poſth.* Merces fallaces, & fucoſæ. ¶ *Fallacum* in genitivo plur. *Catull. carm.* 30. *ad Alphen.* Facta impia fallacum hominum.

Fallo, lis, fefelli, falſum, a. 3. *ingannare*, רמה, Ger. *betriegen*, Gal. *decevoir*, *tromper*, Hiſp. *enganar*, ἐξαπατάω, decipio, a σφάλλω, quod proprie eſt ſupplanto. *Var. l.* 5. *de L. L.* derivat a *fando*, quia fando aliquem decipimus, & contra quam diximus, facimus. *Cic. Catil.* 4. *c.* 11. Si vis improborum ſpem meam fefellerit. *Ter. Heaut.* 3. 1. 61. Falli te ſines technis per ſervulum. *Plin. l.* 7. *c.* 37. Fallere mandata, h. e. non exequi. *Curt. l.* 7. *c.* 10. Fallere promiſſum. *Id. l.* 4. *c.* 5. Opinio me fefellit. *Id. ib. c.* 9. Cum ſaxa lubrica veſtigium fallerent. *Cic. l.* 2. *de Invent.* Opinionem tuam fefellit ea res. ¶ *Fallere ſermonis*, pro ſermone, & *Falle animi*, pro animo; illud eſt *Plauti Epid.* 2. 2. 35. & *Terentii Eun.* 2. 2. 43. hoc *Lucretii l.* 5. *v.* 98. ¶ Ponitur & pro latere, *ſtar naſcoſto*. *Livius*. Speculator Carthaginienſis, qui per biennium fefellerat, Romæ deprehenſus. Huc ſpectat etiam illud proverbium, *vivere falſo*, λάθε βιώσας, *Horat. l.* 1. *ep.* 17. *v.* 10. Non vixit male, qui vivus, moriensque fefellit. h. e. adeo obſcure vixit, ut ab hominibus ignoraretur. ¶ Interdum ſumitur pro *evitare*. *Ovid. ep.* 19. Fallere teſtis. *Hor. l.* 2. *ſat.* 7. Fallere curas ſomno. ¶ *Ovid. l.* 3. *de ar. am.* Litera fallit oculos. h. effugit. Sic apud *eund. l.* 4. *Triſt. eleg.* 2. Gaudia me fallunt. ¶ Neque hoc te, Craſſe, fallit. *Cic. de Orat.* hoc eſt non te latet. ¶ Fallere alicujus faciem, *Virg. Æn.* 1. h. e. vultus alicujus ſumere. Tu, inquit, faciem illius noctem non amplius unam Falle dolo & notos pueri indue vultus. ¶ Fallere arte moras, fallere horas ſermonibus, fallere tempus narrando, *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 9. & *Heroid. epiſt.* 18. *render men noioſa la tardanza*, *paſſar il tempo* &c. ¶ Niſi fallor, *ſe non m' inganno*, formula, qua utimur, cum quæ narramus, certo nobis non conſtant. *Virg.* 5. *Æn.* Sic, niſi me fallo. *Cic. Phil.* 11. Niſi me fallit animus. ¶ *Si ſciens fallo, tum me Jupiter lapide officiat*: formula erat ſolemnis jurantis, & ſibi mala imprecantis, ſi juramentum non ſervaſſet, quæ legitur aliquoties apud *Livium*.

Falſarius, n. 1. 2. *falſario*, Germ. *felſcher*, Gall. *fauſſaire*, Hiſp. *falſario*, ψευδογράφος, qui decipiendi gratia ſcripta publica falſificat, ut teſtamenta &c. *Suet. in Ner. c.* 16. Adverſus falſarios tum primum repertum, ne tabulæ, niſi pertuſæ, ac ter lino per foramina trajecto obſignarentur.

Falſatio, onis, *falſificamento*, actus falſandi. *Hieronym. l.* 2. *in Rufin. c.* 5.

Falſatus, a, um, adject. *falſificato*, *falſo*. *Sulpic. Sev. Dial. de virt. monach. c.* 3. Cum legentium fides facile poſſet habere diſcrimen, ne falſata ſequeretur. Adde *Hier.* 2. *in Rufin. c.* 5.

Falſe, adv. *falſamente*, Ger. *falſchlich*, Gal. *fauſſement*, Hiſ. *falſamente*, ψευδῶς, fallaciter, inaniter. *Cic. in Acad. l.* 4. *c.* 46. Aſſentiri falſe nulli rei debemus. Superlat. Falſiſſime legitur apud *Auguſt. Conf. l.* 10. *c.* 13. & *epiſt.* 222.

Falſidicus, o. 1. 2. ψευδολόγος, qui falſa conſuevit dicere. *Plaut. Cap.* 3. 5. 19. Me, meamque rem tuis ſceleſtis falſidicis fallaciis dilaceraviſti.

Falſificus, o. 1. 2. *falſario*, ψευδοποιός, qui facit fallacias. *Plaut. Mil.* 2. 2. 36. Domi habet animum falſiloquum, falſificum, falſijurium.

Falſijurius, ii, m. qui falſa jurat, *ſpergiuro*, ψευδόρκιος. V. *Falſificus*.

Falſilŏquus, a, um, o. 1. 2. ψευδολόγος, qui falſa loqui conſuevit. V. *Falſificus*.

Falſimonia, vel falſimonium, n. 2. *frode*, *fallacia*, רמיה, Ger. *falſchheit*, Gal. *fraude*, *fallace*, Hiſp. *engano*, ἀπάτη, fraus, fallacia. *Plaut. Bacch.* 3. 6. 10. Quos cum cenſeas tibi amicos, reperiuntur falſi falſimoniis.

Falſipărens, tis, c. 3. qui falſum habet parentem, id eſt, cujus pater is eſſe creditur, qui minime eſt. *Catul. epig.* 63. Quod quondam cæſis montis fodiſſe medullis auſus falſiparens Amphitryoniades.

Falſitas, f. 3. *falſità*, שקר, Ger. *falſchheit*, Gal. *fauſſeté*, Hiſp. *falſedad*, ψεῦδος, vitium, quo id aſſerimus eſſe, quod non eſt. *Cic. pro Cluent. c.* 2. Etenim ſicut aliis in locis parum firmamenti, & parum virium falſitas habet. *Arnob. l.* 1. Indices ſcriptis falſitates.

Falſo, as, a. 1. *falſificare*, falſum facio. *Mod. l. pen. ff. ad leg. Cornel. de falſ.* Qui pondera, aut menſuras falſaſſent.

Falſo, adver. *falſamente*, ψευδῶς, non vere. *Cic. pro L. Mur.* Hoc incredibile omnibus, & falſo memoriæ proditum videbatur. *Nepos* 7. 9. Alcibiades in Thraciam ſe abdidit, ſperans ibi facillime fortunam ſuam occuli poſſe. Falſo: Nam Thraces inſidias ei tecerunt &c.

Falſum, i, n. res falſa, *coſa falſa*. *Hor. l.* 1. *ep.* 10. *v.* 29. Vero diſtinguere falſum. Adde *Lucret. l.* 4. *v.* 478.

Falſus, a, um, particip. a fallo, *chi ſi è ingannato*. *Ter. Eun.* 2. 2. 43. Ut falſus eſt animi! ¶ Active etiam ſumitur pro eo, qui decipit, *ingannatore*, *vano*, *mendace*, ψευδής. *Andr.* 1. 5. 26. Cenſen', me potuiſſe proloqui ullam cauſam ineptam ſaltem, falſam, iniquam? *Cic.* 12. *Phil. c.* 2. Spes falſa, & fallax. Sic falſum gaudium, *Ter. Andr.* 1. 2. Lingua falſa, *Ovid.* 2. *Met.* Falſus ſodalibus. *h. e.* qui ſodales fallit, *Catul. ep.* 30. ¶ In illo *Cic.* 3. *de Or. c.* 25. Quanto molliores ſunt, & delicatiores in cantu flexiones, & falſæ voculæ, quam certæ, & ſeveræ! *falſæ voculæ* ſunt, quas Itali vocant *falſetti*, quibus opponuntur *ſeveræ*. ¶ Item fictus, ſimulatus. *Salluſt. Catil.* 1. *c.* 10. Ambitio multos mortales falſos fieri ſubegit, aliud clauſum in pectore, aliud in lingua promptum habere. ¶ De comparat. ſic *Feſtus*: Falſius, & falſior cum rationabiliter dici poſſint, non tamen ſunt in conſuetudine. *Auguſt.* tamen *l.* 7. *C. D. c.* 5. Quanto eſt abjectior, & falſior. *Col. l.* 1. *c.* 6. Id falſiſſimum eſt. ¶ Falſum habere, eſt decipere. *Salluſt. in Jugurt.* Neque ea res me falſum habuit.

Falx, cis, f. 3. *falce*, מגל, Ger. *ſichel*, Gal. *faux*, Hiſp. *hoz*, δρέπανον, ἅρπη, ferramentum aduncum, quo ſegetes, & herbæ ſecantur, item illud, quo vites & arbores putantur, *pennata*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Immiſſi cum falcibus multi purgarunt, & aperuerunt locum. ¶ Falcium multa ſunt genera, fœnariæ, ſtramentariæ, arborariæ, vineaticæ, ſylvaticæ, ruſcariæ. *Cato c.* 110. & 111. ¶ Falx etiam appellabatur bellica machina, quæ adunco præfigebatur ferro, dicta, quod incurvata eſſet ad ſimilitudinem falcis, ut ex muris lapides extraherentur. *Cæſ. B. G. l.* 3. *c.* 14. Falces præacutæ, inſertæ, affixæque longuriis, non abſimili forma muralium falcium.

Fama, f. 1. *fama*, שמועה, Ger. *geſchrey*, Gal. *renommée*, Hiſ. *fama*, φήμη, idem, ac rumor, ideſt, quicquid de aliquo divulgatur, ſive in bonum, ſive in malum, a Dorico φάμα pro φήμη, quod a φημὶ, *dico*. *Cic. Att. l.* 7. Bona de Domitio, præclara de Afranio fama eſt. ¶ Dicitur etiam de re inveterata, firmataque in hominum opinione, quamvis incerta. *Martial. de ſpect. ep.* 5. Quicquid fama canit, donat arena tibi. ¶ Item de nominis celebritate, & exiſtimatione. *Cic. pro Cæl.* Ab his fontibus profluxi ad hominum famam. *Id. pro Quint. c.* 15. Poſſidere famam, & exiſtimationem. ¶ Famæ in plural. legitur apud *Salluſt.* ſemel, & apud *Arnob.* Hinc *Seneca* Aruntium quendam reprehendit, quod affectare in Salluſtio imitaretur tam rarum dicendi modum. V. *eund. epiſt.* 114. *a med.*

Famelicoſus, o. 1. 2. βουλιμώδης, frequenter famelicus. Unde famelicoſam, terram paluſtrem vocabant. *Feſt.*

Famelicus, o. 1. 2. *affamato*, רעב, Germ. *hungerig*, Gall. *affamé*, Hiſp. *hambriento*, βουλιμιῶν, qui fame laborat. *Plaut. Caſ.* Poſt id, cum laſſus fueris, & famelicus. Adde *Ter. Eun.* 2. 2. 29.

Famella, f. 1. dim. a fama. *Feſt.*

Fames, famis, f. 3. *fame*, רעב, Ger. *hunger*, Gal. *faim*, Hiſp. *hambre*, λιμός, edendi cupiditas, a φάγω, *edo*, quia qui fame laborat, cupit edere. *Cic. pro Cluent.* Ut etiam beſtiæ fame dominante plerunque ad eum locum, ubi paſtæ aliquando ſint, revertantur. ¶ Sumitur etiam pro caritate ex penuria annonæ, *careſtia*. *Cic. Terentiæ*. Ne brevi tempore fames in urbe ſit. ¶ Tranſlate dicitur de quovis deſiderio. *Virg.* 3. *Æn.* Quid non mortalia pectora cogis Auri ſacra fames?

Famiger, m. 2. qui fert famam. *Var. l.* 5. *de L. L.*

Famigerabilis, o. 3. *conoſciuto per fama*, celebris, clarus, fama notus. *Apul. de Aſino*. Satis famigerabilis conjector.

Famigeratio, f. 3. διαβόησις, famæ diſſeminatio. *Plaut. Trin.* 3. 2. 66. Hæc famigeratio te honeſtet, me conlutulet.

Famigerātor, m. 3. qui fert famam, qui rei alicujus famam ſpargit. *Plaut. Trin.* 1. 2. 178. Ego de verbis eorum famigeratorum inſcius proſilui.

Famigeratus, o. 1. 2. divulgatus, celebris. *Apul. l.* 2. *Florid.* Famigeratum antiquitus fanum. *Pomp. Mela l.* 2. *c.* 7. Multis famigerata fabulis.

Famigĕro, as, a. 1. famam divulgo, celebrem ac notum reddo, διαφημίζω. V. *Famigeratus*.

Familia, æ, f. 1. *famiglia*, משפחה, Ger. *hauſſgeſind*, Gal. *famille*, Hiſp. *familia*, οἰκία, proprie eſt cœtus ſervorum. *Hirt. de bello Hiſp.* Familiam, & libertos convocavit. ¶ Sed paulatim uſus invaluit, ut quicunque ſub unius patriſa-

triſfamilias jure viverent, & ſervi, & liberi, familiæ nomine comprehenderentur. *Cic. 1. de Orat.* Unum putaſti ſatis eſſe in una familia Rhetorem. ¶ Poſt hac ad eos quoque hoc nomen extenſum eſt, qui ex eadem ſunt cognatione, ut *Familia Cæſarum*, *Familia Scipionum*, & in hac acceptione dicebatur tantum, teſte Feſto, de liberis hominibus, deinde etiam de ſervis dici cœpit. *Cic. in Brut.* Ut dudum de Læliorum, & Mutiorum familiis audiebamus. ¶ Denique ad ſectam tranſlatum eſt, *Cicer. de Divin.* A Platone, Ariſtotele, Theophraſtoque, totaque Peripateticorum familia tractatas uberrime. ¶ Familiam ducere dicitur is, qui familiæ caput eſt, & princeps. Tranſlate *Cic. l. 7. Fam. ep. 5.* Accedit etiam, quod familiam ducit in jure civili.

Familiareſco, is, n. 3. *divenire familiare*. *Sidon. l. 7. ep. 3.* Agnoſci, innoteſcere, familiareſcere.

Familiaricus, a. 1. 2. quod ad familiam ſpectat. Sella familiarica erat eadem, ac patrocliana, ideſt quæ inſerviret neceſſitati naturæ. *Var. l. 1. de R. R. c. 13.* ¶ *Cella familiarica* apud *Vitruv. l. 6. c. 10.* eſt ea, quæ a *Catone R. R. c. 14.* appellatur *cella familiæ*, hoc eſt cubiculum, in quo habitant ſervi. Quidam legunt *ſella*, ſed minus recte.

Familiaris, re, o. 3. *famigliare*, Ger. *hauſſgenoſſ*, Gal. *familier*, Hiſp. *familiar*, οἰκεῖος, qui ex eadem familia eſt. *Plaut. Amph. prol. v. 128.* Ne qui eſſem, familiares quærerent. ¶ Item quod ad familiam pertinet. *Auct. ad Her. in præf.* Negociis familiaribus impediti. ¶ Hinc ſervi etiam familiares dicuntur. *Senec. epiſt. 47.* Dominum patremfamilias appellarunt; ſervos (quod etiam in mimis adhuc durat) familiares. ¶ Ponitur etiam pro amico, neceſſario, intimo. *Cic. 7. Fam.* Is me, quia ſcit tuum familiarem eſſe. *Id. l. 6.* Perfice, ut ſis in familiaribus Cæſaris. ¶ Item pro eo, quod frequens eſt, vel quod paſſim creſcit in aliqua regione. *Plin. l. 13. c. 5.* Utramque jam familiarem Italiæ videmus. ¶ Comp. familiarior, ſup. familiariſſimus. *Liv. l. 24.* Quibus ſolis aditus in domum familiarior erat. *Cic. 13. Fam.* M. Æmilius unus eſt ex meis familiariſſimis, atque intimis. ¶ In extis hoſtiæ cæſæ duas partes haruſpices diſtinguebant, familiarem vitalemque unam, inimicam alteram: utramque porro fiſſum appellabant. *Cic. l. 2. de Divin.* Quæ pars inimici, quæ familiaris eſſet. *Et mox.* Fiſſum familiare, & vitale tractant, caput jecoris ex omni parte diligentiſſime conſiderant. *Liv. l. 8. c. 9.* Decio caput jecinoris a familiari parte cæſum aruſpex dicitur oſtendiſſe.

Familiaritas, atis, f. *famigliarità*, *domeſtichezza*, Germ. *freundſchafft*, Gal. *familiarité*, Hiſp. *familiaridad*, συνήθεια, conſuetudo inter familiares, & amicos. *Cic. 13. Fam.* Cum Antipatro Derbete mihi non ſolum officium, verum etiam ſumma familiaritas intercedit. *Cic. Offic. 2. c. 8.* Familiaritates fidas habere amantium.

Familiariter, adv. *famigliarmente*, Ger. *freundtlich*, Gal. *familierement*, Hiſp. *familiarmente*, οἰκείως, domeſtice. *Cic. 6. Ver.* Cum is L. Siſenna tam familiariter uteretur. ¶ Familiariter ferre mortem alicujus, eſt graviter, & moleſte; nam quæ ſunt nobis familiaria, ea animo noſtro ſunt cara. *Ter. Andr. 1. 1. 84.* Hujus mortem tam fert familiariter. ¶ Comparat. familiarius. *Cic. pro Cæl. c. 23.* Licentius, liberius, familiarius cum domina vivere. Superlat. familiariſſime. *Id. Divin. in Ver. c. 9.* Cum illo familiariſſime, atque amiciſſime vivere.

Familiola, læ, f. *famigliuola*, parva familia. *Hieronym. epiſt. 27. c. 1. ſub fin.* Familiola, quam de ſervis & ancillis in fratres ſororeſque mutaverat.

Famino, a. 1. dico, apud vet. *Feſt.*

Famis, is, f. idem quod fames. *Var. l. 2. R. R. c. 5.* Algor eas, & famis macreſcere cogit.

Famoſe, adverb. cum fama. *Tertull. l. 2. adv. Marc. c. 22.* Quid de tali medico judicabis, qui nutriat morbum, quo pretioſius, aut famoſius curet?

Famoſitas, atis, f. 3. fama, celebritas. *Tertul. de Spectac. c. 23.* Damnandi in quendam ſcopulum famoſitatis.

Famoſus, o. 1. 2. *famoſo*, Ger. *berümbt*, Gal. *fameux*, Hiſ. *famoſo*, ἔνδοξος, celebris, qui famam habet. *Tac. l. 2.* Sed quia famoſæ urbis ſupremam diem tradituri ſumus. ¶ Sæpius in deteriorem partem accipitur, pro infami. *Salluſt.* Largitionem famoſam, impudentemque. Inde famoſa mulier dicitur, quæ eſt famæ parum integræ. *Cic. 2. de Orat.* Nam me ad famoſas vetuit mater accedere. ¶ Interdum in activa ſignificatione ſumitur, pro eo, quod vulgo dicitur diffamatorium. Hinc *famoſi libelli* apud JCtos, qui alicujus famam lædunt. *Sueton. Aug. cap. 55.* Sparſos de ſe famoſos libellos nec expavit, &c. ¶ Accipitur interdum etiam in bonam partem. *Apul. l. 11. Metam.* Vir gravis, & ſobriæ religionis obſervatione famoſus. ¶ Superlat. *famoſiſſimus Gellii* eſt *l. 7. c. 3. Apuleji in Apol.* &c.

Famul, idem ac famulus, apud vet. *Enn.* apud *Joſ. Scal. ad Cat.* E ſummo ut Regno famul ultimus eſſet. Sed id factum videtur ab Ennio per Ecthlipſin, & Synalœpham.

Famula, æ, f. 1. ſerva, ancilla, *fanteſca*. *Cic. 5. Tuſc.* Sin autem virtus ſubjecta ſub varios, incertoſque caſus, famula fortunæ eſt. *Virg. 8. Æn. v. 411.* Famulas ad lumina longo exercet penſo.

Famulabundus, a, um, adject. famulatorius. *Tertul. adv. Marc. l. 3. c. 7. ex Daniel. c. 7.* Omnis gloria famulabunda.

Famulans, antis, *chi ſerve*, qui famulatur. *Claudian. de B. Get. v. 513.* fortuna famulante. *Stat. 3. ſilv. 3. v. 58.* famulantis fiſtula Phœbi.

Famulanter, adv. *ſervilmente*, Ger. *wie diener*, Gal. *ſervilement*, Hiſp. *ſervilmente*, ſuppliciter, in modum famuli. *Accius apud Non. c. 2. n. 332.* Natum adfare, & famulanter pete.

Famulare, adv. ſerviliter, more famuli. *Stat. 3. Sylv. 1. v. 39.* Nec turbidus ira, nec famulare timens.

Famularis, re, o. 3. *pertinente a ſervitore*, δουλικός, quod pertinet ad famulum, ſive famulam. *Cic. 1. Tuſc. c. penult.* Qui ſe in medios immiſit hoſtes famulari veſte. *Stat. 2. Achil. v. 67.* Turba famularis menſas inſtruit. ¶ Jura famularia dare, eſt imperare populo Regia poteſtate. *Ovid. 13. Met.* Si Romam intravit, famularia jura daturum.

Famulatio, f. 3. *famiglia*, famulorum, famularumque multitudo. *Apul. l. 2. Mil.* Et ecce mulierem quampiam frequenti ſtipatam famulatione.

Famulatorius, a, um, adject. *ſervile*, ut famulatoria mendicitas, *Tertul. l. 2. ad Nation. c. 14.*

Famulatrix, icis, f. quæ famulatur, ſerva. *Donat. ad Ter. Andr. 1. 1. 3.* Coquina medicinæ famulatrix eſt.

Famulatus, us, m. 4. *ſervitù*, עבודה, Ger. *dienſt*, Gal. *ſervitude*, Hiſp. *ſervidumbre*, δουλεία, ſervitus. *Cic. de Amic.* Qui aliquandiu propter ignorantiam ſtirpis, & generis in famulatu fuerint. *Id. Offic. 3. c. 33.* Quam miſer virtutis famulatus ſervientis voluptati!

Famulatus, a, um, in famulatum redactus. *Tertul. de reſurrect. carn. c. 47.* ex *D. Paulo Rom. 6. 22.* Liberi facti a delinquentia, famulati autem Deo. *Vulgata* habet: *ſervi autem facti* Deo.

Famulitas, atis, f. ſervitus. *Accius apud Non. c. 2. n. 319.* Poſtquam parvos vos oppreſſit famulitas.

Famulitium, n. 2. ſervitus. *Varro.* Apud ignavum dominum duro famulitio aſtrictus. Adde *Feſtum*. ¶ Item ſervorum copia. *Macrob. l. 1. Sat. c. 7.* Unus e famulitio, cui provincia erat admittere volentes dominum convenire. Adde *Apul. in Apolog.*

Famulor, aris, d. 1. *ſervire*, עבד, Ger. *dienen*, Gal. *ſervir*, Hiſ. *ſervir*, λατρεύω, ſervio, famuli officio fungor. *Plin. l. 2. c. 63.* Ut alimentis noſtris famuletur. *Cic. 5. de Rep. apud Non.* Eſt genus injuſtæ ſervitutis, cum hi famulantur, &c. ¶ Apud *Tertul.* legitur *famulo*, *as*, & accipitur pro famulos conſtituere, pro famulis uti. Inquit enim *Apolog. c. 21.* Cum elementa ipſa Chriſtus famularet.

Famulus, m. 2. *ſervo*, *famiglio*, עבד, Ger. *diener*, *knecht*, Gal. *ſerviteur*, *valet*, Hiſp. *ſervidor*, *criado*, θεράπων, ſervus. *Cic. de Amic.* Parare pecuniam, equos, famulos.

Famulus, a, um, o. 1. 2. famularis, ſervilis. *Ov. 2. de Pon.* Cæſareum famulo vertice ferre pedem. Adde 1. *Faſt. v. 286.*

Fanatice, adverb. furioſe, *da fanatico*. *Apul. l. 8. A. A.* Abſonis ululatibus conſtrepentes fanatice pervolant.

Fanaticus, a, um, o. 1. 2. *furioſo*, *fanatico*, *lunatico*, ἔνθεος, proprie dicebatur de Sacerdotibus, a *fanum*, ſed quia hi Oraculum edituri divino furore corripi putabantur, eamque opinionem crebra capitis quaſſatione, ac aliis inſanientium indiciis adjuvabant, inde eſt, quod fanaticus etiam ſumitur pro furioſo, atque inſano. *In vet. lap. extra Romam.* Q. Cælio Apollinari Fanatico de æde Bellonæ. *Cic. pro Dom. c. 60.* Quid tibi neceſſe fuit anili ſuperſtitione, homo fanatice, ſacrificium, quod alienæ domi fieret, inviſere? *Liv. l. 39.* Viros velut mente captos cum jactatione fanatica corporis vaticinari. ¶ Fanatica etiam dicitur arbor fulmine icta, auctore *Feſto*.

Fando, gerund. a verbo *Fari* defectivo, paſſive eleganter accipitur. *Cic. l. 1. nat. Deor. c. 29.* At vero ne fando quidem auditum eſt, crocodilum violatum ab Ægyptio. ¶ Item active. *Virg. 2. Æn. v. 6.* Quis talia fando temperet a lacrymis?

Fandus, a, um, o. 1. 2. *da dire*, ῥητός, quod eſt fatu dignum, quod juſtum, æquumque eſt. *Cic. 1. de Divin.* Neque me Apollo fatis fandis invitam ciet. *Virg. 1. Æn. v. 543.* At ſperate Deos memores fandi, atque nefandi.

Fannia lex, ſumptuaria, quæ lata eſt a Fannio Conſule anno U. C. 508. ad nimium conviviorum luxum compeſcendum. Hæc ludis Romanis, item ludis plebejis, Saturnalibus, & aliis quibuſdam diebus in ſingulos dies centenos æris inſumi conceſſit, decemque aliis diebus in ſingulis menſibus tricenos, cæteris omnibus diebus denos. *Macrob. l. 2. c. 24. Gel. l. 2. c. 24.*

Fannianus, a, um, ad Fannium (quod eſt nomen proprium Romanum) pertinens. *Cic. Attic. l. 12. ep. 5.* Fanniana epitome Bruti.

Fano, as, a. 1. dico. *Var. l. 5. de L. L.* Atque inde Herculi decuma data ab eo eſt, quod ſacrificio quodam fanatur. ideſt, ut fani lege ſit, id dicitur.

Fans, antis, particip. qui loquitur. *Propert. l. 3. el. 7. v. 65.* Subtrahit hæc fantem torta vertigine fluctus. *Plaut. Perſ. 2. 1. 7.* Tu meum ingenium fans non edidiciſti, atque infans.

Fanulum, parvum fanum. *Feſt.*

Fanum, ni, n. 2. *tempio*, *chieſa*, מקדש, Ger. *tempel*, Gal. *temple*, Hiſp. *templo*, ἱερόν, templum. Aliqui derivant a *fando*, quod a templis fata petuntur, ideſt, oracula, vel quia Pontifex, dum dedicat, certa verba fatur. Alii ſcribunt per *ph*, & deducunt a φανερός, *manifeſtus*, quod e fanis reſponſa dabantur. *Cic. 2. de Leg.* Athenis fecerunt Contumeliæ fanum, & Impudentiæ. ¶ *Fanus*, *i*, maſc. gen. recte dici contendit *Iſaac. Voſſ. ad Melam*, quia in ipſius antiquiſſimo codice *Cic. 3. de nat. Deor. c. 18.* legatur: Eumenidum Athenis fanus eſt. *Cic. Catil. 4.* De aris ac focis, & fanis ac templis. *Sueton. in Cæſ.* In Gallia fana templaque Deum donis referta. Sed hæc fere ſemper confunduntur.

Fanum Fortunæ, Fanum ſimpliciter, Faneſtris Colonia, *Fano*, urbs Umbriæ, in ora Semnonum litorea, ditionis Pontificiæ, in Duc. Urbinate, inter Piſaurum ad Occ. & Senogalliam in Or.

Fanum Vacunæ, *Vocone*, vicus prov. Sabinæ, in ditione Pontificia, intra montes, in conf. Umbriæ.

Far, farris, n. 3. *farro*, חטה, Ger. *kern*, Gal. *blé*, *froment*, Hiſp. *farro*, *eſcandia*, ζέα, eſt ſpecies frumenti, al. *adoreum*, ſed pro quovis frumento accipitur. *Plin. l. 1. c. 18.* Vulgatiſſima frumenti genera far, quod adoreum veteres appellavere, ſiligo, & triticum. *Colum. l. 8. c. 5.* Et farre hordeaceo cum aqua incocto, vel adoreo farre vino aſperſo modice alendi. *Virg. 1. Georg. v. 73.* Flava feres mutato ſidere farra. ¶ Videtur ſumi pro farina apud *Colum. l. 8. c. 4.* ubi de cibariis gallinarum diſſerens ait: Poteſt etiam lolium decoctum objici, nec minus furfures modice a farina excreti, qui ſi nihil habent farris, non ſunt idonei, nec tantum appetuntur.

Farcimen, inis, n. 3. *ſalſiccia*, *lucanica*, Germ. *wurſt*, Gal. *ſauciſſe*, *boudin*, Hiſ. *longaniza*, *ſalchicha*, ἀλλᾶς, inteſtinum varie, ac minutim conciſa carne refertum, a farciendo. *Var. l. 4. de L. L.* A fartura in extis farcimina appellata.

Farcino, as, a. 1. farcio, conſercio. *Martian. Capel. l. 9. c. ult.* Fandis tacenda farcinat.

Farcio, is, farſi, fartum, a. 4. *empire*, מלא, Ger. *füllen*, *meſten*, Gal. *farcir*, *remplir*, Hiſp. *embutir*, *recalcar*, σαγηνάζω, impleo. *Plin. in Ep.* Quia ſint cæmento medii farti, nec teſtaceo opere præcincti. ¶ Farcire alicui centones, eſt eum glorioſis mendaciis, & confarcinatis fabulamentis explere. *Plaut. Epid. 3. 4. 19.* Quin tu alium quæras, cui centones farcias. ¶ Metaleptice ponitur pro ſaginare, pinguefacere. *Col. l. 8. c. 7.* Hæc enim fere communis eſt cura farcientium. *Cato R. R. c. 89.* Farcire anſeres.

Farctus. V. Fartus.

Farentinum, n. 2. *Ferenzola*, urbs exc. Apuliæ Dauniæ, a Luceria 8. M. P. in Occ. Teanum verſus.

Farfarus, Farfar, Pharphar, Chryſorrhoas, *Adegele*, *Farfar*, *Ferma*, fl. Syriæ, qui per Damaſcum fluit. ¶ Farfarus item, Fabar, Fabaris, *Farfaro*, *Farfa*, fl. Sabinorum, qui oritur ex Severo M. al. prope Mompeum, in eo loco, qui dicitur *Capo Farfa*, fluit in Mer. juxta Farfenſe Cœnobium, & in Tiberim labitur ad Felicianum opp. & montem Faliſcorum.

Farfarus, farferus, farfenus, farſenus, m. 2. herba, ſeu virgultum, al. farfugium, bechion, tuſſilago, foliis ſubtus albis, circa fluvios naſcens, a Farfaro fl. Sabinorum, juxta quem maxime viget. Sed aliqui arborem eſſe cenſent chamæleucen, folio populi, ſed ampliore, alii eam eſſe, quæ populus alba vulgo dicitur. *Plin. l. 24. c. 15.* & *Feſtus*.

Farfugium, ii, n. *Plin. l. 24. c. 15.* Chamæleucen apud nos farfarum, ſive farfugium vocant. V. Farfarus.

Fari, verbum. V. Faris.

Farina, æ, f. 1. *farina*, קמח, Ger. *mehl*, Gal. *farine*, Hiſ. *harina*, ἄλευρον, frumentum mola comminutum, & in pulverem redactum, a farre. *Ovid. de Med. faciei.* Nam quæ pulverem fuerint confuſa farinæ. *Plin. l. 18. c. 7.* In ſubtilem farinam molere. ¶ Dicitur etiam de pulvere aliarum rerum contritarum, ut farina marmoris, *Plin. l. 32. c. 7.* farina caminorum. h. e. fuligo, *fuliggine*, *Id. l. 28. c. 7.* Sic *l. 23. c. ult.* Folia ſiccantur in farinam, quæ inſpergitur ulceribus. ¶ Tranſlate *Perſ. ſat. 5. v. 115.* Si tu, cum fueris noſtræ paulo ante farinæ. h. e. noſtri generis, aut gregis, plane ſimilis.

Farinarius, a, um, o. 1. 2. *da farina*, quod ad farinam pertinet. *Plin. l. 18. c. 11. ſub fin.* Farinario cribro ſecernunt.

Farinoſus, a, um, adject. farina conſperſus, *infarinato*. *Veget. l. 2. c. 30.* Farinoſa congeries.

Farinula, æ, f. diminut. *Feſt.* in *Inſpore*. Farinulam jacere pultis.

Farinulentus, a, um, adject. farinoſus. *Apul. l. 9. Metam.* Farinulento cinere ſordide candidati.

Fario, onis, m. piſcis alio nomine trutta. *Auſon. Moſel. v. 130.* Amborum medio fario intercepte ſub ævo.

Farior, aris, dico, pro fari, fatur, veteres uſos fuiſſe, teſtatur *Diomed.* V. *Roſin. Antiq. Rom. l. 8.*

Faris, vel fare, fatur, fatus ſum, d. 1. *parlare*, Ger. *reden*, Gal. *parler*, Hiſp. *hablar*, φράζω, loquor, a φάω, φῶ, *dico*. Veteres enim *for* pro *ſe* dixere. Varronis ſententia proprium eſt puerorum, cum primum vocem edere incipiunt, quæ intelligi poteſt. Sed dicitur generatim de omni ætate. *Virg. 6. Æn.* Sic fatur lacrymans. *Cic. 2. Tuſc.* Non poteſt hæc fari tantum dictis, quantum &c. *Id. de Univerſ.* Fari ad aliquem. *Virg. 3. Æn. v. 362.* Fare age. *Id. 10. Æn. v. 225.* doctiſſima fandi.

Farnus, i, f. arbor de genere quercuum. *Vitruv. l. 7. c. 1. Pallad. l. 1. tit. 9.*

Farraceus, a, um, adject. qui eſt ex farre, ut pollen farraceum, *Plin. l. 13. c. 7.*

Farraginaria, orum, n. 2. farragines, ſeu varia frumentorum genera ſimul commixta ad pecora per hyemem paſcenda. *Colum. l. 11. c. 2. poſt med.* Farraginaria quoque pecori futura per hyemem præſidio.

Farrāgo, ginis, f. 3. *farragine*, [illegible], Ger. *vermiſchung von mancherley dingen*, Gal. *mêlange*, Hiſp. *mezcla*, [illegible], pabulum pecorum, a *farre*, quia ex ſecrementis farris fit admixto hordeo, vel vicia. *Plin. l.* 18. *c.* 16. *Varro l.* 1. *R. R. c.* 31. Far ferro cæſum farrago dictum, aut quod primum in farracea ſegete ſeri cœptum. ¶ Tranſlate dicitur de quacunque commixtione diverſarum rerum. *Juv. ſat.* 1. *v.* 85. Quicquid agunt homines, votum, timor, ira, voluptas, gaudia, diſcurſus, noſtri eſt farrago libelli.

Farrārium, ii, n. locus farri reponendo aptus, ut granarium a grano. *Vitruv. l.* 6. *c.* 9. Horrea, fenilia, farraria.

Farrārius, a, um, adject. ad far pertinens, ut farraria pila, in qua ſc. Far pinſitur. *Cato de R. R.* Farrarius ager, *l. Defuncta. Dig. de uſufr.*

Farrātus, a, um, adject. *Perſ. ſat.* 4. *v.* 31. Farrata olla. h. e. Puls ex farre in olla cocta, metonymice.

Farreātio, f. 3. genus ſacrificii erat, quo Sacerdotum matrimonia contrahebantur, ſicut diffarreatione diſſolvebantur, a *farreum*, genus libi ex farre factum, quia farreum ei adhibebatur. *Cic. in Top. Plin. l.* 18. 3. V. *Confarreatio*.

Farrēum, rei, n. 2. τὸ [illegible], genus libi ex farre factum. *Feſt. Plin. l.* 18. *c.* 3. Novæ nuptæ farreum præferebant.

Farreus, a, um, o. 1. 2. *di farro*, quicquid ex farre confectum eſt. *Col. l.* 7. *c.* 12. Farreo, vel triticeo pane ſaturandi ſunt.

Farricŭlum, i, n. parvum farreum. *Pallad. in Octobr. tit.* 21. Ex novo tritico purgato farriculum facias.

Farſilis, le, adject. idem ac fartilis, ut farſilis porcellus apud *Apic. l.* 8. *c.* 7.

Farſūra, æ, f. idem quod fartura. *Tertull. adverſ. Valentinian. c.* 27. Marceſcit reliqua farſura.

Farſus, a, um, idem quod fartus. *Hygin. fab.* 126. Victor capiet ventriculum farſum. *Apic. l.* 8. *c.* 8. Lepus farſus.

Fartĭlis, le, o. 3. quod farcitur, ſaginatur, *Plin. l.* 10. *c.* 22. Fartilibus jecur in magnam amplitudinem creſcit.

Fartim, adv. acervatim, cumulatim. *Apul. l.* 3. *Mileſ.* Aditus etiam, & tectum omne fartim ſtipaverant.

Fartōres, m. *ſalcicciai*, *che fanno ſalſiccie*, Germ. *wurſtmacher*, Gall. *patiſſiers*, *faiſeurs de ſauciſſes*, Hiſp. *los que hazen las ſalchichas*, [illegible], qui farcimina faciunt, item qui aves macras ab aucupibus emptas lucri gratia farciunt, ideſt ſaginant. *Colum. l.* 8. *c.* 7. Pinguem quoque facere gallinam, quamvis fartoris, non ruſtici ſit officium. *Cic. in Offic.* Cetarii, lanii, coqui, fartores. Adde *Ter. Eun.* 2. 2. 26. ¶ Tranſlate hoc nomine nomenclatores dicti ſunt, quod clam velut infarcirent nomina civium in aurem Candidati. *Feſt.*

Fartum, vel farctum, i, n. vel fartus, us, m. quidquid farcit, ac implet. *Col. de Arbor. c.* 21. Ea res efficit uberiorem fructum, & fartum fit ſpecioſius, ac plenius. *Id. l.* 5. *c.* 10. *R. R.* Ea res efficit uberiorem fructum, & fartum fici pleniorem & meliorem. Quod autem hic vocat fartum fici, *Palladius in Martio* pulpam fici appellat. ¶ *Fartum veſtis* dicitur corpus ipſum veſtitum. *Plaut. Moſtel.* 1. 3. 13. Non veſtem amatores mulieris amant, ſed veſtis fartum. ¶ *Fartum facere*, eſt farcire. *Id. Mil.* 1. 1. 18. Machæra geſtit fartum facere ex hoſtibus. h. e. ita minutatim concidere, ut ſolent coqui carnes diſſecare farciminibus faciendis. Al. leg. *fratrem facere*. *V. Taubman.*

Fartūra, vel farctura, æ, f. actus farciendi, impletio, farcimen. *Col. l.* 8. *c.* 7. Si faſtidiet cibum, totidem diebus minuere oportebit, quot jam farturæ proceſſerint. h. e. ſaginationis. ¶ Dicitur & de quavis interna oppletione, præſertim parietum. *Vitruv. l.* 2. *c.* 8. Tres ſuſcitantur in ſtructura cruſtæ, duæ frontium, & una media farcturæ. Et *paulo ante*: Monumenta facta e marmore, interſolacus calcata farcturis.

Fartus, us. V. Fartum.

Fartus, vel Farctus, a, um, adject. *empiuto*. *Cic.* 5. *Ver. c.* 11. Pulvinus Melitenſi roſa fartus. *Plin. l.* 10. *ep.* 40. Parietes cæmento medii farti.

Fas, nom. indecl. *ciò*, *che è giuſto*, *lecito*, *ed oneſto*, Ger. *billich*, Gal. *loiſible*, *licite*, *permis*, Hiſp. *lo que es licito*, [illegible], quod eſt pium, religioſum, & fari dignum: ad Deos refertur, ut jus ad homines. *Virg.* 1. *Georg.* Fas, & jura ſinunt, *ideſt* divina, ac humana jura permittunt. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 16. Contra jus, faſque. ¶ *Fas eſt*, licitum eſt. *Cic. pro Mil.* Clodium nihil delectat, quod aut per naturam fas ſit, aut per leges liceat. ¶ *Fas eſt*, fieri poteſt. *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 12. *v.* 41. Fas quoque, ab ore freti, longæque Propontidos undis, Huc aliquem certo vela dediſſe noto.

Faſcellinus, a, um, adject. ut faſcelina ſedes, apud *Sil. l.* 14. *v.* 261. ſc. locus, in quo templum Dianæ Faſcelidis.

Faſcēlis, idis, f. Diana, a faſce lignorum, in quo abſconditum ejus ſimulacrum Oreſtes, & Iphigenia ex Taurica regione Ariciam attulerunt. *Serv. ad Æn.* 2. *v.* 116.

Faſcia, æ, f. 1. *faſcia*, [illegible], Ger. *binde*, Gal. *bande*, Hiſp. *faxa*, [illegible], genus linteoli, quo pueri, vel aliud quid ligari ſolet. *Cic.* 2. *de Div.* Ovum pendere ex faſcia lecti ſui cubicularis. ¶ Ponitur etiam pro tegumento crurum, pedumque. *Plin. l.* 8. Arroſis faſciis, quibus in calceatu utebatur. Hinc faſciæ crurales, pedulesque dicuntur. *Ulp.* Faſciæ crurales, pedulesque veſtis loco ſunt, quia partem corporis veſtiunt. ¶ Faſcia pectoralis, qua mulieres mammas tegunt. *Mart. l.* 14. *epigr.* 134. ¶ Item faſciæ dicuntur ſectiones quædam orbis, quæ ab Aſtrologis zonæ, ſive plagæ appellantur. *Martian.* Orbis terræ in quinque zonas, ſive melius faſcias diſcernitur. ¶ Aliquando etiam faſcia ponitur pro nube in modum faſciæ cœlum percurrente. *Juven. ſat.* 14. Nil color hic cœli, nil faſcia nigra minatur. ¶ Faſciæ etiam dicuntur ornamenta quædam, quæ inſtar tæniarum gradatim diſpoſitæ, epiſtyliorum frontes ornant. *Vitruv. l.* 31. *c.* 3.

Faſciātim, vel faſceatim, adv. a faſce, ideſt per faſces, vel a faſcia. *Quinct. l.* 1. *c.* 4. Adjiciebant & aſſeverationem, ut *heu*, & attractionem, ut *faſciatim*: quæ mihi non approbantur.

Faſciatus, o. 1. 2. part. a faſcior, *faſciato*. *Martial. l.* 12. *epigr.* 57. Nec faſciato naufragus loquax trunco.

Faſcicŭlus, li, m. 2. *faſcio picciolo*, [illegible], Ger. *bund*, *buſchel*, Gal. *faiſſeau*, *fardeau*, Hiſp. *haz*, [illegible], parvus faſcis, ut faſciculus literarum. *Cic. ad Teren.* Quod faſciculus alter ad me jam ſine tuis literis perlatus eſt. *Idem l.* 3. *Tuſc. c.* 18. Faſciculum (ſc. florum) ad nares admovebis.

Faſcinamentum, i, n. faſcinatio. *Apuleius*.

Faſcinatio, f. 3. *malia*, [illegible], Ger. *verzauberung*, Gal. *ſorcelerie*, Hiſp. *hechizo*, [illegible], actus faſcinandi. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Cur & faſcinationibus adoratione peculiari occurrimus?

Faſcino, as, a. 1. *ammaliare*, [illegible], Ger. *verzaubern*, Gal. *enſorceler*, Hiſ. *hechizar*, [illegible], eſt malefico aſpectu alicui nocere. Tranſlate invidere, criminari: & dicitur quaſi [illegible], *oculis occido*. *Virg.* 3. *Ecl. v.* 103. Neſcio quis teneros oculus mihi faſcinat agnos. *Catul. carm.* 7. Mala faſcinare lingua.

Faſcinōſus, i, m. qui magno Priapo eſt præditus. *Priap. Carm.* Non eſt poeta faſcinoſior noſtro.

Faſcinum, n. 2. *malia*, *incantamento*, *ſtregamento*, [illegible], quoddam incantationis genus, quo homines ita ligantur, ut liberi non ſint, nec mentis compotes, a [illegible]. V. *Faſcino*. *Plin. lib.* 7. *c.* 2. ſcribit ex Cic. mulieres omnes, quæ duplices habent pupillos, oculis faſcinum circumferre. *Symmach. l.* 1. *ep.* 13. Nullo faſcino felicitas publica mordeatur. ¶ Uſurpatur etiam pro veretro, quia veteres adverſus faſcinationem veretro utebantur. Nam omnia turpia malos invidorum oculos ab inſtituto avertunt, atque avocant. Ut igitur aves inauſpicatæ foribus affixæ amoliri infortunium credebantur, ſic veretra, quorum in faſcinando uſus erat, faſcinum etiam depellere cenſebantur. Hinc pueris figura veretri pro amuleto de collo ſuſpendebatur. *Var. lib.* 6. *de L. L.* Hinc *Plin. lib.* 19. *cap.* 4. ſcribit, hortos, & fores adverſus invidentium effaſcinationes dicari, & in remedio eſſe Satyrica ſigna ideſt intenta veretra Satyrorum. Et *Cal. Rhod. Ant. Lect. l.* 4. *c.* 7. narrat, in ſacris Bacchi veretrum magna celebritate plauſtris per agros, & per urbes circumferri ſolitum fuiſſe, ut faſcinatio a plantis, & ſegetibus, ab agnis, & aliis beſtiis, ab hominibus averteretur. *Hor. Epod.* 8. Minuitve languet faſcinum. ¶ Eſt etiam faſcinus, i, m. 3. *Auct. carm. Priap.* Non me vocabis pulcra per Corytus ad feriatos faſcinos.

Faſcinus, i, m. Dei nomen apud Veteres, de quo ſic *Plin. l.* 28. *c.* 4. Religione tutatur & Faſcinus, Imperatorum quoque, non ſolum infantium cuſtos, qui Deus inter ſacra Romana a Veſtalibus colitur, & currus triumphantium ſub his pendens defendit, medicus invidiæ &c. V. *Faſcinum*.

Faſcio, a. 1. *faſciare*, [illegible], Ger. *binden*, Gal. *bander*, Hiſp. *faxar*, [illegible], eſt faſcia ligare. *Capitolin. de Anton. Phil. c. ult.* Tiliaceis tabulis in pectore poſitis faſciabatur, ut rectus incederet.

Faſciŏla, f. 1. *picciola faſcia*, [illegible], parva faſcia. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 21. A muliebribus ſoleis, purpureiſque faſciolis.

Faſcis, faſcis, m. 3. *faſcio*, [illegible], lignorum, aut alterius cujuſque rei congeries, quæ ligando fit. *Cæſ.* 8. *B. G.* Faſces ſtramentorum, ac virgultorum. *Virg. in Buc. ecl.* 9. *v.* 65. Ego hoc te faſce levabo. ¶ Apud Romanos faſces erant faſciculi virgarum ex betula arbore, Magiſtratuum inſigne, qui illis a lictoribus præferebantur, Conſulibus duodeni, Proconſulibus, & Prætoribus Provincialibus ſeni, Prætoribus Urbanis bini, Dictatori viginti quatuor, quibus obligata erat ſecuris, ita, ut ferrum in ſummo extaret. Id eo conſilio a majoribus fuit excogitatum (ut docet Plutarchus in Problematibus) ut oſtenderent, Magiſtratuum iram in ſumendo ſupplicio non debere eſſe præcipitem, eoſque faſces habere, ſed tamen ligatos, quique ſine juſta cauſa non deberent diſſolvi: præterea ſi ſubito in aliquem Magiſtratus excanduiſſet, ut ea mora, dum virgæ, aut ſecuris expediretur, furor ille aliqua parte ſubſideret. Qui corrigi poterant, virgis caſtigabantur, qui erant malitia deplorata, ſecuri feriebantur. Faſcis etiam pro Magiſtratu metonymice ponitur. *Virg.* 2. *Georg.* Non illum populi faſces, non purpura Regum flexit. Hinc *Faſces ſubmittere*, erat alicui honorem habere, cedere. *Liv. l.* 2. de Poplicola, & *Plin. l.* 7. *c.* 30. de Cn. Pompejo.

Faſelus. V. Phaſelus.

Faſeŏlus. V. Phaſeolus.

Faſianum, n. 2. *Fagiano*, opp. Apuliæ Peucetiæ, in ora, a Monopoli 9. M. P. in Or. Brunduſium verſus 31.

Faſti, orum, m. 2. erant libri, iidem ac Annales, in quibus Pontifex Maximus ſcribebat res geſtas P. R. tum belli, tum pacis, ſingulis annis, & ſingulis diebus, quemadmodum acciderunt. Dicti ſunt a diebus Faſtis. V. *Annales*. Hinc Ovidius opus ſuum Faſtos inſcripſit, quod materiam ex libris Faſtorum, ideſt ex priſcis Annalibus deſumpſiſſet. Sed Voſſii ſententia Faſti Ovidiani ſic dicuntur, quia in iis referantur dies Faſti, qui longe plures, quam Nefaſti. Nam a potiori denominatio facienda eſt. Hoc nomen etiam in 4. decl. uſurpatum reperitur. *Lucan. l.* 10. *v.* 187. Nec meus Eudoxi vincetur Faſtibus annus. ¶ Dies faſti illi erant, quibus Prætoribus licebat lege agere, ideſt juriſdictionem exercere, & abſolvere, ac condemnare. Dicti ſunt Faſti a *fando*, quod illis diebus permiſſum erat Prætoribus fari tria illa verba ſolemnia in juriſdictione exercenda, *Do*, *Dico*, *Addico*. ¶ Faſti dies alii erant feſti, alii profeſti, alii Senatorii, alii non Senatorii, alii comitiales, alii non comitiales. Sed diviſio celebrior eſt, qua in tres ſpecies dividuntur. Prima erat eorum, qui erant *Faſti proprie*, *& toti*: proprie, quia Prætor ſemper & poterat, & ſolebat lege agere, niſi cum caſus aliquis extra ordinem interveniebat: toti, quia horis omnibus lege agere licebat. Hi ſimpliciter Faſti dicebantur, & in Calendario litera F. ſignabantur. Erant in toto anno 38. Secunda eorum erat, qui *proprie*, *ſed non toti Faſti* erant, ſiquidem Prætor omnibus his diebus quidem, ſed non omnibus horis poterat lege agere. Notabantur his literis FP. NP. En. Q. Rex C. F. Q. St. Df. ideſt, *Faſtus primo*, *Nefaſtus primo*, *Endotercifus*, *Quando Rex Comitio fugit*, *Quando ſtercus defertur*. Erant 65. Tertia eorum, qui *non proprie ſed caſu Faſti* erant, cujus generis erant Comitiales. Interdum enim Comitia non habebantur, & tunc lege agere licebat. Hi interdum erant Faſti toti, ideſt, cum nulla Comitia habebantur, interdum ex parte, ideſt, cum Comitia fiebant, ſed non toto die. Erant 184. Ex Manut. De veterum dierum ratione. ¶ Dies Faſti a Cn. Flavio Ap. Cæci ſcriba invitis Patribus evulgati ſunt: quod adeo gratum P. R. fuit, ut illum primo Trib. pl. deinde etiam Ædilem Curulem crearent.

Faſtidibilis, le, adject. faſtidium afferens, ut faſtidibilia judicia, *Tertul. de Anim. c.* 39.

Faſtidienter, adv. faſtidioſe. *Apul. l.* 5. *A. A.* Parentibus faſtidienter appellatis.

Faſtidiliter, adv. faſtidioſe. *Var. apud Non. cap.* 2. *n.* 336. Ardens habere, & non habere faſtidiliter, inconſtanti pectore.

Faſtidio, is, ivi, itum, a. 4. *avere in faſtidio*, *faſtidire*, [illegible], Ger. *verachten*, Gal. *ſe faſcher*, *ſe degouter*, Hiſp. *enfadar*, *hazer haſtio*, [illegible], reſpuo, abhorreo, faſtidio afficior, a faſtus, quod proprie fit cum faſtu aſpernari. Conſtruitur cum accuſativo. *Hor. l.* 1. *ſer. ſat.* 2. Num eſuriens faſtidis omnia præter pavonem, rhombumque? ¶ Vel cum infinitivo. *Quinct. l.* 5. *c.* 2. Qui faſtidiant præſtare hanc interioribus curam. ¶ Eſt etiam verbum neutrum. Nam reperitur abſolute quaſi verbum 1. ord. neutrorum. *Plaut. Caſ.* 3. 6. Mane vero, quanquam faſtidis. ¶ Item ab antiquis in 2. neutrorum ordine uſurpabatur. *Lucil. l.* 5. Difficiles ſumus, faſtidimus bonorum. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 67. Abiit, neque me certiorem fecit: faſtidit mei. ¶ Item reperitur uſurpatum in 5. neutrorum ordine. *Cic. pro Mur.* Quos non modo improbitas iraſcuntur Candidatorum, ſed etiam recte factis ſæpe faſtidiunt. Sed aliqui dicunt eſſe ablativum communem cauſæ, aliqui legunt *in recte factis*, & aſſerunt, non verbi, ſed præpoſitionis caſum eſſe.

Faſtidioſe, adv. *faſtidioſamente*, [illegible], Ger. *verächtlich*, Gal. *par dedain*, *arrogamment*, Hiſp. *con aſtio*, *arrogantemente*, [illegible], cum faſtidio. *Cic. pro Planc.* Huic ego jam ſtomachans faſtidioſe, Imo ex Sicilia, inquam. *Id.* 2. *de Or.* Nolo enim dicere de tam ſuavi homine faſtidioſius.

Faſtidiōſus, a, um, adject. qui faſtidit, *faſtidioſo*, [illegible]. *Cic. in Brut. c.* 70. Faſtidioſus literarum latinarum. *Id. ib. c.* 39. Antonius facilis in cauſis recipiendis erat, faſtidioſior Craſſus. *Auct. ad Heren. l.* 4. In æquos, & pares faſtidioſus. *Id. ibid. c.* 23. Aurium ſenſus faſtidioſiſſimus.

Faſtidītus, a, um, adject. *nojoſo*, *faſtidito*, *ſprezzato*, [illegible], faſtidio habitus. *Plin. in præfat.* Res ardua, vetuſtis novitatem dare, faſtiditis gratiam. *Lucan. l.* 7. *v.* 844. Pars Senatus faſtidita jacet.

Faſtidium, dii, n. 3. *faſtidio*, *tedio*, *ſprezzamento*, [illegible], Ger. *verachtung*, *verdruſſ*, Gal. *mepris*, *degout*, Hiſp. *haſtio*, *aborrecimiento*, [illegible], contemptus, tædium, nauſea. *Cicer.* 10. *Phil.* Quorum, ſi eſſent arrogantes, non poſſem ferre faſtidium. *Sueton. in Aug. c.* 44. Exegit ingenti faſtidio, & acerbitate nummum aſperum, aurum ad obruſſam. *Senec. ep.* 9. Omnis ſtultitia laborat faſtidio ſui. ¶ Movere faſtidium, *far noia*, *Quintil.* & *Horat.* ¶ Eſſe in faſtidio. h. e. faſtidio haberi, contemni. *Plin. lib.* 12. *c.* 19. ¶ Adducere rem aliquam in faſtidium, *Id. in præfat. l.* 6.

Faſtigatio, f. 3. actus faſtigandi. *Plin. l.* 17. *c.* 14. Ut faſtigatio levi deſcendat cuneo.

Faſtigātus, & faſtigiatus, a, um, adject. in faſtigium erectus, cacuminatus, *aguzzo*, *tirato in punta*, [illegible]. *Liv. l.* 37. *c.* 27. Collis in modum metæ in acutum cacumen faſtigatus. *Sidon. l.* 2. *ep.* 3. Ad arcem faſtigatiſſimæ felicitatis evectus. ¶ *Iſaac Voſſ. ad Pompon. Mel.* negat *faſtigiatus*, & *faſtigiare* recte dici, cum in MSS. paſſim legatur *faſtigare*, *& faſtigatus*, non enim *faſtigo* eſt a *faſtigium*, ſed hoc ab illo.

Faſtigio, as, V. Faſtigatus.

Faſtigium, gii, n. *ſommità*, *altezza*, [illegible], Ger. *ſpitz*, Gal. *ſommet*, Hiſ. *cumbre*, [illegible], altitudo, & ſummitas operis, quæ a latitudine ſurgere incipiens paulatim tollitur in acumen. Dici ſolet de tectis faſtigiatis, quæ templis imponuntur, vulgo *cupole*. *Virg.* 9. *Æn.* Suſpendive tholo, aut ſacra ad faſtigia fixi.

gui. *Cic. 2. Phil. c. 43.* Quem is honorem majorem conſecutus erat, quam ut haberet pulvinar, ſimulacrum, faſtigium, flaminem? Ubi *Cicero* loquitur de Cæſare, cui divini honores decreti erant, de quo etiam *Flor. l. 4. c. 2.* ¶ Hinc translate *Cic. 3. Off.* Quoniam operi inchoato, prope tamen abſoluto, tanquam faſtigium imponimus. ¶ Generatim accipitur pro ſummitate cujuſque rei. *Virg. 2. Æn.* Et faſtigia ſuſpicit urbis. ¶ Item pro profunditate. *Id. 2. Georg. v. 288.* Scrobibus quæ ſint faſtigia quæras. ¶ Item pro dignitate, ſeu ſtatu alicujus. *Vellej. l. 2. c. 69.* In conſulare faſtigium provectus. *Nepos Att. cap. 14.* Pari faſtigio ſtetit in utraque fortuna. *Tac. Ann. 2. c. 84.* Ejuſdem faſtigii vir, *del medeſimo rango*. *Plin. in Paneg.* Faſtigium tenere inter homines. h. e. Imperatoriam dignitatem. ¶ Apud *Var. l. 1. R. R. c. 6.* Tria terræ, ſeu agrorum faſtigia. h. e. tria genera. ¶ Summa ſequi faſtigia rerum, apud *Virg. 1. Æn.* eſt ſumma rerum capita narrando percurrere.

Faſtigo, as, a. 1. *aguzzare*, *tirare in punta*, ὀξύνω, acumino, & quaſi in faſtigium erigo. *Plin. l. 18. cap. 7.* Frumenta hyeme in herba ſunt, verno tempore faſtigantur in ſtipulam. *Sil. lib. 5. v. 49.* Senſim faſtigans compreſſa cacumina nectit. ¶ An etiam *faſtigio* dicatur, V. Faſtigatus.

Faſtōſus, a, um, adject. ſuperbus, faſtu plenus, *faſtoſo*, *arrogante*, ὑπερήφανος. *Mart. l. 10. epigr. 13.* Ad nocturna jaces faſtoſæ limina mœchæ. *Auct. Paneg. ad Piſon. inter op. Ovid. vel Lucani.* Domus faſtoſa.

Faſtus, us, m. 4. *faſto*, *ſuperbia*, ἀλαζονεία, indigna ſui ipſius per ſuperbiam exiſtimatio cum contemptu aliorum. *Plin. l. 9. c. 35.* Superbo ſimul, ac procaci faſtu, ut Regina meretrix. *Ovid. Faſt. 1. v. 437.* Faſtus ineſt pulcris, ſequiturque ſuperbia formam. ¶ Ponitur & pro contemptu. *Tac. 2. Ann. c. 2.* Accendebat dedignantes & ipſe lecticæ geſtamine, faſtuque erga patrias epulas.

Fatālis, le, o. 3. *fatale*, Ger. *von gott verhengt*, Gal. *fatal*, Hiſp. *fatal*, *forçoſo*, εἱμαρμένος, quicquid nobis ex fato impendet, aut deſtinatum eſt, & tam de iis dicitur, quæ exitium afferunt, quam de iis, quæ ſalutem. *Cic. Catil. 4. c. 1.* Meus Conſulatus ad ſalutem Reipubl. prope fatalis fuit. Et *Catil. 3. c. 4.* Hic annus fatalis eſt ad interitum hujus Urbis. *Cic. Philip. 6.* Fuit aliquis fatalis caſus . . . nunc ſi quis erit, erit voluntarius.

Fataliter, adv. ſecundum fata, vel ex fatis, *fatalmente*, *per fatalità*, εἱμαρμένως. *Cic. l. 2. Div. c. 7.* Ex omni æternitate dicis definita eſſe fataliter.

Fateor, eris, faſſus ſum, d. 2. *confeſſare*, הודה, Ger. *bekennen*, Gal. *confeſſer*, *avouer*, Hiſp. *confeſſar*, ὁμολογέω, ſponte affirmo, a *fatus*, ſeu *fari*. Proprie fateri dicitur is, qui in culpa eſt, & qui cogitur: ut fateri peccatum, *Horat. lib. 2. Sat. 4. v. 4.* Et *Auct. anteq. iret in exil.* Cum de ſcelere fateretur. Et in particip. *Ovid. 1. de Pont. eleg. 8.* Da veniam faſſo. ¶ Paſſive uſurpat *Cic. Agrar. 2. c. 21.* Quæ eſt iſta æquitas, cæteros, etiamſi privati ſint, permittere, ut publici judicentur, hunc excipere nominatim, qui publicus eſſe fateatur?

Fatĭcănus, o. 1. 2. *indovino*, qui fata canit, ideſt, futura prædicit. *Ovid. 9. Met. v. 417.* Hæc ubi faticano venturi præſcia dixit ore Themis.

Fatĭcĭnus, o. 1. 2. idem ac faticanus. *Ovid. 15. Met. v. 436.* Sic dicere vates, faticinaſque ferunt ſortes.

Fatĭdĭcus, a, um, o. 1. 2. μάντις, qui fatalem cuique ſortem dicit, & quid omni vita futurum ſit, a *fato dicendo*. *Virg. 8. Æn. v. 340.* Vatis fatidicæ, cecinit quæ prima, futuros Æneadas magnos. *Cic. l. 1. nat. Deor. c. 8.* Anus fatidica Stoicorum Pronœa. ¶ Fatidici Dii apud Ethnicos dicebantur, qui per ſe, vel per ſuos miniſtros futura prædicebant, inter quos præcipui fuerunt Jupiter Dodonæus, & Hammonius, Apollo Pythius, & Delius, Latona, Mars, Minerva, &c. in Ægypto oracula reddentes: qui tamen omnes ſub adventum Jeſu Chriſti Salvatoris conticuerunt.

Fatĭfer, a, um, o. 1. 2. *mortifero*, μόρσιμος, mortifer, quaſi fatum, ideſt, mortem afferens. *Virg. 8. Æn. v. 621.* fatiferumque enſem.

Fatīgatio, f. 3. *ſtanchezza*, κάματος, laſſitudo. *Col. l. 4. c. 15.* Minoribus modulis conſita fatigationem veluti minuit. ¶ Fatigationem pro facetiis, & dicteriis uſurpat. *Sidon. l. 1. epiſt. 8.* cum inquit: Morari me Romæ, congratularis, id tamen facete, & fatigationum ſalibus admixtis.

Fatīgatorius, a, um, adject. *Sidon. l. 3. epiſt. 17.* Verba erant dulcia, jocoſa, fatigatoria. h. e. faceta. V. Fatigatio.

Fatīgātus, a, um, adject. *ſtancato*, *ſtanco*, κατακοπωθείς. *Vellej. l. 2. c. 69.* Quem fortuna veluti fatigata deſtituit. ¶ Pro recreato, & refecto volunt nonnulli intelligendum illud *Horat. l. 3. od. 4. v. 11.* Me ludo fatigatumque ſomno, &c. Sic Vet. Gloſſæ *fatigare*, exponunt *titillare*.

Fatīgo, as, a. 1. *ſtancare*, הוגיע, Ger. *bemühen*, Gal. *laſſer*, Hiſp. *canſar*, *acoſſar*, κατακοπόω, laſſo. *Liv. l. 8.* Qui aliquandiu pugna atroci cum & ſemet ipſi fatigaſſent. ¶ Aliquando eſt percutere. *Virg. 9. Æn.* Verſaque juvencum terga fatigamus haſta. ¶ Aliquando perturbare, commovere. *Virg. 1. Æn.* Quæ mare nunc, terraſque metu, cœlumque fatigat. ¶ Aliquando excitare. *Virg. Æn. 4. v. 572.* Socioſque fatigat, Præcipites vigilate viri. ¶ Aliquando cohibere. *Cic. 3. Off.* Qui non verbis ſunt, & diſputatione Philoſophorum, ſed vinculis, & carcere fatigandi. ¶ Item torquere, vexare, moleſtia afficere. *Nepos Eumen. c. 12.* Fatigari fame. *Cic. Top. c. 20.* Verberibus torti, igne fatigati. *Virg. 7. Æn.* Undique collecti coeunt, Martemque fatigant. h. e. magno ardore prælium depoſcunt, quaſi Martem ipſum vexantes, & fatigantes.

Fatĭlĕgus, a, um, adject. q. d. fatum, ſeu mortem colligens. *Lucan. l. 9. v. 821.* Toxica fatilegi carpunt matura Sabæi.

Fatĭlŏquus, o. 1. 2. idem ac fatidicus. *Liv. l. 1. c. 7.* Quam fatiloquam ante Sibyllæ in Italiam adventum miratæ hæ gentes fuerant.

Fatim, adv. abundanter. *Serv. ad Æn. 1. v. 127.* & *Fulgent. l. 2. Mythol.*

Fatiſco, is, n. 3. *aprirſi grandemente*, נפתח, Germ. *auffſpalten*, Gal. *s'ouvrir*, Hiſp. *abrirſe*, *henderſe*, χαίνω, eſt abundanter aperiri, a *fatim*, & *hiſco*. *Gel. l. 17. cap. 2. ex l. 1. Annal. Q. Claudii.* *Virg. 1. Æn. v. 123.* Accipiunt inimicum imbrem, rimiſque fatiſcunt. *Solin. c. 35. a med.* Fatiſcere in pulverem. ¶ Accipitur etiam pro deficere. *Tac. l. 14.* Ipſe, exercituſque ejus per inopiam, & labores fatiſcebant. *Id. 3. hiſt. c. 9.* Donec fatiſceret ſeditio. *Colum. l. 7. c. 3.* Ovis fatiſcit poſt annum ſeptimum. h. e. parere deſinit. ¶ Olim & *fatiſcor* deponens in uſu fuit. *Accius* apud *Non. c. 7. n. 91.* Tamen haud fatiſcar, quin tuam implorem fidem. *Pacuv. ibid.* Si unquam fatiſcar tacere quidquam. Adde *Priſcian. l. 8.*

Fator, aris, d. 1. multum loquor, freq. a fari. *Feſt.* Fatantur, multa fantur.

Fatŭa, V. Fauna.

Fatŭe, adv. *pazzamente*, ſtulte, ſtolide. *Var. l. 5. L. L.* & *Quintil. l. 6. c. 4.* (al. 5.) *Martial. l. 4. ep. 72.* Non inquis, faciam tam fatue: nec ego.

Fatuellus, li, m. deus idem qui Fatuus, & Faunus, & Inuus, & Græce Ἐφιάλτης. *Serv. ad Æn. 6. v. 776.* & *ad Æn. 7. v. 47.* ubi Fatuam ei uxorem aſſignat.

Fatuĭtas, atis, f. 3. *ſciocchezza*, ἀβελτηρία, inſipientia, ſtultitia, ſtoliditas. *Cic. Att. l. 11.* Ego hujus miſerrima fatuitate conflictor. Adde *l. 2. Inv. c. 32.*

Fatum, ti, n. 2. *fato*, *deſtino*, Ger. *gottes verhengnus*, *verſehung*, Gal. *deſtin*, *deſtinée*, Hiſp. *hado*, εἱμαρμένη, decretum, voluntas Dei, a *fando*, quia nihil aliud eſt, quam quod de unoquoque noſtrum Deus fatus eſt. *Virg. 5. Æn.* Oblitus fatorum, Italaſne capeſſeret oras. ¶ Hujuſmodi fati Veteres etymi cauſam afferebant, quia Jupiter voluntatem ſuam fatus eſſet Parcis, quæ illam æneis inſcripſere tabulis, & quod Parcæ fatæ eſſent, id crederetur evenire mortalibus. ¶ Aliud eſt fatum phyſicum, de quo ſic *Cic. l. 1. de Div.* Fatum autem id appello, quod Græci εἱμαρμένην, ideſt, ordinem, ſeriemque cauſarum, cum cauſæ cauſa nexa rem ex ſe gignat. Ea eſt ex omni æternitate fluens veritas ſempiterna. ¶ Aliud dicitur Aſtrologicum, ſeu Mathematicum. *Suet. Tiber. c. 69.* Circa Deos, ac religiones negligentior, quippe addictus Mathematicæ, perſuaſioniſque plenus, cuncta fato agi. ¶ Stoicum fatum eſt, quo etiam ſcelera neceſſitate quadam inevitabili patrari, Stoici docuerunt: quod non modo a ſana Religionis doctrina, ſed etiam a cæterorum Philoſophorum placitis valde abhorret. ¶ Interdum ſumitur pro morte. Sic fato fungi, *Quintil. 3. 7.* Fato concedere, *Plin. Paneg. c. 11.* ¶ Quia fatum eſt naturæ ordo, ideo de morte violenta dixit *Cic. Phil. 1.* Multa autem impendere videntur præter naturam etiam, præterque fatum. Et *Virg. 4. Æn.* Nam quia nec fato, merita nec morte peribat. *Tac. Ann. 6. c. 10.* Fato obire, *morire di ſua buona morte*. ¶ Fati nomine aliquando etiam caſus, & calamitas quælibet ſignificatur. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 4.* Uno meo fato & tu, & omnes mei corruiſtis. Alii leg. *facto*. *Id. Catil. 1. c. 5.* Quibus ego confido impendere fatum aliquod, & pœnas jamdiu improbitati inſtare. ¶ Fata etiam dicuntur ea, ex quibus ſalus, aut exitium alicujus pendet: Sic fata Troica dicebantur conſervatio Palladii, vita Troili, & ſepulcrum Laomedontis. *Plaut. Bacch. 4. 9. 29.* Illio tria fuiſſe audivi fata. ¶ Libri etiam, in quibus perſcripta ſunt oracula, & reſponſa Deorum, fata vocantur. *Cic. Catil. 3.* Lentulus autem confirmavit ex fatis Sibyllinis, ſe eſſe tertium illum Cornelium, &c. *Id. l. 2. de Div. c. 44.* In iiſdem fatis ſcriptum erat. ¶ *Fata inſcribere*, ſeu *fata ſcribenda advocare* dicebantur Veteres eo die quo filiis nomina imponebant, cum bona omina caperent & ex nomine, & ex iis omnibus, quæ ab eorum nativitate ad eam uſque diem contigerant. V. *Tert. de Anim. c. 37.* & *39.* & *Scalig. Lect. Auſon. l. 2. c. 22.*

Fatŭor, aris, d. 1. eſt divino furore corripi, a Fatua uxore Fauni. *Juſtin. l. 43. c. 1.* Fauno fuit uxor nomine Fatua, quæ aſſidue divino ſpiritu impleta velut per furorem futura præmonebat: unde adhuc qui inſpirari ſolent, fatuari dicuntur. ¶ Eſt item ineptire. *Sen. de morte Claudii.* Audi me, & deſine fatuari.

Fatus, a, um, particip. a fari. V. Faris.

Fatŭus, o. 1. 2. *ſciocco*, *balordo*, נבל, Ger. *ungeſchickt*, Gal. *fou*, Hiſp. *loco*, ἀνόητος, inſipiens, ſtultus, inſulſus, a *fando*, quo notat vaticinari. Nam veteres vates ſuos *Fatuos* a fatu vocabant, quomodo & ipſum nomen vates eſt a φάτις: ſed quia vates furore correpti vaticinarentur, inde *Fatuus* pro veſano ſumi cœpit. Fatuus, & ſtultus differunt, quia ſtultus eſt obtuſis ſenſibus, fatuus nullis. *Cic. 2. de Or.* Hoc præceptum eſt magis monitoris non fatui, quam eruditi magiſtri. *Ter. Eun. 5. 8. 49.* Fatuus eſt, inſulſus, tardus. ¶ Translate de cibis dicitur. Sed aliqui contra exiſtimant, *fatuus* proprie dici de cibis inſipidis, metaphorice ad homines inſipientes transferri. *Martial. lib. 13. epigr. 13.* Ut ſapiant fatuæ fabrorum prandia betæ.

Fauces, V. Faux.

Faventĭa, *Faenza*, urbs Galliæ Togatæ, in Æmilia, media inter Forum Cornelii, & Forum Livii, 10. M. ad Anemonem fl. a quo interluitur.

Faventĭa, æ, f. bonam ominationem ſignificat, ut tradit *Feſtus*. Item favorem. *Accius Non. c. 3. n. 93.* Adhibere faventiam.

Faventīnus, a, um, adject. qui eſt a Faventia, *Plin. l. 3. c. 2.*

Faveo, es, favi, fautum, n. 2. ſtudeo, amo, amplector, *favoreggiare*, *favorire*, עזר, Ger. *gonnen*, Gal. *favoriſer*, Hiſp. *favorecer*, εὐνοεῖν, eſt favore adjuvare. *Cic. l. 1. Fam. epiſt. 7.* Favere alicujus dignitati, laudi, honori. *Id. 1. Tuſc. c. 23.* Favere ſententiæ alicui. *Id. l. 3. Fam. ep. 8.* Etſi non magis mihi faveo in noſtra amicitia tuenda, quam tibi. h. e. non minus a me ipſo amicitiæ officia repoſco erga te. *Id. pro Planc. c. 1.* Cum audirem, meos inimicos huic accuſationi eſſe fauturos. ¶ *Favere linguis*, formula erat, qua in ſacris ſilentium indicebatur, ut rite peragi poſſent, nulla voce mala obſtrepente, ut ait *Sen. de vit. beat. c. 25.* & *Cic. lib. 1. Div.* Eodem modo dicitur *ore favere*. *Virg. Æn. 5. v. 71.* ¶ Adhibebatur hæc formula etiam in theatris, eadem ſc. ſilentii faciendi ratione. *Ter. prol. Andr.* &c. ¶ Sciendum tamen, ea formula non tam ſilentium indici, quam ut fauſta verba, & boni ominis dicantur. *Tibul. lib. 2. eleg. 2. v. 1.* Dicamus bona verba: venit natalis ad aras: Quiſquis ades, lingua vir, mulierque fave. *Ovid. 1. Faſt. v. 71.* Proſpera lux oritur; linguis, animiſque favete. Nunc dicenda bono ſunt bona verba die. ¶ Uſurpatur hoc verbum etiam imperſonaliter. *Cic. 2. Off.* Non modo non invidetur illi ætati, verum etiam favetur.

Favilla, æ, f. *cenere*, *faliggine*, αἰθάλη, σποδός, cinis illa tenuior, ac levior, quæ, extincto igne, remanet fuligo. *Ovid. 7. Met. v. 79.* Ut ſolet a ventis alimenta reſumere, quæque Parva ſub inducta latuit ſcintilla favilla, creſcere, & in veteres agitata reſurgere vires. *Ter. Adelph. 5. 3. 60.* Atque ibi favillæ plena, fumi, ac pollinis coquendo ſit, faxo, & molendo. *Plin. ſub fin. l. 18.* Cum conctectus ignis ex ſe favillam diſcutit, ſcintillamve emittit. ¶ Sæpe dicitur de rogi cineribus. *Virg. 6. Æn. v. 227.* Relliquias vino, & bibulam lavere favillam. *Horat. l. 2. od. 6. extr.* ibi tu calentem Debita ſparges lacryma favillam Vatis amici. ¶ Eſt etiam ignis favilla tectus, cinis igne mixtus, *favilla*, *ſcintilla*, *fuoco*. *Martial. l. 11. epigr. 53.* Ova tenui verſata favilla. *Claudian. de B. Get. v. 24.* Et juga taurorum rapidis ambuſta favillis. ¶ Translate *Propert. l. 1. el. 9. v. 17.* Nec dum etiam palles, vero nec tangeris igni. Hæc eſt venturi prima favilla mali. ¶ *Favilla ſalis* apud *Plin. l. 31. c. 7. ad fin.* eſt pars ejus leviſſima, & candidiſſima. ¶ Item ignis ſcintilla, *favilla*. *Stat. l. 2. Silv. 1. v. 2.* Ante rogos, & adhuc vivente favilla.

Favillaceus, & Favillaticus, a, um, adject. a favilla; ut fuligo favillacea, *Solin. c. 48.* Favillatica humus, *Id. c. 27.*

Favilleſco, is, n. 3. favillas ſpargo. *Fulgent. de contin. Virg.* Auctoritas ſepulta in oblivionis cinere favilleſcit.

Faviſſa, f. 1. θησαυροί, ciſternæ templi, quarum uſus ad aquam, item cellæ ciſternis ſimiles, ubi reponi ſolebant ſigna vetera, quæ ex templo collapſa eſſent, & alia quædam religioſa e donariis conſecratis, quæ vetuſtate facta eſſent inutilia, ab antiquo *favio*, pro foveo, vel fodio. *Valer. Soran.* dici putat, quaſi *flaviſſas*, quod iis flata, ſignataque pecunia conderetur. *Feſt.* & *Var. apud Gel. l. 2. c. 10.*

Favitor, m. 3. fautor, apud vet. a favitum. *Plaut. prol. Amph.* Sat habet favitorum ſemper qui recte facit. Adde *Lucil. apud Non. c. 2. v. 326.*

Fauna, Fatua, Senta Fauna, Bona Dea, filia Pici, ſoror, & uxor Fauni. Dicta eſt Fauna a φάω, vel φῶ, *loquor*, & Fatua a φάτις, *loquax*, quod mulieribus fata canere conſueviſſet. Dicta eſt Bona Dea, quia, *Varrone* teſte, tanta fuit pudicitia, ut perpetuo gynecæo, hoc eſt mulierum conclavi, incluſa, nullum unquam virum præter maritum aſpexerit. Poſt mortem Dea habita eſt. Ei a Romanis matronis in operto ſacra fiebant nocturno tempore. Viri autem tanta cura ab ejus ſacris arcebantur, ut vel in ædem ejus inſpexiſſe capitale haberetur. Sed alii narrant, filiam Fauni fuiſſe, Faunum ejus amore captum eam inebriaviſſe, ut ſibi gratificaretur; Faunam patris libidini repugnantem ab eo virgis myrteis cæſam fuiſſe, tandem a patre deceptam eſſe in ſerpentem converſo; ideo virgas myrteas in ejus templum inferre nefas fuiſſe; in templo ſerpentes apparuiſſe, qui nec nocerent, nec extimeſcerent &c. *Corn. Labeo* ſcripſit, hanc Majam dictam fuiſſe, eandem eſſe ac Opim, ſeu Tellurem, ſeu Terram, dictam eſſe Fatuam a *fando*, quod infantes partu editi non prius vocem edunt, quam terram attigerint: Faunam, quod omni uſui animantium *favet*: Opem, quod ipſius *ope* vita conſtet: Bonam Deam, quod omnium nobis ad vitam *bonorum* cauſa eſt. *Macrob. l. 1. Satur. c. 12.*

Fauni, Panes, Satyri, Sylvani, filii Fauni, vel Saturni, ut alii volunt, qui ab Ethnicis Dii agrorum, montium, ſylvarum habiti ſunt, ſed credebantur poſt longum tempus interire, quod & ipſi e terra geniti eſſent. Inter ſe ſic diſtinguuntur, ut Fauni, & Panes eſſent Dii agrorum, Satyri ſylvarum campeſtrium, Sylvani ſylvarum, quæ ſunt in montibus. Habiti autem ſunt Dii agrorum, &c. quod in agris, montibus, ſylvis ſibi a Rege patre aſſignatis habitaviſſent. Sed veriſimilius eſt, hos Deos Arcadum fuiſſe, dici autem filios Fauni, quod cum Picus Evandrum excepiſſet, in cauſa fuit, ut hi Dii in Italia conſecrarentur. *Boccac. l. 8. Gen.* ¶ Faunos eoſdem eſſe ac Incubos credebant Antiqui, ab iiſque infeſtari dormientes, & opprimi. *Aug. l. 15. de Civ. Dei c. 23.*

Faunigĕnæ, arum, m. 1. Italiæ ſeu Latii pop. a Fauno Rege. *Sil. l. 8. v. 357.* Faunigenæ ſocio bella invaſere Sicano.

Faunus, Fatuus, Fatuellus, Pan, Ægipan, Sylvanus, Inuus, filius Pici, nepos Saturni, Rex Aboriginum, a φάω, vel φῶ, quod eſt fari, quoniam viris fata canere conſueviſſet, ut Fauna mulieribus. Ex uxore Fauna, vel Fatua, quam qui-

quidam illi etiam ſororem, alii filiam fuiſſe ajunt, genuiſſe fertur Faunos, Panes, Satyros, & Sylvanos, item Acum ex Symetride Nympha, item Eurymedontem, item, ut aliqui volunt, Semam Faunam, item Latinum ex Nympha Marica. *Boccat. lib. 8. Gen.* Sed *Juſtin. l.* 43. ſcripſit, Latinum ex filia Fauni, & Hercule, qui eodem tempore victo Geryone armenta victoriæ præmia per Italiam ducebat, ſtupro procreatum fuiſſe. Poſt mortem Deus habitus eſt.

Faveniāna pyra, genus pyrorum rubrorum, a Favonio inſitore. *Plin. l.* 15. *c.* 15.

Favonĭus, m. 2. *Zefiro*, ζέφυρος, ventus, al. Zephyrus, qui ſpirat ab occaſu æquinoctiali, contra Subſolanum, a *favendo*, quia favet geniture, ſiquidem eſt ſpiritus genitalis mundi, quo plantæ hyberno frigore enectæ reviviſcunt, & quo hauſto quædam animalia concipere exiſtimantur. Aliqui derivant a *fovendo*, quaſi Fovonium, quia foveat ſata. *Plin. l.* 18. *c.* 34. *Sen. l.* 5. *nat. quæſt. c.* 16. *Gel. l.* 2. *c.* 22. Sed *Veget. lib.* 4. *c.* 38. Zephyrum, & Favonium diſtinguit, his verbis: Occidentalem vero cardinem tenet Ζέφυρος, ideſt, Subveſpertinus, huic a dextra jungitur Λίψ, ſive Africus, a ſiniſtra Ἰάπυξ, ſive Favonius. Ab hoc vento ſpurii Favonii dicuntur; quia patrem neſciunt, eoque matres eorum ſimiles ſunt animantibus, quæ Favonii venti hauſtu concipere creduntur. *Iſid. l.* 10. *c.* 5.

Favor, oris, m. 3. *favore*, חן, Ger. *gunſt*, Gal. *faveur*, Hiſp. *favor*, εὔνοια, voluntas, ſtudium, a faveo. Vox hæc nova erat Ciceronis ætate. Ita enim legitur *in fragm. epiſt. ad Brut.* apud *Quintil. l.* 8. *c.* 3. Eum amorem, & eum, ut hoc verbo utar, favorem in conſilium advocabo. ¶ Utitur tamen ipſe *Cic. pro Roſc. Com. c.* 10. Favorem ſecum in ſcenam attulit. *Quintil. l.* 4. *c.* 2. Favorem facere, & emereri. Et *l.* 6. *c.* 1. Favorem ex aliqua re captare.

Favorabĭlis, o. 3. *favorito*, *grato*, רצוי, Ger. *gunſtreich*, Gal. *favorable*, Hiſp. *favorable*, ἐπίχαρις, qui gratioſus, ac favoris plenus eſt apud omnes. *Quintil. l.* 11. *c.* 1. Ut quiſque honeſtus, invidioſus, favorabilis erit. ¶ Dicitur etiam active, pro eo, qui favet. *Liv. l.* 22. *c.* 26. Auram favorabilis populi ex Dictatoria invidiæ petit. ¶ Comp. favorabilior. *Sen. l.* 3. *de Ira*, *c.* 2. Eloquio favorabilior habitus. Alii tamen leg. *favorabilis*. *Plin.* 20. 8. Oleo perunctos favorabiliores fieri. *Quintil.* 12. 10. Favorabilior eloquentia.

Favorabilĭter, adverb. *favorabilmente*, Ger. *mitgunſt*, Gal. *favorablement*, Hiſp. *favorablemente*, ἐπιχαρίτως, plauſibiliter. *Quintil. l.* 4. *c.* 3. In aliquem lætum, atque plauſibilem locum, quam maxime poſſint, favorabiliter excurrere. *Suet. Ner. c.* 7. Trojam favorabiliter luſit. *Paul. Dig.* 40. 4. 10. Tunc favorabilius reſpondetur, liberum fore.

Favorīnus, m. 2. Philoſophus ex Arelate opp. Galliæ Narbon. eunuchus, qui in Græciam profectus ſub Dione Philoſophiæ operam dedit. Hadriano Principi infenſus fuit. Hinc tria in ſe dicebat ſe admirari, quod, Gallus cum eſſet, græciſſaret, quod eunuchus in adulterii ſuſpicionem aliquibus veniret, quod cum Imperatorem inimicum haberet, adhuc tamen viveret. In diſputatione quadam Hadriano ceſſit, admirantibuſque proximis: Nonne cedam, inquit, ei, qui viginti habeat legiones? Hunc Herodes Atticus patrem ſolebat appellare, hæreſque librorum ab eo factus eſt. *Philoſtr. Gel. Ælian.*

Fauſte, adv. *felicemente*, Ger. *glücklich*, Gal. *heureuſement*, Hiſp. *dichoſamente*, εὐτυχῶς, feliciter. *Cic. pro Mur. c.* 1. Ut his hominibus ea res fauſte, feliciter, proſpereque eveniret.

Fauſtiānum vinum, quod in mediis collibus Falerni agri gignebatur. Nam quod in ſummis jugis naſcebatur, Gauranum vocabant: quod in mediis collibus, Fauſtianum: quod in radice, Falernum. *Plin. l.* 14. *c.* 6.

Fauſtiniānus, a, um, ad Fauſtinam pertinens. *Capitolin. in Pio*, *c.* 8.

Fauſtĭtas, atis, f. 3. *felicità*, אשר, Ger. *glückſeligkeit*, Gal. *bonheur*, Hiſ. *dicha*, εὐτυχία, felicitas. *Horat. l.* 4. *Carm. od.* 5. *v.* 18. Nutrit rura Ceres, almaque Fauſtitas.

Fauſtŭlus, a, um, o. 1. 2. dim. a fauſtus. *Feſt.* Fauſtulus porcellus, fœtura porcorum.

Fauſtŭlus, m. 3. paſtor Remi, & Romuli nutritor. *Liv. l.* 1.

Fauſtus, a, um, o. 1. 2. *proſpero*, *felice*, מאשר, Ger. *glückſelig*, Gal. *heureux*, Hiſp. *dichoſo*, εὐτυχής, proſper, felix, cui fortuna favet, a faveo. *Cic.* 1. *de Div. c.* 45. Idcirco omnibus rebus agendis, Quod bonum, fauſtum, felix, fortunatumque eſſet, præfabantur. *Liv. l.* 7. *c.* 25. Fauſtum omen.

Fautor, m. 3. *fautore*, σπουδαστής, qui alteri bene cupit, a fautum ſup. verbi *faveo*, vel ab antiquo favitor, per ſync. *Cic. pro Roſc. Amer.* Hic cum omni tempore nobilitatis fautor fuiſſet.

Fautrix, icis, f. 3. quæ favet. *Cic. pro Planc.* Et fidelis, & ſimplex, & fautrix ſuorum regio. Adde *l.* 1. *Fin. c.* 20.

Favus, m. 2. κηρίον, apum domus, ſeu cellula, quæ eſt ſex angulorum, quot habet apis ipſa pedes. *Cic.* 1. *Off.* Non fingendorum favorum cauſa congregantur. ¶ Hanc vocem *Vitruv.* uſurpat ad exprimendam figuram hexagonam, *l.* 7. *c.* 1. V. *Bald. Lex.*

Fauces, faucium, f. 3. *fauci*, גרון, Ger. *ſchlund*, Gal. *gorge*, Hiſp. *garganta*, λάρυγξ, ſuperior pars gulæ mento propinqua, ſed interior, ubi os anguſtatur. *Cic.* 1. *Tuſc.* Quod fieri nec ſine lingua, nec ſine palato, nec ſine faucium, laterumve, & pulmonum vi & figura poteſt. ¶ Fauces per translationem dicuntur ſtricti ingreſſus vallium ſeu alterius loci. *Cic. Agrar.* 2. *c.* 32. Corinthus erat ſita in anguſtiis, atque in faucibus Græciæ. ¶ Translate fauces ponuntur pro diſcrimine, & periculo. *Cic. pro Arch. cap.* 9. Urbs totius belli ore, & faucibus erepta.

Fax, facis, f. 3. *face*, *facella*, δαΐς, λαμπάς, fuſtis inciſus, & compoſitus ad lumen faciendum, fitque præcipue ex arundinibus aridis, & picei generis arboribus, cujuſmodi ſunt tæda, & larix. *Var. de vit. P. R. l.* 2. Quum a nova nupta ignis in face efferretur de foco ejus ſumptus, fax ex pinu ablata eſſet, ut eam puer ingenuus afferret. ¶ Per translationem accipitur pro incitamento, item pro auctore alicujus facinoris. *Plin. in ep.* Theophanes, fax accuſationis, & origo. *Cic. pro Domo.* Ne in hanc tantam materiam ſeditionis iſta funeſta fax adhæreſceret. ¶ *Addere faces alicui*, eſt eum incitare, incendere, inflammare ad aliquid agendum. *Tac. l.* 1. *hiſt. c.* 23. Flagrantibus jam militum animis veluti faces addiderat Mævius. ¶ *Primam facem*, noctis principium vocitabant, quod tum primum uti face incipiamus. *Gel. l.* 13. *c.* 1. Sed cum jam prima fax noctis, & denſiores eſſe tenebræ cœpiſſent, diſceſſimus. ¶ Facem in nuptiis præferre ſolebant, ſive quod non niſi noctu duci novas nuptas a ſponſis mos erat; ſive in honorem Cereris, quæ facem in quærenda Proſerpina geſtaverat; ſive ut nova nupta ignem, & aquam, quæ duo ſunt in vita maxime neceſſaria, cum viro communicare videretur. Etenim aqua quoque aſpergi nupta ſolebat. *Virg. Ecl.* 8. Mopſe, novas incide faces; tibi ducitur uxor.

Faxo, ſignificat facere, & verbum eſt defectivum, quod tantum habet futurum indicativi, nec id omnino integrum ad hunc modum, *Faxo*, *is*, *it*, & in numero plurali *faxunt*, & futurum optativi, & præſens ſubjunctivi, *Faxim*, *is*, *it*, *faximus*, *itis*, *faxint*. *Virg.* 12. *Æn.* Ego fœdera faxo firma manu. *Terent. Heaut.* Utinam Dii faxint. *Enn. apud Cic. de Sen.* Nemo me lacrymis decoret, nec funera faxit. *Liv. l.* 29. *c.* 27. Dii, hoſtium ulciſcendorum copiam faxitis. ¶ *Faxem* pro feciſſem. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 84. Piſtrinum in mundo ſcibam, ſi id faxem, mihi.

F ANTE E.

Febreſco, is, n. febri laboro. *Solin. c.* 31. Patuit, nunquam eos hinnulos febreſcere.

Febrĭbĭlis, le, adject. febrilis. *Cæl. Aurel. Tard. l.* 4. *c.* 8. Vivi lumbrici febribiles.

Febrĭcito, as, n. 1. *aver la febbre*, πυρέττω, febri laboro, febri corripior. *Col. l.* 7. Febricitanti bovi convenit abſtinere cibo uno die. *Celſ. l.* 3. *c.* 6. Scire oportet, non febricitare eum, cujus venæ naturaliter ordinatæ ſunt.

Febricōſus, a, um, adject. *febbricitante*. *Veget. l.* 1. *c.* 38.

Febricŭla, æ, f. 1. πυρέτιον, parva febris. *Planc. Cic. Fam. l.* 10. *ep.* 12. Qui ex labore in febriculam incidit aſſiduam, & ſatis moleſtam.

Febriculentus, a, um, adject. febricoſus. *Marc. Emp. c.* 22. Febriculento potionem dare.

Febriculōſus, o. 1. 2. πυρετώδης, qui habet febrem. *Catul. carm.* 6. Febriculoſum ſcortum. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Non morbus his febriculoſus, aut nimium gravis.

Febrīlis, le, o. 3. πυρετικός, ad febrem pertinens. *Apul.* Ardore æſtuans febrili.

Febrĭo, is, ivi, itum, n. 4. *aver la febbre*, Ger. *das kalteweh haben*, Gal. *avoir la fievre*, Hiſp. *tener fiebre*, πυρέττω, febrem patior. *Celſ. l.* 6. *c.* 11. Potiones, ſi febriat puer, aquæ.

Febris, is, f. 3. *febbre*, קדחת, Ger. *kalteweh*, Gal. *fievre*, Hiſp. *fiebre*, *calentura*, πυρετός, eſt intemperies calida totius corporis, a *fervore*, ſeu *ferbeo*, unde eſt *ferbis*, & per metatheſin *febris*. *Cic. ad Tiron.* Is mihi nuntiavit, te plane febri carere. ¶ Febres periodicæ dicuntur, quæ ſtati temporis periodo accedunt, & recedunt, ut quotidianæ, tertianæ, quartanæ, quæ quotidie, tertia, vel quarta quaque die. *Plin. l.* 20. *c.* 5. Sanare dicuntur, quas Græci periodicas vocant. ¶ Dicimus, febri laborare, affici, corripi, &c. *Celſ. Cic. & alii.* Item febris accedit, decedit, evaneſcit, deſinit, &c. *Iidem.* ¶ Febris Romanis pro Dea eſt habita, ne noceret. *Plin. l.* 2. *c.* 7.

Febrŭa, orum, n. 2. καθάρματα, dicebantur ſacra expiatoria, & omne id, quod vim purgandi habere exiſtimabatur, a *fervore*, ſeu *ferbeo*, unde eſt *ferbuum*, & trajectis literis *februum*. Nam luſtratio fiebat plurimum igne, aut undis ferventibus. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 19. Februa Romani dixere piamina patres.

Febrŭālis, V. Februlis.

Februamentum, ti, n. expiatio, purgatio. *Cenſorin. de die Nat. c.* 22.

Februārius, m. 2. *Febbrajo*, φεβρουάριος, unus eſt ex menſibus anni, dictus a *februis*, quod tum februaretur populus, ideſt expurgaretur. Nam Luperci primo die, qui februatus dicebatur, omnem urbem veterem pelles caprinas in manibus geſtantes circumcurſabant, idque piamen cenſebatur. Præterea duodecim diebus continuis pro defunctorum manibus februa, ideſt ſacrificia expiatoria fiebant. Sed aliqui dictum putant a Deo Februo, ideſt Plutone, vel Plutonis patre, cui eo menſe ſacrificabatur. Nam Januarium Diis ſuperis, Februarium Diis manibus conſecraverunt. ¶ Hic menſis a Numa Pompilio in fine anni collocatus fuit. *Ovid.* 2. *Faſt.* Deinde Duumviri Sacrorum poſt Januarium poſuerunt.

Februātio, onis, f. luſtratio, purgatio. *Var. l.* 5. *de L. L.*

Februātus, a, um, adject. luſtratus, purgatus. *Var. l.* 5. *de L. L.* & *Feſtus*.

Febrŭlis, vel Februalis dicta eſt Juno a Romanis, quod ipſi Februario menſe ſacra fiebant. *Feſt.* ¶ Apud *Arnob. l.* 3. legitur *Februtis*.

Febrŭo, as, a. 1. *purgare*, καθαρίζω, luſtro, expio, purgo, expurgo, a februis. *Var. de vit. P. R.* In eorum enim ſacris, liba cum ſint facta, injicere ſolent farris ſemina, ac dicere, ſe ea februare, ideſt, pura facere.

Febrŭus, m. 2. Pluto, vel Pater Plutonis. *Iſid. l.* 5. *c.* 33. *Serv. in* 1. *Georg. Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 13. ſcribit, ſic appellari Deum quendam, qui februationibus, ſeu expiationibus præſit.

Feciāles, m. 3. *Araldi*, εἰρηνοδίκαι (*Manut.* ſcribit Fetiales) erant Sacerdotes, ſeu Legati Romani, penes quos belli, pacíſque faciendæ jus erat, dicti a faciendo, quod pacem facerent, vel quaſi *Ferialas*, a *feriendo*, quod fœdus ferirent. Dubium eſt, utrum a Tullo Hoſtilio, an a Numa Pompilio inſtituti fuerint. Fecialium erat, miſſis prius quatuor legatis ad res repetendas, bellum indicere, & bello, fide pacis fœdere conſtituta, finem imponere. Neque juſtum aliquod bellum eſſe cenſebatur, niſi Feciales ex juſta cauſa ſuſcipi declaraviſſent, & iidem indixiſſent. Bella tarde ſuſcipiebant, quod bellum nullum, niſi pium, putabant geri oportere. V. *Liv. l.* 1. *c.* 33.

Feciālis, & le, o. 3. quod ad Feciales ſpectat. *Cic.* 1. *Off. c.* 11. Belli quidem æquitas ſanctiſſime feciali P. R. jure præſcripta eſt.

Fecundus, V, Fœcundus.

Fel, fellis, n. 3. *fiele*, מררה, Ger. *die gall*, Gal. *fiel*, *biel*, χολή, flava bilis, humor flavus in corpore ſub infima hepatis parte in veſicula quadam contentus, quam ciſtulam fellis appellant. *Cic.* 2. *de Div.* Non dicam gallinaceum fel, ſed tauri opimi jecur, &c. ¶ Aliquando fel, quod ſit amariſſimus humor, pro animi amaritudine ponitur. *Plaut. Truc.* 1. 2. 76. Corda in felle ſunt ſita. ¶ Fel terræ, genus herbæ, ſic dictum propter ſummam amaritudinem. *Plin. l.* 25. *c.* 6. ¶ Fel pro veneno poſuit *Seren. Sammon. c.* 47. *Ovid.* 3. *Pont.* &c. ¶ Sales felle ſuffuſi, *motti piccanti*, *e mordaci*. *Ovid.* 2. *Triſt.*

Feles (rectius quam felis) is, f. 3. *gatto*, Ger. *katz*, Gal. *chat*, Hiſp. *gato*, αἴλουρος, animal quadrupes, quod nobiſcum in domibus tenemus ad murium venatum. *Phædr. fab.* 35. Feles cavernam nacta. *Id. ibid.* Felis catulis prabuerunt dapem. *Plin. l.* 10. *c.* 73. Feles quo ſilentio, quam levibus veſtigiis obrepunt avibus, quam occulto ſpeculatu in muſculos infiliunt? ¶ Translate ſumitur pro rapaci, aut fure, ut Feles virginaria, vel virginalis, pro lenone virginum raptore, apud *Plaut. Perſ.* 4. 9. 14. & *Rud.* 3. 4. 42. V. ſup. in Fello. ¶ In aliquibus Plauti editionibus legitur *Felles* duplici *ll*.

Felicĭtas, atis, f. 3. *felicità*, אשר, Ger. *glückſeligkeit*, Gal. *proſperité*, *bonheur*, Hiſp. *dicha*, *bienaventurança*, εὐδαιμονία, beatitudo, ſummum bonum, extremum rerum omnium expetendarum. *Cicer. in Brut.* Summam ejus felicitatem non ſatis grato animo interpretamur. ¶ Ponitur etiam pro proſperitate, *fortuna*. *Cic. pro Font.* Quorum cognita virtus, induſtria, felicitas in re militari. ¶ Item pro fœcunditate, fertilitate, ut felicitas terræ, apud *Plin. in epiſt.* ¶ *Felicitates* in plur. num. leg. apud *Terent.* 5. 3. 33. ubi ait. Nec quemquam eſſe ego hominem arbitror, cui magis bonæ felicitates omnes adverſæ ſint. ¶ Felicitas fuit Dea a Romanis culta ad impetrandos proſperos rerum ſucceſſus. *Auguſt. l.* 4. *de C. D.*

Felicĭter, adv. *felicemente*, εὐδαιμόνως, proſpere, beate, fortunate. *Cicer.* 3. *de Fin. c.* 7. Omnes ſapientes ſemper feliciter, abſolute, fortunate vivere. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 7. Rempub. feliciſſime geſſiſſe. ¶ Feliciter vox erat in bonis ominationibus, & acclamationibus familiaris: cujus rei exempla leges apud *Cic. Att.* 13. 22. *Juvenal. ſat.* 2. *v.* 119. *Sueton. in Claud. c.* 7. &c. ¶ Interdum idem eſt ac fertiliter, feraciter. *Virg.* 1. *Geor. v.* 54. Hic ſegetes, illic veniunt felicius uvæ.

Felinĕus, a, um, adject. *di gatto*, ut felinei oculi, apud *Serv. in* 3. *Georg. v.* 82.

Felinus, a, um, adject. idem quod felineus. *Celſ. l.* 5. *c.* 18. Malagma, quod habet viſci, felini ſtercoris, reſinæ, ſulphuris pares portiones. Alii leg. *viſci feminis*, *ſtercoris*, &c.

Fello, is, n. 4. verbum exprimens vocem pardi. *Auct. carm. de Philom. v.* 50. Panther caurit amans, pardus hiando felit.

Felix, icis, o. 3. *felice*, *fortunato*, εὐδαίμων, proſper, beatus, fortunatus. *Cic.* 2. *Phil. c.* 26. Mea autem ſententia ſi quis Reip. ſit infelix, felix eſſe non poteſt. *Salluſt. in Jugurth. c.* 95. Feliciſſimus omnium. ¶ Jungitur ſæpe ablativo. *Virg.* 6. *Æn. v.* 784. Felix prole virum. ¶ Interdum addita præpoſit. *ab*. *Cic. in Bruto*, *c.* 16. Sed ille Græcus ab omni laude felicior. ¶ Sæpius cum præpoſit. *in*. *Id. Q. Fr.* 1. 1. 10. Aſia in te retinendo fuit felicior. ¶ Habet & genitivum, præſertim apud Poetas. *Sil. l.* 4. *v.* 349. Felix uteri. *Et v.* 398. Felix lethi. Et *Plin. in proœm. l.* 14. Felix gratiæ. ¶ In omnibus rebus agendis, præſertim quæ magni eſſent momenti, ſolemnis erat illa præfandi formula, *Quod bonum*, *fauſtum*, *felix*, *fortunatumque ſit*, ut eſt apud *Cic. lib.* 1. *de Div. c.* 45. ¶ Interdum *felix* eſt propitius, ſeu qui alios facit eſſe felices. *Virg.* 1. *Æn. v.* 334. Sis felix, noſtrumque leves quemcumque laborem. ¶ Aliquando utilis, ſive commodus. *Mart. l.* 1. *epigr.* 102. Et felix domino, notaque Cæſaribus. ¶ Aliquando ferax, fertilis. *Liv. l.* 5. *c.* 24. Nulla felix arbor, nihil frugiferum in agro relictum. ¶ Felices aliquando dicuntur mortui, ut græce μακαρῖται, vel μακαρίτης. *Hor. l.* 1. *Sat.* 9. *v.* 27. Haud mihi quiſquam: omnes compoſui felices. ¶ Sunt qui ſcribunt *fælix*. *Manut. in Orthogr.* hanc ſcribendi rationem tuetur, quam nos ſequimur, ſine diphthongo.

Fellātor, m. 3. qui fellat. Dicitur de corvo, quia corvos ore coire, & parere vulgus arbitratur. *Mart. l.* 14. *epigr.* 74.

Fellĕbris, e, adject. a fellando. *Solin. c.* 8. *de Boa ſerpente:* Uberibus bovis ſe innectit, ſuctuque continuo ſaginata, ita fellebri ſatietate exuberatur, ut &c. h. e. copioſo lactis ſuctu. Alii legunt, *celebri*, alii, *funebri*.

Fellĕus, a, um, o. 1. 2. *di fiele*, χολώδης, quod ad fel ſpectat. *Plin. lib.* 26. *c.* 12. Sudores felleos movent.

Fellĭco, as, freq. a fello, ut vellico a vello. *Solin. cap.* 47. Nequaquam mater pullo ubera præbet fellicanda. Alii leg. *Fellitanda*.

Fellidūcus, a, um, adject. a felle, ut felliduca medicamenta, apud *Cal. Aurel. Tard. l.* 3. *c.* 4.

Fellifluus, a, um, adject. felle fluens. *Cal. Aurel. Acut. l.* 3. *c.* 19. *de cholera*: Felliflua paſſio.

Fellito, as, a. 1. freq. a fello, ut cantito a canto. V. Fellico.

Fellitus, &

Fellōſus, a, um, adject. felle imbutus, felle abundans. *Poſt. Avien. ep. ad Flavian. Myrmec. apud Pythœum l.* 4. *Collect. epigr. vet.* Fellitus amarans Ora ſapor. *Cal. Aurel. Tard.* 4. 6. Felloſus, & ſanioſus.

Fello, ſeu felo, as, a. 1. *ſucchiare*, *poppare*, θηλάζω, lac exugo, ab Æolico φηλάω, pro θηλάω, *mammam ſugo*. Quidam deducunt a *fele*, alii a φηλῶ, amo. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 344. Tum eum lac humanum fellaſſe. ¶ Translate dicitur de obſcœna libidinis actione eorum, qui virilia exſugunt. *Martial. l.* 2. *epigr.* 61. *& alibi*.

Felsĭna, æ, f. 1. eadem ac Bononia. *Plin. l.* 3. *c.* 15. Intus colonia Bononia, Felſina vocitata.

Feltrĭa, f. 1. *Feltre*, urbs Venetiæ, ſeu Marchiæ Tarviſinæ, intra Alpes Tridentinas, ad Aſonem fl. *Gruter. Inſcript. pag.* 409. *n.* 8. ¶ Populi dicuntur Feltrini a *Caſſiodoro*, a *Plinio* vero *l.* 3. *c.* 19. Fertini. Ita enim in libris omnibus legitur, teſte *Harduino*.

Femen, inis, n. *coſcia*, μηρός, idem quod femur. *Valla* tamen putat, femina dici partes poſteriores, molliorefque, femora vero interiores. *Plin. l.* 28. *c.* 15. Feminæ atteri, adurique equitatu, notum eſt. ¶ Verum hæc differentia non ſervatur, & promiſcue femur, & femen uſurpantur: immo hoc in ſing. num. nominativo caret, ut *Serv. Chariſ. & Valla l.* 4. *c.* 37. docent. *Cic. l.* 2. *de nat. Deor. c.* 55. Manibus, pedibus, feminibus, cruribus.

Feminal. V. Fœminal.

Feminalia, um, n. 3. περιμήρια, περισκελίδες, tegumenta feminum, & ſubligacula. *Suet. Aug. c.* 82. Hyeme quaternis tunicis, & feminalibus (al. *femoralibus*) & tibialibus muniebatur. Uti notat *Caſaubon.* per *feminalia*, & *tibialia* non intelligi, quod hodie *braccas* & *tibialia* dicimus (*calzoni*, *e calze*) ſed faſcias, quibus antiqui pedes, tibias, & femina tegebant vel valetudinis, vel mollitiei, vel inclementis cœli cauſa: neque enim tunc in uſu fuiſſe, ut braccati, & calceati eſſent. V. *aut. l. c.* Confirmat *Ferrar.* 2. *Elector. c.* 2.

Femoralia, ium, n. 3. idem quod feminalia. V. dict. præced.

Femur, vel femor, oris, n. 3. *coſcia*, ירך, Ger. *hüfte*, Gal. *cuiſſe*, Hiſp. *muslo*, *muſlo*, coxendix, ſed pars exterior, & anterior. *Cic. de Clar. Orat. cap.* 80. Frons non percuſſa, non femur. *Ovid.* 8. *Met.* Et conſta femur mœrenti plangere dextra. V. Femen. ¶ Femur bubulum herba eſt nervis utilis. *Plin. l.* 27. *c.* 9. ¶ Apud Architectos femora dicuntur in triglypho plana illa, quæ inter canaliculorum cavitates eminent. *Vitr. l.* 4. *c.* 3.

Fendĭcæ, arum, f. 1. diræ, imprecationes. *Arnob. l.* 7. *cir. med.*

Fendo, a. 3. ad iram concito, apud vet. Verbum eſt obſoletum, cujus compoſita *offendo*, & *defendo* ſunt in uſu. *Priſcian. l.* 11. ¶ In Gloſſar. Iſid. legitur *fenſus*, iratus.

Fenēbris, V. Fœnebris.

Fenestella, f. 1. *fineſtretta*, θυρίδιον, dimin. a feneſtra. *Colum. l.* 6. *c.* 1. Granaria modicis feneſtellis Aquilonibus inſpirentur. Adde *l.* 8. *c.* 3.

Fenestella, Lucius Feneſtella hiſtoricus fuit Auguſti tempore, cujus teſtimonio ſæpe utitur *Plinius*. Dictus eſt Feneſtella a calvitie capitis: qui enim in medio capite calvi eſſent, eos antiqui Feneſtellas appellabant, quod feneſtræ ſimilitudinem præ ſe ferrent. *Alciat. l.* 11. *parerg.* ¶ Alter Feneſtella, cujus tractatus extat de Sacerdotiis, & Magiſtratibus Rom. recentior eſt. Plinium enim ipſum citat; præterea meminit Epiſcoporum, & Archiepiſcoporum; quæ voces Plinio ignotæ fuere.

Fenestra, æ, f. 1. *fineſtra*, חלון, Ger. *fenſter*, Gal. *feneſtre*, Hiſp. *ventana*, θυρίς, foramen in pariete, ad ædem illuſtrandam, a φαίνω, *luceo*, quaſi phaneſtra, vel ab aoriſto ἔφηνα, vel a φαίνω, quod a φάος, unde φάνερος. *Cic. de Tuſc.* Eæ partes quaſi feneſtræ ſunt animi. ¶ Translate ponitur pro aditu, via, & occaſione. *Ter. Heaut.* 3. 1. 72. Hui, quantam feneſtram ad nequitiam patefeceris!

Fenestrālis, le, o. 3. quod eſt feneſtræ. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 378. Porta feneſtralis. Alii leg. *Feneſtella*.

Fenestratus, o. 1. 2. θυρωτός, apertus, perforatus. *Vitruv. proœm. l.* 3. Pectore feneſtrata, & aperta.

Fenestro, as, a. 1. *aprir fineſtre*, feneſtras aperio, feneſtram facio. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Media oculorum cornea feneſtravit pupilla.

Fera, æ, f. 1. bellua, beſtia, θήρ, *fiera*, animal non manſuefactum, & quod feritatem habet, ut lupi, leones, tigres, &c. a voce græca, quæ allata eſt, vel a *fero*, quod impetu, & naturali inſtinctu feratur. *Cic. l.* 1. *Off. c.* 16. Expertes rationis, & orationis feræ. *Id. ib. c.* 26. Excitare, & agitare feras. ¶ *Belluæ* feræ dicuntur de magnis feris, ut Elephanto, Leone: *feræ* de quibuſcumque.

Ferabitis, f. 3. vitis agreſtis, a feritate. *Siſen.* apud *Non. l.* 4. Et partim ferabite, partim lauro, & arbuſto, ac multa pinu, ac myrtetis abundat. Sed legendum eſt, *fera vite*.

Feracĭtas, f. 3. *fertilità*, εὐφορία, fertilitas. *Col. l.* 3. *c.* 2. Ubi multa invitabunt regionis commoda, ſequamur feracitatem.

Feracĭter, adv. *feracemente*, *fertilmente*. *Liv. l.* 6. *c.* 1. Ab ſecunda origine, velut ab ſtirpibus, lætius, feraciuſque renata urbs.

Feralia, orum, n. 2. prima com. dies ſacrati Diis manibus, in menſe Februario, id eſt, dies 21. & 23. quibus epulas ad ſepulchra in cœnam ferebant, a *ferendo*. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 569. Hanc, quia juſta ferunt, dixere feralia, lucem.

Ferālis, le, o. 3. *funebre*, *mortale*, Ger. *tödtlich*, Gal. *mortel*, Hiſp. *mortal*, νεκρικός, funeſtus, dirus, exitialis, quidquid ad mortuos pertinet, ut Ferales præcones, qui funus indicunt, &c. Aliqui derivant a Feralibus diebus, quibus epulæ in mortuorum ſepulchra inferebantur. *Virg.* 4. *Æn.* Solaque culminibus ferali carmine bubo viſa queri. *Ovid.* 2. *Faſt.* Tum cum Ferales præteriere dies. ¶ Feralis arbor, apud *Plin. lib.* 16. *c.* 10. eſt picea, vel cupreſſus in funeribus adhiberi ſolita. ¶ Ferale neutrum adverbialiter poſitum. *Claudian.* 3. *de rapt. Proſ. v.* 130. Si buxos inflare velim, ferale gemiſcunt.

Feraliter, adverb. *Fulgent. l.* 3. *Mythol. c.* 1. Dum amor noviter venit, ut leo feraliter invadit.

Ferax, cis, o. 3. *fertile*, פורה, Ger. *fruchtbar*, Gal. *fertil*, Hiſp. *fertil*, εὔφορος, fertilis, fœcundus, frugifer, a ferendo. *Ovid. l.* 2. *Amor. el.* 16. Terra ferax Cereris, multoque feracior uvis. *Cic. Ver.* 5. Agri feraciſſimi. *Pallad. l.* 3. *c.* 9. Feraciſſimæ uvæ. ¶ Translate *Cic.* 3. *Off. c.* 2. Nullus feracior in philoſophia locus eſt, nec uberior, quam de officiis. *Plin. l.* 5. *ep.* 15. Ferax bonis artibus ſæculum.

Ferculum, n. 2. *vivande*, Ger. *tracht*, Gal. *mets de viande*, Hiſp. *manjar*, περιφορά, miſſus ciborum, a *fero*, quia menſæ infertur. *Horat.* 2. *Serm. Sat.* 6. Multaque de magna ſupereſſent fercula cœna. Ubi lances ciborum ſignificari videntur. ¶ Sumitur etiam pro repoſitorio multarum lancium, quæ uno, eodemque miſſu inferuntur. *Petron. in Satyr.* Laudationem ferculum inſecutum eſt plane non pro expectatione magnum. V. ibi cætera. ¶ Sæpe ſumitur pro geſtamine, quo pompa triumphalis deferri ſolet, quo nomine continentur ſimulacra oppidorum, ſpolia hoſtium, coronæ, machinæ, & id genus alia. Item pro geſtamine, ſeu pulpito, in quo Deorum ſimulacra reponebantur, quæ in celebritate ludorum Circenſium ferebantur. *Cic.* 1. *Off. c.* 36. Cavendum eſt, ne tarditatibus utamur in greſſu mollioribus, ut ſimiles pomparum ferculis eſſe videamur. *Suet. Cæſ. c.* 37. Inter pompæ fercula trium verborum prætulit titulum, *Veni*, *Vidi*, *Vici*.

Fere, adv. *quaſi*, כמעט, Ger. *ſchier*, Gal. *preſque*, Hiſp. *quaſi*, μικροῦ δεῖν, pene, ferme, prope, propemodum. *Ter. Heaut.* 1. 1. 70. Domum revertor mœſtus, animo fere perturbato. *Cic. Att. l.* 14. Eadem fere hora, qua veni. ¶ Item plerumque, *per l'ordinario*, *per lo più*. *Terent. Phorm.* 1. 2. 39. Hic ſolebamus fere plerumque eam opperiri. *Cic.* 2. *de Inv.* Ut fere fit. *Id.* 2. *de Orat.* Semper fere cum aliquo ruſticari. ¶ *Id.* 7. *Att. epiſt.* 1. Hæc fere ſunt in illa epiſtola. *poco più*, *poco meno*.

Ferens, entis, *chi porta*, particip. a fero, fers. *Virg.* 1. *Æn.* capita alta ferentes. *Ovid. Amor. eleg.* 8. Surda ſit oranti tua janua, laxa ferenti. h. e. ferenti munera. *Plin. in paneg. cap.* 31. Ventos ferentes, & brevem curſum optare. h. e. ſecundos, & qui eo ferunt, quo tendimus. Sic *Virg.* 4. *Æn. v.* 430. Expectet facilemque fugam, ventoſque ferentes. ¶ Item tolerans, perferens, *tollerante*. *Horat. l.* 2. *ep.* 2. *v.* 139. Animus ſpe finis dura ferens. *Tac.* 5. *hiſt. c.* 6. Corpora hominum ſalubria, & ferentia laborum.

Ferentarii, orum, m. 2. ἀκροβολισταί, levis armaturæ milites, a *ferendo*, quia ea tantum arma habebant, quæ feruntur, non quæ tenentur, quippe qui fundis, lapidibuſque, vel arcu, & telis pugnabant, vel a *feriendo*, quod primi pugnam laceſſerent. Sed Nonius Ferentarios vocat milites levis armaturæ auxiliatores, enſe, & telis inſtructos, a ferendo auxilio, quia, quicquid opus erat, opem ferebant, & tela pugnantibus miniſtrabant. Hi & Velati vocabantur, ut inquit Feſtus, quo veſtiti inermes ſequerentur exercitum. *Salluſt. Catil. c.* 60. Poſtquam eo ventum eſt, ut a ferentariis prælium committi poſſet. ¶ Ferentarius amicus. *Plaut. Trin.* 2. 4. 55. dicitur, qui celer, & expeditus eſt ad opem ferendam.

Ferentina, Dea neſcio quæ, ab oppido Ferentino ſic dicta. Ejus meminit *Liv. l.* 1. *c.* 1.

Ferentinātes, Ferentini incolæ. *Plin. l.* 3. *c.* 4.

Ferentinum, n. 2. *Ferentino*, *Fiorentino*, urbs Latii, in fin. Hernicorum, ſub dominio Summi Pontificis, parva, in colle.

Ferentum, opp. Apuliæ, cujus incolæ Ferentani dicuntur. *Horat. l.* 3. *od.* 4. humile vocat, a ſitu.

Ferēola, ſem. 1. genus vitis fœcundæ, a ferendo, non a feritate. *Colum. l.* 3. *c.* 2.

Feretrius, maſc. 2. *Giove*, φερέτριος, Jovis cognomen, quod illi a Romulo impoſitum eſt, non a pace *ferenda* (ut quibuſdam viſum eſt) ſed a *ferendis* ſpoliis: Nam Romulus devictis Ceninenſibus, hoſtium ſpolia, ferculo ad id facto, in Capitolium detulit, ibique ex quercu ſuſpenſa Jovi conſecravit, eodemque in loco Jovi Feretrio templum condidit, auctorque fuit poſteris, ut eo capta ex Regibus, Ducibuſque hoſtium opima ſpolia deferrent. *Liv. l.* 1.

Ferĕtrum, n. 2. *bara*, *cataletto*, Germ. *todtenbahr*, Gal. *cercueil*, Hiſp. *ataud*, φέρετρον, capulus, inſtrumentum inſtar cratis, cui lectus imponebatur, in quo mortuus efferebatur, a Græca voce allata. *Plin. l.* 7. *c.* 52. Quendam, qui efferretur feretro, domum remeaſſe pedibus. Adde *Virg.* 6. *Æn. v.* 222. ¶ Item ferculum, ſeu trophæum, ſc. lignea crux, cui ſpolia affigebantur, portabanturque in triumphis. *Tertul. de Patient. c.* 14. Quale in illo viro (Job) feretrum Deus de diabolo extruxit.

Feriæ, arum, f. 1. *ferie*, *giorni quieti*, *di feſtività*, ימי, Ger. *feyrtag*, Gal. *feries*, *jours de feſte*, Hiſp. *dias de ferie*, ἡμέραι ἀργίας, dies ceſſationum ab opere. V. feſtus. Aliquibus dictæ videntur a *feriendis* victimis: Aliis ab epulis *ferendis*, quod in iis fiebant epulationes, ex proventu fœtus pecudum, & frugum. *Cic.* 2. *de Leg.* Feriis jurgia amovento. ¶ Aliæ erant cum feſto, ut *Saturnalia*, quibus epulationes adjungebantur, aliæ ſine feſto, ut *Nundinæ*. Deinde aliæ erant publicæ, aliæ privatæ. Feriarum publicarum quatuor erant genera, *ſtativæ*, *conceptivæ*, *imperativæ*, *nundinæ*. *Macrob. l.* 1. *Satur. c.* 16. *Stativæ*, univerſi populi communes erant, quæ certis, conſtitutis, & fixis diebus quotannis fiebant, & eodem ſemper die in Faſtis annotabantur, ut *Agonalia*, *Carmentalia*, *Lupercalia*. *Conceptivæ* erant, quæ quotannis a Magiſtratibus, vel Sacerdotibus concipiebantur in certos, ſive in incertos dies, ut *Latinæ*, *Sementinæ*, *Paganalia*, *Compitalia*. Nam quotannis quidem fiebant, ſed modo hoc, modo illo tempore, ut Magiſtratibus, vel Sacerdotibus videbatur. *Imperativæ* erant, quæ non omnibus annis fiebant, ſed extra ordinem a Magiſtratibus, ut a Conſulibus, vel Prætoribus, pro arbitrio imperabantur, & indicebantur propter imminens periculum pro ſalute Reip. vel ob rem feliciter geſtam, vel propter valetudinem Principis, &c. *Nundinæ* feriæ erant ruſticorum cauſa nono quoque die inſtitutæ, ut, cum octo diebus in agris fuiſſent, ad emenda neceſſaria nono die in Urbem convenirent. Privatæ feriæ erant vel propriæ quibuſdam familiis, vel propriæ ſingulorum hominum. Feriæ propriæ familiarum erant, quas quæque familia ex uſu domeſticæ celebritatis obſervabat, ut *Feriæ Claudiæ*, *Æmiliæ*, &c. Propriæ ſingulorum erant, ut natalium dierum, quæ natalitiæ dicebantur, expiationes fulgurum, & funerum. *Liv. l.* 3. *c.* 5. Ferias indicere. *Cic.* 2. *Leg. c.* 22. Habere triduum ferias. *Gel. l.* 1. *c.* 25. Feriæ belli, *ſoſpenſione d'armi*, *tregua*. *Liv. l. c.* Ferias celebrare. *Plaut. Cap.* 3. 1. 8. Venter, gutturque reſident eſuriales ferias. h. e. jejunant.

Feriatĭcus, a, um, adject. idem quod feriatus, ſeu feſtus, ut feriatici dies. *Ulp. l.* 2. *Dig. de feriis*.

Feriatus, o. 1. 2. qui otioſus, & quietus eſt, & nihil agit, vel in quo nihil agitur, a *feriis*. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Deum ſic feriatum volumus ceſſatione torpere. *Id.* 3. *de Orat.* Feriatus a negociis publicis. ¶ Feriati dies ſunt, in quibus feriæ aguntur. *giorni di feſta*. *Plin. ep.* 14. *lib.* 3. Et ſequens menſis complures dies feriatos habet. ¶ Male feriatus dicitur, qui ignavo ocio deditus eſt. *Horat. l.* 4. *od.* 6. Male feriatos Troas, & lætam Priami choreis Falleret aulam.

Ferīnus, a, um, o. 1. 2. *di fiera*, θήρειος, quod ferarum eſt. *Cic. l.* 1. *Inv. c.* 2. Cum homines ſibi victu ferino vitam propagabant. *Salluſt. Jug. c.* 18. Ferina caro. Et abſolute *Virg.* 1. *Æn. v.* 215. Implentur veteris Bacchi, pinguiſque ferinæ.

Ferio, is, ſine præterito, & ſup. a. 4. *ferire*, הכה, Germ. *ſchlagen*, Gall. *bleſſer*, Hiſp. *herir*, τύπτω, percutio. *Cicer.* 3. *Ver.* Inſtat, ut ſecuri ambo feriantur. ¶ Eſt item pulſare. *Plaut. Men.* 1. 2. 63. Ferio fores? M. feri. ¶ Metonymice eſt facere, ſancire, firmare, ut *Fœdus ferire*, quia cum antiqui fœdus & pacem ſolemniter cum hoſtibus inibant, porcum ſaxo ſilice feriebant. *Cicer. pro Dom.* Fœdera feriebantur provinciarum. ¶ Translate eſt movere, excitare. *Cic.* 13. *Fam.* His ſpectris, etiamſi oculi poſſent feriri, animus qui poſſit, non video. Adde *l.* 2. *de Orat. c.* 48. ¶ *Ferire munere*, eſt munus emungere. *Ter. Phor.* 1. 1. 12. Porro autem Geta ferietur alio munere. ¶ Ferire pecuniam, *batter moneta*. *Plin. lib.* 33. *cap.* 3. Conſtitutumque, ut aſſes ſextario pondere ferirentur. ¶ *Virg.* 5. *Æn.* Ferit æthera clamor. ¶ Ferire frontem. V. *Frons*.

Ferior, aris, d. 1. *far feria*, *far vacanza*, שבת, Ger. *feyren*, Gal. *faire feries*, *vaquer*, Hiſp. *acabar*, *tener vacaciones*, *vacar*, σχολάζω, eſt ferias celebrare, item ociari, quia feriis ab opere ceſſabant. *Trebon. Cic.* 12. *Fam. ep.* 16. Ne putes, in Aſia feriatum illum ab iis ſtudiis, in quæ tua cohortatione incitatur, futurum. *Id* apud *Macrob. l.* 4. *Somn. Scip. c.* 4. Tertium jam diem feriati ſumus. *Macrob lib.* 1. *Somn. Scip. cap.* 7. Achilles ab armis cum ſuo milite feriabatur. ¶ *Voſſ. de Vit. ſerm. l.* 4. *c.* 8. notat hoc verbum a Cicerone, & aliis primæ notæ Scriptoribus uſurpari tantummodo in præterito.

Ferĭtas, atis, f. *fierezza*, *crudeltà*, Germ. *wilde*, Gall. *fierté*, Hiſp. *fiereza*, *crueldad*, ἀγριότης, naturæ quædam aſperitas contraria manſuetudini. *Cic. pro Sext. c.* 42. Eoſque ex feritate illa ad juſtitiam, manſuetudinemque tranſduxerit. ¶ Pro fertilitate uſurpat *Tertul. in carm. de Sodoma*, *c.* 4. eaque pacto eſt a *ferendo*.

Ferĭto, as, a. 1. frequent. a ferio. *Solin. c.* 56. Palmeta caryotas feritantia.

Ferme, adv. quaſi, σχεδόν, fere, prope, propemodum. *Cic. in Brut.* Ut eo nihil ferme quiſquam poſſit addere. ¶ Ponitur quandoque pro facile. *Terent. Andr.* 3. 1. 2. Fidelem haud ferme mulieri invenias virum. *Plaut. Pers.* 4. 2. 40. Facio, quod manifeſto mœchi facere haud ferme ſolent: refero vaſa ſalva.

Fermentatus, a, um, adject. *fermentato*, *fatto di lievito*, fermento imbutus; ut panis fermentatus, apud *Celſ. l.* 2. *c.* 25. Is magis alere dicitur, teſte *Plin. l.* 18. *c.* 11. ¶ Translate fermentati mores, h. e. mali, acerbi, vel corrupti.

Pro-

Prudent. Apotheoſ. v. 574. Fermentatum ſolum, quod ſc. velut fermento quodam intumeſcit. *Col. l.* 4. *c.* 1.

Fermenteſco, is, n. ζυμόομαι, eſt creſcere, & rareſcere, addito fermento, & proprie de pane dicitur. Tranſlate dicitur de terra, cum denſitas illa glebarum rareſit, & reſolvitur. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Cum teratur inter digitos, fermenteſcens.

Fermento, as, a. 1. *fermentare*, חמץ, Germ. *heffen*, Gal. *faire*, *ou mettre le levain*, *faire lever*, Hiſp. *levadar*, *lleudar*, ζυμόω, fermento miſceo, ſeu creſcere facio. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Cum fieret panis hordeaceus, ervi, ciceriſve farinæ admixtione fermentabatur. ¶ Tranſlate eſt reſolvere, rarefacere, inflare. *Var. lib.* 1. *de R. R. cap.* 38. De his præſtare columbinum, quod calidiſſimum ſit, & fermentare poſſit terram. Adde *Col. l.* 2. *c.* 15.

Fermentum, ti, n. *fermento*, *lievito*, שאור, Ger. *heſel*, Gal. *levain*, Hiſp. *levadura*, ζύμη, intritum ex farina aqua ſubacta, & macerata ſine ſale, donec aceſcat, a *fervendo*, quaſi fervimentum, quia maſſam ad panificium ſubactam, cui injicitur, quaſi fervefacit, & attollit, turgidamque reddit. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Spuma item concreta pro fermento utuntur. ¶ Tranſlate dicitur de eo, quod terram reſolvit, & raram, ac tumidam reddit. *Col. l.* 4. *c.* 1. Repaſtinata humus, dum eſt recens, ſoluta, laxataque velut fermento quodam intumeſcit. ¶ Item de ira, quia animus ira tanquam fermento, & aceſcit, & turgeſcit. *Plaut. Merc.* 5. 3. 14. Tota in fermento jacet.

Fero, fers, tuli, latum, a. anomal. *portare*, נשא, סבל, Germ. *tragen*, Gall. *porter*, Hiſp. *llevar*, *traer*, φέρω, porto, a verbo græco. Differunt tamen *ferre*, *ago*, & *porto*. nam *ferre* proprie eſt corpore ſuo bajulare; *portare*, lectica aut jumento vehere; *agere*, ante ſe pellere. *Liv. l.* 39. Poſtremo omnia, quæ ferrent, agerentve, ademptæ. Et *l.* 33. Saucios vehiculis tolli, portarique jubet. Plerumque tamen hæc verba promiſcue uſurpantur. *Ovid.* 3. *Metam.* Mediique per æquora ponti fert prædam. ¶ Ferre auxilium, & opem alicui, *portar' ajuto*. *Cic. l.* 8. *ad Attic.* Ferre opem, & auxilium afflictæ Reipublicæ. ¶ Uſurpatur ſæpe pro tolerare. *Nepos Timol.* 4. 1. Ferre calamitatem moderate. Sic ægre, moleſte, ſapienter, æquo animo ferre, *ſopportar di buona, o di mala voglia*. *Cic. Terent. Caſ. Virg.* & al. ¶ Et pro gignere, *produrre*. *Virg. ecl.* 4. *v.* 39. Omnis feret omnia tellus. ¶ Item pro dicere. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 26. Timuiſſe ſe Paulinus ferebat. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor.* Apollinem Delphos ferunt adveniſſe. *Id. l.* 3. *de Orat.* Si ornate locutus eſt, ut fertur. ¶ Item pro auferre, *togliere*. *Virg. ecl.* 9. *v.* 51. Omnia fert ætas, animum quoque. *Id. ecl.* 5. *v.* 28. Poſtquam te fata tulerunt. ¶ Item referre, recipere, *riportare*, *conſeguire*. *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 19. A vano populo repulſam fert. *Id. in Brut.* Cotta, & Sulpicius facile primas tulerunt. *Ter. Eun.* 5. 8. 28. Quodvis donum a me optato, id optatum feres. ¶ Fuit etiam hoc verbum inter ſolemnia populi Romani. Ferre enim ad populum dicebantur Magiſtratus, cum pro concione de re aliqua interrogabant. *Cic. Liv.* & alii. Cum vero Senatum conſulerent, verbo *referre* utebantur. V. *Briſſon. de formul. R.* Sic ferre legem, *promulgare una legge*. *Cic. Fam. l.* 1. *ep.* 9. *ad fin.* Si licitum eſſet legem curiatam ferre. Et ferre abſolute, *portar' una parte*. *Id.* Cum, ut abſentis ratio haberetur, ferebamus. ¶ Variis nominibus adjunctum varias habet ſignificationes. Nam ferre aliquem in cœlum laudibus, *portar' alle ſtelle lodando*. *Cic. Attic. l.* 2. *Virg. Ecl.* 5. Daphnin ad aſtra feremus. ¶ Ferre in oculis, eſt impenſe amare. *Ter. Eun.* 3. 1. 11. Rex te ergo in oculis ferebat. ¶ Ferre ſententiam, eſt pronuntiare. *Cic. pro Cluent.* Vos autem, Judices, de hominum fortunis ſententiam fertis. ¶ Ferre ſuffragium, *dar' il ſuo voto*. *Id. pro Sext.* Se adfuiſſe, & ſuffragium de ſalute mea tuliſſe. Significat etiam ſuffragia conſequi. *Cic. pro Planc.* Te ne gratuita quidem eorum ſuffragia tuliſſe. ¶ Ferre ſacra, *far ſacrifizj*. *Virg.* 3. *Æn. v.* 30. Sacra Dionææ matri, Divisque ferebam. ¶ Ferre Tribum, aut Centuriam, eſt habere Tribum, vel Centuriam ſibi ſuffragantem in alicujus Magiſtratus petitione. *Cic. Phil.* 3. An tu unam Tribum ſine Curione ferre potuiſſes? Hinc *Horat. de Art. Poet. v.* 343. Omne tulit punctum, qui miſcuit utile dulci. V. *Punctum*. ¶ Ferre expenſum, V. *Expenſus*. ¶ Ferre ventrem, *eſſer gravida*. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 4. Sus bis parit in anno; quaternis menſibus fert ventrem. Adde *Liv. l.* 1. ¶ Ferre pedem, *accoſtarſi*: & tranſlate adeſſe, opem ferre. *Virg.* 1. *Georg. v.* 11. Vos agreſtum præſentia numina Fauni, ferte ſimul Faunique pedem, Dryadeſque puellæ. ¶ Ferre acceptum, V. *Acceptum*. ¶ Præ ſe ferre, ſignificat, dicto, vel facto, vel geſtu aliquid oſtendere, & profiteri. *Cic. Att. lib.* 8. *ep.* 11. Præ me tuli, me nihil malle, quam pacem. Et abſolute. *Cic. Att. l.* 14. Lætitiam apertiſſime tulimus omnes. hoc eſt, aperte læti fuimus. ¶ Ferre ſe, eſt incedere, ire. *Sueton. Aug. c.* 92. Graſſatorum plurimi palam ſe ferebant ſuccincti ferro. *Nepos Datam. c.* 4. Quem procul Aſpis conſpiciens ad ſe ferentem, pertimeſcit. ¶ Ferre conditionem, pro offerre. *Cic. pro Quint.* Conditionem tuli, ſi vellet pecuniam petere. Eodem modo dicimus, Ferre judicem alicui. *Cic. pro Q. Roſcio*: Quem ergo ſi ferrem judicem, refugere non deberet, cum teſtem producam, reprehendere audebit? ¶ Significat etiam cujuſcumque judicio acquieſcere, quod fieri ſolet in maxima cauſæ fiducia. *Cic.* & *Liv.* ¶ Ferre perſonam alienam, *rappreſentare*. *Liv. l.* 9. Ille finis Appio alienæ perſonæ ferendæ fuit. ¶ Ferre palam, *divulgare*. *Plaut. Mil.* Nos palam ferre nunc per urbem hæc omnia. Contra *Liv. l.* 30. Haud clam tulit iram adverſus Prætorem. h. e. non diſſimulavit. Et ferre vultu. *Tacit. l.* 20. Quos ſpiritus geſſiſſet, vultu ferebat. ¶ Ferre fallaciam, pro fallacia uti, fallere. *Plaut. Pæn.* 1. 1. 67. Villicum perdoceamus, hanc uti ferat fallaciam. Al. leg. *ferat*. ¶ Ferre inultum, ferre impune, *paſſarſela ſenza caſtigo*. *Ter. Heaut.* 5. 1. 45. Illud haud inultum, ſi vivo, ferent. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 14. Quod, tamdiu ſe impune tuliſſe injurias, admirarentur. ¶ Ferre annum, aut vetuſtatem dicitur res aliqua, quæ vetuſtate non corrumpitur. *Quintil. l.* 2. *c.* 4. Nec muſta in lacu ſtatim auſtera ſint; ſic & annos ferent, & vetuſtate proficient. *Cic. de Amic.* Vina, quæ vetuſtatem ferunt. ¶ Fert animus aliquid facere, *ho in penſiero*, *ho voglia*, &c. *Ovid. init. Metam.* In nova fert animus mutatas dicere formas corpora. ¶ Fert conſuetudo, fert ætas, fert tempus, *così porta il coſtume*, *o l'età*. *Ter. Adelph.* 1. 1. 28. Quæ fert adoleſcentia, ea ne me celet, conſuefeci filium. *Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 2. Meæ rationes ita tulerunt. ¶ Ferri, eſt rapi, *eſſer traſportato*, ut ferri rabie. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Fertur moriturus in hoſtes. *Virg.* 2. *Æn.* ¶ Item differri, diſtrahi, diſpergi. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 5. Exanimor, feror, differor, diſtrahor. ¶ Præteritum habet, *tuli*, pro quo legitur & *tetuli*, tamquam a *tulo* inuſit. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 58. *ex Poeta*, & *Plaut.* non ſemel. ¶ Partic. *Latus* V. ſuo loco.

Ferocia, æ, f. 1. idem ac ferocitas. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 1. Duobus inceptis verbis omnem impetum gladiatoris, ferociamque compreſſi. Accipitur etiam in bonam partem, pro virtute, *valore*. *Liv. l.* 9. *c.* 6. Habere Samnites victoriam, non præclaram ſolum, ſed etiam perpetuam. cepiſſe enim non Romam, ſed quod multo bellicoſius fuerit, Romanam virtutem, ferociamque.

Ferocio, is, n. 4. *eſſer feroce*, זדון, Ger. *frech ſeyn*, Gal. *être farouche*, & *fier*, Hiſp. *embravecer*, ἀγριαίνω, ferox fio, vel ferociam exerceo. *Col. l.* 2. *c.* 11. Quam ſi permulcti ſonis mitioribus non immodice ferocirent. Adde *Apul. l.* 9. *A. A.* & *Tertul. Apol. cap.* 5.

Ferocitas, atis, f. אכזריות, Ger. *grimme*, Gal. *fierté*, Hiſp. *fereza*, ἀγριότης, ſævitia, crudelitas, ſuperbia, elatio animi. *Cic.* 1. *Offic.* Equos ferocitate exultantes domitoribus tradere ſolent. *Id. pro Marcel. c.* 6. Vidi enim cum inſolentiam certorum hominum, tum ipſius victoriæ ferocitatem extimeſcentem. ¶ Accipitur etiam in bonam partem. *Valer. Max. l.* 3. *c.* 2. *n.* 7. Theogeni ad virtutem capeſſendam, quaſi magiſtra, gentis ſuæ ferocitas extitit.

Ferociter, adv. *ferocemente*, ἀγρίως, cum ferocia, ſuperbe. *Cic. pro Planc. c.* 33. Publicanorum in Q. Scævolam aſpere, & ferociter, & libere dicta commemorem? ¶ Comp. ferocius, ſup. ferociſſime. *Cic. ad Q. Fratr. lib.* 2. C. noſter Lamia paulo ferocius exagitatus eſt. *Liv. l.* 23. *c.* 8. Cum qua ferociſſime pro Romana ſocietate adverſum Punicum fœdus ſteterat.

Feroculus, a, um, o. 1. 2. dimin. a ferox. *Hirt. de bell. Afric. cap.* 16. Quid tu miles tyro tam feroculus es?

Feronia, f. 1. Φερωνία, nemorum Dea. Colebatur præſertim in Etruria, ubi lucum habuit in Cimino monte, & templum in agro Lucenſi. Origo hæc traditur. Lacedæmonii quidam, quo tempore Lycurgus leges condebat, illam legum ſeveritatem moleſte ferentes ex urbe exceſſerunt, deinde longo maris tractu enavigato voverunt, quo terrarum primum appuliſſent, ſe ibi habitaturos: delati ad Campos Pomptinos agrum Feroniam vocarunt ab ipſa maris navigatione, in qua ipſis contigerat, ut illuc ferrentur, & Deæ Feroniæ templum erexere, cui vota nuncupaverant. *Dionyſ. l.* 2. Tradunt, cum aliquando lucus arſiſſet fortuito incendio, & ob id transferre inde Deæ ſimulacrum incolæ vellent, nemus ſubito eviruiſſe. *Virg.* 7. *Æn. v.* 800. viridi gaudens Feronia luco. ¶ Fuit hæc etiam Dea libertorum, in cujus templo ſervi, raſo capite, pileum libertatis inſigne accipiebant. V. *Alex. ab Alex. l.* 4. *c.* 10.

Ferox, ocis, o. 3. *feroce*, עריץ, Ger. *ſtoltz*, *grimmig*, Gal. *fier*, Hiſp. *fiero*, θρασύδειλος, ſævus, elatus. *Ferox*, & *ferus* differunt, quia ferum eſt id animal, quod nullo ſepto, aut cuſtode ſervatur, ferox ad mores pertinet. *Cic. in Vatin. c.* 2. Nimium es vehemens, feroxque natura. *Id.* 4. *Fam. ep.* 9. Reddit hominem ferociorem impotentioremque victoria. ¶ Accipitur & in bonam partem pro bellicoſo, & forti. *Liv. l.* 1. *c.* 12. In eum Romulus cum globo ferociſſimorum juvenum impetum facit. ¶ Eſt etiam crudelis, ferus. *Virg. Æn.* 10. *v.* 711. *de apro*: Infremuitque ferox, & inhorruit armos.

Ferramentarius, ii, m. qui ferramenta conficit. *Firmic. l.* 3. *c.* 13. Ærarios, ferramentarios, ſtatuarios.

Ferramentum, i, n. σιδήριον, quodvis inſtrumentum ex ferro. *Martial. in lemmate lib.* 14. *epigr.* 36. ferramenta vocat inſtrumenta tonſoria. *Cicer.* ferramenta pro armis poſuit *Catil.* 3. *cap.* 5. Pro ſecuribus *Liv. l.* 1. *c.* 40. *Horatius* vero de fabrilibus inſtrumentis utitur. *lib.* 1. *epiſt.* 1. *verſ.* 85. Denique pro falce adhibuit *Colum. lib.* 2. *cap.* 18.

Ferraria, æ, f. 1. *miniera di ferro*, Ger. *eiſengrub*, Gal. *mine de fer*, Hiſp. *herreria*, σιδηρεῖον, locus, in quo ferrum foditur. *Caſ.* 7. *B. G. cap.* 22. Apud eos magnæ ſunt ferrariæ.

Ferraria, f. 1. Forum Alieni, olim Ferrariola, *Ferrara*, urbs Æmiliæ, ad ramum Padi minimum, qui dicitur *Pò morto*, cum arce permunita, media inter Mirandulam ad Occ. & Comaclum ad Or.

Ferrarius, a, um, o. 1. 2. *di ferro*, σιδηρικός, quod ad ferrum pertinet, ut Faber ferrarius. *Plin. l.* 14. *c.* 4. Officina ferraria. *Id. l.* 8. *c.* 57. Aqua ferraria, qua utuntur fabri ferrarii ad extinguendum candens ferrum. *Id. l.* 28. *c.* 16. ¶ Invenitur etiam ferrarius, ii, abſolute, pro fabro ferrario, ut Collegium ferrariorum, in vet. inſcript. apud *Spon. Miſcel. Erud. Antiq. p.* 66.

Ferratilis, le, o. 3. quod ferrum habet, ut Ferratile genus, ſervi ferreis compedibus vincti. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 17.

Ferratus, a, um, o. 1. 2. *ferrato*, Germ. *mit eiſen beſchlagen*, Gall. *ferré*, Hiſp. *herrado*, σιδηρόδετος, id, cui ferrum inductum eſt. *Virg.* 1. *Georg.* Undique jam tergo ferratos ſuſtinet orbes. *Liv. lib.* 1. *cap.* 32. Haſta ferrata. *Horat. lib.* 4. *od.* 14. *verſ.* 30. Ferrata agmina. ¶ Ferrati, abſolute dicuntur milites cataphracti, *uomini d' arme*. *Tacit. Ann.* 3. *cap.* 45. In fronte ſtatuerat ferratos, in cornibus cohortes. ¶ Ferratus ſervus, h. e. ferreis catenis vinctus. *Plaut. Bacch.* 4. 6. 11. ¶ Ferratuſque in piſtrino ætatem conteras. ¶ Aquæ ferratæ dicuntur, quæ acidulæ ſunt, & ferri qualitate infectæ. *Scribon. Larg. Compoſit.* 146.

Ferreus, a, um, o. 1. 2. *di ferro*, כלי ברזל, Ger. *eiſen*, Gal. *de fer*, Hiſp. *de hierro*, σιδήρεος, quod eſt ex ferri materia. *Plin. lib.* 10. *c.* 42. Ferreo verberatur radio. ¶ Tranſlate pro duro, & inexorabili ponitur. *Cic. Att. l.* 13. O te ferreum, qui illius periculis non moveris! ¶ Item pro impudenti. *Id. in Piſon. c.* 26. Os ferreum. ¶ Ferreus ſcriptor dicitur, qui utitur duro ſtyli genere. *Id.* 1. *de Fin.*

Ferricrepinæ inſulæ dicuntur joculariter a *Plauto Aſin.* 1. 1. 21. ergaſtula, ubi ſervi ferreis vinculis compediti laborabant.

Ferrifodina, æ, f. ferraria, ubi ferrum foditur. *Var. l.* 4. *de L. L.*

Ferriterium, ii, n. locus, ubi ferrum teritur, h. e. ubi ſervi compedibus ferreis vincti aſſervantur. *Plaut. Moſtel.* 5. 2. 55. Inde in ferriterium, poſtea in crucem vecta.

Ferriterus, o. 1. 2. ſervus vinctus ferreis compedibus, quia ferrum terit. *Plaut. Trin.* 4. 3. 14.

Ferritribax, acis, o. idem ac ferriterus. *Plaut. Moſt.* 2. 1. 9.

Ferruginans, antis, adject. o. ferrum ſapore referens. *Tertul. adv. Valent. c.* 15. Guttæ bituminoſæ, ferruginantes, & ſulphurantes.

Ferrugineus, a, um, o. 1. 2. *di color di ruggine*, *ferrigno*, Germ. *eiſenfarb*, Gal. *de couleur de rouille de fer*, Hiſp. *herrumbre*, σιδηροειδής, qui colorem habet ferri longa rubigine exeſi, qui ex ruſo, & nigro commixtus eſt. Interdum hic color dicitur *thalaſſicus*, quod nautæ, & piſcatores eo uti ſoleant in mari. *Plaut. Mil.* 4. 4. 43. Palliolum habeas ferrugineum; nam is color eſt thalaſſicus. ¶ Interdum ponitur pro lugubri, & funeſto, quia lugentes veſtibus ferruginei coloris utuntur. Hinc *Virg.* 4. *Georg. v.* 183. hyacinthos vocat ferrugineos, alludens ad fabulam Hyacinthi pueri ab Apolline jactu diſci occiſi, ex cujus ſanguine hyacinthus flos primum natus eſt. ¶ Interdum pro colore, qui aliqua ex parte ad ferruginem accedit. Hinc a *Claudiano l.* 2. *de rapto Proſerp.* violæ ferrugineæ vocantur.

Ferrugo, nis, f. 3. *ruggine del ferro*, Germ. *eiſenroſt*, Gall. *rouille de fer*, Hiſp. *herrumbre*, ἰὸς σιδήρου, rubigo ferri. *Plin. lib.* 23. *cap.* 8. Illitaque inde ferrugo incipientes lichenas ſanat. ¶ Tranſlate ferrugo color ruſus dicitur nigrioris rubedinis, ſimilitudine coloris ferri rubigine exeſi. *Virg.* 9. *Æn. verſ.* 582. Ferrugine clarus Ibera.

Ferrum, ri, n. 2. *ferro*, ברזל, Germ. *eiſen*, Gall. *fer*, Hiſp. *hierro*, σίδηρος, ſpecies metalli. *Cicer. de nat. Deor.* Nos ex terræ cavernis ferrum elicimus. ¶ Per ſynecdochen ponitur pro re facta ex ferro, ut pro gladio, compedibus, &c. *Cicer.* 1. *Tuſc.* In ſervorum ferrum, & manus incidiſſe. *Id.* 7. *Ver.* In ferrum, atque in vincula conjecti. *Id. pro Cæcin.* Inſtructi, & certis locis cum ferro homines collocati. ¶ Ferrum recipere proprie dicebantur gladiatores, qui in ludis jubebantur a populo ſe præbere jugulandos. *Cicer. Tuſc.* 2. Quis mediocris gladiator ferrum juſſus recipere, collum contraxit? ¶ Pro vomere *Virg.* 1. *Georg. verſ.* 50. Prius ignotum ferro quam ſcindimus æquor. ¶ *Ferrum tuum in igni eſt*: proverb. quo utitur *Senec. in Apocolocynth.* h. e. tuum negotium agitur.

Ferrumen, inis, n. 3. *ſaldatura*, דבק, Germ. *lethmetall*, Gal. *ſoudure de fer*, Hiſp. *ſoldadura*, σίδηρον, quoddam quaſi gluten, junctura, qua ferrum ferro jungitur, & generatim qua etiam aliæ res conſolidari ſolent. Quia enim ferrum interius eſt viſcidum, eo fit, ut partes divulſæ, igni injectæ, & in incude percuſſæ, exiguo negocio coaleſcant. *Plin. l.* 36. *c.* 23. Quod furto calcis ſine ferrumine ſuo cæmenta componuntur.

Ferruminatio, f. 3. σιδήρου κόλλησις, ἀσαφής, actus ferruminandi. *Paul. l. in rem actio*, §. *item quæcumque*, *ff. de rei vend.* Ferruminatio per eandem materiam facit confuſionem, plumbatura non idem efficit.

Ferruminatus, a, um, adject. ferrumine conglutinatus. *Plin. lib.* 10. *cap.* 33. Ferruminato alvi glutino. *Id. lib.* 35. *cap.* 15. Calcis quoque uſum præbuit, iis ferruminatis Babylonis muris.

Ferrumino, as, a. 1. *ſaldare*, *congiungere*, הדביק, Germ. *löten*, Gal. *ſouder le fer*, Hiſp. *ſoldar*, συγκολλάω, jungo, conſolido, partes glutino, & proprie dicitur de metallis; tranſlate ſumitur pro glutinare, conjungere in genere. *Pomp. Juriſc.* Si tuum ſcyphum alieno plumbo plumbaveris, argento ferruminaveris, non dubitatur, tuum ſcyphum eſſe. *Plin. lib.* 36. *c.* 28. Vitrum ſulphuri incoctum ferruminatur in lapidem. ideſt, glutinatur in formam lapidis. *Plaut. Mil.* 4. 6. 25. Labra labellis ferruminant.

Fertilis, le, o. 3. *fertile*, *abbondante*, *fruttuoſo*, פורה, Germ. *fruchtbar*, Gal. *fertile*, Hiſp. *fertil*, εὔφορος, ferax, ſecundus, uber, fructuoſus. *Cic. 5. Ver.* Agros latos, ac fertiles deſererent. *Liv. l. 5. c. 34.* Fertilis hominum, frugumque Gallia. *Ovid. l. 1. de ar. am. v. 349.* Fertilior ſeges eſt alienis ſemper in agris. *Liv. l. 29. c. 25.* Fertiliſſimus ager.

Fertilitas, atis, f. *fertilità*, שבע, Ger. *fruchtbarkeit*, Gal. *fertilité*, Hiſp. *fertilidad*, εὐφορία, feracitas, ubertas, ſecunditas, abundantia. *Cic. 1. de Divin. c. penult.* Quæ ſit vel ſterilitas agrorum, vel fertilitas futura.

Fertiliter, adv. *fertilmente*. *Plin. l. 34. c. 17. ſub fin.* Derelicta fertilius reviviſcunt.

Fertini, V. in Feltria.

Fertor, oris, m. 3. qui ferto libat. *Var. l. 7. de L. L.*

Fertorius, a, um, adject. ad ferendum aptus, ut lectus, ſella fertoria. *Cal. Aurel. Tard. l. 1. c. 4. & l. 5. c. 10.*

Fertum, ſeu ferctum, n. 2. libi opimi genus, a *fertus*, ſeu *fertus*, bonus, apud vet. vel a *fartum*, quod pluribus, variiſque rebus farciretur. *Perſ. ſat. 2. v. 48.* Attamen hic extis, & opimo vivere ferto intendis. *Feſtus*, & *Iſid. l. 6. c. 19.*

Fertus, a, um, adject. idem ac fertilis. *Vet. Poeta* apud *Cic. in Orat. c. 49.* Frugifera, & ferta arva Aſiæ tenet.

Fervefacio, is, eci, actum, a. 3. *far bollire*, רתח, Ger. *ſieden machen*, Gal. *faire bouiller*, Hiſp. *hazer hervir*, θερμαίνω, bullire facio. *Cato c. 123.* Eam fervefacito cum congio vini veteris. ¶ Ponitur item pro calefacere, *Plaut. Pſeud. 3. 2. 44.* Ex ipſæ ſe patinæ fervefaciunt illico.

Fervefactus, o. 1. 2. partic. a fervefacio. *Caſ. 5. B. G.* Fervefacta jacula. *Plin. l. 20. c. 3.* Vinum fervefactum.

Fervens, entis, o. 3. quod fervet, *fervido*, *bollente*. *Plin. lib. 7. cap. 2.* Ut ferventis aquæ contactum fugere. *Cic. 1. Offic. cap. 15.* Nam fortis animus, & magnus in homine non perfecto, nec ſapiente ferventior plerumque eſt. *Colum. l. 12. cap. 50.* Aqua ferventiſſima.

Ferventer, adv. *caldamente*, Germ. *hitziglich*, Gall. *fervemment*, Hiſp. *hervientemente*, θερμοτέρως, cum fervore. *Cal. Cic. l. 8. Fam. epiſt. 8.* Et de damnatione ferventer loqui eſt cœptum. *Id. ibid. epiſt. 6.* Curio ferventiſſime concerpitur. *Auguſt. de Geneſ. ad litt. cap. 5. l. 2.* Ferventius agere. *Cal. ad Cicer. Fam. 8. epiſt. 6.* Ferventiſſime concerpi.

Ferveo, es, fervi, vel ferbui, ſine ſup. n. 2. *bollire*, רתח, Germ. *heiſſ ſein*, Gall. *bouillir*, Hiſp. *hervir*, ζέω, eſt ex igne ſuppoſito calere, vi ignis commoveri, & agitari. Translate dicitur de iis quæ quovis modo caleſcunt, ſive aliquo æſtu agitantur. Sic vinum fervere dicimus, cum ex muſto tranſit in vinum. *Plin. lib. 14. c. 9.* Quoniam fervere prohibetur. ¶ Sic etiam mare fervere dicitur, cum æſtu, & fluctibus agitatur. *Ovid. 11. Met.* Pontus vertigine fervet. ¶ Item de iis, quæ ſtudio, & diligentia elaborantur. *Virg. 1. Æneid.* Fervet opus, redolentque thymo fragrantia mella. ¶ Item de hominibus, cum ira, odio, avaritia, aut alia perturbatione agitantur, ſeu incenſi ſunt. *Cic. pro Quinct.* Uſque eo fervet, ferturque avaritia. *Ovid. 2. Metam.* Fervere ab ira. ¶ Legitur & fervo, is, 3. conjug. *Ter. Adelph. 4. 1. 18.* Cum fervit maxime, tam placidum, quam ovem reddo. Sic *Virg.* ſæpe infinitum *fervere* corripit.

Ferveſco, is, n. 3. incipio fervere. *Lucr. l. 6. v. 851.* Terræ ferveſcunt ſole.

Fervide, adv. *ferventemente*, θερμῶς. *Plaut. Truc. 2. 4. 2.* Fervide ut tota floret! Sed al. rectius leg. *Ver vide, ut tota floret!*

Fervidus, a, um, o. 1. 2. *bollente*, רתח, Ger. *heiſſ*, Gal. *bouillant*, Hiſp. *ferviente*, θερμός, fervens, & maxime calidus. *Cic. 2. de nat. Deor.* Reliqua quarta pars mundi tota natura fervida eſt. ideſt, ardens maxime. ¶ Ponitur & translate pro vehementi, feroci, diligenti. *Cic. in Brut. c. 27.* Ap. Claudii volubilis, ſed paulo fervidior erat oratio. Et *c. 68.* Fervidum dicendi genus. *Sil. l. 17.* Fervidus ingenii Maſaniſſa, & fervidus ævi. ¶ Superlat. fervidiſſimus. *Curt. l. 3. c. 5.* Diei fervidiſſimum tempus cœperat.

Ferula, læ, f. 1. frutex externus, *canna d' India*, qui lignum corticis loco habet, ligni autem loco fungoſam intus medullam, a *ferendo*, quod a ſenibus propter levitatem loco ſcipionis fertur, ut ait *Plin. l. 13. cap. 22.* Græce νάρθηξ dicitur. ¶ Item ſubtilis ſurculus, ſeu ramus arborum. *Plin. lib. 17. cap. 21. de vitibus.* Ferulæ ipſæ breves, & ad ſumma breviores. ¶ Hinc ferula dicitur virga illa, qua Magiſtri ad cædendos pueros utuntur, *bacchetta*, שבט, *Martial. l. 10. epigr. 62.* Ferulæque triſtes, ſceptra pædagogorum. *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 120.* Ut ferula cædas meritum majora ſubire verbera. ¶ Præterea ferulæ dicuntur tabellæ ligneæ, quibus oſſa fracta includuntur a chirurgis. *Celſ. lib. 8. cap. 10.* Ferulæ ſuperaccommodandæ ſunt, quæ circumpoſita oſſa in ſua ſede contineant.

Ferulaceus, a, um, o. 1. 2. ναρθηκώδης, in modum ferulæ factus, ut ferulaceus caulis. *Plin. lib. 25. cap. 5.*

Ferulago, inis, frutex, quem ferula humiliorem, cetera omnino ſimilem Theophraſtus tradit. *Cal. Aurel. Acut. l. 2. c. 12.* Thapſia, quam nos ferulaginem dicimus.

Ferulĕus, a, um, adject. ex ferula factus. *Cal. Aurel. Tard. lib. 2. cap. 1.* Alearis tabella, aut ferulea.

Fervo, is. V. Ferveo.

Fervor, oris, m. 3. *bollore*, *fervore*, חם, Ger. *hitz*, Gal. *ferveur*, Hiſp. *hervor*, ζέσις, calor vehemens, qualis eſt ignis, vel Solis æſtus. *Cic. de nat. Deor.* Mundi fervor ille purior. *Plin. l. 23. c. 4.* Fervores capitis, *infiammazione di capo*. ¶ Translate ſumitur pro impetu, amore, &c. *Hor. 1. Carm. od. 16.* Me quoque pectoris tentavit in dulci juventa fervor. *Cic. de Senect. c. 13.* Fervor ætatis. Et *l. 1. de Orat. c. 51.* Fervor mentis.

Ferus, a, um, o. 1. 2. *fiero*, *ſelvatico*, פרא, Germ. *grimm*, Gall. *fier*, *ſauvage*, Hiſp. *fiero*, *ſalvaje*, ἄγριος, agreſtis, indomitus, cui opponitur cicur, a θὴρ Æolico, *fera*. *Cicer. de nat. Deor. cap. 64.* Jam vero immanes, & feras beluas nanciſcimur venando. ¶ Translate ſumitur pro immani, barbaro, crudeli. *Cicer. pro Roſc. Amer. cap. 13.* Et mores feros, immanemque naturam. *Id. Att. lib. 12.* O fera tempora, cum dubitet Curtius Conſulatum petere! ¶ Item pro intractabili, ut Fera ulcera, fera ſcabies, feræ papulæ, quæ manum chirurgicam non admittunt. *Celſus.* ¶ Ferus ager dicitur, qui incultus eſt. *Feſtus.* Fera hyems, h. e. aſpera. *Ovid. lib. 1. Triſt. el. 1. verſ. 42.* ¶ *Ferus*, *i*, abſolute interdum pro fera ponitur. *Phædr. lib. 1. Fab. 13.* Silva tum excepit ferum. hoc eſt aprum. *Virg. 2. Æn. verſ. 51.* de equo Trojano, In latus, inque feri curvam compagibus alvum. *Id. 7. Æn. verſ. 489.* Pectebatque ferum.

Feſcennia, Feſcennium, Feſcennium, *Città Caſtellana*, urbs Hetruriæ, Ocriculum verſus. Sed aliis eſt *Galeſe*, opp. & Duc. provinciæ Patrimonii S. Petri, ad Tiberim flu. medium inter Hortam ad Bor. & Civitatem Caſtellanam ad Auſt. Tudertum verſus. *Plin. l. 3. c. 5.*

Feſcennini verſus, carminis genus omni obſcœnitate, & opprobrio plenum a Feſcennia urbe, unde allati ſunt. Aliqui derivant a faſcinum, quod in nuptiis ad laudes adderentur ad faſcinum avertendum. *Liv. lib. 7. cap. 2.* Inter nuptiales feſcenninos.

Feſcenninus, a, um, o. 1. 2. quod ad Feſcenniam urb. ſpectat. *Virg. 7. Æn. v. 695.* Hi Feſcenninas acies, æquoſque Faliſcos &c.

Feſſŭlus, a, um, adject. diminut. a feſſus, *alquanto ſtanco*. *Pſeudepigr. Petronii:* Anima feſſula.

Feſſus, a, um, o. 1. 2. *ſtanco*, *laſſo*, יגע, Germ. *ermüdt*, Gall. *laſſe*, Hiſp. *canſado*, κεκμηκώς, fatigatus, ut docet *Priſcian.* jungitur fere ablativo. *Sener. Hippolyt.* Feſſus curis. *Tacit. 3. hiſt. cap. 2.* Feſſus valetudinibus. ¶ Et addita præpoſit. *Cic. Somn. Scip. cap. 1.* Feſſus de via. ¶ Cum genit. etiam reperitur. *Virg. Æn. 1. verſ. 182.* Cerealiaque arma expediunt feſſi rerum. h. e. penuria fatigati, eſurientes. *Serv.*

Feſtatus, a, um, adject. q. d. ad feſtum paratus. *Fabius Pictor* apud *Gel. l. 10. c. 15.* Dialis quotidie feſtatus eſt.

Feſtice, adverb. feſtiviter, læte, hilariter. *Var.* apud *Non. c. 6. n. 21.*

Feſtinabundus, a, um, adject. feſtinans. *Valer. Max. lib. 2. cap. 8. nu. 5.* Feſtinabunda manu.

Feſtinanter, adv. *velocemente*, מהרה, Ger. *eilentz*, Gal. *hativement*, Hiſp. *appreſſuradamente*, ἐπὶ σπουδῆς, celeriter, cito, a feſtinans. *Cic. 5. Fin. c. 26.* Illud mihi a te nimium feſtinanter dictum videtur. *Plin. l. 15. c. 11.* Quia feſtinantius germinant. *Aug. ep. 250. ſub fin.* Feſtinantiſſime reſpondiſſe.

Feſtinatim, adverb. feſtinanter. *Non. cap. 11. nu. 37.* exempla profert ex Titinn. & Siſenna.

Feſtinatio, f. 3. *fretta*, פזון, Germ. *eilung*, Gall. *haſte*, Hiſp. *prieſſa*, σπουδή, properatio. *Cic. pro Mil.* Quid afferebat feſtinationem? *Liv. lib. 5. ad fin.* Feſtinatio curam eximit.

Feſtinato, vel Feſtinate, adverb. idem quod feſtinanter. *Quintil. lib. 4. cap. 2.* Nihil feſtinato feciſſe videtur Milo. *Gel. lib. 10. cap. 11.* Coactius quid factum & feſtinatius.

Feſtinator, oris, m. qui feſtinat. *Quintil. declam. 2.* Fores trepide feſtinatoris effringuntur impulſu. Al. leg. *feſtinationis*.

Feſtinatus, a, um, adject. *affrettato*, *fatto preſto*. *Quintil. proœm. l. 6.* Feſtinata maturitas celerius occidit. *Lucan. l. 8. v. 24.* Honores feſtinati.

Feſtine, adv. idem ac feſtinanter. *Cic. Att. l. 4. ep. 14.* Feſtine odorari.

Feſtinis, e, adject. feſtinus. *Titin.* apud *Non. c. 8. n. 3.* Hæc res me fecit feſtinem.

Feſtino, as, avi, atum, a. 1. *affrettarſi*, מהר, Ger. *eilen*, Gal. *ſe hâter*, Hiſp. *apreſurarſe*, *darſe prieſſa*, σπεύδω, propero. *Cic. Att. l. 6.* Hæc feſtinans ſcripſi in itinere, atque agmine. *Id. 7. Fam.* Nihil eſt, ut migrare tantopere feſtines. *Plin. l. 7. c. 20.* Feſtinat ad fratrem. *Quintil. l. 6. cap. 3.* Feſtinare in provinciam. ¶ Interdum eſt trepidare, & turbari. *Salluſt.* Feſtinantibus in ſumma inopia Patribus. ¶ Interdum ſatagere. *Horat. l. 4. od. 11.* Cuncta feſtinat domus, huc & illuc curſitant mixtæ pueris puellæ. ¶ Cum accuſat. etiam uſurpatur more activor. ut feſtinare fugam. *Virg. 4. Æn. verſ. 575.* Hinc paſſivum feſtinor. *Tac. de Germ. cap. 20.* Nec virgines feſtinantur. hoc eſt non tam cito nuptui collocantur. ¶ Feſtina lente, σπεῦδε βραδέως, proverb. eſt, quo ſignificatur, ſedulitate in rebus agendis opus eſſe, quæ tamen ſit cum conſilii maturitate conjuncta. Hoc proverb. ſæpe uſurpabat Auguſtus, teſte *Sueton. in ejus vita*, *c. 25.*

Feſtinus, o. 1. 2. *veloce*, מהיר, Ger. *eilend*, Gal. *haſtif*, Hiſp. *preſto*, *preſſuroſo*, ταχύς, celer. *Cic. Att. l. 9.* Feſtino enim ſimillimus decurro. *Ovid. 11. Met. v. 348.* Curſu feſtinus anhelo. *Stat. 9. Theb.* Cruda feſtinaque virtus. ¶ Cum genitivo legitur apud *eund. l. 5. Sil. 3. v. 135. & 6. Theb. v. 75.*

Feſtive, adv. *piacevolmente*, Germ. *lieblich*, Gall. *plaiſamment*, Hiſp. *con donayre*, ἀστείως, lepide, facete, jucunde. *Cic. lib. 2. ad Q. Fr.* Quanquam a te actam fabellam video eſſe feſtive. *Gel. l. 9. c. 15.* Atque ibi Julianus feſtiviſſime, Nolite quærere, inquit, &c.

Feſtivitas, f. 3. *piacevolezza*, חן, Germ. *lieblighkeit*, Gall. *plaiſance*, *joyeuſeté*, Hiſp. *donayre*, ἀστειότης, lepos, & urbanitas ſermonis a *feſtivus*. *Cic. in Brut.* Feſtivitate, & facetiis C. Julius L. F. & ſuperioribus, æqualibus ſuis omnibus præſtitit. *Id. in Orat.* Abuti inſolentius feſtivitatibus. *Ter. Eun. 5. 9. 18.* An fortunam collaudem, an mei patris feſtivitatem, & facilitatem? Ubi *Donat.* Feſtivitatem, qua amatori non obſtitit, & facilitatem, qua ignovit; unde feſtivitas in dictis, facilitas vero in animo, & factis &c. ¶ Pro feſto die. *D. Auguſtinus ep. 55. al. 119. Iſidorus l. 1. de Offic. Eccleſ. c. 32.*

Feſtiviter, adv. idem ac feſtive. *Gel. l. 2. c. 2.* Feſtiviter ſe junxit. *Nævius* apud *Non. c. 11. n. 10.* Domus parata feſtiviter.

Feſtivus, a, um, o. 1. 2. *piacevole*, *faceto*, חן, Ger. *luſtig*, *lieblich*, Gal. *plaiſant*, *joly*, Hiſp. *gracioſo*, *donoſo*, ἀστεῖος, lepidus, urbanus, facetus, a *feſtus*, quia feſtis diebus cuncta ſolent eſſe læta, & hilaria. *Cic. Att. l. 1.* Puer feſtivus Anagnoſtes noſter deceſſerat. ¶ Comp. feſtivior, ſup. feſtiviſſimus. *Cic. Att.* Ab iis præſertim pueris, quibus nihil poteſt eſſe feſtivius. *Ter. Adelph. 5. 9. 26.* O mi pater feſtiviſſime.

Feſtra, f. 1. minuſculum ſacrarii oſtium, a feneſtra per ſync. quia feneſtræ magis, quam oſtii ſimilitudinem habebat, vel quaſi φαῖστρα a φάω, *luceo*. ¶ Hinc Scalig. hanc vocem reſtituit *Macrob. Saturn. 3. c. 12.* ubi ait: Gnipho diſputat, quid ſit feſtra, quod eſt oſtium minuſculum in ſacrario; quo verbo etiam Ennius uſus eſt. Sic etiam Interpretes legendum cenſent illud *Plauti Caſ. 1. 1. 44.* Concludere in feſtram firmiter.

Feſtūca, f. 1. *feſtuca*, קש, Ger. *ſplitter*, Gal. *fêtu*, Hiſp. *palillo*, κάρφος, pullulus arboris novellæ, & cujuſque ſati. *Col. l. 8. c. 15.* Per quos feſtucæ, ſurculique in aviariis paſſim ſpargendi ſunt. ¶ Feſtuca item fuit virga Prætoris, al. *vindicta*, quæ manumittendis a lictore imponebatur. *Plaut. Mil. 4. 1. 15.* Ingenua, an feſtuca facta? ſerva, an libera eſt?

Feſtucarius, o. 1. 2. καρφολόγος, quod ſpectat ad feſtucam. *Gel. l. 20. c. 9.* Conferens vim illam civilem, & feſtucariam, quæ verbo diceretur, non quæ manu fieret, cum vi bellica, & cruenta.

Feſtucŭla, æ, f. 1. parva feſtuca. *Pallad. l. 5. t. 8.*

Feſtum, i, n. dies feſtus, *giorno feſtivo*, ἑορτή. *Ovid. l. 10. Met. v. 431.* Feſta piæ Cereris celebrabant annua matres.

Feſtus, o. 1. 2. *feſtivo*, *di feſta*, חג, Ger. *frœlich*, Gal. *jour de fête*, Hiſp. *feſtivo*, *dia de fieſta*, ἑορτάσιμος, ad feſtum pertinens, ſolemniter lætus, & feriatus: ut dies Feſti, qui honori Deorum dedicati erant, ab ἑορτάζω, quod eſt *diem feſtum agere*, & factum eſt ab ἑστία, quod tum larem, ſive focum, tum Veſtam foci præſidem ſignificat. *Cic. 6. Ver.* Feſtos dies anniverſarios agunt celeberrimo virorum, mulierumque conventu. ¶ Dies feſti alii erant *faſti*, alii *nefaſti*, &c. V. *Faſti*. ¶ *Feſtus dies* blandiendi eſt formula. *Plaut. Caſ. 2. 1. v. 49.* Sine, amabo, te amari, meus feſtus dies, meus pullus, paſſer &c. *Ter. Eun. 3. 5. 12.* O feſtus dies hominis, amice, ſalve. ¶ Tribuitur hoc adject. etiam aliis rebus, ut feſtus clamor. *Plin. ep. 17. l. 2.* Choreæ feſtæ. *Ovid. 8. Met.* Arces feſtæ Palladis. h. e. in quibus Palladis feſta celebrantur. *Id. 2. Met.* Aures feſtæ, hoc eſt jocis, & feſtivis ſermonibus audiendis accommodatæ, apud *Claudian. de bello Get.* ¶ Habet etiam ſuos gradus. *Id. de Conſ. III. Honor. v. 3.* Feſtior annus erat. *Vopiſc. in Tacit. c. 11.* Feſtiſſimi dies.

Feſtus, i, Sext. Pompejus Feſtus Grammaticus ſub Chriſtianis Imperatoribus floruit, ut plerique Critici putant; & ſcripta Verrii Flacci in compendium redegit, cujus operis reliquiæ adhuc extant in alphabeti ordinem digeſtæ, & a Paulo Diacono interpolatæ. Solum autem a littera M aliquid *Feſt.* ſupereſt; cætera ante ſunt omnia ex ſtylo *Pauli*.

Feſulæ, Feſula, Fæſulæ, *Fieſole*, Col. & urbs exc. Etruriæ, in colle, a Florentia 2. M. P.

Feſulānus, a, um, adject. *di Fieſole*, ut Feſulana plebs, apud *Plin. lib. 7. cap. 13.* ¶ Scribitur & *Fæſulanus*. *Inſcript.* apud *Gud. pag. 116. n. 1.* T. Avertius Q. F. Scapt. Flaccus Eq. Rom. Fæſulanus.

Fex. V. Fæx.

F ANTE I.

Fi, fi, vox eſt, qua fœtida abiguntur. *Plaut. Caſ. 3. 6. 7.* Fi, fi, fœtet tuus mihi ſermo. Al. aliter leg. ¶ Fi, imperat. V. *Fio*.

Fiber, bri, maſc. *caſtoro*, *bièvre*, κάστωρ, animal quadrupes, amphibium, in Ponto, al. *caſtor*, & *canis Ponticus*, a φίβρος, Æolice pro θίβρος, *mollis*, quia pilum pluma molliorem habet. Habet caudam piſcis, cæterum ſpeciem lutræ. Differt a cane fluviali. Nam hic lutra eſt. Vivit in riparum cavernis, in quibus gradus binos, aut ternos facit, ut creſcente aqua aſcendat, decreſcente deſcendat. Noctu in primis cavernis exit, ac tum fructibus, ac corticibus arborum veſcitur, tum flumine etiam ſe mergit, ac piſces captat. *Feſt.* Fiber genus beſtiæ quadrupes incitatiſſimum. V. *Plin. l. 8. c. 30.*

Fibulatorius. V. Fibulatorius.

Fibræ, arum, f. 1. *fibre*, ἶνες, λοβοί, rei cujuſque extremitates, ſed proprie rei uncinæ, a *fiber*, *bra*, *um*, extremus, quod a *finis*. *Celſ. l. 4. c. 1.* Pulmo in duas fibras unguiæ modo dividitur. ¶ Sæpe hoc nomen dicitur de venis, quæ in rebus extrinſece diffuſæ ſunt. *Plin. l. 11. c. 37.* Murium jeſculis fibræ ad numerum Lunæ dierum in menſe congruere dicuntur, totidemque inveniri. ¶ Item de minutis radicibus, ſeu capillamentis arborum, & herbarum. *Virg. 1. Georg.* Et amaris intuba fibris. *Cicer. in Tuſc. 3. c. 6.* Non ſolum ramos amputare miſeriarum, ſed omnes radicum fibras evellere. ¶ Interdum de toto viſcere. *Perſ. ſat. 1.* Nec enim mihi cornea fibra eſt. ideſt, non ſunt mihi ita dura præcordia, ut laudis amore non capiar. ¶ Dicitur etiam fibra de ora extrema fluminis. *Feſt. in Fiber.*

Fibrātus, o. 1. 2. quod fibras habet. *Plin. l. 25. c. 5.* Fibrata radix cæparum modo.

Fibrinus, a, um, o. 1. 2. ex fibro, ut fibrina pellis. *Plin. l. 17. c. 28.*

Fibŭla, æ, f. *fibbia*, [illegible], Germ. *heffte*, Gal. *boucle*, Hiſp. *hevilla*, πόρπη, id quo longiora veſtimenta ſolent ſubnecti, ornamentum cinguli ad veſtem ſubligandam, a *fibra*, quia nectit veſtium fibras, hoc eſt, extremitates. *Iſid. l. 19. c. 33.* derivat a φίβλα, *fibula*. Sed Græci ipſi hanc vocem a Romanis accepere, quia Romani per ſync. pro *fibula* dicebant *fibla*. *Virgil. Æn. 4. verſ. 139.* Aurea purpuream ſubnectit fibula veſtem. ¶ Olim milites aurea fibula donabantur. *Liv. l. 9. Bel. Mac.* Quinctius alter Prætor ſuos equites catellis, ac fibulis donavit. ¶ Quandoque ponitur pro circulo. *Col. l. 6. c. 5. de bobus.* Ænea fibula pars auriculæ latiſſima circumſcribitur. ¶ Et ſpeciatim pro circulo illo æneo, quo adoleſcentulorum virilia ſolent coerceri conſervandæ vocis gratia, quo item hiſtriones utuntur, cui generi hominum potiſſimum vocalitas neceſſaria eſt. *Mart. l. 7. ep. 81.* Menophili penem tam grandis fibula veſtit, ut ſit comœdis omnibus una ſatis. V. *Celſ. l. 7. c. 25.* ¶ Fibulæ item in ædificiis dicuntur ferramenta, quibus tigni conjunguntur. *Cæſ. 4. B. G.* Binis utrinque fibulis ab extrema parte diſtinebantur. Adde *Vitruv. l. 10. c. 2.* ¶ Denique fibulæ dicuntur ligamina quædam, quibus medici vulnera conſtringunt difficile coeuntia. *Celſ. l. 5. c. 26.* ¶ *Fibla* per ſyncop. pro *fibula* legitur apud *Apic.* auctorem culinarium, *l. 8. c. 7.*

Fibulatĭo, onis, f. conjunctio per fibulam. *Vitruv. lib. 10. cap. 3.* Utendum tignorum fibulationibus.

Fibulatorius, & fiblatorius, a, um, adject. qui fibula ſtringitur, ut fibulatoria ſaga, apud *Trebel. Pol. in 30. Tyrann.*

Fibulatus, a, um, adject. fibulas habens. *Vopiſc. in Probo, c. 4.* Huic dari jubebis pallia Gallica duo fibulata.

Fibŭlo, & fiblo, as, a. 1. *affibbiare*, [illegible], Ger. *heffter*, *vincken*, Gal. *boucler*, *agrafer*, Hiſp. *abrochar*, περονάω, conjungo, fulcio. *Col. l. 1. c. 6.* Omneſque parietum, & ſoli juncturæ teſtaceis pulvinis fibulantur.

Ficaria, f. 1. *Serpentaria*, *Serpentera*, inſ. parva Sardiniæ, oræ adjacens Orientali, apud Carbonarium prom.

Ficarĭa, æ, f. 1. locus ficis arboribus conſitus. *Pallad. l. 4. c. 10.* Aliqui inter ficarias caprifici arborem ſerunt.

Ficarius, a, um, o. 1. 2. quod ex ficu eſt, aut ad ficum attinet. *Pl. l. 11. c. 35.* Ficarios culices caprificus generat. *Cat. R. R. c. 48.* Ficariæ crates.

Ficedŭla, f. 1. *beccafico*, Germ. *ſchnepff*, Gall. *bec figue*, Hiſp. *comehigos*, συκαλίς, avis eſt quæ ficuum eſu pingueſcit. Aliqui exiſtimant, autumno ficedulam, aliis temporibus melancoryphum, ſeu atricapillam vocari. *Plin. l. 10. c. 29.* Alia ratio ficedulis: nam formam ſimul, coloremque mutant. *Martial. l. 13. epigr. 5.* Cerea quæ patulo lucet ficedula lumbo. ¶ Ficedulam etiam eruditi tradunt vicum urbis Romæ.

Ficedulenſis, ſe, adject. a ficedula, ſive avem ſignificet, ſive vicum. Hinc milites ficedulenſes *Plaut.* appellat *Captiv. 1. 2. 60.* jocoſe & ambigue. h. e. guloſos, & ficedularum hoſtes. V. *Piſtorenſes.*

Ficētum, ti, n. 2. *ficajo*, Ger. *garten von feigenbeumen*, Gal. *lieu, où il y a quantité de figuiers*, Hiſp. *higueral*, συκών, locus, ubi ficus conſitæ ſunt. *Var. l. 1. R. R. c. 41.* Ut in locis frigidis ficeta fieri non poſſunt. ¶ Tranſlate ponitur pro obſcœnis partibus ficoſis, ideſt, multis ulceribus, quæ ficos vocant, obſitis. *Martial. l. 12. epigr. 33.* Nil, niſi ficetum, nunc Labienus habet.

Ficitas, fœm. 3. ficorum fructuum abundantia. *Nev.* apud *Non. c. 2. n. 217.*

Ficitor, m. 3. συκοφάγος, ficorum amator, ſeu ficorum collector. *Nevius* apud *Non. loc. cit.* Ficitores omnes cupiunt ficitatem.

Ficolenſes, m. 3. pop. Latii, Fabraternis, & Fregellanis finitimi. *Pl. l. 3. c. 4.* ¶ Item pop. Samnii, proximi Æſernibus, & Sepinatibus proximi. *Plin. l. 3. c. 12.*

Ficōſus, o. 1. 2. ficis, hoc eſt, ulceribus, & tuberculis plenus. *Martial. l. 7. epigr. 70.* Ficoſa eſt uxor, ficoſus & ipſe maritus. *Priap. carm. 50.* Ficoſiſſima puella.

Ficte, adv. *fintamente*, Ger. *erdichtlich*, Gal. *avec feinte*, Hiſ. *fingidamente*, προσποιητῶς. *Cic. l. 3. Fam. ep. 13.* Ne cui ſuſpicionem ficte reconciliatæ gratiæ darem.

Fictĭlis, le, o. 3. *di terra*, Germ. *irdin*, Gall. *de terre*, Hiſp. *de barro*, κεραμεοῦς, quod a figulo factum eſt. *Cicer. Att. lib. 6.* Quid te in vaſis fictilibus appoſiturum putem? *Id. lib. 1. nat. Deor. cap. 26.* Fingere aliquid fictilibus figuris. ¶ Fictilia, um, abſolute pro fictilibus vaſis. *Juven. ſat. 10. verſ. 25.* Nulla aconita bibuntur fictilibus.

Fictĭo, onis, f. actus fingendi, & plaſmandi, *finzione*, *formazione*, πλάσις. *Lactant. l. 2. c. 12.* Elementorum omnis ratio in noſtri corporis fictione concluſa eſt. *Id. l. 1. c. 21.* Non exigo, ut aliquis poetarum fictionibus credat. *Quintil. l. 9. c. 3.* proſopopœjam *perſonarum fictionem* appellat.

Fictitius, a, um, adjectiv. fictus, formatus: item fictus, ſimulatus. *Plin. l. 23. c. 1.* Fictitium non poteſt videri. *Jul. Firmic. de error. prof. relig.* Videtis, ut veſtros ementitos, & fictitios Deos turbulentus error excogitaverit.

Fictor, m. 3. πλάστης, figulus, qui fingit, ideſt, qui ex creta, atque argilla opera facit. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 29.* Qua pictores, fictoreſque voluerunt. ¶ Fictores etiam dicuntur qui Deorum ſimulacra ornant. Hinc Fictores Pontificum, Fictores Veſtalium leguntur in *Vet. Inſcriptionibus*; qui etiam ex pane, vel cera ſimulatas hoſtias faciebant pro temporibus; præterea inter miniſteria ſacrorum liba fingebant. *Var. l. 6. de L. L.* Fictores dicuntur a fingendis libis. ¶ Fictor legum, h. e. conditor. *Plaut. Epid. 3. 4. 86.*

Fictrix, icis, f. quæ fingit. *Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 39.* Ejus univerſæ materiæ fictrix, & moderatrix Divina eſt Providentia.

Fictūra, æ, f. fictio. *Gel. l. 10. c. 3.* Eademque eſſe fictura, qua eſt amarus.

Fictus, o. 1. 2. *formato*, *finto*, [illegible], Ger. *gemacht*, Gal. *formé*, Hiſp. *hecho*, *compueſto*, πλαστός, formatus, partic. a fingor. *Cic. 1. de Orat.* Ut non nati, ſed ab aliquo Deo ficti eſſe videantur. ¶ Item excogitatus, falſus. *Cic. pro Mur.* Ex rebus fictis, commentitiiſque conſtat.

Ficulnenſis via olim dicta eſt, quæ poſtea Nomentana. *Liv. l. 10. c. 3.*

Ficulnĕus, o. 1. 2. σύκινος, quod eſt ex ficu arbore. *Plin. l. 23. c. 28.* Sunt & ficulnei caules. *Col. l. 5. c. 11.* Ad crus arboris ficulneæ religa.

Ficulnus, o. 1. 2. idem ac ficulneus. *Hor. 1. ſerm. ſat. 8.* Olim truncus eram ficulnus, inutile lignum.

Ficŭlus, m. 2. dim. a ficus, pro fructu. *Plaut. Stich. 5. 4. 8.* Mucibus, fabulis, ficulis. Adde *Curc. l. 4. c. 1.*

Ficus, ci, f. 2. vel ficus, us, f. 4. *fico*, Ger. *feigenbaum*, Gal. *figuier*, Hiſp. *higuera*, συκῆ, arbor, quæ ficos fructus profert. Eſt ſemper g. f. & tum 2. tum 4. decl. *Plin. l. 16. c. 31.* Quod coarguunt fici, quarum radices longiſſimæ ſunt. *Cic. in Brut.* Uxorem ſuam ſuſpendiſſe ſe de ficu. ¶ Ficus item, *fico*, σῦκον, fructus eſt fici arboris. Inflectitur & per 2. & per 4. declinationem, & in 2. declin. eſt tam gen. maſc. quam fœm. in 4. eſt ſolum gen. fœminini. *Macrob. l. 3. c. 10.* Groſſi appellantur fici, qui non matureſcunt. *Var. l. 1. de re ruſt. c. 41.* Fici ſemen naturale intus in ea ficu, quam edimus. *Martial. l. 1. ep. 66.* Dicemus ficus, quas ſcimus in arbore naſci. ¶ Ficus item, *fico*, *porofico*, σῦκον, σύκωσις, genus ulceris, quod naſcitur in capite tum in capillo, tum in barba, item in locis obſcœnis, quæ pilis integuntur, quia deſuper fundit ſeſe ad fici fructus ſimilitudinem. Eſt g. m. & 2. decl. *Celſ. lib. 6. cap. 3. Martial. lib. 1. epiſt. 66.* Dicemus ficos Cæciliane tuos. ¶ Ficus item, f. 2. vel 4. frutex eſt marinus, ſine foliis, rubro cortice, a ſimilitudine fructus. *Plin. lib. 13. cap. 25.*

Fidamen, inis, n. fiducia. *Tertul. carm. ad Senat. v. 83.* Corrige delictum fidamine.

Fide, adverb. *fedelmente*, fideliter, πιστῶς. *Cic. Cal. 2. Fam. ep. 16.* Quæ mihi a te ad timorem fidiſſime, atque amantiſſime proponuntur.

Fideicommiſſarius, m. 2. cui fideicommiſſum cedit. *Ulp. l. Fideicomm. Dig. de Legat. 3.* Ut fideicommiſſarium privaret fideicommiſſo. ¶ Eſt etiam adject. ut fidei commiſſaria hæreditas, quæ ſc. ex fidei commiſſo eſt, *leg. 77. §. 24. ff. de Legat. 3.*

Fideicommiſſum, n. 2. ſpecies diſpoſitionis ultimæ voluntatis, cum teſtator alicujus fidei aliquid committat, quod alteri traditurus ſit. Dictum eſt fideicommiſſum, quia ex fide ejus, cui committebatur, pendebat. Sed poſtea fideicommiſſa, ut omnis fraudis humanæ occaſio amputaretur, ab Auguſto ad neceſſitatem juris ſunt retracta, juſtiſque legatis exæquata. V. JCtos.

Fideicommiſſus, a, um, o. 1. 2. quod fideicommiſſo relictum eſt. *Ulp. in l. Titius, ff. de act. empt.* Fideicommiſſam libertatem petiiſſent.

Fideicommitto, is, a. 3. alterius fidei committere. *Dig. l. 32. leg. 36. initio.*

Fidejubĕo, es, juſſi, juſſum, *promettere per altri*, [illegible], Germ. *verheiſſen*, Gal. *pleger*, Hiſp. *fiar*, ἐγγυάομαι, pro alio promitto. *Ulp. l. ſi dubitet, §. filius fam. ff. de fidei juſſ.* Filius familias pro patre poterit fidejubere. ¶ Dicitur etiam diviſim, Fide mea eſſe jubeo. *Paul. l. ubi autem, de verb. oblig.* Si filius familias ita ſtipulatus fuerit, Quantam pecuniam Titio credidero, fide tua eſſe jubes?

Fidejuſſĭo, f. 3. ἐγγύησις, ſponſio pro alio facta. *Jabol. l. ſed etſi, ff. de fidejuſſ.* Cum ſervus fidejuſſionis nomine obligari non poſſit.

Fidejuſſor, m. 3. *mallevadore, chi promette per altri*, [illegible], Ger. *verheiſſer*, Gal. *plege*, Hiſp. *fiador*, ἐγγυητής, ſponſor, qui pro alio aliquid promittit. *Donat.* Fidejuſſor eſt auctor credendi, alium aliquid daturum, facturumve ſua fide, ſuoque periculo promittens. *Ulpian. in tract. de fidejuſſ.* Si quis Stichum ſtipulatus fuerit, & fidejuſſorem ita acceperit.

Fidejuſſorius, a, um, adject. ad fidejuſſorem, ſeu fidejuſſionem pertinens, ut fidejuſſoria cauſa, *leg. 38. §. ult. ff. de ſolut.*

Fidēle, adverb. idem ac fideliter. *Plaut. Capt. 2. 3. 79.* Fac, fidele ſis fidelis. Verum alii rectius leg. *Fac fidelis ſis fideli.* *Prudent.* tamen in *Rom verſ. 426.* Nunquam aliter precabor, quam fidele ut militent. Quæ poteſt eſſe Enallage, ut *dulce videre.*

Fidella, f. 1. κεράμιον, genus vaſis Samii ad plurimos uſus accommodati, quia fideliter ſervat recondita. *Colum. lib. 12. cap. 38.* In fictili fidelia ſacro loco reponuntur. *Id. lib. 12. cap. 13.* Sal in fundis fideliarum ſubſternitur. ¶ *De eadem fidelia duos dealbare parietes*, eſt eadem opera duos velle demereri, tractum ab iis, qui parietibus albarium inducturi colores habent in fictilibus præparatos. *Curius Cicer. lib. 7. Fam. epiſt. 29.* Nec ſolere duos parietes de eadem dealbare fidelia.

Fidēlis, le, o. 3. *fedele*, [illegible], Ger. *trew*, Gal. *fidele*, Hiſp. *fiel*, πιστός, qui ſervat fidem, vel cui tuto fidem adhibere poſſumus. *Cic. Sulp. 4. Fam.* Aut ſi quem tuorum fidelium voles, ad me mittas. *Id. l. 1. Q. Fr. ep. 3.* Conjux fideliſſime. ¶ Transfertur etiam ad inanimata. *Plin. in l. 16. c. 36. de arundinum comis*, Glutino tenacior ſirmiſque explendis fidelior pice.

Fidelitas, f. 3. *fedeltà*, [illegible], Germ. *trew*, Gall. *fidelité*, Hiſp. *fidelidad*, πιστότης, obſervatio fidei. *Cicer. ad Q. Fr. lib. 1.* Quibus in rebus etiamſi fidelitas ſumma eſt.

Fideliter, adverb. *fedelmente*, Germ. *trewlich*, Gall. *fidelement*, Hiſp. *lealmente*, πιστῶς. *Liv. lib. 33. cap. 35.* Conſtanter, & fideliter permanere in amicitia Populi Romani. *Cicer. Fam. 11. epiſt. 12.* Quo fidelius ad te litteræ perferantur. *Gel. lib. 17. cap. 12.* Fidelius, conſtantiuſque valere. *Plin. Paneg. c. 56.* Fideliſſime narrare.

Fidēnæ, Fidena, Fidene, *Caſtel Jubileo*, Col. & urb. Latii, nunc vicus Sabinæ prov. ad Tiberim fl. Condita fuit ab Aſcanio Æneæ filio una cum Alba Longa, & Antio. Funditus everſa eſt a M. Æmilio, quod a Romanis rebellaſſet. ¶ Primam hujus vocis producunt *Horat. l. 1. ep. 11. v. 8.* & *Juven. Sat. 6. v. 56.* & *Sat. 10. v. 100.* *Virg.* vero corripit *6. Æn. v. 773.*

Fidēnas, atis, ſubſtant. Fidenatium incola, aut civis. *Plin. l. 3. c. 12.* Item adject. ut bellum Fidenas. *Liv. l. 1. c. 15.*

Fidens, entis, adject. qui fidit, *audace*, *animoſo*. *Cic. Tuſc. 3. c. 7.* Qui fortis eſt, idem eſt fidens (quoniam confidens mala loquendi conſuetudine in vitio ponitur, ductum verbum a confidendo, quod laudis eſt) qui autem eſt fidens, is profecto non extimeſcit. *Apul. l. 5. Met.* Pſyche paulo fidentior intra limen ſe ſe tecit. *Ammian. l. 27. c. 24.* Fidentiſſimo impetu. ¶ Conſtruitur cum ablat. *Cic. 1. Offic. cap. 23.* Animus prudentia, conſilioque fidens. ¶ Et cum genit. *Virg. 2. Æn.* Fidens animi. ¶ Et cum dat. *Cic. Att. lib. 6.* Puer bene ſibi fidens.

Fidenter, adv. *arditamente*, [illegible], Ger. *vertrewlich*, Gal. *aſſeurement*, Hiſp. *ſeguramente*, τεθαῤῥηκότως, intrepide, cum fiducia. *Cic. 2. de Div. c. 31.* Timide fortaſſe ſigniter evellebat, quod fidenter infixerat. *Idem Att. 6. ep. 1.* Paulo vellem fidentius. *Ammian. l. 27. c. 2.* Auſi omnes accedere fidentiſſime.

Fidentia, æ, f. 1. *fidanza*, [illegible], Ger. *trawung*, Gal. *confiance*, Hiſp. *confianza*, θάρσος, firma animi confiſio, & fortitudinis pars, ut *Cic. 2. de Invent. c. 54.* definit, per quam magnis, & honeſtis in rebus multum ipſe animus in ſe fiduciæ cum certa ſpe collocavit. *Id. 4. Tuſc. c. 37.* Et, ſi fidentia, id eſt, firma animi confiſio ſcientia quædam eſt, & opinio gravis, non temere aſſentiens, metus quoque eſt diffidentia expectati, & impendentis mali.

Fidentia, f. 1. Julia, Julia Fidentia, *Borgo di S. Donnino*, urbs Galliæ Togatæ, in Lombardia Ciſpadana, in Duc. Parmenſi, inter Placentiam, & Parmam ad Or.

Fidentiola, f. 1. *Fiorenzuola*, opp. Galliæ Togatæ, inter Fidentiam, & Placentiam.

Fides, fidei, f. 5. *fede*, [illegible], Germ. *glaub*, Gal. *foy*, Hiſp. *fe*, πίστις, eſt dictorum, conventorumque conſtantia, & veritas, ut *Cic.* definit *1. Off. c. 7.* dicta, ut idem ibidem interpretatur, a *fio*, quia fiat, quod dictum eſt. *Cic. de Sen.* Ille vir haud magna cum re, ſed fidei plenus. ¶ Speciatim pro opinione, atque exiſtimatione fidelitatis, æquitatis, conſtantiæque in re contracta ſervanda, *fede*, *credito*. *Cic. pro Leg. Manil. c. 7.* Scimus, Romæ ſolutione impedita fidem concidiſſe. *Cæſ. 3. B. C. c. 1.* Cum fides tota Italia eſſet anguſtior, neque creditæ pecuniæ ſolverentur. ¶ Uſurpatur etiam pro promiſſione. *Cic. Lent. 1. Fam.* Pompeji fides, quam de me Cæſari dederat. ¶ Item pro auctoritate. *Cic. pro Archia.* Omnem tabularum fidem reſignaſſet. ¶ Item pro ope, auxilio. *Cic. pro Rab.* Sed jam quoniam fidem, quam potui, tibi præſtiti. *Id. pro Quinct.* Deum, atque hominum fidem implorabis. ¶ Item pro patrocinio. *Cic. 7. Famil.* Cum te, & adoleſcentiam tuam in amicitiam, & fidem meam contuliſſes. Sic *Salluſt. Jug.* Tradere in fidem. *Cic. l. 1. Offic. c. 11.* Recipere in fidem devictas bello nationes. ¶ Item pro fiducia, *fidanza*. *Ter. Andr.* Triſtis ſeveritas ineſt in vultu, atque in verbis fides. ¶ *Bona fide*, eſt recta mente, ſyncere, ſerio. *Plaut. Aul.* Dic bona fide, tu id aurum non ſurripuiſti? ¶ *Bonæ fidei homo* vocatur, cui res tuto creditur, *dabbene*, *fedele*, *leale*. *Suet. in Aug.* Populo promiſſum congiarium repoſcenti bonæ ſe fidei eſſe reſpondit. ¶ *Fidem dare*, *fidem interponere*, *fidem obligare*, eſt promittere. *Cic. 2. Fin.* Propter fidem, quam dederat hoſti. *Id. in Bruto.* Luſitanis a Sergio Galba Prætore contra interpoſitam fidem interfectis. *Id. 5. Phil.* Audebo etiam obligare fidem meam P. C. vobis Populoque Romano. ¶ *Habere fidem alicui*, *Adjungere fidem*, *Tribuere fidem*, eſt credere. *Cic. 5. Fam.* Si fides, majorem tibi habui, quam pene ipſi mihi. Et paſſive. *Idem 6. Fam.* Debet habere fidem noſtra productio, ideſt, digna eſt,

cui

cui credatur. *Id. 2. Acad.* Viſis non omnibus adjungebat fidem. *Id. pro Sylla.* Nec teſtimonio fidem tribui convenerit. ¶ *Fidem colere, fidem ſervare, fidem praeſtare, fidem tenere, in fide ſtare*, eſt ſtare promiſſis, facere, quod promiſſum eſt. *Cic. in Vatin.* Tum quaero, ſervariſne in eo fidem. *Id. 1. Fam.* Si Rex amicis ſuis, qui pecunias ei crediderint, fidem ſuam praeſtitiſſet. *Idem 12. Phil.* Non tenuit omnino colloquium illud fidem. *Id. pro Planc.* Teſtimoniorum fidem, & religionem nunquam iſta natio coluit. *Id. pro Rab.* Idemque violavit, ſi in fide non ſtetit. ¶ *Fidem liberare, fidem ſolvere*, eſt promiſſo ſatisfacere. *Cic. pro Planc. c. 20.* Hermippus Fufiis ſatisfacit, & fidem ſuam liberat. *Idem 10. Fam.* Videam, ne fallar ſuam fidem ſolutam eſſe. ¶ *Fidem mutare, fidem fallere, fidem violare, fidem frangere, fidem infirmare*, eſt pactum reſcindere, violare promiſſum. *Salluſt. in Jug.* Profecto cuncti, aut magna pars Cirthenſium fidem mutaviſſent. *Cic. 2. Off.* Ad ſupplicium ire maluit, quam fidem hoſti datam fallere. *Id. 3. Off.* Qui jusjurandum violat, is fidem violat. *Id. pro Roſc. Com.* Perfidioſum, & nefarium eſt fidem frangere. *Id. Att. l. 15.* An fidem infirmet Silio. *Fidem facere*, eſt probare. *Cic. Att. l. 7.* An mihi nutus tuus non faceret fidem? ¶ *Fidem imminuere, derogare, abrogare*, eſt incredibile facere. *Cic. de Orat.* Suſpicio artificii imminuit & Oratoris authoritatem, & orationis fidem. *Id. pro Font.* Suſpicio inimicitiarum derogat fidem in teſtimonio dicendo. *Id. in Acad.* His viſis, inter quae nihil intereſt, aequaliter omnibus abrogatur fides. ¶ *Accipere fidem*, eſt promiſſionem accipere. *Virg. 8. Aen.* Accipe, daque fidem. ¶ *Dare, interponere fidem publicam*, eſt publico nomine ſecuritatem, vel immunitatem promittere, *dare il ſalvocondotto*. *Cic. 3. Catil. c. 3.* Fidem ei publicam juſſu Senatus dedi. *Sal. in Jug.* Eumque interpoſita fide publica Romam duceret. Sic *id. ib. c. 32.* Comes ejus, qui Romam fide publica venerat. h. e. *con ſalvocondotto*. ¶ *Graeca fide mercari*, eſt praeſenti pecunia mercari. *Plaut. Aſin. 1. 1. 47.* Diem, aquam, ſolem, haec argento non emo, caetera quaeque volumus uti, Graeca mercamur fide. ¶ Veteres Fidem pro Dea coluerunt. *Plaut. Aul. 4. 2. 14.* Si repertero, o Fides, mulſi congialem faciam tibi fideliam. Adde *Juven.* & *Horat. l. 1. od. 35.* ¶ Fides, & Fidelitas in eo differunt, quod fides animo, fidelitas re ſpectatur. *Plaut. Trinum. 5. 2. 2.* Cui fides, fidelitaſque amicum erga aequiparet ſuum.

Fides, fidis, f. 3. *cetra, lira*, כנור, Ger. *becker*, Gal. *lut, lire*, Hiſp. *citara, lira, vigüela*, κιθάρα, lyra, ſive cithara, aliudve inſtrumentum muſicum in chordis habens harmoniam, a σφίδες, *chorde*. Item ipſae chordae. *Feſto* dicta videtur a fide humana, quod tantum inter ſe chordae ejus concordent, quantum fides inter homines. *Ovid. in Epiſt. Oenones 5. v. 139.* Me fide conſpicuus Trojae munitor amavit. *Id. 11. Metam. v. 167.* Inſtructamque fidem gemmis. ¶ Sed Oratores in num. plur. uſurpant. *Cic. de Orat.* Omnes voces, ut nervi in fidibus, ita ſonant. Hinc diſcere fidibus, ſcire fidibus, *imparare, o ſaper ſonare*. *Cic. de Senect. c. 8.* *Ter. Eun. 1. 2. 53.* Fidibus canere. *Quintil. l. 1. c. 10.* ¶ Eſt etiam Fides, vel Fidis, is, ſignum coeleſte. V. Lyra. *Colum. l. 11. c. 2.* Cal. Febr. Fidis incipit occidere. *Cic. in Arat.* Cedit clara Fides Cyllenia.

Fidicen, icinis, maſc. 3. κιθαρῳδός, qui cithara, lyrave canit, a *fides*, & *cano*. *Cic. l. 6. ep. 22.* Socratem fidibus docuit nobiliſſimus fidicen.

Fidicina, f. 1. quae fidibus canit. *Ter. Eun. 3. 2. 4.* De fidicina hac.

Fidicinius, a, um, o. 1. 2. κιθαρῳδικός, quod ad fidicinem pertinet. *Plaut. Rud. Prol. v. 43.* Eam vidi ire e ludo fidicinio domum.

Fidicino, as, n. 1. fidibus cano, κιθαρίζω, *Martian. Capel. l. 9. p. 314.* & *Gloſ. gr. lat.*

Fidicula, ae, f. 1. *cetarino, cetaretta*, κιθάριον, parva cithara, dim. a *fide*, ſeu *fidibus*. *Cic. de nat. Deor. l. 2. c. 8.* Quid, ſi platani fidiculas ferrent numeroſe ſonantes? ¶ Item ſignum coeleſte. V. Lyra. *Colum. l. 11. c. 2.* *Plin. lib. 18. cap. 26.* ¶ Fidiculae, arum, f. 1. num. plur. inſtrumentum torquendi, ex duobus, ut putatur, obliquatis lignis compactum, a *fide*, quia iis rei in equuleo torquebantur, ut fides, & veritas inveniretur. *Senec. l. 3. de Ira, c. 3.* Equulei, & fidiculae, & ergaſtula, & cruces. *Suet. Calig. cap. 33.* Exquiſiturum ſe vel fidiculis de Caeſonia.

Fidius, V. Medius Fidius.

Fido, is, fiſus ſum, n. paſſ. *confidarſi, fidarſi*, בטח, Ger. *trawen*, Gal. *ſe fier*, Hiſp. *fiarſe*, Θαῤῥέω, fidem habeo, credo, ſpem pono, a πείθω, credo, aſſentior. Conſtruitur cum dat. vel ablat. *Virg. 7. Aen. v. 290.* Jam fidere terrae. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 41.* *Aratum vertens*: Eumdem coeli verticem luſtrat parva Cynoſura; Hac fidunt duce nocturna Phoenices in alto. ¶ *Fidebo*, pro *fidam*, *Naev.* apud *Non. c. 10. n. 36.* Tibi cum fidebo, fidelis ero.

Fiducia, ae, f. 1. *fiducia, fede, fidanza*, מבטח, Ger. *vertrawung*, Gal. *fiance, aſſurance*, Hiſp. *confianca*, Θάρσος, idem pene quod fidentia. h. e. certa quaedam opinio, & ſpes de ſe, vel de alio concepta, ſumiturque tam in meliorem partem, quam in deteriorem. *Bithyn. Cic. 6. Fam.* Noſtra ipſorum amicitia, cujus fiducia peto a te, &c. ¶ Accipitur etiam pro contractu, quo res aliqua alicui traditur, ea lege, ut aliquando reſtituat, & metonymice pro ipſa re, quae tradita eſt, *pegno, ipoteca*. *Cic. pro Flac. c. 21.* Pecuniam adoleſcentulo grandi foenore, fiducia tamen accepta occupaſti: hanc fiduciam tibi commiſſam tenes hodie, atque poſſides. ¶ Hinc *fiducia* in plur. ſunt pignora, & hypothecae. *Cic. 3. Offic.* Fidei bonae nomen exiſtimabant manare latiſſime, idque verſari in tutelis, ſocietatibus, fiduciis, mandatis, rebus emptis, venditis, conductis, locatis. ¶ Fiduciae judicium apud JCtos eſt, quod *Tribonianus* dixit pigneratitium judicium. V. *Salmaſ. de Modo uſur. c. 14.*

Fiduciarius, a, um, o. 1. 2. quod ad fiduciae contractum ſpectat. *Res fiduciaria* eſt, quae alteri ea lege traditur, ut poſtea tradenti reddatur. *Liv. l. 32. c. 38.* Eam Nabidi veluti fiduciariam dare. Hinc *Caeſar. 2. B. Civ.* operam Legati vocat fiduciariam; quia Legatus poteſtatem ſuam ab Imperatore accipit, quam redeunti ad exercitum Imperatori debet cedere. Adde *Curt. lib. 5. cap. 9.* ¶ *Fiduciarius haeres* eſt, qui nunc fideicommiſſarius dicitur, quod haereditatem velut fiduciam videtur accepiſſe, quam mox alteri traditurus ſit. *Jabol. l. Sejus, ad Trebel.*

Fiduciatus, a, um, adject. *ipotecato, impegnato*. *Tertul. de Idolol. c. 23.* Pignora fiduciata. *Gloſſ. vet.* Fiduciatus, ὑποτεθειμένος.

Fiducio, as, a. 1. fiduciae contractu aliquid dare, *impegnare, ipotecare*. Verbum eſt JCtorum Veterum. Legitur etiam in quadam vet. *Inſcript. in vinea Card. Carpenſis*. M. Ulpius .... fecit ea conditione, ne fiducient, ne vendant &c. V. *Gruter. Inſcript. p. 638. n. 4.* Adde etiam *Tertul. de Idololatr. c. 33.*

Fidus, a, um, o. 1. 2. *fedele*, נאמן, Germ. *trewe*, Gall. *fidele*, Hiſp. *fiel*, πιστός, cui fidendum eſt. *Cic. de Amic.* Se intellexiſſe, quos fidos amicos habuiſſet, & quos infidos. *Id. Fam. 14. epiſt. 4.* Fidiſſima conjux. *Juſtin. l. 26. c. 5.* Ut eos ſibi fidiores redderet. *Virg. 6. Aen. v. 524.* Fidus enſis. ¶ *Fidus*, & *fidelis* ita diſtinguuntur, ut *fidum* amicum dicamus, *fidelem* ſervum; vel *fidum* in majoribus, *fidelem* in minoribus negotiis. *Plaut. Trin. 4. 4. 3.* Amico mea commendavi bona, probo, & fideli, & fido, &c. Attamen ſaepiſſime haec duo promiſcue accipiuntur.

Fiduſtus, a, um, o. 1. 2. quod fidei eſt, apud vet. *Feſt.*

Figlinus, V. Figulinus.

Figmen, inis, n. 3. figmentum, ſimulacrum. *Prudent. Apotheoſ. v. 998.* Factor utroque hominem meditans de figmine junctum Aedificare ſui ſimilem. Adde v. 1035.

Figmentum, i, n. πλάσμα, proprie res ficta, & formata, ſimulacrum; tranſlate vero commentum. *Gel. l. 5. c. 12.* Ejuſque animalis figmentum juxta ſimulacrum ſtat. *Lactant. l. 7. c. 22.* Figmenta poetarum. *Apul. l. 4. Met.* Figmenta ſomniorum. Exempla autem, quae afferunt quidam Lexicographi ex *Plin. l. 10. c. 34.* & ex *Cic. l. 2. de Orat. c. 45.* nihil huc pertinent. Nam apud *Plin.* pro *figmentis* legendum eſt *ſinctis*; apud *Cic.* vero *pigmentis*.

Figo, is, xi, xum, a. 3. *ficcare*, תקע, Germ. *ſtecken*, Gall. *ficher*, Hiſp. *hincar*, πήγνυμι, eſt immittere. *Plaut. Mil. 4. 4. 4.* Ut figam palum in parietem. ¶ Item plantare. *Virg. 4. Georg. v. 115.* Ipſe feraces figat humo plantas. ¶ Figere arma dicebantur milites, & gladiatores jam emeriti, cum arma ſua ad templi parietem, aut columnam ſuſpendebant. *Horat. l. 1. Epiſt.* Veſanius armis Herculis ad poſtem fixis latet abditus agro. ¶ Item ferire. *Juven. Sat. 1.* Maevia Tuſcum figat aprum. ¶ Hinc figere aliquem maledictis. *Cic. 1. de nat. Deor.* ¶ Tranſlate ponitur pro firmare. *Cic. Att. l. 8.* Et ſimul ſcito, labare meum conſilium illud, quod jam ſatis fixum videbatur. ¶ *Figere beneficium clavo trabali*, proverbialis locutio eſt, pro operam dare, ut perpetua beneficii extet memoria. *Cic. 7. Ver.* Ut hoc beneficium, quemadmodum dicitur, trabali clavo figeret. ¶ *Figere legem*, eſt conſtituere, ferre, *far una legge*. *Cic. Att. l. 14. ep. 12.* Antonius fixit legem, a dictatore comitiis latam. *Virg. 6. Aen. v. 622.* Leges fixit pretio, atque refixit. ¶ Uſurpatur hoc verbum etiam pro collocare, ponere. *Cic. Fam. 2. ep. 6.* Ego omnia mea ſtudia in Milonis conſulatu fixi. *Horat. lib. 3. od. 15. v. 2.* Figere modum alicui rei. h. e. imponere. ¶ Figere oculos in terram. *Senec. ep. 11.* ¶ Figere oſcula. *Virg. 2. Aen. Albinovan. ad Liv. &c.* ¶ *Virg. 10. Aen.* haec mea figite dicta. h. e. animo percipite. Sic *Juven. Sat. 9.* tacitus noſtras intra te fige querelas.

Figularis, re, o. 3. κεραμικός, quod ad figulum pertinet. *Plaut. Epid. 3. 2. 35.* Verſatior eſt, quam rota figularis. *Col. l. 8. c. 2.* Figularis creta.

Figulatio, onis, f. compoſitio. *Tertul. de reſur. car. c. 5.* Tota hominis figulatio.

Figulaturio, is, n. 4. Figulum (quod eſt nomen proprium civis Romani) imitor, aut colo. Verbum fictum ab Aſinio, quemadmodum & *Fimbriaturio*, apud *Quintil. l. 8. cap. 3.*

Figulatus, a, um, adject. efformatus, fictus. *Tertul. de car. Chr. c. 9.* Corpus hoc noſtrum de limo figulatum.

Figulina, & figlina, per ſyncop. ars, & officina figulorum. *Var. R. R. l. 1. c. 2.* Figulinae exercendae. *Plin. l. 7. c. 56.* Figlinas Choroebus primus invenit.

Figulinus, & figlinus, a, um, adject. ad figulum pertinens. *Var. R. R. l. 2. c. 9.* Creta figlina. *Plin. lib. 31. cap. 3.* Opus figlinum. *Arnob. lib. 6.* Fornacibus incocta figulinis.

Figulnenſis porta. V. Nomentana.

Figulus, li, m. 2. κεραμεύς, fictor, qui ex argilla, ſeu creta opera facit, a fingo. *Plin. lib. 35. cap. 12.* Dibutades Sicyonius figulus primus invenit ex argilla fingere ſimilitudines.

Figura, f. 1. *figura, aſpetto*, תמונה, Germ. *ein figur*, Gal. *figure*, Hiſp. *figura*, σχῆμα, forma, ſpecies, aſpectus, qualitas. *Cic. 5. Fin.* Figura eſt forma, & ſtatura corporis noſtri ad naturam apta. ¶ Apud Grammaticos, & Rhetoricos Figura eſt modus loquendi diverſus a ſermone vulgi, per quem res artificioſe, & ornate exprimuntur, a fingo. A *Cic.* & ab *Auth. ad Her.* appellatur Exornatio. *Quintil. l. 9. c. 1.* Figura eſt conformatio quaedam orationis, remota a communi, & primum ſe offerente rationi. ¶ Figurae duplicis generis ſunt, aliae verborum, aliae rerum, ſive ſententiarum. *Auth. ad Her. l. 4.* ¶ Enumerationes Figurarum utriuſque generis duae praeclariſſimae extant apud *Cic. 3. de Or. & in Orat.* ¶ Figurae aliquando accipiuntur pro ſcommatibus, & cavillationibus. *Suet. Veſp. c. 13.* Amicorum libertatem, cauſidicorum figuras, ac philoſophorum contumaciam leniſſime tulit. Adde *eund. in Domit. c. 10.*

Figuraliter, adverb. ἐσχηματισμένως, figurate. *Tertul. de teſtim. anim. cap. 2.* *Sidon. lib. 8. epiſt. 14.*

Figuranter, figurate. *Diomed. Grammat. l. 1.*

Figurate, adverb. per figuras. *Aſcon. Pedian. proem. act. Ver.* Figurate dixit. *Sidon. l. 5. epiſt. 8.* Figuratius quem pungere.

Figuratio, f. 3. σχηματισμός, delineatio, compoſitio. *Plin. lib. 11. cap. 37.* Ut in unoquoque poſcit figuratio. ¶ Item imaginatio. *Quintil. Declam. 6.* Si quiſquam figuratione quadam in hac malorum conditione judicem ponat. ¶ Item figura dicendi. *Lactant. lib. 1. cap. 11.* Officium poetae eſt in eo, ut quae geſta ſunt vere, in aliquas ſpecies obliquis figurationibus cum decore aliquo converſa traducat.

Figurato, adv. figurate. *Tertul. adv. Jud. c. 9. & l. 3. adv. Marc. c. 14.*

Figurator, oris, m. qui figurat, & fingit. *Arnob. l. 6.* Vobis ducibus, & figurato..bus, luna foemina eſt.

Figuratus, a, um, adject. *figurato, effigiato*. *Cic. l. 2. de nat. Deor. c. 63.* Quorum ipſa terga declarant, non eſſe ad onus accipiendum figurata. ¶ Item figuris oratoriis ornatus; ut figurata oratio. *Quintil. l. 9. c. 1*

Figuro, as, a. 1. *figurare, formare*, צור, Germ. *geſtalten*, Gall. *figurer*, Hiſp. *figurar*, σχηματίζω, formo, & figuram induco. *Cicer. de Un.* Hunc ea forma figuravit, qua una omnes reliquae formae concluduntur. *Horat. lib. 2. epiſt. 1. verſ. 126.* Os tenerum pueri, balbumque poeta figurat. ¶ Item rhetoricis ornamentis exornare. *Quintil. lib. 9. cap. 1.* Tam tranſlatis verbis, quam propriis figuratur oratio. ¶ Figurare aliquid animo, *immaginarſi*. *Curt. lib. 7. cap. 1.* Utinam prudentius eſſet ſollicita pro filio, & non inanes quoque ſpecies anxio animo figuraret.

Filatim, adverb. filorum in modum. *Lucret. l. 2. v. 830.* Filatim dum diſtrahitur, deperditur omnis.

Filia, ae, f. 1. *figlia*, בת, Germ. *ein dochter*, Gall. *fille*, Hiſp. *hija*, θυγάτηρ, proles foemina. *Cic. pro Cluen. c. 64.* Deſpondit ei filiam ſuam. *Colum. l. 4. c. 3.* Collocare nuptui filiam. ¶ *Paulin. ad Cyther. verſ. 305.* Sed propter inde poſita Gallorum ſolo Maſſilia Graium filia. h. e. Graecorum colonia. ¶ In Dat. plur. *filiabus* ſcribebant in teſtamentis ad diſcrimen ſexus, ut ait *Plin.* apud *Chariſ. lib. 1.* Caeterum ubi diſcrimen aliunde conſtet, *filiis* potius dixerim, quam *filiabus*. *Liv. lib. 28. cap. 56.* Huic Graccho minorem ex duabus filiis nuptam fuiſſe, convenit. ¶ Nihilominus reperitur etiam *filiabus*, ubi diſcriminis nulla cauſa eſt. *Id. lib. 34. cap. 26.* In ſacrarium confugit cum duabus filiabus virginibus.

Filiafamilias, filiaefamilias, f. *figliuola di famiglia*. *Ulpian. leg. 8. ad Edictum.* Sed & filiafamilias poterit dare procuratorem ad injuriarum actionem. Adde *Senec. de conſol. ad Helv. c. 14.*

Filicatus, a, um, adject. a filice, ut filicata vaſa, quae ad filicis herbae ſpeciem caelata ſunt. *Cic. Att. l. 6. epiſt. 1.* Sed heus tu, quid cogitas? in filicatis lancibus, & ſplendidiſſimis caniſtris oluſculis nos ſoles paſcere. *Id. in Parad. c. 3.* Minus ne gratas Diis immortalibus capedines, ac fictiles urnulas, quam filicatas aliorum pateras arbitramur?

Filicones, al. felicones, m. 3. mali, & nullius uſus, a filice herba, al. felice. *Feſt.*

Filictum, n. 2. locus filice herba conſitus. *Colum. lib. 2. cap. 2.* An filictis, aliſve frutetis impeditus.

Filicula, ae, herba quaedam, quam polypodium vocant. *Plin. l. 26. c. 8.*

Filiola, ae, f. 1. *figliuoletta*, θυγάτριον, parva filia. *Cic. 1. de Div. c. 46.* Filiolam ſuam Tertiam animadvertit eſſe triſticulam.

Filiolus, li, m. 2. *figliuolino*, τεκνίον, dimin. a filio. *Cicer. Att. lib. 1. epiſt. 2.* Filiolo me auctum ſcito.

Filius, lii, m. 2. *figlio, figliuolo*, בן, Ger. *ſohn*, Gall. *fils*, Hiſp. *hijo*, υἱός, proles maſculina. *Cic. 2. Fin. c. 18.* Reliquit effigiem & humanitatis, & probitatis ſuae filium. ¶ Filii familias, vel familiarum ſunt, in quos patres familias patriam poteſtatem retinent. *Cic. pro Cael.* Illum filium familias patre parco, & tenaci habere tuis copiis devinctum non potes. *Tac. l. 1. Ann. c. 26.* Nunquam ne niſi ad ſe filios familiarum venturos? Dicuntur autem *filii familiarum* in plur. qui diverſorum familiarum ſunt; at filii familias, qui ſunt ejuſdem familiae. ¶ *Terrae filius* interdum dicitur de ignobili, qui obſcuro, ignotoque genere natus ſit, quod terra ſit omnium communis parens. *Cic. Att. lib. 1.* Et huic terrae filio neſcio cui committere epiſtolam tantis de rebus non audebam. ¶ Interdum dicitur de homine nobiliſſimo, vel quia ex ipſa terra, ideſt urbe natus eſt, non aliunde ex Barbaris advenit, vel quia ea eſt antiquitate, ut ejus primi parentes, praeter terram, aſſignari non poſſint. *Plato* enim *in Menexeno* Athenienſes a nobilitate laudans, dicit, eos ex terra ſua ſponte progenitos fuiſſe, cum aliae terrae beſtias, terra Attica homi-

nes exigeret. *Cic. 7. Fam.* Cn. Octavius tuus familiaris ſummo genere natus, terræ filius. ¶ *Fortunæ filius* dicitur, cui omnia proſpero fortunæ eventu ſuccedunt. *Hor. 2. Serm. Sat. 6. v. 49.* Luſerat in campo fortunæ filius omnes. ¶ Filius dicitur etiam de brutis. *Colum. l. 6. c. 37.* Ejuſmodi admiſſarius nepotibus, quam filiis utilior. ¶ In vocat. facit *fili*. Quod autem *Priſcian.* citat ex *Livio*: *Jupiter Saturni filie*, antiquum eſt.

Filiusfamilias, filiifamilias, m. *figliuolo di famiglia*. *Cic. pro Cæl. c. 15.* Illum filiumfamilias habere devinctum. *Salluſt. in Catil. c. 43.* in plurali num. dixit *filiifamiliarum*, quia de plurium familiarum filiis loquitur: cæterum ſi de filiis unius familiæ ſermo ſit, *filiiſfamilias* recte dicitur.

Filix, cis, f. 3. *felce*, [illegible], herba eſt ſine caule, ſine flore, & ſine ſemine. *Virg. 3. Georg.* Et filicem curvis inviſam paſcit aratris. *Hor. l. 1. Sat. 3. v. 37.* Neglectis urenda filix innaſcitur agris.

Filo, as, a. 1. *filare*, filum duco. *Fortunat. l. 3. de Mart. v. 22.*

Filum, li, n. 2. *filo*, [illegible], Germ. *faden*, Gal. *fil*, *filet*, Hiſp. *hilo*, [illegible], quod ex lino, lanave trahendo ducitur. *Ovid. 4. Met.* E quibus una levi deducens pollice filum. *Id. 10. Met.* Fila ſonantia, *le corde*. ¶ Aliquando ponitur pro linea fabrorum. *Varro*. Sumptoque atramento ſutorio filum duxit. ¶ Aliquando pro lineamentis faciei, & venuſtate formæ, *lineamenti*. *Gel. l. 14. cap. 4.* Forma, ac filo virginali dixit imaginem juſtitiæ fieri ſolitam. ¶ Transfertur ad ſtylum, & phraſim orationis, a textoribus tulerunt. *Cic. de Amic.* Sed aliud quoddam expetimus filum orationis tuæ. *Horat. lib. 2. epiſt. 1. v. 225.* Tenui deducta poemata filo. *Cic. l. 9. Fam. epiſt. 12.* Amico munuſculum mittere volui levidenſe, craſſo filo.

Filus, i, m. idem quod filum. *Arnob. l. 1. pag. 36.*

Fimbria, f. 1. *fimbria*, [illegible], Germ. *belege*, Gall. *frange*, Hiſp. *bordadura*, [illegible], veſtium extremitas, quæ inciſuras habebat ſerræ dentibus non abſimiles. *Plin. l. 7. c. 51.* Jam ſigna lethalia in furoris morbo riſum, ſapientiæ vero ægritudine fimbriarum curam, & ſtragulæ veſtis plicaturas. ¶ Dicitur etiam de quacunque alia extremitate. *Cic. in Piſ. c. 11.* Erant illi compti capilli, & madentes cincinnorum fimbriæ.

Fimbriaturio, is, n. 4. verbum effictum a Fimbria (quod eſt nomen Romanum) & ſignificat Fimbriam impenſe ſequi, aut colere, aut imitari. *Quintil. l. 8. c. 3.*

Fimbriatus, a. um. *frangiato*, [illegible], inciſus per extremas. *Suet. in Cæſ. cap. 45.* Uſum ferunt lato clavo ad manus fimbriato. *Plin. lib. 27. cap. 12.* Fimbriata radix multis capillamentis.

Fimetum, ti, n. 2. *letamaio*, [illegible], Ger. *miſtgrub*, Gal. *fumier*, Hiſp. *muladar*, [illegible], ſterquilinium, quo fimus congeritur. *Plin. l. 17. c. 9.* Fimeta ſub dio, concavo loco, & qui humorem colligat.

Fimus, mi, m. 2. *letame*, [illegible], Germ. *miſt*, Gall. *fiens*, Hiſp. *hienda*, [illegible], lætamen dicitur, & excrementa animalium, quibus agri ſtercorantur, a [illegible], *contaminatio*. *Plin. l. 17. c. 9.* Principatum dat turdorum fimo ex aviariis. ¶ Reperitur & in gen. fem. *Apul. l. 7. A. A. in fi.* Liquida fimo ſtrictim egeſta. ¶ Item in gen. n. *Plin. l. 29. c. 5.* Columborum fimum cum aceto ad epiphoras laudatur.

Finalis, le, o. 3. *finale*, [illegible], quod ad finem pertinet, ut Finales quæſtiones, quæ ad controverſias de finibus agrorum dirimendis pertinent. *Leg. 11. ff. Finium regund.* ¶ Item in fine alicujus rei poſitus. *Macrob. lib. 1. in Somn. Scip. c. 5.* Sphæram dividit horizon, ideſt finalis circulus.

Findo, dis, idi, fiſſum, a. 3. *ſpezzare*, *fendere*, [illegible], Germ. *ſpalten*, Gall. *fendre*, Hiſp. *hender*, [illegible], ſcindo, & divido, ab antiquo *bindo*, quod ab *bis*. *Ovid. 1. Triſt. eleg. 7.* Cultus finditur aratro. *Cicer. 2. de Leg.* Findere, & dividere. *Tibul. lib. 1. eleg. 8. v. 21.* Arentes cum findit Sirius agros. ¶ Mare findere, eſt navigare. *Propert. lib. 3. eleg. 9. verſ. 35.* Non ego veliſera tumidum mare findo carina. ¶ Findere aera, *volare*. *Ovid. Met. verſ. 666.* Motis talaribus aera findit.

Fingo, is, finxi, fictum, a. 3. *fingere*, *formare*, [illegible], Germ. *machen*, Gall. *feindre*, Hiſp. *fingir*, [illegible], eſt verbum generale ad omnia, quæ ingenio, & manu artificioſe formantur, & ſignificat formare, item veram imitatione exprimere, componere, efficere, a [illegible], ſeu [illegible]. *Cic. l. 5. Fam. epiſt. 2.* Ab Apelle pingi, a Lyſippo fingi volebat. *Id. 1. Offic. cap. 44.* Apes fingendorum favorum cauſa congregantur. *Id. pro Mur. cap. 29.* Natura te finxit ad honeſtatem. *Id. pro Roſc. Amer. c. 9.* Ex natura ſua cæteros fingere. *Horat. de ar. poet.* Fingere verſus. ¶ Significat etiam ſimulare. *Cic. 3. Fam. epiſt. 12.* Suſcipe meas partes, & cum te eſſe finge, qui ego ſum. ¶ Item docere, inſtituere. *Horat. l. 1. epiſt. 2. v. 64.* Fingit equum tenera docilem cervice magiſter Ire viam. ¶ Item imaginari. *Cic. 4. Acad.* Fingo, aliquem nunc fieri ſapientem. *Id. pro Mil.* Fingere cogitatione. ¶ Item excogitare, comminiſci. *Ter. Eun. 1. 2. 58.* Fingit cauſas, ne det. *Plaut. Aſin. 2. 3. 2.* Argento comparando fingere fallaciam. ¶ Item ornare, excolere. *Ovid. l. 1. Remed. v. 341.* Profuerit & ſubito, cum ſe non finxerit ulli, Ad dominam celeres mane tuliſſe gradus. V. Fictor. ¶ Item tergere, extergere. *Afranius*: Accedo ad te, ut tibi cervicem fingam linteo. Hoc etiam ſenſu explicat *Serv.* illud *Virg. 8. Æn. v. 634.* corpora fingere lingua. V. Effingo. ¶ Fingere fugam, pro meditari. *Plaut. Capt. 2. 1. 13.* At fugam fingunt. C. Nos fugiamus? Sic, fingere parricidia. *Sen. de conſol. ad Marc. c. 26.*

Finio, is, ivi, itum, a. 4. *compire*, *finire*, [illegible], Germ. *enden*, Gal. *finir*, Hiſp. *acabar*, [illegible], eſt rei inceptæ finem imponere. *Plin. de Vir. Illuſt.* Placuit rem paucorum certamine finire. *Plin. alter l. 8. c. 42.* Finire vitam inedia. ¶ Hinc pro mori ponitur. *Tac. l. 5.* Sic Tiberius finivit octavo, & ſeptuageſimo ætatis anno. *Ovid. 7. Met.* Non exoratis animam finivit in aris. ¶ Aliquando eſt temporis terminum ponere, tempus præſcribere. *Cic. Att. l. 8.* Marcelloque Conſuli finienti provincias Gallias Cal. Martiis reſtitit. ¶ Aliquando præfigere terminum magnitudinis, limites præſcribere. *Liv. l. 1.* Signum, contra quod longiſſime conſpectum oculi ferebant, animo finivit. ¶ Accipitur etiam pro definire, id eſt explicare, quid aliqua res ſit. *Quint. lib. 2. cap. 15.* Ante omnia quid ſit Rhetorice, quæ finitur quidem varie. ¶ Item pro decernere. *Liv. l. 40. cap. 44. ad fin.* De pecunia finitur, ne major cauſa ludorum conſumeretur, quam &c.

Finis, is, m. 3. *fine*, *termine*, [illegible], Germ. *das end*, Gall. *fin*, Hiſp. *fin*, [illegible], eſt terminus, ſive extremitas in unaquaque re. *Virg. 4. Æn.* Imponere finem curis. *Ter. Heaut. prol.* Finem facere maledictis. *Cic. 3. Ver.* Finem controverſiæ conſtituere. *Ter. Andr. 5. 1.* Orandi finem facere. *Cic. in Somn. c. 8.* Quod ipſum agitur aliunde, quando finem habet motus, vivendi finem habeat neceſſe eſt. *Id. Catil. 1. c. 1.* Quem ad finem? *h. e.* quamdiu? *Id. 1. de nat. Deor.* Ad eum finem, *h. e.* tamdiu. *Hirt. de B. Afric. c. 83.* Per mare umbilici fine ingreſſi terram petebant, *fino al bellico*. Sic *Salluſt. in fragm. l. 3. hiſtor.* fine inguinum. ¶ Sumitur & pro fine agendi, ſeu intentionis. *Cic. 1. de Leg.* Ad finem bonorum, quo referuntur, & cujus cauſa facienda ſunt omnia. ¶ Item pro definitione. *Quint. l. 2. c. 15.* Hic igitur frequentiſſimus finis, Rhetoricen eſſe vim perſuadendi. ¶ Item pro morte. *Tac. lib. 1. hiſt. c. 35.* Septem a Neronis fine menſes ſunt. ¶ Item terminus, limes; qua notione fere in plur. uſurpatur. *Terent. Heaut. 3. 1. 93.* Vicini noſtri ambigunt de finibus. *Cic. pro Mur. c. 9.* Fines imperii propagare. ¶ Aliquando etiam in ſingulari. *Liv. l. 43.* Redeuntes inde Ligurum extremo fine. ¶ Finem facere, conſtituere, imponere alicui rei, *por fine*. *Ter. Cic. & al.* ¶ Eſt etiam gen. fem. *Virg. 2. Æn. v. 554.* Hæc finis Priami fatorum. *Cic. 2. de Leg. c. 22.* Quæ finis honeſtæ familiæ. ¶ In ablat. facit *fine*; legitur tamen & *fini*, apud *Gel. l. 7. c. 3. & l. 13. c. 20.*

Finite, adv. cum limitatione, moderatione. *Cic. 2. Fin. c. 9.* Ergo & avarus erit, ſed finite, & adulter, verum habebit modum.

Finitimus, a. 1. 2. *vicino*, [illegible], Ger. *anſtoſſer*, Gal. *voiſin*, *prochain*, Hiſp. *cercano*, *comarcano*, [illegible], vicinus, propinquus, proximus, qui fines noſtros attingit. *Cic. pro L. Man.* Boſphoranis finitimis ſuis bellum inferre ſimulaſſet. *Id. ibid.* Regnum Ariobarzanis, quod finitimum eſt veſtris vectigalibus. ¶ Translate ponitur pro ſimili. *Cic. 4. Acad. c. 21.* Ita finitima ſunt falſa veris.

Finitio, f. 3. *definizione*, [illegible], idem ac definitio. *Quint. l. 2. c. 16.* Huic ſubſtantiæ maxime convenit finitio. Adde *l. 7. c. 3.* ¶ Item terminatio, diviſio. *Hygin. l. 1. Aſtronom. c. 6.* Si non in partes hemiſphærium dividatur, ſed in alias quaslibet finitiones.

Finitivus, a, um, adject. qui definit. Hinc finitivus ſtatus apud Rhetores dicitur, in quo quæritur, quid quis fecerit. *Quint. l. 3. c. 6. & 8.*

Finitor, oris, m. [illegible], *terræ menſor*, aut etiam alius arbiter, qui lite de agrorum finibus exorta ſuos cuique limites præſcribit. *Cic. de L. Agr. 2. c. 13.* Quæſtori permittant, finitorem mittant. ¶ Finitor item eſt unus ex circulis Cœli. *Senec. l. 5. Q. nat. c. 7.* Hanc lineam, quæ inter aperta & occulta eſt, Græci [illegible] vocant, noſtri finitorem dixere, alii Finientem. ¶ Finitor etiam dicitur, qui cuicumque rei quocumque modo finem facit. *Stat. 8. Theb. v. 91. de Plutone*: O cunctis finitor maxime rerum.

Finitus, a, um, adject. *finito*, ut finitum frigus, *Plin. l. 18. c. 27.* finita ætas, *Ovid. 5. Faſt. v. 65.* *Cic. l. 2. nat. Deor. c. 59.* Lingua finita dentibus, *h. e.* circumſcripta. *Florus l. 2. c. 15.* Finita Carthago, *h. e.* everſa. ¶ *Peace*, *h. e.* re finita. *Plin. l. 9. epiſt. 13.*

Fio, fis, factus ſum, n. paſſ. *eſſer fatto*, *divenire*, [illegible], Germ. *werden*, Gal. *être fait*, Hiſp. *ſer echo*, [illegible], efficio, a [illegible], gigno, naſcor, unde & antiquum *fuo*. Habet vocem neutram, ſignificationem paſſivam. Eſt enim Paſſivum verbi *facio*. Veteres *facior* dicebant voce paſſiva. *Titin. apud Non. c. 10. n. 19.* Petunt, ut parvi faciatur. Hinc *fio* retinet præteritum *factus ſum*. In temporibus a præſenti formatis ſequitur inflexionem verborum quartæ conjugationis, ſed in præſenti, & præterito imp. optativi, in imp. conjunctivi, in præſ. & imp. inf. aſſumit *e* literam inter *i*, & *r*, ut *fierem*, pro *firem*, & *fieri* pro *firi*. *Hor. l. 4. Car. ode 13.* Fis anus, & tamen vis formoſa videri. *Cic. pro Dom.* Quid te aut fieri, aut fingi dementius potuit? ¶ Ponitur quandoque pro æſtimari. *Cic. de Amic.* Ut quanti quiſque ſe ipſe facit, tanti fiat ab amicis. ¶ Item in tertiis perſonis pro evenire, contingere. *Auct. ad Her.* Sæpe fit, ut de eadem re aliud alii judici videatur. ¶ Item pro conſtitui, cum abl. ſine præp. vel cum præp. *de*, vel cum dat. *Ter. And.* Nunc primum audio, quid illo ſit factum. *Cic. Att. l. 12.* Quid de Clodio fiat, reſcribe. *Id. in Ver.* Occurrebat illi ratio, quid Cleomeni fiet? ¶ Item gigni. *Var. l. 3. R. R. c. 12.* de leporibus: in Gallia fiunt permagni, in Italia mediocres. ¶ Item pro ſacrificare. *Cic. Att. l. 1. ep. 13.* Cum apud Cæſarem pro populo fieret. ¶ Fieri poteſt, poſſibile eſt. *Cic. de Amic.* Neque fieri poteſt, ut non ſtatim alienatio, disjunctioque facienda ſit. ¶ *Fit tibi acceptum*, pro refertur. *Plin. epiſt. 120.* Tu tamen meruiſti, ut acceptum tibi fieret. ¶ *Fient in illum exempla*, pro exhibebuntur. *Ter. Eun.* Quid ais? in quem exempla fient? ¶ *Fiat*, particula eſt aliquid permittentis, ac concedentis, vel annuentis. *Plaut. Pſeud. 1. 5. 146.* Fiat, geratur mos tibi. ¶ Ut fit, *come s'uſa*, *come accade*. *Cic. in Orat. c. 53.* ¶ *Fimus* apud *Ter. Heaut. 3. 1. 74.* Deteriores omnes fimus licentia. Ita legit Muret. al. *ſumus*. ¶ *Fi* imperat. *Plaut. Curc. 1. 1. 87.* Fi mihi obſequens. Et *fite*, *ibid. v. 89.* Fite mihi volentes propitiæ. Adde *Non. c. 17. n. 62.* Et *fitote*. *Plaut. Amph. in Suppoſit. ſc. Quis tam, verſ. 59.* Amphitruones fitote gemini. ¶ *Fiebantur* pro fiebant, *Cato apud Priſcian.*

Fircellinus, a, um, ad Fircellium pertinens, quod eſt nomen propr. Romanum. *Varr. l. 3. R. R. c. 4.* Sexaginta millia (*turdorum*) Fircellina. *Id. ibid. c. 2. & 6.* Fircellius Pavo.

Firmamen, inis, n. *fermezza*. *Ovid. 10. Metam. verſ. 491.* Porrigitur radix longi firmamina trunci.

Firmamentum, n. 2. *fermezza*, [illegible], Germ. *beveſtigung*, Gall. *fermeté*, Hiſp. *firmeza*, [illegible], ſoliditas, a ſup. firmatum verbi firmo. *Cic. pro L. Man.* Eum certe Ordinem, qui exercet illa, firmamentum cæterorum Ordinum recte eſſe dicemus. *Id. pro Plat.* Ponere firmamentum in aliquo. ¶ Rhetores etiam firmamentum appellant, quod a Quinctiliano vocatur *Continens cauſæ*, a Græcis [illegible], ideſt cardinem illum, circa quem totius cauſæ deciſio verſatur, vulgo *il punto della cauſa*. Ab *Auctore ad Her. l. 1.* firmamentum appellatur id, quod accuſator affert ad rationem rei labefactandam. Sed a *Cicer. l. 2. de Invent.* accipitur pro eo, quod reus affert ad ſuam rationem confirmandam. V. *eund. loc. cit.*

Firmanorum Caſtellum, *Firmiano*, caſtr. Piceni, Firmo urbi propinquum.

Firmator, m. 3. *confermatore*, [illegible], Ger. *beveſtiger*, Gal. *confirmateur*, Hiſp. *confirmador*, qui firmat. *Tac. l. 2. Ann. c. 46.* Miſſus tamen Druſus pacis firmator.

Firmatus, a, um, adject. *ſtabilito*, *confermato*. *Cic. l. 1. Divin. c. 1.* Vetus opinio eſt, omnium gentium firmata conſenſu. *Virg. ecl. 4. v. 37.* Ætas firmata, *età virile*. *Cic. pro Cluent.* Animus conſilio, & ratione firmatus.

Firme, adv. *fermamente*, [illegible], ſtabiliter, inconcuſſe. *Cic. Attic. l. 11.* Satis firme animo concipere, & comprehendere. *Id. l. 10. Att. ep. 14.* Firmiſſime aſſeverare. *Plin. l. 35. c. 12.* Ut firmius durent.

Firmitas, f. 1. *fermezza*, [illegible], Ger. *beſtändigkeit*, Gal. *fermeté*, Hiſp. *firmeza*, [illegible], ſtabilitas, conſtantia. *Cic. Dolab.* Firmitatem tamen, & conſtantiam eandem cognoſces, quam reliquiſti. ¶ Item ſoliditas, robur. *Cic. 2. Phil. c. 25.* Gladiatoria totius corporis firmitas. *Plaut. Moſt. 3. 2. 133.* Age, ſpecta poſtes, cujuſmodi, quanta firmitate facti, & quanta craſſitudine. ¶ Firmitas vini, eſt potentia, durabilitas. *Plin. l. 14. c. 2.* Principatus datur Amineis propter firmitatem, ſenioque proficientem vim ejus ubique naturam.

Firmiter, adv. idem ac firme. *Plaut. Pſeud. 3. 2. 111.* Eum promiſiſſe firmiter dixit mihi. Adde *Cæſ. l. 4. B. G. c. 26.*

Firmitudo, inis, f. 3. idem ac firmitas. *Cic. Att. l. 10.* Tibi firmitudinem animi noſtri, & factum noſtrum probari. Adde *l. 5. Fam. ep. 13.*

Firmium. V. Firmum.

Firmo, as, avi, atum, a. 1. *ſtabilire*, [illegible], Ger. *beveſtigen*, Gal. *établir*, *confirmer*, Hiſp. *firmar*, *eſtablecer*, [illegible], ſtabilio, a firmus. *Plin. l. 18. c. 6.* Firmare agrum ſepibus. *Id. l. 19. c. 18.* Firmare alvum, *h. e.* aſtringere. *Ter. Hecyr. 5. 2. 23.* Firmare fidem ſanctius. *Cic. pro Syl. c. 11.* Firmare imperium in aliquo. *Id. Tuſc. 2. c. 15.* Firmare corpora juvenum labore. Et *ibid.* Firmare animum ad dolorem ferendum. *Liv. l. 27.* Firmare corpora cibo. *Tacit. Ann. 6. c. 50.* Charicles tamen, labi ſpiritum, nec ultra biduum duraturum, Macroni firmavit, *h. e.* affirmavit. Adde *ibid. c. 6.*

Firmum, n. 2. Firmium, *Fermo*, col. & urbs A. Piceni, in Marchia Anconitana, in ditione Pontificia, apud oram maris Hadriatici, media fere inter Lauretum, & Aſculum. Pop. Firmani, vel Firmiani.

Firmus, a. 1. 2. *fermo*, *ſtabile*, [illegible], Ger. *ſteiff*, Gal. *ferme*, Hiſp. *firme*, [illegible], quod ſtabile eſt, conſtans, fixum. *Cic. pro L. Man.* Quis locus tam firmum habuit præſidium, ut tutus eſſet? ¶ Ponitur ſæpe pro munito. *Plant. Cic.* Quod & Antonius ab equitatu firmus eſſe dicebatur. ¶ Translate accipitur pro ſano, robuſto. *Cic. 16. Fam.* Effice, ut valeas, & ad nos firmus, ac valens quam primum venias. ¶ Firmus cibus dicitur, qui validus eſt, & alibilis, ut *Varro* loquitur *l. 2. de re ruſt. l. 13.* ¶ Firma potio, ideſt, multi nutrimenti. *Celſ. l. 2. c. 18.* Firmior ex frumento potio eſt. ¶ Firmum vinum, potens, & durabile. *Virg. 2. Georg.* Sunt etiam Amineæ vites, firmiſſima vina. ¶ Accipitur etiam pro conſtanti, ut firmus propoſito, *Velley. l. 2. c. 63.* *Cic. pro Balb. c. 27.* Sunt fortaſſe in ſententia firmiores. ¶ *Hor. l. 1. ep. 17. v. 47.* Et fundus nec vendibilis, nec paſcere firmus, *h. e.* qui non eſt conſtans in fructibus reddendis in annuum victum.

Fiſcalis, le, o. 3. quod ad fiſcum pertinet, ut Jus fiſcale, cauſa fiſcalis. *leg. 42. Dig. de Pact.* ¶ Fiſcales calumniæ dicebantur delatorum, quod qui alios accuſabant, eis dabatur ex fiſco mulctæ pars, qua accuſati mulctabantur. *Sueton.*

ron. Domit. cap. 9. Fiſcales calumnias magna calumniantium pœna repreſſit. ¶ *Fiſcalis curſus* apud *Spartian. in Adriano*, *c.* 7. eſt curſus publicus, *h. e.* vehicula per provincias diſpoſita, quibus nuntii, & alii ſervi publici negotia Principis obeuntes huc illuc tranſmittuntur. *pubbliche poſte*.

Fiſcarius, ii, m. fiſci curam gerens. *Firmic. l.* 3. *c.* 13. Annuæ fiſcariorum fiſcationes.

Fiſcella, f. 1. *ceſtello*, [illegible], Ger. *gel*, *korb*, Gal. *panier*, *corbeille*, Hiſp. *eſpuerta*, *canaſto*, [illegible], vas vimineum, aut ex juncis. Speciatim ſumitur pro eo vaſe, in quo caſeus exprimitur, & per quod ſerum defluit, vel in quo caſeus fertur. V. *Colum.* 12. 17. *Tibul. l.* 2. *el.* 3. Tunc fiſcella levi detexta eſt vimine junci. ¶ Item pro eo, quod e viminibus, aut funiculis contexitur ad capiſtranda boum ora, ne gramina decerpant. *Cato de re ruſt. c.* 54. Boves fiſcellas habere oportet, ne herbas ſectentur, cum arabunt. Adde *Plin. l.* 18. *c.* 19.

Fiſcellus, m. 2. vel fiſcellum, i, n. 2. idem ac fiſcella, dim. a fiſcus. *Col. l.* 12. *c.* 38. Fiſcello ligneo incluſas exprimito. ¶ Ponitur item pro caſei mollis appetitore, a fiſcella. *Feſtus*

Fiſcellus mons, *Monte Fiſcello*, *Monte di Norcia*, *Monte della Sibilla*, ramentum Apennini M. in Umbria, juxta Picenī, & Sabinorum confinia, ex quo Nar. fl. profluit, ubi etiam antrum Sibyllæ eſſe fertur.

Fiſcīna, æ, f. omne vaſis genus, quod contextum eſt ex vimine, aut junco, aut ſparto, aut ſimili materia, a *fiſcus*. Sed *Priſcian. l.* 2. dubitat, utrum *fiſcina* ſit a *fiſcus*, an *fiſcus* a *fiſcina*, an neutrum a neutro. Et *Camerarius in* 10. *Ecl.* ſcribit, fiſcinam vel ſuæ, vel incertæ eſſe originis. *Cic. pro Flac. c.* 17. Homini Phrygi fiſcinam ficorum objeciſti. *Virg.* 1. *Georg. v.* 266. Nunc facilis rubea texatur fiſcina virga.

Fiſcus, m. 2. *paniere*, *ceſto*, [illegible], vas ex viminibus, juncis, & ſimili materia. Speciatim ponitur pro vaſe, ubi majoris ſummæ pecunias aſſervabant. Unde quia major ſumma eſt pecuniæ publicæ, quam privatæ, ut pro cenſu privato loculos, & arcam, & ſacculos dicimus, ſic pro ærario, ubi theſaurus publicus ſervatur, dicitur fiſcus, *fiſco*, Germ. *gemeiner ſtoc*, Gal. *fiſc*, Hiſp. *fiſcal*, [illegible], *Aſcon. in Divin.* & *Cic. Ver.* 2. *cap.* 8. Sed alii dicunt, fiſcum Principis eſſe, ærarium Reipublicæ. Hinc *Plin. Paneg. c.* 36. At fortaſſe non eadem ſeveritate fiſcum, qua ærarium cohibes, imo tanto majore, quanto plus tibi licere de tuo, quam de publico credis. ¶ Item pro qualo oleario, qui cervici torcularis ſupponitur, ne fæces in lacum cum oleo defluant, vel etiam in quo olivæ ponuntur, cum prelo ſupponuntur, ut amurca aliquantiſper exudet, & per vimina perfluat. *Col. lib.* 12. *cap.* 47. Et novo fiſco incluſa prelo ſupponitur.

Fiſon. V. Phiſon.

Fiſſĭcŭlo, as, avi, atum, a. 1. findendo rimor. *Apul. de Deo Socrat.* Vel ſomnis confirmandis, vel extis fiſſiculandis.

Fiſſĭlis, le, o. 3. [illegible], quod fiſſum eſt, vel quod eſt aptum, ut findatur. *Plin. l.* 16. Hæc fiſſilia, alia frangi celeriora, quam findi. *Virg.* 6. *Æn. v.* 181. Cuneis & fiſſile robur finditur.

Fiſſĭo, f. 3. [illegible], actus findendi. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 63. Quibus cum terræ ſubigerentur fiſſione glebarum.

Fiſſĭpes, edis, com. gen. qui pedes ſeu ungulas fiſſas habet. *Auſon. epiſt.* 5. *v.* 1. Fiſſipedes juvencæ. Et *epiſt.* 7. *v.* 49. Fiſſipes calamus.

Fiſſum, i, n. fiſſura. *Celſ. l.* 7. *cap.* 30. Si qua fiſſa in eo (ano) induruerunt. ¶ *Fiſſum* quoque appellatum eſt jecur cæſæ victimæ, cum ab haruſpicibus inſpiciebatur. V. dicta in voce *Familiaris*.

Fiſſūra, æ, f. *feſſura*, [illegible], Ger. *ſpalt*, Gal. *fente*, Hiſp. *hendedura*, [illegible], rima, vel diviſio, quæ fit findendo. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Quorum in digitos pedum fiſſura diviſa eſt. Adde *Colum. l.* 4. *c.* 29.

Fiſſus, a, um, o. *feſſo*. *Ovid.* 4. *Met. v.* 65. Fiſſus erat tenui rima, &c.

Fiſſus, us, m. fiſſura, diviſura. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 6. Quis invenit fiſſum jecoris?

Fiſtūca, æ, f. 1. machina, qua pavitores utuntur, utrinque anſata, qua pali magna vi in terram adiguntur, ab [illegible], *ſtatuo*, vel quaſi *figiſtuca*, vel *figiſtica*, quod infigit terræ. *Cæſ. B. G. l.* 4. *c.* 17. Hæc cum machinationibus immiſſa in flumen defixerat, fiſtucique adegerat. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Pavimenta fiſtucis pavitæ.

Fiſtucatio, f. 3. exæquatio areæ per fiſtucam. *Vitruv. l.* 10. *c.* 3. Pali reſupinati defodiantur, & circum fiſtucatione ſolidentur.

Fiſtucātus, a, um, adject. fiſtuca æquatus, vel pavitus. *Vitruv. l.* 7. *c.* 4. Solo fiſtucato. ¶ *Fiſtucatum* abſolute pro fiſtucatione poſuit *Plin. l.* 17. *c.* 11. Terra circa radices fiſtucato ſpiſſanda. Quod & pro adverb. accipi poteſt.

Fiſtūco, as, avi, atum, a. 1. fiſtuca pinſo, vel æquo. *Plin. l.* 36. *c.* 25. Neceſſarium pedali craſſitudine fiſtucari.

Fiſtŭla, æ, f. *fiſtola*, [illegible], Ger. *reuchel*, Gal. *tuyau*, *fiſtule*, Hiſp. *flauta*, [illegible], inſtrumentum muſicum, quo flatu canitur, item canalis, per quem aqua educitur. Aliud autem eſt fiſtula, aliud calamus. Nam fiſtula veterum e pluribus calamis compingebatur. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 60. Eburneola fiſtula. *Id. pro Rab.* Fiſtulæ, quibus aqua ſuppeditabatur Jovis Opt. Max. templis. ¶ Muſicæ inſtrumenti Pan inventor fuiſſe dicitur. *Plin. l.* 7. *c.* 56. ¶ Duæ etiam in homine fiſtulæ appellantur, una cibalis, al. *interior gula*, qua cibus, potuſque deſcendit; altera ſpiritalis, al. *trachea*, & *aſpera arteria*, qua ſpiritus meat. *Lact. de Opif. Plin. in l.* 9. *c.* 7. Fiſtulis ſpirant, quæ ad pulmonem pertinent. ¶ Fiſtula item a Medicis appellatur ulcus altum, anguſtum, ſinuoſum in corpore, ſive ex vulnere ortum ſit, ſive ex vitio, quod ad ſuppurationem venerit. *Plin. in l.* 20. *c.* 6. Extrahit fiſtulis vitia.

Fiſtulāris, re, adject. ad fiſtulam pertinens, ut fiſtulare medicamentum, *Veget. l.* 2. *c.* 13. ¶ Fiſtularis verſus apud Diomed. dicitur qui ab una ſyllaba ad plures ſurgit.

Fiſtularius, ii, m. qui fiſtula canit. *Vet. Inſcript. apud Fabret. p.* 625. Q. Griſidio fiſtulario, cantori, &c.

Fiſtulātim, adverb. q. d. per fiſtulas. *Apul. l.* 4. *Metam.* Fimus fiſtulatim excuſſus.

Fiſtulātor, m. 3. *trombetta*, [illegible], Ger. *pfeiffer*, Gal. *joueur de flute*, Hiſ. *flautador*, [illegible], tibicen. *Cic.* 3. *de Orat. c. ult.* Sed fiſtulatorem domo relinquetis.

Fiſtulatorius, a, um, adject. ad fiſtulatorem pertinens, ut fiſtulatoriæ artes, *Arnob. l.* 2.

Fiſtulātus, a, um, adject. cavatus in morem fiſtulæ. *Arnob. l.* 2. Venæ fiſtulatæ, & commeabiles. *Sidon. in carm. poſt epiſt.* 13. *l.* 9. Æra fiſtulata. Adde *Sueton. Ner. c.* 31. ex lectione *Salmaſ. ad Vopiſc.* Al. leg. *fiſtulis*.

Fiſtŭlo, as, n. 1. [illegible], fiſtulam ago, in modum ſpongiæ cavernulas habeo. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Inferior bibula, & pumicis fiſtulans vice.

Fiſtulōſus, a, um, o. 1. 2. [illegible], foraminibus plenus, ſpongiæ modo factus, ut Caſeus fiſtuloſus, cum eſt parum preſſus, apud *Col. l.* 7. *c.* 8. Fiſtuloſa terra, apud *Plin. l.* 17. *c.* 5. Fiſtuloſus cancer, morbus, apud *Cat. c.* 157. *R. R.*

Fīſus, a, um, *chi ſi confida*, confidens. *Ovid.* 4. *ex Pont. ep.* 9. *v.* 78. Hic arcu fiſos terruit enſe Getas. *Id. Met.* 15. *v.* 827. tædæ non bene fiſa. *Lucan. l.* 5. *v.* 577. Fiſus, cuncta ſibi ceſſura pericula, Cæſar.

Fitilla, æ, f. pultis ſpecies in ſacrificiis adhibita. *Arnob. l.* 2. Fitilla de milio. Et *l.* 7. Quid fitilla, quid frumen.

Fixe, figendo, inhærendo. *Auguſt. ep.* 6. *extr.* Ubi tenacius habitabit, & fixius.

Fixŭla, f. 1. fibula, apud vet. a figendo. *Feſt.*

Fixus, a, um, adject. *fiſſo*, *ſtabile*, ratus, firmus. *Cic. pro Balb. ad fin.* Illud fixum in animis veſtris tenetote. *Id. Att. l.* 8. *ep.* 14. Meum conſilium, quod jam ſatis fixum videbatur. *Id. pro Mur.* Fixum, & ſtatutum eſt. *Arator in Act. Apoſt. c.* 4. Arva tremunt concuſſa locis, tu fixior hæres.

F ANTE L.

Flabellĭfer, a, um, adject. Flabelliferæ ancillæ, quæ flabellum ferunt, & ventilationem faciunt. *Plaut. Trin.* 2. 1. 22. Flabelliferæ, ſcandaligerulæ, Cantrices, &c.

Flabello, as. *Tertul. de Pal. c.* 4. Cum in affectationem flabellatur.

Flabellŭlum, i, n. dim. parvum flabellum. *Ter. Eun.* 3. 5. 50. ubi al. leg. *flabellum*.

Flabellum, li, n. 2. *ventola*, *paramoſche*, *ventaglio*, Ger. *wedel*, Gal. *eventail*, Hiſ. *aventillo*, [illegible], inſtrumentum, quo fit ventilatio per æſtatem ad refrigerandum corpus, dim. a flabrum. *Ovid. de Arte* Proficit & tenui ventos moviſſe flabello. ¶ Tranſlate dicitur de eo, quod excitat. *Cic. pro Flac. c.* 23. Cujus lingua, quaſi flabello ſeditionis, illa tum eſt egentium concio ventilata.

Flabĭlis, le, o. 3. ſpirabilis, aereus. *Cic.* 1. *Tuſc. cap.* 27. Nihil ne aut humidum quidem, aut flabile, aut igneum?

Flabrālis, le, adject. flabilis, ad flabrum pertinens. *Prudent. Apotheoſ. v.* 741. Cum libet, in gelidum flabrali frigore ventum ſpiritus exiſtit.

Flabrum, i, n. 2. [illegible], flatus, flamen venti, a ſup. *flatum* verbi *flo*. *Servius ad Georg.* 2. *v.* 293. ait tantum pl. dici flabra, orum. *Propert.* Neque hic Boreæ flabra, neque arma timet.

Flacceo, es, cui, n. 2. *divenir flacco*, [illegible], Germ. *welck ſein*, Gal. *ſe flétrir*, Hiſp. *marchitarſe*, *enflaquecerſe*, [illegible], langueo, a [illegible], mollities. *Accius apud Non. c.* 2. *n.* 323. An ſceptra jam flaccent? *Claud. Mamert. l.* 1. *c.* 3. Flaccente ſententia.

Flacceſco, is, cui, n. 3. [illegible], languidus fio. *Col. l.* 5. Paucis horis, dum flacceſcat, in Sole habeto. ¶ Tranſlate *Cic. de cl. Orat. c.* 24. Flacceſcebat oratio.

Flacci, gens Romana, a *flaccis*, hoc eſt mobilibus auribus, ſeu deorſum pendentibus, quod princeps ejus gentis hujuſmodi aures habuerit. *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Flaccĭdus, a, um, o. 1. 2. *languido*, *fiacco*, [illegible], Ger. *welck*, Gal. *flétry*, Hiſp. *marchito*, [illegible], quod languidum eſt, quod ob debilitatem pendulum eſt, a *flacceo*, & dicitur de foliis, quæ marcida ſunt, item de auribus. *Plin. l.* 18. *c.* 39. Hanc eſſe folio maximo, flaccidoque, & albicante. *Col. l.* 6. Caper flaccidis, & prægravantibus auribus. ¶ Tranſlate *Apul. l.* 7. Sumpta veſte muliebri florida, in ſinus flaccidos abundante. ¶ Apud *Lucret. l.* 5. *v.* 631. flaccidiore turbine ferri, *h. e.* curſu tardiore.

Flaccus, a, um, o. 1. 2. languidus, & ſpeciatim qui aures pendulas habet, ut flaccæ aures, *Cato R. R. l.* 2. *c.* 9. *Cic.* 1. *nat. Deor. c.* 29. Redeo ad Deos: ecquos ſilos, flaccos, frontones, capitones, quæ ſunt in nobis? V. *Plin. l.* 11. *c.* 37.

Flaces. V. floces.

Flagello, as, a. 1. *flagellare*, *battere*, *sferzare*, [illegible], Germ. *geiſlen*, Gal. *fouetter*, Hiſp. *acotar*, [illegible], flagello cædo. *Plin. l.* 18. *c.* 30. Meſſem perticis flagellare. *Martial. l.* 4. *epigr.* 42. Lumina ſideribus certent, molleſque flagellent ora comæ. ¶ Flagellare annonam, *incarire i viveri*: inde ductum, quia avari opes ſuas apud ſe retinent, & quaſi flagellis coercent. *Plin. l.* 33. *c.* 13. Prævalens manceps annonam flagellat. Sic *Martial. l.* 5. *epigr.* 13. At tua centenis incumbunt tecta columnis, Et libertinas arca flagellat opes.

Flagellum, n. 2. *sferza*, [illegible], Germ. *geiſſ*, Gal. *fleau*, *fouet*, Hiſp. *acote*, [illegible], lorum, ſeu aliud quodvis verber, quo ſervos nudatos cædere ſolebant, quod pœnæ genus gravius erat, quam fuſtibus cædi, dim. a *flagrum*. *Cic. pro Rab.* Porcia lex virgas ab omnium civium R. corpore amovit, hic miſericors flagella retulit. *Marcel. l. in ſervorum*, *ff. de pœnis*, Ex quibus cauſis liber fuſtibus cæditur, ex his ſervus flagellis cædi, & domino reddi jubetur. ¶ Dicitur etiam de ſcutica, qua aurigæ utuntur. *Virg.* 5. *Æn.* Signum clamore paratis Epitides longe dedit, inſonuitque flagello. ¶ Item de ſumma palmitis parte, & de virgis aliarum arborum, *tralcio*, *capo di vite*, [illegible], a *flagellum*, quia notat lorum, quia ſarmentorum, & virgarum uſus in cædendo fuit. *Var. l.* 1. *de re ruſt. c.* 31. deducit a flatu venti, quod ſummæ arborum partes crebros ventorum flatus ſuſtineant. *Col. l.* 5. In ordinariis vitibus obtinendum eſt, ne pluribus flagellis emacientur. ¶ Item de brachiis, ſeu chelis cancrorum, polyporum, & ſimilium. *Ovid. Metam.* 13. *v.* 367. Utque ſub æquoribus deprenſum polypus hoſtem Continet, ex omni dimiſſis parte flagellis.

Flagitātĭo, onis, f. *iſtanza*, *dimanda*, actus flagitandi. *Cic. in Top. c.* 1. Nolui deeſſe ne tacitæ quidem flagitationi tuæ. *Juſtin. l.* 2. *c.* 3. Uxorum flagitatione revocantur.

Flagitātor, m. 3. qui aſſidue petit. *Cic. in Brut. c.* 5. Nam hunc, qui negat, video flagitatorem, non illum quidem tibi moleſtum, ſed aſſiduum tamen, & acrem fore. ¶ Speciatim ſumitur pro fœneratore, ſeu creditore, quod ſemus cum conviciis, aut tumultu poſcat. *Plaut. Prol. Caſ. v.* 24. Nequis formidet flagitatorem ſuum.

Flagitātrix, icis, f. quæ flagitat. *Auguſt. ep.* 140. Epiſtola vehemens flagitatrix.

Flagitātus, a, um, adject. *Feſtus Pomp.* Inter cutem flagitatos dicebant antiqui mares, qui ſtuprum paſſi aliquando eſſent. *Cato apud Scalig. ad Feſt. in voce Occentare*. Intercutibus ſtupris flagitatus.

Flagitiōſe, adv. *ſcelleratamente*, [illegible], inique, ſcelerate. *Cic.* 1. *de Orat.* Non modo parum commode, ſed etiam turpiter, & flagitioſe dicta eſſe dicebat. ¶ Comp. flagitioſius, ſup. flagitioſiſſime. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 4. Aliorum amori flagitioſiſſime ſerviebat. *Arnob. l.* 4. Flagitioſius liberos procreaſſe.

Flagitiōſus, a, um, o. 1. 2. *malvagio*, [illegible], ſceleratus, infamis. *Cic.* 4. *Ver.* Reperiebam hunc Timarchidem ad illius flagitioſas libidines, ſingularemque nequitiam natum. *Id. ibid. c. ult.* Homo flagitioſiſſimus. *Salluſt. Jug. c.* 85. Quanto vita illorum præclarior, tanto horum ſocordia flagitioſior.

Flagitium, tii, n. 2. proprie eſt efflagitatio, hoc eſt acris poſtulatio cum clamore, aut conviciis, a *flagito*. *Plaut. Epid.* 3. 4. 7. Abiero, flagitio cum majore poſt reddes tamen. V. *Taubm.* ¶ *Non. c.* 4. *n.* 215. Flagitium veteres vitium, quod virgini infertur, dici voluerunt. ¶ Per ſynecdochen pro quavis ignominia accipitur. *Lex* 12. *Tab.* Si quis carmen occentaſſit, quod alteri flagitium faxit, capital eſto. *Liv. l.* 25. *c.* 15. Simul & ingens flagitium imperio dempturos. ¶ Imo ſumitur pro quocumque ſcelere, *ſcelleraggine*, *ribalderia*, [illegible], Ger. *groſslaſter*, Gal. *mechanceté*, Hiſp. *maldad*, *vellaqueria*, [illegible]. *Cic. poſt red. in Sen.* Ut frontis tibi integumento ad occultanda tanta flagitia diutius uti non liceret. ¶ Item pro errore. *Id. in Brut.* Ut ne legens quidem ſenſerit, quantum flagitii admiſiſſet.

Flagĭto, as, avi, atum, a. 1. *domandare con iſtanza*, [illegible], Germ. *anfordern*, *begeren*, Gal. *demander*, Hiſp. *pedir preguntar*, [illegible], plus eſt, quam poſtulo, & ſignificat vehementer, & acriter poſtulare, idque interdum cum clamore, aut conviciis. *Cic. pro Quinct.* Tametſi cauſa poſtulat, tamen, quia poſtulat, non flagitat, prætereo. *Id.* 9. *Fam.* Qui, metuo, ne te forte flagitent, ego autem mandavi, ut rogarent. *Id. in Phil.* Facilius apparabitis ea, quæ tempus, & neceſſitas flagitat. *Id. pro Dom.* Illi me frumentum flagitabant. *Id.* 4. *Fam.* Quid acta tua vita, quid ſtudia, quid artes, quibus a pueritia floruiſti, a te flagitent. ¶ Pro accuſare. *Tac. l.* 1. *Hiſt. c.* 53. Peculatorem flagitari juſſit. ¶ Pro ſtuprare. *Apul. l.* 8. Nudatum ſupinatumque juvenem execrandis uredinibus flagitabant.

Flagrans, antis, adject. o. *ardente*, qui flagrat. [illegible], *Cic. l.* 1. *Divin. c.* 32. Nocte flagrantes onerarias, quas incenderant milites, videbatis. *Liv. l.* 44. *c.* 36. Flagrantiſſimo æſtu. ¶ Item ſplendidus, nitens. *Virg. Æn.* 12. ſidereo flagrans clypeo. ¶ Item cupidus, vehemens. *Juven. ſat.* 13. *v.* 11. Flagrantior æquo non debet eſſe dolor viri. *Cic. pro Mur. c.* 31. Recentibus præceptorum ſtudiis flagrantem uſus flectet, dies leniet, ætas mitigabit. Sic flagrans amore, deſiderio. *Id.* & *Quintil.*

Flagranter, adv. *ardentemente*, *cupidamente*, Ger. *einbrinſtiglich*, Gal. *ardemment*, Hiſ. *encendidamente*, [illegible], ardenter. *Tac. l.* 1. *c.* 3. Deſtinare Conſules ſpecie recuſantis flagrantiſſime concupiverat. *Ammian. l.* 31. *c.* 26. Exarſere flagrantius.

Flagrantia, f. 1. *ardore*, [illegible], Germ. *brunſt*, Gall. *ardeur*, Hiſp. *ardor*, [illegible], æſtus flagrandi, ardor. *Gel. l.* 17. *c.* 1. *de Ætna*: Quod de natura, atque flagrantia montis ejus compoſitum eſt. ¶ Ex tranſlato: *Cic. pro Cæl. c.* 20. Non ſolum flagrantia oculorum, non libertate ſermonis, ſed etiam complexu. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Vigor maternus flagrantiæ, *ardente amor materno*. *Plaut. Rud.* 3. 4. 28. Etiam vim opprobras, flagitii flagrantia?

Flagrator, m. 3. qui mercede flagris cædi ſe permittit. *Feſt.*

Flagrĭfer, a, um, adject. qui flagrum geſtat. *Auſon. ep.* 14. *v.* 10. Flagrifer Automedon.

Flagriōnes, m. 3. dicti ſunt ſervi, quod flagris ſubjecti ſint. *Non. c.* 1. *n.* 117.

Flagritrĭba, æ, m. qui aſſidue flagris teritur. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 5. Eo ingenio ſunt flagritribæ.

Flagro, as, avi, atum, n. 1. *ardere*, [illegible], Ger. *brennen*, Gal. *bruler*, Hiſp. *arder*, φλέγομαι, ardeo φλέγω. *Plin. l.* 14. *c.* 20. Fæx vini ſiccata recipit ignes, ac ſine alimento per ſe flagrat. ¶ Translate variis affectuum nominibus junctum, eorum ſignificationem habet, ut flagrare amore, *amar aſſai*: flagrare cupiditate, *bramare ardentemente*, flagrare, amentia, *eſſer mattiſſimo*. Sic flagrare odio, cupiditate &c. quæ omnia paſſim leguntur apud *Cic. Plin. Ovid. Horat.* & al. His adde, flagrare invidia, *eſſer' invidiato*. *Cic. pro Cluent.* Flagrare gratia, *eſſer ben voluto*. *Tacit. l.* 11. ¶ Flagrare bello, *arder di guerra*. *Cic. l.* 7. *Attic. ep.* 17. ¶ Flagrare infamia, *eſſer' infame*. *Id. l.* 4. *Att. ep.* 18. ¶ Pro vigere, vehementem eſſe. *Cic. pro Cæl.* Flagrabant vitia libidinis apud illum. *Id. Ver.* 6. Flagrant convivia ſtupris, & flagitiis.

Flagrum, gri, n. 2. *sferza*, μάστιξ, lorum, quo cædi conſueverunt ſervi, a flagro, quia cædendo inflammat. *Liv. l.* 28. *c.* 11. Ob quam cauſam cæſa flagro eſt Veſtalis.

Flamen, inis, m. 3. Sacerdos apud Romanos, qui ſingillatim unius alicujus Dei ſacra curabat, ut Jovis, vel Martis, &c. *Cic. de Leg.* Divis aliis alii Sacerdotes, omnibus Pontifices, ſingulis Flamines ſunto. ¶ Tres primum Flamines a Numa inſtitui fuere, unus Jovi, unus Marti, unus Quirino, tandem quindecim. Sed aliqui ſcripſere, Numam quatuor Flamines, unum Jovi, Marti duos, Quirino unum inſtituiſſe. Ab aliis ſcriptum eſt, Dialem, & Martialem a Romulo inſtitutos fuiſſe, a Numa additum eſſe Quirinalem. Progreſſu temporis incertum eſt, quot Flamines eſſent. Totidem enim Flaminibus, quot Deos colerent, veteres uſos fuiſſe, *M. Varro* teſtis eſt. Imo ſingulis Imperatoribus inter Deos relatis ſinguli Flamines ultimis temporibus dati ſunt. ¶ Dicti Flamines fuere, quaſi *Pileamines*, ut *Plutarcho* placuit, a *pileo*, quem geſtabant. *Var. l.* 4. *de L. L. Serv. in* 8. *Æn. Feſto*, & aliis dicti videntur a *filo*, quaſi *Filamines*, quod eorum pileis filum annexum eſſet (nam in pileo erat brevis virga deſuper habens lanæ aliquid) & urgente æſtu, cum pileum portare non poſſent, filo caput ſibi cingerent. Nam nudis penitus eos capitibus incedere nefas erat. ¶ Sumebant autem Flamines cognomina ab eo Deo, cui ſacra faciebant, ut Flamen Dialis a Διὸς, *Jovis*, Flamen Martialis, a *Marte*, Flamen Quirinalis a *Quirino*, &c. ¶ Tres tantum patritii erant, Dialis, Martialis, Quirinalis: reliqui plebeji. Majores dicebantur, qui ex Patritiis, minores, qui ex plebejis creabantur. ¶ Inſigne Flaminum pileus erat, de quo ſupra. V. etiam *Flammeum*. ¶ De variis ritibus, & legibus ad Flaminem Dialem pertinentibus V. *Gel. l.* 10. *c.* 15.

Flamen, inis, n. 3. flatus, ventus, a flo, *aria*, *vento*, πνεῦμα. *Ovid.* 4. *Faſt.* v. 18. Dum licet, & ſpirant flamina, navis eat. *Horat. l.* 3. *od.* 19. Cur Berecynthiæ ceſſant flamina tibiæ?

Flamĭum, V. Flammeum.

Flamĭna, æ, f. 1. Flaminis uxor. *Inſcrips. apud Reineſ. n.* 49. Flavia Flamina Flavialis.

Flaminālis, le, ad Flaminem pertinens. *Flaminalis vir*, qui Flaminio eſt functus. *Inſcrips.* apud *Gruter. pag.* 478. *n.* 2. Statua inter Flaminales viros poſita.

Flaminĭa, æ, f. 1. domus Flaminis. *Gel. l.* 10. *c.* 15. ¶ Flaminiæ item dicebantur miniſtræ Flaminicarum. A nonnullis ſpeciatim Flaminia definitur, puella patrima, & matrima, quæ Flaminicæ Diali miniſtrabat. *Feſt.*

Flaminĭa, f. 1. al. Romandiola, *la Romagna*, regio Galliæ Togatæ, ſive Æmiliæ, cujus metrop. Ravenna, & Bononia recens metrop. primaria.

Flaminia via, ſtrata eſt a T. Flaminio Conſule, qui ad lacum Traſimenum ab Annibale cæſus eſt, ab urbe Roma Ariminum uſque, per Otriculum, Narniam, Spoletium, Forum Flaminii, Helvillum, Callem, Forum Sempronii, Fanum Fortunæ, & Piſaurum. ¶ Secundum hanc viam frequentia erant ſepulcra Romanorum. V. *Juven. Sat.* 1. *in fin.*

Flaminiānus, a, um, adject. ad Flaminios pertinens, ut Flaminiana oſtenta. *Cic. l.* 2. *de Div. c.* 21.

Flaminĭca, f. 1. al. Flaminea, uxor Flaminis. *Gel. l.* 10. *c.* 15. ¶ Veteri cæremoniarum jure præceptum fuit, ut Flaminica Dialis haberet arculum, idest virgam ex malo Punico incurvatam coronæ inſtar alligatam vinculo laneo: item rigam, ſeu ricam, genus veſtis; item venenatum, ideſt, pallium infectum, item fibulam ex auro. *Serv. in* 4. *Æn.*

Flaminii, m. 2. familia Romæ nobilis. Ex hac fuit Titus ille, qui Flaminiam viam ſtravit, & ab Annibale ad Traſimenum cum exercitu cæſus eſt.

Flaminĭum, vel Flamonium, n. 2. Sacerdotium Flaminis. *Liv. l.* 26. *c.* 23. C. Claudius Flamen Dialis, quod exta perperam dederat, Flaminio abiit, ideſt, Sacerdotium depoſuit. Adde *Sidon. l.* 5. *epiſt.* 7.

Flaminĭus, a, um, o. 1. 2. quod ad Flaminem ſpectat, ut Flaminius Camillus, Flaminius lictor, Flaminiæ ædes. *Feſt.*

Flamma, ſeu flama, æ, f. 1. *fiamma*, להב, Germ. *fewrflamme*, Gall. *flamme*, Hiſp. *llama*, φλὸξ, vapor accenſus, qui ex re, quæ ardet, egreditur, a ſono, quem emittit, vel a φλέγω, *ardeo*. *Virg.* 8. *Ecl.* Corripuit tremulis altaria flammis. *Liv. l.* 30. *c.* 6. Flamma, ferroque abſumpti. *Ter. Eun.* 3. 2. 38. E flamma cibum petere. h. e. quidvis audere, & facere victus cauſa. ¶ Translata ſunt illa: flamma judicii. h. e. periculum. *Cic.* 2. *Tuſc.* Flamma amoris. *Id. Ver.* 7. Flamma invidiæ. *Id.* 3. *de Orat.* &c. aſſumere novas flammas, h. e. novo amore flagrare. *Ovid. l.* 2. *de remed. amor.* Flamma gulæ, *fame inſaziabile*. *Id.* 8. *Met.* v. 846. ¶ Flamma fumo eſt proxima, proverb. apud *Plaut. Curc.* 1. 1. 53.

Flammans, antis, adject. flammatus. *Virg.* 3. *Georg.* v. 433. Flammantia lumina torquens.

Flammātus, o. 1. 2. incenſus, incitatus, *acceſo*, *infiammato*. *Virg.* 1. *Æn.* Talia flammato ſecum Dea corde volutans. ¶ Flammatus Jupiter, flammam dextra manu tenens pro ſceptro. Ita enim apud antiquos pingebatur. *Cic.* 1. *de Div. c.* 11. Principio æthereo flammatus Jupiter igni vortitur. ¶ Apud *Martial. l.* 5. *ep.* 20. Flammata toga, eſt purpurea, a flammeo colore. Sic *Valer. Flac. l.* 2. Juventus flammata pudore.

Flammĕa, æ, f. 1. violæ genus, quam Galli candelariam vocant. *Plin. l.* 3. *c.* 37.

Flammearĭus, m. 2. infector flammei coloris, vel flammeorum confector, aut venditor. *Plau. Aul.* 3. 5. 35. Ciniflones, patagiarii, induſiarii, flammearii, violarii.

Flammeŏlum, n. 2. diminut. a flammeum. *Juven. ſat.* 10. v. 333. Sedet illa parato flammeolo.

Flammeŏlus, o. 1. 2. quod flammæ colorem habet, dilutiorem tamen, dimin. a flammeus. *Col. l.* 10. v. 307. Preſſaque flammeola rumpatur fiſcina caltha.

Flammeſco, is, n. 3. flammam concipio, igneſco, fulgeo. *Lucret. l.* 6. v. 669. Flammeſcere cælum.

Flammĕum, vel flameum, n. 2. κρόκινον πέπλον, genus veli crocei, ſeu lutei, quo ſponſæ utebantur, ne proderetur virginis pudor, aut ſi quis rubor animadverteretur, is e velo, non e genis eſſe putaretur. Dictum eſt, quia flammæ colorem referret. Nonnullis placet, flammeum dici a flaminica Flaminis uxore, quæ, ut *Feſtus* ait, ſemper flammeo utebatur. hinc inſtitutum fuiſſe, ut etiam novæ nuptæ hoc amiculi genus geſtarent boni ominis cauſa, & in ſignum indiſſolubilis conjugii, quia Flamini non erat permiſſum cum uxore divortium facere. Aliqui dicunt, flammeum fuiſſe albogalerum, ſeu velamentum capitis, quo Flamen Dialis utebatur, vocatum fuiſſe flammeum a flammeo colore; hujus coloris fuiſſe, quia erat Sacerdos Jovis Tonantis, cui is color conveniit propter telum fulminis. item veſtimentum Flaminicæ Dialis, quæ & ipſa Jovi ſacra faciebat. Aliis flammeum erat pileus, quem Flamines omnes generatim geſtabant, & deſinebat in conum, hic *apex* dicebatur, ſummum faſtigium vocabatur *tutulum*, infra mentum amenta pileum retinebant, quæ erant *offendices*. Sed non flammeum a Flaminibus, ſeu Flaminicis, ſed Flamines, & Flaminicæ a flammeo dicebantur. *Lucan. l.* 2. v. 361. Lutea demiſſos velarunt flammea vultus. ¶ Apud *Non. cap.* 14. *nu.* 31. legitur *Flammeus*, *i*, gen. maſc. ¶ Per unicam *m* in vet. libris ſcriptum reperiri, teſtatur *Manut. in Orthogr.*

Flammĕus, a, um, o. 1. 2. *di fiamma*, *fiammeggiante*, Germ. *flammerbeig*, Gal. *de flamme*, Hiſp. *de llama*, φλογερός, igneus, accenſus. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 46. Sunt ſtellæ natura flammeæ. *Colum. l.* 5. *c.* 5. Velut flammeo halitu fluctus uritur. ¶ Translate *Catul. de nupt. Pel. & Thet.* v. 337. Flammea prævertet celeris veſtigia cervæ, h. e. concitata. *Sidon. l.* 1. *epiſt.* 7. Acres, & flammei viri.

Flammicŏmans, antis, o. 3. &

Flammicŏmus, a, um, adject. flammeas comas habens. *Prudent. Pſychom.* v. 776. Flammicomi ignes. *Juvenc. Matth.* 25. Tædæ flammicomantes.

Flammicrĕmus, a, um, adject. q. d. flammis crematus. *Fortunat. lib.* 1. *carm.* 15. v. 47. Nullaque flammicremæ ſenſerunt damna ruinæ.

Flammĭdus, a, um, adject. idem quod flammeus. *Apul. de Mun.* Glacialibus flammida contundit. Et *l.* 11. *Met.* Roſeo rubore flammida.

Flammĭfer, a, um, o. 1. 2. flammam afferens, inflammatus. *Cic.* 4. *Acad. ex vet. Poet.* Peſtem abige a me, flammiferam hanc vim, quæ me excruciat. *Valer. Flac. l.* 1. v. 4. Flammifero conſedit Olympo.

Flammĭger, a, um, o. 1. 2. ut Sol flammiger. *Val.* 5. *Arg.* v. 581.

Flammigĕro, n. 1. flammas produco, & emitto. *Gel. l.* 17. *c.* 10. Interdiu fumare Ætnam, noctu flammigerare. Alii leg. *flammigrare*.

Flammigo, V. Flammigero.

Flammĭpes, edis, qui ignitos pedes habet. *Juvenc. l.* 2. *in Matth. cap.* 11. Flammipedes quadrijugi.

Flammipŏtens, entis, Vulcani cognomen. *Arnob. l.* 3. Flammipotens Vulcanus fabricatur enſes.

Flammivŏlus, a, um, adject. cum flammis volans. *Arator in Act. Apoſt. cap.* 18. Flammivolo ſub ſole jacet.

Flammivŏmus, a, um, o. 1. 2. πυρίπνοος, quod flammas vomit. *Juvenc. in proœm.* Flammivoma deſcendit nube coruſcans Judex.

Flammo, as, avi, atum, a. 1. *infiammare*, [illegible], Ger. *entzuenden*, Gal. *enflammer*, Hiſp. *encender en llamas*, φλογίζω, inflammo, incendo, incito. *Tac. l.* 2. *hiſt. c.* 74. Namque omnes exercitus flammaverat arrogantia venientium a Vitellio militum. *Sil. l.* 1. v. 53. Juvenes tacta ad Mavortia flammat. ¶ Interdum abſolute pro exardere, ut *Flammantia lumina*, a quibus quidam quaſi flammæ color emicat, quod iratis accidere ſolet. *Virg.* 3. *Georg.* Et flammantia lumina torquens ſævit agris. ¶ Paſſive *Apulej. de Mundo*. Ignes illi immortalis Dei vivacitate flammantur. Adde *Stat. l.* 1. *Achil.* v. 297.

Flammŭla, æ, f. 1. φλόγιον, dimin. a flamma. *Col. l.* 9. *c.* 14. Papiliones, dum circa flammulam volitant, aduruntur. ¶ Flammulæ etiam dicuntur vexilla equitum conis ſuſpenſa. *Veget. l.* 3. *c.* 5.

Flamonĭum. V. Flaminium.

Flanatĭcus ſinus, Flanoticus, Polaticus, Liburnicus, *il Quarnero*, ſinus maris Adriatici, inter Iſtriam, & Liburniam. Pop. Flanates.

Flandrĭa, f. 1. *Fiandra*, inc. *Vlaenderen*, provincia Belgii maxima, & cultiſſima, Comitatus titulo inſignita. Habet a Septent. Oceanum German. & Zelandiam, ab Or. Brabantiam, ab Occ. Picardiam, & Arteſiam, a Merid. Hannoniam. Dividitur in tres partes, in Flandriam Teutonicam, ſeu propriam, quæ ad Occ. in Flandriam Gallicam, quæ ad Merid. & in Flandriam Imperialem, quæ ad Or. Totius regionis caput eſt Gandavum.

Flatĭlis, le, adject. idem quod flabilis. *Ammian. l.* 30. *c.* 4. Flatili ſonitu. h. e. qui flando fit. *Arnob. l.* 6. *pag.* 201. Laminarum flatilium crates.

Flato, as, n. 1. frequent. a flo. *Arnob. l.* 2. Tibiæ, calamoque flatantes.

Flator, m. 3. tibicen, a *flo*, quod tibias inflet. *Feſt.* ¶ Item qui conflat. *Pompon. l.* 2. *de orig. jur.* §. 30. Æris, argenti, auri flatores.

Flatūra, æ, f. idem quod conflatura. *Vitruv. l.* 2. *c.* 7. In æris flatura.

Flaturālis, le, adject. ad flaturam pertinens. *Tert. de Anim. c.* 20. Quædam ſpiritu carent, quia flaturalibus artubus ſtructa non ſunt.

Flaturarĭus, ii, m. qui monetam cudit; hoc enim fit flando, & liquefaciendo metalla. *Ulp. l.* 9. *ff. de Leg. Corn. de falſ.* & *leg.* 5. *Cod. Theodoſ. de falſa moneta.*

Flatus, us, m. 4. *vento*, *fiato*, [illegible], Ger. *blaſt*, Gal. *ſoufflement*, Hiſp. *ſoplo*, *vento*, ſpiritus, ventus, flamen. *Cic. in Arato.* Aram, quam flatu permulcet ſpiritus Auſtri. *Et paulo poſt.* Æſtiferos validis erumpit flatibus ignes. ¶ Translate pro favore ponitur. *Cic.* 2. *Offic. c.* 6. Nam cum proſpero flatu ejus utimur. ¶ Item pro faſtu, ſuperbia. *Sil. l.* 17. v. 180. jactarat talia verum; ſed jam claudebat flatus. Adde *Claud. l.* 2. *de laud. Stilic.* v. 159. ¶ Flatum ventris emittere, eſt pedere. *Suet. Claud. c.* 32.

Flatus, a, um, adject. *ſoffiato*. *Hirt. de B. Afric. c.* 52. Pulvis vento flatus omnium proſpectus offecit. ¶ Item conflatus. *Gel. l.* 2. *c.* 10. Flata, ſignataque pecunia conderetur.

Flavĕo, es, n. 2. *biondeggiare*, *eſſer di color d'oro*, [illegible], Germ. *gelb ſeyn*, Gal. *jaunir*, Hiſp. *ſer rubio*, ξανθίζω, flavus ſum, id eſt, ejus coloris, cujus eſt aurum. *Colum. l.* 2. *c.* 21. Flaventibus jam ſatis meſſis facienda eſt. Et *l.* 10. v. 311. Sed cum maturis flavebit meſſis ariſtis.

Flaveſco, n. 3. *biondeggiare*, ξανθίζομαι, eſt flavum fieri. *Virg.* 4. *Ecl.* v. 28. Molli paulatim flaveſcet campus ariſta.

Flavĭa, f. 1. Neapolis, col. & urbs Paleſtinæ, in Samaria, patria Juſtini Philoſophi, & Martyris. Aliis eſt Cæſarea.

Flavia Æduorum, Auguſtodunum, urbs Galliæ Celt. in Burgundiæ Comitatu. Nonnullis *Flavigny* eſſe videtur. Sed hoc eſt Flaviniacum, inter Divionem, & Semurium.

Flaviālis, le, adject. Flamines Flaviales dicti ſunt Sacerdotes Divorum Gentis Flaviæ. V. *Inſcript. Grut. p.* 359. & *Spon. Miſcel. p.* 177.

Flaviānus, a, um, adject. a Flaviis deductum, ut Flavianæ partes, apud *Tac.* 2. *hiſt. c.* 67. & *l.* 3. *c.* 1.

Flavicŏmans, antis, adject. o. &

Flavicŏmus, a, um, *chi ha chioma bionda*. *Petron.* Flavicomum corymbion. *Prudent. Apotheoſ.* v. 495. Armiger e cuneo pectorum flavicomantum.

Flavĭdus, a, um, adject. idem quod flavus, ut fel flavidum. *Cæl. Aurel. Acut.* 3. *c.* 20.

Flavii, m. 2. familia Romana plebeja, a flavedine capillorum. Hinc Imperatores Veſpaſianus, Titus, Domitianus.

Flavīna, æ, opp. Etruriæ, ſub Soracte monte.

Flaviniānum, n. 2. Flavianum, Flavinium, *Pojano*, opp. Hetruriæ, ad Tiberim, in Fin. Faliſcorum.

Flavinĭus, a, um, adject. a Flavina opp. *Virg.* 7. *Æn.* v. 696. Hi Soractis habent arces, Flaviniaque arva.

Flaviſſæ, V. Faviſſæ.

Flavōna, ſem. 1. Flanona, *Fianona*, opp. olim Liburniæ, nunc Hiſtriæ, in ora maris Adriatici, & ſinus Flanatici, ſub dominio Venetorum, cum portu capaci.

Flavus, a, um, o. 1. 2. *biondo*, *di color d'oro*, *giallo*, [illegible], Germ. *gelb*, Gal. *jaune*, Hiſp. *rubio*, ξανθὸς, qui eſt flavi coloris, qui proprie dicitur de ſpicis maturis, translate de auro, melle, capillis, & aliis. *Virg.* 1. *Georgic.* Flava Ceres alto nequidquam ſpectat Olympo. Ubi Servius. *Flava Ceres* dicitur propter ariſtarum maturitatem. *Horat. l.* 1. *od.* 2. Tiberis flavus, ſc. propter arenas flavas. *Val. Flac. l.* 6. v. 225. Flava cæſaries. *Mart. l.* 12. *ep.* 66. Aut de moneta Cæſaris decem flavos, h. e. decem aureos nummos: nam aurum flavum eſt. Alii putant *flavos* poſitum eſſe pro *Flavios*, hoc eſt decem monetas habentes imaginem Flavii Domitiani.

Flebĭlis, le, o. 3. *degno d'eſſer pianto*, Ger. *bewegnlich*, Gal. *pleignant*, *pleurant*, Hiſp. *lloroſo*, *digno de ſer llorado*, γοερός, quod dignum eſt ut defleatur. *Cic.* 11. *Phil.* Ponite ante oculos miſeram quidem illam, & flebilem ſpeciem. *Horat. l.* 1. *od.* 24. Multis ille quidem flebilis occidit, nulli flebilior, quam tibi, Virgili. ¶ Item qui deflet, mæſtus, ut flebilis elegeia. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 8. Sic carmen flebile, cantus flebilis, modi flebiles, apud *eund.* ¶ *Flebile* neutrum adverbialiter poſitum pro flebiliter. *Maximian. Gallus eleg.* 1. v. 220. *de infante*. Et per ſordentem flebile ſerpit humum.

Fle-

Flebiliter, adv. *con pianto*, cum fletu. *Cic. 2. Tuſc.* Vide, quam flebiliter reſpondeat. *Id. ib. lib. 2. c. 33.* Flebiliter canere. *Paulin. Nol. Felic. 7. v. 62.* Flebiliſque ululant.

Flecto, is, xi, xum, a. 3. *piegare*, *torcere*, עוה, Ger. *criegen*, Gall. *flechir*, Hiſp. *doblegar*, *torcer*, κάμπτω, torqueo; curvo, a πλέκω, *plico*. *Cic. 1. de Div.* Omne animal membra, quo vult, flectit, & contorquet. ¶ Tranſlate eſt divertere, vel declinare, & uſurpatur abſolute, vel tranſitive. *Cic. Att. l. 5.* Sed Leucatem flectere moleſtum videbatur. h. e. curſum ad Leucatem dirigere. ¶ *Flectere promontorium* eſt navigando prætergredi, *voltar' o paſſar' un Capo*. *Cic. 2. de Div. c. 45.* Qui navigant, in flectendis promontoriis ventorum mutationes maxime ſentiunt. Κάμπτειν ἄκραν Græci dicunt eodem ſenſu. ¶ *Flectere iter* aliquo, *pigliar la ſtrada di qualche luogo*. *Liv. l. 5.* Ad Brundusium flexit iter. ¶ Item avertere. *Cic. in Catil.* Niſi Dii immortales omni ratione placati ſuo numine prope fata ipſa flexiſſent. ¶ Item convertere. *Cic. pro Corn. Balbo.* Ab omni ſtudio, ſenſuque Pœnorum mentes ſuas ad noſtrum Imperium, nomenque flexerunt. ¶ Item movere, exorare. *Cic. pro Sylla.* Quibus ego ita flectebar animo, atque frangebar. *Idem 4. Acad.* Si te oratio Luculli flexit. ¶ Item deducere, derivare. *Gel. l. 4. c. 3.* Hoc vocabulum eſt de Græco flexum. ¶ Flectere cantum, *inflettere la voce*. *Lucret. lib. 5. v. 1045.* Ducere multimodis voces, & flectere cantus.

Flemina, n. 3. dicuntur, cum ex labore viæ ſanguis effluit circa talos. *Feſt.* Dicta ſunt a φλεγμονή, *tumor*. Quidam cenſuere, flemina idem eſſe ac varices, & dici quaſi flexmina a *flectendo*, ut quæ flexuoſa ſunt, & obtorta. *Perottus* credidit flemina dici a *fluendo*, quaſi fluomina. *Plaut. Epid. 5. 2. 5.* Laſſitudine invaſerunt miſero in genua flemina.

Flendus, a, um, *da piangere*, flebilis. *Ovid. 3. Triſt. 11. 37.* Carnifici fortuna poteſt mea flenda videri.

Fleo, es, evi, etum, n. 2. *lagrimare*, *piangere*, בכה, Germ. *weynen*, Gall. *pleurer*, Hiſp. *llorar*, δακρύω, lacrymas emitto. *Cic. 2. Ver.* Flebat uterque non de ſuo ſupplicio, ſed pater de filii morte, de patris filius. *Ovid. in Ibin.* Non patitur miſeri funera flere viri. ¶ Flebitur, imperſ. *Sil. l. 5.* Longo ævo flebitur. Adde *Ter. Andr. 1. 1. 103.*

Fletifer, a, um, adject. qui flet, vel fletus cauſa eſt. *Auſon. Idyl. 6. v. 74.* Gemmea fletiferi jaculatur lucema trunci.

Fletus, us, m. 4. *pianto*, בכי, Ger. *weynung*, Gal. *pleur*, Hiſ. *lloro*, κλαυθμός, planctus, ploratus. *Cic. pro Roſc. Amer.* Ut urbe tota fletus, gemituſque fieret.

Fletus, a, um, adject. *pianto*, *compianto*. *Virgil. 6. Æn. v. 481.* Hic multum fleti ad ſuperos, belloque caduci Dardanidæ. ¶ Sanguine fleti. h. e. reſperſi. apud *Lucret.* V. Pletus. ¶ *Fleta mulier* dicitur ab *Apulejo*, quæ valde flet, *l. 7. Metam.*

Flexanimus, a, um, o. 1. 3. quod animum flectere poteſt. *Cic. 2. de Orat.* Quæ recte a bono Poeta dicta eſt flexanima, atque omnium regina rerum. *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v. 330.* Quæ tibi flexanimo mentem perfundat amore.

Flexibilis, le, o. 3. *pieghevole*, Ger. *beigig*, Gal. *ployable*, Hiſp. *que ſe puede torcer*, καμπτικός, quod torqueri, & facile in quamvis partem curvari poteſt. *Ovid. 3. Amor.* Nobis flexibiles curvantur Apollinis arcus. ¶ Tranſlate ſumitur pro mutabili, molli. *Cic. 3. de Orat.* Nihil eſt tam tenerum, tam flexibile, neque quod tam facile ſequatur, quocumque ducas, quam oratio. *Id. ad Brut. ep. 18.* Videtur in eo eſſe bona indoles, ſed flexibilis ætas. *Id. 2. de nat. Deor.* Flexibile vocis genus. ¶ Item pro vario, inconſtanti. *Cic. pro Mil.* Nihil eſt tam aut fragile, aut flexibile, quam voluntas erga nos, ſenſuſque civium.

Flexibilitas, as, atis, f. 3. *fleſſibilità*, facilitas flectendi. *Solin. c. 85.* (al. 8.) Circumferunt cornua flexibilitate.

Flexibula, fem. 1. Satyræ nomen apud *Var.* aliquoties a *Nonio* citatæ, quæ vox ex Latino *flectere*, & Græco βουλή coaluiſſe videtur, ut ſit Flexibula, quaſi conſilium flectens.

Flexilis, le, o. 3. *pieghevole*, λυγίζων, quod facile flecti poteſt. *Virgil. 5. Æn. v. 559.* It pectore ſummo flexilis obtorti per collum circulus auri.

Flexiloquus, o. 1. 2. qui ambigua, & obſcura loquitur. *Cic. 2. de Div. c. 56.* Partim falſis, partim caſu veris, partim flexiloquis, & obſcuris.

Flexio, f. 3. *piegamento*, κάμψις, flectendi actus. *Cic. in Piſon. c. 22.* Quæ diverticula, flexioneſque quæſiſti? *Id. in Orat. c. 18.* Alter alteri objicit vocis flexiones. *Id. l. 3. de Orat.* Quanto molliores ſunt, & delicatiores meant flexiones, & falſæ voculæ, quam certæ, & ſeveræ.

Flexipes, edis, qui flexis eſt, & curvis pedibus. *Ovid. 10. Met. v. 99.* Vos quoque flexipedes hederæ.

Flexivice, adv. flexa cervice. *Pacuv.* apud *Non. c. 4. n. 68.* Nihil conjectura quivi interpretarier, quorſum flexivice contenderet.

Flexo, as, a. 1. *piegare*, curvo, inflecto. *Cato R. R. c. 49.* Eodem modo vineam ſtatuito, alligato, flexatoque.

Flexumines, m. 3. equites Romani erant, a flectendis equis dicti. *Plin. l. 33. c. 2.* Celeres ſub Romulo, Regibuſque appellati ſunt, deinde Flexumines, poſtea Troſſuli.

Flexuoſe, adv. cum flexu. *Plin l. 18. c. 35.* Si flexuoſe volitet flamma.

Flexuoſus, a, um, o. 1. 2. *fleſſuoſo*, מתפתל, Ger. *vol krummen*, Gal. *tortu tournoyant*, Hiſ. *que va doblegando*, *doblegable*, καμπύλος, quod varios, vel multos habet flexus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 57.* Flexuoſum iter habet, ne quid intrare poſſit. *Plin. l. 11. c. 37.* Hominique flexuoſiſſimis orbibus.

Flexura, æ, f. 1. idem ac flexus, vel curvatio. *Col. l. 5. c. 5.* Ut flexura materias profundat. *Lucret. l. 4. v. 312.* Lateris flexura. *Sen. ep. 71.* Virtus recta eſt: flexuram non recipit.

Flexus, us, m. 4. *piega*, κάμψις, curvatio, converſio. *Quintil. l. 9. c. 2.* Qui curſu parum valent, flexu eludunt. *Id. l. 1. c. 10.* Flexus vocis. *Cic. Att. l. 16.* Flexus itineris. ¶ *Flexus ætatis*, cum ætas vergere incipit, & inclinari. *Cic. 1. de Orat.* Si infinitus forenſium rerum labor, & ambitionis occupatio decurſu honorum etiam ætatis flexu conſtitiſſet. Adde *pro Cal. c. 31.*

Flexus, a, um, adject. *torto*, *piegato*, καμπτόμενος. *Virg. 5. Æn. verſ. 500.* Arcus flexos incurvant. *Ovid. 4. Met. v. 340.* Flexum genu ſubmittere. *Tac. 3. Ann. c. 16.* Os in mœſtitiam flexum. *Id. Ann. 1. c. 16.* Flexo in veſperam die. *Cic. 3. de Orat.* Flexus ſonus.

Flictus, us, maſc. percuſſio, colliſio, afflictus. *Virg. Æn. 9. v. 667.* Dant ſonitum galeæ flictu. *Sil. l. 9. v. 322.* Galea horrida flictu adverſæ ardeſcit galeæ.

Fligo, is, xi, ctum, a. 3. *percuotere*, הכה, Ger. *ſchlagen*, Gal. *frapper*, Hiſp. *golpear*, *herir*, θλίβω, percutio. *Liv. And. in Ægyſtho* apud *Non. c. 2. n. 318.* Ipſe ſe in terram ſaucius fligit cadens. *Lucr. l. 2. v. 85.* Obvia cum flixere, fit, ut diverſa repente Diſſiliant.

Flo, as, avi, atum, n. 1. *ſpirare*, *ſoffiare*, נשב, Ger. *blaſen*, Gal. *ſouffler*, Hiſ. *ſoplar*, πνέω, ſpiro. *Cic. Att. l. 7. ep. 2.* Ita belle nobis flavit ab Epiro leniſſimus Auſter, & mitis. ¶ *Flare ſimul, & ſorbere*, proverb. pro eo, quod eſt, duabus rebus diverſiſſimis, naturaque disjunctis eodem tempore operam dare. *Plaut. Moſt. 3. 2. 104.* Simul flare, ſorbereque haud factu facile eſt. ¶ Paſſive *Var. l. 5. de L. L.* Anima, quæ flatur. ¶ Aliquando flare, ſignare eſt: hinc flatum æs, & flata pecunia dicitur. V. Flatus.

Floccidus, a, um, adject. floccis abundans. Hoc adject. leg. quidam apud *Apul. l. 7. Metam.* V. Flaccidus.

Floccifacteon. Hanc vocem affert *Theſau. L. L. Cic. l. 1. Att. ep. 16. ad fin.* neque explicat. Eſt autem ibi inſignis lectionum varietas.

Flocceſus, a, um, adject. floccis plenus. *Apul. de herb. c. 62.* Floccoſis, vel lanugineis adnationibus.

Flocculus, maſc. 2. dimin. a floccus. *Plin. l. 16. c. 7.* Naſcuntur in robore pilulæ nucibus non abſimiles, intus habentes flocculos molles. Alii legunt *floccos*.

Floccus, m. 2. *fiocco*, Ger. *woll*, Gal. *floc*, *flocon*, Hiſp. *floco*, κρόκη, lanarum particula diviſa a vellenbus inutiliter evolans. *Var. l. 2. R. R. c. 11.* Diligentiores tegeticulis ſubjectis oves tondere ſolent, nequi flocci intereant. ¶ Dicitur etiam de veſtium villis, ideſt, de particulis quibuſdam lanæ eminentioribus. Hinc *Celſus* ſcribit, ſignum mortis eſſe, ſi quis in febre, & acuto morbo manibus in veſte floccos legit, fimbriaſque deducit. ¶ Tranſlate ſumitur pro re nullius pretii. Hinc *flocci facere*, *flocci pendere*, pro contemnere. *Cic. Att. l. 4. ep. 15.* Totam denique Rempubl. flocci non facere. *Ter. Eun. 3. 1. 21.* Ego flocci pendere.

Floces, f. 3. *feccia di vino*, שמרים, Ger. *weinheſe*, Gal. *lie de vin*, Hiſp. *hezes del vino*, τρύξ, fæx, & ſpeciatim vini ex vinaceis expreſſa, quia ei inſint flocci quidam, & panni. *Gel. l. 11. c. 7.* Hic Eques Romanus apludam edit, & floces bibit. *Cæcil.* apud *Non. c. 2. n. 354.* Neque florem, neque floces volo mihi, vinum volo.

Flora, æ, f. 1. *Flora*, Χλωρίς, Dea quædam Romanorum, a Græco nomine, vel a flore. *Ovid. Faſt. 5. v. 195.* Chloris eram, quæ Flora vocor: corrupta Latino nominis eſt noſtri litera Græca ſono. Hanc meretricem fuiſſe ajunt, quæ, cum magnas opes corporis quæſtu quæſiviſſet, Pop. R. ſcripſit hæredem, certamque pecuniam reliquit, cujus ex annuo fœnore ſuus natalis dies celebraretur editione ludorum, qui appellarentur *Floralia*, vel *ludi Florales*; quod quia Senatui flagitioſum tractu temporis viſum eſt, ab ipſo nomine argumentum ſumi placuit, ut pudendæ rei quædam dignitas adderetur, & Deam finxerunt eſſe, quæ Floribus præeſſet, eamque oportere placari, ut fruges cum arboribus, aut vitibus bene, proſpereque floreſcerent. Celebrabantur illi ludi omni cum laſcivia, convenienter memoriæ meretricis. Nam præter verborum licentiam nudabantur, flagitante populo, meretrices, quæ mimarum functæ officio, in conſpectu multitudinis ad ſatietatem uſque impudicis motibus detinebantur. Hæc de Flora affert *Lactant. l. 1. c. 20.*

Floralia, um, n. ἀνθεστήρια, dies Feſti, ludique in honorem Floræ inſtituti, quæ florum Dea habita fuit. *Ovid. 4. Faſt.* V. Flora. ¶ Floralia etiam dicuntur loca, in quibus ſunt flores. *Var. l. 1. de R. R. c. 23.* Ut quæ pomaria, aut floralia appellantur.

Floralis, e, adject. ad Floram pertinens, ut Floralis Flamen. *Var. l. 6. L. L.* Florale feſtum. *Ovid. 5. Faſt.*

Floralitius, a, um, o. 1. 2. quod ad Floralia pertinet. *Mart. l. 8. epigr. 66.* Et Floralitias laſſet arena feras.

Florens, entis, adject. *fiorito*, ἀνθῶν, floridus. *Virg. Ecl. 10.* Florentes ferulas, & grandia lilia quaſſans. ¶ Tranſlate florens dicitur, qui aliqua re viget, & abundat. *Cic. Fam. l. 2. ep. 13.* M. Brutum vocat hominem florentem ætate, opibus, honoribus, ingenio, liberis, propinquis, amicis. *Id. Att. l. 16. ep. 11.* Quæ mihi florentiora viſa ſunt. *Id. pro Sex. Roſc. c. 18.* Majores noſtri ex minima, tenuiſſimaque Rep. maximam, & florentiſſimam nobis reliquerunt. ¶ Florens etiam dicitur, qui ſplendet, & nitet. *Virg. 7. Æn. v. 804.* Florentes ære catervas. *Lucret. l. 4. v. 451.* Florentia lumina flammis.

Florentia, f. 1. *Firenze*, *Fiorenza*, Col. & urbs Etruriæ caput, Arno fl. diviſa, cum duplici arce. Condita fuit a Syllæ militibus anno U. C. 645. facta Colonia a Triumviris Auguſto, Antonio, Lepido. Pop. Florentini, al. Fluentini. Gent. Florentinus, a, um.

Floreo, es, rui, n. 2. floreſco, *fiorire*, פרח, Ger. *frucnen*, Gal. *fleurir*, Hiſp. *florecer*, ἀνθέω. *Cic. 1. Tuſc.* Florere omnia, fontes ſcatere. ¶ Per tranſlationem eſt vigere, excellere, abundare, proſpere vivere. *Cic. 2. de Inv.* Crotoniatæ quondam, cum florerent omnibus copiis. *Idem 1. Fam.* In ſententiis ſenatoriis, & in omni actione, atque adminiſtratione Reip. floruiſſemus. Sic florere ingenio, forma, ætate, exiſtimatione, auctoritate, gloria, &c. *Cic.* ſæpe, *Liv.* & alii. ¶ Item nitere, ſplendeſcere. V. Florens.

Floreſco, is, n. 3. *fioreggiare*, *fiorire*, ἀνθέομαι, eſt floridum fieri. *Colum. l. 5.* Multumque venti ad floreſcendum, & ad bonitatem vini conferunt. ¶ Tranſlate uſurpatur pro creſcere, augeri. *Cic. pro Cal.* Nolite hunc nunc primum floreſcentem, firmata jam ſtirpe virtutis, tanquam turbine aliquo, aut ſubita tempeſtate pervertere.

Floreus, a, um, o. 1. 2. *di fiore*, ἀνθηρός, quod eſt ex floribus. *Virgil. 1. Æn. v. 434.* Florea rura.

Florianus, m. 2. Imp. Rom. qui Tacito ſucceſſit. Dolens Probum militiæ peritum a magna exercitus parte eſſe electum, ſibi ipſi venas incidit, effuſoque ſanguine conſumptus eſt.

Floricolor, oris, adject. o. qui floreum colorem habet. *Petron.* Hoc tibi luſit de flumine floricolore.

Floricomus, a, um, adject. floridas comas habens. *Auſon. ep. 4. verſ. 47.* Floricoma Ætna.

Floride, adv. *fioritamente*. *Apul. l. 11. Met. ſub fin.* Veſtis floride depicta. *Lactant. de Mort. Perſec. c. 3.* Eccleſia clarius, ac floridius enituit.

Floridulus, o. 1. 2. dimin. a floridus. *Catul. in Epithal. Juliæ, carm. 62.* Ore floridulo nitens.

Floridus, a, um, o. 1. 2. *di fiori*, *fiorito*, Ger. *vollblüſt*, Gal. *fleuriſſant*, Hiſp. *florido*, ἀνθηρός, quod floret, quod floribus abundat, quod ex floribus eſt. *Tibul. lib. 1. eleg. 2.* Cum poſti florida ſerta darem. *Cic. de Clar. Orat. c. 82.* At eſt floridior, ut ita dicam, quam Hyperides, quam Lyſias. *Catul. carm. 69.* Jucundum cum ætas florida ver ageret. ¶ *Floridus color* eſt *color vivo*, *color laſcivo*: cui opponitur *auſterus*, hoc eſt *forte*, *e carico*.

Florifer, a, um, o. 1. 2. *che produce fiori*, ἀνθοφόρος, ferens flores, ut Saltus floriferi, apud *Lucret. l. 3. v. 11.*

Floriſertum, n. 2. ἀνθοφορία, dies erat feſtus apud Romanos, ita dictus, quod eo die ſpicæ ad ſacrarium Cereris ferebantur. *Feſt.*

Floriger, idem ac florifer. *Lucan. l. 9. de apibus*, ſtaliumque laboris Florigeri repetunt, & ſparſi mellis amorem. *Sedul. l. 2. cir. init.* Expulerat primogenitum ſæviſſimus anguis Florigera de ſede virum.

Florilegus, a, um, o. 1. 2. *che coglie fiori*, ἀνθολόγος, qui flores legit. *Ovid. 15. Metam. v. 366.* Florilegæ naſcuntur apes.

Floriparus, a, um, adject. qui flores parit, ut floriparum ver, *Auſon. Technop. in Vere.*

Florius, a, um, ad Floram pertinens, Floralis. *Gell. l. 9. c. 12.* Inveniet apud M. Catonem de re Floria ita ſcriptum. *h. e.* in eo libro, ubi Floralium licentiam, & flagitia inſectatur.

Florulentus, o. 1. 2. *pien di fiori*, εὐανθής, floribus plenus. *Pervigil. Veneris, de roſis*: In pudorem florulentæ prodierunt purpuræ. *Solin. c. 7.* (al. 12.) Florulentus Hymettus. Adde *Auguſt. ſerm. 246. de Temp.*

Florus, a, um, adject. antiq. pro florens. *Pacuv. apud Feſt. in voce Genu*: Nunc primum opacas flora lanugo genas. *Decimus Laber. apud Macrob. l. 2. Saturn. c. 7.* Florum cacumen noſtræ famæ frangere. Ita quoque legunt aliqui apud *Virg. 12. Æn. v. 605.* Floros Lavinia crines, & roſeas lacerata genas.

Flos, oris, m. 3. *fiore*, פרח, Ger. *blum*, *bluſt*, Gal. *fleur*, Hiſp. *flor*, ἄνθος, germen herbæ, vel arboris. *Cic. 6. Ver.* Circa quam luci ſunt plurimi, & lectiſſimi flores omni tempore anni. ¶ Tranſlate ſumitur pro eo, quod præſtans, & excellens eſt in omni re, ut Flos æris, flos ſalis, flos ætatis, flos juventutis, flos virginitatis, &c. *Cic. in Brut.* Virum excellentem illi florem populi eſſe dixerunt. *Id. in Orat. c. 10.* Flos civium. *Pallad. l. 2. tit. 41.* Flos calcis. ¶ Flos vini dicitur exigua quædam quaſi ſpuma, quæ vino in doliis ſupernatare ſolet in modum pollinis farinæ, eodem fere tempore, cum in vitibus florent futuri racemi. *Plin. l. 14. c. 21.* Flos vini candidus probatur, rubeus triſte ſignum eſt, ſi non is vini color ſit. ¶ Aliquando accipitur pro vini odore. *Plaut. Cur. 1. 2.* Flos veteris vini naribus meis objectus eſt. ¶ *In floribus ipſis*, proverbiale dictum, h. e. in ipſa voluptate. *Lucret. l. 4. v. 1127.* Surgit amari aliquid, quod in ipſis floribus angat. ¶ Flores etiam dicuntur excerpta, quemadmodum *Cic. Att. lib. 16. ep. 11.* dixit: noſtrum opus tibi probari lætor: ex quo ἄνθη ipſa poſuiſti.

Floſcellus, i, m. diminut. idem quod floſculus. *Apul. de herb. c. 49.* Ad folis curſum floſcelli ſe vertunt.

Floſcŭlus, m. 2. ἀνθύλλιον, dimin. a flos. *Cic. 2. Off. c. 12.* Ficta omnia celeriter, tanquam floſculi, decidunt. *Quintil. proœm. l. 6.* Floſculi orationis.

Fluctĭcŏla, æ, in fluctibus habitans. *Sidon. carm. 10.* Fluctícolæ cum ſeſta nurus Pegaſæa per arva, &c.

Fluctĭcŭlus, i, m. *picciol' onda, o flutto*. *Apul. Apol.* Quamlibet leviter motis flucticulis.

Fluctĭfrăgus, a, um, o. 1. 2. *che rompe l' onde*, fluctus frangens. *Lucr. l. 1. v. 306.* Fluctifrago ſuſpenſæ in litore veſtes.

Fluctĭgĕna, æ, in fluctibus natus. *Martian. Cap. l. 1. carm. 2.* Fluctigena ſpectans qualis ſub gurgite Nereus.

Fluctĭgĕnus, a, um, adject. fluctigena. *Avien. in Arat. v. 1159.* Fluctigeni ſpeciem monſtri ſuperinvehit auſter.

Fluctĭger, a, um, adjectiv. fluctum ferens, vel fluctum patiens. *Ex fragment. Cicer.* refert *Iſid.* hunc verſum *l. 19. Orig. c. 1.* Tunc ſe fluctigero tradit, mandatque paroni.

Fluctĭo, onis, f. idem quod fluxio. *Plin. l. 31. c. ult. a med.* Spongiæ imponuntur & integris partibus, ſed fluctione occulta laborantibus. Ita *Harduin.* ex MſſS. Al. leg. *fluctuatione*, quod locum hic habere non videtur.

Fluctĭſŏnus, a, um, adject. fluctibus ſonans, & ſtrepens. *Sil. l. 12. v. 355.* Inſula fluctiſono circumvallata profundo.

Fluctĭvăgus, a, um, o. 1. 2. κυματόπλανος, quod fluctibus vagatur, aut agitatur, ut Nautæ fluctivagi, unda fluctivaga. *Stat. l. 3. Silv. 1. v. 84. & Theb. 1. v. 271.*

Fluctuātim, adv. *ondeggiando, con travaglio*, Ger. *ungeſtuem miglich*, Gal. *en maniere de flot*, Hiſp. *como ondas*, jactanter, ſolute. *Afran. apud Non. c. 2. n. 335.* Volo fluctuatim ire ad illum.

Fluctuātĭo, f. 3. *ondeggiamento*, κύμανσις, actus fluctuandi, perturbatio, confuſio. *Liv. l. 9. c. 25.* In ea fluctuatione animorum opprimi incautos poſſe. *Plin. l. 31. c. 11.* Fluctuatio occulta.

Fluctŭo, as, 1. & fluctuor, aris, d. 1. *ondeggiare*, נוע, Ger. *ſchwencken*, Gal. *flotter*, Hiſp. *fluctuar*, κυματίζομαι, fluctibus agitor. *Cic. 7. Ver.* Quadrirememque in ſalo fluctuantem reliquerat. ¶ Accipitur etiam pro fluitare, & ſupernatare. *Plin. l. 36. c. 17.* Lapidem e Scyro inſula integrum fluctuare tradunt, eundem comminutum mergi. *Id. l. 4. c. 12.* Delos diu fluctuata. ¶ Per Metaphoram uſurpatur pro dubitare, agitari. *Liv. l. 33.* Fluctuare animo. *Cicer. Att. l. 1. ep. 20.* Genus orationis fluctuans, & diſſolutum. *Virg. 8. Æn.* magno curarum fluctuat æſtu. Adde *Curt. l. 4. c. 12.*

Fluctuōſus, o. 1. 2. *procelloſo, tempeſtoſo*, Ger. *wellechtig*, Gal. *plein de vagues*, Hiſp. *tempeſtuoſo, ondoſo*, κυματώδης, undoſus, inquietus, ut Mare fluctuoſum. *Plaut. Rud. 4. 2. 5.* Gemmæ fluctuoſæ, quæ maculas habent fluctuum quandam ſimilitudinem referentes. *Plin. l. 37. c. 5. de ſmaragdis.* Ii ſunt fluctuoſi, & rerum imagines complexi, ut v. g. papaverum, aut avium, pinnarumque, vel catulorum, & ſimilium.

Fluctus, us, m. 4. *onda*, גל, Ger. *wellen des waſſers*, Gal. *flot*, Hiſp. *ola, onda*, κῦμα, unda, motus aquarum, ab antiquo ſupino *fluctum* verbi *fluo*. *Cic. 6. Ver.* Qui fluctu totus operiretur, niſi munitione, ac mole lapidum in mari disjunctus eſſet. ¶ Tranſlate ponitur pro agitatione, perturbatione. *Plin. l. 5. c. 17.* Quos vita feſſos ad mores eorum fortunæ fluctus agitat. *Cic. pro Mil. c. 2.* Fluctus concionum. *Id. pro Flac. c. 26.* Maſſilia Barbariæ fluctibus alluitur. h. e. finitimorum Barbarorum excurſionibus agitatur.

Fluens, entis, adject. o. *che ſcorre*. *Ovid. 3. de Ar. am. v. 62.* Eunt anni more fluentis aquæ. *Id. ib. v. 301.* Fluentes tunicæ, h. e. ſinuoſæ. *Cic. de clar. Orat.* Fluens oratio. *Id. 2. de Orat. c. 66.* Pictum Gallum diſtortum, ejecta lingua, buccis fluentibus. h. e. laxis, & utrinque diffluentibus. *Virg. 2. Georg. v. 370.* fluentes ramos dixit, h. e. nimium creſcentes. ¶ Item mollis, effœminatus. *Vellej. l. 2. c. 88.* Otio, ac mollitiis pene ultra fœminam fluens. *Curt. l. 8. c. 14.* Fluentia membra, h. e. languentia. ¶ Comparat. *fluentior* legitur apud *Ambroſ. ſerm. 81.*

Fluenter, adverb. fluendo. *Apul. l. 2. A. A.* Capillo fluenter undante. *Lucret. l. 4. v. 226.* Omnibus ab rebus res quæque fluenter fertur. ¶ Nonnulli hanc vocem etiam *Ciceroni* tribuunt, *l. 7. Att. ep. 14.* ubi ait: Cum fluenter lippirem, has literas dedi. Vulg. leg. *leviter*.

Fluentĭa, æ, f. 1. *profluenza*. *Amm. l. 30. c. 12.* (al. 4.) Eloquentiam inanis quædam imitatur fluentia loquendi. *Cal. Aurel. Tard. 2. c. 3.* Fluentiam retinere.

Fluentīni, orum, m. *Fiorentini*, Italiæ populi, ita dicti, quod præfluenti Arno appoſiti ſunt, ut ait *Plin. l. 3. c. 5.* ita enim ibi legitur in MSS. pleriſque, libriſque editis; itemque in quodam decreto Deſiderii regis Italiæ, quod eſt apud *Gruter. p. 220.* his verbis: Palantes Fluentinos collegimus. Alii tamen in loco Plinii leg. *Florentini*.

Fluentĭſŏnus, a, um, o. 1. 2. quod fluctibus ſonat. *Catul. in Arg. v. 52.* Litus fluentiſonum.

Fluentum, ti, n. 2. *fiumicello, corrente*, פלגים, Ger. *fluſſ, waſſerrunſſ*, Gal. *cours d' eau, petite riviere*, Hiſp. *el rio, o corriente del agua*, ῥεῖθρον, parvum flumen, ſive decurſus aquæ. *Virg. 4. Æn. v. 144.* Xanthique fluenta deſerit.

Fluēſco, is, n. *liquefarſi*, fluidus fio, liqueſco. *Auguſtin. l. 21. de Civit. Dei, c. 5. ad fin.* Salem in aqua flueſcere. Et *c. 7. a med.* Palea flueſcere nivem non ſinit.

Fluĭbundus, a, um, adject. fluidus, diffluens. *Martian. Capel. ſub fin. l. 1.* Fluibunda luxu puella.

Fluĭdo, as, avi, atum, a. 1. fluidum reddo. *Cal. Aurel. Tard. 5. c. 12.* Liquore fluidantur.

Fluĭdus, a, um, o. 1. 2. ὑδαρής, fluens, vel humectus, *fluide*. *Plin. l. 9. c. 30.* Unum hoc animal fluida carne non habet callum. ¶ Nonnunquam pro languido, ſeu marcido ponitur. *Liv. l. 34.* Corpora Gallorum emollida, & fluida. Adde *Virg. 3. Georg.*

Fluĭto, as, avi, atum, n. 1. *ſcorrere di continuo, ondeggiare*, Ger. *ſtaetig flieſſen*, Gal. *flotter*, Hiſ. *eſcorrer, reſvalar*, ἐπιπλέω, ſæpe, ſive continuo fluo. *Liv. l. 1.* Cum fluitantem alveum, in quo expoſiti erant pueri, tenuis in ſicco aqua deſtituiſſet. ¶ Nonnunquam etiam accipitur pro ſupernatare. *Plin. l. 9. c. 21. de anguillis.* Exanimes piſcium ſolæ fluitant. *Id. l. 31. c. 2.* In lacu Apuſcidamo omnia fluitant, nihil mergitur. ¶ Tranſlate ſumitur pro nutare, dubium eſſe. *Tacit. 2. Hiſt. c. 93.* Creditur Cæcinnæ fides fluitaſſe. *Horat. l. 1. epiſt. 18. ad fin.* Neu fluitem dubia ſpe pendulus horæ. ¶ Item perturbari, agitari. *Cic. de Univ.* Non tranquillum & quietum, ſed agitatum, & fluitans.

Flūmen, inis, n. 3. *fiume*, נהר, Ger. *waſſerfluſſ*, Gal. *fleuve, riviere*, Hiſp. *rio*, ποταμός, fluvius, aqua decurrens, & perennis, ab antiquo ſupino *flutum* verbi *fluo*. Differt a *rivo*, quia *rivus* minor eſt, a *torrente*, quia *torrens* æſtate ſiccatur. *Cæſ. 7. B. G.* Et ſecundo flumine Lutetiam iter facere cœpit. *Id. ib.* Et magnum ire agmen adverſo flumine. ¶ Hyperbolice de lacrymis. *Virg. 1. Æn. v. 465.* Largo humectat flumine vultum. ¶ Pro fluminis curſu uſurpat *Virg. 2. Æn.* rapidus montano flumine torrens. *Martial. l. de ſpectac. ep. 3.* Et qui prima bibit deprenſi flumina Nili. *la ſorgente.* ¶ Tranſlate ſumitur pro copia, ut flumen ingenii. *Cic. pro Marcel. c. 2.* Orationis, & verborum flumen. *Id. 2. de Orat. c. 15. & 45.*

Flumentāna, Porta, *Porta del Popolo*, porta urbis Romæ, unde viæ Flaminia, Caſſia, & Claudia incipiunt, quam Tyberis, urbem intrans, in ſiniſtra ripæ parte relinquit, ita dicta, quod pars Tyberis per eam partem, ubi nunc hæc porta ſita eſt, fluxiſſe creditur. *Feſt.*

Flumĭnālis, le, adject. fluminens, ut fluminalis navigatio. *Cæl. Aurel. Tard. l. 1. c. 1.* Fluminales cancri. *Id. ibi. c. 4.*

Flumĭnĕus, a, um, o. 1. 2. *di fiume*, ποτάμιος, ex flumine. *Ovid. 4. Faſt.* Ne ſua fluminea corpora mergat aqua.

Fluo, is, xum, n. 3. *correre, ſcorrere*, נזל, Germ. *flieſſen*, Gall. *couler*, Hiſp. *eſcorrer*, ῥέω, decurro, mano, labor. *Cic. 1. de Div.* Flumina in contrarias partes fluxerint. *Id. 6. Ver.* Qui per Aſſorinorum agros fluit. ¶ Tranſlate ſumitur pro latius, atque uberius excreſcere. *Cic. 1. Tuſc.* Pythagoræ autem diſciplina cum longe, lateque flueret. ¶ Item pro naſci, exire. *Cic. de nat. Deor.* Hæc omnia ex eodem fonte fluxerunt. ¶ Item pro tendere. *Cic. l. 6. Fam.* Videamus illius conſilia quorſum fluant. ¶ Item pro ſuccedere, evenire. *Cic. 1. Off. c. 26.* Atque etiam in rebus proſperis, & ad voluntatem noſtram fluentibus. ¶ Item pro dilabi, excidere. *Cic. Phil. 12. c. 3.* Excident gladii, fluent arma de manibus. ¶ Item pro deficere, interire. *Cic. de Or.* Cætera fluere, labi, nec diutius eſſe uno, & eodem ſtatu. ¶ Item pro diffluere. *Cic. Tuſc. 4. c. 22.* Voluptate liqueſcere, & fluere mollitia. *Curt. l. 10. c. 3.* Luxu omnia fluere. *Plaut. Mil. 4. 9. 12.* Fluere facetiis. h. e. abundare.

Fluonĭa, f. 1. Juno, quam mulieres colebant, quod ſanguinis fluorem in conceptu retinere putabatur. *Feſt.* Apud *Arnob.* eſt Fluvionia.

Fluor, oris, m. 3. fluxus, a fluo. *Celſ. l. 4. c. 19.* Fluor ventris. *Apul. l. 2. Florid.* Fluores amnium.

Fluſtrum, ſtri, n. 2. *bonaccia*, μαλακία, ſtatus, & tranquillitas maris, cum fluctibus non agitatur, a *fluo*, quia fluor maris ſiſtitur. *Feſtus*. *Tertull. de Pal. c. 2.*

Fluta, f. 1. *anguilla*, πλωτή, anguilla, ſeu muræna, a voce Græca allata, quaſi *plota*, vel a *flutum* antiquo ſupino verbi *fluo*. *Var. in Gallo*, *Macrob. l. 3. Sat. c. 15.* & alii accipiunt flutas ſpeciatim pro murænis Siciliæ, quæ in ſummo ſupernatantes Sole torrefactæ curvare ſe, & in aquam mergere deſinunt, atque ita faciles captu fiunt. *Col. l. 8. c. 17.* Item flutas, quæ maxime probantur.

Fluto, as, n. 1. idem quod fluito. *Lucret. l. 3. v. 190.* Namque movetur aqua, & tantillo momine flutat. Al. leg. *fluctat*, vel *fluctuat*.

Fluvĭa, æ, f. dim. idem quod fluvius. *Siſen. apud Non. c. 3. n. 100.* Oppidum in excelſo loco inter duas fluvias. *Id. ib.* Tranſgreſſus fluviam, quæ ad mare pertinebat.

Fluvĭālis, le, o. 3. *fluviale, di fiume*, Ger. *der auſſdem fluſſ iſt*, Gal. *de fleuve*, Hiſp. *fluvial*, ποτάμιος, quod ex fluvio eſt. *Virg. 2. Geor.* Vimina per ſylvam, & ripis fluvialis arundo cæditur.

Fluvĭātĭcus, o. 1. 2. idem ac fluvialis. *Col. l. 8. c. 15.* Fluviaticis animalibus inſidientur.

Fluvĭātĭlis, le, o. 3. idem quod fluvialis. *Cic. 2. de nat. Deor.* Veluti crocodili, fluviatileſque teſtudines. *Liv. l. 10. c. 2.* Fluviatiles naves.

Fluvĭātus, o. 1. 2. maceratus in flumine. *Plin. l. 16. c. 39.* Hæc, quæ diximus, ratione fluviata decorticatur.

Fluvĭdus, o. 1. 2. idem ac fluidus, apud vet. ab antiquo præterito *flui* verbi fluo. *Lucr. l. 2. v. 463.* Sed quod amara vides eadem, quæ fluvida conſtant.

Fluvĭto, as, pro fluito, legit *Salmaſius in Solino c. 36. & in Plin. l. 16. c. 40.*

Fluvĭus, m. 2. *fiume*, ποταμός, amnis, a *fluo*, ideſt, ab antiquo ejus præterito *flui*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Atque etiam cum ad fluvium Sagram Crotoniatas Locri maximo prælio devicíſſent. *Virg. Æn. 1. v. 607.* In freta dum fluvii current.

Fluxe, adv. *abbondevolmente*, Germ. *uberflueſſiglich*, Gal. *abondamment*, Hiſ. *en abundancia*, ῥύδην, affluenter, abundanter. *Var. l. 2. de R. R. c. 11.* Et eo magis fluxe ex herba, &c. ¶ Item remiſſe, lente. *Ammian. l. 18.* More vitæ remiſſioris fluxe agens.

Fluxipĭla veſtis apud *Avien. in Arat. v. 287.* (*ſi modo ſalva eſt lectio*) videtur eſſe veſtis fluxo pilo.

Fluxĭo, nis, f. *fluſſo*, Ger. *flieſſung*, Gal. *fluxion, flux*, Hiſp. *corrimiento*, ῥοή, ῥεῦσις, actus fluendi, profluvium, curſus. *Cic. 1. de Div. c. 49.* Nam & naturæ futura præſentiunt, ut aquarum fluxiones. *Plin. l. 22. c. 23.* Fluxiones alvi. Et *l. 27. c. 9.* Fluxiones oculorum.

Fluxus, a, um, o. 1. 2. *che ſcorre, che paſſa toſto*, זב, Ger. *flueſſig*, Gal. *coulant*, Hiſ. *fluido*, ῥευστός, quod perpetuo fluit, a ſup. *fluxum* verbi *fluo*. *Plin. l. 9. c. 38.* Cum fœtificavere, fluxos habent ſuccos. ¶ Per tranſlationem accipitur pro eo, quod eſt inſtabile, & cito periturum, *transitorio*, ὀλιγοχρόνιος. *Sal. in Cat.* Nam divitiarum, & formæ gloria fluxa, & fragilis habetur. ¶ Aliquando pro laxo, & minime aſtricto, *largo*. *Lucan. l. 8.* Illic & laxas veſtes, & fluxa virorum velamenta vides. *Suet. in Cæſ. c. 45.* Fluxiore cinctura cingeretur. ¶ Et fluxi dicuntur ſoluti, molles, effeminati, *laſcivi*. *Suet. in Tib. c. 52.* Druſus animi fluxioris, remiſſioriſque vitæ erat. ¶ Fidem fluxam gerere, *eſſer di fedeltà dubbioſa*. *Plaut. Capt. 2. 3. 79.* Fac, fideli ſis fidelis, cave, fidem fluxam geras. *Salluſt. Jug. c. 111.* Fide fluxa uti. ¶ Corpora fluxa. h. e. imbecilla, ferendis laboribus inepta. *Tacit. 2. hiſt. c. 32.* ¶ Fluxa decreta, pro irrita. *Id. 15. Ann. c. 23.* ¶ Accipitur etiam paſſive. *Apul. l. 2. A. A.* Fontanos latices de corporibus humanis fluxos.

Fluxus, us, m. idem quod fluxio, ῥοή, *fluſſione, fluſſo*. *Quintil. l. 11. c. 3.* Fluxus aquarum. *Tertul. de Pal. c. 4.* Si quis Menandrico fluxu delicatam veſtem humi protrahas.

F ANTE O.

Focāle, is, n. 3. τραχηλοδέτης, faſcia, qua ægroti obvolvebant fauces, ſive collum, a *faux, faucis*. *Hor. 2. Serm. ſat. 3. v. 254.* Ponas inſignia morbi, faſciolas, cubitale, focalia. *Quintil. l. 11. c. 3.* Faſcias, quibus crura veſtiuntur, & focalia, & aurium ligamenta ſola excuſare poteſt valetudo. ¶ Pro ligamento aurium. *Martial. l. 14. ep. 142.* Hoc focale tuas afferat auriculas. ¶ Aliqui per focale intelligunt etiam veſtem, qua ad focum utebantur; cui ſententiæ locus Horat. allatus ſuffragari videtur, in quo prima hujus vocis corripitur. quamquam alii leg. *cubital, focalia*.

Focānĕus palmes, qui ſolet in biſurco medius prorepere, a *faux*, quod inter duo brachia, qua ſe dividit vitis, enatus velut fauces obſidet. *Col. l. 4. c. 24.*

Focārĭa, f. 1. mulier concubina, quia eodem cum patrefamilias foco, ac lare vivit. *l. 2. C. de don. inter vir. & ux.* Donationiſque cauſa focariæ tuæ nomine inſtrumentum emptionis eſſe conſcriptum.

Focārĭus, a, um, o. 1. 2. quod ad focum pertinet, ut focarius panis, apud *Iſid.* ¶ Focarius, ii, m. 2. ſervus mediaſtinus, cui foci cura incumbit. *l. 1. §. exponere, ff. nau. caup. ſtab.*

Focillātĭo, f. 3. actus focillandi, a focillo, foveo, calefacio. *Feſt.*

Focillātus, a, um, adject. fotus. *Sueton. Aug. c. 17.* M. Antonii ſocietatem ſemper dubiam, & incertam, variiſque reconciliationibus male focillatam abrupit.

Focillo, as, a. 1. & focillor, aris, d. 1. *riſcaldare, riſtorare*, Ger. *ermarmen*, Gal. *échauffer, recréer*, Hiſp. *recrear, calentar*, ἀναθάλπω, foveo, calefacio, recreo, inſtauro, a *fovus*. *Senec. epiſt. 13.* Pudet me ſic tecum loqui, & tam levibus remediis te focillare. *Varr. de vita P. R.* apud *Non. c. 7. n. 108.* Sed ſuum quiſque diverſi commodum focillantur. h. e. fovent.

Focilo, as, avi, atum, a. 1. idem quod focillo, foveo, θάλπω. Caſaub. derivat a faucibus, ut proprie ſit ægras fauces appoſita lana fovere. *Paneg. ad Piſon.* quod *Lucano* tribuitur, *v. 114.* Sed miſerum parva ſtipe focilat, ut pudibundos &c. Ubi *Scalig.* legit *munerat*.

Focŭla, orum, n. 2. τροφαί, nutrimenta ignis, teſte *Nonio c. 1. num. 31.* *Plaut. Perſ. 1. 3. 24.* Intus ventris fumant focula. *Id. Capt. 4. 2. 67.* Laridum, atque epulas foveri foculis foventibus. Quidam hoc loco *foculos* intelligunt. Al. leg. *coculis*.

Focŭlo, as, a. 1. eſt calorem foculo reſtituere, fovere. *Non. c. 1. n. 31.*

Focŭlus, li, m. 2. *focarello*, כיור, אח, Ger. *klein fewer*, Gal. *petit feu*, Hiſ. *fuego pequeno*, ἐσχάριον, dim. a focus. *Juven. ſat. 3. v. 266.* Bucca foculum excitat.

Focunātes, m. 3. pop. Alpini, in Italia, quorum tractus eſt Foſſiniacum, *Poucigny, Poſſigny, Pauſſigny*, in Duc. Sabaudiæ ad radices Alpium, in conf. Valeſiæ reg. Simiero eſt vallis *Sals*, quæ & S. Bartholomæi dicitur, inter Tridentinos, & Venetos.

Focus, ci, m. 2. *focolare*, מוקד, Ger. *fewrſtatt*, Gal. *foyer*, Hiſ. *hogar*, ἐσχάρα, id, in quo ignis ſervatur, a φόγω, ſeu φωγνύω, vel φώγνυμι, uro. *Ovid. l. 6. Faſt. v. 301.* At focus a flammis, & quod fovet omnia, dictus. *Tibul. l. 1. el. 1.*

3. *el.* 1. *init.* Dum meus aſſiduo luceat igne focus. ¶ Ponitur & pro privatis domibus. *Horat. l.* 1. *ep.* 14. *v.* 2. Agellus habitatus quinque focis. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 40. Certare pro aris & focis.

Fodens, entis, pro fodiens. *Enn.* apud *Feſt. in voce Sibina*. ſicis, ſibiniſque fodente.

Fodĭco, as, a. 1. *cavare*, [illegible], Ger. *grublen*, Gal. *piquer*, Hiſp. *picar*, *puntar*, [illegible], freq. a *fodio*, ſed fere ponitur pro ſtimulare, pungere. *Hor. l.* 1. *ep.* 6. *v.* 51. Emamus, qui fodicet latus. Al. leg. *fodiat*. ¶ Per translationem pro angere, ſive dolore afficere. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 16. Non eſt enim in noſtra poteſtate, fodicantibus iis rebus, quas malas eſſe opinamur, diſſimulatio, vel oblivio. *Plaut. Bacch.* 1. 1. 30. Eadem in uſu, atque ubi periculum facias, aculeata ſunt, animum fodicant.

Fodīna, æ, fem. *miniera*, [illegible], Ger. *grub*, Gall. *mine*, *carriere*, Hiſp. *mina*, [illegible], locus, ubi quid effoditur. *Plin. l.* 33. *c.* 6. Odor ex argenti fodinis inimicus omnibus animalibus. *Ulpian. Dig.* 27. *n.* 3. Si pupillus aliqua metalla habuerit, vel ſi cretæ, argenti fodinas, &c.

Fodĭo, dis, fodi, foſſum, a. 3. *cavare*, [illegible], Ger. *graben*, Gal. *creuſer*, Hiſp. *cavar*, [illegible], pala, aliove ferramento terram, aliudve quid eruo. *Plaut. Rud.* Noſtro illum puteum periculo, & ferramentis fodimus. *Liv. l.* 8. Argentum etiam incolæ fodiunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro ferire, percutere, ut Fodere enſe jugulum. *Martial. Spect. ep.* 9. ¶ Item pro pungere, ut Fodere ſtimulis, vel calcaribus. *Virgil.* 6. *Æneid.* Seu ſpumantis equi foderet calcaribus armos. ¶ Reperitur etiam in 4. conjug. *Col. l.* 11. *c.* 2. Runcari, & adhuc fodiri poſſunt. Adde *Caton. c.* 2. *R. R.* ¶ Fodere latus. V. *Latus*.

Fodo, as, a. 1. pro fodio, is, dixere Veteres. *Feſt.* Hinc effodo, as, legunt aliqui apud *Plaut. Captiv.* 3. 5. 66.

Fœcunde, adv. *abbondevolmente*, Germ. *fruchtbarlich*, Gall. *fecondement*, Hiſp. *fertilmente*, [illegible], fertiliter. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Atque etiam reciſa fœcundius reſurgit. *Id.* 29. 4. Naſcuntur fœcundiſſime in fraxino.

Fœcundĭtas, atis, f. *fertilità*, *abbondanza*, [illegible], feracitas, fertilitas, ubertas. *Cicer.* 2. *Philip.* O miſeræ mulieris fœcunditatem calamitoſam! ¶ Et tranſlate. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 21. Volo, ſe efferat in adoleſcente fœcunditas.

Fœcundĭto, as, avi, atum, a. 1. idem ac fœcundo. Hoc verbum habetur in fragmentis vetuſtiſſimæ orationis funebris apud *Fabrett. Inſcript. p.* 169.

Fœcundo, as, a. 1. *far abbondante*, *fertile*, [illegible], Ger. *fruchtbar machen*, Gal. *faire fertil*, *feconde*, Hiſ. *hazer fecundo*, [illegible], abundantem, ſeu fructiferum facio. *Virg.* 4. *Georg. v.* 290. Et viridem Ægyptum nigra fœcundat arena.

Fœcundus, vel fecundus, a, um, (ut probat Manut. in Orthogr. ex Ver.) o. 1. 2. *fecondo*, *fertile*, *abbondante*, [illegible], Ger. *fruchtbar*, Gal. *fecond*, Hiſp. *fecundo*, [illegible], ferax, fertilis, fructuoſus. *Cic. in Brut.* Segetes fœcundæ, & uberes. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Terra metallorum fœcunda. *Cic. l.* 2. *nat. Deor. c.* 63. Sue nihil genuit natura fœcundius. ¶ Item copioſus, abundans. *Horat. l.* 1. *ep.* 5. *v.* 19. Fœcundi calices quem non fecere diſertum? *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 72. Amor & melle, & felle eſt fœcundiſſimus.

Fœdātus, a, um, *imbrattato*, *contaminato*, pollutus, violatus. *Cicer. de Haruſp. reſp. c.* 15. Sacella ſumma turpitudine fœdata. *Virg.* 7. *Æn. v.* 575. fœdatique ora Galeſi. *Ovid.* 14. *Met. v.* 190. fœdataque brachia tabo.

Fœde, adv. *bruttamente*, Germ. *unflaetig*, Gall. *villainement*, Hiſp. *feamente*, [illegible], turpiter. *Liv. l.* 2. Quam quod nova fama de Virginia adeo fœde ad libidinem petita accenderat. ¶ Sumitur etiam pro crudeliter. *Cic.* 10. *Tuſc.* Fœde divexari. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 7. Fœdiſſime cauſam agere. *Liv. l.* 2. *c.* 51. Fœdius inde pulſus, quam pridie pepulerat.

Fœderatĭcum, i, n. 2. ſtipendium fœderatorum. *Novel. Juſt.* 147.

Fœderātus, a, um, o. 1. 2. *confederato*, *unito*, [illegible], Ger. *bundiſgenoſſen*, Gal. *confederé*, *allié*, Hiſ. *confederado*, *aliado*, [illegible], qui fœdere icto cum alio in ſocietatem coivit. *Cicer.* 1. *de Orat.* Siquis apud nos ſerviſſet ex populo fœderato. *Id. pro Arch.* Si qui fœderatis civitatibus aſcripti eſſent. ¶ Fœderatæ Civitates, vel Fœderata Oppida erant, quæ cum Populo R. amicitiam aliquo fœdere contraxerant, ſed ſuis legibus, & Magiſtratibus vivebant. ¶ Harum Civitatum aliquæ erant omnino liberæ, aliquæ vectigales, aliquæ ſtipendiariæ. Deinde aliquæ erant fœderatæ fœdere, ſeu jure Latii, ut Præneſte, & Tibur, aliquæ fœdere Italico, ut Heraclea, Neapolis, Velia, aliquæ fœdere Provinciæ Galliæ, ut Ravenna. Urbes Fœderatæ Provinciæ Galliæ minore erant libertate, & dignitate, quam Latii, & Italiæ. Nam præter ſuos Magiſtratus communem Prætorem Romanum, vel Proconſulem habebant, qui imperium, & juriſdictionem exerceret.

Fœdĕro, as, avi, atum, a. 1. fœdus facio, concilio. *Ammian. l.* 31. *c.* 12. Cum fœderaretur concordia. Et *l.* 25. *c.* 24. Fœderata pace.

Fœdifragus, o. 1. 2. *chi rompe i patti*, Ger. *bundsbruechtig*, Gal. *qui rompt l'alliance*, Hiſp. *quebrantador de liga*, *de pazes*, [illegible], qui fœdera frangit. *Cic.* 1. *Off. c.* 12. Pœni fœdifragi, crudelis Annibal.

Fœdĭtas, atis, f. *bruttezza*, [illegible], Ger. *beſſligkeit*, Gal. *ſaleté*, *laideur*, Hiſ. *ſuziedad*, *fealdad*, [illegible], turpitudo. *Cic.* 3. *Fin. c.* 11. Niſi eos per ſe fœditate ſua turpitudo ipſa deterreret. *Liv. l.* 1. Avertere omnes a tanta fœditate ſpectaculi oculos. *Cic. Philip.* 12. *c.* 6. Fœditas veſtitus. *Id.* 2. *nat. Deor. c. ult.* Fœditas erroris. *Id. l. eod.* Fœditas odoris.

Fœdo, as, avi, atum, a. 1. *bruttare*, *imbrattare*, [illegible], Ger. *verunreinen*, Gal. *ſouiller*, Hiſp. *enſuziar*, *ſuziar*, [illegible], polluo, inquino. *Virg.* 2. *Æn.* Quæ cauſa indigna ſerenos fœdavit vultus? ¶ Tranſlate accipitur pro dehoneſtare, turpitudinem inurere. *Cic. de Aruſp. reſp.* Qui togatum domeſtici belli extinctorem nefario ſcelere fœdavit. ¶ Accipitur & pro frangere, vel corrumpere. *Liv. l.* 3. Fœdati agri, terror injectus urbi eſt. *Virg. Æn.* 3. *v.* 55. Fœdare unguibus ora.

Fœdus, a, um, o. 1. 2. *deforme*, *brutto*, [illegible], Ger. *beſſlig*, Gal. *laid*, *vilain*, Hiſp. *feo*, *fuzio*, [illegible], deformis, a *fœtidus*, quod a *fœtor*. Sed uſus ita diſcrevit, ut *fœtidus* ad odorem referatur, *fœdus* ad omne, a quo ut turpi animus abhorret. *Cic. Att. l.* 15. Parum ne fœda perſona eſt ſenectutis? ¶ Ponitur quandoque pro execrando, *maledetto*. *Virg.* 7. *Æn.* Averſuſque refugit fœda miniſteria. ¶ Quandoque pro crudeli. *Ter. Eun.* O facinus fœdum! ¶ Fœdum exemplum, crudelitatis, & turpitudinis plenum. *Liv. l.* 7. *B. Pun.* Ex multo fœdioris exempli eum ipſum creari, qui comitia haberet. *Cic.* 1. *Offic. c.* 34. Fœdiſſima luxuria.

Fœdus, eris, n. 3. pactio, fides, amicitia Regum, & populorum lege, & religione ſancita, *confederazione*, *patto*, [illegible], Ger. *bunde*, Gal. *alliance*, Hiſp. *liga*, *aliança*, [illegible], eſt pax, quæ fit inter dimicantes, a *fide*. Nam Ennius *fidus* pro *fœdus* dixit. *Cic. de Senect.* Cum ſententia Senatus inclinaret ad pacem, & fœdus faciendum cum Pyrrho. ¶ Amicitiæ, ac ſocietatis, qua ſe P. R. cum Italis, cæteriſque populis obſtringebat, tria jura fuere, *ſponſio*, *pactio*, & *fœdus*. Sed *induciæ* etiam numerandæ ſunt, quæ ſæpe ab Imperatoribus, ſæpe etiam a Populo dabantur. Fœdus pactio quædam erat ſocietatis juſſu Populi, & Senatus auctoritate firmata, in perpetuum, per Fecialem publicum P. R. nuntium, ſolemni precatione adhibita, *per quem populum fieret*, *quominus dictis legibus ſtaretur*, *ut eum Jupiter ita feriret*, *quemadmodum a Fecialibus porcus feriebatur*. Pactio erat quidam ſocietatis conſenſus, arbitrio Imperatoris factus, per ſponſores, datis, & acceptis obſidibus. Sponſio erat quidam conſenſus ſocietatis factus Imperatoris arbitrio per ſponſores ſine obſidibus. Induciæ ſunt quidam ſocietatis conſenſus, factus vel arbitrio Imperatoris, vel auctoritate Senatus, & juſſu Populi, quo a bello, & ab omnibus rebus hoſtilibus ad tempus ceſſatur. Hæc inter ſe differunt. Nam fœdus fiebat auctoritate Senatus, & juſſu Populi, pactio, & ſponſio arbitrio Imperatoris, induciæ plerunque Imperatoris arbitrio, interdum auctoritate Senatus, & juſſu populi; fœdus per Fecialem, pactio, ſponſio, & induciæ per ſponſores: fœdus ſacrificio, & precatione ſolemni, pactio obſidibus, ſponſio, & induciæ ſimplici juramento: fœdus in perpetuum, induciæ ad tempus, pactio, & ſponſio ſine mentione temporis, ut aliqui exiſtimant. Fœdus & induciæ ſumma religione obſervabantur, ita ut qui ea violaſſet, jus gentium violaviſſe diceretur: pactione, & ſponſione Pop. Rom. ſe non teneri dicebat, & duo hæc interdum a populo deditione Imperatoris, & aliorum, a quibus facta fuerant, infirmabantur. Pactionem autem ſponſione firmiorem fuiſſe, inde liquet, quod in pactione obſides dabantur, in ſponſione non dabantur. Sed tamen frequenter pactio, & ſponſio fœderis nomine appellantur, ut patet de C. Lutatio, & C. Mancino. ¶ Tria erant fœderum genera, primum inter victores, & victos, alterum inter pares, tertium inter eos, qui nunquam ſibi hoſtes fuiſſent. Differunt inter ſe, quia victores arbitratu ſuo leges imponebant, victi accipiebant, pares imponebant, & accipiebant, qui nunquam hoſtes fuerant, nec imponebant, nec accipiebant. Fœdus inter eos, qui nunquam hoſtes fuerant, vel pares bello fuerant, æquiſſimum fuit, quia ab utraque parte cavebatur, & pari jure ſocietas utrinque, & amicitia ſtabiliebatur. Iniquiſſima autem fœderis conditione uſi ſunt dedititii, adeo ut non in fœdere, ſed in ditione eſſe dicerentur. Deditis enim omnibus rebus, in arbitrio populi victoris erat, quaſnam ex iis rebus populus victus haberet, quibus privaretur. ¶ Ratio fœderis faciendi eſt apud *Liv. l.* 1. *c.* 24. & *Sigon. de ant. jur. Italiæ*, *l.* 1. *c.* 1. ¶ Tranſlate fœdus accipitur pro quocunque pacto, & pro cujuſcunque neceſſitudinis vinculo, ut Fœdus amicitiæ, fœdus amoris, fœdus conjugale, fœdus lecti, tori, &c. *Cic. pro Cæl. c.* 14. Ut tu amorum turpiſſimorum quotidie fœdera ferires? ¶ Item pro lege. *Virg.* 1. *Æn.* Regemque dedit, qui fœdere certo & premere, & laxas ſciret dare juſſus habenas. ¶ Dicimus, fœdus facere cum aliquo. *Cic. Phil.* 13. *c.* 2. Fœdus icere. *Liv. l.* 21. *c.* 18. Fœdere alicui jungi. *Id. l.* 26. *c.* 24. Fœdus percutere, ferire, h. e. facere. *Cic. pro Cæl.* & *Hirt. de B. Afric.* Sic ſancire fœdus. *Virg.* 12. *Æn.* Contra fœdus violare, negligere, rumpere, infirmare, & ſimilia, apud *Cicer. Virg. Liv.* & alios.

Fœlix. V. Felix.

Fœmella, æ, f. *femminella*, [illegible], dimin. a fœmina. *Catul. carm.* 55. *v.* 7. Fœmellas omnes, amice, prendi.

Fœmen. V. Femen.

Fœmina, vel femina (ut vult *Manut.*) f. 1. *femmina*, [illegible], Ger. *fravo*, *weib*, Gal. *femelle*, *femme*, Hiſp. *hembra*, *muger*, [illegible], mulier. *Iſid. l.* 2. *c.* 1. deducit a feminum mollitie, ſive feminum partibus, quibus a viro diſtinguitur. Latius patet, quam mulier. Nam non ſolum de hominum genere, ſed etiam de brutis, & plantis dicitur. *Cicer.* 2. *de nat. Deor.* In mare, & in fœmina commiſcendorum corporum miræ ſunt libidines.

Fœminal, alis, n. 3. genitale, ſive id, quo aliqua fœmina eſt. *Apul. l.* 2. *Met.* Glabellum fœminal. Al. leg. *glabella femina*.

Fœminĕus, o. 1. 2. *femminile*, [illegible], quod ad fœminam ſpectat. *Virgil.* 11. *Æn.* Fœmineo prædæ, & ſpoliorum ardebat amore. ideſt, impatienti, irrationabili.

Fœminine, adv. fœminino genere. *Chariſ. Grammat. l.* 1. & *Arnob. l.* 1. *pag.* 36.

Fœminīnus, o. 1. 2. quod ad ſexum muliebrem ſpectat. *Quintil. l.* 1. *c.* 4. Aut quæ fœminina poſitione mares, aut neutrali fœminas ſignificant. Adde *Plin. l.* 27. *c.* 2.

Fœmino, as, a. 1. idem quod effœmino. *Cal. Aurel. l.* 4. *Tard. c. ult.*

Fœnarius, a, um, o. 1. 2. *coſa da fieno*, [illegible], quod ad fœnum pertinet, ut Falces fœnariæ, quibus fœnum ſecamus. *Var. l.* 4. *L. L.*

Fœnĕbris, bre, o. 3. [illegible], quod ad fœnus pertinet, ut Fœnebris res, uſura. Lex fœnebris, qua fœneratorum avaritia coercetur. *Liv. l.* 5. *Bel. Maced.* Cum multis fœnebribus legibus conſtricta avaritia eſſet. *Suet. Calig. c.* 41. Pecunia fœnebris. *Tac.* 6. *Ann. c.* 16. Fœnebre malum.

Fœneralia, orum, n. 2. tempus, quo fœnus ceſſabat, & finiebatur, reddebaturque pecunia. *Liv. l.* 35. *c.* 7. Fœneralia, quæ proxima fuiſſent. Alii leg. *feralia*. V. *Gronov. ad hunc loc.*

Fœneratio, f. 3. *uſura*, [illegible], fœnerandi actus. *Cic. pro Flac. cap.* 23. Hæc pecunia ab honoribus tranſlata eſt in quæſtum, & fœnerationem.

Fœneratitius, a, um, ad fœnus pertinens, fœneratorius. *Imp. Juſtinian. lib.* 4. *Cod. tit.* 30. *leg.* 14. Fœneratitia cautio. *Al. leg.* fœneratica. *Id. ibid.* Fœneratitium inſtrumentum.

Fœnerāto, adv. *con uſura*, [illegible], cum fœnore. *Plaut. in Men.* 4. 2. Næ illam fœnerato abſtuliſti. h. e. ſub gravi uſura, velut a fœneratore.

Fœnerātor, oris, m. 3. *uſurario*, [illegible], Ger. *wucherer*, Gal. *uſurier*, Hiſ. *uſurero*, *logrero*, [illegible], qui dat ad fœnus. *Cic.* 1. *Off.* Improbantur hi quæſtus, qui in odia hominum incurrunt, ut portitorum, & fœneratorum. Adde *Horat. Epod.* 2.

Fœneratorius, a, um, adject. ad fœnus, vel fœneratorem pertinens. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 6. *n.* 10. Avara, & fœneratoria Gallorum Philoſophia.

Fœnerātrix, icis, f. quæ fœnus exercet. *Val. Max. l.* 8. *c.* 2. *n.* 2. Ex amica obſequenti, ſubito diſtrictam fœneratricem agere cœpit.

Fœnerātus, o. 1. 2. cum fœnore redditus, multiplicatus, partic. a fœnero. *Ter. Phor.* 3. 2. 8. Fœneratum iſtud beneficium tibi pulchre dices.

Fœnĕro, as, a. 1. & fœneror, aris, d. 1. *dare*, *e preſtare ad uſura*, [illegible], Germ. *wuchern*, Gal. *bailler a uſure*, Hiſp. *dar a logro*, *o a uſura*, [illegible], ad uſuram do, cum accuſ. & dat. *Plin. l.* 2. *c.* 6. Fœnerat Sol lumen ſuum cæteris ſideribus. *Cic. de Amic. c.* 9. Neque enim beneficium fœneramus. ¶ Interdum eſt cum fœnore reddere. *Ter. Adel.* 2. 2. Metuiſti, ne non tibi iſtud fœneraret. ¶ Interdum ad uſuram accipere, cum abl. & præp. *a* vel *ab*. *Dig. l.* 31. Poteſtatem habent vendere cohæredi ſuo, & fœnerari ab eo. *Cic. Ver.* 2. 70. Idem pecunias iſtius grandes ſuo nomine fœnerabatur.

Fœnĕus, a, um, adject. *di fieno*. *Cic. pro Cornel. de Majeſt.* apud *Aſcon. Pæd.* Homines fœneos in medium ad tentandum periculum projectos. Erant autem homines fœnei ſimulacra ex fœno facta ad irritandos tauros in ſpectaculis.

Fœniculārium, ii, vel fœnicularius, a, um, adject. ad fœnum pertinens. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 9. Utrum Cæſar in fœniculārium, an in Martium campum cogitet. *Manut.* putat, ita appellari a *Cicerone* campum Martium cum irriſione, quod, imperante Cæſare, nulla jam eſſet comitiorum auctoritas, & videretur fœno duntaxat gignendo inſervire. *Lipſius Elect. l.* 2. *c.* 20. ex *Strabone* contendit, Fœnicularium locum eſſe in Hiſpania, ubi fortaſſe Cæſar caſtra habebat.

Fœnicŭlum, ſeu feniculum, n. 2. *finocchio*, Ger. *fenchel*, Gal. *fenouil*, Hiſp. *hinojo*, [illegible], herbæ ſpecies. *Plin. l.* 20. *c.* 23. Fœniculum nobilitavere ſerpentes guſtatu ſenectam exuendo, oculorumque aciem ſucco ejus reficiendo. Unde intellectum eſt, hominum quoque caliginem præcipue eo levari.

Fœnile, lis, n. 3. *fenile*, Ger. *ſcheuren*, Gal. *fenil*, Hiſp. *henil*, [illegible], locus, in quo aſſervatur fœnum. *Virg.* 3. *Georg.* Nec tota claudas fœnilia bruma.

Fœniſeca, m. 1. idem ac fœniſex. *Col. lib.* 2. *c.* 19. Ita necubi ferramentum fœniſecæ poſſit offendere. *Perſ. Satyr.* 6. *verſ.* 40. Fœniſecas pro ruſticis uſurpat.

Fœniſecia, ſeu fœniſicia, æ, f. 1. idem ac fœniſecium. *Var. de R. R. l.* 1. *c.* 49. Atque addere fœniſiciæ cumulum.

Fœniſecium, vel fœniſicium, cii, neut. 2. *la raccolta del fieno*, Ger. *der hewmat*, Gal. *fauchement de prez*, Hiſp. *ſegazon del heno*, [illegible], fœni ſectio, & veluti meſſis fœni. *Col. l.* 2. *c.* 18. Altero tamen anno minora pecora poſt fœniſecia permittemus admitti.

Fœniſector, oris, maſc. idem qui fœniſex. *Colum. l.* 11. *c.* 1. Arator reperitur aliquis bonus, & optimus foſſor, aut fœniſector. ¶ Scribitur & *fœni ſector* diviſim.

Fœniſex, cis, m. 3. *ſegatore da fieno*, *fenajolo*, Ger. *maeher*, Gall. *faucheur de prez*, Hiſp. *el que ſiega el heno*, *ſegador*, [illegible], qui fœnum ſecat. *Plin. l.* 18. *c.* 28. Igitur cornu propter oleum ad crus ligato fœniſex incedebat.

Fœnogræcum, vel Fœnum Græcum, plantæ genus, de quo *Plin. l.* 41. *c.* 1. *Colum. l.* 11. *c.* 2.

Fœnum, vel melius fenum (ut ait *Voſſ. in Etymol.*) neut. 2. *fieno*, [illegible], Ger. *hew*, Gal. *foin*, Hiſp. *heno*, [illegible], herba in pabulum reſecta. *Colum. l.* 2. *c.* 19. Fœnum defenditur a pluviis. *Apul. l.* 3. *Metam. ad fin.* In aſini faciem fœna rodebam. ¶ *Fœnum habet in cornu*, quod dicitur de mordaci homine, & de proclivi ad ultionem, ac feroci: ductum a bobus cornupetis, in quorum cornu ruſtici fœnum alligare ſolebant, eo admonentes obvios, ut caverent. *Horat. l.* 1. *Sat.*

l. 1. *Sat.* 4. *v.* 34. Fœnum habet in cornu; longe fuge. ¶ Fœnum græcum. V. Fœnogræcum.

Fœnus, vel melius fenus (quod placet & *Manut. in Orth.*) oris, n. 3. *uſura*, נשך, Ger. *wucher*, Gal. *uſure*, Hiſp. *uſura*, *logro* τόκος, idem eſt quod uſura, a *fetu*, vel antiquo *feo*, quia eſt fetus pecuniæ. Dicitur autem fenus lucrum, quod ex credita pecunia provenit: item ipſa pecunia credita. *Cic. Ver.* 4. *c.* 7. Dare pecuniam fenori. *Id. Att.* 4. *ep.* 15. Fenus ex triente factum erat beſſibus. V. ibi *Manut. Id. Ver.* 5. Accipere fenus ab aliquo. *Plaut. Aſin.* 1. 3. 95. Si mutuas non potero, certum eſt ſumam fenore. ¶ Uſurpatur tranſlate de quocunque proventu, ſeu lucro. *Ovid.* 1. *Faſt.* Horreaque ingenti fenore reddat ager. *Prop. l.* 1. *el.* 7. Sæpe venit magno fenore tardius amor.

Fœnuſculum, n. 3. dimin. a fenore. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 53. Adderes fenuſculum.

Fœtĕo, vel feteo, es, n. 2. *puzzare*, באש, Ger. *ſtincken*, Gal. *puir*, Hiſp. *heder*, ὀζω, male oleo. *Mart. lib.* 5. *epigr.* 4. Fetere multo Myrtale ſolet vino. *Plaut. Aſin.* 5. 2. 44. An fetet anima uxori tuæ.

Fœtidĭtas, f. 3. idem ac fetor. *Sen. ep.* 111. At mehercule iſta ſolicite ſcrutata, varieque condita, cum ventrem ſubierint, una atque eadem feditas occupavit. Meliores tamen libri habent *fœditas*.

Fœtido, as, a. 1. fetidum reddo. *Plaut. Merc.* 3. 3. 13. Jejunitatis plenus animam fetidas. Ita legit *Pareus in Lex. Crit.* Alii: Jam plenus ætatis, animaque fetida.

Fœtĭdus, a. 1. 2. *fetido*, *puzzolente*, מבאש, Ger. *ſtinckend*, Gal. *puant*, Hiſ. *hediondo*, δυσώδης, male olens. *Cic. in Piſ. c.* 6. Et cum iſto ore fetido teterrimam nobis popinam inhalaſſes. *Celſ. l.* 3. *c.* 2. Fetidiores dejectiones.

Fœtĭfer, a, um, adject. fetus pariens, fecundum faciens. *Plin. l.* 7. *cap.* 3. Fœtifer potu Nilus.

Fœtĭfico, as, n. 1. *partorire*, חולל, Germ. *gebæren*, Gall. *faire ſes petits*, *enfanter*, Hiſp. *parir*, ζωογονέω, fœtum facio, pario. *Plin. l.* 10. *c.* 8. Accipitres totius Mathliæ humi fœtificant. Adde *Solin. c.* 22.

Fœtĭfĭcus, a. 1. 2. fœcundus, fertilis. *Plin. l.* 9. *c.* 51. Humorem iis fœtificum lactis modo effluere.

Fœto, as, n. 1. *partorire*, τίκτω, fœtum emitto. *Col. l.* 8. *c.* 8. Nec ſæpius fœtant. Et *c.* 12. In ſervitute non fœtant.

Fœtor, oris, m. 3. *puzzore*, בס, Germ. *geſtanck*, Gall. *puanteur*, Hiſp. *hedor*, δυσωδία, malus odor. *Col. l.* 12. *c.* 18. Ne quem redoleant fœtorem, acoremque. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Fœtores oris emendare.

Fœtŭlenter, adv. cum fœtore, ut fœtulenter mingere. *Veget. l.* 3. *c.* 4.

Fœtŭlentus, a, um, adject. fetidus. *Arnob. l.* 7. Fœtulenta viſcera.

Fœtūra, æ, f. 1. *il parto*, *e il tempo da partorire*, עבור, Ger. *die gebærung*, Gal. *portée*, Hiſ. *pariçion*, γονή, genitura, totum tempus ab admiſſione, ſive a conceptu ad partum uſque. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 1. Appello fœturam a conceptu ad partum; hi enim primi prægnationis, & extremi fines. ¶ Ponitur etiam pro animalium proventu. *Virg.* 7. *Ecl. v.* 36. Si fœtura gregem ſuppleverit, aureus eſto. ¶ Transfertur ad inanimata. *Plin. in Præf. totius operis.* Opus natum apud me proxima fœtura, licentiore epiſtola narrare conſtitui.

Fœtūrātus, a, um, adject. *Tert. adv. Valent. c.* 25. Semen fœturatum in corpore.

Fœtus, us, (vel fetus, ut ex vet. libris ſcribit *Manut.*) m. 4. *parto*, ולד, Germ. *junge frucht*, Gal. *portée*, *fruit*, Hiſp. *parto*, *fruto*, γονή, id quod genitum eſt, a *fetum*, ſup. verbi *feo*. Dicitur univerſim de partu non ſolum animantium, ſed etiam rerum inanimatarum, ut Arborei fœtus. *Virg.* 1. *Georg. v.* 55. *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 24. Ex quo triplex ille animi fœtus exiſtit. *Virg. Ecl.* 1. teneros ovium depellere fœtus. *Plaut. Amph.* 1. 2. 25. Uno fœtu. h. e. uno partu. *Plin. l.* 10. *c.* 31. Fœtus facere.

Fœtus, a, um, a. 1. 2. *pieno*, *gravido*, *pregno*, הריה, Germ. *tragend*, Gall. *gros*, Hiſp. *preñado*, ἔγκυος, quod gravidum eſt. *Virg.* 1. *Ecl.* Non inſueta graves tentabunt pabula fœtas. ¶ Fœta etiam partu liberata dicitur, ſeu quæ peperit. *Virg.* 8. *Æn. v.* 630. Fecerat & viridi fœtam Mavortis in antro procubuiſſe lupam. ¶ Transfertur & ad alia. *Cicer. de nat. Deor. cap.* 62. Terra fœta frugibus. ¶ Et ſæpe pro pleno uſurpatur. *Virg.* 1. *Æn. v.* 55. Loca fœta furentibus Auſtris.

Foliacĕus, a, um, a. 1. 2. φύλλινος, quod ex foliis factum, vel foliis ſimile eſt. *Plin. l.* 19. *c.* 7. Paucis foliacea, & lata, ut atriplici, ſunt ſemina.

Foliātĭlis, le, adject. *di foglie*. *Forton. l.* 4. *de vit. Mart. v.* 335. Vento motus iners ſimulans foliatilis umbræ.

Foliātum, i, n. νάρδινον, unguenti genus, al. nardinum, a nardi folio, quo confectum eſt. Conſtat omphacio, balanino, junco, coſto, nardo, amomo, myrrha, balſamo. *Martial. l.* 11. *epigr.* 28. At mea me libram foliati poſcat amica. Adde *Plin. l.* 13. *c.* 1.

Foliatūra, æ, f. ratio, & modus foliorum. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Arboris ejus ſunt ſimiles cupreſſeæ foliaturæ.

Foliātus, a, um, adject. *frondato*, *fogliuto*, *foglioſo*, folia habens, ut foliati rami. *Pallad. l.* 4. *c.* 10. Arbores prolixæ foliatæ. *Apul. A. A. l.* 4. *ſub init.* ¶ Foliata ſitis apud *Martial. l.* 14. *epigr.* 110. dicitur ejus, qui foliatum ſitit, & bibere ſolet. nam & unguenta potare in luxu fuit.

Foliōſus, a, um, a. 1. 2. φυλλώδης, foliis plenus. *Plin. l.* 24. *c.* 15. Chamæciſſos ramulis quinis fere folioſa. *Id. l.* 12. *c.* 11. Arbor folioſior.

Folium, lii, n. 2. *foglia*, עלה, Ger. *blatt*, Gal. *feuille*, Hiſp. *hoja*, φύλλον, germen arborum, herbarum, & florum, a græca voce, quæ allata eſt, quia duobus λλ concurrentibus Latini poſterius in *i* mutant, ut ἄλλος, *alius*. *Cic.* 3. *de Orat.* Quid in arboribus? in quibus non truncus, non rami, non folia ſunt denique, niſi ad ſuam retinendam, conſervandamque naturam. *Apul. l.* 1. *A. A.* Folia ſunt artis, & nugæ meræ. hoc eſt res vana, & nullius pretii. Adde *Plaut. Men.* 2. 3. 24. ¶ *Juven. Sat.* 8. *v.* 126. Credite, me vobis folium recitare Sibyllæ. h. e. rem certam proponere. Sibylla enim oracula ſua foliis inſcribebat, ut eſt apud *Virg.* 6. *Æn.* ¶ Hinc folia dicuntur paginæ librorum, ut ſcribit *Iſid. l.* 6. *c.* 13. neque tamen hac notione ullum apud probatos Scriptores exemplum adhuc invenimus.

Follĕo, es, n. 2. tumeo, vel laxus ſum. *Hieronym. ep.* 22. *ad Euſtoch. c.* 11. Si pes laxa pelle non folleat. *Al. aliter leg.*

Follico, as, n. 1. nares reciproco ſpiritu, inſtar follium, agito, *ſoffiare col naſo*. *Apul. lib.* 9. *Met.* Follicantes nares languidas. ¶ Item tumere apud *Hieron. ad Euſtoch. ep.* 22. Laxæ manicæ, caligæ follicantes.

Folliculāre, n. 3. pars remi, quæ folliculo tecta eſt, a quo vitta follicularis dicta eſt. *Feſt.*

Folliculāris, e, adject. a folliculo, ut follicularis vitta, apud *Feſt.*

Follicŭlus, li, m. 2. θυλάκιον, dim. a follis. *Suet. in Aug. c.* 83. Poſt bella civilia ad pilam, folliculumque tranſit. ¶ Item pro ſacculo, & ſæpe pro ſacco coriaceo. *Liv. l.* 9. *c.* 3. Eques in caſtra folliculis frumentum veheret. *Auct. ad Her. l.* 1. Statim folliculo lupino os obvolutum eſt. ¶ Tranſlate dicitur de thecis, ſeu ſiliquis frumenti, leguminum, & cujuslibet alterius rei, quæ granum continet involutum. *Col. l.* 2. *cap.* 8. Quoniam folliculum, quo continetur, firmum, & durabilem adverſus longioris temporis humorem habet. ¶ Item de cute in corpore humano. *Lucil. l.* 26. apud *Non. cap.* 2. *nu.* 327. Et quo folliculo nunc ſum indutus, non queo. ¶ Item pro vulva, quia fetum continet. *Serv. in* 3. *Georg.*

Follis, is, m. 3. *mantice*, *folle*, *borſa*, מפוח, Germ. *blaſsbalg*, Gall. *ſoufflet*, Hiſp. *fuelles*, φῦσα, inſtrumentum, quo attrahitur ventus, atque emittitur ad ignem excitandum, a ſono, quem ſufflando edit. *Cic. de nat. Deor.* Formæ, quas vos effici ſine follibus, & ſine incudibus non putatis. ¶ Eſt item follis, pilæ genus omnium maximum, conſtans ex aluta vento inflata, quod etiam hodie Italis plurimo eſt in uſu, ita dictum, quod inſtar fabrilis, vel coquinarii follis vento turget, *pallone*. *Mart. l.* 14. *epigr.* 47. Folle decet pueros ludere, folle ſenes. ¶ Quoniam vero hoc pilæ genus pugno excutitur, pugillatorius follis quandoque vocatur. *Plaut. Rud.* 3. 4. 26. Ego te follem pugillatorium faciam. ¶ Quandoque accipitur pro marſupio, receptaculoque nummorum, ex pelle, aut corio confecto. *Juven. Sat.* 14. *v.* 281. Et tenſo folle reverti inde domum poſſis, h. e. pleno ſacculo. *Veget. l.* 2. *c.* 20. auctor eſt, ex diſciplinæ militaris conſuetudine decem folles, h. e. decem ſaccos, per ſingulas cohortes ſolere diſponi, in quibus militum pecunia condebatur. ¶ Tranſlate *Juven. Sat.* 7. *v.* 111. *de cauſidicis*. Tunc immenſa cavi ſpirant mendacia folles. h. e. pulmones, vel buccæ, & fauces magno ſpiritu cauſas perorantes.

Follĭtim, adv. q. d. cum folle. *Plaut. Epid.* 3. 2. 15. Nihil moror vetera, & vulgata verba, peratim ductare; at ego follitim ductitabo. Eſt autem *follitim ductitare*, argento circumducere, quod in folle geſtatur. Sed vide hic Interpretes, & præſertim *Taubman.* Nam varia eſt hujus loci & lectio, & interpretatio.

Follĭtus, a, um, folle, aut corio obvolutus. *Plaut. Epid.* 3. 2. 15. ex lectione *Lambini*. V. Follitim.

Fomentātĭo, onis, f. idem ac fomentum. *Ulp. l.* 68. §. 7. *de legat.* 3. Ne ea quidem, quæ fomentationis gratia parata ſunt, vel medicinæ, lanarum appellatione continentur.

Fomento, as, avi, atum, a. 1. fomenta admoveo, foveo. *Veget. l.* 2. *c.* 8. Caput fomentando vaporare. *Cal. Aurel. Acut. l.* 1. *c.* 9. Caput oleo fomentare.

Fomentum, ti, *fomentazione*, מזור, Ger. *waerme*, Gal. *fomentation*, Hiſp. *fomentacion*, θάλψις, calefactio, nutritio, a fovendo. Hinc apud Medicos fomenta dicuntur applicationes rerum calidarum, & humidarum ad partes corporis læſas, medendi gratia. *Celſ. l.* 2. *c.* 17. Fomenta callida. *Col. l.* 6. *c.* 30. Adhibere fomenta. ¶ Tranſlate ponitur pro remedio, & mitigatione. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 24. Hæc ſunt ſolatia, hæc fomenta ſummorum dolorum.

Fomes, itis, m. 3. *eſca*, Ger. *zunder*, Gal. *meche*, Hiſp. *yeſca*, ὑπέκκαυμα, materia arida, idonea, ut facile igneſcat, a *foveo*, quia ignem fovet, & alit. *Feſtus* ait, Fomites eſſe aſſulas ex arboribus, dum cæduntur, excuſſas, dictas, quod in eo opere occupati cibis, potuque confoventur. *Opilius* aduſtas jam vites vocari exiſtimat fomites. Alii vocari putant ſcintillas, quæ ex ferro candenti malleis excutiuntur, quia igni ſunt confotæ. *Virg.* 1. *Æn. v.* 77. Rapuitque in fomite flammam. ¶ Per tranſlationem fomes dicitur, quicquid excitat nos, & accendit ad aliquid agendum. *ſtimolo*, *ragione*. *Gel. l.* 13. *cap.* 1. Fomitem eſſe quendam dicens, & incitabulum ingenii, virtutiſque. *Apul. l.* 2. *Florid. ſub fin.* Fomites diſciplinarum.

Fons, tis, m. 3. *fonte*, *fontana*, עין, Germ. *brunn*, Gal. *fontaine*, Hiſp. *fuente*, κρήνη, πηγή, locus, ubi aqua naſcitur, a fundendo, quia aquam vivam fundit. *Cæſ.* 8. *B. G.* Sub ipſius oppidi murum magnus fons prorumpebat. ¶ Per Synecdochen pro aqua ponitur. *Virg.* 12. *Æn.* Fontemque, ignemque ferebant. ¶ Tranſlate accipitur pro principio, origine, cauſa. *Cic.* 3. *Tuſc.* Non rem ipſam cauſam, atque fontem eſſe mœroris. *Id.* 3. *de nat. Deor. c.* 19. Ex eodem fonte hæc omnia fluxerunt. *Id. ad Brut. ep.* 10. Conſiliorum fontes. *Id.* 2. *de Or.* Fontes argumentorum.

Fontālis. V. Fontanalis.

Fontanālĭa, ſeu Fontinalia, neut. 3. feriæ erant fontibus dicatæ, quibus & coronæ in fontes conjici, & putei coronari ſolebant. *Var. l.* 5. *de L. L.* & *Feſtus*.

Fontanālis, ſeu Fontinalis, e, adject. fontanus. *Vitruv. lib.* 8. *cap.* 3. Fontanalis aqua. *Feſt.* Fontinalis porta Romæ. h. e. Capena, juxta quam fontis delubrum fuit. ¶ Fontinalis, ſubſtant. pro Deo fontium. *Plaut. Stich.* 5. 4. 17. Utrum Fontinali, an Libero imperium te inhibere mavis. Eſt qui legit *Fontali*, quod improbat *Taubman.*

Fontanĕus, a, um, adject. idem ac fontanus. *Solin. c.* 5. (al. 37.) Enydros (gemma) exſudat, ut clauſam in eo putes fontaneam ſcaturiginem.

Fontānus, a, um, a. 1. 2. *di fontana*, *di fonte*, מעין, Germ. *von brunnen*, Gal. *de fontaine*, Hiſp. *de fuente*, κρηναῖος, quod ex fonte eſt. *Col. l.* 12. *c.* 9. Et aqua fontana quam recentiſſima refrigerare. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 260. Ora fontana. h. e. fontium ſcaturigines.

Fontejānus, a, um, ad Fontejum pertinens, quod eſt nomen proprium civis Romani, ut Fontejanum nomen. *Cic. de haruſp. reſp. c.* 27.

Fonticŏla, æ, m. & f. qui ad fontem incolit. *Auguſtin. l.* 3. *de Muſic. c.* 7. Ite igitur Camœnæ, fonticolæ puellæ.

Fonticŭlus, li, m. 2. *fonticello*, κρηνίδιον, dim. a fonte, parvus fons. *Plin. l.* 31. *c.* 10. Exiliente dulci fonticulo. *Horat. l.* 1. *Sat.* 1. *v.* 55. Ex fonticulo ſumere.

Fontigĕnæ, arum, Muſæ, Nymphæ, quod circa fontes libenter habitent, vel ex fontibus ortum trahant. *Martian. l.* 6. *carm.* 1. O ſacra doctarum prudentia fontigenarum.

Fontĭger, a, um, adject. fontes habens, ut Numen fontigerum, in *Inſcript.* apud *Ferer.* in *Muſ. Lapid. p.* 32.

Fontinālis. V. Fontanalis.

For, V. Faris.

Forābĭlis, le, a. 3. quod forari poteſt. *Ovid.* 12. *Met. v.* 170. Contemptor ferri, nulloque forabilis ictu.

Forāgo, f. 3. filum eſt, auctore *Feſto*, quo textrices opus diurnum diſtinguunt, a forando dictum, quia forabant eo filo telam, ut ſigno hoc diſtinguerent penſa. *Symmach. l.* 6. *epiſt.* 97. Reſidens inter penſa, & foragines puellarum.

Forāmen, nis, f. 3. *forame*, *buco*, חור, Ger. *loch*, Gal. *trou*, Hiſp. *agujero*, ὀπή, parva apertura, a foro. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 20. Foramina illa, quæ patent ad animum a corpore.

Forāminātus, a, um, adject. a *foramino* inuſitat. *forato*, *pertugiato*, ut foraminatus partes. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2.

Forāminōſus, a, um, a. 1. 2. *forato*, τρηματώδης, foraminibus abundans. *Tertul. de Patient. c.* 14. foraminoſa caro.

Foras, adverb. *fuora*, *fuori*, חוץ, Germ. *hinauſſ*, Gal. *hors*, Hiſp. *fuera*, ἔξω, adverb. motus ad locum. *Cic. pro Cæl. c.* 23. Domus, in qua nihil geratur, quod foras proferendum ſit. *Ter. Phor.* 5. 8. 26. Agelli eſt hic ſub urbe paulum, quod locitas foras: huic demus. *Cic. Att.* 13. 23. Dare ſcripta foras. *Ovid.* 2. *de ar. am. v.* 280. Ite foras.

Foras-gerones, m. 3. qui omnia foras deportant. *Plaut. Truc.* 2. 7. 1. Ite damnigeruli, foras-gerones, bonorum hamaxagogæ.

Forātus, us, m. 4. *foratione*, τρῆσις, actus forandi. *Lactant. l. de Opif. c.* 8. A quo foratu frontem nominatam Varro exiſtimavit.

Forātus, a, um, adject. *forato*. *Col. l.* 5. *c.* 10. *ſub fin.* Forata arbor. *Macrob. Sat.* 7. *c.* 3. Bene foratas habere aures.

Forbea, f. 1. *pasdoni*, vel *paſti*, omne genus cibi, a voce græca allata, quæ a φέρβω, *paſco*, quod dicitur quaſi φέρω βίον, victum fero. *Feſt.*

Forceps, cipis, f. 3. *tenaglia*, מלקחים, Ger. *eine zange*, Gal. *tenailles*, Hiſp. *tenazas*, καρκίνος, inſtrumentum fabrorum, item chirurgorum, a *ferrum*, & *capio*, quaſi *ferricapis*, h. e. ferrum, quo quid capimus, ſive prehendimus. *Col. l.* 16. *c.* 24. Duabus anguſtis ligneis regulis, veluti forcipibus, apprehendere teſtium nervos. *Ovid.* 12. *Met. v.* 277. Quod forcipe curva cum faber eduxit. ¶ Forcipem Cynira Cyprius Agrippæ F. invenit. *Plin. lib.* 7. *cap.* 56. ¶ Tranſlate dicitur de extremitatibus brachiorum, & veluti manibus in cancris, ſcorpionibus, & quibuſdam locuſtis. *Plin. l.* 9. *c.* 31. Præterea bina brachia denticulatis forcipibus. ¶ Alius hujus vocis uſus V. in *Forfex*. ¶ Dubii generis hanc vocem eſſe, ſcribit *Priſcian.* Itaque in quibuſdam *Celſi* editionibus *l.* 7. *c.* 12. legitur: Recta forceps ducendus eſt, ne inflexis, &c. In aliis eſt *ducenda*. Et *l.* 8. *c.* 4. ad id facto forcipe: in aliis *facta*.

Forconium, n. 2. Avia, Havia, urbs exc. Veſtinorum, in Aprutio.

Forcŭlus, m. 2. Deus apud vet. qui foribus præerat, a foris, quaſi Foriculus. *Auguſt. l.* 4. *de Civ. c.* 8.

Forda, æ, & antiquitus horda, f. 1. *vacca pregna*, Ger. *eine trachtige kuhe*, Gal. *vache pleine*, Hiſ. *vaca preñada*, βοῦς ἔγκυος, bos prægnans, a *ferendo*, quia fert in ventre, vel ab accuſ. φορίδα, *beſtiam gravidam*. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 631. *Col. l.* 6. *c.* 24. Poſt unum coitum forda non admittit taurum.

Fordicidium, n. 2. ſacrificium, quo boves fordæ, ideſt, gravidæ immolabantur, a *forda*, & *cædo*. *Var. l.* 5. *de L. L.*

Fo-

Fore, ἔσεσθαι, futurum infinitivi anomal. verbi *ſum*. *Caſ. de B. G.* Nonnulli Cæſari nuntiabant, non fore dicto audientes milites. *Cicer. 3. de Or.* Fore dicis? Ego vero eſſe jam judico. *Salluſt. Jug. c.* 110. Nunquam ego ratus ſum fore, ut &c. ¶ Interdum nullam futuri temporis ſignificationem habet, & ponitur pro *eſſe*. Eſt enim *fore* (ſi Etymologis credimus) pro *fuere*, ſeu *fuere*, quod eſt præſens infiniti ab inuſit. *fuo*, ſum. *Gel. l.* 15. *c.* 1. Si quid poſſet remedii fore, ut ne tam aſſidue domus Romæ arderent. *Cic. Att. l.* 5. *ep. ult. non longe a princ.* Deinde addis, ſi quid ſecus, te ad me fore venturum.

Forem, es, et, & in 3. perſ. n. plur. forent, idem eſt ac eſſem. *Salluſt. in Jug.* Vellem, ut & hæc quæ ſcribo, vana forent. *Nepos Lyſand. c.* 3. Quam vere de eo foret judicatum.

Forenſis, & ſe, o. 3. *aid*, *che al foro giudiziale s' appartiene*, ἀγοραῖος, quod ad forum judiciale pertinet, ut *Forenſes cauſæ*, quæ in foro judiciali agitantur. *Forenſis homo*, qui in foro verſari, & cauſas agere conſuevit. *Forenſis Rhetorica*, quæ foro, judiciiſque eſt accommodata. *Cic. 1. fin.* Sed hæc Rhetorica Philoſophorum, non noſtra illa forenſis. *Ovid. 4. Pont. eleg.* 6. Marte forenſi valere. h. e. eloquentia. *Quintil. l. 5. c.* 10. Ruſticus, forenſis, negociator, miles aliud, atque aliud efficiunt? ¶ *Forenſis turba* dicebatur ingens hominum numerus, qui præter aerem, lucemque nihil poſſidebant, dicti forenſes, quia in foro otioſi, quaſi agrariis, & frumentariis largitionibus inhiantes, verſabantur, & ſeditioſiſſimo cuique Magiſtratus facile ſe dedebant. His adjutoribus P. Clodius Ciceronem ex urbe expulit. ¶ *Forenſia veſtimenta* erant, quibus in forum prodeuntes utebantur; *abito da Città*: his opponuntur domeſtica. *Sueton. Aug. c.* 73. Forenſia autem, & calceos nunquam non intra cubiculum habuit.

Forentani, m. 2. pop. Apuliæ, ſive Lucaniæ, in confinio, quorum opp. Forentum, ſive Ferentum, *Forenzo*.

Fores, V. Foris.

Forfex, icis, f. 3. *forbice*, [illegible], Ger. *ſchær*, Gal. *ciſeaux*, Hiſ. *tiseras*, ψαλίς, inſtrumentum ferreum, quo filum, telam, pannos, & alia incidimus. Differt a *forcipe*, quia *forfex* ſutorum eſt, *forceps* fabrorum, *forfice* incidimus, *forcipe* capimus. *Col. l. 12. c.* 43. Alii, cum legerunt uvam, ſiqua ſunt in ea vitioſa grana, forficibus amputant. *Calpurn. Ecl.* 5. ne ſit acuta Forfice læſa cutis. ¶ Quamquam hæc differentia non eſt perpetua: nam *forfex* pro *forcipe* paſſim legitur. *Celſus* enim *l. 7. c.* 12. forficem vocat inſtrumentum, quo dentes evelluntur. Ex *Vitruv. l. 10. c.* 2. ferreos forfices (& maſc. genere uſurpat) appellat ferrea manubria, quæ in ſaxa forata immittuntur ad ea tractoriis machinis ſublevanda. Non deſunt tamen, qui apud utrumque auctorem aliter legunt, & præſertim apud *Celſum*, ubi caſtigatæ quædam Editiones *forceps* reponunt. ¶ Eſt etiam forfex genus aciei inſtructæ in militia, ad figuram forficis, & cuneo opponitur. *Gel. l. 10. c. 9. Veget. l. 3. c.* 19.

Forficula, læ, f. *forbicetta*, ψαλίδιον, dim. a forfex. *Plin. l. 25. c.* 5. Quod inciſum forficulis cribrant. ¶ Translate dicitur de extremitatibus brachiorum, & veluti manibus in cancris, ſcorpionibus, & quibuſdam locuſtis. *Plin. l. 32. c.* 11. Præterea brachia duo binis articulis ſinguliſque forficibus denticulatis.

Fori, orum, m. 2. *la corſia*, num. plur. [illegible], ſunt tabulata navium, vel locus in navi apertior, qui iter navem perambulantibus præbet. *Iſid. l. 19. c.* 11. ſcripſit, Fori, navium latera concava, a ferendo onere dicta; ſive tabulata navium, quæ ſternuntur, dicta ab eo, quod inceſſus ferant, vel foris emineant. Sunt igitur parvæ illæ ſemitæ intra naves, per quas nautæ ultro citroque diſcurrunt. *Cic. de Sen. c.* 6. Cum alii malos ſcandant, alii per foros curſitent. ¶ Item fori dicuntur Circenſia ſpectacula, id eſt, loca erecta, ut ex iis ſpectetur, *palchi*, *palchetti*. *Liv. l. 1. c.* 45. Ubi ſibi ſpectacula quiſque faceret, fori appellati. ¶ Fori etiam in agris ſunt anguſtiores quidam ſulci, & oblongi, qui iter præbent circum porcas. *Col. l. 10. v.* 92. Anguſtoſque foros adverſo limite ducens. ¶ Legitur etiam *forus* ſing. num. *Gel. l. 17. c. ult.* Stans in ſummæ puppis foro carmen, quod Orthium dicitur, voce ſublatiſſima cantavit.

Foria, orum, n. 2. *ſterco liquido*, [illegible], Ger. *dunner dreck*, Gal. *foire*, Hiſ. *cameras*, ſtercora liquidiora, quod facile ferantur foras. *Non. c. 2. num.* 352.

Forica, f. 1. *condotto*, *chiavica*, Ger. *gemein heimlich*, Gal. *retrait public*, Hiſ. *las privadas*, ἀφεδρών, locus, in quem alvi ſtercora dejicimus, & proprie de publicis dicitur, ut latrina de privatis, a φορεῖν. Aliqui a *foro* derivant, quod publica ſit. *Juven. ſat. 3. v.* 38. Inde reverſi conducunt foricas.

Foricarius, ii, m. foricarum conductor. *Scæv. JCtus l. 17. §. 5. Dig. de Uſur.*

Foricula, f. 1. *porticella*, θυρίον, dim. a foris. *Var. l. 1. de R. R. c.* 59. Neque tamen ſine foriculis, ne, cum humorem amiſerint, pertinaci vento vieta ſiant.

Foriculus. V. Forculus.

Forinæ, arum, f. tubi, ſeu canales, per quos ſordes, & foria ex urbe e foricis emittuntur. De his fit mentio in Inſcript. apud *Gruter. p. 9. n.* 5.

Forinſecus, adv. *di fuori*, [illegible], Ger. *drauſſen*, Gal. *par de hors*, Hiſp. *de fuera*, ἔξωθεν, ab exteriori parte, a *foris*, ut intrinſecus ab *intra*. *Plin. l. 13. c.* 22. Lignum omnes corticis loco habent, hoc eſt, forinſecus.

Forio, is, n. 4. *cacar liquido*, ventrem deonero, excrementa liquida ejicio, a *foras*, quia ſtercus liquidum foras facile ejicitur, vel a [illegible], *fœdo*. *Vet. Scholiaſt. Juven. ad ſat. 3. v.* 38.

Foriolus, li, m. 2. qui ventre ſoluto eſt, & foria facile mittit, a foriis. *Laber. apud Non. c. 2. num.* 352. Foriolus eſſe videris, in coleos cacas.

Foris, is, & pl. fores, um, f. 3. *porta*, דלת דלתים, Ger. *thueren*, Gall. *huis*, *porte*, Hiſp. *puerta*, θύρα, janua exterior, ab adv. *foras*, quia foras aperitur. *Cic. in fragm. pro Corn.* Aperuit forem ſcalarum. *Id. pro Cæl. c.* 16. Fores effregit, veſtitœntur. *Ovid. 2. Faſt. v.* 738. cuſtos in fore nullus erat. ¶ Uſitatius vero eſt hoc nomen in plur. quam in ſing. *Terent. Heaut. 2. 3.* 37. Foribus peſſulum obdere. *Plaut. Curt.* 1. 3. 1. Sonitum prohibe forum, & crepitum cardinum. *Liv. l. 1. c.* 14. Priuſquam fores portarum objicerentur. ¶ *Plutarchus* narrat, primum Valerio fratri Poplicolæ, cum de Sabinis triumphaſſet, domum publice poſitam, cujus fores extra aperirentur, cum antea cæterarum ædium intro referando impellerentur, ut ex hac conceſſione honoris appareret, quotidie eam domum aliquid publice admiſſuram. ¶ *Fores aperire*, ἀνοίγειν τὰς θύρας, proverbio dicitur, qui rei cujuſpiam ingreſſum, initiumque patefacit. *Plin. lib. 2. cap.* 8. ¶ Percutere forem, *batter alla porta*. *Liv. lib. 6. c.* 24. ¶ Translate *Cic. Fam.* 13. 10. Aperire fores amicitiæ.

Foris, adv. *di fuori*, *fuori*, ἔξωθεν, extrinſecus, adv. eſt ſtatus in loco, vel motus de loco. *Terent. Eun. 5. 4.* 13. Foris ſunt. *Plaut. Stich. 1. 3.* 36. Foris cœnare. *Cic. in Partit.* Foris ad ſe delata tamen arte tractat. *Id. ad Q. Fr.* Foris valde plauditur. h. e. in vulgus, non in Senatu ſolum. ¶ Jungitur & cum præpoſit. *Plin. l. 17. c.* 24. In ulcus penetrat omnis a foris injuria.

Forma, æ, f. 1. *forma*, *bellezza*, *faccia*, *apparenza*, [illegible], Ger. *form*, *geſtalt*, Gal. *forme*, *beauté*, Hiſp. *forma*, *hermoſura*, σχῆμα, μορφή, τύπος, figura, ſive facies uniuſcujuſque rei. *Cic. 1. de nat. Deor.* Omnium animantium formam vincit hominum figura. *Id. 2. de nat. Deor.* Cumque duæ formæ præſtantes ſint, ex ſolidis globus, ex planis autem circulus. ¶ Speciatim pro pulchritudine ponitur. *Cic. pro Cæl.* Adoleſcens, in quo forma, & ſpecies ſit liberalis. ¶ Stata forma eſt pulchritudo mediocris, ſeu media inter ſummam pulchritudinem, & extremam deformitatem. *Gel. l. 5. c.* 11. Eas fere fœminas ait incolumi pudicitia eſſe, quæ ſtata forma forent. ¶ Transfertur etiam ad incorporea, pro effigie quadam, ſeu idea, quam de re quapiam mente concipimus. *Cic. l. 1. Off.* Formam quidem ipſam, & tanquam faciem honeſti vides. ¶ Forma item dicitur inſtrumentum, in quo exprimitur caſeus. *Col. l. 7. c.* 8. Liquor in fiſcellas, aut in calathos, vel formas transferendus eſt. ¶ Forma pro ſpecie frequenter accipitur apud Rhetores. *Quinct. l. 7. c.* 5. Abdicationum formæ ſunt duæ, altera criminis perfecti, altera imperfecti. ¶ Sumitur item pro regula, ſeu lege. *Virg. 6. Æn.* Quæ pœna, aut quæ forma viros, fortunave merſit? Ubi *Servius*, *Forma*, *regula*. Singulis enim ſceleribus ſtatuta ſunt ſupplicia ex more Romano. ¶ Item pro ſimilitudine. *Vellej. l. 2. c.* 61. In formam juſti coire exercitus. ¶ Eſt etiam Architectorum vox, qua ſignificatur ratio, ſeu diſpoſitio ædificiorum, *il diſegno*. *Auſon. Moſel. v.* 298. Quis potis ... pandere tectonicas per ſingula prædia formas? *Liv. l. 25. c.* 31. Archimedes intentus formis, quas in pulvere deſcripſerat. ¶ Translate *Cic. 2. Fam. ep.* 8. Ex tuis litteris cum formam Reip. viderim, quale ædificium futurum ſit, ſcire poſſim. ¶ Item monetas cudentium, forma enim dicitur tum ipſe nummus, tum ſignaculum archetypum, quo imprimitur. Hinc *formas quinarias*, *& denarias*, legimus apud *Lamprid. in Alexand. Sev. c.* 39. h. e. monetas quinque, vel decem aureos valentes. V. in *Salmaſ.* ¶ Translate *Senec. epiſt. 34. ad fin.* Omnia facta, dictaque tua inter ſe congruant, & una forma percuſſa ſint. ¶ Formas etiam dicimus ligneos pedes, quibus ſutores ad faciendos calceos utuntur. *Horat. l. 2. ſat. 3. v.* 106. Si ſcalpra, & formas non ſutor &c. *Ulp. l. 5. Dig. ad leg. Aquil.* Forma calcei cervicem percuſſit. ¶ Denique forma dicitur canalis ſtructilis, e terra, vel lapidibus aggeſtis, quo rivi deducuntur, aquæductus; quia ſubditis ligneis formis conſtruitur, ut notat *Sirmondus ad illud Sidonii l. 1. ep.* 5. Patuit & Roma conſpectui, cujus mihi non ſolum formas, verum etiam naumachias videbar epotaturus. Hinc formas aquarum, legere eſt apud *Caſſiod. l. 3. Var. ep.* 31. qui idem *l. eod. ep.* 53. Romam, dixit, formarum inundatione ditiſſimam. h. e. aquæductibus abundantem.

Formabilis, le, *formabile*, adject. qui formari poteſt. *Prudent. Apotheoſ. v.* 1034. Solus homo meruit Domini formabile dextra os capere. *Aug. l. 11. Trinit. c.* 2. Primordia formabiliora. Formaceus paries, h. e. terra conſtructus. *Plin. l. 35. c.* 14. In Africa, Hiſpaniaque e terra parietes formaceos appellant, quoniam in forma circumdatis utrinque duabus tabulis, inferciuntur verius, quam inſtruuntur.

Formalis, le, o. 3. *formale*, quod ad formam fit. *Plin. l. 34. c.* 9. Appellatur etiamnum & formalis temperatura æris tenerrimi. *Suet. in Dom. c.* 13. Cum procuratorum ſuorum nomine formalem dictaret epiſtolam. *ideſt*, quæ certa forma, qua dictabatur, excipiebatur a ſcribis.

Formamentum, i, n. forma, ſimulacrum. *Lucret. l. 2. v.* 817. Formamenta principiorum. *Arnob. l.* 3. Formamenta divina.

Formatio, onis, f. *formazione*, *forma*. *Vitr. l. 5. c.* 1. Ita enim oblonga erit ejus formatio, & ad ſpectaculorum rationem utilis diſpoſitio. *Id. l. 4. c.* 1. Columnarum formationes. Et *c.* 16. Ædium ſacrarum formationes. ¶ Translate *Senec. ep.* 117. Iſta jam a formatione morum receſſerunt.

Formator, m. 3. qui format, & inſtruit. *Col. in Præfat. l.* 1. Denique animi ſibi quiſque formatorem, præceptoremque acceſſit. *Senec. de conſol. ad Helv. c.* 8. Quiſquis formator univerſi fuit.

Formatrix, icis, f. quæ format. *Tertul. de Monogam. c. ult.* de Didone loquens: Regina tantæ civitatis formatrix.

Formatura, æ, f. *forma*, μόρφωσις, conformatio, vel forma uniuſcujuſque rei. *Lucret. l. 4. v.* 554. Formaturaque labrorum pro parte figurat.

Formatus, a, um, adject. *formato*, *fatto*. *Col. l. 6. c.* 25. Herba formata in offam. *Ovid. 3. Met. v.* 419. Signum formatum e pario lapide. *Id. 1. Faſt. v.* 152. Et modo formatis operitur fructibus arbor. h. e. formam quidem ſuam habentibus, nondum tamen plane maturis. Sic *Plin. l. 7. ep.* 12. Formatum libellum vocat, qui confectus ſit, ſed nondum limatus.

Formella, læ, f. *Apic. l. 9. c.* 11. In formella piſcem formabis.

Formiæ, Formia, Phormiæ, Hormiæ, Col. & urbs in Latio Novo, nunc in Campaniæ ora lit. antiqua Læſtrigonum ſedes, condita a Laconibus, exciſa a Saracenis, inter Cajetam & Minturnas, ubi nunc *Mola*, pagus, qui non eſt ipſæ Formiæ, ſed Molæ Formianæ a Cic. memoratæ. Hinc Sinus Formianus, *Golfo di Gaieta*. V. *Plin. l. 3. c.* 5.

Formianum, villa Cic. in agro Formiano. *Cic. Att. l. 2. ep.* 4.

Formianus, a, um, adject. a Formiis, ut Formiani colles, *Horat. l. 1. od.* 20.

Formica, æ, f. *formica*, נמלה, Ger. *omeiſſ*, Gal. *fourmy*, Hiſ. *hormiga*, μύρμηξ, ſpecies animalis a *ferendis micis*, vel ſimpliciter a *ferendo*, quod nullum animal frequentius pondera convehat, neque, ſi menſuram corporis reſpicias, majora. *Cic. 3. de nat. Deor.* Num idcirco exiſtimas, formicam anteponendam eſſe huic pulcherrimæ urbi, quod in urbe ſenſus ſit nullus, in formica non modo ſenſus, ſed etiam mens, ratio, memoria? ¶ Formicæ Indicæ, animalia Ægypti, lupi magnitudine, & felium colore, ſed cornuta. V. *Plin. l. 11. c.* 30.

Formicabilis, & Formicalis, e, adject. formicans. *Cel. Aurel. Acut. 2. c.* 27. Pulſus latens, aut formicabilis. *Id. Tard. 2. c.* 14. Formicalis pulſus.

Formicans, tis, o. 3. μυρμηκίζων, quod formicarum modo currit, ut Formicans pulſus, exiguus, debilis, & frequens, omniumque maxime lethalis, ita dictus, quod veluti formicæ per arteriam diſcurrentes tactui repræſentet. *Pl. l. 7. c.* 51. Venarum inæquali, aut formicante percuſſu.

Formicatio, onis, f. *mal della formica*, *informicolamento*, μυρμηκίασις, extuberatio quædam eſt parva, & calloſa, in ſumma cute latiſſimis radicibus inhærens, ſuperne anguſtior, quæ inter ſcalpendum mordentis formicæ ſenſum præbet. *Plin. l. 28. c.* 7. Sanguinem ſiſtit illico, & formicationem corporum.

Formicinus, a, um, o. 1. 2. *ſimile a formica*, μυρμηκώδης, quod ad formicam pertinet. *Plaut. Men. 5. 3.* 19. Incedit, movet formicinum gradum. hoc eſt, incedit more formicæ, tarde.

Formico, as, avi, atum, n. 1. formicationem contraho. *Plin. l. 30. c.* 13. In ſole, donec formicet cutis, toleranda ſunt.

Formicoſus, a, um, o. 1. 2. *pieno di formiche*, μυρμηκώδης, plenus formicis. *Plin. l. 10. c.* 74. Formicoſam arborem ſorices cavant.

Formicula, æ, f. diminut. parva formica, μυρμήκιον. *Arnob. l.* 7. Nec inter formiculam, & ſe ſe plurimum eſſe diſcriminis.

Formidabilis, le, o. 3. *formidabile*, *ſpaventevole*, φοβερός, quod eſt formidandum. *Ovid. 2. Met.* Nullæ in fronte minæ, nec formidabile lumen.

Formidamen, inis, n. formido, terror, ſpectrum. *Apul. Apol.* Buſtorum formidamina, ſepulcrorum terriculamenta.

Formidatio, onis, f. formido, metus, *paura*. Tribuitur a nonnullis *Ciceroni in Partit. Orat. c.* 4. Meliores tamen edit. habent *reformidatio*, vel *reformatio*.

Formidatus, a, um, adject. *temuto*. *Virg. Æn. 3. v.* 275. nautis formidatus Apollo. *Horat. l. 2. epiſt. 1. v.* 256. Formidata Parthis Roma.

Formido, as, avi, atum, a. 1. *aver gran paura*, *temer forte*, פחד, Ger. *heffrig forchten*, Gall. *redouter*, Hiſp. *temer mucho*, φοβέω, vehementer timeo, metuo, vereor. *Cic. 2. Phil.* Unus inventus eſt, qui id auderet, quod omnium fugiſſet, & formidaſſet audacia. *Plaut. Ciſt. 4. 2.* 20. Intus paveo, formido foris. *Id. Pſeud. 1. 3.* 81. Si iſti formidas credere.

Formido, inis, f. *paura*, פחד, Ger. *forcht*, *ſchrecken*, Gal. *crainte*, *peur*, Hiſ. *miedo*, *demaſiado temor*, φόβος, metus vehementior, pavor. *Cic. 4. Tuſc. c.* 8. Formidinem metum permanentem definiunt. *Id. Att. l.* 8. Nullum fuiſſe tempus poſt has fugas, & formidines. ¶ Item rete lineum variis plumis, penniſque confertum, quia feris, ac in primis cervis inter venandum formidinem incutit, adeo ut vel in retia, vel in ſagittas incidant. *Lucr. l.* 4. Dum pavidos formidine cervos claudat odoratæ metuentes aera pennæ. Adde *Senec. l. 1. de Ira, c.* 2.

Formidoloſe, adv. *pauroſamente*. *Cic. pro Sext. c.* 19. Opponi omnibus concionibus falſo, ſed formidoloſe tamen. Comparat. formidoloſius, legitur in Orat. Catonis de Conſulatu ſuo, apud *Chariſ. l.* 2.

Formidoloſus, a, um, o. 1. 2. *pauroſo*, *terribile*, [illegible], Ger. *forchtſam*, Gal. *craintif*, *redoutable*, Hiſp. *medroſo*, *eſpantable*, [illegible], qui timet, & qui timetur. *Col. l. 6. c.* 2. Nec ad ingredienda flumina formidoloſi. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 21. Bellum formidoloſiſſimum. *Id. in Piſon. c.* 24. Horribilis, & formidoloſus locus. *Tacit. Ann. 1. c.* 62. Formidoloſior hoſtium exercitus.

Formidus, o. 1. 2. idem ac formus, h. e. calidus. *Cato apud Feſt.* Æſtate frigido, hyeme formido

Formio, onis, m. 3. *Riſano*, fl. parvus Iſtriæ, qui in mare Hadriaticum, & ſinum Tergeſtinum cadit.

For-

Formo, as, a. 1. *formare, fare, fabbricare*, יצר, Ger. *formier*, Gall. *former, façonner*, Hiſp. *formar*, σχηματίζω, τυπόω, μορφόω, formam rei alicui induco. *Cic. 4. Acad.* Parmenides ignem, qui moveat terram, quæ ab eo formetur. ¶ Formare juventutem, *riformare*, eſt inſtituere, & veluti a rudiore ingenio ad meliorem quandam formam traducere. *Plin. in Paneg.* Quid vitam? quid morem juventutis, quam principaliter formas? *Hor. l. 1. od. 25.* Teneræ mentes formandæ ſtudiis. ¶ Habet præterea varios, atque elegantes uſus. *Cic. l. 3. de Orat. c. 49.* Exercitatione, ac ſtylo formanda nobis oratio eſt. *Sueton. Domit. c. 20.* Epiſtolas, orationeſque, & edicta alieno formabat ingenio. hoc eſt in iis componendis aliorum opera utebatur. *Horat. Art. poet. v. 125.* Siquid inexpertum ſcenæ committis, & audes Perſonam formare novam. h. e inducere, fingere, novam fabulam componere. *Virg. Æn. 9. v. 80.* Formare claſſem. h. e. parare. *Quintil. l. 1. c. 12.* Verba recte formare. h. e. proferre. *Ovid. 3. Amor. el. 6.* Formare gaudia mente. h. e. imaginari. *Id. 3. Met.* Formare dictis ignarum. h. e. docere, *iſtruire*. ¶ Formare etiam dicuntur qui nummos cudunt. V. Forma, & *Salmaſ. ad hiſt. Aug.*

Formōſe, adverb. *belliſsimamente*, pulchre. *Propert. l. 1. el. 2.* Surgat & in ſolis formoſius arbutus antris. *Apul. l. 6. Metam.* Formoſe ſaltare. & *l. 5.* Vide Cupidinem formoſum Deum formoſe cubantem. *Auguſt. Conf. l. 1. c. 7.* Formoſiſſime qui formas omnia.

Formoſĭtas, atis, f. *bellezza*, יֹפִי, Ger. *wolgeſtaltung*, Gal. *beauté*, Hiſp. *hermoſura*, εὐμορφία, pulchritudo. *Cic. 1. Off. c. 35.* Idque poſitum eſt in tribus rebus, formoſitate, ordine, ornatu ad actionem apto.

Formoſŭlus, a, um, *belluccio*. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 109.* Formoſula uxor.

Formōſus, a, um, o. 1. 2. *bello*, יָפֶה, Ger. *wolgeſtalt*, Gal. *beau*, Hiſp. *hermoſo*, εὔμορφος, pulcher, ſpecioſus, a forma. *Cicer. 1. de nat. Deor.* Quotus enim quiſque formoſus eſt? *Ovid. 13. Met. v. 798.* Riguo formoſior horto. *Virgil. Ecl. 3. v. 57.* Nunc formoſiſſimus annus.

Formucălis, e, adiect. ut formucales forcipes, ita dictæ, quod forma capiant, h. e. ferventia. *Feſtus.*

Formŭla, æ, f. dim. a forma. *Frontin. de aquæd. artic. 36.* Formula moduli. ¶ Dicitur etiam de pulchritudine. *Plaut. Perſ. 2. 2. 47.* Tempori hanc vigilare oportet formulam, atque ætatulam meam. ¶ Sæpe accipitur pro certa norma, & ratione, quæ lege præſcripta eſt, ut Formulæ contractuum, & teſtamentorum. *Cic. 3. Off.* Nondum Aquilius protulerat de dolo malo formulas. ¶ Item pro ratione loquendi. *Cic. de opt. gen. Or. c. 5.* Ad quam eos quaſi dicendi formulam revocent. ¶ Item pro quadam politica vivendi regula, *maſſima di politica*. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 44.* hæc populos, hæc magnos formula reges, Excepto ſapiente, tenet. ¶ *Formulam intendere*, eſt dicam impingere, vel dictare actionem. *Suet. in Vitel. c. 7.* Cum libertino cuidam acerbius debitum repoſcenti injuriarum formulam, quaſi calce ab eo percuſſus, intendiſſet. ¶ *Cadere formula*, vel *excidere formula*, eſt cauſa cadere, ſeu cauſam amittere. Erant enim juris formulæ certis quibuſdam verbis conceptæ, a quibus ſi quis vel minimum receſſiſſet, cauſa cadebat. *Quintil. l. 3.* Cum in omnibus ſere cauſis, in quibus cecidiſſe quis formula dicitur, hæ ſint quæſtiones. Adde *Sueton. in Claud. c. 14.*

Formularĭus, ii, m. 2. dicebatur cauſidicus, qui ex formula juris agere conſuevit. *Quintil. lib. 12. c. 3.* Quorum alii ad rubricas, vel ad album ſe tranſtulerunt, & formularii, vel ut ait Cicero, leguleji eſſe maluerunt.

Formus, o. 1. 2. *caldo*, apud vet. ab Æolico φορμός, pro θερμός, calidus. *Feſtus. Arnob. l. 2.* Nec in formis erubeſcerent calamiſtris maſculorum vibrare cæſariem. Alii legunt *ſoformis*. id eſt valde calidis.

Fornacālia, um, n. ſacra Deæ Fornacis, quia ad fornacem, quæ in piſtrinis erat, & in qua fruges torrebant, ſacrificium facerent. *Ovid. 2. Faſt. v. 527. Plin. l. 18. c. 2.* Numa & Fornacalia inſtituit, farris torrendi ferias. *Lactant. l. 1. c. 20.* Doctos viros celebrandis fornacalibus operari.

Fornacālis, le, adject. ut Fornacalis Dea, apud *Ovid. 6. Faſt. v. 315.* ſc. Fornax, quæ a Numa inter Deas conſtituta eſt.

Fornacarĭus, a, um, adject. ut fornacarius ſervus, *fornajo*, אֹפֶה, Ger. *becker*, Gal. *fournier*, Hiſp. *hornero*, ἀρτοποιός, ſervus piſtrinarius, qui fruges torrebat, a *fornax*. Nam antiquitus prius fruges torrebant, deinde in pila conterebant, quod pinſere vocabant. Poſtea inventæ ſunt molæ truſatiles, hoc eſt, hominum opera verſatiles. *Ulp. l. ſi fornacarius, ff. ad leg. Aquil.*

Fornacātor, oris, m. qui fornacem balnei ſuccendit. *Paul. JCtus l. 14. Dig. de inſtr. vel inſtrum. legat.* Ita enim ibi legendum eſt, non *fornicator*.

Fornacĕus, a, um, o. quod eſt factum in modum fornacis. *Plin. l. 35. c. 14.* Parietes, quos appellant fornaceos.

Fornacŭla, f. 1. dim. a fornax. *Juven. ſat. 10. v. 82.* Magna eſt fornacula.

Fornax, cis, f. *fornace*, כִּבְשָׁן, Germ. *ofen*, Gal. *fournaiſe*, Hiſ. *hornaza*, κάμινος, ædificium, quod rei alicujus coquendæ, aut calefaciendæ gratia igni ſuccenditur, cujuſmodi ſunt, quibus calx, aut lateres coquuntur. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Apparentque in ardentibus fornacibus ſæpe volitantes. *Plin. l. 11. c. 36.* Fornax æraria. *Id. l. 17. c. 9.* Fornax calcaria. ¶ Fornax etiam Dea fuit, cujus in honorem Numa Fornacalia inſtituit, h. e. farris torrendi ferias. *Ovid. 2. Faſt. v. 525.* Facta Dea eſt Fornax: læti Fornace coloni Orant, ut fruges temperet illa ſuas. V. *Plin. l. 2.*

Fornicarĭus, ii, m. opifex, propola, inſtitor, qui tabernas a fiſco conducit ſub fornicibus, ut ibi merces ſuas venales habeat. *In Pandectis, l. cum quidam, de uſuris.* Fiſcus ex ſuis contractibus uſuras non dat, ſed ipſe accipit, ut ſolet a fornicariis, qui tardius pecunias inferunt. *Bud. in Annot.*

Fornicatĭo, onis, f. *edifizio in volta*, Germ. *ſchwibogen, gewelb*, Gal. *voute, ouvrage en voute*, Hiſp. *obra de boveda*, καμάρωσις, fornicis ſtructura. *Senec. epiſt. 95.* Societas noſtra lapidum fornicationi ſimilis eſt, quæ caſura, niſi invicem obſtarent, hoc ipſo ſuſtinetur. *Vitruv. lib. 6. c. 11.* Parietum fornicatio. ¶ Eſt etiam ſcortatio, apud Eccleſ. Scriptor. *Tertul. de Pudic. cap. 1. & cont. Marc. l. 5. c. 7.*

Fornicātor, oris, m. &

Fornicātrix, icis, f. qui, vel quæ ſcortatur. Voces ſunt Eccleſiaſticis Scriptorib. uſitatæ. Meretrices enim ſub fornicibus proſtabant. Hinc Fornicatores dicti, qui illuc convenirent. *Iſid. l. 10. Orig. Tert. de Pudic. c. 1.*

Fornicātus, a, um, adject. in modum fornicis fabricatus, *fatto a volta*, concameratus, arcuatus. *Cicer. in Top. c. 4.* Parietem directum ad communem parietem adjungere vel ſolidum, vel fornicatum. *Plin. l. 12. c. 5.* Fornicato ambitu.

Fornĭco, as, a. 1. *fabbricare a volta*, Ger. *gewolben*, Gal. *vouter*, Hiſp. *bovedar*, καμαρόω, fornices extruo, vel fornicis figuram rei alicui induco. *lib. 16. c. 42.* Populus contra omnia inferiora panditur, palma e contrario fornicatur. h. e. ſurſum incurvatur, cum fornicis cornua deorſum ſoleant inclinari.

Fornix, cis, m. *volta, arco*, כִּפָּה, עַמּוּד, Ger. *ſchwibogen*, Gal. *voute*, Hiſp. *boveda*, καμάρα, arcus, ſeu pars tecti camerati: quamvis aliquando pro toto tecto accipitur. Differt a *camera*, quæ totum tectum fornicatum, & concavum ſignificat. *Salluſt. in Catil. in fine.* Camera lapideis fornicibus juncta. *Cic. in Top. c. 4.* Non debebit præſtare, quod fornix vitium fecerit. ¶ *Fornix, teſtudo*, & *concha* ſunt diverſa cameræ genera. Nam ſi tectum eſſet ſimile hemicylindro, hoc eſt rotundum, & oblongum, ad modum navis, vocabatur *fornix*; at *teſtudo* habuit formam hemiſphærii; *concha* referebat quartam partem ſphæræ. ¶ Speciatim fornices erant arcus in memoriam rerum a triumphalibus viris geſtarum extructi. *Cic. 2. de Orat.* Ut in forum deſcendens caput ad fornicem Fabii demitteret. ¶ Tranſlate fornix ponitur pro lupanari, ſeu meretricia cella, quia meretrices ſub fornicibus habitare conſueverunt. Unde Curio Cæſarem Bithynicum fornicem vocat, apud *Sueton. in Cæſ. c. 49. Juven. ſat. 3. v. 156.* Lenonum pueri quocumque in fornice nati.

Fornus, i, m. caminus coquendo pani, κλίβανος. *Varro* apud *Non. cap. 12. n. 52.* Cocula, quæ coquebat panem, primum ſub cinere, poſtea in forno; cujus utique vocabulum a formo dictum, id eſt a caldore.

Foro, as, a. 1. *forare, pertugiare*, נָקַב, Ger. *boren*, Gal. *percer*, Hiſp. *horadar*, τετραίνω, pertundo, penetro, a πόρος, meatus, qui forando fit. *Col. l. 5. c. 9.* Amygdala ſi parum ferax erit, forata arbore lapidem adigito. *Plaut. Moſt. 1. 1. 53.* Forabunt te per vias ſtimulis. *Macrob. Saturn. 7. c. 3.* Forare autem.

Forpex, icis, f. inſtrumentum, quo a tonſoribus pili inciduntur, *forbice*. Voſſ. & alii de latinitate hujus vocis dubitant. Habet quidem *Iſid. l. 20. Orig. c. 13.* & *Caſſiod. Orthograph. c. 4.* ubi ambo diſcrimen afferunt inter forficem, & forpicem, quod hæc tonſoria ſit, illa ſutoris. *Sidon.* etiam *Polemii Epithalam. carm. 15. v. 184.* Rupit odoratum redolenti forpice barbam. Ita ſcriptum eſt in caſtigatiſſimis libris *Vorvortii, Elmenhorſtii, Savaronis*, & *Sirmondi*.

Fors, fortis, f. *fortuna, caſo*, גַּד, Germ. *eyfal*, Gal. *fortune*, Hiſp. *fortuna*, τύχη, caſus extemporalis, a *ferendo*, quia fors eſt, prout res fert. *Cic. Att. l. 14. ep. 13.* Fors in aliquibus rebus plus, quam ratio poteſt. ¶ Videtur a *fortuna* differre, quia *fors* caſus eſt, *fortuna* ipſa Dea, ut annotavit *Nonius*, citans locum *Accii ex Andromeda*: Multi, quibus natura prava magis, quam fors, aut fortuna obfuit. ¶ Interdum tamen pro ipſa fortuna ponitur. *Cic. Att. l. 4.* Sed de illa ambulatione fors viderit, aut ſiquis eſt, qui curet, Deus. *Teren. Hec.* Fors pol fuat. id eſt fors hoc ferat, vel fortuna faveat. ¶ Interdum ponitur adverbialiter. *Priſc. l. 15. ex Virg. 11. Æn. v. 50.* Fors & vota facit, cumulatque altaria donis. ¶ Uſurpatur etiam in obliquis caſibus. *Vellej. l. 2. c. 66.* Vel forte, vel providentia, vel utcumque conſtitutum. *Liv. l. 1. c. 4.* Forte quadam, an divinitus. *Virg. 1. Æn. v. 381.* Nos forte ſua tempeſtas appulit. ¶ *Fors fortuna*, bona fortuna, vel eventus bonæ fortunæ, *buona fortuna*. *Ter. Eun. 1. 2. 54.* Forte fortuna adfuit hic meus amicus, *per buona fortuna*. *Id. Hecyr. 3. 3. 26.* Quæque fors fortuna eſt, quæ nobis te hodie obtulit. *Colum. l. 10. v. 316.* Et celebris Fortis fortunæ dicite laudes. *Ovid. 6. Faſt. v. 773.* Deam læti Fortem celebrate Quirites. *Ter. Phorm. 5. 6. 1.* O Fortuna, o fors fortuna, quantis commoditatibus hunc oneraſtis diem! *Donatus* ad hunc loc. ſcribit, Fortis fortunæ templum trans Tiberim fuiſſe; cujus feſtum colebant, qui ſine arte vivebant: Illi etiam gratias agebant, quibus aliquid ſucceſſerat. Eo igitur vocabulo ſignificatur magna vis fortunæ. ¶ *Forte* adverb. ſeu potius hujus nominis ablativus, *a caſo*. V. *infra ſuo loco*.

Forſan, adverb. *forſe*, אוּלַי, Germ. *villeicht*, Gal. *par aventure*, Hiſ. *por a ventura*, ἴσως, dubitandi adverbium eſt, a fors. *Virg. 1. Æn. v. 203.* Forſan & hæc olim meminiſſe juvabit.

Forſit, fors ſit, ferat hoc fors, a *fors*, & *ſit*. *Lucr. l. 6. v. 735.* Forſit & Æthiopum penitus de montibus ullis creſcat. *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 49.* Diſſimile hoc illi eſt: quia non ut forſit honorem Jure mihi invideat. h. e. fortaſſe.

Forſĭtan, adverb. *forſe*, idem ac forſan, ex *forſit*, & *an*, quaſi an fors ſit, ſive an ferat hoc fors. *Cic. de Orat.* Major ars aliqua forſitan eſſet requirenda. *Ter. Eun. 1. 2. 117.* Forſitan hic mihi parvam habeat fidem.

Fortaſſe. V. Fortaſſis.

Fortaſſean, adv. idem ac forſan, a *fortaſſe*, addito *an*. *Gel. l. 11. c. 9.* Fortaſſean auxilii petendi gratia. *Sen. ep. 29.* Intermittentur fortaſſean, & deſinent. V. *Pareï Lex. Crit.*

Fortaſſis, adv. ſive fortaſſe, idem ac forſan, a *forte*. *Priſc. l. 15.* hoc pacto diſtinguit: *Fors* quidem, *forſan*, & *forſitan* dubitandi ſunt, *forte* vero eventus, *fortaſſe* autem, & *fortaſſis* pro temere. Sed promiſcue uſurpantur. *Cic. 2. Fam. ep. 16.* Sed ego fortaſſis vaticinor. *Id. ep. 16. l. 7.* Habes epiſtolam verboſiorem fortaſſe, quam velles. ¶ Quoties antecedunt particulæ, *ſi, ſin, niſi, ne, num, an*, aut aliæ particulæ interrogationis, non habet locum neque *fortaſſe*, neque *fortaſſis*, neque *forſitan*, ſed duntaxat *forte*. *Plautus* tamen *Cap. 3. 4. 96.* An tu fortaſſe fuiſti meæ matri obſtetrix?

Fortax, acis. *Cato R. R. c. 38.* Facito, fortax totam fornacem infimam complectatur. *h. e.* (ſi ſana eſt lectio) totus camini gyrus, & pavimentum ſaxo ſtratum: ducto verbo a *fortitudine*, ut putat *Turneb. lib. 11. adverſ. c. 15.* quia totam fornacem ſuſtentat, & munit.

Forte, adv. *per avventura*, τυχόν, fortuito, caſu, & veluti per ſortem. Voſſius dicit, adverbium non eſſe, ſed ablativum a recto *fors* poſitum adverbialiter. *Cic. 2. de Orat.* Forte evenit, ut in Privernati eſſemus. ¶ Aliquando dubitandi adverbium eſt. *Cic. 3. de Orat. c. 46.* Ne forte hoc magnum, ac memorabile videatur. *Id. de Fato c. 16.* Niſi forte volumus &c. *Nepos 10. c. 9.* Si forte conſiliis obſtitiſſet fortuna. V. *Fortaſſis*.

Forteſco, n. 3. *fortificarſi*, חָזַק, Ger. *ſtarck werden*, Gal. *devenir fort*, Hiſp. *fortalecerſe*, κρατύνομαι, fortis fio. *Nævius* apud *Gel. l. 19. c. 7.* Creſcit annis, & forteſcunt vires. Ipſe tamen Gell. hanc vocem improbat.

Forticŭlus, o. 1. 2. dim. a fortis. *Cic. 2. Tuſc. cap. 19.* Quamvis idem Epicurus forticulum ſe in torminibus, & in ſtranguria ſua præbeat.

Fortifĭco, as, a. 1. *fortificare*, חִזֵּק, Ger. *ſtercken*, Gal. *fortifier*, Hiſ. *fortalecer*, ἰσχυρίζω, fortem facio. *Cæl. Aurel. Acut. 2. 30.* Vina ſufficientia fortificare. ¶ Quod ex *Plauto* affertur a quibuſdam Lexicographis, ſuſpectum eſt.

Fortis, te, o. 3. *forte, gagliardo*, חָזָק, Ger. *ſtarck*, Gal. *fort*, Hiſp. *fuerte*, ἀνδρεῖος, valens, potens, qui validis viribus præditus eſt, a *fero*, quia fortitudo eſt virtus perferendarum rerum. Fere de animo dicitur, quia fortitudo animi eſt, robur corporis. *Cicer. l. 1. Off. cap. 23.* Fortis animi eſt, & conſtantis, non perturbari in rebus adverſis. *Salluſt. Jug. c. 95.* de Sylla: Multi dubitavere, fortior, an felicior eſſet. *Cic. l. 3. de Or.* Impetus animi fortiſſimus. ¶ Fortia facta. h. e. fortiter patrata. *Virg. 1. Æn.* Fortia facta patrum. Adde *Liv. l. 26.* ¶ Interdum & de corporis robore uſurpatur; *robuſto, gagliardo*. Sic *Colum. l. 1. c. 8.* Villicum fortem appellat. *Virg. 11. Æn.* Si fœmina forti fidis equo. h. e. curſu præſtanti. *Id. 1. Georg.* Tauri fortes. ¶ Habet etiam alias his affines notiones. *Ter. Andr. 2. 6. 13* Cavit, ne unquam infamiæ ea res ſibi eſſet, ut virum fortem decet. h. e. honeſtum, *uomo d'onore*. *Plaut. Trin. 5. 2. 9.* Sororem deſpondiſſe ſuam in tam fortem familiam. h. e. divitem, & bene audientem. *Id. Mil. 4. 3. 13. de quadam muliere*: Ecquid fortis viſa eſt? h. e. formoſa, ut interpretantur *Nonius*. Alii melius explicant, ut ſit ætate integra, & ad Venereas res idonea. ¶ Uſurpatur etiam fortis pro munito, & firmo. *Plin. l. 14. c. 2.* Vites contra pruinas fortiſſimæ. *Cæſ. B. C. l. 2.* Fortiſſima ligna. *Cic. l. 1. de N. D. c. 1.* Quid eſt temeritate fortius?

Fortĭter, adv. *fortemente*, בְּחֹזֶק, Ger. *ſterlich*, Gal. *fortement*, Hiſp. *fuertemente*, ἐρρωμένως, animoſe, conſtanter, ſtrenue. *Plaut. Bacch. 4. 7. 25.* Fortiter adſtringere. *Cic. 4. Phil. c. 2.* Nec ſolum id animoſe, & fortiter, ſed conſiderate etiam, ſapienterque fecerunt. *Cæſ. l. 2. B. G. c. 26.* Fortius pugnare cœperunt. Et *l. 4. c. 12.* Fortiſſime reſiſtere. *Quint. l. 2. cap. 4. in fi.* Fortiſſime æſtuare. *Pompon. Dig. l. 32 leg. 83.* Fortiter defendere aliquid. ¶ In malam partem. *Hor. l. 1. epiſt. 15.* Rebus maternis atque paternis fortiter abſumptis.

Fortitūdo, inis, f. *fortezza*, חֹזֶק, Ger. *ſtercke*, Gal. *force*, Hiſp. *fortaleza*, ἀνδρεία, eſt virtus animi, qua labores conſiderate ſuſcipiuntur, & dolores conſtanter perferuntur. *Cic. 2. de Inv.* Fortitudo eſt conſiderata periculorum ſuſceptio, & laborum perpeſſio. *Id. 3. Off.* Fortitudo, quæ eſt dolorum, laborumque contemptio. Et *paulo inferius*. Fortitudinem quoque aliquo modo expediunt, cum tradunt rationem negligendæ mortis, perpetiendique doloris. ¶ Uſurpatur etiam num. pl. *Cic. 1. Off.* Sunt ergo domeſticæ fortitudines non inferiores militaribus. ¶ Fortitudinis comites ſunt animi magnitudo, gravitas, patientia, ut ſcribit idem *Cic. Tuſc. 2. c. 13.*

Fortuīto, adverb. *a caſo, per forte*, Ger. *glicklich*, Gal. *par aventure*, Hiſp. *por aventura*, κατὰ τύχην, caſu, temere, forte, a *fortuitus*. *Voſſius* ait, non tam adverbium eſſe, quam quaſi adverbium. Nam intelligitur *caſu*. Adjungit, interdum junctim legi, *Caſu, & fortuito*, ſed tunc potius *fortuito* ſcribendum eſſe, ut eſt in melioribus libris. *Cic. 1. de Or.* Fortuito in eum ſermonem incidimus. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 20.* Fortuito, aut ſine conſilio. *Tac. Ann. 2. cap. 77.* Fortuito multa in melius cadunt.

Fortuĭto, *a caſo*, idem ac fortuito, ſine conſilio. Legitur in multis Editionibus apud

pud *Cic. Phil.* 10. item *l.* 2. *Div. c.* 7. & 28. ſed non ubique lectio conſtans eſt.

Fortuitus, a, um, o. *ciò*, *che accade per ſorte*, Ger. *zufällig*, Gal. *fortuit*, Hiſ. *fortuito*, τυχηρὸς, quod caſu accidit, vel in fortuna poſitum eſt, a forte. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Ex his effectum eſſe cœlum, atque terras, nulla cogente natura, ſed concurſu quodam fortuito. *Id. l.* 3. *de nat. Deor. cap.* 36. Boni fortuiti quippiam nacti ſumus. ¶ *Fortuita* abſolute pro rebus fortuitis. *Tac. hiſt. l.* 4. *c.* 5. Firmique adverſus fortuita. ¶ Fere penultimam corripit, interdum tamen producit. *Horat. l.* 2. *od.* 15. Nec fortuitum ſpernere ceſpitem.

Fortūna, æ, f. *fortuna*, τύχη, eſt ſubitus, & inopinatus eventus rerum accidentium. *Cic.* 2. *de Leg.* derivat ab *ope ferenda*, vel a *forum* (aliqui legunt *fors*) in quo incerti caſus magis ſignificantur. *Cic* 2. *de Div. c.* 6. Quid eſt enim aliud ſors, quid fortuna, quid caſus, quid eventus, niſi cum ſic aliquid cecidit, ſic evenit, ut vel non cadere, atque evenire, vel aliter cadere, atque evenire potuerit? ¶ Sæpe pro eventu proſpero ſumitur. *Cic. in Fam.* Ex iis rebus, quas tibi fortuna elargita eſt. ¶ Sæpe pro triſti rerum eventu. *Cic. in Fam.* Ut impudentia videatur eandem fortunam, ſi res cogat, recuſare. ¶ Sed frequenter etiam epithetis ſecundæ, & adverſæ diſtinguitur. *Cic. in Fam.* Vidimus aliquoties, ſecundam pulcherrime te ferre fortunam; fac, aliquando intelligamus, adverſam quoque te æque ferre poſſe. ¶ Fortuna ab antiquis Dea credita eſt. In Italia apud Prœneſtinos præcipue, & Antiates colebatur. Romæ item Fors Fortuna, ideſt bonæ Fortunæ eventus, trans Tiberim ædem habuit. V. Fors. *Cic. de Amic. c.* 15. Non ſolum ipſa Fortuna cæca eſt, ſed eos etiam plerumque efficit cæcos, quos complexa eſt. *Fortes fortuna*: ſupple *adjuvat*, proverb. eſt apud *Cic. l.* 3. *de Fin. c.* 4. ¶ Accipitur etiam pro rerum ſtatu. *Cic. pro Sylla.* Hic vos orat parvus, ut ſe aliquando, ſi non integra fortuna, at afflicta, patri ſuo gratulari ſinatis. ¶ Item proſperitate, & felicitate. *Ter. Andr.* 1. 1. 69. Omnes omnia bona dicere, & laudare fortunas meas, qui &c. ¶ Item pro divitiis. *Cic Div. in Ver.* Fortunis omnibus aliquem evertere. *Id. de Am. c.* 16. Sæpe quibuſdam aut animus abjectior eſt, aut ſpes amplificandæ fortunæ fractior. ¶ Per fortunas: locutio eſt opem alicujus omni prece implorantis. *Cic. Att. l.* 3. Ne provincia nobis prorogetur, per fortunas, dum ades, quicquid provideri poteſt, provide. ¶ *Fortuna Imperii*, *Fortuna Populi Rom.* non ſolum ſignificat felicitatem, ſed & auſpicium majeſtatis notat. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 46. & *l.* 4. *c.* 57. ¶ Infimæ fortunæ homo, *di baſſa condizione*. *Cic.* 3. *de Fin.*

Fortunatæ Inſulæ, al. Atlanticæ, & Canariæ, *le Canarie*, inſ. Africæ, in mari Atlantico. Dictæ ſunt a terræ fertilitate, & aeris temperie. Olim ſex erant, nunc ſeptem, una earum in duas maris æſtu diviſa. Earum nomina ſunt *Canaria*, *Caſperia*, *Centuria*, *Theode*, *Nivaria*, *Pluitalia*, ſeu *Pluvialia*, *Capraria*. Earum Orientalior eſt *Caſperia*, Occidentalior *Pluitalia*, Princeps eſt *Canaria*, ſic dicta a canum multitudine, & magnitudine.

Fortunate, adv. *felicemente*, Ger. *glückhaffiig*, Gal. *heureuſement*, Hiſ. *fortunadamente*, *dichoſamente*, εὐτυχῶς, feliciter, proſpere. *Cic.* 3. *Fin. c.* 7. Neceſſario ſequitur, omnes ſapientes ſemper feliciter, abſolute, fortunate vivere. *Celſus. proœm. l.* 1. *ante med.* Fortunatius a catenato repulſum janitore.

Fortunātim, adv. idem quod fortunate. *Enn.* apud *Non. c.* 2. *n.* 33. 4. Fortunatim, feliciter, ac bene vortat.

Fortunātus, o. 1. 2. *felice*, *avventuroſo*, מאשר, Ger. *glückhaffiig*, Gal. *heureux*, Hiſp. *dichoſo*, *bienaventurado*, εὐδαίμων, εὐτυχής, felix, & cujus votis fortuna reſpondet. *Cic. de Orat. l.* 2. *c.* 86. Scopas fortunatus homo, & nobilis. *Id. l.* 2. *Q. Fr. epiſt.* 14. Nihil eſt nobis fortunatius. *Vellej. l.* 2. *c.* 12. Fortunatiſſimo decertare prælio. ¶ Interdum eſt idem ac propitius. *Afran.* Deos ego omnes, ut fortunati ſint, precor. ¶ Fortunatorum Inſulæ. h. e. Fortunatæ apud *Plaut. Trin.* 2. 4. 148. V. ſup.

Fortūno, as, a. 1. *felicitare*, *proſperare*, הצליח, Ger. *glücken*, Gal. *fortuner*, Hiſp. *hazer bien aventurado*, εὐδαιμονίζω, proſpero, ſecundo. *Cic. l.* 2. *Fam. epiſt.* 2. Tibi patrimonium Dii fortunent. *Id. lib.* 15. *epiſt.* 7. Eumque honorem Deos tibi fortunare volo.

Forūli, m. 2. dimin. a fori, *Feſt.* Fori, Circenſia ſpectacula, ex quibus etiam minores forulos dicimus. ¶ Foruli item ſunt librorum conditoria, ſeu armariola, vel capſulæ. *Suet. in Aug. cap.* 31. Hos quoque delectu habito condidit duobus forulis auratis ſub Latini Apollinis baſi.

Forūli, orum, m. 2. *Forolo*, vicus Sabinorum, in rupe prærupta, apud Marſorum confinia, ad Himellæ ortum. *Virg.* 7. *Æn. v.* 714. Caſperiamque colunt, forulosque, & flumen Himellæ.

Forum, n. 2. *foro*, *piazza*, *palazzo*, שוק, Germ. *gerichtsplatz*, *marckt*, Gal. *barreau*, *marché*, Hiſp. *mercado*, *palacio*, ἀγορά, locus in quo res venduntur, item in quo cauſæ civiles aguntur, a *fero*, quia res venales in forum negotiantium, & controverſiæ in forum judicantium afferuntur. Multa erant Romæ fora rerum venalium, ut *Forum ſuarium*, in quo ſues vendebantur, *boarium*, in quo boves, *piſcarium*, in quo piſces, *olitorium*, in quo olera, *vinarium*, in quo vinum (*Varr. R. R. l.* 1. *c.* 54.) *Forum cupedinis*, in quo cupedines, ſeu lautiores cibi. Poſtea hæc omnia in unum locum ſunt contracta, quem *macellum* appellaverunt. *Var. l.* 1. *de L. L.* ¶ Deinde ſumitur pro loco juris, ideſt in quo juriſdictio exercetur, ſeu cauſæ civiles aguntur. *Cic. Attic.* Quod me in forum vocas, eo vocas, unde etiam bonis meis rebus fugiebam. ¶ Fora tria judiciaria antiquitus Romæ fuiſſe manifeſtum eſt, *Forum Latium*, ſive Romanum antiquiſſimum, *Forum Cæſaris Dictatoris*, in quo loricatam ſibi fieri ſtatuam paſſus eſt, & *Forum Auguſti*, quod cum æde Martis Ultoris extruxit. ¶ Forum differt a *ſubſelliis*, quia *forum* eſt, ubi cauſæ civiles agebantur; *ſubſellia*, ubi judicia publica exercebantur. *Cic.* 1. *de Orat.* Age vero, ne ſemper forum, ſubſellia, roſtra, curiamque mediteris. ¶ *Foro uti*, prov. eſt præſentem rerum ſtatum boni conſulere, &, utcunque ſe ſe obtulerit fortuna, ita animum applicare. *Ter. Phorm.* 1. 2. 29. Sciſti uti foro. Huic contrarium eſt, de foro decedere. *Nepos Attic. c.* 14. ¶ Cedere foro dicuntur, qui ære alieno oppreſſi ſolvendo non ſunt. *Juven. Sat.* 11. *v.* 50. *fallire*. ¶ Forum etiam erat urbs, vel oppidum, vel vicus in Provinciis, in quo Prætores juriſdictionem exercebant, ideſt cauſis civilibus præerant. Nam quæſtiones publicæ, ideſt de criminibus, quæ in Italia admiſſa eſſent, Romæ agebantur, non in Foris, niſi extra ordinem. Ab aliquibus Forum definitur urbs, vel oppidum, vel vicus, quem Prætores, vel Cenſores ad nundinationem aſſignaverant, quo undique mercatores convenire ſolebant ad emendum, aut vendendum. Sed hujuſmodi locus proprio vocabulo Conciliabulum vocabatur. ¶ In Italia multa fora erant, quæ conſtituta fuere vel a Prætoribus, ſeu Proconſulibus, cum bellum gererent, vel Provincias adminiſtrarent, vel a Cenſoribus, cum vias ſternerent, vel ad jus ſimul, & nundinationem. ¶ *Indicere Forum*, erat promulgare urbem, vel vicum in Provincia ubi juriſdictio exerceretur. *Agere Forum*, erat urbi, aut vico in Provincia præeſſe, quo homines litium cauſa conveniebant. *Cic. Att. l.* 5. Forum inſtitueram agere Laodiceæ. *Virg.* 5. *Æn.* Indicitque forum, & patribus dat jura vocatis. ¶ Prætores ver, æſtatem, autumnum in bello inſumebant, hyeme judiciis operam dabant. Judicia tamen per Judices exercebant, ipſi ultimo conventus die jus dicebant. Modus hic fuit. Complures eligebant Judices, qui tota hyeme cauſas audirent, & controverſias dirimerent, qui Recuperatores vocabantur, extremo conventus die, quo conſilium habebatur, in locum judicii procedebant, ubi judicibus aſſidentibus, pro tribunali jus dicebant, ideſt ſuas cuique res ſecundum Judicum ſententiam aſſignabant. ¶ Fora etiam vaſa erant, in quibus vinum transferebatur, & e lacubus in culeos demittebatur, aut alio comportabatur, a *ferendo*. *Col. l.* 12. *c.* 18. Lacus vinarii, & torcularii, & fora, omniaque vaſa, ſi vicinum eſt mare, aqua marina, ſin minus, dulci eluenda ſunt.

Forum Appii, *Cale nove*, ſeu *Caſe nuove*, *li Moruti*, *Foſſa nuova*, urbs exc. Latii, in finibus Volſcorum, juxta Pontinas paludes. Aliis eſt *S. Donato*, olim urbs Volſcorum, intra paludes Pontinas, prope Aſturam fl. Forum factum eſt ab Appio Claudio Cæco Cenſore.

Forum Aurelii, opp. Etruriæ, exc. medium inter Centum Cellas, & Coſam, in ora, apud Graviſcas. Forum factum eſt a C. Aurelio Cotta Cenſore.

Forum Cornelii, *Imola*, urbs Lingonum, in Æmilia, ſeu Gallia Togata Ciſpadana, nunc in Romandiola, in limite agri Bononienſis, & Duc. Ferrarienſis. Sic dictum a P. Cornelio Scipione Naſica Prætore. Sed aliqui cenſent, hoc Forum a Sylla Dictatore conſtitutum fuiſſe, & Forum Syllæ alio nomine appellant. Pop. Forocornelienſes. *Plin.*

Forum Julii, vel Forum Julium, Colonia Octavianorum, *Frejus*, urbs Galliæ Narbon. conſtituta a C. J. Cæſare Proconſule. ¶ Forum Julium item, Caſtrum Julienſe, *Cividal d' Auſtria* alias, nunc *Cividal del Friuli*, Colonia, & urbs Carnorum, ad Natiſonem fl. ad radices Alpium. Hinc ipſa Carnia Forum Julium dicta eſt, *Friuli*, *Patria del Friuli*, regio Italiæ, Venetæ pars, inter Marchiam Tarviſinam, Iſtriam, & Noricum, cujus Utinum caput eſt, & conventus juridicus. Pop. Forojulienſes, *Furlani*.

Forum Livii, *Forlì*, urbs Galliæ Togatæ, in Romandiola, in via Æmilia, media inter Faventiam, & Ceſenam. Conſtituta eſt a M. Livio Salinatore Prætore. Pop. Forolivienſes.

Forus, i, m. 2. V. Fori.

Forvus, vel forbus, o. 1. 2. calidus, apud vet. a ferbeo. *Serv. in* 4. *Æn.*

Foſſa, æ, f. 1. *foſſa*, גומץ, Ger. *grube*, Gal. *foſſé*, Hiſp. *hoyo*, *cava*, τάφρος, locus, unde effoſſa eſt terra, a *foſſum*, ſup. verbi *fodio*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Ejuſque foſſæ tranſitum ponticulo ligneo conjunxiſſet. ¶ Speciatim ſumitur pro receptaculo aquæ manufacto ad urbes, oppida, caſtra, aut alia hujuſmodi munienda. *Cic. Att. l.* 4. Populi R. exercitus Cn. Pompejum circumſidet, foſſa, & vallo ſeptum tenet.

Foſsātum, i, n. poſterioris latinitatis vox eſt, & ſignificat vel foſſam, vel munimentum foſſa factum, *foſſo*. *Pallad. l.* 1. *c.* 13. *de hortis*: Circumveniente foſſato vel luto ſtructis Parietibus. *Capitol. in Gord. c.* 28. Caſtra omnia foſſato cingebat. ¶ Sunt qui afferunt etiam verba *Plin. l.* 17. *c.* 21. ubi ait: Foſſatum purgari, & extendi, ne crudum relinquatur. At *Harduin.* legit *foſſam*. ¶ Eſt etiam foſſatus, i, m. terminus in agris in ipſa foſſa poſitus, apud Scriptores rei agrariæ, *Gœſ. pag.* 254. & 267.

Foſsĭlis, le, o. 3. *ciò*, *che ſi può cavare*, Ger. *das gegraben iſt*, Gal. *qu' on peut creuſer*, Hiſp. *cavadizo*, ὀρυκτὸς, quod foditur, ſeu quod fodi poteſt. *Plin. l.* 36. *c.* 18. Theophraſtus auctor eſt, & ebur foſſile candido, & nigro colore inveniri.

Foſsĭo, f. 3. *cavamento*, ὄρυξις, fodiendi actio. *Cic. de Sen. c.* 15. Quid agri foſſiones, repaſtinationeſque proferam?

Foſsĭtius, a, um, o. 1. 2. ὀρυκτὸς, idem quod foſſilis. *Plin. lib.* 36. *c.* 23. Arenæ tria genera, foſſitia, fluviatilis, & marina. *Pallad. l.* 1. *cap.* 10. Arenæ foſſitiæ tria ſunt genera, nigra, cana, rufa.

Foſſo, as, a. 1. idem ac fodio. *Enn. apud Var. l.* 6. *de L. L.* Decretum eſt foſſare corpora telis.

Foſſor, m. 3. *zappatore*, חופר, Ger. *graber*, Gal. *pionnier*, Hiſp. *cavador*, ὀρυκτὴς, qui fodit. *Virg.* 2. *Georg. v.* 264. Et labefacta movens robuſtus jugera foſſor. ¶ Tranſlate dicitur de homine agreſti, & imperito. *Perſ. Sat.* 5. *v.* 122. Cum ſis cætera foſſor.

Foſsŭla, f. 1. *foſſetta*, ὀρυγμάτιον, dim. a foſſa. *Cato de R. R. c.* 161. Deinde foſſulas facito, qua radices aſparagi demittas. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Locum circumdare foſſula.

Foſsūra, æ, f. 1. *cavatura*, Ger. *grabung*, Gal. *fouiſſement*, Hiſp. *cavazon*, ὄρυγμα, foſſio. *Colum. l.* 5. Hanc planam foſſuram maxime nos probamus. *Sueton. Calig. c.* 37. Complanata foſſuris montium juga. Adde *Vitruv. l.* 8. *c.* 1.

Foſſus, a, um, *zappato*, *cavato*, ὀρυκτὸς. *Plin. l.* 19. *c.* 6. Cæpas ter foſſo ſolo ſeri jubent. *Martial. l.* 14. *epigr.* 49. Exercet melius vinea foſſa viros. *Pallad. in Novembr. tit.* 6. Terra foſſa, & ſubacta.

Foſtiam pro hoſtia, &

Foſtim pro hoſte Antiqui dicebant, teſte *Feſto* in *Fedum*.

Fotus, a, um, adject. a foveo, *riſcaldato*, *fomentato*, θαλφθείς. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 48. Pulli a matribus excluſi, fotique. *Arnob. l.* 1. Honoribus fotum aliquem ſuſcipere.

Fotus, m. 4. fovendi actus, fomentum, *riſcaldamento*, *fomento*, θαλπωρή. *Plin. l.* 23. *c.* 9. Utilis eſt igni ſacro, fotu. Et *c.* 1. *ejuſd. lib.* Decoctura eorum cœliacos juvat, & potione, & fotu.

Fovĕa, f. 1. *foſſa*, *caverna*, βόθυνος, ſcrobs, ſpelunca, a priſco *fovo*, pro *fodio*. Veteres pro *fovea* etiam *fovea* dixere. *Horat. l.* 1. *ep.* 6. *v.* 50. Cautus enim metuit foveam lupus. *Cic. Phil.* 4. *c.* 5. Bellua in foveam incidit. ¶ Hinc pro fraude, & inſidiis uſurpatur. *Plaut. Perſ.* 4. 4. 45. Ego ille doctus leno pene in foveam incidi.

Fovĕo, es, vi, tum, a. 2. *tener caldo*, *covare*, חמם, Ger. *erhalten*, Gal. *entretenir en chaleur*, *couver*, *eſchauffer*, Hiſp. *calentar*, θάλπω, proprie eſt calorem, vigoremque nativum procurare, ac tueri, calefacere, a *focus*. *Plin. l.* 8. *c.* 36. Fœtus rigentes apprimendo pectori fovent, non alio incubitu, quam ova volucres. ¶ Speciatim eſt Medicorum vocabulum pro partem læſam humidis, calidiſque fomentis applicatis aſpergere, tepefacere, & dolorem lenire. *Virg.* 12. *Æn.* Fovit ea vulnus lympha longævus Japis. ¶ Aliquando eſt nutrire, provehere, alere. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *epiſt.* 1. *c.* 5. Scribis de ſummo Cæſaris in nos amore: hunc tu fovebis. *Id. l.* 12. *Att. epiſt.* 18. Fovebam meos dolores. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 7. *v.* 2. Credula vitam ſpes fovet. Sic dicimus fovere bellum, arma, fovere gaudia mente, fovere vota animo, *Ovid. Virg.* & *alii*. ¶ Fovere aliquid in pectore, pro cogitare. *Plaut. Bacch.* 4. 10. 1. ¶ Fovere caſtra, pro tueri. *Virg.* 9. *Æn.* Non obvia ferre arma viros, ſed caſtra fovere. ¶ Fovere partes alicujus, pro adjuvare. *Tac.* 1. *hiſt. c.* 13. ¶ Fovere aliquem. h. e. amplecti, tueri. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. Fovere aliquem in ſuam gloriam.

F ANTE R.

Frabaterni. V. Frabateria.

Fracĕo, n. 2. & fraceſco, is, n. 3. *guaſtarſi*, עפש, Ger. *faul werden*, Gal. *ſe flêtrir*, Hiſp. *podrerſe*, ἐξίσταμαι, corrumpor, quaſi vetuſtate putreſco, de priore ſtatu degenero. *Var. de R. R. lib.* 2. *c.* 55. Uti ibi medіocriter fraceſcat. *Col. l.* 1. *c.* 6. Oleum, quod minus provenit, ſi congelatur, fraceſcet. ¶ Tranſlate *fracebunt*, h. e. *diſplicebunt*, inquit *Feſtus*.

Fraces, vel fraces, f. 3. *polpa d' oliva*, *feccia d' oglio*, פסולת, שמרים, Ger. *oel truſen*, Gal. *marc*, *lie*, Hiſ. *borras de azeite*, τρυγίς, olearum fractarum, contuſarumque fragmenta, ac reliquiæ quædam, carnes, & fœces olivarum, quæ in oleo ſubſidunt, ab antiquo *frago* pro *frango*. *Col. l.* 6. *c.* 3. Quidam fraces vino, & adipe commiſcent. Adde *Plin. l.* 15. *c.* 6. & *Gel. l.* 11. *c.* 6.

Fracĭdus, a, um, o. 1. 2. *che comincia a guaſtarſi*, *marcio*, עבש, Germ. *faul*, Gal. *flétry*, Hiſp. *rancioſo*, ὑπέρωρος, pluſquam maturus, & jam putreſcens. *Cat. de R. R. c.* 64. Ut fracida ſit, quo facilius efficiant.

Fractor, oris, m. *rompitore*, κλάστης, qui frangit. *Sidon. l.* 3. *epiſt.* 13. Veſicarum ruptor, fractorque ferularum.

Fractūra, f. 1. *rottura*, κλάσις, actus frangendi. *Plin. l.* 29. *c.* 6. Item minutæ, & latæ fracturis aurium illinuntur cum melle.

Fractus, a, um, adject. ex partic. a frango, *rotto*, *ſpezzato*, κατακεκλασμένος. *Horat. ad Piſon. v.* 20. Si fractis enatat expes Navibus. *Virg. Æn.* 2. *v.* 556. Fractas ad litora voces. h. e. repercuſſas. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 17. *v.* 58. Crus fractum. ¶ Tranſlate ſumitur pro debilitato, imbecilli, *abbattuto*. *Vellej. l.* 2. *cap.* 74. Fractis Brutianis partibus. Sic fractæ vires, fractæ opes, apud *Virg. Æn.* 2. *v.* 170. & *Æn.* 3. *v.* 53. *Cic. pro Dom. c.* 36. Fractus, & debilitatus animus. *Id. Att. l.* 11. *epiſt.* 12. Quod me audis fractiorem animo eſſe. *Id. de Amic. c.* 16. Spes amplificandæ fortunæ fractior, animus abjectior. ¶ Fracta pronuntiatio, apud *Plin. l.* 2. *ep.* 14. eſt mollis, effeminata. Hinc ſimile eſt illud *Cic. in Brut.* Quid eſt tam fractum, tam minutum, tam in ipſa concinnitate puerile?

Fra-

Frænator, vel frenator, oris, m. qui frænat, & continet, χαλινωγωγὸς. *Plin. Paneg. c.* 55. Infinitæ poteſtatis domitor, & frænator animus. *Stat. Theb. l.* 1. *v.* 27. Igniſpedum frænator equorum.

Frænatus, a, um, adject. *frenato*, χαλινωτός. *Caſ. l.* 8. *c.* 15. *B. G.* Equites frænatis equis in ſtationibus diſponit. *Horat. l.* 1. *od.* 15. Os equi frænatum. *Sil. l.* 11. *v.* 264. Acies frænata.

Frænĭger, a, um, adject. qui frænum habet. *Stat. l.* 5. *Silv.* 1. *v.* 98. Quiſnam frænigeræ ſignum dare dignior alæ?

Fræno, vel melius freno, as, avi, atum, a. 1. *frenare*, בלם, Ger. *zeumen*, Gal. *brider*, Hiſp. *enfrenar*, χαλινόω, equo frænum injicio, fræno equum cohibeo. V. Frænatus. ¶ Tranſlate eſt cohibere, *raffrenare*, *ritenere*. *Cic.* 5. *Ver. c.* 57. Cum animum ad perſequendum non negligentia tardaret, ſed conſcientia ſceleris, avaritiæque ſuæ frænaret. *Virg.* 1. *Æn. v.* 523. Juſtitia gentes frænare ſuperbas.

Frænum, ni, n. 2. *freno*, רסן, Germ. *zaum*, Gal. *frein*, Hiſp. *freno*, χαλινός, inſtrumentum, quo equus coercetur. *Manut. in Orthogr.* ſcribit ſine diphthongo, vetuſtis monumentis fretus. ¶ In num. ſing. eſt g. n. in plur. & n. & m. *Ovid.* 1. *de Art.* Tempore lenta pati fræna docentur equi. *Virg.* 3. *Georg.* Et ſtabulo frænos audire ſonantes. *Liv. l.* 34. *c.* 2. *ad fin.* Dare frænos alicui, *allentare il freno*. *Cic. Att. l.* 6. Alter frænis eget, alter calcaribus. ¶ Fræna Pelethronii invenere, qui & ſtrata equorum primi monſtraverunt. *Plin. l.* 6. *c.* 56. ¶ *Frænum mordere*, eſt obluctari, & oſtendere, nos graviter aliquid ferre, quod tamen ferendum eſt, tranſlatione ſumpta ab equis, qui cum frænum excutere non poſſint, perpetuo tamen mordent, & arrodunt. *D. Brut. ad Cic.* Si frænum momorderis, peream, ſi te omnes, quotquot ſunt, conantem loqui ferre poterunt. ¶ *Accipere frænum*, eſt dedere ſe alicui, *arrenderſi*. *Virg.* 12. *Æn.* Ni frænum accipere, & victi parere fatentur. ¶ *Ponere*, *injicere frænum*, eſt cohibere. *Juven. Sat.* 8. *v.* 88. Pone iræ fræna, modumque, Pone & avaritiæ. *Val. Max. l.* 2. *c.* 9. *n.* 5. Fræni ſunt injecti vobis. ¶ Fræni rerum. h. e. imperium. *Sil. l.* 3. *v.* 226. Auſa ſibi Libye rerum depoſcere frænos. ¶ Frænum apud *Celſ. l.* 7. *c.* 25. pars eſt penis.

Fraga, orum, n. *fragole*, χαμαίκαρα, morum herbarum humi repentium, colore rubeo, guſtu ſuaviſſimum. *Virg. Georg.* 3. *v.* 92. Humi naſcentia fraga. *Ovid. Met.* 1. *v.* 104. Montanaque fraga legebant. ¶ In ſingulari numero caret exemplis.

Frages. V. Fraces.

Frageſco, n. 3. χαλᾶν, frangor, langueſco, ab antiquo *frago*. *Accius Ægiſtho*, *ut citat Nonius*, *c.* 2. *n.* 329. Neque fera hominum pectora frageſcunt, donec vim perſenſerint imperii.

Fragĭlis, le, o. 3. נשבר, Ger. *zerbrechlich*, Gal. *fragile*, Hiſp. *fragil*, *quebradizo*, εὔθραυστος, quod facile frangi poteſt, a *frago* pro *frango*. *Plin. l.* 12. *c.* 8. Saccharum eſt mel in arundinibus collectum, gummium modo candidum, dentibus fragile. ¶ Per tranſlationem accipitur pro fluxo, ſeu caduco. *Cic. de Amic. c. ult.* Res humanæ fragiles, caducæque ſunt. ¶ Comp. fragilior, ſup. fragiliſſimus. *Plin. l.* 12. *c.* 7. Quod vocatur gariophyllon, grandius, fragiliuſque. *Hieron. in c.* 4. *Ezech.* Urbs fragiliſſimo lateri comparatur.

Fragĭlĭtas, atis, f. 3. *fragilità*, חלשות, Germ. *zerbrechlichkeit*, Gall. *fragilité*, Hiſp. *fragilidad*, εὐθραυστότης, facilitas frangendi. *Plin. l.* 34. *cap.* 14. Tenuiora ferramenta oleo reſtingui mos eſt, ne aqua in fragilitatem durentur. ¶ Tranſlate pro imbecillitate accipitur. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 1. Interdum etiam humani generis imbecillitatem, fragilitatemque extimeſcere.

Fragiſco, n. 3. frangor. *Pacuv.* Fragiſcit animus miſeriis.

Fragium, ii, n. idem ac fractio. Uſurpatur fere junctum cum aliis nominibus, ut crurifragium. At *Apul. l.* 9. *Met.* ſolum ponit, ubi ait: Crurum ei fragium abominata.

Fragmen, inis, n. 3. *pezzo*, *frammento*, פלח, Ger. *ſtück*, Gal. *piece*, Hiſ. *pedazo*, *fragmento*, κλάσμα, pars rei fractæ. *Virgil.* 11. *Æn.* Fulva reſplendent fragmina arena.

Fragmentum, ti, n. 2. idem ac fragmen. *Cicer. pro Sex.* Hunc adoriuntur fragmentis ſeptorum, & fuſtibus.

Fragor, oris, m. 3. *ſtrepito*, *che fa alcuna coſa*, *che ſi frange*, רעש, Ger. *knall*, Gal. *bruit*, Hiſ. *ruydo*, κτύπος, ſonitus, qui ex arbore, aut alia re inter frangendum redditur, a *frago* pro *frango*. *Virg. l.* 1. *Georg.* Et horridus altis montibus audiri fragor. *Liv. l.* 1. *c.* 29. Jam fragor tectorum, quæ diruebantur.

Fragōſe, adv. ſonore, cum ſtrepitu. *Plin. l.* 16. *c.* 10. Quippe reſpuuntur, & fragoſius ſidunt.

Fragōſus, a, um, o. 1. 2. *aſpro*, *duro*, τραχώδης, ſumitur pro aſpero, & tranſlate pro rudi, inculto, impolito. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Aures fragoſis offenduntur, & lævibus mulcentur. ¶ Item fragoris plenus. *Virg.* 7. *Æn.* Torrens fragoſus.

Fragrans, antis, adject. odorem ſpirans, *fragrante*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 436. Redolentque thymo fragrantia mella. *Sidon. l.* 8. *epiſt.* 14. Caſtitatis fragrantiſſimum incenſum in thuribulis cordis adolere.

Fragranter, *odoroſamente*, cum fragrantia. *Solin. c.* 38. (*al.* 51.) Crocum ſpirat fragrantius.

Fragrantia, f. 1. *fragranza*, εὐωδία, exhalatio magni odoris. *Val. Max. l.* 1. *c.* 9. *in extern.* Unguium fragrantia.

Fragro, as, n. 1. *rendere odore*, נתן ריח, Germ. *riechen*, Gall. *rendre grande odeur*, Hiſp. *oler*, *echar buen olor*, ὄζω, oleo, redoleo, odorem emitto. *Mart. l.* 1. *epigr.* 87. Ne gravis heſterno fragres, Feſcennia, vino, Paſtillos Coſmi luxurioſa voras.

Fragum, i, arbuti, genus, Græcis κόμαρον. *Apul. de herbis c.* 37. Italice *corvezzolo*.

Framĕa, æ, f. lancea, vel haſta Germanica. *Juven. Sat.* 13. *v.* 78. Jurat per Martis frameam. *Tac. de Germ. c.* 6. Haſtas, vel ipſorum vocabulo, frameas gerunt. ¶ Vetus Criticus in Gloſſar. frameam interpretatur ῥομφαίαν, gladium. Cui aſſentitur & *Iſid. l.* 18. *Orig. c.* 6.

Franci, orum, Germaniæ populi, qui conſpirantes inter ſe a Romanorum ſervitute in libertatem ſe vindicarunt, itaque Francos ſe vocavere, quod *francus* eorum lingua liberum ſignificat. V. *Philip. Cluver. de Antiquit. Germ. c.* 2. & *Iſaac Pont. l.* 1. & 2. *de Orig. Franc.* qui tamen a Cluverii opinione diſſentit. V. etiam Franconia, infra.

Francia, V. Franconia. Apud *Hieron. in vit. Hilarion.* pro Germania accipitur, quia Franci pop. Germaniæ fuere. *Claud. de laud. Stilic. l.* 1. *v.* 236. Provincia miſſos Expellet citius, fallax quam Francia, reges.

Francicus, a, um, ad Francos pertinens. *Francicus* dictus eſt Probus Imperator, a devictis Francis *Vopiſc. in ejus vita*, *cap.* 11.

Francōnes liberi, Germaniæ populi, primi fuerunt auctores regni. in Gallia. Horum meminit & *Cic. l.* 14. *Attic. epiſt.* 10. (ut volunt nonnulli) ubi ait: Redeo ad Tebaſſos, Scævas, Francones. Sed lectio anceps eſt.

Francus, a, um, ad Franciam pertinens. *Hieronym. in vita Hilarion.* Qui Francam tantum, & Latinam linguam noverat.

Frango, gis, fregi, fractum, a. 3. infringo, perrumpo, comminuo, contundo, *ſpezzare*, *rompere*, *frangere*, שבר, Germ. *brechen*, Gall. *briſer*, Hiſp. *quebrar*, κλάω, *Cic.* 6. *Ver.* Anulus aureus, quem habebat, fractus eſt, & comminutus. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Frangere molis hordeum. *Quintil. l.* 1. *c.* 6. Frangere comam in gradus. h. e. mutato, & fracto naturali capillorum flexu, in gradus ornare. ¶ *Frangere cervices*, eſt ſtrangulare, occidere, & ſumitur tam active de eo, qui alteri per vim cervices rumpit, quam paſſive de eo, cui cervices franguntur. *Cic. in Vatin.* Fregiſti cervices in carcere ipſi Vectio. *Id.* 7. *Ver.* Prætorem tu accuſas? frange cervicem. Similiter tum active, tum paſſive ſumuntur, Frangere navem, brachium, & alia hujuſmodi. *Teren. Andr.* Is fregit navem apud Andrum. *Cic.* 2. *de Orat.* Excuſavit Veſpa Terentius, quod eum brachium fregiſſe diceret. ¶ Tranſlate ſumitur pro dejicere, proſternere, infirmare. *Cic. pro Marc.* Nulla eſt tanta vis, quæ non debilitari, & frangi poſſit. *Id.* 3. *Off.* Qua quidem re audita fractum animum Annibalis ſcribit. *Id.* 1. *de Orat.* Si calor frangit. ¶ Et paſſive pro debilitari, *avviliſi*, ut Frangi dolore, metu, pudore, &c. *Cic.* 2. *Fin.* Turpe eſſe viro debilitari, dolore frangi, ſuccumbere. *Id. in Off. l.* 1. *c.* 20. Non eſt conſentaneum, qui metu non frangatur, eum frangi cupiditate. ¶ Item pro reprimere, ut Frangere audaciam, conſilia, &c. *Cic. Lent.* Nec mihi aliter potuiſſe videor hominum perditorum de me conſilia frangere. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 12. *nu.* 5. Morbum frangere abſtinentia. ¶ Frangere fidem, fœdus, leges &c. eſt violare. *Cic. pro Roſc. Com. in Piſon.* & *alibi*. ¶ Frangere ſententiam alicujus, eſt refutare, rejicere. *Id. ad. Lent. l.* 1. *epiſt.* 4. ¶ Frangere diem morantem mero, h. e. diurnos labores abrumpere, & partem aliquam diei genio indulgere, *Horat. l.* 2. *od.* 7. qui eodem ſenſu *l.* 1. *od.* 1. dixit, partem ſolido demere de die.

Frater, tris, m. 3. *fratello*, אח, Ger. *bruder*, Gal. *frere*, Hiſp. *hermano*, ἀδελφός, qui iiſdem parentibus genitus eſt, ab Æolico φράτηρ pro φράτωρ, *ſodalis*. *Plin. epiſt.* 164. Cum affectum tuum erga fratris filiam cogito. ¶ Fratrum tria ſunt genera: alii *germani* dicuntur, qui ex iiſdem parentibus nati ſunt, alii *conſanguinei*, qui ex eodem patre, non ex eadem matre, alii *uterini*, qui ex eadem matre, non ex eodem patre. Sed ſæpe conſanguineus ſimpliciter pro fratre uſurpatur. *Cic.* 3. *Ver.* C. Fannius Eques Rom. frater germanus Q. Titinii judicis tui. ¶ *Fratres gemini*, duo eodem partu editi, quos minus recte *gemini fratres* converſo ordine appelles, ut docet *Quintil. l.* 9. *c.* 4. *Cic. pro Cluent.* C. & L. Fabritii, fratres gemini fuerunt ex municipio Aletrinate. ¶ Fratres patrueles, *cugini*, ſororeſque patrueles dicuntur, qui, quæve duobus ex fratribus progenerantur. *Suet. in Caſ.* Qui fratri patrueli ſuo Marco in Conſulatu ſucceſſerat. ¶ Fratres olim etiam amicos vocabant. *Cic.* 7. *Fam. epiſt.* 11. Fratres noſtri Hædui. ¶ Et in malam partem. *Martial. l.* 2. *epigr.* 4. Fratrem te vocat, & ſoror vocatur: Cur vos nomine nequiora tangunt? V. etiam *epigr.* 65. *l.* 10. Sic *Petron.* ſæpe fratrem vocat mollem virum. ¶ Frater (inquit *Par. in Lex. Crit.* & alii) verbum etiam eſt ſacrorum, & uſurpatur de inſitiis ex carne conciſa. *Arnob. l.* 7. Cupientes addiſcere, quid cum pultibus Deo ſit, quid cum libis, quid cum diverſis fratribus. Alii tamen leg. *farcis*. *Plaut. Mil.* 1. 1. 8. Machæra geſtit fratrem facere ex hoſtibus. h. e. ut explicat *Cammer.* hoſtium ſanguini ſe immiſcere, & veluti conſanguineam fieri. V. Fartum. ¶ Tranſlate fratres, & ſorores dicuntur, quæ ſimilia ſunt. *Solin. c.* 27. Exſurgit montibus ſeptem, qui a ſimilitudine fratres appellantur. *Plaut. Pæn.* 1. 3. Obſecro te, Milphio, per hanc dexteram, perque hanc ſororem lævam. ibi *Taubman.* ¶ Fratres arvales erant duodecim Sacerdotes ſacra publica facientes, ut frugibus arva abundarent. *Var. L. L. l.* 4. *c.* 15. Inſtituti fuere a Romulo in memoriam duodecim filiorum Accæ Laurentiæ, quæ fertur magnam vim auri collectam quæſtu corporis populo Rom. legaſſe, atque ob id in grati animi argumentum hic ei honos a Romulo habitus eſt. V. Arvales. ¶ Olim omnes Chriſtiani *Fratres* appellabantur, & eorum congregatio, ſeu Eccleſia, Fraternitas. *Ter. in Apol. c.* 39. Sed quod fratres nos vocamus, infamant. *Id. de præſcript. adverſ. hær. c.* 20. Communicatio pacis, & appellatio fraternitatis, & conteſſeratio hoſpitalitatis; quæ jura non alia ratio regit, quam ejuſdem ſacramenti una traditio.

Fraterculo, as, n. 1. idem ac fratro, a *fraterculus*. *Plaut. in Frivolar.* citante *Feſto*; Tunc papillæ primitus Fraterculabant: illud volui dicere, Sororiabant. Ita hos verſus emendat *Scalig.*

Fratercŭlus, li, m. 2. *fratellino*, *fraticello*, ἀδελφίδιον, parvus frater. *Cic. Ver.* 3. *c.* 66. Volo, mihi fraterculo tuo credas. *Juven. ſat.* 4. *v.* 98. Unde fit, ut malim fraterculus eſſe Gigantum. ideſt, homo obſcurus, cujus majores ſint incogniti, tanquam e terra ſubito enatus, ut de Gigantibus Poetæ fabulantur.

Fraterne, adv. *fraternamente*, Germ. *brüderlich*, Gal. *fraternellement*, Hiſp. *con hermandad*, φιλαδέλφως, amore fraterno, ad ſimilitudinem fratrum. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr.* Quare facis tu quidem fraterne, quod me hortaris. *Id. Attic. l.* 5. *ep.* 5. Tibi perſuadeas, te a me fraterne amari.

Fraternĭtas, atis, *fraternità*, Ger. *bruderſchafft*, Gal. *fraternité*, Hiſp. *hermandad*, ἀδελφότης, fraterni amoris conjunctio. *Quin. Decl.* 16. Habet aliquem fraternitatis affectum. *Tacit. Ann.* 11. *c.* 25. Hædui fraternitatis nomen cum populo R. uſurpant. V. etiam *Frater* in fine.

Fraternus, a. 1. 2. *fraterno*, Ger. *brüderlich*, Gal. *fraternel*, Hiſp. *de hermano*, ἀδελφικός, quod ad fratrem ſpectat. *Cic. pro Cluent.* In ipſo fraterno parricidio nullum ſcelus prætermiſſum videtur. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 3. Fraternus amor. *Juſtin. l.* 10. *c.* 2. Fraternum bellum. ¶ Fraternas acies dixit *Stat. l.* 1. *Theb.* eadem tellure natorum.

Fratilli, m. 2. villi dependentes de tapetibus, vel aliis pannis. *Feſtus*.

Fratria, æ, f. *moglie di fratello*, יבמה, Ger. *des bruders frauw*, Gal. *belle ſoeur*, Hiſp. *cuñada*, εἰνάτηρ, uxor fratris. *Feſt. Nonii* ſententia *c.* 10. *n.* 6. uxores fratrum ſe fratrias inter ſe appellant. ¶ Præterea fratria eſt vocabulum ſignificans partem hominum, inquit *Var. l.* 4. *L. L.* Eſt autem a Græcis ductum, apud quos φρατρίαι ſunt hominum ſodalitates, vel conventicula, quaſi pagi, aut vici. Sic Athenis φρατρία dicebatur tertia pars tribus, teſte *Pollux l.* 8.

Fratricīda, æ, c. 1. *fratricida*, ἀδελφοκτόνος, qui fratrem occidit. *Cic. pro Dom. c.* 10. Quid? de me quod tuliſſe te dicis, parricida, fratricida, ſororicida, non extra ordinem tuliſti? Adde *Nep. Timol. c.* 1.

Fratro, as, n. 1. eſt creſcere, tumeſcere, quod de puerorum mammis dicitur, quia velut fratres pares oriantur, & fratrum inſtar pariter creſcant, quod etiam in frumento ſpica facere videtur. *Feſt.*

Fratruēles, ſunt duorum fratrum filii. *Hieronym. ep.* 22. *ad Euſtoch. de cuſtod. Virginit. c.* 11. *a med.* ex *Cantic.* 5. 2. ubi Vulgata habet *Vox dilecti mei*, legit *fratruelis mei*. Adde *in proœm. in Iſaj.* ex *Cantic.* 7. 13.

Fraudatĭo, onis, f. *inganno*, *frode*, תרמית, Ger. *betrug*, Gal. *tromperie*, Hiſp. *engaño*, ἀπάτη, actus fraudandi. *Cic.* 3. *Off. c.* 17. Inter bonos bene agier oportet, & ſine fraudatione. *Id. Catil. l.* 2. *c.* 11. Hinc fides, illinc fraudatio.

Fraudātor, oris, m. *ingannatore*, רמאי, Germ. *betrieger*, Gall. *trompeur*, Hiſp. *enganador*, ἀποστερητής, qui fraudat. *Cic. pro Flac. c.* 20. Non unam, & eandem omnibus in locis eſſe fraudatorum, & inficiatorum impudentiam. Et *Phil.* 13. *c.* 12. Fraudator creditorum.

Fraudatorĭus, a, um, adject. ut *fraudatorium edictum*, quo ſcil. Prætor ea, quæ in fraudem cujuſpiam geſta ſunt, reſcindit, *l.* 96. *Dig. de ſolut.* & *l.* 69. *Dig. ad SC. Tr.*

Fraudātrix, icis, f. quæ fraudat. *Tertul. de Reſur. carn. c.* 12. Mira ratio; de fraudatrice ſervatrix.

Fraudātus, a, um, adject. *defraudato*, *privato*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. *v.* 124. Ungor olivo, non quo fraudatis immundus Natta lucernis. *Cic. Off.* 3. *c.* 17. Uti ne propter te, fidemve tuam captus, fraudatuſque ſiem.

Fraudo, as, avi, atum, a. 1. *fraudare*, *ingannare*, רמה, Ger. *betriegen*, Gal. *tromper*, Hiſp. *engañar*, ἀποστερέω, decipio, fallo. Habet autem ut plurimum poſt ſe accuſativum perſonæ cum ablativo rei. *Cic. de Fin.* Fraudare illum ſuo veteri nomine iniquum eſſet. *Id.* 1. *Att. ep.* 1. Cum Cæcilius a Vario magna pecunia fraudaretur. ¶ Aliquando ſolo accuſativo contentum eſt, omiſſa re, qua quis fraudatus dicitur. *Cic. pro Roſc. Com.* Et pupillum fraudare, qui in tutelam pervenit. ¶ Interdum etiam invenitur cum accuſativo rei. *Caſ.* 3. *B. C. c.* 59. Fraudabat ſtipendium militum. ¶ *Fraudare genium*, eſt non ſatisfacere neceſſitati naturæ, appetitui, & voluptati. Nam Genius apud veteres habebatur naturæ, & voluptatis Deus. *Plaut. Aul.* 4. 9. 15. Egomet me fraudavi, animumque meum, geniumque meum. Alii leg. *defraudavi*. ¶ Reperitur etiam *fraudor*, *aris*, dep. 1. V. *Frauſus*.

Fraudulenter, adv. *aſtutamente*, במרמה, Germ. *trüglich*, Gal. *par tromperie*, Hiſp. *enganoſamente*, δολερῶς, cum fraude, doloſe. *Col. l.* 1. *c.* 8. Qui aut crudeliter eos, aut fraudulenter infeſtent. *Plin. l.* 30. *cap.* 10. Nullum animal fraudulentius invadere hominem tradunt.

Fraudulentĭa, æ, f. idem quod fraus, vel aſtus, *aſtuzia*, *frode*. *Plaut. Pſeud.* 2. 1. 7. Fretus malitia, fraudulentia. *Id. Mil.* 2. 2. 34. Os habet, linguam, perfidiam, malitiam, audaciam, fraudulentiam.

Fraudulentus, a, um, o. t. 2. *pieno d'inganni*, *aſtuto*, בגל, Germ. *trughaſſt*, Gal. *grand trompeur*, Hiſp. *lleno de enganos*, δολερὸς, fraudis plenus, doloſus, fallax. *Cic.* 2. *Offic.* Nam quos improbos, maledicos, fraudulentos putant, &c. *Plaut. Capt.* 2. 1. 38. Ex bonis peſſimi, & fraudulentiſſimi. Comparat. fraudulentior, hab. *Aug. l.* 3. *Confeſſ. c.* 3.

Fraus, fraudis, f. 3. *fraude*, *inganno*, מרמה, Germ. *betrug*, Gal. *fraude*, *tromperie*, Hiſp. *engano*, ἀπάτη, *deceptio*, qua aliquem circumvenimus a φράζω, dico. Quo pacto a Dolo differat, V. *Dolus*. ¶ Pro damno. *Liv. l.* 1. *c.* 47. Metu, ne, non veniſſe, fraudi eſſet. *Cic. Phil.* 5. Iis, qui in exercitu Antonii ſunt, ne ſit ea res fraudi, *non apporti loro pregiudizio*. *Id. l.* 7. *Fam. ep. ult.* Id mihi fraudem tulit. *Id. Attic.* 4. *ep.* 10. Facere fraudem alicui. ¶ Accipitur ſæpe pro quavis fallacia, aut deceptione. *Nepos* 10. 8. Ad fraudem acutus. *Cic. de Petit. conſul.* Fraudis atque inſidiarum plena ſunt omnia. ¶ Sine fraude, *sinceramente*. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 22. Maſſilienſes ſe ſe dedere ſine fraude conſtituunt. ¶ Ponitur etiam pro culpa, & crimine. *Ulp. l.* 130. *Dig. de V. S.* Aliud fraus eſt, aliud pœna: fraus enim ſine pœna eſſe poteſt, pœna ſine fraude eſſe non poteſt: fraus & ipſa noxa dicitur, & quaſi pœnæ præparatio. Hinc, capitalem fraudem admittere, *Cic. pro Rab. perduel. reo c.* 9. *Id. Tuſc.* 2. *c.* 30. Fraudes inexpiabiles concipere. Hoc ſenſu etiam dicitur fraudi aſſignare. h. e. dare crimini, *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 9. Et fraudi eſſe, *Cic. pro Mur. c.* 35. ¶ Item pro periculo. *Virg.* 10. *Æn. v.* 72. Quis Deus in fraudem, quæ dura potentia noſtra Egit? *Serv.* ¶ In bonam partem etiam uſurpari, notat *Barth. Adverſ. l.* 12. *c.* 11. Sed ea de re affert exemplum ſequioris Latinitatis.

Frauſus, o. t. 2. antiquum participium activæ ſignificationis, quo ſignificatur is, qui fraudem commiſit, ut Feſtus, & Nonius annotarunt, a *frauder*, *aris*, depon. apud eund. *Non. c.* 2. *n.* 339. *Liv. l.* 23. *c.* 14. Qui capitalem fraudem frauſi. *Al. leg.* auſi. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 19. Metuo, ne quam fraudem frauſus ſit.

Frax. V. Fraces.

Fraxineus, a, um, o. t. 2. *di fraſſino*, Germ. *eſchin*, Gall. *de frêne*, Hiſp. *de freſno*, μελίϊνος, quod eſt ex fraxino. *Col. l.* 11. *c.* 2. Fraxineam frondem recte præbebimus. *Virg.* 2. *Æn. v.* 350. Fraxineæ ſudes.

Fraxinus, ni, f. *fraſſino*, ברוש, Germ. *eſchen*, Gal. *frêne*, Hiſp. *freſno*, μελία, genus arboris, cujus umbra uſque adeo inviſa eſt ſerpentibus, ut citius in ignem confugiant, quam ad fraxinum. *Plin. l.* 16. *c.* 13. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 65. Fraxinus in ſilvis pulcherrima, pinus in hortis.

Fraxinus, a, um, o. t. 2. idem ac fraxineus. *Ovid. ep.* 11. *v.* 76. Ut quatitur tepido fraxina virga Noto.

Fraxo, as, n. 1. vigilias obeo, a φράττω, munio, quia vigilias qui obit, munit eos, pro quibus obit. *Feſt.* & ad eum *Scalig.*

Fregellæ, *Ponte Corvo*, olim Col. & urbs Latii, nunc opp. in Campania, apud Lirim fl. Aquino finit. ubi Epiſc. Aquinas reſidet. Exciſæ fuere a L. Opimio anno U. C. 360. quod a Romanis defeciſſent. *Sil. l.* 8. *v.* 476. Obſeſſæ campo ſqualente Fregellæ.

Fregellanus, a, um, adject. ad Fregellas pertinens, ut Fregellanæ vites, apud *Colum. l.* 3. *c.* 2. Fregellani populi, *Plin. l.* 3. *c.* 5.

Fremebundus, o. t. 2. valde fremens. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 37. *ex Accio*: Tanta moles labitur fremebunda ex alto ingenti ſonitu, & ſtrepitu. *Ovid. Metam.* 12. *v.* 128. Curru fremebundus ab alto deſilit. h. e. indignabundus.

Fremendus, a, um, idem quod fremens, fremitu plenus. *Stat.* 12. *Theb. v.* 732. Se ſolum votis, ſolum clamore fremendo Omnibus in turmis optat.

Fremidus, a, um, fremens. *Ovid.* 5. *Met. v.* 2. Fremida turba. *Al. aliter leg.*

Fremitus, us, m. 4. *ſtrepito*, *rumore*, הגיה, Ger. *getoſ*, Gal. *fremiſſement*, Hiſp. *bramido*, βρόμος, ſonus, murmur, ſtrepitus. *Virg.* 2. *Georg. v.* 160. Fluctibus, & fremitu aſſurgens Benace marino. *Cic. Att.* Qui fremitus hominum? quam irati animi? *Caſ. l.* 3. *B. C.* Fremitus equorum. *Cic. de Aruſp. reſp.* Fremitus armorum. ¶ Dicitur etiam de canibus. *Col. l.* 7. *c.* 12.

Fremo, mis, mui, mitum, n. 3. *fremere*, *fare ſtrepito*, המה, Germ. *ſtern*, Gal. *fremir*, Hiſp. *bramar*, βρέμω, ſonitum edo, ut in tonitru, fluctibus maris, &c. a verbo Græco allato. *Virg.* 1. *Æn. de ventis*: Circum clauſtra fremunt. *Stat.* 12. *Theb.* Montes, undæque fremunt. ¶ Proprie ſignificat vocem irati leonis, *ruggire*, ut notat *Var. l.* 6. *L. L. ſub fin. ad illud Ennii*: pauſam fecere fremendi. Eadem ratione uſurpat *Plin. l.* 8. *c.* 16. & *Virg.* 9. *Æn.* Sed tribuitur & aliis, ut lyncibus ab auctore *Carm. de Philomela*, & equis a *Virg.* 1. *Georg.* ¶ Translate eſt murmure, & voce indignationem oſtendere. *Cic. Attic. l.* 2. *ep.* 7. Fremit, ſibi ereptum conſulatum. *Id. l.* 1. *Orat. c.* 44. Fremant omnes licet, dicam quod ſentio.

Fremor, oris, m. fremitus, murmur. *Virg.* 11. *Æn. v.* 296. variuſque per ora cucurrit Auſonidum turbata fremor.

Frendeo, es, dui, freſſum, n. 2. *frangere*, *fremere co' denti*, חרק, Ger. *birren von zorn*, Gal. *grincer les dens*, Hiſp. *regañar*, θλάω proprie notat ſonum edere dentibus colliſis, ut in gemitu, & in iracundia, & metonymice frangere. *Plaut. Capt.* 4. 4. 5. Ita frendebat dentibus. *Cic. in Tuſc.* Nemæus leo frendens. ¶ Reperitur etiam in 3. conjugat. *Plaut. Truc.* 2. 7. 41. Dentibus frendit, icit femur. *Accius apud Non. c.* 5. *n.* 103. Saxo fruges frendas.

Frendor, oris, m. dentium colliſio, frendendi actio. *Veget. l.* 3. *c.* 31. Tremorem, frendoremque pati. Adde *Tert. de reſur. carn. c.* 35.

Frentani, & Ferentani, pop. Italiæ, in ora, inter Marrucinos ad Occ. & Apulos ad Or. Quorum urbs Ferentanum, & Frentanum Teano Apulorum proxima fuit. Nunc caput regionis eſt *Anxanum*.

Frento, m. *Fortore*, fl. Frentanorum, illos ab Apulis Dauniis diſterminans, qui Larinum urb. alluit.

Frenum. V. Frænum.

Frequens, tis, o. 3. *frequente*, *ſpeſſo*, תדיר, Ger. *embſig*, Gal. *frequent*, Hiſp. *frequentando*, συχνός, creber, multus, copioſus. Dicitur de perſona, ſeu de re animata, pro aſſiduo. *Cic. pro Roſc. Am.* Eo tempore Roſcius erat Romæ frequens. ¶ Cum jungitur ſubſtantivis numeri pl. vel nominibus collectivis, ſignificat multum, numeroſum. *Cicer.* 2. *Ver.* Frequentes præterea cives, atque ſocios, quibus ipſe inſignes injurias fecerit. *Id. de Aruſp. reſp.* Nunquam tam frequens Collegium judicavit. ¶ Dicitur item de re inanimata. *Cicer. de Sen.* Caret epulis, extructiſque menſis, & frequentibus poculis. id eſt crebris, numeroſis. ¶ Sic *Frequens locus*, ideſt quem frequentare multi ſolent, *Oppidum frequens*, ubi multi homines habitant, *Platea frequens*, ubi multi diverſantur. *Cicer. pro Planc. c.* 8. Hujus Præfectura plena virorum fortiſſimorum ſic, ut nulla tota Italia frequentior dici poſſit. *Id. l.* 1. *Divin c.* 28. Frequentiſſimum theatrum.

Frequentamentum, n. 2. genus modulationis muſicæ. *Gel. l.* 1. *c.* 11. Numeros, & modos, frequentamenta quædam varia tibicen incineret. Adde *l.* 5. *c.* 1.

Frequentarius, o. t. 2. frequens, apud vet. *Feſt.*

Frequentatio, onis, f. *frequenza*, ועד, Germ. *beſuchung*, Gall. *frequentation*, Hiſp. *frequentacion*, actus frequentandi, concervatio, condenſatio. *Cic. in Part.* Frequentatio argumentorum, & concervatio univerſa ſic conſtrui debet. ¶ Speciatim eſt Figura Rhetorica. *Auct. ad Her. l.* 4. Frequentatio eſt, cum res in tota cauſa diſperſæ coguntur in unum locum, quo gravior, aut acrior, aut criminoſior oratio ſit.

Frequentativus, a, um, adject. aſſiduitatem ſignificans, ut frequentativa verba, apud Grammaticos, *Priſcian. l.* 8. & *Gel. l.* 9. *c.* 6.

Frequentator, oris, m. qui frequentat. *Apul. in Triſmeg.* Sol frequentator, & diſpenſator vivacitatis vitalium. *Tertul. de Monogam. c.* 8. Cœnarum frequentator.

Frequentatus, a, um, adject. frequens, celebratus, *frequentato*. *Cic. in Brut. c.* 95. Aliud genus eſt non tam ſententiis, frequentatum. *Id. l.* 3. *de Orat. c.* 38. Translatio inſtituta inopiæ cauſa, frequentata delectationis.

Frequenter, adv. *ſpeſſo*, תמיד, Ger. *mehrmaliglich*, Gal. *ſouvent*, Hiſp. *muchas vezes*, συχνῶς, πολλάκις, ſæpe, crebro. *Auct. ad Her. l.* 4. Ut frequenter, & aſſidue conſequamur artis rationem ſtudio, & exercitatione. *Cic. in Or. c.* 24. Qua frequentiſſime ſermo omnis utitur. *Valer. Max. l.* 6. *cap. de dicendi libertate*: Frequentius aliena venia, quam ſua providentia tuta.

Frequentia, tiæ, f. *frequenza*, *concorſo*, *moltitudine*, רוב, Germ. *menge volcks*, Gal. *frequence*, *grande aſſemblée*, Hiſp. *concurſo*, πλῆθος, crebritas, multitudo, qualiſcunque ſit, ſive hominum, ſive rerum. *Cic. de Amic.* Ut aliquis nos Deus ex hac hominum frequentia tolleret. *Id. l.* 4. *Attic. ep.* 16. De epiſtolarum frequentia nihil te accuſo.

Frequento, as, a. 1. *frequentare*, התהלך, Ger. *viel brauchen*, *gevveben*, Gal. *hanter*, *frequenter*, Hiſp. *frequentar*, *hazer à menudo*, φοιτάω, frequenter adeo, ventito, viſito, ſæpius cum aliquo ſum. *Cic. Offic. c.* 4. Urbes ſine cœtu hominum nec ædificari, nec frequentari potuiſſent. *Salluſt. Catil. c.* 14. Juventus domum Catilinæ frequentabat. Sic *frequentare exequias*, *ludum*, *ſcholas*, *templum*. ¶ Ponitur etiam pro celebrare; quemadmodum & *celebro* pro frequentare uſurpatur. *Sulpicia in Satyr.* Muſa, quibus numeris herbas & arma frequentas. *Priap. carm.* 75. Ætneę Cererem nurus frequentent. ¶ Item pro concervare, congregare. *Cicer. Catil.* 4. *c.* 7. Quos cum caſu hic dies ad ærarium frequentaſſet. ¶ Item pro implere, frequentem facere. *Sueton. Aug. c.* 46. Italiam triginta coloniarum numero frequentavit. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 52. Diſtinguenda, & frequentanda eſt oratio luminibus verborum. ¶ Frequentare alicui, pro frequentem operam dare, *Plauti eſt Ciſt.* 1. 1. 9. Pol iſtoc quidem nos pretio eſt facile frequentare tibi.

Frequentum, n. 2. Fricentum, *Frigento*, urbs Hirpinorum paulo remotior ab Abellino, apud Jeſualdum opp. Pop. Frequentinates.

Freſſus, & Freſus, a, um, adject. ex particip. a frendeo, quæ ſignificat frangere, *peſto*, *macinato leggiermente*, ut faba freſſa, apud *Feſt.* & *Celſ. l.* 5. *c.* 18. h. e. ſaxo leviter fracta, *fave franta*. *Colum. l.* 2. *c.* 11. Cicera bubus, ervi loco, freſſa datur. Adde *l.* 6. *c.* 3.

Fretalis, le, adject. ad fretum pertinens. *Ammian. l.* 28. *c.* 14. A Rhætiarum exordio adusque fretalem Oceanum. h. e. fretum Britannicum. ¶ Fretale, lis, n. ſubſtant. genus eſt ſartaginis. *Apic. l.* 9. *c.* 5. Infunditur in fretali piper.

Fretenſis, ſe, adject. fretalis, ut Fretenſis legio, quæ ſc. vel ſcripta eſt ex freti accolis, ut expon. *Turneb. l.* 8. *Adverſ. c.* 20. vel ad fretum ſtativa habuit. Ejus ſæpe mentio fit in *Inſcript. apud Gruter. v.* 2. *p.* 194. *n.* 2. Leg. X. Fretens.

Fretum, ti, n. 2. *ſtretto di mare*, ים, Ger. *die enge des meers*, Gal. *détroit*, *bras de mer*, Hiſp. *eſtrecho de mar*, πορθμὸς, maris anguſtiæ, a fervendo dictum, quaſi frevetum, quod eo ſemper concurrant æſtus, & effervescant, ut ait *Var. l.* 6. *L. L. Cic. l.* 3. *nat. Deor. cap.* 10. Fretum Siculienſe. *Ovid.* 7. *Metam.* Fretum Charybdis. *Horat. l.* 2. *od.* 7. Fretum æſtuoſum. ¶ Ponitur & pro ipſo mari. *Virg.* 1. *Æn. v.* 607. In freta dum fluvii current. ¶ Translate ponitur pro fervore, & commotione. *Florus l.* 1. *c. ult.* Talis pace belloque populus R. fretum illud Adoleſcentiæ, ideſt ſecundam imperii ætatem habuit. *Lucr. l.* 4. *v.* 1024. Tum quibus ætatis freta primitus inſinuantur. ¶ Reperitur & fretus, us, m. 4. *Id. l.* 6. *v.* 363. Nam fretus ipſe anni permiſcet frigus, & æſtus. Adde *lib.* 1. *v.* 720. & *Cic. Ver.* 7. *c.* 66. quemadmodum refert *Gel. l.* 13. *c.* 20.

Fretus, a, um, o. t. 2. *confidato*, Ger. *vertrauvend*, Gal. *ſe confiant*, *aſſuré*, Hiſp. *confiado*, πεποιθὼς, conſiſus, nixus, fultus, & jungitur abl. *Ter. Phorm.* 2. 1. 53. Malitia fretus ſua inſidias fecit. *Cic. Fam.* 3. *ep.* 7. Hæc ſcripſi ad te liberius fretus conſcientia officii mei, benevolentiaque.

Friabilis, le, o. 3. *che facilmente ſi può frangere*, Ger. *das leicht zuzerreiben iſt*, Gal. *facile a mettre en poudre*, Hiſp. *que ſe puede deſmenuzar*, θραυστὸς, quod facile friatur, & minutim teri poteſt. *Plin. l.* 17. *c.* 4. Totus natura friabilis. *Id. l.* 34. *cap. ult.* Sandaracha pura, friabiliſque.

Friatus, a, um, adject. tritus, comminutus. *Lucr. l.* 1. *v.* 886. Scilicet & glebis terrarum ſæpe friatis.

Fribolum, i, n. apud *Iſid. l.* 10. *c.* 8. dicitur genus divortii, cum conjuges eo animo ſeparantur, ut rurſum ad ſe invicem revertantur. Deſtituitur autem hæc vox auctoritate Auctoris Latini. Hinc tamen eſt

Fribuſculum, i, n. diminut. quod in *leg.* 32. *Dig. de don. int. vir.* dicitur eſſe leve jurgium inter maritum, & uxorem. V. etiam *l.* 31. *Dig. de jur. dot.* & *l.* 27. *Dig. de pact. dotal.* Alii leg. *Friguſculum*. V.

Fricamentum, i, n. fricatio. *Cæl. Aurel. Acut.* 2. 6. Blando articulorum fricamento uti.

Fricatio, f. 3. *fregagione*, actus fricandi. *Col. l.* 6. *c.* 12. Fricatione aſſidua diſcutitur. ¶ Olim fricatio erat inter quotidianas corporis curas, ut ex *Sueton. Veſpaſ. c.* 20. diſcimus. ¶ Adhibetur etiam in politionibus parietum. *Vitruv. l.* 7. *c.* 6. Quibus inductis, & diligenti tectoriorum fricatione lævigatis.

Fricatura, æ, f. fricatio. *Vitr. l.* 7. *c.* 1. Super fricaturam incernatur marmor.

Fricatus, us, m. 4. idem ac fricatio. *Plin. lib.* 23. *cap.* 7. Emendat dentium vitia crebro fricatu.

Fricatus, a, um, *fregato*, frictus. *Plin. lib.* 13. *cap.* 15. *extr.* Splendeſcunt menſæ manu ſicca fricatæ. *Seren. Sammon. c.* 6. *v.* 76. Ergo lutum prodeſt membris adhibere fricatis.

Frico, as, cui, ctum, & fricavi, fricatum, a. 1. *fregare*, גרד, Germ. *kratzen*, Gal. *frotter*, Hiſp. *fregar*, τρίβω, notæ ſignificationis eſt. *Virg.* 3. *Georg. v.* 256. Fricat arbore coſtas. *Plin. l.* 36. *c.* 22. Fricatur lapis vento. *Martial. l.* 4. *epigr.* 90. Oleo fricare corpus. ¶ *Fricare frontem*, idem eſt ac perfricare, pudorem abjicere. V. *Perfrico*. ¶ *Fricare genua*, ſupplicantis eſt. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 4.

Frictio, onis, f. *fregagione*, idem ac fricatio. *Celſ. l.* 1. *c.* 3. In ipſo quoque itinere frequens frictio. Adde *Plin. l.* 23. *c.* 1.

Frictrix, icis, f. quæ fricat. *Tertul. de Reſur. carn. c.* 16. & *de Pal. c.* 4.

Frictus, us, m. 4. idem, ac frictio, ſeu fricatio. *Juven. ſat.* 6. *v.* 322. Frictum criſſantis adorat.

Frictus, a, um, adject. fricatus, *fregato*. *Juven. ſat.* 6. *v.* 577. Si prurit frictus ocelli angulus. *Cato R. R. c.* 156. Cumini fricti tantum quod olest. ¶ Eſt etiam adject. a frigo, *fritto*. *Horat. de Ar. poet. v.* 249. Frictum cicer. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 113. Frictæ nuces. *mandorle abbruciate*. ¶ Dicitur & *frixus*. *Celſ. l.* 2. *c.* 18. Res eadem magis alit juruIenta, quam aſſa; magis aſſa, quam frixa.

Frigdo, dinis, f. 3. frigus, apud vet. *Var. apud Non. cap.* 2. *nu.* 554. Aquiloniam ſervat frigedinem.

Frigefacto, as, a. 1. frequentativum, *raffreddare*, Ger. *erkilen*, Gal. *refroidir*, Hiſp. *enfriar*, ψύχω, frigidum facio. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 24. Os nunc frigefactas.

Frigeo, es, gui, & frixi, ſecundum *Donatum*, *raffreddarſi*, Germ. *frieren*, Gal. *avoir froid*, Hiſp. *tener frio*, καταψύχομαι, frigidus ſum, a φρίττω, *horreo*. *Virg.* 6. *Æn. v.* 219. Corpuſque lavant frigentis, & ungunt. ¶ Translate eſt languere, vel ſegnem eſſe. *Ter. Eun.* 4. 5. 6. Sine Cerere, & Baccho friget Venus. *Cic. Att. l.* 1. Cum Romæ a judiciis forum frixerit. *Ter. Eun.* 2. 2. 37. Nimirum hic homines frigent. h. e. inopia laborant. *Id. ib.* 3. 3. 11. Ubi friget, huc evaſit. h. e. ubi hæret in ſermone.

Frigerans, antis, o. frigus afferens, particip. a *frigero*, quod in uſu non eſt. *Catul. carm.* 62. Frigerans Aganippe.

Frigeſco, is, n. *divenir freddo*, Germ. *erkalten*, Gall. *ſe refroidir*, Hiſp. *reſfriarſe*, ἀποψύχομαι, frigidus fio. *Cato de re ruſt. c.* 6. Ubi erit tam craſſum, quam viſcum, finito, frigeſcat. ¶ Translate eſt otioſum eſſe, langueſcere. *Cæl. Cic.* Si Parthi nihil vos calefaciunt, nos hic frigore frigeſcimus. *Quintil. l.* 6. *c.* 1. Frigeſcit opus.

Frigidarium, ii, n. 2. *rinfreſcatojo*, λουτὴρ ψυχρὸς, ahenum in balneis, quo frigida aqua continebatur, ſicut caldarium, quo calida, & tepidarium, quo tepida. *Gloſſ. Vet.* Frigidarium, ὑδροψύχιον, ψυχρολουτρὸν. *Vitruv. l.* 5. *c.* 10. Ahena ſuper hypocauſtum tria, unum caldarium, alterum tepidarium, tertium frigidarium.

Frigidarius, a, um, adject. ut frigidaria cella in balneo, ubi frigida lavabant. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. *Pallad. R. R. l.* 1. *tit.* 41. Balneæ frigidariæ.

Frigide, adv. *freddamente*, ψυχρῶς. Translate ſignificat exigue, remiſſe. *Gel. l.* 19. *c.* 3. Exigue atque frigide laudari. *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Ille alioqui vir facun-

dus inopinatæ rei caſu obmutuit, & infantem ſuum frigidiſſime repertavit. *Id. ibid. c. 3.* Frigidius dicere.

Frigidefacto, as, a. 1. frigefacto. *Plaut. Rud. 5. 2. 39.* V. in voce *Gith.*

Frigidiuſculus, a, um, adject. diminut. *Gel. l. 3. cap. 20.* Sed alia ibidem confiant frigidiuſcula. *Tertul. de Ani. cap. 25. ſub fin.* ſcripſit *frigeſculus*, ut leg. *Pamel. Rigalt.* & al.

Frigido, as, avi, atum, a. 1. frigidum facio. Uſus eſt *Lucil.* & *Cal. Aurel. Acut. 3. c. 17.* Frigidare corpus tactu.

Frigidulus, a. 1. 2. *freddarello*, ψυχρὸς, dim. a *frigidus*, ſubfrigidus, qui aliquantum frigidus eſt. *Catul. Argon. v. 131.* Frigidulos udo ſingultus ore cientem.

Frigidus, a, um, o. 1. 2. *freddo, che ha freddo*, קר, Germ. *kalt*, Gal. *froid*, Hiſp. *frio*, ψυχρὸς, quod habet frigus. *Horat. l. 1. ep. 16. v. 12.* Frigidior fons, & purior. ¶ Tranſlate ponitur pro languido, remiſſo, ſegni, ut *Frigidus homo*, qui omnia nimis remiſſe agit, cui opponitur fervidus, & vehemens. *Joci frigidi*, qui parum vehementiæ habent ad excitandum riſum. *Virg. 10. Æn.* Sed frigida bello dextera. *Cic. 3. in Ver.* Alii etiam frigidiores, ſed quia ſtomachabantur, ridiculi videbantur eſſe. *Id. Q. Fr. 3. ep. 3.* Frigidiſſimi accuſatores. ¶ Interdum pro pernicioſo, *Servio teſte*, vel pro maligno. *Virg. Ecl. 3.* Frigidus, o pueri, fugite hinc, latet anguis in herba. *Id. 1. Georg.* Frigida Saturni ſeſe quo ſtella receptet. ¶ *Frigida*, per ſe poſitum, accipitur pro aqua, quæ calida non eſt, aut tepida. *Plin. in epiſt. 5. l. 3.* Per Solem plerumque frigida lavabatur. ¶ Unde *Frigidam ſuffundere*, proverbio dicimus, pro rem aliquam inflammare. Tractum eſt prov. a fabris ferrariis, qui igni ſuo frigidam aſpergunt, quo vehementius ardeat. *Plaut. Ciſt. 1. 1. 37.* Si occaſio uſquam eſt, aquam frigidam ſubdole ſuffundunt. ¶ Frigida negotia. h. e. nullius momenti. *Plin. l. 9. ep. 2.*

Frigilla. V. Fringilla.

Frigo, is, xi, xum, vel ctum, a. 3. *friggere*, קלה, Germ. *röſten*, Gall. *frire*, Hiſp. *freir*, φρύγω, torreo, a verbo Græco allato. *Plin. l. 18. c. 7.* Poſtero die frigunt, deinde molis frangunt.

Frigor, oris, m. idem quod frigus, apud *Theod. Priſcian.* qui *l. 2. c. 29.* moleſtiſſimum frigorem dixit.

Frigorificus, a, um, o. 1. 2. ψυκτικός, frigus inducens. *Gel. l. 17. c. 8.* Acetum omnium maxime frigorificum eſt.

Frigoro, as, avi, atum, a. 1. frigidum facio, *raffreddare*, *rinfreſcare*. *Cal. Aurel. Tard. 4. 4.* Frigorare corpus. *Id. Acut. 3. c. 21.* Frigorandos ait cholericos.

Frigulo, as, a. 1. verbum exprimens vocem graculi. *Auctor Carm. de Philom. v. 28.* Graculus et friguſat.

Fringultio. V. Fringutio.

Frigus, oris, n. 3. *freddo*, קרה, Germ. *kalte*, Gall. *froid*, Hiſp. *frio*, ψῦχος, qualitas contraria calori, a φρίκη, vel a φρίσσω, horreo, quæ frigoris paſſio eſt. *Virg. 1. Georg.* Friguſque, caloremque inter. ¶ Frigus etiam dicitur ipſa aeris natura. *Virg. 2. Georg.* At ſceleratum exquirere frigus difficile eſt. *Horat. l. 1. ep. 17. v. 51.* Frigore mori. *morir di freddo*. ¶ Aliquando pro metu ponitur. *Virg. 1. Æn. v. 96.* Extemplo Æneæ ſolvuntur frigore membra. ¶ Frigus id etiam appellatur, cum pro riſu, & gratia, vel favore ſperato, res in diverſum exit. *Cic. ad Q. Fr. l. 2.* Tantum fuit frigus, ut populi convicio nos coactus ſit dimittere. *Quint. l. 6.* Et imperitia, & ruſticitas, & rigor, & deformitas afferunt frigus. Ubi abſurdam rei ſpeciem ſignificat, quam incommodus eventus conſequitur. ¶ Ponitur & pro languore, ſeu remiſſione in aliqua re. *Plin. l. 6. ep. 15.* Paulo altius deliratio aliquantum frigoris attulit. *Quintil. l. 2. c. 12.* Argumentorum frigus. Adde *Sueton. Aug. c. 66.* ¶ Frigore aliquem ferire, eſt, occidere; nam mortuum corpus frigidum eſt. *Horat. l. 2. ſat. 1. v. 62.* majorum ne quis amicus Frigore te feriat.

Friguſculum, n. 2. dim. a frigus. Tranſlate dicitur, quando conjugalis amor ex diſſidio aliquo nonnihil de vehementi fervore remiſit. *Ulp. l. cum hic, de donat. inter virum, & uxorem §. 12.* Quod ſi divortium non interceſſerit, ſed friguſculum, profecto valebit donatio, ſi friguſculum quievit. ¶ Aliqui leg. *Frivolum*.

Friguttio, vel frigutio, vel friguttio, vel fringuttio, vel fringuttio, a. 4. eſt cantare proprium fringillæ avis, a ſono, ut trinſſare eſt hirundinis. *Feſtus, Nonius.* ¶ Tranſlate dicitur de hominibus, qui quaſi fracto gutture loquuntur. *Fulgentius de Serm. priſco.* Friguttire dicitur ſubtiliter adgarrire. *Apul. in Apol.* Vix ſyllabas ſingulas fringultientem.

Fringilla, vel frigilla, f. 1. vel fringillus, m. 2. *fringuello*, σπίζα, avis ſpecies, ita dicta a ſono, quem cantando edit. *Feſt. Martial. l. 9. epigr. 55.* Nunc ſturnos inopes, fringillarumque querelas audit.

Frio, as, a. 1. *ſminuzzare*, פרר, Ger. *reiben*, Gal. *mettre en poudre*, Hiſp. *deſmenuzar*, ψωχω, tero, comminuo. *Plin. l. 23. c. 4.* In Æthiopia triantur hæc, & farinæ modo ſpiſſatur in panem. Adde *Var. l. 1. R. R. c. 9.*

Frit, indecl. dicitur illud in ſumma ſpica jam matura, quod eſt minus, quam granum, a frio, quia facile triatur. *Var. l. 1. de R. R. c. 48.*

Fritilla, æ, f. 1. pultis genus, apud *Arnob. l. 7.* Quid fritilla, quid frumen, quid africæ, &c. *Plin. l. 18. c. 8.* Hodie ſacra priſca, atque natalium pulte fritilla conficiuntur. Alii leg. *fritilla*, ut ſit a *frigo*.

Fritillus, li, m. 2. πύργος, idem ac pyrgus, ideſt, turricula rotunda, per quam tali mittuntur, ne digitis ita a quoquam componi poſſint, ut cadant ad jacentis voluntatem, quæ fritillus intus trochicatim erat effictus, certoſque habebat exciſos gradus, quibus tali impingentes ſonum, ſtrepitumque ederent, fritinnientium, ſive fritillantium avium voci non omnino abſimilem. *Juven. Sat. 14. v. 5.* Parvoque eadem movet arma fritillo. *Mart. l. 4. epigr. 14.* Incertis ſonat hinc & hinc fritillis. ¶ Nonnulli fritillum exponunt luſoriam tabulam.

Fritinnio, is, n. 4. eſt cantare proprium hirundinum, aliarumque minutarum aviculàrum, a ſono. *Var. l. 6. de L. L.* Ejuſdem Ennii ab hirundine, Meſtunde fritinni ſuaviter. *Auct. carm. de Philom.* cicadis tribuit, *v. 35.* Fritinnit rauca cicada. ¶ Tranſlate dicitur de infantibus loqui incipientibus, & garrientibus. *Epigr. 8. inter op. Senecæ.* Sic dulci Marcus qui nunc ſermone fritinnit.

Frivolaria, f. 1. Plautinæ Comœdiæ nomen, quæ amiſſa eſt.

Frivolus, a. 1. 2. *di niun momento, da niente*, פחז, Germ. *nichts ſollend*, Gal. *frivole*, Hiſp. *frivolo*, ψυχρόλογος, quod eſt inane, leve, ludicrum, ineptum, futile, nulliuſve momenti. Aliqui fribolum dicunt, & explicant fere obolo dignum. Sic frivolus labor, *Sen. epiſt. 91.* Frivolum auſpicium, *Sueton. Ner. c. 12. Id. Claud. c. 14.* Modo circumſpectus, & ſagax, nonnunquam frivolus, amentique ſimilis. *Plin. l. 9. c. 7.* Quam ſit frivola animalium ſuperbiſſimi origo. h. e. fragilis, infirma. ¶ *Frivola verba* apud *Feſt.* ſunt, quæ parvam habent fidem. Sic *Juven. Sat. 5. v. 58.* Romanorum omnia regum frivola. ¶ *Frivola* abſolute dicuntur viles res, nullius pretii ſupellex, *ſtraccie*. *Ulp. l. 11. §. 5. ff. de pignorat. act.* Ut ad univerſam penſionem Inſulæ frivola non tenerentur. *Senec. de Tranquil. c. 1.* Nec inter illa frivola mea tam lætus incedo.

Frixorium, vel frictorium, n. 2. *padella*, τήγανον, ſartago, in qua quid frigitur, a ſupino frixum, vel frictum. *Vet. Gloſſ.* Frixorium, τήγανον. Habet etiam *Plin Valer. l. 2. c. 7.*

Frixus, V. Frictus, a, um.

Frondarius, a. 1. *di fronde*, Germ. *das zu den zweigen gehoert*, Gall. *appartenant a des feuilles*, Hiſp. *perteneciente a las hojas*, φύλλινος, quod ex frondibus eſt, vel ad frondes pertinet. *Plin. l. 18. c. 31.* Unus frondator quatuor frondarias fiſcinas complere in die juſtum habet.

Frondatio, f. 3. φυλλισμός, frondium, & ramorum redundantium reſectio. *Col. l. 5. c. 4.* In frondatione cavendum, ne prolixiores pollices fiant.

Frondator, oris, m. 3. *ſfrondatore*, זומר, Ger. *der die aeſt erbawet, und ſaubert*, Gal. *ebrancheur*, Hiſp. *el que quita las hojas*, φυλλολόγος, qui arborum ramos ſupervacuos amputat, & qui e frondibus manipulos facit ad pabulum animantium, & qui manibus folia vitium vellit, quo ardor Solis uvam maturiorem reddat. *Virg. 1. Ecl.* Hinc alta ſub rupe canet frondator ad auras. ¶ Dicitur etiam de ave, quæ in frondibus habitat, vel nidificat. *Serv. in 1. Ecl.*

Frondeo, es, ui, n. 2. *avere frondi*, רענן, Germ. *gruene blaetter haben*, Gal. *porter des feuilles*, Hiſp. *echar, tener hojas*, φυλλοφορέω, frondes habeo. *Virg. 3. Ecl.* Nunc frondent ſylvæ.

Frondeſco, n. 3. φυλλάζομαι, eſt frondes emittere, in frondes abire, frondibus convèſtiri. *Cic. 1. Tuſc.* Cœlum niteſcere, arbores frondeſcere. *Virg. 6. Æn. v. 144.* Simili frondeſcit virga metallo.

Frondeus, a. 1. 2. *di frondi*, φύλλινος, quod totum ex frondibus eſt, ut Frondea corona. *Plin. l. 16. c. 4. Virg. 1. Æn. v. 191.* Nemora frondea.

Frondicomus, a, um, adject. frondes habens quaſi comas. *Prudent. 3. Cathem. v. 102.* Frondicomis habitare locis.

Frondifer, ra, rum, o. 1. 2. *fronzuto*, φυλλοφόρος, frondes ferens. *Lucr. l. 2. v. 359.* Frondiferaſque domos avium.

Frondifluus, a, um, adject. id, cujus cauſa frondes cadunt. *Boet. l. 1. metr. 5.* Frondifluæ frigore brumæ.

Frondoſus, a, um, o. 1. 2. *fronzuto*, πολύφυλλος, quod frondibus abundat. *Virg. 4. Georg.* Corporaque ipſa boum frondoſo deſere luco.

Frons, tis, f. 3. *fronte*, מצח, Ger. *ſtirn*, Gal. *front*, Hiſp. *frente*, μέτωπον, pars altiſſima faciei, a dextra & ſiniſtra temporibus, a ſuperiore parte capillorum radice, ab inferiore ſuperciliis terminata. Frons animi motibus inſervit. Hinc ſæpe accipitur pro vultu, & pro animi noſtri affectu, quem fronte oſtendimus. *Cic. Att. l. 4.* Pompejus Scauro ſtudet, ſed utrum fronte, an mente, dubitatur. *Id. poſt Redit.* Tu ne auſus es iſta fronte cum Gabinio conſociare conſilia peſtis meæ? ideſt iſta audacia, impudentia. ¶ Transfertur etiam ad res inanimatas, & ponitur pro principio, vel parte anteriore cujuſque rei. *Virg. 1. Æneid.* Fronte ſub adverſa ſcopulis pendentibus antrum, &c. *Quintil. l. 4. c. 1.* Ubi frons cauſæ non ſatis honeſta eſt. Sic in acie frons dicitur anterior pars hoſti oppoſita. *Gel. l. 10. c. 9. Salluſt. Catil. c. 59.* Octo cohortes in fronte conſtituit. *Liv. l. 36. c. 44.* Æqua fronte ad pugnam accedere. ¶ Item in ædificiis *la facciata*, *Vitruv. l. 2.* ¶ Item in libris exterior, interiorque voluminis pars frons dicebatur, quæ ornari ſolebat ebore, cedro, buxo, aliave materia. *Ovid. l. 1. Triſt. eleg. 1.* ¶ Item in ſcenis exterior facies. *Virg. 3. Georg. v. 24.* vel ſcena ut verſis diſcedat frontibus. ¶ Frontem dilatare, explicare, porrigere, exporrigere dicimur, cum hilareſcimus; Frontem obducere, corrugare, contrahere, caperare, cum mœremus, & iraſcimur. Sic etiam dicitur Frons explicata, explicita, porrecta, exporrecta, ſerena, pro hilari vultu. Frons obducta, corrugata, contracta, nubila pro mœſto vultu. *Ter. Adel.* Exporge frontem. h. e. vive hilariter. *Hor. l. 3. Carm.* Sollicitam explicuere frontem. *Plaut. Caſ. 2. 4. 3.* Porrectiore fronte mecum loquaris, oportet. ¶ Frontem perfricare, eſt pudorem expellere, deponere: & Homo perfrictæ frontis eſt, qui pudorem abjecit. Mos enim eſt eorum, qui cum pudore aliquid agunt, ut faciem perfricent, natura ipſa ad id impellente, quaſi ad abigendum ſanguinem, qui ex præcordiis ad faciei ſuperficiem confluit. *Calv. apud Quintil. l. 9. c. 2.* Perfrica frontem, & dic te digniorem, qui Prætor fieres, quam Catonem. ¶ Frontem perire, eſt pudorem abjici. *Perſ. Sat. 5. v. 103.* Exclamet Melicerta, periſſe frontem de rebus. ¶ Frontem ferire dicuntur, qui ſupra modum indignantur. *Cic. Att. l. 1. ep. 1.* Puto, in eo te riſiſſe, aut ingemuiſſe, ut frontem ferias. ¶ *Frons occipitio prior*, proverb. eſt, de quo V. Occipitium. ¶ Prima fronte, *a prima viſta*. *Quint. l. 7. c. 2.* Dura prima fronte quæſtio. ¶ *Cæcil. apud Gel. l. 15. c. 9.* maſc. gen. uſurpavit: Nam, inquit, hi ſunt inimici peſſimi, fronte hilaro, corde triſti.

Frons, frondis, f. *fronda*, עלה, Ger. *laubaſt*, Gal. *feuille*, Hiſp. *hoja*, φύλλον, germen arborum, herbarum, & florum. *Cic. pro Cal. c. 18.* Via intercluſa frondibus, & virgultis. *Virg. 2. Æn. v. 249.* Feſta fronde.

Frontale, lis, n. *frontale*, προμετωπίδιον, eſt ornamentum frontis, præcipue in equis, & elephantis. *Liv. l. 37. c. 40.* Ingentes ipſi erant, addebant ſpeciem frontalia, & criſtæ, & tergo impoſitæ turres. Adde *Plin. l. 37. c. 12.*

Frontatus, a, um, o. 1. 2. *chi ha la fronte*, quod frontem habet, vel quod in fronte rei alicujus eſt poſitum, ut Frontati lapides, qui per latitudinem totam porrecti utramque parietis frontem conficiunt. *Plin. l. 35. c. 12.* Vel tecta coctilibus interciſis, frontatiſque. Adde *Vitr. l. 2. c. 8.*

Fronto, onis, m. *chi ha gran fronte*, Germ. *der ein breite ſtirn hat*, Gall. *qui a grand front*, Hiſp. *el que tiene gran frente*, μετωπίας, latam habens frontem. *Cic. 2. de nat. Deor. cap. 29.* Ecquos nævum habere, ecquos ſilos, flaccos, frontones, capitones?

Fronto, onis, m. præceptor M. Antonini Imp. in Philoſophia ſimul, & in Eloquentia, adeo ab illo dilectus, ut ei ſtatuam erigi a Senatu peteret. ¶ Fronto alter, vir clarus rebus tum militaribus, tum urbanis, tempore Neronis.

Frontoſus, a, um, multas habens frontes. *Auguſt. l. 7. de Civ. Dei, c. 4. extr. de Jano.* Ut quanto ille innocentior eſſet, tanto frontoſior appareret.

Fructetum, i, n. locus arboribus pomiferis conſitus. Legitur apud *Auguſt. lib. 1. de Civ. Dei, cap. 10.*

Fructifer, a, um, o. 1. *fruttifero*, פורה, Germ. *fruchtbar*, Gall. *portant fruit*, Hiſp. *que lleva fruto*, καρποφόρος, quod fert fructum, fœcundum, fertile. *Plin. l. 12. c. 5.* Dicuntur inter fructiferas.

Fructificatio, onis, f. fructuum emiſſio. *Tertul. l. 4. cont. Marc. c. 39.* Fructificationes arbuſcularum ſignum æſtivo tempori præſtant.

Fructifico, n. 1. fructum emitto, *Tertul. de reſur. carn. c. 52.* & *de Præſcript. c. 36.*

Fructuarius, a. 1. 2. ἐγκάρπιος, quod fert fructum. *Var. l. 2. R. R. c. 4.* Sus fructuaria. *Col. l. 5. c. 6.* Palmes fructuarius. *Pallad. l. 3. c. 12.* Deciſis male natis, & veteribus (ramis) novellos, & fructuarios ſerva. ¶ Item ad fructum pertinens, ut fructuaria cella, ubi fructus reponuntur. *Col. l. 1. c. 6.* Hinc apud JCtos fructuarius ſervus, cujus ſc. quis uſum tantum habet, proprietatem alius. *Cal. ad Cic. l. 8. Fam. epiſt. 9.* Agros quos fructuarios habent. Sic ſtipulatio fructuaria &c. V. *l. 2. Dig. de penul. & leg. 4. Dig. de Verb. obligat.* ¶ Agri fructuarii ſunt vectigales. *Cælius Cic. l. 8. Fam. ep. 9.* Agros, quos fructuarios habent civitates, vult immunes eſſe.

Fructuoſus, a, um, o. 1. 2. *fruttuoſo*, utile, פורה, Germ. *fruchtbar*, Gal. *fructueux*, Hiſp. *fructuoſo*, πολύκαρπος, fœcundus, utilis, fructum afferens. *Cic. 2. Tuſc.* Ager quamvis fertilis ſine cultura fructuoſus eſſe non poteſt. *Quintil. l. 1. cap. 6.* Vult ſe hominem frugi probare, quia utilis multis, ideſt fructuoſus. *Plin. l. 29. cap. 1.* Fructuoſiſſima ars Medicinæ. *Senec. epiſt. 9.* Fructuoſior eſt adoleſcentia libertorum.

Fructus, us, m. 4. *frutto*, פרי, Germ. *frucht*, Gall. *fruit*, Hiſp. *fruta*, *fruto*, καρπός, omne illud, quod in fundo naſcitur, a *fruendo*, quia *fruor* non tantum *fruitus* facit, ſed & *fructus*, per ſync. *Cic. Att. lib. 11.* In quos ſumptus abeunt fructus prædiorum! *Id. in Parad.* Suis fructibus exercitum alere. *a ſuo ſpeſe*. *Col. l. 5. c. 6.* Quia quæ pars palmitis præcipitata eſt, fructu induitur. ¶ Tranſlate dicitur de fœtu animalium. *Cic. 2. de nat. Deor. de ovibus*. Fructum edere ex ſe ſine cultu hominum & curatione non poteſt. ¶ Item de commodo, & utilitate. *Cic. de Am.* Ex quibus ſperant ſe maximum fructum eſſe capturos. *Liv. l. 34. c. 36.* Fuerat ei magno fructui mare. ¶ Olim dicebant in gen. *fructi*, & *fructuis*. *Ter. Adel. 5. 4. 13.* Nunc hoc fructi pro labore illis fero. *Varro.* Quæro, utrum fructuis, an delectationis cauſa vendatis.

Fructus, a, um, o. 1. 2. idem ac fruitus per ſync. partic. a fruor. *Lucr. l. 3. v. 954.* Sin ea, quæ fructus cunque es, periere profuſa. Adde *Velley. l. 2. c. 104.*

Fruendus, a, um, partic. a fruor. *Cic. 1. Fin. c. 1.* Non parenda ſolum nobis, ſed fruenda etiam ſapientia eſt. *Id. 2. Q. Fr. ep. 14.* Suavitatis noſtræ fruendæ cauſa. *Liv. l. 42. c. 7.* Locare aliquid fruendum.

Frugalis, le, o. 3. *ſobrio*, *temperato*, צנוע, Ger. *ziemlig*, Gal. *eſpargnant*, Hiſp. *templado*, χρήσιμος, moderatus, prudens, abſtinens, temperans, a *frugi*. *Ter. Heaut.* Dedo me patri nunc jam, ut frugalior ſiem, quam vult. *Cic. pro Flac.* Homines ſunt tota Aſia frugaliſſimi. *Id. 2. de Orat. c. 71.* Optimus colonus, parciſſimus, fru-

frugaliſſimus. *Var. l. 3. R. R. c. 2.* Hæc villa frugalior, ac melior eſt, quam tua illa perpolita. ¶ Poſitivi gradus rarus apud optimos ſcriptores, & fortaſſe nullus eſt uſus. nam hi pro *frugali homine*, *frugi* dicunt. Habet *Apul. l. de Mundo*, ſed alio ſenſu: *frugalis maturitas*, h. e. frugum.

Frugalitas, f. 3. *parſimonia*, Germ. *einfältigkeit*, Gal. *frugalité*, Hiſp. *templança*, σωφροσύνη, moderatio, temperantia, a *frugalis*. *Cic. Tuſc. 3. c. 8.* Veriſimile etiam illud eſt, qui ſit temperans, quem Græci σώφρονα appellant, eamque virtutem σωφροσύνην vocant, quam ſoleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modeſtiam; ſed haud ſcio, an recte ea virtus frugalitas appellari poſſit. *Id. pro Deiot.* Omnes ſunt in illo Regiæ virtutes, ſed præcipue ſingularis, & admiranda frugalitas: etſi hoc verbo ſcio laudari Reges non ſolere. *Plin. lib. 4. epiſt. 4.* Quod ceſſat ex reditu, frugalitate ſuppletur.

Frugaliter, adv. *modeſtamente*, *frugalmente*, Ger. *maeſſiglich*, Gal. *ſobrement*, Hiſp. *templadamente*, σωφρόνως, ſobrie, & modeſte. *Cic. pro Dom.* Itaque omnia ſigna, tabulas, ornamentorum quod ſuperfuit in fanis, & communibus locis, tota e Græcia, atque inſulis omnibus honoris P. R. cauſa ſane frugaliter domum ſuam deportavit. *Lactant. de Ira Dei cap. 20.* Strictius, & frugalius vivunt. *Quintil. Declam. 260.* Frugalius vivere.

Frugamenta, orum, a frugibus appellata. *Feſtus*.

Fruges. V. Frux.

Frugi, nomen indecl. o. g. *buono*, *utile*, *neceſſario*, χρηστός, utilis, & neceſſarius, a *fruge*, ut proprie is ſit, unde frugem poſſimus habere, ſive quo fruſ quamus. *Cic. 3. Tuſc. c. 8.* Quia nec qui propter metum præſidium reliquit, quod eſt ignaviæ, nec qui propter avaritiam clam depoſitum non reddidit, quod eſt injuſtitiæ, nec qui propter temeritatem male rem geſſit, quod eſt ſtultitiæ, frugi appellari ſolet, eo tres virtutes, fortitudinem, juſtitiam, prudentiam frugalitas complexa eſt. *Id. 5. Fam.* Illum hominem frugi, & tibi amicum exiſtimabam. ¶ Antiqui ſervum laudare volentes frugi dicebant, qui diligenter domini utilitati, commodiſque ſerviret. *Cic. pro Cluent.* Servus frugi, atque integer. ¶ Sumitur etiam generaliter pro moderato, modeſto, innocente. *Cic. in Ver.* Homines ſatis fortes, & ſatis plane frugi, ac ſobrii. A *Plauto* etiam *Aſin. 1. 3. 23.* Frugi lena dicitur, quæ ſuis rationibus bene conſulit. ¶ Item pro eo, quod modica impenſa ſit. *Quint. l. 5. c. 10.* Frugi victus. *Juven. ſat. 3. v. 167.* Frugi cœnula. *Plin. l. 2. ep. 17.* Atrium frugi, nec tamen ſordidum. ¶ Dicitur etiam frugi eſſe, frugi fieri. *Ter. Eun. 5. 5. 60.* Paratum eſt. A. frugi es. *Cic. Phil. 12. c. 28.* Frugi factus eſt. ¶ Apud *Plautum* vox hæc videtur eſſe ſubſtantiva. habet enim *in Truc. 1. 1. 13.* & alibi ſæpe *homo bonæ frugi*, idem habetur *Dig. l. 11. tit. 3.* niſi forte ubique legendum eſt *frugis*. Quidam tamen *frugi* pro *frugis* dictum antiquo more putant, quemadmodum *famis* pro *famis* dicebatur, ut eſt apud *Voſſ. l. 1. de Anal. c. 46.*

Frugifer, ra, rum, o. 1. 2. *che produce frutti*, *fruttifero*, καρποφόρος, fructus ferens. *Ovid. 5. Met.* Frugiferas meſſes, alimentaque mitia reddat. ¶ Per tranſlationem ponitur pro eo, quod utilitatem affert, *utile*. *Cic. 3. Off. c. 2.* Cum tota Philoſophia frugifera, & fructuoſa, nec ulla pars ejus inculta, ac deſerta ſit.

Frugiferens, entis, o. 3. frugifer. *Lucr. l. 1. v. 3.* Quæ mare navigerum, quæ terras frugiferentes concelebras.

Frugilegus, a, um, o. 1. 2. σιτολόγος, quod fruges colligit. *Ovid. 7. Met. v. 625.* Hic nos frugilegas aſpeximus ordine longo grande onus exiguo formicas ore legentes.

Frugiparens, entis, adject. frugifer. *Fortunat. l. 3. carm. 11.* Frugiparenſque manet.

Frugiparus, a, um, adject. qui fructus parit. *Avien. Phænom. Arat. v. 1054.* Singula frugiparos attollunt tempora fructus.

Frugiperda, arbor, quæ facile fruges amittit. *Plin. l. 16. c. 26.* Ocyſſime ſalix amittit ſemen, antequam omnino maturitatem ſentiat, ob id dicta ab Homero frugiperda.

Fruiſcor, eris, d. 3. idem ac fruor, unde formatum eſt. *Metel. ad Domitios, apud Gel. l. 17. c. 2.* Ego neque aqua, neque igni careo, ſed ſumma gloria fruiſcor.

Fruiturus, o. 1. 2. partic. temporis futuri a *fruor*. *Cic. 3. Tuſc. c. 17.* Qui præſentibus voluptatibus frueretur, conſideretque, ſe eſſe fruiturum.

Fruitus, a, um, partic. a verbo *fruor*. *Senec. ep. 93.* Omnium rerum cognitione fruiti ſumus. *Ulp. l. 29. Dig. Quib. mod. uſufr.* Non meo nomine, ſed ſuo fruitus eſt.

Frumen, inis, n. λάρυγξ, ſumma pars gulæ interior, per quam cibum lingua demittit in ventrem. *Serv. in 1. Æn.* Frumen, eminens ſub mento gutturis pars, laryngem Græci vocant, Latini, & Celſus fauces. ¶ Eſt etiam pultis genus, apud *Arnob. l. 7.*

Frumentaceus, a, um, o. 1. 2. *di formento*, σιτώδης, quod ex frumento eſt. *Veget. l. 1. c. 57.* Farina frumentacea.

Frumentarius, a, um, o. 1. 2. cio, *che a formento ſi conviene*, σιταγωγικός, quod ad frumentum pertinet. *Var. R. R. 1. 7.* Frumentarius campus. *Cic. 5. Ver. c. 5.* Omnem utilitatem, opportunitatemque provinciæ Siciliæ conſiſtere in re frumentaria maxime. *Id. in Brut. c. 62.* Frumentaria lex. ¶ Frumentarii dicuntur negotiatores frumenti, *mercanti da biade*. *Cic. 3. Off.* Frumentarius ille Rhodius. ¶ Frumentarii etiam dicebantur Imperatorum temporibus, quos Agentes in rebus vocant *JCti in Cod.* ſæpe. V. *Agentes*, & *Curioſus*.

Frumentatio, f. *raccolta di formento*, Ger. *auſſamblung des getreyds*, Gal. *proviſion de blé, qu'on va faire dehors*, Hiſp. *proviſion de trigo*, σιτολογία, frumenti collectio, & ſpeciatim egreſſio militum ad frumentum in caſtra congerendum. *Caſ. 7. B. G.* Noſtras pabulationes, frumentationeſque obſervabat. ¶ Frumentatio etiam dicebatur diſtributio frumenti, quæ Romæ fiebat, poſtquam Principes receperant curam publicæ annonæ, σιτομετρία. *Suet. in Aug. c. 42.* Impetum ſe cepiſſe ſcribit frumentationes publicas in perpetuum abolendi.

Frumentator, m. 3. *frumentiere*, σιτολόγος, qui frumentatum proficiſcitur. *Liv. l. 31. c. 36.* Copiis diviſis, ad confectandos vagos frumentatores emiſit. ¶ Item qui frumentum mercatur, frumentarius. *Id. l. 2. c. 34.* In Volſcis ne emi quidem potuit: periculum quoque ipſis frumentatoribus fuit.

Frumentor, aris, d. 1. *raccogliere formento*, שבר, Germ. *korn ſamlen*, Gal. *faire proviſion de blé*, Hiſp. *coger trigo*, σιτολογέω, frumentum colligo, & fere de militibus dicitur. Pompejus Domitio inter *epiſt. Cic. ad Att. lib. 8.* Neque ſolus ſuſtinere poteris, ut frumentatum eas. *Liv. l. 31. c. 36.* Cum in propinquo agro frumentarentur Romani.

Frumentum, ti, n. 2. *frumento*, *formento*, שבר, Germ. *korn*, Gal. *blé*, *froment*, Hiſp. *panar*, *trigo*, σῖτος, ſeges cujuslibet generis, a *fruendo*, quaſi *fruimentum*, quia eſt fructus terræ, quo alimur, fruimurque. Porro frumenta dicuntur, quæcunque emittunt ariſtas. *Serv.* Hinc frumenti genera numerantur, far, quod adoreum dixerunt, ſiligo, triticum, hordeum, a *Plin. l. 18. c. 8.* *Cic. 5. Att. ep. 18.* Locus copioſus a frumento. *Caſ. l. 3. B. C. c. 49.* Major ſpes maturitate frumentorum proponitur. ¶ *Plin. l. 15. c. 19. & l. 17. c. 27.* frumenta vocat minuta grana in ficis.

Fruniſcor, eris, itus ſum, dep. 3. *fruire*, *godere*, idem quod *fruor*. Verbum eſt antiquum, & pæne obſoletum. *Plaut. Rud. 4. 3. 73.* Hic tu, niſi malum, fruniſci nihil potes. Al. leg. *fruiſci*. Et ſane a *fruor* veriſimilius eſt *fruiſcor* fieri, quam *fruniſcor*. Tamen conſtanter legitur apud *Gell.* qui de eo ſic habet *l. 17. c. 2.* Fruniſci rarius fuit in ætate M. Tullii, ac deinceps infra rariſſimum: dubitatumque eſt ab imperitis Latinitatis, an Latinum foret. Non modo autem Latinum, ſed jucundius amœniuſque etiam verbum eſt *fruniſcor*, quam *fruor*. Deinde ſubdit exemplum *Q. Metelli Numidici*, qui caſte puræque lingua uſus Latina videtur; & *Novii in Attellana*. Adde *Lucil.* & *Cal.* apud *Non. c. 2. n. 343.* ubi alii *fruiſcor* reponunt. *Feſtus* quoque hæc habet: Fruniſcor, & frunitum dixit Cato: noſque cum adhuc dicimus infrunitum, certum eſt, antiquos dixiſſe frunitum. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ. 12. n. 122.* & *Fabret. pag. 137.* filiis ſuis infeliciſſimis, qui ætate ſua fruniti non ſunt. *Petron. in fragm. Tragur. c. 43. Burm.* Frunitus eſt, quamdiu vixit. *Et cap. 44.* Ita meos fruniſcar.

Frunitus. V. vocem præced.

Fruor, eris, fruitus, vel fructus ſum, per ſync. d. 3. *godere*, *fruire*, הנה, Ger. *genieſſen*, Gal. *jouir*, Hiſp. *gozar*, ἀπολαύω, potior, fructum, voluptatemque percipio. Conſuetudo fructum ab uſu diſtinxit, ita ut *uti* ſit ad commoditatem, & utilitatem, *frui* non ad uſum modo, ſed etiam ad quæſtum, vel delectationem, ut Juriſconſulti docent. *Flor. l. 2. c. 6. de Annibale*. Victoria cum poſſet uti, frui maluit. *Senec. de vita beata, c. 10.* Tu voluptate frueris, ego utor. ¶ *Donat. in Eun. a. 4. ſc. 7.* ſcripſit, Frui eſt veſci, a frumine, quæ eſt ſumma pars gulæ, a qua re etiam his, quæ nec cibo, nec poculo ſunt, frui dicimur καταχρηστικῶς, utpote rebus Venereis, & delectatione odoris, viſus, auditus, & cæteris. *Cic. 1. Fin. c. 39.* Sapiens fruitur præſentibus. *Ter. Phor. 1. 3. 13.* Ita me Dii ament, ut mihi liceat quod amo frui. ¶ Interdum uſurpatur pro delectari. *Claud. Paneg. Mall. v. 224.* Qui fruitur pœna, ferus eſt. *Tacit. 3. hiſt. c. 83.* Exſultabant, fruebantur, nulla partium cura malis publicis læti. ¶ Olim quarto caſui jungebatur, ut ſæpe legitur apud *Plaut.* & apud *Apul. l. 8. Met.* ¶ Partic. *fructus ſum* legitur apud *Vellej. l. 2. c. 104.*

Fruſino, Fruſinum, Phruſino, Fruſinona Colonia, *Froſolone*, al. *Froſinone*, urbs olim Latii, in Hernicis, nunc opp. in Campania Romana, in colle, verſus confinia R. Neap. apud Coſam flu. Verulo propinq. *Juven. ſat. 3. Plin. l. 3. c. 5.*

Fruſtatim, adv. *a pezzo a pezzo*, Ger. *ſtuck weiſe*, Gal. *par piece*, Hiſp. *a pedaçor*, κατὰ μέρος, per fruſta. *Plin. l. 20. c. 19.* Aut fruſtatim in patinis. Adde *Pompon. Non. c. 2. n. 337. Apic. l. 4. c. 2.* & *Prudent. Pſychom. v. 720.*

Fruſtillatim, adv. κατὰ λεπτὰ μέρη, per fruſtilla. *Plaut. Curc. 4. 4. 20.* Ut hic formicæ te fruſtillatim differant.

Fruſtillum, i, n. diminut. a fruſtum, *pezzetto*. *Arnob. lib. 2.* Fruſtilla ignea, & *l. 7.* Fruſtilla parvula.

Fruſto, as, avi, atum, a. 1. in fruſta concidere. *Flor. l. 2. c. 2.* Cum Punicæ prædæ omnibus promontoriis inſuliſque fruſtarentur, & fluitarent. Ita *Salmaſ. Grev.* Alii leg. *fruſtrarentur*. h. e. portum nullum tenere poſſent.

Fruſtra, adv. *in vano*, חנם, Ger. *umbſunſt*, Gal. *en vain*, Hiſp. *en valde*, *en vano*, μάτην, incaſſum, nequidquam, a *fraude*, pro *fraude*. quia quod fruſtra fit, fraudat deſiderium ejus, qui id facit. *Cic. de Sen.* Ita vixi, ut non fruſtra me natum exiſtimem. ¶ Fruſtra habere aliquem eſt decipere, circumvenire. *Plaut. Amph. argum. 2. v. 5.* Is ſervum, & dominum fruſtra habet. ¶ Fruſtra eſſe dicitur, quod exitum ſperatum non habet, quodque ex ſententia non evenit. *Sall.* Cujus neque conſilium ullum, neque inceptum fruſtra erat. ¶ Item fruſtrari, falli, errare. *Plaut. Perſ. 2. 3. 60.* Nunquam hercle hodie hic prius edis, ne fruſtra ſies. *Salluſt. Jug. c. 85.* Ut neque vos capiamini, neque illi fruſtra ſint. Facete *Ennius in Satyr. apud Gel. l. 18. c. 2.* Qui lepide poſtulat alterum fruſtrari, Quem fruſtratur, fruſtra eum dicit fruſtra eſſe, &c. h. e. ut *Popma* explicat *de differ. verb. l. 2.* & *Par. in Lex. Crit.* Qui ſtudet alium fallere, non ſtatim poteſt dicere, eludi & falli eum, quem ipſe fallere vult, &c.

Fruſtrabilis, le, adject. vanus, inanis. *Arnob. lib. 2.* Res fruſtrabili expectatione præſumpta. *Et l. 6.* Res vacua imaginatione fruſtrabiles.

Fruſtratio, onis, f. *inganno*, מרמה, Germ. *betriegung*, Gall. *abuſement*, *fruſtration*, Hiſp. *engano*, ἀπάτη, deceptio, eventus præter opinionem. *Planc. Cic. 10. Fam. ep. 23.* Tanto majorem his fruſtratio dolorem attulit. *Plaut. Amph. 3. 1. 14.* In horum familiam fruſtrationem hodie injiciam maximam. *Liv. l. 25. c. 25.* Cum longo ſermone habito dilatus per fruſtrationem eſſet. *Id. l. 38. c. 25.* Fruſtratio Gallorum eo ſpectabat, ut tempus tererent.

Fruſtrator, oris, m. qui fruſtratur, decipit. *Symmach. l. 10. ep. 51.* Fruſtrator judicum. *Leg. 19. Dig. de vi &c.* Fruſtrator debitor conſtitutus eſt.

Fruſtratorius, a, um, adject. vanus, fallax. *Tertul. de Anim. c. 47.* Fruſtratoria ſomnia. Adde *Arnob. l. 7.*

Fruſtratus, us, ui, m. *Plaut. Men. 4. 3. 21.* Aliam poſthac invenito, quam tu habeas fruſtratui. h. e. quam fruſtra habeas, decipias.

Fruſtratus, a, um, particip. qui decepit, & eluſit. *Liv. l. 2. c. 13.* Clœlia fruſtrata cuſtodes. *Solin. c. 1.* Fruſtratus vincula. ¶ Et paſſiva ſignif. *Vellej. l. 2. c. 43.* Intellexit fruſtratum eſſe viſum ſuum.

Fruſtro, as, avi, atum, a. 1. idem quod fruſtror. *Diomed. l. 1. 1. ex Cæſaris fragmento*: Non fruſtrabo vos milites. Aliud exemplum ex *Ennio apud Gel. l. 18. c. 2.* V. in Fruſtra. ¶ Uſitatius tamen eſt

Fruſtror, aris, atus ſum, dep. 1. *ingannare*, *defraudare*, Ger. *betriegen*, Gal. *fruſtrer*, *abuſer*, Hiſp. *falſar*, *enganar*, διαψεύδω, decipio, fallo, a fruſtra. *Ter. Andr. 2. 3. in fi.* Hæc ſpes me fruſtrata eſt. *Cic. 4. Acad. c. 20.* Seipſum fruſtrari. *Col. l. 1. c. 1.* Cum imprudenter facta opera fruſtrantur expenſas. *Id. præfat. l. 1.* Fruſtrari laborem, *gettar la fatica in darno*. ¶ Paſſiva ſignificatione *Aurel. Vict. de Viris illuſt. c. 42. de Annib.* Primum a Fabio Maximo fruſtratus, deinde a Valer. Flacco repulſus. Alii rectius legunt *fraſtus*.

Fruſtulentus, a, um, o. 1. 2. *pieno di pezzi*, plenus fruſtis. *Plaut. Curc. 2. 3. 34.* Si fruſtulenta eſt, da, obſecro, hercle ſorbeam.

Fruſtulum, li, n. 2. τεμάχιον, dimin. a fruſtum. *Apul. 1. l. Mileſ.* Fruſtulum panis.

Fruſtum, ſti, n. 2. *pezzo*, *particella*, פת, Germ. *ſtuck*, Gall. *piece*, Hiſp. *pedaço*, τεμάχιον, rei cujuſque particula. *Virg. 1. Æn. v. 212.* Pars in fruſta ſecant. *Cic. Phil. 2. c. 25.* Fruſtis eſculentis vinum redolentibus gremium ſuum, & totum tribunal implevit. *M. Cato apud Gell. l. 1. c. 15.* Fruſto panis conduci poteſt, vel uti taceat, vel uti loquatur. h. e. vili pretio. ¶ Fruſtum hominis, fruſtum pueri, convicium eſt. *Plaut. Perſ. 5. 2. 67.* Loquere tu etiam, fruſtum pueri?

Frutectum. V. Frutetum.

Frutetoſus, ſive frutectoſus, o. 1. 2. θαμνώδης, fruticibus abundans. *Plin. l. 19. c. 7.* Siccis hæc, & ſabuloſis locis, frutetoſiſque naſcuntur. Adde *Col. l. 2. c. 2.*

Frutetum, ſive melius frutectum, n. 2. θαμνών, locus, ubi multi frutices ſunt, a fruticetum, per ſync. *Plin. l. 18.* Fruteta igni optime tolluntur. *Col. l. 6. c. 22.* Frutetis, & carectis durantur ungulæ.

Frutex, ticis, m. 3. θάμνος, dicitur, qui ad juſtam magnitudinem arboris non aſſurgit, & ſtatura ſimilis eſt multis herbis, ſed non demoritur, neque areſcit, ut herba. *Plin. l. 16. c. 36.* Inter ea, quæ frigidis gaudent, aquaticos frutices dicere convenit. ¶ Aliquando ponitur pro ſtirpe. *Suet. in Veſp.* Singulos repente ramos a frutice dedit. ¶ Tranſlate dicitur de ſtupido. *Plaut. Moſt. 1. 1.* Nec veri ſimile loquere, nec verum, frutex.

Fruticatio, f. 3. in arboribus dicitur, cum multos ramos fruticantes producunt. *Plin. l. 17. c. 1.* Ita enim appellatur in ipſis arboribus fruticatio inutilis.

Fruticeſco, n. 3. θαμνοῦμαι, eſt frutices emittere. *Plin. l. 17. c. 27.* Quia celeriter fruticeſcunt.

Fruticetum, i, n. *macchia*, *ceſpuglio*, *boſcaglia*, locus fruticibus plenus, arbuſculis ſeſe implicantibus impeditus. *Horat. l. 3. od. 12.* Celer alto latitantem fruticeto excipere aprum.

Frutico, as, n. 1. fruticor, aris, d. 1. *germogliare*, צמח, Germ. *wachſen*, *auſſchieſſen*, Gal. *germer*, *bourgeonner*, Hiſp. *brotar*, θαμνίζω, frutices emitto, pullulo. *Plin. l. 17.* E matre radi jubetur, ne fruticet. *Col. l. 2. c. 9.* Ubi ex uno ſemine pluribus culmis fruticavit. *Cic. Att. 15. ep. 4.* Exciſa eſt arbor, non evulſa; itaque, quam fruticetur, vides.

Fruticoſus, a, um, o. 1. 2. θαμνώδης, quod longe lateque fruticat, & multos habet fruticantes ramos. *Plin. l. 20. c. 13.* Latiora ſativæ folia, rami fruticoſiores. hoc eſt foliis, ac ſurculis abundantiores. *Id. l. 16. c. 36.* Fruticoſiſſimus calamus. *Ovid. 6. Met. v. 344.* Vimina fruticoſa.

Fruti, vel Frutis, f. 1. cognomen Veneris, a fruendo, nempe a *fruitur*. Scaliger cenſet eſſe ex Ἀφροδίτη, per aphæreſin. *Solin. c. 8. Aug. de Civ. l. 4. c. 21.* V. *Frutinal*.

Frutinal, n. 3. templum Veneris Frutis. *Feſt.* Sed aliqui cenſent, Feſtum incidiſſe in codices vitioſos, ubi *Frutinal* eſſet exaratum pro *Erucinal*, idque eſſe ab Erycina Venere, imo nullam eſſe Venerem *Fruti*, ſed ſcriptum fuiſſe *Eryci*, unde fecerint *Fruti*: proinde apud Solinum pro *Fruti* debere *Erycis* repom.

Frux, frugis, f. *frutto della terra*, καρπός, omne illud, quod ex fructu terræ in alimoniam vertimus, & dicitur non ſolum de frumentis, ut de tritico, hordeo, &c. ſed etiam de leguminibus, ut de faba, cicere, &c. imo de eo, quod ex

ex vino, ex ſylvis andaie, ex cretæ fodinis, & lapidicinis capitur, a fruendo. V. Paul. JCtum l. 77. Dig. de V. S. Auſon. in Monoſyl. Ante equidem campis, quam ſpicea ſuppeteret frux. Cic. in Orat. Inventis frugibus, glande veſci. Id. pro Roſc. Amer. Non omnem frugem, neque arborem in omni agro reperire poſſis. Id. 5. Ver. Senatus permiſit, ut vini, & olei decumas, & frugum minutarum, quas ante te Quæſtores in Sicilia vendere conſueſſent, Romæ venderent. Loquitur de leguminibus, quæ minores fruges dicuntur ratione pretii, ac dignitatis, ut Servius ſcripſit in 1. Æn. Sed fortaſſe, ut Voſſius interpretatur, Cicero non legumina ſolum, ſed etiam frumentum complexus eſt, quæ minores ſunt fruges, ſi conferantur cum arborum fructibus. ¶ Frequentiſſime ad homines transfertur, & ſignificat rectam, honeſtamque vivendi rationem. V. Frugi. Cic. pro Cœl. c. 12. Emerſiſſe aliquando, & ſe ad frugem bonam, ut dicitur, recepiſſe. Plaut. Trin. 1. 2. 81. Quin eum reſtituis? quin ad frugem corrigis? ¶ Perſ. ſat. 5. v. 63. purgatas inſeris aures fruge Cleanthea. h. e. diſciplina, & præceptis Stoicorum.

F ANTE U.

Fuam, as, at, pro ſim, vel fuerim, aut ſiem, verb. defect. frequens eſt apud Plaut. ut Bacch. 1. 2. 48. Metuo, ne Phœnix ſuam. Capt. 2. 3. 71. Caveto mihi iratus fuas. Virg. Æneid. 10. v. 108. Tros, Rutulusve fuat. Et fuere, pro eſſet. Lucret. l. 5. v. 849. In dubio fueret.

Fucæ, arum, f. maculæ in facie. Col. l. 10. v. 124. lacrymoſaque cepa Ponitur, & lactis guſtum quæ condiat herba Dejectura quidem fronti data ſigna fucarum. Ita leg. quidam, & interpretantur maculas in facie. Sed vera lectio eſt fugacum, h. e. ſtigmatum, quæ fugitivis ſervis in fronte inuruntur, metonym. Eſt enim ſermo de lepidio, quæ herba eſt vim habens tollendi de cute cicatrices, ut Plin. l. 20. c. 17. docet.

Fucāte, adv. cum fuco. Auſon. in proſa poſt Idyl. 7. ad Heſper. fil. Fucatius concinnata.

Fucātus, a, um, o. 1. 2. φυκωθεὶς, fuco tinctus, ut Fucatæ mulieres, quæ medicamentis quibuſdam colorantur, & vitia corporis inductis coloribus tegunt. Cic. in Brut. In quo naturalis ineſſet, non fucatus nitor. ¶ Per translationem accipitur pro ficto, & ſimulato. Cic. de Am. Secerni blandus amicus a vero, & internoſci tam poteſt, adhibita diligentia, quam omnia fucata, & ſimulata a ſinceris, atque veris. Id. pro Plan. c. 9. Vicinitas non fucata, non fallax. ¶ Gell. l. 13. c. 25. Eſſe videtur verſus Homeri ſimplicior, & ſincerior, Virgilii autem νεωτερικώτερος, & quodam quaſi ferrumine immiſſo fucatior. più abbellito.

Fucilis, le, o. 3. fucatus, falſus, a fucus. Feſt.

Fucinus, m. 2. Lago di Celano, di Marſo, di Tagliacozzo, lacus Latii, in finibus Marſorum, ab opp. vicino. Hinc Aqua Martia Romam perducta. Virg. 7. Æn.

Fuco, as, a. 1. colorare, imbellettare, Ger. faerben, Gal. farder, Hiſp. afeytar, enxalvegar, φυκόω, pingo, fucum rei alicui induco. Cic. 1. de nat. Deor. Formare, fucare, colorare, animare non poſſent. Gel. l. 7. c. 14. Genus orationis cum fucatur, atque prælinitur, præſtigioſum fit.

Fucōſus, a. 1. 2. finto, מזויף, Germ. gefaelſcht, wie einer farb angeſtrichen, Gall. fardé, deguiſé, Hiſp. afeytado, arrebolado, φυκώδης, non ſyncerus, quaſi fuco tectus, & adulteratus. Cic. pro Rab. Poſt. c. 14. Auditæ, viſæque merces fallaces quidem, & fucoſæ, chartis, & linteis, & vitro delatæ. ¶ Fucoſa amicitia, ambitioſa, ac ſpecie ſplendida. Cic. Att. l. 1. ep. 18. Illæ ambitioſæ noſtræ, fucoſæque amicitiæ.

Fucus, ci, m. 2. fuco, Germ. farb, Gall. fard, Hiſp. afeyte, φῦκος, herbæ marinæ genus, qua veſtes tinguntur, & eſt inter maris ejectamenta, uti & muſcus, ſeu muſcum marinum. Aliqui algam appellant. Sed Plin. l. 13. c. 25. negat, Linguam Latinam habere nomen, quo Græcum φῦκος exprimat. Eſt colore rutilante, & quodammodo Puniceo. Accipitur autem frequentiſſime pro colore hujus herbæ, & generatim pro quavis tinctura, e. g. pro eo medicamine, quo mulieres faciem tingunt, ut vitia corporis occultent, & candorem, ac ruborem inducant. Cic. 3. de Or. His tribus Figuris inſidere quidam venuſtatis, non fuco illitus, ſed ſanguine diffuſus debet color. ¶ Translate uſurpatur pro ornamento extrinſeco levi, & inani. Cic. 2. de Or. Sententiæ vero ſine pigmentis, fucoque puerili. ¶ Item pro fraude, aſtutia, inſidiis, in quibus veritas occultatur. Hinc Facere fucum, idem eſt quod decipere. Cic. de pet. Conſ. Si eum, qui tibi promiſerit, fucum, ut dicitur, facere velle ſenſeris. Et Sine fuco, idem eſt, quod ſimpliciter, & ſine fraude. Cic. Att. l. 1. ep. 1. Prenſat Galba ſine fuco, ac fallaciis, more majorum. ¶ Fucus item, genus eſt inſecti, apis ſimilitudine, ſed majore corpore, quod non mellificat, neque operam aliquam præbet in faciundo opere (niſi quod ad fovendos fœtus concalefaciendo adjuvat) & conſumit alimenta, quæ apes congeſſerunt. Plin. l. 11. c. 3. & 11. Virg. Georg. 4. v. 168. Ignavum fucos pecus a præſepibus arcent. ¶ Denique genus eſt, ceræ, ſeu glutinis, quo apes alvearia circumlinunt. Virg. 4. Georg. v. 38. tenuia cera Spiramenta linunt, fucoque, & floribus oras explent.

Fue, interjectio ructum emittentis. Plaut. Moſt. 1. 1. 37. Quam confidenter loquitur! fue. Tr. At te Jupiter, Diique omnes perdant, oboluiſti allium.

Fuga, æ, f. fuga, מנוס, Germ. ein flucht, Gall. fuite, Hiſp. huyda, φυγή, fugiendi actus, a Græca voce allata. Cic. Att. l. 7. Mitto illam fugam ab urbe turpiſſimam. ¶ Sumitur etiam pro curſu. Virg. 1. Æn. Volucremque fuga prævertitur Hebrum. ¶ Item pro evitatione, declinatione. Liv. l. 3. Hanc ignominiam, ſi non alia honoris fuga fuiſſet, vel exilio, vel morte vitaſſem. Cic. pro Mur. c. 4. Laboris fuga deſidiam arguit. ¶ Item pro exilio. Id. 3. de Orat. Cum exilium & fugam deprecaretur. Hinc lata fuga, h. e. exilium vagum. Marcian. JCtus l. Exilium Dig. de interd. & releg. Vide Exilium. ¶ Fugæ ſe dare, vel fugam capere, in fugam ſe conjicere, porſi in fuga. Cæſ. Cic. & al. ¶ Fugam facere, duplicem habet ſenſum. V. Facio.

Fugacĭter, adv. fuggendo. Liv. l. 28. c. 8. Utrum ab ſe audacius, an fugacius ab hoſtibus geratur bellum.

Fugalia, n. 2. vel 3. Feſtum Romæ in memoriam fugatorum Regum. Auguſt. l. 2. de Civ. c. 6. Sed aliqui dicunt, fuiſſe ſacra, quæ exules Jovi faciebant, & Græce fuiſſe appellata Φύξια, quippe Ζεὺς Φύξιος, præſes exulum, qui φυγάδες dicuntur. V. Fugia.

Fugātor, oris, m. qui fugat. Tertul. in carm. adverſ. Marcion. l. 5. c. 10. Mundator carnis feræ, mortiſque fugator.

Fugātrix, icis, f. quæ fugat. Tert. adv. Gnoſt. c. 12. Dilectio fugatrix timoris.

Fugātus, a, um, fugato, poſto in fuga. Cic. 3. Off. c. 31. Latini fuſi, & fugati. Cæſ. 7. B. G. c. 68. Fugato equitatu.

Fugax, cis, o. 3. Fugace, בורח, Ger. flüchtig, Gal. fuyant, Hiſp. fugaz, huydor, φυγάς, qui facile fugit, a fugio. Virg. 10. Æn. Si forte fugacem conſpexit capream. ¶ Invenitur aliquando pro fugiens. Senec. 4. Benef. c. 31. Fugaciſſimus gloriæ. Ovid. 4. Triſt. el. 10. Fugax ambitionis. Id. Triſt. l. 3. el. 2. v. 9. Fugax rerum. ¶ Item pro veloci, celeri. Virg. l. 10. Cum quo Latagum, Palmumque fugacem. ¶ Translate ponitur pro eo, quod cito præterit, quod cito perit, ut Anni fugaces, qui cito elabuntur. Horat. l. 2. od. 14. Perſica fugacia, quæ decerpta facillime corrumpuntur. Plin. l. 15. c. 12.

Fugēla, æ, f. idem quod fuga. Apul. Apol. Ab iis nunc magna fugela in ganeum fugit. Sic in Catonis fragmentis apud Popmam legitur maxima fugela.

Fugia, f. 1. Dea, a fugando, quod fugaret hoſtes. L. Viv. ad Auguſt. l. 2. Civ. D. c. 6.

Fugiens, entis, o. 3. quod fugit. Cæſ. 1. B. C. c. 69. Nemo erat adeo tardus, aut fugiens laboris. ¶ Vinum fugiens dicitur, quod non facile annos fert, ſed cito corrumpitur. Cic. 3. Off. c. 23. Qui vinum fugiens vendat ſciens. ¶ Apud JCtos fugiens accipitur aliquando pro reo, quem & Græci φεύγοντα dicunt. Juſtin. l. 2. Cod. de Juram. propt. cal.

Fugio, is, fugi, n. 3. נס, Ger. fliehen, Gal. fuir, Hiſp. huyr, φεύγω, cum curſu, & celeritate diſcedo, in fugam me conjicio, a verbo Græco, quod allatum eſt, Cic. 10. Fam. Fugiſſe enim ex prælio Mutinenſi dicuntur notiſſimi latronum duces. Plaut. Perſ. 3. 3. 30. Fugere a foro. ¶ Sumitur etiam pro vitare, vel declinare, cum acc. Cic. de Leg. Agr. Nec quorum oculos offendebat, eorum ipſorum conſpectum fugere auſus eſt. Id. in Piſon. Fugere aliquem oculis, ſchivarſi del mirare. ¶ Item cavere, nolle. Horat. l. 1. od. 9. Quid ſit futurum cras, fuge quærere. ¶ Fugere etiam dicuntur, qui celeriter iter faciunt. Virg. 3. Æn. Tendunt vela Noti, fugimus ſpumantibus undis. ¶ Vinum fugiens. V. Fugiens. ¶ Partic. fugiturus. Ovid. ep. 2. v. 47. Remigiumque dedi, quo me fugiturus abires. ¶ Fugere pro oblivisci. V. Fugit.

Fugit, iebat, imp. 3. eſt neſcire, non recordari, ſcordarſi, non ſapere. Cic. 4. Fam. Neque doctiſſimorum, quos ſemper coluiſti, præcepta te fugiunt. Id. l. 13. Cum me non fugiat, quanta ſit in Prætore auctoritas. Id. ad Q. Fr. De Cæſare fugerat me ad te ſcribere.

Fugitans, antis, o. adject. chi fugge. Ter. Phor. 4. 3. 18. Herus meus liberalis eſt, & fugitans litium.

Fugitivarius, ii, m. Fugitivarii apud antiquos fugitivorum ſervorum reprehenſores erant, qui eam operam prohibebantur, ut fugitivos inveſtigatos reducerent. In Pandectis in l. ſi apud te, ff. de ſerv. fug. Non enim ambo pecuniam, ego, & fugitivarius depoſuimus. Flor. l. 3. c. 19. Qui per fugitivarios retrahi debuiſſent. ¶ Translate dicitur de quocumque, qui rem fugientem cohibet & perſequitur. Var. l. 3. R. R. c. 14. de cochleis. Aquæ claudendæ, ne fugitivarius ſit parandus. ideſt ne, ſi locus fugæ pateat cochleis, cogaris poſtea, tanquam fugitivos ſervos, ſic cochleas fugitivas perſequi, & uti miniſterio reprehenſorum.

Fugitīvus, a, um, o. 1. 2. fuggitivo, בורח, Ger. entlauffener, Gal. fugitif, Hiſp. huydo, δραπέτης, qui aufugit. Ter. Heaut. 4. 2. Retraham me ad illud fugitivum argentum. Cic. 6. Ver. c. 30. Fugitivus a domino. Id. ib. Fugitivus a jure, & legibus. Ovid. 2. de remed. amor. Fugitivus amor. Martial. l. 7. ep. 46. Fugitiva gaudia. Plin. l. 18. c. 16. In tantum columbis grata (farrago) ut paſtas ea negent illius loci fugitivas fieri. ¶ Fugitivus ſervus dicitur, qui a domino ea mente recedit, ne ad eum redeat, etiamſi, mutato poſtea conſilio, ad eum revertatur. Cic. 5. Tuſc. Vivebat cum fugitivis, cum facinoroſis, cum barbaris. ¶ Fugitivus, & perfuga differunt, nam ille eſt ſervus, hic miles ſigna deſerens. Liv. l. 30. c. 37. Perfugas, fugitivoſque, & captivos omnes redderent Romanis. Adde c. 43. extr. Nihilominus fugitivum de milite dixit Claud. Saturnin. Dig. l. 4. 8. tit. 19. leg. 6. Tempus diſcernit emanſorem a fugitivo.

Fugĭto, as, a. 1. fuggire in diverſe parti, δραπετεύω, huc, illuc fugio. Ter. Eun. Fugitando fugi, ne quis me cognoſceret. Plaut. Aſin. Herum noſmet fugitare cenſes? ¶ Eſt etiam verbum activum pro ejicere, freq. a fugo. Plaut. prol. Pſeud. v. 8. Semper odiſtis malos, & lege, & legionibus hos fugitaſtis, Quirites.

Fugĭtor, oris, maſc. qui fugit. Plaut. Trin. 3. 2. 97. Credo, actrem fugitorem fore.

Fugo, as, avi, atum, a. 1. fugare, mettere in fuga, cacciare, הבריח, Ger. verjagen, Gal. chaſſer, mettre en fuite, Hiſp. ahuyentar, τρέπω εἰς φυγήν, in fugam aliquem converto, & fugientem inſequor, expello, ejicio. Cic. de Aruſp. Reſp. cap. 4. Armatum civem, qui lapidibus, qui ferro alios fugaret.

Fulcīmen, inis, n. idem quod fulcimentum. Ovid. 6. Faſt. v. 269. Terra pilæ ſimilis, nullo fulcimine nixa.

Fulcimentum, ti, n. 2. ſoſtegno, ſoſtenimento, משען, Ger. underſatz, Gal. appuy, ſupport, Hiſp. ſoſtentamiento, ἔρεισμα, quod aliquid fulcit, & ſuſtinet. Solin. c. 33. Dum fera aſſuetis fulcimentis innititur. Macrob. l. 7. Saturn. c. 9. Deſertum fulcimentis ſuis labitur in ruinam. Quidam Lexicographi etiam Plauto adſcribunt Trinum. 3. 2. 94. ſed varia eſt lectio. V. Fulmenta.

Fulcio, is, ſi, tum, a. 4. ſoſtentare, fortificare, סמך, Germ. underſetzen, Gall. ſoutenir, Hiſp. ſuſtener, ἐρείδω, munio, ſuſtento. Colum. l. 6. c. 24. Fulcire cibis vaccas fœtas. Cic. 4. Academ. Qui fulcire putatur porticum Stoicorum. Id. poſt red. in Sen. Horum Conſulum ruinas vos Conſules veſtra virtute fulſiſtis. Id. pro Rab. Poſt. c. 16. Labentem fulſit re, fortuna, fide. Id. 3. Offic. c. 22. Imperium debet benevolentia fultum eſſe.

Fulcītus, a, um, fultus. Cæl. Aurel. Chron. 2. c. 1. Fulciti ex utroque alarum latere miniſtrorum officio, deambulationem tentent.

Fulcrum, cri, neut. ſoſtegno, lettiera, כר, Ger. bettſtoll, Gal. chalit, Hiſp. pie della cama, ἔρεισμα, ἐρεισ, fulcimentum, & ſpeciatim illud, quo lectus ſuſtinetur, a fulcum ſup. verbi fulcio. Suet. in Claud. c. 32. Qui more veteri ad fulcra lectorum ſedentes veſcerentur. ¶ Per ſynecdoch. pro ipſo lecto ponitur. Juvenal. ſat. 6. verſ. 22. Sacri Genium contemnere fulcri.

Fulgens, entis, adjectiv. o. 3. nitidus, ſplendens, ſplendido, lucente. Horat. l. 2. od. 12. Fulgentes oculi. Virg. 2. Æn. v. 749. Arma fulgentia. Velle. l. 2. c. 71. Fulgentiſſimus juvenis. h. e. ſpectatiſſimus. Horat. l. 3. od. 16. Fulgens imperio.

Fulgenter, adverb. lucidamente. Plin. l. 10. c. 20. Colores pavonis fulgentius radiant.

Fulgentius Placiades, qui putatur fuiſſe Epiſcop. Carthaginienſis, floruit circa ſæculum VI. Ejus ſunt de Mythologia tres libri: item de Allegoria Virgilii liber unus.

Fulgĕo, es, ſi, n. 2. riſplendere, נגה, Ger. ſcheinen, Gal. reluire, Hiſp. reſplandecer, ſτίλβω, luceo, ſplendorem emitto. Cic. in Catil. Qui nitent unguentis, qui fulgent purpura. ¶ Accipitur & pro fulgurare. Cic. in Vatin. Jove fulgente, cum populo agi nefas eſſe. Adde 2. nat. Deor. & 2. Divin. ¶ Translate ſignificat apparere, eminere. Nepos Epam. c. 1. Fulgebat in adoleſcentulo indoles virtutis. ¶ Fulgere etiam pro ferire dixere Veteres. Feſt. ¶ Reperitur & fulgo, is, 3. conjug. Virg. 6. Æn. v. 826. Illæ autem, paribus quas fulgere cernis in armis. Lucret. l. 6. v. 173. tremulo tempeſtas impete fulgit. Adde Non. c. 10. n. 12. V. Senecam l. 2. Natur. Quæſt. c. 56.

Fulgerātor, oris, m. fulgurator, Jovis cognomentum. Grut. Inſcript. ep. 21. n. 3. Aram Jovi fulgeratori dedicaverunt.

Fulgeſco, is, n. fulgeo. Jul. Firm. l. 1. c. 4. Solis radiatione fulgeſcere. Et in fragm. Halieut. quod dedit Heſſelius ad novam Ennii edition. p. 154. Crebris nubes fulgeſcere flammis.

Fulgētra, æ, f. idem quod fulgetrum. Plin. l. 28. c. 2. Fulgetras poppyſmis adorare conſenſus gentium eſt.

Fulgētrum, tri, n. 2. idem ac fulgur, a fulgeo, lampo. Plin. l. 2. c. 54. Fulgetrum prius cerni, quam tonitruum audiri, cum ſimul fiant, certum eſt. Id. l. 2. c. 43. Edi tonitrua, fulmina, fulgetra. V. Senec. Quæſt. Nat. l. 2. c. 56.

Fulgĭdus, a, um, o. 1. 2. chiaro, ſplendido, ἀστραπώδης, clarus, ſplendidus. Lucret. l. 3. v. 363. Fulgida, præſertim cum cernere ſæpe nequimus Lumina. Fortunat. l. 8. carm. 5. ſub fin. Fulgidiore radio, dulcior ore ſono.

Fulginas, atis, m. & f. qui eſt ex Fulginio oppido. Cic. in fragm. pro Varen. Ancharius e municipio Fulginate. ¶ Fulginates, um, ejus oppidi incolæ. Plin. l. 3. c. 14.

Fulginium, Fulginia, Fulcinium, Fulſinium, Foligno, Fuligno, urbs Umbriæ in valle, ad radices Apennini M. ad Tiniam fl. intermeantem inter Peruſiam ad Occ. & Spoletium in Eur. Pop. Fulginates. Plin. l. 3. c. 14.

Fulgor, oris, m. 3. ſplendore, זוהר, Ger. ſchein, Gal. éclat, Hiſp. reſplandor, ἀστραπή, ſplendor, a fulgeo. Cic. 6. Ver. Cujus fulgore collucere, atque illuſtrari Jovis O. M. templum oportebat. Horat. l. 2. od. 1. Jam fulgor armorum fugaces Terret equos. Plin. l. 7. c. 26. Æquato magni Alexandri rerum fulgore. h. e. gloria. ¶ Accipitur etiam pro fulgure. Cic. 2. de Div. Tum fulgores, & tonitrua exiſtere. Al. leg. fulgura.

Fulgŏra, æ, f. Dea fulguris. Auguſt. l. 6. de Civ. Dei, c. 10.

Fulgur, uris, n. 3. lampo, baleno, folgore, ברק, Ger. Blitz, Gal. éclair, Hiſp. relampago, ἀστραπή, flamma inter nubes coruſcans, quæ tonitru præcedere ſolet, a fulgeo. Cic. 2. de Div. Valet in fulguribus obſervatio diuturna, in oſtentis ratio, plerumque conjectura adhibetur. ¶ Differt a fulmine, quod fulmen eſt ignita exhalatio, fulgur eſt ſplendor fulminis. Cic. 2. Divin. c. 19. Placet Stoicis, eos anhelitus terræ, qui frigidi ſint, cum ſe in nubem induerint, ejuſque tenuiſſimam quamque partem cœperint dividere, atque diſrumpere, idque crebrius facere, & vehementius, tum fulgura, & tonitrua exiſtere; ſi autem nubium

bium conflictu ardor expreſſus ſe emiſerit, id eſſe fulmen. ¶ Sed diſcrimen harum vocum non obſervatur, & ſæpe fulmen pro fulgure, & fulgur pro fulmine ſumitur. *Sueton. Domit. c.* 15. Continuis octo menſibus tot fulgura facta nuntiataque ſunt, ut exclamaverit: feriat jam quem volet. *Virg.* 1. *Georg. v.* 488. Non alias cœlo ceciderunt plura ſereno fulgura. Adde *Cic.* 2. *de Div.* ¶ *Fulgur condere* dicebatur Pontifex, cum ea, quæ fulmine icta eſſent, ſub terra defoderet, quod certa precum formula ſiebat. *Juven. ſat.* 6. *v.* 586. aliquis ſenior, qui publica fulgura condit. ¶ Fulgur galeæ. h. e. fulgor. *Claudian. de* 3. *Conſ. Honor. v.* 5. galeæ nec triſte timentem fulgur. Sic *Lucr. l.* 2. *v.* 163. Tempore, quo ſolis pervolgant fulgura cœlum. h. e. cum ſol cœlum lumine complet.

Fulgurālis, le, o. 3. quod ad fulgura ſpectat, ut Libri fulgurales, in quibus agitur de fulgurum inſpectione, ſeu, ut Voſſius definit, qui tractant de fulmine condendo, & aliis ritibus. *Cic.* 1. *de Div. c.* 33. Quod Hetruſcorum declarant & aruſpicini, & fulgurales, & rituales libri, noſtri etiam augurales.

Fulgŭrat, abat, imper. 1. *folgorare, lampeggiare, balenare*, ברק, Germ. *wetterleychen*, Gal. *eclairer, faire des eclairs*, Hiſp. *relampaguear*, ἀστράπτει, eſt fulgur emittere. *Cic.* 2. *de Div. c.* 18. Jove tonante, fulgurante, comitia populi habere nefas. ¶ Et tranſlate. *Cic. in Orat.* Qui ſi tenui genere uteretur, nunquam ab Ariſtophane Poeta fulgurare, tonare, permiſcere Græciam dictus eſſet. *Stat.* 4. *Theb.* Auro fulgurat domus.

Fulgurātio, f. 3. *ſplendore*, ἀστραπή, actus fulgurandi. *Sen.* 2. *Nat. Quæſt. c.* 12. Fulguratio oſtendit ignem, fulminatio emittit.

Fulgurātor, m. 3. fulgurum inſpector. *Cic.* 2. *Div. c.* 53. Nonne intelligis, eadem uti poſſe & aruſpices, & fulguratores, & interpretes oſtentorum?

Fulguratūra, æ, f. fulguratio. *Serv. ad l.* 1. *Æn. v.* 46. Ut teſtantur Etruſci libri de Fulguratura.

Fulgurātus, a, um, fulgure ictus, ut Fulguratus locus. *Var. l.* 4. *L. L.*

Fulgurĕus, a, um, adject. ad fulgur ſpectans, ut fulgurea nubes, apud *Martian. Capel. l.* 5.

Fulgurio, is, a. 4. *gettar folgore*, ברק, Ger. *blitzen*, Gal. *frapper d'eclair*, Hiſ. *echar relampagos*, ἀστράπτω, fulgur jacio, fulmine ferio. *Næv.* apud *Non. c.* 2. *n.* 324. Sane ſuo tonitru claro fulgurivit Jupiter.

Fulguritas, atis, f. ſplendor apud vet. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 324. Luporum aciem claram, & fulguritatem arborum.

Fulguritaſſo, n. 3. fulgure percutior. *Plaut. Trin.* 2. 4. 138. Nam fulguritaſſent alterum arbores. Ita *Calepin.* & *Paſſerat.* Verum ea lectio mendoſa eſt. Ita enim opt. Codd. Nam fulguritæ ſunt hic alternæ arbores.

Fulgurītus, a, um, o. 1. 2. *folgorato, tocco dal folgore*, κεραυνωθείς, fulmine ictus, partic. a *fulgurio*, ut Arbor fulgurita. *Plaut. Trin.* 2. 4. 138. ¶ Fulguritus locus, fulgure percuſſus, qui ſtatim fieri religioſus putabatur, quod eum Deus ſibi dicaſſe videretur. *Feſt.* Aliter vocabatur *bidental*.

Fulgōro. V. Fulgurat.

Fulica, æ, f. 1. vel fulix, icis, f. 3. *folica*, Ger. *ein taucher*, Gal. *foulque*, Hiſ. *cercera*, [illegible], aliter αἴθυια, avis aquatica anate paulo minor, ſed corporis forma conſimilis. *Cic. in Arat. l.* 1. *Div. c.* 8. Cana fulix itidem fugiens e gurgite ponti nuntiat horribiles clamans inſtare procellas. Hic ἐρωδιὸν, & κέπφος confundit. Sed ἐρωδιὸς Maroni mergus, Plinio, & Avieno ardea eſt: κέπφος Maroni ardea eſt, Avieno ſturnus, aliis fulica. *Virg.* 1. *Georg. v.* 363. marinæ In ſicco ludunt fulicæ.

Fuliginatus, a, um, fuligine aſperſus. *Hieronym. ep.* 10. *ad Furiam*. Orbes (*oculorum*) ſtibio fuliginati.

Fuliginĕus, a, um, adject. fuligineus. *Petron. in Satyr. c.* 108. Omnia lineamenta fuliginea nube confundere.

Fuliginōſus, o. 1. 2. *fuligginoſo*, λιγνυώδης, plenus fuliginis. *Prudent. Rom. v.* 261. Fuliginoſi thure placantur Lares.

Fulīgo, nis, f. *fuliggine*, Ger. *ruſſ*, Gal. *ſuye*, Hiſp. *ollin*, ἀσβόλη, nigrum illud, quod ex pingui rerum uſtarum fumo condenſatur, & caminis, vel parietibus adhæret. *Feſtus* deducit a *furvus*, niger. *Cic.* 2. *Phil. c.* 36. Idem tamen, quaſi fuligine abſterſa, reliquis diebus in Capitolio præclara Senatuſconſulta feciſti. *Virg. Ecl.* 7. *v.* 49. Aſſidua poſtes fuligine nigri. *Gel. l.* 1. *c.* 2. Verborum, & argutiarum fuliginem ob oculos audientium jacere. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Fuligo lucubrationum oratori bibenda.

Fulix, V. Fulica.

Fullo, nis, m. *purgatore*, כובס, Ger. *walcker*, Gall. *foulon*, Hiſp. *lavandero de panos*, γναφεύς, qui veſtes pedum inſultu cogit, & denſat, eaſdemque polit, ideſt creta candefacit. *Plin. l.* 28. *c.* 6. Urina virilis podagris medetur, argumento fullonum, quos ideo tentari eo morbo negant. ¶ Eſt etiam hoc nomine ſcarabei quoddam genus, albis guttis diſtinctum. *Id. l.* 30. *c.* 11.

Fullonĭca, æ, f. vel fullonia, γναφική, ars fullonum, cujus duplex eſt officium, primum veſtem pedum inſultu cogere, & denſare, alterum polire, ideſt creta candefacere. *Plaut. Aſin.* Si non didiciſti fullonicam, non mirandum eſt. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Fulloniam artem Nicia Megarenſis invenit. ¶ Item officina fullonis, *purgo*. *Cat. R. R. c.* 14. *Ulp. l.* apud *Trebatium*, *ff. de aqua pluv. arcen.* Eum, qui fullonicas circa pontem inſtituiſſet. ¶ Legitur & fullonica n. gen. & pl. num. pro fullonum officinis, a nom. ſing. fullonicum. *Ulp. l. ſi cujus*, *ff. de uſufr.*

Fullonium, ii, n. officina fullonis. *Ammian. l.* 14. *ad fin.* Fortuna Adramytenum Andriſcum in fullonio natum evexit.

Fullonius, a, um, o. 1. 2. γναφευτικός, quod ad fullonem attinet. *Plin. l.* 8. *c.* 56. Ars fullonia, quæ & fullonica dicitur. *Vitruv. proœm. l.* 6. *Plaut. Pſeud.* 3. 1. 15. Cras mihi potandus fluctus eſt fullonius.

Fulmen, nis, n. *fulmine, ſaetta*, ברק, Ger. *ſtraal ſchrieſſen*, Gall. *foudre*, Hiſ. *rayo*, κεραυνός, ignis, ſeu ignita exhalatio, quæ abruptis nubibus in terram decidit, a *fulgeo*. *Cic. de Div.* Non puto te eſſe eum, qui Jovi fulmen fabricatos eſſe Cyclopas in Ætna putes. *Id. l.* 2. *Divin. c.* 21. Romulus lactens fulmine ictus fuit. ¶ Tria ſunt fulminum genera, inquit *Serv. in* 2. *Æn.* quod afflat, quod incendit, quod findit. Alibi tamen quatuor, alibi plura recenſet. V. *Plin. l.* 2. *c.* 1. & *Sen. Qu. Nat.* 2. *c.* 31. ¶ Tranſlate fulmina dicuntur gravia infortunia, quæ ex improviſo accidunt, & affligunt. *Liv. l.* 45. *c.* 41. Quod duo fulmina domum meam per hos dies perculerint. *Cic. Tuſc.* 2. *c. ult.* Fulmina fortunæ contemnere. *Juven. ſat.* 10. *v.* 92. quo fulmine juſto Et Capito, & Numitor ruerint damnante Senatu. h. e. pœna, ac damnatione. ¶ Fulmina verborum. h. e. vis, impetus. *Cic.* 9. *Fam. epiſt.* 21. Inſanire tibi videris, quod imitere verborum meorum fulmina. ¶ Sed & ſtrenui Duces, quod inſtar fulminis omnia pervadant, ac terreant, fulmina dicuntur. *Virg.* 6. *Æn. v.* 842. Duo fulmina belli Scipiadas.

Fulmenta, æ, f. ſolea, quæ calceo ſuppingitur, ὑπόδημα, a fulcio. *Lucil.* apud *Non. c.* 3. *n.* 98. Fulmentas clavis uncis ſubcudere. *Plaut. Trinum.* 3. 2. 94. Fulmentas jubeam ſuppingi ſoccis. V. *Taubm.*

Fulmentum, i, n. fulcrum, a *fulcio*. Vetus prov. apud *Var.* & *Non. c.* 3. *n.* 98. Fulmenta lectum ſcandunt, cum præeſſe vult, in quem imperium habemus. *Sidon. l.* 2. *ep.* 10. *in carm.* Porticus fulmentis Aquitanicis ſuperba. h. e. columnis.

Fulminandus, a, um, fulmine percutiendus. *Senec. in Herc. Oet. v.* 6. Fregimus quidquid fuit tibi fulminandum.

Fulminatio, onis, f. fulminis emiſſio. *Senec. l.* 2. *Q. N. c.* 12. Fulguratio oſtendit ignem, fulminatio emittit.

Fulminātor, oris, m. qui fulminat. *Arnob. l.* 6. Ubinam fulminator (Jupiter) tempore illo fuit?

Fulminātrix, icis, f. quæ fulminat. In *Inſcript. antiq.* apud *Gruter. p.* 547. *n.* 6. & *p.* 547. *n.* 10. Leg. XII. Fulminat. Ubi nihil aliud quam *fulminatrix* legi poſſe videtur. V. *Cellar. program. p.* 44.

Fulminātus, a, um, o. 1. 2. κεραυνωθείς, fulmine ictus. *Plin. l.* 2. *c.* 54. Vulnera fulminatorum frigidiora reliquo corpore ſunt.

Fulminĕus, a, um, o. 1. 2. quod eſt fulminis, *fulminante*. *Ovid.* 1. *de Pont.* Et qui fulmineo ſæpe ſine igne tonat. ¶ Tranſlate ſumitur pro celeri, rapido, vehementi. *Ovid.* 2. *Faſt.* Fulmineo celeres diſſipat ore canes.

Fulmino, as, n. 1. vel fulminat, abat, imp. 1. *fulminare*, ברק, Germ. *ſtraal ſchieſſen*, Gal. *foudroyer*, Hiſp. *herir con rayo*, κεραυνόω, eſt fulmen jacere, vel fulmine afflare. *Sen.* Minore igne ad fulgurandum, quam ad fulminandum opus eſt. *Virg.* 1. *Georg. verſ.* 370. Boreæ de parte trucis cum fulminat. ¶ Tranſlate *Virg.* 4. *Georg. v.* 560. Cæſar dum magnus ad altum Fulminat Euphratem. *Propert. l.* 4. *el.* 9. Fulminat illa oculis.

Fultor, oris, m. *ſoſtenitore*. *Venant. Fortun. l.* 2. *carm.* 12. Eccleſiæ fultor, laus regni, paſtor egentum.

Fultūra, æ, f. idem ac fulcimentum, vel ſuſtentatio, *puntello*. *Col. l.* 1. *c.* 5. Pro fultura, & ſubſtructione fungentur. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 154. ni cibus, atque ingens accedet ſtomacho fultura ruenti.

Fultus, a, um, o. 1. partic. a fulcior, *ſoſtentato*. *Cic. de Sen.* Vitis, quæ natura caduca eſt, niſi fulta ſit, ad terram fertur. ¶ Et tranſlate. *Cic. ante Exil.* Partim potentia amicorum fulti. *Virg. Ecl.* 6. *v.* 53. Ille latus niveum molli fultus hyacintho. ubi Serv. apud Veteres unuſquiſque eo, ſuper quod jacebat, fultus dicebatur.

Fulvaſter, a, um, adject. ad fulvum colorem accedens, ut fulvaſtra radix. *Apul. de herbis.*

Fulviāna, f. 1. herba urinæ ciendæ utilis ab inventore. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Fulviānus, a, um, adject. gentil. a Fulvio, ut Fulviana ſtola. *Valer. Max. l.* 3. *c.* 5. *n.* 2.

Fulviniaſter, Fulvium imitans. *Cic. Attic. l.* 12. *epiſt.* 44. Solet omnino eſſe Fulviniaſter. Al. leg. *Fulviaſter*, quod propius accedit ad analogiam nominis *Fulvius*.

Fulvius Flaccus, Civis Rom. qui Cenſor tectum marmoreum Junonis Laciniæ ſpoliavit, ut ædem, quam dedicaverat Equeſtri Fortunæ, tegeret, *Liv. l.* 42.

Fulvus, a, um, o. 1. 2. *color di leone*, ξανθός, coloris fulvi, qui ex rufo, & viridi videtur eſſe mixtus, in aliis plus viridis, in aliis plus rufi habens, a *fulgendo*. Nam dicitur de leone, de aquila, de auro, de jaſpide, de arena, & aliis. Scalig. deducit a furvo, quod ſit furvo propior. *Virg.* 4. *Æn.* Stellatus jaſpide fulva enſis erat. *Cic. de Leg.* Nuntia fulva Jovis miranda viſa figura. *Ovid.* 11. *Metam. v.* 771. Fulvus lupus.

Fumaria, æ, fem. *fumoſterno*, herba, quæ fumi inſtar lacrymas prolicit. *Plin. l.* 25. *c.* 13. Claritatem facit inunctis oculis, delacrymationemque, inde nomen.

Fumariōlum, li, n. 2. dim. parvum fumarium, locus ubi ignis aſſervatur, & accenditur. *Tertul. de Panit. c. ult.*

Fumarium, rii, n. καπνεῖον, locus, ubi vina fumo condiebantur. *Mart. epigr.* 36. *l.* 10. Improbe Maſſiliæ quicquid fumaria cogunt, accipit ætatem quiſquis ab igne cadus. Nam vina fumo præcocem trahunt maturitatem, & celerius veteraſcunt, ut docet *Col. l.* 6. *c.* 6.

Fumĕus, a, um, o. 1. 2. quod eſt ex fumo, *di fumo, affumicato*. *Macrob. l.* 7. *Satur. c.* 10. Fumeus flatus. *Valer. Flac. l.* 4. *v.* 595. Acheron exſudat fumidis. *Martial. l.* 13. *epigr.* 123. Fumea Maſſiliæ ponere vina potes. h. e. fumo condita. V. *Fumarium*.

Fumĭcus, a, um, adject. fumidus. *Sidon. l.* 1. *ep.* 11. Fumicæ culinæ.

Fumĭdus, o. 1. 2. *affumicato*, fumum referens. *Plin. l.* 14. *c.* 20. Vitia præter ſupradicta cor, aut tumidum virus, aut picis aduſtio. Adde *Virg.* 9. *Æn. v.* 75.

Fumĭfer, ra, rum, o. *fumoſo*, afferens fumum, fumoſus. *Virg.* 8. *Æn. v.* 255. Pinum, & fumiferos infert Mezentius ignes.

Fumifico, n. 1. idem quod fumigo, vel ſuffio. *Plaut. Mil.* 2. 5. Eique ut Arabico fumificem odore.

Fumificus, o. 1. 2. quod fumum emittit. *Ovid.* 7. *Met. v.* 114. Fumificiſque locum mugitibus implevere.

Fumigium, ii, n. ſuffitus. *Theod. Priſcian. l.* 3. *c.* 5. Fumigia vaporatis partibus ſupponere.

Fumĭgo, as, a. 1. *profumare, ſuffumicare*, עשן, Ger. *berauchen*, Gal. *parfumer*, Hiſp. *ahumar*, θυμιάω, fumo, a *fumus*. *Var.* 3. *de re ruſt. c.* 16. Verno tempore, & æſtivo ter in menſe mellarius inſpicere debet, fumigans leniter. *Apul. Apol.* parietes fumigari.

Fumo, as, n. 1. *far fumo, fumare*, עשן, Ger. *rauchen*, Gal. *fumer*, Hiſp. *humear*, καπνίζω, fumum emitto. *Cic.* 7. *Ver.* Cum fumantes etiam noſtras naves reliquiſſent. ¶ Fumare aper dicitur, vel urſus, cum e naribus denſum ſpiritum emittit inſtar fumi. *Mart. l.* 14. Fumantem vivi naſum ne læſeris urſi.

Fumōſus, a, um, o. 1. 2. *fumoſo*, עשן, Ger. *rauchig*, Gal. *fumeux*, Hiſp. *humoſo*, καπνώδης, quod fumum emittit. *Cato de re ruſt. c.* 130. Neque fumoſa erunt, & bene ardebunt. ¶ Interdum quod fumo tinctum eſt, ut *Fumoſæ imagines*, quæ a nobilioribus domi aſſervabantur, jam ob vetuſtatem fumo denigratæ. *Cic. in Piſon. c.* 1. Commendatione fumoſarum imaginum, quarum ſimile habes nihil, præter colorem. Ad hoc etiam alludit *Juven. ſat.* 8. *v.* 8. Fumoſos Equitum cum Dictatore Magiſtros.

Fumus, mi, m. *fumo*, עשן, Ger. *rauch*, Gal. *fumée*, Hiſp. *humo*, καπνός, vapor niger ex igne exhalans, a φυμός Æolice pro θυμός, *ſuffitus*, *vapor*. *Cic. in Piſon.* Pauliſper ſtetimus in illo ganearum tuarum nidore, atque fumo. ¶ Tranſlate accipitur pro ſplendidis, & magnificis pollicitationibus, quæ ſuo tamen carent effectu. Inde *vendere fumos*, dixit *Mart. l.* 4. *epigr.* 5. Et apud *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 36. Alexandri Severi tempore Thurinus quidam, cum nihil apud Principem aut gratia, aut auctoritate valeret, ſimulata tamen Principis amicitia, non modica clientes pecunia emungebat; ſed tandem deprehenſo fuco, ut crimini reſponderet ſupplicium, alligatus palo, juſſu Principis viridium lignorum fumo eſt enectus, pronuntiante præcone, *Fumo punitur, qui fumos vendidit*. ¶ Dicebatur etiam, Fumis vendere, &, per fumum vendere. *Id. Heliog. c.* 10. Omnia Heliogabali dicta & facta venderet fumis. *Capitolin. in Pio c.* 2. Nunquam de eo per fumum aliquid vendiderunt. ¶ *De fumo ad flammam* proverbio dicitur de eo, qui e minore in majus periculum incidit. *Ammian. l.* 14. *c.* 11. (*al.* 36.)

Funāle, is, n. *candeliere*, Germ. *fackel*, *torſchen*, Gal. *torche*, *flambeau*, Hiſp. *acha*, *antorcha*, λαμπάς, λυχνοῦχος, candelabrum, in quo funis pice vel cera illitus infigitur. *Cic. de Senect. c.* 13. Duillius delectabatur crebro funali, & tibicine. *Horat. l.* 3. *od.* 26. Hic ponite lucida funalia. ¶ Item funis, *corda*. *Liv. l.* 42. *c.* 65. Funda media duo funalia imparia habebat.

Funālis, & le, o. 3. ex fune. Funalis equus dicitur, qui, duobus ad currum junctis, tertius antecedens adjungitur, vel qui latus claudit ſive a dextra, ſive a ſiniſtra, duobus jugalibus mediis; ita dictus, quod non jugo, ſed fune, ſeu habena contineatur. *Stat.* 6. *Theb. v.* 460. Funalemque Thoen. *Sueton. Tiber. c.* 6. Actiaco triumpho currum Auguſti comitatus eſt ſiniſteriore funali equo, cum Marcellus dexteriore veheretur. ¶ Funalis cereus, *torcia*, funis cera, aut pice illitus ad lumen faciendum. *Val. Max. l.* 3. *c.* 6. *num.* 4. Quotieſcunque epulaturus erat, ad funalem cereum a cœna domum reverti ſolitus eſt.

Funambŭlus, o. 1. 2. σχοινοβάτης, qui graditur per funes. *Terent. in Prol. Hec.* Ita populus ſtudio ſtupidus in funambulo animum occuparat.

Funarius, ii, m. qui funem tractat. Unde cognomen Gratiano Imper. patri Valentis, & Valentiniani, apud *Aurel. Victor. in Epit. c.* 69. & *Ammian. l.* 30. *c.* 24. ¶ Funarii etiam dicti currus, a genere vinculi, quo alligabantur. *Iſid. l.* 17. *Orig. c.* 35.

Functio, onis, f. 3. *funzione*, ἐνέργεια, actus fungendi. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 15. Labor eſt functio quædam vel animi, vel corporis, gravioris operis, vel muneris. *Id.* 5. *Ver. c.* 6. Ut iis jucundior eſſet muneris illius functio.

Functus, a, um, o. 1. 2. τελέσας, partic. a fungor. *Horat. l.* 2. *od.* 18. Functus laboribus. h. e. qui exantlavit. *Id. l.* 4. *od.* 15. Functi virtute duces. *Caſ. l.* 8. *B. G.* Legio functa ſtipendio. *Nepos* 2. *c.* 7. Functi ſummis honoribus. *Stat. l.* 2. *Silv. l.* 1. *v.* 209. Omnia functa, h. e. mortua, aut moritura vides.

Funda, æ, f. 1. *fromba*, σφενδόνη, inſtrumentum e funiculis factum, quo funduntur,

duntur, h. e. jactantur lapides. *Virg. 1. Georg.* Stupea torquentem Balearis verbera fundæ. ¶ Eſt etiam retis piſcatorii genus, quod in orbem ſpargitur, *ἀμφίβληστρον*, quod & reticulum dici ſolet, ita dictum, quod in fundum mittatur, ſive quod in amnem fundatur. *Virg. 1. Georg. v. 141.* Atque alius latum funda jam verberat amnem. ¶ Accipitur item pro ſacculo in modum retis facto, in quo pecuniæ, & alia geruntur, a ſimilitudine fundæ, qua lapides jaciuntur. Porro ut zona divitum, ita funda, ſive loculus pauperum fuiſſe videtur. *Macrob. l. 2. Satur. c. 4.* Demiſſa in fundam pauperem manu, paucos denarios protulit. ¶ Aliquando etiam ponitur pro annuli pala, vel pro circulo ex auro, ſive alio metallo, quo gemmæ ita nectuntur, ut aurum non niſi margines amplectatur, idque Græcorum exemplo, quibus ſimiliter dicitur *σφενδόνη*. *Plin. l. 37. c. 9. de chryſolithis.* Funda includuntur perſpicuæ.

Fundālis, le, adject. ad fundam pertinens. *Prudent. Pſychom. v. 294.* Dextera fundali torſit ſtridore lapillum. Loquitur de Davide adverſ. Goliath pugnante.

Fundāmen, inis, n. 3. idem ac fundamentum. *Virg. 4. Georg. v. 161.* Et lentum de cortice gluten Prima favis ponunt fundamina.

Fundamentum, ti, n. 2. *fondamento*, יסד, Germ. *pfulment*, Gal. *fondement*, Hiſp. *cimiento*, *Θεμέλιον*, *βάσις*, id ſuper quod quid fundatur. *Plin. l. 36. c. 14.* Rurſus ne in lubrico, atque inſtabili fundamenta tantæ molis locarentur. ¶ Translate ſumitur pro principio cujuſcunque rei. *Cicer. pro Sext.* Quibus initiis, ac fundamentis hæ tantæ laudes excitatæ ſunt. *Id. pro Planc. c. 12.* Pietas fundamentum eſt omnium virtutum. Apud eund. paſſim leges, *Agere*, *ponere*, *jacere fundamenta alicujus rei*, h. e. rei alicui quaſi principium dare. *Virg. 1. Æn. v. 428.* Fundamenta locant alii, &c. Contra, convellere fundamenta, *rovinar i fondamenti*. *Col. l. 1. c. 4. Nep. Timol. c. 3.* Arcem Syracuſis a fundamentis disjecit.

Fundamentalĭter, adverb. *dal fondamento*. *Sidon. lib. 3. ep. 8.* Fundamentaliter eruere.

Fundātio, onis, f. actus fundandi, *il fondare*. *Vitruv. l. 5. ad fin.* In theatrorum, & muri fundationibus.

Fundātor, oris, m. qui fundat, *fondatore*. *Virg. 7. Æn. v. 678.* Prænestinæ fundator Urbis. *Inſcrips.* apud *Grut. p. 56. num. 5. & 6.* tempore Severi Imp. inciſa, Fundatoris Imperii Rom.

Fundātus, a, um, o. 1. 2. adject. *fondato*, *appoggiato ſu i fondamenti*, *τεθεμελιωμένος*. *Cic. Parad. 1. c. 3.* Reſp. præclare fundata. *Id. pro Dom.* Deflevi ſubitas fundatiſſimæ familiæ ruinas. *Horat. l. 1. ep. 15. ad fin.* Nitidis fundata pecunia villis. *Arnob. l. 3.* Fundatiſſima imperia. *Vitruv l. 7. c. 3.* Quo fundatior erit ex arenato directura, eo firmior erit ſoliditas tectorii. ¶ Navis fundata eſt, quæ fundum, & carinam habet. *Plaut. Mil. 3. 3. 42.* Facile eſſe navem facere, ubi fundata, & conſtituta eſt.

Fundi, orum, m. 2. *Fondi*, col. & urbs Latii, in Regni Neapolitani initio, primum ex urbe Roma Neapolim proficiſcentibus occurrens, media inter illam, & Formias. Gent. Fundanus, a, um.

Fundibalātor, V. Fuſtibalator.

Fundĭto, as, a. 1. *ſpargere ſpeſſo*, *σφενδονίζω*, crebro fundo. *Plaut. Pœn. 1. 2. 61.* Tantula (mulier) tanta verba funditat. *Id. Merc. Prol. v. 58.* Omni quod modo me rem videret funditare, ac perdere. Al. leg. *diffunditare*. ¶ Item funda peto, jaculor, percutio. *Plaut. Pœn. 2. 1. v. 35.* In fundas indebant grandiculos globos, eo illos volantes juſſi funditarier.

Fundĭtor, m. 3. *frombolatore*, קלע, Ger. *der in krieg ein ſchleuder braucht*, Gal. *frondeur*, Hiſp. *hondador*, *σφενδονήτης*, qui funda dimicat. *Salluſt. Jug. c. 95.* Hoſtem ſagittariis, & funditoribus eminus terrere. *Cæſ. 2. B. G. c. 7.* Funditores Baleares ſubſidio oppidanis mittit.

Fundĭtus, adv. *dal fondo*, *da' fondamenti*, כל, Germ. *von boden auff*, Gall. *de fond en comble*, *du tout*, Hiſp. *de quajo*, *ἄρδην*, ab ipſo fundo, ab ipſis fundamentis. *Cic. 6. Ver.* Qui non obſtruit aliqua ex parte monumenta P. Scipionis, ſed funditus ſuſtulit, ac delevit. ¶ Transfertur ad alia pro penitus, prorſus, omnino, *in tutto*. *Cic. de Amic.* Quæ domus tam ſtabilis, quæ tam firma civitas eſt, quæ non odiis, atque diſſidiis funditus poſſit everti? *Id. Orat. c. 64.* Ne ſpondens quidem funditus eſt repudiandus.

Fundo, as, avi, atum, a. 1. *fondare*, *fare il fondamento*, יסד, Germ. *befeſtigen*, Gal. *fonder*, Hiſ. *fundar*, *θεμελιόω*, fundamenta jacio. *Virg. 8. Æn.* Haud procul hinc ſaxo colitur fundata vetuſto urbis Agyllinæ ſedes. ¶ Transfertur ad alia, pro firmo, ſive ſtabili. *Cic. Cornif.* Illud maxime noſtrum fundavit Imperium. *Virg. 6. Æn. v. 810.* legibus urbem fundare. *Id. 6. Æn.* dente tenaci anchora fundabat naves. ¶ Fundare navem alio ſenſu, V. Fundatus.

Fundo, dis, fudi, fuſum, a. 3. *fondere*, *liquefare*, יצק, נסך, Germ. *gieſſen*, *ſchmeltzen*, Gall. *fondre*, *verſer*, Hiſp. *derramar*, *hundir*, *χέω*, liquefacio, a *fundus*, quia eſt in fundum jacere. Hinc metalla fuſa dicuntur, cum liquefacta ſunt vi caloris. *Celſ. in præfat.* Hinc pro conflare ponitur, ſeu arte fuſoria aliquid efficere, *gettare*. *Plin. l. 34. c. 8.* Theodorus, qui Labyrinthum fecit Sami, ipſe ſe ex ære fudit. ¶ Apud Medicos fundere alvum, eſt laxare, ſolvere. *Celſ. in præfat.* ¶ Sæpe ſignificat ſpargere, diffundere, & proprie de liquidis dicitur. *Virg. 3. Æn. v. 348.* Lacrymas verba inter ſingula fundit. *Plin. l. 4. c. 10.* Funditur in ſeptem lacus Strymon. ¶ Item large præbere, effundere. *Virg. 4. Ecl.* Ipſa tibi blandos fundent cunabula flores. ¶ Item gignere. *Cic. de Sen. c. 15.* Fundere fruges. ¶ Fundere verba, eſt loqui. *Virg. 3. Æn.* Talia fundebat lacrymans. *Cic. in Orat.* Sæpe in amplificanda re funditur numeroſe, & volubiliter oratio. Sic fundere verſus, *far verſi*. *Cic. l. 3. de Orat. c. 50.* Fundere oracula. *Id. l. 1. de Div. & l. 1. de nat. Deor.* ¶ Sumitur & pro proſternere, profligare, ut fundere exercitum, copias, &c. paſſim apud Latinos Scriptores. Sic fundere corpora humi, apud *Virg. 1. Æn.* ¶ Interdum & pro dilatare, extendere. *Cic. de Fin.* Juſtitia ipſa ſe fundit uſu in cæteras civitates.

Fundŭla, æ, f. angiportus. Fundulæ, inquit *Var. lib. 4. de L. L.* dicuntur viæ, quæ exitum non habent.

Fundŭlus, i, m. A *Vitruv. l. 10. c. 12. funduli ambulatiles* vocantur in machinis hydraulicis emboli, qui per modioli cavitatem ſurſum deorſum moventur, ſimiles illis ligneis lanceis, quas Itali dicunt *zaglieri*. Vide *Bald. Lex. Vitruv.*

Fundus, i, m. ima pars cujuſque rei, *fondo*, *profondo*, Germ. *der boden*, Gall. *fond*, Hiſp. *hondo*, *πυθμήν*. *Virg. 2. Æn.* Imo ciet æquora fundo. *Cic. 2. Off. c. 15.* Largitio fundum non habet. h. e. homines largitionibus nunquam implentur. *Serv. ad 2. Æn.* ad verba illa *Ilicet ignis edax*. De imo fundus, de ſummo faſtigium dicitur. ¶ Sunt, qui afferant in ſuis Lexicis *fundum*, i, n. ſed latino exemplo non confirmant.

Fundus, di, m. *fondo*, *poſſeſſione*, *podere*, שדה, חלק, Ger. *erbgut*, Gal. *fonds*, Hiſp. *heredad*, *o poſſeſſion de tierras*, *χωρίον*, *ἀγρός*, eſt quævis poſſeſſio ruſtica. Proprie ſignificat agrum cum ædificio, ut definiunt JCti, quamquam & de ſolo agro dicitur. *Var. l. 4. de L. L.* & alibi derivat vel a *fundando*, quod peculium, ac pecuniæ ſit fundamentum, vel a *fundendo*, quia quotannis fundit multa. *Cic. 1. de Orat. c. 58.* Cui noſtrum non licet fundos ſuos obire? aut res ruſticas vel fructus cauſa, vel delectationis inviſere? *Vetus Auct. de limit.* apud *Rigalt.* Hi duo fundi juncti jugerum definiunt. ¶ De poſſeſſione etiam urbana uſurpari, notant JCti. ¶ Accipitur per translationem pro cujuſvis negotii fundamento, *capo*, *fondamento*. *Plaut. Trin. 5. 1. 7.* Ut quæ cum ejus filio egi, ei rei fundus pater ſit potior eo. h. e. fundamentum, auctor, approbator. Hinc Populum fundum fieri, teſte *Feſto*, eſt populum ejus rei, quam alienat, fieri auctorem. *Cic. pro Balbo.* Quid dici potuit imperitius, quam foederatos populos fieri fundos oportere? V. ibi multa ad hanc rem pertinentia toto c. 8. & ſeq. Adde & *Sigon. de antiq. Jure Ital. l. 1. c. 4.*

Funĕbris, bre, o. 3. *funeſto*, *funebre*, Ger. *leyleg*, Gal. *funebre*, Hiſp. *funebre*, *enderoſo*, *ἐπιτάφιος*, quod ad funus pertinet, ut Funebres tibiæ, quibus in funere canebatur, quas Flamini audire putabant illicitum, funebris pompa, funebris oratio, funebre carmen, funebris cœna, cupreſſi funebres, funebre veſtimentum, &c. *Feſtus*, *Horat. Cic. 2. Leg. c. 23. Quintil. l. 3. c. 7. & al.* ¶ Ab *Horat. l. 4. ep. 20.* funebre bellum dicitur, quia multorum funerum cauſa eſt. ¶ Funebria juſta, *i funerali*. *Liv. l. 3.*

Funĕræ, arum, fem. 1. mulieres, ad quas funus pertinet, quaſi funereæ, ut ſunt mater, uxor, ſorores, filiæ, aliæve ſanguine proxime junctæ. Nam præficæ erant planctus principes, non doloris. *Enn.* apud *Cicer. de Senect. c. 20.* Nemo me lacrymis decoret, nec funera fletum faxit. Ita enim *Voſſius* legendum putat. *Virg. 9. Æneid. v. 487.* Nec te tua funera mater produxi, preſſique oculos. Ita videtur exponere *Servius*. verum alii aliter.

Funerārius, a, um, quod ad funerationem pertinet. *Ulp. l. at ſi quis ff. de rel. & ſumpt. fun.* Qui mandato alterius funeravit, non habet actionem funerariam.

Funeratĭcum, i, n. pecunia funeribus impenſa. *Inſcrips.* apud *Spon. Miſcel. erud. ant. ſect. 2. art. 11. p. 54.* Inferant partem dimidiam funeratici.

Funerātio, onis, f. *κήδευσις*, funus. *Martian. Capell. l. 6. pag. 224.* ubi al. leg. *funeratio*.

Funeratītius, a, um, adject. idem quod funerarius, ut funeratitia actio. *Pompon. l. 30 de Relig.*

Funerātus, a, um, *eſequiato*, funere elatus. *Suet. in Calig. c. 15.* Pro concione laudatus, & funeratus ampliſſime. ¶ Item necatus, *ucciſo*. *Horat. l. 3. od. 8. v. 7.* prope funeratus Arboris ictu.

Funerĕus, a, um, idem ac funebris. *Virgil. 4. Æneid.* & fronde coronat Funerea.

Funĕro, as, a. 1. *ſeppellire*, *far il funerale*, *κηδεύω*, ſepelio, juſta mortuo perſolvo, pompam funebrem duco. *Plin. l. 33. c. 10.* Qui funerari ſe juſſit ſeſtertiis undecim millibus. *Sueton. Domit. c. 17.* Per veſpillones exportatum nutrix in ſuburbano funeravit. ¶ Deponentis forma uſus eſt *Capitol. in Pertin. c. 14.* Corpus ejus quanto potuit honore funeratus eſt.

Funeſto, as, a. 1. *funeſtare*, *μιαίνω*, cæde polluo, funere inquino. *Cic. pro Font. c. 10.* Eorum aras, ac templa funeſtant.

Funeſtus, a, um, *funeſto*, *ὀλέθριος*, quod mortem affert, quod perniciofum, exitiale, mortiferum eſt, a *funus*. *Cic. l. 10. Fam.* Quam cum paucioribus funeſtam orbi terrarum victoriam pateremur. ¶ Item quod funere inquinatum eſt, quod funeribus adhibetur, ut *Funeſta tibia*, quæ ad funera canebant, *Funeſta arbor*, cypreſſus, cujus ramus poni ante domum funeream ſolitus erat, ne Pontifex per ignorantiam ingrediens pollueretur. *Auct. ante Exil.* Qui in ſuo Magiſtratu funeſtam facem a veſtris repulit templis. ¶ Comp. funeſtior, ſuperl. funeſtiſſimus. *Cic. Att. l. 9. ep. 5.* Majores noſtri funeſtiorem eſſe voluerunt diem Allienſis pugnæ, quam urbis captæ. *Eutrop. l. 7. c. 7.* Caligula ſceleratiſſimus, ac funeſtiſſimus. ¶ Funeſta familia eſt, quæ funus celebrat, *famiglia in duolo*. *Liv. l. 2. & leg. ſi ex re, ff. de ſtipul. ſervor.*

Funētum, i, n. arcus ex vitibus, cum breviores palmites ſarmento junguntur inter ſe funium modo. *Plin. l. 17. c. 22.*

Fungīnus, a, um, adjectiv. *di fungo*. *Plaut. Trin. 4. 2. 9.* Fungino genere eſt; capite ſe totum tegit.

Fungor, eris, functus ſum, d. 3. *fare*, *eſercitare ufficio*, *uſare*, עשה, Ger. *ein ampt verwalten*, *auſſrichten*, Gal. *exercer quelque charge*, Hiſp. *uſar de algun oficio*, *o exercitarlo*, *τελέω*, proprie eſt perficere, ac perducere ad finem, ſed generatim ſumitur pro officium aliquod exercere, munus obire. ¶ Conſtruitur cum ablat. ſine præpoſit. *Cic. 5. Fin.* In ſenſibus hæc eſt ſua cujuſque virtus, ut ne quis impediat, quominus ſuo quiſque ſenſus munere fungatur. *Id. 2. Offic. c. 13.* Juſtitiæ fungatur officiis. ¶ Reperitur etiam cum accuſativo. *Nepos Datam. c. 1.* Militare munus fungens. Adde *Plaut. Suet. & Terent.* ¶ *Diem fungi*, eſt mori. *Juſtin. l. 19. c. 1.* Mago, cum imperium Pœnorum condidiſſet, diem fungitur, relictis duobus filiis. *Velley. l. 2. c. 49.* Morte quieta fungi, *morire placidamente*. ¶ *Vita fungi*, ſignificat mori. *Papin. l. Filiusfam. ff. de caſtr. pecul.* ¶ Fungi fortuna proſpera, eſt uti, *aver buona fortuna*. *Cic. de Clar. Orat.* ¶ *Colum. l. 1. c. 5.* Fundamenta pro ſultura, & ſubſtructione fungentur, *ſerviranno di ſoſtegno*. ¶ Fungi, pro ſtatui, conſtitui. *Paul. l. 63. ff. ad leg. Falcid.* Pretia rerum non affectu, nec utilitate ſingulorum, ſed communiter funguntur. Adde *l. 33. ff. ad leg. Aquil.* ¶ Alia V. in *Functus*.

Fungosĭtas, atis, f. 3. *leggierezza*, raritas, & levitas, qualis in fungis, & in ſpongiis apparet. *Plin.* Tota fungoſitas deraſa. Ita Lexicographi, ſed nihil ejuſmodi in Plinio apparet.

Fungōſus, a, um, o. 1. 2. *μυκητώδης*, quod eſt rarum, & leve ad ſimilitudinem fungi. *Plin. l. 16. c. 36.* Arundo fungoſior. *Col. l. 4. c. 29.* Fungoſa medulla.

Fungŭlus, li, m. parvus fungus. Eſt *Apicii l. 5. c. 2.*

Fungus, i, m. *fungo*, *μύκης*, excrementum terræ, vel arborum, varia forma, ac figura. *Plin. l. 22. c. 23.* Fungorum lentior natura, & numeroſa genera. *Horat. l. 2. Sat. 4. v. 2.* Pratenſibus optima fungis Natura eſt. ¶ Fungus etiam dicitur exuſta papyri pars in lucerna. *Virgil. 1. Georg. v. 392.* Scintillare oleum, & putres concreſcere fungos. ¶ *Plaut. Bacch. 4. 7. 23. & 5. 1. 2. fungum* vocat hominem ſtupidum, ſtolidum, & inutilem. ¶ Dicitur & fungus morbi quoddam genus in arboribus. V. *Plin. l. 17. c. 24.* [illegible] *16. 516* [illegible].

Funicŭlus, li, m. 2. *cordicella*, *funicella*, Ger. *ein klein ſeyl*, *ſchnur*, Gal. *cordelette*, Hiſp. *cuerdecilla*, *σχοινίον*, *σχοινίς*, dim. a fune. *Cicer. 2. de Inv. c. 51.* Funiculo, qui a puppi religatus erat.

Funirēpus, pi, m. 2. funambulus, qui per funes repit. *Apul. l. 4. Florid. in princ.* Funirepus periclitatur.

Funis, maſc. 3. *corda*, *fune*, חבל, Ger. *ſeyl*, Gal. *corde*, Hiſp. *cuerda*, *σχοῖνος*, reſtis ex cannabe, aut alia materia contorta. *Virgil. 5. Æneid.* Trajecto in fune. ¶ A veteribus etiam gen. fem. uſurpabatur. *Lucr. l. 2. v. 1153.* apud *Gel. lib. 13. c. 19.* Mortalia ſecla ſuperne aurea de cœlo demiſit funis in arva. Adde *Non. c. 3. n. 91. V. & Quintil. l. 1. c. 6.* ¶ Reducere funem, eſt opinionem mutare, aut conſilium: ductum a jumentis, quæ habenis adductis ſiſtimus. *Perſ. Sat. 5. v. 118.* Quæ dederam ſupra, repeto, funemque reduco. ¶ *Ducere funem* metaphorice dicitur pro vincere, & imperare. *Horat. l. 1. epiſt. 10.* Tortum digna ſequi potius, quam ducere funem. Videtur ſumpta metaphora a ludo puerorum, de quo *Tertul. de Pudic. c. 2.* Non decet ultra de auctoritate Scripturarum ejuſmodi funem contentioſum alterno ductu in diverſa diſtendere.

Funus, eris, n. 3. *funerale*, *pompa funebre*, קבורה, Ger. *ein leich*, Gal. *funerailles*, Hiſp. *exequias*, *obſequias*, *κηδεία*, pompa, quæ fit in exequiis mortuorum, a *φόνος*, *cædes*. *Donat. in Andr. a. 1. ſc. 1. Serv. in 1. & 6. Æn. Iſid. l. 20. c. 10.* dici ajunt a *funalibus*, ſive funibus accenſis, quia cadavera noctu efferebantur cum facculis, propter ſacrorum celebrationem diurnam. *Cic. de Amic.* Quam civitati charus fuerit, mœrore funeris indicatum eſt. Sic dicimus, funus celebrare. *Liv.* Funus ducere. *Cic.* In funus prodire. *Terent.* Funus alicui facere. *Sulpit. ad Cic. 4. Fam. &c.* ¶ Interdum pro ipſo mortuo ponitur. *Lucan. l. 7. v. 820.* Inhumatum funus. *Virg. 2. Æn. verſ. 539.* patrios fœdaſti funere vultus. h. e. nece filii mei patrata. ¶ Interdum pro morte. *Virgil. Ecl. 5. v. 20.* Extinctum Nymphæ crudeli funere Daphnin Flebant. *Id. 6. Æn. v. 429.* Funere merſit acerbo. ¶ Et pro extinctione cujuſque rei. *Lucan. l. 4. v. 231.* Proh dira pudoris Funera! ¶ Funerum pompam apud antiq. eleganter perſequitur *Virg. 6. Æn. de Miſeno.* ¶ Facere funus prandio. h. e. totum prandium conſumere. *Plaut. Men. 3. 2. 27.*

Fur, furis, com. 3. *ladro*, *rubatore*, גנב, Ger. *dieb*, Gal. *voleur*, Hiſp. *ladron*, *φώρ*, qui aliena clam aufert, a Græca voce allata. *Cicer. pro Mil. c. 3.* Nocturnum furem quoquo modo, diurnum autem, ſi ſe telo defenderit, interfici impune voluerunt. *Plaut. Pœn. 5. 4. 63. de duabus meretricibus loquens*: Fures eſtis ambæ. *Sueton. de clar. Gramm.* Fur priſcorum verborum. ¶ De ſervis etiam uſurpabant Veteres. *Virg. Ecl. 3. v. 16.* Quid domini facient, audent cum talia fures? Ita *Serv.* exponit. ¶ Fur etiam dicitur fucus, qui inter apes degit. *Var. l. 3. R. R. c. 16.* Fur, qui vocatur ab aliis fucus, alter eſt lato ventre.

Furacĭtas, f. 3. *κλεπτοσύνη*, proclivitas, ſeu inclinatio ad furandum. *Plin. l. 10. c. 29.* Cui ſoli avi furacitas auri, argentique præcipue mira eſt.

Furacĭter, adverb. *da ladro*, Ger. *mit luſt zu ſtelen*, Gal. *en maniere de voleur*, *avec envie de rober*, Hiſ. *en manera de ladron*, *con gana de hurtar*, *κλεπτικῶς*,

more

more furum. *Cic. in Vatin. c.* 5. Cumque omnium domos, apothecas, naves furaciſſime ſcrutarere.

Furator, oris, m. qui furatur, *ladro*. *Tertul. Apol. c.* 46. Furator veritatis Philoſophus.

Furatrina, æ, f. furacitas, furtum. *Apul. l.* 6. *A. A.* Furatrina facili. Et *l.* 10. Et pulcherrime mihi furatrinæ procedebat artificium.

Furatrinus, dictus eſt Mercurius, ut notat *Beroald. ad Var. l.* 4. *L. L.* quod ſit furum præſes.

Furax, cis, o. 3. *furace, dato al rubare*, גנב, Ger. *deibiſch*, Gal. *adonné, enclin à voler*, Hiſ. *hurtador, que tiene mucha gana de hurtar*, κλεπτικός, qui prodivis eſt ad furandum. *Cic.* 2. *de Orat.* Ridiculum eſt illud Neronianum vetus in furace ſervo, ſolum eſſe, cui domi nihil ſit nec obſignatum, nec occluſum. ¶ Comp. furacior, ſuperl. furaciſſimus. *Cic. in Piſ.* Nam furaciſſimis manibus detractam cruentis facibus lauream. *Mart. l.* 8. *epigr.* 59. Nihil eſt furacius illo.

Furca, æ, f. 1. *forca, forcina*, קלשון, Ger. *ein gabel*, Gal. *fourche*, Hiſp. *horca*, δίκρανον, inſtrumentum, quo ſtramenta moventur, vel feruntur, a *ferendo*. *Virg.* 2. *Georg. v.* 359. Excacuunt alii vallos, furcaſque bicornes. ¶ Generatim etiam furca dicitur omne id, quo quid ſuſtentatur, in modum furcæ factum. *Plin. l.* 9. *c.* 8. Tunc piſcatores circundant retia, furciſque ſublevant. ¶ Furca item eſt genus ſupplicii, quo ſervi afficiebantur, quia ſimilis erat furcæ ruſticæ. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 37. Tu ut quidem hodie canem, & furcam feras. *Plin. l.* 29. *c.* 4. Vivi in furca ſambucea arbore fixi. *V. Lipſ. de Cruce l.* 3. *c.* 4.

Furcifer, eri, maſc. 2. ὑπομαστιγίας, ſervus, qui ob delictum cogebatur a domino ignominiæ magis, quam ſupplicii cauſa circa vicinos furcam, ideſt plauſtri lignum, cui temo affigitur, in collo ferre, ſubligatis ad eam manibus, & prædicare peccatum ſuum, ſimulque monere cæteros, nequid ſimile admitterent. *Plut. in vit. Coriol.* Hinc erat ſolemne ſervorum convicium, ut apud *Plaut.* paſſim legitur. *Cicer. in Vatin. c.* 6. Id tu tibi, furcifer, ſumes? ¶ *Furcifera, æ*, f. legitur apud *Petron. in Satyr. c.* 132. *in carmine*.

Furcilla, æ, f. 1. *forcina*, parva furca, dim. a furcula. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 49. Herba ſubſecari falcibus debet, &, quoad perareſcat, furcillis verſari. *Catul. carm.* 103. Muſæ furcillis præcipitem ejiciunt.

Furcillatus, a, um, adject. a furcilla. *Varr. l.* 4. *L. L.* Vallum dictum, quod ſingula extrema bacilla furcillata habent figuram litteræ *V*.

Furcilles, ſive Furcillæ, quibus homines ſuſpendebant. *Feſt.*

Furcillo, as, avi, atum, a. 1. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 36. Væ tibi! tu inventus vero, qui meam furcilles fidem. Quaſi mihi non ſexcenta tanta ſoli ſoleant credier? Qui quidem locus valde eſt obſcurus. *Pareus in Lex. crit.* furcillare fidem exponit infirmam judicare, ideoque quaſi furcillis ſtabilire, & ſuſtentare. Alii interpretantur, fidem in dubium revocare, & quaſi furcillis abigere, & rejicere. V. *Taubman.*

Furconium, n. 2. Avia, *Forcone*, urbs ext. Veſtinorum, ex cujus ruinis, & Amiterni coaluit Aquila urbs.

Furcula, æ, f. dim. parva furca. *Liv. l.* 9. *c.* 2. Altera via per Furculas Caudinas brevior. Adde *Colum.* & *Var.*

Furens, tis, adject. *infuriato*. *Virg.* 1. *Æn. v.* 495. Pentheſilea furens. *Vellej. l.* 2. *c.* 111. Terra ſe furens exercitus. *Claud. in Eutrop. v.* 26. Quis belluarum cæde furentior?

Furenter, adverb. *furioſamente*, μανικῶς, more furioſi. *Cic. Att. lib.* 6. *epiſt.* 1. Pueri ajunt, eum furenter iraſci.

Furfur, uris, m. 3. *ſemola, cruſca*, סבין, Ger. *kleymen*, Gal. *ſon*, Hiſp. *ſalvado, o ſalvados*, πίτυρον, purgamentum farinæ, a *βορᾶς πῦρ*. *Plaut. Capt.* 4. 2. 27. Qui alunt furfure ſues. *Camerar.* & *Taubman.* leg. *furfuri*, qui ablativus animadverſione dignus eſt. ¶ Furfures item, πιτυρίασις, eſt porrigo, vitium capitis, vel faciei, cum fuliginoſa excrementa ſicca, & alba ſuper poros colliguntur, in capillo, barba, ſuperciliis, quæ quaſi furfuraceæ ſquamulæ in pectendo, aut ſcalpendo, ſine ulceratione a cute reſolvuntur, & decidunt. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Furfures capitis, & ulcera manantia.

Furfuraculum, i, n. terebra, apud *Arnob. l.* 6. ut legit *Salmaſ. in Solin.* & ſic dictum putat, quod furfures, ſeu ſcrobem furfuribus ſimilem in ligno perforando faciat.

Furfurarius, a, um, ad furfurem pertinens. *Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 128. *n.* 5. Ædiculam vetuſtate corruptam adampliavit ex pecunia furfuraria. Al. aliter leg.

Furfureus, a, um, adject. qui eſt ex furfure, ut furfureum panem eſitare, *pan di cruſca*. *Gel. l.* 11. *c.* 7.

Furfuricula, æ, f. dim. a furfur. *Marcel. Empir. c.* 5.

Furfuroſus, a, um, o. 1. 2. πιτυρώδης, quod furfures habet admiſſos, aut quandam furfurum ſimilitudinem refert. *Plin.* 11 25. Color in quacumque natione præfertur rufus, & pinguiter lentus, deterior furfuroſus.

Furiæ, f. 1. *Furie*, ἐρινύες, Εὐμενίδες, Deæ furoris, Acherontis, & Noctis filiæ, quæ tres numerantur, Alecto, Tiſiphone, Megæra, uno partu editæ. *Virg.* 12. *Æn. Cic.* 3. *de nat. Deor.* Dictæ ſunt a *furo*. ¶ Poetæ fabulantur, Furiarum numen circa ſcelerum cognitionem, ultionemque, & in animorum male conſciorum exagitatione verſari. Sapientes interpretantur, Furiarum nomine a Poetis nihil aliud ſignificari, quam animum ſibi male conſcium, & ſcelerum quibuſdam quaſi ſtimulis aſſidue exagitatum. *Cicer.* 3. *de nat. Deor.* Sin hæc Dea eſt, cur non Eumenides? Quæ ſi Deæ ſunt, quarum & Athenis fanum eſt, & apud nos, ut ego interpretor, lucus Furinæ, Furiæ Deæ ſunt ſpeculatrices, credo, & vindices facinorum, & ſcelerum. *Id.* 1. *de Leg.* Ut eos agitent, inſectenturque Furiæ, non ardentibus tædis, ſicut in fabulis, ſed angore conſcientiæ, fraudiſque cruciatu. ¶ Furiæ tres eſſe dicuntur. *Serv. in* 4. *Æneid.* cauſam affert, quia & in cœlo reperiuntur, ubi Diræ vocantur, & in terris, ubi Furiæ, & apud inferos, ubi Eumenides. Aliis tres Furiæ ſignificant tres animi affectus, iram, cupiditatem, libidinem, qui homines in omnia facinora præcipites agunt, ex quibus ira ultionem deſiderat, cupiditas opes, libido voluptates. *Lactant. l.* 6. *c.* 19. Hinc furiis ſcelerum agitatus. *Virg.* 3. *Æn.* Malis furiis actus. *Horat. l.* 2. *Sat.* 3. Concipere furias. *Virg.* 4. *Æn.* Furiis accenſus. *Id.* 12. *Æn.* ¶ *Furiæ honeſtæ* dicuntur a *Statio* impetus animi ſervitutem, & infamiam abhorrentes. Sic enim habet *l.* 4. *Silv.* 6. 83. Immeritaſque domos, ac templa Sagunti Polluit, & populis furias immiſit honeſtas. Sc. Saguntini maluerunt ſe ipſos perdere, & fidem Romanis ſervare, quam in Annibalis poteſtatem ſorde venire. ¶ Uſurpatur etiam Furia in ſing. num. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *epiſt.* 1. *c.* 4. Uti ullum ad illam Furiam (Clodium intelligit) verbum reſcriberet. *Id. pro Sext.* Furia, ac peſtis patriæ.

Furialis, le, o. 3. *furiale*, משגע, Ger. *wuetig*, Gal. *furieux, forſené*, Hiſp. *furibundo, furioſo*, μανιώδης, quod eſt proprium furentium, & inſanorum. *Cic. pro Planc. c.* 35. Vox furialis. *Liv. l.* 7. *c.* 17. Furialis inceſſus. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 8. Furialis veſtis. h. e. quæ ſanguine Neſſi Centauri imbuta Herculem in furorem vertit. *Ovid.* 11. *Met.* Auſa furialia. *Hor. l.* 3. *od.* 11. Furiale caput Cerberi. ¶ *Furiale* adverbii more poſitum pro furialiter. *Claudian. de B. Get. v.* 326. *de leone*. taciturque per altas incedit furiale nives. Adde *Stat.* 6. *Theb. v.* 430.

Furialiter, adv. ἐριννωδῶς, furioſe. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 637. Non habet exactum quid agat, furialiter odit.

Furianus, a, um, ad Furium pertinens, quod eſt nomen proprium Romani hominis, ut *Furiana poemata* apud *Gel. l.* 18. *c.* 11. h. e. Furii Antiatis, antiqui Poetæ. *Furiani milites* ſub Furio Camillo militantes. *Liv. l.* 6. *c.* 9. *ſub fin.*

Furiatilis, le, adject. furioſus, efferus. *Fortunat.* 3. *Mart.* Furiatile cornu.

Furiatus, a, um, o. 1. 2. *furioſo*, משגע, Ger. *zu grimm bewegt*, Gal. *entré en furie*, Hiſp. *deſatinado*, μεμηνώς, furore concitatus. *Virg.* 2. *Æn. v.* 407. Non tulit hanc ſpeciem furiata mente Chorœbus.

Furibundus, o. 1. 2. *furibondo, infuriato grandemente*, משגע, Ger. *heſſtigwuetend*, Gal. *furieux*, Hiſp. *furibundo*, μανιώδης, qui vehementer furit. *Cic. pro Sext. c.* 7. Cum ille furibundus incitata illa ſua vecordi mente veniſſet.

Furina, f. 1. Dea apud Romanos, eadem ac furia, a *furo*. *Cicer.* 3. *de nat. Deor.* Et apud nos, ut ego interpretor, lucus Furinæ.

Furinalia, lium, n. 3. ſacra Furinæ Deæ. *Var. l.* 5. *L. L.*

Furinalis, le, o. 3. quod ad Furinam Deam ſpectat, ut Flamen Furinalis, Sacerdos, qui Furinæ ſacra peragebat, Furinales Feriæ, feſta Deæ Furinæ. *Var. l.* 4. & 6. *L. L.*

Furinus, a, um, o. 1. 2. quod ad furem pertinet. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 2. Nam non coquinum eſt, verum furinum eſt forum.

Furio, as, a. 1. *infuriare*, שגע, Ger. *unſinnig machen*, Gal. *mettre en furie, faire enrager*, Hiſp. *hazer enloquecer, o deſatinar*, ἐκμαίνω, furore concito, in furorem ago. *Horat. l.* 1. *Carm. od.* 25. Quæ ſolet matres furiare equorum.

Furioſe, adv. *furioſamente*, Ger. *wuetiklich*, Gal. *furieuſement*, Hiſp. *furioſamente* μανικῶς, dementer, inſane. *Cic. ad Attic. l.* 8. *ep.* 5. Etſi ſolet eum, cum aliquid furioſe fecit, pœnitere. *Id. Fam.* 12. *ep.* 8. Furioſius dicit. *Spartian. in Adrian. c.* 12. Servo in ſe cum gladio furioſe irruente.

Furioſus, a, um, o. 1. 2. *furioſo, pazzo*, משגע, Ger. *wuetig*, Gal. *furieux*, Hiſp. *furioſo*, μανιώδης, qui furoris vitio vexatur. *Cic. pro Cluent.* Mulier jam non morbo, ſed ſcelere furioſa. *Ovid.* 9. *Met. v.* 736. Amor furioſior. *Cic. Att. l.* 4. *epiſt.* 3. Furioſiſſimæ conciones Publii. *Liv. l.* 36. *c.* 34. Furioſum inceptum. ¶ Differt furioſus a mente capto, & ab inſano, nam mente captus quietus eſt, & nulla furoris ſigna oſtendit; inſanus eſt, cui mentis ſanitas non ſatis conſtat, ita tamen ut officium tueri poſſit, & communem vitæ cultum; furioſus autem, qui omnino mente alienatus eſt, & rabie quadam animi agitur. V. *Cic.* 3. *Tuſc.* Promiſcue tamen hæc ſæpe uſurpantur.

Furippus, i, magnus fur, ἵππος enim Græce interdum in compoſit. intenſiva eſt. *Auſon. epigr.* 115. Pars te Furipum vocitat, pars vero Furippum, Altera producens, altera corripiens. Elige utrum malis; aut tende, aut corripe nomen. Conveniet quodvis, fur furioſe, tibi.

Furius, ii, inter Romana nomina fuit, ut Furius Camillus. Prima ſyllaba in hac voce producitur. *Ovid. Faſt.* 1. *v.* 641. *Martial. l.* 6. *epigr.* 17.

Furnaceus, a, um, o. 1. 2. κλιβανίτης, quod ad furnum ſpectat, ut Furnacei panes, qui in furno coquuntur. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Panis varia genera, ut furnacei, a coquendi ratione, &c.

Furnaria, æ, f. 1. *l'arte del fornaio*, Ger. *das brodbecken handtwerck*, Gal. *boulenberie*, Hiſp. *horneria*, ἀρτοποιητική, ars in furno coquendi. Dicitur autem quis furnariam exercere, qui ex furno quæſtum facit. *Sueton. in Vitel. c.* 2. Ex muliere vulgari Antiochi cujuſdam furnariam exercentis filia.

Furnarius, ii, m. 2. ἰπνοκαύστης, qui furnariam artem exercet. *Ulp. l.* 24. §. 6. *ff. de dam. inf.* Furnarii culpa damnum datum.

Furniana vaſa, genus vaſorum, a Furnio inventore. *Plin. l.* 33. *c.* 11. Nunc Furniana, nunc Clodiana, nunc Gratiana, nunc Anaglypta, &c.

Furnus, ni, m. 2. *forno*, תנור, Ger. *ofen*, Gal. *four*, Hiſp. *horno*, ἰπνός, κλίβανος, locus, in quo panis coquitur. Differt a *clibano*, quia *clibanus* minor eſt, & quaſi parvus furnus, mobilis, fere ex metallo, interdum etiam ex lapide, inſervit non tam pani, quam aliis dapibus coquendis, *furnus* magnus eſt, immobilis, ex cæmento, & calce, factus ad panem coquendum. *Plin. l.* 23. *proœm.* Uritur in furno, donec panis percoquatur.

Furo, is, ſine præter. & ſup. n. 3. *eſſer furioſo*, השתגע, Ger. *wueten*, Gal. *forcener*, Hiſp. *enloquecer, embravecerſe*, μαίνομαι, furioſus ſum, furore exagitor. *Cic.* 2. *de Div.* Qui valetudinis vitio furunt, & melancholici dicuntur. ¶ Aliquando eſt vehementer iraſci, & præ iræ magnitudine furioſo ſimilem fieri. *Cic. Q. Fr.* Clodius furebat, a Racilio ſe contumaciter vexatum. ¶ Dicimus, furere audacia, aut ſcelere, aut libidine. *Cic.* 2. *Catil.* L. Catilinam furentem audacia, ſcelus anhelantem. ¶ Pro immodice, & impotenter lætari. *Horat. lib.* 2. *od.* 7. Recepto dulce mihi furere eſt amico. ¶ *Sedulius* præteritum etiam format, *lib.* 1. *de Daniele*: Furuerunt juſſa tyranni. Adde *Serv. ad* 1. *Æn. v.* 45.

Furor, aris, d. 1. *rubare*, גנב, Ger. *ſtehlen, rauben*, Gal. *voler, dérober*, Hiſ. *hurtar*, κλέπτω, furtum facio, clam alienum aufero. *Cic. Ver.* 3. *c.* 21. Verres ſolet hæc, quæ rapuit, & furatus eſt, dicere ſe emiſſe. ¶ Translate *Virg.* 5. *Æn.* Pone caput, feſſoſque oculos furare labori, h. e. ſubtrahe, laborem intermitte. ¶ Furari civitatem, eſt clam, & dolo in civitatem irrepere. *Id. pro Balb. c.* 2. Non enim furatus eſſe civitatem dicitur. ¶ Activa forma *Plaut. Rud.* 1. 2. 23. An quo furatum venias mox, veſtigas loca?

Furor, oris, m. 3. *furore*, שגע, Ger. *wuetigkeit*, Gal. *fureur*, Hiſp. *furor*, μανία, gravior, diuturniorque mentis alienatio. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 18. A Diis quidem immortalibus quæ poteſt homini major eſſe pœna furore, atque dementia? ¶ Differt ab inſania, quia furor major eſt. V. Furioſus. ¶ Aliquando accipitur pro mentis concitatione, quæ divinitus fit, qualis eſt furor Poetarum. *Cicer.* 1. *de Divin.* Ineſt in animis præſagitio extrinſecus injecta, atque infuſa divinitus: ea ſi exarſit acrius, furor appellatur, cum a corpore animus abſtractus divino inſtinctu concitatur. *Et infra*. Negat ſine furore Democritus quenquam Poetam magnum eſſe poſſe. ¶ Aliquando pro vehementi ira, vel alia animi perturbatione. *Cic. pro Domo*. Ab iſtius inflammato, atque ignito furore jam tum me, ſeque repetebat. ¶ *Furorem impendiorum*, hoc eſt profuſam, ac nimiam libidinem impendendi, *pazza prodigalità*, dixit *Suet. Ner. c.* 31.

Furtificus, a, um, o. 1. 2. *che ſuol far furto*, κλεπτικός, furax. *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 97. Furtifica manus. *Id. Epid.* 1. 1. 10. Minus jam furtificus ſum, quam antea: rapio propalam.

Furtim, adverb. *naſcoſamente, celatamente*, בגניבה, Ger. *verſtolen*, Gal. *en cachette*, Hiſ. *a eſcondidas, a eſcondillas*, λαθραίως, latenter. *Cic. de Leg. Agrar.* Ut occulte latet, ut recondita eſt, ut furtim tota Decemviris traditur.

Furtive, adverb. idem ac furtim. *Plaut. Pæn.* 5. 2. 62. Ne quid furtive clam accepiſſe cenſeas.

Furtivus, a, um, o. 1. 2. *furtivo, rubato*, גנוב, Ger. *bedecklich*, Gal. *furtif, fait en cachette*, Hiſp. *eſcondido, clandeſtino*, κλεπτόμενος, quod furto ablatum eſt. *Plaut. Curc.* Qui ſcias mercari furtivas, atque ingenuas virgines. ¶ Quandoque furtivum dicitur clandeſtinum. *Cic. in Piſon. c.* 40. Occultus adventus, furtivum iter per Italiam. Hinc *Furtivæ litteræ*, & *furtiva ſcripta*, quæ artificio quodam fiunt, ne legi poſſint ab alio, quam ab eo, ad quem ſcribuntur, quales erant, quas Lacedæmonii σκυτάλας vocabant. *Gel. l.* 17. *c.* 9. Res quaſdam occultas nuntiare Regi furtivo ſcripto volebat.

Furtum, i, n. 2. *furto*, Ger. *diebſtall*, Gal. *larcin*, Hiſp. *hurto*, κλοπή, κλέμμα, clandeſtina ablatio rei alienæ. *Cic. pro Cluent. c.* 64. Furtum facere. *Id. pro Planc. c.* 18. Furti damnari. ¶ Item res, quæ furto ablata eſt. *Horat. l.* 1. *ſat.* 4. Dum furta ligurit. ¶ Furtum etiam dicimus quicquid clam agitur. *Vellej. l.* 2. *c.* 63. Pontifex in ejus locum furto creatus. *Virg. Æn.* 4. *v.* 337. Furto fugam abſcondere. ¶ Hinc & pro fraudibus & inſidiis ponitur. *Ovid.* 13. *Metam. verſ.* 82. Furtis incautum decipit hoſtem. *Curt. l.* 4. *c.* 13. Furto, non prælio opus eſſe cenſebat. ¶ Sæpe etiam pro clandeſtino, & illicito concubitu. *Tibul. l.* 1. *el.* 2. *v.* 34. Celari vult ſua furta Venus. *Virg.* 1. *Georg. v.* 336. Martiſque dolos, & dulcia furta. ¶ Quin & omne flagitium clam perpetratum furti nomine venit. *Ter. Eun.* 4. 7. 39. Hic furti ſe alligat. ¶ *Cicer. Fam.* 16. *ep.* 26. Etiamſi quod ſcribas, non habebis, ſcribito tamen, ne furtum ceſſationis quæſiviſſe videaris, h. e. furtivam cauſam ceſſandi.

Furunculus, m. 2. *ladroncello*, Ger. *kleiner dieb*, Gal. *larronceau*, Hiſp. *ladroncillo*, dim. a fur. *Cic. in Piſ. c.* 27. Olim furunculus, nunc etiam rapax. ¶ Eſt etiam tuberculum in cute, & ulcus. *Plin. l.* 20. *c.* 13. de quo & *Celſus l.* 5. *c.* 28. Furunculus, inquit, eſt tuberculum acutum, cum inflammatione, & dolore, maximeque ubi jam in pus vergit. ¶ In vitibus etiam furunculus dicitur palmes juxta alium palmitem enatus, quod veluti ſuccum vicinis partibus furetur: vel extuberantia quædam, in modum verrucæ. *Colum. l.* 4. *c.* 22.

Furvus, a, um, o. 1. 2. *oſcuro, nero, bruno*, שחור, Ger. *ſchwartz*, Gal. *noir*, Hiſp. *negro*, μέλας, ἀμαυρός, σκοτεινός, niger, ater, obſcurus. *Ovid.* 5. *Met.* Ex Acheronte ſuo furvis peperiſſe ſub antris. ¶ Hinc hoſtiæ furvæ dicebantur,

tur, quæ nigri erant coloris, quod hoſtiarum genus Diis inferis gratiſſimum putabatur. *Valer. Max. l. 2. c. 4. n. 5.*

Fuſcātor, oris, m. *offuſcatore*, Ger. *der da ſchwartz leicht machet*, Gal. *celui qui offuſque*, Hiſp. *el que ciabaca*, qui fuſcat. *Lucr. l. 4. v. 60.* Quicquid cœli fuſcator Eoi intulerat Caurus.

Fuſcātus, a, um. adject. *foſco, offuſcato. Alcim. Avit. l. 4. v. 430.* Fuſcati lumine ſolis.

Fuſcīna, æ, f. *tridente*, כידן, Ger. *gaabelein*, Gal. *fourchette*, Hiſp. *horquilla*, *ἐλινάτη*, *τρίαινα*, telum tridens, ſive triſulcum, aut biſulcum, quo piſcatores figunt anguillas, & ea, quæ in imo aquæ fundo natant. Erat autem hoc inſigne, & veluti ſceptrum Neptuni. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 36.* Dant etiam Deo arcum, haſtam, clypeum, fuſcinam, fulmen. ¶ Fuſcina etiam utebantur retiarii in gladiatoriis pugnis. *Juven. Sat. 2. v. 134.* Vicit & hoc monſtrum tunicati fuſcina Gracchi.

Fuſcīnus, a, um, adject. ad Fuſcum pertinens, quod eſt cognomen prop. Romanum. *Senec. in fi. Suaſor. 4.* Ingeram vobis Fuſcinas explicationes.

Fuſcĭtas, atis, f. fuſcus color. *Apul. dogm. Plat. ſub fin.* Ab omni fuſcitate liberum cœlum.

Fuſco, as, a. 1. *far foſco*, Germ. *ſchwartzlecht machen*, Gal. *offuſquer*, Hiſp. *embaçar*, *ἀμαυρόω*, fuſcum, hoc eſt, ſubnigrum facio. *Ovid. 1. de Arte, v. 515.* Fuſcantur corpora campo.

Fuſcus, a, um, o. t. 2. *foſco*, שחרחר, Germ. *braunſchwartz*, Gall. *obſcur*, *trouble*, Hiſp. *baco*, *ὑπομελας*, quod eſt coloris ſubnigri, ideſt, non plane nigri, qualis eſt Indorum meridionalium, & Æthiopum. a *φαιός*, *οφαιο*. *Ovid. 2. Faſt.* Heſperus & fuſco roſcidus ibat equo. ¶ Fuſca vox eſt, quæ clara, aut canora non eſt. *Cic. 2. de nat. Deor.* Et vocis genera permulta, canorum, fuſcum, læve, aſperum, &c. Fuſcæ aves dicuntur ab *Apul. l. 2. A. A.* quæ malum omen habent. ¶ Comparat. *fuſcior*. *Apul. de Mundo:* Cura fuſcior, & *de dogm. Plat.* Animæ fuſciores.

Fuſe, adv. *copioſamente*, *largamente*, Ger. *uberflueſſiglich*, Gal. *abondamment*, *a foiſon*, Hiſp. *abundantemente*, *χύδην*, late, abundanter, & copioſe. *Cic. 4. Tuſc.* De cujus excellentia multa quidem dici quamvis fuſe, lateque poſſunt. *Id. 2. Nat. Deor. c. 7.* Cum uberius diſputantur, & fuſius.

Fuſĭlis, le, o. 3. *χυτός*, quod fundi poteſt, vel quod promtum eſt ad fundendum, ut Fuſilia vaſa, & fuſilia ſigna, quæ ex metallo aliquo fuſa ſunt. *Ovid. 11. Met. v. 126.* Fuſile per rictus aurum fluitare videres.

Fuſio, nis, f. *fuſione*, הִתּוּךְ, Ger. *gieſſung*, Gal. *fuſion*, Hiſp. *derramamiento*, *χύσις*, diffuſio, extenſio. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 15.* Ipſumque mundum Deum dicit eſſe, & ejus animi fuſionem univerſam.

Fuſius, pro Furius antiqui dixerunt. *Feſt.*

Fuſor, oris, m. qui æs, vel aliud metallum fundit. *Leg. 1. Cod. de excuſ. artific.* & *Pallad. l. 1. tit. 17.*

Fuſōrium, ii, n. *fonderia*, locus in quo metalla funduntur. *Pallad. l. 1. tit. 37.* Longe ab apium caſtris ſint omnia odoris horrendi, balneæ, ſtabula, coquinæ, fuſoria.

Fuſterna, æ, f. pars abietis ſuperior, durior, & nodoſior. Nam interior, minuſque nodoſa *ſapinus* dicitur. *Plin. l. 16. c. 39. Vitruv. l. 2. c. 9.* ſed hic leg. *fuſterna*. V. *Bald. Lex. Vitru.*

Fuſtiarius, ii, m. qui fuſte verberat, *ξυλοκόπος*, *ὁ τύπτων τῷ ξύλῳ*. Vet. Gloſſ. ¶ Adjective invenitur in *Inſcript. Fabret. pag.* 529. Fuſtiario ſupplicio ſe noverit eſſe ſubdendum.

Fuſtibalĭtor, oris, m. qui Fuſtibalo jaculatur. Ita legitur in MSS. *Veget. l. 3. c. 14.* ut notat *Stewech.* Vulgo legitur *Fundibalator*; quod idem eſſet ac funditor.

Fuſtibălus, i, m. fuſtis eſt longus pedibus quatuor, cui per medium ligatur funda de corio, & utraque manu impulſus prope inſtar onagri dirigit ſaxa. Ita deſcribit *Veget. de re milit. l. 3. c. 14.*

Fuſticulus, li, m. parvus fuſtis, ſcapus, cauliculus. *Pallad. l. 1. tit. 35.* Fuſticulos alii comburere.

Fuſtigatio, f. genus ſupplicii, quo fuſte delinquentes percutiebantur, proprium liberorum, ut *caſtigatio*, ſeu *flagellatio* ſervorum. *D. 48. tit. 19. l. 10.* Ex quibus cauſis liber fuſtibus cæditur, ex his ſervus flagellis cædi, & domino reddi jubetur. ¶ Quamquam autem loris nudis, fuſtes veſtitis inferebantur, interdum tamen fuſtigatio flagellatione gravior erat, nempe cum ad mortem uſque fuſtibus cæderentur.

Fuſtim, adv. cum fuſte. *Val. Max. l. 6. c. 3. n. 9.* Uxorem fuſtim interemit.

Fuſtis, is, m. *baſtone*, מקל, Ger. *kolb*, Gal. *baton*, Hiſp. *palo*, *βάκτρον*, baculus, ſtipes, ſudes, lignum teres, & interdum acutum. *Cic. pro Cæc.* Si glebis, aut ſaxis, aut fuſtibus aliquem de fundo præcipitem egeris. *Horat. l. 1. ſat. 5.* lumboſque ſaligno fuſte dolat. *Id. ib. ſat. 3.* Niſi fuſte coerces. *Plaut. Capt. 4. 2. 116.* Fuſti pectito.

Fuſtĭtŭdo, inis, f. vox ridicule a *Plauto* ficta *Aſin. 1. 1. 21.* a tundendis fuſtibus.

Fuſtuarium, rii, n. *ξυλοκοπία*, idem ac fuſtigatio, ideſt, pœna, quæ fuſte infligitur. *Cic. 3. Phil. c. 6.* Fuſtuarium meruerunt legiones, quæ Conſulem reliquerunt.

Fuſūra, æ, f. *liquefazione*, התכה, Ger. *guſſ*, Gal. *fonte*, Hiſ. *fundadura*, *χύσις*, fuſio, ſive liquefactio. *Plin. l. 33. c. 6.* Molybditis plumbi ipſius fuſura, quæ fit Puteolis, & inde habet nomen.

Fuſus, a, um, o. t. 2. *ſparſo*, *liquefatto*, מוצק, Ger. *zerlaſſen*, Gal. *fondu*, Hiſ. *fundido*, *χυτός*, conflatus, vel liquefactus, a fundo. *Cic. 3. de Orat. c. 77.* Sicuti ſanguis in corporibus, ſic illæ res in orationibus fuſæ eſſe debebunt. *Id. pro Sext. c. 42.* Homines fuſi per agros. *Liv. l. 38.* Fuſa, & candida corpora, ut quæ nunquam, niſi in pugna, nudentur. hoc eſt lævia, non rugoſa. ¶ Item fugatus, profligatus. *Id. Phil. 4. c. 1.* Hoſtium exercitum cæſum fuſumque cognovi. *Liv. l. 2.* Fuſus, fugatuſque. ¶ Item *coricato*. *Virg. 1. Æn.* fuſique per herbam. *Martial. l. 8. ep. 75.* jacuit toto corpore fuſus humi. *Id. l. 9. ep. 33.* inter menſas largo jam nectare fuſus. h. e. madidus, & ideo jacens. ¶ Item copioſus, abundans. *Gell. l. 2. c. 26.* Græca lingua prolixior, fuſiorque, quam noſtra. ¶ Apud *Celſ. l. 1. c. 3.* Alvus fuſa, eſt, profluxu laborans.

Fuſus, i, m. 2. *fuſo*, *ἄτρακτος*, inſtrumentum, quod mulieres nendo digitis volvunt, a *fundendo*, quia per ipſum funduntur fila. *Plin. l. 28. c. 2.* Ne mulieres per itinera ambulantes torqueant fuſo, aut omnino detectos ferant.

Fuſus, us, m. actus fundendi, fuſio. *Var. l. 4. L. L. c. 26.* Fiſtula aquæ, fuſus aquæ.

Futātim, adverb. profuſim. *Plaut. Truc. 4. 4. 29.* Id quoque interim futatim nomen commemorabitur. h. e. ſæpe.

Futile, is, n. 3. vas quoddam lato ore, fundo anguſto, & acuto, quo utebantur in ſacris Deæ Veſtæ, a *fundendo*, quod illud miniſtri ſacrorum non deponerent, ſed inſtabile eſſet, &, ſi poſitum eſſet, ſtatim aqua funderetur. Aqua enim ad ſacra Veſtæ in terra non ponebatur, quod ſi fieret, piaculum erat. Igitur excogitatum eſt vas, quod ſtare non poſſet. *Placid. Lact. in 8. Theb. Donat. in Andr. a. 3. & in Phorm. a. 5. ſc. 1.*

Futile, adverb. idem quod futiliter. *Plaut. Stich. 2. 3. 92.* Enimvero, Gelaſime, opinor, provenit futile. Adde *Ennium* apud *Non.*

Futĭlis, & le, o. 3. *χαῦνος*, quod plenum rimarum eſt, hac, atque illac perfluit, quod liquorem ſibi commiſſum non ſatis fideliter continet, ſed protinus effundit. Hinc de canibus metu concacantibus *Phædr. fab. 74. v. 32.* Illi autem qui miſerunt vos tam futiles. V. totum Phædri locum. ¶ Tranſlate dicitur ſuperfluus, loquax, vanus, qui continere tacenda non poteſt, ſed ea effundit, a *futili* vaſe. *Ter. Andr.* Servo n' fortunas meas me commiſiſſe futili. ¶ Item dicitur de levi, inutili, nullius momenti. *Cic. de Div.* Aruſpices vanos, futileſque eſſe dicamus. *Id. 5. Tuſc. c. 6.* Nullæ futiles lætitiæ exultantes languidis liquefaciunt voluptatibus.

Futĭlĭtas, atis, f. *pazzia*, שׁוא הבל, Ger. *leichtfertigkeit*, Gal. *legereté*, *vanité*, Hiſ. *locura*, *vanidad*, *φλυαρία*, vanitas, levitas, inutilitas. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 83* Et plena ſunt futilitatis, ſummæque levitatis.

Futĭlĭter, adverb. vane, inutiliter, fruſtra. *Apul. Apol. poſt princ.* Futiliter blaterata. Adde *Non. c. 13. n. 39.*

Futo, ſæpius fuo, freq. ab antiquo *fuo*. Eſt item redarguere. *Feſtus*.

Futum, i, n. vaſis aquarii genus, quo in triclinium allatam aquam infundebant. *Var. de L. L. l. 4.*

Futŭo, is, tui, utum, a. 3. *fotto*, eſt Veneri operam dare, a *φυτεύω*, planto. *Mart. l. 3. ep. 72.* Vis futui, nec vis mecum Lauſella lavari. *Auct. Priap. carm.* 12. Præcidere, puer, moneo, futuere puella.

Futūrus, a, um, o. t. 2. *ciò*, *che ſarà*, *ἐσόμενος*, quod erit, quod eventurum eſt, partic. verbi *ſum*, ab antiquo *fuo*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Signa oſtenduntur a Diis rerum futurarum. *Id. 2. Offic. c. 9.* Futura proſpicere. *Virg. Æn. 4. v. 508.* Haud ignara futuri.

Futūtio, onis, f. actus futuendi. *Martial. l. 1. ep. 107.*

Futūtor, oris, m. qui futuit. *Martial. l. 1. ep. 91.*

Futūtrix, icis, f. quæ futuit. *Martial. l. 11. epigr. 23.*

Futūtus, a, um, particip. paſſ. ſignif. *Martial. l. 3. epigr. 87.*

DE LITTERA G.

G Septima Latinorum litera, una ex iis, quæ mutæ vocantur, quam ſcribit *Plutarchus in Problem.* a Carbilio Spurio inventam eſſe, valde affinis eſt literæ C, & pro ea aliquando adhiberi ſolita eſt in quibuſdam vocibus, ut *Caius*, *Cneus*, quæ Latini pronuntiaſſe dicuntur *Gajus*, *Gneus*. ¶ Olim Veteres G pro N uſurparunt, teſte *Var. l. 1. de orig. L. L.* ſcribebant enim *aggulus*, *aggens*, pro *angulus*, *angens*.

G ANTE A.

Gabalium, ii, n. genus plantæ aromaticæ apud Arabes. *Plin. l. 12. c. 22.*

Gabalus, m. 2. *σταυρός*, crux, ſive patibulum. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 373.* Non barbari, quod nocentes in gabalum ſuffigimus homines, vos non barbari, quod noxios abſolvitis? ¶ Gabalus etiam dicitur homo ſceleratus, & cruce dignus. *Capitolin. in Macrin. c. 11.* Qualis Latinus gabalus iſte fuit.

Gabaon, Saulis, *Gabaa*, *Gavaandavid*, olim urbs Palæſtinæ, in colle, in ſecunda parte Tribus Benjamin, ampla, & una ex Civitatibus Regalibus, nunc pagus, inter Hieroſolymam, & Machmas ad Bor. Pop. *Gabaonita*.

Gabaonitĭcus, a, um, ad Gabaonitas pertinens, de quibus in voce præced. *Sidon. lib. 9. ep. 8.* Ut agminibus veſtris famulaturi, vel ſub Gabaoniticæ ſervitutis occaſione jungamur. V. *Biblia Joſ. 9.*

Gabbaræ, vel Gabbares, cadavera apud Ægyptios pollinctorum arte delibata, arefacta, & a corruptione immunia, *mummie*, teſte *Auguſtino*. V. *Kirkman. de funerib. Rom. l. 1. c. 8.* & *Aringhi Roma ſubterr. p. 1. l. 1. c. 2.* ¶ Gabbarus in *gloſſ. Iſid.* exponitur inſulſus, barbarus.

Gabătæ, arum, f. 1. *γαβάθαι*, vaſa concava, eduliis, pulmentariiſque apta, a *cavus*, quaſi *cavatæ*, non a voce Græca allata, quia hanc poſteriores Græci a Romanis acceperunt. *Martial. l. 7. epigr. 47.* Tranſcurrunt gabatæ volantque lances.

Gabellus, m. 2. Secia, *Secchia*, fl. Galliæ Togatæ, qui oritur ex Apennino M. deinde Saxuolum rigat, & inter Mutinam ad Or. & Rubieram ad Occ. labens, aliquot leucis infra in Padum ſe exonerat prope cœnobium S. Benedicti in ditione Mantuana.

Gabienſis, e, adject. ad Gabios pertinens, ut Gabienſis ager. *Plin. l. 2. c. 94.*

Gabiēnum, n. 2. Caſtra Gabieni, *Gabiano*, opp. Liguriæ, al. Galliæ Ciſalpinæ, in Duc. Montisferrati, in conf. Pedemontii, in colle.

Gabii, m. 2. Gabina urbs, Col. & urbs olim Latii, in via Prænestina, media inter Romam ad Occ. & Præneſte ad Or. ad 12. M. P. ubi nunc *Campo Gabio*, inter Columnam, & Montem Portium, caſtra Campaniæ Romanæ. Aliqui credunt, Gabios fuiſſe haud longe a diverſorio paludis circa Oſam flu. in iis collibus, ubi nunc Caſtelli S. Juliani rudera cernuntur, ad ſiniſtram viæ Prænestinæ Roma euntibus Præneſte. Conditi fuere a Siculis, ideſt, a Galacto, & Bio fratribus. *Solin. Virg. 6. Æn. v. 768.*

Gabiniānus, a, um, adject. ad Gabinium pertinens, ut Gabiniani milites. *Valer. Max. l. 4. c. 1. n. 14.*

Gabinius, a, um, adject. Gabinianus, ut Gabinia lex. *Cic. de Leg. l. 3. c. 16.* & alibi.

Gabinius, ii, m. nomen Romanum, præſertim conſulis illius, ſub quo Cicero in exilium miſſus fuit. Hic proconſul Syriæ Ptolemæum Auleten in regnum reduxit. *Cic. poſt redit. ad Quir.* & *Fam. l. 1. ep. 1.*

Gabīnus, a, um, o. t. 2. quod ſpectat ad Gabios, ut Urbs Gabina, Juno Gabina. *Ovid. 2. Faſt. v. 709.* ¶ *Gabinus cinctus*, toga erat, ut docet Servius, ſic in tergum rejecta, ut una ejus lacinia a tergo revocata hominem cingeret. *Virg. 7. Æn. v. 612.* Ipſe Quirinali trabea, cinctuque Gabino inſignis. V. *Cinctus*, *us*. ¶ Olim ſcribebatur *Cabinus* per *c*, ut videre eſt in *Cenotaph. Piſan. Mar. Victorin. cap. de orthogr.*

Gades, dium, f. n. pl. *Cadice*, inc. *Cadez*, Pœnis *Gaddir* ſive *Gadir*, inſula parva Hiſpaniæ Bæticæ, in mari Oceano, & in ora Andaluſiæ, proxima continenti, eidem juncta ponte, *la Puente de Suaço*, contra Cæſarianam, & Portum Mneſthei, cum urbe cogn. olim Col. R. dicta Gaditana Julia Colonia, condita a Tyriis, cum arce, & portu capaciſſimo, ubi emporium celebre. Aliqui dicunt, duas inſulas eſſe, majorem Erythiam dictam diſtare freto 700. pedum a continente; minorem huic adjacere, unius tantum ſtadii Euripo interlabente, in qua mira eſt pabuli lætitia. *Plin. l. 4. c. 22.* Hinc addunt, Gadis num. ſing. dici pro alterutra harum inſularum, Gades n. pl. cum de utraque ſermo eſt. *Plin. l. 4. c. 22.* ¶ In Gadibus Geryon regnaſſe fertur. *Plinius* vult, Geryonem in majore inſ. habitaſſe, *Strabo l. 3.* in minore.

Gadir, Continuſa, Tarteſſos, urbs Gadium inſ. a *gadir* voce Punica, quæ ſeptum notat. V. *Gades*. *Salluſt. l. 2. Hiſt.* Quam nunc Tyrii mutato nomine Gadir habent.

Gaditānus, o. t. 2. gentile a Gades, ut *Gaditana puella*, quæ laſciviæ nomine olim in pretio fuerunt. *Gaditanum fretum*, idem ac Herculeum. *Gaditanus ſinus*, *Golfo de las Yeguas*. *Plin. l. 4. c. 13. Liv. l. 28. c. 2.* ¶ Gaditani, abſolute, Gadium incolæ. *Cic. pro Balb. c. 16. Cæſ. l. 2. B. C. c. 18.*

Gæſatæ, arum, vel ut al. leg. Geſſatores, orum, mercenariorum militum Gallorum nomen. *Oroſ. l. 4. c. 13.*

Gæſi, m. 2. viri fortes a Gallis dicuntur, a *gæſum*. *Serv. in Æn. 8. v. 662.*

Gæſum, i, n. 2. *γαισόν*, *γαῖσος*, jaculum grande longe feriens, proprium Gallorum. *Cæſ. l. 3. B. G. c. 4.* Gæſa in vallum conjicere. *Virg. l. 8. Æn. v. 661.* Alpina gæſa. ¶ *Pollux l. 7. c. 33.* vocat *ὅλα σιδηρᾶ*, haſtam pure ferream.

Gætūli, m. 2. Autololes, *γαιτοῦλοι*, pop. Libyæ interioris, vagi, nullo certo loco conſidentes, qui propterea variis in locis deſcribuntur, a Plinio in Cæſarienſi Mauritania, proximi Maſſæſylis, a Ptol. in Libya interiore apud Daras, ab Honorio inter Carthaginem, & Numidiam, a Dionyſio Afro inter Marmaridas, & Nigrites. Primi omnium Africam tenuerunt. Carne ferina, & terræ pabulo victitant.

Gætulia, æ, f. Gætulorum regio in Africa. *Plin. l. 5. c. 4.*

Gætulĭcus, a, um, adject. Gætulus. *Plin. l. 6. c. 31.* Juba Gætulicam purpuram tingere inſtituerat.

Gætūlus, a, um, ad Gætuliam pertinens. *Virg. 4. Æn. v. 40.* Gætulæ urbes. *Horat. l. 2. ep. ult. 181.* Gætulus murex. *h. e.* purpura. Sic *Sil. l. 16. v. 177.* Gætulum ahenum.

Gagātes, m. 1. *γαγάτης*, lapis ſic dictus a Gago fl. Lyciæ, ubi invenitur, qui igni admotus, flammam continet, ac bitumen redolet. Eo accenſo morbum caducum explorari, ſcribit *Apul. Apol.* V. *Plin. l. 36. c. 19.*

Galactītes, m. 1. *γαλακτίτης*, lapis pretioſus. *Dioſc. l. 5. c. 150.* Galactites vocatus eſt, quia ſuccum emittit lacteum, eſt alioqui cinericii coloris. Vide de eodem *Plin. l. 37. c. 10.*

Galactopōta, æ, m. *γαλακτοπότης*, lactis potor. vox græca eſt, & græcis literis ſcriben-

ſcribenda. *Col. l. 7. c. 2.* Quibuſdam nationibus frumenti expertibus lac victum commodat, ex quo Nomadum, Getarumque plurimi γαλακτοπόται dicuntur.

Galāta, f. 1. Galatha, Calatha, Calathe, inſ. maris Africi, cujus terra ſcorpiones necat. ¶ Galata item, Calata, Galeata, *Galati*, urbs Siciliæ, medit. inter Pactas urb. & Trajanopolim. Pop. Galatani. *Pomp. Mela*. ¶ Galata etiam, Pera, *Pera*, urbs Thraciæ, ſeu verius ſuburbium Conſtantinopolis, ubi Latini fere omnes commorantur, primum a Genuenſibus culta, in Boſphori ripa.

Galātæ. V. Galatia.

Galatāni, m. 2. pop. Siciliæ, quorum opp. Galata.

Galatēa, f. 1. γαλάτεια, Nympha marina, Nerei, & Doridos filia, a γάλα, *lac*, propter candorem. V. *Boccat. 7. Gen. Ovid. Metam.* 13.

Galatia, Gallogræcia, *Chiangare*, Tur. *Gelat*, prov. Aſiæ. Habet ab Occ. Bithyniam, ab Or. Cappadociam, a Mer. Phrygiam Magnam, a Sept. Paphlagoniam. Dicta eſt a Gallis, qui Galatæ a Græcis appellantur, a γάλα, *lac*, ob lacteum candorem. Nam cum Gallia multitudine abundaret, multi populi Alpes tranſgreſſi Italiam invaſerunt, Græciam impleverunt, Macedoniam occuparunt, in Aſiam tranſierunt. Ex his igitur Tectoſages, e Narbonenſi Gallia profecti, Toliſtobogii, & Trocini e Celtica, duce Leonorio, in Aſiam cum veniſſent, Phrygiæ partem Cappadociæ, & Paphlagoniæ vicinam occupavere, & Gallogræciam mixto ex Gallis, Græciſque vocabulo cognominarunt. Pop. Galatæ, Gallogræci, Tectoſages, Toliſtobogii, Trocini. *Cic. Attic. 6. ep.* 5.

Galaticāri, dep. 1. Galatarum more Judaicas cæremonias Chriſtianis ritibus admiſcere. Verbum fictum a *Tertul. Adverſ. Pſych. c.* 14. quemadmodum Latini *græcari* dixerunt.

Galaticus, a, um, ad Galatiam pertinens. *Galaticum hordeum* eſt quod Itali dicunt *ſcandella*. *Colum. l. 2. c.* 9.

Galaxias, m. 1. γαλαξίας, lapis Ægyptius, al. galactites, lactei coloris, qui græce vocatur λευκόγαια, λευκογραφὶς, μορόχθος, cujus uſus erat in veſtibus dealbandis. *Plin. l. 37. c.* 10.

Galba, æ, f. vermiculus miræ exilitatis, qui naſcitur in eſculis, a colore galbo. *Sueton. in Galba c.* 3. qui ibidem addit, galbas a Gallis appellari homines prætpingues. ¶ Hinc nomen inditum Sergio Galbæ ſeptimo Rom. Imp. V. eund. *Sueton. loc. cit.*

Galbāna. V. Galbina.

Galbanātus, a, um, galbano indutus. *Martial. l. 3. epigr.* 82. Jacet occupato galbanatus in lecto.

Galbanĕus, a. 1. 2. *di galbano*, ex galbano. *Virg. 4. Georg. v.* 264. Hinc jam galbaneos ſuadebo incendere odores.

Galbănum, ni, n. 2. χαλβάνη, χάλβανον, ſuccus, ſive lacryma e galbano ferula, ejuſdem nominis, thuris effigie. *Plin. l. 12. c. 25. Suet. in Galba c. 3. Luc. l.* 9. Hic ebulum ſtridet, peregrinaque galbana ſudant. ¶ Præterea galbanum genus eſt veſtimenti delicatioris, tranſlucidi, & ſine pilis. *Juv. ſat. 2. v.* 93. Cœrulea indutus ſcutulata, aut galbana raſa.

Galbĕi, orum, m. 2. tori ſunt lana, aut tomento farti, ut explicat *Caſaub. ad Sueton. Galb. c.* 5. Alii putant eſſe armillas ita dictas a pertuſis galbulis, h. e. parvis pilis aureis. *Feſtus* etiam galbeos interpretatur armillas, quibus triumphantes utebantur, & quibus ob virtutem milites donabantur: item ornamentum muliebre.

Galbĭna, orum, n. genus veſtimenti, colore ſubviridi, ſeu luteo, villis raſis, quo delicatiores utebantur. *Juven. ſat. 2. v.* 97. Cœrulea indutus ſcutulata, aut galbina raſa. Al. leg. *Galbana*.

Galbinātus, vel Galbanatus, a, um, t. 2. qui fert galbina. Tranſlate accipitur pro molli, & effœminato. *Mart. l. 3. epigr.* 82. Jacet occupato galbinatus in lecto.

Galbinĕus, a, um, o. 1. 2. idem ac galbus. *Veget. de re veterinaria, l. 3. c.* 2. ubi eryngium herbam in litore naſcentem ait florem habere coloris galbinei, quem *Turnebus l. 17. c.* 8. ſcribit ab eruditiſſimo herbario ſe accepiſſe coloris eſſe cærulei dilutioris, & palleſcentis: ſed Salmaſius obſervat ex Dioſcoride colorem ejus fuiſſe viridem, vel album, vel cyaneum, ſeu cæruleum, atque hic viridem accipit.

Galbĭnus, o. 1. 2. idem ac galbus. *Fl. Vopiſc. in Aurel.* Tetricus chlamyde coccea, tunica galbina. ¶ Quia vero molles, & effœminati galbinis veſtibus utebantur, hinc galbini mores pro mollibus, & laſcivis ſumuntur. *Martial. l. 1. epigr.* 97. Fuſcos colores, galbinos habet mores. Aliqui *galbanos* legunt.

Galbŭla, f. 1. *rigalgole*, ἴκτερος, avicula, quæ uvis matureſcentibus calamis, & retibus capitur, a *galbulus*, quia galbi, hoc eſt viridis coloris eſt. *Plin. l. 30. c.* 11. *galgulum* videtur appellare, quem eundem facit, ac ἴκτερον. Sed Plinii locus corruptus eſt, & *galbulus* reponi debet. *Martial. l. 13. epigr.* 68. Galbula decipitur calamis, & retibus ales, turget adhuc viridi cum rudis uva mero.

Galbŭlus, li, ſubſt. m. 2. pilula cupreſſi arboris, in qua ſemen reconditur. *Var. l. 1. de R. R. c.* 40. Non enim galbuli, qui naſcuntur, &c. ¶ Item avis. V. *galbula*.

Galbŭlus, a, um, adject. diminut. a galbus, ut galbula avis, apud Martial. V. Galbula.

Galĕa, æ, f. *celata*, *elmo*, כובע, Germ. *ein helm*, Gal. *heaume*, Hiſp. *yelmo*, κόρυς, inſtrumentum ferreum ad capitis munitionem inventum. *Cic. in Ver.* Galeas æneas. ¶ Inventa eſt a Lacedæmoniis. *Plin. l. 7. c.* 59. Galeam, gladium, haſtam Lacedæmonii invenere. ¶ Scribit *Iſidor. l. 18. Orig. c.* 14. Galeas etiam e corio fieri antiquitus conſueviſſe, quod Poetæ Græci oſtendunt, qui κυνέας, e pelle ſc. canina, & λυκέας, e lupina, appellant.

Galeāris, re, ad galeam pertinens, ut galearia reticula, *Claud. Quadrigar.* apud *Non. c. 3. n.* 188.

Galearĭus, ii, m. militis genus, quod inter calones ponitur a *Veget. l. 3. c.* 6. Varia tamen ibi eſt lectio. V. *Stevv. ad Veget. l. 1. c.* 10.

Galeātus, a. 1. 2. κορυθαῖος, galea indutus. *Cic. 1. de nat. Deor. c.* 36. Et barbati quidem Jovis, galeatæ Minervæ. ¶ Galeatus prologus dicitur proœmium quoddam pluribus libris commune, quemadmodum galeæ tegumen pluribus commune eſt. Hinc Hieronymi Præfat. in libros ſacræ Scripturæ hoc nomine appellatur. *Turneb. Adv. 3. c. 13. Voſſ. Inſt. Orat. l.* 3.

Galēna, f. 1. μολύβδαινα, plumbi, & argenti vena communis, ut ait *Plin. l. 34. c. 18. Id. c.* 16. Plumbi nigri origo duplex eſt. Aut enim ſua provenit vena, nec quidquam aliud ex ſe parit, aut cum argento naſcitur, miſtiſque venis conflatur. Ejus, qui primus fluit in fornacibus, liquor ſtannum appellatur, qui ſecundus, argentum, qui remanſit in fornacibus, galena.

Galĕo, as, a. 1. *porre la celata*, Ger. *helm auffſetzen*, Gal. *s' armer, ſe couvrir d' un heaume*, Hiſp. *armarſe con yelmo*, eſt galea tegere, induere. *Hirt. 5. B. Afr. c.* 12. Milites in campo jubet galeari, & ad pugnam parari.

Galeŏla, æ, f. *capiſtro*, vas ſinuoſum, a galeæ ſimilitudine. *Varr. de vita P. R.* apud *Non. c. 15. n.* 34. Ubi erat vinum in menſa poſitum, aut galeola, aut ſinu?

Galĕos, vel galios, m. 2. γαλεός, piſcis genus, al. muſtela, quod a Rhodiis olim in maximo pretio habitum eſt. *Plin. l. 32. c.* 2. Nihil venenatius, quam in mari paſtinaca: hanc tamen perſequitur galeos.

Galeōtæ, m. 1. γαλεῶται, vates quidam in Sicilia, & Attica, a Galeote Apollinis filio, qui frater Telmeſſi ejus fuiſſe traditur, qui Telmeſſum urbem in Caria condidit, oraculo ex Dodona accepto. *Cic. 1. de Div.* Huic interpretes portentorum, qui Galeotæ (al. Galleotæ) tum in Sicilia nominabantur, reſponderunt, &c.

Galeōtes, æ, m. 1. γαλεώτης, ſpecies eſt ſtellionis, al. colotes, & aſcalabotes, qui Plinii ætate in Italia non naſcebatur. *Plin. l. 29. c.* 4.

Galeria, vel Galeſa, nomen Tribus ruſticæ apud Romanos, fortaſſe fuit in Hetruria, a Galeſo fluvio ſic dicta.

Galericŭlum, i, n. 2. *perrucchino*, πιλίδιον, dim. a galerus. *Suet. in Othone, c.* 12. Galericulo capiti propter raritatem capillorum adaptato, & annexo. vulgo *perrucchino*.

Galerĭta, æ, f. ſc. avis, eadem quæ alauda, ita dicta quod in capite criſtam galeri inſtar gerat, *lodola*, κορυδαλός. *Plin. l. 11. cap.* 37. ¶ *Varro lib. 4. L. L. cap.* 11. galeritum vocat, gen. maſc. V. *Alauda*.

Galerītus, a, um, adject. galero tectus. *Propert. l. 4. el. 1. v.* 29. Prima galeritus poſuit prætoria Lucmo. ¶ Galerita avis, ſc. alauda. V. *Galerita*.

Galērus, i, m. 2. vel galerum, i, n. 2. *cappello*, מגבעה, Ger. *hut*, Gal. *chapeau*, Hiſp. *ſombrero*, κυνέη, πίλημα, pileus, a galea, quod ſit inſtar galeæ. Eo potiſſimum apud Romanos Sacerdotes utebantur. *Apul. Apol.* Hoc Diogeni pera, quod regibus diadema, quod Pontificibus galerum, quod lituus auguribus. ¶ Ruſticos etiam eo uſos, conſtat ex illo *Virgil. 7. Æn. v.* 688. Fulvoſque lupi de pelle galeros Tegmen habent capiti. ¶ C. Gracchus apud Cenſores fœm. gen. uſus eſt, cum inquit: Cum galera viſi ſunt. *Chariſ. l. 1. Inſt. Gram. de Anal.* ¶ Galerum item vocarunt pellem habentem appoſitos crines humanos tanto artificio, ut, cum eam capiti applicuiſſent, pellis hæc vera hominis cutis, crineſque ejus veri hominis crines, non adſcititii viderentur. *perrucca*. *Juven. Sat. 6.* 120. Et nigrum flavo crinem abſcondente galero, intravit calidum veteri centone lupanar. ¶ Alius quoque galeri uſus erat palæſtritis, nempe ne veri capilli inquinarentur ceromate, quod e luto, cera, oleoque fiebat. *Martial. l. 14. diſt.* 50. ubi de galericulo ſic ait: Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos, Hac poteris madidas condere pelle comas.

Galēſus, m. 2. *Galaſo*, f. Magnæ Græciæ, qui per agrum Tarentinum fluit, ac in ſin. Tarentinum defluit. *Virg. 4. Georg. v.* 126.

Galgŭlus, li, m. 2. ἴκτερος, avis eſt, quæ ſi ſpectetur a quopiam morbo regio laborante, ipſa moritur, æger ſanatur. *Plin. l. 29. c.* 11.

Galilæa, f. 1. *Galilea*, regio Paleſtinæ. Habet ab Occ. mare Syrium, ſeu Mare Magnum, ſeu Mediteaneum, ab Or. Geneſaram lac. al. Jordanem fl. a Mer. Samariam, & Carmelm M. a Sept. Cœleſyriam, al. Syriam, ſeu Phœniciam, interjacente Libano M. Dicta eſt a γάλα, *lac*, quia ejus populi præ cæteris candore præditi ſunt. Septentrionalem obtinet totius Judææ partem, quatuor amplexa Tribus, Aſer, Nephthalim, Zabulon, & Iſſachar, quarum duæ primæ Phœnicibus, & Syris intermixtæ, Septentrioni etiam, & Jordanis fontibus viciniores, ſub Galilæa Gentium, ſeu ſub Galilæa ſuperiore, reliquæ ſub inferiore ut plurimum intelliguntur.

Galilæus, a, um, Γαλιλαῖος, ad Galilæam pertinens. Secunda ſyllaba variæ eſt quantitatis. *Sedul. l. 4. v.* 188. Cœperat interea Dominus Galilæa per arva, &c. *Juvenc. l. 3. in Matt. c.* 15. Inde Galilæas repetat Salvator in oras.

Galla, f. 1. κηκίς, fructu quercuum. *Plin. l. 20. c.* 20. Cervicis dolores cum galla, & lini ſemine pari menſura ſedat. ¶ Item genus vini, ita dictum, quia acrum, aſperumque eſſe inſtar gallæ, quæ eſt fructus quercus. *Lucil.* apud *Non. c. 5. n.* 97. Gallam bibere, & rugas conducere ventri. quo monet, ventrem coarctandum eſſe. id eſt parſimonia utendum, gulæ non indulgendum. ¶ Item ſubula, inſtrumentum ſutorum. Hinc apud *Macrob. l. 2. Satur. c.* 2. ſutor quidam in hac voce luſit, qui dicebat Planco gallam ſe ſubigere, cum Plancus male audiret, quo Mæviam Gallam alii nuptam ſubagitaret.

Gallæ, arum, f. Sacerdotes Cybeles ita appellati, quod muliebri & habitu, & more uterentur. *Catul Carm. de Aty, v.* 12. Agite, ite ad alta, Gallæ, Cybeles nemora ſimul.

Gallæci, orum, m. *Kaſtelanos*, populi Gallæciæ in Hiſpania Tarraconenſi extrema. *Plin. l. 3. c. 3. & l. 4. c.* 20.

Gallæcia, f. 1. *Gallicia*, pars Hiſpaniæ Tarrac. maxime in Occ. extenſa. Habet ab Occ. & Sept. Oceanum Atlanticum, a Mer. Portugalliam, ab Or. Aſturias, & Regnum Legionis. Subeſt tota dominio Regis Hiſpaniæ. *Plin. 4.* 29. & 19. 1. & *Flor.* 2. 17.

Gallæcus, a, um, Galaicus. Brutus, Gallæcis perdomitis, Gallæci cognomen meruit, inquit *Vellejl. 2. c.* 5.

Gallaĭcus, a, um, ad Gallæciam pertinens, Callaicus. *Plin. l. 8. c.* 42. Gallaica gens.

Galleōtæ. V. Galeotæ.

Galli, m. 2. Sacerdotes Berecyntiæ, tum in Phrygia, tum in urbe Roma, quos more Deæ vetuſto ſpadones eſſe oportebat, in memoriam Atys pueri. Feſti ſententia dicti ſunt a Gallo Phrygiæ fluvio, quod caſtrati eſſent, quia qui ex eo bibiſſent, in hoc furere incipiebant, ut ſe privarent virilitatis parte. *Ovid. 4. Faſt. v.* 361. D. Hieron. in c. 4. Oſeæ dicit, hos Sacerdotes appellatos Gallos fuiſſe, quod Romani ſolerent homines Gentis Gallicæ Deæ Cybele mancipare, & effœminare, ſeu caſtrare in honorem Atys, quoniam vellent eam gentem ignominia afficere, quæ olim urbem Romam cepiſſet. Sed Romani hoc ipſum, quod Sacerdotes Cybeles vocabant Gallos, a Græcis acceperant, qui ſic appellabant. *V. Cybele*. Princeps Sacerdotum Cybeles Archigallus vocabatur. In ſacris utebantur tunica in modum organi utrinque decreſcentibus virgulis purpureis. His ſolis ſtipem colligere licebat, cum reliquis Sacerdotum generibus id eſſet prohibitum.

Galli, orum, m. Franci, *Franceſi*. Galliæ incolæ Ger. *Frantzoſen*, Gal. *François*, Hiſp. *Franceſes*. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 9. Robore valent Galli. ¶ De eorum origine, bellis, &c. V. Geographos, & *Sigon. de ant. Jur. Ital. l.* 1.

Gallia, Francia, *Francia*, inc. & Anglis *la France*, Ger. *Franckreich*, regio Europæ. Habet ab Occ. Oceanum Aquitanicum, ab Or. Rhenum fluv. quo ſeparatur a Germania, & Alpes, quibus ab Italia, a Sept. mare Britannicum, & partem Belgii, a Mer. mare Mediterraneum, & montes Pyrenæos, quibus ab Hiſpania ſejungitur. Ejus longitudo eſt leucarum Francicarum 230. ab Occ. in Or. latitudo 237. a Sept. in Mer. ¶ Sed hoc nomen etiam de parte Italiæ uſurpatur, quod olim variis temporibus varii Galliæ populi in Italiam venerint, in eaque conſederint. Igitur Gallia duplex eſt, Tranſalpina, & Ciſalpina. Tranſalpina, quæ hactenus deſcripta eſt, quæ & proprie, & vere Gallia eſt, in quatuor Provincias diſtribuitur, Aquitaniam, Galliam Narbonenſem, Galliam Celticam, ſive Lugdunenſem, & Galliam Belgicam. ¶ Gallia Ciſalpina, Gallia Italica, Italia Gallica, Gallia citerior, Gallia Togata, eſt pars Italiæ, inter Alpes, quibus a Tranſalpina diſcluditur, & mare Adriaticum, quod inter Anconam, & Timavum fl. fluit, ac inter Apenninum M. & Alpes Rhæticas, & Julias, ſeu Noricas. Dividitur in Ciſpadanam, *Lombardia di qua dal Pò*, & in Tranſpadanam, *Lombardia di là dal Pò*. Dividuntur inter ſe flumine Pado. Galliæ Ciſpadanæ populi fuere Ligures, Anamani, Boji, Lingones, & Senones. Tranſpadanæ fuere Cenomani, Euganei, Inſubres, Orobii, Lepontii, Salaſſi, Libicii, Lævi, Taurini, & Seguſini. Iſtri vero, Carni, & Veneti a quibuſdam Galliæ Tranſpadanæ accenſentur, ab aliis omnino ab ea excluduntur. ¶ Alia etiam Galliæ univerſæ diviſio circumfertur, & eſt in Togatam, Braccatam, Comatam. Gallia Braccata eadem fuit, quæ Narbonenſis, Romanorum Provincia, a braccis villoſæ veſtis genere appellata, quibus peculiariter ejus provinciæ homines utebantur. Comata dicta eſt reliqua omnis Tranſalpina Gallia, a comæ nutriendæ ſtudio, quam diviſerunt in Belgicam, Celticam, & Aquitanicam, quæ Armorica ante vocata eſt. Togata eſt pars Ciſalpinæ in Ciſpadana, a Placentia Anconam uſque urb. & Rubiconem fl. protenſa, in qua Æmilia, & pars Umbriæ, in ora Senonum, Adriatico mari expoſita, inter Apenninum M. ad Mer. & Padum fl. ad Bor. perſtricta. *Sigon. de antiq. jure Italiæ l. 3. c.* 4. dicit appellatam eſſe Galliam Togatam primum eam regionem, quæ Senonum fuit, deinde illam etiam, quæ Boiorum. Cauſa appellationis fuit, quod a Civibus Romanis, qui toga utebantur, magis, quam ulla alia Italiæ regio, habitaretur. Sed Dio ſcripſit, hoc nomine eſſe appellatam, vel quia multo pacatior erat, quam Tranſalpina, vel quia P. R. togæ uſum incolis conceſſerat. Erant autem in Gallia Togata multa Municipia, & multæ Coloniæ Romanæ, quæ jus ſuffragii habebant. *Manut. in comment. ep. ad Att.* ¶ Denique duæ aliæ Galliæ nominantur, Novempopulana, & Subalpina. Gallia Novempopulana, vel Novempopulonia, *la Guaſcogna*, eſt pars Aquitaniæ inter Garumnam fl. Pyrenæos M. & Oceanum, dicta a novem populis in illa præcipuis. Gallia Subalpina eſt pars Ciſalpinæ Alpibus ſubjecta, alio nomine Regio Pedemontana, & Principatus Pedemontanus, *il Piemonte*. ¶ *Juven. Sat. 7. v.* 16. Gallogræciam *alteram Galliam* vocat.

Galliam-

Galliambus, V. Gallijambus.

Galliſcæ, arum, f. 1. *galloſce*, genus calceamenti, quo utuntur Galli pluvioſo tempore. *Cic.* 2. *Phil. c.* 30. Quod quærebas, quomodo rediſſem, primum luce, non tenebris, deinde cum calceis, & toga, nullis nec gallicis, nec lacerna. Quo tamen in loco omnia pene exemplaria habent *caligis*, ſed corrupte, ut ſatis conſtat ex *Aul. Gel. l.* 13. *c.* 20.

Gallicanus, a, um, o. 1. 2. idem quod Gallicus. *Cic. pro Quinct. c.* 4. De tota illa ratione, atque re Gallicana.

Gallicānus Mons, Gallicanus Saltus, *Garro*, mons Campaniæ, idem ac Maſſicus, & Gaurus, Sueſſæ finitimus, inter Sueſſam, & Sinueſſam urbem pago, qui *Caſcano* dicitur.

Gallice, adverb. Gallorum more. *M. Var. apud Gel. l.* 10. *c.* 25. A Gallo, & Mauro Gallice, & Maurice dicimus.

Gallicinium, n. 2. *quella parte della notte, quando cantano i galli*, ἀλεκτρυοφωνία, pars noctis, qua galli cantant, quæ eſt quarta aſtrenſis vigilia. *Apul. de Aſin. l.* 1. *in princ.* Noctis gallicinio venit quidam juvenis proxima civitate. *Ammian. l.* 22. *c.* 33. Secundis galliciniis videtur primi Solis exortus.

Gallicrus, uris, n. 3. herba, cujus cacumen pedi galli ſimile eſt. *Apul. de Herb.*

Gallicus, a, um, adject. ad Galliam pertinens. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 363. Cum tanto Phrygia Gallica diſtet humus. *Martial. l.* 1. *epigr.* 9. Dimidiaſque nates Gallica palla tegit.

Gallijambus, vel Galliambus, i, genus carminis, quod a Gallis Cybeles Sacerdotibus canebatur, conſtat autem jambico metro peculiari, ut *Super alta vectus Atys celeri rate maria*. V. Grammaticos. *Martial. l.* 2. *epigr.* 86. Mollem debilitate Galliambum.

Gallīna, æ, f. 1. *gallina*, Ger. *henne*, Gal. *poule*, Hiſp. *gallina*, ἀλεκτορὶς, avis domeſtica. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 28. An, obſecro hercle habent quoque gallinæ manus? nam has quidem gallina ſcripſit. *Var. l.* 3. *R.R. c.* 9. Sunt gallinæ generum trium, villaticæ, & ruſticæ, & Africanæ, &c. *Colum.* 8. *c.* 2. ¶ Gallinæ vox eſt etiam inter blanditias amantium apud *Plaut. Aſin.* 3. 3. 76. Dic igitur me tuum paſſerculum, gallinam, coturnicem, &c. ¶ *Gallinæ albæ filius.* h. e. felix, fortunatus, nobilis. *Juven. Sat.* 13. *v.* 141. Quia tu gallinæ filius albæ, Nos viles pulli nati infelicibus ovis. ¶ Gallina canens ex priſcorum ſuperſtitione notabat, in illa domo uxorem marito ſuperiorem fore. V. *Ter. Phorm.* 4. 4. 27.

Gallinacĕus, a, um, o. 1. 2. *di gallina*, ἀλεκτρύειος, quod ex gallinis eſt. *Var.* 3. *de R. R. c.* 9. Gallinaceis enim pullis bis deni dies opus ſunt. *Cic. pro Mur. c.* 29. Gallus gallinaceus, pro quo dicitur & *gallinaceus* abſolute. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Alectorias vocant in ventriculis gallinaceorum inventas. ¶ *Gallinaceum lac*, proverbium eſt, quo rerum omnium copia ſignificatur. *Plin. in proœm. Oper.* Ut vel lactis gallinacei ſperare poſſis hauſtum.

Gallinaria, æ, *Iſola d'Albenga*, inſula, vel potius ſcopulus in Liguſtico mari, dicta a gallinarum copia. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. ¶ Item ſilva prope Cumas, *la Pineta di Patria*. *Cic. Fam. l.* 9. *epiſt.* 23. *Strabo l.* 5.

Gallinarium, rii, n. 2. *pollaio*, Ger. *huenerhauſt*, Gal. *poullier*, Hiſp. *gallinero*, ὀρνιθών, locus, in quo aluntur gallinæ. *Col. l.* 8. *c.* 3. Gallinaria conſtitui debent in parte villæ, quæ hybernum ſpectat Orientem.

Gallinarius, rii, m. 2. *gallinaio*, Ger. *man ſo die hennen verſorg*, Gal. *poullailier*, Hiſp. *gallinero*, ὀρνιθοτρόφος, qui gallinas curat. *Plin. l.* 9. *c.* 55. Traditur quædam ars gallinarii cujuſdam dicentis, quid ex quoque eſſet. Adde *Cic.* 4. *Acad. c.* 26.

Gallinarius, a, um, adject. ad gallinas pertinens. *Var. R. R. l.* 3. *c.* 9. Gallinarius curator. *Celſ. l.* 8. *c.* 15. Scala gallinaria.

Gallinŭla, æ, f. *gallinella*, dimin. parva Gallina. *Arno. l.* 7. Gallinulam vitulum concremare. *Avien. in Prognoſt. Arat. v.* 387. Pectora cum curvo purgat gallinula roſtro.

Gallipŏlis, Callipolis, *Gallipoli*, urbs munitiſſima Saletinorum maritima, in ora, inter Tarentum 30. & Japygium prom. in Or. 30 in peninſula.

Gallitæ, *Chileſtre*, pop. & opp. Alpium maritimarum, ubi Cottiæ incipiunt, in Delphinatu, ad Druentiam fl.

Gallo, as, n. 1. βακχεύω, bacchor, inſanio, a Gallis Cybeles Sacerdotibus. *Var. Eudem. apud Non. c.* 2. *n.* 382. Et Deam gallantes vario retinebant ſtudio.

Gallogræcia, V. Galatia.

Gallulaſco, is, n. 3. ſignificat pubeſcere, hirquitallire; dicitur etiam de voce puerorum, quæ circa pubertatem craſſior fit, ſimiliſque voci galli gallinacei. *Nov. apud Non. c.* 2. *n.* 368. Puer, cujus vox gallulaſcit.

Gallŭlus, a, um, adject. diminut. a Gallus. h. e. Gallicus. *Auſon. de Urbib. epigr.* 7. Gallula Roma, Arelas.

Gallus, li, m. 2. *gallo*, Ger. *han*, Gal. *coq*, Hiſ. *gallo*, ἀλέκτωρ, avis domeſtica, quam vulgo gallum gallinaceum vocant, ut illam diſtinguant a Gallis populis, ſeu Francis, item a Gallis Sacerdotibus, a γάλλαιον, palea, ideſt rubens illud, quod de mento gallorum barbæ inſtar propendet. *Cic.* 2. *de Div.* Cauſam explicat, cur ante lucem galli canant. *Mart. l.* 9. *epigr.* 68. Nondum criſtati rupere ſilentia Galli. ¶ Gallus Marti ſacer fuit, quia valde pugnax eſt. ¶ Item Æſculapio. *Lactant. l.* 3. *c.* 20. ¶ *Gallus in ſterquilinio ſuo plurimum poteſt.* proverb. de eo, qui domi prævalet. *Senec. in Apocolocynt.* ¶ Gallus Cybeles Sacerdos; item Gallus, h. e. Galliæ incola. V. Galli.

Gallus, m. 2. *Garippo*, fl. ingens Bithyniæ, ex Celænis Montibus Phrygiæ Magnæ oriens, Peſſinunteſque urbem alluens, atque in Sangarium labens, cujus aquæ large epotæ in furorem vertere feruntur, parce vero ſanitatem confirre. *Ovid.* 4. *Faſt.*

Cornelius Gallus, præſtantiſſimus Poeta, cujus etiam hodie aliquot fragmenta extant. Hic primus Ægypti Præfectus fuit, Auguſto Cæſari familiariſſimus. Sed tandem ejus juſſu, cum in proditionis ſuſpicionem veniſſet, interfectus eſt.

Gallus, a, um, adject. Gallicus. *Saluſt. Fragm. lib.* 4. *hiſt.* Duæ Gallæ mulieres conventum vitantes. Adde *Martial. l.* 5. *ep.* 1. ¶ Affertur hic a quibuſdam Lexicographis locus ex *Catullo*, ſed V. Gallæ.

Galumma, atis, n. velamen. *Martian. Capel. l.* 1. Galumma lacteum.

Gamba, æ, f. crus, ſive ungula jumenti. *Veget. l.* 3. *c.* 19. Si gamba tumere cœperit. *Id. l.* 1. *c.* 27. Si laccæ in gambis fuerint. V. *Salmaſ. ad hiſt. Auguſt.*

Gambōſus, a, um, adject. qui gambam tumidam habet. *Veget. l.* 3. *cap.* 20. Si gamboſum factum fuerit animal.

Gamelion, onis, γαμηλιών, nomen menſis apud Atticos, qui Januario reſpondere dicitur, & ſacer eſſe Junoni, quæ nuptiis præeſt: a γαμήλιος, nuptialis. Alii volunt reſpondere Octobri. Latine ſcriptum legitur *lib.* 2. *de Fin. c.* 31. ubi *Cicer.* Epicuri teſtamentum e Græco interpretatur.

Gamma, æ, f. tertia Græcorum, & ſeptima Latinorum littera. *Auſon. in Technopægn.* Prævaluit poſtquam gammæ vice functa prius C. ¶ Item figura hujus literæ apud Agrimenſores. Hinc apud *Auctor. de Limit. Goeſ. pag.* 278. Fundus *in gamma jacere* dicitur, qui ea eſt forma. Et *p.* 309. Termini ſi tranſverſi poſiti fuerint, gammam faciunt.

Gammărus. V. Cammarus.

Gammătus, a, um, adject. Gammæ figuram habens, ut gammatus limes, *Auctor de Limit. apud Goeſ. p.* 228. 255. & 271.

Gamphaſantes, m. 3. populi Libyæ Æthiopicæ, ſine ullis veſtibus viventes, qui a præliis abſtinent. *Plin. l.* 5. *c.* 8.

Gandāvum, n. 2. ante Ganda, & olim Clarinea, *Gant*, inc. *Ghendt*, urbs maxima Belgii, Flandriæ caput, cum arce munita, Caroli V. Imper. patria. Abeſt a litore 4. l. Lyſa fl. intermeante, ad Schaldim fl. qui ibi Lyſam recipit. Pop. Gorduni.

Gandări, m. 2. pop. Aſiæ, trans Margianam in Or. apud Choraſmios. *Plin. l.* 6. *c.* 16.

Ganĕa, æ, f. & ganeum, i, n. *bordello*, Germ. *hurenhauſſ*, Gal. *bordeau*, *bordelerre*, Hiſp. *burdel*, πορνεῖον, taberna meritoria, ubi gulæ opera navatur, & lupanar meretricium, ἀπὸ τὴν γῆν, *terra*, quod hujuſmodi loca ſubterranea eſſent. *Cic. in Piſon.* Pauliſper ſtetimus in illo ganearum tuarum nidore, atque fumo. *Terent. Adelph.* 3. 3. 5. Credo, abductum in ganeum. ¶ Accipitur etiam pro ipſa ingluvie, cibariiſque. *Plin l.* 8. *c.* 51. *de porco*. Neque alio ex animali numeroſior materia ganeæ.

Ganearius, a, um, ad ganeam pertinens. *Triclinium ganearium* dicitur, ubi exquiſitioribus epulis gulæ ſtudioſi operam dant. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9. Gallinæ Africanæ in triclinium ganearium introierunt e culina.

Ganĕo, onis, m. 3. *bordelliere*, Ger. *hurenſuchner*, Gal. *bordelier*, *hanteur de tavernes*, Hiſp. *el que anda al burdel*, ἄσωτος, qui ganeas frequentat. *Cic. in Catil.* Quis ganeo? quis adulter? quæ mulier infamis? quis corruptor juventutis? *Id. pro Sext. c.* 52. Ganeo egentiſſimus.

Gangābæ, arum, m. *facchini*, bajuli, Perſarum lingua. *Curt. l.* 3. *c.* 13. Gangabas Perſæ vocant humeris onera portantes.

Gangarĭdæ, arum, & Gangarides, um, m. populi Indiæ, utramque ripam Gangis prope ejus oſtia incolentes: quorum qui ad dexteram ripam ſunt, cognominantur Calingæ. *Plin. l.* 6. *c.* 19. & *Virg. Georg. l.* 3. *v.* 27.

Ganges, gis, & Gangetis, m. 3. *Gange*, *Ganga*, γάγγης, fl. maximus Indiæ ulterioris, qui illam a citeriore diſterminat, ex quo India citerior intra Gangem, ulterior extra Gangem appellatur. Dictus eſt a Gange Æthiopum Rege. *Suid.* Naſcitur ex Emodis M. Scythiæ, & in Oceanum Indicum, in ſinum ab eo Gangeticum dictum ſe exonerat. ¶ In Gange anguillæ inuſitatæ magnitudinis triginta pedum reperiuntur. *Solin. Plin. l.* 9. *c.* 3.

Gangetĭcus, a, um, adject. ad Gangem pertinens. *Col. l.* 8. *c.* 8. Gangeticæ aves. *Sen. Med. v.* 865. Gangeticum nemus. ¶ Gangeticus ſinus, *Golfo di Bengala*, ubi Ganges in mare profluit. ¶ Gangetica tellus, *Regno di Bengala*, regio circa Gangem.

Gangētis, idos, f. patron. *Avien. Periegeſ. v.* 1363. Campos intrant Gangetidos oræ.

Gangilion, ſive Ganglion, n. 2. γάγγλιον, tumor in capite, vel in collo. *Celſ. l.* 7. *c.* 6. ¶ Item nervi alicujus vel ex ictu, vel ex laſſitudine contortio, multis quidem omnino partibus corporis, ſed præcipue mollibus, ut in extremitate manuum, atque pedum. V. *Veget. l.* 2. *c.* 30.

Gangra, orum, vel Gangre, es, Theodoſia Gangrorum, *Cangrie*, *Toſia*, Turc. *Kengara*, urbs Paphlagoniæ, in mediterraneis.

Gangræna, æ. f. 1. *gangrena*, Germ. *derkrebs*, Gal. *gangrene*, Hiſp. *cancer*, γάγγραινα, al. ignis S. Antonii, S. Marcelli, &c. eſt partis alicujus incipiens mortificatio, & corruptio ob inflammationis, quæ conflictatur, magnitudinem, vel, ut *Galenus* definit, eſt mutatio coloris a ſtatu naturali in alienum, & mortificatio membri cum, vel ſine ulcere, a γράω, edo, vel ab antiquo γάγγρος, cancer. *Lucil. l.* 1. *Sat.* Serpere uti gangræna malo. Ex *Non. c.* 2. *n.* 375. ¶ Tranſlate *Var. apud eund. ibid.* Animadvertitur, per omnes artus populi hanc mali gangrænam permeaſſe. V. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. &c.

Gannio, is, n. 4. *far voce di volpe*, Ger. *baulen*, Gal. *glappir*, *japper*, Hiſp. *ganir*, κλάζω, proprie vulpium eſt, ut ait *Donatus ad Terent. Adelph.* 4. 2. 18. V. *Var. de L. L. l.* 6. *ſub fin.* & *Non. c.* 6. *n.* 10. ¶ *Feſtus* gannire exponit de querula canum voce, *gagnolare*. Hinc *Lucret. l.* 5. *v.* 996. de canibus lambentibus, aut lactantibus catulos: Longe alio pacto gannitu vocis adulant. Transfertur & ad homines. *Terent. loc. cit.* Quid ille gannit? h. e. murmurat. *Perſ. Sat.* 5. *v.* 96. Secretam gannit in aurem. Alii leg. *garris*.

Gannitio, onis, f. 3. idem ac gannitus. *Feſt.*

Gannitus, us, m. 4. κνυζηθμός, actus ganniendi. *Martial. l.* 5. *epigr.* 61. Et gannitibus improbis laceſſas. Adde *Lucret. loc. cit. in Gannio*.

Ganymēdes, m. 3. Γανυμήδης, filius Trois Regis Troadis, nepos Erichthonii, pronepos Dardani, frater Aſſaraci, & Ili, formoſiſſimus puer, quem cum Jupiter deperiret, juſſit in cœlum ab aquila portari, & ſibi a cyathis eſſe, repudiato miniſterio Hebes, quæ ante illius raptum miſcendo nectari præerat. Inter ſidera tranſlatus traditur conficere ſignum illud, quod Aquarium vocamus, quia ſtellæ ſuo ſitu aquam fundentis imaginem videantur referre.

Ganymedēus, a, um, adject. ad Ganymedem pertinens. *Martial. l.* 9. *epigr.* 17. Nec Ganymedeas mallet habere comas.

Ganza, æ, f. anſer. *Plin. l.* 10. *c.* 22.

Garamantes, m. 3. pop. Libyæ interioris, qui circa fontes Cinyphi fl. incolunt, & Syrtim parvam attingunt, quorum regio *Gueaguara*, *Lempta*, & *Theraogen*. Metrop. *Garama*, apud ortum fl. prædicti, ab Hammonis Oraculo itinere 15. dierum. Dicti ſunt a Garamante Apollinis F. qui Garamam urbem condidit. Mulieres habent communes. Apud eos dipſades ſerpentes maximi reperiuntur. *Virg. Ecl.* 8. *v.* 44. Aut extremi Garamantes. Et in ſing. num. *Senec. Herc. Oet. v.* 1101. Quidquid ſparſus Garamas tenet. Adde *Sil. l.* 6. *v.* 705. ¶ Garamantes, is, m. 3. Rex Phœniciæ fuit, cujus filiam Garamantida Jupiter apud Bagradam fluv. compreſſit, & ex ea genuit Hiarbam.

Garamantĭcus, a, um, o. quod ſpectat ad Garamantes, ut Garamantica ſigna. *Sil. l.* 1. *v.* 142.

Garamantis, idis, f. patronym. *Virgil.* 4. *Æn. v.* 198. Hic Ammone ſatus rapta Garamantide Nympha. *Silius l.* 14. *v.* 499. Garamantide pinu.

Gargānus, m. 2. *Monte Gargano*, & *Monte di S. Angelo*, mons Apuliæ Dauniæ, ubi Archangelus Michael apparuit, inter Sipontum, & Hyrium. Ibi opp. S. Angeli, ab ora maris Adriatici 5. M. P. *Horat. l.* 2. *od.* 9. Querceta Gargani laborant. *Claudian. de IV. Conſul. Honor. v.* 106. Garganum Alpinis, Apenninumque nivalem.

Gargaricus, a, um, adject. ad Gargarum montem pertinens, ut Gargaricus lucus, *Auſon. epiſt.* 25. *v.* 16.

Gargaridio, as, eſt gutture eliquare, vel proferre aliquid ſono, qualis ſolet eſſe ad fauces colluentium, a *gargarizo*, vel a γαργαρεών, *gurgulio*. *Var. epiſt. ad Furium apud Non. cap.* 2. *n.* 371. Quinctiporis Clodiani forias, ac poemata ejus gargaridiſſes, dicens, o fortuna, o fors fortuna. h. e. garriens. ¶ Alii leg. *gargaridiſſe*, *as*.

Gargariſmatium, ii, γαργαρισμάτιον, gargarizatio. *Marcel. Empir. c.* 13. Aliqua re pro gargariſmatio uti. *Theod. Priſcian. l.* 1. *c.* 12. Gargariſmatium adhibere.

Gargarizatio, f. 3. actus gargarizandi. *Plin. l.* 31. *c.* 19. *Celſ. l.* 4. *c.* 7.

Gargarizātus, us, m. 4. idem ac gargarizatio. *Plin. l.* 30. *c.* 4. & *l.* 28. *c.* 12.

Gargarizātus, a, um, o. partic. a gargarizo. *Plin. l.* 20. *c.* 17. Sedat anginas gargarizatum.

Gargarizo, as, n. 1. *gargarizzare*, Ger. *gurgeln*, Gal. *gargariſer*, *gazouiller*, Hiſ. *gargarizar*, γαργαρίζω, eſt liquorem ore hauſtum ſæpe ad gurgulionem, i. e. guttur revocare, a γαργαρεών, *gurgulio*. *Celſ. l.* 4. *c.* 12. In vetuſto capitis dolore communia ſunt ſternutamenta excitare, inferiora vehementer refricare, gargarizare his, quæ ſalivam movent. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Et qui gargarizatur uva tumente.

Gargărus, i, m. & Gargara, orum, n. 2. cacumen montis Idæ, in Troade, ubi opp. ejuſdem nominis, apud Ilium urb Pergamis prox. quod agrum frugum omnium feraciſſimum habet. *Euſtathius* ait, hoc promontorium a ſono nomen accepiſſe, fortaſſe quia plurimis fontibus irrigatur. In proverbium abiit pro infinito rei alicujus numero. *Virg.* 1. *Georg. v.* 103. Ipſa ſuas mirantur Gargara meſſes.

Gargettius, ii, gentile nomen, γαργήττιος. Apud *Stat. l.* 1. *Silv.* 3. *v.* 94. Epicurus vocatur *ſenex Gargettius*; a pago, ubi natus.

Gargilianus, a, um, ad Gargilium pertinens, quod eſt nomen viri proprium, ut Gargilianus fundus, *Scævola Dig. l.* 32. *leg.* 39.

Garrio, is, n. 4. *ciarlare*, *ragionare ſcioccamente*, *garrire*, ψιθυρίζω, Ger. *ſchwetzen*, Gal. *babiller*, Hiſp. *gorgear*, *parlar*, στωμύλλομαι, proprie dicitur de avibus. *Apul. in Florid. num.* 17. (*al. l.* 3.) Luſciniæ canticum adoleſcentiæ garriunt. De ranis uſurpat *Martial. lib.* 3. *epigr.* 93. Meliuſque ranæ garriant Ravennates. ¶ Transfertur ad homines, & ſignificat inepte loqui, nugis moleſtis obſtrepere. *Cic. in Or.* In gymnaſiis Philoſophi garrire cœperunt. *Plaut. Curc.* 5. 2. 6. Nugas garris.

Garridio, as, idem ac garrio. Ita leg. quidam in loco *Varronis*, quem in *Gargaridio* attulimus.

Garritus, us, ui, m. *cicalamento*. *Sidon. l.* 8. *ep.* 6. Garritui fræna ſtringere.

Gar-

Garrulitas, tis, f. *clamiente*, רנון, Ger. *klapperheit*, Gal. *caquet*, Hiſ. *parleria*, ἀδολεσχία, actus ipſe garriendi. *Martial. lib. 3. epigr. 55.* Auctoris pereunt garrulitate ſui. ¶ In pueris feſtivitas eſt. *Sueton. Aug. c. 83.* Pueros garrulitate amabiles. Adde *Senec. de conſol. ad Helvid. c. 16.*

Garrŭlus, a, um, o. *cianciatore*, *ciarlone*, רנון, Ger. *ſchwaetzer*, Gal. *babillour*, Hiſp. *hablador*, *parlador*, ἀδόλεσχος, loquax, ineptus, qui inanibus verbis abundat. Proprie de avibus dicitur. *Virg. 4. Georg. v. 307.* Garrula cum tignis nidum ſuſpendit hirundo. ¶ Hinc ad alia transfertur. *Horat. l. 1. ep. 18. v. 69.* Percontatorem fugias: nam garrulus idem eſt. *Ovid. 2. Faſt. v. 316.* Garrulus rivus. *Id. 2. Amor. el. 2.* Lingua garrula.

Garum, ri, n. 2. γάρον, liquamen eſt ex inteſtinis piſcium ſale maceratis. Dictum eſt, quod olim ex garo piſce fieret. Nunc fit ex infinito piſcium genere. *Iſid. l. 20. c. 3. Plin. l. 31. c. 7. & 8.* Differt a muria, quod garum olim fiebat ex garo, poſtea ex ſcombro, & divitum erat, ſed muria e thunnis, & pauperum. *Mart. l. 13.* Nobile nunc ſitio luxurioſa garum. ¶ *Garum ſociorum*, incertum eſt, unde dictum ſit, utrum quia in ſodalitatibus, ac conviviis eo uterentur, an quia a ſociis Populi R. initio mitti ſoleret. *Harduin.* putat ita dictum a ſocietate publicanorum, qui vectigal illi impoſitum exigerent. Laudatiſſimum fiebat e ſcombro piſce, ut docet *Plin. l. 31. c. 8.* in cetariis Carthaginis novæ. Ejus meminit etiam *Senec. ep. 95.*

Garumna, *la Garonne*, fl. maximus Aquitaniæ, quam in duas dividit. Oritur ex Pyrenæo M. in montibus Auræ, in confinio Aragoniæ. Eum diligenter deſcribit *Pomp. Mela l. 3. c. 2. Auſon. Moſel. v. 483.* Æquoreæ te commendabo Garumnæ.

Garus, ri, γάρος, m. piſcis ex genere locuſtarum, ex cujus inteſtinis garum fiebat. *Plin. l. 31. c. 8. & l. 32. c. 11.*

Garyophyllon, i, n. *garofano*, *gherofano*, καρυόφυλλον, genus aromatis in India naſcentis, piperis grano ſimile, ſed grandius, & fragilius. Tradunt, in Indico luco id gigni. Advehitur odoris gratia. Ita *Plin. l. 12. c. 7.* ubi notat *Harduin.* quod eodem nomine ad nos affertur, & in conditurris adhibetur, aliud omnino eſſe ab hoc, quod *Plin.* deſcribit: fortaſſe autem eſſe illud, quod cubebe ab aliis appellatur. V. *Cluſium*, & *Dalechamp.* ¶ Flos ille, qui eodem nomine apud nos gignitur, a ſimilitudine odoris appellationem traxit.

Gaſter, eris, & ſtri, m. *ventre*, γαστήρ, venter. Græca vox. *Cæl. Aurel. 3. Tard. c. 8.* Rotunda, atque extans inflatio ſecundum gaſtera. ¶ Item genus vaſis ventrioſi. *Petron. in Sat. c. 79.* per omnes ſcrupes, gaſtrorumque eminentium fragmenta. Al. aliter leg.

Gau, pro gaudium, dixiſſe *Enn.* oſtendit *Auſon. in Monoſyl.* illo verſu: Ennius ut memorat, replet te lætificum gau.

Gaudebundus, a, um, adject. gaudio geſtiens. *Apul. l. 8. poſt init.* Futuræ ſoboli gaudebundus. Legitur & *gaudibundus*.

Gaudĕo, es, gaviſus ſum, n. 2. *allegrarſi*, *dilettarſi*, שמח, Ger. *ſich frewen*, Gal. *ſe rejouir*, Hiſ. *alegrarſe*, χαίρω, eſt ſecum, & apud ſe lætari, a Dorico γαθέω, γηθέω. Differt a *gratulor*, quia gaudeo eſt ſecum, & apud ſe lætari, neque reſpicit alium, *gratulor* eſt alterius cauſa lætari. Item differt a *lætor*. Nam *gaudere* dicimur, cum re aliqua exhilaratur animus, nullum tamen ejus foris apparet indicium, contra *lætari* quis dicitur, cum ita movetur animus, ut in vultu, & geſtibus lætitiæ ſigna prodantur. *Cic. 6. Fam. ep. 15.* Mihi gaudeo, tibi gratulor. *Id. 3. Tuſc. c. 21.* Atque ut confidere decet, timere non decet, ſic quidem gaudere decet, lætari non decet. ¶ Interdum habet poſt ſe accuſ. gaudium. *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 2.* Ut ſummum gaudium gauderemus. ¶ Ponitur etiam pro delectari, cum ablat. *Virg. in Bucol.* Numero Deus impare gaudet. Et addita prep. *de*. *Cic. Fam. 7. ep. 2.* De Buria te gaudere, certo ſcio. ¶ *Gaudeo voti*, ſignificat, ex animo gaudeo, te voti compotem factum eſſe. *Apul. l. 1.* Sed quid iſtud? voti gaudeo. ¶ *Gaudere in ſinu*, proverbialis locutio, ſignificat ſecum, & cum ſuis lætari. *Cic. 3. Tuſc.* Quoniam plauſibilia non hæc ſunt, ut in ſinu gaudeant, glorioſe loqui deſinant. Adde *Tibul. l. 4. eleg. 13.* ¶ Olim præteritum habuit gaviſi. *Liv. in Odyſſ.* apud *Priſcian. l. 9. pag. 868. Putſch.* Quoniam audivi paucis, gaviſi. *L. Caſſ. Hemina, ibid.* Idque admiratum eſſe gaviſi.

Gaudendus, a, um, partic. paſſ. a gaudeo. *Paul. Petrocor. l. 4. v. 281.* Gaudendos lugere triumphos. *Symmach. lib. 3. ep. 29.* Iſta pars gaudenda mihi potius eſt, quam, &c.

Gaudiālis, le, adject. ad gaudium pertinens. *Apul. l. 8. A. A.* Gaudiales inſtruunt dapes.

Gaudibundus. V. Gaudebundus.

Gaudimonium, ii, n. gaudium. *Petron. fragm. Tragur.* Jamdudum gaudimonio diſſilio.

Gaudĭum, dii, n. 2. lætitia, *allegrezza*, *gaudio*, שמחה, Ger. *frewd*, Gal. *rejouiſſance*, Hiſ. *alegria*, χαρά, χάρμα, eſt affectio animi alicujus præſentis boni opinione concepta, & proprie cum exhilaratur animus aliqua re, neque tamen ita ad exteriora diffunditur ultra modum, ut facile appareat. Differt a lætitia, quia, ut ait *Cic. 4. Tuſc. c. 6.* cum ratione animus movetur placide, atque conſtanter, tum illud gaudium dicitur: cum autem & inaniter, & effuſe animus exultat, tum illa lætitia geſtiens, vel nimia dici poteſt, quam ita definiunt, ſine ratione animi elationem. *Id. Fam. 9. ep. 14.* Cumulare gaudio. *Id. 5. Fin. c. 24.* Afficere gaudio. *Id. Catil. 1. c. 10.* Gaudiis exultare. *Id. Fam. 10.* Gaudio exſilire, gaudio efferri. ¶ Dicitur & de Venerea voluptate. *Propert. l. 2. eleg. 11. v. 9. Horat. l. 3. od. 6. v. 27. Lucret. l. 5. v. 852.* &c.

Gaudos, *il Gozo*, inſ. Cretæ adjacens, ad Occ. e regione Criumetopi, ſeu Frontis Arietis prom. Cretæ in Auſtr. Eſt parvi circuitus. ¶ Gaudos item, ſeu Gaulus, inſ. Africæ, in mari Medit. a Melita 5. M. P. in Occ. Siciliam verſus, al. verſus prom. Mercurii, ubi arx in monte edito, cui burgus ſubjacet. Serpentes, & ſcorpiones non fert, & ejus pulvis eos fugat, & necat. *Plin. l. 5. c. 12.*

Gavia, f. 1. *gabbiano*, avis aquatica in petris nidificans, a ſono ...., quem in canendo edit. *Apul. l. 5.*

Gaviānus, a, um, ad Gavium pertinens, quod eſt nomen R. civis proprium. *Lactant. l. 4. c. 18.* Non enim Gavianam crucem deſcribimus, quam M. Tullius, &c. V. *Verrin. 7. c. 61. 62. & 63.*

Gaulus, m. 2. genus navigii Phœnicii, lingua Phœnicum. *Feſt. Gel. l. 10. c. 25.* ¶ Item poculi genus, quia erat forma cymbii. *Plaut. Rud. 5. 2. 32.*

Gaunăce, es, f. 1. vel gaunacum, ci, n. 2. ſtragulum, aut operimentum altera parte villoſum. *Var. l. 4. de L. L. Scalig.* legit Gaunacumma. Sed vox eſt peregrina, ipſo *Varrone* teſte.

Gaurānus, a, um, adject. ad Gaurum pertinens, ut Gaurani ſinus, Gauranus mons. *Stat. l. 8. Theb. & l. 4. Silv. 5.*

Gaurus, Gaurani Montes. *Monte Barbaro*, Mons Campaniæ, apud Puteolos urb. ¶ Item *Gauro*, *ſeu Garo*, mons alter Campaniæ, Maſſico, Gallicano, & Falerno junctus. Hic vinum præcipuæ bonitatis naſcitur, quod Gauranum dicitur. *Stat. l. 3. Silv. 5.*

Gauſapātus, a. 1. 2. gauſape indutus. *Sen. in epiſt. 53.* Mitto me in mare, quomodo pſychrolutam decet, gauſapatus.

Gauſăpe, n. indecl. vel gauſape, is, n. vel gauſapum, pi, n. 2. γαυσάπης, periſtroma, quo menſa tegebatur, a voce Græca allata. Aliqui dicunt, fuiſſe militare ſtragulum utrinque villos habens, vel una tantum parte, quod pro lecto in caſtris ſterneretur, primo ex ſtramento conſueviſſe fieri, poſtea ex lana, majoribus villis. *Plin. l. 8. cap. 48.* Antiquis torus e ſtramento erat, qualiter nunc etiam in caſtris gauſape. *Hor. l. 2. ſat. 8. v. 11.* Gauſape purpureo menſam perterſit. *Perſ. ſat. 6. v. 46.* Jam chlamydas regum, jam lutea gauſapa captas. ¶ Pro barba hirſuta, & prolixa *Perſ. ſat. 4. v. 37.* Tu cum maxillis balanatum gauſape pectas. ¶ Dicitur etiam *gauſapa*, æ, f. teſte *Var.* apud *Chariſ. & Priſcian.* & hac ratione uſurpatur a *Petron. in Satyr. c. 28.* Involutus coccina gauſapa.

Gauſapila, æ, f. quaſi diminut. a gauſapina. *Petron. Satyr.* Cinædus ſupervenit myrtea ſubornatus gauſapila.

Gauſapina, f. 1. vel gauſapina penula, villoſæ veſtis genus, quo hyberno tempore, & frigido utebantur. *Mart. l. 6. epigr. 59.* Propter ſaucatas, Baccare, gauſapinas.

Gaza, æ, f. *ricchezze*, גנזים, Ger. *ſchatz*, Gal. *richeſſe*, Hiſp. *riqueza*, γάζα, pecunia Regia, lingua Perſarum. *Pomp. Mela.* Gazam Perſæ ærarium vocant. *Curt. lib. 3.* Ante Solis ortum pecuniam Regiam (gazam Perſæ vocant) cum pretioſiſſimis rerum efferri jubet. *Cicer. 2. Off.* Omni Macedonum gaza potitus eſt Paulus. ¶ Sumitur etiam generatim pro opibus, ſupellectile, & omni, quod privatim poſſidemus. *Virg. 5. Æn.* Et gaza lætus agreſti. ¶ In plural. *Horat. l. 1. od. 29.* Beatis Arabum invides Gazis.

Gaza, f. 1. *Gaza*, *Azza*, urbs Paleſtinæ, in Tribu Judæ, una ex quinque Satrapiis Philiſtinorum, Ægyptum verſus ultima. Dicta eſt ex eo, quod Cambyſes in Ægyptum proficiſcens in ea belli opes, & pecuniam repoſuit. *Pomp. Mela.* ¶ Gaza item, Agaza, *Ozjaz*, urbs Mediæ, in Atropatia, olim Regia, ab Ecbatanis 450. ſtad.

Gazæus, a, um, adject. &c.

Gazetĭcus, a, um, adject. ad Gazam Paleſtinæ urbem pertinens, ut Gazæa, vel Gazetica vina, quæ optima circa illius urbis loca gignebantur. *Sidon. carm. 17. v. 15.* Vina mihi non ſunt Gazetica, Chia, Falerna. Adde *Pomp. Mel.*

G ANTE E.

Gebala, f. 1. tertia Paleſtinæ portio. *Gent.* Gebalenus.

Gebalēna, f. 1. regio Paleſtinæ, in finibus Eleutheropoleos.

Gebanitæ, m. 1. pop. maris Rubri accolæ, in Arabia deſerta, quorum caput Thomna, unde genus myrrhæ Gebaniticum.

Gebenna, Gebennæ, Gebenni Montes, Cemmenus, mons Galliæ in longum extenſus inter Rhodanum, & Garumnam fl. qui Avernos ab Helvetiis ſeparat. *Cæſ. l. 7. B. G. c. 8. Sueton. in Cæſ. c. 25.* ponit inter fines Galliæ.

Gebennicus, a, um, adject. ad Gebennam pertinens, ut Gebennici montes, *Pomp. Mela l. 2. c. 5.*

Gehenna, vel Geenna, f. 1. γέεννα, vallis apud Hieroſolymam, ad radices Moria M. in quibus Siloa fluit, ubi Baal colebatur, ubi ipſi Hebræi filios ſuos immolaverunt. Dicta eſt quaſi Vallis filiorum Ennon. Tranſlate ſumitur pro loco futurorum ſuppliciorum, & pœnarum perpetuarum, quibus improbi cruciandi ſunt, quia Deus minatus fuerat, ſe vallem illam impleturum cadaveribus mortuorum. *Hieron. Tertul. Prudent. Sedul.*

Gela, f. 1. Alica, al. *Chorza*, al. *Terra nuova*, urbs Siciliæ in ora Auſtrali, in valle Netina, cum arce, & portu, ad Gelæ fl. oſt. Condita poſt Syracuſas a Rhodiis, poſt Romam anno 61. *Virgil. 3. Æn. v. 702.* Apparet Camerina procul, campique Geloi, Immaniſque Gela fluvii cognomine dicta.

Gelas, m. Gela, Himera, *Salſo*, fl. Siciliæ maximus, qui oritur ex Nebrodide M. apud Petram opp. ac in Mer. ad Gelam urb. fluit in mare. Sed aliis eſt *Fiume di terra nuova*, qui fontes habet apud Perguſam lac.

Gelaſco, is, n. 3. *agghiacciarſi*, Ger. *gefrieren*, Gal. *ſe geler*, Hiſ. *elarſe*, πήγνυμαι, eſt in gelu aſtringi. *Gell. l. 17. c. 7.* Vina raренter congelaſcunt. Adde *Plin. l. 14. c. 21.*

Gelaſiānus, i, m. *buffone*, mimus. *Sidon. Carm. 23. v. 301.* Mimos ſchœnobatas, gelaſianos.

Gelaſīnus, i, γελασῖνος, q. d. ridiculus, a γελάω, rideo. Gelaſini dicuntur quatuor dentes anteriores, qui ridendo nudantur. *Martial. l. 7. epigr. 24.* Nec grata eſt facies, cui gelaſinus abeſt. quod quidam intelligunt de lineis, quæ ridendo efficiuntur in vultu.

Gelatio, f. 3. πῆξις, actus gelandi, gelu, & ipſa concretio aquæ. *Plin. l. 17. c. 24.* Si protinus editis fructibus gelatio magna conſecuta eſt.

Gelātus, a. 1. 2. *gelato*, *congelato*, πηγείς, frigore aſtrictus, partic. a gelo. *Martial. l. 5. ep. 9.* manus Aquilone gelatæ. *Col. l. 10. c. 38.* Gelatum lac. *Id. l. 7. c. 8.* Gelatus caſeus.

Gelenſis, ſe, ad Gelam urbem Siciliæ pertinens. *Gelenſes*, ium, ejus urbis incolæ. *Cic. Ver. 3. c. 43. & 6. c. 33.*

Gelicidium, dii, n. idem, ac gelu, ſeu concretio aquæ. *Col. l. 2. c. 8.* Quæ hybernis imbribus, aut gelicidiis, pruiniſque infeſtantur.

Gelĭde, adv. *freddamente*, ψυχρῶς, frigide. Tranſlate *Hor. in Arte, v. 171.* Vel quod res omnes timide, gelideque miniſtrat.

Gelĭdus, a, um, o. 1. 2. *gelido*, *freddo*, *gelato*, Ger. *eiſskalt*, Gal. *gelé*, Hiſp. *elado*, κρυερός, frigidus, a gelu. *Virg. 3. Æn.* Gelidusque coit formidine ſanguis. *Plin. l. 2. c. 103.* Fontes æſtate gelidiores. *Id. lib. 31. c. 2.* Aquæ gelidiſſimæ. ¶ Gelida, abſolute pro aqua gelida uſurpatur, ut *calida*. *Horat. lib. 2. ſat. 7.* Foribuſque repulſum perfundit gelida.

A. Gellius, a nonnullis Agellius dictus, Grammaticus celeberrimus ſub Adriano Imp. auditor fuit Corn. Frontonis. librum conſcripſit varia eruditione concinnatum, quem Noctes Atticas nuncupavit. V. *Lipſ. in Quæſtionib. Epiſtol. l. 5. ep. 8.*

Gelo, as, avi, atum, a. 1. *agghiacciare*, Ger. *gefroren machen*, Gal. *geler*, Hiſ. *elar*, πήγνυμι, frigore aſtringo. *Plin. l. 15. c. 6.* Si gelent frigora, quanto die (olivam) premendam. *Col. l. 9. c. 6.* Alvearia fictilia accenduntur æſtatis vaporibus, & gelantur hyemis vaporibus. ¶ Uſurpatur & abſolute a *Plin. l. 16. cap. 3.* Non ante demetantur, quam gelaverit. h. e. anni tempus gelidum factum fuerit. *Lucan. l. 4. v. 681.* vultuſque gelaſſent Perſæos adtectu. ¶ Tranſlate *Juven. ſat. 6. v. 95.* Paridoque gelantur pectore.

Gelōni, Gelones, Budini, Bodeni, Vidini, pop. Myſiæ inf. inter Thraces, & Getas, ſeu potius Scythiæ Europææ, apud Boryſthenem fl. Neuris finitimi, proximi Turcis, & Agathyrſis. Horum regio eſt *Podolia*. Ibi Bodinus mons. Dicti ſunt a Gelone Herculis filio. Sanguinem equinum cum lacte mixtum bibebant. *Virg. 2. Georg. v. 115.* Eoaſque domos Arabum, pictoſque Gelonos.

Gelōus, a, um, adject. a Gela Siciliæ urbe, & fluvio. *Virg. 3. Æn. v. 701.* Apparet Camerina procul, campique Geloi.

Gelu, n. 4. *gelo*, *ghiaccio*, קרח, Ger. *eiſs*, Gal. *gelée*, Hiſp. *gelo*, κρύος, κρύσταλλος, glacies, hoc eſt, aqua frigore concreta, indeclinabile eſt, & caret plurali. *Virg. 3. Georg. v. 443.* Horrida bruma gelu. *Plin. Paneg. c. 11.* Cum Danubii ripas gelu jungit. ¶ Antiqui uſurparunt gelus, i, m. & gelum, i, n. *Lucret. l. 6. v. 877.* Sæpe gelum, quod continet in ſe, Mittit. & *v. 155.* Sæpe geli multus fragor. *Cat. R. R. c. 40.* Ne gelus noceat. V. *Non. c. 3. n. 26. & 70.* ¶ Tranſlate *Virg. 8. Æn.* tarda gelu ſenectus.

Gemebundus, a. 1. 2. *gemebondo*, נאנח, Ger. *heftig ſeufftzend*, Gal. *gemiſſant*, Hiſp. *gemebundo*, ἐπιστένων, valde gemens. *Ovid. 14. Met. v. 193.* Ille quidem totam gemebundus obambulat Ætnam.

Gemellar, ris, n. 3. vaſis genus, quod geminam menſuram contineret. *Col. lib. 12. c. 50.* Nam id melius eſt, quam plumbeum quadratum, aut gemellar.

Gemellaria, æ, f. idem quod gemellar. *Auguſt. in Pſalm. 136.* Oleum in gemellaria non videas.

Gemellipăra, f. 1. διδυμοτόκος, quæ uno partu duos edit in lucem. Dicitur de Latona, quæ Apollinem, & Dianam uno partu edidit. *Ovid. 3. Faſt. v. 542.* Curva gemellipara ſpicula ferre Deæ.

Gemellus, a, um, o. 1. 2. *gemello*, תאומים, Germ. *zwilling*, Gal. *gemeau*, Hiſp. *gemelo*, δίδυμος, dim. a geminus. *Virg. 1. Ecl.* Modo namque gemellos, ſpem gregis, ah! ſilice in nuda connixa reliquit. ¶ Ponitur & pro valde ſimili. *Horat. l. 2. ſat. 3. v. 243.* Par nobile fratrum Nequitia, & nugis pravorum & amore gemellum. *Id. l. 1. ep. 10. v. 3.* Ad cætera pene gemelli. ¶ *Cæſ. l. 3. B. C. c. 4.* Gemellam legionem vocat, quæ de duabus una facta eſt. ¶ Gemellæ vites dicuntur, quæ geminas uvas eodem pediculo junctas producunt. *Plin. l. 14. c. 3. Col. l. 3. c. 1.*

Geminātim, adv. διδύμως, duplicando, vel per geminos. *Diomed. Grammat. l. 1.*

Geminatio, f. 3. ἀναδίπλωσις, duplicatio, repetitio. *Cic. 3. de Or. c. 54.* Geminatio verborum habet interdum vim, interdum leporem. *Quintil. l. 1.* Uti geminatione, *ripeter una coſa due volte*.

Geminātus, a, um, adject. partic. *raddoppiato*, duplicatus. *Liv. l. 1. c. 25.* Geminata victoria. *Cic. l. 2. nat. Deor. c. 5.* Geminato ſole. *Ovid. 12. Met. v. 221.* Ebrietas geminata cupidine regnat.

Ge-

Geminiani Forum, *S. Gemignano*, opp. Hetruriæ, apud Bonitium, e Florentia in Auſtr. ſupra 20. M. P.

Geminitudo, inis, f. 3. idem quod geminatio. *Pacuv. apud Non. c. 2. n. 366.*

Gemino, as, avi, atum, a. 1. *raddoppiare*, כפל, Germ. *zwifaltigen*, Gal. *doubler*, Hiſ. *doblar*, διπλόω, duplico, a *geminus*. *Var. 3. de R. R. c. 16.* Cum plenas alvos habent, & cum illas geminaverint. *Ter. Adelph. 2. 1. 19.* Geminabit, niſi caves. *Ovid. 5. Met. v. 586.* Labor geminaverat æſtum. ¶ Interdum ſignificat jungere, copulare. *Horat. in Ar. poet. v. 13.* Serpentes avibus geminentur, tigribus agni.

Geminus Lacus, *Germinago*, pag. agri Mediolanenſis, apud Verbanum lac.

Geminus, a, um, o. 1. 2. *doppio*, תאום, Germ. *zwyfach*, Gal. *double*, Hiſp. *doble*, δίδυμος, proprie dicitur de duobus fratribus, qui ex uno utero uno die editi ſunt. *Virg. l. 8. Æn.* Geminos huic ubera circum ludere pendentes pueros. *Horat. l. 1. ep. 18. v. 41.* Gratia ſic fratrum geminorum. Sæpe pro *duplex* uſurpatur. *Virg. 6. Æn.* Sunt geminæ ſomni portæ. ¶ Tranſlate dicitur de ſimili, quia fratrum geminorum fere ſumma ſimilitudo eſt. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 40.* Par eſt avaritia, ſimilis improbitas, eadem impudentia, gemina audacia. *Id. pro Roſc. Com. c. 18.* Simillima, & maxime gemina ſocietas hæreditatis eſt. ¶ Geminus etiam Jani epithetum eſt, quod gemina facie pingi ſoleat. V. *Janus*. ¶ Gemini denique ſunt ſignum cœleſte, quod ex 25. ſideribus conſtat. V. *Pollux*. ¶ Superlat. Geminiſſimus finxit *Plaut. Perſ. 5. 2. 49.* ¶ Nonnulli putant, cum de duobus fratribus uno partu editis ſermo eſt, dicendum eſſe *Fratres gemini*; non *Geminos fratres*; nam hoc poſterius intelligi etiam poſſe de duobus fratribus, qui gemelli non ſint. Atqui *Plaut. Perſ. 5. 2. 50.* geminum fratrem dixit de gemellis loquens, & *Liv. l. 1. c. 5.* Cum audiſſet geminos eſſe fratres.

Gemiſco, is, n. 3. idem, ac gemo. *Claudian. 3. de Raptu Proſerp. v. 130.* Si buxos inflare velis, ferale gemiſcunt.

Gemites, m. 1. gemma, quæ veluti candidas manus inter ſe complexas habet. *Plin. l. 37. c. 11.*

Gemitus, us, m. 4. *gemito*, *ſoſpiro*, Ger. *ſeufftz*, Gal. *gemiſſement*, Hiſ. *gemido*, στεναγμός, gemendi actus. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 9.* Fit fletus, gemituſque tota urbe. *Virg. 2. Æn.* Ducere gemitus imo de pectore. ¶ In genit. *gemiti* ἀρχαϊκῶς dixit *Plaut. Aulul. 4. 9. 11.*

Gemma, æ, f. *gemma*, *pietra preziosa*, אבן יקרה, Ger. *edelgeſtein*, Gal. *pierre precieuſe*, Hiſp. *piedra precioſa*, λίθος, lapillus pretioſus, & magis proprie de pellucidis dicitur, inde transfertur ad oculum vitis, quem primo emittit. Sed *Jul. Scalig.* contra cenſuit, gemmam proprie de vitibus dici, tranſlate de lapillis pretioſis. *Virg. 2. Georg. v. 335.* Pampinus trudit gemmas, & frondes explicat omnes. *Cic. Ver. 6. c. 27.* Pocula ex auro, gemmis diſtincta clariſſimis. *Virg. 2. Georg. v. 506.* Ut gemma bibat. h. e. poculo ex gemma facto. ¶ Tranſlate ponitur pro præcipuo ornamento. *Martial. l. 5. epigr. 11.* Multas in digitis, plures in carmine gemmas invenies.

Gemmans, antis, particip. in modum gemmæ ſplendeſcens. *Martial. l. 13. epigr. 70.* Miraris, quoties gemmantes explicat alas. *Lucret. lib. 2. v. 319.* Invitant herbæ gemmantes rore recenti.

Gemmaſco, is, n. 3. eſt gemmas emittere, pullulare, *germogliare*, ὀφθαλμίζειν. *Plin. l. 17. c. 15.* Ut gemmaſcere incipiens, ligetur calamus. *Col. l. 5. c. 10.* Nucem Græcam ſerito circa Cal. Februar. quæ prima gemmaſcit.

Gemmatus, a, um, o. 1. 2. *ornato di gemme*, Ger. *mit edelgeſtein geziert*, Gal. *enrichy*, *orné de pierreries*, Hiſp. *ornado de joyas*, gemmis inſtructus, & ornatus. *Liv. l. 2. c. 23.* Gemmati annuli. *Ovid. 10. Met. v. 113.* Gemmata monilia. *Plin. l. 37. cap. 2.* Gemmata potoria.

Gemmeſco, is, n. 3. gemma fio. *Plin. l. 37. c. 10.* de draconite gemma: Sed niſi viventibus abſciſſo nunquam gemmeſcit.

Gemmeus, a, um, o. 1. 2. *di gemma*, Germ. *edelgeſteinen*, Gal. *de pierres precieuſes*, Hiſp. *de piedras precioſas*, λίθινος, quod ex gemma eſt. *Cic. 6. Ver. c. 27.* Mittit etiam trullam gemmeam rogatum. *Plin. l. 18. cap. 7.* Radix gemmeæ rotunditatis, id eſt rotunda in modum gemmæ.

Gemmifer, a, um, o. 1. 2. quod gemmas fert. *Plin. l. 37. c. 13.* Gemmiferi amnes ſunt Aceſinus, & Ganges. Adde *Plin. l. 9. el. 4.*

Gemmo, as, n. 1. *germogliare*, *far la gemma*, dicitur de vitibus, aliiſque plantis gemmam emittentibus; non tamen proprie, ſed tranſlate. *Cic.* enim *l. 3. de Or. c. 38. & in Orat. cap. 24.* τὸ *gemmare* vites enumerat inter tranſlationes, quæ vulgo etiam a ruſticis uſurpantur; & *Quintil. l. 8. c. 6.* neceſſitate, inquit, ruſtici dicunt gemmam in vitibus. Ex quo colligitur, *gemmam* proprie de lapillis, ex Tullii, & Quintil. ſententia, tranſlate de vitibus dici: quod alii contra docuerunt, ut in *Gemma* dictum eſt. *Var. lib. 1. R. R. c. 40.* Id fit ante quam gemmare, aut florere quid incipit. *Colum. lib. 4. c. 27.* Ante quam gemment, per divortium veris atque hiemis, quam altiſſime fodiendæ vineæ ſunt. Quædam MSS. his duob. locis habent *germinare*. *Plin. l. 17. c. 22.* Gemmantem vineam confodi vetant. decuti enim oculos. *Colum. l. 4. c. 24.* Gemmantem oculum cæcare. *Pallad. in Februar. c. 32.* Sarmenta gemmantia. *Et in Novembr. c. 11.* Surculi roſarum gemmantes. ¶ Item more gemmæ nitens. V. *Gemmans*.

Gemmoſus, a, um, o. 1. 2. quod multis gemmis exornatum eſt. *Apul. l. 5. A. A.* Auro facto, gemmoſiſque monilibus onuſtas.

Gemmula, f. 1. dim. a gemma. *Apul. l. 10. Met.* Quod ver in ipſo ortu jam gemmulis floridis cuncta depingeret.

Gemo, is, ui, itum, a. 3. *gemere*, נאנק, Ger. *ſeufftzen*, Gal. *gemir*, Hiſ. *gemir*, στενάζω, eſt præ animi anguſtia in ſonum prorumpere, a ſoni ſimilitudine. *Cic. poſt redit. in Sen. c. 5.* Malum ſuum occulte gemere. *Plaut. Amph. 5. 1. 47.* Uxorem tuam neque gementem neque plorantem noſtrum quiſquam audivimus. *Cic. Attic.* Virtutem iſtam veniet tempus, cum graviter gemes. *Virg. 6. Æn. v. 413.* Gemuit ſub pondere cymba. *Horat. l. 4. od. 12.* gemens flebiliter Ityn. ¶ Legitur etiam *gemor* paſſ. pro deploror. *Cic. Att. l. 2.* Atque hic ſtatus una voce omnium gemitur. ¶ Quandoque pro *canere* ponitur, de iis ſolum avibus, quæ flebilem cantum habent, ut turtur, & columba. *Virg. 1. Ecl. v. 59.* Nec gemere aeria ceſſabit turtur ab ulmo.

Gemoniæ ſcalæ, ἀναβαθμοί, ἀναβασμοί, puteus Romæ, in quem gradibus deſcendebatur, & in quem facinoroſi unco pertracti præcipites dari ſolebant. Dictæ ſunt non tam a *Gemonio* quodam, quam a gemitu. *Tac. 3. hiſt. c. 74.* Collaceratum corpus Sabini in Gemonias trahunt.

Gemulus, a, um, adject. gemebundus, gemens. *Apul. l. 2. Florid.* Bubones occinunt gemulo carmine.

Gemurſa, f. 1. tuberculum ſub pedum digitis naſcens, ita dictum, quod gemere faciat eum, qui id gerit. *Feſt. Plin. l. 26. c. 14.* Sicut & ille, quem gemurſam appellavere priſci inter digitos pedum naſcentem.

Gena, æ, f. *guancia*, *gota*, לחי, Ger. *wange*, Gal. *joue*, Hiſp. *mexilla*, *carillo*, γένυς, primum dicitur de malis, id eſt, de partibus illis ab oculis ad mentum, quæ barba veſtiuntur, deinde de membranis tam ſuperioribus, quam inferioribus, quæ tegunt oculos, a voce Græca allata. Sed aliqui contra cenſent, genas primum dici de membranis oculorum, deinde de malis. *Sen. Hippolyt. v. 364.* Lapſæ genæ lucem recuſant. *Cicer. in Piſon. cap. 1.* Piloſæ genæ. *Plin. l. 11. c. 37.* Piſces non habent genas, nec integunt oculos. ¶ Uſurpatur etiam in ſingul. *Enn. apud Serv. in 6. Æn.* Imprimitque genæ genam. *Sueton. in Claud. c. 15.* Ut genam non leviter perſtringeret.

Genabenſis, ſe, adject. ad Genabum pertinens, ut Genabenſis cædes, *Cæſ. lib. 7. B. G. c. 28.* ¶ Genabenſes, Genabi incolæ. *Id. ibid. c. 11.*

Genabum, i, Urbs Carnutum ad Ligerim in Gallia. *Cæſ. l. 7. B. G. cap. 2. &c.* ¶ Aliis eadem eſt, ac Aurelia, *Orleans*: aliis Gyen oppidum.

Genealogia, æ, f. *genealogia*, γενεαλογία, ſermo de origine, ſeu generatione. Vox græca eſt, quam quidam Lexicographi perperam Ciceroni tribuunt l. 3. de nat. Deor. c. 17. V. *Genealogus*. Habet tamen *Meſſala Corvin.* (incertæ auctoritatis ſcriptor) *in lib. de progenie Auguſt.*

Genealogus, i, m. qui genealogiam enarrat, aut ſcribit. *Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 17.* Qui a genealogis antiquis ſic nominantur.

Gener, ri, m. 2. *genero*, חתן, Ger. *tochtermann*, Gal. *gendre*, Hiſ. *yerno*, γαμβρός, filiæ meæ vir, a *genus*, quaſi generis propagator. *Cic. 1. Off.* Cum ſoceris generi non lavantur. ¶ Apud *Nepot. in Pauſan. c. 1.* Gener accipitur pro marito ſororis, ſi credimus *Cujacio l. 6. Obſervat. c. 17.* & aliis. Item apud *Juſtin. l. 18. c. 4.* ¶ Apud *Ulpian. Dig. lib. 50. tit. 16. leg. 136.* pro marito neptis, & proneptis. ¶ In ſexto caſu plurali *generibus* pro *generis* dixit *Accius* apud *Non. c. 8. n. 33.*

Generabilis, le, o. 3. *generabile*, Ger. *das leichtlich geboren wird*, Gal. *qui ſe engendre facilement*, Hiſp. *que ſe engendra*, γεννητός, quod facile generatur. *Plin. l. 3. c. 45.* Hic eſt ille generabilis rerum naturæ ſpiritus.

Generalis, le, o. 3. *generale*, כללי, Ger. *allgemein*, Gal. *general*, Hiſ. *general*, γενικός, καθολικός, univerſalis, ad omnes pertinens. *Cic. 1. Off. c. 27.* Nam & generale quoddam decorum intelligimus, quod in omni honeſtate verſatur, & aliud huic ſubjectum, quod pertinet ad ſingulas partes honeſtatis. ¶ Item quod pertinet ad genus. *Cic. lib. 1. Invent. cap. 8.* Cum qualis ſit res, quæritur, quia & de vi, & de genere negotii controverſia eſt, conſtitutio generalis vocatur. *Sen. epiſt. 58.* genus generale appellat, quod Philoſophi dicunt genus generaliſſimum.

Generaliter, adv. *generalmente*, Ger. *allgemeinlich*, Gal. *generalment*, Hiſp. *generalmente*, γενικῶς, univerſaliter, ſimul omnia ſub genere amplectendo. *Cic. 1. de Inv. c. 26.* Nam ipſum quidem generaliter definire difficile eſt. *Plin. l. 1. epiſt. 8.* Generaliter quædam annotare.

Generamen, inis, n. idem quod generatio. *Strabo Gallus in Roſa*: Flos tibi ſceptrigero venit generamine Jeſſe.

Generaſco, is, n. 3. *naſcere*, γίγνομαι, naſcor. *Lucr. lib. 3. v. 746.* Cur omnia membris ex ineunte ævo generaſcunt, ingenioque?

Generatim, adv. κατὰ γένη, per ſingula genera, ſeu per ſingulas ſpecies. *Cic. 4. Acad.* Exponam generatim argumenta eorum. ¶ Aliquando generatim dicitur non per ſingula genera, ſed generaliter, confuſe, & indeterminate. *Cic. 2. de Or.* Infinitum mihi videtur id dicere, in quo aliquid generatim quæreretur, hoc modo: Expetenda ne eſſet eloquentia, expetendi ne honores.

Generatio, f. 3. *generazione*, תולדה, Ger. *geburung*, Gal. *generation*, Hiſ. *generacion*, γένεσις, actus generandi. *Plin. l. 10. c. 52.* Avium generatio ſimplex videtur eſſe.

Generator, oris, m. 3. *generatore*, *padre*, γενέτης, genitor, procreator. *Cic. de Univ. c. 11.* Noſſe autem generatores ſuos optime poterant. *Virg. 3. Æneid. v. 704.* Magnanimum quondam generator equorum.

Generatorius, a, um, adject. ad generationem, vel ad generatorem pertinens. *Tertul. adv. Valent. c. 27.* Generatorio more.

Generatrix, icis, f. quæ generat. *Pomp. Mela l. 1. c. 9. in princ.* Ægyptus hominum, aliorumque animalium perfœcunda generatrix.

Generatus, a, um, nom. partic. *generato*. *Virgil. Æn. 5. v. 61.* Troja generatus Aceſtes. *Curt. l. 9. c. 1.* Species arboris ex ſua radice generatæ.

Genero, as, avi, atum, a. 1. *generare*, הוליד, Ger. *gebaeren*, Gal. *engendrer*, Hiſp. *engendrar*, γεννάω, gigno, fœtum procreo, & proprie de maribus dicitur, a *genus*, quaſi genus propago. *Cic. in Partit.* Diſcutiendum eſt, quemadmodum quiſque generatus ſit, quemadmodum educatus. ¶ Invenitur tamen etiam de fœminis. *Plin. l. 8. c. 45.* Ut quæ non primo initio generare cœperit. ¶ Et de herbis. *Gel. l. 5. c. 6.* Ut fieret e gramine, quod in olea generatum eſſet. ¶ Per tranſlationem accipitur pro invenire. *Quintil. l. 10. c. 2.* Illi rudes ſola mentis natura ducti ſunt, ut tam multa generarent.

Generoſe, adv. *generoſamente*, Ger. *adelich*, Gal. *genereuſement*, Hiſ. *generoſamente*, γενναίως, fortiter, magno animo. *Horat. l. 1. Carm. od. 38.* Generoſius perire.

Generoſitas, atis, f. *generoſità*, magnanimitas, animi magnitudo, quæ vel a genere, vel a virtute habetur. *Plin. l. 8. c. 45.* Tauris generoſitas eſt in aſpectu. ¶ Generoſitas ſurculorum, apud *Pallad. l. 11. c. 3.* & generoſitas vitium, apud *Col. l. 3.* eſt fœcunditas, fertilitas. *viti di buona razza*. ¶ Generoſitas vini, *la forza*. *Plin. l. 14. c. 6.*

Generoſus, a, um, o. 1. 2. *generoſo*, *nobile*, בן חורים, Ger. *adel*, Gal. *genereux*, Hiſp. *generoſo*, γενναῖος, εὐγενής, nobili, & præclaro genere ortus. Inter *generoſum*, & *nobile* quidam ita diſtinguunt, ut nobile ſit, quod ex bono prodiit genere, generoſum autem, quod a ſua natura non degenerat. *Cicer. de Div. l. 1. c. 12.* Generoſa ſtirpe profectus eſt. *Idem in Parad.* Quam ſi petulans fuiſſet in aliqua generoſa, ac nobili virgine. ¶ Per tranſlationem accipitur pro magnanimo. *Cic. 2. Off.* Cum de imperio certamen eſſet cum Rege generoſo, atque potenti. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis, ut Arbor generoſa, vinum generoſum. *Col. l. 4.* Ut nobilem vitem conſeramus, generoſam requiremus. ¶ Comp. generoſior, ſup. generoſiſſimus. *Suet. in Tib. c. 47.* Condemnatam & generoſiſſimam fœminam Lepidam. *Prudent. lib. 1. adv. Symmach. v. 19.* Pars hominis generoſior.

Geneſara, Geneſar, Geneſareth, mare Tyberiadis, mare Galilææ, *mar de Taberia*, lacus Palæſtinæ, in finibus Galilææ, in quem Jordanis fl. ingreditur apud Capharnaum, & apud Bethſaidam, ſeu Bethſan, ſeu Scythopolim egreditur, dictus a Geneſara opp. quod poſtea Tyberias appellatum eſt. Dicitur mare Hebræorum more, qui congregationes omnes aquarum, ſive ſalſæ, ſive dulces ſint, maria vocant.

Geneſis, ſeos, f. 3. *generazione*, γένεσις, generatio, nativitas. Accipitur & pro ſidere natalitio, quod converſione cœli oritur eo momento, quo quis naſcitur. *Suet. in Veſp. c. 14.* Quod vulgo crederetur geneſim habere Imperatoriam. *Juven. ſat. 14. v. 248.* Nota Mathematicis geneſis tua.

Genetæus Jupiter, Γενεταῖος, dictus eſt a Genete fluvio, promontorio, & portu apud Chalybas populos circa Pontum. *Val. Flac. l. 5. v. 148.* & *Plin. l. 6. c. 4.* ubi *Genetas* populos memorat.

Genethliaci, orum, m. 2. *coloro*, *che pronoſticano della natività*, החוזים, Ger. *wurſageren*, Gal. *aſtrologues pronoſtiqueurs*, Hiſ. *pronoſticadores*, *aſtrologos*, γενεθλιακοί, qui ex die, & hora nativitatis, quos *horoſcopos* vocant, fortunam hominis, & ſucceſſum pronuntiant. *Gel. l. 14. c. 1.* Adverſum iſtos, qui ſe Chaldæos, ſeu Genethliacos appellant.

Genethliologia, f. 1. γενεθλιολογία, ars Genethliacorum. *Vitruv. l. 9. c. 7.* Propria eſt Chaldæorum genethliologiæ ratio.

Genetrix. V. Genitrix.

Genialis, & le, o. 3. quod ad Genium, naturæ & voluptatis Deum, pertinet, ut Genialis dies, lætus, & voluptarius apud *Juven. ſat. 4. v. 66.* Genialis torus, qui in nuptiis ſternitur in honorem Genii, & Junonis; Geniales Dii, quatuor elementorum præſides, ex quibus omnia gignuntur. *Cic. pro Cluent. cap. 5.* Lectum illum genialem, quem biennio ante filiæ ſuæ nubenti ſtraverat. ¶ Idem lectus Genialis dicebatur etiam *adverſus*; qua de re V. *Lectus*.

Genialitas, atis, feſtivitas, jucunditas. *Ammian. l. 30. c. 5.* Genialitas menſæ.

Genialiter, adv. *ſplendidamente*, Ger. *frœlich*, Gal. *joyeuſement*, *avec bonne chere*, Hiſp. *deleytoſamente*, *eſplendidamente*, τρυφερῶς, opipare, & laute. *Ovid. 11. Met. v. 96.* Hoſpitis adventu feſtum genialiter egit.

Geniana, f. 1. gemma, quam inimicorum pœnas efficere ajunt. *Plin. l. ult. c. 10.*

Geniatus, a, um, adject. genium referens: item amabilis, venuſtus. *Capitolin. in Pero, c. 10.* Vultu geniatus. V. *Gruter. & Salmaſ. ad eum loc.* Sic in principio Silvarum Statii, ubi vulgo legitur *moles geminata*, vel *gemmata*, Barthius *geniata* reponit. Adde *Caſſiod. l. 6. ep. 12.*

Geniculatim, adv. *di nodo in nodo*, κατὰ γόνυ, per genicula. *Plin. lib. 21. c. 11.* Foliis geniculatim circumdata.

Geniculatio, f. 3. actus geniculandi, genuflexio. *Tertul. ad Scapul. cap. 4.* Quando non geniculationibus, & jejunationibus noſtris etiam ſiccitates ſunt depulſæ.

Geniculatus, i, m. idem quod Ingeniculus, ſc. ſidus Herculis dextro genu flexo ſuper Draconis caput innixi. *Vitruv. l. 9. c. 6.*

Ge-

Geniculātus, o. 1. 2. πολυγόνατος, quod frequentibus geniculis conſtat, ut heliotropium, quæ ob id genicularis herba vocatur. *Cic. de Sen. c.* 15. Culmoque erecta geniculato, vaginis jam quaſi pubeſcens includitur.

Genicŭlo, as, n. 1. in genua procumbo, a geniculum. *Vet. Gloſſ.* geniculat, γονυκλίνει. ¶ Item genicula produco. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Antequam ſeges genicularet.

Genicŭlum, li, n. 2. γονάτιον, dim. a genu. *Tertul. de cor. Mil. c.* 6. De geniculis adorare. ¶ Tranſlate genicula dicuntur ſtipulæ, vel caulis herbacei internodia, & veluti articuli, ac nodi quidam. *Plin. l.* 18. *c.* 7. Genicula autem tritico ſunt quaterna, farri ſena, hordeo octona.

Geniſta, f. 1. *ginestra*, רותם, Ger. *vuneholder*, Gal. *geneſt*, Hiſ. *hiniesta*, σπάρτον, arbuſcula quædam humilis eſt, fronde minuta, flore luteo, apibuſque gratiſſimo, ſemine lenticulis haud abſimili, quod phaſeolorum modo ſiliquis innaſcitur, forte a genu, quia facile flectitur. *Martial. l.* 1. *epigr.* 43. Non pyra, quæ lenta pendent religata geniſta. V. *Plin. l.* 21. *c.* 9.

Genitabĭlis, le, adject. idem quod genitalis, ſeu genitivus. *Lucret. apud Var. l.* 4. *L. L.* Ætheris, & terræ genitabile quærere tempus. *Arnob. l.* 4. Genitabiles partes. h. e. genitalia.

Genitālis, & le, o. 3. *generativo*, Ger. *gebaerig*, Gal. *qui ſert à engendrer*, Hiſ. *pertenecience à la generation*, γεννητικός, idem eſt, quod natalis, vel ſpectans ad generationem, ut *Genitale ſolum*, patria, in qua nati ſumus, quod & *natale ſolum* appellatur, *genitalis dies*, quo in lucem editi ſumus. *Plin. lib.* 9. *c.* 35. *genitalia ſemina*, quibus aliquid procreatur, & gignitur, *genitalia membra*, ſive *genitales partes*, quæ tam in mare, quam in fœmina generationi inſerviunt, *genitales trunci*, qui fertiles ſunt, & copioſe generant. *Col. lib.* 3. *c.* 6. Ut ex iis partibus trunci ſumantur, qui & genitales ſint, & maxime fertiles. *Id. l.* 7. Quod ex illis genitales partes dependent. ¶ Genitale, is, ſubſt. n. 3. membrum virile hominis, vel brutorum. *Plin. l.* 10. *c.* 53. Cuniculis averſa ſunt genitalia. ¶ Item gignens, producens. *Colum. l.* 7. *c.* 9. Fœminis vulvæ ferro exulcerantur, ne genitales ſint. ¶ Hinc *Genitales Deos* appellavit Ennius, ut eſt apud *Cic. lib.* 1. *Tuſc. quæſt.* hoc eſt *omnia generantes*, ut explicat *Voſſius l.* 1. *de Gent. Theol. c.* 12. Sic apud *Ovid.* 15. *Met.* corpora quatuor genitalia. *h. e.* quatuor elementa, ex quibus omnia conſtant.

Genitālĭter, adv. γεννητικῶς, fœcunde, fertiliter. *Lucr. lib.* 4. *v.* 1252. Ut ſemina poſſint ſeminibus commiſceri genitaliter apta.

Genitīvus, a, um, o. 1. 2. *ingenito*, *naturale*, *innato*, ἐγγενόμενος. Sumitur pro genitali, a natura ingenito, ut *Genitivæ notæ*, quæ ſunt maculæ a natura ingenitæ. *Suet de Aug. c.* 80. Corpore traditur maculoſo, diſperſis per pectus, atque alvum genitivis notis. ¶ Interdum pro gentilitio. *Ovid.* 3. *de Pont. ep.* 2. *v.* 107. Adjectique probent genitiva agnomina Cottæ. ¶ Genitivus item unus eſt ex caſibus apud Grammaticos, qui etiam *patrius* dicitur, & *interrogandi caſus*, quod fiat in hoc caſu interrogatio de patre, & de genere, e. g. Cujus filius es? Cujus familiæ? *Quintil. Diomed. Priſcian.* & *Gel. l.* 4. *c.* 16.

Genĭtor, oris, m. 3. *genitore*, *padre*, מוליד, Ger. *geberner*, Gal. *geniteur*, Hiſ. *engendrador*, γενέτης, pater, qui ſc. genuit, a *geno* pro *gigno*. *Cic. de Univ.* Quo nihil ab optimo, & præſtantiſſimo genitore melius procreatum. *Ovid.* 5. *Met.* Occidit Aſtreus matre Paleſtina dubio genitore creatus. *Ovid.* 2. *Triſt.* Jure igitur Genitorque Deum, rectorque vocatur. h. e. Jupiter.

Genĭtrix, icis, f. *genitrice*, *madre*, γενέτειρα, mater, ſc. quæ genuit, a genitor. Reperitur etiam *genetrix* per *e* in antiquis marmoribus, ac libris, & ita a veteribus Grammaticis ſcribitur. *Cic.* 2. *de Div.* Nona ſuper tremulo genitrix clangore volabat. *Ovid.* 5. *Met. v.* 490. Et frugum Genitrix immenſos ſiſte labores. h. e. Ceres.

Genitūra, f. *generazione*, לידה, Ger. *geboerung*, Gal. *engendrement*, Hiſp. *generation*, γένεσις, generatio. *Plin. l.* 18. *c.* 24. In alitum, quadrupedumque genitura eſſe quoſdam ad conceptum impetus terræ. ¶ Accipitur etiam pro ſemine humano, quod Græce ſperma vocamus. *Plin. l.* 22. *c.* 23. Datur & contra profluvia genituræ viris. ¶ Item pro horoſcopo, ſeu geneſi. *Suet. Auguſt. c.* 94. Reticere ipſe genituram ſuam perſeverabat. *Ammian. l.* 29. *c.* 2. Fatorum per genituram interpres.

Genĭtus, a, um, o. 1. 2. *generato*, *nato*, מולד, Ger. *gebaeret*, Gal. *engendré*, Hiſp. *engendrado*, γεννηθείς, procreatus, natus, particip. a gignor. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Septimo menſe genitis ſæpenumero foramina aurium, & narium defuere. *Virg. Æn.* 9. *v.* 642. Dis genite, & geniture Deos.

Genĭtus, us, ui, m. generatio. *Apul. Apol.* Qui plurimos libros de animalium genitu reliquerunt.

Genĭus, nii, m. 2. *Genio*, δαίμων, Deus, Mens expers corporis, ab antiquo *geno*, hoc eſt *gigno*, quia vim habet rerum gignendarum. Aliquorum opinio eſt, Genios, & Lares, & Penates eoſdem antiquis fuiſſe. Cenſorinus ſcribit, Genios dictos, quia, ut gignamur, curent, ſive quod una gignantur nobiſcum, vel etiam quia nos genitos ſuſcipiant, ac tueantur. Alii conſuerunt, Genios eſſe rerum ſemina, elementaque, terram, aquam, ignem, aerem, duodecim quoque Zodiaci ſigna, item Solem, & Lunam, & a gerendo primum Gerulos, deinde Genios dictos eſſe, quod multa gerere poſſent. Ab aliis Genius dicitur Deus naturæ, voluptatis, & hoſpitalitatis. Denique nonnulli Genium animum uniuſcujuſque eſſe tradunt, quem Plato, Cicero, & alii Philoſophi tanquam Deum quendam coli voluerunt. Nam fit a Deo per creationem, ſed, cum introducitur in corpus, quodammodo, ut Voſſius ait, cum homine gignitur. Cæterum Euclides Socraticus duplicem omnibus nobis Genium dixit appoſitum fuiſſe, bonum, & malum. *Ter. Andr.* Quod ego per hanc te dexteram oro, & Genium tuum, per tuam fidem, &c. ¶ Reperitur etiam genius pro gratia, aut venuſtate alicujus rei, *grazia*, *leggiadria*. *Martial. l.* 6. *epigr.* 60. Victurus genium debet habere liber. ¶ *Indulgere Genio*, eſt operam dare voluptati, & quo quemque naturæ trahat ſubſequi. *Perſ. ſat.* 5. *v.* 151. Indulge genio, carpamus dulcia. ¶ *Defraudare genium*, eſt negare naturæ, quod appetit. *Terent. Phorm.* 1. 1. 10. Quod ille unciatim vix demenſo de ſuo ſuum defraudans genium comparſit miſer, id illa univerſum abripiet. ¶ *Belligerare cum geniis ſuis*, idem quod defraudare genium. *Plaut. Truc.* 1. 2. 81. Sed iſtos, qui cum geniis ſuis belligerarent.

Geno, is, genui, nitum, a. 3. idem, ac gigno, ſeu genero, apud vet. a γείνω, vel γένω, vel γεινάομαι. *Varro in Andab.* Sed quod hæc loca aliquid genunt. *Lucr. l.* 3. *v.* 799. Totum poſſe extra corpus durare, genique.

Gens, gentis, f. *gente*, גוי, Ger. *volck*, Gal. *gent*, Hiſ. *gente*, ἔθνος, eſt multitudo hominum, quæ ex pluribus familiis conſtat, ex *genus* per ſyncop. vel ex *genus*, ſeu γένος. Differt a *familia*, quia *gens* eſt inſtar totius, *familia* inſtar partis, cum gens plures familias complectatur, quæ ab eodem progenitore deſcendunt. Deinde *gens* ad nomen, *familia* ad cognomen refertur. Ex. gr. omnes *Cornelii* unius eſſe gentis dicebantur, quia omnes uno appellabantur nomine, ſed diverſarum erant familiarum, quæ cognominum varietate diſtinguebantur. *Gens* enim *Cornelia* dividebatur in *Cinnas*, *Dolabellas*, *Lentulos*, *Scipiones*, *Syllas*. In Republica Rom. duo gentium genera fuere, Patritiorum, & Plebejorum. Initio tamen ſoli Patritii gentem habuerunt. *Sigon. de ant. jure C. R. l.* 1. *c.* 7. ¶ Gens item late ſumitur pro populo, aut natione, ut *Gens Lavinatium*, *Gens Campanorum*, *Gens Faliſcorum*. *Plin. de Vir. Illuſtr.* Mithridates Rex Ponti duarum, & viginti gentium ore loquebatur. ¶ *Gens*, & *natio* differre videntur, quod *gens* latius, quam *natio* extendatur. Nam *gens* eſt tanquam genus, *natio* ſpecies. *Cic.* 1. *Offic.* Propior eſt ejuſdem gentis, nationis, linguæ, qua maxime conjunguntur. *Idem de nat. Deor.* Epicurus dicebat, Deum non curare ſingulos homines, nec civitates, nec nationes, nec gentes. ¶ Gens etiam dicitur de brutis, ut de apibus, de piſcibus. *Col. l.* 9. *c.* 9. *de apibus*. Inteſtino bello totæ gentes conſumuntur. *Virg. Georg.* 3. *v.* 73. *de equis*. Tu modo quos in ſpem ſtatuis ſubmittere gentis. ¶ Sine gente eſſe is dicitur, qui ignobilis eſt. *Horat. l.* 2. *ſat.* 5. *v.* 15. Qui quamvis perjurus erit, ſine gente, cruentus Sanguine fraterno. ¶ Quandoque gens uſurpatur de uno ex gente. *Virg.* 10. *Æn. v.* 228. Vigilaſne, Deum gens, Ænea? vigila. *Silius l.* 6. *v.* 35. *de Fabio*: Tirynthia gens eſt. ¶ Item de regione. *Nepos Datam. c.* 4. Ut Aſpim aggrederetur, qui Cataloniam tenebat, quæ gens jacet ſupra Ciliciam, confinis Cappadociæ. *Arnob. l.* 1. Gentes viduatas eſſe ſuis cultoribus, & deſolatas. ¶ *Majorum gentium Patricii* Romæ dicebantur, qui ex gente eorum erant, quos primum Romulus in Patres allegerat: minorum gentium vero, qui ab iis deſcenderent, quos poſtea ex plebe Tarquinius ad Senatum augendum conſcripſerat. *Liv. l.* 1. *c.* 35. & 47. *Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 21. ¶ Hinc & ad Deos tranſlata eſt hæc loquendi formula. V. *Deus*. ¶ Genitivus plur. *gentium* eleganter jungitur aliquibus adverbiis loci. *Cicer.* 7. *Ver. c.* 55. Ubique terrarum, & gentium. *Id.* 1. *Catil. c.* 4. Ubinam gentium ſumus? *Ter. Adelph.* 4. 2. Nuſquam gentium, &c. ¶ Gentes ab Eccleſiaſticis Scriptoribus, & in vulgata Scripturæ verſione paſſim pro Gentilibus, h. e. iis qui extra Chriſtianam religionem ſunt, uſurpantur. Hinc Arnobii libri *adverſus Gentes* inſcribuntur.

Gentiāna, f. 1. *genziana*, herba amara, a Gentio Rege inventore, cujus radix anhelosis medetur. *Plin. l.* 25. *c.* 7.

Gentĭcus, o. 1. 2. idem, quod gentilis, *nazionale*. *Tac. l.* 3. Quibus more gentico continuum ferri tegimen. Adde 6. *Ann. c.* 33.

Gentīlis, & le, o. 3. *proprio di qualche gente*, ἐθνικός, quod eſt gentis alicujus peculiare, & proprium, ut Gentilia tympana. *Suet. de Tib.* Capillo pone occipitium ſubmiſſiore, ut cervicem etiam obtegeret, quod gentile in eo videbatur. ¶ Gentiles, lium, ſubſt. com. 3. *della medeſima gente*, *o famiglia*, מורץ, Ger. *de eines geſchlaechtſt*, Gal. *de meme race*, *ou maiſon*, Hiſp. *de la meſma familia*, ἐθνικοί, qui ſunt ejuſdem gentis. *Cic. in Top. cap.* 6. Gentiles ſunt, qui inter ſe eodem ſunt nomine, ab ingenuis oriundi, quorum majorum nemo ſervitutem ſervivit, & qui capite diminuti non ſunt. *Auct. ad Her. l.* 1. Si pater familias inteſtato moritur, familia, pecuniaque ejus agnatorum, gentiliumque eſto. ¶ *Gentiles ab agnatis* differunt, ut gens a familia, quia quemadmodum familia nos propius attingit, quam gens, ſic *agnati* arctiore nobiſcum, quam *gentiles*, neceſſitudine juncti ſunt. Nam agnati ſunt vel ejuſdem familiæ, vel proximæ. Hinc lex XII. Tabul. furioſorum tutelam primum agnatis, deinde gentilibus commiſit, eademque patrisfamilias ab inteſtato mortui pecuniam primum ad agnatos, poſt ad gentiles voluit pervenire. *Cic.* 1. *de Leg.* Ut homines Deorum agnatione, & gente teneantur. ¶ Interdum Gentiles dicuntur, qui ſunt ejuſdem nominis, etiamſi ex eadem familia non ſint oriundi. *Cic.* 1. *Tuſc.* Fuit enim meo regnante gentili. h. e. Servio Tullio, quia ejuſdem nominis erat. Hinc etiam ſervi dicebantur gentiles dominorum, quoniam dominorum nomine vocabantur. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Singuli Marcipores, Luciporeſve dominorum gentiles omnes victum in promiſcuo habebant. h. e. pueri Marci, pueri Lucii. ¶ Gentiles denique, al. Pagani, & Ethnici, ab Hebræis vocati ſunt, qui religionem ſequebantur, quæ eſſet inter *gentes*, qua voce in Sacris Libris omnes, excepta Judæa, nationes deſignantur. Solis enim Judææ limitibus vera religio circumſcribebatur. Hinc poſt Evangelii enuntiationem nos quoque Hebræorum ritu Gentiles vocamus omnes, qui de Deo aliter, quam nos, vel Hebræi ſentiunt. *Hieron. epiſt.* 22. & *Epheſ.* 5. *verſ.* 20. V. Gens. ¶ Apud Romanos quoque poſterioribus temporibus Gentiles appellati ſunt Barbari, & quicumque Romano Imperio non eſſent ſubjecti. V. in *Cod. Theodoſ. l.* 1. *C. de nupt.* & *Alciat. Parerg. Jur. l.* 1. *c.* 13.

Gentīlĭtas, tis, f. 3. *gentilità*, מורץ, Germ. *verwandeſchafft des geſchlaechts*, Gal. *parenté*, *affinité*, Hiſp. *gentilidad*, *communidad de gente*, ἡ τῶν αὐτῶν οἰκειότης, gentilium conjunctio, & neceſſitudo, quæ dicitur de hominibus ingenuis, qui ſunt ejuſdem nominis. Nam ſervorum, aut libertinorum nulla gentilitas erat. *Cic.* 1. *de Or.* Nonne in ea cauſa fuit Oratoribus de toto ſtirpis, & gentilitatis jure dicendum? ¶ Gentilitas Nobilium olim ſignificabatur imaginibus, hodie gentilitiis inſignibus, quæ *arma* vocant, partim quia armis parta, partim quia armis, clypeo nempe, cui galea ſuperimpoſita, inſcribantur. ¶ Jus gentilitatis erat jus privatum proprium Patritiorum, & Plebejorum, ne Patritii, & Plebeii inter ſe connubia miſcerent, ut agnatis deficientibus furioſorum tutelam ſuſciperent, & patrisfamilias ab inteſtato mortui pecunia potirentur. Habuit originem a Romulo, qui primus auctor fuit duarum gentium, Patritiorum, & Plebejorum. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 1. *c.* 7. Sed anno 311. U. C. M. Genutio, C. Curtio Coſſ. a C. Canulejo Trib. pleb. lex de communicandis connubiis perlata eſt. *Sigon. l.* 1. *c.* 9. ¶ Interdum accipitur pro ipſis gentilibus, h. e. pro multitudine ipſa vel familiæ, vel gentis, ſive nationis alicujus. *Plin. de Vir. Illuſtr.* Gentilitas ejus Manlii cognomen ejuravit, ne quis poſtea Capitolinus vocaretur. *Plin. in Paneg.* Sparſas, atque laceras gentilitates colligere. ¶ Tranſlate *Plin. l.* 12. *c.* 13. Cinnamomo proxima gentilitas erat. *h. e.* ſimilitudo, & propinquitas cum amomo, & cardamomo, de quibus ibi agit *Plin.* ¶ Apud Eccleſiæ Scriptores Gentilitas dicitur de iis, qui Chriſtiani non ſunt, aut Hebræi. *Prudent. periſteph.* 14. *v.* 1086. Has ferre pœnas cogitur Gentilitas.

Gentīlĭter, adv. ſecundum gentis conſuetudinem, patrio, & gentili ſermone. *Solin. c.* 16. Cretes Dianam Βρίτομαρτιν gentiliter nominant. Adde *c.* 33.

Gentīlĭtĭus, a, um, o. 1. 2. quod eſt ex gente, aut familia, ut *Gentilitia nomina*, quæ originem gentis, vel familiæ declarant, ut *Porcius*, *Cornelius*; *Gentilitia ſacra*, quæ genti alicui, ſeu familiæ peculiaria erant, *Gentilitium Sacerdotium*, quod ad jus gentis, ſeu familiæ pertinebat, quod hodie Jus patronatus vocant. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 15. Multi ſunt etiam in hoc ordine, qui gentilitia ſacra factitarint. ¶ Gentilitium hoc illi eſt, i. e. hoc illi a gente ſua proprium eſt. *Plin. l.* 19. *c.* 1. In Serranorum familia gentilitium eſſe, fœminas linea veſte non uti. ¶ Interdum gentilitium latius accipitur pro eo, quod alicui populo, aut nationi eſt peculiare. *Plin. in ep.* Paſſenius Paulus ſcribit elegos, gentilitium hoc illi, eſt enim municeps Propertii, atque etiam inter majores ſuos Propertium numerat. *Gel. l.* 14. *c.* 1. Vulgus autem, quod gentilitio vocabulo Chaldæos dicere oportet, Mathematicos dicit.

Gentīlĭtus, adv. idem quod gentiliter. *Tertul. de Pal. c.* 3.

Genu, u, n. 4. *ginocchio*, ברך, Germ. *die knye*, Gal. *genouil*, Hiſp. *rodilla*, γόνυ, curvatura illa, qua crus, & femur committuntur, a voce græca allata. In num. ſing. indeclinabile eſt, in plur. declinatur *genua*, *genuum*, *genibus*, & *genubus*. *Plin. l.* 11. *c.* 45. Hominis genibus religio quædam ineſt, obſervatione gentium, hæc ſupplices attingunt, ad hæc manus tendunt, hæc ut aras adorant, fortaſſis, quia ineſt iis vitalitas. Namque in ipſa genu utriuſque commiſſura, dextera, lævaque, a priori parte gemina quædam buccarum inanitas ineſt, qua perfoſſa, ceu jugulo, ſpiritus fugit. *Virg.* 5. *Æn.* Genua labant, vaſtos quatit æger anhelitus artus. ¶ Genua ſubmittere, eſt flectere. *Plin. l.* 8. *c.* 1. Regem adorant, genua ſubmittunt. ¶ Veteres declinaverunt *genus*, *ui*, g. m. per 2. decl. *Lucil. l.* 4. *ſat.* apud *Non. c.* 3. *n.* 103. Atque articulis novus ut taluſque, genuſque. ¶ Legitur etiam *genus*, *generis*, in gen. neu. & 3. declin. in eadem ſignificatione. *Priſcian. ex Cicer. in Arato*. At propter lævum genus omni ex parte locatas parvas Vergilias tenui cum luce videbis.

Genŭa, Janua, f. 1. *Genova*, Gal. *Gennes*, urbs Liguriæ clariſſima, emp. & Reſp. perampla, & in modum theatri leniter in collem aſſurgens, cum portu capaci, e cujus regione excurrit promontorium, cui impoſita pharus operis elegantis. Dicta eſt vel a Jano conditore, vel a Genuo Saturni filio, qui fertur eam condidiſſe, vel a Genuino Phaethontis ſocio. Pop. *Genuenſes*, & *Genuates*. Gent. *Genuenſis*, ſe.

Genuālĭa, ium, n. 3. indumenta genuum. *Ovid.* 10. *Met. v.* 593. Poplitibus ſuberant picto genualia limbo.

Genuārius, ii, m. nummus Genuæ excuſus, *genovina*. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 1. *ad fin.* Genuarios a Cæſare per Herodem, talenta Attica L. extorſiſtis? Ita referunt quidam Lexicographi, & explicat *Manut.* Alii *Jam ne vos a Cæſare per Herodem*, &c.

Genuīne, adv. *ſinceramente*, *ſchiettamente*. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep. penult.* De quo potis, ut ad te, nihil occultans, nihil diſſimulans, nihil tibi indulgens, genui-

ne, fraterneque reſcribam. Al. leg. *germane*.

Genuinus, a, um, o. 1. 2. *nativo*, *domeſtico*, [Hebrew], Ger. *naturlich*, Gal. *naif*, Hiſp. *natural*, γνήσιος, nativus, ac peculiaris. *Gel. l.* 2. *c.* 2. Tum inter filium magiſtratum, & patrem privatum publicos honores ceſſare, genuinos, ac naturales exoriri. *Id. l.* 3. *c.* 3. Genuina Plauti fabula. ¶ Genuini dentes, σωφρονιστῆρες, φραστῆρες, dentes poſteriores, qui in extrema gingiva in homine gignuntur noviſſimi. Gignuntur enim, teſte *Plin. l.* 11. *c.* 37. circiter vigeſimum annum, multis etiam circiter octogeſimum. Dicti genuini, a *gigno*, vel quod a *genis* dependeant. Sed interdum genuini cum molaribus confunduntur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 54. Eorum adverſi acuti morſu dividunt eſcas, intimi autem conficiunt, qui genuini dicuntur. ¶ Hinc tranſlate *genuino rodere*, *genuinum in aliquo frangere*, eſt alicui dicendo detrahere, dictis mordere. *Perſ. ſat.* 1. *v.* 115. Secuit Lucilius urbem, Te Lupe, te Muti, & genuinum fregit in illis.

Genus, eris, n. 3. *genere*, *lignaggio*, *generazione*, [Hebrew], Ger. *geſchlecht*, Gal. *genre*, *race*, Hiſp. *genero*, *linaje*, γένος, proprie principium eſt uniuſcujuſque generationis, vel ab eo, qui genuit, vel a loco, in quo quis genitus eſt, ut Oreſtes a Tantalo duxit genus, & Plato genere Athenienſis eſt. Patria enim generationis uniuſcujuſque principium eſt, quemadmodum & parentes, ab antiquo *geno*, vel a γένω, quod idem ſignificat. *Plin. de Vir. Illuſt.* Pyrrhus Rex Epirotarum materno genere ab Achille, paterno ab Hercole oriundus. *Cic.* 7. *Ver. c.* 70. Nobili genere natus. *Plaut. Moſt.* 5. 2. 20. Nati ſummis generibus. ¶ Sumitur etiam pro multitudine aliquorum, qui ad unum aliquod principium, unde orti ſunt, & ad ſe invicem quadam cognatione referuntur, qua a cæteris rebus diſtinguuntur, ut *Genus humanum*, vel *genus hominum*, *Genus Romanorum*, &c. *Cic. de Am.* Quod ex infinita ſocietate generis humani, quam conciliavit ipſa natura, ita contracta res eſt, &c. *Id. in Phil.* Virtus eſt propria Romani generis, atque ſeminis. ¶ Item pro primo ex univerſalibus, quod plures ſpecies complectitur. *Cic. l.* 1. *Inv. c.* 28. Genus eſt, quod partes aliquas complectitur, ut cupiditas; pars eſt, quæ ſubeſt generi, ut cupiditati amor, avaritia. ¶ Item pro ſpecie, etiam infima; & pro forma, aut qualitate. *Id. de Amic. c.* 17. Sunt conſtantes eligendi amici, cujus generis magna penuria eſt. *Ter. Eun.* 2. 2. 17. Eſt genus hominum, qui ſe primos eſſe omnium rerum volunt. ¶ Item pro ſobole, prole, liberis. *Catul. Epithal. Jul. & Mal. in princ.* Hymen Uraniæ genus. ¶ Item pro natione, ſeu gente. *Salluſt. l.* 1. *hiſt.* Genus armis ferox, & ſervitii inſolitum. *Flor. l.* 2. *c.* 3. Ligures durum, ac velox genus. ¶ Dicitur & de animantibus. *Lucret. l.* 5. *v.* 860. Genus acre leonum. *Horat. l.* 1. *od.* 2. Piſcium & ſumma genus hæſit ulmo.

Genuſus, Genuſius, m. 2. *Vajuſſa*, fl. Macedoniæ, qui in Mare Jonium influit inter Apolloniam, & Dyrrhachium. *Lucan. l.* 5.

Geodes, γεώδης λίθος, lapis intus terram habens; a γῆ, terra. *Plin. l.* 36. *c.* 19.

Geographia, f. 1. *deſcrizione della terra*, Germ. *beſchreibung des erds richs*, Gal. *Geographie*, Hiſ. *Geografia*, Γεωγραφία, terræ deſcriptio, a γῆ, *terra*, & γράφω, *ſcribo*. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 4. De Geographia dabo operam, ut tibi ſatisfaciam.

Geographicus, a, um, adject. ad geographiam pertinens. *Ammian. lib.* 23. *c.* 18. Stylus geographicus. *Id. l.* 31. *c.* 5. Geographica perplexitas.

Geometra, & Geometer, træ, m. 1. vel Geometres, æ, m. 1. terræ menſor, ſeu diviſor, ex γῆ, terra, & μέτρον, menſura. *Cic.* 4. *Acad.* Quomodo aut Geometres ea cernere poteſt, quæ aut nulla ſunt, aut internoſci a falſis non poſſunt? *Id. ibid.* Geometræ provideant, qui ſe profitentur non perſuadere, ſed cogere. *Senec. epiſt.* 88. Illud tibi geometer poteſt dicere. ¶ Synæreſis eſt in illo *Juvenal. ſat.* 3. *v.* 76. Grammaticus, rhetor, geometres, pictor, aliptes. Secunda enim ſyllaba corripi non poteſt. Quare non eſt imitandus *Sidon.* qui *in carmine ep.* 11. *l.* 4. & *carm.* 23. *v.* 113. eam corripuit in hendecaſyllabo, in quo ſynæreſis locum habere non poteſt.

Geometria, f. 1. *Geometria*, Ger. *die kunſt das felds zu meſſen*, Gal. *Geometrie*, Hiſp. *Geometria*, Γεωμετρία, terræ menſuratio, vel ars ipſa terram dimetiendi, a γέα, & contracte γῆ, *terra*, & μετρέω, *metior*. Sed tamen ars hæc non tantum in terra dimetienda uſum habet, ſed & in aquis, in ſupramontanis diſtantiis, atque intervallis, ipſiſque corporibus cœleſtibus. Cauſam nomini præbuit, quod a terræ menſuratione ars hæc cœperit. *Cic.* 4. *Acad.* Quid Polyænus, qui magnus Mathematicus fuiſſe dicitur? is, poſteaquam Epicuro aſſentiens totam Geometriam eſſe falſam credidit, num illa etiam quæ ſciebat, oblitus eſt? ¶ *Serv. ad* 3. *Ecl.* ſcripſit, inventam fuiſſe quodam tempore, cum Nilus plus æquo creſcens confudiſſet terminos poſſeſſionum, ad quos innovandos adhibiti ſunt Philoſophi, qui lineis agros diviſerunt. ¶ Apud Græcos ſummo in honore fuit. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 2.

Geometrica, orum, n. 2. res Geometricæ, ipſa Geometria. *Cic.* 1. *Tuſc.* Puſionem quendam Socrates interrogat quædam Geometrica de dimenſione quadrati. *Id. ibid. c.* 24. Ut gradatim reſpondens eo perveniat, quaſi Geometrica didiciſſet.

Geometrice, es, f. 1. idem ac Geometria. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Sed primus in pictura omnibus literis eruditus, præcipue Arithmetice, & Geometrice, ſine quibus negabat artem percipi poſſe.

Geometrice, adv. γεωμετρικῶς, ex Geometria, more Geometrarum. *Plin. l.* 35. *c.* 10. Geometrice eruditus.

Geometricus, a, um, o. 1. 2. quod ad Geometriam ſpectat. *Cic.* 2. *de Div.* Si velim Geometricum quiddam, aut Phyſicum, aut Dialecticum explicare. *Id.* 4. *Acad. c.* 36. Geometricis rationibus non eſt crediturus, quæ vim afferunt in docendo.

Georgica, orum, n. 2. libri, in quibus agitur de iis, quæ ad agrorum cultum pertinent, a γῆ, *terra*, & ἔργον, *opus*. Libri Vergilii quatuor ita inſcribuntur.

Georgicus, a, um, o. 1. 2. quod ad agriculturam ſpectat, quod ruſticum eſt. *Col. l.* 7. *c.* 5. Sed Georgicum carmen affirmat, nullam eſſe præſtantiorem medicinam. ideſt Virgilianum.

Gerania, f. 1. *Catunzo*, urbs Thraciæ, a γέρανος, *grus*, quod inde Pygmæi a gruibus pulſi fuerint. *Solin. c.* 33. ¶ Item mons, & promont. Megaridis regionis Achaiæ, inter Megara, & Corinthum, locus olim Athenienſium valde adverſus Corinthios munitus. *Thucyd.*

Geranites, m. 1. γερανίτης λίθος, genus lapilli, a γέρανος, grus. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Geranium, n. 2. γεράνιον, herba, a γέρανος, *grus*, quia inter ejus folia in cacuminibus capitula ſunt gruum. *Plin. l.* 26. *c.* 11.

Geraria, æ, f. quæ gerit. *Plaut. Mil.* 3. 1. 102. Jampridem quia nihil abſtulerit, ſuccenſet geraria. Alii leg. *cerarıa*, & intelligunt ancillam, quæ cereos ad ſacrificia parat: alii *cellaria*, h. e. cellæ cuſtodem.

Gerdius, ii, m. ſecundum nonnullos textor eſt; ſecundum alios bajulus. *Lucil.* apud *Non. c.* 3. *n.* 379. Curate, domi ſint gerdius, ancillæ, pueri. Habet etiam *Jul. Firmic. l.* 8. *c.* 25.

Gerenia, f. 1. Gerania, Enope, *Paſava*, al. *Sideriſo*, al. *Betaula*, opp. Laconicæ, in Peloponneſo, Cardamylæ proximum. ¶ Gerenia item, Gerunium, Geryon, *Gerione*, opp. exc. Apuliæ Dauniæ, apud Phiternum fl. inter Teanum, & Larinum.

Gerens, entis, o. 3. nom. ex particip. a gero. *Cic. pro Quint. c.* 19. Sui negotii bene gerens.

Geritio. V. Geſtio, onis.

Germane, adv. ἀδελφικῶς, ſyncere, & in modum germani fratris. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 14. De quo petis, ut ad te nihil occultans, nihil diſſimulans, nihil indulgens, germane, fraterneque reſcribam.

Germani, m. 2. *Tedeſchi*, populi Europæ, quorum regio Germania, ita vocati a Romanis Latino vocabulo, quia ipſi ſe mutuo ſua lingua fratres vocarent, qui & hodie mos obtinet. Nonnulli tradunt, hoc nomen a Romanis inventum eſſe, quoniam, cum primum Rhenum devictis Gallis tranſgreſſi fuiſſent, videntes populos & feritate animorum, & proceritate corporum, & colore flavo, forma præterea, & moribus, & vivendi ritu Gallis ſimillimos, germanos eos, hoc eſt fratres Gallorum eſſe exiſtimaverunt. Ex *Strab. l.* 7. Sunt, qui Germanum dici velint, quaſi *ger man*, hoc eſt plane virum. Antea Teutones appellabantur.

Germania, f. 1. *Germania*, *Alemagna*, regio Europæ, cognomento Magna, ad aliarum Germaniarum differentiam. Antiquitus ſeparata fuit a Gallia Rheno fl. a Rhætia, Vindelicia, & Norico Danubio, ab Hungaria Tranſdanubiana montibus Carpatiis, a Sarmatia Viſtula fl. a Scandinavia, & aliis regionibus ad Sept. Oceano Germanico, & Mari Baltico. Nunc valde diverſos habet limites. A Septent. habet Mare Balticum, & Jutiam Meridionalem, ab Or. Hungariam, Pruſſiam Regiam, & Poloniam ſup. & inf. quæ pro majore parte ſunt cis Viſtulam fl. a Mer. Alpes, & Italiam, ab Occ. Friſiam Occidentalem, Gueldriam, Tranſiſalaniam, & Groningiam, quæ erant in Germania, nunc ſunt in Belgio. ¶ Germania Superior, pars Galliæ Belgicæ verſus Rhenum fl. ubi nunc Alſatia, Briſgovia, & Palatinatus Inferior. Aliqui addunt Helvetiam. Sed hæc erat in Gallia Lugdunenſi. Dividitur a Germania Magna Rheno fl. Germania inferiore Moſella fl. a reliqua Gallia Jura, & Vogeſo M. ad Occid. ¶ Germania Inferior, olim erat pars Galliæ Belgicæ, juxta Rhenum fl. a Moſella, qua a Germania Superiore dividitur, uſque ad Oceanum in Arctos porrecta, in qua Ditio Trevirenſis, Colonienſis, Julia, Clivia, Geldria Duc. & Hollandia Com. computantur. Aliis erat verſus Rhenum, & Moſam fl. in eo tractu, ubi nunc Ditiones Colonienſis, Juliacenſis, Clivenſis, Gueldria, & pars Or. & Bor. Brabantiæ, & Ditionis Leodienſis, non autem Tractus Trevirenſis. A recentioribus Germania Inferior proprie dicitur Belgium, vulgo *Paeſi Baſſi*, inc. *Nederlands*, & illius pars Sept. *l' Hollanda*, a prov. præcipua, & pars Merid. *la Fiandra* ab una ex provinciis. *Horat. Epod.* 16. Nec fera cærulea domuit Germania pube.

Germanicianus, a, um, adject. &

Germanicius, a, um, adject. Ita vocantur a *Suetonio*, qui in Germania militabant. V. *eund. in Tiber. c.* 25. *in Galba c.* 20. & *in Othone c.* 8. Quibus in locis alii pro *germanicius* legunt *germanicus*, & pro *germanicianus*, *germanicanus*.

Germanicus, a, um, adject. ad Germaniam pertinens, ut ab Italia Italicus, Hiſpanicus ab Hiſpania. *Ovid. ad Liv.* Signa Germanica. *Cic. Att. l.* 1. Negotiator Germanicus. ¶ Germanicum mare, ſeu Oceanus Germanicus, qui Germaniam alluit, inter oſtia Rheni, & Albis fl. ¶ Germanici cognominati ſunt multi Romani Imperatores, quod Germanos populos debellaſſent.

Germanitas, atis, f. 3. *fratellanza*, [Hebrew], Ger. *freund ſchafft*, Gal. *fraternité*, Hiſp. *hermandad*, ἀδελφότης, conjunctio, & vinculum neceſſitudinis inter fratres, vel quale ſolet eſſe inter fratres. *Cic. pro Lig. cap.* 11. Moveant te horum lacrymæ, moveat pietas, moveat germanitas.

Germanitus, adv. *Pompon.* apud *Non. c.* 2. *n.* 381. Amicus gaudet, ſi quid ei boni evenit, cui amicus eſt germanitus.

Germanus, a. 1. 2. *fratello*, [Hebrew], Ger. *bruder*, Gal. *frere*, Hiſp. *hermano*, αὐτάδελφος, frater, tum qui eodem patre, eademque matre natus eſt, tum qui ex eodem quidem patre, ſed matre diverſa, vel contra. *Cic.* 1. *Fin.* Et L. Cicero frater noſter cognatione patruelis, amore germanus. *Id. pro Font.* Cum præſertim virgo germana fratrem complexa teneat. ¶ Sæpe frater, vel ſoror additur. *Cic. in Ver.* Dixit C. Fannius frater germanus Q. Titinii. *Id.* 1. *de Div.* Clodius cum ſorore germana nefarium ſtuprum fecit. Adde *Nepot. in Præfat.* ¶ Tranſlate ſumitur pro mero, vero, ſyncero. *Cic. in Or.* Hanc ego judico formam ſubmiſſi Oratoris, ſed magni tamen, & germani Attici. *Id.* 3. *Off.* Nos veri juris, germanæque juſtitiæ ſolidam, & expreſſam effigiem nullam tenemus. *Id.* 4. *Acad. c.* 43. Erat quidem, ſi perpauca mutaviſſet, germaniſſimus Stoicus. ¶ Germanus etiam dicitur, qui ex Germania eſt. *Tac. de Germ. c.* 2. & *alibi*. V. Germani.

Germen, inis, n. 3. *germe*, *germoglio*, [Hebrew], Ger. *zweig*, Gal. *germe*, Hiſp. *renuevo*, βλαστός, quod e ſemine pullulat, atque aſſurgit; item illud in ſemine, cui vis inest genitalis, unde quid pullulare incipit, a *genendo*, quaſi *genimen*. Antique enim *n*, & *r* ſæpe commutabantur. Item quod ex arborum oculis naſcitur, ſurculus pregnans. *Virg.* 3. *Georg.* Huc aliena ex arbore germen includunt. *Plin. l.* 7. *c.* 15. Germina hortorum exuruntur. ¶ Accipitur & pro origine. *Prudent. hymn.* 10. *cathem. v.* 24. *de anima*: Quæ germen ab æthere traxit.

Germinatio, f. 3. *il germogliare*, βλάστησις, pullulatio. *Plin. l.* 16. *c.* 25. Tardius aliqua, & diutius gravida partus gerunt, quod germinatio ideo vocatur. *Col. l.* 4. *c.* 24. Palmes, quem mox in germinatione excaverit, imbecillis erit. ¶ Item ipſa planta germinans. *Plin.* 17. 17.

Germinatus, us, m. 4. idem ac germinatio. *Plin. l.* 15. *c.* 8. Oleam, ſi capra depaverit primo germinatu, ſterileſcere, auctor eſt Marcus Varro.

Germino, as, n. 1. *germogliare*, [Hebrew], Ger. *wachſen*, Gal. *germer*, Hiſ. *brotar*, βλαστάνω, germen emitto, pullulo. *Plin. l.* 13. *c.* 21. Germinare pennas, *far le penne*.

Gero, ris, geſſi, geſtum, a. 3. fero, adminiſtro, tracto, facio, *portare*, *avere il carico*, *fare*, &c. [Hebrew], Ger. *tragen*, Gal. *porter*, Hiſp. *traer*, φέρω, ἐκτελέω, proprie ſignificat portare. *Nepos Datam. c.* 2. Gerens in capite galeam venatoriam, dextera manu clavam. ¶ Sæpiſſime ſumitur pro agere, adminiſtrare, ut Gerere Remp. gerere bellum. *Virg.* 7. *Æn.* Bella manu, lethumque gero. *Cic. pro Roſc. Amer.* Cum ſolus Remp. gereret, orbemque terrarum gubernaret. *Id.* 4. *Fam.* Conſulatum magnificentiſſime, atque optime geſſiſſe. ¶ Cum accuſativo reciproco ſignificat vivere, hoc, aut illo modo ſe habere, *diportarſi*. *Cic. de Amic.* Qui ita ſe gerunt, ut eorum probetur fides. *Id.* 1. *Off. c.* 26. Quanto ſuperiores ſumus, tanto nos ſubmiſſius geramus. *Id. pro Arch. c.* 5. Gerere ſe pro cive. ¶ Interdum ſignificat exercere. *Ter. Hecyr.* 3. 1. 30. Pueri inter ſe quam pro levibus noxis iram gerunt! *Cic. Fam.* 3. *ep.* 8. De amicitia gerenda præclariſſime ſcripti libri. *Id. Div. Ver. c.* 21. Gerere inimicitias cum aliquo. ¶ Item agere, repræſentare, exhibere. *Cic.* 1. *Off.* Eſt proprium Magiſtratus intelligere ſe, gerere perſonam civitatis. *Claud. de* 4. *Conſ. Honor. v.* 294. Tu civem, patremque geras. *Sen. Troad. v.* 713. Excidat Hector: gere captivum. ¶ Gerere morem alicui, eſt obſequi, *obbedire*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Geram tibi morem. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 86. Obſecuta eſt, de ea re geſſit morem mihi. ¶ Gerere rem, *attendere a' fatti ſuoi*. *Plaut. Perſ.* 4. 3. 34. Ego valeo recte, & rem gero, & facio lucrum. ¶ Bene, vel male rem gerere, *far bene*, *o male i fatti ſuoi*, adverſa, vel proſpera in negotiis fortuna uti. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 37. Male re geſta cum vellem mittere operto me capite in flumen. *Cic. Lurioni l.* 2. *Fam.* Feliciter, & ex ſententia rem gerere. ¶ *Gerere bellum cum aliquo*, h. e. contra aliquem. *Cic. Att.* Ut ſe duce bellum geratur cum Antonio. Adde *l.* 1. *de Div. c.* 46. ¶ *Gerere bellum cum aliquo*, h. e. ſimul cum aliquo. *Nepos in Chabr. c.* 3. Quod Chabrias adverſus regem bellum gereret cum Ægyptiis. ¶ Habet præterea varios uſus. *Virg. Æn.* 2. Et nos aliquod nomenque decuſque geſſimus. *h. e.* habuimus. Sic gerere animum muliebrem, gerere fidem fluxam, gerere mentem injuratam, &c. *Plaut. Cic. & al.* ¶ Gerere tempus, pro agere. *Sueton. Domitian. c.* 1. Adoleſcentiæ tempus tanta inopia geſſiſſe fertur, ut &c. ¶ Res gerendæ. i. e. ipſa negotia, *negozj*, *faccende*. *Cic. de ſeneſt. c.* 6. A rebus gerendis ſenectus abſtrahit? ¶ Quid inter ſe differant *agere*, *facere*, & *gerere*, docet *Var. l.* 5. *L. L.* his verbis: Poteſt aliquis facere, & non agere; ut poeta facit fabulam, & non agit; contra actor agit, & non facit; contra Imperator, qui dicitur res gerere, in eo neque agit, neque facit, ſed gerit, ideſt ſuſtinet: tranſlatum ab iis, qui onera gerunt. Hæc *Varro*. Vide etiam *l.* 18. *ff. de V. S.*

Gero, onis, m. qui gerit, bajulus. *Plaut. Truc.* 2. 7. 1. more comico hanc vocem cum *foras* compoſuit, inquiens; Ite damnigeruli foraſgerones, h. e. bona domo exportantes.

Gerontodidaſcalus, i, m. *maeſtro de' vecchi*, γεροντοδιδάσκαλος, præceptor ſenum: vox Græca a γέρων, *ſenex*, & διδάσκαλος, doctor, qua unam e Satyris ſuis *Varro* inſcripſit.

Gerontrophium, ii, n. γεροντοτροφεῖον, locus in quo pauperes aluntur ſenes, *ſpedale da vecchi*. *Cod. Juſtin. l.* 1. *tit.* 2. *qui eſt de ſacroſ. Eccleſ. leg.* 16.

Gerræ, arum f. 1. γέῤῥα, crates vimineæ, ſcuta Perſica e viminibus texta, a voce græca allata. *Feſt.* ¶ Tranſlate gerræ dicuntur nugæ, nugamenta, res frivolæ, *ciancie*, Ger. *fabeln*, Gal. *capilleries*, *badineries*, Hiſp. *niñerias*, λῆροι, Orige

hæc

hæc a *Feſto* narratur. Gerrones, inquit, leves, & inepti, a cratibus dicti, quod Siculi adverſus Athenienſes cratibus pro ſcutis ſunt uſi, quas Græci γέῤῥας appellant. *Plaut. Pœn.* Tuæ blanditiæ mihi ſunt, quod dici ſolet, gerræ germanæ. h. e. meræ nugæ. *Auſon. ad Symmach.* Miſi itaque ad te frivola gerris Siculis vaniora. ¶ Item gerræ uſurpantur pro gerronibus, ſeu congerronibus. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 10. Gerræ, qui ſe ſe parere apparent hujus legibus.

Gerres, ium, m. 3. piſces ſaliti, ac inveterati, & nullius pretii. *Plin. l.* 32. *c.* 11. *Martial. l.* 12. *epigr.* 32. Fuiſſe gerres, aut inutiles mænas, Odor impudicus urcei fatebatur.

Gerro, onis, m. nugator apud *Feſt.* V. Gerræ. *Terent. Heaut.* 5. 4. 10. Gerro, iners, fraus, helluo. Adde *Plaut. Moſt.* 3. 2. 33.

Gerŭla, æ, f. geſtatrix, nutrix puerorum. *Tertul. de Anim. c.* 19. & *adverſ. Jud. c.* 9.

Gerulifigŭlus, i, vox ficta a *Plaut. Bacch.* 3. 1. 14. Affines tuos feciſti gerulifigulos flagitii. h. e. docentes, & patrantes flagitia.

Gerŭlo, onis, m. 3. idem ac gerulus. V. Gerulus, i.

Gerŭlus, a, um, adject. portans. *Solin. c.* 1. Navis gerula ſacrorum. *Id. c.* 20. Cornua potuum gerula.

Gerŭlus, li, m. 2. *facchino*, *portatore*, φορεὺς, portator, qui fert aliquod onus, & fere pro bajulo accipitur, ideſt, pro eo, qui mercedis gratia onera ferre conſuevit. *Suet. in Calig.* Ex gerulorum diurnis quæſtibus pars octava exigebatur. *Apul. l.* 9. *Mileſ. ſub fin.* Geſtaminum modus numerum gerulorum excedit. *Elmenhorſt.* legit *gerulonum*. ¶ Gerulus etiam dicitur, qui aliquid efficit, ut notat *Scalig. ad Feſt.* Hinc *vet. Gloſſ.* Gerulus, ὁ πράττων, ὁ πρακτής.

Gerundium, ii, n. modus verborum ſub una voce activum, & paſſivum ſenſum gerens. V. *Grammat.*

Gerusia, f. 1. *Senato*, γερουσία, Senatus, conventus ſenum, a γερούσιος, *ad ſenes pertinens*, quod a γέρων, *ſenex*. *Plin. l.* 35. *c.* 14. Sic extruxere domum Regiam Attali Trallibus, & item Sardibus Crœſi, quam Geruſiam fecere. Adde *Vitruv. l.* 2. *c.* 8.

Geryon, onis, m. 3. vel Geryones, æ, m. 1. vel Geryoneus, i, m. 2. γηρυὼν, γηρυόνης, γηρυονεὺς, Rex Hiſpaniæ, a γῆρυς, *vox*, quod eloquentia præſtiterit. Fabulantur, Geryonem paſtorem tricorporem fuiſſe. Origo fabulæ inde fuit, quod tres fratres tantæ concordiæ extitere, ut uno animo omnes regi viderentur. *Juſtin. l.* 44. Alii dicunt, tricorporem fictum fuiſſe ob triplex Regnum, quod præfuerit tribus inſulis, quæ adjacent Hiſpaniæ, Balearicæ majori, & minori, & Ebuſæ. Fingitur etiam bicipitem habuiſſe canem, quia & terreſtri, & navali certamine plurimum potuit. In illis inſulis, in quibus Geryon regnavit, tanta pabuli lætitia eſt, ut, niſi abſtinentia interpellata ſagina fuerit, pecora rumpantur. Inde armenta Geryonis, quæ illis temporibus ſolæ opes habebantur, tantæ famæ fuere, ut Herculem ex Aſia prædæ magnitudine illexerint. Non igitur Geryon, & fratres bellum Herculi ſua ſponte intulerunt, ſed, cum armenta ſua rapi vidiſſent, amiſſa bello repetierunt. Ab Hercule victi ſunt. *Juſtin. loc. cit. Virg.* 8. *Æn.* Tergemini nece Geryonæ. *Lucr. l.* 5. *v.* 28. Quidve tripectora tergemini vis Geryonai? Quo in loco *Geryonai* antiquus eſt genitivus primæ declinationis, per diviſionem diphthongi factus.

Geryonacēus, a. 1. 2. γηρυόνειος, quod ad Geryonem ſpectat. *Plaut. Aul.* 3. 6. 18. Qui mihi intromiſiſti in ædibus quingentos coquos cum ſenis manibus, genere Geryonaceo.

Geryonēus, a, um, adject. idem quod Geryonaceus, ut Geryonea cædes. *Apul. l.* 2. *A. A. ad fin.*

Geſoreta, æ, f. navigii ſpeculatorii genus, a Brutiis inventum, quod quidam idem putant ac *proſumia*. *Gel. l.* 10. *c.* 25.

Geſta, orum, n. res geſtæ, facinora, acta, *fatti*, *impreſe*, *azioni*, πράγματα, *Nepos* 14. *c.* 1. Obſcuriora ſunt ejus geſta pleraque. ¶ Quidam inter *acta*, & *geſta* hanc ſtatuunt differentiam, ut geſta ſint publici hominis, acta privati. Promiſcue tamen uſurpantur.

Geſtabĭlis, le, adject. qui geſtari poteſt. Eſt *Caſſiod. l.* 1. *epiſt.* 45.

Geſtāmen, inis, n. 3. *portamento*, משא, Ger. *buerde*, *burdel*, Gal. *faix*, *porde*, Hiſp. *lo que ſe trae*, φόρημα, quicquid geritur, ut veſtes, arma, ſceptrum. *Virg.* 3. *Æn. v.* 286. Clypeum magni geſtamen Abantis.

Geſtatio, onis, f. 3. *il portare*, נשא, Germ. *tragung*, Gall. *portement*, Hiſp. *llevamiento*, φορὰ, vectio, portatio. *Celſ. l.* 2. *c.* 14. Geſtatio etiam longis, & jam inclinatis morbis aptiſſima eſt. ¶ Geſtatio item erat locus arboribus denſis opacus, & per quem a ſuccollantibus ſervis valetudinis, aut voluptatis cauſa geſtabantur, ea forma, qua cœnatio dicta eſt locus, ubi cœna capiebatur, ambulatio, locus, ubi deambulabatur. *Plin. in ep. l.* 5. Ab his geſtatio in modum circi, quæ buxum multiformem, humileſque, ac retentas manu arbuſculas circumit.

Geſtātor, oris, m. qui geſtat. *Plin. l.* 9. *ep.* 33. Delphinus geſtator, & colluſor puerorum. ¶ Quemadmodum *geſtatio*, & *geſtans* paſſive ſumitur, ita & *geſtator* pro eo, qui curru aut lectica vehitur: qui & *vector* eadem ratione dicitur. *Martial. l.* 4. *epigr.* 64. *v.* 18. Illic Flaminiæ, Salariæque Geſtator patet, eſſedo tacente.

Geſtatorium, ii, n. 2. *lettica*, Ger. *ein ſeſſel*, Gal. *lectiere*, Hiſp. *litera*, φορεῖον, lectica, ſella, carruca, & omne id, in quo geſtamur. *Suet. de Claud. c.* 33. Solitus etiam in geſtatorio ludere. Verum alii legunt *in geſtatione*.

Geſtatorius, a, um, o. 1. 2. id, in quo aliquid geritur. *Sueton. in Ner. c.* 26. Geſtatoria ſella delatus in theatrum.

Geſtātrix, icis, f. 3. quæ geſtat. *Valer. Flac. l.* 4. *v.* 605. Divaque Gorgonei geſtatrix innuba monſtri.

Geſtātus, us, m. 4. idem ac geſtatio. *Plin. l.* 15. *cap.* 25. Adeo teneris, ut geſtatum non tolerent.

Geſticularia, æ, f. 1. ὀρχήστρια, mima, vel geſticulatrix, quæ ſcilicet corporis geſticulatione populum oblectat. *Gel. l.* 1. *c.* 5. Non jam hiſtrionem eum eſſe diceret, ſed geſticulariam, Dionyſiamque.

Geſticularius, ii, m. geſticulator, mimus. *Ammian. l.* 24. *c.* 6. Mutum puerum oblatum ſuſcepit ſibi geſticularium, multa quæ callebat, nutibus venuſtiſſimis explicantem.

Geſticulatio, onis, f. 3. ὀρχηθμὸς, μίμησις, geſticulandi actus. *Sueton. Tiber. c.* 68. Nec ſine molli quadam digitorum geſticulatione. Adde *Apul. l.* 10. *A. A.*

Geſticulātor, oris, m. 3. *chi giuoca di mano*, *o di perſona*, μῖμος, χειρονόμος, qui corporis geſtu populum oblectat. *Colum. in Præf. l.* 1. Nec minus corporis geſticulatorem ſcrupuloſiſſime requirant ſaltationis, aut muſicæ artis ſtudioſi.

Geſticulātus, a, um, adject. mimicus. *Solin. cap.* 27. (al. 40.) Geſticulatis motibus inquietum.

Geſticŭlor, aris, d. 1. *atteggiare*, *giocolare*, Germ. *gauckelen*, Gall. *folatrer*, *jouer de gobelets*, Hiſp. *hazer geſtos*, χειρονομέω, geſtum facio. *Suet. in Ner.* Jocularia in defectionis duces carmina, laſciveque modulata etiam geſticulatus eſt. ideſt ad eorum numeros ſaltavit.

Geſticŭlus, i, m. geſtus, geſticulatio. *Tert. Apol. c.* 10. Digitorum ſupputarii geſticuli.

Geſtio, is, ivi, itum, n. 4. *rallegrarſi*, *far feſta*, עלז, Ger. *frolochen*, Gal. *treſſaillir de joye*, Hiſp. *dar brincos de contento*, γαυριάω, eſt lætitiam præ ſe ferre, vel lætitiam animi aliquo corporis motu, & ſigno indicare, a geſtus. *Cic.* 1. *Fin.* Quorum alter lætitia geſtit, alter dolore cruciatur. ¶ Interdum eſt vehementer cupere, & geſtibus cupiditatem præ ſe ferre. *Cic. pro Marc.* Parietes hujus curiæ tibi gratias agere geſtiunt. *Id. ad Att.* Geſtio ſcire omnia. *Plaut. Amph.* 1. 1. 167. Geſtiunt pugni mihi. hoc eſt cupiunt verberare.

Geſtio, onis, f. *amminiſtrazione*, Germ. *ein handlung*, Gall. *adminiſtration*, Hiſp. *adminiſtracion*, διοίκησις, curatio, & adminiſtratio. *Cic.* 1. *de Inv.* Partim in negocii geſtione conſiderantur. Adde *Ulp. l.* 14. *Dig. de Relig.* &c. Ubi quidam legebant *geſtio*.

Geſtito, as, a. 1. freq. a geſto. *Plaut. in Ciſt.* 4. 3. 84. & 85. Mea hæc herilis geſtavit, non tua.

Geſto, as, a. 1. *portare*, נשא, Ger. *tragen*, Gal. *porter*, Hiſp. *llevar*, φέρω, ſæpe, vel continue, vel aſſidue gero. *Cic. in Ant.* Caput geſtari juſſit in pilo. *Ter. Adelph.*

Hiccine non geſtandus in ſinu eſt? h. e. vehementer amandus. ¶ Paſſiva ſignificatione legitur apud *Suet. Domit. c.* 11. Aretinum Clementem in eadem, vel etiam in majore gratia habuit, quoad noviſſime ſimul geſtanti, inquit &c.

Geſtor, oris, m. 3. qui gerit. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 14. Omnes pendeant, geſtores linguis, auditores auribus.

Geſtuōſus, a, um, o. 1. 2. δεικτικός, qui multos geſtus veluti mimus facit. *Gel. l.* 1. *c.* 5. Geſtuoſas Hortenſii manus, & argutas.

Geſturio, is, n. 4. valde geſtio, appeto. *Ammian. l.* 16. *c.* 12. Geſturientes barritum ciere vel maximum. Plerique tamen leg. *geſtu tenentes*.

Geſtus, a, um, o. 1. 2. πεπραγμένος, partic. a gero, *fatto*, *operato*. *Cic. pro L. Man.* Lucullum magnis rebus geſtis ab eo bello diſcedere.

Geſtus, us, m. 4. *geſto*, תנועה, Ger. *die geberde*, Gal. *geſte*, Hiſp. *geſto*, ὑπόκρισις, eſt actio quædam, & quaſi pronuntiatio corporis, a ſup. *geſtum* verb. *gero*, quia eo indicatur, quid geratur. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* In corporum etiam motione, atque geſtu multa cernunt ſubtilius. ¶ *Geſtum agere*, eſt certis quibuſdam corporis motibus uti vel ad lætitiam, vel ad alios quoſlibet animi affectus, impetuſve deſignandos. *Cic. pro Quint. c.* 24. Miror eorum impudentiam, qui agunt in ſcena geſtum, inſpectante Roſcio.

Getæ, m. 1. Daci, Gothi, *Moldavi*, al. *Walacher*, pop. Daciæ, in Scythiæ confinio. Thucyd. illos Æmi M. in Myſia inf. incolas facit. Nominativus ſingularis eſt *Geta*, vel *Getes*. *Ovid. l.* 2. *Pont. el.* 7. *v.* 31. Nulla Getis toto gens eſt truculentior orbe. *Id. ib. l.* 4. *el.* 2. Eſſet, crede mihi, factus & ipſe Getes.

Gethyum, yi, n. *ſcalogno*, γήθυον, cæpe condimentarium, pene ſine capite, cervicis tantum longæ, & ideo totum in fronde, ſæpiuſque reſecatur, ut porrum. Latini pallacanam vocant. Hæc *Plin. l.* 19. *c.* 6.

Getĭce, adv. Getarum more, vel lingua. *Ovid.* 5. *Triſt. el.* 12. *v.* 58. Jam didici Getice, Sarmaticeque loqui.

Getĭcus, a, um, adject. ad Getas pertinens. *Virg.* 3. *Æn. v.* 35. Geticis qui præſidet arvis.

Getūli. V. Gætuli.

G ANTE I.

Gibba, æ, f. tumor dorſi, aut pectoris, *gobba*, κύφωσις, *Sueton. Domit. cap. ult.* Ferunt ſomniaſſe, gibbam ſibi, pone cervicem, auream enatam. *Ammian. l.* 23. *c.* 4. Prominere in gibbas.

Gibber, eri, m. 2. idem quod gibba. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 5. Gibberi ſpina leviter remiſſa. ¶ Invenitur etiam Gibber, eris. *Plin. l.* 34. *cap.* 2. Cleſippus fullo, gibbere præterea, & alio fœdus aſpectu.

Gibber, , a, um, adject. &

Gibberōſus, a, um, adject. gibbus, *gobbo*, κυφὸς, κυρτὸς, cui flexa ſpina tumorem in dorſo creavit. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 9. Gallinæ Africanæ ſunt grandes, variæ, gibberæ. *Sueton. de Illuſt. Grammat. c.* 9. Gibberoſos ſe de Sole in umbram transferre, reſpondit.

Gibbus, bi, m. *tumore*, tumor in aliqua corporis parte. *Juven. ſat.* 6. *v.* 109. Mediſque in naribus ingens gibbus.

Gibbus, a, um, o. 1. 2. *gobbo*, גבן, Ger. *gebogen*, Gal. *boſſu*, Hiſp. *corcovado*, κυφὸς, incurvus, inflexus, a κυφὸς, quod a κύπτω, pronum eſſe, propendere. ¶ Tranſlate ſumitur pro convexo. *Celſ. l.* 8. *c.* 1. Igitur calvaria incipit ex interiore parte concava, extrinſecus gibba, utrinque levis.

Gigantēus, a, um, o. 1. 2. γιγάντειος, quod ad gigantem ſpectat. *Ovid.* 2. *Triſt. v.* 71. Cumque gigantei memorantur prælia belli.

Gigantomachia, æ, f. *guerra de' Giganti*, bellum Gigantum, γιγαντομαχία. Ita inſcribitur *Claudiani* carmen, in quo deſcribitur pugna Gigantum cum Diis.

Gigas, antis, m. 3. *gigante*, נפל, Germ. *held*, Gall. *geant*, Hiſp. *gigante*, γίγας, homo excelſiſſimæ ſtaturæ, quaſi γηγενὴς, terrigena, a γίνομαι, fio, & Dorico γᾶ pro γῆ, terra, quod Gigantes e terra nati ſint. In Fabulis eſt, Gigantes ex Titanum ſanguine & ex Terra genitos fuiſſe, excelſiſſima ſtatura, draconum pedibus, in Deorum perniciem, ut ſcil. Superis bellum inferrent, Jovemque de Cœli poſſeſſione dejicerent, eos Olympo monti Oſſam, Oſſæ Pelium impoſuiſſe, & cum Jove certaviſſe, a Jove fulminibus ei a Vulcano factis percuſſos eſſe, & interfectos, ex his Typhœum omnium maximum fulmine dejectum ſub Ætna Siciliæ M. jacere, ejuſque partem ſuperiorem inferiore extincta adhuc vivere, ignemque illum perpetuum ex ira, & furore efflare. Alii hoc bellum aliter narrant, Gigantes non ante bellum cum Diis ſuſcepiſſe, quam Ægle uxor Panis pulcherrima mulier in eorum ſpecus a matre abdita eſſet, Deos a Gigantibus in Ægyptum uſque mutata ſpecie eſſe fugatos, ab Oraculis Jovi reſponſum eſſe, victorem fore, ſi clypeum imagine Ægles, caput forma Gorgonis Meduſæ tegeret, id cum feciſſet, coram Pallade Gigantes victos, & ad inferam terræ ſedem detruſos fuiſſe. Sed id de uno Typhœo a Poetis fictum videtur, Typhœum ex imis terræ ſedibus emiſſum, ſecundo fortaſſe bello, Diis metum feciſſe, adeo, ut in Ægyptum uſque fugerent, Gigantem eo quoque veniſſe, cum Dii in convivio epularentur, Deos ſe ſe mentitis figuris celaviſſe, Jovem forma arietis, al. aquilæ, Apollinem corvi, Bacchum capri, Dianam felis, Junonem vaccæ albæ, Venerem piſcis, al. anguillæ, Mercurium ibidis, Cybelem merulæ, Panem ſe in fluvium projeciſſe, ſuique inferiorem partem in piſcem, ſuperiorem in caprum vertiſſe. *Ovid.* 1. *Faſt.* & 5. *Met. Cic. de Senect. c.* 2. Nunquid eſt aliud gigantum more bellare cum Diis, niſi naturæ repugnare? *Macr. l.* 1. *Satur. c.* 20. Gigantes quid aliud fuiſſe credendum eſt, quam hominum quandam impiam gentem Deos negantem, & ideo exiſtimatam, Deos pellere de cœleſti ſede voluiſſe? V. *totum illud cap.*

Gigeria, orum, n. 2. teſte *Nonio c.* 2. *n.* 309. inteſtina ſunt gallinarum, & quæ cum his coquuntur. *Lucil. l.* 8. Gigeria ſunt ſine allio.

Gignentia, ium, n. ea quæ oriuntur e terra, & ex ſe alia gignunt, ut, herbæ, arbores, &c. τὰ θρέμματα, τὰ φυτά. *Salluſt. in Jug. c.* 79. Loca nuda gignentium. *Id. ibid. c.* 93. Ilex aucta in altitudinem, quo cuncta gignentium natura fert.

Gigno, is, genui, genitum, a. 3. *generare*, ילד, Ger. *gebaeren*, Gal. *engendrer*, Hiſp. *engendrar*, γεννάω, genero, procreo, ab antiquo *geno*. *Tacit.* 13. *Ann. c.* 45. Poppæa ex Rufo Criſpino filium genuerat. *Cic. l.* 1. *Offic. c.* 7. Quæ in terris gignuntur, ad uſus hominum omnia creari. *Plin. l.* 10. *c.* 52. Et quadrupedes ova gignunt. ¶ Gigni pedibus, eſt naſcendo pedes primum proferre. *Plin. l.* 7. *c.* 8. Neronem quoque pedibus genitum, parens ejus ſcribit Agrippina. ¶ Tranſlate *Cic. de Univ. c.* 8. Animum ex ſua mente, & divinitate genuit Deus. *Auct. ad Heren. l.* 4. Novas præceptiones gignere.

Gilvus, o. 1. 2. *cinericcio*, κιῤῥὸς, ὑπόλευκος, quod eſt coloris cinericei, qualis eſt in aſinis, ab Æolico κιῤῥὸς pro κιῤῥὸς, *gilvus*. *Iſidor. l.* 12. *Orig. c.* 1. & *Serv. in* 3. *Georg.* dicunt gilvum eſſe colorem melinum ſubalbidum, ſeu medium inter album, & rufum, *melato*. *Virg.* 3. *Georg. v.* 83. Color deterrimus albis, & gilvo. ¶ Vinum gilvum, *vin chiaretto*. *Gal. l.* 13. *cap. ult.*

Gingeriātor. V. Gingrinator.

Gingiber. V. Zingiber.

Gingiva, æ, f. *gengiva*, Ger. *das zanfleiſch*, Gal. *gengive*, Hiſp. *encia*, οὖλον, pars oris, cui dentes inhærent, a *gigno*, ideſt a gignendis dentibus. *Juv. Sat.* 10. *v.* 200. Frangendus miſero gingiva panis inermi.

Gingivŭla, f. 1. diminut. a gingiva. *Apul. in Apol.* Magiæ complanatorem tumidæ gingivulæ.

Gingrina, æ, f. genus quoddam tibiarum exiguarum, a gingritu anſerum. *Feſt.* *Solin. c.* 5. de Sicilia, in variis generibus tibiarum numerat *gingrinas*, *quæ breviores licet*, *ſubtilioribus tamen modis inſonant*. Ubi nonnulli *gingrinas* adjective accipiunt, ut ſubintelligatur *fiſtulas*.

Gingrinātor, m. 3. tibicen, a gingrina. *Feſt.* in quibuſdam codicibus eſt *gingeriator*, in aliis *girenator*, in aliis *gingriator*.

Gingrinus, a, um, adject. ſtridulus. V. *Gingrina*.

Gingrio, is, n. 4. *far la voce dell' oca*. Eſt vociferari proprium anſerum. *Feſt.*

Gingritor, m. 3. tibicen, a gingrio. *Feſt. ex emend. Salmaſ.*

Gingritus, us, m. 4. cantus anſerum, *Arnob. l. 6.* In anſerum pogere, & collocare gingritibus.

Gingūnum, n. 2. Gingunus, *Monte Cerungone*, ſeu *Monte Conagnone*, mons parvus Umbriæ, cum vico cogn. in ditione Pontificia.

Ginnos. V. Hinnus.

Gith, n. *git*, *gittalone*, *gitterone*, [illegible], genus ſeminis, quod vulgo nigellam Romanam appellant. Ruellius credit eſſe ſemen illud, quod ruſtici in Gallia ſua lingua vocant *poiuretum*, quaſi minutum piper, eo quod tenuiores hoc ſemine cibos condire ſoleant vice piperis. *Plin. l. 20. c. 17.* Gith ex Græcis alii melanthion, alii melaſpermon vocant. *Col. l. 7.* Interdum faſtidio ciborum langueſcit pecus, ejus remedium genus ſeminis, quod gith appellatur. *Plaut. Rud. 5. 2. 39.* Is calet tibi: num gith frigidefactas? Quæ proverbialis locutio eſt. Ex gith enim calidum pulmentum conficiebant, quod in ore frigefaciebant, ne edendo guttur ureret. Dicitur itaque de iis, qui trepide, & ſummis duntaxat labiis loquuntur, & parce promittunt, quod perinde os contrahere ſolent, ac ſi injectam calidam offam bucca refrigerare velint.

G ANTE L.

Glabella, f. 1. [illegible], interſtitium ſupercilia ſupra naſum diſterminans, quæ ſine pilis eſſe conſuevit. *Capella lib. 2.* Ubi pubem ciliorum diſcriminat glabellæ medietas.

Glabellus, a, um, adject. dimin. a glaber, *liſciotto*. *Apul. l. 5. A. A.* Corpus glabellum. Et *l. 1. Florid.* Apollo intonſus, & genis gratus, & corpore glabellus.

Glaber, ra, rum, o. 1. 2. *liſcio*, [illegible], Ger. *kaal*, Gal. *ſans poil*, Hiſp. *lampino*, [illegible], quod eſt leve, & ſine pilis, a *glabo*, ut *faber* a *facio*. *Var. de re ruſt. c. 2. l. 3.* Si quem glabrum facere velis. *Plaut. Aul. 2. 9. 6.* Tu iſtum gallum glabriorem reddes mihi, quam Volſcus Ludius. Quem locum explicans *Nonius de Doctorum Indagine*, Legitur (inquit) quod Ludii præſulis pueri eſſent glabri, ac depiles propter ætatem, quos antiqui Ludios appellabant.

Glabraria, æ, f. ovis tonſa. Tranſlate de fœmina dicitur a *Mart. l. 4. ep. 28.* Væ glabraria, væ tibi miſella, Nudam te ſtatuet tuus Lupercus.

Glabrarius, ii, m. &

Glabrator, oris, m. Glabratores, ſeu Glabrarii erant ſervi inter officia domus Auguſtæ, qui pice, & pſilothro levigabant corpora. V. *Scalig. ad Manil. l. 5. v. 151.*

Glabreo, es, n. 2. *eſſer pelato*, [illegible], Germ. *glatt ſeyn*, Gall. *être ſans poil*, Hiſp. *ſer ſin pelos*, [illegible], glaber ſum, & depilis. Transfertur ad terram, quæ glabrare dicitur, ubi ſatis, ſtirpibuſque nuda eſt. *Col. l. 2. c. 9.* Et locis glabrentibus ſine ulla ſtirpe ſeminum areas reddit.

Glabreſco, is, n. 3. [illegible], glaber, hoc eſt, ſine pilis, aut capillis, aut plumis fio. Tranſlate Glabreſcere dicitur area, cum herbis attritis, vel evulſis complanatur. *Col. l. 2. c. 20.* Atque ita glabreſcit, & fit idonea ſeminibus area.

Glabrēta, orum, n. 2. [illegible], loca ſatis, ſtirpibuſque nuda, quæ & calveta a nonnullis appellantur, in quibus ſcilic. propter noxium aliquem humorem nihil gignitur. *Col. l. 2. c. 9.* Ea glabreta ſignis adhibitis notari convenit.

Glabriōnes, um, m. Aciliorum familiæ R. cognomen fuit, ab habitu corporis uni alicui impoſitum, quod depilis eſſet, & ab eo ad ſuos poſteros propagatum. Glabri enim depiles dicuntur.

Glabritas, atis, f. levitas cutis, vel alterius rei. *Arnob. l. 3.* Calvitiis, & glabritatibus raſi.

Glabro, as, a. 1. *pelare*, [illegible], pilos aufero. *Col. l. 12. c. 53.* Et vel aqua candente, vel ex tenuibus lignis flammula facta glabrantur.

Glaciālis, le, o. 3. *di ghiaccio*, Ger. *eyſſechtig*, Gal. *glacé*, *de glace*, Hiſp. *de gelo*, [illegible], quod in glaciem aſtringi ſolet. *Juv. ſat. 2.* Ultra Sauromatas fugere hinc libet, & glacialem Oceanum.

Glaciātus, a, um, o. 1. 2. partic. a glacior. *Plin. l. 14. c. 21.* Glaciatæ moles prodigii modo. ¶ Caſeus glaciatus, ideſt, coagulatus, & concretus. *Col. l. 7. c. 8.* Nec dubium, quin fiſci ramulis glaciatus caſeus jucundiſſime ſapiat.

Glacies, ei, f. 5. *ghiaccio*, [illegible], Ger. *eiſſ*, Gal. *glace*, Hiſp. *yelo*, [illegible], aqua concreta gelu, quaſi gelacies. *Plin. l. 5. c. 18.* Aure ad glaciem appoſita. *Virg. 10. Ecl.* Ah tibi ne teneras glacies ſecet aſpera plantas. ¶ In plurali numero *glacierum* dixit *S. Hon. l. 4. ep. 6. ad fin.*

Glacio, as, a. 1. *agghiacciare*, Germ. *zu eiſſ machen*, Gall. *glacer*, Hiſp. *elar*, [illegible], in glaciem converto. *Hor. car. l. 3. od. 10.* Et politas ut glaciet nives puro numine Jupiter. *Plin. l. 8. c. 38.* Humor glaciatur in gemmas.

Glacito, n. 1. idem ac gingrio, proprium vocis anſerum. *Auctor Philom. v. 19.* Hic glacitat improbus anſer. Alii al. leg.

Gladiatōres, m. *ſchermitori*, [illegible], ſervi erant, quos laniſtæ armorum artem edocebant, ut poſtea populi delectandi cauſa in arena depugnarent. *Cic. pro Roſc. Am. c. 6.* Alter plurimarum palmarum vetus ac nobilis gladiator habetur, hic autem nuper ſe ad laniſtam contulit. ¶ De gladiatorum origine, & cauſa *Jul. Cap.* Multi dicunt apud veteres hanc devotionem contra hoſtes factam, ut civium ſanguine litato, ſpecie pugnarum fortunam ſatiarent: alii hoc litteris tradunt, quod veriſimilius credo, ituros ad bellum Romanos debuiſſe pugnas videre, & vulnera, & ferrum, & nudos inter ſe coeuntes, ne in bello armatos hoſtes timerent, aut vulnera, & ſanguinem perhorreſcerent. Hinc mos tractus videtur, ut Imperatores ad bellum proficiſcentes munus darent gladiatorium. ¶ Ablat. plur. *Gladiatoribus*, idem eſt ac tempore, quo ludi gladiatorii fiunt. *A n. Poll. Ciceroni l. 10. Fam. ep. 32.* Gladiatoribus Fadium quemdam abſtractum defodit in ludo. ¶ Ex P. M. Plura genera gladiatorum erant, Samnites, Provocatores, Retiarii, Mirmillones. Ex his oppoſiti in pugnis Samnites, & Provocatores, quod illa Ciceronis verba in oratione pro Sextio videntur oſtendere. *Cum ne de venalibus quidem hominibus electos, ſed ex ergaſtulis emptos, nominibus gladiatoriis ornarit, & ſortito alios Samnites, alios Provocatores fecerit.* Retiarii autem, & Mirmillones componebantur, quod Valerius Maximus l. 1. & Quintilianus l. 6. declarant. Mirmillones etiam Secutores dicti, de quibus meminit & Cic. l. 7. ad Att. & Juven. Sat. 8.

Gladiatōrie, adverb. gladiatorum more. *Lamprid. in Commod. cap. 15.* Quæ gladiatorie faceret.

Gladiatoritius, a, um, adject. inſtar gladii factus, ut gladiatoritia herba. *Marcel. Empir. cap. 16.*

Gladiatorius, o. 1. 2. *cid*, *che a' ſchermitori s' appartiene*, [illegible], quod ad gladiatores pertinet, ut Spectacula gladiatoria, Ludus gladiatorius, Munus gladiatorium. *Cic. in Cat.* Nemo eſt in ludo gladiatorio paulo ad facinus audacior. ¶ *Gladiatorium dare*, Pædianus dixit, cum munus ſubintelligeret. Et *gladiatorium accipere*, h. e. mercedem pro gladiatoria opera. *Liv. l. 44. c. 31.* ¶ *Animus gladiatorius*, eſt animus tam pertinax, ut vel magno ſuo periculo rem aliquam perficere non dubitet. Gladiatoribus enim, ubi ſemel in arenam deſcenderint, ea neceſſitas imponitur, ut adverſarium victum occidant, aut idem ab illo expectent. *Ter. Phor. 5. 7. 71.* Hi gladiatorio animo ad me affectant viam. ¶ *Gladiatoria familia*, cœtus gladiatorum. *Sall.* Ut gladiatoriæ familiæ Capuam, & inter cætera Municipia diſtribuerentur. ¶ *Cic. 4. Tuſc.* An vero vir fortis, niſi ſtomachari cœperit, non poteſt fortis eſſe? gladiatorium id quidem. h. e. proprium gladiatoris.

Gladiatūra, æ, f. *ſcherma*, Germ. *fechtkunſt*, Gall. *eſcrime*, Hiſp. *eſgrima*, [illegible], ars, vel contentio gladiatorum. *Tac. l. 3. Ann. c. 43.* Adduntur e ſervitiis gladiaturæ deſtinati.

Gladiola, æ, f. pro *gladiolus* dixit *Meſſala*, qui ob id reprehenditur a *Quintil. l. 1. c. 6.*

Gladiōlum, i, n. *coltellino*, gladiolus. Uſurpatum fuit a Meſſala, teſte *Quintil. lib. 1. c. 6.* (al. 11.) ſed neminem imitatorem habuit; tametſi Veteres etiam *gladium* dixere neutro genere.

Gladiōlus, li, m. 2. *coltellino*, Germ. *ſchwertlin*, *degelin*, Gall. *couteler*, Hiſp. *eſpadilla*, *cuchillico*, [illegible], parvus gladius. *Apul. l. 2. Mileſ.* Gladiolo ſolito cinctus. Adde *Plin l. 21. c. 17.* ¶ Hoc etiam nomine duæ herbæ a Romanis appellantur, quarum altera Græcis eſt [illegible], eadem ac iris, altera [illegible], vel [illegible], ſeu [illegible], quæ folium habet gladii figuram referens, Iridi perſimilis, niſi quod folio minore eſt, & anguſtiore, & gladii modo mucronato, nervoſumque in caulem exeunte, in quo purpurei flores in ordinem digeſti, *ghiaggiuolo*. *Plin. l. 21. c. 11. & 17. & l. 25. c. 11.*

Gladius, dii, m. *ſpada*, *coltello*, *pugnale*, [illegible], Germ. *ein ſchwert*, Gal. *eſpée*, *couteau*, *poignard*, Hiſp. *eſpada*, *cuchillo*, *puñal*, [illegible], enſis, a *clade*, quaſi *cladius*, quod ſit ad hoſtium cladem. *Cæſ. 7. B. G.* Gladiis diſtrictis portas occupaverunt. *Cic. Inv. 2. c. 4.* Stricto gladio aliquem inſequi. ¶ Tranſlate ſumitur pro cauſa, vel materia exitii. *Plaut. Trin.* Dediſtine hoc pacto ei gladium, quo ſe occideret? i. e. miniſtraſti materiam ad perniciem. ¶ Suo gladio, ſuove telo jugulari dicitur, qui ſuo invento, dolove capitur, vel qui ſuis ipſius dictis revincitur. *Ter. Adelph. 5. 8. ad fin.* Suo ſibi hunc gladio jugulo. ¶ *Gladio plumbeo jugulare*, eſt futili, levique argumento, nulloque negocio convincere quempiam. *Cic. ad Attic.* Cum illud plumbeo gladio jugulatum tamen iri diceret. ¶ *Gladii poteſtas* apud Juriſc. eſt poteſtas in facinoroſos animadvertendi. Quare gladius inſigne erat Præfecti Prætorio. Et in libera Rep. ſolebat gladius Imperatori exercitus proficiſcenti dari. *Appian. l. 2. Belli Civ.* ¶ Antiquiſſimi etiam gladium dixerunt in neutro genere. *Lucil. apud Var.* Hærebat gladium mucrone in pectore totum. ¶ Eſt & gladius, [illegible], genus piſcis marini, roſtro mucronato, quo naves perfodit, & demergit, in Atlantico Oceano, *glave*. *Plin. l. 32. c. 4. & 11.*

Glaeſum. V. Gleſſum.

Glandarius, a, um, o. quod ad glandem ſpectat, ut Glandaria ſylva, quæ ſervatur glandis ferendæ cauſa. *Cato de R. R. c. 1.* Octavo arbuſtum, nono glandaria ſylva.

Glandia, orum, n. 2. partes in ſue calloſæ, quæ in homine ſunt tonſillæ, hoc eſt, partes illæ faucium, quæ utrinque juxta gargareonem ſunt a Græcis [illegible], appellantur, a glandium ductis, ac figura. *Plin. lib. 11. c. 37. Plaut. Capt. 4. 4. 7.* Prætruncat tribus tergoribus glandia.

Glandifer, ra, rum, *ghiandifero*, [illegible], Gal. *qui porte gland*, Hiſp. *que trae*, *o cria* [illegible], quod glandes producit. *Cic. 1. de Leg. c. 1.* Quare glandifera [illegible] fulva Jovis. ¶ Accipi etiam videtur [illegible], & fertili fructuum. *Cic. 2. Phil.* Quandoquidem hæc [illegible] Campani, & Leontini agri in P. R. patrimonio glandifera, & [illegible].

Glandionida, f. 1. caro ſuilla, ex glandiis. *Plaut. Men. 1. 3. 27.* Al. aliter legunt.

Glandium. V. Glandia.

Glando, inis, f. idem ac glans. *Avien. in Orbis terræ deſcript. v. 285.* Cibus aſpera glando. Et v. 1283. Pinqui dependens ſubere glando.

Glandŭla, æ, f. *glandula*, *ghiandola*, [illegible], dim. a glans. *Celſ. l. 4. c. 12.* Fit ex unguentariis glandulis. Alii alit. legunt. ¶ Tranſlate eſt corpus quoddam carniforme, laxum, fungoſum, molle, [illegible], unaque communi membrana univerſum, & frequenter pluribus privatis fruſtulatim coagmentatis incluſum, in vaſorum diviſionibus, quod partim depurationi, partim ſecretioni, partim etiam elaborationi inſervit, *glandula*. *Celſ. l. 4. c. 1.* In ipſis cervicibus glandulæ poſitæ ſunt. ¶ Item pars animalis glanduloſa, quæ eſt circa cervicem, vel ipſa cervix. In hac enim glandulæ poſitæ ſunt. *Martial. l. 7.* Ter poſcit apri glandulas, quater lumbum.

Glandulōſus, a, um, *glanduloſo*, [illegible], plenus glandibus. *Col. l. 7. c. 9.* de ſue: Qui eſt amplæ, & glanduloſæ cervicis.

Glanis, is, m. vel glanus, i, m. 2. piſcis genus, ſilurus parvus. *Plin. l. 9. c. 43.* Cautius, qui & glanis vocatur, averſos mordet hamos, nec devorat, ſed eſca ſpoliat. *Id. l. 32. c. 10.* Verrucas tollit glanis jecur illitum.

Glans, dis, f. *ghianda*, Ger. *ein eychel*, Gal. *gland*, Hiſp. *vellota*, [illegible], fructus quercus, roboris, eſculi, cerri, ilicis, fagi, ſuberis, & ſi quæ ſunt ſimiles, a Dorico [illegible], per ſync. pro [illegible], *Cic. in Or.* Quæ eſt in hominibus tanta perverſitas, ut inventis frugibus, glande veſcantur? ¶ Per Synecdochen, quia ex glandibus homines quondam vivebant, glandis appellatione (ut Ulpianus ſentit) omnes fructus continentur. ¶ Tranſlate glans dicitur plumbum, quod eſt in modum glandis formatum, quod antiqui loro alligatum in hoſtem torquebant. *Sal. in Jug. c. 57.* Pars eminus glande, aut lapidibus oppugnare. ¶ Erant enim glandes ex argilla, quas ad incendendum mittebant: quibus fortaſſe ſimiles ſunt, quas Itali vocant *granate*. *V. Lipſ. l. 4. Poliorcet. Dial. 2. & 3.* ¶ Glans denique dicitur pars ſumma colis, quæ præputio tegitur, a glandis ſimilitudine. *Celſ. l. 7. c. 25.* ¶ Dicitur etiam *Glando*, *inis*, V. ſuo loco.

Glarĕa, æ, f. *ghiaja*, Ger. *kiſſ*, Gal. *gravier*, Hiſp. *caſcajo*, [illegible], terra lapidoſa, qualis in fluviorum ripis, vel maris litoribus eſſe ſolet, a [illegible]. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 1. c. 2.* Eo loci pulvis, non glarea eſt invecta.

Glareātum, n. 2. *Gallera*, opp. amplum agri Mediolanenſis, in Inſubria, abſque mœnibus.

Glarĕola, æ, diminut. exigua glarea. *Plaut.* Glareolam manu effundens. Ita Lexicographi pleriqué, ſed nos nihil ejuſmodi in Plauto invenimus.

Glareōſus, a, um, o. *ghiaroſo*, quod plenum eſt glarea. *Varr. l. 1. R. R. c. 9.* Terra cretoſa, aut glareoſa. *Colum. de arb.* Glareoſa, & ſaxoſa amat ficus. *Plin. l. 26. c. 8.* Glareoſi rivi.

Glaſtum, ſti, n. *glaſto*, *guado*, al. gaſtum, vel guaſtum, [illegible], herba ſimilis plantagini, ſeu genus lactucæ agreſte, & ſponte naſcens, al. vitrum, quo infectores lanarum utuntur, dum colore vitreo, ſeu hyalino, cæruleo, ſubnigro tingunt, quo item Britanni ſe inficiebant, inſcribentes etiam corporibus puerorum animalium figuras, ut in bello aſpectu horridiores eſſent, denique & eorum mulieres quibuſdam in ſacris. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 14. Plin. l. 20. c. 7. & l. 22. cap. 1.* Sed aliqui volunt, glaſtum eſſe quidem idem, ac *iſatis*, ſed iſatim ſativam intelligunt.

Glaucĕus, a, um. Glauceus ſuccus apud *Scribon. Larg. compoſ. 22.* eſt ſuccus herbæ cujuſdam, quæ & *glaucion* dicitur: cujus uſus eſt in collyrio, quod *diaglaucium* vocatur. *Rhodius* mavult legi *glaucius*. ¶ Glaucēa, neut. plur. & penult. prod. vel [illegible], herbam eandem ſignificant. V. *Glaucion*. *Colum. l. 10. v. 203.* Nunc medica panacen lacryma, ſuccoque ſalubri Glaucea, & profugos vinclura papavera ſomnos ſpargite.

Glaucicŏmans, antis, adject. o. glaucam comam habens. *Juvenc. in Matth. c. 27.* Ordinibus lucent quæ glaucicomantis olivæ.

Glaucīnus, o. 1. 2. quod glaucum habet colorem. *Martial. l. 9. epigr. 27.* Pallia donavit glaucina, Coſme, tibi.

Glaucion, ii, n. [illegible], herba humilis in Syria & Parthia naſcens, denſis foliis fere papaveris, minoribus tamen ſordidioribuſque, odoris tetri, guſtus amari cum adſtrictione. Granum habet crocei coloris, quod in olla fictili luto circumlitum, in clibanis calefaciunt, deinde exempto ſuccum exprimunt ejuſdem nominis. Uſus eſt & ſucci, & foliorum, ſi terantur, adverſus epiphoras. Hinc temperatur collyrium, quod Medici Diaglaucion vocant. Hæc *Plin. l. 27. c. 10.*

Glauciſcus, i, m. piſcis aculeatus, dorſo cæruleo, ventre candidiſſimo. *Plin. l. 32. c. 10. & 11.*

Glaucito, as, n. 1. eſt proprium vocis catulorum. *Auct. Carm. de Philom. v. 60.* Glaucitat & catulus, ut lepores vagiunt.

Glaucōma, tis, n. 3. vel glaucoma, æ, f. 1. vel glaucoſis, is, f. 3. [illegible], vitium, quo color naturalis in oculo, ac ſpeciatim color humoris cryſtallini in præternaturalem, & glaucum mutatur, quod provenit ab illius humoris nimia ſiccitate, & concretione. Differt a *ſuffuſione*, quia in *glaucomate* peccat humoris cryſtallini condenſatio, & reſiccatio, in *ſuffuſione* concretio extranei humoris, & aliunde affluentis. *Plin. l. 29. c. 6.* Glaucomata dicunt Magi cerebro catuli ſeptem dierum emendari. *Plaut. Mil. 2. 2. 70.* Glaucomam ob oculos objiciemus.

Glaucomaticus, a, um, adject. glaucoma laborans. Legitur in Notis Tironis (ut vocant) a Grutero editis in calce Inſcriptionum.

Glaucōpis, idis, f. avis quædam, alio nomine ulula, ſeu bubo. V. Lagopus.

Glaucus, a, um, o. *colore celeſte*, *miſchio tra 'l bianco, e 'l verde*, Germ. *gravvblavv*, Gall. *verd de mer*, *celadon*, Hiſp. *verde*, *claro*, γλαυκός, quod eſt colore cæſio, ſeu cæruleo, ideſt, ſubviridi, qui admixtum habet viriditati alborem, qualis apparet in oculis noctuarum, felium, leonum, quorundam equorum, & hominum, a nomine Græco allato. *Plin. l. 8. c. 21.* Oculis glaucis, colore ſanguineo.

Glaucus, i, m. genus piſcis. *Plin. l. 9. c. 16.* Quidam rurſus æſtus impatientia mediis fervoribus ſexagenis diebus latent, ut glaucus, aſelli, auratæ.

Glaucus, m. 2. piſcator, qui, cum piſces captos in ripa explicuiſſet, & illi ſubito contacta quadam herba ſe colligentes in mare proſiliiſſent, admiratus herbæ illius vim & ipſe deguſtavit, piſces ſecutus in aquam inſiluit, mariſque Deus factus eſt. Alii aliter referunt hanc fabulam, Glaucum inſignem urinatorem fuiſſe, ſæpius inſpectantibus ſuis municipibus in fluvium ſe dejeciſſe, diutiuſque ſub aqua moratum ſemper emerſiſſe, tandem quodam die illis expectantibus non rediiſſe, creditum eſſe, Deum maris factum fuiſſe. ¶ Glaucus item Hippolochi filius, qui Trojano bello Priamo ſuppetias tulit, homo tam ſtupidus, ut cum Diomede armorum permutatione facta, ænea acceperit pro aureis. Hinc etiam hodie *Glauci, & Diomedis permutatio* proverbio celebratur, cum permutatarum rerum inæqualitas ſignatur. *Plin. l. 5. ep. 2.* ¶ Item Siſyphi fil. qui, cum equas ſuas humana carne paſceret, ab illis ipſe etiam devoratus eſt. *Virg. 3. Georg. v. 267.*

Glaux, cis, γλαύξ, herba folia habens cytiſo, & lenticulæ ſimilia. *Plin. l. 27. c. 9.*

Glebа, æ, f. *zolla*, Ger. *ein ſcholle[n] erden*, Gal. *motte de terre*, Hiſp. *el terron de tierra*, βῶλος, fruſtum terræ. *Cic. pro Cæc. c. 21.* Quid igitur, ſi glebis, aut ſaxis, aut fuſtibus aliquem de fundo præcipitem egeris? ¶ Dicitur etiam de aliis rebus, ut gleba marmoris. *Plin. l. 36. c. 6.* gleba thuris. *Lucret. l. 3. v. 318.* glebæ niveæ lactis. *Nemeſian. ecl. 3. ad fin.*

Glebālis, le, adject. ad glebam pertinens, *di zolla*, ut glebalis agger. *Ammian. l. 23. c. 5.* Adde *Cod. Theodoſ. l. 13. tit. 3. leg. 16. & 10.*

Glebarii, dicebantur boves valentes, fortes, a glebis facile proſcindendis. *Var. l. 6. de L. L.*

Glebatim, adv. per glebas, ut agros glebatim metiri. *Lact. de mort. perſecut. c. 23.*

Glebōſus, a, um, *zolloſo*, quod glebæ in morem eſt convolutum, vel quod glebis abundat. *Plin. l. 35. c. 15. de ſulphure.* Vivum naſcitur ſolidum, hoc eſt glebosum. *Et c. 16.* Terra gleboſior.

Glebŭla, æ, f. *zolletta*, dim. a gleba. *Col. l. 1. c. 6.* Lapilliſque carent, & glebulis. *Scribon. Larg. Compoſit. 199.* Glebulæ nivis. *Vitruv. 8. 3.* Glebula myrrhæ.

Glebulentus, a. 1. 2. glebis refertus. *Apul. de Deo Socratis.*

Glechonites, γληχωνίτης, vinum pulejo conditum, apud *Col. l. 12. c. 35.*

Glemōna, f. 1. *Gemona*, opp. Italiæ, in prov. Forojulienſi, prope Tiliaventum ſit. ab Alpibus, & conſ. Germaniæ 4. M. P.

Gleſſaria, vel Glæſaria, Auſtravia, al. Auſtrania *Leſſe*, inſ. apud Cimbricam Cherſoneſum, inter illam, & Hollandiam, a *gleſſo*, ideſt ſuccino, quo abundat. *Plin. l. 37. c. 3.*

Gleſſum, ſeu gleſum, n. 2. ἤλεκτρον, electrum, ſuccinum, voce Germanica, fortaſſe a perſpicuitate vitrea, quia Germanis *glas* vitrum eſt. *Plin. l. 37. c. 3.* Certum eſt gigni in inſulis Septentrionalis Oceani, & a Germanis appellari glæſum, itaque & a noſtris unam inſularum ob id appellatam Glæſariam, Germanico Cæſare ibi res gerente, Auſtraviam a Barbaris dictam. *Tac. de Germ. c. 45.* Soli omnium ſuccinum, quod ipſi Gleſſum vocant, legunt.

Gleva, pro *gleba*, &

Glevalis pro *glebalis* leguntur in *Cod. Theodoſ. 6. 2. 8. & 11. & alibi.*

Gleucinum, n. 2. γλεύκινον, olei factitii genus, muſtum, & aromata admixta habens, a γλεῦκος, *muſtum*. Aliqui definiunt oleum muſtum, hoc eſt expreſſum, ante quam olivæ in torculari ſubigantur. V. *Col. l. 12. c. 51. Plin. l. 15. c. 7.*

Glinon, n. 2. aceris genus, al. craſſivenium, campeſtre, candidum, nec criſpum. *Plin. l. 16. c. 10.*

Glirarium, n. 2. [illegible], locus, in quo glires nutriuntur. *Var. l. 3. de R. R. c. 15.* Glirarium diſſimili ratione habetur, quod non aqua, ſed maceria locus ſepitur.

Glis, gliris, m. *ghiro*, [illegible], animal muri ſimile, majori tamen corpore, quod nutritur in arboribus, & bonam anni partem ſomno conſumere dicitur, a *gliſco*, creſco, quia hyeme tota dormiens pingueſcit. *Martial. l. 3. epigr. 58.* Somniculoſos ille porrigit glires. *Laber.* apud *Non. c. 2. n. 391.* Opprimitur glis. Adde *Plin. l. 8. c. 57.* ¶ Glires ſilveſtres a domeſticis genere diſcreti eſui erant apud Veteres. Itaque *Apic. l. 8. c. 9.* eorum condiendorum rationem tradit. *Varro* autem *l. 3. R. R. c. 15.* vivaria ad eos nutriendos quomodo fieri oporteat, oſtendit, & *gliraria* vocat. Adde *Plin. loc. cit.* ubi ſcribit, non minus eos, quam oſtrea, & peregrinas aves, in deliciis aliquando fuiſſe.

Gliſcĕrus, a, um, adject. creſcens, copioſus, opimus, a gliſco, ut gliſceræ menſæ. h. e. creſcentes per inſtructionem epularum. *Feſtus.*

Gliſces, teſticuli porcorum. *Nævius*, cujus verba refert *Turneb. l. 15. c. 4.*

Gliſco, ſcis, n. 3. & gliſcor, eris, d. 3. ſine præter. & ſup. *creſcere*, Ger. *vvachſen*, Gal. *croiſtre*, Hiſp. *crecer*, αὐξάνω, creſco, augeor, invaleſco. *Col. l. 2. c. 7.* Eadem ipſa, quæ creſcente Luna gliſcunt, deficiente contra Luna deficiunt. *Liv. l. 6. c. 14.* Gliſcente in dies ſeditione. *Semp. Aſell.* apud *Non. c. 7. n. 107.* Ut major invidia Lepido gliſceretur. ¶ Gliſcere etiam terra dicitur, cum pingueſcit. *Col. l. 2.* Stercorare terram conveniet, nam eo quaſi pabulo gliſcit. ¶ Ponitur etiam pro vehementer cupere. *Stat. l. 3. Theb. v. 72.* dum pellere leges, Et conſanguineo gliſcit regnare ſuperbus exule.

Globātim, adv. per globos. *Ammian. l. 27. c. 9.* Globatim per vicina digreſſi prædones.

Globātus, a, um, adject. in modum globi factus. *Plin. l. 2. c. 2.* Formam Mundi in ſpeciem orbis globatam eſſe. *Solin. c. 11.* Globatæ vehementius properant.

Globo, as, avi, atum, a, 1. *gomitolare*, Germ. *rund machen*, *vvickeln*, Gall. *faire rond*, *faire en pelotons*, Hiſp. *redondear*, *ovillar*, σφαιρόω, eſt aliquid ſolidum in rotunditatem componere. *Plin. l. 2. c. 65.* Dependentes ubique guttæ parvis globantur orbibus.

Globoſĭtas, atis, f. rotunditas. *Macr. Somn. Scip. l. 1. c. 16.* Terræ globoſitas.

Globōſus, a, um, o. *rotondo*, Germ. *rund*, Gal. *rond*, Hiſp. *redondo*, σφαιροειδής, rotundus, & ſpiſſatus. *Cic. de Un.* Et globoſus eſt fabricatus, quod σφαιροειδὲς Græci vocant, cujus omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur. *Liv. l. 38. c. 29.* Globoſa ſaxa.

Globŭlus, m. 2. σφαιρίδιον, parvus globus. *Plin. l. 33. c. 5.* Et liquidam, globulis ſudore reſolutis. ¶ Accipitur & pro genere edulii in globi modum convoluti. *Cato de R. R. cap. 79.* Globulos ſic facito, caſeum cum alica ad eundem modum miſceto.

Globus, bi, m. *globo*, *sfera*, Ger. *kugel*, Gal. *globe*, Hiſp. *globo*, σφαῖρα, eſt corpus ſolidum, & unica ſuperficie contentum, undequaque rotundum, cujus omnis extremitas paribus a medio radiis attingitur. *Cic. de nat. Deor.* Cumque duæ formæ præſtantes ſint, ex ſolidis globus (ſic enim ſphæram interpretari placet) ex planis circulus. ¶ Dicitur non ſolum de ſphæris cœleſtibus, & de terra, ſed de omnibus rebus rotundis non concavis. *Plaut. Pæn. a. 2. v. 35.* In fundas indebant grandiculos globos. ¶ Ponitur quandoque pro multitudine hominum, ſive aliorum animalium, aut alterius cujuſcunque rei ſimul in unum collecta, & quaſi conglobata, σύστημα, *Liv. lib. 8.* Extrema concio, & circa Fabium globus increpabant inclementem Dictatorem.

Glocĭdo. V. Glocito.

Glocio, is, n. 4. *chiocciare*, Germ. *gagſen*, *klucken*, Gal. *gloſſer*, *claper*, Hiſp. *cloquear*, κλώζω, proprium eſt vocis gallinarum, cum ovis incubituræ ſunt, quod fit crebris ſingultibus, interjecta voce acuta, a verbo Græco allato, quod a ſono factum eſt. Pro eodem etiam *glattire* dicitur. *Feſt. Col. l. 8. c. 5.* Ut ova quam recentiſſima ſupponantur glocientibus.

Glocito, as, n. 1. freq. a glocio. *Feſtus.*

Gloctŏro, as, n. 1. Verbum exprimens vocem ciconiæ. *Auct. Carm. de Philom. v. 29.* Gloctorat immenſo de turre ciconia roſtro.

Glomerabĭlis, le, qui glomeratur, ſeu in globum formatur. *Manil. l. 1. v. 220.* Teſtem dat Luna ſui glomerabilis orbis. *Id. l. 4.* Glomerabile ſidus.

Glomerāmen, inis, n. 3. *viluppo*. *Lucr. l. 2. v. 685.* Diſſimiles igitur formæ glomeramen in unum conveniunt.

Glomerarius, ii, m. qui glomerat. *Senec. controverſ. ult. l. 1.*

Glomerātim, adv. turmatim, conglobatim, involute. *Macrob. l. 6. Saturn. c. 4.* Homines glomeratim incedentes. *Auſon. Paneg. Theod. c. 29.* Quis oratorum facunda cultius, pugnantia denſius, denſata glomeratius aut dixit, aut cogitavit?

Glomeratio, onis, f. *avviluppamento*, συστροφή, actus glomerandi. *Plin. l. 8. c. 42.* Sed mollis alterno crurum explicatu glomeratio.

Glomerātus, a, um, adject. conglobatus, confuſus, turbatus. *Cic. Tuſc. 2. c. 10.* Clades glomerata. *Lucret. l. 3. v. 494.* Semina vocis Ejiciuntur, & ore foras glomerata feruntur.

Glomĕro, as, a. 1. *inviluppare*, *avviluppare*, Germ. *auffvvinden*, Gall. *amaſſer en peloton*, *envelopper*, Hiſp. *embolver en redondo*, *devanar*, συστρέφω, implico, & in globi ſpeciem formo, ſive filum in globi figuram convolvo, a *glomus*. *Ovid. Met. 6. v. 19.* Lanam glomerabat in orbes. ¶ Tranſlate ponitur pro congregare, cogere, *ammucchiare*. *Virg. 2. Æn. v. 315.* Sed glomerare manum bello. *Tacit. 3. hiſt. cap. 31.* Legiones in teſtudinem glomerabantur. ¶ Equi etiam greſſus glomerare dicuntur, cum celeri paſſu, & convoluto gradu incedunt. *Virg. 3. Georg. v. 117.* Equitem docuere ſub armis Inſultare ſolo, & greſſus glomerare ſuperbos.

Glomerōſus, a, um, glomeris, ſeu globi figuram habens. *Col. l. 9. c. 3.* Ariſtoteles apum genera complura demonſtrat, earumque alias vaſtas, ſed glomeroſas, &c.

Glomus, glomi, m. 2. & glomus, ſeu glomer, eris, m. 3. *gomitolo*, *gomicciolo*, Germ. *Knevvle faden*, Gal. *peloton*, Hiſp. *ovillo*, τολύπη, filum, vel aliquid ſimile in globi figuram convolutum. *Plin. l. 36. c. 13. de Labyrintho.* Quo ſi quis improperet, ſine glomere lini exitum invenire nequeat. *Horat. l. 1. ep. 13. v. 14.* Ut vinoſa glomos furtivæ Pyrrhia lanæ.

Glorĭa, æ, f. claritas, ſplendor, lux, amplitudo, *gloria*, כבוד, Ger. *lob*, *ruhm*, Gal. *gloire*, Hiſp. *gloria*, κλέος, δόξα, eſt fama ingens cum laude de alicujus virtute, ac meritis, a κλέος. *Cic. pro Marcello, c. 8.* Gloria eſt illuſtris, ac pervagata multorum ac magnorum vel in ſuos cives, vel in patriam, vel in omne genus humanum fama meritorum. *Id. in Piſon. c. 24.* Fructus veræ virtutis gloria eſt. Hinc gloriam appetere, gloria duci, gloriam ſibi parere, gloria præſtare, in gloria ducere &c. *Cic. paſſim, Plin. Terent. & al.* ¶ Accipitur etiam pro gloriatione, *il vantarſi*. *P. Syrus in Mimis*: Cita ignominia fit ſuperbi gloria. *Gel. l. 1. c. 2.* Flare inanes glorias. Ubi notat plur. numerum. Sic & *Tacit. 3. Ann. c. 45.* Memorare veteres Gallorum glorias.

Gloriabundus, a. 1. 2. *vantatore*, καυχηματίας, qui abunde gloriatur. *Gel. l. 5. c. 5.* Contemplatione tanti, & tam ornati exercitus gloriabundus Annibalem aſpicit.

Gloriandus, a. 1. 2. gloria, & prædicatione dignus, partic. vel ger. a *glorior*. *Cic. 5. Tuſc.* Nec in miſera vita quidquam eſt prædicabile, aut gloriandum. Et *infra c. 17.* Quod ſi beata vita glorianda, & prædicanda, & præ ſe ferenda eſt.

Gloriatio, f. 3. καύχησις, glorioſa prædicatio. *Cicer. 3. Fin. cap. 8.* Virtus eſt digna gloriatione.

Gloriātor, oris, m. qui gloriatur. *Apul. 3. Florid.* Magis ſum amicitiæ cupidus, quam gloriator.

Glorificatio, onis, f. *glorificazione*, *gloria*, gloria. Eſt *Auguſtini* aliquot in locis.

Glorifĭco, as, avi, atum, a. 1. *glorificare*, *lodare*, glorioſum reddo, δοξάζω. *Corip. l. 4. v. 289.* Glorificavit opus. *Tertul. de Idolol. c. 22.* Deus potius glorificetur.

Glorifĭcus, a, um, *glorioſo*, gloriam afferens. *In Cod. l. 2. tit. 8. leg. 7.* Relicta obſervatione glorificæ tuæ ſedis.

Gloriŏla, æ, f. δοξάριον, dim. a gloria. *Cic. l. 5. Fam. ep. 12.* Et noſmetipſi vivi gloriola noſtra perfruamur.

Glorĭor, aris, d. 1. *gloriarſi*, התהלל, Germ. *ſich rhumen*, Gall. *ſe vanter*, *ſe glorifier*, Hiſp. *gloriarſe*, καυχάομαι, eſt gloria, & prædicatione ſe efferre, aut aliquid jactanter de ſe pronuntiare: interdum abſolute conſtruitur. *Cic. 5. Ver.* Ut tu in multis epiſtolis tuis ad amicos gloriaris. ¶ Interdum cum præp. *de*. *Cic. 3. Fin. c. 8.* Quis aut de miſera vita poſſit gloriari, aut non de beata? ¶ Interdum cum præp. *in*. *Cic. in Offic.* Nobis quoque licet in hoc quodammodo gloriari. ¶ Interdum cum accuſativo communi. *Cicer. de Sen. cap. 10.* Equidem poſſe vellem idem gloriari, quod Cyrus. ¶ Et cum ſolo ablat. *Cic. in Orat. c. 50.* Nominibus veterum gloriantur. ¶ Et cum dat. *Id. in Piſon.* Is mihi etiam gloriabitur, ſe omnes magiſtratus ſine repulſa adſecutum. h. e. apud, vel coram me.

Gloriōſe, adv. *glorioſamente*, Germ. *ehrlich*, Gal. *glorieuſement*, Hiſp. *glorioſamente*, ἐνδόξως, cum gloria, & laude. *Cic. Cat.* In qua ſatis glorioſe triumpharent. ¶ Accipitur & in malam partem. *Cic. 2. Fin.* Quid ergo attinet glorioſe loqui, niſi conſtanter loquare? ¶ Comparat. glorioſius, ſuperlat. glorioſiſſime. *Cic. pro Dom. c. 35.* Glorioſius de ſe prædicare. *Vellej. l. 2. c. 3.* Vitam glorioſiſſime degere.

Gloriōſus, a, um, o. 1. 2. *glorioſo*, Germ. *lobreich*, Gall. *glorieux*, Hiſp. *glorioſo*, ἔνδοξος, præclarus, excellens. *Cic. 1. de Divin.* Magnificum etiam illud, Romaniſque hominibus glorioſum. *Id. 2. Phil. c. 11.* Glorioſiſſimum factum. *Val. Max. l. 3. c. 2.* Soſpes glorioſior patriæ mœnia non intraſſet. ¶ Interdum in malam partem accipitur, ut glorioſus dicatur, qui ſe inaniter jactat, & laudari quærit, *vantatore*. Hinc Plauti comœdia *Miles glorioſus* inſcribitur. *Plin. in ep. 9. l. 3.* Miſerat etiam epiſtolas Romam ad amiculam quandam jactantes, & glorioſas. Adde *Nepot. Timol. c. 4.*

Glos, f. 3. *cognata*, γάλως, mariti ſoror, atque item fratris uxor, a voce græca allata. *Non. c. 19. n. 4. & Feſt.* ¶ In genit. facit *gloris*, non *glotis*. *Priſcian. l. 6.*

Gloſſa, æ, f. *lingua*, לשון, Germ. *ſprache*, Gall. *langue*, Hiſp. *lengua*, γλῶσσα, Att. γλῶττα, lingua. Græca vox eſt, & Græcis literis ſcribenda. ¶ Metonymice accipitur pro ſermone. Sed proprie gloſſæ vocantur vocabula obſcuriora, & minus uſitata, quæ interpretatione indigent, cujuſmodi ſunt ea, quæ certæ ſunt dialecti propia, eoque aliena a lingua communi, unde & ξέναι dicuntur, quaſi peregrina. *Quintil. l. 1. c. 1.* Protinus enim poteſt interpretationem linguæ ſecretioris, quas Græci γλώσσας vocant, dum aliud agitur, ediſcere. ¶ Accipitur etiam pro interpretatione, ſeu explicatione eorum, quæ ab aliis obſcure ſcripta fuere, quia vice linguæ, h. e. vice doctoris, fungitur. *Hinc Gloſſæ Accurſii, Philoxeni, Iſidori, &c.*

Gloſſarium, ii, n. *Dizionario*. *Gel. l. 18. c. 7.* Vos, Philoſophi, eſtis mera (ut M. Cato ait) mortuaria gloſſaria.

Gloſſēma, neut. 3. γλώσσημα, al. gloſſa, eſt vox occultior, abſtruſior, & minus uſitata. *Var. l. 5. de L. L.* exponens verſum Ennii, *Caliſtum Camilla expectata advenis*, Camillam, qui gloſſemata interpretati ſunt, dixerunt adminiſtram. hoc eſt qui voces priſcas, & minus uſitatas ſunt interpretati. *Quintilian. l. 1. c. 8.* (al. 14.) Circa gloſſemata etiam, ideſt voces minus uſitatas, non ultima ejus profeſſionis diligentia eſt. Adde *Sueton. de illuſt. Grammat. c. 21.*

Gloſſopĕtra, f. 1. gemmæ ſpecies linguæ humanæ ſimilis, quam Magi credunt non naſci in terra, ſed deficiente Luna cœlo decidere, ea Lunares motus excitari, ventos comprimi, illam memoriæ prodeſſe, &c. a γλῶσσα, *lingua*, & πέτρα, *lapis*. *Plin. l. 37. c. 10. Solin. c. 39. Iſid. l. 16. c. 14.*

Glottis, idis, f. apud *Plin. l. 10. c. 23.* eſt avis e genere coturnicum, a lingua prælonga, quam exerit: unde & *Lingulaca* dicitur.

Glubo, is, bi, bitum, a. 3. *ſcorticare*, *ſcorzare*, Germ. *ſchinden*, Gall. *eſcorcer*, Hiſp. *deſollar*, ἀπολέπω, proprie eſt corticem detrahere, arbores cortice denudare, a λέπω, *decortico*, vel a γλύφω, *ſcalpo*. *Cato de R. R. c. 31.* Salictum ſuo tempore cædito, glubito, arcteque alligato, librum conſervato. *Var. l. 1. R. R. c. 55.* Ramos glubere. ¶ Neutrorum more *Cato R. R. c. 31.*

Quæ materies (*arborum*) ſemen non habebit, cum glubet, tempeſtiva erit. *h. e.* cum glubet ſe, & corticem deponet, erit apta ad cædendum. ¶ Significat etiam pellem detrahere, ut glubere pecus apud *Feſtum*. Hinc obſceno ſenſu *Catul. carm.* 58. *ad Cælium, de Lesbia*. Nunc in quadriviis, & angiportis Glubit magnanimos Remi nepotes.

Glucidātus, dulcis, ſuavis, a γλυκύς. *Feſtus*.

Gluma, æ, f. *pula, lolla, lope*, ἄχυρον, folliculus grani frumentacii, a glubendo, quod eo folliculo deglubatur granum, *h. e.* decorticetur. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 48. *de frumento*: Granum dictum, quod eſt intimum ſolidum; gluma, qui eſt folliculus ejus; ariſta, quæ, ut acus tenuis, longa eminet, e gluma, proinde ut grani theca ſit gluma, & apex ariſta.

Glus, vel glux, glutis, f. γλία, gluten, a voce græca allata. *Auſon. in Monoſ.* Tergora dic clypeis accommoda quid faciat? glux.

Gluten, inis, n. 3. vel glutinum, ni, n. 2. *colla*, דבק, Ger. *leim*, Gal. *glu*, Hiſp. *engrudo*, κόλλα, materia viſcida, & tenax, qua res conjunguntur, a glus. *Plin. l.* 11. *c.* 39. Boum coriis glutinum excoquitur, taurorumque, & id præcipuum. *Lucret. l.* 6. *v.* 1066. Glutine materies taurino jungitur una.

Glutinamentum, ti, n. *incollamento*, Ger. *leymung*, Gal. *collement, collure*, Hiſp. *engrudamiento*, compactio, conjunctio. *Plin. l.* 13. *c.* 12. *de chartis*. Deprehenditur & lentigo oculis, ſed mediis inſerta glutinamentis tænia.

Glutinatio, onis, f. conglutinatio, glutinamentum. *Celſ. l.* 7. *c.* 27. Neque deſperari debet ſolida glutinatio vulneris.

Glutinātor, oris, m. *incollatore*, Ger. *leimer*, Gal. *colleur*, Hiſp. *engrudador*, κολλητής, qui res glutinat; ſeu glutine conjungit. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 4. Mittas de tuis librariolis duos, quibus Tyrannio utatur glutinatoribus.

Glutinātus, a, um, glutino conjunctus. *Celſ. l.* 7. *c.* 28. Inter ſe glutinatis naturalium oris. *h. e.* conjunctis, conſtrictis.

Glutineus, a, um, glutinoſus. *Rutil. in Itiner. lib.* 1. *v.* 610. *de Harpyiis*. Quæ pede glutineo, quod tetigere, trahunt.

Glutinium, ii, n. gluten. *Apul. Aſclep.* Individuo glutinio connexus.

Glutino, as, a, 1. *incollare*, Germ. *leimen*, Gall. *coller, gluer*, Hiſp. *engrudar*, κολλάω, conjungo, ferrumino. *Plin. l.* 35. *c.* 15. Quo genere ſiſtitur ſanguis, & vulnus glutinatur.

Glutinoſus, a, um, o. *tenace*, κολλώδης, tenax. *Col. in præf. l.* 1. In Aſia, Myſiaque denſa, etiam glutinoſa, terra maxime exuberat. *Id. l.* 3. *c.* 11. Terra glutinoſiſſima. *Celſ. l.* 5. *c.* 25. Pus glutinoſius & ſanguine, & ſanie.

Glutinum, V. Gluten.

Glutio, ſeu gluttio, is, a. 4. *inghiottire*, Germ. *ſchlucken*, Gal. *engloutir*, Hiſp. *tragar*, devoro, a verbo Græco, quod allatum eſt. Aliqui deducunt a *gluma*, ſeu *gluttus*. *Juven. Sat.* 4. *v.* 28. Quales tunc epulas ipſum gluttiſſe putamus Induperatorem? *Plin. l.* 10. *c.* 12. *de corvis*. Peſſima eorum ſignificatio, cum glutiunt vocem, velut ſtrangulati.

Glutto, ſeu gluto, onis, maſc. *mangione*, guloſus, non a gula, ut *Iſidorus* ſcripſit *l.* 10. *Orig.* ſed a *gluttus*, ideſt, pars colli, qua cibus tranſmittitur. *Feſt.*

Gluttus, ſeu glutus, maſc. 2. ἐρυγμός, pars colli, qua cibus tranſmittitur, a ſono *glut glut*, quem liquor anguſto meatu tramite edit. *Feſt. Perſ. Sat.* 5. *v.* 112. Non glutto ſorbere ſalivam Mercurialem. ideſt non avide vorare lucrum.

Glutus, ſeu gluttus, ſeu glittus, a, um, o. unitus, bene ſubactus, cohærens, inſtar eorum, quæ glutino conjuncta ſunt, a *glus*. *Cato c.* 45. Locus bipalio ſubactus, beneque glutus fiet. Eadem habet *Plin. l.* 17. *c.* 18.

Glycyrrhiza, æ, f. *liquirizia, regolizia*, γλυκύρριζα, radix dulcis, herbæ genus. *Pallad. l.* 10. *c.* 14.

Glycyrrhizites, γλυκυρριζίτης, vinum glycyrrhiza conditum. *Col. l.* 12. *c.* 35.

G ANTE N.

Gnaphalium, n. 2. γναφάλιον, herba, al. chamæzelon, cujus foliis albis, & mollibus pro tomento utebantur. *Plin. l.* 27. *c.* 10.

Gnaviter ſignificat apud Livium naviter. *Feſt.*

Gnaritas, atis, f. ſcientia, notitia. *Sal. in frag. l.* 3. *hiſt.* Alii fiducia gnaritatis locorum fuga ſparſi. *Ammian. l.* 16. *c.* 3. Juvante locorum gnaritate.

Gnarūris, re, adject. uſurparunt vet. pro gnarus. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 17. Simul gnarures vos volo hanc rem mecum. *Adde Auſon. ep.* 22. *v.* 19. & *Arnob. l.* 3.

Gnarus, olim narus, o. 1. 2. *dotto, perito, eſperto*, Germ. *erfahren*, Gall. *ſavant, bien entendant*, Hiſp. *ſabio, eſperimentado*, ἐμπειρος, ſciens, peritus. *Cicer. in Orat.* Pericles gnarus, quibus orationis modis animi moveantur. *Id. in Brut. c.* 64. Siſenna Reipub. gnarus. ¶ Accipitur aliquando paſſive, pro cognito. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 63. Trudebanturque in paludem gnaram vincentibus, iniquam neſciis. *Id. l.* 15. *Ann. c.* 61. Idque multi magis gnarum, quam Neroni.

Gnatho, onis, m. nomen paraſiti apud *Terent.* a γνάθος, *maxilla*.

Gnathonicus, a, um, ad Gnathonem pertinens. *Ter. Eun.* 2. 2. 32. Tanquam philoſophorum habent diſciplinæ ex ipſis vocabula, paraſiti itidem Gnathonici vocentur.

Gnata, æ, f. nata, filia. *Plaut. Truc.* 4. 3. 67. *Ter. And.* 3. 3. 8.

Gnatula, æ, f. filiola. *Accius*, apud *Non. c.* 4. *n.* 218. Infando omini gnatula erat.

Gnatus, a, um, adject. natus. *Plaut.* multis in locis, ut *Trucul.* 5. 1. 70. *Aul.* 4. 10. 47. & alibi.

Gnatus, ti, m. *figliuolo*, Germ. *ſohn*, Gal. *fils*, Hiſp. *hijo*, filius. *Ter. Heaut.* 1. 1. 78. Gnatum unicum ejeci hinc.

Gnavitas, atis, f. diligentia, ſtudium. *Arnob. l.* 1. Gnavitas ſtudioſa.

Gnaviter, adv. *diligentemente, ſollecitamente*. *Horat. lib.* 1. *ep.* 1. *v.* 24. Conſilium agendi gnaviter.

Gnavus, ſive navus, a. 1. 2. *preſto, diligente*, Ger. *emſig, fertig*, Gal. *habil, diligent*, Hiſp. *prompto, preſto*, induſtrius, ſtrenuus, celer, a *navus*, per protheſin. Sed aliqui cenſent, *gnavus* prius fuiſſe, et eo *navus* fieri per aphæreſin. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 90. Oderunt agilem, gnavumque remiſſi. *Ammian. l.* 26. In inquirendis rebus gnaviores.

Gnephōſus, obſcurus, a κνέφας, tenebræ. *Feſt.*

Gneus. V. Cneus.

Gnidius, a, um, o. quod eſt ex Gnido urbe, ut Gnidia Venus, quæ in ea colebatur. *Cic. de Div.* Gnidium granum. *Plin. l.* 23. *c.* 4. ¶ Scribitur & *Cnidius*.

Gnidus, Gnidos, Cnidus, *Gnido*, al. *Stadia*, al. *Chio*, urbs Doridis, in Caria, cum prom. cognom. *Capo Crio*, quod inter oram Auſtralem, & Occiduam in mare velut penipſula procurrit contra Niſyrum inſ. inter Ceramicum ſin. & mare Carpathium. Hic Venus colebatur, ſimulacro ſculpta mira arte a Praxitele. *Plin. l.* 36. *c.* 10.

Gnoma, γνώμη, apud Græcos ſignificat ſententiam quandam memorabilem omnium conſenſu approbatam. *Quintil. l.* 8. *c.* 5. ¶ Gnoma etiam dicitur machinula quædam, qua regiones agrorum dignoſcuntur. *Feſtus*.

Gnomon, onis, m. *ſaetta, moſtra*, γνώμων, index, cognitor, omne id, cujus indicio aliquid cognoſcitur, & ſpeciatim horologii ſcioterici ſtylus, per quem cognoſcuntur umbræ, & ex umbris horæ, quem *Plinius* umbilicum Solis vocat, a γνῶ, ſeu γινώσκω, *noſco*. *Plin. l.* 2. *cap.* 72. Solis itaque umbilici, quam gnomonem appellant.

Gnomonice, es, & Gnomonica, æ, f. 1. pars Architecturæ, quam *Vitruvius* dividit in Ædificationem, Gnomonicen, & Machinationem: verſatur autem in conficiendis horologiis ſolaribus. V. *Vitruv. l.* 1. *c.* 6. & *l.* 9. *c.* 4. *Plin. l.* 2. *c.* 76. Umbrarum rationem, & quam vocant Gnomonicen, invenit Anaximenes Mileſius. *Adde Gel. l.* 1. *c.* 8.

Gnomonici, orum, 2. qui Gnomonicen profitentur. *Solin. c.* 40. Quod Gnomonici ſimilibus parallelis accidere contendunt.

Gnomonicus, a, um, ad gnomonem pertinens. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1. Multæ res organicæ & gnomonicæ. *Id. l.* 9. *c.* 4. Gnomonicæ rationes.

Gnoſco, a. 3. idem ac noſco, apud vet. *Diomed. Gramm. l.* 1.

Gnoſiacus, a, um, adject. ad Gnoſſon pertinens, ut Gnoſiaca regna. *Ovid.* 9. *Metam. v.* 668.

Gnoſis, vel Gnoſſis, idis, patronym. f. a Gnoſſo, hoc eſt Ariadna, quæ filia fuit Minois regis Cretæ. *Ovid. Heroid. ep.* 15. *v.* 25. Gnoſſida Bacchus amavit.

Gnoſius, a, um, adject. a Gnoſſo, ut Gnoſia regna. *Virg.* 3. *Æn. v.* 115.

Gnoſſus, Gnoſos, Gnoſſos, al. Ceratus, *Ginoſa*, urbs mec. Cretæ, olim primaria, Regia, nunc pagus, apud Idam M. inter Gortynam, & Lyctum 120. a litore 25. Regia fuit Minois Regis Cretæ.

Gnoſtici, hæretici altero poſt Chriſtum ſæculo, qui in rebus divinis ... perfectam intelligentiam ſibi arrogabant, dicere ſoliti (ut Origenes Celſo exprobrat) omnia novimus. *Epiphan. Iren. &c.*

Gnoſus, a, um, adjectiv. Gnoſius. *Lucan. l.* 3. *v.* 185. Gnoſias agitare pharetras, ſed forte legendum eſt *gnoſias*, contracta tamen ſyllaba per ſynæreſin.

Gnotus, a, um, adject. notus. *Feſt.*

G ANTE O.

Gobius, ii, m. 2. vel gobio, onis, m. 3. *ghiozzo*, Ger. *grundel*, Gal. *goujon*, Hiſp. *gobio*, κωβιός, genus piſcis, a nomine græco, quod allatum eſt. *Mart. l.* 13. *epigr.* 88. Principium cœnæ gobius eſſe ſolet. *Juven. Sat.* 11. *v.* 37. Cum ſit tibi gobio tantum in loculis. ¶ Legitur & *cobio* apud *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Gomorrha, fem. 1. urbs Judææ, in ora lac. Aſphaltitis, propinqua Sodomis, quæ una cum illis de cœlo tacta, ac in aquis ſubmerſa eſt. Gent. Gomorrhæus, a, um. ¶ Dicitur & *Gomorrhum*. *Solin. c.* 35. & *Tertull. in Apolog. c.* 40.

Gomphus, i, m. γόμφος, clavus ligneus. Quidam ſilicem ſemitam exponunt. *Stat. l.* 4. *Silv.* 3. *v.* 48. Et crebris iter alligare gomphis.

Gonarche, es, horologii Solaris ſpecies apud *Vitruv. l.* 9. *c.* 9.

Gonorrhæa, æ, fem. *ſcolazione*, γονόῤῥοια, involuntaria, & vitioſa ſeminis profuſio. *Jul. Firm. l.* 4. *c.* 9.

Gordianus, m. 2. Imp. Rom. quam dignitatem filius, & nepos ejuſdem nominis adepti ſunt.

Gordius, m. 2. Phrygiæ Rex, genere ruſticus, & ignobilis. Cum Phryges de rege creando oracula conſulerent, admoniti ſunt, eum Regem obſervare, quem reverſi primum in templum Jovis euntem plauſtro reperiſſent. Obvius illis Gordius fuit, qui ad arandum conductis bobus mane properabat; ſtatimque eum Regem conſalutant. Ille plauſtrum, quod ſibi ducenti Regnum delatum fuerat, in templo Jovis poſitum majeſtati Regiæ conſecravit. In loris illius plauſtri erat nodus adeo perplexus, ut indiſſolubilis putaretur. Oracula cecinerunt, ſi quis nexum Gordium ſolviſſet, eum tota Aſia regnaturum. Aliquot poſt ſæculis Alexander Macedo, capta urbe, cum in templum Jovis veniſſet, jugum plauſtri requiſivit, quo exhibito, cum capita loramentorum intra nodos abſcondita reperire non poſſet, violentius Oraculo uſus, gladio loramenta cædit, atque ita reſolutis nexibus latentia in nodis capita invenit. *Juſtin. l.* 11. *Curt. l.* 3. Hinc *Nodus Gordius* proverbio dicitur de rebus indiſſolubilibus.

Gorgias, m. 1. Γοργίας, Leontinus Rhetor, diſcipulus Empedoclis, præceptor Iſocratis. Profeſſus eſt de omni re, quæcunque in diſceptationem, quæſtionemque vocaretur, ſe copioſiſſime dicturum eſſe: & princeps ex omnibus auſus eſt in conventu poſcere, qua de re quiſque vellet audire. Hinc nata eſt illa conſuetudo Græcorum, qui, cum in ſchola aſſediſſent, ex magna hominum frequentia dicere jubebant, ſi quid quærerent. *Plato in Gorgia*. *Cic.* 1. & 3. *de Orat.* & 2. *Fin.* Thraſymachus Chalcedonius, Leontinus Gorgias, Theodorus Byzantius primi tractaſſe dicuntur Eloquentiam Epidicticam, quæ non ad judiciorum certamen, ſed ad voluptatem aurium apta eſt. *Cic. in Orat.* Gorgiæ tantus honor habitus eſt a Græcia, ſoli ut ex omnibus Delphis non inaurata ſtatua, ſed aurea ſtatueretur. *Cic.* 3. *de Orat.* Vixit centum, & ſeptem annos. *Cic. de Sen.*

Gorgon, onis, f. 3. Urgo, *la Gorgona*, inſ. parva Italiæ, tota montuoſa, inter oram Thuſciæ, & Corſicam. In ea eſt tantum vicus cum turri.

Gorgōna, æ, f. 1. eadem ac Gorgon, onis. *Prudent. Ham. v.* 278. Tremunt venenum ſibilantis Gorgonæ.

Gorgōnes, f. 3. Γοργόνες, Phorci filiæ, *Meduſa*, *Stheno*, & *Euryale*, (Alii quartam addunt *Scyllam*) quæ Dorcadas inſulas in Oceano Æthiopico, ſeu in mari Atlantico ſitas habitaſſe dicuntur, contra Heſperidum hortos. Dictæ ſunt a γοργός, quod eſt animal noxium in Africa. Poetæ fabulantur, omnes unum oculum habuiſſe, quo invicem uterentur, & terribiles fuiſſe oris deformitate, & crinibus ſerpentinis, quas qui vidiſſent, verterentur in lapidem. Aliqui interpretantur, puellas fuiſſe unius pulchritudinis, quas cum aſpicerent adoleſcentes, ſtupore torpebant, regnaviſſe autem in inſulis, quæ ſerpentibus abundarent. *Diodorus* ſcribit, fæminas fuiſſe in Africa bellicoſas, adverſus quas Perſeus bellum geſſerit, & earum Reginam Meduſam debellaverit, ac interfecerit. *Cic. in Ver.* 6. *c.* 56. Gorgonis os pulcherrimum crinitum anguibus. ¶ In ſingulari num. eſt Gorgon, onis. *Martial. l.* 9. *epigr.* 26. tanquam mihi pocula Gorgon Porrigat. ¶ Interdum etiam *Gorgo*. *Sidon. carm.* 15. *v.* 7. Gorgo tenet pectus medium.

Gorgones, Gorgades, f. 3. Inſulæ Capitis viridis, *Iſole di capo verde*, decem Inſulæ Oceani Atlantici, in Africa, Libyæ interioris oræ Occiduæ adjacentes, e regione Cornu Heſperii, ſeu Arſinarii prom. ſeu capitis viridis. Dictæ ſunt a Gorgonibus Phorci filiabus, quæ ibi regnaverunt.

Gorgoneus, a, um, adject. ad Gorgones pertinens. *Ovid. de art. am. l.* 3. *v.* 104. Lumina Gorgoneo ſævius angue micant.

Gorgonia, f. 1. γοργονία, *corallium*, a gen. γόργονος, quod e ſanguine Meduſæ Gorgonis natum ſit, vel quia ex aquis exemptum protinus in duritiem lapidis convertitur, quemadmodum illi qui Gorgonas aſpexerant. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Gorgophŏrus, a, um, Gorgonem ferens, epithetum Palladis, in cujus ſcuto Meduſæ Gorgonis caput pictum eſt. *Auctor Orat. antequam Cic. iret in exil. c.* 10. Teque Tritonia armipotens, Gorgophora Pallas, Minerva, ceteraque Dii, Deæque immortales, &c.

Gortyna, Cortyna, Gortys, Gortyn, *Gortyn*, olim urbs, nunc pagus Cretæ, ad Lenæum fl. Gnoſſo finit. ab ora lit. 12. M. P. ab Ida M. 10. ¶ Eſt etiam oppidum Arcadiæ in Peloponneſo ad Gortynium fl.

Gortynis, idis, f. patronym. ut arundo Gortynis, pro ſagitta, apud *Lucan. l.* 7. *v.* 214.

Gortynius, a, um, adject. ad Gortynam pertinens, ut Gortynia tabula. *Virgil. Ecl.* 6. *v.* 60. Gortynia ſpicula. *Stat. l.* 5. *Theb. v.* 561. Gortynius aliger, *h. e.* Dædalus. *Auſon. in Moſell. v.* 300.

Goſſipium, n. 2. *bambagio, bombagio*, Germ. *baumwolle*, ξύλινον λίνον, Gall. *cotton*, frutex in ſuperiore parte Ægypti, qua in Arabiam vergit, item in Tylo Arabici maris inſula, item in pleriſque Mediterr. maris inſulis, uti Melita, Creta, locisque aliis ad Auſtrum vergentibus, qui nucem gignit, & in ea lanuginem molliſſimam, unde veſtes efficiuntur. *Plin. l.* 19. *c.* 1.

Gothi, orum, immaniſſimi fuerunt populi, quorum antiquæ ſuere ſedes in Dania, Suecia, & Germaniæ parte ſeptentrionali; inde egreſſi in Pannoniam, Mœſiam, & Daciam, & tandem in ipſam Italiam, Galliam Narbonenſem, & Hiſpaniam, acerrimis bellis afflixere populos, pluresque urbes clariſſimas devaſtarunt. V. *Cluver. Germ. Ant. l.* 3. *c.* 34.

Gothia, f. 1. *la Gothia*, *Gotlandt*, pars Scandinaviæ, finitima Daniæ, & Sueciæ, al. pars Auſtralis Regni Sueciæ, inter Sueciam propriam, Norvegiam, & Mare Balticum. Dividitur in tres partes, in Occidentalem, *Weſtrogotlandt*, Orientalem, *Oſtrogotlandt*, & Meridionalem, *Suegotlandt*. *Ammian. l.* 30. *c.* 7. ¶ Gothia item, *Oia*, regio Sarmatiæ Europeæ, in litore Boreali maris Euxini, inter Tyram, & Boryſthenem, in qua Metrop. Gothia. Populi olim Getæ, deinde Gothi.

Gothicus, a, um, adject. Aurelianus Imperator ob reportatam de Gothis victoriam Gothicus cognominatus eſt. *Inſcript. apud Grut. p.* 77. *n.* 4.

Gothini, orum, pop. Germaniæ, cujus eam partem incolunt, quæ nunc *Sileſia* dicitur. *Tacit. de Germ. c. 43.*

Gothȳni, orum, pop. Sarmatiæ Europææ, ex Gothis, & Hunnis commixti. *Claudian. de IV. Conſ. Honor. verſ. 621.* Auſi Danubium quondam tranare Gothyni. *Id. l. 2. in Eutrop. v. 153.* Oſtrogothis colitur, mixtiſque Gothynis Phryx ager. In quibuſdam editionibus legitur *Grutbungi*. Sed iidem ſunt, item *Gotbuni*. Sed hæc lectio eſt eorum, qui Latinorum morem ſecuti *y* in *u* vertunt.

G A N T E R.

Grabatŭlus, li, m. *lettuccino*, parvus grabatus. *Apul. l. 1. Metam.* Grabatulus alioqui breviculus, & uno pede mutilus, ac putris.

Grabātus, ti, m. 2. *letticello*, עריש, Ger. *lotterbeth*, Gall. *petit lit*, Hiſp. *lecho pequeno*, σκίμπους, lectus exiguus, humilis, portatilis, a voce Græca, quæ allata eſt. Fere pro lecto pauperum, & mendicantium accipi ſolet. *Cic. 2. de Divin. c. 63.* Deos ne immortales concurſare omnium mortalium, qui ubique ſunt, non modo lectos, verum etiam grabatos. *Virg. in Mor.* Membra locat ſenſim vili demiſſa grabato.

Gracchānus, a, um, adject. ad Gracchos pertinens. *Val. Max. l. 2. c. 2. n. 1.* Gracchano tumultu moniti. *Quintil. l. 1. c. 2.* Gracchanum illud: quo me miſer conferam?

Gracchi, Romanorum familia. In hac fuit Tib. Sempronius P. F. qui bis conſulatum geſſit, deinde Cenſuram. Proconſul in Hiſpaniam miſſus Celtiberos in deditionem accepit. Ex Cornelia filia Africani ſuperioris duos filios habuit, Tiberium, & Cajum, qui matris diligentia omnibus liberalibus artibus eruditi, præſtantes Oratores extiterunt. Hi cum plebi ſtuderent, & leges Reip. pernicioſas, præcipue agrarias, in ejus gratiam ferrent, creatique Tribuni pleb. omnia perturbarent, gravi excitata ſeditione, tandem occiſi ſunt. *Cic. l. 1. & 2. Offic.* & alibi ſæpe.

Graccuris, urbs Iberiæ, a Sempronio Graccho ita appellata, poſtquam Celtiberos in deditionem accepiſſet. Antea Ilurcis dicebatur. *Feſtus*.

Gracĕo, V. Crocentes.

Gracĭlens, tis, o. idem quod gracilis. *Nev. in Protefilao*, apud *Non. c. 2. n. 364.* Demam gracilentis colorem, dum ex hoc gracilens fit.

Gracilentus, a, um, o. 1. 2. idem ac gracilis. *Enn. l. 7.* apud *Non. c. 2. n. 364.* Deducunt habiles gladios filo gracilento. Adde *Gell. l. 4. c. 11.*

Gracileſco, is, n. 3. *aſſottigliarſi*, *ſmagrirſi*, רזה, Ger. *ran werden*, Gal. *devenir grêle*, Hiſp. *enflaquecer*, *enmagrecer*, ἰσχναίνομαι, λεπτύνομαι, gracilis, & tenuis fio. *Plin. l. 17. c. 22.* Cum alias feſtinatione pariendi gracileſcat.

Gracilĭpes, edis, adject. o. pedes graciles habens. *Petron. Sat.* Ciconia gracilipes.

Gracilis, le, o. 3. *ſottile*, *magro*, *ſtarino*, *tenue*, דק, Germ. *ran*, Gal. *grêle*, Hiſ. *delgado*, ἰσχνὸς, λεπτὸς, tenuis, ab antiquo *graceo*, ſeu *craceo*. *Ter. Eun. 2. 3. 21.* Quas matres ſtudent demiſſis humeris eſſe, vincto pectore, ut graciles ſient. *Plin. l. 8. ep. 15.* Gracilis vindemia. *Mart. l. 8.* Timido, gracilique libello. *Hor. 1. Carm. od. 5.* Quis multa gracilis te puer in roſa, &c.? h. e. mollis, delicatus. *Ovid. 1. Amor. eleg. 14.* Comæ graciles inſtar lanuginis. ¶ Gradus ſunt *gracilior*, *gracillimus*. *Plin. l. 34. c. 8.* Corpora graciliora, ſicciora que. *Sueton. Ner. c. 51.* Fuit gracillimis cruribus.

Gracilĭtas, atis, *ſottigliezza*, רזון, Ger. *ranheit*, Gal. *grêleté*, Hiſp. *delgadez*, ἰσχνότης, corporis habitus tenuior. *Cic. de Clar. Orat. c. 91.* Qui non tam habitus corporis opimos, quam gracilitates conſectentur.

Gracilitūdo, inis f. idem ac gracilitas. *Accius in Amph.* apud Non. c. 2. n. 364. Iſta tua gracilitudo, & propemodum luctus facit, ne dubitem.

Gracillo, a. 1. idem ac glocio, proprium vocis gallinæ, a ſono. *Auct. Philom. v. 25.* Cucurrire ſolet gallus, gallina gracillat.

Gracŭlus, i, m. *cornacchia*, κολοιός, *cornacchia*. *Plin. l. 11. c. 29.* *Quintil. l. 1. c. 10.* *Feſt.* &c. ¶ *Nihil graculo cum fidibus*, proverbium eſt de rebus valde inter ſe diſſimilibus. *Gell. in præfat. ad fin.*

Gradālis, le, adject. qui per gradus fit, ut gradalis pugna, apud *Diomed. l. 3. de Pedibus*.

Gradarius, a, um, o. ὁ βάδην πορευόμενος, quo gradatim incedit. Hinc gradarius equus, qui ſine ſuccuſſatione alterno greſſu molliter explicat pedes. *Lucil.* apud *Non. cap. 2. n. 60.* Equus non formoſus, gradarius, optimus vector. ¶ Translate *Sen. epiſt. 40.* Cicero noſter, a quo Romana eloquentia extitit, gradarius fuit. h. e. non curſor, ſed leni, & lenta oratione utens. ¶ Gradarius annus, V. *Gradus*.

Gradātim, adverb. *a paſſo a paſſo*, Ger. *fuſſ fur fuſſ*, *gemechlich*, Gall. *par degrez, petit a petit*, Hiſp. *de paſſo en paſſo*, *paſſo a paſſo*, βάδην, per gradus. *Plin. l. 33. c. 4.* Foſſæ ſternuntur gradatim. ¶ Translate ponitur pro paulatim, & ordinate. *Cic. 1. Tuſc.* Ut gradatim reſpondens eo perveniat, quaſi Geometrica didiciſſet.

Gradatio, f. 3. κλῖμαξ, aſcenſio de uno gradu ad alium. Apud Rhetores Figura eſt vel verborum, vel ſententiarum, quæ gradatim ab uno vocabulo ad aliud aſcenditur, vel ex prima ſententia ſecunda oritur, ex ſecunda tertia, atque ita deinceps, ut, Africano induſtria virtutem, virtus gloriam, gloria æmulos comparavit. *Cic. 3. de Orat. Auct. ad Herenn. l. 4. c. 25.* ¶ Eſt etiam graduum diſpoſitio in Theatris. *Vitruv. l. 5. c. 3.* Lapideis, & marmoreis copiis gradationes ab ſubſtructione fieri debent.

Gradātus, a, um, o. 1. 2. *a gradi*, Ger. *wie die ſtaffien gemacht*, Gall. *fait en degrez*, Hiſp. *ech o eſcalones*, κλιμακωτός, in modum graduum factus. *Plin. l. 13. c. 4.* Denſis, gradatiſque corticum pollicibus.

Gradīlis, le, adject. qui habet gradus, ut gradile Genii templum. h. e. quod gradibus aditur. *Ammian. l. 23. c. 2.* ¶ *Panis gradilis* dicebatur, qui diſtribuebatur populo in gradibus Amphitheatri, aut ad piſtrina, aut alibi. De eo mentio eſt *l. 3. Cod. Theodoſ. de annon. civ. & pan. grad.*

Gradior, eris, greſſus ſum, d. 3. *andare*, *paſſeggiare*, הלך, Ger. *gehen*, Gall. *aller*, Hiſp. *andar*, βαίνω, vado, incedo, ambulo, eo, progredior. *Cic. 1. Tuſc. c. 46.* Fidenti animo gradietur ad mortem. *Virg. Æn. 1. v. 312.* Ipſe uno graditur comitatus Achate. *Id. Æn. 6. v. 633.* Greſſi per opaca viarum.

Gradivicŏla, æ, m. qui colit Martem. *Sil. l. 4. v. 222.* Et gradivicolam celſo de colle Tudertem.

Gradīvus, m. 2. Martis cognomen, a *gradiendo*, quod qui pugnant, impigre gradiuntur. Aliqui Gradivum, non Latinum, nec Græcum, ſed Thracium vocabulum eſſe, & ſignificare bellicoſum, ac fortem dicunt. *Virg. 3. Æn.* Gradivumque patrem, Geticis qui præſidet arvis. ¶ Idem Mars, ſi *Servio* credimus *loc. cit. Virgilii*, & Gradivus, & Quirinus dicebatur, Gradivus, cum ſæviebat, Quirinus, cum tranquillus erat. Et apud Romanos duo ejus erant templa, unum Quirini intra Urbem, quaſi cuſtodis, & tranquilli, alterum Gradivi, in Appia via extr. Urbem prope portam, quaſi bellatoris. ¶ Hujus vocis prima ſyllaba communis eſt, producit enim *Virg.* at corripiunt *Silius 15. 15.* & *Ovid.*

Gradus, us, m. 4. *ſcaglione*, *grado*, מעלה, Ger. *ſtaffel*, Gal. *degré*, Hiſp. *paſſo*, *eſcalon*, κλίμαξ, pars ſcalarum, ex qua ſcalæ conſtant, & qua ad ædificiorum altiora conſcenditur, a *gradiendo*, quod per eos eatur. *Cic. Att. l. 4.* Gradus templorum ab infima plebe completi erant. ¶ Gradus etiam idem eſt, ac greſſus, βῆμα, h. e. viciſſitudo pedum gradientium. *Cic. de Univ.* Ad hanc igitur converſionem, quæ pedibus, & gradu non egeret, ingrediendi membra non dedit. ¶ Translate dicitur de conditione, loco, vel ſede honoris, *poſto*. *Cic. de Aruſ. Reſp.* Deteriore autem ſtatu ut ſimus, unus eſt inferior gradus aut interitus, aut ſervitutis. *Id. in Catil.* Qui te tam mature ad ſummum imperium per omnes honorum gradus extulit. ¶ Transfertur etiam ad cognationem, ſeu conſanguinitatem. V. JCtos. *Suet. in Galb. c. 2.* Neroni Galba ſucceſſit, nullo gradu contingens Cæſarum domum. ¶ *Addere gradum*, eſt accelerare. *Liv. 3. Dec. l. 6.* Alacreſque milites alius alium, ut adderent gradum, hortabantur.

¶ *Dejicere de gradu*, eſt dejicere de dignitate, vel deducere de conſtantia, & propoſito. Sic *Dejici de gradu*, eſt amittere dignitatem, vel conſtantiam, & animi magnitudinem. *Cic. 1. Offic.* Fortis vero animi, & conſtantis eſt non perturbari in rebus aſperis, nec tumultuantem de gradu dejici, ut dicitur. ¶ *Facere gradum*, eſt aſcendere, progredi, tranſitum facere. *Cic. 3. de Orat.* Ut, quotieſcunque gradum facias, toties tibi tuarum virtutum veniat in mentem. *Id. 4. Ver.* Itaque majoribus in Africam ex hac provincia gradus Imperii factus eſt. ¶ *Jacere gradum ad aliquam rem*, eſt ingreſſum facere. *Cic. in Rull.* Hunc quaſi gradum quendam, atque aditum ad cætera jactum intelligetis. ¶ *Inferre gradum*, eſt progredi, *avanzarſi*. *Liv.* Tandem gradum Romani acrius intulerunt, acceſſitque Luſitanus. Adde *l. 9.* *Movere gradu*, eſt propellere retrorſum. *Liv.* Primum gradu moverent hoſtem, deinde pepulerunt. *Cic. 2. Tuſc. c. 24.* Sed mori malunt, quam tantummodo de dignitatis gradu dimoveri. h. e. quam indignum ſe ſe aliquid admittere. ¶ *Venire gradibus*, eſt per gradus aſcendere. *Cic. 2. de nat. Deor.* Nam a beſtiis ad virtutem, a virtute ad rationem video te veniſſe gradibus. ¶ A Mathematicis gradus dicuntur partes circuli in ſphæra, quas Græci μοίρας, appellant. Hoc ſenſu uſurpat non ſemel *Manil.* ut *l. 1. v. 572. l. 5. v. 727.* & alibi. ¶ Item climacteres annorum. Unde & ipſi Climacterici anni *gradarii* dicuntur a *Jul. Firmic.*

Græcanĭce, adv. *alla greca*, Græce. *Varr. l. 8. L. L.* Itaque dicimus hic Argus, cum hominem dicimus; cum oppidum, græcanice hoc Argos.

Græcanĭcus, a, um, o. 1. 2. quod ex Græcia eſt. *Plin. l. 34. c. 9.* Maximeque ita colorem bibit, quem Græcanicum vocant.

Græcātim, adv. Græcorum more. *Tertul. de Pal. c. 4.* Græcatim depilari magis, quam amiciri.

Græcātus, a, um, adject. Græcos imitatus, unde græcatior epiſtola, apud *Apul. Apolog.*

Græce, adv. *grecamente*, ἑλληνιστί. *Cic. 1. de Orat. c. 33.* Cum ea, quæ legerem græce, latine redderem.

Græci, orum, m. 2. *Greci*, Ἕλληνες, pop. Græciæ. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Artibus Græci, Galli robore, Hiſpani numero, Pœni calliditate valent. V. *Græcia*.

Græcia, f. 1. Hellas, Achaja, *Grecia*, Turc. *Romachi*, ſeu *Rumelia*, & *Hormeli*, Ἑλλάς, regio ampla Europæ. Alia eſt antiqua, alia recens, deinde antiqua & late, & ſtricte ſumitur. Cum late accipitur, continet Græciam veram, & Regnum Macedonicum. Stricte ſumpta continet tantum Græciam propriam, ubi Achaja, ſeu Hellas, Peloponneſus, & Inſulæ. Græcia recens complectitur Thraciam, Macedoniam, Livadiam, quæ eſt Achaja antiquorum, & Peloponneſum, cum Inſulis. ¶ A Græcia artes liberales ortæ, atque in omnes terras diſtributæ putantur. *Cic. pro Flacc.* & *2. de Fin.* ¶ Pop. *Græci*, & poetice *Graji*, ſeu *Grajugenæ*, in quibus numerantur varii populi. Sed tria Græcorum genera erant vere, quorum uni erant *Athenienſes*, quæ gens Jonum habebatur, *Æoles* alteri, *Dores* tertii nominabantur. *Cic. pro Flac.* Græci perfidiæ nomine notati ſunt. Hinc adag. *Græca fides*. V. Græcus.

Græcia Magna, regio Italiæ meridionalis, apud oram ſinus Scylacii, & Tarentini, a mari Tyrrheno uſque ad Adriaticum, inter Brutios ad Mer. & Salentinos ad Bor. in longum extenſa 82. M. P. dicta ab illis Græcis, qui poſt bellum Trojanum in Italiam venere. Ejus pars minor nunc in Calabria ulteriore, major in citeriore continetur. Sed aliorum deſcriptione ſub Græcia Magna Lucania, Meſſapia, & Brutii comprehendebantur, ubi nunc ſunt Calabria citerior, & ulterior, Baſilicata, pars auſtralis Principatus citerioris, Terra Bariana, & Terra Hydruntina, provinciæ Regni Neapolitani. Olim floruit potentiſſimis, & maximis urbibus, in quibus recenſentur Croton, Arpi, Thurium, Tarentum, &c. *Cic. 2. de Or.* & *4. Tuſc.*

Græcienſis, ſe, o. 3. quod ex Græcia venit. *Gell. l. 19. c. 10.* Offendimus eum cubantem in ſympodio Græcienſi.

Græcigĕna, æ, qui genere Græcus eſt. *Auguſtin. l. 18. de C. D. c. 18.* Blandiuntur Græcigenis, alienigenas perſequuntur.

Græciſſo, as, n. 1. Græcos imitor. *Plaut. Men. prol. v. 11.* Hoc argumentum græciſſat, tamen non atticiſſat.

Græcĭtas, atis, f. literatura Græcorum, & præcipue Græcus ſermo. *l. 3. Cod. Theodoſ. de ſtud. liberal.* &c.

Græcor, aris, d. 1. *bevere à Greci*, ἑλληνίζω, Græcos imitari, vel conviviis, & libidinibus operam dare, a Græcis, quod illi liberius ſe haberent in conviviis. Nam quandoque verba a moribus nationum trahuntur. *Hor. 2. ſer. ſat. 2. v. 11.* Vel ſi Romana fatiget militia aſſuetum græcari.

Græcoſtadium, ii, n. idem ac Græcoſtaſis. *Capitolin. in Pio, c. 8.* Græcoſtadium poſt incendium reſtitutum.

Græcoſtăſis, f. 3. γραικόστασις, Græcorum ſtatio, locus Romæ, ad dexteram Comitii, ubi nationum Legati, qui ad Senatum erant miſſi, ſubſiſtebant. *Var. l. 5. de L. L.* *Cic. l. 2. ad Q. Fr.* Deinde ejus operæ repente a Græcoſtaſi, & gradibus clamorem ſatis magnum ſuſtulerunt.

Græcŭlus, a, um, o. 1. 2. dim. a Græcus, & uſurpatur per contemptum. *Cic. 1. de Or.* Quid mihi nunc vos tanquam alicui Græculo otioſo, & loquaci, & fortaſſe docto, atque erudito quæſtiunculam, de qua meo arbitratu loquar, imponitis? ¶ *Græcula mala*, genus malorum, a regione, unde advecta ſunt. *Plin. l. 15. c. 14.* Sic Græculæ vites, apud *Col. l. 3. c. 2.* ¶ Græcula roſa foliis eſt ita convolutis, ut, niſi manibus cogantur, apertam roſam non oſtendant. *Plin. l. 21. c. 4.*

Græcus, a, um, adject. o. 1. 2. ἑλληνικός, quod ad Græcos ſpectat. *Cic. in Brut.* Qui maxime omnium nobilium Græcis literis ſtuduit. *Id. 3. Ver.* Fit invitatio, ut Græco more biberent. ¶ Græca roſa, λυχνίς, ſpecies roſæ, non niſi in humidis proveniens, nec unquam excedens quinque folia, violæ magnitudine, odore nullo. *Plin. l. 21. c. 4.* ¶ Græca fide mercari. V. Fides. ¶ Græcæ calendæ. V. Calendæ.

Grajugĕnæ, arum, m. 1. Græci. *Cic. 2. de nat. Deor. ex Pacuvio*, Grajugena de iſto aperit ipſa oratio. Adde *Virg. 3. Æn. v. 550.*

Grajus, a, um, adject. idem quod Græcus, vel ad Græcos pertinens. *Cic. Invent. l. 2. c. 23.* Graji de Grajis æternum inimicitiarum monumentum ſtatuerunt. *Horat. l. 2. od. 16.* Graja Camœna. *Nepos 23. c. 3.* Is hodie Grajus ſaltus appellatur.

Grallæ, rum, f. 1. *trampoli*, *crumpoli*, Ger. *ſtaltzen*, Gal. *echaſſes*, Hiſp. *zancos*, τὰ κωλοβαθρῶν βάθρα, ligneæ perticæ furculas habentes, quibus innituntur, qui iis incedunt, a *gradiendo*, unde *grada*, *gradulla*, *gralla*. Inventæ ſunt a pantomimis ad Panas, ſive Ægipanas repræſentandos, quorum exſucci pedes, ac crura non aliter melius repræſentari poterant, quam ligneis illis pedibus, ac cruribus grallatorum. *Feſt. Non. c. 2. n. 361.*

Grallātor, m. 3. κωλοβάθρης, qui grallis graditur. Speciatim grallatores pantomimi appellabantur, qui, ut Ægipanas in ſaltatione imitarentur, grallis incedebant. *Feſt. Plaut. Pœn. 3. 1. 27.* Vinceretis cervum curſu, vel grallatorem gradu.

Grallatorius, a, um, o. 1. 2. quod grallatoris proprium eſt, ut Grallatorius gradus. ideſt magnus, quales ſolent eſſe grallatorum. *Plaut. Amph. 4. 3. 32.* Sive grallatorius, ſive teſtudineus fuerit.

Gramen, inis, n. 3. *gramigna*, γρῶστις, ſeu ἄγρωστις, herba in genere, omne jumentorum pabulum, ſed in primis farrago. *Iſid. l. 17. c. 9.* dictum videtur quaſi germen. *Virgil. in Bucol.* Nulla neque amnem libavit quadrupes, nec graminis attigit herbam. *Liv. l. 1.* Fecialis ex arce graminis herbam puram attulit. *Martial. l. 9.* Sit in gramine ſlorco reclivis. ideſt, in floribus.

Gramiæ, vel glamæ, f. 1. γλάμαι, γλάμη, λήμη, lippitudo, ſeu pituita oculorum, quæ palpebras velut conglutinat, a Græcis vocibus allatis. *Feſt. Non. Plin. l. 25. c. 13.* Crethmos agrios gramias tollit oculorum impoſitus.

Graminĕus, a, um, o. 1. 2. *graminoſo*, *di gramigna*, χλοώδης, quod ex gramine factum eſt. *Virg. 12. Æn. v. 118.* Graminea ara. *Gel. l. 5. c. 6.* Obſidionalis corona eſt, quam ii, qui liberati ſunt obſidione, dant ei duci, qui liberavit: ea corona graminea eſt, obſervarique ſolitum, ut fieret e gramine, quod in eo loco generatum eſſet, intra quem clauſi erant, qui obſidebantur.

Gra-

Graminōſus, o. 1. 2. *pieno di gramigna*, γραμώδης, plenus gramine. *Col. in præf. l. 1.* Quid ſylveſter ager, quid humidus, & graminoſus, quid ſiccus, & ſpurcus reculaṙet.

Gramiōſus, vel gramoſus, a. 1. 2. γλάμων, qui gramis laborat. *Cæcil. apud Non. c. 2. n. 380.* Gramioſis oculis ipſa, atratis dentibus.

Grammateus, i, m. 2. γραμματεύς, ſcriba, arcanorum particeps, notarius, qui rationes publicas in tabulis ſcribit. *Apul. l. 11. A. A.* Tum ex his unus, quem cuncti grammatea dicebant.

Grammatias, m. 1. πολύγραμμος, gemma, al. polygrammos, ex jaſpidum genere, ſimilis ſmaragdo, per tranſverſum linea alba præcincta, quæ ab Orientalibus populis pro amuleto geſtari ſolet. *Plin. l. 37. c. 9.*

Grammatica, æ, vel Grammatice, es, f. 1. *Gramatica*, γραμματική, eſt ars emendate loquendi, & ſcribendi, ideſt ſine ſolœciſmis, barbariſmis, erroribus pronuntiationis, & orthographiæ, & aliis vitiis orationis barbaræ, obſcuræ, inornatæ, a γράμμα, *litera*. Voſſii ſententia Grammatica a *literis* dicta eſt, quia veteribus eo nomine cenſebatur γραμματιστική, hoc eſt ars legendi, ſcribendique. Sero enim præcepta recte loquendi obſervata, inque artem congeſta ſunt. *Cic. 3. Fin. c. 2.* Quamquam ea verba, quibus ex inſtituto veterum utimur pro Latinis, ut ipſa Philoſophia, ut Rhetorica, Dialectica, Grammatica, Geometria, Muſica, quanquam latine ea dici poterant, tamen, quoniam uſu percepta ſunt, noſtra ducamus. *Quintil. l. 2. c. 1.* Et Grammatice, quam in Latinum transferentes Literaturam vocaverunt.

Grammatica, orum, n. 2. res grammaticæ, ſtudium literarum. *Cic. 1. de Or.* In Grammaticis Poetarum pertractatio, hiſtoriarum cognitio, &c.

Grammaticālis, le, adject. *gramaticale*, ad grammaticam ſpectans, ut Grammaticales figuræ, *Sidon. l. 7. epiſt. 9.*

Grammaticalĭter, adverb. *gramaticalmente*, more Grammaticorum. *Trebell. Poll. in Regilliano*: Cœpit quaſi grammaticaliter declinare.

Grammatice, f. 1. γραμματική, nomen Græcæ Tragœdiæ, quam argumento ex literis ducto Callias Athenienſis ſcripſit. *Athen. in X. Caſ. Scalig. l. 1. de re Poet. c. 8.*

Grammatice, adv. *gramaticalmente*, γραμματικῶς, more Grammaticorum, vel ex regulis Grammaticæ. Grammatice loqui, eſt, ubi cura ſermonis vitium non admittitur, Latine loqui, ubi elocutione & numero elucescit oratio. *Quintil. lib. 1. cap. 6.* Quare mihi non invenuſte dici videtur, aliud eſſe Latine, aliud Grammatice loqui.

Grammaticomaſtix, igis, m. flagrum, ſeu flagellum Grammaticorum. Legitur inter titulos *Idyll. 12. apud Auſon.*

Grammatĭcus, ci, m. 2. γραμματικός, qui Grammaticam docet. *Cic. 2. Tuſc.* Ut enim ſi Grammaticum ſe profeſſus quiſpiam barbare loquatur. ¶ Grammatici, olim Literati, vulgo appellantur, qui aliquid diligenter, & acute ſcribere poſſunt, aut dicere: ſed proprie dicti ſunt viri eruditiſſimi, atque elegantiſſimi, non qui Grammaticam docerent, ſed qui Poetas, Hiſtoricos, Oratores interpretarentur, ut Donatus, Feſtus, Nonius, Aſconius, & alii, qui fabularum Græciæ, Antiquitatum Romanarum, legum, omnium denique rerum cognitione & ſcientia præſtiterunt. Dicti Grammatici fuere, quod in Poetis, & aliis verba obſcura explicarent. Iidem *Critici* vocabantur, a κρίνω, *judico*, quod de omni genere ſcriptorum judicarent. *Suet. de Cl. Grammat. Cic. 1. de Div.* Sunt enim harum rerum explanatores, ut Grammatici Poetarum. ¶ Differunt a *Grammatiſtis*, ſeu *Literatoribus*. Nam *Grammatici*, ſeu *Literati* abſolute, & perfecte docti erant, *Grammatiſtæ*, ſeu *Literatores* tenuiter eruditi erant, & in malam partem appellabantur.

Grammatĭcus, a, um, o. 1. 2. *Gramatico*, γραμματικός, quod ad Grammaticam pertinet, ut Figuræ Grammaticæ, Grammaticus ſtylus, Grammatica oratio, ars Grammatica. *Auct. ad Her. l. 4.* Hæc qua ratione vitare poſſimus, in arte Grammatica dilucide diſcemus. *Horat. l. 1. epiſt. 19. v. 40.* Grammaticæ tribus. h. e. multitudo Grammaticorum.

Grammatiſta, æ, m. 1. γραμματιστής, qui mediocriter grammatica eſt eruditus. *Sueton. de Illuſtr. Grammatic. c. 4.* Grammaticum abſolute, Grammatiſtam mediocriter doctum putant.

Grammatophylacium, cii, n. 2. *Cancellaria*, γραμματοφυλάκιον, tabularium, locus, ubi tabulæ, & inſtrumenta publica aſſervantur, a γράμματα, *litera*, & φυλάσσω, *cuſtodio*. *Ulp. Dig. 48. 19. 9.* Archio forte, vel Grammatophylacio.

Grammĭcus, a, um, adject. linearis, a γραμμή, *linea*, ut deformationes grammicæ, h. e. deſignationes, quæ per lineas fiunt. *Vitr. præfat. l. 3. Id. l. 9. c. 1.* Grammicis rationibus explicare.

Granarium, rii, n. 2. *granaio*, מגזרה, Ger. *kornhauſſ*, Gal. *grenier*, Hiſp. *granero*, *trox*, σιτοβολεῖον, locus in horreis ſervandis ſeminum granis paratus, vel in quo grana frugum reponuntur, quod aliqui *horreum* ab hordeo, alii *farreum* a farre vocant. *Var. 1. de R. R. c. 57.* Triticum condi oportet in granaria ſublimia. *Perſ. ſat. 5. v. 110.* Jam nunc granaria laxes.

Granātim, adverb. per grana. *Apul. 6. Met.* Acervum granatim digerere.

Granātum, ti, n. 2. *pomo granato*, רמון, Ger. *granatapfel*, Gal. *grenade*, Hiſp. *granada*, *o granado*, ῥοιά, malum Punicum. *Plin. l. 20. c. 14.* Singultus, & vomitus ſiſtit cum ſucco granati.

Granātus, a, um, o. 1. 2. *granato*, *che ha molti grani*, Ger. *das vill korn hat*, Gal. *grené*, Hiſp. *granado*, κοκκώδης, quod abundat granis. *Colum. l. 12. c. 41.* Et integra mala dulcia granata, quæ Punica vocantur.

Granātus, us, ui, m. *Cato de R. R. c. 60.* Granatui videto uti ſatis viciæ ſeras. h. e. non modo ſeras ut viride pabulum jumentorum ſecetur, ſed & ut ad granum, & frugem perveniat. *Turneb. l. 6. Adverſ. c. 23.*

Grandævĭtas, atis, f. *età provetta*, Ger. *alter*, Gal. *vieilleſſe*, Hiſp. *viejez*, γηραιότης, ætas provectior. *Acc. apud Non.* Nec quia nec vos, nec ille impune irriderer meam grandævitatem.

Grandævus, a, um, o. 1. 2. *di molta età*, זקן, Ger. *alt*, Gal. *fort agé*, Hiſ. *muy viejo*, *grande de edad*, γεραιός, quod eſt grandis ævi, ſeu provectioris ætatis. *Virg. 1. Æn. v. 125.* Grandævus Aletes. *Ovid. 7. Met. v. 160.* Grandævi patres.

Grandeſco, is, n. 3. *creſcere*, *divenir grande*, גדל, Ger. *groſſwerden*, Gal. *devenir grand*, *croître*, Hiſp. *hazerſe grande*, μεγαλύνομαι, creſco, grandis fio. *Cic. 1. de Div.* Lenticula tripici ſolita grandeſcere fœtu.

Grandiculus, a, um, adject. diminut. a grandis, *grandetto*. *Plaut. Pœn. 4. 2. 35.* Grandiculi globi.

Grandĭfer, a, um, adject. grandis, vel grandia ferens. *Nazar. Paneg. Conſtant. c. 3.* Facta jam grandifera, maximorumque fructuum matura perceptio.

Grandifĭcus, a, um, adject. grandifer. *Ammian. l. 18. c. 15.* (al. c. 6.) Grumbates rex, ætate quidem media, rugoſiſque membris, ſed mente quadam grandifica, multiſque victoriarum inſignibus nobilis.

Grandigro, as, n. 1. grandi gradu eo, apud vet. *Plaut. Truc. 2. 2. 31.* Abire hinc ni propere grandigras. Adde *Lucret.* & *Plin.* Ita Lexicographi plerique: ſed legendum eſt: *Abire hinc ni properas grandi gradu*.

Grandilŏquus, o. 1. 2. *che ragiona di coſe grandi*, μεγαλόφθογγος, eloquens, qui cum quadam verborum magnificentia loquitur, grandi, & ſublimi dicendi genere utitur. *Cic. in Orat. c. 5.* Nam & grandiloqui, ut ita dicam, fuerunt, cum ampla & ſententiarum gravitate, & majeſtate verborum.

Grandĭnat, abat, imp. 1. *grandinare*, *cadere grandine*, verb. imperſ. *Senec. l. 4. Quæſt. Nat. c. 4.* Quæritur, quare hyeme ningat, non grandinet.

Grandinĕus, a, um, adject. grandinoſus. *Alcim. l. 3. v. 329.* Grandineos pavidis fuderunt nubila nimbos.

Grandinōſus, o. 1. 2. *tempeſtoſo*, *che abbonda di tempeſta*, Ger. *zu dem hagel geneiget*, Gal. *qui grele ſouvent*, Hiſ. *el que abunda de granizo*, χαλαζώδης, quod abundat grandine. *Col. l. 3. c. 1.* Siccam, vel roſidam, grandinoſam, ventoſamque.

Grandio, is, a. 4. *aggrandire*, αὐξάνω, grandem facio. *Plaut. Aul. 1. 1. 10.* Illum tibi ego grandibo gradum. h. e. faciam, ut majora gradiendo ſpatia facias. *Cato R. R. c. 141.* Mars Pater, frumenta, vineta, virgultaque grandiri ſinas.

Grandis, de, o. 3. *grande*, גדול, Ger. *groſſ*, Gal. *grand*, Hiſ. *grande*, μεγάλος, magnus; & proprie de ſegetibus dicitur: tranſlate autem de aliis rebus. *Macrob. l. 5. c. 20.* Hyberno pulvere, verno luto, grandia farra Camille metes. *Cic. pro Cluent.* Reliquit hunc annos XV. natum, grandem autem, & nubilem filiam. *Id. pro Rab.* Is Regi Alexandrino grandem pecuniam credidit. *Id. ad Att.* Ad Hircium dederam epiſtolam ſane grandem. *Id. in Verr.* Hydria præclaro opere, grandi pondere. ¶ Cum ad ætatem refertur, ſæpe abl. *natu* additur. *Cic. pro Roſc. Com.* Ordine Senatores, ætate grandes natu. *di età avanzata*, *non però vecchi*. Adde *l. 1. de Invent. c. 25.* ¶ Tranſlate dicitur de elatiore dicendi genere. *Cic. in Brut.* Fuit Sulpitius vel maxime omnium grandis, &, ut ita dicam, tragicus Orator. ¶ Comp. grandior, ſup. grandiſſimus. *Cic. in Ver.* In qua baſi grandioribus literis P. Africani nomen erat inciſum. *Plin. l. 15. c. 3.* Grandiſſimæ olivæ.

Grandiſcapius, a, um, adject. ſcapum grandem habens. *Senec. epiſt. 86.* Arbores, ut ita dicam, grandiſcapiæ. Paulo ante dixerat: magnarum arborum truncos cum ſcapo ſuo transferri.

Grandiſŏnus, a, um, adject. qui grandem ſonum dedit. *Sedul. l. 1. v. 2.* Figmenta grandiſonis pompare modis.

Grandĭtas, tis, f. *grandezza*, גדל, Ger. *groeſſe*, Gal. *grandeur*, Hiſp. *grandeza*, μέγεθος, magnitudo. *Cic. in Brut. c. 31.* Idque apparet ex genere, & granditate verborum. *Siſenna l. 4. Hiſtor.* Neque ætatis granditatem, neque ordinis honeſtatem, aut dignitatem ſibi eſſe excuſationi.

Grandĭter, adv. *grandemente*, μεγάλως, ample, excelſe. *Sidon. l. 7. epiſt. 2.* Pater iſtius granditer frugi. Et *epiſt. 4.* Illud mihi inter maxima granditer cordi eſt. *Ovid. Heroid. ep. 15. v. 29.* Nec plus Alcæus conſors patriæque, lyræque Laudis habet, quamvis grandius ille ſonet.

Grandiuſcŭlus, a, um, o. 1. 2. *grandetto*, *grandicello*, dim. a grandis, *Ter. Andr. 4. 5. 19.* Nam fere grandiuſcula profecta eſt illinc.

Grando, inis, f. *tempeſta*, *grandine*, ברד, Ger. *hagel*, Gal. *grêle*, Hiſp. *granizo*, χάλαζα, pluvia in aere congelata. *Cic. 3. de Nat. Deor.* Nec, ſi uredo, aut grando quidpiam nocuit. *Virg. 1. Georg. v. 449.* Crepitans ſalit horrida grando.

Grane, es, Nymphæ nomen. *Ovid. 6. Faſt. v. 107.* Inde ſata eſt Nymphe: Granen dixere priores.

Granĕa, æ, f. *Cato R. R. c. 86.* Graneam triticeam facere. *Hieronym. in Paralipom.* ſcribit, hoc nomine ſignificari cibum e primitiis ſpicarum, & granis toſtis.

Grani, orum, m. 2. *Salmaſius in Solin.* ait eſſe capillos ſparſos, & diſcriminatos, qui in fine criſpati granorum figuram exhibent. *Iſid. l. 19. Orig. c. 23.* ut Germanis cirros, ita Gothis granos tribuit. ¶ Latina auctoritate hactenus caret.

Granĭcus, m. 2. *Granico*, *Lazzara*, fl. Troadis, ſeu Phrygiæ minoris, qui ex Ida M. in Propontidem influit inter Parium, & Lampſacum, al. medius inter Cyzicum ad Or. & Lampſacum ad Occ. ¶ Item flu. Myſiæ, juxta quem Alexander Perſas vicit. *Juſtin. l. 2.* ¶ Hoc nomen *Ovidio* reſtituit Heinſius *l. 11. Met. v. 763.* Fertur Alexirhoe Granico nata bicorni.

Granĭfer, a, um, o. 1. 2. ferens granum. *Ovid. 7. Met. v. 638. de formicis.* Graniferumque agmen ſubjectis ſpargere in arvis.

Granōſus, a, um, o. 1. 2. *granoſo*, κοκκώδης, quod intus habet grana. *Plin. l. 21. c. 31.* Cui acini coccinei, granoſi folliculi.

Granum, n. 2. *grano*, *granello*, גרגר, Ger. *korn*, Gal. *grain*, Hiſp. *grano*, κόκκος, proprie ſemen frugum dicitur, ut tritici, hordei, & hujuſmodi. *Var. l. 1. de R. R. c. 48.* deducit a gerendo, quia ſeritur, ut ſpica gerat frumentum. *Cic. 1. de Div.* Midæ illi Phrygio, cum puer eſſet, dormienti formicæ in os tritici grana congeſſerunt. ¶ Granum etiam generaliter dicitur pro omni eo, quod minutum eſt, & ſimilitudinem aliquam habet cum grano frumenti. Unde & mali Punici acinos grana, ipſumque malum granatum dicimus. Fructus quoque cocci, quo panni tinguntur, granum dicitur, quod quia copioſiſſime naſcitur in Bætica provincia, factum eſt, ut ea regio ab eo *Granata* dicatur. ¶ De acinis uvæ uſurpat *Ovid. 4. Triſt. el. 6. v. 10.*

Graphiarium, rii, n. 2. *pennaiolo*, קסת, Ger. *ſchreibzeug*, Gal. *ecritoire*, Hiſp. *caxada eſcrivanias*, γραφιοθήκη, theca, in qua ſtyli reponebantur, quibus & ſcribere ſimul, & pingere ſolebant, antequam penicilli, & colores invenirentur, a γραφεῖον, *ſtylus*. *Martial. l. 14. ep. 21.* Hæc tibi erunt armata ſuo graphiaria ferro.

Graphiarius, a, um, adject. ut graphiaria theca, *pennaiuolo*, graphiarium. *Sueton. Aug. c. 32.* & *Claud. c. 35.*

Graphĭce, es, f. 1. γραφική, ars pingendi, quæ Pictura Latinis dicitur. *Plin. l. 35. c. 10.* Ut pueri ingenui ante omnia graphicen, hoc eſt, picturam, in buxo docerentur. Al. leg. *Diagraphicen*.

Graphĭce, adv. *politamente*, Ger. *zierlich*, Gal. *naïvement*, *fort bien*, Hiſp. *lindamente*, γραφικῶς, egregie, eleganter, polite. *Plaut. Perſ. 2. 5. 5.* Hunc ego graphice facetus ſiam. *Id. Trinum. 3. 3. 38.* Is homo exornetur graphice in peregrinum modum.

Graphĭcus, a, um, o. 1. 2. *perfetto*, *Ger. ein wolgeſtalter menſch andem nichts vergeſſen iſt*, Gal. *bien*, & *naïvement fait*, Hiſp. *bien*, *y perfetamente hecho*, *o compueſto*, γραφικός, ſcitus, & elegans, perfectus, abſolutus, ad unguem factus, a γράφω, quæ pingere notat, quaſi pictoris manu expolitus, quia picta ſunt elegantiora nativis. *Plaut. Epid. 3. 3. 20.* Næ tu habes ſervum graphicum, & quantivis pretii, ſi ſervat fidem. *Id. Trinum. 4. 3. 17.* Fur graphicus. *Vitruv. l. 4. c. 4.* Graphicoteram aſpectu efficient delectationem.

Graphis, dis, f. γραφίς, penicillus pictorum, a γράφω, quæ pingere notat, item lineandi peritia. *Vitr. l. 1. c. 1.* Architectum oportet graphidos ſcientiam habere. ¶ Item, ut aliqui volunt, ipſa delineatio, ſeu primus linearum ductus, *diſegno*, *abbozzamento*, Ger. *entwerffung*, Gall. *crayon*, Hiſp. *debuxo*, γραφή. *Plin. l. 35. c. 10.* Graphidis veſtigia extant in tabulis, ac membranis, ex quibus proficere dicuntur artifices.

Graphium, ii, n. 2. *ſtilo*, Ger. *ein griffel*, Gal. *pinceau*, Hiſ. *punçon*, γραφεῖον, ſtylus ferreus, quo veteres in cereis tabulis ſolebant ſcribere, a γράφω, quæ ſcribere ſignificat. V. Stylus. *Ovid. 1. Amor. el. 11. v. 23.* Quid digitis opus eſt graphium laſſare tenendo? *Sueton. Cæſ. c. 82.* Caſſii brachium graphio trajecit.

Graſſatio, f. 3. *aſſaſſinamento*, גזל, Ger. *das rauben*, Gal. *detrouſſement*, *briganderie*, Hiſp. *ſalteamiento*, λωποδυσία, actus graſſandi. *Plin. l. 3. c. 22.* Nocturnis graſſationibus converberatam faciem illinens ſibi cum thure, ceraque.

Graſſātor, oris, m. 3. *malandrino*, *ladrone*, *aſſaſſino da ſtrada*, Ger. *rauber*, Gal. *brigand*, *guetteur de chemins*, Hiſ. *ſalteador*, λωποδύτης, proprie dicitur, qui urbis vicos obſident obvios aut veſtibus, aut pecunia ſpoliat, a graſſor. *Suet. in Aug. c. 32.* Igitur graſſatores diſpoſitis per opportuna loca ſtationibus inhibuit. ¶ Sed generatim dicitur de quocunque viarum obſeſſore ſive in urbe, ſive extra urbem. *Cic. de Fato.* Hoc enim modo viator quoque bene veſtitus cauſa foret, cur a graſſatore ſpoliaretur. ¶ Olim ſumebatur pro adulatore, quod paraſiti, atque adulatores per plateas otioſi graſſarentur; ideſt deambularent, alienum ſectantes cibum. Hinc poetæ quoque graſſatorum nomine notati fuere, quod & ipſi otioſe verſibus operam dantes fere hac in re peccarent. *Cato in Carmine de moribus, apud Gell. l. 11. c. 2.* Poeticæ artis honos non erat: ſi quis in ea re ſtudebat, aut ſe ſe ad convivia applicabat, graſſator vocabatur.

Graſſatūra, æ, f. idem, ac graſſatio. *Suet. in Tib. c. 37.* In primis tuendæ pacis a graſſaturis, & latrociniis, ſeditionumque licentia curam habuit.

Graſſor, aris, atus ſum, d. 1. eſt cum impetu, & vehementia, & pleno gradu incedere, ambulare, freq. a *gradior*. *Sall. in Jug. c. 1.* Quibus ubique ad gloriam virtutis via graſſatur. *Titin. Veliterna, apud Non.* Sine eam pedibus graſſari. *Liv. l. 3.* Se jure graſſari, non vi. hoc eſt, jure procedere. *Id. l. 10. c. 14.* Conſilio graſſandum, ſi nihil vires juvant. ¶ Sæpius in deteriorem partem accipitur pro vias obſidere, & obvios injuriæ opportunos adoriri, eos veſtibus, pecunia, & alia quavis re ſpoliare, *aſſaſſinare*, *aſſaltare*, גזל, Ger. *rauben*, Gal. *brigander*, *detrouſer*, Hiſp. *ſaltear*, *acometer*, λωποδυτεῖν. *Liv. l. 2.* Trecenti conjuravimus principes juventutis Romanæ, ut in te hac via graſ-

graſſaremur. ¶ A veteribus uſurpabatur pro adulari. Nam paraſiti, atque adulatores per plateas otioſi alienum ſectantes cibum gradiebantur. V. *Graſſator*. Hinc graſſari obſequio, apud *Horat. l. 2. ſat. 5.* hoc eſt obſequiis & adulationibus alicujus gratiam captare. Ejus verba ſunt: Stes capite obſtipo, multum ſimilis metuenti, Obſequio graſſare &c.

Gratabundus, o. t. 2. gratulabundus. *Tac. l. 1. hiſt. c. 18.* Et proximi militum gratabundi reſpondent. Ita Lexicographi plerique. At plerumque Taciti editiones, atque optimæ habent *grata auditu*.

Gratanter, adverb. lubenter, gratulando. *Capitolin. in Macrin. c. 9.* Senatus gratanter accepit. *Id. in Maxim. c. 14.* Miſit literas, quæ gratanter acceptæ ſunt. Adde *Ammian. l. 17. c. 6.* & *Aurel. Vict. Epit. in Nerva*, &c.

Gratatorius, a, um, adject. gratulatorius. *Sidon. l. 5. epiſt. 16.* Ampliatos proſapiæ tuæ titulos ego feſtinus gratatoriis apicibus inſcripſi.

Grate, adv. *gratamente*, Ger. *danckbarlich*, Gal. *avec reconnoiſſance*, Hiſp. *gratamente*, ἀχαρίστως, jucunde. *Cic. 1. Fin.* Nam & præterita grate meminerunt. ¶ Item animo grato. *Cic. pro Planc. c. 41.* Confiteatque aliquando, quod faciam, me grate, & pie facere. ¶ Superlat. gratiſſime. *Macrob. l. 7. Saturn. c. 2.* Pericula præterita qui evaſit, gratiſſime provocatur. *Plin. l. 7. c. ult.* Id munus gratiſſime acceptum eſt. ¶ Comparat. *gratius*. *Cic. 2. de Or.* Themiſtocles reſpondit, gratius ſibi illum eſſe facturum, ſi, &c.

Grateolens, entis, adject. *chi ha grato odore*. *Apul. de Mundo:* Civitas ſpirans odoribus, & grateolentibus cœnis.

Grates, f. 3. χάριτες, gratiæ quæ pro accepto beneficio referuntur. *Cic. in Somn. Scip. c. 1.* Grates tibi ago, ſumme Sol. *Curt. l. 5. c. 13.* Dignas tibi grates referre nequeo: at referat Alexander. *Tacit. Annal. 1. c. 69.* Grates, & laudes habere legionibus reverſis. Adde *Virg. Æn. 1. v. 604.* & alibi. ¶ Falſum autem eſt quod plerique Lexicographi notant, in ſolo nominat. & accuſ. pluralis hoc nomen uſurpari. Nam *Tacit. Ann. 12. c. 37.* Agrippinam laudibus, gratibuſque venerati ſunt.

Gratia, æ, f. 1. *grazia*, חן, Ger. *danck*, Gal. *grace*, Hiſp. *gracia*, χάρις, venuſtas, a *gratus*. Gratia enim eſt, quæ gratos, & amabiles facit. Frequentiſſime ſumitur pro favore, amore, benevolentia, & quidem paſſive. *Cic. pro Planc.* Summum in Præfectura florentiſſima gradum tenuerint & dignitatis, & gratiæ. *Id. pro Sex. Roſc.* Gratia, atque hoſpitiis hominum nobiliſſimorum florebat. *Id. pro Leg. Man.* Neque quo Cn. Pompeji gratiam mihi per hanc cauſam conciliari putem. *Id. pro Mur.* L. Murænæ provincia multas bonas gratias cum optima exiſtimatione attulit. ¶ Sæpe etiam active accipitur pro benevolentia, qua quis diligit. *Cic. 1. de nat. Deor.* Deinde, ſi maxime talis eſt Deus, ut nulla gratia, nulla hominum caritate teneatur. Hinc *recipere in gratiam* eum dicimur, qui vult nobis reconciliari, cum aliquando inimicus fuerit. *Cic. pro Rab.* Quem enim ex tantis inimicitiis receptum in gratiam ſummo ſtudio defenderim. ¶ Sæpe pro mutua amicitia, benevolentia, concordia. *Cic. 8. Fam.* Nam mihi cum hominibus his & gratia, & neceſſitudo eſt. ¶ *Gratiam inire*, eſt amicitiam alicujus ſibi conciliare, *mettersi in grazia d'alcuno*, & conſtruitur vel abſolute, vel cum ablat. & præpoſ. *a*, *ab*, *cum*, vel cum accuſ. & præpoſ. *apud*, *ad*. *Cic. Att. l. 1.* Craſſum inire eam gratiam, quam ipſe prætermiſiſſet. *Id. 3. Ver.* Ut idem Pompejus non ab homine ſolum, ſed etiam a provincia tota ſe hujus abſolutione inire gratiam arbitraretur. *Id. Att. l. 7. ep. 9.* Jam cum bonis omnibus ſummam ineat gratiam. Al. leg. *a bonis omnibus*. *Liv. de B. Pun.* Gratiam magnam apud Annibalem inituros. *Id. l. 33. c. 45.* Quantam eo facto ad plebem interat gratiam. ¶ *Redire in gratiam*, eſt reconciliari. *Cic. Att. l. 1.* Cum Luccejo in gratiam redi. *Id. 3. Fam.* Cum vero reditum noſtrum in gratiam uterque expetiſſet. ¶ *Gratiam alicujus ſequi*, eſt alicujus amicitiam ambitioſius captare, vel ambire. *Caſ.* In Cæſarem reſpiciant, atque ejus gratiam ſequantur. ¶ Dicimus etiam *mala gratia*, pro offenſione, acerbitate. *Cic. in Piſon.* Nulla Senatus mala gratia comitiorum ratione privavi. *Ter. Phorm.* Sic hæc potius cum bona ut componantur gratia, quam cum mala. ¶ Interdum gratia ſumi videtur pro auctoritate, vel quodam gradu auctoritatis, qui favore, & plauſu acquiſitus eſt. *Cic. 14. Fam.* Omnia quæ potui in hac ſumma gratia tua ac potentia a te impetrare. ¶ Gratia etiam beneficium ſignificat. *Cic. 2. Fam.* Nulla eſt gratia, quam vel non capere animus meus, vel in accipiendo, vel remunerando, cumulandoque illuſtrare poſſit. ¶ Accipitur etiam pro animo grato, & voluntate reddendi beneficii. *Cic. pro Planc.* Meritam Diis immortalibus gratiam juſtis honoribus, & memori mente perſolvunt. *Id. 3. Fin.* Scribit ipſe mihi, te ſibi gratias debere. *Ter. Andr.* Poſtulare, id gratiæ apponi ſibi. *h. e.* ut ſibi gratia habeatur. ¶ *Habere gratiam*, vel gratias, pertinet ad animum, & ſignificat memorem accepti beneficii mentem, animumque habere, & gratificandi voluntatem. *Cic. 1. Fam.* Quare habeo gratiam Trebatio familiari noſtro. *Ter. Andr. 4. 5. 31.* Diis pol habeo gratias. ¶ *Agere gratias*, ſemper num. plur. eſt verbis oſtendere, nobis aliquid fuiſſe gratum, vel beneficium verbis exornare, *ringraziare*. *Cic. 4. Catil.* Mihi gratias egiſtis ſingularibus verbis. ¶ *Referre gratiam*, eſt facto aliquo acceptum beneficium remetiri, ſeu compenſare. *Cic. 2. Off. c. 20.* Gratiam autem & qui retulerit, habere, & qui habeat, retuliſſe. ¶ Accipitur *Referre gratiam* etiam in malam partem, pro injuriam injuria compenſare. *Ter. Eun. 2. 3. 93.* Nunc referam gratiam, atque eas itidem fallam. ¶ *Eſt gratia*, ſignificat ago gratias. *Plaut. Men.* Tibi gratia eſt. ¶ Nonnunquam gratia capitur pro indulgentia, venia. Hinc *Facere gratiam* eſt ex jure ſtrictiore aliquid imminuere, vel remittere aliquid, quod ſibi debeatur, ex. gr. *Facere gratiam juriſjurandi*, eſt juſjurandum remittere. *Liv. l. 3.* Omnium tibi, quæ impie, nefarieque per biennium alia ſuper alia es auſus, gratiam tibi facio. *Plaut. Rud.* Juriſjurandi, volo, gratiam facias. ¶ Utimur etiam gratia pro cauſa, ut Animi gratia, ludi gratia, &c. *Ter. And. 2. 6.* Et ea me hic reſtitiſſe gratia. *Cic. pro Cal.* Quæ accuſatores deformandi hujus cauſa, detrahendæ, ſpoliandæque dignitatis gratia dixerunt. ¶ Item pro elegantia, pulchritudine, ſuavitate. *Ovid. 3. de Ar. aman. v. 400.* Non erit ignotæ gratia magna lyræ. *Apul. l. 2. A. A.* Ampli calices variæ quidem gratiæ, ſed pretioſitatis unius. Sic gratia cutis, gratia villæ, gratia corporis, ciborum, odoris, &c. legitur apud *Plin. utrumque*. ¶ Ablat. plur. *Gratiis* peculiarem habet ſignificationem. V. ſuo loco.

Gratiæ, f. 1. χάριτες, Deæ pulchritudinis, fil. Herebi, & Noctis. *Cic. 3. de nat. Deor.* Sed alii tradunt, filias fuiſſe Jovis, & Autonoes, alii Jovis, & Eurynomes, alii Liberi Patris, & Veneris. ¶ Dictæ ſunt a *gratia*, ideſt, ab ea gratiæ notione, qua pro venuſtate, ac lepore accipitur. Græce dicuntur χάριτες, a χαίρειν, quod a χαρα, *gaudium*. ¶ Gratiæ Deæ ſunt, quæ beneficentiæ præſunt. Tres eſſe finguntur, quod una beneficium det, altera accipiat, tertia reddat: *dare* autem, *accipere*, & *referre* tres actus ſunt inter ſe diſtincti. Ex his una *Aglaie* nominatur, ab ἀγλαια, *ſplendor*, quia ſplendide, & magnifice præſtandum eſt beneficium, altera *Thalia*, a θαλια, *germen*, ramus virens, quia beneficii memoria ſemper virere debet, & nunquam marceſcere: tertia *Euphroſyne*, ab εὐφροσύνη, *lætitia*, quia & in accipiendo, & in dando beneficio lætari, & delectari congruum eſt. Harum una averſa pingitur, duæ ad nos converſæ, quia pro accepto beneficio duplicem gratiam rependi oportet. Virgines ſunt, quia pura beneficia eſſe debent, ſine ſpe retributionis, ſeu quia nihil turpe rogare licet. Nudæ, quod beneficia inter amicos minime decet eſſe fucata. Juvenes, quia beneficii accepti memoria ſeneſcere non debet, ſed perpetuo virere. Hilares, & ridentes, quod hilariter beneficium dandum eſt. Connexæ, quia perpetuum debet eſſe benevolentiæ fœdus, & quia beneficium ſemper beneficium parit. In Acidalio Orchomeni fonte lavantur, qui dictus eſt ab ἀκηδής, nullam curam gerens, quod ab α, part. priv. & κῆδος, *cura*, quia conterens oblivaſci beneficii dati debet, vel certe curam omnem abjicere de remuneratione. *Horat. l. 1. od. 30.* Solutis Gratiæ zonis. V. *Senec. l. 1. Benef. c. 3.*

Gratianus, a, um, adject. ut Gratiana vaſa, apud *Martial. l. 4. epigr. 39.* & *Plin. l. 33. c. 11.* a Gratio, vel Gratiano artifice denominata.

Gratificatio, onis, f. 3. χαριςμα, actus gratificandi, *piacere*, *il far coſa grata*. *Cic. de Leg. Agrar. 3. c. 3.* Conjungitur impudens gratificatio cum acerba injuria.

Gratificor, aris, d. 1. *gratificare*, *far coſa grata*, חנן, Ger. *ein dienſt thun*, Gal. *faire plaiſir*, *grace*, *au gre*, Hiſ. *gratificar*, χαρίζομαι, rem gratam facio. *Cic. 1. Fam.* Quod Pompejo ſe gratificari putant. ¶ Reperitur etiam cum accuſ. item cum accuſ. & dat. *Cic. in Tuſc.* Neque concupita præbendo perverſam gratiam gratificans. *Id. l. 1. Fam.* Cur enim tibi hoc non gratificer, neſcio. *Sall. in Jug. c. 3.* Potentiæ paucorum decus, atque libertatem ſuam gratificari. h. e. gratificando aliis decus, & libertatem tuam prodigere. ¶ Et cum ablat. & præpoſit. *pro*. *Liv. l. 21. c. 9.* Ut præpararent ſuorum animos, ne quid altera pars gratificari pro Romanis poſſet. ¶ Dicimus etiam gratificari alicui de re aliqua. *Cic. 5. Fin. c. 15* De eo, quod ipſis ſuperat, aliis gratificari volunt. ¶ Et gratificari aliquid alicui, apud *Plin. l. 34. c. 6.* pro gratis donare.

Gratiis, ablat. plur. a gratia ſæpe adverbii more uſurpatur, præſertim a *Plaut.*, & *Terentio*, & ſignificat idem quod gratis. *Ter. Phorm. 3. 2. 15.* Ut phaleratis dictis ducas me, & meam ductes gratiis. *Id. Adelph. 4. 7. 26.* Aliquo abjicienda eſt, ſi non pretio, gratiis. *Plaut. Pœn. 4. 2. 47.* Neque triobolum ullum amicæ das, & ductas gratiis.

Gratilla, æ, f. ſpecies libi, apud *Arnob. l. 7.*

Gratiŏla, læ, f. diminut. a gratia. *Diomed. Gramm. l. 1. c. ult. de Nom.*

Gratiōſe, adverb. *graziosamente*, Ger. *mit gunſt*, Gal. *gracieuſement*, Hiſp. *graciosamente*, χαριέντως, cum gratia. *Ulp. l. 7. §. 2. ff. de admin. & peric. tut.* Si neque ſordide, neque gratioſe, ſed non bonam conditionem elegerint. *Aſcon. Ped. in Verrin. de Præf. Urb.* Hoc fecit gratioſius in Decumanos.

Gratioſitas, atis, f. gratia, *grazioſità*. *Tertul. l. 1. adv. Marc. c. 9.* Naturalem novitatis gratioſitatem volui repercutere.

Gratiōſus, a, um, o. 1. 2. *grato*, *amato*, *che ha molte amicizie*, חנון, Germ. *gunſtreich*, Gall. *gratieux*, *agreable*, Hiſp. *gracioſo*, ἐπίχαρις, qui gratia apud omnes plurimum valet, vel qui omnium gratiam, & favorem ſibi facile conciliat. *Cic. pro Planc.* Semper fuerunt viri boni, qui apud tribules ſuos gratioſi eſſe vellent. *Id. Ver. 6. c. 20.* Homini honeſto, ſed non gratioſiori, quam Cn. Calidius eſt. *Id. pro Quint. c. 1.* Cum adverſario gratioſiſſimo contendere. ¶ Aliquando, ſed rarius, ſignificat eum, qui proclivis eſt ad gratificandum. *Gel. l. 9. c. 12.* Gratioſus, quod plus unicuique, quam meretur, tribuit. *Cic. in Brut.* Scribæ gratioſi ſint in dando, & cedendo loco. ¶ Gratioſa miſſio dicitur, quæ ante juſta ſtipendia emerita datur. *Liv. l. 43.* Et quorum ante emerita ſtipendia gratioſa miſſio ſibi viſa eſſet, eos milites fieri juſſuros. ¶ Gratioſus pro jucundo, & grato. *Plin. l. 16. c. 33.* Cupreſſus odore violenta, ac ne umbra quidem gratioſa.

Gratis, adverb. *ſenza premio*, *ſenza pagamento*, חנם, Ger. *umbſonſt*, Gal. *gratis*, Hiſp. *gratis*, δωρεάν, gratuito, ſine præmio, aut pretio, a *gratiis* per ſync. *Cic. 2. Fin.* Ut virtutes omnes per ſe ipſas gratis diligant. *Id. pro Roſc. Com.* Communem factum eſſe gratis cum Roſcio, qui pretio proprius fuiſſet Fannii.

Gratitūdo, inis, f. pro grato animo, *gratitudine*, barbarum eſt. Perperam enim a quibuſdam legitur in titulo *c. 2. & 3. l. 5. Valer. Max.* ubi optimi Cod., *de gratis*, & *ingratis*, habent. ¶ Gratitudo pro grato ſapore, habetur apud *Apic.* auctorem culinarium, *l. 3. c. 4.*

Gratito, as, n. 1. idem ac gingrio, quod proprium eſt anſeris, a ſono. Nam ſonus hic variis vocibus aliter, atque aliter exprimitur, quia eſt inarticulatus, nec ſemper uniuſmodi. *Auct. Philom. v. 19.* Cacabat hinc perdix, hinc gratitat improbus anſer.

Grator, aris, atus ſum, dep. 1. idem quod gratulor. *Virg. 4. Æn. v. 478.* Inveni, germana, viam, gratare ſorori. *Tacit. l. 2. hiſt. c. 25.* Verſi in lætitiam laudantes, gratanteſque. ¶ Interdum ſignificat gratias agere, vel potius ſupplicari, ait *Valla l. 5. c. 42.* *Ovid. 3. Faſt. v. 417.* Quiſquis ades, caſtæque colis penetralia Veſtæ, Gratare, Iliacis thuraque pone focis. Alii tamen leg. *oratore*.

Gratuīto, adverb. *ſenza premio*, Ger. *vergebens*, Gal. *pour neant*, Hiſp. *debalde*, δωρεάν, gratis. *Cic. 2. Off. c. 19.* Multorum cauſas & non gravate, & gratuito defendentis.

Gratuītus, a, um, o. 1. 2. *ſenza premio*, ἄμισθος, quod datur gratis, ideſt, ſine præmio, aut pretio, a *gratis*. *Cic. 1. de Leg. c. 18.* Quid liberalitas? gratuitane eſt, an mercenaria? Si ſine præmio benigna eſt, gratuita, ſi cum mercede, mercenaria. *Plin. l. 35. c. 9.* Hoſpitium gratuitum. *Cic. pro Planc.* & *ad Att. l. 4.* Gratuita ſuffragia. h. e. libera, non pretio extorta. ¶ Penultimam hujus vocis fere corripimus. *Stat. l. 1. ſilv. 6. v. 16.* Largis gratuitum cadit rapinis. ¶ Produci tamen etiam poſſe, putant nonnulli; nam & in *fortuitus* producta eſt ad *Horat. l. 2. od. 15.*

Gratulabundus, a, um, o. 1. 2. valde gratulans. *Liv. l. 7. c. 33.* Quo ſe omnis multitudo gratulabunda effudit. *Juſtin. l. 6. c. 8.* Velut gratulabundus patriæ exſpiravit.

Gratulatio, onis, f. 3. *allegrezza*, *congratulazione*, ברכה, Ger. *frolockung*, Gal. *joye*, *rejouiſſance*, Hiſp. *parabien*, συγχαρμός, teſtatio gaudii ob felicem alicujus rei ſucceſſum. *Cic. 5. Fam.* Res eas geſſi, quarum aliquam in tuis literis & noſtræ neceſſitudinis, & Reip. cauſa gratulationem expectavi. ¶ Item gratiarum actio, quæ a Senatu nomine alicujus Imperatoris, qui rem in bello feliciter geſſerat, ad omnium Deorum templa ſolebat decerni. *Cic. 4. Catil.* Mihi uni conſervatæ Reip. gratulationem decreviſtis. *Id. Phil. 14. c. 3.* Gratæ vero noſtræ Diis immortalibus gratulationes erunt, gratæ victimæ.

Gratulātor, oris, m. *chi ſi congratula*. *Cic. l. 2. Fin. c. 33.* Fit, ut gratulator lætior ſit, quam is, cui gratuletur.

Gratulatorie, adverb. gratulantis more. *Auguſtin. l. 8. Confeſſ. c. 6.* Gratulatorie mirari.

Gratulatorius, a, um, adject. ad gratulationem pertinens. *Capitolin. in Max. & Balbin. c. 17.* gratulatoriam epiſtolam ſubdidi.

Gratŭlor, aris, d. 1. *rallegrarſi*, *congratularſi*, ברך, *frolocken*, Gal. *congratuler*, *ſe rejouir avec aucun*, Hiſ. *alegrarſe dar el parabien*, συγχαίρω, a *gratus*, quia qui gratulatur, alienam felicitatem ſibi gratam, & jucundam eſſe verbis oſtendit. Conſtruitur cum accuſat. & dat. *Cic. in Ver.* Et ei voce maxima victoriam gratulatur. ¶ Vel cum ſolo dativo. *Id. 9. Fam.* Gratulari magis virtuti tuæ debeo, quam conſolari dolorem tuum. ¶ Vel cum ſolo accuſ. ſed tamen dat. ſubintellecto. *Ter. Eun.* Ad cœnam vocant, adventum gratulantur. ¶ Vel cum dat. & ablat. *Cic. Att. l. 5.* Qui mihi etiam gratulatus es illius diei celebritate. ¶ Vel cum dat. & ablat. & præpoſ. *de*, vel *in*. *Cic. Att. l. 4.* Quam ut tibi abſenti de reditu noſtro gratularer. *Idem Fam. 6. epiſt. 11.* Qua in re tibi gratulor vehementer. ¶ Vel cum accuſ. & præpoſ. *apud*. *Sueton. in Claud. c. 6.* Cum oppreſſum Sejanum apud eoſdem gratularetur. ¶ Vel cum particula *quod*. *Cic. 15. Fam. epiſt. 14.* Tibique gratulor, quod te de patria decedentem ſumma laus, & ſumma gratia provinciæ proſecuta eſt. ¶ Accipitur præterea *gratulari*, pro Superis pro re bene geſta gratias agere. *Liv.* Triumphantes in Capitolium aſcendebant Jovi Opt. Max. cæteriſque Diis gratulaturi. Adde *Terent. Heaut. 5. 1. 6.*

Gratus, a, um, o. 1. 2. *grato*, ידה, מחוננן, Ger. *danckbar*, Gal. *reconnoiſſant*, *agreable*, Hiſ. *grato*, *agradecido*, εὐχάριστος, jucundus, acceptus. *Cic. 3. Fam.* Id ſi correxeris, valde mihi gratum erit. *Id. Att. l. 2.* Quod egregie non modo iis, qui utuntur opera, ſed etiam in vulgus gratum eſſe ſentimus. ¶ Gratum facere, eſt obſequi, inſervire, *far piacere*. *Cic. in Fam.* Feceris igitur commode, & mihi gratum, ſi, &c. *Idem 13. Fam.* Tam mihi erit gratum, quam quod gratiſſimum. ¶ Sæpe gratus ſumitur pro eo, qui gratiam pro beneficio refert, vel ſaltem memor eſt accepti beneficii, εὐγνώμων. *Cic. 1. de Leg.* Ubi gratus, ſi non eum ipſum, cui referunt gratiam, ipſi cernunt grati? *Id.* Gratum animum, & beneficii memorem diligit? *ibid.* *Brutus Cic. l. 2. Fam.* Gratiorem me eſſe in te poſſe, quam iſti perverſi ſint in me, exploratum habes.

Grava-

Gravabilis, le, adject. gravis, moleſtus. Cal. Aurel. Tard. 4. c. 3. Vomitus gravabilis capiti.

Gravamen, inis, n. 3. moleſtia. Caſſiod. l. 9. epiſt. 2. Si viſceribus ſanis gravamen nullius ſentiat læſionis.

Gravaſtellus, V. Ravaſtellus.

Gravate, adv. graveſamente, difficilmente, , Ger. mit beſchwærd, Gal. à regret, Hiſp. de mala gana, ἀκουσίως, δυσχερῶς, cum labore, cum moleſtia, invite, non libenter. Cic. pro Balbo. Qui erranti comiter monſtrant viam, benigne, non gravate.

Gravatim, idem quod gravate. Liv. l. 1. c. 2. Haud gravatim ſocia arma Rutulis junxit.

Gravatus, a, um, o. 1. 2. aggravato, βεβαρημένος, pondere preſſus, gravedine, vel moleſtia affectus. Col. l. 6. c. 9. Signa febricitantis, manantes lacrymæ, gravatum caput, oculi compreſſi. Plin. l. 26. c. 1. Gravatus vino. Curt. l. 6. c. 11. Gravatus ſomno. Liv. l. 40. Gravatus vulneribus.

Gravedinoſus, a, um, o. 1. 2. κατάῤῥοος, qui gravedine infeſtatur, & qui ad eum morbum eſt proclivior. Cic. 4. Tuſc. c. 12. Itaque dicimus quoſdam gravedinoſos, quoſdam torminoſos, non quia jam ſint, ſed quia ſæpe ſint. ¶ Metonymice ponitur pro eo, quod gravedinem facit. Plin. l. 18. c. 15 Ervum gravedinoſum.

Gravedo, inis, f. 3. κόρυζα, ponderoſitas, & ſpeciatim capitis morbus, cum humor craſſior ex cerebro in nares fluit, eaſque claudit, vocem obtundens, & tuſſim ſiccam movens, a gravis, quia pectori gravis eſt. Celſ. l. 4. c. 2. Cic. Att. l. 16. ep. 14. Gravedini, quæſo, omni ratione ſubveni.

Graveolens, entis, o. 3. puzzolente, , Germ. übel riechende, Gal. qui ſent mal, Hiſp. el que hiede, δυσώδης, quod male olet. Virg. Æn. 6. v. 201. Ad fauces graveolentis Averni.

Graveolentia, f. 1. puzza, , Ger. geſtanck, Gal. mauvaiſe odeur, Hiſp. hedor, mal olor, δυσωδία, odor gravis, malus. Plin. l. 20. c. 9. Et oris graveolentiam tollit. Adde l. 28. c. 12.

Graveſco, ſcis, n. 3. farſi grave, כבד, Ger. ſchwær werden, Gal. devenir peſant, Hiſp. hazerſe grave, peſado, βαρύνομαι, gravis fio, oneror. Virg. 2. Georg. Nec minus interea fœtu nemus omne graveſcit. ideſt oneratur. ¶ Sæpe ponitur pro gravidum, ſeu prægnantem fieri. Plin. l. 11. c. 41. Cameli lac habent, donec iterum graveſcant. ¶ Item pro gravius fieri, ſeu augeri. Tac. l. 1. Ann. c. 5. Graveſcere valetudo Auguſti.

Gravidatus, a, um, o. partic. a gravidor. Cic. 2. de nat. Deor. c. 32. Quæ gravidata ſeminibus omnia pariat, & fundat ex ſe ſe.

Graviditas, atis, f. gravidanza, , Ger. ſchwangerheit, Gal. groſſeſſe, Hiſ. preñez, κύησις, prægnatio, conceptio. Cic. de nat. Deor. l. 2. c. 46. Ab eoque Luna illuminata graviditates, & partus afferat, maturitateſque gignendi.

Gravido, as, a. 1. ingravidare, עבר, Ger. ſchwængern, Gal. engroſſer, Hiſp. empreñar, ἐγκύμονα ποιέω, gravidum facio, onero, impleo. Epitom. Sex. Aurel. Vict. c. 14. Ne ex eo gravidaretur. ¶ Translate Cæcil. Tyche, Per myſteria hic te inhoneſte gravidavit probro. h. e. oneravit. Victor. in Adriano, Epit. Gravidari ex aliquo.

Gravidus, a, um, o. 1. 2. carico, gravido, כבד, Ger. ſchwær, Gal. plein, peſant, Hiſp. peſado, lleno, ἔμβριθος, ponderoſus, onuſtus, plenus, a gravis, vel a grave. Plaut. Truc. 1. 2. 3. Neu qui manus attulerit ſteriles intro ad nos, gravidas foras exportet. Ovid. 2. Am. eleg. 14. Si Venus Æneam gravida temeraſſet in alvo. ¶ Cum genitivo. Sil. l. 2. v. 220. Mellis apes gravidæ. ¶ Frequentius tamen ablativum habet. Hor. l. 1. od. 22. Gravida ſagittis pharetra. ¶ Speciatim mulier dicitur gravida, ἔγκυος, quæ jam concepto fœtu gravatur. Cic. pro Cluen. Cum mulier eſſet gravida, & jam appropinquare partus videretur. Ter. Andr. 3. 2. Hanc ſe e Pamphilo gravidam dixit eſſe. Id. ibid. 3. 4. Gravidam facere.

Gravina, f. 1. Gravina, urbs, & Ducatus Apuliæ Peucetiæ, in confin. Lucaniæ.

Gravis, & ve, o. 3. grave, ponderoſo, כבד, Ger. gewichtig, Gal. peſant, facheux, grief, Hiſp. grave, moleſto, βαρὺς, εῖα, ὺ, quod eſt ponderoſum, ſcilicet ſuapte natura deorſum fertur, cui opponitur leve, cujus natura eſt ſurſum ferri. Virg. 1. Georg. Vomis, & inflexi primum grave robur aratri. ¶ Nonnunquam gravidum ſignificat. Virg. 1. Æn. Donec Regina Sacerdos Marte gravis. ¶ Æs grave eſt æs rude in laminas librales diſſectum, & diſtributum: ſive informe ſit, quali ante ſignatam pecuniam Romani pecuniæ loco uſi ſunt ſive cuſum in aſſes libræ pondere, ſignatumque nota pecudis: quod primum Romæ factum eſt ſub Servio Tullio, teſte Plin. l. 33. c. 3. circa annum CC. poſt U. C. Dictum eſt grave a pondere librali, quo appendebatur, ut Feſtus docet. Sic Plin. loc. cit. Populus R. ne argento quidem ſignato ante Pyrrhum regem devictum uſus eſt. Librales appendebantur aſſes. Quare æris gravis pœna dicta. Liv. l. 4. c. penult. Et quia nondum argentum ſignatum erat, æs grave plauſtris quidam (e Patribus) ad ærarium convehentes, ſpecioſam etiam collationem (tributi) faciebant. ¶ Cauſa autem, cur grave dictum ſit, eſt, quia bello Punico primo, teſte Plin. ibid. (ſecundo, legitur apud Feſt. in Sextantarii: Sed major habenda eſt Plinio fides) aſſis pondus ad ſextantarium, h. e. ad duas uncias ponderis ex duodecim imminutum fuit, ita Reipubl. rationibus poſtulantibus: deinceps vero etiam ad minus pondus redactum. Quare æris gravis nomine deſignabatur pecunia, quæ aſſes illos priores ac librales non numero, ſed pondere æquaret; ita ut v. g. mille æris gravis eſſent non mille aſſes numero, ſed multo plures, tot ſcilicet, quot æquarent mille antiquos aſſes libræ pondo. Liv. l. 10. c. 46. Æris gravis tranſvecta vicies centies millies: id æs redactum ex captivis dicebatur. Id. l. 22. c. 33. Indici data libertas, & æris gravis viginti millia. ¶ Argentum grave apud Senecam eſt ſolidum, & magni ponderis. Inquit enim c. 1. de tranquil. anim. Placet miniſter incultus, & rudis vernula, argentum grave ruſtici patris, ſine ullo opere, & nomine artificis. ¶ Per tranſlationem uſurpatur pro moleſto, noioſo, ut Morbus gravis, ſenectus gravis. Cic. 13. Fam. Nunquam tamen me gravem vobis eſſe voluiſſe. Id. de Sen. Quod nunquam ſenectutem tibi gravem eſſe ſenſerim. Celſ. l. 2. c. 3. Gravis locus, d'aria groſſa, e mal ſana. ¶ Item pro triſti. Virg. 8. Æn. Gravior ne nuntius aures vulneret. ¶ Item pro pernicioſo, acerbo, nocivo. Cic. 3. Off. Et gravem adverſarium imperii ſuſtuliſſent. Liv. l. 7. c. 6. Grave tempus, & forte annus peſtilens erat. ¶ Sic odor gravis, gravis halitus, grave pretium, Salluſt. Col. Plin. ¶ Item pro ſerio, ſevero, prudenti, & conſequenter venerabili, magnæ auctoritatis, autorevole, quod Græci dicunt σεμνὸν, Cic. 1. de Or. Quorum pater homo prudens, & gravis. Id. in Catil. Habemus S. C. in te vehemens, & grave. Id. 3. Ver. Graviore verbo appellare aliquem. ¶ Item pro grandævo. Virg. 5. Æn. Hic gravis Entellum dictis caſtigat Aceſtes. ¶ Item pro eloquente ſublimi genere dicendi. Cic. in Hort. Quid enim aut Herodoto dulcius, aut Thucydide gravius? ¶ Item pro firmo, conſtanti, quod momentum habet, & in re aliqua valet. Cic. pro Roſc. Com. Quod apud omnes leve, & infirmum eſt, id apud Judicem grave, & ſanctum eſſe ducetur? Id. pro Dejot. Quæ mihi ad ſpem obtinendæ veritatis graviſſima ſunt. ideſt, maximi momenti, ſeu efficacitatis. ¶ Denique uſurpatur pro languido, infirmo. Vellej. l. 2. c. 76. Gravis vulnere. Curt. l. 7. c. 5. Graves deinde avide hauſto humore non ſuſtinere arma, non ingredi poterant. ¶ Annona gravior, ſcarſezza di viveri, Sueton. in Aug. c. 25.

Graviſcæ, Monte alto, urbs olim, & Col. Etruriæ, nunc oppidulum, inter Centumcellas, & Portum Herculis. Alii dicunt, urbem fuiſſe, nunc omnino exciſam, ex ejus ruinis creviſſe Cornuetum urbem in viciniis. Virg. Æn. 10. v. 184.

Graviſtellus, V. Ravaſtellus.

Gravitas, atis, f. 3. gravezza, peſo, כבד, Ger. ſchwære, Gal. gravité, peſanteur, Hiſ. graveza, peſadumbre, βάρος, βαρύτης, pondus, ponderoſitas. Cic. 1. de nat. Deor. Tanta contentio gravitatis, & ponderum. ¶ Translate ſumitur pro firmitate, & conſtantia animi, & quadam ſeveritate in vultu, moribus, verbis, σεμνότης, Cic. Att. l. 10. Tu cum Sexto ſervaſti gravitatem eandem, quam mihi præcipis. ¶ Item pro ſublimitate ſtyli. Cic. 2. de Orat. c. 17. Sententiarum gravitate, verborum pondere utendum eſt. ¶ Item pro moleſtia, & magnitudine, ut Gravitas odoris, morbi, doloris, ſomni. Cic. 9. Fam. Gravitas morbi facit, ut medicinæ non egeamus. Tacit. 5. hiſt. c. 6. Lacus gravitate odoris peſtifer. ¶ Item pro intemperie. Cic. Att. l. 11. epiſt. 22. Corpore vix ſuſtineo gravitatem Cœli hujus. queſto cattivo aere. ¶ Gravitas anime apud Plin. eſt puzzo del fiato.

Graviter, adverb. gravemente, Germ. ſchwærlich, Gall. grievement, gravement, Hiſp. gravemente, y peſadamente, βαρέως, ponderoſe, & translate moleſte. Sal. in Cic. Graviter, & iniquo animo paterer maledicta tua. Cic. Att. 7. 2. Graviter ſe habere, ſtar aſſai male. ¶ Item pro ſevere, aſpere. Cic. pro Cœl. Utrum me ſecum ſevere, & graviter, & priſce agere malit, an remiſſe, ac leniter, & urbane. ¶ Item pro valde, acriter. Cic. 1. Off. Graviter qui inimicis iraſcendum putant. Id. ibid. Atque interim graviter ægrotare filius cœperit. ¶ Item pro ſapienter, mature. Cic. de Fin. Siquid prudenter, ſiquid graviter factum eſt. ¶ Item pro ſublimi ſtylo, honorifice, & cum quadam auctoritate. Cic. de Orat. Thucydides res geſtas narrat graviter ſane, & probe. ¶ Virg. 4. Georg. graviter ſpirantis copia thymbræ. h. e. vehementem odorem emittentis. ¶ Gradus ſunt gravius, graviſſime. Ter. Heaut. 4. 4. 95. Accuſare gravius. Cæſ. l. 4. B. G. c. 31. Graviſſime affligi.

Gravitudo, inis, f. gravitas, pondus. Vitruv. l. 1. c. 6. Gravitudo, tuſſis, pleuritis. Attic. l. 3. c. 6. Sine ructu, & gravitudine. ¶ Utroque loco ſignificat gravedinem, quæ eſt morbus capitis.

Graviuſculus, a, um, adject. diminut. a gravis, ut graviuſculus ſonus. Gel. l. 1. c. 11.

Gravo, as, a. 1. gravare, caricare, הכביד, Ger. beſchwæren, Gall. aggraver, charger, Hiſp. agraviar, βαρύνω, onero, ſive grave reddo. Cic. 2. de Div. Semperque gravata lentiſcus triplici ſolita grandeſcere fœtu. ¶ Interdum accipitur pro moleſtia afficere, affliggere. Virg. 2. Æn. v. 708. Nec me labor iſte gravabit. ¶ Nonnunquam etiam pro gravius, & moleſtius aliquid reddere. Ovid. 1. Triſt. eleg. 11. At tu fortunam, cujus vocor exul ab ore, nomine mendaci parce gravare meam. ¶ Gravari, paſſive ſignificat ex infirmitate languere. Capitol. in Pio, c. 12. Altera die febri commotus eſt; tertia cum ſe gravari videret, M. Antonino Rempub. commendavit. ¶ Item offendi, graviter ferre, cum infinito, vel etiam abſolute. Cic. l. 1. Or. c. 23. Non gravabor breviter dicere, quid ſentiam. Id. de Amic. c. 5. Ego non gravarer, ſi mihi ipſi confiderem. ¶ Jungitur etiam cum accuſ. & accipitur pro ægre ferre, recuſare. Lucan. l. 5. v. 258. Romanos odere omnes, dominoſque gravantur. Sueton. Ner. c. 34. Matrem hactenus gravabatur. Quibus in exemplis ſubintelligitur prepoſit. ob vel propter; ideoque non eſt neceſſe verbum hoc inter Deponentia ponere. ¶ Gravare ſyllabam, h. e. gravi accentu notare, Priſcian. l. 17. p. 1055. Putſch.

Graxo, vel craxo, n. 3. κράζω, clamo, a verbo græco allato. Plaut. prol. Aſin. Age nunc reſide, cave modo, ne graxis. Sed alii legunt gratiis.

Gregalis, le, o. 3. di uno ſteſſo gregge, compagno, Ger. auſſ der ſchar, Gall. du meme troupeau, Hiſp. de un miſmo grey, ἀγελαῖος, ex eodem grege. Var. l. 2. R. R. Equi boni futuri ſigna ſunt, ſi cum gregalibus in pabulo contendit in currendo. ¶ Dicitur quoque de hominibus, idque fere in deteriorem partem. Cic. pro Dom. Quod vos Catilinæ gregales dicere ſolebatis. Id. de Aruſp. Reſp. Nec Clodius, nec quiſquam de gregalibus ejus. ¶ Item de aliis rebus, ut gregalia poma. h. e. vulgaria, Senec. l. 1. Benef. c. 12.

Gregarius, a, um, o. 1. 2. di gregge, Ger. auſſ der ſchar, Gall. de troupeau, Hiſp. de manada, ἀγελαῖος, ex grege, vulgaris, ut Gregarius bos, qui adhuc in grege paſcitur, nondum jugo domitus, Gregarius miles, non electus, ſed tumultuarie undecunque collectus. Cic. pro Planc. c. 30. At id etiam gregarii milites faciunt inviti. Juſtin. l. 22. c. 1. Gregariam militiam ſortitus. ¶ In Vet. Gloſſ. Gregarius exponitur, ἀγελάρχης, qui gregi præeſt. Et Colum. l. 6. in princ. gregarios paſtores dixit. Adde Apul. l. 7. Metam.

Gregatim, adverb. a ſchiera, Ger. ſcharwerig, Gal. par troupeau, Hiſp. a manadas, ἀγεληδὸν, per greges, ideſt conjunctim. Plin. l. 8. c. 5. Elephanti gregatim ſemper ingrediuntur. ¶ Transfertur & ad homines. Cic. 7. Ver. c. 57. Cives Romanos gregatim conjectos in latomias.

Gregatus, a, um, adject. congregatus. Stat. l. 1. Achil. v. 372. Qualiter Idaliæ volucres, ubi mollia frangunt Nubila, jam longum cœloque, domoque gregatæ.

Grego, as, a. 1. congregare, aggregare, raccogliere, ἀγείρω, colligo, congrego, a grex. Paulin. ad Nicetam, v. 106. Nunc oves facti, duce te, gregantur Pacis in aulam.

Gremialis, V. Cremialis.

Gremium, n. 2. grembo, ſeno, , Ger. ſchoſſ, Gal. giron, Hiſp. gremio, regaço, κόλπος, pars inter complexum femorum, ſeminumve, in quo complexu mulieres concipere ſolent. Cic. in Bruto. Apparet, filios non tam in gremio educatos, quam in ſermone matris. ¶ Differt a ſinu, quoniam ſinus eſt intra pectoris, brachiorumque complexum. Quare cum lactantur infantes, ad ſinum admoventur, pueri vero jam facti a ſedentibus matribus, utique cum illis blandiuntur, ad gremium accipi ſolent. Virg. 4. Æn. Gremio fovet inſcia Dido. Quin etiam matres, nutriceſve, cum ſuper genua collocant infantem, aut extremis veſtibus repoſitum, & ad uterum uſque ſublatum geſtant, in gremio magis, quam in ſinu geſtare dicuntur. Virg. 1. Æn. Et totum gremio Dea tollit in altos Idaliæ lucos. ¶ Translate dicitur de terra, quæ ſemina ſuſcipit, conceptaque retinet, viventes fœtus poſtea paritura. Cic. de Senect. c. 15. Terra gremio mollito & ſubacto ſemen ſparſum excipit. Translatum etiam eſt illud ejuſd. Cic. pro Cœl. c. 24. Cum Q. Metellus abſtraheretur e ſinu, gremioque Patriæ.

Greſſio, onis, f. idem ac greſſus. Macrob. l. 6. Satur. c. 5. ex Pacuvio: Caprigeno pecori grandior greſſio eſt.

Greſſus, us, m. 4. l'andare, , Ger. gang, tritt, Gal. marche, demarche, Hiſ. paſſo, ida, βάδισμα, inceſſus, ambulatio. Cic. 1. Off. Ne aut tarditatibus utamur in greſſu mollioribus. Virg. 3. Georg. v. 117. Et greſſus glomerare ſuperbos.

Grex, gregis, m. 3. gregge, greggia, עדר, Ger. ſchar, Gal. troupeau, Hiſ. grey, ἀγέλη, multitudo beſtiarum, a Græca voce allata, teſte Feſto. Virg. 3. Georg. Lanigeros agitare greges. ¶ Gregis appellatio generalior eſt, quam armenti. Armentum enim de majoribus duntaxat animalibus dicitur, grex autem, quoties ſolum ponitur, fere de minoribus, cum adjuncto etiam de majoribus. Ovid. 4. Met. Mille greges illi, totidemque armenta per herbas paſcebant. Cic. 3. Phil. Cædi greges armentorum, reliquique pecoris quodcunque nactus eſt. Id. 3. Ver. Præterea greges equarum ejus iſtum abigendos curaſſe. ¶ Neque ſolum pro quadrupedum congregatione, verum etiam pro avium multitudine ponitur. Hor. 1. l. ep. 3. Ne, ſi forte ſuas repetitum venerit olim grex avium plumas, &c. ¶ Translate etiam uſurpatur de multitudine hominum. Ter. Eun. ſc. ult. v. 24. Ut me in gregem veſtrum recipiatis. Cic. l. 1. Attic. ep. 18. Cum ad forum ſtipati gregibus amicorum deſcendimus. ¶ Sæpe de vili hominum multitudine uſurpatur. Plaut. Ciſt. 4. 2. 62. Grex venalium ſervorum. Hor. l. 1. ep. 4. in fin. Epicuri de grege porcum. ¶ Duo greges virgarum ulmearum. hoc eſt duo faſces, dixit Plaut. Pſeud. 1. 3. 99. ¶ Grex, abſolute de grege mimorum uſurpatur. Petron. Satyr. Grex egit in ſcena mimum. Adde Plaut. Caſ. prol. v. 22. & alibi.

Gricena, vel Gricenea, funis craſſus. Feſtus.

Grillus. V. Gryllus.

Griphus, phi, m. 2. γρῖφος, vox eſt translata a rete piſcatorio, & ponitur pro ænigmate, hoc eſt, ſermone ita implicito, atque intricato, ut facile diſſolvi non queat: Gel. l. 1. c. 2. Alioſque id genus griphos neminem poſſe dicens, niſi ſe, diſſolvere.

Groccio, is, n. 4. verbum exprimens vocem corvorum. Apul. l. 2. Florid. Corvus groccire adortus.

Groma, ſeu gruma, æ, f. 1. γνώμων, γρῶμα, γρόμα, genus machinulæ cujuſdam, teſte Feſto, quo regiones agri cujuſque cognoſci poſſint, vel ut Nonius definit c. 1. n. 36. menſura quædam, qua ferme viæ ad lineam diriguntur, ut

eſt agrimenſorum, a Græcis vocibus, quæ allatæ ſunt. Enn. l. 17. apud Non. Gruma dirigere, degrumare ferro; h. e. ad lineam dirigere, & ferramento capere menſuram agrorum, vel caſtrorum, quod ſiebat dioptrico organo, quod γνώμονα, ſive grumam dixere. ¶ In caſtris quoque gruma erat locus medius, ubi groma organum a metatore ponebatur, ut quatuor faceret angulos normales, & ita divideret caſtra in quatuor partes, quarum viæ in grumæ loco conveniebant. Erat prope Prætorium. Non. loc. cit. Grumæ ſunt loca media, in quæ directæ quatuor congregantur, & conveniunt viæ. Hygin. in Gromatico. Gruma ponitur in tetrantem.

Gromatica, æ, vel Gromatice, es, f. 1. γεωδαισία, ars dimetiendi, a groma. Caſſiodor. l. 3. varior. ep. 52. Duplex eſt, altera circa agros, altera circa caſtra verſatur, ut gromæ uſus duplex eſt, in agris, & in caſtris. Hinc Hyginus tum Gromaticum ſcripſit de limitibus conſtituendis, tum Gromaticum de caſtrorum metatione.

Gromatici, m. 2. γεωδαῖται, qui agros, vel caſtra metiuntur. Hygin.

Gromaticus, a, um, o. 1. 2. γρωματικός, quod ad menſuram ſpectat, ut Diſciplina gromatica, quæ agrorum menſuram docet. Caſſiod. l. 3. var. ep. 52. de eligendo agrimenſore. Hoc enim per Geometricas figuras, & gromaticam diſciplinam ita diligenter agnoſcitur.

Gromphēna, æ, f. avis in Sardinia grui ſimilis. Plin. l. 30. c. 5.

Groſphus, i, m. γρόσφος, cuſpis haſtæ. Arnob. l. 6.

Groſſŭlus, m. 2. dim. a groſſus. Col. de Arbor. c. 21. Cum groſſuli minuti erunt.

Groſſus, m. & f. 2. fico non maturo, [illegible], Ger. eine unzeitige feige, Gal. figue verte, Hiſp. higo verde, ὄλυνθος, ficus immatura. Plin. l. 15. c. 18. Deprehenſaſque in his hyeme groſſos. Adde Celſ. l. 5.

Grumentum, n. 2. Agromento, olim urbs, nunc caſtr. Lucaniæ, ad Acirim flu. in Baſilicata, paulo ſupra Turſi opp. prope Lagariam urb. a Soponaria opp. haud longe.

Grumŭlus, m. 2. dim. a grumus. Plin. l. 19. c. 6. Caſtellatimque grumulis imponi diſtantibus inter ſe pedes ternos.

Grumus, vel grummus, mi, m. 2. mucchio, monticello, [illegible], Ger. ein buchelin, Gal. grumeau, petit monceau, Hiſp. cerro, monton de tierra, θρόμβος, terræ collectio, minor tumulo, quem etiam clivulum vocamus, item acervus lapidum, aut aliarum rerum, quæ ex pluribus concreſcunt, & coaleſcunt. Col. l. 12. c. 18. Grumos, quos ad verſuram plerumque tractæ faciunt crates, diſſipabimus. Plin. l. 33. c. 4. Torretur & cum ſalis grumo, pondere triplici. Harduin. tamen ex MSS. aliter legit.

Grundĭlis, vel grundŭlis, le, adject. quod alii a grunda, alii a grunnio derivant. Hinc grundiles Lares, animæ mortuorum. Arnob. l. 1. Nam antiqui parentes in ſuggrundiis ſepeliebant, eorumque animas converti putabant in Lares. Atque etiam, cum parentes deſiiſſent ſepelire in ſuggrunda, infantes tamen in ea ſepeliebant, qui nondum exceſſiſſent diem quadrageſimum. Sed Nonius, & Diomed. ex Caſſio Hemina l. 2. Hiſt. dicunt, fanum Laribus grundilibus factum in memoriam ſcrophæ, quæ triginta erat fœtus enixa. Quare videntur ita dicti a grundili pecore, id eſt, a ſue. Ac Laribus quoque porco faciebant rem divinam.

Grundio, is, n. 4. idem ac grunnio, apud vet. Claud. l. 15. Annal. Grundibat graviter pecus ſuillum. V. Non. c. 6. n. 46.

Grunnio, is, n. 4. grugnire, Ger. ſchreyen grunnen, Gal. grunder, Hiſp. gruñir, γρυλλίζω, proprium eſt vocis porcorum, a verbo græco allato, quod a ſono, qui eſt γρῦ, gru. Juven. Sat. 15. v. 22. Et cum remigibus grunniſſe Elpenora porcis. Adde Var. & Laber. apud Non. c. 2. n. 356.

Grunnĭtus, us, m. 4. grugnito, Ger. das grunnen, Gal. grondement, Hiſp. gruñido, γρυλλισμός, vociferatio porci. Cic. 5. Tuſc. c. 40. Nec grunnitum audit, cum mactetur ſus.

Gruo, is, n. 3. far la voce di grue, Ger. wie ein kranch ſchreyen, Gal. gruir, chanter comme la grue, Hiſp. grullar, γεραίζω, κλαγγάζω, eſt vociferari proprium gruis. Auct. Carm. de Philom. v. 23. Feſt. Grus gruit. Adde Feſt.

Grus, is, m. & f. 3. gru, grue, grua, [illegible], Ger. gruy, kranch, Gal. grue, Hiſ. grulla, γέρανος, ſpecies avis, minime ſolivaga, quæ non ſe ſegregat, ſive cum volat, ſive cum paſcitur, a ſono vocis. Grues volantes ordine quodam y literam faciunt. Hoc Palamedes primus deprehendiſſe fertur. Hinc Palamedis aves appellantur a Martial. l. 13. epigr. 75. Regem e ſuo cœtu eligunt. Miræ vigilantiæ ſunt, excubias nocte dividunt, capite ſubter alam condito dormiunt, alternis pedibus inſiſtentes, quorum in altero, qui elevatus eſt, lapidem tenent, ut eo cadente expergiſcantur. Cic. 2. de nat. Deor. c. 49. Grues in tergo prævolantium capita reponunt. Horat. l. 2. Sat. ult. ad fin. Mazonomo pueri magno diſcerpta ferentes Membra gruis ſparſi multo ſale. ¶ Legitur & gruis in recto caſu. Phædr. l. 1. fab. 8. v. 7. Tandem perſuaſa eſt jurejurando gruis. ¶ Eſt etiam hoc nomine machina quædam, quam dicunt corvum demolitorem. Vitruv. l. 10. c. 19. Vide Corvus.

Gruthungi, V. Gothyni.

Gryllo, vel grillo, as, n. 1. vocem grylli exprimens verbum. Auct. Carm. de Philom. v. 62. Et gryllus gryllat.

Gryllus, li, m. 2. grillo, Ger. gryll, Gal. grillon, Hiſp. gril, γρύλλος, genus eſt locuſtæ, ſimile cicadæ, longiori tamen corpore, a ſono, quem edit. Retro ambulat, terram terebrat, & noctu ſtridet. Plin. l. 29. c. 6. Auribus prodeſt gryllus cum ſua terra effoſſus, & illitus. ¶ Grylli etiam dicuntur picturæ quædam ridiculæ. Plin. l. 35. c. 10. ſub. fin. Idem jocoſo nomine gryllum ridiculi habitus pinxit. Unde genus hoc picturæ Grylli vocantur.

Gryna, Grynia, Grynium, poſtea Clazomenæ, ſeu Clazomene, Grine, al. Uria, urbs Æolidis, vel Joniæ, in ora maris Ægæi, & ſinus Smyrnæi, inter Smyrnam, & Erythras proximas urbes. al. inter Smyrnam ad Or. & Chium ad Occ. non longe a Clazomenis, ſeu Marathuſſa inſ. Gent. Grynæus, a, um. Hinc

Grynæa, æ, f. 1. Sacerdos Apollinis. Sil. l. 13. v. 400. Sic ad Grynæam, quæ tum ſub nomine Phœbi Autonoe tripodas ſacros, antrumque tenebat, &c.

Grynæus, a, um, adject. Apollinis cognomentum a Gryneo nemore prope Grynam. Virg. 4. Æn. Grynæus Apollo. Id. Ecl. 6. v. 72. Hinc tibi Grynæi nemoris dicatur origo.

Gryneus, maſc. 2. per duas ſyllabas, γρυνεύς, nomen Centauri. Ovid. 12. Metamor.

Gryps, gryphis, m. 3. vel gryphus, i, m. grifo, [illegible], Ger. greyf, Gal. griffon, Hiſp. gripho, γρύψ, avis fabuloſa, animal quadrupes, & pennatum, omni ex parte leo, alis tantum, & facie aquilæ ſimile, equis vehementer infeſtum, a γρυπός, incurvus, adunco naſo, propter roſtri aduncitatem. Sed aliqui contra γρυπός a gryps derivant. Plin. l. 10. c. 49. Pegaſos equino capite volucres, & gryphos auritos aduncitate roſtri fabuloſos reor, illos in Scythia, hos in Æthiopia. Virg. Ecl. 8. v. 27. Jungentur jam gryphes equis. Pomp. Mela in deſcript. Scythiæ Europ. Gryphi ſævum, & pertinax ferarum genus. ¶ De bello Gryphorum cum Arimaſpis ob auri cuſtodiam V. Plin. l. 7. c. 2.

G ANTE U.

Guaſtum. V. Glaſtum.

Guberna, orum, n. 2. gubernacula, apud vet. Lucil. apud Non. c. 8. n. 59. Proras deſpoliate, & detondete guberna. Adde Lucret. l. 2. v. 553.

Gubernacŭlum, li, n. 2. timone, Ger. ſchiffruder, Gal. gouvernail, Hiſp. governalle, πηδάλιον, clavus navis, quo illa gubernatur, & regitur. Cic. 2. de Inven. Hic ille naufragus ad gubernacula acceſſit. ¶ Tranſlate ponitur pro adminiſtratione. Cic. pro Domo. Cum Senatum a gubernaculis dejeciſſes, populum e navi exturbaſſes. Id. pro Sext. Clavum tanti Imperii tenere, & gubernacula Reip. tractare. ¶ Legitur & gubernaclum, per ſync. Virg. 6. Æn. Namque gubernaclum multa vi forte revulſum.

Gubernatĭo, onis, f. 3. governo, amminiſtrazione, [illegible], Germ. berſchung, Gal. gouvernement, Hiſp. govierno, κυβέρνησις, navis directio. Cic. 4. Fin. Et, ſi in ipſa gubernatione negligentia navis eſt everſa. ¶ Tranſlate capitur pro quavis adminiſtratione. Cic. 3. Catil. Vix videtur humani conſilii tantarum rerum gubernatio eſſe potuiſſe.

Gubernātor, ris, m. 3. timoniere, governatore, [illegible], Ger. ſtierman, Gal. gouverneur, Hiſp. governador, κυβερνήτης, rector, & moderator navis. Cic. de Senect. c. 6. Gubernator clavum tenens ſedet in puppi. ¶ Tranſlate ponitur pro quocunque rectore. Cic. pro Rab. Cæteros pari dignitate præditos cuſtodes, gubernatoreſque Reip. quo modo mortuos defendemus? Quintil. l. 8. c. 6. de æquorum agitatore, Gubernator magna contorſit equum vi.

Gubernātrix, icis, f. 3. governatrice, [illegible], Ger. verwalterin, Gal. gouvernante, Hiſp. governadora, κυβερνήτειρα, quæ gubernat. Cicer. 1. de Orat. c. 9. Iſta præclara gubernatrice civitatum Remp. diſſipaverunt.

Gubernātus, a, um, adject. governato. Cic. ad Brut. epiſt. 10. Cæſarem meis conſiliis adhuc gubernatum quidam impulerunt.

Gubernum, ii, idem quod gubernatio. Nev. apud Gel. l. 16. c. 7.

Guberno, as, a. 1. reggere, governare, amminiſtrare, Ger. regieren, Gal. gouverner, Hiſp. governar, κυβερνάω, proprie eſt navim regere, a verbo græco allato. Cic. 1. Off. Ut ſi nautæ certarent, quis eorum potiſſimum gubernaret. ¶ Tranſlate ſumitur pro adminiſtrare in genere, regere, moderari. Cic. Curiani. Teque hortor, ut omnia guberneſ, ac moderere prudentia tua. Id. Att. l. 6. Sed hæc Deus aliquis gubernabit.

Gubernum, ni, n. idem quod gubernaculum. Lucil. apud Non. c. 8. n. 59. Proras deſpoliate, & detondete guberna. Lucret. l. 2. v. 553. Disjectare ſolet magnum mare tranſtra, guberna.

Gugga, æ, m. Afer, homo ex Lybia. Legunt aliqui in Plaut. Pœn. 5. 2. 17. Facies quidem edepol Punica eſt, gugga eſt homo.

Gula, æ, f. 1. gola, [illegible], Ger. der ſchlund, die kael, Gal. gueule, Hiſp. garganta, οἰσοφάγος, eſt fiſtula colli interior, conſtans ex carne, & nervo, per quam cibus, & potus in ventriculum defluit. Plin. l. 11. c. 37. Ex cartilagine, & carne arteria, gula carne, & nervo conſtat. Invenitur nonnunquam gula poſita pro anteriore parte colli, quam jugulum vocamus. Cicer. 6. Ver. Quem obtorta gula in vincula abripi juſſit. ¶ Tranſlate accipitur pro voracitate, & nimio delicatiorum ciborum appetitu. Sueton. Vitel. c. 7. Poſſe provincialibus copiis profundam ejus expleri gulam. Martial. l. 14. epigr. 220. Cocus domini debet habere gulam. ¶ Gula follis, la canna. Plaut. Aulul. 2. 4. 24. Cum it dormitum, follem obſtringit ob gulam, ne quid animæ forte amittat dormiens.

Gulo, onis, m. guloſus, lurco, ghiottone, goloſo, γαστρίμαργος. Apul. Apol. Gulones omnes, qui impenſo pretio a piſcatoribus mercantur. Adde Macrob. Sat. 7. c. 12. & Feſt. in v. Ingluvies.

Gulōſe, adverb. goloſamente, γαστριμάργως, avide, voraciter. Colum. in Præfat. l. 1. Guloſius condiendi cibos, & luxurioſius fercula ſtruendi. Tertul. de reſur. car. c. 1. Guloſiſſime nutrit.

Gulōſus, a, um, o. 1. 2. goloſo, [illegible], Ger. fræſſig, Gal. goulu, gourmand, Hiſp. goloſo, gloton, γαστρίμαργος, qui eſt deditus gulæ vitio. Martial. l. 8. epigr. 23. Eſſe tibi videor ſævus, nimiumque guloſus. Id. l. 7. epigr. 19. Nil eſt miſerius, nec guloſius Sanctra. ¶ Tranſlate. Id. l. 10. epigr. 59. Non opus eſt nobis nimium lectore guloſo.

Gumia, m. 1. guloſi, a γέμειν, ſaburra, ut mulieres ſaturatæ dicuntur ſaburratæ a ſaburra. Lucil. apud Cic. 2. Fin. c. 8. Compellans gumias ex ordine noſtros. Id. l. 3. Quo veniunt illæ gumiæ, vetulæ, improbæ, ineptæ. Alii legunt gemiæ, alii gluviæ.

Gummātæ arbores dicuntur, quæ gummi producunt. Pallad. In ceraſis hoc ſervandum eſt, & in omnibus gummatis.

Gummeus, a, um, adject. gummoſus. Auſon. Idyl. 6. v. 74. Gummea ſlotiferi ſuccina trunci. h. e. inſtar gummi defluentia. Alii legunt Gemmea.

Gummi, n. Indecl. vel gummis, is, f. 3. gomma, Ger. gummi, Gal. gomme, Hiſp. goma, κόμμι, gutta viſcoſa ex arboribus quibuſdam per corticem diffluens. Plin. l. 13. c. 11. Gummi optimum eſſe ex Ægyptia ſpina convenit. Col. l. 12. c. 30. Nova dolia liquida gummi perluere. Plin. l. 12. c. 13. Gummium modo candidum. Marcian. Capella in genit. ſing. gummeos dixit græca terminatione, l. 3. de Gram. in princ.

Gummino, as, n. 1. gummi emitto. Pallad. l. 2. tit. 16. Prunus inſerenda eſt, antequam gumminet, in ſe, aut in pyro.

Gumminōſus, V. Gummoſus.

Gummitio, f. 3. κόμμωσις, illinitio quædam ex glutinoſo arborum ſucco, quæ doliis fieri ſolebat. Colum. l. 12. c. 30. Multi, cum ſemel nova dolia, vel ſerias craſſa gummi liverunt, una in perpetuum gummitione contenti ſunt.

Gummōſus, a, um, o. 1. 2. gommoſo, quod multum gummi habet. Plin. l. 12. c. 9. Facilius hoc, & craſſoſius, amariuſque, ac gummoſum. Alii leg. Gumminoſum.

Gurdus, o. 1. 2. balordo, [illegible], Ger. unwerbel, Gal. gouffre, Hiſp. rancoſo, ramolino, pinguis, & tranſlate ſtolidus, voce Hiſpanica. Quintil. l. 1. c. 9. Gurdos, quos pro ſtolidis accipit vulgus, ex Hiſpania duxiſſe originem audivi. Adde Laber. apud Gel. l. 17. c. 7.

Gurges, itis, m. 3. gorgo, δίνη, proprie locus eſt in flumine profundus, in quo aqua vertitur, ſed generaliter de omni aquarum congerie dicitur, & de ipſo etiam mari, a ſono. Cic. in Piſon. Non Rheni foſſam gurgitibus illis redundantem. Id. de Aruſp. reſp. c. 27. Quæ unquam Charybdis tantos haurire gurgites poſſet? ¶ Ponitur etiam tranſlate pro homine inſatiabili. Cic. in Piſon. c. 17. Ille gurges, atque helluo natus abdomini ſuo, non laudi, atque gloriæ.

Gurgulio, onis, m. canna della gola, γαργαρεών, gula, guttur, & præſertim fiſtula, qua aer ad pulmones defertur. Varr. l. 2. R. R. c. 3. Lactant. de opif. Dei, c. 11. & Arnob. l. 3.

Gurguſtidonii, campi, ficte & joculariter dicuntur a Plauto Mil. 1. 2. 13. ridendi cauſa Pyrgopolinicem vaniſſime de ſe jactantem: quaſi in gurguſtio, vili ac fœdo loco, virtutes ſuas exercuerit.

Gurguſtiŏlum, n. 2. dim. a gurguſtium. Apul. l. 1. Metam. Brevitatem gurguſtioli noſtri ne ſpernas.

Gurguſtium, ſtii, n. 2. ωλλιον, genus habitationis anguſtum, a curculione verme. Servius docet, gurguſtium eſſe obſcurum, & latentem tabernam. Cic. in Piſon. c. 6. Quo e gurguſtio te prodire.

Guſtatio, onis, f. γεῦσις, verbale a guſtando, prima pars cœnæ, gli antipaſti. Petron. in Satyr. c. 21. Juſſi diſcubuimus, & guſtatione mirifica initiati vino etiam Falerno inundamur: Excepti etiam pluribus ferculis, &c.

Guſtatorium, ii, n. menſa contecta putaminibus teſtudinum, ita dicta, quod in ea guſtare aliquid, ſeu jentare ſolerent ante juſtam cœnam. Alii exponunt cubiculum ad guſtandum idoneum, ut cœnatio ad cœnandum. Plin. l. 5. epiſt. 6. Guſtatorium, graviorque cœnatio margini imponitur.

Guſtatus, us, m. 4. idem ac guſtus. Cic. 2. de nat. Deor. c. 56. Guſtatus, qui ſentire eorum, quibus veſcimur, genera debet. ¶ Item ipſe actus guſtandi. Id. ibid. c. 63. Varietas pomorum, eorumque jucundus non guſtatus ſolum, ſed odoratus etiam, & aſpectus.

Guſto, as, avi, atum, a. 1. guſtare, [illegible], Ger. koſten, Gal. gouter, Hiſ. guſtar, γεύομαι, libo, labris primoribus attingo; a γευστός, guſtabilis. Cic. l. 7. Fam. ep. 26. Cum quidem biduum ita jejunus fuerim, ut ne aquam quidem guſtarem. ¶ Per tranſlationem Cic. pro M. Cæl. Non modo qui primoribus labris guſtaſſent genus hoc vitæ, & extremis, ut dicitur, digitis attigiſſent. Id. in Piſ. c. 23. Non guſtarat tuam Philoſophiam. ¶ Guſtare etiam dicebant, cum ante cœnam leviter, & parce veſcebantur, jentare, far colezione. Plin. l. 3. ep. 5. & l. 6. ep. 16. ubi vide Varior. notas. Item Sueton. Aug. c. 76. ¶ Guſtare ſermonem alicujus, pro aucupari, clam excipere, dixit Plaut. Moſtel. 5. 1. 15.

Guſtŭlus, vel guſtulum, i, n. vel m. diminut. a guſtus. Apul. l. 2. A. A. Dulcem amarum guſtulum carpis. Alii leg. dulce, & amarum. ¶ Id. l. 9. a med. guſtulum vocat ovum recens natum, quod matutino jentaculo ſorberi huju-

hujuſmodi ova ſoleant. *Guſtus* autem pro jentaculo etiam uſurpari videtur. V. Guſtatio.

Guſtum, i, n. 2. idem quod guſtatio, jentaculum, vel prima pars cœnæ. *Apic. l. 4. c. 5.* Guſtum verſatile ſic facies.

Guſtus, us, m. 4. *guſto*, טעם, Ger. *der geſchmack*, Gal. *le gout*, Hiſp. *el guſto*, γεῦσις, unus ex quinque ſenſibus exterioribus, quo ſaporum diverſitatem diſcernimus. *Cic. de Sen.* Uva & ſucco terræ, & calore Solis augeſcens primo eſt peracerba guſtui. ¶ Tranſlate ſumitur pro delectatione. *Cic. Phil. 3. c. 45.* Sic libidinoſi, avari, facinoroſi veræ laudis guſtum non habent. *Senec. ep. 114.* Guſtum tibi dare volui. ¶ Guſtus etiam dicebatur prima pars cœnæ, *gli antipaſti*. *Martial. l. 11. epigr. 32. & 53.* quæ loca lege.

Gutta, æ, f. *goccia*, *gocciola*, טפה, Ger. *die tropffen*, Gal. *goutte*, Hiſp. *gota*, σταλαγμὸς, minima pars aquæ, vel alterius materiæ liquidæ, quaſi chuta, ſeu χυτὴ, a χέω, *fundo*. *Cic. 3. de Or.* Quem in cadentibus guttis, quod intervallis diſtinguitur, notare poſſumus. *Plaut. Moſt. 2. 2. 76.* Guttam haud habeo ſanguinis. ¶ Tranſlate *Plaut. Pſeud. 1. 4. 4.* Cui neque parata gutta conſibi, neque adeo argenti. ¶ Guttæ apud architect. genus ſunt ornamenti Dorici. *Vitruv. l. 4. c. 3. V. ibi. Bald Lex.*

Guttans, tis, o. σταλάζων, guttatim ſtillans. *Plin. l. 20. c. 8.* Hujus folia ambuſtis utilia, guttantia aſtringunt. *Harduin.* tamen ex MSS. legit, guſtantium os aſtringunt.

Guttatim, adverb. *a goccia a goccia*, Ger. *tropffenvveiſſ*, Gall. *goutte a goutte*, Hiſp. *gota a gota*, κατὰ σταγόνα, per ſingulas guttas. *Plaut. Merc. 1. 2. 92.* Cor edepol miſerum meum, quod guttatim contabeſcit.

Guttātus, a, um, o. *pomellato*, *gocciolato*, quod colorem habet maculis quibuſdam in modum guttarum diſtinctum, e. g. quod album eſt nigris intervenientibus punctis, quia puncta illa guttarum inſtar ſunt aſperſa, ut Equus guttatus, gallinæ guttatæ, &c. *Martial. l. 3. epigr. 58.* Et picta perdix, Numidicæque guttatæ. Adde *Pallad. l. 4. c. 13.*

Guttŭla, æ, f. σταγόνιον, dim. a gutta. *Plaut. Epid. 4. 27.* Ab guttula pectus mihi ardens aſperſiſti.

Guttŭlus, i, m. dim. parvus guttus. Aſferuntur a Lexicographis quibuſdam hæc Plauti verba: Ut guttulam hauriret ex guttulo. Hunc tamen locum nos in Plauto non vidimus.

Guttur, uris, n. *gola*, *canna della gola*, גרון, Germ. *kael*, Gal. *goſier*, Hiſp. *garganta*, *garguero*, βρόγχος, pars illa, quæ eſt a faucibus ad jugulum, ſive exterior, ſive interior ſit. *Cic. pro Cæl.* Quod quidem vitium ventris, & gutturis non modo non minuit ætas hominibus, ſed etiam auget. ¶ Accipitur etiam pro ea fiſtula, qua ſpiritus a pulmone ad os tranſmittitur, quæ in homine aſpera arteria appellatur. *Cic. 2. de Div.* Haud modicos tremulo fundens e gutture cantus. ¶ Olim erat m. gen. *Plaut. Aul. 2. 4. 25.* Obturat inferiorem gutturem, nequid animæ emittat dormiens. ideſt anum.

Gutturnium, ii, n. πρόχους, idem fortaſſe, ac guttus, vas, ex quo aqua guttatim in manus datur, ab eo, quod propter anguſtias guttatim fluat. *Feſtus.*

Gutturōſus, a, um, o. 1. 2. *gozzuto*, Ger. *kropffig*, Gal. *qui a un gros goier*, Hiſ. *papudo*, dicitur, cujus guttur tanquam ſpongia quædam intumeſcit, quod vitii genus Græci βρογχοκήλην appellant, cum ſcilicet inter cutem, & aſperam arteriam, aut etiam in alia colli parte tumor naſcitur, qui modo hebetem carnem, modo humorem melli ſimilem includit, intenſum etiam minuta oſſa pilis admixta. Huic vitio peculiariter obnoxii accolæ Alpium ſunt, qui aquam bibunt ex nive reſolutam. *Ulp. de ædil. edic.* Si quis natura gutturoſus ſit, aut oculos eminentes habeat.

Guttus, ti, m. 2. πρόχους, ἐπίχυσις, vaſis genus, anguſto collo, a gutta, quod vinum eo funderent guttatim, quod Græci dicunt ἀποσταλάζειν, Latini irrorare. *Var. l. 4. de L. L.* ¶ Speciatim hoc nomine fuit vas, quo in ſacrificiis utebantur. *Plin. l. 6. c. 38.* Curius juravit, ſe ex præda nihil attigiſſe præter guttum faginum, quo ſacrificaret. ¶ Item vas, in quo oleum aſſervabatur. *Gell. l. 17. c. 8.* Guttum Samium ore tenus imprudens inanem, tanquam ineſſet oleum, affert. ¶ Utebantur etiam gutto in balneis ad conſervanda unguenta. *Juven. ſat. 11. v. 158.*

G ANTE Y.

Gyaros, f. vel Gyara, æ, f. 1. vel Gyari, orum, m. pl. 2. *Iero*, al. *Caloiro*, al. *Strapodia*, al. *Stenoſa*, inſ. maris Ægæi, una Cycladum, inter Ceam, & Scyrum, deſerta, ac prorſus inculta, in quam facinoroſi a Romanis deportabantur. Hinc cum facinus aliquod pœna non mediocri dignum dicere volumus, *Gyaro dignum* dicimus. Incolæ a muribus fugati ſunt. *Plin. l. 8. c. 29. Juven. ſat. 1. v. 73.*

Gygæus, m. 2. Colous, lacus Lydiæ, apud Exuſtam, & Sardes urb. inde 41. ſtad. juxta quem Halyattis erat ſepulcrum. ¶ Eſt etiam adject. a Gyge rege. *Propert. l. 3. el. 9. Plin. l. 5. c. 29.*

Gygemorus, m. 2. mons Thraciæ. *Plin. l. 4. c. 21.*

Gyges, maſc. 3. γύγης, gigas maximus, & centimanus, filius Cœli, & Terræ, frater Briarei. Sunt tamen, qui Briareum, Gygem, & Ægeona eoſdem putent. *Ovid. 4. Triſt.* Centimanumque Gygen, ſemibovemque virum. ¶ Alius fuit Gyges paſtor Candauli Lydorum Regis, cui cum Rex uxorem ſuam, de cujus pulchritudine gloriabatur, nudam oſtendiſſet, illa adverſus maritum indignata, Gygem ad cædem ejus impulit, ſeſeque cum Regno Lydiæ illi tradidit. *Herod. l. 1. Juſtin. l. 1. Plato 2. & 10. de Rep.* Ad Regnum ſic aſcendiſſe dicitur. Cum magnis quibuſdam imbribus terra hiatum feciſſet in ea regione, ubi ille armenta paſcebat, in hiatum deſcendit, conſpexit equum æneum concavum, cujus in lateribus feneſtræ erant, illis apertis hominis mortui vidit corpus magnitudine inuſitata, quod nihil habebat aliud præter aureum in digito anulum, quem detraxit, abiit, ac tum in concilium paſtorum ſe recepit, quod ea re fieri ſolebat, ut de rebus peculii ad Regem per ſingulos menſes referrent, juxtaque alios aſſedit. Accidit, ut, cum forte palam ejus anuli ad palmam convertiſſet, a nullo videretur, aliique de illo tanquam abſente loquerentur. Admiratus ergo denuo contrectans anulum palam in lucem convertit, quo facto rurſus apparuit. Hoc ille animadvertens diligentius, periculum fecit, utrum hanc anulus vim haberet. Atque ita illi compertum fuit, quod verſa ad ſe gemma a nemine videretur, verſa autem ad alios conſpicuus fieret. Itaque curavit, ut legatus ad Regem una cum aliis mitteretur, profectuſque Reginæ ſtuprum intulit, eaque adjutrice Regem dominum interemit, ſuſtuliſque, quos obſtare arbitrabatur. Nec in his quiſquam eum facinoribus potuit videre. Sic repente anuli beneficio Rex exortus eſt Lydiæ. *Plato 2. de Rep. Cic. 3. Off.* Hinc prov. *Gygis anulus*, γύγου δακτύλιος, in homines inconſtantibus moribus, vel in fortunatos, qui quicquid optant, id ſuo arbitrio conſequuntur. ¶ Eſt item nomen formoſi pueri ex Gnido inſ. *Hor. l. 2. Carm.* ¶ Item nomen Trojani, qui a Turno in Italia interfectus eſt. *Virg. Æn. 9.*

Gymnas, adis, fœm. *eſercizio*, γυμνὰς, exercitium. *Stat. 4. Syl. 2. v. 47.* Sic lubrica ponit membra Therapnæa reſolutus gymnade Pollux.

Gymnaſiæ inſulæ, Baleares, a γυμνάζω, *exerceo*, quod earum incolæ præcipue ſe funda exercerent. *Strabo l. 14. Plin. l. 3. c. 5.*

Gymnaſiarchus, i, & Gymnaſiarcha, æ, m. γυμνασιάρχης, præſes gymnaſii, ideſt loci, in quo athletæ nudi exercebantur. *Cic. 6. Ver. c. 42.* Demoliendum curavit Demetrius Gymnaſiarchus, quod is ei loco præerat. *Valer. Max. l. 9. c. 10. n. 2. extern.* Taxillo gymnaſiarchæ permiſit, ut, &c.

Gymnaſium, ſii, n. *luogo da eſercitarſi*, Ger. *ein ort an vvelchem man ſich etvvorinn ubt*, Gal. *lieu d'exercice*, Hiſp. *lugar de exercicio*, *aula*, γυμνάσιον, locus, in quo fit aliquid exercitii, ac ſpecialim in quo athletæ ſe in palæſtra, ſeu lucta exercent, a γυμνάζω, *nudum me exerceo*, quod a γυμνὸς, *nudus*. Nam athletæ omnino nudi certabant, ſolum oleo inuncti, & pulvere, arenaque conſperſi, ut illud ſatis argumento eſt, quod Auguſtus Cæſar vetuit, ne fœminæ iſtiuſmodi ſpectaculis intereſſent. *Plaut. Amph. 4. 1. 3.* Omnes plateas perreptavi, gymnaſia, myropolia. Quo loco balnea intelligunt Interpretes: nam & hæc gymnaſia vocantur. ¶ Dicitur etiam de ſchola, ſeu ludo literario, non tam metaphorice, quam quod Philoſophi olim ea ad philoſophandum loca elegiſſent, in quibus in palæſtra juventus exerceri ſolita erat. *Cic. 2. de Orat.* Omnia iſta ego alio modo interpretor, qui primum palæſtram, & ſedes, & porticus etiam ipſos Græcos exercitationis & delectationis cauſa, non diſputationis inveniſſe arbitror. Nam & ſæculis multis ante gymnaſia inventa ſunt, quam in his Philoſophi garrire cœperunt, & hoc ipſo tempore, cum omnia gymnaſia Philoſophi teneant, tamen eorum auditores diſcum audire, quam Philoſophum malunt, qui ſimul ut increpuit, in media oratione de maximis rebus, & graviſſimis diſputantem Philoſophum omnes unctionis cauſa relinquunt. *Cic. 1. de Orat.* Clamabunt, credo, omnia gymnaſia, atque omnes Philoſophorum ſcholæ, ſua hæc eſſe omnia propria. ¶ Fuerunt etiam Gymnaſia loca quædam ſepulturis deſtinata. *Nepos Timol. in fi.* Gymnaſio, quod Timoleonteum appellatur, tota celebrante Sicilia, ſepultus eſt. *Sulpic. ad Cic. l. 4. Fam. epiſt. 12.* Ut in quo vellemus gymnaſio, eum ſepeliremus, nobis permiſerunt.

Gymnaſtæ dicuntur quidam Indiæ populi, qui centenos vitæ annos excedunt. *Plin. l. 7. c. 2.*

Gymnaſticus, a, um, adject. *ginnaſtico*, ad exercitationem pertinens, γυμναστικὸς, a γυμνάζω, exerceo, ut gymnaſticum exercitium, gymnaſtica ars, qua pueri corpore exercentur, & ſtudia militaria docentur. *Plaut. Rud. 2. 1. 7.* Pro exercitu gymnaſtico, & palæſtrico hoc habemus, echinos, oſtreas captamus &c. *Id. Moſt. 1. 2. 72.* Arte gymnaſtica, diſco, haſta, pila.

Gymnicus, a, um, *ginnico*, γυμνικὸς, quod ad ſpectaculorum certamen pertinet. Unde Gymnica certamina, ſeu Gymnici ludi, ἀγῶνες γυμνικοὶ, erant publicæ concertationes, ut curſus, lucta, gladiatura, & hujuſmodi, ad populum oblectandum. *Cic. 2. Tuſc. c. 26.* Videmus ne, apud quos eorum ludorum, qui Gymnici nominantur, magnus honos ſit, nullum ab iis, qui in id certamen deſcendant, devitari dolorem? ¶ Originem habuere a Lycaone Rege Arcadiæ. *Plin. l. 7. c. 56.*

Gymnoſophiſtæ, m. 1. Philoſophi, & Sacerdotes Ægyptiorum, & Æthiopum, ut Brachmanæ, ſeu Brachmanes Indorum, ſic dicti, quaſi γυμνοὶ σοφισταὶ, nudi Philoſophi, quod nudi incederent per opacas ſolitudines, ſummamque ad tolerantiam ſe exercerent. *Hieron. in Ezechiel. c. 13. & ad Lætam. Sidon. l. 8. ep. 3.* Sed *Tertul. in Apol.* hæc nomina confundit. *Auguſtin.* item *l. 15. de Civ.* Indorum Gymnoſophiſtas appellat. Denique Bardeſanes Babylonius Gymnoſophiſtas in duo dogmata dividit, quorum alterum appellat Brachmanas, alterum Samaneos. ¶ Cœlibem vitam vivebant. Ab exortu ad occaſum ferventibus arenis alternis pedibus inſiſtentes Solem immobilibus oculis contuebantur. Oryza, & fructibus arborum vivebant. *Plin. l. 7. c. 2. Auguſt. l. 15. de Civ.* ¶ Eadem fuit vita Philoſophorum Indiæ, ſive Brachmanæ, ſive Gymnoſophiſtæ vocentur. *Cic. 5. Tuſcul.* Quæ Barbaria India vaſtior, aut agreſtior? in ea tamen gente primum ii, qui ſapientes habentur, nudi ætatem agunt, & Caucaſi nives, hyemalemque vim perferunt ſine dolore, cumque ad flammam ſe applicuerint, ſine gemitu aduruntur.

Gynæceum, cei, n. 2. γυναικεῖον, locus ſecretior in ædibus, ubi ſolæ mulieres habitant, a voce Græca allata, quæ a γυνὴ, κὸς, mulier. *Cic. 2. Philip.* Syngrapha ſeſtertii centies facta eſt in gynæceo.

Gynæconitis, idis, f. γυναικωνῖτις, idem, ac gynæceum. *Nepos in præfat.* Niſi in interiore parte ædium, quæ gynæconitis dicitur.

Gypsātus, a, um, o. 1. 2. *ingeſſato*, *imbiancato*, Ger. *in gips gegoſſen*, Gall. *emplatré*, Hiſp. *yeſſado*, γυψωτὸς, gypſo illitus, infectus, tectus. *Ovid. 1. Amor. eleg. 8.* Deſpice gypſati crimen inane pedis, ideſt ſervilis. Nam pedes venalium trans mare advectorum gypſo, ſeu creta notare mos erat. *Cic. l. 7. Fam. ep. 6.* Quibus illa manibus gypſatiſſimis perſuaſit, ne ſibi illæ vitio verterent, quod abeſſet a patria. Manibus gypſatiſſimis, hoc eſt, dolis ac fraudibus aliqua honeſti ſpecie prætextis.

Gypſeus, a, um, o. 1. 2. quod ex gypſo eſt, *di geſſo*, γύψινος. *Spartian. in Severo c. 22.* Tres Victoriæ gypſeæ cum palmis. h. e. tres Victoriæ ſimulacra ex gypſo.

Gypſo, as, avi, atum, a. 1. *ingeſſare*, *imbianchire*, γυψόω, gypſo inficio, ſeu tego. *Apic. l. 1. c. 1.* Vas, in quod uvas mittes, picari pariter, & gypſari facies.

Gypſoplaſtes, æ, maſc. γυψοπλάστης, qui gypſum inducit. *Caſſiod. l. 7. ep. 5.*

Gypſum, pſi, n. 2. *geſſo*, Ger. *gips*, Gall. *plaſtre*, Hiſp. *yeſſo*, γύψος, materia calci ſimilis, ex lapidibus exuſtis ut plurimum confecta, qua tectoria parietibus inducuntur, & ſigna arte plaſtica conficiuntur. *Plin. l. 36. c. 24.* Cognata calci res gypſum eſt. *Juv. ſat. 2. v. 4.* Quamquam plena omnia gypſo Chryſippi invenias. h. e. ſtatuis Chryſippi, vel aliorum Philoſophorum, ex gypſo.

Gyrātus, a, um, adject. *circondato*, in gyrum poſitus, vel factus. *Plin. l. 5. c. 10.* Chlamys orbe gyrato lacinioſa.

Gyrinus, i, m. informis ranarum partus, γυρῖνος. *Plin. l. 9. c. 51.* Ranæ pariunt minimas carnes nigras, quas gyrinos vocant.

Gyrus, ri, m. *giro*, *circuito*, Ger. *ring*, *kreiſſ*, Gal. *tour*, Hiſp. *buelta*, γῦρος, circumvolutio in orbem, ambitus, circuitus, circulus, a voce Græca allata. *Ovid. l. 3. Ar. ant. v. 384.* In gyros ire coactus eques. *Senec. ep. 12.* Anguſtiſſimum habet dies gyrum. ¶ *Compellere*, ſeu *ducere in gyrum*, eſt anguſtis quibuſdam limitibus coarctare, & non ſinere latius evagari, quæ tranſlatio tracta eſt ab equis, qui cum fræno diſcunt parere, non in liberum ducuntur campum, ſed in ſpatium aliquod anguſtius, ubi ſæpius ſit flectendum, quod & ipſum gyrus appellatur. *Cic. 3. de Or. c. 19.* Ex ingenti quodam Oratorem, immenſoque campo in exiguum ſane gyrum compuliſtis. *Id. 1. Off.* Homines ſecundis rebus effrenatos, ſibique præfidentes, tamquam in gyrum rationis, & doctrinæ duci oportere.

Gythēum, i, oppid. in Laconia juxta Eurotam fluv. erat navale Lacedæmoniorum. *Cic. 3. Offic. c. 11.*

DE LITTERA H.

H Sit ne litera, an aſpirationis nota, inter Grammaticos controverſum eſt. Utcunque ſit, in verſu non conſideratur. Sed tamen interdum conſonantis officio fungitur. *Cledonius*, & *Diomedes* dicunt, quoties ultimam vocalem dictionis antecedentis adjuvat, ut ex brevi fiat longa, eſſe conſonantem, quoties non adjuvat, notam aſpirationis eſſe. ¶ Finalis in ſyllaba eſſe non poteſt, præterquam in *ah*, & *vah*, interjectionibus, quæ vel per Apocopen dictæ ſunt, cum completæ ſint *aha*, & *vaha*, vel quia abſcondita voce ſolent proferri interjectiones. ¶ Jungitur autem vocabulis omnibus, & quatuor conſonantibus, c, p, r, t, & hoc, ut valentius ſonet dictio. Ante Ciceronis tempora, ut ipſe in Orat. teſtatur, ſolis vocalibus addebatur aſpiratio, non autem conſonantibus, quemadmodum hodie, quorum etiam pronuntiationem ipſe aliquandiu ſe fuiſſe ſequutum fatetur. Quin ego ipſe (inquit) cum ſcirem, ita majores locutos eſſe, ut nuſquam, niſi in vocali, aſpiratione uterentur, loquebar ſic, ut *pulcros*, *Cetegos*, *triumpos*, *Cartaginem* dicerem, aliquando, idque ſero, convicio aurium cum extorta mihi veritas eſſet, uſum loquendi populo conceſſi, ſcientiam mihi reſervavi. ¶ *Gell. l. 2. c. 3.* auctor eſt, in pleriſque Latinis dictionibus præter etymologiæ rationem addi aſpirationem, quod crederent, ſonum firmiorem reddi, & vegetiorem: idque exemplo Atticorum, qui citra morem cæterarum Græciæ civitatum multas dictiones aſpirant. ¶ Aſpiratio autem (ut idem *Gellius* auctor eſt) non ſolebat literis interſeri; quemadmodum nos hodie facere conſuevimus, ſed more Græcorum ſupra literas annotari, quod & ipſum ſe vidiſſe affirmat in quodam vetuſtiſſimo codice, quem Virgilii autographon fuiſſe putat. ¶ In Vet. Inſcriptionib. reperitur interdum H pro ſpiritu aſpero Græcorum adſcripta.

H AN-

H ANTE A.

Ha, interjectio exultantis, & læti animi. Plaut. Cap. 1. 2. 45. V. Janum Gebhart. Crepund. l. 2. c. 2. ¶ Item corripientis, ſeu admonentis, ne quid fiat. Id. Trinum 4. 3. 53.

Ha, ha, he, interjectio ridentis eſt. Ter. Eun. 3. 1. 36. ¶ Item irridentis. Plaut. Pan. 5. 5. 23. &c.

Habe, pro ave, legitur in quibuſdam antiquis Inſcriptionib.

Habēna, æ, f. briglia, [illegible], Ger. ein zaum, Gal. renes, Hiſp. riendo, [illegible], retinaculum, & lorum illud, quo equi reguntur, ab habeo, quia ea equi inhibentur. Virg. 12. Æn. manibuſque undantes flectit habenas. Id. 3. Georg. liber habenis equus. ¶ Item quodcumque lorum, nam habenæ ex loro fiunt plerumque. Id. 9. Æn. v. 588. de funda: Ipſe ter adducta circum caput egit habena. Horat. l. 2. ep. 2. In ſcalis latuit metuens pendentis habenæ. hoc eſt ſcuticæ ex loro. ¶ Translate Cic. 3. Or. c. 41. Legum habenæ. Id. de Amic. c. 13. Laxiſſimæ habenæ amicitiæ. Silius l. 1. v. 144. Interea rerum Aſdrubali traduntur habenæ. Virg. 12. Æn. omnes irarum effudit habenas. Id. 5. Æn. immiſſis habenis furit Vulcanus. Id. 6. Æn. claſſique immittit habenas.

Habentia, æ, f. l'avere, divitiæ, apud vet. ab habeo, ut ſapientia a ſapio. Claud. 7. Ann. ut citat Non. c. 2. n. 391. Verebar etiam, ne animos eorum inflaret habentia. Adde Plaut. Truc. prol. v. 20.

Habenŭla, æ, f. dim. ab habena. Celſ. l. 7. c. 20. Ab ora quoque ejus vulneris, quod in inguine eſt, demenda habenula paulo latior eſt, quo major plaga fit.

Habĕo, es, bui, bitum, a. 2. avere, [illegible], Ger. haben, Gal. avoir, Hiſp. aver tener, [illegible], poſſideo, teneo. Plaut. Rud. 5. 2. 34. Miſerum iſtuc verbum, & peſſimum eſt, habuiſſe, & nihil habere. Cic. pro Dom. c. 29. Habere poteſtatem in aliquo. Caſ. l. 1. B. C. c. 25. Habere aliquid in poteſtatem. ¶ Eſt item occupare. Virg. 2. Æn. Hoſtis habet muros. Sall. in Jug. Animus incorruptus, æternus rector humani generis agit, atque habet cuncta, nec ipſe habetur. ¶ Item ſervare, detinere. Sall. in Cat. In cuſtodiis haberentur. Cic. Fam. 7. ep. 25. Secreto hoc audi: tecum habeto, sienlo ſecreto. ¶ Item adhibere, uti. Ovid. 1. Amor. el. 8. v. 51. Æra nitent uſu, veſtis bona quærit haberi. ¶ Item ferre, tolerare. Salluſt. Neque cuiquam mortalium injuriæ ſuæ parvæ videntur, multi eas gravius æquo habuere. ¶ Item detinere. Salluſt. in Jugurtha. Quæ res eos magno, diuturnoque bello inter ſe habuit. ¶ Item exiſtimare, reputare, judicare. Cic. 2. de nat. Deor. Ut Deos æternos, & beatos haberemus. Id. pro Arch. Qui ſemper apud omnes ſancti ſunt habiti, atque dicti. Curt. l. 6. c. 2. Haberi pro hoſte. ¶ Item ſcire, ſibi perſuadere. Cicer. ad Tiron. Sic habeto, neminem eſſe, qui me amet, &c. ¶ Item intelligere. Cic. Att. l. 5. Habes conſilia noſtra, nunc cognoſce de Bruto. Id. de Amic. Sic habendum eſt, nullam in amicitia peſtem eſſe majorem, quam adulationem, blanditias, aſſentationem. ¶ Item habitare. Plaut. Men. prol. v. 69. Ille geminus, qui Syracuſis habet. Cic. l. 3. de nat. Deor. c. 22. Is, qui ſub terris habet. Al. leg. habetur. Adde Var. l. 4. L. L. ¶ Item tractare. Ter. Hec. 2. 3. 6. Nunquam ſecus habui illam, ac ſi ex me nata eſſet. Caſ. l. 1. B. C. c. 63. Male habere aliquem. h. e. clade afficere. ¶ Item præbere, exhibere. Sall. in Cic. Ita largitionibus corruptus eſt, ut ſe ſe, ac fortunas ſuas venales habeat. ¶ Item eſſe. Cic. de Sen. Quod quidem ni ita ſe haberet, ut animi immortales eſſent. ¶ Item accidere. Sall. in Catil. Sicuti pleraque mortalium habentur. ideſt ut ſolet accidere plerunque rebus hominum. Habet item per ſe poſitum, ſignificat percuſſus eſt, ut Donatus inquit, & proprie de gladiatoribus dicitur. Ter. Andr. 1. 1. 56. Certe captus eſt, habet. ¶ Eleganter habeo ponitur in peroratione operis. Cic. in Lælio. Hæc habui de amicitia quæ dicerem. ¶ Ægre habere, eſt ægre ferre. Liv. l. 7. Ita ægre habuit, filium id pro parente auſum. ¶ Belle habere, Bene habere, eſt bene valere, incolumem eſſe, Male habere, eſt infirmum, & ægrotum eſſe. Cic. & al. ¶ Res bene, vel male habet, vel abſolute Bene habet, vel male habet, eſt feliciter, vel infeliciter cedit, va bene, va male. Liv. l. 8. Bene habet, vicit diſciplina militaris. ¶ Delectum habere. V. Delectus. ¶ In deliciis habere, eſt vehementer amare. Cic. 1. de Divin. Simia, quam Rex Moloſſorum in deliciis habebat. ¶ Derelictui habere, eſt deſerere, relinquere incultum. Gel. l. 4. c. 12. Si quis arborem ſuam, vineamque habuerit derelictui. Habere aliquid pro derelicto, eſt curam ejus nullam gerere. Cic. Att. l. 8. Hoc oppida, atque oram maritimam illum pro derelicto habere. ¶ Deſpicatui habere, vel deſpicatum, eſt deſpicere. Plaut. Men. 4. 3. 19. Quando tu me bene merentem tibi habes deſpicatui. Ter. Eun. Quæ nos, noſtramque adoleſcentiam habent deſpicatam. ¶ Dictum habere, eſt dixiſſe. Plaut. Perſ. Satis jam habeo dictum. ¶ Habere aliquem dicimus, cum reperimus, vel deprehendimus. Ter. Eun. 4. 4. 7. Habes ne hominem? Adde Plaut. Caſ. 2. 8. 36. & V. ibi Taubman. ¶ Ter. Andr. 1. 1. 58. Quis heri habuit Chryſidem? h. e. cum Chryſide rem habuit? Muretus. ¶ Sæpe uſurpatur pro facere, ſuſcipere, celebrare, ut habere Comitia, cenſum, Senatum, concionem, &c. Cic. Caſ. Salluſt. & al. ¶ Ter. Eun. 1. 2. 39. Ego cum illo, quocum tum uno rem habebam, hoſpite Abii huc. h. e. habebam conſuetudinem, coibam. ¶ Habere mare infeſtum, eſt tener il mare infeſtato. Cic. in fragm. l. 3. de Rep. Cum quæreretur ex eo, quo ſcelere compulſus mare haberet infeſtum? eodem, inquit, quo tu orbem terræ. Sic habere anxium, ſollicitum, occupatum, pro reddere. Cic. & Plaut. ¶ Habere rationem cum terra. i. e. terram colere. Et habere rationem cum Muſis. h. e. literis incumbere. Cic. Att. l. 2. & de Senect. ¶ Habere rationem alicujus rei, tener conto, aver cura di qualche coſa. Cic. de Sen. c. 11. Habenda eſt ratio valetudinis. ¶ Interdum cum infinito uſurpatur pro poſſe. Cicer. l. 1. Fam. epiſt. 5. Tantum habeo tibi polliceri, me tibi cumulate ſatisfacturum. ¶ Proprio etiam ſenſu infinito jungitur. Id. l. 2. Attic. ep. 22. De Rep. nihil habeo ad te ſcribere. ¶ Item cum Gerundio. Plin. l. 1. ep. 7. Accepiſſe me caryotas optimas, quæ nunc cum ficis & boletis certandum habent. h. e. quibus cum ficis certandum eſt. ¶ Item cum conjunctivo. Cic. pro Mur. Quid huic reſpondeas, non habebis. ¶ Junctum ſubſtantivis eorum ſignificationem induit. Plaut. Pſeud. 1. 2. 10. Vobis hanc habeo edictionem. h. e. edico. Id. Merc. 5. 3. 4. Ego expurgationem habebo. h. e. purgabo. Sic habere timorem, pro timere. Nepos 7. c. 3. Propert. l. 3. el. 21. ¶ Res tuas tibi habe, formula ſolemnis divortii. Plaut. Amph. 3. 2. 47. Apul. 5. A. A. ¶ Habere ætatem, pro agere, vivere. Sall. in Cat. Habere ætatem procul a Republica. ¶ Habere honorem alicui, onorare. Cic. Fam. 16. Curio miſi, ut medico honos haberetur. ¶ Habeſſit pro habeat, V. loco ſuo.

Habeſſini. V. Abyſſini.

Habeſſit, pro habeat, apud vet. Lex XII. Tab. apud Cic. 2. de Leg. c. 8. Separatim nemo habeſſit Deos.

Habeſſus, Lyciæ urbs, poſtea Antiphellus dicta. Plin. l. 5. c. 27.

Habĭlis, le, o. 3. abile, atto, acconcio, conveniente, deſtro, [illegible], Ger. gehendiſam, Gal. habile, Hiſ. habil, [illegible], quod eſt aptum, & optime quadrat, cum dat. vel acc. & præp. ad. Martial. l. 13. Non habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo. Cic. 1. de Orat. c. 54. Quamvis eſſent habiles, & apti ad pedem. De calceis loquitur. Virg. Æn. 9. v. 306. Atque habilem (enſem) vagina aptarat eburna. Liv. l. 21. c. 4. Nunquam ingenium idem ad res diverſiſſimas, parendum, & imperandum habilius fuit. Celſ. l. 2. c. 1. Corpus habiliſſimum quadratum eſt.

Habilĭtas, f. abilità, attitudine, deſtrezza, [illegible], Ger. bequemung, Gal. habilité, Hiſp. habilidad, [illegible], convenientia, aptitudo. Cicer. 1. de Leg. c. 9. Omitto opportunitates, habilitateſque reliqui corporis.

Habilĭter, adv. acconciamente, facilmente. Pomp. Mela l. 3. c. 7. Ut elephantis, ſicut nos equis, facile atque habiliter utantur. Paul. JCtus l. 20. Dig. de aur. arg. &c. Ut habiliter gemmæ geri poſſint, auro incluſæ ſunt.

Habitabĭlis, le, o. 3. abitabile, [illegible], Ger. wonhafft, Gal. habitable, Hiſ. que ſe puede habitar, habitable, [illegible], quod habitari poteſt. Cic. 1. Tuſc. c. 20. Tum & habitabiles regiones, & rurſum omni cultu propter vim frigoris, aut caloris vacantes.

Habitacŭlum, li, n. 2. idem ac habitatio, ſeu locus, quem habitamus, abitazione. Gel. l. 5. c. 14. Habitaculum leonis. Prudent. hymn. Eingular. Habitacula priſtina geſtet.

Habĭtans, antis, abitatore, abitante, incola. Ovid. 14. Met. v. 89. ſteriliſque locatas Colle Pithecuſas, habitantum nomine dictas.

Habitatĭo, f. abitazione, [illegible] Ger. wonhung, Gal. habitation, demeure, Hiſ. habitazion, morada, [illegible], actus habitandi. Caſ. l. 3. B. C. c. 21. Mercedes habitationum annuas conductoribus donavit. Adde Sueton. Caſ. c. 38. ¶ Item domus, in qua habitamus. Colum. l. 1. c. 6. Villico juxta januam fiat habitatio.

Habitātor, m. 3. abitatore, [illegible], Ger. wohner, Gal. habitant, Hiſp. morador, [illegible], incola. Cic. 2. de nat. Deor. c. 56. Sunt enim e terra homines non ut incolæ, atque habitatores, ſed quaſi ſpectatores ſuperarum rerum, atque cœleſtium.

Habitātrix, icis, f. abitatrice. Auſon. Moſel. verſ. 81. Flumineis habitatrix Nais in oris.

Habitātus, a, um, adject. abitato. Virg. 3. Georg. verſ. 340. Raris habitata mapalia tectis.

Habitĭo, onis, f. actus habendi. Gell. l. 1. c. 4. Debitio gratiæ, non habitio, cum pecunia confertur.

Habĭto, as, avi, atum, a. 1. freq. ab habeo, & ſignificat proprie frequenter vel paſſim habere. Var. l. 16. Rer. Div. apud Non. Hoc modo antiquos ſecundis rebus comas habitaſſe. ¶ Sed fere ſumitur pro domicilium in aliquo loco habere, locum aliquem incolere, abitare, dimorare, [illegible], Ger. wohnen, inhaben, Gall. habiter, demeurer, Hiſp. vivir, poſar, [illegible]. Differt a commoror, quod habitare eſt perpetuum, commorari ad tempus. Cic. de Senec. cap. ult. Commorandi natura diverſorium nobis, non habitandi dedit. Sed hæc differentia ſæpe confunditur. ¶ Melius Servii ſententia in 2. Ecl. conſtruitur cum acc. quam cum abl. & præp. in, quia verbum principale habeo acc. regit. Virg. 2. Ecl. Atque humiles habitare caſas. Cic. pro Domo. Quam habitandum in ea urbe, in qua trophæa & de me, & de Rep. videam conſtituta. ¶ Uſurpatur etiam cum ablat. ſine præp. Qui ſub terra ſemper habitaviſſent bonis, & illuſtribus domiciliis. ¶ Cum nominibus propriis urbium, &c. generalem regulam de ſtatu in loco ſequitur. Cic. 6. Ver. Is Lilybæi multos jam annos habitat. ¶ Item cum accuſ. & præp. apud. Cic. in Catil. Quid, quod vitandæ ſuſpicionis cauſa apud M. Lepidum te habitare velle dixiſti? ¶ Item cum abl. & præp. cum. Cic. 7. Fam. Ut non modo prope me, ſed plane mecum habitare poſſes. ¶ Item cum caſibus pretii. Cic. pro Cal. Triginta millibus dixiſtis eum habitare. ¶ Item abſolute. Cic. pro Domo. Habitare laxe, & magnifice voluit. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. Cic. 6. Ver. Coliturque ea pars, & habitatur frequentiſſime. ¶ Translate ponitur pro eſſe, exiſtere. Cic. 2. Fin. Qui poteſt igitur habitare in beata vita ſummi mali metus? ¶ Item pro verſari, frequentem, & crebrum eſſe. Cic. de Orat. Illi habitarunt in hac una ratione tractanda. Hinc, Habitare in oculis, apud eund. Att. l. 4. Viſum eſt hoc mihi ad multa quadrare, ut præſentem me viderent: habitavi in oculis. ¶ Habitare in vultu, ideſt ab alicujus vultu contemplando oculos nunquam dimovere, vel dejicere. Cic. 12. Phil. Hic etiam fautores Antonii, quorum in vultu habitant oculi mei. ¶ Habitare in foro, ideſt in forenſi commentatione, & exercitatione aſſiduum eſſe. Cic. pro Mur. Cum iis, qui in foro habitarunt. ¶ Habitare in roſtris, ideſt ſuam dicendi vim, & Eloquentiæ facultatem in roſtris exercere. Cic. in Bruto. Et ii quidem habitabant in roſtris. ¶ In bonis ſuis habitare, eſt ſuis bonis uti, vel in ſuis bonis oſtendendis frequentem eſſe. Cic. in Orat. Alioqui quonam modo vir ille bonus in bonis hærebit, & habitabit ſuis? ¶ Secum habitare, eſt ſuam conditionem perſpicere, ſuo ſe pede metiri. Perſ. ſat. 4. in ſi. Tecum habita, & noris, quam ſit tibi curta ſupellex.

Habitūdo, dinis, f. abitudine, compleſſione, Ger. die eigenſchafft, Gal. habitude, Hiſ. diſpoſicion, abitud, [illegible], ipſe corporis habitus, quem barbari vocant complexionem, ab habeo. Auct. ad Her. l. 4. c. 10. Nam ut corporis bonam habitudinem tumor imitatur ſæpe. Adde Ter. Eun. 2. 2. 11.

Habitŭo, as, a. 1. abituare, habitum inducere. Cal. Aurel. Tard. 4. c. 8. Ægrotantium vires fortitudine habituantur.

Habitŭrio, is, a. 4. habere cupio. Plaut. Truc. 1. 2. 49. Si arationes habituris.

Habĭtus, us, m. 4. abito, qualità, forma, [illegible], Ger. weiſe, geſtalt, Gal. habit, qualité, Hiſp. habito, qualidad, [illegible], corporis permanens affectio, forma, figura in hominibus, vel beſtiis. Cic. pro Cal. Cum floreret integerrima ætate, optimo habitu, maximis viribus. Id. 1. de nat. Deor. Oris quidem habitus ad vitæ firmitatem nihil pertinet. ¶ Dicitur etiam de forma cujuſcunque alterius rei corporeæ. Virg. 1. Georg. Cultuſque, habituſque locorum. ¶ A Philoſophis fere de animo dicitur, & definitur conſtans, & abſoluta in aliqua re perfectio, quæ frequentibus actionibus comparata eſt, ut ſunt virtutes omnes. Cic. 2. de Inv. Juſtitia eſt habitus animi communi utilitate conſervata, ſuam cuique tribuens dignitatem. ¶ Oratorie uſurpatur etiam pro naturali facultate, ſeu potentia. Cicer. pro Arch. Homo natura ipſius habitu prope divino. ¶ Habitus item eſt cultus exterior corporis, ac præſertim veſtimentum, & ornatus veſtium. Cic. 5. Ver. Virginali habitu, atque veſtitu. ¶ Et translate pro ornamento in genere ſumitur. Cic. 3. de Or. Si habitum etiam orationis, & quaſi colorem aliquem requiritis. ¶ Denique ſi vocis originem ſpecies, habitus idem eſt ac habitio, ſeu actus habendi, l'avere. Liv. l. 1. c. 42. Belli paciſque munia non viritim, ſed pro habitu pecuniarum fiunt.

Habĭtus, a, um, o. 1. 2. avuto, partic. ab habeor. Habet varias ſignificationes, quemadmodum verbum, a quo deſcendit. Ter. Heaut. 2. 4. 22. Ut patrem tuum vidi eſſe habitum. h. e. affectum, ſeu comparatum. ¶ Significat etiam bona membrorum & totius corporis conſtitutione præditum, ben formato, che è ben in carne. Ter. Eun. 2. 3. 23. Si qua habitior paulo, pugilem eſſe ajunt, deducunt cibum. Plaut. Epid. 1. 1. 8. Corpulentior hercule, atque habitior. Gell. l. 4. c. 20. Equum nimis ſtrigoſum, & male habitum, ſed equitem ejus uberrimum, & habitiſſimum viderunt.

Hac, per di qua, [illegible], Germ. hiedurch, Gal. par icy, Hiſp. por aca, [illegible], adv. motus per locum. Cic. ad Q. Fr. Hac iter facit Pompejus. Ter. Heaut. 3. 2. Hac illac circumcurſa.

Hactĕnus, adv. ſin qui, ſino a qui, [illegible], Ger. biſſher, Gall. juſqu'icy, Hiſp. haſta aqui, [illegible], huccuſque, ab hac, & tenus, quaſi uſque ad hunc finem. Plerumque eſt adver. ordinis. Virg. 2. Georg. v. 1. Hactenus arvorum cultus, & ſidera cœli. Cicer. 2. Divin. c. 24. Sed hæc hactenus: nunc ad oſtenſa veniamus. ¶ Aliquando etiam temporis. Liv. l. 7. c. 26. Hactenus quietæ utrinque ſtationes fuere. ¶ Dividit per Tmeſin Virg. 6. Æn. v. 62. Hac Trojana tenus fuerit fortuna ſecuta. Adde 5. Æn. v. 603. ¶ Junctum particulis ut, quoad, quod, ne, ſi, ſignificat eccetto, ſul in tanto. Cic. 2. Orat. c. 27. Hanc artem, & præcepta hactenus requirunt, ut certis dicendi luminibus ornentur. Plin. l. 9. ep. 15. Patrem familiæ hactenus ago, quod aliquam partem prædiorum percurro. Cic. Hactenus exiſtimo conſolationem noſtram recte adhibitam eſſe, quoad certior fieres &c. Id. Attic. l. 3. ep. 4. Etiam ne hic mihi curandus eſt? Curandus autem? hactenus ne quid ad Senatum. Senec. epiſt. 88. Meritoria officia ſunt hactenus utilia, ſi præparant ingenium, non detinent.

Hadria, V. Adria.

Hadriānus, i, Rom. Imperator XV. cujus vitam habes apud Spartian. Xiphilin. Victor. &c. ¶ Scribunt & Adrianus; ſed in veteribus monumentis aſpiratio conſtans eſt. V. Manut. Orthograph.

Hadriaticum mare. V. Adriaticus.

Hadrobōlum, n. 2. gummi genus nigrum, & in offas convolutum, in Arabia, India, Media, Babylonia, quod in ſacris vino perfundi ſolebat, ut eſſet odoratius. Plin. l. 12. c. 9.

Hadroſphærum, [illegible], genus nardi foliis amplis. *Plin. l.* 12. *c.* 12.
Hadrumentum. V. Adrumetum.
Hæbudæ, Hæbudes, Æbudæ, Ebudæ, Ebudes, Eboniæ, Hebrides, *Galles*, ſeu *Weſtiles*, inſ. Scotiæ adjacentes ad Occ. A quibuſdam quinque eſſe dicuntur, ab aliis quadraginta quatuor. *Solin. c.* 35.
Hædilia, n. 3. *ſtalla di capretti*, Germ. *geiſſſtal*, Gal. *étable à chevreaux*, Hiſp. *eſtablo para cabritos*, [illegible], hædorum ſtabulum. *Hor.* 1. *Carm. od.* 17. Nec Martiales hædilia lupos.
Hædillus, m. 2. dim. ab hædus, ſeu hædulus. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 77. Agnellum, hædillum me tuum dic eſſe, vel vitellum.
Hædinus, a, um, o. 1. 2. *di capretto*, [illegible], ex hædo. *Cic. pro Mur. c.* 36. Stravit pelliculis hædinis lectulos Punicanos.
Hædulus, m. 2. [illegible], dimin. ab hædus. *Juven. Sat.* 11. *v.* 65. Et Tiburtino veniet pinguiſſimus agro hædulus.
Hædus, i, m. 2. *capretto*, [illegible], Ger. *gitſſ*, Gal. *chevreau*, Hiſp. *cabrito*, [illegible], fœtus capræ. Scribi per æ, probat *Manut. in Orthographia*. *Cic. de Senect.* Villa abundat porco, agno, hædo. ¶ Hædi ſunt ſignum Cæleſte, cujus ortus pluvias ſignificat. Sunt autem duæ ſtellæ parvæ in ſiniſtra Erichthonii, in cujus ſiniſtro humero inſidet Capra Amalthea: Dicuntur fuiſſe filii ejuſdem Capræ, ab Jove ſimul cum matre in Cælum tranſlati. *Virg.* 1. *Georg. v.* 205. & *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 117.
Hæmachates, m. 1. [illegible], lapis ſanguinei coloris. *Plin. l.* 37. *c.* 10.
Hæmatinum vitrum, [illegible], vitri genus totum rubens, non pellucidum, ex quo eſcaria vaſa veteres conficiebant. *Plin. l.* 36. *c.* 26.
Hæmatites, æ, m. *amatita*, *matita*, lapis ſanguinei coloris, qui etiam ſanguinem ſiſtit, ab αἷμα, ſanguis. *Plin. l.* 36. *c.* 16.
Hæmatopodes, f. 3. [illegible], aves, quæ pedibus rubent, ab αἷμα, *ſanguis*, & πούς, *pes*. *Plin. l.* 10. *c.* 47. Alii leg. *himantopodes*. h. e. pedes habentes in modum lori contortos, ab ἱμάς, *ἄντος*, lorum.
Hæmimons, tis, regio Thraciæ ad Hæmum montem. *Sex. Ruf. c.* 9. Hinc
Hæmimontini, Thraces Hæmum incolentes. *Sex. Ruf. c.* 9.
Hæmon, onis, m. Thebanus juvenis, qui, cum amore incredibili Antigonem Oedipi, & Jocaſtæ filiam deperiret, ad ejus tumulum mortem ſibi conſcivit. *Propert. l.* 2. *eleg.* 8. *Ovid. in Ibin. v.* 561.
Hæmonia, V. Æmonia.
Hæmonius, a, um, adject. ab Hæmo monte. *Sil. l.* 10. *v.* 10. velocius inde Hæmonio Borea, pennaque citatior ibat.
Hæmoptyicus, i, qui ſanguinem expuit, [illegible], *Marc.*
Hæmorrhagia, æ, f. 1. *fluſſo di ſangue*, αἱμοῤῥαγία, copioſus, & immoderatus ſanguinis fluxus, & ſpeciatim ille, qui per nares fit. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Folia ejus trita illita hæmorrhagiam ſiſtunt.
Hæmorrhoicus, a, um, adject. qui hæmorrhoide laborat. *Firmic. l.* 3. *c.* 3.
Hæmorrhois, idis, f. *morede*, *morici*, [illegible], profluvium ſanguinis ex venis, quæ ſunt in ano, vel tumor illarum venarum abſque ſanguinis eruptione, ab αἷμα, *ſanguis*, & ῥέω, *fluo*. V. *Celſ. l.* 6. *c.* 18. *Plin. l.* 22. *c.* 7. ¶ Hæmorrhois item, f. 3. ſeu hæmorrhoïa, genus aſpidis eſt, vel ſerpens aſpidi ſimilis, ſic dictus, quod mordens efficit [illegible], ſanguinis fluxum, ſeu ſudorem. *Luc. l.* 9. Impreſſit dentes hæmorrhois aſpera Tullo. Adde *Plin. l.* 23. *c.* 1.
Hæmus, m. 2. *Catena del Mondo*, & *Monte Argentaro*, al. *Caſtegnazzo*, *Proſene*, inc. *Kcinigue*, Scl. *Cumonica*, Turc. *Balkan*, mons Thraciæ maximus, illam a Myſia inf. dividens, in longum protenſus, & ad Meſembriam urbem deſinens, adeo excelſus, ut ex jugis utrumque mare, Euxinum, & Adriaticum conſpiciatur. Dictus eſt ab Hæmo Boreæ, & Orithyiæ filio. Hujus pars Scombrus ab Ariſtotele, & Scomius a Thucydide appellatur, unde Strymon, Neſſus, & Hebrus effluunt. In eo Poetæ domicilium Martis conſtituerunt. *Claudian. in Conſ. Prob.* & *Olyb. v.* 120. Procubat horrendum Getico Gradivus in Hæmo. ¶ Scribitur & *Æmus*.
Hærediolum, n. 2. [illegible], parvum hæredium, ideſt parvum prædium, quod nobis ex hæreditate provenit. *Colum. in præfat. l.* 1. Ad eoſdem juvencos, & quatuor jugerum avitum hærediolum redierit.
Hæredipeta, æ, c. 1. [illegible], qui blanditiis, & muneribus, vel aliis artibus captat gratiam ſenum, & viduarum, ut ab illis hæres inſtituatur. *Petron. Satyr.* Incidimus in turbam hæredipetarum.
Hæreditarius, a, um, o. *ereditario*, Ger. *erblich*, Gal. *hereditaire*, Hiſ. *coſa de herencia*, [illegible], quod ad hæreditatem pertinet, ut Bona hæreditaria, ſucceſſio hæreditaria, morbi etiam hæreditarii, qui parentum vitio nobis obtingunt. *Cic.* 6. *Ver.* Omnia illa abſtulit ſimul cum cæteris Chelidonis hæreditariis ornamentis. *Id.* 5. *Ver.* iterum geſſit hæreditariam Quæſturam cum Dolabella.
Hæreditas, tis, f. 3. *eredità*, *ſucceſſione*, [Hebrew], Germ. *erbſchafft*, Gal. *heritage*, Hiſp. *heredad*, κληρονομία, ſucceſſio eſt in univerſum jus, quod defunctus habebat tempore mortis. Et apud antiquos dividebatur in duodecim uncias, quæ aſſis nomine continentur. *Cic.* 1. *Off. c.* 35. Hæreditas a patribus traditur liberis. *Id. Agrar.* 1. *c.* 3. Hæreditatem obire. Et *Agrar.* 2. *c.* 16. Hæreditatem cernere, &c. ¶ Hæreditas cum ſacris, vel ſine ſacris quæ ſit V. Coemptionalis. ¶ In genit. plur. *hæreditatium* pro *hæreditatum* legitur in *Inſcript.* apud *Fabret. p.* 99. ¶ An ſine diphthongo ſcribenda ſit hæc vox, V. Heres.
Hæredium, vel heredium, n. 2. [illegible], parvum prædium, quod nobis ex hæreditate provenit, ab hæres. *Corn. Nepos in Porcio Catone, c.* 1. Quod ibi hæredium a patre relictum habebat. Adde *Var. l.* 1. *R. R. c.* 10.
Hæreo, es, ſi, ſum, n. 2. *eſſere ſtrettamente congiunto*, *ed unito*, [Hebrew], Ger. *hangen*, Gall. *tenir contre*, *être joint*, Hiſp. *eſtar allegado*, [illegible], [illegible], arcte rei inſideo, & conjunctus ſum, ab αἱρέω, *capio*, per Metalepſin, quia prius res prehenditur, deinde ei adhæretur. *Cic. pro Dejot.* Quod hærere in equo ſenex poſſet, admirari ſolebamus. *Virg.* 2. *Æn.* Hærent parietibus ſcalæ. ¶ Quandoque eſt ſimpliciter eſſe, manere, inſidere. *Ter. Hec.* In te hæret omnis culpa. *Virg.* 4. *Æn.* Hærent infixi pectore vultus. ¶ Tranſlate uſurpatur pro dubitare, ancipitem eſſe. *Cic. Phil.* 2. *c.* 29. Hærebat nebulo, quo ſe verteret, non habebat. *Plaut. Trinum.* 4. 2. 59. Hæret hæc res, ſiquidem ego abſens ſum, &c. h. e. res eſt in ambiguo. ¶ Item pro aſſidue verſari, frequentem eſſe. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 22. Diu in urbe hæreo. *Plaut. Epid.* Hærere apud meretricem. *Cic. ad Att.* Hærere in ſcribendo. *Id.* 7. *Ver.* Hærere in iniquitatibus. ¶ Hærere alicui, pro valde addictum eſſe. *Sueton. de Gramm. c.* 14. Nicia hæſit Cn. Pompejo, & C. Memmio. ¶ Aqua hæret. V. Aqua.
Hæres, vel heres, edis (pro diverſa derivatione ab hæreo, vel ab herus, *Manut.* tamen tuetur *heres* ſine diphthongo) com. 3. *erede*, *ſucceſſore*, [Hebrew], Ger. *erb*, Gal. *heritier*, Hiſp. *heredero*, κληρονόμος, qui defuncto ſuccedit in jus univerſum, quod habebat. *Cic. pro Quinct.* Hæredem teſtamento reliquit hunc P. Quinctium. *Id. Fam.* 13. *ep.* 26. Hæredem eſſe alicui. ¶ Secundus hæres dicitur, qui hæredi inſtituto ſubſtituitur, ea lege, ut, ſi prior hæreditatem non adeat, devolvatur ad ſecundum. *Cic. pro Cluent.* Quod ab hæredibus ſecundis accepta pecunia partum ſibi ipſa medicamentis abegiſſet. ¶ Hæredes arboris, ſurculi, & rami. *Plin. l.* 16. *c.* 37. Cæteque denſius innumero hærede proſiunt. ¶ Hæredem pro domino dixit *Plaut. Men.* 3. 2. 21. his verbis: Abſtuli hanc, cujus hæres nunquam erit poſt hunc diem. Adde *Feſt.* in voce Hæres. ¶ Hæres ex Aſſe. V. As.
Hæres, f. 3. nomen Deæ, cui veteres poſt acceptam hæreditatem rem divinam faciebant. *Feſt.* Hærem Marteam antiqui, accepta hæreditate, colebant, quæ nomine appellabatur hæredum, & eſſe una ex Martis comitibus putabatur.
Hæreſco, is, n. 3. [illegible], hæreo, adhæreo, affixus maneo, *ſtar' attaccato*. *Lucret. l.* 2. *v.* 476. In terris hæreſcere.
Hæreſiarcha, æ, m. *Ereſiarca*, Αἱρεσιάρχης, hæreſis auctor, hæreticorum princeps. *Auguſtin. Epiſt.* 253. & *Sidon. l.* 7. *epiſt.* 6. *a med.*
Hæreſis, is, f. 3. *ereſia*, *opinione*, [Hebrew], Ger. *meynung*, Gal. *hereſie*, Hiſp. *heregia*, αἵρεσις, electio, optio, ſecta, & ſpeciatim electio dogmatis, quod a [Hebrew], *elegit*. *Cic. in præfat. Parad.* Et ea ſentit, quæ non ſane probantur in vulgus, & in ea eſt hæreſi, quæ nullum ſequitur florem orationis, neque dilatat argumentum, &c. ¶ Chriſtianis eſt dogma adverſans principiis Religionis Chriſtianæ. *Auguſt. l.* 2. *cont. Creſcon. c.* 3. *Tertul. adverſ. Prax. c.* 8. ¶ Prima hujus vocis ſyllaba corripitur a *Prudentio*, abjecta altera vocali diphthongi, *in Pſychom. v.* 725. Dividitur, ruptis Hæreſis perit horrida membris.
Hæreticus, m. 2. αἱρετικός, qui a Catholica Fide in aliqua re deficit. *Tertul. adverſ. Hermog. c.* 10. ¶ Eſt etiam adject. hæreticus, a, um, *Avit. in Alt.* 4. *epiſt. c.* 10. hæretica nigredine plenum.
Hæris, icis, V. Erinaceus.
Hæſitabundus, a, um, o. 1. 2. dubius, cunctabundus. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 5. Hæſitabundus interrogavi, non ut tibi nocerem.
Hæſitantia, æ, f. 1. *balbutimento*, Ger. *zweiffel*; Gal. *heſitation*, Hiſp. *tartamudamiento*, [illegible], titubatio, balbuties, & difficultas explicandi, quod ſentias. *Cic.* 3. *Phil. c.* 6. Qui propter hæſitantiam linguæ, ſtuporemque cordis cognomen ex contumelia traxerit.
Hæſitatio, nis, f. 3. *dubitazione*, *dubbio*, Ger. *zweiffelung*, Gal. *doute*, Hiſp. *duda*, [illegible], dubitatio, cunctatio, perplexitas. *Cic.* 5. *Fam. epiſt.* 12. Noli ignoſcere hæſitationi meæ. ¶ Accipitur & pro titubatione, & linguæ hæſitantia. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 50. Qui timor? quæ dubitatio? quanta hæſitatio, tractuſque verborum?
Hæſitator, oris, m. 3. *chi dubita*, *o titubà*, *tardo*, [Hebrew], Ger. *zweiffler*, Gal. *qui doute*, Hiſp. *el que mucho duda*, [illegible], cunctator, vel dubitator. *Plin. in epiſt.* 11. *l.* 5. Sum ipſe in edendo hæſitator, tu tamen meam quoque cunctationem, tarditatemque viciſti.
Hæſito, as, n. 1. *dimorare*, *eſtare*, [Hebrew], Ger. *zweiffeln*, Gal. *heſiter*, Hiſp. *dudar*, [illegible], identidem, & multum hæreo, & progredi non poſſum, freq. ab hæreo. *Cic. in Catil.* Cum hæſitaret, cum cunctaretur. ¶ *Hæſitare in eodem luto*, proverbio dicitur, ita implicitum eſſe alicui rei, ut exitus nullus ſit. Ducitur a viatoribus, qui ſimul atque in lutum inciderint, cum alterum pedem conantur educere, altero altius immerguntur. Aptiſſime autem competit in eos, qui verſuram faciunt. Nam illi mutant quidem creditorem, ære tamen alieno ſe non liberant. *Ter. Phorm.* 5. 2. 15. In eodem luto hæſitas. ¶ Accipitur etiam hæſitare pro dubitare, titubare, timere. *Cic.* 1. *de Orat.* Hæſitantem in majorum inſtitutis, rudem in Jure Civili. ¶ Item pro balbutire. *Cicer.* 1. *de Orat. c.* 25. Sed ſunt quidam aut ita linguæ hæſitantes, aut ita voce abſoni.
Hagiographa, orum, n. *libri ſanti*, ἁγιόγραφα, ſancta ſcripta, ſacri libri: ab ἅγιος, ſanctus, & γράφω. Quidam ita diſtinguunt S. Scripturæ veteris Teſtamenti libros, ut alii ſint *legis*, ſcil. Pentateuchus: alii *prophetiæ*, ut Prophetarum: alii denique, quia neutrum continent, & peculiare nomen non habent, communi *Hagiographa* appellentur. Ita *Hieronym. epiſt.* 106. quæ eſt præfatio in libros Regum, ubi fuſe hac de re, item *epiſt.* 100.
Hagnus, V. Agnus.
Halabarches, V. Arabarches.
Halalcomene, V. Alalcomene.
Halcedo, V. Alcedo.
Halcyone, V. Alcyone.
Halcyone, f. 1. opp. Theſſaliæ, ad ſin. Maliacum.
Halcyonia, f. 1. inſ. duæ Macedoniæ, apud Pallenem peninſ. vel circa Halcyonem opp. Theſſaliæ, ad ſin. Maliacum, quarum una Pallene, altera Poſthonia a *Suida*, & *Stephano* dicitur.
Halec, V. Alec.
Halecula, V. Alecula.
Halæſa, & Aleſa, Haleſina Civitas, urbs exc. Siciliæ, in ora Bor. & Occ. ubi nunc *Caronia*, caſtr. media inter Cephaledium ad Mer. & Agathyrſum ad Sept. Pop. Haleſini. *Cic. Ver.* 5. ¶ In agro Haleſino fons erat ad ſonum tibiarum exultans. *Solin.*
Haleſinus, a, um, ad Haleſam pertinens, ut Haleſina civitas, *Cic. Fam.* 13. *ep.* 32.
Halia, f. 1. Nympha marina, Nerei, & Doridis filia, ab ἅλς.
Haliacmon, onis, m. 3. Aliacmon, Aliagmon, *Peleca*, al. *Platamona*, fl. rapidiſſimus Macedoniæ, qui illam a Theſſalia ſeparat, ac in Ægæum mare inter Pydnam, & Dium fluit.
Haliætus, ſive haliæetus, m. 2. ἁλιαίετος, ſeu [illegible], genus aquilæ, al. falco, al. accipiter, al. niſus, ab ἅλς, *mare*, & ἀετός, ſeu αἰετός, *aquila*, quaſi aquila marina. *Plin. l.* 10. *c.* 3. *Ovid.* 8. *Met. v.* 146.
Haliartus, f. 2. Aliartus, opp. Bœotiæ, ad Copaidem lac. juxta Permeſſum fl. Coroneæ, & Platæis proximum. ¶ Item *Neocaſtro*, opp. Peloponneſi, in ora Meſſeniæ, apud Meſſenen.
Halica. V. Alica.
Halicacabus, f. 2. herba, al. ſolana, al. ſtrychnon, al. veſicaria. *Plin. l.* 21. *c.* 31. Aſpidum naturæ halicacabum adverſam.
Halicarius, a, um, adject. Halicariæ meretrices dicebantur, quæ in Campania ante piſtrina Halicariorum (h. e. eorum, qui halicam conficiunt) ſedebant quæſtus gratia. *Feſtus*. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 55. An te ibi vis verſarier inter iſtas proſedas, piſtorum amicas, reliquias halicarias?
Halicarius, ii, m. qui halicam conficit. *Lucil. Sat.* 15. apud *Chariſ. l.* 1. Nemo eſt halicarius poſterior te.
Halicarnaſſæus, a, um, &
Halicarnaſſius, a, um, adject. ab Halicarnaſſo. *Cic.* 1. *de Divin. c.* 42. Scylax, Halicarnaſſeus. *Corn. Nep. l.* 2. *c.* 1. Civis Halicarnaſſia.
Halicarnaſſus, Halycarnaſſus, Halicarnaſeos, f. 2. *Meſi*, *Meſſi*, al. *Caſtel di S. Pietro*, urbs Cariæ maritima, ad ſin. Ceramicum, olim Regia, inter Jaſum ad Bor. & Gnidum ad Auſtr. Patria fuit Herodoti, & Dionyſii hiſtoricorum.
Halicaſtrum, i, n. genus farris adorei. *Col. l.* 2. *c.* 6. Semen trimeſtre, quod dicitur halicaſtrum.
Halienſis, f. 3. liber Apitii de piſcibus.
Halieutica, orum, n. 2. libri, in quibus tractatur de piſcibus. *Plin. l.* 32. *c.* 2. In eo volumine, quod Halieuticon inſcribitur.
Halieuticus, a, um, adject. piſcatorius, *peſchereccio*. *Trebel. Pol. in Claud. c.* 17. Boletar halieuticum argenteum.
Halimus, m. 2. ἅλιμος, herbæ ſpecies, ab ἅλιμος, *marinus*, quia ſalſa eſt, ac juxta mare creſcit. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Diverſa eſt ab alimo, ἄλιμον, quæ dicta eſt ab α partic. priv. & λιμός, *fames*, quia admorſa diurnam famem prohibet. *Solin. de Creta inſula*.
Halipleumon, onis, m. 3. ἁλιπλεύμων, marinus pulmo, genus piſcis. *Plin. l.* 32. *c.* 11.
Halito, as, n. 1. *ſpirare*, [Hebrew], Ger. *heffig athmen*, Gal. *haleter*, *halener*, Hiſp. *reſollar*, ἀναπνέω, ſæpe ſpiritum emitto, freq. ab halo. *Ennius*. Sublime iter quadrupedantes, flammam halitantes.
Halitus, us, m. 4. *alito*, *ſpirito*, *vento*, *fiato*, [Hebrew], Ger. *athem*, Gal. *alaine*, Hiſ. *aliento*, *baho*, ἀναπνοή, ſpiritus, ab halo. *Cic.* 2. *Tuſ. c.* 9. Veſtro ne preſſu quondam Nemeæus leo frendens efflavit graviter extremum halitum? ¶ Halitus terræ eſt vapor, qui per terræ rimulas furſum aſcendit. *Plin. l.* 11. *c.* 12. Obvio terræ halitu infectus. ¶ Halitus Solis, eſt vapor, & calor. *Colum. l.* 2. *c.* 5. Ne Solis halitu vites amittat.
Halizones, m. 3. Halyzones, Halezone, pop. Scythiæ Europææ, ita dicti, quod undique mari circumdentur. *Herod. l.* 4. Sed hos *Plin. l.* 5. *c. ult.* memorat inter Bithyniam, & Aſiam: *Stephanus* inter Myſiam, Lydiam, & Cariam.
Hallucinatio, vel Allucinatio, onis, f. *errore*, *abbaglio*, [illegible], verbale ab hallucinor. *Senec. de vita beata, c.* 26. Veſtras hallucinationes fero. *Arnob.* 6. 6. Puerili hallucinatione ludatis.
Hallucinator, oris, m. nugarum amator. *Feſtus*.
Hallucinor, ſeu allucinor, ſeu alucinor, aris, atus ſum, d. 1. *abbagliarſi*, *vacillare*, [Hebrew], Ger. *fechlen*, Gal. *s'abuſer*, *ſe tromper*, Hiſ. *enganarſe*, [illegible],

proprie

proprie eſt illidere pedem, metaphorice vero ſumitur pro errare; quomodo impingere pro eodem uſurpatur, ab *Hallus* vel *allex*, *pollex*, al. digitus magnus pedis. *Col. l.* 8. Ne fur, aut beſtia hallucinantem paſtorem decipiat. ¶ Transfertur & ad animum, pro a vero judicio aberrare, *fallare*, *ingannarſi*. *Cic. Attic. l.* 14. Ego tamen ſuſpicor, hunc, ut ſolet, hallucinari. ¶ Interdum pro levia loqui. *Cic. ad Q. F. l.* 2. *ep.* 10. Sed quemadmodum coram cum ſumus, ſermo nobis deeſſe non ſolet, ſic epiſtolæ noſtræ debent interdum hallucinari. ideſt, quemadmodum cum una ſumus, quicquid in buccam venit, pro noſtra familiaritate garrimus, ita ignaris ſcribere argumenti inopia aliquando neceſſe eſt. ¶ Plura de origine hujus vocis habes apud *Gell. l.* 16. *c.* 12. & *Voſſ. in Etymol.*

Hallus, vel allus, i, m. 2. vel hallux, ucis, vel hallex, vel allex, ecis, m. 3. ἀντίχειρ, vel melius τοῦ ποδὸς μέγας δάκτυλος, *pollex*, vel potius digitus pedis ſcandens ſuper proximum, ab ἅλλομαι, *ſalio*. Aliqui interpretantur pollicem in manu, quod conſtricta manu ſolus proximum digitum ſcandat. *Feſtus*.

Halo, as, a. 1. *ſpirare*, *mandar fuori odore*, נפח, Germ. *riechen*, Gal. *flairer*, Hiſp. *echar de ſi baho*, ἀτμίζω, ἐκπνέω, ſpiro, vel odorem emitto, ab ἄω, *ſpiro*, inſerto *l*, vel a χαλάω, *laxo*, quia qui reſpirat, ſpiritum laxat, & remittit. *Virg.* 4. *Georg. v.* 109. Invitent croceis halantes floribus horti. ¶ Cum dativo *Lucret. l.* 2. *v.* 847. Et nardi florem, nectar qui naribus halat.

Halo, onis, f. *alone*, *cinto*, ἅλως, area, corona, ſeu circulus circa lunam, aut ſolem, *alone*. *Senec. l.* 1. *Quæſt. Nat. c.* 2. *Plin. l.* 2. *c.* 29.

Halo, onis, m. male ſobrius, heſterno vino languens. *Feſtus*.

Halōne, f. 1. inſ. Propontidis, ante Cyzicum urb. apud Proconneſum. *Plin. l.* 5. *cap. ult.*

Halonēſus, f. 2. inſ. parva maris Ægæi, inter Samothraciam ad Occ. & Cherſoneſum Thraciæ ad Or. In ea olim ſolas fœminas, interfectis omnibus maribus, habitaſſe, refert *Mela*. ¶ Halonneſus altera, inſ. maris Ægæi, Magneſiæ, ſeu Joniæ adjacens, apud Erythras, inter Corycum, & Argenum prom.

Halophanta, m. 1. hominum genus nequam, idem fere ac ſycophanta, ab ἅλς, *mare*, & φαίνομαι, *apparire*, ob veſtitum nauticum. *Feſt.* halapanta dicit, hoc eſt, omnia mentiens, ab ἄλη, ſeu ἅλη, *error*, & ἅπαντα, *omnia*. *Non. c.* 2. *n.* 396. definit genus hominum, quod ob fuenda mendacia miſerrime mercede conducitur, ab ἄλη, *error*, & ὑφαίνω, *texo*. *Turneb. l.* 2. *c.* 5. holophantam vocat, h. e. ὁλοφάντην, quaſi qui ſit totus in oſtentatione. *Plaut. Curc.* 4. 1. 2. Halophantam, an ſycophantam hunc magis eſſe dicam, neſcio. ¶ *Scalig. ad Feſt.* ſuſpicatur, hunc ſcripſiſſe *halopanta*, ut, παρὰ τὸ ἅλς ſimiliter faceret, quemadmodum παρὰ τὸ σῦκον factum eſt *ſycophanta*: *halopantam* autem nihil ſignificare, ſed Comice, & tempore luſiſſe *Plautum* propter habitum marinum ejus, de quo ibi loquitur. V. *Calophanta*.

Halōſis, f. 3. *preſa*, *eſpugnazione*, ἅλωσις, captio, ſive expugnatio. *Suet. in Nerone c.* 38. Lætuſque flammæ, ut ajebat, pulchritudine, haloſim Ilii decantavit. Optimi tamen Codices habent ἅλωσιν, græcis literis.

Halter. V. Alter.

Halus, m. 2. Gallis herba eſt, quæ Venetis cotonea, ſimilis cunilæ bubulæ, cacuminibus thymo, dulcis, & ſitim ſedans. *Plin. l.* 26. *c.* 7.

Halyattes, } V. Alyattes.
Halyatticus. }

Halys, Calis, m. 3. *Lali*, *Caſilirmac*, & interius *Ormagiuchi*, & Turc. *Aproſu*, fl. ingens Aſiæ min. Profluit ex Tauro M. fontes habet in Galatia, Paphlagoniam a Cappadocia dirimit, interluit Archelaidem urb. juxta Gangre labitur, rigatis aliquot urbibus Galatiæ, & Paphlagoniæ, in Euxinum mare cadit. ¶ Eſt & Halys fl. Lydiæ, juxta quem Crœſus a Cyro victus, & captus eſt, cum deceptus eſſet ambiguo Oraculi ſenſu: Crœſus Halym ſuperans magnam pervertet opum vim. V. *Cic. de Divin. l.* 2. *c.* 56.

Hama, f. 1. vas, quo aquam hauriebant ad incendia reſtinguenda, ἅμη. *Plin. l.* 10. *ep.* 42. Nullus in publico ſipho, nulla hama, nullum denique inſtrumentum ad incendia compeſcenda. *Juven. ſat.* 14. *v.* 304. Diſpoſitis prædives hamis vigilare cohortes Servorum noctu Licinus jubet. ¶ Hinc hamis inſtructus, & dolabris per urbem noctu itabat Præfectus Vigilum, quorum cohortes ſeptem arcendis ignibus Auguſtus inſtituerat. V. in *Dig. tit. de Offic. Præf. Vig.* ¶ In antiq. libris legitur & *Ama*, ſine aſpiratione.

Hamæ, f. 1. opp. Campaniæ, in monte, ubi ſylva adhuc nomen retinens, *Selva de Hami*, a Cumis 3. M. P. a lacu Tripolino non longe.

Hamadryădes, f. 3. ἁμαδρυάδες, Nymphæ ſylvarum, eædem ac Viræ Querquetulanæ, quas vetuſtas credidit cum arboribus naſci, & interire, ab ἅμα, ſimul, & δρῦς, arbor, ſpeciatim quercus, ſeu robur. *Virg.* 10. *Ecl.* Jam neque Hamadryades rurſus, nec carmina nobis ipſa placent. V. *Ovid. l.* 8 *Metam. v.* 738. ¶ In ſingulari numero, *Stat. l.* 1. *ſilv.* 3. *v.* 63. Et non abruptos tibi reddet Hamadryas annos.

Hamatilis, le, o. 3. ἀγκιστρώδης, quod ad hamum pertinet. *Plaut. Rud.* 2. 1. 10. Poſt id hamatilem piſcatum, ſaxatilemque aggredimur. *Tertull. adverſ. Gnoſt. in princip.* Hamatile ſpiculum.

Hamātus, a, um, o. 1. 2. *amato*, *pieno di ami*, ἀγκιστρωτός, hamo inſtructus, & munitus, vel habens figuram hami. *Cic.* 4. *Acad.* Hamatis, uncinatiſque corpuſculis. *Ovid.* 2. *Met.* Hamatiſque viri laniaverat unguibus ora. ¶ *Hamatæ regulæ* dicuntur a *Vitruv. l.* 7. *c.* 4. quæ ita formatæ ſunt, ut habeant margines utrinque exſtantes, quibus tamquam hamis inter ſe colligari poſſint. Ita enim eo loco legunt multi cum *Philandro*. At *Salmaſ. ad Vopiſc. in Probo c.* 21. ex quibuſdam MSS. contendit legendum eſſe *animatæ*: eas autem eſſe interpretatur, quæ in modum canaliculi factæ ſunt, & utrinque ſpiramenta habent, h. e. foramina, per quæ humor, & humidus aer ibi collectus exire poſſit. ¶ *Hamata munera*, quæ ita dantur, ut alia ſubinde dona ad ſe alliciant. *Plin. ep.* 30. *l.* 9. Hos ego viſcatis, hamatiſque muneribus non ſua promere puto, ſed aliena corripere.

Hamaxa, f. 1. ἅμαξα, ſignum in Cœlo, Al. Arctos, Urſa, Septentrio, ita dictum, quod currus effigiem habet, currus autem Græce ἅμαξα dicitur. *Gell. l.* 2. *c.* 21.

Hamaxagōga, æ, m. 1. ἁμαξαγωγός, qui plauſtris aliquid exportat, ab ἅμαξα, *plauſtrum*, & ἄγω, *veho*. V. Exagoga.

Hamaxo, as, a. 1. ſub jugum mitto, ab ἅμαξα, currus. *Plaut. Trucul.* 2. 2. 21. Ita me amabit ſarculum, ut ego me ruri hamaxari mavelim.

Hamaxobii, aut Hamaxobitæ, ἁμαξόβιοι, ἁμαξόβιοι, populi Sarmatiæ in plauſtris habitantes. V. *Plin. l.* 4. *c.* 12. *Tertul. l.* 1. *adv. Marc. c.* 1. Hamaxobio inſtabilior.

Hamiōta, ſeu hamota, æ, m. 1. qui hamo ad piſcandum utitur. *Plaut. Rud.* 2. 2. 5. Salvete fures maritimi, conchitæ, atque hamiotæ.

Hammites, m. 1. gemma ſimilis ovis piſcium. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Hammochryſus, i, ἀμμόχρυσος, gemma ſimilis auro arenis mixto. *Plin. l.* 37. *c.* 5. *Solin. c.* 30.

Hammon. V. Ammon.

Hammoniăcum, vel ammoniacum, n. 2. ammoniaci lacryma, ferulæ ſuccus, quam juxta Cyrenen Africa gignit, ab ἄμμος, arena, quod ab arbore ſua diſtillans incidat in arenas, inque iis in grumos quoſdam thuris modo concreſcat, vel potius ab Ammonis Libyæ regione, in qua templum erat Jovis Ammonis, juxta quod iſthoc ferulæ genus in primis naſcebatur. *Plin. l.* 12. *c.* 23. ¶ Sumitur etiam pro ſale Ammoniaco, ab eadem origine. Nam & in arenis invenitur, & optimum juxta Ammonis Oraculum ab accolis effoditur. *Plin. l.* 31. *c.* 7. *Dioſc. l.* 5. *c.* 85.

Hammonitrum. V. Ammonitrum.

Hammonium, ii, n. 2. coloris genus tendentis in ſubruſum. *Varro de re ruſt. l.* 3. *c.* 2. Num ibi vides hic citrum, aut aurum? num minium, aut hammonium? Aliqui Armenium legunt.

Hamo, as, avi, atum, a. 1. hamo utor, capto, *peſcare coll' amo*, ἀγκιστρεύω. ¶ Item curvo in modum hami, ἀγκιστρόω. ¶ Utroque ſenſu caret latino exemplo. Nam quod ex Petron. Satyr. cir. princ. affert Theſaurus Fabris, his verbis: Artis ſeveræ ſi quis hamat effectus: plures ſunt qui legunt *amat* ſine aſpiratione. Quod autem cæteri Lexicographi addunt ex *Claudiano l.* 2. *in Rufin. v.* 358. Flexilis inductis hamatur lamina membris: meliores Codices habent *animatur*, & id videtur ſenſus ipſe poſtulare.

Hamotrahōnes, m. 3. piſcatores, vel qui cadavera hamo in Gemonias ſcalas trahebant. *Feſtus*.

Hamŭla, f. 1. dim. ab hama. *Col. l.* 10. *v.* 387. Aut habilem lymphis hamulam, Bacchove lagenam.

Hamŭlus, i, m. dim. ab hamus. *Plaut. Stich.* 2. 1. 19. Fert hamulum piſcarium. ¶ Item uncinus, quo Medici Chirurgi pterygion ex oculo eximunt. *Celſ. l.* 5. Specillo auriculario protrahendum eſt, aut hamulo retuſo.

Hamus, m. 2. *amo*, חכה, Ger. *Angel*, Gal. *hameçon*, Hiſp. *anzuelo*, ἄγκιστρον, uncus, ex quo piſcatores eſcam ſuſpendunt ad capiendos piſces, ab ἅμμα, *vinculum*, quod ab ἅπτω, *necto*, quia hamo velut ferreo vinculo aliquid adnectitur. *Cic. de Sen.* Eſcam malorum voluptatem appellat, quod ea videlicet homines capiantur, ut hamo piſces. ¶ Accipitur etiam pro catena. Imo aliqui exiſtimant, hanc primam eſſe ſignificationem, ab ἅμμα, *vinculum*, ut dictum eſt. *Virg.* 3. *Æn. v.* 467. Loricam conſertam hamis, auroque trilicem. hoc eſt catenulis aureis. ¶ Item pro inſtrumento ferreo, quo linum pectitur. *Plin. l.* 19. *c.* 1. Pectitur ferreis hamis, donec omnis membrana decorticetur. ¶ Item pro opere dulciario. *Apul. l.* 10. *A. A.*

Hannĭbal, (melius quam Annibal) alis, m. vir Carthaginienſis, filius Aſdrubalis. Ob rem male geſtam a Carthaginienſibus lapidibus obrutus fuit. *Oroſ. l.* 4. Livius ſcripſit, cruci fuiſſe affixum. ¶ Fuit item Hannibal hujus filius, qui miſſus eſt ab Amilcone, ſeu Himilcone duce in Lilybæum, quod a Romanis oppugnabatur, ad Siculos in officio continendos. *Polyb.* ¶ Fuit præterea Hannibal alius Rhodius, dux item Carthaginienſis in eodem bello, qui tandem a Romanis interceptus eſt. *Polyb.* ¶ Fuit poſtremo Hannibal Amilcaris filius, qui omnes illos fama, virtuteque ſuperavit. Hunc adhuc impuberem jurejurando ante aras pater aſtrinxiſſe fertur, ut, quam primum per ætatem liceret, arma contra Romanos ſumeret. Igitur in Hiſpaniam trajecit, & Saguntum, aliaſque urbes expugnavit. Inde ſuperatis Alpibus in Italiam venit, ubi multis cladibus Romano populo illatis, quas accurate perſequitur *Liv. Dec.* 3. tandem in Africam revocatus, ibique a Scipione Africano ſuperiore devictus, primo Epheſum ad Antiochum Regem, poſtea in Bithyniam ad Regem Pruſiam profugit: a quo ne Romanis enixe petentibus dederetur, ipſe ſibi mortem conſcivit, veneno abſumpto, quod in anulo ſervabat. Vide *Nepotem in ejus vita*.

Hanno, onis, m. nomen trium virorum Carthaginienſium. Horum primus temporibus Philippi Macedoniæ regis privatis opibus potens, in libera Republica regnum affectavit, ſed poſt varios conatus, inſidiaſque civibus paratas, ab iiſdem captus, virgis cæſus, deinde effoſſis oculis, manibus cruribuſque fractis, cruci affixus eſt. *Juſtin. lib.* 21. *cap.* 4. Hanno alter a Carthaginienſibus cum exercitu miſſus contra Agathoclem Siciliæ tyrannum, in pugna interfectus eſt. *Juſtin. l.* 22. *c.* 6. Tertius Hanno fuit factionis Barchinæ, tempore belli Punici ſecundi, cumque auctor pacis ſemper eſſet, nequaquam exauditus eſt, inquit *Liv. l.* 21.

Hanŭlum, n. 2. idem, ac fanulum, apud vet. dim. ab hanum, ideſt, fanum. *Feſtus*.

Hapalar. V. Apalar.

Haphe, es, ἁφή, inſperſio pulveris, quo athletæ membra perfundebant, poſtquam ceromate inuncti eſſent, ut in lucta prehendere adverſarium commodius poſſent. Hoc modo illita corpora flavum colorem induebant. *Martial. lib.* 7. *ep.* 66. Harpaſto quoque ſubligata ludit, Et flaveſcit aphe. *Senec. ep.* 57. A ceromate nos aphe excepit. ¶ Origo vocis eſt ab ἧψα præterit. verbi ἅπτομαι, tango.

Happalopſis, idis, nomen condimenti fictum a joculari coquo, apud *Plaut. Pſeud.* 3. 2. 47.

Hapſus, m. 2. ἅψος, vinculum, aut cingulum, quo pars affecta velatur, cingiturque, ideſt, glomus ſtuparum, filamentorum, lanæ, quantum manu capi poteſt, ab ἅμμα, nexus, vinculum, quod ab ἅπτω, necto, alligo. *Celſ. l.* 7. *c.* 26. Inducenduſque hapſus lanæ mollis tepido oleo repletus.

Hara, æ, f. *ſtalla di porci*, porcorum ſtabulum. *Cic. in Piſ. c.* 16. Ex hara producte, non ex ſchola. *Ovid. ep.* 11. *v.* 104. Tertius immundæ cura fidelis haræ. ¶ *Hara ſuis*, convicium eſt in ſordidum & impurum hominem. *Plaut. Moſt.* 1. 1. 39. ¶ Dicitur etiam de ſepto, in quo includuntur anſeres. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 10. *de anſeribus*. Singulis, ubi pariant, faciunt haras quadratas. *Colum. l.* 8. *c.* 14. Anſer paſcitur in hara clauſus cum matre.

Haringa. V. Harviga.

Hariŏla, æ, f. 1. mulier, quæ hariolatur. *Plaut. Mil.* 3. 1. 98. Quæ dam hariolæ, atque haruſpicæ.

Hariolatio, f. 3. μαντεία, actus hariolandi. *Cic.* 1. *de Div. c.* 31. Miſſa ſum ſuperſtitioſis hariolationibus.

Hariŏlor, aris, d. 1. *profetare*, *indovinare*, נבא, Germ. *warſagen*, Gall. *deviner*, Hiſp. *adevinar*, μαντεύομαι, divino, vaticinor, ab hariolus. *Cic.* 1. *de Div.* Neque eos, qui quæſtus cauſa hariolantur. *Id. eod. lib.* 8. Non hariolans, ut illa, cui nemo credidit, ſed conjectura proſpiciens. Adde *Ter. Phorm.* 3. 2. 7.

Hariŏlus, li, m. 2. *profeta*, *indovino*, קסם, Ger. *warſager*, Gal. *devin*, Hiſ. *adevino*, μάντις, futurorum divinator, qui divina mente fatur, quæ ventura ſunt, ab antiquo *fariolus*, quod a fari. *Cic. de Div. lib.* 1. *c.* 2. Ex quo genere ſæpe hariolorum etiam, & vatum furibundæ prædictiones.

Harmedōne. V. Hermedone.

Harmonia, f. 1. *armonia*, *concordanza*, Ger. *wollautung*, Gal. *harmonie*, Hiſ. *harmonia*, ἁρμονία, apta omnis commiſſura, ac compages, compoſitio, concordia, convenientia, ab ἁρμόζω, *apto*, *Quint. l.* 1. *c.* 10. Nec illa modo contenti diſſimilium concordia, quam vocant harmoniam. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſymphonia, ſeu concentu. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 18. Harmoniam autem ex intervallis ſonorum noſſe poſſumus, quorum varia compoſitio etiam harmonias efficit plures. *Id.* 3. *de nat. Deor.* Canere ad harmoniam.

Harmonia, f. 1. filia Gelonis, uxor Themiſti. ¶ Item Martis, & Veneris filia, Cadmi uxor, cui Vulcanus pulchrum, ſed exitiale monile dedit, eo quod ex conjugis adulterio fuiſſet progenita. *Ovid. l.* 4. *Met.*

Harmonice, es, f. *armonia*, ars harmonica. *Vitruv. l.* 5. *cap.* 3. Theatrorum per harmonicen ad augendam vocem ratiocinationes ab antiquis ſunt conſtitutæ.

Harmonĭcus, a, um, o. 1. *armonico*, ἁρμονικός, quod ad harmoniam attinet. *Plin. l.* 2. *c.* 109. Harmonica ratio, quæ cogit rerum naturam ſibi ipſam congruere. Adde *Var. l.* 9. *L. L.*

Harmŏge, es, ἁρμογή, *unione de' colori nella pittura*, ars ſeu ratio, qua unus color cum altero apte conjungitur, ut paulatim minuantur, miſceanturque ſic, ut tranſire alter in alterum in confuſio videatur. *Plin. l.* 35. *c.* 5. Commiſſuras colorum, & tranſitus harmogen appellaverunt.

Harpa, æ, f. 1. inſtrumentum muſicum. *Venant.* Romanuſque lyra plaudat tibi, barbarus harpa.

Harpa, avis. V. Harpe.

Harpactĭon, ſeu harpacticon, n. 2. genus gummi, ab ἁρπάζω, *rapio*, ob celeritatem avellendi. *Plin. l.* 33. *c.* 16.

Harpăge, es, f. ἁρπάγη, inſtrumentum, quo muros oppugnabant. *Siſen. apud Non.* Falces injectas comminuunt, pluteos propius collocatis harpagis dejiciunt.

Harpaginetŭlus, i, m. diminut. parvus harpago. *Vitruv. l.* 7. *c.* 5. Harpaginetuli ſtriati. Ita Theſaur. Fabr. Verum hoc Vitruvii loco mire torquentur Interpretes, quorum alii alias reponunt lectiones, alii verba prope deſperata putant. V. *Bald. in Lex. Vitruv.* ubi omnium congeſtæ ſententiæ.

Harpăgo, onis, m. *uncino, con che ſi legano le navi inſieme alla guerra*, Germ. *ſchiffhacken*, Gal. *croc*, Hiſp. *cloque*, ἅρπαξ, inſtrumentum ferreum, in fine aduncum, quo in navalibus præliis apprehenduntur naves, & tanquam in continenti coguntur dimicare, ab ἁρπάζω, *rapio*. *Liv. lib.* 30. *c.* 10 Afferes ferreo unco præfixi (harpagonas vocant milites) ex Punicis navibus injici in Romanos cœpti. *Curt. lib.* 4. Ferreæ manus (harpagonas vocant) quas operibus hoſtium injicerent. ¶ Eſt & aliud inſtrumentum hoc nomine, quo ea, quæ in puteum, vel fluvium deciderint, extrahuntur. Hujus inventor traditur fuiſſe Anacharſis Philoſophus. *Plin. l.* 7. *c.* 56. ¶ Harpago etiam eſt inſtrumentum ferreum, quod a nonnullis canis vocatur, quo vaſa vinaria conſtringuntur, ut commodius inducantur circi. ¶ Denique harpago raptorem, aut furem ſignificat. *Plaut. Trinum.* 2. 1. 13.

Harpăgo, as, a. 1. *rapire, rampinare*, ἁρπάζω, rapio, ab ἁρπαγὴ, raptus, rapina, quod ad ἁρπάζω, rapio. *Plaut. Aul. a.* 2. *ſc.* 2. *v.* 24. Hei miſero mihi, aurum mihi intus harpagatum eſt.

Harpalĭce, f. 1. mulier Harpali Thracum Regis filia, quæ patrem a Getis captum liberavit. *Serv. in* 1. *Æn. v.* 317.

Harpălus, m. 2. nomen prædonis. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Et canis apud *Ovid.*

Harpaſtum, n. 2. *palla del calcio*, ἁρπαστὸν, genus pilæ grandioris, quam pila paganica, minoris tamen, quam follis, ab ἁρπάζω, *rapio*, quod plures projectum harpaſtum conentur arripere, & extra ludi limites ejicere. Nam hoc pilæ genus non repercutitur, ſed cum multi ludentes in duas partes diviſi ſunt, quiſque annititur pilam arripere, & ad ſuos, qui poſt ſe ſunt viciniores limitibus, tranſmittere, ejuſque partis victoria eſt, quæ pilam extra limites adverſariæ partis ejecerit. Laborioſum ludi genus eſt, grandioribuſque tantum conveniens. Cum enim multi ſimul pilam arripere conantur, in terram ſe invicem proſternunt, pulvereque, & ſudore infecti flaveſcunt. *Martial. l.* 4. *epigr.* 19. Seu lentum ceroma teris, tepidumque trigona, ſive harpaſta manu pulverulenta rapis.

Harpax, gis, vel gos, f. 3. ἅρπαξ, verticillus ex electro, ab ἁρπάζω, *rapio*, quod folia, & feſtucas rapiat. *Plin. l.* 37. *c.* 2. *de electro*. In Syria fœminas verticillos inde facere, & vocare harpaga, quia folia, & paleas, veſtiumque fimbrias rapiat.

Harpe, es, vel Harpa, æ, fem. 1. ἅρπη, enſis in ſummitate falcatus, quo Mercurius uſus fertur in occidendo Argo, & Perſeus in amputando Meduſæ capite. *Ovid.* 5. *Metam. v.* 69. Vertit in hunc harpen madefactam cæde Meduſæ. ¶ Eſt etiam harpa, vel harpe avis rapax, ex vulturum genere. *Alciat. Emblem.* 142. *Plin. l.* 10. *c.* 74.

Harpocrătes, maſc. 3. Ἁρποκράτης, Græcus Philoſophus, cujus eruditio, ac præcepta in id maxime tendebant, ut ſilentium præciperet, & omnibus rebus anteponeret. Habitus eſt Deus ſilentii. Hujus ſimulacrum in ſacris Iſidis, & Serapidis adhibebatur, quod digito labiis impreſſo admonere videbatur, ut ſilentium fieret. Hinc prov. *Reddere Harpocratem*, pro ſilentium imponere. *Catul. in Gel. carm.* 73. Patrui perdepſuit ipſam uxorem, & patruum reddidit Harpocratem.

Harpyiæ, fem. 1. *Arpie*, Ἅρπυιαι, aves, filiæ Neptuni, ſeu Ponti, & Terræ, al. Thaumantis, & Electræ, quæ tres numerantur, Aello, Ocypete, Celæno, ab ἁρπάζω, *rapio*. A Suida rapaces Dæmones vocantur. Incolebant Strophadas inſ. *Virg.* 3. *Æn. v.* 216. Homerus Celæno Podargen vocat, & ex ea dicit Zephyrum ventum Achillis equos Balium, & Xanthum genuiſſe.

Haruga, vel Aruga, vel Arviga, vel Haringa (totidem enim modis legitur) hoſtia, cujus adhærentia inſpiciebantur exta. *Feſt. & Donat. ad Ter. Phorm.* 44. V. *Arviga*.

Harundulatio. V. in litera A.

Haruſpex, vel aruſpex, icis, m. 3. *Indovino, Profeta*, קוסם, Germ. *vvarſager*, Gal. *devin*, Hiſ. *adevino*, ἱεροσκόπος, [illegible], qui hoſtiis inſpectis, futura prædicit. *Cic. Phil.* 3 *c.* 8. Cum Haruſpices ex tota Hetruria conveniſſent. ¶ *Donatus ad Terent. Phorm.* 4. 5. derivat ab *Haruga*: alii aliunde.

Haruſpĭca, æ, f. *indovinatrice*, קוסמת, Ger. *vvarſagerin*, Gal. *devine*, Hiſ. *adevinadora*, divinatrix. *Plaut. Mil.* 3. 1. 98. Da, quod dem hariolæ, atque Haruſpicæ.

Haruſpicina, f. 1. *l'arte d'indovinare*, קסם, Ger. *kunſt des vvarſagens*, Gal. *l'arte de deviner*, Hiſp. *el arte de devinar*, ἱεροσκοπία, ars divinandi ex cæſarum hoſtiarum extis. *Cic.* 2. *de Div.* Ut ordiar ab Haruſpicina, quam ego Reipub. cauſa, communiſque religionis colendam cenſeo. ¶ Haruſpicinam facere, eſt exercere *Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 18. Cum qui hodie Haruſpicinam facerent, in Senatum Romæ legerentur.

Haruſpicinus, a, um, o. 1. 2. quod ad Haruſpicinam ſpectat, ut Libri haruſpicini, qui de Haruſpicina, h. e. Haruſpicum arte præcepta tradunt. *Cic.* 1. *de Div. c.* 33. Quod Hetruſcorum declarant & Haruſpicini, & Fulgurales, & Rituales libri.

Haruſpicium, n. 2. actus divinandi ex inſpectione extorum, & ponitur etiam pro ipſa arte. *Catul. carm.* 89. Et diſcat Perſicum haruſpicium.

Haſta, æ, f. *aſta, lancia*, חנית, רמח, Ger. *ein ſpieſſ*, Gal. *lance, pique*, Hiſ. *lanca, pica*, [illegible], λόγχη, inſtrumentum ex ligno terete, cuſpide præferrata, quo milites in bello utuntur. *Cic.* 2. *de Fin.* Evelli juſſit eam, qua tranſfixus erat, haſtam. ¶ Haſtæ uſus etiam in nuptiis fuit. Sponſus enim comam ſponſæ cuſpide haſtæ diſtinguebat. Ferunt, ſupra ſponſæ caput haſtam de corpore gladiatoris eductam poni ſolitam fuiſſe, vel ut oſtenderetur, promptum eſſe ſupplicium, ſi conjugii fidem violaſſet, vel ut declararetur, ſponſam nuptiarum jure viri imperio ſubjici, quia haſta imperii ſymbolum eſt, vel quoniam matronæ in tutela Junonis *Curetis* eſſent, quæ ita vocabatur ab haſta terenda, quæ Sabinorum lingua *curis* dicebatur. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 1. *c.* 9. *Ovid.* 2. *Faſt.* Nec tibi, quæ cupidæ matura videbere matri, comat virgineas haſta recurva comas. ¶ *Haſtam abjicere*, prov. locutio eſt cauſæ diffidere, & contemptionem relinquere, ducta tranſlatione a militia. *Cic. pro Mur. c.* 21. Videſne tu illum triſtem, demiſſum? jacet, diffidit, abjecit haſtam. ¶ Ponitur etiam pro auctione, *incanto*, quia auctio cum eſſet, haſta erigebatur. Hinc *Haſtæ ſubjicere bona alicujus*, eſt ea publica auctione vendere, apud *Feſt.* &, locare ad haſtam, apud *Colum. præfat. l.* 1. Aliqui putant, auctionem fuiſſe, cum fieret publica venditio, & res traderetur plus offerenti, ab augendo pretio; venditionem vero ſub haſta fuiſſe alienationem publicam bonorum eorum, qui damnati, proſcriptive fuiſſent. *Cic. Phil.* 8. Itaque haſtam ſemper videre cupiunt ii, qui noſtris bonis imminent. ¶ Haſta pura dicitur, quæ ſine ferro eſt, & ſignum eſt pacis. Hac donabantur milites, qui in bello fortiter feciſſent. *Sueton. Claud. c.* 28. Poſidem ſpadonem Britannico triumpho inter militares viros haſta pura donavit. ¶ Erat etiam haſta inſigne judiciorum decemviralium, & centumviralium: nam hujuſmodi judices haſta in foro poſita judicabant. *Martial. l.* 7. *ep.* 53. Centum gravis haſta virorum. ¶ Tranſlate haſtæ dicuntur argumenta oratoria. *Cic. l.* 1. *Or. c.* 57. Non eſt difficile Oratori auctorem aliquem invenire, a quo cum amentatas haſtas acceperit, ipſe eas oratoriis lacertis viribuſque torquebit.

Haſtarium, ii, n. auctio, quæ ſub haſta fit: vel locus, ubi fit auctio: vel liber, in quo auctiones perſcribuntur. Totidem enim modis interpretantur illud *Tertulliani in Apol c.* 13. Deos in haſtario vectigales habetis.

Haſtarius, ii, m. 2. miles haſta armatus. *Ammian. l.* 27. *c.* 2. Cum paucis captus ab haſtariis. Al. tamen leg. Aſcanis.

Haſtatus, o. 1. 2. λογχοφόρος, δοράτης, qui haſta armatus eſt. Haſtati apud Romanos erat unum ex quatuor peditum generibus (nam pedites alii erant velites, alii haſtati, alii principes, alii triarii) qui primo quidem haſtis pugnare ſoliti ſunt, & iis non jaculatoriis, ſed ſtabilibus, hoc eſt contis: poſtea vero pila etiam, & gladios adhibuerunt. In acie ſecundum obtinebant locum, ſcilicet poſt velites, & ante principes, primique ſtatariam, & gravem pugnam inibant. Vide *Lipſ. de milit. Rom. l.* 2. *Dial.* 2. & *l.* 4. *Dial.* 1. *Liv. l.* 22. Pugna exorta eſt, non illa ordinaria per principes, haſtatoſque, & triarios. ¶ Primus haſtatus erat, qui duas centurias, ideſt ducentos homines ducebat in acie ſecunda, quem & Ducenarium appellaverunt. *Veget. l.* 2. *de re milit. c.* 8. Secundus haſtatus centuriam, & ſemis, ideſt centum & quinquaginta milites gubernabat. *Id. ibid.* ¶ Apud *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 35. primus haſtatus videtur ſignificare primam haſtatorum centuriam. Hæc ſunt ejus verba: Cum ſignifer primi haſtati ſignum non poſſet movere loco. Adde *l.* 2. *c.* 31.

Haſticus, a, um, adject. ab haſta. V. Aſtycus.

Haſtĭfer, a, um, qui haſtam fert. *Inſcript.* apud *Reineſ. claſſ.* 1. *n.* 163.

Haſtile, is, n. 3. *fuſto a guiſa d'aſta*, Germ. *ſpieſſſtang*, Gal. *fuit en forme de lance*, Hiſp. *haſtil, haſta*, λόγχη, ſcapus, lignum haſtæ, & generatim quod ad haſtæ formam factum eſt, hoc eſt lignum teres, & oblongum, cujuſmodi eſt haſta. *Virg.* 5. *Æn.* Præfixa haſtilia ferro. *Cic. pro Rab.* Mancus, & membris omnibus captus, ac debilis, haſtili innixus, &c.

Haſtŭla regia, a Latinis dicitur radix, & bulbus aſphodeli, ut *Plin.* 21. 22. docet: tota item herba ita appellatur, ut *Apul. de herb. c.* 32. innuit. Quam Latini fortaſſe ſic appellarunt, quia florens regii ſceptri, quod brevis quodammodo haſta eſt, ſpeciem refert: vel quia eſt herbarum clariſſima: quam ob cauſam & herojon, ἡρώιον, dicta eſt, ut ſcribit *Plin.* 22. 22. Quare rectius *haſtula*, quam aſtula ſcribi videtur. ¶ *Haſtula* pro aſtula, ſeu aſſula. V. in lit. A.

Hau. V. Au.

Haud, adv. *non*, οὐ, οὐκ, non. Antiqui pro *haud* dicebant *aut*, & *aut*. Eodem enim modo & disjunctivam, & negantem particulam ſcribebant. Poſt diſcriminis cauſa pro negandi adverbio ſcripſere *haut*, vel *haud*. *Scalig. de cauſ. L. L.* putat ſcribendum ſemper *haut*. *Victorin. Lambin. Lipſ.* & alii cenſent ſcribendum *haut*, ſi ſequatur conſona, *haud*, ſi vocalis. Ceterum in antiquis libb. editis, & MSS. promiſcuus eſt uſus. Conſuetudo obtinuiſſe videtur, ut *haud* ſemper ſcribatur. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 15. Eſt id quidem magnum, atque haud ſcio an maximum. *Virg. Æn.* 3. *v.* 236. Haud ſecus ac juſſi faciunt. *Ter. Eun.* 2. 3. Haud diu eſt.

Haudquaquam, adv. *in niun modo*, οὐ μή, nequaquam, nullo pacto, nullo modo. *Cic.* 2. *de Or. c.* 33. Haudquaquam id eſt difficile Craſſo. *Liv. l.* 28. *cap.* 6. Haudquaquam ad ſpem eventus reſpondit.

Haveo. V. Aveo.

Haurio, is, hauſi, hauſtum, a. 4. *tirar fuori*, שאב, Ger. *ſchoepfen*, Gal. *tirer, puiſer*, Hiſp. *ſacar*, ἀφύσσω, ἀντλέω, extraho humorem, & educo ex profundo aliquo loco, ab αὔω, inſerto a more Æolum, quod ab αὔω, *traho*. *Cic. in Acad.* Ut ea a fontibus potius hauriant, quam rivulos conſectentur. *Id. in Bruto*. Si is potare velit, de dolio ſibi hauriendum putet. ¶ Per metalepſin conſequentis eſt vacuare, conſumere, ut Poculum haurire, &c. *Virgil.* 1. *Æn.* Ille impiger hauſit ſpumantem pateram. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Quæ unquam Charybdis tantos haurire gurgites poſſet? ¶ Tranſlate ſumitur pro accipere, percipere. *Cic. in Rul.* Sumptum hauſit ex ærario. *Id. in Bruto*: Artes, quas domo haurire non poſſes, accerſiviſti ex urbe Athenarum. *Id. pro Cal.* Vidi, & illum hauſi dolorem vel acerbiſſimum in vita. ¶ Item pro conſumere. *Liv. l.* 5. *c.* 7. Tam longi temporis opus incendium hauſit. ¶ Item pro perferre, ducta metaphora a poculis, ſeu a potione rerum amararum. *Cic. in Tuſcul.* In propagatione vitæ quot, quantas, quam incredibiles hauſit calamitates! ¶ Item pro peragere, percurrere. *Virg.* 4. *Georgic.* Et medium Sol igneus orbem hauſerat. ¶ Item pro confodere, vulnerare. *Virg.* 10. *Æn. v.* 314. Per tunicam ſqualentem auro latus haurit apertum. ¶ Haurire auribus, eſt audire. *Virg.* 4. *Æn. v.* 359. Vocemque his auribus hauſi. ¶ Haurire oculis, eſt aſpicere, videre. *Virg.* 4. *Æn. v.* 661. Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto Dardanus. ¶ Haurire cælum, *reſpirare*. *Id. Æn.* 10. ¶ Haurire lucem, *venir' alla luce*. *Id. Georg.* 2. ¶ Haurire animo eſt percipere, recipere. *Virg.* 12. *Æn. v.* 26. Simul hæc animo hauri. ¶ *Haurire ſupplicia*, eſt pœnas luere. *Virgil.* 4. *Æn. v.* 383. Spero equidem mediis, ſi quid pia numina poſſunt, ſupplicia hauſurum ſcopulis. ¶ *Haurire cibum*, eſt vorare. *Colum. l.* 8. *c.* 17. Quia dentibus carent, aut lambunt cibos, aut integros hauriunt. ¶ Apud *Virg.* 3. *Georg. v.* 106. Exultantiaque haurit Corda pavor pulſans. hoc eſt ferit, defatigat, percellit. ¶ Hauriri gurgitibus, pro mergi, undis opprimi. *Liv. l.* 1. In paludibus quidam conjecti, profundo limo cum ipſis equis hauſti ſunt. ¶ Invenitur præterit. *haurivi*, vel *haurii*. *Var. Priſcian. lib.* 10. Cum idem quoque haurierit. ¶ Hinc ſupinum *hauritum*: item *hauſum*. *Juvenc. in Joan.* 4. Hauritura cavis putei penetralibus undas. *Apul. l.* 2. *A. A.* Lagena facilis hauritu. *Virg. Æn.* 4. *v.* 383. Supplicia hauſurum, &c.

Hauſtor, oris, m. qui haurit, aut bibit. *Lucan. l.* 9. *v.* 591. Ultimus hauſtor aquæ:

Hauſtrum, i, neut. 2. ἄντλος, machinæ genus eſt, teſte Budæo, rotam habens, qua calcata aquam e puteis, vel fluminibus haurimus, quod & tympanum vocatur, a ſup. *hauſtum*. Sed *Nonius c.* 1. *n.* 43. mavult, hauſtra eſſe ipſos cados, hoc eſt ſitulas, in hujuſmodi machinis, quibus aqua hauritur. Voſſius dicit, hauſtra Nonium cados, & ἄντλια exponere, ſed parum commode, hauſtra enim vocari, quæ Vitruvio ſunt modioli rotæ additi ad aquam hauriendam. *Lucr. l.* 5 *v.* 517. Ut fluvios verſare rotas, atque hauſtra videmus.

Hauſtus, a, um, o. extractus a loco profundo, partic. ab haurior. *Cic. Div.* Aqua e puteo hauſta. ¶ Ponitur item pro accepto. *Cic.* 1. *de Div.* A qua hauſtos animos, & delibatos habemus. ¶ Item pro abſumpto, devorato, *conſumato, divorato*, καταποθείς. *Liv.* 3. *B. Mac.* Multæ naves ejectæ, multæ ita hauſtæ mari, ut nemo in terram enaverit.

Hauſtus, us, m. 4. *cavamento, eſtrazione*, ἄντλησις, eductio liquoris ex aliquo loco. *Col. l.* 1. Putealis quæratur aqua, quæ non ſit hauſtus profundi. *Ovid.* 6. *Met. v.* 356. Hauſtus aquæ mihi nectar erit. *Curt. l.* 5. *cap.* 5. Alium domi eſſe cœli hauſtum, alium lucis aſpectum. *altra aria, altro clima*. *Virg.* 4. *Georg. v.* 220. Eſſe apibus partem divinæ mentis, & hauſtus Ætherios dixere. *h. e.* divinos ſpiritus. ¶ A Juriſconſultis *hauſtus* dicitur jus hauriendi aquam e puteo vicini. *Cic. pro Cæcin. c.* 26. Aquæductus, hauſtus, iter, actus. Adde *Pompon. leg. ſi mihi*. *Dig. de ſervit. prædior. ruſtic.* ¶ Hauſtus mentio fit etiam in lapidibus ſepulcralibus, in quibus de *itu*, *aditu*, & *abitu*. Nam præter tria hæc jura, aliquando jus *hauſtus* addebatur propter uſum aquæ in inferiis, & ſacrificiis mortuorum adhiberi ſolitæ.

H ANTE E.

Heautontimorumĕnos, f. 2. ἑαυτὸν τιμωρούμενος, nomen eſt comœdiæ Terentianæ, quod nos *Seipſum excruciantem* interpretari poſſumus, ab ἑαυτὸν, *ſeipſum*, & τιμωρέομαι, *punio, excrucio*, Ital. *il macerante ſe*. Inducitur enim ſenex Menedemus ſeipſum excrucians, quod filium Cliniam duritia ſua in militiam proficiſci compulerit.

Hebdomăda, æ, idem ac hebdomas, *ſettimana*, ab acc. Græco hebdomada, ut *Narbona* a Narbon, *Thebaida* a Thebas. *Gell. l.* 3. *cap.* 10. Tum ibi addit, ſe quoque jam duodecimam annorum hebdomadem ingreſſum eſſe, & ad eum diem ſeptuaginta hebdomadas librorum conſcripſiſſe. V. *Hebdomas*.

Hebdomadālis, le, adject. ad hebdomadam pertinens. *Sidon. l.* 9. *ep.* 3. Eccleſia dedicata feſtis hebdomadalibus.

Hebdŏmas, adis, f. 3. *ſettimana*, שבוע, Ger. *ein vvochen*, Gal. *ſemaine*, Hiſ. *ſemana*, ἑβδομάς. Sumitur generatim pro numero ſeptenario, ſicut *ogdoas* pro octonario, *enneas* pro novenario, *decas* pro denario. Quare non ſolum de diebus dicitur, ſed etiam de annis, & quibuſcunque rebus, quæ ſeptenario numero comprehenduntur. *Gel. l.* 3. *c.* 10. Hi, qui juſtiſſime in utero ſunt, quadrageſima denique hebdomade ita naſcuntur, &c. *h. e.* poſt dies ducentos, & octuaginta. ¶ Uſurpatur etiam de critico Medicorum die, qui in morbis certa vel ſalutis, vel mortis ſigna afferre ſolet. *Cic. Famil.* 16. *ep.* 9. Symphoniam Lyſonis velim vitaſſes, ne in quartam hebdomada incideres. Manut. legit *hebdomadem*, quæ terminatio Latina eſt: alii *hebdomadam*, tamquam a recto *hebdomada*. V. *Gel. loc. cit.*

Hebdomatĭcus, a, um, adject. ad hebdomadam pertinens. *Jul. Firmic. l.* 4. *cap.* 14. Septeni, & noveni anni a Græcis hebdomatici dicuntur.

Hebe, fem. 1. Ἥβη, Latine Juventas, Dea juventutis, viror ætatis, a voce Græca allata. Filia fuit Jovis, & Junonis. Sed Latini Poetæ aſſerunt, filiam fuiſſe Junonis abſque patre. Apollo enim, cum Junoni novercæ convivium in pa-

tris

trix ſui domo paraſſet, inter alia lactucas agreſtes ei appoſuit, quas cum Juno avide comediſſet, illico uſque tunc ſterilis, prægnans effecta eſt, peperitque Heben. Eam poſtea Jupiter ob formæ elegantiam ad officium pincernatus aſſumpſit, Deamque juventutis effecit. Fingunt enim Poetæ, Heben Diis pocula miniſtrare, quo innuunt, Deos non ſeneſcere. Tandem cum Jupiter una cum cæteris Diis apud Æthiopes comeſſaturus iviſſet, contigit, ut Hebe adminiſtrans eis pocula, perque lubricum minus caute incedens caderet, revolutiſque veſtibus obſcœna Superis monſtraret. Quamobrem ab officio eſt amota, ejuſque loco Ganymedes ſubrogatus. Sed Homerus ſcripſit, Heben non omnino ab officio eſſe remotam, ſed illam cæterorum Deorum deinceps pincernam fuiſſe, Ganymedem ſolius Jovis. Poſtremo Herculi in Deos relato uxor data eſt. V. *Boccat. l. 9. Gen.*

Hebĕnus. V. Ebenus.

Hebĕo, es, n. 2. *eſſer ottuſo, pigro*, ἀμβλύνομαι, hebes ſum. *Liv. l. 23. c. 45.* Num ferrum hebet, an dexteræ torpent? *Virg. 5. Æn. v. 396.* Sanguis gelidus hebet.

Hebes, tis, o. 3. *ottuſo, groſſo*, כהה, Ger. *ſtumpff, toll*, Gal. *rebouché, lourd, groſſier*, Hiſp. *boto, groſſero, rudo*, ἀμβλὺς, obtuſus, craſſus, minime acutus. *Cic. 2. Acad.* Quid? Lunæ quæ lineamenta ſunt, poteſt ne dicere? cujus & naſcentis alias hebetiora, alias acutiora videntur cornua. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſtupido, tardo, acumine carente. *Cic. 10. Phil. c. 8.* Scilicet hæc Panſa aut non videt (hebeti enim ingenio eſt) aut negligit. *Id. de Div. c. 50.* Epicurum, quem hebetem, & rudem dicere ſolent Stoici. *Id. pro Planc. c. 27.* Aures hebetiores. *Plin. l. 9. c. 5.* Tanta ſolertia animalium hebetiſſimis quoque eſt.

Hebeſco, is, n. 3. *divenir ottuſo*, כהה, Ger. *ſtumpff, oder toll werden*, Gal. *ſe rebouer, devenir groſſier*, Hiſ. *emboterſe, bolverſe rudo*, ἀμβλύνομαι, hebes fio. *Cic. 1. Tuſc. c. 30.* Sic mentis acies ſe ipſa intuens nonnunquam hebeſcit. ¶ Sumitur etiam pro langueſcere, deſidiorem, & remiſſiorem fieri. *Sal. in Catilin.* Poſtquam divitiæ honori eſſe cœpere, & eas gloria, imperium, potentia ſequebatur, hebeſcere virtus cœpit.

Hebetatio, f. 3. idem quod hebetudo. *Plin. l. 28. cap. 6.* Medetur & lumborum dolori, oculorum hebetationi, mente captis, & melancholicis.

Hebetătrix, icis, f. quæ hebetat, & obtundit. *Plin. l. 2. c. 13.* Umbra hebetatrix.

Hebetātus, a, um, adject. tardus, obtuſus, *ottuſo, ſtupido*. *Suet. Claud. c. 2.* Animo ſimul & corpore hebetato. *Juſtin. l. 6. cap. 8.* Reipub. vires hebetatæ.

Hebeteſco, is, n. 3. frequent. ab hebeſco. *Plin. lib. 28. c. 7.* Certum eſt, aciem in cultris tonſorum hebeteſcere.

Hebĕto, as, a. 1. *rendere ottuſo*, Ger. *ſtumpff, oder toll machen*, Gal. *reboucher*, Hiſp. *emboter*, ἀμβλύνω, obtundo. *Liv. l. 8. c. 10.* Cum haſtas aut perfregiſſent, aut hebetaſſent. *Plin. l. 20. c. 6.* Porrum oculorum aciem hebetat. *Id. l. 2. c. 13.* Lunam convenit umbra terræ hebetari.

Hebetūdo, f. 3. ἀμβλύτης, obtuſitas rei alicujus carentis acumine, & tranſlate ſtupiditas, vel tarditas mentis, ſeu ingenii, viſus, & ſimilium. *Macrob. l. 1. Somn. Scip. c. 14.* Hebetudo ſenſuum.

Hebræi, m. 2. *Ebrei*, Ἑβραῖοι, Judæi, ab Hebero Semi pronepote, quia eo tempore, quando linguarum facta eſt varietas, in ſola familia Heber lingua, quæ antea fuit, remanſit. *Joſeph. l. 1. Antiq. Jud. c. 14. Euſeb. de prep. Evang. l. 2. c. 4. Theophilus lib. 3. contra Gentes*, & alii. Sed *Ambroſ. in c. 13. ad Philip.* cenſe dici quaſi Abræos ab Abrahamo auctore gentis. *Hieronym. Theodoret.* & quidam alii Hebræos dici volunt ab עבר, *trans, citra, ſuper*, quaſi tranſitores, quia Abraham, cum prius in Meſopotamia habitaret, divino juſſu, patris domo relicta, trajecit Euphratem, &c.

Hebræus, a, um, adject. ab Hebræis. *Stat. l. 4. Silv. 1. v. 212.* prærepteaque templis Thura, Palæſtini ſimul, Hebræique liquores.

Hebraĭce, adv. Hebræorum more. *Lactant. l. 4. c. 5. ſub fin.* Hebraice Meſſias dicitur.

Hebraĭcus, a, um, *Ebraico*, ad Hebræorum linguam pertinens. *Lactant. l. 4. c. 7. ſub fin.* In quibuſdam Græcis Scripturis, quæ male de Hebraicis interpretata ſunt.

Hebron, Ebron, Eleutheropolis, antea Cariath Arbe, ſeu Tetrapolis, *Hebron*, al. *Callil*, urbs Palæſtinæ antiquiſſima, ſub Chananæis urbs Regia, poſtea in Tribu Juda, & Levitis data, totius Tribus maxima, & Davidis Regis per 7. annos ſedes. Sed aliis Eleutheropolis differt ab Hebron, a qua diſtat 8. M. P. in Occ. a Hieroſolymis 20. Gazam verſus, Veteri urbe exciſa, nova Hebron in vicino loco conſtructa eſt.

Hebrus, m. 2. *Mariza*, fl. ingens Thraciæ, qui ex Hæmo monte, al. ex Rhodope oritur, ac in Ægæum mare, rigatis Philippopoli, Hadrianopoli, & Trajanopoli urb. inter Maroniam, & Ænon urb. al. e regione Samothraciæ inſ. cadit. Celebratur propter aurum, quod ex arena ejus colligitur. Cognominatur Oeagrius ab Oeagro, Orphei patre, quia in eum Orphei caput a Ciconum mulieribus bacchantibus interfecti projectum fuit. *Ovid. 11. Met. v. 50.*

Hecale, f. 1. anus paupercula, a Callimacho juſto volumine decantata. Hæc Theſeum adoleſcentem hoſpitio excepit. *Apul. lib. 1. Met. Plin. l. 22. c. 22.* ¶ Ob eam rem ei ſacrificia fuere inſtituta, quæ Hecaleſia dicebantur. *Plutarch. in Theſ. Petron. in Satyr.* & ibi *Salmaſ.*

Hecatæus, m. 2. Hiſtoricus Mileſius, Protagoræ auditor, qui primus hiſtoriam ſoluta oratione ſcripſit. *Suidas.* ¶ Item ſculptor nobilis, apud *Plin. l. 33. c. 12.*

Hecăte, es, f. 1. & Latina terminatione *Hecata* apud *Plaut. Ciſtel. 1. 1. 50.* in antiqua inſcriptione Æcate, Ἑκάτη, Jovis, & Latonæ filia, ſoror Apollinis. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quomodo potes, ſi Latonam Deam putes, Hecatem non putare, quæ matre Aſteria eſt, ſorore Latonæ? Sed aliqui legunt: *Cujus matertera Aſteria eſt, mater Latona.* Huic triplex numen, ſeu poteſtas attribuitur, in cœlo, in terris, apud inferos. Idcirco a Poetis Tergemina, & Triformis vocatur. In Cœlo appellatur *Luna*, in terris *Diana*, apud Inferos *Proſerpina*. Dicta eſt Hecate ab ἕκας, *longe*, quia procul a nobis abſit, vel ab ἑκατὸν, *centum*, propter plurimas virtutes, ſive quod victimis centum placaretur, vel quod inſepultorum animas cogeret centum annos errare, vel a nomine fratris, ideſt ab ἑκάτου, *Apollo*, ſicut Phœbe a Phœbus, quod ab ἑκὰς ἵησι, *procul*, ideſt a jaculando procul, vel ab ἵω, *mitto*, ob radios, quos emittit. Triceps etiam, τρικέφαλος, dicitur, quia (ut ait Orpheus in Argon.) tria habuit capita, dextrum equinum, ſiniſtrum caninum, medium ſuis agreſtis. Vide *Cæl. Rhod. l. 20. Ant. lect. c. 6. Lil. Gyrald. Syntag. 12. Natal Com. l. 3. Mythol. c. 15.* ¶ Alia etiam fuit Hecate, filia Perſæ, qui fuit filius Solis, & frater Æetæ, a quo Perſeis, & Perſeja cognominatur. Regnavit in Taurica Cherſoneſo. Fuit peritiſſima herbarum, ac veneficiorum.

Hecateĭus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Hecate. *Ovid. 14. Met. v. 44.* Horrendis infamia gramina ſuccis Conterit, & tritis Hecateia carmina miſcet.

Hecatombe, f. 1. ἑκατόμβη, ſacrificium centum boum, & generatim centuria quarumcunque victimarum, ſed tamen unius generis, ut centum ſuum, centum ovium, &c. quæ ad centum aras uno loco conſtructas ex cæſpite mactabantur, ab ἑκατὸν, *centum*, & βοῦς, *bos*. Aliqui dicunt, centum pro multis poni. Aliquorum opinio eſt, hecatomben dictam eſſe a numero ſacrificantium, quod centum Peloponneſi urbes eam facerent, ſive centum victimas, ſive unam immolarent. Si Imperatorium ſacrificium eſſet, centum leones, vel centum aquilæ, aut centum alia animalia præſtantis generis feriebantur. *Jul. Capit. in Maximo, & Balbino.* ¶ Hecatombas vovere, Græcis & Romanis antiqui moris fuit, cum peſtilentia affligerentur. V. *Alex. ab Alex. l. 3. c. 22.*

Hecatompŏlis, f. 3. Creta inſ. ab ἑκατὸν, *centum*, & πόλις, *urbs*, quod Minoe regnante centum urbibus conſtaret.

Hecatompylos, f. 2. *Hiſpahan*, al. *Jex*, al. *Jeadi*, urbs Parthiæ maxima, & Regia, dicta ab ἑκατὸν, centum, & πύλη, ſeu πύλαι, porta, quod centum portas haberet, inter Ecbatana ad Occ. 150. M. P. & Alexandriam Ariæ in Or. 565. ¶ Item urbs Ægypti, alio nomine Thebæ, a numero portarum.

Hecta, vel hetta, f. 1. puſula, quæ in coquendo pane ſolet aſſurgere, & tranſlate res minimi pretii. *Feſtus.* Hinc *Pompon.* Hic homo hectæ me facit, & multibibam vocat. ideſt parvi me æſtimat.

Hector, oris, m. 3. *Ettore*, Ἕκτωρ, filius Priami ex Hecuba, omnium Trojanorum fortiſſimus, univerſi Græci exercitus terror. Ejus nomen fictum eſt ab Homero, & derivatur ab ἔχω, *defendo*, auctore Platone: In ejus enim vita maxime Trojæ ſatum poſitum erat. Itaque cum patriam decem annos ſtrenue a Græcorum armis defendiſſet, tandem ab Achille occiſus eſt, ejuſque cadaver Priamus pater auro redemptum ſepelivit. *Ovid. l. 1. de art. am. v. 441.* Hectora donabat Priamo prece motus Achilles.

Hectorĕus, a, um, o. 1. 2. quod ad Hectorem ſpectat. *Virgil. 3. Æn.* Maneſque vocabat Hectoreum ad tumulum. ¶ Sumitur etiam pro Trojano. *Virg. 1. Æn.* Hic jam tercentum totos regnabitur annos gente ſub Hectorea.

Hecŭba, æ, & Hecube, es, f. 1. Ἑκάβη, filia Dymantis, vel Ciſſei Regis Thraciæ, uxor Priami Regis Troadis. Deformi facie fuiſſe fertur. Hinc adag. *Foris Helena, intus Hecuba*, de iis, qui pulchritudine corporis præſtantes animo vitiis inquinato ſunt. Cum incenſa Troja a Græcis captiva abduceretur, & in Biſtonia, ſeu Pallene Thraciæ regione filii ſui Polydori primi corpus in litore jacens agnoviſſet, quem Priamus cum ingenti auri vi belli initio Polymneſtori genero alendum, & ſervandum commiſerat, hic autem propter auri cupiditatem poſt Ilii excidium gladio interfecerat, vel, ut alii ſcripſere, in litore ambulantem ſagittis transfixerat, Polymneſtorem adiit, colloquium petiit, dixit, ſe aurum relictum monſtrare velle, deducta in ædem ſecretam, aliis fœminis captivis invocatis, oculos Tyranno eruit: cum in eam ſervi lapides, & tela jacerent, in canem verſa eſt. *Ovid. 13. Met.* Aliqui dicunt, fabulam inde ortam quod viſo Polydori corpore, quoniam aliter injuriam ulciſci non poſſet, Græcos inanibus laceſſiverit conviciis, quare propter animi acerbitatem, & rabiem in canem eſſe converſam fingi. *Cic. de Fato, 1. de Div. 3. Tuſc.* V. Polydorus. *Ovid. 13. Met v. 423* Sic Hecube poſtquam cum luctu miſcuit iram.

Hecyra, f. 1. ἑκυρὰ, ſocrus. Hoc nomine Terentii comœdia dicta eſt.

Hedĕra, æ, olim hædera, f. 1. *edera, ellera*, Germ. *ebheu*, Gal. *hierre, lierre*, Hiſp. *yedra*, κιττὸς, herba perpetuo virens, quæ cum per ſe ſtare non poſſit, arboribus, & muris adhæret. In tutela Liberi Patris putabatur eſſe, quia, ut ille juvenis ſemper, ita hæc ſemper viret. Hujus tria præcipua ſunt genera. Quædam enim a baccarum albedine candida dicitur: altera nigra, quod baccas ferat ſubnigras, aut certe croceas, quæ & Dionyſia appellatur: tertia helix dicitur, fructum nullum gignens, ſed albas habens viticulas, & folia parva, ac anguloſa, & reliquis generibus multo conciniora. *Virg. 7. Ecl.* Candidior cygnis, hedera formoſior alba. ¶ Hedera coronabantur Poetæ. *Horat. l. 1. od. 1.* Doctarum hederæ præmia frontium.

Hederacĕus, a, um, o. 1. 2. *di ellera*, κιττινος, quod ex hedera eſt. *Cato, c. 3.* Si voles ſcire, in vinum aqua addita ſit, nec ne, vaſculum facito de materia hederacea. Adde *Plin. l. 24. c. 19.*

Hederātus, a, um, adject. idem quod hederaceus. *Trebel. Pol. in Claud. cap. 17.* Miſi patinam argenteam hederatam. h. e. in modum hederæ exſculptam.

Hederĭger, a, um, adject. qui hederam gerit. *Catul. carm. 64.* Ubi capita Mænades vi jaciunt hederigeræ.

Hederōſus, a, um, adject. hedera abundans. *Propert. lib. 4. c. 4. v. 3.* Lucus erat felix hederoſo conditus antro.

Hedui. V. Ædui.

Hedychrum, vel hedychroum, ἡδύχρουν, ἡδύχροον, magma per paſtillos digeſtum, multis aromatis conſtans, quod primum ab Andromacho inventum proditur, ab ἡδὺ, *ſuavitas*, & χρόα, *color*, ideſt a ſuavitate coloris, quem faciei illitum inducit. *Cic. 3. Tuſc. c. 19.* Pſaltriam adducamus, hedychrum incendamus. Sed alii legunt; *Cedrum incendamus.*

Hedyoſmos, m. 2. ἡδύοσμον, ſpecies menthæ, ab ἡδὺς, *ſuavitas*, & ὀσμὴ, vel ὀδμὴ, *odor*, propter odoris ſuavitatem. *Plin. l. 35. c. 15.*

Hedypnŏis, idis, f. 3. ἡδύπνοις, intybus ſilveſtris folii latioris. *Plin. l. 20. c. 8.*

Hedyſma, atis, ἥδυσμα, genus unguenti. *Plin. l. 13. c. 1.*

Hegeſias, æ, Ἡγησίας, Philoſophus Cyrenaicus fuit tanta eloquentia, ut cum de vitæ malis diſſereret, cupiditatem voluntariæ mortis oppetendæ auditorum animis inderet. *Valer. Max. l. 8. c. 9.* ¶ Alius Maronites ſcripſit de agricultura, teſte *Col. l. 1. c. 1.*

Hegeſippus, i, ſcripſit hiſtoriam Eccleſiaſticam, & præſertim Hieroſolymorum excidium. V. *Voſſ. de hiſtor. Gr. l. 2. c. 14. l. 3.*

Hegeſiſtratus, i, Epheſius in exilium pulſus a ſuis, Delphis oraculum conſuluit, ubinam terrarum poſſet conſiſtere; a quo admonitus, ut ibi ſedem figeret, ubi ruſticos ſaltantes cum coronis oleagineis vidiſſet, profectus in Aſiam Eleam urbem condidit. *Plutarch. in paral. min.*

Hei, *oimè*, οἴμοι, interjectio dolentis, ſive ingemiſcentis. *Cic. in Pam.* Hei mihi, non poſſum hoc ſine lacrymis commemorare. *Plaut. Aul.* Hei Megadore, quod indecorum facinus tuis factis facis!

Heja, interject. reprehendentis, aut irridentis. *Plaut. Ciſtel. 1. 1. 44.*

Helciarii, m. 2. qui adverſo amne funibus navigia cernui trahunt. *Martial. l. 4. ep. 64.* Nec clamor valet helciariorum.

Helcium, n. 2. ἑλκεῖον, funis, quo equi, vel homines naves, currus, oneraque trahunt, ab ἕλκω, *traho*. Aliqui interpretantur inſtrumentum ante pectus equorum, & id genus animalium, cui funes annectuntur. *Apul. l. 9. Met.* Defectum alioqui me, helcio ſparteo dimoto, nexu machinæ liberum applicant præſepio.

Helcyſma, atis, ἑλκυσμα. *Plin. l. 33. c. 6.* Scoriam in argento Græci vocant helcyſma.

Helĕna, æ, ſive Helene, es, f. 1. Ἑλένη, filia Jovis, ſeu Tyndari Regis Oechaliæ, & Ledæ, ſoror Caſtoris, Pollucis, & Clytæmneſtræ. Fabulantur, Ledam duo ova peperiſſe ex Jovis ſatu cygni ſpecie, ex altero Pollucem, & Helenam immortales, ex altero Caſtorem, & Clytæmneſtram mortales natos fuiſſe. Hæc ob formæ elegantiam, qua cæteris præſtabat, a multis amata eſt. Igitur primum a Theſeo Athenienſium Rege anno 16. Regni ſui rapta fuit, adhuc virguncula, dum in palæſtra cum aliis puellis luderet. Sed poſtea abſente Theſeo ab ejus matre Caſtori, & Polluci repetentibus citra injuriam reſtituta eſt. Mox adulta Menelao Lacedæmoniorum Regi nupſit. Denique a Paride Priami Trojani filio iterum rapta, cauſa fuit evertendæ Trojæ. *Cic. Phil. 2.* Ut Helena Trojanis, ſic iſte cauſa belli exitiique fuit. ¶ *Euripides in Helena* ſcribit, non ipſam Helenam raptam a Paride, ſed ejus imaginem.

Helĕne, es, f. 1. inſ. maris Myrtoi, Eubœæ proxima, inter Sunium Atticæ prom. ad Occ. & Ceam inſ. ad Or. ita dicta ab Helena ibi a Paride ſtuprata, teſte Mela.

Helenĭum, ii, n. ἑλένιον, planta, quæ Latinis Inula dicitur, quam e lacrymis Helenæ natam fabulantur. *Plin. l. 21. c. 10.*

Helĕnus, i, Priami filius, vates. V. *Virg. Æn. 3. v. 295.*

Heleoſelinum, vel Helioſelinum, i, ἑλειοσέλινον, n. 2. apii genus molli folio, & caule tenero. *Pallad. l. 5. tit. 3. Plin. l. 19. c. 8. & l. 20. c. 5.*

Helepolis, vel heleptolis, is, f. 3. machina bellica, utilis ad urbium expugnationem, ab ἑλεῖν, *capio*, & πόλις, *urbs*. *Vitruv. l. 10. c. ult. Plut. in Demetr. Diod. Sic. l. 20. Ammian. l. 23. Juſt. Lipſ. l. 4. Poliorc. Dial. 1.* Hinc Iphigenia, quæ diruendis Ilii mœnibus deſtinata erat victima, ab Euripide ἑλέπτολις Ilii dicitur.

Helernus, i, m. lucus Tiberino adjacens. *Ovid. Faſt. 6. v. 105.* V. ibi Heinſ.

Helĭăcus. V. Coſmicus.

Heliădes, f. 3. ἡλιάδες, tres filiæ Solis, & Clymenes, ſorores Phaethontis, quarum nomina ſunt, Phaethuſa, Lampetuſa, & Lampetie, a nomine patris, qui græce ἥλιος dicitur. Eædem & Phaethontiades appellantur, a fratre Phaethonte. Hæ juxta Padum mortem Phaethontis fulmine dejecti flentes in arbores, quas populos, ſeu alnos vocant, verſæ finguntur. *Ovid. 2. Met.* Cauſa fabulæ eſt, quia hæ arbores humore quodam flavo electri ſpecie aſſidue manant. *Boccat. l. 7. Gen.*

Heliæum, n. 2. ἡλιαῖον, unum ex foris Athenarum, ab ἥλιος, *Sol*, quia ſub Sole, ſive ſub dio judicia exercerentur.

Helicāon, ŏnis, m. filius Antenoris, Patavii conditoris. *Martial. l. 10. epigr. 93.* Si prior Euganeas Clemens Helicaonis oras, Pictaque pampineis videris arva jugis.

Helicaonĭus, a, um, adject. ad Helicaonem pertinens, & ponitur pro Patavino.

Martial. l. 14. *epigr.* 152. Lodices mittet docti tibi terra Catulli: Nos Helicaonia de regione ſumus.

Helice, es, f. 1. Urſa major, ab Helice urbe. V. Arctos, *Ovid.* 3. *Faſt.* v. 107. Eſſe duas Arctos, quarum Cynoſura notetur Sidoniis, Helicen Graja carina notet.

Helice, es, f. 1. *Niora*, opp. Peloponneſi, in ora Achajæ, Buræ proximum, aquis abſorptum, teſte *Ovid.* 15. *Met.*

Helicon, m. 3. Helycona, *Elicona*, [illegible], mons Bœotiæ, Parnaſſo vicinus, inter Ilium, & Thebas, Muſis, & Apollini ſacer. Dictus eſt ab Helicone, qui ibi cum Cithærone fratre ſingulari certamine pugnaſſe fertur. ¶ Item lucus, qui Thebas attingit. ¶ Item fl. Macedoniæ, qui Dium urb. præterfluit. ¶ Item fl. Siciliæ, *Olivieri*, *Oliverio*, inter Mylen, & Tyndarium.

Heliconiades, & Heliconides, um, f. 3. dicuntur Muſæ, quibus Helicon mons ſacer eſt. *Lucret. l.* 3. v. 1050. Adde Heliconiadum comites, quorum unus Homerus. *Perſ. proœm.* v. 4. Heliconidaſque, pallidamque Pyrenem.

Heliconius, a, um, adject. ad Heliconem pertinens. *Conul. Epithal. Jul. & Maul.* Collis Heliconii cultor. *Claudian. de laudib. Serenæ*, v. 10. Heliconia mella.

Heliocaminus, m. 2. [illegible], ſolaris fornax, vaporarium ſolare, hoc eſt locus concameratus, & ſoli expoſitus, ac hyberno tempore calorem ex illo concipiens, ab [illegible], ſol, & [illegible], fornax. *Plin. l.* 2. *ep.* 17. *Ulp. l. ſi arborem, Dig. de ſerv. urb. præd.*

Heliochryſos, m. 2. & Heliochryſon, i, n. [illegible], herba aureo flore. *Plin. l.* 21. *c.* 11. *Dioſc. l.* 4. *c.* 60.

Helion, ii, n. ſambuci genus. *Plin. l.* 24. *c.* 8.

Heliopolis, is, f. 3. [illegible], urbs Ægypti: unde Heliopolites Nomos, h. e. Præfectura Ægyptiaca apud *Plin. l.* 5. *c.* 9. ¶ Item urbs Phœniciæ prope Libanum.

Heliopolitæ, arum, m. 1. cives Heliopolis. *Plin. l.* 36. *c.* 26. Heliopolitarum cærimoniæ.

Helioſcopium, n. 2. [illegible], tithymali genus, columbis gratiſſimum, quod uva nigreſcente colligitur. *Plin. l.* 26. *c.* 8. *Dioſc. l.* 4. *c.* 172.

Helioſelinum. V. Heleoſelinum.

Heliotropium, n. 2. [illegible], *Girafole*, herba ſolaris, ab [illegible], *Sol*, & [illegible], *verto*, quia Solem intuetur ſemper, cumque eo vertitur, etiam nubilo die. *Plin. l.* 2. *c.* 41. & *l.* 22. *c.* 21. *Dioſc. l.* 4. *c.* 203. ¶ Item gemma, dicta, quod Solis naturam vertere, & immutare videtur, quia aliter cum exhibet vaſi aquæ injecta, aliter extra aquam. Nam aquæ immiſſa auget Solis fulgorem ſanguineo repercuſſu, extra aquam radios, ſive fulgorem quaſi evertit, Solemque velut in ſpeculo exhibet. *Plin. l.* 27. *c.* 10.

Helis. V. Elis.

Heliſſus, i, m. fluvius Atticæ regionis. *Stat. Theb.* 4. v. 52. Anfractu riparum curvus Heliſſus.

Helix, icis, f. [illegible], hederæ ſpecies, quæ folia multo minora habet, quam reliquæ, neque unquam fructum fert. *Plin. l.* 16. *c.* 34. & 37. ¶ Helices, cum, m. gen. a *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. dicuntur intortæ quædam figuræ florum, vel foliorum, quæ ſub majori voluta in capitulis columnarum ad ornatum collocantur, Italice *feſtoni*.

Helladicus, a, um, adject. græcus, græcanicus, ab Hellas. *Plin. l.* 35. *c.* 19. Picturæ duo genera fuere, Helladicum &c.

Hellas, adis, Ἑλλάς, Græcia, ab Hellene Deucalionis filio ſic dicta, auctore Mela. V. *Achaia*, & *Græcia*.

Helle, es, Athamantis regis Thebanorum filia. V. *Phryxus*. *Col. l.* 10. v. 155. Mox ubi nubigenæ Phryxi nec portitor Helles.

Helleborandus, a, um, particip. ſine verbo. *Cal. Aurel. Tard.* 4. 3. Helleborandus æger, h. e. veratro purgandus.

Helleborine, es, [illegible], herba ſimilis helleboro. *Plin. l.* 27. *c.* 9.

Helleborites, vinum ex helleboro confectum. *Plin. l.* 14. *c.* 16.

Helleboroſus, a, um, adject. qui plus hellebori ſumpſit, quam par eſt. hinc & pro inſano ponitur. *Plaut. Rud.* 4. 3. 67 Homo helleboroſus.

Helleborus, ſeu Elleborus, i, m. & helleborum, ſeu elleborum, i, n. [illegible], herbæ ſpecies, al. melampodion, veratrum. Naſcitur optime in Anticyra inſ. ſinus Maliaci contra Oetam M. Habet vim purgandi. Præcipuus ejus uſus eſt in educendis noxiis humoribus principis animæ facultatis ſedem infeſtantibus, & melancholicis, furioſis, & comitiali morbo laborantibus dari ſolet. Hinc factum eſt, ut qui haud ſano ſint animo, helleboro egere dicantur. Duo ſunt ejus genera, album, quod vomitione cauſas morborum extrahit, & nigrum, quod per alvum quicquid noxium eſt dejicit. *Virg.* 3. *Georg.* Helleboroſque graves, nigrumque bitumen. *Plin. l.* 25. *c.* 23. Efficacius helleborum ad vomitiones, & ad bilem nigram extrahendam. *Plaut. Pſeud.* 4. 8. 89. Helleborum hiſce hominibus opus eſt.

Hellen, enis, m. 3. [illegible], Deucalionis filius, a quo Græci Hellenes nominati ſunt. *Pomp. Mela.*

Helleniſmus, i, m. [illegible], Græciſmus, Græca conſtructio. V. *Grammatices*.

Helleſpontiacus, a, um, &

Helleſpontius, a, um, adject. ab Helleſponto mari, vel regione. *Virg. Georg.* 4. v. 111. Helleſpontiaci ſervet tutela Priapi. *Catul. carm.* 18. Nam te præcipue in ſuis urbibus colit ora Helleſpontia. Adde *Plin. l.* 5. *c.* 3. ubi Helleſpontios populos recenſet.

Helleſpontus, m. 2. *Stretto di Gallipoli*, *Braccio di S. Giorgio*, [illegible], fretum, ſeu anguſtiæ maris inter Thraciam, & Aſiam minorem. Extenditur a Sept. in Mer. per 45. M. P. nempe a Propontide uſque ad mare Ægæum. Maxime autem reſtringitur ad Auſt. inter Seſtum urbem Thraciæ in Europa, & Abydum urbem Phrygiæ in Aſia, arces Turcarum, *li Dardanelli*, quæ 7. vel 8. tantum ſtadiis inter ſe diſtant. Nomen habet ab Helle filia Athamantis Regis Thebarum, quæ ibi decidens ſubmerſa eſt. ¶ Helleſpontus quoque, regio Aſiæ pars Myſiæ, mari prædicto expoſita, inter Bithyniam, & Phrygiam, in qua urbes ſunt Cyzicus, Parium, Lampſacus, Abydus, Dardanum. *Sext. Ruf. de Provinc. Rom. c.* 10.

Hellopes, m. 3. pop. Epiri, circa Dodonam, quorum regio Hellopia, *Lopeſia*.

Helluatio, ſeu heluatio, onis, f. 3. [illegible], voracitas, *gozzoviglia*. *Cic. poſt red. in Sen. cap.* 6. Cur in luſtris, & helluationibus hujus calamiſtrati ſaltatoris tam eximia virtus tamdiu ceſſavit?

Helluo, ſeu heluo, onis, m. 3. *mangione*, *divoratore*, [illegible], Germ. *fraſſ*, Gal. *gourmand*, Hiſp. *tragador*, [illegible], [illegible], homo immoderatæ voracitatis, inſatiabilis, qui gulæ, ventrique deditus immoderate ſua bona ingurgitat. Dictus eſt ab *eluendo*, unde primum *eluo*, *onis*, poſtea *helluo*. Igitur non natura aſpirationem habet, ſed uſu, ut aviditas magis exprobretur. Fit enim vox incitatior. *Fest. Cic.* 16. *Fam.* Helluo nequiſſimus ſeſtertia ducenta dabat, &c. ¶ Tranſlate dicitur de omni eo, qui ſatiari non poteſt, etiam in bonam partem. *Cic.* 3. *Fin. c.* 2. Quo magis tum in ſummo otio, maximaque copia quaſi helluo librorum (ſi hoc verbo in tam præclara re utendum eſt) videbatur. ¶ Heluo patriæ eſt, qui ſuis ſceleribus illam perdit, vel infamat, vel illius bona prodigit ac devorat. *Cic. pro Sext. c.* 12. Helluo patriæ, helluo patrimonii.

Helluor, vel heluor, aris, d. 1. *divorare*, *conſumare*, [illegible], Ger. *fraeſſen*, Gal. *gourmander*, Hiſp. *tragar*, [illegible], voro, devoro, conſumo. *Cicer. pro Sext.* Quid? tu meo periculo gurges, ac vorago patrimonii helluabere? *Id. pro Domo.* Ille gurges helluatus eſt ſimul tecum Reip. ſanguinem.

Helops, opis, & Helope, es, piſcis genus delicatiſſimi ſaporis, in mari Pamphylio. *Col. l.* 8. *c.* 16. *Plin. l.* 9. *c.* 17. & *l.* 32. *c.* 7. *Gel. l.* 7. *c.* 6. *Ovid.* etiam *in fragm. Halieut.* v. 96. Et pretioſus Helops noſtris incognitus undis. ¶ Scribitur & Elops, & Ellops, a Græc. [illegible], [illegible].

Helorus, i, m. fluvius Siciliæ. *Virg.* 3. *Æn.* v. 698. Præpingue ſolum ſtagnantis Helori.

Helotes, [illegible], ſervi publici Lacedæmoniorum arandis agris præpoſiti, ſic dicti ab [illegible] opp. Peloponneſi. *Nepos Pauſan. c.* 3.

Heluacium, ſeu, heluacium, n. 2. genus ornamenti Lydii, ab heluus. *Feſt.*

Heluæus. V. Elucus.

Heluella, ſeu heluella, f. 1. [illegible], olus minutum, ab antiquo *helus* pro *holus*, ſeu *olus*. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 27. Fungos, heluellas, herbas omnes ita condiunt, ut nihil poſſit eſſe ſuavius.

Helvenacius, vel Helvenacus, a, um, adject. idem ac helvolus. *Col. lib.* 3. *c.* 2. Vites helvenaciæ. *Id. l.* 5. *c.* 5. Helvenaci generis palmites.

Helveticus, a, um, adject. *appartenente agli Svizzeri*. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 12. Omnis civitas Helvetia in quatuor pagos diviſa eſt.

Helvetii, m. 2. Suitii, *Svizzeri*, Ger. *Schweitzer*, pop. olim Galliæ Lugdunenſis, nunc Germaniæ ſuperioris, quorum regio Helvetia, *Schweitzerlandt*, lacubus, & montibus plena. Habent ab Or. & Sept. lacum Brigantinum, & Rhenum fl. quo ſeparantur a reliqua Germania, ab Occ. Comitatum Burgundiæ, a Mer. Lemanum lacum, & Valeſiam. Olim diviſi fuerant in Tigurinos, Tugenos, Ambrones, & Urbigenos. *Cic. de Prov. Conſul. c.* 13. Acerrima, & maxima Helvetiorum natio.

Heluo. V. Helluo.

Helvolus, vel helveolus, a, um, o. quod neque purpureum, neque nigrum eſt, ſeu quod accedit ad helvum colorem, ſed tamen dilutiorem, ut plus ex albo participet, quam ex rufo, *chiaretto*. *Col. lib.* 3. *c.* 2. *de uvis*. Sunt & helvolæ, quas nonnulli varias vocant, neque purpureæ, neque nigræ, ab helvo, ni fallor, colore vocitatæ. Adde *Caton. R. R. c.* 24.

Helus, eris, n. 3. idem ac holus, ſeu olus, apud vet. *Feſt.*

Heluſa, n. 2. olera, apud vet. *Feſt.*

Helvus, a, um, o. quod eſt pallentis rubedinis, hoc eſt, coloris medii inter album, & rubrum, a [illegible], ſive ab Æolico [illegible], ſubniger, pallidus. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 5. Corium attactu non aſperum, ac durum, colore potiſſimum nigro, deinde rubeo, tertio helvo, quarto albo.

Helxine, es, f. 1. [illegible], ſpecies herbæ, quam alii perdicium, alii parietariam, muralium, muralem, alii urceolarem vocant, ab [illegible], *traho*, quia veſtes attrahit prætereuntium. *Plin. l.* 22. *c.* 17.

Hem, interject. [illegible], *oh*, *ah*, variis ſervit affectibus, ut admonentis. *Ter. Andr.* 1. 5. 5. Hem ſerva. ¶ Oſtendentis. *Id. ib.* 2. 2. Obſecro te, hoc me libera metu. D. Hem, libero. *Plaut. Trin.* 2. 4. 140. Oves tam glabræ hem, quam hæc eſt manus, *vedi*, *come queſta mano*. ¶ Indignantis. *Apul.* Hem hominis audaciam. ¶ Exultantis. *Ter. Heaut.* 4. 7. Hem, iſtuc volueram. ¶ Habet præterea alios uſus, quos paſſim legere eſt apud *Terent.* & *Plaut.*

Hemereſios, [illegible], *di un giorno*. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Abſolvit uno die tabellam, quæ vocata eſt hemereſios.

Hemeris, idis, f. 3. [illegible], genus arboris glandiferæ. *Plin. l.* 16. *c.* 6.

Hemerobius, m. 2. [illegible], vermiculus ad Hypanim Ponti fl. ultra diem unum non vivens, teſte *Plin. l.* 11. *c.* 36. ab [illegible], dies, & [illegible], vita.

Hemerocalles, is, f. [illegible], herba caule & folio lilii, eadem ac lilium, rubrum miniatum Cluſii, apud *Plin. l.* 21. *c.* 21. ¶ Ejus flos diem tantum durat: unde & nomen.

Hemerodromi, m. 2. [illegible], *corrieri*, *lacbè*, dicuntur curſores, qui die uno ingens ſpatium curſu emetiuntur. *Liv. l.* 31. *c.* 24. Niſi ſpeculator (hemerodromos vocant Græci) ingens die uno curſu emetiens ſpatium, contemplatus Regium agmen e ſpecula quadam prægreſſus nocte media Athenas perveniſſet. ¶ Inter hemerodromos clariſſimus fuit Philonides, Alexandri Magni curſor.

Hemicillus, i, m. dimidius aſinus: vox conviciis apta, quæ a quibuſdam legitur apud *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 52.

Hemicyclium, ii, n. idem quod hemicyclus. *Vitruv. l.* 9. *c.* 8. Deſcribantur Hemicyclia duo. ¶ Item horologii quædam ſpecies, forma ſemicirculari. *Id. l.* 9. *c.* 9. ¶ Item locus pluribus ſellis diſpoſitis in modum ſemicirculi, ubi ſedere ſolebant confabulantes. *Sidon. Apol. l.* 11. *ep.* 2. Excepto ſolis capacis hemicyclio.

Hemicyclus, m. 2. [illegible], ſemicirculus, qua voce Mathematici ſæpe utuntur, *ſemicircolo*. *Plin. l.* 5. *ep.* 6. Rectus hippodromi limes in extrema parte hemicyclo frangitur, mutatque faciem. ¶ Hemicyclus etiam dicitur locus in conclavi, vel porticu, ubi ſellæ diſponuntur in ſemicirculi formam ad colloquendum. *Cic. de Amic. c.* 1. Cum ſæpe multa, tum memini domi in hemicyclio ſedentem in eum ſermonem incidere.

Hemicylindrus, i, [illegible], dimidiatus cylindrus. *Vitruv. l.* 9. *c.* 9.

Hemina, f. 1. [illegible], genus menſuræ, al. cotyla, dimidia pars ſextarii, ab [illegible], ſemi. *Feſtus*. *Plaut. Mil.* 3. 2. 18. Heminas octo exprompſi in urceum. *Perſ. ſat.* 1. v. 130. Fregerit heminas Areti Ædilis iniquas.

Heminarius, a, um, o. [illegible], quod heminæ menſuram habet; & per tranſlationem accipitur pro exiguo. *Quinct. l.* 6. *c.* 4. Fabius Maximus incuſans Auguſti congiariorum, quæ amicis dabantur, exiguitatem, heminaria eſſe dixit.

Hemiolius, m. 2. [illegible], Arithmetica quædam proportio continens aliquem totum numerum, & ejus dimidium, ut ſe habent tria ad duo, & quindecim ad decem. *Gell. l.* 18. *c.* 14. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1.

Hemipenthemimeris, cæſura, vel ſemipes poſt duos pedes, [illegible], ut *Hæc tua, Penelope*, ab [illegible], *dimidium*, [illegible], *quinque*, & [illegible], *pars*. V. Grammat.

Hemiſphærium, n. 2. *mezzo sfero*, *emisfero*, [illegible], dimidia ſphæra, e. g. dimidia pars cœli, aut terræ. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 5. Ita circumeunt ad infimum hemiſphærium, ac moventur.

Hemiſtichium, ii, n. *mezzo verſo*, [illegible], dimidiatus verſus. *Aſcon. in Ver.* 3. *c.* 18.

Hemitonium, ii, n. *ſemituono*, dimidium toni, [illegible]. *Vitruv. l.* 5. *c.* 4. Intervalla tonorum, & hemitoniorum.

Hemitriglyphus, i, dimidium triglyphi. *Vitruv. l.* 4. *c.* 3. V. Triglyphus.

Hemitritæus, m. 2. [illegible], febris ſemitertiana. Ab aliquibus definitur, quæ tertio quoque die redit, non tamen diem unum perſtat integrum, ſed inter horas 36. plus, vel minus porrigitur. *Martial. l.* 12. *epigr.* 91. Cum gravis, & tenens hemitritæus erat.

Hemitritaicus, a, um, adject. ſemitertianus, ut hemitritaica febris, *Marcel. Empir. c.* 30. *Cal. Aurel. Acut.* 2. *c.* 10.

Hemona, humana, & hemonem, hominem dicebant. *Feſtus*. Hinc *Enn.* apud *Priſcian. l.* 6. *pag.* 683. *Paſch.* Vulturis in ſilvis miſerum mandebat hemonem. *Priſcian.* tamen legit *homonem*, docens, vetuſtiſſimos *homo*, *homonis* declinaſſe.

Hendecaſyllabus, a, um, adject. ut hendecaſyllabus verſus, *verſo di undeci ſyllabe*, [illegible], verſus undecim ſyllabarum, qui *Phalæcius* dicitur ab inventore, qualis ille Catullianus; Paſſer deliciæ meæ puellæ. *Auſon. ep.* 4. v. 81.

Hendiadys. V. Endiadys.

Heneti. V. Veneti.

Heniochi, m. Herniochi, *Caitachi*, pop. Sarmatiæ Aſiaticæ, circa Coracem M. in ora Ponti Euxini, ubi hodie Avogaſia, regio Circaſſiæ. *Vellej. l.* 2. *cap.* 40. *Valer. Flac. l.* 6. v. 44.

Heniochus, i, [illegible], Latine *Auriga*, dictus eſt Erichthonius propter currus inventionem, poſtquam in cœlum ſublatus eſt, & inter ſidera poſitus. *Hygin. l.* 3. *Aſtron. c.* 12.

Henippe, es, f. 1. pro habena videtur uſurpari a *Flacco lib.* 6. v. 377. illabentis equi tendentem frena, & henippen.

Hepar, atis, piſcis, ex genere locuſtarum. *Plin. l.* 32. *c.* 11. ¶ Hepar autem pro jecore Græca vox eſt, non Latina, ab [illegible]. Legitur nihilominus apud *Æmil. Macrum c. ult.* Verum is auctor incertæ eſt auctoritatis.

Hepatarius, a, um, o. 1. 2. [illegible], quod ad hepar pertinet. *Plaut. Curc.* 2. 1. 24. Tum te igitur morbus agitat hepatarius.

Hepaticus, i, m. [illegible], qui hepatis morbo laborat, *fegatoſo*. *Plin. lib.* 20. *c.* 14. Hepaticis cum melle, & ſale bibendum datur. ¶ Adjective, hepaticus morbus, apud *Celſ. l.* 4. *c.* 11.

Hepatites, m. 1. [illegible], gemma hepatis figura. *Plin. l.* 37. *c.* 11.

Hephæſtion, onis, unus ex Alexandri M. ducibus mirum in modum ab eo adamatus. V. *Curt. l.* 3. *c.* 12. & 16. & *l.* 10. *c.* 4. &c. ¶ Alter Alexandrinus Grammaticus. *Suid.*

Hephæſtites, gemma, quæ inſtar ſpeculi imagines reddit. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Hephæ-

Hepſēma, atis, [illegible], ſapa, muſtum ad tertiam partem decoctum. *Plin. l.* 14. *c.* 9.
Heptaphōnos, f. 2. porticus Olympiæ ex arte confecta, ut eadem vox in ea ſeptiès redderetur. *Plin. l.* 36. *c.* 10.
Heptēres, is, f. ἑπτήρης, navis, quæ ſeptem remorum ordines habet. *Liv. l.* 37. *c.* 23. Maxime exterruit hepteres Regia, a minore Rhodia navi uno ictu demerſa.
Hepthemimĕris, f. 3. ſemiſeptenaria, ſpecies cæſuræ in verſibus heroicis, quæ continet tres pedes, & ſyllabam, quæ dictionem finiat, quæ interdum etiamſi natura brevis ſit, licentia tamen Poetica producitur, ab ἑπτά, *ſeptem*, ἥμισυ, *ſemi*, & μέρος, *diviſio*, vel *pars*, quaſi ſeptima dimidia diviſio, vel dimidium ſeptem pedum. *Virg.* 12. *Æn.* Congredior, fer ſacra pater, & concipe fœdus. V. Grammat.
Hera, æ, f. *padrona*, *donna*, גברה, Ger. *herrin*, Gal. *maitreſſe*, Hiſp. *dueña*, *ſenora*, δέσποινα, domina. *Ovid. epiſt.* 9. Æquaque formoſæ penſa rependis heræ. *Enn. apud Cic.* 1. *Off. c.* 12. Vos ne velit, an me regnare hera, quidve ferat fors. Quo loco aliqui Fortunam, aliqui Junonem intelligunt. Sed Hera pro Junone habet pr. longam, *Gr.* ἥρα.
Heraclēa, f. 1. ἡράκλεια, urb. exc. Magnæ Græciæ, in Lucania, ad Aciris fl. oſtia, apud ſin. Tarentinum inter Thurios ad Mer. & Tarentum in Bor. ¶ Heraclea Ponti, *Penderachi*, urbs Aſiæ min. in Bithynia, Mariandynorum Metrop. ab Hercule condita in ora maris Euxini.
Heracleopŏlis, f. 3. Heracleæ Navale, opp. Magnæ Græciæ, in ora ſin. Tarentini, ab oſt. fl. Siris, juxta Amygdalariam opp.
Heracleos, Herculis herba. *Plin. l.* 20. *c.* 15. & alibi.
Heracleōtes, ſive Heracleota, c. 1. ἡρακλεώτης, qui eſt ex Heraclea urbe. *Cic.* 4. *Acad.* Cum quæreret Dionyſius ille Heracleotes.
Heracleotĭcus, a, um, o. 1. 2. ἡρακλεωτικός, quod ad Heracleam ſpectat, ut Heracleoticum origanum, *Plin. l.* 25. *c.* 4. Heracleotica nux, ideſt, caſtanea. Heracleoticum oſtium Nili, al. Naucraticum, &c.
Heraclēus, a, um, adject. ἡράκλειος, ad Heracleam pertinens, ut Heracleus lapis, h. e. magnes, qui circa Heracleam Magneſiæ urbem laudatiſſimus naſcitur. *Plin. l.* 26. *c.* 16.
Heraclīdes, m. 3. ἡρακλείδης, Philoſophus ex Heraclea Ponti, Platonis, & Ariſtotelis auditor, vir inſigni ingenio, ſed habitu adeo molli, ut pro Pontico *Pompicus* diceretur. *Laert.* Reliquit ingenii ſui monumenta non pauca, quæ non extant. *Cic.* 1. *de Nat. Deor.* Doctiſſimus, & eruditiſſimus fuit. ¶ Heraclidæ, poſteri Herculis, qui Peloponneſi imperium tenuerunt. *Vellej. l.* 1. *c.* 2.
Heraclidēus, a, um, ad Heraclidem pertinens, ut Heraclideum ſcribendi genus. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 13. & 27.
Heraclienſis, e, adject. Heracleus. *Cic. pro Arch.* Heraclienſes legati.
Heraclīon, ſeu heraclion, n. 2. ἡράκλειον, herba, quam alii origanum Heracleoticum ſylveſtre dicunt, quia origano ſimilis eſt, alii tithymalum. Dicta eſt ab *Hercules*, quia ab Hercule inventa. Naſcitur in aquoſis locis, foliis magnis, & in ſumma aqua, flore lilio ſimili, &, cum defluxerit, capiti papaveris. *Plin. l.* 25. *c.* 4. & *l.* 20. *c.* 16.
Heraclītus, m. 2. ἡράκλειτος, Philoſophus Epheſius, qui audiſſe Xenocratem & Hippaſum Pythagoricum dicitur. Floruit temporibus ultimi Darii. Scripſit poetice multa, quæ ab Ariſtotele ſæpe citantur. Cognominatus eſt σκοτεινός, *tenebricoſus*. De induſtria enim adeo obſcurabat ſtilum, ut ejus volumina Philoſophi vix intelligerent. *Cic. in Acad.* Quoties domo egrediebatur, flebat, ſicut Democritus ridebat; quod alteri omnia, quæ agimus, miſeriæ, alteri ineptiæ viderentur. Narrant, Heraclitum, cum hydropicus eſſet, ſpretis Medicis, oblitum bubulo fimo Soli ſiccandum ſe præbuiſſe, dormientemque a canibus dilaceratum eſſe. *Suid.*
Heraclīus, a, um, adject. idem ac Heracleus, ut Heraclius lapis, h. e. qui ferrum trahit. Sed *Plin. l.* 33. *c.* 8. eundem facit ac Lydium, quo aurum exploramus. Dictus eſt ab Heraclea urbe Lydiæ, ubi invenitur.
Heraclius, Imperator Orient. Phocæ ſucceſſor, quo imperante Saraceni, Mahomete duce, caput attollere cœperunt.
Herba, æ, f. 1. *erba*, עשב, Ger. *kraut*, Gal. *herbe*, Hiſp. *yerva*, βοτάνη, gramen, germen terræ. *Cic.* 1. *de Or.* Et quod ille duriſſimis pedibus fecit, ut ſe abjiceret in herba. ¶ *Herbam porrigere*, ſive *dare*, prov. pro eo, quod eſt ſe victum fateri, & adverſarium ſuum victorem agnoſcere, tractum (ut indicat Feſtus) ab eo, quod olim paſtores curſu, aut viribus certantes, cum ſuperati eſſent, herbam ex eodem loco ſtatim decerptam adverſario porrigebant, victoriæ agnitæ ſymbolum. *Serv. in* 8. *Æn.* v. 128. proverbium ducit ex certamine Minervæ & Neptuni, affertque Varronis locum in lib. [illegible], cum in agonibus herbam in modum palmæ dat aliquis ei, cum quo contendere non cupit, & fatetur eſſe meliorem. *Plin. l.* 22. *c.* 4. Summum apud antiquos ſignum victoriæ erat, herbam porrigere victos. ¶ *In herba eſſe* dicuntur ſegetes adhuc virides, & nondum maturæ. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 48. Neque frumenta in herbis erant, neque multum a maturitate aberant. Translate *Ovid. epiſt. Helenæ, in fin.* Sed nimium properas, & adhuc tua meſſis in herba eſt.
Herbacĕus, a, um, o. *di erba*, βοτανώδης, quod ex herba eſt, aut quod in herbam excreſcit, & aſſurgit. *Plin. l.* 12. *c.* 13. Herbaceum amomum pejus.
Herbānum, n. 2. Oropitum, Urbs Vetus, *Orvieto*, urbs Hetruriæ, ſub dominio Summi Pontificis, undequaque rupibus, & præcipitiis vallata, prope Peliam fl. ubi Clanium excipit.
Herbarius, a, um, o. *ciò che all' erbe s' appartiene*, βοτανικός, quod ad herbas pertinet, ut Ars herbaria, qua herbarum virtutes dignoſcuntur. V. *Plin. l.* 7. *c.* 56.
Herbarius, ii, m. 2. ſubſt. *erbajuolo*, *erbolaio*, *ſempliciſta*, Ger. *kreuter*, Gall. *herboriſte*, *herbier*, Hiſp. *herbolario*, βοτανολόγος, qui herbas, earumque vires cognoſcit, & ex iis medicamenta efficit. *Plin. l.* 2. *c.* 17. Dalion herbarius parturientibus ex eo cataplaſma impoſuit cum opio.
Herbaſco, is, n. 3. herba veſtior, idem ac herbeſco. *Plin. l.* 39. *c.* 8. Quin & ovillo fimo nominatim uti, quoniam aliud herbaſceret. hoc eſt herbas emitteret. Harduinus tamen pro *herbaſceret*, legit *herbas erant*.
Herbatĭcus, a, um, adject. ut herbatica animalia, quæ ſc. herbis paſcuntur. *Vopiſc. in Probo c.* 19. Oves feræ, & cætera herbatica animalia.
Herbĕo, es, n. 2. *verdeggiare*, viridis ſum. *Apul. l.* 7. *A. A.* Prata herbentia.
Herbeſco, is, n. 3. *produrre erba*, *verdeggiare*, *convertirſi in erba*, Germ. *zu kraut wachſen*, Gall. *ſe former en herbe*, Hiſp. *herbolecer*, βοτανίζομαι, eſt herbam producere, vel in herbam converti. *Cic. de Senect. cap.* 15. Et elicit herbeſcentem ex eo viriditatem.
Herbĕus, a, um, o. 1. 2. *verde*, *di color d' erba*, βοτανώδης, herbæ colorem habens, viridis. *Plaut. Curc.* 2. 1. 17. Cum collativo ventre, atque oculis herbeis.
Herbĭdo, as, a. 1. herbidum facio, ut herbidare terras. *Martian. Capel. l.* 1.
Herbĭdus, a, um, o. idem ac herboſus, hoc eſt plenus herbis. *Liv. l.* 9. *c.* 2. Campus herbidus. ¶ Sumitur etiam pro viridi, ut Herbidus color, viridis, qui herbam refert. *Plin. l.* 12. *c.* 14.
Herbĭfer, ra, rum, o. herbam producens. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 9. Herbiferi colles. *Plin. l.* 25. *c.* 8. Alioqui herbiferum eſſe & Pelium montem in Theſſalia.
Herbigrădus, a, um, o. quod in herba graditur. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 64. Ut ſumat terrigenam, herbigradam, domiportam, ſanguine caſſam.
Herbĭlis, le, o. 3. [illegible], quod herba paſtum eſt. *Feſt.* Herbilis anſer, herba paſtus, qui gracilior eſt, quam frumento altus. *Lucil. apud Serv.* Anſeris herbilis virus.
Herbipŏlis, f. 3. Marcopolis, Fanopolis, Artaunum, *Herbipoli*, incolis *Wurtzburg*, urbs Germaniæ, præcipua Franconiæ, ad Mœnum fl. amœna, populoſa, cum caſtro permunito ex adverſa parte fluv. dicto *Marienberg*, cum Academia.
Herbita, æ, f. 1. *Citadella*, urbs exc. Siciliæ, inter Ennam 12. M. P. & Plutiam in Eur. 6. Cluverio eſt *Nicoſia*, opp. in Valle Demonæ, intra montes, ab Enna 12. M. in Bor. a Trajana 9. in Occ. Pop. Herbitenſes.
Herbōſus, a, um, o. *erboſo*, Ger. *krautreich*, Gal. *herbu*, Hiſp. *herboſo*, βοτανώδης, plenus herbis, abundans herbis. *Plin. l.* 33. *c.* 4. Et cinis ejus lavatur ſubſtrato ceſpite herboſo. *Cato c.* 54. Herboſiſſima ſtramenta.
Herbŭla, f. *erbetta*, βοτάνιον, dim. ab herba. *Cic. de nat. Deor. c.* 50. Perpurgant ſe ſe quadam herbula, quæ ſeſelis dicitur.
Herbum, i, n. videtur eſſe idem ac ervum. 4. *Pallad. l.* 2. *tit.* 24. Si hordeum torrefactum, vel fabam, vel herbum ſæpe conſumant. Et mox. Herbum ſœtus gratia menſibus præbemus hibernis.
Herbuſcŭla, æ, f. 1. *erbetta*, herbula. *Capel. l.* 2. Herbuſculas prælegere.
Hercĕus, m. 2. ἑρκεῖος, cognomen Jovis, qui intra conſeptum domus cujuſque colebatur, quem etiam Penetralem vocabant, ab ἕρκος, ſeptum, clauſtrum. *Ovid. in Ibin.* v. 284. Cui nihil Hercei profuit ara Jovis.
Hercīſco, vel Erciſco, ut eſt in Pandect. Florent. a. 3. divido, *dividere*, *partire*, antiquum verbum juris, cujus tamen nulla vox, niſi gerundiva, in uſu eſt. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 56. Nec ſi parvi navigii, & magni eadem eſt in gubernando ſcientia, idcirco qui, quibus verbis herctum cieri oporteat, neſciat, idem herciſcundæ familiæ cauſam agere non poſſit. *Apul. l.* 6. *A. A. ſub fin.* In cauſa finali de proprietate ſoli, immo vix herciſcundæ contendentes. *Adde Tit. Dig.* Familiæ herciſcundæ. ¶ Verbum hoc, quod injuria damnat *Salmaſius in Solin. p.* 1262. dictum eſt a voce *Herctum*, & *Ciſco*, quod pro *Cio*, divido, uſurpatur. *Gloſ.* Cienda, [illegible]. Ergo Herciſco eſt quaſi *Herctum ciſco*, h. e. patrimonium divido, & Familia ſeu hæreditas herciſcunda, eſt hæreditas dividunda. V. Herctum.
Hercle, adv. idem ac hercule, per Syncopen. *Cic. lib.* 2. *Fam. epiſt.* 18. Et hercle ſine dubio erit ignominia.
Herctum, ſive Erctum, ſive Horctum, ut quidam dixere, *patrimonio*, *eredità*. *Feſtus*: Horctum, & Forctum pro bono dicebant. *Donat.* apud *Serv. in* 8. *Æn.* Herctum non citum, hoc eſt patrimonium non diviſum. Herctum ciendum, hæreditas dividenda. Qui modus dicendi habetur etiam apud *Feſt.* Herctum citum ſit inter conſortes. Gloſſ. Herctus citus, [illegible]. Ubi etiam genus hujus vocis animadvertendum eſt. Et in quibuſdam *Gellii Edition. l.* 1. *c.* 9. *in fin.* appellabatur [illegible] hercto non cito. h. e. bonis non diviſis. Et apud *Cic. loc. cit.* in Herciſco, ubi qui aliter legunt, ſatis impugnati ſunt a *Pet. Victor. Var. Lect. l.* 35. *c.* 1. V. alia quædam in *Voſſ.* Etymol.
Herculaneñſis, e, adject. ut Herculanenſis fundus, apud *Cic. Fam.* 9. *ep.* 25.
Herculaneum, n. Herculanium, Herculanum, *Torre del Greco*, opp. olim Campaniæ, nunc vicus cum caſtro, in ora ſin. Neapolitani, inter Neapolim 8. M. P. & Stabias 10. *Vell. l.* 2. *c.* 16. *Plin. l.* 3. *c.* 5.
Herculaneus, &
Herculānus, a, um, adject. ad Herculem pertinens, *di Ercole*, *Herculeus*, ἡράκλειος, ut Herculanæ formicæ, h. e. maximæ. *Plin. l.* 30. *c.* 4. Sic Herculanus pes. *Gel. l.* 1. *c.* 1. ¶ Herculanea pars, h. e. pars decima, quam multi Herculi conſecrabant. *Plaut. Truc.* 2. 7. 11. De una mina deminui modo quinque nummos; mihi detraxi partem Herculaneam. V. Hercules.
Hercŭle, & Hercules, *certamente*, νὴ τὸν Ἡρακλέα, per Herculem, certe, profecto, adverb. jurandi. *Cic. pro Quinct.* Itaque hercule haud mediocriter de communi, quicquid poterat, ad ſe in privatam domum ſevocabat. *Vellej. l.* 2. *c.* 52. Neque hercules quidquam ſalubrius fuit. ¶ Hæc jurandi formula virorum propria erat; quemadmodum mulieres jurabant per Junonem. Apud *Plaut.* tamen *Trucul.* 2. 1. 1. ancilla quædam, Ha ha ha, inquit, hercle quievi &c.
Hercŭles, is, m. 3. Ἡρακλῆς, Heros Thebanus, filius Jovis tertii ex Alcmena uxore Amphytrionis, nepos Alcei, frater Iphicli. *Dion. Halic. l.* 1. *Antiq. Rom. Boccat. l.* 13. *Gen. Deor.* ¶ Non ſolus autem Alcmenæ filius ita appellatus eſt, ſed plures Hercules extitere. A *Cic. lib.* 3. *de nat. Deor.* ſex numerantur. Primus Athenienſis filius Jovis primi ex Lyſito, ille, qui cum Apolline de tripode, i. e. de arte divinandi, certavit. *Bocc. l.* 2. *Gen. Deor.* Secundus Ægyptius, filius Nili, quem dicunt Phrygum characteres inveniſſe. *Bocc. l.* 7. *Gen.* Tertius indigena montis Idæ in Troade, cui inferiarum inventionem attribuunt. Quartus Phœnix, vel Libycus, filius Jovis ſecundi ex Aſterie ſorore Latonæ, qui a Tyriis colebatur, filiamque habuit nomine Carthaginem. *Bocc. lib.* 5. Quintus indigena Indiæ, ille, qui etiam Belus eſt appellatus. Sextus Argivus, vel Thebanus, filius Jovis tertii ex Alcmena Amphitryonis uxore. *Bocc. l.* 13. *Gen.* *Varro* tres, & quadraginta Hercules nominat; veruntamen omnes, qui robore præſtiterunt, hoc nomine ab Hercule Alcmenæ filio appellatos fuiſſe affirmat. *Diodorus* tres Hercules fuiſſe ſcribit. Cæterum, etſi multi fuere Hercules, qui variis temporibus floruerunt omnes heroica virtute, rerumque geſtarum magnitudine inſignes, tamen, cum incertum ſit, quibus temporibus ſinguli vixerint, & quas res quiſque geſſerit, hinc factum eſt, ut uni Thebano Herculi reliquorum omnium labores, & res geſtæ tribuerentur. *Bocc. l.* 13. *Gen.* ¶ In fabulis eſt, Euryſtheum Mycenarum Regem Herculi imperitaviſſe, quod Junonis fraude Euryſtheus ante Herculem natus fuiſſet. Hoc ideo fictum eſt, quia Hercules ſubditus fuit, & tamen Regno erat dignior, quam Euryſtheus. Juno etiam fertur Herculem odiſſe implacabili odio, quod ex Jovis conjugis adulterio natus eſſet, & illum perdere cupiens, novos ſemper labores Euryſtheo ſuggeſſiſſe, quos ille Herculi imperaret, ut interiret, quæ res expectationem ejus maxime feſellit. Hercules enim undique victoriam referens, immortale ſibi decus peperit, adeo ut prius Juno jubendo, quam Hercules laborando, defatigaretur. ¶ Hercules fuit omnium gigantium maximus, quippe qui, *Solino* auctore, ad ſeptem pedum altitudinem pervenit. ¶ Res fortiter, & præclare geſtæ ab eo, quas labores Herculis vocant, plurimæ fuerunt, ſed celebriores feruntur duodecim. Primo enim aprum in Erymantho Arcadiæ monte omnia devaſtantem vivum cepit, & ad Euryſtheum pertraxit. 2. Eodem pacto taurum, cui Neptunus furorem immiſerat, ut Cretam vaſtaret, edomuit, & abduxit. 3. Leonem inuſitatæ magnitudinis in Nemea ſylva jugulavit, detractamque pellem tota vita pro inſigni geſtavit. 4. Hydram in Lernæ palude, ſeptem capita habentem, clava occidit. 5. Cervam æripedem, & aureis cornibus in Mænalo monte curſu defatigatam comprehendit. 6. Stymphalidas aves ſagittis interfecit; vel ut alii volunt, æneì crepitaculi ſonitu uſque ad Aretiada inſulam fugavit. 7. Ad inferos cum deſcendiſſet, ut Theſeum amicum inde educeret, Cerberum canem aditum prohibentem ternis catenis vinctum ad ſuperos traxit. 8. Augiæ ſtabulum tria millia boum capiens expurgavit. 9. Amazonas bellicoſiſſimas fœminas debellavit. 10. Aurea mala in Heſperidum hortis, Dracone cuſtode interempto, abſtulit. 11. Geryonem Hiſpaniæ regem tricorporem bello devicit. 12. Calpem, & Abylam montes antea conjunctos diviſit, interjecto mari. Nec tamen cum Orbem terrarum eo uſque victor peragraſſet, ulterius provehi eſt auſus: quare eo loci Columnæ Herculis eſſe dicuntur, quas is tanquam terminos vel laborum ſuorum, vel, ut tum fere credebatur, totius orbis ſtatuerit. *Curt. l.* 10. *c.* 1. Cætera ejus facinora V. apud Mythologos. ¶ Uxores habuit, in Græcia primum Megaram filiam Creontis Regis Thebarum, deinde Dejaniram filiam Oenei Regis Ætoliæ, in Italia Pallantiam, ſeu Dynam, ſeu Laviniam, filiam Evandri Regis Arcadum. Cæterum ſe ſe cum multis aliis fœminis commiſcuit; in Græcia cum 50. filiabus Theſpii, dum in Italiam navigabat cum virgine Hyperborea, quam a patre obſidem acceperat, & ſecum caſte uſque ad id temporis duxerat, poſt bellum Italiæ, in Lydia cum Omphale, in Græcia cum Jole. *Dionyſ. l.* 1. *Bocc. l.* 13. ¶ Filios primum quinquaginta ſuſcepit ex Theſpii filiabus, deinde alios ex aliis. ¶ Herculis mors hoc modo accidit. Cum Dejanira reſciviſſet, maritum ſuum Joles amore detineri, per Lycham ſervum miſit illi, dum in Oeta monte ſacrificaturus erat, veſtem Neſſi Centauri ſanguine infectam, futurum rata, quod Centaurus ab Hercule ſagitta transfixus, & moriens illi per dolum perſuaſerat, ut ea ratione languentem viri amorem excitaret, eumque ab aliis avulſum ad ſe unam revocaret. Itaque Hercules veſtem illam induit, & ubi veneni vis in ejus viſcera pervaſit, in rabiem verſus, ſe ſe in pyram accenſam injecit. Ante tamen Philoctetem juſjurando adegit, ſe nemini unquam mortem;

tem, & ſepulcrum Herculis indicaturum, illique dono dedit pharetram, & ſagittas tinctas felle Hydræ Lernææ. ¶ Poſt mortem ob fortitudinem, & gloriam militarem in Deorum numerum relatus fuiſſe a gentibus creditus eſt. Igitur in omnibus fere orbis regionibus ædificaverunt Herculi templa, & aras, in urbibus, in pagis, in viis publicis. *Dionyſ. l.* 1. Imo & vivens ſacrificiis cultus fuit. *Dionyſ. l.* 1. *Liv. l.* 1. ¶ Herculi decimas offerebant. Cauſa fuit, quia is putabatur gaudere bonorum exuberantium imminutione, ut qui victu nec lauto, nec immodico uſus eſſet. *Varro l.* 5. *de L. L. Cic.* 3. *de nat. Deor.* Neque Herculi quiſquam decumam vovit unquam, ſi ſapiens factus eſſet. ¶ Herculem theſauris reconditis præeſſe credebant. *Perſ. ſat.* 2. O ſi ſub raſtro crepet argenti mihi ſeria, dextro Hercule! ¶ Herculis cothurnos aptare infanti, proverb. dicitur de inepte applicatis, ut ſi quis rem humilem oratione tragica proſequatur. *Quintil. l.* 6. *c.* 2. ¶ Herculem laceſſere, eſt fortiorem irritare. *Vet. Inſcript. apud Grut. p.* 103. *n.* 5. Nonne dixi tibi, Decebale, funeſtum eſt Herculem laceſſere? ¶ Nec Hercules adverſus duos: h. e. nemo tantis eſt viribus, ut contra plures par eſſe poſſit. Dicitur proverb. ex eo, quod Hercules adverſus Hydram ſimul & Cancrum pugnaturus, Jolai nepotis imploravit auxilium. Quo reſpexit *Catul. in Carm. de nupt. v.* 64. Noli pugnare duobus. ¶ Herculem *nutricem* invocabant Paraſiti, quod cum publice epulæ in Herculis honorem inſtruebantur, ii præſertim, tanquam peculiares ejus Dei ſervi, convivio adhibebantur, & laute accipiebantur. *Plaut. Curc.* 2. 3. 79. V. ibi *Taub.* aut *Lipſ. antiq. l.* 1. *c.* 2. & *l.* 3. ¶ Hercules, adverb. V. *Hercule.* ¶ Herculis quæſtum conterere, h. e. valde prodigum eſſe, & vel decimas Herculi debitas prodigere. *Plaut. Moſt.* 4. 2. 68.

Herculĕus, a, um, o. 1. 2. *di Hercole*, ἡρακλεῖος, quod ad Herculem ſpectat. *Prop. l.* 4. *el.* 9. Quis facta Herculeæ non audit fortia clavæ? *Hor. l.* 1. *Carm. ode* 3. Perrupit Acheronta Herculeus labor. *Juſtin. in præfat.* Pompejus Herculea audacia orbem terrarum aggreſſus.

Herculis Columnæ, turres duæ Hiſpaniæ, in Gaditana inſ. V. *Columnæ Herculis.*

Herculis Inſula, *Linaria*, inſ. Sardiniæ, in ora Occidua. Aliis eſt *Aſinara.*

Hercynia, f. 1. Hercinia, Hercynium nemus, Orcynium, Saltus Germanici, ſylva Germaniæ maxima, longa itinere 60. dierum, teſte Mela, lata 9. teſte Cæſare, cujus partes ſunt Bacenis, Bohemica, Gabreta, Martiana, Semana. Sed multis in locis exciſa fuit, ubi urbes, & oppida, & pagi nunc ſunt. Secundum Baudrandum hodie Bohemiam propriam circumdat.

Hercynius, a, um, adjectiv. ab Hercynia ſylva, ut Hercynius ſaltus, *Tacit. Germ. c.* 30. Hercynius locus, *Senec. Med. v.* 712.

Here. V. Heri.

Herĕbus. V. Erebus.

Herem Martiam antiqui, accepta hereditate, colebant, quæ a nomine appellabatur heredum: & eſſe una ex Martis comitibus putabatur. *Feſtus.* ¶ *Herem* pro *heredem* in quarto caſu. *Nov.* apud *Non. c.* 8. *n.* 25. Omnibus bonis ego te herem faciam.

Herenniānus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Herennio. *Cic. Attic. lib.* 13. *ep.* 6. Herenniani heredes.

Herennius, ii, m. nomen Romanum, ut M. Herennius, L. Herennius, C. Herennius, apud *Cic.* variis in locis.

Herem Martiam colebant Antiqui, accepta hereditate; quæ una ex Martis comitibus putabatur. *Geſtus.*

Heres. V. Hæres.

Heres, herinaceus. V. Herix.

Heri, adv. *ieri*, אתמול, תמול, Ger. *geſtern*, Gal. *hier*, Hiſp. *ayer*, χθὲς, ἐχθὲς, heſterno die. *Cic.* 2. *Phil.* Neſcis, heri quartum in circo diem ludorum Romanorum fuiſſe? *Id. Att. l.* 13. *ep.* 47. Lepidus ad me heri veſperi literas miſit Antio. ¶ Ob ſummam cognationem inter *e*, & *i* veteres dixere *here* pro *heri*. *Quinct. l.* 1. *c.* 7. *Donat. ad Phorm. a.* 1. *ſc.* 2. *Ovid.* 3. *Faſt. Juv. ſat.* 6. *Martial. l.* 1. *epigr.* 44. *l.* 4. *epigr.* 7. *Ter. Eun.* Inhoneſtum hominem, quem mercatus eſt here. ¶ Heri pro paucis ante diebus. *Tertul. Apolog. c.* 4. Vaniſſimas Papias leges heri Severus conſtantiſſimus principum excluſit.

Herĭcius. V. Ericius.

Herifŭga, com. 1. *che fugge il padrone*, fugiens herum. *Catul. carm.* 63. *v.* 51. Dominos ut herifugæ famuli ſolent.

Herīlis, le, o. 3. *del padrone*, δεσποτικὸς, quod ad herum pertinet. *Ter. Andr.* 3. 4. 21. Herum fefelli, in nuptias conjeci herilem filium. *Plaut. Amph.* Non ſoleo ego ſomniculoſe herilia imperia perſequi.

Herillus, m. 2. Philoſophus Chalcedonius, Zenonis diſcipulus. Poſuit ſummum bonum in ſcientia. *Cic.* 4. *Acad. c.* 42. 2. *Fin.* 1. *Off.*

Herma, æ, vel Hermes, m. 1. ἑρμῆς, ſtatua, ſive ſignum, tum ex marmore, tum ex trunco arboris, ita dictum ab Hermete, ideſt Mercurio, quo plerunque ſtatuæ Mercurii efficerentur. Fiebant ſæpe ex lapide quadrato ſine manibus, & pedibus. *Juven. Sat.* 8. *v.* 53. Truncoque ſimillimus Hermæ. V. *Spon. Miſcel. Erud. Antiq. p.* 9. ubi figuras exhibet. ¶ His figuris ſignificabatur, Eloquentiam, cujus Mercurius præſes eſt, non indigere corporis viribus, ſed ſine iis opera ſua conficere. ¶ Has in vicis ad januas ædium, item circa ſepulcra, gymnaſia, & xyſtos ad ornatum erigebant. *Cic.* 1. *Leg. c.* 26. *Nep. Alcibiad. c.* 3.

Hermagŏras, æ, Æglides rhetor, docuit Romæ temporibus Auguſti. *Cic. in Brut. c.* 76. *c.* 78. &c.

Hermandūri, m. 2. Hermunduri, Ἑρμόνδοροι, pop. Germaniæ, ubi nunc Voitglandia, & pars Auſtralis Thuringiæ, & pars ſuperior Franconiæ. Ab aliis collocantur in Miſnia prov. Saxoniæ ſup. *Plin. l.* 4. *c.* 41. *Tacit. Germ.*

Hermaphrodītus, m. 2. *Ermafrodito*, Ἑρμαφρόδιτος, Mercurii, & Veneris filius, ab Ἑρμῆς, *Mercurius*, & Ἀφροδίτη, *Venus*. Hic cum vagabundus in Cariam ad limpidiſſimum fontem, quem Salmacis Nympha incolebat, perveniſſet, illa ſubito ejus amore correpta (erat enim adoleſcens formoſiſſimus) cum neque blanditiis, neque precibus ad concubitum flectere poſſet, ſimulato receſſu poſt vepres latuit. Is autem Nympham abiiſſe ratus, fontem nudus intravit. Quod videns Salmacis, ſubito accurrit, & abjectis veſtibus arctiſſime eum complexa eſt. Sed cum ne tunc quidem obſtinatum exorare poſſet, a Diis petiit, ut ex duobus corporibus in unum redigerentur. Cujus precibus exauditis, ambo in unum corpus coaluerunt, in quo ſexus uterque remanebat integer. Quod cum vidiſſet Hermaphroditus, a Superis petiiſſe dicitur, ut ea fonti natura maneret, ut qui vir eum intraret, ἀνδρόγυνος, ideſt utrumque ſexum adeptus exiret. Hinc omnes androgyni vocantur Hermaphroditi. *Ovid.* 4. *Metam.*

Hermathēna, æ, f. 1. ſtatua duplex, Mercurii, & Minervæ, ab Hermes, Mercurius, & Ἀθηνᾶ, Minerva. Solebant enim Romani Mercurii, ac Minervæ ſtatuas conjungere in gymnaſiis, dicareque. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 2. Quod ad me de Hermathena ſcribis, per mihi gratum eſt ornamentum Academiæ proprium meæ, quod & Hermes commune omnium, & Minerva ſingulare eſt inſigne ejus gymnaſii.

Hermedōne, ſeu Hermidone, es, ἑρμηδόνη, quid ſit, docet *Vitruv. l.* 9. *c.* 7. Arieti & Piſcibus Cetus eſt ſubjectus, a cujus criſta ordinate utriſque Piſcibus diſpoſita eſt tenuis fuſio ſtellarum, quæ græce vocatur Hermidone. Ubi *Bald. in Lex. Vitruv.* legendum putat Hermedone, ab ἁρμόζω, apto, quaſi ſit nodus, ſeu coaptatio, qua Piſcis Piſci colligatur: Græci dixere etiam σύνδεσμον, id eſt vinculum, ut eſt in Arato.

Hermerăcles, is, m. ſtatua Mercurii, & Herculis in eadem baſi. *Cic. ad Attic. l.* 1.

Hermes, is, & etis, m. 3. Mercurius, ἑρμῆς, ab ἑρμηνεία, *interpretatio*, quod is interpres ſit, & nuntius Deorum, teſte *Virg.* 4. *Æn. verſ.* 356. V. ibi *Serv.* ¶ Sumitur & pro ſtatua Mercurii. V. *Hermia*. ¶ Hermes Triſmegiſtus, Philoſophus Ægyptius fuit poſt Moyſen, quem ſæpe SS. Patres producunt, & laudant, tanquam ſanæ Philoſophiæ eruditiſſimum. Scripſit enim Dialogum, in quo unum omnino rerum omnium conditorem Deum aſſerit, fateturque majorum ſuorum errorem, qui ſuperſtitiones idolorum invenerunt. *Aug. de Civ. Dei, Suid. & al.* ¶ Triſmegiſti, h. e. ter maximi, cognomen accepit ob virtutem, & multarum etiam ſcientiam. Fuit enim maximus Philoſophus, maximus ſacerdos, & Ægypti rex maximus. V. *Caſaub. Exerc.* 1. *cont. Baron. ſect.* 10.

Herminones, m. 3. pop. Germaniæ, valde potentes, & ex tribus præcipuis populis illius regionis. *Tac. de German. c.* 2.

Hermiŏne, es, Cadmi uxor, Martis, & Veneris filia. ¶ Altera Menelai filia ex Helena, Pyrrhi primum ſponſa, deinde Oreſtis. ¶ Eſt etiam hoc nomine oppidum Achajæ, *Plin. l.* 4. *c.* 5.

Hermionicus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Hermione opp. ut Hermionicus ager, *Liv. l.* 31. *cap.* 44.

Hermodōrus, i, Ἑρμόδωρος, Philoſophus Platonis auditor, cui vitio datum eſt, quod quæſtui Philoſophiam habuerit, dictata, quæ ab præceptore audierat, colligendo, & deinde in Sicilia venditando. V. *Cic. ad Att. l.* 13. *ep.* 21.

Hermundūri, V. Hermanduri.

Hermupŏa, æ, f. ἑρμοῦ ποα, herba paſſim in vineis naſcens, quam & Mercurialem vocant. *Plin. l.* 25. *c.* 5.

Hermus, m. 2. *Sarabat*, fl. Aſiæ, qui ex Phrygia Magna per Lydiam, & Æolidem fluit, apud Docimæum, ac in Ægeum pelagus inter Phocæam, & Smyrnam una cum Pactolo labitur. Auro nobilis eſt. *Virg.* 2. *Georg. v.* 137. Nec pulcher Ganges, atque auro turbidus Hermus.

Hernia, *Ernia*, Germ. *der bruch*, Gal. *hergne*, *hernie*, Hiſp. *potra*, κήλη, ἐντεροκήλη, tumor præternaturalis umbilici, inguinum, ſcroti, obortus ex relaxatione, aut ruptura peritonæi, cujus cauſa inteſtina vel omentum, vel humor aliquis in partes inferiores deſcendit. *Martial. l.* 3. *epigr.* 24. Ingens iratis apparuit hernia ſacris. ¶ De variis herniæ ſpeciebus V. *Celſ. l.* 7. *c.* 18. &c. ¶ Derivatur ab ἔρνος, *ramus*, quia cum inteſtinum incidere incipit in ſcrotum, videtur ramum facere. *Voſſ. Etymol.*

Hernici, m. 2. pop. Italiæ in Latio, verſus montes, ad fontes Liris, & Anienis, inter Volſcos, Æquos, & Marſos, ubi nunc pars Campaniæ Romanæ, ſub dominio Summi Pontificis, in conf. R. Neap. quorum urbes Anagnia, Alatrium, Verulæ, Ferentinum. *Juven. ſat.* 14. *v.* 180. O pueri, Marſus dicebat, & Hernicus olim.

Hernicus, a, um, adject. ad Hernicos populos, vel eorum regionem pertinens, *Virg.* 7. *Æn. v.* 683. & roſcida rivis Hernica ſaxa colunt.

Herniōſus, a, um, qui herniam patitur. *Lamprid. Heliog. c.* 25. Dum ſermo eſſet ortus, quanti hernioſi eſſent in Urbe Roma.

Hero, us, puella formoſiſſima ex Seſto Thraciæ urbe ad Helleſpontum ſita, & Veneris ſacerdos. Hanc adamabat Leander Abydenus, noctuque ejus cauſa Helleſpontum ſolebat nando trajicere. Qui cum aliquando mari ventis agitato ſe commiſiſſet, ſubmerſus eſt: cujus morte cognita Hero quoque ſe ſe in mare præcipitem dedit. Extat in *Ovid.* epiſtola Herus Leandri moras querentis, & ad ſe invitantis.

Herodius. V. Erodius.

Herodŏtus, i, Halicarnaſſenſis, ſcripſit hiſtoriam tanta ſuavitate, ut Muſarum nomina ſingulis ejus libris pro titulo præfixerint docti illi, apud quos eam in frequenti conventu Græciæ in Olympiis recitavit. Ortus eſt ibi, ubi Hieremias deſinit, ſc. a Cyro rege Perſarum. Floruit Olympiad. 87. *Cic. l.* 1. *Leg. c.* 1. Patrem hiſtoriæ appellat.

Heroīce, adv. heroico modo. *Macrob. l.* 5. *Saturn. c.* 14. *de Virgilio Homeri verſus imitante.* Hos quoque (*verſus*) tamquam heroice incomptos adamavit.

Heroĭcus, a, um, *Eroico*, ἡρωϊκὸς, quod ad Heroas ſpectat, ut Heroica ætas, in qua Heroes floruerunt. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 3. Etiam heroicis ætatibus Ulyſſem, & Neſtorem accepimus & fuiſſe, & habitos eſſe ſapientes. ¶ Heroicus verſus idem eſt, qui hexameter, ita dictus, quod eo genere carminis heroum geſta deſcribantur. *Cicer.* 2. *de Leg.* Ne plus quatuor heroicis verſibus, quos longos appellat Ennius.

Heroīna, æ, f. ἡρωΐνη, fœmina illuſtris, ut ſunt heroum uxores, & filiæ. *Prop. l.* 1. *el.* 12. Illa ſit Inachiis & blandior heroinis.

Herōis, idis, f. 3. *eroina*, *donna illuſtre*, ἡρωΐς, fœmina illuſtrior, quales ſunt heroum uxores, & filiæ. *Sueton. Ner. c.* 21. Heroidum, ac Dearum perſonis effictis. *Ovid.* 2. *Amor. el.* 4. *v.* 33. Tu quia tam longa es, veteres heroidas æquas.

Hero, onis. V. Æro.

Herophĭla, f. 1. Sibilla Erythræa, tempore Tarquinii Priſci. *Suid.* ¶ Euſeb. putat Herophilam eſſe Sibyllam Samiam. *Tibul. l.* 2. *el.* 5. Herophile Phœbo grata quod admonuit.

Herophĭlus, medicus celebris, apud *Plin. l.* 11. *c.* 47. *Tertul. de Anim. c.* 10.

Heros, ōis, m. *eroe*, *uomo illuſtre*, ἥρως, vir nobilis, & illuſtris, & magnus ſupra humanæ naturæ conditionem, qui mortalis cum eſſet, rerum tamen a ſe geſtarum magnitudine quam proxime ad cœleſtium numen acceſſit, eamque apud vulgus opinionem emeruit, ut poſt mortem in Deorum numerum relatus exiſtimetur. Item præcipue vocati ſunt ſemidei, qui altero parente Deo, altero homine nati credebantur. ¶ Unde dicantur, non convenit. *Serv. in Ecl.* 4. ducit a terra, quæ ἔρα dicta eſt: alii ab aere: alii ab ἔρως, *amor*, quia Heroes nati ſunt ab amore Deorum, ac hominum. *Virg. Ecl.* 4. Ille Deum vitam accipiet, Diviſque videbit permixtos Heroas. *Plin.* 35. 10. Pinxit & heroa nudum, *heroa* accuſativus eſt Græcæ poſitionis pro *heroem*. ¶ Antiquiſſimis temporibus Heroes iidem erant ac Dæmones, h. e. Genii, & Lares, de quibus multa *Apul. in l. de Deo Socrat.* ¶ Animæ etiam hominum a corporibus ſeparatæ Heroes dictæ ſunt. Quo fortaſſe reſpexit *Virg.* 6. *Æn. v.* 672. Atque huic reſponſum paucis ita reddidit Heros. *h. e.* Muſæi Vatis animus. ¶ *Heroum filii noxæ*, proverb. ex eo ductum, quod illuſtrium virorum filii plerumque improbi evadunt, & rudes, paternaſque virtutes minime referunt. V. *Spartian. in Severo*, *cap.* 10. & 21.

Heroſtrătus, i, Ἡρόστρατος, Epheſius, cupiditate incenſus ſuum nomen aliquo inſigni facinore propagandi, cum virtute non poſſet, ſcelere voti compos factus eſt, incendium ipſe manibus ſuis Dianæ Epheſiæ magnifico Templo inferens, quo tot Regum divitiæ, populorumque labores abſumpti ſunt. *Solin. c.* 40. (*al.* 53.)

Herōum, i, n. ἡρῷον, monumentum Heroi poſitum. *Cic.* 2. *Leg. c.* 24. Ubi tamen *Gruter.* cum *Turnebo* legit *Forum* pro *heroum*.

Herōus, a, um, ἡρῷος, idem, quod heroicus, ut Heroi pedes, quibus in carmine heroico utimur. *Cic.* 3. *de Or.* Quare primum ad heroum nos dactyli, & anapæſti, & ſpondæi pedem invitat.

Herpes, etis, m. 3. ἕρπης, *erpe*, tumor eryſipelaceus, puſtuloſus, ſive cum exulceratione, proveniens a portionibus ichoroſis, ſeu ſeroſis, & lixivioſis ſanguinis corrodentibus, ſive exulcerantibus, aut etiam ulterius depaſcentibus, ab ἕρπω, *ſerpo*, quia ejus intemperies ad vicinas partes proſerpit, eaſque ſæpe uſque ad oſſa exedit. *Scribon. & Celſ.* ¶ Item animalis genus, ita dictum, quod eo ulcera ſerpentia ſanantur. *Plin. l.* 30. *c.* 13.

Herpeſtĭcus, a, um, *ſerpeggiante*, adject. ſerpens, ab *herpes*. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 375. Serpere uti gangræna malo ad quem herpeſtia poſſet.

Herſilia, æ, Romuli uxor, quæ poſt mariti mortem & ipſa Dea facta eſt, & *Hora*, vel *Ora* appellata. *Ovid. Metam.* 14. *fab. ult.* Colebatur ut Dea juventutis, & pulchritudinis. *Enn.*

Herthus, i, terra, tanquam Dea olim culta a Germanis. *Tacit. de Germ. c.* 40.

Herŭli, m. 2. pop. Scandinaviæ, qui inde egreſſi ad Mæoticam habitarunt, poſteaque Longobardi appellati, in Pannonia, ac Norico, & demum in Italia conſederunt. Horum quoque regio Mechelburgia Duc. putatur. *Sidon. carm.* 7. *v.* 236. Curſu Herulus, Chunus jaculis, Francuſque natatu.

Herus, m. 2. *padrone*, *ſignore*, אדון, בעל, Ger. *herr*, Gal. *maitre*, *ſeigneur*, Hiſp. *dueno*, *ſenor*, δεσπότης, dominus, ab *heres*, quæ vox ab antiquis pro domino ponebatur. *Cic. Offic.* 2. *c.* 7. Sit ſane adhibenda ſævitia, ut heris in famulos. *Catul. c.* 64. Hoſtia cœleſtes pacificaſſet heros. ¶ Herus major dicitur paterfamilias, herus vero minor, ejuſdem filius. *Plaut. Capt.* 3. 5. 50. & *Aſin.* 2. 2. 62.

He-

Heſiodēus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Heſiodo, hoc eſt ad Heſiodum pertinens. *Cic. in Brut. c. 4.* Illud Heſiodeum laudatur a doctis. *Sidon. carm. 9. v. 213.* Non hic Heſiodea pinguis Aſcræ ſpectes carmina.

Heſiŏdus, m. 2. Poeta vetus, & templi Muſarum ſacerdos, ex Aſcra vico Bœotiæ, unde & Aſcræus dictus eſt. Scripſit poemata, Theogoniam, ἔργα καὶ ἡμέρας, ideſt Opera, & dies. Primus de agricultura verſibus ſcripſit, quem Virgilius imitatus eſt. *Plin. l. 14.* Fabularum item auctor fuit. *Quintil. l. 5. c. 11.* Scripſit etiam παραινετικὸν librum, & moralem, quem græci pueri ediſcere ſolebant. ¶ Fuit poſterior Homero 100. annis, ut auctor eſt *Vellej. l. 1. c. 7.* Alii majorem Homero tradiderunt; nonnulli æqualem. V. *Gel. l. 3. c. 11. & l. 17. c. 21.* ¶ Occiſus eſt a quibuſdam adoleſcentibus Locrenſibus, & in mare demerſus, cujus cadaver Delphines ad litus deportarunt. Interfectores vero a cane proditi in mare demerſi ſunt. *Plutarch. in Convivio sept. Sapient.* &c.

Heſiŏne, es, Laomedontis Trojæ regis filia, quam Hercules a monſtro marino, cui objecta erat, liberavit, & Telamoni dedit uxorem. *Ovid. Metam. 11. fabul. 7.*

Heſperĭa, æ, f. 1. Hiſpania, quæ ad Italiæ differentiam etiam Heſperia extrema, vel ultima dici ſolet. Nomen accepit ab Heſpero Rege Atlantis fratre, vel ab Heſpero ſtella Veneris. *Hor. l. 1. Carm. ode 36.* Qui nunc Heſperia ſoſpes ab ultima. ¶ Heſperia item, Italia, quam Virgilius Magnam Heſperiam vocat. Ratio nominis eadem eſt. Nam vel dicta eſt ab Heſpero, qui a fratre pulſus ex Hiſpania in Italiam venit: vel ita vocata eſt ab Heſpero ſtella, quod occaſui ſubjecta ſit. Ut enim Itali Hiſpaniam appellant Heſperiam, quod ſibi ſit ad Occidentem, ita Græci eodem nomine ob eandem cauſam Italiam nominant. *Virg. 1. Æn. v. 530.* Eſt locus, Heſperiam Graii cognomine dicunt.

Heſperĭdes, f. 3. ἑσπερίδες, tres filiæ Heſperi fratris Atlantis, Ægle, Arethuſa, Heſperethuſa. Hæ amœniſſimos hortos poſſidere dicebantur in Africa, juxta Lixon coloniam a Claudio Cæſare deductam, in quibus erat auriferum nemus cum aureis malis, quæ a pervigili dracone cuſtodiebantur. Hercules tamen eo penetravit, juſſu Euryſthei, & interfecto dracone, aurea mala ad Regem attulit. Varro per mala aurea oves ſignificari dicit purpuream lanam ferentes, quas Hercules ex Africa in Græciam exportaverit. Nam μῆλον apud Græcos ſignificat & pomum, & ovem, ſive pecudem. Hinc μηλωταὶ dictæ veſtes ex pellibus ovium confectæ. Aliter tradit Diodorus l. 5. Bibliothecæ, quem videre potes. Quod ad draconem ſpectat, *Plinius*, & *Solinus c. 24.* interpretantur, fuiſſe æſtuarium maris meatu flexuoſo inſtar draconis, quod hortos Heſperidum amplectebatur: iidem, præter oleaſtrum, aliud nihil ex narrato illo aurifero nemore extare prodiderunt. ¶ Hoc nomine item dictæ ſunt inſulæ Africæ in Oceano Atlantico. V. Gorgones.

Heſperĭi, m. 2. Heſperii Æthiopes, pop. Æthiopiæ, in Africa, in Æthiopia inf. ubi nunc Regnum Congi, cum annexis Regnis Loangi, & Anſicanorum in illo tractu. Ab aliis collocantur in ora Occidua Æthiopię, ubi Manicongum Regnum, qui *Pangelongos* a Luſitanis dicuntur.

Heſpĕris, idis, adject. fœmin. ab Heſperia. *Virg. 8. Æn. v. 77. de Tiberi.* Corniger Heſperidum fluvius regnator aquarum. h. e. Italicarum. V. *Heſperia.* ¶ Eſt etiam Heſperis herba quædam apud *Plin. lib. 21. cap. 7.* ſic dicta, quod noctu magis oleat.

Heſperĭus, a, um, adject. ad Heſperiam pertinens. *Ovid. Metam.* Pronus erat Titan, inclinatoque tenebat Heſperium temone fretum. h. e. Oceanum occidentalem.

Heſperūgo, inis, f. idem quod Heſperus ſtella. *Senec. Med. v. 877.* Mergat diem timendum Dux noctis Heſperugo.

Heſpĕrus, i, m. *Eſpero*, ἕσπερος, ſtella, quæ & veſper, & veſperugo dicitur, eadem, quæ Lucifer, & Venus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 20.* Infima eſt quinque errantium, terræque proxima ſtella Veneris, quæ φωσφόρος Græce, Latine Lucifer dicitur, cum antegreditur Solem, cum ſubſequitur autem, Heſperus. *Virg. 7. Ecl.* Ite domum ſaturæ, venit Heſperus, ite capellæ.

Heſpĕrus, i, m. 2. ἕσπερος, filius Japeti, & Aſiæ, frater Atlantis, Epimethei, & Promethei. Diodorus ſcribit, hunc Heſperum conſcendiſſe cacumen Atlantis M. ad curſus aſtrorum obſervandos, & nunquam deinde comparuiſſe, ei vulgus honores divinos exhibuiſſe, aſtrumque lucidiſſimum ejus nomine appellaviſſe. Sed ab aliis ſcriptum eſt, Heſperum una cum Atlante fratre in Mauritaniam migraſſe, deinde in Hiſpaniam, tandem a fratre ex Hiſpania expulſum veniſſe in Italiam. Habuit tres filias, Æglen, Arethuſam, Heſperethuſam, quæ Heſperides vocatæ ſunt.

Heſsēni, ἐσσηνοὶ, Palæſtinæ populi ſine ulla fœmina viventes, omnique prorſus Venere abſtinentes, ut ſcribit *Plin. l. 5. c. 17.*

Heſterno, adverb. heri, heſterno die. *Auſon. epig. 73.* Alcon heſterno ſignum Jovis attigit.

Heſternus, a, um, o. 1. 2. *di jeri*, ἐχθεσινὸς, quod heri fuit, vel factum eſt. *Cic. de nat. Deor.* Veluti a te ipſo heſterno die dictum eſt. *Ovid. ep. 19. v. 72.* Heſterna nocte. *Cicer. 2. Tuſc. c. 4.* Heſterna diſputatio. *Celſ. lib. 2.* Panis heſternus, *pane d' un dì.*

Heſus, Hebraica lingua fortem ſignificat: itaque hoc nomine Veteres Martem coluere; quem Galli etiam humano cruore placabant. *Lucan. l. 1. v. 445.* horrenſque feris altaribus Heſus. *Lactant. l. 1. c. 21.*

Heſychĭus, ii, ἡσύχιος, Mileſius hiſtoricus tempore Anaſtaſii Imperat. ſcripſit ſex libros de Romanorum, aliarumque Gentium Principibus: item græcum Dictionarium, quo ſe uſum teſtatur *Suidas.*

Hetærĭa, æ, f. ἑταιρεία, ſodalitas, collegium, ſocietas. Apud *Plin. l. 10. ep. 43. & 97.* in quibuſdam Codicibus legitur hæc vox græce ſcripta, in quibuſdam vero latine.

Hetærice, es, ita vocabatur, honoris cauſa, ala equitum apud Macedones, ab amicitia, & quaſi ſodalitate regia. *Nep. Eumen. c. 1.*

Heterocĭitus, a, um, o. ἑτερόκλιτος, quod alieno, & novo quodam modo declinatur, ab ἕτερος, *alter*, & κλίνω, *inclino*, *flecto*. V. Grammaticos.

Heterocranea, æ, f. morbus capitis, cum inæqualiter dolet, tumetque, & inter capillos ulcuſcula erumpunt, & pus mali odoris. *Plin. l. 31. c. 9. Marcel. Emp. c. 2.*

Heterogenĕus, a, um, o. ἑτερογενὴς, quod eſt alterius generis. Itaque a Grammaticis heterogenea nomina dicuntur, quorum genus variat.

Hetriculum, n. 2. *Lacarato*, opp. Brutiorum, in Calabria cit. in S. Marci Diœceſi.

Hetrurĭa, (vel Etruria, ut probat *Manut. in Orthogr.*) *la Toſcana*, pars Italiæ, ſatis ampla, inter mare Tyrrenum ad Occ. & Mer. Apenninum ad Sept. Tiberim fl. ad Or. Ejus pars major eſt, quæ ad Occ. extenditur, cujus partes ſunt quatuor, ditio Florentina, ditio Piſana, ditio Senenſis, quæ parent Magno Duci Hetruriæ, & ditio Lucenſis, quæ Rempublicam ſeparatam facit. Minor Hetruriæ portio magis ad Ortum extenditur, & ſubeſt Summo Pontifici, in qua ſunt Provincia Patrimonii S. Petri, Ducatus Caſtrenſis, territorium Urbevetanum, territorium Peruſinum. ¶ Olim Romani Aruſpices ex Hetruria advocabant, quod id ſuperſtitionis genus ibi floreret. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Aruſpices ex Hetruria acciendos puto.

Hetruſcus (vel potius Etruſcus) a, um, adjectiv. qui eſt ex Hetruria, *Toſcano.* *Cic. l. 6. Fam. ep. 6.* Hetruſca diſciplina. h. e. Aruſpicium. V. *Plin. l. 28. c. 3.*

Hetta, res minimi pretii. Aliqui dicunt eſſe puſulam, quæ in coquendo pane ſolet aſſurgere. *Feſtus.*

Hettematicus, a, um, adject. ἡττηματικὸς, inferior, deterior, & qui generis ſui præſtantiam non eſt aſſequutus. *Jul. Firmic. l. 4. c. 3.*

Heheu, interject. idem quod Eheu. *Plaut. in Captiv. & in Pæn.*

Heu, *oimè*, *ohi*, φεῦ, ὦ, interjectio dolentis, interdum exprobrantis, a Græc. φεῦ, vel a ſono. Conſtruitur cum nominativo, vel potius cum vocativo. *Virg. 6. Æn. v. 878.* Heu pietas, heu priſca fides. ¶ Item cum accuſat. *Cic. in Tuſc.* Heu me infelicem. ¶ Item cum dativo. *Plaut. Mil.* Heu mihi, nequeo, quin fleam. ¶ Interdum geminatur, ſed tunc fere ponitur ſine caſu. *Plaut. Pſeud.* Heu, heu, quam ego malis modis perdidi, quod tibi detuli.

Heurētes, æ, m. 1. εὑρετὴς, inventor. *Plaut. Pſeud. 2. 4. 9.* Heuretes mihi es.

Heus, *olà*, ὦ, adverb. vocandi, a ſono. *Cic. in Fam.* Sed heus tu, quid agis? ¶ Aliqui addunt, nonnunquam eſſe interjectionem dolentis. *Virg. 7. Æn.* Heus etiam menſas conſumimus.

Hexachordus, adject. ἑξάχορδος, ſex chordas habens. *Vitruv. l. 10. c. 13.*

Hexaclinon, i, n. ἑξάκλινον, ſtibadium, cœnatio ſex cœnatorios lectulos capiens. *Martial. l. 9. epigr. 60.* Ex teſtudineum menſus quater hexaclinon. ¶ Eſt ab ἕξ, *ſex*, & κλίνη, *lectus.*

Hexagōnum, n. *ſeſſagono*, ἑξάγωνον, figura ſex angulorum. *Col. l. 5. c. 2.* Eſto hexagonum quoquoverſus lineis pedum triginta.

Hexagōnus, a, um, adject. *ſeſſagono*, ἑξάγωνος, ſex angulos habens, ab ἕξ, *ſex*, & γωνία, *angulus*, ut hexagonus ager. *Col. l. 5. c. 2. Vitruv. l. 1. c. 1.*

Hexamĕter, tra, trum, o. 1. 2. *di ſei miſure*, *di ſei piedi*, ἑξάμετρος, quod eſt ſex menſurarum, ſive pedum, ab ἕξ, *ſex*, & μέτρον, *menſura*. Verſus hexameter, al. heroicus eſt, qui ſex conſtat pedibus partim dactylis, partim ſpondæis, cujus generis omnes Virgiliani ſunt. *Cic. 3. de Orat.* Solitus eſt verſus hexametros, aliosque variis modis, atque numeris fundere ex tempore.

Hexaphŏri, orum, ſeni homines lecticam portantes, ab ἕξ, *ſex*, & φέρω, *fero*. *Vitruv. l. 10. c. 8.* ¶ Iidem, ſi quatuor ſint, *tetraphori* vocantur. *Id. ibid.*

Hexaphŏron, i, n. ἑξάφορον, lectica, quæ a ſex ſervis ferebatur. *Martial. l. 6. epigr. 77.* Non debet ferri mortuus hexaphoro.

Hexaſtĭchum, i, n. ἑξάστιχον, hordei genus, cujus ſpicæ ſex habent ordines. *Col. l. 2. cap. 9.* ¶ Hexaſtica etiam dicuntur epigrammata ſex verſibus conſtantia. V. *Grammaticos.*

Hexaſtylos, i, gen. comm. ſex columnas habens. ἑξάστυλος. *Vitruv. l. 3. c. 2.*

Hexecontalĭthos, i, ἑξηκοντάλιθος, lapis adeo diverſis inſignitus notis, ut ſexaginta gemmarum colores referat. *Solin. c. 44. Plin. l. 37. c. 10.*

Hexēris, is, f. ἑξήρης, navis ſex remorum ordines habens. *Liv. l. 37. c. 23.* Regia claſſis tres hepteres, & quatuor hexeres habebat.

H ANTE I.

Hiagnis, is, Marſyæ tibicinis pater, & Muſicæ magiſter: de quo V. *Apul. l. 1. Florid. poſt init.*

Hians, antis. V. Hio.

Hiantia, æ, f. hiatus, *apertura*. *Tertul. de anim. c. 10.* Tubam pariter, & hiantiam oris illius oſtende.

Hiarbas. V. Jarbas.

Hiaſco, is, n. 3. *aprirſi*, χαίνω, aperior, apud vet. pro *hiſco*, ab *hio*. *Cato de R. R. c. 17.* Ubi primum incipiunt hiaſcere, tum legi oportet.

Hiato. V. Hieto.

Hiatus, us, m. 3. *iato*, *apertura*, χάσμα, proprie eſt apertio oris. *Cic. de nat. Deor. l. 2. cap. 47.* Cibumque partim oris hiatu, & dentibus ipſis capeſſunt. ¶ Tranſlate accipitur pro terræ chaſmate, aliarumque rerum apertione. *Plin. l. 37. c. 15.* Hauriri urbes terræ hiatibus publicus mortalium dolor eſt. ¶ Hiatus in oratione dicitur, cum plures vocales concurrunt. *Cic. in Orat. cap. 23.* Verba verbis quaſi coagmentare negligat. habet enim ille tanquam hiatus concurſu vocalium molle quid, &c.

Hiberna, orum, n. 3. *luogo dove ſvernano i ſoldati*, *quartieri d' inverno*, Germ. *winterlager*, Gall. *quartier d' hiver*, Hiſp. *invernadero*, τὰ χειμερινὰ χωρία, loca, in quibus milites hieme ſtationem habent. *Cic. Fam. 15. ep. 4.* Exercitum in hiberna dimiſi. *Pollio Cic. l. 10. Fam. ep. 33.* In hibernis legiones collocare. ¶ *Varr. l. 1. R. R. c. 1. ad fin.* hiberna vocat villas, in quibus per hiemem domini degere ſolent. ¶ Sunt qui hyberna per *y* ſcribunt; ſed pro iota ſtat *Manut. in Orthograph.*

Hibernacŭla, orum, n. tentoria, ſub quibus milites degunt hibernorum tempore. *Liv. l. 22. c. 32.* Hibernacula mature communire. ¶ Apud Græcos hibernacula erant pars domus, in qua hiberno tempore diverſabantur, *appartamenti d' inverno*. *Vitruv. l. 7. c. 4.*

Hibernĭa, f. 1. Iverna, Juverna, Jerna, Iris, Scotia, Britannia minor, Ital. *Irlanda*, inſ. ampla Europæ, ſed minor Anglia, extenſa a Sept. in Mer. per 250. M. P. ab Or. in Oc. per 120. M. ¶ Ejus incolæ Hiberni dicuntur.

Hiberno, as, avi, atum, n. 1. *ſvernare*, *paſſar lo 'nverno*, Ger. *das winterlager haben*, Gal. *hiverner*, *paſſer l' hiver*, Hiſp. *invernar*, παραχειμάζω, hiemem agere, ſtationem habere hiberno tempore. *Cic. pro Leg. Manil. c. 13.* Jam vero quomodo milites hibernent. *Perſ. ſat. 6. v. 7.* Mihi nunc Ligus ora Intepet, hibernatque meum mare. h. e. ſævit: hieme enim tempeſtates frequentes ſunt: vel quieſcit, & a navigiis vacat, quemadmodum milites in hibernis otiantur.

Hibernus, a, um, addject. *invernale*, *d' inverno*, Germ. *winterlich*, Gall. *d' hiver*, Hiſp. *invernal*, χειμερινὸς, hiemalis, ut hiberni menſes. *Cic. Ver. 7. cap. 10.* Hiberna navigatio. *Id. Att. l. 15. ep. 25.* Hibernum mare, h. e. procelloſum. *Horat. epod. 15. v. 7.*

Hibiſcum, vel Ibiſcum, vel Ebiſcum, i, n. *malvaviſchio*, Gal. *panais ſauvage*, herba hortenſis, quæ a Dodonæo paſtinaca latifolia ſilveſtris appellatur. *Plin. l. 19. c. 6.* Hibiſcum a paſtinaca gracilitate diſtat. *Id. l. 20. c. 4.* Paſtinacæ hibiſcum ſimile, quod molochen agriam vocant, & aliqui piſtolochiam. ¶ Ejus capræ avidiſſimæ ſunt. *Virgil. Ecl. 2.* Hædorumque greges viridi compellere hibiſco.

Hibris. V. Ibrida.

Hibus. V. Hic.

Hic, hæc, hoc, m. f. n. *queſto*, *e queſta*, זה, זאת, Germ. *dieſer*, *dieſe*, *das*, Gall. *cettuy ci*, *ceste*, Hiſp. *aqueſte*, *aqueſta*, οὗτος, αὕτη, τοῦτο, pron. demonſtrativum. Hic, iſte, *queſto*, *cotesto*, differunt in hunc modum, ut *hic* dicatur de perſona, aut re loquentis, *iſte* magis ſpectet perſonam audientis, vel rem ei, cui loquimur, proximam. *Cic. l. 2. Fam. ep. 11.* Putares ne unquam accidere poſſe, ut mihi verba deeſſent, neque ſolum iſta veſtra oratoria, ſed etiam hæc levia noſtratia? Sed hæc differentia non ſemper obſervatur. *Cic. Parad. 1.* Mihi iſta παράδοξα videntur eſſe veriſimilia. ¶ Interdum relative pro *is* accipitur. *Cic. 1. Tuſc.* Quam quiſque norit artem, in hac ſe exerceat. ¶ Interdum pro talis. *Horat. l. 3. od. 6.* Non his juventus orta parentibus Infecit æquor ſanguine Punico. ¶ A Poetis maſculinum *hic* corripitur, & producitur. *Virg. 4. Æn.* Solus hic inflexit ſenſus, animumque labantem. *Id. 2. Æn.* Hæc finis Priami fatorum, hic exitus illum ſorte tulit. ¶ *Hoc erat*, elegans eſt formula ſuccenſentis, & expoſtulantis. *Virg. Æn. 2. v. 664.* Hoc erat, alma parens, quod me per tela, per ignes Eripis, ut &c. V. *Hoc.* ¶ *Huic* aliquando metri cauſa in duas ſyllabas dividitur. *Stat. l. 1. Silv.* Servus huic dono videas dare thura nepotes. *Sidon. carm. 7. v. 145.* Aſſurrexit huic, &c. ¶ *Hibus* pro *his* uſurpavit *Plaut. Curc. 4. 2. 20.*

Hic, (antique heic) *qui*, *in queſto luogo*, ἐνταῦθα, ἐνθάδε, adverb. ſtatus in loco. Hic, iſtic, illic, *qui*, *costì*, *là*, differunt, quod *hic* denotat locum, in quo ſum ego, qui loquor, aut ſcribo; *iſtic* locum, ubi tu es, cui loquor, aut ſcribo. *illic* remotum quendam locum, in quo neque ego ſum, neque tu. *Cic. ad Att.* Hic nihil actum eſt, quod ad te perlatum non putem. *Id. in Famil. 1. epiſt. ult.* Ibique malis eſſe, ubi aliquo numero ſis, quam iſtic, ubi ſolus ſapere videare. ¶ Interdum accipitur pro hoc tempore. *Virgil. 1. Æn.* Hic Regina gravem gemmis, auroque popoſcit, implevitque mero pateram. ¶ Item pro *in hac re*. *Plaut. Bacch. 1. 2. 3.* Lycurgus mihi videtur poſſe hic ad nequitiam adduci.

Hicce, Hæcce, Hocce, m. f. n. idem, ac hic, hæc, hoc, adjuncta ſyllaba *ce*. *Plaut. Cap.* Hicce autem inter ſe conſixerunt dolum. *Ter. Heaut. 3. 3. 3.* Hiſce oculis vidi.

Hiccĭne, hæccine, hoccine, m. f. n. ἆρα οὗτος, αὕτη, τοῦτο, interrogativum pronom. quaſi hic ne? hæc ne? hoc ne? *Cic. in Ver.* Hunccine hominem, hanccine impudentiam, hanccine audaciam feremus?

Hiemālis, le, adject. ad hiemem pertinens, *invernale*, *d' inverno*, χειμερινὸς, hibernus, ut hiemalis dies, *Col. l. 11. c. 1.* Hiemalis navigatio. *Cic. Fam. 6. ep. 20.* ¶ *Hiemalia*, *ium*, abſolute dicuntur loca, in quibus milites hieme morantur,

quar-

quartieri d'inverno. *Vopiſc. in Aurel. c.* 11. Hiemalia, & æſtiva diſponere.

Hiematio, onis, f. χειμασία, hiemis traductio, *invernata*. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 17. Ne plus tertia parte eximatur melius, reliquum hiemationi relinquatur.

Hiemo, as, avi, atum, n. 1. *invernare*, *svernare*, παραχειμάζω, hiemem traduco, hiberno, in hibernis ago. *Caſ. l.* 1. *B. C. c.* 37. Legiones, quæ longius hiemabant, ſubſequi jubet. *Nepos Ageſil. c.* 3. Epheſum hiematum exercitum traduxit. ¶ Significat etiam hiemem eſſe, frigus vigere, & fere imperſonaliter uſurpatur, *far freddo*. *Col. l.* 11. *c.* 2. Fidicula exoritur, hiemat, & pluit. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 17. Et atrum Defendens piſces hiemat mare. h. e. procellis concitatum navigationem, & piſcationem impedit. ¶ Hiemantes aquas, hoc eſt, tempeſtates commotas, dixit *Salluſt.* apud *Senec. ep.* 114. ¶ *Hiemans lacus*. h. e. hieme, & frigore concretus. *Plin. l.* 9. *c.* 21. Octobri menſe, Autumnali ſidere, hiemante lacu. *Al. leg.* hiemato. ¶ Hiemare, pro hiemis incommodis affligi. *Suet. Aug. c.* 72. Quamvis parum ſalubrem valetudini ſuæ urbem experiretur, aſſidueque in urbe (al. in vere) hiemaret.

Hiems, emis, f. *inverno*, Germ. *winter*, Gall. *hiver*. Hiſp. *invierno*, χειμών, pars anni frigidiſſima inter autumnum & ver. Videtur quibuſdam eſſe ab ὕω, *pluo*, unde per *y* ſcribunt, ſed aliter invenitur in vett. libris, & monumentis, ut probat *Manut. in Orthogr.* & *Voſſ. in Etymol. Cic. pro Rabir. Poſth. c.* 15. Hieme omnia bella conquieſcunt. ¶ Ponitur & pro quavis impetuoſa & pluvia tempeſtate. *Nepos in Attic. c.* 10. Gubernator præcipua laude fertur, quia navem ex hieme marique ſcopuloſo ſervavit. *Virg.* 1. *Æn. v.* 129. Emiſſamque hiemem ſenſit Neptunus.

Hiera, æ, ex græco ἱερὸς, *ſacer*; vox eſt non ſatis cognita, præſertim illo loco *Senecæ epiſt.* 83. ubi ait: Quomodo tamen hodiernum certamen nobis ceſſerit, quæris? quod raro curſoribus evenit, Hieram fecimus. *Muretus* hieram interpretatur lineam in medio ſtadio, ſic appellatam quod ſacra eſſet. *Lipſius* morem fuiſſe ſuſpicatur, ut in ambigua victoria, cum certantes pares eſſent, Deo ſacraretur corona, quod Græci ἱερὸν ποιεῖν dicunt, h. e. στέφανον, *Senecam* autem *hieram* dixiſſe; ſc. *coronam*. ¶ Hiera pro Cybele, apud *Virg. Æn.* 9. *v.* 673. Quos Jovis eduxit luco ſilveſtris Hiera. Sed quia eo loco penult. habet longam, *Turneb. Adverſ. l.* 22. *c.* 7. legendum ſuſpicatur *Hyæra*.

Hieracia, æ, lactucæ genus, cujus ſucco accipitres obſcuritatem ſentientes, oculos tingunt. *Plin. l.* 20. *c.* 7.

Hieracites, æ, ἱερακίτης, gemma a colore accipitris ſic vocata. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Hieracium, ἱεράκιον, collyrium. *Plin. l.* 34. *c.* 11.

Hierapŏlis, f. 3. Bambyce, Barnbyce, *Aleppo*, urbs Syriæ A. ſub P. Antiocheno, in Cyrreſtia reg. maxima, ex primis Turcici Imperii, emporium celeberrimum, a Damaſco itinere 10. dierum in Bor. ab Edeſſa 50. ¶ Hierapolis altera, Turc. *Seideſcheher*, urbs Phrygiæ Magnæ, A. ſub P. Conſtantinopolitano, a Laodicea 6. M. P. Tripolim verſus 22. a Philadelphia 45. in Mer. Pop. Hierapolitæ.

Hierapolitanus, a, um, adject. a Hierapoli urbe, ut Hierapolitani, ejus urbis incolæ. *Leg.* 1. *Dig. de aqu. quotid.*

Hieratica, f. 1. ἱερατική, chartæ quoddam genus ſubtilius, religioſis tantum voluminibus dicatum, quod ab adulatione Cæſaris Auguſti nomen accepit. *Plin. l.* 13. *c.* 11.

Hiĕrax, acis, m. ἱέραξ, accipiter. *Juſtin. l.* 17. *c.* 2. Antiochus hierax eſt cognominatus, quia non hominis, ſed accipitris ritu in alienis eripiendis vitam ſectaretur.

Hiericus, untis, f. 3. *Jerico*, urbs Palæſtinæ, in Tribu Benjamin, ab Hieroſolymis 20. M. P. *Plin. l.* 5. *c.* 14.

Hierobotăne, es, ἱεροβοτάνη, verbena, ita dicta quod ſacra ſit. *Plin. l.* 25. *c.* 9.

Hierocēryx, ycis, m. ἱεροκήρυξ, ſacer præco, h. e. is, qui in ſacris ſilentium indicebat. *Vetus Inſcript.* apud *Gruter. pag.* 27. *n.* 4.

Hierŏcles, is, Ἱεροκλῆς, Philoſopus Alexandrinus. Scripſit commentarium in Pythagoræ aurea carmina. *Loſſaus. l.* 5. *c.* 2.

Hierodūlus, i, ἱερόδουλος, miniſter ſacrorum. *Firmic. l.* 8. *c.* 21.

Hieroglyphice, es, ἱερογλυφική, ars ſcribendi non per literas, ſed per ſculptas animalium, aliarumque rerum figuras, ut inde aliquid ſignificetur. Quæ apud Ægyptios maxime in uſu fuit, ut narrat *Tac. hiſt. l.* 11. *c.* 14. Hinc

Hieroglyphicus, a, um, adject. *Ammian. l.* 17. *c.* 7. Formarum innumeras notas, hieroglyphicas appellatas, quas ei undique videmus inciſas. *Macrob. l.* 1. *ſat. c.* 21. Oſyrim Ægyptii, ut ſolem eſſe afferant, quoties hieroglyphicis literis ſuis exprimere volunt, inſculpunt ſceptrum &c. V. *Hieroglyphice*.

Hieronicæ, arum, m. 1. victores in ſacris certaminibus, a νίκη, *victoria*, & ἱερὸς, *ſacer*. Sic appellabantur, qui in Nemæis, Pythiis, Iſthmiis, & Olympiis viciſſent. Illa enim ſacra certamina dicebantur. Hujuſmodi victoribus publici honores habebantur, ut ait *Vitruv.* & *Sueton. Ner. c.* 25. Neapolim albis equis introiit, disjecta parte muri, ut mos Hieronicarum eſt.

Hieronicus, a, um, adject. poſſeſſ. a Hierone rege Syracuſarum, ut Hieronica lex frumentaria, ab eo lata. *Cic. Ver.* 3. *c.* 13. & 60.

Hieronymus, m. 2. Philoſophus Rhodius, qui ſummum bonum poſuit in indolentia. *Cic. Fin. l.* 2. *c.* 3. ¶ Item unus ex Scriptoribus Eccleſiaſticis, & Doctoribus S. Eccleſiæ.

Hierophanta, ſeu Hierophantes, æ, ἱεροφάντης, ſacrarum ceremoniarum magiſter, atque interpres. *Arnob. l.* 5. Caduceatores, Hierophantæ, atque præcones. Adde *Nepot. in Pelop. c.* 3.

Hierophylax, acis, m. ἱεροφύλαξ, cuſtos Sacrorum. *Leg.* 20. *Dig. de aun. leg.*

Hieroſolyma, æ, f. ſeu Hieroſolyma, orum, n. 2. ſeu Hieruſalem, f. indecl. antea Jebus, *Geruſalemme*, Turc. *Gotz*, ſeu *Chutz*, urbs Metropolis Judææ, in Tribu Beniamin, longe clariſſima totius Orientis, inter Damaſcum 160. M. P. & Babylonem Ægypti 300. Everſa fuit a Tito Imp. Rom. Deinde ab Ælio Hadriano reſtaurata alio in loco *Ælia* etiam dicta eſt. Sed parvi eſt circuitus, vix decem mille incolas continens, deficitque in dies propter excurſiones Arabum.

Hieroſolymarius, m. 2. cognomen Pompeji Magni ab Hieroſolyma expugnata. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 9. Ubi ſciat hic noſter Hieroſolymarius traductor ad Plebem, &c.

Hieto, as, avi, atum, n. 1. *aprirſi*, frequentativum ab *hio*. Dicitur de oſcitantibus, quia ſæpe ore hiant. *Plaut. Men.* 3. 1. 3. In concionem mediam me immerſi miſer: ubi ego dum hieto, Menæchmus ſe ſubterduxit mihi. *mentre ſbadiglio*. Et in *fragm.* apud *Diomed. l.* 1. *pag.* 336. *Putſch.* Si qua forte concio eſt, ubi eum hietare nondum in mentem venit. *Cæcil. ibid.* Proh hercle tu, qui mihi oſcitans hietanſque reſtas. *Cn. Matt. ibid.* Ille hietans herbam moribundo tenuit ore. *aprendo la bocca*. Paſſive *Laber. ibid.* Hietantur fores. *s' aprono*. ¶ Etiam *hieto* Veteres dixere, teſte *Diomed. ibid.*

Hila, V. Hilla.

Hilaratus, a, um, nom. ex partic. *rallegrato*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 40. Terra cum cœlo hilarata.

Hilăre, adv. *allegramente*, *giocondamente*, *lietamente*, בשמחה, Germ. *froelich*, Gal. *gayement*, Hiſp. *alegramente*, εὐθύμως, læte, ſeu cum hilaritate. *Cic.* 5. *Fin. c.* 30. Hilare vivere. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 27. Hilarius loqui. *Plaut. Men.* 1. 2. 40. Ecquid audes de tuo iſtuc addere? P. atque hilariſſime.

Hilareſco, n. 3. *farſi allegro*, *allegrarſi*, שמח, Ger. *ſich frewen*, Gal. *être aiſe*, *ſe rejouir*, Hiſp. *alegrarſe*, ἱλαρύνομαι, hilaris fio. *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 104. Cum amicorum domus fumat, hilareſco.

Hilaria, iorum, n. 3. ἱλάρια, dies æquinoctii verni, quem antiqui celebrabant tanquam lætitiæ exordium, nempe octavus Kalendas Aprilis, quo fit æquinoctium vernum, quo primum tempore Sol diem longiorem nocte protendit, ab *hilaris*. *Macrob. l.* 1 *Sat. c.* 21. *Vopiſc. in Aureliano*, *Quintil. l.* 6. *c.* 4.

Hilăris, re, o. 3. *allegro*, *giocondo*, *lieto*, שמח, Germ. *frolich*, Gal. *gay*, Hiſp. *alegre*, ἱλαρὸς, εὔθυμος, jucundus, lætuſque, ab ἱλάω, *placo*. *Cic. ad Q. Fr.* Teque hilari animo eſſe, & prompto ad jocandum. *Id. in Brut. c.* 5. Animadverti paulo te hilariorem. *Plaut. Mil.* 3. 1. 91. Hilariſſimus conviva.

Hilaritas, f. 3. *allegrezza*, *giovialità*, שמחה, German. *froelighkeit*, Gall. *joye*, *gayeté*, Hiſp. *alegria*, ἱλαρότης, lætitia, jucunditas, feſtivitas. *Cic. Dolabellæ*. Sed tamen hilaritas illa noſtra, & ſuavitas, quæ te præter cæteros delectabat, erepta mihi omnis eſt. *Adde l.* 1. *Offic. c.* 30.

Hilariter, adv. idem, ac hilare. *Auct. ad Heren. l.* 3. *c.* 14. Modo acriter, tum clementer, mœſte, hilariter &c.

Hilaritūdo, inis, f. idem quod hilaritas, *allegrezza*. *Plaut. Mil.* 3. 1. 83. Bibe, animo obſequere mecum, atque onera te hilaritudine. Ubi perperam antea legebatur, *onerato hilaritas me*. *Id. Rud.* 2. 4. 6. Ut in ocellis hilaritudo eſt!

Hilarĭtus. V. Hilaritudo.

Hilăro, as, a. 1. *rallegrare*, שמח, Ger. *mutig machen*, Gal. *rejouir*, Hiſp. *alegrar*, εὐφραίνω, ἱλαρόω, lætitiam, jucunditatemque do, lætifico. *Cic.* 2. *Fin. c.* 3. Omnem jucundum motum, quo ſenſus hilaretur.

Hilarōdus, i, laſcivi, & delicati carminis cantor. *Feſtus*.

Hilarulus, a. 1. 2. dim. ab hilaris. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 11. Atticæ, quoniam hilarula eſt, meis verbis ſuavium des.

Hilărus, a, um, a. 1. 2. idem, ac hilaris. *Plaut. Mil.* 4. 4. 62. Hilarus exit, impetravit. *Cic.* 5. *Fin. c.* 30. Hilara vita amiſſa eſt. *Id. Att.* 5. *ep.* 20. Hilara ſane Saturnalia.

Hillæ, vel Hilæ, arum, f. inteſtina inferiora. *Plin. l.* 11. *c.* 35. Ab hoc ventriculo lactes in homine, & ove, per quas delabitur cibus; in cæteris hillæ. ¶ Pro inteſtino recto quod in anum deſinit. *Laber. apud Non. c.* 2. *n.* 410. Adoleſcenti noſtro hilas cædit. ¶ Pro inteſtinis fartis, vel ſalitis. *Horat. l.* 2. *ſat.* 4. *v.* 60. Perna magis, ac magis hillis. Ubi *Acron*: Hilla (neutro gen.) dicuntur ſalſa inteſtina hirci.

Hillus, pro Hirtius, (quod & nom. propr.) jocando dixit *Cicero* quaſi balbutiens in *ep.* 10. *l.* 2. ut reſponderet Cœlii verbis in *ep.* 4. *l.* 8. Spero te celeriter, & de nobis quod ſperaſti, & de Hillo, quod vix ſperare auſus es, auditurum.

Hilum, li, n. 2. *il negro della fava*, parvum illud nigrum, quod in ſummitate fabæ adhæret. *Feſtus*. ¶ Tranſlate ſumitur pro re exigua, quæ parvi, vel nullius pretii eſt, quod Græci dicunt γρῦ. *Cic. Tuſc. l.* 1. *c.* 4. Quod Siſyphus verſat ſaxum, ſudans nitendo, nec proficit hilum, id eſt quicquam.

Himantopŏdes, um, Latine Loripedes, Æthiopiæ populi ſerpendo ingredientes. *Solin. c.* 43. ab ἱμὰς, *lorum*, & πὼς, *pes*, ἱμαντόποδες. ¶ Item aves cruribus gracilioribus. *Plin. l.* 5. *c.* 8.

Himella, f. 1. *Imella*, *Aggia*, fl. parvus Sabinorum, qui ex Severo M. per Cures fluens in Tiberim labitur 6. M. P. infra Manlianam. *Virg.* 7. *Æneid.*

Himĕra, m. 1. Gelas, *Salſo*, fl. Siciliæ, ex præcipuis, qui ex Nebrode M. apud Petram opp. oriens, in Auſtr. fluit, mareque apud Gelam urb. ſubit. ¶ Himera item, *Termini*, *fiume grande*, fl. ingens Siciliæ, qui non longe a priore ex eodem monte manat.

Himĕra, f. 1. urbs Siciliæ, apud oſtia Himeræ fl. & Thermas, condita a Zanclæis, & everſa ab Annibale Carthaginienſi, patria Steſichori poetæ, ex qua Thermæ urbs vicina cognominatur.

Hinc, *di qua*, ἐντεῦθεν, adv. motus de loco. *Cic. de Orat.* Scævolam hinc abeuntem conveni. ¶ Adhibetur in partitionibus. *Cic. in Catil.* Ex hac parte pudor pugnat, illinc petulantia, hinc pudicitia, &c. ¶ Item pro ex hoc. *Cic. in Off. l.* 3. *c.* 8. Hinc ſicæ, hinc venena, hinc falſa teſtamenta naſcuntur.

Hinnibĭlis, le, adject. hinniens. *Cæl. Aurel. l.* 1. *c.* 20. Exſecratus hinnibilis.

Hinnibunde, adverb. hinniendo. *Claudius in Annal. apud Non. c.* 2. *n.* 421. Equi hinnibunde inter ſe ſpargentes terram calcibus.

Hinnilĭto, as, n. 1. idem quod hinnio. *Lucil. apud Var. l.* 6. *L. L.* Hoc inquam rudet ex roſtris, atque hinnilitabat.

Hinnio, is, n. 4. *annitrire*, *rignare*, *ringhiare*, צהל, Ger. *weihelen*, Gal. *hennir*, Hiſp. *relinchar*, χρεμετίζω, proprium eſt vocis equorum, a ſono, vel ab *hio*, inſerto *n*. *Quinctil. l.* 1. *c.* 5. Jam ne balare quidem, aut hinnire fortiter diceremus.

Hinnitus, us, m. *lo annitrire*, *rigno*, מצהלות, Germ. *roſſgeſchrey*, Gal. *hanniſſement*, Hiſp. *relincho*, χρεμετισμὸς, vociferatio equi. *Cic.* 1. *de Div.* Subito exaudivit hinnitum, reſpexitque, & equum alacrem aſpexit.

Hinnulĕus, m. 2. νεβρὸς, cervus anniculus, cui necdum cornua ſunt, quippe quæ ſecundo anno erumpere incipiunt, ab ἰνὶς, *proles armentorum*. *Horat. l.* 1. *od.* 23. Vitas hinnuleo me ſimilis, Chloe. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Summis remediis præfertur hinnulei coagulum.

Hinnŭlus, i, m. pullus ex equo & aſina genitus. *Plin. l.* 8. *c.* 44. Equo & aſina genitos mares, hinnulos antiqui vocabant; contraque mulos, quos aſini, & equæ generarent. *Harduinus* contendit legendum *hinnos*.

Hinnus, ni, m. 2. ἰννὸς, vel ἴννος, vel γίννος, animal, quod ex equo, & aſina naſcitur, a prima voce Græca allata. *Col. l.* 6. *c.* 37. deducit ab *hinnio*, non quia hinniat ipſe, ſed quia hinniente animali natus ſit. Differt a mulo, quod hinnus naſcitur ex equo, & aſina, mulus ex aſino, & equa. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 18. *Col. l.* 6. *c.* 37. *Plin. l.* 8. *c.* 44.

Hio, as, avi, atum, n. 1. *ſbadigliare*, *ſpirare con la bocca aperta*, פה פער, Ger. *gynen*, Gal. *bailler*, Hiſp. *boſtezar*, χαίνω, ore aperto ſpiritum emitto. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Perdices hiantes per id tempus exerta lingua æſtuant. ¶ Accipitur etiam pro ſponte, vel aliqua vi externa aperiri, ſive ſcindi, ut ligna hiant ariditate, & tellus æſtu. *Sall. l.* 4. *hiſt. apud Non. c.* 4. *n.* 228. Atque hiavit humus multa vaſta, & profunda. *Propert. l.* 4. *eleg.* 2. Nec flos ullus hiat pratis. ¶ Hinc & pro patere, manifeſtum eſſe. *Apul. Apol.* Patent artes tuæ, Ruſſine; fraudes hiant; detectum mendacium eſt. ¶ Hiare ſermo, ſeu oratio dicitur, cum crebro vocalium concurſu, quæ non eliduntur, veluti dehiſcitur, & hiulco ore proferenda eſt. *Auct. ad Heren. l.* 4. *c.* 12. Crebri concurſus vocalium hiantem orationem reddunt. h. e. male connexam. *Cic. in Orat. c.* 45. Qui ut verſum facerent, ſæpe hiabant, ut Nævius; vos qui accolitis &c. h. e. vocales non elidebant, ſed omnes pronuntiabant. *Id. ibid. c.* 9. Mutila quædam & hiantia locuti ſunt. ¶ Hiare ad aliquid ſignificat concupiſcere, & quaſi aperto ore appetere. *Senec. epiſt.* 72. Canis quidquid accipit, protinus devorat, & ſemper ad ſpem futuri hiat. Sic emptor hians, h. e. cupidus. *Horat. l.* 2. *ſat.* 2. *v.* 88. Avaritia hians, *Cic. Ver.* 4.

Hippăce, f. 1. ἱππάκη, caſeus ex lacte equino coagulatus. *Plin. l.* 28. *c.* 9. Scythas eoſdem effectus equino, quos bubulo tradit, hunc vocant hippacen.

Hippăco, as, n. 1. animam celeriter duco, ab ἵππος, *equus*, idest, ab equi halitu, qui eſt ſupra modum acutus. *Feſt.*

Hippăgo, inis, f. ἱππαγωγὸς, genus navigii convehendis equis deſtinatum, ab ἵππος, equus, & ἄγω, duco. *Feſt.*

Hippagōgus, i, idem ac hippago. *Iſid. l.* 19. *c.* 1. *Liv. l.* 4. *c.* 28. Quinque, & triginta naves, quas hippagogos vocant, ab Elea profectæ.

Hippăgus, i, idem, ac hippago. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Hippagum Samii, aut Pericles Athenienſis invenit.

Hippei, m. 2. cometæ, qui jubas equinas habent, celerrimi motus, ab ἵππος, equus. *Plin. l.* 2. *c.* 25.

Hippi, ἵπποι, cancrorum genus apud Phœnices, equorum prope celeritatem adæquans. *Plin. l.* 9. *c.* 31.

Hippias, m. 1. Ἱππίας, Sophiſta Eleus, qui in ludis Olympicis publice gloriatus eſt, nullam eſſe artem, quam ipſe neſciret. *Cic.* 3. *de Or.*

Hippice, es, f. 1. herba, quæ in equis famem, ſitimque tollit, ab ἵππος, equus. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Hippius, a, um, adject. equeſtris, ab ἵππος: ita cognominatus eſt Neptunus, quod tridentis ictu equum terra excierit. *Feſtus*.

Hippius, ſeu epitritus, m. 2. genus pedis pæoni contrarium, quod conſtat ex tribus ſyllabis longis, & una brevi. V. *Grammaticos*

Hippo, onis, m. & f. 3. Ἵππων, Africæ urbs, Auguſtini epiſcopatu nobilis. *Sil. l.* 3. *v.* 259. Tum vaga, & antiquis dilectus Regibus Hippo. Ubi cum *vaga* dixit, & *dilectus*, maſculin. & fœmin. genus notat, ſimulque oſtendit duas eſſe in Africa hoc nomine urbes; alteram, quam diximus, quæ & *Hippo regius* appellatur; alteram vero, quæ & *Diarrhytus* dicitur, in paluſtri loco ſitam: quam ideo *vagam* cognominat. V. *Plin. l.* 6. *c. ult.*

Hip-

Hippocamêlus, i, m. ἱπποκάμηλος, animal ex equo & camelo compoſitum, vel magnus camelus. Ἵππος enim in compoſitione auget. *Auſon. epigr.* 70. Non taurus, non mulus erit, non hippocamelus.

Hippocampînus, a, um, adject. ab hippocampo, ut hippocampinus cinis, *Plin. l.* 32. *c.* 7.

Hippocampus, i, m. *cavallo marino*, ἱππόκαμπος, & ἱππόκαμπος, piſcis marinus, capite & juba inſtar equi, cauda vero eruca. *Plin. l.* 32. *c.* 11. *Non. c.* 2. *n.* 597. ¶ *Lucilio* hippocampus ſcutica eſt.

Hippocentaurus, i, m. equorum ſtimulator. *Diodorus* hoc nomine appellat filios Centaurorum, quia primi equitationem exercuerunt. Itaque cum primum equis inſidentes viſi ſunt, rudes homines ex equo & homine conflatos crediderunt. *Cic. l.* 2. *Nat. Deor.* Quis Hippocentaurum fuiſſe, aut Chimæram putat? V. *Centauri*.

Hippocŏmus, i, m. ἱπποκόμος, equiſo, equorum curator. *Cod. Theodoſ. l.* 8. *tit.* 5. Hippocomorum ſagum uſurpare.

Hippocŏum, i, n. vinum generoſum ex Coo inſula. *Feſtus*.

Hippocrătes, m. 3. Ἱπποκράτης, Medicus excellentiſſimus ex Coo inſ. cui tanta fuit artis peritia, ut vulgo crederetur Æſculapio prognatus. Ejus libri ubique celebrantur. Suſcepit filios Theſſalum, & Draconem. Exceſſit e vita annos natus 104. *Suid.*

Hippocraticus, a, um, adject. ad Hippocratem pertinens. *Prudent. Roman.* v. 498. Laniena quando ſævit Hippocratica? h. e. medicorum ſectiones.

Hippocrēne, es, m. 1. Fons Caballinus, Ἱπποκρήνη, fons in Bœotia, non procul a Thebis, apud Heliconem M. quem Poetæ fabulantur factum eſſe ungula Pegaſi equi alati. ab ἵππος, *equus*, & κρήνη *fons*. Huic fabulę occaſionem videtur miniſtraſſe Cadmus, qui, cum in Bœotiam locum urbi condendæ quæreret, huc, illuc obequitans hunc fontem primus creditur inveniſſe, ut ſcribit *Solin. c.* 7. Muſis ſacrum eſſe dixerunt. Nam Cadmus ſapiens, & aliquot Græcarum literarum inventor fuit. *Ovid.* 5. *Faſt. v.* 7. fontes Aganippidos Hippocrenes.

Hippocrenæus, a, um, adject. ab Hippocrene. *Anonym. de laudib. Herculis, inter op. Claudiani*, v. 5. Hippocrenæos victorem inſiſtere fontes.

Hippocreniſātus, a, um, adject. *Sidon. carm.* 22. *v.* 81. Hippocreniſatas jungebat Pegaſus alas. Ita leg. *Svet.* & *Savar.* At *Sirmond.* & *VVouverus*, *Hic & crinifatas*.

Hippodămē, es, f. 1. vel Hippodamia, æ, f. 1. Ἱπποδάμη, Ἱπποδάμεια, filia Oenomai Regis Elidis, & Piſarum, qui cum ex Oraculo ſe a genero interemptum iri didiciſſet, & illa tamen a multis procis ob formæ præſtantiam expeteretur, curule certamen procis inſtituit cum ipſa (habebat enim equos velociſſimos, qui ex ventorum flatu creati dicebantur) ea lege, ut qui vinceret, filiam haberet, victus ſubiret mortem. Tredecim victis, & occiſis, Pelops Tantali filius viſa puella ejus amore protinus exarſit: cujus nuptias ut aſſequeretur, Myrtilum ejus aurigam promiſſis corrupit, ſic, ut ille axes cereos, i. e. infirmos, & fragiles ſubjunxerit, vel, ut alii volunt, obicem axi non objecerit. Atque hoc modo Pelops & puella, & Regno potitus eſt. *Bocc. l.* 2. *Gen. Deor.* ¶ Hippodame altera, quam *Ovid. Heroid.* 17. v. 248 Hippodamiam, at *Metam.* 12. v. 210. Hippodamen vocat: *Plutarchus* vero in Theſeo Deidamiam: tandem *Propert. l.* 2. *eleg.* 2. v. 9. Iſchomachen. Hæc filia fuit cujuſdam Atracis, ſeu Atracii, & nupſit Pirithoo Lapitharum Regi. *Ovid.* 12. *Met.* ¶ Hoc item nomine fuit filia Briſeæ, quæ vulgo patronymice Briſeis appellatur, quam Achilles, Lyrneſſo expugnata, captivam in caſtra abduxit, quam poſtea Agamemnon Achilli eripuit, ex quo celebre illud inter Agamemnonem, & Achillem diſſidium exortum. ¶ Item filia Anchiſæ, ſoror Æneæ, quæ Alcathoo Trojano in uxorem data eſt, quem poſtea Idomeneus Cretenſis in pugna occidit. *Bocc. l.* 6.

Hippodrŏmus, m. 2. *loogo, dove corrono i cavalli*, ἱππόδρομος, theatrum, ubi agitantur equi, equorum curriculum, hoc eſt, ampla planities, in qua de pernicitate certatur citra pugnæ ſimulacrum, ab ἵππος, *equus*, & δρόμος, *curſus*. Nam ſtadium, in quo equites imaginario prælio concurrere ſolent, *catadromus*, κατάδρομος, dicebatur. *Martial. l.* 12. *epigr.* 50. Pulvereumque fugax hippodromon ungula pulſat.

Hippoglōſſa, f. 1. herba ſpinoſa, folia habens myrti ſylveſtris, linguæ equinæ ſimilitudine, ab ἵππος, *equus*, & γλῶσσα, *lingua*. *Plin. l.* 27. *c.* 11.

Hippoglottion, n. 2. herba, quam alii daphnitin, alii carpophylon, & Alexandrinam laurum vocant. *Plin. l.* 15. *c.* 30.

Hippolapăthum, n. 2. ἱππολάπαθον, herba, lapatho ſativo major, candidiorque, ac ſpiſſior. *Plin. l.* 20. *c.* 21.

Hippolyte, es, f. 1. ſoror Antiopæ, & Orithiæ Reginarum Amazonum, quæ bello, quod Græci cum Amazonibus duce Hercule geſſerunt, ſimul cum Menalippe ſorore capta eſt. Menalippe ab Hercule capta fuit, Hippolyte a Theſeo. Hercules poſt victoriam Menalippen ſorori Antiopæ reddidit, Orithyia tunc foris bellum gerente, & pretium arma Reginæ accepit, ſed Theſeus obtenta in præmium captiva, eandem in matrimonium aſſumpſit, & ex ea genuit Hippolytum. *Juſtin. l.* 2. ¶ Fuit etiam hoc nomine Acaſti filii Peliæ, Magneſiæ, ſeu Theſſalorum Regis uxor, quam quidam Cretheidem vocant, quæ, cum Pelium amaret, neque ille hujus amori obſequi vellet, eum ultro de ſtupri appellatione apud virum accuſavit. Itaque Acaſtus Pelium ceu venationis cauſa in ſaltu Pelii montis abductum, ibique omnibus armis ſpoliatum, feris lacerandum præbuit. Verum Chiron, ſive is Mercurius fuit, interveniens, accepta Vulcani machæra, Pelium liberavit, qui poſtea domum reverſus Acaſtum cum uxore interfecit.

Hippolŷtus, m. 2. Ἱππόλυτος, Theſei, & Hippolytæ Amazonis filius, nepos Ægei, pronepos Neptuni, frater Demophoontis, & Antigoni. A Phædra noverca apud Patrem ſtupri accuſatus, immiſſis a Neptuno marinis monſtris (ut pater optaverat) cum curru veheretur, ab exterritis equis diſcerptus eſt, poſtea ab Æſculapio in vitam revocatus in Italiam profugit, & Virbius appellatus fuit, quaſi bis vir. V. *Ovid.* 15. *Metam. Lactant. l.* 1. *c.* 17. &c.

Hippomănes, is, n. 3. ἱππομανές, humor in inguine equarum ortus ex libidinis ardore, qui in humana viſcera deſcendens furorem facit, ab ἵππος, *equus*, & μανία, *furor*. *Virg.* 3. *Georg.* v. 280. Hinc demum hippomanes, vero quod nomine dicunt paſtores, lentum diſtillat ab inguine virus. ¶ Item herba, qua comeſa equæ incipiunt furere. *Serv. in* 3. *Georg.* ex Heſiodo, vel rectius ex Theocrito. Sed Theocritus in Pharmaceutria non id dicit, ea herba comeſa inſanire equos, ſed ejus edendæ inſano teneri amore. ¶ Item caruncula in fronte pulli equini, caricæ magnitudine, colore nigro, quam ſtatim edito partu mater dentibus avellit, & devorat, quam ſi quis præripuerit, ſeu prius abſtulerit, pullum ad ubera non admittit. Hæc caruncula amoris veneficium eſt, hac mulieres medicamenta componentes vertere homines feruntur in furorem. Sed generaliter hippomanes dicitur venenum omne amatorium, quod equinæ cupidini ſimilem mortalibus amorem accendat. *Plin. l.* 8. *c.* 42. *Virg.* 4. *Æn.* v. 515. Quæritur & naſcentis equi de fronte revulſus, & matri præreptus amor.

Hippomarăthrum, n. 2. ἱππομάραθρον, herba foliis marathro majoribus, & guſtu acriore, cujus ſuccus auribus inſtillatur, vermiculoſque in iis necat. Alii myrſenum vocant. *Plin. l.* 22. *c.* 23.

Hippomeneĭus, a, um, ad Hippomenen pertinens. *Ovid. in Ibin*, 1. v. 83.

Hippomĕnes, is, Megari filius ex progenie Neptuni, qui Atalantam curſu victam uxorem obtinuit. *Ovid.* 10. *Metam.* V. Atalanta.

Hippona, V. Epona.

Hipponactēus, a, um, adject. ut Hipponacteum carmen; de quo V. in *Hipponax*. Hipponacteum præconium, h. e. convicium, ſeu carmen maledicum. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 24.

Hippōnax, actis, m. Ἱππῶναξ, Poeta, tanta deformitate, & fœditate vultus, ut ejus effigies a pictoribus quibuſdam publice propoſita fuerit deridenda. Ille indignatus tam amare in illos eſt invectus, ut aliquos ex iis credatur compuliſſe ad ſuſpendium. Dicitur inveniſſe verſum jambicum ſcazontem, quem ab ejus nomine Hipponacticum vocamus, ſive Hipponacteum. *Plin. l.* 36. *c.* 5.

Hipponenſis, adject. ab Hippona Africæ urbe, ut Hipponenſis colonia, *Plin. l.* 9. *ep.* 33.

Hippopēra, f. 1. *ſaccbetto, biſaccia, bolgia*, Germ. *ein bulgen*, Gall. *bougete, male*, Hiſp. *talega, alforja*, ἱπποπήρα, ſacculus, quo eques neceſſaria itineri ſecum circumfert, ab ἵππος, *equus*, & πήρα, *pera, ſaccus*. *Sen. ep.* 87. *ad Lucil.* M. Cato Cenſorius cantherio vehebatur hippoperis quibuſdam impoſitis, ut ſecum utenſilia portaret.

Hippophaes, m. 1. frutex in marinis locis naſcens. Eo utuntur fullones ad veſtes interpolandas. *Plin. l.* 21. *c.* 15. & *l.* 22. *c.* 12.

Hippophæſton, n. 2. ſpinæ fullonię genus, quod in marinis, ſabuloſiſque locis provenit. *Plin. l.* 16. *c. ult.*

Hippopŏdes, m. 3. pop. Septentrionales in inſula, apud Baſiliam, ſive Balciam, ſic dicti a pedibus equinis. *Plin. l.* 4. *c.* 13.

Hippopotămus, m. 2. equus fluvialis, ſeu aquatilis in Nilo præcipue naſcens, binis ungulis, quales ſunt bobus, dorſo equi, & juba, & hinnitu, cauda obtorta, dentibus aprorum aduncis. *Plin. l.* 8. *c.* 25.

Hipposelinum, n. 2. ἱπποσέλινον, apii herbæ genus in ſiccis naſcens, ita dictum, quod inter apii genera longe maximum ſit, quia ἵππος, & βοῦς ſæpe in compoſitione augent, quemadmodum ὗς minuit. *Plin. l.* 20. *c.* 12.

Hippotădes, æ, dicitur Æolus ventorum rex, quia nepos Hippotę Trojani ex Segeſta filia. *Ovid.* 4. *Met.* v. 663. Clauſerat Hippotades æterno carcere ventos.

Hippotoxŏtæ, arum, m. 1. ἱπποτοξόται, ſagittarii equeſtres, *arcieri a cavallo*, ab ἵππος, *equus*, & τόξον, *arcus*. *Cæſ. l.* 3. *B. Civ. c.* 4.

Hippūris, f. 3. ἵππουρις, Herba, al. equiſetum, cauda equina, ab ἵππος, *equus*, & οὐρά, *cauda*. *Plin. l.* 26. *c.* 13.

Hippūrus, i. ἵππουρος, piſcis ex genere locuſtarum. *Plin. l.* 6. *c.* 16.

Hir, n. 3. θέναρ, vola manus, a χείρ, manus, per Synecdochen. *Lucil. apud Cic.* 2. *Fin. Scalig. in Conjectan.*

Hira, f. 1. inteſtinum jejunum, quod per dim. hilla, & hillum dicitur. *Feſt.*

Hircīnus, a, um, o. τράγειος, quod ad hircum ſpectat. *Plaut. Pſeud.* 4. 2. 12. Heus tu, qui cum hircina ſtas barba.

Hircĭpes, edis, hircinos habens pedes. *Martian. Capel. l.* 9.

Hircipĭlus, o. 1. 2. qui pilos habet ſimiles hircinis, ideſt, duros, ut aliqui interpretantur, denſos, ut alii. Sunt enim hirco pili tum denſi, tum duri, atque aſperi. *Feſt. Al. leg. Hirbipilus*.

Hircōſus, a, um, o. 2. 2. *che ſente di becco*, Germ. *bockeleckig*, Gal. *qui ſent le bouquin*, Hiſp. *elaque ſabe a cabron*, τραγομάσχαλος, qui hircinum odorem olet, & ſpeciatim qui olet virus alarum, ſeu cujus alæ fœtidum ſpirant odorem. *Perſ. Sat.* 5. Dixeris hęc inter hircoſos centuriones, ideſt, ruſticos, olidos, & omnis nitoris expertes. Adde *Plaut. Merc.* 3. 3. 14.

Hircŭlus, m. 2. τράγος, nardi ſpecies, ab *hircus*, ob odoris gravitatem. *Plin. l.* 12. *c.* 12.

Hircus, ci, vel hirquus, m. *capro, caprone, becco*, תישׁ, Ger. *bock*, Gall. *bouc*, Hiſp. *cabron*, τράγος, caprarum admiſſarius, hoc eſt caper, qui jam coire, & fœtare cœperit, a priſco *fircus*, lingua Sabinorum. *Hor. Epod. od.* 16. Ametque ſalſa levis hircus æquora. ¶ Translate dicitur de homine immundo, & libidinoſo. *Plaut. Caſin.* 3. 2. 20. Propter operam illius hirqui improbi, edentuli. ¶ *Mulgere hircos*, proverbium eſt de re abſurda. *Virg.* 3. *Ecl.* v. 91. Atque idem jungat vulpes, & mulgeat hircos. ¶ Accipitur præterea hircus pro gravi alarum odore, qui ſic dicitur a fœtore hirci animalis, quemadmodum etiam Græci τράγος tum de animali, tum de alarum graveolentia uſurpant. *Hor. Epod. od.* 12. Gravis hirſutis cubet hircus in alis. ¶ Denique hircus, ſeu hirquus dicitur de angulo oculi, ducta ſignificatione ab oculis hircorum, qui ob libidinis ardorem obliquis oculis capras aſpiciunt, *coda dell' occhio*. *Virg. Ecl.* 3. Tranſverſa tuentibus hirquis. Alii leg. *hircis*. Cęterum hoc loco & pro angulis oculorum, & pro hircis accipi poteſt.

Hirnĕa, æ, f. genus vaſis, ſeu poculi. *Plaut. Amph.* 1. 1. 273. Cadus erat vini plenus: inde implevi hirneam. *Et v.* 276. Vini hirneam ebiberim meri. Al. leg. *irneam*: & putat *Scalig. in Catalect. Virgil.* olim dictam eſſe *ornean* ἀπὸ τοῦ ὀρνέου, quod avis figuram imitaretur. *Non. c.* 15. *n.* 29. legit *cirneam*, vel ut eſt in quibuſdam editionib. *cyrneam*.

Hirpex, V. Irpex.

Hirpi, m. 2. pop. Sabinorum, qui in agro Faliſco ad montem Soractem habitabant, ab *hirpus*, lupus, quaſi lupi. *Serv. in* 11. *Æn.* hæc ſcripſit, Soractis mons eſt Hirpinorum in Flaminia collocatus. In hoc autem monte cum aliquando Diti patri ſacrum perſolveretur (nam Diis manibus conſecratus eſt) ſubito venientes lupi exta de igni rapuerunt, quos cum diu paſtores ſequerentur, delati ſunt ad quandam ſpeluncam halitum ex ſe peſtiferum emittentem, adeo ut juxta ſtantes necaret, & exinde orta eſt peſtilentia, quia fuerant lupos ſecuti, de qua reſponſum eſt, poſſe eam ſedari, ſi lupos imitarentur, ideſt, rapto viverent. Quod poſtquam factum eſt, dicti ſunt ipſi populi Sorani. Nam lupi Sabinorum lingua *hirpi* vocantur. Plane *Servius* videtur Hirpos in agro Faliſco cum Hirpinis Samnitium confundere. ¶ Hirpi etiam, ſeu Hirpini, ſeu Hirpiæ familiæ, fuere quædam familiæ ex Hirpis populis, in Faliſcorum agro, quæ in ſacrificio annuo, quod fiebat in monte Soracte, ambulantes ſuper ambuſtam ſtruem lignorum non adurebantur. *Plin. l.* 7. *c.* 2.

Hirpiæ familiæ, V. Hirpi.

Hirpīni, ſeu Irpini, m. 2. *Principato ulera*, pop. & regio Italiæ, in Regno Neapolitano, inter Samnites, quorum caput, & metropolis eſt Beneventum. Dicti ſunt ab *hirpus*, lupus, quod lupum ducem ſecuti agros occupaverint, & luporum inſtar ex rapto viverent. Nempe primum id nomen acceperunt ab iis, quorum agros prædabantur. *Voſſ.* Vel fortaſſe dicti ſunt ab Hirpis, quod ab iis originem traherent. V. Hirpi.

Hirpīnus, m. 2. mons in Sabinis, in agro Faliſco, idem ac Soractes, ab Hirpis pop. qui juxta illum habitabant.

Hirpīnus, a, um, adject. ab Hirpis, ſeu Hirpinis populis, ut Hirpina pubes, apud *Silium lib.* 8.

Hirpus, m. 2. lupus lingua Sabinorum, ut *Strabo l.* 5. & *Serv. in* 11. *Æn.* ſcribunt, vel Samnitum, ut *Feſtus*, ab ἅρπη, ſeu ἅρπαξ, *rapax*, ita dictus ob rapacitatem.

Hirquīnus, a, um, adject. pro Hircinus apud Vet. & ita legitur in loco *Plauti*, quem adduximus, in Hircinus. Adde *Pan.* 4. 2. 50.

Hirquitallĭo, n. 4. τραγίζω, eſt hircum laſcivia, odore, voce imitari, ab *hirquus* pro *hircus* apud vet. *Cenſorin. c.* 14. In ſecunda hebdomade, vel incipiente tertia vocem craſſiorem, & inæquabilem fieri. quod Ariſtoteles appellat τραγίζειν, antiqui noſtri hirquitallire, & inde ipſos putant hirquitallos appellari, quod tum corpus hircum olere incipiat.

Hirquitallus puer, qui primum ad virilitatem accedit, ſeu virilitatem ſuam experitur, ab *hirquus*, quia pueri pubeſcentes Veneri inhiant, hircum incipiunt olere, vocem edunt gravem, ſubraucam, hircinæ non diſſimilem. *Cenſorin. c.* 14. & *Feſt.*

Hirquus. V. Hircus.

Hirrĭo, ſeu Irrio, n. 4. proprium eſt vocis canum, cum provocantur, quia R multa ſonant. *Sidon. lib.* 7. *ep.* 3. Veluti eſt canibus innatum, ut, etſi non latrant, tamen hirriant.

Hirrĭtus, us, m. vox canum, cum irritantur. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 16. Prodat hirritu rabiem canino.

Hirſutĭa, æ, f. forma hirſuta, *iſpidezza*. *Solin. c.* 38. (al. 25.) Setarum hirſutiæ nullæ. & *c.* 42. Hirſutia pili.

Hirsūtus, a, um, o. 2. *peloſo*, שׂעיר, Germ. *haar aechtig*, Gall. *velu*, Hiſp. *velloſo*, τριχώδης, λάσιος, piloſus, ſetoſus, pilis horridus. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Aliæ villis veſtitæ, aliæ ſpinis hirſutæ. *Virg.* 7. *Ecl.* Stant & juniperi, & caſtaneæ hirſutę, ideſt, quę adhuc ſuis echinis includuntur. *Ovid.* 2. *Triſt.* v. 259. Sumpſerit annales, nihil eſt hirſutius illis. Ubi pro auſtero, & inamœno accipitur.

Hirtiānus, a, um, adject. ad Hirtium pertinens, ut Hirtianum jus, apud *Cicer.* 9. *Famil. epiſt.* 18.

Hirtĭus, vel Hircius, ii, Conſul fuit Romæ cum Panſa, quocum ab Antonio cæſus eſt, cum ad Mutinam obſidione liberandam acceſſiſſet. Hic auctor eſt libri de bello Cæſaris Hiſpanienſi, item de bello Africano, & Alexandrino, quanquam *Suet. in Cæſ. c.* 56. ſcribit, dubitatum eſſe, Hirtii ne, an Oppii cujuſdam eſſent. V. *Lipſ. Elect. lib.* 2. *cap.* 12.

Hirtus, a, um, o. 1. 2. peloſo, λάσιος, hirſutus, pilis horridus, a ſono, quem ſetis horrentia edunt. Curt. l. 4. c. 13. Bactrianis hirta ora. Corn. Nepos 14. c. 3. Hirta tunica. Virg. 3. Georg. v. 287. Hirtę capellę. ¶ Tranſlate Horat. l. 1. ep. 3. v. 22. Ingenium non incultum eſt, non turpiter hirtum. h. e. ruſticum.

Hirudo, inis, f. ſanguiſuga, ſanguettola, עלוקה, Germ. eggel, Gal. ſangſue, Hiſp. ſanguiſuela, o ſanguijuela, βδέλλα, ſanguiſuga, ab hęreo, quod hęreat carni. Plin. lib. 32. cap. 10. Hirudinum, quas ſanguiſugas vocant, ad extrahendum ſanguinem uſus eſt. ¶ Tranſlate ponitur pro omni eo, quod exhaurit. Cic. Att. l. 1. ep. 16. Quod illa concionalis hirudo ærarii, miſera, & jejuna plebecula me ab hoc Magno unice diligi putat.

Hirundininus, a, um, o. quod eſt hirundinis. Martial. l. 11. epigr. 19. In nido ſeges eſt hirundinino. Adde Plin. l. 30. c. 14.

Hirundo, inis, f. 3. la rondine, דרור, Ger. ſchwalb, Gal. hirondelle, Hiſp. golondrina, χελιδών, avis in tectis nidificans, ſub initium veris ad nos tranſvolans. Plin. lib. 10. c. 24. Abeunt & hirundines hybernis menſibus, ſola carne veſcens avis ex iis, quę aduncas ungues non habent. ¶ Eſt etiam in blanditiis amantium. Plaut. Aſin. 3. 3. 103. Dic me hirundinem, monedulam, &c. ¶ Una hirundo non facit ver, μία χελιδὼν ἔαρ οὐ ποιεῖ. Prov. Græcum eſt, quo ſignificatur, judicium alicujus negotii ex una re fieri non poſſe.

Hiſarci, m. 2. Hiſarſi, pop. Inſubriæ, Alpini, quorum pagi Iſarſo, & Arriſate.

Hiſco, is, n. 3. aprire la bocca, פצה, Germ. das maul auffſperren, Gall. bailler, Hiſp. boſtezar, χάσκω, ab hio, eſt, os ad loquendum aperire. Cic. Phil. 2. c. 43. Reſponderene ad hæc, aut omnino hiſcere audebis? ¶ Item pro trepide, & hæſitanter loqui. Virg. 3. Æn. v. 314. Et raris turbatus vocibus hiſco. ¶ Item metonymice pro hæſitare, dubitare. Nævius, Hiſcit, dubius eſt, quid agat. ¶ Tranſlate dicitur de aliis quibuſvis rebus pro aperiri, pateſieri. Unde terra etiam hiſcere dicitur, cum præ nimio æſtu aperitur, & rimas agit. Ovid. 6. epiſt. verſ. 144. Hiſcere nempe tibi terra roganda foret. Plaut. Pſeud. 4. 1. 42. Tace, ædes hiſcunt.

Hiſpalenſis, e, adject. ad Hiſpalim pertingens. Tacit. 1. hiſtor. cap. 78. ubi al. leg. Hiſpalienſis.

Hiſpălis, f. 3. Hiſpal, Iſpalis, Colonia Romulenſis, Siviglia, urbs Hiſpaniæ Bęticæ, caput Vandaliæ, Emp. Acad. & Conventus juridicus totius provinciæ, ampliſſima, in regione feraci, ad Bætim fl. Ab Hercule Libyco, Geryonibus victis, condita fertur.

Hiſpāne, adv. alla Spagnuola, more Hiſpano. Ennius apud Chariſ. l. 2. Hiſpane, non Romane memoretis loqui me.

Hiſpania, f. 1. Hiſpaniæ, arum, poetice Heſperia ultima, Spagna, Ger. Hiſpanien, Gal. Eſpagne, Hiſp. Eſpana, Ἱσπανία, Ἰβηρία, regio ampliſſima Europæ. Omnis Hiſpania primum dicta eſt Iberia ab Ibero fl. poſtea Heſperia ab Heſpero Atlantis fratre, ſive, ut alii malunt, ab Heſpero ſtella lucidiſſima, quæ veſpertino tempore in Occidente apparet, Solem ſubſequens, tertio Hiſpalia ab Hiſpali urbe ad fretum Atlanticum ſita, poſtremo litera una immutata Hiſpania. ¶ Eſt inſtar peninſulę. Alluitur enim Oceano ad Bor. ad Occid. ad Merid. & Mediterraneo ad Mer. & ad Or. Iſthmus ejus eſt Pyrene mons ad Bor. qui 80. l. Hiſp. inter duo maria, Oceanum, & Mediterraneum, inter occaſum, & ortum excurrit, quo ſeparatur a Gallia. ¶ Corio bovino figura ſimilis, ac quadrilatera parem ferme latitudinem longitudini habet 800. M. P. Apud Strabonem longa 6000. ſtadiis, lata 5000. legitur. Ut Appianus ſcribit, decem mille ſtadiis Hiſpaniæ latitudo commenſuratur, longitudo prorſus eadem eſſe videtur. ¶ Refert Varro, in Hiſpaniis equas ex vento concipere, quod equos habeat hæc regio curſu tam veloces, ut merito ex ventis concepti fingantur. ¶ Apud veteres primum in duas Hiſpanias Ibero fl. diſtincta fuit, Citeriorem, & Ulteriorem. Poſtea diviſa fuit in tres, Tarraconenſem, Bęticam, & Luſitaniam. Ex his Tarraconenſis eadem eſt, ac Hiſpania Citerior, eſtque omnium maxima, quippe quę reliquas ſimul acceptas magnitudine ſuperat. Bętica, & Luſitania ſunt in Hiſpania Ulteriore, & Ana fl. magna ex parte inter ſe dirimuntur. Poſt Imperii Romani declinationem diviſa eſt in quatuor Regna, Legionis, ſeu Caſtellę, Navarrę, Aragonię, Portugalliæ. Nunc dividitur in quatuordecim partes, quę ad tres Coronas, ſeu tria Regna reducuntur, Caſtellę, Aragonię, Portugalliæ.

Hiſpanienſis, ſe, o. 3. Ἰβηρικός, quod ad Hiſpaniam ſpectat. Hiſpanus, & Hiſpanienſis differunt, quia Hiſpanus dicitur, qui in Hiſpania natus eſt, Hiſpanienſis, qui alibi ortus, in ea verſatur, ut Hiſpanienſes negotiatores, qui in Hiſpania negotiantur, Hiſpanienſis exercitus, qui in Hiſpania militat. Cicer. pro L. Man. Civile, Africanum, Hiſpanienſe mixtum ex civitatibus, atque ex bellicoſiſſimis nationibus. Martial. in epiſt. præfixa l. 12. Ne Romam non Hiſpanienſem librum mittamus, ſed Hiſpanum. ¶ Nec tamen hęc differentia perpetua eſt. Plinius enim l. 37. c. 10. Oceanum Hiſpanienſem dixit, & l. 33. cap. 6. Spuma argenti Hiſpanienſis.

Hiſpanicus, a, um, adject. idem quod Hiſpanus. Sueton. Aug. c. 82. Hiſpanicum verbum.

Hiſpanus, a, um, o. 1. 2. Ἴβηρ, quod in Hiſpania natum eſt, ſeu quod eſt ex Hiſpania, Iſpano, Spagnuolo. Martial. l. 7. epigr. 87. Hiſpano ſi me Tagus impleat auro.

Hiſpanus, i, m. homo ex Hiſpania. Spagnuolo. Cic. de Aruſp. Reſp. Nec numero Hiſpanos, nec robore Gallos ſuperavimus.

Hiſpellum, n. 2. Colonia Julia, Hiſpella, Spello, Spelle, olim urbs, nunc caſtrum Umbriæ, in ditione Pontificia. Patria fuit Propertii. Plin. l. 3. c. 14.

Hiſpido, as, a. 1. hiſpidum facio, Solin. cap. 59. Folium aculeatum ſpinoſis faſtigiis hiſpidatur.

Hiſpidōſus, a, um, o. idem quod hiſpidus. Catul. epigr. 16. Non dico pueris, ſed hiſpidoſis.

Hiſpidus, a, um, o. peloſo, aſpro, שעיר, Ger. rauch von haar, Gal. velu, de groſſ, & rude poil, Hiſp. velloſo, λάσιος, δασύς, hirſutus, aſper, ſetoſus, horridus, a ſono, quem edunt ſetis horrentia, ut hiſpida facies. Horat. l. 4. od. 10. Hiſpida frons. Virg. 10. Æn. v. 210. Hiſpida membra. Juven. Sat. 2. v. 210. Hiſpida auris, h. e. ruſtica, rudis. Gel. l. 10. c. 3.

Hiſter, m. 2. idem ac hiſtrio, i. e. ludio, Hetruſcorum lingua. Liv. l. 7. c. 2.

Hiſtōnes, um, m. telæ textores: a Græca voce ἱστός, quæ tum telam, tum telæ textorem ſignificat. Var. l. 1. R. R. c. 2. Ut ſi habeas plures in fundo textores, & inſtitutos hiſtonas, ſic & alias artifices. ¶ Niſi forte legendum eſt hiſtoromas, vel hiſtorones, ab ἱστός, licium, & τείνω, extendo.

Hiſtoria, æ, f. iſtoria, דברי הימים, Germ. hiſtory, Gal. hiſtoire, Hiſp. hiſtoria, ἱστορία, narratio, & rerum geſtarum expoſitio, ab ἵστωρ, ſciens, ſpiritu mutato. Cic. 4. Acad. Sane doctum hominem, ut indicat ipſius hiſtoria ſcripta Græce. ¶ Apud Romanos ab initio rerum Romanarum uſque ad P. Mutium Scævolam Pont. Max. hiſtoria nihil aliud fuit, niſi annalium confectio, qui a Pontifice Maximo fiebant, qui res omnes ſingulorum annorum mandabat literis, efferebatque in album, & proponebat tabulam domi, poteſtas ut eſſet populo cognoſcendi. Iique Annales Maximi nominabantur. Poſt Scævolam hiſtoria ſcribi cœpta eſt a M. Catone, a Fabio Pictore, ab Antiſtio Piſone. Sed hi veterem ſimilitudinem ſcribendi ſecuti ſine ullis ornamentis, monumenta ſolum temporum, hominum, locorum, geſtarumque rerum reliquerunt. Primus, qui ornate hiſtoriam ſcriberet, Cœlius Antipater extitit, qui fuit familiaris L. Craſſi Oratoris. Cicer. 2. de Orat. V. Annales. ¶ Accipitur etiam pro quavis deſcriptione, interpretatione, ſeu expoſitione. Unde Plinii opus de Hiſtoria naturali inſcribitur.

Hiſtoriāle opus dicitur in hortis varia arborum, aut herbarum diſpoſitio, qua venationes, animalia, ædificia, & hujuſmodi aſpectu grata repręſentantur. Plin. l. 16. c. 33. de cupreſſo. Trahiturque etiam in picturas operis hiſtorialis. Harduin. legit topiarii, neque tamen alteram lectionem damnat.

Hiſtorice, es, Grammaticæ pars, quæ in enarratione factorum occupatur. Ita Quintil. lib. 1. cap. 5.

Hiſtorice, adv. iſtoricamente, hiſtorico more. Plin. l. 2. ep. 5. Deſcriptiones locorum non hiſtorice tantum, ſed prope poetice proſequi fas eſt.

Hiſtoricus, m. 2. iſtorico, ἱστοριογράφος, hiſtoriarum ſcriptor. Cic. pro Mur. Tua nobilitas, tametſi ſumma eſt, tamen hominibus literatis, & hiſtoricis eſt notior, populo, & ſuffragatoribus obſcurior. ¶ De claris Hiſtoricis vide Cic. 2. de Orat.

Hiſtoricus, a, um, o. ἱστορικός, quod hiſtoriæ proprium eſt. Cic. de clar. Orat. c. 83. Non tam hiſtorico, quam oratorio genere perſcripſit.

Hiſtoriogrăphus, i, m. qui hiſtorias conſcribit. Capitolin. in Gordiano II. prope fin. Ea debent in hiſtoria poni ab hiſtoriographo, quæ aut fugienda ſint, aut ſequenda.

Hiſtria. V. Iſtria.

Hiſtricōſus, a, um, ſpinoſus. Tranſlate Hieronymus l. 1. in Rufin. c. 7. Hiſtricoſæ & lividæ mentis homo. h. e. ad pungendum & obtrectandum paratæ.

Hiſtricus, a, um, o. ὑποκριτικός, quod ad hiſtrum, hoc eſt, ad hiſtrionem pertinet. Plaut. prol. Pœn. v. 4. Audire vos jubet imperator hiſtricus. ideſt, præfectus hiſtrionum, vel hiſtrio imperans.

Hiſtrio, onis, m. 3. iſtrione, commediante, Germ. comediſpieler, Gal. joueur de farces, Hiſp. comediante, repreſentador de perſonas, ὑποκριτής, μῖμος, ludio, qui perſonatus in ſcenis fabulas agit. Dictus eſt ab hiſter, quæ vox Thuſcis ſignificabat ὀρχηστήν, h. e. ſaltatorem, qui & ludio vocatur. A Thuſcis enim rem, & vocem Romani accepere. Liv. l. 7. c. 2. Valer. Max. l. 2. cap. 4. Cic. 4. Tuſc. Aguntur iſta præclare, & ab oratore quidem melius, quam ab ullo hiſtrione. ¶ Hiſtriones omnes, præter Atellanos, a ſtipendiis militaribus repulſi fuere. Liv. l. 7. Quod ſi aliquando ad arma vocati ſunt, non niſi cogente neceſſitate in dubiis rebus Reip. vocati ſunt. Sigon. de ant. jur. C. R. l. 1. c. 15

Hiſtrionālis, le, o. 3. ad hiſtrionem pertinens. Cic. de Orat. Ut laſcivia verborum, gravitate ſententiarum, licentia compoſitionis hiſtrionales modos exprimant. Adde Tac. Ann. 1. c. 16.

Hiſtrionĭa, niæ, vel hiſtrionica, cæ, f. 1. ὑποκριτική, ars hiſtrionum. Plaut. Amph. prol. v. 90. Jovem facere hiſtrioniam.

Hiſtrionĭus, a, um, hiſtrionalis. Capitolin. in Vero, c. 8.

Hiſtrix. V. Hyſtrix.

Hittio, n. 4. ἰχνεύω, proprium vocis canum, cum veſtigia indagant. Feſt. & Plaut.

Hittus, us, m. vox ea, quam canes veſtigia indagantes edunt. Feſtus.

Hiulcātus, a, um, adject. hiulcus, apertus. Fortunat. Carm. 3. Et per hiulcatos fervor anhelat agros.

Hiulce, adv. διακεχηνότως, aperte. Cic. de Orat. l. 3. c. 12. Ex quo ſic locutum eſſe ejus patrem judico, ſic majores, non aſpere, non vaſte, non ruſtice, non hiulce, ſed preſſe, & æquabiliter, & leniter.

Hiulco, as, a. 1. aprire, fendere, σχίζω, διασχίζω, hiulcum facio, aperio, findo. Catul. carm. 69. v. 62. Æſtus hiulcat agros.

Hiulcus, a, um, o. 1. 2. feſſo, aperto, [illegible], Germ. geſpalten, Gall. fendu, Hiſp. hendido, διακεχηνώς, fiſſus, fatiſcens, Virg. 2. Georg. Hiulca ſiti findit Canis æſtifer arva. ¶ Per tranſlationem oratio dicitur hiulca, quæ male cohæret. Cic. de Orat. l. 3. cap. 43. Nec aſper verborum concurſus ſit, neve hiulcus. Item hiulci verſus a Diomede appellantur, qui exiles ſunt, & quaſi in media parte hiant.

H ANTE O.

Hoc, queſto, τοῦτο, pron. demonſt. gen. n. cujus maſc. eſt hic, fem. hæc. Virg. 4. Æn. Hoc illud germana fuit? ¶ Interdum migrat in adverbium, idemque ſignificat, quod huc. Virg. 8. Æn. v. 423. Hoc tunc Ignipotens cœlo deſcendit ab alto. Sic enim Priſcianus legit. ¶ Sæpe pro tanto ponitur. Cic. in Tuſc. Plaga hoc gravior eſt, quo eſt miſſa contentius. ¶ Hoc lucis, noctis, ſceleris, pro hac luce, &c. Terent. Plaut. & al. ¶ Hoc eſt, explicandi formula, cioè. Cic. pro Cæcin. Quadriennium, hoc eſt, ex quo tempore fundus veniit, poſſedi. V. Hic.

Hodidŏcos, vel potius hodœdocus, m. 2. latro, atque obſeſſor viarum, ab ὁδός, via, & δοκεύω, obſervo, expecto. Feſt.

Hodie, adv. oggi, oggidì, היום, Germ. heut, Gal. aujourdhuy, Hiſp. oy, σήμερον, hoc die. Cic. 14. Phil. Me per idus Quinctiles, qui dies hodie eſt, cum faſcibus deſcenſurum. ¶ Accipitur item pro nunc, ſive hoc tempore, hac ætate. Cic. pro Domo. Hodieque Volaterrani non modo cives, ſed etiam optimi cives fruuntur nobiſcum ſimul hac civitate. ¶ Hodie, pro hac nocte. Ovid. 2. Faſt. v. 75. Illa nocte aliquis tollens ad ſidera vultus, Dicet, ubi eſt hodie, quæ lyra fulſit heri? ¶ Hodieque, adv. pro hodie quoque, anche al preſente, vox latina eſt ætatis argenteæ. Vellej. l. 1. c. 4. Vires autem veteres earum urbium hodieque magnitudo oſtentat mœnium. Adde Sueton. in Claud. c. 19. ¶ Aureæ etiam ætatis eſſe voluerunt Gronov. Borrich. & Cellar. afferentes exempla ex Livio l. 1. c. 17. & l. 42. c. 34. Quin ipſe Gronovius pro hodie quoque reponendum putavit hodieque etiam l. 1. cap. 26. & l. 31. c. 7. ejuſd. Liv. Verum ea omnia loca ſi recte expendantur, nihil probant. Ubique enim hodieque ponitur non pro hodie quoque, ſed pro & hodie.

Hodiernus, a, um, o. di oggi, היום, Ger. heutig, Gal. d'aujourdhuy, Hiſ. de oy, quod ad hunc diem ſpectat. Cic. in Catil. Neque a nobis ante hodiernum diem collocaretur. Id. 4. Phil. Quod ex hodierno ejus edicto perſpicere potuiſtis.

Hodœporicon, i, n. viaggio, ὁδοιπορικόν, itinerarium: ab ὁδοιπόρος, viator. Hieronym. epiſt. 27. ad Euſtoch. cap. 3. Hodœporicon alicujus ſcribere.

Hœdus, V. Hædus.

Hoi, oimè, interjectio lugentis. Ter. Phorm. 4. 3. 58. Hoi, hui, nimium eſt. ¶ Scribitur & oi ſine aſpirat. Id. Eun. 4. 4. 48.

Holcus, m. 2. ὁλκός, herbæ ſpecies, al. ariſtida, ab ἕλκω, traho, quia circa caput alligata, vel circa lacertum educit corpore ariſtas. Plin. l. 27. c. 10.

Hollandia, f. 1. Ollanda, una ex 17. Provin. Germ. infer. cum titulo Comitatus. Habet ab Occ. mare Germanicum, ab Or. & a Sept. mare Auſtrinum, a Mer. Zelandiam, & Brabantiam ex parte. Dividitur in Auſtralem, ubi alias Batavi pop. & in Septentrionalem, quæ & VVeſt-Friſia dicitur. Complectitur plures Provincias, de quibus V. Geographos.

Holocauſtum, n. 2. olocauſto, ὁλοκαύτωμα, ſacrificii genus, quo tota comburebatur victima, non ſola exta, ab ὅλον, totum, & καίω, uro. Prud. Apotheoſ. v. 536. At tua congeſtæ tumulant holocauſta ruinæ.

Holochryſus, i, ὁλόχρυσος, nomen floris, a colore, quaſi totus aureus. Plin. l. 21. c. 8.

Holographus, a, um, o. ὁλόγραφος, totus ſcriptus, ut Teſtamentum holographum, quod totum teſtatoris manu ſcriptum eſt. V. JCtos. Hier. cont. Ruf. Quæ epiſtola holographa tenetur ab iis, ad quos perlata eſt. Adde Sidon. l. 9. ep. 11.

Holophanta. V. Halophanta.

Holoſchœnus, i. ὁλόσχοινος, junci quoddam genus craſſum, & carnoſum. Plin. l. 21. c. 18.

Holoſericus, a, um, o. tutto di ſeta, ὁλοσηρικός, quod totum eſt ex ſerico, nulla alia admixta materia, ab ὅλον, totum. Uſus veſtis holoſericæ apud veteres rariſſimus fuit, & ſumma ejus caritas. Vopiſc. in Aurelian. c. 45. Veſtem holoſericam neque ipſe in veſtiario ſuo habuit, neque alteri utendam permiſit. ¶ Primus Romanorum holoſerica veſte Heliogabalus uſus eſt, Lampridio teſte in ejus vita, c. 26. cum jam ſubſerica in uſu eſſent. Tacitus Imperator holoſericæ veſtis uſum viris omnibus interdixit. Vopiſc. in Tac. c. 10.

Holoſidērus, a, um, adject. totus ferreus, ὁλοσίδηρος, ut holoſidera ſpatula. Theod. Priſc. l. 2. c. 18.

Holoſphyrātus, a, um, adject. ὁλοσφύρατος, totus malleo ductus, ſolidus, non conflatus, ut holoſphyrata ſtatua. Plin. l. 33. c. 4.

Holoſteon, n. 2. ὁλόστεον, herbæ ſpecies, ab ὅλον, totum, & ὀστοῦν, os, oſſis, per antiphraſim, cum careat omni duritie. Plin. l. 27. c. 10.

Homellum, pilei genus. Feſt.

Homericus, a, um, o. 1. 2. quod ad Homerum ſpectat. Quinct. l. 2. c. 3. Qui ad Phœnicis Homerici exemplum dicere, ac facere doceat. Adde Cic. 3. Tuſc.

Homerocentōnes vocari ſolent, qui de carminibus Homeri propria opera ex mul-

multis hinc inde compoſitis in unum farciunt corpus. Hinc *Tertul. de praeſcriptionib. c.* 39. V. *Cruto*.

Homeromaſtix, igis, m. 3. ὁμηρομάστιξ, Homeri flagellum, cognomen Zoili cujuſdam, qui Homerum libris adverſus eum editis auſus eſt inſcitiæ arguere, quos libros cum Ptolemæo Ægypti Regi obtuliſſet, Rex tum quidem diſſimulavit indignationem, quam ex hominis impudentia conceperat, ſed poſt aliquot dies pecuniæ aliquid petenti, quo inopiam ſublevaret, Mirum, inquit, te inopia premi, qui multo Homero es doctior, cum ille, qui ante annos mille fato functus eſt, etiam hodie tot hominum millia paſcat. Tandem parricidii accuſatus, juſſu Regis in crucem ſublatus eſt. V. *Vitruv. in præfat. lib.* 7. ¶ Per Synecdochen dicitur de omnibus detractoribus, qui inſatiabili reprehendendi libidine optima quæque lacerant. *Plin. in Proœm. operis*. Ut obiter caveam iſtos Homeromaſtigas. V. *maſtix*.

Homeronides, æ, patronym. quaſi Homeri imitator. *Plaut. Truc.* 2. 6. 4.

Homērus, ri, m. 2. Ὅμηρος, nomen Poetæ Græci excellentiſſimi, qui bellum Trojanum, & Ulyſſis errores deſcripſit, quorum operum alterum *Ilias*, alterum *Odyſſea* ab illo inſcriptum fuit. De ejus patria nihil certi traditur. Multi Græciæ populi, Colophonii, Chii, Salaminii, Smyrnæi Homerum certatim ſibi vindicabant. Smyrnæi etiam delubrum ejus in oppido dedicavere. *Cic. pro Arch.* Aliqui dicunt, prius *Meleſigenem* fuiſſe vocatum, quod ad Meletem fl. Joniæ natus eſſet. Cæcum fuiſſe ajunt, imo ob cæcitatem Homerum dictum eſſe, quod Cumæi, & Jones cæcos appellent Ὁμήρους. *Vellejus* tamen *l.* 1. *c.* 5. cum omnibus ſenſibus orbum eſſe cenſet, qui Homerum cæcum natum eſſe crediderit. *Heraclides* ſcripſit, eum ex morbo in cæcitatem incidiſſe. ¶ Vixit ætate Lycurgi ſuperioris, ante Heſiodum, & ante VII. Sapientes, anno circiter 168. poſt bellum Trojanum; & totidem fere ante Romam conditam: itaque non procul abfuit ab Iſaiæ Prophetæ temporibus. ¶ Pauperrimus fuit, & per urbes erravit. Quin & fame tandem abſumptum, ſcripſit Sotades apud Stobæum. ¶ Poſt mortem divini ei honores ſunt habiti. V. *Herodot.* & *Plutarch.*

Homicida, æ, *omicida*, *micidiale*, רוצח, Ger. *todſchlaeger*, Gal. *meurtrier*, Hiſp. *homicidano*, ἀνδροφόνος, qui hominem necat, ab *homo*, & *cædo*, per ſync. pro hominicida. *Cic.* 2. *Phil.* Fateor, eos plus, quam ſicarios, plus, quam homicidas, plus etiam, quam parricidas eſſe. ¶ De fœmina *Senec. Controv.* 2. Quid ſi tantum homicida? quid ſi tantum rea fuiſſes? Interdum cum laude dicitur de viro forti, qui in bello multos occiderit. *Horat. Epod.* 17. v. 12. Luxere matres Iliæ addictum feris Alitibus, atque canibus homicidam Hectorem.

Homicidiarius, a, um, adject. *micidiale*, ut homicidiarius ſanguis, apud incert. *Aut. Paneg. ad Conſtant. c.* 4. ubi alii leg. *homicidarius*.

Homicidium, dii, n. 2. *omicidio*, רציחה, Germ. *todſchlag*, Gall. *meurtre*, Hiſp. *homicidio*, ἀνδροφονία, hominis necatio. *Cicer.* 2. *Phil. cap.* 12. Homicidii rei ſunt, an vindices libertatis?

Homo, inis, c. 3. *uomo*, אדם, איש, Ger. *menſch*, Gall. *homme*, Hiſp. *hombre*, ἄνθρωπος, animal rationale, ab *humus*, ut Varro ſentit, quia Empedocles homines e terra natos eſſe aſſerebat, & re vera primus homo a Deo ex terra procreatus eſt. *Cic. de Leg.* Animal hoc providum, ſagax, multiplex, acutum, memor, plenum rationis, & conſilii, quem vocamus hominem. *Sulp. ad Cic.* 4. *Fam. ep.* 5. Quæ ſi hoc tempore non ſuum diem obiiſſet, paucis poſt annis tamen erat ei moriendum, quoniam homo nata fuerat. ¶ Frequentius κατ' ἐξοχὴν homo de viro dicitur. *Plaut. Ciſt.* 4. 2. 52. Mi homo, & mea mulier, vos ſaluto. ¶ Hinc non raro *bonus homo* dicitur, qui alias *bonus vir*. *Cic. l.* 16. *Fam. ep.* 18. Bonus homo, & nobis amicus. ¶ *Homo es*, h. e. vir es, ſtrenuus, prudens. *Plaut. Epid.* 3. 4. 57. Euge, Epidice, pugnaſti; homo es. Similiter *Cic.* 2. *de Or. c.* 10. Nox te nobis expoliavit, & hominem reddidit. Adde *Ter. Adelph.* 1. 2. 27. ¶ Interdum eleganter *homo* pronominis vice ponitur. *Terent. Eun.* 2. 2. 30. Ibi homo cœpit me obſecrare. ¶ Aliquando homo de ſervo dicitur, quemadmodum Italice. *Cic. pro Quint. c.* 19. Hominem P. Quintii deprehendis, in publicum conaris abducere. ¶ Flagitium hominis, pro homo flagitioſus; monſtrum hominis, pro homo monſtroſus; portentum hominis, &c. *Sueton. Cic. Terent. Plaut.* ¶ Ad contemptum, quid hominis es? *Ter. Eun.* 5. 17. Quid hoc hominis eſt? *Id. Eun.* 3. 4. 8. ¶ Veteres declinabant *homo*, *onis*, ut ait *Priſcian.* Hinc *Ennius*: Volturis in ſilvis miſerum mandebat homonem.

Homœomeria, f. 1. ὁμοιομέρεια, ſimilitudo partium. *Lucret. l.* 1. *v.* 829. Hinc & Anaxagoræ ſcrutemur homœomeriam. *Serv.* ſuper illud 4. *Æn.* Exoriare aliquis noſtris ex oſſibus ultor: Secundum, inquit, Anaxagoram, qui dicit homœomeriam, id eſt omnium rerum ſimilitudinem eſſe in rebus creandis.

Homole, es, f. 1. Omole, Homolus, mons Theſſaliæ, excelſus, pars Pelii, ſedes Centaurorum, ubi urbs ejuſdem nominis. Incolæ Homoles. *Virg.* 7. *Æn.*

Homoloïdes, um, f. Thebæ juxta Homolem montem ſitæ, vel ſeptem Thebarum portæ. *Stat.* 7. *Theb. verſ.* 252. per ingentes Homoloidas exeat Hæmon. Al. leg. *Homoloidas*.

Homonyma, orum, n. 2. ὁμώνυμα, quæ idem nomen habent, ut taurus animalis nomen eſt, & montis, & ſideris, & quandoque alicujus hominis. *Quintil. l.* 8. *c.* 2.

Homotŏnus, a, um, ὁμότονος, qui eſt ejuſdem tenſionis. *Vitruv. l.* 1. *c.* 1.

Homŭlus, & **Homullus**, i, m. homunculus, *omicino*, diminut. *Cic. in Piſ. c.* 25. Quid ceſſat hic homulus ex argilla, & luto fictus? *Lucret. l.* 3. *v.* 928. Brevis hic eſt fructus homullis.

Homuncio, onis, m. diminut. parvus, aut vilis homo, *omicciatolo*. *Cic.* 4. *Acad. c.* 43. Homuncio hic, qui multa putat præter virtutem homini cara eſſe.

Homuncŭlus, i, m. idem ac homuncio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 9. Ut homunculus e multis, probabilia conjectura ſequens.

Honeſtamentum, i, n. ornatus, decus, *ornamento*. *Senec. epiſt.* 66. Nullo honeſtamento eget virtus: ipſa magnum ſui decus eſt. *Apul. Apol.* Gratiam corporis morum honeſtamentis ornare.

Honeſtas, atis, f. 3. *oneſtà*, הדר, Germ. *ehrſamkeit*, Gall. *honneteté*, Hiſp. *honeſtidad*, τιμαλφία, dignitas, decus, laus virtute comparata. *Cic. in Off.* In officio excolendo ſita vitæ eſt honeſtas omnis, & in negligendo turpitudo. *Id. pro Mur.* Nolite eum ante partis honeſtatibus, atque omni dignitate, fortunaque privare. ¶ Item bonitas, humanitas. *Sueton. de illuſtr. Gramm. c.* 13. Sunt, qui tradant, tanta eum honeſtate præditum, ut temporibus Syllanis proſcriptorum liberos gratis, & ſine ulla mercede in diſciplinam receperit. *Cic. pro S. Roſc. c.* 6. Honeſtas familiæ.

Honeſte, adv. *oneſtamente*, *onorevolmente*, Ger. *ehrlich*, Gall. *honnêtement*, Hiſ. *honeſtamente*, τιμίως, cum honore, & dignitate, ſine dedecore, ſine reprehenſione. *Cicer. de Am.* Quamvis honeſte id facerent, jus tamen amicitiæ deſerere arguerentur. *Id. ib. c.* 16. Quæ in noſtris rebus non ſatis honeſte, in amicorum fiunt honeſtiſſime. *Senec. lib.* 2. *controv.* 12. Quem honeſtius ſubjecit meretrix, quam peperit.

Honeſtitūdo, inis, f. honeſtas. *Accius* apud *Non. c.* 401.

Honeſto, as, a. 1. *fare onore*, *onorare*, τιμάω, ἐντιμάζω, decoro, honore afficio. *Cic.* 1. *Offic. c.* 39. Nec domo dominus, ſed domino domus honeſtanda eſt. *Auct. ad Heren. l.* 4. *ſub fin.* Omnes rationes honeſtandæ elocutionis collegimus. h. e. ornandæ. *Curt. l.* 3. *c.* 6. Ætas quoque vix tantis matura rebus omnia ejus opera honeſtabat. h. e. commendabat.

Honeſtum, ſti, n. *ciò ch'è oneſto*, *virtù*, *oneſtà*, τὸ καλόν, adjectivum neutr. pro ſubſtant. honeſtas, virtus, probitas, qua cavetur, ne quid turpiter fiat, dicatur, cogitetur. *Cic.* 2. *Fin.* Honeſtum igitur id intelligimus, quod tale eſt, ut detracta omni utilitate, ſine ullis præmiis, fructibuſque per ſe ipſum poſſit jure laudari. *Id.* 3. *Off.* Tanta vis eſt honeſti, ut ſpeciem utilitatis obſcuret.

Honeſtus, a, um, o. 1. 2. *oneſto*, *onorato*, *onorevole*, נכבד, Ger. *ehrlich*, Gal. *honnete*, Hiſp. *honeſto*, τίμιος, ἔντιμος, κόσμιος, honore, & dignitate plenus, probus, ab *honor*, ut modeſtus, a *modus*. *Cic. in Brut. c.* 81. Qui honorem ſententiis & ſuffragiis adeptus eſt, is mihi & honeſtus, & honoratus videtur. *Plaut. Captiv.* 2. 3. 32. Qui me honore honeſtiorem ſemper fecit. *Plin. Paneg.* *c.* 85. Diligis, cum diligaris; & in eo, quod utrique honeſtiſſimum eſt, tota gloria tua eſt. *Ter. Andr.* 1. 1. 114. Honeſta oratio eſt. h. e. virum bonum decens. *Cic.* 5. *Tuſc.* Honeſto loco natus. ¶ Honeſtum ſæpiſſime dicitur id, quod eſt virtuti conforme. *Cic. Offic.* 3. *cap.* 7. Nihil præter id, quod honeſtum ſit, propter ſe eſt expetendum. ¶ *Furiæ* honeſtæ apud *Statium*. V. *Furia*. ¶ Honeſtus etiam pro pulcro ponitur. *Ter. Eun.* 4. 3. Ita me Dii ament, honeſtus eſt. *Virg. Georg. verſ.* 81. honeſti Spadices, glaucique, color deterrimus albis. ¶ Item pro divite, fortunato, non calamitoſo, quia divitiæ honorem afferunt. *Aſcon. in* 3. *Ver.* V. *Honeſtum*.

Honor, oris, vel honos, oris, maſc. (olim onor, & onos) *onore*, הדר, כבוד, Germ. *ehr*, Gal. *honneur*, Hiſp. *honra*, τιμή, reverentia, quam alicui exhibemus in virtutis teſtimonium. *Cic. in Brut. cap.* 81. Honor eſt præmium virtutis judicio, ſtudioque civico delatum ad aliquem. ¶ Dicimus autem Honorem alicui præſtare, habere in honore, honore afficere, honori eſſe, &c. *Cic.* ſæpe, *Curt. Liv.* & al. ¶ Sæpe ſumitur pro magiſtratu. Sic honor Præturæ, *Suet. Claud. c.* 1. honor Quæſturæ, *Id. in Tit. c.* 4. Et abſolute, honores petere, *Nepos Attic. c.* 7. Honoribus operam dare, *Id. Caton. c.* 1. Ad honores aſcendere. *Cic. in Brut.* Honore abire, *Sueton. Aug. cap.* 26. h. e. Magiſtratu ſe abdicare. ¶ Interdum ſumitur pro munere, ſeu præmio. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 9. Curio miſi, ut medico honos habeatur. Adde *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 21. ¶ Item pro ſacrificiis, quæ in Deorum honorem fiunt. *Virg.* 3. *Æn. v.* 118. Meritos aris mactavit honores. *Ovid.* 8. *Met. v.* 745. Aris adoleret honores. ¶ Item pro pulchritudine, ſeu ornamento. *Virg.* 1. *Æn. v.* 591. Lætos oculis afflarat honores. *Id.* 2. *Georg.* Frigidus & ſilvis Aquilo decuſſit honorem. ¶ Honorem malum alicui habere, pro injuria afficere, eſt apud *Gel. l.* 12. *c.* 9. ¶ *Honorem præfari*, eſt deprecari veniam, cum turpe aliquid dicendum eſt. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 22. Cætera addit Epicurus, quæ ſi appelles, honos præfandus ſit. Eodem modo dicimus, honorem habere auribus. *Quintil. Declam.* 3. Ut in medio belli ſtrepitu (tuis honor ſit habitus ſanctiſſimis auribus) juberet proſtare, &c. Sic *Plin. l.* 28. *c.* 8. Hæc ſunt, quæ retuliſſe fas ſit, & pleraque ex his non niſi honore dicto. *Curt. l.* 5. *c.* 2. Ad ultimum (honos auribus ſit) ima corporum velamenta projiciunt. ¶ Honoris cauſa aliquem appellare, aut nominare, h. e. laudandi cauſa. *Cic. pro Roſc. Com. c.* 6. Toties hunc & virum bonum eſſe dixiſti, & honoris cauſa appellaſti. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 2. De viro fortiſſimo L. Sylla, quem honoris cauſa nomino. ¶ Romani honori ædem ſacrarunt tanquam Deo, & cum Virtutis templo junxerunt, ut ſcribit *Valer. Max. l.* 1. *c.* 1. & *Auguſt. de C. D. l.* 4. *c.* 21. ¶ Ejus ſacrificia aperto capite peragebantur, cum in cæteris caput tegerent.

Honorabĭlis, le, o. 3. *degno d'onore*, *onorevole*, נכבד, Ger. *ehrwirdig*, Gal. *honorable*, Hiſp. *honrable*, *digno de honra*, ἀξιότιμος, honore dignus. *Cic. de Sen. c.* 18. Hæc ipſa ſunt honorabilia. *Liv. l.* 4. Honorabilem faciebant.

Honorabilĭter, adverb. *onorevolmente*, cum honore. *Capit. Macrin. c.* 5. Honorabiliter ſepelire. *Ammian. l.* 29. *c.* 13. Honorabiliter colebatur.

Honorarium, n. 2. *onorario*, γέρας, quod datur ab eo, qui honorem aliquem adeptus eſt. *Trajan. ad Plin. l.* 10. *epiſt.* 114. Honorarium Decurionatus omnes, qui Decuriones ſunt, inferre debeant, necne &c. ¶ Merces etiam, quæ Juriſconſultis, medicis, liberalium artium profeſſoribus datur pro navata opera, *honorarium* dicitur a JCtis, ut videre eſt *l.* 1. *Dig. de extraord. cognition. l.* 3. *Cod. de poſtular. l.* 1. *Dig. Si menſ. falſ.* & *l.* 13. *Cod. de Judic.*

Honorarius, a, um, o. quod ad honorem pertinet. ¶ Honorarii ludi (etiam Liberalia appellati, *tutte Feſte*) dicebantur, quos edebant Magiſtratus honoris ſeu Magiſtratus collati cauſa. *Sueton. in Aug. c.* 32. Dies, qui honorariis ludis occupabantur. V. ibi *Caſaub.* ¶ Honorarium jus erat jus Prætoris in Urbe, quod a Conſulibus (qui olim in Urbe jus dicebant) in externis Reip. bellis occupatis, Prætoribus attributum fuerat. Dictum eſt honorarium, quia ab iis, qui in honore, h. e. Magiſtratu erant, proficiſcebatur. *V. l.* 7. *Dig. de Juſt. & jur.* & *Pomp. l.* 2 *Dig. de orig. Jur.* &c. Sic Honoraria actio, honorariæ obligationes, honorarii ſucceſſores, &c. dicebantur, quorum ratio a Prætorum edictis naſcebatur. *Modeſtin.* & *Ulpian. JCti*. Sic honorarius arbiter, qui ab ipſo Prætore datur: & honoraria arbitria, apud *Cic. pro Roſc. Com. cap.* 5. & 5. *Tuſcul. cap. ult.* Hinc ipſum Prætorem *honoratum* appellat *Ovid.* 1. *Poſt. v.* 52. ¶ Honorarium frumentum erat, quod Magiſtratibus euntibus in provinciam ſine precio dabatur. *Cic. in Piſon. c.* 35. ¶ Honorarium eſt, h. e. liberale eſt. *Cic. de opt. gen. Orat. c.* 1. Docere, debitum eſt; delectare, honorarium; permovere, neceſſarium.

Honorāte, adv. *onoratamente*, ἐντίμως, cum honore, & dignitate. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 10. Honoratiſſime aliquem excipere. *Vellej. l.* 2. *c.* 129. Quam illum honorate, nec ſecure continet. *Juſtin. l.* 5. *c.* 4. Utrum contumelioſius expulerint, an revocaverint honoratius.

Honorātus, a, um, o. *chi ha avuto Magiſtrati*, *onorato*, *oneſto*, *illuſtre*, ἔντιμος, honeſtus, qui in honore eſt, qui in honore habetur. item qui Magiſtratus geſſit, ut vir honoratus, apud *Cic.* & *Liv. Sueton. Tiber. c.* 3. Vetus & honorata familia. *Liv. l.* 4. *c.* 35. Honoratior apud plebem. *Id. l.* 3. *c.* 58. Vir honoratiſſimæ imaginis. ¶ Item premio affectus, *premiato*. *Vellej. l.* 2. *c.* 61. Honoratus equeſtri ſtatua. ¶ Prætor honoratus. V. *honorarius*.

Honoriădes, æ, patronym. Ita vocatur a Claudiano filius Honorii Imperat. Rom. *Carm. de nupt. Honor. in fi. Id. de laudib. Serenæ v.* 131. Sorores Honoriades.

Honorifĭce, adv. idem ac honorate. *Cic.* 6. *Ver.* Itaque in curiam venimus, honorifice ſane conſurgitur. *Id. l.* 6. *Fam. ep.* 6. Nunquam niſi honorificentiſſime Pompejum appellat. *Id. in Piſon. cap.* 15. Nemini triumphus honorificentius, quam mihi &c.

Honorificentia, æ, f. 1. honor, decus, dignitas, *onorificenza*, *onore*. *Vopiſc. Aurel. cap.* 35. Templum ſoli poſuit, majore honorificentia conſecratum. Adde *Symmach. l.* 6. *ep.* 35.

Honorifĭco, as, a. 1. *onorare*, כבד, Ger. *ehr anthun*, Gal. *honnorer*, Hiſ. *honrar*, τιμάω, honore afficio. *Lact. l.* 7. *c.* 24. Ut adorent, & honorificent Regem magnum.

Honorifĭcus, a, um, o. *ciò che fa onore*, *onorifico*, יקר, Germ. *das ehr bringt*, Gal. *qui fait honneur*, Hiſp. *que honra*, τίμιος, quod honorem confert. *Cic. ad Q. Fr.* Nunquam ab eo mentio de me, niſi honorifica, niſi plena amiciſſimi deſiderii. *Idem ad Brut.* Quod quanquam videbatur illi ætati honorificum. ¶ Comp. honorificentior, ſup. honorificentiſſimus. *Cic. ad Q. Fr.* Nihil unquam honorificentius nobis accidit. *Id. Fam.* 15. *ep.* 10. Honorificentiſſimum Senatusconſultum.

Honorĭger, a, um, adject. honoratus, honores gerens. *Tertul. de Virg. Veland. c.* 10. Honorigeram notam virginitatis præ ſe ferre.

Honoripĕta, æ, m. qui honores, & dignitates captat. *Apul. l.* 2. *dogm. Plat.* Culpabilium virorum quatuor formæ ſunt, quarum prima eſt honoripetarum, &c.

Honorius, ii, Theodoſii fil. R. Imperator cum fratre Arcadio, ſummis laudibus extollitur a Claudiano, qui eo imperante floruit.

Honōro, as, avi, atum, a. 1. *onorare*, τιμάω, honore afficio. *Cic. de Div.* Amphiaraum autem ſic honoravit fama Græciæ, Deus ut haberetur. ¶ Item præmio afficio, *premiare*. *Vellej. l.* 2. *c.* 129. Populum congiariis honoravit. *Curt. l.* 7. *c.* 1. Cum donis honoramur.

Honōrus, a, um, o. *onorevole*, τίμιος, decorus, honorificus. *Tac. l.* 3. Quæ in Druſum patrem Germanici honora, & magnifica Auguſtus feciſſet. Adde *Ovid. de Remed. Amor. v.* 393.

Honos, oris, m. idem ac honor. V. *Honor*.

Hoplĭtis, tidis, f. Græce ſignificat armatam, ὁπλῖτις. Hinc *Hoplitides* dicuntur ſtatuæ fœminarum armatarum, *Plin. l.* 35. *c.* 5.

Hoplomăchus, m. 2. ὁπλομάχος, gladiator, qui ſcuto reliquiſque armis inſtructus, in arenam deſcendit, ab ὅπλον, ſcutum, arma. *Martial. lib.* 8. *epigr.* 74. Hoplomachus nunc es, fueras ophthalmicus ante. V. *Lipſ.* 2. *Saturn. c.* 11.

Hora, æ, f. 1. *ora*, Ger. *ſtunde*, Gal. *heure*, Hiſp. *hora*, ὥρα, prima, & antiquio-

quiore acceptione, tum apud Græcos, tum apud Latinos, ſignificat generatim tempeſtatem, ſive tempus, recentiore acceptione viceſimam quartam diei partem. Neque enim in Platonis, Ariſtotelis, vel æqualium ſcriptis, ordum antiquiorum, ὥρα unquam pro diei parte viceſima quarta reperitur. Primo igitur hora pro tempore, ſeu tempeſtate abſolute ponitur. Hinc quatuor illæ anni partes, ver, æſtas, autumnus, hyems, anni horæ dictæ ſunt. *Plin. l. 9. c.* 35. Has ubi genitalis anni ſtimulaverit hora. *Hor. l. 3. od.* 13. Te flagrantis horæ Caniculæ Neſcit tangere. *Cic. de clar. Orat. c.* 54. Mittere ad horas, *mandar a vedere, che ora ſia.* ¶ Quandoque accipitur pro ſtatuto quodam, & certo tempore. *Cic. 3. Ver.* Ut, cum horis noſtris nos eſſemus uſi, tu binis ludis interpoſitis quadrageſimo poſt die reſponderes. Ubi *Aſcon.* Horas ſuas vocat viginti dies, qui accuſatori dabantur, ad accuſandum legitimi, totidemque defenſori. ¶ Item pro die. *Virg. 1. Georg.* Nunquam te craſtina fallet hora. ¶ Item pro quovis indefinito tempore. *Horat. l. 1. ep.* 11. *v.* 22. Tu quamcumque Deus tibi fortunaverit horam, Grata ſume manu. ¶ Hodie uſurpatur pro æqualibus illis ſpatiis, in quæ dies dividitur. *Ter. Eun.* Dum hæc dicit, abiit hora. *Cic. pro Mil.* Fit obviam ei Clodius hora fere undecima, aut non multo ſecus. ¶ *Omnium horarum hominem* veteres appellabant eum, qui ſeriis pariter, ac jocis eſſet accommodatus, & cum quo aſſidue liberet convivere. Atque ſic appellatum Aſinium Pollionem auctor eſt *Fabius, l. 6. c. 4. circa finem.* Adde *Sueton. Tiber. c.* 42. ¶ Singulæ diei horæ diverſis officiis tranſigebantur, quæ enumerat *Martial. l. 4. ep.* 8. Prima ſalutantes, atque altera continet horas, &c. ¶ Hora κατ' ἐξοχὴν ſumitur pro horoſcopo, ſeu momento, quo nati ſumus. *Senec. Apocolocynt.* Et tamen non eſt mirum ſi errant; horam ejus nemo novit. ¶ Hora extrema eſt hora mortis. *Virg. Ecl.* 8. ¶ Poetis Horæ quatuor Deæ ſunt, quas Heſiodus ait eſſe filias Jovis, & Themidis. Sunt autem miniſtræ Solis. *Ovid. 2. Met. v.* 118. Jungere equos Titan velocibus imperat horis: Juſſa Deæ celeres peragunt. *Homer. Iliad.* E. facit eas cuſtodes portarum cœleſtium. Quatuor eſſe dicuntur, quia præſunt quatuor anni tempeſtatibus. ¶ Hora, vel Ora, Dea juventutis. V. *Herſilia.*

Horæum, i, n. ὡραῖον, genus ſalſamenti ex pelamide piſce, ita dictum ab ὥρα ver, quod veris tempore confici ſoleat. *Plaut. Captiv.* 4. 2. 71. Horæum, ſcombrum, & trigonum &c. ¶ Quod autem addunt quidam Lexicographi ex *Plin. l.* 11. *c.* 14. de horæo melle, hanc vocem ibi *Plin.* Græcis literis ſcribit.

Horarium, rii, n. horologium. *Cenſorin. c.* 23. P. Corn. Naſica Cenſor ex aqua fecit horarium.

Horarius, a, um, o. *di una ora*, quod eſt unius horæ. *Suet. in Domit. c.* 3. Inter initia principatus quotidie ſecretum ſibi horarium ſumere ſolebat.

Horatius, a, um, adject. ad Horatium pertinens, ut Horatia lex, *Liv. l. 3. cap.* 55. Horatia gens, *Id. l. 1. c.* 26.

Horatius, m. 2. Ὁράτιος, Poeta Venuſinus, Lyricorum & Satyrarum ſcriptor Anno Imperii Auguſti Cæſaris 33. ætatis vero ſuæ 63. moriens, Auguſtum reliquit heredem. Maxima pompa apud Mecænatem in Exquiliis ſepultus eſt. *Ovid.* Detinuit noſtras numeroſus Horatius aures.

Horctus, a, um, o. idem ac forctus, ſeu forctis, ideſt bonus. *Feſt.* V. *Horctum.*

Horda, æ, f. 1. vacca prægnans, idem ac forda. *Varro l. 2. de R. R. cap.* 5. Quæ ſterilis eſt vacca, taura appellatur, quæ prægnans, horda.

Hordeaceus, a, um, o. *di orzo*, Ger. *von gerſten*, Gal. *d'orge*, Hiſp. *de cevada*, κρίθινος, quod eſt ex materia hordei, ut Panis hordeaceus, *Plin. l. 18. c.* 11. ¶ *Hordeacea pyra* dicuntur a *Colum. l. 5. c.* 10. eadem ratione, qua a *Plinio* hordearia pruna. V. vocem ſequent.

Hordearius, a, um, o. κριθινος, qui hordeo vivit. *Plin. l. 18. c.* 7. Et gladiatorum cognomine, qui hordearii vocabantur. ¶ Æs hordearium, quod pro hordeo Equiti Romano dabatur. *Feſt.* Nam Romani non ſerebant avenam, ſed ſolum agnoſcebant avenæ illud genus, quod agreſte eſt, ac ſponte provenit, atque ſterile. Quare pro avena jumentis hordeum dabant. ¶ Hordearia pruna. *Plin. l. 15. c.* 13. Hordearia appellata a comitatu frugis ejus.

Hordeius, a, um, adject. pro hordeaceus, legitur apud *Plaut. Caſ.* 2. 8. 60. Varia tamen eſt ejus loci & lectio, & interpretatio. V. *Taubman.* & *Lambin.*

Hordeŏlus, i, m. *orzaiuolo*, apoſtema naſcens in extremitate palpebræ. *Marcel. Emp. l.* 8. Hordeoli oculis infeſti.

Hordĕum, olim fordeum, n. 2. *orzo*, Germ. *gerſten*, Gal. *orge*, Hiſp. *cevada*, κριθή, genus frumenti, a φέρω, alo, nutrio, vel a κρίθιον, dim. a κριθή, hordeum, per metatheſin. *Plin. l. 18. c.* 7. Hordeum frugum omnium molliſſimum eſt. *Virg. Ecl.* 5. Grandia ſæpe quibus mandavimus hordea ſulcis. ¶ A Romanis ignominiæ cauſa militi dabatur, quaſi cum equis conjungendus eſſet; quod pœnæ genus κριθοφαγία Polybio dicitur. *Liv. l.* 27. Cohortibus, quæ ſigna amiſerant, hordeum dari juſſit. *Sigon. l. 1. c.* 15. V. *Hordearius.*

Hordicalia, orum, n. 2. dies feſtus apud Romanos, ab horda, prægnante, quod eo die vaccæ hordæ immolabantur. *Varro l. 2. de R. R. c.* 5.

Horricidia, idem quod Hordicalia, apud *Feſt.*

Horia, æ, f. navicula piſcatoria. *Non. c. 13. n. 3. & Feſt. Plaut. Rud.* 4. 2. 5. Salute horiæ, quæ in mari fluctuoſo piſcatu me uberi compotivit.

Horiŏla, æ, f. diminut. ab horia. *Plaut. Trin.* 4. 2. 100. Horiola advecti ſumus per amnem. ¶ Legitur & *Oriola.*

Horizon, ontis, m. 3. *orizonte*, ὁρίζων, finitor, terminator, ut vocat *Cic. 2. Div. c.* 44. & *Martian. Capell.* unus eſt ex majoribus ſphæræ circulis, qui cœlum in duas ſecat partes, quarum altera nobis conſpicua eſt, altera abſcondita. *Cic. loc. cit.* Illi orbes, qui cœlum quaſi medium dividunt, qui a Græcis ὁρίζοντες nominantur, a nobis finientes rectiſſime vocari poſſunt. *Hyginus*: Horizon eſt is, qui terminat ea, quæ perſpici aut non videri poſſunt.

Hormeſion, n. 2. gemma, quæ ex igneo colore radiat auro portante ſecum in extremitate candidam lucem. *Plin. l. 37. c.* 10.

Horminodes, m. 1. gemma vehementis viriditatis, ambiente circulo aurei coloris, ab ὁρμάω, *impeto ſervo, irruo*, propter augmentum viriditatis. *Plin. l. 37. c.* 10.

Horminum, n. 2. herba hortenſis, vulgo ſalvia tranſmarina, dodrantali altitudine, folio marrubii, ſemine cymino ſimilis, cætera porro, odoris optimi. *Plin. l. 22. c.* 25.

Horno, adverb. hoc anno, cui opponitur adv. *anno*, pridem, quaſi jam ante annum. *Lucil. l.* 28. apud *Non.* Utrum anno, an horno te abſtuleris a viro. Adde *Plaut. Moſt.* 1. 3. 3.

Hornotinus, a, um, o. idem ac hornus, ab *horno*, ut diutinus a *die*. *Cicer. 5. Ver. c.* 18. Hæ literæ L. Metelli hoc, quantum eſt ex Sicilia frumenti hornotini exaraverunt.

Hornus, a, um, o. *di un' anno, o di queſt' anno*, ἐπέτειος, quod eſt ipſius anni, hujus anni, vel quod eſt unius anni, ab ὥρα, hora, quæ tempus, ac ſpeciatim annum ſignificat. *Hor. in Epodo* 2. Et horna dulci vina promens dolio. ¶ Horni agni, h. e. anniculi. *Propert. l. 4. el.* 3. Illa dies hornis cædem denuntiat agnis.

Horologium, gii, n. 2. *orologio, oriolo*, [illegible], Ger. *uhr*, Gal. *horologe*, Hiſ. *relox*, ὡρολόγιον, horarium, & inſtrumentum indicans horas, vel quod horas metitur, ab ὥρα, *tempus*, & λέγω, *dico*. Primus Anaximenes Mileſius horologium, quod appellant ſciatericon, *da ombra*, Lacedæmone oſtendit. *Plin. l. 9. c.* 9. ¶ Olim horologium *ſolarium* dicebatur, quia in Sole tantum horarum ratio conſpiciebatur. *Plin. l. 7. c.* 60. ¶ Poſtea excogitatum fuit, ut ſine Sole etiam ipſo ſonitu horæ denuntiarentur. ¶ De horologiis ſcripſere Vitruvius *l. 9. c.* 9. Clavius, Voellus, & alii.

Horoſcŏpans, antis, horam indicans, horoſcopum faciens. *Jul. Firm. l. 5. cap.* 1. Ariete horoſcopante in Cancro.

Horoſcopicus, a, um, adject. ad horam natalis pertinens, ut Horoſcopici libri, *Fulgent. l. 1. Mythol.*

Horoſcopium, ii, n. ὡροσκοπεῖον, inſtrumentum ad indagandam horam natalem pertinens. *Sidon. l. 4. ep.* 3. Tenere cum Euphrate horoſcopium.

Horoſcŏpo, as, a. 1. horoſcopum facio. *Manil. l. 3. v.* 302. Jam facile eſt, ſi quod quandoque horoſcopat aſtrum, Noſcere. Uſus eſt & *Jul. Firmic.* non ſemel.

Horoſcŏpus, a, um, adject. V. *Horoſcopus*, i.

Horoſcŏpus, pi, m. *oroſcopo, aſcendente*, ὡροσκόπος. Cœli pars, quæ nativitatis tempore ab Oriente emergit, ex cujus obſervatione natalitiæ divinationes fiunt, ab ὥρα, quo nomine non intelligitur particula diei, ſed abſolute tempus, nempe tempus illud, quo quis primum exit in lucem, & a σκοπέω, *ſpeculor*, nempe a conſideranda Cœli parte, quæ tempore nativitatis ſurgit. Aliqui horoſcopon definiunt eam Cœli partem, quæ hora qualibet ab inferiore hemiſphærio ſurgit ab Oriente, deinde addunt, horoſcopo item id temporis momentum ſignificari, quo quiſque naſcitur, quaſi horæ inſpectionem, & notationem. *Perſ. ſat. 6. v.* 18. Geminos horoſcope varo producis genio. ¶ Interdum adjective ſumitur, ut Inſtrumenta horoſcopa, & Vaſa horoſcopa, in quibus horæ dignoſcuntur. *Plin. l. 2. c.* 72. Vaſa horoſcopa non ubique eadem ſunt uſui, &c.

Horeia, æ, f. idem ac horreum, apud priſcos. *Claud.* apud *Non. c. 3. n.* 18.

Horrearius, m. 2. *chi ha cura del granajo*, [illegible], cuſtos horrei. *Ulp. l. 5. § 3. Dig. de his qui effud.* Si horrearius aliquid dejecerit.

Horreaticus, a, um, adject. ad horreum pertinens, ut Horreatica ſpecies, h. e. fruges, quæ in horreo aſſervantur. *Cod. Theodoſ. l. 2. de condit. in horr. publ.*

Horrendum, adverbii more poſitum, *orrendamente*. *Virgil. Æn. 6. v.* 288. Belluæ horrendum ſtridens.

Horrendus, a, um, o. 1. 2. *orrendo*, [illegible], Germ. *abſcheulich*, Gal. *horrible*, Hiſp. *eſpantable*, δεινός, φοβερός, horribilis, horrificus, timendus, abominandus. *Cic. in Tuſc.* Nihil habet mors, quod ſit horrendum. ¶ Sumitur etiam pro venerando. *Virg. 6. Æn. v.* 10. Horrendæque procul ſecreta Sibyllæ. ¶ Item adverbii loco. V. *Horrendum.*

Horrens, entis, o. 3. nom. ex partic. *orrido, orribile*, φρικώδης. *Virg. init. Æn.* At nunc horrentia Martis Arma virumque cano. *Id. ib.* Horrenti nemus umbra. hoc eſt religioſum timorem incutiente.

Horrentia, æ, f. 1. horror. *Tertul. 4. cont. Marcion. c.* 24. Pulverem jubet excuti ad horrentiam terræ illorum.

Horrĕo, es, rui, n. 2. *aver orrore, paura*, [illegible], Germ. *froſtelen*, Gal. *friſſonner, avoir horreur*, Hiſ. *eſpeluzarſe, tener horror*, φρίττω, eſt horrore corripior, & dicitur, cum ſpiritus verſus cor fugit, & inde provenit corporis rigor, & aſperitas pilorum. *Ter. Eun.* 1. 2. 4. Totus horreo. ¶ Metonymice ponitur pro frigere, quia horror aliquando ex frigore naſcitur. *Juven. Sat.* 13. *v.* 93. Et horrenti tunicam non reddere ſervo. ¶ Item pro timere, formidare. Nam ex timore animalia ſæpe horreſcunt, ſiquidem timorem frigus, & frigus horror ſequitur. Et in hac ſignificatione conſtruitur cum accuſativo, vel cum acc. & dat. vel cum infinitivo. *Cic. in Ver.* Cum eſſes impius, jam tum judicium, & crimen horrebas. *Plin. in Paneg.* Nemo jam parens filio niſi fragilitatis humanæ vices horret. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Quod ſacrificium nemo unquam vir aſpicere non horruit. ¶ Item pro ſtupere, admirari. Nam horror etiam ex admiratione naſci videtur. *Cic. de Orat.* Quæ ego, cum a te tractantur in cauſis, horrere ſoleo. ¶ Inanima etiam horrere dicuntur, quæ horrida ſunt, vel horrorem incutiunt. *Tibul. l. 2. el. 3. v.* 23. Sæpe horrere ſacros doluit Latona capillos. *Virg. 11. Æn. v.* 66. Ferreus haſtis horret ager. *Col. l. 1. cap.* 4. Sunt quædam loca, quæ ſolſtitiis minus concaleſcunt, ſed frigoribus hiemis intolerabiliter horrent.

Horreŏlum, i, n. *picciol granajo*. *Val. Max. l. 7. c.* 1. Uſus neceſſarii horreolum.

Horreſco, is, n. 3. *farſi orrido, inorridire*, [illegible], Ger. *ſich fürchten*, Gal. *trembler de peur, craindre*, Hiſp. *volverſe horrido*, ἐκφρίττω, horridus fio, ut cum quis intrinſecus algorem, ſeu tremorem in ſe excitari, & creſcere ſentit, pavore, ſtupore, aut febri invaleſcente. *Virg. l. 6. Æn.* Horreſcit viſu ſubito, cauſaſque requirit. ¶ Eſt item expaveſcere, timere. *Cic. de Fin.* Qui ſibi injecto terrore mortis horreſcunt. *Virg. 3. Æn. v.* 394. Nec tu menſarum morſus horreſce futuros. ¶ Item contremiſcere. *Virg. 3. Georg.* Tum ſegetes altæ, campique natantes lenibus horreſcunt flabris.

Horrĕum, i, n. 2. *granajo*, [illegible], Ger. *kornſpeicher*, Gal. *grenier*, Hiſp. *alhondiga, troxe*, ἀποθήκη, ſιτοβολών, locus, in quo ſegetes poſt meſſem reponuntur, ab *hordeum*, quod horreum proprie fuerit locus hordeo aſſervando accommodatus, ut *farreum* locus, in quo reponeretur far, ſed poſtea dici cœperit de quarumlibet frugum repoſitorio. *Virg. 1. Georg. v.* 49. Illius immenſæ ruperunt horrea meſſes. *Cic. in Rul.* Illi Capuam cellam, atque horreum agri Campani eſſe voluerunt. ¶ Sumitur etiam pro loco ad cuſtodiam rerum aliarum, quæ a quotidiano uſu ſeponuntur. *Apul. in Met.* Demonſtrat horreum, ubi veſpere ſagaciter argentum copioſum recondi viderat. Adde *Horat. l. 3. od.* 28.

Horribĭlis, le, o. 3. *orribile*, [illegible], Ger. *grauſam*, Gal. *horrible*, Hiſp. *horrible*, φρικτός, φοβερός, horrendus, horrificus, formidabilis. *Cic. pro Quint. cap.* 31. Horribile eſt cauſam capitis dicere, horribilius, priore loco dicere.

Horricŏmis, e, adject. qui horridos pilos, vel comam habet, ut horricomes canes, apud *Apul. A. A. l.* 4. & 7.

Horride, adv. *rozzamente, aſpramente*, Ger. *rauhlich*, Gal. *rudement, aſprement*, Hiſp. *toſcamente, aſperamente*, ἀγρίως, aſpere, & inculte. *Cic. in Orat. c.* 9. Putant enim, qui horride, inculteque dicat, modo id eleganter, enucleateque faciat, eum ſolum Attice dicere. *Tacit. l. 1. hiſtor. c.* 82. Allocuti ſunt ex ſuo quiſque ingenio, mitius, aut horridius.

Horridĭtas, atis, f. idem ac horror. *Nævius*. Omnia mihi horriditati erant [illegible].

Horridŭlus, a, um, o. ſubhorridus, parum bene cultus, aliqua ex parte horridus, dim. *Cic. Att. l. 2. ep.* 1. Quanquam illa horridula mihi, atque incompta viſa ſunt.

Horridus, a, um, o. *orrido, aſpro, peloſo*, [illegible], Ger. *ſcheutzlich, rauch*, Gal. *rude, hideux*, Hiſp. *horrido*, δασύς, λάσιος, hiſpidus, aſper, hirſutus, piloſus. *Virg. 4. Æn.* Et glacie riget horrida barba. ¶ Interdum etiam accipitur pro inculto, & inornato, cui *nitidus* opponitur. *Cic. poſt red. in Sen.* Cum eum incultum, horridum, mæſtumque vidiſſes. *Id. de clar. Orat. c.* 19. Antiquus ſermo, & horridiora verba. ¶ Notat etiam horrendum, horrificum. *Virg. 3. Æn.* ¶ Horridus ſapor. h. e. valde amarus, ingratus. *Plin. l. 34. c.* 13. Hæc aceto accepto odorem æris præſtat, & ſi tangatur lingua, ſaporem horridum. ¶ Horrida oratio, h. e. rudis. *Cic. de clar. Orat.*

Horrĭfer, a, um, o. *orribile*, [illegible], Ger. *darfroſt bringt*, Gal. *effrayant*, Hiſp. *horrifico*, horrorem incutiens. *Cic. 1. Tuſcul. ex Poet.* Horrifer Aquilonis ſtridor gelidas molitur nives. Adde *Lucret. l. 5. v.* 994.

Horrificālis, e, idem ac horrificus. *Auc.* apud *Non. cap. 3. num.* 231. Operta eſt ſqualitate, luctu horrificali.

Horrifice, adv. *Lucret. lib. 4. v.* 609. Horrifice fertur divinæ Matris imago. h. e. cum religioſa quadam formidine. Adde *l. 4. v.* 40.

Horrifĭco, as, avi, atum, [illegible], Germ. *erſchrecken*, Gal. *effrayer, epouvanter*, Hiſp. *eſpantar*, φρίσσω, horrorem incutio. *Virg. 4. Æn. v.* 465. Terribili monitu horrificant. ¶ *Flor. l. 3. c.* 21. Carcer, catenæ, fuga, exilium horrificaverant dignitatem. h. e. horribilem effecerant.

Horrifĭcus, a, um, o. *ſpaventevole*, [illegible], Ger. *das forcht macht*, Gal. *epouvantable*, Hiſp. *horrible*, φρικώδης, quod horrorem facit. *Cic. pro Domo, cap.* 23. Qui parietibus, qui tectis, qui columnis, ac poſtibus meis horrificum quoddam, & nefarium, & omni imbutum odio bellum intuliſtis.

Horripĭlo, as, n. 1. eſt horridiore, aſperioreque pilo fruticare. *Apul. l.* 3. Aures immodicis horripilant auctibus.

Horriſŏnus, a, um, o. *che ha ſuono orrido, terribile*, ἐρίγδουπος, quod cum horrore ſonat, ſive quod horridum ſonum habet. *Virg. 9. Æn. v.* 55. Fremituque ſequuntur horriſono. *Cic. 2. Tuſc. c.* 10. Horriſonum fretum.

Horror, oris, m. 3. *orrore, ſpavento*, [illegible], Germ. *ſchauderung*, Gall. *horreur*, Hiſp. *horror*, φρίκη, perturbatio illa, cum ſpiritus ad cor confugit, & pili, ac letæ eriguntur. *Virg. 4. Æn.* Arrectæque horrore comæ, & vox faucibus hæſit.

ſit. *Cic. ad Att. l. 8. ep. 6.* Dii immortales, qui me horror perfudit! ¶ Metonymice ponitur pro pavore, trepidatione. *Apul.* Quem cum aſpexiſſet, horrore hominis deterritus ſtatim retroceſſit. ¶ Item pro veneratione, ſeu metu illo, qui ex religione incutitur. *Lucan. lib. 3. v. 411.* Arboribus ſuus horror ineſt. ¶ Item pro tremore, cum totum corpus vel frigore, vel pavore intremiſcit, & ſuccuſſatur. *Celſ. lib. 3. c. 3.* Frigus voco, ubi extremæ partes membrorum inalgeſcunt, horrorem, ubi totum corpus intremiſcit. *Virg. 3. Æneid.* Mihi frigidus horror membra quatit.

Horſum, adv. *verſo quà*, δεῦρο, verſus hunc locum, ab hoc, & verſum, quaſi hoc verſum. *Ter. Hec. 3. 4. 36.* At at, eccum Phidippum, & patrem video, horſum pergunt.

Hortāmen, inis, n. idem ac hortamentum. *Liv. l. 10. c. 29.* Ubi auditur P. Decii eventus, ingens hortamen ad omnia pro Rep. audenda.

Hortamentum, ti, n. *eſortazione*, παρέγγυησις, excitamentum. *Liv. lib. 7. c. 11.* In conſpectu parentum, conjugumque, ac liberorum, quæ magna etiam abſentibus hortamenta animi, &c.

Hortānum, n. 2. Orta, *Orri*, *Orte*, olim urbs, nunc opp. Faliſcorum, in Hetruria, in Prov. Patrimonii S. Petri, in colle, prope Tiberim fl. ubi recipit Neram amnem, ex adverſo Ocriculi.

Hortatio, onis, f. *eſortazione*, *conforto*, Ger. *ermahnung*, Gal. *exhortation*, Hiſ. *exortacion*, προτροπή, hortandi actus. *Cic. 5. Fin.* Tamen mihi grata eſt hortatio tua. Adde ad *Q. Fr. l. 1. ep. 1. c. 14.*

Hortatīvus, a, um, o. προτρεπτικός, quod ad hortationem ſpectat. *Quintil. l. 5. c. 10.* Hæc ad hortativum genus maxime pertinent.

Hortātor, ris, m. 3. *eſortatore*, *confortatore*, [illegible], Germ. *ermahner*, Gall. *qui exhorte*, Hiſp. *exortador*, προτρεπτής, qui hortatur, & ſuadet, ut aliquid fiat. *Cic. l. 1. de Orat. c. 55.* Cum ejus ſtudii ſibi & hortator, & magiſter eſſet.

Hortātrix, icis, f. quæ hortatur, *eſortatrice*. *Stat. l. 9. Theb. v. 717.* Gloria hortatrix animoſi lethi.

Hortātus, us, m. adhortatio, monitio. *Cic. pro Arch. c. 1.* Quod ſi hæc vox hujus hortatu, præceptiſque confirmata nonnullis aliquando ſaluti fuit. *Sil. l. 8. v. 29.* Blandis hortatibus implet.

Hortenſiānus, a, um, adject. ab horto, idem quod hortenſis, *di orto*. *Plin. l. 21. c. 15.* Fraga, batin hortenſianam, quam alii aſparagum gallicum vocant. ¶ Item adject. ab Hortenſio Oratore, ut Hortenſiana eloquentia, *Valer. Max. l. 8. c. 8. n. 3.*

Hortenſis, ſe, vel potius

Hortenſius, a, um, adject. *ortenſe*, in hortis naſcens. *Plin. l. 19. c. 8.* Beta hortenſiorum leviſſima eſt. *Id. l. 19. c. 10.* Hortenſia quoque morbos ſentiunt, ſicut reliqua terræ ſata.

Hortenſius, ii, prænomine Quintus, Orator nobiliſſimus Romæ fuit, Ciceroni ætate, & eloquentia fere æqualis, quem ipſe Cicero teſtatur in omnibus Oratoris laudibus floruiſſe, laudatque impenſe in omnibus ſcriptis ſuis, ac præſertim in Bruto. ¶ Filiam habuit nomine Hortenſiam, & ipſam eloquentiæ laude claram: quæ, cum matronarum ordo a Triumviris Octavio, Antonio, & Lepido gravi tributi onere premeretur, ipſa communem cauſam conſtanter egit, obtinuitque dicendo, ut major illius pecuniæ pars illi remitteretur. Ejus orationis capita refert *Appianus*.

Hortīnus, a, um, ad Hortam, ſeu Hortanum Tuſciæ oppidum pertinens. *Virg. 7. Æn. v. 716.*

Hortor, aris, atus ſum, d. 1. *eſortare*, *confortare*, [illegible], Ger. *ermahnen*, Gal. *exhorter*, Hiſp. *exortar*, προτρέπομαι, eſt verbis quempiam ad aliquid faciendum impellere, vel conſilium dare ad rem aliquam aggrediendam, ab ὁρμάω, *incito*, *impello*, ſiquidem monemus conſilio, hortamur impulſu, ut ait *Don. in Hec. a. 1. ſc. 2. v. 7.* *Cic. 6. Fam.* Ut te ſæpe per literas hortatus ſum. *Id. 9. Fam. ep. 14.* Quare quid eſt, quod ego te horter, ut dignitati, & gloriæ ſervias? *Id. 4. Fam. ep. 9.* Iiſdem de rebus te hortor, quibus ſuperioribus literis hortatus ſum. *Id. Att. 7. ep. 14.* Pacem quidem hortari non deſino. *Id. de Prov. conſ. c. 4.* Hortari milites ad laudem. *Liv. l. 6. c. 15.* Sed quid ego vos, de veſtro impendatis, hortor? *Terent. Heaut. 1. 1. 7.* Hortor, ne cujuſquam miſereat, quin ſpolies. ¶ Cum infinito. *Nepos in Phoc. c. 1.* Cum a Rege Philippo munera magnæ pecuniæ repudiaret, Legatique hortarentur accipere. ¶ Hortari milites eſt oratione ad prælium firmare. *Nepos 1. 6. 3.* Is hortaretur milites, præliumque committeret. ¶ Hortari canes, h. e. ad venandum voce incitare. *Ovid. 10. Met. v. 537.* Hortaturque canes, tutæque animalia prædæ, Aut pronos lepores agitat &c. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Tacit. Ann. 12. c. 9.* Sententiam expromere, qua hortaretur Claudius, Octaviam deſpondere Domitio. Quidam tamen Cod. habent *oraretur*. *Varr.* apud *Priſcian. lib. 8.* Ab amicis hortaretur. ¶ Reperiri etiam *horto*, *as*, aſſerit *Pareus in Lex. Crit.* afferens *Plauti* exempla, & *Cic.* in quibus tamen lectio dubia eſt.

Hortulānus, m. 2. qui hortum olerum curat, & extollit, olitor, *ortolano*. *Macrob. l. 7. Sat. cap. 3.* Tharſius Amphias, cum ex hortulano potens eſſet. Adde *Apul. l. 9. & 10. Met.*

Hortulānus, a, um, adject. ad hortos pertinens. *Tertull. de Pæn. c. 11.* Hortulanus maritimuſque ſeceſſus. *Apic. l. 8. c. 7.* Porcellus hortulanus, h. e. oleribus farctus.

Hortŭlus, li, m. 2. *orticello*, *giardinetto*, κηπίον, dim. ab hortus. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 43.* Cujus fontibus Epicurus hortulos ſuos irrigavit.

Hortus, ti, m. *orto*, *giardino*, [illegible], Ger. *garten*, Gal. *jardin*, Hiſp. *huerto*, κῆπος, locus in agro, ſive etiam in urbe, in quo arbores, & olera oriuntur. *Cic. 13. Phil.* Nam paucis diebus & in domum, & in hortos paternos immigravit. ¶ *Valla l. 3. c. 9.* putat vocem hanc in ſingulari, & plurali numero dici de loco, ubi olera naſcuntur, hoc eſt quævis herbæ ſativæ, quibus veſcimur; in plurali vero de eo, qui arboribus conſitus eſt, & voluptatis cauſa comparatus. Hæc tamen differentia, etſi frequentius vera eſt, non ſemper obſervatur. *Plin. l. 2. ep. 7.* Horti dimta, Ital. *caſino*. ¶ Horti penſiles ſunt, qui ſupra ædificia facti, vel ſupra columnas erecti pendent. *Plin. lib. 36. c. 14.* Leguntur & penſiles hortos, imo vero totum oppidum feciſſe Ægyptiæ Thebæ. Apud veteres etiam accipiebatur pro villa, ut Feſto placet. Imo in *leg. 12.* Tabularum villa per hortum ſemper intelligitur, teſte *Plin. l. 19. c. 4.* De hortorum cultura ſcripſit *Colum. l. 10. R. R. heroico carmine*.

Horunc, pro horum, ἀρχαϊκῶς dixit *Plaut. Ciſt. 1. 1. 53. & Pæn. 3. 1. 48.*

Horus, m. 2. Ὧρος, Apollo, ſive Sol apud Ægyptios. *Macrob. l. 1. Sat. c. 21.* deducit ab ὥρα *tempus*, quia ejus curſu anni tempora diſtinguuntur. ¶ Horus item fuit Iſidis filius, quem cum illa amiſiſſet, verita ne illi obveniret, quod Oſiri patri acciderat, multum flevit, ſed eo invento, mœrorem in lætitiam convertit. ¶ Fuit & Horus Rex Aſſyriorum. *Plin. l. 30. c. 15.*

Hoſpes, itis, c. 3. *albergatore*, *foreſtiere*, [illegible], Ger. *wirth*, Gal. *hote*, Hiſp. *hueſped*, ξένος, ξενοδόχος, qui, quæve alterum hoſpitio ſuſcipit, vel ab eo excipitur, & proprie dicitur de amicis diverſarum patriarum, qui ſe mutuo recipiunt, cum alter in alterius patria peregrinus eſt. *Cic. pro Dejot. cap. 3.* Per dextram te iſtam oro, quam Regi Dejotaro hoſpes hoſpiti porrexiſti. ¶ Hoſpes item pro peregrino accipitur. *Cic. 1. Acad.* Nam nos in noſtra urbe peregrinantes, errantesque tanquam hoſpites tui libri quaſi domum deduxerunt. Adde *pro Rabir. c. 10.* ¶ *Hoſpitium* pro *hoſpitum* in gen. plurali legitur apud *Sever. in Ætna, v. 128.*

Hoſpita, æ, f. 1. *oſtiera*, [illegible], Ger. *wirthin*, Gal. *hoteſſe*, Hiſp. *hueſpeda*, ξένη, ξενοδόχη, quæ *aliquem* hoſpitio excipit. *Cic. 4. Ver. c. 36.* Quod eum multo magis figura, & lineamenta hoſpitæ delectabant. ¶ Accipitur & pro peregrina. *Ter. Andr. 1. 6. 8.* Hujuſce propter conſuetudinem hoſpitæ.

Hoſpitacŭlum, i, n. hoſpitium. *Ulp. l. 5. Dig. de his, qui effud.* Si quis hoſpitaculi partem habeat.

Hoſpitalia, orum, n. 2. ξενοδοχεῖα, ædes, quæ hoſpitibus recipiendis deſtinatæ erant. *Vitruv. l. 6. c. 10.* Ut hoſpites advenientes non in periſtyliis, ſed in hoſpitalia ſuſcipiantur. ¶ Præterea cum in ſcenis tres eſſent januæ, in media, utpote nobiliori, erant aulæ regiæ, utrinque vero hoſpitalia, h. e. fores repræſentantes domos hoſpitibus, & peregre advenientibus in ſcenam deſtinatas, *Foreſtiere*. *Id. l. 5. c. 7.*

Hoſpitālis, & le, o. 3. ξενικός, quod eſt hoſpitis, ſive quod ad hoſpitem pertinet. *Cic. in Rull.* Illam ipſam ſedem hoſpitalem, in quam erit deductus, publicam P. R. eſſe dicet. ¶ Hoſpitalis teſſera, quam hoſpes hoſpiti dabat. Fuit enim antiqui moris, teſſeram dari hoſpitibus dimidiatam, quam quicunque attuliſſet ad hoſpitem, continuo agnoſci poſſet, & hoſpitio accipi tanquam amicus, & vetus hoſpes. Hoc jus neceſſitudinis ad poſteros tranſibat. Propterea teſſeram hoſpitalem diligenter obſervabant. Qui jus hoſpitii violabat, is teſſeram hoſpitalem fregiſſe dicebatur. *Plaut. Pæn. 5. 1. 25.* Deum hoſpitalem, & teſſeram mecum fero. ¶ Accipitur item hoſpitalis pro liberali, & facili ad ſuſcipiendum hoſpites hoſpitio, qui & genialis dicitur. *Cicer. 2. Off.* Quendam Cimonem Athenis etiam in ſuos curiales Laciadas hoſpitalem fuiſſe. *Id. 3. Ver. c. 26.* Hoſpitaliſſimus, & amiciſſimus. *Flor. l. 1. c. 16.* Nihil mollius cœlo; denique bis floribus vernat: nihil uberius ſolo; ideo Liberi Cererisque certamen dicitur: nihil hoſpitalius mari, hic illi nobiles, &c. ¶ Jupiter hoſpitalis dictus, quod in ejus tutela hoſpites eſſe credebantur. V. *hoſpitium*.

Hoſpitālĭtas, atis, f. 3. *oſpitalità*, ξενία, φιλοξενία, benignitas, & facilitas in excipiendis hoſpitibus: *Cic. 2. Off. c. 18.* Recte etiam a Theophraſto laudata eſt hoſpitalitas.

Hoſpitālĭter, adv. *oſpitalmente*, ξενικῶς, benigne, liberaliter. *Liv. l. 1. c. 9.* Invitati hoſpitaliter per domos.

Hoſpitātor, oris, m. qui hoſpites excipit. *Apul. l. 4. A. A.* Fideliſſimi mei hoſpitatores.

Hoſpitiŏlum, i, diminut. parvum hoſpitium. *Ulp. l. 1. §. Dig. de his, qui effund.* Si quis amicis ſuis modica hoſpitiola diſtribuerit.

Hoſpitium, hoſpitii, n. 2. *oſpizio*, *alloggiamento*, *albergo*, [illegible], Ger. *herberg*, *wirthshauſs*, Gal. *logis*, *hotellerie*, Hiſp. *hoſpicio*, *hoſpital*, ξενία, actus hoſpites ſuſcipiendi. *Cic. 7. Ver.* Decernunt ſtatim, ut fratri meo hoſpitium publice fieret. ¶ Item amicitia, conſuetudo, familiaritas, quæ inter hoſpites intercedit, jus ſe invicem hoſpitio ſuſcipiendi, lex hoſpitalitatis. *Cic. 5. Ver.* Nonne te hoſpitii jus, atque nomen a ſcelere aliquam ad partem humanitatis revocare potuit? ¶ Item locus, ubi diverſamur, domus, quæ gratis liberaliterque venienti hoſpiti patet, *oſpizio*, *albergo*, ξενοδοχεῖον. *Cic. de Sen. c. ult.* Et ex hac vita diſcedo tanquam ex hoſpitio, non tanquam ex domo. *Id. Att. l. 11.* Te in Arpinati videbimus, & hoſpitio agreſti accipiemus. ¶ Antiqui inſtituti fuit, ut hoſpitii neceſſitudo non modo inter privatos, ſed etiam inter populos contraheretur. Amicitiam inter populos, ſeu civitates Græci προξενίαν, Latini *hoſpitium publicum* vocaverunt. Quæ inter privatos contrahebatur, Græce ἰδιοξενία, Latine *privatum hoſpitium* dicebatur. *Liv. l. 7. B. Mac.* Cum quo uno maxime Regum & privatum ſingulis, & publicum civitati noſtræ hoſpitium eſt. ¶ Hoſpitium ſummæ religionis fuit. Ejus nota, pignuſque erat teſſera. V. *hoſpitalis*. Si quem contracti hoſpitii pœnituiſſet, renuntiare hoſpitium ſolebat, ne Hoſpitalem Deum offenderet, qui hoſpitiis præeſſe credebatur. Hinc *Cic. l. 2. Q. Fr. epiſt. 11.* Jovem Hoſpitalem appellat. V. *eund. 4. Ver.* & *Liv. l. 5. B. Pun.*

Hoſpĭtor, aris, d. 1. *eſſer' alloggiato*, *eſſer' albergato*, ξενίζομαι, hoſpitio uti. *Sen. de beata vita, c. 23.* Quid enim eſt, cur illis bonum locum invideat? veniant, hoſpitentur. ¶ Tranſlate ponitur pro in alieno ſolo creſcere. *Plin. l. 17. c. 20. de caſtanea.* Sed tranſlata neſcit hoſpitari, pavetque novitatem. ¶ Item pro interquieſcere. *Id. l. 6. c. 18. de Gange.* Ubi primum molles planities contingat, in quodam lacu hoſpitari, inde lenem fluere.

Hoſpitus, a, um, *ſtraniero*, *Foreſtiero*, peregrinus, advena. *Ovid. 1. Faſtor.* Acta per æquoreas hoſpita navis aquas. *Virg. 2. Æn. v. 377.* Quo tutior hoſpita luſtres æquora. ¶ Item hoſpitalis, hoſpitium præbens. *Virg. 3. Æn. v. 539. de Italia.* Bellum, o terra hoſpita, portas. *Valer. Flac. l. 2. v. 655.* Tecta hoſpita. *Id. l. 1. v. 44.* hoſpita vina. h. e. quæ hoſpitibus dantur. *Stat. 3. Theb.* Flumina hoſpita. h. e. per quæ navigari tuto poteſt. ¶ Alios hujus vocis caſus, & alia genera non facile invenies.

Hoſtia, æ, f. 1. *oſtia*, *vittima*, [illegible], Ger. *ſchlachtopffer*, Gal. *ſacrifice*, Hiſ. *ſacrificio*, θῦμα, animal, quod immolabatur ab iis, qui in hoſtem pergebant, vel ab iis, qui hoſtem viciſſent. Aliqui putant, hoſtiam fuiſſe ſacrificium, quod Laribus immolabatur, quia ab illis hoſtes arceri crederentur. Unde & ipſos Lares dicunt Hoſtiolos dictos eſſe. Sed fortaſſe hi Lares Grundiles erant, & dicebantur Oſtioli, non Hoſtioli, ab *oſtium*, janua. Feſto, ſive Verrio videtur hoſtia dicta ab antiquo hoſtio, quod eſt ferire, vel ab hoſtio, quod eſt placare; quia hoſtiis Dii placabantur. *Cic. pro Font.* Barbaræ iſtæ gentes humanis hoſtiis Deos placant. ¶ Inter hoſtiam, & victimam hoc intererat, quod hoſtia a quovis Sacerdote immolabatur, victima tantum ejus manu, qui hoſtem ipſe viciſſet. *Ovid. 1. Faſt. v. 335.* Victima, quæ cecidit dextra victrice, vocatur. Hoſtibus a domitis hoſtia nomen habet. Præterea hoſtia erat minor, ut *agnus*, victima major, ut *vitulus*. Maxima hoſtia erat ovilli pecoris, maxima victima taurus erat. *Feſt.* Sed hæc nomina fere confunduntur. *Cicer. ad Att.* Ego te arbitror cæſis apud Amaltheam tuam victimis ſtatim eſſe ad Scyronem oppugnandum profectum. ¶ Et extra bellum etiam uſurpata inveniuntur pro omni eo, quod Diis offerebatur. *Cic. de Div.* Cum Cenſor populum luſtraret, bonis nominibus, qui hoſtias ducerent, eligebantur. *Idem pro Flacco.* Quam poteſtis P. Lentulo mactare victimam gratiorem? ¶ Eſt etiam *hoſtia*, ſignum in Cœlo, ſeu potius pars ſigni Centauri. Fingitur enim is tenere hoſtiam, quæ eſt animal quadrupes, *quod nemo certo donavit nomine Graium*, ut ait *Cic. in Arat. v. 221.* Conſtat autem ſtellis decem, teſte *Hygin. l. 3. Poet. Aſtron. c. 37.*

Hoſtia. V. Oſtia.

Hoſtiātus, a, um, adject. hoſtiis inſtructus. *Plaut. Rud. 1. 5. 12.* Æquius vos erat Candidatas venire, hoſtiataſque ad hoc fanum.

Hoſticăpax, hoſtium captor. *Feſtus*.

Hoſtĭcus, a, um, idem ac hoſtilis. *Col. in præf. l. 1.* Quanquam inter ferrum, & ignes hoſticis incurſionibus vaſtatæ fruges. ¶ Hoſticum, abſolute, pro agro, ſeu loco hoſtium. *Liv. l. 8. c. 38.* Caſtra in hoſtico incurioſe poſita. *Plin. Paneg. c. 29.* Raptæ ex hoſtico meſſes.

Hoſtĭfer, a, um, adject. hoſtilis. *Manil. lib. 1. v. 420.* Hoſtiferum necdum ſibi quemquam Numina norant.

Hoſtĭfĭce, adverb. *oſtilmente*, hoſtiliter. *Acc.* apud *Non. c. 3. n. 203.* Hoſtifice ſanguine ſanguen miſcere.

Hoſtĭfĭcus, a, um, *oſtile*, hoſtilis, nocens, pernicioſus. *Acc.* apud *Non. c. 8. n. 15.* O dirum, hoſtificumque diem!

Hoſtilia, f. 1. *Oſtiglia*, *Oſtia*, oppidulum Venetiæ, apud Padum in agro Mantuano, medium inter Mantuam ad Occ. & Ferrariam ad Or.

Hoſtīlis, le, o. 3. *cioè*, *ch'è di nemico*, *oſtile*, Germ. *feindtlich*, Gal. *d'ennemy*, Hiſp. *de enemigo*, πολεμικός, quod eſt hoſtis. *Cic. pro Cluent.* Tametſi in hunc hoſtili odio, & crudelitate eſt. *Id. ad Brut. ep. 4.* Hoſtilis animus. *Id. 1. Invent. c. 55.* Terra hoſtilis. *Liv. lib. 21. c. 16.* Legati retulerunt, omnia hoſtilia eſſe. *Tacit. 12. Ann. c. 40.* Etiam adverſus nos hoſtilia induerat.

Hoſtīlĭtas, atis, f. 3. *oſtilità*. *Senec. de otio Sap. c. ult.* Adverſus hoſtes inhumana crudelitas, etiam adverſus ſuos hoſtilitas.

Hoſtīlĭter, adv. *oſtilmente*, *da nemico*, Ger. *feindtlich*, Gal. *en ennemy*, Hiſ. *enemigablemente*, πολεμικῶς, ad modum hoſtium. *Cic. 5. Phil.* Quid ille fecit hoſtiliter, quod hic aut non fecerit, aut non faciat, aut non moliatur, & cogitet? *Liv. l. 9. c. 38.* Caſtella hoſtiliter deleta.

Hoſtimentum, ti, n. *ricompenſa*, [illegible], Ger. *widergeltung*, Gal. *recompenſe*, Hiſp. *recompenſa*, ἀμοιβή, ἀντίδοσις, æquipondium, beneficii compenſatio. *Plaut. Aſin. 4. 1. ſc. 3. v. 20.* Par pari datum hoſtimentum eſt, opera pro pecunia. V. *Non. c. 3. n. 11.*

Hoſtio, is, a. 4. *ricompenſare*, שלם, Ger. *wiedergeben*, Gal. *recompenſer*, Hiſp. *recompenſar*, ἀμείβω, eſt æquum reddere, compenſare, ab *hoſtus*, genus certæ menſuræ in re olearia. Nonius deducit ab *hoſtis*. *Plaut. Aſin.* a. 2. *ſc.* 2. v. 110. Quia promitto, inquam, hoſtire contra, ut merueris, ideſt, æqua reddere, talionem referre. ¶ Videtur etiam ſumi pro coercere, reprimere, *Pacuvius*, *Teucr.* apud *Feſt.* Niſi coercuero protervitatem, atque hoſtiero ferociam. ¶ Item pro cædere, vulnerare. *Enn. Hectoris lytris*, apud *Feſt.* Quem mea cominus machæra, atque haſta hoſtivit e manu. hoc eſt percuſſit eminus. ¶ Item pro offendere. *Pacuv. Erotopægnion lib.* 2. apud *Non.* Nunc id mihi moleſtum eſt, quod hoſtit voluntatem tuam.

Hoſtis, is, c. 3. *nemico*, אויב, Ger. *feind*, Gal. *ennemy*, Hiſp. *enemigo*, ἐχθρός, πολέμιος, is, cum quo publice bellum habemus, ab antiqua notione, quæ apud veteres peregrinum ſignabat. Quem enim nos peregrinum vocamus, illi hoſtem dicebant, quem nos hoſtem, illi perduellem. Poſtea inſtitutum eſt, ut peregrinus, hoſpes; perduellis, hoſtis, quaſi extraneus, mitiore vocabulo ad rei triſtitiam mitigandam vocaretur. *Varro l.* 4. *de L. L. Cic.* 1. *Offic. c.* 12. & *Feſt.* ¶ *Cic. pro Dom. c.* 25. Iſte non hominibus, ſed virtutibus hoſtis ſemper fuit. *Quint. l.* 2. *c.* 2. Conſuetudo pernicioſiſſima ſtudiorum hoſtis eſt. *Senec. in Herc. Oet.* v. 21. Hoſtis Thermodontia. *Ovid.* 2. *de ar. am.* v. 461. cum certa videbitur hoſtis. ¶ *Hoſtis* & *inimicus* differunt, quod *hoſtis* eſt, cum quo publice bellum gerimus, *inimicus*, cum quo privata odia exercemus. Itaque apud *Sall. in Catil.* dicitur alius amicum, alius inimicum reperiſſe inter hoſtium cadavera; & apud Curtium quoque Barbari quidam ſe Alexandri non inimicos, ſed hoſtes fuiſſe ajunt. Sed hæc nomina interdum promiſcue uſurpantur. *Cic.* 3. *Fam. epiſt.* 10. Quibus, etiamſi tibi, cui ſum amiciſſimus, hoſtis eſſem, placerer tamen. ¶ Hoſtem pro peregrino uſurpat *Plaut. Curc.* 1. 2. 5. &c.

Hoſtorium, rii, n. *raſiera*, ξύστρον, radius, lignum æquatorium, baculus, quo modii cumulus, & cæteræ menſuræ æquantur, ab *hoſtio*, æquo. *Priſcian. l.* 6. & *Salmaſ. in Solin. c.* 19.

Hoſtus, ti, m. 2. certæ menſuræ genus in re olearia, ideſt, tantum olei, quantum ex uno factu conficitur, a χοεὺς, ſeu χοῦς, *accrus*. *Varro de R. R. l.* 1. *c.* 24. *Cato de R. R. c.* 6. Sin in loco craſſo, aut calido ſeveris, hoſtus nequam erit, & ſerendo arbor peribit. Ex hoc nomine fit *inhoſtus* adjectivum, quod V.

H ANTE U.

Hu, interject. olfacientis. *Plaut. Mil.* 4. 6. 43. Hu, hu, olet profecto.

Huber, hubertas, &c. V. uber, ubertas, &c.

Huc, *qua*, Ger. *hieher*, Gal. *ci*, Hiſp. *aca*, ἐνθάδε, adv. motus ad locum. *Ter. Hec.* Huc raro in urbem commeat. *Id. Andr.* 1. 1. Commigravit huc viciniæ, *in queſta vicinanza*. ¶ Uſurpatur etiam extra motum pro ad hanc rem, ad hunc ſtatum, & hujuſmodi, ut *Huc adde*, *Huc pertinet*, *Huc accedit*, &c. *Cicer. in Fam.* Huc te pares, huc cogites, ad hæc te exerceas. *Id. in Catil.* 2. *c.* 2. Rem huc adduxi, ut, &c. ¶ Huc, & illuc ſæpe conjunguntur, & ſignificant iter incertum, vel varietatem, & inconſtantiam, *qua*, *e là*. *Cic. ad Att. l.* 9. *ep.* 9. Ne curſum huc, & illuc deterrima via. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 56. Huc illuc ferens arma.

Huccine, adv. idem ac huc, ſed interrogativum, ab huc, & ne, interpoſita ſyllaba ci. *Cic.* 7. *Verr. c.* 63. Huccine tandem omnia reciderunt?

Hucuſque, adv. *fino a qui*, μέχρι τούτου, uſque ad hunc locum, vel uſque ad hoc tempus. *Plin. l.* 6. *c.* 26. Hucuſque Seſoſtris exercitum duxit.

Hui, *hui*, *oh*, βαβαί, ὢ, interjectio admirantis, vel iraſcentis. *Cic. ad Att. l.* 5. *ep.* 11. Hui, toties ne me litteras dediſſe Romam, cum ad te nullas darem?

Hujuſmodi, & hujuſcemodi, *di queſta guiſa*, *di queſta maniera*, כזה, Ger. *ſolcherley*, Gal. *de cette ſorte*, Hiſp. *deſta manera*, τοιοῦτος, nomina adjectiva, omnis generis, indeclinabilia, compoſita ex genitivis, *hujus*, & *hujuſce*, & *modi*, quæ pro talis, & tale uſurpantur. *Cic. lib.* 14. *Fam. ep.* 2. Nec miror, ſed mœreo caſum hujuſmodi. *Nepos* 10. 7. Id hujuſmodi erat. *Ter. Heaut.* 2. 3. 98. Hujuſmodi, obſecro, aliquod reperi.

Humane, adv. *umanamente*, Ger. *menſchlich*, Gal. *humainement*, *courtoiſement*, Hiſp. *humana*, *y benignamente*, ἀνθρωπικῶς, pro conditione, & ſorte humanæ naturæ, more humano. *Ter. Adelph.* 1. 2. 65. Vix humane patitur. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 27. Si qui forte aliquid fecerunt humanius, aut hilarius locuti ſunt. ¶ Item humaniter, benigne, comiter. *Cic. Att.* 12. *ep.* 44. Hirtium aliquid ad te συμπαθῶς de me ſcripſiſſe, facile patior, fecit enim humane. *Petron. Satyr.* Ducem ſe itineris humaniſſime promiſit.

Humanitas, atis, f. 3. *umanità*, ענוה, Ger. *menſchheit*, Gal. *humanité*, Hiſ. *humanidad*, ἀνθρωπότης, natura humana, ſeu natura hominis. Sumitur pro illo affectu, qui proprie hominis eſt erga hominem, & Græce φιλανθρωπία appellatur, quemadmodum civilitas erga cives eſt. Poteſt autem definiri neceſſitudo quædam nobiſcum ſimul genita, per univerſum diffuſa genus humanum, qua vicatim ſe homines tuentur, opemque ferunt, hoc dumtaxat nomine, quod homines ſunt, eademque corporis forma, eodem rationis lumine præditi. *Cicer. pro Quint.* Obſecravit, ut, ſi non hominis, at humanitatis rationem haberet. *Id. pro Roſc. Amer.* Magna eſt vis humanitatis. ¶ Ex hac humanitate communi oritur illa virtus, quæ & ipſa humanitas dicitur, qua benigni ſumus, comes, & faciles in eos, quibuſcum agimus, *benignità*, *bontà*. *Cicer. pro Leg. Manil. c.* 14. Humanitate tanta eſt, ut &c. *Plin. l.* 9. *ep.* 5. Humanitatis præcipua pars eſt, honeſtiſſimum quemque complecti &c. Et quia ad hanc virtutem præcipue facit animi cultura, literarum ſtudiis acquiſita, ideo ea ipſa ſtudia, & eruditio *humanitas* appellatur, παιδεία, *erudizione*. *Cic.* 2. *de Or.* Homo non communium literarum, & politioris humanitatis expers. *Id.* 1. *de Or.* In omni recto ſtudio, atque humanitate verſari. V. *Gel. l.* 14. *c.* 16. ¶ Pro ipſo hominum genere. *Minuc. Fel. in Octav.* Timorem omnem, quo humanitas regitur, ſuſtulerunt. *Senec. epiſt.* 65. Homines quidem pereunt; ipſa humanitas, ad quam homo effingitur, permanet. Agit autem ibi *Seneca de Ideis*.

Humaniter, adv. *umanamente*, φιλανθρώπως, more hominum. *Cic. Att. l.* 1. Sin aliter acciderit, humaniter feremus. ideſt æquo animo, convenienter naturæ humanæ. ¶ Item urbane, cum humanitate. *Cic. Mario*, *lib.* 7. *Fam.* Docebo profecto, quid ſit humaniter vivere. V. *Humane*.

Humanitus, adv. *da uomo*, ἀνθρωπίνως, more humano, ſecundum humanam conditionem, & ſortem. *Cic.* 1. *Phil. c.* 4. Si quid mihi humanitus accidiſſet. ideſt ſi mortuus eſſem. *Plin. l.* 10. *c.* 36. Urſi autem coeunt humanitus ſtrati, h. e. ut homines ſolent. ¶ Item humaniter, benigne. *Ter. Heaut.* 1. 1. 47. Ubi rem reſcivi, cœpi, non humanitus, neque ut animum decuit ægrotum adoleſcentuli, tractare. *Diomed. Grammat.* legebat *humaniter*.

Humanus, a, um, *umano*, אנוש, Germ. *menſchlich*, Gal. *humain*, Hiſp. *humano*, ἀνθρώπινος, quod eſt hominis, vel quod ad hominem ſpectat, ab *homo*. *Cic.* 4. *Verr.* Quod eſt aliud in illa provincia genus humanum? *Id. pro Roſc. Amer.* Eſſe aliquem humana ſpecie, & figura, qui tantum immanitate beſtias vicerit, &c. ¶ Accipitur etiam pro eo, quod ab hominis natura non abhorret, *da uomo*. *Ter. Adel.* 3. 4. 24. Perſuaſit nox, amor, vinum, adoleſcentia: humanum eſt. *Cic. in Verr.* 7. *c.* 44. Metum virgarum navarchus nobiliſſimæ civitatis pretio redemit? humanum. ¶ Item pro urbano, civili. *Cic.* 1. *de Or.* Aut a fera, agreſtique vita ad hunc humanum cultum, civilemque deducere. ¶ Item pro leni, miti, benigno, quem Græci φιλάνθρωπον dicunt. *Cicer. de Sen.* Cæteris in rebus comis erga Lyſandrum, atque humanus fuit. Item pro culto, erudito. *Cic.* 4. *Verr. c.* 44. Hæc Scipio ille non intelligebat homo doctiſſimus, atque humaniſſimus. *Varr.* apud *Non. c.* 1. *n.* 340. Praxiteles, qui propter artificium egregium nemini eſt paulum modo humaniori ignotus. V. *Gell. l.* 13. *c.* 16. ¶ Humanus, ſubſtantivum, pro homine. *Varro*, Natura humanis omnia ſunt paria. *Lucr. l.* 3. *v.* 79. Et ſæpe uſque adeo mortis formidine, vitæ Percipit humanos odium, lucisque videndæ, Ut ſibi conſciſcant mœrenti pectore lethum.

Humatio, onis, f. *ſepoltura*, קבורה, Ger. *begrebnuß*, Gal. *enterrement*, Hiſp. *enterramiento*, ταφή, actus humandi. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 43. Totaque de ratione humationis unum tenendum eſt, ad corpus illam pertinere.

Humator, oris, m. qui humat, & ſepelit, *chi ſeppelliſce*. *Lucan. l.* 7. *v.* 799. Pœnus humator Conſulis.

Humatus, a, um, *ſeppellito*, ταφείς, ſepultus, partic. ab *humo*. Primis Romanorum temporibus de iis tantum dicebatur, quibus poſt domicale ſacrorum gleba injecta erat, poſtea de omnibus ſepultis dici cœpit. *Cicer.* 2. *de Leg. c.* 22. Quod nunc in omnibus ſepultis ponitur, ut humati dicantur, id erat proprium tum in iis, quos humus injecta contegeret. Adde *Plin. l.* 7. *c.* 54.

Humectatus, a, um, nom. ex particip. *umettato*, *bagnato*, *Silius l.* 8. *v.* 438. ſtatque humectata Vomano Adria.

Humecto, as, a. 1. *bagnare*, *far umido*, הרטיב, Ger. *naſſ machen*, Gal. *mouiller*, Hiſp. *humedecer*, *mojar*, βρέχω, humidum facio. *Virg. l.* 3. *Georg.* Qua niger humectat flaventia culta Galeſus. *Lucret. l.* 1. *v.* 918. Et lacrymis ſalſis humectent ora genaſque.

Humectus, a, um, *umido*, רטוב, Ger. *naſſ*, Gal. *humide*, Hiſp. *humedo*, humidus, ut Humectus locus. *Var.* 1. *de re ruſt. c.* 24. Si locus humectus ſit, ibi ſeminaria populorum ſerenda, & arundinetum. *Apul. de Deo Socrat.* Aquæ humectiores humilius manent. *Macrob. Sat.* 7. *c.* 6. Humectiſſimo corpore eſſe.

Humeo, es, ui, n. 2. *eſſer umido*, *bagnato*, רטב, Ger. *naſſ ſeyn*, Gal. *être humide*, Hiſp. *ſer humedo*, ὑγρὸς εἶναι, νοτίζομαι, madidus ſum. *Ovid.* 10. *Met.* *v.* 509. Lacrymiſque cadentibus humet. *Plin. Paneg. c.* 30. Humentes terræ.

Humerale, lis, n. 3. humerorum tegumentum, ut tibiale, tegumentum tibiarum. *Paul. l.* 14. *Dig. de re milit.* Nam ſi tibiale, vel humerale miles alienavit.

Humeroſus, a, um, *chi ha larghe ſpalle*, εὐώμιος, quod latos humeros habet, & tranſlate dicitur de loco alto. *Col. l.* 3. *c.* 10. Ut a prædictis locis, quos humeroſos ruſtici vocant.

Humerus, ri, m. 2. *omero*, *ſpalla*, שכם, Ger. *ſchulter*, Gal. *épaule*, Hiſ. *eſpalda*, *ombro*, ὦμος, pars illa corporis, a qua dependent brachia, a Græca voce allata. *Cic. in Verr.* Ab humero pendebant ſagittæ. ¶ Dicitur etiam de bobus. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quid de bobus loquar? quorum ipſa terga declarant non eſſe ad onus accipiendum figurata, cervices autem natæ ad jugum, tum vires humerorum, & latitudines ad aratra extrahenda. ¶ Item de partibus illis in avibus, a quibus dependent alæ. *Col. l.* 2. 8. *c. de gallinaceis*. Jubæ deinde variæ, vel ex auro flavæ per colla, cervicesque in humeros diffuſæ.

Humeſco, is, n. 3. *divenir umido*, רטב, German. *naſſ werden*, Gal. *devenir humide*, Hiſp. *humedecerſe*, ὑγραίνομαι, ὑγρὸς γίνομαι, humectus fio. *Virg.* 2. *Georg.* v. 111. Humeſcunt ſpumis, flatuque ſequentum, &c.

Humide, adverb. *umidamente*. *Plaut. Moſt.* 4. 1. 67. Hæc ſigna humide ponunt. In quibuſdam MSS. legitur *humida*.

Humido, as, avi, atum, a. 1. humidum reddo. *Celſ. l.* 1. *c.* 3. Humidant autem corpus labor minor, quam ex conſuetudine, frequens balneum, cibus plenior, &c. Al. leg. *humidum autem corpus reddit labor*, &c.

Humidulus, a, um, *umidetto*, aliquantum humidus. Incerta valde lectio eſt in illo *Ovid.* 3. *de ar. am.* v. 629. Fallet, & humiduli quæ fiet acumine lini, &c. Certa autem in illo *Auſonii epigr.* 106. Humidulis ſpumas ſtringit utraque (*manu*) comis.

Humidus, a, um, o. 1. 2. *umido*, ὑγρός, quod humorem habet, ab *humor*. *Cic. in Verr.* Ignem ex lignis viridibus, atque humidis in loco anguſto fieri. ¶ Item quod humorem inducit. *Virg.* 2. *Æn.* Et jam nox humida cœlo præcipitat. Habet & gradus, *Vitruv. l.* 8. *c.* 2. Auſter, & reliqui, qui a Solis curſu impetum faciunt, ſunt humidiſſimi. *Apul. l.* 2. *dogm. Plat.* Guſtatus ſenſus humidioribus commodatus. ¶ Humida in plur. ſubſtantive pro mari dixit *Avien. in Arat.* v. 792.

Humifer, a, um, *umido*, νοτίζουσα, humorem afferens. *Cic.* 1. *de Div. c.* 9. *ex poeta:* Naribus humiferum duxere ex aere ſuccum.

Humifico, as, a. 1. humecto, *far umido*. *Auſon. Idyll.* 8. *v.* 12. Sementem Notus humificet, ſit bruma nivalis.

Humificus, a, um, adject. humectans. *Plin. l.* 2. *c.* 101. Spiritus Lunæ humificus.

Humigatus, a. 1. 2. *bagnato*, ἐμβεβρεγμένος, humore perfuſus. *Apul. l.* 1. *Flor.* Vel ceſpes libamine humigatus.

Humiliatio, onis, f. 3. *umiliazione*, *abbaſſamento*, ταπείνωσις, demiſſio, actus humiliandi. *Tert. adverſ. Hermog. c.* 7. & *de Patient. c.* 13.

Humiliatus, a, um, *abbaſſato*, *umiliato*, demiſſus. *Tertull. de orat. c.* 17. Publicanus non tantum prece, ſed & vultu humiliatus atque dejectus. *Sidon. l.* 5. *ep.* 14. *ad fin.* Humiliatæ cervices. ¶ Quæ *Ciceroni* tribuunt, *l.* 2. *de nat. Deor. c.* 47. fruſtra ſunt.

Humilifico, as, a. 1. idem quod humilio. *Tertull. de Pœnit. c.* 9. Exomologeſis proſternendi & humilificandi diſciplina eſt.

Humilio, as, a. 1. *umiliare*, *abbaſſare*, ταπεινόω, humilem facio, abjectum, ac vilem. *Tertull. adverſ. Marcion. l.* 5. *c.* 20. Reſurget corpus noſtrum, quod humiliatur in paſſionibus. *Ammian. l.* 30. *c.* 10. Ad humiliandam celſitudinem poteſtatis.

Humilis, e, o. 3. *umile*, *baſſo*, שפל, Ger. *nider*, Gal. *humble*, Hiſp. *humilde*, ταπεινός, quod eſt humi declive, quod a terra non alte tollitur, ab *humus*. *Cic. Tuſc.* 5. Arbores, & vites, & ea, quæ ſunt humiliora, neque ſe tollere a terra altius poſſunt. ¶ Tranſlate pro vili & abjecto, & dicitur de animo, & de fortuna. *Cic.* 1. *Pis. c.* 15. Succumbere doloribus, eoſque humili animo, imbecilliique ferre, miſerum eſt. *Liv. l.* 3. *c.* 19. Humillimus homo de plebe. ¶ Uſurpatur etiam in bonam partem. *Cicer.* 1. *Inv. c.* 16. Humili, & ſupplice obſecratione utendum erat.

Humilitas, tis, f. 3. *umiltà*, *baſſezza*, שפל, Ger. *niedere*, Gal. *baſſeſſe*, *humilité*, Hiſp. *vileza humildad*, ταπεινότης, qualitas contraria altitudini. *Cic.* 5. *Tuſc.* Septem alia ſunt quæque tenere curſus multum inter ſe aut altitudine, aut humilitate diſtantia. *Id.* 2. *de Nat. Deor. c.* 47. Humilitas animalium. V. *Humilio*. ¶ Tranſlate ponitur pro demiſſione, ignobilitate, paupertate. *Cic.* 1. *Offic.* Quorum prima ætas propter humilitatem, & obſcuritatem in hominum ignoratione verſatur. *Id.* 13. *Phil.* Is autem humilitatem deſpicere audet cujuſquam, qui ex eadem ſuſtulerit liberos? ¶ Pro virtute Superbiæ oppoſita, qua quis de ſe demiſſe ſentit, Latini non uſurpant hanc vocem, ſed *modeſtiam*.

Humiliter, adv. *umilmente*, *baſſamente*, Ger. *nider*, Gal. *baſſement*, Hiſp. *baxamente*, ταπεινῶς, demiſſe. *Liv. l.* 24. *c.* 25. Hæc natura multitudinis eſt, aut ſervit humiliter, aut ſuperbe dominatur. *Plin. in Epiſt.* 24. *l.* 6. Aut tolluntur altiſſime, aut humillime deprimuntur. *Pallad. l.* 3. *c.* 13. In loco clivoſo humilius rami arborum ſervandi ſunt.

Humiproſtratio. V. Humicubatio.

Humo, as, a. 1. *ſeppellire*, *coprire di terra*, קבר, Ger. *begraben*, Gal. *enterrer*, Hiſp. *enterrar*, θάπτω, humo contego, ſepelio, ab *humus*. Olim dicebatur de iis ſolis, qui humo tegerentur. Sed poſtea pro ſepelire generatim uſurpari cœpit. *Cic.* 1. *Tuſc.* In terram enim cadentibus corporibus, hiſque humo tectis, ex quo dictum eſt humari, ſub terra cenſebant reliquam vitam agi mortuorum. V. *Humatus*. ¶ Humare taleas apud *Colum. l.* 5. *c.* 9. eſt terræ mandare, *piantare*.

Humor, oris, m. 3. *umore*, *liquore*, לח, Ger. *feuchte*, Gal. *humeur*, Hiſp. *humor*, χυμός, ὑγρότης, æquor, ab ὕω, *pluo*. *Varro l.* 4. *de L. L.* deducit ab *humus*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Et terrenis, mariniſque humoribus longo intervallo extenuatis aluntur. *Virg.* 2. *Georg. verſ.* 143. Bacchi Maſſicus humor. ¶ *Humor corporis ſuccatus*, vocatur lotium a *Luc. l.* 4. *v.* 1022. quod idem a *Plin. l.* 7. *c.* 51. dicitur *humor profundus*.

Humoroſus, a, um, idem quod humidus. *Colum. l.* 3. *c.* 10. & *Apulej. de herb. c.* 5.

Humus, i, f. 2. *terra*, אדמה, Ger. *derd*, Gal. *terre*, Hiſp. *tierra*, γῆ, terra. *Cic. de Leg. c.* 22. Quos humus injecta contegeret. ¶ Gen. *humi* fere de verbis quietis dicitur. *Cic.* 2. *de Or.* Hoc videtur eſſe altius, quam ut id nos humi ſtrati ſuſpicere poſſimus. ¶ Videtur etiam cum verbis motus ad locum

non-

conjungi. *Ovid.* 5. *Met.* Statuit humi juvenem. *Virg.* 1. *Æn.* v. 193. Quam ſeptem ingentia victor corpora fundat humi.

Hungaria, f. 1. inc. *Magiar*, Slavis *Vuogierska*, Ger. *Hungeland*, Gal. *Hongrie*, Hiſp. & Ital. *Ongaria*, Regnum Europæ ſatis amplum. Habet a Sept. Poloniam ſup. a qua ſeparatur Carpatho M. & Ruſſiam nigram, a Mer. Croatiam, Boſniam, & Serviam, a quibus ſecernitur Savo fl. ab Or. Tranſylvaniam, ab Occ. Moraviam, Auſtriam, & Stiriam. Nomen accepit ab Hunnis pop. Sarmatiæ in Regno Moſchorum. Danubio fl. in duas partes dividitur, Ciſdanubianam, & Tranſdanubianam. Ciſdanubiana Danubio ad Bor. & Savo ad Auſtr. terminatur, & complectitur utranque Pannoniam, ſuperiorem, & inferiorem. Tranſdanubiana Danubio ad Auſtr. & Carpatho M. ad Bor. continetur, & Jazyges Metanaſtas, & Daciæ partem inter Tibiſcum, & Mariſum fl. complectitur. Incolæ *Hungari*. Adject. poſſeſſ. *Hungaricus*, *a*, *um*.

Hunni, m. 2. Huni, Abares, Avares, Pop. Sarmatiæ, circa Mæotidem, qui inde egreſſi in Pannonias migrarunt, unde nomen Hungariæ. Eorum pars, Attila duce, in Italiam, & in Galliam venit. Sed cum ibi grandi clade affecti fuiſſent in Catalaunicis campis a Meroveo Francorum Rege, & Ætio Romanorum Duce, in Pannonias redire coacti ſunt.

Hurpex. V. Irpex.

H ANTE Y.

Hyacinthia, orum, n. 2. ſacra in honorem Hyacinthi pueri, a Laconibus trium dierum ſpatio celebrata. *Athen. l.* 4. *c.* 4. *Ovid.* 10. *Met.* v. 219.

Hyacinthinus, a, um, quod habet colorem hyacinthi. *Perſ. Sat.* 1. v. 32. Cui circum humeros hyacinthina læna eſt.

Hyacinthizontes, m. 3. ὑακινθίζοντες, ſmaragdi, qui hyacinthi colorem imitantur. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Hyacinthus, m. 2. *giacinto*, ὑάκινθος, genus violæ vernæ, colore obſcuræ purpuræ. A Romanis vaccinium appellatur, teſte *Dioſcoride*. Hoc violæ genus venis quibuſdam nigris eſt diſtinctum, ita diſcurrentibus lineis, ut duarum Græcarum literarum, α, & ι, figuram referant, quæ res Poetis duplici fabulæ occaſionem præbuit. Poetæ enim volunt huic flori a Hyacintho puero nomen inditum fuiſſe, & fabulantur, Apollinem, cum inter ludendum diſco imprudens Hyacinthum occidiſſet, e cruore ejus in terram effuſo produxiſſe ejuſdem nominis florem, ac ad gemitus ſuos teſtandos illi inſcripſiſſe αἶ, αἶ, *hei*, *hei*, quæ eſt interjectio dolentis. Fabulantur item, Ajacem in eundem florem eſſe converſum, cum ſe ipſe interemiſſet, indeque primam ejus nominis ſyllabam in hoc flore inveniri. *Ovid.* 10. & 13. *Met. Virg.* 3. *Ecl. Plin. l.* 21. *c.* 10. ¶ Hyacinthus etiam fem. 2. cum Græcis, tum Latinis gemmæ nomen eſt, ſic dictæ a colore floris hyacinthi. Nam huic gemmæ velut ex carbunculo quidam in purpura leviter roſeus color, & fulgor violaceus dilutus refulget. *Plin. l.* 37. *c.* 9. Hyacinthi Indicæ.

Hyades, f. 3. ὑάδες, ſeptem filiæ Atlantis ex Æthra uxore, ſorores Hyantis, quarum hæc ſunt nomina, Ambroſia, Eudora, Paſithoe, Coronis, Plexauris, Pytho, Tyche. Hæ, cum fratrem a leone interemptum lugerent, magnitudine doloris extabuerunt. Jupiter miſeratione motus in ſtellas convertit, & in capite Tauri collocavit. Ut autem perpetuum maneret tantæ pietatis teſtimonium, a fratris nomine Hyades ſunt appellatæ. *Ovid.* 5. *Faſt.* Sed *Euſtathius* in Iliad. Σ hanc opinionem refellit. Alii dicunt, has ſtellas olim fuiſſe Nymphas Dodonidas, ex Dodona urbe Epiri, Bacchi nutrices, quæ, cum Junonis iram vererentur, fugerentque Lycurgi ſævitiam, a Jove in cœlum tranſlatæ ſunt. Denique multis dictæ creduntur ab ὕειν, pluere. *Cic. de nat. Deor. Ovid.* 5. *Faſt.* v. 165. *Plin. l.* 2. *c.* 39. & *l.* 18. *c.* 26. Nempe ſidus hoc vehemens eſt, & terra, marique turbidum, tamque in ortu ſuo, quam in occaſu, tempeſtates, largoſque imbres concitat. A Latinis Suculæ appellantur, & Hœdi. Diverſæ ſunt a Plejadibus. Nam Plejades fuere filiæ Atlantis ex Plejone Nympha, & earum nomina ſunt, Electra, Halcyone, Celæno, Maja, Aſterope, Taygete, Merope. *Hor. l.* 1. *Carm. ode* 3. Nec triſtes Hyadas, nec rabiem Noti.

Hyæna, f. 1. ὕαινα, animal in genere luporum, quod colore lupi eſt, ſed magis hirtum, jubamque habet toto tergo perpetuam, inſtar equi, ſed duriore ſeta, quæ porcum refert, ab ὗς, *porca*, propter duritiem ſetarum. Narrant, hyænam utriuſque eſſe naturæ, & alternis annis marem, alternis fœminam fieri. Parere ſine mare vulgus credit, Ariſtoteles negat. Fera eſt, & crudelis, ſermonem humanum inter paſtorum ſtabula aſſimilat, nomenque alicujus addiſcit, quem evocatum foras laceret. Item vomitionem hominis imitatur ad ſollicitandos canes, quos invadat. *Ariſt. l.* 6. *Hiſt. Anim. c.* 32. & *l.* 8. *c.* 5. *Ovid.* 15. *Met. Plin. l.* 8. *c.* 30. ¶ Eſt & hyæna piſcis vaſto corpore, ſic dictus, quia hyænæ terreſtri ſimilis eſt. *Plin. l.* 32. *c.* 11.

Hyænia, æ, f. vel hyænium, ii, n. lapis, qui in oculis hyænæ invenitur. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Hyalinus, a, um, viridis, ab hyalus. *Fulgent.* 1. *Mythol.* Hyalinæ ſphæræ cavitas.

Hyaliſus, V. Jalyſus.

Hyălus, m. 2. *vetro*, ὕαλος, vitrum, ab ὕω, *pluo*, quod aquæ pluviæ habeat colorem. Hinc color hyali dicitur color viridis. *Virgil.* 4. *Georg.* Mileſia vellera nymphæ carpebant hyali ſaturo fucata colore. Ita *Ser.*

Hyampŏlis, is, f. *Jampoli*, urbs Phocidis prope Bœotiam. *Plin. l.* 4. *c.* 7. *Stat.* 7. *Theb.* v. 345. Et valles, Lebadea, tuas, & Hyampolin, &c.

Hyantes, m. 3. ſeu Hyantæ, m. 1. pop. Bœotiæ, quorum urbs Hyantia, ab Hyante Rege. *Plin. l.* 4. *c.* 7.

Hyantēus, vel Hyantius, a, um, adject. Bœotius. *Ovid.* 3. *Metam.* v. 147. Participes operum compellit Hyantius ore. Ubi Actæonem intelligit Cadmi Bœotiæ regis filium. *Id. l.* 8. *Metam.* v. 310. Cumque Pheretiade, & Hyanteo Jolao.

Hyas, antis, maſc. 3. Atlantis fil. ex Æthra uxore, qui a leone devoratus eſt. *Ovid.* 5. *Faſt.* ¶ Fuit etiam Bœotiæ Rex, a quo Bœoti Hyantes vocati. *Strab. l.* 7. ¶ Denique *Hyas*, *f.* apud *Stat. l.* 1. *ſilv. ult.* v. 22. eſt una ex Hyadibus. V. *Hyades*.

Hybernus, V. Hibernus.

Hybla minor, opp. ext. Siciliæ, in monte cognom. dictum ab Hyblone Rege, conditum a Corienſibus, ubi nunc locus *Judica*, inter Catinam, & Centuripas thymo, & melle memorabile, ubi ingens ſalicum copia. Hybla major, *Avola*, opp. Siciliæ, apud Neætum, inter illud, & Raguſium oppid. ¶ Pop. *Hyblæi*, vel *Hyblenſes*. ¶ In recto caſu dicitur etiam *Hyble* Græca poſitione. *Ovid.* 3. *de ar. am.* v. 150.

Hyblæus, a, um, o. 1. 2. quod ſpectat ad Hyblam urb. vel montem, ut Apes Hyblææ, quæ in Hybla monte, ubi thymi copia eſt, paſcuntur. *Virg.* 1. *Ecl.* Hyblæis apibus florem depaſta ſalicti.

Hybrĭda, V. Ibrida.

Hybris, idis, V. Ibrida.

Hyccara, f. 1. *Carbolangi*, *Garbolangi*, *Carini*, urbs olim Siciliæ, condita a Sicanis, nunc everſa, ubi hodie Catinum, inter Panormum, & Elymam.

Hydaſpes, is, maſc. fluv. Indiæ in Regno Pori, inter Indum, & Aceſinem medius, qui poſtea cum aliis in Indum ſe exonerat. *Lucan. l.* 8. v. 227. vocat Hydaſpem Nyſæum, quia Nyſam urbem alluit. *Horat. l.* 1. *od.* 22. fabuloſum appellat, quod multa de eo fabuloſa dicebantur. ¶ Eſt etiam hoc nomine fl. Perſiæ, ſeu Mediæ, ſi *Virg.* 4. *Georg.* v. 211. & *Curtio l.* 4. *c.* 5. fides habenda eſt. Fortaſſe, cum fabuloſum Hydaſpen dixit *Horatius*, eo reſpexit, quod nihil certi de hoc fluvio illis temporibus eſſet. Geographi putant Choaſpen eſſe, de quo hi Auctores loquuntur, eoſque falſos ſimilitudine nominis unum pro alio uſurpaſſe.

Hydaſpeus, a, um, adjectiv. ad Hydaſpen pertinens. *Claud. de III. Conſ. Honor.* v. 4. Dives Hydaſpeis augeſcat purpura gemmis.

Hydĕros, m. 2. ὕδερος, hydrops, genus morbi, cum cutis aqua diſtenditur. *Cel.* Sed vox græca eſt, & græce ſcribenda.

Hydra, f. 1. vel hydrus, m. 2. *idra*, ὕδρα, ὕδρος, natrix, anguis genus in aqua vivens, ab ὕδωρ, *aqua*. *Plin. l.* 29. *c.* 4. In orbe terrarum pulcherrimum anguium genus eſt, quod in aqua vivit; hydri vocantur, nullis ſerpentium inferiores veneno. ¶ Hydra Lernæa apud Poetas ſerpens fuit ſeptem capitibus in Lerna palude, cum qua Hercules pugnavit, quæ, cum Hercules ei unum caput abſcidiſſet, continuo aliis ſeptem augebatur, tandem ferro, & igne victa, & interfecta eſt, adhibito Jolao, qui inciſam cervicem ardente face e veſtigio inureret. Alio nomine Excetra dicta eſt, quod uno cæſo capite, tria, ſeu, ut diximus, ſeptem, ideſt, multa excreſcebant. *Iſid. l.* 11. *Orig. c.* 3. *Serv. in* 6. *Æn. Ovid.* 9. *Met.* v. 69. Sed ſecundum Hiſtoricos conſtat, Hydram paludem fuiſſe in Lerna Argivorum regione aquas evomentem, quæ vaſtabant agros vicinarum urbium, in qua uno meatu clauſo, multi erumpebant. Hercules igitur avertit in alias partes flumina, quæ in paludem excurrebant, atque ita paludem exſiccavit. ¶ Hydræ imago in Cœlum tranſlata eſt, & quadragintaduobus ſideribus conſtat. *Plato in Euthydemo* ſcripſit, Hydram fuiſſe calidiſſimam Sophiſtriam, cui propter ſapientiam pro uno ſermonis capite amputato multa repullulabant, ſeu quæ ita quæſtiones ſolebat proponere, ut uno ſoluto dubio multa ſubnaſcerentur. ¶ *Hydram ſecare*, ὕδραν τέμνειν, prov. Græcum eſt, ita unum aliquod incommodum tollere, ut in ejus locum alia plura recipias.

Hydragogia, æ, fem. aquæ deductio in aliquem locum. *Varr.* apud *Non. c.* 3. *n.* 114.

Hydrargyrum, ri, n. *argento vivo*, ὑδράργυρον, ſeu ὑδράργυρος, aqua argentea, genus metalli, ab ἄργυρος, *argentum*, & ὕδωρ, *aqua*, quia colore quidem eſt argenteo, nec tamen uti argentum uno loco conſiſtit, ſed aquæ inſtar diffluit. Interdum hydrargyrum preſſius ſumitur pro factitio, non pro nativo argento vivo; ſed utrique eadem natura, & facultas ineſt. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Æs inaurari argento vivo, aut hydrargyro legitimum erat.

Hydraula, æ, idem ac hydraulus. *Vitruv. l.* 10. *c.* 10. Eadem ratione verſantur hydraulæ. At *Salmaſ. in Solin.* legit *Hydromylæ*. h. e. molæ, quæ vi aquæ rotantur.

Hydraules, vel Hydraula, æ, maſc. 1. *organiſta*, peritus organi hydraulici pulſandi. *Suet. Ner. c.* 54. Voverat, proditurum ſe etiam hydraulam, & choraulam, &c.

Hydraulicus, a, um, quod ad hydraulum ſpectat. *Plin. l.* 7. *c.* 37. Laudatus Cteſibius pneumatica ratione, & hydraulicis organis repertis. Adde *Suet. Ner. c.* 41. ¶ Hydraulicæ machinæ dicuntur, quibus aqua per fiſtulas exprimitur, & in ſublime pellitur. Hæ partim ſunt ad aquarum ludos faciendos, partim ad Hydromylas verſandas, partim ad excitandas in muſicis organis harmonias, ad horologiorum motus, &c. De his V. *Vitruv. l.* 9. & 10. & *Turneb. l.* 1. *c.* 22.

Hydraulus, m. 2. ὕδραυλις, ſeu ὕδραυλος, *organo*, inſtrumentum muſicum aquæ decurſu ſonum reddens, ab ὕδωρ, *aqua*, & αὐλός, *tibia*. Simile eſt ei, quod nunc appellatur organum, niſi quod hujus fiſtulæ ventis ſolum inflantur, in hydraulicis aquæ decurſu ſonus redditur. *Plin. l.* 9. *c.* 8. *de delphino*. Mulcetur ſymphoniæ cantu, & præcipue hydrauli ſono. ¶ Item inſtrumentum extrahendæ a profundo aquæ idoneum. *Vitr. l.* 10. *c.* 13.

Hydrēum, i, n. idem ac hydreuma, apud *Solin.* & *Plin. l.* 6. *c.* 23. Vide *Salmaſ. in Exercit. Plin. pag.* 1183.

Hydreuma, atis, n. 3. ὕδρευμα, aquationum ratione diſpoſita manſio, ab ὑδρεύειν, *aquari*. *Plin. l.* 6. *c.* 23. A Copto camelis itur, aquationum ratione manſionibus diſpoſitis: prima appellatur hydreuma XXXIIM. ſecunda in monte diei itinere.

Hydria, f. 1. *urna d'acqua*, כד, Ger. *ein waſſer krug*, Gal. *cruche*, Hiſp. *tinaja*, *bibria*, ὑδρία, aqualis, ideſt, vas aquarium, urna, ab ὕδωρ, *aqua*. *Cic.* 4. *Ver. c.* 19. Dicebant, ſcyphorum paria complura, hydrias argenteas, pretioſam veſtem ſtragulam, multa mancipia pretioſa Verri data eſſe.

Hydrinus, a, um, adject. ab hydra, vel hydro, ut hydrina vulnera. *Prudent. Periſteph.* 14. v. 885. Hydrina vulnera.

Hydrius, ii, m. aquarius. Hydrus puer eſt Aquarius, cœleſte ſidus. *Prudent. Apotheoſ.* v. 612.

Hydrocēle, f. 1. ὑδροκήλη, hernia aquoſa, cum ſcilicet aqua in ſcroto colligitur, ſeu, ut alii definiunt, cum in alterum e teſtibus humor confluit, ab ὕδωρ, *aqua*, & κήλη, quod ſpeciatim ſcroti tumorem ſignificat. *Voſſius* ramicem appellat. Alii ſpeciem herniæ faciunt, non ramicis. *Mart. l.* 12. *epigr.* 84. Dicentem tumidas in hydrocelas.

Hydrocelicus, a, um, ὑδροκηλικός, qui hydrocele laborat. *Plin. l.* 30. *c.* 8. Hydrocelicis ſtelliones mire prodeſſe tradunt.

Hydrochōus, m. 2. ὑδροχόος, Aquarius, ſeu Ganymedes, ſignum cœleſte, ab ὕδωρ, *aqua*, & χέω, *fundo*, quia in menſa Deorum miſcendæ nectari aquæ præpoſitus fuiſſe fingitur. Vox Græca eſt, & Græce ſcribenda.

Hydrogarātus, a, um, adject. hydrogaro conditus, ut iſicia hydrogarata, apud *Apic. l.* 2. *c.* 2.

Hydrogărum, i, n. genus liquaminis inter cupedias Veterum. *Lamprid. Heliogab. c.* 29. Hydrogarum Romanorum ducum primus publice exhibuit.

Hydrolapăthum, n. 2. ὑδρολάπαθον, lapathi genus, quod in aqua naſcitur. *Plin. l.* 20. *c.* 21.

Hydromantia, f. 1. ὑδρομαντεία, divinatio, quæ fit per aquam. *Auguſt. l.* 7. *de Civ.* ſcribit, Numam Pompilium hydromantiam feciſſe, ut videret imagines Deorum, vel ludificationes Dæmonum, a quibus audiret, quid in ſacris conſtituere, atque obſervare deberet. Quod genus divinationis *Varro* a Perſis dixit illatum, quo & ipſum Numam, & Pythagoram Philoſophum fuiſſe uſum commemorat. *Plin. l.* 37. *c.* 11. Anancitide in hydromantia dicunt evocari imagines deorum. *Iſidorus* legit *necromantia*.

Hydromĕli, n. 3. *acqua melata*, ὑδρόμελι, aquæ mulſæ genus, ex imbre puriſſimo, & melle temperatum, & jam vetuſtate vini ſaporem referens, ab ὕδωρ, *aqua*, & μέλι, *mel*. Nam quod recens eſt, & ad præſentem uſum confectum, melicraton potius nominatur, a μέλι, *mel*, & κεράννυμι, *miſceo*. *Plin. l.* 14. *c.* 17. & *l.* 31. *c.* 6. *Col. l.* 12. *c.* 12.

Hydromyla, æ, f. 1. V. Hydraula.

Hydrophobia, f. 1. ὑδροφοβία, aquæ fuga, miſerrimum genus morbi, in quo ſimul æger & ſiti, & aquæ metu cruciatur, quod ſolet accidere iis, qui a rabido cane fuerint morſi, ab ὕδωρ, *aqua*, & φόβος, *timor*. *Cæl. Aurel. l.* 3. *c.* 9. 10. 11. & 12. Hydrophobiam ſignat *Ovid. de Pont. l.* 1. *ep.* 3. v. 23. Solvere nodoſam neſcit medicina podagram, nec formidatis ulla medetur aquis.

Hydrophŏbi, m. 2. ὑδροφόβοι, aquæfugæ, ægri, quos canis rabidus momorderit, qui aquam expaveſcunt, a φοβέομαι, *timeo*, & ὕδωρ, *aqua*. *Plin. l.* 29. *c.* 5. Eſt limus ſalivæ ſub lingua rabioſi canis, qui datus in potu fieri hydrophobos non patitur.

Hydrophobicus, a, um, adject. ut Hydrophobica paſſio, apud *Cæl. Aurel. Acut.* 3. *c.* 8. V. Hydrophobia.

Hydropicus, a, um, *idropico*, ὑδρωπικός, qui hydrope laborat. *Hor. l.* 1. *ep.* 2. v. 34. Si noles ſanus, curres hydropicus. ¶ Secundam ſyllabam in hac voce corripuit *Æmil. Macer c. de Allio*; non imitandus.

Hydropĭſis, is, f. 3. idem ac hydrops. *Plin. l.* 20. *c.* 1. Si & contra phthiriaſim bibitur, & hydropiſes.

Hydrops, opis, m. 3. *idropiſia*, Ger. *die waſſerſucht*, Gal. *hydropiſie*, Hiſp. *hidropeſia*, ὕδρωψ, [illegible], genus morbi, quo aqua præter naturam ſub cute naſcitur, qua corpus turgeſcit, ab ὕδωρ, *aqua*, & ὤψ, *facies*. *Hor. l.* 2. *Carm. od.* 2. Creſcit indulgens ſibi dirus hydrops, nec ſitim pellit, niſi cauſa morbi fugerit venis. *Celſ. l.* 3. *c.* 21. Ex quartana in hydropa decidere. *Æmil. Macer l.* 5. *c.* 19. Cum mulſa potus purgando reſolvit hydropem. ¶ Hujus tria ſunt genera, quæ V. apud *Celſ. l.* 3. *c.* 21.

Hydruntum, i, n. 2. Hydrus, untis, m. 3. *Otranto*, urbs A. Salentinorum, in R. Neap. in ora maris Hadriatici, permunita, cum caſtro, & portu capaci. *Cic.* 15. *Att. ep.* 21. *Plin. l.* 3. *c.* 11. ¶ Hinc adject. Hydruntinus.

Hydrus, V. Hydra.

Hyems cum derivat. V. Hiems.

Hygēa, vel Hygia, æ, ὑγεία, filia Æſculapii, ſanitatis Dea. *Plin. l.* 34. *c.* 8. & *lib.* 35.

l. 35. c. 11. Mart. l. 11. epigr. 61. Quod ſanat Criton, non quod Hygia poteſt.

Hyginus, i, (C. Julius) libertus Auguſti, a quo advectus Romam præfuit Bibliothecæ Palatinæ. Multa ſcripſit, e quibus ſuperſunt Fabulæ, & Poetica Aſtronomica. Sunt tamen, qui Auguſti ætate indigna ea ſcripta putant propter ſtyli inelegantiam, ideoque alteri tribuunt Hygino, qui circa Antoninorum ætatem floruerit. ¶ Alter Hyginus ſcripſit de Limitibus conſtituendis, ſub Trajani imperio.

Hygremplaſtra, n. 2. emplaſtra liquida. *Plin. l. 34. c. 15.*

Hyla, vel Hylas, æ, m. 1. Ὕλας, fil. Theodamantis, comes fuit Herculis, cui in finibus Jonis amiſſo quotannis ſacra inſtituit, in quibus crebro ejus nomen appellabatur. Quo reſpexit *Virg.* illo *Ecl. 6. v. 44.* Ut litus Hyla Hyla omne ſonaret. V. ibi *Serv.* & *Propert. l. 1. el. 20.* Fabulati ſunt Poetæ, eum a Nymphis pulchritudine ejus captis raptum, dum in Aſcanio flumine urna aquam hauriret. *Juvenal. Sat. 1.* Et multum quæſitus Hylas, urnamque ſecutus.

Hylus, m. 2. ſimplici *l*, filius Herculis ex Dejanira, qui Jolen patre mortuo uxorem duxit. *Ovid. l. 9. Met.* Hic poſtea cum ceteris fratribus, qui ex Hercule ſuperſtites fuerunt, ab Euryſtheo pulſus, Athenas confugit, ibique Miſericordiæ, vel Clementiæ templum condidit, quod & accepti ab Athenienſibus beneficii teſtimonium, & miſeris in poſterum aſylum eſſet, & perfugium.

Hymen, enis, vel hymenæus, i, ὑμήν, vel ὑμέναιος, carmen nuptiale, hymnus virginalium nuptiarum, a præt. ὕμαι, verbi ὕω, ſeu ὕδω, *cano*, vel ab Æolico ὑμέναι, *una habito*. *Stat. l. 2. Sylv. ult. v. 87.* Et veſtros Hymenæon ante poſtes Feſtis cantibus ipſa perſonabo. ¶ Item, apud Græcos, membrana, qua fœtus involvitur, ſed ſpeciatim eugium, ſeu membranula in inguine muliebri, quæ clauſtrum virginitatis eſt. Aliqui volunt, hanc eſſe primam hujus vocis notionem, & inde carmen nuptiale, & Deum nuptiarum præſidem appellatum a veteribus fuiſſe. ¶ Item Hymen, vel Hymenæus, vel conjunctim Hymen Hymenæus Deus nuptiarum præſes habitus fuit, ut dictum eſt. Hunc aliqui Liberi, & Veneris filium fuiſſe volunt, alii Apollinis, & Calliopes, alii Uraniæ, alii Clius, primum certas inſtituiſſe nuptias, eoque hunc ei honorem habitum, ut in virginalibus nuptiis memoria ejus celebraretur. Alii virum fortem Atticum dicunt fuiſſe, qui raptas a prædonibus virgines, oppreſſis latronibus, parentibus intactas reſtituit. *Donat. ad Adelph. a. 5. ſc. 7.* Vel qui inter bella ſæviſſima virgines liberaverit. *Serv. in 1. Æn.* Hanc ob cauſam in nuptiis tradunt a Græcis, eorumque imitatione a Latinis ejus nomen ſolitum fuiſſe invocari, quaſi liberatoris virginitatis, ut Romani in nuptiis virginalibus invocabant Talaſſum, ſeu Talaſſium, ſeu Talaſſionem. *Plut. in Quæſt. Rom. probl. 31. Serv. in 1. Æn.* Sed *Sigonio* referente *l. 1. de ant. jure C. R. c. 9.* apud Romanos, cum ſponſa duceretur, omnes, reſpondentibus viciſſim pueris, puelliſque, clara voce concinebant, *Hymen, o Hymenæe*, ingrediente vero ſponſa mariti ædium limen, *Talaſſio* magna voce clamabatur, quod in raptu Sabinarum ea vox celebrata virginem præſtantiſſimæ formæ ab impetu aliorum defendiſſet. *Catul. Carm. 62.* Hymen o Hymenæe, Hymen ades o Hymenæe. ¶ Metonymice Hymenæus, vel Hymen uſurpatur pro ipſis nuptiis. *Virg. Æn. 1. v. 651.* Pergama cum peteret, inconceſſoſque Hymenæos. ¶ De Hymenæo varias fabulas tradit *Serv. in Virg. Ecl. 8* & *in 4. Æn.*

Hymenæius, a, um, ad Hymenæum pertinens, ut Hymenæia lex. *Martian. Capell. l. 7.*

Hymettius, a, um, ὑμήττιος, ex Hymetto monte. *Plin. lib. 36. c. 3.* L. Craſſus Orator primus peregrini marmoris columnas habuit Hymettias, id eſt ex Hymetto monte exciſas. Adde *Horat. l. 2. Sat. 2. v. 15.*

Hymettus, m. 2. Cecropias, *Imetto*, *Monte di Settines*, mons Atticæ, Athenis proximus, melle abundans. *Mart. l. 7. epigr. 87.* Paſcat & Hybla meas, paſcat Hymettus apes.

Hymnidĭcus, a, um, adiect. hymnos canens. *Alcim. carm. 178.* Hymnidicæ laudes. ¶ *Jul. Firm. l. 8. c. 25.* habet *Hymnodicus*.

Hymnĭſer, a, um, qui hymnos componit, ſeu cantat. *Ovid. 11. Met. v. 58.* Et hymniferos inhiat divellere vultus.

Hymnio, is, n. 4. ὑμνέω, hymnos cano. *Prudent. paſſ. Calagur. ſub fin.* State nunc, hymnice, matres, pro receptis parvulis.

Hymnolŏgus, i, m. laudator, hymnis celebrans, *Jul. Firmic. l. 3. c. 6.* Sive templorum conditores, aut hymnologos.

Hymnus, m. 2. *lode*, [illegible], Ger. *lobgeſang*, Gal. *hymne*, Hiſp. *himno*, ὕμνος, proprie eſt canticum in Deum, ſed ſimpliciter pro cantico, & laude accipitur, ab ὕδω, *cano*, *celebro*. *Prudent. præfat. Cathemer. v. 37.* Hymnis continuet dies, Nec nox ulla vacet, quin Dominum canat. Exemplum autem ex *Martial. l. 12. epigr. 76.* quod affertur a quibuſdam Lexicographis, non facit ad rem, quia *Hymnus* eſt nomen proprium pueri cujuſdam.

Hyoſciamĭnus, a, um, quod eſt ex hyoſciamo, ut Oleum hyoſciaminum, quod ex hyoſciamo decoquitur. *Plin. l. 23. c. 4.*

Hyoſcĭamus, m. 2. *juſquiamo*, *giuſquiamo*, ὑοσκύαμος, genus herbæ, quam vulgus juſquiamum, & fabam porcinam, Latini Altercum, vel Apollinarem vocant. *Col. l. 7. Plin. l. 20. c. 17.*

Hyoſiris, f. 3. herba intubo ſimilis, ſed minor, & tactu aſperior, quæ contuſa vulneribus præclare medetur. *Plin. l. 27. c. 10.*

Hypæpa, f. 1. Hypæpe, *Ipepa*, urbs Lydiæ, Thiatiræ proxima, inter Tmolum M. & Cayſtrum fl. *Ovid. 11. Metam. v. 152.*

Hypæthrus, a, um, adject. *ſcoperto*, ὕπαιθρος, ſub dio poſitus. *Vitruv. l. 1. c. 2.* Jovi, Fulguri, & Cœlo, Soli, & Lunæ ædificia ſub dio, hypæthraque conſtituuntur. *Id. l. 5. c. 9.* Hypæthræ ambulationes.

Hypallage, f. 1. ὑπαλλαγή, ſuppoſitio, ſubmutatio, cum unum pro altero ſubjicitur, ſeu cum aliquid præpoſtere effertur, ut *Agere pro pæci*, aut contra. *Trede rati ventos*, pro *Trade ventis ratem*. V. Grammaticos.

Hypalus, ſeu Hippalus, m. 2. ventus inter Favonios, ſeu Zephyros certo anni tempore ſpirans, ita appellatus a navigantibus in mari Indico voce Arabica, vel ab ejuſdem nominis gubernatore. *Plin. l. 6. c. 23.*

Hypanis, is, n. m. flu. Poloniæ, qui a Podolia in Boryſthenem, & mox in Euxinum Pontum influit. *Virg. 4. Georg. v. 370. Cic. Tuſc. 1. c. 39.*

Hypāte, es, ὑπάτη, ſumma chorda in fidibus, quæ acutiſſimum ſonum reddit. *Vitruv. l. 5. c. 4.*

Hypelates, m. 1. lauri ſpecies, al. daphne, carpophyllum, laurus Alexandrina. *Plin. l. 15. c. ult.*

Hypenemia ova, τὰ ὑπηνέμια, ova irrita, & ventoſa, ex quibus nihil gignitur, al. zephyria, ab ὑπό, *ſub*, *ſubter*, & ἄνεμος, *ventus*. *Plin. l. 10. c. 60.*

Hyperbăſis, is, f. ὑπέρβασις, &

Hyperbăton, n. ὑπερβατόν, tranſgreſſio, Figura Grammaticalis, & Rhetorica, per quam partes orationis, neglecta ſimplici, & vulgari diſpoſitione, varie, & artificioſe inter ſe commutantur, aliis in locum aliarum abeuntibus, ab ὑπερβαίνω, *tranſgredior*. Oratio enim eſt aſpera, & dura, vel ſaltem diſſoluta, & hians, ſi ad neceſſitatem ordinis ſui verba redigantur. *Quinct. l. 8. c. 6. Auct. ad Her. l. 4.* Plures habet ſpecies, quas vide ſuis locis.

Hyperbŏle, es, f. 1. ὑπερβολή, exuperantia, exceſſus, ab ὑπερβάλλω, *excello*, *ſupero*. Speciatim eſt Tropus, qui a Cicerone dicitur *Superlatio*, a Quinctiliano *Superjectio*, quo aliqua res præter veritatem augetur, vel minuitur. *Senec. l. 7. de Benef. c. 23.* In hoc omnis hyperbole excedit, ut ad verum mendacio veniat. *Id. ibid.* paulo poſt *hyperbola* dixit in recto caſu.

Hyperborĕi, m. 2. pop. Sarmatiæ, ubi nunc *Petzora*, prov. in parte Sept. Moſchoviæ, verſus Weigatium fretum, & Obvium fl. V. *Macrob. l. 2. de ſomn. Scip. c. 7.* & *Feſt.*

Hyperborĕus, a, um, adject. *Settentrionale*, ὑπερβόρεος, ut Montes hyperborei, glacies hyperborea. *Virg. 4. Georg. v. 517.*

Hypercatalectĭcus verſus, ὑπερκατάληκτος μέτρος, eſt, in quo ſyllaba, vel pes redundat, ut in illo *Virg. 1. Æn.* O qui res hominumque, Deorumque. V. *Grammaticos*.

Hypericon, *Erba di S. Giovanni*, herba odore reſinam redolens. *Plin. l. 26. c. 8. & 12.*

Hyperīdes, idis, Ὑπερείδης, unus ex præcipuis Oratoribus Athenienſibus, qui ab Antipatro interfectus eſt. *Plutarch. in Demoſt. & Suid.*

Hyperion, onis, m. 3. Ὑπερίων, filius Titani, & Terræ, nepos Cœli, pater Solis, & Lunæ, ab ὑπέρ, *ſuper*, & ἰών, *gradiens*, quod vir præſtantiſſimus fuerit. Diodorus ſcribit, Hyperiona Saturni fratrem fuiſſe, Cœli filium, qui Solis, & Lunæ, aliorumque aſtrorum motus, horaſque primum ſumma cura, obſervationeque a ſe percepta, ceteris noſcenda tradidit, ideoque horum parentem nominatum eſſe, veluti ipſorum naturæ contemplatorem. ¶ Accipitur etiam pro Sole, quod ſupra nos graditur. *Ovid. 1. Faſt. v. 385.* Placat equo Perſis radiis Hyperiona cinctum.

Hyperionius, a, um, adject. ad Hyperionem, ſeu Solem pertinens. *Sil. l. 15. v. 214.* Jamque Hyperionia lux ſeptima lampade ſurgens. *Valer. Flac. l. 2. v. 34.* Hyperionius currus.

Hypermĕter, & Hypermetrus, m. 2. verſus idem, vel prope idem ac hypercatalecticus, abundans una ſyllaba, quæ plerumque a prima ſyllaba ſubſequentis verſus abſumitur, ut in illo *Virg. 1. Georg.* Aut dulcis muſti Vulcano decoquit humorem, & foliis undam.

Hypermneſtra, æ, una ex quinquaginta Danai filiis, quæ ſororibus ſuis prima nuptiarum nocte maritos ſuos occidentibus, uni Lino ſponſo ſuo pepercit. V. *Danaus*.

Hyperŏcha, æ, f. ὑπεροχή, exuperantia, exceſſus. In *Pandect. Flor. leg. penult. Dig. qui potior. in pign.* Aliæ editiones habent *hyperbeca*.

Hyperthĕſis, tranſpoſitio literæ, figura apud Grammaticos.

Hyperthyris, idis, f. 3. ὑπερθυρίς, &

Hyperthyrum, i, n. 2. *ſopraſrontale*, ὑπέρθυρον, pars ſuperior oſtii, q. d. ſuperportale, ſeu *fregium*, ut barbari loquuntur, quod ſuper cymatium oſtii ponitur. *Vitruv. l. 4. c. 6.* Supra cymatium collocandum eſt hyperthyrum. & *infra*: in Doricis hyperthyridibus. V. *Bald. Lex. Vitruv.*

Hyphĕar, atos, ὕφεαρ, viſci genus in abiete, larice, & quercu naſcens. *Plin. l. 16. c. ult.*

Hyphen, n. 3. ὑφέν, q. d. ſubunio, cum duæ dictiones proferuntur ſub uno accentu, ab ὑπό, *ſub*, & ἕν, *unum*. Notatur autem lineæ ab ultima primæ dictionis litera ad primam ſequentis ſubducta. *Virg. 1. Æn.* Neque enim ignari ſumus ante malorum. Ubi *Serv.* Antemalorum ὑφέν eſt.

Hypnăles, f. 3. ὑπνάλεις, aſpides, ab ὕπνος, *ſomnus*, quia morſu ſomnum inducunt. Cleopatra, teſte *Solino*, *c. 40.* hypnalem aſpida adhibuit ad morſum, ut ita ſomno extingueretur.

Hypnotĭcus, a, um, adject. *ſonnifero*, ſomnum concilians. *Theod. Priſcian. l. 2. c. 31.* Hypnotica ſufficienter conveniunt.

Hypobrychium, ii, n. 2. ὑποβρύχιον, vorago in aqua, vel mari, devorans & exſorbens homines, & navigia, a βρύχω, *devoro*. *Tertul. de Idol. c. ult.* Irreſpirabile devoratis hypobrychium in idololatria.

Hypocauſis, is, f. ὑπόκαυσις, idem ac hypocauſtum. *Vitruv. l. 5. c. 10.* Teſtudines alveolorum ex communi hypocauſi calefacientur.

Hypocauſtum, ſti, n. 2. *ſtuffa*, *fornello*, ὑπόκαυστον, vaporarium, locus in thermis concameratus, & fornicatus, qui igne calefit, quaſi ſubaccenſum, ab ὑπό, *ſub*, & καίω, ſive καύω, *accendo*. Inventum fuit præcipue ad ſudandum. *Cic. ad Q. Fr.* In balneariis hypocauſta in alterum apodyterii angulum promovi. *Plin. l. 2. ep. 17.* Applicitum eſt cubiculo hypocauſtum perexiguum, quod anguſta feneſtra ſuppoſitum calorem, ut ratio exigit, aut effundit, aut retinet.

Hypochondrion, n. 2. ὑποχόνδριον, ea pars corporis quæ ſub coſtis nothis, ſeu ſpuriis ad ilia uſque utrinque protenditur, non ſolum muſculos, ſed & interna viſcera comprehendens, ab ὑπό *ſub*, & χόνδρος, *cartilago*, quaſi ſubcartilagineum, quia ſub cartilagine conſiſtit. Dividitur in dextrum, & ſiniſtrum. Sed hypochondrion ſimpliciter ſumptum per excellentiam pro dextro accipitur. A Latinis hæc hypochondria dicuntur præcordia. *Plin. l. 30. c. 3.* Præcordia vocamus uno nomine exta in homine; Græci, quoniam ſub chondro, hoc eſt, cartilagine ſunt, hypochondria vocant. ¶ Hinc hypochondriacus morbus, de quo V. *Medicos*.

Hypochyſis, is, f. ὑπόχυσις, morbus oculorum, qui *ſuffuſio* Latine a *Celſo l. 6. c. 6.* appellatur. *Plin. l. 25. c. 12.*

Hypociſthis, idis, f. ὑποκιστίς, herba eſt ſub ciſtho naſcens (unde & nomen), duorum generum, candida, & rufa, malo granato immaturo ſimilis. *Plin. l. 24. c. 10. ad fin.* & *l. 26. c. 8.* item *l. 28. c. 16.* ubi in quarto caſu *hypociſthidem* habet, & *c. 11. e med.* ubi *hypociſthidem*.

Hypocoriſma, atis, n. ὑποκόρισμα, forma, quam habent nomina, quæ diminutiva appellantur. *Chariſ. l. 1. pag. 24. Putſch.* Monoptota hypocoriſmata non recipiunt.

Hypocriſis, is, f. *ipocriſia*, *ſimulazione*, ὑπόκρισις, ſimulatio, fictio alienæ perſonæ. Apud Eccleſiaſticos Scriptores eſt ſimulata pietas, fucata virtus. *Auguſt. Hieron. Ambroſ.*

Hypocrita, & Hypocrites, æ, m. *ipocrita*, ὑποκριτής, ſimulator alienæ perſonæ. Item qui pietatem, ac virtutem ſimulat. *Quintil. l. 2. c. 17.*

Hypodiacŏnus, i, m. ὑποδιάκονος, qui ſub diacono miniſtrat. *Hieronym. epiſt. 18. & 22.*

Hypodidaſcalus, m. 2. *ripetitore*, *ſottomaeſtro*, ὑποδιδάσκαλος, dicitur is, quem vulgus in ludo literario ſubmonitorem vocat, vel coadjutorem, [illegible]. *Cic. l. 9. Fam. ep. 18.* Sella tibi erit in ludo, tanquam hypodidaſcalo.

Hypogæum, vel hypogeum, n. 2. *luogo ſotterraneo*, ὑπόγαιον, ſeu ὑπόγειον, locus ſubterraneus, ab ὑπό, *ſub*, & γῆ, *terra*. Speciatim pro ſepulchro accipitur, quia eſt ſpelunca ſubterranea. *Petron. Satyr.* Poſitumque in hypogæo, Græco more, corpus cuſtodire, ac flere totis noctibus, diebuſque cœpit. Ubi Græco more ait, quia apud Græcos cadavera non comburebantur, ſed integra in ſepulchro condebantur. *Vitruv.* etiam hanc vocem uſurpavit *l. 6. c. 11.*

Hypomēlis, idis, f. *lazzeruolo*, arbor pomifera, cujus fructus dulcis eſt cum ſapore acuto permixto, eodemque appellatur nomine *lazzeruolo*. *Pallad. in Decembr. tit. 4.*

Hypomnēma, atis, n. 3. *interpretazione*, *e commentazione*, ὑπόμνημα, interpretatio, commentarius, ab ὑπομιμνήσκω, *in memoriam revoco*. *Cic. Fil. ad Tiron. l. 16. Fam. ep. 21.* Multum mihi eripitur operæ in exſcribendis hypomnematis.

Hypomnematogrăphus, i, ὑπομνηματογράφος, qui commentaria ſcribit. *Cod. Theodoſ. l. 12. tit. 1. Leg. ult.*

Hypomochlĭum, ii, n. ὑπομόχλιον, id quod vecti ſubjicitur, ut obniſu ſuo vectem adjuvet. *Vitruv. l. 10. c. 8.*

Hypothēca, f. 1. *pegno*, [illegible], Ger. *pfand*, Gal. *gage*, Hiſp. *prenda*, ὑποθήκη, pignus. *Cic. l. 13. Fam. ep. 56.* Cures, velim, ut aut de hypothecis decedat, eaſque procuratoribus Clovii tradat, aut pecuniam ſolvat. *Martian. l. 5. de pignor.* Inter pignus, & hypothecam tantum nominis ſonus differt.

Hypothecarĭus, a, um, adject. ad hypothecam pertinens, ut hypothecarius creditor. *Ulp. l. 1. Dig. de ſeparationib.* ¶ Hypothecarius, ii, qui ſuper hypotheca pecuniam alicui credit. *Id. Ulp.*

Hypothēſis, is, f. ὑπόθεσις, ab ὑποτίθημι. A Rhetoribus hypotheſis dicitur quæſtio definita, & certa, quæ verſatur circa particulares actiones, aut perſonas. quod ſi infinita ſit, theſis dicitur. V. g. ſi quæratur, Num omnino uxor ducenda ſit, theſis dicitur; ſin hoc in controverſiam veniat, an Catoni Martia ducenda ſit, hypotheſis vocatur. *Cic. in Top. c. 21.* Quæſtionum duo ſunt genera, alterum infinitum, alterum definitum: definitum eſt, quod ὑπόθεσιν Græci, nos cauſam; infinitum, quod θέσιν illi appellant, nos propoſitum poſſumus nominare. ¶ Apud *eund. ad Attic. l. 14. ep. ult.* ὑπόθεσις pro prætextu uſurpatur, ſed ubique græcis litteris ſcribitur.

Hypothyrum, i, n. ὑπόθυρον, ipſum vacuum oſtii, *lo ſpazio*, *e lume della porta*. *Vitruv. l. 4. c. 6.*

Hypotrachelium, ii, n. ὑποτραχήλιον, pars colli infra cervicem, ab ὑπό, *ſub*, & τράχηλος, *collum*. Translate dicitur ea columnæ pars, quæ ſub aſtragalo leniter contrahitur, & ſic uſurpatur a *Vitruvio l. 3. c. 2.* Italice *il collarino*.

Hypotypōſis, is, f. ὑποτύπωσις, figura oratoria, eſt rei alicujus narratio ad vivum

rum expreſſa. *Cic.* vocat ſubjectionem ſub aſpectum; *Quintil.* formam rerum verbis expreſſam. *Ariſtotel. Rhet. l.* 3. τὸ πρὸ ὀμμάτων.

Hypozeuxis, is, f. ὑπόζευξις, figura locutionis, cum diverſæ clauſulæ ſingulis verbis redduntur, ut *Virg.* 10. *Æn. v.* 419. Regem adit, & Regi memorat nomenque genuſque, &c. V. *Grammaticos*.

Hypſa, m. 1. *Belici*, *Bilici*, fl. Siciliæ, qui in oram Auſtr. fluit, inter Thermas, & Selinuntem urb.

Hypſipyle, es, f. 1. ὑψιπύλη, filia Thoantis, Regina Lemni, quæ, cum reliquæ mulieres ejus inſulæ omnes viros ex communi ſententia occidiſſent, ut ſuis legibus liberæ viverent, ſola patrem ſervavit, & navi impoſitum noctu in Chium inſ. miſit, & accenſo rogo ſimulavit ſe cadaver comburere. Jaſonem principem Argonautarum, qui in Colchidem navigantes Lemnum cepere, vel ob negatum hoſpitium, vel ad ulciſcendam cædem virorum, regiis ædibus excepit, ex quo duos filios ſuſcepit, Thoantem, & Euneum. Aliquanto poſt Regno expulſa eſt, cum reliquæ mulieres illius pietatem erga patrem detexiſſent. In littore jacens capta fuit a piratis; & Nemeo ſeu Lycurgo Thraciæ Regi vendita, qui eam liberaliter habuit, eique Opheltem, ſeu Archemorum filium nutriendum tradidit. Eo bello, quod Adraſtus Rex Argivorum cum Thebanis geſſit, cum eſſet in ſylva Nemea, ut Argivis ſiti laborantibus fontem Langiam oſtenderet, puerum Regium in prato reliquit. Aderant ejus filii Thoas, & Euneus, imo etiam pater, ut aliqui narrant, a quibus, dum caſus ſuos enarrat, agnita eſt. Illa abſente Opheltes inter herbas, & flores ludens morſu ſerpentis interiit. A Lycurgi ſævitia ab Adraſto, & filiis defenſa eſt. *Stat. in Theb. Ovid. in Heroid.*

Hypſipylæus, a, um, ad Hypſipylen pertinens: & ponitur etiam pro Lemnio. *Ovid.* 3. *Faſtor. verſ.* 82. Vulcanum tellus Hypſipylæa colit.

Hyrcania, f. 1. *Corcan*, regio Aſiæ, pars Parthiæ late ſumptæ, nunc prov. Perſidis. Antiquitus terminabatur a Sept. mari Caſpio, ſeu Hyrcano, a Mer. Parthia, ab Or. Margiana, ab Occ. Media. Nunc eſt, ubi *Taboreſtan*, *Gilan*, & *Gorgian*, partes Perſidis.

Hyrcānus, a, um, quod ſpectat ad Hyrcaniam. *Virg.* 4. *Æn. v.* 367. Hyrcanæque admorunt ubera tigres. Sic Hyrcanum mare, quod & Caſpium dicitur. *Propert. l.* 2. *el.* 23.

Hyria, æ, vel Hyries, es, f. 1. Bœotiæ regio prope Aulidem, cum oppido, & lacu cognomine. *Ovid.* 7. *Metam. v.* 372. inde lacus Hyries videt, & Cycneia Tempe.

Hyriēus, a, um. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 716. Tollit humo validos proles Hyriea lacertos. *h. e.* Orion filius Hyriei Neptuni filii. Ὑριεὺς, & adject. Ὑριεῖος.

Hyrtacides, æ, m. patronymicum ab Hyrtaco. *Virg.* 9. *Æneid. v.* 176. Niſus erat portæ cuſtos, acerrimus armis, Hyrtacides.

Hyſginum, vel hyſginus color, quid ſit, non convenit inter Scriptores: quidam putant eſſe hyacinthinum, & vaccinium; quidam eum quem nos *guado* dicimus. Nicander plantam eſſe ait flavi coloris ad violaceam tincturam accommodam. V. *Plin. l.* 26. *c.* 18. *Salmaſ. in Solin. pag.* 372. & *Bal. in Lex. Vitruv.*

Hyſtia. V. Eſtia.

Hyſſopites, æ, m. 1. & figurate g. n. vinum factitium ex hyſſopo. *Colum. l.* 12. *c.* 35.

Hyſſōpus, i, f. vel hyſſopum, i, n. *iſopo*, אזוב, Ger. *iſop*, *oder iſpen*, Gall. *hyſſope*, Hiſp. *hiſſopo*, ὕσσωπος, ſpecies herbæ pulmoni valde utilis, ab אזוב, hyſſopus. *Plin. l.* 25. *c.* 11. Hyſſopum in oleo contritum phthiriaſi reſiſtit, & prurigini in capite. ¶ Reperitur etiam *hyſopum* unico *ſ*, & p. c. *Macr.* Eſt hyſopum ſiccum, calidumque, & tertius illi eſt in utriſque gradus.

Hyſtericus, a, um, ut hyſtericæ fœminæ, ὑστερικαὶ γυναῖκες, obnoxiæ uteri ſuffocationi, ab ὑστέρα, *matrix*. *Martial. l.* 11. *epig.* 72. Hyſtericam vetulo ſe dixerat eſſe marito Leda. *Id. ib. epigr.* 8. Dicet & hyſtericam ſe forſitan. Utroque loco al. leg. *iſtericam*.

Hyſterologia, f. 1. ὑστερολογία, locutio præpoſtera, Figura, al. Hyſteron proteron, cum ſententia ordine commutatur, ſc. cum id, quod priore loco dicendum erat, poſteriore dicitur, ut *Æn.* 3. *v.* 662. Poſtquam altos tetigit fluctus, & ad æquora venit. Nam prius ad æquora venit.

Hyſtricōſus, a, um, ſpinoſus, aculeatus, hiſpidus. Tranſlate *Hieronym. l.* 1. *adverſ. Rufin. poſt med.* Hyſtricoſæ, & lividæ mentis homo. *Eſt qui aliter* legit.

Hyſtricŭlus, i, pilis veſtitus, ut hyſtriculus puer, apud *Tertul. de Pal. c.* 4. ut legit *Salmaſ.* Alii aliter.

Hyſtrix, vel hiſtrix, icis, f. 3. *porco ſpinoſo*, ὕστριξ, ὕστεριξ, ὑσθριξ, ὑστρίχιον, animal ſpinis contectum ex herinaceorum genere, a vocibus Græcis allatis, quæ ab ὗς, *ſus*, & θρὶξ, *pilus*. *Iſid. l.* 12. *c.* 2. ſcripſit, animal eſſe in Africa erinacei ſimile, vocatum a ſpinarum ſtridore, quas tergo laxatas emittit, ut canes inſequentes vulneret. *Plin. l.* 8. *c.* 35. Hyſtrices generat India, & Africa ſpina contectas ex herinaceorum genere, ſed hyſtrici longiores aculei, & cum intendit cutem, miſſiles. Ora urgentium figit canum, & paulo longius jaculatur. Hybernis autem ſe menſibus condit, &c. *Calpurn. ecl.* 6. *v.* 15. Venit & hirſuta ſpinoſior hyſtrice barba.

DE LITTERA I.

I Litera vocalis eſt. Sed quando aliis vocalibus præponitur, & cum illis cohæret in eamdem ſyllabam, ſeu illas in unam ſyllabam reſtringit, conſonans fit, tum in principio dictionis, ut *Janua*, *jurur*, *jocus*, *judex*, tum in media voce, ut *Conjicio*, *conjuro*, *ſejungo* &c. Præterea quando inter duas vocales ponitur, conſonans fit, & duplex *ii* valet, ut *Ajo*, *ejicio*, *major*, *pejor*. In dictionibus tamen compoſitis ex nominibus, *i* inter duas vocales poſita fere ſimplex conſonans eſt, ut *Bijugus*, *quadrijugus*. ¶ In vocibus, quæ ex lingua Græca acceptæ ſunt, *i* ſemper vocalis eſt, ſive conſonantibus præponatur, ſive aliis vocalibus. Hinc *Jambus*, *Jaſon*, *jaſpis*, & ſimilia triſyllaba ſunt. ¶ In vocibus, quæ ex lingua Hebraica originem habent, *i* ſemper eſt conſonans, cum vocalibus præponitur. Quare *Hieroſolyma* eſt quinque ſyllabarum, *Johannes*, & *Jacobus* trium, *Jeſus* duarum. *Hor. l.* 1. *ſat.* 5. Credat Judæus apella. Ab aliquibus more Græcorum ut vocalis effertur. *Claudian. epigr.* 27. Ne laceres verſus, dux Jacobe, meos. ¶ Veteres nonnunquam in *u* mutabant, ut *optumus*, *decumus*, pro *optimus*, *decimus*: Item in *e*, ut *here* pro *heri*, *mage* pro *magis*. ¶ Cum nota numeralis eſt, valet unum: ſi poſponatur notæ majori, unitatem addit, ut VI. ſex; ſi vero anteponatur, unitatem demit, ut IV. quatuor, IIX. octo, &c.

I ANTE A.

Ia, n. plur. *viole*, vel Ia, genus violarum ſponte naſcentium in apricis, & macris locis, purpureum, latiore folio, ſtatimque ab radice carnoſo: a quibus Ianthina veſtis dicta eſt. *Plin. l.* 21. *c.* 6.

Jacchus, m. 2. *Bacco*, Bacchi cognomen, a ἰάχω, *clamo*, quia clamoſus, & tumultuoſus eſt, vel quia qui Baccho ſacrificabant, ululatibus, & clamoribus omnia implere ſolebant. *Virg.* 7. *Ecl.* Populus Alcidæ gratiſſima, vitis Jaccho. ¶ Metonymice ponitur quandoque pro vino. *Virg.* 6. *Ecl. v.* 15. Inflatum heſterno venas, ut ſemper, Jaccho.

Jacens, entis, *giacente*, *proſteſo*, *abbattuto*, κείμενος, cubans, proſtratus. *Horat. l.* 2. *od.* 11. *v.* 13. Cur non ſub alta vel platano, vel hac Pinu jacentes ſic temere, *&c.* potamus? *ſdraiati*. *Senec. in Thyeſt. v.* 450. Capere dapes humi jacentem, *coricato*. *Ovid.* 6. *Met. v.* 700. Jacens ſitu. *Id. heroid. ep.* 12. *v.* 63. Jacens in averſa ora, *boccone*. Et *epiſt.* 15. *v.* 140. Crinis in collo jacens. *Id.* 2. *Met. v.* 201. Lora jacentia. h. e. remiſſa, & equorum tergis ſedentia. ¶ Item æger, *ammalato*. *Cic. in fin. ep.* 10. *l.* 9. *Fam.* Cura, ut valeas, ne ego, te jacente, bona tua comedim. ¶ Item mortuus, *morto*. *Valer. Flacc. l.* 2. *v.* 216 fata jacentum. ¶ Item ſitus, poſitus, *ſituato*, *poſto*. *Plin. l.* 18. *c.* 25. Ad Heſperum jacentes terræ. *Ovid.* 4. *Met. v.* 771. locus gelido ſub Atlante jacens. ¶ Item humilis, depreſſus, imus, *baſſo*. *Cic. pro Scauro, in Orat. l.* 67. Depreſſa, cæca, jacens domus. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 86. Subita inundatione Tiberis non modo jacentia & plana urbis loca, ſed ſecura hujuſmodi caſuum implevit. *Ovid.* 2. *Met. v.* 178. ſummo deſpexit ab æthere terras Infelix Phaethon, penitus penituſque jacentes. ¶ Item demiſſus, dejectus. *Ovid.* 4. *Met. v.* 144. Vultuſque attolle jacentes. *Et l.* 11. *v.* 618. *de Somno*, tardaque deus gravitate jacentes Vix oculos tollens. ¶ Item fuſus, defluens, demiſſus. *Senec. in Hippol. v.* 804. Coma nulla lege jacens. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 13. *v.* 24. Præverrunt latas veſte jacente vias. ¶ *Pontus jacens* apud *Valer. Flac. l.* 4. *v.* 712. eſt tranquillus. Sic *ſtagna jacentia* apud *Sil. l.* 5. *v.* 583. ¶ *Jacentes piſces* apud *Colum. l.* 8. *c. ult. a med.* ſunt, quos *ibid.* proſtratos, cubanteſque vocat, & *Plin. l.* 9. *c.* 20. planos: cujuſmodi ſunt rhombi, ſoleæ, paſſeres. ¶ Urbane, & tranſlate eſt afflictus, oppreſſus, abjectus, perculſus. *Cic.* 12. *Phil. c.* 2. Si jacens vobiſcum aliquid ageret, audirem fortaſſe: ſtanti reſiſtendum eſt. *Id. de haruſp. reſp. c.* 24. Homo afflictus, ac jacens. *Id. de amic. c.* 16. Amici jacentem animum excitare. *Ovid.* 4. *ex Pont. ep.* 3. *v.* 27. inſultare jacenti. *Id.* 2. *Triſt. el.* 8. *v.* 13. jacentem ſolari.

Jacĕo, ces, cui, n. 2. *giacere*, *ſtar giù*, שכב, רבץ, Ger. *liegen*, Gal. *être couché*, Hiſp. *eſtar echado*, *o acoſtado*, κεῖμαι, cubo, decumbo. *Horat. l.* 1. *ſat.* 6. Ad quartam jaceo. *Cic.* 7. *Verr.* Mihi ad pedes miſera jacuit. *Id. pro Quinct.* Quorum ſæpe, ac diu ad pedes jacui ſtratus. *Id. in Phil.* Cum pater Curio mœrens jaceret in lecto. ¶ Quandoque accipitur pro ſitum eſſe, *eſſere poſto*. *Brut. ad Cic.* Quem locum volo tibi eſſe notum; jacet inter Apenninum, & Alpes. *Plin. l.* 18. *c.* 25. Jacentes terræ ad Heſperum. ¶ Quandoque etiam accipitur pro mortuum eſſe, aut ſepultum. *Lucan. l.* 8. Ille jacet, lætæ paci quem prætulit orbis. ¶ Tranſlate uſurpatur pro deſidere, torpere, nihil prorſus agere. *Cic. Attic. l.* 7. Cneus noſter (o rem miſeram, & incredibilem!) ut totus jacet! *Id.* 4. *Offic.* C. Marius cum a ſpe Conſulatus longe abeſſet, & ſeptimum annum poſt Præturam jaceret. ¶ Item pro dejectum eſſe de priore ſtatu, male ſe habere. *Cic. Att.* Jacet in ſordibus, ac luctu. *Id.* 4. *Fam.* Perculſa, & proſtrata fœdiſſimo bello jacent omnia. *Id.* 2. *Fin.* Maximas vero virtutes jacere neceſſe eſt, voluptate dominante. ¶ Item pro vileſcere animo, deſperare, mœrore opprimi. *Cic. Att. l.* 12. Scias, me ita dolere, ut non jaceam. *Id. de Amic.* Sed potius niti, & efficere, ut amici jacentem animum excitet. ¶ Item pro vilem eſſe. *Cic. pro Roſc. Com.* Cum jacerent pretia prædiorum. *Id. Tuſc.* 1. *c.* 2. Jacent ea ſemper, quæ apud quoſque improbantur. V. Jacens.

Jacĭo, cis, jeci, jactum, a. 3. *tirare*, *lanciare*, ירה, השליך, Ger. *werffen*, Gal. *jetter*, *lancer*, Hiſ. *echar*, *arrojar*, ῥίπτω, βάλλω, emitto. *Cic.* 6. *Ver.* In quem ſcyphum de manu jacere conatus eſt. Item projicere. *Plaut. Trin.* 4. 3. 27. Scuta jacere, fugereque hoſtes. ¶ Tranſlate uſurpatur pro enuntiare, ſive ſpargere in vulgus. *Tac. l.* 1. Quædam de habitu, cultuque, & inſtitutis ejus jecerat. *Id. l.* 4. Neque raro, neque apud paucos talia jaciebat. ¶ Item pro dicere aliquid in aliquem. *Liv. l.* 4. *bell. Mac.* Rem defendam, non nos, in quos jecit magis hoc Conſul. ¶ Jacere fundamenta, eſt ponere, vel collocare lapides, quibus ædificium ſuperſtruatur, *gettare fondamenti*. *Suet. in Cajo*. In area Capitolina novæ domus fundamenta jecit. ¶ Per tranſlationem autem accipitur pro inchoare. *Cic.* 1. *Phil.* In quo templo, quantum in me fuit, jeci fundamenta pacis. ¶ Gradum jacere, atque aditum ad cætera, idem eſt quod viam parare. *Cic.* 1. *Agrar.* Hunc quaſi gradum quendam, atque aditum ad cætera jactum intelligetis. ¶ Jacere verba, jacere minas. *Propert. l.* 2. *el.* 1. Taliaque illacrymans mutæ jace verba favillæ. *Liv. l.* 2. *c.* 12. Quas inſidiarum ſibi minas per ambages jaceret. ¶ Jacere ſermonem, *piantare*, *o metter diſcorſo*: & *jacere* abſolute eodem ſenſu. *Liv. l.* 5. *c.* 15. Quod primo temere jactum agitari deinde ſermonibus cœpit. ¶ Eſt etiam frequens hujus verbi uſus in talorum ludo. *Cic.* 3. *de Fin. c.* 16. Ita jacere talum, ut rectus aſſiſtat. *Quintil. l.* 6. *c.* 1. Jacere talos in medium. *Plaut. Aſin.* 4. 1. 34. Talos cum jaciet.

Jactabundus, a, um, adject. jactans, & jactatus. *Gell. l.* 19. *in princ.* Jactabundum mare. *Idem l.* 13. *c.* 2. In græcæ facundiæ gloria jactabundus.

Jactans, antis, adject. *millantatore*, *vantatore*, ἀλαζονικὸς ... *Plin. l.* 3. *epiſt.* 9. Jactantes, & glorioſæ epiſtolæ. *Quintil. l.* 11. *c.* 1. Quem tumidum, ac ſui jactantem videat. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 50. Jactantior hic paulo eſt. *Spartian. Hadrian. c.* 17. Jactantiſſimus amator.

Jactanter, adv. *con ſuperbia*, *ambizioſamente*, Germ. *ſtoltziglich*, Gal. *jactance*, Hiſp. *con jactancia*, ἀλαζονικῶς, inſolenter, cum jactantia, ſeu oſtentatione. *Tacit. l.* 2. *Ann. c.* 77. Periiſſe Germanicum, nulli jactantius mœrent, quam qui maxime lætantur. *Ammian. l.* 27. *c.* 2. Minæ jactanter ſonantes.

Jactantia, æ, f. *jattanza*, *vanto*, *ſuperbia*, גאוה, Ger. *rhumung*, Gal. *jactance*, *vanterie*, Hiſp. *jactancia*, μεγαλαυχία, oſtentatio, immoderata gloriatio. *Quintil. l.* 9. *c.* 2. Veritus opinionem jactantiæ.

Jactatio, onis, f. *agitazione*, טלטול, Ger. *bewegung*, Gal. *agitation*, Hiſp. *acaſſamiento*, ἀλαζονεία, αἰώρησις, actus jactandi, agitatio, motus. *Cic. pro Marc.* Quo tandem animo me eſſe oportet prope jam ex magna jactatione terram videntem, &c.? *Id. in Orat. c.* 25. Actio modica jactatione corporis conſtat. *Liv. l.* 10. *bel. Pun.* Leviorem in navigatione, quam in via jactationem vulneris fore. ¶ Sumitur etiam pro jactantia, oſtentatione. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 9. Jactatio eſt voluptas geſtiens, & ſe efferens inſolentius. *Id. pro Cluent.* Tunc homines ſe non jactatione populari, ſed dignitate, atque innocentia tuebantur. *Id.* 11. *Fam.* Jactatione verborum, & denuntiatione periculi. ¶ In bonam partem adhibetur a *Cic. in Orat. c.* 3. Sed tamen ornata verbis, atque ſententiis jactationem habuit in populo.

Jactātor, oris, m. *vantatore*, *vanaglorioſo*, מתהלל, Ger. *rhumer*, Gal. *vanteur*, Hiſp. *jactancioſo*, ἀλαζονικὸς, glorioſus, inſolenter ſe venditans. *Quintil. l.* 11. *c.* 1. Is quidem rerum a ſe geſtarum major, quam eloquentiæ, fuit in orationibus utique jactator.

Jactātus, a, um, *agitato*, partic. a jactor. *Virg.* 1. *Æn.* Multum ille & terris jactatus, & alto. *Liv. l.* 22. *c.* 23. Sæpius jactata in ſenatu re.

Jactātus, us, m. idem ac jactatio. *Ovid. Metam.* 6. *v.* 703. Excuſſit pennas, quarum jactatibus omnis Afflata eſt tellus. Adde *Plin. l.* 14. *c.* 18.

Jactitabundus, a, um, adject. jactabundus. *Sidon. l.* 3. *ep.* 13. *in fin.* Citra nitorem honeſtatis jactitabundis.

Jactĭto, as, a. 1. θρυλλέω, freq. a jacto. *Liv. l.* 7. *c.* 2. Ipſa inter ſe more antiquo ridicula intexta verſibus jactitare cœpit.

Jacto, as, a. 1. *lanciare*, השליך, Ger. *werffen*, Gall. *jetter*, Hiſp. *lancar*, ἀκοντίζω, frequenter, & multum jacio. *Cicer. de Aruſp. Reſp. c.* 18. Cum ardentes faces in vicinos jactas. ¶ Tranſlate eſt diſpergere, inaniter loqui, temere verba jacere. *Cic. in Catil.* Jactantur enim voces, quæ perveniunt ad aures meas. *Cal. Cic.* 8. *Fam.* Neque hæc incerta quidem tamen vulgo jactantur. ¶ *Jactare ſe alicui* pro in aliquem corpore ſe inclinare, & incumbere. *Liv. l.* 39. *c.* 43. Jactare ſe ſcorto. *Juvenal. ſat.* 1. *v.* 62. Ipſe lacernatæ cum ſe jactaret amicæ. ¶ Eſt etiam *jactare* frequenter emittere, ejaculari. *Virg.* 2. *Georg.* Et, ſi non alium late jactaret odorem, laurus erat. ¶ Item agitare, movere, concutere. *Cic. pro Roſc. Amer.* Ita jactantur fluctibus, ut nunquam abluantur. *Id. in Bruto*. Qui ſe niſi ſuo more jactaviſſet. *Id.* 5. *Verr.* Tamen ne putamus, patronum tuum in hoc crimine cerviculam jactaturum? ¶ Item tractare, verſare. *Cic. pro Mur. Virg.* 3. *Georg.* Haud unquam manibus jactata fatiſcit. ¶ Item vexare, exagitare. *Cic. in Catil.* Cum æſtu, febrique jactantur. *Id.* 2. *Verr.* Jactatur domi ſuæ vir primarius, & homo honeſtiſſimus. ¶ Item conſiderare, ſæpe, multumque animo volvere. *Virg.* 11. *Æn.* Atque illum tales jactantem pectore curas. ¶ Item exercere. *Cic.* 1. *de Orat.* In hoc declamatorio opere jactatus. *Id. ad Q. Fr.* Forenſi labore jactari. ¶ Item inferre, objicere. *Cic. pro Quinct.* Minæ jactentur, pericula intendantur. *Liv. l.* 4. Jactare dicta jocoſa in adverſarios. ¶ Item oſtentare, ambitioſius gloriari. *Auct. ad Herenn. lib.* 4.

l. 4. *c.* 21. & magnifice jactat, atque oſtentat. *Cic.* 6. *Ver. c.* 21. Jactat ſe jamdudum de Calidio. ¶ Item projicere, ut jactare pecunias ſuas, *Paul. l.* 25. *Dig. de prob. & præſumpt.* ¶ Jactare ſe in aliqua re ſignificat etiam ſatagere, & multum elaborare, *maneggiarſi con calore*. *Cic. l.* 2. *Fam. ep.* 15. Ipſa Reſp. nihil mihi eſt carius: in qua tu non valde te jactas. *Cæl. Cic. l.* 8. *ep.* 10. Curionem video ſe dupliciter jactaturum.

Jactor, aris, atus ſum, depon. 1. idem quod jacto. *Cornel. Sever. in Ætna v.* 23. Quidquid in antiquum jactata eſt fabula crimen.

Jactuōſus, a, um, adject. citat *Non. c.* 2. *n.* 473. locum Ciceronis in Orat. *c.* 36. Verum ibi Mſſpti libri omnes habent *actuoſus*.

Jactūra, æ, f. *perdita*, *danno*, נזק, Germ. *ein auſſwurff*, *verluſt*, Gal. *perte*, *dommage*, Hiſp. *perdida*, *daño*, ἀποβολή, ζημία, proprie dicitur, quod jacitur ex onere navis, & per Synecdochen conſequentis damnum illud, quod ex jactu ſequitur, hoc eſt ex projectione mercium in mare, quæ fieri ſolet in magnis tempeſtatibus ad exonerandam navem. *Cic.* 3. *Off.* Quærit, ſi in mari jactura facienda ſit, equi ne pretioſi potius jacturam faciat, an ſervuli vilis. ¶ Tranſlate ſumitur pro quovis damno, aut ſumptu, *ſpeſa*, *ſcapito*. *Cic ad Brut.* Eſt rei familiaris jactura tolerabilis. *Id.* 2. *Offic.* In his immanibus jacturis, infinitiſque ſumptibus. *Liv. l.* 39. *c.* 4. Jacturam temporis facere.

Jactus, a, um, nom. ex particip. *gettato*, ut jacti lapides, *Virg. Ecl.* 6. *v.* 41. Conditionum jacta mentio. *Velles. l.* 2. *c.* 65.

Jactus, us, m. 2. *tiro*, *tratto*, השלכה, Ger. *wurff*, Gal. *jet*, *trait*, Hiſp. *lance*, *tiro*, βολή, actus jaciendi, ut Jactus teſſerarum, jactus fulminum, jactus mercium in mare, &c. *Cic. Catil. l.* 3. *c.* 8. Ut illa omittam, viſas nocturno tempore faces, ardoremque cæli, ut fulminum jactus. ¶ Jactus abſolute pro jactu retis reperitur. *Valer. l.* 4. *c.* 1. A piſcatoribus in Mileſia regione verriculum trahentibus quidam jactum emerat. ¶ Ad teli jactum, *a tiro di freccia*. *Curt. l.* 3. *c.* 10. Extra teli jactum eſſe. *Id. ib. c.* 11. Ad teli jactum pervenerant.

Jaculabĭlis, le, o. 3. *che ſi puo lanciare*, βλητός, quod jaculari, hoc eſt, longe projici poteſt. *Ovid.* 7. *Metam. v.* 680. Sed non formoſius iſto viderunt oculi telum jaculabile noſtri.

Jaculatĭo, onis, f. 3. actus jaculandi, *il gettare*, *lanciamento*, ἀκοντισμός. *Apul. l.* 1. *Mileſ.* Jaculationes ſaxorum. *Minut. Felix in Octav. c.* 3. Teſtarum in mare jaculationibus ludere. *Plin. l.* 8. *c.* 42. Diximus in libro de jaculatione equeſtri condito. ¶ Tranſlate *Quintil. l.* 6. *c.* 3. Jaculatio verborum.

Jaculātor, is, m. 3. *tiratore*, *lanciatore*, מורה, Germ. *ſchuetz*, *wurffer*, Gall. *dardeur*, *archer*, Hiſp. *tirador*, *lançador*, ἀκοντιστής, qui jaculum emittit. *Liv. l.* 27. Per equites, peditumque jaculatores levia certamina ferens.

Jaculatorĭus, a, um, adject. ad jaculandum inſerviens, ut jaculatorius campus, *Ulpian. l.* 9. *Dig. ad l. Aquil.* Jaculatoriæ preces, *Auguſtin. epiſt.* 120.

Jaculatrix, cis, f. *ſaettatrice*, *lanciatrice*, ἀκοντίστρια, mulier, quæ jaculatur. *Ovid.* 5. *Met. v.* 375. Pallada nonne vides, jaculatricemque Dianam abſceſſiſſe mihi?

Jacŭlo, as, pro jaculor, aris, perperam tribuitur *Claudiano*. Invenitur tamen Ejaculo apud *Gell. l.* 18. *c.* 19.

Jacŭlor, aris, d. 1. *tirare*, *lanciare*, ירה, השליך, Ger. *ſchieſſen*, *wurffen*, Gall. *darder*, *jetter*, Hiſp. *tirar*, *lançar*, ἀκοντίζω, βάλλω, projicio, jaculum, vel aliud emitto, telum conjicio, immitto. *Ovid.* 1. *Metam.* Qui fera terribili jaculatur fulmina dextra. *Cic.* 2. *de Div.* Quis eſt, qui totum diem jaculans non aliquando collineet? ¶ Item cum accuſat. rei, quæ jaculando petitur. *Horat. l.* 1. *od.* 2. dextera ſacras jaculatus arces. ¶ Jaculari ſe eſt impetu ferri, *lanciarſi*. *Flor. l.* 1. *c.* 14. In confertiſſima ſe hoſtium tela jaculatus. ¶ *Horat. l.* 2. *od.* 16. Quid brevi fortes jaculamur ævo multa? hoc eſt deſignamus, proponimus, quaſi jaculando petimus.

Jacŭlum, li, n. 2. *dardo*, חץ, Ger. *pfeil*, Gal. *dard*, Hiſp. *garrocha*, ἀκόντιον, quicquid jaci in longum poteſt, aut fit ut jaciatur, ſpeciatim telum, ſive haſtile, quod manu jaculari poteſt. *Cic.* 4. *Fin.* Si Annibal ad portas veniſſet, murumque jaculo trajeciſſet. Item rete piſcatorium, apud *Plaut.* V. infra. ¶ Item rete gladiatorium, quo retiarii utebantur, teſte *Iſid. lib.* 18. *c.* 54. ¶ Non abſurde quidam volunt hanc vocem revera adjectivam eſſe. Nam *Plaut. Aſin.* 1. 1. 86. *rete jaculum* dixit, h. e. jaculatorium, quod alio nomine *funda* dicitur, & *Plin. l.* 8. *c.* 23. *jaculus ſerpens*, de quo V. *Jaculus*. Quare cum *jaculum* abſolute dicimus, ſubintelligendum erit *telum*, &c.

Jacŭlus, li, m. *jaculo*, ἀκοντίας, ſerpentis genus, arbores ſubiens, e quibus vi maxima ſe jaculatur, penetratque, quodcunque animal obvium fecerit fortuna. *Luc. l.* 9. *v.* 290. Et natrix violator aquæ, jaculique volucres. V. *Jaculum*.

Jalyſus, i, m. 2. canis pictus, opus Protogenis admirabile, ac prope divinum. Nomen ab Jalyſo opp. Rhodi accepit, vel quod ibi hæc pictura facta fuerit, vel quod ibi aſſervaretur. Imaginem hanc ſeptem annorum ſpatio ars ſimul, & caſus pinxit. Nam Protogenes, cum in ſpuma anhelantis canis exprimenda ſibi nunquam ſatisfaceret, iratus arti ſpongiam, qua colores ſæpius abſterſerat, impegit inviſo loco tabulæ, quæ excepit colores, qualiter cura optarat. Huic picturæ quater colorem induxit ſubſidio injuriæ, & vetuſtatis, ut decedente ſuperiore inferior ſuccederet. Fertur Demetrius Poliorcetes hujus imaginis obtinendæ cauſa bellum Rhodiis intuliſſe, & Jalyſum oppugnaviſſe. Imago erat in ædibus extra muros oppidi. Cum ædes illas vellet incendere, auditis legatis, qui illi turpe eſſe dicebant, bellum cum Protogene mortuo gerere, oppugnatione omiſſa, & imagini, & oppido pepercit. Poſtea imago Rhodum, ac tandem Romam in templum Pacis tranſlata eſt. *Plin. l.* 35. *c.* 10. *Gell. l.* 15. *c.* 31. *Cic. in Orat.* Qui aut Jalyſi, quem Rhodi vidimus, non potuerunt, aut Coæ Veneris pulchritudinem imitari.

Jam, *già*, *ormai*, *ora*, כבר, Ger. *jetzund*, Gal. *deja*, Hiſ. *ya*, ἤδη, adv. temporis præteriti, præſentis, & futuri. *Cic pro Mur. c.* 38. Omnia, quæ per hoc biennium agitata ſunt, jam ab eo tempore in hoc tempus erumpunt. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 3. Nuper quidem, cum te jam adventare arbitraremur. *Ter. Adelph.* 1. 2. Tace, egomet conveniam jam ipſum. ¶ Interdum hortantis eſt, & velut moram increpantis. *Ter. Eun.* 3. 2. Jamne imus? ¶ Interdum capitur pro modo. *ora*. *Virg.* 4. *Æn.* Jamque hos curſu, jam præterit illos, hoc eſt, modo hos, modo illos. ¶ Sæpiſſime nodus quidam eſt, qui ſententias conjungit, & ſumitur pro *autem*, *vero*, *præterea*. *Cic. in Philip.* Jam illud cujus eſt, non dico audaciæ, ſed ſtultitiæ? ¶ Interdum abundat. *Tacit. de Germ. c.* 45. Ergo jam dextero Suevici maris litore Æſtyorum gentes alluuntur. ¶ Interdum geminatur *jam*, *jam*; & præterea multis aliis particulis eleganter jungitur. V. ſuis locis.

Jam antea, & jam ante, adverb. etiam antea, præterea ante. *Cic. Att. l.* 9. *ep.* 4. Ejus ſermo erat jam antea ad me perſcriptus. *Id.* Id mihi jam ante erat notum.

Jambēus, a, um, adject. idem quod Jambicus. *Horat. de ar. poet. v.* 252. Trimetris accreſcere juſſit nomen Jambeis.

Jambĭcus, a, um, adject. qui ex jambis conſtat, ut jambicus verſus; cujus variam rationem V. apud *Diomed. l.* 3. & alios Grammaticos. ¶ Jambico carmine fere utuntur Poetæ in conviciis, & maledictis. V. *Jambus*.

Jamblicus, m. 2. Philoſophus Pythagoricus, e Chalcide Syriæ, diſcipulus Porphyrii, tempore Conſtantini Magni. Brevi tempore tantum profecit, ut ſecundas poſt præceptorem Romæ obtineret, nec ab eo quicquam videretur differre doctrina, niſi quod ille melior facilitate, candoreque orationis, hic paullo durior habebatur, ac, ut de Xenocrate Plato dicebat, Venere dicendi carebat. Moribus adeo probatus fuit, ut ejus vitæ abſtinentia, modeſtiaque ea tempeſtate nulli non cognita fuerit.

Jambus, m. 2. *giambo*, ἴαμβος, pes metricus conſtans ex priore brevi, & poſteriore longa, ut *Viros*, *rogas*, &c. Quidam derivant ab Jambe Celei famula, quæ cum vidiſſet Cererem ob amiſſam filiam dolere, ſaltans, & verſus jambico metro canens Deam conſolata eſt: alii ab Jambe puella quadam, quæ turpiter contumelia affecta ſuſpendio vitam finierit. alii ab Jambe anu, quæ, cum Hipponax lavanti ſibi moleſtiam faceſſeret, verſu hoc eum amolita ſit, Κύρβαν ἀποσπᾶς, τὴν σκάφην ἀνατρέπεις, *Vir vende*, *ſcapham ſubvertes*, quo poſteá Poeta delectatus eſt. *Horat. de Ar. poet. v.* 251. Syllaba longa brevi ſubjecta vocatur jambus. *Id. l.* 1. *od.* 4. Jambi crimlnoſi.

Jam diu. V. Jandiu.

Jam dudum, adverb. *già tempo*. Dicitur fere de parvo tempore, ut *jampridem* de longiore, ut monet *Valla l.* 2. *c.* 34. & fere indicativo præſenti gaudet. *Horat. l.* 2. *Sat.* 7. Jam dudum auſculto. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 7. Quem jamdudum Cotta, & Sulpicius exſpectant. ¶ Interdum jungitur aliis temporibus. *Id. de Amic.* En, quam jamdudum tractabamus, ſtabilitas amicitiæ. *Plaut. Trinum.* 4. 3. 3. jamdudum factum eſt, cum abiiſti domo. ¶ Ponitur & pro cito, quamprimum. *Virg.* 2 *Æn. v.* 103. Jamdudum ſumite pœnas. *Serv.* Sic *Stat.* 6. *Theb. ad fin.* Jamdudum ætherias eadem reditura ſub auras. *ben toſto*.

Jam jam, adv. *or ora*, αὐτίκα, repente, ſine mora. *Ter. Adelph.* 5. 3. 67. Jam jam deſino. *Cic. l.* 3. *de Orat. c.* 24. Jam jam intelligo, Craſſe, quid dicas. ¶ Sæpe figurate per indignationem accipitur. *Virg. Æn.* 4. Jam jam nec maxima Juno, nec Saturnius hæc oculis pater aſpicit æquis. ¶ Et per miſerationem. *Salluſt. in Jug.* Jam jam animo meo, chariſſime frater, lætandum magis, quam dolendum puto caſum tuum. ¶ Et per exhortationem. *Quintil. in declam.* Jam jam committo, quicunque caſus manet, etiamſi Imperator damnaturus eſt, habes ſolatium.

Jam jamque, adv. celeriter, quamprimum. *Cic. ad Brut.* Tibi jam jamque id faciendum eſt. *Id. ad Att. l.* 7. *ep.* 21. Mihi dubium non erat, quin ille jam jamque veniret in Apuliam.

Jam inde, adv. ab illo tempore. *Cic. Fam.* 13. *ep.* 39. Cujus cum patre magna mihi fuit amicitia jam inde a Quæſtura mea Siculienſi. *Liv. l.* 1. *c.* 1. Jam inde ab initio. ¶ Interdum additur *uſque*. *Ter. Heaut.* 1. 2. 9. Mihi magna cum eo jam inde uſque a pueritia fuit ſemper familiaritas.

Jam nunc, & nunc jam, adverb. idem fere quod nunc, *fin da ora*. *Cic. de Divin.* Jam nunc mente, & cogitatione perſpicio, quæ ſtudia hominum futura ſint. *Ovid.* 3. *de ar. am. v.* 59. Venturæ memores jam nunc eſtote ſenectæ. *Ter. Andr.* 1. 2. *in fin.* Eamus nunc jam intro.

Jam olim, vel olim jam, adv. *per lo paſſato*, *d'aſſai tempo*, ἐκ πάλαι, jam a longo tempore. *Cicer.* Jam olim a principio illud ſtatueram. *Quinctil. l.* 8. Olim jam Imperator inter fulgentes virtutes livor locum quærit. ideſt a longo tempore. ¶ Sumitur etiam pro aliquando. *Virg.* 2. *Georg.* Et jam olim ſeras poſuit cum vinea frondes.

Jam porro. V. in *Jam vero*.

Jam pridem, adverb. *già da gran tempo*, πάλαι ἤδη χρόνον, πάλαι, fere de longiore tempore dicitur, ut *jamdudum* de brevi. *Vall. l.* 2. *c.* 34. *Cic. Att. l.* 2. *Ter. Hecyr.* 2. 1. 22. Jampridem equidem audivi.

Jamprimum, adv. idem ac primum. *Liv. l.* 1. Jam primum omnium ſatis conſtat.

Jam tum, adv. *allora*, *fin d'allora*, ἐξ ἐκείνου, ex eo tempore. *Virg.* 8. *Æn.* Jam tum religio pavidos terrebat agreſtes. *Cic. pro Arch.* Ita ſe jam tum geſſiſſe pro cive. ¶ Eleganter poſt jam tum ſequitur, *cum*. *Cic. Famil.* 13. *ep.* 17. Ejus libertum jam tum equidem, cum ille viveret, magni faciebam.

Jam vero, adverb. ἤδη, ἤδη δὲ, præterea vero, ſed jam, & aptiſſime ſervit tranſitionibus. *Cic. pro Leg. Manil.* Jam vero ita faciles aditus ad eum, &c. ¶ Eodem ſenſu uſurpatur *jam porro*. *Id. pro Roſt. Amer. c.* 4. Videte jam porro cætera.

Jam uſque, adv. μέχρι, idem ac uſque. *Cic.* 1. *de Div.* Vetus opinio eſt jam uſque ab heroicis ducta temporibus.

Jana, æ, f. ſic olim ipſa Diana vocabatur, teſte *Nigidio*.

Janālis, le, o. 3. quod ad Janum ſpectat. *Ovid.* 1. *Faſt.* Virgaque Janalis de ſpina ſumitur alba. ¶ *Janalis porta*, janua Jani, vel, ut aliqui exiſtimant, una ex portis urbis Romæ, quæ & Belli porta vocabatur, ubi Jani ſignum poſitum fuit, quam Numa ea lege inſtituit, ut eſſet clauſa ſemper, niſi cum bellum foret. ¶ Legitur & *Janualis*.

Jandiu, vel jamdiu, adv. *già molto tempo*, *gran tempo fa*, מכבר, Ger. *vorlangeſt*, Gal. *des long temps*, Hiſp. *deſde mucho tiempo*, *mucho tiempo haze*, πάλαι, multo jam tempore. *Cic.* 2. *Fam.* Nam jandiu propter hyemis magnitudinem nihil novi ad nos afferebatur.

Jandūdum. V. Jam dudum.

Janĕus, m. 2. idem ac janitor, apud vet. *Feſt.*

Janicŭla, æ, f. ſic quondam dicta eſt Italia ab Jano, qui poſt Diluvium primus in ea regnavit: & ſunt qui hunc Janum putent fuiſſe Noe.

Janicŭlum, n. 2 *Montorio*, unus ex ſeptem urbis Romæ collibus, trans Tyberim, uſque ad pontem Milvium extra porrectus, ubi olim fuit Janiculum opp. a Jano, qui ibi regnavit. Aliqui oppidum dictum ſcribunt a janua, quod tanquam janua eſſet Romanis in Etruriam proficiſcentibus. Hunc montem Ancus muro cinxit, ſed tamen pomærio non incluſit. Noſtra ætate in illo colle ſunt templa S. Petri in Montorio, & S. Honophrii. *Ovid.* 1. *Faſt. Virg.* 8. *Æn. Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 7. *Sigon. de ant. jure C. R. l.* 1. *c.* 2.

Janigĕna, æ, com. 1. Jani filius. *Ovid. l.* 4. *Metam.* Janigenam ſervabant fata Canentem.

Janĭtor, oris, m. 3. *portiere*, *portinajo*, שוער, Ger. *portner*, Gal. *portier*, Hiſ. *portero*, θυρωρός, cui januæ cuſtodia eſt commiſſa. *Cic.* 5. *Verr.* Hunc veſtri janitores, hunc cubiculari diligunt. ¶ Romani ſervos, quibus janitoris officium mandabant, ſolebant catenis vinctos prope ipſam januam ſervare: unde inter viliſſima mancipia erant. V. *Pignor. de ſerv.* &c. *Colum. in præfat.* Fortunatius a catenato repulſum janitore ſæpe ſera nocte adjacere. ¶ Janitor inferorum eſt Cerberus, *Virg.* 6. *Æn. v.* 400.

Janĭtrix, f. 3. *portinaja*, θυρωρός, mulier, cui januæ cuſtodia eſt commiſſa. *Plaut. Curc.* 1. 1. 76. Anus hic ſolet cubitare, cuſtos, janitrix. ¶ Janitrices etiam dicebantur duorum fratrum uxores, non quod eandem januam poſſiderent, ſed quod pariter adverſum lectum januæ ſibi ſternerent, inque eo tanquam cuſtodiæ cauſa cubare ſolerent. Nam apud Romanos ea conſuetudo fuit, ut quæ uxor primum in manum viri conveniſſet, ea ſibi in atrio domus ante ipſam januam lectum ſterneret, qui idcirco adverſus dictus eſt. *Modeſt. l.* 4. §. *ad fines*, *in fi. de grad. & adfin.* ¶ Denique janitrix dicitur de omni re, quæ eſt ante januam. *Plin. l.* 15. *c.* 30. Laurus triumphis proprie dicatur, vel gratiſſima domibus, janitrix Cæſarum, Pontificumque. ideſt, quæ ſolet plantari ante domos Cæſarum, & Pontificum.

Janthe, es, virgo Cretenſis, laudatiſſima forma. *Ovid.* 9. *Metam. v.* 714.

Janthĭnus, a, um, *violato*, ἰάνθινος, violaceus, colorem floris violæ referens, purpurei coloris, ab ἴανθος, flos quidam, & color purpureus, quod ab ἴον, viola, & ἄνθος. *Plin. l.* 21. *c.* 6. Ab his Janthina veſtis. ¶ Janthina, orum, ſubſt. n. 2. veſtes violacei coloris. *Mart. l.* 2. *epigr.* 39. Coccina formoſæ donas, & Janthina mœchæ.

Janthum, i, neut. ἴανθον, herba vel flos purpurei coloris. *Marcel. Emp. c.* 17.

Janŭa, æ, f. 1. *porta*, שער, Ger. *eingang*, Gal. *porte*, Hiſp. *puerta*, θύρα, primus ingreſſus ad interiora domus, a *Jano*, quod Janus januis præeſſet, vel quod huic Deo conſecratum erat omne principium. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Principem in ſacrificando Janum eſſe voluerunt, quod ab eundo nomen eſt ductum, ex quo tranſitiones perviæ Jani, foreſque in liminibus profanarum ædium januæ nominantur. *Idem* 3. *Ver.* Servis ſuis imperat Rubrius, ut januam clauderent. ¶ Differt a porta, quia janua eſt parietis, atque domorum, porta murorum, munitionumque, atque caſtrorum. *Valla l.* 4. *c.* 8. ¶ Item differt ab oſtio, quia proprie janua eſt domus, oſtium eſt partium domus, ut cubiculorum. Sed tamen hæc nomina confunduntur. *Cic.* 1. *de Orat.* Eique ab oſtio quærenti Ennium ancilla dixiſſet, domi non eſſe. Et *infra*. Paucis poſt diebus, cum ad Naſicam veniſſet Ennius, & eum a janua quæreret. ¶ Tranſlate ponitur pro aditu, & occaſione. *Cic. pro Planc. c.* 3. Qua volui janua ingreſſus ſum in cauſam. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 1. *v.* 46. Hæc eſt blanditiis janua laxa meis.

Janual, n. 3. libi genus, quod Jano tantummodo libabatur. *Feſt.*

Januālis, V. Janālis.

Januarius, ii, m. 2. *Gennaro*, *Gennaio*, ἰανουάριος, γαμηλιών, primus anni menſis, ita dictus, quod Jano eſſet ſacer. *Varro l. 5. de L. L. Ovid. 1. Faſt. Vid. l. 5. c. 33.* Additus fuit anno Romano una cum Februario a Numa Pompilio. Nam prius annus decem menſibus conſtabat. Januarium voluit primum anni menſem eſſe, tanquam bicipitis Dei menſem, reſpicientem, & proſpicientem tranſacti anni finem, futurique principia. *Ovid. 1. Faſt.* ¶ Primus dies Januarii Romanis lætiſſimus, celeberrimuſque fuit. Illo enim die, qui deſignati fuerant, magiſtratum inibant, & quidem qui Curuli fuerant ornati Magiſtratu, curribus, in quibus ſellæ erant ebore tectæ, in Tarpejam arcem, ſeu in Capitolium, univerſo populo ſequente, novis induto veſtibus, vehebantur, ad ſacrificium in Jani honorem peragendum. Illo die ab amicis felicitatis auguria dabantur, & accipiebantur. Prima enim in omnibus rebus maximam vim habere cenſebant. Cæterum hoc ipſo die mos fuit ſingulos aliquid attingere in ea arte, quam exercebant. *Ovid. 1. Faſt.* ¶ Hæc vox revera adjectiv. eſt, & cum abſolute uſurpatur, ſubintelligitur *menſis*. *Cic. 1. Attic. ep. 2.* Januario menſe cura ut Romæ ſis.

Janus, i, m. 2. *Giano*, Ἰανός, Apollo, ſive Sol. Nam etiam Luna primo Jana, deinde Diana appellata eſt. *Macrob. l. 1. Sat. c. 9.* ex Nigidio. Dictus eſt ab eundo, quaſi Eanus, quia ſemper movetur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Aliqui Mundum, ideſt Cœlum, ſeu Mentem Cœli præſidem Jani nomine intelligunt, dictumque volunt & ipſum ab eundo, quod cœlum ſemper eat, dum in orbem volvitur, & ex ſe initium faciens in ſe refertur. Sunt etiam, qui Jani nomine annum ſignificari velint. Ratio nominis ſimiliter fuerit a verbo eo. Nam tempus in perpetuo motu verſatur. Aliqui interpretantur antiquum chaos rerum. *Ov. 1. Faſt.* Hiſtorici ſcripſere, Janum Regem antiquiſſimum Italiæ fuiſſe. Regnavit in Latio, & in agro Romano, condita arce, quam de ſuo nomine Janiculum nuncupavit, in eo monte, quem poſteri & ipſum Janiculum appellavere, nunc *Montorio*, trans Tyberim. *Ovid. 1. Faſt. Virg. 8. Æn.* Sed in aliquibus libris reperitur eum in Hetruria regnaviſſe, in aliquibus in Umbria. Primus in Italia Diis templa fecit, rituſque ſacrorum inſtituit. Idcirco in ſacrificiis præfationem meruit perpetuam. *Macrob. l. 1. c. 7. & 9.* Saturnum a Jove filio ex Creta expulſum, claſſeque in Italiam advectum ſuſcepit hoſpitio, & quoniam ab eo ruris agriculturam edoctus eſt, Regni partem illi conceſſit. Saturnus urbem condidit, quam Saturniam appellavit, in monte Tarpejo, ſeu Capitolino. *Ovid. 1. Faſt. Virg. 8. Æn.* Sed de hoc etiam Rege ingens diſſenſio eſt. V. *Voſſ. Etymol. & Galleum ad Lactant.* ubi contendit Janum eundem fuiſſe ac Noe. ¶ Quidquid veteres Jani nomine intelligerent, ſive Solem, ſive Mundum, vel Cœlum, vel Mentem Cœli præſidem, ſive annum, ſive chaos &c. Romani & omnes Itali Janum Deum quendam eſſe credebant totius mundi cuſtodem, illum Cœli januis præſidere, ideſt, parti orientali, atque occidentali, præeſſe etiam omnium ædium foribus, item viis omnibus tum in urbibus, tum extra urbes, illum Cœlum, aerem, aquam, terram, res omnes hujus univerſitatis claudere, & aperire, pacem, & bellum in ſua poteſtate habere. *Ovid. 1. Faſt.* ¶ Duas illi facies tribuebant, alteram anteriorem, alteram a tergo. Unde geminus, bifrons, & biceps dicebatur. Cauſam *Ovid. 1. Faſt.* affert, quia Cœlo præſideret, & utranque partem, orientalem, & occidentalem, reſpiceret, item ædium januis præeſſet, quæ quidem januæ duas facies habent, quarum altera ad ædium partem internam verſa eſt, altera ad externam. Qui Solem intelligunt, rationem reddunt, vel quia potentiam habet in utranque Cœli januam, ideſt, in partem orientalem, & in occidentalem, &, dum oritur, mundum aperit, dum occidit, claudit; vel quia ſuperorum, atque inferorum janitor exiſtit, ideſt, utrumque hemiſphærium illuſtrat. Qui Janum pro anno accipiunt, illud hujus fictionis cauſam fuiſſe ajunt, quod annus ex ſe initium faciens fini occurrit. Qui Regem Italiæ Janum cenſent fuiſſe, faciem geminam ad Jani prudentiam, ſolerciamque referunt, qui & præterita noſceret, atque proſpiceret futura. Ejus figura admodum confuſa erat. Cauſa ab *Ovid. 1. Faſt.* allata eſt, quod Janus fuerit antiquum chaos, in quo omnia elementa, terra, aqua, aer, ignis permixta erant. Solebant etiam Janum quadrigeminum, ſeu quadrifrontem fingere. Cœli enim quatuor facies, ideſt cardines, ſunt Oriens, Occidens, Septentrio, Auſter. Cum clave, & virga figurabatur, quaſi omnium & portarum cuſtos, & rector viarum. ¶ In Jani nummis in altera parte facies gemina, in altera figura navis imprimebatur. Navis figura nummi ſignabantur in Saturni memoriam, qui regnante Jano cum claſſe in Italiam venit, eumque, & omnes Italos docuit agriculturam. *Ovid. 1. Faſt.* ¶ Jani templum erat ad infimum Argilletum, juxta Palatium, vel, ut alii ſcripſere, juxta Capitolium, ſeu Tarpejum montem, a Numa Pompilio poſitum, vel a Romulo, & Tatio. Loci cauſa fuit, quia, cum Sabini Capitolium Tarpejæ virginis proditione occupaturi eſſent, calida aqua repente ex eo loco erupit, quæ fugavit exercitum Sabinorum. Hoc templum pacis tempore clauſum aſſervabatur. Conſtat autem ter fuiſſe clauſum, primum regnante Numa, iterum poſt bellum Punicum ſecundum, tertio poſt bellum Actiacum ab Auguſto. ¶ Romani Jano ante omnes alios Deos rem divinam faciebant. In omnibus enim rebus prima, & extrema vim habent maximam. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ovidius hanc cauſam attulit 1. *Faſt.* quod Janus eſſet mediator Deorum, & hominum. Sacrificabant thure, melle, ficubus, farre, vino, & aliis hujuſmodi. Cauſa rerum dulcium erat, ut annus feliciter cœptum curſum peragerat. Cauſa farris, & vini fuit, ut illo anno frugum copia eſſet. Stipem præterea offerebant, ideſt, nummum æreum, in memoriam ejus pecuniæ, qua veteres uſi fuerant. Sacra etiam Jano faciebant die nono Januarii, quæ Agonalia appellabantur. *Ovid. 1. Faſt.* ¶ Janus item erat locus Romæ, ubi fœneratores conſiſtebant, e regione Baſilicæ, ita dictus, quoniam in eo Jani ſimulacra collocata viſebantur. *Ovid.* Qui puteal, Janumque timet, celereſque calendas. Prima hujus vici pars, ubi pecunia fœnori dabatur, *ſummus Janus*, ultima *imus*, media *medius Janus* dicebatur. *Horat. l. 1. ep. 1. v. 44.* Hæc Janus ſummus ad imum perdocet. *Id. l. 2. Sat. 3. v. 18.* Poſtquam omnis res mea Janum ad medium fracta eſt. ¶ Jani denique dicebantur omnes tranſitiones perviæ, ſive ædificia fornicata quadrata, aut arcus quos Dio ἀψῖδας, appellat, cujuſmodi plures per omnes urbis regiones Domitianum extruxiſſe ſcribit *Sueton. in ejus vita c. 13. volte, o portici fatti a volta. Id. Aug. c. 31.* Pompeii ſtatuam marmoreo Jano ſuppoſuit. ¶ Ita autem appellabantur, quia Janus omnibus januis, & viis præeſſe credebatur, ut dictum eſt.

Januſpăter, olim junctis vocibus dicebatur, ut *Marſpater*, *Saturnuſpater*, teſte *Gell. l. 5. c. 12.*

Japetionides, m. 1. patron. pro Japetides, Atlas, vel alius ex filiis Japeti. *Ovid. 4. Met. v. 630.* Japetionides Atlas fuit, ultima tellus.

Japetides, is, idem quod Japetionides. *Ovid. 5. Metam. v. 111.* Tu quoque Japetides, non hos adhibendus in uſus. Alii tamen aliter leg.

Japĕtus, m. 2. Ἰαπετός, idem ac Japhet filius Noe, frater Sem, & Cham. Heſiodi deſcriptione filius fuit Cœli, ſeu Titani, & Terræ, vir quidem potens apud Theſſalos, ſed protervi ingenii, magiſque filiorum, quam ſua virtute clarus. Aſiam Nympham uxorem duxit, & ex ea Heſperum, Atlantem, Epimetheum, & Prometheum ſuſcepit. *Horat. l. 1. od. 3. v. 27.* Audax Japeti genus.

Japidia. V. Japis.

Japis, idis, m. ab ἰᾶσθαι, mederi, dictus eſt medicus, qui Æneam ſagitta ictum curavit. *Virg. Æn. 12. v. 391.* ¶ Ille ad Timavum flu. in Italia oppidum condidit, cujus regio Japidia dicta eſt. *Tibul. l. 4. el. 1. v. 109.* Fortis Japidiæ miles. *Virg. Georg. 3. v. 475.* Norica ſi quis Caſtella in tumulis, & Japidis arva Timavi.

Japygia. V. Salentini.

Japygium promontorium. V. Salentinum.

Japyx, ygis, m. 3. ventus, qui ſpirat ab occaſu ſolſtitiali. Dubium eſt, num idem ſit, qui Caurus, an qui Zephyrus. *Gell. l. 2. c. 22.* Caurum eſſe ait. Sed ſibi contradicit, cum Japyga ſpirare dicit adverſus Eurum, Caurum vero adverſus Aquilonem. Dictus eſt Japyx, quod a Japygia ſpirare videatur. Quare & commodiſſimus eſt ex Italia in Græciam navigantibus. *Hor. l. 1. Carm. od. 3.* Ventorumque regat Pater obſtrictis aliis præter Japyga. ¶ Adjective etiam uſurpatur pro eo, qui eſt ex Apulia. *Ovid. Met. 14.* Sub Japyge maxima Dauno Mœnia condiderat.

Jarbas, æ, m. 1. filius Jovis, & Garamantidis Nymphæ, Rex Getulorum, vel Maxitanorum. *Boccat. l. 11. Gen. V. Dido.* *Virg. 4. Æn. v. 36.* Non ante Tyro deſpectus Jarbas. ¶ Dicitur etiam Jarba, æ, eliſo s. *Ovid. 3. Faſt. v. 552.* Et potitur capta Maurus Jarba domo.

Jaſides, æ, patronym. ab Jaſio. *Virg. 5. Æn. v. 843.* Jaſide Palinure, ferunt ipſa æquora claſſem.

Jaſion. V. Jaſius.

Jaſiōne, es, fem. Ἰασιώνη, herba eſt unius tantum folii, ſed ita implicati, ut plura videantur, in terra repens, cum lacte multo, flore candido. Latine concilium vocant. *Plin. l. 21. c. 17. & l. 22. c. 22.*

Jaſis, idis, fem. 3. Atalanta, filia Jaſii vel Jaſionis Jovis & Electræ filii. *Propert. l. 1. el. 1. v. 10.* Sævitiam duræ contudit Jaſidis.

Jaſius, vel Jaſion, m. 2. vel 3. filius Abantis Regis Argivorum. ¶ Item filius Coriti ex Electra, frater uterinus Dardani, qui ex Jove, & Electra procreatus eſt. *Serv. in 3. Æn.*

Jaſon, onis, m. 3. Ἰάσων, filius Æſonis Regis Theſſaliæ ex Alcimede, ſeu ex Polymila, nepos Erithei, ſeu Crithei, pronepos Æoli, quem pater moriens Peliæ fratri in tutelam commendavit, tradito etiam Regno, ea tamen lege, ut illud adulto Jaſoni reſtitueret. Sed mater Alcimede ſuſpectum habens Peliam, Jaſonem Chironi alendum dedit. Jaſon adultus ad repetendum paternum Regnum venit. Verum Pelias, commentus fraudem, Jaſonem Colchos ad auferendum aureum vellus navigare juſſit. Quæ res licet primo fieri non poſſe videretur, tamen præparata Argo navi cum omnibus fere adoleſcentibus Græciæ principibus Colchos profectus eſt. Inter navigandum primum ad Lemnum inſ. appulit, ubi ab Hypſipyle, & hoſpitio, & thalamo ſuſceptus eſt. Deinde appulit ad Phineum Regem Thraciæ, al. Arcadiæ, al. Paphlagoniæ, quem ab Harpyis liberavit, miſſis Calai, & Zethe fratribus alatis, qui eas uſque ad Strophades inſ. fugarunt: a quo muneris loco edoctus eſt, quomodo per Cyaneas petras inter ſe concurrentes ad Colchos uſque tuto navigare poſſet. Quo cum perveniſſet, Medea Colchorum Regis filia, forma ejus capta, a certiſſimo eum eripuit exitio, oſtenſa ratione, qua æripedes tauros poſſet perdomare, & draconem pervigilem ſopire. Ejus itaque conſilia ſecutus Jaſon aureum vellus ſuſtulit, & inde clam cum ſociis, & Medea fugam arripiens, ad Iſtri oſtium pervenit, adverſoque flumine ſubiens, cum eum tandem in locum perveniſſet, ubi Danubius Liburniæ montibus proximus eſt, navim, qua vectus erat, ſuis, ſociorumque humeris, ſuperatis montibus, in mare Hadriaticum deportavit, tandemque ſoſpes in patriam revectus eſt. Duos ex Medea filios ſuſcepit. Sed cum poſtea Creuſæ Corinthiorum Regis filiæ amore flagrans, eam uxorem duxiſſet, Medea ægre ferens divortium, Creuſam cum regia exuſſit. Sunt, qui tradunt, Medeæ poſtea reconciliatum Jaſonem, Æetem ſocerum a fratre Perſa pulſum in Regnum reſtituiſſe, multaque alia præclara geſſiſſe, adeo ut divinos in Aſia honores promeritus fuerit. Hæc fabula deſcribitur ab Apollonio Rhodio, & Valerio Flacco. *Ov. 7. Met.* Multaque perpeſſi claro ſub Jaſone tandem, &c.

Jaſonĭdes, æ, patronym. a Jaſone. *Stat. Theb. 6. v. 340.*

Jaſonius, a, um, adject. ad Jaſonem pertinens. *Avien. Arat. Phænom. v. 808.* Jaſoniæ depictaque terga carinæ.

Jaſpidĕus, a, um, o. 1. 2. quod jaſpidis colorem refert. *Plin. l. 37. c. 10.* Multis coloribus tranſlucentes, alias vitreæ, alias cryſtallinæ, alias jaſpideæ.

Jaſpis, idis, m. 3. ἴασπις, gemma viridis inſtar ſmaragdi, ſed craſſi coloris, a ישפה, jaſpis. *Plin. l. 37. c. 8.* ¶ In vocativo *Jaſpi*. *Auguſtus* apud *Macrob. l. 2. Saturn. c. 4.* Cilniorum ſmaragde, jaſpi figulorum, berylle Porſenæ.

Jaſpŏnyx, ychis, f. 3. gemma nivis colorem referens. *Plin. l. 37. c. 9.*

Jatraleptes, vel Jatralepta, æ, f. ἰατραλείπτης, medicus jatraleptica arte curans, quem *Plin. l. 29. c. 1. unctorem vocat.* *Celſ. l. 1. c. 1.* Neque medico, neque jatralepta egere. Adde *Plin. l. 10. ep. 4.*

Jatraleptĭce, es, medicinæ genus, quæ unguentis, & perfrictionibus curat. *Plin. l. 26. c. 1.* ¶ Dicitur & Jatraliptice, nam ει græcum & in i latinum tranſit, & in e.

Jatromæa, æ, ἰατρομαῖα, mulier medica, & obſtetrix. *Vet. Inſcript.* apud *Gruter. p. 1110. n. 1.* Valeriæ Verecundæ jatromææ regionis ſuæ primæ.

Jatronicenſis, e, adject. a ἰατρός, medicus, & νίκη, victoria, q. d. ad medicorum victoriam pertinens. *Plin. l. 29. c. 1.* Monumento ſuo jatronicenſe inſcripſit, ſubintellige *carmen*, aut quid ſimile, quo ſignificabatur, ſe omnes medicos peritia ejus artis ſuperaſſe.

Jaxamătæ, m. 1. populi Sarmatiæ, ad Mæoticam pal. apud Tanaim fl. Exomatis, & Sathercis finitimi. *Valer. Flac. l. 6. v. 148.*

Jazyges, um, maſc. 3. Sarmatica gens Danubii accola, inter Marcomanos, & Getas. Sarmatas Jazyges *Tacit.* vocat *l. 12. c. 29.* *Ovid. 2. Triſt. v. 191.* Jazyges, & Colchi, Metereaque turba, Getæque. Et in ſing. num. *Id. de Pont. eleg. 7.* Ferox ut ducat Jazyx Per medias Iſtri plauſtra bubulcus aquas.

I ANTE B.

Iber, eris, m. idem ac Iberus, ſeu Hiſpanus. *Lucan. l. 6. v. 258.* Si tibi durus Iber, aut ſi tibi terga dediſſet Cantaber. ¶ Item *Giorgiano*. *Val. Flac. l. 5. v. 166.* Armeniæ prætentus Iber. V. *Iberia*.

Iberia, f. 1. *Giorgiana*, *Gurgiſtan*, ἰβηρία, regio Aſiæ. Habet ab Or. Albaniam, a qua Caſpio M. dividitur, ab Occ. Colchidem, a qua Moſchicis montibus, a Mer. Armeniam majorem, a Sept. Caucaſios montes. Sed tamen *Giorgiana* magnam Armeniæ partem complectitur. Subeſt dominio proprii Principis, ſub clientela tamen Regis Perſarum. Pop. Ibēres, vel Ibēri, *Giorgiani*. ¶ Hiſpaniam item veteres Iberiam ab Ibero amne cognominaverunt. *Juſtin. l. 44.* Sed aliquorum opinione Iberia primum appellata fuit Hiſpaniæ regio utrinque Ibero fluvio proxima, quam Celtæ Galliæ populi occupatam, compoſito ex regione, & ex gente nomine, Celtiberiam nuncupaverunt, poſtea Iberiæ nomen ad univerſam Hiſpaniam extenſum eſt. *Varro* ſcripſit, ex Iberia Aſiæ regione populos veniſſe in Hiſpaniam, & ab illis Hiſpaniam Iberiam & fluvium Hiſpaniæ Iberum dictum fuiſſe. *Dionyſius* contra ſcripſit, Iberes Hiſpaniæ populos a Pyrenæis montibus profectos in Aſia ſedes poſuiſſe, inde eam partem Aſiæ Iberiam nuncupari. Denique aliqui tradunt, Hiſpaniam nomen Iberiæ accepiſſe ab Ibero Rege. Hinc Hiſpani etiam Iberi, vel Iberes vocantur.

Iberiăcus, a, um, adject. Iberus, Hiſpanicus. *Silius l. 13. v. 510.* Omen Iberiacis victa Carthagine terris.

Iberica herba, ſparti genus, quod in Iberia, ideſt, Hiſpania, naſcitur. *Quinct. l. 8. c. 2.*

Ibericus, a, um, adject. Hiſpanicus. *Sidon. carm. 2. v. 164.* Terrarum indigenas Ibericarum. *Horat. Epod. 4. v. 3.* Ibericis peruſte funibus latus. h. e. ſparteis. nam ſparti copia in Hiſpania.

Ibēris, idis, f. 3. herbæ genus, al. lepidium ſylveſtre. *Plin. l. 55. c. 8.*

Ibērus, a, um, quod eſt ex Iberia. *Virg. 9. Æn. v. 582.* Pictus acu chlamydem, & ferrugine clarus Ibera. ideſt Hiſpanica. *Serv.* tamen explicat de Aſiatica regione. V. *Iberia*.

Ibērus, i, m. Hiſpanus, *Spagnuolo*. *Virg. 3. Georg. v. 408.* Aut impacatos a tergo horrebis Iberos.

Ibērus, m. 2. *Ebro*, fl. Hiſp. Tarr. qui oritur in Caſtella veteri, in confinio Auſtriæ, juxta vicum *Fuentibre*, deinde partem Borealem Caſtellæ veteris rigat, & Navarræ Regnum, poſtea Aragoniam bifariam ſecans, juxta Cæſarauguſtam labitur, tandem per partem Occidentalem Catalauniæ fluens, ibi paulo infra Dertoſam in mare Medit. ſe exonerat. ¶ Iberus alter, *Rio tinto*, *Acech*, fl. Hiſp. Bæt. qui per Vandaliam fluit. ¶ Item fl. Iberiæ reg. Aſiæ, qui ex Caucaſo M. in Cyrum fl. majorem defluit.

Ibex,

Ibex, icis, m. *ſtambecco*, ﬞ, *aiξ*, genus capræ, quod in rupibus habitat, e prima voce Græca allata, quæ ab Æolico *αἴξ capra*, vel ab *ἰβάω*, *ferio*, quia non raro cum magno impetu in venatorem fertur, eumque præcipitat. *Plin. l.* 8. *c.* 53. Sunt capreæ, ſunt rupicapræ, ſunt ibices pernicitatis mirandæ.

Ibi, *ivi*, *in quel luogo*, שׁם, Ger. *daſelbſt*, Gal. *là*, *en ce lieu là*, Hiſp. *ay*, *allí*, *ἐκεῖ*, in eo loco, adverb. ſtatus in loco. *Cic. pro L. Man.* Qui cum prædonibus antea ibi bellum geſſerat. ¶ Accipitur aliquando pro adverbio temporis, idemque valet, quod tunc, *allora*. *Terent. Andr.* 2. 2. 19. Ubi te non invenio, ibi aſcendo in quendam excelſum locum. ¶ *Id. Heaut.* 3. 1. 61. Subſenſi id quoque, illos ibi eſſe &c. h. e. in eo conſilio, ſeu ſententia. Sic *id. ibid.* 5. 2. 30. Ibi nunc ſum. h. e. id paro, cogito, molior. ¶ Aliquando vices gerit relativi. *Salluſt. in Catil. c.* 5. Huic bella, cædes, rapinæ, diſcordia civilis grata fuere, ibique juventutem ſuam exercuit. *h. e.* in iis.

Ibidem, adverb. *nel medeſimo luogo*, Ger. *eben daſelbſt*, Gal. *là meme*, *en ce meme lieu*, Hiſp. *el meſmo lugar*, *αὐτόθι*, in eodem loco. *Cic. in Pom.* Ibidem me opperiare, velim. *Plaut. Ciſt.* 2. 1. 57. Ibidem loci res erit. ¶ Item in eadem re. *Cicer. pro Cæc.* Læſit in eo Cæcinnam, ſublevaris ibidem.

Ibis, idis, f. *ἶβις*, avis Ægypti, quæ ſerpentibus veſcitur. Hæc (ut Hier. ſcribit) duplex eſt, altera nigra tota eſt, altera ciconiæ non abſimilis, diverſa tamen a ciconia. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 36. Ibes maximam vim ſerpentium conficiunt, cum ſint aves excelſæ, rigidis cruribus, corneo, proceroque roſtro: avertunt peſtem ab Ægypto, cum volucres angues ex vaſtitate Libyæ vento Africo invectas interficiunt, atque conſumunt, ex quo fit, ut illæ nec morſu vivæ noceant, nec odore mortuæ. ¶ Traditur autem ibis clyſteris uſum prima commonſtraſſe; quod conſuetudinem habet ſe purgandi, roſtri aduncitate eam perluens partem, qua ciborum onera redduntur. *Plin. l.* 8. *c.* 27. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quod vomitione canes, alvo ſe ibes Ægyptiæ curant. ¶ Ibin maledico ſuo carmine Callimachus vocat Apollonium Rhodium, diſcipulum ingratum, teſte *Suida*. Hunc imitatus Ovidius *Ibis* nomine perſtringit Elegiaco carmine adverſarium ſuum, quem nonnulli Hyginum ſuſpicantur. ¶ Legitur & Ibis, Ibidis. *Ovid. in Ib. v.* 57. Illius ambages imitatus in Ibide dicar.

Ibiſcus. V. Hibiſcus.

Ibrida, æ, com. 1. al. hybrida, æ, vel hybris, vel Hibris, idis, eſt animal imparibus natum parentibus, & dicitur generatim de omnibus beſtiis, imo etiam de hominibus ſpuriis, ſpeciatim de ſuibus natis ex apris, & porcis. Aliqui deducunt ab *ὕβρις*, quod exponunt adulterium, quia videtur eſſe quædam quaſi adulterii ſpecies, cum aliquod animal cum alterius generis animali habet conſuetudinem. Sed *ὕβρις*, generatim injuriam, ſeu contumeliam notat. Aliqui ab *ὗς*, ſus, originem arceſſunt, quia cenſent, hac voce proprie notari ſues prognatos ex altero fero, & altero domeſtico. *Plin. l.* 8. *c.* 53. In nullo genere æque facilis miſtura cum fero, qualiter natos antiqui hybridas vocabant, ſeu ſemiferos, ad homines quoque, ut in C. Antonium Ciceronis in Conſulatu collegam, appellatione tranſlata. ¶ Tranſlate Ibris, vel Ibrida vox dicitur a Grammaticis, quæ tanquam partus monſtroſus ex duabus diverſis linguis conflatur, q. d. ſpuria, ut *monoculus*, quæ a *μόνος*, græca, & *oculus* latina voce componitur: & *philogræcus*, a *φίλος*, & *Græcus*.

Ibycus, i, Poeta fuit Lyricus, de quo meminit *Cicer.* 4. *Tuſc. c.* 33. Hic cum a latronibus impeteretur, grues forte ſupervolantes obteſtatus eſt, quibus conſpectis latrones, qui eum occiderant, ſe ſe ipſi prodiderunt. Hinc *Auſon. Idyll.* 5. *v.* 8. Ibycus ut periit, vindex fuit altivolans grus. V. *Eraſm. Chiliad.*

I ANTE C.

Icadius, m. 2. prædo inſignis, cui ſaxum ex ſpelunca cadens crura confregit. *Cic. de Fato*, *c.* 3.

Icaria, f. 1. Icaros, Ichthyoeſſa, *Nicaria*, inſ. parva maris Ægæi, inter Samum ad Or. & Naxum ad Occ. ſeu inter Chium ad Bor. & Pathmum ad Auſtr. Sic dicta ab Icaro, quem volantem ibi decidiſſe amiſſis alis fabulantur.

Icariŏtis, idis, f. 3. quod ad Penelopen ſpectat. Nam Penelope Icarii filia fuit. *Ovid.* 3. *de Pont. el.* 1. *v.* 113. Morte nihil opus eſt, nihil Icariotide tela. ¶ Item ipſa Penelope. *Propert. l.* 3. *el.* 13. *v.* 10. Quæque terunt faſtus, Icarioti, tuos.

Icăris, idis, f. 3. *Ἰκαρίς*, Penelope, filia Icarii. *Ovid. in Ibin.* Et velut Icaridis famulæ periere, procique.

Icarius, ii, m. 2. ſive Icarus filius Oebali Laconum Regis, nepos Argoli, pronepos Amiclatis, abnepos Lacedæmonis, atnepos Jovis ſecundi, frater Tyndari, pater Erigones, Iptimæ, & Penelopes. *Ovid. in Epiſt. Helenæ.* Me pater Icarius viduo diſcedere lecto cogit. Narrant, hunc ſocium Liberi Patris fuiſſe, ab eoque vinum accepiſſe mortalibus diſtribuendum: cum paſtoribus, aut ſuis agricolis diſtribuiſſet, illique ex nimio potu ebrii facti eſſent, ab illis interfectum fuiſſe, apud Marathonem, in venatione, quod ſibi venenum eſſe datum arbitrarentur: canem Icarii diu ad cadaveris cuſtodiam remanſiſſe, tandem fame coactum domum rediiſſe, acceptoque pane rurſus ſe ad dominum contuliſſe: Erigonem canem eſſe ſecutam, conſpecto patris cadavere incredibilem in modum doluiſſe, ejus precibus Icarium una cum cane in Cœlum tranſlatum eſſe: Icarium Booten eſſe, canem illum, qui Sirius dicitur, tandem Erigonem doloris impatientia laqueo vitam finiviſſe, Deorum miſeratione receptam eſſe in Cœlum, ſignumque efficere Virginis. Sed *Boccatius l.* 5. *Gen. Deor.* cenſet, Icarium patrem Erigones alium eſſe ab Icaro filio Oebali, & patre Penelopes. *Tibul. l.* 4. *ad Meſſalam*. Cunctis Baccho jucundior hoſpes Icarus, ut puro teſtantur ſidera Cœlo.

Icarius, a, um, adject. ab Icaro. V. Icarus.

Icărus, m. 2. *Ἴκαρος*, Dædali filius fuit, qui una cum patre e Creta fugiens alarum artificio, cum alarum fiducia fretus ultra patris juſſa altius evolaſſet, Soliſque ardore cera, qua pennæ continebantur, liquefacta eſſet, ita ut ab alis deflueret, decidit in mare, quod eſt inter Samum, & Myconem, quod ab ejus nomine Icarium dictum eſt, ut Poetæ fabulantur. *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 1. *v.* 90. Icarus Icarias nomine fecit aquas. ¶ Verius tamen eſt, Icarium mare nomen accepiſſe ab Icaria inſula.

Ichneumon, m. 3. *ſorice d' India*, *ἰχνεύμων*, *ἰχνεύτης*, *ὕδρος*, animal eſt magnitudine felis, ſpecie muris, vulgo mus Indicus, quod naſcitur in Ægypto, & cum aſpide pugnat, ab *ἰχνεύω*, *inveſtigo*, ſive quod inſtar canis venatici inveſtiget crocodilum, & aſpidem, ovaque eorum obſervet, ſive potius quod roſtro ſuo, quod eſt ſimile roſtro ſuillo, cibum ruſpetur, & inveſtiget. Ichneumona Ægyptii adorant, quoniam ova crocodilorum conterat, & luto convolutus, cum os aperiunt, ita in ventres eorum inſilire ſoleat, ut exeſis inteſtinis eos interimat. *Plin. l.* 8. *c.* 24. *Cicer.* 1. *de nat. Deor.* Poſſum de ichneumonum utilitate, de crocodilorum, de felium dicere.

Ichnographia, *ἰχνογραφία*, veſtigii, areæ, ſeu plani deſcriptio, vel, ut Barbari dicunt, planæ formæ delineatio, *deſcrizion della pianta d' un edifizio*. *Vitruv. l.* 1. *c.* 2. ¶ Eſt ab *ἴχνος*, planta, vel plantæ veſtigium.

Ichnŭſa. V. Sardinia.

Ichor, ŏris, m. *ἰχώρ*, *ὀρρός*, ſanies, cruor. *Celſ. l.* 5. *c.* 26. *n.* 20. Ichor tenuis ſubalbidus ex malo ulcere exit.

Ichthyocolla, æ, *ἰχθυοκόλλα*, piſcis corio glutinoſo. Item gluten ex eo piſce. *Plin. l.* 32. *c.* 7. & *l.* 9. *c.* 59.

Ichthyoeſſa. V. Icaria.

Ichthyophăgi, orum, *ἰχθυοφάγοι*, Æthiopicæ gentes, quæ piſcibus vivunt. *Ptolem. Strab.*

Ichthyotrophium, ii, n. *peſchiera*, *ἰχθυοτροφεῖον*, vivarium, in quo piſces nutriuntur. *Colum. l.* 8. *c.* 3. habet græcis literis.

Ico, is, ci, ctum, a. 3. *percuotere*, *ferire*, הכה, Ger. *ſchlagen*, Gall. *frapper*, Hiſp. *herir*, *dar golpes*, *πλήττω*, ferio, percutio. *Lucret. l.* 3. *v.* 161. corpus propellit, & icit. *Cic.* 2. *de Div.* Cum Ptolemæus familiaris ejus in prælio telo veneno ictus eſſet. *Plin. l.* 16. *c.* 30. Arborum manu ſatarum, receptarumque in domos fulmine laurus ſola non icitur. ¶ *Icere colaphum*, eſt impingere alicui colaphum. *Plaut. Perſ.* 5. 2. 65. Quæ hæc res eſt? hei colaphum icit. ¶ *Icere fœdus* eſt amicitiam cum aliquo jungere. *Cicer. in Piſ.* Tu fœdus, quod meo ſanguine in pactione provinciarum iceras, frangere voluiſti.

Icon, onis, f. *immagine*, *effigie*, צלם, Ger. *bildnuſſ*, Gal. *image*, Hiſp. *imagen*, *εἰκών*, effigies, imago, ſtatua ex membris ipſis a pictoribus, ſeu ſtatuariis expreſſa, ab *εἴκω*, ſimilis ſum. *Plin. l.* 34. *c.* 4. Eorum vero, qui ter ibi ſuperaviſſent, ex membris ipſorum ſimilitudine expreſſa, quas iconas vocant. Sed Voſſius apud Grammatic. & plerique omnes leg. *iconicas*. ¶ Icon item, eſt Figura Rhetorica. V. *Ethopœja*.

Iconĭcus, a, um, o. 1. 2. *dipinto*, *ſcolpito*, Ger. *das eigner lieb abgebildt iſt*, Gal. *tiré au vif*, *peint ſur le vif*, Hiſ. *dibuxado*, *ſacado del natural*, *εἰκονικός*, quod eſt ita pictum, ſive ſculptum, ut vivam rei alicujus effigiem, membrorumque omnium ſimilitudinem referat. *Suet. in Calig. c.* 22. Simulacrum ſtabat in templo aureum, iconicum, amiciebaturque quotidie veſte, quali ipſe uteretur. *Plin. l.* 35. *c.* 8. Ut in eo prælio iconicos duces pinxiſſe tradatur, Athenienſium Miltiadem, Callimachum, Cynegirum, Barbarorum Darium, Tiſſaphernem.

Iconiſmus, m. 2. *εἰκονισμός*, Figura Rhetorum, quando ad vivum alicujus rei formam ob oculos ponimus, ab *εἰκονίζω*, *aſſimilo*, *exprimo*. *Sen. ep.* 95. Deſcriptiones has, & (ut publicanorum utar verbo) *εἰκονισμούς*, ex uſu eſſe confiteor. V. *Ethopœja*.

Iconium, n. 2. *Cogni*, *Gogni*, urbs Lycaoniæ, ampla, & probe munita, caput Caramaniæ late ſumptæ, nunc ſedes Præfecti Turcarum.

Ictericus, a, um, adjectiv. *ἰκτερικός*, qui icteri morbo laborat, *itterico*. *Juven. ſat.* 6. *v.* 564. Conſulit ictericæ lento de funere matris. Adde *Plin. l.* 29. *c.* 9.

Ictĕrus, avicula flavi coloris, quam Latini *galgulum*, vel *galbulum*, vel *galbulam* vocant, ſolo aſpectu ictericum, ſeu regium morbum ſanans. *Plin. l.* 30. *c.* 11.

Ictis, idis, f. *martora*, *martorello*, *ἰκτίς*, muſtellæ ſilveſtris genus, magnitudine Melitenſis catelli, ſed pilo, facie, albedine partis inferiori, & morum aſtutia muſtellæ ſimile. Martem ſpeciali vocabulo vocant. *Plin. l.* 29. *c.* 4.

Ictus, a, um, *percoſſo*, percuſſus, partic. ab icor. *Cic. l.* 1. *de Div. c.* 10. E cœlo ictus, *fulminato*. *Id. de Aruſp. Reſp.* Vos me primum ictum pro vobis, fumantemque vidiſtis. *Liv. l.* 1. Ibi in turba ictus Remus cecidit.

Ictus, us, m. 4. *colpo*, *percoſſa*, מכה, Ger. *ſtraich*, Gal. *coup*, Hiſ. *golpe*, *πληγή*, percuſſio, ab ico. *Cic.* 3. *Off.* Ictu fulminis deflagravit. *Aurel. Vict. in Epitom. c.* 16. Ictus ſanguinis, *colpo d' apopleſſia*. ¶ Et tranſlate. *Cic. poſt red.* Cum ego una cum Rep. non Tribunitio, ſed Conſulari ictu concidiſſem. ¶ Olim etiam *ictus*, *i*, per ſecundam flectebatur. *Quadrig.* apud *Gell. l.* 9. *c.* 13. Ne Gallus impetum icti haberet. ¶ Sub ictu eſſe, eſt eo loci eſſe, ubi ici quis poſſit. *Senec. de Conſol. ad Marc. c.* 9. Ille damnatus eſt, & tua innocentia ſub ictu eſt. ¶ Sub ictum dare, *eſporre a pericolo*. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 39. Si amnem Araxem tranſgrederentur, ſub ictum dabantur.

Icuncŭla, f. 1. imaguncula, parva imago, dim. ab icon. *Suet. Ner. c.* 56. Icuncula puellaris.

I ANTE D.

Id, *ciò*, *queſto*, זאת, Ger. *das*, Gal. *cela*, Hiſ. *eſſo*, *ello*, *τοῦτο*, neut. genus pronominis *is*. Eleganter adjunctum habet genitivum, ut Id ætatis, id temporis, ideſt, ea ætate, eo tempore. *Cicer. in Pam.* Id ætatis jam ſumus, ut omnia fortiter ferre debeamus. *Liv. l.* 43. *c.* 5. Id locorum. ¶ *Id*, *quod res eſt*, idem eſt, ac ſi diceremus, quod verum eſt. *Ter. Adel.* Verum cogito id, quod res eſt. ¶ *Id ipſum*, idem eſt, quod hoc. *Cic. Leut.* Multi rogabantur, atque id ipſum Conſulibus invitis. ¶ In reſponſionibus vim habet affirmandi. *Cic. Attic. l.* 4. *ep.* 16. ¶ *Id* pro ideo, ſeu propter id, ſæpe uſurpat *Plaut.* ut *Rudent.* 2. 3. 66. Credo aliquem immerſiſſe: id miſera mœſta eſt. Sic *Cic. l.* 3. *ad Q. Fr.* Teneo ab accuſando vix me, ſed tamen teneo, id quod judices nullos habemus. Adde *Liv. & Ter.* ¶ *Id eſt* formula explicantis, *cioè*. *Cic. Attic. l.* 7. Senatus hodie futurus erat, ideſt Cal. Octob.

Ida, æ, f. 1. vel Ide, es, f. 1. *Ἴδη*, mons Phrygiæ, ſeu Troadis, in Aſia minore, altiſſimus, ab Ilio 3. M. P. cujus latus Septentrionale ex anguſtiis Abyd. uſque ad Æſapum flu. & Cyzicenum agrum ad Propontidem pertinet, Occidentale ad Helleſpontum reſpicit, Auſtrale promontorium facit, quod Lectum appellatur, Orientale ad Myſos declinat. Vertex Idæ Gargarus dictus eſt, in quo urbs erat, quæ Gargara n. pl. vocabatur. Ex hoc monte olim quindecim amnes effluebant, ſed Plinii ætate plurimi eorum exaruerant. Gent. Idæus, a, um. ¶ Ida item, vel Idæus, *Pſiloriti*, mons Cretæ, qui propter celſitatem ut plurimum nive conſperſus eſt. Dictus eſt a Dactylis Idæis, qui cum ex Phrygia in Cretam veniſſent, montem hunc, in quo conſederunt, patrii montis nomine appellarunt.

Idæus, a, um, adject. ad Idam pertinens, ut Idæi campi. *Virgil.* 7. *Æn.* Idæa mater, h. e. Cybele, quæ in Ida monte, in quo præcipue colebatur, vel ab Idæo Dardani filio, qui in montibus Troadis ei templum extruxit. ¶ Idæi Dactyli, Sacerdotes Cybeles, ab Ida Phrygiæ monte, quem primo coluerunt. Aliqui dicunt, eos filios fuiſſe Solis, & Minervæ, alii Saturni, & Alciopes. V. *Corybantes*. ¶ Sunt & gemmæ quædam in Creta ferrei coloris, humani pollicis imaginem referentes, quas dactylos Idæos nominant. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Idæus, i, mons Cretæ. V. Ida.

Idălis, idis, f. ut Idalis tellus, apud *Lucan. l.* 3. *v.* 204. quam Caico perfuſam dicit. Caicus autem Myſiæ fluvius eſt, qui non longe ab Ida monte, qua Myſiam ſpectat, decurrit.

Idalium, n. 2. *Borg Dalin*, *Ἰδάλιον*, opp. olim, nunc pagus Cypri, ad Idalum M. Nomen ab eventu accepit. Nam cum oraculum Chalcenori datum eſſet, ut illic urbem conderet, ubi primum orientem Solem conſpicaretur, unus e comitibus, qui forte aſtabat, ad eum converſus, *ἴδον ἅλιον*, inquit, ideſt *vidi Solem*, arreptoque Chalcenor omine urbem extruxit, & ab ea voce Idalium nominavit. *Steph.*

Idalius, a, um, o. 1. 2. *Ἰδάλιος*, quod ſpectat ad Idalum M. vel ad Idalium opp. Cypri, ut Venus Idalia, nemus Idalium, &c. *Virg.* 10 *Æn.* Eſt Amathus, eſt celſa mihi Paphos, atque Cythera, Idaliæque domus, &c.

Idălus, m. 2. mons Cypri, olim Veneri ſacer, unde Idalia dicta eſt, ad cujus radices Idalium opp. ſitum erat.

Idas. V. Marpiſſa.

Idcirco, vel iccirco, *perciò*, *per la qual coſa*, על כן, Germ. *darumb*, Gal. *pour cela*, Hiſp. *por eſſo*, *διόπερ*, conjunctio, idem quod ideo ſignificans. *Cic.* 7. *Ver.* Reperietis idcirco hæc in uno homine conſtituta, &c.

Idĕa, æ, f. 1. *idea*, *ſpecie*, Ger. *geſtalt*, Gal. *idée*, Hiſp. *ydèa*, *ἰδέα*, vel *εἶδος*, ſpecies, ſeu forma, ſeu exemplar alicujus rei, quæ facienda, vel facta eſt, ab *εἴδω*, *video*, quaſi id, quod intueri oporteat ad dignoſcendum, aut imitandum. *Cic. in Top. c.* 7. Formæ ſunt, quas Græci *ἰδέας* vocant: noſtri, ſi qui hæc forte tractant, ſpecies appellant: non peſſime id quidem, ſed inutiliter ad mutandos caſus in dicendo. nolim enim, ne ſi latine dici quidem poſſit, *ſpecierum*, & *ſpeciebus* dicere: & ſæpe his caſibus utendum eſt: at *formis*, & *formarum* velim. Hæc *Cic.* qui alias *exemplar*, & *exemplum* vertit. ¶ Ex quo colligimus, *ἰδέας* aptius latine verti *formam*, quam *ſpeciem*. ¶ Uſurpatur tamen & ipſa vox *idea* latina formatione. *Cic. in Orat. c.* 3. Has rerum formas ille ideas appellat. Niſi forte & hic *ἰδέας* ſcripſit *Cic.* græcis literis: quod vero valde ſimile eſt. *Senec. ep.* 58. Idea eſt eorum, quæ natura ſunt, exemplar æternum. Adde *Apul. l.* 1. *dogm. Plat.*

Idem, eadem, idem, m. f. n. *l' iſteſſo*, *il medeſimo*, עצם, Germ. *ebender*, Gal. *meme*, Hiſp. *meſmo*, *αὐτός*, *ἡ*, *ό*, ipſe, pronomen, ab *is*, *ea*, *id*. Declinatur ut ſimplex *is*, *ea*, *id*, ſolo diſcrimine in ultima ſyllaba *dem*. Sed in g. m. nominativi

minativi literam ſ abjicit. In g. m. & f. accuſativi mutat m ante d in n eu-phoniæ cauſa, ut *Eundem*, *eandem*. In dat. & abl. pl. habet *eiſdem*, vel iiſdem. Sed *iiſdem* multo uſitatius eſt. *Cic. in Or. Id. 1. Off.* Iiſdem uti ſacris, ſepulchra habere communia. In nom. pl. olim dicebatur *ei*, & *eidem*. *Priſc.* ¶ In maſc. gen. nominativi ſing. producit priorem, quam in neut. gen. corripit, tam in nominat. quam accuſat. *Virgil. 4. Æn.* Idem ambas ferro dolor, atque eadem hora tuliſſet. *Juven. ſat. 4. verſ. 12.* Si feciſſet idem, caderet ſub judice morum. ¶ Poetæ ſolent duo *ii* in nom. dat. & abl. plur. in unum per Synæreſin contrahere. Unde *iidem*, & *iiſdem* in carmine ſunt diſſyllaba. *Tibul. l. 4.* Incipe, non iidem tibi ſunt. ¶ Idem conſtruitur cum relativo, *qui*, *quæ*, *quod*, in eodem fere caſu. *Cic. 2. Offic.* Peripatetici quoniam iidem erant, qui Academici. ¶ Vel cum particulis *&*, *ac*, *atque*, *ut*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Dianam, & Lunam eandem eſſe putant. *Id. pro Sylla*, Idem valere debet, ac ſic pater dijudicarat. *Id. pro Domo*, Hoc unum, & idem videtur eſſe, atque illud, quod de me ipſo nominatim tuliſti. *Id. 1. Off.* In eadem ſunt injuſtitia, ut ſi in ſuam rem alienam convertant. ¶ Item cum prepoſit. *cum*, & ablativo. *Tacit. Ann. 15. c. 2.* Eodem mecum patre genitus. ¶ A Poetis cum dat. uſurpatur, Græcorum more. *Hor in Arte*, v. 467. Invitum qui ſervat, idem facit occidenti. ¶ *Idem in me*, formula juramenti, qua utebantur, qui poſt alios conceptis verbis jurabant. *Poſt. Turneb. adv. l. 3. c. 10.*

Identĭdem, adverb. *ſovente*, *ſpeſſo ſiate*, *di quando in quando*, [Hebrew], Germ. *ſtæts*, Gall. *ſouventes fois*, Hiſp. *muchas veces*, [Greek], ſubinde, frequenter, &, ut *Valla lib. 2.* inquit, cum quodam intervallo. *Cicer. pro Rab.* Recitabatur identidem Pompeji teſtimonium. *Id. pro Domo*, Identidem ſe ipſa revocabat.

Identĭtas, atis, f. *medeſimo*, convenientia cum aliquo. Vox eſt minus latina, quam uſurpat ſequioris ævi ſcriptor *Jo. Sariber. l. 3. c. 6.*

Idĕo, *percioche*, *per la qual coſa*, [Hebrew], Ger. *derhalben*, Gal. *pourtant*, Hiſp. *por eſſo*, [Greek], idcirco, conjunctio collectiva ſive rationalis. *Cic. in Ver. 6. c. 4.* Ideo Claudius retulit, ut iſte auferret. *Id. Fam. 1. ep. 8.* Re quidem ipſa ideo mihi non ſatisfacio, quod &c.

Ideſt. V. Id.

Idæus, a, um, o. 1. 2. quod eſt ex Ida M. *Plin. l. 16.* Idæarum cedrorum. Veteres tamen Idæas cedros pro montanis omnibus ſumebant, ut ſcribit Nicander.

Idiogrăphus, a, um, adject. [Greek], propria manu ſcriptus. *Gel. l. 9. c. 14.* Qui ſcripſerunt, idiographum librum Virgilii ſe ſe inſpexiſſe.

Idiōta, æ, ſeu idiotes, æ, m. c. *idiota*, *ignorante*, Ger. *ein ſchlechte perſon*, Gal. *idiot*, Hiſp. *ydiota*, [Greek], proprie notat hominem privatum, ſeu nullo munere publico fungentem, ſed quia qui e vulgo ſunt fere imperiti, indoctique eſſe conſueverunt, accipitur ſere a Latinis pro illiterato, indocto, imperito, ab [Greek], *privatus*, *proprius*. *Cicer. 7. Ver.* Quæ non modo iſtum hominem ingenioſum, atque intelligentem, verum etiam quemvis noſtrum, quos iſte idiotas appellat, delectare poſſent. *Id. pro Sext. c. 51.* Rem paternam ab Idiotarum divitiis ad philoſophorum regulam perduxit.

Idiotĭcus, a, um, adjectiv. idem ac idiota, ignarus, rudis. *Tertul. cont. Gent. c. 1.* Rudem, impolitam, & idioticam compellare.

Idiotiſmus, i, m. [Greek], peculiare loquendi genus e vulgo ſumptum, proprius alicujus linguæ character. *Senec. Controverſ. l. 7. in præfat.* Idiotiſmus eſt inter oratorias virtutes res, quæ raro procedit &c.

Idolēum. V. Idolium.

Idolĭcus, a, um, adject. ad idola pertinens, ut idolicæ res. *Tertul. de Idol. c. 13.*

Idolĭum, vel Idoleum, n. 2. [Greek], templum, in quo reponitur idolum, ab [Greek], *idolum*, *ſimulacrum*, ut delubrum, in quo Deus ſtatuitur, juxta Varronis etymologiam. *Tertul. de cor. mil. c. 10.* In idoleo recumbere alienum eſt a fide. ¶ A Poetis interdum ſecunda, & tertia corripiuntur. *Prudent. in Apotheoſ. v. 254.* Et quæ in idolio recubans, inter ſacra mille.

Idololătres, vel Idololatra, æ, m. & f. *Idolatra*, [Greek], idolorum cultor. *Tertul. de Pudic. c. 5.* Idololatram, & homicidam ſemel damnas.

Idololatrīa, æ, f. *idolatria*, [Greek], eſt, cum cultus divinus exhibetur alii, quam Deo, ſive id res ſit vere exiſtens, ſive ab humano conficta intellectu, ab [Greek], *idolum*, *ſimulacrum*, & [Greek], *ſervio*, quaſi idoli ſervitus. *Tertul. de Anim. c. 39.*

Idololătris, idis, f. 3. quæ idola colit. *Prudent. Hamartig. v. 405.* Inceſtat lapides famoſos idololatris religio. Ita leg. *Gron. & Heinſ.* Vulgo hab. *idololatrix*, quod neque græcæ, neque latinæ terminationis eſt.

Idolothўtum, i, [Greek], quod idolis immolatum eſt, ab [Greek], *idolum*, & [Greek], *ſacrifico*. *Tertul. de Idolol. c. 13.* Quid participas idolothyta ſolemnia ¶ Et adjective. *Id. de Spectac. cap. 13.* Oculos & aures ab idolothytis voluptatibus abſtinere.

Idōlum, li, n. 2. *idolo*, *ſimolacro*, [Hebrew], Germ. *bild*, Gal. *idole*, Hiſp. *ydolo*, [Greek], ſimulacrum, imago rei alicujus, quam veteres in honore habebant, ab [Greek], *video*, quia in idolo quodammodo videmus id, cujus eſt imago. *Cic. 1. Fin. c. 6.* Imagines, quæ idola nominant. ¶ Nonnunquam accipitur pro ſpectro, ſive phantaſmate, *fantaſma*. *Plin. in ep. 27. l. 7.* Mox apparebat idolon, ſenex macie, & ſqualore confectus, promiſſa barba. ¶ Penultima hujus vocis ſine controverſia longa eſt. *Prudentius* tamen corripit: in quo non rationem quantitatis ſyllabicæ, ſed Græci accentus ſervat. *Id. hymn. de paſſione Eulal. v. 74.* Idola protero ſub pedibus, pectore, & ore Deum fateor.

Idomĕne, ſ. 1. Idomene, opp. Macedoniæ, in Æmathia, Europo proximum, inter Doberum, & Atalantam. Pop. Idomenenſes. *Plin. l. 4. c. 10.*

Idomeneus, m. 2. [Greek], filius Deucalionis, nepos Minois, Cretenſium Rex, qui contra Trojanos ſtrenue dimicavit. Troja everſa, cum in patriam remigaret, ſubito orta tempeſtate, ſolemne votum concepit, ſi ſe Neptunus incolumem in patriam reduceret, ſe illi immolaturum, quod primum ſibi occurreret. Contigit autem, ut filius ejus ei primus obvius fieret: quem cum immolare vellet, aut immolaviſſet, ut aliqui narrant, a ſuis pulſus fugit in Calabriam, ubi juxta Salentinum prom. oppidum condidit, quod Petiliam vocavit. *Virg. & Serv. in 3. Æn. Bocc. l. 11. Gen. Deor.*

Idonĕe, adverb. *convenevolmente*, Germ. *geſchicklich*, Gall. *proprement*, Hiſp. *decentemente*, *ydoneamente*, [Greek], apte, commode. *Cic. 1. de Inv. c. 15.* Exordium eſt oratio auditoris animum idonee comparans ad reliquam dictionem. ¶ Comparat. idonius, habet *Tertul. de Pal. c. 3.*

Idonĕus, a, um, o. 1. 2. *atto*, *conveniente*, [Hebrew], Germ. *geſchickt*, Gal. *idoine*, *propre*, *habil*, Hiſp. *ydoneo*, [Greek], conveniens, aptus, accommodatus, congruens, ab [Greek], idoneus, ut *a* abeat in *o*, vel a [Greek], ſolers, peritus, ingenio ad aliquid aptus, vel ſimpliciter ab [Greek], *proprius*, quia quod cuique rei proprium, id ei maxime aptum, & conveniens. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 1. de Or.* Cum minus idoneis verbis uti conſueſcerem. ¶ Vel cum dat. *Cic. 6. Fam.* Ejus Falernum mihi ſemper idoneum viſum eſt diverſorio. ¶ Vel cum acc. & prep. *ad*, *Cic. pro Cluent.* Non eſſem ad ullam cauſam idoneus. ¶ Vel cum relativo *qui*, *quæ*, *quod*. *Cic. pro L. Man.* Non erit idoneus, qui ad bellum Aſiaticum mittatur. *Terent. Andr. 4. 4.* Adeone videmur vobis idonei, in quibus ſic illudatis? ¶ Vel cum conjunctione *ut*. *Cic. pro Domo*. Nemo ne horum idoneus tibi viſus eſt, ut cum eo dedicationem communicares? ¶ Sumitur etiam pro digno, probo. *Cic. 2. Off.* Sæpe idoneis hominibus indigentibus de re familiari impertiendum eſt. ¶ Item pro fideli, ſufficienti. *Cic. Att. l. 8. ep. 14.* Non mihi ſatis idonei ſunt auctores ii, qui a te probantur. ¶ Apud Grammaticos quoque idonei Auctores appellantur veteres, quibus opponuntur neoterici, ut obſervat *Salmaſ. in prolegom. Exercit. Plin.* ¶ Apud *Suet. in Ner. c. 44.* idoneus dicitur, qui ex legibus militare poteſt. ¶ Caret gradibus; & cum comparatione opus eſt, dicimus, magis, minus idoneus, &c. Neque enim facile uſurpaverim comparat. *idonior*, ſeu *idoneior*, quod legitur apud *Tertul. de Anim. c. 18. Paul. l. 2. Dig. de popul. act. & Ulp.*

Iduarſi, & Iduaria, leguntur in antiquis *Inſcriptione*: Iduaria dicebantur ſpeculatorum tabulæ, in quibus apochæ receptæ pecuniæ condebantur. Harum tabularum conditores dicti ſunt iduarii.

Idulia ſacra, erant ſacrificia, quæ idibus ſingulorum menſium Jovi Capitolino a Flamine Diali fiebant, ab idus. *Ovid. 1. Faſt. Varro l. 5. de L. L. Feſt. Voſſ.*

Idūlis ovis, quæ omnibus idibus Jovi mactabatur, ab idus. *Ovid. 1. Faſt. Feſt. Voſſ.*

Idūme, es, f. eadem quæ Edom, & Idumæa, regio Paleſtinæ. *Val. Flac. l. 1. v. 12.* verſam proles tua pandet Idumen.

Idumæus, a, um, quod eſt ex Idumæa regione Paleſtinæ. *Virgil. 3. Georg.* Primus Idumæas referam tibi Mantua palmas. Nam illa regio palmis abundat.

Iduo, as, a. 1. divido, linguæ Hetruſca, ab [Greek], & [Greek], *duo*, vel ab [Greek], proprius, ut ſignet ponere [Greek], ſive [Greek], hoc eſt, privatim, ſeorſim.

Idus, iduum, idibus, *idi*, *idus*, dies decimus quintus menſis in Martio, Majo, Julio, Octobri, XIII. in reliquis, ab *iduo* verbo Hetruſcorum, quod erat dividere, quia menſem in duas partes fere æquales dividunt, ut quæ plurimum medium menſem attingunt. *Macrob. l. 1. Sat. c. 15. Horat. l. 4. od. 11.* Idus ſunt tibi agendæ, Qui dies menſem Veneris marinæ Findit Aprilem. *Cic. Attic. l. 15.* Iduum Martiarum ſtulta eſt conſolatio. *Id. ib. l. 14.* Hæc idibus mane ſcripſi.

Idyllia, n. 2. [Greek], [Greek], poematia, ſeu opuſcula metrica, in quibus novum ſemper argumentum tractatur, ab [Greek], ſpecies, quia qui opuſcula ſua hoc pacto inſcribit, is nihil dicit de materia totius, ſed ad ſingulas partes remittit. Sic Pindari poemata olim [Greek] inſcribebantur: ſic opuſcula ſua Theocritus, & Auſonius [Greek] inſcripſerunt. ¶ Sunt qui ſcribunt *Edyllia*, extrita nempe ſecunda vocali diphthongi.

I ANTE E.

Jecinorōſus, a, um, &

Jecoritĭcus, a, um, &

Jecorōſus, a, um, adjectiva ſunt a *jecur*. Primum eſt Scribonii Largi, quo ſignificat eum qui jecinoris vitio laborat: alterum *Marcelli Emp. cap. 20.* Tertium *Sidonii l. 5. ep. 14.*

Jecur, jecoris, & jecinoris, n. 3. *fegato*, [Hebrew], Ger. *die leber*, Gal. *le foye*, Hiſp. *higado*, [Greek], viſcus illud maximum abdominis, quod ſitum eſt in dextro hypochondrio, venarum omnium principium, & primum ſanguinis generandi inſtrumentum, ab antiquo *jecinus*, vel *jecinor*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Ad eaſdemque portas jecoris confluunt. *Id. 2. de Div.* Singulis jecorum fibris non intereſt Deus. ¶ Jecur a Platonicis dicitur eſſe ſedes præcipuorum affectuum, ut amoris, iræ, &c. Hinc *Horat. l. 1. ep. 18. v. 72.* Non ancilla tuum jecur ulceret ulla, puerve. *Juven. Sat. 1. v. 45.* Quid referam, quanta ſiccum jecur ardeat ira. ¶ Sumitur etiam pro prudentia. *Sueton. in Ill. Gramm. c. 11. in quodam epigrammate.* En cor Zenodoti, en jecur Cratetis. ¶ Apud veteres cupedinarios olim in deliciis erat jecur anſeris, ſuis, mulli, &c. V. *Plin. l. 10. c. 20. Martial. l. 13. epigr. 58. & Sueton. in Vitel. c. 13.*

Jecuſcŭlum, li, n. 2. *fegatello*, [Greek], parvum jecur, dim. a jecur. *Cic. 2. de Div. c. 14.* Muſculorum jecuſcula bruma dicuntur augeri.

Jejunatio, onis, f. jejunium, actus jejunandi, *digiuno*. *Tertul. de Jejun. c. 13.* Jejunationibus operari.

Jejunātor, oris, m. qui jejunat. *Auguſtin. epiſt. 86. ad Caſulan.* Qui ventriculus tanquam magnus jejunator accuſat.

Jejūne, adverb. *a ſtomaco digiuno*, [Greek], cum jejunio. Tranſlate ponitur pro tenuiter, exiliter, frigide, languide admodum. *Cicer. 1. de Orat.* Iiſdem de rebus jejune quoſdam, & exiliter diſputaviſſe. *Id. de Fin. l. 3. cap. 5.* Hæc dicuntur fortaſſe jejunius.

Jejuniōſus, a, um, *digiuno*, adject. jejunus. *Plaut. Capt. 3. 1. 6.* Neque jejunioſiorem, neque magis ecfertum fame vidi. Ital. *più ſmunto*.

Jejunĭtas, atis, f. 3. *digiuno*, [Greek], privatio cibi. *Plaut. Mer. 3. 3. 13.* ut legit *Nonius c. 4. n. 2.* ¶ Tranſlate uſurpatur pro tenuitate, inopia, exilitate orationis, cui contraria eſt ubertas, & copia. *Cic. 2. Tuſc. c. 1.* Jejunitatem & famem ſe malle, quam ubertatem & copiam, dicerent.

Jejunĭum, nii, n. 2. *digiuno*, [Hebrew], Germ. *faſtung*, Gall. *jeune*, Hiſp. *ayuno*, [Greek], abſtinentia a cibo, vel dies, quibus a cibo abſtinemus. *Liv. l. 36. cap. 37.* Renuntiaverunt, jejunium inſtituendum Cereri eſſe. *Ovid. 15. Met.* Carne fere ſedant jejunia.

Jejūno, n. 1. *digiunare*, [Greek], a cibis abſtineo. *Tertul. de Jejun. c. 13.* ¶ Non facile invenias, niſi apud Eccleſiaſticos Scriptor.

Jejūnus, a, um, o. 1. 2. *digiuno*, *che non ha ancora mangiato*, [Hebrew], Germ. *nuchtern*, Gall. *jeune*, Hiſp. *ayuno*, [Greek], qui cibum nondum guſtavit. *Plaut. Pſeud.* In cœnam qui jejunus venerit, aut ſitiens. ¶ Jejuna aviditas, maxima, & qualis jejunis eſſe ſolet. *Plin. l. 10. c. 3.* Ea jejunæ ſemper aviditatis, & querulæ murmurationis. ¶ Jejuna ſaliva eſt, quæ ab homine jejuno expuitur. *Colum. l. 6. c. 33.* ¶ Tranſlate dicitur de languido, & imbecille. *Cic. 4. Phil.* Ut quoſdam nimis jejuno animo, & anguſto monerem. ¶ *Jejuna oratio*, cui opponitur copioſa, & plena. *Cic. 3. Or.* Stoici orationis genus habent obſcurum, inane, jejunum. ¶ *Jejuna glarea*, ſicca, & ſterilis terra. *Virg. 2. Georg.* Nam jejuna quidem clivoſi glarea ruris, &c. Sic *jejuna humus* eſt infecunda. *Colum. l. 2. c. 4.* Omnis humus, quamvis lætiſſima, tamen inferiorem partem jejuniorem habet. ¶ *Jejunum inteſtinum*, [Greek], ſecundum inteſtinum, medium inter ecphyſin, & ileon, quod veteres hiram, & per diminutionem hilam, ſeu hillam, & neutro genere hilum, ſeu hillum dixerunt. Dictum eſt ex eo, quod perpetuo inane reperitur. Nunquam enim quod accipit, continet, ſed protinus ad inferiora tranſmittit, affluentis in ſe bilis acrimonia laceſſitum. *Celſus l. 9. c. 1.*

Jens, euntis, particip. ab eo, is, *che va*, [Greek]. *Cic. Att. l. 4. ep. 9.* Jens in Pompejanum bene mane hæc ſcripſi. *Virg. Æn. 7.* Dat euntibus ingens ſilva locum.

Jentacŭlum, li, n. 2. *collazione*, Germ. *morgenſupp*, Gall. *le dejuner*, Hiſp. *almuerzo*, [Greek], comeſtio illa, quæ fit ante prandium. *Sueton. in Vitel.* Epulas trifariam ſemper, interdum quadrifariam diſpartiebat, in jentacula, & prandia, & cœnas, comeſſationeſque. ¶ Latinis jentaculum vocabatur ſilatum, quod jejuni abſorberent vinum ſili conditum. *Feſt.* Non tamen hæc perpetua jentaculi ratio fuit. ¶ Accipitur etiam pro ipſo cibo, qui jentando ſumitur. *Mart. in Diſt. ult. l. 14.* Surgite, jam vendit pueris jentacula piſtor.

Jentatio, onis, f. actus jentandi, jentaculum. *Jul. Firmic. l. 2. c. 10.*

Jento, as, n. 1. *far collazione*, Germ. *zu morgen eſſen*, Gal. *dejeuner*, Hiſp. *almorzar*, [Greek], aliquid ante prandium guſto. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 440.* Quod pulli jentent. *Afran. ibid.* Jentare nulla invitat.

Jerna. V. Juernia.

Jeruſalem, Jerico. V. in lit. H.

Jeſrael, f. indecl. Jezrael, *Terracin*, urbs Galilææ, in Tribu Iſachar, in lim. Tribus Manaſſe. ¶ Item urbs ſexta in octava parte Tribus Judæ, inter Jota, & Jucadam, apud Gelboe M. & Campum magnum Eſdrelon.

JESUS, m. 4. *Gesù*, [Hebrew], Germ. *Jeſu*, Gall. *Jeſus*, Hiſp. *Jeſus*, [Greek], Soſpitator, ſervator, nomen ſacroſanctum Filii Dei, & Salvatoris noſtri, a [Hebrew], Jeſus, quod [Hebrew], *ſalus*, quia ſalvos facit homines a peccatis ipſorum. ¶ Caret numero plurali, in gen. & dat. ſing. deſinit in *u*, non in *us*, & *ui*, ut cætera nomina quartæ declinationis.

Jete, f. 1. Jeta, Jetas, *Jato*, caſtr. Siciliæ, in Valle Mazaræ, juxta Crimiſſum fl. non longe a Juliano, a Panormo 30. fere M.

I ANTE G.

Igĭtur, *adunque*, *dunque*, [Hebrew], Germ. *darumb*, Gal. *donc*, Hiſp. *luego*, *pues*, [Greek], collectiva, vel rationalis conjunctio eſt, ex præcedentibus concluſ-

cluſionem inferens, adhibeturque (ut inquit Valla) brevioribus concluſionibus. *Cic. pro Lig.* Habes igitur, Tubero, quod eſt accuſatori maxime optandum, confitentem reum. ¶ Veteribus non tantum ergo notabat, ſed etiam inde, poſtea, tum. *Ter. Eun.* Quid igitur faciam? *Plaut. Amph.* 1. 1. 34. Sin aliter ſient animati, neque dent, quæ petat, ſe ſe igitur ſumma vi, viriſque eorum oppidum expugnaſſere. ¶ Pro *enim* uſurpat *Plaut. Moſtel.* 5. 1. 53. Surge dum huc: eſt conſulere igitur quiddam quod tecum volo. ¶ *Ergo igitur*, dixit *Apul. cit. princ. l.* 1. *Mileſ.*

Ignarius, a, um, qui ignem continet, ut ignarius lapis, *pietra focaia*. *Marcell. Empir. c.* 23. niſi forte legendum eſt *igniarius*.

Ignarûris, e, idem quod ignarus. *Plaut. Pœn. Prol. verſ.* 47. Æque ut meeum ſitis ignarures.

Ignârus, a, um, o. 1. 2. *ignorante*, לא ידע, Germ. *unwiſſenhafft*, Gall. *ignorant*, Hiſp. *ignorante*, ἀγνώς, neſcius, inſcius, indoctus, rudis, imperitus. *Cic. Att. l.* 3. Nec hercule unquam tandiu ignarus rerum mearum fui. *Id.* 1. *de Orat.* Ignaruſque ſit facundæ, ac poliendæ orationis. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 62. Juxta cum ignariſſimis. ¶ Item imprudens. *Virg.* 3. *Æn.* Aut quis te ignarum noſtris Deus appulit oris? ¶ Item immemor. *Virg.* 1. *Æn.* Neque enim ignari ſumus ante malorum. ¶ Sæpe paſſive ſumitur pro ignoto, vel ignorato. *Ovid.* 7. *Met.* Jamque aderat Theſeus proles ignara parenti. *Tacit. Ann.* 12. *c.* 11. Clementiamque ac juſtitiam quanto ignara barbaris, tanto toleratiora capeſſeret. Al. leg. *ignota*; alii, ſed prave, *ignorantiora*. *Senec.* 3. *de Ira*, *c.* 2. Quibus agreſtis vita eſt, circumſcriptio ignara.

Ignâve, adv. *pigramente*, *lentamente*, Ger. *faullich*, Gal. *lachement*, Hiſp. *perezoſamente*, ῥᾳθύμως, lente, & ſegniter. *Cic.* 2. *Tuſc. c.* 23. Ne quid abjecte, ne quid timide, ne quid ignave, ne quid ſerviliter, muliebriterve faciamus. *Virg.* 3. *Georg. v.* 465. Carpentem ignavius herbas.

Ignaveſco, is, n. 3. ignavus fio. *Tertull. de Anim. cap.* 43. Anima nec quieſcit, nec ignaveſcit.

Ignavia, æ, f. *pigrizia*, *dapocaggine*, עצלות, Germ. *faulheit*, Gall. *pareſſe*, *couardiſe*, Hiſp. *pereza*, ῥᾳθυμία, timiditas, tenuitas animi, vitium contrarium fortitudini. *Cic. pro Rab.* Atque ignaviam ſuam tenebrarum, ac parietum cuſtodiis tegere. *Id.* 2. *Invent. c.* 54. Contraria ſunt fortitudini ignavia, juſtitiæ injuſtitia. ¶ Tranſlate, ignavia odoris, hoc eſt odor remiſſus. *Plin. l.* 12. *c.* 25.

Ignavio, is, a. 4. ignavum reddo. *Accius* apud *Non. c.* 2. *n.* 441. Sæpe ignavit fortem in ſpe expectatio. Obſoletum eſt.

Ignavio, onis, m. ignavus homo. *Gel. l.* 16. *c.* 14. *ex Var. Plac.* Iſti ignaviones, qui nihil perficere poſſunt. Ita leg. Lipſ. at alii *ignaviores*.

Ignavitas, atis, f. idem ac ignavia. *Juſtin. l.* 43. *c.* 3. Ignavitate, & macie terræ. Sed alii leg. *exiguitate*.

Ignaviter, adv. idem ac ignave. *Hirt. Cic. ad Att. l.* 15. *ep.* 6. Quæris, an ego, cum omnes caleant, ignaviter aliquid faciam.

Ignâvus, a, um, o. 1. 2. *vile*, *da poco*, עצל, Germ. *faul*, Gall. *lache*, *pareſſeux*, Hiſp. *perezoſo*, ῥάθυμος, iners, qui non eſt induſtrius. Ducitur ab *in*, & *navus*, ſeu *gnavus*, quem ponunt Latini pro induſtrio. *Virg.* 4. *Georg.* Ignavum fucos pecus a præſepibus arcent. ideſt inutile, & nullius artis, *Cic. de Sen.* Quæ vitia ſunt non ſenectutis, ſed inertis, ignavæ, ſomniculoſæ ſenectutis. *Liv. l.* 5 *c.* 28. Fuſos eſſe ab ignaviſſimo, & fugaciſſimo hoſte. *Salluſt. in Orat. Philippi cont. Lepid.* Pejor, an ignavior ſis, deliberari non poteſt. ¶ Ignavum etiam dicitur id, quod ignavos facit, ut ignavum frigus, ignavus dolor, &c. apud *Ovid.* 2. *Met.* & *Plin. l.* 11. *c.* 18. ¶ Ignavi anni dicuntur, quos otioſe tranſigimus. *Ovid.* 1. *Amor. el.* 15. *v.* 1. Quid mihi, livor edax, ignavos objicis annos? ¶ *Ignavus ſuccus* eſt qui omnem vim amiſit. *Plin. l.* 20. *cap.* 18. Succus papaveris multum opio ignavior.

Ignefactus, a, um, adject. *infocato*. *Theod. Priſcian. l.* 2. *c.* 28. Lapides ignefacti aceto extinguuntur.

Igneŏlus, a, um, adject. diminut. ab *igneus*. *Prudent. Cathem.* 3. *v.* 186. Oris opus, vigor igneolus non moritur.

Igneſco, ſcis, n. *divenir di fuoco*, בער, Germ. *fewrig werden*, Gall. *s'embraſer*, Hiſp. *encenderſe*, πυρόομαι, ignitus fio, in ignem convertor. *Cic.* 2. *de nat. Deor. cap.* 46. Ex quo eventurum noſtri putant, ut ad extremum omnis mundus igneſceret. *Virg.* 9. *Æn. v.* 66. Rutulo muros, & caſtra tuenti igneſcunt iræ. h. e. vehementer accenduntur. ¶ *Igneſcor* pro *igneſco*, deponentis forma dixit *Laber.* apud *Non. c.* 7. *n.* 108.

Igneus, a, um, o. 1. 2. *di fuoco*, Germ. *fewrig*, Gall. *de feu*, Hiſp. *de fuego*, πυρινός, quod in ſe habet vim ignis, vel quod ex igne eſt. *Cicer. de nat. Deor.* Nam omne, quod eſt calidum, & igneum, cietur, & agitur motu ſuo. ¶ *Igneus color*, qui ignem imitatur. *Plin. l.* 8. *c.* 38. Areſcitve in gemmas carbunculis ſimiles, & igneo colore fulgentes. ¶ Tranſlate ignea virtus, h. e. divina, vehemens. *Lucan. l.* 9.

Ignia, n. 2. quædam vaſorum fictilium vitia, quæ coquendo contrahuntur. *Feſtus*.

Igniarium, ii, n. 2. *focile*, *battifuoco*, Germ. *fewrzeug*, Gall. *fuſil*, Hiſp. *eſlavon de pedernal*, πυρεῖον, idem ac ignitabulum, ideſt id, quo ignis elicitur. *Plin. l.* 16. *c.* 40. Calidæ morus, laurus, edera, & omnes e quibus igniaria fiunt. Exploratorum hoc uſus in caſtris, paſtorumque reperit, quoniam ad excutiendum ignem non ſemper lapidis occaſio eſt. Teritur ergo lignum ligno, ignemque concipit attritu. Hæc *Plin.*

Ignicolōrus, a, um, adject. *di color di fuoco*. *Juvenc. in Matth.* 26. *v.* 64. Sub nubibus ignicoloris.

Ignicŏmans, antis, adject. &

Ignicŏmus, a, um, adject. igneas comas habens. *Auſon. ep.* 7. *v.* 8. Ignicomus Sol. *Avien. Prognoſt. Arat. v.* 8. calor ignicomantum Hauſit ſtellarum.

Ignicŭlus, m. 2. πυρίδιον, parvus ignis, diminut. ab *ignis*. *Juven. Sat.* 3. Igniculum brumæ ſi tempore poſcas. ¶ Per metaphoram dicitur de deſiderio. *Cic. Treben. l.* 15. *Fam.* Quo tolerabilius feramus igniculum deſiderii tui. ¶ Item ſumitur pro ſigno, indicio, &c. *Cic. Att. l.* 15. Nonnullos interdum jacit igniculos viriles. ¶ Item pro ſtimulo quodam, quo incitamur ad capeſſendam virtutem. *Cicer.* 3. *Tuſc.* Parvulos nobis dedit igniculos, quos celeriter malis moribus, opinionibuſque depravatis ſic reſtinguimus, ut nuſquam naturæ lumen appareat.

Ignĭfer, a, um, *che porta fuoco*, πυροφόρος, ferens ignem. *Ovid.* 2. *Metam.* Non tamen ignifero quiſquam conſiſtere in axe me valet excepto.

Ignifluus, a, um, quod igne fluit, ut Cavernæ ignifluæ, apud *Claud. de* 3. *Conſ. Honor. v.* 195.

Ignigĕna, æ, m. in igne genitus. Epithetum eſt Bacchi, quia fulminis ictu genitus eſt. *Ovid. Met.* 4. *v.* 12. Ignigenamque, ſatumque iterum.

Ignigĕnus, a, um, ignem gignens. *Apulej. lib.* 7. *Metam.* Quouſque fruſtra paſcemus ignigenum iſtum?

Ignio, is, a. 4. *infocare*, accendo, ignitum facio. *Prudent. Rom.* 1077. Acus minutas ingerunt fornacibus, His membra pergunt urere, ut igniverint.

Ignĭpes, edis, o. 3. *che ha piedi di fuoco*, πυρόπους, igneos pedes habens. *Ovid.* 4. *Met.* Ignipedum vires expertus equorum.

Ignipŏtens, tis, m. *Vulcano*, πυρσθενής, dictus eſt Vulcanus, quod ignis poteſtatem habeat. *Virg.* 8. *Æn.* Illam inter cædes pallentem morte futura fecerat Ignipotens, &c.

Ignis, is, m. 3. *fuoco*, אש, Germ. *fewer*, Gall. *feu*, Hiſp. *fuego*, πῦρ, unum ex quatuor elementis, quaſi ingenis, quia ex eo nihil gignitur, ut *Iſid. l.* 19. *c.* 6. cenſet. *Cic.* 3 *Ver. c.* 27. Ligna, & ſarmenta circumdare, ignem ſubjicere cœperunt. ¶ Tranſlate accipitur pro amore. *Virg.* 4. *Æn.* Vulnus alit venis, & cæco carpitur igni. ¶ Interdum pro eo, vel ea, quam amamus, quod amantes amore veluti flagrent, & urantur. *Virg.* 3. *Ecl.* At mihi nunc ſe ſe ultro offert meus ignis Amyntas. ¶ Item pro ardore, & cupiditate animi. *Id.* 2. *Æn. v.* 575. Exarſere ignes animis. ¶ Subjicere ignem alicui, h. e. invidiæ materiam ſuggerere. *Cic. pro Rab. Poſth.* Huic ordini ignem novum ſubjici non ſiviſtis. ¶ In ablat. facit *igne*, & *igni*, ut paſſim legitur apud *Poet.* ¶ Ignis lambens, ignis fatuus, meteora ſunt. V. *Virg.* 2. *Æn. v.* 682. & *Plin. l.* 36. *c.* 27. &c. ¶ Ignes aſtrorum, h. e. ſplendores. *Virg.* 3. *Æn.* ¶ Ignis ſacer, morbus eſt, quem alio nomine *ignem S. Antonii* vocant, *riſipila*. Plura ejus ſunt genera, quæ V. apud *Plin. l.* 26. *cap.* 11. &c. *Virg.* 3. *Georg. ad fin.* contactos artus ſacer ignis edebat. Ubi *Serv.* ſacrum ignem exponit ἱερὰ νόσος: quem reprehendit *Mercurial. l.* 4. *var. lect. c.* 9. quod ἱερὰ νόσος idem ſit ac epilepſia, ignis vero ſacer apud Latinos ſit, qui a Plin. *Zoſter* & *Cinctum*, a Scribonio *Zona*, ab Arabibus *Formica*, a Græcis denique *Herpes* appellatur. V. *Taubm. ad l. c. Virg.*

Igniſpicium, n. 2. *l'arte dell' indovinare dal fuoco*, πυρομαντεία, πυρομαντεία, divinationis genus, quod ab ignis inſpectione ſumebatur. *Plin. l.* 7. *c.* 56. Aruſpicium Delphus, igniſpicia Amphiaraus, auſpicia avium Tireſias Thebanus invenit.

Ignitabŭlum, n. 2. πυρεκβολεῖον, πυρεῖον, igniarium, ignis receptaculum, lignum, quod altero ligno atteritur, ut ignem concipiat. *Feſt.* ¶ Ignitabula in Delo inſ. inventa ſunt, quæ idcirco inter alia nomina etiam Pyrpole dicta eſt. *Solin. c.* 18.

Ignitŭlus, a, um, adject. diminut. ab ignitus. *Tert. l.* 1. *ad Nation. c.* 10. Mercurius in calvitio pennatulus, in caduceo ignitulus.

Ignitus, a, um, *infocato*, Gal. *embraſé*, *ardent*, Hiſp. *encendido*, πύρινος, accenſus, candens, partic. ab *ignio*, ut ferrum ignitum. *Sidon. l.* 1. *ep.* 11. Igniti dentis morſu. *Gel. l.* 17. *c.* 8. Vinum natura ignitius.

Ignivŏmus, o. 1. 2. *che vomita fuoco*, πυριβόλος, ignem vomens. *Lactant. in Car. de Reſurrect. Dom.* Altius ignivomum Solem cœli orbita ducit. Alii hoc carmen non Lactantio, ſed Venantio tribuunt.

Ignobĭlis, le, o. 3. *ignobile*, *vile*, ἀγνώστος, ignotus, incognitus, cui contrarium eſt nobilis. *Cic.* 3. *Tuſc.* Quod inglorius ſit, atque ignobilis ad ſupremum diem perventurus. ¶ Item vilis. *Cic. in Bruto.* Demetrium Syrum non ignobilem dicendi magiſtrum. ¶ Item obſcuris ortus parentibus, δυσγενής, ἀγενής. *Cic.* 7. *Ver.* Ex aliqua familia non ignobili delecta ad libidinem mulier. ¶ Apud Romanos ignobiles erant, qui imaginibus carebant, i. e. qui in ea familia nati erant, in qua Curules Magiſtratus nunquam extiterant, nec ipſi aliquem hujus generis Magiſtratum geſſerant. *Sigon. de antiq. jure C. R. l.* 2. *c.* 20. Talis fuit gens Flavia *Suet. in Veſp.* ¶ Alii ignobiles erant, quia Magiſtratus Curules obtinere non poterant, ut libertini, & filii libertinorum: alii, quia non petebant, ut patet de T. Pomponio Attico, de majoribus Serv. Sulpitii, Ciceronis, Octaviani Auguſti, & aliis. *Sigon. de ant. jur. C. R. l.* 2. *c.* 3. ¶ Ignobiles non iidem erant, ac plebeji. Nam etiam patritii aliqui erant ignobiles, & multi plebeji nobiles erant. Nobilitas enim non in claritate ſanguinis, ſed in imaginibus poſita fuit, ſive in Magiſtratibus Curulibus, qui etiam Plebejo Ordini patebant. *Sigon. l.* 2. *c.* 20. ¶ Comparat. *ignobilior*, ſuperl. *ignobiliſſimus*. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Innocentius jam eſt, quodcumque & ignobilius. *Id. l.* 35. *c.* 4. Ignobiliſſimos alioquin ſenatus ſpectat.

Ignobilĭtas, atis, fem. 3. *ignobiltà*, *umiltà*, Germ. *unachbſame*, Gall. *baſſe condition*, Hiſp. *baxo linage*, δυσγένεια, humilitas, obſcuritas, conditio, atque fortuna hominum infimorum. *Cic.* 5. *Tuſcul.* Num ignobilitas, aut humilitas ſapientem beatum eſſe prohibebit? *Id. pro Mur. c.* 8. Multis viris fortibus ne ignobilitas generis objiceretur.

Ignobilĭter, adv. *ignobilmente*. *Solin. c. ult.* Ædes ignobiliter faſtigiatæ.

Ignominĭa, æ, fem. 1. *infamia*, *vituperio*, *vergogna*, *biaſimo*, שם רע, Germ. *ſchmach*, Gall. *honte*, Hiſp. *infamia*, *ignominia*, ἀτιμία, δυσφημία, infamia, dedecus, probrum, ex *in*, & *nomen*, quaſi boni nominis privatio. *Cic.* 4. *de Rep.* Animadverſio illa ignominia dicta eſt. ¶ Ignominia notare, *infamare*. *Cic. Philip.* 7. *c.* 9. ¶ Differt ignominia ab infamia, in eo, quod ignominia imponitur ab eo tantum, qui animadverſione notare poteſt, infamia vero ex multorum ſermone naſcitur. Præterea ignominia minus eſt quam infamia, quia ignominioſi non ſunt infames. V. *JCtos.*

Ignominio, as, a. 1. *far vergogna*, *far vituperio*, ἀτιμάζω, ignominia afficio. *Gel. l.* 9. *c. ul. al. l.* 8. Quibus modis ignominiatus, tractatuſque ſit a C. Cæſare Laberius poeta. Sunt tamen qui contendunt, hæc verba *Gellii* non eſſe.

Ignominioſe, adverb. *vergognoſamente*, *con infamia*, Germ. *ſchmaehlich*, Gal. *ignominieuſement*, Hiſp. *ignominioſamente*, ἀτίμως, cum ignominia, & dedecore. *Arnob. l.* 4. Ignominioſius tractari. *Eutrop. l.* 4. *c.* 10. Ignominioſe turpare. *Oroſ. l.* 7. *c.* 7. Ignominioſiſſime fugere.

Ignominiōſus, a, um, *vituperato*, *ſvergognato*, חרוף, Germ. *ſchaendlich*, Gal. *ignominieux*, Hiſp. *ignominioſo*, ἄτιμος, notatus infamia. *Quint. lib.* 7. *cap.* 2. Exul enim eras, & ignominioſus. ¶ Accipitur & pro eo quod affert ignominiam. *Liv. l.* 3. *c.* 23. Hos ignominioſa fuga domum ſe recipientes Romanus Conſul Algido conſecutus ad unum omnes occidit. *Tertul. Apol. c.* 15. Ignominioſiſſimum caput.

Ignorabĭlis, le, o. 3. *incognito*, ἄγνωστος, quod non cognoſcitur, vel quod facile ignorari poteſt. *Cic.* 2. *de Inv.* Quod levius, facilius, non ignorabile, non fortuitum, non neceſſarium fuerit. *Gell. l.* 9. *c.* 12. Alterum autem illud ignorabilius obſcuriuſque eſt.

Ignorabilĭter, adv. cum ignoratione. *Apul.* 3. *Metam.* Laminis ignorabiliter literatis.

Ignorantĭa, æ, f. 1. *ignoranza*, ἄγνοια, ignoratio, inſcitia. *Cicer. pro Flacco cap.* 20. Ubi adoleſcentes nihil poſſent diſcere, niſi ignorantiam literarum. ¶ Aliqui ignorantiam ab ignoratione conantur diſtinguere, ſed nihil certi afferunt. ¶ Inter ignorantiam, & imprudentiam *Donatus in Terent. Eun.* 1. 2. 56. hoc diſcrimen ſtatuit, quod imprudentia ſit per ſe, ignorantia, ſeu ignoratio per alios.

Ignorantior. V. Ignarus.

Ignoratĭo, onis, fem. 3. *ignoranza*, ἄγνοια, actus ignorandi, ignorantia, inſcitia. *Cic.* 2. *de Divin.* Cauſarum enim ignoratio in re nova mirationem facit, eadem ignoratio ſi in rebus uſitatis ſit, non miramur. *Id. pro Cluent.* Quod erat odium, Dii immortales? quæ ſuperbia? quanta ignoratio ſui?

Ignorātus, a, um, adject. ex particip. *ignoro*, ignotus, non cognitus. *Salluſt. Jug. c.* 54. Nocturnis, & aviis itineribus ignoratus Romanos aggreditur. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 23. Cujus ego ignoratum ab Syracuſanis indagavi ſepulcrum.

Ignōro, as, avi, atum, a. 1. *non ſapere*, לא ידע, Germ. *nicht wiſſen*, Gall. *ignorer*, Hiſp. *ignorar*, ἀγνοέω, neſcio, non cognoſco, ab ignarus. *Cic. pro Mil.* An vero tu ſolus ignoras? tu hoſpes in hac urbe verſaris? tuæ peregrinantur aures? *Ovid.* 1. *Triſt. el.* 4. Ignoraretur forſitan iſta fides. *Ter. Heaut.* 1. 1. 52. Erras, ſi id credis, & me ignoras, Clinia. *Id. Phorm.* 2. 3. 10. Quia egens relicta eſt miſera, ignoratur parens. h. e. non agnoſcitur, ignoratique fingitur.

Ignoſcens, entis, o. 3. *che facilmente perdona*, qui facile condonat, & ignoſcit. *Ter. Heaut.* 4. 1. 32. Te obſecro, quanto tuus eſt animus natu gravior, ignoſcentior ut meæ ſtultitiæ juſtitia tua ſit aliquid præſidii.

Ignoſcentĭa, æ, f. *perdono*, סליחה, Germ. *verzeihung*, Gall. *pardon*, Hiſp. *perdon*, συγγνώμη, condonatio peccati. *Gell. lib.* 7. *cap.* 3. Ignoſcentias utiles eſſe rebus humanis docet.

Ignoſcibĭlis, le, o. 3. *veniale*, συγγνωστός, venia dignus. *Gell. l.* 13. *c.* 20. De multo jam uſu ignoſcibilis eſt.

Ignoſco, ſcis, vi, tum, n. 3. *perdonare*, מחל, Germ. *verzeihen*, Gall. *pardonner*, Hiſp. *perdonar*, συγγινώσκω, eſt parcere, veniam dare, excuſatum habere, ab *in*, partic. priv. & *gnoſco*. Eſt tertii ordinis neutrorum. Quod ſi accuſativum exprimere neceſſe ſit, ad verbum *condono*, vel *remitto*, vel alia confugiendum eſt. *Cic. in Fam.* Tamen ignoſcas, velim, huic feſtinationi meæ. ¶ Sed tamen accuſativum communem, ut alia verba, non reſpuit. *Cic. in Phil.* Hoc ignoſcant Dii immortales, velim, & Populo Romano, & huic Ordini. ¶ Invenitur etiam cum accuſat. non communi. *Plaut. Amph.* 1. 1. 101. Orant, ignoſcamus peccatum ſuum. *Propert. l.* 2. *el.* 2. *v.* 55. Jupiter, ignoſce priſtina furta tua. Alii legunt *ignoro*. ¶ Uſurpatur ſæpe impersonaliter.

fuer. *Cic. de Inv.* Quibus in ſimili excuſatione non ſit ignotum. ¶ Etiam imperſonaliter. *Cic. ad Att.* Eſt, quod a te mihi ignoſci pervelim. ¶ Pro ignorare. *Gell. l. 1. c. 5.* Contra patriam (inquit Cicero) arma pro amico ſumenda non ſunt, hoc profecto nemo ignovit. Alii leg. *ignoravit*. ¶ Aliqui addunt, a veteribus uſurpatum fuiſſe pro valde noſcere, & diſcere. *Varro*, Adeſte, adeſte, quæ feramque, ignoſcite, domum ne feratis e theatro literas. *Voſſ.* tamen legit *ignoſcite*: alii *agnoſcite*. ¶ Partic. futuri *ignoturus* affert ex *Cic. Priſcian. l. 10.* Legitur & *ignoſciturus*, ſed obſoletum eſt. ¶ Partic. paſſiv. *ignoſcendus*. *Macrob. l. 5. Sat. c. 13.* Sed hæc & alia ignoſcenda Virgilio.

Ignotitia, æ, f. ignorantia. *Gell. l. 16. c. 13.* Jura, quibus uti per ignotitiam non queunt. Ita legit ex MSS. *Parœus in Lex. Crit.* Vulgo legitur *ignorantiam*.

Ignōtus, a, um, o. 1. 2. *incognito, non conoſciuto*, [illegible], Germ. *unbekant*, Gall. *inconnu*, Hiſp. *no conocido*, ἄγνωστος, non notus, incognitus. *Virg. 3. Æn.* Ignoti nova forma viri. ¶ Interdum active ponitur pro eo, qui non novit. *Cic. epiſt. 11. l. 5. Fam.* Simulacra corporis ignotis nota faciebant. *Nepos Ageſil. cap. 8.* Ignoti faciem ejus cum intuerentur, contemnebant: qui autem virtutes ejus noverant, non poterant admirari ſatis. Adde *Curt. l. 5. cap. 12.* ¶ Habet etiam ſuos gradus. *Liv. l. 5. c. 32.* Longinqua, eoque ignotior gens erat. *Cic. pro Flacc. cap. 17.* Dubitatis, quin ab hoc ignotiſſimo Phryge nobiliſſimum civem vindicetis.

Iguvium, n. 2. Inginium, poſtea Eugubium, *Gubio*, urbs Umbriæ, Ducatus Urbini, in amœna planitie. Pop. Iguvini, Iguvini, Iguini.

I ANTE L.

Il Il, vox balbutientis, & verba proferre conantis. *Plaut. Trinum. 4. 2. 62.* V. ibi *Taubm.*

Ila, V. Ilia.

Ile, is, n. 3. idem ac ilia. *Voſſ. Serv. ad Virg. ecl. 7.* & omnes Medici. Sed *Plin. l. 11. c. 37.* eſt *ileum*, primum inteſtinum, immediate ventriculo adhærens, per quod cibus labitur e ventriculo in alvum. Aſſerit autem, in homine, & ove lactes, in cæteris ile nominari. In Onomaſtico vetere ſcriptum eſt, Ile, κῶλον, Colon vero eſt ex craſſis inteſtinis, quintum ordine inter inteſtina.

Ileon. V. Ileum.

Ileos, vel Ileus, maſc. 2. εἰλεός, volvulus, cordapſus, paſſio iliaca, dolor acerbiſſimus inteſtini ilei, ſeu ſubtilis, vel etiam ſecundum nonnullos cæci, cum conſtipatione alvi, tumore ventris chordæ inſtar tenſivo, ſubſequente etiam rejectione fecum per os, aliiſque graviſſimis ſymptomatibus, proveniens ab inflammatione quandoque gangrænoſa, aut alia graviore ſolutione continui dictæ partis per ſanguinis motum impeditum oborta, inteſtinorum motum periſtalticum invertente. V. *Plin. l. 30. c. 7.* & *Celſ. l. 4. c. 13.*

Ileōſus. V. Ilioſus.

Ilercaōnes, m. 3. Ilercaonenſes, Illurgavonenſes, pop. Hiſp. Tarr. ubi nunc pars Cataloniæ prov. trans Iberum, & pars Septent. R. Valentiæ. Habebant Sedetanos, & Edetanos ad Occ. Eorum urbes Dertoſa, & Carthago vetus.

Ilerda, f. 1. *Lerida*, Hiſp. *Lleida*, urbs Cataloniæ, ad Secorim fl. permunita. *Luc. l. 4. c. 33.*

Ilergētes, m. 3. pop. Hiſp. cit. circa Ilerdam urb. quorum oppida Ilerda, & Oſca, urbes Burtina, Bergidum, Berguſia, Celſa.

Ilex, icis, f. *leccio*, πρῖνος, arbor glandifera, magnitudine roboris, folio aculeato, levis cortice. *Gel. l. 5. c. 6.* Civica corona fit e fronde querna: etiam ex ilice, quod genus ſuperiori proximum eſt. *Virg. Ecl. 7.* ſub arguta conſederat ilice.

Ilia, ilium, n. 3. *i fianchi*, λαγὼν, κενεών, cavitates laterales hypogaſtrii, ſeu, quod idem eſt, laterum mollitudines, & inanitates, quæ præcordiis ſubſunt, & reſpiratione maxime concutiuntur, in quibus meſenterium, & tenuia inteſtina continentur. Aliqui ilia accipiunt totam illam alvi cavitatem, quæ a coſtis ad oſſa ilii, ſeu ad pubem ſubtenditur. *Celſ. l. 4. c. 1.* definit ilia partes corporis, quæ inter coſtas, & pubem in imo ventre poſitæ ſunt. *Plin. l. 11. c. 37.* Ilia appellat arterias quaſdam, quæ inter veſicam, & alvum ſitæ tendunt ad pubem. *Perſ. Sat. 4. v. 43.* Ilia ſubter cæcum vulnus habes. ¶ Ilia, orum, n. 2. oſſa innominata, quæ oſſi ſacro adjacent ad latus, & per cartilagines junguntur, quæ tria ſunt, & conjunctim ſumpta carent nomine proprio, ſed diviſim accepta appellantur ilium, os pubis, & iſchium. *Celſ. l. 4. c. 1.* Deinde ſuper rectum inteſtinum progreſſa iliis fœminæ latera ſua inneƈtit. Al. leg. *ilibus*: alii *iliis* retinent, & tamen de ilibus intelligunt, ut hæc vox uno ſenſu ſit 2. & 3. declin. ¶ *Virg. Ecl. 7. v. 26.* Invidia rumpantur ut ilia Codro. h. e. adeo Codrus invidendo tabeſcat, ut ei ilia rumpantur. Adde *Cic. in Vatin. c. 4.* Ilia ducere eſt anhelantium, & præ fatigatione crebro reſpirantium. *Horat. l. 1. ep. 1. v. 9.* Sic ilia trahere, apud *Plin. l. 26. c. 6.*

Ilia, æ, alio nomine Rhea, Numitoris Albanorum regis filia, Romuli, & Remi mater. *Virg. 1. Æn. 278.* Marte gravis geminam partu dabit Ilia prolem. V. Rhea.

Iliăcus, a, um, *Trojano*, quod eſt ex Ilio urbe, quod ad Trojam ſpectat. *Virg. 1. Æn.* Me ne Iliacis occumbere campis non potuiſſe?

Iliădes, æ, patronym. filius Iliæ, ſeu Rheæ. *Ovid. 3. Amor. eleg. 4. v. 40.* Romulus Iliades, Iliadeſque Remus.

Ilias, adis, f. 3. Ἰλιάς, Homeri opus clariſſimum, quo bellum Trojanum deſcripſit, ab urbe Ilio, quæ fuit primaria Troadis, circa quam bellum geſtum eſt. Poema eſt in primis prolixum, 24. continens libros. Hinc factum eſt, ut, cum opus aliquod valde prolixum indicare volumus, dicamus, id Iliade prolixius eſſe. In hoc opere nullum mali genus eſt, quod non recenſeatur. Hinc prov. *Ilias malorum*, Ἰλιὰς κακῶν, pro ingenti calamitate, vel pro multitudine ærumnarum. *Cic. Att. l. 8. ep. 11.* Non poſſum enim ſecus vaticinari; tanta impendet malorum Ilias. ¶ *Ovid. l. 3. de Ar. am. v. 413.* quis noſſet Homerum, Ilias æternum ſi latuiſſet opus?

Ilias, adis, f. adject. ab Ilio, mulier Trojana. *Virg. 3. Æn. v. 65.* Et circum Iliades crinem de more ſolutæ.

Ilicet, adverb. *ſubito*, [illegible], Germ. *eingſprungs*, Gall. *ſoudain*, Hiſp. *luego*, παραχρῆμα, ſtatim, confeſtim, ex *ire licet*, per ſync. ut ſcilicet ex *ſcire licet*, videlicet ex *videre licet*. Nam apud Romanos præco hanc vocem uſurpabat, ad finem rei ſignificandum, ut *Actum eſt*, in ſacrificiis, in dimittendo Senatu, in dimittendis judicibus de conſilio, & hujuſmodi. *Donat. in Phorm. a. 1. ſc. 4. Serv. in 2. Æn.* Hac etiam voce præfica in funeribus, cadavere uſtulato, cæteriſque rite peractis, utebatur. *Serv. in 6. Æn.* Quia igitur hac voce pronunciata cito diſcedebatur, inde uſurpari cœpta eſt pro cito, celeriter, ſtatim, confeſtim. Male autem quidam *illicet* ſcribunt geminato *l*. Nam quod ajunt e vocis *ire* extrito relinqui *irlicet*, ſed *r* ſequente *l*, mutari in *l*, ut fit in *pellicio*, *pellego*, *intelligo*, & aliis, id nihil ad rem facit, quia in *ilicet* non eſt mutatio, ſed totius ſyllabæ ſyncope, ut fit in *ſcilicet*, & *videlicet*, ubi eadem ſyllaba re eliditur. *Virg. 2. Æn.* Ilicet ignis edax ſumma ad faſtigia tecti volvitur. ¶ Videtur etiam eſſe adverbium affirmantis. *Plaut. Epid.* Ilicet ut vadimonium mihi hic ultro facit. *Id. Curc.* Ilicet pariter hos perire amando video. ¶ *Poſſ.* ilicet exponit ſine dubio.

Ilicētum, ti, n. *lecceto*, πρινών, locus ilicibus conſitus. *Mart. l. 12. epigr. 18.* E cathedra ſurgentem focus excipit ſuperba vicini ſtrue cultus iliceti.

Ilicĕus, a, um, *di elce*, πρίνινος, quod eſt materiatum ex ilice. *Stat. l. 6. Theb. v. 101.* Ornique, iliceæque trabes.

Ilienſes, m. 3. pop. Sardiniæ circa mediam Inſulam, quorum tractus *Ilena*.

Ilienſis, ſe, o. 3. quod ad Ilium ſpectat. *Sueton. Tiber. c. 52.* Ilienſibus legatis paulo ſerius conſolantibus, ſe quoque reſpondit vicem eorum dolere, quod egregium civem Hectorem amiſiſſent.

Ilignĕus, a, um, *di elce*, πρίνινος, idem quod iliceus. *Col. l. 11. c. 2.* Iligneam frondem bubus recte præbebimus.

Ilignus, a, um, idem ac ilignĕus. *Ter. Adel. 4. 2. 46.* Lectulos ilignis pedibus faciundos. *Al. legunt* iligneis. *Virg. 3. Georg. v. 330.* Currentem ilignis potare canalibus undam.

Iliōna, æ, f. Hecuba Priami uxor, apud *Horat. l. 2. Sat. 3.*

Iliŏne, f. 1. maxima filiarum Priami, & Hecubæ, uxor Polymneſtoris Regis Biſtoniæ, vel Pallenes, in Thracia. *Virg. 1. Æn.*

Ilioneus, m. 2. Ἰλιονεύς, Trojanus vir, fil. Phorbantis, eloquentia excellens, qui deleto Ilio cum Ænea fugit, & naufragio in Africam delatus, cum Didone loqui pro Trojanis fingitur. *Virg. 1. Æn.*

Ilios, fem. g. pro Ilio urbe, apud *Horat. l. 4. od. 9.* Non ſemel Ilios vexata. Et apud *Ovid. 14. Met.* poſtquam alta cremata eſt Ilios.

Ilioſus, a, um, qui ex ilibus laborat, quod morbi genus Græcis λαγονάλγημα, *Plin. l. 20. c. 4.* ¶ Sunt qui legunt *ileoſus*, & ducunt ab *ileos*.

Iliſſus, m. 2. fl. Atticæ, cum opp. cognom. qui per fines Athenienſium fluit. ipſas Athenas ex adverſo Cephiſſi alluit, mari ad Pyræeum excipitur. ¶ Item fl. Imbri inſ.

Ilithyia, f. 1. Diana, Juno Lucina, Dea, quæ parientibus adſiſtere putabatur. *Ovid. 9. Met. v. 283.* Præpoſitam timidis parientibus Ilithyam. *Horat. carm. ſec.* Lenis Ilithyia tuere matres. Græce ſcribitur εἰλείθυια; ex quo colligitur eſſe vocem quadriſyllabam, & verſum Ovidii allatum eſſe ſpondaicum.

Iliturgis, Illiturgis, Iliturgi, Ilurgis, *Lietor*, al. *Andujar el viejo*, urbs Hiſp. Bæticæ, quæ *Plinio* Forum Julium cognominatur, in Vandalia, apud Bætim fl. Everſa fuit a Scipione una cum Caſtulone, quod ad Pœnos defeciſſent. Aliis eſt *Jaen*, al. *Aldea del Rio*.

Ilium, ii, n. 2. primum oſſium innominatorum, inde dictum, quod ilia, ſeu cavitatem alvi contineat, & inteſtinum ileum recipit. *Bartbol. l. 4. Anat. c. 16.* *Marcellus Mimographus* apud *Serv.* æquivoce, & joci gratia: Tu Hectorem imitaris, ab Ilio nunquam recedis. h. e. a ventre, & abdomine.

Ilium, ii, n. 2. urbs Troadis, *Troja*, a Dardano condita, ab Ilo rege & augmentum, & nomen accepit; proprieque dicitur ipſa Trojana civitas, nam Troja regionem ſignificat, licet & pro Ilio ſæpe uſurpetur. *Virg. 3. Æn. v. 3.* ceciditque ſuperbum Ilium, & omnis humo fumat Neptunia Troja. *Id. 1. Æn. v. 72.* Ilium in Italiam portans. V. Troja.

Ilius, a, um, idem ac Iliacus, ſeu Trojanus. *Virg. 9. Æn. v. 285.* Quam miſeram tenuit non Ilia tellus. *Id. Æn. 1. v. 272.* dum res ſtetit Ilia regno.

Illa, vel ila, æ, f. 1. diminut. ab ima, quæ pars chartæ eſt tenuiſſima. *Feſtus*.

Illa, adv. pro illac, *per quel luogo*. *Tac. Hiſt. l. 3. c. 8.* Ne pervium illa Germanicis exercitibus foret. *Id. Ann. 2. c. 17.* Incubueratque ſagittariis, illa rupturus.

Illabefactus, a, um, adject. non labefactus, *incorrotto*, *non guaſto*, *non diſtrutto*, ἀδιάφθαρτος. *Ovid. de Pont. l. 4. ep. 8. v. 10.* Quæ ſemper maneant illabefacta precor.

Illābor, eris, apſus ſum, d. 3. *cadere*, *ſcorrere*, [illegible], Ger. *hinein fallen*, Gal. *ſe couler*, *couler dedans*, Hiſp. *deslizarſe*, *reſvalar*, εἰσρέω, ἐπιπίπτω, incido, influo. *Plin. l. 5. c. 29.* Ad decimum a Mileto ſtadium lenis illabitur mari. *Cic. 2. de nat. Deor.* In ſtomachum primo illabuntur ea, quæ accepta ſunt ore. *Id. 1. Fin. c. 11.* Si ea ſola voluptas eſſet, quæ quaſi titillaret ſenſus, ut ita dicam, & ad eos cum ſuavitate afflueret, & illaberetur.

Illaborātus, a, um, ἀκατέργαστος, quod ſine labore, & diligentia confectum eſt. *Quinctil. l. 10. c. 3.* Tum interim hæc omnia, quæ vix ſingula quiſquam intentiſſima cura conſequi poſſet, fluunt illaborata. *Sen. epiſt. 90.* Terra illaborata. h. e. aratro non culta.

Illabōro, as, avi, atum, a. 1. in re laboro, ut præpoſit. *in* epitatica ſit, non privativa, ἐναγωνίζομαι. *Tac. de Germ. ad fin.* Venari beatius arbitrantur, quam ingemere agris, illaborare domibus.

Illac, *per quel luogo*, Ger. *da durch*, Gal. *par là*, Hiſp. *por allá*, *lacà*, *ἐκεῖθεν*, adv. motus per locum. *Cic. Att.* Non illac me tranſiturum puto.

Illacerabilis, le, adject. qui lacerari non poteſt. *Silius l. 5. v. 137.* Spolium, quod rege ſuperbus Bojorum cæſo capiti illacerabile victor Aptarat.

Illaceſſitus, a, um, adject. non laceſſitus, *non provocato*. *Tac. Agric. c. 20.* Ut nulla Britanniæ nova pars illaceſſita tranſierit.

Illacrymabilis, & le, o. 3. *che non ſi muove a pietà*, *crudele*, ἄδακρυς, inexorabilis, qui tam durus eſt, ut ad lacrymas, aut ad miſericordiam commoveri non poſſit. *Horat. l. 2. Carm. od. 14.* Non ſi tricenis, quotquot eunt dies, amice, places illacrymabilem Plutona tauris. *Id. l. 4. od. 9.* Sed omnes illacrymabiles Urgentur, ignotique longa nocte. h. e. lacrymis non decorati. *non compianti*.

Illacrymo, as, n. 1. & illacrymor, aris, d. 1. ἐνδακρύω, idem fere quod lacrymo. *Liv. lib. 25.* Illacrymaſſe dicitur partim gaudio, &c. ¶ Illacrymare morti, vel errori alicujus, eſt propter ejus mortem, vel errorem lacrymas emittere. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quid dicam de Socrate? cujus morti illacrymari ſoleo Platonem legens. *Liv. 10. bel. Mac.* Qui morti innocentis, qui meo infelici errori unus illacrymaſti. ¶ Dicitur & de rebus inſenſibilibus pro exudare, ſeu humorem emittere. *Virg. 2. Georg.* Illacrymat mœſtum templis ebur, æraque ſudant.

Illactĕnus, adv. *fino a quel ſegno o luogo*. *Gel. l. 16. c. 19.* Precum ejus commiſeratum illactenus, ut ei necem afferre temperarent. Alii leg. *Illatenus*.

Illæc, illa hæc. *Ter. Adel. 3. 4. 58.* Nimia illæc licentia.

Illæſibilis, le, adject. qui lædi non poteſt. *Lactant. de Ira Dei, c. 17.* Ira in Deo eſſe non poteſt, quia illæſibilis eſt.

Illæſus, a, um, o. 1. 2. *non offeſo*, Germ. *unverletzt*, Gall. *ſans bleſſures*, *ſain*, *& entier*, Hiſp. *no ofendido*, ἀβλαβής, non læſus, partic. ab *illædor*; quod ab *in*, & *lædor*. *Plin. l. 15. c. 30.* Gallinam conſpicui candoris ſedenti aquila ex alto abjecit in gremium illæſam.

Illætabilis, & le, o. 3. *triſto*, *malinconoſo*, ἄχαρις, non lætus, injucundus, triſtis. *Virg 5. Æn.* Hinc Drepani me portus, & illætabilis ora accipit.

Illævigatus, a, um, adject. non lævigatus, ut illævigatus ſonus. h. e. inconditus, apud *Diomed. l. 3.*

Illapſus, us, m. actus illabendi, influxus, ἔφοδος, *Col. l. 2. c. 2.* Ne præcludatur humoris illapſu, atque exitu.

Illapſus, a, um, partic. ab illabor. *Cic. 2. Leg. c. 15.* Pernicies illapſa civium animos. *Virg. 2. Æn. v. 377.* Senſit medios illapſus in hoſtes. *Horat. l. 2. od. 17.* Me truncus illapſus cerebro Suſtulerat, niſi, &c.

Illaqueātus, a, um, adject. *allacciato*. *Cic. de Aruſ. reſp. c. 4.* Illaqueatus jam omnium legum periculis.

Illaqueo, as, a. 1. *allacciare*, [illegible], Germ. *verſtricken*, Gall. *enlacer*, Hiſp. *enlazar*, ἐμπαγιδεύω, laqueo conſtringo. *Prudent. Cathem. 3. v. 41.* Callidus illaqueat volucres, aut pedicis dolus, aut maculis.

Illatabilis, le, adject. *che non ha larghezza*, ἀπλατής. *Gel. lib. 1. cap. 20.* Euclides, γραμμὴ, inquit, eſt μῆκος ἀπλατές: quod exprimere uno verbo Latino non queas, niſi audeas dicere illatabile.

Illatenus, V. Illactenus.

Illatĕbra, æ, f. locus, ubi celari nihil poteſt. *Plaut.* apud *Macrob. Satur. 3. cap. 16.* Cujus ego latus illatebras reddam meis dentibus, & manibus. h. e. Diſcerpam, lacerabo.

Illatĕbro, as, a. 1. *aſcondere dentro*, [illegible], Germ. *verbergen*, *verſtoſſen*, Gall. *cacher*, Hiſp. *eſconder dentro*, ἐγκαταφρύττω, in latebris abſcondo, intus abſcondo. *Gel. l. 19. c. 2. ex 5. Annal. Q. Claudii.* Arma plerique abjiciunt, atque inermes illatebrant ſe ſe.

Illatio, onis, f. actus inferendi, *il portar dentro*, εἰσφορά, *Ulp. l. 2. ff. de Relig. & ſumpt. Fun.* De ea illatione Prætor ſenſit. ¶ Item ſolutio tributorum, apud *Caſſiod. l. 2. ep. 16.* ¶ A Philoſophis illatio dicitur concluſio ſyllogiſmi, *illazione*. *Apul. l. 3. de dogm. Plat.* Dico illationem, vel illativum rogamentum, quod acceptionibus colligitur, & infertur.

Illatīvus, a, um, adject. inferens, aut concludens, ut illativum rogamentum, V. in Illatio.

Illātro, as, n. 1. latro, vel intus latro. *Sil. l. 13. v. 845.* Illatrat jejunis faucibus Orcus. Adde *Lucan. l. 6. v. 729.*

Digitized by Google

Illatus, a, um, adject. ex particip. ab infero, ers, portato dentro, εἰσφερόμενος, Curt. l. 8. c. 2. Interiora, niſi lumine illato obſcura ſunt. Id. l. 8. c. 1. Parmenionis cum honore mentio illata.

Illaudabilis, le, o. 3. indegno di lode, ἀνεγκωμίαστος, quod non eſt dignum ut laudetur. Stat. 5. Syl. Carmen illaudabile fundere. Adde Gel. l. 2. c. 6.

Illaudandus*, a, um, non laudandus, illaudabilis. Cyprian. Tertul. carm. 3. adverſ. Marcion. c. 6. plebis facta illaudanda revolvit.

Illaudatus, a, um, o. 1. 2. idem ac illaudabilis. Virg. 3. Georg. Aut illaudati neſcit Buſiridis aras.

Illautus, V. Illotus.

Ille, illa, illud, quello, colui, ההוא ההיא, Germ. der, diſer, das, Gall. celuy, cette, cela, Hiſp. aquel, aquella, aquello, ἐκεῖνος, pronomen demonſtrativum tertiam deſignans perſonam, tam a loquente, quam ab audiente remotam. Cic. 1. de Or. Qui cum illis una ipſum illum Carneadem diligentius audierat. ¶ Interdum in oratione uſurpatur cum emphaſi, & vehementiæ gratia. Cic. pro L. Man. Ut ex eodem Ponto Medea illa quondam profugiſſe dicitur. ¶ Interdum ponitur ad majorem expreſſionem, & jungitur cum alio pronomine, vel cum adjectivo alter, vel cum conjunctione quidem. Cic. ad Att. Ego ille ipſe vindex æris alieni, &c. Id. pro Marc. Ipſa illa rerum humanarum domina fortuna. Id. in Catil. Fuit illa iſta quondam in hac Rep. virtus. Id. 1. de Orat. Illud alterum genus temporibus, & locis definiunt. Id. in Piſon. Præter rumores de oppreſſo Dolabella ſatis illos quidem conſtantes, ſed adhuc ſine auctore. ¶ Ille pro illius habet Lucret. l. 4. verſ. 1076. Et pro illi, in dat. ſing. Plaut. in Pſeud. & in Mil.

Illecebræ, arum, f. 1. blanditiæ, incitamentum, blandimentum, lenocinium, allettamenti, carezze, Germ. anreitzungen, Gall. allechemens, Hiſp. halagos, δελέατα, ἐπαγωγαί, ab illiciendo. Sumitur autem hoc nomen & in bonam, & in malam partem. Cicer. 6. de Rep. Suis te oportet illecebris ipſa virtus trahat ad verum decus. Id. pro Cæl. Erant apud illum illecebræ libidinum multæ. ¶ Legitur etiam in ſingulari numero illecebra. Cic. pro Mil. Quis ignorat, maximam illecebram eſſe peccandi impunitatis ſpem? Adde Gel. Plaut. & Liv. l. 10. c. 4.

Illecebroſe, adv. cum illecebris. Plaut. Mil. 3. 2. 36. Hui! illecebroſe. Ammian. l. 8. c. 19. Hæc ipſa illecebroſius, atque inhumanius agi, loquebatur rumor.

Illecebroſus, a, um, δελεαστικός, ἐπαγωγός, quod blandimentis hominem illicit, allettativo. Ammian. l. 30. c. 4. Illecebroſis inſidiis ambire. Plaut. Bacch. 1. 2. 55. Iſtoc illecebroſius fieri nihil poteſt.

Illectamentum, i, n. allettamento. Apul. Apol. Illectamentis captus.

Illectatio, onis, f. illectamentum. Gel. l. 18. c. 2. Demulcentes eum jucundis ſermonum illectationibus.

Illectus, a, um, allettato, δελεασθείς, invitatus, partic. ab illicior. Cic. 4. Tuſc. c. 6. Cum libido ad id, quod bonum videtur, illecta, & inflammata rapiatur. ¶ Eſt etiam participium a legor, & ſignificat non lectum, ἀνεγνώστος. Ovid. 2. de Art. v. 471. Si non accipiat ſcriptum, illectumque remittat. ¶ Item non collectus, ἀσυλλεκτος. Paul. Dig. l. ult. tit. penult. leg. 30. Stipula illecta ſunt ſpicæ in meſſe dejectæ, necdum lectæ.

Illectus, us, m. carezze, δέλεαρ, blanditiæ, illectamentum. Plaut. Bacch. 1. 1. 21. Magis illectum tuum, quam lectum metuo.

Illegitimus, a, um, adject. legi repugnans, nullum jus habens. Borrich. affert exemplum ex Val. Max. l. 2. c. 1. n. 3. his verbis: Multorum matrimoniorum experientiam quaſi illegitimæ cujuſdam intemperantiæ ſignum eſſe credentes. Sed MSS. & optimæ edit. habent legitime, nec aliter patitur ſenſus.

Illenteſco, & Inlenteſco, is, n. 3. idem quod lenteſco. Colum. ſub fin. c. 11. l. 2. Paulum aqua maceratur, dum illenteſcat. Al. leg. lenteſcat.

Illepide, adv. ſenza grazia, ἀχαρίτως, injucunde, & infacete. Plin. in Præf. Nec Plancus illepide, cum diceretur Aſinius Pollio orationes in eum parare, &c.

Illepidus, a, um, che non ha grazia, Ger. unlieblich, Gal. mauſade, ſans grace, Hiſp. ſin donaire, sin gracia, ἄχαρις, ἀκομψευτος, in quo nihil leporis eſt, nec elegantiæ. Cic. 3. de nat. Deor. Parentem habere avarum, illepidum, in liberos difficilem. Adde Gel. l. 13. c. 23.

Illex, illegis, c. 3. ſenza legge, Ger. anlockung, Gal. ſans loy, Hiſp. atrahido por alagos, ἄνομος, exlex, qui ſine lege vivit, qui legi non paret. Plaut. Perſ. 3. 3. 4. Impure, inhoneſte, injure, illex, labes popli.

Illex, icis, m. 3. ſeu illix, icis, f. 3. παλεύτρια, avis in aucupiis, quæ ceteras illicit. Ea ſolet eſſe accipiter. Plaut. Aſin. 1. 3. 67. Ædis nobis area eſt, auceps ſum ego, eſca eſt meretrix, lectus illex eſt, amatores aves. ¶ Tranſlate accipitur pro illicio, incitamento, illecebra, ut Illex animi Venus, apud Apul. Apol. ¶ Interdum adjective ſumitur, ut idem ſit, ac illiciendi vim habens, ut Oculi illices apud Apul. ibid.

Illhæc, illa hæc, Tertul. V. Illæc.

Illi, adverb. ivi, in quel luogo, ἐκεῖ, ibi, vel illic. Multa afferuntur exempla e Terentio, plurima ex Plauto, unum etiam ex Virgilio; in quibus omnibus alii Codices habent illi, alii illic. Donatus tamen in Terentii Adelph. 1. 2. 36. & Virg. 2. Æn. v. 548. illi defendit.

Illibabilis, e, adject. qui libari, ſeu attingi non poteſt. Lactant. l. 2. c. 9. Illibabilis eſt tanquam lux.

Illibatus, a, um, intatto, incorrotto, puro, non guaſto, טהור, Ger. unberürt, Gal. non corrompu, Hiſp. no corrupto, ἀλώβητος, intactus, partic. a libo. Col. lib. 3. cap. 10. Ex proximo terræ integro illibatoque ſucco aluntur. ¶ Tranſlate ſumitur pro integro, incorrupto, puro. Liv. l. 3. c. 6. Illibatum imperium. Valer. Max. l. 6. c. 1. n. 4. Illibata virginitas.

Illiberalis, le, o. 3. incivile, ἀνελεύθερος, ignobilis, ſordidus, qui contra agit, ac liberum hominem decet, quod homine libero indignum eſt. Ter. Adelph. 3. 4. Ex illa familia tam illiberale facinus eſſe ortum. Cic. 1. Off. Duplex omnino eſt jocandi genus, unum illiberale, petulans, flagitioſum, obſcœnum, alterum elegans, urbanum, ingenioſum, facetum. Plin. l. 19. c. 5. Illiberalis cibus, h. e. pauperum. ¶ Speciatim ponitur pro non liberali, non munifico, avaro, non liberale, non corteſe, avaro, כילי, Ger. unfrey, Gal. vilain, chiche, Hiſp. no cortes, no liberal, φειδωλός. Cic. Memmio, l. 13. Fam. epiſt. 1. Non te in me illiberalem, ſed me in te negligentem putabit.

Illiberalitas, atis, f. incivilità, avarizia, ἀνελευθερία, inurbanitas, & ſpeciatim avaritia, cui opponitur liberalitas, Cic. 2. Off. Habenda eſt autem ratio rei familiaris, ſed ita, ut illiberalitatis, avaritiæque abſit ſuſpicio. Adde ad Att. l. 9. ep. 6.

Illiberaliter, adverb. incivilmente, Germ. unfrey, unbilliche, Gall. chichement, vilainement, Hiſp. illiberalmente, incivilmente, ἀνελευθέρως, ἀγεννῶς, non liberaliter, aliter ac hominem liberum decet. Ter. Phorm. Quam is aſpernatur nunc tam illiberaliter. ¶ Illiberaliter apud veteres dicebatur factum (inquit Donatus) ſi quis exceſſiſſet omne genus maleficii. Ter. Adelph. Factum a vobis duriter, immiſericorditerque, atque etiam, ſi eſt pater, dicendum magis aperte, illiberaliter.

Illic, adv. ſtatus in loco, ivi, là, in quel luogo, in illo loco. Ter. Andr. 2. 6. 27. Si hic mali eſt quidquam, illic eſt huic rei caput. ¶ Illic pro ille uſurpat Plaut. pluribus in locis, quæ citat Paræus in Lex. Crit. ut Amph. 1. 3. 109. & 162. Mercat. 2. 3. 121. Trucul. 2. 2. 1. & alibi. Eſt autem dictum per apocopen pro illice, quo Veteres uſi ſunt, ut Priſcian. docet l. 12. pag. 948. Putſch.

Illicentioſus, a, um, adject. illicitus, licenzioſo. Apul. l. 2. Met. Per convivium illicentioſus cachinnus effunditur.

Illicet, V. Ilicet.

Illicibilis, le, adject. qui illicit, ut illicibilis voluptas, apud Lactant. l. 7. c. 27.

Illicio, is, exi, ectum, a. 3. adeſcare, פתה, Ger. anreitzen, Gal. attirer, allecher, Hiſp. halagar, liſonjar, ἐφέλκω, attraho, & quaſi ineſco, ex in, & antiquo verbo lacio. Cic. de Amic. Nihil eſt, quod ad ſe rem ullam tam illiciat, & tam attrahat. Id. 3. de nat. Deor. c. 27. Qui non ſat habuit conjugem illexiſſe in ſtuprum. Ter. Andr. 3. 4. Illicere in fraudem.

Illicite, adverb. illecitamente, ἀθεμίτως. Var. lib. 5. L. L. cap. 9. illicite illexit. Ulpian. Dig. l. 32. leg. 11. Si quis illicite ædificaſſet, id eſt hoc quod dirui conſtitutiones jubent.

Illicitus, a, um, o. 1. 2. illecito, Germ. unziemlich, Gall. illicite, non loiſible, Hiſp. ilicito, ἀθέμιτος, quod non licet. Cic. pro Cluent. Multitudinem illicitam eſt contradicere. Stat. Theb. 1. v. 223. Ire per illicitum. ¶ Illicitiſſimus, ſuperlat. Auguſtini eſt epiſt. 203.

Illicium, cii, n. 2. incitamento, ſtimolo, δέλεασμα, ἐπαγωγή, incitamentum. Var. l. 3. R. R. c. 16. Apiaſtrum illicium apibus. ¶ Illicium, ſeu inlicium, inquit Feſtus, dicitur, cum populus ad concionem elicitur, ideſt vocatur. Et alio loco: Illicium vocare antiqui dicebant, ad concionem vocare. Confirmat Var. l. 5. de L. L.

Illico, quivi, αὐτόθι, adverb. loci, idem ſignificans, quod in eo loco, a locus, quaſi in loco. Caſſ. Hemina apud Non. c. 4. n. 243. Et quia quo irent, neſciebant, illico manſerunt. ¶ Sed pleramque ponitur pro e veſtigio, ſtatim, continuo. Cic. pro Mur. Simul atque increpuit ſuſpicio tumultus, illico artes noſtræ conticeſcunt.

Illido, is, iſi, iſum, a. 3. rompere, frangere, שבר, Germ. anſtoſſen, Gal. rompre, urter, Hiſp. quebrar, προσβάλλω, in durum aliquod corpus jacio, impello, atque ita infringo. Val. Max. l. 1. Vi ſubitæ tempeſtatis tota cum claſſe vicinis Deæ litoribus illiſus eſt. hoc eſt, impegit ad vicina litora, & naves fregit. Horat. 2. Serm. Sat. 1. Et fragili quærens illidere dentem offendit ſolido. Virg. 5. Æn. Effractoque illiſit in oſſa cerebro.

Illigatus, a, um, adject. legato. Cic. pro Dom. c. 15. Cæſaris actis illigatus tenetur. Virg. 10. Æn. v. 794. Inutilis, inque ligatus. Figura Tmeſis eſt. Liv. l. 32. Familiari amicitia illigati Philippo erant.

Illigo, as, a. 1. legare, avviluppare, קשר, Ger. binden, Gal. lier, Hiſ. atar, ἐμπεδάω, ligo. Plin. l. 17. c. 14. Eamque illigari opertam ſtramentis jubet. ¶ Eſt item innectere, intexere, ut Emblemata poculis illigare. Cic. 6. Ver. ¶ Per tranſlationem ſumitur pro implicare, ſive involvere. Cic. de Orat. Orator illigat ſententiam verbis. Liv. l. 32. Neque velle illigari Romano bello.

Illim, pro illic, aut illinc habent Lucret. l. 3. v. 573. & Pompon. apud Non. c. 1. n. 66. Tribuitur etiam Plauto Pœn. 5. 2. 27. Mil. 4. 6. 64. & Merc. 3. 1. 15. item Cic. ad Attic. lib. 9. ep. 14. Ubique tamen dubia eſt lectio: quæ quamvis certa eſſet, non tamen inde fieret, non obſoletam hanc vocem eſſe. ¶ Idem eſto judicium de illim pro illinc, quod Ciceroni multis in locis tribuunt Paræus in Lex. Crit. & alii.

Illiminatus, a, um, quaſi in ipſo limine poſitus, inſitus, innatus. Cic. in Bruto, c. 58. extr. O generoſam ſtirpem, & tanquam in unam arborem plura genera, ſic in iſtam domum multorum inſitam atque illiminatam ſapientiam. Plerique al. leg. illuminatam.

Illimis, o. 3. puro, ſenza fango, Ger. ohne laett, Gal. ſans bourbe, ſans bouee, Hiſp. ſin lodo, ſin limo, ἄβορβορος, καθαρός, ſine limo, purus. Ovid. 3. Met. v. 407. Fons erat illimis, nitidis argenteus undis.

Illinc, di là, da quel luogo, משם, Ger. von dannen, Gal. de là, Hiſp. de alli, ἐκεῖθεν, adv. de loco. Cic. de Aruſp. reſp. Poſt exercitu ſolicitato fugit illinc. ¶ Uſurpatur etiam extra motum pro ex illo homine, re, parte. Cic. 2. Phil. c. 31. Omnem ſe amorem abjeciſſe illinc, atque in hanc transfudiſſe. ¶ Conjungitur etiam cum hinc, cum varietatis, & inconſtantiæ ſpecie. Ter. Adel. 4. 5. 39. Dum cognatus hinc illinc veniret.

Illinimentum, i, n. idem ac illitus, us. Cæl. Aurel. lib. 3. cap. 8. illinimenta medicamentorum.

Illinio, is, ivi, itum, a. 4. ungere, משח, Germ. anſalben, Gal. oindre, Hiſp. untar, ἐγχρίω, inungo, liquidi quippiam alicui rei induco. Col. l. 6. c. 14. Tum cervix aqua frigida defricanda, & ſpuma argentea illinienda eſt. Adde Plin. l. 20. c. 17.

Illinitus, a, um, adject. inunctus, alicui rei inductus. Celſ. 5. 26. 33. Folia ſolani contrita & illinita linteolo ſuperinjicienda. Plin. lib. 25. cap. 11. Pſyllion illinitum fronti.

Illino, is, illevi, illitum, a. 3. idem ac illinio. Hor. 1. Serm. Sat. 4. Et quodcunque ſemel chartis illeverit. Sen. l. 3. de Ira, c. 16. Aves viſcum plumis omnibus illinunt. Id. ep. 120. Illinere aurum tectis, indorare.

Illiquefactus, a, um, adject. idem quod liquefactus, liquefatto. Cic. Tuſc. 4. c. 9. Quæ ſunt omnes unius generis ad perfundendum animum tanquam illiquefactæ voluptates. Non deſunt tamen qui liquefactæ legunt.

Illiſus, a, um, o. 1. 2. ſpinto, rotto, προσβληθείς, impulſus, infractus, partic. ab illidor. Cic. de Aruſp. reſp. Jam iſta ſerpens compreſſa, atque illiſa morietur. Virg. Georg. 3. v. 261. Scopulis illiſa æquora.

Illiſus, us, m. idem ac illiſio. Plin. l. 27. c. 8. Illiſu ipſo repercuſſus.

Illiteratus, a, um, non letterato, Ger. ungelehrt, Gal. ſans lettres, Hiſp. no letrado, ἀγράμματος, literarum expers. Cic. 2. de Orat. c. 6. Quem cognovimus virum bonum, & non illiteratum. Plin. l. 1. ep. 10. Illiteratiſſimæ literæ.

Illitus, a, um, unto, ἐγκεχρισμένος, inunctus, partic. ab illinor. Cic. de Or. Color non ſanguine diffuſus, ſed fuco illitus. Liv. l. 5. c. 2. Illitum veneno donum. Horat. l. 4. od. 9. Aurum veſtibus illitum. h. e. intertextum.

Illitus, us, m. unzione, illinendi actus. Plin. l. 23. c. ult. Vulvæ prodeſt appoſitum fotu, & illitu.

Illiuſmodi, duo genitivi conjuncti per modum adverbii pro talis, & le. Cicer. Att. l. 7. ep. 11. Mori millies malim, quam ſemel illiuſmodi quicquam cogitare. Adde Divin. Ver. c. 22.

Illix, V. Illex.

Illo, là, in quel luogo, ἐκεῖ, ἐκεῖσε, adverb. motus ad locum. Ter. Andr. 2. 2. 25. Cum illo advenio, ſolitudo ante oſtium. Adde Plaut. multis in locis.

Illocabilis, & le, o. 3. che non ſi può allogare, ἀνεκδοτος, quod locari non poteſt, ut Virgo illocabilis, quæ ob deformitatem, aut inopiam virum invenire non poteſt. Plaut. in Aul. 2. 2. 10. apud Var. l. 4. de L. L. Virginem habeo grandem, dote caſſam, atque illocabilem.

Illorſum, adv. verſo quel luogo. Uſurpavit Cato teſte Feſt. in voce Aliorſum.

Illotus, a, um, che non è lavato, ſporco, immondo, brutto, Ger. ungewaſchen, Gal. ord, ſale, Hiſp. ſuzio, no lavado, ἄλουτος, quod lotum non eſt, quod ſordidum eſt, & immundum, partic. a lavor. Dicimus illotis manibus, vel pedibus rem aliquam aggredi, pro irreverenter, & imperite rem aliquam attentare. Tractum eſt adagium a ſacrorum cæremoniis, in quibus omnia pura convenit eſſe, & probe lota. Plaut. Pœn. 1. 2. 103. Ut tu hujus oculos illotis manibus tractes, ac teras? Declam. in Salluſt. Illoto ſermone uti. h. e. inornato, rudi.

Illubrico, as, a. 1. lubricum facio. Apul. lib. 2. Met. Membra ſua leniter illubricans.

Illuc, a quel luogo, שמה, Ger. dahin, Gal. là, a ce lieu là, Hiſp. allà, acullà, ἐκεῖ, ἐκεῖσε, adv. motus ad locum. Cic. 1. de Or. c. 40. Alacri, & prompto ore, ac vultu, huc, atque illuc intuentem vagari magna cum caterva toto foro. Id. Att. l. 2. ep. 24. Qui illuc factus, inſtitutuſque veniſſet, h. e. inſtructus ad hoc. ita exponit Paræus. Quid ſi ita verba hæc conſtruas? Qui veniſſet illuc factus, & inſtructus. Alii legunt, ut qui factus &c. Legitur etiam illuc pro illud, præſertim apud Plautum Aſin. 2. 1. 17. Men. 5. 5. 55. & aliis in locis.

Illuceo, es, n. 2. lucere, ἐπιφαίνομαι, lucidus ſum, in re aliqua luceo. Plaut. Capt. 3. 4. 65. Tuo quæ capiti illuceat. ¶ Tranſlate Cic. 4. Pis. c. 2. Comitatem in maximis ingeniis illucere.

Illuceſco, is, uxi, n. 3. farſi lucido, אור, Ger. ſcheinen, Gal. reluire, Hiſp. relucir, ἐπιφαύσκω, lucidus fio. Plaut. Amph. 1. 3. 49. Ut mortalibus illuceſcas clara, & candida. Liv. Ubi illuxit, recepere claſſem. ideſt ubi dies factus eſt. Cic. pro Mil. Illuceſcet aliquando ille dies. ¶ Reperitur etiam active pro illuminare, ſplendentem facere. Lact. l. 7. Qui Solem cum cæteris ſideribus illuxit. Locum etiam Plauti cit. alii ſic legunt, Ut mortales illuceſcas luce clara &c. Aliquæ editiones habent illuciſcas. ¶ Tranſlate Cic. in Rul. Cum populi Rom. vox, & auctoritas Conſulis repente in tantis tenebris illuxerit.

Il-

Illuctor, aris, dep. 1. in aliqua re luctor. *Stat. 4. Theb. v. 790.* Et teneris meditans verba illuctantia labris.

Illudium, i, n. *illuſione, apparenza* Tertulliani eſt in *l. de Reſurr. carn. c. 26.*

Illūdo, is, uſi, uſum, n. 3. *beffare*, התל, Germ. *verſpotten*, Gall. *ſe joüer, tromper*, Hiſp. *mofar, burlarſe*, ἐμπαίζω, ἐντρυφάω, derideo, ludibrio habeo, ludificor. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 6. Fam.* Illuſeras heri inter ſcyphos, quod dixeram, &c. ¶ Vel cum dativo. *Cic. pro Domo.* Hic non illudit auctoritati horum omnium? ¶ Vel cum accuſativo. *Cic. 1. de Or.* Ipſa vero præcepta ſic illudere ſolebat. *Tac. 1 Ann. c. 71.* Vari corpus illuſiſſe dicebatur. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *in*. *Ter. Andr. 4. 4.* Adeon' videmur vobis eſſe idonei, in quibus ſic illudatis? ¶ Vel cum accuſ. & præpoſit. *Id. Eun. 5. 4.* Ut ne impune in nos illuſeris. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Cic. 2. de Or.* Miſeros illudi nolunt, niſi ſi ſe forte jactant. ¶ Interdum eſt per ludum nocere, decipere, circumvenire veluti nocendo. *Cic. pro Roſc. Amer.* Illius miſeri fortunis, ac dignitati illuſit. ¶ Illudere vitam alicujus. h. e. perdere. *Ter. Andr. 5. 1. 3.* Dum ſtudeo obſequi tibi, pene illuſi vitam filiæ. ¶ Interdum illudere, ſtuprare, corrumpere. *Tac. Ann. 13. c. 16.* Illuſiſſe pueritiæ Britannici Neronem. *Id. 15. Ann. c. 72.* Sive C. Cæſar ſcortorum quoque cupiens, etiam matri ejus illuſit. *Aurel. Vict. in Calig.* Et ſororum ſtupro, & matrimoniis illudens nobilibus. ¶ Hinc illudere capiti alicujus, apud *Sueton. in Tiber. c. 45.* quæ loquendi ratio ſingularem, fœdiſſimamque notat libidinem. ¶ Illudere, de acupictoribus, V. Illuſus. Illudere pecuniæ. h. e. pecuniam prodigere. *Tac. 2. hiſt. c. 94.* Tanquam in ſumma abundantia pecuniæ illudere. ¶ Illudere chartis. h. e. velut per ludum ſtudiis operam dare, *divertirſi nello ſtudio*. *Horat. l. 1. Sat. 4. ad fin.* ubi quid datur oti, Illudo chartis.

Illuminabĭlis, le, adject. qui illuminari poteſt. *Claud. Mamert. de ſtat. anim. l. 2. c. 3.*

Illuminātē, adverb. *apertamente*, λαμπρῶς, clare, aperte. *Cic. 3. de Or. c. 14.* Qui diſtincte, qui explicate, qui abundanter, qui illuminate & rebus, & verbis dicunt.

Illuminātĭo, onis, f. actus illuminandi. *Tertul. adv. Hermog. cap. 5.* & *Macrob. lib. 1. Satur. cap. 17.*

Illuminātor, oris, m. qui illuminat. *Tert. l. 4. adv. Marc. c. 17.* Illuminator religionis. *Lactant. l. 6. c. 18.* Illuminator noſter Deus.

Illuminātus, a, um, particip. ab illuminor. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 46.* Ab eoque Luna illuminata graviditates, & partus afferat, maturitateſque gignendi. *Auct. ad Herenn. l. 4.* Corona gemmis illuminata.

Illūmĭno, as, avi, atum, a. 1. *illuminare*, הֵאִיר, Ger. *erleuchten*, Gal. *eclairer*, Hiſp. *alumbrar*, λαμπρύνω, clarum, & lucidum reddo. *Cic. in Orat. l. 3. c. 54.* Illam autem concinnitatem, quæ verborum collocationem illuminat iis luminibus, &c. ¶ Item celebrem reddo. *Velle. l. 2. c. 35.* Ille dies illuminavit virtutem Catonis. *Id. l. 2. c. 18.* Illuminavit horum fidem illorum perfidia. ¶ Proprie *Plin. l. 2. c. 73.* Puteumque ejus experimenti gratia factum, totum illuminari. *Stat. 12. Theb.* Igne vias illuminare.

Illumĭnus, a, um, *ſenza lume*, quod eſt ſine lumine. *Apul. l. 6. ſub init.* Et illuminarum Proſerpinæ nuptiarum. *l. 3.* Servato noctis illumino tempore.

Illūnis, ne, vel Illunus, a, um, quod eſt ſine Luna, quod Lunari ſplendore viduatum eſt, obſcurum. *Plin. ep. 20. l. 6.* Et nox non quaſi illunis, & nubila, ſed qualis in locis clauſis lumine extincto. *Apul. l. 9.* Illunæ caliginis.

Illuricus, & Illurius, V. Illyricus.

Illuſĭo, onis, f. 3. *beffeggiamento*, קֶלֶס, Ger. *verſpotung*, Gall. *moquerie*, Hiſp. *mofa, eſcarnio, ilusion*, εἰρωνεία, irriſio, actus illudendi: Figura Rhetorica. *Cic. 3. de Orat. c. 53.* Et extenuatio, & huic adjuncta illuſio a præceptis Cæſaris non abhorrens. V. *Ironia*.

Illūſor, oris, m. 3. *beffatore*, eſt *Paulini Nol. in Natal. S. Felicis, v. 77.* & *Tertull. in Apolog. cap. 46.*

Illuſtramentum, ti, n. 2. *chiarezza*, lumen. *Quinctil. l. 11. c. ult.* Hæc ſunt vel illuſtramenta pronuntiationis, vel vitia.

Illuſtrātĭo, onis, f. 3. *chiarezza*, הַבְהָרָה, Ger. *erleuterung*, Gall. *eclairciſſement*, Hiſp. *eſclarecimiento*, ἐναργεία, illuminatio, actus illuſtrandi. *Quinct. l. 6. c. 2.* Inſequetur ἐνάργεια, quæ a Cicerone illuſtratio, & evidentia dicitur. *Cic. l. 1. Nat. Deor. c. 31.* Solis illuſtratio.

Illuſtrātor, oris, m. qui illuſtrat. *Lactant. l. 2. c. 9.* Deus luminis fons, & illuſtrator rerum. *Inſcript. apud Reineſ. claſſ. 6. n. 129.* Illuſtratori proſapiæ ſuæ.

Illuſtrātus, a, um, adject. *illuſtrato*. *Cic. Catil. 3. c. 1.* Quæ in Senatu illuſtrata, patefacta, compertaque ſunt per me. *Colum. l. 1.* Ergaſtulum anguſtis illuſtratum feneſtris.

Illuſtris, ſtre, o. 3. *illuſtre, chiaro*, זַךְ, Ger. *erleucht*, Gal. *illuſtre*, Hiſp. *eſclarecido, illuſtre*, λαμπρός, clarus, ſplendidus, lucidus. *Plin. l. 9. c. 16.* Noctibus illuſtribus æque, quam die cernunt. *Auctor ad Heren. l. 3.* Loci nec nimis illuſtres, nec vehementer obſcuri. ¶ Per tranſlationem accipitur pro manifeſto. *Cic. 7. Ver.* Quod ita fuit illuſtre, notumque omnibus. ¶ Item pro nobili, celebri. *Cic. de Am.* Genus hoc ſermonum poſitum in hominum veterum auctoritate, & eorum illuſtrium. ¶ Comp. illuſtrior, ſup. illuſtriſſimus. *Cic. 1. Off.* Et ſit ejus nomen, quam Solonis, illuſtrius. *Nepos Pauſan. c. 1.* Illuſtriſſimum prælium. ¶ Fuit etiam *illuſtris* titulus Senatorum. V. *Clarus*. ¶ *Servius ad Æn. 6. v. 758.* *illuſtrem* docet aliquando in malam partem uſurpari, ut *nobilis*: & ideo meretricibus etiam tribui. ¶ *Illuſter* in recto ſingulari legitur in titulo proœmii præfixi libello *Marcelli de medicament.* Marcellus vir illuſter ex magno officio Theodoſii ſen. filiis ſuis ſalutem.

Illuſtrius, adverb. & illuſtriſſime. *Cic. Fam. 10. ep. 19.* Semper equidem, ſed nunquam illuſtrius. *Gell. l. 5. c. 1.* Labores ſuos illuſtriſſime narrare. *Et l. 9. c. 13.* Illuſtriſſime deſcripſit.

Illuſtro, as, a. 1. *illuſtrare*, הֵאִיר, Ger. *erleuchten*, Gall. *illuſtrer*, Hiſp. *eſclarecer*, λαμπρύνω, φωταγωγέω, rem aliquam lucidam, & ſplendidam facio, vel lucem, & ſplendorem alicui rei affero. *Cic. Somn. Scip. c. 4.* Sol cuncta ſua luce illuſtrat, & complet. ¶ Tranſlate uſurpatur pro res occultas patefacere. *Cic. in Catil.* Ut ea conſilia, quæ clam eſſent inita contra ſalutem urbis, illuſtrentur. ¶ Item pro explicare, declarare. *Cicer. 1. Acad.* Philoſophiamque veterem illam a Socrate ortam Latinis literis illuſtrare. ¶ Item pro nobilitare, celebrem reddere. *Cic. 1. Fam.* Illuſtrabit, mihi crede, tuam amplitudinem hominum injuria. *Nepos Themiſt. cap. 1.* Quo factum eſt, ut brevi tempore illuſtraretur.

Illūſus, a, um, adject. *beffato, burlato*, irriſus, ἐμπαιχθείς. *Cic. pro Quint. c. 16.* Vadimoniis deſertis ſæpe illuſi, ac deſtituti. *Tacit. Ann. 15. c. 68.* Aſperis facetiis illuſus. ¶ *Virg. 2. Georg. v. 464.* *illuſas auro veſtes* dixit, in quibus ſc. artifex ſeu acupictor veluti ludens aliquid auro intexuit. Sic *Prudent. in Agnet. v. 105.* Illuſa pictæ veſtis inania.

Illutibarbus, qui barba ſordida eſt, ab illutus, & barba. *Apul. l. 1. Flor.* Vulto ferino trux, hiſpidus, illutibarbus, ſpinis, & pilis obſitus.

Illutibĭlis, le, *che non ſi può lavare*, quod elui non poteſt, ab illutus. *Plaut. Men. 1. 2. 57.* Nam ex iſthoc loco ſpurcatur naſum odore illutibili.

Illūtus, a, um, idem ac illotus. *Plaut. Pan. 1. 2. 23.* Nam quæ elauta eſt, niſi perculta eſt, meo quidem animo, quaſi illuta eſt. Alii *illauta*. *Horat. l. 2. ſat. 8. v. 52.* Incoquere illutos Echinos. Al. leg. *illotos*.

Illuvies, ei, f. 5. *ſporchezza, bruttura*, צוֹאָה, Ger. *wuſt*, Gal. *ordure, ſaleté*, Hiſp. *ſuziedad*, ἀκαθαρσία, immunditia in homine, in veſte, aut quavis alia re inſita, atque injecta, ſqualor, ſordes, ab *illuo*, non lavo. *Cic. 3. Tuſc.* Infuſcat pectus illuvie ſcabrum. *Ter. Heaut. 2. 2. 53.* Pannis obſita, neglecta, immunda illuvie. ¶ Eſt etiam epithetum intemperanter comedentis. *Plaut. Moſt. 1. 1. 39.* At te Dii omnes perdant, germana illuvies. ¶ Ponitur & pro diluvio, *inondazione*. *Juſtin. l. 2. c. 6.* Aquarum illuvies majorem partem populorum Græciæ abſumpſit. Adde *l. eod. c. 1.*

Illyrĭa, æ, Illyris, idis, f. Illyrium, & Illyricum, i, n. *Schiavonia*, regio ampla poſt ſinum Adriaticum inter Tergeſtum in confinio Italiæ, & Macedoniam, Liburniam, & Dalmatiam complectens. Alii ampliores ei terminos ſtatuunt. V. *Geograph. Suet. Tiber. c. 16.* Toto Illyrico in ditionem redacto. *Propert. l. 2. el. 8.* An tibi ſum gelida vilior Illyria? *Mela l. 1. c. 3.* Adriatici latus Illyris occupat.

Illyricianus, a, um, adject. ab Illyrico. Legitur in epiſt. Valeri apud *Trebel. in Claud. c. 14. & leg. 25. Cod. Theodoſ.* & in Nummo quodam Decii.

Illyrĭcus, a, um, quod eſt ex Illyrica regione, ut Pix Illyrica, quæ valde commendatur. *Ovid. 2. de Arte.* Nigrior Illyrica cui pice ſanguis erat. ¶ Apud *Plaut. Trin. 4. 2. 10.* legitur *Illuricus* mutato *y* in *u*, quod ſolent veteres Latini. Ejus verba ſunt: Hic quidem fungino genere eſt; capite ſe totum tegit; Illurica facies videtur hominis. h. e. vultus enormis, & ſpatioſus, qualis Illyriorum eſſe ſolet. *Id. Plaut. Men. 2. 1. 10.* eadem ratione *Illurios*, pro *Illyrios* dixit.

Illyrĭcus ſinus, *Golfo dello Drino*, ſinus maris Adriatici, in Illyrico. Olim hoc nomine appellatum eſt univerſum mare, quod eſt inter Italiam, & Illyricum uſque ad intima ſinus ejuſdem, quod deinde Liburnicus ſinus dici cœpit, poſtea ab Atrienſibus Thuſcis intima ſinus colentibus Adriaticum mare, tandem ſinus Venetus. Sed Adriaticum mare, quod poſt declinationem Imperii R. Dalmaticum appellatum eſt, ex parte Italiæ non extendebatur ultra montem Ariona, ſive Garganum, ex parte Illyrici ultra Epidamnum. Reliquum enim uſque ad fauces ſinus Jonium mare dicebatur.

Illyris, idis, f. eadem quæ Illyria. V. *Illyria*. ¶ Adjective *Sil. l. 8. v. 292.* Illyris ora perdomita.

Illyrĭus, a, um, adject. idem quod Illyricus. ¶ Illyrii, populi Illyrici. *Liv. l. 10. c. 2.* Illyrii Liburnique gentes feræ.

Ilva, æ, *Elba*, inſula in Thuſco mari, vini ferax. *Virg. 10. Æn. v. 173.* ¶ Ejus incolæ Ilvates ſunt. *Liv.*

Ilus, m. 2. Ἶλος, filius Trois Regis Trojanorum, frater Ganymedis, & Aſſaraci, pater Laomedontis. Urbem Ilium condidit. *Hom. l. 12. Iliad.* Sed *Virg. 8. Æn.* & *Strabo lib. 11.* ſcripſere, Ilium a Dardano conditum, ab Ilo amplatum fuiſſe. ¶ Hoc etiam nomine Aſcanius Æneæ filius, Regno Trojanorum florente, appellatus eſt. *Virg. 1. Æn. v. 271.*

I ANTE M.

Im, h. e. eum, ἀρχαϊκῶς, *Feſtus*. *Plaut. Truc. 4. 4. 33.* & *Lucret. l. 3. v. 876.* Non eſt tamen in Plauto & Lucret. conſtans lectio.

Imacharenſes, m. 3. pop. Siciliæ, quorum opp. Imachara, nunc *Traina*, in Valle Demonæ, & prope Simethum fl. longe ab Hycara in Or.

Imaginabundus, a, um, adject. qui imaginatur. *Apul. l. 3. A. A. circa princ.* Ipſum denique carnificem imaginabundus.

Imaginarĭē, adverb. *Sidon. l. 2. ep. 10.* Epigrammata, quæ imaginarie tantum, & quodammodo umbratiliter effingimus. *h. e.* ſine ſtudio, prout quæque poetica imago ſe ſe obtulit.

Imaginarĭus, a, um, adject. *finto, immaginario*, φανταστικός, qui verus non eſt, ſed ita concipitur ac ſi talis eſſet. *Liv. l. 3. c. 41.* Imaginariis faſcibus cedere. *Sueton. Claud. c. 25.* Imaginariæ militiæ genus.

Imaginarĭus, ii, m. pictor, qui imagines facit. *Inſcript. apud Reineſ. claſſ. 1. n. 2.* Quidam putant Imaginarios fuiſſe ſigniferos, qui Imperatoris imaginem in caſtris ferebant.

Imaginatĭo, f. 3. *immaginazione, concetto*, יֵצֶר, Germ. *einbildung*, Gal. *imagination*, Hiſp. *imaginacion*, φαντασία, conceptus rei alicujus. *Plin. l. 20. c. 7.* Imaginationes libidinum.

Imaginātus, a, um, *ritratto*, ἀπεικονισμένος, ad alicujus imaginem factus. *Lact. l. 5. c. 13.* Sed terram digitis ſuis imaginatam metuant, & adorent.

Imaginĕus, a, um, adject. ad imaginem pertinens. *Sedul. l. 1.* Imagineæ vincunt incendia pœnæ. h. e. propter negatum imagini cultum inflictæ. loquitur enim de tribus pueris in fornace Babylonica.

Imaginĭfer, i, m. ſignifer, προτομοφόρος. *Inſcript. apud Grut. p. 1107. n. 1.* Aurelius Secundianus imaginifer Leg. SS.

Imagĭno, as, a. 1. *rappreſentare*, צִיֵּר, Ger. *in bildnuſſ geben, oder machen*, Gal. *repreſenter*, Hiſp. *ſacar imagen*, εἰκονίζω, imagines facio, repræſento. *Gell. l. 16. c. 18.* Ut ſpeculum in loco certo poſitum nihil imaginat, aliorſum tranſlatum facit imagines.

Imagĭnor, aris, d. 1. *immaginarſi*, דִּמָּה, Ger. *ihm eynbilden*, Gal. *s'imaginer*, Hiſp. *imaginarſe*, φαντάζομαι, eſt rei alicujus, quæ facta ſit, vel fieri poſſit, vel etiam quæ fieri non poſſit, ſimilitudinem mente concipere. *Plin. l. 2. ep. 10.* Imaginor, qui concurſus, quæ admiratio te maneat. *Plin. alter l. 9. c. 35.* Imaginari fercula triumphi. ¶ Item ſomniare, *ſognare*. *Suet. Caſ. l. 81.* Calpurnia uxor imaginata eſt, collabi faſtigium domus. Adde *Plin. l. 20. c. 13.*

Imaginōſus, a, um, εἰκονώδης, in quo ſunt plures imagines, ut Speculum imaginoſum, in quo multæ imagines videntur: Morbus imaginoſus, quo turbata phantaſmata multa occurrunt. De eo eſt illud *Catulli carm. 41.* Non eſt ſana puella, nec rogare, qualis ſit, ſolet hæc imaginoſum. V. ibi Interpr.

Imāgo, nis, f. 3. *immagine, figura, ſimulacro, ſembianza*, תַּבְנִית, Germ. *ein bildnuſſ*, Gal. *image*, Hiſp. *imagen*, εἰκών, ſimulacrum, ſpecies, exemplar, alicujus rei repræſentatio, ab *imitor*, quaſi *imitago*. *Cic. in Or.* Demoſthenes quidem, cujus nuper inter imagines tuas, ac tuorum imaginem ex ære vidi. *Id. de Am.* Nemo unquam animo, aut ſpe majora ſuſcipiet, qui ſibi non illius memoriam, atque imaginem proponendam putet. ¶ Sæpe pro nobilitate accipi ſolet. Nam apud Romanos qui majorum ſuorum habuerant imagines, ii nobiles, qui ſuas tantum, ii novi, qui nec majorum, nec ſuas, illi demum ignobiles appellati ſunt. *Cic. in Piſon.* Obrepſiſti ad honores errore hominum, commendatione fumoſarum imaginum, quarum ſimile nihil habes præter colorem. *Id. de L. Agr.* Siquid deliquero, nullæ ſunt imagines, quæ me a vobis deprecentur. ideſt, novus homo ſum, nulla generis nobilitas me vobis commendabit. Imaginem porro ſui ponere non temere omnibus licuit, ſed iis tantum, qui Magiſtratus Curules geſſiſſent. Has imagines primi Patritii poſuerunt, quod iis primis Curules Magiſtratus patuerunt, unde jus imaginis fuit. Poſt autem, ubi plebs eoſdem Curules Magiſtratus eſt nacta, tum & ipſa imagines ponere, eaſque relinquere cum nobilitate poſteris ſuis cœpit. *Liv. l. 6. Aſcon. in Comm. Orat. in toga candida*. Sed de Rom. imaginibus V. eruditos, & præcipue *Sigon.* ¶ Interdum imagines dicuntur ſomnia & viſa, *ſogno, apparizione*, φάσματα. *Virg. Æn. 1.* Quid natum toties crudelis tu quoque falſis ludis imaginibus? ¶ Echo etiam imago dicitur, quod vocis imago ſit. *Varr. l. 3. R. R. c. 16.* de loco, quo ponenda alvearia ſunt, loquens: Primum ſecundum illam potiſſimum, ubi non reſonent imagines: hic enim ſonus harum fuga exiſtimatur eſſe. V. etiam *Horat. l. 1. od. 12. & 20.* ¶ Præterea imago eſt cogitatio, qua aliquid animo velut præſens proponitur. *Tacit. hiſt. lib. 4. c. 58.* Horret animus tanti flagitii imagine. *Plin. l. 7. ep. 5.* Magnam partem noctium in imagine tua vigil exigo. ¶ Denique Imago eſt Rhetorica figura, Ethopœjæ affinis, & Hypotypoſi. V. Rhetoras.

Imaguncŭla, f. 1. εἰκόνιον, parva imago, dim. ab imago. *Sueton. Aug. c. 7.* Imaguncula ærea puerilis.

Imantopŏdes, um, ἱμαντόποδες, populi in Æthiopia ita dicti, quia loripedes ſunt, h. e. flexis crurum nexibus ingrediuntur. *Plin. l. 5. c. 8.* & *Solin.* ¶ Sunt & aves quædam hoc nomine, quæ crura prælta habent. *Plin. l. 10. c. 47.*

Imbalnitĭes, ei, f. 5. ſordes, ſqualor, illuvies, q. d. balnei, ſeu lotionis privatio. *Lucil. in Sat.* Hic cruciatur fame, frigore, illuvie, imbalnitie.

Imbarbeſcere, barbatum fieri. *Feſt.*

Imbecillis, & le, vel imbecillus, a, um, *debole, languido*, חַלָּשׁ, Ger. *ſchwach*, Gal. *foible, imbecille*, Hiſp. *debil, flaco*, ἀδύνατος, debilis, languidus, infirmus, a baculus, quia baculo innititur, qui infirmis eſt pedibus. *Cic. de Sen.* Quam fuit imbecillis P. Africani filius is, qui te adoptavit? *Id. 7. Fam.* Cum aut homo imbecillus a valentiſſima beſtia laniatur. ¶ Tranſlate ſumitur pro exiguo, vili, parvi animi. *Cic. de Div.* Omnis ſuperſtitio imbecillis animi, atque ani-

lis eſt. *Id. de Am.* Imbecilla enim humana natura eſt ad contemnendam potentiam. ¶ Comp. imbecillior, ſup. imbecillimus. *Cic. ad Q. Fr.* Marius & valetudine eſt, & natura imbecillior. *Senec. epiſt.* 85. Quantum ſapienti damus, ſi imbecillimis fortior eſt? ¶ Reperitur & *imbecilliſſimus*. *Celſ. l.* 2. *c.* 18. Imbecilliſſima materia. *Senec. de Benef. l.* 4. *c.* 18. Imbecilliſſimus, ac facillimus ſanguis.

Imbecillitas, atis, f. 3. *debolezza*, [illegible], Ger. *ſchwachheit*, Gal. *imbecillité*, Hiſ. *flaqueza*, *ἀδυναμία*, *ἀσθένεια*, debilitas, infirmitas. *Cic. in Bruto*. Sic ad virium imbecillitatem dicendi accommodabat genus. *Id.* 5. *Tuſc.* Interdum etiam humani generis imbecillitatem, fragilitatemque extimeſcere. ¶ Tranſlate ponitur pro vilitate, ſeu parvitate animi. *Cic.* 1. *Fam.* Ego tibi in hac præſertim imbecillitate Magiſtratuum præſtare nihil poſſum.

Imbecilliter, adv. *debolmente*, Germ. *ſchwachlich*, Gall. *foiblement*, *lachement*, Hiſp. *flacamente*, *debilitadamente*, *ἀδυνάτως*, debiliter, remiſſe, languide. *Cic.* 4. *Acad. c.* 37. Hiſque, quæ videntur, imbecillius aſſentiuntur.

Imbellia, æ, f. 1. *ἀπολεμία*, inertia, & belli imperitia. *Macrob. l.* 2. *Sat. c.* 2. Tunc Pœnus eludens ignaviam, imbelliamque militum. Eadem habet *Gel. l.* 5. *c.* 5.

Imbellis, & le, o. 3. *non atto alla guerra*, *timido*, [illegible], Ger. *unkriegiſch*, Gal. *lache*, Hiſp. *flaco*, *ἀπόλεμος*, bello minime aptus, timidus, ignavus, infirmus. *Cic.* 1. *Off.* Nunquam periculi fuga committendum eſt, ut timidi, imbelleſque videamur. *Hor. l.* 1. *Carm.* Imbelli cithara carmina divides, ideſt quæ bellis canendis apta non eſt. *Stat.* 10. *Theb. v.* 874. Carmen imbelle. hoc eſt quod nihil bellicum ſonat. *Liv. l.* 10. Annum imbellem agere. hoc eſt ſine bello.

Imber, bris, m. 3. *pioggia*, [illegible], Ger. *ein platzregen*, Gal. *pluye*, Hiſp. *lluvia*, *ὄμβρος*, agmen aquarum largius ex concretis effuſum nubibus, ut *Apul. lib.* de Mundo definit, a Græca voce, quæ allata eſt. *Cic.* 6. *Ver.* Erat hyems ſumma, tempeſtas perfrigida, imber maximus. ¶ Per tranſlationem pro quovis humore accipitur. *Virg.* 1. *Æn.* Accipiunt inimicum imbrem, ideſt fluctus maris. *Ovid.* 3. *Amor. Eleg.* 5. Spargebat tepido flebilis imbre ſinus, ideſt effuſione lacrymarum. ¶ Imo dicitur de rei alicujus multitudine, præſertim quæ ex Cœlo, vel alio loco alte cadit, ut Imber lactis, ſanguinis, lapidum, telorum, &c. *Cic.* 1. *de Div.* Quid? cum ſæpe lapidum, ſanguinis nonnunquam, terræ interdum, quondam etiam lactis imber defluxit. *Virg.* 12. *Æn.* Tempeſtas telorum, & ferreus ingruit imber. ¶ In ablat. ſing. deſinit tum in *e*, tum in *i*. *Virg.* 4. *Æn.* Et ventis pulſatus, & imbri. ¶ Imbrem cribro gerere, proverb. eſt de caſſo conatu, & irrito. *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 100. Non pluris refert, quam ſi imbrem in cribro geras.

Imberbis, & be, o. 3. *ſenza barba*, *sbarbato*, Ger. *der kein bart hat*, Gal. *ſans barbe*, Hiſp. *barbiponiente*, *ſin barba*, *ἀγένειος*, *ἀπώγων*, quod non eſt barbatum. *Cicer.* 1. *de nat. Deor.* Iſto enim modo dicere licebit Jovem ſemper barbatum, Apollinem ſemper imberbem.

Imberbus, a, um, adject. pro imberbis. *Lucil.* apud *Non. c.* 8. *num.* 84. Imberbi androgyni.

Imbibo, is, a. 3. *bevere*, *apprendere*, [illegible], Ger. *in ſich trincken*, Gal. *emboire*, Hiſp. *embever*, *ἐμπίνω*, idem fere, quod bibo, vel humorem attraho, & in me recipio. *Plin. l.* 20. *cap.* 14. Imbibitur ad ſerpentium ictus decoctum. ¶ Tranſlate eſt apprehendere. *Cic.* 2. *Verr.* Niſi de vobis malam opinionem animo imbibiſſet. ¶ Significat etiam conſtituere, in animum inducere. *Lucret. lib.* 3. *v.* 1011. Qui petere a populo faſces, ſævaſque ſecures imbibit. *Cic. pro Quint. c.* 6. Quod ſi facere nolit, atque imbiberit, ejuſmodi rationibus illum ad ſuas conditiones perducere.

Imbito, is, n. 3. ineo, ingredior, ab antiquo *beto*, vel *betio*. *Plaut. Epid. a.* 1. *ſc.* 2. *v.* 42. Meam domum ne imbitas.

Imbonitas, atis, f. incommodum, vel bonitatis carentia. *Eſt Tertul. ad Martyr. c.* 3.

Imbracteatus, a, um, bractea obductus. *Ammian. l.* 17. *c.* 4. (*al.* 8.)

Imbracteo, as, a. 1. bractea obduco. *Ammian. lib.* 14. *c.* 15. Statuas auro curant imbracteari. ¶ Hinc *imbracteatus*, *a*, *um*. *Id. l.* 17. *c.* 8. Imitamentum areum auro imbracteatum.

Imbraſides, æ, m. Imbraſi filius. *Virg.* 10. *Æn. v.* 123. & [illegible].

Imbraſus, m. 2. Imbraſus, fl. Sami inſ. ex quo illa Imbraſia dicta eſt. *Plin. lib.* 5. *c.* 2.

Imbrex, cis, m. p. gen. c. *embrice*, *coppo*, *tegola da coprir le caſe*, Ger. *ſuchziegel*, Gal. *tuile*, Hiſp. *teja*, *σωλήν*, canalis, vel tegula cavata, & ſemirotunda, per quam imber defluit, ab *imber*, quia accipit, arcetque imbres. *Siſen. l.* 3. *Hiſt.* Diſſipatis imbricum fragminibus. *Plin. l.* 35. *c.* 12. Primus perſonas tegularum (h. e. *ſimulacra*) extremis imbricibus impoſuit. ¶ Differunt imbrices & tegulæ in hoc, quod imbrices in modum canalis factæ ſunt, aut ſemitubuli, quas Itali *coppi* vocant. Tegula vero nomen generale eſt, & interdum pro imbrice uſurpatur. V. *Bald. in Lex. Vitruv.* ¶ Tranſlate, ob ſimilitudinem, imbrex porci dicitur ejus vertebra ſale condita, & cocta. *Martial. l.* 2. *epigr.* 37. Mammam ſuminis, imbricemque porci. Alii interpretantur porci auriculam. ¶ Reperitur etiam in gen. f. *Plaut. Mil.* Meas confregiſti imbrices, & tegulas.

Imbrialis, le, adject. ab imbre efformatum, ut imbrialis aqua, *acqua piovana*. *Cel. Aurel. Tard.* 3. *c.* 10.

Imbricatim, adv. *σωληνοειδῶς*, imbricis modo. *Plin. l.* 9. *c.* 34. Jam diſtinctione virgulata, crinita, criſpa cuniculatim, pectinatim, imbricatim undata.

Imbricatus, a, um, *che ha figura di embrice*, *σωληνοειδής*, quod imbricibus tectum eſt, vel quod imbricis modo eſt incurvatum, imbricum figuram referens. *Plin. l.* 11. *c.* 1. Superne tantum imbricatis flexilibus vertebris. *Vitr. l.* 2. *cap.* 8. Incerta vero cæmenta alia ſuper alia ſedentia inter ſe imbricata non ſpecioſam, ſed firmiorem, quam reticulata, præſtant ſtructuram. ideſt quæ imbricum in morem inter ſe ligata ſunt, & compoſita.

Imbricitor, oris, m. imbres ciens. *Enn.* apud *Macrob. l.* 6. *Sat. c.* 2. Cum ſpiritus Auſtri imbricitor.

Imbricium, n. 2. idem ac imbrex. *Martial. l.* 2. *epigr.* 35. Imbricio poteras Sexte lavare pedes. Alii rectius leg. In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.

Imbrico, as, a. 1. *ἀνθρακόω*, imbricibus tego, in modum imbricis facio. *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Tegulis interjacentibus imbricarentur.

Imbricus, a, um, *piovoſo*, Ger. *regenechtig*, Gal. *pluvieux*, Hiſp. *lluvioſo*, *ὀμβροφόρος*, pluvioſus, imbres ferens, aut generans. *Plaut. Merc.* 5. 2. 35. Hic Favonius ſerenus eſt, hic Auſter imbricus.

Imbridus, a, um, adject. idem quod imbricus. *Solin. c.* 10. (*al.* 4.) Cœlum imbridum.

Imbrifer, ra, rum, *che apporta pioggia*, *ὀμβροφόρος*, quod imbres, ſeu aquas fert. *Col. l.* 5. *cap.* 5. Sed ubi aut uliginoſa regio eſt, aut cœli ſunt imbriferi. *Virg. Georg.* 1. *v.* 313. Ver imbriferum.

Imbrificatus, a, um, adject. ut imbrificatæ nubes, h. e. imbre gravidæ, apud *Martian. Capell. l.* 6.

Imbrifico, as, a. 1. imbre madefacio, irrigo. *Martian. Capell. l.* 6. *pag.* 191. terram Aer complectens imbrificabat aquis.

Imbrius, a, um, adject. ut Imbria terra, eadem ac Imbros. *Ovid.* 1. *Triſt. el.* 9. *v.* 18. Venimus in portus, Imbria terra, tuos.

Imbros, Imbrus, f. 2. Imbria Terra, *Lembro*, *l'Embro*, inſ. maris Ægæi, oræ Thraciæ adjacens, inter Lemnum 22. M. P. ad Occ. & Cherroneſum Thraciæ 32. M. ad Or. circuitu 72. M. cum urbe cog. Pop. Imbrii, qui, ſicut & Lemnii, in proverbio ſunt de iis, qui judicium, vel aliam rem ſubterfugientes abſentiam cauſantur, ut qui ſe in Imbrum, vel in Lemnum navigaſſe dicebant.

Imbubino, as, a. 1. inquino, fœdo. *Lucil.* apud *Feſt.* in *Bubinare*. Hic te imbubinat.

Imbulbito, as, a. 1. idem ac bulbito, ideſt ſtercore infantium inquino. *Lucil.* apud *Feſt.* Hæc te imbubinat, & contra te imbulbitat ille.

Imbuo, is, bui, butum, a. 3. *empire*, [illegible], Ger. *netzen*, Gal. *abbreuver*, Hiſ. *embever*, *hinchir*, *ἐμβάπτω*, proprie eſt implere, & ſpeciatim implere liquore. Eſt quippe ordinis activorum. *Horat. in Epiſt.* 2. *l.* 1. *ad fin.* Quo ſemel eſt imbuta recens, ſervabit odorem teſta diu. *Cic. pro Mil.* Via Appia latronis ſanguine imbuta eſt. ¶ Ponitur item pro inficere, tingere. Nam etiam habitatione res liquore implentur. *Col. lib.* 10. Quibus liquoribus mundam lanam imbuere oportebit. *Virg. Eclog.* 1. *v.* 7. Illius aram ſæpe tener noſtris ab ovilibus imbuet agnus. ¶ Transfertur ad multa alia, ut Imbuere præceptis, doctrina, opinionibus, &c. *Cic. Att.* Ut ejus animum tenerum his opinionibus imbuas. ¶ Et ſpeciatim per tranſlationem ponitur pro inſtruere, inſtituere, erudire. *Cic.* 1. *Off.* Plerumque autem parentum præceptis imbuti ad eorum conſuetudinem, moreſque deducimur. *Tacit.* 5. *hiſt. c.* 5. Nec quicquam prius imbuuntur quam contemnere Deos. ¶ Uſurpatur etiam ſine ablativo. *Virg.* 1. *Ecl.* Sæpe tener noſtris ab ovilibus imbuet agnus, ideſt inſperget, vel inficiet ſuo ſanguine. *Cic. in Phil.* Nos a majoribus ſic inſtituti, atque imbuti ſumus.

Imbutamentum, i, n. doctrina, eruditio, inſtructio. *Fulgent. Mythol. l.* 1. *c.* 1. Variis dogmatum imbutamentis laſciva præſtruens corda.

Imbutum, vaſis genus, quod ſurſum verſus redit, inquit *Varr. l.* 4. *L. L.* Sed ibi *Scalig.* mendum agnoſcit. V. *erud. in Conject. ad Varr.*

Imbutus, a, um, adject. *alquanto addottrinato*. *Sueton. de illuſtr. Grammat.* Quod non perfectum litteris, ſed imbutum. ¶ Item tinctus, perfuſus. *Horat. epod.* 5. *v.* 65. Munus tabo imbutum. *Cic.* 14. *Phil.* Imbuti ſanguine gladii.

Imitabilis, le, o. 3. *che ſi può imitare*, Ger. *nachfolgig*, Gal. *imitable*, Hiſ. *imitable*, *μιμητός*, quod quis poteſt imitari. *Cic. in Orat. c.* 23. Nam orationis ſubtilitas imitabilis quidem illa videtur eſſe exiſtimanti, ſed nihil eſt experienti minus. *Plin. l.* 37. *c.* 8. Gemma imitabilior mendacio vitri.

Imitamen, inis, n. 3. idem ac imitatio. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 211. Priſcique imitamina facti.

Imitamentum, i, n. idem ac imitatio. *Gel. l.* 7. *c.* 5. Opplevit omnia non ſimulacris, nec imitamentis, ſed luctu, atque lamentis veris, & ſpirantibus. Adde *Tacit. Ann.* 14. *c.* 57.

Imitandus, a, um, *da imitarſi*, quem imitari quis debet. *Plin. lib.* 7. *epiſt.* 20. Tu mihi maxime imitabilis, maxime imitandus videbaris.

Imitatio, onis, f. 3. *imitazione*, Ger. *nachfolgung*, Gal. *imitation*, Hiſ. *imitacion*, *μίμησις*, actus imitandi. *Cic.* 14. *Phil. c.* 6. Excellentium civium virtutem imitatione dignam, non invidia putarent. ¶ Imitatio, ut ad Rhetoricen ſpectat, ſic definitur ab Auctore ad *Heren. l.* 1. Imitatio eſt, qua impellimur cum diligenti ratione, ut aliquorum ſimiles in dicendo velimus eſſe. De imitatione *Cic.* ſcripſit *l.* 2. *de Or.* V. & *Quintil. l.* 10. *c.* 2.

Imitator, oris, m. 3. *imitatore*, Ger. *nachfolger*, Gal. *imitateur*, Hiſ. *imitador*, *μιμητής*, qui imitatur. *Cic.* 3. *Leg.* Nec enim tantum mali eſt, peccare Principes, quantum illud, quod permulti imitatores Principum exiſtunt. *Id.* 2. *de Or. c.* 54. Imitator, & narrator facetus.

Imitatrix, cis, f. 3. *imitatrice*, Ger. *nachfolgerin*, Gal. *imitatrice*, Hiſp. *imitatriz*, quæ imitatur. *Cic. l.* 1. *de Leg. c.* 17. Imitatrix boni voluptas.

Imitatus, a, um, partic. ab imitor. *Cic. de Univ.* Ille fabricator tanti operis utrum ſit imitatus exemplar. ¶ Reperitur etiam in conſtructione paſſiva, quia veteres dicebant etiam *imito*, *as*, active, ut Nonius probat. *Cic. de Univ. c.* 3. Cum autem ingreſſa eſt imitata, & efficta ſimulacra, bene agi putat, ſi ſimilitudinem veri conſequatur.

Imito, as, pro imitor, aris, dixiſſe Veteres, teſtatur *Nonius c.* 7. *n.* 46. V. *Imitatus*, *a*, *um*.

Imitor, aris, atus ſum, d. 1. *imitare*, [illegible], Ger. *nachfolgen*, Gal. *imiter*, Hiſp. *imitar*, *μιμέομαι*, aliorum exempla ſequor, a verbo Græco dilato, quaſi mimitor, omiſſa initiali litera. *Cic. de Cl. Or.* Quem Cotta cum verbis, tum ſono ipſo ſubruſtico imitabatur. ¶ Imitari chirographum alterius, eſt adulterare. *Cic. de nat. Deor. l.* 3. *cap.* 30. Chirographum Sex. primorum imitatus eſt. ¶ Imitari etiam ponitur pro ſimulare. *Tac. l.* 1. Quanquam mœſtitiam imitarentur, contumaciæ propiores.

Imitus, adv. profunditus, ex profundo, ab imus. *Gell. l.* 17. *c.* 10. Atque ille, Græcos quidem fontes imitus ignes eructare. *Apul. l.* 9. *Met.* Terra dehiſcente imitus.

Immaculabilis, le, adject. qui maculari non poteſt. *Auſon. in gratiar. act. ad Gratian. Imp.* Mente pura, immaculabili conſcientia, cogitatione ſincera.

Immaculatus, a, um, adject. *immacolato*, non maculatus, non pollutus. *Lucan. l.* 2. *ad fin.* Abſcondat Fortuna nefas, Romanaque tellus immaculata ſui ſervetur ſanguine Magni.

Immaculo, as, a. 1. idem quod maculo, inquino, polluo. *Jul. Firmic. lib.* 4. *c.* 16. Nullus invidiæ livor immaculet.

Immadeſco, is, ui, n. 3. *eſſere umido*, *ἐμβρέχομαι*, madidus ſum. *Plin. l.* 17. *c.* 5. Et cum a ſiccitate continua immaduerit imbre. *Ovid.* 6. *Met. v.* 396. Fertilis immaduit terra. ¶ Poteſt etiam eſſe *Immadeo*, *es*, n. e. nam præteritum utrique commune eſt.

Immane, adv. immaniter. *Salluſt. fragm. l.* 2. *hiſt.* Immane quantum animi exarſere. *Horat. l.* 1. *od.* 27. Immane quantum diſcrepat. Niſi forte velis hic non adverb. eſſe, ſed neutr. ex adject. græco more, ut *Triſte lupus ſtabulis*. Quod magis accedit ad Grammaticorum placita.

Immanis, & ne, o. 3. *crudele*, *fiero*, [illegible], Ger. *grauſam*, Gal. *cruel*, *dénaturé*, Hiſp. *cruel*, *inhumano*, *ἄγριος*, *ἀπηνής*, ferus, crudelis, ab antiquo *manus*, vel *manuus*, vel *manis*, vel *manuis*, bonus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 1. Quod ſi te ſors Afris, aut Hiſpanis, aut Gallis præfeciſſet, immanibus, ac barbaris nationibus. ¶ Ponitur etiam pro horrendo, aſpero. *Virg.* 1. *Æn.* Tenet ille immania ſaxa. ¶ Item pro fœdo. *Accius* apud *Non. c.* 4. *n.* 236. Immane te habet templum obvallatum oſſibus. ¶ Item pro ingenti, immenſo. *Cic.* 2. *Phil.* Si inter cœnam in tuis immanibus illis poculis hoc tibi accidiſſet. *Id. Attic. l.* 2. Qui immanes pecunias paucis dederent. ¶ Comp. immanior, ſup. immaniſſimus. *Cic. pro Roſc. Am.* Ne beſtiis quoque, quæ tantum ſcelus attigiſſent, immanioribus uteremur. *Plin. Paneg. c.* 48. Bellua immaniſſima.

Immanitas, tis, f. 3. *crudeltà*, [illegible], Ger. *grauſamkeit*, Gal. *cruauté*, Hiſp. *crueldad*, *ἀγριότης*, *ὠμότης*, ſævitia, feritas, diritas, crudelitas. *Cicer.* 1. *de nat. Deor.* Equidem arbitror, nullas eſſe gentes ſic immanitate efferatas. ¶ Ponitur etiam pro magnitudine. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Ut immanitate pretii antecederet celeberrimos eodem ætate imaginum pictores.

Immaniter, adv. valde, vehementer, *aſſai*, *σφόδρα*. *Gell. l.* 1. *c.* 26. Immaniter clamare. ¶ Item crudeliter. *Ammian. l.* 18. *c.* 17. Immanius efferebant.

Immanſuetus, a, um, *non manſueto*, *barbaro*, [illegible], Germ. *unmilt*, Gal. *farouche*, *intraitable*, Hiſp. *indomito*, *atroz*, *ἀνήμερος*, indomitus, barbarus. *Cic.* 1. *de Leg. c.* 8. Ipſiſque in hominibus nulla gens eſt neque tam immanſueta, neque tam fera, quæ &c. *Senec. de Conſol. ad Helv. cap.* 6. Quid immanſuetius? *Ovid. Heroid. epiſt.* 18. *v.* 37. At tu de rapidis immanſuetiſſime ventis.

Immarceſcibilis, le, adject. incorruptibilis. *Paulin. Nolan.* 4. *Natal. Felicis ad fin.* Immarceſcibilis redimivit honore coronæ.

Immarceſco, is, n. 3. *marciſci*, *μαραίνομαι*, corrumpor, putreſco. *Horat.* 2. *Ser. Sat.* 7. *ad fin.* Nempe immarceſcunt epulæ ſine ſine petitæ. Ita Lexicographi plerique: ſed ibi legendum *inamareſcunt*.

Immature, adverb. *avanti il tempo*, *ἀώρως*. *Senec. Suaſor.* 1. Numquid immature ab Oceano. *Col. l.* 12. *cap.* 2. Neque præfeſtinatum opus nimium immature videri poſſit. *Auſon. epiſt.* 22. Immaturius periclitatur expelli.

Immaturitas, atis, f. 3. *immaturità*, Ger. *unzeitigung*, Gal. *avancement*, *avant la ſaiſon*, *indeuë*, *meureté*, Hiſp. *adelantada madureza*, *ἀωρία*, acerbitas, cruditas. Tranſlate accipitur pro anticipatione, celeritate. *Cic. pro Quint. cap.* 26. Quid hæc feſtinatio, quid hæc immaturitas tanta ſignificat?

Immaturus, a, um, *non maturo*, *acerbo*, Ger. *unzeitig*, Gal. *qui n'eſt pas meur*, Hiſp. *no maduro*, *ἄωρος*, non maturus, acerbus, & proprie de fructibus, & frugibus dicitur, cum ante tempus colliguntur. *Plin. l.* 12. *c.* 13. Quæ apparet aut aliud eſſe, aut colligi immaturum. ¶ Tranſlate dicitur de eo, quod eſt intempeſtivum, ut mors immatura, qua quis ante conſtitutum vitæ tempus, & confectam ætatem moritur. *Cic.* 2. *Phil. c. ult.* Etenim ſi ab hinc annos prope viginti hoc ipſo in templo negavi poſſe mortem immaturam eſſe Conſulari. Nemet.

ver. l. 2. ſat. 8. Filius immaturus obit. *Liv. l.* 22. Immaturum conſilium.

Immediāte. V. Immeditate.

Immedicabilis, le, o. 3. *incurabile*, ἀνίατος, ἀθεράπευτος, quod medicaminibus non poteſt ſanari. *Ovid.* 2. *Met. v.* 825. Utque malum late ſolet immedicabile cancer ſerpere.

Immedicātus, a, um, adject. non medicatus, ut immedicatum os, *Apul. Apol.*

Immeditāte, adverb. ſine meditatione, *inconſideratamente*, *ſenza premeditare*, ἀπροσκέπτως, ἀσκέπτως. *Gel. l.* 20. *c. ult.* quod in aliquibus editionibus principio operis præfigitur, cum ſit ejus præfatio: Nos, ut captus noſter eſt, incurioſe, & immeditate, ac prope etiam ſubruſtice ex ipſo loco ac tempore hibernarum vigiliarum Atticas Noctes inſcripſimus. Quidam minus recte leg. *immediate*, quæ vox barbara eſt.

Immeditātus, a, um, adject. paſſ. ſignif. non meditatus, *non penſato*, ἀμελέτητος. *Apul. lib.* 2. *Mileſ. ſub init.* Immeditatus inceſſus. h. e. non affectatus ad mollitiem. *Id. lib.* 3. *Florid.* Animalium immeditati ſonores. Quod autem ex *Cic.* 2. *Off. c.* 13. affert *Paſſerat.* præterquamquod non ſatis ad rem facit, aliam etiam lectionem habet in emendatis Codicib.

Immejo, is, a. 3. intus mejo. *Perſ. Sat.* 6. *v.* 73. Patritiæ immejat vulvæ.

Immĕmor, ris, o. 3. *ſmemorato*, שכח, Germ. *uneingedenck*, Gal. *qui ne ſe ſouvient, qui ne retient pas dans ſa memoire*, Hiſp. *el que ſe olvida, y no ſe acuerda*, ἀμνήμων, quod non meminit. *Cic. in Bruto*. Magna hæc immemoris ingenii ſigna. ¶ Reperitur etiam paſſive. *Ter. Andr.* 1. 1. 17. Iſthæc commemoratio quaſi exprobratio eſt immemoris beneficii. Ubi Donatus: immemoris beneficii, cujus nemo meminerit. ¶ Dicitur etiam immemor, qui oblivionem inducit. *Silius l.* 16. Aquæ ſub nomine Lethes, Quæ fluit immemori perſtringens gurgite ripas.

Immemorabilis, le, *immemorabile*, Germ. *das man nit eingedenk ſeyn ſol*, Gal. *immemorable*, Hiſp. *immemorable*, ἄφραστος, cujus nulla debet eſſe memoria, quod commemorari non debet, aut poteſt. *Plaut. Capt. v.* 192. Neque ſpurcidi inſunt verſus immemorabiles. *Lucr. l.* 4. *Prol. v.* 56. Spatium immemorabile, ideſt, maximum, quod deſcribi non poteſt. ¶ Reperitur etiam active. *Plaut. Ciſt.* 2. 2. 3. Anus ſibi moderatrix, atque immemorabilis. h. e. quæ recordari non vult, aut ſe non meminiſſe ſimulat. V. *Taubman.*

Immemorātus, a, um, adject. ἀμνημόνευτος, non memoratus. *Horat. l.* 1. *ep.* 19. *v.* 33. Juvat immemorata ferentem Ingenuis, oculiſque legi, manibuſque teneri. h. e. nova non prius audita. *Auſon. Parental. epigr.* 20. Immemoratus eris.

Immemoria, æ, f. memoriæ infirmitas, oblivio. Hanc vocem *Parens in Lex. Crit.* extare putat in *Pandect. leg.* 44. *Dig. de acquir. & amitt. poſſeſſ.* ubi *Papin. JCtus* ita inquit: Peregre profecturus pecuniam in terram cuſtodiæ cauſa condiderat: cum reverſus locum theſauri immemoria non repeteret, &c. Vulgo legitur *in memoria*.

Immemŏris, e, idem quod immemor. *Cæcil.* apud *Priſcian. l.* 6. Ita ne immemoris?

Immenſitas, tis, f. 3. *immenſità*, Ger. *unermeſſigkeit*, Gal. *immenſité*, Hiſ. *immenſidad*, ἀπειρία, infinitas. *Cic. de nat. Deor. l.* 1. *c.* 20. In hac igitur immenſitate latitudinum, longitudinum, altitudinum infinita vis innumerabilium volitat atomorum. *Id. ib. l.* 2. *c.* 39. Immenſitates camporum.

Immenſus, a, um, *ſmiſurato*, *grande*, Germ. *uberſchwencklich*, Gal. *immenſe*, Hiſp. *immenſo*, ἀμέτρητος, quod menſurari præ magnitudine non poteſt, infinitum, valde magnum. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Si immenſam, & interminatam in omnes partes magnitudinem regionum videretis. *Id. de Div.* Obſervata ſunt hæc in tempore immenſo, hoc eſt, infinito, vix menſurabili. *Spartian. Adrian. c.* 19. Immenſiſſimæ voluptates. ¶ *Per immenſum* abſolute, ſubaudito *ſpatium*. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 40. & *in Agric. c.* 23. ¶ *Immenſum attolli*, adv. *Id. Ann.* 4. *c.* 40.

Immĕo, as, n. 1. *entrare*, idem ac meo. *Plin. lib.* 8. *cap.* 25. Itaque & delphini immeantes Nilo.

Immĕrens, tis, adject. o. 3. *innocente*, qui nihil commeruit, ἀναίτιος, ἄμεμπτος. *Sueton. Veſp. c.* 10. Multum conqueſtus, eripi ſibi vitam immerenti. *Nepos* 10. *c.* 10. Immerentes, ut ſceleratos occidunt. *Valer. Max. l.* 9. *c.* 12. *n.* 8. Interdum immerentia quædam ſupremi fati titulum occupant.

Immerenter, adv. *immeritevolmente*, חנם, Ger. *unſchuldiglich*, Gal. *a tort*, Hiſ. *no mereciendolo*, *a tuertas*, ἀναξίως, præter meritum. *Val. Max. l.* 6. *c.* 2. Quæ a Philippo Rege temulento immerenter damnata.

Immergo, is, ſi, ſum, a. 3. *immergere*, טבע, Ger. *eintuncken*, Gal. *plonger*, Hiſp. *çabullir*, ἐμβάπτω, intus mergo, in profundum obruo. *Virgil.* 3. *Æn.* Vaſtoque immergite ponto. ¶ Tranſlate ponitur pro ſe penitus inſinuare, introducere, inferre. *Cic. pro Cluent.* Is ſe blanditiis in illius conſuetudinem penitus immerſit. *Liv. l.* 23. *c.* 18. Immergere ſe in voluptates. *Plaut. Men.* 5. 1. 3. Immerſit aliquo ſe ſe, credo, in ganeum. ¶ *Immergeri* pro *immergi* tanquam ab *immergeo* habet *Colum. l.* 5. *c.* 9.

Immerĭto, adv. immerenter. *Ter. Hecyr.* 2. 1. 11. Me abs te immerito eſſe accuſatam. *Senec. epiſt.* 11. Nec immerito, *e con ragione*. ¶ Superlat. *immeritiſſime*. V. Immeritus.

Immerĭtum, i, n. ſubſtant. meriti privatio. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 18. Cur tu immerito meo me morti dedere optas?

Immerĭtus, a, um, *che non ha meritato*, ἀνάξιος, qui nihil meruit, idem quod immerens. *Virg.* 3. *Æn.* Poſtquam res Aſiæ, Priamique evertere gentem immeritam viſum Superis. *Terent. Phorm.* 2. 1. 59. Jamdudum te omnes nos accuſare audio immerito, & me horum omnium immeritiſſimum. Melius tamen legitur *immeritiſſimo*, quod eſt ſuperlat. adverbium.

Immerſabilis, le, *inſommergibile*, ἀβάπτιστος, qui mergi non poteſt, & tranſlate fortis, firmus, qui adverſis rebus non opprimitur. *Hor.* 1. *Epiſt. de Ulyſſe*. Aſpera multa pertulit adverſis rerum immerſabilis undis.

Immerſio, onis, f. actus immergendi, *immerſione*. *Arnob. l.* 2. *c.* 47. Oleum reſpuit immerſionem in ſe pati.

Immerſus, a, um, *immerſo*. *Cic. de Univ.* Immerſus in flumen.

Immetātus, a, um, adject. *non miſurato*. *Horat. l.* 3. *od.* 24. *v.* 12. Immetata quibus jugera liberas Fruges, & Cererem ferunt.

Immĭgro, n. 1. idem ac migro, ideſt, in locum aliquem habitandi gratia me confero. *Cic.* 13. *Phil. c.* 17. Nam paucis diebus & in domum, & in hortos paternos immigrabit.

Immĭnens, tis, nom. ex particip. *imminente*. *Cic. pro Dom. c.* 6. Homo ad cædem imminens. *Id. Ver.* 2. *c.* 54. Avaritia ſemper hiante, atque imminenti fuit. V. *Immineo*.

Imminentia, æ, f. *il ſopraſtare*, *e eſſer imminente*. *Gel. l.* 9. *c.* 12. *ex Nigidio*. Ab inſtantia, atque imminentia fraudis.

Immĭneo, es, n. 2. *ſopraſtare*, קרוב, Ger. *nahe ſeyn*, Gal. *pencher deſſus*, *être pres de tomber deſſus*, Hiſp. *ſobreſtar*, *amenazar*, ἐπικρέμαμαι, inſto, impendeo. Uſurpatur vel abſolute. *Cic.* 1. *Tuſc.* Mors propter incertos caſus quotidie imminet. ¶ Vel cum dat. *Cic. pro Corn. Balbo*. Cum præpotens Carthago huic Imperio immineret. ¶ Vel cum accuſ. & præpoſ. *in*, vel *ad*. *Cic. in Verr.* Iſte infeſtus in omnia maria ex omnibus Siciliæ partibus imminebat. *Id. pro Domo*. Homo ad cædem imminens. ¶ Conjungitur etiam cum abl. communi, & præp. *a*, vel *ab*, vel *e*, vel *ex*, vel *de*. *Liv. l.* 1. Bellum ab Tarquiniis imminere. ¶ Tranſlate ponitur pro cupere, inhiare. *Cic. in Tuſc.* Templis Deorum immortalium imminet hominum egentium, & perditorum ſpes. *Id. pro Domo*. Imminere jam cupiditate videntur in Tribunitiam poteſtatem. *Senec. epiſt.* 2. Imminere alieno. ¶ Imminere exitio alterius, eſt vigilare, & inſidiari ad inferendum alteri exitium. *Ovid.* 1. *Met.* Imminet exitio vir conjugis, illa mariti.

Immĭnuo, is, ui, utum, idem ac minuo, *ſminuire*, ἐλαττόω. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 18. Metellus imminuit auctoritatem ſuam. *Salluſt. in Jug. c.* 48. Æſtivorum tempus comitiorum mora imminuerat. h. e. brevius fecerat. ¶ *Imminuere* pudicitiam eſt violare. *Plaut. Ciſt.* 1. 2. 90. & *Apul. l.* 2. *Florid.*

Imminutio, f. 3. *diminuzione*, ἐλάττωσις, diminutio, actus imminuendi. *Cic.* 3. *Pon. ep.* 8. Quam ut ſumptus egentiſſimarum civitatum imminuerem ſine ulla imminutione dignitatis tuæ. ¶ Specialim ſumitur pro defloratione. *Auſon. in cent. nuptiali*.

Imminūtus, a, um, adject. integer, non minutus. *Julian. JCtus l.* 6. *Dig. de divort. & repud.* Bona gratia diſſolutum videatur priſtinum matrimonium, & unuſquiſque ſuum jus habeat imminutum.

Immiſceo, es, a. 2. idem ac miſceo. *Liv. l.* 5. Quod Fidenati bello ſe jam antea immiſcuerant. *Id. L.* 21. *c.* 32. Immiſcere ſe aliorum colloquiis.

Immiſerabilis, le, *di cui niuno ha miſericordia*, qui nullius miſericordia ſublevatur. *Hor.* 3. *Carm. od.* 5. Si non periret immiſerabilis captiva pubes.

Immiſericordia, æ. *Liv. l.* 37. *c.* 2. Plus ira, quam immiſericordia in cauſa eorum valebat. Al. leg. *miſericordia*. Adde *Tertul. de Spectac. c.* 16.

Immiſericorditer, adv. *ſenza miſericordia*, ἀνελεημόνως, abſque miſericordia. *Ter. Adel.* 4. 5. 28. Factum a vobis duriter, immiſericorditerque.

Immiſericors, dis, o. 3. *non miſericordioſo*, ἀνελεήμων, immitis, ſine miſericordia. *Cic.* 2. *de Inv. c.* 36. Ipſum immiſericordem, ſuperbum fuiſſe.

Immiſĕror, aris, depon. 1. *Plaut.* apud *Non. c.* 2. *n.* 541. Boni immiſerantur, irident mali. *Al. aliter leg.*

Immiſſarium. V. Emiſſarium.

Immiſſilus. V. Immiſſulus.

Immiſſio, onis, f. *inſerimento*, ἔφεσις, actus immittendi. *Cic. de Sen.* Sarmentorumque ea, quam dixi, aliorum amputatio, aliorum immiſſio. V. *Immitto*.

Immiſſulus, vel Immiſſilus, i, m. avis eſt ex aquilarum, ſeu vulturum genere, ſic dicta, quod ſubito, & inexpectata ſe immittit. *Feſt. V. Plin. l.* 10. *c.* 7. Alii leg. *Immiſſulus*, *Immiſculus*, *Immuſſulus*, &c.

Immiſſus, a, um, ἐμβεβλημένος, partic. ab immitto. *Cicer. de nat. Deor.* Is non immiſſum a Deo dolorem, ſed conceptum a ſeipſo continebat. ¶ Immiſſum differt a projecto, ut *Javolenus de verborum ſignificatione* ait; quia projectum dicitur, quod ita provehitur, & extenditur ex aliquo ædificio, ut nuſquam quieſcat, qualia ſunt meniana, & ſuggrundia; immiſſum vero, quod ex noſtro ædificio protenſum in alieno recumbit, ut ſunt tigna, & trabes, quæ ex noſtro pariete in parietem vicini immittuntur. ¶ Immiſſa barba, eſt prolixa, prominens. *Virg.* 3. *Æn.* Reſpicio, dira illuvies, immiſſaque barba.

Immiſſus, us, m. actus immittendi, injectio. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 18. Sol cuncta luſtrat lucis immiſſu.

Immiſtim, vel Immixtim, adv. immiſcendo. *Plaut. Aulul.* 1. 3. 12. Mœrorem meo tuo ne immixtim bibam. Alii aliter leg.

Immiſtus, vel Immixtus, a, um, adject. miſcendo ingeſtus, *meſcolato*, *frammiſchiato*. *Liv. l.* 3. *c.* 50. Immiſti turbæ militum togati. ¶ Item non mixtus. *Auſon. epigr.* 20. *v.* 12. Potare immixtum ſueta, merumque merum.

Immītis, te, o. 3. *acerbo*, ὠμός, acerbus, immaturus. *Plin. lib.* 15. Immitia adhuc, & cruda poma. ¶ Tranſlate uſurpatur pro crudeli, aſpero, *crudele*, *ſenza miſericordia*, ἀνελεήμων, ἀπηνής. *Virg.* 1. *Æn.* Troas reliquias Danaum, atque immitis Achillis. *Cic. Att.* Pompejo immitior eram, quam ipſi Cæſari. *Plin. l.* 10. *c.* 74. Serpentes, immitiſſimum animalium genus. ¶ Tribuitur & aliis. *Plin. l.* 8. *ep.* 17. Immite & turbidum cœlum. *Senec. Oedip. v.* 53. Immitis dolor.

Immitto, tis, iſi, iſſum, a. 3. *mandar dentro*, *introdurre*, ἐμβάλλω, mitto in aliquem locum, introduco, conjicio. *Cic. pro Domo*. In alteram caveam ſervos immiſiſti. ¶ Item infero, immiſceo. *Cic. pro Fonț.* Immiſit ſe armatum in hoſtium manus, ac multitudinem. *Ovid.* 6. *Met.* Illic & lentum filis immittitur aurum. *Liv. l.* 23. Immittere ſe in voluptates. ¶ Sæpe ponitur pro ſimplici mitto. *Cic.* 6. *Ver.* Eo ne tu ſervos ad ſpoliandum fanum immittere auſus es? ¶ Eſt etiam mittere contra aliquem. *Cic.* 3. *Tuſc.* His autem perturbationibus, quas in vitam hominum ſtultitia quaſi quaſdam furias immittit, atque incitat. ¶ Item ſubornare. *Salluſt. in Catil.* Alii Tarquinium a Cicerone immiſſum dicebant. ¶ Item librare, jaculari. *Cic. pro Domo*. Quæ tela ex illius actionibus in meum corpus immiſſa ſunt. ¶ Immittere aliquid in aures, h. e. admittere, auſcultare. *Plaut. Epid.* 3. 1. 14. ¶ Immittere rudentes, eſt extendere, & parare ad navigandum. *Plin. in epiſt.* ¶ Immittere vitem ad uvas pariendas. h. e. ejus ſarmenta ad fructus ferendos relinquere; *laſciar creſcere*, &c. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 31. ¶ Immittere apud JCtos eſt tigna vel trabes ædificii eo extendere, ubi requieſcant, ſive in pariete communi, ſive in proprio. *l. Malum de V. S.* Immiſſus.

Immixtus. V. Immiſtus.

Immo. V. Imo.

Immobilis, le, o. 3. *immobile*, ἀκίνητος, quod moveri non poteſt. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Aures homini tantum immobiles. *Ovid.* 13. *Met. v.* 802. Scopulus immobilior.

Immobilitas, atis, f. *immobilità*. *Apulej. in Triſmeg.* Eadem immobilitate ſtabilitatis. *Lactant. l.* 6. *c.* 17. Qui immobilitatem animi afferunt. Adde *Arnob. l.* 1.

Immoderantia, æ, f. *intemperanza*, immoderatio. *Tertull. de Baptiſmo ad fin.* Plenitudo & immoderantia ventris.

Immoderāte, adv. *ſmoderatamente*, ἀμέτρως, immodice, extra modum. *Cicer.* 2. *Tuſc.* An temperantia ſinet, te immoderate facere quicquam? *Id. Pam.* 5. *ep.* 16. Ferre immoderatius caſum incommodorum ſuorum. *Spartian. in Sever. c.* 20. Immoderatiſſime lætari.

Immoderatio, f. 3. *intemperanza*, ἀμετρία, exceſſus in re aliqua. *Cic. pro Sylla, c.* 10. Interdum efferatur immoderatione verborum.

Immoderātus, a, um, o. 1. 2. *ſmoderato*, ἄμετρος, intemperans, vel nimius in re aliqua. *Cic. Att. l.* 13. Non vides, ipſum illum Ariſtotelis diſcipulum ſuperbum, crudelem, immoderatum fuiſſe? ¶ Dicitur etiam de rebus animæ expertibus. *Cic. pro Roſc. Am.* Immoderatis tempeſtatibus hominibus nocuit. *Gell. lib.* 19. *c.* 12. Motus animi immoderatiores. *Sueton. Ner. c.* 51. Immoderatiſſima luxuria. ¶ Item immenſus, vaſtus. *Cic. l.* 2. *N. D. c.* 25. Vide ſublime fuſum immoderatum æthera.

Immodeſte, adv. *immodeſtamente*, ἀκόσμως, ἀκολάστως, immoderate, ſupra modum, ſine modeſtia. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 25. Cur ego apud te mentiar? amo immodeſte. *Liv. l.* 22. *c.* 27. Immodice, immodeſteque gloriari.

Immodeſtia, æ, f. 1. *immodeſtia*, ἀκοσμία, ἀμετρία, intemperantia, immoderatio. *Plaut. Merc.* Sed amori accedunt etiam ultra hæc, quæ diximus, incogitantia, excors immodeſtia, petulantia, cupiditas.

Immodeſtus, a, um, o. 1. 2. *immodeſto*, ἄμετρος, ἀκόλαστος, ἄκοσμος, immoderatus, non temperatus. *Cic.* 1. *Offic.* Ipſumque genus jocandi non profuſum, nec immodeſtum, ſed ingenuum, & facetum eſſe debet. *Ter. Heaut.* 3. 3. Heri in vino quam immodeſtus fuiſti.

Immodĭce, adv. *ſmiſuratamente*, ὑπερμέτρως, nimis immoderate. *Cicer.* 4. *Tuſc.* Quid, ſi, cum id ferret immodice, mors liberorum acceſſiſſet?

Immodĭcus, a, um, *fuor di miſura*, *ſmiſurato*, ὑπέρμετρος, nimius. *Col. l.* 1. *c.* 3. Quod agri modum immodica poſſidendi libidine tranſcendiſſet. *Sueton. Domit. c.* 12. Verbis & rebus immodicus. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 53. Immodicus animi.

Immodulātus, a, um, non modulatus, inconditus, aſper. *Horat. in Art. v.* 263. Non quivis videt immodulata poemata judex.

Immœnis. V. Immunis.

Immolatio, f. 3. *ſacrifizio*, θυσία, ſacrificatio. *Cic.* 1. *de Div.* Hoc genus immolationis maxime ab antiquis probatur.

Immolatitius, a, um, qui immolatus eſt, ut immolatitia caro, *Auguſtin. epiſt.* 154. *a med.*

Immolātor, oris, m. *chi ſacrifica*, qui immolat, & ſacrificat. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 15. Ut ſe exta ad immolatoris fortunam accommodent.

Immolātus, a, um, adject. *immolato*, *ſacrificato*. *Horat. lib.* 4. *od.* 11. Ara avet immolato ſpargier agno.

Immolītus, a, um, adject. ædificatus, conſtructus. *Liv. l.* 39. *c.* 44. Quæ in loca publica inædificata, immolitave privati habebant, intra dies triginta demoliti

ſiti ſunt. ¶ Differunt autem *inædificata*, & *immolita*. Ea enim loca inædificata dicuntur, in quibus ædes extructæ ſunt; immolita vero, in quibus aliud quodcumque opus conſtructum eſt.

Immŏlo, as, a. 1. *ſacrificare*, θύω, ſacrifico, a mola, ideſt farre toſto, & molito, quod ſale ſparſum eſſet, quod Latini far toſtum, molitum, & ſalſum hoſtiis imponerent, Græci hordeum, & fruges non tritas, molitaſque, ſed integras ſali admixtas inſpergerent. *Cicer. pro Font.* Barbara conſuetudo hominum immolandorum. *Id. de Div.* Ne quis Dianæ vitulum immolaret. *Virg.* 12. *Æn.* Pallas te hoc vulnere, Pallas immolat. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter. *Cic.* 2. *de Div.* Cum pluribus Diis immolatur, qui tandem evenit, ut litetur aliis, aliis non litetur?

Immŏrior, eris, tuus ſum, d. 3. ἐναποθνήσκω, in re aliqua morior. *Ovid.* 9. *de Ponto.* Fortiter Euxinis immoriemur aquis. *Val. Flac. l.* 6. *Arg.* Immoritur haſtæ. ¶ *Immori ſtudio alicujus rei*, hyperbolica locutio, eſt in eam tam pertinaciter incumbere, ut ſola morte quis videatur ab ea poſſe divelli. *Hor. l.* 1. *ep.* 7. *v.* 85. Immoritur ſtudiis, & amore ſeneſcit habendi.

Immŏror, aris, d. 1. *dimorare*, *fermarſi*, ἐμμένω, moram traho in aliqua re. *Col. l.* 8. *c.* 5. Ut faturæ ſtudioſius nidis immorentur. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 8. Immorari honeſtis cogitationibus. Adde *Quintil. l.* 2. *c.* 16.

Immorſus, us, ui, m. idem ac morſus, tamquam ab immordeo, legit *Heinſ. in Vellej. l.* 2. *c.* 87. ubi vulgo leg. *Morſu aſpidis*.

Immorſus, a, um, *morſicato*, *Stat.* 2. *Thebaid. v.* 628. donec tranſmiſſa morte per artus Labitur, immorſaque cadens obmutuit haſta.

Immortālis, le, o. 3. *immortale*, *eterno*, Ger. *unſterblich*, Gal. *immortel*, Hiſp. *immortal*, ἀθάνατος, ſempiternus, qui perpetuo vivit nunquam moriturus. *Cic. de Sen.* Quod quidem niſi ita ſe haberet, ut animi immortales eſſent. *Id. lib.* 10. *Fam. ep.* 13. Immortales gratias agere. ¶ Immortale, adverb. more, ut flos immortale virens, *Valer. Flacc. l.* 7. *v.* 362.

Immortalĭtas, atis, f. 3. *immortalità*, נצח, Ger. *unſterbligkeit*, Gal. *immortalité*, Hiſp. *immortalidad*, ἀθανασία, ſempiterna vita. *Cicer. de Am.* Niſi enim immortalitatem optare vellet, quod non eſt adeptus, quod homini fas eſſet optare? *Id. de Orat. l.* 3. *c.* 16. Socratis ſermones immortalitati ſcriptis ſuis Plato tradidit. *Id. l.* 3. *nat. Deor. c.* 18. Ne virtutibus hominum iſti honores habeantur, non immortalitatibus.

Immortalĭter, adverb. *eternamente*, לעולם, Ger. *ewiglich*, Gal. *immortellement*, Hiſp. *immortalmente*, ἀθανάτως, perpetuo. *Cic. ad Q. Fr.* Quod ſcribis, te a Cæſare quotidie plus diligi, immortaliter gaudeo.

Immortalĭtus, adv. ea forma, qua *divinitus*. *Turpil.* apud *Non. c.* 11. *n.* 43. Immortalitus ſe ſe obtulit mihi hæc facultas, *h. e.* quaſi Deorum immortalium beneficio.

Immortŭus, a, um, mortuus in aliqua re. *Plin. l.* 29. *cap.* 4. Nam cum immortuus eſt in vino. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 14. Immortuæ reliquiæ conjurationis.

Immōtus, a, um, *immobile*, Ger. *unbewegt*, Gal. *immobile*, Hiſp. *imovibile*, *fixo*, ἀκίνητος, quod non movetur, particip. a moveor. *Virg.* 4. *Æn.* Mens immota manet. *Ibid.* Fixum, immotumque animo. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 86. immotum diem dixit, quo venti nulli ſpirant.

Immūgio, is, n. 4. idem quod mugio. *Virg.* 3. *Æn. v.* 674. Curviſque immugiit Ætna cavernis.

Immulgĕo, es, ulſi, ctum, a. 2. *mulgere*, ἐναμέλγω, lac ex uberibus in rem aliquam exprimo. *Plin. l.* 11. *c.* 39. Ubera eas infantium labris immulgere.

Immundabĭlis, le, adject. qui emundari non poteſt. *Tertull. de pudic. c.* 20. Immundabile vitium.

Immundē, *ſordidamente*, ſpurce. *Jul. Obſeq. de prodig. c.* 115. Junonem profugientem, quod immunde ſua templa fœdarentur.

Immundĭtia, æ, f. *immondezza*, impuritas. *Cato R. R. c.* 2. Ex piſcina immunditias efferri, munditias fieri. *Colum. l.* 12. *c.* 3. Valetudinaria immunditiis liberare. *Frontin. l.* 2. *de Aqued.* Immunditiarum facies, & impurior ſpiritus, &c.

Immundus, a, um, o. 1. 2. *immondo*, *lordo*, טמא, Ger. *unſauber*, Gal. *ſale*, *ord*, Hiſp. *immundo*, *ſucio*, ἀκάθαρτος, impurus. *Virg.* 3. *Æn.* Contactuque omnia fœdant immundo. *Catull. Carm.* 98. Nil immundius hoc, nihiloque immundius illud. *Plin. l.* 10. *epiſt.* 99. Immundiſſima aſpectu cloaca.

Immunĭficus, a, um, *non liberale*, *avaro*, ἀνελεύθερος, illiberalis, avarus, ſordidus, tenax. *Plaut. Trin.* 2. 2. 69. Civi immunifico, ſcis, quid cantari ſolet? Quod habes, ne habeas.

Immunio, is, ivi, itum, a. 4. idem quod munio, vel intus munio. *Tacit. Ann.* 11. *c.* 19. Præſidium immunivit. Ita pleræque optimæ edit. cum MSS. Alii leg. *inde munivit*. *Lipſ.* noſtram lectionem retinet: ſuſpicatur tamen ſcriptum fuiſſe *eo loco munivit*.

Immūnis, ne, o. 3. *libero*, *immune*, ἀνεύθυνος, vacans munere, qui nullo fungitur officio, otioſus, a *munus*. *Virg.* 4. *Æn.* Immuniſque ſedens aliena ad pabula fucus. *Horat. l.* 4. *od.* 12. Non ego te meis Immunem meditor tingere poculis, ἀσύμβολον, *ſenza che tu porti la tua parte*. *Cic. de Amic. c.* 14. Non eſt inhumana virtus, neque immunis. i. e. non ſui duntaxat ſtudioſa. ¶ Item non particeps, expers. *Ovid. l.* 4. *Triſt. el.* 2. Immunes tanti nec ſinit eſſe boni. ¶ Item qui nulli obnoxius, aut devinctus eſt, qui liber eſt, qui nulli vectigal pendit, *eſente*, *libero*. *Cic. in Phil.* Is Campi Leontini duo millia jugerum immunia poſſidet. ¶ Fere cum ablativo conſtruitur. *Liv. l.* 1. *c.* 43. Inde una centuria facta eſt immunis militia. *Vellei. l.* 2. *c.* 35. Immunis humanis vitiis. *Et cap.* 46. Immunis voluptatibus. ¶ Et addita præpoſit. *a*, vel *ab*. *Vellej. l.* 2. *c.* 14. Domus immunis ab omnibus arbitris. ¶ Et cum genit. *Id. l.* 2. *c.* 7. Immunis delictorum paternorum. *Ovid. Met.* 3. *v.* 1. *de bove*, Nullum paſſa jugum, curvique immunis aratri. ¶ Munia publica, a quibus *Immunes* liberabantur, erant domi quidem tributa, vectigalia, &c. militiæ vero valli & foſſæ extructio, pabuli, lignorum aggeſtio, & his ſimilia, quæ qui facere cogebantur, munifices dicti ſunt. V. *Beneficiarius*. ¶ Sumitur interdum pro innoxio. *Horat. l.* 3. *od.* 23. Immunis aram ſi tetigit manus. ¶ Apud *Plaut.* pro inofficioſo uſurpatur; verba ejus ſunt *Trin.* 1. 2. 1. Amicum caſtigare ob meritam noxiam, immune eſt facinus. ¶ In quibuſdam antiq. cod. legitur etiam *immœnis* pro *immunis*.

Immunĭtas, atis, f. 3. ἀσυλία, vacatio a munere, otioſitas. *Cicer.* 4. *Acad.* Qui det iſti Deo immunitatem magni quidem muneris. ¶ Item libertas, exemptio, & vacatio munerum publicorum, & onerum, *eſenzione*, *privilegio*, Ger. *freilaſſung*, Gal. *exemption*, Hiſp. *eſencion*, ἀτέλεια. *Cic.* 12. *Fam.* Tabulæ figuntur, immunitates dantur.

Immunĭtio, onis, f. idem quod immunitas. *Cod. Theodoſ. l. un. de privil. dom. Aug.* V. *Salmaſ. ad Hiſt. Aug. p.* 517.

Immunītus, a, um, o. 1. 2. *non fornito*, *non fortificato*, ἀτείχιστος, non munitus. *Cic. pro Cæc. c.* 19. Si via ita ſit immunita, jubet, qua velit, agere jumentum. *Liv. l.* 22. *c.* 11. Ut quibus oppida caſtellaque immunita eſſent, hi in loca tuta commigrarent.

Immurmŭro, as, n. 1. idem ac murmuro. Cum accuſat. *Ovid.* 3. *Met.* totumque immurmurat agmen. ¶ Cum ablat. *Virg.* 4. *Georg. v.* 261. Silvis immurmurat auſter. *Stat.* 1. *Theb. v.* 532. Immurmurare aure tacita. ¶ Cum dativo *Silius l.* 5. *v.* 333. admorſæ immurmurat haſtæ.

Immuſĭcus, a, um, non Muſicus. *Tertull. Apol. c.* 1. Immuſici judicantes de muſicis.

Immuſŭlus. V. Immiſſulus.

Immutabĭlis, le, o. 3. *immutabile*, יתמצ, Ger. *unverænderlich*, Gal. *immuable*, Hiſp. *immudable*, ἀμετάβλητος, quod nullo modo movetur, ac flectitur. *Cic. de Fato.* Sequitur illico, eſſe cauſas immutabiles. ¶ Uſurpatur & pro mutato, vel mutabili a *Plaut. in Epid.* 4. 2. 8. ubi ait: Scio quid erres, quia veſtitum, atque ornatum immutabilem habet hæc.

Immutabilĭtas, atis, f. 3. *immutabilità*, ſtabilitas, conſtantia, perpetuitas, æternitas. *Cic. de Fato, c.* 9. Sed in factis immutabilitatem apparere, in futuris non item.

Immutabilĭter, adv. *immutabilmente*. *Celſ. JCtus l.* 99. *Dig. de Verb. obl.* Immutabiliter verum fuit.

Immutatĭo, onis, f. 3. *mutazione*, ἐναλλαγή, mutatio. *Cic.* 2. *de Leg.* Negat mutari poſſe muſicas leges ſine immutatione legum publicarum. Adde *l.* 4. *Acad. c.* 6. & *l.* 3. *de Orat. c.* 44.

Immutātus, a, um, adject. *mutato*, idem quod mutatus, ἐνηλλαγμένος. *Cic. Fam.* 1. *ep.* 9. Converſis rebus, & bonorum voluntatibus immutatis. Adde *Plaut. Cur.* 1. 2. 59. Et *Salluſt. in Catil. c.* 6. ¶ Item non mutatus, *non mutato*. *Cic. de Inv. l.* 2. *c.* 54. Veritas eſt, per quam immutata ea quæ ſunt, aut ante fuerunt, aut futura ſunt, dicuntur. Adde *Ter. Andr.* 1. 5. 7.

Immutēſco, is, immutui, n. 3. idem ac muteſco. *Stat.* 5. *Theb.* Ruptis immutuit ora querelis. Adde *Quintil. l.* 10. *c.* 3.

Immutilātus, a, um, adject. non mutilatus. *Cod. Theodoſ. lib.* 4. *tit.* 22. Omnia ad diſceptationem litigii immutilata permaneant.

Immūto, as, a. 1. *mutare*, idem quod muto. *Cic. Fam.* 5. *ep.* 8. Quidam peſtes hominum te a me alienarunt, & me aliquo modo immutarunt tibi. *Terent.* 2. 1. 19. Adeon' homines immutari ex amore? *Cic. Agrar.* 2. *c.* 7. Quod nemo imminuit, nemo immutavit. *Id. pro Flac. cap.* 14. Immutare aliquid de inſtitutis priorum.

Imo (vel Immo, ut placet Manutio) adv. *anzi*, *anziche*, *piuttoſto*, μᾶλλον δὲ, vim habet affirmandi, augendi, eligendi, & interdum corrigendi. *Cic. Catil. l.* 1. Vivit? imo vero etiam in Senatum venit. *Varr.* Non humanitas, imo ſævitia eſt, lædere innocentem. *Ter. Andr.* 4. 1. 25. Verum vis dicam? D. imo etiam. *Id. ib.* 1. 1. 3. Nempe ut curentur recte hæc. S. Imo aliud.

Imŏla. V. Forum Cornelii.

Impacatus, a, um, non pacatus. *Virg.* 3. *Georg. v.* 408. Aut impacatos a tergo horrebis Iberos.

Impactio, onis, f. actus impingendi, illiſio. *Senec. Nat. quæſt. l.* 2. *c.* 12. Diſſimilis autem crepitus ſit ob diſſimilem impactionem nubium.

Impactus, a, um, adject. illiſus. *Liv. l.* 8. *c.* 6. Impactus ſaxo. *Plin. l.* 6. *ep.* 31. Impactos fluctus in immenſum elidit. *Ulpian. l. Eos. Dig. de inſtit. & exhib. reor.* Impactus in carcerem. h. e. conjectus.

Impāges, f. 3. ἐμπηγματα, dicuntur, quæ a fabris in tabulis figuntur, quo firmius cohæreant, ab antiquo *pago*, pro *pango*, quod eſt figere. *Feſt.* ¶ Item id genus marginis, ac regulæ, quo tympanum, ideſt quadratum, vel alterius figuræ ſpatium in valvis, aliove opere inteſtino per ambitum includitur. *Vitruv. l.* 4. *c.* 6.

Impalleſco, is, ui, n. 3. pallorem contraho, pallidus fio, *impallidire*, ὠχριάω. *Perſ. Sat.* 5. *v.* 62. At te nocturnis juvat impalleſcere chartis. *Stat.* 5. *Theb. v.* 805. Eventu impalluit ipſe ſecundo. ¶ Quidam afferunt & *Impalleo*, ſed non confirmant exemplis idoneis.

Impancro, as, a. 1. invado, apud vet. ex *in*, & *pancro*, quod a πᾶν, *omne*, & κρέας, *caro*, quaſi ſit omnem carnem conſumere. *Varro* apud *Non. c.* 2. *n.* 393. In regiam arcam impancrarunt.

Impar, aris, o. *diſpare*, *diſuguale*, Ger. *ungleich*, Gal. *inegal*, Hiſp. *deſygual*, ἄνισος, non par, inæqualis. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 8. Impar benevolentia. *Virgil.* 4. *Georg.* Aut aſper crabro imparibus ſe immiſcuit armis. ¶ Impar numerus eſt, qui in duas partes æquales dividi non poteſt. *Virg.* 8. *Ecl.* Numero Deus impare gaudet. ¶ Par, impar, ludi genus eſt. V. *Par*.

Imparātus, a, um, *non in ordine*, ἀπαράσκευος, non paratus. *Cic. in Bruto.* Imparatus ſemper aggredi ad dicendum videbatur. *Id. Att. lib.* 7. *ep.* 15. Imparati ſumus cum a militibus, tum a pecunia. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 30. Impacatiſſimus omnibus rebus. *Senec. Hippolyt.* Pectus non imparatum ærumnis.

Imparco, vel imperco, is, n. 3. idem quod parco, vel valde parco. *Plaut. Amph.* 1. 3. 2. Imperce, quæſo. *Id. Caſ.* 4. 4. 12. Imperitæ huic impercito.

Imparens, tis, o. *diſubbidiente*, non parens, inobediens. *Feſt.*

Impatientia, æ, f. *diſubbidienza*, inobedientia. *Gell. l.* 2. *c.* 19. Ne, ſi ſpes fefelliſſet, culpa impatientiæ, & pœna indeprecabilis ſubeunda eſſet. Al. leg. *imparentiæ* eod. ſenſu: alii *impatientia*.

Imparĭlis, le, adject. diſpar, impar, *diſuguale*. *Aurel. Vict. in Hadriano.* Suſpectam æſtimantes ſocietatem ævi longe imparilis.

Imparilĭtas, atis, f. *diſugualianza*, *varietà*, *diverſità*. *Gel. l.* 5. *c.* 20. Solœciſmus aliis imparilitas appellatus. Et *l.* 14. *c.* 1. Imparilitas hæc turbat obſervationem.

Imparĭter, adv. *diſugualmente*, Ger. *ungleich*, Gal. *inegalement*, Hiſp. *con deſygualdade*, ἀνίσως, inæqualiter. *Hor. in Arte*, *v.* 75. Verſibus impariter junctis querimonia primum, &c.

Impartio. V. Impertio.

Impaſco, is, n. 3. vel impaſcor, eris, d. 3. *paſcerſi*, in loco aliquo paſco. *Col. l.* 6. *c.* 5. In ea loca perducendi ſunt, quibus nullum impaſcitur pecus.

Impaſſĭbĭlis, le, adject. qui pati non poteſt. *Lactant. l.* 1. *c.* 3. Deus incorruptibilis eſſe debet, perfectus, impaſſibilis.

Impaſtus, a, um, o. 1. 2. *digiuno*, צם, Ger. *ungefrueſſet*, Gal. *jeun*, Hiſ. *ayuno*, *no apacentado*, non paſtus, jejunus, partic. ab impaſcor. *Virg.* 9. *Æn. v.* 339. Impaſtus ceu plena leo per ovilia turbans, &c.

Impatibĭlis, le, o. 3. *intollerabile*, Ger. *unleidenlich*, Gal. *inſupportable*, Hiſp. *incufrible*, ἀφόρητος, intolerabilis, qui ferri non poteſt. *Cicer.* 2. *Fin. cap.* 17. Quem quidem vos, cum improbis pœnam proponitis, impatibilem facitis. *Gronov.* in ſuis membranis legit *impetibilem*. ¶ Active, pro eo qui pati non poteſt, *impaſſibile*, uſus eſt *Lactant. l.* 2. *c.* 8.

Impatiens, entis, adject. o. *impaziente*, Ger. *unleidig*, Gal. *impatient*, Hiſ. *impaziente*, ἀπαθής, nullius laboris, aut doloris patiens. *Plin. l.* 10. *c.* 62. Itaque ceteræ tarditatis impatientes perrumpunt latera occiſa matre. *Colum. l.* 7. *c.* 11. Impatientiſſimæ famis eſſe. Rurſus *Plin. l.* 19. *c.* 8. Hiemis impatientiores. *Id. l.* 21. *c.* 16. Caulem rectum habent, ſed vetuſtatis impatientem, *che non dura*.

Impatienter, adv. *impazientemente*, *noioſamente*, Ger. *ungedultiglich*, Gal. *impatiemment*, Hiſp. *impazientemente*, ἀπαθῶς, ægre, moleſte. *Plin. l.* 2. *ep.* 7. Amavi conſummatiſſimum juvenem tam ardenter quam nunc impatienter requiro. *Quintil. Declam.* 11. *ſub fin.* Impatientius deſiderare. *Plin. l.* 4. *ep.* 21. Impatientiſſime dolere.

Impatientia, æ, f. 1. *impazienza*, *noja*, Ger. *ungedult*, Gal. *impatience*, Hiſp. *impaciencia*, ἀπάθεια, ἀκρασία, intolerantia. *Plin. lib.* 11. *c.* 23. Mox frigoris impatientia villis inhorreſcere. ¶ Apud *Senec. ep.* 9. impatientia ſumitur pro ἀπάθεια, *impaſſibilità*.

Impavĭde, adv. *arditamente*, Ger. *dapfferlich*, Gal. *ſans peur*, *ardiment*, Hiſ. *ſin miedo*, *atrevidamiente*, ἀφόβως, intrepide, audacter. *Liv. l.* 39. *c.* 50. Et poculo impavide exhauſto haud ita multo poſt expiravit.

Impavĭdus, a, um, *che non teme*, *ſenza paura*, Ger. *unerſchrocken*, Gal. *qui ne craint rien*, Hiſp. *atrevido*, ἄφοβος, qui nihil timet. *Plin. l.* 28. *c.* 19. Et pellis aſinina injecta impavidos infantes facit. *Liv. lib.* 21. *c.* 30. Impavidum pectus. Adde *Horat. l.* 3. *od.* 3.

Impauſabĭlis, le, adject. qui non ceſſat, perennis, continuus, *chi non fa pauſa*. *Fulgent. Mythol.* 1. Alecto dicitur græce impauſabilis.

Impauſabilĭter, adverb. *ſenza pauſa*. *Cœl. Aurel. Tard.* 3. 2. Impauſabiliter cibum ſumere.

Impeccabĭlis, & le, o. 3. *impeccabile*, *che non pecca*, Ger. *unſundelich*, Gal. *qui ne peche pas*, Hiſp. *el que no pega*, ἀναμάρτητος, expers peccati. *Gel. l.* 17. *c.* 19. Is erit impeccabilis, vitamque vivet tranquilliſſimam.

Impecto, is, a. 3. impello, pulſo. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 16. Itaque impectentes a ſe ejiciunt fucos. Al. leg. *impetentes*, alii *inſectantes*: utrumque rectius.

Impedīco, as, avi, atum, a. 1. pedica conſtringo, *inceppare*. *Ammian. l.* 30. *c.* 4. Si quem ſemel intra retia ceperint, caſſibus mille impedicant.

Impedimentōſus, a, um, adject. impedimentis plenus. *Caſſiod. l.* 1. *ep.* 35.

Impedimentum, ti, n. 2. *impedimento*, Ger. *verhinderung*, Gal. *empechement*, Hiſp.

Hiſp. *empacho*, *ἐμπόδισμα*, id, quo quis impeditur, ne perficiat, quod cupit. *Cic. 1. de Orat.* Ut primum impedimenta naturæ diligentia, induſtriaque ſuperaret. ¶ Impedimento eſſe, eſt obſtare. *Cic. 3. Fam.* Ubi ego cuiquam legationi fuit impedimento, quominus Romam ad laudem tuam mitteretur? ¶ Impedimenta in exercitu dicuntur inſtrumenta, ſarcinæ, & aliæ quævis res, quæ ad uſum exercitus circumferuntur, *carriaggi*, *bagaglie*, *τὰ σκευοφόρα*, *αἱ ἀποσκευαί*, *σκεύη*. *Caſ. 1. Bell. Gall.* Alteri ad impedimenta, & carros ſuos ſe contulerunt. ¶ Singul. numero *Cicero pro Mil.* Vehebatur cum uxore, vulgi magno impedimento. ¶ Et non ſolum ſarcinæ, ſed etiam jumenta impedimenta dicuntur. Hinc *Frontin. in lib. Strateg.* ſcribit, fuiſſe interfecta a Petrejo in Hiſpania impedimenta in magna aquarum, & pabuli inopia.

Impedīo, dis, ivi, itum, a. 4. *impedire*, עכב, Ger. *verwirren*, Gal. *empecher*, Hiſ. *empachar*, *ἐμποδίζω*, eſt implicare, involvere, ac proprie de pedibus dicitur, a *pes*, vel a *πέδη*, *pedicis vincio*. *Plaut. Mil. 4. 9. 11.* Ipſus ſeſe impedivit in plagas. ¶ Tranſlate ad negotia refertur. *Cic. 9. Famil.* Me quotidie aliud ex alio impedit. ¶ Transfertur etiam ad quamcunque aliam curam, & ſignificat impedimento eſſe. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Cum is Publicanorum cauſam multiſſimis interrogationibus impediret. *Id. 12. Fam.* Se ſe, quominus id facerent, & compromiſſo, & jurejurando impediri. *Id. de Fato.* Ne facerem impedivit. *Plin. l. 10. c. 63.* Impediri ab opere. *Ovid. 9. Metam.* Lacrymæ impediunt loqui. *Caſ. l. 1. B. G.* Impediri in aliqua re. ¶ Aliquando accipitur pro conſpurcare, polluere, ait *Nonius*. *Plaut. Amph. ſc. Quis tam vaſto. v. 13.* Uxorem meam pudicitia impedivit. Al. leg. *impetivit*.

Impeditĭo, onis, f. 3. *impedimento*, *κώλυσις*, *ἐμπόδιον*, implicatio, detentio, occupatio. *Cic. 1. de Div. c. 51.* Viget enim animus in ſomniis, liberque ſenſibus ab omni impeditione curarum, &c.

Impedīto, as, a. 1. idem quod impedio. *Stat. l. 2. Theb. v. 590.* impeditant numero, ſeque ipſa viciſſim arma premunt.

Impedītus, a, um, *impedito*, Germ. *verwirrt*, Gall. *empeché*, Hiſp. *empachado*, *ἐμποδισθείς*, partic. ab impedior. *Cic. 1. Off.* Diſcendi enim ſtudio impediti, quos tueri debent, deſerunt. *Id. in Piſ. c. 1.* Tempora Reip. impedita. *Caſ. l. 3. B. G. c. 28.* Impeditiora loca. *Brutus Ciceroni l. 11. Fam. ep. 13.* Impeditiſſimus ad iter faciendum. ¶ *Impeditæ rationes* dicuntur, cum plus debemus aliis, quam alii nobis, ac ita ſolvendo non ſumus. V. *Turneb. l. 4. c. 5.* V. etiam *Expeditus*. ¶ Dividitur etiam per tmeſim. *Lucr. l. 4. v. 1142.* Et tamen implicitus quoque poſſis, inque peditus.

Impĕdo, as, a. 1. *fortificare con pedagne*, *ἐμπεδόω*, pedaminibus fulcio, vel ſuſtineo, a *pes*. *Col. l. 4. c. 16.* Vehementioribus ſtaminibus ſtatim impedanda eſt.

Impelimentum, n. 2. idem ac impedimentum, apud vet. *Feſt.*

Impello, is, impuli, ulſum, a. 3. *ſpingere*, *incitare*, דחף, Ger. *treiben*, Gall. *pouſſer*, Hiſp. *empuxar*, *ἐνάγω*, loco pello, urgeo. *Cic. 4. Tuſc.* Impellere januam digito. ¶ Aliquando eſt jacere, contorquere. *Virg. 1. Æn.* Converſa cuſpide montem impulit in latus. ¶ Tranſlate eſt labefactare. *Plin. l. 13. c. 11.* Immenſo & Achaicæ victoriæ momento ad impellendos mores. ¶ Item finire. *Lucan. l. 5.* Impulſi tantum quæ præmia belli auferat. ideſt jam pene confecti, & quaſi præcipitis. ¶ Item incitare, inſtanter perſuadere. *Cic. de Sen.* Nec me ſolum ratio impulit, ut ita crederem, ſed etiam auctoritas. *Id. pro Sylla, c. 123.* Quia qui barbaros homines ad bellum impelleret. *Auct. ad Herenn. l. 3. c. 22.* Ad quodvis maleficium homines impellit avaritia. Rurſus *Cic. 3. de Fin.* Natura impellimur, ut prodeſſe velimus. ¶ Item conjicere, inducere. *Cic. pro Mil.* Niſi eum Dii in eam mentem impuliſſent, ut &c. *Id. ad Brut.* Impellere in ſpem certiſſimam conſulatus. *Id. pro Mil.* Impellere in fraudem. *Id. 2. de Orat.* Impellere in ſermonem.

Impendĕo, es, di, ſum, n. 2. *eſſer ſopra*, *ſoprastare*, תלה, Ger. *obenuberhinbin hangen*, Gal. *pencher deſſus*, Hiſp. *eſtar colgado en cima*, *eſtar cerca*, *ἐπικρέμαμαι*, ſupra aliquid pendeo. *Cic. 1. Fin.* Accedit etiam mors, quæ, quaſi ſaxum Tantalo, ſemper impendet. *Plin. l. 18. c. 35.* Arundinem impendente pluvia ſeri jubent. ¶ Tranſlate accipitur pro inſtare, vel imminere. *Cic. de Aruſp. Reſp.* Multo ante proſpexi, quanta tempeſtas excitaretur, quanta impenderet procella Reipublicæ. *Id. pro Roſc. Amer.* Omnes in me terrores, periculaque impendent omnia. *Id. in Verr.* Mercatoribus formidines a veſtris Magiſtratibus impendent. ¶ Invenitur etiam cum acc. *Ter. Phorm. 1. 4. 2.* Ita nunc imparatum ſubito tanta te impendent mala.

Impendĭo, adverb. *molto*, מאד מאד, Ger. *faſt vil*, Gal. *grandement*, *demeſurement*, Hiſp. *muy mucho*, *demaſiadamente*, *ἀγάν*, impenſe, valde, ſupra modum, plus ſatis, ab *impendium*. *Apul. Apol.* Cum male audiunt, impendio commoventur, & iraſcuntur. ¶ Fere jungitur comparativis. *Ter. Eun. 3. 5. 39.* Impendio magis animus gaudebat mihi. h. e. multo magis. *Gell. l. 1. c. 2.* Impendio loquacior. *Cic. Attic. l. 10. epiſt. 4.* At ille impendio nunc magis odit Senatum.

Impendiōſus, a, um, *che fa molta ſpeſa*, *δαπανηρός*, qui plus æquo impendit, & plus conſumit, quam par eſt. *Plaut. Bacch. 3. 2. 11.* Nimio præſtat, impendioſum te, quam ingratum dicier.

Impendĭum, dii, n. 2. *ſpeſa*, Ger. *koſten*, Gal. *depenſe*, Hiſ. *gaſto*, *δαπάνη*, impenſa, ab impendendo ære, quia veteres pecuniam non numerabant, ſed pendebant. *Cic. pro Quinct. c. 3.* Qui ab adoleſcentulo quæſtum ſibi inſtituiſſet ſine impendio. ¶ Impendium etiam, teſte *Varr.* dicitur pecunia, quæ in fœnore ſorti accedit, hoc eſt, uſura ipſa. *Cic. Att. l. 7. ep. 1.* Itaque aut tutela cogito me abdicare, aut, ut pro Glabrione Scævola, fœnus, & impendium recuſare.

Impendo, is, di, ſum, a. 3. *ſpendere*, הוציא, Ger. *anwenden*, Gal. *depenſer*, Hiſ. *gaſtar*, *δαπανάω*, *ἀναλίσκω*, impenſam ago, vel facio, pecuniam in rem aliquam expendo, & inſumo. *Cic. pro Quinct.* Poſteaquam neſcio quid impendit, & in commune contulit. *Plin. in Epiſt. 38. l. 10.* In aquæductu Nicomedienſes impenderunt HS. XXX. CCC. XXIX. ¶ Tranſlate dicitur de opera, labore, cura, &c. cum dat. vel cum acc. & præp. *in*. *Cic. 6. Verr.* Ut operam, curam, pecuniam impendant in eas res, quas nobis gratas fore non arbitrentur. *Id. 5. Verr.* Ad incertum caſum, & eventum certus quotannis labor, & certus ſumptus impenditur. *Col. in præf. l. 1.* Sic ut roſariis impenderet curam. ¶ Significat etiam implere, farcire, cum ſc. congeritur aliquid ſine menſura, acervatim. V. *Impenſa*, & *impenſus*.

Impenetrābĭlis, le, o. 3. *non penetrabile*, Ger. *undurchtringlich*, Gal. *impenetrable*, Hiſ. *impenetrable*, *ἀδιάδυτος*, quod penetrari non poteſt. *Liv. l. 22.* Et cum averſi, ac diverſo late agmine a tam multis ſimul venientibus haud ſane impenetrabiles eſſent. *Stat. 3. Theb.* Armis impenetrabilis. ¶ Sumitur etiam pro invincibili. *Tac. l. 4.* Pudicitia impenetrabilis. *Sil. l. 17.* Mens impenetrabilis iræ.

Impenetrāle, cujus ultimum penetrale intrare non licet. *Feſtus*.

Impennātus, a, um, *ſenza penne*, quod pennas non habet. Impennatas agnas vocari ſpicas ſine ariſtis, ſcribit *Paulus* ex *Feſto* in voce *penna*.

Impenſa, æ, f. 1. *ſpeſa*, Ger. *koſten*, Gal. *depenſe*, Hiſ. *gaſto*, *δαπάνη*, *ἀνάλωμα*, expenſa, ſumptus, pecunia in rem aliquam depenſa, a *pendo*, idest a veterum more, quo pecunias non numerabant, ſed pendebant. *Cic. in Phil.* Poſſeſſores nullam impenſam fecerant. *Liv. l. 35. c. 44.* Impenſæ parcere. ¶ Sumitur interdum pro farcimine, ſeu pro iis rebus, quæ impenduntur ad farcimen faciendum. *Apic. l. 7. c. 7.* Ventrem porcinum bene exinanies, poſtea aqua lavas, & ſic hac impenſa imples. *Id. l. 8. c. 7.* Mittes impenſam Tarentinam in veſicam bubulam. *Arnob. l. 7.* Impenſarum varietate conditis. Eadem ratione *Pallad. l. 1. c. 13.* Impenſam vocat, qua farcitur paries cannicius, & *c. 40.* *impenſam teſtaceam* ponit pro tectorio opere. V. *Impenſus*. ¶ Hinc nonnulli ortum putant adagium; *operam & impenſam perdere*.

Impenſe, adv. *molto*, מאד מאד, Ger. *heftig*, Gall. *grandement*, Hiſp. *mucho*, *demaſiadamente*, *σφόδρα*, *ἄγαν*, proprie eſt ſumptuoſe, tranſlate accipitur pro magnopere, valde, vehementer. *Cic. Att. l. 3.* Cum me impenſe, num quid vellem, rogaſſet. *Plaut. Epid. 2. 4. ſc. 1.* Eſt impenſe improbus. *Cic. 13. Fam.* Nunc eo facio id impenſius, quod ejus cauſam Nero ſuſcipit. *Gell. l. 10. c. 24.* Vir impenſe doctus. *Ter. Eun. 3. 1. 23.* Impenſe invidere. *Salluſt. in Jug. c. 75.* Impenſius rebus ſuis diffidere. *Liv. l. 40. c. 35.* Impenſe retinere aliquem. ¶ Proprie *Sueton. Claud. c. 11.* Quanquam bibliothecas incendio abſumptas impenſiſſime reparare curaſſet.

Impenſibĭlis, le, o. 3. *che non ſi può conſiderare*, *ἀκατάληπτος*, *ἀνεξέταστος*, quod ſatis expendi non poteſt, inconſiderabile. *Gell. l. 11. c. 5.* Omniumque rerum fidem, veritatemque miſtis, confuſiſque ſignis veri, atque falſi ita impenſibilem videri ajunt, ut quiſquis homo eſt, &c. Al. leg. Incomprehenſibilem.

Impenſus, us, ui, m. idem quod impenſa, *ſpeſa*. *Symmach. l. 11.* Majore impenſu.

Impenſus, a, um, adject. *ſpeſo*, ab impendo. *Caſ. l. 4. B. G. c. 2.* Jumenta impenſo parant pretio, h. e. ſoluto. Et abſolute. *Horat. l. 2. Sat. 3. v. 245.* Luſcinias ſoliti impenſo prandere coemptas. ¶ Item magnus, *grande*; quo ſenſu plerique accipiunt etiam exempla allata. *Tac. l. 1. hiſt.* Impenſiore cura. Et *ib.* Impenſo labore. *Valer. Max. l. 4. c. 3. extern. 1.* Impenſioribus verbis laudare. *Suet. Tib. c. 13.* Impenſiſſimæ preces. Sic impenſa voluntas, opera, &c. apud *Liv.* *Gell.* & alios. ¶ *Plaut. Bacch. 3. 2. 10.* Ingrato homine nihil impenſius eſt. h. e. impendioſius. Beneficia enim ingrato collata impenſæ ſunt, & jacturæ. ¶ Eſt etiam impenſus idem ac impletus, fartus. Hinc *Feſtus* docet *impenſam ſtipem* dictam eſſe ſacram pecuniam, quod nondum eſſet penſa, ſed tantum ſtipata, ſeu acervatim collecta, & condita. Hinc & *Plaut. Capt. 4. 2. 26.* Væ miſero illi, cujus cibo iſte factus eſt impenſior. *Camerar.* tamen legit *imperioſior*. Cæteri fere omnes Critici, & Interpretes *impenſior* retinent. V. *Impenſa*.

Impĕrans, antis, nom. ex particip. *chi comanda*. *Aurel. Vict. Epit. c. 14.* Conditio imperantium. *Tacit. Ann. 16. c. 28.* Imperantis lenitas. ¶ V. *Imperator* in fin.

Imperatīve, adverb. cum imperio, imperando. *Ulp. JCtus tit. 24. §. 1.* Legatum eſt, quod legis modo, ideſt imperative teſtamento relinquitur.

Imperatīvus, a, um, adject. ut imperativæ feriæ apud *Macrob. l. 1. Sat. c. 16.* quas ſc. Prætores, aut Conſules pro arbitrio extra ordinem indicebant. ¶ Imperativus modus in verbis, quo imperamus. Apud *Grammat.*

Imperatōrĭe, adverb. imperantis, ſeu imperatoris more. *Trebell. Poll. in Claud. c. 6.* Dum ſe ad id bellum imperatorie inſtruit.

Imperātor, oris, m. 3. *Imperatore*, *Capitan generale*, מלך, Ger. *Kaiſer*, Gall. *Empereur*, Hiſp. *Emperador*, *αὐτοκράτωρ*, *στρατηγός*, *ἡγεμών*, is, cui commiſſa eſt belli adminiſtratio, ad quem rei militaris ſumma refertur, ſupremus belli dux, ab *Imperium*. Sed *Varro l. 4. de L. L.* ſcripſit, Imperatorem dictum eſſe ab Imperio populi, non militum. *Cic. 1. de Orat.* Si forte quæreretur, quæ eſſet ars Imperatoris, conſtituendum putarem principio, quis eſſet Imperator. ¶ Antiquorum conſuetudine, proprie Imperator is dici ſolebat, qui, cum ſuis auſpiciis bellum gereret, aliquot hoſtium millia in acie cecidiſſet. Tunc enim & militum acclamatione in caſtris, & ſententia Senatus in urbe Imperator appellabatur. Hinc *Appianus l. 2. B. C.* ſcribit, id antiquitus obſervatum fuiſſe, ut quis non niſi magnis rebus geſtis Imperator vocaretur. Sed id paulatim imminutum eſt. Nam *Dio l. 37.* ſcribit, C. Antonium, Catilina victo, occiſoque, Imperatorem eſſe dictum, quanquam cæſorum numerus minor eſſet conſtituto. Præterea antiquitus non niſi ſemel bello uno Imperator quiſpiam appellari potuit. Quare præter veterum conſuetudinem fuit, ut Claudius uno bello aliquoties Imperator diceretur. V. *eund. Dion. l. 40.* Cæterum etſi Imperatoris nomen nemo conſequebatur, niſi re bene geſta, atque aliquot millibus externorum hoſtium cæſis, tamen re vera quiſquis bello præficiebatur, Imperator & erat, & habebatur. *Cicer. pro L. Manil.* Unum ab omnibus ſociis, & civibus ad id bellum Imperatorem depoſci. ¶ Poſtquam Reſp. Romana in Monarchiam verſa eſt, inſtitutum eſt, ut perpetuum Imperatoris nomen ſummo Principi Romani Imperii aſſignaretur. Id a C. Julio Cæſare originem traxit, quem Suetonius tradit prænomen id perpetuum a Senatu accepiſſe. In quo immutata fuit veterum conſuetudo. Nam cum apud veteres Imperatoris nomen ſequi ſoleret, e. g. *M. T. Cicero Imperator*, Cæſar id tanquam prænomen uſurpabat, hoc pacto, *Imperator C. Julius Cæſar*. A Julio autem Imperatoris appellatio ad ſucceſſores derivata eſt. Nec tamen omnino ſub Cæſaribus ſublata fuit vetus conſuetudo. Quippe ſub his quoque qui res præclare geſſiſſent, Imperatores ſalutabantur. Sed minor tum Imperatorii nominis honor fuit. Cæſar enim *l. 2. B. Civ. c. 25. & 26.* narrat, Curionem Imperatorem appellatum eſſe, cum vix CXX. hoſtes cecidiſſet. *Appianus* tradit *l. 2. Bel. Civ.* ſua ætate, h. e. Hadriani ævo, nemini privato duci conceſſum fuiſſe, ut Imperator appellaretur, niſi cæſis hoſtium decem millibus. ¶ Generaliter Imperator ponitur pro eo, qui imperat, quocumque id modo fiat. *Cic. pro Domo ſua*: Ille, ille populus eſt dominus Regum, victor, atque Imperator omnium gentium. *Salluſt. in Catil. c. 6. de Romanis*. Immutato more, annua imperia, binos imperatores ſibi fecere. *ubi intelligit binos conſules*. ¶ Imperatores, & imperantes vocabant Medici ægrotos ſuos, a quibus pecunia conducebatur, ut quandocumque opus foret, præſto eſſent. Sic ab Oratoribus Clientes. Aliquot in hanc rem exempla congerit *Pancus* in *Lex. Crit.* ex *Pandect.* & *Senec.* quæ tamen non uſque adeo certa ſunt, ut eodem modo ab Interpretibus & legantur, & explicentur.

Imperatōrĭus, a, um, o. 1. 2. *Imperiale*, *Imperatorio*, *αὐτοκρατορικός*, quod ad Imperatorem pertinet. *Cic. 3. Verr.* Imperatorium jus. *Id. 4. Acad. c. 1.* Imperatoria laus. *Vellej. l. 2. c. 25.* Imperatoria appellatio.

Imperātrix, cis, f. 3. *Imperatrice*, מלכה, Ger. *Keyſerin*, Gal. *Imperatrice*, Hiſ. *Imperatriz*, quæ imperat. *Cic. pro Cal. c. 28.* Fortes viros ab Imperatrice in inſidiis, atque in præſidio balnearum locatos. *Plin. l. 26. c. 3.* Imperatrix Italia.

Imperātum, i, n. 2. *comandamento*, *πρόσταγμα*, juſſum, præceptum. Hinc facere imperata, parere mandatis. *Caſ. 1. Bel. Gal.* Mihi, quod ſemel imperata non feci. *Liv.* Qui cum in pace eſſent, imperataque prioribus Conſulibus feciſſent.

Imperātus, ui, ui, m. idem quod imperatum. *Ammian. l. 31. c. 19.* Imperatu Gratiani.

Imperceptus, a, um, *non inteſo*, *ἀκατάληπτος*, quod ſatis perceptum non eſt. *Ovid. 9. Metam.* Mendacia impercepta. *Gel. l. 14. c. 1.* Minora majoribus imperceptiora.

Imperĕĭtus, a, um, adject. non percitus. Affertur exemplum ex *Silio l. 9. v. 261.* Sed *Fr. Modius* membranarum ope ſubſtituit *imperditus*.

Imperco, V. Imparco.

Impercuſſus, o. 1. 2. *ſenza ſtrepito*, non percuſſus, ſine ſtrepitu. *Ovid. 3. Amor. el. 1.* Atque impercuſſos nocte movere pedes.

Imperdĭtus, a, um, *che non ſi può diſtruggere*, Ger. *unverderbt*, Gal. *ſain*, & *ſauve*, Hiſp. *el que no ſe puede deſtruir*, *ny perdere*, quod perdi non poteſt. *Virg. 10. Æn.* Et vos o Graiis imperdita corpora Teucri. Ubi *Serv.* Imperdita corpora Graiis, quos Græci perdere nequiverunt.

Imperfecte, adv. *imperfettamente*. *Gal. l. 2. c. 8.* Imperfecte, atque præpoſtere ſyllogiſmo uti.

Imperfectĭo, onis, *imperfezione*, *ἔνδεια*, defectus. *Auguſtin. de Gen. ad litt. l. 1. c. 4.* Formam Verbi ſemper Patri cohærentis non imitatur imperfectio.

Imperfectus, a, um, *imperfetto*, *ἀτελής*, nondum abſolutus. *Virg. 8. Æn.* Pars imperfecta manebat. *Gal. l. 1. c. 7.* Inſuavius hoc, imperfectiuſque eſt. Sunt qui legant *imperſpectius*.

Imperfoſſus, a, um, *ἄτρωτος*, non perfoſſus. *Ovid. 12. Metam. v. 196.* Manet imperfoſſus ab omni, inque cruentatus Ceneus Elatrius ictu.

Imperfundĭes, ei, f. 5. illuvies, ſqualor. *Lucil. apud Non. c. 2. n. 437.* Hic cruciatur fame, frigore, illuvie, imbalnitie, imperfundie, incuria.

Imperiabĭlĭter, adv. imperioſe, & dure. *Cato ſenex apud Chariſ. l. 2.*

Imperiālis, le, adject. ad imperium pertinens. *Aurel. Vict. epitom. in Tiber.* Imperialis moleſtiæ magnitudinem declinare.

Imperiālĭter, adverb. more imperii. *l. un. Cod. de cad. toll.* Subjectorum commodum imperialiter exiſtimantes.

Imperiōſe, adv. *imperioſamente*, *ſeveramente*, *ἐπιτακτικῶς*, ſevere, imperioſe domini

mi more, cum oſtentatione imperii. *Non. c. 4. n. 138. ex Var.* Suſetium interemit pene imperioſius, quam humanius. *Chariſ. Grammatic.* Nimis imperioſe, & dure.

Imperioſus, a, um, *imperioſo*, Ger. *herſchend*, Gal. *imperieux*, Hiſp. *imperioſo*, ἐπιτακτικός, qui imperat. *Cic. in Orat.* Imperioſorum populorum, & Regum illuſtrium ideſt qui multum, & diu imperarunt. ¶ Accipitur etiam pro ſevero, ſuperbo, qui nimis acerbe, ſeu ſevere imperat. *Cic. 2. Fin. de Manlio Torquato.* Utrum tandem cenſes, Imperioſum illum &c. *Id. in Parad.* Cupiditas honoris quam dura eſt domina! quam imperioſa! quam vehemens! ¶ *Imperioſus ſibi*, qui ſibi ipſe imperat, qui vitæ ſuæ modum habet, *che ſignoreggia le ſue paſſioni*. *Hor. 2. Ser. Sat. 7.* Quiſnam igitur liber? Sapiens, ſibique imperioſus. ¶ Comp. imperioſior, ſup. imperioſiſſimus. *Liv. l. 9.* Imperioſiſſima, & ſuperbiſſima familia. *Claudian. in Feſcenn. v. 3.* Eques Gelonis imperioſior.

Imperite, adv. *ignorantemente*, Ger. *unverſtändlich*, Gall. *lourdement*, Hiſp. *ignorantemente*, *ſin experiencia*, ἀπείρως, indocte. *Cic. in Bruto.* Dicebat Scipio non imperite. *Id. pro Balbo c. 8.* Quid potuit dici imperitius? *Id. ib. c. 11.* Quam illud eſt imperitiſſime dictum.

Imperitia, æ, f. *ignoranza*, ..., Ger. *unerfahrung*, Gal. *ignorance*, Hiſp. *inexperiencia*, *inorancia*, ἀπειρία, inſcitia. *Plin. l. 17. c. 2.* Contra Circium ſerere imperitia exiſtimatur.

Imperito, as, a. 1. *imperare*, *comandare*, freq. ab impero. *Liv. l. 1.* Qui Cære opulento tum oppido imperitans. *Hor. l. 1. Sat. 6. v. 4.* Olim qui magnis legionibus imperitarint.

Imperitus, um, *ignorante*, *poco pratico*, ..., Ger. *unberichtet*, Gal. *qui n'eſt pas expert*, *ignorant*, Hiſp. *no experimentado*, ..., ἄπειρος, non expertus, ignarus, rudis, indoctus. *Cic. 1. Offic.* Qui ex errore imperitæ multitudinis pendet. *Id. 3. Ver.* Homo omnium rerum imperitus. *Id. pro Roſc. Amer. c. 46.* Ne quis imperitior exiſtimet, &c. *Id. de Amic. c. 25.* Concio ex imperitiſſimis conſtans.

Imperium, rii, n. 2. *imperio*, *comandamento*, ..., Ger. *reich*, Gal. *empire*, Hiſp. *imperio*, ἐπίταγμα, juſſum, præceptum, ab impero, quæ notat jubere. *Cic. de Fin.* Vide, ne Manliana ſint iſta veſtra imperia. ¶ Speciatim ſumitur pro poteſtate Magiſtratuum Civilium, quæ triplex erat, edicendi, vocandi, prehendendi, ſeu coercendi, & ſpeciatim pro poteſtate Magiſtratuum Militarium, ſeu pro facultate exercitus habendi, & belli gerendi. *Cic. in Phil.* Demus imperium Cæſari, ſine quo res militaris adminiſtrari non poteſt. Hinc in imperio eſſe is dicebatur, ut aliqui definiunt, cui nominatim demandatum eſſet a populo imperium. ¶ De imperio Militari, & Civili V. plura in *Sigonii l. 1. c. 21. de Antiq. Jur. C. R.* ¶ Imperium item ſumitur pro Republica, Regno, Dominio. *Virg. 1. Æneid.* Imperium Oceano, famam qui terminet aſtris. ¶ Eſſe cum imperio, apud *Cic.* ſæpe, ſignificat imperium habere. *Id. Fam. 1. ep. 1.* Tres Legatos decernit ex iis, qui cum imperio ſunt. Et *l. 8. ep. 9.* Neque in provincia cum imperio fuerat. ¶ Sub alicujus imperio eſſe. *Ter. Heaut. 2. 2. 4. eſſer ſoggetto.* ¶ Satis pro imperio. h. e. ſatis imperioſe. *Id. Phorm. 1. 4. 18.* Sta illico. G. Hem, ſatis pro imperio, quiſquis es. ¶ Imperium, & auſpicium, *Plaut. Amph. 1. 1. 36.* V. Auſpicium.

Imperjuratus, a, um, adject. *Ovid. in Ibin. v. 76.* Quique per infernas horrendo murmure valles Imperjuratæ laberis amnis aquæ. De Styge loquitur, per quam jurantes Dii pejerare timebant.

Impermiſſus, a, um, *illecito*, ..., illicitus. *Hor. l. 3. od. 6.* Neque eligit, cui donet impermiſſa raptim gaudia.

Impermixtus, a, um, non mixtus. *Lucil.* apud *Non. 3. n. 129.*

Impero, as, avi, atum, a. 1. *imperare*, *comandare*, ..., Ger. *herſchen*, Gall. *commander*, Hiſp. *mandar*, κελεύω, jubeo, præcipio. *Cic. de Leg. l. 3. c. 2.* Qui bene imperat, paruerit aliquando neceſſe eſt: & qui modeſte paret, videtur, qui aliquando imperet dignus eſſe. ¶ Item impono, jubeo parari, ut Imperare tributum, pecuniam, frumentum, vinum, naves, arma, obſides, &c. *Cic. pro Leg. Man.* Idem Cretenſibus ſpem deditionis non ademit, obſideſque imperavit. *Id. 4. Ver.* Palam ſingulis Cenſoribus denarii trecenti ad ſtatuam Imperatoris imperati ſunt. ¶ Imperare ſibi, vel animo, eſt ſe continere. *Ter. Eun. 2. 2.* Imperavi egomet mihi omnia aſſentari. *Liv. l. 34.* Imperare animo nequeo, quin prius, quam peream, cur periturus ſim, ſciam. ¶ Uſurpatur etiam paſſive cum infinitivo, quemadmodum jubeo. *Hor. l. 1. ep. 5.* Hæc ego procurare & idoneus imperor, & non invitus. ¶ Item active. *Ter. And. 5. 2. 1.* Animo jam nunc otioſo eſſe impero. *Cic. pro Sylla c. 15.* Dividi paſſim, & pervulgari, atque edi pop. R. imperavi. ¶ Apud veteres *ad imperandum* uſurpabatur pro ad parendum, *a eſſer comandato*, ſumendo gerundium in ſignific. paſſ. *Cic. Fam. l. 9. epiſt. 25.* Nunc ades ad imperandum, vel ad parendum potius: ſic enim antiqui loquebantur. Ubi notat *Paraus*, τὸ *vel ad parendum potius* ſcholion redolere. Afferuntur etiam exempla ex *Sall. Jug. c. 62.* & *Cæſ. l. 6. B. G. c. 2.* in quibus tamen varia eſt lectio, & interpretatio. ¶ Imperare etiam dicimus arvis, vitibus, voci, &c. cum ea nimis aſſidue exercemus. *Virg. Georg. 1. v. 99.* Exercetque frequens tellurem, atque imperat arvis. *Sen. de Tranquil. c. 15.* Ut fertilibus agris non eſt imperandum; cito enim exhauriet illos nunquam intermiſſa fœcunditas. *Plin. l. 5. ep. 19.* Dum per continuos dies nimis imperat voci, veteris infirmitatis tuſſicula admonitus, &c. ¶ Imperare plus eſt quam jubere, inquit *Donat.* ad illud *Ter. Eun. 2. 3. 97.* Jubeo, cogo, atque impero.

Imperpetuus, a, um, adject. qui perpetuus non eſt. *Sen. ep. 72.* Cui quid abſcedere poteſt, id imperpetuum eſt.

Imperſonalis, le, adject. qui perſonis caret, & dicitur de verbis quibuſdam, quæ imperſonalia dicuntur a Grammaticis, quia tertiis tantum perſonis uſurpantur. V. Grammatices.

Imperſonaliter, adv. ſine perſonis. *Lege Sive, ff. de ſtipul. ſervor.* Sive mihi, ſive ſibi, ſive conſervo ſuo, ſive imperſonaliter dari ſervus meus ſtipuletur, mihi acquiret. h. e. non pronunciata perſona. ¶ Apud Grammaticos verbum aliquod imperſonaliter conſtrui dicitur, cum in tertiis tantum perſonis uſurpatur.

Imperſpectus, V. Imperfectus.

Imperſpicuus, a, um, adject. obſcurus, *non chiaro*. *Plin. l. 2. ep. 20.* Non minus imperſpicua ſunt judicum ingenia.

Imperterritus, a, um, *che non ha paura*, ἀκατάπληκτος, ἄφοβος, qui nulla re terretur. *Virg. 10. Æn. v. 770.* Manet imperterritus ille.

Impertilis, le, ſine parte, individuus. *Auguſtin. l. 6. de Muſ. c. ult.* Impertilis nota.

Impertio, vel Impartio, is, ivi, itum, a. 4. *impartire*, *farparteciре*, *dare*, partem do, participem facio, tribuo. Conſtruitur cum dativo perſonæ, & accuſ. rei, vel cum accuſ. perſonæ, & ablat. rei, cum, vel ſine præpoſit. *Cic. de Amic. c. 19.* Impertiant aliis fortunam. *Ter. Eun. 2. 2. 4.* Plurima ſalute Parmenonem ſuum impertit Gnatho. Rurſus *Cic. 2. Off.* Indigentibus de re familiari impertiendum eſt. ¶ Et cum altero accuſat. communi. *Plaut. Mil. 2. 2. 77.* Imperti me quod commentus es. ¶ Impertire ſtudium Philoſophiæ. *Cic. 5. de Fin.*

Impertior, iris, itus ſum, dep. 4. eadem ſignif. qua *impertio* uſurpatur. *Cic. pro Arch. c. 5.* Multis gratuito civitatem impertiebantur. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Id. Catil. 3. c. 6.* Primum mihi gratiæ aguntur, deinde prætores laudantur, atque etiam viro forti, collegæ meo, laus impertitur. V. Impertitus.

Impertitio, onis, f. actus impertiendi. *Arnob. l. 2. p. 43.* Honoris impertitione viduari.

Impertitus, a, um, adject. paſſivæ ſignific. *Sueton. Claud. c. 4.* Et reliquerit eum nullo honore impertitum. *Apul. Apol.* Nulla impertita mora.

Imperturbatus, a, um, adject. non turbatus, *non perturbato*, ἀτάραχος. *Ovid. in Ibin. v. 560.* Imperturbato quod bibit ore reus. *Senec. epiſt. 73.* Imperturbata publicis occupationibus quies.

Impervius, a, um, *ſenza via*, Ger. *nicht durchgängig*, Gal. *impenetrable*, Hiſp. *impenetrable*, ἄβατος, quod penetrari non poteſt. *Ovid. 9. Met. v. 106.* Verticibuſque frequens erat, atque impervius amnis.

Impes, etis, m. 3. idem ac impetus, apud Poet. *Stat. 7. Theb.* Tranſiliunt campos, aurigamque impete vaſto. *Lucr. l. 6. v. 326.* Capere impetis auctum. *Id. l. 2. v. 293.* Impetibus crebris.

Impeſco, is, a. 3. eſt in lætam ſegetem paſcendi gratia immittere. *Feſtus.*

Impete, V. Impes.

Impetibilis, le, adject. o. qui peti non debet, aut poteſt, ἀνεπιχείρητος, ut exponit Gloſſ. Hinc uſurpatur pro turpi, & reprehenſibili, ut impetibile ſcelus, apud *Apul. Apol.* Sic *Plin. l. 20. c. 18.* Impetibilis valetudo. h. e. non ferenda, vel quæ medicamentis peti, & curari non poteſt. Et *l. 25. c. 5.* Impetibiles cruciatus. Alii tamen legunt *impatibiles*. ¶ Item qui peti poteſt, ſeu in quem impetum facere poſſumus. *Solin. de chamæleonte.* Impetibilis eſt coraci.

Impetiginoſus, a, um, adject. impetigine affectus. *JCti l. 6. ff. de Ædil. edict.*

Impetigo, nis, f. 3. *volatica*, *ſcabbia*, *ſerpigine*, *impetigine*, ..., Ger. *die ſ... chende raude*, λειχήν, ψώρα, depetigo, impetix, volatica, papula, ſumma cutis aſperitas cum multa prurigine, ſquamis, & furfuribus, ab *impeto*, quod corpus impetat, & infeſtet ſcabiei inſtar. *Plin. l. 13. c. 7.* Hyberna caprificus in aceto cocta, & trita impetigines tollit. V. *Celſ. l. 5. c. 28.* ¶ Impetigines quoque, vel lichenes vocantur ſquamulæ anteriorum crurum in equis ſub armorum partibus natæ, quas etiam hirundines, callos, verrucas vocant. *Col. l. 5.* Impetigines, & ſcabies aceto, & alumine detricantur in equis.

Impeto, is, a. 3. *aſſaltare*, ..., Ger. *angreiffen*, Gal. *aſſaillir*, Hiſp. *acometer*, *arremeter*, ἐπορμάω, invado, adorior, a peto, quia eſt violenter aliquem petere, ſeu invadere. *Var. 3. de R. R. c. 16.* Itaque impetentes a ſe ejiciunt fucos. Alii legunt *infeſtantes*. *Senec. in Hippol. v. 275.* Cupido impetens flammis ſimul & ſagittis. *Solin. c. 55.* Quidquid impetit, facile ictu ejus perforatur. *Apul.* Jurgiis me oppido impetens. ¶ Impetere aliquem edacitatis, apud *Sidon. l. 7. epiſt. 9. in conc.* eſt inſimulare.

Impetrabilis, le, o. 3. *che facilmente ſi può impetrare*, Ger. *das zu erlangen iſt*, Gall. *impetrable*, Hiſp. *coſa, que ſe puede alcançar*, εὐχείρωτος, quod facile poteſt impetrari. *Liv. l. 39. c. 29.* Magnitudo rerum geſtarum triumphum ei impetrabilem faciebat. ¶ Aliquando active accipitur pro eo, qui facile impetrat. *Plaut. Moſt. 5. 2. 40.* Non potuit venire Orator magis ad me impetrabilis. ¶ Compar. *impetrabilior*. *Liv. l. 30. c. 16.* Impetrabilior pax.

Impetraſſo, futurum conjunctivi pro impetravero, apud vet. Hinc fut. infinitivi impetraſſere, pro impetraturum eſſe. *Plaut. Mil. 4. 3. 35.* & *Caſ. 2. 3. 53.*

Impetratio, onis, f. 3. *impetrazione*, Ger. *erlangung*, Gal. *impetration*, Hiſp. *impetracion*, ..., actus impetrandi. *Cic. Att. l. 11. epiſt. 22.* Iſtas impetrationes noſtras nihil valere.

Impetrativus, a, um, adject. ut impetrativum augurium, quod optatum evenit, & ſecundum vota. *Serv. in illud Virg. 6. Æn.* Vix ea fatus erat, geminæ cum forte columbæ, &c.

Impetrator, oris, m. qui impetrat. *Cod. Theodoſ. l. 12. tit. 6.* Impetratores beneficii.

Impetrio, is, a. 4. καλλιερέω, idem, ac impetro apud veteres Augures. Nam, ut ad *Feſtum* ſcripſit *Scaliger*, quod in ſacrificiis erat litare, id in auſpiciis erat impetrire.

Impetritus, a, um, *ottenuto*, βέβαιος, idem ac impetratus apud veteres Augures, ut *negibundus*, idem ac *negabundus*. *Feſtus* exponit firmum, ac ſecurum. *Plaut. Aſin. a. 2. ſc. 1.* Impetritum, inauguratum 'ſt, quovis admittunt aves.

Impetro, as, avi, atum, a. 1. *impetrare*, *ottenere*, ..., Ger. *erwerben*, Gal. *impetrer*, Hiſ. *impetrar*, τυγχάνω, obtineo, exoro, a patro, quaſi perficio, ſeu id, quod cupio, facio. *Cic. in Fam. 5. ep. 12.* Fas eſſe non arbitror, quicquam me rogantem abs te non impetrare. *Id. Att. l. 9. ep. 2.* Impetrabit a Cæſare, ut tibi abeſſe liceat. *Id. Att. l. 7. ep. 13.* Minus honeſte nunc quidem, quam ſi olim de ratione habenda impetraſſet. ¶ *Plaut. Pœn. 5. 2. 14.* Incipere multo eſt, quam impetrare, facilius. h. e. quam perficere, ad exitum perducere. ¶ Tranſlatum etiam fuit ad auſpicia, in quibus idem erat, ac *litare* in ſacrificiis: in qua tamen ſignificatione *impetrire* potius, quam *impetrare* dicebant.

Impetulans, antis, valde petulans. *Martian. Capell.* ſub *init. l. 8.* Impetulantis proruptionis ſonitum provocare.

Impetuoſe, cum impetu. *Meſſala Corvin. de progen. Aug. c. 5.* Ad mœnia impetuoſe contendit.

Impetuoſus, a, um, *impetuoſo*, Ger. *gach*, Gall. *impetueux*, Hiſp. *impetuoſo*, *arrebatado*, ἰσχυρός, qui magno fertur impetu. *Plin. l. 35. c. 10.* Impetuoſus animus. Ita vulgo affertur: ſed *Harduin.* hanc vocem rejicit. nihil enim tale in MSS. inquit reperiri.

Impetus, us, m. 4. *impeto*, *aſſalto violento*, ..., Ger. *anfallung*, Gal. *impetuoſité*, Hiſp. *impetu*, ἐπιφορά, ὁρμή, vis, vel violenta invaſio, ab *impeto*, quia violente quis alium petit, & invadit. *Cic. pro Cæc.* Arma, multitudinem hominum, incurſionem, atque impetum armorum. *Liv. l. 4. c. 28.* Dare impetum. *Cæſ. l. 1. B. G. c. 25.* Impetum facere in aliquem. Et *c. 52.* Impetum alicujus ſuſtinere. *Cic. Fam. 10. ep. 5.* Tota mente, omnique animi impetu in rempubl. incumbere. *Id. pro Dejot.* Impetus dicendi. *Aurel. Vict. de Vir. Illuſt. in Horat. Cocl.* Primo impetu. *Plin. l. 14. c. 22.* Tribus congiis epotis uno impetu. *in un fiato*. *Lucret. l. 5. v. 201.* Quantum cœli tegit impetus ingens. h. e. cœli ambitus magno impetu volubilis. ¶ Apud *Vitruv.* impetus ponitur pro pondere. Sic enim ille *l. 5. c. 3. de cavis ædium*. Tetraſtyla ſunt, quæ ſubjectis ſub trabibus angularibus columnis, & utilitatem trabibus, & firmitatem præſtant, quod neque ipſæ magnum impetum coguntur habere, neque ab interpenſivis onerantur, *non anno troppo peſo da ſoſtentare*.

Impexus, a, um, *non pettinato*, Ger. *unge ſtraelt*, Gal. *qui n'eſt point peigné*, *mal accoutré*, Hiſp. *no peynado*, ἀκτένιστος, non pexus. *Virg. 3. Georg. v. 366.* Stiriaque impexis induruit horrida barbis. ¶ Tranſlate pro inculto ponitur. *Tac. in dial. de Or. c. 20.* Antiquitas triſtis, & impexa.

Impiatus, a, um, adject. *contaminato*, pollutus. *Apul. l. 1.* Ut me adhuc credam cruore eſſe humano aſperſum, atque impiatum. *Sen. Hippol. 4. v. 1180.* Thalami impiati facinore.

Impico, as, a. 1. *impegolare*, Ger. *verbichen*, Gal. *empoiſſer*, *enduire de poix*, Hiſp. *empegar*, πισσόω, pice illino. *Col. l. 12. c. 29.* Eamque oblinito, & impicato diligenter.

Impictus, a, um, nom. ex particip. varie pictus. *Apul. l. 2. A. A.* Hic vitrum affabre ſigillatum, ibi cryſtallum impictum. Multa MSS. habent *impunctum*, hoc eſt punctis, & vario artificio diſtinctum. ¶ Hujus generis fortaſſe ſunt calices allaſſontes verſicolores, de quibus *Vopiſc. in Saturn. c. 8.*

Impie, adv. *empiamente*, Ger. *gottloſilich*, Gal. *avec impieté*, Hiſ. *malvadamente*, ἀσεβῶς, ἀνοσίως, ſcelerate, nefarie, & proprie, quando quis de Deo, patria, aut de parentibus male meretur, aut de iis, qui parentum loco ſunt. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 16.* Quæ qui videat, non ſolum indocte, ſed etiam impie faciat, ſi Deos eſſe neget. ¶ Superlat. impiiſſime, eſt *Salviani l. 3. de Avarit.* &c.

Impietas, atis, f. 3. *empietà*, ..., Ger. *gottloſſigkeit*, Gal. *impieté*, Hiſp. *impiedad*, *maldad*, ἀσέβεια, ſceleratus, inhumanuſque affectus adverſus Deum, patriam, parentes, eoſve, qui parentum loco ſunt, & generatim ſcelus, fraus, peccatum. *Cic. Fin. l. 4. c. 24.* Etſi vero impietas molita quippiam eſt, quamvis occulte fecerit, nunquam tamen confidet, id fore ſemper occultum. *Tac. Ann. 6. c. 47.* Albucilla defertur impietatis in principem. h. e. criminis læſæ majeſtatis.

Impiger, gra, grum, *diligente*, *ſollecito*, ..., Ger. *hurtig*, Gal. *diligent*, *ſoigneux*, Hiſp. *diligente*, *cuydadoſo*, ἄοκνος, non piger, ſed ſtrenuus, & diligens. *Cicer. in Fam.* Quis eſt tam impiger in ſcribendo, quam ego? *Id. pro Pont.* Virum ad labores belli impigrum.

Impigre, adverb. *diligentemente*, *velocemente*, ἀόκνως, diligenter. *Liv. l. 2. c. 47.* Impigre ſecuti ſunt. *Id. l. 4. bel. Pun.* omnia impigre facta.

Impigritas, atis, f. 3. *ſollecitudine*, Ger. *unfaulkeit*, Gal. *diligence*, Hiſp. *diligencia*, ἀοκνία, diligentia. *Cic. l. 3. de Republ.* ut extat *Nonius c. 2. n. 424.* Nunquam viri fortiſſimi, fortitudinis, impigritatis, patientiæ.

Impilia, lium, n. 3. *velta*, vel *veltia*, ſocculi, pedum tegumenta e lana coacta, non quaſi ſine pilis, ſed a Græco ἐμπίλιον, *calzettino*, quæ ita dicuntur, quia

quia ..., *coſtie*, *ſtipata*. *Plin. l.* 10. *c.* 2. Ex qua impilia, veſteſque quædam conficiantur.

Impingo, is, impegi, impactum, a. 3. *ſpingere*, דחף, Ger. *eantreiben*, Gal. *jetter*, *heurter contre*, *empoſer*, Hiſp. *tropezar*, ἐνάγω, impello, infligo, illido, a *pango*. *Virg.* 5. *Æn.* Exanimata ſequens impingeret agmina muris. *Cic.* 3. *Tuſc.* Huic calix mulſi impingendus eſt, ut plorare deſinat. *Impingendus* dixit, quaſi illidendus, & nolenti ingerendus. Denotat enim vim aliquam. *Plaut. Rud.* 3. 4. 5. Impingere pugnum alicui in os, *Lactant. l.* 2. *c.* 3. impingere ſe in lapides. *Aldi* editio non habet *ſe*. ¶ Uſurpatur etiam pro imponere. *Plaut. Capt.* 3. 5. 76. Jubete huic craſſas compedes impingier. ¶ *Impingere dicam*, idem eſt, quod ſcribere dicam, vel actionem intendere. *Ter. Phor.* 2. 3. 92. Dicam tibi impingam grandem. ¶ *Beneficium impingere*. *Senec. l.* 1. *de benef. c.* 1. Gratus adverſus eum quiſquam eſſe poteſt, qui beneficium aut ſuperbe injecit, aut iratus impegit?

Impinguātus, a, um, *ingraſſato*. *Tertul. de jejun. c.* 6. Cui cor impinguatum.

Impio, as, avi, atum, a. 1. polluo, contamino, *macchiare*. *Pacat. panegyr. Theodoſ. c.* 43. Ne oculos iſtos omnibus ſalutares homo funebris impiaret. *Prudent. hymn. ante ſomn.* v. 53. At qui coinquinatum Vitiis cor impiavit. ¶ Impiare ſe, eſt ſe ſcelere obſtringere, impie agere. *Plaut. Rud.* 1. 3. 8. Si erga parentem, aut Deos me impiavi. ¶ *Impiatum eſt* impersonaliter. *Minut. Fel. in Octav. c.* 25. Toties Romanis impiatum eſt, quoties triumphatum.

Impius, a, um, *empio*, *ſcellerato*, רשע, Ger. *gottloſ*, Gall. *meſchant*, Hiſp. *malvado*, ἀσεβής, ἀνόσιος, ἄθεος, ſceleratus, nefarius, & præcipue qui de Deo, patriave, aut parentibus male meretur. *Cic. in Piſ.* Me fugerat, Deorum immortalium has eſſe in impios, & conſceleratos pœnas certiſſimas conſtitutas. Superlat. *impiiſſimus* habet *Auſon. ad Gratian.* & *Hieron. ep.* 26. *c.* 2. ¶ Item ſævus, crudelis, *Horat. epod.* 5. v. 13. Impube corpus, quale poſſit impia Movere Thracum pectora.

Implacabĭlis, & le, o. 3. *implacabile*, *che non ſi può placare*, Ger. *unverſoͤhnlich*, Gal. *implacable*, Hiſp. *implacable*, ἀμείλικτος, qui placari non poteſt. *Cic. in Piſ. c.* 33. Seque mihi implacabilem, inexpiabilemque præberet.

Implacabĭlĭter, adv. *implacabilmente*, Ger. *unverſoͤhnlich*, Gal. *implacablement*, Hiſp. *implacablemente*, ἀμειλίκτως, ſine placatione. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 13. Cui implacabilius iraſcebatur.

Implacātus, a, um, *non placato*, non placatus. *Ovid.* 8. *Met.* v. 831. Implacatæque vigebat flamma gulæ.

Implacĭdus, a, um, *inquieto*, ἀκάθεκτος, non placidus, inquietus. *Hor. lib.* 4. *Carm. od.* 14. Genaunos implacidum genus, Breunoſque. *Stat.* 9. *Theb. in princ.* Mars Divum implacidiſſimus.

Implăgo, as, a. 1. in plagas, ſeu retia conjicio, irretio. *Sidonii* exemplum vide in Implicatura.

Implānus, a, um, *non piano*, *inequale*. *Aurel. Vict. de Cæſarib. c.* 27. Inter implana urbis. *ſubaudi* loca.

Implecto, is, a. 3. innecto, implico. *Apulej. in Apolog.* Crocodilus quod eſt ore amplo, ſed elingui, & plerumque in aqua recluſo, multæ hirundines dentibus implectuntur.

Implementum, i, n. *riempimento*. *Cal. Aurel. Tard.* 1. *c.* 5. Capitis implemento affici.

Implĕo, es, evi, etum, a. 2. *empire*, מלא, Ger. *erfuellen*, Gal. *remplir*, Hiſp. *hinchir*, ἐμπίπλημι, plenum facio. Eſt quinti ordinis activorum. *Cic.* 2. *Phil.* Is vomens fruſtis eſculentis vinum redolentibus gremium ſuum, & totum tribunal implevit. *Plaut. Caſ. a.* 1. v. 35. Ego te implebo flagris. *Petron. in Satyr. c.* 16. Implevimus nos cœna. *Colum. l.* 12. *c.* 36. Implere aliquid ad ſummum. *Quintil. l.* 3. *cap.* 2. Impleverat jam annum quinquageſimum. *anno compito*. ¶ Conſtruitur etiam cum genitivo. *Cic.* 9. *Fam.* Quando, ut video, æſtimationes tuas vendere non potes, neque ollam denariorum implere. ¶ Item cum ablat. & præp. *de*. *Cic.* 4. *Acad.* De quibus rebus volumina impleta ſunt non a noſtris ſolum, ſed etiam a Chryſippo. ¶ Item in primo ordine, omiſſo caſu rei. *Cic. in Or.* Tamen non ſemper implet aures meas. ¶ Feminæ brutorum impleri dicuntur, cum mare adhibito fœtum concipiunt. *Plin. l.* 14. *c.* 63. Canes implentur uno coitu. *Col. l.* 7. *c.* 6. Itaque quinquennis parum habetur idoneus feminis implendis. ¶ Sæpe accipitur pro præſtare, *adempire*. *Cic. pro Cluent. c.* 18. Ne aut id profiteri videar, quod non poſſim implere. *Plin. l.* 3. *ep.* 14. Implere fidem. ¶ Implere aliquem, pro, omnino ſimilem alicui eſſe. *Solin. c.* 5. Plancum Rubrius ſic implevit, ut & ipſe a populo Rubrius vocaretur. ¶ *Impleſſe* pro *impleviſſe* habet *Plin. in Epiſt.*

Implētus, a, um, nom. ex particip. plenus, *empito*, *pieno*. πεπληρωμένος. *Cic.* 4. *Acad. c.* 27. De quibus volumina impleta ſunt. *Juſtin. l.* 22. *c.* 6. Impletus ſpe.

Implexio, onis, f. implexus. *Martian. Capell. l.* 2. *pag.* 42. Serpentis gemini implexio.

Implexus, a, um, *involto*, *intricato*, נבוך, Ger. *eingeflochten*, Gal. *entrelacé*, Hiſp. *enhetrado*, ἐμπεπλεγμένος, involutus, innexus. *Plin. l.* 33. *c.* 1. Et quidem apud eundem Homerum virorum crinibus aurum implexum. *Virg.* 4. *Georg.* v. 482. Implexæ crinibus angues.

Implexus, us, m. ἐμπλοκή, implicatio. *Plin. l.* 1. *c.* 63. Mutuo implexu jungi.

Implicatio, onis, f. 3. *inviluppo*, ἐμπλοκή, involutio, connexio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 55. Nervos, eorumque implicationem corpore toto pertinentem. ¶ Implicatio rei familiaris apud *eund. pro Sext. c.* 26. dicitur de ære alieno.

Implĭcatūra, æ, f. implicatio. *Sidon. l.* 9. *ep.* 9. Vernaculis implicaturis in retia ſua præcipites implagabuntur.

Implicātus, a, um, adject. implicitus, involutus, *intricato*, *involto*, *imbrogliato*, ἐμπεπλεγμένος. *Cic.* 6. *Fam. ep.* 12. Omnes Cæſaris familiares habeo implicatos conſuetudine, & benevolentia. *Nepos* 10. 1. Dion tyrannide implicatus. *Gel. l.* 6. *c.* 2. Obſcuriſſima, & implicatiſſima quæſtio. *Ammian. l.* 26. Implicatior ad loquendum.

Implicĭſcor, d. 3. ἐμπλέκομαι, implicor, involvor, ab *implico*. *Plaut. Amph.* 2. 2. 97. Ubi primum tibi mulier ſenſiſti impliciſcier? Al. aliter leg.

Implicĭte, adv. *intricatamente*, ἀσαφῶς, perplexe, involute. *Cic. de Inv. c.* 2. Abſoluta eſt, quæ ipſa in ſe, non ut negotialis implicite, & abſcondite, ſed patentius, & expeditius recti, & non recti quæſtionem continet.

Implĭcito, as, a. 1. freq. ab implico. *Plin. l.* 9. *ep.* 33. Varios orbes implicitat, expeditque. hoc eſt involvit, & evolvit.

Implicĭtus, a, um, adject. idem quod implicatus. *Horat. de Ar. poet.* v. 423. Litibus implicitum eripere. *Nepos Ageſil. in fi.* In morbum implicitus deceſſit. Adde *in Cim. c.* 3.

Implĭco, as, cui, vel cavi, citum, vel catum, *avviluppare*, *ingroppare*, לפת, Ger. *einwickeln*, Gal. *entrelacer*, Hiſp. *embolver*, ἐμπλέκω, involvo, innecto. *Sen. in epiſt.* 22. Quod male implicuiſti, ſolvas potius, quam abrumpas. *Ovid.* 1. *Met.* Dixit, & implicuit materno brachia collo. *Id.* 5. *Faſt.* Sertaque cœleſtes implicitura comas. ¶ Translate eſt occupare, detinere. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 20. Multis moleſtiis, & negotiis implicari. ¶ Implicari morbo, *Liv. l.* 1. *c.* 31. & Implicari in morbum. *Id. l.* 23. V. Implicitus. ¶ Implicare ſe aliqua re. *Cic. pro Dom.* Niſi te etiam muliebribus religionibus implicuiſſes. *Id.* 2. *Fin.* Implicare ſe ſocietate omnium. ¶ Implicare crinem auro. h. e. ornare. *Virg.* 4. *Æn.* Sic *Plaut.* Implicat ad ſpeculum caput. ¶ Implicare aliquem ſermonibus. h. e. circumvenire, fallere. *Liv. l.* 27.

Implorabĭlis, le, adject. qui imploratur, vel implorari poteſt. *Valer. Flac. l.* 1. v. 573. Immanemque innoxia fudit purpuream, miſeris olim implorabile nautis.

Imploratio, onis, f. *invocazione*, ἀνάκλησις, invocatio, auxilii petitio in rebus afflictis. *Cic.* 7. *Verr.* Si te illius acerba imploratio, & vox illius miſerabilis non inhibebat. *Id.* 2. *de Or. c.* 47. Omniumque Deorum, & hominum, & civium, & ſociorum imploratio.

Implorātus, a, um, adject. *implorato*. *Juſtin. l.* 23. *c.* 3. Imploratus in auxilium. *Et l.* 22. *c.* 2. Imploratus ad alicujus rei auxilium. *Catul. carm.* 69. v. 65. Jam prece Pollucis, jam Caſtoris implorata, h. e. implorata Caſtoris, & Pollucis apud majores Deos interceſſione.

Implōro, as, avi, atum, a. 1. *dimandare ajuto*, *invocare*, קרא, Ger. *anruffen*, Gal. *implorer*, Hiſp. *implorar*, ἀνακαλέω, plorans opem poſco, auxilium peto, invoco, a *ploro*, quia proprie dicitur, cum quis in malis poſitus eſt, & cum miſeratione auxilium petit. *Cic. in Ver.* Deos, hominesque implorabat. *Id. pro Quinct.* Deum, atque hominum fidem implorabis. ¶ Dicimus implorare auxilium alicujus, & ab aliquo. *Cic. pro Rabir. perduel. c.* 3. & *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 31.

Implŭit, ebat, imp. 3. *piovere ſopra qualche coſa*, Ger. *hinein regnen*, Gal. *pleuvoir deſſus*, Hiſp. *llover ſobre algo*, ἐμβρέχει, ſuper aliquid pluit. *Col. l.* 2. *c.* 8. Priuſquam impluerit, ab avibus, aut formicis ſata edi. ¶ Translate *Plaut. Moſt.* 4. 1. 15. Malum cum impluit cæteros, ne impluat mihi.

Implumbo, as, a. 1. *impiombare*, plumbo connecto, conglutino. *Vitruv. l.* 10. *c.* 6. Ferreos enodaces in capitibus ſcaporum implumbavit.

Implūmis, & me, o. 3. *ſenza piume*, Ger. *ungefiedert*, Gal. *denué*, *deplumé*, Hiſp. *deſplumado*, ἄπτερος, quod plumis caret. *Plin. l.* 10. *c.* 3. Implumes etiamnum pullos ſuos percutiens, &c. Adde *Horat. epod.* 1. v. 19. ¶ Dicitur etiam de eo, quod pilis caret. *Plin. l.* 8. *c.* 55. *de lepore*, Aliud educans, aliud in utero pilis veſtitum, aliud implume, aliud inchoatum gerens pariter. Al. leg. *impile*, h. e. ſine pilis.

Implŭvia, æ, f. *pluviale*, idem ac veſtis impluviata. Sed aliqui cenſent, genus hoc veſtis dictum eſſe a colore fuſco, vel pullo. Alii definiunt veſtem, qua Sacerdotes per imbrem utebantur. *Varr.* Salium quoque ſereno tempore impluvia amictum fuiſſe criminabantur.

Impluviātus, a, um, quod impluvii ſimilitudinem habet, ut Vites impluviatæ, Veſtis impluviata, ideſt quæ quatuor quadrata lateribus undique corpus ambit, quæ forma eſt impluviorum in cavædiis. *Turneb. l.* 14. *c.* 19. Sed *Nonius c.* 16. *n.* 3. cenſet, hanc veſtem dictam eſſe a colore impluviato, hunc autem colorem ſic dici quaſi fumato ſtillicidio impletum, & eſſe fuſcum, ſeu pullum, quem Mutinenſem vocant. *Plaut. Epid.* 2. 2. 40. Impluviatam, ut iſtæ faciunt veſtimentis nomina.

Implŭvium, vii, n. 2. locus in ædibus ſub cœlo ſine tecto relictus, unde lucem deorſum caperent, a pluvia, quia in eum locum aer impluit, & aqua pluvialis collecta de tecto illabitur. *Cic.* 3. *Verr.* Ne hæc quidem duo ſigna pulcherrima, quæ nunc ad impluvium tuum ſtant. *Feſtus*: Impluvium, quo aqua impluit collecta e tecto.

Impœnitendus, a, um, adject. non pœnitendus, *da non pentirſi*. *Apul. l.* 11. Impœnitendæ ſe pauperiei committere.

Impœnĭtens, entis, *impenitente*, quem non pœnitet. *Auct. declam. quæ inſcribitur* Tribunus Marianus, *quam quidam perperam Quintiliano tribuunt*. Ut impœnitentem rigor non prætereat ultionis.

Impœnĭtus, a, um, adject. impunitus, a pœna. *Gell. l.* 12. *c.* 7. Veneficium non admittendum impœnitum videbatur.

Impolīte, adv. *rozzamente*, Ger. *unzierlich*, Gal. *groſſierement*, *lourdement*, Hiſ. *toſcamente*, *groſſeramente*, ἀκαλλῶς, ineleganter. *Cic.* 1. *de Orat. c.* 49. Cum ſæpiſſime tibi Senatus breviter impoliteque dicenti maximis ſit de rebus aſſenſus.

Impolītia, æ, f. 1. *rozzezza*, Ger. *unzierlichkeit*, Gal. *ſaleté*, *rudeſſe*, ἀκοσμία, ἀκαθαρσία, inelegantia, incuria, ruditas, a *polio*. Hinc *impolitiæ rei*, qui a Cenſoribus notabantur, quia paterentur, equum fieri gracilem, & *impolitias facere* dicebantur Cenſores, auctore *Feſto*, cum equiti æs abnegabant ob equum male curatum. *Gel. l.* 4. *c.* 12. Si quis eques Romanus equum habere gracilentum, aut parum nitidum viſus erat, impolitiæ notabatur.

Impolītus, a, um, *rozzo*, *goffo*, גלם, Ger. *unbeſchliffen*, Gall. *malpoly*, Hiſp. *toſco*, *no polido*, ἀκατέργαστος, nondum politus, rudis. *Cic. in Bruto*. Significant enim quandam formam ingenii, ſed admodum impolitam, & plane rudem. *Id. de Prov. Conſ. c.* 14. Impolitæ vero res, & acerbæ ſi erunt relictæ. *Quintil. l.* 8. *c. ult.* Structuræ lapidum impolitiorum.

Impollūtus, a, um, *non macchiato*, *non violato*, ἀμίαντος, non pollutus. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 35. Virginitas impolluta. Et *l.* 16. *c.* 36. Intemeratus, impollutus.

Impomenta, n. 2. quaſi imponimenta, quæ poſt cœnam menſis imponebant. *Feſtus.*

Impōno, is, oſui, ſitum, a. 3. *imporre*, *ſoprapporre*, הניח, Ger. *auffſetzen*, Gal. *mettre deſſus*, *impoſer*, Hiſp. *poner encima*, ἐπιτίθημι, ſuprapono. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 12. Imponere coronam. *Stat.* 6. *Theb.* v. 321. cum natum imponeret axi. h. e. currui. *Petron. in Satyr. c.* 12. Imponere aliquem periculo. h. e. ponere aliquem in periculo. ¶ Translate *Cic.* 1. *de Or.* Neque vero ego hoc tantum oneris imponam noſtris præſertim Oratoribus, nihil ut iis putem licere neſcire. ¶ Imponere finem *Virg.* 7. *Æn.* Finemque imponere curis. ¶ Imponere extremam manum, eſt perficere. *Virg.* 7. *Æn.* v. 572. Nec minus interea extremam Saturnia bello imponit Regina manum. ¶ Interdum ſignificat decipere, *ingannare*, *dare ad intendere*. In hac vero ſignificatione impono neutrorum more conſtruitur ſine caſu. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 6. Maxime Catonis, cui tamen egregie impoſuit Milo noſter. ¶ Eſt etiam nauticum verbum. *Cæſ. l.* 3. *B. C. c.* 9. Ipſi expediti navem conſcenderent, quo major numerus militum imponi poſſet. Adde *Cic.* 2. *de Div. c.* 40. ¶ Item ſacrorum. *Virg.* 4. *Æn.* Cum dona imponeret aris. Adde *Varr. l.* 4. *de L. L.* & *ibi Scalig.* ¶ Imponere præſidium civitati, aut arci, *metter guarnigione*. *Liv.* & *Curt. l.* 3. *c.* 7. ¶ Imponere perſonam improbam alicui, *farlo parere malvagio*. *Cic. Verr.* 4. ¶ Imponere tributum, vectigal, *metter gabelle*, *Id. pro Leg. Agrar.* &c. ¶ Imponere neceſſitatem, vim, &c. alicui, *neceſſitare*, *sforzare*. *Id. pro Syll.* & *Verr.* 4. ¶ Imponere alicui injurias, *caricare d' ingiurie*. *Cic. Verr.* 6. *c.* 9. Quibus tu privatim injurias plurimas, contumeliaſque impoſuiſti. ¶ Imponere vocabulum, nomen, *dar nome*. *Liv. l.* 35. *c.* 47. *Ovid.* 9. *Met.* v. 707.

Imporcātus, a, um, adject. in porcas redactus. *Col. l.* 2. *c.* 10. Cum ſemen crudo ſolo ingeſſerimus, inarabimus, imporcatumque occabimus.

Imporcĭtor, oris, m. qui porcas facit in agro arando. *Feſt.*

Imporco, as, αὐλακίζω, porcas in agro facio. V. Imporcatus.

Importabĭlis, le, adject. o. 3. qui portari, ſeu tolerari non poteſt. *Tertul. l.* 4. *adv. Marc. c.* 27. Excuſandos cenſuiſſet, ſi importabilia portare non poſſent.

Importatitius, a, um, adject. qui importatur. *Hirt. de B. Afric. c.* 20. Frumento ſe in Africa, niſi importatitio, uti non poſſe.

Importo, as, a. 1. *portare dentro*, הביא, Ger. *eintragen*, Gal. *porter dedans*, *apporter*, Hiſp. *traer adentro*, εἰσφέρω, infero, inveho. *Hirt. l.* 8. *B. G. c.* 35. Sylveſtribus, anguſtiſque itineribus frumentum importare in oppidum inſtituit. ¶ Sumitur etiam pro introducere. *Cæſ. l.* 4. *B. G. c.* 2. Germani jumentis importatis non utuntur. *giumenti foraſtieri*. ¶ Translate uſurpatur pro afferre. Hinc dicimus importare ægritudinem, calamitatem, damnum, detrimentum, incommodum, malum, ſolicitudinem, ſuſpicionem, &c. *Cic.* 2. *Offic. c.* 5. Per eoſdemque, ſi quid importetur nobis incommodi, propulſemus. Adde *Fam.* 16. 1. *Fin. Tuſc.* 4. & *pro Sext.* &c.

Importūne, adv. *fuor di tempo*, *fuor di propoſito*, Ger. *ungeſtuemmiglich*, Gall. *hors de temps*, & *ſaiſon*, Hiſp. *importunamente*, ἀκαίρως, intempeſtive, præter loci, temporis, aut perſonarum rationem. *Cic.* 4. *Acad.* Hoc eſt enim virum eſſe, confidere ſuis teſtibus, & importune inſiſtere. *Gel. l.* 20. *c.* 6. Importuniſſime facere. *Lactant.* 5. 2. Importunius veritati inſultare.

Importūnĭtas, atis, f. 3. *importunità*, *noja*, Ger. *ungeſtimmigkeit*, Gall. *importunité*, Hiſp. *importunidad*, ἀκαιρία, intempeſtivitas, quæ neque loci, ut ait Donatus, neque temporis obſervat commoditatem. *Ter. Andr.* 1. 4. 4. Importunitatem ſpectate aniculæ. ¶ Accipitur non raro pro immanitate, feritate. *Cic. pro Cluent. c.* 61. Importunitatem matris a filii capite depellite. *Id. ibid.* Quem propter animi importunitatem nemo recipere tecto vellet. *Id. in Piſon.* Animal ex omnium ſcelerum importunitate, & omnium flagitiorum impunitate concretum.

Importūnus, a, um, *importuno*, ἄπορος, proprie dicitur locus portu carens,

coque

eoque navibus inſeſtus. *Ovid. Met.* 14. v. 481. Quos communis hiems, importunuſque Caphareus Merſit aquis. Al. leg. *importunis* eodem ſenſu. *Serv. in illud Virg.* 11. *Æn.* Bellum importunum cives cum gente Deorum, invictiſque viris gerimus. Importunum bellum inde vocat, quod portu, id eſt quiete careat. ¶ Tranſlate accipitur pro gravi, moleſto, qui aliquid facit præter rationem loci, ſeu temporis, aut perſonarum. *Cic. pro Cluent.* Repente exorta eſt mulieris importuna nefaria libido. *Hor. l.* 3. *Carm.* Importuna tamen pauperies abeſt. *Celſ. l.* 4. *c.* 6. Morbus importunior. ¶ Item pro immani, deteſtando, execrando. *Cic. in Ver.* Iſtius effrænatum animum, importunamque naturam tanta oppreſſit amentia. *Id. in Phil.* Quia nulla ſocietas cum illa importuniſſima belua eſſe poſſet.

Importuōſus, a, um, *senza porto*, ἀλίμενος, quod eſt ſine portu. *Sall. in Jug. c.* 17. Mare ſævum, & importuoſum, & ager frugum fertilis. *Plin. l.* 4. *c.* 12. Importuoſiſſima inſula.

Impos, tis, o. 3. *impotente*, ἀκρατής, qui non poteſt aliquid, qui rem aliquam in poteſtate ſua non habet, a *potis*. *Priſc.* in 4. ait, ut a *do* eſt *dos*, a *cuſtodio cuſtos*, ſic a *compoto* eſſe *compos*, & mutato *c* in *o compos*. *Var. l.* 4. *de L. L.* deducit a *potentia*. ¶ *Impos animi* eſt qui animi ſui potens non eſt, cui mens ſana non eſt. *Plaut. Caſ.* 3. 5. 7. Eripite huic gladium, qui ſui eſt impos animi.

Impoſitio, nis, f. 3. *impoſizione*, ἐπίθεσις, actus imponendi. *Plin. l.* 27. *c.* 13. Impoſitione ſpicula e corpore ejicit. ¶ Apud *Varr. l.* 4. & 9. *L. L. impoſitio verborum*, aut *nominum* eſt eorum inventio, & uſus ad ſignificanda ea, quibus imponuntur.

Impoſitītius, ἐπίθετος, quod impoſitum eſt, ut Nomina impoſititia, quæ ex aliqua re externa imponuntur. Servitus impoſititia, non naturalis. *Leg.* 41. *Dig. de Leg.* 1. Canthari, per quos aquæ ſaliunt, ſi impoſititii ſint, &c. *poſtices*.

Impoſitīvus, a, um, adject. idem quod impoſititius. *Plin. l.* 28. *c.* 4. Impoſitiva nomina.

Impoſitor, oris, m. qui imponit. *Var. l.* 6. *de L. L. circa princ.* Cum hæc adminicula addas ad eruendam voluntatem impoſitoris. h. e. ejus qui rei nomen impoſuit.

Impoſitus, a, um, *impoſto*, partic. ab imponor. *Ovid.* 15. *Met. v.* 820. Impoſitum foret orbis onus. *Cic. Attic.* 2. *ep.* 16. Tanto impoſito Reip. vulnere. h. e. inflicto. ¶ *Impoſtus* per ſyncop. *Propert. l.* 4. *el.* 2. *v.* 29. Sobrius ad lites, at cum eſt impoſta corona, &c.

Impoſitus, us, m. idem ac impoſitio. *Plin. l.* 24. *c.* 4. Ulcera commanducatu, impoſituque efficaciſſime ſanari.

Impoſſibilis, le, o. 3. *impoſſibile*, Ger. *unmüglich*, Gal. *impoſſible*, Hiſp. *impoſſible*, ἀδύνατος, quod fieri non poteſt. *Quinct. l.* 5. *c. de Argum.* Non enim longum tantum, ſed etiam impoſſibile. *Id. l.* 10. *c.* 13. Impoſſibilia aggrediantur, pro effectis relinquant vixdum inchoata.

Impoſſibilĭtas, atis, f. *impoſſibilità*, *Apul. l.* 6. *Met.* Impoſſibilitate ipſa mutata in lapidem. Adde *Tertull. de Baptiſm. c.* 2.

Impoſtor, oris, m. 3. *ingannatore*, רמאי, Ger. *betrieger*, Gal. *impoſteur*, Hiſp. *engañador*, ἀπατεών, decepto, qui decipit, ab *impono*, qua notat decipere. Hoc nomine ab Ethnicis Chriſtiani appellati ſunt, quod falſa religione, ac prædicatione ſimplicibus imponere cenſerentur. *Ulp. l.* 1. §. *Medicus*, *ff. de var. & extraord. cog.* Si imprecatus eſt, ſi (ut vulgari verbo impoſtorum utar) exorcizavit. Al. leg. *in poſterum*.

Impoſtūra, æ, f. *fraude*, *inganno*, רמאות, Ger. *betrug*, Gal. *impoſture*, Hiſp. *engaño*, ἀπάτη, fraus, deceptio. Unde impoſturam facere eſt decipere, circumvenire. *Ulp. l.* 3. *de crim. ff. ſtellion.* Si quis impoſturam fecerit, aut colluſionem in necem alterius.

Impŏtens, tis, o. 3. *impotente*, *debole*, Ger. *unmæchtig*, Gal. *impotent*, *perclus*, Hiſp. *impotente*, ἀδύνατος, non potens, infirmus, debilis, inops. *Cic. pro Mur.* Ad ſalutem innocentium, & ad opem impotentium, ad auxilium calamitoſorum hæc valeant. ¶ Item incontinens. *Cic. de Aruſp. reſp.* Nihil feci iratus, nihil impotenti animo. *Id. in Part. c.* 35. Motus animi impotentes. *Liv. l.* 29. *c.* 9. Impotentior rabies, h. e. quæ cohiberi non poteſt. *Id. l.* 35. *c.* 11. *ad fin.* Equus impotens regendi. *Cic. Phil.* 5. *c.* 16. Homo impotentiſſimus. ¶ Jungitur & genit., ut impotens animi, *Curt. l.* 8. *c.* 1. Impotens amoris, *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 44. Impotens iræ, *Liv.* 21. 9. ¶ Accipitur etiam pro nimium potenti & ſuperbo. *Nepos in Lyſandr. c.* 1. Ut Athenienſium impotentem dominationem refringeret.

Impŏtenter, adv. ἀκρατῶς, incontinenter, cum impotentia, *ſregolatamente*, *con debolezza di animo*, *o di affetto*. *Quintil. l.* 1. *c.* 3. Ne quid improbe, ne quid impotenter faciat, monendus eſt puer. *Liv. l.* 27. *c.* 48. Impotentius regi. *Senec. l.* 4. *de Benef. c.* 17. Impotentiſſime facere.

Impŏtentia, æ, f. *impotenza*, *debolezza*, Ger. *unmacht*, Gal. *impuiſſance*, Hiſp. *impotencia*, ἀδυναμία, imbecillitas, infirmitas. *Ter. Adel.* 5. 5. 16. Magis propter ſuam impotentiam ſe ſemper credunt negligi. ¶ Sæpe ſumitur pro animi effrænatione. *Cic.* 4. *Tuſc.* Inflammant appetitione nimia impotentiam quandam animi. *Velle. l.* 2. *c.* 29. Nunquam potentia ſua ad impotentiam uſus.

Imprǣpedite, &

Imprǣpedito, adverb. ſine impedimento, nullo impediente. *Ammian. l.* 27. *c.* 21. Impræpedite abduxit. *Id. l.* 26. *c.* 16. Ut impræpedito ipſe pergeret, quo tendebat.

Impræſentiārum, *al preſente*, ἐν τῷ παρόντι, unica dictio eſt, idem ſignificans, quod in præſenti. Nata eſt ex eo, quod compendio ſtudentes *rum* pro *rerum* ſcriberent. Integrum igitur eſt *in præſentia rerum*. *Cato R. R. cap. de olea legenda*: Extra quam ſi quem ſocium impræſentiarum dixerit. *Ulp. de tab. exhibendis*: Cur noceat ei, qui reſponderit, quod impræſentiarum ei videbatur? Adde *Tacit.* 4. *Ann. c.* 59. & *Apulejum* ſæpe. ¶ *Scioppius in comment. de ſtil. hiſt.* hanc vocem Latio plane exterminat, quippe cujus nullam mentionem fecerint veteres Grammatici; putatque lutea linguæ ætate confictam, & ab indoctis exſcriptoribus in Codices Scriptorum, quos attulimus, inſertam. *Voſſ. de Vit. ſerm. l.* 1. *c.* 25. & *l.* 4. *c.* 33. damnare non audet; illud tamen admonet, quod certiſſimum eſt, *in præſentia*, *in præſens*, & *in præſenti* multo elegantius uſurpari, tametſi non æque buccas impleant. Denique *Noriſius in Cenotaph. Piſan. differtat.* 4. *c.* 6. refert ad auream ætatem auctoritate *Fannii*, cujus verba recitat. *Priſcian.* apud *Putſch pag.* 960.

Impræputiātus, a, um, adject. idem quod præputiatus, habens præputium. *Tertull. de Monogam. c.* 11. Impræputiatus vocatus es, ne circumcidaris.

Impræſcientia, æ, f. præſcientiæ carentia. *Tertul. l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 7. Deceptus ex impræſcientia futuri.

Impræſtabilis, le, adject. qui nihil præſtat. *Firmic. l.* 8. *c.* 29. Longævi, & impræſtabiles.

Imprānſus, a, um, *che non ha ancora deſinato*, ἀνάριστος, qui nondum pranſus eſt, partic. a prandeo, in ſignificatione activa. *Hor.* 2. *Ser. Sat.* 2. Verum hic impranſi mecum diſquirite.

Imprecātio, onis, f. *maledizione*, ἀρά, execratio, devotio, diræ. *Senec.* 6. *de benef. c.* 35. Dira imprecatio. Adde *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Imprĕcor, aris, atus ſum, d. 1. *maledire*, קלל, Ger. *fluchen*, Gall. *prier mal*, *maudire*, Hiſp. *maldezir*, *rogar mal a otro*, καταρᾶσθαι, mali quippiam precor. *Virg.* 4. *Æn.* Litora litoribus contraria, fluctibus undas imprecor. *Quintil. Declam.* 15. *ad fin.* Imprecari debilitates, naufragia, morbos. ¶ In bonam partem quandoque accipitur. *Apul. l.* 9. *Metam.* Solito ſermone ſalutem ei fuerat imprecatus.

Imprenſibilis, le, incomprehenſibilis. *Gell. l.* 11. *c.* 5. Omniumque rerum fidem, veritatemque ita imprenſibilem videri ajunt, &c. Al. aliter leg.

Impreſſe, adverb. efficaciter, attente, graviter. *Tertul. de exhort. Caſt.* Alte & impreſſe recogitare. *Id. de Carn. Chriſti c.* 12. Ut impreſſius dixerim.

Impreſſio, onis, f. *impreſſione*, ἔμφασις, actus imprimendi. Tranſlate ſumitur pro imagine, quam mente efformamus. *Cic.* 4. *Acad.* Dum viſa in animos imprimuntur, non vos id dicere, inter ipſas impreſſiones nihil intereſſe. ¶ Frequenter accipitur pro violento impetu, qualem facere ſolent acies inſtructæ, cum altera in alteram irrumpere conatur, & generatim pro vi acriore, & vehementiore, *violenza*, *aſſalto violento*, פגע, Ger. *eintruckung*, Gal. *impreſſion*, *aſſaut*, Hiſp. *impreſſion*, *arrebatamiento*, προσβολή. *Cic.* 5. *Fam.* Non judicio, neque diſceptatione, ſed vi, atque impreſſione evertere. *Caſ. l.* 8. *B. G.* Ut omni multitudine in fines Sueſſionum, qui Rhemis erant attributi, facerent impreſſionem. *Liv. l.* 4. *c.* 28. Dant impreſſionem, qua P. Albinus cohortes objecerat.

Impreſſus, us, ui, m. idem ac impreſſio. *Pruden. Pſychom. v.* 273. Sub pectoris impreſſu.

Impreſſus, a, um, *impreſſo*, partic. ab imprimor. *Cic. ad Att.* Ut vix impreſſam orbitam poſſimus videre. *Id. pro Mil.* Ut memoriam publicam recenſionis tabulis publicis impreſſam extingueret. *Virg. Æn.* 5. *v.* 536. Crater impreſſus ſignis.

Imprimis. V. Primus.

Imprimo, is, eſſi, eſſum, a. 3. *imprimere*, *calcare*, טבע, Ger. *eintrucken*, Gall. *imprimer*, Hiſp. *imprimir*, ἐντυπόω, ἐγχαράττω, premendo immitto, vel cuipiam figuram aliquam induco, cum dat. vel abl. & præp. *in*, vel acc. & præp. *in*, vel cum caſibus, aut adverbiis ſtatus in loco. *Cic. in Acad.* Quid, ſi in ejuſmodi cera centum ſigilla hoc anulo impreſſero? *Id. de Div.* Sus roſtro humi A literam impreſſit. ¶ Tranſlate ſumitur pro introducere, inſerere; eoſdemque regit caſus. *Cic. in Acad.* Quo e genere nobis notitiæ rerum imprimuntur. *Id. ibid.* Cum viſa in animos imprimuntur. *Id. de Fato*, Viſum objectum imprimit, & quaſi ſignat in animo ſuam ſpeciem. *Id. Phil.* 5. Imprimere dedecus Reipublicæ. ¶ Interdum ponitur pro ſignare, obſignare, informare. *Cic.* 1. *Tuſc.* An imprimi quaſi ceram putamus animum?

Improbābilis, le, o. 3. *che non ſi può provare*, ἀδοκίμαστος, quod probari non poteſt. *Cic.* 4. *Acad. c.* 11. Quamobrem ſive tu probabilem viſionem, ſive improbabilem, & quæ non impeditur, ſive aliud quid præferres. *Senec. epiſt.* 75. Affectus ſunt motus animi improbabiles. h. e. qui non poſſunt a ratione probari.

Improbātio, nis, f. *riprovazione*, גנות, Ger. *verwerffung*, Gal. *reprouvement*, Hiſp. *reprovamiento*, ἀδοκιμασία, actus improbandi. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 6. Hæc & ad improbationem, & approbationem teſtium pertinebunt.

Improbātor, oris, m. qui improbat. *Apul. de Deo Socrat.* Malorum improbator, bonorum probator.

Improbātus, a, um, non probatus. *Cic. pro Fonteio c.* 4. Multa improbata. *In tit. c.* 3. *l.* 18. *Gellii*. Homo improbatiſſimus.

Imprŏbe, adv. *malvagiamente*, Ger. *unfrommiglich*, Gall. *mechamment*, Hiſp. *malvadamente*, πονηρῶς, non probe, prave, perverſe. *Cic. pro Roſc. Am. c.* 36. Multa improbe feciſti. *Id.* 5. *Ver.* Eſt aliquid, quod improbius fieri poteſt? *Id. in Piſ. c.* 6. Improbiſſime reſpondere.

Improbĭtas, atis, f. *malvagità*, רשע, Ger. *unfrommigkeit*, Gal. *mechanceté*, Hiſ. *maldad*, πονηρία, malignitas, perverſitas. *Cicer.* 4. *Ver.* Ex multis ſimilibus eas ſumam, quæ maxime improbitate excellere videbuntur. Adde *pro Mur. c.* 4.

Improbĭter, adverb. improbe. *Petron. in Satyr. c.* 66. Quidam improbiter nos pugno ſuſtulerunt.

Imprŏbo, as, avi, atum, a. 1. *riprovare*, מאס, Ger. *verwerffen*, Gal. *reprouver*, Hiſp. *reprovar*, ἀποδοκιμάζω, non probo, damno, rejicio, vitupero. *Cic.* 2. *de Or. c.* 37. Ego iſta ſtudia non improbo, moderata modo ſint. *Id. in Bruto*. Semper ne in Oratore probando, aut improbando vulgi judicium cum intelligentium judicio congruit?

Imprŏbro, a. 1. probro afficio. *Plaut. Merc.* 5. 4. 8. Qui bono ſunt genere nati, ſi ſunt ingenio malo, ingenium improbrant. Al. leg. *improbant*. *Id. Truc.* 2. 2. 25. Rus tu mihi improbras? h. e. exprobras? Al. leg. *opprobras*.

Improbŭlus, o. μ. 2. dim. ab improbus, *cattivello*. *Juv. ſat.* 5. *v.* 74. Fingo tamen te improbulum, ſupereſt illi, qui ponere cogat.

Imprŏbus, a, um, *triſto*, *maligno*, רשע, Ger. *unfrom*, Gall. *mechant*, Hiſp. *malo*, *malvado*, πονηρός, non probus, nequam, ſceleratus, facinoroſus, perfidioſus. *Cic. pro Sylla*. Siquid ab improbis de me improbe dicitur. *Id. in Brut.* Vir improbiſſimus. ¶ *Improbum os*, dicax, injuriarum plenum. *Suet. de Cl. Gram. c.* 15. Quod cum oris improbi animo inverecundo ſcripſiſſet. ¶ Interdum ſumitur pro corrupto, vilis conditionis. *Plaut. Mil.* 3. 1. 134. Sicuti merci pretium ſtatui, pro virtute ut veneat: quæ improba eſt, pro mercis vitio dominum pretio pauperet. Sed aliqui *mercem improbam*, injuſtam; vel in qua nullum eſt lucrum, interpretantur. ¶ Item pro turpi, deformi, fœdo. *Lucil. apud Non. c.* 4. *n.* 250. ¶ Item pro ſævo. *Virg.* 10. *Æn.* Lavit improba teter ora cruor. ¶ Item pro magno. *Virg.* 1. *Georg. v.* 145. Labor omnia vincit improbus. Ubi *Serv.* Improbus, vel magnus, vel nulli probabilis. *Senec. epiſt.* 64. Improbum lumen. h. e. nimium, *Martial. l.* 12. *epigr.* 18. Ingenio fruor improboque ſomno. ¶ Item pro inſatiabili, damnoſo. *Virg.* 1. *Georg.* Nihil improbus anſer, Strimoniæque grues. Ubi *Serv.* Improbus, inſatiabilis, nulli probandus. ¶ Item pro impudenti, audaci. *Lucan. l.* 5. *v.* 130. Spes improba. *Flor. l.* 3. *c.* 10. Improba claſſis. ¶ Item pro infami. *Lex XII. Tab.* Improbus, inteſtabiliſque eſto. Adde *Plaut. Caſ.* 1. 2. 31. ¶ Improbum teſtamentum, h. e. iniquum, non legitime factum. *Cic. Ver.* 3.

Imprŏcērus, a, um, *non alto*, *baſſo*, μικρός, βραχύς, non procerus, humilis. *Gell. l.* 4. *c.* 19. Corpora eorum improcera fieri. Adde *Tacit. de Germ. c.* 5.

Improcreabĭlis, le, adject. qui procreari non poteſt. *Apul. de dogm. Plat.* Materia improcreabilis.

Improfeſſus, a, um, qui conditionem nondum profeſſus eſt, hoc eſt, palam fecit, part. a profiteor. *Sueton. Domit. c.* 12. Ad quem deferebantur, qui vel improfeſſi, Judaicam intra urbem viverent vitam &c. al. leg. *veluti profeſſi*. *Marcian. JCtus l. fin. Dig. de Publican.* Si quis improfeſſus ſervus fuerit, &c.

Imprŏlis, vel Improlus, qui nondum eſt aſcriptus in civitate. *Feſt.*

Impromiſcŭus, & Impromiſcus (nam & *promiſcuus*, & *promiſcus* legitur) a, um, adject. ἄμικτος, non mixtus, impermixtus. *Gell. l.* 1. *c.* 7. Verbum liberum undique, & impromiſcuum. *Id. l.* 12. *c.* 4. Suavitas impromiſca.

Impromptus, vel impromtus, a, um, *non pronto*, βραδύς, tardus. *Liv. l.* 7. *c.* 4. Quia infacundior ſit, & lingua impromptus.

Imprŏpe, adverb. *prope*. *Tertul. Exhort. ad Caſt. c.* 9. Si orationem facit ad Dominum, improρe eſt cœlo.

Improperanter, adverb. pedetentim, ſenſim. *Auſon. epitaph.* 33. Improperanter agens primos e carcere curſus.

Improperātus, a, um, *non affrettato*, Ger. *unbehend*, Gal. *qui n'eſt point haſté*, Hiſ. *no appreſſurado*, non feſtinatus, partic. paſſ. ab impropero. *Virg.* 9. *Æn. v.* 798. Haud aliter retro dubius veſtigia Turnus improperata refert.

Improperium, ii, n. *improperio*, nota, opprobrium. *Auct. declam. quæ inſcribitur* Tribunus Marianus, *quam quidam falſo Quintiliano tribuerunt*. Sempiternum incuſſit improperium paludatis.

Imprŏpĕro, as, n. 1. intro propero, hoc eſt, feſtinanter, & properanter ingredior. *Plin. l.* 35. *c.* 13. Quo ſiquis improperaret, ſine glomere lini. ¶ Sæpe eſt activum, pro crimen, vel aliquid aliud alicui objicere, *rimproverare*, חרף, Ger. *auffropffen*, Gal. *reprocher*, Hiſp. *cobrir*, ὀνειδίζω. *Plaut. Rud.* 3. 4. 28. Etiam vim improperas flagitii flagrantia? Melius tamen legitur *opprobras*. Adde *Petron. in fragm. Tragur.*

Imprŏpĕrus, a, um, adject. *tardo*, tardus, non properus. *Silius l.* 3. *v.* 96. Improperæ cui ducant fila ſorores.

Imprŏprie, adv. *impropriamente*, Ger. *uneigentlichen*, Gall. *improprement*, Hiſp. *no propriamente*, οὐ κυρίως, non proprie. *Gell. l.* 7. *c.* 2. Ut ſcribere auſi ſint M. Ciceronem parum integre, atque improprie, atque inconſiderate locutum. Adde *Plin. l.* 8. *c.* 10.

Impropriĕtas, atis, f. *improprietà*. *Gell. lib.* 1. *cap.* 22. Cavenda eſt improprietas verbi.

Imprŏprius, a, um, *improprio*, Ger. *uneigentlich*, Gal. *impropre*, Hiſp. *no proprio*, ἄκυρος, non proprius. *Plin. l.* 37. *c.* 8. Improprium cognomen. ¶ *Improprium*, ii, n. *improprietà*, ἀκυρία, ἀκυρολογία, vitium orationis. *Quint. l.* 8. *c.* 2.

ft. c. 2. Ei contrarium eſt vitium id, quod apud nos impróprium vocatur, quale eſt *Virg.* 4. *Æn. v.* 421. tantum ſperare dolorem.

Impropugnatus, a, um, adject. *non difeſo*. *Ammian. l.* 29. *ſub fin.* Impropugnata civitas.

Improſpecte, adv. incaute, improvide. *Tertul. de anim. c.* 24. Satis improſpecte.

Improſpectus, a, um, *non veduto*, non proſpectus. *Sever. in Ætna*, *v.* 339. vel qua liberrimus Ætna improſpectus hiat.

Improſper, a, um, ἀτυχὴς, infelix. *Tacit. l.* 14. *Ann. ad fin.* Orta inſidiarum magna moles, ſed improſpera.

Improſpĕre, adv. *infelicemente*, Ger. *ungluecklich*, Gal. *malheureuſement*, Hiſp. *deſdichadamente*, δυστυχῶς, non proſpere, infeliciter. *Colum. l.* 1. *c.* 1. Ubi quid perperam adminiſtratum ceſſerit improſpere.

Improtectus, a, um, *ſenza difeſa*, ἀνυπεράσπιστος, non protectus, defenſore deſtitutus, indefenſus. *Gell. l.* 13. *c.* 26. Neque in re adverſa, & repentina incurſio imparatis, improtectiſque nobis oboriatur. Adde *Ammian. l.* 21. *c.* 35.

Improvide, adv. *inconſideratamente*, *non accortamente*, Ger. *ungewarnerlich*, Gal. *ſans avoir pourveu*, Hiſp. *no proveidamente*, ἀπρονοήτως, incaute. *Liv. l.* 2. Neque pro veteris prudentia ducis tam improvide iſſet.

Improvidentia, æ, f. providentiæ carentia. *Tertul. l.* 2. *adverſ. Marc. c.* 23. Improvidentia ſententias vertere.

Improvĭdus, a, um, *incauto*, *non accorto*, Ger. *unfürſichtig*, Gal. *qui ne prevoit, ni pourvoit point*, Hiſp. *inconſiderato*, *incauto*, ἀπρονόητος, qui non prævidet, quod futurum eſt, incautus. *Cic. de Leg.* Neceſſitas quædam fatalis improvidas hominum mentes occupavit. ¶ Sumitur etiam paſſive, ut Improvida tela, quæ non prævidentur. *Plin. in epiſt.* 22. *l.* 4. Non ſecus, ac tela, quæ ipſa cæca, & improvida feruntur.

Improviſe. V. Improviſo.

Improviſo, adv. *improvviſamente*, *all' improvviſo*, Ger. *unverſehenlich*, Gall. *a l'improviſte*, Hiſp. *de improviſo*, ἀπροσδοκήτως, ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, ſubito, repente, de repente. *Cic. Att. l.* 15. Cum hominem temperantem, ſummum medicum tantus improviſo morbus oppreſſerit. ¶ Revera ablat. eſt adjectivi *improviſus*; quare interdum additur præpoſit. *ex*, & *de*. *Cic. Ver.* 3. *c.* 43. Ex improviſo ſi quæ res natæ eſſent. Et *pro Roſc. Amer. c.* 52. In quos de improviſo incidunt. ¶ Addunt quidam Lexicographi dici etiam *improviſe*, adducuntque locum ex *Plaut. in Truc.* ſed lectio ſuſpecta eſt.

Improviſus, a, um, *improvviſo*, *non previſto*, Germ. *unverſehen*, Gall. *impreveu*, Hiſp. *improviſo*, ἀπροσδόκητος, quod non eſt præviſum, inopinatum, ſubitum, repentinum. *Cic.* 2. *Fam.* Caſtella munita improviſo adventu capta, & incenſa. *Tac. l.* 2. Quo improviſior, graviorque peſtis fuit.

Imprŭdens, tis, o. 3. שוגג, Ger. *unweiſſ*, Gal. *imprudent*, Hiſp. *imprudente*, ἄγνως, non prævidens, inſciens, non prudens, *imprudente*, *inavvertente*, & fere cum genit. conſtruitur, vel abſolute. *Cæſ. l.* 2. *B. C. c.* 3. Freto Siciliæ, imprudente, & inopinante Curione, provehitur. *Ter. Eun.* 1. 2. 56. Imprudens harum rerum, ignaruſque omnium. *Id. in Heaut.* 5. 4. 40. Plus hodie boni feci imprudens, quam ſciens unquam. *Liv. l.* 34. *c.* 9. Hiſpani imprudentes maris. *Id. l.* 31. *c.* 14. Imprudens religionis. *Senec. de Conſtant. Sap. c. ult.* Quidquid ab imprudentioribus fieret negligendum. *Id. ep.* 90. Multa facit ſapiens, quæ ab imprudentiſſimis æque fieri videmus. ¶ Pro valde prudenti, *Virg.* 1. *Georg. v.* 373. Nunquam imprudentibus imber obfuit. Ita exponit *Priſcian.* Alii Interpretes aliter.

Imprudenter, adv. *imprudentemente*, *ſenza conſiderazione*, בשגגה, Ger. *unweiſſentlich*, Gal. *imprudemment*, Hiſp. *neciamente* δι' ἄγνοιαν, inſcie, & per imprudentiam. *Cic.* 1. *de Inv.* Nam ſi iis, qui imprudenter læſerunt, ignoſci convenit. *Ter. Eun.* Ad ſummam acceſſit imprudentiæ.

Imprudentia, f. 1. *imprudenza*, *inavvertenza*, שגגה, Ger. *unweiſſheit*, Gall. *imprudence*, Hiſp. *imprudencia*, ἄγνοια, inſcitia, error, inſcientia. *Cic.* 2. *de Inv.* Imprudentia eſt, cum ſciſſe aliquid is, qui arguitur, negat. *Id. pro Rab.* In his rebus omnibus imprudentia laberis.

Impūbes, is, o. 3. vel impubis, & be, vel impuber, eris, *giovanetto ſenza barba*, Ger. *unmannbar*, Gal. *jouvenceau*, Hiſp. *mancebo*, ἄνηβος, qui ad annos pubertatis nondum pervenit, hoc eſt, qui nondum lanuginem circa genitalia membra emiſit, quam Latini pubem vocant. *Cic. in Cat.* Cum filium ejus impuberem necandum eſſe dixit. *Ovid.* 2. *Faſt.* Nam puer impubes, & adhuc non utilis armis. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Puer impubis ſi defracto ramo detrahat.

Impubeſcens, o. 3. quod nondum lanuginem emittit. *Plin. l.* 23. *c.* 7. Corticem ejus impubeſcentem. Harduin. tamen legit *intumeſcentem*.

Impŭdens, tis, o. 3. *ſenza vergogna*, עזפנים, Ger. *unverſchampt*, Gal. *impudent*, Hiſp. *deſvergonçado*, ἀναιδής, qui nullo pudore ducitur, inverecundus, perfrictæ frontis, effrons. *Cic.* 4. *Acad.* Utrum igitur nos impudentes, qui labi volumus, an illi arrogantes, qui ſibi perſuaſerint ſcire ſe ſolos omnia? *Id. l.* 1. *Off. c.* 35. Impudentior intemperantia. *Id. l.* 6. *Attic. ep.* 2. Impudentiſſimæ literæ.

Impudenter, adv. *sfacciatamente*, ἀναιδῶς, petulanter, inverecunde. *Cic.* 5. *Fam. ep.* 12. Non ignoro, quam impudenter faciam. *Id.* 6. *Ver. c.* 7. Impudentiſſime mentiri. *Id.* 9. *Fam. ep.* 22. Batuit, impudenter: depſit, multo impudentius.

Impudentia, æ, f. 1. *sfacciatezza*, Ger. *unſchamhaffligkeit*, Gall. *impudence*, Hiſp. *deſvergueuça*, ἀναισχυντία, inverecundia, audacia, effrenata confidentia. *Cic.* 5. *Ver.* Quid ad hanc impudentiam addi poteſt?

Impudentiuſcŭlus, a, um, *sfacciatello*, aliquantum impudens. *Cic. Fam.* 7. *ep.* 5. Simus enim impudentiuſculi, quam per te vix licet, vagum &c. Plerique Cod. habent *putidiuſculi*.

Impudicātus, a, um, ſtupratus. *Feſt.*

Impudice, adverb. *impudicamente*. *Ambroſ. ad Virg. lapſ. c.* 8. & *Tertul. de Idol. c.* 2. Et impudiciſſime, *Eutrop. l.* 8. *c.* 12.

Impudicitia, æ, f. 1. *impudicizia*, Ger. *unzucht*, Gal. *impudicité*, *paillardiſe*, Hiſp. *impudicitia*, *deshoneſtidad*, ἀσέλγεια, libido. *Cic. Octavio*, Cui forma per dedecus pecuniam, & nomen nobile conſceleratum impudicitiæ dediſſet. Adde *Quintil. l.* 4. *c.* 2. & *Tacit. Ann.* 13. *c.* 45.

Impudicus, a, um, o. 1. 2. *impudico*, *non caſto*, Ger. *unzuechtig*, Gal. *impudique*, *paillard*, Hiſp. *impudico*, *deshoneſto*, ἀσελγής, ἄναγνος, non pudicus, impurus, qui pudicitiam ſuam proſtratam habet, & proprie qui alienam libidinem excipit. *Auctor carm. Priap.* Si fur veneris, impudicus ibis. *Cic.* 2. *Catil.* In his gregibus omnes aleatores, omnes adulteri, omnes impuri, impudicique verſantur. ¶ Ponitur etiam pro temerario, & pro eo, qui nullo pudore ducitur. *Plaut. Rud.* 2. 3. 62. O facinus impudicum, quam liberam eſſe oportet, ſervire poſtulare. ¶ *Digitus impudicus* eſt medius, qui etiam infamis, & famoſus, & verpus vocatur, ita dictus a tangendo podice. Quando porrigebatur, ſignum erat deriſionis, & contumeliæ. *Martial. l.* 6. *epigr.* 70. Oſtendit digitum, ſed impudicum Alconti. ¶ Superlat. impudiciſſimus. *Cic. Phil.* 2. *c.* 28. Impudiciſſimus Antonius. ¶ Comparat. *impudicior* eſt apud *Plaut. Curcul.* 1. 1. 52.

Impugnatio, onis, f. 3. *oppugnazione*, מלחמה, Ger. *beſtreitung*, Gal. *reſiſtance*, *impugnation*, Hiſ. *opoſicion*, *impugnacion*, ἐναντίωσις, oppugnatio. *Cic. Att. l.* 4. *ep.* 3. Ipſe domum P. Syllæ pro caſtris ſibi ad eam impugnationem ſumpſerat.

Impugnātor, oris, m. qui impugnat. *Liv. l.* 27. *c.* 15. Caulonis impugnatores. Ita legit *Gruter.* At alii *oppugnatores*.

Impugnātus, a, um, oppugnatus, victus. *Plin. l.* 5. *c.* 24. Primo hunc illi impugnatus curſum Taurus aufert, Al. leg. *in pugna*. ¶ Item non oppugnatus, ſine certamine relictus. *Gell. l.* 1. *c.* 6. Turpe eſt rhetori, ſi quid in mala cauſa deſtitutum, atque impugnatum relinquat.

Impugno, as, avi, atum, a. 1. *impugnare*, *oppugnare*, נלחם, Ger. *beſtreiten*, Gal. *impugner*, *reſiſter*, Hiſp. *impugnar*, ἐναντιοῦσθαι, oppugno. *Cic. ad Brut.* Ut in præſens ſceleratos cives timore ab impugnanda patria deterrerem. ¶ Per tranſlationem ponitur pro adverſari, *contendere*. *Cic.* 5. *Fam.* Nullam ne in tabellæ quidem latebras fuiſſe abſconditam malevolentiam, quæ te impugnare auderet.

Impulſio, onis, f. 3. *impulſione*, *incitamento*, *iſtigazione*, ἐπαγωγή, ὁρμή, actus impellendi, impulſus, incitatio. *Cic.* 2. *de Invent. c.* 5. Impulſio eſt, quæ ſine cogitatione per quandam affectionem animi facere aliquid hortatur, ut amor, iracundia, ægritudo, &c. *Id.* 3. *de Or.* Erroris inductio, & in hilaritatem impulſio.

Impulſor, oris, m. 3. *impulſore*, *iſtigatore*, qui impellit, & incitat ad aliquid faciendum. *Cic. Att. l.* 16. *ep.* 7. Quamvis non fueris ſuaſor, & impulſor profectionis meæ, approbator certe fuiſti.

Impulſus, us, m. idem ac impulſio. *Cic.* 2. *de Nat. Deor. c.* 11. Is ardor non alieno impulſu, ſed ſua ſponte movetur. *Id.* 9. *Fam.* Fratremque ſuum, hominem non ſapientem, impulſu inimicorum ſuorum eo progreſſum eſſe, id eſt, ſuaſu, & hortationibus.

Impulſus, a, um, *ſpinto*, *moſſo*, *incitato*, *iſtigato*, ἐπαχθείς, particip. ab impellor. *Juven. ſat.* 10. Unde altior eſſet Caſus, & impulſæ præceps immane ruinæ. *Vellej. l.* 2. *c.* 51. Prælio graviter impulſi milites. *Nepos* 1. *c.* 5. Ejus auctoritate impulſi Athenienſes.

Impulverĕus, a, um, adject. qui eſt ſine pulvere, hoc eſt ſine labore. *Gell. l.* 5. *c.* 6. Impulverea, incruentaque victoria.

Impunctus. V. Impictus.

Impūne, adv. *ſenza punizione*, *ſenza pena*, חנם, Ger. *ohne ſtraff*, Gal. *impunement*, Hiſp. *ſin caſtigo*, *impunidamente*, ἀζημίως, ſine pœna, abſque mulcta. *Ovid.* 2. *Met.* Haud impune feres: adimam tibi namque figuram. ¶ Significat etiam ſine damno. *Virg.* 2. *Georg.* Et ſæpe alterius ramos impune videmus vertere in alterius. ¶ Comp. impunius, ſup. impuniſſime. *Cic.* 6. *Verr.* Ille, civis Romanus quod erat, impunius id facturum putavit. *Plaut. Pſeu.* 1. 3. 2. Nam impuniſſime tibi quidem hercle vendere haſce ædes licet.

Impūnis, ne, adject. *impune*, *ſenza pena*, *o caſtigo*. *Solin. c.* 27. Impunis rediit. *Plaut. Merc.* 4. 6. 4. Id ſi reſcivit mulier, impune eſt viro. Quod tamen & adverb. eſſe poteſt.

Impunĭtas, atis, f. 3. *impunità*, *perdono*, נקיון, Ger. *unſtraffigkeit*, Gal. *impunité*, Hiſp. *impunidad*, ἀτιμωρησία, venia peccati, licentia, cum ſcilicet qui peccavit, nulla mulctatur pœna. *Cic.* 2. *Fin. c.* 22. Quæ libido ſe non proripiet, ac projiciet aut occultatione propoſita, aut impunitate, aut licentia?

Impunite, adverb. impune. *Matius ad Cic. Fam.* 11. *ep.* 28. O ſuperbiam inauditam! alios in facinore gloriari; aliis ne dolere quidem impunite licere. Al. leg. *impune*. *Feſt.* Impunitius mœchari.

Impunītus, a, um, *non punito*, *aſſolto*, Ger. *ungeſtrafft*, Gall. *impuny*, Hiſp. *impunido*, ἀτιμώρητος, non punitus, pœnis ſolutus. *Cic.* 7. *Ver.* Poſſemus hanc injuriam, ignominiamque noſtris Rom. inultam, impunitamque dimittere? *Liv.* 3. 50. Quo impunitior libido, & effrænatior eſt.

Impūno, onis, m. *audace*, *sfacciato*, impudens, impunitatis ſpe, quæ magna eſt peccandi illecebra, impudenter quidlibet patrans, ab impune, apud vet. *Lucil.* apud *Non.* Homo impuratus, & impuno, & rapinator. ¶ Apud Junianum Majum pro *impuno* eſt *impudo*. Erit autem *impudo*, *onis*, a non pudendo.

Impurātus, a, um, idem ac impurus. *Ter. Phor.* 4. 3. 64. Impuratus me ille ut etiam irrideat? *Apul.* 9. *Metam.* Nefario ſcelere impuratiſſima capita. *Plaut. Rud.* 3. 4. 45. Scio probiorem hanc eſſe, quam te, impuratiſſime.

Impūre, adv. *lordamente*, Ger. *unlauterlich*, Gal. *impurement*, Hiſp. *impuramente*, ἀκαθάρτως, αἰσχρῶς, ſpurce, fœde. Tranſlate ponitur pro impudice, turpiter, flagitioſe. *Cic.* 3. *Fin. c.* 11. Quis animo æquo videt eum, quem impure, ac flagitioſe putet vivere? *Id.* 9. *Att. ep.* 12. Impuriſſime ab aliquo deſpici.

Impurgabĭlis, le, adject. inexcuſabilis. *Amm. l.* 22. *c.* 4. Impurgabile crimen.

Impurĭtas, tis, f. *lordura*, טמאה, Ger. *unreinigkeit*, Gal. *impureté*, Hiſp. *impuridad*, ἀκαθαρσία, ſpurcities, fœditas. Tranſlate accipitur pro impudicitia, improbitate, ſcelere. *Cic.* 2. *Phil.* 3. Cum omnes impuritates pudica in domo quotidie ſuſciperes, vino, luſtriſque confectus.

Impurĭtia, æ, f. 1. idem ac impuritas. *Plaut. Perſ.* 3. 3. 7. Tuas impuritias traloqui nemo poteſt.

Impūro, as, a. 1. impurum reddo, conſpurco, fœdo. *Senec. ep.* 87. *circa med.* Utrum illum pecunia purum efficit, an ipſe pecuniam impuravit? quæ ſic in quoſdam homines, quomodo denarius in cloacam cadit.

Impūrus, a, um, *immondo*, *ſporco*, טמא, Ger. *unrein*, Gall. *impur*, Hiſp. *impuro*, ἀκάθαρτος, fœdus, ſpurcus, contaminatus. Tranſlate ad mores, vitamque refertur. *Cic.* 4. *Phil.* In illa tetra, atque impura legatione. *Id. pro Domo c.* 18. Omnium non bipedum ſolum, ſed etiam quadrupedum impuriſſimus. *Id. Phil.* 3. Quis illo maledico impurior?

Imputatio, onis, f. *imputazione*, *il dar la colpa*. *l.* 82. *Dig. de condit. & demonſtr.* Ut explorari poſſit, imputationes probe, an improbe referantur.

Imputatīvus, a, um, adject. qui imputari poteſt, accuſatorius. *Ter. adverſ. Marc. l.* 2. *c.* 25. Non ſimplici modo, ideſt interrogatorio ſono legendum eſt, Ubi es Adam? ſed impreſſo, & incuſſo, & imputativo.

Imputātor, oris, m. exprobrator, *chi imputa*. *Senec. l.* 2. *de Benef.* Multi ſunt ſuperbi, & imputatores.

Imputātus, a, um, *non potato*, ἄτμητος, quod non eſt putatum, ſeu amputatum, partic. ex *in*, & *puto*. *Plin. l.* 14. *c.* 12. Eadem lege ex imputata vite libari vina Diis nefas ſtatuit. Adde *Horat. Epod.* 16.

Impŭto, as, avi, atum, a. 1. *imputare*, חשב, Ger. *zuerehnen*, Gall. *impoſer*, *imputer*, Hiſp. *imputar*, αἰτιᾶσθαι, προστιθέναι, eſt commodi, vel incommodi alicujus cauſam in aliquem rejicere. Et tam in bonam partem accipitur, quam in malam. *Plin. l.* 18. *c.* 1. Noſtris eam criminibus urgemus, culpamque noſtram illi imputamus. *Quintil. Declam.* 13. Imputa nobis propitios ventos, & ſecundum mare, &c. ¶ Significat etiam annumerare, in expenſi tabulas referre, *metter' in conto*. *Senec. l.* 3. *de Ira*, *c.* 42. Stat ſuper caput fatum, & pereuntes dies imputat. *Id. ep.* 8. Hoc non imputo in ſolutum de tuo tibi. ¶ Hinc tranſlate ſumitur pro loco beneficii exprobrare. *Plin. Paneg. c.* 24. Copiam tui, non ut imputes, facis. *Sueton. Tiber. c.* 53. Imputavit etiam, quod non laqueo ſtrangulatam in Gemonias abjecerit. *Tacit. de Germ. c.* 21. Gaudent muneribus, ſed nec data imputant, nec acceptis obligantur.

Imputreſco, is, utrui, n. 3. *marcire*, κατασήπομαι, intus putreſco. *Col. l.* 6. *c.* 17. Et cum imputruit, conteritur.

Imputribĭlis, is, *incorruttibile*, qui non imputreſcit. *Hieronym. epiſt.* 128. *ad Fabiol. de veſt. ſacerd.* Ligna imputribilia. Adde *Auguſt. in Pſalm.* 95.

Imputribilĭter, *incorrottibilmente*. *Auguſtin. epiſt.* 32. *ad Paulin.* Cedri Libani Mundi hujus fluctus imputribiliter ſecant.

Imŭlus, a, um, diminut. ab *imus*, & ejuſdem ſignificationis. *Catull. carm.* 25. *ad Thall.* mollior cuniculi capillo, vel anſeris medullula, vel imula oricilla. *h. e.* auricula infima mollior, ut Cic. loquitur *l.* 2. *ad Q. Fr. ep.* 15. Alii tamen aliter atque aliter legunt.

Imus, a, um, *infimo*, *baſſiſſimo*, תחתון, Ger. *underſte*, Gal. *bas*, *profond*, Hiſp. *baxo*, *cabero*, κατώτατος, ἔσχατος, ſuperlativum nominis *inferus*, idem ſignificans ac infimus. Nam ab *inferus* eſſet *inferiſſimus*, pro quo dicimus per ſinc. *infimus*, & altera ſync. *imus*, ut a *ſuperus* eſſet *ſuperimus*, pro quo dicimus *ſupremus*, & altera ſync. *ſummus*. *Cic. in Somn.* Nam terra immobilis manens ima ſede ſemper hæret, complexa medium mundi locum. *Virg.* 6. *Æn. v.* 581. fundo volvuntur in imo. *Horat. l.* 1. *od.* 34. Ima ſummis mutare. *Vellej. l.* 2. *c.* 2. Ima ſummis miſcere. *Plin. l.* 11. *c.* 47. Eſt in ima aure memoriæ locus. *h. e.* in ima auris parte. ¶ Imus etiam dicitur poſtremus in ordine. *Horat. de Ar. poet. v.* 32. Æmilium circa ludum faber imus. *h. e.* in ultima ejus vici parte habitans. ¶ In convivio *imus* dicitur, qui e quatuor convivis ultimum locum tenet, *ſummus* enim eſt, qui ad caput lecti accumbit, *medius* qui poſt ipſum, *infra*, qui tertio loco, *imus* denique qui poſt hunc accumbit. *Horat. l.* 2. *ſat.* 8. *v.* 40. ſecutis omnibus imis.

I ANTE N.

In, *in*, *vel*, *ἐς*, *εἰς*, præpoſitio ex earum genere, quæ & ſeparari, & componi ſolent, ab *ἐν*, pro quo Æoles *ἰν* dixiſſe videntur. Sed Græcis *ἐν* quietem indicat, *εἰς*, vel *ἐς* motum, Latinis *in* utrique inſervit. Accuſativum exigit, quando cum verbis motus ad locum conjungitur, & tunc ſignificat intro, *vel*. *Cic.* 1. *Catil.* In exilium proficiſcens. ¶ Item cum accuſativo ſæpe ſumitur pro erga, in bonam partem, *verſo*. *Cic.* 2. *Off.* Prima igitur adoleſcentis commendatio proficiſcitur a modeſtia, tum pietate in parentes, tum in ſuos benevolentia. ¶ Hoc ſenſu uſurpata eſt cum ablat. ab eod. *Fam. l.* 5. *ep.* 8. in te benemerito grati eſſent. ¶ Item in malam partem, pro adverſus, contra. *Virg.* 1. *Æn.* Quid meus Æneas in te committere tantum, quid Troes potuere? ¶ Item loco præp. *pro*, ut Aliquid in bonam, vel in malam partem capere, Pecuniam in aliquid reficiendum perſcribere, &c. *Cic.* 2. *Off.* Magnam vim eſſe in fortuna in utramque partem, vel ſecundas ad res, vel adverſas, quis ignorat? *Ter. And.* 2. 2. 32. Olera, & piſciculos minutos ferre in cœnam ſeni. ideſt pro cœna, vel gratia cœnæ. ¶ Item pro *ob*, ſeu *propter*, ut in ſpem alicujus rei aliquid facere. *Liv. l.* 2. In ſpem univerſæ prædæ flumen trajiciunt. ¶ Item pro *ad*, ut in aſſem ferre. ideſt ad pretium aſſis. *Col. l.* 2. *c.* 23. In familiæ luctum nubere. *Cic.* pro *Cluent.* ¶ Item pro *uſque ad*. *Martial. l.* 1. *epigr.* 29. In lucem ſemper Acerra bibit. ¶ Cum accuſativo item jungenda eſt in nominibus temporis, ut in horam, in diem, in dies, in ſingulos dies, in diem trigeſimum, in perpetuum, &c. *Cic.* 3. *Off.* Et ſimul ad cœnam hominem in hortos invitavit in poſterum diem, *Liv.* Bellum in trigeſimum diem indixerant. ideſt ad diem trigeſimum, vel poſt triginta dies. ¶ Item cum ſermo eſt de diviſione, ut Orbis terrarum in quatuor partes dividitur: aut diſtributione, ut *Cic.* pro *Flacco*. Unde leges ortæ, atque in omnes terras diſtributæ putantur. Huc pertinent illa, In militem, in capita, in naves. *Cic.* 5. *Verr.* Ne amplius in jugera ſingula, quam terna medimna exigeret. hoc eſt pro ſingulis jugeribus. ¶ Denique aliquando accuſativo jungitur pro ablativo, ut Hunc in modum, pro hoc modo, in rationem eandem, vel eandem formam, in modum brutorum, in morem Græcorum, Multos in omnes partes fallere, In os laudare, &c. *Cic. Sueton. Virg. Senec.* &c. ¶ Poſtulat autem ablativum, quando cum verbis ſtatus in loco conjungitur. *Cic. Att. l.* 12. In hac ſolitudine careo omnium colloquio. ¶ Item cum ponitur pro inter. *Virg.* 1. *Æn.* Penthesilea furens mediis in millibus ardet. ¶ Interdum invenitur cum accuſat. etiam in verbis ſtatus. *Cic. pro L. Manil. c.* 12. Cum veſtros portus in prædonum poteſtatem fuiſſe ſciatis. Adde pro *Quint. c.* 5. *Plaut. Bacch.* 2. 3. 53. Ecquid in mentem eſt tibi? *Ter. Eun.* 2. 2. 29. Ubi videt me eſſe in tantum honorem. ¶ Sic contra cum verbis motus interdum habet ablat. *Manil. l.* 5. *v.* 984. Cum venit in regione tuæ, Capricorne, figuræ. *Phæd. l.* 5. *fab.* 1. *v.* 15. Quinam cinædus ille in conſpectu meo Audet venire? Plura pro utraque conſtructione exempla congerunt *Par. in Lex. Crit.* & *Taubman. in Plaut. Amph.* 1. 1. 25. & alii; ſed eorum pleraque variam habent lectionem. ¶ Interdum *in* omnino redundat. *Plaut. Capt.* 1. 2. 64. In his diebus. *Sueton. Tiber. c.* 60. In paucis diebus. *Id. in Claud. c.* 18. Etiam in tempore hiberno. ¶ Compoſita quoque variis capitur modis. Nam in quibuſdam vocibus negativa eſt, ſeu privativa, ut *Ignarus*, *inutilis*: In quibuſdam intenſiva, ut *increpuit*, *inſonuit*. In aliquibus interdum privativa, interdum intenſiva eſt, ut *Invictus*, *incanus*, *infractus*, & aliis quibuſdam, quæ V. ſuis locis. ¶ Interdum notat motum ad locum, ut *Infero*, *impono*. ¶ Interdum ſolemnitatem quandam ſignat, ut *Indico*, quod eſt ritu ſolemni quicquam promulgare, aut jubere. ¶ Interdum ſignificat *intra* vel *intro*, ut *Ingredior*, *induco*. ¶ Interdum ſupra, ut Immineo, impendeo. ¶ Interdum contra, ut *Inclamo*, *inſulto*.

Ina, æ, f. vena, ſeu pars chartæ tenuiſſima. *Feſt. Voſſ. in Etymol. v. Inane* exempla affert ex *Plin. l.* 13. *c.* 12. & ex *Varrone l.* 3. *R. R. c.* 9. Ibi tamen in optimis codicib. *vena* legitur. V. tamen *Scalig. in loc. Var. cit.* ¶ Eſt ab *ἲς*, *ἰνὸς*, vena.

Inabruptus, a, um, *ἀδιάῤῥηκτος*, quod non eſt abruptum, aut quod abrumpi non poteſt. *Stat.* 5. *Sylv.* 1. *v.* 44. Junxit inabrupta concordia longa catena.

Inabſolutus, a, um, adject. non abſolutus, non perfectus. *Apul. l.* 1. *dogm. Plat. poſt init.* Rerum formas inabſolutas, informes, &c.

Inaccenſus, a, um, adject. non accenſus. *Silius l.* 1. *v.* 96. inaccenſi flagrant altaribus ignes. *Claudian. de rapt. Proſ. l.* 1. *v.* 225. Pectus inaccenſum Veneri. Utrunque ita reſtituit *Heinſ.* ex vet. libris.

Inacceſſibilis, le, adject. inacceſſus. *Tertull. adverſ. Prax. c.* 15. ex 1. *Timoth.* 6. 16.

Inacceſſus, a, um, *inacceſſibile*, *dove non ſi può andare*, Ger. *unzugangig*, Gal. *inacceſſible*, Hiſp. *enriſcado*, *empinado*, *inacceſſible*, *ἄβατος*, *ἀπρόσιτος*, ad quod non acceditur, vel accedi non poteſt. *Plin. l.* 12. *c.* 14. Saba regio a dextra maris ſcopulis inacceſſa. *Virg.* 7. *Æn.* vocat inacceſſos lucos, ad quos nemo debet accedere.

Inaccreſco, is, evi, n. idem quod accreſco. *Tertull. adverſ. Gnoſtic. c.* 1. *a med.* Nauſea nominis inaccreſcit. Al. leg. *inacreſcit*, h. e. acris, ſeu acida fit, inaceſcit.

Inaccuſatus, a, um, adject. non *accuſato*. *Tertull. Apol. c.* 49. inaccuſati, & impuniti.

Inaceſco, is, acui, n. 3. idem quod aceſco. *Apul. l.* 5. *A. A.* Si tibi etiam, ut par eſt, inacuit noſtra contumelia. *h. e.* diſplicuit.

Inachia, f. 1. Argia, *Ἰναχία*, regio Peloponneſi, ab Inachio opp. ¶ Item Coryphaſium, opp. Peloponneſi in Argia reg. apud Inachum fl.

Inachides, is, patronym. maſc. 3. ab Inacho. *Ovid.* 1. *Met. v.* 574. Non tulit Inachides. h. e. Epaphus Iſidis ſeu Jus filius. Ipſa autem Jo patrem habuit Inachum. ¶ Inachides in plur. ſunt Argivi Inachiæ incolæ. *Stat. l.* 3. Trepidi de ſedibus aſtant Inachides.

Inachis, idis, f. 3. *Ἰναχίς*, Jo filia Inachi. *Ovid.* 1. *Met.* Inque nitentem Inachidos vultus mutaverat ille juvencam.

Inachius, a, um, quod ad Inachum ſpectat. *Virg.* 2. *Georg.* Inachiæ Juno peſtem meditata juvencæ. *Id. Æn.* 7. *v.* 286. Argi Inachii. *h. e.* in qua urbe aliquando Inachus regnavit.

Inachus, m. 2. *Ἴναχος*, filius Oceani, pater Jus, Phoronei, & Phegei, primus Rex Argivorum, qui Inacho fl. nomen dedit, a quo item Argivi ipſi Inachidæ appellati ſunt, ætate Xerxis Regis Aſſyriorum, & Jacob Patriarchæ, circa ann. mundi 3347. V. *Io*.

Inachos, m. 2. *Planizza*, fl. Peloponneſi, dictus ab Inacho Argivorum Rege, qui per Argiam reg. fluit, & in ſin. Argolicum inter Naupliam, & Praſiam exit. ¶ Inachus alter, fl. Acarnaniæ, qui in Acheloum influit. ¶ Adjective *Stat.* 8. *Theb. v.* 363. Inacha pubes.

Inacreſco, is, n. 3. acer fio. *Tertull. adv. Gnoſt. c.* 1. Nauſea nominis inacreſcit. Al. leg. *inaccreſcit*, hoc eſt creſcit.

Inactuoſus, a, um, ſegnis, deſes. *Auguſtin. l.* 4. *de Civ. Dei*, *c.* 16. Faceret hominem, ut ait Pomponius, murcidum, ideſt nimis deſidioſum, & inactuoſum. Adde *Serv.* ad *Æn.* 3. *v.* 585.

Inadibilis, le, *inacceſſibile*, qui adiri non poteſt, inacceſſibilis. *Sidon. l.* 2. *epiſt.* 2. Lacus voraginoſus, & veſtigio inſpectoris inadibilis.

In adverſum. V. Adverſus adverb.

Inadulabilis, le, o. 3. *non ſoggetto alle adulazioni*, *ἀκολάκευτος*, non obnoxius adulationi. *Gel. l.* 14. *c.* 4. Judicem oportere eſſe gravem, ſanctum, ſeverum, incorruptum, inadulabilem.

Inadultus, a, um, adject. non adultus. *Ovid. Heroid. epiſt.* 12. *v.* 93. Jungis & æripedes, inaduſto corpore, tauros. *Prudent. Apotheoſ. v.* 131. Inaduſtis fratribus. h. e. tribus pueris in fornace Babyl.

Inædificatio, onis, f. actus inædificandi. *Plaut. Mil.* 2. 2. 55. Ecce autem ædificat: columnam mento ſuffulſit ſuo, apage, non placet profecto mihi illa inædificatio.

Inædificatus, a, um, in aliquo loco ædificatus. *Liv. l.* 39. *c.* 44. Et quæ in loca publica inædificata, immolitave privati habebant, demoliti ſunt.

Inædifico, as, a. 1. *fabbricare*, בנה, Ger. *bauwen*, Gal. *edifier*, Hiſp. *edificar*, *ἐνοικοδομεῖν*, eſt ædificare, vel locum aliquem ædificiis implere. *Caſ.* 1. *B. C. c.* 27. Inædificare plateas. ideſt plateas ædificiis obſtruere. ¶ Aliquando accipitur pro jungere, vel adaptare in ædificio. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Inædificatur nido lapis ætites, quem aliqui dixere gagatem. ¶ Aliquando pro deſtruere id, quod ædificatum eſt. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 15. A Sex. Serrano ſanctiſſima ſacella ſuffoſſa, incenſa, inædificata, oppreſſa, ſumma denique turpitudine fœdata eſſe neſcimus? ¶ Translate ponitur pro inferere, immittere. *Senec. de conſol. ad Marc. c.* 2. Adoleſcens patiens laboris, quantumcumque imponere avunculus, & ut ita dicam, inædificare voluiſſet, laturus.

Inæquabilis, le, adject. *diſuguale*, *ἄνισος*, inæqualis. *Cic. Partit. c.* 4. Inæquabili varietate diſtinguere.

Inæquabilitas, atis, f. *diſuguaglianza*. *Arnob. l.* 2. Inæquabilitas elementorum.

Inæquabiliter, adverb. inæqualiter. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 9. Ova inæquabiliter matureſcunt.

Inæqualis, le, o. 3. *diſuguale*, Ger. *ungleich*, Gal. *inegal*, Hiſp. *deſyguał*, *ἀνώμαλος*, non æqualis, diſpar. *Mart. l.* 3. *epigr.* 56. Pinguis inæquales onerat cui villica menſas. *Plin. l.* 9. *ep.* 5. Nihil eſt ipſa æqualitate inæqualius. *Sueton. Auguſt. c.* 73. Inæqualiſſimarum rerum ſortes.

Inæqualitas, atis, f. *diſuguaglianza*, Ger. *ungleichheit*, Gal. *inegalité*, Hiſp. *deſigualdad*, *ἀνισότης*, diſparitas. *Col. l.* 3. *c.* 12. Opus eſt inter has inæqualitates magno temperamento.

Inæqualiter, adv. *inegualmente*, *ἀνίσως*, cum inæqualitate. *Col. de arb. c.* 7. Sicubi inæqualiter findi videbitur. *Liv. l.* 37. *c.* 53. Inæqualiter alios deprimere, alios extollere.

Inæquatus, a, um, adject. inæqualis, *diſuguale*. *Tibull. l.* 4. *el.* 1. *v.* 43. Qualis inæquatum ſi quando onus urget utrinque.

Inæquo, as, a. 1. *agguagliare*, *ſpianare*, *ἰσόω*, adæquo, complano, planum, & æquum facio. *Caſ.* 1. *B. C. c.* 27. Hæc levibus cratibus, terraque inæquat.

Inæſtimabilis, le, o. 3. *ineſtimabile*, Ger. *das man nicht ſchætzen*, Gal. *ineſtimable*, Hiſp. *ineſtimable*, *ἀτίμητος*, quod æſtimari non poteſt. *Cic.* 3. *Fin. c.* 6. Contraque inæſtimabile, quod ſit ſuperiori contrarium. *Liv. l.* 35. *c.* 14. Inæſtimabilis imperator.

Inæſtimatus, a, um, adject. non æſtimatus, ut inæſtimata prædia, *Tryphonin. Digeſt.* 23. 3. 10. Inæſtimatus fundus.

Inæſtuo, as, n. 1. idem quod æſtuo, aut valde æſtuo. *Hor. Epod.* 11. Bilis inæſtuat præcordiis.

Inaffectatus, a, um, non affectatus. *Quinct. l.* 11. *c.* 2. Quia mira ſimplicitas illa, & ſecuritas inaffectatæ orationis tenues cauſas decet.

Inaggeratus, a, um, in aliquo loco aggeratus. *Sidon. l.* 3. *ep.* 3. *in carm.* Ne fors tempore poſtumo viator, Ignorans reverentiam ſepulti, Tellurem tereres inaggeratam.

Inagitabilis, le, adject. qui agitari non poteſt. *Senec. l.* 5. *quæſt. nat. c.* 5. An exiſtimas, aerem inertem, inagitabilem relictum eſſe?

Inagitatus, a, um, adject. *non agitato*. *Senec. epiſt.* 75. *ad fin.* Inagitati terroribus, incorrupti voluptatibus nec mortem horrebimus, nec Deos.

Inalbeſco, is, n. 3. albus fio. *Celſ. l.* 2. *c.* 7. Venæ ſub lingua inalbeſcunt.

Inalbo, as, avi, atum, a. 1. album facio, *imbiancare*. *Apul. l.* 10. *Met.* Cerei nocturnas tenebras inalbabant.

Inalgeſco, is, n. 3. idem ac algeſco. *Celſ. l.* 3. *c.* 3. Ubi extremæ partes membrorum inalgeſcunt.

Inalienatus, a, um, adject. non alienatus. *Scribon. Larg. compoſit.* 214. Adjicitur propolis inalienatæ, ſinceræ, bonæ ſelibra.

Inalienus, a, um, non alienus. *Tertull. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 8.

Inalpini, m. 2. qui Alpes incolunt. *Plin. l.* 3. *c.* 5. & *Sueton. Aug. c.* 21.

Inaltatus, a, um, in altum ſublatus. *Apul. in Triſmegiſt.* Inaltata eſt Mundi rotunditas in modum ſphæræ.

Inaltero, as, a. 1. *Tertull. de Virg. veland. c.* 14. Quas non diviſit, tacendo inalteravit, h. e. alteram in altera complexus eſt.

Inamabilis, le, o. 3. *ἀνέραστος*, qui non poteſt amari, in quo nihil eſt, quod ametur. *Ovid. l.* 1. *de Pont. ep.* 6. Non cadit in mores feritas inamabilis iſtos. *Senec. Controverſ.* 10. Nihil eſt inamabilius, quam diligens ſtultitia.

Inamareſco, is, n. 3. idem ac amareſco. *Hor.* 3. *Ser. Sat.* 7. *v.* 107. Namque inamareſcunt epulæ ſine fine petitæ.

Inamatus, a, um, *non amato*, inamabilis. *Sil. l.* 12. *v.* 527. hinc Alifanus Iaccho non inamatus ager.

Inambitioſus, a, um, *ſenza ambizione*, non ambitioſus. *Ovid.* 11. *Met. v.* 766. Secretos montes, & inambitioſa colebat rura.

Inambulatio, onis, f. 3. *paſſeggio*, *paſſeggiamento*, ambulatio, deambulatio. *Aut. ad Herenn. l.* 3. *c.* 15. Si contentio fiet, celeri porrectione brachii, inambulatione, pedis dextri rara ſuppoſione uti oportebit. Adde *Cicer. in Brut.*

Inambulo, as, n. 1. *paſſeggiare*, *περιπατέω*, ſpatior, ſpatia ambulando conficio. *Cic. Att.* Ante lucem inambulabam domi. *Liv. l.* 23. *c.* 43. Per muros inambulare.

Inamœnus, a, um, *ſpiacevole*, *ἀτερπής*, injucundus. *Ov.* 10. *Met. v.* 15. Perſephonen adiit, inamœnaque regna tenentem.

Inanefactus, a, um, inanis, atque irritus factus. *Ulpian. Dig. l.* 10. *tit.* 4. *leg.* 18. Solutione chirographo inanefacta, & pignoribus liberatis. *Al. leg.* inani facto.

Inaneſco, is, n. 3. inanis fio, *κενόομαι*. *Ammian. l.* 23. *c. ult.* Conchulæ concuſſæ metu fulgurum inaneſcunt.

Inania, æ, f. 1. idem ac inanitas. *Plaut. Aul.* 1. 2. 6. Inaniis oppletæ ſunt, atque araneis.

Inaniloquus, a, um, *κενολόγος*, qui inania loquitur. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 44. Surdus ſum profecto, inaniloquus es. Al. leg. *inanilogus*, alii *inanilogiſta*, quæ idem ſignificant.

Inanimalis, le, adject. inanimatus, non animalis. *Apul. Triſmeg.* Animalia omnia, & inanimalia. *Macrob. l. Sat.* 4. *c.* 6. Sermo dirigitur ad inanimalia. Adde *Tertull. Apol. c.* 48.

Inanimans, antis, adject. o. 3. inanimalis. *Senec. epiſt.* 58. Corpus quomodo divido? ut dicam, aut animantia ſunt, aut inanimantia. Al. leg. *inanimata*.

Inanimatus, a, um, *ſenza anima*, Ger. *ohne leben*, Gal. *inanimé*, Hiſp. *inanimado*, *ἄψυχος*, anima carens, expers animæ, quod non habet animam, non vivit. Vocem hanc *Lambinus* omnino rejicit ut barbaram. *Voſſius* dubiam habet: defendunt *Manut.* & *Borrich.* In optimis ſane Ciceronis editionibus hæc verba leguntur *l.* 3. *N. Deor. c.* 16. Stellas belluarum nomine appellas, ut Capram, Lupam, Taurum; aut rerum inanimatarum, ut Argon, Aram, Coronam. Et *in Top. c.* 18. Animata inanimatis anteponantur.

Inanimentum, i, n. inane, res inanis. *Plaut. Stich.* 2. 1. 19. (*al.* 1. 3. 19.) Inanimentis explementum quærito.

Inanimis, e, adject. o. 3. inanimus. *Apul. l.* 1. *A. A.* Inanimis, nudus, & frigidus. Al. leg. *inanis*.

Inanimus, a, um, idem ac inanimatus. *Cic.* 1. *Tuſc.* Inanimum eſt omne, quod pulſu agitatur externo. *Id.* 4. *Acad. c.* 12. Inter inanimum, & animal hoc intereſt.

Inanio, is, ivi, itum, a. 4. *votare*, רוק, Ger. *leer machen*, Gal. *vuider*, Hiſp. *vaziar*, *κενόω*, *ἐκκενόω*, *κενόω*, vacuo. *Plin. l.* 20. *c.* 3. Herbacea areſacta per ſe inanit alvum. ¶ Comp. exinanio.

Inanis, ne, o. 3. *voto*, ריק, Ger. *leer*, Gal. *vuide*, Hiſp. *vazio*, *vano*, *hueco*, *κενός*, vacuus, caſſus, ab *ἰνάω*, vel *ἰνέω*, inanio. *Cic. in Acad.* Tu ne inane quicquam eſſe putas, cum ita completa, & conferta ſint omnia? &c. ¶ Jungitur ſæpe genitivo. *Cic.* 1. *de Or.* Deinceps omnia plena conſiliorum, inania verborum videmus. ¶ Vel ablativo. *Cic. in Fam.* Nulla abs te per hos dies epiſtola inanis aliqua re utili, & ſuavi venerat. ¶ Translate accipitur pro vano, ſupervacaneo. *Cic.* 3. *de Or.* O fallacem hominum ſpem, fragilemque fortunam, & inanes noſtras contentiones! ¶ Quandoque ponitur pro otioſo. *Hor. in Ser. l.* 1. *Sat.* 4. *v.* 76. Inanes hoc juvat. ¶ Item pro ambitioſo, ſuperbo. *Cic. epiſt.* 3 *ad Brutum*. Nihil eſt in me inane; neque enim debet. *Salluſt.*

Jug.

Jug. Homo inanis, & regiæ ſuperbiæ. ¶ Comp. inanior, ſup. inaniſſimus. *Cic. in Verr.* 3. *c.* 52. Ager Agyrinenſis ſeptuaginta aratoribus inanior eſt. *Id. pro Mur. c.* 12. Hæc inaniſſima prudentiæ reperta ſunt. ¶ Inane, is, ſubſt. n. 3. id, quod a Philoſophis vacuum dicitur. *Cic. de nat. Deor.* Nihil eſt, quod vacet corpore, corporibus omnis obſidetur locus: ita nullum inane eſſe poteſt. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 41. Vectam frenatis per inane draconibus, &c. *per l'aria.*

Inanitas, atis, f. 3. *vacuità*, ריק, Ger. *leerheit*, Gal. *vuide*, *vanité*, Hiſp. *vanidad*, *vacuidad*, κενότης, vacuitas. *Cic. de Fato.* Cum duo individua per inanitatem ferantur. ¶ Item pro vanitate ponitur. *Cic.* 1. *Fin.* Ut ſapiens ſolum, amputata, circunciſaque inanitate omni, & errore, naturæ finibus contentus ſine ægritudine poſſit, & ſine metu vivere.

Inaniter, adv. *vanamente*, ריק, Ger. *umſonſt*, Gal. *en vain*, *vainement*, κενῶς, vane. *Cic.* 4. *Tuſc.* Cum tamen inaniter, & effuſe animus exultat. ¶ Item fruſtra, *in vano*. *Ovid.* 2. *Met.* Et medicas exercet inaniter artes.

Inanitus, a, um, *votato*, evacuatus, partic. ab inanior. *Plin. l.* 25. *c.* 5. Cortex remanet, hoc inanito medulla cadit.

In ante. V. Ante.

Inanteſtatus. V. Inatteſtatus.

Inapertus, a, um, non patens, non expoſitus. *Sil. l.* 7. *v.* 26. Fraudi inaperta ſenectus.

Inapparatio, onis, f. 3. *negligenza*, incuria, negligentia apparationi contraria. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 4. Ex altera parte imbecillitas, inopia, ſtultitia, imprudentia, inapparatio demonſtrabitur fuiſſe.

Inapprehenſibilis, le, adject. *che non ſi può comprendere*. *Tertull. adverſ. Valent. c.* 11.

Inaquoſus, a, um, adject. ſiccus, aridus. *Tertull. de Baptiſm. c.* 2. Serpentes arida, & inaquoſa ſectantur.

Inaratus, a, um, *non arato*, ἀνήροτος, non aratus. *Virg.* 2. *Georg.* Nec nulla interea eſt inaratæ gratia terræ.

Inarculum, i, n. virgula erat ex malo punico incurvata, quam regina ſacrificans in capite geſtabat. *Feſtus.*

Inardeo, es, n. 2. idem ac ardeo. *Cic.* 2. *de Or. c.* 54. Flammam a ſapiente facilius ore inardente opprimi. *Hor. Epod.* 3. Nec munus humeris efficacis Herculis inarſit æſtuoſius.

Inardeſco, n. 3. idem ac ardeſco, flammam concipio, igne accendor, igne, ſeu calore conſumor. *Virg.* 8. *Æn. v.* 623. Qualis cum cærula nubes Solis inardeſcit radiis, longeque refulget.

Inarefactus, a, um, adject. aridus factus. *Plin. l.* 32. *c.* 10. Cinis inarefactus.

Inareſco, is, n. 3. idem ac areſco, vel intus, vel penitus areſco. *Col. l.* 1. Cum prædictum tectorium inaruerit. *Quintil. l.* 6. *c.* 1. Inareſcunt lacrymæ.

Inargentatus, a, um, *inargentato*, כסף מצופה, Ger. *überſilbert*, Gal. *argenté*, Hiſp. *plateado*, argento coopertus, obvolutus, illitus. *Pl. l.* 21. *c.* 2. Poſtquam a lamina ærea tenui inaurata, aut inargentata dabantur.

Inargute, adv. *non argutamente*, Ger. *nicht ſubtil*, Gal. *ſans ſubtilité*, Hiſp. *ſin ſutileza*, non acute. *Gell. l.* 21. *c.* 13. Non mehercule inargute, inquit, nec incallide oppoſuiſti hoc Tullianum.

Inargutus, a, um, adject. *non arguto*, ut ſententia non inarguta, *Ulp. Dig.* 7. 5. 3.

Inarime, es, inſula in ora Campaniæ prope Neapolim, in ſinu Puteolano. *Plin. l.* 3. *c.* 6.

Inaro, as, a. 1. idem ac aro. *Plin. l.* 18. *c.* 14. Inarari protinus ſolum opus eſt. *Col. l.* 2. *c.* 2. Inarare arbores. ¶ Interdum idem eſt, quod arando obruere, ut cum lupinum, fabaliave, aut quid ſimile ſtercorandi agri gratia aratro obruimus. *Varro l.* 1. *de R. R. c.* 23. Lupinum pro ſtercore inarare ſolent.

Inarticulatus, a, um, *non articolato*, ἀνάρθρος, non articulatus, non expreſſus, & nihil ſignificans, ut *coax*, *ns* (quod affert exemplum *Priſcian. initio l.* 5.) quæ a nullo affectu mentis proficiſcuntur. *Arnob. l.* 2. *pag.* 59. Nonne, vocem ſi fuerit coactus emittere, ut ſolemne eſt mutis, inarticulatum neſcio quid ore hiante clamabit?

Inartificialis, le, adject. *non artifizioſo*. *Quintil. l.* 5. *c.* 1. Illas ἀτέχνους, ideſt inartificiales vocaverunt. Adde *c.* 5.

Inartificialiter, adv. *non artifizioſamente*, Ger. *nicht kunſtlich*, Gal. *ſans artifice*, Hiſp. *ſin artificio*, ἀτέχνως, ſine artificio. *Quintil. l.* 2. *c.* 17. Qua in re alius ſe inartificialiter, alius artificialiter gerat.

Inaſcenſus, a, um, adject. non aſcenſus, inacceſſus. *Plin. Paneg. c.* 65. Procedere in roſtra, inaſcenſumque illum ſuperbiæ principum locum tenere.

Inaſpectus, a, um, *non viſto*, non viſus, non conſpectus. *Stat.* 1. *Theb. v.* 50. Imaque receſſu ſedis inaſpectos cœlo, radiiſque Penates ſervantem.

Inaſpicuus, a, um, adject. ἀνεπίσκεπτος, inaſpectus. *Auſon. epiſt.* 23. *v.* 21. Semper inaſpicuis prodentur ſcripta favillis.

Inaſſatus, a, um, *arroſtito*, ὀπτός, idem ac aſſatus. *Plin. l.* 30. *c.* 8. Verendorum formicationibus, verrucïſque medetur arietini pulmonis inaſſati ſanies.

Inaſſero, as, avi, atum, a. 1. contabulo, *intavolare*. *Vet. Inſcript. apud Grut. p.* 207. Ferroque figito, inaſſerato aſſeribus abiegnis ſectilibus.

Inaſſuetus, a, um, *inuſitato*, *non conſueto*, ἀήθης, inſuetus, inuſitatus. *Ov. in Ibin.* Cogit inaſſuetas ſumere tela manus. Adde *Sil. l.* 3. *v.* 236.

Inattaminatus, a, um, adject. *non contaminato*. *Tertull. de cor. mil. c. ult.* Serva Deo rem ſuam inattaminatam.

Inattente, adverb. *ſenza attenzione*, *ſenza badare*. *Ammian. l.* 30. *c.* 8. Ad pavores irritos aliquoties abjectius pallens, & quod nuſquam erat, inattente formidans.

Inattenuatus, a, um, adject. *non eſtenuato*. *Ovid.* 8. *Metam. v.* 830. Attenuarat opes, ſed inattenuata manebat Tum quoque dira fames.

Inatteſtatus, a, um, particip. qui teſtatus non eſt, qui in jus non eſt vocatus. *Plaut. Curc.* 5. 3. 17. Hoccine pacto indemnatum, atque inatteſtatum me arripi? Alii leg. *inteſtatum*, alii *inanteſtatum*.

Inaudax, acis, o. 3. *timido*, ἄτολμος, timidus. *Hor. l.* 3. *Carm. ode* 20. Dura poſt paulo fugies inaudax Prælia raptor.

Inaudibilis, le, adject. qui nequit audiri. *Cenſorin. c.* 13. Ut dulciſſimam concinant melodiam, ſed inaudibilem.

Inaudio, is, a. 4. *ſentire*, ὑπακούω, idem eſt ac ſimplex audio, ſed ab antiquis videtur uſurpatum de rebus occultis. *Cic. Panſæ, apud Non.* Quorum erupit illa vox, de qua ego ex te primum inaudieram. *Id.* 9. *Fam.* Aquini, & Fabrateriæ conſilia ſunt inita de me, quæ te video inaudiſſe.

Inauditiuncula, æ, f. *dottrinella*, ἀκουσμάτιον, auditiuncula. *Gell. l.* 5. *c.* 21. Habebat nonnullas diſciplinæ Grammaticæ inauditiunculas.

Inauditus, a, um, *inaudito*, *nuovo*, לא נשמע, Ger. *unerhoert*, Gal. *inoui*, Hiſ. *no oydo*, ἀνήκουστος, non auditus, novus, inuſitatus, partic. ab *in*, & *audior*. *Cic.* 1. *de Or.* Nihil dicam aut inauditum vobis, aut cuiquam novum. ¶ Interdum ſignificat id, quod non audit, teſte *Nonio*, qui adducit verba *Gell. l.* 8. *c.* 7. Quædam animalium aut cæca gignuntur, aut inora, aut inaudita. Al. leg. *inaurita*.

Inaverſabilis, le, adject. ἀπαραίτητος, qui averti, & evitari non poteſt. *Apul. in Triſmegiſt.* Æternitas inaverſabilis, immobilis, inſolubilis eſt. al. leg. *inaverſibilis*.

Inauguratio, onis, f. *Tertull. adverſ. Valentin. c.* 11. Inauguratio quædam dividendæ doctrinæ Valentini. *h. e.* augurium, principium.

Inaugurato, adv. οἰωνισαμένως, idem ac augurato, ideſt, captato augurio, præcedente augurio, & addicentibus avibus. *Liv. l.* 1. Id quia inaugurato Romulus fecerat.

Inauguratus, a, um, adject. auguriis captis electus, dedicatus. *Cic. in Brut. init.* Recordabar me inauguratum ab eodem. ¶ In *vet. gloſſ.* inauguratus exponitur inauſpicatus, ἀνοιωνιστός, ſed caret exemplis.

Inauguro, as, a. 1. οἰωνίζομαι, augurium capto. *Plaut. Aſin.* 2. 1. 11. Impetritum, inauguratum eſt. *Liv. l.* 1. *c.* 7. Palatinum Romulus, Aventinum Remus ad inaugurandum capiunt. ¶ Inaugurare locum, eſt, capto augurio locum rei gerendæ auſpicatum deligere. *Liv. l.* 3. *c.* 20. Augures juſſos adeſſe ad Regillum lacum exciverunt; locumque inaugurari, ubi auſpicato cum populo agi poſſet. Transfertur etiam ad homines, cum munus aliquod publicum ſuſcipiunt; nefas enim erat veteribus Magiſtratum aliquem, aut Sacerdotium aſſumere, aut ædem Diis ſacrare, niſi captis prius auguriis. *Cic. Phil.* 2. *c.* 43. Quid igitur ceſſas? cur non inauguraris? Sume diem; vide, qui te inauguret. *Liv. l.* 30. *c.* 26. Augur in locum ejus inauguratus eſt filius. ¶ Interdum inaugurare eſt divinare, *indovinare*. *Liv. l.* 1. *c.* 36. Agedum divine, inaugura fieri ne poſſit, quod nunc ego mente concipio.

Inaurator, oris, m. 3. *indoratore*, χρυσοχόος. *Firmic. l.* 3. *c.* 4. Faciet aurifices, inauratores, &c. Adde *Inſcript. apud Grut. p.* 1074. *n.* 12.

Inauratus, a, um, *indorato*, מצופה זהב, Ger. *übergueldet*, Gal. *doré*, Hiſp. *dorado*, χρυσόβαφος, auro intectus. *Cic. Verr.* 4. *c.* 21. Inaurata ſtatua. *Tertull. de Pall. c.* 3. Omni patagio inauratior.

Inauris, f. 3. *ornamento dell' orecchie*, *pendente*, נזם, Ger. *eine ohrenſpange*, Gal. *pendant d'oreilles*, Hiſp. *zarcillo*, ἐνώτιον, ἐλλόβιον, ornamentum ab aure pendens. *Plin. l.* 9. *c.* 55. Antonia Druſi murenæ, quam diligebat, inaures addidit.

Inauritus, a, um, *che non ha orecchie*, ἄωτος, carens auribus. Exemplum V. in *Inauditus*.

Inauro, as, a. 1. *dorare*, *indorare*, צפה זהב, Germ. *übergueldet*, Gall. *dorer*, Hiſp. *dorar*, χρυσόω, auro tego, vel aurum induco. *Plin. l.* 33. *c.* 3. ¶ Per Metaphoram accipitur pro divitem facere. *Cic. ad Treb. l.* 7. *Fam.* Puto, te malle a Cæſare conſuli, quam inaurari.

Inauſpicato, adv. *ſenza auſpicj*, *con importuni auſpicj*, Ger. *zur boeſen ſtund*, Gal. *ſans auſpices*, Hiſ. *ſin auſpicios*, ἀνοιωνίστως, non captatis, vel perperam captatis auſpiciis. *Cic.* 1. *de Div. c.* 17. Quod inauſpicato pomerium tranſgreſſus eſſet.

Inauſpicatus, a, um, adject. non auſpicatus, infelix, ſine auſpicio. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Bibente conviva, menſam tolli, inauſpicatiſſimum habetur. *Id. l.* 18. *c.* 1. Inauſpicatorum animantium vice.

Inauſus, a, um, ἀτόλμητος, quod quis non audet. *Virg.* 8. *Æn. v.* 205. quid inauſum, aut intentatum, ſceleriſve, doliſve fuiſſet. *Sen. Thyeſt.* Ac me innocentem faciat, & inauſa audeat.

Incæduus, a, um, *che non ſi taglia*, ἄτμητος, quod non cæditur, ex *in*, & *cæduus*, ut Incædua ſylva, quæ non cæditur. Incædui montes, intonſi, ſylvoſi, in quibus arbores non cæduntur. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 435. Multis incæduus annis Junonis magnæ nomine lucus erat. *Id. l.* 3. *Amor. v.* 1. Stat vetus, & multos incædua ſilva per annos. Alii utrobique *inciduus* legunt.

Incæſpitator. V. Cæſpitator.

Incalare, invocare. *Feſtus:* incalanto, invocanto.

Incalatio, onis, f. invocatio. *Feſtus.*

Incalative, adverb. vocative. *Feſt.*

Incaleſco, is, lui, n. 3. *ſcaldarſi*, *divenir caldo*, ἐνθερμαίνομαι, valde calidus fio. *Col. l.* 2. *c.* 4. Proſcindendi ſunt anni tempore jam incaleſcente. *Liv. l.* 1. *c.* 57. Incaluerat vino.

Incalfacio, is, eci, actum, a. 3. *ſcaldare*, θερμαίνω, calidum facio. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 919. Quantum ſi culmos Titan incalfacit.

Incallide, adv. *ſenza aſtuzia*, *ſemplicemente*, *puramente*, ἀπλῶς, non callide, ſimpliciter. *Cic.* 3. *Off. c. ult.* In his tribus generibus non incallide tergiverſantur.

Incallidus, a, um, *ſemplice*, *non aſtuto*, ἄϊδρις, ἀπλοῦς, non callidus, ſimplex. *Cic.* 1. *de Inv.* Arbitror, alios fuiſſe non incallidos homines. Adde *pro Cluent. c.* 16.

Incalo, a. 1. *chiamare*, καλέω, voco, ab in, & calo. *Feſt.*

Incandeſco, is, incandui, n. 3. *divenir infocato*, ἐκπυρόομαι, candens, & ignitus fio, vehementer incendor. *Ov. Met.* 2. *v.* 729. Volat hoc, atque incandeſcit eundo.

Incandido, as, avi, atum, a. 1. candidum facio. *Firmic. de error. relig.* Maculas Chriſti ſanguis incandidat.

Incaneſco, is, nui, n. 3. *farſi canuto*, *imbiancharſi*, πολιόομαι, canus fio. *Catul. in Argon.* Spumis incanuit unda.

Incantamentum, ti, n. 2. *incantamento*, כשף, Ger. *zauberey*, Gal. *enchantement*, Hiſp. *encantamiento*, ἐπῳδή, μάγευμα, incantatio. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Valeant ne aliquid verba, & incantamenta carminum.

Incantatio, onis, f. ἐπῳδή, incantamentum. *Firmic. l.* 5. *Aſtrol. c.* 5. Magicas inſequentur incantationes. *Tertull. l.* 2. *de cul. fem. c.* 2. Incantationum vires.

Incantator, oris, m. 3. *incantatore*, *ſtregone*. *Tertull. de idololatria c.* 9. Aut incantatores, aut conjectores, aut magos.

Incanto, as, avi, atum, *incantare*, כשף, Ger. *zauberey treiben*, Gal. *enchanter*, Hiſp. *encantar*, ἐπᾴδω, eſt magicis carminibus moliri aliquid ſupra naturam, ab *in*, & *canto*. *Plin. l.* 28. *c.* 2. Qui malum carmen incantaſſet. *Horat. l.* 1. *Sat.* 8. *ad fin.* Incantata vincula. ¶ Pro cantare in aliquo loco. *Apulei. l.* 9. *Metam.* Paſſerem incantantem ſepiculæ conſectatur arripere.

Incanus, a, um, *canuto*, שב, Ger. *grauew vor Alter*, Gal. *chenu*, Hiſp. *muy cano*, πολιός, idem quod canus, aut valde canus. Nam *in* ſæpe otioſum eſt, vel auget. *Catull. de nupt. Pelei, & Thetidis.* Cum cineri incanos ſolvent a vertice crines. ¶ Incana herba, ſeneſcens, vel ſubalbida lanugine canitiem referens. *Col. l.* 8. *c.* 2. Quæ velut incanæ herbæ dependent.

Incapax, acis, adject. o. 3. non capax, *incapace*. *Prudent. in Rom. v.* 588. Scio, incapacem te ſacramenti, impie. Et *v.* 348. Ædes incapax ſolvi.

Incapiſtro, as, avi, atum, a. 1. capiſtro vincio, irretio. *Apul. l.* 11. Cum me malis incapiſtraſſet erroribus.

Incarcero, as, a. 1. in carcerem detrudo. Sunt qui Varroni tribuunt, ſed valde incerta res eſt, ipſaque per ſe vox minus redolet latinitatem. Habet tamen *Sariſber.* ætatis lutea Auctor, *l.* 6. *c.* 18. ¶ Hinc incarceratio, onis, & incarceratus, a, um, ejuſdem farinæ ſunt: quorum primum nonnulli *Plinio* tribuunt, ſecundum *Livio*.

Incaſeatus, a, um, inſtar caſei coagulatus, ut Mons incaſeatus, *Auguſtin. l.* 9. *Confeſſ.*

Incaſſum, *in vano*, ריק, Ger. *umbſonſt*, Gal. *en vain*, Hiſp. *en vano*, μάτην, ἄκυρον, fruſtra, inaniter, a *caſſus*, vanus, inanis. *Virg.* 7. *Æn. v.* 421. Turne, tot incaſſum fruſtra patiere labores. Adde *Liv. l.* 10. *c.* 29. ¶ Scribitur & diviſim *in caſſum*.

Incaſte, adverb. non caſte, inceſte. *Senec. controverſ.* 13. *l.* 2. Si cum liberis torta eſt, & incaſte.

Incaſtigatus, a, um, *impunito*, ἀδιόρθωτος, non caſtigatus. *Hor.* 1. *Ep.* 10. *v.* 45. Nec me dimittes incaſtigatum.

Incavillatio, onis, f. per deſpectum irriſio. *Feſtus.*

Incavo, as, a. 1. *cavare*, *incavare*, κοιλόω, idem quod cavo, excavo, effodio. *Col. l.* 4. *c.* 25. Cum allevare, ſcalpro, cum incavare, roſtro.

Incaute, adv. *incautamente*, *inconſideratamente*, Ger. *unvorſichtig*, Gal. *par mégarde*, *imprudemment*, Hiſp. *incautamente*, ἀπροσέχτως, improvide, imprudenter. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 10. Stulte omnia, & incaute agi judico. *Liv. l.* 21. *c.* 7. Sed dum incautius ſubit muros.

Incautus, a, um, *incauto*, *non avveduto*, Ger. *unvorſichtig*, Gal. *imprudent*, Hiſp. *incauto*, ἀπρόοπτος, qui ſibi cavere nequit. *Cic. pro Planc.* Qui te incautum fortaſſe nunc tuo loco dimovere potuerunt. *Liv. l.* 40. *c.* 5. Juvenis incautus a fraude fraterna. *Id. l.* 30. *c.* 13. Juventa incautior. *Sidon. l.* 8. *ep.* 11. Incautiſſimus, quia credulus. ¶ Eſt item ille, qui non cavetur. *Silius l.* 2. *v.* 99. rueretque inopina ſub ictu Ante fera incauto. *Tacit. Ann.* 1. *c.* 50. Iter incautum hoſtibus, *non guardato da' nemici*.

Incedo, is, eſſi, eſſum, n. 3. *camminare*, צעד, Ger. *herein gehen*, Gal. *marcher*, βαδίζω, eſt ingredi, ambulare, ire. *Cic.* 1. *de Div.* Quacunque incederet, omnia arbuſta, virgulta, tecta pervertere. *Senec. l.* 6. *Controv.* Dives, & pauper eadem veſtigia inceſſimus. *Virg.* 1. *Æn.* Regina inceſſit ad templum. *Liv. l.* 8. *c.* 36 Inceſſit deinde, qua duxit prædæ ſpes, victor exercitus. *Plaut. Rud.* 3. 3. 31. Malitiæ lenonis contra incedam. h. e. adverſabor. ¶ Incedere magnifice, *camminar con pompa*. *Salluſt. Jug. c.* 176. Incedunt per ora veſtra magnifice. ¶ Sæpe incedere ſignificat tarde ambulare, *andar adagio*. *Senec. l.* 7. *quæſt. nat. c.* 31. Tenero, & molli paſſu ſuſpendimus gradum: non ambulamus,

ſed incedimus. Al. leg. erpimus. Adde Plaut. Men. 9. 3. 19. ¶ Item advenire. Tacit. l. 11. Ann. c. 32. Nuntii incedunt undique. Eſt tamen, qui ſuſpicetur legendum incidunt. Colum. l. 2. c. 1. Ubi crepuſculum inceſſerit. ¶ Item ingruere, ſtrepere. Id. Ann. 3. c. 26. Poſtquam pro modeſtia, ac pudore timor, & vis incedebat. ¶ Pedes incedere dicitur qui pedibus iter facit. Liv. l. 28. c. 9. Neronemque, etiam ſi pedes incedat, memorabilem fore. Plin. in paneg. dixit incedere pedibus. ¶ Virg. Æn. 1. Aſt ego, quæ Divum incedo regina. h. e. ſum, habeor, appareo. ¶ Incedere lætitia, h. e. exultare, exſilire. Cic. l. 2. Fam. ep. 9. Repente inceſſi omnibus lætitiis.

Incelebrātus, a, um, adject. non pubblicato, Tacit. Ann. 6. c. 7. Ab aliis incelebrata.

Incelĕbris, bre, o. 3. non celebre, ἀκλεής, non celebris, Silius l. 8. v. 379. Incelebri valle. Gell. l. 5. c. 14. Non incelebres libri.

Incendefacio, is, a. 3. incendo. Trebel. Pol. in Claud. c. 8. Qui carraginem tantam nunc incendefecit. Ita legit Salmaſ. Alii incendi facit: alii incendio affecit.

Incendiārius, a, um, quod ad incendium ſpectat, ut Avis incendiaria. Plin. l. 10. c. 13. Inauſpicata eſt incendiaria avis, propter quam ſæpenumero luſtratam Urbem, in Annalibus invenimus, ſicut L. Caſſio, C. Mario Coſſ. quo anno & bubone viſo luſtrata eſt. Quæ ſit avis ea, nec reperitur, nec traditur. Quidam ita interpretantur, incendiariam eſſe, quæcunque apparuerit carbonem ferens ex aris, vel altaribus. Alii ſpinturnicem eam vocant. Sed hanc ipſa quæ eſſet inter aves, qui ſe ſcire diceret, non inveni. Hæc Plinius.

Incendiārius, ii, m. 2. πυρκός, qui ædificiis ignem injicit. Quinctil. l. 9. Declam. Morabar inter ſacrilegos, incendiarios, & (quæ gladiatoribus una laus eſt) homicidas incluſos turpiore cuſtodia. Adde Tacit. 15. Ann. c. 67. Sueton. Vitel. c. 17.

Incendiōſus, a, um, adject. incendio, ſeu calore plenus. Apul. de herb. c. 58. Folia guſtu remordentia, & incendioſa. Fulgent. l. 1. Mythol. c. 15. Solis fervor incendioſior.

Incendĭum, dii, n. 2. ſumitur pro inflammatione, combuſtione, incendio, שרפה, Ger. brunſt, Gal. embraſement, Hiſp. incendio, ἐμπρησμός, ἐμπύρισις. Cic. in Catil. Eructant ſermonibus ſuis cædem bonorum, atque urbis incendia. ¶ Per Metaphoram accipitur pro calamitate, damno, exitio. Cic. pro Mur. Si quod eſſet in ſuas fortunas incendium excitatum. ¶ Item pro vehementi commotione animi. Cic. 2. de Or. Qui in accuſando ſodali, & Quæſtore meo tantum incendium concitaras, &c. ¶ Sumitur etiam pro augmento, nam incendo ſignificat etiam augere. Hinc annonæ incendium, h. e. annonæ caritas, careſtia di tutto. Manil. l. 2. Et gravia annonæ ſpeculantem incendia ventis Credere opes. Quintil. Declam. 12. Etiam ſi quid reſiduum erat, ut carius venderent, ad annonæ incendium ſuppreſſum eſt. V. Incendo.

Incendo, is, di, ſum, a. 3. eſt inflammare, comburere, infiammare, abbruciare, הבעיר, Ger. antzunden, Gal. bruler, Hiſp. quemar, ἐμπυρίζω. Cic. Att. l. 9. ep. 6. Naves, quibus uſus non eſt, omnes aut præcidiſſe, aut incendiſſe dicunt. ¶ Transfertur eleganter ad animum, & ſignificat affectum aliquem vehementer commovere, concitare. Cic. Fam. 15. ep. 21. Cum incenderet cupiditatem meam conſuetudinis augendæ noſtræ. Id. Tuſc. 1. c. 2. Omnes incenduntur ad ſtudia gloria. Ter. Heaut. 4. 1. 47. Incendi ira. Sic incendi amore, deſiderio, dolore, &c. apud Cic. Virg. & al. ¶ Incendere aliquem ſimiliter dicimus pro concitare, commovere. Virg. 4. Æn. v. 360. Deſine meque tuis incendere, teque querelis. ¶ Et incendere aliquid, pro augere. Id. Æn. 9. v. 500. Illam incendentem luctus. Qua ratione incendere annonam, apud Varr. l. 3. R. R. c. 2. incarire il vitto. Et Nonius. Edones Romam, ut turba annonam incendat. ¶ Incendere genus ſuum, rovinar la ſua caſa. Plaut. Trin. 3. 2. 49. Si iſtud conare, tuum incendes genus. V. integrum Plauti locum. ¶ Incendere urbem clamore, h. e. implere. Virg. 11. Æn. v. 147.

Incenſe, adverb. vehementer. Gell. l. 10. c. 3. Cicero odium in Verrem apud cives R. incenſe, atque acriter, atque inflammanter facit.

Incenſio, onis, f. idem ac incendium. Cic. pro Sylla. Incenſione Urbem, internecione cives, vaſtitate Italiam, interitu Rempublicam liberavit.

Incenſivus, a, um, adject. ad incendendum aptus. Macer l. 4. c. 10. Juniperi virtus eſt incenſivaque, & acris.

Incenſor, oris, m. qui incendit, incendiarius. l. 16. Dig. de pœnis. Meſſium incenſores. ¶ Item commotor, concitator. Ammian. l. 31. c. 25. Perempto incenſore turbarum.

Incenſus, a, um, adject. ab incendo, acceſo, abbruciato. Virg. Æn. 2. v. 327. Incenſa urbs. ¶ Tranſlate commotus, incitatus. Id. 3. Æn. v. 298. Incenſum pectus amore. Cic. de prov. Conſ. c. 14. Incenſus ad Remp. bene gerendam. Id. de opt. gen. Orat. Inimicitiis incenſa contentio. Hirt. l. 8. B. Gall. c. 48. Equus incenſus calcaribus. ¶ Addit Paſſerat. exemplum ex Claudian. l. 3. de rapt. Proſ. v. 201. Phlegra nobis incenſior æther, ſed ibi legendum inſanior.

Incenſus, a, um, adject. a cenſeo, non cenſus, ἀτίμητος, h. e. qui nomen ſuum, & res in cenſum non detulit. Liv. l. 1. c. 44. Cenſu perfecto, quem maturaverant metu legis de incenſis latæ. Cic. pro Cæc. ſub fin. Dum populus incenſum vendit, hoc judicat, &c.

Incentio, onis, f. 3. ἐπῳδή, cantio, ſeu cantilena, ab incento, as, quod a canto. Gell. l. 4. c. 13. Democritus docet, plurimis hominum morbis medicinam fuiſſe incentiones tibiarum. ¶ Speciatim ſumitur pro incantamento, quod vocis modulatione fiebat. Gell. l. 16. c. 11. Et incentionibus, herbarumque ſuccis faciant medelarum miracula.

Incentivum, i, n. ſtimulus, incitamentum, incentivo. Prudentii eſt, Ammiani, Hieronymi, & ſimilium ſequioris ævi ſcriptorum.

Incentivus, a, um, ἐνδόσιμος, quod ad canendum inſervit. Tibia incentiva, quæ a dextra canit, ſicut ſuccentiva, quæ a ſiniſtra ſuccinit. Var. de re ruſt. l. 1. c. 2. Et ut dextra tibia alia, quam ſiniſtra, ita, ut tamen ſit quodammodo conjunctiva, quod eſt altera ejuſdem carminis modorum incentiva, altera ſuccentiva. ¶ Accipitur etiam pro incitativo, quod milites intentione tubarum ad prælium ſolent incitari. Plin. in Pan. Non tubæ ſolum, ſed etiam Spartanæ tibiæ incentivum aliquid feruntur habuiſſe.

Incentor, oris, m. qui incinit, a cantor. Iſid. l. 6. c. 19. ¶ Item auctor, ſtimulator. Paulin. Nolan. epiſt. 29. Incentor potius, quam conſolator lacrymarum. Ammian. in princ. l. 15. Igneus turbarum incentor. Oroſ. l. 7. c. 28. Perſecutionis Chriſtianorum incentor.

Inceps, pro deinceps, apud Vet. Feſtus.

Incepſit, pro inceperit, antiq. Feſtus.

Inceptio, onis, f. principium, actus incipiendi. Cic. in Acad. 4. c. 38. Tam præclari operis inceptio intermitti non debet.

Inceptivus, a, um, adject. initialis, ut inceptiva litera, apud Diomed. Grammat.

Incepto, as, a. 1. cominciare, ἐγχειρέω, freq. ab incipio. Gell. l. 1. c. 11. Tibicines inter exercitum poſiti canere inceptabant. Terent. Heaut. 3. 3. 39. Inceptare facinus. Id. Andr. 5. 4. 22. Inceptare fabulam. ¶ Sunt qui ſcribant incæpta, incæptum, &c. cum æ diphthongo, & a cœpi derivant: nos a capio ducimus, & diphthongum omittimus.

Inceptor, oris, qui incipit. Ter. Eun. 5. 9. 4. O meorum voluptatum omnium inventor, inceptor, perfector.

Inceptum, i, n. principio, tentativo, ἐγχείρημα, principium, inſtitutum, Cic. in Catil. Si cujus ego non modo factum, ſed inceptum ullum, conatumve contra patriam deprehendero. Vellej. l. 2. c. 68. incepto pari ſimilis fortuna fuit. Pro facto uſurpatur a Salluſtio de Bel. Jug. c. 47. & 11. & a Livio l. 21. c. 37.

Inceptus, us, m. inceptum. Nepos 21. 2. 5. Epaminondæ retardavit inceptus. Al. leg. impetus.

Inceptus, a, um, nom. ex partic. principiato, intrapreſo. Ter. Andr. 2. 3. 37. Amicitia, quæ incepta a parvis, cum ætate accrevit. Adde Virg. 2. Georg. v. 39.

Incerātus, a, um, adject. incerato, cera obductus. Celſ. l. 8. c. 8. Ex ferula facto canaliculo, eoque incerato.

Incernicŭlum, li, n. crivello, כברה, Germ. einſieb, Gal. bluteau, Hiſp. cedaço, κρησέρα, inſtrumentum, quo frumenta purgamus, antequam molantur, ab incerno. Plin. l. 18. c. 44. Ne frumentarii negotiatores ab incerniculis eum arcerent.

Incerno, is, evi, etum, a. 3. crivellare, הניף, Ger. beutelen, Gal. bluter, Hiſp. cernir, ἐγκοσκινεύω, κοσκινίζω, cribro, a cerno, quod eſt dirimere, ſejungere, ſeparare, & ſpeciatim cribrare. Cato de re ruſt. c. 48. Et eo terram cribro incernito.

Inceramentum, V. Interamentum.

Incēro, as, a. 1. incerare, Ger. uberwachſen, Gal. enduire de cire, Hiſ. encerar, κηρόω, aliquid cera tego. Sic genua Deorum incerare, erat ceratis tabellis ſua vota inſcribere, eaque Deorum genubus affigere. Juv. ſat. 10. v. 55. Propter quæ fas eſt genua incerare Deorum. Hinc Prudent. l. 1. contra Symmach. Saxa illita cera.

Incerte, adverb. incertamente. Ennius apud Gell. l. 19. c. 10. Incerte animus errat animus.

Incerto, adverb. idem ac incerte. Plaut. Pſeud. 4. 2. 7. Quotumas ædes dixerit, id ego admodum incerto ſcio.

Incerto, as, a. 1. far dubbio, Ger. ungewiſſ machen, Gal. rendre douteux, Hiſp. hazer dudoſo, ἀδηλόω, incertum, ſeu dubium reddo. Plaut. Epid. 4. 1. 10. Longa dies meum incertat animum.

Incertus, a, um, dubbioſo, incerto, Ger. ungewiſſ, Gal. incertain, douteux, Hiſ. dudoſo, ἄδηλος, ἄδηλος, dubius, anceps. Cic. Att. l. 2. Et ille incertus, ubi ego eſſem, fortaſſe alium curſum petivit. Id. pro Mur. Nihil eſt incertius vulgo, nihil obſcurius voluntate hominum. Id. pro Sext. c. 22. Incertiſſima ſpes. ¶ Cum genitivo Stat. 5. Theb. v. 524. Incertuſque ſui liquidum nunc aera lambit. Liv. l. 4. c. 57. Incertus ſententiæ. ¶ Incertum, neut. abſolute ponitur pro re incerta, incertezza, ut incerta fortunæ. Plin. l. 3. epiſt. 19. Incertum maris, Tacit. Ann. 3. c. 54. ¶ Sueton. Aug. c. 19. Deprehenſus eſt cultro venatorio cinctus; impos ne mentis, an ſimulata dementia, incertum. non ſo ſe, ſe &c.

Inceſſabilis, le, adject. inceſſante. Oroſ. l. 7. proœm. Inceſſabilibus cladibus nullus finis fuit. Adde Eutrop. l. 1. & Hieron. ep. 26.

Inceſſabiliter, adverb. inceſſantemente. Capel. l. 9. Superum inceſſabiliter pectorum arcana tenere.

Inceſſanter, adverb. inceſſabiliter. Sidon. l. 8. ep. 11. Legebat inceſſanter auctores antiquos. Adde l. 10. Cod. de Aquæduct.

Inceſſio, onis, f. Cic. Att. l. 12. ep. 5. Inceſſionum ἀρχέτυπα fugienda. h. e. vituperationum origines. Ita legit, & explicat Manutius. Alii aliter.

Inceſſit, imp. 3. eſt invadere, intrare, occupare. Non invenitur niſi vox hæc, & inceſſerat; quæ terminationes ſunt præteriti perfecti, & pluſquam perfecti. Uſurpatur vel abſolute. Cæſ. l. 2. B. C. c. 29. In caſtris Curionis magnus omnium inceſſit timor. ¶ Vel cum dativo. Cæſ. l. 3. B. C. Exercitui quidem omni tantus inceſſit ex incommodo dolor, tantumque ſtudium infamiæ ſarciendæ. Salluſt. Quibus pro rei magnitudine belli timor inſolitus inceſſerat. ¶ Vel cum accuſativo. Liv. l. 1. Timor deinde Patres inceſſit. Id. l. 24. Ipſum deinde cupido inceſſit Tarenti potiundi. ¶ Vel cum acc. & præp. in. Ter. Andr. 4. 1. 15. Intelligo, unde nova religio in te iſthæc inceſſit. V. Incedo, & inceſſo.

Inceſſo, is, ſi, vel ivi, itum, a. 3. moleſtare, provocare, גרה, Ger. anfallen, Gal. moleſter, provoquer, Hiſp. enojar, deſafiar, βάλλω, eſt ire in aliquem, moleſtia afficere, laceſſere, &c. freq. verbi incedo, a ſup. inceſſum. Liv. l. 8. c. 24. Jaculis hoſtem inceſſere. Gel. l. 1. c. 2. Objurgatione juſta inceſſivit. ¶ Item adoriri. Virg. 12. Æn. v. 595. Regina ut tectis venientem proſpicit hoſtem, Inceſſi muros, ignes ad tecta volaſſe, &c. Ita legit Servius; alii incendi. ¶ Item accuſare. Symmachus l. 1. epiſt. 5. Nequicquam taciturnitatis inceſſimur. ¶ Alias hujus verbi notiones V. in Inceſſit.

Inceſſus, us, m. paſſo, il camminare, הלוך, Ger. gang, Gal. departement, Hiſp. grave andadura, βάδισμα, βάδισις, greſſus, ambulatio; & dicitur tum de hominibus, tum de aliis animalibus. Cic. 1. Offic. Status, inceſſus, ſeſſio, accubatio, vultus, oculi, manuum motus teneant illud decorum. Plin. l. 10. c. 38. Inceſſus omnibus animalibus certus, & uniuſmodi, & in ſuo cuique genere. ¶ Sæpe ſumitur pro greſſu ſublimiore, & faſtum præ ſe ferente. Cic. 2. Fin. Quod ſi vultum tibi, ſi inceſſum fingeres, quo gravior viderere, non eſſes tui ſimilis.

Inceſte, adv. non caſte, turpiter, impure. Liv. l. 1. c. 45. Quidnam tu hoſpes paras inceſte ſacrificium Dianæ facere? Cic. pro Cæl. c. 14. Ideo aquam adduxi, ut ea tu inceſte uterere. Arnob. l. 5. Agit inceſtius res ſuas.

Inceſtificus, a, um, inceſtuoſus. Sen. Theb. v. 225. Ego caſtam manum nefandus, inceſtificus, execrabilis attrecto.

Inceſto, as, a. 1. macchiare, violare, טמא, Ger. bluſſchanden begehen, Gal. violer, polluer inceſtueuſement, Hiſp. enſuziar, violar, μιαίνω, proprie eſt polluere quovis illicito concubitu, & ſpeciatim dicitur de iis, cum quibus conſanguinitas intercedit. Suet. in Tib. c. 43. Triplici ſerie connexi invicem inceſtarent ſe coram illo. Tac. l. 6. Ann. c. 19. Poſt quos Sex. Marius Hiſpaniarum ditiſſimus defertur inceſtaſſe filiam. ¶ Tranſlate accipitur pro contaminare ſimpliciter. Virg. 6. Æn. v. 150. Totamque inceſtat funere claſſem.

Inceſtum, ti, n. 2. inceſto, Germ. bluſchand, Gall. inceſte, Hiſp. inceſto, ἡ ἀνόσιος συνουσία, flagitium, quod committitur cum ea, cum qua aliqui non erat futurum legitimum matrimonium, ut cum matre, ſorore, ſacris virginibus, aut ſimilibus, ab in, & caſtus. Aliqui deducunt a κεστὸς, ceſtus, id eſt cingulum Veneris, quo in nuptiis honeſtis utebantur ad conciliandum amorem maritalem, ut inceſtus dicatur concubitus illegitimus, cui cingulum illud, juſtarum nuptiarum inſigne, non adhibetur. Cic. 4. Tuſc. Stupra dico, & corruptelas, & adulteria, inceſta denique. Papin. l. 6 adulterium, ff. ad l. Juliam de adulteriis. Inceſtum, quod per illicitam matrimonii conjunctionem admittitur. ¶ Ponitur etiam pro quovis illicito concubitu. Hinc Senec. in Herc. Fur. inceſtum vocat concubitum Jovis cum Alcmena.

Inceſtuōſus, a, um, adject. inceſtus. Valer. Max. l. 6. c. 3. n. 7. Mandavit, ut de his, quæ ſacris bacchanalium inceſtuoſe fuerant, inquirerent. Al. leg. inceſtæ uſæ.

Inceſtus, a, um, ἀνόσιος, non caſtus, inceſtuoſus. Sen. Hippol. a. 4. ſc. 1. Juvenisque caſtus crimine inceſta jacet. Cic. pro Dom. Qui non ſolum aſpectu, ſed inceſto flagitio, & ſtupro polluit cæremonias. ¶ Tranſlate ſumitur pro impuro, polluto, macchiato, טמא, Ger. bluſſchendig, Gal. vilé, corrompu, Hiſp. enſuziado, violado, μιαρός. Cic. in Phil. 11. Cum verborum contumeliis optimum virum inceſto ore laceraret.

Inceſtus, us, m. idem ac inceſtum. Cic. in Brut. Sunt & aliæ, & pro Ser. Fulvio de inceſtu nobilis oratio. Adde pro Mil. c. 22.

Inchoatīvus, a, um, adject. cominciativo, ad inchoationem pertinens, ut inchoativa verba, quæ rem inchoatam ſignificant, ut albeſco, albus fio, &c. V. Grammaticos. Marcian. Capel. l. 3. Inchoativa verba.

Inchoātor, oris, m. inceptor. Prudent. Præfat. Hamartig. v. 27. Mortis inchoator.

Inchoātus, a, um, principiato, inceptus, partic. ab inchoo. Cicer. de Orat. Quæ pueris nobis inchoata, atque rudia exciderunt. Idem Top. c. 18. Perfecta anteponuntur inchoatis.

Inchŏo, a. 1. cominciare, dar principio, החל, Ger. anfahen, Gall. commencer, Hiſp. comencar, ἄρχομαι, incipio. Cic. de Fin. Natura hominem inchoat, ſapientia perficit. ¶ Quandoque ſignificat perficere. Virg. 6. Æneid. v. 253. Tunc Stygio Regi nocturnas inchoat aras. Ubi Serv. inchoat, perficit, & eſt verbum ſacrorum. Liv. l. 39. c. 23. Inchoare initia. ¶ Neutrorum more, Symmach. l. 7. epiſt. 73. Moris eſt, ut munus hujuſmodi a proficiſcentibus inchoet. ¶ Magna lis eſt inter Grammaticos, utrum inchoo, an incoho, ſcribendum ſit. Servius priorem orthographiam retinet, atque ita uſus videtur obtinuiſſe.

Incīcur, uris, vel oris, o. immanſuetus, & ferus, a cicur. Pacuv. apud Feſt. Reprime inciorem iracundiam.

Incĭdo, is, di, n. 3. cadere, incorrere, נפל, Ger. einfallen, Gall. tomber, arriver, Hiſp. caer, acontecer, ἐμπίπτω, in aliquid, ſeu ſupra aliquid cado, ab in, & cado. Liv. l. 22. Sagunti ruinæ veſtris capitibus incident. Stat. 5. Theb. v. 239. Incidere alicui, cader addoſſo a qualcheduno, incontrarſi per accidente con qualcheduno. Ovid. 5. Metam. v. 104. Incidere aræ, cader ſull'altare. Liv. l. 5. c. 22. In-

23. Incidere portis, *h. e.* accedere ad portas. ¶ Sumitur frequenter pro caſu venire, ſeu incurrere. *Cic. Curioni*. Quod in id Reipublicæ tempus non incideris, ſed veneris. *Id. Divin. in Ver. cap.* 15. Non conſulto, ſed caſu in eorum mentionem incidi. *Caſ. l.* 3. *B. Civ. cap.* 13. Tantus terror incidit exercitui, ut, &c. *gli venne addoſſo tanta paura*. ¶ Incidere in aliquem, *abbatterſi in qualcheduno*. *Id. lib.* 7. *Fam. epiſt.* 3. Ut haberes, quid diceres, ſi quando in vituperatores meos incidiſſes. Sic incidere in inſidias, in manus hoſtium, &c. *Id. loc. cit. Sen. epiſt.* 4. & al. Incidere alicui in mentem. *Ter. Phor.* 1. 3. *venir in mente*. ¶ *Incaſurus* invenitur apud *Plin. l.* 1. *c.* 29. Hinc ideo facta, quia incaſura erant illa.

Incīdo, is, di, ſum, a. 3. *tagliare*, [illegible], Ger. *abhauen*, Gall. *graver*, Hiſp. *entallar*, [illegible], [illegible], cædo, præcido, ab *in*, & *cædo*. *Cic. in Catil.* Litteras proferri juſſimus, linum incidimus. ¶ Apud *Celſ. in præfat. lib.* 1. *ſub fin.* ſignificat ſecare mortuorum corpora. *fare la notomia*. ¶ Translate eſt auferre, tollere. *Cic.* 2. *de Orat.* Inciditur enim omnis jam deliberatio, ſi intelligitur non poſſe fieri. *Liv. l.* 3. *c.* 58. Incidere ſpem. Adde *Horat. l.* 1. *ep.* 14. *v.* 36. ¶ Accipitur etiam pro inſcribere, inſculpere, *intagliare*, cum dat. vel cum accuſ. & præp. *in*, vel cum abl. & præp. *in*. *Plin. in Paneg.* Quando non tribibus, aut fanis nomen tuum, ſed monumentis æternæ laudis inciditur. *Cic.* 1. *Phil. c.* 10. Quæ ille in æs incidit. *Id.* 13. *Fam.* Incidere in tabula.

Incidūus, V. Incæduus.

Inciens, entis, f. mulier propinqua partui, ab *incieo*, quod eſt incitare, quaſi ſeſe ciens, ſeu incitans, & movens ad fœtum pariendum. *Feſtus* ait, incientem dici, quod partus ejus incitatus ſit. *Arnob. l.* 7. *Plin. l.* 30. *c.* 23.

Incīeo, V. Incio.

Incīle, is, n. 3. [illegible], derivatio aquæ de rivo communi facta, ſeu foſſa, quæ in via aliqua facta eſt ad deducendam aquam. *Feſt. Ulp. l.* 43. *Pand. tit.* 21. *de rivis*. Incile eſt locus depreſſus ad latus fluminis, ex eo dictus, quod incidatur. Inciditur enim lapis, vel terra, unde primum aqua ex flumine agi poſſit. *Colum. l.* 5. *c.* 9. Incilia excitentur, quæ limoſam aquam ad codicem deducant. ¶ Dicitur etiam *Incilis*, *e*, f. *Feſt.*

Incīlis, le, adject. ut incilis foſſa, idem quod incile, apud *Cat. R. R. c.* 155.

Incīlo, as, a. 1. increpo, objurgo. *Lucret. l.* 3. *v.* 976. Jure, ut opinor, agat, jure increpet, inciletque. *Accius* apud *Non. c.* 2. *n.* 430. Quis erit, qui me non ſpernat, incilans probris, &c.

Incinefactus, a, um, adject. *ridotto in cenere*. *Commodian. Inſtruct.* 41. Tunc Babylon meretrix erit incinefacta favilla.

Incinctus, a, um, adject. *cinto*. idem ac cinctus. *Liv. l.* 8. *c.* 9. Cinctu Gabino incinctus. *Apulej. l.* 7. *Metam.* Uxor pretioſiſſimis zonis incincta. *Solin. c.* 15. Capitum oſſa auro incincta in poculorum tradere miniſterium. ¶ *Habere aliquid incinctum* eſt in zona habere, ac geſtare. Utitur hac phraſi *Scribon. Larg. compoſ.* 163. & 164. ubi *Rhodius* ſuſpicatur legendum eſſe *in cinctu*.

Incingo, is, a. 3. *cignere*, [illegible], cingo, circumcingo, circumligo. *Ovid.* 3. *Am. el.* 8. *v.* 47. Quid tibi turritis incingere mœnibus urbes?

Incīno, is, a. 3. *cantare*, [illegible], cum quadam modulatione cano. *Gel. l.* 4. *c.* 13. Si modulis levibus tibicen incinat. *Propert. l.* 2. *el.* 22. Seu varios incinit ore modos.

Incīo, is, ivi, itum, a. 4. *movere*, *impregnare*. *Lucr. l.* 5. *v.* 960. Et Venus in ſilvis incibat corpora amantum. Alii legunt *inciebat*, ab *incieo*, *es*, ut ſit ſynæreſis.

Incipĕro, as, n. 1. impero, jubeo. *Plaut. Truc.* 3. 2. 8. non eſt tamen certa lectio.

Incipeſſo, ſeu incipiſſo, pro incipio, ἀρχαϊκῶς dixit *Plaut. Capt.* 3. 3. 17. *Trinum.* 4. 2. 42. & *Mil.* 2. 2. 81.

Incĭpio, is, epi, eptum, a. 3. *cominciare*, *incominciare*, ἄρχομαι, ἀνάρχομαι, cœpi, inchoo, initium facio, a *capio*. Si *Scaligerum* audimus *lib. de cauſis L. L. c.* 24. habet præteritum *incœpi*, a *capio*. Sed cum a *facio* ſit *feci*, ſic ab *incipio* videtur eſſe *incepi*. Fere uſurpatur cum infinitivo. *Cic. in Catil.* Cum jam pontem ingredi inciperent. ¶ Interdum uſurpatur abſolute ut neutrum primi ordinis. *Cic. in Off.* Ut incipiendi ratio fuit, ita ſit deſinendi modus. *Plaut. Capt.* 3. 5. 3. Hic annus incipit viceſimus. ¶ Interdum cum abl. & præp. *a*, vel *ab*. *Quinct. l.* 2. *c.* 8. Ut ab Homero, atque Virgilio lectio inciperet. ¶ Interdum ut verbum tranſitivum, ideſt cum accuſ. *Ter. Heaut. a.* 5. Neque quod principium incipiam ad placandum ſcio. ¶ Interdum ut paſſivum. *Liv. l.* 9. Armatos, cum ab neutris prælium incipitur, nox oppreſſit. ¶ Interdum impersonaliter paſſive. *Quinct. l.* 6. Optime incipitur a longis. ¶ Pro facio uſurpatur a Saluſtio *de Bel. Jug. c.* 54. 56. & 68.

Incircumciſus, a, um, adject. non circumciſus. *Tertul. adv. Jud. c.* 2. *ad fin.*

Incircumſcriptus, a, um, nom. ex partic. non circumſcriptus. *Prudent. Apotheoſ. v.* 863. Incircumſcriptus Dominus.

Inciſe, adverb. *minutamente*, *in più parti*, Germ. *ſtückweiß*, Gall. *par morceaux*, *en pieces*, Hiſp. *menudamente*, *a cortaduras*, κατὰ κόμματα, inciſim, per inciſiones, minutatim. *Cic. in Orat. c.* 63. Quo autem pacto deceat inciſe, membratimve dici.

Inciſim, adv. idem ac inciſe. *Cic. in Or. c.* 67. Sed quæ inciſim, aut membratim efferuntur, ea vel aptiſſime cadere debent.

Inciſio, onis, f. *taglio*, *intaglio*, Germ. *ein hieb*, Gal. *inciſion*, *coupure*, Hiſp. *cortadura*, *inciſion*, ἐκτομή, actus incidendi. *Col. l.* 3. Infra inciſionem, & alligaturam falce acuta leviter vitem vulnerato ex utraque parte. ¶ Specialim eſt pars orationis, al. inciſum. *Cic. in Orat.* In inciſionibus vero multo magis, & in membris.

Inciſum, ſi, n. κόμμα, eſt pars minor periodi, ideſt pars membri, quæ conſtat ex duabus, vel pluribus vocibus, vel etiam ex ſingulis, & frequenter eſt ſine verbo, ſæpe neque affirmat, neque negat. *Cic. in Or. c.* 62. Quæ, neſcio, cur, cum Græci κόμματα, & κῶλα nominent, nos non recte inciſa, & membra dicamus.

Inciſūra, æ, f. 1. idem ac inciſio. *Plin. l.* 11. *c.* 39. Pili reciſi, non, ut herba, ab ipſa inciſura augentur, ſed ab radice exeunt. ¶ Inciſuræ etiam dicuntur in manibus, quæ vulgo lineæ vocantur. *Plin. l.* 11. *c.* 52. Et in manu duas inciſuras longas habentes.

Inciſus, a, um, *tagliato*, *troncato*, ἐκτμηθείς, idem ac cæſus, particip. ab *in*, & *cædor*. Translate uſurpatur pro amiſſo. *Liv. l.* 3. *c.* 58. Itaque ſpe inciſa, prius, quam prodicta dies adeſſet, Appius mortem ſibi conſcivit. ¶ Sæpe accipitur pro inſculpto, inſcripto per inciſionem, *intagliato*, [illegible], & conſtruitur cum dativ. vel cum accuſat. & præp. *in*, vel cum ablat. & præpoſ. *in*. *Suet. de Clar. Gram.* In quo faſtos a ſe ordinatos, & marmoreo parieti inciſos publicarat. *Liv. lib.* 3. Leges in æs inciſas in publico propoſuerunt. *Cicer.* 6. *Ver.* Id non modo tum ſcripſerunt, verum etiam in ære inciſum nobis tradiderunt.

Inciſus, us, m. idem ac inciſio. *Plin. l.* 16. *c.* 12. Fructum quandam proximo anno ab inciſu largiuntur.

Incita, V. Incitus.

Incitabŭlum, li, n. idem ac incitamentum. *Gel. l.* 15. *c.* 2. Fomitem eſſe quendam dicens, & incitabulum ingenii, virtutiſque.

Incitamentum, ti, n. 2. *incitamento*, *ſtimolo*, [illegible], Germ. *anreitzung*, Gall. *allechement*, Hiſp. *incitamiento*, [illegible], [illegible], ſtimulus. *Cic. pro Arch. c.* 10. Hoc maximum & periculorum incitamentum, & laborum.

Incitāte, adv. *incitatamente*, ὁρμητικῶς, cum incitatione. *Cic. Att. l.* 2. Ut nihil acrius, neque incitatius fieri poſſet. Adde *in Orat. c.* 20.

Incitatio, onis, f. *incitamento*, *inſtigazione*, Germ. *antreibung*, Gall. *incitation*, Hiſp. *incitation*, [illegible], commotio, inſtigatio. *Cic. de Or. l.* 1. *c.* 9. Ejuſdem & languentis populi incitatio, & effrenati moderatio. ¶ Item properatio, curſus effuſus. *Id. Ar. l.* 4. *c.* 26. Sola tanta incitatione fertur, ut celeritas ejus quanta ſit, ne cogitari quidem poſſit.

Incitātor, oris, m. qui incitat. *Prudent. Rom. v.* 67. Incitator, & fax omnium.

Incitatrix, icis, f. ea, quæ incitat. *Arnob. l.* 2. Incitatrix ad vitia. *Lactant. de Ira Dei*, *c. ult.* Opulentia libidinum incitatrix.

Incitātus, a, um, *incitato*, *commoſſo*, [illegible], commotus, partic. ab *incitor*, ut ira incitatus, aut alia perturbatione. *Cic.* 1. *Fam.* Te vero monui cum beneficiis tuis, tum amore incitatus meo. *Id.* 4. *Acad.* Exclamant quaſi mente incitati. *Id.* 1. *de Or.* Populum incitatum mitigare. ¶ Interdum pro vehementi ponitur, vel pro veloci. *Cic. in Brut.* Nihil grande, nihil incitatum, nihil ornatum. *Id. in Som. Scip. c.* 5. Hic vero tantus eſt totius mundi incitatiſſima converſione ſonitus. *Id. in Or. c.* 12. Alter incitatior fertur.

Incitātus, us, ui, m. idem ac incitatio. *Plin. l.* 2. *c.* 45. Qui ſive aſſiduo mundi incitatu, & contrario ſiderum occurſu naſcuntur, &c. Alii legunt *incitu*.

Incitēga, f. 1. machinula, in qua conſtituebatur in convivio amphora, de qua ſubinde deferrentur vina. *Feſt.* Uſus ejus erat, ne amphora fundo ſuo maculam menſæ imprimeret. Nomen ex eo, quod tegeret menſæ partem, ab *incitego*, pro *intego*, interjecta ſyllaba *ci* per Epentheſin, quod veteres in multis faciebant, ut *concipilo* pro *compilo*, *recipero*, ſive, ut nunc dicimus, *recupero*, pro *repero*, ſeu *reparo*, &c. *Scaliger*.

Incĭto, as, avi, atum, a. 1. *incitare*, *commuovere*, [illegible], Ger. *anreitzen*, Gal. *inciter*, Hiſp. *incitar*, [illegible], commoveo, impello, ab *in*, & *cito*, freq. verbi *cieo*. *Cic. in Orat.* Loquuntur cum doctis, quorum ſedare animos malunt, quam incitare. *Plin. lib.* 20. *c.* 7. Nec ulla res majorem in cibis aviditatem incitat. ¶ Sæpe eſt irritare, provocare. *Cic. pro Flac.* Neque enim deſunt, qui iſtos in me; atque in optimum quenque incitent. ¶ Item cohortari, exacuere. *Cic.* 1. *de Orat.* Hiſce ego cohortationibus ad ſtudium, & ad laborem incitandos juvenes vehementer aſſentior. Sic incitare in ſtudia, *Treb. Cic.* 12. *Fam.* ¶ Item vi magna impello, celeriter moveo, quæ prima eſt hujus verbi ſignificatio. *Caſ. l.* 2. *B. C. c.* 14. Ex caſtris ſe incitant. *Id. l.* 3. *c.* 24. Scaphæ, ſigno dato, ſe in hoſtes incitaverunt. ¶ Incitare pœnas, apud *Tac. An.* 3. *c.* 25. eſt intendere, augere.

Incĭtus, us. V. Incitatus, us.

Incĭtus, a, um, adject. *incitato*, incitatus, a *cieo*. *Lucr. l.* 6. *v.* 136. valida vis incita venti Perſcindat nubem. ¶ Item qui moveri non poteſt, ut calculi inciti, *ſcacchi intavolati*, qui redacti ad lineam ultimam in tabula luſoria (quæ linea & ipſa *incita* dicebatur) cieri amplius, h. e. moveri non poſſunt. *Iſid. l.* 18. *Orig. c.* 67. Hinc ad incitas redigi, *eſſer intavolato*; translate vero eſt eo redigi, ut vix ullum evadendi conſilium capere poſſis: *ridurſi in anguſtie*, *ridurſi tra l' uſcio*, *e 'l muro*. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 136. Ad incitas redactus eſt. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. *n.* 421. Illud ad incitas cum redigit, atque internecionem. *Idem*: Villicum corrupit, ad incitas adegit. *Apul. l.* 3. *A. A.* Ad extremas incitas deducti. ¶ Dicitur etiam, *redigi ad incita*; ubi ſubaudiendum *loca*, quod *Livineius* notavit in *Mamert. Paneg. ad Julian. c.* 9. duobus inſuper adject. exemplis ex Lucilio. V. *Scalig. in Append. ad conject. Var. l.* 6. *de L. L.* ubi notat ab antiquis vocatos etiam *incitos* eos terminos, ſeu fines, qui amplius promoveri non poſſent, ducta metaphora a luſoriis calculis, ut dictum eſt.

Incivīlis, le, adject. expers civilitatis, ſævus, *aſpro*, *incivile*. *Aurel. Vict. in Macrin. & Diadum.* Horum nihil præter ſævos, atque inciviles animos reperimus.

Incivilitas, atis, fem. *crudeltà*, *inſolenza*, *ſoperchieria*, inhumanitas, ſævitia. *Ammian. lib.* 18. *cap.* 2. (*al.* 3.) Ut ſæpe contigit per incivilitatem militis occurrentia vaſtantis.

Incivilĭter, adv. *incivilmente*, *aſpramente*, [illegible], inurbane, vel inhumaniter. *Apul. l.* 7. *A. A. ſub fin.* An te nos tractamus inciviliter, qui noſtrum aſinum furatus abducis? *Sueton. in Tito*, *c.* 6. Egit aliquanto incivilius, & violentius.

Inclamatio, onis, f. 3. actus clamandi. *Tertul. adv. Marc. lib.* 4. *cap.* 41. inclamatio imprecationis.

Inclamĭto, as, avi, atum, a. 1. frequentat. ab inclamo. *Plaut. Epid. ſc. ult. v.* 46. Etiam inclamitor quaſi ſervus.

Inclāmo, as, a. 1. *chiamare con voce alta*, [illegible], [illegible], Gall. *reclamer*, *crier*, Hiſp. *renir*, *reprender*, ἐπιβοάω, eſt altiore voce clamare, vel vocare. *Cicer. Att. lib.* 2. *ep.* 18. Ita te para, ut, ſi inclamaro, advoles. *Id. de Inv.* Comitem illum ſuum inclamavit ſemel, ac ſæpius. *Liv. lib.* 2. 36. Inclamare nomine. ¶ Interdum eſt clamore objurgare, *ſgridare*, *riprender gridando*. *Plaut. Stich.* 2. 3. 4. Tuos inclama, tui delinquunt. *Id. Ciſt.* 1. 1. 110. Nolito acriter eum inclamare.

Inclareſco, is, vel Inclaro, es, ui, n. *eſſer chiaro*, *famoſo*, *manifeſto*, [illegible], clarus ſum, manifeſtus, notus. *Plin. l.* 35. *c.* 11. Inclaruit maxime diſcipulo Nicea Athenienſi, qui diligentiſſime mulieres pinxit. *Suet. de Illuſt. Gramm. c.* 17. Docendi genere inclaruit.

Inclārus, a, um, *oſcuro*, non clarus, obſcurus. *Symmach. l.* 3. *ep.* 4. An ita vel mei animi fides inclara eſt, vel meriti tui anguſta monumenta ſunt, ut, &c.

Inclēmens, tis, o. *crudele*, *aſpro*, [illegible], Ger. *unbarmhertzig*, Gal. *inclement*, Hiſp. *inclemente*, ἀνηλεής, durus, aſper. *Liv. l.* 8. *c.* 32. Increpabant inclementem Dictatorem. *Id. l.* 9. *c.* 34. Inclementiori verbo appellare. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 10. Dionyſius aulæ Siculæ inclementiſſimus incuſator.

Inclementer, adverb. *crudelmente*, *aſpramente*, Germ. *unbarmhertziglich*, Gall. *ſans clemence*, Hiſp. *ſin clemencia*, ἀνηλεῶς, dure, aſpere. *Plaut. Amph.* Iterum hic jam in me inclementer dicit. *Liv. lib.* 3. *cap.* 48. Si quid inclementius in te ſum invectus.

Inclementia, æ, f. 1. *crudeltà*, *aſprezza*, [illegible], Germ. *ungnad*, Gal. *inclemence*, Hiſp. *inclemencia*, ἀνηλεία, crudelitas, aſperitas. *Virg.* 2. *Æneid. v.* 602. Verum inclementia Divum has evertit opes. ¶ Translate inclementia cœli, *intemperie dell' aria*. *Colum.*

Inclinabĭlis, le, adject. qui facile inclinat, & propendet. *Sen. ep.* 95. Dubios, & in pravum inclinabiles animos revocat ad rectum bonorum virorum converſatio.

Inclinamentum, i, n. *inclinazione*, *terminazione*, ἔγκλισις, inclinatio, declinatio, terminatio. *Nigid. Figul.* apud *Gel. l.* 4. *c.* 9. Hoc inclinamentum ſemper hujuſcemodi verborum, &c.

Inclinans, antis, qui inclinat & propendet. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 44. *extr.* Tantam vim habet oratio, ut non modo inclinantem erigere, aut ſtantem inclinare, ſed, &c. *chi piega per cadere*. Et *Trucul.* 4. *c.* 23. Danais inclinantibus prælium reſtituit. *che piegavano alla fuga*. Et *Tacit. Ann.* 13. *c.* 34. *extr.* Libertate ignota magis ad ſervitium inclinantes. *inclinati*. Et *l.* 4. *hiſt. c.* 68. Suopte ingenio ad mitiora inclinantes. *Plin. l.* 27. *c.* 12. *a med.* Color ad crocum inclinans. *h. e.* accedens, proximus, ſimilis. *che tira al zafferano*.

Inclinatio, onis, f. 3. *inclinazione*, [illegible], Germ. *neigung*, Gall. *inclination*, Hiſp. *inclinacion*, ἔγκλισις, inflexio. *Plin. l.* 16. *c.* 43. *de lignorum ſectione*, Alterna inclinatione egerunt ſcobem. *Quint. l.* 1. *c.* 11. Inclinatio corporis. ¶ Inclinationes rerum, & temporum dicuntur, quando Reipubl. conſtitutio tenorem ſuum jam non amplius ſervat, ſed ad mutationem ſpectare videtur. *Cic. in Phil.* 5. *cap.* 10. Minimis momentis maximæ inclinationes temporum ſiunt. ¶ Item propenſio. *Cicer.* 2. *de Orat. cap.* 29. Ut inclinatione voluntatis propendeat in nos. ¶ Item κλίμα, *clima*. *Gel. l.* 14. *c.* 1. Sub ea inclinatione cœli, ſub qua Chaldæi fuerunt. Adde *Vitruv. l.* 6. *c.* 1. ¶ Apud Grammaticos inclinationes verborum ſunt variæ eorum inflexiones per tempora, & perſonas. *Var. lib.* 8. *de L. L.*

Inclinātus, us, m. idem ac inclinatio. *Gel. l.* 3. *c.* 12. Neque aliud eſt, quod ſimili inclinatu dicatur. ideſt declinatione.

Inclinātus, a, um, adject. *inclinato*, *piegato*, [illegible]. *Cic. Tuſc.* 3. *c.* 3. Inclinato in poſtmeridianum tempus die. ¶ Item proclivis, propenſus. *Liv. l.* 23. *c.* 46. Plebs ante inclinatior ad Pœnos fuerat. ¶ Inclinatus etiam dicitur, qui optimum ſtatum, ſeu tenorem non amplius ſervat, *chi ha preſo cattiva piega*. *Cic. Fam.* 2. *ep.* 16. Inclinata fortuna, & prope jacens. *Liv. l.* 42. *c.* 59. Inclinata res. Sic inclinatæ copiæ. h. e. ad fugam verſæ. *Nepos Pelop. ad fin.* ¶ Inclinatus morbus, *malattia in declinazione*. *Celſ.* & *Plin. l.* 23. *c.* 4.

Inclīnis, e, adject. o. 3. qui inclinatur, & flectitur. *Valer. Flac. l.* 4. *v.* 307. ſonat omnis vulnere cervix Inclinis, ceditque malis. ¶ Item Inflexus, non incli-

natus, [illegible]. *Manil. l. 1. v. 536.* His eadem eſt via, quæ mundo, pariterque rotantur Inclines.

Inclino, as, avi, atum, a. 1. *inchinare*, [illegible], Germ. *biegen*, Gall. *incliner*, Hiſp. *inclinar*, [illegible], inflecto, *Liv. l. 40.* Ad quæ jam ſua ſponte animum inclinaſſet. ¶ Acies inclinari dicitur, cum retrocedit, & paulatim in fugam convertitur. *Liv. l. 1.* Ut Hoſtius cecidit, confeſtim Romana inclinatur acies. ¶ Inclinat dies, vel Sol, cum ad veſperam vergit. *Horat. l. 3. od. 28. Liv. l. 9.* ¶ Significat etiam propendere, proclivem fieri. *Liv. l. 7. c. 9.* Inclinat animus, ut arbitrer. *Id. l. 29. c. 33.* Hæc animum inclinant, ut credam. *Id. l. 27. cap. 46.* Multorum eo inclinabant ſententiæ, ut &c. ¶ Inclinare fortuna dicitur, aut Reſpub. aut quid ſimile, cum in deteriorem ſtatum mutatur. *Lucan. l. 3.* Fata ducum inclinant. V. Inclinatus. ¶ Inclinare culpam in aliquem, h. e. derivare, *gettar la colpa* &c. *Liv. l. 5.* ¶ Inclinare in fugam, *voltarsi alla fuga*. *Liv. l. 34.* ¶ Habet etiam obſcœnum ſenſum. *Juven. ſat. 9. & 10.* ¶ Inclinare, apud Grammaticos eſt verba, & nomina in caſus, perſonas, & tempora mutare. *Gel. l. 4. c. 9. & Macrob. Saturn. 6. c. 7.*

Incloctores, um, m. 3. vox ficta de lorariis, qui crebris ictibus ſervorum terga cædentes [illegible], ſeu ſtrepitum edebant. Quidam tribuunt *Plaut. Aſin. 3. 2. 6.* Verum alii alia.

Inclūdo, is, ſi, ſum, a. 3. *rinchiudere*, *ſerrare dentro*, [illegible], Ger. *einſchlieſſen*, Gal. *enfermer*, Hiſp. *encerrar*, *incluir*, [illegible], intus claudo. *Cic. de Sen.* Nam dum ſumus incluſi in his compagibus corporis. *Id. de Un.* Sed quia nondum omne animal in mundo intus incluſerat. *Id. Ver. 7. c. 55.* Includere in cuſtodias. *Id. Att. l. 13. ep. 19.* Includere in dialogos *introdurr' a parlare*.

Incluſiātus, V. Induſiatus.

Incluſio, onis, f. 3. *rinchiudimento*, actus includendi. *Cic. in Vatin. c. 10.* Bibulum, cujus incluſione contentus non eras, interficere volueras.

Incluſus, a, um, partic. ab includor. *Cic. in Cat.* Intus incluſum periculum eſt.

Inclŭtus, V. Inclytus.

Inclytus, a, um, o. 1. 2. *inclito*, *glorioſo*, *illuſtre*, [illegible], Germ. *berühmt*, Gall. *illuſtre*, *renommé*, Hiſp. *inclito*, [illegible], qui valde *cluit*, ideſt ingentem famam habet, qui celebris eſt, glorioſus, inſignis, a *cluco*. Sed aliqui derivant a [illegible], *celebris*, quod a [illegible], *celebro*. Nam quod mediam ſyllabam brevem habet, id nihil obſtat. Et in hac ſententia *Cicero* videtur fuiſſe, qui *in Orat. c. 48.* ita ſcripſit: Quid vero hoc elegantius, quod non fit natura, ſed quodam inſtituto? inclytus dicimus brevi prima litera, inſanus producta, inhumanus brevi, infelix longa, &c. In antiquis libris & *inclytus*, & *inclitus*, & *inclutus* legas, uti *lacryma*, *lacrima*, *lacruma*. *Liv. l. 1. c. 18.* Inclyta juſtitia, religioque ea tempeſtate Numæ Pompilii erat. ¶ *Cato* apud *Gel. l. 3. c. 7.* Claritudo incluтiſſima.

Incoactus, a, um, *non sforzato*, *volontario*, [illegible], voluntarius. *Valer. l. 4. c. 7.* Incoactam voluntatem eſſe in amicitiis contrahendis. Adde *Senec. ep. 66.*

Incoctilia, n. 3. *vaſi di metallo ſtagnati*, Ger. *überzogen in feuer*, *mit ſilber*, *bley*, *zinn*, Gal. *vaiſſeaux eſtamez*, Hiſp. *vaſos eſtanados*, vaſa ænea, quibus plumbum incoctum eſt, ne quid ex ære ingrati ſaporis accedat. *Plin. l. 34. c. 17.* Album plumbum incoquitur æris operibus, Galliarum invento, ita ut vix diſcerni queat ab argento, eaque incoctilia vocant.

Incoctio, onis, f. actus coquendi. *Cæl. Aurel. Tard. 4. 3.* Incoctio aquoſi liquoris.

Incoctus, a, um, *incotto*, in aliquo coctus, partic. ab incoquor. *Plin. lib. 18. c. 11.* Candorem autem et pro creta lactis incocti miſtura confert. *Hor. Epod. 3.* Cruor incoctus herbis. *Sil. l. 15. v. 684.* Incocta ceraſtis ſpicula. h. e. ceraſtarum veneno tincta. ¶ Item valde coctus. *Sil. l. 17. verſ. 633.* incocti corpore Mauri. h. e. nimio Sole aduſti. Hinc incoctæ mulieres, apud *Feſtum*, dicuntur, quæ plus æquo calamiſtris utuntur. ¶ Significat etiam non coctus. *Plaut. Mil. 2. 2. 53.* Incoctum non expromit, bene coctum dabit. *Gel. l. 10. c. 15.* Incocta caro. ¶ Pectus incoctum honeſto, h. e. imbutum, apud *Perſ. ſat. 2. verſ. 74.*

Incœnatus, *chi non ha cenato*, [illegible], non cœnatus, partic. ab *in*, & *cœnor*. *Cat. de R. R.* Bibat aquam mulſam, cubet incœnatus.

Incœnis, ne, o. 3. *ſenza cena*, [illegible], ſine cœna, qui non cœnavit. *Plaut. Caſ. 4. 1. 18.* Illæ autem ſenem incœnem extrudere cupiunt ex ædibus.

Incœno, as, n. 1. idem ac cœno. *Suet. in Tib. c. 39.* Incœnante eo, complura, & ingentia ſaxa fortuito ſuperne delapſa ſunt.

Incepto. V. Incepto.

Incogitabilis, le, qui non ſolet cogitare, cum quid rerum gerit, *ſconſiderato*, [illegible]. *Plaut. Mil. 2. 6. 63.* Nunc demum ſcio, me fuiſſe excordem, cæcum, incogitabilem.

Incogitandus, a, um, adject. *da non penſarſi*, non cogitandus, ut incogitandus mœror. *Plaut. Stich. 1. 1. 48.*

Incogitans, tis, o. *ſconſiderato*, Ger. *unbedachtig*, Gal. *eſtourdy*, *inconſideré*, Hiſp. *deſtruydado*, [illegible], non cogitans, temerarius, inconſideratus. *Ter. Phor. 1. 3. 3.* Quod niſi fuiſſem incogitans, ita eum expectarem, ut par fuit.

Incogitantia, æ, f. 1. *inavvertenza*, inconſideratio. *Plaut. Merc. prol. v. 27.* Incogitantia, excors impudentia.

Incogitatus, a, um, *non penſato*, non cogitatus, partic. ab *in*, & *cogitor*. *Sen. ep. 58.* Alacritas incogitata, & inviſa. ¶ Sumitur etiam active pro non cogitante, *inconſiderato*. *Plaut. Bac. 4. 3. 1.* Petulans, protervo, iracundo animo, indomito, incogitato, ſine modo, & modeſtia ſum.

Incogito, as, avi, atum, a. 1. idem quod cogito, vel valde cogito. *Horat. l. 2. ep. 1. v. 122.* Non fraudem ſocio, puerove incogitat ullam.

Incognitus, a, um, *incognito*, [illegible], Germ. *unbekandt*, Gall. *inconnu*, Hiſp. *incognito*, *diſfraçado*, [illegible], non cognitus. *Cicer. pro Cæc.* Dum incognita re judicare voluiſſet.

Incognoſco, is, ovi, itum, a. 3. idem quod cognoſco. *Apul. l. 4. Florid.* Propius acceſſit, ut penitus incognoſceret.

Incohibeſco, is, n. 3. nullo modo cohibeo, impotens ſum ad cohibendum. *Lucret. l. 3. v. 445.* Aere qui credas poſſe hanc cohiberier ullo, Corpore qui noſtro rarus magis incohibeſcit? Alii aliter legunt: ſed fortaſſe non defendent Lucretium a vitio battologiæ, niſi ita legant, quemadmodum eſt in emendatiſſima Pii editione, in Aldina, & aliis.

Incohibilis, le, adject. qui cohiberi non poteſt. *Ammian. l. 29. c. 2.* Incohibili curſu evaſit. V. ſequentem dictionem.

Incoibilis, le, o. 3. quod coire, & conjungi non poteſt. *Gel. l. 5. c. 3.* Eo genere oneris tam impedito, ac tam incoibili. Alii legunt incohibili.

Incŏla, æ, com. 1. *abitatore*, [illegible], Germ. *einwohner*, Gall. *habitant*, Hiſp. *vecino*, *morador*, [illegible], qui in aliena urbe, vel regione habitat quaſi civis, aut municeps, ſed ſine jure civitatis, aut municipii, ab *incolo*. Pomponii JCti definitione incola eſt, qui in aliqua regione domicilium conduxit, quem Græci [illegible] appellant. Nec tantum qui in oppido morantur, incolæ ſunt, ſed etiam qui in alicujus oppidi finibus ita agrum habent, ut in eum ſe quaſi in aliquam ſedem recipiant. *Cic. 1. Off.* Peregrini, & incolæ officium eſt nihil præter negotium ſuum agere. *Phædrus l. 1. fab. 7. de ranis*, Quæ tum ſtagni incolæ. ¶ *Plin. l. 12. c. 3. de arboribus*. Quæ in incolarum numero eſſe cœperunt, dicentur inter frugiferas. h. e. quæ ex aliis regionibus advectæ apud nos ſeruntur. *Id. l. 3. de fluminibus*. Adduam, Ticinum, Mincium, Ollium omnes Padi incolas. h. e. in Padum influentes.

Incolātus, us, m. habitatio in aliena patria, ſeu tempus, quo quis in aliquo loco habitat, ita ut inde diſceſſurus ſit. Inſcript. vetus circa Hadriani tempora apud *Cellar. in curis poſter.* Omnia per oppida incolatus [illegible]. Adde *Modeſtin. l. 34. ff. ad municipal.*

Incŏlo, lis, olui, cultum, a. 3. *abitare*, [illegible], Ger. *einwohnen*, Gal. *habiter*, Hiſp. *morar*, *habitar*, [illegible], inhabito. *Cic. 1. Tuſc.* Ubi ſunt ergo ii, quos miſeros dicis, aut quem locum incolunt? *Id. de Div.* Loca, quæ a quibuſque incoluntur. *Plaut. Rud. 4. 2. 1.* Neptuno, qui ſalſis locis incolit. ¶ Incolere vitam, pro agere. *Ter. Heaut. 1. 1.*

Incolorāte, adv. *Leg. 18. ff. de Minorib.* Incolorate reſtitui deſiderans. h. e. nullo colore, ſeu cauſa allegata.

Incolŭmis, me, o. 3. *ſano*, *e ſalvo*, [illegible], Germ. *geſund*, *friſch*, Gal. *ſain*, *&* *ſauf*, Hiſp. *ſano*, *pretio*, [illegible], ſanus, integer. Nam orat. pol. *in* hic auget. Uſurpatur & de corporis habitudine, & de ſtatus felicitate, & de perſonis, & de rebus. *Cic. pro Roſc.* Quibus incolumibus & domi dignitas, & foris auctoritas retineretur. *Id. pro Planc.* Qui me equeſtrem quidem ſplendorem a calamitate judicii incolumem retinere potuit. ¶ Ædes incolumes, pro integris, & non ruinoſis, apud *Ulp. l. qui bona fide*, §. *cum inter*, *ff. de dam. infec.* ¶ *Horat. l. 3. od. 24.* Virtutem incolumem odimus. h. e. virtutem eorum, qui vivi, & incolumes ſunt. ¶ Comparativum *incolumior* affert *Gel. l. 17. c. 2. ex Q. Claud. Annal.*

Incolumĭtas, atis, f. 3. *ſanità*, *ſalute*, [illegible], Ger. *geſundheit*, Gal. *entiere ſanté*, Hiſp. *ſanidad entera*, [illegible], ſalutis tuta, atque integra conſervatio. *Tit. 5. Fin.* In quibus numerant incolumitatem, conſervationemque omnium partium. *Caſ. l. 3. B. C. c. 28.* Incolumitatem deditis pollicebatur.

Incōmes, omitis, o. *ſenza compagnia*, ſine comite. *Feſt.*

Incōmis, e, adject. non comis, ruſticus, incultus, inciviles. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 7. a med.* Incomis, & tenebroſa vita.

Incomitātus, a, um, *ſcompagnato*, [illegible], non comitatus, comitibus deſtitutus, partic. paſſ. ab *in*, & *comitor*. *Cic. 1. de Orat. c. 55.* Cujus artem cum indotatam eſſe, atque incomitatam videres.

Incomitio, as, neut. 1. eſt tale commiſſum facere, propter quod neceſſe ſit in comitium venire. *Feſt.* Alii interpretantur accuſare. *Plaut. Curc. 3. 1. 31.* Adoleſcens ob Rempub. hoc intus mihi quod inſigne habeo, quæſo ne me incomities.

Incomma, vel Incoma, æ, f. in *Gloſſis Iſid.* exponitur menſura militum. Videtur autem fuiſſe palus defixus in caſtris, ad cujus altitudinem ſtatura exigeretur eorum, qui ad militandum accedebant, ut *Salmaſ.* putat *ad Lamprid. in Alex. Sever. c. 4.* Hinc *Veget. de re milit. c. 5. lib. 1.* Proceritatem tironum ad incommam ſcio ſemper exactam. Al. aliter leg. [illegible] Græce eſt clavum impingere: unde [illegible], quod infixum ſignificare poteſt. *Salmaſ. ibid.* ubi plura hac de re.

Incommeabilis, le, adject. *che non ſi può paſſare*, non commeabilis. *Ammian. l. 16. c. 20.* Via clivoſa, & incommeabilis.

Incommendātus, a, um, adject. *non raccomandato*, non commendatus. *Ovid. 11. Metam. verſ. 34.* Nil illis (ventis) vetitum, incommendataque tellus Omnis, & omne fretum.

Incommiſcibilis, le, adject. qui miſceri non poteſt. *Tert. de Anim. c. 12.* Simplex, & incommiſcibilis animus.

Incommobilitas, atis, f. *Apuler. l. 2. de doctr. Plat.* Incommobilitas, dicta Græce [illegible]. Ita enim dixerim, quæ non extinguit incitamenta, ſed ea ſupore deſigit immobili.

Incommodatio, f. 3. *incomodità*, incommoditas. *Cic. Att. l. 1. ep. 17.* Atque in iſta incommodatione alienati illius animi & offenſi illud ineſt tamen commodi. Ita referunt cum *Nizolio* pleriſque Lexicographi: at libri habent *incommoditate*.

Incommŏde, adverb. *con incomodo*, *ſcomodamente*, *diſconciamente*, Germ. *unfüglich*, Gal. *incommodement*, Hiſp. *incomodamente*, [illegible], moleſte, intempeſtive. *Cicer. Att.* Poſſe pro re nata te non incommode ad me in Albanum venire. ¶ Comp. incommodius, ſup. incommodiſſime. *Cic. de Amic. c. 4.* Quamobrem cum illo quidem actum optime eſt, mecum autem incommodius. *Id. Att. l. 5. ep. 9.* Incommodiſſime navigare.

Incommodiſticus, vox a paraſito efficta apud *Plaut. Capt. 1. 1. 19.* h. e. incommodus. Alii leg. *incommodeſticus*, vel *incomedeſticus*, ab edendo.

Incommodĭtas, atis, f. *incomodità*, *danno*, [illegible], Ger. *ungefug*, Gal. *incommodité*, Hiſp. *incomodidad*, [illegible], damnum, moleſtia. *Liv. l. 10.* Romæ tum deſiderio viri, tum incommoditate temporis triſtis nuntius fuit. *Macrob. l. 2.* Morborum incommoditatibus frangi. V. Incommodatio.

Incommŏdo, as, n. 1. *incomodare*, *nuocere*, [illegible], Ger. *ſchaden thun*, Gal. *incommoder*, Hiſp. *incomodar*, [illegible], noceo, obſum, damnum infero. *Cic. pro Quinct.* Ut cum ipſi nihil alteri ſcientes incommodarint. *Ter. And. 1. 1. 124.* Magis id adeo, mihi ut incommodet, quam ut obſequatur gnato.

Incommŏdum, di, n. 2. *incommodità*, *danno*, [illegible], Ger. *ſchaden*, Gal. *incommodité*, Hiſp. *incomodo*, [illegible], damnum, detrimentum. *Cic. 11. Fam.* Quam quidem ego a Repub. meis privatis, & domeſticis incommodis libentiſſime redemiſſem. *Id. 1. Off. c. 7.* Incommodo affici. Dicimus autem afferre, importare, capere, dare incommodum &c. *Cic.* ſæpe, & alii.

Incommŏdus, a, um, *incomodo*, *moleſto*, *dannoſo*, Ger. *ungelegen*, Gal. *incommode*, Hiſp. *incomodo*, [illegible], quod damnum affert, vel moleſtum eſt. *Cic. 5. Ver.* Quæ aratori non modo incommoda non eſt, ſed etiam grata. *Plaut. Aſin. 1. 1. 46.* Uxor incommoda, & importuna. *Cicer. pro Cluent.* Rebus incommodis aliquem ſublevare. *Ter. Hec. 3. 4.* Iter incommodum. *Ampelius de 12. ſignis*: Carcinus incommodiorem faciebat Herculem.

Incommŏte, *immobilmente*, firmiter. *Juſtinian. in epiſt. ad Joan. Papam poſt leg. 7. tit. 1. l. 1. Cod.* Statum Eccleſiarum cuſtodire, qui hactenus obtinet, & incommote permanet.

Incommūnis, e, adject. 3. non communis. *Tert. de Pal. c. 3. ad fin.* Quarum pars gentilitus inhabitantur, cæteris incommunes.

Incommutabilis, e, *immutabile*. *Var. l. 8. L. L.* Omnia verbi principia incommutabilia viderentur.

Incommutabilĭtas, atis, f. immutabilitas, [illegible]. *Auguſt. lib. 12. Confeſ. c. 12.* Æternitas, & incommutabilitas.

Incommutabilĭter, immutabiliter, [illegible]. *Auguſt. epiſt. 3. c. 3.* Incommutabiliter immortalis.

Incomparabĭlis, le, o. 3. *incomparabile*, [illegible], cui nihil poteſt comparari. *Plin. l. 7. c. 25.* Illa fuit vera, & incomparabilis invicti animi ſublimitas. *Quintil. l. 1. c. 2.* Incomparabilis magiſter.

Incomparabilĭter, *incomparabilmente*, *ſenza paragone*, [illegible], ſine comparatione. *Auguſt. l. 21. de Civ. Dei, c. 9. a med.* Incomparabiliter plura.

Incomparātus, a, um, incomparabilis. *Inſcript.* apud *Fabrett. cap. 5. no. 386.* Conjux conjugi incomparatiſſimo.

Incompaſſibilis, le, adject. qui ſimul pati non poteſt. *Tert. adv. Prax. c. 29.*

Incompertus, a, um, *non trovato*, *incognito*, [illegible], incognitus, & de quo nullam certitudinem habemus. *Plin. l. 34. c. 13.* Origo, atque natura ejus incomperta eſt mihi. *Liv. l. 4. c. 23.* Cætera vetuſtate incomperta.

Incomplĕtus, a, um, adject. *non compito*, *imperfetto*. *Jul. Firm. l. 5. c. 2.* Et qui ſemper imperfecta, incompletaque ſua conſilia derelinquant.

Incompoſite, adv. *ſenza ordine*, [illegible], inordinate, ineleganter. *Liv. l. 25. c. 37.* Et in hoſtem negligenter, & incompoſite venientem incurrunt.

Incompoſitus, a, um, *non ornato*, *non elegante*, *rozzo*, Germ. *unordentlich*, Gall. *mal agencé*, *ſans ordre*, Hiſp. *incompueſto*, [illegible], incomptus, inornatus, inelegans. *Liv. l. 4.* Tempanii oratio incompoſita fuiſſe dicitur. *Id. l. 5. c. 28.* Agmen incompoſitum.

Incomprehenſibilis, le, o. 3. *incomprenſibile*, Germ. *unbegreifflich*, Gall. *incomprehenſible*, Hiſp. *incomprehenſible*, [illegible], quod comprehendi non poteſt. *Plin. in Epiſt.* Ut eſt in diſputando incomprehenſibilis. *Col. in proœm. l. 10.* Incomprehenſibilis æris parvitas.

Incomprehenſus, a, um, *non compreſo*, [illegible], non comprehenſus. *Cic. in Acad. l. 4. c. 30.* Quæ nos incomprehenſa, & non percepta dicimus.

Incompte, & Incomite, inornate, [illegible]. *Stat. l. 5. ſilv. 5. v. 33.* juvat illaudabile certamen Fundere, & incompte miſerum laudare dolorem. *Ammian. l. 31. c. 2.* Effigiati ſtipites dolantur incompte.

In-

Incomptus, vel incomtus, a, um, *non ornato*, *non acconcio*, *rozzo*, [illegible], inornatus. *Cic. in Orat. c.* 23. Si hæc ſubtilis oratio etiam incompta delectat. *Suet. Aug. c.* 69. Incomptiore capillo.

Inconceſſibilis, le, adject. qui concedi non poteſt. *Tertul. de pudic. c.* 9.

Inconceſſus, a, um, *non conceſſo*, *illecito*, [illegible], non conceſſus, negatus, prohibitus, illicitus. *Virg.* 3. *Æn.* Pergama cum peteret, inconceſſoſque hymenæos. Adde *Quintil. l.* 10. *c.* 2.

Inconciliate, adv. *inconſideratamente*, [illegible], ſine deliberatione, inconſulte, perperam, a concilium. *Plaut. Moſt.* Ne inconciliate quid nos porro poſtulet. Sed Voſſius legit, *Ne inconciliare quid nos porro poſtules*. V. Inconcilio.

Inconcilio, as, a. 1. *inimicare*, eſt inimicum facere, irritare. *Plaut. Moſt.* 3. 1. 84. Ne inconciliare quid nos porro poſtules. hoc eſt, cum pater tibi ſit pretium ſoluturus, non eſt quod importune adeo fœnus urgeas, noſque non optime erga te animatos, magis etiam malevolentes reddas. *Id. Trin.* 1. 2. 98. Inconciliaſti eum, qui mandatu' ſt tibi. hoc eſt abalienaſti ne? vel ut explicat *Feſt.* in voce *Inconciliare*, decepiſti ne eum, qui tibi mandatus eſt? ¶ *Sidon. l.* 3. *ep.* 9. videtur uſurpaſſe hoc verbum pro *accuſo*.

Inconcinnitas, f. 3. ruditas, inelegantia. *Suet. in Aug. c.* 86. Vitatis ſententiarum ineptiis, & inconcinnitate verborum.

Inconcinniter, adv. *rozzamente*, [illegible], inornate, incompte, impolite. *Gel. l.* 10. *c.* 17. Vertitque in eam rem, quam tum agebat, non inconcinniter.

Inconcinnus, a, um, *mal compoſto*, *ſconcio*, *rozzo*, Germ. *ungereimbt*, Gal. *mal façonné*, *qui n'a point de grace*, Hiſp. *deſaraviado*, [illegible], inelegans, inornatus, incompoſitus. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 4. Aut denique in aliquo genere aut inconcinnus, aut multus eſt.

Inconcitus, a, um, adject. non concitus, non concitatus. *Ammian. l.* 24. *c.* 23. Leni & inconcito gradu.

Inconcretus, a, um, non concretus. *Nazar. in paneg. Conſtantin. c.* 14. Caligantem aciem ſimplex, & inconcreta ſubſtantia naturæ tenuis eludit.

Inconcuſſe, *fermamente*, conſtanter, firmiter. *Auguſt. l.* 1. *Retract. c.* 11. Hoc ſane inconcuſſe retinendum eſſe, non dubito.

Inconcuſſus, a, um, *che non ſi commuove*, Germ. *unbewegt*, Gall. *inebranlable*, Hiſp. *imobil*, *que no ſe puede mover*, [illegible], quod non concutitur. *Stat.* 5. *Syl.* 1. *v.* 142. Florebant hilares, inconcuſſique Penates. *Senec. ep.* 67. *ad fin.* Inconcuſſum otium.

Incondite, adv. *diſordinatamente*, Ger. *ungeſchicklich*, Gal. *ſans ordre*, *ſans meſure*, Hiſp. *ſin orden*, *y concierto*, [illegible], incompoſite, inordinate. *Cic.* 3. *Off.* Dicam, ut potero, incondite fortaſſe, ſed tamen ut res poſſit intelligi.

Inconditus, a, um, *diſordinato*, *mal compoſto*, Germ. *ſo unſeſchickt*, Gal. *mal composé*, *mal bâty*, *ſans ordre*, Hiſp. *ſin orden*, *mal compueſto*, [illegible], inordinatus, incompoſitus, ex *in*, & *conditus*. *Liv. l.* 4. *c.* 20. In eum milites carmina incondita, æquantes eum Romulo, canere. *Id. l.* 22. Incondita turba hominum. ¶ Item pro inſepulto. *Lucan. l.* 6. *v.* 101. Incondita corpora. ¶ Item pro non condito, non repoſito. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Inconditum fructum mercantibus vendere.

Inconfectus, a, um, adject. non confectus, non conſumptus. *Celſ. l.* 4. *c.* 19. Inteſtinorum levitas, quæ continere nihil poſſunt, & quidquid aſſumptum, inconfectum protinus reddunt. Ita meliores libri: al. leg. *imperfectum*.

Inconfeſſus, non confeſſus. *Ovid.* 2. *Met. v.* 537. Servandum dederat, ſed enim inconfeſſa, quid eſſet.

Inconfuſus, a, um, adject. non confuſus. *Senec. l.* 3. *qu. nat. proœm.* Vir bonus officia ſua exſequitur intrepidus, inconfuſuſque.

Incongelabilis, le, o. 3. *che non ſi può congelare*, [illegible], quod non poteſt congelari. *Gel. l.* 17. *c.* 8. Mare omne incongelabile ſit. Alii leg. *ingelabile*.

Incongreſſibilis, le, adject. quem alloqui non poſſumus, cum quo congredi non licet. *Tertul. l.* 2. *adver. Marc. c.* 27.

Incongrue, adv. incongruenter. *Macrob. l.* 5. *Satur. c.* 13. Dicere incongrue.

Incongruens, tis, o. 3. *diſconvenevole*, Ger. *ungereimet*, Gal. *qui ne convient pas*, Hiſ. *no conveniente*, [illegible], quod non congruit rei, de qua agitur. *Plin. in Epiſt.* 9. *l.* 4. Illam alteram diſſolutam, atque etiam incongruentem vocant.

Incongruenter, adv. inconvenienter. *Tertul. de Baptiſm. c. penult.* Nec incongruenter quis ad figuram interpretabitur.

Incongruentia, æ, f. inconvenientia. *Tertul. de Anim. c.* 6. Incongruentia definitionis.

Incongruus, a, um, adject. incongruens. *Valer. Max. l.* 4. *c.* 1. *n.* 12. Quam incongruo ambitu amplectar. Al. leg. quam anguſto. *Apul. l.* 3. *dogm. Plat.* Incongruæ inter ſe propoſitiones.

Inconjuncta pronomina quænam dicantur a Grammaticis, V. apud *Priſcian. lib.* 17. *pag.* 1065. *Putſch.*

Inconnexus, a, um, adject. non connexus. *Auſon. Idyl.* 12. *ad Paulin.* Cura exigua eſt, & faſtiditur, inconnexa, & implicatur.

Inconnivens, o. 3. *che non muove le palpebre degli occhi*, [illegible], quod palpebras non movet, particip. a conniveo. *Gel. l.* 2. *c.* 1. A ſummo lucis ortu ad Solem alterum orientem inconnivens. ¶ Tranſlate *Ammian. l.* 39. *c.* 16. Inconnivens juſtitiæ oculus. V. *Conniveo*.

Inconnivus, a, um, idem ac inconnivens, ut Inconnivi oculi, inconnivæ vigiliæ, apud *Apul. l.* 2. & 6. *A. A.*

Inconſcius, a, um, *non conſapevole*, *o conſcio*, non conſcius. *Liv. lib.* 21. *cap.* 12. Alcon inconſciis Saguntinis cum ad Annibalem noctu tranſiliſſet. Meliores tamen libri hab. *inſciis*.

Inconſcriptus, a, um, adject. non conſcriptus, *non ſcritto*. *Servii* eſt *ad Eclog. Virg.* 3. *v.* 3.

Inconſentaneus, a, um, adject. non conſentaneus. *Mart. Capel. l.* 5. *poſt init.* Nihil magis inconſentaneum, atque indecens.

Inconſequens, entis, adject. qui non conſequitur. *Aſcon. in proœm. Act. in Verr.* inconſequens locutio. ¶ Hujus decompoſito *perinconſequens* uſus eſt *Gell. lib.* 14. *cap.* 1. V. ſuo loco.

Inconſequentia, æ, f. 1. [illegible], vitium orationis, cum aut res, aut verba prætermittuntur, quæ ad ſuperiora ſubſequi deberent. *Quinct. l.* 8. *c.* 6. Quæ eſt inconſequentia rerum fœdiſſima.

Inconſiderans, antis, o. idem ac inconſideratus. *Cic.* 2. *de Div. c.* 27. Non ita leves, atque inconſiderantes ſumus. Al. leg. *inconſiderati*. *Tert. l.* 2. *adverſ. Marc. ad fin.* Inconſideratiſſime Marcion.

Inconſiderantia, æ, f. *inavvertenza*, Germ. *unbedachtigkeit*, Gall. *inconſideration*, Hiſp. *inconſideracion*, [illegible], inconſulta ratio. *Suet. in Claud. c.* 39. In eo mirati ſunt homines & oblivionem, & inconſiderantiam. Giſanii liber habet *inconſiderationem*. Quidam etiam Ciceroni tribuunt, *l.* 3. *Q. Fr. ep. ult.* Verum MSS. omnes, & codices antiqui habent *conſiderantiam*.

Inconſiderate, adverb. *ſconſideratamente*, Germ. *unandechtiglich*, Gall. *inconſiderement*, Hiſp. *inconſideratamente*, [illegible], inconſulte, temere. *Cicer. in Off. l.* 1. *c.* 29. Temere, & fortuito, inconſiderate, negligenterque. *Valer. Max. l.* 1. *c.* 5. Inconſideratius præliari.

Inconſideratio, onis, f. 3. idem ac inconſiderantia. V. Inconſiderantia.

Inconſideratus, a, um, qui non conſiderat, *ſconſiderato*, *che non conſidera*, *traſcurato*, Ger. *der nicht bedencket*, Gal. *inconſideré*, Hiſp. *inconſiderado*, [illegible]. *Cic. pro Quinct. c.* 25. O rem incredibilem! o cupiditatem inconſideratam! *Id. de Aruſp. reſp. c.* 26. Plenus inconſideratiſſimæ temeritatis. *Nepos in Conon. c.* 6. Inconſideratior in ſecunda, quam in adverſa fortuna.

Inconſitus, a, um, *non coltivato*, incultus. *Varr. l.* 4. *de L. L.*

Inconſolabilis, le, o. 3. *inconſolabile*, *che non riceve conſolazione*, Germ. *nicht zu kroeſten*, Gall. *inconſolable*, Hiſp. *que no ſe puede conſolar*, [illegible], cujus dolori conſolatio nulla mederi poteſt. *Ovid.* 5. *Met. verſ.* 426. Inconſolabile vulnus mente gerit tacita.

Inconſpectus, a, um, adject. inconſideratus. *Gel. l.* 17. *c.* 21. Ne in ſermonibus inconſpectum aliquid temere diceremus.

Inconſpicuus, a, um, adject. non conſpicuus, incelebris. *Flor. l.* 4. *c.* 2. *a med.* Non inconſpicua tamen morte.

Inconſpretus, a, um, adject. non ſpretus, non improbatus. *Feſtus*.

Inconſtans, tis, o. *incoſtante*, *inſtabile*, [illegible], Germ. *unbeſtendig*, Gall. *inconſtant*, Hiſp. *incoſtante*, [illegible], qui ſibi non conſtat, levis, mobilis, volubilis. *Cic. Planco*, *l.* 10. *Fam.* Cum is frigidas ſane, & inconſtantes recitaſſet litteras Lepidi. *Id. de Div.* Si ea quoque divina ſunt, quid inconſtantius Deo? *Senec. ep.* 99. Populo nos damus inconſtantiſſimo. *Gell. lib.* 13. *cap. ult.* Vultu inconſtantiſſimo, & mœſtiſſimo.

Inconſtanter, adverb. *incoſtantemente*, Germ. *leichtfertig*, Gall. *inconſtamment*, Hiſp. *inconſtantemente*, [illegible], leviter, nullaque conſtantia. *Cicer.* 4. *Tuſc.* Si aut ambigue, aut inconſtanter, aut incredibiliter dicta ſunt. *Id. de Fin.* Hæc dicuntur inconſtantiſſime.

Inconſtantia, f. 1. *incoſtanza*, *inſtabilità*, [illegible], Ger. *unbeſtendigkeit*, Gal. *inconſtance*, Hiſp. *inconſtancia*, [illegible], levitas, mutabilitas, mobilitas. *Cic. Att. l.* 10. Nemo doctus unquam mutationem conſilii inconſtantiam dixit eſſe.

Inconſuetus, a, um, *non conſueto*, *inuſitato*, [illegible], non aſſuetus. *Silius l.* 11. *v.* 283. Stupet inconſuetus opimæ Sidonius menſæ miles.

Inconſulte, adv. *pazzamente*, *ſenza conſiglio*, Ger. *unbeſonnen*, Gal. *ſans y penſer*, *a la volée*, Hiſ. *ſin mirar*, *ſin conſejo*, [illegible], ſtulte, temere, abs re, nullo conſilio. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Hæc, qui conſideres, quam inconſulte, ac temere dicantur. *Caſ. l.* 1. *B. Civ. c.* 45. Incitati ſtudio inconſultius proceſſerant.

Inconſulto, adverb. idem ac inconſulte. *Ulp. l.* 1. *de his quæ in teſtam.* &c. Inconſulto deleta, & inducta.

Inconſultum, i, n. temeritas. *Silius l.* 8. *v.* 216. arma ſenatus Ex inconſulto poſuit Tirynthius heros. ¶ Videtur tamen eſſe adverb. ex adjectivo formatum.

Inconſultus, a, um, is, a quo conſilium non eſt petitum, partic. a conſulor. *Varro l.* 1. *de re ruſt.* Etenim inſcio, atque inconſulto domino ſervi ſæpe ex agro diſcedunt. ¶ Sæpe nomen eſt, & active ſumitur pro imprudente, temerario, nullius conſilii, *ſenza conſiglio*, *imprudente*, Ger. *ungeſtaget*, Gal. *mal conſeillé*, Hiſp. *el que es ſin conſejo*, [illegible]. *Cic. pro Dejot.* Homo inconſultus, & temerarius hæc non videbat. *Liv. l.* 3. *c.* 21. Turba inconſulta. ¶ Item pro eo, cui non datum eſt conſilium. *Virg. Æn.* 3. *v.* 452. Inconſulti abeunt, ſedemque odere Sybillæ. ¶ Superlat. *inconſultiſſimus* eſt apud *Salvian. l.* 2. *de avarit.* Comparat. *inconſultior* apud *Nazar.* in *paneg. Conſtant. c.* 13.

Inconſultus, us, m. ſine conſilio, ſeu conſultatione, nomen defectivum, cujus ſolus abl. in uſu eſt, ut *Inconſultu meo*, ſine meo conſilio, me inconſulto. *Plaut. Trin.* 1. 2. 130. Me abſente, atque inſciente, inconſultu meo ædes venales haſce inſcribit literis.

Inconſummatio, onis, f. imperfectio, ut inconſummatio generationis, apud *Tertul. adverſ. Valentinian. c.* 10.

Inconſummatus, a, um, adject. non perfectus. *Ammian. l.* 31. *c.* 42. Ut erat inconſummatus & rudis. h. e. non plane peritus.

Inconſumptus, a, um, *non conſumato*, Ger. *noc nicht verbraucht*, Gall. *qui n'eſt point conſumé*, Hiſp. *no acabado*, non conſumptus. *Ovid.* 7. *Metam.* Inque manu thuris pars inconſumpta reperta eſt. Adde *l.* 4. *v.* 17.

Incontaminabilis, le, adject. qui contaminari non poteſt. *Tert. l.* 4. *adv. Marc. c.* 9.

Incontaminatus, *non contaminato*, *puro*, *ſincero*, [illegible], Ger. *unbefleckt*, Gal. *non contaminé*, *ſans tache*, Hiſp. *limpio*, *no ſuziado*, [illegible], impolutus, purus, ſyncerus. *Liv. l.* 4. *c.* 2. Ne quid ſynceri, ne quid incontaminati ſit.

Incontemplabilis, le, adject. quem contueri, & contemplari non licet. *Tertul. de reſurr. carn. c.* 55. Incontemplabilis claritas. Ita legit *Junius*.

Incontemptibilis, le, adject. non contemptibilis. *Tertul. Apolog. c.* 45. ubi alii leg. *intemptibilis* eodem ſenſu.

Incontentus, a, um, adject. non tenſus, *non tirato*, *lento*. *Cic. l.* 4. *Fin. c.* 27. Ut in fidibus, ſi nulla earum ita contenta numeris ſit, ut concentum ſervare poſſit, omnes æque incontentæ ſint, &c.

Incontiguus, a, um, adject. non contiguus, qui non tangitur. *Arnob. l.* 7. *poſt init.* Deus omni eſt incontiguus tactu.

Incontinens, tis, o. 3. quod continere non poteſt. *Plin. l.* 8. *c.* 43. Sed incontinens uterus urinam genitalem reddit. ¶ Item intemperans, qui ſe a libidine, gulave non continet, *incontinente*, Ger. *der ſich nicht ſelbſt halten kan*, Gal. *incontinent*, Hiſp. *incontinente*, [illegible]. *Plaut. Aſin.* 5. 2. Madidum, nihili, incontinentem, atque oſorem uxoris ſuæ. ¶ Reperitur & cum genit. *Senec. l.* 3. *nat. quæſt. c.* 30. Nihil eſt tam violentum, & incontinens ſui.

Incontinenter, adv. *incontinentemente*, *intemperantemente*, Germ. *unzuchtiglich*, Gal. *incontinemment*, Hiſp. *incontinentemente*, [illegible], intemperanter, ſine continentia. *Cic.* 3. *Off. c.* 8. Nihil tamen avare, nihil injuſte, nihil libidinoſe, nihil incontinenter eſſe faciendum.

Incontinenti. V. Continens.

Incontinentia, æ, f. 1. *debolezza*, infirmitas, imbecillitas, ut Incontinentia urinæ, infirmitas muſculi retentivi, cum urinam continere non poſſumus. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Veſicam in vino potam contra urinæ incontinentiam. ¶ Incontinentia item ſumitur pro intemperantia, immodeſtia, *incontinenza*, *immoderanza*, Germ. *unzucht*, Gal. *incontinence*, Hiſp. *incontinencia*, [illegible]. *Cic. pro Cælio*. Is multa de incontinentia, intemperantiaque diſſerunt.

Incontradicibilis, le, adject. cui contradici non poteſt. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marc. c.* 39. Quid incontradicibilius confeſſione ſimplici?

Incontroverſus, a, um, adject. qui in dubium vocari non poteſt. *Cic. l.* 1. *de Or. c.* 57. Licet impune Oratori omnem hanc partem juris incontroverſi ignorare. Ita legit Lambinus. Sed MSS. & antiq. edit. *in controverſis*.

Inconveniens, entis, o. 3. *inconveniente*, *che non ſta bene*, Germ. *das ſich nicht reimend*, Gall. *inconvenient*, Hiſp. *inconveniente*, [illegible], indecens. *Caſſius ad Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 13. Hæc noviſſima noſtra facta non ſubita, nec inconvenientia, ſed ſimilia illis cogitationibus. *Sen. de Beata Vita*, *c.* 12. Deſinant igitur inconvenientia inter ſe jungere.

Inconvenienter, *inconvenientemente*, incongrue. *Auguſtin. de Gen. ad litt. cap.* 13. *lib.* 11. Cui teſtimonio non inconvenienter aptatur illud, &c. Adde *lib.* 2. *de Trinit. cap.* 9.

Inconvenientia, æ, f. incongruentia. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marc. c.* 16. *a med.* Inconvenientia voluntatis & facti.

Inconvertibilis, le, adject. qui converti, & immutari non poteſt. *Tertull. adverſ. Hermog. cap.* 12.

Inconvolutus, a, um, adject. convolutus, involutus. *Ammian. l.* 29. *c.* 16. poſt inconvolutos multiplices caſus.

Incopioſus, a, um, adject. non copioſus, ut ſolitudo incopioſa, apud *Tert. de jejun. c.* 5.

Incoprio, as, avi, atum, a. 1. proprie ſignificat ſtercore fœdare, a [illegible], ſtercus; tranſlate conviciis, & opprobriis impetere. *Commodian. Inſtruct.* 19. Incopriat cives hic deteſtabilis omnes.

Incoquo, is, oxi, octum, a. 3. *cuocere dentro a qualche coſa*, [illegible], intus coquo, in re aliqua coquo. *Virg.* 4. *Georg.* Hujus odorato radices incoque Baccho. ¶ Eſt item coquendo applicare, ut cum metallum aliquod inauratur, deargentatur, deplumbatur. Hinc vaſa ænea ſtanno ad ignem illita incoctilia dicuntur. *Plin. l.* 34. *c.* 17. Deinde & argentum incoquere ſimili modo cœpere.

Incordio, as, 1. *mettere nel cuore*, in cor immitto, apud vet. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 101. Et ut ut me erga eſt meritus, tamen incordies. Sunt tamen optimi cod. qui habent *mihi cordi eſt tamen*.

Incoronatus, a, um, adject. corona privatus. *Apul. l.* 4. *A. A.* Simulacra incoronata, & aræ viduæ frigido cinere fœdatæ.

Incorporabilis, le, adject. incorporalis. *Tertul. l.* 3. *adverſ. Marc. c.* 19.

Incorporabilis, le, o. 3. *incorporale*, [illegible], quod non habet corpus. *Sen. ep.* 90. Deinde a corporibus ſe ad incorporalia tranſtulit. *Quinct. l.* 5. *c.* 10. Jus, quod ſit incorporale, apprehendi manu non poſſe. ¶ Incorporalia nomina apud

apud *Priſc. l. 2. pag. 579. Poſſeb.* ſunt quæ rem incorporalem ſignificant, ut *virtus*: & corporalia, quæ corporalem, ut *homo*.

Incorporalĭtas, atis, f. corporis carentia. *Macrob. l. 1. ſom. Scip. c. 5. & 11.*

Incorporalĭter, adverb. ſine corpore. *Claud. Mamer. l. 3. de ſtatu anim. c. 14.* Memoria incorporaliter etiam corporalium reminiſcitur.

Incorporatĭo, onis, f. corporatura, corporis conſtitutio, [illegible]. *Colum. l. 6. c. 2.* de bobus domandis. Cuſtodiendum eſt, ne incorporatione, vel ſtatura, vel viribus impar cum valentiore jungatur.

Incorporātus, a, um, adject. *incorporato, incarnato*. *Prudent. Cath. 12. v. 80.* Decem ſalutis cælitus incorporatum gignere.

Incorporĕus, a, um, *ſenza corpo*, Germ. *das keinen leib hat*, Gal. *qui n'a point de corp*, Hiſp. *que no tiene cuerpo*, ἀσώματος, corpore carens. *Macrob. l. 7. Sat. c. 15.* De incorporeis diſputat. Gell. Macrobio antiquior *l. 5. c. 15.* teſtatur, fictam eſſe hanc vocem a quibuſdam ad explicandam græcam ἀσώματος. Quare prudenter dubitari poteſt, an ea uſus fuerit Cicero, cujus hæc verba afferuntur ex *l. 3. Fin. c. 14.* Omnis iſta rerum incorporearum æſtimatio, &c. Alii enim legunt *in corpore ſitarum* · alii *corporearum* &c.

Incorpŏro, as, a. 1. *incorporare*, ἐνσωματίζω, unio, conjungo in uno corpore. *Solin. c. 25. al. 32.* Variæ animalium effigies incorporantur.

Incorrectus, a, um, *incorretto, ſcorretto*, Germ. *nicht verbeſſert*, Gall. *incorrect*, Hiſp. *incorrecto*, ἀδιόρθωτος, non correctus. *Ovid. 3. Triſt. el. 14. v. 23.* Nunc incorrectum populi pervenit ad ora.

Incorrupte, adv. *puramente*, Ger. *auffrichtiglich*, Gal. *incorrompu*, Hiſp. *incorrupto*, ἀφθάρτως, pure, ſyncere. *Cic. pro Marcel. c. 9.* Qui multis poſt ſeculis de te judicabunt, & quidem haud ſcio, an incorruptius, quam nos. *Id. Fin. l. 1. c. 9.* Incorrupte atque integre natura judicante.

Incorruptēla, æ, f. incorruptio. *Tertul. de Reſur. car. c. 51.*

Incorruptibilis, le, adject. *incorruttibile*. *Lactant. l. 2. c. 3.*

Incorruptibilĭtas, atis, f. *incorruttibilità*. *Tertul. Apol. c. 48.* & alibi.

Incorruptĭo, onis, fem. *incorruzione*, ἀφθαρσία, integritas, conſervatio. *Tertul. de reſur. car. c. 51. ex 1. Cor. 15. 53. Auguſt. l. 13. de Trin. c. 7. & Hieronym ep. 152. ad Minerv. & Alex.*

Incorruptīvus, a, um, incorruptibilis. *Hieron. epiſt. 152. ad Minerv. & Alex. circa med.* Corruptivum hoc incorruptivum efficitur.

Incorruptorius, a, um, adject. incorruptus. *Tertul. l. 2. adverſ. Marc. c. 16.*

Incorruptus, a, um, *incorrotto, puro, intiero*, ἄφθαρτος, quod corruptum non eſt, aut corrumpi non poteſt. *Plin. l. 13. c. 9.* Quoniam incorrupta etiam in aquis durat. *Cic. de Clar. Or.* Conſuetudinem vitioſam, & corruptam pura, & incorrupta conſuetudine emendat. *Gel. in præfat.* Incorruptior ſermo. ¶ Animus incorruptus, immortalis, æternus. *Cicer. 1. Tuſc. c. 19.* Animus incorruptus, ſuique ſimilis. ¶ Sæpe incorruptus dicitur, qui officio ſuo ita fungitur, ut nullis aut blanditiis, aut muneribus a fide poſſit abduci. *Cic. 2. Fin. c. 11.* Integer, atque incorruptus teſtis. *Horat. l. 1. ſat. 6. v. 81.* Cuſtos incorruptiſſimus.

Incoxo, as, n. 1. in coxam ſedeo, a *coxa*. Eſt complicatis pedibus ſedere. *Pacuvius.* Adeo incoxanti mihi pes obſtupuerat. *Pompon.* apud *Non. c. 1. n. 180.* Neque interim cacandi cauſa unquam incoxavi nates.

Increatus, a, um, *non creato*, ἄκτιστος, non creatus. *Lactant. l. 1.* Unus Deus, qui ſolus principatur, iſque ampliſſimus increatus.

Increbreſco, vel increbeſco, is, increbrui, vel bui, n. 3. *accreſcere*, [illegible], Ger. *wachſen*, Gal. *croiſtre de plus en plus*, Hiſp. *eſpeſſarſe, divulgarſe*, [illegible], invaleſco, augeor, vehementior fio. *Cic. 14. Phil. c. 5.* Hac conſuetudine, quæ increbruit. *Horat. l. 2. ſat. 5. v. 93.* Si increbuit aura. *Liv. l. 7. c. 12.* Increbreſcit fama. *Plaut. Merc. 5. 1. 9.* Mores deteriores increbreſcunt in dies.

Increbro, as. V. Crebro, as.

Incredendus, a, um, partic. o. 1. 2. incredibilis. *Apul. l. 2. A. A.* Incredenda fabula. Et *l. 2. Florid.* Incredendæ potentiæ.

Incredibĭlis, le, o. 3. *incredibile*, Ger. *unglaublich*, Gal. *incroyable*, Hiſp. *increyble*, [illegible], non credibilis. *Cic. Sulp. 13. Fam.* Incredibile eſt enim, quas mihi gratias omnes agant. *Id. l. 5. Att. ep. 16.* Incredibilem in modum. *Senec. l. 3. quæſt. nat. c. 17.* Quanto incredibiliora ſunt opera luxuriæ. *Plaut. Bacch. 4. 3. 3.* Incredibilis, impiuſque animi, inamabilis vivo. *h. e.* indignus, cui credatur.

Incredibilĭtas, atis, f. *incredibilità*. *Marcian. JCtus. l. 29. Dig. ad leg. Jul. de adult.* Adumbrare patientiam prætextu incredibilitatis. Al. leg. *incredulitatis*. *Apulej. in Triſmeg.* Incredibilitas contemnit humana.

Incredibilĭter, adverb. *incredibilmente*, Germ. *ungleublich*, Gall. *incroyablement*, Hiſp. *increyblement*, [illegible], præter fidem. *Cic. de Sen. c. 15.* Quibus ego incredibiliter delector.

Incredĭtus, a, um, adject. *non creduto*. *Senec. l. 5. controv. 30.* Increditam adhuc inertiam miratus eſt. *Apul. de Deo Socrat.* Incredita vaticinia Caſſandræ.

Incredulĭtas, atis, f. 3. *incredulità*, ἀπιστία. *Apul. l. 1. Metam.* Obſtinata incredulitate ſermonem ejus reſpuebat.

Incredŭlus, a, um, *incredulo*, Germ. *unglaubig*, Gall. *incredule*, Hiſp. *incredulo*, ἄπιστος, cui quid facile perſuaderi non poteſt. *Hor. in Arte, verſ. 118.* Quodcunque oſtendis mihi ſic, incredulus odi. ¶ Ponitur etiam pro incredibili. *Gel. l. 9. c. 4.* Res inauditæ, incredulæ.

Incremātus, a, um, *abbruciato*, crematus. *Flor. l. 4. cap. ult. ante med.* Viginti centurionibus incrematis.

Incrementŭlum, i, n. dim. ab incrementum. *Apul. l. 5. A. A.* Incrementulum uteri.

Incrementum, ti, n. *aumento, accreſcimento*, [illegible], Ger. *das zunemen*, Gal. *accroiſſement*, Hiſp. *acrecentamiento*, [illegible], augmentum, ab increſco. *Cic. 2. Fin.* Negat, ſummo bono afferre incrementum diem. ¶ Speciatim eſt pars amplificationis Rhetoricæ. *Quintil. l. 8. c. 4.* Quatuor generibus video conſtare amplificationem, incremento, comparatione, ratiocinatione, congerie. ¶ Sumitur etiam pro ſemine, ex quo fit incrementum. *Ovid. 3. Metam.* Vipereos dentes populi incrementa futuri. *Virg. Ecl. 4. v. 49.* magnum Jovis incrementum.

Increpative, adverb. increpando. *Sidon. lib. 9. ep. 9.* Non increpative, ſed conſolatorie aliquem compellare.

Increpatorius, a, um, adject. *ripreenſivo*, ad increpandum inſerviens. *Sidon. l. 9. ep. 7.* Noſtra judicia nil minantur increpatorium.

Increpĭto, as, n. 1. *riprendere, dir villania*, ἐπιτιμάω, arguo, convicior, maledico, freq. ab increpo. *Virgil. 10. Æn.* Hoſtis amare, quid increpitas? *Cæſ. l. 2. B. G.* Increpitare, atque incuſare reliquos Belgas.

Increpĭtus, us, ui, m. objurgatio, actus increpandi. *Apul. de Deo Socrat.* Increpitu indignatus. Adde *Tertul. l. 4. adverſ. Marc. c. 8.*

Increpĭtus, a, um, nom. particip. *ripreſo*. *Liv. l. 23. c. 26.* Præfecti graviter increpiti. *Velle. l. 2. c. 55.* Increpita fortuna, quod &c.

Increpo, as, pui, pitum, & atum, ſed rarius, neut. 1. *fare ſtrepito*, [illegible], Ger. *ein geruſch machen*, Gall. *faire bruit*, Hiſp. *hazer eſtruendo*, [illegible], ſono, crepitum emitto. *Liv. l. 1.* Ut primo ſtatim concurſu increpuere arma. *Id. l. 4. c. 43.* Siquid increpet terroris. *Virg. 9. Æn.* At tuba terribilem ſonitum procul ære canoro increpuit. ¶ Interdum eſt præcinere, intonare, *intuonare*. *Turpilius.* Age tu hymenæum increpa. ¶ Item commovere, excitare. Hinc apud *Plaut. Rud. prol. v. 69.* Arcturus ita loquitur: Increpui hibernum, & fluctus movi maritimos. ¶ Tranſlate ſumitur pro audiri, referri. *Cic. pro Mur. c. 10.* Simul atque increpuit ſuſpicio tumultus. ¶ Eſt etiam verbum activum, & ſignificat objurgare, accuſare. *Cic. ad Q. Fr.* Cum illius in me perfidiam increparet. *Sueton. Calig. c. 39.* Modo avaritiæ ſingulos increpans. *Liv. l. 1. c. 51.* Hæc Aricinus in regem Romanum increpans. *Prudent. cathem. v. 135.* Increpata fraude. ¶ Significat etiam ferire, pulſare. *Tibul. l. 1. el. 1. v. 12.* Aut ſtimulo tardos increpuiſſe boves. *Horat. Epod. 17.* Ergo negatum vincor, ut credam miſer, Sabella pectus increpare carmina. h. e. incantationes commovere, ac perturbare mentem, & animum.

Increſco, is, evi, etum, n. 3. *creſcere, prendere aumento*, [illegible], Ger. *wachſen*, Gal. *s'augmenter*, Hiſp. *crecer*, ἐπιδίδωμι, valde, ſeu magis creſco, augeor, invaleſco. *Quint. l. 8. c. 4.* Hoc genus increſcit, ac fit manifeſtius. *Liv. l. 1. c. 33.* Ad terrorem increſcentis audaciæ.

Increto, as, avi, atum, a. 1. creta oblino, ut incretare faciem. *Petron. in Satyr. c. 102.*

Incrētus, a, um, non cretus, indiviſus, a cerno. *Paſſ. Apul.* etiam *lib. 7. A. A.* Furfures apponebat incretos, ac ſordidos.

Incriminatĭo, onis, f. q. d. criminationis, vel criminis, vel accuſationis carentia. *Tertul. de Reſur. car. c. 33.*

Incriſpo, as, avi, atum, a. 1. *increſpare*. Apud *Tertul. de Idolol. c. 8.* incriſpare ornamenta parietibus. Ita legit *Junius*, alii incruſtare.

Incruentātus, a, um, non maculatus cruore. *Ovid. Met. 12. v. 496.* manet imperfoſſus ab omni Inque cruentatus Cæneus Elateius ictu.

Incruente, adverb. *ſenza ſangue*. *Prudent. in Romano*, *v. 1094.* Si vos ſinatis, incruente vivimus.

Incruentus, a, um, *ſenza ſangue, non ſanguinolente*, Ger. *unblutig*, Gal. *non ſanglant*, Hiſp. *no ſangriento*, ἀναιμακτος, ἀναίμων, ſine cruore, ut *Incruenta victoria*, in qua nullus cruor effuſus eſt, nulli, aut pauci ſunt occiſi. *Liv. l. 7.* Nec Romanis incruenta victoria fuit. *Id. l. 8.* Haudquaquam tamen incruento milite ſuo.

Incruſtatĭo, onis, f. *incroſtatura*, [illegible], applicatio cruſtæ ad parietem, pavimentum, aut vas aliquod. *leg. 79. de verb. ſignif.*

Incruſto, as, a. 1. *incroſtare, far croſta*, [illegible], Ger. *uberbeſtreichen*, Gall. *encrouſter*, Hiſp. *encoſtrar*, [illegible], cruſtam induco, ſive cruſtam applico. *Var. l. 3. de R. R. c. 14.* Ut ollam cum foraminibus incruſtent ſapa, & farre. *Hor. 1. Serm. ſat. 3.* At nos virtutes ipſas invertimus, atque ſyncerum cupimus vas incruſtare. ideſt virtutem quaſi vitium interpretamur.

Incubatĭo, onis, f. 3. *covazione*, [illegible], actus incubandi. *Plin. l. 10. c. 56.* Rara incubatio ovis noxia. Et *c. 54.* Incubationi detur initium poſt novam lunam. Al. leg. *incubitioni*. ¶ Pro injuſta rei detentione accipitur *leg. ult. Cod. Ne rei domin.* &c.

Incubātor, oris, m. 3. qui incubat. *Macrob. in Somn. Scip. l. 1. c. 10.* Dionyſius aulæ Siculæ inclementiſſimus incubator. ideſt Regni Siciliæ poſſeſſor iniquus. *Tertull. de anim. c. 49.* Incubatores fanorum. V. Incubo.

Incubātus, us, m. idem ac incubatio. *Plin. l. 10. c. 54.* Si incubatu tonuerit, ova pereunt.

Incubitātus, a, um, ſtupratus, qui muliebria patitur, partic. ab *incubito*, quod ab *incubo*, eadem ratione, qua tales dicebantur culcitæ, & ſpondæ interiores. *Plaut. Perſ. c. 2. ſc. 4.* Doza malebat apud Plautum legere, *incurvatus*, aut *impudicatus*: Sed contra manuſcriptorum, & impreſſorum omnium fidem.

Incubitĭo. V. Incubatio.

Incubĭto, as, n. 1. freq. ab incubo. *Col. l. 8. c. 14.* Cellas, in quibus incubitant.

Incubĭtus, a, um, particip. *covato*. *Plin. lib. 29. cap. 3.* Cum ova triduo incubita tolluntur.

Incubĭtus, tus, m. idem ac incubatio. *Plin. l. 10. c. 54.* Quædam autem citra incubitum ſponte naturæ gignunt. ¶ Incubitus dextri lateris eſt, dum aliquis ſupra dextrum latus cubat. *Plin. l. 28. c. 4.* Celerius concoqui dextri lateris incubitu, difficilius a ſupinis.

Incŭbo, onis, m. 3. V. Incubus.

Incŭbo, as, bui, bitum, n. 1. *appoggiarſi, ſtar ſopra, covare*, [illegible], Ger. *drauffſitzen*, Gal. *coucher ſur quelque choſe*, Hiſp. *eſtar acoſtado ſobre algo, empollar*, [illegible], in re aliqua cubo, ſuper cubo, inſideo, innitor, a *cubo*, quod eſt dormire, ſeu quieſcere, conſiſtere. Conſtruitur vel abſolute, vel cum abl. & præp. *in*, vel cum dativo. *Col. l. 8.* Quo purius, & mollius incubent. *Plaut. Caſ.* Qui in morbo ſuo imo in lecto incubat. *Virg. 1. Æn.* Ponto nox incubat atra. *Quint. l. 10.* Velut theſauris clauſis incubabit. ¶ Speciatim erat dormire in templis ad accipienda reſponſa. *Virg. 7. Æn.* Pellibus incubuit ſtratis, ſomnoſque petivit. *Plaut. Curc.* Namque te incubare ſatius fuerat Jovi, qui tibi auxilio in jurejurando fuit. hoc eſt dormire apud Jovem in Capitolio, ut ejus reſponſa poſſes accipere. ¶ Speciatim item dicitur de avibus, cum excludendi fœtus gratia ova fovent. Et in hac acceptione uſurpatur vel abſolute, vel cum abl. & præp. *in*, vel cum dat. vel etiam active, & paſſive. *Colum. l. 8. c. 9.* Gallinæ incubare cupiunt ab idibus Januarii. *Lact. l. de Opif.* Et ciborum expertes incubant ovis. *Var. 3. de R. R.* Negant plus viginti quinque ova incubare. *Plin. l. 10. c. 54.* Ova incubari infra decem dies edita utiliſſimum. ¶ Tranſlate ponitur pro inhabitare, tenere, obruere. *Apul. l. 7. Met.* Tabernulam quandam, vitatis maris fluctibus, incubabat. *Cicer. pro Planc.* Ab iis ipſis, qui in te ipſum incubuerunt. *Virg. 1. Æn. v. 86.* Venti incubuere mari. ¶ Item pro inhiare, vehementer cupere. *Cic. pro Cluent.* Qui illi pecuniæ, quam condiderat, ſpe jam, atque animo incubaret. ¶ Item pro curam habere, tranſlatione ſumpta ab avibus, quæ incubatu ova fovent. *Apul. l. 3. Met.* Aureos folles incubabat. ¶ Apud JCtos, & *Aſconium* incubare ſignificat mala fide poſſidere, rem aliquam injuſte detinere. ¶ Legitur etiam præterit. *incubavi*. *Plin. l. 11. c. 16.* Nam niſi incubavere, favos lividos faciunt.

Incŭbus, bi, m. ſive incubo, onis, m. 3. ἐφιάλτης, morbus eſt noctu quieſcentes infeſtans, cum ſcilicet externa quædam vis dormientes videtur invadere, & veluti ſuo pondere preſſos gravare, ab *incubando*. *Cœl. Aurelian. l. 1.* χρονίων, *c. 3.* Fuere, qui Cupidinem, aut Semideum putarent: Sed opinionem iſtam jam olim Soranus in [illegible] libris refutavit. Eſt enim re vera morbi genus, quod naſcitur copia vaporum ex voracitate, & cruditate in caput redundantium. Vide *Aurelian.* ¶ Dæmones incubos exiſtere, qui cum mulieribus rem Veneream interdum agant, nonnulli opinantur: cujus fortaſſe generis ſunt, quos antiqui Panes, Faunos, Sylvanos vocabant. V. *Dionyſ. Hal. l. 1. Ant. Rom.* ¶ Incubus, i, legitur apud *Auguſt. l. 15. de Civ. Dei, c. 23.* & *Hieron. in Hilarion.* At *Incubo, onis*, apud *Petron. in fragm. Tragur. Tertul. de anim. c. 44.* & *Scribon. Larg. compoſit. 100.*

Inculcatĭo, onis, f. *l'inculcare*. *Tertul. Apol. c. 39.* Diſciplinam præceptorum inculcationibus denſamus.

Inculcātor, oris, m. qui pedibus calcat. *Tertul. adverſ. Gnoſt. c. 6.* Deus hominem diaboli inculcatorem voluit efficere.

Inculcātus, a, um, adject. calcatus, infartus. *Plin. l. 29. c. 2.* Lana ſuccida canis rabioſi morſibus inculcata. ¶ Tranſlate, *inculcato, ripetuto*. *Cic. Att. l. 14. ep. 3.* Miſi ἐνθύμημα ipſum crebris locis inculcatum, & refectum. *Quintil.* Inculcata perſuaſio.

Inculco, as, a. 1. *calcare*, [illegible], Ger. *eſſe furſagen*, Gal. *inculquer*, Hiſp. *inculcar*, ἐνσάττω, infarcio, quaſi calcando immitto, a *calce*. *Colum. l. 1. c. 20.* Area molari lapide condenſetur, & rurſus ſubjectis paleis inculcetur. ¶ Item infarcire, *infarcare*. V. *Inculcatus*. Hinc pro obtrudere ponitur. *Senec. de vita beata, c. 24.* Beneficia quibuſdam offeram, quibuſdam etiam inculcabo. ¶ Uſurpatur etiam pro docendo ſæpe repetere, & imprimere, *inculcare*. *Cic. l. 1. Nat. Deor. c. 39.* Animis inculcare aliquid. *Id. 1. Offic. c. 31.* Græca verba inculcantes.

Inculpabĭlis, le, adject. *non colpevole*, qui culpari non poteſt. *Solin. c. 30.* (*al. 43.*) Hyacinthus lapis pretioſus, ſiquidem inculpabilis inveniatur. *Prudent. Apotheoſ. v. 951.* inculpabile Numen. *Avien. in Arat. v. 280.* Mores inculpabiles.

Inculpātim, adv. ſine culpa. *leg. 20. Cod. Theodoſ. de palatin. ſacrar. largit.* Qui inculpatim ad calcem, terminumque militiæ pervenerint.

Inculpātus, a, um, *ſenza colpa*, [illegible], Ger. *ungeſcholten*, Gal. *incoupable*, Hiſ. *inculpado*, ἀνέγκλητος, qui culpa caret. *Ovid. 9. Met. v. 964.* Sed vita, fideſque inculpata fuit. *Gell. l. 14. c. 2.* Vita inculpatiſſima.

Inculte, adv. *roccamente, inornatamente*, Ger. *unzierlich*, Gal. *ſans ornement*, Hiſ. *no polidamente*, [illegible], aſpere, horride, inornate. *Cic. pro Quinct.* Vixit enim ſemper inculte, atque horride. *Id. in Bruto*, Et dicere non inculte ſolebat. *Salluſt. Jug. c. 19.* Gætulos partim in tuguriis, alios incultius vagos agitare.

Incultus, us, ui, m. cultus omiſſio, *trascuranza*. *Salluſt. Catil. c. 55.* de carcere

Tul-

Tulliano: Incultu, tenebris, odore fœda, atque terribilis ejus facies. *Id. Jug. c.* 2. Incultu, atque ſocordia torpeſcere.

Incultus, a, um, *inculto, rozzo*, Ger. *ungebauwet*, Gal. *inculte, malpoly*, Hiſ. *inculto*, ἀγεώργητος, non cultus, non exercitatus. Proprie dicitur de agris, quorum cultus deſeritur. *Cic. de nat. Deor.* Terræ regio inhabitabilis, & inculta. *Id. Agrar.* 2. *c.* 5. Corpus incultum. *Id. de provinc. conſul.* Quid incultius oppidis? *Pomp. Mela l.* 2. *c.* 1. Incultior regio. ¶ Per tranſlationem accipitur pro inornato, impolito. *Cic. in Brut. c.* 31. Sed ut vita, ſic oratione durus, incultus, horridus. *Id.* 3. *de Orat. c.* 25. Inculta oratio.

Incumba, æ, f. 1. eſt pars pilæ in fornicibus, cui onus ædificii incumbit. *Vitruv. l.* 6. *c.* 11. Cum cunei ab oneribus parietum preſſi per coagmenta ad centrum ſe prementes extruſerint incumbas. V. *Bald. Lex. Vitruv.*

Incumbo, is, ubui, ubitum, n. 3. *appoggiarſi*, שכב, Ger. *auffligen*, Gal. *estre couché, ou appuyé ſur quelque choſe*, Hiſ. *eſtar a coſtado, o aplicado*, ἐπίκειμαι, innitor, inhæreo. Eſt 3. ordinis neutrorum. *Virg.* 8. *Ecl.* Incumbens tereti Damon ſic cœpit olivæ. ¶ Reperitur etiam uſurpatum in primo ordine, cum acc. & præp. *in*, vel *ad*. *Cic. de Inv.* Ille autem, qui in gladium incubuerat. *Id. pro Corn. Balb.* Ut etiam in me unum omnis illa inclinatio communium temporum incumberet. ¶ Et ſine præpoſit. *Plaut. Caſ.* 2. 4. 28. Gladium incumbam. ¶ Tranſlate ſumitur pro obnixe alicui rei operam dare, *attendere*. Et conſtruitur vel abſolute. *Cic.* 1. *Fam.* Cum me univerſa Reſp. cunctis Ordinibus, hominibuſque incumbentibus, omnibus denique ſuis viribus recuperaſſet. ¶ Vel cum acc. & præp. *ad*. *Cic.* 10. *Fam.* Quamobrem incumbe toto pectore ad gloriam. Adde *Ovid. Metam.* 9. *v.* 385. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*. *Cic. de Or.* Pergite, ut facitis, & in id ſtudium, in quo eſtis, incumbite. ¶ Vel cum adverbiis motus ad locum. *Cic. pro Planc.* Hæc doce, hæc profer, huc incumbe. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ut*. *Cœl. Cic.* 8. *Fam.* De provinciis incubuiſſe cum Senatu Pompejus videtur, ut, &c. ¶ Vel cum infinito, ſed rarius. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 10. Criſpus propria vi incubuerat delatorem fratris ſui pervertere. ¶ Interdum ſumitur pro incubare, cum de avibus dicitur ova foventibus. *Petronius Satyr.* Gallina erat lignea patentibus alis, quales eſſe ſolent, quæ incumbunt ova. ¶ Incumbere etiam dicitur quod nos gravat. *Tacit. l.* 14. Cætera invidiam movent, quæ quidem infra tuam magnitudinem jacent, ſed mihi incumbunt. Hinc *Ulp. l.* 1. *Dig. de tutel. & rationibus.* Officio tutoris incumbit. *appartiene al tutore*. ¶ Significat etiam inclinare, propenſum eſſe. *Cic. Phil.* 6. Volunt id omnes ordines, eodem incumbunt municipia. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. Ad lenitatem, ambitionemque incumbunt mores.

Incunabŭla, orum, n. 2. σπάργανα, ea, quæ cunis inſunt, quæ ad cunas muniendas, & ornandas pertinent, ideſt lectulus, & faſciæ lineæ, laneæque, quibus infantes involvuntur. *Plaut. Truc.* 4. 5. *ſc.* 1. Faſciis opus eſt, pulvinis, cunis, incunabulis. ¶ Tranſlate hæc vox ſumitur pro loco, unde orti ſumus, vel pro natalibus, & origine generis. *Cic. Att.* Ego vero ad montes patrios, & ad incunabula noſtra pergam. ¶ Denique generatim pro principio, & origine. *Liv. l.* 4. Ab incunabulis imbutum odio Tribunorum. *Cic. in Or.* Non alienum fuit de Oratoris quaſi incunabulis dicere.

Incunctabĭlis, le, adject. qui moram, vel dubium non patitur. *leg.* 21. *Dig. de teſtibus*.

Incunctanter, vel Incontanter, adv. non cunctando. *Lactant. l.* 6. *c.* 12. Incunctanter ac fortiter mortem ſubire. *Apul. l.* 11. *A. A.* Incunctanter continuare pompam.

Incunctātus, & Incontatus, a, um, particip. qui omnem cunctationem ſuſtulit, qui ſine mora facit. *Apulei. l.* 5. *Met.* At illæ incontatæ, ſtatim conferto veſtigio domum penetrant. Al. leg. *incontanter*.

Incupĭdus, a, um, adject. non cupidus. *Afran.* apud *Non. cap.* 9. *n.* 1. Majores noſtri incupidiores liberum fuere.

Incurātus, a, um, adject. non curatus. *Horat. l.* 1. *ep.* 16. *v.* 24. Stultorum incurata pudor malus ulcera celat. *Vopiſc. in Aurelian.* Neque quidquam vir fortis reliquit, quod aut imperfectum videretur, aut incuratum.

Incurĭa, æ, f. 1. *negligenza, poca cura*, ... Ger. *unfleis*, Gal. *nonchalance*, Hiſp. *deſcuydo*, ἀμέλεια, negligentia, ab *in*, & *cura*. *Cic. de Am. cap.* 25. Vituperanda eſt rei maxime neceſſariæ tanta incuria.

Incuriōſe, adv. *negligentemente*, ἀμελῶς, ſine cura, negligenter. *Liv. l.* 8. *c.* 38. Caſtra in hoſtico incurioſe poſita. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 38. Cæſæ cohortes incurioſius agentes.

Incuriosĭtas, atis, f. negligentia, curæ omiſſio; vox ſemibarbara, quam habent *Caſſiodor. l.* 7. *ep.* 4. *Salvian.* & *vetus Gloſſ.*

Incuriōſus, a, um, *negligente*, Ger. *ſorgenlos*, Gal. *nonchalant*, Hiſp. *deſcuydado*, ἀμελής, curæ expers, negligens. *Tacit. Ann.* 2. *ad fin.* Vetera extollimus recentium incurioſi. Adde *Plin. l.* 8. *ep.* 20. ¶ Agnus incurioſus ab *Apul. in Florid.* ponitur pro pingui, quia qui ſine cura ſunt, pingueſcere ſolent. V. *Curio*.

Incurius, adverb. pro *incurioſius* quidam legunt in *Juſtin. l.* 5. *c.* 9.

Incurro, is, incurri, urſum, n. 3. *correre contra a qualcuno*, ... Ger. *in etwas lauffen*, Gal. *encourir*, Hiſp. *incurrir*, ἐμβάλλω, ἐπιτρέχω, contra aliquem curro, impetum facio. *Liv. l.* 5. Itaque magis, quam conſilio in Romanos incurrunt. ¶ Aliquando eſt incurſiones facere, agrumque hoſtilem populari, *far ſcorrerie*. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 10. Vaſtet ea loca, quæ incurrerit. ¶ Aliquando accurrere. *Liv. l.* 1. Utrinque a cornibus poſitos, cum jam pelleretur media peditum ſuorum acies, ita incurriſſe a lateribus ferunt. ¶ Aliquando infeſto currere, vi ſe aliquo injicere. *Sall. in Catil.* In confertiſſimos hoſtes incurrit. ¶ Tranſlate eſt invehi, inſectari. *Trebon. Cic.* 12. *Fam.* In quos tanta libertate verborum incurreret. *Cic. pro Cæl.* Incurrere in famam alicujus. ¶ Item protendi, dilatari. *Cic. in Rull.* Agros, qui in publicum Campanum incurrebant. ¶ Item incidere in aliquam rem, venire, ut incurrere in odium, reprehenſionem, fraudem, perniciem, &c. *Cic.* 2. *de Orat.* Me in ea, in quibus nonnunquam aliquid efficere videor, uſu ſolere in dicendo, vel caſu potius incurrere. *Id. in Fam.* 9. *ep.* 2. Quis eſt, qui nihil offendat, nuſquam incurrat? *non inciampi*. *Id.* 1. *Off.* Ii quæſtus, qui in odia hominum incurrunt. *Id. Fam.* 4. *ep.* 1. Nihil conſtitui poteſt, quod non incurrat aliquam difficultatem. *Id.* 1. *Fin.* Incurrere in morbum. ¶ Item obtingere, accidere. *Cic. in Tuſc.* Caſus in ſapientem poteſt incurrere. *Id. Fam.* 15. *ep.* 11. Navigatio incurrebat in ipſos etesias, *s'incontrava*. ¶ Denique ponitur interdum pro peccatum committere. *Lampr. in Alex. Sev. c.* 13. In milites graviſſime animadvertit, ſi forte incurrerent aliquid, quod videretur injuſtum. *Loſſ.* Crimen loquacitatis incurrere.

Incursātus, a, um, particip. paſſ. *infeſtato da ſcorrerie*. *Liv. l.* 24. *c.* 41. Agmen Romanum impune incurſatum ab equitibus hoſtium fuerat.

Incurſax, acis, adject. o. qui incurſiones crebro facit. *Sidon. l.* 8. *ep.* 12. Incurſaces Maſſagetæ.

Incurſim, adverb. incurrendo, celeriter. *Cæcil.* apud *Non. cap.* 2. *n.* 448. Rem omnem incurſim perdere.

Incurſĭo, onis, f. *correria, ſcorreria*, ἐμβολή, actus incurrendi. *Liv. l.* 1. *c.* 11. Cum incurſionem in agrum Romanum feciſſent. *Cæſ. l.* 8. *B. G.* Qui ſubitas hoſtium incurſiones ſuſtinerent.

Incurſĭto, as, freq. ab incurſo. *Sen.* 2. *de Ira, cap.* 35. Properanti in multos incurſitandum eſt.

Incurſo, as, avi, atum, n. 1. *correre contro, correr addoſſo*, Germ. *einen einfallen*, Gal. *courir ſur quelqu'un*, Hiſp. *correr contra alguno*, ἐπιτρέχω, freq. ab incurro, curro adverſus aliquem. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 22. Ubi vivos homines mortui incurſant boves. ¶ Item incurſionem facio. *Liv. l.* 5. *c.* 31. Ultro agros Romanos incurſavere. ¶ Dicimus etiam incurſare in aliquem. *Ad Heren. l.* 4. *c.* 39. Incurſare in fortunas omnium civium. ¶ Et cum dat. *Plin. l.* 28. *c.* 8. In lana ovis nigræ, cui nullus alius color incurſaverit. Sic incurſare oculis, auribus. *Quintil. l.* 10. *c.* 3. Adde *Ovid.* 2. *Me.* ¶ Interdum incurſare ſumitur pro occurrere, accidere. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Natura oculos lubricos compoſuit propter incurſantia.

Incurſus, ſus, m. idem ac incurſio. *Cic. pro Cæc.* Impetum armati Antiochi, cæterorumque tela, & incurſus refugit. Adde *Liv. l.* 2. *c.* 25. ¶ *Tertull. de cor. mil. c.* 8. Cum incurſum quæſtionis excutio. h. e. incurrentem, ſeu occurrentem quæſtionem.

Incurvatĭo, onis, f. *curvamento*, actus incurvandi. *Plin. l.* 16. *c.* 23. Flagello infra media, & naſci coacto incurvatione materiæ. *Hygin. l.* 3. *Aſtron. c.* 16. Incurvatio caudæ.

Incurvātus, a, um, o. 2. 2. *incurvato*, ἐπικαμφθείς, partic. ab incurvor. *Cic.* 2. *Fin.* Incurvatum bacillum. *Ovid. Met.* 6. *v.* 426. Incurvata dolore membra.

Incurveſco, is, n. 3. *divenir curvo, corto*, ... German. *krumb werden*, Gal. *ſe courber*, Hiſp. *encorvarſe*, ἀγκυλοῦμαι, incurvus fio. *Cic.* 3. *de Or. c.* 38. Ramos baccarum ubertate incurveſcere.

Incurvicervicumpĕcus, h. e. pecus cervicem curvam habens. *Pacuv.* apud *Var. l.* 4. *L. L.* V. ibi *Scalig.* ¶ Alii ita diſtinguunt *incurvicervicum pecus*, ut ſit adject. *incurvicervicus, a, um*.

Incurvo, as, a. 1. *incurvare, torcere*, כפף, Germ. *krumb machen*, Gal. *courber*, Hiſp. *encorvar*, κυρτόω, incurvum facio. *Virg.* 5. *Æn. v.* 550. Tum validis flexos incurvant viribus arcus.

Incurvus, a, um, *curvo, torto molto*, ... Ger. *krumb*, Gal. *courbe*, Hiſ. *encorvado*, κυρτός, curvus, valde curvus. *Cic.* 1. *de Div.* Incurvum, & leviter a ſummo inflexum bacillum. *Terent. Heaut.* 2. 3. 44. Incurvus, tremulus, labiis demiſſis.

Incus, udis, f. 3. *incude*, Ger. *ein amboſſ*, Gal. *enclume*, Hiſp. *la yunque*, ἄκμων, inſtrumentum ferreum, ſuper quod fabri ferrum cudunt, ab *incudo*. Nam penultimam in obliquis producit. *German.* deducit ab *incutio*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quas vos effici poſſe ſine follibus, & incudibus, non putatis. ¶ Reddere verſus incudibus, ſumitur tranſlate pro emendare, expolire. *Hor. in Arte, v.* 441. Et male tornatos incudi reddere verſus.

Incuſabĭlis, le, adject. accuſabilis. *Tertul. l.* 1. *ad Nation. c.* 12. Hoc quidem vos incuſabiliores, &c.

Incuſatĭo, onis, f. *riprenſione, querela*, αἰτίασις, reprehenſio, querela, actus incuſandi. *Cic.* 3. *de Or. c.* 27. Quorum partim habent vitiorum, & peccatorum acrem quandam cum amplificatione incuſationem aut querelam.

Incuſatīvus caſus apud *Diomed. l.* 1. eſt accuſativus caſus.

Incuſātor, oris, m. accuſator. In *Cod.* 12. 36. 18.

Incūſo, as, avi, atum, a. 1. *accuſare*, ... Ger. *anklagen*, Gal. *accuſer, ſe plaindre de quelqu'un en l'accuſant*, Hiſp. *quexarſe acuſando*, αἰτιάομαι, idem quod accuſo. *Plaut. Truc.* 1. 2. 58. Qui alterum incuſat probri, eum ipſum ſe intueri oportet. ¶ Item reprehendo cum querela. *Ter. Heaut.* 5. 2. 7. Quid me incuſas, Clitipho? Adde *Virg.* 2. 745. ¶ *Serv. ad Æn.* 1. *v.* 410. hanc ſtatuit differentiam inter *accuſare*, & *incuſare*, quod illud de paribus, aut inferioribus uſurpetur; hoc de ſuperioribus. Verum hoc non eſt perpetuum. Vide *Vall. l.* 6.

Incuſſus, us, ui, m. *urto, l'urtare*. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 23. Armorum incuſſu præcipitati.

Incuſſus, a, um, adject. injectus, impactus, ἐμβληθείς. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 30. Incuſſæ trabes perfregere. *Plin. l.* 22. *c.* 14. Medetur contuſis, incuſſiſque. h. e. pulſatis, percuſſis.

Incuſtodītus, a, um, *non guardato*, ἀφύλακτος, non cuſtoditus. *Ovid. l.* 2. *Met. v.* 686. Incuſtoditæ Pylios memorantur in agros proceſſiſſe boves.

Incūſus, a, um, particip. ab *incudo*, inuſitato, ſignificat cudendo impreſſus. *Virg.* 1. *Georg. v.* 275. lapidemque revertens Incuſum, aut atræ maſſam picis urbe reportat. *h. e.* molam cudendo aſperatam. *Perſ. ſat.* 2. *v.* 52. incuſaque pingui Auro dona feram. ¶ Adde Auſonium, qui transfert ad obſcœna epigr. 131.

Incutĭo, is, cuſſi, cuſſum, a. 3. *percuotere*, הכה, Germ. *ſchelagen*, Gal. *jetter contre, frapper*, Hiſp. *facudir, herir*, ἐμβάλλω, ictum infero, impingo, infligo. *Liv. l.* 6. Scipione eburneo in caput incuſſo iram moviſſe. *Juv. ſat.* 9. Nos colaphum incutimus lambenti cruſtula ſervo. ¶ Per tranſlationem ſumitur pro immittere, injicere. *Virg.* 1. *Æn.* Incute vim ventis. *Cic.* 8. *Fam.* Sane quam multis incutit magnum metum. Sic incutere religionem, pudorem, &c. *Liv. Horat.* &c. ¶ Incutere voluntatem alicui, *far venir voglia*. *Vellej. l.* 2. *c.* 126. Recte faciendi omnibus aut incuſſa voluntas, aut impoſita neceſſitas.

Indagabĭlis, le, reus obnoxius criminis, is, in quem de crimine aliquo quæſtio haberi poteſt. *Var. l.* 4. *L. L.* Qui aliter facit, indagabilis ex ambitu cauſam dicit.

Indaganter, adv. *ſeguendo la traccia diligentemente*, cum indagatione. *Col. l.* 5. *c.* 1. Boni venatoris eſt indaganter quamplurimas feras capere.

Indagatĭo, onis, f. *inveſtigazione*, חפש, Ger. *nachſuchung*, Gall. *recherche, enquête*, Hiſp. *eſcrudriño, inquiſicion*, θήρευσις, inquiſitio ferarum, & tranſlate omnis inquiſitio, ſeu perſcrutatio. *Cic.* 1. *Offic.* 5. Velut ex ea parte, quæ primo deſcripta eſt, ineſt indagatio, atque inventio veri.

Indagātor, oris, m. *inveſtigatore*, חוקר, Ger. *nachſucher*, Gal. *chercheur*, Hiſp. *inquiridor*, θηρευτής, venator, & tranſlate inquiſitor in genere. *Col. l.* 9. *c.* 8. Sed indagatorem conveniet matutina tempora veſtigandi eligere. *Id. l.* 1. *c.* 1. Indagator aquarum.

Indagātrix, cis, f. *inveſtigatrice*, quæ indagat. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 2. O vitæ Philoſophia dux, virtutis indagatrix, expultrixque vitiorum.

Indagātus, us, m. indagatio. *Apul. l.* 7. *Met.* Vexillationum indagatu.

Indagātus, a, um, *inveſtigato, ricercato*, venando conquiſitus. Tranſlate *Cic.* 2. *Att. ep.* 7. Eaque, etiam velim, omnibus veſtigiis indagata, ad me afferas.

Indāges, is, f. indagatio. *Mamert. l.* 2. *c.* 8. Sublimium indage cauſarum.

Indāgo, as, avi, atum, a. 1. *inveſtigare, cercare*, ... Ger. *der ſpur nachgehen*, Gal. *chercher avec ſoin*, Hiſp. *inquirir, indagar*, θηρεύω, proprie venatorum verbum eſt, & ſignificat feras inveſtigare, ab *in*, & *ago*, *d* interpoſito, vel ab *inde*, & *ago*, quia inde, hoc eſt, ex loco ſuo, agimus, quæ venamur. *Cic.* 2. *de Fin. c.* 23. Canis natus ad indagandum. ¶ Per tranſlationem accipitur pro quovis modo inquirere, vel perſcrutari. *Cic.* 5. *Fin.* Conſideratio, cognitioque rerum cæleſtium, & earum, quas a natura occultas, & latentes indagare ratio poteſt.

Indāgor, aris, dep. 1. idem quod indago. *Var. lib.* 4. *L. L.* Veſtigator a veſtigiis ferarum, quas indagatur.

Indāgo, inis, f. 3. *inquiſizione*, ... Germ. *nachforſchung, ſtellung*, Gal. *panneaux, recherche*, Hiſp. *red, inquiſicion*, θήρευμα, ..., inveſtigatio, inquiſitio, actus indagandi. *Plin. l.* 40. *c.* 7. In qua ſententia fuiſſe Ariſtotelem video, & eam multis perſuaſiſſe doctrinæ indaginibus. *Leg. Fin. Cod. de compenſat.* Res majorem expoſcit indaginem. ¶ Item retia, ſeries plagarum, quæ venatores ſaltus, locave alia cingunt. *Virg.* 4. *Æn.* Saltuſque indagine cingunt, ubi tamen Servius non rete intelligit, ſed inquiſitionem. ¶ Tranſlate ſumitur pro foſſa, & turrium munitarum ſerie. *Cæſ.* 8. *B. G.* Sylvis undique impeditiſſimis, aut altiſſimo flumine vel indagine munitum. ¶ Item pro captionibus, quas quis non facile queat effugere. *Tac. l.* 13. *de Seneca*, Romæ teſtamenta, & orbos velut ejus indagine capi. i. e. captorem eſſe orborum, & teſta-

Inde, *indi, da quel luogo*, ... Ger. *davon*, Gal. *de là*, Hiſp. *deinde*, ἐντεῦθεν, adv. motus de loco, idem ſignificans, quod ex eo loco. *Cic. Att.* Qui veniunt inde, id modo nuntiant. ¶ Aliquando dicitur non de loco, ſed de rebus. *Liv. in Præfat.* Inde tibi, tuæque Reipub. quod imitere, capias. ¶ Item de perſonis. *Ter. Adelph.* 1. 1. 21. Nati filii duo: inde ego hunc majorem adoptavi. ¶ Ponitur etiam pro ex illo tempore. *Cic. de Prov. Conſ. c.* 13. Jam inde a principio hujus Imperii id conſtitutum eſt. ¶ Uſurpatur etiam pro deinde. *Liv. l.* 1. In Numitoris agros ab his impetum fieri, inde eos, collecta juvenum manu, hoſtilem in modum prædas agere. ¶ Veteres aliquando cum Genitivo *loci* uſurparunt. *Lucret. l.* 5. *v.* 789. Inde loci mortalia ſæcla creavit. hoc eſt ex eo tempore. Sic *Enn.* Inde loci lituus ſonitus effudit acutos. ¶ Jungitur & cum aliis particulis eleganti uſu. *Ter. Heaut.* 1. 1. Inde adeo, quod agrum hic mercatus eſt. h. e. ex quo tempore. *Cic. pro Arch. c.* 1. Inde uſque repetens. *Id. in Brut.* Deinceps inde multæ.

Indebĭte, & Indebito, adverb. *indebitamente*. *Paul. JCtus l.* 25. *de præſump. & probationib.* Si cautio indebite expoſita eſſe dicatur. *Ulp. l.* 25. *Dig. de condict. indeb.* Tria indebito ſoluta ſunt.

Inde-

Indebitum, i, n. non debitum. Sæpe legitur apud JCtos. Dig. de condict. indebiti.

Indebitus, a, um, indebito, non dovuto, Germ. das man nicht ſchuldig iſt, Gal. indeu, Hiſp. indevido, ó no ſe debe, [illegible], quod non debetur. Virgil. 6. Æn. v. 66. non indebita poſco Regna meis fatis.

Indĕcens, tis, o. indecente, ſconvenevole, [illegible], Ger. das ubel anſtehet, Gal. meſſeant, Hiſp. indecente, [illegible], non decens, indecorus, turpis. Mart. l. 5. ep. 14. Oculoque ludos ſpectat indecens uno. Sueton. Claud. c. 30. Indecens riſus. Senec. l. 1. controv. 29. Nihil indecentius, quam ubi ſcholaſticus, quod non novit, imitatur. ¶ Affertur & locus Seneca l. 1. de Benef. c. 1. Indecentiſſimum ſponſaliorum genus eſt adulterium. Sed meliores libri habent decentiſſimum, & ita videtur ſenſus poſtulare.

Indecenter, adv. indecentemente, ſconvenevolmente, Ger. ungebuerlich, Gall. indecemment, Hiſp. indecentemente, [illegible], non decenter, parum decenter. Quintil. l. 1. c. 5. Non indecenter efferri. Et l. 8. c. 3. Interſiſtere indecentiſſime.

Indecentia, æ, f. indecenza. Vitr l. 7. c. 5. Non magnum indecentiæ vitium.

Indĕcet, ebat, cuit, imp. 2. eſſere ſconveniente, ſtar male, Ger. es geziemet nicht, Gal. il eſt meſſeant, Hiſ. ſer indecente, [illegible], idem, quod dedecet. Plin. jun. in ep. 1. l. 3. Juvenes adhuc confuſa quædam, & quaſi turbata non indecent.

Indeclinabilis, le, o. 3. che non ſi può ſchiſare, Ger. das nicht abzuwenden iſt, Gal. indeclinable, inevitable, Hiſp. indeclinable, inevitable, [illegible], quod vitari non poteſt. Gel. l. 6. c. 2. Fatum eſt ſempiterna quædam, & indeclinabilis ſeries rerum. Ammian. l. 25. c. 13. Indeclinabilis judex. h. e. rigidus, ſeverus. Senec. ep. 60. Animum rectum, & indeclinabilem virtus præſtat. h. e. non declinantem. ¶ Apud Grammaticos indeclinabilis dicitur vox, quæ non habet caſus.

Indeclinatus, non declinatus, partic. a declinor. Ovid. 4. de Ponto. Qui perſtas indeclinatus amico. Id. l. 4. Triſt. el. 5. indeclinata amicitia. h. e. conſtans.

Indĕcor, oris, o. vel indecoris, & re, o. indecente, di diſonore, [illegible], idem ac indecorus. Servius in 7. Æn. putat compoſitum eſſe a nomine decor, & penultimam obliquorum naturaliter produci, ſed a Poetis corripi per Syſtolem, vel certe hoc nomen carere nominativo ſingulari. Sed Nonius aſſerit, apud antiquos fuiſſe in uſu nominativum indecoris, & indecore. Hodie nominativus ſingularis non eſt in uſu, ſive ille indecor, ſive indecoris fuerit. Accius Athamante, apud Non. c. 8. n. 43. Cujus ſit vita indecoris, mortem fugere turpem haud convenit. Virg. 7. Æn. Non erimus Regno indecores. Adde 11. Æn.

Indecorabiliter, adv. indecore. Accius in Bacchis, apud Chariſ. Indecorabiliter alienis alunt.

Indecōrans, antis, chi diſonora, dedecus afferens. Acc. apud Non. c. 2. num. 430. Me ſpernens, incilans probris, ſermone indecorans.

Indecōre, adv. diſonoratamente, Ger. unzierlich, Gal. avec meſſeance, meſſeamment, Hiſp. indecentemente, feamente, [illegible], indecenter, turpiter. Cic. 1. Off. c. 4. Ne quid indecore, effeminateque faciat.

Indecōro, as, a. 1. diſonorare, infamare. Acc. apud Non. cap. 2. n. 430. Incilans probris, ſermone indecorans.

Indecōrus, a, um, ſconveniente, diſoneſto, [illegible], Germ. das ubel ſtehet, Gall. meſſeant, Hiſp. indecente, [illegible], quod eſt præter decorum, turpe. Cicer. 1. Off. c. 27. Juſta omnia decora ſunt, injuſta contra ut turpia, ſic indecora.

Indefatigabilis, le, o. 3. [illegible], qui defatigari non poteſt. Sen. 2. de Ira, c. 12. Vigiliam indefatigabilem extendit.

Indefatigatus, a, um, indefeſſo. Senec. de conſol. ad Mar. c. 18. Intratura es urbem indefatigata officia volventem.

Indefectus, a, um, adject. indeficiens, perpetuus, indeficiente. Apul. de Deo Socrat. Vivacitas æterna, & indefecta.

Indefenſus, a. 1. 2. non difeſo, ſenza difeſa, Ger. unvertbedig, Gal. indefendu, Hiſp. non defendido, [illegible], non defenſus. Liv. l. 4. c. 28. Hic præbituri vos telis hoſtium eſtis indefenſi, inulti?

Indefeſſe, adverb. ſenza ſtanchezza. Auſon. in gratiar. act. Omnia agere indefeſſe, & benigne. Spartian. in Vero, c. 5. Indefeſſe curſitare.

Indefeſſim, infatigabiliter. Sidon. l. 3. ep. 2. ſub fin. Bonorum amicitias indefeſſim expetere.

Indefeſſus, a, um, o. 1. 2. indefeſſo, non ſtanco, Germ. nicht muede, Gal. qui ne ſe laſſe point, Hiſp. no canſado, indefeſſo, [illegible], non fatigabilis. Ovid. 9. Met. v. 200. Ego ſum indefeſſus agendo. Adde Plin. Paneg. c. 14.

Indeficiens, tis, adject. o. indeficiente, qui non deficit. Lactant. l. 4. c. 6. Indeficiens lumen. Tertul. adv. Jud. c. 14. Decor indeficiens.

Indeficienter, indeſinenter. Auguſtin. l. 12. Confeſſ. c. 11.

Indefinite, adv. non determinando. Gell. l. 2. c. 24. Promiſcue, atque indefinite largiri.

Indefinitus, a, um, infinito, [illegible], quod nullis rationibus circumſcriptum eſt, obſcurum, & implexum. Gell. l. 16. c. 4. Indefinitus, inexplicabiliſque ſermo fiet.

Indeflētus, a, um, non pianto, [illegible], non defletus, cujus mortem nemo lacrymis eſt proſecutus. Ovid. 7. Metam. v. 611. Indefletæque vagantur natorum, matrumque animæ.

Indeflexus, a, um, non piegato, Ger. ungebogen, Gal. qui n'eſt pas ployé, Hiſ. no torcido, [illegible], quod non flectitur. Plin. in Paneg. c. 4. Ad hoc ætatis indeflexa maturitas. hoc eſt nondum deflexa in ſenii debilitatem. Apul. de Deo Socrat. poſt princip. Indeflexo curſu.

Indejectus, a, um, adject. non dejectus. Ovid. 1. Metam. v. 288. Si qua domus manſit, potuitque reſiſtere tanto Indejecta malo. Al. leg. indiijecta.

Indelaſſatus, a, um, adject. non ſtancato. Manil. l. 3. v. 63. Indelaſſato properantia corda labore.

Indelebilis, le, o. 3. indelebile, ſempiterno, perpetuo, Ger. nicht auszutilgen, Gal. indelebile, ineffacable, Hiſ. que no ſe pueda raer, o quitar, [illegible], quod deleri non poteſt. Ovid. 15. Met. in fin. Nomenque erit indelebile noſtrum.

Indelectatus, a, um, non dilettato, non delectatus. Petron. Satyr. At ille non indelectatus nequitia ſua.

Indelibatus, a, um, non tocco, intiero, puro, [illegible], illibatus, intactus. Ovid. 1. Triſt. eleg. 4. v. 28. Indelibatas cuncta ſequuntur opes. Silius l. 15. v. 271. Indelibata virgo.

Indelictus, a, um, non malus, nihil delicti in ſe habens. Attius apud Feſt. in voce Probrum. Qui, niſi probrum, omnia alia indelicta æſtimant.

Indemnatus, a, um, non condannato, [illegible], non damnatus. Cic. de leg. Agrar. Cum bona indemnatorum civium funeſta illa auctione ſua venderet. Vell. l. 2. c. 45. Indemnatum civem interimere.

Indemnis, ne, o. 3. ſenza danno, [illegible], nullo affectus damno, a damnum. Senec. epiſt. 9. Illæſus, & indemnis evaſit. Adde de conſtant. Sapient. c. 5.

Indemnitas, atis, f. indennità, vitatio damni, ratio damni vitandi, ab indemnis. Papin. in l. fidejuſſor, ff. de neg. geſt. Exiſtimans indemnitati ſuæ conſulſis prædiis conſuli poſſe. Ammian. l. 21. c. penult. Nec provinciarum indemnitati proſpexit.

Indemonſtrabilis, le, adject. qui demonſtrari non poteſt. Apulej. [illegible] non ſemel.

Indemutabilis, le, adject. qui mutari non poteſt. Tertull. adv. Hermog. cap. 12. Deus inconvertibilis, & indemutabilis.

Indenuntiatus, a, um, nom. compoſ. ex particip. non denuntiatus. Senec. Suaſor. 5. Arma indenuntiata. Id. Suaſor. 2. Indenuntiata morte perire.

Indepiſcor. V. Indipiſcor.

Indeplorātus, a, um, non pianto, [illegible], indefletus. Ovid. 3. Triſt. el. 3. v. 46. Indeploratum barbara terra teget.

Indepravātus, a, um, non guaſto, [illegible], incorruptus. Senec. ep. 77. Si vita indepravata virtus eſt.

Indeprecabilis, le, o. 3. [illegible], quod nullis precibus poteſt averti. Gell. l. 1. c. 13. Et pœna indeprecabilis ſubeunda eſſet.

Indeprehenſibilis, le, o. 3. [illegible], quod deprehendi non poteſt. Quinct. Declam. 8. Inenarrabile, indeprehenſibile eſt.

Indeprehenſus, & per ſyncop. Indeprenſus, a, um, incognitus. Virg. 5. Æn. de labyrintho. Falleret indeprenſus, & irremeabilis error.

Indeptare, conſequi. Feſtus, Varr.

Indeptus, partic. chi ha conſeguito. V. Indipiſcor. ¶ Paſſiva ſignificatione, acquiſtato, conſeguito. Plin. in præfat. hiſtor. natur. Honoribus indeptis gaudens. In Cod. l. 12. tit. 24. leg. 14. Indeptæ dignitatis honor.

Indeſertus, a, um, che mai non ſi abbandona, quod nunquam deſeritur. Ovid. 2. Amor. Eleg. 9. v. 52. Indeſerta meo pectore regna gere.

Indēſes, idis, o. 3. non pigro, Germ. nicht faul, Gal. non pareſſeux, Hiſp. non perezoſo, [illegible], impiger, qui deſes non eſt. Gell. l. 7. c. 22. Non omnino inculpatum, neque indeſidem viſum eſſe.

Indeſinenter, adv. inceſſantemente, continuamente, Ger. ohn unterlaſs, Gal. ſans relache, ſans ceſſe, Hiſp. ſin parar jamas, [illegible], ſemper, ſine intermiſſione. Varr. de R. R. c. 9. Et, ſi alter indeſinenter æger eſt. Quæ tamen lectio viris doctis Scaligero, P. Victorio, Borrich. & aliis mendoſa videtur. Veget. l. 1. de re milit. c. 26. Ut aſſiduo exercitio milites in acie diſpoſitos ordines indeſinenter obſervent. Adde Oroſium l. 6. c. 26.

Indeſpectus, a, um, adject. qui deſpici, ſeu aſpici non poteſt. Lucan. lib. 6. v. 748. Indeſpecta tenet vobis qui Tartara.

Indeſtrictus. V. Indiſtrictus.

Indetonſus, a, um, non toſato, [illegible], non tonſus, intonſus. Ovid. 4. Met. v. 13. Additur his Niſus, indetonſuſque Thyoneus.

Indetritus, a, um, adject. non logorato, ut indetrita veſtimenta, Tertull. de reſurrect. carn. c. 58.

Indevitātus, a, um, adject. non ſchivato. Ovid. 2. Met. v. 607. Indevitato trajecit pectora telo.

Indevorātus, a, um, adject. Martial. l. 7. epigr. 19. Indevorato capite turturem truncum. Ita refert Theſaurus L. L. Verum alii legunt & devorato, alii inde vorato.

Indevotio, onis, f. devotionis carentia. Legitur l. 35. Cod. de donationib. & leg. fin. Cod. de fideicom. libert. Affertur etiam Ulpian. l. 1. Dig. de pen. leg. ſed Triboniani (qui inferior multo Ulpiano eſt) ea verba putat Briſſonius.

Indevōtus, a, um, adjectiv. non devotus, indevoto. Ejuſdem fere ætatis vox eſt ac indevotio: habetur enim l. 35. Cod. de Donat. & in ep. Caſſiodori 16. l. 2.

Index, icis, c. 3. dimoſtratore, manifeſtatore, [illegible], Ger. angeber, Gal. monſtreur, Hiſp. deſcubridor, [illegible], qui, vel quæ aliquid indicat, & defert, ab indico. Aſconius ſcribit eſſe, qui facinoris, cujus ipſe eſt conſcius, latebras indicat, impunitate propoſita. Cic. 4. Catil. c. 3. Hæc omnia indices detulerunt. Adde Liv. l. 32. c. 26. ¶ Sed generatim ſumitur. Cic. in Or. c. 18. Imago animi vultus eſt, indices oculi. ¶ Item lapis, quo auri, & argenti gradus cognoſcitur, ab indicando. Ovid. 2. Met. In durum ſilicem, qui nunc quoque dicitur index. ¶ Item elenchus, quo res, quæ continentur in libris, indicantur, indice, tavola. Cic. Att. l. 4. ep. 4. Ut ſumant membranulam, ex qua indices fiant, quos vos Græci, ut opinor, [illegible] appellatis. Gell. l. 20. c. 11. Neque item deſunt, qui indices libris ſuis fecerunt. ¶ Item titulus, ſive ſimplex inſcriptio. Cic. 2. de Or. c. 14. In Philoſophos veſtros ſiquando incido, deceptus indicibus librorum. Tibull. l. 4. ad Meſſal. Nec quærit, quid quæque index ſub imagine dicat. Ubi Index eſt titulus imagini ſubjectus. ¶ Index digitus dicitur, qui pollici proximus eſt, quod eo ad aliquid indicandum utimur. Horat. l. 2. Sat. 8. v. 26. Qui, ſi quid forte lateret, Indice monſtraret digito.

India, æ, f. 1. India, regio Aſiæ Orientalis ab Indo fl. ſic dicta, ab eo uſque ad Sinarum regnum ſe extendens. Duplex eſt, citerior, quæ intra Gangem fl. & ulterior, quæ ultra jacet. Eam accurate deſcribunt Plin. Mela, & Curt. l. 8. c. 9. Virg. l. 1. Georg. India mittit ebur. ¶ Notat Turneb. latiſſime Indiæ nomine uſos Veteres, ut qui Æthiopiam interdum eo ſignificarent. ¶ India Occidentalis, l'America. ¶ De utraque V. Geographos.

Indianus, a, um, Indiano. Inſcript. apud Gruter. pag. 519. n. 7. Albano Vitali eq. alæ Indianæ Treviro an. XXX. ſtip. X. &c. Fortaſſe alam deſignat, quæ cum Traiano Imp. in expeditione fuit, cum ad Indos prope acceſſit, qua Oceanus rubro mari infunditur.

Indicabilis, le, adject. qui indicat. Cal. Aurel. Acut. 2. c. 3. Signum facere indicabile lethargi.

Indicatio, onis, f. 3. ſtima del prezzo di qualche coſa, Ger. anſchlag, Gal. priſée, Hiſp. eſtimacion, [illegible], æſtimatio. Plin. l. 22. c. 24. Mellis cauſas, atque differentias, nationeſque, & indicationem in apium, ac deinde florum natura diximus. Plaut. Perſ. 4. 4. 37. Tua merx eſt, tua indicatio eſt.

Indicativus, a, um, [illegible], id, quo aliquid indicatur. Indicativus modus eſt unum ex accidentibus, ſeu attributis verborum. Dictus eſt, quia eo præſentem actionem indicamus. V. Grammaticos.

Indicator, oris, m. qui indicat. Solin. c. 53. Anaxagoras naturæ indicator.

Indicatūra, æ, f. 1. idem ac indicatio. Plin. l. 37. c. 2. Neque eſt hodie murrhinis alterius præſtantior indicatura. Id. l. 29. c. 1. de medicis. Dolorum indicaturam, & mortis arrham, aut arcana præcepta. h. e. pretium a medicis conſtitutum pro morbis ſanandis. V. Indicatio.

Indicātus, a, um, oſtenſus, demonſtratus, partic. ab indicor. Sæpe pro æſtimato capitur. Plin. l. 28. c. 13. Emi lienem vituli, quanti indicatus ſit, jubent magi. Id. l. 31. c. 1. Indicatus ſmaragdus ſex aureis denariis.

Indicens, tis. V. Indico, is.

Indicina, æ, f. 1. indicium, vel merces, quæ indici datur. Apul. l. 7. A. A. ſub fin. Ob indicinæ præmium.

Indicium, ii, n. 2. manifeſtazione, ſegno, [illegible], Ger. anzeigung, Gal. indice, Hiſp. indicio, [illegible], ſignum, nota, ſpecimen, ab index. Cic. pro Cluent. Omnia, quæ ſolent eſſe indicia, & veſtigia veneni, in illius mortui corpore fuerunt. ¶ Item delatio criminis, præſertim facta ab eo, qui illius conſcius fuerit. Sall. in Catil. Frequens Senatus decrevit, Tarquinii indicium falſum videri. ¶ Indicio eſt, pro ſignum, ſeu argumentum eſt. Terent. Heaut. 2. 4. 4. Quale ingenium haberes, fuit indicio oratio. ¶ Indicium facere, dar' indizio. Id. Adelph. 4. 4. 8. Credit, mihi me pſaltriam hanc emiſſe: id anus mihi indicium fecit. ¶ Indicium profiteri, domandar l'impunità. Salluſt. in Jugurt. Ipſe deprehenſus, multis hortantibus, indicium profitetur. Adde Marcian. l. 1. ad leg. Corn. de Sic. ¶ Indicium interdum ſumitur pro mercede, quæ indici datur. Ulp. l. Idem, Dig. de cond. ob turp. cauſ.

Indico, as, avi, atum, a. 1. manifeſtare, paleſare, [illegible], Germ. anzeigen, Gal. indiquer, Hiſp. enſeñar, demonſtrar, [illegible], manifeſto, detego, patefacio, enuntio, oſtendo, expono, palam facio. Cic. 9. Fam. Indicabo malitiam meam. Salluſt. in Catil. Si quis indicaſſet de conjuratione, quæ contra Remp. facta erat. ¶ Eſt item deferre, accuſare. Cic. Tuſc. 3. Potius quam conſcios indicaret. Adde Ulp. l. Indicaſſe. Dig. de V. S. ¶ Item æſtimare, vel pretium rei venalis ſtatuere. Et eſt venditoris, ſicut liceri emptoris. Cic. 3. Off. c. 15. Ut ſibi fundus, cujus emptor erat, ſemel indicaretur. Plaut. Perſ. 4. 4. 25. Hanc eme. D. modo ut ſciam, quanti indicet.

Indīco, is, ixi, ctum, a. 3. denunziare, intimare, [illegible], Germ. anordnen, Gal. denoncer, Hiſp. denunciar, [illegible], denuncio, promulgo, a dico, quaſi dicendo ſignifico, vel denuntio. Differt a denuntio, quia denuntiare eſt ſimpliciter ſignificare, indicere vero eſt ſolemniter, & quadam cum auctoritate ſignificare, ut Indicere bellum, concilium, tributum, ſupplicationem, &c. Sed tamen hæc differentia non obſervatur. Cic. 1. Off. Nullum bellum eſſe juſtum, niſi quod aut rebus repetitis geratur, aut denuntiatum ante ſit, & indictum. Liv. l. 1. Ipſum, qui concilium indixerat, non adeſſe. Id. l. 6. c. 12. Indicere exercitum in aliquem locum. Id. l. 31. c. ult. Indicere diem comitiis. Cic. de Sen. c. 14. Ne omnino bellum videar indixiſſe voluptati. i. e. voluptatem oppugnare. ¶ Indicere ſpectaculum, eſt denuntiare, & ſignificare futurum ſpectaculum. Liv. l. 1. Indici deinde finitimis ſpectaculum jubet. ¶ Indicere funus,

eſt vocare homines per præconem ad funus. *Cicer. pro Domo*. Tamen id funus jure indictum eſſe dicebant. V. *Indictivus*. ¶ *Indicere juſtitium*, eſt imperare ceſſationem dicendi juris, quod non aliter, quam in maximo Remp. luctu, aut periculo fieri conſuevit. *Cic. in Phil.* Juſtitium indici dico oportere. ¶ *Legem ſibi indicere*, eſt imponere. *Cicer. 5. Verr.* Legem ſibi indicunt innocentiæ, continentiæ, virtutum omnium, qui ab altero rationem vitæ repoſcunt. ¶ Significat interdum non dicere, ſumpta *in* privativa. *Liv. l. 22. c. 39.* Nam & duo boni conſules, etiam indicente me, omnia e Rep. faceretis. Al. leg. *etiam me tacente*. Sed Gronov. priorem lectionem acerrime defendit. ¶ *Indice* pro *indic*. ἀγχαγγα. *Plaut. Pſeud. 1. 5. 133.*

Indictio, onis, f. 3. *ſpecie di tributo*, collatio tributi, vel exactionis genus, quod a Principibus populo indicitur, hoc eſt imperatur. *Pedianus in 4. Verr. c. 2.* Omne genus penſitationis in hoc capite poſitum eſt, canonis, oblationis, indictionis. *Plin. Paneg. c. 29.* Nec novis indictionibus preſſi ad vetera tributa deficiunt. ¶ Eſt etiam genus computi, quo utuntur in publicis diplomatis, & chirographis, qui quindecim annorum ſpatio definitur: de cujus origine alii alia. Sunt enim, qui Conſtantinum ejus auctorem primum agnoſcunt: ſunt qui Auguſtum: ſunt denique qui omnia vocant in dubium. V. *Onuphr. Panvin. Comment.* in 2. Faſt. in anno 1064. *Petavium l. 7. Rationar. temp. c. 1.* &c.

Indictionalis, le, adject. ad indictionem pertinens, h. e. ad tributum. *Ammian. l. 17. c. 3.* Indictionale augmentum oblatum ſibi humi projecit.

Indictitius, a, um, adject. indictivus. *Caſſiod. l. 5. Var. ep. 14.* Indictitia onera.

Indictivus, a, um, o. i. 2. ἐπαγγελτικός, quod indictum eſt. Indictivæ feriæ eædem erant, ac imperativæ, ideſt quas Conſules, vel Prætores indicebant. Indictivum funus erat, ad quod per præconem evocabantur. *Feſt. & Varr. l. 6. L. L.* Formula eſt apud *Ter. Phor. 5. 8. 37.* Exequias Chremeti, quibus commodum ire, jam tempus eſt. His adde ex *Var. loc. cit.* Ollus letho datus eſt.

Indictus, a, um, *non detto*, non dictus, partic. ab *in* particula privativa, & participio *dictus*. *Liv. l. 5.* Ea ſe, nec uti indicta ſint, revocare poſſe. ¶ Hinc indicta cauſa, non dicta, non defenſa, ἄκριτος. *Cic. pro Rabirio*. Sed indicta cauſa Civem Romanum capitis condemnari coegit. ¶ Eſt etiam partic. ab indicor, & ſignificat, quod ſolemniter promulgatum eſt, *pubblicato*, מוכרז, Ger. *angeſagt*, Gal. *commandé public*, Hiſp. *denunciado*, ἐπαγγελθείς. *Cic. in Ver.* Tanto mercatu Prætoris indicto, concurritur undique ad iſtum Syracuſas. ¶ Ponitur etiam pro denuntiato ſimpliciter. *Cicer. in Verr.* Tacitæ magis & occultæ inimicitiæ timendæ ſunt, quam indictæ & apertæ. *Ovid. 6. Faſt. v. 594.* Si vir es, indictas exige dotis opes. h. e. promiſſas.

Indiculum. V. Indiculus.

Indiculus, i, m. parvus index, *picciol' indice*. Vox eſt ſequioris latinitatis. *Ennod. l. 5. ep. 34.* Cognationem indiculo comprehenſam. ¶ Ejuſdem fere auctoritatis eſt Indiculum, i, n. parvum indicium. Legitur tamen apud *Auguſtinum*, qui Ennodio aliquanto antiquior eſt.

Indicum, i, n. *indaco*, pigmenti, ſeu coloris genus ex India apportati. *Plin. l. 33. c. 6. Iſid. l. 19. c. 17.* V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

Indicus, a, um, adject. ad Indiam pertinens, *Indiano*, *d' India*. *Ter. Eun. 3. 1. 23.* Indici elephantes. *Ovid. 1. Pont. ep. 5. v. 80.* Aut ubi Taprobanen Indica cingit aqua.

Indidem, adv. *da quell' iſteſſo luogo*, משם, Ger. *vom dem orth, her*, Gal. *de ce lieu là même*, Hiſp. *del mediſmo lugar*, ἐντεῦθεν, αὐτόθεν, ex eodem loco, ab inde, & idem. *Cicer. pro Roſc. Am. c. 27.* Indidem ne Ameria, an hoſce ex urbe ſicarios? *Nepos Epamin. c. 5.* Habuit obtrectatorem Meneclidem indidem Thebis. h. e. ipſum quoque Thebanum, ut erat Epaminondas. *Liv. l. 39.* Indidem ex Aventino.

Indifferens, tis, o. *indifferente*, Ger. *nicht unterſchieden*, Gal. *indifferent*, Hiſp. *indiferente*, ἀδιάφορος, quod non differt, quod ſua natura neque bonum eſt, neque malum. *Cic. 3. Fin.* Quod illi ἀδιάφορον dicunt, id mihi ita occurrit, ut indifferens dicerem. ¶ Indifferens homo, qui non eſt difficilis, aut moroſus in re aliqua. *Suet. in Caſ. c. 53.* Nam circa victum C. Oppius adeo indifferentem fuiſſe docet.

Indifferenter, adv. *indifferentemente*, *ſenza differenza*, Germ. *ohne unterſchied*, Gal. *indifferemment*, Hiſp. *indiferentemente*, ἀκρίτως, ἀδιαφόρως, indiſcriminatim. Indifferenter ferre, eſt æquo animo ferre. *Suet. in Domit. ad fin.* Occiſum eum populus indifferenter, miles graviſſime tulit. *Quint. l. 11. cap. 3.* Utraque appellatione indifferenter uti licet.

Indifferentia, æ, f. *indifferenza*, Ger. *gleiches wardt*, Gal. *indifference*, Hiſ. *indiferencia*, ἀδιαφορία, ſimilitudo, affinitas, convenientia. *Gell. l. 13. c. 3.* Hoc ego ſcripſi de utriuſque vocabuli indifferentia.

Indigem liberum dixit *Cic. de Orat. ex Pacuv.* pro ſine liberis.

Indigena, æ. 1. *nativo del paeſe*, אזרח, Ger. *inlændiſcher*, Gal. *né*, *natif*, Hiſ. *natural*, αὐτόχθων, genitus in eo loco, ubi degit, ab antiqua prep. *indu* pro *in*, & *geno* pro *gigno*. *Ser. in 8. Æn.* Omnes terræ habitatores aut indigenæ ſunt, aut advenæ, aut convenæ. Indigenæ ſunt inde geniti, quos vocant Aborigenes Latini, Græci αὐτόχθονας, ut de Faunis Virgilius dixit. Advenæ de uno loco venientes, ut Saturnus. Convenæ de diverſis, ut Auſones, & Sicani. *Cic. 3. de nat. Deor.* Tertius eſt ex Idæis indigenis, cui inferias afferunt. ¶ Aliquando adjectivi vim habet, jungiturque ſubſtantivis cujuſvis generis. *Plin. l. 14. c. 6.* Dixiſſe hoſpiti de indigena vino. *Flor. l. 2. c. 18.* Indigena potio. *Ovid. 6. Met.* Indigenæque Dei.

Indigenitalis, le, adject. *nativo*, nativus, non alienigena. *Cic. 3. de Orat. c. 38.* Senſus diſertus, indigenitalis. Al. aliter leg.

Indigens, entis, o. *biſognoſo*, ἐνδεής, qui indiget, partic. ab indigeo. *Cicer. 2. Fin. c. ult.* Cum opem indigentibus, ſalutemque ferres. *Id. de Am.* Quid? Africanus erat indigens mei?

Indigentia, æ, f. 1. *biſogno*, מחסור, Ger. *mangel*, Gal. *indigence*, Hiſp. *meneſter*, ἔνδεια, inopia, egeſtas, penuria. *Cic. de Amic. c. 8.* A natura mihi videtur potius, quam ab indigentia orta amicitia.

Indigeo, es, gui, n. 2. *aver biſogno*, חסר, Ger. *beduerffen*, Gal. *avoir beſoin*, Hiſp. *aver meneſter*, δέομαι, egeo, ex *in*, & *egeo*, *d* euphoniæ gratia interjecto. Eſt 2. vel 5. ord. neutrorum. *Cic. 1. de Or.* Jam illa non tam artis indigent, quam laboris. *Id. Att. l. 2.* Precibus noſtris, & cohortatione non indiges. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter. *Plin. l. 20.* Nunquam conſpectis, niſi cum præſidio eorum indigetur. ¶ Indigere, pro cupere. *Cic. pro Syll. c. 8.* Contemnere omnes libidines, non auri, non argenti, non cæterarum rerum indigere.

Indiges, is, adject. 3. indigens, V. *Indigus*.

Indiges, etis, m. V. Indigetes.

Indigeſte, adv. *diſordinatamente*, Ger. *unordentlich*, Gal. *confuſément*, Hiſ. *ſin orden*, ἀτάκτως, inordinate, incompoſite. *Gel. l. 20. c. 11.* vel *in præfat.* Quas breviter, & indigeſte, & incondite annotationibus, tractationibus, lectionibuſque variis feceramus.

Indigeſtibilis, le, adject. *indigeſtibile*, qui concoqui in ventriculo non poteſt. Et

Indigeſtio, onis, f. *indigeſtione*, *crudità*, Voces ſunt Theodori *Priſciani* Medici antiqui *c. 6. & 12.*

Indigeſtus, a, um, *mal compoſto*, *rozzo*, Ger. *ungeordnet*, Gal. *confus*, Hiſp. *indigeſto*, ἄπεπτος, non digeſtus, confuſus, perturbatus, ſine ordine. *Ovid. 1. Met. v. 7. Plin. l. 15. c. 15.* Indigeſta ſimplicitas.

Indigetes, m. 3. *Santi*, ἀνθρωποδαίμονες, qui ex hominibus Dii facti ſunt, ab *in*, & *dico*, hoc eſt, dedico, conſecro, ut *indices*, & c in g converſo *indiges*, inter Deos conſecratus. Aliquibus dicti videntur ab *indigito*, invoco, quia una cum cæteris Diis invocantur. Aliqui cenſent, Deos Indigetes eſſe Deos patrios, ſeu Deos Topicos, qui Græcis Θεοὶ πατρῷοι, & ἐγχώριοι, & τοπικοὶ, vel ἐνοίκιοι vocantur, & dici ab *inde* pro *in*, & *ago*, habito, ut Indiges ſit, qui locum aliquem incolit. *Serv. in 12. Æn.* Sed hac acceptione dicti potius fuerunt ab *inde*, & *geno*, ſeu *gigno*, quod in eo loco geniti ſint, in quo coluntur. Cæterum Servius aliorum opinionem hic recitat. Nam in 1. *Georgic.* Deos patrios ab Indigetibus diſtinguit, his verbis: Patrii Dii ſunt, qui præſunt ſingulis civitatibus, ut Minerva Athenis, Juno Carthagini: Indigetes autem proprie ſunt Dii ex hominibus facti, quaſi in Diis agentes. ¶ Aliqui ſtricte exponunt Semideos Curetes. Gloſſ. vet. Indigetes, ἐπίθετοι Κούρητες. *Arnob. lib. 3.* Aut ſi Curetas pro Laribus invocaro, quos Indigetes Samothracios pars veſtrorum aſſeverat auctorum. ¶ Sed univerſe dicebantur Indigetes, qui Dii ex hominibus facti eſſent. Aliqui Indigetes dicunt eſſe Deos tutelares, quorum nomina vulgari non liceat. Aliqui omnes Deos Indigetes appellari volunt ab *indigeo*, quod nullius rei indigeant, vel quod nos eorum indigeamus. *Macrob. l. 1. de Somn. Scip. c. 9. Serv. in 12. Æn. Liv. lib. 8.* Lares, Dii Novenſiles, Dii Indigetes, Divi, quorum eſt poteſtas noſtrum, hoſtiumque. *Virg. 1. Georg. ad fin.* Dii patrii, Indigetes, & Romule, Veſtaque mater. ¶ In ſingulari num. eſt Indiges, etis. *Virg. Æn. 12. v. 794.* Indigetem Æneam ſcis ipſa, & ſcire fateris, Deberi cælo.

Indigito, vel Indigito, as, avi, atum, a. 1. proprie ſignificat invocare, *invocare*, ab *in*, vel *indu* pro *in*, & *cito*. *Macrob. l. 1. Sat. c. 17.* Namque Virgines Veſtales ita indigitant, Apollo Medice, Apollo Pæan. ¶ Alii aliam huic verbo originem aſſignant, nam & a digito derivant, ut ſit idem ac oſtendere, ac digito velut monſtrare, quos reprehendit *Voſſ. lib. 1. de vit. ſerm. L. L. c. 24.* ¶ Hinc & pro nominare uſurpari putant, quod qui aliquem oſtendit, ejus etiam nomen docere ſolet. *Arnob. l. 4.* Qui Patrocles Thurius ſcriptorum in titulis indigitatur. Sed al. leg. *indicatur*. ¶ Pro indicere, imperare, *intimare*, uſurpare videtur *Tertul. de jejun. c. 16.* Cum aret annus, Magiſtratus purpuras ponunt, precem indigitant, hoſtiam inſtaurant.

Indigitamenta, orum, n. 2. appellantur libri Pontificales, qui Deorum nomina, & eorum invocandorum rationem, ritusque continent, ἱερατικὰ βιβλία. *Arnob. l. 2.* Apollinis nomen Pompiliana indigitamenta neſcire. V. *Voſſ. de vit. L. L. c. 14.*

Indigito. V. Indigeto.

Indignabundus, a, um, *ſdegnoſo*, indignatus. *Liv. l. 38. c. 57.* Cum illa muliebriter indignabunda nihil de communi filia ſecum conſultatum adjeciſſet.

Indignans, antis, adject. o. *ſdegnoſo*, *irato*, *che ſdegna*. *Ovid. 6. Metam. v. 584.* Verbaque quærenti ſatis indignantia linguæ Defuerunt. *Colum. l. 8. c. 17. de mulis*. Genus ſervitutis indignantiſſimum.

Indignanter, adverb. *ſdegnoſamente*. *Arnob. l. 5.* Muſſitare indignanter. *Ammian. l. 15. c. 1.* Indignanter ferre.

Indignatio, onis, f. *ira*, *ſdegno*, ἀγανάκτησις. *Vellej. lib. 2. c. 66.* Indignatio erumpens animo ac pectore. *Plin. l. 9. c. 30.* Alicujus in ſe indignationem convertere. *Horat. Epod. 4.* Liberrima indignatio. ¶ Eſt etiam oratio, per quam conficitur, ut in aliquem hominem magnum odium, aut in rem gravis offenſio concitetur. Hæc *Cic. l. 1. de Inv.*

Indignatiuncula, æ, f. dim. ab indignatio. *Plin. l. 6. ep. 17.* Indignatiunculam, quam in cujuſdam amici auditorio cepi, non poſſum mihi temperare, quominus apud te per epiſtolam effundam.

Indignativus, a, um, adject. qui indignatur. *Tertul. de anim. cap. 16.* Indignativum, quod appellant θυμικόν.

Indignatus, a, um, partic. ab indignor. *Virgil. 2. Georg. v. 163.* Atque indignatum magnis ſtridoribus æquor.

Indigne, adv. *indegnamente*, Ger. *unehrlich*, Gal. *indignement*, Hiſp. *indignamente*, ἀναξίως, inhoneſte, præter dignitatem. *Ter. Adel.* Cui miſeræ indigne per vim vitium obtulerat. *Id. ib. 1. 1. 11.* Clamant omnes, indigniſſime factum eſſe.

Indignitas, atis, f. *indegnità*, Ger. *ubelſtand*, Gal. *indignité*, Hiſp. *indignidad*, ἀναξία, ἀτιμία, quod indignum eſt, quod eſt contra dignitatem, dedecus, ignominia. *Cic. 6. Fam.* Atque omnem adeundi, & conveniendi illius indignitatem, & moleſtiam pertuliſſem. *Id. pro Mur. c. 25.* Neque ſatis ſevere pro rei indignitate decrevit. *Caſ. l. 2. B. G. c. 14.* Omnes indignitates, contumeliaſque perferre. *Cic. 4. Ver.* Qui indignitate ſervos, temeritate fugitivos, crudelitate hoſtes vicerit, h. e. abjiciendo ſe vitiis.

Indigniter, adv. indigne. *Vetus monumentum apud Ferretum in Muſæo Lap. p. 281.* Parcæ vitæ finem ſtatuerunt indigniter.

Indignor, aris, atus ſum, *ſdegnare*, כעס, Ger. *zornen*, Gall. *s'indigner*, Hiſp. *enojarſe*, *indignarſe*, ἀγανακτέω, graviter fero, ſtomachor. Eſt tertii ordinis deponentium, & fere conſtruitur cum acc. rei. *Quintil. l. 1. c. 3.* Quidam indignantur imperia. ¶ Conſtruitur etiam cum infinitivo. *Brut. Cic. 11. Fam.* Quod ſi indignaris, auſos eſſe id facere. ¶ Item cum particula quod. *Cic. 1. de Inv.* Per quem indignamur, quod nobis hoc primis acciderit. ¶ Item cum membro orationis. *Sulpic. Cic. lib. 4. Fam. ep. 5.* Hem nos homunculi indignamur, ſiquis noſtrum interiit. ¶ Interdum dativum regit, ſed rarius. *Ulp. l. 2. Dig. ad leg. Jul. de adult.* Qui matrimonium ſuum contemnit, quique contaminationi (adulterii) non indignatur.

Indignus, a, um, o. 1. 2. *indegno*, Ger. *unwürdig*, Gal. *indigne*, Hiſp. *indigno*, ἀνάξιος, non dignus. *Ter. Adel. 3. 3. 54.* Hæc te admittere indigna genere noſtro? *Cic. in Vatin. cap. 16.* Cæſar te omni honore indigniſſimum judicat. ¶ Cum genit. *Plaut. Pœn. 2. 2. v. 9.* Quoniam illa (exta) non bona aruſpex dixit, Deum eſſe indigna credidi. Alii leg. *indignum*; atque ita explicant, Deum (h. e. Venerem, de qua hic eſt ſermo. Solebant autem Veteres *Deus* uſurpare etiam in gen. fem.) indignam eſſe, cui vitiata exta offerrentur. Hac autem ratione uſurpatur *indignus* ad laudem. Sic *Cic. in Piſon.* L. Flaccus vir tua legatione indigniſſimus. h. e. vir tantæ probitatis, ut minime decuerit, eum eſſe Piſonis hominis improbiſſimi legatum. Adde *Lucret. lib. 2. verſ. 1101.* ¶ Interdum ſumitur pro fœdo, miſerando. *Liv. l. 19.* Lictoribus indignum in modum mulctatis. *Cic. pro Quint. c. 31.* Indignum eſt a pari vinci, aut ſuperiore; indignius ab inferiore, atque humiliore. ¶ *Indignum*, abſolute poſitum interjectio indignantis eſt, ſicut *infandum*. *Ovid. 5. Met.* Iſſet, & (indignum!) ſcelerato profuit ara. ¶ Indignas turres, pro magnis dixit *Ennius*.

Indigus, a, um, נצרך, Ger. *mangelhafft*, Gal. *indigent*, Hiſp. *meneſteroſo*, ἐνδεής, ἄπορος, egenus, qui indiget. *Plin. l. 8. c. 40.* Stipendiorum indiga. *Virg. l. 3. Georg. v. 428.* Haud opis indiga noſtræ.

Indiligens, tis, o. *negligente*, ἀμελής, negligens. *Ter. Adel.* Sed vereor, ne indiligens nimium ſies. *Plin. l. 13. c. 12.* Deprehenditur etiam odore, cum fuerit diligentior. *Gell. l. 15. c. 28.* Rerum memoriæ non indiligens. ¶ Uſurpatum etiam paſſiva ſignific. pro neglecto, inculto. *Plin. l. 19. c. 4.* Statim faciebant judicium, nequam eſſe in domo matremfamilias, ubi indiligens eſſet hortus.

Indiligenter, adv. *negligentemente*, ἀμελῶς, negligenter. *Cic. Att. l. 16. ep. 3.* Nihil ab eo arbitror neque indiligenter, neque illiberaliter factum. *Caſ. l. 2. B. G. c. 33.* Indiligentius ſervare præſidia.

Indiligentia, æ, f. 1. *negligenza*, עצלות, Ger. *unfleiß*, Gall. *negligence*, *nonchalance*, Hiſp. *deſcuydo*, ἀμέλεια, negligentia. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Literarum miſſarum indiligentia. *Tacit. 4. hiſt. c. 49.* Indiligentia veri, & adulandi libido.

Indimiſſus, a, um, adject. non dimiſſus. *Tertul. l. 4. adv. Marc. c. 34.* Illicite dimiſſam uxorem pro indimiſſa ducens, adulter eſt.

Indipiſco, is, activa forma, idem ac indipiſcor. *Plaut. Aſin. 2. 2. 13.* Numquam edepol quadrigis albis indipiſcet poſtea.

Indipiſcor, eris, indeptus ſum, d. 3. *conſeguire*, *acquiſtare*, τυγχάνω, adipiſcor, aſſequor, apud vet. *Plaut. Rud. 5. 2. 28.* Largiter mercedis indipiſcar. *Liv. l. 26. c. 39.* Quam quis indeptus navem erat. *Id. l. 17. c. 2.* Conabamur memoriæ vegetandæ gratia indipiſci animo, ac recenſere. h. e. mandare memoriæ.

Indirectus, a, um, *diſordinato*, *rozzo*, Ger. *nicht gerad*, Gall. *indirect*, *mal droſſé*, Hiſp. *no polido*, *indirecto*, ἄτακτος, ἀδιάθετος, incompoſitus, & inordinatus. *Quintil. l. 5. c. 13.* Indirecta fere, atque, ut ſic dicam, clamoſa eſt actio.

Indireptus, a, um, adject. non direptus. *Tacit. 3. hiſt. cap. 71.* Sic Capitolium clauſis foribus indefenſum, & indireptum conflagravit.

Indi-

Indiſciplinātus, a, um, *indiſciplinato*, diſciplinæ carens. *Auguſtin. epiſt.* 169. & *Cyprian. epiſt.* 62. *ad fin.*

Indiſciſſus, a, um, non diſciſſus. *Hieronym. epiſt.* 57. *ad Damaſ.* Indiſciſſa Domini tunica.

Indiſcrēte, adverb. indifferenter, indiſcriminatim, *ſenza diſcernimento, alla rinfuſa*. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Avium & animalium vocis indiſcrete editur imitatio. *Capitolin. in Nigro c.* 3. Cum indiſcrete ſubſellia Circi repleta eſſent.

Indiſcrētim, indiſcrete. *Solin. cap.* 30. (*al.* 43.) Locus opiparis epulis ſemper refertus, quibus indiſcretim omnes veſcuntur.

Indiſcrētus, a, um, *che non ſi può diſcernere, confuſo*, Ger. *nicht unterſchieden*, Gal. *indiſcret*, Hiſp. *no apartado*, ἄκριτος, quod diſcerni non poteſt, maxime conjunctum. *Plin. lib.* 35. *c.* 10. Imagines adeo ſimilitudinis indiſcretæ pinxit. *Virg.* 10. *Æn. v.* 392. Simillima proles indiſcreta ſuis.

Indiſcrīminātim, adv. *indifferentemente*, Germ. *ohne unterſchied*, Gal. *indifferemment*, Hiſp. *indiferentemente*, ἀκρίτως, ἀδιαφόρως, indifferenter, & ſine diſcrimine. *Var. de L. apud Non. c.* 2. *n.* 449. Quibus nos in hoc libro utamur indiſcriminatim.

Indiſcuſſus, a, um, adject. non examinatus, ἀνεξέταστος. *Claud. Mamert. l.* 3. *de ſtatu animæ, c.* 11. Illud indiſcuſſum reſtat.

Indiſerte, adverb. non diſerte, *ſenza eloquenza*. *Cic. Q. Fr. l.* 2. *ep.* 1. Orationem meam non indiſerte collaudavit.

Indiſertus, a, um, *ſenza eloquenza*, לא דבר, Ger. *unbered*, Gal. *indiſert*, Hiſ. *indiſerto*, ἄγλωττος, non diſertus. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Neque indiſertum Academicum pertimuiſſem. *Id.* 3. *de Orat. c.* 35. Malim equidem indiſertam prudentiam, quam ſtultitiam loquacem.

Indiſiectus. V. Indejectus.

Indiſpenſātus, a, um, adject. non penſatus, non diſtributus. *Silius l.* 16. *v.* 341. Indiſpenſato laſſantem corpora niſu. hoc eſt immoderato.

Indiſpoſite, adv. non diſpoſite, *ſenza diſpoſizione*. *Senec. ep. ult.* Quid ergo, inquis, muta animalia perturbate, & indiſpoſite moventur?

Indiſpoſitus, a, um, adject. *non diſpoſto, confuſo*. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 68. Apud Vitellium omnia indiſpoſita, temulenta, pervigiliis, ac bacchanalibus, &c.

Indiſſimilis, le, adject. non diſſimilis. *Var. l.* 9. *de L. L. c.* 30. Formæ vocum indiſſimiles. Affertur etiam exemplum *Velley. l.* 2. *c.* 80. Sed ibi legitur *diſſimillimus*.

Indiſſimulabilis, le, adject. non diſſimulatus, *che non ſi può diſſimulare*. *Gell. l.* 10. *c.* 22. Cum quadam indiſſimulabili veritate diſſeruit.

Indiſſociabilis, le, adject. *che non ſi può diſgiugnere*. *Lactant. de Opific. Dei c.* 10. Indiſſociabilem prætendunt unitatem.

Indiſſolubilis, le, o. 3. *indiſſolubile, che non ſi può ſlegare*, Ger. *unaufloeſlich*, Gal. *qu'on ne peut diſſoudre*, Hiſp. *indiſſoluble*, ἄλυτος, quod diſſolvi non poteſt. *Cic. de Univ. c.* 11. Immortales vos quidem eſſe, & indiſſolubiles non poteſtis.

Indiſſolubiliter, adv. ita ut non poſſit diſſolvi. *Claud. Mamert. l.* 2. *c.* 2. Indiſſolubiliter nexum.

Indiſſolūtus, a, um, *legato*, non diſſolutus, non ſolutus, colligatus. *Cic. de Univ. c.* 11. Hæc ſunt indiſſoluta, me invito. Al. leg. *non ſunt diſſoluta*.

Indiſtincte, adv. *confuſamente*, ἀτάκτως, inordinate, confuſe. *Gell. l.* 20. *c. ult.* Indiſtincte, atque promiſcue adnotabam.

Indiſtinctus, a, um, *non diſtinto, confuſo*, Ger. *nicht unterſchieden*, Gall. *confus, indiſtinct*, Hiſp. *indiſtincto*, ἀδιάκριτος, inordinatus, confuſus. *Quinct. l.* 8. *cap.* 2. Neque inordinata, neque indiſtincta. *Catull. de nupt. Pel. & Thet. v.* 283. Indiſtinctæ corollæ.

Indiſtrictus, a, um, *non offeſo*, non diſtrictus. *Ovid.* 12. *Met. v.* 92. Tamen indiſtrictus abibo. i. e. illæſus. Heinſius legit *indeſtrictus*, V. *Diſtringo*.

Indĭtus, a, um, nom. particip. ab indo, is, datus, impoſitus, immiſſus, *impoſto, dato*, ἐντεθειμένος. *Curt. l.* 4. *c.* 9. A celeritate, qua defluit, Tigris nomen eſt inditum. *Id. l.* 10. *c.* 10. Venenum potioni inditum. *Flor. l.* 3. *c.* 1. *ſub fin.* Indita monti urbs. h. e. impoſita.

Indīviduĭtas, atis, f. *individuità*. *Tertul. de Monogam. c.* 5. Individuitas matrimonii.

Indīviduus, a, um, *individuo, che non ſi può ſeparare*, Ger. *unzertheilt*, Gal. *qu'on ne peut diviſer*, Hiſp. *individuo*, ἄτομος, quod non poteſt dividi, vel quod non ſeparatur. *Cic.* 1. *Fin. c.* 6. Ille atomos quas appellat, id eſt corpora individua. *Id. in Acad.* Ex illis individuis, unde omnia Democritus gigni affirmat.

Indīviſibilis, le, adject. *indiviſibile*, individuus, ut indiviſibilis materia, apud *Diomed. l.* 1. Indiviſibilis anima, apud *Tertull. de anim. c.* 51.

Indīviſibiliter, adv. *indiviſibilmente*, ἀδιαιρέτως. *Tertull. de anim. c.* 51. Mors indiviſibili animæ indiviſibiliter accidens.

Indīviſus, a, um, *indiviſo*, ἀμέριστος, non diviſus. *Var.* 2. *de R. R. c.* 7. Equorum, qui ungulas indiviſas habent.

Indo, is, didi, ditum, *imporre*, שים, Germ. *dreinthun*, Gal. *impoſer*, *mettre dedans*, Hiſp. *meter a dentro*, ἐντίθημι, impono. *Plaut. Capt.* 5. 3. 7. Pægnium vocitatus eſt, poſt vos nomen indidiſtis Tyndaro. ¶ Quandoque eſt intus dare, immittere. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 31. Si ego in os meum vini guttam indidi. *Id. Mil.* 2. 5. 1. Indere ignem in aram. ¶ Interdum imprimere. *Plaut. Ain* 3. 2. 7. Qui ſæpe ante in noſtras ſcapulas cicatrices indiderunt. ¶ Item injicere. *Id. Men.* 1. 1. 3. Fugitivis ſervis indunt compedes. ¶ Item immiſcere, ut indere aliquid in aurum, aut argentum, ut deterius fiat. *Ulp. l.* 1. *Dig. ad leg. Jul. pecul.* ¶ Cum ablat. & præpoſit. *in*. *Cato R. R. c.* 21. Indere aliquid in aliqua re.

Indŏcibĭlĭtas, atis, f. *durezza d'ingegno, mente indocile*. *Apul. l.* 2. *de dogm. Plat.* Prudentiam indocibilitas impugnat.

Indŏcĭlis, le, o. 3. *indocile*, Ger. *ungelehrig*, Gal. *indocil*, Hiſp. *indocil*, ἀδίδακτος, δυσμαθής, qui doceri non poteſt. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Sed quia nimis indociles quidam, tardique ſunt. *Id.* 4. *Acad. c.* 1. Sed incredibilis quædam ingenii magnitudo non deſideravit indocilem uſus diſciplinam. *id eſt* quæ doceri, vel tradi non poteſt. Sic *Sil. lib.* 12. *v.* 726. virum indocilem paciſque, modique. *Id. l.* 1. *v.* 237. Nec Cereri terra indocilis, nec inhoſpita Baccho. hoc eſt tellus quæ cultum patitur, & reſpondet. *Id. lib.* 11. *v.* 11. Tum Gens Hirpini vana, indociliſque quietem. h. e. *che non ſa ſtar' in pace*. Græca conſtructio eſt. Alii leg. *quiete*. Cum infinito *Stat.* 6. *Theb. v.* 315. Indocilis teneri. ¶ Item rudis, ineruditus. *Ovid. l.* 4. *Triſt. eleg.* 1. Hoc eſt cur cantet vinctus quoque compede foſſor, Indocili numero cum grave mollit opus. ¶ Item nativus, nec ulla arte paratus. *Propert. l.* 1. *el.* 12. Et ſciat indociles currere lympha vias. h. e. ignotas, non monſtratas. ¶ Ponitur etiam pro indocto, *ignorante*. *Virg.* 8. *Æn.* Is genus indocile, & diſperſum montibus altis Compoſuit, legeſque dedit. *Plin. l.* 18. *c.* 25. Indocilis cœli agricola.

Indocte, adv. *rozzamente*, Ger. *ungeſchickt*, Gal. *indoctement*, Hiſ. *indoctamente*, ἀμαθῶς, imperite. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 16. Quæ qui videat, non indocte ſolum, verum etiam impie faciat, ſi Deos eſſe neget. *Gell. l.* 12. *c.* 5. Dicam ego indoctius, & apertius.

Indoctor, oris, m. pro ſervorum caſtigatore uſurpatur a *Plauto Aſin.* 3. 2. 6. quemadmodum doctores puerorum virgis eos caſtigare ſolent. Eſt tamen ibi lectionis mira varietas. V. *Taubman.*

Indoctus, a, um, *ignorante*, Ger. *ungelehrt*, Gal. *indocte*, Hiſp. *indocto*, ἀπαίδευτος, qui doctus non eſt, rudis, ineruditus, imperitus, ignarus. *Cic. in Bruto.* Qui & plane indocti, & inurbani, & ruſtici etiam fuerunt. ¶ Dicitur etiam de rebus, ut indocta oratio, indocti verſus, &c. *Cic.* 3. *de Or.* Nam ſi rudis, & indocta putanda eſt illa ſine intervallis loquacitas perennis, & profluens. *Id. l.* 2. *Div. c.* 43. Ex leviſſimo enim, & indoctiſſimo genere conſtant. ¶ Comparat. indoctior. *Id. Tuſc.* 1. *c.* 2. Habitus eſt indoctior Themiſtocles, cum in epulis lyram recuſaſſet. ¶ Cum infinito, *Hor. l.* 2. *od.* 6. Cantaber indoctus juga ferre noſtra. ¶ Cum genitivo, *Id. de ar. poet. v.* 380. Indoctus pilæ, trochive. ¶ Cum accuſativo, Græco more. *Gell. l.* 9. *c.* 10. Homo ſane pleraque alia non indoctus. ¶ *Horat. l.* 2. *epiſt.* 2. Canere indoctum, h. e. indocte, more adverbii.

Indolābĭlis, le, adject. qui dolari nequit. Translate *Sidon. l.* 5. *ep.* 5. Corporibus, ac ſenſibus rigidi, indolabileſque. Al. leg. *indociles*.

Indolātus, a, um, adject. non dolatus. *Arnob. l.* 7. Lapis indolatus, & aſper.

Indolentĭa, æ, f. 1. *privazione di dolore*, Gal. *indolence*, Hiſp. *indolencia*, ἀναλγησία, vacuitas doloris. *Cic.* 2. *Fin. cap.* 4. Num propterea idem voluptas eſt, quod, ita dicam, indolentia? Adde 2. *Off.* & *Senec. epiſt.* 66.

Indŏleſco, is, lui, n. 3. *dolerſi molto*, התעצב, Ger. *heftig trauren*, Gal. *avoir douleur*, Hiſp. *dolerſe*, ἀλγέω, valde doleo. *Cic.* 2. *Phil. c.* 25. Quis, qui non indoluerit, tam ſero ſe, quem hominem ſecutus eſſet, cognoſcere? *Ovid.* 2. *Triſt. v.* 599. At multos indoluiſſe malis. ¶ Reperitur etiam cum genitivo. *Ovid.* 2. *Met.* Succeſſorumque Minervæ indoluit. ¶ Item abſolute. *Plin. l.* 31. *c.* 3. Tanta intentione oculorum opus eſt, ut indoleſcant. ¶ Præteritum *indolui* quidam ab *indoleo* ducunt, non autem ab *indoleſco*.

Indŏles, lis, f. *natura, ingegno*, Ger. *art, zuneigung*, Gal. *le naturel*, Hiſ. *la ſenal de virtud en los niños*, φύσις, vis innata, & ingenita, ab *indoleſco*, creſco. *Cic. de Sen.* Ut enim adoleſcentibus bona indole præditis ſapientes ſenes delectantur. *Id.* 3. *Off.* Homines, in quibus eſt virtutis indoles, commoventur. *Liv. l.* 25. *c.* 37. L. Martius ad ſummam indolem acceſſerat Cn. Scipionis diſciplina. *a ſomma abilità*. ¶ Aliquando etiam in malum dicitur. *Liv. l.* 21. *c.* 4. Cum hac indole virtutum, ac vitiorum ſub Aſdrubale meruit. ¶ Transfertur quoque ad muta, atque inanimata. *Gell. l.* 12. *c.* 1. In arboribus, & frugibus major plerumque vis, & poteſtas eſt, ad earum indolem vel deterendam, vel augendam &c. *Id. l.* 20. *cap.* 6. In plures libros mendæ iſtius indoles manavit. *Plaut. Rud.* 2. 4. 10. Papillæ cujuſmodi! tum quæ indoles eſt in ſavio! *quanta grazia!*

Indŏleſcendus, a, um, particip. paſſiv. dolendus, *da dolerſi*. *Sidon. l.* 2. *epiſt.* 12. Mœroris retia amicis, & externis indoleſcenda.

Indŏlor, ris, adject. o. ἀνώδυνος, dolorem non afferens, ut indoloria medicamenta, *Cæl. Aurel. Tard.* 2. *l.* 4.

Indŏlorĭa, æ, f. idem ac indolentia. *Sidon. in epiſt. præfixa carmini* 14. ſcribit, Ciceronem ipſum hac voce uſum, ſc. *l.* 2. *Fin. c.* 4. ubi tamen vocem hanc viri docti rejiciunt, & *indolentia* ſubſtituunt: ipſum etiam Sidonium eodem modo corrigendum cenſent; quamquam Sirmondus eam lectionem tueri videtur.

Indŏmābĭlis, le, o. 3. *che non ſi può domare, inſoggettabile*, פרא, Ger. *ungezæmlich*, Gal. *indomable*, Hiſp. *indomable*, ἀδάμαστος, qui domari non poteſt. *Plaut. Caſ.* 4. 3. 12. Ædepol næ tu, ſi eſſes equus, eſſes indomabilis.

Indŏmĭtus, a, um, *indomito*, פרא, Germ. *ungezæhmet*, Gal. *indomté*, Hiſp. *indomito*, ἀδάμαστος, qui domari non poteſt, & miteſcere. *Auct. ad Her. lib.* 4. Equus indomitus. ¶ Translate dicitur de animi motibus immoderatis, qui a ratione non vincuntur, & ſubiguntur. *Cic. pro Roſc. Am.* Indomitæ animi cupiditates ad hoc ſcelus impulerunt.

Indōnātus, a, um, nom. particip. *chi è ſenza dono*. *Lamprid. Heliogab. cap.* 28. Nec quenquam facile indonatum relinquebat.

Indormĭo, is, n. 4. *dormire ſopra qualche coſa*, ἐγκαθεύδω, eſt in re aliqua, vel ſuper rem aliquam dormire. *Horat.* 1. *Ser. Sat.* 1. *v.* 70. Congeſtis undique ſaccis indormis. ¶ Per Metaphoram accipitur pro ceſſare, & tardum eſſe. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. Qui in iſto homine colendo tam indormiui diu. ¶ Indormire cauſæ, eſt remiſſius, & ſegnius tractare negotium. *Cic.* 2. *Phil.* 12. An faces admovendæ ſunt, quæ te excitent tantæ cauſæ indormientem? *Senec. de vita beata, c.* 10. Deſidiam diſſolutionemque ſegnis animi indormientis ſibi. h. e. ſibi uni vacantis, & ſecuri.

Indōtātus, a, um, adject. dote carens, *ſenza dote*, ἄπροικος. *Horat. l.* 1. *ep.* 17. *v.* 46. Indotata mihi ſoror eſt. ¶ Translate *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 55. Cujus artem, cum & indotatam eſſe, & incomptam videres, verborum eam dote locupletaſti. *Ovid.* 7. *Met.* Indotata defunctorum corpora. h. e. quibus juſta perſoluta non ſunt.

Indu, præp. apud vet. pro *in* a Syracuſano ἔνδοι, ſive ἔνδοῖ, pro ἔνδον, *intus*. Nam ab ἔνδοῖ, fit *endo*, & converſo *e* in *u*, *indu*, quomodo a *pœna* eſt *impune*, a *Pœnus*, Punicus. Giſſanius negat, invenire ſe *indu* a veteribus dictum pro *in*, ſed *endo*, unde *Endo, procinctu endoperator, endogredi, endoitium, endoplorato*, &c. Sed dubium non eſt, quin *indu* quoque dixerint, quia in veteribus libris Lucretii, aliiſque non tantum *endo*, ſed & *indu*, & corrupte interdum *inde* legitur, quod Giſſanius ipſe agnoſcit, & quia in compoſitis *indu* non minus reperitur, quam *endo*, ut *Induperator, indigena, induciæ, indigito, induſtrius*, &c. *Enn. Annal. l.* 17. Indu mari magno fluctus extollere certant.

Indŭbĭtābĭlis, le, o. 3. *certo*, certus, de quo dubitari non poteſt. *Quinctil. l.* 4. *c.* 5. Illo ſequenti (ſi modo indubitabile ſit) utendum ſolo.

Indŭbĭtābĭlĭter, adv. indubitanter. *Arnob. l.* 5. Cunctis indubitabiliter notum eſt.

Indŭbĭtandus, a, um, nom. particip. indubitatus. *Auguſtin. epiſt.* 19. *cap.* 2. Ut veritas indubitanda perſiſtat.

Indŭbĭtanter, adv. *certamente*, בודאי, Ger. *gewiſſlich*, Gal. *ſans doute*, Hiſp. *ſin duda*, ἀναμφισβητήτως, certo. *Plin. l.* 18. *c.* 11. Quæ palma frugum indubitanter Italiam contingit. In editione Harduini legitur *indubitate*. *Auguſtin. de vera relig. c.* 46. Indubitanter invictus eſt. *Ulpian. Dig.* 37. 11. 2. Indubitanter probatur.

Indŭbĭtāte, adv. indubitanter, ſine dubitatione. *Velleius l.* 2. *cap.* 60. Indubitate corrupti commentarii. *Liv. l.* 33. *c.* 11. Quæ indubitate Lyſimachi erant. ¶ Superlat. *indubitatiſſime* Oroſii eſt *l.* 3. *ad fin.*

Indŭbĭtāto, adv. indubitate. *Tertull. l.* 1. *adv. Marcion. cap.* 9. Major indubitato eo, quem abſcondit.

Indŭbĭtātus, a, um, *certo, ſicuro*, נאמן, Ger. *ungezweifelt*, Gal. *certain, indubitable*, Hiſp. *indubitable, cierto*, ἀναμφισβήτητος, certus, de quo dubitari non poteſt. *Quinctil. l.* 9. *c.* 4. In iis vero, quæ indubitata ſunt. *Plin. l.* 31. *cap.* 3. Indubitata ſpes.

Indŭbĭto, as, n. 1. *dubitare, diffidarſi*, ἀπιστέω, idem ac dubito, diffido. *Virg.* 8. *Æn. v.* 404. abſiſte precando Viribus indubitare tuis. *Stat. in epiſt. l.* 3. *Sylv.* Sed ingratus, qui plura adnecto, tuiſque moribus indubito.

Indŭbĭus, a, um, adject. *indubitato*. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 45. Plurimorum indubia innocentia. *Quinctil. l.* 5. *c.* 13. Exempla indubia.

Indŭcĭæ, arum, f. 1. *tregua*, ἀνοχαί, σπονδαί, erant quidam ſocietatis conſenſus factus plerunque Imperatorum arbitrio, interdum authoritate Senatus, & juſſu Populi, per ſponſores, ſimplici juramento, quo a bello, & ab omnibus rebus hoſtilibus ad tempus ceſſabatur. Dictæ ſunt ab *in*, & *otium*, inſerto, *c*, vel ab *induco*, ut Manutio placet in Orthogr. Differunt a pace, ſeu fœdere. Induciis enim pax in perpetuum, ut fœdere, ſed in certum temporis ſpatium dabatur, aut dierum, aut menſium, aut annorum. Quare ſæpe factum animadvertimus, ut P. R. hoſtibus fœdus petentibus inducias dederit. *Liv. l.* 4. Inducias annorum octo impetraverunt. *Cic.* 1. *Off. c.* 10. Quo in genere etiam in Republica multa peccantur, ut ille, qui, cum centum triginta dierum eſſent cum hoſte pactæ induciæ, noctu populabatur agros, quod dierum eſſent pactæ, non noctium induciæ. *Salluſt. in Jug. c.* 29. Agitare inducias. *Liv. l.* 7. *c.* 20. Facere inducias in centum annos. ¶ Translate *Terent. Eun.* 1. 1. 15. In quo (amore) inſunt inimicitiæ, induciæ, bellum, pax rurſum. ¶ Dicimus autem, facere, impetrare, conſervare inducias, &c. *Liv. Cic. Nepos, & al.*

Indūco, is, uxi, uctum, a. 3. *introdurre, condur dentro*, הביא, Ger. *einführen*, Gal. *introduire*, Hiſp. *introduzir*, εἰσάγω, ἐπάγω, introduco. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 2. Inducere armenta in rura. ¶ Translate ſumitur pro afferre, in medium proponere, innovare, in uſu ponere, *introdurre*. *Cic.* 1. *Phil.* Ut inexpiabiles religiones in Remp. inducerentur. *Id.* 2. *de Or.* Qui hoc primus in noſtros mores induxit. ¶ Item pro impellere, illicere, inclinare, *indurre, perſuadere*. *Cicer.* 2. *de Leg.* Idque ut facerem, & orationibus inducebar tuis, & verſibus. Sic inducere animum ad miſericordiam, *Id.* ¶ Hinc inducere animum, vel Inducere in animum, pro ſibi perſuadere, quaſi animum inclinare, vel introducere

ducere in animum. *Cic. Att. lib. 6.* Et id, quod animum induxerat, pauliſper non tenuit, ſed cito ad ſe rediit. *Id. Att. l. 14.* Quoniam ſemel induxit animum ſibi licere, quod vellet. *Idem in Catil.* Si mea voce ire in exilium animum induxeris. *Id. pro Roſc. Am.* Qui potuit animum inducere, ut filium exhæredaret? *Terent. Heaut.* 5. 4. 5. Ne iſtuc in animum inducas tuum, alienum te eſſe. ¶ Inducere item, eſt ducto per ceras ſtylo tegere, abolere, delere, *cancellare, annullare*. *Cic. Att. l. 13. ep. 14.* Exſi nomina jam facta ſunt, tamen vel induci, vel mutari poſſunt. ¶ Item decipere, ſeducere. *Cic. pro Roſc. Am. c. 40.* Homines honeſtiſſimos induxit, decipit, deſtituit. *Id. 3. Off.* Si hoc non eſt, emptorem pati ruere, & per errorem alterum inducere. ¶ Item tegere, ſuperinducere. *Cic. 5. Verr.* Ex quo tantum tectorium vetus deletum ſit, & novum inductum. *Caſ. l. 3. B. G.* Gluta pellibus induxerunt. *Vitruv. l. 7. c. 3.* Inducere parietem. ¶ Hac ratione & de picturis dicitur *Horat. de Art. poet. v. 1.* Cervicem pictor equinam Jungere ſi velit, & varias inducere plumas. Sic *Plin. l. 35. c. 10.* Huic picturæ quater colorem induxit. ¶ Significat etiam induere, veſtire. *Cic. 2. de Inv.* Et ſtatim ligneæ ſoleæ in pedes inductæ ſunt. *Auct. ad Her. l. 2.* Et ſoleæ ligneæ pedibus inductæ ſunt. ¶ Item fingere, perſonam aliquam loquentem facere, ſeu producere, *introdurre*, tracta Metaphora a fabularum actionibus, in quibus perſonæ induci proprie dicuntur, cum ad agendum ſcenam ingrediuntur. *Cic. 3. Off.* Hinc ille Gyges inducitur a Platone. *Id. 1. de nat. Deor.* Qui & ira inflammatos & libidine furentes induxerunt Deos. ¶ Hinc & ad judicia pertinet, ut inducere teſtes, &c. *preſentare*. *Sueton. Claud. c. 40.* Inducta teſte in Senatu. *Id. in Domit. c. 11.* Quoſdam majeſtatis reos in curiam induxerat, & facile perfecerat, ut condemnarentur. ¶ Similiter & fabulæ induci dicuntur, *rappreſentare*. *Sueton. Ner. c. 11.* Inducta eſt & Afranii togata. ¶ Pertinet etiam ad res militares, *condurre*, *far marciare*. *Plaut. Amph.* 1. 1. 88. Illico equites jubet dextra inducere. *Liv. l. 32. c. 28.* Inducere exercitum in Macedoniam. ¶ Significat etiam interdum producere, emittere. *Col. l. 5. c. 9.* Nec fructum, nec lætam frondem olea inducet. ¶ Inducere in errorem, *ingannare*, *far fallare*. *Cic. de clar. Orat.* Ut imperitos poſſes in errorem inducere. ¶ Inducere in ſpem, *dare ſperanza*. *Cic. 2. Offic.* Quæ te, malum, ratio in iſtam ſpem induxit, ut &c. Sic inducere in amorem, *far amare*. *Catull. epigr.* 18. Inducere in viam, in iter, *eſtradare*. *Varr. l. 3. R. R. c. 2.* & *Quintil. proœm. l. 6.* ¶ Inducere ſeditionem in civitatem, pro concitare. *Cic. 1. Off.* ¶ Inducere in rationem pecuniam aliquam, *metter in conto, in partita*. *Idem 3. Verr.* Tutores pecuniam Prætori ſi pupillæ nomine dediſſent, grandem præſertim, quemadmodum in rationem inducerent, non videbant. *Id. Agrar. 2. c. 26.* Hic ager omnis quoquo pretio coemptus erit, tamen ingenti pecunia vobis inducetur. h. e. tanquam ingenti pecunia vobis acquiſitus, in tabulas publicas referetur. ¶ Inducere rotam, pro impellere. *Mart. l. 14. epigr.* 168. de trocho: Inducenda rota eſt &c. ¶ Inducere novercam filiæ, *dar alla figliuola una madrigna*. *Plin. in epiſt.* ¶ Inducere animum ad meretricem, *attaccarſi ad una meretrice*, *Terent. Hecyr.* 4. 4. ¶ *Inducere ſolum*, pro æquare, conjungere, complanare. *Plin. l. 2. c. 80.* Hiatus vero alias remanet, oſtendens quæ ſorbuit, alias occultat ore compreſſo, ruſuſque ita inducto ſolo, ut nulla veſtigia extent. *rappianare*. ¶ *Induxti*, pro *induxiſti*, *Terent. Andr.* 5. 3. 22.

Inductibilis, le, adject. qui poteſt induci, & illini. *Cal. Aurel. Acut. l. 2. c. 37.* Coagulata, inductibiliaque, & digitis convoluta.

Inductio, onis, f. 3. *introduzione*, ἀγωγὴ, ductus, ductio, introductio. *Cic. 2. de natur. Deor. cap.* 60. Nos aquarum inductionibus terris fœcunditatem damus. ¶ Inductio animi benevolentiam ſignat. *Cic. 1. Fam. ep.* 8. Tantum enim animi inductio, & mehercule amor erga Pompejum apud me valet. ¶ Eſt etiam incruſtatio, & tectorii appoſitio. *Pallad. l. 1. c. 15.* Prima trullis frequentetur inductio. ¶ Item litura. *Leg. 1. Dig. de his, quæ in teſtam.* Lituras, inductiones, ſuperinductiones ipſe feci. ¶ Eſt etiam genus argumentationis, in quo ex pluribus particularibus veris aliquid generale infertur. V. *Cic. lib. 1. de Invent. c.* 31.

Inductive, adv. cum inductione, ſeu ſuaſu, ut inductive indulgere, *Cal. Aurel. Tard.* 1. c. 5.

Inductor, oris, m. idem ac ductor. Inductores appellantur a Plauto, qui ſervos cædunt, quod exercitum ulmorum in eorum terga inducunt. *Aſin.* 3. 2. 6. Al. aliter legunt, & explicant.

Inductrix, icis, f. quæ inducit & impellit. *Apul. l. 4. Florid.* Prædæ, quam ore geſtabat, inductricem compotivit.

Inductus, us, m. *perſuaſione*, *induzzo*, ἐπαγωγή, inductio, impulſio, ſuaſio. *Auct. ad Heren. l. 2. c. 17.* Quod alieno inductu fecerit.

Inductus, a, um, adject. ex particip. ab induco, totidem fere habens ſignificationes. Primo enim ſignificat *indotto*, *perſuaſo*. *Cic. pro Quint. cap. 3.* Inductus conſuetudine, ac familiaritate fecit. ¶ Item *introdotto*. *Sueton. in Claud. c.* 30. Inducti per ſimulationem Comœdi. ¶ Item *cancellato*. *Ulp. l. 1. Dig. de his quæ in teſtam.* Quæ in teſtamento legi poſſunt, ea inconſulto deleta, & inducta. ¶ Item aſcititius, aliunde petitus. *Plin. in epiſt. 3. l. 4.* Neque enim conjectura eget, quid ſermone patrio exprimere poſſis, cum hoc inſititio, & inducto tam præclara opera perfeceris. Adde *l. 3. epiſt.* 18. ¶ Item illitus. V. Induco.

Inducula, æ, f. veſtis interioris genus, ab induendo. *Plaut. Epid.* 2. 2. 28. Quid erat induta? an regillam induculam, an mendiculam?

Indugredior, di. 3. ingredior, apud vet. *Lucr. l. 1. v.* 82. Viamque indugredi ſceleris. Al. leg. *endogredi*, eodem ſenſu.

Indulcitas, atis, f. 3. idem quod dulcitas, apud *Non. c. 2. n.* 215. ubi *Cæcilius*: Tanta huic invaſit in corda indulcitas.

Indulco, as, a. 1. *addolcire*, המתיק, Ger. *ſuſſ machen*, Gall. *faire doux*, *adoucir*, Hiſp. *endulcar*, γλυκαίνω, dulce facio. *Tertull. adv. Jud. c.* 13. Hoc lignum, quo Moyſes aquam amaram indulcavit.

Indulgens, entis, adject. o. qui indulget, clemens, *indulgente*, *corteſe*, συγχωρῶν, ἠπίως. *Cic. de Amic. c.* 24. Peccatis indulgens præcipitem amicum ferri ſinit. *Id. pro Cluent. c.* 5. Ipſum nomen amantius, indulgentiuſque maternum. *Plin. Trajano epiſt.* 11. Rogo ergo, indulgentiſſime Imperator. *Cic. 3. Off. c.* 31. Qui nuper indulgens in patrem, idem acerbus in filium. ¶ Item is, cui indulgetur. *Quintil. Declam.* 10. Fili indulgentiſſime, vidi te &c. Hinc & pro pulcro, ac venuſto ponitur. *Id. Declam.* 18. Si filio obtigerit indulgentior facies. h. e. cui plus natura indulſit, vel ideo indulgentior, quia pulcris facile indulgemus.

Indulgenter, adv. *piacevolmente*, *corteſemente*, Ger. mit nachlaſſung, Gall. *avec indulgence*, Hiſp. *indulgentemente*, φιλοστόργως, obſequenter, blande, ad nutum, & pro arbitrio alicujus. *Cic. Att. l. 9.* Ne nimis indulgenter, & ut cum gravitate potius loquar. *Liv. l. 36. c. 14.* Captivis indulgenter habitis. *Senec. l. 4. Benef. c.* 32. Dii alios indulgentius tractant. *Id. de conſol. ad Helv. cap. 5.* Omnia quæ in me indulgentiſſime conferebat. *Solin. c. 4.* (*al.* 9.) Voluptati aurium indulgentiſſime deditus.

Indulgentia, æ, f. 1. *compiacimento*, *clemenza*, *corteſia*, מחילה, Ger. *nachlaſſung*, Gal. *indulgence*, Hiſp. *indulgencia*, φιλοστοργία, obſequium, quædam lenitas propenſior patrum in filios, dominorum in ſervos, &c. *Cic. 1. de Leg.* Cum animus cognitis, perceptiſque virtutibus, a corporis obſequio, indulgentiaque diſceſſerit. *Quintil. l. 1. c. c. 3.* Mollis illa educatio, quam indulgentiam vocamus, nervos omnes & mentis, & corporis frangit. ¶ Ponitur pro clementia, & beneficentia. *Plin. l. 10. ep. 2.* Videor ego ſummum voti mei conſecutus, cum inter initia principatus tui probaveris, me ad peculiarem indulgentiam tuam pertinere. ¶ Item pro pœnæ remiſſione. *Capitolin. in Pio c.* 6. Hi, quos Hadrianus damnaverat, indulgentias petiit. Adde *Plin. l. 10. ep.* 107. *ad Trajan.* ¶ Indulgentia fortunæ. *Liv. l. 25. c. 1.* ¶ Indulgentia cœli, *bontà di clima*, *buon' influſſo di cielo*. *Virg. 2. Georg.*

Indulgeo, es, ſi, tum, n. 2. *compiacere*, *far coſa grata*, חמל, Ger. *nachlaſſen*, Gal. *être indulgente*, Hiſp. *ſer indulgente*, [illegible], obſequor, conſentio, inſervio, facile concedo, plus æquo permitto. Eſt tertii ord. neut. *Cic. 5. Verr.* Cives Romanos coluit, his indulſit. ¶ Accipitur etiam pro operam dare, *attendere*. *Cic. Terent.* Indulge valetudini tuæ. *Idem de Amic.* Indulgere novis amicitiis. ¶ Item pro obſequi, *condiſcendere*. *Sen. ep.* 8. Indulgere genio. ¶ *Plin. l. 10. ep.* 2. Indulgere precibus. *Plin. l. 5. epiſt.* 9. Indulgere dolori. Sic indulgere gaudio. *Id. l. eod.* ¶ Conſtruitur etiam cum accuſat. rei, & dat. perſonæ, & ſignificat *permettere*, *concedere*. *Sueton. Claud. c.* 24. Ornamenta conſularia etiam procuratoribus indulſit. ¶ Et cum infinito. *Plin. Jun. l. 10. epiſt.* Balneum fieri indulſit. ¶ Interdum cum ſolo accuſat. *Terent. Eun.* 2. 1. 14. Nimis me indulgeo. Sic *Lucil. l. 3.* Iram indulges nimis. ¶ Et cum ſolo ablat. ſed poeticum potius eſt. *Virg. 4. Georg.* Quod nec concubitu indulgent. Niſi forte *concubitu* dixit pro *concubitui*: quod & a Cicerone, & a Cæſare in hujuſmodi nominibus 4. declinat. factitatum, obſervat Erythræus in Indice Virgilii. ¶ *Martial. l. 1. epigr.* 105. Improbæ tigres Indulgent patientiam flagello. h. e. flagella libenter patiuntur. ¶ Invenitur etiam *indulgeor* paſſiv. *Gell. in præfat.* Quando animus eorum, interſtitione aliqua negotiorum data, laxari indulgerique potuiſſet.

Indulgitas, tis, f. 3. idem ac indulgentia, apud vet. *Siſenna hiſt. l. 3.* apud *Non. c. 2. n.* 439. Baſſus aſſidua indulgitate victus.

Indultor, oris, qui indulget. *Tertul. lib. 4. adv. Marcion. c. 9. ad fin.* Malus jam, quando legis everſor; ſi bonus, cum legis indultor.

Indumentum, ti, n. *veſtimento*, מלבוש, Ger. *kleid*, Gal. *habillement*, Hiſ. *veſtido*, ἔνδυμα, veſtimentum, ab induo. *Gel. l. 16. c.* 19. Arionem cum fidibus, & indumentis, cum quibus ſe in ſalum ejaculaverat, extitiſſe.

Induo, is, ui, utum, a. 3. *veſtire*, הלביש, Germ. *kleid anlegen*, Gal. *vetir*, *habiller*, Hiſp. *veſtir*, ἐνδύω, veſtio, a verbo Græco allato. Eſt 5. ordinis, ideſt, præter caſum perſonæ conſtruitur cum abl. ſine præp. ejus rei, qua quis induitur. *Curt. lib. 7. cap.* 2. Depoſita veſte, quam habebat, Arabica induitur. ¶ Reperitur etiam in tertio ordine. *Cic. 2. Fin.* Ex ejus ſpoliis ſibi & torquem, & cognomen induit. ¶ Item in primo, cum unico acc. rei, in qua conſtructione accipitur etiam pro aſſumere. *Cic. Att. l. 14. ep.* 23. Quare telaria induamus. *Liv. l. 3.* Adeoque novum ingenium induerat. ¶ Item in quarto, ideſt, cum caſu perſonæ, & acc. rei, ſed ſolum apud Poetas, & Hiſtoricos, & duntaxat in voce paſſiva. *Virg. 2. Æn.* Androgei galeam, clypeique inſigne decorum induitur. *Curt. l. 10.* Itaque revocatus veſtem patris induitur. ¶ Sumitur etiam pro implicare. *Caſ. l. 7. B. G. c.* 73. Quo qui intraverunt, ſe ipſi acutiſſimis vallis induebant. *Cic. 7. Verr. c.* 6. Sua confeſſione induatur, ac juguletur. ¶ Item pro onerare. *Colum. l. 4. c.* 24. Nam ita ſe induunt uvis, ut nequeant capere maturitatem. ¶ Item pro convertere, transformare. *Cic. 2. de Div.* Cum autem ſe in nubem induerint. *Virgil. 1. Georg. v.* 177. Cum ſe nux plurima ſylvis induet in florem. ¶ Item pro injicere, ſeu immittere. *Cic. 4. Acad.* Et in id ipſum ſe induit, quod timebat. *Id. 4. Verr.* Hic videte in quot laqueos ſe induerit. ¶ Induere animum bonis artibus, *formare l' animo* &c. *Tacit. Ann. 15. c.* 45. ¶ Induere eloquentiam alicui, *Petron. in Satyr. c. 4.* h. e. docere aliquem eloquentiam. ¶ *Virg. 10. Æn. v.* 681. Induere ſe mucrone, *traſiggerſi*. ¶ Significat etiam in animum inducere, & ad affectiones refertur. *Claudian. de III. Conſ. Honor. v.* 157. Indue mente patrem. *Tacit. Ann. 6. c.* 33. More gentico diverſa induere, *ſi perſuaſero chi d' una coſa, chi d' un' altra*. *Id. An. 12. c.* 40. Induere hoſtilia. ¶ Induere perſonam alicujus, *rappreſentare*. *Cic. 3. Off. & Teſtul.* 5. ¶ Induere ſe Republica, *porſi negli affari della Repubblica*. *Senec. de Clem.* ¶ Induere munia Ducis, *far le parti di Capitano*. *Tacit. Annal. 1. c.* 69. ¶ Induere ſeditionem, *mover ſedizione*. *Id. 2. Ann. c.* 15. ¶ Induere iras, *h. e.* ſumere. *Sid. l. 1.* 38.

Indupedio, e. 4. impedio, apud vet. *Lucr. l. 4. v.* 68. Quanto minus indupedibil paucæ queunt. ¶ Legitur & *endopedio*.

Indupeditus, a, um, impeditus. *Lucret. l. 2. v.* 101. Indupedita ſuis perplexis ipſa figuris.

Induperator, is, m. 3. Imperator, apud Poetas. *Juven. Sat. 4. verſ.* 29. Quales tunc epulas ipſum glutiſſe putamus Induperatorem? Adde *Lucret. l. 5. v.* 1226. ¶ Legitur & *endoperator*.

Induratus, a, um, adject. *indurato*. *Stat. 3. Theb. c.* 64. Robora indurata flammis. *Liv.* 30. 18. Induratus præter ſpem reſiſtendo hoſtium timor. *Sen. l. 1. de Ira, c.* 11. Germanis quid induratius ad omnem patientiam?

Induresco, is, n. 3. *divenir duro*, הקשה, Germ. *hartwerdent*, Gall. *s'endurcir*, Hiſp. *endurecerſe*, σκληρύνομαι, durus fio. *Colum. l. 2. c.* 21. Antequam ex toto grana indureſcant. *Quintil. l. 1. cap.* 3. Frangas citius, quam corrigas, quæ in pravum induruerunt.

Induro, as, a. 1. *indurare*, *far duro*, הקשה, Ger. *hart machen*, Gal. *endurcir*, Hiſp. *endurecer*, σκληρύνω, durum facio. *Plin. l. 13. c.* 17. Punica aqua marina fervente indurari oportet.

Indus, m. 2. *Indo*, *Inde*, *Hiind*, incol. *Sinde*, Cambajenſibus *Inder*, circa oſtia *Diul*, Ἰνδὸς, fl. maximus Aſiæ, in India, quæ ab eo nominata eſt. Oritur ex Paropamiſo monte Tauri parte excelſiſſima, in provincia Caſſimera, in dominio Magni Mogolis, verſus confinia Tartariæ, longoque decurſu in Meridiem fluens, pluribus oſtiis in Oceanum Indicum ſe exonerat, prope Tuttam, inter Regnum Guzaratæ, & confinia Perſiæ, juxta ſinum Indicum ab eo dictum, Baracenque inſulam efficit. V. *Plin. l. 6. c.* 20. & *Curt. l. 8. c.* 9. *Ovid. 3. Faſt. v.* 720. Et domitas gentes, thurifer Inde, tuas.

Indus, i, m. 2. Indiæ accola, *Indiano*, ut diſcolor Indus, *Ovid. 5. Triſt. el. 3. v.* 24. Colorati Indi, *Virg. 4. Georg. v.* 293. h. e. fuſci propter Solis ardorem.

Induſiarius, m. 2. *chi fa camicie*, qui conficit induſia. *Plaut. Aul.* 3. 5. 35. Patagiarii, induſiarii, flammearii, violarii.

Induſiata, æ, f. idem ac induſium. *Plaut. Epid.* 2. 2. 45. Induſiatam, patagiatam, &c. ¶ Apud *Var. l. 4. L. L.* ſcribitur intuſiata. Ejus verba ſunt: Unum, quod foris, ac palam, palla; alterum quod intus, a quo intuſium: id quod Plautus dicit intuſiatam.

Induſiatus, a, um, *chi veſte camicia*, qui induſio eſt indutus. *Apul. l. 2. Mileſ.* Pueri pulcre induſiati. Et *l.* 10. Induſiatus adoleſcens.

Induſio, as, avi, atum, a. 1. induo, veſtio. *Capel. l. 1.* Cum ipſum tonantem induviis induſiari cerneret.

Induſium, ſii, n. *camicia*, χιτωνίσκος, genus veſtis, ab intus, quaſi intuſium, quod intus, & mox ſupra carnem ſumebatur. Aliqui derivant ab *induo*. *Non. c. 14. n.* 18. & *Var. l. 4. de L. L.* ſcribitur & intuſium.

Induſtria, æ, f. 1. *induſtria*, *arte*, *ingegno*, חריצות, Ger. *geſchicklighkeit*, Gal. *induſtrie*, Hiſp. *induſtria*, φιλοπονία, ſtudium, ingenium, ars, promptitudo quædam, & habilitas ad aliquid faciendum. *Cic. in Or.* Quare non eſt, cur eorum, qui ſe ſtudio Eloquentiæ dediderunt, ſpes infringatur, aut langueſcat induſtria. *Id. 3. Fam.* Qui in ſcribendo tantum induſtriæ ponam. ¶ In plurali num. *Plaut. Moſtell.* 2. 1. 2. Summis opibus atque induſtriis me periiſſe cupit. ¶ *De induſtria*, vel *ex induſtria* aliquid facere, eſt dedita opera. *appoſta*. *Cicer. 1. Off.* At illæ quidem injuriæ, quæ nocendi cauſa de induſtria inferuntur. *Liv. l. 26. c. ult.* Ex induſtria famam captæ Carthaginis compreſſerant.

Induſtrie, adv. *induſtrioſamente*, *diligentemente*, τεχνικῶς, ſtudioſe, ingenioſe. *Auct. ad Her. l. 1.* Dabimus operam, ut nihilo minus induſtrie, quam rei utilitas poſtulabit, quæſiſſe videamur. ¶ Comp. induſtrius. *Cic. pro Dom. c.* 11. Quis apud Populum Rom. de illius dignitate induſtrius, quis in Senatu ſæpius dixit?

Induſtrioſe, adv. idem ac induſtrie. *Cat. l. 1. Orig.* apud *Chariſ.* Pleraque Gallia duas res induſtrioſiſſime perſequitur. *Auctor vitæ Juvenalis, quæ Suetonio tribuitur a quibuſdam*. Genus ſcripturæ induſtrioſe excoluit.

Induſtrioſus, a, um, adject. idem ac induſtrius. *Sen. de Provid. c.* 2. Induſtrioſo otium pœna eſt. Adde *Valer. l. 3. c. 4. n.* 2.

Induſtrius, a, um, *induſtrioſo*, חרוץ, Ger. *geſchikt*, Gal. *induſtrieux*, Hiſ. *induſtrio*.

duſtrioſo, [illegible], qui multæ induſtriæ eſt, diligens, qui eſt prompta ingenio ad aliquid faciendum, ab *indu* pro *in*, & *ſtruo*, quia, ut *Feſtus* ait, quicquid agit, intro ſtruit, & ſtudet domi. *Cic. pro L. Man.* Deinde cæteris ex ordinibus homines navi, & induſtrii partim in Aſia negotiantur. *Plaut. Moſt.* 1. 2. 71. Quo neque induſtrior de juventute erat arte gymnaſtica, diſco, haſtis, &c.

Indutilis, le, adject. qui indui poteſt. *Cato R. R. c.* 135. Vomis indutilis optimus erit.

Indutorius, a, um, ad induendum pertinens, ut Indutoria pellis, apud *Jul. Paul. lib.* 3. *ſententiar. tit.* 7. *a med.*

Indūtus, a, um, *veſtito*, [illegible], veſtitus, partic. ab induor. *Auct. ad Her. l.* 4. Palla inaurata indutus. *Curt. l.* 7. *c.* 5. Thoracem indutus procedit ad milites.

Indūtus, us, m. veſtitus. *Tac. l.* 16. *Ann. c.* 4. Niſi ea, quam indutui gerebat, veſte detergeret.

Induviæ, arum, f. 1. *veſtimenti*, [illegible], indumenta, quibus quis induitur, ab induo, ſicut exuviæ ab exuo. *Plaut. Men.* 1. 3. 9. Induviæ tuæ, atque uxoris exuviæ, roſa.

Induvium, vii, n. 2. idem ac induviæ. Tranſlate dicitur de cortice arboris. Nam arbor cortice induitur. *Plin. l.* 13. *c.* 4. Utilem ſibi, arboriſque induviis circulum mira pernicitate homine ſubeunte.

Inebræ aves, quæ in auguriis aliquid fieri prohibent, ab inhibendo, quod inhibeant. Nam generatim omnia inebra appellantur, quæ tardant, vel morantur agentem. *Feſt.* Antique etiam enebræ, ſeu enibræ, ſeu enubræ dicebantur. Nam ut *Menerva* dicebant pro *Minerva*, ita & *enubro* pro *inhibenti*, eodem *Feſto* teſte.

Inebriator, oris, m. qui inebriat. *Tert. l.* 5. *adv. Marc. c.* 18. Inebriatores increpantur.

Inebrio, as, avi, atum, a. 1. *inebbriare*, [illegible], Ger. *truncken machen*, Gal. *enivrer*, Hiſp. *embriagar*, *emborrachar*, [illegible], ebrium reddo. *Plin. l.* 12. *c.* 22. Palma, quæ vocatur adipſos, veſcentes inebriat. *Juven. Sat.* 9. *v.* 113. Miſeram vinoſus inebriet aurem, h. e. impleat, garrulitate obtundat, ut ebrii ſolent.

Inedia, æ, f. 1. *dieta*, *digiuno*, [illegible], Germ. *hunger*, Gall. *famine*, *faute de manger*, & *de boire*, Hiſ. *hambre*, [illegible], abſtinentia a cibo, & tempus, quo quis ab edendo abſtinuit, ab *in*, & *edo*. *Cic.* 5. *de Fin. c.* 27. Vigiliis, & inedia necatus. ¶ Differt a fame; nam fames ſemper eſt cum cupiditate edendi, inedia non item, ut in ægrotis, & in iis, qui voluntaria ciborum abſtinentia ſibi mortem inferunt.

Ineditus, a, um, non editus, non promulgatus, [illegible]. *Ovid.* 4. *de Pont. el.* 16. *v.* 39. Eſſent & juvenes, quorum quod inedita cura eſt, Appellandorum nil mihi juris adeſt.

Ineffabilis, le, o. 3. *ineffabile*, *che non ſi può eſprimere*, Ger. *unauſſprechlich*, Gal. *ineffable*, Hiſp. *inefable*, [illegible], quod effari non poſſis, aut exprimere. *Plin. in præf. l.* 1. Populorum ejus, oppidorumque nomina vel maxime ſunt ineffabilia. Adde *l.* 28. *c.* 2. & *Apul. l.* 8. *A. A.*

Ineffabiliter, adv. *ineffabilmente*. *Aug. Ench. c.* 89. Deus ineffabiliter artifex.

Inefficaciter, adv. non efficaciter. *Leg.* 2. *ff. Quæ ſent. ſine appel. reſcind.* inefficaciter condemnatur.

Inefficax, cis, o. *debole*, [illegible], quod vim aliquid efficiendi non habet. *Plin. l.* 34. *c.* 11. Fit & ex candido ære ſquama, Cypria longe inefficacior. *Sen. l.* 1. *de Ira*, *cap.* 10. Ratio ſine affectu inefficax. *Inſcript.* apud *Grut. p.* 4. 15. *n.* 10. Parentes inefficaciſſimi. h. e. ſine liberis.

Ineffigiabilis, le, adject. qui effingi non poteſt. *Tert. de anim. c.* 24. Anima inviſibilis, ineffigiabilis.

Ineffigiatus, a, um, *ſenza forma*, *che non ha alcuna effigie*, Germ. *ungeſtalt*, Gal. *qui n'a nulle forme*, Hiſp. *ſin forma*, [illegible], quod eſt informe, quod non eſt factum ad aliquam effigiem. *Gel. l.* 17. *c.* 10. Namque ut illa beſtia fœtum ederet ineffigiatum, informemque.

Ineffugibilis, le, adject. *inevitabile*. *Apul. de Mundo*, *ad fin.* Ineffugibilis neceſſitas ultionis.

Inelaboratus, a, um, *ſenza politezza*, [illegible], artificio non ſatis excultus. *Quint. l.* 4. *c.* 1. Sed ſæpe ſimplici, atque inelaboratæ ſimilis. *Sen. de Tranquil. c.* 1. Inelaborata oratio.

Inelēgans, tis, o. *rozzo*, *ſenza eleganza*, Ger. *ungezieret*, Gal. *qui n'eſt point poly*, *qui n'a point de grace*, Hiſp. *no elegante*, *ni galan*, [illegible], quod non eſt elegans, ſine elegantia. *Cic. in Brut. c.* 81. Ineratque & ingenium ſatis acre, & orationis non inelegans copia.

Ineleganter, adv. *rozzamente*, [illegible], ſine elegantia. *Cic.* 2. *Fin. c.* 9. Primum diviſit ineleganter.

Inelōquens, tis, adject. non eloquens. *Lactant. de opif. Dei*, *c. ult.* Tullius eloquentiæ unicum exemplar, ab indoctis, & ineloquentibus, qui tamen pro vero nitebantur, ſæpe ſuperatus eſt.

Ineloquibilis, le, adject. ineffabilis. *Lactant. l.* 7. *c.* 12. Ineloquibilis, & divinus fructus.

Ineluctabilis, le, o. 3. *invincibile*, *che non ſi può domare*, Ger. *unuberwindlich*, Gal. *invincible*, Hiſp. *invencible*, [illegible], quod domari, & lucta vinci non poteſt, & generatim quod eſt inſuperabile, & tranſlate quod non poteſt vitari. *Virg.* 8. *Æn. v.* 334. Fortuna omnipotens, & ineluctabile fatum. Adde *Vellej. l.* 2. *c.* 57.

Inemendabilis, le, o. 3. *incorreggibile*, Ger. *nicht zu beſſern*, Gall. *incorrigible*, Hiſp. *incorrigible*, [illegible], quod emendari non poteſt. *Quintil. l.* 1. *c.* 1. *in fine.* Pravitas inemendabilis. *Sen. l.* 3. *de Ira*, *cap.* 41. Inemendabilis affectus, cum ex ira in odium occalluit.

Inemeribilis, le, adject. *che non ſi può meritare*. *Tert. de reſurrect. car. c.* 18.

Inemorior, eris, tuus ſum, dep. 3. immorior, in aliqua re morior. [illegible]. *Hor. Epod.* 5. *v.* 34. Inemori ſpectaculo.

Inemptus, a, um, *non comprato*, [illegible], non emptus. *Virg.* 4. *Georg. v.* 133. Dapibus menſas onerabat inemptis.

Inenarrabilis, le, o. 3. *che non ſi può narrare*, *o raccontare*, Ger. *nicht zu ſagen*, Gal. *inenarrable*, Hiſp. *inenarrable*, [illegible], [illegible], quod enarrari non poteſt. *Plin. l.* 8. *c.* 7. Sed Pompejani amiſſa fugæ ſpe miſericordiam vulgi inenarrabili habitu quærentes, ſupplicavere. Adde *Quin. l.* 11. *cir. fin. Sen. l.* 3. *Qu. nat. c.* 22.

Inenatabilis, le, adject. qui enatari non poteſt, ut inenatabile profundum, apud *Tert. de Idolol. c. ult.*

Inenarrabiliter, adv. *indicibilmente*. *Liv. l.* 41. *c.* 15. Jecur omne inenarrabiliter abſumptum.

Inenarratus, a, um, *non iſpiegato*, inexplicatus. *Gell. l.* 12. *c.* 6. Quod reliquimus inenarratum, ut legentium conjecturas in requirendo acueremus. *Id. ſub fin. l.* 19. Verba inenarrata.

Inenodabilis, le, o. 3. *che non ſi può ſnodare*, *o ſtrigliere*, Ger. *una uſſloſſlich*, Gal. *qu'on ne peut denouer*, Hiſ. *que no ſe puede deſenredar*, [illegible], quod enodari, & diſſolvi non poteſt, inextricabile, perplexum. *Cic. de Fato*, *c.* 9. Et uno tempore ſuſcipiat [illegible]

Inenormis, e, adject. non [illegible]. *Apul. l.* 1. *A. A. ſub init.* Inenormis proceritas, rubor temperatus.

Inenuntiabilis, le, qui enuntiari non poteſt. *Cenſorin. de die nat. c.* 19. Incomprehenſibile quiddam, & inenuntiabile eſſe putaverunt.

Ineo, is, ivi, vel ii, itum, n. 4. *entrare*, [illegible], Ger. *hinein gehen*, Gal. *entrer dedans*, Hiſp. *entrar dentro*, [illegible], ingredior. *Cic. pro Rosc.* Ne quis caſtra Imperatoris iniret. *Liv. l.* 24. *c.* 9. Inire in urbem. ¶ Interdum eſt aggredi, corripere. *Plaut.* apud *Feſt.* Init te unquam febris? ¶ Interdum inchoare, incipere. *Ter. Andr.* 5. 3. 5. Ut beneficium verbis initum dudum nunc re comprobes. *Virg. Ecl.* 4. *v.* 11. Decus hoc ævi te conſule inibit. ¶ Interdum ſuſcipere, ingredi. *Cic.* 5. *Fin.* Primus in hoc ordine eſſe, quoad Magiſtratum iniret. *Id.* 1. *Off.* Ut caveat, ne prælium ineat. ¶ Interdum coire, concumbere. *Var.* 2. *de R. R. c.* 7. Et coegiſſet matrem inire. *Plin. l.* 8. *c.* 40. Si ineantur opportuno, & commodo tempore. ¶ Cauſam, & rationem alicujus rei inire, eſt cogitando invenire. *Liv. l.* 4. *bel. Mac.* Atque ego [illegible] cupiditatem ne cauſam quidem, aut rationem inire poſſum. ¶ Conſilium inire, eſt capere. *Cic.* Niſi intra parietes meos de mea pernicie conſilia inirentur. ¶ Gratiam ab aliquo inire, eſt ejus benevolentiam demereri. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 9. Jam cum bonis omnibus ſummam ineant gratiam. ¶ Nexum inire, eſt vinciri, devinciri, illigari, aſtringi, detineri. *Liv. l.* 9. Sorte ipſa obruebantur inopes, nexumque inibant. ¶ Rationem inire, eſt viam, ac modum aliquid agendi quærere. *Ter. Heaut.* 4. 27. Ratio de integro ineunda eſt mihi. ¶ Significat etiam ſubducere, computum facere, *far i conti*. *Cic. in Rull.* Ineatur ratio quæſtus de veſtra pecunia. *Cato de R. R.* Rationem inire oportet operarum dierum. ¶ Inire numerum, pro numerare, aut numerum colligere. *Liv. l.* 38. *c.* 23. Numerus interfectorum haud facile iniri potuit. ¶ Inire menſuras agrorum, h. e. agros metiri. *Col. l.* 5. *c.* 3. ¶ Inire imperia alicujus, pro imperiis obedire. *Stat. l.* 1. *Achil.* Dominique negat captivus inire imperia. ¶ Inire inducias, pro facere. *Plin. Paneg.* ¶ Inire negotiationem, pro negotiari. *Leg. ſi negotia*, *ff. de negot. geſt.* ¶ Inire pugnam, prælium, *porſi in battaglia*, *combattere*. *Virg. Liv.* ¶ Inire ſocietatem cum aliquo, *far ſocietà*. *Plaut. Cic. l.* 10. *Fam.* ¶ Inire convivia, *far banchetti*. *Suet. in Claud. c.* 35. ¶ Inire ſomnum, pro capere. *Virg. Ecl.* 1. ¶ Inire viam, *metterſi in iſtrada*, *Ovid. Propert. Cic.* ¶ Inire æſtimationem alicujus rei, *ſtimare*, *far giudizio di alcuna coſa*. *Sen. l.* 5. *de Benef. c.* 8. ¶ Inire dapes cum aliquo, *banchettare*. *Stat. l.* 1. *Silv.* 6. ¶ Legitur etiam paſſ. *ineor*, *iris*. *Plin. l.* 10. *c.* 63. Ineuntur a partu ſexto menſe.

Ineopte, eo ipſo. *Feſtus.*

Inepte, adv. *ſcioccamente*, Ger. *ungeſchicklich*, Gal. *ineptement*, Hiſp *neciamente*, [illegible], minus apte, imprudenter. *Cic.* 1. *Acad. c.* 4. Inepte quiſque Minervam docet. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. Ineptiſſime fieri.

Ineptia, æ, f. 1. *ſciocchezza*, [illegible], Ger. *ungeſchicklichkeit*, Gal. *ineptie*, Hiſp. *ineptia*, [illegible], inconvenientia, abſurditas, ab ineptus. *Plaut. Merc. prol. v.* 26. Ineptia, ſtultitiaque adeo, & temeritas. ¶ Fere tamen pluraliter uſurpatur. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 37. Pellantur iſtæ ineptiæ pene aniles.

Ineptio, is, ivi, itum, n. 4. *far coſe ſcioccie*, *far coſe ſciocche*, [illegible], Ger. *narrenpoſſen treiben*, Gal. *rever*, Hiſp. *hazer*, *o hazir decedades*, ineptias facio, dico, aut facio, quod neque loco, neque tempori, neque rebus, neque perſonis convenit. *Lactant. de Opif.* Sed libet ineptire, quoniam cum inepto agimus. *Ter. Phorm.* 2. 3. 79. Haud deſinam. Ph. ineptis.

Ineptiōla, læ, f. diminut. ab ineptia. *Auſon. epiſt. Idyl.* 11. *præmiſſa.* Fuit ineptiolæ hujus iſta materia.

Ineptitūdo, inis, f. 3. idem ac ineptia. *Cæcil.* apud *Non.*

Ineptus, a, um, *ſciocco*, Ger. *ungeſchikt*, Gal. *inepte*, *non propre*, Hiſp. *inepto*, [illegible], qui non eſt aptus, qui a quovis reprehendi poteſt, qui ſui, aliorumque, rei, loci, temporis, modi nec habet, nec callet rationem. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 4. Quem enim nos ineptum vocamus, is mihi videtur ab hoc nomen habere ductum, quod non ſit aptus. Idque in ſermonis noſtri conſuetudine perlate patet. Nam qui aut tempus quid poſtulet, non videt, aut plura loquitur, aut ſe oſtentat, aut eorum, quibuſcum eſt, vel dignitatis, vel commodi rationem non habet, aut denique in aliquo genere aut inconcinnus, aut multus eſt, is ineptus dicitur, &c. *Id. de Leg.* Eſt in loquendo multus, & ineptus ad ſummam impudentiam. *Catul. carm.* 40. Riſu inepto res ineptior nulla eſt. *Quint. l.* 11. *c.* 3. *de actione oratoria*: Diſcurſare ineptiſſimum. *Hor. l.* 1. *ep.* 17. *v.* 32. Sine, vivat ineptus. *Cic. Att. l.* 16. Longum iter, & via inepta. h. e. incommoda, difficilis.

Inequitabilis, le, adject. qui equo adiri non poteſt. *Curt. l.* 8. *c.* 14. Imber campos lubricos, & inequitabiles fecerat.

Inequito, as, n. 1. idem ac equito. *Apul. l.* 6. *Metam.* Aurora commodum inequitante. ¶ Tranſlate pro inſultare. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 15. quæ ergo (Medicina) conjicit de carne lutulenta, audet inequitare Philoſophiæ de incorporeis, & vere divinis tractanti.

Inerctus, a, um, indiviſus. *Feſt.* Inercta, indiviſa. Sed aliqui legunt *Incretus*. Et ſane *erctum* non notat diviſum, ſed patrimonium, hæreditatem.

Inermis, me, o. 3 *ſenz' arme*, *diſarmato*, Ger. *wehrloſſ*, Gal. *deſarmé*, Hiſp. *deſarmado*, [illegible], non armatus. *Propert. l.* 4. *el.* 1. *ad fin.* Vel licet armatis hoſtis inermis eat. *Id. ib. eleg.* 6. *v.* 32. Vel teſtudineæ carmen inerme lyræ. *Cic. ad Brut. ep.* 10. Perterritos, inermes, [illegible] ſunt perſecuti. ¶ Tranſlate *Id.* 1. *Fin.* Inermis in philoſophia.

Inermo, as, a. 1. *diſarmare*, armis ſpolio. *Feſt.*

Inermus, a, um, idem ac inermis. *Virg.* 12. *Æn. v.* 131. Et vulgus inermum, invalidique ſenes. *Sal. in Jug.* Neque [illegible], qui manus armaverat, ab inermis pedibus auxilium petere. Adde *Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 2.

Inerrabilis, le, non errans. *Apul. l.* 1. *de dogm. Plat.* Globorum cœleſtium ſupremum eſſe eum, qui inerrabili meatu [illegible].

Inerrans, antis, o. 3. [illegible], non errans. Unde inerrantes ſtellæ dicuntur, quæ & fixæ appellantur. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 21. Sequitur ſtellarum inerrantium maxima multitudo. *Id. ib.* Nec vero eæ ſtellæ, quæ inerrantes vocantur, non ſignificant eandem mentem, atque prudentiam, quarum eſt quotidiana conveniens, conſtanſque converſio.

Inerro, n. 1. [illegible], idem ac erro, vel in loco quopiam erro, quia præpoſit. *in* interdum privat, interdum otioſa eſt. *Plin. l.* 1. *ep.* 6. Non magis Dianam montibus, quam Minervam inerrare.

Iners, tis, o. 3. *ſenz' arte*, Ger. *kunſtloſſ*, Gal. *ſans art*, Hiſp. *ſin arte*, [illegible], qui nullam exercet artem. *Cic. Fin. l.* 2. *c.* 34. Sed luſtremus animo has maximas artes, quibus qui carebant, inertes a majoribus nominabantur. ¶ Generatim dicitur de otioſo, deſide, nullam artem exercente. *Cic. de Senect.* Quæ vitia ſunt non ſenectutis, ſed inertis, ignavæ, ſomniculoſæ ſenectutis. *Id. de Fato*, Recte genus hoc interrogationis ignavum, atque iners nominatum eſt. *Plin. l.* 8. *c.* 21. Iners membris. *Col. l.* 6. *c.* 27. Iners in Venerem. ¶ Comp. inertior, ſup. inertiſſimus. *Cic.* 4. *Ver. ad fin.* At homo inertior, ignavior. *Id. l.* 1. *Fin. c.* 2. Rudem eſſe in noſtris poetis, aut inertiſſimæ ſegnitiæ eſt, aut &c. ¶ Ponitur etiam pro rudi. *Hor. ad Piſon. ad fin.* Vir bonus, & prudens verſus reprehendet inertes. ¶ *Id. l.* 3. *od.* 4. terram inertem, dixit, *h. e.* gravem, quæ non movetur. *Id. l.* 2. *Sat.* 6. *v.* 61. Inertes horæ, h. e. quas otioſi tranſigimus. Sic frigus iners dicitur ab *Ovid.* 8. *Metam.* quod inertes facit. ¶ Rurſus *Hor. l.* 2. *Sat.* 4. inertem carnem. h. e. inſipidam: quo ſenſu *Plin.* dixit Sal iners. ¶ Aliquando in bonam partem accipitur. *Tibul. el.* 1. *v.* 5. Me mea paupertas vitæ traducat inerti. h. e. placidæ, quietæ. ¶ In ablat. habet *inerte*, & *inerti*. *Ovid.* 1. *de Pont. el.* 6. *v.* 7. carminis uſus Deficit, eſtque mihi nec lactus inerte [illegible]

Inertia, æ, f. 1. *pigrizia*, *poltroneria*, [illegible], Ger. *faulheit*, Gal. *pareſſe*, Hiſ. *horonia*, [illegible], proprie artis ignorationem ſignificat, accipitur tamen pro ignavia, ſocordia, deſidia. *Cic. in Partit. c.* 10. Aut quemadmodum affecti ſunt virtutibus, vitiis, artibus, inertiis. *Idem* 1. *de Orat.* Duo illa relinquamus, idque largiamur inertiæ noſtræ.

Inerticula, f. 1. [illegible], vitis genus eſt, vinum ferens nervis innoxium, ab *iners*, quod iners habeatur in tentandis nervis, *Col. l.* 3. *c.* 2. Inerticula tamen nigra, quam quidam Græci amethyſton appellant, poteſt in ſecunda quaſi tribu eſſe, quod & boni vini eſt, & innoxia. Adde *Plin. l.* 14. *c.* 2.

Inerudite, adv. *rozzamente*, non erudite, [illegible]. *Quint. l.* 1. *c.* 10. Non inerudite facta materia. *Gel. l.* [illegible] *c.* 3. Cato inerudite principio nimis inſolenti uſus eſt.

Ineruditus, a, um, *ignorante*, [illegible], non eruditus. *Cic.* 2. *de Fin.* Non ergo Epicurus ineruditus, ſed ii indocti, qui &c. *Id.* 4. *Acad.* Modo nequis illud tam ineruditum, abſurdumque reſpondeat. *Suet. de clar. Gram. c.* 15. Præterea priſcorum Catonis verborum ineruditiſſimum furem.

Inescatorium, ii, n. 2. *adeſcamento*. *Sarisber. l.* 3. *cap.* 9. Gratia ineſcatorium eſt [illegible].

Inescātus, a, um, [illegible], eſca captus, & tranſlate deceptus, partic. ab ineſcor.

ſcor. *Liv. l.* 22. *c.* 4. Quin potius credere velut ineſcatam temeritatem ferocioris Conſulis.

Ineſco, as, a. 1. *adeſcare*, [illegible], Ger. *locken*, Gal. *amorcer*, Hiſp. *cevar*, δελεάζω, decipio, & proprie eſt piſces, & aves eſca captare. Translate ſumitur pro decipere in genere. *Ter. Adel.* 2. 2. 12. Neſcis ineſcare homines.

Inevectus, a, um, adject. idem ac evectus. *Virg. in culice*, v. 335. Cur aliquis propriæ fortunæ munere dives Tendit inevectus cœlum ſuper?

Inevitabilis, & le, o. 3. *inevitabile*, ἄφυκτος, quod vitari non poteſt. *Ovid. ad Liviam*, v. 443. Sed rigidum jus eſt, & inevitabile mortis. *Curt. l.* 4. *c.* 6. Inevitabile fatum.

Inevitabiliter, adv. *inevitabilmente*. *Auguſt. Enchir. c.* 13. Inevitabiliter nos compellit.

Inevolutus, a, um, adject. non evolutus. *Martial. l.* 11. *epig.* 1. *ad librum ſuum*: Vadas, & redeas inevolutus.

Inevulſibilis, le, non evellendus, indiſſolubilis, indivulſus. *Auguſt. l.* 3. *de Baptiſm. contra Donatiſt. c.* 10. Univerſæ Eccleſiæ inevulſibile membrum eſſe gaudebat.

Inexaminatus, a, um, adject. *non eſaminato*. *Firmic. l.* 1. *c.* 2. Inexaminatæ partis allegationes.

Inexcitabilis, le, adject. qui excitari non poteſt. *Sen. ep.* 83. Oppreſſus inexcitabili ſomno.

Inexcitus, a, um, adject. non excitus, non excitatus. *Virg.* 7. *Æn.* v. 623. Ardet inexcita Auſonia, atque immobilis ante.

Inexcogitabilis, le, adject. *ineſcogitabile*, qui excogitari non poteſt. *Lactant. l.* 1. *c.* 8. inexcogitabilis, & nulli alii ſatis notus. Adde *Tert. adv. Valent. c.* 27.

Inexcogitatus, *impenſato*, quod excogitatum, & præmeditatum non eſt. *Plin. l.* 36. *c.* 15. Novum, & inexcogitatum antea, poſteaque remedium invenit ille Rex.

Inexcultus, a, um, *inculto*, *rozzo*, ἀκαλλής, ἀνέργαστος, inornatus. *Gel. l.* 13. *c.* 22. Villas ſuas inexcultas, & rudes ne tectorio quidem prælitas fuiſſe dicit.

Inexcuſabilis, le, o. 3. *ineſcuſabile*, Ger. *nichtzu entſchuldigen*, Gal. *inexcuſable*, Hiſ. *ineſcuſable*, ἀναπολόγητος, quod excuſari non poteſt. *Ovid.* 7. *Met.* v. 511. Gratia dîs felix, & inexcuſabile tempus. h. e. in quo nulla excuſatio afferri poteſt.

Inexcuſſus, a, um, non excuſſus, inexaminatus. Adſtruunt quidam huic voci fidem ex *Scævola leg.* 23. *Dig. de penul. leg.* h. e. *Dig. l.* 33. *tit.* 8. *leg.* 23. ſed ibi eſt interpretatio Græcæ vocis ἀνεξέταστος.

Inexercitatus, a, um, *non eſercitato*, Ger. *ungeuebt*, Gal. *qui n'eſt point exercité*, Hiſp. *no exercitado*, ἀγύμναστος, non exercitatus. *Cic. de Senect. c.* 18. Nec tanquam inexercitati hiſtriones, in extremo actu corruiſſe.

Inexercitus, a, um, idem ac inexercitatus. *Macrob. l.* 7. *Satur. c.* 8. Diſarium noſtrum inexercitum non relinquo. Affertur & locus *Cic. Tuſc.* 5. *c.* 39. Aſclepiadem ferunt non ignobilem, non inexercitum Philoſophum. Sed mira hic lectionum varietas.

Inexeſus, a, um, adject. non exeſus. *Minut. Felix in Octav.* Pœnale illud incendium non damnis ardentium paſcitur, ſed inexeſa corporum laceratione nutritur.

Inexhauſtus, a, um, *che non ſi può votare*, Ger. *unerſchoepflich*, Gal. *inepuiſable*, Hiſp. *inexauſto*, ἀνεξάντλητος, quod exhauriri non poteſt, nunquam deficiens. *Cic.* 3. *Fin. c.* 2. Erat enim in eo inexhauſta aviditas legendi. ¶ Inexhauſta metalla, mineræ, quæ exhauriri non poſſunt præ abundantia. *Virg.* 8. *Æn.* Inſula inexhauſtis Chalybum generoſa metallis.

Inexorabilis, le, o. 3. *che non ſi può placare*, Ger. *unerbittlich*, Gal. *inexorable*, Hiſp. *inexorable*, ἀπαραίτητος, implacabilis, qui exorari non poteſt. *Cic. l.* 1. *ad Q. Fr. ep.* 2. In literis mittendis nimium te inexorabilem præbuiſti.

Inexoratus, a, um, adject. non rogatus, apud *Arnob. l.* 3. his verbis: Hoc eſt proprium Dei, inexorata beneficia præbere.

Inexpedibilis, e, inexplicabilis. *Ammian. l.* 31. *c.* 13. *a med.* (*al. c.* 39.) Ne per moras inexpedibiles populandi amitterent copiam.

Inexpeditus, a, um, non expeditus, non promptus, impeditus. *Arnob. l.* 7. *pag.* 247. Inexpeditus in rebus obeundis. *Id. l.* 5. *pag.* 182. Quia cuncta quæ ſcripta ſunt, inexpeditiſſimum vobis eſt traducere, invertere, derivare.

Inexperientia, æ, f. *ineſperienza*. *Tert. de Anim. c.* 20. Obtundunt inſcitiæ, inexperientiæ, otia, vitia.

Inexperrectus, a, um, *non ſvegliato*, non experrectus. *Ovid.* 12. *Met.* v. 317. In tanto fremitu cunctis ſine fine jacebat ſopitus venis, & inexperrectus Aphydnas.

Inexpertus, a, um, *non provato*, Ger. *unerfahren*, Gal. *inexperimenté*, Hiſ. *inexperto*, ἄπειρος, non expertus, intentatus. *Virg.* 4. *Æn.* Ne quid inexpertum fruſtra moritura relinquat. *Plin. l.* 8. *ep.* 14. Genus quæſtionis inexpertum. *Tac.* 2. *hiſt. c.* 75. Legiones civili bello inexpertæ. *Liv. l.* 23. Exercitus bonis inexpertus, atque inſuetus. *Id. l.* 6. Animus ad contumeliam inexpertus.

Inexpiabilis, le, o. 3. *ineſpiabile*, *che non ſi può purgare*, Ger. *unverſoehnlich*, Gal. *inexpiable*, Hiſp. *que no ſe puede limpiar*, ἀκάθαρτος, quod expiari non poteſt. *Cic.* 1. *Tuſc.* Nec inviolatas tam inexpiabili religione ſanxiſſent. ¶ Translate ſumitur pro æterno, indelebili. *Liv. l.* 39. *c.* 51. Inexpiabile odium Romanorum in Annibalem. *Id. l.* 4. *c.* 35. inexpiabile bellum. h. e. implacabile.

Inexplanatus, a, um, *impedito*, non planatus, impeditus, ut Inexplanata lingua. h. e. impedita. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Metellum Pontificem linguæ adeo inexplanatæ fuiſſe accipimus.

Inexplebilis, le, o. 3. *che non ſi può empire*, *inſaziabile*, Ger. *nicht zuerfuellen*, Gal. *qu'on ne peut aſſouvir*, Hiſp. *que no ſe puede faciar*, ἀπλήρωτος, quod expleri non poteſt, inſatiabile. *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 6. Omnia rapide appetentem cum inexplebili cupiditate.

Inexpletus, a, um, non expletus, non completus, inexplebilis. *Stat.* 8. *Theb.* v. 667. Cædes inexpletæ. hoc eſt, nondum completæ. ¶ Inexpletum reperitur pro inexplebiliter. *Virg.* 8. *Æn.* v. 559. Inexpletum lacrymans.

Inexplicabilis, le, o. 3. *ineſplicabile*, *inviluppato*, Ger. *nicht zu erklaeren*, Gal. *inexplicable*, Hiſ. *inexplicable*, ἄπορος, ἀδιεξίτητος, quod explicari non poteſt, unde ſe is quis facile extricare nequit. *Quint. l.* 5. *c.* 10. Laquei inexplicabiles. *Plin. l.* 5. *c.* 5. Ad Garamantas iter inexplicabile adhuc fuit. ¶ Et translate *Plin. l.* 21. *c.* 2. De generibus ſingulis dicere, immenſum, & inexplicabile eſt. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 3. O rem difficilem, & inexplicabilem!

Inexplicabiliter, adv. *ineſplicabilmente*. *Apul. l.* 2. *Mileſ. ſub fin.* Cætera corporis inexplicabiliter ad regulam congruentia. h. e. ita ut explicari verbis non poſſint.

Inexplicatus, a, um, adject. inexplicabilis, non explicatus. *Arnob. l.* 7. Inexplicatum quid, & intactum relinquere.

Inexplicitus, a, um, idem ac inexplicabilis. *Mart. l.* 9. *epigr.* 48. Democritos, Zenonas, inexplicitoſque Platonas.

Inexplorate, adv. ἀνεξετάστως, ſine exploratione, & inquiſitione. *Col. l.* 5. *c.* 10. Sed arrogationes non temere, nec inexplorate committuntur.

Inexplorato, adv. idem ac inexplorate. *Liv. l.* 21. *c.* 25. Ibi inexplorato profectus, in inſidias præcipitatus &c. *Id. l.* 22. *c.* 4. Inexplorato anguſtiis ſuperatis.

Inexploratus, a, um, *oſcuro*, *non inveſtigato*, ἀνεξερεύνητος, non exploratus. *Liv. l.* 26. *c.* 48. Non altitudo montium, non inexplorata ſtagni vada. ¶ Accipitur interdum pro incerto, & incomperto. *Plin. l.* 35. *c.* 6. Inexploratæ adhuc inventionis mihi.

Inexpugnabilis, le, o. 3. *ineſpugnabile*, Ger. *nicht zu gewinnen*, Gal. *inexpugnable*, Hiſp. *inexpugnable*, ἀνάλωτος, quod expugnari non poteſt. *Liv. l.* 2. *c.* 7. Ibi alto, & munito loco arcem inexpugnabilem fore. ¶ Et translate. *Cic.* 5. *Tuſc.* Volumus enim, eum, qui beatus ſit, tutum eſſe, inexpugnabilem, ſeptum, atque munitum.

Inexpugnatus, a, um, adject. non expugnatus, non victus. *Paulin. Nolan. epiſt.* 18. *ad Victric. n.* 5. Voluntas ſanctis operibus, & pro miniſtratu inexpugnata.

Inexputabilis, le, o. 3. *innumerabile*, ἀναρίθμητος, quod numerari non poteſt. *Col. l.* 9. *c.* 4. Nam inexputabilis erat numerus.

Inexſaturabilis, le, adject. *inſaziabile*, Germ. *unerſaettig*, Gal. *inſatiable*, Hiſp. *inſaciable*, ἀπλήρωτος. *Virg.* 5. *Æn.* v. 781. Junonis gravis ira, & inexſaturabile pectus. *Arnob. l.* 2. Inexſaturabilis appetitus.

Inexſpectatus, a, um, adject. *inaſpettato*, ἀπροσδόκητος, *Senec. ep.* 107. Nihil inſolitum, nihil inexpectatum eſt. *Ovid.* 12. *Met.* v. 61. inexpectatus in armis Hoſtis adeſt.

Inexſtinguibilis, le, adject. *ineſtinguibile*, qui extingui non poteſt. *Lactant. l.* 7. *c.* 19. Flamma inexſtinguibilis. ¶ Translate *Var. apud Non. c.* 2. *n.* 479. Mala conſuetudo diu importata eſt inextinguibilis.

Inexſtinctus, a, um, adject. *non eſtinto*. *Ovid.* 6. *Faſt.* v. 297. Ignis inextinctus templo celatur in illo.

Inexſtirpabilis, le, adject. *che non ſi può eſtirpare*. *Plin. l.* 15. *c.* 20. Radices multæ, atque altæ, & ideo inexſtirpabiles.

Inexſuperabilis, le, o. 3. *inſuperabile*, *che non ſi può vincere*, ἀνυπέρβλητος, quod ſuperari non poteſt. *Liv. l.* 5. *de Alpibus*. Quas inexſuperabiles viſas, haud equidem miror. *Id. l.* 8. Inexſuperabilis vis fati.

Inexterminabilis, le, adject. qui exterminari non poteſt. *Claud. Mamert. l.* 2. *c.* 10.

Inextricabilis, le, o. 3. *che non ſi può ſtricare*, ἄλυτος, quod extricari non poteſt, ſeu unde quis extricare ſe non poteſt, inſolubile. *Plin. l.* 36. *c.* 13. Inque baſi quadrata intus labyrinthum inexſtricabilem. *Cic. in Acad.* Hæc inexſtricabilia eſſe dicitis.

Inexſtricabiliter, adv. *ineſtricabilmente*. *Apul. l.* 11. Inexſtricabiliter contorta fatorum licia.

Infabre, adv. *ſenza artifizio*, *rozzamente*, ἀτέχνως, ἀκόμψως, inartificioſe inornate, impolite. *Liv. l.* 36. *c.* 40. Argenti infecti, factique in Gallicis vaſis non infabre ſuo more factis duo millia CCCXL. pondo.

Infabricatus, a, um, *rozzo*, ἀκατασκεύαστος, ἀνέργαστος, non fabricatus, impolitus. *Virg.* 4. *Æn.* v. 400. Frondenteſque ferunt ramos, & robora ſylvis infabricata fugæ ſtudio.

Infacete, & rectius inficete, adverb. non facete, ruſtice, ineleganter, *rozzamente*, *ſenza grazia*, ἀχαρίστως. *Vellej. l.* 2. *c.* 33. Haud inficete togatum vocare aſſueverat. *Plin. l.* 35. *c.* 4. Inficetiſſime pictus.

Infacetiæ, arum, f. 1. *ruſtichezza*, ἀχαριστία, inurbanitates, & ruſticitates. Unde *Catul. carm.* 37. annales Voluſii dicit eſſe plenos infacetiarum. ¶ Scribitur & *inficetiæ*, & quidem rectius, ut volunt Critici.

Infacetus, & rectius Inficetus, a, um, *non faceto*, *ruſtico*, ἄκομψος, inurbanus, ruſticus, nihil ſalis habens, aut leporis. *Cic.* 3. *Off.* Non infacetus homo. *Id. pro Cal.* Infacetum mendacium. *Catul. carm.* 22. Idem inficeto eſt inficetior rure.

Infactus, pro infectus, legitur apud *Tertul. Apologet. c.* 11. *in edit. Rhenani*.

Infacundia, f. 1. ἡ ἐν τῷ λέγειν ἀπορία, dicendi inſcitia. *Gell. l.* 11. *c.* 16. Tui erroris culpam eſſe intelligo, in mea ſcilicet infacundia.

Infacundus, ὁ ἄπειρος τοῦ λέγειν, inelegans, nulla dicendi facultate præditus. *Liv. l.* 4. *c.* 49. Et Tribunus plebis vir acer, nec infacundus, &c. *Id. l.* 7. *c.* 4. Infacundior, & lingua impromptus.

Infæco, as, avi, atum, a. 1. fæce polluo, maculo, conſpurco. *Tertul. de Anim. c.* 53. Animam concretione carnis infæcat.

Infalſatus, a, um, *falſificato*, corruptus, ut infalſati codices, *Auguſtin. lib.* 13. *contra Fauſt. c.* 4. *ſub fin.*

Infamatus, a, um, adject. *infamato*, vituperatus. *Nepos in Alcib. c.* 11. Hunc infamatum a pleriſque tres hiſtorici laudibus extulerunt. *Ovid.* 14. *Metam.* v. 446. Infamatæque relinquunt Tecta Deæ.

Infamia, æ, f. 1. *infamia*, *diſonore*, חרפה, Ger. *boeſenachrede*, Gal. *infamie*, Hiſ. *infamia*, ἀτιμία, δυσφημία, nota, macula, probrum. *Cic.* 5. *Ver.* Nil ad tuas aures de tua infamia perveniſſe. *Cic. Catil.* 1. *c.* 6. Infamiam alicui inurere. *Id. de Provinc. Conſ. c.* 12. Urgeri infamia alicujus rei. *Id. ib. c.* 15. Aliquem infamia liberare. *Id. ad Q. Fr.* Infamiam ſubire. *Ter. Andr.* 2. 6. 13. Ne unquam infamiæ ea res ſibi eſſet. *Cic. l.* 2. *ad Attic.* Eſſe in infamia. ¶ In plur. num. *Plaut. Perſ.* 3. 1. 19. Si ad paupertatem admigrant infamiæ, gravior paupertas fit.

Infamis, me, o. 3. *infame*, *vituperoſo*, מנודה, Ger. *der ein boeß geruechte hat*, Gal. *infame*, Hiſp. *infame*, ἄτιμος, qui ob vitium aliquod, aut turpitudinem male audit, aut cui fama eſt parum ſecunda, aut integra. *Cic.* 6. *Ver.* Quo in oppido multas familias totas in perpetuum infames tuis ſtupris, flagitiiſque feciſti. *Id. pro Cluent. c.* 47. Homines vitiis infames. *Liv. l.* 8. Infamis annus peſtilentia, *Id. l.* 21. *c.* 31. Infames frigore Alpes. *Serv. in* 12. *Æn.* v. 603. mors infamiſſima. ¶ Infamis digitus, V. Digitus.

Infamiſſime, adv. ſuperlat. ab infamiter (cujus tamen adhuc exempla non vidimus) *infamiſſimamente*. *Capitol. in Pertin. c.* 13. Cornificiæ infamiſſime dicitur adhæſiſſe.

Infamo, as, avi, atum, a. 1. *infamare*, *ſvergognare*, [illegible], Ger. *kundbar machen*, Gal. *infamer*, Hiſp. *infamar*, ἀτιμάζω, infamia afficio, ignominiam, vel notam inuro. *Cic. Dolab.* 9. *Fam. ep.* 12. Ut tua moderatio, & gravitas aliorum infamet injuriam. *Ovid.* 3. *de Pont. el.* 6. v. 43. Deſine mitem animum vano infamare timore. *Sil. l.* 3. Ferrum infamare veneno. h. e. imbuere. *Liv. l.* 40. *c.* 7. Infamandæ rei cauſa januam obſerare jubet, *per dar cattivo colore alla coſa*. *Quint. Declam.* 8. Infamare aliquem parricidii. *Col. l.* 1. *c.* 7. Ita fit, ut & actor, & familia peccent, & ager ſæpius infametur. h. e. agro imputetur peccatum familiæ, & domini damnum.

Infandus, a, um, *ineffabile*, *ineſplicabile*, ἄλεκτος, quod vix fari quis poteſt, quod oratione exprimi nequit, inenarrabile, nefarium. *Cic. de Or.* Si crudelis, ſi infanda. *Virg.* 2. *Æn.* Infandum Regina jubes renovare dolorem. ¶ Ponitur interdum pro interjectione. *Virg.* 1. *Æn.* Navibus (infandum) amiſſis. ¶ Superlat. infandiſſimus dixit *Varius tragicus Poeta* apud *Quint. l.* 3. *c.* 8.

Infans, tis, c. 3. *fanciullo*, *bambino*, עולל, Ger. *ein kleines kind*, Gal. *petit enfant*, *enfanceon*, Hiſp. *niño*, *infante*, νήπιος, παιδίον, puer, qui nondum fari cœpit, a fari. *Var. l.* 5. *de L. L.* Fatur is, qui primum homo ſignificabilem ore emittit vocem: ab eo, antequam ita faciant pueri, dicuntur infantes, cum id faciunt, jam fari. *Cic.* 3. *Ver.* Iſte infanti pupillæ fortunas patrias ademit. ¶ Sæpe adjective ſumitur, & conjungitur cum *puer*, & *filius*, niſi dicere malimus, tunc duo ſubſtantiva continuata eſſe. *Cic. pro Cluent.* Cum ille alter filius infans necatur. ¶ Dicitur etiam de fœtu adhuc in utero incluſo. *Celſ. l.* 7. *c.* 29. ¶ Per Catachreſin dicitur de brutorum animalium, atque ipſarum etiam avium fœtu, *parto*. *Plin. l.* 10. *c.* 61. *de veſpertilione*. Geminos volitat amplexa infantes. ¶ Imo etiam de rebus ſenſus expertibus dicitur, pro parvo. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Nec tunicæ minor gratia in cibo infantis boleti ideſt nondum adulti. ¶ Sæpe uſurpatur pro infacundo, & loqui neſciente. *Cic. in Bruto*. Ipſum Scipionem accepimus non infantem fuiſſe. Et in hac acceptione dicitur etiam de rebus inanimatis, ut de oratione, de hiſtoria. *Cic. in Brut. c.* 16. Quæ neque nimis eſt infans, neque perfecte diſerta. ¶ Habet comp. infantior, ſup. infantiſſimus. Quare clare perſpicitur potius adjectivum eſſe, ſeu participium, quam ſubſtantivum. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 4. Gabinius abſolutus eſt, omnino nihil accuſatore Lentulo, ſubſcriptoribuſque infantius. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 11. Dum caute, expediteque loqui volunt, infantiſſimi reperiuntur.

Infantarius, a, um, adject. ab infans. Infantaria a *Mart. epig.* 88. *l.* 4. dicitur mulier, quæ infantes amat, vel quæ infantem peperit. ¶ Infantarii olim dicebantur Chriſtiani, quod crederentur in ſacris ſuis infantem mactare, & comedere. V. *Tertul. l.* 1. *ad Nation. c.* 2.

Infantia, æ, f. 1. *infanzia*, ילדות, Ger. *kindheit*, Gal. *enfance*, Hiſp. *ninez*, νηπιότης, ætas hominum uſque ad annum ſeptimum, ut colligitur ex *Ulp. Dig.* 26. 7. 1. quod ad id fere tempus rationabiliter, & naturæ humanæ congruenter fari non poſſumus. *Quint. l.* 1. *c.* 2. Et quantum in infantia præſumptum eſt temporis, adoleſcentiæ acquiritur. ¶ Uſurpatur & pro infacundia. *Cic. l.* 3. *de Orat.* Infantia ejus, qui rem norit, ſed eam explicare dicendo non queat. ¶ Ab infantia, *ſin da fanciullo*. *Tacit. l.* 1. *Ann.*

Infanticida, æ, m. qui infantem occidit. *Tertul. Apol. c.* 3.

Infanticidium, ii, n. cædes infantis. *Tertul. Apolog. c.* 2.

Infantilis, le, adject. ad infantem pertinens, *infantile*, *puerile*. *Juſtin. l.* 26. *c. ult.*

ale. Parvulum infantilibus blandimentis inductus diu protexit. *Apul. l.* 5. infantilis uterus.

Infanto, as, a. 1. Infantis inſtar nutrio. *Tertul. l.* 1. *adverſ. Marc. c.* 14. Lactis, & mellis ſocietatem, qua ſuos infantat.

Infantŭla, læ, f. *fanciullina*, diminut. *Apul. l.* 10. *Metam.* Habebat filiam parvulam de marito. huic infantulæ &c.

Infantŭlus, li, m. *fanciullino*, diminut. ab infans. *Apul. l.* 8. *A. A.* Gerebamus infantulos, & mulieres.

Infarcio, vel infercio, is, ſi, tum, a. 4. *empire*, מלא, Ger. *fuellen hinein ſtopffen*, Gal. *remplir*, *encaſſer*, Hiſp. *hinchir*, *recalcar*, ἐμφράττω, impleo. *Col. l.* 12. *c.* 53. Et maxime in eas partes, quibus oſſa relicta ſunt, larnum ſalem infarcito. ¶ *Infarcire* verba, inculcare, & ſine ordine inſerere. *Cic. in Orat.* Neque infarciens verba, quaſi rimas expleat.

Infarſus, vel inferſus, a, um, adject. impletus. *Tertul. de Pall. c.* 4. & *l.* 3. *adverſ. Marc. c.* 10.

Infaſtidītus, a, um, adject. *che non dà faſtidio*. *Sidon. Carm.* 16. *v.* 124. Infaſtiditum fers ipſe ad buſta cadaver.

Infatigabĭlis, le, o. 3. *che non ſi ſtanca*, Ger. *unermüdlich*, Gal. *infatigable*, Hiſ. *infatigable*, ἀκάματος, qui non defatigatur. *Plin. l.* 28. *c.* 19. Dentes quidem eorum maximi equis quoque alligati infatigabilem curſum præſtare dicuntur. *Senec. epiſt.* 60. Animum ſervare infatigabilem.

Infatigabĭlĭter, *infaticabilmente*, indefeſſum. *Auguſtin. epiſt.* 32. *ad Paulin.* Infatigabiliter gaudere.

Infatuo, as, a. 1. *far impazzire*, הבל, Ger. *zum narren machen*, Gal. *infatuer*, Hiſp. *enloquecer*, ἀφρονίζω, fatuum facio, a *fatuus*, & præp. *in*, quæ hic ſignificationem auget. *Cic. pro Flac.* Neminem quidem adeo infatuare potuit, ut ei nummum ullum crederet. *Id.* 3. *Phil. c.* 9. Ut hominem ſtultum magis etiam infatuet mercede publica.

Infavorabĭlis, le, adject. non favorabilis. *Cel. JCtus Dig.* 37. 6. 6. Nec infavorabilis ſententia eſt.

Infavorabĭlĭter, adv. ſine favore. *Ulp. l.* 2. *Dig. de Detur. & fil. eor.*

Infauſtus, a, um, *sfortunato*, *infelice*, Ger. *unglücklich*, Gal. *malheureux*, Hiſ. *infauſto*, δυστυχής, infelix, infortunatus. *Ovid. l. Met.* 14. *v.* 529.

Infectĭo, onis, f. *il non far niente*, ἀπραξία. Hoc ſenſu legitur apud *Eumen. in panegyr. ad Conſtantium Cæſ. c.* 18. invitis tamen Criticis Grutero, Acidalio, Livinejo, & aliis, qui ſubſtituunt, *affectione*, vel *feſtinatione*, vel *confectione*. ¶ *In vet. Gloſſa* infectio exponitur βαφή, βάμμα, *tintura*.

Infectīvus, a, um, adject. ad inficiendum, ſeu tingendum pertinens. *Vitruv. l.* 7. *c.* 14. Hæc ſunt infectiva.

Infector, m. 3. *tintore*, צבע, Ger. *faerber*, Gal. *teinturier*, Hiſ. *tintorero*, βαφεύς, qui lanam colore aliquo inficit, ideſt, tingit. *Cic. pro Cæl.* Curtius dibaphum cogitat, ſed eum infector moratur. ¶ Infector ſuccus, quo lanæ, vel quidpiam aliud tingitur, & inficitur. *Plin. l.* 11. *c.* 33. Purpurarum generi infector ille ſuccus.

Infectorius, a, um, adject. infectivus. *Marcel. Emp. c.* 4. Infectorium alumen.

Infectus, a, um, *non fatto*, לא נעשה, Ger. *ungemacht*, Gal. *non fait*, Hiſp. *no echo*, ἄπρακτος, non factus, partic. ab *in*, & *fio*. *Ter. Eun.* 1. 1. 8. Infecta pace ultro ad eam venies. *Liv. l.* 34. Argenti infecti tulit in ærarium quatuordecim millia pondo ſeptingenta triginta duo, ideſt non ſignati, nec cælati. *Ter. Phor.* 5. 8. 4. Factum infectum fieri nequit. *Liv. l.* 9. *c.* 11. Omnia pro infecto ſint, *s' abbiano per non fatte*. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 27. Infecta dona facere. *h. e.* dona ante promiſſa revocare. ¶ Infectus item, eſt tinctus, partic. ab inficior, *tinto*, βεβαμμένος, διαβεβαμμένος. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Mulieribus etiam palpebræ infectæ quodam modo: tanta eſt decoris affectatio, ut tingantur oculi quoque. ¶ Et ſpeciatim pro venenato uſurpatur. *Suet. in Calig.* Quibus mox a Claudio demerſis infecta maria traduntur. ¶ Et tranſlate *Stat.* 9. *Thebaid.* Infectus ſanguine, *h. e.* cæde pollutus. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 85. Infecti ſuperſtitione.

Infectus, us, m. 4. *tintura*, βαφή. *Plin. l.* 8. *c.* 48. De reliquarum infectu ſuo loco dicemus.

Infelīcĭtas, atis, f. 3. *infelicità*, Ger. *unglück*, Gal. *malheur*, Hiſp. *deſdicha*, *infelicidad*, δυστυχία, adverſa fortuna, calamitas. *Cic.* 2. *Fin.* Beate autem vivere alii in alio, vos in voluptate ponitis, item omnem infelicitatem in dolore. *Ter. Adelph.* 4. 2. 5. Quid hoc, malum, infelicitatis? Plurali num. *Apul. l.* 2. *Dogm. Plat.* Miſeriæ, & infelicitates.

Infelĭcĭter, adv. *infelicemente*, *diſgraziatamente*, Ger. *unglücklich*, Gal. *malheureuſement*, Hiſ. *deſdichadamente*, δυστυχῶς, miſere, calamitoſe. *Liv. l.* 1. *c.* 45. Ob rem toties infeliciter tentatam in armis. *Quintil. l.* 8. *c.* 1. Sed hoc feliciter evaluit: at contra infelicius &c.

Infelīcĭto, as, a. 1. *fare infelice*, Ger. *unſelig machen*, Gal. *rendre malheureux*, Hiſp. *hazer*, *volver*, *deſdichado*, δυστυχῆ ποιῶ, infelicem, & miſerum facio. *Plaut. Caſ.* 2. 5. 30. Dii me, & te infelicitent. Adde *Merc.* 2. 3. 99. & *Pæn.* 2. 1. 1. &c. quibus locis *Taubman.* & *Pareus in Lex. Crit.* contendunt, legendum eſſe *infelicare* eod. ſenſu pro *infelicitare*. ita enim ajunt in MSS. eſſe.

Infelĭco, V. Infelicito.

Infēlix, cis, o. *infelice*, *miſero*, *sfortunato*, δυστυχής, infortunatus, miſer. *Ter. Eun.* Proh ſidem Deum! facinus fœdum! o infelicem adoleſcentulum! ¶ Metonymice ponitur pro eo, quod infelicem efficit. *Cic. pro Rab.* Caput obnubito, arbori infelici ſuſpendito. ¶ Sumitur etiam pro infœcundo. *Virg.* 5. *Ec.* Infelix lolium, & ſteriles dominantur avenæ. *Plin. proœm. ep.* infelix ingenium. ¶ Gradus ſunt *Liv. l.* 5. *c.* 12. Infelicior domi, quam militiæ. *Cic. pro Mil.* Infeliciſſima lingua. *Inſcript. apud Grut. p.* 670. *n.* 1. Infeliciſſima puella.

Infenſe, adv. ἐχθρῶς, inimice. *Tac. l.* 5. *Ann. c.* 3. Etſi infenſe invectus cætera ambigua reliquerat. *Liv. l.* 34. *c.* 15. habet infenſius.

Infenſo, as, n. 1. *eſſer nimico*, infenſus ſum. *Tac. l.* 13. *Ann. c.* 41. Ut quaſi infenſantibus Diis, exitio tradi crederetur. ¶ Eſt item verbum activum pro infeſtare, turbare, ἐνοχλέω. *Tac. l.* 6. *Ann. c.* 34. Adequitare caſtris, infenſare pabula. *Id. l.* 13. Infenſare Armeniam. Poſſis & primum exemplum huc traducere, ut *infenſantibus Diis* ſit omnia infeſta & turbata reddentibus.

Infenſus, a, um, *adirato*, *nemico*, אויב, Ger. *wider einem zornig*, Gal. *contraire*, *nuiſible*, Hiſ. *infeſto*, ἐχθρός, iratus. Differt ab infeſtus, quia infenſus eſt vehementer iratus, infeſtus dicitur vehementer moleſtus, & plus eſt, quam inimicus. *Cic.* 10. *Fam.* Ne cui obtrectatori viderer & nimium pertinaciter Lepido infenſus, & mea patientia bellum alere. *Idem Ver.* 4. *c.* 61. Infenſo, atque inimico animo in aliquem eſſe. *Claudian. l.* 3. *de rapt. Proſerp. v.* 201. Phlegra nobis infenſior æther.

Infer, ra, rum, idem ac inferus, apud vet. ut *proſper*, & *proſperus*. *Cato de re ruſt. c.* 149. Ubi ſuper, inferque vicinus permittet, tum decedito. hoc eſt ille, qui pratum ſuper te, quique infra te habet.

Infĕrax, acis, non ferax. *Hieron. homil.* 2. *translata ex Orig. Jeremiæ.* Silvæ inferaces exiſtimantur.

Infercio. V. Infarcio.

Infĕri, orum, m. *Inferno*, *Demonj infernali*, *i morti*, ᾅδης, loci inferi terræ, vel Dæmones, & homines mortui, qui in centro terræ habitant. *Cic.* 1 *Tuſc.* Num te illa terrent, triceps apud Inferos Cerberus, Cocyti fremitus, tranſvectio Acherontis, &c.? *Liv. l.* 26. *c.* 32. Si ab inferis exiſtat rex Hiero. *Cic.* 3. *Catil. c.* 9. Si ſalvi eſſe velint, Sylla ſit iis ab inferis excitandus.

Inferiæ, arum, f. *eſſequie*, ἐναγίσματα, ſacrificia, quæ Diis Manibus veteres inferebant, ab *infero*. Hinc Inferias facere, dare, ferre, inferre, eſt Manes ſacrificiis placare. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Tertius eſt ex Idæis Dactylis, cui inferias afferunt. *Virg.* 9. *Æn. v.* 215. Abſenti ferat inferias. *Curt. l.* 9. *c.* 9. Inferias dare. ¶ Conſtabant inferiæ victimis, & liquoribus, ut aqua, vino, lacte, ſanguine, oleo, melle, &c. V. *Kirchman. de Fun. l.* 4. *c.* 2.

Inferiālis, e, adject. ad inferias pertinens, feralis. *Apul. l.* 8. Officiis inferialibus ſtatim exactis.

Inferior. V. Inferus.

Inferium vinum, idem ac calpar, ideſt vinum novum, quod ex dolio demebant ſacrificii cauſa, in honorem Jovis, antequam vina guſtarent. Niſi enim id facerent, vinum omne in apothecis ſacrum fiebat, uſibuſque humanis eripiebatur: vini parte libata, hac religione ſolvebantur. Dictum eſt inferium, quia ſolum inferretur, his verbis: *Macte hoc vino inferio eſto*. Feſtum, quo id fiebat, Vinalia appellabatur. *Var. l.* 5. *de L. L.* *Poſt. Carrio. l.* 2. *Emend. c.* 3.

Inferius, adv. *più a baſſo*, *inferiormente*, κατωτέρω, magis infra. *Ovid. l.* 2. *Met.* Inferiuſque ſuis fraternos currere Luna admiratur equos. *Id.* 2. *Triſt. v.* 263. Perſequar inferius (modo ſi licet ordine ferri) Poſſe nocere animis carminis omne genus.

Inferna, orum, καταχθόνια, partes ſubterraneæ, loca Inferorum. *Senec. Herc. Fur. a.* 2. *v.* 422. Inferna tetigit, poſſet ut ſupera aſſequi. *Lactant. l.* 1. *c.* 11. Ajunt, Jovi cœlum obtigiſſe, Neptuno mare, inferna Plutoni. ¶ Alio ſenſu *Plin. l.* 25. *c.* 11. Hyſſopum purgat cum fico ſumptum per inferna, cum melle vomitionibus. ¶ Revera adject. eſt, & ſubintelligitur *loca*.

Infernālis, & le, o. 3. *infernale*, *dell' Inferno*, καταχθόνιος, quod ad Inferos ſpectat, quod eſt Inferorum, ut Infernales Furiæ. *Alcim. Avit. l.* 2. *v.* 290. Infernali jamdudum nocte ſepultis. Adde *Prudent. l.* 1. *adverſ. Symmach. v.* 388.

Infernas, atis, o. quod eſt ex regione Infera. Infernatia ligna dicuntur, quæ ex Apennino, qua parte mare Inferum ſpectat, cæduntur: ſupernatia, quæ adverſa parte, quæ ad ſeptentrionem vergit. *Plin. l.* 16. *c.* 39. Et ideo Romæ infernas abies ſupernati prætertur. Adde *Vitruv. l.* 2. *c. ult.* ¶ Infernates, m. 3. pop. Italiæ, qui mare Inferum, hoc eſt Tyrrhenum accolunt.

Inferne, adv. κάτωθεν, ex parte inferiore. *Lucret. l.* 6. *v.* 596. Tecta ſuperne timent, metuunt inferne, cavernas Terrai ne diſſolvat natura repente. Adde *v.* 674.

Infernus, i, ſubſtant. *l' inferno*, ᾅδης, locus inferorum, orcus, inferi. Uſurpatur frequentiſſime a Chriſtianis Scriptoribus, qui ea voce locum deſignant, ubi damnatorum animæ, & mali Angeli æterno cruciatu puniuntur. Latini antiqui Scriptores *inferi*, *orcus*, *inferna loca*, & his ſimilia dixerunt. *Varro* tamen *in quodam fragmento apud Nonium c.* 4. *n.* 226. videtur hac voce uſus ſubſtantive, cum ait: Infernus tenebroſus κακοδαίμονας tenet. At editio Pariſienſis ex MSS. habet: Infernus Tenebrio &c. eaque ratione *infernus* adjectivum eſt. Adde *Jul. Obſequentem de prod. c.* 45. Premitus ab inferno ad cœlum ferri viſus.

Infernus, a, um, ὁ, ἡ, τὸ νέρτερος, quod eſt infra nos, ſicut ſuperus, quod ſupra nos eſt, ut Infernus fluctus, Infernæ umbræ, Inferna ſtagna, &c. *Plin. l.* 2. *c.* 47. Quoniam ille infernus fluctus ex imo maris ſpirat. *Virg.* 6. *Æn. v.* 106. Rex infernus. *h. e.* Pluto. *Cic. l.* 2. *de Nat. Deor. ex poeta*: Hic ſe ſe infernis e partibus erigit Hydra. ¶ Inferna fulmina dicuntur, cum e terra exiliunt ignes. *Senec. l.* 2. *Nat. quæſt. c.* 49.

Infĕro, infers, intuli, illatum, a. anom. *portar dentro*, הביא, Ger. *hinein tragen*, Gall. *porter dedans*, Hiſp. *traer a dentro*, *o meter*, εἰσφέρω, importo, inveho, introduco, ut Inferre pedem, ignem, &c. *Cic. pro Cæc.* Atque etiam ipſe inferebat, & intrudebat. *Id. in Catil.* Qui non ſolum veſtris domiciliis, atque tectis, ſed etiam Deorum templis, atque delubris ſunt funeſtos, ac nefarios ignes inferre conati. ¶ Interdum eſt irruere, *lanciar i*. *Liv. de Bell. Pun.* Inferentibuſque ſe ſe magno impetu Romanis, terga vertit. ¶ Item ingredi, incedere cum faſtu. *Plaut. Mil.* 4. 2. 54. Viden ignavum, ut ſe ſe inferat? ¶ Interdum ſignificat contra ferre, ut inferre ſigna, inferre arma. *Cic. Octavio*, Quibus cogitas arma inferre? *Id.* 5. *Philip.* Ille furens infeſta jam patriæ ſigna Brunduſio inferebat. *Liv. l.* 3. *c.* 18. Inferre ſigna hoſtibus trepidantibus. *Id. l.* 4. *c.* 18. Inferre ſigna contra aliquem. ¶ Eſt etiam tricliniare verbum, & ſignificat *portar' in tavola*. Hac ratione paſſim uſurpatur ab *Apic.* præſertim *l.* 4. ¶ Interdum eſt ingerere, inſerere, miſcere. *Cic.* 3. *Off.* Turpe eſt, & valde vitioſum in re ſevera convivio dignum, aut delicatum aliquem inferre ſermonem. ¶ Interdum injicere. *Cic. in Parad.* Et æque peccare ſe, ſi privatis, ac ſi Magiſtratibus manus inferantur. ¶ Interdum afferre, ut Inferre periculum, terrorem, malum, injuriam, turpitudinem, vim, ſtuprum, vetuſtatem, mortem, ſumptum, morum, &c. *Cic. in Parad.* Quamcunque in domum ſtuprum intulerint. *Liv. de bell. Pun.* Quas primus adventus Annibalis intuliſſet Italiæ clades. ¶ Interdum ſubjicere, ſeu apponere. *Lact. l.* 1. Quod clarum fiet exemplo, quod inferemus. ¶ Interdum objicere. *Cicer. de Am.* Ut ne in criminibus aut inferendis delectetur amicus, aut credat oblatis. *Id. Ver.* 7. Alteri proditionis crimen inferret. ¶ Interdum concludere, ex una re aliam deducere, *inferire*. *Senec.* Cum argumentis, quod propoſuerat, intuliſſet, *Cicero*: Inferre unum ex alio. ¶ Eſt etiam verbum funebre, & ſumitur pro ſepelire, *ſeppellire*. *Cic.* 2. *de Leg.* De ſepulcris nihil eſt apud Solonem amplius, quam ne quis ea deleat, neve alienum inferat. ¶ Inferri etiam dicebantur munera, quæ mortuorum manibus conſecrabantur: hinc inferiæ. *Virg.* 3. *Æn. v.* 66. Inferimus tepido ſpumantia cymbia lacte, Sanguinis & pateras. ¶ Inferre pedem aliquo, *metter piede*, *avanzar i*. *Cic. pro Cæc. c.* 14. Sic inferre gradum, apud *Liv. l.* 10. & utraque phraſis uſurpatur pro aggredi. Inferre ſe cum impetu, apud eund. *Liv. loc. cit.* & *l.* 9. ¶ Inferre oculos, *volgere*, *o ſiſſar gli occhi*. *Cic. pro Font.* Inferte oculos in Curiam. ¶ Inferre litem alicui, vel in aliquem, pro intentare. *Cic. pro Cluen.* & *Papin. l.* 2. *Dig. Ne de ſtat. defunct.* ¶ Inferre ſumptum, *h. e.* ſumptibus onerare. *Cic. pro Flac.* Cum accepiſſet pecuniam a P. Varino prætore, celavit ſuos cives, ultroque iis ſumptum intulit. ¶ Inferre aliquem in pauperiem, *ridurlo in povertà*. *Plaut. Truc.* 2. 7. 19. Velut meretrix meum miſerum herum ſua blanditia intulit in pauperiem. ¶ Inferre aliquid rationibus, *metter' in conto*, *o a conto*. *Colum. l.* 1. *c.* 7.

Inferſus. V. Infarſus.

Infervefacio, is, a. 3. idem ac fervefacio, vel intus fervefacio. *Col. l.* 12. *c.* 17. Liquatumque acetum infervefaciant.

Infervefactus, a, um, partic. ab infervefio. *Col. l.* 7. *c.* 13. Omnia eadem æquis ponderibus in unum lævigata, & fictili vaſe cum Aminæo vino infervefacta.

Infervefio, is, actus ſum, paſſ. 3. fervens fio, infervefco. *Scribon. Larg. Compoſit. ult.* Tertio die, cum infervefiunt.

Infervĕo, es, bui, neut. 2. idem quod ferveo. *Cato c.* 108. Facito, bis, aut ter interveat. *Hor.* 2. *ſerm. ſat.* 4. *v.* 67. Hoc ubi confuſum ſectis inferbuit herbis.

Inferveſco, is, n. 3. idem ac ferveſco. *Cato c.* 90. Et fabæ tertia pars ut inferveſcat. *Silius l.* 13. *v.* 341. Obtendenſque manum, ſolem inferveſcere fronti Arcet.

Inferum mare, *il mar Toſco*, *il mar Tirreno*, idem ac Tyrrhenum, ſive Thuſcum, ſicut Superum eſt idem atque Hadriaticum. Dictum eſt, quod ex Urbe Roma verſus Hadriaticum euntes fere ſemper aſcendunt, contra qui ſunt ad mare Thuſcum, ad Urbem venientes deſcendunt: aut certe eo, quod Hadriaticum mare Italiam ab Oriente alluit, Tyrrhenum ab Occidente, & Meridie. Prætenditur ab oſtio Macræ fl. uſque ad fretum Siculum. *Cic. l.* 9. *Attic. ep.* 3.

Infĕrus, a, um, *giù*, *che è di ſotto*, ὁ, ἡ, τὸ νέρτερος, quod eſt infra, quemadmodum ſuperus, a, um, quod eſt ſupra. *Cic.* 2. *Tuſc.* Caliginem diſpulit, ut omnia ſupera, infera, prima, media, ultima videremus. *Liv. l.* 31. *c.* 31. Deos ſuperos, inferoſque. ¶ Compar. eſt inferior, *inferiore*, κατώτερος. *Cicer.* 4. *Phil.* Scelere par eſt, belli induſtria inferior. ¶ Superl. eſt infimus, *infimo*, κατώτατος. *Cic.* 2. *Fin.* In quo nihil æque nec ſummum, nec infimum, nec medium, nec ultimum, nec extremum ſit. *Cic. pro Flacc. c.* 11. Infimo loco natus, *di baſſa condizione*. *Id. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 6. Infima fæx populi. *Liv. l.* 29. *c.* 30. Supplex infimis precibus ab eo auxilium impetravit. *con umiliſſime preghiere*.

Infeſtātio, onis, f. 3. *infeſtazione*, *moleſtia*, ἐνόχλησις, vexatio, moleſtia. *Tertul. Apol. c.* 1. Sectæ hujus infeſtatio obſtruit defenſioni.

Infeſtātor, oris, m. *infeſtatore*, qui moleſtiam infert. *Plin. l.* 6. *c.* 28. Nomadas, infeſtatoreſque Chaldæorum Scenitæ claudunt.

Infeſtātus, a, um, adject. *moleſtato*, *infeſtato*. *Velle. l.* 2. *c.* 73. Latrociniis ac prædationibus infeſtatum mare. Superl. infeſtatiſſimus, legitur apud *Oroſium in præfat. ad Auguſtinum*, etſi alii legunt *infeſtiſſimus*.

Infe-

Infeſte, adv. nojoſamente, noxie, inimico animo. Liv. l. 26. c. 13. Age contra, quæ illi infeſte in nos fecerint, repetite. Id. l. 2. c. 55. Quo ferocius clamitabat, eo infeſtius circumſcindere, & ſpoliare lictor. Cic. pro Quint. c. 21. Sin inimiciſſime, atque infeſtiſſime contendere perſeveret.

Infeſtiviter, adverb. non feſtive, ſpiacevolmente. Gell. l. 9. c. 9. Cætera vertit non infeſtiviter.

Infeſtivus, a, um, ſpiacevole, non faceto, ἀτερπής, ἄχαρις, infacetus, injucundus. Gel. l. 1. c. 5. Homo ſubagreſti ingenio, & infeſtivo.

Infeſto, as, avi, atum, a. 1. moleſtare, [illegible], Ger. ſchaden zu fügen, Gal. infeſter, Hiſp. infeſtar, [illegible], divexo, moleſtiam infero. Plin. l. 7. c. 2. Quos a gruibus infeſtari Homerus quoque prodidit. ¶ Ponitur item pro vitiare, corrumpere. Plin. l. 25. Arborem ipſam fertilitate conſumi, muſco præterea rubro infeſtari. ¶ Item pro hoſtiliter agere, excurrere. Vellej. l. 2. c. 73. Mare infeſtare piraticis ſceleribus.

Infeſtus, a, um, infeſto, più che nemico, ἐχθρός, δυσμενής, πολέμιος, [illegible], [illegible], inimicus, adverſus, moleſtus, qui alicui malum infert, & eſt pluſquam inimicus, a feſtus, quaſi minime lætus, & jucundus. Voſſ. Etymol. Cicer. 5. Ver. Quis hunc audet dicere oratoribus infeſtum, & inimicum fuiſſe? ¶ Accipitur etiam paſſive pro eo, qui infeſtatur. Cicer. pro Roſc. Amer. Filii vita infeſta, ſæpe ferro, & inſidiis appetita. ¶ Infeſtum mare habere, eſt, latrocinando mare infeſtare. Cicer. 3. de Rep. Quo ſcelere impulſus mare haberet infeſtum uno myoparone. ¶ Signa infeſta dicuntur, quæ adverſum tendunt, hoc eſt, vexilla in hoſtem euntia, ut moleſtiam inferant. Cæſ. 6. B. G. Illi, ubi præter ſpem, quos fugere credebant, infeſtis ſignis ad ſe ire viderunt. ¶ Comp. infeſtior, ſup. infeſtiſſimus. Cic. pro Planc. Si hujus ſalus ob eam ipſam cauſam eſſet infeſtior: h. e. magis infeſtaretur. Nepos 18. c. 10. Antigonus ei fuit infeſtiſſimus.

Infibula, læ, f. uncus fibulam iniens. Tertul. de Pal. c. 1. Pallii habitus infibulæ morſu humeris acquieſcebat. Ita legit Junius in Not.

Infibulatus, a, um, adject. fibula vinctus, ut infibulati Flamines æreis fibulis. Feſtus.

Infibulo, & per ſyncop. infiblo, as, avi, atum, a. 1. affibbiare, German. einheften, Gal. emboucler, Hiſp. abrochar, abotonar, [illegible], eſt fibula conjungere. Apic. l. 8. c. 7. Charta precludes, & infiblabis. ¶ Speciatim erat ſuper glandem ponere fibulam, hoc eſt circulum æneum inducere, quod fiebat duabus de cauſis, vel valetudinis, vel vocis ſervandæ gratia. Celſ. l. 7. c. 25. Infibulare quoque adoleſcentulos interdum valetudinis cauſa quidam conſuerunt.

Inficetus. V. Infacetus.

Inficialis, le, o. 3. negativus, ut Inficialis conſtitutio, qua negamus, quod objicitur, vel quod petitur. Cic. in Top. c. 24. Itaque aut inficialis, aut conjecturalis prima appellatur.

Inficias, nomen defectivum, tantum accuſativi caſus, & pl. numeri. Conjungitur cum eo, is, ſine præpoſitione, & ſignificat negare, negare. Gel. l. 16. c. 19. Nautas ſtupefactos, convictoſque inficias ire non quiſſe. Ter. Adelph. 3. 2. 49. Si inficias ibit teſtis, mecum eſt annulus. Quintil. l. 3. c. 7. Neque inficias eo, eſſe quaſdam &c. Liv. l. 6. c. 40. Quorum alterum neque nego, neque inficias eo, nos enixe operam dediſſe, ut &c.

Inficiatio, onis, f. negazione, ἄρνησις, negatio. Cic. 2. de Orat. c. 25. Ac noſtræ fere cauſæ, quæ quidem ſunt criminum, plerumque inficiatione defenduntur.

Inficiator, oris, m. 3. negatore, ὁ ἀρνούμενος, qui negat, ſe vel debere, quod actor petit, vel commiſiſſe, quod accuſator objicit. Cic. 1. de Or. Si ille inficiator probaſſet judici, ante petitam eſſe pecuniam, &c. Id. 2. Catil. c. 10. Hos non tam milites acres, quam inficiatores lentos eſſe arbitror. ¶ De ſcribendi ratione V. inficior.

Inficiatrix, icis, f. quæ negat. Prudent. Pſychom. verſ. 632. Fidei fraus inficiatrix.

Inficiens, tis, nom. ex particip. non faciens, iners, nihil agens. Var. l. 3. R. R. c. 16. de apibus: Neque ipſæ ſunt inficientes, necnon oderunt inertes. Idem l. 5. L. L. Dicimus, qui aliquid agit, non eſſe inficientem.

Inficio, is, eci, ectum, a. 3. non facio. Var. l. 3. c. 16. R. R. Neque ipſæ ſunt inficientes, nec non oderunt inertes. ¶ Inficio item eſt tingere, imbuere, tingere, βάπτειν. Cæſ. 5. B. G. Omnes ſe Britanni glaſto inficiunt. ¶ Per tranſlationem ſumitur pro venenare. Virg. 2. Georg. Pocula ſiquando ſævæ infecere novercæ. ¶ Item pro vitiare, maculare, turpitudine afficere. Cic. 5. Tuſc. Sed nos umbris, deliciis, otio, languore, deſidia animum infecimus. Id. 3. Leg. c. 13. Cupiditatibus principum & vitiis infici ſolet civitas. ¶ Item pro imbuere. Cic. 3. Pis. Inficere puerum bonis artibus.

Inficio, as, pro inficior, aris, quidam legunt in Plaut. Ciſt. 4. 1. 9. Sed varia eſt lectio.

Inficior, aris, atus ſum, d. 1. negare, ἀρνεῖσθαι, eſt negare. Cic. in Catil. l. 3. c. 5. Nam cum id poſſet inficiari, repente præter opinionem confeſſus eſt. Plaut. Amph. 2. 2. 147. Qui, quæ facta inficiare. ¶ Inficiandus, a, um, part. paſſivum. Ovid. epiſt. 9. v. 4. Fama Pelaſgiades ſubito pervenit ad urbes Decolor, & factis inficianda tuis. h. e. quam factis tuis debes oſtendere falſam eſſe. ¶ Lis eſt de hujus verbi origine: nam alii ab in, & facio, deducunt, & per c ſcribunt; alii ab in, & fateor, & ſcribunt per t. Poſterior hæc etymologia verior videtur, tum quia verbi ſenſum propius attingit, tum quia in MSS. Plauti infitior, ſcriptum legitur, & in quibuſdam optimis Ciceronis editionibus.

Infidelis, le, o. 3. infedele, ſenza fede, Ger. untrew, Gall. infidele, Hiſp. infiel, ἄπιστος, qui promiſſis non ſtat, nec fidem promiſſam exſolvit, quin potius violat. Cic. 3. Off. Nullam eſſe fidem, quæ infideli data ſit. Id. Fam. 15. ep. 4. Ut ex infideliſſimis ſociis firmiſſimos redderem. Plaut. Capt. 2. 3. 83. Infidelior mihi ne fuas, quam ego ſum tibi.

Infidelitas, atis, f. infedeltà, Ger. miſtrew, Gall. infidelité, Hiſp. infidelidad, ἀπιστία, fides violata, perfidia. Cic. 5. Tuſc. Quantopere vero amicitias deſideraret, quarum infidelitatem extimeſcebat. Id. pro Mil. c. 26. Quantæ infidelitates in amicis.

Infideliter, adv. infedelmente, Ger. untrewlich, Gall. infidelement, Hiſp. infielmente, ἀπίστως, ſine fide. Cic. ad Brut. Infideliter illi id fuerit.

Infidus, a, um, infido, di cui non ſi deve fidarſi, Ger. treuwloſ, Gall. deloyal, Hiſp. al de quien no ſe deve fiar, desleal, ἄπιστος, non fidus, cui non eſt fidendum. Cic. de Amic. c. 15. Tum, cum exul eſſet, ſe intellexiſſe, quos amicos haberet, quos infidos. Hor. l. 1. od. 35. v. 25. Vulgus infidum. Liv. l. 1. c. 14. Infida regni ſocietas.

Infigo, is, ixi, ictum, a. 3. figgere, ficcar dentro, [illegible], Ger. einſtecken, Gal. ficher, enfoncer, Hiſp. hincar, ἐμπήγνυμι, intus figo. Cic. 4. Tuſc. c. 22. Gladium hoſti in pectus infixit. ¶ Infigere animo, metterſi ben' a mente. Quintil. l. 1. c. 8. Præcipue illa infigat animis.

Infigurabilis, le, adject. &

Infiguratus, a, um, adject. non figuratus, informis, deformis. Ammian. l. 24. c. 4. Compage ſcutorum, velut teſtudine infigurabilium fornicum, operiebantur. Theod. Priſcian. l. 2. c. 1. Febris ſimplex, & infigurata.

Infimates, m. 3. uomini di baſſa condizione, οἱ ὑστερίζοντες, qui ex infima plebe ſunt, ut Summates, qui maximæ, & ſummæ nobilitatis ſunt, vel auctoritatis. Plaut. Stich. 3. 2. 37. Summates viri ſummi accumbent, ego infimatis infimus.

Infimatus, a, um, adject. infimus factus, abbaſſato. Apul. de Deo Socrat. Ingenia ad miſerias infimata.

Infimitas, atis, f. baſſezza. Ammian. l. 17. c. 13. Ad infimitatem obſequiorum venire ſervilium. Id. l. 29. c. 2. Ipſa ſortis infimitate ad omnia præceps.

Infimo, as, a. 1. abbaſſare, deprimo, infimum facio. Apul. l. 1. Mileſ. Manes ſublimare, Deos infimare.

Infimus. V. Inferus.

Infindo, is, idi, iſſum, a. 3. idem ac findo, vel findendo incido, fendere, ſpaccare, aprire, ἐντέμνω, Virg. 4. Ecl. verſ. 33. Quæ jubeant telluri infindere ſulcos. Adde 5. Æn. verſ. 142. ¶ Item inſerere, immettere. Cicer. in Brut. c. 16. Tranſlate. Cum homines humiliores in alienum ejuſdem nominis infunderentur genus. Ita corrigit P. Victorius: vulgo infunderentur.

Infinibilis, le, adverb. qui finem habere non poteſt. Apul. de dogm. Plat. Cum viduata ſit fine, infinibilis recte videri poteſt.

Infinitas, atis, f. infinità, ἀπειρία, immenſitas. Cicer. 1. Off. Ut enim ab illa diſcedatur infinitate. Id. l. 1. de nat. Deor. c. 26. Infinitas locorum. Ammian. l. 15. c. 1. Infinitas mundorum.

Infinite, adv. infinitamente, Ger. unendlich, Gal. infiniment, Hiſp. infinitamente, ἀπείρως, ſine fine, immenſe. Cic. in Parad. 6. c. 3. Supellectilem, & veſtem infinite concupiſcenti. Id. 1. Acad. Infinite ſecare, ac dividere aliquid.

Infinitio, onis, f. 3. idem ac infinitas. Cicer. 1. Fin. c. 6. Infinitio ipſa, quam ἀπειρίαν vocant, tota ab illo eſt.

Infinitivus modus, ſeu infinitus, ſeu indefinitus, ἀπαρέμφατος, eſt unus ex modis verborum. Dictus eſt, quia nullum certum num. nec perſonam ſibi aperte definit. Nam numeri, & perſonæ infinitivo ſunt incerta, obſcure latent, evolvenda ſunt beneficio pronominum, ut Me amare, illos amare, &c. V. Grammaticos.

Infinito, adv. idem ac infinite. Plin. l. 25. c. 8. Quicquid in Creta naſcitur, infinito præſtare cæteris ejuſdem generis alibi genitis. Id. l. 11. c. 3. ſub fin. Infinito magis illa fixa ſunt, infinitamente più.

Infinitus, a, um, infinito, ſenza fine, Ger. unendlich, Gal. infiny, Hiſp. infinito, ἄπειρος, quod finitum non eſt, quod finem, vel terminum non habet. Cicer. pro Roſc. Com. Qui tantas, ac tam infinitas pecunias repudiavit. Id. 6. Ver. Eſt ſpelunca quædam converſa ad Aquilonem infinita altitudine. Plin. l. 13. c. 9. Siccatus dureſcit ad infinitum. ¶ Infinita quæſtio dicitur a Rhetoribus, in qua aliquid generatim quæritur, ut expetenda ne ſit eloquentia, cui opponitur quæſtio certa, in qua aliquid in perſonis, & in conſtituta re, & definita quæritur. Cic. 2. de Orat. c. 10. ¶ Uſurpatur interdum infinitus pro multo. Plin. l. 5. ep. 15. In infinitum epiſtolam extendere. Cic. l. 1. de Orat. c. 1. Infinitus rerum forenſium labor. Id. pro Dejot. c. 5. Infinita ſpes. ¶ Ad infinitum, in infinitum. Plin. l. 34. c. 2. & l. 36. c. 15. ¶ Comparat. infinitior. Cic. in Top. c. 8. Partium diſtributio ſæpe eſt infinitior, tanquam rivorum a fonte deductio. ¶ Pro finito, finito, terminato, afferunt quidam illud Cic. in Orat. c. 49. Verſus inſuaviſſima litera infinitus. Sed Manut. & Lambinus, & al. reponunt, finitus. ¶ Infinitum, i, ſubſtant. ut infinitum auri, ſubintellige pondus. Eutrop. l. 9. c. 9.

Infirmatio, onis, f. 3. eſt actus infirmandi. Cic. in Rull. Agrar. 2. c. 3. Sed ſuſpicione, ac perturbatione judiciorum, infirmatione rerum judicatarum. ¶ Speciatim ſumitur pro argumento, quo ratio infirmatur. Cic. 1. de Inv. Judicatio eſt, quæ ex infirmatione, & confirmatione rationis naſcitur controverſia. ¶ Item pro una ex partibus præcipuis orationis, quam alias confutationem vel reprehenſionem vocant. V. Rhetoras.

Infirmatus, a, um, adject. debilitatus, fractus, indebolito. Cicer. in Piſon. c. 19. Infirmatus conſcientia ſcelerum, Ammian. l. 27. c. 5. Infirmato imperii robore.

Infirme, adverb. debolmente, Ger. ſchwachlic, Gal. foiblement, Hiſ. flaquemente, ἀσθενῶς, debiliter. Cic. Fam. 15. epiſt. 1. Etſi intelligebam, ſocios infirme animatos eſſe. Sueton. in Aug. c. 90. Tonitrua paulo infirmius expaveſcebat.

Infirmis, me, adject. o. 3. idem ac infirmus. Ammian. l. 2. c. 6. Coagmenta lapidum recens ſtructorum, madoreque etiamnum infirmium.

Infirmitas, atis, infermità, debolezza, [illegible], Ger. ſchwachheit, Gal. infirmité, Hiſp. flaqueza, ἀσθένεια, invaliditas, imbecillitas, debilitas illa, quæ vel ex ætate, vel ex morbo contingit. Cic. de Sen. Ut enim infirmitas eſt puerorum, & ferocitas juvenum, & gravitas jam conſtantis ætatis. Id. in Brut. Erat eo tempore in nobis ſumma gracilitas, & infirmitas corporis. Tranſlate Id. pro Roſc. Amer. c. 4. Impoſitum onus propter infirmitatem animi deponere. ¶ Ponitur & pro levitate, & inconſtantia, incoſtanza, leggerezza. Cæſ. l. 4. B. G. c. 5. Cæſar infirmitatem Gallorum veritus, quod ſunt in conſiliis capiendis mobiles, & novis plerumque rebus ſtudent. ¶ Item pro morbo. Ulp. l. ſi cui, Dig. ex quib. cauſ. major. & Celſ. l. 2. c. 6.

Infirmiter, adv. infirme. Arnob. l. 7. Quam infirmiter invalideque dicatur.

Infirmo, as, avi, atum, a. 1. indebolire, [illegible], Ger. ſchwachen, Gal. infirmer, affoiblir, Hiſp. enflaquecer, ἀσθενόω, debilito, infirmum reddo. Tranſlate ſumitur pro refutare, refellere. Cic. de nat. Deor. Quanta vero illa ſunt, quæ vos Academici infirmatis, & tollitis? ¶ Infirmare fidem alicui, eſt frangere. Cic. Att. l. 15. Utrum morem gerat Lepta, an fidem infirmet Silio. ¶ Infirmare fidem teſtis apud judicem, eſt infirmum reddere teſtem. ideſt oſtendere, eum eſſe fide indignum. Cic. pro Roſc. Com. ¶ Infirmare legem, h. e. auctoritatem ei adimere. Liv. l. 34. Quintil. l. 7. c. 2.

Infirmus, a, um, infermo, debole, [illegible], Ger. ſchwach, Gall. infirme, foible, Hiſp. flaco, no firme, ἀσθενής, non firmus, imbecillis, debilis. Cic. 1. Acad. Sum enim admodum infirmus. ¶ Transfertur ad res inanimatas, ut Infirmæ vires, infirma claſſis, infirmum argumentum, &c. Cicer. pro Cæc. Ad probandum utraque res infirma, nugatoriaque eſt. ¶ Infirmi ſaporis vinum, eſt ingeneroſum, debile. Col. de arb. c. 3. Sed infirmi ſaporis vinum, nec perenne faciunt. ¶ Comp. infirmior, ſup. infirmiſſimus. Cic. ad Q. Fr. Quæ quo majore conatu aguntur, eo leviora, infirmioraque exiſtimo. Id. l. 1. de Orat. c. 45. Infirmiſſima valetudine. Vellej. l. 2. c. 70. Infirmiſſimus valetudine. ¶ Infirmus abſolute pro ægroto, ammalato. Plin. l. 7. ep. 26. Nuper me cujuſdam amici languor admonuit, optimos eſſe nos, dum infirmi ſumus. ¶ Infirmæ nuptiæ dicuntur a Terentio in Phorm. 5. 1. 6. quæ parum duraturæ ſunt.

Infit, cominciò, ἄρχεται, verbum defectivum, idem quod incipit. Plaut. Aul. 2. 4. 39. Infit ibi poſtulare plorans, ejulans. ¶ Frequenter per Ellipſin invenitur pro fari incipit. Liv. l. 1. Ibi infit, annum ſe tertium, & nonageſimum agere. ¶ In Veterib. Gloſſis legitur etiam infe, ἄρξαι, præſens imperativi; ſed ſine graviori auctoritate non eſt uſurpandum.

Infitior, d. 2. non fateor. Feſt.

Infitior. V. Inficior.

Infixus, a, um, adject. fitto, infiſſo, ficcato dentro. Virg. 4. Æn. v. 4. Hærent infixi pectore vultus. Liv. l. 3. ſub fin. Inſit, ſe rem vetuſtate obliteratam, cæterum ſuæ memoriæ infixam afferre.

Inflabello, as, a. 1. Tertull. adverſ. Valent. c. 23. Ignis inflabellatus eſt omnibus elementis, & corporibus. h. e. flando immiſſus.

Inflabilis, le, adject. qui inflari poteſt. Hinc Lactant. de Opific. Dei c. 11. pulmonem vocat viſcus inflabile, atque aeris capax.

Inflacceo, es, n. 2. flaccidus, infirmus, inutilis fio. Enn. apud Non. c. 2. n. 323. Inflaccebunt conditiones.

Inflagro, as, n. 1. intus flagro, vel accendo. Solin. c. 5. (al. 11.) de Sicilia: Sarmenta, licet viridia, ignem ſponte concipiunt, & nullo inflagrante halitu, ab ipſo numine fit accendium.

Inflammanter, adverb. con ardore. Gell. l. 10. c. 3. Acriter, & inflammanter facit.

Inflammatio, onis, f. 3. infiammazione, φλεγμονή, actus inflammandi, ut inflammationes mammarum, quas Græci φλεγμονὰς vocant, nempe quando propter nimium humorem collectum in aliqua parte veluti cujuſdam ignis ardor ſentitur, apud Plin. l. 20. c. 21. Celſ. l. 7. c. 23. Inflammationem reprimere. Cic. 2. de Orat. c. 46. Inflammatio animi.

Inflammatrix, icis, f. 3. quæ inflammat, incitat, & accendit. Ammian. l. 14. c. 1. Megæra inflammatrix. Mamertin. Paneg. Juliani, c. 3. Eædem odii cauſæ, quæ amoris inflammatrices.

Inflammatus, a, um, adject. accenſus, infiammato, acceſo. Cicer. Fam. 1. ep. 7. Ad gloriam inflammatus. Id. 3. de Leg. c. 11. Inflammata invidia. Id. pro Dom. c. 23. Mentes inflammatæ in aliquem.

Inflammo, as, avi, atum, a. 1. infiammare, [illegible], Ger. anzunden, Gal. enflammer, Hiſp. inflamar, φλογίζω, incendo, inflammationem infero. Cicer. 7. Ver. Claſſem pulcherrimam Populi R. in litus expulſam, & ejectam inflammari, incendique juſſit. Id. Att. l. 8. Cum eadem lucerna epiſtolam ſcripſiſſem,

que inflammatum eum. ideſt, combuſſerunt. ¶ Eſt item accendere. *Cic. 5. Verr.* Dicitur inflammaſſe tedas iis ignibus, qui ex Ætnæ vertice erumpunt. ¶ Translate eſt commovere, concitare, urgere. *Cic. 2. de Or.* Neminem poſſe eorum mentes, qui audirent, aut inflammare dicendo, aut inflammatas reſtinguere. *Id. 5. Tuſc.* Quem libidinibus inflammatum, & furentem vidimus. ¶ Item ingenti cupiditate implere, & paſſive vehementer appetere, & deſiderare aliquid. *Cic. de Am.* Honores vero, quorum cupiditate quidam inflammantur. ¶ Item augere. *Cic. 1. Ver.* Cum ſint parati, qui concionibus, & legibus hanc invidiam Senatus inflammare conentur. ¶ Inflammare alicujus animum in aliquem, eſt incitare, impellere. *Cic. 2. de Orat. c. 56.* Qui poſſit languentem populum inflammare in improbos.

Inflate, adverb. *ſuperbamente, gonfiamente. Caſ. l. 3. B. C. c. 79.* De prælio ad Dyrrhachium facto latius inflatiuſque multo, quam res erat geſta, fama percrebuerat.

Inflatio, onis, fem. 3. *gonfiamento*, actus inflandi. *Cicer. 1. de Div.* Habet inflationem magnam is cibus. *Col. l. 6. c. 6.* Inflatio ventris. *Plin. l. 20. c. 10.* Inflatio ſtomachi.

Inflatus, a, um, o. 1. 2. *gonfiato, gonfio*, Ger. *auffgeblaſen*, Gal. *enflé*, Hiſp. *hinchado*, partic. ab inflor. *Cic. in Bruto*, Ut ſi tibiæ inflatæ non referant ſonum. *Liv. l. 40. c. 33.* Inflatus amnis. ¶ Translate accipitur pro elato, turgido. *Cic. 1. Off.* Cum homines inflati opinionibus turpiter irridentur. *Id. 3. Tuſc.* Sic igitur inflatus, & tumens animus in vitio eſt. ¶ Et dicitur etiam de rebus, quæ ſupra modum elatæ ſunt. Hinc ſtilus inflatus, qui ex ſententiis gravioribus, & verbis nimium elatis conſtat. *Auct. ad Her. l. 4.* Gravis oratio ſæpe imperitis videtur ea, quæ turget, & inflata eſt. ¶ Lætitia inflatus, *gonfio d'allegrezza. Cic. Philip. 14. c. 6.* Inflati lætitia, atque inſolentia impii cives. *Id. pro Marc. c. 15.* Spe, atque animus inflatus. *Liv. l. 39. c. 53.* Juvenis inflatior redierat, ſubnixus erga ſe judicio ſenatus. ¶ Inflatior veſtis, apud *Tertul. de Pall. c. 4. Veſte, che ha più falde.*

Inflatus, us, m. [illegible], actus inflandi, inflatio, *il ſoffiar dentro. Cic. de clar. Orat. c. 51.* Inflatum recipiunt aures. Et *l. 4. Acad. c. 7.* Primo inflatu tibicinis. ¶ Item afflatus, *iſpirazione. Id. de Divin. l. 1. c. 6.* Inſtinctu, inflatuque divino futura renunciat.

Inflecto, is, exi, exum, a. 3. *piegare*, idem quod flecto, [illegible]. *Col. l. 5. c. 6.* Radices in nodum inflectere. *Cic. 7. Verr.* Ubi primum ex alto ſinus ad urbem ab litore inflectitur. ¶ Veſtigium curſus ſui inflectere, eſt a curſu ſuo declinare. *Cic. 2. de Nat. Deor.* Stellæ nunquam curſus ſui veſtigium inflectunt. ¶ Voces inflectere, eſt variare. *Tibull. lib. 2. el. 7.* Voces inflectere cantu. ¶ Translate eſt mutare, *mutare, piegare. Cic. 1. Fam.* Ne magnitudinem animi tui unquam inflectas cujuſquam injuria. *Id. pro Cæcin. c. 26.* Jus civile neque inflecti gratia, neque perfringi potentia, neque adulterari pecunia poteſt. ¶ Inflectere orationem. *Cic. de Clar. Orat.* Hic primus inflexit orationem, & eam mollem, teneramque reddidit. ¶ Inflectere ſenſus, *commovere. Virg. 4. Æn.* Solus hic inflexit ſenſus, animumque labantem impulit. *m' ha fatto mutar' opinione.* ¶ Inflectere aliquem lacrymis, *piegarlo col piangere. Statius 8. Thebaid.* ¶ Inflectere oculos alicujus. *Cic. poſt redit. ad Quirit.* Frater erat unus, qui ſuo ſqualore veſtros oculos inflecteret. h. e. in ſe converteret, & miſericordiam moveret.

Infletus, a, um, adject. *non pianto. Auſon. in Parentál. carm. 10.* Non ego te infletum memori fraudabo querela. *Virg. Æn. 11. v. 372.* Inhumata, infletaque turba.

Inflexibilis, le, o. 3. *che non ſi può piegare*, Ger. *unbiegig*, Gal. *inflexible*, Hiſ. *inflexible*, [illegible], quod inflecti non poteſt. *Plin. ep. 97. l. 10.* Pervicaciam certe, & inflexibilem obſtinationem debere puniri.

Inflexio, onis, f. *piegamento*, [illegible], inflectendi actus. *Cic. 3. de Or. c. 59.* Laterum inflexione hac forti, ac virili, non ab ſcena, & hiſtrionibus, ſed ab armis, ut etiam a palæſtra.

Inflexus, a, um, *piegato. Cic. 1. de Div. c. 17.* incurvum, & leviter a ſummo inflexum bacillum. *Id. 2. de Orat. c. 46.* Inflexa ad miſerabilem ſonum voce dicere.

Inflexus, us, m. idem ac inflexio. *Senec. de brevit. vitæ, c. 12.* Vocem inflexu modulationis inertiſſimæ torquere. *Arnob. l. 2.* Inflexibus ſinuoſis adire.

Inflictio, onis, f. 3. actus infligendi. *Theod. l. 9. tit. 17.* Multa inflictione corrigere.

Inflictus, us, m. inflictio, colliſio, ut inflictus dentium & labiorum, quo nempe ſonos articulamus, apud *Arnob. l. 3.*

Infligo, is, xi, ictum, a. 3. *percuotere, dar colpi*, [illegible], Germ. *ſchlagen*, Gal. *frapper*, Hiſ. *apretar, herir*, [illegible], ictum infero, incutio. *Cic. in Piſ.* Quæ diſceſſus meus Reipublicæ vulnera inflixit? *Id. in Vat. c. 8.* Si hanc quoque mortiferam plagam inflixiſſes Auguratus tui. *Id. in Piſon. c. 26.* Turpitudinem alicui infligere. h. e. afferre, inurere. Sic infligere colaphum, *dar' una guanciata. Id. & Plin. l. 8. c. 36.*

Inflo, as, avi, atum, n. 1. *ſoffiare, gonfiare*, [illegible], Ger. *auffblaſen*, Gall. *enfler, ſouffler*, Hiſp. *ſoplar, hinchar*, [illegible], intro flo, turgefacio. Uſurpatur vel abſolute inſtar verbi neutrius, vel cum accuſ. inſtar verbi activi *Horat. 1. Ser. Sat. 1.* Quin Jupiter ambas iratus buccas inflet. V. infra. ¶ Speciatim ſignat canere, *ſuonare. Varro 3. de re ruſt. c. 13.* Qui cum eo veniſſet cum ſtola, & cithara, & cantare eſſet juſſus, buccinam inflavit. *Cic. in Acad.* Simul ac inflavit tibicen, a perito carmen agnoſcitur. *Id. 3. de Or.* Qui inflaret celeriter eum ſonum, quo illum aut remiſſum excitaret, aut a contentione revocaret. ¶ Translate eſt turgeſcere, tumere, efferri, ſuperbire, vel active efferre, extollere, *inſuperbire. Cic. 1. de Leg.* Fannii autem ætate conjunctus Antipater paulo inflavit vehementius. *Id. in Piſ.* Cum tibi ſpe falſa animos rumor inflaſſet. ¶ Hinc inflare alicujus ſpem, eſt augere. *Liv. l. 35.* Spem regis inflarat. Adde *Curt. l. 3. c. 2.* Sic *Paul. JCtus l. 9. Dig. tit. 4. l. 39.* Inflare locationem, dixit, *creſcer l'affitto.*

Infloreo, es, n. *fiorire. Claudian. in II. Conſul. Stilic. v. 124.* Priſtina Romuleis infloruit artibus ætas.

Influens, tis, om. partic. qui intus fluit, qui ingruit. *Cic. de Provinc. Conſ. c. 13.* Influentes in Italiam Gallorum copias repreſſit. *Plin. in Paneg. c. 81.* Influentia negotia. ¶ Proprie *Curt. l. 8. c. 9.* Amnis influens.

Influentia, æ, f. [illegible], actus influendi, concurſus, ut influentia vitiorum, apud *Jul. Firmic. l. 1. Matheſ.*

Influvium, ii, n. *fluſſo*, profluvium. *Vellej. l. 2. c. 120.* Ut protinus pariter ſanguinis influvio exſpirarent, Alii legunt *profluvio*, alii *effluvio*.

Influo, is, xi, xum, n. 3. *ſcorrere, inondare dentro*, [illegible], Ger. *hinein flieſſen*, Gal. *influer*, Hiſp. *influir*, [illegible], intro fluo, illabor, *Cic. 1. Tuſc. c. 39.* Apud Hypanim fluvium, qui ab Europæ parte in Pontum influit. *Id. 2. de nat. Deor.* In quem ſanguis a jecore per venam illam cavam influit. *Id. 1. de Div. c. 35.* Atque in omnes mare influxerit. ¶ Translate ponitur pro ſe ſe inſinuare, ſenſim irrepere. *Cic. Off.* Ut in univerſorum animos tanquam influere poſſimus. *Id. de Am.* Quibus blanditiis C. Papirius nuper influebat in aures concionis? ¶ Item pro irrumpere. V. *Influens.*

Influxio, onis, f. influxus, illapſus, actus influendi. *Macrob. l. 1. Somn. Scip. c. 12.* Materialis influxio in corpus.

Influxus, us, m. actus influendi, *influſſo*, *Firmic. l. 1. c. 1.* Si ex ſtellarum influxibus pendeamus.

Infodio, is, odi, oſſum, a. 3. *cavare, piantare*, [illegible], intus planto, fodiendo ſepelio, terra obruo. *Virg. 2. Georg.* Quam latum infodias vitis genus. ¶ Nonnunquam idem valet, quod fodio. *Colum. l. 4.* Campeſtris locus alte duos pedes infodiendus eſt. ¶ Infodere corpora terræ. h. e. ſepelire. *Virg. 11. Æn. v. 206.* ſic *Nepos in Pauſan. in ſi.* Corpus procul ab eo loco infoderunt, in quo erat mortuus.

Infœcunde, adv. *ſterilmente*, [illegible], non fœcunde, ſteriliter. *Gell. l. 19. c. 9.* Qui infœcunde laudat.

Infœcunditas, tis, f. *ſterilità*, Germ. *unfruchtbarkeit*, Gal. *ſterilité*, Hiſp. *ſterilidad*, [illegible], ſterilitas. *Col. l. 1. Proœm.* Audio culpantes modo agrorum infœcunditatem. Adde *Tacit. lib. 9. Ann. cap. 6.*

Infœcundus, a, um, *ſterile*, [illegible], Ger. *unfruchtbar*, Gal. *ſterile*, Hiſp. *no fertil*, [illegible], minime fœcundus, non ferax, ſterilis. *Plin. l. 12. c. 10.* Longioris arboribus folia infœcunda. *Virg. Georg. 2. v. 48.* Infœcunda ſemina. *Colum. l. 2. c. 4.* Infœcundior materia nullo pinguiori.

Infœderatus, a, um, adject. fœdere non junctus. *Tertull. de Præſcriptionibus c. 12.* Quis miles ab infœderatis, ne dicam ab hoſtibus regibus ſtipendium capiat, niſi plane deſertor?

Informabilis, le, adject. qui formari, & creari nequit. *Tertul. adverſ. Praxeam, c. 27.* Deus immutabilis, & informabilis.

Informatio, onis, f. *il primo ſchizzo*, [illegible], Ger. *formierung*, Gal. *ébauche*, Hiſp. *dibuxo*, [illegible], proprie dicitur prima illa, & rudis forma, quæ ab artifice operi alicui inducitur. Translate accipitur pro notione a natura animo impreſſa, hoc eſt, quaſi præſumpta notitia, & anticipatio. *Cic. 1. de Nat. Deor.* Quæ eſt enim gens, aut quod genus hominum, quod non habeat ſine doctrina anticipationem quandam Deorum? quam appellat [illegible] Epicurus, id eſt anteceptam animo rei quandam informationem, ſine qua nec intelligi quidquam, nec quæri, nec diſputari poſſit.

Informator, oris, m. qui informat, & inſtruit. *Tertul. l. 4. adverſ. Marcion.* Moſes populi informator.

Informatus, a, um, inſtructus, *inſtrutto*. *Cic. 1. Offic. c. 4.* Ut nemini parere animus bene a natura informatus velit &c. ¶ Item nondum formatus, imperfectus, rudis. *Virg. 8. Æn. v. 426.* His informatum manibus, jam parte polita, Fulmen erat. *Cic. l. 7. Att. ep. 1.* Periculum hoc eſt adhuc informata cogitatio. h. e. rudis adhuc & impolita, non certa & explorata.

Informidabilis, le, adject. *non formidabile. Corippus l. 1. v. 354.* Omnis erit judex informidabilis illi.

Informidatus, a, um, adject. *non temuto. Silius l. 15. v. 242.* Hæc tacite [illegible] informidatus adire.

Informis, me, o. 3. *sformato, ſenza forma, rozzo*, Germ. *ungeſtalt*, Gal. *ſans forme*, Hiſp. *informe*, [illegible], ſine forma. *Plin. l. 7. c. 25.* Ea eſt caro informis, inanima, ferri ictum, & aciem reſpuens. *Id. l. 10. c. 63.* Informia urſæ pariunt. h. e. informes partus edunt. ¶ Item deformis, ſqualidus, turpis. *Horat. l. 2. od. 10.* Informes hyemes reducit Jupiter. hyems nempe terrarum faciem deformem facit. *Virg. l. 8. Æn.* Informe cadaver. ¶ Translate *Tacit. Ann. 12. c. 37.* Sors mea mihi informis, tibi magnifica eſt.

Informitas, atis, f. formæ carentia. *Tulian. in proœm.* Scabra informitas [illegible]

Informo, as, avi, atum, a. 1. *far la prima abbozzatura, far il primo ſchizzo*, [illegible], Germ. *entwerffen*, Gall. *former, ébaucher*, Hiſp. *dibuxar, dar forma*, [illegible], eſt primam illam, & rudem operi alicui formam inducere. *Colum. l. 2. c. 2.* Velut limis informabitur in eam craſſitudinem. ¶ Ponitur etiam pro ſimplici formo, quod eſt figurare, efficere, *formare. Cic. de Fin.* Informari non poteſt virtus, ſi quicquam, niſi quod honeſtum ſit, numeretur. *Id. de nat. Deor.* Deos ne conjectura quidem informare poſſumus. ideſt ſub forma aliqua concipere. ¶ Translate capitur pro deſcribere, *deſcrivere. Cic. in Or.* Atque ego in ſummo Oratore fingendo talem informabo, qualis fortaſſe nemo fuit. ¶ Item pro docere, certam formam morum imprimere animo. *informare, iſtruire. Cic. pro Archia c. 3.* Atque ab his artibus, quibus ætas puerilis ad humanitatem informari ſolet. ¶ Informare areas, apud *Col. l. 11. c. 3. formare ſe porche degli orti.* V. locum Columellæ.

Infornus, a, um, valde calidus, apud vet. ex præp. *in*, quæ hic auget, & *formus*, calidus. *Feſt.* Adde *Tertull. de Pal. c. 2.* ut legi vult Junius, & Stewechius in notis ad Arnobium.

Inforo, as, a. 1. *forare dentro*, [illegible], intus foro, ex *in*, & *foro*, *as*. *Plin. l. 17. c. 24.* Timebant priſci truncum findere, mox inforare auſi medio. ¶ Eſt item in forum, ſive in jus vocare, ab *in*, & *forum*. *Plaut. Curc. a. 3. v. 81.* Licet ne inforare, ſi incomitiare non licet? Ubi tamen alius latet ſenſus, ut & *in Priap. carm. 77.* ¶ Quod ad Plinii locum attinet, Harduinus ex MSS. legit *imperare*. V. Impero.

Infortunatus, a, um, *infelice, miſero, sfortunato*, Ger. *unglückhafftig*, Gal. *infortuné*, Hiſp. *infortunado*, [illegible], infelix, miſer, calamitoſus, ærumnoſus. *Ter. Eun. 2. 3.* O infortunatum ſenem. *Cic. Att. l. 2. ep. 24.* Nihil me infortunatius. *Apul. l. 4. A. A.* infortunatiſſimus maritus.

Infortunitas, atis, f. idem ac infortunium. *Gell. l. 6. c. 1.* Itidem ſunt bona, & mala, felicitas, & infortunitas, dolor, & voluptas.

Infortunium, ii, n. *infelicità, diſgrazia, miſeria*, [illegible], Ger. *unglück*, Gal *infortune*, Hiſp. *infortunio*, [illegible], infelicitas, calamitas, ærumna. *Ter. Adel. 2. 1.* Si attigiſſes, ferres infortunium. ¶ Infortunium habere, calamitoſum eſſe. *Liv. l. 1. c. 50.* Ni pareat patri, habiturum infortunium eſſe. ¶ *Vitare infortunio*, pro vitare infortunium, habet *Plaut. Curcul. 2. 3. 39.* quemadmodum *Bacchid. 1. 2. 39.* cavere malo, dixit.

Infoſſio, onis, f. actus infodiendi. *Pallad. in Februar. tit. 16.* Vetus vinea [illegible] eis melius reparabitur, quam ſi infoſſione totius corporis obruatur.

Infoſſus, a, um, adject. intus foſſus, perfoſſus. *Stat. 8. Theb. v. 534.* Infoſſa [illegible] bro vulnera. *Horat. Epod. 5. v. 33.* Infoſſus puer. h. e. ſepultus. Eodem ſenſu *Plin. l. 13. c. 13.* Tot infoſſi duraverunt annis.

Infra, *di ſotto*, [illegible], Ger. *drunten*, Gal. *deſſous*, Hiſp. *debaxo*, [illegible], præp. ex iis, quæ acc. inſerviunt. Valla docet, *infra* referri & ad locum, & ad dignitatem, ſive perſonam, ut infra tectum, Infra dignitatem meam, & *intra* ad ſpatium, & ad numerum, ut Intra muros, intra dies viginti. *Cic. 2. de nat. Deor.* Infra autem hanc propius a terra Jovis ſtella fertur. *Id. in Or.* Nam in Poetis non Homero ſoli locus eſt, aut Archilocho, aut Sophocli, aut Pindaro, ſed horum vel ſecundis, vel etiam infra ſecundos. *Liv. l. 26.* Me infra ætatem filii ſui poſuit. ¶ *Aliquid infra nos eſſe*, interdum eſt, dedecere dignitatem noſtram, vel vilius eſſe, quam ut conveniat officio, & dignitati noſtræ. *Cic. de Fin. l. 3.* Ducere omnia humana infra ſe ſapiens debet. ¶ In conviviis *infra aliquem accumbere*, eſt ad dexteram accumbere cubantis in medio (qui locus honoratior habebatur) ſicut ſupra, eſt ad ſiniſtram. *Horat. l. 2. Sat. 8. v. 22.* Nomentanus erat ſuper ipſum, Porcius infra. Adde *Cic. 9. Fam. ep. 26.* ¶ Infra ſine caſu adverbium eſt, nec tamen ſenſum mutat. *Cic. Att.* Earum literarum exemplum infra ſcripſi.

Infractio, onis, f. 3. idem quod fractio. Translate dicitur de animo pro timore, demiſſione, puſillanimitate. *Cic. 3. Tuſc. c. 7.* In eundem cadere timorem, & infractionem quandam animi, & demiſſionem.

Infractus, a, um, adject. ab infringor, idem quod fractus, vel valde fractus, ut in hic ſit [illegible], *franto, rotto, ſpezzato*, & translate *indebolito, poſto in cattivo ſtato, vinto, abbattuto*, [illegible]. *Cic. 4. Acad. c. 25.* Tu autem te negas infracto remo commoveri. *Id. pro Domo c. 24.* Itaque infractus furor tuus inanes faciebat impetus. *Virg. 12. Æn.* Turnus ut infractos adverſo Marte Latinos defeciſſe videt. *Servius* interpretatur *antea ſemper infractos*. Sed melius Donatus, *valde fractos*. ¶ Infractus animus dicitur, *abbattuto, vile*, qui demiſſus eſt, & dejectus, & rerum adverſarum fluctibus perfundatus. *Cicer. poſt red. ad Quirit. c. 8.* Non modo non infracto animo erat, verum etiam confirmato, & renovato. ¶ Res infracta, ideſt perdita, afflicta, & deſperata. *Cic. Att. l. 9.* Tum poterimus deliberare, non ſcilicet jam integra re, ſed minus infracta. ¶ Oratio infracta, id eſt humilis, & demiſſa. *Liv. l. 38. c. 14.* Et oratio fuit ſummiſſa, & infracta, extenuantis opes ſuas, &c. *Valer. Max. l. 9. c. 10.* Pericles oratione nulla ex parte infractiore concionatus eſt. ¶ Vox infracta, *voce troppo delicata, femminile, molle. Gell. l. 3. c. 5.* ¶ Infracta conſtitit ira. *Ovid. 3. Metam. v. 51.* [illegible] *coſtò*. ¶ Veritas pluribus modis infracta, libidine aſſentandi, &c. *Tacit. Ann. 17.* [illegible] ¶ Infractus pro non fracto, invicto, ut in ſit [illegible], uſurpatur a recentioribus ſere latinis ſcriptoribus. *Symmachus l. 1. ep. 3.* Fractis opes infractos animos reparant. ¶ Perperam autem

afferetur a Calepino, & Paſſerat. exemplum *Plin. l. 8. c. 50.* Ejus enim loci hæc eſt germana lectio: *Mares* (caprarum) *quam maxime ſimos, longis auribus infractiſque, armis quam villoſiſſimis probant.* Dicuntur autem *infractæ aures*, quæ non erectæ ſurgunt, ſed quaſi fractæ ſint, flaccidæ & deciduæ pendent. *Colum. l. 7. c. 6.* Caper optimus habetur cruribus craſſis, brevi cervice, flaccidis, & prægravantibus auribus, exiguo capite, &c. ¶ *Dempſius* quoque ex *Statio* affert *infracta virtus*, pro maſcula & invicta, & locum quidem non aſſignat. Sed fortaſſe eſt *l. 2. Achilleid. v. 213.* Hæſit & occulto virtus infracta calore. Ubi certe vox *infracta* ſignificat, valde fracta, & enervata.

Infrenatio, onis, f. *imbrigliamento*, fræni injectio. *Tertull. ſub fin. l. 1. adverſ. Marcion.* Infrænatio libidinis.

Infrenātus, & rectius infrænatus, a, um, *sfrenato*, Ger. *ungezaumt*, Gal. *effrené*, Hiſp. *deſenfrenado*, ἀχάλινος, non frænatus, ab in, & frænor. *Liv. l. 21. c. 44.* Generoſiſſimarum gentium equites frænatos, & infrænatos video. ¶ Item qui frænum habet, frænatus. *Id. l. 37. c. 20.* Non ſtratos, non infrænatos magna pars habebant equos. Sic enim ibi legitur in melioribus Editionibus, non, ut vulg. *non ſtratos, & infrænatos.* *Silius l. 4. v. 316.* undique nudi Aſſiſtunt frenis, infrenatique manipli.

Infrenis. V. Infrenus.

Infreno, vel potius Infræno, as, avi, atum, a. 1. *frenare, mettere il freno*, ℵ, Ger. *zaumen*, Gal. *brider*, Hiſp. *enfrenar*, χαλινόω, proprie eſt equis fræna imponere. *Liv. l. 37. c. 20.* Pauci ſtabant impavidi equi, eos ipſos non ſternere, non infrænare, aut aſcendere facile poterant. ¶ Per tranſlationem ponitur pro cohibere, detinere, *ritenere*. *Plin. l. 9. c. 31.* Statim pluribus anchoris navigia infrenant. *Id. l. 33. c. 1.* Infrenat impetus, & domat mundi rabiem.

Infrænus, (rectius Infrenus) a, um, & infrænis, ne, o. 3. *ſenza freno, sfrenato*, ἀχάλινος, ſine fræno, non frænatus. *Virg. 10. Æn.* Illum infrænis equi lapſu tellure jacentem. *Id. 4. Æn. v. 41.* Hinc Numidæ infræni cingunt. Ubi Numidas infrænos vocat, quod equis uterentur infrænatis, quos ſola regebant virga. ¶ Item immoderatus. *Col. l. 10.* Sed quid ego infræno volitare per æthera curſus paſſus equos? *Gel. l. 1. c. 15.* Infrenis lingua.

Infragilis, le, o. 3. *non fragile, fermo, ſaldo*, ἄθραυστος, firmus, & validus. *Ovid. 1. Triſt.* Si vox infragilis, pectus mihi firmius eſſet. *Senec. de vita beat. c. 9.* Summum bonum eſt infragilis animi rigor. Ubi minus recte al. leg. *infrangibilis*. *Albinovan. ad Liviam, v. 354.* Infragilemque animum, quod potes, uſque tene.

Infrangibilis. V. infragilis.

Infraſcriptus, a, um, adject. *infraſcritto*. *Vet. Inſcript. apud Grut.* Vixit ſine ulla querela cum conjuge infraſcripta.

Infrĕmo, is, ui, n. 3. idem quod fremo, hoc eſt, murmure indignationem oſtendo. *Virg. 10. Æn. de apro:* Infremuitque ferox. ¶ Accipitur aliquando pro perſonare, & ſonitu horrorem incutere. *Sil. l. 3. v. 230.* Nec bellum raptis tam dirum mille carinis acrius infremuit.

Infrendĕo, es, dui, n. 2. *fremere*, τοὺς ὀδόντας βρύχω, eſt dentes iraſcendo quatere, & invicem collidere. *Virg. 3. Æn. v. 664.* Dentibus infrendens gemitu. ¶ Eſt etiam *infrendo, is*, 3. conjugat. *Tertul. Apolog. c. 12.* Infrendite, inſpumate.

Infreno &c. V. Infræno.

Infrĕquens, tis, o. *poco frequentato, ſolitario*, Ger. *ungang*, Gal. *infrequent*, Hiſ. *infrequente*, μανός, parum frequentatus, ut *Infrequens forum*, quo pauci conveniunt, *Infrequens Senatus*, paucorum Senatorum conventus. *Liv. l. 3.* Præterquam quod infrequens Senatus indicio erat ſociis, afflictam civitatem peſtilentia eſſe. *Id. l. 31. c. 23.* Quæ infrequentiſſima urbis ſunt. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui non frequentat. *Cic. l. 3. Q. Fr.* Sum equidem Romæ, & in prædiis infrequens. *Caſ. l. 3. B. C. c. 2.* Copiæ infrequentiores imponuntur. *Feſtus*: Infrequens appellabatur miles, qui abeſt, abfuitve a ſignis. ¶ Regit interdum genitivum. *Gel. l. 13. c. 24.* Infrequens ſum vocum latinarum.

Infrequentātus, a, um, adject. *non frequentato*. *Sidon. l. 9. ep. 15.* Metrum infrequentatum durius texitur.

Infrequentĭa, æ, f. 1. *ſolitudine, deſerto*, Ger. *wenn nicht viel leut dar ſind*, Gal. *infrequence*, Hiſp. *infrequencia*, μανότης, paucitas, raritas. *Cic. ad Q. Fr. l. 3. ep. 2.* Summa infrequentia. *Liv. l. 2. c. 23.* Nec agi quicquam per infrequentiam poterat Senatus.

Infriātus, a, um, *fregato, ſtritolato*. *Col. l. 7. c. 5.* Superfuſoque aceto, vel æris ærugine infriata.

Infricātus, a, um, adject. *fregato*. *Plin. l. 30. c. 12.* Muſcæ infricatæ digito medico.

Infrĭco, as, ui, ictum, & atum, a. 1. *fregare*, ἐντρίβω, eſt fricare, & fricando contundere, vel etiam illinere. *Col. l. 12. c. 30.* Et pondo quadrantem amphoris ſingulis infricato, & oblinito. *Plin. l. 30. c. 3.* Cinerem ex aceto infricare.

Infrictio, onis, f. actus infricandi. *Celſ. l. 8. c. 11. ſub fin.* Infrictionem membro adhibere.

Infrictus, a, um, adject. ab infrico, infricatus. *Marcel. Empir. c. 10.* Infrictus naribus. ¶ Item frixus, *fritto*, a radice frigo. *Plin. l. 20. c. 13.* Dederunt & cum bitumine infrictam (rutam) potioni propter anhelitum. Al. & rectius, legunt *infractam*.

Infrigeſco, is, xi, n. 3. *raffreddarſi*, frigeſco. *Celſ. l. 5. c. 25. n. 4.* Infervetque, donec craſſitudinem ſordium habeat: cum infrixit, catapotia ex eo fiunt.

Infrigĭdo, as, a. 1. refrigero, *rinfreſcare*. *Theodor. Priſcian. de Diæta, c. 1. & 2.*

Infrigo. V. Infrictus.

Infringo, is, egi, actum, a. 3. *rompere*, κατακλάω, valde frango. *Plin. l. 22. c. 6.* Ne inſidens ales infringat. ¶ Interdum eſt illidere, & infligere. *Ter. Adel. 2. 1. 46.* Plus quingentos colaphos infregit mihi. ¶ Tranſlate eſt minuere, debilitare. *Cic. pro Mil.* Ad ejus non ſalutem modo extinguendam, ſed etiam gloriam per tales viros infringendam. ¶ Item reprimere. *Cic. 3. B. C.* Ut primus excurſus, viſque militum infringeretur. *Liv. l. 38. c. 16.* Animum alicujus infringere. *Cic. l. 1. de Orat. c. 7.* Spes infringitur. ¶ Infringere jus, h. e. violare, *Tacit. l. 4. Ann.* ¶ Infringere Deos humili precatu. *Stat. l. 1. Achil.* h. e. placare.

Infrĭo, as, a. 1. ἐντρίβω, idem ac frio, hoc eſt, comminuo, vel rem friatam, & comminutam rei alicui intero, *ſtritolare, o fregare ſopra, o in qualche coſa*. *Cato de re ruſt. c. 7.* Eos melle ungito, papaver infriato. *Col. l. 8. c. 5.* Atque ita paulum triti ſalis vulneribus infriatur.

Infrons, ondis, adject. *privo di frondi*, ſine frondibus. *Ovid. 4. de Pont. el. 10. v. 31.* Hic agri infrondes. h. e. ſine arboribus.

Infructuōſe, *infruttuoſamente*, ſine fructu. *Hieronym. ad Auguſtin. epiſt. 89. c. 4. & Auguſtin. ad Hieronym. ep. 87. a med.*

Infructuoſĭtas, atis, f. inanitas. *Tertul. de reſur. carn. c. 33.*

Infructuōſus, a, um, *infruttuoſo, ſenza frutto, non utile*, Ger. *unfruchtbar*, Gal. *infructueux*, Hiſp. *infructuoſo*, ἄκαρπος, quod non fert fructum. *Col. l. 11. c. 3.* Poſt quem diem ſera, & infructuoſa fit hujuſmodi rerum cultura. ¶ Infructuoſæ preces, vanæ, fruſtra factæ. *Plin. ep. 29. l. 8.* Obverſantur oculis caſſi labores, & infructuoſæ preces. Sic infructuoſa epiſtola. *Senec. Controverſ. 19.* Infructuoſa militia. *Tacit. 1. hiſt. c. 51.*

Infrunītus, a, um, *ſtolto, ſtolido*, ἄφρων, ſtolidus, inſipiens, a frunitus, quod a φρονέω, ſapio, intelligo. Aliqui interpretantur hominem inſulſum, & agreſtem, *ſgraziato, ruſtico*. *Senec. de vita beata, c. 23.* Nec jactabit opes, nec oſtendet: alterum infruniti animi eſt, alterum timidi, & puſilli. *Id. 3. de Beneſ. c. 16.* Infrunita & antiquata eſt, quæ neſciat, matrimonium vocari unius adulterium. *Gel. l. 4. c. 9.* Verba infrunita, & obtundentia.

Infucātus, a, um, adject. fuco tinctus, tectus, ſimulatus. *Cic. l. 3. de Orat. c. 25.* Animi judicio etiam magis infucata vitia noſcuntur.

Infūco, as, avi, atum, a. 1. *imbellettare*, φυκόω, fuco tingo. Tranſlate ſumitur pro tegere, ſimulare. *Plaut. Mil. 2. 6. 96.* Nunc pol ego metuo, ne quid infucaverit. Ubi infucare aliquid dixit, pro fallaciam aliquam latenter ſtruere, & quibuſdam quaſi coloribus ita ſimulare, ut deprehendi vix poſſit. Al. leg. *infuſcaverit*. *Id. Ciſt. 2. 1. 21.* Infucare merum. h. e. aqua diluere. Sed varia ibi quoque lectio eſt. V. *Taubman*.

Infŭla, læ, f. 1. ταινία, στέμμα, faſcia in modum diadematis, a qua vittæ ab utraque parte dependent; quæ plerumque lata eſt, plerumque tortilis ex albo, & cocco. *Serv. in Æn. 10. v. 538.* ¶ *Feſtus* filamenta lanea interpretatur. ¶ Infulæ ornamentum erant Sacerdotum. *Virg. loc. cit.* Phœbi, Triviæque Sacerdos, Infula cui ſacra redimibat tempora vitta. *Cic. 6. Ver. c. 50.* Præſto mihi ſacerdotes Cereris cum infulis, ac verbenis fuerunt. ¶ Item ornamentum victimarum, teſte *Varr. l. 6. de L. L.* Hinc *Flor. l. 4. c. 2.* Quæ omnia velut infulæ in deſtinatam morti victimam conferebantur. ¶ Item pacem petentium, & caduceatorum. Hi enim caduceum laneis filamentis velatum præferebant. *Liv. l. 30. c. 36.* Velata infulis, ramiſque oleæ navis occurrit: decem legati erant miſſi ad petendam pacem. Adde *Caſ. l. 2. B. C. c. 12.* ¶ Denique infulæ dicebantur ornamenta, & inſignia Magiſtratuum. Hinc infulas honorum, *leg. 1. Cod. de tempor. & repar. appellat.* Et, infulas imperiales. *Juſtinian. lib. ult. Cod. de quadrien. præſcript.* Sic & pro ipſo Magiſtratu uſurpantur, ut & faſces. *Spartianus in Adrian. c. 6.* Marium Turbonem poſt Mauritaniæ præfecturam infulis ornatum Pannoniæ, Daciæ quoque ad tempus præfecit. V. *Salmaſ.* ¶ *Infularum locum eſſe*, vel *habere*, eſt ſacrum, ac religioſum eſſe, ac veneratione dignum. *Sen. ep. 14.* Hæ literæ non dico apud bonos, ſed apud mediocriter malos infularum loco ſunt. *Id. de Conſol. ad Helviam, c. 13.* Qui adverſus ſæviſſimos caſus ſe extollit, & ea mala, quibus alii opprimuntur, evertit, ipſas miſerias infularum loco habet. h. e. miſeriæ ipſæ venerationem ipſi conciliant, quando ita affecti ſumus, ut nihil æque magnam apud nos admirationem occupet, quam homo fortiter miſer.

Infulātus, a, um, adject. ταινίᾳ κατεστεμμένος, infula ornatus. *Suet. in Calig. c. 27.* Infulatus, verbenatuſque.

Infulcĭo, is, ulſi, ultum, n. idem ac infercio, ingero. *Sen. ep. 115.* Non deſinit omnibus locis hoc verbum infulcire. *Suet. in Tiber. c. 53.* Mori inedia deſtinanti, per vim ore diducto, infulciri cibum juſſit.

Infulgens, tis, adjectiv. idem quod fulgens. *Catul. in Argon. carm. 63. v. 387.* Sæpe Pater Divum templo infulgente reviſens. Alii tamen leg. *in fulgente*.

Infulgĕo, es, ulſi, n. 2. fulgeo, inclareſco. *Capitolin. in Opil. Macr. c. 5.* Infulſit præterea nomen Severi, cum illius nulla cognatione tangeretur.

Infumātus, a, um, adject. *ſeccato al fumo*. *Plin. l. 28. c. 9.* Infumata pilis oculorum medetur.

Infumibŭlum, n. 2. *cammino*, Germ. *camin*, Gall. *cheminée*, Hiſp. *chimenea*, καπνοδόχη, ſpiraculum, per quod fumus exit. *Plin. l. 24. c. 15.* Is nidor per infumibulum imbibitus. V. Infurnibulum.

Infundibŭlum, li, n. *imbottatoja, pevera, imbuto*, מזרק, Ger. *ein trichter*, Gal. *entonnoir, robinet*, Hiſp. *embudo, tolva*, χώνη, ἐκχυτήρ, inſtrumentum, quo in vaſa liquorem infundimus. *Cat. de R. R.* In cella olearia hæc opus ſunt, dolia olearia, & opercula, ſeſtarium olearium unum, infundibula duo. Adde *Col. l. 3. c. 22.* & *Vopiſc. in Aurel. c. ult.* ¶ Item canalis, per quem frumentum in molam decurrit, *tramoggia*. *Vitruv. l. 10. c. 10.*

Infundo, is, udi, uſum, a. 3. *infondere, gettar dentro*, יצק, Ger. *eingieſſen*, Gal. *verſer dedans, infuſer*, Hiſ. *infundir*, ἐγχέω, intro fundo. *Cic. 11. Phil.* At hic nuper ſororis filio infudit venenum, non dedit. *Col. l. 6. c. 4.* Cum vino conteras, & in naribus infundas. *Id. l. 6. c. 5.* Infundere per nares. Et *c. 6.* Infundere faucibus. ¶ Tranſlate *Cic. 2. de Orat. c. 87.* Orationem in aures alicujus infundere. *Id. l. 3. de Leg. c. 14.* Vitioſi principes vitia infundunt in civitatem.

Infurnibŭlum, li, n. *pala da infornare*, pala, qua panes in furno diſponuntur. *Plin. l. 24. c. 15.* Radix ejus (Chamæleuces herbæ) imponitur carbonibus cupreſſi, atque is nidor per infurnibulum imbibitur in vetere tuſſi. Ita legit *Voſſ.* Videtur tamen legendum *infumibulum*. Qua enim ratione poſſit tuſſi laborans fumum radicis uſtæ per infurnibulum imbibere?

Infuſcātus, a, um, *infoſcato*. *Col. l. 11. c. 2.* Si jam infuſcata, & nonnulla propemodum nigra fuerint. ¶ Tranſlate ponitur pro obumbrato, vel inquinato. *Cic. pro Planc.* Retinens veterem illum officii morem, non infuſcata malevolentia, non aſſueta mendaciis, non fucata, non fallax. ¶ *Infuſcata vox* apud *Senec. in præfat. l. 1. controverſ.* eſt minus clara, aut canora: cui opponitur *candida*.

Infuſco, as, a. 1. *offuſcare*, ἀμαυρόω, fuſcum reddo. *Col. l. 7. c. 3.* Infuſcare vellera. ¶ Tranſlate ponitur pro turbare, turbidum facere. *Plin. l. 9. c. 29.* Infuſcata aqua abſconduntur. ¶ Item pro corrumpere. *Col. l. 12. c. 19.* Quo naturalis ſapor ejus infuſcetur. ¶ Item pro obtuſum reddere. *Plin. l. 10. c. 29.* Modulatus editur ſonus, variatur, copulatur, infuſcatur ex inopinato. ¶ Item pro inquinare. *Cic. in Brut.* Nec eos aliqua barbaries domeſtica infuſcaverat. ¶ Infuſcare vinum, apud *Plaut. Ciſt. 2. 1. 21.* eſt diluere: nam vinum merum nigrum eſt; addita aqua, ad fuſcum colorem, & minus nigrum accedit. Alii legunt *infucare*.

Infuſcus, a. 1. 2. idem quod fuſcus, *Col. l. 9. c. 10.* Quidam etiam infuſci, atque hirſuti reperiuntur.

Infuſĭo, onis, f. 3. *infuſione*, ἔγχυσις, actus infundendi. *Plin. l. 20. c. 21.* Vulvas & cibo, & infuſione mollit in oleo.

Infūſor, oris, m. qui infundit. *Prudent. Cathemer. 4. v. 11.* Infuſor fidei.

Infūſus, us, m. idem ac infuſio. *Plin. l. 24. c. 6.* Sonitus aurium emendat infuſu, ſtrumas illitu.

Infūſus, a, um, adject. *infuſo, ſparſo*, ἐγχυθείς. *Virg. 9. Æn. v. 461.* Infuſus ſol, ſc. terris. *Id. 7. Æn. v. 26.* Mens infuſa per artus. *Ovid. ep. 1.* Collo infuſus amantis. h. e. innixus, vel collum amplexus. *Plin. 32. 11.* Infuſa terræ maria. *Curt. l. 5. c. 6.* Immenſa agmina infuſa in Græciam.

Ingauni, m. 2. Albingauni, pop. Liguriæ, quorum urbs Albingaunum, in ora Liguſtica.

Ingelabĭlis, V. Incongelabilis.

Ingelĭdus, a, um, non gelidus, tepidus. *Prudent. l. 2. adverſ. Symmach. v. 1094.* Diſcit & ingelido nova nupta tepeſcere lecto. Al. diviſim leg. *in gelido*, rectius.

Ingeminātus, a, um, adject. geminatus, *raddoppiato, doppio*. *Ovid. lib. 4. de Pont. el. ult. v. 43.* Maternos Cottas cui, Meſſalaſque paternos Maxima nobilitas ingeminata dedit.

Ingemĭno, as, a. 1. *raddoppiare*, διπλασιάζω, idem quod gemino, aut frequenter gemino. *Ovid. 6. Faſt.* Hoſtiles ingeminavit opes. ¶ Reperitur etiam neutrum. *Virg. 1. Georg. v. 333.* Ingeminant Auſtri, & denſiſſimus imber. Ubi *Servius*: ingeminant, pro ingeminantur.

Ingemiſco, n. 3. idem ac ingemo. *Cic. in Epiſt.* Pueri Spartiatæ non ingemiſcunt verberum dolore laniati. ¶ Ingemiſcere malo alicui, eſt mali alicujus gratia ingemiſcere. *Cic. 2. Tuſc.* Quem vidit nemo ulli ingemiſcentem malo. *Ammian. l. 30. c. 7.* Clades ingemiſcendæ.

Ingĕmo, is, ui, a. 3. *gemere*, στένω, vehementer gemo, graviter fero. *Cic. 5. Phil.* Una illa in re civitas ſervitutis oblita ingemuit. ¶ Habet aliquando poſt ſe accuſativum. *Virg. Ecl. 5. v. 27.* Daphni, tuum Pœnos etiam ingemuiſſe leones interitum. ¶ Et dativum. *Horat. Epod. 5. v. 31.* Ingemens laboribus. *Liv. l. 36. c. 28.* Ingemuerunt conditioni ſuæ.

Ingĕner, a, um, adjectiv. genitalis, generans. *Colum. l. 10. v. 196. de verno anni tempore.* Ingenera nunc ſunt genitalia tempora mundi: Nunc amor ad coitus.

Ingeneraſco, is, a. 3. idem quod ingenero. *Lucr. l. 3. v. 746.* cur omnia membris Ex ineunte ævo ingeneraſcunt, ingenioque? Si non certa ſuo quia ſeminé? &c. Optimæ tamen editiones habent *generaſcunt*.

Ingenerātus, a, um, adject. ingenitus, innatus. *Cic. pro Sext.* Ingenerata familiæ tuæ frugalitas.

Ingenĕro, as, a. 1. *ingenerare*, ילד, Ger. *einzeugen*, Gal. *engendrer*, Hiſp. *engendrar*, ἐγγεννάω, idem ac genero, vel intus genero, ingigno, gignendo infero. *Cicer. 1. Offic.* Ingeneratque in primis præcipuum quemdam amorem in eos, qui procreati ſunt. *Liv. l. 5.* Ingeneravit natura ſocietatem utriſque.

Ingeniātus, a, um, adject. apto ingenio præditus, natura aptus, a nomine *ingenium*. *Plaut. Mil.* 3. 1. 135. Qui lepide ingeniatus eſſet, vitam longinquam darent; qui improbi eſſent, iis adimerent animam cito. Alii leg. *ingenuatus*, ſed minus recte. Adde *Gell. l.* 12. *c.* 1.

Ingeniculātus, i, m. idem ac Ingeniculus, ſc. Herculis ſidus. *Vitruv.* 9. 6.

Ingenicŭlo, as, avi, atum, neut. vel a. 1. *inginocchiarſi*, כרך, Ger. *nidherknyen*, Gal. *s'agenouiller*, *ſe mettre a genoux*, Hiſp. *arrodillarſe*, *hincarſe de rodillas*, γονυκλίνω, γονυπετέω, genua flecto, in genua procumbo, a genu. *Hygin. in Engonaſin.* Sed poſtquam Herculem tela defecerint, multitudine Barbarorum, & inopia armorum defeſſum ſe ingeniculaſſe, multis jam vulneribus acceptis. *Lamprid. in Heliog. c.* 5. Nuluſque ingenicula000ret.

Ingenicŭlus, m. 2. ἐν γόνασι, ſignum in cœlo ex viginti octo ſideribus conſtans, idem ac Hercules, qui dextro genu nixus ſiniſtro pede capitis draconis cuſtodis horti Heſperidum dextram partem opprimere conatur. Sed *Hyginus* ſcripſit ita dictum fuiſſe, quod in prælio cum Barbaris, ideſt Liguribus, telis eum deficientibus, multitudine Barbarorum, & inopia armorum defeſſus, multis jam vulneribus acceptis, ſe ingeniculaverit. *Firmic. l.* 6. Ingeniculus, qui & Engonaſis, in extremis partibus oritur. Hoc ſidere nati erunt mendaces, fugaces, callidi. ¶ Ingenicla per ſyncopen, & adjectivi more. *Manil. l.* 5. *v.* 646. Engonaſi, ingenicla juvenis ſub imagine conſtans.

Ingeniŏlum, i, n. diminut. parvum ingenium. *Arnob. l.* 5. Ingeniola puerilium fictionum. ¶ *Hieronym. l.* 3. *adverſ. Rufin. c.* 4. *extr.* Hoc eſt, quod deſtruit ſtrophas ingenioli tui.

Ingenioſe, adv. *ingegnoſamente*, Ger. *ſinnreichlich*, Gall. *ingenieuſement*, Hiſp. *ingenioſamente*, δεινῶς, ſubtiliter, & cum ingenio. *Cic. in Acad. l.* 4. *c.* 27. Tractantur iſta ingenioſe, diſputantur etiam eleganter. *Vellej. l.* 2. *c.* 48. Homo ingenioſiſſime nequam. *Sen. Controv.* 10. Declamavit longe ingenioſius.

Ingenioſus, a, um, *ingegnoſo*, *accorto*, Ger. *ſinnreich*, Gal. *ingenieux*, Hiſp. *ingenioſo*, δεινός, δεξιός, qui naturalem vim ad aliquid agendum accommodatam habet, qui multum habet ingenii, acutus, & ſolers. *Cic. in Tuſc.* Ariſtoteles ait, omnes ingenioſos melancholicos eſſe. *Id. pro Q. Roſc. Com. c.* 11. Quo quiſque eſt ingenioſior, & ſolertior, hoc docet iracundius, & laborioſius. *Id. pro Mur. c.* 3. Homo ingenioſiſſimus. *Ovid.* 2. *Triſt.* Inque meas pœnas ingenioſus eram. ¶ Dicitur & de rebus inanimis. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 6. Vox mutandis ingenioſa ſonis. *Id.* 4. *Faſt.* Ager ingenioſus ad ſegetes. h. e. fertilis.

Ingenĭtus, a, um, adject. innatus, inſitus a natura, *innato*, *naturale*. *Ovid. ad Piſon. v.* 92. Ingenita nobilitas. *Sen. epiſt.* 11. Quidquid fixum, & ingenitum eſt, lenitur arte, non vincitur. *Col. l.* 3. *c.* 7. Ingenita ſterilitate laborantibus.

Ingenium, nii, n. 2. φύσις, natura cujuſque rei, ab *in*, & antiquo *geno* pro *gigno*, quia rebus ingenita eſt, *la proprietà*, *o naturalezza di ciaſcheduna coſa*. *Plin. l.* 14. *c.* 1. Ingenium ſoli, *Gel. l.* 12. *c.* 1. Lactis ingenia, & proprietates. *Tac.* 5. *hiſt. c.* 14. Campi ſuopte ingenio humentes. *Nev. apud Non. c.* 4. *n.* 235. Ingenio arbuſta nata ſunt, non conſita. h. e. ſponte nata. ¶ De hominibus etiam dicitur, & ſignificat indolem, & naturam cujuſque. *Ter. Andr.* 1. 1. 50. Ingenium eſt omnium hominum proclive ad libidinem. *Plaut. Merc.* 4. 1. 2. Ingenium ſuum facere, *viver'a ſuo modo*, *ſoddisfar' il genio*. Sic *Liv. l.* 3. Ingenio ſuo vivere. *Plaut. Stich.* 1. 2. 67. Ædepol vos lepide tentavi veſtrumque ingenium ingenui. ¶ Hinc *ad ingenium redire* dicuntur, qui diſſimulatis, & tectis aliquandiu vitiis, tandem ad animi pravitatem redeunt. *Ter. Adel.* 1. 1. 45. Dum id reſcitum iri credit, tantiſper cavet: ſi ſperat fore clam, rurſus ad ingenium redit. Sic *Liv. l.* 2. *c.* 22. Volſcis ſuum redit ingenium. ¶ Speciatim & ſæpiſſime ſumitur pro vi ac virtute mentis, qua res homo acute & celeriter intelligit, invenit, efficit, *ingegno*, *mente*, δεινότης, ἀγχίνοια. Hinc ingenium acre, tardum, acutum, ferax, velox, durum, & ſimilia apud optimos Scriptores. *Cic. l.* 5. *Fin. c.* 13. Prioris generis eſt docilitas, memoria, quæ fere omnia appellantur uno ingenii nomine, eaſque virtutes qui habent, ingenioſi vocantur. *Idem pro Font. c.* 14. Multum habere ingenii ad fingendum. *Plaut. Pen.* 5. 4. 28. Ingenium patris habet, quod ſapit. *ſi aſſomiglia al padre nella ſavıezza*. ¶ Interdum ſumitur pro rebus ingenio inventis. *Plin. Paneg. c.* 49. Exquiſita ingenia cœnarum. hoc eſt, ingenioſi apparatus. *Tert. de reſur. carn. c.* 8. Atrocia pœnarum ingenia. ¶ Item pro ipſis hominibus. *Sen. de Conſol. ad Polyb. c.* 8. Intentatum Romanis ingeniis opus. *Id. epiſt.* 2. Certis ingeniis immorari, atque innutriri oportet, ſi velis aliquid trahere. ¶ Uti alicujus ingenio, eſt opera alterius uti. *Tac. l.* 1. *hiſt. c. ult.* In rebus urbanis Galerii ingenio utebantur. Sic ingenium offerre, h. e. operam. *Id. Ann.* 14. *c.* 3. Obtulit ingenium Anicetus.

Ingĕno, is, a. 3. ingigno, gigno. *Manil. l.* 5. *v.* 135. His etiam ingenitur viſendi noſtra cupido.

Ingens, tis, o. 3. *grande*, *ſmiſurato*, רב, Ger. *ſehr groſſ*, Gal. *ſorgrand*, Hiſ. *muy grande*, ἀμεγέθης, quod magnum, & immenſum eſt. Plus eſt, quam magnus. *Ter. Eun. a.* 3. *ſc.* 1. T. Magnas vero agere gratias Thais mihi? G. ingentes. *Cic. de Prov. Conſ.* Ingentem pecuniam pendunt L. Piſoni quotannis. ¶ *Ingens animus*, fortis, magnus, & conſtans. *Plin. in Paneg.* Ingentis animi ſpecimen haberetur. Adde *Liv. l.* 21. *c.* 1. Sic ingens animi fœmina, *Tac.* 1. *Ann. c.* 69. ¶ Ingens rerum vir, *di gran potenza*, *Id.* 4. *hiſt. c.* 66. ¶ Ingens eloquio, *di gran facondia*, *Stat. l.* 1. *Silv.* 4. ¶ Habet etiam ſuos gradus. *Virg. Æn.* 11. *v.* 124. fama ingens, ingentior armis. *Veget. l.* 4. *de re milit. c.* 8. Rotæ ingentiſſimæ fabricantur.

Ingenuātus. V. Ingeniatus.

Ingenue, adv. *ingenuamente*, ἐλευθερίως, liberaliter, & quemadmodum hominem liberum decet. *Cic.* 5. *Fin.* Educatus ingenue. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſimpliciter, vere, libere, ἁπλῶς, ut Ingenue loqui, Ingenue fateri. *Cic. Metel. l.* 5. *Fam. ep.* 2. Et quod me abs te cupiſſe laudari, aperte, atque ingenue confitebar.

Ingenuitas, atis, f. 3. *ingenuità*, ἐλευθεριότης, liberalitas, honeſtas, nobilitas. *Cic.* 3. *Ver.* Detrahes ornamenta non ſolum fortunæ, ſed etiam ingenuitatis. ¶ In plur. *Arnob. l.* 2. *ſub fin.* Sublatis ingenuitatibus ſervitutes. ¶ Tranſlate ſumitur pro pudore, pro morum probitate. *Cic.* 1. *Acad. c.* 11. Ut præ ſe probitatem quandam, & ingenuitatem ferat.

Ingenuus, a, um, *nativo*, *naturale*, proprie eſt, quod ingenitum, hoc eſt natura inſitum eſt, ab *in*, & *geno* pro *gigno*, ut Ingenui fontes, nativi, non manu facti, *Lucret. l.* 1. *v.* 230. Ingenua indoles, propria, & innata. *Plaut. Mil. a.* 3. *ſc.* 1. Ineſt in hoc amuſſitata ſua ſibi ingenua indoles. ¶ Homo ingenuus eſt is, qui ſtatim ut natus eſt, liber eſt, *ingenuo*, *libero*, εὐγενής, ἐλεύθερος, ſive ex duobus ingenuis matrimonio editus ſit, ſive ex altero ingenuo, altero libertino, ſive ex duobus libertinis, ſive ex matre libera, & patre ſervo, quocumque ex tribus temporibus mater libera fuerit, vel in conceptione, vel in partu, vel medio tempore, ſive ex matre libera, & patre incerto. V. Juſtinian. & alios JCtos. *Mart. l.* 3. *epigr.* 33. Ingenuam malo, ſed ſi tamen illa negetur, Libertina mihi proxima conditio eſt. V. Liber, a, um. ¶ Antiquiſſimis Romæ temporibus ingenui dicebantur, qui patrem quoquo modo, certum tamen haberent. *Liv. l.* 10. *c.* 8. An Romæ unquam fando audiſtis, patricios primo eſſe factos, non de cœlo demiſſos, ſed qui patrem ciere poſſent, ideſt nihil ultra quam ingenuos? ¶ Tranſlate ingenuus uſurpatur pro honeſto, modeſto, pulcro, liberali, *civile*, *oneſto*, ut ingenua facies. *Mart. l.* 3. *epigr.* 33. Ingenui vultus puer, ingenuique pudoris. *Juven. Sat.* 11. *v.* 154. Sic ingenuæ artes quæ ſcil. ingenuos decent, minimeque ſerviles. *Cic. l.* 4. *Fam. ep.* 3. ¶ Vires ingenuæ dicuntur a *Martiali*, quæ mediocres ſunt, quales ſolent eſſe hominum nobilium, *l.* 10. *epigr.* 48. Mens quieta, vires ingenuæ, ſalubre corpus. Hinc ingenuum latus, h. e. delicatum, apud *eund. l.* 3. *epigr.* 46. Adde *Ovid. l.* 1. *Triſt. eleg.* 4. ¶ *Mart. l.* 10. *epigr.* 82. Per gemitus noſtros, ingenuaſque cruces. h. e. quæ cum ſint ſervorum ſupplicium, ab homine ingenuo feruntur. ¶ Ingenuus color dicitur, qui ſincerus eſt, non fucatus, nulla arte quæſitus. *Propert. l.* 2. *el.* 4.

Ingĕro, is, eſſi, eſtum, a. 3. *portar dentro*, *porre dentro*, הביא, Germ. *hineintragen*, Gal. *porter dedans*, Hiſ. *meter dentro*, ἐμφέρω, infero, importo. *Plaut. Pſeud.* 1. 2. 24. Tu, qui urnam habes, aquam ingere. *Id. Bacch.* 4. 8. 34. Mala multa in aliquem ingerere. *Tib. l.* 2. *eleg.* 1. Ingere ligna foco. *Suet. de Clar. Gram.* Oſculum ingerere. ¶ Semen ſolo ingerere, eſt ſeminare. *Col. l.* 2. *c.* 10. ¶ Convicia ingerere alicui, vel ingerere dicta in aliquem, eſt conviciari, maledicere. *Hor. l.* 1. *Sat.* 5. Pueris convicia nautæ ingerere. *Plaut. Aſin.* 5. 2. 76. Modo, cum dicta in me ingerebas. ¶ Ingerere pugnos in ventrem, *Ter. Phor.* 5. 7. *ad fin. dar de' pugni*. ¶ Ingerere ſe, eſt affectare aliquid, ambire, *ingerirſi*. *Plin. Paneg. c.* 86. Præfectum Prætorii non ex ingerentibus, ſed ex ſubtrahentibus legere. ¶ Ingerere aliquid, interdum ſignificat, repetere, in memoriam revocare. *Sen. l.* 1. *de Benef. c.* 12. Auctorem ſuum ingerit, & inculcat. *Tac. in Orat. c.* 7. Quorum nomina prius parentes liberis ſuis ingerunt. ¶ Ingerere ſceleri, *aggiungere*. *Senec. in Thyeſt.* ¶ *Inger* pro *ingere*, *Catul. carm.* 27. Inger mi calices amariores.

Ingeſtabĭlis, & le, o. 3. quod geſtari non poteſt. *Plin. l.* 7. *c.* 6. Ingeſtabile onus crurum.

Ingeſto, as, a. 1. idem quod geſto. *Apul. l.* 11. *Metam.* Carbaſus lintea vexillum ingeſtans progerebat.

Ingeſtus, us, ui, m. actus ingerendi, & immittendi. *Tert. de reſur. carn. c.* 40. Immortalitatis ingeſtus.

Ingeſtus, a, um, partic. ab ingeror. *Tac. l.* 1. *Ann. c.* 72. Nomen patris patriæ Tiberius a populo ſæpius ingeſtum repudiavit. ideſt moleſte oblatum.

Ingigno, is, ingenui, ingenitum, a. 3. *ingenerare*, Ger. *einpflantzen*, Gall. *engendrer*, Hiſp. *engendrar*, ἐγγεννάω, inter gignendum infero, una, vel ſimul gigno, ingenero. *Cic.* 5. *Fin. c.* 11. Sive major aliqua cauſa, atque divinior hanc vim ingenuit. *Id.* 2. *Fin.* Et quoniam eadem natura cupiditatem ingenuit homini veri inveniendi.

Inginium. V. Ignuvium.

Inglomĕro, as, avi, atum, a. 1. גלם, Ger. *in einander wicklen*, Gall. *emmonceler*, Hiſp. *embolver*, σφαιρόω, idem ac glomero, ideſt, concervo; accumulo, & veluti in globi formam involvo. *Stat.* 1. *Theb. v.* 350. Sed plurimus Auſter inglomerat noctem.

Inglorius, a, um, *ſenza gloria*, *ignobile*, ἄδοξος, qui nullam gloriam ſua virtute conſecutus eſt, inhonoratus, ignobilis. *Cic.* 1. *de Leg.* Beati, qui honorati ſunt, videntur, miſeri, qui ſunt inglorii. *Virg.* 9. *Æn. v.* 598. Parmaque inglorius alba. *Tac.* 3. *hiſt. c.* 59. Inglorius militiæ.

Ingluvies, ei, f. 5. ſinus ille interior circa guttur, in quem aves demittunt cibos, priuſquam in ventrem recondant, a *gula*, quaſi inguluvies. *Feſt. Col. l.* 8. *c.* 13. Nam niſi vacua eſt ingluvies, cruditatem ſignificat. ¶ Sumitur etiam pro gurgulione, ſeu collo. *Apul. l.* 1. *Metam.* Reſtis ad ingluviem aſtricta. ¶ Præterea voracitatem ſignat, luxuriam, liguritionem, *ingordigia*. *Ter. Eun.* Harum videre ingluviem, ſordes, inopiam. *Hor. l.* 1. *Sat.* 2. *v.* 8. Parentis præclaram rem ingluvie ſtringere.

Ingluvioſus, a, um, adject. guloſus, vorax, heluo. *Feſt.* Ingluvies a gula dicta; hinc ingluvioſus.

Ingrandeſco, is, dui, ſine ſup. n. 3. *aggrandirſi*, *divenir grande*, *farſi grande*, μεγαλύνομαι, augeor, grandior fio. *Col. l.* 11. *c.* 3. Licet porrum, ſi jam ingranduit, transferre. *Id. l.* 2. *c.* 10. Quæ ut celeriter prodeat, & ingrandeſcat.

Ingrate, adv. *ſpiacevolmente*, *ingratamente*, ἀχαρίστως, non jucunde, non libenter. *Plin. l.* 18. *c.* 3. Non ingrate nominando M. Varronem. ¶ Item animo ingrato. *Cic. Caſſio Fam.* 12. *epiſt.* 1. Ingrate noſtra facilitate abutuntur.

Ingratia, æ, f. contrarium gratiæ, ἀχαριστία. *Tertul. de Pœnit. c.* 1. & 2. Pœnitet fidei, amoris, ſimplicitatis, prout quid in ingratiam incidit. Et *c.* 3. Viderit ergo ingratia hominum, ſi etiam bonis factis pœnitentiam cogit. ¶ In ablativo plurali ſumitur adverbii more, *contra genio*, *contra voglia*, ἄκοντι. *Plaut. Caſ.* 2. 5. 7. Vobis invitis, atque amborum ingratiis. *Id. Merc.* 2. 4. 11. Nimium multum ſcis. En. Tuis ingratiis. *Nepos in Themiſt. c.* 4. Ut ingratiis ad depugnandum omnes cogerentur. *Terent. Eun.* 2. 1. 14. Ingratiis dormire. *dormir per forza*. Alii aliter leg.

Ingratificus, a, um, ingratus, beneficii immemor. *Cic. pro Sext. c.* 57. explicans Xenophontis illud, ἀχάριστος. O ingratifici Argivi, inanes Graii, immemores beneficii.

Ingratiis. V. Ingratia.

Ingratis, adv. ἀκουσίως, invite, non ultro, præter gratiam, præter voluntatem, ab *ingratiis* per Syncopen. Aliqui derivant a *gratus*, quia ultronea grata ſunt; quæ ab invitis, & recuſantibus ſunt, ſunt ingrata. *Cic. pro Quint. c.* 14. Extorquendum eſt invito, atque ingratis, quod non debet. Alii legunt *ingratiis*. *Lactant. l.* 2. *c.* 10. Ingratis eripiet.

Ingratitūdo, nis, f. *ingratitudine*, ingrati animi vitium, ἀχαριστία. Perperam ponitur in titulo *l.* 5. *Val. Max.* ut diximus in V. *Gratitudo*. Habet tamen *Jul. Firmic. l.* 3. *c.* 2. Ingratitudinis vitio inquinati.

Ingrātus, a, um, *ingrato*, *non grato*, ἄχαρις, non gratus, non acceptus, injucundus. *Cic. in Pom.* Non enim mihi ingrata ſunt, quæ feciſti. *Curt. l.* 4. *c.* 21. Ingrata oratio Regi fuit. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui non meminit accepti beneficii, nec gratiam ullam habet. *Sen. l.* 3. *de Benef. c.* 1. Ingratus eſt, qui beneficium ſe accepiſſe negat; ingratus, qui diſſimulat; ingratus, qui non reddit; ingratiſſimus omnium, qui obliviſcitur. *Cic. l.* 8. *Att. epiſt.* 4. Nihil cognovi ingratius: in quo vitio nihil mali non ineſt. *Cornif. ad Heren. l.* 4. *c.* 40. Ingratus in amicos. *Liv. l.* 38. *c.* 50. Duas maximas urbes ingratas in principes inventas, Romam ingratiorem. *Vellej. l.* 2. *c.* 69. Adverſus Cæſaris merita ingratiſſimus. ¶ Accipitur & pro invito. *Ter. Eun.* 2. 1. 14. Ingratus ut dormiam. Alii rectius legunt *ingratiis*.

Ingravāte, adv. non gravate, *di buona voglia*. *Ammian. l.* 17. *c.* 11. Obſecundabant imperiis ingravate.

Ingravatio, onis, f. vexatio, moleſtia, onus. *Cod. Theod. l.* 7. *tit.* 13. Perpetuæ ingravationi addici.

Ingravātus, a, um, gravis factus. *Plin. l.* 28. *c.* 11. *a med.* Ingravatas aures ſic perfundendas putant. h. e. quæ gravitate, & difficultate audiendi laborant. *Spartian. in Severo*, *c.* 21. Ingravatus morbo. *aggravato*.

Ingraveſco, is, n. 3. *divenir più grave*, *più moleſto*, כבד, Germ. *beſchwerlich werden*, Gal. *s'appeſantir*, Hiſp. *hazerſe*, *peſado*, ἐνδυσχεραίνομαι, gravior, & moleſtior fio. *Cic. de Sen.* Et corpora quidem defatigatione, & exercitatione ingraveſcunt. *Id. ad Brut. ep.* 10. Ingraveſcit in dies malum. *Id. pro Domo c.* 5. Annona ingraveſcit. h. e. carior fit. *Id.* 2. *Divin.* Ingraveſcens morbus.

Ingravidātus, a, um, gravidus, ſeu gravis factus. *Auguſtin. l.* 7. *Confeſſion. c.* 5. *ſub fin.* Pectus meum ingravidatum curis mordaciſſimis.

Ingravĭdo, as, a. 1. idem quod gravido. *Paulin. Nolan.* Natali IX. *S. Fel. v.* 251.

Ingrāvis, e, adject. valde gravis, moleſtus. *Ulp. l.* 3. *ff. de S. C. Silan.* Si quis ingravi valetudine affectus.

Ingrăvo, as, avi, atum, a. 1. *aggravare*, ἐπιβαρύνω, gravius facio, exaggero. *Virg. Æn.* 11. *v.* 220. Ingravat hæc ſævus Drances. ¶ Item graviter afficio, corrumpo. *Plin. l.* 19. *c.* 8. Si non ſævitia hyemis ingravat.

Ingredior, eris, eſſus, ſum, d. 3. *entrare*, בא, Germ. *hinein gehen*, Gall. *entrer*, Hiſp. *entrar*, εἰσέρχομαι, introeo; aliquem locum adeo. *Cic. in Catil.* Cum jam pontem cum magno comitatu legati Allobrogum ingredi inciperent. *Id. in Brut.* In vitam paulo ſerius, tanquam in viam, ingreſſus ſum. *Id.* 1. *de Or.* Qui ingrediuntur ad ſtadium. *Id. pro Cæc.* Ingrediens intra finem ejus loci. ¶ Aliquando capitur pro ſimplici gradior, quod eſt incedere, ambulare, *camminare*, *Celſ. l.* 3. *c.* 28. *n.* 14. Clavus dolorem ingredienti movet. *Planc. ad Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 17. Cum primum poſſe ingredi cœpit. ¶ Tranſlate accipitur pro exordiri, incipere. *Vellej. l.* 2. *c.* 6. Decimum annum ingreſſus. *Cic. ad Attic. l.* 15. *epiſt.* 11. Ingredi in orationem. *Id. l.* 6. *Fam. epiſt.* 1. Ingredi in cauſam.

Id.

Id. pro Cacin. c. 18. Ingredi diſputationem. *Quintil. l.* 6. *c.* 2. Ingredi *Conſolationem.* ¶ Et cum infinito. *Cic. ad Att. l.* 13. Quanquam ingreſſus eſſem dicere, quid oportuiſſet. Et *in Top. in princ.* Majores nos res ſcribere ingreſſos. ¶ Et ſubaudito infinito *dicere.* *Virg. Æn.* 4. *v.* 107. Sic contra eſt ingreſſa Venus. ¶ Ingredi iter, *metterſi in iſtrada.* *Cic. Phil.* 12. Cum iter ingreſſus fuero. *Id. de Senect.* Cum ingreſſus iter pedibus ſit. ¶ Dicitur etiam ingredi in viam. *Plaut. Pſeud.* 4. 2. 4. Ingredere in viam doloſe. ¶ Ingredi veſtigiis patris, *camminare ſulle veſtigie paterne.* *Cic. in Somn. Scip.*

Ingreſſio, onis, f. 3. *entrata*, מבוא, Germ. *der eingang*, Gal. *entrée*, Hiſp. *entrada*, εἴσοδος, actus ipſe ingrediendi. *Cic.* 5. *Phil. c.* 4. Ita ab ingreſſione fori populum, Tribunoſque plebis propulſari videres. ¶ Item ambulatio, inceſſus. *Cic. in Brut. c.* 59. Interdum curſus eſt in oratione incitatior, interdum moderata ingreſſio. ¶ Item principium. *Cic.* 1. *de Orat.* Video, hanc primam ingreſſionem meam e media Philoſophia repetitam, &c.

Ingreſſus, us, m. הלך, Ger. *eingang*, Gal. *marcher*, Hiſp. *andadura*, εἴσοδος, actus ingrediendi, ambulatio, inceſſus. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Ingreſſus, curſus, accubatio, inclinatio, ſeſſio, comprehenſio. ¶ Item initium. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. Si pars poſterior in clauſula deprehendatur rurſus in ingreſſu.

Ingrŭo, is, ui, utum, n. 3. *aſſalire, venir' addoſſo*, נפל, Ger. *hineinfallen*, Gal. *aſſaillir*, Hiſp. *arremeter*, ἐμβάλλω, eſt ſimul, & confertim, & cum clamore invadere, ſeu impetum facere, a *gruibus*, quæ magno agmine, & vehementi clangore volitant. *Voſſius* a *ruo* deducit *g* inſerto. *Virg. Æn.* 12. *v.* 628. Ingruit Æneas Italis, & prælia miſcet. *Plin. l.* 7. *c.* 50. Univerſis gentibus ingruunt morbi. *Liv. l.* 4. *c.* 30. Morbi in agreſtes ingruerant. ¶ Item accedere, proximum eſſe, *eſſer' imminente.* *Col. l.* 4. *c.* 29. Ingruit frigus. *Liv. l.* 4. *c.* 32. Ingruente fato. *Id. l.* 5. Periculum ingruens. ¶ *Virg.* 2. *Georg. v.* 410. Bis vitibus ingruit umbra, h. e. vites bis umbroſæ fiunt, bis frondes emittentes.

Inguen, inis, n. 3. *anguinaglia*, βουβών, ἴξις, locus ille ad latera pubis, ubi femur, & coxendix coeunt, ab antiquo *ingeno*, quaſi *ingero*, quia ſunt ibi partes genitales. Sumitur pro partibus genitalibus tam fœminarum, quam virorum. *Suet. in Ner.* Virorum, ac fœminarum ad ſtipitem deligatorum inguina invaderet. *Adde Celſ. l.* 7. *c.* 20. *& ſeq.*

Inguinālis, le, adject. ad inguina pertinens, ut inguinalis herba, apud *Apul. de Herb. cap.* 60.

Inguinaria, æ, f. 1. βουβώνιον, argemon, herba, quæ ſedat dolores inguinis. *Plin. lib.* 25. *cap.* 9.

Inguini, m. 2. pop. Umbriæ, quorum urbs Ignuvium.

Ingurgitatio, onis, f. *il mangiare o bere con troppa voracità.* *Firmic. l.* 5. *c.* 8. Qui conviviis, & ingurgitationibus delectantur.

Ingurgitātus, a, um, nom. partic. qui ſe ingurgitavit. *Petron. Satyr.* Anus diutius ingurgitata ne ignem quidem admotum ſenſit.

Ingurgĭto, as, a. 1. *bere e mangiare con troppa voracità*, בלע, Ger. *ſchlucken*, Gal. *avaler*, Hiſp. *tragar*, γαστρίζω, cum vehementia inglutio, gulam impleo, cibo, aut potu intemperanter me obruo, *Cic.* 2. *Fin.* Crudique poſtridie ſe rurſus ingurgitant. *Plaut. Curcul.* 1. 2. 35. Ingurgitat ſe in merum: *ubi alii legunt, ingurgitat in ſe merum.* *Apul. l.* 3. *A. A.* Merum ſævienti ventri tuo ſoles avidiſſime ingurgitare. ¶ Translate ſumitur pro immergere ſe, immittere, *ingolfarſi.* *Cic. in Piſon. c.* 18. Ingurgitare ſe in flagitia. *Gel. l.* 5. *v.* 16. Ingurgitare ſe in Philoſophiam. *Lactant. l.* 4. Sus, quæ ſe cœno ingurgitat.

Inguſtabilis, & le, o. 3. *inguſtabile, che non ſi può guſtare*, ἄγευστος, quod guſtari non poteſt. *Plin. lib.* 10. *cap.* 27. Fert baccas acerbas, & inguſtabiles cunctis animantibus.

Inguſtātus, a, um, *non guſtato*, non guſtatus, particip. ab in, & guſto. *Hor. l. Serm. ſat.* 8. *verſ.* 30. Inguſtata mihi porrexerit ilia rhombi. ideſt, quæ ante nunquam guſtaveram.

Inguſto, as, avi, atum, a. 1. guſtandum do, apud *Tertul. adverſ. Gnoſt. c.* 7. Jovi in media urbe ſanguis humanus inguſtatur.

Inhabĭlis, le, o. 3. *inabile, non atto*, Germ. *ungeſchickt*, Gall. *inabile*, Hiſp. *no abil*, ἀνεπιτήδειος, non aptus. *Colum. l.* 2. *cap.* 1. Progenerandis eſſe fœtibus inhabilem. *Liv. l.* 26. *c.* 16. Inhabilis ad conſenſum. *Id. l.* 33. *c.* 30. Inhabilis magnitudinis navis.

Inhabitabĭlis, le, o. 3. *non abitabile*, ἀοίκητος, quod habitari non poteſt. *Cic.* 1. *de nat. Deor. cap.* 10. Atque terræ magnas regiones inhabitabiles, incultaſque videmus.

Inhabitātor, oris, m. qui inhabitat. *Ulpian. l.* 9. *Dig. tit.* 3. *leg.* 5.

Inhabĭto, as, a. 1. *abitare*, ישב, Germ. *einwohnen*, Gal. *habiter, demeurer en quelque lieu*, Hiſp. *morar*, ἐνοικέω, in loco aliquo habito. *Liv. l.* 24. *c.* 3. Procul aberant vici, qui inhabitabantur. Gronovius legit *habitabantur.* *Plin. l.* 11. *c.* 37. Inhabitat animus in oculis. ¶ Alio ſenſu *Tertul. de Pal. c.* 3. Varias indumentorum formas promulgaverunt, quarum pars gentilitus inhabitantur. h. e. tanquam veſtimenta induuntur.

Inhærĕo, es, ſi, n. 2. *eſſere attaccato*, דבק, Germ. *anhangen*, Gal. *tenir a, ou contre quelque choſe*, Hiſp. *arrimarſe, allegarſe*, προσκολλάομαι, ad rem aliquam hæreo, vel affixus ſum. *Col. l.* 3. Cacumina deinde olivæ, ſicut matri inhærent. *Plin. in epiſt.* 27. *l.* 7. Inhærebat oculis memoria imaginis, hoc eſt ſemper præ oculis erat. Al. leg. *inerrabat.* *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 15. Inhæret in mentibus. *Colum. l.* 9. *c.* 8. Prioribus inhærens veſtigiis.

Inhæreſco, is, n. 3. *attaccarſi*, προσκολλάομαι, adhæreo, inhærens fio. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 57. In ſordibus aurium, tanquam in viſco, inhæreſceret. *Id.* 3. *Tuſc. c.* 2. Inhæreſcunt penitus in mentibus.

Inhalātus, us, m. afflatus, ſpiritus. *Apul. l.* 2. *Metam.* Patentis oris inhalatu cinnameo.

Inhalātus, a, um, afflatus. *Apulej. l.* 2. *Metam.* Surculis, & lapillis, & hujuſmodi frivolis inhalatis.

Inhălo, as, avi, atum, a. 1. *ſpirare*, ἐμπνέω, halitu inſpiro. *Cic. in Piſ. c.* 6. Cum iſto ore fœtido teterrimam nobis popinam inhalaſſes.

Inhiatio, onis, f. cupiditas, aviditas. *Trebel. Pol. in Gallien. c.* 6. Uniuſcujuſque vultum mira inhiatione mirantes.

Inhibĕo, es, ui, ibitum, a. 2. *impedire*, עצר, Germ. *aufhalten*, Gall. *defendre, empêcher*, Hiſp. *vedar*, ἐπέχω, eſt rem cœptam, ne ulterius progrediatur, impedire, ſiſtere, cohibere, ab *in*, & *habeo.* *Virg.* 12. *Æn. v.* 693. Et vos tela inhibete Latini. *Ovid. ad Liv.* Curſuſque inhibebat equorum. *Plin. l.* 19. *c.* 18. Candidis ſolvi alvos modice, nigris inhiberi. *i. e.* ſiſti, aſtringi. *Id. l.* 28. *c.* 2. Inhibere profluvium ſanguinis. *Catul. Carm.* 89. A turpi mentem inhibere probro. *h. e.* avocare, revocare. ¶ Dicitur etiam, inhibere quin, inhibere quominus, &c. *Curt.* & *Plin.* ¶ Inhibere imperium, eſt imperium exercere, *eſercitar' il comando*, quaſi dicas habere imperium in aliquem, *Plaut. Stich.* 5. 4. 18. Utrum Fontinali, an Libero imperium te inhibere mavis? *Liv. l.* 36. *c.* 28. Dum ego more Romano imperium inhibeam in deditos modo decreto ſuo, ante armis victos. Et *l.* 37. *c.* 51. Imperia inhibita ultro citroque, & pignora capta, & multæ dictæ. ¶ *Inhibere damnum, & coercitionem alicui apud Liv. l.* 4. *c.* 53. dicitur magiſtratus, qui alicui pœnam infligit, & imperio coercet aliquem ob noxam. Quædam editiones habent *ferre* pro *inhibere* minus recte. ¶ Inhibere ſpem in aliqua re eſt idem ac ſpem habere. *Cic. Agrar.* 3. *c.* 2. Sed tamen inhibet illis legibus ſpem nonnullam. Non deſunt tamen Editiones, quæ habent *habet in illis legibus ſpem*, &c. ¶ Inhibere ſupplicium alicui, pro minitari, intentare. *Cic. Phil.* 13. *c.* 18. Ut ille Trebonium, &, ſi poſſet, etiam Brutum diſcruciatos necaret, eademque inhiberet ſupplicia nobis. ¶ Pertinet etiam hoc verbum ad rem nauticam. *Liv. l.* 37. *c.* 30. *ſub fin.* Cum divellere ſe ab hoſte cupientes, inhiberent Rhodii. *Cicero* ipſe explicat, quid *inhibere* ſit. Ita enim ſcribit *ad Attic. l.* 13. *ep.* 21. Inhibere illud tuum, quod valde mihi arriſerat, vehementer diſplicet. Eſt enim verbum totum nauticum: quamquam id quidem ſciebam; ſed arbitrabar, ſuſtineri remos, cum inhibere eſſent juſſi remiges. Id non eſſe ejuſmodi, didici heri, cum ad villam noſtram navis appelleretur. Non enim ſuſtinent, ſed alio modo remigant. Id ab ἐποχῇ remotiſſimum eſt. *Et mox.* Inhibitio autem remigum motum habet & vehementiorem quidem remigationis, navem convertentis ad puppim. Hactenus *Cicero*, qui tamen alibi *inhibere* jam poſuerat eo ſenſu, quem hic damnat: nempe *l.* 1. *de Orat.* ubi ſic habet *cap.* 33. Ut concitato navigio, cum remiges inhibuerunt, retinet tamen ipſa navis motum & curſum ſuum, intermiſſo impetu pulſuque remorum. ¶ Dicitur etiam *inhibere remis*, & *inhibere remo* eo ſenſu, quem *Cicero ad Attic.* probat. *Juſtin. l.* 2. *c.* 12. Ite ceſſim, inhibete remis, & a bello diſcedite. *Gronov. l.* 4. *Obſervation. c.* 26. (ubi multa in hanc rem) reprehendit eos, qui *remos* legunt. *Curt. l.* & *cap.* 4. Tyrii inhibentes remis ægre evellere navem, quæ hærebat. *Liv. l.* 26. *c.* 39. Cum roſtris concurriſſent, neque retro navem inhiberent. ¶ *Inhibere remos* aliud omnino ſignificat, ſcil. a remigando ceſſare: quemadmodum *inhibere vela* apud *Liv. l.* 30. *c.* 10. eſt ceſſare a telorum jactu. *Quintil. in præfat. l.* 12. Hoc mare ingreſſus contrahit vela, inhibetque remos. *h. e.* ulterius progredi non audet.

Inhibitio, onis, f. 3. actus inhibendi, *il rinculcare.* *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 21. Inhibitio remigum motum habet, & vehementiorem quidem remigationis, navem convertentis ad puppim.

Inhibĭtus, a, um, nom. particip. *tirato in dietro.* *Liv. l.* 30. Ut quæque retro inhibita roſtrata onerariæ hærentem unco trahebat. ¶ Sic inhibita imperia, ſed alio ſenſu. V. *Inhibeo.*

Inhĭo, as, avi, atum, n. 1. *ſtar con la bocca aperta*, Ger. *das maul aufſperren*, Gal. *demeurer à bouche ouverte*, Hiſp. *codiciar à boca abierta*, ἐγχαίνω, ore aperto ſum, os apertum teneo. *Virg.* 4. *Georg. v.* 483. Tenuitque inhians tria Cerberus ora. ¶ Translate ponitur pro rem aliquam vehementer cupere, tractum a lupis famelicis, qui aperto ore, linguaque exerta cibum appetere dicuntur. Conſtruitur modo cum dativo, modo cum accuſativo. *Apul. l.* 11. His inhians propius acceſſi. *Plaut. Stich.* 4. 2. 33. Nam illic homo tuam hereditatem inhiat, quaſi eſuriens lupus. *Cic. Catil.* 3. *c.* 8. Romulum uberibus lupinis inhiantem. *Virg.* 2. *Georg.* Nec varios inhiant pulcra teſtudine poſtes.

Inhoneſtamentum, i, n. dedecus, dehoneſtamentum. *Gracchus apud Iſidor. l.* 2. *Orig. c.* 21. Pueritia tua adoleſcentiæ tuæ inhoneſtamentum fuit. *Apul. Apolog.* Ne quid maculæ, aut inhoneſtamenti in me admittam.

Inhoneſtas, atis, f. *diſoneſtà.* *Tertul. adv. Jud. c. ult.* Omni inhoneſtate proſtratus.

Inhoneſte, adv. *diſoneſtamente*, αἰσχρῶς, turpiter, fœde, indecore. *Cic. Att. l.* 2. Accuſavit Naſicam inhoneſte. *Capitolin. in Vero, c.* 8. Inhoneſtius indulſit libertis.

Inhoneſto, as, a. 1. *diſonorare*, ἀτιμάζω, dedecoro. *Ovid. lib.* 4. *Triſt. el.* 8. Et multas palmas inhoneſtet adeptas. *Heinſio* hic verſus ſuſpectus eſt.

Inhoneſtus, a, um, o. 1. 2. *diſoneſto, brutto*, αἰσχρός, turpis, fœdus. *Ter. Eun.* 2. 3. 65. Illum ne, obſecro, inhoneſtum hominem? h. e. deformem. *Virg.* 6. *Æn. v.* 497. truncas inhoneſto vulnere nares. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 6. Inhoneſtiſſima cupiditas. *Valer. Max. l.* 7. *ad fin.* quid hoc joco inhoneſtius?

Inhonorabĭlis, le, adject. inhonorus. *Tertul. l.* 3. *adv. Marc. c.* 17. Si inglorius, ſi ignobilis, ſi inhonorabilis.

Inhonorātus, a, um, o. 1. 2. *ſenza onore, diſonorato*, ἀτίμητος, non honoratus. *Liv. l.* 33. *c.* 23. Inhonoratior triumphus. *Id. l.* 35. *c.* 12. Quod omnium Græciæ gentium eſſent inhonoratiſſimi. *Id. lib.* 37. *c.* 54. Inhonoratum quem dimittere. *Cic.* 3. *Tuſc. c.* 34. Vita inhonorata, & ingloria.

Inhonorĭficus, a, um, adject. *non onorifico.* *Senec. de Conſtan. Sapien. c.* 10. Ob factum, dictumque inhonorificum.

Inhonōro, as, avi, atum, a. 1. *diſonorare.* *Tertul. de Reſur. carn. c.* 9. & *de fuga in perſecut. c.* 5.

Inhonōrus, a, um, o. 1. 2. *ſenza onore, ignobile*, ἄδοξος, ſine honore, ignobilis. *Plin. l.* 5. *c.* 3. 30. Aliæque inhonoræ civitates. *Tacit.* 4. *hiſt. cap.* 62. Revulſæ imperatorum imagines, inhonora ſigna.

Inhorrĕo, es, ui, n. 2. *eſſer orrido, aſpro*, φρίττω, horridus ſum. *Liv. l.* 8. *c.* 8. Haud ſecus, quam vallo ſepta inhorret acies. *Virg.* 3. *Æn. v.* 195. Inhorruit unda tenebris.

Inhorreſco, is, ui, n. 3. valde horridus fio. *Plin. l.* 10. *c.* 41. Inhorreſcunt edito ovo. *Pacuv. apud Cic. l.* 1. *de Div. c.* 14. Inhorreſcit mare.

Inhortātus, a, um, partic. paſſivæ ſignificationis, *eſortato*, apud *Apul. lib.* 9. *A. A. ſub fin.* Canes paſtoricios in eorum exitium inhortatos immitti præcepit.

Inhortor, aris, atus ſum, dep. 1. idem quod hortor, vel valde hortor. *Apul. l.* 8. *A. A.* Jubilationibus, & hujuſcemodi vocibus nobis inhortantur.

Inhoſpitālis, & le, o. 3. qui nullos recipit hoſpites, inhabitabilis. *Plin. l.* 6. *in Præf.* Pontus Euxinus ante ab inhoſpitali feritate Axenos appellatus.

Inhoſpitalĭtas, atis, f. 3. ἀξενία, vitium contrarium hoſpitalitati. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ut inhoſpitalitas ſit opinio vehemens, valde fugiendum eſſe hoſpitem, eaque inhærens, & penitus inſita.

Inhoſpitalĭter, adv. crudeliter, inciviliter. *Tertul. l.* 4. *adv. Marc. c.* 24. Populum inhumane, & inhoſpitaliter copiis defraudare.

Inhoſpĭtus, a, um, o. 1. 2. ἄξενος, quod hoſpitio proprium, & aptum non eſt, aut commodum, vel propter aſperitatem, & incultum loci ſtatum, vel propter inhumanitatem incolarum. *Ovid.* 1. *Met.* Et inhoſpita tecta Tyranni ingredior. id eſt in quibus non eſt tutum hoſpitari. *Virgil.* 5. *Æn.* Et Numidæ infreni cingunt, & inhoſpita Syrtis. Ubi Serv. *Inhoſpita*, barbara, aſpera.

Inhoſtus, a, um, adject. iniquus. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 31. Vitellius ventre, & gula ſibi inhoſtus. Et *l.* 15. *Ann. c.* 25. Pax inhoſta. Ita legit Pareus, & Grævius: Alii priore quidem loco, *ſibi ipſe hoſtis*: poſteriore vero *inhoneſta* legunt.

Inhūber. V. Inuber.

Inhumanatio, onis, f. *Incarnazione*, ἐνανθρώπησις. *Juſtinian. lib.* 1. *Cod. tit.* 1. *leg.* 5. & 6. *ſub fin.* Unigeniti Dei Filii inhumanationem, ſive humanitatem, &c.

Inhumāne, adv. *inumanamente, crudelmente*, ἀπανθρώπως, duriter, & contra legem humanitatis, vel inurbane, inciviliter. *Cic.* 3. *Off. c.* 6. Inhumane feceris contraque naturæ legem. *Id. de Amic.* 13. Inhumanius dicere.

Inhumanĭtas, atis, f. 3. *inumanità, diſcorteſia*, ἀπανθρωπία, vitium contrarium humanitati. *Cic.* 1. *de Or.* Quod ego non ſuperbia, atque inhumanitate faciebam.

Inhumanĭter, adv. idem ac inhumane. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Illum tam inhumaniter feciſſe.

Inhumānus, a, um, *inumano*, ἀπάνθρωπος, humanitatis expers. *Ter. Eun.* 5. 2. 41. Non adeo inhumano ingenio ſum, Chærea. *Cic. Ver.* 4. *in fi.* Quis inhumanior? quis inſidioſior? *Ter. Hec.* 1. 2. 21. Miles inhumaniſſimus. ¶ Apud *Apulej.* uſurpatum invenitur pro non humanus, h. e. plus quam humanus, cœleſtis, divinus, *l.* 5. *Met.* Inhumanæ menſæ lautitiis eas opipare reficit.

Inhumātus, a, um, *inſepolto, non ſepolto*, ἄταφος, ἄθαπτος, inſepultus. *Cic.* 1. *Tuſc.* Diogenes juſſit ſe projici inhumatum. *Adde Virg.* 4. *Æn. v.* 620.

Inhumĭgo, as, a. 1. madefacio, *bagnare.* *Livius Andron. apud Non. cap.* 1. *n.* 311. Conſluges ubi conventu campum totum inhumigant.

Inhŭmo, as, a. 1. *ſotterrare*, ἐνθάπτω, humo intego, terra obruo, terræ injicio. *Plin. l.* 17. *c.* 18. Non inhumare taleas, aut ſiccare prius, quam ſerantur, utilius compertum.

Inia, f. 1. Inias, Izias, *Carolei*, opp. Brutiorum, in agro Conſentino, Menecinæ proximum, a Conſentia urbe 4. M. P.

Inĭbi, adv. *in quel' iſteſſo luogo*, שם, Ger. *anderwerts*, Gal. *en ce lieu meme*, Hiſ. *en el miſmo lugar*, αὐτόθι, in eo ipſo loco, ex *in*, & *ibi.* *Cic. Agrar.* 1. *c.* 7. Et ſuperbia nata inibi ex Campanorum faſtidio videtur. ¶ Aliquando ſignificat prope. *Cicer.* 14. *Phil.* Quod ſperare nos quidem debemus aut inibi eſſe, aut jam eſſe confectum. ¶ Aliquando ſign. ſic. *Pacuvius, Iliona, apud Non.* Profecto aut inibi eſt, aut jam potiuntur frugum.

Injectio, onis, f. ἐπιβολή, actus injiciendi. Manus injectio eſt jus domini in re capienda, quam ſuam agnoſcit, ſeu vindicatio rei nobis debitæ, nulla judicum authoritate expectata. *Quintil. l.* 7. *c.* 8. Patri in filium, patrono in libertum manus injectio ſit. *Paul. l. pen. ff. de ſerv. exp.* Quæro, an ſit manus injectio, & cui.

Injecto, as, avi, atum, frequent. ab injicio. *Stat. l.* 9. *Theb. v.* 133. Auſus erat furto dex-

dextram injectare. *Stat. Theb. l.* 3. *v.* 183. Jamque videbantur dextram injectare.

Injectus, us, m, idem ac injectio. *Lucret. l.* 2. *v.* 739. Animi injectus in corpora. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Quamvis levi injectu operto capite.

Injectus, a, um, nom. ex particip. immiſſus, *gettato dentro*. *Cic. pro Cluent. c.* 28. Injectus eſt hominibus ſcrupulus. *Id. de Div. c.* 27. In plauſtrum injectus, & ſupra ſtercus injectum. *Nepos* 7. 3. Timor injectus multitudini. ¶ Injecta Turno catena, apud *Liv. l.* 1. hoc eſt Turnus catenis ligatus.

Iniens, euntis, nom. particip. ab ineo, *che principia*. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 21. Ab ineunte ætate. *Id. pro Marcel. c.* 12. Ineunte vere. Sic ineunte menſe, anno, &c. *Id. & Sueton.*

Inigo, is, egi, actum, a. 3. intro ago, verbum ruſticorum, quod de pecudibus uſurpabant, ut contra *exigere* dicebant, cum e ſtabulis educebant. *Var. de R. R. l.* 2. *c.* 2. Inigere pecus in ſtabula. *Id. lib.* 4. *L. L.* Inigere carpentum ſupra aliquid. ¶ Hinc particip. *inactus*. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 52. Apud alios (ſeges) exteritur grege jumentorum inacto, & ibi agitato perticis, quod ungulis e ſpica exteruntur grana.

Injicio, is, injeci, ctum, a. 3. *gettare dentro*, [Hebrew], Ger. *hinein werffen*, Gal. *jetter dedans*, Hiſp. *echar a dentro*, ἐμβάλλω, intro jacio, immitto. *Ter. Andr.* 1. 1. 133. Quæ ſeſe in ignem injicere voluit. *Cic. l.* 1. *Divin. ex poeta*: Et Capitoliis injecit ſedibus ignes. ¶ Aliquando eſt ſimpliciter jacere. *Plaut. Epid.* Tegulam in te injicere adornat. ¶ Aliquando innectere, imponere, ligare. *Plaut. Cap.* Injicite huic manicas maſtigiæ. ¶ Aliquando immittere. *Plaut. Caſ.* Jam pol ego huic aliquem in pectus injiciam metum. *Cic.* 11. *Fam.* Quantam cupiditatem hominibus injiciat novitas. *Id. Att. l.* 7. *ep.* 3. Injicere cogitationem alicui de aliqua re. *metter' in capo qualche penſiere*. *Id. pro Mil.* Cui primum mentem injecit, ut laceſſere fortiſſimum virum auderet. Dicimus etiam injicere ſuſpicionem, ſpem, curam, ſcrupulum, &c. *Cicer. Terent. Nepos, & al.* ¶ Injicere manum alicui, vel in aliquem, *metter le mani addoſſo*, [illegible]. *Cic. pro Roſc. Com.* Ipſa mihi veritas manum injecit, & pauliſper conſiſtere coegit. ¶ Proprie eſt phraſis Juris, & ſignificat rem aliquam apprehendere tanquam noſtram, & vindicare, non expectata judicis ſententia. *Liv. l.* 3. *c.* 44. Virgini venienti in forum miniſter Decemviri manum injecit. *Plaut. Truc.* 4. 2. 49. Ego te manum injiciam quadrupli, venefica. Ubi notanda eſt ſingularis conſtructio. Al. tamen leg. *in te*. *Id. Perſ.* 1. 2. 18. Ubi quadruplator quempiam (Al. *in quempiam*) injecit manum. pro *injecerit*. ¶ Tranſlate *Plin. in epiſt. ad Trajan.* Itaque & quieti ejus injeci manum, & exegi, ut me in Bithynia conſilio inſtrueret. ¶ Injicere aliquid, pro addere, inſerere inter loquendum. *Cic. Att. l.* 16. Bruto cum ſæpe injeciſſem de ὁμονοίᾳ. *Trebonius ad Cic. in Fam.* Cum mihi in ſermone injeciſſet, ſe velle Aſiam viſere. Additur a quibuſdam etiam *Varronis* exemplum *l.* 1. *R. R. c.* 18. *Injicio illud, quod*. Sed Scaligeri editio habet *mitto*.

Inimicalis, le, adject. inimicus. *Sidon. l.* 1. *ep.* 3. Stimulis inimicalibus excitari.

Inimice, adv. *da nemico*, ἐχθρῶς, hoſtiliter, adverſo animo, & contrario. *Cic.* 2. *Phil.* Ego autem, vide, quam tecum agam non inimice. *Id. pro Quint. cap.* 21. Inimiciſſime contendere.

Inimiciter, adv. idem ac inimice, apud veteres. *Accius, Didaſc. l.* 1. *apud Non.* Pacare hoſtem ferocem, inimiciter accenſum. Adde *Claud. Quadrigar.* apud *Gell. l.* 3. *c.* 8.

Inimicitia, æ, f. *inimicizia*, ἔχθρα, ſimultas, alienatio, disjunctio. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 9. Inimicitia eſt ira ulciſcendi tempus expectans. ¶ Fere uſurpatur in num. plur. *Ter. Phorm.* 2. 3. 23. Capere inimicitias in familiam ſuam. *Cicer.* 2. *Fam. ep.* 18. Suſcipere inimicitias. *Idem pro Cœl. cap.* 13. Intercedunt mihi inimicitiæ cum aliquo. *Id. pro Roſc. Amer. c.* 6. Erant ei veteres inimicitiæ cum Roſciis. *Nepos Attic. c.* 11. Gerere inimicitias, &c.

Inimico, as, a. 1. *inimicare*, ἐχθραίνω, inimicum facio. *Horat. l.* 4. *Carm. od. ult.* Et miſeras inimicat urbes.

Inimicor, aris, d. 1. *inimicarſi*, ἀντεχθραίνομαι, Inimicitias exerceo. *Q. Cic. de pet. Conſ. c.* 12. Sin autem id neges, ſtatim abalienant ſe, & inimicantur. Ita quidam Lexicographi. Sed ſic legendum: Sin autem id neges, & certe abalienes, & ſtatim, & plures.

Inimicus, ci, m. *inimico*, *nemico*, ἐχθρός, qui non eſt amicus, qui alium odio proſequitur, ulciſcendique tempus expectat. Eſt autem inimicus proprie privatus, hoſtis publicus. *Cic. l.* 1. *Fam.* Quod inimicum meum (meum autem? imo legum, judiciorum, otii, patriæ, bonorum omnium) ſic amplexabantur. *Plaut. Bacch.* 3. 6. 18. Inimicos in ſe omnes habent. ¶ Dicitur etiam inimiciſſimus, i, ſubſtantive. *Cic. pro Mil. c.* 9. Ubi vidit inimiciſſimum ſuum certiſſimum conſulem. Adde *Nepotem in Annib. c.* 12.

Inimicus, a, um, *inimico*, *contrario*, ἐναντίος, quod ad inimicum pertinet, contrarius, infenſus. *Cic.* 4. *Ver.* At videte, quam non inimico animo ſim acturus. ¶ Transfertur & ad res inanimatas, accipiturque pro noxio. *Plin. lib.* 22. *c.* 53. Inimicæ oculis vomitiones, maxime autem dentibus. ¶ Comp. inimicior, ſup. inimiciſſimus. *Cic. l.* 1. *Fam.* Cæſaremque inimiciſſimum mihi futurum, gaudere ſe ajebant. *Id. Ver.* 4. *c.* 43. Nemo inimicior Stheni, quam hic fuit.

Inimitabilis, & le, o. 3. ἀμίμητος, *che non ſi può imitare*, *immitabile*, quod nemo facile queat imitari. *Quintil. l.* 3. *c.* 17. Opera quædam nobis inimitabilia. *Vellej. l.* 2. *c.* 97. Morum dulcedo inimitabilis.

Inde, adv. ex eo loco, ἐντεῦθεν. Hoc Livii exemplum affertur a quibuſdam Lexicographis: *Ita exercitus inde domos abducti*. Sed quis ſibi perſuadeat integrum eſſe?

Initiatus, a, um, initio carens. Habet *Claud. Mamertus l.* 1. *de ſtatu Anim. c.* 23.

Ininterpretabilis, le, non interpretabilis. *Tertulliano* tribuunt *adverſ. Valentin. cap.* 14. ſed dubia eſt lectio.

Ininventibilis, le, &

Ininveſtigabilis, le, qui inveniri, & inveſtigari non poteſt. Voces ſunt *Tertulliani adverſ. Hermog. c. ult.* ex *Rom.* 11. 33.

Inique, adv. *iniquamente*, ἀνωμάλως, ἀδίκως, injuſte. *Cic. ad Brut.* Inique facis, qui hoſtilis animi in Remp. homines cives appelles. *Ter. Adelph.* 2. 2. 3. Nunquam vidi iniquius concertationem comparatam. *Cic. pro Cluent. c.* 21. Hoc prope iniquiſſime comparatum eſt.

Iniquitas, atis, f. 3. *inegualità*, ἀνωμαλία, ἀσυμμετρία, inæqualitas. *Liv. l.* 7. Si ab eo conſilio iniquitate loci deterrerentur. *Id. l.* 8. *c.* 38. Septam gentem locorum iniquitatibus. ¶ Sæpe ponitur pro injuſtitia, malignitate, injuria, *iniquità*, *ingiuſtizia*, ἀδικία. *Cic. pro Quint.* Ita accidit Prætoris iniquitate, & injuria. *Id. lib.* 1. *Fam.* Ut poteſt in tanta hominum perfidia, & iniquitate. ¶ Interdum pro difficultate, & anguſtia. *Liv. l.* 35. Servierunt temporum iniquitate preſſi. Eadem habet *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 1. ¶ Interdum & pro eo vitio ponitur, quod vocatur ab Italis *indiſcretezza*, cum ſcil. plus poſtulatur, quam quod præſtare quis poteſt. *Cic. l.* 1. *de Orat. c.* 48. Quæ ſi vobis hominibus eruditiſſimis non probabuntur, veſtram iniquitatem accuſatote, qui ex me ea quæſieritis, quæ ego neſcirem.

Iniquo, as, a. 1. iniquum facio. *Laber. apud Non. c.* 2. *n.* 444. Æquum animum indignanti iniquat contumelia.

Iniquus, a, um, adject. *diſeguale*, non æquus, Germ. *ungleich*, Gall. *inegal, qui n'eſt point uni*, Hiſp. *no igual*, ἀνώμαλος, non æquus. *Liv. l.* 2. *c.* 31. Quia loco iniquo ſubeundum erat ad hoſtes. ¶ Ponitur univerſim pro difficili, arduo, invio, *arduo*, *diſaſtroſo*, *faticoſo*, *diſavvantaggioſo*. *Liv. l.* 28. *c.* 16. Cum hoſtis nequicquam ſubire iniquo aſcenſu conatus eſſet. *Cæſ. l.* 2. *B. G. c.* 27. Aſcendere altiſſimas ripas, ſubire iniquiſſimum locum. Sic iniqua palus apud *Tacit. l.* 1. *Ann. c.* 63. dicitur, quæ difficulter tranſiri poteſt. iniquum agmen, 2. *Ann. c.* 5. quod difficulter tueri licet. ¶ Item pro impari. *Virg.* 10. *Æn. v.* 889. Pugna congreſſus iniqua. ¶ Iniquus etiam dicitur, qui modum non habet, ſed vel excedit, vel deficit. *Virg.* 1. *Georg. v.* 164. Iniquo pondere raſtri. h. e. nimis magno. *Valer. Flac. l.* 3. *v.* 65. Iniquum merum. h. e. plus juſto hauſtum, *Virg.* 4. *Georg. v.* 147. iniqua ſpatia. h. e. anguſtiora. ¶ Eleganti metaphora uſurpatur ſæpiſſime pro injuſto, ἄδικος. *Ter. Heaut.* 2. 1. 1. Quam iniqui ſunt patres in omnes adoleſcentes judices. *Horat. l.* 1. *ſerm. ſat.* 3. *v.* 67. Legem ſancimus iniquam. ¶ Tribuitur & rebus inanimis, eodem ſenſu. *Ulp. l. ſi quis. Dig. de action. empt.* Pondera iniqua. *Ovid. ep.* 14. *ad fin.* Pretium pietatis iniquum. *Cic. l.* 8. *Att.* Iniqua conditio. ¶ Accipitur & pro inimico, noxio, infeſto, *nemico*. *Id. pro Planc.* Homo aſper natura, atque omnibus iniquus. *Id. Ver.* 7. Quæ nunc animo te iniquiſſimo, infeſtiſſimoque tuetur. Et ſubſtantive, quemadmodum de *inimiciſſimus* diximus. *Id. l.* 11. *Fam. ep.* 27. Me a te contra iniquos meos ſolere defendi. ¶ Tribuitur & rebus aliis. *Cic. l.* 1. *ep.* 9. Quorum iniqui ſermones ad me perferuntur. *Luc. l.* 8. Sidus iniquum gentibus. Sic iniquum litus, iniqua caſtra apud *Horat &c.* ¶ Iniquo animo ferre, vel pati, *ſopportare di mala voglia*. *Ter. Cic. & al.*

Initalia, um, n. 2. ſacra, & cæremoniæ initiorum. *Capitol. in Marco c.* 27. Athenis fuit, & initalia Cereris adiit. Al. leg. *initialia*.

Initia, orum, n. 2. μυστήρια, Cereris ſacra. *Var. de R. R. l.* 2. *c.* 4. & *l.* 3. *c.* 1. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 14. Nam mihi cum multa eximia, divinaque videntur Athenæ tuæ peperiſſe, atque in vitam hominum attuliſſe, tum nihil melius illis myſteriis, quibus ex agreſti, immanique vita exculti ad humanitatem, & mitigati ſumus; initiaque ut appellantur, ita re vera principia vitæ cognovimus. Neque ſolum cum lætitia vivendi rationem accepimus, ſed etiam cum ſpe meliore moriendi. ¶ Initiorum dies dicebantur, quibus ſolemnia ſacrificia celebrabantur, in quibus non initiatos adeſſe nefas erat. *Liv. l.* 31. *c.* 14. Acarnanes duo juvenes per Initiorum dies non initiati templum Cereris imprudentes religionis cum cætera turba ingreſſi ſunt. ¶ Sed tamen *Initia* de aliis etiam ſacrificiis dicebantur, e. g. de ſacrificio pro pace, de illis, quibus pueri, cum a lacte, & cunis ad ſolidiores cibos, & lectulos tranſibant, Eduliæ, Potinæ, & Cubæ, edendi, potandi, & cubandi Deabus initiabantur. *Var. l.* 2. *de R. R.* Cujus veſtigia, quod Initiis Cereris porci immolantur, & quod initiis pacis, fœdus cum feritur, porcus occiditur. *Id. l.* 4. *de L. L.* Initia Samothracum. ¶ Initia etiam dicuntur, quæ in hujuſmodi ſacris adhiberi ſolent. *Catul. in carm. de Aty, v.* 9. Tympanum, tubam, Cybele, tua, mater, initia.

Initialis, e, adject. ad initium pertinens. *Apul. l.* 11. *A. A. poſt princ.* Natura rerum parens, ſæculorum progenies initialis.

Initiamentum, i, n. initium, principium. *Senec. epiſt.* 90. Hæc initiamenta ſunt, per quæ ingens omnium deorum templum, Mundus ipſe reſeratur.

Initiatio, onis, f. actus initiandi ſeu cooptandi in participationem ſacrorum, quod quibus ritibus perageretur, docet *Apul. l.* 11. *Mileſ.* ¶ Item ipſa Initiorum ſacrorum celebratio. *Suet. in Ner. c.* 34. Eleuſiniis ſacris, quorum initiatione impii & ſcelerati voce præconis ſubmoventur, intereſſe non auſus eſt.

Initiator, oris, m. qui in ſacrorum communionem adſciſcit, μυσταγωγός. Tranſlate *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marc. c.* 14. Novi teſtamenti initiator.

Initiatus, a, um, adject. μεμυημένος, ſacris Initiorum imbutus, *conſacrato*, *inſtrutto nelle coſe ſacre*. *Var. l.* 4. *L. L.* Non initiati Templum Cereris ingreſſi ſunt. *Juſtin. l.* 11. *c.* 7. Mida ab Orpheo ſacrorum ſolemnibus initiatus Phrygiam religionibus implevit. ¶ *Initiati* præcipue dicebantur, qui nondum ad majora myſteria admittebantur, & adhuc ſacris addiſcendis dabant operam, quos *Initiantes* vocat *Vitruv. præfat. l.* 7. *ſub fin.* ¶ Tranſlate ſignificat imbutum in primis alicujus rei initiis. Item abſolute, inſtructum, edoctum. *Leg. Breviter. Dig. de off. Præf. Præt.* His conabulis præfectorum auctoritas initiata in tantum augeri meruit, &c. *Plin. l.* 5. *ep.* 15. Aliis enim chartis, aliis ſum literis initiatus.

Initio, as, avi, atum; *ordinare nelle coſe ſacre*, [Hebrew], Ger. *eſtlich unterweiſen*, Gal. *initier*, Hiſp. *conſagrar*, μυέω, inauguro, ſacris imbuo, inſtruo. Nam ut inchoo, ita & initio verbum ſacrorum erat. *Cic.* 2. *de Leg.* Initienturque eo ritu Cereri, quo Romæ initiantur. *Id. l.* 1. *Nat. Deor. c.* 42. Mitto Eleuſinam ſanctam illam, & auguſtam, ubi initiantur gentes terrarum ultimæ. *Tertul. de Pal. c.* 4. Ob privilegium galeri Cereri initiantur. ¶ Item inſtruere, edocere, *Plin. l.* 30. *c.* 2. Magicis etiam cœnis eum initiaverat. *Quintil. l.* 1. *c.* 3. Neque enim ſanctius eſſe ſacris iiſdem, quam ſtudiis initiari. *Symmach. l.* 4. *ep.* 20. Initiari Græcis literis. ¶ Initiari pueri dicebantur, cum a lacte, & cunis ad ſolidiorem cibum, & lectulum tranſibant, & Eduliæ, & Potinæ, ſc. edendi, & potandi Deabus veluti conſecrabantur, ſacrificiis factis a nutricibus. *Varr. de liber. educ. apud Non. c.* 2. *n.* 310. *Ter. Phorm.* 1. 1. 15. Ubi erit puero natalis dies: ubi initiabunt. V. *Alex. ab Alex. l.* 2. *c.* 25. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 9. Initiare munditiis munditianti deo, h. e. munditiarum cauſa Amori munditiarum Deo ſacrificare. Alii aliter legunt. ¶ Initiare pro initium habere, inchoare. *Tertul. adverſ. Valent. c.* 15. Ex his initiata ſunt cætera. *Jul. Firmic.* Ver initiatur, cum primam Arietis partem ſol fuerit ingreſſus. ¶ *Initiantes* apud *Vitruv.* V. Initiatus.

Initium, tii, n. 2. *principio*, [Hebrew], Germ. *anfang*, Gall. *commencement*, Hiſp. *principio*, ἀρχή, principium, ab ineo, a ſup. initum. *Valla*, & *Quintil.* dicunt, eſſe principium rei majoris. Sed indifferenter uſurpatur. *Cic.* 9. *Fam.* Initium mihi ſuſpicionis, & cautionis, & diligentiæ fuiſſe litteras tuas. ¶ Ab initio, a principio. *Cic. Att.* Cui Conſuli non animus ab initio, non fides ad extremum defuit. ¶ Initio, in principio. *Cic. in Fam.* Redeo ad illud quod initio ſcripſi. ¶ Dicimus etiam, initium facere, ponere, ſumere, ducere, capere, dare, &c. *Cic. Quintil. Cæſ. & al.* ¶ Initiis obſcuriſſimis natus, h. e. genere ignobili. *Vellej. lib.* 2. *cap.* 76. ¶ Initia etiam dicebantur ſacra Cereris. V. *Initia*, orum.

Inito, as, ἰμβαίνω, freq. ab ineo. *Pacuvius*. Loca arida initas.

Initus, a, um, partic. paſſ. ab ineo. *Cic.* 3. *de Leg.* Altera de capite Civis rogari niſi maximo comitatu vetat, nondum initis ſeditioſis Tribunis plebis. idest nondum creato, vel conſtituto Magiſtratu Tribunorum. *Vellej. l.* 2. *c.* 65. Inita potentiæ ſocietas. *Cæſ. l. B. G. c.* 2. Inita æſtate. *principiata*. *Cic. l.* 3. *de nat. Deor. c.* 29. Inita ſubductaque ratione, *fatti i conti*.

Initus, us, m. coitus, ab ineo. *Plin. l.* 8. *c.* 44. Et quæ non primo initu generare cœperit. ¶ Item ingreſſus, adventus. *Lucret. l.* 1. *v.* 13. Aeriæ primum volucres te, Diva, tuumque ſignificant initum, perculſæ corda tua vi. Alii leg. *initium*, ut ſit ſynereſis.

Injucunde, adv. *ſpiacevolmente*, ἀηδῶς, ingrate, inſuaviter. *Cic. Att. l.* 1. *ep. ult.* Quæ res mihi aſperius a nobis, atque noſtris, & injucundius actæ videbantur.

Injucunditas, atis, f. *ſpiacevolezza*, vel ἀηδία, inſuavitas. *Cic. de nat. Deor. l.* 2. *c.* 55. Nequid habeat injucunditatis oratio.

Injucundus, a, um, *noioſo*, *ſpiacevole*, ἀηδής, quod diſplicet, minimeque gratum eſt, inſuave, triſte, moleſtum. *Cic.* 1. *de fin. c.* 1. Minime nobis injucundus labor.

Injudicatus, a, um, ἄκριτος, non judicatus. *Gel. l.* 13. *c.* 23. Decem hominibus vitam eripis indicta cauſa, injudicatis, indemnatis. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Id injudicatum relinquo.

Injugatus, a, um, adject. qui jugum non habet. *Sidon. in carm. poſt epiſt. ult. lib. ult.* Vinxit ad tauri latus injugati.

Injuges, boſtiæ, ἄζυγες θυσίαι, vocabantur, quæ nunquam domitæ, aut jugo ſubditæ fuerant. *Feſt. Macrob. l.* 3. *Sat. c.* 5.

Injunctio, onis, f. *commiſſione*, juſſum, mandatum. *Sidon. l.* 9. *epiſt.* 2. Sic benedictione lætor, quod injunctione confundor.

Injunctus, a, um, adject. *unito*, junctus, conjunctus. *Liv. l.* 5. *c.* 7. Cum agger promotus ad urbem, vineæque tantum non jam injunctæ mœnibus eſſent. *Senec. Thyeſt. v.* 517. Manus injunctæ pedibus. Al. leg. *inniſæ*. ¶ Item disjunctus, non junctus. *Tertul. l.* 2. *ad Uxor. c.* 2. Fideles injuncti. h. e. innupti.

Injungo, is, unxi, unctum, *unire*, ἐπιτάττω, ἐπιζεύγνυμι, intus, vel ſupra jungo. *Liv. l.* 37. *c.* 26. Utrinque vineas & aggeres muro injunxit. *Col. l.* 5. Pingui terra ſingulis brachiis licebit bina injungere flagella. ¶ Tranſlate eſt imponere, demandare, præcipere, ἐντέλλεσθαι, ἐπιτάσσειν. *Liv. l.* 9. *c.* 35. Comitiorum illi habendorum munus conſenſu injungunt. *Id. lib.* 16. Privatis id, vero æquum, ſeu iniquum, onus injungendum eſſe. ¶ Item addere. *Liv. l.* 3. *c.* 65. Injungere injuriam. ¶ Injungere detrimentum Reipublicæ, eſt inferre, aut addere. *Brut. ad Cic. l.* 11. *Fam. ep.* 13. Ne quid detrimenti Reip. injungant,

ſum

ſumma a nobis dabitur opera. ¶ Injungere ſervitutem, eſt in ſervitutem redigere. *Liv. l. 5. & Caeſ. l. 1. B. G. c. 77.* ¶ Injungere amicitiam cum aliquo, *ſtringer' amicizia. Plin. de Vir. Illuſtr.*

Injuratus, a, um, *chi non ha giurato*, ἀνώμοτος, qui non juravit. *Cic. in Cat.* Cum id jurati dicant, quod ego injuratus inſimulo. *Plaut. Amph. 2. 2. 281.* Injurato, ſcio, plus credet mihi, quam jurato tibi. Adde *Liv. l. 10. c. 41.*

Injuria, æ, f. *ingiuria*, עול, Germ. *unehr*, Gal. *injure*, Hiſp. *injuria*, ἀδικία, omne id, quod non jure fit, ſive re fiat, ut cum manus inferuntur, ſive verbis, quale eſt convicium, ab *in* particula negativa, & *jus*, *juris*. Differt a contumelia, quia contumelia eſt injuria tantum verborum. *Auct. ad Her. l. 4.* Injuriæ ſunt, quæ aut pulſatione corpus, aut convicio aures, aut aliqua turpitudine vitam cujuſpiam violant. *Virg. Æn. 1. v. 31.* Judicium Paridis, ſpretæque injuria formæ. ¶ Dicitur autem facere, inferre, pati injuriam, injuria afficere, onerare, &c. *Cic. paſſim, & alii.* ¶ Sæpe accipitur pro detrimento, quod rei alicui infertur, *danno*. *Cic. in Ver.* Fructus aratorum omni lacerabantur injuria. *Plaut. Aulul. 4. 10. 64.* Injuriam virgini facere. h. e. ſtuprum inferre. ¶ Item pro iniquitate & injuſtitia. *Ter. Heaut. 4. 4. 70.* Facis injuriam qui fingis falſas cauſas ad diſcordiam. *Cic. Ver. 3.* Ne per ſummam injuriam pupillum fortunis patriis conetur evertere. ¶ *Liv. l. 29. c. 1.* Omnium primum curæ tueri publicam fidem, partim edicto, partim judiciis etiam in pertinaces ad obtinendam injuriam redditis, ſuas res Syracuſanis reſtituit. h. e. in pertinaces ad retinenda ea, quæ injuſte Syracuſanis ademerant. ¶ *Injuria*, ablat. abſolute poſitus, adverbii more uſurpatur, & ſignificat immerito, injuſte. *a torto*. *Cic. Q. Fr. l. 3. ep. 8.* Hoc horret Milo, nec injuria. *Id. l. 3. nat. Deor.* Non injuria tibi illud accidit.

Injurie, adverb. injurioſe. *Naevius apud Non. c. 2. n. 429.* ¶ Superlat. *injuriſſime habet Ammian. ſub fin. l. 16.*

Injurior, aris, atus ſum, dep. 1. injuriam facio, *far' ingiuria*. *Senec. de Conſtant. cap. 9.* Omne fortuitum circa nos ſævit, atque injuriatur. Adde *Tertul. adverſ. Gnoſt. cap. 6.*

Injurioſe, adv. *ingiurioſamente*, בעול, Ger. *unbillich*, Gal. *à tort*, *injurieuſement*, Hiſp. *injurioſamente*, ὑβριστικῶς, cum injuria. *Cic. l. 1. ad Q. Fr. ep. 1. c. 7.* Quæ in Magiſtratibus injurioſe decreverant. *Id. pro L. Man. c. 5.* Majores veſtri ſæpe mercatoribus, ac naviculatoribus injurioſius tractatis bella geſſerunt.

Injurioſus, a, um, *ingiurioſo*, ὑβριστής, qui injuriam infert. *Cic. 1. Off.* Primum in eo peccant, quod ſint injurioſi in proximos. Quando de rebus dicitur, id ſignificat, quod injuriæ plenum eſt, ὑβριστικός. *Cic. pro Corn. Balbo*. In ſocios vero ipſos, & in eos, de quibus agimus, fœderatos injurioſum, & contumelioſum eſt, &c. ¶ Injurioſa vita, plena ſceleribus, quæque alteri damnum infert, & injuriam. *Cic. 1. de Leg. c. 14.* Quod ſi pœna, ſi metus ſupplicii, non ipſa turpitudo deterret ab injurioſa, facinoroſaque vita. ¶ Habet & gradus. *Senec. l. 2. Controverſ. 12.* Adverſus patrem injurioſior. *Vopiſc. in Saturn. c. 8.* Genus hominum injurioſiſſimum.

Injurium, ii, n. perjurium. *Feſtus.*

Injurius, a, um, *ingiurioſo*, idem ac injurioſus. *Ter. Andr.* Ipſus ſibi eſſe injurius videatur. ¶ Cum ad res refertur, ſignificat iniquum. *inique*, ἄδικος. *Cic. 3. Off. c. 23.* Si tabulam de naufragio ſtultus arripuerit, extorquebit ne eam ſapiens, ſi potuerit? negat, quia ſit injurium. *Ter. in Hec.* Injurium autem eſt ulciſci adverſarios?

Injurus, a, um, ſine jure, exlex, impius. *Plaut. Perſ. 3. 3. 3.* Impure, inhoneſte, injure, illex.

Injuſſus, a, um, *non comandato*, ἀνεπάγγελτος, non juſſus. *Hor. lib. 1. Serm. ſat. 3.* Nunquam inducant animum cantare rogati, injuſſi nunquam deſiſtant. ¶ Tranſlate ponitur pro ſpontaneo, & naturali. *Virg. 2. Georg. v. 55.* Injuſſa vireſcunt gramina.

Injuſſus, us, m. *ſenza comandamento*, ἄνευ προστάγματος, ſine juſſu, alio non præcipiente. Uſurpatur fere in ablativo. *Cic. pro Corn. Balb.* Populus Rom. non poteſt injuſſu ſuo religione obligari. *Id. de Sen. cap. 20.* Injuſſu Imperatoris. ¶ Abſolute *Liv. l. 7. c. 12.* Dictator gravem ediderat pœnam, ſi quis injuſſu in hoſtem pugnaſſet. Adde *l. 3. c. 69.*

Injuſte, adv. *ingiuſtamente*, ἀδίκως, inique, injurioſe. *Cic. 2. de Fin.* Quam multa injuſte fieri poſſunt? *Salluſt. Jug. c. 85.* Injuſtiſſime officere.

Injuſtitia, æ, f. 1. *ingiuſtizia*, *iniquità*, ἀδικία, iniquitas. *Cic. 1. Off.* Injuſtitiæ duo genera ſunt, unum eorum, qui inferunt; alterum eorum, qui ab iis, quibus infertur, ſi poſſint, non propulſant injuriam. ¶ Item nimia ſeveritas. *Ter. Heaut. 1. 1. 82.* Ego eum hinc ejeci injuſtitia mea, *indiſcretezza*.

Injuſtus, a, um, *ingiuſto*, ἄδικος, non juſtus. *Cic. 2. de Or.* Pop. Rom. iracundiam non injuſtam, ſed emeritam, ac debitam fuiſſe defenderes. *Cic. Tuſc. 5. c. 20.* Vir maleficus, & injuſtus. *Id. Fam. 5. ep. 17.* Injuſtiſſima, & acerbiſſima incommoda. *Ter. Adelph. 1. 2. 18.* Nihil injuſtius &c. ¶ Aliquando ponitur pro immodico, *ſmoderato*. *Virg. 3. Georg. v. 346.* Acer Romanus in armis, Injuſto ſub faſce viam cum carpit.

Inivus, V. Inuus.

Inlaqueatum, alii pro vincto utuntur, alii pro ſoluto. *Feſt.*

Inlargio, is, a. 4. idem quod largior. *Cato apud Non. c. 7. n. 19.*

Inlenteſco, is, n. 3. lentus, & flexibilis fio. *Col. l. 2. c. 21.* Paulum aqua maceratur, dum inlenteſcat.

Inlex, egis, f. qui legi non paret: At inlex, icis, inductor, ab inliciendo. *Plaut.* Eſſe eſt meretrix, inlex. Hæc *Feſt.*

Inlices canales, in quos aqua confluit in viis lapide ſtratis, ab eliciendo dicti. *Feſt.*

Inlicitator, oris, m. emptor. *Feſt.*

Inlicium, V. Illicium.

Inliterata pax, quæ literis comprehenſa non eſt. *Feſt.*

Inludium, ii, n. illuſio. *Ter. de reſurrect. car. c. 16.* Inludia animarum.

Inlutus, a, um, adject. non lutus, non madefactus. *Arnob. l. 1.* Qui per altiſſimos gurgites pedem ferebat inlutum.

Innabilis, le, o. 3. *che non ſi può nuotare, o navigare*, non nabilis, innavigabilis. *Ovid. 1. Metam. v. 16.* Sic erat inſtabilis tellus, innabilis unda.

Innarrabilis, le, adject. inenarrabilis. *Lactant. in carm. de Phœnice, v. 54. ex MS. Voſſ.* Innarrabilibus naſle, diſque ſonis.

Innaſcibilis, le, adject. qui naſci non poteſt. *Tert. de præſcript. adv. Hæretic. c. 46.*

Innaſcor, eris, atus ſum, d. 3. *naſcere*, ἐμφύομαι, naſcor, ſimul naſcor. *Cic. 1. Off.* Quod in hac elatione, & magnitudine animi facillime pertinacia, & nimia cupiditas principatus innaſcitur. *Horat. l. 1. Sat. 3. v. 37.* Neglectis urenda filix innaſcitur agris.

Innato, as, avi, atum, n. 1. *nuotare*, שט, Ger. *hineinſchwimmen*, Gal. *nager deſſus*, *ou dedans*, Hiſp. *nadar*, *en*, *o ſobre*, ἐννήχομαι, intus nato, ſreq. ab *inno*. *Col. l. 21. c. 4.* Ubi non innatant, ſed ſemper ſint jure ſubmerſa. *Virg. 2. Georg.* Nec non & torrentem undam levis innatat alnus. *Cic. de nat. Deor. l. 2. c. 48.* Innatarunt piſciculi in concham.

Innatus, a, um, adject. inſitus, intus natus, *innato*, ἐγγεννώμενος, *Cic. l. 4. Fin. c. 2.* Inſitam quandam, vel potius innatam ſcientiæ cupiditatem habemus. *Juſtin. l. 2. c. 6.* Non advenæ, ſed eodem innati ſolo, quod incolunt. ¶ Item non natus. *Tertul. adv. Valentin. c. 15.* Materia, quam innatam volunt. Adde *Prudent. in Apotheoſ. v. 246.*

Innavigabilis, & le, o. 3. *innavigabile*, ἄπλωτος, ubi quis navigare non poteſt. *Liv. l. 5. c. 13.* Adeo, ut viæ clauſæ, Tiberis innavigabilis fuerit.

Innavigo, as, n. 1. in aliquo loco navigo. *Pompon. Mela l. 2. c. 1.* Europa modo ſiniſtro latere innavigantium appoſita.

Innecto, is, exui, exum, a. 3. *legare*, *aggroppare*, קשר, Germ. *zuſammen knüpffen*, Gal. *lier*, & *joindre enſemble*, Hiſp. *atar*, *y travar una coſa con otra*, ἐμπλέκω, implico, colligo, circumligo. *Virg. 5. Æn.* Tum inſtans colla nexu innectitur. *Id. 4. Æn. v. 403.* Et pulſus palmas arborum innexuit eripis. *Id. 4. Æn.* Cauſas innecte morandi. *Stat. l. 4. ad fin.* Innectere brachia collo. *Ovid. l. 10. Metam.* Innectere fauces laqueo. h. e. obſtringere.

Innexus, a, um, nom. ex partic. idem quod nexus, colligatus. *Tacit. Ann. 6. c. 36.* Alicui per affinitatem innexus. *Virg. 5. Æn. v. 511.* Columba vinculis innexa.

Innitor, eris, innixus, vel innixus ſum, d. 3. *appoggiarſi*, *accoſtarſi*, סמך, Ger. *ſich anlehnen*, Gal. *s'appuyer*, Hiſ. *arrimarſe*, ἐπερείδομαι, inhæreo, incumbo. Conſtruitur cum dativo. *Quinct. l. 6. c. 2.* Omnia curæ, tutelæque unius innixa. ¶ Vel cum ablat. *Liv. lib. 4.* Ipſa haſta innixus ſe ſe in pedes excipit. ¶ Vel cum accuſat. & prepoſ. *in*. *Plin. l. 7. c. 53.* Hora diei ſecunda in Panſam fratrem innixus obiit.

Innixus, a, um, o. *appoggiato*, partic. ab innitor. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 27.* Vix hæc innixa in omnium noſtrum humeris cohærebunt. *Virg. 4. Æn. v. 690.* Cubito innixa. *Plin. l. 7. c. 53.* in fratrem innixus.

Inno, as, n. 1. *nuotare dentro*, ἐννήχομαι, intus no. *Virg. 3. Georg. v. 142.* Fluvios innare rapaces. *Liv. l. 21. c. 26.* Dummodo innare aquæ, & capere onera poſſent.

Innobilitatus, a, um, adject. ignobilis. *Lamprid. in Heliog. c. 4.* Quæ nobilitatæ maritos non haberent, innobilitatæ remanerent.

Innocens, tis, o. 3. *innocente*, *giuſto*, נקי, Germ. *unſchuldig*, Gall. *innocent*, Hiſp. *innocente*, ἀκακος, innoxius, qui nihil nocet, qui nemini injuriam facit. *Cic. 5. Tuſc.* Innocens is dicitur, non qui leviter nocet, ſed qui nihil nocet. *Id. 7. Fam.* Epiſtolam tuam conſcidi innocentem. *Id. Ver. 4. c. 33.* Pater innocentiſſimus. *Mart. l. 1. epigr. 78.* Innocens ruina. ¶ Item ſalubris, non noxius. *Plin. l. 22. c. 23.* Innocentiores erunt fungi, qui nitro addito coquentur. Et *l. 23. c. 7.* Non eſt alius eis pomis innocentior cibus.

Innocenter, adv. *innocentemente*, בנקיון, Germ. *unſchuldiglich*, Gal. *innocemment*, Hiſp. *innocentemente*, ἀκάκως, innoxie, ſine noxa. *Cic. in Sall.* Antequam eos res ſuæ geſtæ, & vita innocentiſſime acta commendavit. *Plin. l. 18. c. 31.* Innocentius decreſcente Luna, quam creſcente ſunt. *Quint. l. 7. cap. 4.* Innocenter victuri.

Innocentia, f. 1. *innocenza*, נקיון, Germ. *frommigkeit*, Gal. *innocence*, Hiſp. *inocencia*, ἀκακία, affectio animi talis, quæ noceat nemini. *Cic. 3. Tuſc. c. 8.* Eſt omnis abſtinentia animi innocentia, quæ apud Græcos uſitatum nomen nullum habet, ſed habere poteſt ἀβλάβειαν. Nam eſt innocentia affectio talis animi, quæ noceat nemini. ¶ Sumitur etiam generatim pro vitæ, & morum integritate. *Cic. 1. de Orat.* Cum eſſet ille vir exemplum innocentiæ. *Id. pro Leg. Man. c. 13.* Quanta innocentia debent eſſe imperatores &c. ubi pro abſtinentia uſurpat, quæ rapacitati, & avaritiæ opponitur.

Innocue, adv. non nocendo. *Sueton. in Domit. c. 19.* Sagittas tanta arte direxit, ut omnes per intervalla digitorum innocue evaderent.

Innocuus, a, um, *che non nuoce*, ἀβλαβής, qui non nocet. *Plin. l. 8.* Euſdem peſtiferos ferunt in Græcia, innocuos eſſe in Sicilia. ¶ Paſſive etiam ſumitur pro eo, cui non nocetur, *ſenza danno*. *Virg. 10. Æn. v. 301.* Et ſedere carinæ Omnes innocuæ. *V.* ibi *Serv. Claudian. de IV. Conſul. Honor. v. 193.* Subita cum luce comarum Innocuus flagraret apex. *V. Val. l. 6. c. 17.*

Innodatus, a, um, adject. ἐνδεδεμένος, vinctus, nodo conſtrictus, *legato*. *Ammian. l. 28. c. penult.* Innodato gutture laquei nexibus interire. *Leg. fin. Cod. de Compenſ.* Cauſa multis ambagibus innodata.

Innodo, as, avi, atum, a. 1. nodo conſtringo, *legare con nodo*. *Sidon. l. 9. ep. 9.* Spiris categoricis lubricas quæſtiones innodare.

Innominabilis, le, adject. *che non ſi può nominare*. *Apul. l. 1. Dogm. Plat.* Deus innominabilis. Adde *Tert. adverſ. Valent. c. 27.*

Innoteſco, is, otui, ſine ſup. *farſi noto*, ἐπιγνωρίζομαι, notus fio. *Plin. lib. 34. c. 11.* Cteſilochus Apellis diſcipulus petulanti pictura innotuit. *Ovid. 3. Amor. el. 12. verſ. 7.* An noſtris innotuit illa libellis. *Valer. Max. l. 8. c. 14. n. 5.* Sceleribus innoteſcere.

Innotus, pro ignotus, legitur apud *Ammian. l. 29. c. 16.*

Innovatio, onis, f. *il rinnovare*. *Apul. in Triſmeg.* Innovatio omnium rerum. *Arnob. l. 3.* Innovatio ſucceſſionis. Adde *Tert. l. 1. cont. Marc. c. 1.*

Innovatus, a, um, *rinnovato*, renovatus. *Minuc. Fel. in Octav. c. 11. ad fin.* Vellem ſciſcitari, utrum ne ſine corpore, an cum corporibus; & corporibus quibus, ipſis ne, an innovatis reſurgatur.

Innovo, as, a. 1. *rinnovare*, καινίζω, novum facio, novam rei alicujus rationem, aut morem induco. *Cic. in Piſon. c. 36.* Quo te modo ad tuam intemperantiam, ſcelerate, innovaſti?

Innoxie, adv. *ſenza nuocere*, ſine noxa, innocue. *Vopiſc. in Aurel. c. 4.* Quod vinctum Aurelianum aquila innoxie de cunis levaverat. *Minuc. Fel. in Octav.* Caſte, innoxie, religioſe Deum colere.

Innoxius, a, um, *innocente*, *che non nuoce*, ἀβλαβής, innocens, qui nemini nocet. *Plaut. Capt. 3. 5. 7.* Servus innocens, atque innoxius. *M. Cato* apud *Priſcian. l. 3.* Vita innoxior. *Plin. l. 3. c. 5.* Innoxii ſaltus. h. e. in quibus nullum eſt periculum. ¶ Uſurpatur etiam paſſive pro eo, cui noceri non poteſt. *Col. l. 2. c. 10.* Erit a curculionibus innoxia. Adde *l. 5. c. 9. Salluſt. in Catil.*

Innubilo, as, avi, atum, a. 1. nubilum induco, obſcuro. *Solin. c. 66.* Orbiculi lapillorum rufo colore innubilantur.

Innubilus, a, um, *non nuvoloſo*, *ſereno*, *chiaro*, αἴθριος, non nubilus, clarus, ſerenus. *Lucret. l. 3. v. 21.* Semperque innubilus æther Integit.

Innubis, & be, o. 3. *ſenza nuvole*, ἀνέφελος, quod eſt ſine nubibus: ut Dies innubis, quo nullæ apparent nubes. *Sen. Herc. Oet. verſ. 238.* Et fulſit ſole, qualis innubis dies.

Innubo, is, upſi, ptum, a. 3. *andare a marito*, ἐγγαμέω, eſt tranſire ad domum mariti. Unde innubere in illuſtrem familiam dicuntur mulieres, quæ nobili viro nubunt. *Liv. lib. 1. cap. 34.* Ea cum innupſiſſet. ¶ Per Catachreſim ſumitur pro tranſire. *Lucil. lib. 6. Sat.* Invadere, atque ſinnubere cenſent. Ita *Nonius cap. 2. num. 431.*

Innubus, a, um, *chi mai non ſi è maritata*, ἄγαμος, qui matrimonio devinctus non eſt, ut Mulier innuba, quæ nunquam nupſit, Vir innubus, qui uxorem non duxit. Sic laurus dicitur innuba propter Daphnen virginem, quam fabulantur in laurum fuiſſe converſam. *Ovid. 10. Metam. v. 92.* Nec tiliæ molles, nec fagus, & innuba laurus.

Innumerabilis, le, o. 3. *innumerabile*, לאין מספר, Ger. *unzehlich*, Gal. *innombrable*, Hiſp. *inumerable*, ἀναρίθμητος, quod numerari non poteſt. *Cic. poſt red. in Sen.* Cum innumerabilis multitudo bonorum de Capitolio ad eum ſupplex ſordidata veniſſet. Adde *pro Quinct. c. 11.*

Innumerabilitas, atis, f. ἀπειρία, infinitas. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 26.* Tamen pleraque dicit eadem, atomos, inane, imagines, infinitates locorum, innumerabilitatemque mundorum.

Innumerabiliter, adv. ſine numero. *Lucret. l. 3. v. 775.* Qui corpore toto innumerabiliter privas mutatur in oras.

Innumeralis, le, o. 3. idem ac innumerabilis, apud vet. *Lucret. l. 2. v. 1084.* Non eſſe unica, ſed numero magis innumerali.

Innumeroſus, a, um, idem ac innumerabilis. *Plin. l. 10. c. 65.* Ex omnibus, quæ perfectos fœtus, vel tantos, & innumeroſos edunt.

Innumerum, adv. *innumerabili volte*. *Tert. de exhortat. caſtit. c. 8.* Innumerum nubere. *V. notas Junii.*

Innumerus, a, um, idem ac innumerabilis. *Cic. 2. de Orat. c. 22.* Cujus e ludo, tanquam ex equo Trojano, innumeri principes exierunt. ¶ Innumeri numeri in Epitaphio, quod ſibi fecit Plautus, referente *Gel. l. 1. c. 24.* ab aliquibus exponuntur verſus lege ſoluti (ut ait Horatius) & qui maxime ad proſam accedunt, quales ſunt Comicorum.

Innuo, is, ui, utum, n. 3. *accennare*, רמז, Ger. *wincken*, Gal. *faire ſigne de la teſte*, Hiſp. *hazer ſenas*, ἐπινεύω, ſigno aliquo capitis voluntatem oſtendo, & dicitur tum de affirmatione, tum de negatione. *Ter. Eun. 4. 5. 9.* Abiens innuit mihi. ¶ Exempla quæ ex Cicerone afferebantur, valde dubiam habent lectionem.

In-

Innuptus, a, um, *non maritato*, ἄγαμος, non nuptus. *Virg.* 2. *Æn. v.* 238. Circum pueri, innuptæque puellæ Sacra canunt. ¶ Innuptæ nuptiæ dicuntur, quæ præter jus, *ſiſque* contractæ ſunt. *Cic.* 3. *de Orat. ſub fin. ex Poeta.* Quo tempeſtate Paris Helenam innuptis junxit nuptiis.

Innutribilis, le, adject. qui non nutrit. *Cæl. Aurel. lib.* 2. *Acut. cap.* 9. Juſcellum innutribile. *brodo magro.*

Innutrio, is, ivi, itum, a. 4. *nodrire*, ἐντρέφω, in loco aliquo nutrio, vel ſimul nutrio. *Plin. in epiſt.* Donec homines innutritos mari ſubiret timendi pavor. *Senec. epiſt.* 2. Certis ingeniis immorari, atque innutriri oportet, ſi velis aliquid trahere.

Innutritus, a, um, nom. ex partic. nutritus in aliqua re, vel loco. *Sueton. in Aug. c.* 3. Innutritus amplis opibus. *Senec. de Conſol. ad Polyb. c.* 21. Animus liberalibus diſciplinis innutritus. ¶ Item non nutritus. *Cæl. Aurel. Acut. l.* 1. *c.* 17. Ægrotantem innutritum relinquere.

Ino, us, f. 4. contr. Ἰνοῖ, filia Cadmi, & Hermiones, uxor Athamantis Thebarum Regis, nutrix Liberi patris, quæ, cum illam, & filium Melicertem Athamas furens tanquam leænam, & leonem inſequeretur, una cum filio ſe ſe de ſcopulo præcipitem miſit in mare, & Deorum miſeratione ambo in Deos marinos verſi ſunt, & Ino quidem Leucothea, & Matuta dici cœpit, Melicertes vero Palæmon, & Portumnus. *Ovid.* 4. *Metam. Cic.* 3. *de nat. Deor.* ¶ Apud *Hygin. Fab.* 2. & 4. reperitur *Ino*, *onis*.

Inobœdientia, pro Inobedientia, *inobbedienza*. *Tert. l.* 4. *adv. Marc. c.* 17.

Inobēdus, a, um, *diſubbidiente*, non obediens. *Arnob. l.* 7. *pag.* 248. Ut ab ipſo patre terror coercitionis inciperet, apud quem cauſa tanti fuerat motus, & inobeda ceſſatio. Al. leg. *& in obaudo*.

Inobaudio, pro inobedio, *Tertul. l.* 3. *c.* 16. *adverſ. Marc.*

Inoblector, aris, dep. 1. in aliqua re oblector. *Tertul. adverſ. Hermog. c.* 18. Inoblectabatur in filiis hominum.

Inobliterātus, a, um, adject. non obliteratus, non deletus. *Tertul. de Anim. c.* 24. Scientia inobliterata.

Inoblitus, a, um, perpetuo memor. *Ovid.* 4. *de Ponto eleg.* 15. Semper inoblita repetam tua munera mente.

Inobrŭtus, a, um, *non oppreſſo*, non obrutus. *Ovid.* 7. *Met. v.* 356. Deucalioneas effugit inobrutus undas.

Inobſcurabilis, le, adject. qui obſcurari non poteſt. *Tertull. de Anim. cap.* 3. Inobſcurabilis regula.

Inobſcūro, as, a. 1. *oſcurare*, ἀμαυρόω, obſcurum reddo. *Cic.* 9. *Phil. c.* 5. Nulla ejus legationis poſteritatem inobſcurabit oblivio.

Inobſeptus, a, um, non ſeptus. *Lactant. de opif. Dei*, *c.* 8. Aurium foramina inobſepta.

Inobſĕquens, tis, o. 3. *diſubbidiente*, Germ. *ungehorſam*, Gall. *non obeiſſant*, Hiſp. *deſobediente*, ἀπειθής, inobediens. *Sen. Hippol. v.* 1068. Inobſequentes protinus frænis equi rapuere curſum.

Inobſervabĭlis, le, o. 3. quod obſervari non ſolet, nec poteſt. *Plin. l.* 2. *c.* 17. Cujus eſt maxime inobſervabilis curſus. Adde *Catul. de nupt. Pel. & Thet. v.* 115.

Inobſervans, antis, particip. non obſervans. *Pallad. l.* 1. *c.* 35. Quod ſi inobſervantes homines ſub aere deprehendant, &c.

Inobſervantia, æ, f. indifferentia circa rem aliquam, *non curanza*. *Sueton. Aug. c.* 76. Ex hac inobſervantia nonnunquam ſolus vel ante initum, vel poſt dimiſſum convivium cœnitabat.

Inobſervātus, a, um, *non guardato*, *non cuſtodito*, ἀπαρατήρητος, non obſervatus. *Martial. l.* 8. Luſerat hos caſus, niſi inobſervata maneret. *Ovid. Faſt.* 3. *v.* 111. Inobſervata ſidera.

Inobſolētus, a, um, adject. *non invecchiato*, *non logoro*, non obſoletus. *Tertul. de reſurrect. carn. c.* 58. Veſtimenta inobſoleta, & indetrita.

Inocciduus, a, um, non occiduus, ut Viſus inocciduí, ideſt, oculi ſemper vigilantes. *Stat.* 6. *Theb. v.* 277. Spectat inocciduis ſtellatum viſibus Argum. *Lucan. l.* 8. *v.* 174. Axis inocciduus, gemina clariſſimus Arcto.

Inocco, as, avi, atum, a. 1. *coprire*, ἐμβωλοκοπέω, eſt ſemen cooperire, quod fit, cum ſemen in agro ſeminatum eſt, & glebas ſarculis, aut cratibus diſſolvimus, ut ſemen humo contegatur, ex *in*, & *occo*. *Col. lib.* 2. *cap.* 8. Semen, quod ſicco ſolo ingeſtum, & jam inoccatum eſt. *Id. l.* 11. *cap.* 2. Lupini ſparguntur, & inoccantur.

Inoculatio, nis, f. 3. *incalmazione*, ἐνοφθαλμισμός, genus inſitionis. *Plin. l.* 17. *c.* 14. In ficis autem, & malis hæc fuit inoculatio antiqua.

Inoculātor, ris, m. 3. qui inoculat. *Plin. l.* 18. *c.* 33.

Inoculātus, a, um, adject. *incalmato*. Item ornatus, diſtinctus. *Apul. l.* 8. *A. A.* Inoculatus bullis aureis.

Inocŭlo, as, avi, atum, a. 1. *innestare a occhio*, *inocchiare*, *ingemmare*, ἐνοφθαλμίζω, eſt oculum ſurculi in arbore aperire, & alterius arboris oculum intro inſerere. *Col. l.* 11. *c.* 2. His quidem diebus arbores ficorum inoculantur. ¶ Tranſlate *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 1. Ad hunc juſtitiæ affectum pectoribus inoculandum. h. e. inſerendum.

Inodōro, as, avi, atum, a. 1. *far odorifero*, Germ. *riechen*, *machen*, Gal. *parfumer d'odeur*, Hiſp. *dexar oliente*, odore inficio. *Col. l.* 11. *c.* 3. Neque mandentium halitus inodorare.

Inodōror, aris, atus ſum, d. 1. eſt indagare, quod in occulto latet. *Cic. Att. lib.* 2. *ep. ult.* Mirabiliter enim inodoratus eſt, ſicut noſti, ἰχνεύει. Ita legit *Manut.* Alii *moratus*.

Inodōrus, a, um, o. 1. 2. *ſenza odore*, Ger. *ungeſmacke*, Gal. *ſans odeur*, Hiſp. *ſin olor*, ἄοσμος, quod eſt ſine odore. *Perſ. Sat.* 6. *v.* 35. Oſſa inodora dabit.

Inoffenſe, adverb. ſine offenſione. *Gel. l.* 6. *c.* 2. Omnem illam vim, quæ de fato extrinſecus ingruit, inoffenſius, tractabiliuſque tranſmittunt.

Inoffenſus, a, um, *non offeſo*, ἀβλαβής, quod non offenditur, ſeu ad quod quis non offendit, ut Inoffenſa tempora a valetudine, hoc eſt nullo morbo læſa, & offenſa. *Gel. l.* 2. *c.* 1. Ut omnia fere vitæ ſuæ tempora a valetudine inoffenſa vixerit. *Tibul. l.* 1. *el.* 7. *in fine*, Inoffenſum pedem referre. *Ovid.* 1. *Triſt. el.* 8. Detur inoffenſæ vitæ tibi tangere metam. h. e. felicis, nullis vexatæ malis. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. Inoffenſa copulatio vocum. h. e. quæ aures non offendit.

Inofficiōſus, a, um, *diſcorteſe*, Germ. *undienſtbar*, Gall. *incivil*, *deſobligeant*, Hiſp. *no oficioſo*, *deſcortes*, ἀναθεάω, qui facit contra officium, vel qui amico nullum officium præſtat. *Cic. Att. l.* 13. *ep.* 27. Aliter enim fuiſſemus & in hos inofficioſi & in noſmet ipſos. ¶ Inofficioſum teſtamentum dicitur (ut ait Paul. Juriſc.) quod non ex officio pietatis paternæ confectum eſt, filiis ſine legitima cauſa exhæredatis. *Cic.* 3. *Ver.* Teſtamentum P. Annius fecerat non improbum, non inofficioſum, non inhumanum. ¶ Inofficioſus alicujus rei, h. e. negligens, apud *Tertul. Apolog. c.* 40.

Inŏlens, tis, adject. o. 3. non olens, *chi non ha odore alcuno*. *Lucret. l.* 2. *v.* 849. inolentis olivi Naturam, nullam quod mittat naribus auram.

Inoleſco, ſcis, lui, levi, olitum, n. 3. *creſcere*, *aggrandirſi*, גדל, Ger. *mitwachſen*, Gal. *croitre*, Hiſp. *crecer*, ἐμφύομαι, ſuper increſco, grandis fio. *Virg.* 2. *Georg. v.* 76. Udoque docent inoleſcere libro. ¶ Reperitur etiam active pro augere, confirmare, *Gel. l.* 12. *c.* 5. Natura induit nobis, inolevitque amorem noſtri, & caritatem. h. e. inſeruit, *Id. ib. c.* 1. In moribus inoleſcendis magnam fere partem ingenium altricis, & natura lactis habet.

Inominālis, le, adject. inominatus, infauſtus, ut inominales dies, apud *Macrob. l.* 1. *Satur. c.* 16. & *Gel. l.* 5. *c.* 17.

Inominātus, a, um, *infelice*, *sfortunato*, δυσοιώνιστος, male ominatus, infelix. *Horat. Epod.* 16. Mollis, & expers inominata perprimat cubilia.

Inopāco, as, a. 1. *oſcurare*, ἐπισκιάζω, opacum reddo, & obſcurum. *Col. l.* 8. *c.* 15. Quæ inopacant avium receptacula.

Inoperātus, a, um, partic. otioſus, *Tertul. l.* 2. *adverſ. Marc. c.* 12. Nec natura inoperatam debuit continuiſſe bonitatem.

Inopertus, a, um, adject. non opertus, *ſcoperto*. *Senec. de Otio Sapient. c.* 10. Inoperta, ac confeſſa veritas. *Id. de vit. beat. c.* 13. Capite inoperto.

Inophōrum. V. Oenophorum.

Inopia, æ, f. 1. *ſcarſezza*, *biſogno*, חסרון, Ger. *mangel*, Gal. *diſette*, Hiſp. *falta*, ἀπορία, egeſtas, indigentia. *Cic. de Am.* Quam ex inopia, atque indigentia naſci volunt. *Id.* 3. *Off.* Inopia, fames, & ſumma annonæ caritas. *Id. Attic. l.* 6. Inopia conſilii. *Id. pro Domo* inopia tecti. *Id. pro Roſc. Amer.* Inopia argumentorum. *Id. de clar. Orat.* Inopia, & jejunitas oratori cavenda. *Liv. l.* 1. Inopia loci. cum ſcil. locus deeſt. ¶ Plus eſt Inopia, quam paupertas. Hæc enim eſt rerum ad vitam ſuſtentandam pertinentium: inopia vero omnium, ſicut & egeſtas.

Inopinabilis, le, o. 3. *coſa, che non ſi può penſar, che avvenga*, quod quis nunquam exiſtimaſſet futurum. *Gel. l.* 12. *c.* 18. Atque id etiam quod magis inopinabile eſt.

Inopinans, antis, o. *che non conſidera quello, che può accadere*, ἀπροσδοκῶν, improvidus, incautus, cui aliquid accidit præter opinionem, partic. ex *in*, & *opinor*. *Caſ.* 6. *Bel. Gal. c.* 29. Multos in agris inopinantes deprehendit. Adde *Liv. l.* 27. *c.* 42.

Inopinanter, adverb. *ſubitamente*, *all' improvviſo*, Germ. *unverſehens*, Gal. *ſans penſer*, Hiſp. *ſin penſar*, *de improviſo*, ἀπροσδοκήτως, ſubito, & præter expectationem. *Suet. in Tiber. cap.* 60. Piſcatori, qui ſibi ſecretum agenti grandem mullum inopinanter obtulerat.

Inopinate, adv. *all' improvviſo*, ἀπροσδοκήτως, præter ſpem. *Liv.* 1. *Bel. Mac.* Qui ad id, quod futurum erat, ne inopinate accideret, &c. Al. leg. *inopinato*. *Senec. de conſol. ad Helv. c.* 5. Hoſtium adventus eos proſtravit, quos inopinate occupavit. *Inſcript. vet. apud Sponium p.* 203. inopinate diſjunxit amicitiam.

Inopinato, adv. idem ac inopinate. *Liv. l.* 26. *c.* 6. Cum inopinato in caſtra Romana Numidæ, Hiſpanique cum elephantis erupiſſent.

Inopinātus, a, um, *non penſato*, *improvviſo*, ἀπροσδόκητος, quod præter ſpem, & opinionem evenit, improviſum. *Cic.* 4. *Ver. c.* 28. Cum hoc illi improviſum, atque inopinatum accidiſſet. ¶ *Ex inopinato*, adverbii more uſurpatum, idem quod inopinato, *impenſatamente*. *Sueton. Galb. cap.* 10. Repente ex inopinato prope cuncta turbata ſunt.

Inopīnus, a, um, idem ac inopinatus, vel inopinabilis. *Virg.* 5. *Æneid. v.* 857. Vix primos inopina quies laxaverat artus.

Inopiōſus, a, um, *ſenza ajuto*, ἄπορος, ſine ope. *Plaut. Pœn.* 1. 2. 2. Sæpe ego res multas tibi mandavi, dubias, egenas, inopioſas conſilii.

Inoppidātus, a, um, adject. oppidis carens, *diſabitato*, ἄπολις, ἀοίκητος. *Sidon. l.* 5. *ep.* 13. Singulos Gabalitanos ſparſos, inoppidatos nunc inauditis indictionum generibus exhaurit, nunc &c.

Inopportūnus, a, um, non opportunus. *Cic. de Orat. l.* 3. *c.* 5. Sed huic loco non inopportuna ſermoni.

Inops, opis, o. 3. *povero*, *ſenza ajuto*, דל, Ger. *duerfftig*, Gal. *diſetteux*, Hiſp. *menguado*, ἄπορος, ſine ope, pauper, impotens, a ſimplici *ope*, quo veteres uſi ſunt nunc pro copia, atque auxilio, nunc pro Matre Deorum. *Cic.* 2. *Off.* Nam cum premeretur inops multitudo ab iis, qui majores opes habebant. ¶ Sæpe jungitur cum genitivo. *Cic. de Am.* Quam fuerint inopes amicorum. *Ovid.* 2. *Metam. v.* 200. Inops mentis. Auctor *de cauſis corrupt. eloquent. c.* 12. Inops criminum. ¶ Item cum abl. ſine præp. *Cic. in Bruto c.* 70. Non tardus ſententiis, non inops verbis. ¶ Item cum abl. & præp. *a*, vel *ab*. *Cic. Att. l.* 2. *epiſt.* 1. Qui ſic inopes & ab amicis, & ab exiſtimatione ſunt. ¶ Item cum acc. & præp. *ad*. *Cic. in Bruto*. Ex hac inopi ad ornandum, ſed ad inveniendum expedita Hermagoræ diſciplina. ¶ Aliquando inops dicitur inſepultus, ἄθαπτος, quia eſt ſine Ope, ideſt ſine terra. *Virg.* 6. *Æn.* Hæc omnis, quam cernis, inops, inhumataque turba.

Inoptabilis, le, adject. non optabilis. *Apul. lib.* 9. *Metam.* Inoptabilis officinæ diſciplina.

Inoptātus, a, um, adject. non optatus. *Senec. l.* 8. *Excerpt. controverſ. ult.* Lacryma eſt indicium inoptatæ rei.

Inōpus, i, m. fons, ſeu fluvius inſulæ Delos, ubi Dianam, & Apollinem Latona peperit. *Plin. lib.* 3. *cap.* 103. *Valer. Flac. l.* 5. *v.* 105. Fidus, & Inopi cui terra gratior unda.

Inorabilis, le, *inesorabile*, inexorabilis. *Acc.* apud *Non. c.* 8. *num.* 28. Aiax pervico animo, atque inorabili.

Inorātus, a, um, non oratus. *Cic. pro Roſc. Am. c.* 10. Legati Ameriam re inorata reverterunt. id eſt re non expoſita.

Inordināte, adv. *diſordinatamente*, ἀτάκτως, ſine ordine. *Celſ. l.* 3. *c.* 3. Febres inordinate redire dicunt. Et *l.* 4. *c.* 25. Inordinate agere.

Inordinātim, adverb. inordinate. *Ammian. lib.* 19. *cap.* 14. Acies non inordinatim incedebant.

Inordinatio, onis, f. ἀταξία, confuſio, *diſordine*, *confuſione*. *Apulej. ad Aſclep.* Senectus mundi, inordinatio, irrationabilitas bonorum.

Inordinātus, a, um, *diſordinato*, בלא סדר, Ger. *ohne ordnung*, Gal. *deſordonné*, *confus*, Hiſp. *deſordenado*, ἄτακτος, non ordinatus. *Cic. de Univ. c.* 3. Idque ex inordinato in ordinem adduxit. *Liv. l.* 22. *c.* 50. Inordinati, & incompoſiti milites. *Plin. l.* 22. *c.* 22. Inordinatiſſimi pili.

Inorior, iris, vel oreris, ortus ſum, d. 4. idem quod orior. *Tacit. l.* 12. *Ann. c.* 23. Quid, ſi memoria eorum inoriretur? Critici tamen ſuſpectam habent hanc lectionem. V. *notas Rychii*.

Inoris, e, & Inorus, a, um, *ſenza bocca*, ἄστομος, qui eſt ſine ore. *Feſtus*: Inori, inores. *Al. leg.* Inori, ſine ore. *Turpil.* apud *Non. c.* 3. *n.* 152. In acta cooperta age inores oſtreas.

Inormis, e, pro *enormis*, legit *Salmaſ. ad Spartian. in Ælio Vero*, *c.* 1. *extr.* ex MSS. eamque lectionem multis probare nititur. Sic

Inormitas, pro *enormitas*. *Impp. Valentin. Valens*, *& Gratian. l.* 8. *Cod. Theodoſ. tit.* 5. *leg.* 30. Excedere legem vel vehiculi inormitate, vel ponderis.

Inornāte, adv. *rozzamente*, ἀκόσμως, ſine ornatu. *Auct. ad Her. l.* 4. *c.* 31. Hoc pacto non inornate poterimus dicere.

Inornātus, a, um, *rozzo*, *ſenza ornamento*, Ger. *ungezieret*, Gal. *mal accoutré*, *mal agencé*, Hiſp. *no afeytado*, *deſcompueſto*, ἀκόσμητος, non ornatus, incultus, rudis. *Cic. in Or.* Non quod tenuis ſit, & inornatus, ſed quod nihil habeat inſolens, & ineptum. *Hor. in Ar. Poet. v.* 234. Inornata verba. *Id. l.* 4. *od.* 9. Non ego te meis chartis inornatum ſileri patiar. h. e. illaudatum.

Inorno, as, a. 1. idem quod orno. *Tertul. de Anim. c.* 19. Et folia formantur, & floſculis inornantur.

Inōro, as, avi, atum, a. 1. circa oram ornare. *Tertul. de reſurrect. car. c.* 16. Calix de coronis quoque potatoris ſui inorabitur.

Inotiōſus, a, um, adject. non otioſus, ἄσχολος, ut inotioſa actio. h. e. geſtus non lentus, & gravis, ſed celer, & velut curſitans. *Quintil. l.* 11. *c.* 3. *ad fin. ex Læna Popilio*. Al. leg. *jocoſa*.

Inōus, a, um, adject. ab Ino Cadmi filia. *Stat. l.* 2. *Silv.* 2. *v.* 35. Culmen ab Inoo fert ſemita tecta Lechæo. *Ovid. de ar. am. l.* 3. *v.* 176. Diceris Inois eripuiſſe dolis. V. Ino.

Inphronĭtus. V. infrunitus.

In poſterum. V. poſterus.

In præſentia. V. præſentia.

In primis. V. primus.

Inquæſitus, a, um, adject. inquiſitus, *cercato*. *Tertul. l.* 5. *adverſ. Marc. carm. c.* 3. Inquæſita ergo, ſed non erepta probatur.

Inquam. V. Inquio.

In quantum. V. quantus.

Inquies, tis, f. 3. idem ac inquietudo. *Plin. l.* 24. *c.* 13. Furiales ſomni, & inquies nocturna.

Inquies, etis, o. 3. idem ac inquietus. *Salluſt. l.* 1. *Hiſt. apud Priſcian.* Humanum genus inquies, atque indomitum. *Vellej. l.* 2. *c.* 68. Vir inquies. *Plin. in proœm. operis.* Animus inquies paſcitur opere.

Inquieſcens, entis, idem quod quieſcens. *Apulej. ſub init. l.* 9. *Metam.* Immo vero

eo jam virus, inquieſcente ſævitia, prorſus extinctum.

Inquietatio, onis, f. l'inquietare, [illegible], actus inquietandi. Liv. l. 22. c. 17. de bobus, quorum cornibus ſarmenta ſuccenſa alligaverat Annibal. Capitum inquietatio excitans flammas, hominum paſſim diſcurrentium ſpeciem præbebat.

Inquietator, oris, m. qui inquietat. Tertul. de Spec. c. 23. Inquietator animarum.

Inquietatus, a, um, nom. ex partic. inquietato, moleſtato. Sueton. Calig. c. 26. Inquietatus fremitu. Et c. 59. Inquietatos umbris.

Inquiete, adv. ſine quiete, & intermiſſione. Solin. c. 43. Mons ingenito igne per æternum fervidus, & inquiete jugis flagrantibus. Ammian. l. 15. Inquietius agere.

Inquietſtas, atis, f. inquietudo. Cæl. Aurelian. apud Rutgerſ. l. 3. var. Lect. c. 5.

Inquieto, as, avi, atum, a. 1. inquietare, turbare, [illegible], Germ. unruhig machen, Gall. inquieter, Hiſp. inquietar, [illegible], turbo, quietum agere non permitto. Col. lib. 8. cap. 5. Ne incubantes matrices ab aliis avibus inquietentur. Sueton. Aug. c. 53. Ne quem officii cauſa inquietaret. Tacit. hiſt. 3. c. 84. Inquietare victoriam.

Inquietudo, inis, f. 3. inquietudine, perturbazione, [illegible], Ger. unruhe, Gal. inquietude, Hiſp. inquietud, [illegible], privatio quietis. Sen. de Benef. l. 2. c. 8. Tametſi inquietudinem Tiberius ne hoc quidem modo, quo putabat, potuit effugere.

Inquietus, a, um, inquieto, ſenza ripoſo, [illegible], Ger. unruhig, Gal. inquiet, Hiſp. inquieto, [illegible], qui eſt ſine quiete. Liv. l. 1. c. 46. Animus inquietus. Id. l. 22. c. 21. Ingenia inquieta, & in novas res avida. Plin. l. 1. ep. 9. Nullis rumoribus inquietior. Senec. l. 7. de Benef. c. 17. Inter affectus inquietiſſimos. Vopiſc. in Saturnino, c. 1. Ex gente hominum inquietiſſima.

Inquilina, æ, f. V. Inquilinus.

Inquilinatus, us, ui, m. habitatio inquilini. Tertul. de Anim. c. 38. Deſiderabit inquilinus toto inquilinatus ſui tempore.

Inquilinus, ni, m. 2. chi abita ſu quello d'altri, [illegible], Germ. ein wohner, Gall. abitant d'un lieu pris à louage, Hiſp. morador de lugar alqui lado, [illegible], qui in alieno, & privato habitat, proprie tamen in conducto, ſive in urbe, ſive ruri, ab in, & colo, quaſi incolinus, e in q abeunte. Differt a colono (præſertim apud JCtos) quia inquilinus nihil aliud proprie præter domum alienam colit, colonus vero agros quoque. Hinc l. 6. Cod. de agric. &c. Coloni & Inquilini opponuntur. Differt ab incola, quia incola habitatorem in genere notat, inquilinus dicitur, qui incola quidem eſt, ſed domus alienæ, hoc eſt, qui in ædibus habitat conductitiis. Ibid. l. 9. c. 4. Valla l. 4. c. 56. Differt etiam ab advena, quod advena non perpetuo inhabitat, ſed poſtea migrat, inquilinus ſtabile habet domicilium. Ibid. l. 9. c. 4. Cic. 2. Phil. c. 41. At vero te inquilino (non enim domino) perſonabant omnia vocibus ebriorum. Id. l. 15. Fam. Ubi igitur, inquies, Philoſophia tua illa quidem inquilina? Manut. Lamb. & alii legunt, in culina. Varr. apud Non. c. 4. n. 444. In quarum locum ſubierunt inquilinæ impietas, perfidia, impudicitia. ¶ Apud Feſtum Inquilinus dicitur, qui eundem colit focum, vel ejuſdem loci cultor eſt.

Inquinamentum, n. 2. lordura, [illegible], Germ. unflat, Gal. ordure, Hiſp. ſuciedad, [illegible], ſordes, & immunditia. Gel. l. 1. c. 6. Ut jam ſqualior de re nulla alia, quam de inquinamentis ſolis dici cœperit.

Inquinate, adv. lordamente, Germ. unflaetiglich, Gal. ordement, ſalement, Hiſp. ſuzidamente, [illegible], ſordide, turpiter. Cic. de Clar. Orat. c. 37. Neque tamen eſt admodum inquinate locutus.

Inquinatus, a, um, imbrattato, macchiato, lordo, ſozzo, [illegible], fœdatus, contaminatus, pollutus. Cic. 5. Tuſc. Aqua turbida, & cadaveribus inquinata. ¶ Et tranſlate. Cic. pro Roſc. Am. c. 24. Niſi turpis adoleſcentia, niſi omnibus vitiis inquinata. Idem pro Flacco, c. 22. Nihil hoc homine egentius, nihil inquinatius. Id. in Off. l. 2. c. 6. Quæ ſordidiſſima quidem eſt ratio, & inquinatiſſima.

Inquino, as, avi, atum, a. 1. imbrattare, macchiare, [illegible], Ger. verunreinigen, Gal. ſouiller, Hiſp. enſuziar, [illegible], maculo, polluo, fœdo. Horat. l. 1. Sat. 8. v. 37. Mentior at ſi quid, merdis caput inquiner albis. ¶ Tranſlate Cic. Tuſc. 1. c. 30. Quibus cæcati velut domeſticis vitiis, atque flagitiis ſe inquinaſſent. Liv. l. 29. c. 37. Inquinare famam alicujus.

Inquio, is, n. 3. dire, [illegible], aio, dico, verbum defectivum eſt ab [illegible], per metatheſim pro enquio, e abeunte in q, ut linquo a [illegible] &c. Catul. carm. v. 27. Mane, inquio puellæ. ¶ Inquis, inquit, inquiunt, & præteritum inquiſti, & inquit leguntur apud Cic. ſæpe, Perſ. Juvenal. Catul. carm. 10. & al. Inquies, inquiet, apud eund. Cic. teſte Priſcian. l. 10. Inquimus apud Horat. l. 1. Sat. 3. v. 66. Inquiebat, & inquibat apud Cic. Acad. 2. & in Top. Inquiitis, Arnobii eſt. Inque, præſens Imperativi, Inquito futurum ejuſdem modi, hoc Plauti eſt Aulul. 4. 10. 58. illud ejuſd. Pſeud. 1. 5. 124. & Ter. Heaut. 4. 7. 1. Inquiat, potentiale, apud Auct. ad Heren. l. 4. c. 3. ¶ Inquam, pro inquio, quod parum eſt in uſu, paſſim apud Cic. & al. legitur, & eo eleganter utimur, cum rem aliquam repetituri ſumus. Cic. 2. Phil. c. 44. Hunc unum diem, hunc unum, inquam, hodiernum diem defende, ſi potes. ¶ Inquam, inquis, inquit, &c. cum uſurpentur, poſt unum, aut alterum verbum in oratione ponuntur. Nepos in Hannib. c. 2. Pater, inquit, meus Hamilcar. ¶ Verbum hoc ſervit, interdum monitioni. Horat. l. 1. Sat. 2. v. 5. Ne faciam, inquis, omnino verſus. ¶ Inquam ſervit etiam indignationi. Lucret. l. 2. v. 257. Libera per terras unde hæc animantibus extat: Unde eſt hæc, inquam, fatis avulſa voluntas.

Inquiro, is, ſivi, itum, a. 3. cercare, inveſtigare, [illegible], Germ. nachfragen, Gal. enquerir, Hiſp. eſcudriñar, peſquiſar, [illegible], inveſtigo, quaſi intus quæro. Cic. 1. Off. c. 34. Nihil præter ſuum negotium agere, nihil de alieno inquirere. ¶ Sumitur item pro eo, quod vulgo dicunt, capere informationem, informarſi. Cic. 6. Ver. Nimirum didici etiam, dum in iſtum inquiro, artificum nomina. Ovid. 1. Met. v. 148. Filius ante diem patrios inquirit in annos. h. e. capiendæ hæreditatis impatiens, patris ætatem ſciſcitatur, & ejus mortem cupit.

Inquiſite, adverb. cum inquiſitione. Gel. l. 1. c. 3. Theophraſtus ſuper hac re inquiſitius, quam Cicero, diſſeruit.

Inquiſitio, onis, f. inveſtigazione, [illegible], Germ. nachfrag, Gall. inquiſition, recherche, Hiſp. inquiſicion, eſcudriño, [illegible], inveſtigatio. Cic. 1. Off. c. 4. In primiſque hominis eſt propria veri inquiſitio, atque inveſtigatio. Id. 4. Verr. Contra inquiſitionem accuſatoris defenſus. informazione, inquiſizione. ¶ Hinc agere inquiſitionem, prender informazione. Plin. l. 29. c. 1. Decuriæ cenſuris principum examinantur, inquiſitio per parietes agitur. ¶ Plaut. Caſ. 3. 1. 16. Cave, inquiſitioni mihi ſis. guarda di non ci far cercare.

Inquiſitor, oris, m. inquiſitore, inveſtigatore, [illegible], Germ. nachfrager, Gall. inquiſiteur, chercheur, Hiſp. inquiſidor, buſcador, [illegible], qui inquirit, ſeu inveſtigat. Senec. lib. 6. quæſt. nat. cap. 13. Rerum naturæ inquiſitor fuit. Plin. l. 8. c. 40. Scrutatur veſtigia, (canis) atque perſequitur, comitantem ad feram inquiſitorem loro trahens. h. e. venatorem. Sueton. in Cæſ. cap. 1. Ut prope per ſingulas noctes commutare latebras cogeretur, ſeque ab inquiſitoribus pecunia redimere. ſpie. Adde Juven. Sat. 4. verſ. 49. ¶ Item chi prende informazione. Plin. l. 3. ep. 9. Norbanum Licinianum legatum, & inquiſitorem reum poſtulavit.

Inquiſitus, a, um, adject. cercato con diligenza, [illegible]. Liv. l. 10. c. 40. Inquiſita, & comperta res. ¶ Item contra, non cercato, non quæſitus, non exploratus. Plaut. Amph. 4. 1. 9. Quæſtionem inquiſitam amittere. Id. ib. 2. 2. 217. Iſtam rem inquiſitam certum eſt non amittere.

Inrado, is, a. 3. idem quod rado. Cato R. R. c. 157. Silphium inradito.

Inraſus, a, um, idem quod raſus. Cato. R. R. c. 157. Laſerpitium inraſum.

Inrecogitatio. V. Irrecogitatio.

Inrimor, aris, depon. 1. rimor, inveſtigo. Pacuv. apud Non. c. 4. n. 395. Cum incultos perveſtigans inrimare ſinus.

Inſalubris, bre, o. 3. non ſano, Ger. ungeſund, Gall. mal ſain, Hiſp. no ſaludable, [illegible], non ſalubri. Plin. l. 18. c. 5. Neque fœcundiſſimis locis inſalubrem agrum parandum. Gel. l. 19. c. 5. Manet quod eſt ſordidius, gravius, inſalubrius.

Inſalubritas, atis, f. inſalubrità, peſtilentia, mala alicujus rei qualitas, qua inſalubris eſt. In titulo c. 31. l. 3. hiſt. nat. Plinii legitur De inſalubritate aquarum.

Inſalubriter, adverb. ſaluti nocendo. Macrob. l. 1. in Somn. Scip. c. 6 Non tenaciter tantum, ſed etiam inſalubriter vinciuntur.

Inſalutatus, a, um, [illegible], non ſalutatus. Sidon. l. 4. ep. 10. Annis jam multis inſalutatus. ¶ Per tmeſin Virg. 9. Æn. v. 289. Inque ſalutatum linquo.

Inſanabilis, le, 3. che non ſi può ſanare, [illegible], quod ſanari non poteſt. Cic. pro Sext. Ac non accipienda plaga mihi inſanabilis illa mortifera. Liv. l. 28. c. 25. Lætari, quod nihil triſtius, inſanabiliuſque eſſet. Id. l. 2. c. 18. Ingenium inſanabile. h. e. quod corrigi, & mutari nequit.

Inſane, adv. pazzamente, [illegible], inſipienter, ſtulte. Horat. l. 1. ſat. 10. v. 34. In ſilvam non ligna feras inſanius, ac ſi &c. ¶ Accipitur etiam pro vehementer, quod inſani omnia faciant vehementer, inquit Var. l. 6. de L. L. ubi citat locum Plauti (Mil. 1. 1. 24.) his verbis. Si unum epicyrum apud illum eſuriens inſane edam. Id. Mil. 1. 1. 24. Eſuriens inſane bene.

Inſania, æ, f. 1. pazzia, [illegible], Germ. unſinnigkeit, Gall. folie, Hiſp. locura, [illegible], ſtultitia, dementia, animi impotentia. Cic. 3. Tuſc. 4. Quia nomen inſaniæ ſignificat mentis ægrotationem, & morbum, ideſt, inſanitatem, & ægritudinem animi (al. ægrotum animum) quam appellarunt inſaniam. Et infra: Sanitatem enim animorum poſitam in tranquillitate quadam, conſtantiaque cenſebant. his rebus mentem vacuam appellarunt inſaniam, propterea quod in perturbato animo, ſicut in corpore, ſanitas eſſe non poſſit. ¶ Latius patet furore. Cic. 3. Tuſc. c. 5. Hanc enim inſaniam, quæ juncta ſtultitiæ patet latius, a furore disjungimus. Et infra. Quod cum majus eſſe videatur, quam inſania, tamen ejuſmodi eſt, ut furor in ſapientem cadere poſſit, non poſſit inſania. ¶ Sumitur etiam pro magnitudine immodica. Cic. ad Q. Fr. Quæ objurget cæterarum villarum inſaniam. Hinc prov. apud Plin. l. 18. c. 5. Optimum aliena inſania frui. h. e. immodicis aliorum impenſis, aut ædificiis. ¶ Uſurpatur etiam in plurali. Cic. Fam. 4. epiſt. 1. Incideram in hominum pugnandi cupidorum inſanias. Adde Plaut. Aulul. 4. 4. 15. ¶ Ad inſaniam aliquid concupiſcere, bramar con eccedente deſiderio. Cic. ad Attic.

Inſaniens, tis, nom. particip. qui inſanit, che impazziſce. [illegible]. Horat. l. 1. od. 34. Inſanientis ſapientiæ conſultus. Id. l. 3. od. 4. Inſanientem navita Boſphorum tentabo. h. e. procelloſum, undis furentem.

Inſanio, is, ivi, itum, n. 4. impazzire, [illegible], Ger. unſinnig ſein, Gal. être inſensé, devenir fou, Hiſp. enloquecer, [illegible], furo, deſipio, inſanus ſum, alienus ſum a ſanitate mentis. Cic. 3. Tuſc. Qui autem in morbo ſunt, ſani non ſunt, & omnium inſipientium animi in morbo ſunt, omnes inſipientes igitur inſaniunt. Id. in Or. c. 67. In alienos inſanus inſaniſti. Senec. de vita beat. Inſanire inſaniam hilarem. Horat. l. 1. Sat. 3. v. 26. Cic. l. 13. ad Attic. Othonem vincas volo, nec tamen inſaniturum illum puto.

Inſanitas, tis, fem. idem ac inſania. Cicer. 3. Tuſc. cap. 5. Inſanitatem & ægritudinem animi, quam appellarunt inſaniam. Et infra: Ita fit, ut ſapientia ſanitas ſit animi, inſipientia autem quaſi inſanitas quædam, quæ eſt inſania, eademque dementia.

Inſaniter, adv. inſane. Pompon. apud Non. c. 11. n. 4. Ludit nimium inſaniter.

Inſanum, adv. idem ac inſane, ideſt, valde, vehementer. Plaut. Bacch. 2. 4. ſc. 5. Inſanum magnum molior negotium. Id. Moſtel. 3. 3. 5. Porticus inſanum bona. h. e. valde bona.

Inſanus, a, um, [illegible], Germ. unſinnig, Gall. fou, inſensé, Hiſp. loco, [illegible], non ſanus, veſanus, amens, furens, fanaticus, qui non eſt ſani conſilii, qui non habet mentem integram. Cic. 3. Tuſc. Eos ſanos intelligi neceſſe eſt, quorum mens motu quaſi morbo perturbata nullo ſit: qui contra affecti ſunt, hos inſanos appellare neceſſe eſt. Liv. 32. 17. Inſana trepidatio. ¶ Inſanus tolerabilior eſt, quam furioſus. Cic. 3. Tuſc. Qui ita ſit affectus, eum dominum eſſe rerum ſuarum vetant duodecim tabulæ. Itaque non eſt ſcriptum: Si inſanus, ſed ſi furioſus eſſe incipit. ¶ Sumitur etiam pro vano, nugigerulo. Perſ. ſat. 3. v. 46. Diſcere ab inſano multum laudanda magiſtro. Alii leg. non ſano. ¶ Item pro ingenti, immodico, ut Inſanum ſtudium equorum, armorum, &c. Virg. 9. Ecl. Inſani feriant ſine, litora fluctus. Cic. pro Mil. Quo in fundo propter inſanas illas ſubſtructiones facile hominum mille verſabatur. Liv. l. 30. c. 39. Inſani montes. ¶ Comp. inſanior, ſup. inſaniſſimus. Cic. pro Mil. c. 17. Quo inſaniſſima concio ab ipſius mercenario Tribuno pl. eſt concitata. Id. Ver. 6. c. 18. Inſanior inter ſanos.

Inſatiabilis, le, o. 3. inſaziabile, che non ſi può ſaziare, Germ. unerſättlich, Gal. inſatiable, Hiſp. inſaziable, [illegible], quod ſatiari non poteſt. Cic. 5. Tuſc. Ex quo inſatiabili gaudio compleatur. Id. 1. Fin. Cupiditates ſunt inſatiabiles, quæ non modo ſingulos homines, ſed univerſas familias evertunt. Id. 2. de nat. Deor. Nulla eſt inſatiabilior ſpecies, nulla pulchrior.

Inſatiabilitas, tis, f. inſaziabilità, [illegible], cupiditas inexplebilis. Amm. l. 31. c. 12.

Inſatiabiliter, adv. inſaziabilmente, [illegible], ſine ſatietate. Plin. in Epiſt. 6. l. 9. In re inani inſatiabiliter deſidere.

Inſatiatus, a, um, nom. ex particip. non ſatiatus, non ſazio. Stat. 6. Theb. v. 305. Inſatiatus ardor eundi.

Inſatietas, atis, f. inſaziabilità. Plaut. Aulul. 3. 5. 23. Quorum animis avidis, atque inſatietatibus neque lex, &c.

Inſativus, a, um, che non ſi ſemina, quod non ſeritur, quod ſponte provenit. Plin. l. 19. c. 12. Hoc inſativum rumex vocatur. Sed legendum eſt in ſativis.

Inſaturabilis, le, o. 3. idem ac inſatiabilis. Cic. pro Sext. c. 51. Manebat inſaturabile abdomen, copiæ deficiebant.

Inſaturabiliter, adv. idem ac inſatiabiliter. Cic. 2. de nat. Deor. c. 25. Anniſque præteritis inſaturabiliter expletur.

Inſaturatus, a, um, adject. inſatiatus. Avien. in Phænom. Arat. v. 283. Noverca inſaturata odiis.

Inſcalptus, a, um, ſcolpito, inſculptus. Plin. l. 36. c. 5. ad fin. Sunt certe etiamnum in columnarum ſpiris inſcalpta, nominum eorum argumento, rana atque lacerta.

Inſcendo, is, di, nſum, n. 3. idem quod aſcendo. Plaut. Amph. Quadrigas ſi nunc inſcendas Jovis. Gel. l. 5. c. 2. Haud unquam ſe ab alio inſcendi, niſi a Rege, paſſus eſt. Plaut. Men. 5. 1. 110. Inſcendere in currum. ¶ Inſcendo, abſolute, pro navem inſcendo. imbarcarſi. Id. Mil. 2. 1. 38.

Inſcenſio, onis, f. aſcenſio. Plaut. Rud. 2. 6. 19. In navem inſcenſio.

Inſcenſus, us, m. inſcenſio. Apul. l. 7. Metam. Equarum inſcenſus.

Inſcenſus, a, um, aſceſo, montato. Apulej. l. 7. Metam. Properiter inſcenſum (aſinum) baculo obverberans, per obliquam ducebat viam.

Inſcie, adv. inſcienter. Apul. de Deo Socrat. Omnes ſed inſcie metuunt.

Inſciens, tis, o. ignorante, [illegible], Germ. unwiſſend, Gal. ignorant, Hiſp. ignorante, [illegible], ignarus. Cic. 5. Fam. Nihil in ea re per Collegam meum me inſciente eſſe factum. Terent. Phorm. 1. 2. 9. Abi, ſis, inſciens. Id. Heaut. 4. 1. 19. Si peccavi, inſciens feci.

Inſcienter, adv. ignorantemente, [illegible], Germ. unwiſſentlich, Gal. inſciemment, Hiſp. ignorantemente, [illegible], per imprudentiam, ſive ignorantiam. Cic. in Topic. c. 8. Ut ſi partiri velis tutelas, inſcienter facias. ¶ Superlat. inſcientiſſime legitur apud Hygin. l. 2. Aſtron. c. 12.

Inſcientia, æ, f. 1. ignoranza, [illegible], ignorantia. Cic. 1. Acad. Inter ſcientiam, & inſcientiam comprehenſionem illam, quam dixi, collocabat. Id. 1. de Orat. Neque ſolum inſcientiam meam, ſed ne rerum quidem magnitudinem perſpicit. Cæſ. l. 3. B. G. c. 9. Inſcientia locorum. Nepos 15. c. 7. Inſcientia belli.

Inſcite, adv. ſenza ſcienza, rozzamente, [illegible], imperite, ineleganter, incompte, impolite. Cic. 3. Fin. Inſcite medicinæ, & gubernationis ultimum cum ultimo ſapientiæ comparatur. Id. 2. de Div. Democritus non inſcite nugatur. Gel. l. 10. c. 16. Inſcitiſſime petit.

Inſcitia, æ, f. 1. ignoranza, [illegible], Ger. unwiſſenheit, Gal. ignorance, Hiſ. ignorancia, [illegible], ignorantia, imprudentia, ab inſcitus. Cic. 1. de Or. Earum rerum, quæ quaſi traduntur in arte, inſcitia. Horat. l. 2. Sat. 1. v. 81. Legum inſcitia.

In-

Inſcitŭlus, a, um, adject. parum placens, parum amabilis. *Afran.* apud *Non.* c. 1. n. 41. Inſcitula ancillula.

Inſcitus, a, um, *indotto, inelegante, mal compoſto*, ἄμουσος, ἄτεχνος, indoctus, vel inelegans, & male compoſitus. *Plaut. Mil.* Mulier hæc inſcita eſt, & ſtulta. *Cic.* 2. *de Div.* c. 13. Quid inſcitius eſt quam mentes mortalium falſis, & mendacibus viſis concitare? h. e. abſurdius. *Plaut. Moſtel.* 5. 2. 18. Quid confugiſti in aram, inſcitiſſimus? *Id. Rud.* 3. 1. 5. Mirum, atque inſcitum ſomniavi ſomnium. *ſtravagante.*

Inſcius, a, um, *chi non ſa, imprudente*, ἀνεπιστήμων, non ſciens, neſcius. *Cic.* 4. *Acad.* Qui diſtingues artificem ab inſcio? *Id.* 5. *Fin.* Nec vero ſum inſcius, eſſe utilitatem in hiſtoria. *Id. de clar. Orat. cap.* 85. Socrates ſe omnium rerum inſcium fingebat.

Inſcribo, is, pſi, ptum, a. 3. *ſcrivere in qualche coſa, ſoprascrivere*, כתב, Ger. *einſchreiben*, Gal. *graver*, Hiſp. *intitular*, ἐπιγράφω, idem ac ſcribo, vel intus, ſive ſupra ſcribo, ſeu ſcribo in re aliqua. *Cic. pro Arch. cap.* 11. Ipſi illi Philoſophi etiam in illis libellis, quos de contemnenda gloria ſcribunt, nomen ſuum inſcribunt. ¶ Eſt item adjungere. *Cic. Att. l.* 4. Ea inſcribam brevi, quæ te puto potiſſimum ex meis litteris velle cognoſcere. ¶ Item incidere, imprimere, *intagliare*. *Cic.* 12. *Fam.* In ſtatua, quam poſuit in roſtris, inſcripſit, Parenti optime merito. ¶ Item nomen indere, vel imponere, *intitolare*. *Cic.* 15. *Fam.* Oratorem meum (ſic enim inſcripſi) Sabino tuo commendavi. *Id.* 2. *Acad.* Contra ſuum doctorem librum etiam ederet, qui Soſus inſcribitur. *Id.* 2. *de Orat.* Sunt fere inſcripti de rebus notis, & illuſtribus. ¶ Inſcribere epiſtolam, faſciculum, literas alicui, eſt in epiſtola, &c. nomen illius inſcribere, ad quem perferenda eſt. *Cic. Att. l.* 8. Tu faſciculum, qui eſt M. Curioni inſcriptus, velim, cures ad eum perferendum. ¶ Invenitur etiam uſurpatum pro dilacerare. *Plaut. in fragm.* Corpus tuum virgis ulmeis inſcribam. id eſt ſignabo, vel ita dilacerabo, ut notæ inſcriptæ appareant. ¶ Item pro notis compungere, ſtigmate notare, στίζειν. *Plin. l.* 22. c. 1. Mares etiam apud Dacas, & Sarmatas corpora ſua inſcribunt. ¶ Apud JCtos accipitur & pro accuſare. *V. Cod. de Injur. leg. ult.* ¶ Inſcribere ædes, eſt ædes venales, ſeu locandas proponere, affixa tabella, ſeu titulo, in qua exprimebatur pretii ſumma. *Ter. Heaut.* 1. 1. 92. & *Plaut. Trinum.* 1. 2. 131. ¶ *Ovid.* 6. *Metam.* Sua quemque inſcribit facies. h. e. facies indicium animi eſt. ¶ *Id. l.* 15. *Metam.* Inſcripſere Deos ſceleri. h. e. Deos ſceleris auctores fecere. ¶ Inſcribere orationem in animo, *imprimere nella mente*. *Cic. l.* 2. *de Orat.*

Inſcriptio, onis, f. 3. *inſcrizione, titolo*, כתבת, Germ. *ein zeddel, tittel*, Gal. *inſcription*, Hiſp. *inſcripcion*, ἐπιγραφή, actus inſcribendi, nota. *Plin. l.* 29. c. 1. Hinc illa infelicis monumenti inſcriptio, turba ſe medicorum periiſſe. *Cic. pro Domo*. Quid operum Publicano tam exactio? quid nominis inſcriptio tibi? *Id.* 13. *Phil. c.* 4. Cur decerneretis ſtatuam in roſtris cum inſcriptione præclara. ¶ Item accuſatio, apud JCtos. *Ulp. l.* 2. *Dig. ad l. Jul. de adult.* & *Alexander Imp. l.* 3. *Cod. de his, qui accuſ. non poſſ.*

Inſcriptum, n. 2. idem ac inſcriptio. *Gel. l.* 20. *cap. ult.* Quædam alia inſcripta nimis lepida, multaſque prorſus concinnitates redolentia. V. *Inſcriptus*.

Inſcriptūra, æ, f. 1. inſcriptio, ſeu nota impreſſa alicui rei. *Tertul. adverſ. Valentinianos cap.* 30.

Inſcriptus, a, um, adject. *inſcritto, intitolato*, Gall. *écrit, gravé deſſus*, ἐπιγεγραμμένος, adſcriptus, notatus. *Tibul. l.* 1. *el.* 3. v. 54. Lapis inſcriptus notis. *Virg. Ecl.* 3. v. 106. Inſcripti nomina Regum Naſcantur flores. *Cic. l.* 6. *Att. ep.* 3. Legit epiſtolam inſcriptam patri ſuo. *Quint. l.* 1. *c.* 24. Libri falſo inſcripti. ¶ Item ſtigmate notatus, *bollato, ſegnato*. *Martial. l.* 8. *epigr.* 74. Quatuor inſcripti portabant vile cadaver. ¶ Significat etiam non ſcriptus. *Quintil. l.* 3. *c.* 8. Alia eſſe ſcripta, alia inſcripta. Hinc inſcriptæ merces dicebantur a Veteribus, quas mercatores, ne portoria ſolverent, apud publicanos non erant profeſſi, *mercatanzia di contrabbando*. *Varro l.* 2. *R. R. c.* 1. Greges ovium ad publicanum profitentur, ne, ſi inſcriptum pecus paverint, lege cenſoria committant. *Lucil.* apud *Non. c.* 2. n. 169. Facit idem, quod illi, qui inſcriptum e portu exportant clanculum, ne portorium dent. Ubi notandum, minus recte a quibuſdam Lexicographis hoc Lucilii exemplum afferri ſub voce *Inſcriptum, i*, ut ſignificet breve quoddam ſcriptum a Præfectis datum ad merces exportandas &c. ¶ Inſcriptum maleficium dicitur, de quo in legibus expreſſa mentio non fit, ſeu in quod nulla eſt a legibus pœna ſtatuta. V. *Quint. Declam.* 252. *Turneb. l.* 30. *c.* 6. & *Senec. in Excerp. l.* 5. *controverſ.* 1.

Inſcrūtor, aris, atus ſum, depon. 1. valde ſcrutor, inveſtigo. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 1. Si Homeri latentem prudentiam inſcruteris altius.

Inſculpo, is, pſi, ptum, a. 3. *ſcolpire, intagliare*, חרת, Germ. *angeſchrieben*, Gal. *engraver*, Hiſp. *eſculpir*, ἐγγλύφω, eſt incidere aliquid in ære, argento, marmore, gemma, & ſimili materia, a ſcalpo, vel potius a ſculpo. *Cic.* 2. *de Divin.* In robore inſculptæ priſcarum literarum notæ repertæ ſunt. ¶ Tranſlate eſt imprimere, infigere. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Omnibus innatum eſt, & animo quaſi inſculptum, eſſe Deos.

Inſecābĭlis, le, o. 3. *che non ſi può tagliare*, ἄτμητος, quod ſecari, ac dividi non poteſt, quales ſunt atomi. *Vitruv. l.* 2. *c.* 2. Atomi, quas noſtri inſecabilia corpora vocitaverunt. *Quintil. l.* 2. *c.* 17. Aut corpora inſecabilia eſſe, ex quibus res omnes initium duxerint.

Inſĕce, h. e. perſequere, dic, narra. *Cato* apud *Gel. l.* 18. *c.* 9. ¶ Ejuſdem etiam eſt *inſecendo*, h. e. fando, narrando. V. *Gell. ibid.*

Inſecendo. V. vocem præc.

Inſĕco, as, cui, ctum, a. 1. *tagliare*, ἐντέμνω, idem quod ſeco, ſive intus ſeco. *Auct. ad Her.* Inſecare aliquid dentibus. *Col. l.* 4. *c.* 15. Sequente deinde anno inſecatur ſuperior pars curvaturæ uſque ad medullam.

Inſecta, n. 2. ἔντομα, animalia partim terreſtria, ut ſcolopendræ, & ſtelliones, partim volucria, ut apes, & veſpæ, partim ex utroque participantia, ut formicæ, partim & pennis, & pedibus carentia, ut tineæ, quæ in homine naſcuntur, dicta ab inciſuris, quæ in eorum corporibus cernuntur. *Plin. l.* 11. *c.* 1. Inſecta appellata ab inciſuris, quæ nunc cervicum loco, nunc pectorum, atque alvi præcinctu ſeparant membra tenui modo fiſtula cohærentia. Aliqui exiſtimant, dicta eſſe, quod diſſecta nihilominus vivant. Sed falluntur, quia id commune iis eſt cum ſtellione, polypo, pulmone marino, pluribuſque aliis animalibus perfectis. *Caſ. Scalig. Exer.* 226. *ſect.* 15.

Inſectanter, adverb. ἐπιδιωκτικῶς, cum inſectatione. *Gel. l.* 19. *c.* 3. Inſectanter, & graviter vituperari.

Inſectātio, onis, f. 3. *perſecuzione*, δίωξις, actus inſectandi. *D. Brut. in epiſt. Cicer. ad Fam. lib.* 11. *epiſt.* 1. Tanta eſt hominum inſolentia, & noſtri inſectatio. *Liv. lib.* 2. Inde illam abſentis inſectationem eſſe natam, quod morando ſpem deſtituerit.

Inſectātor, oris, m. qui inſectatur, *chi perſeguita*. *Liv. l.* 3. *c.* 33. Trux, & ſævus inſectator plebis. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. *ad fin.* Seneca egregius vitiorum inſectator.

Inſectātus, a, um, particip. V. *Inſector*. ¶ Paſſiva ſignificatione, *perſeguitato*. *Hirt. de B. Afric. cap.* 71. Gravis armaturæ miles, ſimul atque ab his inſectatus conſtiterat, illa veloci curſu periculum vitabant.

Inſectio, onis, f. narratio, ſermo, ab inſecendo. Veteres ea voce uſi ſunt, teſte Gellio, quem conſule *l.* 18. *c.* 9.

Inſecto, as, avi, atum, a. 1. idem ac inſector, apud veteres. *Plaut. Capt.* 3. 4. 61. Jam illic inſectabit lapidibus.

Inſector, aris, atus ſum, d. 1. proprie eſt pedibus urgere, inſtare, freq. ab *inſequor*. Tranſlate eſt ſæpe, & multum perſequi, alicui negotium faceſſere ob ſuſceptas inimicitias, *perſeguitare*, רדף, Ger. *ernſtlich nachfolgen*, Gal. *pourſuivre*, Hiſ. *perſeguir*, ἐπιδιώκω, ἐπιτίθεμαι. *Cic. Att.* Semper ita ſtatui, non eſſe inſectandos inimicorum amicos, præſertim humiliores. *Phædr. l.* 3. *fab.* 11. Damnum inſectatus eſt amiſſi corporis. h. e. exprobravit, objecit. ¶ Item pro urgere, inſtare, *incalzare, eſſer' addoſſo*. *Id. pro Font. c.* 1. Inſector ultro atque inſto accuſatori, inſector, inquam, ac flagito teſtes. *Id. pro Planc.* Etiam atque etiam inſto, atque urgeo, inſector, poſco, atque adeo flagito crimen. ¶ Inſectari terram raſtris, h. e. aſſidue exercere. *Virg. l.* 1. *Georg.*

Inſectūra, æ, f. *inciſura, taglio*. *Senec. l.* 1. *Quæſt. nat. c.* 7. Virgula totidem redderet ſoles, quot habuiſſet inſecturas.

Inſectus, a, um, adject. diſſectus, *tagliato*. *Ovid.* 6. *Metam.* v. 58. Percuſſo feriunt inſecti pectine dentes. *Plin. l.* 10. *c.* 37. Inſecti alarum articuli. ¶ Inſecta, h. e. parva animalia, V. *ſupra loco ſuo*.

Inſecūtor, oris, m. perſecutor, ſectator, *perſecutore*. *Tertul. Apol. c.* 5. Tales ſemper nobis inſecutores, injuſti, impii. *Prudent. in hymn. Epiphaniæ*, v. 126. Quos lucis ipſo in limine Chriſti inſecutor ſuſtulit.

Inſedabĭlĭter, adverb. ſine ulla quiete. *Lucr. l.* 6. *verſ.* 1164. Inſedabiliter ſitis arida corpora merſans.

Inſedātus, a, um. *non acquietato, turbato*, non ſedatus, turbulentus, commotus. *Cic. in Par. c.* 22. Et omne, quod eſt ejus generis, grave, inſedatum, turbulentum.

Inſeminātus, a, um, adject. *ſeminato*. *Vitruv. in proœm. l.* 8. Terra ex cæleſtium imbrium conceptionibus inſeminata. Adde *Arnob. l.* 2.

Inſemino, as, a. 1. *ſeminare*, ἐμβάλλω, inſero. *Gel. l.* 19. *c.* 5. Tabem, & morbos ſenſim, atque in diem longam viſceribus inſeminare.

Inſeneſco, is, nui, ſine ſup. *divenire vecchio in qualche coſa*, זקן, Ger. *ſeyn alter in einer ſache*, Gal. *envieillir en quelque choſe*, Hiſp. *envejecer alguna coſa*, ἐγγηράσκω, diutiſſime immoror in aliqua re, quaſique in ea ætatem conſumo, & ſenex fio. *Tac. l.* 4. *Ann. c.* 6. Cum plerique iiſdem negotiis inſeneſcerent. *Horatius l.* 2. v. 82. Inſenuit libris, & curis. *Quintil. l.* 10. *c.* 3. Quomodo ſufficere civilibus officiis poſſit, qui ſingulis actionum partibus inſeneſcat?

Inſenſĭbĭlis, le, o. 3. *inſenſibile*, Ger. *unempfindlich*, Gal. *inſenſible*, Hiſp. *inſenſible*, ἀναίσθητος, quod non ſentitur, quod ſub ſenſum cadere non poteſt. *Gel. l.* 17. *c.* 10. Innumerabile eſſe ait, & propemodum inſenſibile. ¶ Item qui expers eſt ſenſus. *Lactant. l.* 6. *c.* 13. Inſenſibilia ſimulacra.

Inſenſĭlis, le, o. 3. idem ac inſenſibilis. *Lucr. l.* 2. v. 864. Neceſſe eſt ex inſenſilibus tamen omnia confiteare principiis conſtare.

Inſenſuālis, le, adject. idem quod inſenſibilis. Vox eſt *Caſſiodori l.* 2. *ep.* 40.

Inſĕpărābĭlis, e, *inſeparabile*, qui ſeparari non poteſt. *Senec. ep.* 85. Si virtus voluptati juncta ſemper eſt, atque inſeparabilis. *Id. epiſt.* 118. Aliquid inter ſe habent mixtum, & inſeparabile.

Inſĕpărābĭlĭter, adverb. ἀδιαχωρίστως, non ſeparabiliter. *Macrob. l.* 1. *Somn. Scip. c.* 22. Quæ inſeparabiliter involuta rerum neceſſitas in ſe vinxit. *Lactant. l.* 3. *c.* 11. Inſeparabiliter connexa.

Inſeptus, a, um, *circondato*, idem quod ſeptus. *Senec. l.* 4. *de benef. c.* 19. Hunc inſeptum ingenti muro, diviſumque a conſpectu mortalium, &c. ¶ Significat etiam non ſeptum, teſte *Feſto*.

Inſepultus, a, um, *non ſepolto*, Ger. *unbegraben*, Gal. *non enſevely*, Hiſp. *no enterrado*, ἄθαπτος, non ſepultus, inhumatus, qui ſepultura, & juſtis exequiis caruit. *Cic. Cat. c.* 6. Cerno animo miſeros atque inſepultos acervos civium. *Id. Phil.* 1. funus Cæſaris vocat inſepultam ſepulturam, quia raptim, & turbulente, nec more, & ritu veteri factum erat. *Senec. de Tranquill. c.* 13. Mors inſepulta. h. e. ubi is, qui moritur, ſepultura privatur. ¶ Item ſepultus, ut *in* augeat, quemadmodum in *infractus, incanus*. *Id. Phil.* 14. *c.* 22. Veſtra virtus nec oblivione eorum, qui nunc ſunt, nec reticentia poſterorum inſepulta eſſe poterit. Aliquis legit *ſepulta*, Gruterus *inſepulta* tuetur.

Inſĕquens, entis, o. 3. *ſeguente, che ſegue*, partic. ab inſequor. *Auct. epiſt. ad Octav.* Quæ non inſequens hora antecedente calamitoſior populo R. illuxit? ¶ Inſequens officium, de quo mox dicturi, aut deliberaturi ſumus. *Planc. ad Senatum, l.* 10. *Fam. Cic.* Huic prius excuſandum me eſſe arbitror, quam de inſequente officio quidquam ulli pollicendum.

Inſequenter, adv. ἀνακολούθως, inconſequenter. *Gel. l.* 10. *c.* 20. Obſcure, & inſequenter particula illa poſita.

Inſĕquo. V. *Gel. l.* 18. *c.* 9. ubi hujus vocis originem, vim, & varias lectiones multas affert.

Inſĕquor, eris, ſequutus vel ſecutus ſum, d. 3. *ſeguitare, ſeguir dietro*, רדף אחרי, Ger. *nach eilen*, Gal. *pourſuivre*, Hiſp. *perſeguir*, ἐπακολουθέω, διώκω, ſequor, vel ſubſequor, cum acc. *Cic. in Bruto c.* 10. Hunc proximo ſeculo Themiſtocles eſt inſecutus. ¶ Uſurpatur etiam abſolute, ſed accuſativus aliquis ſubintelligitur. *Cic. in Orat.* Quin etiam poſtremam literam detrahebant, niſi vocalis inſequebatur. ¶ Et cum infinito. *Virg.* 4. *Æn.* v. 32. lentum convellere vimen Inſequor. ¶ Sæpe ponitur pro perſequi, inſectari. *Cic.* 2. *Phil.* Cum tu illum in foro ſpectante populo R. gladio ſtricto inſecutus es. *Id. ad Attic. l.* 14. Homines benevolos grave eſt inſequi contumelia.

Inſerēnus, a, um, adject. non ſerenus, nubilus, *nuvoloſo*. *Stat. l.* 1. *Silv. ult.* v. 21. Non tantis Hyas inſerena nimbis Terras obruit.

Inſĕro, is, inſevi, inſitum, n. 3. *ſeminare*, ἐμφυτεύω, inſemino, a *ſero*, quæ notat ſeminare. *Col. l.* 3. *c.* 7. Si frumentum non inſeritur. ¶ Dicitur & de arboribus, quando ſeminantur, aut plantantur, item cum ſurculus unius arboris alteri arbori ſciſſo trunco includitur, ſive cum oculus unius alteri imponitur, *innestare, incalmare*, ἐμφυτεύω. *Col. l.* 1. Vitem, quam inſiturus es, reſecato. *Varro l.* 1. *de re ruſt. c.* 40. Eſt altera ſpecies ex arbore in arborem inſerendi. ¶ Tranſlate ſumitur pro immittere, introducere. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. v. 34. Num qua tibi vitiorum inſeverit olim Natura, aut etiam conſuetudo mala.

Inſĕro, is, erui, inſertum, a. 3. *inſerire, porre dentro*, Ger. *einlaſſen*, Gal. *mettre dedans*, Hiſp. *enxerir*, ἐντίθημι, ἐμβάλλω, immitto, impono, ingero, introduco, a *ſero*, quæ notat nectere, jungere. *Ter. Heaut.* 3. 3. Vidin' ego te modo manum in ſinum huic meretrici inſerere. *Col. l.* 6. *c.* 4. Si integrum gallinaceum crudum ovum jejunis faucibus inſeras. *Cic.* 6. *Ver. c.* 17. Inſerere collum in laqueum. ¶ Item interponere, miſcere, *frammiſchiare*. *Ovid.* 2. *Triſt.* v. 444. Hiſtoriæ turpes inſeruiſſe jocos. *Id.* 3. *Metam.* Inſerere ſe bellis civilibus. *Id.* 3. *Amor. el.* 6. Inſerere oſcula. *Auct. Dial. de Or. c.* 10. Inſerere nomen famæ.

Inſerpo, is, pſi, ptum, n. 3. idem ac ſerpo, vel in aliquo loco ſerpo. *Stat.* 2. *Thebaid.* v. 340. jam ſomnus avaris Inſerpit curis. *Apul. Metam.* 7. Ei lanugo malis inſerpebat.

Inſerta, æ, f. ἔμβλημα, *incaſtratura, Moſaico*. Tranſlate *P. Syrus in mim.* Frugalitas inſerta eſt rumoris boni. Alii aliter legunt. V. *Scaliger*.

Inſertatio, onis, f. actus inſerendi, inſitio, immiſſio. *Cœl. Aur. Tard.* 1. *c.* 1.

Inſertātus, a, um, idem ac inſertus, immiſſus. *Prudent. Apotheoſ.* v. 464. Jamque inſertato reſerarat viſcera cultro.

Inſertim, adverb. inſerendo, immittendo. *Lucr. l.* 2. v. 114. qua ſolis lumina cunque Inſertim fundunt radios per opaca domorum.

Inſertīvus, a, um, adject. qui inſeritur. *Calpurnius Declam.* 24. Nemo unquam ſacra gentilitia inſertiva ſtirpe corrupit. h. e. filiis illegitimis.

Inſerto, as, a. 1. *por dentro*, παρεντίθημι, ſæpe inſero, vel inſero ſimpliciter, freq. verbi inſero, a ſupino *inſertum*. *Virg.* 2. *Æn.* v. 672. Clypeoque ſiniſtram inſertabam aptans. *Statius l.* 5. v. 483. arbor nubibus inſertans caput.

Inſertus, a, um, *inſerito*, ἐμβληθείς, ἐντεθείς, immiſſus, impoſitus, introductus, partic. ab *inſeror*, quæ notat nectere, jungere. *Plin. l.* 10. *c.* 37. Penna per tranſverſas inſerta nares. *Plin. alter l.* 3. *ep.* 19. Prædia agris meis vicina, atque etiam inſerta. *Velley. l.* 2. *c.* 60. Inſertis falſis commentariis.

Inſervio, is, ivi, itum, n. 4. *ſervire*, δουλεύω, obſequor, & quaſi officium ſervientis alicui præſto, in rebus, & negotiis alicujus ſtudioſus ſum. *Cic.* 1. *Off. c.* 15. A quo enim plurimum ſperant, etiamſi ille his non eget, tamen ei potiſſimum inſerviunt. ¶ Tranſlate ponitur pro ſtudere. *Cic.* 1. *de Or.* Aut plures cæteris artibus inſervire. ¶ Commodo, vel commodis inſervire, eſt utilitati conſulere. *Cic.* 2. *Fin. cap.* 30. Quos ſuis commodis inſervituros arbitramur. ¶ Inſervire valetudini, h. e. valetudinem curare. *Cic. Fam.* 16. *ep.* 17. ¶ Inſervire honoribus, pro operam dare, *attendere agli onori*. *Id.* 2. *Offic. c.* 8. ¶ Inſervi-

re

re honori alicujus, eſt, dignitati alicujus conſulere. *Id. 3. Fam. epiſt.* 13. ¶ Cum accuſ. jungit *Plaut. Moſtel.* 1. 3. 93. Non meretricium eſt, unum inſervire amantem. *Id. Poen.* 4. 2. 103. Inſervire conſilium. *metter in opera il conſiglio*. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter. *Cic. Fam. 6. ep.* 12. Nihil a me eſt inſervitum temporis cauſa.

Inſervo, as, avi, atum, a. 1. idem quod ſervo. *Stat. 8. Thebaid. v.* 194. Elyſias dedit inſervare volucres.

Inſeſſor, oris, m. ut inſeſſor viarum, h. e. obſeſſor, apud *Symmach. l. 2. ep.* 48. Sic *Feſtus*. Inſeſſores, latrones, qui circa vias inſidientur ſedentes.

Inſeſſus, a, um, nom. partic. præſidio occupatus, *aſſediato, occupato*. *Tac.* 13. *Ann. c.* 39. Montes præſidiis inſeſſi. *Liv. l.* 9. Inſeſſis omnibus viis.

Inſibilo, as, n. 1. idem ac ſibilo, vel ſpiro. *Ovid.* 15. *Met. v.* 603. Ubi trux inſibilat Eurus. *Sil. l.* 12. Membris inſibilat ignis.

Inſiccabilis, le, adject. qui ſiccari non poteſt. *Sidon. l. 9. ep.* 16. Licet antiquarium moraretur inſiccabilis gelu pagina, & calamo durior gutta.

Inſiccatus, a, um, o. 1. 2. *non ſeccato*, non ſiccatus. *Stat. 3. Theb. v.* 364. Vulneraque illa ferens putri inſiccata cruore.

Inſicia, æ, f. 1. vel Inſicium, ii, n. 2. genus farciminis, ſeu obſonii ex carne conciſa. *Var. l. 4. de L. L.* V. Iſicium.

Inſiciarius, ii, m. qui inſicia facit. Legitur in quodam ludicro teſtamento M. Grunnii Corocottæ Porcelli, quod habetur apud *Interpretes Apicii l. 8. c.* 7.

Inſiciatus, & Iſiciatus, a, um, inſicio conditus, vel ad modum inſicii conditus. *Apic. l. 8. c. 7. ad fin.*

Inſicillum, & Iſiciolum, i, n. inſicium minutum. *Apic. l. 2. c. 3. & l. 5. c.* 3. &c.

Inſidĕo, es, edi, eſſum, n. 2. *ſedere ſopra qualche coſa*, ישב, Ger. *auff ſitzen*, Gal. *estre aſſis deſſus*, Hiſp. *aſſentarſe ſobre*, ἐπικάθημαι, in re aliqua, ſive ſuper rem aliquam ſedeo. *Liv. l.* 7. Equo deinde quam poterat maxime exornato inſidentem ſe in ſpecum immiſiſſe. ¶ Metonymice ponitur pro locum aliquem occupare, *Liv. 5. bell. Pun.* Viaque omnes hoſtium præſidiis inſiderentur. *Liv. l. 2. bell. Pun.* Mago locum monſtrabit, quem inſideatis. ¶ Tranſlate uſurpatur pro conſiſtere, *fermarſi*. *Cic. de nat. Deor.* Cum in locis ſemen inſedit. ¶ Item pro inhærere, *eſſere poſto, impreſſo*. *Cicer. in Tuſc.* Cum hic fervor mentis inveteraverit, & tanquam in venis, medullisque inſederit. *Auct. ante Exil.* Cum jam domeſticis pax non inſideat. *Id. 5. Fam.* Quæ cogitatio cum mihi non omnino excidiſſet, etenim penitus inſederat. ¶ Item imminere, incumbere. *Horat. epod.* 3. Non tantus unquam ſiderum inſedit vapor Siticuloſæ Apuliæ. ¶ Item habitare, incolere. *Virg. 8. Æn. v.* 479. Lydia Gens bello præclara jugis inſedit Hetruſcis.

Inſidiæ, arum, f. 1. *inſidie, agguati*, ארב, Ger. *hinderliſt*, Gal. *embuches*, Hiſ. *inſidias*, ἐνέδρα, doloſa expectatio ad aliquem aggrediendum, ab inſidendis locis, quæ ad inſidias deligimus. *Cicer. in Catil.* Illum ex occultis inſidiis in apertum latrocinium conjecimus. Dicimus autem inſidias parare, ponere, moliri, facere, tendere alicui, &c. *Cic. Ter. Virg. Ovid. Plaut.* Eſſe, latere, conſidere in inſidiis. *Caſ. Cic. Liv.* &c.

Inſidianter, adv. per inſidias, cum inſidiis. *Juſtin. l. 6. c.* 6. ¶ Securi inſidianter abſentiam Arcadum ſpeculati. Al. leg. *inſidiantes*.

Inſidiātor, ris, m. 3. *inſidiatore*, ἐνεδρευτής, qui tendit inſidias. *Cicer. in Catil.* Nullus eſt portæ cuſtos, nullus inſidiator viæ. Adde *pro Mil. c.* 7.

Inſidiatrix, icis, f. *inſidiatrice*. *Ammian. l. 14. c.* 17. Inſidiatrix manus.

Inſidio, as, avi, atum, a. 1. inſidior, *inſidiare*. *Dig. l. 28. tit. 19. leg.* 28. Servi, qui ſaluti dominorum ſuorum inſidiaverint.

Inſidior, aris, atus ſum, d. 1. *inſidiare, far agguati*, ארב, Ger. *auff einen lauren*, Gal. *guetter*, Hiſ. *poner aſſechanças*, ἐνεδρεύω, inſidias tendo. *Cic. pro Mil.* Hæc ſica intentata eſt nobis, hæc inſidiata Pompejo eſt. *Id. pro Cat.* Magnum crimen vel in legatis inſidiandis, vel in ſervis ſolicitandis. ¶ Interdum ſumitur pro obſervare. *Cic. de Or.* Quod neque precibus unquam, nec inſidiando, nec ſpeculando aſſequi potui. *Liv. l.* 23. Inſidiari tempori.

Inſidiōſe, adv. *inſidioſamente, occultamente, aſtutamente*, Ger. *mit liſt*, Gal. *avec embuches*, Hiſp. *con inſidias*, μετ᾽ ἐνέδρας, ex inſidiis, cum inſidiis, doloſe, fraudulenter. *Cic. pro Rab.* Inſidioſe in gratiam rediit cum illo. *Idem ad Q. Fr. l. 1. ep.* 3. Me ſceleratiſſime, inſidioſiſſimeque tractavit.

Inſidiōſus, a, um, *inſidioſo*, ערום, Ger. *hinterliſtig*, Gall. *plein d'embuches*, Hiſp. *lleno de inſidias*, ἐνεδρευτικός, ἐπιβουλευτικός, qui ſæpe inſidiatur, plenus inſidiis, fallax. *Cic. Att.* Hujus inſidioſa clementia delectantur. *Id. 4. Ver. ad fin.* Quis acerbior, quis inſidioſior, quis crudelior unquam? *Plin. l. 29. c.* 1. In qua conditione inſidioſiſſima auctoritatem peſſimis boni faciunt.

Inſīdo, is, inſedi, inſeſſum, n. 3. *ſedere*, ישב, Germ. *ſie auff etwas ſetzen*, Gal. *s'aſſeoir*, Hiſp. *aſſentarſe*, ἐνίζω, ad ſedendum deſcendo, vel clam, & ſenſim delabor, vel ingredior. *Virg. Æn. 6. v.* 707. Ubi apes æſtate ſerena floribus inſidunt variis. *Quint. l. 10. c.* 7. Dum illa verba fabricentur, & memoriæ inſidant. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Stat. 2. Theb.* Feſſis inſiditur aſtris. ¶ *Præterit. inſidi* pro *inſedi* legitur apud *Silium, l. 1. v.* 3. & apud alios; ſed variat ubique lectio.

Inſigne, is, ſubſt. n. 3. *inſegna*, סימן, Ger. *zeichen*, Gal. *marque, enſeigne*, Hiſpan. *las inſignias*, ἐπίσημον, ſignum, indicium, nota, monimentum, id, quod in veſte, vexillo, & hujuſmodi inſignitum eſt, aut ipſa veſtis, vexillum, &c. *Cic. Att.* Minerva ſingulare eſt inſigne ejus gymnaſii. *Id. in Ver.* Bulla eſt ornamentum pueritiæ, indicium, & inſigne fortunæ. *Id. pro Sext.* Sedebat cum purpura, & ſceptro, & inſignibus illis Regiis. *Virg. l. 2. Æn.* Danaumque inſignia nobis aptemus clypeos. *Caſ. l. 2. B. C. c.* 6. Naves triremes duæ, quæ ex inſigni facile agnoſci poterant. ¶ Tranſlate ponitur pro omni honorum genere. *Cic. Appio*. Inſignia enim virtutis multi etiam ſine virtute aſſecuti ſunt. *Idem pro Sylla*. Sibi habeant honores, imperia, triumphos, & alia præclara laudis inſignia. ¶ Item pro ornamento. *Cic. de Or.* Oratio varianda eſt, atque diſtinguenda quaſi quibuſdam verborum, ſententiarumque inſignibus. ¶ Accipitur etiam ſimpliciter pro ſigno. *Cic. 3. de Or.* Quod erat inſigne, eum, qui ita faceret, facere civibus omnibus conſilii ſui copiam.

Inſignificatīvus dicitur a quibuſdam Grammaticis infinitivus modus, quia per ſe nullam perſonam ſignificat. *Diomed. l. 1. pag.* 331. *Putſch.*

Inſignĭo, is, ivi, itum, a. 4. *ornare*, כתר, Ger. *zeichnen*, Gal. *marquer*, Hiſ. *ſennalar*, ἐπισημαίνω, ſignis noto, ſeu diſtinguo. *Auct. ad Her. l.* 4. Quo magis inſignita ſit forma. *Virg. 7. Æn. v.* 790. At lævem clypeum ſublatis cornibus Io auro inſignibat. *Claud. l.* 1. Hic elementorum ſeriem, ſedeſque paternas inſignibat acu. ¶ Item inſignem facere. *Tac. in Agric. c.* 41. Inſignire annum cladibus. *Senec. ep.* 18. Illud temperantius, non excerpere ſe, nec inſigniri, nec miſceri omnibus.

Inſignis, gne, o. 3. *ſegnato*, מסומן, Ger. *gezeichnet*, Gall. *ſignalé, remarqué*, Hiſp. *ſennalado*, ἐπίσημος, proprie eſt, quod ſigno aliquo, vel nota inter alia eminet, in quo aliqua ſunt ſigna, quibus ab aliis diſcernitur. *Feſt.* Inſignes appellantur boves, qui in femine, & in pede album habent, quaſi inſigniti. *Virg. 3. Georg.* Maculis inſignis, & albo, h. e. inſignitus. ¶ Sed quia quæ aliis meliora, aut deteriora ſunt, ſigno notari ſolent diſcriminis cauſa, hinc eſt, quod inſignis accipitur in laudem pro præſtanti, eximio, claro, nobili. *Liv. l.* 1. Inſignemque eum veſte, & curuli regia ſella adornavit. *Virgil. 1. Æn.* Inſignem pietate virum. *Cic. de Am.* Sed etiam poſteris erit clara, & inſignis. *Id. 3. Fin.* Habet inſigne quiddam ad decus, & ad gloriam. ¶ Vel in vituperationem pro eo, quod valde malum eſt. Hinc inſignia ſcelera dicuntur, quæ vulgaria non ſunt, ſed inſigniter mala. *Cic. 6. Verr.* Os hominis, inſignemque impudentiam cognoſcite. *Id. pro Rab.* Cum hominem omnibus inſignem notis turpitudinis P. Furium accuſaret. *Horat. l. 2. ſat. 1. v.* 46. Flebit, & inſignis tota cantabitur urbe. h. e. infamia notatus. ¶ *Inſignes*, & *inſigniti* dicebantur pueri, qui aliqua deformi corporis nota, aut depravatis membris nati eſſent. *Cic. 3. Leg. c.* 8. Inſignis ad deformitatem puer. *Plaut. in fragm.* Sin ea mihi inſignitos pueros pariat poſtea, aut varum, aut valgum, &c. ¶ Comparat. *inſignior*, ſuperl. *inſigniſſimus*. *Liv. l. 4. c.* 4. Inſignior contumelia. *Tertul. Apolog. c.* 21. Inſigniſſima religio.

Inſignīte, adv. *ſegnalatamente, ſommamente, chiaramente*, ἐπισήμως, inſigniter, valde, ſumme, clare. *Cic. pro Quinct. c.* 23. Neque quiſquam inventus eſt tam inſignite improbus. *Liv. l. 8. c.* 23. Quo inſignitius omiſſa res conſuli exprobraretur.

Inſignĭter, adv. idem ac inſignite. *Cic. 3. Phil. c.* 4. Quis Rex unquam fuit tam inſigniter impudens? *Id. in Part.* Parentibus, amicis, hoſpitibus præcipue, atque inſigniter diligendis. *Paulin. Nolan. carm. 24. de natal. S. Felic. 9. v.* 144. me decet inſignius iſto Exſultare die.

Inſignītus, a, um, *ſegnato, notato, ornato*, ἐπίσημος, ſignatus, ſignis notatus, & diſtinctus. *Cic. 1. de Div.* In quibus tanquam inſignitæ notæ veritatis appareant. *Tac. l. 4. Ann. c.* 51. His partæ victoriæ ſpes, &, ſi cedant, inſignitius flagitium. *Cic. in Top. c.* 5. Quædam confirmatio inſignita, atque impreſſa intelligentia. ¶ Inſignita, in plur. num. & neutro gen. dicuntur vitia quædam in cute, aut circa oculos, *lividure, contuſioni*. *Plin. l. 27. c. 4. & 12.* V. Inſignis. ¶ *Cato* apud *Gell. l. 10. c.* 3. Inſignitæ injuriæ.

Inſīle, inſilis, n. 3. ſuſpendiculum, vel perpendiculum, quod telam demiſſam examinat, dictum, ut credit Interpres Lucretii, quod appulſa pectine tela reſultet, & ſubſiliat. Alii volunt, inſilia eſſe duo inſtrumenta lignea, pedibus textorum ſuppoſita, quibus alternis reſurgentibus, & depreſſis telæ aperiuntur, & contrahuntur. *Lucr. l. 5. v.* 1351. Nec ratione alia poſſunt tam levia gigni inſilia, ac fuſi, radii, ſcapique ſonantes. *Lambin. legit inſubula*.

Inſilĭo, is, inſilui, inſilivi, inſilii, inſultum, *ſaltare in qualche coſa*, דלג, Ger. *einſpringen*, Gal. *ſauter deſſus*, Hiſp. *ſaltar en algo, o ſobre*, ἐνάλλομαι, ſaltu ingredior, vel ſuper aliquid ſalio. *Plaut. Rud.* E navi timidæ ambæ in ſcapham inſiluimus. *Plin. l. 8. c.* 16. Dum ſequitur, inſiluit ſaltu. *Liv. l. 6. c.* 7. Inſilire in equum. *Phædrus lib. 1. Fab. 3. 20.* Supra lignum inſilire. *Sueton. in Claud. c.* 21. Inſilire tauros, *Ovid. 12. Met. v.* 345. Inſilire alicujus tergo.

Inſimul, adv. idem ac ſimul. *Stat. 1. Syl. ult. v.* 36. Et gentes alis inſimul togatas. Adde *Flor. l. 2. c. ult.*

Inſimulatĭo, onis, f. 3. *accuſa*, תלונה, Germ. *beſchuldigung*, Gal. *accuſation*, Hiſp. *acuſacion*, ἐγκλημα, accuſatio. *Cic. pro Font. c.* 13. In falſam, atque iniquam proborum inſimulationem vocabatur.

Inſimulātor, oris, m. 3. accuſator, *accuſatore*. *Apul. Apolog.* Piſcium inſimulator. h. e. accuſator magiæ, quæ eſt ex piſcium inſpectione. Adde *Pacat. paneg. ad Theodoſ. c.* 43.

Inſimulātus, a, um, adject. accuſatus, *accuſato*. *Cicer. Verr. 5. c.* 7. Villicus impulſu tuo inſimulatus. *Caſ. de B. G. l. 7. c.* 2. Criminis inſimulatus.

Inſimŭlo, as, a. 1. *accuſare, incolpare*, קטרג, Ger. *beſchuldigen*, Gal. *accuſer*, Hiſp. *acuſar*, ἐγκαλέω, καταβάλλομαι, proprie notat in aliquem ſimulate agere, & hinc ſumitur pro accuſare aliquem, criminari. *Cic. in Verr.* Illum inſimulabat falſo. *Id. in Bruto*. Nam, cum in ſylva Scantia facta cædes eſſet, inſimularenturque familia, &c. *Id. in Phil.* Probri inſimulaſti pudiciſſimam fœminam. *Liv. l. 6. c.* 26. Inſimulare aliquem falſo crimine. ¶ Accipitur etiam pro ſimplici ſimulo. *Cic. 4. Verr. c.* 24. inſimulant homines fraudandi cauſa diſceſſiſſe. *Id. 3. Offic.* Solus neglexit fidem, furere inſimulavit.

Inſincērus, a, um, adject. *non ſincero, corrotto*, ἀκίβδηλος, non integer, corruptus. *Gell. l. 5. c.* 3. Protagoras inſincerus quidem Philoſophus. *Virg. 4. Georg. v.* 285. Inſincerus cruor.

Inſinuātĭo, onis, f. 3. *inſinuazione*, εμφύτευσις, actus inſinuandi. *Cic. 1. de Inv.* Inſinuatio eſt oratio quadam diſſimulatione, & circuitione obſcure ſubiens auditoris animum. V. *Quinctil. l.* 4.

Inſinuātor, oris, m. qui ſe inſinuat. *Arnob. l. 1. ſub fin.* Inſinuator, magiſter, atque auctor. *Tertull. l. 2. ad Nation. c.* 1. Inſinuatores Deorum.

Inſinuātus, a. 1. 2. in ſinu poſitus, ſeu conditus, a ſinu hominis. *Apul. lib. 9. Met.* Siccine vacuus, & otioſus inſinuatis manibus ambulabis mihi? Sed alii qui explicant manibus inflexis, complicatis, compreſſis. ¶ Item qui ſe inſinuavit, & alicujus familiaritatem, & gratiam eſt adeptus. *Sueton. Othon. c.* 2. Per hanc inſinuatus Othoni.

Inſinŭo, as, avi, atum, a. 1. *mettere nel ſeno*, ἐγκολπίζω, eſt in ſinum, vel pectus immittere, & tranſlate introducere, *inſinuare, introdurre*, Ger. *in ſtoß legen, einſchieben*, Gal. *inſinuer*, Hiſp. *inſinuar*, ἐνδύομαι. *Cic. de Am.* Callidus ille, & occultus ne ſe inſinuet. *Plaut. Mil. 2. 1.* 27. Inſinuat ſe ſe ad illam amicam heri mei. *Caſ. l. 4. B. G. c.* 33. Inſinuare ſe in equitum turmas. *Liv. l. 7. c.* 10. Inſinuare ſe mucrone ſurrecto inter corpus & arma. *Cic. pro Cæcin. c.* 5. In familiaritatem alicujus ſe inſinuare. *Id. Agrar. 2. c.* 5. In aliquorum ſermone ſe inſinuare. *Virg. 2. Æn.* novus per pectora cunctis inſinuat pavor. Subaudi *ſe*. Sic *Cic. 1. de Orat. c.* 20. Blandiri, & ſuppliciter inſinuare. *Plin. paneg. c.* 62. Hoc eſt, quod penitus illos animo Cæſaris inſinuavit. h. e. commendavit, introduxit. ¶ *Auien. Arat. v.* 31. Terris ratem inſinuare. h. e. appellere, applicare.

Inſipĭdus, a, um, *inſipido*, תפל, Ger. *ungeſmack*, Gal. *inſipide*, Hiſp. *inſipido*, ἄχυμος, ἄγευστος, quod ſaporis expers eſt, aut quod ſaporem injucundum habet. *Firmic. l. 2. Aſtron. c.* 12. Sapor ſalſus, & inſipidus. ¶ Per tranſlationem accipitur pro ſtulto, & inſipiente. *Gel. l. 6. c.* 1. Nihil eſt prorſus iis inſipidius, qui opinantur, bona eſſe potuiſſe, &c. Al. rectius leg. *inſubidius*. Adde *Firmic. l. 11. Aſtron. c.* 12.

Inſĭpĭens, tis, o. *pazzo, ſciocco*, כסיל, Germ. *unweiſe*, Gal. *fou*, Hiſp. *necio*, ἄφρων, non ſapiens, deſipiens, qui non cogitat, quæ agenda ſunt. *Cicer. de Am.* Neque quicquam inſipiente fortunato intolerabilius fieri poteſt. *Idem de Fin.* Turpe eſt ſapientem ex inſipientium ſermone pendere. *Id. 2. Div. c.* 29. Ego inſipientior, quam illi ipſi. *Senec. lib. 2. quæſt. nat. c.* 59. Timidiſſimus omnium, & inſipientiſſimus.

Inſĭpĭenter, adv. *ſciocamente*, Ger. *unweiſlich*, Gal. *folement*, Hiſp. *neciamente*, ἀφρόνως, imprudenter. *Cic. de Sen. c.* 19. Sperat adoleſcens diu ſe victurum, inſipienter ſperat.

Inſĭpĭentĭa, æ, f. 1. *ſciocchezza*, אולת, Ger. *unweisheit*, Gal. *folie*, Hiſp. *necedad*, ἀφροσύνη, dementia, amentia, imprudentia. *Cic. 3 Tuſc. c.* 5. Ita fit, ut ſapientia ſanitas ſit animi, inſipientia autem quaſi inſanitas quædam, quæ eſt inſania, eademque dementia.

Inſĭpo, is, pui, a. 3. jacio, injicio, apud vet. a ſipo. *Cato de R. R. c.* 83. Ita inſipito in aulam novam. *Pompon. Atellanarum ſcriptor*. Partem inſipui, concluſi, condepſui. *Id. Fullone*. Facite, ut ignis fervat, ligna inſipite, far concidite. *Varro l. 4. de L. L.* Quod ita ſonet, cum aqua ferventi inſipitur. Apud Feſtum legitur etiam *inſipo, as*.

Inſiſto, is, inſtiti, inſtatum, vel inſtitum, n. 3. *ſtare ſopra qualche coſa*, ἐφίσταμαι, in aliqua re conſiſto. *Caſ. 2. B. G.* Ut cum primi eorum cecidiſſent, proximi jacentibus inſiſterent. hoc eſt ſuper mortua cadavera ſtarent, & pugnarent. ¶ Eſt item ſiſtere gradum, cujus contrarium eſt progredi, *fermarſi*. עמד, Ger. *auff etwas ſtehen*, Gal. *inſiſter, preſſer*, Hiſp. *inſiſtir*, ἐπιμένω. *Cic. in Verr.* Ut, ſi ſingulis inſiſtere velim. *Id. 3. Fin.* Quæ cum dixiſſet, paulumque inſtitiſſet. Et active *fermarſi*. *Cic. 3. de Or. c. 41. ex poeta:* Exſultantem ſe repriment validæ legum habenæ, & imperii inſiſtent jugo. ¶ Item ineſſe. *Cicer. 6. Verr.* Inſiſtebat in manu Cereris dextra ſimulacrum pulcherrime factum Victoriæ. ¶ Inſiſtere haſtæ, eſt inniti. *Plin. de Vir. Illuſt.* Haſtæ inſiſtens, & ſolemnia verba reſpondens. ¶ Inſiſtere veſtigia, eſt firmare. *Virg. 11. Æn.* Utque pedum primis infans veſtigia plantis inſtiterat. ¶ Inſiſtere veſtigiis alienis, eſt inhærere, & ſequi aliena veſtigia. *Quintil. in proœm. l.* 9. Sic *Cic. 3. de Orat. c.* 9. Quibus veſtigiis primum inſtiti. Et *Liv. l. 5. c.* 30. Inſiſtere veſtigiis ſuarum laudum. ¶ Inſiſtere viam, aut iter, eſt viæ ſe dare, & in ea pergere, *incamminarſi*. *Plaut. Ciſt. 4.* 2. Utrum hac, an illac iter inſtiterit. *Id. Epid.* 3. 3. 36. Recta inſtitit, *ſi è ben' incamminato*. Sic, inſiſtere ratio-

ſtationem putem, h. e. inſitiatem, capere. *Caſ. l.* 9. *B. G. Terent. Eun.* 2. 3. 2 Ubi quæram? quam inſiſtam viam? *che ſtrada ho io da prendere?* ¶ Inſiſtere negotium, eſt perſequi, urgere, attente agere. *Plaut. Mil.* 3. 3. 55. Inſiſtite hoc negotium ſapienter. ¶ Uſurpatur etiam pro inſtituere, incipere, aggredi. *Plaut. Capt.* 3. 4. 53. Ne quid tu huic temere inſiſtas credere. *Cicer. Fam.* 10. *ep.* 16. Flagitare ſenatus inſtitit Cornutum, ut &c. *Caſ. l.* 6. *B. G.* Inſiſtere mente & animo in aliquam rem, *applicarſi con tutto lo ſpirito*.

Inſitio, onis, f. 3. *innestamento*, Ger. *ympfung*, Gal. *enture*, Hiſp. *enxerimiento*, [illegible], inſerendi actus. *Cic. de Sen. cap.* 15. Nec conſitiones modo delectant, ſed etiam inſitiones.

Inſititius, a, um, *innestato*, [illegible], quod inſitum eſt, ut Surculus inſititius. Per Metaphoram accipitur pro omni eo, quod proprium, aut naturale non eſt, ſed aliunde aſcitum. *Plin. in Ep.* 3. 4. Cum hoc inſititio, & inducto tam præclara opera perfeceris. ¶ *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 2. Somnum inſititium vocat, qui inter diei negotia inſeritur.

Inſitivus, a, um, adject. idem ac inſititius, *d'incalmo, o incalmato*. Ut inſitiva pyra. *Horat. epod.* 2. *v.* 19. ¶ Translate inſitivi liberi, h. e. illegitimi. *Phædr. l.* 3. *fab.* 4. *v.* 10. inſitivum alimentum, h. e. lac alienæ nutricis, diverſum a lacte matris. *Gell. l.* 12. *c.* 1.

Inſitor, oris, m. *innestatore*, Ger. *pfropffer*, Gall. *enteur*, Hiſp. *enxeridor*, qui inſerit. *Plin. l.* 18. *c.* 33. Hunc caveat inſitor calamis, gemmiſque inoculator. ¶ Hoc nomine Flamen Cerealis Deum invocabat, ut ex Fabio Pictore teſtatur *Serv. ad Virg. Georg.* 1.

Inſitum, ti, n. *innesto*, *neſto*, [illegible], ſurculus ex una reciſus arbore, & in aliam implantatus. *Colum. de arb. cap.* 26. Terram circa arborem aggerato uſque ad ipſum inſitum.

Inſitus, a, um, *innestato*, *inſerito*, impoſitus, partic. ab inſeror. *Colum. de arbor. c.* 20. Arbos inſita fructuoſior eſt, quam non inſita. ¶ Translate ponitur pro innato, ingenito. *Cicer.* 6. *Ver. c.* 48. Ut animis eorum inſitum, atque innatum eſſe videatur. *Id.* 5. *Ver.* Ita ſerpit illud inſitum in natura malum conſuetudine peccandi libera. ¶ Item pro adſcripto. *Sall. in Cic.* Et paulo ante inſitus huic urbi civis.

Inſitus, us, m. idem ac inſitio. *Plin. l.* 14. *c.* 3. Cætera regionum, locorumque, aut ex his inter ſe inſitu mixta.

Inſobres, pro Inſubres, ſcribebant Veteres, teſte *Scalig. in l.* 2. *Varronis de R. R.*

Inſociabilis, le, o. 3. *che non ſi può accompagnare*, Ger. *ungeſellig*, Gal. *inſociable*, Hiſp. *inſociable*, [illegible], quod ſociari, vel conjungi non poteſt. *Liv. l.* 27. *c.* 39. Omni generi humano inſociabiles erant. *Plin. l.* 16. *c.* 42. Et inter ſe, & cum aliis inſociabili glutino.

Inſolabiliter, adv. *inconſolabilmente*, *ſenza conforto*, [illegible], ſine conſolatione. *Horat.* 1. *epiſt.* 14. Rapto & de fratre dolentis inſolabiliter.

Inſolatio, onis, f. 3. actus inſolandi, ſiccatio ad ſolem. *Plin. l.* 21. *c.* 14. Candidiſſima vero fit poſt inſolationem etiamnum recocta.

Inſolatus, a, um, *ſoleggiato*, ſiccatus, aut calefactus in ſole, vel ad ſolem, partic. ab inſolor. *Colum. l.* 4. *c.* 27. Et uvæ commodius inſolatæ percoquuntur.

Inſolens, entis, o. 3. *non ſolito*, *non avvezzo*, *inuſitato*, Germ. *ungewohnet*, *ſeltzam*, Gal. *inſolent*, Hiſp. *inſolente*, [illegible], inſuetus, inſolitus, a *ſoleo*. *Cic. pro Sext.* Non ſum tam ignarus cauſarum, non tam inſolens in dicendo. *Idem Attic. l.* 2. *ep.* 21. Inſolens infamiæ. *Cic. in Bruto*. Nec vero ullum (verbum) aut durum, aut inſolens, aut humile, aut longius ductum. ¶ Translate ponitur pro ſuperbo, arrogante, audaci. *Cicer.* 2. *de Or.* Non fuiſſe inſolentem in pecunia. *Id. pro Marc. c.* 3. In victoria, quæ ſua natura inſolens, & ſuperba eſt. ¶ Item pro intemperante, immoderato. *Cic. pro Sex. Roſc.* Qui in ſua re fuiſſet egentiſſimus, erat, ut fit, inſolens in aliena. *Sen. Suaſor.* 9. Nihil eſt inſolentius novitio divite. *Alter Senec. de brevit. vitæ, cap.* 16. Perſarum rex inſolentiſſimus.

Inſolenter, adv. *inſolentemente*, *di rado*, [illegible], præter morem, & conſuetudinem, raro. *Cic.* 1. *de Inv. cap.* 28. Deinde natura ejus evenire ne vulgo ſoleat, ac inſolenter, & raro. ¶ Translate uſurpatur pro ſuperbe, arroganter, immoderate, *ſuperbamente*, *arrogantemente*, Germ. *hoffertig*, Gal. *inſolemment*, Hiſp. *inſolentemente*, [illegible]. *Cic.* 4. *Tuſc.* Quod aut cupias ardenter, aut adeptus te efferas inſolenter. *Caſ. lib.* 3. *B. C. c.* 46. Pompejani inſolentius noſtros premere. *Val. Max. l.* 5. *c.* 2. *n.* 21. Inſolentiſſime obequitantem interemit.

Inſolentia, f. 1. *inſolenza*, [illegible], inſuetudo, res non ſolita, vel non conſueta. *Cic. pro Dom.* Inſolentia dominatus extulerat animos. ¶ Item novitas. *Cic. pro Dejot. c.* 2. Movent etiam loci ipſius inſolentia. ¶ Item ſuperbia, arrogantia, *ſuperbia*, *arroganza*, Ger. *ungewonheit*, Gal. *inſolence*, Hiſp. *inſolencia*, [illegible]. *Cic.* 5. *Ver.* De luxuria Apronii loquor, nihil de inſolentia, nihil de ſingulari nequitia, ac turpitudine. ¶ In plur. num. *Phædr. ſub fin. l.* 4. A noxiorum premitur inſolentiis. ¶ Item prodigalitas, nimii ſumptus, qui in cœnas fiunt, & res alias. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 20. Nec tamen ad hanc inſolentiam, ſed ad illam tuam lautitiam. *Id. Phil.* 9. *c.* 6. Ser. Sulpitius majorum continentiam diligebat, hujus ſæculi inſolentiam vituperabat.

Inſoleſco, is, n. 3. inſolens, & ſuperbus fio, *diventar inſolente*, *inſuperbire*. *M. Cato in orat. pro Rhodienſib. apud Gel. l.* 7. *c.* 3. Ne Romani, Perſa quoque rege victo, ad ſuperbiam, ferociamque, & immodicum modum inſoleſcerent.

Inſolet, ebat, idem quod ſolet, aſſolet. *Cæcil.* apud *Gell. l.* 3. *c.* 16. Inſolet ne mulier decimo menſe parere? Pol nono, etiam ſeptimo, atque octavo.

Inſolidum, V. Solidus.

Inſolidus, a, um, non ſolidus, infirmus, tener. *Ovid.* 15. *Met. v.* 203. tunc herba recens, & roboris expers Turget, & inſolida eſt.

Inſolite, adv. *inſolitamente*, vox eſt *Auguſt. de doctr. Chriſt. c.* 23. ¶ Sunt qui tribuunt & *Gel. l.* 1. *c.* 2. ſed plures libri habent *inſuete*.

Inſolitus, a, um, *inſolito*, Germ. *ungewohnet*, Gal. *inaccoutumé*, Hiſp. *deſacoſtumbrado*, *inſolito*, [illegible], non ſuetus. *Cic.* 3. *Verr.* Cur prudentiſſimas, electiſſimaſque fœminas in tantum virorum conventum inſolitas, invitaſque prodire cogis? *Caſ.* 3. *B. C. c.* 85. Inſolitus ad laborem exercitus. *Salluſt. in fragment.* Genus armis ferox, & ſervitii inſolitum.

Inſolo, as, avi, atum, a. 1. *ſeccar al ſole*, *ſoleggiare*, Ger. *an die ſonne legen*, Gal. *ſecher au Soleil*, Hiſ. *aſſolear*, *ſecar al Sol*, [illegible], ad ſolem ſicco. *Col. l.* 12. *c.* 39. Quas per triduum inſolaveris. *Id. l.* 4. *cap.* 17. Nam & ſic facilius inſolatur humus, & fructus percoquitur.

Inſolubilis, le, o. 3. *inſolubile*, [illegible], quod ſolvi non poteſt. *Quint. l.* 5. *c.* 9. Ubi eſt ſignum inſolubile. ¶ Beneficium inſolubile, *Senec. de benef. l.* 4. *c.* 12. h. e. quod penſari non poteſt.

Inſolubiliter, adv. ita ut ſolvi non poſſit. *Macrob. l.* 1. *in Somn. Scip. c.* 6. Inſolubiliter vinciuntur.

Inſolum, *inſolito*, veteres pro inſolitum dixerunt. *Afran. apud Non. c.* 2. *n.* 426. Quod inſolum non venit cæco, ac dementi

Inſolutus, a, um, non ſolutus, *non pagato*. Exemplum *Senecæ* ex *lib.* 2. *de Benef. c.* 26. V. in Solutus.

Inſomnia, æ, f. *vigilia*, [illegible], vigilia, ab *in*, & *ſomnus*. *Sueton. Calig. c.* 50. Incitabatur inſomnia maxime. *Gel. l.* 6. *c.* 4. Eadem inſomnia cruciatus periiſſe.

Inſomnietas, atis, f. inſomnia, vigilia. *Plin. Valer. l.* 1. *c.* 35. Inſomnietatem pati. *Theodor. Priſc. l.* 2. *c.* 1. Inſomnietates procurare.

Inſomnioſus, a, um, *che ſi ſogna molte coſe*, [illegible], Ger. *der traume hat*, Gall. *qui ſonge beaucoup*, Hiſ. *el que mucho ſueña*, [illegible], qui multum ſomniat. *Cato de R. R. c.* 157. Omnino qui inſomnioſus eſt, hac eadem curatione ſanum facies.

Inſomnis, ne, o. 3. *ſenza ſonno*, *vigilante*, [illegible], Germ. *ohne ſchlaff*, Gal. *ſans ſommeil*, Hiſp. *deſvelado*, [illegible], pervigil. *Stat.* 3. *Theb. v.* 318. Oculi inſomnes. *Virg.* 9. *Æn. v.* 165. Noctem cuſtodia ducit inſomnem ludo.

Inſomnium, nii, n. *ſogno*, *viſione veduta in ſogno*, [illegible], Ger. *ein traum*, Gal. *ſonge*, Hiſp. *viſion en ſueños*, [illegible], quod in ſomnis videmus, & fere uſurpatur de malis ſomniis. *Virg.* 4. *Æn. verſ.* 9. quæ me ſuſpenſam inſomnia terrent? ¶ *Cic. de ſenect.* Caret ergo vinolentia, cruditate, & inſomniis. *Tibul. l.* 3. *el.* 4. *init.* Dii meliora ferant, nec ſint inſomnia vera.

Inſono, as, ui, itum, n. 1. idem quod ſono, vel valde ſono, reſono, *ſonare*, *riſonare*, [illegible]. *Lucan. l.* 1. *v.* 578. Inſonuere tubæ. *Ovid.* 11. *Met.* Calamis agreſtibus inſonat ille.

Inſons, tis, o. *innocente*, [illegible], Germ. *unſchuldig*, Gal. *innocent*, Hiſp. *inocente*, [illegible], innocens, qui extra culpam eſt, a ſons, nocens. *Liv. l.* 4. *c.* 15. Etiamſi Regni crimine inſons fuerit. *Id. l.* 34. *c.* 32. Publici conſilii inſons. *Ovid. Met.* 13. *v.* 149. Fraterni ſanguinis inſons. ¶ Item qui non nocet. *Horat. l.* 2. *od.* 19. Te vidit inſons Cerberus aureo cornu decorum.

Inſonus, a, um, *ſenza ſuono*, *che non ha ſuono*, [illegible], quod eſt ſine ſono, ſeu ſtrepitu. *Apul. l.* 3. *A. A.* Inſono veſtigio me perducit. *Ammian. l.* 27. *cap.* 12. Inſonis paſſibus repentes.

Inſopibilis, le, adject. qui ſopiri non poteſt. *Martian. Capel. lib.* 9. Inſopibilis flamma. Adde *l.* 4.

Inſopitus, a, um, *vigilante*, [illegible], inſomnis, pervigil. *Ovid.* 7. *Metam. v.* 36. Terrigenaſque feros, inſopitumque draconem.

Inſordeſco, is, ui, n. 3. ſordidus fio. *Sidon. l.* 5. *epiſt.* 13. Dejecta caducæ frondis ager inſordeſcit.

Inſortitus, a, um, non ſortitus. *Plaut. Caſ.* 2. 4. 27. Spicula etiam inſortita ſunt mihi. Al. leg. Etiam ſpecula in ſortitu eſt mihi.

Inſpatians, antis, in aliquo loco ſpatians. *Prudent.* in *Apoth. v.* 139. quem vidit Babylonis ab arce tyrannus Innocuas inter flammas procul inſpatiantem. Al. leg. *expatiantem*.

Inſpeciatus, a, um, adject. in ſuas ſpecies non diviſus. *Tertul. adv. Valentin. c.* 10. Subſtantia informis, & inſpeciata.

Inſpecioſus, a, um, adject. non ſpecioſus, deformis. *Petron. in fragment. Tragur.* Non inſpecioſus puer.

Inſpectatio, nis, f. 3. actus inſpectandi. *Senec. l.* 6. *nat. quæſt. c.* 4. Quorum adeo mihi dulcis inſpectatio.

Inſpectator, oris, m. inſpector. *Symmach. l.* 6. *ep.* 9. Adhibiti inſpectatores, muro dividi loca noſtra dixerunt. *Juret.* habet *inſpectores*.

Inſpectio, onis, f. *conſiderazione*, [illegible], Germ. *beſichtigung*, Gall. *inſpection*, Hiſp. *inſpecion*, [illegible], actus inſpiciendi. *Colum. l.* 1. *c.* 4. Nam prima inſpectione neque vitia, neque virtutes abditas oſtendit. *Quintil. l.* 2. *c.* 18. Poteſt aliquando res inſpectione eſſe contenta. h. e. ſola conſideratione, ſine uſu. *Id. l.* 2. *c.* 18. Artes in inſpectione poſitæ. *la ſemplice ſpeculazione*. *Cic. Phil.* 2. *cap.* 32. Nos (augures) nunciationem ſolum habemus; Conſules, & reliqui magiſtratus etiam inſpectionem. Plures interpretes legunt *ſpectionem*. V. *Spectio*.

Inſpecto, as, a. 1. *guardare con diligenza*, [illegible], continue, ſive attente intueor, freq. ab inſpicio. *Cic. ad Brut. ep.* 4. Utinam inſpectare poſſis timorem de illo meum. *Id. Ver.* 6. Civem Romanum iſte, multis inſpectantibus, ſuſtulit. ¶ Affertur etiam Suetonii exemplum in *Caſ. c.* 86. ubi inſpectare pro cuſtodire, *far la guardia*, uſurpatur. Verum meliores editiones habent *ſuſtentiam* pro inſpectantium.

Inſpector, oris, m. 3. [illegible], qui inſpicit, ut qui de opificiis, vel de rebus venalibus cognoſcunt. *Plin. l.* 37. *c.* 7. Accedit religio narrata, a ſiderum cognatione, ab inſpectoribus.

Inſpectus, us, ui, m. inſpectio. *Apul. l.* 10. *Met.* Oculi inſpectu minaces.

Inſpectus, a, um, nom. partic. *conſiderato*, *veduto*, *mirato*. *Plaut. Aulul. argum.* 2. *v.* 7. Re inſpecta. *Id. Trinum* 3. 3. 65. Cauſas apud portitorem reſignatas ſibi, inſpectaſque eſſe.

Inſperabilis, le, o. 3. *inſperabile*, Ger. *nicht zu hoffen*, Gal. *ce qui ne ſe peut eſperer*, Hiſp. *lo que no ſe puede eſperar*, quod vix ſperari potuiſſet. *Gel. l.* 4. *c.* 18. Pacemque, & victoriam vobis peperi inſperabilem

Inſperans, tis, o. 3. *che non ſpera*, *ſenza ſperanza*, Ger. *der nicht hoffet*, Gal. *qui n'eſpere point*, Hiſp. *el que no eſpera*, [illegible], qui non ſperat. *Cic.* 1. *de Or. c.* 21. Inſperanti mihi cecidit, ut in iſtum ſermonem dilaberemini.

Inſperate, adv. *inſperatamente*, [illegible]. *Valer. Max. l.* 5. *c.* 8. *extern.* 2. Inſperatius prodeſt.

Inſperato, adv. idem quod inſperate. *Argumentum primum Aulularia Plauti v.* 14. Aulam inſperato invenit. *Apul. l.* 9. *Met.* Inſperato reſiſtens juvenis.

Inſperatus, a, um, adject. non *ſperato*, [illegible], [illegible]. *Cic.* 4. *Phil. c.* 1. Conſilium inſperatum. *Ter. Eun.* 5. 5. 57. Occaſio inſperata. *Plaut. Pœn.* 5. 3. 8. Salve homo inſperatiſſime mihi. *Plin. l.* 25. *c.* 2. Servatus eſt ex inſperato, *fuor d'opinione*, præter ſpem.

Inſpergo, is, erſi, erſum, a. 3. *ſpargere*, [illegible], aſpergo, abluo, & humecto liquorem aliquem ſpargendo. *Cic.* 2. *de Div. c.* 16. Simul ac molam, & vinum inſperſeris. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus præter liquorem. *Colum. lib.* 11. *c.* 2. Hoc eodem tempore ſtercoris pars in prata digerenda, pars oleis, & cæteris arboribus inſpergenda.

Inſperſio, onis, f. actus inſpergendi, aſperſio. *Pallad. l.* 4. *tit.* 9. Ruta ſeritur locis apricis, ſola cineris inſperſione contenta.

Inſperſus, a, um, idem ac ſparſus, *ſparſo*. *Hor.* 1. *Ser. Sat.* 6. *v.* 67. Velut ſi egregio inſperſos reprendas corpore nævos.

Inſperſus, us, ui, m. 4. inſperſio. *Apul. l.* 9. *A. A.* Comæ ſordentes inſperſu cineris. Adde *l.* 7.

Inſpicio, is, exi, ectum, a. 3. *guardare*, [illegible], [illegible], Ger. *drein ſehen*, Gall. *regarder dedans*, *voir de prez*, Hiſpan. *mirar*, *ver*, [illegible], aſpicio, intueor. *Cic. de Leg.* Nequis inſpiciat tabellam. ¶ Sæpe capitur pro intro aſpicere, valde intueri, penitus conſiderare. *Cicer. in Phil.* 2. Vis ne igitur, te inſpiciamus a puero? *Plaut. Perſ.* 2. 5. 15. Inſpicere morbum tuum lubet. *Petron. Satyr.* Inſpicere querelam. h. e. cognoſcere de querela.

Inſpico, as, a. 1. *aguzzare*, [illegible], eſt incidere, ſeu acuere ad ſpicæ, & ariſtarum ſimilitudinem. *Virg.* 1. *Georg. v.* 292. Ferroque faces inſpicat acuto. ¶ *Strabo Gall. c.* 5. & quas inſpicat ariſtas Ramorum ubertas.

Inſpiramentum, i, n. inſpiratio. *Cal. Aurel. Tard.* 2. *cap.* 13. Inſpiramentis inferere.

Inſpirate, adv. *Valer. Max. l.* 5. *c. ult. n.* 2. *ext.* Blandum animum ſane temeritatâ caſus facit, ubi pravo conſilio propitius adſpirat: & quo vehementius nocent, inſpiratius prodeſt. h. e. magis inſpirando, ſeu adſpirando, benignius, prolixius.

Inſpiratio, onis, f. *iſpirazione*. *Solin. c.* 12. Fontes (Aganippidis, & Hippocrenes) poeti inſpirationem literariam faciunt.

Inſpirator, oris, m. qui inſpirat, & injicit. *Cal. Aurel. Tard.* 1. *c.* 5. Apollo furoris inſpirator.

Inſpiratus, a, um, nom. ex particip. *iſpirato*, [illegible]. *Juſtin. l.* 18. *cap.* 5. Cum inſpirati vates canerent.

Inſpiritalis, le, adject. non ſpiritalis. Eſt vox *Paulini epiſt.* 22. (*al.* 7.)

Inſpiro, as, avi, atum, a. 1. *inſpirare*, [illegible], Germ. *einblaſen*, Gall. *inſpirer*, Hiſpan. *inſpirar*, [illegible], aſflo, intro ſpiro, ſpiritum, ſeu ventum infundo. *Virg.* 1. *Æn. v.* 688. Occultum inſpires ignem. *Col. l.* 1. *c.* 6. Et modicis feneſtellis Aquilonibus inſpirentur. *Stat. lib.* 1. *Silv.* [illegible] citum inſpirat amorem. *Quintil. l.* 2. *c.* 5. *de lectione Oratorum*: Quanta deinceps in dividenda prudentia, quam ſubtilis & crebra argumentatio, quibus viribus inſpiret, quæ jucunditate permulceat &c. h. e. inferat id, quod dicit. ¶ Apud *Gell. l.* 2. *c.* 3. inſpirans litera, eſt aſpero ſpiritu notata. Notum eſt, inquit, Atticos [illegible], [illegible], inſpirantis primæ literæ dixiſſe. Al. leg. *inſpirantes primæ literæ*.

Inſpiſſatus, a, um, adject. condenſatus. *Veget. l.* 2. *rei veterin. c.* 30. Caro inſpiſſata.

Inſpoliatus, a, um, *non ſpogliato*, non ſpoliatus. *Quintil. l.* 7. *c.* 2. Occiſus eſt non prædæ gratia, quia inſpoliatus eſt. *Virgil.* 11. *Æn. v.* 594. corpus & arma Inſpoliata feram tumulo.

Inſpu-

Inſpūmo, as, n. 1. ſpumas emitto. *Tertul. Apolog. c.* 12. O ſacrilega convicia! infrendite, inſpumate.

Inſpŭo, is, ui, utum, a. 3. *ſputare ſopra qualche coſa*, ἐμπτύω, ſuper aliquid ſpuo. *Plin. l.* 22. *c.* 21. Commanducata ea ſi inſpuatur, mori ſerpentem. *Id. l.* 31. *c.* 9. Et oculis jumentorum inſpuitur.

Inſpūto, as, n. 1. freq. ab inſpuo. *Plaut. Capt.* 3. 4. 23. Quibus inſputari ſaluti fuit. Loquitur de comitiali morbo laborantibus, quos credebant, ſi ter inſpuerentur, levari: ipſumque illum, qui inſpueret, avertere a ſe ejuſmodi malum. *Id. Capt.* 3. 4. 21. Eum morbum mihi eſſe, ut qui me opus ſit inſputarier? V. *Plin. l.* 28. *c.* 4. *Apul. in Apolog.* & *Taubman. ad Plaut. loc. cit.*

Inſtabĭlis, le, o. 3. *inſtabile*, נד, Ger. *unbeſtendig*, Gal. *inſtable*, Hiſp. *inſtable*, ἀβέβαιος, quod ſuo loco ſtare non poteſt. *Plin. l.* 36. *c.* 14. Ruſus ne in lubrico, atque inſtabili fundamento tantæ moles locarentur. ¶ Tranſlate ſumitur pro inconſtanti, levi. *Virg.* 4. *Georg.* Inſtabiles animos ludo prohibebis inani. *Aurel. Vict. in Galba*: Queis rebus inſtabilior.

Inſtabĭlĭtas, atis, f. *incoſtanza*, Ger. *unbeſtendigkeit*, Gal. *inſtabilité*, *inconſtance*, Hiſp. *inſtabilidad*, ἀστασία, inconſtantia. *Plin. l.* 24. *c.* 17. Hanc autem a Regibus Perſarum comedi, aut bibi contra omnia corporum incommoda, inſtabilitatem mentis.

Inſtans, antis, adject. o. *inſtante*, *preſente*, ἐνεστώς, præſens, qui urget, qui inſtat. *Quintil. l.* 5. *c.* 10. Præteritum, inſtans, futurum. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 6. Quæ venientia metuuntur, eadem afficiunt ægritudine inſtantia. *Tacit.* 4. *hiſt. c.* 83. Species terribilior, & inſtantior. *Quintil. l.* 9. *c.* 3. Fons quidem unus, qui acriora facit & inſtantiora, quæ dicimus, & vim quandam præſeferentia.

Inſtanter, adv. *inſtantemente*, *ſtantemente*, Ger. *beharrlich*, Gal. *ſans ceſſe*, *avec inſtance*, Hiſ. *apreſſuradamente*, ἐκτενῶς, ſedulo, perſeveranter, vehementer. *Quinct. l.* 9. *c.* 4. Ubicunque acriter erit, & inſtanter, pugnaciterque dicendum. *Id. l. eod. c.* 3. Inſtantius dicere. *Gell. lib.* 4. *c.* 18. Inſtantiſſime deſiderare. Adde *Plin. l.* 7. *ep.* 22.

Inſtantĭa, æ, f. 1. *inſtanza*, Germ. *anhaltung*, Gal. *inſtance*, Hiſp. *inſtanzia*, ἐνστασις, ſedulitas, aſſiduitas, & continua intentio. *Plin. lib.* 3. *c.* 5. Quid eſt enim, quod non aut illæ occupationes impedire, aut hæc inſtantia poſſit efficere? *Plin. l.* 5. *epiſt.* 8. *de differentia orationis*, & *hiſtoriæ*: Hæc vel maxime vi, amaritudine, inſtantia; illa tractu, & ſuavitate, atque etiam dulcedine placet.

Inſtar, *a guiſa*, *a ſimilitudine*, כמו, Ger. *gleich*, Gal. *comme*, Hiſp. *a ſemejança*, ἴσως, Gl. vet. ἰσότιμον, ἀντάξιον. Eſt nomen μονόπτωτον, ideſt unius caſus, eſtque idem ac exemplar, ſeu ſimilitudo. *Apul. l.* 9. *Met.* & Ad inſtar amnis Ægyptii. *Solin.* ¶ Frequentius autem & elegantius tollitur *ad* per eclipſim, & uſurpatur cum ſolo genitivo. *Cic. in Piſ.* Unus ille dies mihi quidem immortalitatis inſtar fuit. *Cic. de clar. Orat. c.* 51. Plato mihi unus eſt inſtar omnium. *vale per tutti*. ¶ Uſurpatur & abſolute. *Virg.* 6. *Æn. v.* 865. quantum inſtar in ipſo eſt! *h. e.* quale exemplum ad imitandum! *quanto avvi in eſſo da imitare! Juſtin. l.* 4 *cap.* 4. Gylippus ſolus, ſed in quo inſtar omnium auxiliorum erat. *Sueton. in Cæſ. c.* 61. Cujus (equi) inſtar pro æde Veneris genitricis poſtea dedicavit. *h. e.* cujus imaginem. *Ovid. Heroid. ep.* 2. *v.* 29. Scelus hoc meriti pondus, & inſtar habet. *h. e.* habet ſpeciem. ¶ Significat etiam, ad menſuram. *Colum. lib.* 2. *c.* 5. Acervi ſtercoris inſtar modiorum quinque diſponentur. ¶ Item ad æquiparantiam. *Id. l.* 3. Simul atque pampinus inſtar quatuor digitorum erit.

Inſtaurātĭo, nis, f. 3. *rinnovazione*, חדוש, Ger. *erneuerung*, Gal. *reſtauration*, *inſtauration*, Hiſp. *inſtauracion*, ἀνανέωσις, refectio. *Cicer. de Aruſp. Reſp. c.* 11. Et mentes Deorum immortalium ludorum inſtauratione placantur.

Inſtaurātĭtĭus dies, erat dies ultimus Circenſium, Jovis propitiandi gratia additus, ab inſtauro, redintegro. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 11. ex *Varrone*.

Inſtaurātīvus, a, um, adject. qui inſtauratur, & renovatur; ut inſtaurativi ludi, qui in locum eorum, qui aut prætermiſſi erant, aut perperam facti, inſtaurabantur. *Cic. de Div. c.* 26. Itaque ludis intermiſſis inſtaurativi conſtituti ſunt.

Inſtaurātor, oris, m. 3. qui inſtaurat, & renovat. *Inſcript.* apud *Reineſ. Claſſ.* 2. *n.* 31. Inſtauratori mœnium.

Inſtaurātus, a, um, *inſtaurato*, *rinnovato*. *Cic. de Prov. c.* 8. Ne inſtauratas maximi belli reliquias, ac renovatas audiamus. *Velle*j*. l.* 2. *c.* 66. Inſtauratum Syllani exempli malum.

Inſtauro, as, avi, atum, a. 1. *riſtaurare*, *rinnovare*, חדל, Ger. *erneuren*, Gall. *inſtaurer*, Hiſp. *inſtaurar*, ἀνακαινίζω, reficio, innovo, renovo. Dicitur non ſolum de ædificiis, ſed de omnibus fere rebus, ut de ludis, de ſacrificio, de bello, de ſcelere, &c. *Cic. Att. l.* 1. Idque ſacrificium cum virgines inſtauraſſent. *Virgil.* 3. *Æn.* Ergo inſtauramus Polydoro funus. ideſt integramus, ſupplemus. *Cic. Verr.* 2. *c.* 4. Scelus inſtauravit. ¶ Dicitur etiam tranſlate de animo. *Virg.* 4. *Æn.* Inſtaurati animi Regis ſuccurrere tectis. h. e. recreati, & reſtituti. ¶ Interdum ſignificat ſimpliciter apparare, ſtruere. *Plin. l.* 31. *c.* 2. In qua (villa) & monumentum ſibi inſtauraverat.

Inſterno, is, inſtravi, atum, a. 3. *diſtendere di ſopra*, *coprire*, שטח, Ger. *bedecken*, Gal. *couvrir*, Hiſpan. *epender ſobre*, *cubrir*, ἐπιστρώννυμι, ſuperſterno, ſuperextendo, operio. *Plin. lib.* 19. *c.* 1. Si palo adacto caverna palea inſternatur. *Virg.* 2. *Æn. v.* 722. Fulvique inſternor pelle leonis.

Inſtigātĭo, onis, f. *ſtimolo*, Ger. *anreitzung*, Gal. *inſtigation*, Hiſ. *inſtigacion*, inſtigandi actus. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 30. Amplificatio eſt res, quæ per locum communem inſtigationis auditorum cauſa ſumitur.

Inſtigātor, oris, maſc. *inſtigatore*, qui inſtigat. *Auſon. epiſt.* 17. Superfluus inſtigator agitabo. *Leg.* 20. *Dig. de his*, *qui infam. not.* Inſtigator accuſationis.

Inſtigātrix, icis, f. quæ inſtigat, *iſtigatrice*. *Tacit.* 1. *hiſt. c.* 51. Acerrima inſtigatrix adverſus Galbianos.

Inſtigātus, us, ui, m. inſtigatio. *Ulp. l.* 1. *Dig. ſi quadrup. pauper fec.* Si inſtigatu alterius fera damnum dederit.

Inſtigātus, a, um, *inſtigato*. *Plin. l.* 29. *c.* 4. *ante med.* Neque anguis venenatus eſt, niſi per menſem luna inſtigatus.

Inſtīgo, as, avi, atum, a. 1. *inſtigare*, *ſtimolare*, הסית, Ger. *anreitzen*, Gall. *inſtiguer*, Hiſp. *inſtigar*, ἐρεθίζω, παροξύνω, παρορμάω, incito, impello, a στίζω, *pungo*. Alii derivant ab *inſto*, quia qui inſtat, atque urget, is proprie inſtigat. *Cic. in Piſ.* Cum in Palatio mea domus ardebat, non caſu aliquo, ſed ignibus injectis inſtigante te. *Liv. l.* 33. *c.* 47. Infenſi, & irati Romanos in Annibalem inſtigabant. *Senec. epiſt.* 10. Inſtigare iracundiam. *Vellej. l.* 1. *c.* 16. Inſtigare ad arma. *Petron. in Satyr. c.* 55. Inſtigare canem in aliquem. *aizzare*.

Inſtillātĭo, onis, f. 3. ἐνστάλαξις, infuſio ſtillatim, & guttatim facta. *Plin. l.* 20. *c.* 6. Inſtillatio lactis ſedat dolorem.

Inſtillātus, a, um, nom. particip. guttatim infuſus. *Ovid.* 3. *Triſt. eleg.* 3. *v.* 22. Linguam inſtillato reſtituere mero. *Quinctil. l.* 1. *c.* 2. Senſim inſtillatus humor.

Inſtillo, as, avi, atum, a. 1. *inſtillare*, *gocciare*, הטיף, Ger. *eintreuffen*, Gal. *inſtiller*, Hiſp. *infundir*, ἐνσταλάζω, intro ſtillo, guttatim immitto, vel infundo, a *ſtillo*. *Cicer. de Senect. c.* 11. Niſi tanquam lumini oleum inſtilles. *Id.* 2. *Tuſc. c.* 10. ex poeta. Guttæ, quæ ſaxa aſſidue inſtillant Caucaſi. ideſt ſtillant, ſeu cadunt in ſaxa. *Ovid. Heroid. epiſt.* 18. Inſtillare merum in ignes. ¶ Tranſlate capitur pro perſuadere, ſenſim in animum mittere. *Cic. Att. l.* 9. Quæ mihi quidam, quo ſtarem, inſtillarunt. *Horat. l.* 1. *ep.* 8. *v.* 16. Præceptum auriculis hoc inſtillare memento.

Inſtĭmulātor, oris, m. *inſtigatore*. *Cic. pro Dom. c.* 5. Seditionis inſtimulator, & concitator. Ita *Gruter. ex MSS.* alii *ſtimulator*.

Inſtĭmulātus, a, um, nom. particip. *inſtigato*, *ſtimolato*. *Marcel. l.* 3. *Dig. de inoffic. teſtam.* Falſo inſtimulati parentes liberos ſuos vel exheredant, vel prætereunt.

Inſtĭmŭlo, as, avi, atum, a. 1. ſtimulo, inſtigo, *iſtigare*, *ſtimolare*. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 508. Inſtimulat fictis inſidioſa ſonis.

Inſtinctor, oris, m. *ſtimulatore*, ſtimulator, impulſor. *Tac. l.* 1. *hiſt. c.* 22. Nec deerat ſceleris inſtinctor. Et *l.* 4. *c.* 68. Acerrimus inſtinctor belli.

Inſtinctus, a, um, inſtigatus, ſtimulatus, incitatus, *iſtigato*, ab inſtinguo. *Cic.* 7. *Verr. c. ult.* Nefario quodam furore, & audacia inſtinctus. *Liv. l.* 9. *cap.* 40. His vocibus inſtinctos milites in prælium ducit. *Lucan. l.* 5. ſacro mens inſtincta furore.

Inſtinctus, us, m. *iſtinto*, Ger. *anreitzung*, Gal. *inſtinct*, Hiſp. *inſtincto*, παρόρμησις, παρόρμημα, inſtigatio, ſtimulatio, incitatio, impulſio, & proprie eſt impulſus naturæ, ab *inſtinguo*. *Cic.* 1. *de Div.* Sed illa, quæ inſtinctu divino, afflatuque funduntur. *Plin. in Pan. c.* 73. Multa fecimus ſponte, plura inſtinctu quodam, & imperio. ¶ Extra auferendi caſum cave uſurpes, antequam exempla reperias.

Inſtinguo, is, nxi, nctum, a. 3. inſtigo, ſtimulo, *incitare*, *iſtigare*, a *ſtinguo*, quod στίζω, *pungo*. *Gell. l.* 17. *c.* 20. Hæc admonitio non modo non repreſſit, ſed inſtinxit nos ad elegantiam affectandam.

Inſtĭpŭlor, aris, d. 1. idem ac ſtipulor. *Plaut. Pſeud.* 4. 6. 6. Quas abs te eſt inſtipulatus etiam Pſeudolus. *Id. Rud.* 5. 325. Ni dolo malo inſtipulatus ſis.

Inſtĭta, æ, f. 1. limbus, ſive faſcia, quæ matronarum ſtolæ ſubſuebatur, & per Synecdochen ipſa ſtola, ita dicta, quod ſtola ei inſiſtat, dum geſtatur, aut quod ſtolæ inſiſtat, atque incumbat. *Ovid.* 1. *verſ.* 32. *de ar. am.* Quæque tegit medios inſtita longa pedes. *Horat. l.* 1. *ſat.* 2. *v.* 29. Subſuta talos tegit inſtita veſte. ¶ Sumitur & generatim pro faſcia ad vinciendum. *Petron. Satyr. c.* 20. Duas inſtitas ancilla protulit de ſinu: altera pedes noſtros alligavit, altera manus. *Et infra*: Ut annecteret pedes & manus inſtitis.

Inſtĭtĭo, onis, f. actus ſtandi, ſeu ſiſtendi ſe, στάσις, *il fermarſi*, ab inſiſto. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 25. Qui errantium ſtellarum motus, progreſſiones, inſtitiones notavit. Al. leg. *inſtitutiones*.

Inſtĭtĭum, ii, n. idem quod inſtitio, *il fermarſi*. In veteri Calendario apud *Gruter. pag.* 138. menſe Junio, quando ſolſtitium fit, *ſolis inſtitium* legitur. Sed illud Calendarium habetur apocryphum.

Inſtĭto, as, n. 1. ſæpe urgeo, contra ſto, repugno, freq. ab *inſto*. *Cæſ.* 1. *B. G.* rurſus inſtitare, & prælium redintegrare cœperunt. Al. leg. *inſtare*.

Inſtĭtor, oris, m. *fattore di mercatante*, רוכל, Germ. *kraemer*, Gall. *facteur de marchand*, Hiſp. *factor de mercader*, παντοπώλης, ἐπιστάτης, ὁ προεστηκὼς ἐργαστηρίου, qui a mercatore negotiationi alicui eſt præpoſitus, quales ſunt illi, quibus mercatores committunt merces aliquas vendendas: item ſervi pecuniis dandis præpoſiti: item quibus veſtiarii, aut lintearii dant veſtes, linteaque circumferenda, ac diſtrahenda. *Liv. l.* 5. Urbi frequentandæ multitudo incolarum, libertinorumque, & inſtitorum, opificumque retenta. ¶ Tranſlate *Quinct. l.* 11. *c.* 1. Ambitioſum inſtitorem eloquentiæ in ancipiti ſorte videat.

Inſtĭtōrĭus, a, um, ἐμπορικός, καπηλικός, quod ad inſtitorem pertinet. *Suet. in Ner. c.* 27. Et matronarum inſtitorias operas imitantium. ¶ Inſtitoria actio, δίκη ἐμπορική, dicitur, qua dominus inſtitorem convenit, vel pro inſtitore convenitur. *Ulp. l. quicunque*, *ff. de inſt. act.* Dandam in eum quaſi inſtitoriam actionem.

Inſtĭtŭo, is, ui, tutum, a. 3. *decretare*, *deliberare*, *ſtabilire*, προτίθημι, conſtituo, decerno, propono, certum mihi eſt. *Cic.* 4. *Ver.* Tu, qui inſtitueras in eos animadvertere, qui perperam judicaſſent. *Ter. Adelph.* 1. 1. 13. Inſtituere in animum. Al. leg. *inſtituere in animo*. ¶ Significat etiam incipere, *cominciare*. *Terent. Phorm.* 4. 2. 14. Petam hinc, unde a primo inſtitui. *Cic. pro Cluent. c.* 3. Quæſo, ut me, Judices, ſicuti facere inſtituiſtis, benigne, attenteque audiatis. ¶ Item parare, comparare, facere. *Horat. de art. poet. v.* 22. Amphora cœpit Inſtitui, currente rota cur urceus exit? *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 4. Magnus muralium pilorum numerus inſtituitur. *Terent. Phorm.* 2. 1. Animum ad cogitandum inſtituere. Sic Inſtituere amicitiam cum aliquo. *Cic.* 13. *Famil.* Inſtituere ſermonem de aliqua re. *Id.* 2. *de Orat. c.* 73. Inſtituere dapes. *Virg.* 7. *Æn.* Inſtituere hiſtoriam. *Cic. l.* 1. *de Leg.* Inſtituere iter. *Cato ad Cic. Famil.* 15. *epiſt.* 5. Inſtituere officinam. *Cic. Verr.* 6. Inſtituere nundinas. *Plin. in epiſt.* Inſtituere negotium, inſtituere quæſtum. *Plaut. Pœn.* & *Moſtell.* 3. 2. 93. ¶ Inſtituere teſtes, *ſubornare*, *appoſtare*. *Cic. pro Cluent.* Inſtituere aliquem hæredem. *Plin. l.* 5. *ep.* 1. Inſtituere tutorem alicui. *Cic. l.* 1. *de Or.* Legem iniquam inſtituere. *Id. pro Mur.* Vineas inſtituere, *piantare*. *Id. Agr.* 2. *cap.* 25. Inſtituere ſegetes. *Varro l.* 1. *R. R. c.* 37. ¶ Denique uſurpatur frequentiſſime pro erudire, *ammaeſtrare*. *Cic. pro Quint. c.* 21. Educare aliquem, & a puero inſtituere. *Id. Verr.* 3. *c.* 60. Inſtituere, atque erudire filios ad majorum inſtituta. *Quintil. l.* 1. *c.* 27. Jam ſenex inſtitui lyra non erubeſcebat. ¶ Cum infinito *Veget. l.* 3. *Strategem. c.* 13. Diſpoſito quibuſdam locis cibo, columbas illuc devolare inſtituerat. ¶ Inſtituere aliquid ad aliquem, eſt *indirizzare*, *dedicare*. *Cic. Acad. l.* 1. *c.* 1.

Inſtĭtūtĭo, onis, f. 3. *inſtituzione*, ἐπίστασις, κατάστασις, actus inſtituendi, inſtructio, doctrina, perceptio. *Cic.* 1. *Off.* Quia magis ad inſtitutionem vitæ communis ſpectare videntur. ¶ Inſtitutiones item, εἰσαγωγαί, dicuntur ipſa præcepta, quibus homines inſtituuntur, atque docentur, & libri, in quibus prima elementa alicujus artis deſcripta ſunt, ut *Inſtitutiones Legales Juſtiniani*, *Inſtitutiones Oratoriæ Quinctiliani*, &c. *Cic. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 6. Inſtitutio hæc, atque diſciplina. ¶ Item propoſitum, ſcopus. *Plin. l.* 16. *c.* 4. Longum eſt, nec ex inſtitutione operis.

Inſtĭtūtor, oris, m. qui inſtituit, & edocet, *maeſtro*. *Lamprid. in Commodo*, *c.* 1. Qui in aula inſtitutores habentur. ¶ Item qui aliquid inſtituit, & facit. *Tertul. de Spectac. c.* 2. Multum intereſt inter inſtitutorem, & interpolatorem.

Inſtĭtūtum, ti, n. *inſtituto*, *oggetto*, *ſoggetto*, πρόθεσις, σκοπός, ſcopus, propoſitum, inceptum. *Cic. in Top.* Sed ad hujus libri inſtitutum illa nihil pertinent. ¶ Sumitur etiam pro more, ſeu certa quadam vitæ ratione ad mores ſpectante, *uſanza*, חק, Ger. *gewonheit*, Gal. *coutume*, Hiſp. *coſtumbre*, ἔθος. *Cic. Att. l.* 4. *epiſt.* 17. Me non oblitum conſuetudinis, & inſtituti mei rarius ad te ſcribere. ¶ Et ſpeciatim dicitur de publicis moribus, & civili diſciplina, quæ literis non mandatur, ſed obſervatur communi opinione bonorum virorum per quandam conſuetudinem. Unde de inſtitutis antiquis titulus eſt apud *Valer. Max. l.* 2. id eſt de moribus antiquorum uſu, & conſuetudine receptis. *Cic. de Clar. Or.* Sed bene Juris publici leges, & inſtituta cognoverat. *Id.* 1. *Agrar.* Eſt hoc in more poſitum, inſtitutoque majorum. *Nepos* 17. *c.* 4. Inſtitutis patriæ parere. ¶ Uti inſtituto ſuo, *far come ſi ha in coſtume*. *Cæſar Oppio inter epiſt. Cic. ad Attic. l.* 9.

Inſtĭtūtus, a, um, adject. tot fere habet uſus, quot inſtituo. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 14. Ab inſtituto curſu devocavit, *cominciato*, *intrapreſo*. *Sueton. in Galb. c.* 1. Arborem ab ipſo inſtitutam elanguiſſe, *piantata*. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 52. Inſtitutas turres. Et *Cic. pro Dom.* Inſtitutas cæremonias perſequi. *Id.* 2. *Orat. c.* 39. Doctrina liberaliter inſtitutus, *iſtruito*. Et 3. *Pis. c.* 3. Inſtituti a natura, &c.

Inſto, as, inſtiti, inſtatum, neut. 1. *ſtare ſopra*, *o vicino*, *eſſer imminente*, ἐνίστημι, imminere, impendere, propinquum eſſe. *Sall. Catil. c.* 25. Nox, quæ inſtabat. *Lentulus Cic. Fam.* 12. *epiſt.* 14. Inſtat periculum. ¶ Plus eſt, quam appropinquare. *Cic. Catil.* 2. *c.* 5. Quibus ego confido impendere fatum aliquod, aut inſtare jam plane, aut certe jam appropinquare. ¶ Significat etiam urgere, premere, *incalzare*, *eſſer addoſſo*. *Liv. l.* 10. *c.* 36. Diverſique integri, atque intacti abiiſſent, ni cedenti inſtaturum alterum timuiſſent. *Cic. Verr.* 3. *c.* 27. Cædere januam ſaxis, inſtare ferro. ¶ Huic ſignificationi ſimilia ſunt illa: *Virg. Ecl.* 9. *v.* 66. Quod nunc inſtat, agamus. *quel che più preme*. *Cic. pro Quint. c.* 10. Tibi inſtat Hortenſius, ut eas in conſilium. *ti fa premura*. *Liv. l.* 2. *c.* 4. Evincunt inſtando, ut &c. ¶ Cum accuſ. *Plaut. Curc.* 2. 3. *ſc.* 1. *v.* 6. Si magis me inſtabunt, ad Prætorem ſufferam. Al. leg. *mi*. *Id. Pœn.* 4. 2. 96. Tantum eum inſtat exitii. ¶ Significat etiam perſeverare, perſiſtere. *Cic.* 4. *Verr.* Inſtat Sandalius poſcere Recuperatores. *Liv. l.* 40. *c.* 39. Celtiberiæ agrum inſtitit vaſtare. ¶ Item contendere, contra diſputare. *Ter. Andr.* 1. 1. 120. Ego illud ſedulo negare factum: ille inſtat factum. h. e. contendit factum eſſe. ¶ Item inſiſtere, ingredi. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 38. Rectam ut inſtas viam! ea res eſt. ¶ Inſtare operi, *incalorire il lavoro*. *Virgil. Æn.* 1. Inſtans operi, regniſque

gnuſque futuris. ¶ *Liv. l. 27. c. 2.* Marcellus, ubi lux fugam hoſtium aperuit, veſtigiis inſtitit ſequi. h. e. perſecutus eſt iiſdem veſtigiis. ¶ Inſtare famæ, *ſecondar la riputazione, che ſi ha; non la laſciar languire.* Apud *Tacit. in Agric. c. 18.*

Inſtragŭlum, li, n. idem ac ſtragulum. *Cato de R. R. c. 10.* Culcitas octo, inſtragula octo, pulvinos ſeptem, &c.

Inſtratum, n. 2. ſubſt. *coperta*, [illegible], Ger. *decke*, Gal. *couverture*, Hiſp. *eſtrado, repoſtero*, [illegible], omnis veſtis ſtragula, ab inſternendo. *Ulpian. Dig. 30. 16. 45.* Inſtrato omne veſtimentum contineri, quod injicitur, Labienus ait.

Inſtrātus, a, um, adject. *coperto*. *Sueton. Aug. c. 73.* Torus humilis, & modice inſtratus. *Plin. l. 8. c. 42.* Inſtratus ornatu regio.

Inſtrenŭe, adv. non ſtrenue. *Juſtin. l. 17. c. 2.* Lyſimachus non inſtrenue moriens.

Inſtrenŭus, a, um, *non bellicoſo, non generoſo*, [illegible], imbellis, timidus, piger, ad res gerendas minime promptus. *Plaut. Moſt. 1. 2. 23.* Nequam homo, indiligens cum pigra familia, immundus, inſtrenuus. ¶ Inſtrenuus animus, ignobilis, vilis. *Ter. Heaut. 1. 1. 67.* Tamen animi eſt pudentis ſignum, & non inſtrenui.

Inſtrepĭto, as, avi, atum, n. 1. frequentat. ab inſtrepo. *Venant. Fortun. 3. carm. 7. v. 26.* Floribus inſtrepitans mella rapit.

Inſtrĕpo, is, ui, epitum, n. 3. *fare ſtrepito*, [illegible], idem ac ſtrepo, cum quadam tamen intenſione ſoni ex vi præpoſitionis accedente, ut ſit gravem ſtrepitum, & ſonum emittere. *Virg. 3. Georg. v. 172.* Poſt valido nitens ſub pondere faginus axis inſtrepit. *Liv. l. 4.* Unde ſi quid inſtrepat terroris.

Inſtrīdo, is, vel inſtrideo, ere, n. 3. vel 2. idem quod ſtrideo, vel valde ſtrideo. *Silius l. 14. v. 417.* Fax amitulo inſtridens pelago.

Inſtrictus, a, um, adject. valde ſtrictus, præſtrictus. *Apul. l. 8. M. A.* Uxor dolore pellicatus inſtricta.

Inſtringo, is, nxi, ictum, a. 3. idem ac ſtringo, vel valde ſtringo. *Quintil. Declamat. 5.* Jacet inter vincula, quibus inſtringat adhuc recentem pirata captivum. ¶ Translate *Catul. carm. 71.* Quin te animo obfirmes, teque inſtringitque, reducíſque. h. e. te colligis. Sed varie hic locus ab Interpretibus & legitur, & explicatur.

Inſtructe, adv. cum apparatu, aut ordine. *Liv. l. 1. c. 35.* Ludos opulentius, inſtructiuſque, quam priores reges, fecit. *Apul. Apolog.* Inſtructius accuſare.

Inſtructĭlis, le, adject. non ſtructilis, ut inſtructilis anima. *Tertull. de anim. c. 14.*

Inſtructio, nis, f. 3. *ordinazione, ordinanza*, [illegible], Ger. *zurüſtung*, Gal. *appareil*, Hiſp. *aparejo, ordenança*, præparatio, ordinatio, diſpoſitio, ut inſtructio exercitus, inſtructio militum, &c. *Cic. pro Cæcin. c. 15.* Inſtructione, aſpectuque ſignorum magnæ copiæ pulſæ. ¶ Item ædificatio. *Traianus ad Plin. l. 10. ep. 15* Inſtructio novi balinei.

Inſtructor, ris, m. *colui, che ordina*, [illegible], qui inſtruit, vel parat. *Cic. poſt red. in Sen. c. 6.* Hi ſunt conditores, inſtructoreſque convivii.

Inſtructūra, æ, f. *ordinanza*, inſtructio & diſpoſitio aciei. *Frontin. l. 2. Strategem. cap. 3. a med.* Quadrigæ exterritæ clamore turbaverunt Macedonum inſtructuram.

Inſtructus, a, um, [illegible], paratus, ornatus, *fornito, adorno*. *Cicer. in Ver. 4. c. 39.* Domum exornatam, & inſtructam fere jam iſte reddidit nudam, & inanem. *Id. in Brut. cap. 43.* Qui a Philoſophia, a Jure Civili, ab Hiſtoria eſſet inſtructior. *Id. 3. de Or. c. 8.* Inſtructiſſimus ad dicendum *Ter. Heaut. 3. 1. 41.* Inſtructa pulchre ad perniciem. *Cæſ. l. 3. B. C.* Inſtructus telis exercitus.

Inſtructus, us, m. *apparecchio*, [illegible], apparatus. *Cic. 3. de Or. c. 6.* Eodem eſt inſtructu, ornatuque comitata.

Inſtrumentum, ti, n. [illegible], Ger. *Rüſtzeug*, Gal. *inſtrument*, Hiſp. *inſtrumento*, [illegible], copia, & apparatus earum rerum, ſine quibus tueri, aut exercere aliquam rem non licet, ſupellex. *Cic. pro Dom. c. 24.* In fundum vicini Conſulis non inſtrumentum, aut ornamenta villæ, ſed etiam arbores transferebantur. *Id. Ver. 4. c. 44.* Hæc in inſtrumento, ac ſupellectili C. Verris numerabantur. *Suet. in Caſ. c. 37.* Primum triumphum egit Gallicum, ſequentem Alexandrinum, deinde Ponticum, diverſo quemque apparatu, & inſtrumento. Sic inſtrumentum venatorium. *Plin. l. 3. ep. 20.* Inſtrumenta, quibus ad lanificia utuntur. *Cic. in Oeconom.* apud *Colum. l. 12. c. 1.* Adde *Suet. in Calig. c. 30.* ¶ Translate uſurpatur pro ſubſidio, præſidio, *mezzo, ajuto*. *Quintil. l. 12. c. ult.* Inſtrumentum dicendi. *Cic. 1. Leg. c. 22.* Inſtrumenta multa habet homo ad adipiſcendam ſapientiam. *Tacit. 4. hiſt. c. 7.* Nullum majus imperii boni inſtrumentum, quam amici multi. ¶ Inſtrumenta litis, ſeu cauſæ dicantur ea chirographa, ſeu tabulæ, quibus lis inſtrui poteſt, *carte, ſcritture*, quæ etiam minus latine *documenta* vocantur. *Quintil. l. 12. c. 8.* Ideoque opus eſt intueri omne litis inſtrumentum, quod videre non eſt ſatis; perlegendum eſt. ¶ Atque hoc ſenſu ſæpe utuntur JCti. ¶ *Suet. in Veſpaſ. c. 8.* Undique inveſtigatis exemplaribus, inſtrumentum imperii contexit, quo continebantur pene ab exordio urbis Senatuſconſulta, plebiſcita &c. *un' inventario*.

Inſtrŭo, is, uxi, uctum, a. 3. *apparecchiare, fornire*, [illegible], Ger. *zurüſten*, Gal. *equipper, ordonner*, Hiſp. *ordenar, poner a punto*, [illegible], paro, apparo, adorno, compono. *Cic. in Ver.* Non te inſtruere domum tuam voluerunt in provincia. Sic inſtruere villam, h. e. omnibus inſtrumentis apparare, & adornare. Inſtruere navim, milites armis, menſas epulis, &c. *Ovid. Liv. Colum. Cic. Virg. Sueton. Veſpaſ. c. 13.* Vitellii filiam ſplendidiſſime maritavit, dotavitque etiam, & inſtruxit. h. e. matronali ſupellectile ornavit. ¶ Proprie ſignificat in aliqua re ſtruere, ſeu ædificare. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 9.* Ubi turris altitudo perducta eſt ad contignationem, eam in parietes inſtruxerunt, &c. ¶ Inſtruere accuſationem, actionem, vel litem, eſt tabulis, ac teſtibus, cæteriſque ad agendum neceſſariis eam adornare ac munire. *Cic. pro Cluent.* Illa accuſatio, & omnis teſtium copia a matre hoc tempore inſtruitur. ¶ Dicimus etiam, inſtruere locum inſidiis, inſtruere inſidias, fraudes alicui, &c. *Liv. l. 6. & 23. c. 35 Catul. epigr. 18. Cic. loc. cit.* ¶ Præterea ſignificat ordinare, diſponere. *Ter. Eun. 4. 7. 2.* Tu hoſce inſtrue, hic ego ero poſt principia. *Cic. pro Mur. c. 9.* Tu actionem inſtituis, ille aciem inſtruit. ¶ Item docere, erudire, *iſtruire*. *Quintil. l. 4. c. 2.* Judex notitia rerum inſtruendus videtur. *Cic. de Senect.* Inſtruere ad officium muris.

Inſtudiōſus, a, um, adject. [illegible], non ſtudioſus. *Apulej. Apolog.* Medicinæ neque inſtudioſus, neque imperitus.

Inſtupĕo, es, ui, n. 2. *ſtupire*, [illegible], idem ac ſtupeo, aut valde ſtupidus, & ſenſus expers ſum. *Plin. l. 28. c. 4.* Salpe torporem ſedari, quocunque membro inſtupente, ſi quis in ſinum exſpuat.

Inſuaſum, i, n. color ſimilis luteo, qui fit ex fumoſo ſtillicidio. *Feſt.*

Inſuāvis, ve, o. 3. *non ſoave, aſpro, acerbo*, Germ. *unlieblich*, Gal. *non doux, amer*, Hiſp. *no ſuave, aſpero, agrio*, injucundus, aſper, auſterus. *Cic. de Am.* Inſuavem illam admirationem ei fore. *Id. de Orat. c. 49.* A, inſuaviſſima litera. *Id. 3. de Orat.* Vita inſuavis. *Gel. l. 1. c. 7.* Inſuavius, & [illegible].

Inſuavĭtas, atis, f. acerbitas, moleſtia. *Tertul. de pænit. c.* [illegible] *Gel. l. 1. c. 21.* Inſicentia, & inſuavitas dictionis.

Inſubĭde, adv. *ſenza conſiderazione*, præcipitanter, priuſquam ſubeat, [illegible] in mentem, quid faciamus, aut quid dicamus. *Macrob. l.* [illegible] videndi naturam non inſubide introſpexit Epicurus. *Gel. l. 1. c.* [illegible] Multa, atque incondita de Philoſophiæ doctrinis intempeſtive, atque [illegible] ¶ Alii exponunt inveniuſte, ruſtice. V. *Inſubidus*.

Inſubĭdus, a, um, adject. improviſus, inconſideratus, cui non ſubit, quid agendum ſit. Alii exponunt, invenuſtus, ruſticus, truculentus, durus. *Gel. l. 10. c. 9.* Sed ne nos, idem nomen latinum, tamquam projecto [illegible] & inſubidos condemnetis. Et *l. 6. c. 1.* Nihil eſt prorſus iſtis [illegible] nihil inſubidius, qui opinantur, bona eſſe potuiſſe, ſi non eſſent ibidem mala. Et *l. 13. c. 20.* [illegible] Virgilii verſiculo *Urbis ne vexiſſet Caſar* &c. ſubdit Verte, & muta, ut urbes dicas, inſubidius neſcio quid facies, & pinguius. In duobus his poſterioribus locis ſunt qui legant *inſipidius*.

Inſubres, ium, 3. pop. Galliæ Transpadanæ, inter Seſitem, & Adduam fl. quorum regio Inſubria, quæ a Liguria Pado, a Venetia Addua, a Gallia Subalpina, ſeu Pedemontano Principatu Seſite fl. dividitur. Minus late patet, quam Ducatus Mediolanenſis, quia hic partem Liguriæ complectitur, in qua ſunt Alexandria, Dertona, & Bobium. Urbes Inſubrum ſunt Comum, Cremona, Laus Pompeja, Mediolanum, Novaria, Papia, Viglebanum. *Plin. l. 3. c. 17.* ¶ In ſingulari num. *Liv. l. 22. c. 6.* Inſuber eques.

Inſubria, V. Inſubres.

Inſubtīlĭter, adverb. *non ſottilmente*. *l. 7. Dig. de Pactis*. Quod non inſubtiliter dici poteſt.

Inſuccātus, a, um, adject. ſucco imbutus, *intinto*. *Colum. l. 9. c. 13.* Uvæ paſſæ vino inſuccatæ. *Cæl. Aurel. Acut. 3. c. 8.* Panis inſuccatus ex mulſo.

Inſucco, as, a. 1. *bagnare, tingere*, [illegible], ſucco imbuo, humecto, irrigo, inficio. *Col. l. 7. c. 5.* Involuta lanis oleo, atque vino inſuccatis.

Inſūdo, as, avi, atum, n. 1. idem quod ſudo, *ſudare*. *Celſ. l. 2. c. 2.* Corpus circa partes aliquas contra conſuetudinem inſudat.

Inſuefactus, a, um, nom. particip. *aſſuefatto*. *Cæſ. l. 4. B. G. c. 24.* Paulatim in aquam progreſſi equos inſuefactos incitarent.

Inſueſco, is, evi, etum, *aſſuefarſi, avvezzarſi*, [illegible], aſſueſco. *Ter. Adelph. 1. 1. 30.* Nam qui mentiri, aut fallere inſuevit patrem. *Tac. Ann. 11. c. 29.* Duas pellices, quarum corpori inſueverat. id eſt cum quibus conſuetudinem habuerat. ¶ Habet etiam accuſativum, & ſignificat. activam, *aſſuefare*. *Horat. l. 1. ſat. 4. v. 105.* Inſuevit pater optimus hoc me, ut fugerem &c. *Colum. l. 6. c. 4.* Maxime tamen habet ſalutaris amurca, ſi tantundem aquæ miſceas, & ea pecus inſuefcas. Et paſſive. *Id. l. 11. c. 3.* Ubi cœperunt aliquod incrementum habere, ſic inſueſci debent, ut &c.

Inſuēte, adverb. præter conſuetudinem. *Cæl. Aurel. Tard. 5. c. 3.* Inſuete immorari.

Inſuetūdo, inis, f. ut inſuetudo cibi, h. e. cui quis non eſt aſſuetus. *Spartian. in Severo, c. 16.* Fluente quoque per inſuetudinem cibi alvo multum.

Inſuētus, a, um, *non avvezzo*, [illegible], qui rei alicui non aſſuevit, cum gen. vel cum dat. *Cæſ. 7. B. G. c. 30.* Inſuetus laboris. *Cic. Att. l. 2. ep. 21.* Inſuetus contumeliæ. *Tibul. l. 1. el. 4.* Inſuetus operi. *Liv. l. 31.* Inſuetus vera audire. ¶ Sumitur etiam paſſive pro re inſolita, vel cui non aſſuevimus, *inſolito, non uſato*, Ger. *ungewohnt*, Gall. *inaccoutumé*, Hiſp. *no accoſtumbrado*. *Virg. 5. Æn.* Inſuetum per iter gelidas enavit ad Arctos. *Cic. Att. l. 4.* More hoc inſueto, & novo. ¶ Eſt etiam idem ac ſuetus, *aſſuefatto, avvezzo*. *Liv. l. 24. c. 48.* Ita a principiis gentis majores ſuos bella geſſiſſe, ita ſe a pueris inſuetos.

Inſufficiens, entis, *inſuffiziente*, qui non eſt ſatis idoneus ad aliquid faciendum. *Tertull. adverſ. Hermog. c. 15.* Niſi ſi inſufficiens fuit divina virtus omnibus producendis.

Inſufficientia, æ, f. *inſuffizienza*. *Tertull. l. 1. ad Uxor. c. 4.* Concupiſcentia cauſas habet gloriam, cupiditatem, ambitionem, inſufficientiam.

Inſula, f. 1. *iſola*, [illegible], Ger. *inſel*, Gal. *ile*, Hiſp. *isla*, [illegible], terra, quæ undique aquis maris clauditur, a *ſalum*, mare, quaſi *in ſalo*, *a* in *u* mutato. *Cic. pro L. Man.* Quam multas exiſtimatis inſulas eſſe deſertas? ¶ Dicitur etiam de terra, quæ flumine, vel lacu ambitur. *Cic. 2. de Leg. de inſula fl. Fibreni*. Sed ventum in inſulam eſt. ¶ Per Metaphoram dicebatur de ædibus potentiorum, quæ a privatorum domibus diſtinctæ erant, ut ab incendiis eſſent tutiores. *Cic. pro Cal.* Nunc demum intelligo, P. Clodii inſulam eſſe venalem. ¶ Denique improprie, ac laxiore ſignificatione quælibet domus inſulæ vocabantur, etſi communibus parietibus cum vicinis jungerentur, ut Senecæ, Ulpiani, Martialis, aliiſque locis probat Laurentius Ramirez ad Epigr. 1. Martial. lib. de Amph. & Caſaubonus ad Sueton. in Cæſ. c. 41.

Inſulānus, a, um, adject. inſularis, *iſolano*, [illegible]. *Serv. in 8. Æn. v. 725.* Inſulani populi. *Pacat. in Panegyr. ad Theodoſ. c. 23.* Pauci homines, & inſulani.

Inſulāris, & re, o. 3. *ch'è, che appartiene ad iſola*, [illegible], quod eſt inſulæ, & ad inſulam pertinet. *Ammian. l. 15. c. 27.* Matrona, & Sequana, poſt circumclauſam inſulari ambitu Lutetiam, conſociatim meant. *Id. l. 15. c. 17.* Inſulari pœna multavit. h. e. deportatione in inſulam. *Auctor Priapeorum, carm. 92.* Ductor ferreus inſularis. h. e. ad metalla damnatus in inſulis, [illegible].

Inſularius, ii, m. [illegible], ſervus, qui inſulas, hoc eſt, ædes ſeparatas principum, vel alias quaſcumque cuſtodit. *Ulpian. l. ult. ff. de off. Præf. Vig. Pompon. l. 16. §. 1. ff. de uſu, & habit.* Dominus proprietatis, etiam invito uſufructuario, vel uſuario, fundum, vel ædes per ſaltuarium, vel inſularium cuſtodire poterit.

Inſulātus, a, um, nom. particip. *fatto a iſola*. *Apul. de Mund. ſub fin.* Audivimus, regiones, quæ prius fuerint continentes, hoſpitibus atque advenis fluctibus inſulatas.

Inſulenſis, e. adject. inſularis. *Feſt. c. 54.* Ab inſulenſi ad continentem.

Inſulōſus, a, um, adject. *pieno d'iſole*, inſulis plenus. *Ammian. l. 23. c. 18.* Inſuloſum, & celebre Perſicum mare.

Inſulſe, adv. *ſciocamente, imprudentemente*, Germ. *ungeſchickt*, Gal. *ſadement, niaiſement*, Hiſ. *deſabridamente*, [illegible], inepte, imprudenter. *Cic. Att.* Sane inſulſe, ut ſolet, niſi forte quæ non ames, omnia videntur inſulſe fieri. *Gel. l. 16. c. 12.* Nil poteſt dici inſulſius. *Id. l. 12. c. 2.* Hoc etiam addidit inſulſiſſime.

Inſulſĭtas, atis, f. *ſciocchezza*, [illegible], Germ. *ungeſchicktigkeit*, Gal. *ſottiſe*, Hiſp. *necedad*, [illegible], ineptia. *Cic. pro Rab.* Jam noſtis inſulſitatem Græcorum. *Id. Att. l. 13. epiſt. 29.* In villa, cujus inſulſitatem bene noram.

Inſulſus, a, um, *non ſalato*, [illegible], Ger. *ungeſchickt*, Gal. *ſans gout, fade*, Hiſ. *deſabrido*, [illegible], quod ſalſum non eſt. *Colum. l. 11. c. 2.* Oleas inſulſa amurca rigare. Adde *Pallad. Februar. tit. 32.* ¶ Translate accipitur pro inſulſi, injucundo, inſaceto, inepto. *Cic. 2. de Or.* Sic inſulſi extiterunt, ut nihil aliud eorum, niſi ipſa inſulſitas, rideatur. *Plaut. Cic.* Ad cogitationem Conſulatus bimeſtris ſummo cum terrore hominum, & inſulſa cum efflagitatione ſe ſe tranſtulerunt. *Mart. l. 12. epigr. 51.* Inſulſiſſimus, improbiſſimuſque eſt.

Inſultātio, onis, f. [illegible], actus inſultandi. Translate ponitur pro amara quadam irriſione, & inſolente in calamitate alicujus contumelia *beffeggiamento, vanneriſe*. *Quint. l. 8. c. 5.* Non tam probatio, quam extrema quaſi inſultatio.

Inſultatōrie, adverb. inſultando. *Sidon. l. 1. ep. 7.* Libere queror, non inſultatorie.

Inſultatorĭus, a, um, adject. ad inſultandum, & irridendum inſerviens, ut inſultatorium verbum, apud *Tert. adv. Marc. l. 5. c. 1.*

Inſulto, as, avi, atum, n. 1. *ſaltare*, [illegible], eſt ſaltum, & cum impetu ſuper rem aliquam ſalire, irruere, freq. ab *inſilio*, ab ejus ſupino *inſultum*. [illegible] & greſſus glomerare ſuperbos. ¶ Vel [illegible] *Ter. Eun.* [illegible], ſaxo, calcibus ſæpe inſultabit fruſtra. ¶ Per translationem ponitur pro moleſtum eſſe, irridere, contumelioſe [illegible] vel facere, *inſultare, moleſtare*, [illegible]. *Salluſt. in fragm.* Multos tamen ab adoleſcentia bonos inſultavit. *Cic. pro Flac.* [illegible]. *Id. pro Mil.* Quæ tot annos illum in hanc Rempublicam inſultare videret, & pateretur. ¶ Inſultare capiti alicujus a [illegible], & contemptui habere. Latet autem [illegible], quod aliis verbis illudere capiti alicujus dicitur. V. Illudo.

Inſultūra, æ, f. actus inſultandi. *Plaut. Mil. 2. 3. 8.* Ne hoſtie maximum in malum cruciatum inſiliamus. P. Tu ſali ſolus; nam ego iſtam inſulturam, & deſulturam nihil moror.

Inſum, ines, inſui, n. anom. ab *in*, & *ſum*, *eſſere, trovarſi*, [illegible], Ger. *inn erwas ſey*, Gal. *être dedans, en*, Hiſ. *ſer en algo*, [illegible], in re aliqua ſum, cum ablat. & præpoſ. *in*, vel cum dativo. *Cic. in Epiſt.* In quo nihil ineſt, niſi miſeria. *Plin. in Paneg. c. 58.* Cui plus injuriæ, quam pulchritudinis ineſt. *Plaut. Ferſ. 1. 2. 26.* Num infuerit febris. *Id. Rud. 5. 2. 23.* Quid infuerit ibi.

In ſumma, V. Summa.

Inſūmo, is, mpſi, mptum, a. 3. *conſumare, ſpendere*, Ger. *verbrauchen*, Gall. *employer*,

employer, diſpenſer, Hiſp. gaſtar, conſumir, ἀναλίσκω, impendo, conſumo. Cic. Att. l. 5. ep. 17. Ut nullus teruncius inſumatur in quemquam. ¶ Tranſlate uſurpatur pro ponere, adhibere, ut Inſumere curam, operam, tempus, &c. Plin. l. 9. c. 46. Omnis ergo cura ad ſpeculandum hoc malum inſumitur. Liv. l. 10. c. 18. Inſumere operam fruſtra. ¶ Pro aſſumo, Stat. Thebaid. 12. v. 663. Dignas coeptis inſumite mentes.

Inſumptio, onis, f. actus inſumendi. In Cod. Theodoſ. l. 6. tit. 24. leg. 3.

Inſuo, is, ui, utum, cucire, chiudere in qualche coſa, הִכְּר, Ger. einneen, Gal. coudre en, ou dedans, Hiſp. coſer en algo, ἐνράπτω, in re aliqua inſuo, includo. Varro l. 2. de R. R. Quæ intra capita inſuitur pellis mollis. Cic. pro Roſc. Amer. Inſui in culeum. ¶ Per tranſlationem accipitur pro implicare, conjungere. Liv. l. 40. c. 51. Privatamque publicæ rei impenſam inſuerat.

Inſuper, adv. oltre a ciò, יוֹתֵר, Ger. darueber, Gal. outre, par deſſus, Hiſp. de mas deſto, o dello, πρὸς, ad hoc, præterea. Auct. ad Her. l. 4. c. 23. Non modo id non fecit, ſed etiam inſuper ipſe grandi ſponſione victus eſt. Virg. 9. Æn. v. 206. Corpora, captivoſque dabit, ſuaque omnibus arma. Inſuper his campi, quod rex habet ipſe Latinus. Ita quidam Lexicographi, ſed ibi legendum cum optimis codicibus, inſuper id campi. Liv. l. 23. c. 7. Hæc pacta: illa inſuper, quam quæ pacta erant, facinora Campani ediderunt. ¶ Pro ſuper, ſopra. Virg. Æn. 3. v. 579. Ingentemque inſuper Ætnam impoſuit. Lucret. l. 6. v. 190. cumulata videbis Inſuper eſſe aliis alia. Vitruv. l. 5. c. 12. Inſuper eam æquationem. Et l. 10. c. 20 Inſuper hanc compactionem. ¶ Inſuper habere eſt negligere, ſprezzare, non far conto. Apul. l. 4. Metam. Lacrymis inſuper habitis. Gel. l. 1. c. 19. Conſtantiam non inſuper habendam intelligit.

Inſuperabilis, le, o. 3. inſuperabile, invincibile, Ger. undewlich, Gal. inſuperable, Hiſ. inſuperable, ἀήττητος, quod ſuperari, & domari non poteſt. Virg. Æn. 4. v. 40. Genus inſuperabile bello. ¶ Interdum ponitur pro impervio, inacceſſo, proprieque de motibus dicitur, qui facile trajici non poſſunt. Liv. l. 21. c. 23. Alpiumque inſuperabili tranſitu.

Inſuperatus, a, um, non ſuperato. Maximian. Gal. eleg. 1. v. 33. Spernebat cunctas inſuperata minas.

Inſurgo, is, inſurrexi, ectum, n. 3. levarſi, קוּם, Ger. auffſteigen, Gal. ſe lever l'encontre, Hiſp. levantarſe, ἀνίσταμαι, ſurſum me erigo. Virg. Æn. 9. v. 34. Ac tenebras inſurgere campis. ¶ Item contra ſurgo. Virg. 11. Æn. v. 697. Altius inſurgens oranti, & multa precanti, &c. ¶ Inſurgere remis, vogare, vehementer adniti. Solent enim remiges, cum totis viribus remis incumbunt, e ſedilibus ſuis aſſurgere. Virg. 3. Æn. v. 189. Nunc nunc inſurgite remis. ¶ Inſurgere altius in oratione verba dicuntur, cum ſubſequentia pondere ſuperant priora. Quint. l. 8. c. 4. Verbis omnibus altius, atque altius inſurgentibus.

Inſuſceptus, a, um, non pigliato, non ſuſceptus. Albinov. eleg. 1. v. 197. Vota inſuſcepta reliquit.

Inſuſtentabilis, le, adject. che non ſi può ſoſtentare, o tollerare. Lactant. l. 7. c. 16. Inſuſtentabilis dominatio. Id. de mort. in perſecut. c. 49. Inſuſtentabilis dolor.

Inſuſurratio, onis, f. actus inſuſurrandi. Capitolin. in Antonin. Philoſ. c. 19. Cum ſuos mores ſemper teneret, neque alicujus inſuſurratione moveretur.

Inſuſurratus, a, um, in aurem dictus. Senec. de brevit. vitæ, c. 14. Inſuſurratum millies nomen oſcitatione ſuperbiſſima reddent.

Inſuſurro, as, avi, atum, n. 1. mormorare, לָחַשׁ, Ger. blaſen, Gal. murmurer, dire bas, & en l'oreille, Hiſp. cuchear, ψιθυρίζω, in aures leniter obſtrepo. Cic. 5. Tuſc. Aquam ferentis muliercula, inſuſurrantiſque alteri: Hic eſt ille Demoſthenes. Id. 4. Acad. Verum, quoniam non ſolum nauta ſignificat, ſed etiam Favonius ipſe inſuſurrat, navigandi nobis tempus eſſe. Sen. epiſt. 10. Turpiſſima vota Diis inſuſurrant. Cic. Ver. 7. c. 41. Cum erat ad eum ventum, & in aurem ejus inſuſurratum.

Inſutitius, a, um, adject. inſutus, ut inſutitius Aſinus, & farcilis, cujus ſc. corio latrones puellam quandam inſuere volebant; apud Apul. l. 6. Metam. ad fin.

Inſutus, a, um, nom. ex particip. cucito. Virg. 5. Æn. v. 405. Terga boum plumbo inſuto, ferroque rigebant. Cic. pro Roſc. Amer. c. 11. Inſutus in culeum. Val. Max. l. 1. c. 2. n. 13. Inſutus culeo.

Inſyncerus. V. Inſincerus.

Intabeſco, is, intabui, n. 3. idem ac tabeſco, ideſt marcore, ac tabe conſumor, languco. Col. l. 4. c. 3. Et ſic intabeſcit novella vitis, ut nullis deinceps impenſis recreari poſſit. Cic. de nat. Deor. l. 3. c. 55. Diuturno morbo intabeſcere. Hor. Epod. 5. Interminato cum ſemel fixæ cibo Intabuiſſent pupulæ. ¶ Significat etiam liqueſcere. Ovid. 3. Metam. v. 486. ut intabeſcere flavæ Igne levi ceræ, matutinæque pruinæ Sole tepente ſolent.

Intactilis, le, o. 3. che non ſi può toccare, che fugge il tatto, Ger. nicht zu beruehren, Gal. qui ne ſe peut toucher, Hiſ. que no ſe puede tocar, ἀναφής, tactum refugiens, ſive quod tangi non poteſt. Lucret. l. 1. v. 437. Sin intactile erit.

Intactus, a, um, non tocco, incorrotto, puro, חָלִיל, Ger. unberuert, Gal. non touché, impollu, Hiſ. no tocado, no corrompido, ἄψαυστος, non tactus, & metaleptice integer, immaculatus, impollutus. Catull. in Carm. nupt. Virgo intacta manet. Juven. Sat. 6. v. 162. Intactior omni Sabina. ¶ Item intractatus. Hor. 1. Ser. Sat. 10. Intacti carminis auctor. ¶ Item illæſus. Liv. l. 5. Integri, intactique fugerunt. ¶ Intacti religione animi vir. Liv. l. 5. ¶ Intactus a ſibilo, ideſt nunquam exſibilatus, aut exploſus. Cal. Cic. l. 8. Fam. ep. 2. Quod intactus a ſibilo pervenerat Hortenſius ad ſenectutem.

Intactus, us, m. non tactus, ut inuſus, non uſus, il non toccare. Lucret. l. 1. v. 453. Pondus uti ſaxis, calor ignibu', liquor aquai, Tactus corporibus cunctis, intactus inani.

Intaminatus, idem ac incontaminatus. Hor. 3. Carm. od. 2. Virtus repulſæ neſcia ſordidæ intaminatis fulget honoribus.

In tantum, V. Tantus.

Intardans, antis, tardans, moram trahens. Cal. Aurelian. l. 1. c. Acut. c. 4. a med. Magis intardans atque perſeverans perſpicitur.

Intectus, a, um, non coperto, ſcoperto, ἀκάλυπτος, detectus, & nudatus. Tacit. l. 1. hiſt. c. 22. Dux ſemiſomnis, ac prope intectus. Id. de mor. Germ. c. 17. Tegumen omnibus ſagum; cætera intecti. ¶ Tranſlate Id. Ann. 4. c. 1. Tiberium variis artibus devinxit adeo, ut obſcurum adverſus alios, ſibi uni incautum, & intectum efficeret. ¶ Eſt etiam idem ac tectus, coperto. Liv. l. 27. c. 3. Stramento intecta omnia.

Integellus, a, um, dim. ab integro. Cic. in epiſt. ad Dolabel. Fam. l. 9. epiſt. 10. Suaviſſimum συνήθειαν noſtrum præſtabo integellum.

Integer, gra, grum, intiero, שָׁלֵם, Ger. garganz, Gal. entier, integre, Hiſp. entero, integro, ἀθρόος, ἄθραυστος, ὁλόκληρος, ἀκέραιος, ὑγιής, intactus, ſolidus, totus, plenus, perfectus, incorruptus. Cic. Att. Integram rem, cauſamque relinquere. Tranſlate capitur pro ſano, firmo, vegeto. Cic. pro Planc. Quos ego florentes, atque integros vidi. Id. 2. Fin. Ut integrum ſe, ſalvumque velit. ¶ Item pro recente, laboribus non fracto. Caſ. l. 1. B. C. Cum crebro integri defeſſis ſuccederent. ¶ Item pro ſobrio, qui ex crapula nihil detrimenti ſentit. Cic. 1. Divin. c. 29. Si ad quietem integri iremus. ¶ Item pro incolumi, illæſo. Cic. pro Quinct. Dum exiſtimatio eſt integra, facile honeſtas conſolatur egeſtatem. ¶ Item pro florente, ut Ætas integra. Ter. And. 1. 1. 45. Egregia forma, atque ætate integra. ¶ Item pro inviolato, caſto. Cic. in Verr. Conjuges integras ab iſtius petulantia conſervare non licitum eſt. ¶ Item pro innocente, nullis vitiis corrupto. Cic. 6. Ver. Non loquor de integris, innocentibus, religioſis. Id. l. 1. de Or. Cum illo nemo eſſet integrior, neque ſanctior. Id. pro Dom. Integerrimæ, pacatæque gentes. ¶ Item pro indemni. Cicer. in Famil. l. 13. epiſt. 4. Si Volaterranos omnibus rebus integros eſſe volueris. ¶ Conjungitur etiam cum rudi. Cic. l. 3. nat. Deor. c. 3. Rudem me diſcipulum, atque integrum accipe, & ea, quæ requiro, doce. ¶ Si caſus obliqui cum hoc nomine junguntur, fere genitivo utimur. Horat. l. 2. Sat. 3. Integer mentis. Et l. 1. od. 22. Integer vitæ. ¶ Integer ævi, dicitur adoleſcens, cui adhuc ætas integra ſupereſt. Unde Ennius Deos integros ævi vocat, quod cum immortales ſint, nihil de eorum ævo imminuatur. Sic Virg. 9. Æneid. Integer ævi Aſcanius. ¶ Integrum ſe ſervare, interdum eſt neutri parti ſe addicere. Cic. Att. l. 7. ep. 26. Quod me amiciſſime admones, ut me integrum, quoad poſſim, ſervem, gratum eſt. ¶ In integrum reſtituere, eſt in priſtinum ſtatum reducere, rimettere nel primo ſtato. Cic. 7. Ver. Ut damnati in integrum reſtituantur, vincti ſolvantur. ¶ Res integra eſt, ſcil. intacta. Cic. pro Mur. Ea dicam vobis audientibus amiſſo jam tempore, quæ re integra ſæpe dixi. ¶ In integro res eſt, hoc eſt in poteſtate, ut adhuc poſſit vel fieri, vel omitti. Cic. 15. Famil. In integro res nobis erit. ¶ Integrum mihi eſt, in arbitrio, & poteſtate eſt, liberum eſt. Cic. pro Flac. Conſtituent, quid agant, quibus integrum eſt. Id. in Piſ. Non eſt integrum Cn. Pompejo conſilio jam uti tuo. Id. 1. Fam. ep. 9. Si mihi integra omnia, ac libera fuiſſent. ¶ Integrum ſe ſervare, ideſt liberum; rem integram alicui ſervare, reſervare, relinquere, Cicero paſſim. ¶ De integro, Ex integro, vel Ab integro, eſt iterum, rurſus, denuo, nuovamente. Cic. pro Cluent. Habetur de integro quæſtio. Virg. 4. Ecl. Magnus ab integro ſeclorum naſcitur ordo. Quintil. l. 10. c. 3. Calor ille cogitationis, qui ſcribendi mora refrixit, recipit ex integro vires.

Intego, is, exi, ectum, a. 3. idem quod tego, coprire. Caſ. l. 2. B. C. c. 2. Integebantur porticus lignis conjunctis inter ſe. Plaut. Rud. 1. 2. 13. Villam integendam intelligo totam mihi. ¶ Integere viam, pro ſternere. Vet. Inſcript. apud Pareum in Lex. Crit. Viam integendam curavere.

Integraſco, is, n. 3. eſſere integrato, ἀνανεάζομαι, integror, inſtauror. Ter. Andr. 4. 2. 5. Hoc malum integraſcit.

Integratio, onis, f. reparatio, inſtauratio, perfectio. Ter. Andr. 3. 3. 23. Amantium iræ amoris integratio eſt. Ita enim legendum, non redintegratio.

Integrator, oris, m. qui renovat, & in integrum reſtituit. Tertull. Apolog. c. 46. Integrator veritatis.

Integratus, a, um, adject. renovatus, inſtauratus. Auſon. epiſt. 14. Vigor integratus.

Integre, adv. intieramente, Ger. gantz, Gal. entierement, avec integrité, Hiſp. enteramente, integramente, ἀκεραίως, intacte, ſyncere, ſine vitio. Cic. 1. Fin. Id facit nondum depravatum, ipſa natura incorrupte, atque integre judicante. Id. in Sall. Vita integerrime acta.

Integritas, atis, f. integrità, תֹּם, Ger. redligkeit, Gall. integrité, Hiſp. integridad, ἀκεραιότης, incorruptio. Cic. 5. Fin. cap. 14. Integritas corporis. ¶ Tranſlate ſumitur pro puritate. Cic. in Brut. c. 35. Incorrupta quædam Latini ſermonis integritas. ¶ Item pro innocentia, caſtitate. Cic. 2. de Orat. Eadem facultate & fraus hominum ad perniciem, & integritas ad ſalutem vocatur. Idem 3. Ver. Summa integritas, & pudicitia.

Integritudo, inis, f. idem ac integritas. Ulpian. in proœm. ff. de teſtam. milit. Secutus animi mei integritudinem erga commilitones.

Integro, as, avi, atum, a. 1. reintegrare, rinnovare, חִדֵּשׁ, Ger. widder anfahen, Gal. reintegrer, reſtaurer, Hiſ. enterar, reintegrar, ἀνανεόω, ἀνανεάζω, integrum facere, renovare. Cic. 1. de Inv. Sic animus defeſſus audiendo aut admiratione integratur, aut riſu renovatur. Stat. 9. Theb. Bellum integrabat Enyo. Sic integrare ſeditionem, pugnam, lacrymas. Liv. l. 3. c. 25. & 1. c. 29. &c.

Integumentum, ti, n. coprimento, coperta, מִכְסֶה, Ger. eine decke, Gal. couverture, Hiſ. cobertura, ἐπικάλυμμα, id, quo quid integitur. Cic. de Or. Id per quædam involucra, & integumenta perſpicit. ¶ Tranſlate ponitur pro ſimulatione. Cic. in Piſ. c. 6. Qui iſtius inſignem nequitiam frontis involutam integumentis nondum cernat. ¶ Apud Plaut. Bacch. 4. 2. 19. Integumentum corporis eſſe dicitur, qui cuſtos corporis eſt, ſtipator, ſatelles.

Intellectio, nis, f. intendimento, νόησις, actus intelligendi. Figura eſt Rhetorica, quæ Græco vocabulo Synecdoche dicitur. Auct. ad Her. 4. c. 33. Intellectio eſt, cum res tota parva de parte cognoſcitur, aut de toto pars. ¶ Pro ipſo intelligendi actu non ſolent Latini hac voce uti, ſed intelligentia.

Intellector, oris, m. intenditore, qui intelligit. Eſt Auguſtini lib. 2. de doctr. Chriſt. c. 13. & l. 8. de Gen. ad litt. c. 2. & de morib. Manich. l. 2. c. 3.

Intellectualis, le, adject. intellettuale. Apul. de dogm. Plat. & Auguſtin. l. 12. de Gen. ad litt. c. 7.

Intellectualitas, atis, f. intellectus. Tert. de Anim. c. 38.

Intellectus, us, m. intelligenza, actus intelligendi. Plin. l. 8. c. 42. In circo ad currus juncti non dubie intellectum adhortationis, & gloriæ fatentur. ¶ Sumitur etiam pro perceptione, & ſenſu, ſentimento. Plin. l. 11. c. 37. Intellectus ſaporum eſt cæteris in prima lingua, homini & in palato. ¶ Item pro ſignificatione, ſignificato. Quint. l. 7. c. 10. Verba quædam diviſos intellectus habent. Id. l. 8. c. 3. In obſcœnum intellectum ſermo detortus. ¶ Ipſa intelligendi facultas a Latinis fere dicitur mens, intelligentia, non intellectus. Adhiberi tamen videtur a Quintil. lib. 2. c. 16. ubi ait, loquendi facultatem magis deeſſe brutis animalibus, quam intellectum, & cogitationem.

Intelligens, tis, o. intendente, ſavio, dotto, נָבוֹן, Ger. verſtendig, Gal. intelligent, entendu, Hiſp. inteligente, entendido, ſυνετός, qui intelligit, ſciens, ingenioſus, callidus, ſapiens, partic. & nomen ex participio, ab intelligo. Cic. de Fin. l. 3. c. 5. Doctus, & intelligens vir. Id. l. 2. c. 20. Erat & cupidus voluptatum, & cujuſvis generis ejus intelligens, & copioſus. Id. in Brut. c. 49. Non ſemper vulgi judicium cum intelligentium judicio congruit. Id. de opt. gen. orat. c. 4. Qui teretes aures habent intelligenſque judicium.

Intelligenter, adv. con intelligenza, Ger. verſtendlich, Gal. entendiblement, Hiſ. inteligiblemente, ſυνετῶς, cum intellectione. Cic. in Part. c. 8. Sumuntur autem trium rerum gratia, ut amice, ut intelligenter, ut attente audiamur.

Intelligentia, æ, f. 1. intelligenza, intelletto, בִּינָה, Ger. verſtan, Gal. intelligence, Hiſp. inteligencia, νόησις, facultas animæ nobiliſſima, qua res etiam incorporeas, & ab omni materia abſtractas contemplamur. Cic. in Top. Intelligentia eſt, per quam animus perſpicit, quæ ſunt. Id. de Univ. Deus intelligentiam in animo, animum concluſit in corpore. ¶ Dicitur item de ſpeciebus intelligibilibus, & notionibus, quas mente apprehendimus. Cic. 1. de Leg. c. 22. Principio homines rerum omnium quaſi adumbratas intelligentias animo ac mente concipiunt. ¶ Sæpe pro intellectione, cognitione, notitia uſurpatur. Cic. in Tuſc. 5. c. 24. Quæ nos magis ad cognitionem, intelligentiamque convertant. Id. 3. Off. Tamque id honeſtum, quod in noſtram intelligentiam cadit. Id. 9. Phil. Qui ex omni ætate in hac civitate intelligentiam juris habuerunt.

Intelligibilis, le, o. 3. che ſi può intendere, νοητός, quod mente percipi poteſt. Sen. ep. 124. bonum intelligibile. Adde Macrob. l. 1. Som. Scip. c. 6.

Intelligibiliter, intelligibilmente, ſenſibilmente, νοητῶς, ita ut intelligi, ſentirive poſſit. Auguſtin. epiſt. 118. Multa nos ad corpus pertinentia intelligibiliter poſſe percipere. Id. l. 1. Solilog. c. 1. Deus intelligibilis lux, in quo, & a quo, & per quem intelligibiliter lucent, quæ intelligibiliter lucent omnia.

Intelligo, (antiq. intellego) is, exi, ectum, a. 3. intendere, הֵבִין, Ger. verſtehen, Gal. entendre, Hiſp. entender, νοέω, ſυνίημι, mente percipio, intelligentia, & ratione comprehendo, ab intus, & lego, vel ab inter, & lego. Uſurpatur vel abſolute. Cicer. 2. Off. Quem qui audiunt, intelligere etiam, & ſapere plus, quam cæteros, arbitrantur. ¶ Vel cum accuſ. Cic. Tyroni. Tu iſtic, ſi quid librarii manu mea non intelligent, monſtrabis. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. in. Cic. 6. Ver. Tametſi non tam multum in iſtis rebus intelligo. ¶ Vel cum præpoſ. de. Id. in Vatin. De geſtu intelligo, quid reſpondeas. ¶ Vel cum membro orationis. Cic. 1. de nat. Deor. Corpus quid ſit, intelligo: quaſi corpus quid ſit, nullo prorſus modo intelligo. ¶ Eſt etiam certiorem fieri, cognoſcere. Cic. in Fam. Mihi videor ex tuis literis intelligere, te nihil commiſſurum temere. Petron. in Satyr. c. 109. Intellexit Chryſis, me perlegiſſe totum convicium. ¶ Significat etiam ſentire. Colum. l. 12. c. 21. Ut aquæ ſalſæ non intelligatur ſapor. Et c. 20. Cavendumque eſt, ne conditus ſapor intelligatur. Id. de arborib. c. 13. Intelligere frigus.

Intemerandus, a, um, non violandus, aut contaminandus, referturque ad res ſacras.

facras. *Val. Flac. 5. Argon. v. 640.* An Martia templa intemeranda minus?

Intemerabilis, le, adject. inviolabilis. *Claud. Mamert. l. 1. c. 2.* Intemerabilis hilaritas.

Intemeràte, adverb. incorrupte. *Cod. Theodoſ. l. 15. tit. 5.* Intemerate alicui ſervire.

Intemeràtus, a, um, *inviolato, incorrotto*, Ger. *unbefleckt*, Gal. *non violé*, Hiſp. *no violado*, ἀμίαντος, inviolatus, incorruptus. *Virg. 2. Æn.* Per ſi qua eſt, quæ reſtat adhuc mortalibus uſquam, intemerata fides. ¶ Intemerata ſacra. *Virg. 3. Æn. v. 178.* Et munera libo intemerata focis. Ubi *Serv.* Intemerata, rite perfecta.

Intemperabilis, le, adjectiv. qui temperari, ſeu contineri non poteſt, aſſiduus, continuus, ut intemperabilis punctio, apud *Cæl. Aurel. Tard. 1. c. 4.*

Intempèrans, tis, o. *intemperante, immoderato*, Ger. *der keine maß halten kan*, Gal. *intemperant*, Hiſp. *deſtemplado*, ἀκρατής, intemperatus, incontinens, voluptatibus, & ventri præter modum indulgens, qui ſe in omni libidine effundit. *Cic. de Sen. c. 9.* Libidinoſa etenim, & intemperans adoleſcentia effœtum corpus tradit ſenectuti. ¶ Accipitur etiam pro imprudente, vel inconſtante. *Cic. 1. Acad. c. 2.* Intemperantis etiam arbitror eſſe ſcribere, quod occultari velit. *Id. in Vatin.* Fui paulo in te intemperantior fortaſſe, quam debui. *Id. 9. Fam.* Homo intemperantiſſimus.

Intemperanter, adver. *intemperatamente, immoderatamente*, Ger. *uber die maß*, Gal. *intemperamment*, Hiſp. *deſtempladamente*, ἀκρατῶς, intemperate, immodice, inſolenter. *Cic. in Phil.* Nimis iracunde hoc quidem, & valde intemperanter. *Id. 1. Tuſc.* Hominis eſt intemperanter abutentis & otio, & literis. *Liv. l. 31. c. 37.* Aviditate cædis intemperantius inſecuti.

Intemperantia, æ, f. *intemperanza, incontinenza*, Ger. *unmeſſigkeit*, Gal. *intemperance*, Hiſp. *deſtemplança*, ἀκρασία, ἀκολασία, incontinentia, immoderatio, intemperies, inſolentia. *Cic. 4. Tuſc. c. 9.* Omnium perturbationum fontem eſſe dicunt intemperantiam. *Plin. l. 10. c. 33.* Intemperantia libidinis. *Id lib. 11. c. 37.* Intemperantia riſus. *Senec. de conſtant. Sap. c. 9.* Cœli intemperantia, h. e. intemperies.

Intemperàte, adv. idem ac intemperanter. *Cic. de Univ. c. 12.* Qui autem immoderate, & intemperate vixerit, eum ſecundus ortus in figuram muliebrem transferet.

Intemperàtus, a, um, *intemperato*, non temperatus. *Cic. de Am.* Nequis intemperata quadam benevolentia impediat magnas utilitates amicorum. *Id. in Piſ.* Quid cum tuis ſordidiſſimis gregibus intemperatiſſimas perpotationes prædicem? *Senec. de Conſol. ad Helv. c. 6.* Quid intemperatius?

Intemperiæ, arum, f. 1. idem ac intemperies. *Cato c. 141.* Calamitates, intemperiaſque prohibeſſis. ¶ Intemperiæ item Eumenides, ſeu Furiæ dictæ ſunt, quia ab intemperie cerebri calida provenit inſania, ac furor, furorem autem Furiæ immittere credebantur. *Plaut. Aul. 1. 1. 30.* Neſcio pol, quæ illum hominem Intemperiæ tenent. ¶ *Gel. in præfat. ad fin.* Homines intemperiarum, negotiorumque pleni.

Intemperies, ei, f. *intemperie, mala diſpoſizione*, Ger. *ungewitter*, Gal. *intemperie*, Hiſp. *deſtemplança*, δυσκρασία, rerum mixtarum inconveniens temperatura, a *temperies*, ut Intemperies cœli, cum aer immoderate aut calidus eſt, aut frigidus, aut humidus, vel ſiccus. *Liv. l. 8.* Fœdus inſequens annus ſeu intemperie cœli, ſeu humana fraude fuit. *Colum. l. 11. c. 2.* Intemperies anni. *Et ibid.* Intemperies Solis. ¶ Translate. *Cic. l. 8. Attic.* Qui videor non ſtulte illius amici intemperiem tuliſſe. h. e. intemperantiam. *Stravaganza di coſtumi.* *Gellius l. 1. c. 17.* Has Xantippæ intemperies in maritum Alcibiades demiratus, &c.

Intempeſtas, atis, fem. idem ac intemperies. *Plin. l. 18. c. 6.* Malum patremfamilias, quiſquis interdiu faceret, quæ noctu poſſet, niſi intempeſtate cœli.

Intempeſtìve, adv. *non a tempo*, ἀκαίρως, importune, extra tempeſtatem, ſive tempus. *Cic. 1. Off.* Ne ſi iraſcamur aut intempeſtive accedentibus, aut impudenter rogantibus. *Ovid. l. 4. de Pont. el. 11.* cum longa dies ſedavit vulnera mentis, Intempeſtive qui movet, ille novat.

Intempeſtìvitas, atis, f. inopportunum tempus, *tempo improprio*, ἀκαιρία. *Gel. l. 3. c. 16.* Octavi menſis (ad partum) intempeſtivitas.

Intempeſtìviter, adverb. intempeſtive. *In lemmate c. 20. l. 4. Gellii.* Dicere joca quædam intempeſtiviter.

Intempeſtìvus, a, um, *fuor di tempo, importuno*, Germ. *unzeitig*, Gal. *hors de temps, & ſaiſons*, Hiſp. *fuera de ſu tiempo*, ἄκαιρος, quod eſt præter tempeſtatem, ideſt præter tempus, quod fit præter temporis opportunitatem. *Cic. Att. l. 4.* Nunquam enim mihi tua aut intempeſtiva epiſtola, aut loquax viſa eſt. *Valer. Max. l. 7. c. 8. ſub fin.* Quid hoc joco intempeſtivius? ¶ Intempeſtiva convivia. Vide *Tempeſtivus.* ¶ Accipitur etiam pro ominoſo, & mali portenti, *di mal' augurio.* *Plin. l. 18. c. 3.* de indiciis tempeſtatum. Anſeres continuo clangore intempeſtivi, pecora exultantia, & indecora laſcivia ludentia.

Intempeſtus, a. 1. 2. *intempeſtivo, fuor di tempo debito*, ἄωρος, *unzeitigen*, intempeſtivus. Hinc nox intempeſta, ἀωρονυκτία, ideſt ea pars noctis, quæ eſt inter noctem concubiam, & mediam noctem, quaſi intempeſtiva, ita dicta, quia non habet idoneum tempus rebus agendis. *Macrob. l. 1. Sat. c. 3. Cenſorin. de die natali, cap. de diebus. Serv. in 3. Æn.* dicit eſſe mediam noctem, & dictam eſſe, quia caret tempore, quaſi inactuoſam, ſive actibus carentem, quibus tempus dignoſcitur. *Var. l. 5. de L. L.* ait noctem intempeſtam vocari, quæ eſt inter veſperuginem, & jubar, quia, ut Ælius voluit, nullum tunc eſt agendi tempus, cum homines prope omnes, aliaque animantia cubare ſoleant, unde a quibuſdam *concubium*, ab aliis *ſilentium noctis*, ab aliis *conticinium* vocatur. Denique *Feſtus* ſcripſit: Intempeſtam noctem dicimus pro incertiore tempore, quia non tam facile noctis horæ, quam diei poſſunt intelligi. *Cic. 6. Ver. c. 43.* Repente nocte intempeſta ſervorum fit armatorum concurſus, atque impetus. ¶ Accipitur etiam pro eo, quod eſt ſine temperie, pro peſtilenti. *Virg. 10. Æn. v. 184.* Et Pyrgi veteres, intempeſtæque Graviſcæ.

Intemporàlis, le, adject. qui eſt extra tempus, hoc eſt æternus. *Prudent. in Roman. v. 316.* Intemporalis ante, quam primus dies.

Intemporalitas, atis, f. intempeſtivitas. *Cæl. Aurelian. Acutor. l. 2. c. 9. circa med.* Somni intemporalitatem interrumpere. Adde *cap. 15.*

Intemporaliter, adverb. intempeſtive, importune. *Cæl. Aurelian. Tard. 1. c. 4.* Intemporaliter adjutoria adhibere.

Intendo, is, endi, enſum, a. 3. *eſtendere, tirare, drizzare, caricare*, נטה, Ger. *ſpannen*, Gal. *tendre, étendre*, Hiſp. *tender, enteſar*, ἐντείνω, proprie eſt valde tendere, ſeu extendere, porrigere, quod lentum, & remiſſum eſt. *Virg. 8. Æn. v. 704.* Arcum intendebat Apollo. *Cic. l. 16. ad Attic. epiſt. 14.* Intendere dexteram ad ſtatuam. ¶ Hinc intendere aciem, intendere oculos, eſt attentius inſpicere. *Cic. 4. Tuſc.* Aciem acrem in omnes partes intendere. *Plin. l. 2. ep. ult.* Componit vultum, intendit oculos. ¶ Translate intendere animum, eſt totis ingenii viribus incumbere. *Liv. in præfat.* Ad illa pro ſe quiſque animum intendit. *Horat. l. 1. ep. 2. v. 35.* Intendas animum ſtudiis, & rebus honeſtis. *Salluſt. in Jug.* In regnum Adherbalis animum intendit. ¶ At, intendere animo, eſt animo ſtatuere, propoſitum habere, *aver' intenzione, o mira.* *Cic. Phil. 10. c. 4.* Si Antonius, quod animo intenderat, perficere potuiſſet. ¶ Dicimus etiam, intendere cogitationem, curam, &c. in, vel ad aliquid. *Liv. l. 37.* Omnem curam in belli apparatum intendit. *s'applicò.* *Id. l. 40.* Intendere cogitationem ad aliquid. Sic, intendere conſilium, h. e. capere. *Ter. Andr. 4. 4. 12.* Repudio conſilium, quod primum intenderam. ¶ Cum infinito. *Liv. l. 38. c. 2.* Poſtero die ducere ad Argitheam intendit. ¶ Significat etiam augere. *Tacit. l. 2. Ann. c. 38.* Langueſcet alioqui induſtria, intendetur ſocordia. Sic intendere formidinem, gloriam, cupiditates. &c. *apud eund. ſæpe.* Intendere luſus Principis, h. e. adjuvare, & augere. *Id. l. 13. Annal.* ¶ Item tendere. *Cic. pro Mur. c. 9.* Ut eo, quo intendit, cum exercitu mature perveniat. *Liv. l. 36.* Intendere iter ad Prætorem. Et *l. 20.* Intendere iter in Italiam. ¶ Item interre, intentare. *Cic. pro Mil. c. 14.* Diem mihi dixerat, mulctam irrogarat, actionem perduellionis intenderat. h. e. in judicium vocarat. *Liv. l. 9.* Intendere crimen in aliquem. h. e. accuſare. Sic intendere periculum, h. e. laceſſere. *Cic. pro Quint.* Intendere alicui inimicorum formulam. *Suet. in Vitel. c. 7.* V. *Formula.* ¶ Item intentionem habere, *pretendere, aver' intenzione.* *Teren. 3. 3. 19.* Hanc ſe intendit eſſe. ¶ Item alligare, innectere. *Virg. 2. Æn.* Et ſtupea vincula collo intendunt. ¶ Item adverſari, contendere. *Cic. ad Lentul. ep. 2. l. 1.* Proxima erat Hortenſii ſententia, cum Lupus Trib. pleb. intendere cœpit. Alii leg. *contendere.* ¶ Intendere ſe adverſarium in aliquem, *dichiararſi nemico.* *Cæl. Cic. l. 8. Fam. ep. 4.* ¶ Intendere ſe in rem, *applicarviſi.* *Quintil. l. 4. c. 1.* ¶ Intendere ſe ad firmitatem, *raſſodarſi.* *Cicer. Tuſc. 4.* Nec vero unquam ne ingemiſcit quidem vir ſapiens, niſi forte, ut ſe intendat ad firmitatem. ¶ Intendere leges, eſt earum ſeveritatem augere. *Plin. ep. 9. l. 4.* ¶ Intendere officia. h. e. officiis plene ſatisfacere. *Salluſt. in Jug.* Numidæ, ſicuti plerique in nova deditione, officia intenderant. ¶ Intendere in ſe. *attendere a ſe.* *Senec. in præfat. l. 1. quæſt. nat.* Cum diſco, quid ſit Deus, totus in ſe intendat, an ad nos aliquando reſpiciat.

Intenſio, onis, f. extenſio, intentio. *Senec. l. 2. quæſt. nat. c. 6.* Quid eſt vox, niſi intenſio aeris? Adde *l. 8. c. 9.*

Intenſus, a, um, adjectiv. intentus, extenſus, *teſo, tirato.* *Nazar. in Paneg. Conſtant. c. 23.* Virtus in parvis prope ad ſecuritatem remiſſa, in mediocribus modice intenſior. *Senec. 2. de Ira, c. 35.* Intenſior impetus. ¶ Afferuntur loca alia ex *Cicerone*, in quibus plerumque *intentus* legitur. nam *intenſus*, quamquam idem ſignificat, minus frequenter tamen uſurpatur.

Intentatio, onis, fem. actus intentandi, ut intentatio criminum, h. e. accuſatio, objectio, apud *Tertul. in Apolog. c. 46.* Intentatio digitorum, hoc eſt immiſſio. *Senec. l. 2. de Ira, c. 4.* Nec oculi ad intentationem ſubitam digitorum comprimantur. Alii tamen leg. *intentionem.*

Intentàtus, a, um, extenſus, partic. ab intentor. *Liv. l. 9. c. 27.* Gladii etiam pleriſque intentati, & vulnerati quidam, necatique. ¶ Item non tentatus, ideſt non expertus, *non tentato*, ἀπείρατος. *Horat. in Art. Poet.* Nil intentatum noſtri liquere poetæ. Adde *Mart. l. 2. epigr. 14.*

Intente, adv. *intentamente, diligentemente*, Ger. *fleiſſiglich*, Gal. *ſoigneuſement*, Hiſ. *con cuydado*, ἐντεταμένως, accurate, diligenter. *Quintil. l. 2. c. 2.* Audire aliquem intente, & modeſte. *Liv. lib. 25. cap. 23.* Intentius cuſtodire locum. *Lamprid. in Heliogab. cap. 14.* Intentiſſime exſpectant. *Tacit. 3. Ann. c. 35.* Intentius ſe excuſare.

Intentio, onis, f. 3. *intenzione, eſtenſione*, ἐπίτασις, ἔντασις, proprie idem eſt ac extenſio, augmentum, cui opponitur laxatio, vel remiſſio. *Col. l. 6. c. 6.* Cruditatis ſigna ſunt crebri ructus, ac ventris ſonitus, faſtidia cibi, nervorum intentio, hebetes oculi. *Gell. l. 16. c. 5.* Ve particula, ſicut quædam alia, tum intentionem ſignificat, tum minutionem. ¶ Ponitur etiam pro conatu, vehementia. *Cic. 2. Tuſc. c. 23.* Simillime animus intentione ſua depellit preſſum omnem ponderum, remiſſione autem ſic urgetur, ut ſe nequeat extollere. ¶ Item pro animadverſione, & diligentia, qua animus ad id, quod agendum eſt, intenditur, ſeu dirigitur. *Quintil. l. 8. c. 2.* Non ſemper tam eſſe acrem judicis intentionem, ut obſcuritatem apud ſe ipſe diſcutiat. *Plin. in ep. 10. l. 2.* Ut tantum curæ, intentioniſque ſuſcipere & poſſint, & velint. ¶ Per Synecdochem ponitur pro voluntate, & deliberatione aliquid agendi. *Plin. in paneg. c. 78.* Hæc nempe intentio tua eſt, ut libertatem revoces. ¶ Metonymice uſurpatur pro ſcopo, ſeu fine. *Id. l. 2. ep. 5.* His tu, rogo, intentionem ſcribentis accommodes. ¶ Apud Rhetores eſt oratio, qua crimen, vel debitum alicui objicitur. *Cic. l. 1. de Invent.* & *Quintil. l. 3. c. 11.* ¶ Apud Logicos eſt major ſyllogiſmi propoſitio, *la maggiore.* *Quintil. l. 5. c. ult.* ¶ Sumitur & pro harmonia. *Auctor fragmenti de muſica, quod cum Cenſorino edi ſolet.* Organon quondam tres habuit intentiones, gravem, mediam, & acutam. ¶ Apud JCtos accipitur pro actione in judicio. *Ulp. l. 1. Dig. Si menſor &c.* Si autem ex locato fuerit actum, dicendum erit, nec tenere intentionem.

Intento, as, avi, atum, a. 1. *diſtendere*, ἐκτείνω, freq. ab intendo, ut Intentare arma, gladios, ſicam, ideſt extendere in aliquem. *Liv. l. 3. c. 47.* Intentans in Appium manus. ¶ Ponitur etiam pro comminari, *minacciare*, Ger. *trowen*, Gal. *menacer*, Hiſ. *amenazar*, ἀπειλεῖν. *Virg. 1. Æn.* Præſentemque viris intentant omnia mortem. ¶ Item pro injicere, imponere. *Hirt. 6. B. Hiſp.* Et ei manus intentare cœperunt. ¶ Item pro tentare, experiri. *Liv. l. 8. Bell. Mac.* Irrito incepto, cum intentaſſent magis, quam iniiſſent certamen, Ætoli abſceſſerunt. Sed hic fortaſſe pro *minari*, vel pro *oſtendere* accipiendum eſt.

Intentus, a, um, *intento, eſteſo*, נטוי, Ger. *geſpannet*, Gal. *étendu*, Hiſp. *eſtendido*, ἐντεταμένος, extenſus, porrectus, ab intendor. *Cic. 3. de Orat.* Nam voces, ut chordæ, ſunt intentæ, quæ ad quemque tactum reſpondeant. *Quintil. l. 6. c. 3.* Sella intenta loris. ¶ Item attentus, diligens. *Liv. l. 3.* Operi certe, id quod conſtat, agreſti intentus. *Quint. l. 10. c. 1.* Vix ſingula quiſquam intentiſſima cura conſequi poſſit. *Salluſt. in Catil. c. 2.* Intentus aliquo negotio artis bonæ famam quærit. Rurſus *Liv. l. 23. c. 35.* Intentior ſtruendæ fraudi. *Id. l. 26.* Intentus in omnem occaſionem rei gerendæ. *Cic. Phil. 11.* Intentus ad liberandum. *Id. l. 1. de Orat. c. 60.* Intentior ſermo. h. e. vehementior. *Tacit. l. 17.* Intentis alimentorum pretiis. h. e. auctis.

Intentus, us, m. extenſio. *Cic. pro Sext. c. 55.* Voces quidem, & palmarum intentus, & maledictorum clamorem omnem profuderunt.

Intepèo, es, ui, n. 2. idem ac tepeo, vel tepidus fio. *Prop. l. 4. Eleg. 1. v. 124.* Et lacus æſtivis intepet Umber aquis.

Intepeſco, is, pui, n. 3. idem fere ac intepeo, *divenir tepido.* *Sen. epiſt. 78.* Ne quis intepeſcat cibus. *Col. l. 1. c. 1.* Intepeſcente frigore.

Inter, *tra, fra*, בין, Ger. *zwiſchen*, Gal. *entre*, Hiſ. *entre*, μεταξύ, præp. ex iis, quæ acc. inſerviunt, & denotat medium quiddam, diciturque de loco, de tempore, de perſona, ab *in*, ut ſubter a *ſub*, propter a *pro*. *Cic. Att. l. 3.* Inter me, & Brunduſium Cæſar eſt. *Id. de Am.* Quæ ſæpe inter me, & Scipionem de amicitia diſſerebantur. ¶ Accipitur etiam pro *in numero*. *Cic. pro Planc.* P. Craſſus inter Equites R. ſummo ſplendore fuit. ¶ Item pro *in locum*. *Cicer. in Catil.* Dico te priore nocte veniſſe inter falcarios, in M. Lecæ domum. ¶ Item pro *in*. *Cic. ad Q. Fr.* Hæc inter cœnam Tyroni dictavi. *Id. Verr. 5. c. 11.* Erat exitus ejuſmodi, ut alius inter manus e convivio, tanquam e prælio auferretur, alius tanquam occiſus relinqueretur. Sic inter diem, pro interdiu. *Gel. l. 9. c. 4.* Inter vias. *Terent. Eun. 4. 2. 1.* pro in via. ¶ Item pro *intra*. *Cic. pro Quint. c. 14.* Qui inter tot annos ne appellarit quidem Quintium. ¶ Inter hæc, *in queſto mentre*, tranſitionibus inſervit. *Liv. l. 24. & alibi.* ¶ Inter ſe pro *invicem*, *mutuo*. *Cic. 1. de nat. Deor.* Dii inter ſe diligunt. ¶ Item pro *poſt*. *Virg. 6. Æn. v. 30.* Hunc inter fluvio Tyberinus amœno. ¶ Componitur fere cum omnibus literis. Sed in *intelligo*, & ſimilibus r in l mutatur.

Interæſtuo, as, avi, atum, n. 1. per intervalla æſtuo. *Plin. l. 6. epiſt. 16.* Stomachus illi natura invalidus, & frequenter interæſtuans erat.

Interalbico, as, n. 1. eſt colorem album per intervalla oſtendere inter alios colores emicantem, quod in quibuſdam varii coloris gemmis accidere ſolet, & in veſtibus quibuſdam. *Plin. l. 37. c. 10.* Leucochryſos fit chryſolito interalbicante.

Interamentum, i, *neut.* quidquid ad aliquid interius muniendum, vel inſtruendum requiritur, ab *inter*, ſeu *intra*. *Liv. l. 28. c. 45.* Populonienſes ferrum, Tarquinienſes linteа in vela, Volaterrani interamenta navium, & frumentum polliciti ſunt. h. e. interiorem navium apparatum. Aliquis legit *interamenta*. h. e. picem, & ceram, & ſimilia ad naves oblinendas. V. *Cera* in fine.

Interamna, f. 1. *Terni, Terani*, urbs Umbriæ Interbito ad Narem fl. in planitie, inter Spoletium 12. M. P. & Narniam 6. in via, quæ Romam ducit. Pop. *Interamnates.* ¶ Interamna altera, opp. Volſcorum, in Latio, in R. Neap. & in prov. Terræ laboris, ad Lirim fl. aliquot mill. infra Inſulam ad Merid. cujus nunc veſtigia videntur prope vicum *Ponte Corvo*. Alii credunt, fuiſſe paulo ſupra, ubi nunc caſtr. *l'Iſoletta*, aliquot mill. ab Aquino in Occ. Aliis eſt *Torre di Termine*.

Interamnānus. V. Interamnas.

Interamnia, f. 1. *Teramo*, urbs alias Samnitium, in Prætutiano agro, nunc R. Neap.

Neap. in Aprutio ult. ab oſt. maris Hadriatici 14. M. P. in Occ. inter Batinum, & Vomanum fl.

Interamnes, e, adject. qui eſt ex Interamna. *Cic. pro Mil.* C. Caſſius Interamnis.

Interamnus, vel Interamnanus, a, um, adject. qui inter duos amnes jacet, *Lamprid. in Alex. Sev. c.* 56. Terras interamnas (*Meſopotamiam ſcilicet*) recepimus. Al. leg. Interamnanas. *Solin. c.* 32. Spatia amplecti interamna.

Interanea, nium, n. 2. *interiori*, *τὰ ἔντερα*, inteſtina, ab intra, quod intra corpus ſint condita. *Plin. l.* 30. *c.* 7. Interaneorum morbi. *Id. l.* 22. *c. ult.* Lens paluſtris glutinat interanea procidentia. *Colum. l.* 9. *c.* 14. Aves occiſas exemptis interaneis. ¶ In ſingulari num. *Plin.* 32. 9. Procidentis interaneæ morbus.

Interaneus, a, um, internus, intimus. *Plin.* 20. 11. Hippoſelinum poto ſemine torminibus interaneis medetur.

Interareſco, is, arui, n. 2. *ſeccarſi in tutto*, est penitus areſcere, hoc eſt omnino aridum fieri. *Cicer.* 5. *Tuſc. c.* 14. Nihil enim interareſcere, nihil extingui, nihil cadere debet eorum, in quibus vita beata conſiſtit.

Interatim, adv. idem ac interim. *Feſtus*.

Interbibo, is, n. 3. *bere tutto*, totum bibo, plane ebibo. *Plaut. Aul.* 3. 4. 22. Quæ mihi interbibere ſola, ſi vino ſcateat, Corinthienſem fontem Pyrenen poteſt.

Interbito, is, n. 3. idem quod intereo, pereo. *Plaut. Moſt.* 5. 1. 47. Ne illi huc confugere poſſint, quæſtioni quos dabo, Hic ego tibi præſidebo, ne interbitat quæſtio. Eadem ſignificatione uſurpatur *Perbito* ab eodem Plauto, & aliis apud Nonium c. 2. 654. Itaque minus recte plures Lexicographi interbitere exponunt, intervenire.

Intercaſa, & porrecta. V. Interciſi dies.

Intercalaris, & re, o. 2. *interpoſto*, quod interſeritur, interjectitium, interpoſititium, ut Menſis intercalaris, ideſt Februarius, cui dies quarto quoque anno, Terminalibus jam peractis, intercalabatur, ſeu inſerebatur, nempe inter diem 24. & 25. ſeu ante 5. Cal. Martii, ut anni civiles cum aſtronomicis congruerent, a *calo*, voco, vel potius ab *inter*, & *calendæ*, quia ille dies inter ſextum, & quintum calendas Martias interponebatur. V. *biſextus*. ¶ Intercalares calendæ, dicebatur primus dies Februarii. Sed aliqui intelligunt calendas Martii, quia intercalationem in Februario factam, quinque tantum diebus interpoſitis, ſequerentur. *Cic. ad Ligar. l.* 6. *Fam. ep.* 15. Cum ad tertium calendas intercalares rogatu fratrum tuorum veniſſem mane ad Cæſarem. ¶ Intercalaris verſus eſt, qui frequenter intercalatur, ac repetitur, ſeu inter aliquos verſus interponitur. *Serv. in* 8. *Ecl.* dictus eſt ad exemplum, quo dicebant *dies intercalaris*. Sed *Voſſ.* & *Scal. l.* 7. *de emend. temp.* contra ajunt, veteres diei intercalationem vocaſſe a carmine ſuccentivo, quod colis, & ſtrophis abſolutis iterabatur. Hujus exemplum habes in *Virg. Ecl.* 8.

Intercalarium, rii, n. ſubſt. tempus, quod intercalatur, ut annus cum curſu Solis conveniat. *Cic.* 2. *Ver. c.* 52. Tunc Cephaleditani decreverunt intercalarium quadraginta quinque dies longum, ut reliqui menſes in ſuam rationem reverterentur.

Intercalarius, a, um, idem quod intercalaris. *Liv. l.* 37. *c.* 59. Triumphavit menſe intercalario pridie calendas Martias.

Intercalatio, onis, f. interpoſitio. *Plin. l.* 2. *c.* 47. Per ſingulas intercalationes. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 13. Omni intercalationi menſis Februarius deputatus eſt. V. *Intercalaris*.

Intercalator, oris, m. qui interponit. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 13. Octo intercalatores dies.

Intercalatus, a, um, interpoſitus, atque ita dilatus, prorogatus. *Liv. l.* 9. *c.* 9. Hanc jam ut intercalatæ pœnæ uſuram habeant. V. *intercalo*.

Intercalo, as, a. 1. *interporre*, *intromettere*, interſero, interpono. Sæpe uſurpatur impersonaliter. *Cato de R. R. c.* 150. Si intercalatum erit calendis Majis, anno 30. ne amplius promittas. *Plin. l.* 18. *c.* 25. Ita, ut 12. annis continuis non intercalaretur. ¶ Ponitur etiam pro differre, prorogare. *Cic. Att. l.* 5. *ep. ult. in fin.* Cum ſcies, Romæ intercalatum ſit, nec ne. *Id. ibid. ep.* 9. Te rogo, ut pugnes, ne intercaletur. Sed etiam in his locis poteſt exponi pro *interponere*: e. g. Ne interponatur aliquid ſpatii.

Intercapedinatus, a, um, nom. ex particip. intervallo diſtinctus, diviſus. *Martian. Capel. l.* 9. Vaneſcentia intercapedinatæ prolixitatis oblivia.

Intercapedo, inis, f. *intervallo*, Ger. *was darſwiſchen iſt*, Gal. *intervalle*, Hiſ. *intervalo*, quod inter duo temporis ſpatia intercipitur, interſtitium temporis. *Cic. Tyroni, l.* 16. *Fam.* Itaque jam me non pœnitebit intercapedinem ſcribendi feciſſe. *Id.* 1. *Fin. c.* 18. Quas ob cauſas in eorum vita nulla eſt intercapedo moleſtiæ. ¶ Generatim accipitur pro quovis intervallo. *Sueton. in Veſpaſ. c.* 10. Litium ſeriis excreverant, intercapedine juriſdictionis. Adde *Cic. Fam.* 9. *ep.* 22.

Intercardinatus, a, um, adject. ut intercardinatæ trabes, h. e. cardine ſimul colligatæ, *incaſtrate*, apud *Vitruv. l.* 10. *c.* 20.

Intercedo, is, eſſi, eſſum, n. 3. *frapporſi*, *intervenire*, proprie idem eſt, quod medium eſſe, & inter duo ſpatia ſive temporis, ſive loci interponi, intervenire, interjacere. *Cæſ. l.* 1. Sylvæ, quæ inter eos, & Arioviſtum intercederent. *Cic.* 2. *de Or.* Vix annus interceſſerat ab hoc ſermone cohortationis meæ. ¶ Accipitur etiam pro eſſe, extare, ut Amicitia, neceſſitudo, ſocietas, affinitas, controverſia, diſſenſio mihi cum aliquo, vel inter nos intercedit. *Cic.* 1. *Fam. ep.* 2. De his rebus Senatus auctoritas graviſſima interceſſerat. *Id. Ap. Pulchro, l.* 3. *Fam.* Veteres mihi neceſſitudines cum his omnibus intercedunt. ¶ Item pro opponere ſe, hoc eſt rem aliquam impedire, & prohibere, quod apud Romanos proprium fuit Tribunorum plebis, *intercedere*, *intromettersi*, *impedire*. *Cic.* 10. *Fam.* Meæque ſententiæ rogatu Servilii P. Titius interceſſit. *Cæſ. l.* 8. Nihil intercedit, quominus Samnitibus populo pacis, bellique arbitrium ſit. *Ter. Andr.* 5. 5. Si nulla ægritudo huic gaudio interceſſerit, intervenerit, vel impediverit. ¶ Item pro ſpondere, fidejubere. *Cic. Att. l.* 1. Acceſſivit ad ſe, promiſit, interceſſit, dedit. *Id. Att. l.* 6. *epiſt.* 1. Adſcribit, & quaſi calcar admovet, interceſſiſſe ſe pro iis. ¶ *Plin. l.* 32. *c.* 1. Quadringentorum remigum obſequio contra ſe intercederet. hoc eſt impediret, ne ii remiges obſequerentur, & navim agerent. De echeneide piſce loquitur. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Cic. de Provinc. Conſ.* Qua intercedi de provinciis non licebit. *Id. l.* 5. *Fam.* Cui ſcis interceſſum eſſe.

Interceptio, onis, f. *occupazione*, actus intercipiendi. *Cic. pro Cluent. c.* 60. Per quem porro datum? unde ſumptum? quæ deinde interceptio poculi?

Interceptor, oris, m. qui intercipit. *Liv. l.* 4. *c.* 50. Prædonem interceptorem, fraudatoremque etiam malum minari militibus? *Id. l.* 3. *c. ult.* Interceptor litis alienæ.

Interceptus, a, um, *intercetto*, *tolto di mezzo*, particip. ab intercipior. *Cic. ad Q. Fr.* Ne cujuſquam animum meæ litteræ interceptæ offendant. *Plin. in ep.* 30. *l.* 10. Interceptus mortalitate. h. e morte præventus. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 12. Interceptus veneno. h. e. extinctus.

Interceſſio, onis, f. 3. *oppoſizione*, *impedimento*, oppoſitio, prohibitio, ne quid fiat. Erat autem interceſſio propria Tribunorum, quibus jus fuit intercedendi, hoc eſt vetandi, prohibendique. Nam (ut Gel. docet l. 13. c. 13.) Tribuni plebis antiquitus creati videntur, non juri dicendo, ſed interceſſionibus faciendis, ut injuria, ſi qua fieret, arceretur, & ut vim fieri prohiberent. *Cic.* 2. *Phil.* Cum auſpicia Augur, interceſſionem Conſul ſuſtuliſſes. ¶ Item interventus, præſentia. *Gell. l.* 14. *c.* 2. Probari debere pecuniam datam, chirographi exhibitione, tabularum obſignatione, teſtium interceſſione. ¶ Dicitur etiam de fidejuſſione in re pecuniaria, quemadmodum intercedo pro fidejubeo adhibetur, quod V. loco ſuo. *Cic. l.* 1. *Att. epiſt.* 3. Mea interceſſio & eſt, & fuit parata. *Id. Parad.* 6. *c.* 2. Interceſſiones pecuniarum in coitionibus candidatorum.

Interceſſor, oris, m. *chi s'oppone*, Germ. *verhinderer*, Gal. *intercesseur*, Hiſp. *interceſſor*, oppoſitor, qui intercedit. *Cic. Agrar.* 2. c. 12. Cum interceſſio ſtultitiam interceſſoris ſignificatura ſit, non rem impeditura. *Liv. l.* 4. *c.* 53. Interceſſores legis Agrariæ. ¶ Item fidejuſſor. *Senec. ep.* 119. Nolo per interceſſorem mutueris.

Interceſſus, us, m. interventus. *Valer. Maxim. l.* 5. *c.* 4. *n.* 2. Conſulem graviter ſaucium interceſſu ſuo ſervavit.

Intercido, is, cidi, ciſum, a. 3. *tagliare per mezzo*, *o in mezzo*, per medium ſeco, ex *inter*, & *cædo*. *Plin. l.* 6. *ep.* 22. Corrupto ſcribæ ſervo interceperat commentarios, interciderat que. *Colum. l.* 4. *c.* 32. Arundinetum denſatum poteſt intercidi, & diſtrahi: quod opus ruſtici caſtrationem vocant.

Intercido, is, cidi, caſum, n. 3. *cadere*, idem ac cado, vel inter aliqua cado. *Liv. l.* 26. Ut vix ullum telum in mare vanum intercideret. ¶ Eſt item perire, interire, deficere, *perire*. *Cic. pro Dejot.* Pereant amici, dum una inimici intercidant. *Liv. l.* 2. *c.* 8. Credo, quia nulla geſta res inſignem fecerit Conſulatum, memoria interciſſe. *Horat. l.* 2. *Sat.* 4. *v.* 6. Quod ſi interciderit tibi nunc aliquid, repetes mox. h. e. ſi oblitus fueris.

Intercinctus, a, um, *diſtinto*, maculis quibuſdam circumquaque diſtinctus. *Plin. l.* 37. *c.* 10. Candore intercincto variis coloribus. Melius legitur interſtinctus.

Intercino, is, a. 3. *cantare in mezzo*, cantum immiſceo, interpono, inſero. *Hor. in ar. poet. v.* 194. Neu quid medios intercinat actus, quod non propoſito conducat, hoc eſt, nihil ſcribat, quod non ad propoſitum faciat.

Intercipio, is, epi, eptum, a. 3. *togliere di mezzo*, Ger. *auffahen*, Gal. *intercepter*, Hiſp. *entreſacar*, *tomar*, interverto, impedio, efficio, ne quid eo perveniat, quo deſtinatum eſt. *Cicer. pro Cluen.* Id, cum daretur in mulſo, Balbutium quendam ejus familiarem intercepiſſe, bibiſſe, ſtatimque eſſe mortuum. *Caſſius ad Cic. l.* 12. *Fam. ep.* 12. Intercipere litteras. *Aurel. Vict. de vir. illuſtr. c.* 6. Intercipere regnum. *Id. in Paneg.* Intercipere victoriam. *Col. l.* 9. *c.* 3. Intercipi morbo. ¶ Eſt item aliquem inter agendum occupare, incautum per inſidias capere. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 93. Quid ſi forte in inſidias devenero? tum redimes me, ſi me hoſtes interceperint. *Tacit. Agric. c.* 5. Exercitus intercepti. h. e. deleti. *Nepos in Iphicrate c.* 2. Hoc exercitu moram Lacedæmoniorum intercepit. Al. leg. *interfecit*. V. Mora. ¶ Intercipere iter, *ſerrar la ſtrada*. *Curt. l.* 4. *c.* 2. Præceps in ſalum murus pedeſtre interceperat iter.

Interciſe, adv. *diviſamente*, ſectim, & per inciſiones. *Cicer. in Partit. c.* 7. Deinde idem interciſe, atque permixte. *Gell. l.* 11. *c.* 2. Hæc etiam ſparſim, & interciſe commeminimus.

Interciſi dies, erant ſpecies dierum promiſcuorum, qui prima, & ultima parte erant nefaſti, ſed media faſti erant. *Macrob. l.* 1. *Sat. c* 16. Dicti ita fuere, quia faſti erant inter cæſa, & porrecta, ideſt inter cæſam hoſtiæ, & oblationem extorum. Nam medio illo intervallo Sacerdos cæremonias quaſdam parabat, & tunc Prætori licebat fari verba illa, *do*, *dico*, *addico*, ideſt juriſdictionem exercere. Vel interciſi dicti ſunt, quia inter primam diei partem, & ultimam fas intercedebat, vel etiam, quia nefas ſacrificio interciſum fuerat. *Varro l.* 5. *de L. L.* Vel ita appellati ſunt, quod diviſi eſſent, partem eorum ſibi Diis, partem hominibus vendicantibus. Sed id commune erat omnibus promiſcuis, qui Deorum, hominumque communes erant. Iidem dies *Endoterciſi* vocabantur. Nam veteres *endo* pro *in* dicebant. Hi dies in Calendario literiſ En. ſcribebantur.

Interciſio, onis, f. *rodimento*, eroſio, morſus. *Plin. l.* 20. *c.* 14. Interciſiones ſtomachi. Al. leg. *Item roſiones*. *Varr. in fragment.* A ſecuris interciſione.

Interciſivus. V. Interſecivi.

Interciſus, a, um, nom. ex partic. *tagliato a mezzo*, *troncato*, abruptus, reciſſus. *Cicer. in Parad.* Interciſæ pactiones. *Cæſ. l.* 8. *B. G. c.* 14. Jugum mediocri valle a caſtris interciſum. ¶ Dies interciſi, V. ſup. *Interciſi*.

Intercludo, is, ſi, ſum, a. 3. *ſerrare*, *chiudere*, Ger. *abzuſchen*, *auſchlieſſen*, Gal. *encloſre*, *fermer*, Hiſp. *cerrar*, *eſtorvar*, claudo, interſepio. *Cic. Att. l.* 9. Ut plane interclusi, captique ſimus. ¶ Sæpe uſurpatur pro iter claudere, iter impedire. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 63. Ita, ut quibuſdam ſit intercluſa anima. ¶ Item pro impedire. *Virg.* 2. *Æn. v.* 110. Sæpe illos aſpera ponti interclusit hyems. *Cæſ.* 1. *B. C.* Hoſtes intercludere ab oppido, & ponte. ¶ Fugam intercludere, eſt iter occupare, per quod inimici fugam arripere poſſent. *Cæſ.* 7. *B. G. c.* 11. ¶ Commeatum alicui, vel commeatu aliquem intercludere, eſt impedire, & itinera obſidere, ne inimicis commeatus poſſit deferri. *Plaut. Mil.* 2. 2. 68. Intercludе inimicis commeatum, tibi muni viam. *Cæſ.* 1. *B. G. c.* 48. Eo conſilio, uti frumento, commeatuque, qui ex Sequanis, & Heduis importaretur, Cæſarem intercluderent. ¶ *Cic. Att. l.* 8. *c.* 8. Intercludi dolore. *h. e.* opprimi.

Intercluſio, onis, f. *impedimento*, Ger. *verhinderung*, Gall. *empêchement*, Hiſp. *encerramiento*, *eſtorvo*, impedimentum, occupatio. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 46. Clauſulas enim, & interpuncta verborum animæ intercluſio, atque anguſtiæ ſpiritus attulerunt. *Quinctil. l.* 9. *c.* 5. Parentheſim intercluſionem appellat.

Intercluſus, a, um, *ſerrato*, *impedito*, clauſus, impeditus. *Cic. Att. l.* 8. *ep.* 11. Nobis iter illud omnino intercluſum videtur. *Curt. l.* 3. *c.* 6. Intercluſus ſpiritus.

Intercolumnium, n. *ſpazio fra l'una, e l'altra colonna*, Ger. *ein ſtuck zwiſchen zweyen ſeulen*, Gall. *eſpace entre deux colomnes*, Hiſp. *eſpacio entre dos colunnas*, ſpatium inter columnas. *Vitruv. l.* 3. *c.* 1. *Auct. ad Her. l.* 4. Ædes, intercolumnium, angulum, fornicem. *Cic. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 2. Intercolumnia ambulationis conveſtit hedera.

Interconcilio, as, avi, atum, a. 1. idem ac concilio, ideſt, benevolum reddo. *Quinctil. l.* 11. *c.* 10. Sive aliud interconciliandi videtur præſtare officium.

Intercalco, as, avi, atum, a. 1. calco in medio, vel inter aliqua, ex inter, & calco. *Col. l.* 12. *c.* 43. Ita diſtantes, ut interculcari poſſint vinacea.

Intercurro, is, intercurri, rſum, n. 3. *intervenire*, intervenio, intercedo. *Cic.* 8. *Phil. c.* 6. Pugnatur acerrime, qui intercurrerent, miſimus tres principes civitatis, hos contempſit Antonius. *Id.* 2. *Tuſc.* Ergo his laborioſis exercitationibus & dolor intercurrit.

Intercurſo, as, avi, atum, n. 1. frequentat. ab intercurro, ſed ejuſdem fere ſignificationis. *Liv. l.* 2. *c.* 35. Intercurſantibus barbaris. *Plin. l.* 3. *c.* 26. Æſtuariis intercurſantibus. ¶ Per tmeſin *inter enim curſare* dixit *Lucret. l.* 3 *v.* 263.

Intercurſus, us, m. *intervento*, *il frapporſi*. *Liv. l.* 2. *c.* 29. Conſulum intercurſu rixa ſedata eſt. *l.* 34. *c.* 5. Intercurſu matronarum inter duas acies prælium ſedatum eſt.

Intercus, utis, o. p. gen. c. *tra carne, e pelle*, Ger. *zwiſchen haut, und fleiſch*, Gal. *entre chair, & chair*, Hiſp. *entre cuero, y carne*, inteſtinus, quaſi inter carnem, & cutem, vel quaſi intra cutem, ut *Aqua intercus*, quæ vulgo hydropiſis dicitur, cum intra cutem aqua colligitur, qua corpus turgeſcit. *Cic.* 3. *Off.* Si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem. *Cato de intercutitis*, *apud Priſcian.* Intercutibus ſtupris flagitati. ¶ Tranſlate ponitur pro occulto, ut *Vitium intercus*, quod foris non apparet, quaſi intra cutem conſiſtens. *Gell. l.* 13. *c.* 8. Cum vitia facundiſſime accuſarent, intercutibus vitiis ipſi madentes.

Intercuſſus, us, m. ab *inter*, & *quatio*. *Senec. l.* 2. *quæſt. natur. c.* 27. Quod olim fuerat nubilum, non eſt, & quidem horrida, & terribilis, intercuſſu luminis diri. *h. e.* lumine inter noctem ſe quatiente. Quidam vetus codex habet *intercurſu*.

Intercutiti, mares ſtuprum paſſi, qui etiam inter cutem flagitati vocantur. *Feſt.*

Interdatus, a, um, adject. *Lucr. l.* 4. *v.* 866. Propterea capitur cibus, ut ſuffulciat artus, Et recreet vires interdatus. h. e. interjecto convenienti temporis ſpatio datus, vel, inter corporeos meatus diviſus.

Interdianus, a, um, adject. interdius, diurnus. *Cal. Aurel. Tard.* 3. *c.* 4. Poſt interdianum cibum ambulatio adhibenda.

Interdico, is, xi, ctum, a. 3. *interdire*, *proibire*, *vietare*, Ger. *verbieten*, Gal. *defendre*, Hiſp. *vedar*, *contradezir*, veto, prohibeo, decretum interpono. Dicitur de loco, de homine, de re. Interdum uſurpatur ut activum 3. ordinis. *Liv. l.* 34. *c.* 7. Fœminis dumtaxat uſum purpuræ interdicemus. *Id. l.* 8. Interdictumque mare Antiati populo eſt. *Sen. l.* 3. *de ira.* Statim

illi

illi domum meam interdicam. *Cic. pro Domo*. Ut mihi aquæ, & ignis interdiceretur. Plerique leg. *igni*. *Suet. de Ner. c.* 33. Cum interdixiſſet uſum amethyſtini, ac Tyrii coloris. *Cæſ.* 1. *B. G.* Arioviſtus omni Gallia Romanis interdixiſſet. ¶ Conſtruitur etiam cum conjunctivo, & particula, *ne*, vel *ut ne*. *Cic. de Fin.* Mihi, ne faciam, interdictum puto. *Id. de Or.* Non interdictum eſt a rerum natura, aut a lege aliqua, aut more, ut ſingulis hominibus ne amplius, quam ſingulas artes noſſe liceat. ¶ Et cum infinito. *Sueton. in Galb. c.* 6. Pari ſeveritate interdixit commeatus peti. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter paſſive. *Cic.* 6. *Phil.* Tanquam ſi illi aqua, & igni interdictum ſit. ¶ Aliquando eſt interdictum promulgare. *Cic. pro Cæc.* Prætor interdixit, ut unde dejectus eſſet, reſtitueretur. *Id. ibid.* Prætor Dolabella interdixit de vi, hominibuſque armatis. ¶ Aliquando eſt obſtare, & tunc cum ſolo dativo conſtruitur. *Cic.* 4. *Ver.* Si Prætor improbus, cui intercedere nemo poſſit, det, quem velit, judicem. ¶ Interdicere rem capitalem alicui, h. e. capitis accuſare. *Cato apud Charisium l.* 2. Cum otioſus ambulas, qui apud Regem fuiſti, domi cum ille tibi interdixit rem capitalem. ¶ *Interdixem* pro *interdixiſſem*, *Q. Catulus in quodam carmine* apud *Gell. l.* 19. *c.* 8. Quid ſi non interdixem?

Interdictio, onis, f. *prohibizione*, [illegible], Ger. *verbietung*, Gal. *deffenſe*, *interdiction*, Hiſp. *vedamiento*, *prohibicion*, [illegible], prohibitio. *Cic. pro Dom.* Non ademptione civitatis, ſed tecti, & aquæ, & ignis interdictione faciebant. *Liv. l.* 41. *ad fin.* Ne interdictione finium noſtrorum & nos quoque regno arceamur.

Interdictor, oris, m. qui interdicit. *Tertul. de Præſcript. c.* 33. Interdictores nuptiarum.

Interdictum, i, ſub. n. *interdetto*, *divieto*, [illegible], vetatio, prohibitio, idem ac interdictio. *Cic. in Piſ.* Numen, interdictumque Deorum vendidit. *Id.* 1. *de Or.* Multiſque præeſſem, qui interdicto tecum contenderent. ¶ Sed proprie interdicta erant formæ, & conceptiones verborum, quibus Prætor aut jubebat aliquid fieri, aut prohibebat; quod tunc maxime faciebat, cum de poſſeſſione inter aliquos contendebatur. *Cic. in Rullum*. Ergo hac lege Prætorum interdicta tollentur?

Interdictus, a, um, *vietato*, vetitus, prohibitus, partic. ab interdicor. *Cic. pro Corn. Balbo*. Non modo nullo propoſito præmio, ſed etiam interdicto. *Suet. in Cal. c.* 25. Brevique miſſam facit, interdicto cujuſquam in perpetuum coitu.

Interdiu, adv. *di giorno*, μεθ' ἡμέραν, die, de die, per diem, cui contrarium eſt noctu. *Auct. ad Her. l.* 2. *c.* 4. Qua parte anni, qua hora, noctu, an interdiu.

Interdius, idem ac interdiu, apud vet. *Plaut. Aſin.* 3. 3. 9. Negotioſus interdius. *Id. Aulul.* 1. 1. 33. Pervigilat noctes totas, tum autem interdius, quaſi ſutor claudus, domi ſedet totos dies.

Interduatim, adv. idem ac interdum, apud vet. *Feſt.* Affertur & locus *Plauti in Truc.* 4. 4. 29. ſed non caret varia lectione.

Interductus, us, m. [illegible], interpunctio, & diſtinctio, quæ inter ſententias a librariis duci ſolet. *Cic. in Orat. c.* 68. Ne infinite feratur, ut flumen, oratio, quæ non aut ſpiritu pronuntiantis, aut interductu librarii, ſed numero coacta debet inſiſtere.

Interdum, adv. *qualche volta*, ἐνίοτε, aliquando, nonnunquam, ex *inter*, & particula *dum*. *Cic. de Fin.* Interdum, vel potius nimium ſæpe id accidit. *Id. de clar. Orat. c.* 67. Genus acuminis ſæpe ſtomachoſum, nonnunquam frigidum, interdum etiam facetum. ¶ Videtur etiam uſurpari pro *interim*. *Juſtin. l.* 11. *c.* 9. Movebat hæc multitudo hoſtium reſpectu paucitatis ſuæ Alexandrum, ſed interdum reputabat, quantas res cum iſta paucitate geſſiſſet. *Velle. l.* 2. *c.* 74. L. Antonius vitiorum fratris ſui conſors, ſed virtutum, quæ interdum in illo erant, expers. Adde *Apulej. ſub init. l.* 9. *Metam.*

Interduo, is, a. 3. pro interdo, as, a. 1. idem fere ac do. *Plaut. Capt.* 3. 5. 36. Dum pereat, nihil interduo. *Id. Trin.* 4. 2. 152. Ciccum non interduim.

Interea, adverb. *tra tanto*, *fra queſto mezzo*, ἐν τούτῳ, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, interim, ex *inter*, & *ea*. Habet ultimam longam, etſi accuſativus *ea* corripitur, quia adverbium eſt, ut *præterea*, *antea*, & ſimilia. *Cic. pro Rab.* Nec interea verbum interpoſuit Nævius. ¶ Ponitur etiam pro tamen. *Virg.* 1. *Georg.* Nec nulla interea eſt inaratæ gratia terræ. ¶ Interea loci, *fra queſto tempo*, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, idem eſt, quod interea temporis. *Ter. Heaut.* 2. 3. 16. Tu interea loci collocupletaſti te, Antiphila.

Interemptibilis, le, adject. qui interimi poteſt. *Tertul. l.* 5. *cont. Marc. c.* 6.

Interemptio, onis, f. 3. *uccisione*, [illegible], actus interimendi, occiſio. *Cic. pro L. Manil. c.* 11. Iter Gallorum interemptione patefactum eſt. Ita legit *Gruter.* Alii *interitione*, vel *internecione*. *Porcius Latro declam. in Catil.* Haſtam contorquere in omnium interemptionem.

Interemptor, oris, m. qui interimit, *uccisore*. *Senec. epiſt.* 70. Interemptorem ſui fieri. Adde *Valer. Max. l.* 6. *c.* 1. *n.* 2.

Interemptrix, icis, f. quæ interimit. *Lactant. l.* 1. *c.* 10. Fratris interemptrix. Adde *Tertul. de Spectac. c.* 17.

Interemptus, a, um, particip. *ucciſo*. *Horat. l.* 4. *od.* 4. *v.* 72. Aſdrubale interempto.

Intereo, is, interii, itum, n. 4. *perire*, *morire*, ἀποθνήσκω, occido, intercido, pereo. *Cic.* 3. *de nat. Deor.* Non intelligo, quomodo calore extincto corpora intereant, non intereant autem aut humore, aut ſpiritu amiſſo. *Id. pro Arch. c.* 8. Quas (tabulas) Italico bello, incenſo tabulario, interiiſſe ſcimus omnes. *Id.* 1. *Acad. c.* 7. Nil valentius, a quo intereat. *Plaut. Bacch.* 5. 1. 7. Omnibus exitiis interii. ¶ *Interii* frequens eſt deſperantis exclamatio apud Comicos. *Plaut. Bacch.* 4. 7. 38. Qui ſunt in lecto illo altero? N. Interii miſer! ¶ Interire pro inter aliquid ire, ſpectata verbi compoſitione, habet *Sever. in Ætna*, *v.* 450. Candentes efflat lapides, disjectaque ſaxa intereunt venis. Sic Gloſſæ vet. *intereo*, [illegible].

Interequito, as, n. 1. *cavalcare tra mezzo*, [illegible], in medio equito. *Cæſ. l.* 6. *B. G.* Equites interequitant. *Liv. l.* 6. *c.* 7. Ordines interequitant.

Intererro, as, avi, atum, n. 1. inter aliquid erro. *Prudent. Cathem.* 6. *v.* 43. Non ſplendor intererrat.

Intereſt, imp. anom. n. 1. *importare*, *appartenere*, διαφέρει, refert, pertinet, ab *inter*, & *ſum*. Conſtruitur cum nomin. & genit. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr.* Hoc vehementer intereſt Reipublicæ. ¶ Loco nominativi ſæpe conſtruitur cum infinitivo, ut omnia imperſonalia. *Cic.* 2. *Phil.* Quis enim eſt hodie, cujus interſit iſtam legem manere? ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. in Fam.* Utriuſque noſtrum magni intereſt, prius ut te conveniam, quam decedas. ¶ Loco genitivi rei inanimatæ poteſt uſurpari cum acc. & præp. *ad*. *Cicer. Att.* Quanquam magni ad honorem noſtrum intereſt quam primum ad Urbem me venire. ¶ Item loco genitivorum *mei*, *tui*, *ſui*, *noſtri*, *veſtri*, exigit ablativos *mea*, *tua*, *ſua*, *noſtra*, *veſtra*. Eſt enim quaſi *in re eſt mea*, *tua*, &c. *Cic. in Fam.* Quod ego & mea, & Reipublicæ, & maxime tua intereſſe arbitror. ¶ Loco item genitivi *cujus* cum abl. *cuja* uſurpari poteſt. Sed genitivus *cujus* uſitatior eſt. *Cic. pro Vareno apud Priſcian. l.* 12. Ea cædes, ſi potiſſimum crimini datur, detur ei, cuja interfuit, non ei, cuja nihil interfuit. ¶ Denique præter genitivum proprium, vel alium caſum loco genitivi, uſurpari poteſt etiam cum uno ex his quatuor genitivis communibus, *magni*, *parvi*, *tanti*, *quanti*. *Cic. in Fam.* Magni mea intereſt hoc tuos omnes ſcire. *Id. ibid.* Permagni intereſt, quo tibi hæc tempore epiſtola reddita ſit. *Ulpian. ff. de furt.* ... ſi tanti interfuit. ¶ Sed tamen pro genitivis *magni*, *parvi*, *tanti*, *quanti*, legitur etiam cum adverbiis *magnopere*, *parum*, *tantopere*, *tantum*, *quantopere*, *quantum*. *Cic. pro Mil.* Semper, quantum intereſſet Clodii ſe perire, cogitabat. *Id. in Or.* Quod ſi in Philoſophia tantum intereſt, quemadmodum dicas. ¶ Uſurpatur etiam ſine caſu poſteriore. *Cic. in Fam.* Non tam intereſt quo animo ſcribatur, quam quo accipiatur. V. *Interſum*.

Interfacio, is, feci, actum, a. 3. *fare in mezzo*, [illegible], interim, ſeu per intervalla facio. *Liv. l.* 25. *c.* 11. Reliquit tamen modicum præſidium, ut [illegible] interfaciendo muro adjuvaret. Meliores codices habent *in faciendo*.

Interfaris, atus ſum, d. 1. *interrompere*, *intrametterſi a parlare*, Ger. *dazwiſchen reden*, Gal. *entrerompre le diſcours d'autruy*, Hiſ. *eſtorvar*, *o interromper al que habla*, [illegible], interpello, loquentem interrumpo. *Liv. l.* 2. *c.* 47. Interfatur Appius. *Id. l.* 8. *c.* 36. Interfante Decio, diſtulit concionem. *Virg.* 1. *Æn. v.* 390. medio interfata dolore eſt. *Plin. in epiſt.* Quem interfari nefas eſſet.

Interfatio, onis, f. actus interfandi. *Quint. l.* 4. *c.* 2. Interim expediet narrationes breviter interfatione diſtinguere. Audiſtis quæ ante acta ſunt: accipite nunc quæ inſequuntur.

Interfectibilis, le, adject. *Apul. de Herb.* Ruta interfectibilis viperarum.

Interfectio, onis, f. *occiſione*, cædes, φόνος. *Brutus ad Cicer. ep.* 3. Interfectio Trebonii. *Lamprid. in Commod. c.* 4. Compulit ad ejus interfectionem conſilia inire.

Interfectivus, a, um, adject. lethalis, *mortale*, ut interfectivus morbus, apud *Cal. Aurel. Acut. præfat.*

Interfector, ris, m. *occiſore*, [illegible], Ger. *todſchlaeger*, Gal. *meurtrier*, Hiſp. *matador*, φονεύς, qui interficit. *Cic. pro Mil. c.* 27. Quorum interfectores implerunt orbem terrarum nominis ſui gloria.

Interfectrix, icis, f. *interfettrice*. *Tacit.* 3. *Ann. c.* 17. Interfectricem nepotis aſpicere.

Interfectus, a, um, *ucciſo*, occiſus, partic. ab interficior. *Cicer. pro L. Man.* Vos legatum Populi R. omni ſupplicio interfectum inultum relinquetis? ¶ Tranſlate *Apul. l.* 5. *A. A.* Nova nupta interfectæ virginitatis.

Interfeminium, ii, n. vel γυναικεῖον, genitalia muliebria, quod inter femina ſint collocata. *Apul. in Apol.*

Interficio, is, eci, ectum, a. 3. *uccidere*, *ammazzare*, [illegible], Ger. *toedten*, Gal. *tuer*, Hiſ. *matar*, [illegible], occido, interimo, ab *inter*, quod hic ſignificat penitus, ut in *interimo*, & *intereo*, & a *facio*, quod eam habet notionem, quam in *conficere*. *Cic. pro Domo*. Quod cum toties per inſidias interficere voluiſtis. ¶ Interficere vita, eſt vita privare. *Plaut. Truc.* 2. 6. 37. Qui me interfeciſti pene & vita, & lumine. *Gell. l.* 12. *c.* 7. Eadem mulier & virum, & filium, venenis clam datis, vita interfecerat. ¶ Dicitur etiam de rebus inanimatis. *Plaut. Merc.* 5. 1. 4. Uſusfructus, victus, cultus jam mihi harumce ædium interemptus eſt, interfectus eſt, alienatus eſt: occidi. *Virg.* 4. *Georg.* Fer ſtabulis inimicum ignem, atque interfice meſſes, ideſt perde, & crema.

Interfio, is, n. paſſ. anom. *conſumarſi*, *morire*, [illegible], plane tollor, conſumor, intereo, apud vet. *Lucr. l.* 3. *v.* 886. Ut aut putreſcat corpore poſto, aut flammis interfiat, malisve ferarum. *Plaut. Trinum.* 2. 4. 131. Illic oportet obſeri mores malos, ſi in obſerendo poſſint interfieri.

Interfluo, is, xi, n. 3. *ſcorrere per mezzo*, Ger. *dazwiſchen fließen*, Gall. *paſſer*, *couler entre*, Hiſp. *correr entre medias*, [illegible], per medium fluo. *Liv. l.* 7. *Bel. Pun.* Per fretum, quod Naupactum, & Patras interfluit. *Plin. l.* 3. *c.* 5. Anguſto freto interfluuntur. *Cic. de Senect. c.* 6. Cum inter duos conſulatus anni decem interfluxiſſent.

Interfluus, a, um, *che ſcorre di mezzo*, Germ. *dazwiſchen fließend*, Gall. *qui coule entre deux*, Hiſp. *el que corre entre medias*, [illegible], quod interfluit. *Plin. l.* 6. *c.* 26. Interfluo Euphrate.

Interfodio, is, odi, oſſum, a. 3. idem ac fodio. *Lucret. lib.* 4. *v.* 720. Pupillas interfodiunt.

Interfoſſus, a, um, effoſſus. *Pallad. in Octobr. tit.* 12. Cuneum ſalicis interfoſſis radicibus premi.

Interfringo, is, egi, actum, a. 3. idem quod infringo. *Cato c.* 44. Et ſiquid ventus interfregerit, ea omnia eximito.

Interfugio, is, a. 3. inter aliquam rem fugio. Per tmeſin dividitur a *Lucret. l.* 6. *v.* 331. Inter enim fugit, ac penetrat per rara viarum.

Interfulgeo, es, n. 2. inter aliquam rem fulgeo. *Liv. l.* 28. *c.* 23. Cum aurum argentumque cumulo aliarum rerum interfulgens rapere ex igne vellent.

Interfundo, is, udi, uſum, a. 3. *ſparger di mezzo*, [illegible], per medium fundo. *Avien. in Periegeſi*, *v.* 255. Sic vaſti moles pelagi interfunditur oras. *Id. ib. v.* 1100. Et tenuis procul interfunditur undis.

Interfurio, is, n. 3. *infuriarſi di mezzo*, in medio duorum inſanio. *Stat.* 1. *Achil. v.* 395. Et alternum Mavors interfurit orbem.

Interfuſio, onis, f. actus interfundendi. *Lactant. l.* 7. *c.* 3. *ſub fin.* Maris opulenta, & copioſa interfuſio.

Interfuſus, a, um; *ſparſo di mezzo*. *Plin. l.* 3. *c.* 8. Sicilia Brutio quondam agro cohærens, mox interfuſo mari avulſa. *Virg.* 4. *Æn. v.* 654. Maculiſque trementes interfuſa genas.

Interfuturus, a, um, partic. futuri temporis ab interſum, *chi ha da eſſer preſente*. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 1. Quinam ei convivio eſſent interfuturi.

Intergarrio, is, n. 4. idem fere ac garrio, vel per intervalla garrio. *Apul. in Apolog.* Dein pauculis verbis intergarritis, &c.

Intergerinus, vel intergerivus, a, um, adject. qui inter duas aliquas res interjectus eſt, eaſque ſeparat, ut intergerinus paries, qui duas diverſas ædes ſeparat, & ambabus communis eſt, *muro che tramezza*. *Feſtus*: intergerini parietes dicuntur, qui inter confines ſtruuntur, & quaſi intergeruntur. Adde *Plin. l.* 35. *c.* 14. & *Vitruv.*

Intergerium, ii, n. quidquid alicui rei interjicitur, ſeu intergeritur. Itaque *Plinius l.* 13. *c.* 12. intergerium vocat glutinamentum quoddam, quod inter duas chartas inſeritur in earum confectione.

Intergero, is, eſſi, eſtum, a. 3. *portare*, *o gettar tra mezzo*, interpono, interfero. Exemplum Feſti V. in *Intergerinus*.

Intergreſſus, us, m. interventus. *Minuc. Felix in Octav. c.* 15. Vires actionis meæ intergreſſu graviſſimæ diſputationis infringere.

Interhio, as, n. in medio hio. *Tertul. Apolog. c.* 48. Finis, & limes medius, qui interhiat.

Interjaceo, es, n. 2. in medio jaceo, *giacere in mezzo*, [illegible]. *Plin. l.* 5. *c.* 4. Regio, quæ duas Syrtes interjacet. *Id. l.* 4. *c.* 12. Interjacet hanc inter eam. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Spatium, quod ſulcis interjacet. *Plin. alter in paneg. c.* 14. Vaſtitas interjacentis ſoli.

Interjacio, is, jeci, jectum, a. 3. interſero, interpono. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 10. Pleraque latino ſermone interjaciebat.

Interibi, adverb. idem quod interea, ab *inter*. *Plaut. Rud.* 4. 4. 20. Tu interibi adorna, quod opus eſt. *Gel. l.* 3. *c.* 7. Conſul interibi, dum ea pugna fit, ſe in locos ſubducit tutos, atque editos.

Interibilis, le, adject. qui interit, *mortale*. *Arnob. l.* 2. & *Tertull. de reſurr. carn. c.* 34.

Interjectio, onis, f. *interpoſizione*, Ger. *ein einwurff*, Gal. *entrejet*, *interpoſition*, Hiſp. *entrepoſicion*, [illegible], interpoſitio, inſertio. *Auct. ad Her. l.* 1. Et tamen occulte dicimus interjectione verborum. ¶ Apud Grammat. eſt pars orationis indeclinabilis, quæ varios animi affectus oſtendit, ut *Euge*, *malum*, *vah*, &c. ¶ Item Figura Rhetorica, eadem ac Parentheſis, ſeu interruptio. *Quint. l.* 8. *c.* 2. Etiam interjectione, qua & Oratores, & Hiſtorici frequenter utuntur, ut medio ſermone aliquem inſerant ſenſum, impediri ſolet intellectus, niſi quod interponitur, breve eſt.

Interjectus, a, um, *interpoſto*, interpoſitus, partic. ab interjicior. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Naſus ita locatus eſt, ut quaſi murus oculis interjectus eſſe videatur. *Id.* 1. *Off.* Aut interjecti inter Philoſophos, & eos, qui Remp. adminiſtrarent.

Interjectus, us, m. idem ac interjectio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 40. Luna interpoſitu, interjectuque terræ repente deficit. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 51. Interjectu temporis. Et *l.* 6. *c.* 50. Interjectu noctis.

Interjicio, is, jeci, jectum, a. 3. *gettare fra qualche coſa*, *interporre*, Germ. *dazwiſchen einwerffen*, Gal. *entremettre*, Hiſp. *entreponer*, *o meter*, [illegible], inter aliquid jacio, interpono, intermitto, cum dat. vel cum acc. & præp. *inter*. *Cic. de Or.* Alii eis interjecti, & tanquam medii ſunt. *Id. de Un.* Atque interjecit [illegible] individuum, atque id, quod dividuum eſſet in corpore. *Tacit. l.* 1. *c.* 58. Paucis interjectis diebus.

Interim, adverb. *tra queſto mezzo*, *intanto*, μεταξύ, interea, ab *inter*. *Cic.* 2. *de Or.* Hoc interim ſpatio conclave illud concidit. *Id. pro Lig.* Interim Varus Uticam venit. ¶ Ponitur & pro *aliquando*, ſeu *interdum*. *Quint. l.* 1. *c.* 9.

Sed

Sed quia interim excuſantur hæc vitia aut conſuetudine, aut auctoritate, aut vetuſtate, denique vicinitate virtutum. *Traian.* apud *Plin. l.* 10 *ep.* 27. Conſiſtunt interim navibus, interim vehiculis uti. *Ter. And.* Triſtis interim nonnunquam collacrymabat. Adde *Tacit. Ann.* 1. *c.* 4. ¶ Jungitur & cum *dum*. *Plaut. Truc.* 4. 2. 5. Ego interim hic præſidebo, dum iſte ſic faciat.

Interimo, is, emi, emptum, a. 3. *toglier via*, [illegible], e medio tollo, intercipio, adimo: ab *inter*, & *emo*, quod ſumere, tollere ſignificat, ut in *ademere*, *adimere*, *eximere*, &c. *Cic. pro Mur. c.* 12. *ad fin.* Senes ad coemptiones faciendas, interimendorum ſacrorum cauſa, reperti ſunt. *Plaut. Epid.* 4. 2. 24. & *Caſ.* 3. 5. 29. Interimere ait velle vitam. *Lucret. l.* 3. *v.* 288. Interimere ſenſus. ¶ Sæpe eſt *toglier di vita*, *uccidere*, [illegible], e vivis tollere, interficere, occidere. *Plaut. Ciſtell.* 2. 3. *v.* 23. Accurrite, ne ſe interimat. *Cic. l.* 1. *de nat. deor. c.* 19. Si quæ interimant, innumerabilia ſint, etiam ea quæ conſervent, infinita eſſe debere. *Horat. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 131. Cum laqueo uxorem interimis, matremque veneno. *Liv. l.* 1. *c.* 3. *ſub fin.* Addit ſceleri ſcelus: ſtirpem fratris virilem interimit. ¶ Item extinguere, deſtruere, delere. *Lucret. l.* 1. *v.* 215. uti quæque in ſua corpora rurſus diſſolvat natura, neque ad nihilum interimat res. *Colum. l.* 11. *c.* 3. Hunc veprem manifeſtum eſt interimi non poſſe, niſi radicitus effodere velis. ¶ Urbane *Plaut. Merc.* 3. 4. 22. Diſperii! illæc interemit me modo hic oratio. *Cic. pro Mil. c.* 34. Me quidem, judices, exanimant & interimunt hæ voces Milonis.

Interior, & us, o. 3. *interiore*, *che è più dentro*, [illegible], quod eſt magis intra, ab *intus*, vel *intra*. *Cic. pro Sext. c.* 10. Interior ædium pars. *Liv. l.* 42. *c.* 39. Interiora regni. h. e. regiones a finibus remotiores. *Cic. Q. Fr. l.* 3 *ep.* 1. *c.* 5. Interiore epiſtola. h. e. media. *Nepos Hannib. c.* 2. Interiora conſilia. *h. e.* occultiora. ¶ Nonnunquam *interior* idem eſt, ac propinquior, ſumpta ſignificatione a ludis Circenſibus, in quibus rota, & equus interior propinquior erat metæ; ex qua propinquitate cum minus ſpatium conficeret, quam exterior, ejus curſus brevior erat. Hinc *Cic. in Arato*. Nam curſu interiore brevi convertitur orbe. *Liv. l.* 24 *c.* 35 [illegible] Quæ propius quidem ſubibant naves, quo interiores ictibus tormentorum eſſent. *h. e.* muro propinquiores, atque adeo tormentorum ictibus [illegible] expoſitæ. ¶ Quia porro currus agitabantur a dextro in lævum, hinc rota & equus interior ſiniſter erat; unde factum eſt, ut *interior* pro ſiniſtro [illegible], *exterior* pro dextro. *Virg. Æn.* 5. *v.* 162. 170. 203. Ubi *Servius* conſulendus. ¶ Interior in ambulando neque dexter, neque ſiniſter dicebatur, ſed qui parieti vicinior erat, & locum nobiliorem tenebat, ut hodie quoque in hac civitate uſuvenit. *Ovid. Faſt.* 5. *v.* 67. Et medius juvenum, non indignantibus ipſis, Ibat; Et interior, ſi comes unus erat. Hinc *exterior* dicebatur qui magis a pariete diſtabat, & latus alterius tegebat. *Horat. l.* 2 *ſat.* 5 Nec tamen [illegible] comes exterior, ſi juſſerit, ire recuſes. Ex hoc nata illa, *tegere latus* apud Horatium, & Suetonium, & *claudere latus* apud Juvenalem.

Interitio, onis, f. 3. idem quod interitus. *Cic. in Ver. frumentaria, c.* 54. Cum his in eadem provincia magnæ fugitivorum copiæ verſatæ ſint, tum interitio facta nulla eſt. Sic enim legit Nonius. Sunt tamen, qui legant *internecio*. *Hirt. de B. Hiſp. c.* 24. Centurionum interitio.

Interitus, a, um, *eſtinto*, [illegible], partic. paſſ. a neutro intereo. *Q. Claud. Quadrigar.* apud *Priſc.* Pugna acriter commiſſa, & multis utrinque interitis. *Sidon. l.* 2 *epiſt.* 10. Dedere abolitam, interitamque.

Interitus, us, m. *diſtruzione*, *morte*, [Hebrew], Ger. *untergang*, Gal. *deſtruction*, *mort*, Hiſp. *muerte*, *perdicion*, [illegible], mors, obitus, occaſus, ab *intereo*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Eſt enim interitus quaſi diſceſſus, & ſecretio, ac diremptio earum rerum, quæ ante interitum junctione aliqua tenebantur. *Id. in Bruto*, Damnum illius immaturo interitu res Romanæ, Latinæque literæ fecerunt. ¶ Dicitur etiam de aliis rebus extra corpus, pro excidio, vel everſione. *Cic. pro Sylla*. Cum ad occaſum, interitumque Reip. Catilina dux eſſet conſtitutus.

Interjungo, is, unxi, unctum, a. 3. *congiungere*, [illegible], eſt jungere. *Liv. l.* 22. *c.* 30. Tum dextræ interjunctæ, militeſque concione dimiſſa a notis, ignotiſque benigne, atque hoſpitaliter invitati. ¶ Interjungere equos proprie dicitur aurigæ, qui in itinere cibi, aut ſomni capiendi cauſa equos disjungunt, & iter interrumpunt ad tempus. *Martial. l.* 3. *epigr.* 67. Et hora laſſos interjungit equos meridiana. *Id. l.* 2. *epigr.* 6. Laſſus tam cito deficis, viator, Et cum currere debeas Bovillas, Interjungere quæris ad Camœnas.

Interius, adverb. *interiormente*, *più a dentro*, [illegible], Germ. *inwendig*, Gall. *plus dedans*, *interieurement*, Hiſp. *mas a dentro*. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 49. Ne fluat oratio, ne vagetur, ne inſiſtat interius, ne excurrat longius. *Senec. de Tranquil. c.* 9. Non in curſu tantum, Circique certamine, ſed in his vitæ ſpatiis interius flectendum eſt. h. e. ad metam propius. V. *Interior*. *Sen. de Benefic.* de natura queri, quod aurum non interius abſconderit.

Interlabor, eris, apſus ſum, dep. 3. inter aliquid labor, *ſcorrere*, *o cadere tra mezzo*, [illegible]. *Stat.* 2. *Theb. v.* 649. Parce per has ſtellis interlabentibus umbras. *Virg.* 3. *Georg. v.* 349. *per tmeſin*: Inter enim labentur aquæ.

Interlectio, onis, f. lectio per intervalla, vel lectio aliquid interrumpens. *Tertul. l.* 2. *ad Uxor. c.* 6. Scripturarum interlectio.

Interlego, is, egi, ectum, a. 3. per intervalla lego, aut colligo. *Pallad. l.* 2. *c.* 25. Si ſpiſſa poma ramos onerabunt, interlegenda ſunt quæque vitioſa.

Interlido, is, ſi, ſum, a. 3. idem fere ac illido. *Paulin. Nolan. carm.* 10. *v.* 151. gravem interlidere dentem.

Interligo, as, 1. *legare tra mezzo*. *Stat.* 7. *Theb. v.* 571. alterno maculas interligat oſtro.

Interlino, is, interlevi, itum, a. 3. *cancellare*, [Hebrew], Ger. *durchſtreichen*, Gall. *effacer*, Hiſp. *borrar*, [illegible], eſt ſcripturam, vel picturam atramento, vel aliqua alia re ſuperinducta corrumpere, deſtruere, abolere. *Cic. pro Cluent. c.* 44. Qui tabulas publicas municipii ſui corrupiſſe judicatus ſit, qui teſtamentum interleverit. ¶ Item illinere, ſeu allinere. *Curt. l.* 5. *c.* 1. Conſtat Babylonios muros hujus fontis bitumine interlitos fuiſſe.

Interliſus, a, um, in medio eliſus. *Gabius Baſſus* apud *Macrob. l.* 2. *Saturnal. c.* 14. Jovis glans, litteris interliſis, juglans nominatur.

Interlitus, a, um, part. ab interlino. *Cic. pro Cluent. c.* 33. In eo codice non haberet, qui tum interlitus proferebatur. hoc eſt deletus. *Id.* 4. *Ver. c.* 42. Corruptæ atque interlitæ tabulæ. ¶ Item illitus. *Curt. l.* 5. *c.* 1. Murus inſtructus laterculo coctili. bitumine interlitus.

Interlocutio, onis, f. 3. [illegible], ſermonis interpoſitio. *Quint. l.* 5. *c.* 7. Brevi interlocutione patroni refutandus eſt.

Interloquor, eris, quutus, ſeu cutus ſum, d. 3. *rompere il parlare*, [illegible], eſt alio loquente ſermones intermiſcere, ac quodammodo interturbare loquentem. *Ter. Heaut.* 5. 3. 13. Siccine mihi interloquere? *Gel. l.* 14. *c.* 2. Aliter, atque aliter eadem in cauſa, eodemque in tempore ſentire, & interloqui videatur.

Interlucatio, onis, f. collucatio, reciſio ramorum inutilium. *Plin. l.* 17. *c.* 27. Interlucatio arboribus prodeſt, ſed omnium annorum [illegible] inutiliſſima.

Interluceo, es, uxi, n. 2. *traluceſe*, Ger. *weder* [illegible], Gal. *entreluire*, Hiſp. *entreluzir*, [illegible], in medio luceo, inter aliquid luceo. *Liv. l.* 29. *c.* 14. Duos Soles viſos, & nocte interluxiſſe. ¶ Tranſlate ponitur pro interapparere, interconſpici. *Auct. ad Heren.* Ut loci diſtincte interlucere poſſint. *Liv. l.* 1. Quibus inter gradus dignitatis, fortunæque aliquid interlucet.

Interluco, as, a. 1. [illegible], ramos, ſeu plantas inutiliter pullulantes cum intervallo reſeco, lucis cauſa ſuperfluos ramos amputo, a *luce*, quod, cum cæduntur rami, lux fiat ipſi arbori amplior. *Plin. l.* 17. *c.* 23. Deputantur enim pariter cum vite, interlucata denſitate ramorum, qui ſint ſupervacui.

Interludo, is, ſi, ſum, a. 3. inter aliquid ludo. *Auſon. Moſel. v.* 75. Interludentes examina lubrica piſces.

Interlunis, e, adject. ut, nox ſqualida, & interlunis, apud *Ammian. lib.* 19 *cap.* 19. cum ſcilicet interlunium eſt.

Interlunium, nii, n. 2. [illegible], Lunæ ſilentium, Luna ſilens, cum Luna eſt in conjunctione Solis, id ſpatium temporis, quo nec amplius Luna vetus apparet, nec adhuc nova videtur, quia radiis ſolaribus ſuperne illuſtratur, non autem ab ea parte, quæ nobis conſpicua eſt, ab *inter*, & *Luna*, quaſi aliquod tempus ſit inter veterem, novamque Lunam. *Plin. l.* 7. *c.* 5. Septimo non niſi pridie, poſterove plenilunii die, aut interlunio concepti naſcuntur. *Id. l.* 16. *c.* 39. Inter omnes convenit, utiliſſime in coitu Lunæ ſterni, quem diem alii interlunium, alii ſilentia Lunæ appellant. *Horat. l.* 1. *od.* 25. *v.* 11. Thracio bacchante magis ſub interlunia vento.

Interluo, is, ui, utum, a. 3. *bagnare in mezzo*, Ger. *durchrinnen*, Gal. *mouiller au* [illegible] *debaus*, Hiſp. *mojar entre medias*, [illegible]. *Liv. l.* 41. *c.* 25. Quantum interluit fretum? *Virg.* 3. *Æn. v.* 418. *de freto Siculo*: arvaque & urbes Litore diductas anguſto interluit æſtu. ¶ Aliquando eſt lavare. *Cato de re ruſt.* Manus interluito, poſtea vinum ſumito.

Interluvies, ei, f. 5. [illegible], fretum interluens, ſeu interfluens. *Solin. c.* 35. (*al.* 22.) Hebudes inſulæ anguſta interluvie dividuntur. ¶ Legitur & Interluvium, apud *Priſcian. l.* 2.

Intermaneo, es, anſi, n. 3. *ſtare in mezzo*, inter, vel in medio maneo. *Luc. l.* 6. *v.* 47. Defeſſus Cæſar medius intermanet agris.

Intermedius, a, um, *fra mezzo*, Ger. *der mittelſte*, Gal. *entredeux*, Hiſp. *entre medias*, [illegible], interjacens, interjectus. *Cic. in Or. c.* 6. Eſt autem quidam interjectus, intermedius & temperatus, nec acumine poſteriorum, nec fulmine utens ſuperiorum. Alii leg. *inter hos medius*. *Var. l.* 3. *R. R. c.* 5. Porticus in intermedio arbuſculis humilibus ordinatæ.

Intermenſtruum, i, n. interlunium. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 37. Quoad veniat ad intermenſtruum, a quo die dicitur Luna eſſe extrema, & prima.

Intermenſtruus, a, um, quod inter duos menſes interjectum eſt, ut Luna intermenſtrua. *Plin. l.* 18. *c.* 32. Maxime autem intermenſtrua, dimidiaque ſtercorato.

Intermeo, as, avi, atum, n. 1. *ſcorrere di mezzo*, Ger. *durch gehen*, Gal. *paſſer entre*, *parmy*, Hiſp. *correr*, *entre medias*, [illegible], interfluo, per medium meo, ſeu fluo. *Plin. l.* 5. *c.* 30. Longeque clariſſimum Aſiæ Pergamum, quod intermeat Silenus.

Intermeſtris, ſtre, o. 3. interjectus inter menſes, ut Luna intermeſtris, ideſt, interlunium, coitus Lunæ. *Plin. l.* 16. *c.* 39. Niſi intermeſtri Luna, atque dimidiata ne tangas materiam.

Intermico, as, icui, n. 1. *riſplendere in mezzo*, Ger. *dazwiſchen*, *ſcheinen*, Gal. *entreluire*, Hiſp. *reſplandecer*, *entremedias*, [illegible], in medio ſplendeo. *Claud. l.* 1. *de Rapt. Proſ. v.* 183. Rutilum ſquamis intermicat aurum. *Stat. Theb.* 12. *v.* 252. E ſpeculis moriens intermicet ignis.

Interminabilis, le, adiect. qui finiri non poteſt. *Sidon. l.* 2. *ep.* 7. Interminabile jurgium.

Interminatio, onis, f. *minaccia*, *divieto*, comminatio. *Impp. Valentinian. Theodoſ. & Arcad. l.* 16. *Cod. Theodoſ. tit.* 5. *leg.* 18 De hac urbe pellantur ſub interminatione judicii. Et *l.* 8. *tit.* 7. *leg.* 21. Quos etiam monuimus ſub viginti interminatione librarum auri. *ſotto pena*.

Interminatus, a, um, *non terminato*, *ſenza termine*, Ger. *ohn ende*, Gal. *qui n'a pointe de borne*, Hiſp. *coſa ſin termino*, [illegible], non terminatus, termino carens, indefinitus. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 20. Si immenſam, & interminatam in omnes partes magnitudinem regionum videretis. *Velle. l.* 2. *c.* 33. Interminata cupiditas imperii. ¶ Item vetitus, prohibitus, *proibito*, a minor, aris, particip. paſſivam ſignificat. *Hor. epod.* 5. *v.* 39. Interminato cum ſemel fixæ cibo Intabuiſſent pupulæ.

Intermino, as, avi, atum, a. 1. idem ac interminor. *Plaut. Mil.* 2. 3. 42. Quis homo interminat?

Interminor, aris, atus ſum, d. 1. *minacciare qualche gran male*, Ger. *dreuwen*, Gal. *menacer*, Hiſ. *amenacar*, [illegible], vehementer minor, magnum malum denuntio. *Ter. Andr.* 3. 2. 16. Dixi ne tibi? interminatus ſum, ne faceres? ¶ Interminari vitam, eſt minari, ſe interfecturum aliquem. *Plaut. Caſ.* 3. 5. 28. Imitatur malarum malam diſciplinam, viroque interminatur ſuo vitam.

Intermĭnus, a, um, idem ac interminatus. *Avien. Periegeſ. v.* 74. Oceanus interminus. *Prudent. l.* 2. *adverſ. Symmach. v.* 106. longis intermina ſæclis. *Auſon. ep.* 16. *v.* 38. Perge, o libelle, & utere Felicitate intermina.

Intermiſceo, es, iſcui, ixtum, a. 2. *frammeſcolare*, [Hebrew], Ger. *untermiſchen*, Gal. *entremeller*, Hiſp. *entremezclar*, [illegible], miſceo in medio. *Col. l.* 11. *c.* 3. Quibus & aliquod ſatureiæ ſemen intermiſcendum erit. Adde *Virg. Ecl.* 10. *v.* 5.

Intermiſſio, onis, f. *intermiſſione*, [illegible], vacatio ab aliquo munere per aliquod tempus. *Cic.* 2. *de Divin. c.* 68. Propter intermiſſionem forenſis operæ. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 41. Cum ſine ulla intermiſſione pulſetur. *Id. l.* 1. *Offic. c.* 6. Virtutis laus in actione conſiſtit, a qua tamen ſæpe fit intermiſſio.

Intermiſſus, a, um, *tralaſciato*, omiſſus ad tempus. *Cic.* 3. *de Or.* Et ab uſu quotidiani ſermonis jamdiu intermiſſa. *Plin. l.* 10. *c.* 46. Continenti, nec intermiſſo ſpiritu. ¶ Item interpoſitus, *frappoſto*. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 26. Triduo intermiſſo. Et *c.* 27. Nocte intermiſſa. *Plin. alter l.* 2. *epiſt.* 17. Litus ornant nunc continua, nunc intermiſſa tecta villarum. *caſe ora contigue, ora lontane l'une dall'altre.*

Intermiſſus, us, m. idem quod intermiſſio. *Plin. l.* 10. *c.* 29. Luſciniis diebus, ac noctibus quindecim garrulus ſine intermiſſu cantus.

Intermitto, is, iſi, iſſum, a. 3. *tralaſciare*, [Hebrew], Ger. *unterlaſſen*, Gall. *entrelaiſſer*, Hiſp. *entremeter*, *dexar*, [illegible], ad tempus omitto, ceſſo, deſero. *Cic. Att. l.* 9. *epiſt.* 19. Ne quem diem intermitterem. *Id. l.* 9. *Fam. epiſt.* 12. Quod tu mihi literas mittere intermiſiſſes. *Id.* 1. *de Divin. c.* 34. Galli gallinacei in eo loco ſic aſſidue canere cœperunt, ut nihil intermitterent. *Caſ. l.* 1. *B. G. c.* 38. Flumen pene totum oppidum cingit; reliquum ſpatium, qua flumen intermittit, mons continet. h. e. qua non fluit.

Intermixtus, a, um, nom. ex particip. *frammiſchiato*. *Liv. l.* 10. *c.* 20. Intermixti hoſtibus.

Intermontium, n. 2. Intramontium, *Tramonti*, opp. amplum Picentinorum, inter Nuceriam, & Lycteras ad 4. M. P.

Intermorior, eris, d. 3. *morire*, [illegible], penitus morior, pereo, intereo. *Bithynicus ad Cic. l.* 6. *Fam. ep.* 16. Si nullum officium tuum apud me interemoriturum exiſtimas.

Intermortuus, a, um, *tramortito*, *mezzo morto*, qui inter mortem, vitamque ex dolore procumbit ſimilis expiranti, partic. ab *intermorior*. *Liv. l.* 37. *c.* 53. In ipſa concione intermortuus paulo poſt expiravit. *Sueton. in Ner. c.* 42. Collapſus, animoque male fracto, diu, & ſine voce, & prope intermortuus jacuit. ¶ Tranſlate ponitur pro eo, quod pene interiit, pro fracto, debilitato. *Cic. in Piſ. c.* 7. Quam quod eandem illam manum ex intermortuis Catilinæ reliquiis concitaſtis. *Id. pro Mur. c.* 7. Et memoriam prope intermortuam generis ſui virtute renovare. *Id. pro Mil. c.* 5. Intermortuæ conciones.

Intermundium, dii, n. ſpatium medium inter plures mundos. Voluit enim Epicurus, infinitos eſſe mundos, & inter eos ſpatia magna inania, quæ atomi volitantes alios, atque alios mundos coagmentarent. *Cic.* 3. *Fin.* Individua cum dicitis, & intermundia, quæ nec ſunt ulla, nec poſſunt eſſe, intelligimus. *Id.* 1. *de nat. Deor. c.* 8. Tanquam modo ex Epicuri intermundiis deſcendiſſet.

Intermuralis, le, o. 3. *tra due muri*, quod eſt inter muros. *Liv. l.* 44. *c. ult.* Diviſa eſt intermurali amni, & eadem ponte juncta.

Intermutatus, a, um, invicem mutatus. *Tertull. de Baptiſm. c.* 8. Nepotes ſuos Jacob, capitibus impoſitis, & intermutatis manibus benedixit.

Internaſcor, eris, d. 3. *naſcere in mezzo*, [illegible], in medio naſcor. *Plin. l.* 18. *c.* 16. Internaſcenteſque herbas excludi.

Internatus, a, um, partic. ab internaſcor. *Liv. l.* 28. *c.* 2. Anguſtiæ, & internata virgulta ordines dirimebant.

Interne, adverb. intra, interius, *internamente*. *Auſon. de clar. Urb. in Burdigala, v.* 14. Diſtinctas interne vias mirere domorum. Alii aliter legunt.

Inter-

Interoccatus, a, um, nom. ex particip. *ammazzato*. *Plaut. Amph.* 1. 1. 34. Interoccatis hoſtibus.

Internecialis, vel internicialis, le, adject. lethifer, *mortale*, *Liv. l.* 27. *c.* 23. Peſtilentia magis in morbos longos, quam interneciales evaſit. Ita legit Rhenanus ex vet. Cod. Alii *in perniciales*.

Internecinus, a, um, o. 1. 2. vel melius internecivus, *ciò che ſi appartiene ad uccisione*, Ger. *das einem das leben koſtet*, Gal. *pernicieux*, *mortel*, Hiſp. *coſa pertenesciente a eſtrago*, [illegible], quod ad internecionem pertinet, ut *Internecinum teſtamentum*, propter quod dominus ejus necatus eſt. *Feſtus*. *Internecinum bellum*, quod ad internecionem fit alterius partis. *Liv. l.* 9. *c.* 25. Nullus modus fuit cædibus, deletaque Auſonum gens, vix certo defectionis crimine, perinde ac ſi internecino bello certaſſet. *Juſtin. l.* 26. *c.* 2. Bellumque internecinum cum liberis, liberorumque matribus gererent. h. e. capitale, exitioſum, deſperatum.

Internecio, onis, f. *uccisione*, [illegible], Ger. *ermordung*, Gal. *tuerie*, Hiſp. *eſtrago*, [illegible], occiſio, vitæ privatio, ab *interneco*. *Priſc. l.* 4. ait internecio pro internectio *t* eliſo dici euphoniæ cauſa. *Cic.* 5. *Ver.* Tamen aratorum internecio facta nulla eſt. *Vellej. l.* 2. *c.* 110. Ad internecionem cædi. *Tac. Ann.* 2. *c.* 21. Internecio gentis. h. e. excidium.

Internecive, adverb. cum internecione, ad internecionem. *Ammian. l.* 27. *c.* 20. Internecive cuncta diſpe dere.

Internecivus. V. Internecinus.

Internectio, onis, f. vitæ privatio, internecio. *Feſtus*.

Interneco, as, necui, nectum, a. 1. *uccidere*, *ammazzare*, [illegible], Ger. *alles ertoedten*, Gal. *faire main baſſe*, Hiſp. *matar*, [illegible], interficio, & multitudinem totam ferme complectitur. *Prudent. in præfat. Apotheoſ. v.* 49. Ne forte culmum fibra inanis ſpiceum Simul revulſa internecet. Aliud Plauti exemplum V. in *Interoccatus*.

Internecto, is, xui, & exi, exum, a. 3. *legare inſieme*, Ger. *dazwiſchen heften*, Gall. *entrelacer*, Hiſp. *atar juntamente*, [illegible], eſt colligare, inter ſe connectere. *Stat.* 8. *Theb. v.* 168. Et aſſlantes libet internectere plagas.

Internidifico, as, avi, atum, n. 1. intus nidifico. *Plin. l.* 10. *c.* 33. Ripas excavant, atque ita internidificant.

Internigrans, antis, *negro*, inter alia nigricans, particip. ſine verbo. *Stat.* 9. *Theb. v.* 336. Noctemque, diemque aſſimilans maculis internigrantibus albæ.

Interniteo, es, ui, n. 2. *lucere tra l'altre coſe*, Ger. *zwiſchen ſcheinen*, Gall. *entreluire*, Hiſp. *entreluzir*, [illegible], inter alia niteo, vel pelluceo. *Curt. l.* 5. *c.* 4. Etiam ſi qua ſidera internitebant. *Plin. l.* 37. *c.* 5. tellure internitente.

Internodium, dii, n. *ſpazio tra l'uno e l'altro nodo*, Ger. *zwiſchen*, *zweynen knoten am halm*, Gall. *ce qui eſt entre deux noeuds*, Hiſp. *lo que eſta entre dos nudos*, [illegible], ſpatium medium inter duos nodos; quale videmus in arundinibus, & culmis. *Plin. l.* 7. *c.* 2. Arundines vero tantæ proceritatis, ut ſingula internodia alveo navigabili ternos interdum homines ferant. *Colum. de Arborib. c.* 3. Brevia internodia habent. *Ovid.* ad crura tranſtulit *l.* 6. *Metam. v.* 256. Mollia nervoſus facit internodia poples. ¶ Eſt etiam internodius, ii, maſc. gen. *Colum. l.* 3. *c.* 2. Internodius quoque rarior.

Internodius. V. Internodium.

Internoſco, is, ovi, a. 3. *diſcernere*, *conoſcer tra gli altri*, [illegible], Ger. *unter andern kennen*, Gal. *entreconnoitre*, Hiſp. *diſtinguir*, [illegible], inter alios noſco, ſive diſcerno. *Cic.* 2. *de Or.* Quos cum humare vellent, non potuerunt obritos internoſcere. *Id. de Am.* Secerni blandus amicus a vero, & internoſci poteſt, adhibita diligentia.

Internuncia, æ, f. quæ internunciat. *Plaut. Mil.* 4. 2. 39. Hæc illius celox eſt, quæ hic egreditur internuncia. Adde *Plin. l.* 10. *c.* 37.

Internunculus, vel interguculus, i, n. puer impudicus, meretricius. *Petron. in Satyr.*

Internuncio, as, a. 1. *mandar meſſaggieri vicendevolmente*, eſt nuntios viciſſim mittere. *Liv. l.* 42. *c.* 39. Pauliſper internunciando cunctatio fuit.

Internuncius, ii, m. *meſſaggiere*, *mezzano*, *interprete*, [illegible], Germ. *unterhændler*, Gall. *nonce*, *meſſager*, Hiſp. *nuncio*, *menſagero entre dos*, [illegible], qui inter alios medius eſt ad aliquid tractandum, & modo huic, modo illi per vices nunciat. *Cic.* 10. *Fam, ep.* 11. Namque aſſiduis internunciis cum Lepido egi, ut &c. ¶ Fœmin. gen. *Id.* 2. *de Div. c.* 34. Aves internunciæ Jovis.

Internundinium, ii, n. ſpatium novem dierum, inter quos fiunt nundinæ. *Mar. Victorin.* ut Latinum agnoſcit *lib.* 1. *artis Grammat. pag.* 2469. *Putſch.*

Internus, a, um, adject. ab *intra*, qui eſt intra, interior, *interno*, [illegible]. *Plin. l.* 2. *c.* 68. Oceanus interna maria allatrat vicino acceſſu. *Tac. Ann.* 2. *c.* 27. Internæ diſcordiæ. *Senec. l.* 6. *Quæſt. nat. c.* 27. Interni ignes.

Intero, is, ivi, itum, a. 3. *tritare*, [illegible], idem ac tero, vel intus tero. *Var.* 2. *de R. R. cap.* 9. Nec non ita panem hordeaceum dandum, ut non potius eum in lacte des intritum, &c. *Ter. Phorm.* 2. 2. 4. Ad te ſumma ſolum Phormio redit: tute hoc intriſti, tibi omne eſt exedendum. Ubi *Donatus*: Parœmia apta paraſito, quæ de cibo eſt. Hoc autem inter ruſticos de alliato moretario dici ſolet. Et bene, *intriſti*, proprie enim *intrita* dicitur hujuſmodi cibus. Senſus autem eſt: tu te in hoc periculum conjeciſti; tu quoque te expedire debes.

Interordinium, ii, n. [illegible], ſpatium, quod eſt inter ordines arborum. *Col. l.* 3. *c.* 13. Minimum eſt quinque pedum interordinium, ſeptem maximum. Adde *l.* 5. *c.* 4. & *l.* 4. *c.* 16.

Interpateo, es, ui, n. 2. pateſco, apertus ſum. *Macrob. l.* 1. *Sat. c.* 18. Ei Deo ædes dicata eſt ſpecie rotunda, cujus medium interpatet tectum.

Interpedio, is, ivi, itum, a. 4. impedio, *impedire*. *Macrob. l.* 7. *c.* 12. Guſtatum linguæ tervor interpedit.

Interpellatio, onis, f. *interrompimento*, [illegible], Ger. *verhindrung*, Gal. *rompiment de propos*, Hiſp. *eſtorvo*, [illegible], interruptio. *Cic. l.* 6. *ep.* 18. *Fam.* Itaque literæ quidem meæ impediuntur, in quibus ſine ulla interpellatione verior. *Id. in Partit. c.* 8. Si interventus alicujus, aut interpellatio dederit occaſionem.

Interpellator, oris, m. *chi rompe il parlare*, [illegible], Germ. [illegible], Gall. *destourbeur*, Hiſ. *eſtorvador*, [illegible], interventor, qui interrumpit ſermonem, aut aliquid aliud agentem. *Cic.* 3. *Off. c.* 14. Et ubi ſe oblectare ſine interpellatoribus poſſet. *Auct. ad Her. l.* 1. Dialectici alieni ſermonis moleſti interpellatores. ¶ Item qui de re turpi aliquam appellat. *Paul. Dig. lib.* 47. *tit.* 11. *leg.* 1. Sollicitatores alienarum nuptiarum, itemque matrimoniorum interpellatores.

Interpellatrix, icis, f. quæ interpellat. *Hieronym. epiſt.* 3. *ad Heliodor. circa med.* Vidua interpellatrix duri judicis.

Interpello, as, avi, atum, a. 1. *interrompere*, [illegible], Germ. *einreden*, Gal. *rompre le propos*, Hiſp. *eſtorvar*, [illegible], eſt loquentem interrumpere, ab antiquo *pello*, *as*, quod erat loqui. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 8. Sed nihil te interpellabo, continentem orationem audire malo. ¶ Translate eſt impedire, remorari. *Brut. Cic.* 11. *Fam.* Interpellant me, quominus honoratus ſim, ſum ne interpellent, quominus Reſpublica a me commode adminiſtrari poſſit. *Cæſ.* 3. *B. C.* Interpellare victoriam. *Liv. l.* 3. *c.* 57. Interpellare ſtuprum. *Id. l.* 4. *c.* 50. Interpellare pœnam. ¶ Aliquando eſt dicere, vel commonere. *Lucil.* apud *Non. c.* 4. *n.* 264. Verum tu quid agis? interpella me, ut ſciam. ¶ Aliquando rogare, *pregare*. *Val. Max. l.* 3. Iterum, deinde, ac ſæpius interpellatus in propoſito perſtitit. ¶ Interpellare virginem, vel matronam de ſtupro, frequens eſt apud *JCtos* pro ambire, vel petere ejus concubitum, *tentare*. ¶ Interpellare debitorem, eſt debitum exigere. *Pom. l. Labeo*, *ff. de naut. fœn.* Si nemo ſit, cui a parte promiſſoris interpellari trajectitiæ pecuniæ poſſit.

Interpenſiva, n. 2. [illegible], perticarum, tigillorum, aſſerumve genera, quæ ab angulis parietum ad angulos tignorum, ad imbres in colliciæ derivandos, vel alium quemvis uſum interlocantur. *Vitr. l.* 6. *c.* 3. V. ibi *Baldi Lex.*

Interplico, as, icui, icitum, a. 1. [illegible], paſſim implico. *Stat.* 4. *Theb. v.* 118. Albaque puniceas interplicat infula criſtas.

Interpolamentum, i, n. quidquid aliunde immittitur, interpolatio. *Claud. Mamert. in præf. l.* 1. Sine alienorum interpolamento finem liber accepit.

Interpolatio, onis, f. renovatio. *Plin. l.* 13. *c.* 12. Tenuatamque curioſa interpolatione principalem fecit e plebeja.

Interpolator, oris, m. *rigattiere*, *ſtracciaiuolo*, Ger. *der alten kleider neuw macht*, Gall. *radoubeur*, Hiſp. *remendador*, [illegible], qui antiquas veſtes reſarcit, ac renovat, ut facilius vendat. *Tert. de Spectac. cap.* 2. Multum intereſt inter inſtitutorem, & interpolatorem. ¶ Translate *Id. l.* 1. *de cultu fœm. c.* 8. Diabolus interpolator naturæ.

Interpolatrix, icis, f. quæ interpolat, & rei veteri novam ſpeciem inducit. *Pompon. in fragm.* Interpolatricem arceſſire oportet, quæ huic veſtem adducet. Translate quæ fucum facit, & corrumpit. *Nazar. in paneg. Conſtantini c.* 15. *de hiſtoria*. Neque in hoc veri interpolatrix tenenda, *non ſi dee ſtimare*, *che abbia alterata la verità*. *Tert. adv. Hæret. c.* 7. Sapientia humana affectatrix, & interpolatrix veritatis.

Interpolatus, a, um, renovatus, inſtauratus, partic. ab interpolor, & proprie dicitur de veſtimentis, quibus a fullonibus ita nova lana eſt ducta, ut fallere poſſint. Translate uſurpatur de quacumque re in novam formam redacta. Sic mancipia interpolata dicuntur apud JCtos, quæ, cum ſint veterana, tamen a venaltitiariis ita ornantur, finguntur, & quaſi renovantur, ut pro novis vendi poſſint.

Interpolis, le, o. 3. [illegible], quod iterum politum eſt, ut Interpolis veſtis, quæ ex vetuſta facta eſt quaſi nova. *Plin. l.* 19. *c.* 2. Eſt quidem ejus natura interpolis, rurſuſque quamlibet vetuſtum novo miſcetur. ¶ Translate mulier interpolis dicitur, quæ figmentis novam ſibi faciem parat. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 117. Nam iſthæc veteres, quæ ſe unguento unctitant, interpoles, vetulæ, edentulæ.

Interpolo, as, avi, atum, a. 1. *rinnovare*, *inſtaurare*, [illegible], Germ. [illegible], Gall. *regratter*, Hiſp. *remendar*, [illegible], eſt immittere, interponere, & novam formam e vetere fingere in veſtibus. Eſt autem proprium artis fullonicæ, quæ poliendo diligenter vetera quæque quaſi in novam ſpeciem mutat. *Cic. ad Q. Frat. ep.* 10. Quod nolit, inquam, renovare honores eoſdem, quominus togam prætextam quotannis interpolet. ¶ Translate ponitur pro rebus quibuslibet vetuſtis novam formam inducere, immutare, renovare, inſtaurare. *Cic.* 3. *Ver. c.* 61. Tollendo quod eſſet, & ſemper aliquid demendo, mutando, curando, ne litura appareat, interpolando. *Plaut. Amph.* 1. 1. 161. Illic homo me interpolabit, meumque os finget denuo. *Plin. l.* 15 *cap.* 14 At hercle Alexandriæ, ubi thura interpolantur. ideſt rudia cum ſint, poliuntur. Convehebatur enim illuc thus rude, aſpectu ſimile cortici. *Ulp. l. præcipiunt Æediles*, *ff. de Ædil. edict.* Quia igitur venalitiarii ſciunt, facile decurri ad novitiorum emptionem, idcirco interpolant veteratores, & pro novitiis vendunt. ¶ *Curt. l.* 6. *c.* 2. Interpolabat ſatietatem epularum ludis. h. e. interpoſitis ludis, cibi ſatietate levabatur.

Interpolus, a, um, *rattoncio*, [illegible], [illegible], idem quod interpolis. *Marcian. Dig.* 18. 1. 45. Si veſtimenta interpola quis pro novis emerit.

Interpono, is, oſui, oſitum, a. 3. *interporre*, Germ. *zwiſchen einem ſetzen*, Gall. *entremettre*, Hiſp. *entremeter*, [illegible], interſero, interjicio. *Cic. de Amic.* Quaſi enim ipſos induxi loquentes, ne *inquam*, & *inquit* ſæpius interponeretur. ¶ Sumitur etiam pro opponere, intercedere. *Cic. pro Mil.* Convocabat Tribus, ſe interponebat, &c. *Id.* 2. *Phil.* Quid enim interponerem tuæ audaciæ? ¶ Interponere accuſatorem, eſt ſubmittere. *Cic.* 3. *Ver. c.* 11. Interpoſuiſtis accuſatorem. ¶ Interponere auctoritatem ſuam, eſt auctoritate ſua impedire, ne aliquid fiat. *Cic.* 3. *Phil.* Quod ſi auctoritatem tuam interponis ſine armis. ¶ Fidem ſuam interponere, eſt aliquid in fidem ſuam recipere. *Cæſ.* 5. *B. G.* Ipſi vero nihil nocitum iri, inque eam rem ſe ſuam fidem interponere. ¶ Interponere poſtulata, eſt proferre ea, quæ quis ſibi poſtulet concedi. *Cic.* 8. *Phil.* Poſtulata hæc ab eo interpoſita ſunt, quominus, quod opus eſſet ad bellum, a vobis pararetur. ¶ Interponere ſe rei alicui, eſt ſe immiſcere, *interporſi*, *intromettersi*. *Cic. Div. in Ver.* Cur te interponis, invitiſſimis his, quibus maxime lex conſultum eſſe vult? *Id. l.* 10. *Fam. ep.* 27. Sapientius facies, ſi te in iſtam pacificationem non interpones. ¶ Interponere moram, eſt moram nectere. *Cicer.* 2. *Acad.* Nullam moram interponendam putavimus, quin videremus. ¶ Interponere jusjurandum, pro jurejurando affirmare. *Liv. l.* 34. *cap.* 25. ¶ Interponere aquam vino. h. e. miſcere. *Martial. l.* 1. *epigr.* 107.

Interpoſitio, onis, f. *interpoſizione*, [illegible], inſertio, interjectio, *Cic.* 1. *de Inv. c.* 6. Quæſtionem autem eam appellat, quæ habeat in ſe controverſiam in dicendo poſitam ſine certarum perſonarum interpoſitione. ¶ Sumitur etiam pro iis, quæ lineis ſuperſcribi, & interſcribi ſolent, dum aliquid emendatur. *Cic. l.* 16. *Fam. epiſt.* 22. Tu iſtic, ſi quid librarii mea manu non intelligent, monſtrabis. Una omnino interpoſitio difficilior eſt, quam ne ipſe quidem facile legere ſoleo, de quadrimo Catone.

Interpoſitus, a, um, *frappoſto*. *Cic. pro Cluent.* Spatio interpoſito, & cauſa cognita conſeneſcat. *Id. pro Mur. c.* 17. Dies intermiſſus unus, aut nox interpoſita ſæpe perturbat omnia.

Interpoſitus, us, m. idem quod interpoſitio. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 40. Luna interpoſitu, interjectuque terræ deficit.

Interprimo, vel Interpremo, is, eſſi, eſſum, a. 3. *ſoffocare*, [illegible], comprimo, vel premendo colliſo, re aliqua compreſſa ſpiritum intercludo. *Plaut. Rud.* 3. 2. 41. Qui Sacerdoti ſceleſtus fauces interpreſſerit. *Minut. Fel. in Octav.* Quod colunt, & interprimunt. h. e. occultant.

Interpres, etis, m. 3. *mediatore*, *mezzano*, *ſenſale*, [illegible], Germ. *dolmetſcher*, Gal. *interprete*, *truchement*, Hiſp. *interprete*, [illegible], [illegible], qui in aliqua re agenda medius eſt, veluti conciliator, & auctor, ab *inter*, & *pres*, ſponſor, ut vult *Priſcian.* Alii alia. *Plaut. Curt.* 4. 2. *v.* 64. Quod te præſente iſtic egi, teque interprete. *Mil.* 4. 1. 6. Quæ tibi conditio nova, & luculenta fertur per me interpretem? *Liv. l.* 21. *c.* 12. Se pacis ejus interpretem fore pollicetur. *Cic. ad Brut. ep.* 10 Cæſarem quidam improbiſſimis literis, fallacibuſque interpretibus, ac nuntiis impulerunt in ſpem certiſſimam conſulatus. *Aſconius* etiam ſcribit, Interpretem dici eum, per quem inducitur pactio. ¶ Quoniam vero hujuſmodi homines animos eorum ſciſcitantur, quibuſcum agunt, hinc interpres accipitur etiam pro eo, qui obſcura exponit. *interprete*. *Virg.* 3. *Æn.* Trojugena interpres Divum. *Cic.* 2. *Div. c.* 28. Conjector, & interpres portentorum. *Juvenal. Sat.* 4. Sanctiſſimus legum interpres. ¶ Item pro eo, qui ex una in aliam linguam ſcripta convertit, *traduttore*. *Cic. de opt. gen. orat.* Nec converti, ut interpres, ſed ut orator, &c.

Interpretabilis, le, adject. qui explicari poteſt. *Tert. cont. Valentin.*

Interpretamentum, ti, n. [illegible], idem ac interpretatio. *Gel. l.* 6. *c.* 2. Si cui iſtud interpretamentum videbitur obſcurius. *Petron. Sat.* Interpretamenta ſomniorum.

Interpretatio, onis, f. 3. *interpretazione*, *eſpoſizione*, [illegible], Germ. *außlegung*, Gal. *interpretation*, Hiſp. *interpretacion*, [illegible], expoſitio, conjectura, judicium. *Cic.* 1. *Off. c.* 10. Malitioſa juris interpretatio. *Liv l.* 2. *c.* 8. Nec traditur certum, nec interpretatio eſt facilis. ¶ Speciatim Interpretatio eſt Figura Rhetorica, eadem ac illa, quæ Græco vocabulo Synonymia vocatur. *Auct. ad Her. l.* 4. Interpretatio eſt, quæ non iterans idem redintegrat verbum, ſed id commutat, quod poſitum eſt, alio verbo, quod idem valeat.

Interpretator, oris, m. explicator, interpres. *Tert. adv. Prax. c.* 19. Ipſe interpretator eſt, quomodo cœlum ſolus extenderit.

Interpretatus, a, um, *interpretato*, expoſitus, explicatus, partic. ab Interpretor, in paſſiva ſignificatione. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 12. Veſta quaſi focus Urbis, ut Græco nomine eſt appellata, quod nos prope idem Græcum interpretatum nomen tenemus. *Id. de Aruſp. reſp. c.* 17. Quæ nunc ex Etruſcis libris in te converſa, atque interpretata dicuntur.

Interpretium, ii, n. 2. *guadagno che ſi fa tra una compera, e una vendita*, lu-

crum

ærum inter emptum, & venditum, ut ſi quid pretio unius aurei emptum, duobus poſtea aureis vendam, interpretium erit unus aureus. *Ammian. lib.* 28. *cap.* 5. Verum quoniam depis modiis ſingulis ſolidis indigentibus venundatis, emerat ipſe tricenos, interpretii compendium ad principis ærarium miſit. Alii leg. *integrum compendium*.

Interpretor, aris, atus ſum, d. 1. *interpretare*, *eſponere*, [illegible], Germ. *auſlegen*, Gal. *interpreter*, Hiſp. *interpretar*, [illegible], expono, explico, explano, ab interpres. *Cic.* 2. *Off.* Nec quicquam aliud eſt Philoſophia, ſi interpretari velis, quam ſtudium ſapientiæ. *Id. l.* 1. *Div. c.* 23. Interpretari ſomnium. *Id. l.* 2. *de Orat. c.* 34. Interpretari Scriptores. ¶ Item definire, pronunciare. *Liv. lib.* 1. *cap.* 21. Neque, recte, an ſecus, interpretor. *Plaut. Truc.* 1. 1. 41. Illa, haud ego, habuit publicum: perverſe interpretaris. ¶ Uſurpatur & cum infinito. *Cic. ad Attic.* Liberatum ſe eſſe jurejurando, interpretabatur. ¶ Interpretari memoriæ alicujus, eſt in memoriam revocare. *Plaut. Epid.* 4. 1. 23. Quia tuæ memoriæ interpretari me æquum cenſes. ¶ Interdum per tmeſin dividitur. *Lucret. lib.* 4. *verſ.* 830. Cætera de genere hoc inter quæcunque pretantur. ¶ Interpretor, paſſiva ſignificatione uſurpavit *Ammian. l.* 23. *cap.* 12. his verbis. Locum, qui olea arbor interpretatur. Adde *l.* 24. *c.* 21. & *l.* 37. *ff. de heredib. inſtituend.*

Interprimo. V. Interpremo.

Interpunctio, onis, f. *diſtinzione*, [illegible], actus interpungendi, diſtinctio. *Cic. pro Mur. c.* 11. Res enim ſunt parvæ prope in ſingulis literis, atque interpunctionibus verborum occupatæ.

Interpunctum, i, n. idem ac interpunctio. *Cic. in Or. c.* 80. Clauſulas, & interpuncta verborum animæ interclusio, & anguſtiæ ſpiritus attulerant.

Interpunctus, a, um, *diſtinto*, [illegible], quod punctis diſtinctum eſt. *Cic.* 2. *de Or.* Sed & feſtivitatem habet narratio diſtincta perſonis, & interpunctis ſermonibus.

Interpungo, is, nxi, ctum, a. 3. punctis diſtinguo. *Sen. ep.* 40. Nos etiam, cum ſcribimus, interpungere conſuevimus.

Interpurgo, as, avi, atum, a. 1. idem fere quod purgo. *Plin. l.* 18. *c.* 21. Herbas malas radicitus erui, ficus interpurgari.

Interputo, as, a. 1. [illegible], [illegible], eſt quaſi per circuitum putare, & purgare. *Cato de R. R. c.* 30. Ficos interputato.

Interqueror, eris, eſtus ſum, dep. 3. *lamentarſi*. *Liv. l.* 33. *c.* 35. Ætolorum principes interqueſti ſunt, quod, &c.

Interquieſco, is, evi, etum, n. 3. idem quod quieſco. *Cic. de Clar. Orat. c.* 23. Cum hæc dixiſſem, & paululum interquieviſſem.

Interrado, is, aſi, aſum, a. 3. *radere d' ogni intorno*, [illegible], hinc, illinc, abrado, circumrado. *Plin. l.* 16. *c.* 1. Oleæ attondentur, ſicut & vites, atque etiam interradi gaudent. ¶ Eſt item limare, exculpere, polire. *Plin. l.* 35. *c.* 1. Nec tantum ut parietes toti operiantur, verum & interraſo marmore, vermiculatiſque ad effigies rerum, animaliumque cruſtis.

Interraſilis, le, o. 3. *ſcolpito*, *intagliato*, idem quod interraſus, hoc eſt, per intervalla craſus, limatus, & exculptus. *Plin. l.* 12. *c.* 19. Coronas ex cinnamomo interraſili auro incluſas.

Interregnum, ni, n. *interregno*, *Meſobaſileia*, Regni intervallum, tempus illud, quod inter Regem defunctum, & Regem eligendum interpoſitum eſt. *Liv. l.* 1. Id ab re, quod nunc quoque tenet nomen, Interregnum appellatum. ¶ Tranſlate dicebatur, cum Conſulum loco, quod abeſſent Reipublicæ cauſa, aut vitio creati fuiſſent, ſi Dictatorem dici non placeret, Interrex creabatur, per quem Conſularia Comitia haberentur. *Cic. Att.* Nam permagni ejus intereſt, rem ad Interregnum non venire. *Id. ibid.* Tamen quieſcat, rem adduci ad Interregnum. ¶ Interregnum inire, eſt interregiam poteſtatem capere. *Liv. l.* 5. *c.* 8. Tertio die quam interregnum inierat, conſules creat.

Interrex, egis, m. *Vicerè in morte del Re*, Germ. *Stadthalter*, Gall. *Viceroy*, Hiſp. *Virey*, *Meſobaſileus*, qui Regis mortui munere fungitur, donec novus Rex creatus ſit. Apud Romanos primum Interrex creatus fuit poſt mortem Romuli. Hinc mos extitit, ut, quando Rex mortuus eſſet, Interrex conſtitueretur. Creatus eſt a Patribus, & ex Patribus. Patres enim illi, ex quibus Senatus a Romulo conſtitutus eſt, Romulo mortuo, decem factis Decuriis eorum Senatorum, qui prima electione ex Albanis electi fuerant (nam *Livius* quidem centum Senatores a Romulo creatos eſſe ſcripſit, ſed *Dionyſius* ducentos, duabus electionibus, prima ex Albanis, altera ex Sabinis) ſingulos ex ſingulis legerunt, qui ſummæ rerum præeſſent, & ex his unum decreverunt, qui eſſet cum faſcibus, & reliquis Regiæ poteſtatis inſignibus. Primi illius Interregni imperium quinque dierum ſpatio finiebatur. Nam ſingulos imperare oportebat, eo ordine quo ſors unicuique obtigiſſet. Tranſacto quinquaginta dierum ſpatio, quo illi decem primi regnarant, rurſus decem decuriis factis ex ſecundæ electionis Senatoribus, qui ex Sabinis erant, decem alii creati eum Magiſtratum ſuſcepere. Atque ita imperium per omnes in orbem ibat. Regni intervallum annuum fuit, Rege denique conſtituto Numa Pompilio. Vide *Dionyſ. l.* 2. *Liv. l.* 1. ¶ Etiam Reipub. tempore Interrex creari ſolitus fuit. Cum enim Conſules abeſſent Reipub. cauſa, aut vitio creati fuiſſent, ſi Dictatorem Comitiorum cauſa dici non placeret, res deducebatur ad Interregem, & per eum Conſularia Comitia habebantur. Ejus imperium ſimiliter quinque dierum erat, ut tradit *Aſcon. in Milonian.* ¶ Interregem patritium eſſe, & a patritio prodi neceſſe erat. *Cic. pro Dom. Id. in Rul.* L. Flaccus Interrex legem de Sylla tulit, ut omnia, quæcunque ille feciſſet, rata eſſent.

Interritus, a, um, *che non ha paura*, [illegible], [illegible], imperterritus, qui non terretur. *Ovid.* 10. *Met. v.* 616. Quid, quod ineſt virtus, & mens interrita lethi? *Vellej. l.* 2. *c.* 70. Caſſius cervicem interritus liberto præbuit.

Interrogatio, onis, f. *interrogazione*, [illegible], Ger. *eine frag*, Gal. *interrogation*, Hiſp. *interrogacion*, [illegible], [illegible], actus interrogandi. *Cic. de Fato*. Recte genus hoc interrogationis ignavum, atque iners nominatum eſt. *Quint. l.* 5. *c.* 7. Inſtare interrogationi. ¶ Apud *Rhetores* eſt Figura ſententiarum, quæ non ſimpliciter ſciſcitandi gratia, ut vulgo ſit, ſed inſtandi, ſeu urgendi cauſa aſſumitur. *Cic. de Invent.* & *Auct. ad Herenn.*

Interrogative, adv. cum interrogatione. *Aſcon. Pedian. in Ver.* 3. *c.* 36. *ad fin.* Interrogative pronuntiandum eſt.

Interrogatiuncula, æ, f. parva interrogatio. *Cic. in proœm. Parad.* Sed minutis interrogatiunculis, & quaſi punctis, quod propoſuit, efficit.

Interrogativus, a, um, adject. qui interrogationem continet, apud *Priſcian.* & *alios Grammat.*

Interrogator, oris, m. *interrogatore*, [illegible], qui interrogat. *Ulpian. Dig. lib.* 11. *tit.* 1. *leg.* 11. *circ. med.* An obſcure reſpondeat, ut incertum dimittat interrogatorem.

Interrogatorius, a, um, adject. qui ad interrogandum pertinet, vel qui continet interrogationem. *Tert. l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 25. Interrogatorio ſono legendum eſt: Adam ubi es? Sic Interrogatoria actio apud JCtos.

Interrogatus, a, um, nom. ex partic. *interrogato*. *Vellej. l.* 2. *c.* 35. Inter ultimos interrogatus ſententiam. *Cic. in Or. c.* 40. Ad interrogata reſpondere. ¶ Item accuſatus, *accuſato*. *Vellej. l.* 2. *c.* 13. Interrogatus lege repetundarum.

Interrogo, as, avi, atum, a. 1. *interrogare*, *domandare*, [illegible], Ger. *fragen*, Gal. *interroger*, Hiſp. *preguntar*, [illegible], quæro, rogo, ſciſcitor, percontor. *Cic. in Vatin.* Quid te de Hiſpanienſibus furtis interrogem? *Id.* 1. *Catil.* Interrogas me, num in exilium? *Id.* 1. *Tuſc. c.* 24. Puſionem interrogat Socrates quædam geometrica de dimenſione quadrati. ¶ Significat etiam accuſare. *Tac. Annal.* 13. *c.* 14. Pepigerat Pallas, ne cujus facti in præteritum interrogaretur. *Id. Annal.* 14. *c.* 46. Interrogare repetundarum.

Interrumpo, is, upi, uptum, a. 3. *interrompere*, Ger. *zerbrechen*, Gal. *interrompre*, Hiſ. *interromper*, [illegible], medium abrumpo. *Plaut. Cic.* Pontes, quos feceram, interrupi. ¶ Interdum eſt confundere. *Col. l.* 11. *c.* 2. Interrumpere ordinem. ¶ Item *interturbare*, *diſturbare*, *Plin. l.* 28. *c.* 4. Interrumpere ſomnos.

Interrupte, adv. *interrottamente*, *diviſamente*, *ſeparatamente*, Germ. *zertrennet*, Gall. *par interruption*, Hiſp. *con interrumpimiento*, [illegible], inciſe, cæſim, diviſe. *Cic.* 2. *de Orat. c.* 80. Si verbis uſitatis, ſi ordine temporum conſervato, ſi non interrupte narrabitur.

Interruptio, onis, f. *interrompimento*, actus interrumpendi. Eſt hoc nomine figura Rhetorica. *Quintil. l.* 9. *c.* 2. [illegible], quam idem Cicero reticentiam, Celſus obticentiam, nonnulli interruptionem appellant.

Interruptus, a, um, *interrotto*, ab interrumpor. *Cic.* 15. *Fam. ep.* 14. Sed longis intervallis temporum interruptam conſuetudinem habuit. *Idem pro Cælio, cap.* 24. Interruptis, atque morientibus verbis. *Virg. Æn.* 4. *v.* 88. Pendent opera interrupta. *Tac.* 3. *Ann. cap.* 31. Itinera interrupta, & impervia. *Id.* 1. *hiſt. c.* 70. Interrupti pontes.

Interſcalmium, ii, n. [illegible], ſpatium illud in navi, quod eſt inter ſcalmum, & ſcalmum. *Vitr. l.* 1. *c.* 2.

Interſcapilium, ii, n. [illegible], ſpatium illud in dorſo, quod inter ſcapulas eſt. *Apul. l.* 2. *Florid.* Cum interſcapilium crates retexiſſet, quod erat acuto gibbere.

Interſcindo, is, idi, iſſum, a. 3. *fendere*, *tagliare per mezzo*, Ger. *zerſchneiden*, Gal. *couper par le milieu*, Hiſp. *entrecortar*, [illegible], medium diſcindo, ſive abrumpo, divido. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 4. A tergoque pontem interſcindi juberet.

Interſcribo, is, ipſi, iptum, a. 3. *ſcrivere di mezzo*, Ger. *darzwiſchen*, *ſchreiben*, Gal. *eſcrire entre deux*, Hiſp. *eſcrivir entre medias*, [illegible], in medio ſcribo, inter verſus ſcribo, interpono, interſero. *Plin. ep.* 9. Multa detinere, plura tranſire, alia interſcribere, alia reſcribere.

Interſecivi, vel Interciſivi termini in agris dicuntur, qui interſiduntur montibus, vel alio ſoli genere, quod culturam non patitur. *Frontin. de Colon. pag.* 119. *edition. Goeſii*.

Interſeco, as, ecui, ectum, a. 1. *tagliare per mezzo*, [illegible], per medium ſeco, in partes ſeco. *Auct. ad Her. l.* 3. *c.* 14. Ut ipſa pronuntiatione res ipſas, quas demonſtravimus, inſerere, aut interſecare videamur in animis auditorum. Alii aliter legunt. *Ammian. l.* 29. *c. ult.* Tiberis media interſecans mœnia.

Interſectio, onis, f. *interſecazione*, actus interſecandi. *Vitruv. l.* 3. *c. ult.* Interſectio, quæ Græce [illegible] dicitur, ſic eſt dividenda, &c.

Interſeminatus, a, um, nom. ex particip. in medio, vel per intervalla ſeminatus. *Apul. Apolog.*

Interſepio, is, epſi, eptum, a. 4. *intramezzare*, [illegible], Ger. *underzeunen*, Gal. *clorre de hayes*, Hiſp. *entrecercar*, [illegible], ſepibus quibuſdam intercludo, & generatim intercludo, munio. *Cic.* 1. *Tuſc.* Foramina illa, quæ patent ad animum a corpore, terrenis, concretiſque corporibus ſunt interſepta quodammodo. *Liv. l.* 5. *bel. Pun.* Interſepire urbem vallo. *Id. l.* 2. *bel. Maced.* Nunc præliis laceſſendo, nunc operibus interſepiendo quædam, ne exitus ad fugam eſſet.

Interſeptus, a, um, *chiuſo*, *ſerrato*, partic. ab interſepior. *Cic. pro Cornel. Balbo*, *c.* 18. Ne interſeptum ſit his iter perpetuo ad hoc ampliſſimum præmium civitatis.

Interſero, is, erui, ertum, a. 3. *tramettere*, *interporre*, Germ. *zwiſchen*, *einmengen*, Gal. *entremeler*, Hiſp. *entremeter*, [illegible], interpono, interjicio. *Ovid.* 10. *Met. v.* 559. Mediis interſerit oſcula verbis.

Interſero, is, ſevi, ſitum, a. 3. *piantare*, *o ſeminare tra altre coſe*. Ger. *darzwiſchen ſetzen*, Gal. *ſemer*, *ou planter entre deux*, [illegible], in medio aliorum planto, ſemino, inſero. *Col. de R. R. l.* 3. *c.* 17. Conquaſto deinceps paſtinato, malleolus ordinariis vitibus interſerendus eſt.

Interſiſto, is, ſtiti, atum, n. 3. *fermarſi in mezzo*, Germ. *zwiſchen ein ſtehen*, Gall. *s'arreſter entre deux*, Hiſp. *eſtar entre medias*, [illegible], in medio immoror. Tranſlate *Quint. l.* 8. *c.* 3. Interſiſtere nos indecentiſſime cogit. h. e. in medio ſermone deſiſtere.

Interſitus, a, um, partic. ab interſero, quæ notat ſeminare, & plantare. *Col. l.* 8. *c.* 15. Ea contegantur interſitis buxeis, aut myrteis fruticibus.

Interſitus, a, um, adject. ab *inter*, & *ſitus*, *ſituato in mezzo di qualche coſa*. *Apul. de Deo Socrat.* Sunt quædam mediæ poteſtates inter ſummum æthera, & infimas terras, in iſto interſitæ aeris ſpatio. *Plin. l.* 3. *ep.* 19. Habet multum jucunditatis ſoli, cælique mutatio, ipſaque illa peregrinatio interſita.

Interſono, as, ui, n. 1. in medio ſono. *Stat. Theb.* 5. *v.* 344. mediis interſonat Orpheus Remigiis.

Interſperſus, a, um, nom. ex particip. ſparſus per intervalla. *Apul. l.* 5. *Metam.* Interſperſus rara canitie.

Interſpiratio, onis, f. *reſpiro*, *il reſpirare*, [illegible]. *Cic. l.* 3. *de Or. c.* 44. Interſpirationis enim, non defatigationis noſtræ, neque librariorum notis, ſed verborum, & ſententiarum modo interpunctas clauſulas in orationibus eſſe voluerunt. *Plin. l.* 23. *c.* 1. Sine interſpiratione, [illegible].

Interſpiro, as, avi, atum, n. 1. *traſpirare*, [illegible], Germ. *ſchnaufen*, Gal. *ſouſpirer entre deux*, Hiſp. *eſpirar*, *y reſpirar*, [illegible], de medio, ſeu per medium ſpiro. *Cat. R. R. c.* 112. Relinquito, qua interſpiret.

Interſterno, is, interſtravi, atum, a. 3. *interporre*, Ger. *darzwiſchen legen*, Gal. *coucher entre deux*, Hiſp. *entreponer*, [illegible], in medio ſterno, interjicio, interſtiſterno. *Juſtin. l.* 1. *c.* 2. Muroque urbi coctio latere circumdedit, arena, pice, bitumine interſtrato. *Plin. l.* 29. *c.* 3. Aſſulis interſtratis.

Interſtes, itis, comm. interjectus, interpoſitus, ab *inter*, & *ſto*. *Tertul. l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 33. Deſierunt vetera, & cœperunt nova, interſtite Joanne.

Interſtinctio, onis, f. 3. diſtinctio, diviſio. *Arnob. l.* 6. Sidereos evomunt variata interſtinctione fulgores.

Interſtinctus, a, um, nom. ex partic. diſtinctus, diviſus. [illegible]. *Stat. l.* 3. *Sylv.* 5. *v.* 90. Spatia interſtincta columnis.

Interſtinguo, is, inxi, inctum, a. 3. *eſtinguere totalmente*, eſt penitus extinguere. Nam præpoſitio *inter* hic vim habet [illegible], idest corruptivam, ut interficio, interimo. *Feſtus*: Ignis Veſtæ ſiquando interſtinctus eſſet, virgines verberibus afficiebantur a Pontifice. *Apulejus lib.* 4. *A. A.* Jamque proximus obliſis faucibus interſtinguere eum debuiſſet. ¶ Significat etiam diſtinguere, ſeparare. V. *Interſtinctus*.

Interſtitio, onis, f. *ceſſazione*, *vacanza*, Ger. *unterlaſſung*, Gal. *relache*, *ceſſation*, Hiſp. *ceſſamiento*, [illegible], ceſſatio, vacatio. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Velut quoddam, interſtitium, idest juris inter eos quaſi interſtitionem quandam, & ceſſationem. *Id. l.* 20. *c. ult. ſeu in præfat.* Quando animus eorum interſtitione aliqua negotiorum data laxari, indulgerique potuiſſet.

Interſtitium, ii, n. *ſpazio*, *diſtanza*, [illegible], Ger. *ein lucke*, Gal. *intervalle*, Hiſp. *ſpacio entre medias*, [illegible], [illegible], [illegible], diſtancia, ſpatium, intervallum, quod inter aliqua interjectum eſt. *Macrobius l.* 1. *Somn. Scip. c.* 6. Cum quatuor ſint elementa, ex quibus conſtant corpora, terra, aqua, aer, & ignis, tribus ſine dubio interſtitiis ſeparantur, quorum unum eſt a terra uſque ad aquam, ab aqua uſque ad aera ſequens, tertium ab aere uſque ad ignem. ¶ Dicitur etiam de ſpatio, ſeu intervallo temporis. *Tacit. Ann.* 3. *c.* 4. Dandum interſtitium pœnitentiæ.

Interſto, as, interſteti, *ſtare in mezzo*, [illegible], inter aliquid ſto, ſeu intercedo. *Ammian. l.* 22. *c.* 17. Cum tempus interſtetiſſet exiguum. *Avien. in Periegeſ. v.* 840. *de Tauro monte*. Interſtatque jugo mediam, ſc. Aſiam.

Interſtratus, V. Interſterno.

Interſtrepo, is, pui, pitum, n. 3. *fare ſtrepito in mezzo gli altri*, *o in mezzo di qualche coſa*, Germ. *darzwiſchen rauſchen*, Gall. *faire bruit entre autres*, Hiſp. *hazer eſtruendo*, *entre otros*, [illegible], eſt ſtrepitum inter alios, vel inter rem aliquam emittere. *Virg.* 9. *Eclog.*, *v.* 39. Digna, ſed argutos interſtrepere anſer olores.

Interſtringo, is, xi, ictum, a. 3. *ſtringere*, [illegible], idem quod ſtringo, ſeu comprimo. *Plaut. Aul.* 4. 4. 31. Ibo intro, atque illi tuo ſocienno jam interſtringam gulam.

Interſtruo, is, xi, ctum, a. 3. *mettere inſieme*, *comporre*, Ger. *zuſammen ſetzen*, Gal. *baſtir*, *joindre enſemble*, Hiſp. *componer*, *ordenar*, [illegible], *conſtruo*, conſtecto, compono, conjungo, ſimul inter ſe conſtruo. *Silius l.* 10. *v.* 149.

Te-

Teleſinus adjoſta illiſo ſaxo, qua ſpina interſtruit artus, occumbit. ideſt ubi ſpina, quæ eſt in medio dorſo, artus connectit.

Interſum, intereſ, interfui, n. anom. *eſſere preſente*, Germ. *zugegen ſeyn*, Gal. *etre preſent*, Hiſp. *entrevenir*, [illegible], præſens ſum, adſum, in re ſum. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. 1. de Inven.* Ut id, quod indignum eſt, perinde illi videatur indignum, ac ſi ipſe interfuerit, ac præſens viderit. ¶ Vel cum dativo. *Cic. Attic. l. 9. ep. 4.* Alicujus ſupplicio intereſſe. ¶ Vel cum ablativo, & præp. *in*. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 14.* Hunc ne in convivio quidem ullo fere interfuiſſe. ¶ Significat etiam in medio eſſe, interjacere, interponi. *Cic. 1. Catil.* Dummodo inter me, atque te murus interſit. *Liv. l. 2. bell. Pun.* Id morari victoriam rati, quod intereſt amnis. ¶ Translate ponitur pro differre, diſcrepare, *eſſere differente*, [illegible], quia ea, inter quæ aliquid eſt, non cohærent, ſed diſtant. Uſurpatur cum accuſativo, & præp. *inter*. *Cic. 1. Off.* Sed inter hominem, & belluam hoc maxime intereſt, quod &c. *Id. 3. de Orat.* Plurimum in faciendo intereſt inter doctum, & rudem. Conſtruitur etiam hoc ſenſu cum ablativo, & præp. *a* vel *ab*. *Cic. 2. Acad.* Qui illa viſa, negant quicquam a falſis intereſſe. *Id. ibid.* Nullum eſſe viſum verum a ſenſu profectum, cui non appoſitum ſit viſum aliud, quod ab eo nihil interſit. ¶ Vel cum ablativo, & præp. *in*. *Cic. 2. Acad.* Quæ ita videantur, ut etiam alia multa eodem modo videri poſſint, neque in his quicquam interſit. ¶ Reperitur etiam cum dativo. *Ter. Eun. 2. 2. 2.* Homini homo quid præſtat? ſtulto intelligens quid intereſt? ¶ Et cum caſu communi. *Terent. Adel. 1. 1. 51.* Hoc pater, ac dominus intereſt. ¶ Significat etiam referre, pertinere, *importare*, *appartenere*; ſed de hac notione vide ſupra *Intereſt* ſuo loco.

Intertalio, as, a. 1. cædo, incido, divido, a talea. *Varr. l. 1. de re ruſt.* apud *Non. cap. 4. n. 473.* Nam etiam nunc ruſtica voce intertaleare dicitur dividere, vel excidere ramum ex utraque parte æquabiliter præciſum, quas alii clabulas, alii taleas appellant.

Intertextus, a, um, *teſſuto in mezzo*, *che ha qualche coſa teſſuta di mezzo*, Ger. *gewvrchet*, Gal. *entretiſſu*, Hiſp. *texido entre medias*, [illegible], quod in medio textum aliquid habet, ut *Chlamys intertexta auro*, eſt chlamys ſerica, quæ aurum habet inter byſſum tranſlucens, a Phrygionibus intertextum, quod genus veſtium. *Suet. in Auguſt.* *Phrygianas* dicit, vulgus hodie vocat *broccato*. *Quint. l. 8. c. 5.* Neminem deceat intertexta pluribus notis veſtis. *Ovid. 6. Metam. v. 118.* Flores hederis intertexti.

Intertignium, n. 2. ſpatium inter tigna. *Vitr. l. 4. c. 2.*

Intertinctus, a, um, nom. ex particip. *tinto fra mezzo*. *Plin. l. 36. c. 8.* Intertinctus aureis guttis lapis.

Intertortus, a, um, diſtortus, contortus. *Petron. in Saty. c. 124.* Atque intertorto laceratam pectore veſtem. *Al. aliter leg.*

Intertraho, is, axi, actum, a. 3. *levar via*, [illegible], plane extraho, de medio traho, eripio, aufero. *Plaut. Amph. 2. 2. 41.* Ne ego illi puteo, ſi occepſo, animam omnem intertraxero.

Intertrigo, iginis, f. [illegible], morbus, cum femina ſive equitando, ſive alia de cauſa attrita ſunt, adulta, excoriata; item cum in genere veterinario pes pedem, aut ungula ungulam terit, ab intero. *Col. l. 7.* Intertrigo bis in die ſubluitur aqua calida, mox decocto, ac trito ſale cum adipe deſiccatur. *Plin. l. 20. c. 14.* Intertrigines menta prohibet. Adde *Var. 4. L. L.*

Intertrimentum, ti, n. *danno*, [illegible], Ger. *abgang ſchad*, Gal. *perte*, *dommage*, Hiſp. *dano*, *daño*, [illegible], eſt damnum rei detritæ, ab *intero*, quia cum duo inter ſe teruntur, etiam imminuuntur, ut videre eſt in veſtibus ex attrectatione, & uſu, *Varro l. 4. de L. L.* ¶ Sumitur etiam translate pro evanida argenti parte, quæ ex incoctione deperit. *Liv. l. 32. c. 2.* Pecunia Romæ mutua ſumpta, intertrimentum argenti ſuppleverunt. ¶ Item pro damno tum dantis, tum accipientis, ſeu pro communi jactura, quæ accidit in conficiendo aliquo negotio. *Cicer. 3. Verr. cap. 90.* Cum ea nullo intertrimento convenerat jam, quemadmodum traderetur. Ubi *Aſconius*. Detrimentum unius partis eſſe poteſt; intertrimentum vero dantis, & accipientis. *Ter. Heaut. 31. 39.* Nunc ſine magno intertrimento haberi non poteſt.

Intertritūra, æ, f. 1. idem quod intertrimentum. *l. ult. ff. de pign. act.* Quære intertrituram, quæ ex operis facta eſt, &c.

Interturbatio, onis, f. ſumitur pro conſtantia, ſeu tranquillitate, quæ nunquam turbatur. *Liv. lib. 23. cap. 8.* Animi quoque ejus mirabilem interturbationem cum quæreret.

Interturbo, as, a. 1. *ſturbare*, [illegible], valde turbo. *Ter. And. 4. 1. 39.* Davus interturbat omnia. ¶ Eſt item aliquem aliquid agentem, aut dicentem interpellare. *Plaut. Bacch. 4. 4. 81.* Ne interturba, imperatum jam in cera eſt.

Intervaco, as, n. 1. *reſtare vacuo in mezzo*, [illegible], in medio vacuus maneo. *Col. l. 4. c. 32.* Bulbus tripedaneis intervacantibus ſpatiis obrutus anno celerius maturam perticam præbet.

Intervallātus, a, um, [illegible], per intervalla disjunctus, ut Intervallata febris, quam intermittentem, & revertentem vocamus. *Gel. l. 1. c. 12. 9.* Hæc biduo medio intervallata febris. *Ammian. l. 26. c. 2.* Intervallato brevi tempore.

Intervallum, i, n. *intervallo*, *ſpazio*, [illegible], Ger. *ein lucke*, Gal. *intervalle*, Hiſp *eſpacio*, [illegible], proprie eſt ſpatium inter palos, qui vallum caſtrenſe conſtituunt, ſed per Synecdochen ſpeciei ad alia quævis ſpatia extenſum eſt, a *vallus*, quia eſt inter capita vallorum, ideſt ſtipitum, quibus vallum fit. *Cic. de nat. Deor.* Non a Sole longius, quam unius ſigni intervallo diſcedit. *Id. pro Arch.* Interim ſatis longo intervallo venit Heracleam. ideſt longo poſt tempore. *Liv. lib. 3.* Cur ex tanto intervallo rem deſuetam uſurparent. *Aurel. Vict. de Vir. illuſtr. c. 4.* Singulos per intervalla interfecit, *l'un dopo l'altro*. *Liv. l. 2.* Ne intervallo quidem facto. *ſenza perder tempo*. *Ulp. l. Si vero. Dig. Mand.* Dare alicui intervallum ſolvendi.

Intervello, is, elli, vulſum, *ſtirpare di mezzo*, [illegible], e medio aliorum evello, ut cum lolium e tritico, canos e capillis, aut barba evellimus. *Senec. epiſt. 14.* Barbam aut vellere, aut intervellere. *Quintil. l. [illegible] c. 7.* Ita ſunt natura copulata, ut mutari, aut intervelli non poſſint.

Intervenio, is, n. 4. *ſopravvenire*, *intravvenire*, Germ. *darzu kommen*, Gal. *entrevenir*, Hiſp. *entrevenir*, [illegible], in medio negotio ſupervenio, inter aliquam rem venio. *Tacit. 3. Ann. c. 23.* Ludorum diebus, qui cognitionem intervenerant. *Cic. pro Cluen. c. 16.* Multi viri boni cum ex occulto interveniſſent. ¶ Eſt etiam caſu venire, vel venire ſimpliciter. *Cic. 2. de Orat.* Niſi forte moleſti intervenimus. *Liv. l. 23. c. 18.* Plures cecidiſſent, niſi nox prælio interveniſſet. ¶ Item intereſſe, adeſſe. *Cic. in Fam.* Quod non eſſet factum, ſi ipſe interveniſſem. *Id. ad Q. Fr.* Etenim intervenit nonnullorum querela. ¶ Item intercedere, ſeu ſeſe opponere. *Cic. 2 Ph[illegible].* Sed cito Curio intervenit, qui te a meretricio quæſtu abduxit. ¶ Item accidere, obvenire. *Cic. 2. Fin.* Quod exiguam dicit fortunam intervenire ſapienti. *Id. 3. Tuſc.* Aut in omni, aut in magna parte vitæ, dolore non interveniente. ¶ Uſurpatur etiam impersonaliter. *Ter. Heaut. 2. 3. 40.* Ubi de improviſo eſt interventum mulieri.

Intervenium, n. 2. [illegible], quod eſt inter venas terræ. *Vitr. l. 8. c. 1.* Sed non per intervenia dilabantur, & decreſcant.

Interventio, onis, f. interceſſio, interpoſitio, ſeu fidejuſſio. *Leg. 7. Dig. de mulierib. & Leg. 15. Cod. Theodoſ. de Hæreticis.*

Interventor, oris, m. *interventore*, Ger. *der darzwiſchen kompt*, Gal. *entrevenant*, Hiſp. *entrevenidor*, interpellator, qui alicui rei intervenit. *Cic. de Fato, c. 1.* Et quodam liberiore, quam ſolebat, & magis vacuo ab interventoribus die. ¶ Aliquando etiam accipitur pro fidejuſſore, *mallevadore*, apud *Juriſ. leg. 3. Dig. de pecul.* Et apud *Lamprid. in Commod. c. 4.* Interventorem, ne conjuratio latius puniretur. h. e. deprecatorem.

Interventus, us, m. *ſopravvenuta*, *intervenimento*, Ger. *darzwiſchen kommung*, Gal. *ſurvenüe*, Hiſp. *ſobrevenida*, [illegible], actus interveniendi. *Cic. in Catil.* Tum interventu Pontini, atque Flacci pugna, quæ erat commiſſa, ſedatur. *Cæſ. l. 3. B. Gal. c. 15.* Noctis interventu.

Interverſio, onis, f. everſio, ſubverſio, turbatio. *Tert. l. 1. adverſ. Marc. c. 20.* O Chriſte patientiſſime, qui tot annos interverſionem prædicationis tuæ ſuſtinuiſti.

Interverſor, oris, m. qui ex pecunia publica aliquid intervertit. *L. 8. Cod. de jure Fiſci.*

Interverſūra, æ, f. verſura & flexus agri in obliquum extenſi, antequam ad ejus finem perveniat. *Hygin. de limitib. pag. 198. 198. & 218. Goeſii.*

Interverſus, a, um, nom. ex particip. ſurreptus, ablatus, everſus. *Cic. 4. Ver. c. 30.* Interverſo regali dono. *Tac. Ann. 16. c. 10.* Interverſis patroni rebus. *Aur. Vict. de vir. illuſt. c. 33.* Interverſæ pecuniæ reus.

Interverto, is, erti, erſum, a. 3. *toglier via con aſtuzia*, Germ. *hinderhalten*, Gal. *detourner*, Hiſp. *arrebatar*, [illegible], calliide ſurripio, quod plerunque fit, cum rem commodatam, aut creditam nobis vindicamus, doloque, ne domino reſtituatur, efficimus. *Cic. 6. Ver.* Candelabrum a Verre, qui illud commodato a Rege acceperat, interverſum eſſe conqueritur. *Id. Phil. 2.* Promiſſum & receptum intervertit, ad ſeque tranſtulit. *Plaut. Aſin. 2. 1. 10.* Unde ſumam? quem intervortam? h. e. decipiam, pecunia ſpoliem. *Gel. l. 11. c. 18.* Qui fundo, quem conduxerat, vendito, poſſeſſione ejus dominum interverti ſſet. ¶ Translate *Senec. de conſol. ad Marc. c. 22.* Neque enim recta ingenia qualem in adoleſcentia ſpem ſui fecerant, uſque in ſenectutem pertulerunt, ſed interverſa plerunque ſunt, *diſſolti*, *traviati*. Significat etiam ſubvertere, evertere. *Paul. JCtus l. amiſſione Dig. de capit. diminut.* Publica jura interverti non conſtat. ¶ Item decoquere. *Tacit. l. 2. hiſt. c. 95.* Novies millies ſeſtertium pauciſſimis menſibus intervertiſſe creditur.

Intervibro, as, a. 1. *Mar. Capell. l. 6. poſt init.*

Intervigilo, as, avi, atum, n. 1. idem ac vigilo, vel per intervalla vigilo. *Lamprid. in Alexandro, c. 6.* Dormientibus cunctis, ſolo tantum imperatore intervigilante, viſus eſt. *Senec. ep. 83.* Somno breviſſimo utor, & quaſi intervigilo. Meliores tamen libri hab. *interjungo*.

Intervireo, es, n. 2. in medio vireo. *Claud. de rapt. Proſ. l. 2. v. 100. de Iride.* Semita diſcretis interviret humida nimbis. *Stat. Theb. 4. v. 98. de angue*: lætiſque minax interviret herbis.

Interviſo, is, a. 3. [illegible], per intervalla inviſo. *Cic. l. 7. Fam. ep. 12.* Quodque nos minus interviſis, hoc fero animo æquiore. *Id. Q. Fr. epiſt. 7. c. 2.* Urbanam expolitionem crebro interviſo.

Interŭla, f. 1. *camicia*, Germ. *hembde*, Gal. *chemiſe*, Hiſp. *camiſa*, [illegible], ſubucula, induſium, tunica linea, veſtis intima, & corpori proxima. *Tertul. de Pal. c. 5.* Si quid interulæ ſupereſt.

Interŭlus, a, um, adject. interior, ut interula tunica, h. e. ſubucula. *Apul. l. 8. Flor. vid.* Et *Vopiſc. in Prob. c. 4.* Interulas paragaudias duas huic dari jubebis. *Martian. Capel. l. 9.* Quin etiam interulos gaudens diſſolvere nexus.

Interundātus, a, um, adject. in undarum figuram diſtinctus. *Solin. c. 37. (al. 27.)* Hoc fulvum migrantibus ſegmentis interundatum, varietate apprime decet.

Intervocaliter, adv. *Apul. l. 9. Metam.* Intervocaliter clamare, h. e. magna voce.

Intervolito, as, avi, atum, n. 1. in medio volito. *Liv. l. 3. c. 10.* Carne pluit; quem imbrem ingens numerus avium intervolitando rapuiſſe fertur.

Intervolo, as, avi, atum, n. 1. in medio volo. *Valer. Flac lib. 2. verſ. 624.* Immittitque ratem, mediaſque intervolat urbes. Et *l. 5. v. 27.* Ille recens oculis intervolat Idmon.

Intervŏmo, is, ui, itum, n. 3. *vomitar tal volta*, inter aliquid vomo, vel interdum vomo. Translate *Lucret. lib. 6. v. 894.* Quod dulces inter ſalſas intervomit undas. h. e. interfundit

Interuſurium, ii, n. commodum, vel uſura medii temporis, *profitto di uſura*. *Ulp. l. 9. Dig. de pecul.* Ut medii temporis interuſurium creditor conſequatur.

Intervulſus, a, um, nom. particip. evulſus, avulſus, non continuus, interruptus. *Solin. c. 5.* Tres Lepidi, intervulſa tamen ſerie, ex eadem domo, obducto membrana oculo ſimiles.

Inteſtabilis, le, o. 3. *chi non può far teſtimonio*, [illegible]; qui in jure teſtimonium dicere non poteſt. *Cajus in l. cum lege, ff. de teſtam.* Inteſtabilis cum lege quis eſſe jubetur, eo pertinet, ne ejus teſtimonium recipiatur, & eo amplius, (ut quidam putant) neve ipſi dicatur teſtimonium. *Hor. 2. Serm. Sat. 3. v. 181.* Is inteſtabilis, & ſacer eſto. Ubi interpres *Porphyrio*: Antiqui eos, quos ad teſtimonium admitti nolebant, inteſtabiles vocabant: deteſtabiles, quorum teſtimonium malum, & execrandum eſſet. ¶ Capitur etiam pro deteſtabili. *Gel. l. 7. c. 18.* Eos, qui ad Annibalem non rediſſent, inteſtabiles, inviſoſque fuiſſe. *Tacit. l. 6. Ann. c. ult.* Inteſtabilis ſævitia Tiberius. *Salluſt. in orat. Lepidi ad pop. R.* Pejor, atque inteſtabilior.

Inteſtato, adverb. *ſenza teſtamento*, Germ. *ohne teſtament*, Gall. *ſans teſtament*, Hiſp. *ab inteſtato*, *ſin teſtamento*, [illegible], ſine teſtamento. *Cicer. 2. de Inv. cap. 50.* Si paterfamilias inteſtato moritur, familia, pecuniaque ejus agnatorum, gentiliumque eſto.

Inteſtātus, a, um, *inteſtato*, *che non ha fatto teſtamento*, [illegible], dicitur non ſolum qui mortuus eſt nullo confecto teſtamento, ſed etiam cujus ex teſtamento adita non eſt hæreditas. *Paul. in l. teſtatus, de verbor. ſignific. Ulp. de ſuis, & leg. hæred.* Inteſtati proprie appellantur, qui, cum poſſent teſtamentum facere, teſtati non ſunt. *Cic. pro Cluent.* Haud hæres eſt Cluentius, inteſtatum dico eſſe mortuum. *Dig. 29. 4. 1.* Ab inteſtato hæreditatem poſſidere. *h. e.* ſine teſtamento ejus, qui mortuus eſt. ¶ Item cujus verbis non adhibetur fides, quive teſtis eſſe non poteſt. *Pompon. apud Non. c. 4. n. 237.* Ipſe cum uno ſervo ſenex inteſtatus proficiſcitur. ¶ Item nullis teſtibus convictus. *Plaut. Curc. 5. 3. 17.* Hoccine pacto indemnatum, atque inteſtatum me arripi? Alii aliter legunt. *Id. Mil. a. 5. v. 24.* Et ſi inteſtatus non abeo hinc, bene agitur pro noxia. Ludit hic *Plautus* in ambiguo vocis ſenſu. Nam *inteſtatus* poteſt etiam dici, qui teſticulis privatus eſt.

Inteſtina, orum, n. 2. *interiori*, *interni*, [illegible], interanea, quidam quaſi membranacei canales, qui in interiore ventris parte ſiti alimentorum excrementa e ventriculo excipiunt, longiſque orbium anfractibus tandem per ſeceſſum dejiciunt. Dicta ſunt, quia interiore corporis parte clauduntur. Differunt a visceribus, quia viſcera ſuperiora ſunt, inteſtina inferiora. Ab omento conteguntur. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 55.* Ex inteſtinis, & alvo ſecretus a reliquo cibo ſuccus is, quo alimur, permanat ad jecur per vias quaſdam a medio inteſtino uſque ad portas jecoris. *Plaut. Caſ. 4. 3. 6.* Mihi inanitate jamdudum inteſtina murmurant. *Cic. l. 7. Fam. ep. 26.* Ex inteſtinis laborare. *Celſ. l. 4. c. 1.* Inteſtinum tenue. *Id. l. 7. c. 16.* Latum inteſtinum.

Inteſtinarius, ii, m. *intagliatore*, [illegible], qui inteſtinum opus facit. *Imp. Conſtantin. l. 13. Cod. Theodoſ. tit. 4. leg. 2.* Inteſtinarii, ſtatuarii, muſivarii.

Inteſtinus, i, m. idem ac inteſtinum. *Plin. l. 11. c. 37. verſus fin.* Inteſtinus quibuſdam ab ore incipit, & quibuſdam eodem reflectitur, ut ſepiæ, polypo. Ita legi in omnib. MSS. teſtatur *Harduinus*. Adde *Varro. apud Non. c. 3. n. 114.*

Inteſtinus, a, um, *interno*, *coſa di dentro*, [illegible], Germ. *inwendig*, Gall. *inteſtin*, *interieur*, Hiſp. *inteſtino*, [illegible], quod intus reconditum eſt, & foris non apparet, intimum, interaneum, internum. *Serv. Sulp. Cic. 4. Fam. ep. 5.* Quid eſt, quod tantopere te commoveat tuus dolor inteſtinus? ¶ Sæpe ponitur pro civili, ut *Inteſtina diſcordia*, *inteſtinum malum*, *inteſtina peſtis*, *inteſtinum bellum*, cum civitas veluti in ſua viſcera conjurat. *Cic. ad Brut.* Ingraveſcit in dies inteſtinum malum. *Id. in Catil.* Bellum inteſtinum, ac domeſticum. ¶ Inteſtinum odium. *Liv. l. 2.* Inteſtino inter Patres, Plebemque flagrabat odio. ¶ Inteſtinum opus, quod ad ornatum ædium ex ligno conficitur. *Varr. l. 3. de re ruſt. c. 1.* Cum villam haberes opere tectorio, & inteſtino, ac pavimentis e nobilibus lithoſtrotis ſpectandam. V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

Inteſtis, is, [illegible]. Tribuitur *Arnobio l. 5. pag. 160.* ubi al. leg. *inveſtis*. *Salmaſ. in not. ad Tertul. de Pal. c. 3.* Inteſtes ait appellatos Gallos Matris deum.

Intexo, is, xui, xtum, a. 3. *teſſere in qualche coſa*, *inteſſere*, [illegible], eſt intus texere, texendo inſerere. *Virg. 3. Georg.* Utque purpurea intexti tollant aulæa Bri-

tan-

tanni. Ubi Servius: Intexti, intus texti. Nam in velis ipſi erant picti, qui eadem vela portabant. ¶ Tranſlate ponitur pro annectere, innectere, implicare. *Virg. 2. Georg.* Illa tibi lætis intexit vitibus ulmos. ¶ Item pro immiſcere. *Cic. in Partit.* Læta triſtibus, incredibilia probabilibus inteximus. ¶ Intexere aliquem, eſt, inducere loquentem. *Cic. Att. l. 13.* Scis me antea orationes, aut aliquid id genus ſolutum ſcribere, ut Varronem nuſquam poſſem intexere. *Id. ibidem ep. 22.* Te ἀσμενέστατα intexui, faciamque crebrius.

Intextus, us, ui, m. *teſſitura*. *Plin. l. 2. c. 8.* Æterna eſt cœleſtibus natura, intexentibus mundum, intextuque concretis.

Intextus, a, um, nom. ex partic. *inteſſuto*, intus textus. *Auct. ad Heren. l. 4. c. 47.* Chlamys coloribus variis intexta. *Cic. de nat. Deor. lib. 2. cap. 55.* Arteriæ toto corpore intextæ.

Intimatio, onis, f. *intimazione*, *inſinuazione*, denunciatio. *Martian. Capel. l. 9. poſt princ.* Doctæ intimationis excurſus.

Intimator, oris, qui aliquid introducit, atque inſinuat. *Jul. Cap. in Pertinace, c. 10.* Velut ſtultum intimatorem nonnullarum rerum reprehendebat.

Intime, adv. *intrinſecamente*, Ger. *innigleich*, Gal. *intimement*, Hiſ. *intimamente*, *de l' alma*, ἐνδοτάτω, intrinſece. *Apul. l. 2. Metam.* Intime uti. ¶ Tranſlate ſignificat ex intimo animi ſenſu, vehementer. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Quem ſcribis certiſſimum matricidam tibi a me intime commendari.

Intimide, adverb. non timide. *Ammian. lib. 26. cap. 17.* Huic intimidius incedenti nec reſiſtebat populus, nec favebat. *Hadrian. Valeſius* exponit, valde timide, ut *in* augeat.

Intimo, as, avi, atum, a. 1. ſignificat intimum reddere. Eo tamen utuntur ſolummodo Auctores cadentis latinitatis. *Apul. in Anexomeno.* Intimare amplexus. *Solin. c. 4.* Nilus cum mari intimatur. *Ammian. l. 15. c. 6.* Oceani gurgitibus intimatur. ¶ Item proponere, denuntiare, inſinuare. *Symmach. l. 10. ep. 40.* Prædeceſſor meus perennitati veſtræ rationem dicitur intimaſſe. Affertur & locus *Livii l. 4. c. 46.* his verbis: Intimaſſe filio, ut milites ſcriberet. Sed corrupta eſt lectio, & *inſtitiſſe* legendum eſt.

Intimus, a, um, *intimo*, *più a dentro*, פנימי, Ger. *drinnen*, Gal. *intime*, Hiſp. *intimo*, ἐνδότατος, quod maxime intus reconditum eſt, ſup. ab antiquo *interus*, per Sync. *Cic. 6. Ver. c. 45.* In eo ſacrario intimo fuit ſignum Cereris perantiquum. ¶ Tranſlate ponitur pro eo, qui uſu & familiaritate alicui eſt conjunctus. *Cic. in Catil.* Qui ſe non intimum Catilinæ eſſe fateatur. *Ter. Andr. 3. 3. 44.* Davus intimus eſt eorum conſiliis. *Nepos in Dione, c. 1.* Erat intimus Dionyſio priori. *Cic. Att. l. 4.* Intimus eſt meis, cum antea notus non eſſet. *Id. 3. Fam.* M. Æmilius unus eſt ex meis familiariſſimis, atque intimis.

Intinctio, onis, f. tinctio. *Tertul. de Punit. c. 2. & 12.*

Intinctus, us, m. *ſapore*, ἐμβάμμα, condimentum ad obſonia condienda. *Plin. l. 15. c. 29.* Eadem origine aprorum ſapor commendatur, plerumque ad intinctus additis myrtis.

Intinctus, a, um, nom. ex particip. tinctus. *Plin. lib. 1. cap. 5.* Intinctus in aqua. *Ovid. 2. Faſt. verſ. 634.* Nutriat intinctos miſſa patella cibos, h. e. conditos. Alii aliter legunt.

Intingo, is, inxi, inctum, a. 3. *intingere*, *bagnare*, ἐμβάπτω, immergo, madefacio, humecto. *Plin. l. 20. c. 17.* Omnibus, quæ condiuntur, quæque intinguntur. *Cat. c. 156.* Crudum ſi edas, in acetum intingito.

Intolerabilis, le, o. 3. *intollerabile*, *inſopportabile*, Ger. *unertraͤglich*, Gal. *intolerable*. Hiſp. *intolerable*, ἀφόρητος, quod tolerari, & ferri non poteſt. *Cic. ad Q. Fr.* Quod certe & ad honeſtatem, & ad fugiendos intolerabiles dolores fuit aptiſſimum. *Id. 3. de Orat.* Mihi omnia ſunt intolerabilia ad dolorem. *Juven. Sat. 6. v. 459.* Intolerabilius nihil eſt, quam fœmina dives. ¶ Sumitur etiam active pro eo, qui non tolerat, *impaziente*. *Afran.* apud *Non. 2. 435.* Quod ſi feciſſem id ſæpius, didiciſſet is ferre, & non eſſet intolerabilis.

Intolerabiliter, adv. *intollerabilmente*, Germ. *unleidlich*, Gall. *intolerablement*, Hiſp. *intolerablemente*, ita ut ferri non poſſit. *Col. l. 2. c. 4.* Sed frigoribus hyemis intolerabiliter horrent.

Intolerandus, a, um, idem quod intolerabilis. *Cic. in Rul.* Nunc proſpicite omnium rerum infinitam, atque intolerandam licentiam. *Liv. l. 22. c. 1.* Intoleranda frigora. ¶ *Intolerandum* adverbialiter. *Gel. 17. 8.* Aula intolerandum fervit.

Intolerans, antis, o. *impaziente*, Ger. *ungeduldig*, Gal. *impatient*, Hiſp. *impaciente*, ἀδύνατος, impatiens, qui tolerare non poteſt. *Liv. l. 9. c. 18.* Quarum nemo intolerantior fuit. *Id. l. 10. c. 28.* Intolerantiſſima laboris corpora. ¶ *Levius* apud *Gel. 19. 7.* *curas intolerantes* dixit pro *intolerandas*.

Intoleranter, adv. *impazientemente*, Germ. *ungeduldiglich*, ἀδυνάτως, impatienter, impotenter. *Cic. 2. Tuſc. c. 20.* Cum ipſum Herculem tam intoleranter dolere videamus. *Id. in Vatin. c. 12.* De tuis divitiis intolerantiſſime gloriaris. *Id. 2. de Orat. c. 52.* Intolerantius ſe jactare.

Intolerantia, æ, f. *intolleranza*, *impazienza*, Ger. *ungedult*, Gal. *intolerance*, Hiſp. *intolerancia*, ἀδυναμία, impatientia, impotentia. *Cic. pro Cluent. c. 40.* Quis illum cum illa ſuperbia, atque intolerantia ferre potuiſſet?

Intollo, is, a. 3. extollo, ut clamores abſonos intollere. *Apul. l. 8. A. A.*

Intonatus, a, um, partic. ab intono. *Horat. Epod. 2.* Si quos Eois intonata fluctibus Hiems ad hoc vertat mare, h. e. procelloſa tempeſtas Eoum mare tonitru, & ventis verſans.

Intondeo, es, ondi, onſum, a. 2. *toſare d' intorno*, περικείρω, circumtondeo. *Colum. l. 11. c. 3.* Et fibrarum ſummas partes intondeat.

Intono, as, ui, a. 1. idem quod tono. *Cic. de Div. l. 1. c. 42.* Partibus intonuit cœli Pater ipſe ſiniſtris. ¶ Per tranſlationem dicitur & de quovis alio ſono vehementiore. *Plin. l. 9. c. 40.* Intonuit ingenti latratu canis. ¶ Et ſpeciatim ſumitur pro iracunde dicere, & cum quodam vocis impetu loqui. *Liv. 3.* Cum hæc intonuiſſet plenus iræ. *Ovid. 1. Amor. el. 7.* Intonare minas. *Tacit. Ann. 12. c. 1.* Orto apud libertos certamine, quis deligeret uxorem Claudio cœlibi vitæ intonanti. h. e. invehenti in vitam cœlibem. Alii leg. *cœlibis vitæ intoleranti*. ¶ Partic. *intonaturus* legitur apud *Sidon. l. 9. ep. 14.*

Intonſus, a, um, *non toſato*, Ger. *unbeſchoren*, Gal. *non tondu*, Hiſp. *no treſquilado*, ἄκαρτος, non tonſus. *Plin. l. 6. c. 28.* Arabes mitrati degunt, aut intonſo crine, barba abraditur, præterquam in ſuperiore labro. *Liv. l. 1. B. Pun.* Intonſi homines, & inculti. *Horat. epod. 15.* Capilli intonſi. *Col. l. 7. c. 3.* Intonſæ oves.

Intorqueo, es, orſi, ortum, a. 2. *tirare*, *trarre con impeto*, עקם, Germ. *umbkrummen*, Gall. *entortiller*, Hiſp. *torcer*, ἀκοντίζω, contra, ſeu intus torqueo, vel jacio, cum impetu jaculor, vibrando emitto. *Virg. 2. Æn. v. 231.* Et tergo ſceleratam intorſerit haſtam. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 4.* Si quod in me telum intorſerit. ¶ Item circumtorqueo, *torcere*. *Cic. 2. de Orat. cap. 66.* Sex. Pinario mentum in dicendo intorquenti, &c. *Hirt. de B. Hiſp. cap. 38.* Intorquere talum, *slogarſi un piede*.

Intorte, adverb. involute. *Plin. l. 16. c. 16.* Intortius criſpus.

Intortio, onis, f. actus intorquendi. *Arnob. l. 3.* Hos capillorum intortione criſpulos.

Intortus, a, um, nom. ex partic. *torto*. *Martial. l. 8. epigr. 33.* Fortior intortos ſervat veſica capillos. *Liv. l. 25.* Intorto circa lævum brachium paludamento. *Id. l. 28. c. 30. a med.* Ut fugientem navem videres retro vertice intortam victricibus illatam. *voltata, e girata a forza*. Et mox. Navis repente intorta in proram circumagebatur. ¶ Tranſlate *Plaut. Ciſt. 4. 2. 64.* Intorta oratio. h. e. involuta, obſcura.

Intra, *entro*, *dentro*, *intro*, *tra*, בתוך, Germ. *drinnen*, Gall. *dedans*, Hiſp. *dentro*, ἔνδον, præp. ex iis, quæ acc. inſerviunt, ſignificatque ſpatium temporis, aut loci. *Cic. ad Att.* Niſi intra parietes meos de mea pernicie conſilia inirentur. *Id. pro Sext.* Antiochus intra montem Taurum regnare juſſus eſt. *Id. in Ver.* Quæ intra decem annos in rebus judicandis nefarie, & flagitioſe facta ſunt. *Liv. l. 23. c. 41.* Intra paucos dies. ¶ Accipitur etiam pro citra, ut *Intra famam*, ideſt citra opinionem, & minus ipſa fama. *Quintil. l. 11. c. 3.* Hortenſii ſcripta intra famam ſunt. *Flor. l. 4. c. 11.* Regina ante pedes Cæſaris provoluta tentavit oculos ducis fruſtra; nam pulcritudo intra pudicitiam principis fuit, h. e. minor pudicitia Principis. *Cic. ad Sulp. l. 4. Fam.* Modice hoc faciam, aut etiam intra modum, ideſt minus, quam modice. *Id. 9. Fam. ep. ult.* Epulamur una non modo non contra legem, ſi ulla nunc lex eſt, ſed etiam intra legem, ideſt minus conſumimus, quam lex præſcripſerit. ¶ Item pro ſine. *Horat. in Art. Poet. v. 266.* Intra ſpem veniæ cautus. *Lambinus* legit *extra*. ¶ *Florus l. 1. c. 3.* Facinus intra gloriam fuit. h. e. intra terminos gloriæ. ¶ *Plin. l. 3. ep. 10.* Intra me futurum eſt. h. e. apud me & ſecreto. ¶ *Gel. lib. 12. cap. 1.* Pluribus diſputat an *intra Calendas* ipſum Calendarum diem comprehendat. V. ¶ Intra, ſine caſu, adverbium eſt, cui contrarium eſt extrinſecus. *Colum. lib. 12. cap. 43.* Hæc vaſa, & opercula & extrinſecus, & intra diligenter picata eſſe debebunt.

Intrabilis, le, adject. *dove ſi può entrare*, qui adiri poteſt. *Liv. l. 22. c. 19.* Intrabile os amnis. Ita legit *Gronov.*

Intractabilis, le, o. 3. *che non ſi può domare*, Ger. *unbaendſam*, Gal. *intraitable*, Hiſp. *intratable*, ἀδάμαστος, indomabilis, qui tractari, domarive non poteſt. *Plin. l. 19. c. 5.* Virus illi intractabile eſt. *Virg. Æn. 1. v. 339.* Genus intractabile bello. *Gel. l. 18. c. 7.* Domitius erat natura intractabilior, & moroſior.

Intractatus, a, um, *non maneggiato*, *indomito*, פרא, Ger. *unberitten*, Gal. *indompté*, Hiſp. *indomito*, ἀδάμαστος, non tractatus, indomitus. *Cic. de Am. c. 19.* Nemo eſt, qui non eo, quo conſuevit, libentius utatur, quam intractato, & novo.

Intractio, onis, f. *contrazione*. *Plin. l. 7. c. 12.* Rictum in loquendo, intractionemque linguæ, & ſermonis tumultum piſcator quidam reddidit. Al. leg. *contractionem*.

Intraho, is, axi, actum, a. 3. traho. *Apul. 5. Met.* Sulcatos intrahens greſſus. *Id. ibid. l. 11.* Sol inclinatus intrahebat veſperam. ¶ Apud *Feſtum* intrahere, eſt contumeliam intorquere.

Intramuranus. V. Extramuranus.

Intranſitive. *Priſcian. l. 18. pag. 1134. Putſch.* Quæ habent paſſivam terminationem, non poſſunt infinitis adjungi, ut *ſtatur*, *curritur*, *ſedetur*, & intranſitive intelliguntur.

Intranſitivus, a, um, adject. ut intranſitiva elocutio, apud *Priſcianum l. 14.* h. e. non tranſiens ab alia in aliam perſonam.

Intratus, a, um, nom. ex particip. paſſivæ ſignificationis ab intro, as. *Vellej. l. 2. c. 105.* Intrata protinus Germania. *Liv. l. 21. c. 25.* Ubi rurſus ſilvæ intratæ. *Silius l. 13. v. 323.* Phœbo jam intrata ſacerdos. h. e. afflata.

Intremiſco, is, ui, n. 3. *intremire*, contremiſco. *Plin. lib. 2. cap. 79.* Terræ intremiſcunt, ſopito mari.

Intremo, is, mui, n. 3. *tremare*, *intremire*, idem quod tremo. *Celſ. l. 3. c. 3.* Totum corpus intremit. *Ovid. 2. Met. v. 180.* ſubito genua intremuere timore. ¶ Tranſitive *Silius l. 16. v. 664.* Hannibalem ecce ſenectus Intremit, aut ægros ſimulat mentita timores.

Intremulus, a, um, adject. *tremolante*, idem quod tremens, ſeu tremulus. *Auſon. in epitaph. Heroum 34.* Intremulam baculo non ſubeunte manum.

Intrepide, adv. *intrepidamente*, ἀδεῶς, ſine pavore, audacter. *Liv. l. 26. c. 4.* Poſtquam aſſuetudine quotidiana ſatis intrepide viſum eſt fieri.

Intrepidus, a, um, *intrepido*, *che non ha paura*, Germ. *unerſchrocken*, Gall. *intrepide*, Hiſp. *intrepido*, ἀδεής, qui nihil timet, impavidus. *Ovid. 13. Met. v. 478.* Pertulit intrepidos ad fata noviſſima vultus. *Plin. in præfat.* Hæc quis poſſet intrepidus æſtimare? *Tacit. in Agric. c. 22.* Intrepida ibi hiems. h. e. hibernæ militum ſtationes tutæ.

Intribuo, is, ui, utum, a. 3. idem quod tribuo, vel contribuo, confero. *Trajan. ad Plin. l. 10. ep. 35.* Ne quid ideo intribuant.

Intributio, onis, f. contributio, tributum. *Paul. JCtus Sentent. l. 2. tit. 7.* Collatio intributionis.

Intricatus, a, um, adject. involutus, implicatus. *Plaut. Perſ. argum.* Intricatum ſuſtit potans Dorpalum.

Intrico, as, avi, atum, a. 1. implico, involvo, *imbarazzare*, ἐμπλέκω, a tricis. *Afranius apud Non. c. 1. n. 26.* Ita intricavit hanc rem temeritas.

Intrigo, inis, f. idem ac intertrigo. *Varr. l. 4. de L. L. ad fin.*

Intrimentum, i, n. 2. idem ac intritum. *Apul. 10. Met.* Qui ſapidiſſimis intrimentis ſuccidum pulmenta condita vapore mollibat.

Intrinſecus, adv. *intrinſecamente*, *di dentro*, מבפנים, Ger. *inwendig*, Gal. *par dedans*, Hiſp. *de dentro*, ἔνδοθεν, in interiore parte, ab *intra*, & *ſecus*, quæ notat juxta, prope. *Varro l. 2. de R. R. c. 11.* Eam intrinſecus eadem re perungunt. *Col. l. 12. c. 43.* Læta vaſa intrinſecus & exterius craſſe picari jubebat.

Intrita, æ, f. idem ac intritum. *Don. in Phor. a. 2. ſc. 2. 4.* Proprie enim intrita dicitur hujuſmodi cibus. *Plin. l. 9. c. 8.* Intrita panis e vino, V. *Intritum*.

Intritum, i, n. μυττωτός, genus edulii ex allio, porro, caſeo, oleo, ovis concinnatum, ita dictum, quod in mortario teratur. *Apul. l. 2. Met.* Inſuper fluctus libant intritum lacte confectum. ¶ Eſt etiam intritum, vel melius intrita, calcis genus manibus ſubactum, neque ſtatim ad opus adhibitum, ſed tempore maceratum, fermentatumque. *Plin. l. 36. cap. 23.* Intrita quoque quo vetuſtior, eo melior. ¶ Item emplaſtri genus ad inſitionem accommodatum, quod conſtabat ex argilla manibus ſubacta. *Plin. l. 17. c. 16.* Atque ita coagmentari, & illa ſua intrita oblini.

Intritus, a, um, adject. tritus, maceratus. *Var. l. 2. R. R. c. 9.* Panis in lacte intritus.

Intro, as, avi, atum, n. 1. *entrare*, *andar dentro*, בוא, Germ. *hinein*, Gall. *dedans*, Hiſp. *dentro*, εἰσέρχομαι, ingredior, introeo, ab adv. *intro*. *Cic. 2. Phil.* Tu ingredi illam domum auſus es? tu illud ſanctiſſimum limen intrare? *Id. pro Domo.* In Capitolium intrare turbulento illo die non debuiſti. *Silius l. 11. v. 473.* Intrare Ponto. *& l. 9. v. 289.* Intrare Cœlo. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſe ſe inſinuare, penetrare, &c. *Cic. ad Q. Fr.* Qui in tuam familiaritatem penitus intravit. *Id. pro Flacco.* Sed intrabo etiam magis. *Id. 5. Fin.* Intrandum eſt igitur in rerum naturam, & penitus, quid ea poſtulet, pervidendum. *Tacit. in Agric.* Intravit animum militaris gloriæ cupido. ¶ Repetitur etiam paſſive *Tacit. 2. Ann. c. 5.* At ſi mare intretur &c. V. *Intratus*. ¶ Significat interdum transfigere, *trafiggere*. *Martial. l. 7. epigr. 97.* Quem (aprum) meus intravit ingenti cuſpide dexter. *Id. l. 14. epigr. 30. de venabulis:* Intrabunt urſos, ſit modo firma manus. ¶ Eſt etiam verbum judiciorum, & ſumitur pro in judicio adeſſe. *Plin. lib. 5. epiſt. 4.* Vicentini ſine advocato intraverunt. *Id. l. 6. epiſt. 31.* A parte hæredum intraverunt duo. Intro, *entro*, *dentro*, פנים, Germ. *hinein gehen*, Gall. *entrer*, Hiſp. *entrar*, εἴσω, adv. motus ad locum ab *intra*, *intus*. *Plaut. Amph. 4. 3. 11.* Intro edepol abiit, credo, ad uxorem meam. ¶ Intro dare ſe, eſt ultro ſe ſe introducere, vel offerre gerendis negotiis. *Cic. pro Cæc. c. 5.* Atque etiam ſe ipſe offerebat, & intro dabat. Legendum tamen eſt *introdabat*.

Introcludo, a. 3. *rinchiudere*, ἐγκατακλείω, in interioribus claudo. *Sen.* Qui domi introcluſus otiabatur. Ita Calepinus, & Paſſerat. ſed locum non indicant.

Introcurro, is, n. 3. *correr dentro*. *Nævius* apud *Non. cap. 3. nu. 92.* Per fretum introcurrimus.

Intro do. V. Intro.

Introduco, is, uxi, uctum, a. 3. *introdurre*, *menar dentro*, הביא, Ger. *hinein fuehren*, Gall. *introduire*, Hiſp. *introduzir*, εἰσάγω, intra aliquem locum duco. *Sal. in Catil.* Vulturtium cum legatis introducit. *Cæſ. 2. B. G.* Si ſuas copias Hedui in fines Bellovacorum introduxerint. ¶ Sumitur etiam pro inducere. *Cic. 11. Phil. c. 8.* Quam ambitionem conſtantiſſimus, & graviſſimus civis L. Cæſar in ſenatum introduxit. *Id. de Amic. c. 1.* Catonem introduxi ſenem diſputantem. Melius tamen legitur *induxi*. ¶ *Introduce* pro introduc ἀρχαϊκῶς, habet *Plaut. Aulul. 3. 3.*

Introductio, onis, f. actus introducendi, *l' introdurre*, *introduzione*, εἰσαγωγή. *Cic. Att. l. 1. ep. 16.* Noctes certarum mulierum, atque adoleſcentulorum introductiones nonnullis judicibus pro mercedis cumulo ferunt.

Introductorius, a, um, adject. *che fa introduzione*, ut introductorius liber, apud *Caſſiod. c. 24. divinar. lectionum.*

Introeo, is, ivi, itum, n. 4. *entrare*, εἰσέρχομαι, ingredior. *Cic. 16. Fam.* Eo-

demque tempore ſimul nobiſcum in oppidum introjit Terentia. *Id. in Piſ.* Quaſi vero ad rem pertineat, qua tu porta introieris, modo ne triumphali. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Varro l. 1. c. 63.* Quo cum periculo introitur recenti apertione. *Ulpian. l. lex Cornelia. Dig. de injur. & fam. libell.* Introitum eſt in fundum alienum. ¶ Et cum accuſat. & præpoſit. *ad*. *Terent. Hecyr. 4. 1. 35.* Qui vidiſſe eum diceret exeuntem, aut introeuntem ad amicam. ¶ Et ſine præpoſit. *Suet. Calig. c. 47.* Triremes, quibus introierat Oceanum.

Introfĕro, ers, tuli, latum, anom. *portar dentro*, infero, in aliquem locum porto, εἰσφέρω, εἰσκομίζω. *Cic. 7. Ver. c. 13.* Lectica in urbem introferri ſolitus eſt. *Liv. l. 43. c. 7.* Princeps eorum pedibus captus, lectica eſt introlatus.

Introgredior, eris, eſſus ſum, d. 3. *entrare*, εἰσέρχομαι, introeo. *Virg. 1. Æn. v. 520.* Poſtquam introgreſſi, & coram data copia fandi.

Introitus, us, m. *entrata*, מבוא, Ger. *eingang*, Gal. *entrée*, Hiſp. *entrada*, εἴσοδος, ingreſſus, actio introeundi. *Cic. 11. Phil.* Qui nocturnus introitus in Smyrnam, quaſi in hoſtium urbem? *Id. pro Cæc.* Iſte ad omnes introitus, qua adiri poterat in eum fundum, armatos homines opponit. *Col. lib. 11. cap. 2.* Introitum facere. ¶ Translate ſumitur pro principio. *Cic. Att. l. 1. ep. 18.* Etenim poſt profectionem tuam primus introitus fuit in cauſam fabulæ Clodianæ.

Introitus, a, um, particip. paſſ. *Ulpian. l. Lex Cornel. Dig. de Injur.* Quod ſe pulſatum, verberatumve, domumve ſuam vi introitam eſſe dicat.

Intromitto, is, iſi, iſſum, a. 3. *ricevere dentro*, הכניס, Ger. *hinein laſſen*, Gal. *mettre dedans*, Hiſp. *meter dentro*, εἰσδέχομαι, προσάγω, in domum admitto. *Ter. Hecyr. 2. 1. 40.* Nemo voluit viſentem ad eam intromittere. *Plaut. Aulul. 1. 2. 12.* Cave, quemquam alienum in ædes intromiſeris. *Id. ib. 3. 6. 17.* Qui intromiſiſti in ædibus quingentos coquos. Alii legunt *in ædes*. *Cic. Fam. 1. ep. 9.* Phædriam comiſſatum intromittamus. ¶ *Varr. l. 3. R. R. c. 12.* Intromittere mares in fœminas. h. e. admittere.

Introrĕpo, is, n. 3. rependo ingredior. *Apulej. l. 2. Metam.* Repente introrepens muſtela. Et *l. 9.* Fide tenebrarum contectus introrepere poteſt. ¶ Poteſt etiam diviſim ſcribi, *intro repo*.

Introrſum, adv. *verſo dentro*, εἰς τὸ ἔσω, vel ἔσω, introverſus, hoc eſt, interiora verſus. *Liv. l. 10. c. 33.* Hoſtem introrſum in media caſtra accipiunt. *Horat. l. 1. ep. 16. v. 44.* Introrſum turpem, ſpecioſum pelle decora.

Introrſus, adv. idem ac introrſum. *Cæſ. 2. B. G. c. 18.* Ut non facile introrſus inſpici poſſet. *Senec. de vita beata, c. 3.* Foris nitent, introrſus miſera ſunt.

Introrumpo, is, upi, uptum, n. 3. *entrare con furia*, εἰσβάλλω, irruo, cum impetu introeo. *Gel. l. 15. c. 22.* Cerva emiſſa in cubiculum Sertorii introrupit. *Ter. Eun. 5. 5. 26.* Ceſſo huc introrumpere? ¶ Cum accuſat. ſine præpoſit. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 51.* Introrumpere portas.

Introſpecto, as, a. 1. *guardar dentro*. *Plaut. Moſtel. 4. 2. 27.* Quid volunt? quid introſpectant? ¶ Poteſt etiam diviſim ſcribi *intro ſpecto*.

Introſpicio, is, exi, ectum, a. 3. *guardare dentro*, εἰσορῶ, introrſus aſpicio, diligentiſſime video. *Cic. 2. de Div.* Scilicet cauſas omnium introſpicere, ut videant, quid cuique conducat. *Id. 2. Fin. c. 35.* Introſpice in mentem tuam. *Tacit. Ann. 1. c. 7.* Ad introſpiciendas procerum voluntates. h. e. ad explorandas.

Introverſus, adverb. idem ac introrſus. *Lucil. apud Non. c. 4. n. 186.* Quare fit, ut introverſus, ut ad te ſpectent, atque ferant veſtigia ſe omnia prorſus? Adde *Petron. in Satyr.*

Introvocātus, us, ui, m. *il chiamar dentro*. *Ammian. l. 29. c. 6.* Primo introvocatu.

Introvŏco, a. 1. *chiamare dentro*, εἰσκαλέω, in domum advoco. *Liv. l. 10.* Priuſquam introvocarentur ad ſuffragium Tribus. *Cic. in Ver. 3. c. 26.* Cur ad nos filiam non introvocari jubes?

Intrūdo, is, uſi, uſum, a. 3. *cacciar dentro*, εἰσωθέω, intro trudo, & quaſi vi quadam. *Cic. pro Cæc. c. 5.* Atque etiam ſe ipſe inferebat, & intrudebat.

Intubaceus, a, um, quod eſt ex intubo. *Plin. l. 27. c. 12.* Intubacea folia.

Intŭbus, vel intybus, i, m. vel f. 2. vel intubum, ſeu intybum, i, n. 2. *cicorea*, *radicchio*, *endivia*, ἴντυβον, σέρις, herba eadem ac cichorea, ut *Servius* ait *in 1. Georg.* Sed aliis herba eſt ex cichoriorum genere, radice capillata, quam vulgo vocant endiviam. *Plin. l. 20. c. 8.* Intubi quoque non extra remedia: ſuccus eorum cum roſaceo, & aceto capitis dolores lenit. *Virg. l. 1. Georg. v. 120.* Et amaris intuba fibris.

Intuĕor, eris, tuitus ſum, d. 2. *guardare*, εἰσορῶ, θεάομαι, aſpicio, inſpicio, video, cum accuſ. *Cicer. in Tuſc.* Cum oculis Solem deficientem intueretur. ¶ Vel cum acc. & præp. *in*, vel *ad*. *Cic. in Bruto*. Sed in te intuens, Brute, doleo. *Id. 5. Tuſc.* Delecti pueri ad nutum illius intuentes diligenter miniſtrabant. ¶ Translate eſt contemplari, animadvertere, obſervare. *Cic. pro Domo*. Et intuemini pauliſper animis juventutem. *Id. 1. de Or.* Ac mihi quidem ſæpenumero in ſummos homines, ac ſummis ingeniis præditos intuenti. *Id. 5. Tuſcul.* Rerum naturam ſtudioſe intueri. ¶ Intueri interdum dicuntur ædificia, quæ proſpectum habent. *Plin. l. 5. ep. 6.* Cubiculum, quod hippodromum, vineas, montes intuetur.

Intuĭtus, us, m. actus intuendi, aſpectus, *il guardare*, ἔποψις, *Quinct. l. 10. c. 1.* Non ad intuitum rei, pugnamque præſentem. *Plin. l. 16. c. 10.* Abies hilarior intuitu.

Intumeſco, is, intumui, n. 3. *gonfiarſi*, turgeſco, inflor, ἐξοιδαίνομαι. *Plin. l. 2. c. 81.* Fluctus intumeſcens. *Cel. l. 1. c. 4.* Loco tamen ipſo paululum intumeſcente. h. e. altius ſurgente. *Ovid. 6. Faſt.* Vidi virgineas intumuiſſe genas. ¶ Translate ſumitur pro efferri, ſuperbire. *Quintil. l. 1. c. 1.* Jure quodam poteſtatis intumeſcere. ¶ Item pro iraſci. *Ovid. 2. Faſt. v. 607.* Jupiter intumuit, quæque eſt non uſa modeſte, eripit huic linguam. *Id. 4. de Pont. el. 14.* Intumuit vati non tamen Altra ſuo. h. e. in vatem ira non exarſit. *Stat. 1. Thebaid.* Iræ intumuere.

Intumulātus, a, um, inſepultus, inhumatus. *Ovid. in ep. 2. v. 136.* Occurramque oculis intumulata tuis.

Intŭor, eris, intutus ſum, d. 3. idem ac intueor. *Plaut. Moſt. 3. 2. 150.* Profecto nullam equidem illic cornicem intuor.

Inturbatus, a, um, *non turbato*, ἀτάραχος, non turbatus, *Plin. in Paneg. c. 64.* Et ſedit inturbatus, interritus; & tanquam ita fieri ſoleret.

Inturbĭdus, a, um, adject. non turbidus, quietus, tranquillus. *Tacit. Ann. 3. c. 52.* Inturbidus externis rebus annus. *Id. 14 Ann. c. 22.* Eſſe illi per Aſiam avitos agros, in quibus tuta, & inturbida juventa frueretur.

Inturgeſco, is, n. 3. idem quod turgeſco. *Veget. l. 1. R. milit. c. 56.*

Intus, *dentro*, בפנים, Germ. *drinnen*, Gal. *dedans*, Hiſp. *dentro*, ἔνδον, ἔσω, adv. ſtatus, ab ἐντός. *Priſ. in 15.* deducit ab *in*, ut *ſubtus* a *ſub*. *Cic. in Catil.* Intus incluſum periculum eſt. *Id. de Univ. c. 10.* Sed quia nondum omne animal in mundo intus incluſerat. *Perſ. Sat. 3. v. 30.* Ego te intus, & in cute novi. *Lucret. l. 2. v. 710.* Intus in artus. ¶ Eſt etiam adverbium motus de loco. *Plaut. Perſ. 2. 4. in fi.* Egreditur intus. h. e. domo. *Id. Bacchid. 1. 2. 42.* Jubeho intus efferri foras. *Id. Epid. 5. 4. 40.* Quin tu fidicinam produci intus jubes? Quidam tamen hæc, & ſimilia exempla, quæ præſertim in Plauto ſæpe leguntur, per ἔσω explicant, ut v. g. *fidicina intus ducatur*, pro *fidicina quæ intus eſt*. Sic *patera intus*, *argentum intus* &c. ¶ Interdum ponitur pro intro. *Lucret. l. 4. v. 1088.* Nam cibus, atque humor membris aſſumitur intus. *Plaut. Caſ. 3. 2. 7.* Ubi intus hanc novam nuptam deduxi via recta. ¶ *Intus ſibi cavere*, proverb. eſt, & ſignificat proprii tantum commodi gratia aliquid agere. *Cic. in Rul. 2. c. 26.* V. Cano, & *Aſpendius*. ¶ Intus equum agere, eſt breviore gyro circumagere, ad metam propius accedendo; ſumptum a curſu equorum in Circo, de quo vide *Interior*. Hinc translate *Ovid. 6. Faſt. v. 585.* Tertia cauſa mihi ſpatio majore canenda eſt, Nos tamen adductos intus agemus equos.

Intuſium &c. V. Induſium.

Intūtus, a, um, *mal ſicuro*, *non ſicuro*, ἀπροφύλακτος, non ſecurus, incuſtoditus, indefenſus. *Liv. l. 5. c. 45.* Caſtra Gallorum intuta, neglectaque ab omni parte nacti invadunt. *Plin. l. 34. c. 14.* Intutum eſt ſcribere ſtylo. *Nazar. in paneg. Conſtant. c. 26.* Non intutior tempore, quam Deo tectior.

Intўbus. V. Intubus.

Invādo, is, ſi, ſum, n. 3. *entrare*, בוא, Germ. *anfallen*, Gall. *envahir*, Hiſp. *acometer*, ἐπέρχομαι, ingredior, intro, irruo, irrumpo. *Cic. 3. Ver.* Si in eas vi cum exercitu, imperioque invaſiſſes. *Id. 3. Off.* Panætius negat, ullam peſtem majorem in vitam hominum invaſiſſe. *Virg. 6. Æn.* Nunc invade viam. *Tac. l. 11. Ann.* Biduo tria millia ſtadiorum invadit. ¶ Eſt item repente, & cum impetu aggredi, petere, oppugnare, *aſſalire*, *venire addoſſo*. *Cic. ad Q. Fr.* Bonus Imperator noctu urbem hoſtium plane invaſit. *Idem 11. Phil.* In Galliam invadit Antonius, in Aſiam Dolabella. ¶ Item invehi in aliquem, inſectari, exagitare. *Cic. 1. Off.* In quo me invadi ſolere ab invidis, & improbis audio. ¶ Item inceſſere, corripere, *entrare*, *ſorprendere*. *Cic. in Fam. 14. ep. 12.* Mirus furor invaſit improbos. *Varro de vita pop. R.* Tanta porro invaſit cupiditas bonorum pleriſque. *Lucret. lib. 6. v. 1210.* Uſque adeo mortis metus his invaſerat acer. Rurſus *Salluſt. in Catil.* Tanta vis avaritiæ in animos eorum invaſerat. ¶ Item capeſſere, occupare. *Victor. c. 68. de Vir. illuſtr.* Marius vigintiquinque annorum conſulatum invaſit. *Cic. Phil. 2.* In multas præterea pecunias, ejectis veris hæredibus, invaſit. ¶ Item aggredi, ſuſcipere. *Virg. 9. Æn. v. 187.* Aliquid jamdudum invadere magnum, Mens agitat mihi. ¶ Item aggredi alloquendi cauſa. *Virg. Æn. 4. v. 265.* Continuo invadit: Tu nunc Carthaginis altæ Fundamenta locas, &c.

Invalentĭa, æ, f. 1. idem quod invaletudo. *Gel. l. 20. c. 1.* Vitium aliquod imbecillitatis, atque invalentiæ demonſtratur.

Invaleſco, is, lui, n. 3. *corroborarſi*, חזק, Ger. *erſtarcken*, Gal. *s'enforcer*, Hiſp. *convaleſcer*, ἐνισχύομαι, robur, ac firmitatem acquiro. *Plaut. Moſt.* Uſque invaluiſti. ¶ *Conſuetudinem invaleſcere*, eſt inveterare, & confirmari. *Quint. l. 2. c. 1.* Tenuit conſuetudo, quæ quotidie magis invaleſcit. ¶ *Quinct. l. 10. c. 2.* Cum verba intercidant, invaleſcantque temporibus. Sententia eſt, verba certis intervallis obſoleſcere, & rurſus redire in conſuetudinem; ut eſt apud *Hor. de arte Poet.* Multa renaſcuntur, &c.

Invaletudinarĭus, a, um, adject. idem ac valetudinarius, ſæpius ægrotans, *infermiccio*. *Senec. in præfat. l. 1. quæſt. nat.* Non video, quare ſibi placeat, qui robuſtior eſt invaletudinario.

Invaletūdo, inis, f. 3. *debolezza*, *infermità*, חולשה, Germ. *ſchwachheit*, Gal. *debilité*, *faute de forces*, Hiſp. *flaqueza*, ἀσθένεια, imbecillitas. *Cic. Att. l. 7. ep. 2.* Invaletudo tua me valde conturbat.

Invalĭde, adverb. debiliter. *Arnob. l. 7. ad fin.* Quam infirmiter, invalideque dicatur. Legitur etiam in *Cic. l. 10. Att. ep. 8.* An invalide tuli ſcelus? Sed mira hic textus varietas.

Invalĭdus, a, um, *debole*, *poco gagliardo*, Germ. *ſchwach*, Gal. *foible*, Hiſp. *flacco*, ἀσθενής, infirmus, debilis, ægrotus. *Liv. l. 6. c. 8.* Camillus ad munera corporis ſenecta invalidus. *Col. l. 2. c. 11.* Ne alterius generis herbæ invalidam medicam perimat. *Plin. l. 8. c. 36.* Invalidiſſimum urſo caput, quod leoni fortiſſimum. ¶ Item valde validus. *Lucret. l. 1. v. 969.* Invalidis telum contortum viribus. Al. leg. *Id. validis*.

Invāſor, oris, m. 3. *invaſore*, qui invadit, & occupat. *Aurel. Vict. in Aureliano, c. 49.* Romanum orbem triennio ab invaſoribus receptavit.

Invāſus, us, m. occupatio, aggreſſio. *Cæl. Aurel. Tard. 1. cap. 4.* Primo invaſu affici paſſione.

Inūber, eris, adject. o. non uber. *Gel. l. 20. c. 8.* Oſtrea cum appoſita fuiſſent, & multæ quidem inuberes, macræque eſſent.

Invectio, onis, f. 3. *il portar dentro*, invehendi actus. *Cic. 2. Off. c. 3.* Jam vero & earum rerum, quibus abundaremus, exportatio, & earum, quibus egeremus, invectio certe nulla eſſet. ¶ Ponitur etiam pro inſectatione, & impetu animi in aliquem, *invettiva*. *Cicer. 2. de Invent. cap. 54.* Clementia, per quam animi temere in odium alicujus invectionis concitati comitate retinentur. Alii aliter leg.

Invectīcius, a, um, o. t. 2. quod invehitur aliunde. *Plin. l. 10. c. 29.* Cum Theophraſtus tradat, invectitias eſſe in Aſia etiam columbas. *Senec. ep. 23.* Quodcumque invectitium gaudium eſt, fundamento caret.

Invectivalĭter, adverb. *con invettiva*. Eſt *Sidonii l. 1. ep. 11.*

Invectīvus, a, um, κατηγορικός, quo in aliquem invehimur, h. e. maledictis eum inſectamur. Unde *invectivæ orationes* dicuntur adverſus aliquem ſcriptæ, quibus in illius mores, vel ingenium, aut vitam invehimur. *Ammian. l. 22. c. 32.* Invectivum volumen. *Priſcian.* quoque *l. 1. 16. pag. 1023.* *Euſeb.* & alibi *invectivas* vocat orationes Ciceronis in Catilinam.

Invector, oris, m. qui aliquid invehit. *Symmach. l. 10. ep. 27.* (al. 34.) Lanati pecoris invector.

Invectus, a, um, partic. ab invehor, pro feror, importor. *Cic. in Som.* Cum eris curru in Capitolium invectus. *Id. de Fin.* Rex Perſes eodem flumine invectus. *Liv. l. 4.* Ipſe triumphans invectus Urbem Dictatura ſe abdicavit. ¶ Eſt etiam pro maledictis inſectatus. *Ovid. 2. Triſt. v. 133.* Triſtibus invectus verbis.

Invectus, us, m. idem quod invectio. *Plin. l. 4. c. 1.* Et Artemiſam inſulam aſſiduo terræ invectu continenti annectens.

Invĕho, is, exi, ectum, a. 3. *menare dentro*, εἰσφέρω, ἐνάγω, intro veho, navi, vel vehiculo importo, infero. *Cic. 2. Off.* Tantum in ærarium pecuniæ invexit. *Id. pro Mur.* Qui jam in portum ex alto invehuntur. *Id. de prov. Conſ.* Si in Capitolium invehi victor cum illa inſigni laurea geſſiret. ¶ Sæpe ponitur pro ſimplici veho. *Virg. Æn. 5.* Centauro invehitur magna. ¶ Translate ſumitur pro afferre. *Cic. in Tuſcul.* Quæcumque caſum fortuna invexerit. *Id. ibid.* Mala, quæ tibi caſus invexerat. *Id. pro Mur.* Cum bellum invectum totam in Aſiam eſſet. ¶ Item pro aliquem maledictis inceſſere, inſectari. *Cic. Philip. 2. c. 39.* De quo Cæſar in Senatu, aperte in te invehens, queſtus eſt. Sed hac ſignificatione frequentius utimur voce paſſiva. V. *Invehor*.

Invĕhor, eris, ectus ſum, *inveire*, paſſiv. 3. ab inveho, ſignificat ferri, cum impetu ſermonis in aliquem, inſectari aliquem, aut maledictis aggredi, *inveire*, חרף, Ger. *mit beſcheltung anfahren*, Gal. *outrager de paroles*, Hiſp. *hazer invectivas*, ἐπεξέρχομαι, maledictis aggredior. *Cic. 2. de Orat. c. 75.* In homines caros acerbius, & contumelioſius invehi. *Id. de Amic. c. 16.* Inſectari, & invehi in aliquem. ¶ Et addito accuſativo communi. *Nepos Timol. c. 5.* Cum nonnulla inveheretur in Timoleonta.

Invendibĭlis, le, o. 3. quod non poteſt facile vendi. *Plaut. in Pœn. 1. 2. 128.* Invendibili merce oportet ultro emptorem adducere.

Invendĭtus, a, um, non venditus, ut Prædia invendita. *Scævola l. ult. Dig. de reſcind. vendit.*

Invenio, is, eni, entum, a. 4. *ritrovare*, מצא, Ger. *finden*, Gal. *trouver*, Hiſp. *hallar*, εὑρίσκω, εὑρίσκομαι, comperio, reperio, nanciſcor, deprehendo, quaſi in rem venio. *Cic. Att. l. 5. ep. 16.* Everſam in perpetuum Provinciam nos inveniſſe, ſcito. *Plin. l. 10. c. 21.* Invenitur in annalibus. *Id. l. 14. c. 13.* Invenimus inter exempla. *Liv. l. 23.* Apud pleroſque auctores invenio. ¶ Sunt qui putant, inter *invenire*, & *reperire* hoc eſſe diſcriminis, quod *invenire* ſit rem quæſitam offendere, *reperire* autem caſu in rem aliquam incidere. Alii contra: ſed utrique nugantur, qua de re V. *Popmam de differ. verbor.* Locus vero *Ovidii 1. Met. v. 654.* *tu non inventa, reperta es*, qui & ab ipſo *Popma*, & a *Fabro in Theſauro*, & a multis præterea eruditis affertur, mendoſus eſt: ita enim legendum. *tu non inventa reperta Luctus eras levior*. Ita ut *inventa* ſit primus caſus, *reperta* ſextus. ¶ Uſurpatur etiam invenire pro excogitare, comminiſci. *Cic. pro Dom. in princ.* Cum multa divinitus a majoribus noſtris inventa, atque inſtituta ſunt. *Ter. Heaut. 3. 3. 35.* De fallacia dicis? Æ, inveni nuper quandam. ¶ Sic dicimus invenire viam, rationem, remedium alicui rei, &c. *Virg. Terent. Cic.* ¶ Item pro comparare, acquirere. *Cic. Phil. 3.* Cognomen ex contumelia invenit. *Plin. l. 7. c. 43.* Pecuniam bono modo invenire. *Plaut. prol. v. 27.* Invenire ſibi gratiam a Diis. ¶ Item pro cognoſcere. *Ter. Heaut. 4. 1. 44.* Quid nunc ſuſpicare, aut invenis de illa? *Plaut.*

Capt. 5. 4. 106. Nunquam hoc invenies ſecus. ¶ *Invenibo*, pro inveniam, antique, *Pompon.* apud *Non.* c. 7. n. 96.

Inventarium, ii, n. *inventario*, [illegible], Ger. *ein regiſter*, Gal. *inventaire*, Hiſp. *inventario*, ἀπογραφή, idem quod repertorium. *Ulp. l. 7. ff. de admin. tut.* Tutor, qui repertorium non fecit, quod vulgo inventarium appellatur, dolo feciſſe videtur. Ex quo colligas, Ulpiani temporibus vocem hanc minus receptam apud doctos fuiſſe, & *repertorium* elegantius uſurpari.

Inventio, onis, f. *invenzione*, Ger. *erfindung*, Gall. *invention*, Hiſp. *invencion*, εὕρεσις, εὕρημα, actus inveniendi. *Cic. 1. Tuſc. c.* 25. Quid? illa vis quæ tandem eſt, quæ inveſtigat occulta, quæ inventio, atque excogitatio dicitur? ¶ Speciatim inventio eſt pars officii Oratorii. *Cic. 1. de Inv.* & *Auct. ad Her. l.* 1. Inventio eſt excogitatio rerum verarum, aut veriſimilium, quæ cauſam probabilem reddant.

Inventiuncŭla, æ, f. 1. parva inventio. *Quint. l. 8. c.* 5. Ad hoc plerique minimis etiam inventiunculis gaudent.

Inventor, oris, maſc. *inventore*, [illegible], Germ. *erfinder*, Gal. *inventeur*, Hiſp. *inventor*, εὑρετής, qui quippiam primus invenit. *Cic. 3. de nat. Deor.* Ariſtæus, qui olivæ dicitur inventor. Adde *l. 1. Fin. c.* 10.

Inventrix, icis, fœm. *inventrice*, Germ. *eine erfinderin*, Gal. *inventrice*, Hiſp. *inventora*, quæ invenit. *Cic. 1. de Or. c.* 4. Atque illas omnium doctrinarum inventrices Athenas. *Id. 3. de nat. Deor. c.* 21. Qui genuiſſe Minervam dicitur, quam principem, & inventricem belli ferunt.

Inventum, i, n. εὕρημα, commentum, res inventa, *invenzione*, *partito*, *coſa inventata*. *Cic. pro Mur. c.* 29. Æmuli inventorum Zenonis. *Virg. 4. Georg. v.* 454. Memoranda inventa. *Ter. Heaut.* 4. 6. 7. Ut te omnes dii cum iſtoc invento, atque incepto perdant.

Inventus, a, um, *ritrovato*, εὑρημένος, repertus, partic. ab invenior. *Cic. de Or.* Non ſatis eſt reperire, quid dicas, niſi id inventum tractare poſſis. *Plaut. Truc.* 2. 4. 62. Inventa maleſacta. *Id. Cap.* 2. 3. 81. Serva in perpetuum tibi amicum me, atque hunc inventum inveni. V. ibi *Taubman. Ter. Eun.* 5. 8. 6. Scis, Pamphilam meam inventam civem. h. e. cognitam. *Id. Phorm.* 3. 3. 26. Inventas reddam. h. e. inveniam.

Inventus, us, m. idem ac inventio. *Plin. l. 17. c.* 10. Ex eodem inventu eſt ſurculos abſciſſos ſerere.

Invenuſte, adv. *ſenza grazia*, Ger. *unlieblich*, Gal. *ſans grace*, Hiſp. *feamente*, ἀηδῶς, ἀχαρίτως, illepide, ineleganter, impolite, inepte. *Gel. l. 17. c.* 12. Inibi in eiſdem laudibus non hercle hac ſententiola invenuſte luſit.

Invenuſtus, a, um, *ſenza grazia*, Germ. *unlieblich*, Gall. *mal plaiſant*, *mauſſade*, Hiſp. *no gracioſo*, ἄχαρις, illepidus, & ſine Venere (ut inquit Donatus) ideſt ſine gratia. *Cic. de Cl. Or. c.* 65. Non invenuſtus actor, ſed iners, & inimicus fori. *Catul. epigr.* 12. Sordida res, & invenuſta. ¶ Proprie ſignificat eum, cui amores male procedunt, ἀναφρόδιτος; atque hinc ſumitur pro infelici. *Ter. Andr.* 5. 11. Adeone hominem eſſe invenuſtum, aut infelicem quemquam, ut ego ſum? V. *Venus*, & *Venuſtus*.

Inverecunde, adverb. *ſenza vergogna*, *sfacciatamente*, impudenter, ἀναισχύντως. *Senec. epiſt.* 114. Aliqua ætas fuerit, quæ tranſlationis jure uteretur inverecunde. *Quintil. l. 7. c.* 4. Non inverecunde dicet.

Inverecundia, æ, f. *sfacciataggine*, impudentia, ἀναισχυντία. *Arnob. l.* 4. Obduratus inverecundia. *Tertul. de Pænit. c.* 6. Præſumptio inverecundiæ portio eſt.

Inverecundus, a, um, *ſenza vergogna*, Germ. *unſchamhafft*, Gall. *impudent*, Hiſp. *deſvergonçado*, ἀναιδής, impudens, omnis verecundiæ expers. *Cic. 1. de Inv. c.* 45. Sin inverecundum animi ingenium poſſidet. *Plaut. Rud.* 3. 2. 38. Legirupa, impudens, impurus, inverecundiſſimus. *Valer. Max. l. 7. cap. 7. n.* 1. Quid enim illis inverecundius?

Invergo, is, inverxi, inverctum, ſecundum Diomedem, a. 3. *inclinare*, *riverſciare*, [illegible], Germ. *biegen*, Gal. *incliner*, Hiſp. *enclinar*, ἐγχέειν, inclino. *Plaut. Curc.* 1. 2. 12. Invergere in me liquores tuos ſino ductim. *Virg. 6. Æn. v.* 244. frontique invergit vina ſacerdos.

Inverſio, onis, f. 3. *inverſione*, ἀναστροφή, tranſpoſitio, actus invertendi. *Auct. ad Her. l.* 1. Ab apologo, a fabula veriſimili, imitatione, depravatione, inverſione, &c. ¶ Speciatim eſt Figura, per quam verba invertuntur. *Cic. 2. de Or. de Facetiis*. In verbis etiam illa ſunt, quæ aut ex immutata oratione ducuntur, aut ex unius verbi tranſlatione, aut ex inverſione verborum.

Inverſor, aris, dep. 1. in aliqua re verſor. *Lucil.* apud *Lactant. l. 6. c.* 5. Queis inverſamur, queis vivimus.

Inverſūra, æ, f. *piegatura*, *volta*. *Vitruv. l. 5. c.* 9. Aditus directus, & ſine inverſuris.

Inverſus, a, um, nom. ex particip. *rovesſciato*, *voltato*, *mutato*, ἀνεστραμμένος. *Quint. l. 3. c.* 11. Inverſa conſuetudo. *Horat. epod. 2. v.* 63. Inverſus vomer. *Id. l. 3. od.* 5. Inverſi mores. *Ter. Heaut.* 2. 5. 131. Inverſa verba.

Inverto, is, ti, erſum, a. 3. *rivoltare*, *riverſciare*, ἀναστρέφω, in contrarium verto, perverto, immuto. *Virg. 3. Georg.* Et campum horrentem fractis invertere glebis. *Cic. 3. Off.* Cum in locum anulum inverterat. *Plin. l. 32. c. 2. de murena*: Infixam hamo invertere ſe, quoniam ſit dorſo cultellato. ¶ Invertere verba, eſt ea prepoſtere pronuntiare. V. *Inverſio*. ¶ Tranſlate ſumitur pro perturbare. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Quid quæris? probe premitur, niſi noſter Pompejus Diis, hominibuſque invitis negotium invertit. *Id. in Partit. c.* 7. Invertere ordinem.

Inveſperaſcit, ebat, imp. 3. *farſi ſera*, ἑσπερίζει, veſper fit. *Liv. lib. 39. cap.* 50. Jam inveſperaſcebat.

Inveſtigabilis, le, adject. qui inveſtigari poteſt. *Lact. l. 3. c.* 27. Res non inveſtigabiles.

Inveſtigatio, onis, f. *inveſtigazione*, [illegible], Ger. *nachforſchung*, Gal. *recherche*, Hiſ. *inveſtigacion*, ἀνίχνευσις, inquiſitio, diſquiſitio, inventio. *Cic. 1. Off. c.* 4. In primiſque eſt hominis propria veri inquiſitio, atque inveſtigatio. Adde *l. 5 Fin. c.* 4.

Inveſtigator, ris, m. *inveſtigatore*, *inquiſitore*, [illegible], Ger. *nachſucher*, Gal. *rechercheur*, Hiſp. *inveſtigador*, ἀνιχνευτής, inquiſitor. *Cic. de Un. c.* 1. Acer inveſtigator, & diligens earum rerum, quæ a natura involutæ ſunt. Adde *pro Syl. c.* 30.

Inveſtigātrix, icis, f. quæ inveſtigat. *Mart. Capel. lib. 5. poſt init.* inveſtigatrix comprehenſio.

Inveſtigo, as, a. 1. *inveſtigare*, ἰχνεύω, eſt per veſtigia quærere, & invenire. *Cic. 2. de nat. Deor. cap.* 63. Et tam incredibilis ad inveſtigandum ſagacitas narium. ¶ Tranſlate ſumitur pro ſimpliciter quærere, & indagare. *Cic. 6. Ver. c.* 21. Qui inveſtigabant, & perſcrutabantur omnia. ¶ Item reperire. *Id. pro Ligar.* Sed quoniam diligentia inimici inveſtigatum eſt, quod latebat. *Ter. Heaut.* 4. 2. 8. Nihil tam difficile eſt, quin quærendo inveſtigari poſſit.

Inveſtimentum, i, n. veſtimentum, amiculum. *Liv. l. 4. c.* 25. Ne cui album inveſtimentum addere petitionis cauſa liceret. Melius tamen legitur *in veſtimentum*.

Inveſtio, is, a. 4. *adornare*, κοσμεῖν, veſte tego, orno. *Plin. lib. 35. cap.* 7. Publicas porticus inveſtivit pictura. *Senec. epiſt.* 114. *de Mæcenate*: Focum mater, aut uxor inveſtiunt. h. e. circumſident, cingunt, vel veſte obducta tegunt. V. *Lipſ. in hunc loc.*

Inveſtis, ſte, o. 3. *ſenza veſte*, *nudo*, ἄχιτων, ſine veſte, nudus. *Tertul. de pal. c.* 3. Nudus certe, & inveſtis figulo ſuo conſtitit. ¶ Item imberbis, impubes, qui necdum pubertate veſtitus eſt, *sbarbato*, ἄνηβος. Nam veſtis etiam auctore *Feſto* lanuginem malas, aut inguina veſtientem ſignat. *Macrob. l. 3. Saturn. c.* 8. Romani pueros, & puellas nobiles, & inveſtes camillos, & camillas appellant. *Pallad. l. 11. c.* 14. Inveſtis puer hoc, aut aliquis ſatis purus efficiat. ¶ Item quia impuberes Venerem neſciunt, inveſtis accipitur etiam pro eo, qui Venerem expertus non eſt, ἤϊθεος. Sed *Nonius* ſcripſit, inveſtem dici quaſi *in Veſta*, hoc eſt pudicitia, ſeu caſtitate, quam amat Veſta, cujus nempe virginibus nubere non licebat. Igitur idem eſt *mas inveſtis*, & *mas virgo*. Sed tamen *virgo* proprie de muliebri ſexu dicitur, *inveſtis* de virili. *Tert. l. de veland. Virgin. c.* 8. Si virgo mulier non eſt, nec vir inveſtis eſt. Si non operitur virgo, quia mulier non ſit, operiatur inveſtis, quia vir non ſit. *Id. c.* 11. Mater familiæ vocatur licet virgo, & pater familiæ licet inveſtis.

Inveteraſco, is, ſine præt. & ſup. n. 3. *invecchiarſi*, [illegible], Germ. *altwerden*, Gal. *s'envieillir*, Hiſp. *envejecerſe*, παλαιοῦσθαι, vetuſtatem acquiro. *Cic. 5. Tuſc. c.* 14. Nihil inveteraſcere, nihil extingui, nihil cadere debet eorum, in quibus vita beata conſiſtit. ¶ Tranſlate *Caſ. l. 2. B. G. c.* 1. Populi R. exercitum hiemare, atque inveteraſcere in Gallia moleſte ferebant. ¶ Metaleptice ſumitur pro invaleſcere, confirmari. *Cic. Catil.* 3. 11. Res noſtræ literarum monumentis inveteraſcent, & corroborabuntur.

Inveteratio, onis, f. *antichità*, [illegible], Germ. *veraltung*, Gal. *envieilliſſement*, Hiſp. *envejecimiento*, παλαίωσις, vetuſtas, antiquitas. *Cic. 4. Tuſc. c.* 37. Inveteratio in corporibus ægrius depellitur, quam perturbatio.

Inveterātus, a, um, *antico*, *vecchio*, πεπαλαιωμένος, antiquus, ab inveteror. *Cic. 5. Phil. c.* 11. Omne malum naſcens facile opprimitur, inveteratum fit plerumque robuſtius. *Plin. l. 14. c.* 2. Inveteratum vinum. *Nepos in Eumen. cap.* 8. Inveterata licentia.

Invetěro, as, avi, atum, *invecchiarſi*, idem ac inveteraſco. *Cic. 2. Ver.* Inveteravit jam opinio pernicioſa Reip. vobiſque pericoloſa. *Id. pro Sylla*. Quorum jam & nomen, & honos inveteravit & huic Urbi, & hominum famæ, ac ſermonibus. ¶ Sumitur etiam pro invaleſcere, corroborari. *Cic. pro L. Man. c.* 3. Quæ penitus inſedit, atque inveteravit in Populi R. nomine. ¶ Reperitur etiam active, & paſſive, & notat ad vetuſtatem ſervare. *Plin. l. 23. cap.* 2. Vinum defendebant, inveterabantque. *Id. l. 19. c.* 6. Si diutius allium, cæpeque inveterari libeat. ¶ Item impersonaliter. *Cic. 2. Offic.* Intelligo, in noſtra civitate inveteraſſe jam bonis temporibus, ut &c. Sed ſubintelligitur *morem*, vel *conſuetudinem*. ¶ Significat etiam abolere, antiquare. *Lactant. l. 2. c.* 17. Hac verſutia, & his artibus veri Dei notitiam apud omnes gentes inveteraverunt.

Invetitus, a, um, adject. non vetitus, *non proibito*. *Silius l. 2. v.* 441. Invetitum ſaltus penetrat pecus.

Invia, orum, n. 2. ἄβατα, loca, ad quæ accedi non poteſt, aut ad quæ, vel per quæ difficillime acceditur, inacceſſa, inacceſſibilia. *Liv. l. 21. cap.* 35. Per invia pleraque, & errores.

Invicem, adv. *ſcambievolmente*, *a vicenda*, Ger. *einer umb ander*, Gal. *chacun à ſois*, Hiſp. *a vezes*, πρὸς ἀλλήλους, viciſſim, mutuo, ab *in*, & *vicem*. *Plin. l. 2. epiſt.* 11. Habes res urbanas; invicem res ruſticas ſcribe. *Quintil. l. 9. c.* 4. Invicem manibus apprehenſis. *Senec. in Apocolocynt.* Noli mihi invidere: mea res agitur: deinde ſi quid volueris, invicem faciam. ¶ Item per vices. *Plin. l. 6. c.* 1. Alitum cantus, canumque latratus invicem audiuntur. *Celſ. l. 1. c.* 3. Invicem modo aqua, modo vinum bibendum eſt. ¶ Item e contrario, contra. *Liv. l. 28. c.* 44. Requieſcat aliquando vexata tamdiu Italia, uratur, evaſteturque invicem Africa.

Invicte, adverb. *Auguſtin. ep. 28. ad fin.* Ut abs te liquidiſſime atque invictiſſime defendatur. h. e. ita ut tuam defenſionem evertere nemo poſſit.

Invictus, a, um, *invitto*, *che non ſi può vincere*, Ger. *unuberwindlich*, Gal. *invincible*, Hiſp. *invicto*, ἀνίκητος, fortis, & qui vinci non poteſt. *Cic. pro Marc.* Recte igitur unus invictus es, a quo etiam ipſius victoriæ conditio, viſque devicta eſt. *Id. 2. Agr.* Quæ ipſum Annibalem armis etiam tum invictum voluptate vicit. ¶ Invictus a labore, eſt indefeſſus, ἀκάματος. *Cic. 1. Offic.* Nec qui invictum ſe a labore præſtiterit, vinci a voluptate. *Cic. 4. Ver. c.* 38. Nomen invictiſſimi Imperatoris. ¶ *Invictus*, & *Invictiſſimus* tituli erant Imperatorum. *Inſcript.* apud *Grut.* Magno, & invicto Imp. M. Aurelio. *Item*: Aureliano invictiſſimo Principi.

Invidendus, a, um, nom. particip. invidiæ obnoxius. *Horat. l. 3. od.* 1. Cur invidendis poſtibus, & novo Sublime ritu moliar atrium? *Id. l. 2. od.* 10. Caret invidenda Sobrius aula.

Invidens, ntis, adject. o. 3. invidus, *invidioſo*. *Cic. 4. Tuſc. c.* 8. Nocere invidenti. *Vellej. l. 2. c.* 73. Specioſis invidens. ¶ Item nolens, invitus. V. *Invideo in fine*.

Invidentia, æ, f. 1. *Invidia*, φθόνος, βασκανία, ægritudo animi, quam deſcribit *Cic. 4. Tuſc. c.* 8. Invidentiam eſſe dicunt ægritudinem ſuſceptam propter alterius res ſecundas, quæ nihil noceant invidenti. *Et ſuperius*: Atqui quemadmodum miſericordia ægritudo eſt ex alterius rebus adverſis, ſic invidentia ægritudo eſt ex alterius rebus ſecundis. *Id. 4. Tuſc. c.* 7. Ut ægritudini invidentia. Utendum eſt enim docendi cauſa verbo minus uſitato, quoniam invidia non in eo, qui invidet, ſolum dicitur, ſed etiam in eo, qui invidetur.

Invideo, es, idi, iſum, n. 2. *invidiare*, *aver invidia*, [illegible], Ger. *miſſgunnen*, Gal. *avoir envie*, Hiſp. *aver embidia*, φθονεῖν, βασκαίνειν, ex alicujus rebus ſecundis dolore afficior, ab *in*, & *video*, quod oculos, & animum in eos, quibus invidemus, nimis intentos teneamus. Fere uſurpatur in 3. ordine neutrorum, aliquando in tertio activorum. *Cic. 2. de Orat.* Invident autem homines maxime paribus, aut inferioribus. *Id. 3. Tuſc. cap.* 2. Ut nobis optimam naturam invidiſſe videantur. *Id. 2. Agrar.* Qui honori inviderunt meo. *Horat. l. 1. Sat.* 6. Invidere honorem alicui. ¶ Conſtruitur etiam cum dat. & ablat. & præp. *in*. *Cicer. pro Flacco*. In qua tibi invideo, quod unis veſtimentis tandiu lautus es. *Id. 2. de Or.* Niſi interdum in hoc Craſſo paulum inviderem. ¶ Invenitur etiam paſſive. *Hor. de Arte*, v. 56. Ego cur, acquirere pauca ſi poſſum, invideor? ¶ Uſurpatur ſæpe imperſonaliter. *Cic. 2. de Or.* Invidetur enim commodis hominum ipſorum. ¶ Reperitur etiam uſurpatum pro inſpicio. *Salluſt. in orat. 2. ad Cæſ. de Republ. ordin.* Mihi pro vero conſtat, omnium mortalium vitam divino numine invideri. Al. leg. *inviſi*. Huc locus pertinet ex *Menalippo Accii* apud *Cic. in Tuſc.* 3. c. 9. ¶ Item pro nolo, invitus ſum. *Horat. l. 1. od. 37. de Cleopatra*. Sævis liburnis ſcilicet invidens Privata deduci &c. ¶ Qui invident, Strabones dicuntur. V. *invidus*.

Invidia, æ, f. *invidia*, *odio*, [illegible], Ger. *miſſgunſt*, Gal. *envie*, Hiſp. *embidia*, φθόνος, βασκανία, mœror ex aliena proſperitate. Differt ab invidentia; quia invidentia dicitur de eo, qui invidet; invidia & de eo, qui invidet, & de eo, cui invidetur. Differt etiam ab odio. Nam invidemus fortunato, odimus vitioſum. ¶ De invidia, cum pro invidentia uſurpatur, hæc exempla ſunto. *Nepos in Eumen. c.* 10. Invidia ducum, perfidiaque militum Antigono eſt deditus. *Cic. Phil. 14. c.* 6. Digna imitatione, non invidia, excellentium hominum virtus eſt. Adde *eund. 2. de Orat.* & *in Rull.* ¶ Sæpius vero uſurpatur paſſive pro malevolentia. Hinc invidiam facere alicui, *farlo odioſo*, *Brut. ad Cicer. lib. 11. Fam. ep.* 1. ¶ Invidiam ſubire, *ſoggiacer' all' altrui odio*. *Cic. 1. Ver.* ¶ In invidia eſſe, *eſſer' odioſo*. *Salluſt. in Jugurth.* ¶ Onerare, ſeu cumulare invidia aliquem, conflare invidiam alicui, &c. *Id. Sueton.* & *alii*. ¶ Invidia aliquid incendere, *caricare di odioſità*. *Quintil. l. 4. c.* 2. ¶ Invidiæ alicui eſſe, *apportar' odioſità*. *Liv. l. 4. c.* 49. Impelleret in eas voces, quæ invidiæ univerſo ordini eſſent. ¶ In invidiam rapere, trahere, adducere. *Cic. 1. Fam. ep. 1. ad fin.* & *Agr.* 3. ¶ Invidiam habere, h. e. invidiæ eſſe obnoxium. *Cic. Agr.* 2. Syllanus ager tantam habet invidiam, ut &c. *Id. Verr.* 6. Cogitaſti, ſi ei reddidiſſes, te minus invidiæ habiturum. ¶ Sine invidia aliquid dare, apud *Martial. l. 3. epigr.* 65. ſignificat, libenti animo, & ſine repugnantia. ¶ *Abſit verbo invidia*, formula eſt, qua utimur, cum aliquid invidioſum dicimus. *Liv. l. 9. c. 19. ad fin.* Abſit verbo invidia, & civilia bella ſileant. *Id. l. 36. c.* 7. Hoc ego adjuncto (abſit verbo invidia) qui dubitare de eventu poſſim? ¶ Diminutivum *invidiola* affertur in Perotti Cornucopia ex Cicerone. Nizolius addit *ex epiſtolis ad Atticum*. Videndum, quo codice uſi ſint. Nomen certe nitidum eſt, & ad Latinas aures formatum, ut quivis uti recte poſſit.

Invidiōſe, adv. *odioſamente*, ἐπιφθόνως, inviſe, odioſe, ut invidioſe aliquid dicere, vel facere, ideſt eo animo quippiam dicere, vel facere, ut aliquem in invidiam adducamus. *Cic. 4. Acad.* Num minus hæc invidioſe dicuntur? *Idem pro Mil.* Conciones illæ, quibus invidioſe potentiam meam criminabare. *Vellej. l. 2. c. 45. de Ciceronis exilio*: Neque quiſquam aut expulſus invidioſius, aut reſtitutus lætius.

Invidiōſus, a, um, [illegible], Ger. *verhaſſer*, Gal. *envié*, Hiſp. *embidiado*, ἐπίφθονος,

Φθονητὸς, is, cui invidetur. *Cic. pro Corn. Balbo*. Pecunia L. Cornelii neque invidioſa eſt. ¶ Sumitur etiam pro inviſo. *Cic. ad Q. Fr.* Ut ſumma ſeveritas animadverſionis non modo non invidioſa, ſed etiam popularis eſſet. ¶ Reperitur etiam active pro eo, qui invidet. *Ovid. 15. Met. v.* 234. Tempus edax rerum, tuque invidioſa vetuſtas omnia deſtruitis. ¶ Comp. invidioſior, ſup. invidioſiſſimus. *Cic. 4. Ver.* Putabant, abſentis damnationem, præſertim tantæ pecuniæ, multo invidioſiorem fore. *Id. pro Cluent. c.* 37. Quod fuit in illo judicio invidioſiſſimum.

Invĭdus, a, um, *invidioſo*, [illegible], Ger. *miſſgunſtig*, Gal. *envieux*, Hiſp. *embidioſo*, φθονερὸς, βάσκανος, qui alicui invidet, hoc eſt, qui ex alterius proſperitate dolore afficitur. *Cic. pro Mur.* Quantum neque ambitioſus Imperator, neque invidus tribuere alteri in communicanda gloria debuit. ¶ Sæpe ſubſtantive ponitur. *Cic. 6. Fam. ep.* 16. Perſuaſerat nonnullis invidis meis. *Idem pro Flacco*. Virtutis hoſtis, aut laudis invidus. ¶ Aſpiciunt autem invidi aliena bona oculis non rectis, ſtrabonum in morem. Unde ſcite dixit *Lucil.* apud *Non. c. 1. n.* 109. Nulli me invidere, non ſtrabonem fieri delicus me iſtorum. *Var. ibid.* Multi enim, qui limina intrarunt integris oculis, ſtrabones facti ſunt. *Hor. l. 2. od.* 2. Quiſquis ingentes oculo irretorto ſpectat acervos.

Invigilātus, a, um, nom. ex particip. evigilatus, elucubratus. *Cinna vetus Poeta* apud *Iſid. l. 6. c.* 12. Hæc tibi Arateis multum invigilata lucernis Carmina.

Invigĭlo, as, avi, atum, n. 1. *vegghiare*, [illegible], Ger. *wachen ſeyn*, Gal. *veiller*, Hiſp. *velar*, ἀγρυπνεῖν, cum cura, & ſolicitudine vigilo. *Col. l. 10. v.* 159. Invigilate viri, tacito nam tempora greſſu diffugiunt. *Lact. l.* 4. Vel cuſtodiendis domibus invigilat. ¶ Tranſlate ſumitur pro incumbere in rem aliquam. *Virg. 4. Georg. v.* 158. Namque aliæ victu invigilant.

Invincibĭlis, le, adject. qui vinci non poteſt, invictus, *invincibile*. *Apul. Apolog.* Cum hæc ab illis quaſi gravia, & invincibilia dicerentur.

Invincibilĭter, adverb. invicte, *invincibilmente*. *Apul. l. 4. Florid.* Ratio concluſa acriter, & invincibiliter videbatur.

Invinctus, a, um, valde vinctus. Nam præp. *in* interdum negat, interdum auget. *Calliſtr. l. pen. ff. ad lege Fabia*.

Invinius, a, um, *che non beve vino*, ἄοινος, abſtemius, qui vinum non bibit, quaſi ſine vino, ſicut invius ſine via. *Apul. l. ult. A. A.* Neque ullum animal eſſem, & invinius eſſem. In veteri Onomaſtico legitur *invinus*, ἄοινος.

Invio, as, avi, atum, a. 1. viam facio, vel viam ingredior, calco, ὁδίζω. *Solin. c. 2. (al. 8.)* Pectius depavita levibus veſtigiis inviare.

Inviolabĭlis, le, o. 3. *inviolabile*, *che non ſi può violare*, Ger. *unverletzig*, Gal. *inviolable*, Hiſp. *inviolable*, [illegible], quod violari non poteſt, aut vulnerari. *Sil. l. 16. v.* 16. Velut inviolabile telis ſervabant, ſacrumque caput. Adde *Lucr. l. 5. v.* 306.

Inviolabilĭter, adv. *inviolabilmente*. *Marcellinus, & Fauſtinus in libello ad Impp. Valentin. Theod. & Arcad.* Fidem integram inviolabiliter poſſidere.

Inviolāte, adv. *incorrottamente*, [illegible], incorrupte. *Cic. de Sen. c.* 22. Memoriam noſtri pie, inviolateque ſervabitis.

Inviolātus, a, um, *inviolato*, *incorrotto*, [illegible], Ger. *unverſehrt*, Gal. *inviolé*, Hiſp. *inviolado*, [illegible], illæſus, incorruptus, integer. *Cic. pro Rab. c.* 4. Qui caſtam concionem, ſanctum campum, inviolatum corpus omnium civium Romanorum defendo ſervari oportere. *Id. pro Sext. c.* 67. Invulnerati, inviolatique vixerunt. *Auct. carm. ad Liviam de morte Druſi, v.* 43. Pudicitia inviolata.

Inviſcerātus, a, um, in viſcera immiſſus. *Auguſtin. ſerm. 24. edition. recent.* Ejus ſanctam charitatem inviſceratam ſentimus in cordibus noſtris. Adde *epiſt. 57. ſub fin.*

Inviſcĕro, as, avi, atum, a. 1. indo, intus gigno. *Nemeſian. in Cyneg. v.* 214. Hoc canibus blandis inviſcerat æſtus.

Inviſibĭlis, le, adject. *inviſibile*, ἀόρατος. *Celſus in præfat.* Inviſibilia foramina. *Lactant. l. 7. c.* 9. Deus inviſibilis.

Inviſitātus, a, um, nom. ex particip. *non viſitato*, *non veduto ſpeſſo*. *Liv. l. 27. c.* 39. Galli inviſitati ante alienigenis, nec videre ipſi advenam in ſua terra aſſueti. *Quintil. Declam.* 12. Nulla celebris civitas inuſitata tranſitur. *Apul. l. 4. Florid.* Quod ſum vobis nec lare alienus, nec pueritia inviſitatus.

Inviſo, is, ſi, iſum, a. 3. *andare a vedere*, [illegible], Ger. *beſuchen*, Gal. *aller voir*, *viſiter*, Hiſp. *yr a ver*, [illegible], idem quod ſimplex viſo, niſi quid addat compoſitio vehementiæ. *Cic. Att. l.* 1. Et ut jam inviſas nos, non ſolum rogo, ſed etiam ſuadeo. *Id. Att. lib.* 4. Domum meam quod crebro inviſis, eſt mihi valde gratum. *Plaut. Stich.* 1. 2. 9. Ad meam filiam inviſo. ¶ Item inſpicere, intueri. *Virg. 1. Georg. v.* 25. Urbes inviſere, terrarumque curam.

Inviſor, oris, m. qui invidet, *invidioſo*. *Apul. l. 1. Florid.* Si quis forte ex inviſoribus meis malignus ſedet.

Inviſus, a, um, *non viſto*, Germ. *ungeſehend*, Gal. *non veu*, Hiſ. *no viſto*, [illegible], ἀόρατος, non viſus. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 27. Occulta, & majoribus non inviſa ſolum, ſed etiam inaudita ſacra inexpiabili ſcelere pervertit. ¶ Frequentiſſime ponitur pro odioſo, ſive pro eo, qui odio habetur, qui diſplicet, μισητὸς, quia quem odimus, eum æquo animo videre non poſſumus. *Cic. pro Leg. Manil. c.* 16. Ne aut inviſa Diis immortalibus oratio noſtra, aut ingrata eſſe videatur. *Id. 1. Offic.* Quo quis verſutior, & callidior eſt, hoc inviſior, & ſuſpectior. *Plin. ep. 40. lib.* 2. Cujus marito inimiciſſimus, ipſi inviſiſſimus fuerat. *Martial. l. 9. epigr.* 20. O Nero crudelis, nullaque inviſior umbra. hoc eſt nulla re magis inviſus, quam cæde Lucani, de quo eſt epigramma.

Invitabĭlis, le, o. 3. *dilettevole*, [illegible], blandus. *Gel. l. 13. c.* 11. Sermones jucundos, & invitabiles, & cum quadam illecebra, & voluptate utiles.

Invitamentum, i, n. *invito*, *allettamento*, invitatio, illecebra. *Cic. in Hortenſ.* apud *Non. c. 4. n.* 232. Voluptates nulla ad res neceſſarias invitamenta afferunt ſenibus. *Id. l. 5. Fin. c.* 6. Fons reperiendus eſt, in quo ſint prima invitamenta [illegible].

Invitatio, onis, f. *invito*, [illegible], Germ. *ladung*, Gal. *invitation*, *convoi*, Hiſp. *combite*, [illegible], invitamentum. *Cicer. Att. lib.* 9. In Epirum vero invitatio quam ſuavis, quam liberalis, quam fraterna? *Id. Tuſc. 3. c. ult.* Ægritudo non natura exoritur, ſed quadam invitatione ad dolendum.

Invitātor, oris, m. qui invitat, præſertim ad cœnam. *Martial. l. 9. epigr.* 93. Ad cœnam ſi me diverſa vocaret in aſtra Hinc invitator Cæſaris, inde Jovis. *Sidon. l. 9. ep.* 13. Quos invitator in unam cœnam contraxerat.

Invitatus, us, m. invitatio, *invito*. *Cic. 8. Famil. epiſt.* 5. Ut initio mea ſponte, poſtea invitatu tuo mittendum duxerim.

Invitātus, a, um, nom. ex partic. allectus, *invitato*. *Plin. l. 2. c.* 23. Invitata improbitas parvo ſucceſſu. *Liv. l. 1. c.* 9. Invitati per domos hoſpitaliter.

Invīte, adv. *contra voglia*, *mal volentieri*, Ger. *wider ſeinen willen*, Gal. *à regret*, Hiſp. *forcoſamente*, ἀκουσίως, non libenter, coacte. *Cic. Att. l. 8. ep.* 3. Invite cepi Capuam. *Id. 2. Orat. c.* 89. Quem ego paulo ſciebam vel prudentius, vel invitius ad hoc genus ſermonis accedere. *Id. 3. Fam ep.* 10. Qui cum maximis rebus ſuis coactus a me inviciſſime diſceſſiſſet. Melius tamen *inviteſſime*.

Invitiabĭlis, le, adject. qui vitiari, & corrumpi non poteſt. *Prudent. Pſychomach. v.* 626. Spes invitiabilis ævi.

Invīto, as, avi, atum, a. 1. *invitare*, [illegible], Germ. *laden*, Gal. *inviter*, *convier*, Hiſp. *combidar*, [illegible], voco, allicio, a *vis*, quaſi [illegible] ad te allicere. Conſtruitur vel abſolute. *Virg. 1. Georg.* Invitat genialis hyems, curaſque reſolvit. ¶ Vel cum acc. *Cic. 5. Fin.* Ut ipſum per ſe invitaret, & alliceret appetitum animi. *Id. 13. Famil.* Præſertim cum abs te honorifice [illegible] invitatus. ¶ Vel cum accuſativo motus. *Cic. 4. Ver.* [illegible] Sthenii domum ſuam ſtatim invitant. *Cic. 3. Offic.* [illegible] ad cœnam hominem in hortos invitavit in poſterum diem. *Id. Att. l.* 2. A Cæſare valde liberaliter invitor in legationem illam. ¶ Vel cum acc. & abl. ſine præp. *Cic. 6. Ver.* Rex denique ecquis eſt, qui Senatorem P. R. tecto, ac domo non invitet. *Id. 12. Phil.* Tota familia occurret, hoſpitio invitabit propter familiaritatem potiſſimum. ¶ Vel cum abl. communi. *Cic. ad Brut.* Præclara illa quidem ingenia, quæ gloria invitantur. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula *ut*. *Cic. Att. l.* 12. Invito eum per litteras, ut apud me diverſetur. ¶ Invitare aliquem poculis, eſt propinare, vel præbibere, & ad bibendum provocare, quod *Cicero* dixit poculis poſcere. *Plaut. Rud.* 2. 3. 32. Neptunus magnis poculis hac nocte eum invitavit. ¶ Hinc invitare ſe, hoc eſt largiter bibere. *Plaut. Amph.* 1. 1. 127. Mira ſunt, niſi invitavit ſe in cœna pluſculum. *Sueton. Aug. c.* 77. Quoties largiſſime ſe invitaret, ſenos ſextantes non exceſſit. ¶ Dicimus etiam *invitare aliquem*, pro vocare ad cœnam, & liberaliter accipere. *Caſ. l. 1. B. C. cap.* 74. Alii ſuos in caſtra invitandi cauſa adducunt, alii ab ſuis abducuntur. ¶ Invenitur etiam uſurpatum pro vita privare, ut ſit ab *in* privat. & *vita*. *Plaut. Caſ.* 4. 6. 21. Gladium ancilla Caſinam habere ait, qui me, ac te invitet. V. *Lipſ. l. 2. antiq. lect. c.* 11.

Invituperabĭlis, le, adject. non vituperabilis. *Tertull. l. 2. adv. Marc. c.* 10. Invituperabiles conditiones.

Invītus, a, um, *ſuo mal grado*, *contro ſua voluntà*, Ger. *ungern*, Gal. *contraint*, Hiſp. *forcoſamente*, ἄκων, ἀκούσιος, non libens, recuſans, repugnans, contra voluntatem. *Cic. in Parad.* Sapiens nihil facit invitus. *Id. 3. de nat. Deor.* Invita in hoc loco verſatur oratio. *Id. 3. Fam. ep.* 64. Ego eum a me invitiſſimus dimiſi. ¶ Invita Minerva. V. *Minerva*.

Invius, a, um, *ſenza via*, *ove non ſi può andare*, Germ. *ungebahnet*, Gal. *hors de chemin*, Hiſp. *fuera de camino*, ἄβατος, quod eſt ſine via, & per quod iri non poteſt. *Plin. l. 12. c.* 14. Saba regio undique rupibus invia. *Liv. l. 9. c.* 14. Invii ſaltus. *Ovid. 14. Met. v.* 113. Invia virtuti nulla eſt via. ¶ Uſurpatur etiam ſubſtantive. V. *Invia*, *orum*.

Inŭla, f. 1. *enula*, ἑλένιον, herba, vulgo enula Campana, folia ferens verbaſci foliis non diſſimilia, ſed anguſtiora, & oblongiora, radice ſubcandida, ad rufum colorem nonnihil tendente, ex qua gratiſſimum condimentum fieri ſolet. *Col. l. 12. c.* 46. & *Horat. l. 2. Sat. 2. v.* 44.

Inulte, adv. *ſenza vendetta*. *Curt. lib.* 4. Nonnulli ruunt in hoſtem, haud inulte tamen perituri.

Inultus, a, um, *non vendicato*, *impunito*, Germ. *ungerochen*, Gall. *qui ne s'eſt pas vengé*, Hiſp. *el que no ſe a vengado*, [illegible], impunitus, non vindicatus, de quo non eſt ſumptum ſupplicium. *Cicer. pro Cluent.* Cur hunc eſſe inultum tandiu ſinis? ¶ Interdum de eo dicitur, qui accepit injuriam, de qua nulla ſumpta eſt vindicta. *Virg. 2. Æn.* Nunquam omnes hodie moriemur inulti. ¶ Uſurpatur etiam pro illæſo, indemni. *Curt. l. 3. c.* 4. Jugum, unde inultus ſubeuntem prohibere potuiſſet, &c.

Inumbrātus, a, um, adject. ſimulatus, *apparente*, *finto*. *Celſ. JCtus lib. 18. Dig. de acquir. poſſeſſ.* In conſpectu inumbratæ quietis conſtitutus.

Inumbro, as, avi, atum, a. 1. *adombrare*, *far ombra*, [illegible], Ger. *ſchatten machen*, Gal. *ombrager*, Hiſp. *hazer ſombra*, ἐπισκιάζω, eſt tegendo umbram facere, opacare. *Virgil. 11. Æn.* Inſtructoſque toros obtentu frondis inumbrant. ¶ Tranſlate ponitur pro obſcurare. *Plin. Paneg. c.* 19. Imperatoris adventu legatorum dignitas inumbratur.

Inuncātus, a, um, *rampinato*, particip. ab inuncor. *Col. l. 7. c.* 5. Quibus velut hamis inuncata a paſcentium tergoribus avellitur.

Inunco, as, avi, atum, a. 1. *rampinare*, [illegible], Germ. *herbey hocken*, Gal. *accrocher*, Hiſp. *arrebatar*, ἀγκιστρίζω, rapio, arripio, quaſi unco invado, unco ad me traho. *Lucil.* apud *Non. c. 2. n.* 425. Aut qui nummos triſtis inuncat. *Apul. l. 1. Florid.* Unde unguibus inuncet.

Inunctio, onis, f. 3. *unzione*, ἐγχρισμὸς, mollis frictio ex oleo, ſive aſperſio, illitio, illitus. *Plin. l. 28. c.* 8. Felle glaucomata, & ſuffuſiones corrigi prope creditur tridui inunctione.

Inundatio, onis, f. 3. *diluvio*, [illegible], Ger. *ein uber ſchwemmung*, Gal. *debordement*, Hiſp. *rebaſſadura*, κατακλυσμὸς, diluvium. *Col. l. 3. c.* 11. Quæ fluminum alluvie, & inundationibus concreverint. *Plin. l. 2. c.* 5. Joppe Phœnicum antiquior terrarum inundatione.

Inundātus, a, um, *inondato*, aquarum vi obrutus. Tranſlate *Curt. l. 5. c.* 7. Exercitus, quibus Europa inundata eſt. *Id. l. 9. c. 2. circa med.* Cilicia inundata cruore Perſarum. *hyperbole*. *Petron. in Satyr. c.* 101. Inundatus hac Eumolpus invidia. Et *cap.* 118. Mens ingenti flumine litterarum inundata.

Inundo, as, avi, atum, a. 1. *ſpanderſi fuora*, [illegible], Germ. *uberflieſſen*, Gal. *ſe deborder*, Hiſp. *rebaſſar*, [illegible], extra alveum diffluo, vel effundor. *Virg. 10. Æn.* Inundant ſanguine foſſæ. ¶ Quandoque active accipitur pro undis obruere, aqua operire, devaſtare, *inondare*, [illegible]. *Cic. 1. de nat. Deor. c.* 37. Ut terra infimum tepeat, hanc inundet aqua. ¶ Tranſlate accipitur pro copioſe accurrere, & quaſi undarum more affluere. *Virgil. 12. Æn.* Hinc denſi curſus inundant Troes, &c.

Inungo, is, unxi, unctum, a. 3. *ungere*, [illegible], Ger. *beſalben*, Gal. *oindre*, Hiſ. *untar*, ἐγχρίω, illino, oleo leviter aſpergo. *Plin. l. 8. c.* 34. Mira ſolertia viſco inungunt oculos.

Invocatio, onis, f. 3. *invocazione*, actus invocandi. *Quintil. lib. 9. c.* 2. Sive ad invocationem aliquam convertimur. *Id. lib. 6. c.* 2. Et Deorum etiam invocatio ex bona conſcientia profecta.

Invocātus, a, um, nom. ex particip. non vocatus, *non chiamato*, ἄκλητος. *Plaut. Capt.* 1. 1. 2. Quod invocatus ſoleo eſſe in convivio. *Cic. de nat. Deor. l. 1. c.* 38. Quid? quod imagines etiam veniunt invocatæ. *Nepos in Cimone, c. ult.* Quotidie ſic ei cœna coquebatur, ut quos invocatos vidiſſet in foro, omnes devocaret. ¶ Item vocatus, *chiamato*. *Juſtin. l. 18. c.* 6. Diu viri nomine cum multis lacrymis, & lamentatione flebili invocato.

Invŏco, as, avi, atum, a. 1. *chiamare dentro*, [illegible], Ger. *anruffen*, Gall. *invoquer*, Hiſp. *invocar*, [illegible], intro voco. *Plaut. in Capt.* 1. 1. 8. Nos quiſquam neque vocat, neque invocat. ¶ Sæpe ſumitur pro in auxilium vocare, ſubſidium petere, *invocare*, *chiamare in ajuto*, ἐπικαλεῖν. *Cic. 2. de nat. Deor.* Apud noſtros Junonem Lucinam in pariendo invocant. *Id. 2. de Or.* Atque ipſum advocatum ad communem Imperatorum fortunam defendendam invocarem. ¶ Interdum idem eſt ac ſimplex voco. *Curt. l. 10. c.* 5. Perſæ juſtiſſimum ac mitiſſimum dominum, Macedones optimum ac fortiſſimum regem invocantes, certamen quoddam mœroris edebant.

Involātus, us, m. idem ac volatus, verbum eſt augurum, ex avium volatu omen captantium. *Cic. 6. Fam. ep.* 6. Non igitur ex alitis involatu, nec e cantu oſcinis &c.

Involĭto, as, avi, atum, n. 1. freq. ab involo. *Hor. l. 4. carm. od.* 10. Et quæ nunc humeris involitant, deciderint comæ.

Invŏlo, as, avi, atum, n. 1. *volare dentro*, [illegible], Ger. *anfallen*, Gall. *derober*, Hiſp. *hurtar*, [illegible], intro volo. *Varr. l. 3. de R. R.* At in villam intro involant columbæ. *Colum. lib. 8. cap.* 3. Neque enim debent ipſis nidis involare. ¶ Tranſlate ſumitur pro irruere in aliquem, manus violenter alicui injicere, translatione ab avibus in eſcam irruentibus. *Ter. Eun.* 5. 2. 20. Vix me contineo, quin involem in capillum. ¶ Item pro vi aliquid tollere, ſive clam, ſive aperte, *involare*, *rubare*, κλέπτειν, ἁρπάζειν, eadem translatione. *Plin. l. 9. c.* 50. Singulos involat verius, quam capit. *Cic. 3. de Orat. c.* 31. Noſtra eſt omnis iſta prudentiæ, doctrinæque poſſeſſio, in quam homines, quaſi caducam atque vacuam, abundantes otio, nobis occupatis, involaverunt. *Dig. 47.* 5. 6. Anchoræ involantur de mari. ¶ *Tac. Ann. 1. c.* 49. Truces etiam tum animos cupido involat, *h. e.* inceſſit.

Involūcre, is, n. 3. [illegible], linteum illud, quo tonſores humeros tondendorum involvunt, ne veſtes capillorum ſegmentis ſordidentur, ab involvo. *Plaut. Capt.* 2. 2. 17. Ne is quidem involucre injicere voluit, veſtem ut ne inquinet.

Invŏlucris, cre, o. 3. *che non può volare*, ἄπτην, quod adhuc volare non poteſt. *Gel. l. 2. c.* 29. Pulli tunc involucres erant.

Involūcrum, cri, n. *inveoglio*, [illegible], Ger. *eine decke*, Gal. *enveloppe*, Hiſp. *embolvedor*, [illegible], quidquid aliquid tegit, & operit, a ſupino *involutum*.

lutum. *Cic. in Ver. 6. c. 28.* Candelabrum involutum quam occultiſſime delatum involucris rejectis oſtenderunt. *Id. 1. de Or.* Divitias, ac ornamenta ejus ingenii per quaſdam involucra, atque integumenta perſpexi. ¶ Involucra ſimulationum, h. e. ſimulati affectus. *Cic. ad Q. Fr. l. 1.* Multis enim ſimulationum involucris tegitur, & quaſi velis quibuſdam obtenditur uniuſcujuſque natura.

Involuntarius, a, um, adject. *involontario*. *Cæl. Aurel. Tard. 1. c. 4.* Involuntarius actus.

Involuntas, atis, f. noluntas, non voluntas. *Tertul. Apol. c. 45.*

Involvo, is, involvi, involutum, a. 3. *imperre*, [illegible], Ger. *drein wuckeln*, Gal. *envelopper*, Hiſp. *embolver*, [illegible], glomero, in, ſeu ſuper aliquid volvo, volvendo impono, aut injicio. *Virgil. 1. Georg.* Scilicet atque Oſſæ frondoſum involvere Olympum. *Ovid. 12. Met.* Saxa, trabeſque ſuper, totoſque involvite montes. ¶ Sæpe accipitur pro circumplicare, circumvolvere, & re aliqua integere, *avvogliere, avviluppare*, [illegible]. *Plin. l. 11. c. 24. de araneis.* Nam & lacertarum catulos venantur, hos primum tela involventes. *Sil. l. 7.* Caſſide crinem involvit. *Hor. 4. carm. od. 29.* Et mea virtute me involvo. ¶ Per tranſlationem accipitur pro obſcurare, occultare. *Virg. 3. Æn.* Involvere diem nimbi. *Id. 6. Æn.* Obſcuris vera involvens. ¶ Item pro ſe dedere, immergere. *Cic. 9. Fam. ep. 20.* Ubi ſalutatio defluxit, literis me involvo. *Plin. l. 7. ep. 3.* Involvere ſe otio.

Involvŭlus. V. Involvulus.

Involūte, adverb. obſcure. *Spartian. in Caracal. c. 2.* Queſtus eſt de fratris inſidiis involute, & incondite.

Involutio, onis, f. actus involvendi, vel res involuta. *Vitruv. l. 10. c. 11.* Tabulæ pertegant etiam involutionem.

Involūtus, a, um, adject. *involto, inviluppato*. *Cic. Ver. 4. c. 28.* Ut id in Prætorium involutum quam occultiſſime deferatur. *Id. 1. Acad. c. 4.* Involutæ, & occultæ res. *Id. Phil. 7. c. 6.* Involutum bellum pacis nomine. *Senec. l. 6. quæſt. nat. c. 5.* Involutiſſima res.

Involvŭlus, vel Involvolus, li, [illegible], vermiculus, qui & convolvulus dicitur, qui ſeſe foliis arborum, & vitium involvit, & implicat. *Feſt. Plaut. Ciſt. 4. 2. 63.* Imitatus nequam beſtiam, & damnificam. P. Sed quidnam amabo? L. Involvulum, quæ in pampini folio intorta implicat ſeſe.

Inurbāne, adv. *incivilmente, da [illegible]*, [illegible], inciviliter. *Cicer. 3. de nat. Deor. c. 19.* Apud quos non inurbane Stratonicus, ut multa, &c.

Inurbānus, a, um, *incivile, ruſtico, rozzo*, Ger. *baurwriſch*, Gal. *incivil*, Hiſp. *deſcortes*, [illegible], incivilis, invenuſtus, ruſticis moribus præditus. *Cicer. in Brut.* Qui & plane indocti, aut inurbani, aut ruſtici etiam fuerunt. *Quintil. l. 6. c. 4.* Geſtus non inurbanus.

Inurgeo, es, urſi, a. 2. *premere, urtare, ſpingere*, [illegible], contra aliquem urgeo. *Lucr. l. 5. v. 1034.* Cornua nata infenſus inurget.

Inurīno, as, avi, atum, n. 1. idem ac urino, aquam ſubeo. *Colum. l. 8. c. 14.* Lacus, piſcinæque manu fiant, ut ſint, quibus inurinare poſſint aves.

Inūro, is, uſſi, uſtum, a. 3. *ſegnare con ferro caldo*, [illegible], Ger. *einbrennen*, Gal. *marquer d'un fer chaud*, Hiſ. *ſeñalar con fuego*, [illegible], eſt ignito ferro ſtigma imprimere, ut ſervorum fronti, & equorum coxis, ut cognoſcantur a domino. *Virg. 3. Georg. v. 158.* notas, & nomina gentis inurunt. ¶ Eſt item adhibito igne pingere; quod genus picturæ Encauſtice dicitur. *Plin. l. 35. c. 4.* Cujus ſupra caput tabula bigæ pendet, quam Nicias ſcripſit ſe inuſſiſſe. ¶ Per tranſlationem *Cic. de Prov. Conſ.* Inurere ignominiam alicui. *Liv. l. 3.* Orabatque, ne Claudiæ genti eam inuſtam maculam vellent. h. e. impactam, impreſſam. ¶ Inurere famam ſuperbiæ, h. e. ſuperbiæ damnare. *Cic. pro Mur. c. 4.* ¶ Inurere dolorem alicui, h. e. afferre. *Id. Ver. 3. c. 44.* ¶ Inurere notam cenſoriam, *conſurare, criticare*. *Plin. l. 9. ep. 13.* ¶ Inuri cenſoriæ ſeveritatis nota. *Cic. pro Cluen. c. 46.* ¶ Uſurpatur etiam pro ſimplici uro. *Colum. l. 11. c. 3.* Solum frigoribus, & pruinis inurendum.

Inuſitāte, adv. *fuor di coſtume*, [illegible], [illegible], præter conſuetudinem. *Cic. ad Q. Fr. l. 1. ep. 2.* Abſurde, & inuſitate ſcriptæ epiſtolæ. *Id. in Bruto, c. 75.* Inuſitate loqui. *Macrob. l. 1. Saturn. c. 4.* Inuſitatiſſime nox pro nocte dixerunt.

Inuſitāto, adverb. inuſitate. *Plin. in Paneg. c. 5.* Inuſitato enituit.

Inuſitātus, a, um, *inuſitato, fuor d'uſanza*, Germ. *ungebreuchig*, Gal. *inuſité*, Hiſp. *inuſitado*, [illegible], inſolitus, præter conſuetudinem, raro viſus, inauditus. *Cic. 3. Off.* Hominis mortui vidit corpus magnitudine inuſitata. *Id. 2. de Or.* Alter leporem quendam inuſitatum noſtris Oratoribus eſt conſequutus. *Cæſ. l. 4. B. G. c. 25.* Species navium inuſitatior.

Inuſque pro uſque in, ut hucuſque pro uſque huc. *Avien. in ora marit. v. 525.* tum jugum Celebandicum Inuſque ſalſam dorſa porrigit Thetim. Adde v. 606. & 641

Inuſtus, a, um, nom. partic. ab inuro. *Ovid. 12. Met. v. 275.* Arſerunt crines, & vulnere ſanguis inuſtus Terribilem ſtridore ſonum dedit. *Colum. l. 6. c. 5.* Urina inuſta teſtis candentibus. *Lucan. lib. 9. v. 850.* axis inuſtus Solis equis, *la zona torrida*. ¶ Tranſlate ſignificat impreſſus, inſitus. *Cic. 2. de Orat.* Niſi omnes ii motus, quos Orator adhibere volet Judici, in ipſo impreſſi, atque inuſti videantur. V. *Inuro*. ¶ Significat etiam non uſtus. *Lucan. l. 9. v. 787.* ſemuſta rapit, reſolutaque nondum Oſſa ſatis nervis, & inuſtis plena medullis Æquorea reſtinguit aqua.

Inūſus, us, m. *non uſo, diſuſo*, ignavia. *Plaut. Moſt. 1. 2. 64.* Ego ſum inuſu factus nimio nequior.

Inutĭlis, le, o. 3. *inutile*, Ger. *unnuetzlich*, Gal. *inutil*, Hiſ. *inutil*, [illegible], qui nulli uſui eſt. *Cic. 2. de Div.* Quis ſit optimus Reip. ſtatus, quæ leges, qui mores aut utiles, aut inutiles. *Id. 1. de Inv.* Is inutilis ſibi, pernicioſus patriæ civis aliter. *Ovid. 13. Met. v. 38.* Donec ſolertior iſto, & ſibi inutilior timidi commenta retexit. *Plin. l. 22. c. 24.* Stomacho inutiliſſimum. *Cicer. 1. Fin. c. 4.* Inutile ad uſus civium. ¶ Ponitur & pro noxio, pernicioſo. *Lucil. l. 22.* Servus neque infidus domino, neque inutilis cuiquam. *Cic. 2. Off.* Seditioſum, & inutilem civem in judicium vocavit. *Id. ib. l. 3. c. 13. in fin.* Hæc tot, & alia plura nonne inutile eſt vitiorum ſubire nomina? *Var. l. 3. R. R. c. 16. de apibus.* Animadvertat, ne reguli plures exiſtant: inutiles enim fiunt propter ſeditionem.

Inutilĭtas, atis, f. *inutilità, danno*, Ger. *unnuetzig*, Gal. *inutilité*, Hiſp. *inutilidad*, [illegible]. *Cic. 2. de Inv. c. 52.* Ut appetendarum rerum partes ſint honeſtas, & utilitas, vitandarum turpitudo, & inutilitas.

Inutilĭter, adv. *inutilmente*, Ger. *unnuetzlich*, Gal. *inutilment*, Hiſ. *inutilmente*, [illegible], non utiliter. *Liv. l. 3. c. 51.* Reſponſum quamquam non inutiliter, fortuito tamen magis conſenſu, quam communi conſilio eſſe. ¶ Item pernicioſe. *Hirt. de B. Alex. c. 65.* Multa Romæ male, & inutiliter adminiſtrari.

Invulgātus, a, um, nom. ex partic. vulgatus, vulgaris. *Gel. l. 11. c. 7.* Culpatius eſſe arbitror, verba nova, incognita, inaudita dicere, quam invulgata, & ſordentia.

Invulgo, as, avi, atum, a. 1. idem ac vulgo, divulgo, *divolgare*. *Gel. l. 20. c. 5.* Non recte eum feciſſe, quod diſciplinas [illegible], libris foras editis, invulgaſſet.

Invulnerabĭlis, le, adject. qui vulnerari non poteſt. *Sen. ep. 9.* Animus invulnerabilis. *Id. de Conſol. ad Helv. c. 13.* Virtus animum undique invulnerabilem præſtat.

Invulnerātus, a, um, *non ferito*, Ger. *unverwundt*, Gal. *qui n'a eté point bleſſé*, Hiſp. *no herido*, [illegible], non vulneratus. *Cic. pro Sext. c. 67.* Aut omnino invulnerati, inviolatique vixerunt.

Inŭus, m. 2. [illegible], [illegible], Pan, Faunus, Fatuus, Fatuellus, Incubo, Incubus, ab *ineundo*, quod paſſim iniret cum omnibus animalibus. In antiquis Livii codicibus pro *Inuus* legere eſt *Inivus*. Fortaſſe ab *ineo* dixere Inuus, & Inivus, ut a *vaco* eſt vacuus, & vacivus. *Virg. 6. Æn. v. 775.* Pometios, Caſtrumque Inui. Vide Ephialtes.

Inuxorius, vel Inuxorus, a, um, adject. cœlebs, ut inuxora virginitas, apud *Tertul. in exhort. ad caſtit. c. 9.*

Inycum, f. 2. Inicum, Camicus, *Longobardo*, opp. Siciliæ ad oſt. Crimiſſi fl. e regione Selinuntis.

I ANTE O.

Jo, [illegible], dolendi particula eſt. *Tibul. l. 2. el. 4. v. 6.* Uror io, remove ſæva puella faces. ¶ Quandoque exprimit geſtientis lætitiæ affectum. *Ovid. 2. de Art.* Dicite jo Pæan, & jo bis dicite Pæan.

Jo, Jus, f. 4. contract. [illegible], filia Inachi. Hanc Jupiter amavit, fugientemque nube remoratus eſt, & compreſſit. Cum Juno inuſitatas tenebras diurnis horis aſpexiſſet, ſuſpicans aliquid fraudis a conjuge admitti, e cœlo delapſa eſt, & caliginem diſcuſſit. Jupiter præſentiens Junonis adventum, puellam, ne agnoſceretur, in juvencam transformavit. Sed Juno ſuſpicata id, quod res erat, vaccam eam a Jove ſibi dono dari poſtulavit, quam cum accepiſſet, appoſuit ei cuſtodem Argum centoculum. Ab Argo moleſtiſſima cuſtodia ſervabatur. Id ægre Jupiter ferens per Mercurium eum interficiendum curavit. Quam ob rem irata Juno Argi oculos pavonis caudæ affixit, œſtrum pellici immiſit, cujus aculeis exagitata in Ægyptum uſque perfugit. Ibi implorato Jovis auxilio priſtinam formam recuperavit, Regique Oſiridi nupſit. Ægyptiis omnibus adeo chara fuit, ut poſt mortem Dea habita ſit, quam illi Iſidem appellarunt, ſacraque ejus Iſiaca, quibus anſer immolari conſuevit. *Suidas* ſcribit, Jovem Iſim ex Argo Græciæ urbe rapuiſſe, &, cum Junonem timeret, mutaſſe nunc in bovem candidam, nunc in nigram, nunc in violaceam, eumque ea oberrantem in Ægyptum veniſſe. Mythologici Iſidis in vaccam metamorphoſin de navi interpretantur, qua Jupiter in Ægyptum navigavit, quod vacca navis inſigne fuerit. Ab Ægyptiis in Deorum numero habita fuit, quod eos literas, agriculturam, lini uſum, & multa alia docuiſſet. *Ovid. Met. Boccac. l. 7. Geneal.*

Jocabundus, a, um, qui aliquid jocoſe facit. *Valer. l. 2. c. 15.* Juventus rudi, ac incompoſito motu corporum jocabunda geſtus dedit. *Id. lib. 1. c. 8.* Cum jocabundus, quaſi deluſa fortium fide reverteretur. Adde *Laſtanc. l. 2. c. 7.*

Jocalĭter, adv. jocoſe, jocalariter. *Ammian. l. 15. c. 12.* Quos jocaliter Murcos appellant.

Jocaſta, f. 1. [illegible], filia Creontis Thebanorum Regis, & uxor Laii. Poſt mariti necem Œdipo filio imprudens nupſit, ex quo Eteoclem, & Polynicem genuit: qui cum ſe mutuis vulneribus confeciſſent, ipſa quoque ſibi manus intulit. *Stat. 2. Theb.*

Jocatio, onis, fem. actus jocandi, jocoſa, & faceta narratio, aut locutio, *gioco, ſcherzo*. *Cic. ad Papir. l. 9. Fam. epiſt. 16.* Nunc venio ad jocationes tuas.

Joco, as, activa forma, pro jocor. *Plaut. Caſ. 4. 4. 20.* Quaſi jocabo.

Jocor, aris, atus ſum, d. 1. *ſcherzare*, [illegible], Ger. *ſchertzen*, Gal. *jouer*, Hiſp. *burlar*, [illegible], [illegible], facete, & cum venuſtate aliqua loquor, per jocum aliquid facio, vel dico. *Cic. 3. Fam.* Libet enim jocari. *Id. 2. Fam. ep. 4.* Jocarne tecum per literas. *Id. 7. Fam.* Hæc jocati ſumus & tuo more, & nonnihil etiam noſtro. *Id. 4. Fin.* Ut mihi in hoc jocari videantur interdum.

Jocōſe, adv. *piacevolmente, da giuoco, da ſcherzo*, Germ. *ſchimpfflich*, Gal. *par jeu, par raillerie*, Hiſp. *de burlas*, [illegible], cum joco, per jocum, & riſum, joco, feſtive. *Cic. ad Q. Fr. l. 2. ep. 11.* Eumque luſi jocoſe ſatis. *Horat. lib. 1. Sat. 4. v. 103.* liberius ſi Dixero quid, ſi forte jocoſius.

Jocōſus, a, um, *giocoſo, piacevole*, Ger. *vol ſchimpffes*, Gal. *enjoué*, Hiſp. *lleno de burlas, y juegos*, [illegible], quod ad jocum pertinet, ut Jocoſa contentio, quæ in joco, vel de joco oritur. *Mart. l. de Spectac. epigr. 20.* Non potuit melius litem finire jocoſam. ¶ Idem quod feſtivum eſt, jucundum. *Cicer. 1. Off. c. 37.* Si feriis ſeveritatem adhibeat, ſi jocoſis leporem. ¶ Dicitur etiam de perſonis, & ſignificat facetum, lepidum, jocis abundantem. *Var. l. 2. de R. R.* homo multum humanus, & jocoſus.

Joculanter, adv. jocoſe. *Sidon. l. 1. ep. 2.* Joculanter compellare.

Joculāris, re, o. 3. *da ridere, da ſcherzo*, Ger. *im ſchertz*, Gall. *a rire*, Hiſp. *coſa da reir*, [illegible], quod joco fit, diciturve, quod joco, riſuque dignum eſt. *Cic. de Fato*, O licentiam jocularem! *Id. de Leg. l. 1. c. 20.* Joculare illud quidem, & a multis ſæpe reprehenſum.

Joculariter, adv. idem ac jocoſe. *Plin. l. 22. c. 22.* Hæc eſt, quam Ariſtophanes Euripidi poetæ objicit jaculariter. *Aſcon. in Cicer. Div. Verr. c. 11.* Jaculariter irridere. Adde *Sueton. in Auguſt. c. 75.*

Joculārius, a, um, idem as jocularis. *Hor. 1. Serm. Sat. 1.* Præterea ne ſic, ut qui jocularia, ridens percurram. *Ter. And. 4. 5. 43.* Jocularium in malum inſciens pene incidi.

Joculatio, onis, f. jocus, facetiæ, feſtivitas. *Firmic. l. 3. c. 5.* Joculationes, cantuſque exercebunt.

Joculātor, oris, m. 3. qui jocos facit. *Cic. 4. Att. ep. 16.* Joculatorem ſenem illum intereſſe nolui. Alii aliter legunt. V. Joculatorius.

Joculatorius, a, um, idem ac jocularis. *Cic. ad Att. l. 4. epiſt. 16.* Huic joculatoriæ diſputationi ſenem illum, ut notas, intereſſe ſane nolui. Alii aliter legunt. V. Joculator. *Diomed. Grammat.* Joculatoria quædam pronunciare.

Jocŭlor, aris, d. 1. dimin. a jocor. *Liv. l. 7. c. 10.* Inter carmina propemodum incondita quædam militariter joculantes.

Jocŭlus, i, m. dim. a jocus, *ſcherzetto*. *Plaut. Stich.* Novi illum, joculo hæc dicit. *Id. Moſtel.* Joculo aliquem fallere.

Jocundus, V. Jucundus.

Jocus, ci, m. 2. & n. pl. joci, orum, m. 2. vel joca, orum, n. *ſcherzo, giuoco*, [illegible], Ger. *ſchertz*, Gal. *jeu, raillerie*, Hiſp. *juego*, [illegible], ludus, riſus, facetiæ, lepor, feſtivitas. Differt a *ludo*, quod *ludus* factis, *jocus* præcipue verbis fieri dicitur. *Cic. 2. de Or.* Ne aut ſcurrilis jocus ſit, aut mimicus. *Id. ad Att. l. 14. ep. 14.* Joca tua plena facetiarum ſunt. *Sueton. in Aug. c. 99.* Effundi in jocos. ¶ *Joco*, & *per jocum* idem eſt ac jocoſe, ſeu feſtive. *Cic. ad Q. Fr.* Eæ literæ abs te per jocum miſſæ ad Q. Fabium, &c. *Ter. Heaut. 3. 2. 30.* Joco ne, an ſerio illæc dicat, neſcio. ¶ Extra jocum, Remoto joco, eſt ſerio. *Cic. 7. Fam.* Sed mehercule extra jocum, homo bellus eſt. *Id. ibid.* Remoto joco, tibi hæc amiciſſimo animo præcipio. ¶ Interdum dicitur jocus de re levi, & parvi momenti. *Ter. Eun. 2. 3. 7.* Qui ſi amare occeperit, ludum jocumque dices fuiſſe illum alterum.

Johia, interjectio renuentis, aut negantis, [illegible]. *Plaut. Merc. 4. 3. 31.* ubi alii aliter legunt.

Jol, urbs Numidiæ, Jubæ regia, poſtea Colonia Cæſarea a Claudio vocata. *Plin. l. 5. c. 2.*

Jolāus, m. 2. [illegible], Iphicli filius, al. Ariſtæi, & nepos Herculis ex fratre. Herculi Hydram interficienti adfuit, ferroque candenti cruorem reſtinxit, atque cohibuit. Cum ad decrepitam ætatem perveniſſet, Herculis precibus juventuti reſtitutus eſt. Ad extremum cum Theſpiadis in Sardiniam venit, eam ad pacem reduxit, priorem illius partem tenuit, & Joleam a ſe denominavit, populoſque Jolenſes, ibi plures urbes condidit. *Ovid. 9. Met. v. 339.* Ora reformatus primos Jolaus in annos.

Jolchiacus, vel Jolciacus, a, um, adjectiv. ad Jolcum pertinens. *Ovid. Met. 7. v. 158.* Victor Jolciacos tetigit cum conjuge portus. *Virg. in Ciri, v. 377.* Regis Jolchiacis animum defigere votis. h. e. magicis devotionibus.

Jolchos, vel Jolcos, f. 2. *Jaco*, opp. Theſſaliæ, in Magneſia, ad ſin. Pelagiſcum, ſeu Pagaſicum, ad rad. Pelii M. ¶ Patria fuit Jaſonis, & venenorum ferax.

Jole, es, f. [illegible], Eurythi Oechaliæ Regis filia fuit, ab Hercule adamata, quam cum Eurythus jam victus ei tradere recuſaſſet, licet certaminis lege debitam, ira accenſus Hercules Eurythum interfecit, urbeque direpta Jolen abduxit. Poſtea Hylo filio ſuo uxorem tradidit. *Ovid. 9. Met.* Sed ab aliquibus ſcriptum eſt, Hylum, patre mortuo, Jolem in uxorem duxiſſe.

Jon, n. 2. [illegible], violaceæ gemmæ ſpecies, colore tamen dilutiore, adeo, ut viſum non ſatiet. *Plin. l. 3. c. 10.*

Jon, maſc. 3. [illegible], Xuthi filius, a quo Pelaſgi Ægiales, qui Achajam Peloponneſi regionem incolebant, Jones primum appellati ſunt. *Herod. l. 7.* ¶ Jon alius, filius Orchomenis, ex Chio Inſula, Poeta Tragicus, & Philoſophus, cujus

jus ſcripta commemorantur a *Suida*.

Jonæus, a, um, ad Ionam, ſeu Jonam Prophetam pertinens. *Juvenc. lib.* 2. *v.* 711. Hinc & Jonæis monitis potiora jubentur.

Jōnas, ſeu Jonas, æ, m. Ἰωνᾶς, Propheta Dei celebris in ſacra Scriptura. Diſyllabum faciunt Latino more *Prudent. Cathemer.* 7. *v.* 111. & *Sidon. carm.* 16. *v.* 26.

Jōnes, um, m. Ἴωνες, populi Joniæ. *Plin. l.* 5. *c.* 29. & *l.* 13. *c.* 8. *Cic. pro Flacc. c.* 27. *Vitruv. l.* 4. *c.* 1. & *Claudian. l.* 2. *in Eutrop. v.* 239.

Jonia, f. 1. *Sarchion*, vel *Sanchao*, *Turc. Quiſcum*, vel *Quiſtan*, Ἰωνία, Aſiæ minoris regio maritima, in ora maris Ægæi. Dicta eſt a Jone filio Zuthi; qui cum tredecim coloniis Græcorum in Aſiam profectus eſt, & hanc regionem inter Æolidem, & Cariam ſubegit. Alii dictam eſſe volunt a Javan filio Japhet. *Voſſ.* Habet a Septent. Æolidem Hermo fl. ſeparante, a Mer. Cariam, dividente Mæandro fl. ab Or. Lydiam. Sed aliorum deſcriptione rigatur fluviis Cayſtro, & Mæandro, qui per eam labitur, ſed non ipſam dividit a Caria, cum Miletus ſit ultra Mæandrum.

Joniăcus, a, um, adject. Jonius. *Ovid. ep.* 9. *v.* 83. Inter Joniacas calathum tenuiſſe puellas.

Jonĭce, Ἰωνικῶς, more, vel ſermone Jonico. *Gel. l.* 6. *c.* 15. Ἔργχω, ſi ἔτανω Jonice a verbo ἔργω.

Jonĭcus, a, um, o. 1. 2. Ἰωνικός, quod eſt ex Jonia, ut Jonica lingua, una ex quinque dialectis Græcorum. *Horat. l.* 3. *carm. od.* 6. Motus doceri gaudet Jonicos Matura virgo. ¶ Jonicas columnas primi erexere in Aſia in templo Dianæ Epheſinæ Athenienſes illi tredecim, qui duce Jone Zuthi, vel Apollinis filio cum tredecim coloniis in Aſiam profecti ſunt, & tredecim urbes condiderunt, qui a ſuo duce Jones appellati fuere. Hoc genus columnæ factum fuit ad ſimilitudinem pedis muliebris, ſed craſſitudo erat octava pars altitudinis. Adhibuere autem ornamenta. Nam baſi ſuppoſuere ſpiram quaſi pro calceo, in capitulo a dextera, & ſiniſtra collocaverunt volutas, ſeu conciſpatos cincinnos præpendentes, a fronte cymatios, & encarpos ad inſtar capillorum, toto corpore demiſerunt ſtrias quaſi pro rugis ſtolarum. Placuit hoc genus columnæ appellare Jonicum, eo quod ſecundum ſuum exemplum, non alienum effeciſſent. *Vitr. l.* 4. *c.* 1. ¶ Interdum Jonicus ponitur pro laſcivo. *Plaut. Stich. ad fin.* Quis Jonicus, aut cinædicus, qui hoc tale facere poſſiet? ¶ Hinc Jonica ſaltatio pro molli, & petulantiore, qualis erat Jonum. *Horat. l.* 3. *od.* 6. Motus doceri gaudet Jonicos Matura Virgo.

Jōnis, idis, f. mulier ex Jonia. *Sen. in Troad. v.* 362. quæ jugari Theſſalæ cultu ſolent, Jonideſve, vel Mycenææ nurus. ¶ Jonides inſulæ ſunt, quæ in Ægæo mari prope litus Joniæ jacent. *Avien. in pereg. v.* 721. Nec minus attolluntur Jonides inſulæ ab alto.

Jonium Mare, *il Mar Jonio*, Ἰώνιον πέλαγος, ea pars Maris Mediterranei, quæ inter Siciliam ad Occ. & Græciam ad Or. ideſt Macedoniam, Epirum, Achajam, & Peloponneſum extenditur. Dictum eſt, non quod Joniam alluat, ſed ab Jone Italo Adriæ patre, a quo deinde Mare Adriaticum dictum eſt, vel ab Jonum naufragio, quod Jones in eo perierint, vel ab Jonio Illyrico, vel ab Jonio quodam Dyrrhachii filio, quem Hercules cum imprudenter occidiſſet, in mare projecit, ut memoriam ejus propagaret, ut *Didymus* ſcripſit; vel ab Jus Inachi filiæ errore, ut *Lycophron* ait, vel, quod *Solinus* cenſet, ab Jonia, ſeu Jonica regione, ſeu tractu Magnæ Græciæ in Italia, circa Crotonem urbem. Differt ab Adriatico, quia Adriaticum eſt pars Jonii inter Italiam, & Illyricum. Sed poſtea omne Mare Jonium Adriaticum, item Siculum appellatum eſt. Differt ab Ægæo, quia Ægæum eſt inter Macedoniam, & Græciam ad Occ. Aſiam minorem ad Or. Thraciam ad Bor. Cretam ad Mer.

Jonius, a, um, Ἰώνιος, quod ſpectat ad Joniam regionem, vel ad Mare Jonium. *Cic.* 3. *de Or.* Ut Philoſophi tanquam in ſuperum Mare Jonium defluerent, Græcum quiddam, & portuoſum. *Horat. Epod.* 10. Jonius ſinus.

Jonthus, i, m. ἴονθος, tuberculum exiguum, & durum in facie. *Priſcian. l.* 1. *c.* 18.

Jordănis, m. 3. *Giordano*, Ἰορδάνης, fl. Palæſtinæ maximus, & pene unicus, cum reliqui omnes potius torrentes, quam fluvii dicendi ſint. Oritur in Cœleſyria, ad radices montis Libani, 4. M. P. ſupra Cæſaream Philippi, ex duobus fontibus, Jor, & Dan, deinde in Auſtrum per Samachonitem lacum fluens ad Capharnaum, per lacum Geneſaream, ſeu mare Galilææ, & Tyberiadis labitur, rigatiſque aliquot urbibus, in Mare Mortuum, ſeu Aſphaltitem lacum deſinit, Tribus Ruben, & Gad cum dimidia Tribu Manaſſe ab aliis ſeparans. Fuit primus limes Terræ promiſſæ.

Jos, f. 2. *Nio*, Ἴος, inſ. Maris Ægæi, olim Phœnice, una Sporadum, circuitus 25. M. P. inter Naxum ad Bor. & Theram ad Auſtr. cum oppido cogn. in parte Boreali. In hac inſula Homerus ſepultus eſt, Oraculo jubente, quoniam mater ejus ex Jo foret, ipſe vero certa matre, incerta eſſet patria.

Jota, f. 1. ἰῶτα, litera Græca, a jod litera Hebræorum. *Cic.* 3. *de Or.* Ut jotam literam tollas, & e pleniſſimum dicas.

Jotaciſmus, i, a Grammaticis dicitur vitium orationis, quo jota litera ſæpius eodem loco concurrit, ut *Juno Jovi iraſcitur*, vel *Troja*, *Maja*, *Diomed. lib.* 2. *Marcian. Capell. l.* 5.

Joviālis, le, adject. ad Jovem pertinens. *Arnob. l.* 5. Jovialis incontinentia. *Macrob. l.* 5. *c.* 16. Ganymedes Jovialium poculorum miniſter.

Joviniānus, m. 1. cognomen Maximiani Imper. quo ſe vocari voluit, quod ſe fortiter in Illyrico geſſiſſet.

Jovis, is, m. qui nunc Jupiter dicitur, olim recto caſu dicebatur, teſte *Var. l.* 7. *L. L.* Nam, ut ait *Gel. l.* 5. *c.* 12. quod eliſis, aut immutatis literis eſt Jupiter, id plenum, atque integrum eſt Jovis pater. *Apul. l.* 4. *Met.* Quem tremit ipſe Jovis. Adde *Hygin. fab.* 54. ¶ Hinc *Joves* in plurali num. apud *Plaut. Caſ.* 2. 5. 26.

Jovis flos, Διὸς ἄνθος, flos eſt æſtivus, & inodorus, colore purpureo, cujus gratia coronamentis expetitur. *Plin. l.* 21. *c.* 10. Colore tantum placet Jovis flos, & odor abeſt, ſicut & ille, qui Græce phlox vocatur.

Jovis gemma, Διὸς λίθος, gemmæ ſpecies, quæ ultra candorem & levis eſt, & tenera. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

I ANTE P.

Iphianaſſa, f. 1. Ἰφιάνασσα, & Lyſippe filiæ fuerunt Prœti Argivorum Regis, quibus Perottus Mæram, & Euryalem addit, quæ cum ad Junonis templum veniſſent, Deam contumeliis affecerunt, patris ſui domum divitiis templi Junonis, vel, ut alii ferunt, formam ſuam Deæ pulchritudini præferentes, & ob eam rem a Junone in furorem verſæ ſunt, ut putarent, ſe eſſe vaccas. Ad quas curandas accerſitus eſt Melampus, cui pater Regni partem, & alteram filiam, quam vellet, nuptui promiſit. placata igitur per ſupplicationem, & hoſtias Junone, Melampus Prœtidas a morbo curavit, & Iphianaſſam uxorem duxit. ¶ Hoc nomine appellatur etiam a nonnullis Iphigenia, Agamemnonis filia ex Clytæmneſtra. Vide in ſequenti voce.

Iphianaſſæus, a, um, adject. poſſeſſ. ab Iphianaſſa. *Lucret. l.* 1. *v.* 85. quo pacto Triviai virginis aram Iphianaſſæo turparunt ſanguine fœde. Alii legunt *Iphianaſſai*, ſcil. pro Iphianaſſæ, ut *Lucretio* moris eſt. Hic autem Iphigeniam intelligit.

Iphias, adis, patronym. 3. Evadne Iphidis filia, quam alii Martis filiam faciunt. *Ovid.* 6. *Triſt. eleg.* 14. *v.* 38. Aulaque in accenſos Iphias ire rogos.

Iphiclus, m. 2. ſive Iphicles, m. 3. Amphitryonis, & Alcmenæ filius, eodem partu cum Hercule editus, Iolai pater, *Boccac. l.* 12. *Geneal.* Sepultus eſt apud Pheneum Arcadiæ urbem. *Pauſan.*

Iphicrătes, m. 3. Ἰφικράτης, vir Athenienſis, quem viginti annos natum Athenienſes in auxilium Bœotiorum adverſus Lacedæmonios cum exercitu miſerunt. Hujus adoleſcentis ſupra ætatem virtus admirabilis fuit, nec unquam ante eum Athenienſes inter tot, tantoſque duces aut ſpei majoris, aut indolis maturioris Imperatorem habuerunt, in quo non imperatoriæ tantum, verum & oratoriæ artes fuere. *Juſtin. lib.* 6. ¶ Primus omnium ſpoliis bello captis nomen ſuum inſcripſit, cum antea ſolius civitatis nomen inſcriberetur. *Suid.*

Iphidămas, antis, m. 3. Ἰφιδάμας, Antenoris filius, corpore lato, atque procero. Ab Agamemnone in bello Trojano interemptus fuit.

Iphigenia, f. 3. Ἰφιγένεια, Agamemnonis, & Clytæmneſtræ filia. Cum Agamemnon in Aulide cervum Dianæ ignarus occidiſſet, Dea irata ventorum flatus amovit, ut Græci navigare in Troadem non poſſent. Quapropter cum Oraculum conſulerent, reſponſum eſt, Agamemnonio ſanguine Deam eſſe placandam. Miſſus igitur Ulyſſes Iphigeniam aſtu a matre abduxit, ſub prætextu facti cum Achille matrimonii. Sed cum jam immolanda eſſet, Dea ejus miſerta, cervam pro ea ſuppoſuit, virginem autem in Tauricam regionem tranſtulit, ubi a Thoante Rege ejuſdem Deæ ſacris præfecta eſt, quæ humano ſanguine fieri ſolebant. Quo cum poſtea Oreſtes a furiis agitatus, & ab incolis captus veniſſet, jamque eſſet immolandus, a ſorore agnitus, & liberatus eſt, cum qua non multo poſt occiſo Thoante Rege aufugit, ablato ſecum Dianæ ſimulacro in lignorum faſce abſcondito, propter quod illam Faſcelidem vocarunt. Tandem venerunt in Italiam, & in Aricino nemore ſimulacrum locaverunt, ædificato Deæ inſigni templo. *Ovid.* 12. *Met. Cic. in Orat.* 1. *Tuſcul. l.* 3. *Offic.*

Iphimedia, f. 1. Ἰφιμέδεια, uxor fuit Aloei, quæ compreſſa a Neptuno filios geminos peperit, Otum, & Ephialtem, qui ſingulis menſibus novem digitorum longitudinem ſtaturæ ſuæ adjiciebant, cumque paucis annis in ſummam corporis molem excreviſſent, una cum cæteris gigantibus adverſus Superos bellum moventes, Apollinis, & Dianæ telis confixi ſunt. *Serv.*

Iphis, m. 3. Ἶφις, puer fuit formæ venuſtate conſpicuus, qui cum Anaxaretem puellam efflictim amaret, neque illa ejus amori reſponderet, impatientia amoris vitam laqueo finivit, cumque jam ad ſepulturam efferretur, Anaxarete e feneſtra proſpiciens in ſaxum mutata eſt. *Ovid.* 14. *Metam.* ¶ Fuit item Iphis puella quædam Cretenſis, ex Phæſto oppido, Lygdi, & Telethuſæ filia, quam mater inſcio viro (qui, ſi filia ſibi naſceretur, occidi eam imperarat) virili habitu Iſidis juſſu educaverat. Qua ratione cum ad annos pubertatis patrem fefelliſſet, Lygdus Janthen puellam ei deſpondit. Quapropter inops conſilii Telethuſa Iſidis auxilium imploravit, quæ ipſo nuptiarum die Iphidem transformavit in marem. *Ovid. l.* 9. *Met.* ¶ Denique Iphis Mercurii filius, unus fuit Argonautarum. *Valer. Flac. l.* 1. *v.* 441.

Iphĭtus, m. 2. Ἴφιτος, filius Præonidis, ſive Hemonis, qui primus Olympia inſtituit. ¶ Iphitus item alius Eurythi Oechaliæ Regis filius fuit, & frater Ioles, quem Hercules e turri præcipitavit. ¶ Alius denique Trojanus fuit, tempore belli, & incendii urbis Ilii. *Virg.* 2. *Æn.*

Ipſe, a, um, o. 1. 2. *eſſo*, *iſteſſo*, הוא, Ger. *der*, Gal. *loy meme*, Hiſ. *el meſmo*, αὐτός, pronomen demonſtrativum, quod cum aliis pronominibus junctum eorum accipit ſignificationem, ut ego ipſe, ille ipſe, &c. *Cicer. de Clar. Orat.* Qui ipſe tum fuit. *Id.* 1. *Div.* Ille ipſe Divinationis auctor Chryſippus. *Ter. And.* 1. 1. Tute ipſe his rebus finem præſcripſiſti. *Id. Adel.* 4. 4. Ipſe egomet ſolvi argentum. *Cic. pro leg. Man.* Idem ipſe Mithridates. *Id.* 15. *Fam. ep.* 17. idipſum facerent commodius. *Idem* 2. *Fin.* Hic ipſe jampridem rejectus eſt. *Curt. l.* 6. *c.* 11. Semetipſum cogitaſſe. ¶ Interdum invenitur uſurpatum abſque aliis, per Ellipſim. *Virg. Ecl.* 1. Ille meas errare boves, ut cernis, & ipſum Ludere quæ vellem calamo permiſit agreſti. h. e. me ipſum. ¶ Aliquando eſt relativum. *Id.* 3. *Æn.* Ipſe arduus, altaque pulſat ſidera. ¶ Sæpe emphaſim habet. *Id.* 3. *Æn. v.* 356. Jove miſſus ab ipſo. Et 2. *Æn.* Ipſe pater Danais animos vireſque ſecundas ſufficit. ¶ Interdum etiam uſurpatur reciproce. *Quintil. lib.* 8. *c.* 6. Circa quem inexplicabilis & Grammaticis inter ipſos, & Philoſophis pugna eſt. ¶ Additur etiam non raro ad rem magis indicandam. *Cic. Att. l.* 4. Illo ipſo die, quo lex lata eſt. *Id. l.* 5. *Att.* Cum ibi decem ipſos fuiſſem dies. Et *de clar. Orat.* Mortuus eſt annis LXXXIII. ipſis ante me Conſulem. ¶ Habet præterea alios uſus. *Ter. And.* 5. 6. 10. O Charine, in ipſo tempore mihi advenis. h. e. opportune. *Id. ibid.* 3. 4. 13. in ipſis nuptiis. h. e. tempore, quo nuptiæ fiunt. ¶ *Ipſe*, & *ipſa*, quemadmodum & αὐτός græce, dicebantur a ſervis domini, & a pueris magiſtri, proprio nomine diſſimulato, honoris cauſa. *Plaut. Caſ.* 4. 2. 10. Quid tu hic agis? *Ancilla*: Ego eo, quo me ipſa miſit. h. e. hera mea. V. ibi *Taubm.* & *Pareum in Lex. Crit.* qui alia adducunt exempla. ¶ Olim dicebant *Ipſus*, *a*, *um*, ut ſæpiſſime legitur apud *Plaut.* & *Terent.* Hinc *ipſi* in genitivo uſurpat *Sever. in Ætna*, *v.* 218. Quin & *ipſiſſimus* legitur apud eundem *Plaut. Trinum.* 4. 2. 146. quemadmodum & Græci αὐτότατος dicunt.

Ipſipſus, pro is ipſus, vel quaſi ipſe ipſus, vel ipſe ipſe. *Plaut. Ciſt.* 2. 3. 58. & *Truculent.* 1. 2. 23. Ubi alii aliter legunt.

Ipſullices, vel ipſullices, f. 3. ſubſiles, bracteæ in virilem, muliebremque ſpeciem expreſſæ, ideſt imaguncula, quibus Magi utebantur, ut eum, cujus imago eſſet, pellicerent in amorem, ab *ipſe*, & *illex*, quia ipſum, cujus ſpecies expreſſa foret, carminibus, & vinculis in amorem pelliciebant. *Feſt.*

I ANTE R.

Ir, V. Hir.

Ira, æ, f. 1. *ira*, *collera*, אף, Ger. *zorn*, Gal. *colere*, Hiſp. *ira*, ὀργή, animi excandeſcentia, iracundia, indignatio. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 9. Ira eſt libido puniendi ejus, qui videatur læſiſſe injuria. *Id.* 1. *Offic. c.* 38. Ira procul abſit. *Virg.* 2. *Æn.* Nate, quis indomitus tantus dolor excitat iras? *Ter. Hecyr.* 3. 1. 30. Iras gerere. *Liv. l.* 23. *c.* 3. Iræ indulgere. *Ter. Adel.* 3. 2. 14. Iram in aliquem evomere. ¶ Dicimus autem, accendi ira, incitari, inflammari: Iram contundere, cohibere, ſuſcitare, ſedare: Iram, vel iras exercere, concire, &c. *Cic. Virg. Liv.* & alii. ¶ Ira in bonam partem ſumitur pro animi impetu, ſeu pro ſtimulo quodam ad res terribiles obeundas. Hinc a *Cic. Acad.* 4. *c.* 44. & *Tuſc.* 4. *c.* 9. ex Stoicorum ſententia, cos fortitudinis appellatur. De ea ſic *Senec. l.* 1. *de Ira*, *c.* 9. Ira, inquit Ariſtoteles, neceſſaria eſt, nec quicquam ſine illa expugnari poteſt, niſi illa impleat animum, & ſpiritum accendat: utendum autem illa eſt, non ut duce, ſed ut milite. ¶ Interdum pro culpa uſurpatur. *Gratius in Cyneget. v.* 374. furtim commiſſam ulciſcitur iram. *Liv. l.* 2. *c.* 51. Plenus ſuarum, plenus paternarum irarum. *odio'rsd*.

Iracunde, adv. *con iſdegno*, *irate*, Ger. *zornigklich*, Gal. *de colere*, Hiſ. *apradamente*, ὀργίλως. *Cic. Phil.* 8. *c.* 5. Vehementer me tecum agere fateor, iracunde, nego. *Id. pro Roſc. Com. c.* 11. Quo quiſque eſt ingenioſior, eo docet iracundius.

Iracundia, æ, f. 1. *iracondia*, כעס, Ger. *zornmuetigkeit*, Gal. *ire*, *depit*, Hiſ. *ira que permanece*, ὀργιλότης, proclivitas in iram. Differt ab ira, quia iracundia eſt vitium, ira eſt motus animi ad tempus. *Cic.* 4. *Tuſc.* Ex quo in aliis anxietas, unde anxii, in aliis iracundia dicitur, quæ ab ira differt, eſtque aliud iracundum eſſe, aliud iratum, ut differt anxietas ab angore. Neque enim omnes anxii, qui anguntur aliquando, neque anxii ſemper anguntur, ut inter ebrietatem, & ebrioſitatem intereſt, aliudque eſt eſſe amatorem, aliud amantem. Sed hæc differentia non obſervatur. *Id.* 4. *Acad.* Ipſam iracundiam fortitudinis quaſi cotem eſſe dicebant. *Id.* 4. *de Aruſp. reſp.* Dolore me elatum, & iracundia longius prope digreſſum arbitrabantur, quam ſapientis hominis cogitata ratio poſtularet. *Ter. Adel.* 3. 2. 12. Ardere iracundia. *Cic. pro Marcel. c.* 3. Iracundiam cohibere.

Iracunditer, adv. idem ac iracunde. *Cæcil.* apud *Non. c.* 11. *n.* 45. Temere rem agere, & iracunditer.

Iracundus, a, um, כעסן, Germ. *zornmuetig*, Gall. *colerique*, Hiſp. *iracundo*, ὀργίλος, qui natura ad iram proclivis eſt, & ex parva, vel nulla cauſa iraſcitur. Differt ab *iratus*, quia *iratus* dicitur, qui ira concitatus eſt, *iracundus*, qui facilis eſt ad iram, etiamſi tunc nulla ira movetur. *Cic. de Senect. c.* 18. Sunt moroſi, & anxii, & iracundi, & difficiles ſenes. *Horat. l.* 1. *od.* 3. Iracunda Jovem ponere fulmina. *Id. l.* 3. *od.* 9. Improbo iracundior Adria. *Sen. l.* 2.

de

de Ira, *c.* 9. Aut iniquus erit ſapiens, ſi æqualiter iraſcetur delictis inæqualibus, aut iracundiſſimus, & &c.

Iraſcentia, æ, f. iracundia. *Apul. de dogm. Plat.* Iraſcentiam ad domicilium cordis deductam eſſe.

Iraſcibilis, le, adject. qui facile iraſcitur, iracundus. *Firmic. l.* 5. *c.* 9. Iraſcibilem effici.

Iraſcor, eris, iratus ſum, d. 3. *adirarſi*, קצף, Ger. *zurnen*, Gal. *ſe mettre en colere*, Hiſ. *enojarſe*, ὀργίζομαι, ira commoveor, ſuccenſeo. Conſtruitur cum dativo. *Cic. pro Q. Roſc.* Dii immortales hominibus iraſci, & ſuccenſere conſueverunt. *Id. Att. l.* 1. Negant, me ei iratum fore. ¶ Vel cum abl. & præp. *cum*. *Cic.* 4. *Tuſc.* Mihi vero ne Scipio quidem ille Pont. Max. iratus videtur fuiſſe cum Tib. Graccho. ¶ Vel cum præpoſit. *de*. *Plaut. Trucul.* 4. 2. 56. De nihilo illi eſt iraſci. *Cic. l.* 15. *Att.* Arabioni de Sicio nihil iraſcor. ¶ Vel cum alia orationis particula. *Plin. l.* 3. *ep.* 9. Iraſcor, quod ſim evocatus. ¶ Vel denique cum accuſat. *Liv. l.* 34. Remittimus hoc tibi, noſtram ne vicem iraſcaris. ¶ *Iraſcere*, pro iraſci, legitur apud *Non. c.* 2. *n.* 446. *ex Pomponio*, *& Nigidio*.

Irate, adv. *iratamente*, Ger. *zornigklich*, Gal. *par courroux*, Hiſp. *ayradamente*, ὀργίλως, per iram. *Col. l.* 7. *c.* 12. Ut nonnunquam etiam conſervos iratius intueantur.

Iratus, a, um, *adirato*, *corrucciato*, כעס, Ger. *zornig*, Gal. *en courroux*, Hiſp. *ayrado*, *enojado*, ὀργισθεὶς, qui aliqua re laceſſitus excandeſcit, etiamſi natura non ſit iracundus, partic. ab iraſcor. *Cic. pro Cælio*. Huic ego Deos propitios, plerique autem iratos putent. *Id. Attic.* 14. *ep.* 19. Nolo te illum iratum habere. *Id.* 2. *de Orat.* Facere judicem iratum adverſario. *Id. Phil.* 8. *c.* 6. Qui illis ſuerat iratiſſimus. *Id.* 4. *Tuſc. c.* 36. Cum Archytas villico factus eſt iratior. *Juvenal. Sat.* 1. *v.* 49. Exul ab octava Marius bibit, & fruitur Diis iratis. h. e. licet Deos iratos habeat, hilariter tamen vivit. ¶ Tribuitur etiam rebus inanimis. *Horat. Epod.* 2. Iratum mare. h. e. procelloſum. *Id. l.* 2. *Sat.* 8. Iratus venter, h. e. jejunus, & avide cibum expoſcens.

Irenarches, ſive Irenarcha, m. 1. εἰρηνάρχης, qui ad tollendas diſcordias, & pacandos civium animos eligitur, ſive qui diſciplinæ publicæ, & corrigendis moribus præficitur, ab εἰρήνη, *pax*, & ἀρχὴ, *princeps*. Hujus officium erat tranquillitatem publicam ſervare, & iter facientibus vias ſecuras præſtare. *Arcad. Dig. l.* 50. *tit.* 4. *leg.* 18.

Iria, maſc. 1. Scripia, *la Scrivia*, fl. Liguriæ, qui ex App. Mari apud Antiliam, Dertonam, & Caſtrum novum fluit, ac in Padum poſt 5. M. P. labitur.

Iria, æ, fem. 1. Vicus Iriæ, *Vaghera*, opp. præclarum Liguriæ, in Gallia Ciſpadana, inter Dertonam 10. M. P. & Placentiam 30. a Ticino 15. Dertonam verſus.

Irinum, neut. 2. ἴρινον, oleum, ſive unguentum, quod ex iride herba fit. *Plin. l.* 13. *c.* 1. Irinum Corinthi diu maxime placuit.

Irion, onis, n. ἐρύσιμον, frugis genus eſt, culmo aſſurgens ferulaceo, foliis, & flore ſeſamo non diſſimile. Seritur in Italia ante Vergiliarum exortum, in Græcia autem, & Aſia ſub earundem occaſum. *Plin. l.* 18. *c.* 7.

Iris, is, vel idis, f. *Arco celeſte*, קשת, Ger. *Regenbogen*, Gall. *l'arc en Ciel*, Hiſp. *el arco del Cielo*, *o de las nuves*, ἶρις, Arcus cœleſtis, ab εἴρω, *dico*, *nuntio*, quia nunc pluviam, nunc ſerenitatem portendit. Unde etiam Poetæ Irim Junonis nuntiam eſſe finxerunt. Thaumantis filia dicta eſt propter admirationem, quam in animis hominum parit. Hujus arcus cauſa eſt radius Solis, cavæ nubi immiſſus, qui repulſa acie in Solem refringitur. Nubes enim formam arcus diſcoloris efficiunt, quia alia parte quædam earum tumidiores ſunt, aliæ ſubmiſſiores, quædam craſſiores, quam ut Solem tranſmittant, aliæ imbecilliores, quam ut excludant. Hæc inæqualitas alternis lucem umbramque commiſcet, & exprimit illam mirabilem arcus varietatem. *Virg.* 9. *Æn. v.* 2. Irim de cœlo miſit Saturnia Juno. *Id. ibid. v.* 18. Iri, decus cœli. ¶ Eſt & iris herba gladioli foliis, ſed majoribus, latioribus, & pinguioribus, radice odorata, ſternutamenta movente, flore colorum varietate arcus cœleſtis ſpeciem referente. Vulgus lilium cœruleum appellat, *giglio pavonazzo*, *ghiaggiuolo*. *Plin. l.* 21. *c.* 7. ¶ *Iridis* in genitivo habet *Tertull. de Sodom. v.* 8.

Iris, m. 3. *l'Iris*, inc. *Caſalmach*, fl. Aſiæ min. qui oritur in Cappadocia, in conf. Armeniæ minoris, ſupra Sebaſtiam, & auctus Lyco flu. & aliquot aliis in Pontum Euxinum ſe exonerat inter Themiſyram ad Or. & Amiſum ad Occ. 25. M. P. utrinque.

Irnea. V. Cirnea.

Irnella, f. 1. genus vaſis in ſacris, dim. ab irnea. *Feſt.*

Ironia, f. 1. εἰρωνεία, Illuſio, irriſio, eſt quædam ſpecies Allegoriæ, quæ non ſolum aliud verbis, aliud ſenſu, ſed etiam contrarium oſtendit. *Cic.* 4. *Acad. c.* 5. Socrates autem de ſe ipſe detrahens in diſputatione plus tribuebat iis, quos volebat refellere. Ita cum aliud diceret, atque ſentiret, libenter uti ſolitus eſt ea diſſimulatione, quam Græci εἰρωνείαν vocant, quam ait etiam in Africano fuiſſe *Fannius*. ¶ Eſt etiam Ironia Figura ſententiarum, per quam Orator, aut Poeta totam ſuam mentem, & voluntatem fingit. Differt a Tropo, quia Tropus eſt brevior, & apertior, ſed in Figura fictio totius voluntatis ineſt. V. *Rhetores*.

Ironice, adv. *ironicamente*, εἰρωνικῶς, per ironiam. *Aſcon. Ped. in proœm. Action. in Verr.* Ironice dictum eſt.

Irpex, vel Hirpex, vel Hyrpex, vel Urpex, vel Hurpex, icis, f. genus raſtrorum ferreorum, quod plures habet dentes, ad extirpandas herbas in agris, ab ἅρπαξ, vel ἁρπαγὴ, *crates*, vel *raſtrum*, quia rapit, & verrit quicquid inutile excreſcit, atque ita agrum purgat. *Var. l.* 4. *de R. R.* & *Feſtus*.

Irpi. V. Hirpi.

Irpices. V. Irpex.

Irpini. V. Hirpini.

Irradio, as, avi, atum, a. 1. illuſtro, *illuſtrare*, ἀγλαΐζω. *Stat. Theb.* 6. *v.* 64. hoc undique gemmæ Irradiant. ¶ Item illuſtris ſum, radiis ſplendeſco. *Sedul. in Matth. c.* 28. Cœperat interea poſt triſtia ſabbata felix Irradiare dies.

Irrado. V. Inrado.

Irraſus, a, um, *raſo*, idem quod raſus. *Plaut. Rud.* 5. 2. 10. Dii te ament cum irraſo capite. V. *Inraſus*.

Irrationabilis, le, o. *irragionevole*, ἄλογος, ratione carens. *Celſ. in præfat.* Irrationabile animal. *Quintil. Declam.* 325. Irrationabiles impetus animorum. Adde *Lactant. de Ira Dei*, *c.* 7.

Irrationabilitas, atis, f. rationis carentia. *Apul. ad Aſclep.* Irrationabilitas bonorum omnium.

Irrationabiliter, adv. irrationaliter. *Tertul. de Pænit. c.* 2.

Irrationalis, le, adject. ratione carens, *irragionevole*, ἄλογος. *Quint. l.* 7. *c.* 3. Eſt equus animal, ſed irrationale.

Irrationaliter, adv. *irragionevolmente*, ſine ratione, ἀλόγως. *Tertul. de Fuga perſec. c.* 4. Si irrationaliter quis perit.

Irrauceſco, is, n. 3. *divenir rauco*, βραγχιάζω, raucus fio. *Cic.* 1. *de Or. c.* 61. At Æſopum, ſi paulum irraucuerit, explodi. Al. leg. *irrauſerit*.

Irrecitabiliter, adv. ineffabiliter. *Venant. Fortun. l.* 3. *carm.* 9. *v.* 49. Irrecitabiliter manant de corde Parentis.

Irrecordabilis, le, cujus meminiſſe quis nequit. *Arnob. l.* 2. *pag.* 62. Aliquid irrecordabili obliteratione deperdere.

Irrecuperabilis, le, *irrecuperabile*, ἀνανάκτητος, qui recuperari non poteſt. *Tertul. de Pudic. c.* 14. Immunditia irrecuperabili tabioſum cadaver.

Irrecuſabilis, le, qui recuſari non poteſt, ut irrecuſabilis occaſio, *l.* 3. *Cod. tit.* 1. *leg.* 13.

Irredivivus, a, um, irreparabilis, a *redeo*. *Catul. ep.* 17. *ad Coloniam*. Sed vereris inepta crura ponticuli, irredivivus ne ſupinus eat, cavaque in palude recumbat.

Irredux, irreducis, o. quod rediturum non eſt, vel id, unde aliquis rediturus non eſt. *Lucan. l.* 9. *v.* 408. Irreducemque viam deſerto limite carpit. hoc eſt viam, a qua rediturus non eſt.

Irreformabilis, le, adject. qui in meliorem formam redigi non poteſt. *Tertul. de virg. veland. c.* 1. Regula fidei immobilis, & irreformabilis.

Irregibilis, le, adject. qui regi, ſeu ſtare non poteſt. *Veget. l.* 2. *de re veter.* Irregibile ſe parieti impingit.

Irreligatus, a, um, *ſciolto*, ἄδετος, non ligatus, ſolutus. *Ovid.* 2. *de Arte*, *v.* 530. Nuda pedem, croceas irreligata comas.

Irreligio, onis, f. irreligioſitas. *Apul. ad Aſclep.* Irreligio, inordinatio.

Irreligioſe, adv. ſine religione, aut pietate. *Arnob. l.* 1. Veſtra ſunt hæc irreligioſe opinata, & irreligioſius credita. *Quintil. Declam.* 8. Irreligioſus ille anheli pectoris pallor inſpicitur.

Irreligioſitas, atis, f. religionis carentia, impietas, ἀσέβεια. *Tertul. Apol. c.* 24. Crimen irreligioſitatis committere.

Irreligioſus, a, um, *irreligioſo*, איש בליעל, Ger. *gotloſſ*, Gal. *irreligieux*, Hiſp. *irreligioſo*, ἀσεβὴς, pietati, & religioni repugnans. *Liv. l.* 5. *c.* 40. Irreligioſum ratus, Sacerdotes publicos, ſacraque Populi Romani pedibus ire. *Arnob. l.* 5. Poteſt irreligioſius quippiam exiſtimari? *Tertul. de Orat. c.* 12. Factum illud irreligioſiſſimum eſt.

Irremeabilis, le, o. 3. *d'onde non ſi può tornare a dietro*, unde remeare non poſſis. *Virg.* 5. *Æn. v.* 591. Qua ſigna ſequendi falleret indeprenſus, & irremeabilis error.

Irremediabilis, le, o. 3. *a cui non ſi può trovar rimedio*, ἀνήκεστος, cui remedium adhibere non poſſumus. *Senec. epiſt.* 114. *ex verbis Mecænatis*. Tyranni irremediabilis factio. *Plin. l.* 21. *c.* 53. Scythæ ſagittas tingunt viperina ſanie, & humano ſanguine; irremediabile id ſcelus, mortem illico affert levi tactu.

Irremiſſibilis, & Inremiſſibilis, le, *irremiſſibile*, qui remitti ſeu condonari non poteſt. *Tertull. de pudic. c.* 2. & 13. Irremiſſibilia peccata. Adde *Hieronym. epiſt.* 149. *ad Marcellam*.

Irremotus, a, um, *non cacciato*, *non allontanato*, non remotus. *Prudent. Periſteph.* 2. *v.* 408. *de terra*. Hoc munus implet ſedule, irremotus excubat. ¶ Scribitur & *inremotus*.

Irremunerabilis, le, o. 3. *che non ſi può rimunerare*, ἀνανταπόδοτος, quod ob magnitudinem remunerari non poteſt, nec par pari rependi. *Apul. l.* 11. *A. A.* Irremunerabile beneficium.

Irremuneratus, & Inremuneratus, a, um, *non rimunerato*, cui nihil repenſum eſt. *Caſſiod. l.* 2. *ep.* 16. *extr.*

Irreparabilis, le, o. 3. *che non ſi può riparare*, ἀνεπανόρθωτος, quod reparari, & in integrum reſtitui non poteſt. *Virg.* 3. *Georg. v.* 274. Sed fugit interea, fugit irreparabile tempus.

Irrepercuſſus, & Inrepercuſſus, a, um, non repercuſſus. *Tertull. in Apolog. c.* 16. *extr.* Ne quid rumoris irrepercuſſum prætteriſſemus. *h. e.* irrefutatum. Al. leg. *impercuſſum*.

Irrepertus, a, um, *non ritrovato*, non repertus. *Hor.* 3. *Carm. ode* 3. Aurum irrepertum, & ſic melius ſitum cum terra celat, ſpernere fortior.

Irrepletus, a, um, adject. non repletus. *Paulin. Nolan. carm.* 17. *v.* 67. Cogimur victo, licet irrepleti, Cedere voto.

Irrepo, is, epſi, eptum, n. 3. *rampicarſi*, *entrare di naſcoſto*, ὑπεισέρχομαι, paſſim, & latenter more reptilium introeo. *Cic.* 3. *de Orat.* Quæ diſſimulatio maxime quaſi irrepit in hominum mentes. *Id. pro Arch.* Qui etiam poſt legem Papiam in eorum municipiorum tabulas irrepſerunt. *Plin. l.* 26. *c.* 1. Lues in Italiam irrepſit. *Colum. l.* 3. *c.* 18. Aquæ irrepentes. ¶ Scribitur & inrepo.

Irrepoſcibilis, le, adject. qui repoſci non poteſt. *Apul. Apol.* Vidua nihil affert irrepoſcibile.

Irreprehenſibilis, e, adject. qui argui non poteſt, *irreprenſibile*. *Arnob. l.* 2. Irreprehenſibiles vivimus.

Irreprehenſus, a, um, *che non ſi può riprendere*, נקי, Ger. *ungeſcholten*, Gal. *irreprehenſible*, *ſans reprehenſion*, Hiſ. *irreprenſible*, ἀνεπίληπτος, qui reprehendi jure non poteſt. *Ovid.* 5. *Triſt. eleg.* 4. *v.* 22. Et tanta probitas irreprehenſa fuit.

Irrepto, as, a. intus repo, irruo, ingredior. *Stat.* 11. *Theb. v.* 731. Vis, Argos eat, hoſtileſque Mycenas Squalidus irreptet? *Id. l.* 3. *Silv.* 1. *v.* 177. gratuque protervus Nunc humeris irreptet avi.

Irreptor, & Inreptor, oris, maſc. qui irrepit. *Imp. Conſtantin. l.* 2. *Cod. Theodoſ. tit.* 26. *leg.* 2. Irreptor agrorum. *h. e.* qui ſine jure alienos agros invaſit.

Irrequiebilis, & Inrequiebilis, le, irrequietus. *Scribon. Larg. compoſ.* 105. Stomachi vitium, quod cum ſiccitate, & irrequiebili, ut ita dicam, & inextinguibili ſiti conſiſtit. Eadem verba habet *Marcell. Empir. c.* 20.

Irrequies, etis, f. ſine quiete. *Auſon. Idyl.* 12. Irrequies gens.

Irrequietus, a, um, *chi non ha quiete*, ἀνάπαυστος, quod nullam habet requiem. *Plin. l.* 2. *c.* 3. Æterno, & irrequieto ambitu. *Ovid.* 2. *Metam. v.* 386. Sors mea principiis irrequieta fuit.

Irreſectus, a, um, non reſectus. *Hor. Epod.* 5. *v.* 47. Hic irreſectum ſæva dente livido Canidia rodens pollicem.

Irreſolubilis, le, adject. non ſolubilis. *Apul. l.* 2. *dogm. Plat.* Irreſolubili nexu junguntur.

Irreſolutus, a, um, non ſolutus, non remiſſus. *Ovid.* 1. *de Pont. eleg.* 2. Vincula ſemper habens irreſoluta manet.

Irreſpirabilis, & Inreſpirabilis, le, qui reſpirari non poteſt. *Tertull. de Idolol. c. ult.* Innatabile excuſſis profundum eſt, inextricabile impactis naufragium, irreſpirabile devoratis hypobrychium.

Irreſtinctus, a, um, *non eſtinto*, non extinctus. *Silius l.* 3. *v.* 29. Irreſtincta focis ſervant altaria flammæ.

Irretio, is, ivi, itum, a. 4. *inviluppare nella rete*, יקש, Ger. *verſtricken*, Gal. *envelopper*, Hiſp. *enredar*, ἐμπλέκω, σαγηνεύω, reti involvo, illaqueo, implico. *Cic.* 4. *Acad.* Quid enim ad illum, qui te captare vult, utrum tacentem irretiat te, an loquentem? ¶ Irretire illecebris, *luſingare*. *Cic. in Catil.* 1. *c.* 5. Quem corruptelarum illecebris irretiſſes.

Irretitus, a, um, *legato*, *preſo*, לכוד, Ger. *verſtricket*, Gal. *enveloppé*, Hiſ. *enredado*, περιπλεχθεὶς, qui reti captus eſt, & tranſlate, qui aliqua fraude, dolo, blanditiis deceptus detinetur, partic. ab *irretior*. *Cic.* 5. *Fin. c.* 18. Si cantiunculis tantus vir irretitus teneretur.

Irretortus, a, um, *dritto*, rectus. *Hor. l.* 2. *Carm. ode* 2. Quiſquis ingentes oculo irretorto ſpectat acervos. V. *Invidus*.

Irreverens, tis, adject. qui non reveretur, *irriverente*. *Tert. l.* 2. *adverſ. Marc. c.* 14. Immiſit pueris urſos, ſed irreverentibus in Prophetam.

Irreverenter, adv. *ſenza riverenza*, Ger. *unehrerbietig*, Gall. *irreveremment*, Hiſp. *irreverentemente*, ἀναιδῶς, ſine reverentia, & honore. *Plin. lib.* 2. *ep.* 14. Ad declamandum huc tranſeunt tam irreverenter, & temere.

Irreverentia, æ, f. *irriverenza*, Ger. *unehrbarkeit*, Gal. *irreverence*, Hiſp. *irreverencia*, ἀναίδεια, vitium reverentiæ contrarium. *Tac. l.* 13. *Ann. c.* 26. Quibuſdam coalitam libertate irreverentiam eo prorupiſſe frementibus.

Irrevocabilis, le, o. 3. *che non ſi può rivocare*, Ger. *unwiderrufflich*, Gal. *irrevocable*, Hiſp. *irrevocable*, ἀνεπίστρεπτος, quod non poteſt revocari. *Horat. l.* 1. *ep.* 18. *v.* 71. Et ſemel emiſſum volat irrevocabile verbum. *Tacit. c.* 42. Domitiani natura quo obſcurior, eo irrevocabilior. *Plin. l.* 32. *c.* 1. Anchoræ pondere irrevocabili jactæ.

Irrevocabiliter, & Inrevocabiliter, *irrevocabilmente*, ita ut non ſit revocandi facultas. *Auguſtin. ep.* 120. *c.* 24. Superbia, qua Diabolus irrevocabiliter progreſſus eſt.

Irrevocandus, a, um, quod non poteſt revocari, ut Error irrevocandus, apud *Claud. de bel. Get. v.* 123.

Irrevocatus, a, um, non revocatus. *Ovid.* 11. *Met. v.* 401. Sed enim irrevocatus ab acri cæde lupos perſtat dulcedine ſanguinis aſper.

Irrevolutus, a, um, *non rivolto*, non revolutus. *Martial. l.* 11. *epigr.* 1. Vadas, & redeas irrevolutus. Correctiores libri habent *inevolutus*.

Irridenter, *burlando*, irridendo. *Laber.* apud *Chariſ. l.* 1. *pag.* 181. *Paſſib.* irridenter petit. *Auguſt. ep.* 5. *a med.* Irridenter admonere.

Irrideo, es, irriſi, ſum, a. 2. *beffare*, לעג, Ger. *verſpotten*, Gall. *ſe moquer*, Hiſ. *eſcarnecer*, καταγελάω, derideo, ludibrio habeo, contemno. *Cic. de nat. Deor.*

Deor. Nihil tam irridet Epicurus, quam prædictionem rerum futurarum. *Id. de Fin.* Quæ irrideri ab imperitis ſolent. ¶ *Irridunt* pro *irridens* dixit *Brutus* apud *Diomed. l.* 1.

Irridicūle, adv. *ſenza riſo*, infacete, ineleganter. *Cæſ.* 1. *B. G. c.* 42. Non irridicule quidam ex militibus decimæ legionis dixit.

Irridiculo, adverb. ut irridiculo habere, h. e. contemnere, irridere. *Plaut. Pœn.* 5. 4. 10. Præpotentes, pulcræ, ſoror, fuimus, neque ab juventute ibi irridiculo habitæ.

Irridicŭlum, i, n. res ridicula. *Plaut. Caſ.* 5. 2. 3. Irridiculum ſumus ambo. Alii aliter leg.

Irrigatio, onis, f. *innacquamento*, ירי, Ger. *ſuechtigung*, Gall. *arrouſement*, Hiſ. *regadura*, ἄρδεια, actus irrigandi. *Cic. Off. l.* 2. *c.* 4. Adde ductus aquarum, derivationes fluminum, agrorum irrigationes.

Irrigātus, a, um, *irrigato*, *adacquato*. Tranſlate *Plaut. Epid.* 1. 2. 18. Hominem irrigatum plagis piſtori dabo.

Irrigo, as, avi, atum, a. 1. *innacquare*, *bagnare*, הרוה, Ger. *waeſſern*, Gal. *arrouſer*, Hiſp. *regar*, ἀρδεύω, quaſi rivos in agrum deduco. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Democriti fontibus Epicurus hortulos ſuos irrigavit. *Cato R. R. c.* 151. Aquam irrigato leniter in areas. *Virg. Georg.* 4. *v.* 114. ipſe feraces Figat humo plantas, & amicos irriget imbres. *Id.* 3. *Æn.* Feſſos ſopor irrigat artus. *Id.* 1. *Æn.* At Venus Aſcanio placidam per membra quietem Irrigat. *h. e.* infundit, immittit. *Plaut. Pœn.* 3. 3. 86. Vetuſtate vino edentulo ætatem irriges. hoc eſt foveas, & firmes vires.

Irriguus, a, um, *che facilmente ſi può adacquare*, κατάῤῥυτος, quod irrigatur, vel facile irrigari poteſt. *Hor. l.* 2. *ſat.* 4. *v.* 16. Irriguo nihil eſt elutius horto. ¶ Accipitur & in ſignificatione activa, ut Aqua irrigua, quæ irrigat. *Virgil.* 4. *Georg. verſ.* 32. Irriguumque bibant violaria fontem.

Irrīmor, & Inrimor, aris, dep. 1. *inveſtigare*, idem quod rimor, inveſtigo. *Pacuv.* apud *Non. c.* 4. *num.* 395. Cum incultos perveſtigas inrimare ſinus.

Irrio. V. Hirrio.

Irriſio, onis, f. *ſcherno*, *beffa*, בזיון, Ger. *verlachung*, Gall. *moquerie*, Hiſp. *eſcarnecimiento*, χλευασμὸς, ſubſannatio, deriſus, contemptus. *Cic.* 1. *Off. c.* 39. Deforme etiam eſt de ſeipſo prædicare, falſa præſertim, & cum irriſione audientium imitari militem glorioſum.

Irriſor, oris, m. *beffatore*, לץ, Ger. *verlacher*, Gal. *moqueur*, Hiſp. *eſcarnecedor*, χλευαστὴς, qui irridet. *Cic. in Parad.* 1. Veniant igitur iſti irriſores hujus orationis, ac ſententiæ.

Irriſus, us, ui, m. idem ac irriſio. *Plin. l.* 31. *c.* 9. Quæ ſcripſiſſe eos non ſine contemptu & irriſu generis humani, arbitror. *Tacit.* 1. *hiſtor. c.* 7. Irriſui eſſe alicui. h. e. ludibrio haberi.

Irriſus, a, um, nom. particip. ab irrideor, *beffato*, *ſprezzato*, χλευασθεὶς. *Plaut. Epid.* 3. 4. 83. Me impune irriſum eſſe habitum. *Tacit. Ann.* 4. *c.* 9. Ad vana, & toties irriſa revolutus.

Irritabĭlis, le, o. 3. *che facilmente ſi irrita*, Ger. *der leicht zuerzuernen*, Gall. *aiſé à ſe courroucer*, Hiſ. *enojadizo*, ἐρεθιστικὸς, qui facile irritatur. cujus contrarium eſt placabilis. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 17. Et irritabiles animos eſſe optimorum ſæpe hominum, & eoſdem placabiles. ¶ Item quæ facile irritat, & provocat. *Lactant. l.* 6. *c.* 23. Diabolus objicit oculis irritabiles formas, ſuggeritque fomenta, & vitiis pabulum ſubminiſtrat.

Irritabilĭtas, atis, f. proclivitas ad iraſcendum. *Apul. l.* 1. *de dogm. Plat.* Excandeſcentia, & irritabilitas.

Irritāmen, inis, n. idem ac irritamentum. *Ovid.* 11. *Met.* Cum ſua terribili petit irritamina cornu. *Id.* 13. *Met. v.* 435. Magnas adjeciſſet opes animi irritamen avari.

Irritamentum, ti, n. *provocamento*, *ſtimolo*, ἐρέθισμα, id, quo quis irritatur, & accenditur, ut Irritamenta gulæ, condimenta, quibus edendi aviditatem provocamus. *Ovid.* 1. *Met. v.* 140. Effodiuntur opes irritamenta malorum. *Liv. l.* 30. *c.* 11. Irritamentum certaminum.

Irritāte, adverb. provocando. *Ammian. l.* 20. *c.* 37. Gingivam irritatius titillare.

Irritatio, onis, f. 3. *iſtigazione*, כעס, Ger. *anreitzung*, Gal. *irritation*, Hiſp. *irritacion*, παροξυσμὸς, inſtigatio, accenſio. *Liv. l.* 51. *c.* 14. Et irritatio animorum ea prima fuit. *Senec. ep.* 9. Ad amicitiam fert ſapientem naturalis irritatio.

Irritātor, oris, m. qui irritat, & provocat. *Senec. ep.* 108. Cum irritator acceſſit, tunc illa animi bona velut ſopita excitantur.

Irritātus, a, um, nom. ex partic. *irritato*, *provocato*, *irato*. *Liv. l.* 2. *c.* 46. Irritatis animis. *Ter. Phorm.* 2. 1. 10. Ita ſum irritatus, animum ut nequeam ad cogitandum inſtituere. *Gel. l.* 20. *c.* 19. Taurus iſto ipſo defenſionis genere irritatior, Homo, inquit, ſtulte, &c.

Irrito, as, avi, atum, a. 1. *irritare*, *provocare*, *inſtigare*, *ſtimolare*, כעס, Ger. *anreitzen*, Gal. *irriter*, Hiſp. *irritar*, ἐρεθίζω, ὀξύνω, laceſſo, provoco, & ad iram incendo. Varia eſt Etymologorum de origine hujus vocis ſententia. V. *Voſſ. Cic. pro Mil.* Ut vi irritare, ferroque laceſſere fortiſſimum virum auderet. *Id.* 7. *Phil.* Irritari Antonium non oportuit. *Virg.* 10. *Æn. v.* 644. Irritatque virum telis. *Vellej. l.* 2. *c.* 66. Irritare ad alicujus necem. ¶ Interdum eſt ſimpliciter commovere. *Quintil. l.* 4. *c.* 1. Irritare adoleſcentiam ad diſcendum *Ovid.* 3. *Amor. el.* 4. Vitia irritare vetando. ¶ *Irritare crabrones*, proverbium eſt, quod ſignificat, rem aliquam aggredi periculoſam. *Plaut. Amph.* 2. 2. 75. Certa res hanc eſt objurgare. So. Irritabis crabrones. ¶ Scribit *Nonius* irritare tractum eſſe a canibus, qui cum provocantur, irriunt. *Lucilius* apud *eund.* Irritata canis, quod R quam plurima dicit. Eadem notat *Donat. ad Ter. Adelph.* 2. 4. ¶ *Irrito*, *as*, pro antiquare, improbare, barbarum eſt.

Irritus, a, um, *vano*, ריק, Ger. *unkraefftig*, Gal. *vain*, Hiſp. *vano*, ἄκυρος, non ratus, inanis, vanus, futilis, ab *in*, & *ratus*. In antiquis monumentis reperitur *inritus*. *Cic.* 4. *Ver.* Quæ in Magiſtratu geſſiſti, ſuſtulit, atque irrita juſſit eſſe. *Plin. in Pan. c.* 26. Irritæ preces. *Liv. l.* 2. *c.* 6. Spes ad irritum cadit. ¶ Invenitur etiam cum genitivo, & ponitur pro falſus, deceptus. *Curt. l.* 6. *c.* 5. Petere perſeveravit, ne ſe irritum ſpei pateretur abire. *Vellej. l.* 2. *c.* 62. Irritus conſilii gladio ſe transfixit. ¶ *Irritus* etiam dicitur, qui quod voluit, aſſecutus non eſt. *Senec. l.* 6. *de Benef. c.* 11. Domum non minus laſſus, quam irritus redit.

Irrobŏro, as, a. 1. *fortificare*, חזק, Ger. *ſtarck werden*, Gal. *enfortifier*, Hiſ. *fortalecer*, ἐνισχύω, eſt confirmare, robur, ac vires augere. *Gell. l.* 1. *c.* 22. Irroboravit, inveteravitque falſa, atque aliena verbi ſignificatio.

Irrogatio, onis, f. 3. ἐπιβολὴ, actus irrogandi, inflictio, impoſitio. *Cicer. pro Rab. c.* 3. Quod eſt in eadem mulctæ irrogatione præſcriptum.

Irrŏgo, as, avi, atum, a. 1. *dare*, *imporre*, השים, Ger. *aufflegen*, Gal. *impoſer*, Hiſ. *imponer*, ἐπιτίθημι, infero, infligo, impono. *Cicer. pro Dom. c.* 17. Vetant XII. tabulæ, leges privatis hominibus irrogari: id eſt enim privilegium. *Id. pro Mil. c.* 17. Mulctam alicui irrogare. *Tacit. Ann.* 16. *c.* 5. Irrogare ſupplicium tenuioribus. *Horat. l.* 1. *ſat.* 3. *v.* 118. Irrogare pœnas peccatis. *Quintil. l.* 19. *c.* 3. Labori non plus irrogandum, quam quod ſomno ſupereſt.

Irrōro, as, avi, atum, a. 1. *bagnare*, Ger. *mit thaw befeuchtigen*, Gal. *arrouſer*, Hiſp. *rociar*, καταδροσίζω, rore aſpergo, vel ſimpliciter madefacio. Uſurpatur abſolute. *Col. l.* 12. *c.* 22. Noctibus autem labrum operire conveniet, ne irroretur. ¶ Vel cum accuſ. & dativ. *Ovid.* 1. *Met.* Inde, ubi libatos irroravere liquores veſtibus. ¶ Vel cum accuſ. & abl. ſine præp. *Ov.* 7. *Met.* Ter ſumptis flumine crinem irroravit aquis.

Irrŏto, as, avi, atum, a. 1. rotando, ſeu circumagendo impello. *Minut. Fel. in Octav. de pueris quodam luſu.* teſtam ſuper undas irrotare.

Irrubeſco, ſcis, irrubui, *farſi roſſo*, *arroſſirſi*, אדם, Ger. *roth werden*, Gal. *devenir rouge*, Hiſp. *hazerſe roxo*, ἐρυθραίνομαι, ruber fio, rubore ſuffundor. *Stat.* 9. *Theb. v.* 647. Irrubuit cœli plaga ſidere mixto. *Id.* 5. *Syl.* Irrubuit mihi vultibus ignis. i. e. vultus meos afflavit, vel iuſſulſit.

Irructo, as, a. 1. *ruttare*, ἐρυγγάνω, eſt ructu afflare. *Plaut. Pſeud.* 5. 2. 6. Quid tu, malum, ergo in os mihi ebrius irructas?

Irrufātus, a, um, *fatto roſſo*, rufus factus. *Tertul. in Apolog. c.* 22. *extr.* Barba tactu irrufata. *Id. adverſ. Pſych. c. ult.* Si tibi lenticulam defruto irrufatam obtuleris.

Irrūfo, as, a. 1. *far roſſo*, rufum facio, ἐρυθραίνω. *Hieron. epiſt.* 7. *ad Lætam*, *ante med.* Nec caput gemmis oneres, nec capillum irrufes.

Irrugatio, & Inrugatio, onis, f. *increſpamento*, rugarum contractio. Eſt *Servii ad Æn.* 1. *v.* 652.

Irrūgo, as, a. 1. *far creſpe*, קמט, Ger. *runtzeln*, Gal. *ſe rider*, Hiſp. *arrugar*, ῥυτιδόω, in rugas contraho. *Gel. l.* 12. *c.* 1. Ne æquor illud ventris irrugetur.

Irrumatio, onis, f. actus irrumandi. *Catul. carm.* 21.

Irrumātor, oris, m. 3. qui irrumat. *Catul. carm.* 10. Præſertim quibus eſſet irrumator Prætor.

Irrumātus, a, um, partic. ab irrumor. *Virg. in Priap. carm.* 71. Cuſtodes habeatis irrumatos.

Irrūmo, a. 1. *lattare*, θηλάζω, eſt lactare, quaſi rumam, ſeu rumen, h. e. mammam in os inferere. Tranſlate eſt virilia fellatori præbere. *Catul. carm.* 16. Pædicabo ego vos, & irrumabo.

Irrumpo, is, upi, uptum, a. 3. *rompere*, penitus rumpo, ſeu frango. *Lact. l.* 6. Summum inter ſe hominum vinculum eſt humanitas, quod qui irruperit, nefarius, & parricida exiſtimandus eſt. ¶ Fere neutraliter ſumitur pro violenter, & cum impetu ingredi, *entrare violentemente*, *con impeto*, εἰσπίπτω. *Cic. in Rull.* 2. *c.* 17. Irrumpant in ærarium. *Tacit.* 3. *hiſt. c.* 6. Irrupit ſtationes hoſtiles. Et *Ann.* 2. *c.* 25. Majoribus copiis Marſos irrupit. ¶ Cum dativo. *Silius l.* 2. *v* 378. ceu templo irrumperet hoſtis. Adde *l.* 13. *v.* 176. ¶ Cum accuſativo *Varro* apud *Non. c.* 4. *n.* 76. Irrumpere ſe, *cacciarſi dentro con preſtezza*. ¶ Tranſlate ſignificat irrepere, ſe immittere. *Cic.* 4. *Acad.* Irrumpunt in animos noſtros imagines. *Lucan. l.* 1. Fama irrupit animos populi.

Irrŭo, is, ui, utum, n. 3. *entrare con furia*, רוץ, Germ. *ungeſtuem einfallen*, Gal. *ſe jetter deſſus*, *ruer*, Hiſp. *acometer*, εἰσβάλλω, cum impetu feror, violenter me aliquo immitto, impetum in aliquem facio. *Cic.* 2. *de Fin.* Et equo admiſſo in mediam Latinorum aciem irruebat. *Idem* 1. *de Or.* Quod in alienas poſſeſſiones tam temere irruiſſes. *Id.* 2. *Ver. c.* 12. Irruere in odium. *Terent. Adelph.* 4. 2. 11. Vide, ne ille huc prorſus ſe irruat. ¶ Habet etiam obſcœnum ſenſum. *Plaut. Caſ.* 5. 2. 14.

Irruptio, onis, f. *impeto*, *ſcorreria*, פרצה, Ger. *einbruch*, Gal. *irruption*, Hiſp. *acometimiento*, ἐμβολὴ, impetus, incurſio. *Cic. pro Lege Man. c.* 6. Nam cum hoſtium copiæ non longe abſunt, etiamſi irruptio facta nulla ſit, tamen pecora relinquuntur. *Plaut. Pœn.* Irruptionem facite in popinam.

Irruptus, a, um, nom. ex particip. non ruptus, non fractus. *Horat. l.* 1. *od.* 13. Felices ter & amplius, quos irrupta tenet copula.

Irtiŏla, æ, f. genus vitis Umbriæ, Piceno, & Mevanati agro peculiare. *Col. l.* 3. *c.* 2. Nam has nuper mihi cognitas, pergulanam dico, & irtiolam, ferreolamque, non facile aſſeverem, quo gradu habendæ ſint. Adde *Plin. l.* 14. *c.* 3.

Irus, maſc. 2. Ἶρος, mendicus fuit Ithacenſis, aſſecla procorum Penelopes, quem Ulyſſes domum reverſus pugno interfecit. *Hom.* 18. *Odyſſ.* Hujus paupertas abiit in proverbium, ut hominem extremæ inopiæ Iro pauperiorem dicamus. *Ovid.* 3. *Triſt. el.* 7. *v.* 42. Irus erit ſubito, qui modo Crœſus erat.

I ANTE S.

Is, ea, id, *queſto*, *quello*, *colui*, *coſtui*, זה, Ger. *der*, Gal. *ce*, *celuy*, Hiſ. *el*, *ello*, ἐκεῖνος, οὗτος, ille, hic, pron. dem. ab ὃς, *qui*, converſo o in *i*. *Cic.* 4. *Fam.* Neque enim tu is es, qui, qui ſis, neſcias. *Id. pro Sylla*. Neque enim una eſt ratio defenſionis ea, quæ poſita eſt in oratione. ¶ Ponitur etiam relative. *Cic. Att. l.* 1. Venit mihi obviam puer tuus, is mihi litteras abs te reddidit. ¶ Nonnunquam accipitur pro talis, vel ejuſmodi. *Cic. Att. l.* 3. Ego is in illum ſum, quem tu me eſſe vis. ¶ Aliquando aſſumit adjectionem ſyllabicam. *Gell.* 3. 14. Quiſquam Veterum iiſce verbis uſus eſt. ¶ *Id.* eleganter genitivo jungitur, ut id ætatis, id temporis, &c. V. *Id.* ſuo loco. ¶ *Ea re*, eſt propterea. *Cic. l.* 8. *Att.* O rem turpem, & ea re miſeram. ¶ *Eapſe*, pro ea ipſa. *Plaut. Ciſtel.* 1. 2. 17. Eapſe quod ſibi ſupponeret. Sic *eampſe*, apud eund. *Aulul.* 5. 1. 7. ¶ *Ibus* pro iis in dat. plurali, aliquoties legitur apud eundem, ut *Mil.* 1. 1. 74. & alibi. ¶ *Eabus* pro *iis* feminine dixit *Cato R. R. c.* 152.

Iſæus, m. 2. Ἰσαῖος, Philoſophus, & Rhetor Aſſyrius, cujus hoc fuit inventum cujuſvis rei argumentum in breve contrahere compendium.

Iſagōge, es, f. 1. *introduzione*, חנוך, Ger. *ein einleytung*, Gal. *introduction*, Hiſp. *introducion*, εἰσαγωγὴ, introductio, prima artis, ſcientiæve alicujus rudimenta, quæ ad majora, altioraque viam muniunt, ab εἰσάγω, *introduco*. *Gell. l.* 1. *c.* 2. Se in theorematibus tantum nugalibus, & puerilium iſagogarum commentationibus oblectantes.

Iſagogĭcus, a, um, *introduttorio*, εἰσαγωγικὸς. Legitur hæc vox Græce ſcripta apud *Gell. l.* 14. *c.* 7. at in titulo ejuſdem capitis Latine, his verbis. Dedit commentarium, quem appellavit iſagogicum.

Iſăpis. V. Sapis.

Iſăra, æ, m. fluvius Galliæ Narbon. qui in Rhodanum influit, *l'Iſere*. *Lucan. l.* 1. *v.* 399.

Iſătis, idis, f. *guado*, herbæ genus ſativæ, & ſilveſtris, qua lanæ inficiuntur, glaſtum. *Plin. l.* 20. *c.* 7.

Iſauria, æ, f. regio Aſiæ, pars Galatiæ Auſtralis, Piſidiæ finitima, inter Lycaoniam ad Or. & Ciliciam ad Occ. non procul a Tauro M. Ejus metropolis eſt Seleucia. Pop. *Iſauri*.

Iſaurĭcus, m. 2. cognomen P. Servilii Civis Romani, qui Iſauriam regionem ſubegit, & multas piratarum munitiones, quæ in ora maritima erant, vi cepit. *Ovid.* 1. *Faſt.* Tantus Imperator pauper fuit, ut Romæ publico funere elatus ſit.

Iſaurĭcus, a, um, adject. ab Iſauria, ut Iſaurica gens. *Plin. l.* 5. *c.* 27.

Iſaurus. V. Piſaurus.

Iſaurus, a, um, Ἴσαυρος, Iſauricus. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 593. alter Iſauras, Aut Cretum domitas teſtificatur opes. Al. leg. *Iſaurum*, h. e. Iſaurorum. ¶ *Iſauri*, *orum*, ſunt Iſauriæ populi. *Claudian. l.* 2. *in Eutrop. v.* 217. Indomitos curru Servilius egit Iſauros. Adde *Epit. Liv. l.* 93. & *Pomp. Mela l.* 1. *c.* 2. *ad fin.*

Iſchæmon, n. 2. ἴσχαιμον, herba a Thracibus primum inventa, quæ ferunt ſanguinem ſiſti, non aperta modo vena, verum etiam præciſa. Serpit e terra milio ſimilis, foliis aſperis, & lanuginoſis. *Plin. l.* 5. *c.* 8.

Iſchia, orum, n. 2. *coſcie*, ἰσχία, coxæ, coxendices, vox Græca eſt, unde Latinæ quæ ſequuntur profluxerunt.

Iſchiăcus, a, um, *ſciatico*, idem ac iſchiadicus. *Cato de R. R. c.* 123. Vinum ad iſchiacos ſic facito.

Iſchiadĭcus, a, um, *ſciatico*, ἰσχιαδικὸς, qui iſchiade, ſeu morbo coxendicum laborat. *Plin. l.* 27. *c.* 4. Radices medentur iſchiadicis. ¶ Iſchiadici dolores, *dolori di ſciatica*. *Id. l.* 26. *c.* 7. Iſchiadicos dolores levat agaricum potum.

Iſchias, adis, f. 3. *ſciatica*, Germ. *hueffrowe*, Gal. *ſciatique*, Hiſp. *ciatica*, ἰσχιὰς, dolor iſchiadicus, ſeu iſchiacus, arthritidis ſpecies, quæ iſchia, ſeu coxendices præcipue infeſtat. *Plin. l.* 27. *c.* 1. Bibitur propter iſchiada, & ſtranguriam in vino.

Iſchias, adis, f. 3. ἰσχιὰς, λευκάκανθα, herba quædam radice cyperi, quæ commanducata dentium dolorem ſedat. Alii leucacantham vocant, alii polygonaton, alii ſigillum Salomonis. *Plin. l.* 22. *c.* 16.

Iſchnon eromenion, ἰσχνὸν ἐρωμένιον, h. e. amicula gracilis. Græcæ voces a Lucretio uſurpatæ. *l.* 4. *v.* 1149.

Iſchomăche, es, f. Ἰσχομάχη, Hippodamia, Atracii, ſeu Atracis filia, uxor Pirithoi, ex Atracia Theſſaliæ regiuncula, quam cum Centauri Pirithoo præripere conarentur, ingenti clade ab Hercule, & Theſeo profligati ſunt. Dicta eſt ab ἴσχω, *cohibeo*, & μάχη, *pugna*. *Prop. l.* 2. *Eleg.* 2. *verſ.* 9. Iſchomache Lapithæ genus heroinæ.

Iſcla-

Iſelaſticus, a, um, adject. εἰσελαστικός, ab εἰσελαύνω, invehor, ingredior, ut iſelaſtica certamina, in quibus victores cum magna pompa coronati quadrigis introducebantur quiſque in patriam ſuam. *Plin. l. 10. ep. 119.* Quæ pro iſelaſticis certaminibus conſtituiſti. ¶ Iſelaſtici etiam dicebantur ipſi victores. *Id. ibid.* Ego contra ſcribo Iſelaſticorum nomine. ¶ Iſelaſticum, abſolute pro eo quod iſelaſticis victoriæ nomine dabatur. *Trajan. ad Plin. ep. 120.* Iſelaſticum tunc primum mihi videtur incipere debere, cum quis in civitatem ſuam εἰσήλασεν.

Iſiaci, m. 2. ἰσιακοί, Iſidis Sacerdotes in Ægypto, qui veſtibus tantum lineis, quas illi λινοστολίας appellabant, amiciebantur. *Valer. Max. l. 7. c. 3. n. 8.* M. Voluſius Trib. pl. proſcriptus, aſſumpto Iſiaci habitu, per itinera viaſque ſtipem petens &c. Adde *Sueton. in Domit. c. 1.* & ibi *Caſaub.* ¶ Hinc Græcum proverbium apud *Plutarch.* Iſiacum non facit linoſtolia, Italice *l' abito non fa il monaco.*

Iſiacus, a, um, quod ad Iſim, ſeu Iſidem ſpectat. *Juven. Sat. 6. v. 488.* Aut apud Iſiacæ potius ſacraria lenæ.

Iſicia. V. Iſicium.

Iſiciarius. V. Inſiciarius.

Iſiciatus, a, um, adjectiv. ut iſiciatus pullus, h. e. iſicio conditus. *Apic. l. 8. c. 7.*

Iſicium, vel inſicium, ii, n. vel iſicia, æ, f. 1. ἰσίκιον, ἰσίκιον, genus farciminis, ab *inſeco*, quia ex inſecta carne fit. Nam veteres dicebant *reſecare*, *proſicare*, *diſſicare*. *Varro l. 4. de L. L.* Aliqui ſcribunt *inſitium*, & putant ſic dici quaſi inſititium, eo quod fiet inſitis in inteſtinum minutis carnis fruſtulis. *Caſ. Scal. com. in Hipp. de inſomn.* cenſet ab ὗς, *ſus*, hyſicium dictum eſſe. *Macrob. l. 7. c. 8.* Dicas, quæſo, quæ cauſa difficile digeſtu facit iſicium, quod ab inſectione inſicium dictum (amiſſione enim literæ poſtea quod nunc habet, nomen obtinuit) cum multum in eo, &c. *Arnob. l. 7.* Quid, inquam, ſibi hæc volunt, apexabo, iſicia, ſilicernia, longavo? quæ ſunt nomina, & farciminum genera, hirquino alia ſanguine, comminutis alia inculcata pulmonibus.

Iſis, is, vel idis, f. Ἶσις, Jo, filia Inachi. Accuſativum Græcum habet in *in*, vel in *da*, Latinum in *im*, vel in *dem*. *Tacit. de Germ. c. 9.* Pars Suevorum & Iſidi ſacrificat. V. *Jo.*

Iſitium. V. Iſicium.

Iſmaricus, a, um, &

Iſmarius, a, um, adject. ad Iſmarum pertinens. *Avien. in deſcript. orbis, v. 33.* Iſmarici flabris aquilonis. *Ovid. 10. Metam. v. 305.* Gentibus Iſmariis, & noſtro gratulor orbi. *Id. 9. Metam. v. 640* Iſmariæ Bacchæ.

Iſmărus, i, m. & n. pl. Iſmara, orum, mons Thraciæ partim aſper, partim olivetis, ac vinetis cultus, apud Hebrum flum. & Maroneam urb. quem Orpheus incoluit, cujus accolæ ab Homero Cicones dicuntur, ubi palus, & Iſmara, vel Iſmarum urbs quondam fuit. *Virg. Ecl. 6.* Nec tantum Rhodope miratur, & Iſmarus Orphea. *Lucret. l. 5. v. 30.* Thracen, Biſtoniaſque plagas, atque Iſmara propter.

Iſmēne, es, f. 1. Ἰσμήνη, Oedipi filia, Cyrrhei cujuſdam juvenis ſponſa, qui ante nuptias a Tydeo occiſus eſt.

Iſmēnis, idis, f. mulier Thebana, ab Iſmeno flu. ¶ Iſmenides, um, Thebani, *Ovid. 3. Metam. in fine.*

Iſmenius, a, um, Thebanus. ¶ Iſmenius heros, ſc. Polinices, apud *Stat. 2. Teb. v. 307.*

Iſmēnus, m. 2. Iſmenius, *Iſmene*, fl. Bœotiæ, cum opp. & monte cogn. qui ex Cithærone M. oritur, Thebes alluit circa Dircen fontem, & apud Saganeum opp. in Euripum labitur, non procul ab Aulide. Dictus eſt ab Iſmeno Pelaſgi filio.

Iſocinnămon, n. 2. ἰσοκιννάμωμον, frutex, al. daphnois præſtantiſſimi odoris, in iiſdem fere locis naſcens, in quibus cinnamomum, & caſia, ita dictus, quod cinnami præſtantiam adæquare videatur. *Plin. l. 12. c. 20.*

Iſocōlon, n. 2. ἰσόκωλον, Latinis *Compar*. Figura verborum per ſimilitudinem, per quam membra periodi ex pari ferme numero vocabulorum conſtant, ab ἴσος, *æqualis*, & κῶλον, *membrum*. *Quintil. l. 9. c. 3.* Græcis literis hanc vocem ſcribit.

Iſocrătes, m. 3. Ἰσοκράτης, præſtantiſſimus Rhetor, & Orator Athenienſis. Adoleſcens ſenem Gorgiam audivit, & Platonem. *Cic. in Orat.* ¶ Plato exagitator omnium Rhetorum Iſocratem unum mirabatur. *Cic. in Orat.* ¶ Pudore, & timiditate abſtinuit a dicendo. *Cic. 2. de Orat. in Brut.* ¶ Iſocrati Ariſtoteles invidens una cum Philoſophia etiam Rhetoricam docere cœpit dicens, turpe ſibi eſſe tacere, cum Iſocratem dicere pateretur. *Cic. 3. de Orat.* ¶ Appellatur pater Eloquentiæ; Sed ejus Eloquentia non eſt apta ad forum. *Cic. de opt. gen. Or.* ¶ Scripſit in ſenectute, ideſt, anno ætatis 94. Panathenaicum ad Philippum Macedonem. *Cic. de Sen. & in Or.* ¶ Vixit annos novem, & nonaginta. *Cic. de Sen. & in Or.* ¶ Unam orationem vendidit viginti talentis, h. e. 12. mille Philippeis. *Plin. l. 7. c. 30.*

Iſocratēus, a, um, adject. ad Iſocratem pertinens. *Cic. in Or. c. 1.* Iſocrateo more dicere. *Id. Fam. 1. ep. 9.* Iſocratea ratio oratoria.

Iſocratĭcus, a, um, Iſocrateus. *Iſocratici* dicti ſunt, qui Iſocratem ſunt ſecuti, ſeu imitati. *Quint. l. 9. c. 4.*

Iſodŏmon, n. 2. ἰσόδομον, genus ſtructuræ in ædificiis, in quo coria omnia æqualis ſunt craſſitudinis. Nam ubi craſſitudo eſt inæqualis, pſeudiſodomon appellant. *Plin. l. 36. c. 22.* Græci e lapide duro, ac ſilice æquo conſtruunt lateritios parietes: cum ita fecerint, Iſodomon vocant genus ſtructuræ: at cum inæquali craſſitudine ſtructa ſunt, pſeudiſodomon. Adde *Vitruv. l. 11. c. 8.*

Iſoĕtes, n. ἰσοετές, ab ἴσος par, & ἔτος annus. Ita dicitur aizoi genus minuſculum, quod ſemper vireat, ac toto ſit anno ſui ſimile. *Plin. l. 25. c. ult.*

Iſopyron, n. 2. ἰσόπυρον, herba, quam aliqui vocant phaſeolum, quoniam ejus folium, quod eſt aniſo ſimile, in pampinos torquetur. Capitula habet in ſummo caule tenuia, plena ſeminis melanthii. *Plin. l. 27. c. 11.*

Iſraēl, elis, nomen Patriarchæ Jacobi, & totius populi ex eo nati. ¶ Ab Iſidoro exponitur *vir Deum videns*. Hinc

Iſraelitæ, arum, m. Iſraelis poſteri. *Juvenc. l. 1. v. 234.*

Iſraelitis, itidis, com. idem ac Iſraelita. *Hieron. in lib. Num.* Arrepto pugione ingreſſus eſt poſt virum Iſraelitidem.

Iſſa, f. 1. Hiſſa, *Liſſa*, *Jeſo*, Slavis *Vuis*, inſ. Liburniæ, poſtea Dalmatiæ, in mari Illyrico, cum urbe cogn. ¶ Item Inſ. parva Latii, apud Marruvium, a Septem Aquis 40. ſtad. ¶ Item urbs Leſbi inſ. quæ Himera, & Pelaſgia dicta fuit.

Iſſa, æ, f. nomen catellæ. *Martial. l. 1. epigr. 110.* Iſſa eſt deliciæ catella Publii. ¶ Hinc factam eſſe vocem *Iſſulus*, qua Parentes filios ſuos parvulos blandimenti cauſa appellabant, putat *Fabretus* hanc afferens in *Vet. inſcript. pag. 45.* Aponius & Aponia Iſſulo, & Delicio ſuo fecere.

Iſſicus, a, um, adject. ab Iſſo opp. Ciliciæ, ut Iſſicus ſinus, *il Golfo di Lajazzo*, qui id oppidum alluit, apud *Ammian. l. 26. c. 25.*

Iſſo, ivero. *Feſtus.*

Iſſŭlus, V. in Iſſa.

Iſſus, f. 2. Iſſum, Nicopolis, *Lajazzo*, *Ajazza*, *Aiaſſo*, Urbs Ciliciæ extrema, in Syriæ confinio, prope Amanum M. ad mare Mediter. Hic Darius Rex primo fuſus fuit ab Alexandro Magno.

Iſtac, vel iſthac, *per coſtà*, διὰ ταύτης τῆς ὁδοῦ, adv. motus per locum. *Terent. Heaut. 3. 3. 27.* Abi ſane iſtac, iſtorſum, quovis.

Iſtactĕnus, adverb. *fino a qua.* *Plaut. Bacch. 1. 2. 58.* Iſtactenus tibi, Lyde, libertas data eſt.

Iſte, iſta, iſtud, & iſtuc, gen. iſtius, *queſto*, *coteſto*, זה, Ger. *der*, Gal. *cettuy ci*, Hiſp. *eſte*, *eſſo*, οὗτος, pron. dem. ab *is*, *qui*, & *te*, &c. Proprie dicitur de eo, qui apud te eſt, aut de quo tu loqueris. *Cic. Cælio l. 2. Fam. epiſt. 11.* Putareſne, unquam accidere poſſe, ut mihi verba deeſſent, neque ſolum iſta veſtra oratoria, ſed hæc etiam levia noſtratia? *Id. pro Quint.* Tuus iſte vir optimus. ¶ Accipitur etiam pro *hic*. *Quint. l. 11. c. 1.* Nos inſtitutionem profeſſi, non ſolum ſcientibus iſta, ſed etiam diſcentibus tradimus. ¶ *Iſtuc* ſæpe pro *iſtud* loquimur, ut *Plaut. Curcul. 2. 1. 32.* Iſtuc verbi quid eſt? *Ter. Eun. 5. 1. 14.* Iſtuccine interminata ſum hinc abiens tibi? h. e. iſtud ne? ¶ Et *iſtic*, pro *iſte*, uſurpatur ab eodem Plauto ſæpe, ut *Captiv. 3. 4. 16.* Ne tu, quod iſtic fabuletur, aures immittas tuas, & *alibi*. Genit. *iſtius* apud Poetas indifferentis eſt quantitatis in penult. *Martial. l. 14. epigr. 171.* Iſtius pueri Brutus amator erat. *Ovid. 4. de Pont.* Iſtius ingenium corporis eſſe nega. ¶ *Iſte* in dativo, pro iſti. *Plaut. Truc. 4. 3. 16.* Iſte dedi.

Iſter, tri, m. 2. Germaniæ fluvius, qui & Danubius vocatur; unde *binominis* dicitur ab *Ovid. l. 1. Pont. ep. 8.* V. Danubius. ¶ Iſtro fallacior vocatur Marcion a *Tert. l. 1. c. 3. adv. Marc.* quod Iſtri navigatio periculoſiſſima ſit propter rapiditatem, & latentes ſubinde ſcopulos, & cautes.

Iſthmia, orum, n. Ἴσθμια, numerantur inter quatuor ſolemnia, certamina, quæ quinto quoque anno in Græcia celebrari ſolebant, in honorem Neptuni inſtituta a Theſeo, ut Plutarcho videtur, aut certe in honorem Palæmonis, ut ex Archiæ poetæ Græco epigrammate colligitur, quod etiam hodie circumfertur. Hujus certaminis victores pinu coronabantur, ut tradit *Plin. l. 15. c. 20.* ¶ Dicta ſunt Iſthmia ab Iſthmo Peloponneſi, in cujus faucibus celebrabantur, non procul a Neptuni templo, quod illic erat in primis celebre.

Iſthmiăcus, a, um, gentile ab iſthmo, præſertim Peloponneſi. *Claud. de 4. Conſ. Hon.* Et puer iſthmiaci jampridem litoris exul. *Plin. l. 15. c. 10.* Iſthmiaca corona.

Iſthmicus, a, um, Iſthmius. *Val. Max. l. 4. c. ult. n. 5.* Iſthmicum ſpectaculum.

Iſthmius, a, um, adject. Iſthmiacus, ut Iſthmius Neptunus, cujus ſcil. templum fuit in Iſthmo Peloponneſi. Et Iſthmii ludi, qui & Iſthmia abſolute dicuntur a *Livio l. 33. c. 32.* V. Iſthmia.

Iſthmus, m. 2. ἰσθμός, *iſtmo*, *lingua di terra*, proprie apud Græcos, unde fluxit hæc vox, collum ſignificat, a cujus ſimilitudine terra oblonga, & anguſta inter duo maria Iſthmus dicitur. *Ovid. 7. Metam. v. 406.* bimarem pacaverat Iſthmon. ¶ Iſthmi multi numerantur. Primus eſt Peloponneſi, qui & Corinthiacus, & Achaicus vocatur, & Peloponneſum reliquæ Græciæ connectit. In hujus Iſthmi faucibus Corinthus ſita eſt, totius Peloponneſi urbs clariſſima. Hunc Nero perfodere fruſtra conatus eſt. *Sueton. in Ner. c. 19.* Hinc prov. *Iſthmum fodere*. hoc eſt rem aggredi quæ fieri non poteſt. ¶ Secundus eſt Cherſoneſi Thraciæ, vulgo *Hexamili*, inter Cardiam, ſeu Lyſimachiam, & Macronticon. Tertius Ægypti, qui a Ptolemæo Dorſum Arabiæ dictus eſt, vulgo *Sur*, inter mare Mediterraneum, ubi Peluſium, & ſinum Arabicum, ubi Urbs Heroum, quo Ægyptus Palæſtinæ, & Arabiæ Petrææ jungitur. Quartus Tauricæ Cherſoneſi, *Zucala*, in quo Taphræ urbs, Tartarorum Regia, quo Taurica Sarmatiæ continenti copulatur. Quintus Acanthius in Macedonia, qui Athon montem continenti jungit. Hic a Xerxe perfoſſus eſt. Sextus Italiæ in parte Boreali Calabriæ Ulterioris, inter ſinum Scylleticum, & Hipponiatem. Septimus Aſiæ, inter Tarſum, & Amiſum, Aſia nuſquam anguſtiore. Octavus Græciæ, inter Criſſæum ſinum, & Oetæum, ubi Thermopylæ. V. *Plin. l. 3. c. 4. 10. & 11.*

Iſthic, vel iſthic, iſthæc, iſthoc, idem, ac iſte, iſta, iſtud, quaſi iſte hic, iſta hæc, iſtud hoc. *Cic. in Fam. 7. ep. 23.* Iſthæc ipſa, quæ te emiſſe ſcribis, erunt mihi grata. *Plaut. Merc. 3. 1. 23.* Iſthæc res eſt. *Id. Truc. 3. 2. 16.* Iſthoc modo. *Id. Amph. 1. 1. 203.* Ergo iſthoc magis, quia vaniloquus, vapulabis. *Id. Bacch. 3. 1. 15.* Priuſquam malum iſthoc addit, dicam patri.

Iſtic, vel Iſthic, *coſti*, *in coteſto luogo*, αὐτοῦ, adv. ſtatus in loco, & dicitur de loco a me remoto, ideſt, de eo loco, in quo tu es. *Cic. l. 1. Fam. ep. ult.* Et ibi malis eſſe, ubi aliquo numero ſis, quam iſtic, ubi ſolus ſapere videare.

Iſtimŏdi, idem quod iſtiuſmodi. *Plaut. Truncul. a. 5. v. 38.* Faceta es, quæ ames iſtimodi.

Iſtinc, vel Iſthinc, *di coſtà*, αὐτόθεν, adverb. motus de loco. *Cicer. in Famil. l. 1. ep. ult.* Qui iſtinc veniunt, ſuperbum te eſſe dicunt.

Iſtiuſmŏdi, *di queſta ſorte*, talis, iſtius modi, formæ, ſpeciei, generis, duo genitivi conjuncti per modum adverbii. *Cic. Ver. 6. c. 5.* Nihil iſtiuſmodi. *Ter. Heaut. 2. 4. 7.* Vos eſſe iſtiuſmodi, haud mirabile eſt.

Iſto, *coſtà*, ἐκεῖσε, adv. motus ad locum, & dicitur de loco a me remoto, quemadmodum iſthic. *Cæl. ad Cic. 8. Fam. ep. 15.* Sic cauſa eſt properandi iſto mihi. *Plin. l. 3. ep. 6.* Deſtino enim excurrere iſto.

Iſtoc, vel Iſthoc, idem ac iſtud. ¶ Uſurpatur etiam adverbialiter pro iſtinc, ſeu ab iſto loco. *Ter. Adel. 2. 1. 13.* Accede iſtuc Parmeno, nimium iſtoc abiſti.

Iſtorſum, *verſo coſtà*, πρὸς τόνδε τὸν τόπον, adv. motus verſus locum, ideſt, verſus eum locum, ubi tu es. *Ter. Phorm. 5. 1. 14.* Concede hinc a foribus paululum iſtorſum, ſodes, Sophrona.

Iſtri, m. 2. pop. extremi Italiæ, Liburnis finitimi, quorum regio Iſtria. Hos fama eſt originem a Colchis duxiſſe miſſis ab Æeta Rege ad Argonautas perſequendos, qui ut a mari intraverunt Iſtrum fl. nec raptores invenere, ſive metu Regis, ſive tædio longæ navigationis, juxta Aquilejam conſederunt, Iſtrique ex amnis nomine, quo a mari conceſſerant, ſunt appellati.

Iſtria, vel Hiſtria, f. 1. *Iſtria*, Ἰστρία, prov. Italiæ, pars Galliæ Tranſpadanæ, in confinio Illyrici. Habet a Sept. Carniolæ Ducatum, a quo ſeparatur Alpibus, *Monti della Vena*, ab Or. Illyricum, & ſinum Flanaticum, ab Occ. ſinum Tergeſtinum, & mare Adriaticum, ſeu ſinum Venetum, a Mer. mare Adriaticum. *Plin. l. 3. c. 19.*

Iſtriāni, orum, Iſtri. *Juſtin. l. 9. c. 2.* Cum bello Iſtrianorum premeretur.

Iſtricus, a, um, *Iſtriano*, ad Iſtriam pertinens. *Liv. l. 41. c. 1. & 11.* Iſtricum bellum. *Plin. l. 32. c. 6.* Iſtrica oſtrea. ¶ Scribitur & *Hiſtricus*.

Iſtrus, a, um, Iſtricus. *Martial. l. 12. epigr. 64.* Iſtra nec minus abſoluta teſta. *h. e.* oleo ex Iſtria, in teſtis condito, quod laudat *Plin. l. 15. c. 2.* ¶ Scribitur & *Hiſtrus*.

Iſtuc, *coſtà*, ἐκεῖσε, adverb. motus ad locum. *Plaut. Aſin. 3. 3. 55.* Interea, ſi videtur, concedite iſtuc. *Id. Pœn. 3. 3. 1.* Jam iſtuc ego revertar. ¶ *Iſtuc* pro iſtud V. in *Iſte*.

Iſtuccĭne? pro *iſtuc ne?* *Terent. Eun. 5. 1. 14.* Iſtuccine interminata ſum hinc abiens tibi?

I ANTE T.

Ita, *così*, *a queſto modo*, *in tal maniera*, כן, Ger. *alſo*, Gal. *ainſi*, Hiſp. *aſſi*, οὕτως, ſic, adv. ſimilitudinis. *Cic. 6. Verr. c. 52.* Eſt ita, ut dicitur. *Id. de Amic. op. 9.* Ut ita dicam. *Id. 12. Attic. ep. 18.* Inveſtiges, ſit ne ita. *Id. ib. l. 7. ep. 9.* Hoc tibi ita mando, ut dubitem &c. ¶ Sæpe adverbium eſt reſpondentis, & affirmantis. *Plaut. Moſt. 2. 2. 60.* Nempe ergo in ſomnis? *TR.* Ita. *Ter. Eun. 1. 2.* Hic quoque bonam, magnamque partem ad te attulit. *T.* Ita eſt. ¶ Interdum eſt adv. optantis, vel fidem facientis, vel aſſentientis. *Cic. Attic. l. 5. ep. 15.* Ita vivam, ut maximos ſumptus facio. *Id. in Verr. 1. c. 13.* Ita mihi Deos omnes propitios eſſe velim, &c. *Ter. Heaut. 4. 5.* Ita me Dii ament, honeſtus eſt. *Id. 3. 2.* Ita me Dii amabunt, ut nunc Menedemi vicem miſeret me. ¶ Frequenter ponitur pro valde, vel nimis, vel tantum, præcipue cum conjungitur cum negatione. *Cic. in Verr. 6. c. 49.* Simulacra præclara, ſed non ita antiqua. *Id. Fam. 11. ep. 21.* De his non ita valde laboro. ¶ Item pro adeo, tantopere, cum conjunctivo, & particula *ut*. *Cic. 1. Tuſc.* Non ſum ita hebes, ut iſta dicam. ¶ Quandoque illativa conjunctio eſt pro igitur. *Cic. 1. Tuſcul.* Ita nobiliſſima Græciæ civitas, quondam vero etiam doctiſſima, ſui civis unius acutiſſimi monumentum ignoraſſet, niſi ab homine Arpinate didiciſſet. ¶ Vel pro itaque. *Cic. de nat. Deor. 1. c. 40.* Virtus actuoſa eſt, & Deus veſter nihil agens. Expers virtutis igitur. Ita ne beatus quidem eſt. ¶ Vel pro talis. *Plaut. Stich. 5. 5. 3.* Ita eſt ingenium muliebre. ¶ Vel pro in eo ſtatu. *Ter. Eun.* Sed ita res erat, faciendum fuit. *Cic. 4. Fin. c. 2.* Ita nos eſſe natos, ut ad virtutes apti eſſemus. ¶ Conjungitur interdum cum *quemadmodum*. *Cic. in Verr. 3.* Quæſturam ita geſſi, quemadmodum cognoviſtis. ¶ Item cum *ut*. *Ter. Eun. 2.* Cœpi egomet mecum inter vias, ita, ut fit, ubi quid in animo eſt moleſtiæ, aliam rem ex alia cogitare. ¶ Item cum quaſi. *Cic. pro Quinct.*

Quinct. Qua in re ita diligens erat, quaſi ii, qui magna fide ſocietatem exercent. ¶ Item cum *ne*, & eſt particula ſciſcitantis, vel commiſerantis, vel indignantis. *Ter. Andr.* 5. 2. Ita ne contemnor abs te? *Cic.* 7. *Verr.* Ita ne vero tu tua pericula communi periculo defendes?

Italia, *æ*, f. 1. *Italia*, Ger. *Welſchland*, Gal. *Italie*, Hiſp. *Italia*, Ἰταλία, regio Europæ. Habet ab Occ. & Sept. Alpes, quibus dividitur a Gallia, & a Germania, ab Or. mare Hadriaticum, & mare Jonium, a Mer. mare Siculum, ſeu Auſonium, mare Tyrrhenum, & mare Liguſticum. ¶ Variis nominibus variis temporibus appellata eſt, Janicula, Oenotria, Chamaſena, Saturnia, Heſperia, Auſonia, &c. Quorum nominum rationem vide ſuis locis. ¶ Italia autem dicta eſt vel ab Italo rege, vel ab ἰταλὸς, quod bovem ſonat; antiqui enim Italiæ populi boves *italos* vocabant, teſtibus *Feſto*, *Varr. l.* 2. *R. R. c.* 5. & *Colum. l.* 5. *R. R. in præf. Virgilius l.* 3. *Æn. v.* 166. Nunc fama, minores Italiam dixiſſe ducis de nomine gentem.

Italica, *æ*, f. 1. *Sevile la vecchia*, col. & urbs Hiſp. Bæt. condita a Scipione Africano, ad Bætim fl. Hiſpali vicina, patria Silii poetæ, & trium Imperatorum, Trajani, Hadriani, & Theodoſii ſenioris. Aliis eſt *Alcalà del Rio*, opp. inter Hiſpalim 4. l. & Caſtrum Album 3. ¶ Italica item, vel Italicum Corfinium urbs Pelignorum in Aprutio cit. cognominatum eſt bello Italico, ſeu Marſico, ſeu ſociali, quod Marſi, Picentes, Peligni, Veſtini, Marrucini, Frentani, Hirpini, Pompejani, Picentini, Venuſini, Japyges, Lucani, Samnites, atque omnis ora a Liri fl. uſque ad Jonium ſin. cum Populo R. geſſerunt. Hi enim Corfinium communem patriam, & belli caput legere, & Italicum appellavere. *Sigon. de ant. jure Italiæ l.* 3. *c.* 1.

Italice, Italorum more. *Meſſala Corvin.* incertæ, & fortaſſe nullius auctoritatis ſcriptor, *de progen. Aug. c.* 11. Troja namque vulgo Italice, Latineque ſcrofa, vel ſus dicitur.

Italicenſis, *ſe*, adject. qui eſt ex urbe Italica. *Inſcript. apud Grut. p.* 385. *n.* 1. Coloni Italicenſes.

Italicus, *a*, *um*, *Italiano*, Ἰταλικός, quod ad Italiam ſpectat. *Liv. l.* 32. *c.* 23. Transfugæ Italici. *Ovid.* 15. *Met. v.* 9. Graja quis Italicis auctor poſuiſſet in oris mœnia. Al. leg. *Auſoniis*. *Aurel. Vict. de Origine gent. Rom. c.* 6. Italici homines.

Italis, *idis*, f. mulier Italica. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 441. Italidas matres, inquit, ſacer hircus inito. Lectio tamen incerta eſt. *Virg.* 11. *Æn. v.* 657. Larinaque virgo, Tullaque, & æratam quatiens Tarpeja ſecurim, Italides. Adde *Martial. l.* 11. *epigr.* 54.

Italus, *a*, *um*, *Italiano*, Ἰταλός, quod eſt ex Italia, ſeu ad Italiam ſpectat. *Virg.* 6. *Æn.* Qui maneant Itala de gente nepotes. *Id.* 3. *Æn.* Et ſæpe Heſperiam, ſæpe Itala Regna vocare. ¶ Itali, orum, *gl' Italiani*. *Claud. de B. Gildon. v.* 114. Pœnos, Italoſve petenti Opportuna ſedes.

Italus, *i*, nom. propr. eſt cujuſdam, cui filia fuit nomine Roma, quæ & Urbi ipſi nomen dediſſe exiſtimatur nonnullis. *Plut. in Romulo in princip.*

Italus, *i*, m. 2. Rex Italiæ, quem Cato ſcripſit fratrem fuiſſe Heſperi, Iſidorus Siculi. Regnavit primum in Arcadia, deinde in Celtiberia, tandem, Heſpero fratre mortuo, in ea Italiæ parte, quæ eſt inter ſinus Napetinum, & Scylaticum, quæ idcirco prima Italia eſt appellata. *Dionyſ. Halic. l.* 1. *Rom. antiq.* & *Ariſtotel. l.* 7. *Polit. c.* 10.

Itaque, *per la qual coſa*, *per tanto*, לכן, Ger. *derhalben*, Gal. *c'eſt pour cela*, Hiſp. *por lo qual*, *portanto*. ὥστε, τοίνυν, ergo, igitur, conjunctio cauſalis, ab *ita*. *Cic.* 1. *Fam.* Itaque cum ſententia prima Bibuli pronunciata eſſet. ¶ Junctum cum particula *ergo* ſæpe legitur apud *Liv. l.* 3. *c.* 31. *l.* 9. *c.* 31. *l.* 28. *c.* 12. *l.* 30. *c.* 25 &c. ¶ Interdum dictio gemina eſt ex *ita*, & *que*, pro & *ita*. *Cic.* 1. *Verr.* Cum Quæſtor in Sicilia fuiſſem, itaque ex ea Provincia deceſſiſſem, ut &c. *Id. pro Cluent. c.* 19. Itaque feci, *e così feci*.

Itargus, *i*, m. fluv. Germaniæ, quem nonnulli Viſurgin vocant. *Albin. ad Liv. v.* 386. Decolor infecta teſtis Itargus aqua.

Item, adv. *ſimilmente*, *parimente*, גם, Ger. *auch*, Gal. *auſſi*, Hiſp. *aſſi meſmo*, ὡσαύτως, ſimiliter, etiam, præterea, ab *itidem* per Sync. vel ab *ita*, vel ab ἔτι, *inſuper*. *Donat.* & *Valla l.* 2. *c.* 5. deducunt ab *iterum*, & *idem*. *Cic.* 2. *de Or.* In re eſt item ridiculum, quod &c. *Id.* 2. *Attic. ep.* 21. O ſpectaculum uni Craſſo jucundum, cæteris non item! *Ter. And.* 1. 1. 50. Unus, & item alius. ¶ Videtur aliquando uſurpari pro autem. *Plaut. Aulul.* 2. 2. 50. Venit hoc mihi in mentem, Megadore, te eſſe hominem divitem, me item eſſe hominem pauperum pauperrimum. ¶ Et pro iterum, *la ſeconda volta*. *Sueton. in Tiber. c.* 6. Parentes vagitu ſuo pæne bis prodidit, ſemel cum a nutricis ubere, item cum a ſinu matris raptim auferretur. *Al. tamen leg.* iterum. ¶ Sæpe conjungitur cum *que*. *Cic.* 4. *Acad.* Itemque ſi id, quod officii ſit, non occurrit animo, nihil aget.

Iter, *itineris*, n. *viaggio*, דרך, Germ. *reiſſ*, Gal. *voyage*, Hiſp. *viaje*, πορεία, actus eundi, via, profectio. Aliqui derivant a ſup. *itum*, alii a freq. *ito*, *as*, alii ab *itiner*, (quo uſus eſt *Plautus Merc.* 5. 2. 71. Incenſus hoc itiner perficere exequar.) *Liv. l.* 25. *c.* 15. Legatos ad Annibalem miſerunt, qui nuntiarent, duos Conſules ad Beneventum eſſe, diei iter a Capua. *Cic. ad Pomp. l.* 8. *Attic. ep.* 11. Iter ad te in Apuliam facere cœpi. *Cæſ. l.* 7. *B. Gal. c.* 56. Ut iter in Provinciam converteret. *Nepos Alcib. c.* 10. Cum ille iter ad regem compararet. *Cic. l.* 2. *Fam.* Iter habebant ad Laium regem. ¶ Dicimus etiam iter conficere, ingredi, inſtituere, &c. Pedibus, equo, vehiculo iter facere &c. *Cic. ſæpe*, *Cæſar*, *Liv. Nepos*, *Plin.* & al. ¶ Iter eſt ei aliquo. *Plin. Cic. pro Mil. c.* 10. ¶ Iter juſtum, quid ſit, V. *Juſtus*. ¶ Maximis itineribus *ire a gran giornate*, *affrettando il viaggio*. *Plant. ad Cic. l.* 10. *Fam. ep.* 15. Maximis itineribus cum quatuor legionibus ſubſequar. ¶ Dicitur etiam de navigatione. *Cic. Attic. l.* 2. Nobis eſt iter in Aſiam, maxime Cyzicum. Adde *Terent. Hecyr.* 34. Item de alio quovis tranſitu, ſeu meatu, ut itinera aquarum, apud *Colum. l.* 8. *c.* 27. Iter vocis, apud *Virg.* 7. *Æn. v.* 534. Iter urinæ, apud *Celſ. l.* 7. *c.* 25. & 26. ¶ Sæpe ſumitur pro ipſa via, *ſtrada*. *Cic. pro Cæcin.* Deſcripta jura finium, poſſeſſionum, aquarum, itinerumque ſunt. Adde *Virg.* 1. *Georg. v.* 380. ¶ Tranſlate uſurpatur pro incepto, ſeu inſtituto. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. Neque ego impediri Ciceronis iter, atque illam diſciplinam volo, & ipſe puer magis illo declamatorio genere delectari videtur; in quo quoniam ipſi quoque fuimus, patiamur, illum ire noſtris itineribus. Adde *Plin. l.* 5. *epiſt.* 8. ¶ Genitivus hujus nominis olim fuit *iteris*, ablativus *itere*. *Lucr. l.* 5. *v.* 652. Concuſſos itere, & labefactos aere multo. *Accius apud Non.* 8. *n.* 13. Studium iteris reprime. *Laber.* apud *Non. c.* 2. *n.* 428. Ignotæ iteris ſumus, tute ſcis.

Iterabilis, *le*, adject. *che ſi può replicare*. *Tertul. l.* 2. *adverſ. Marc. c.* 28. Iterabilem injuriam facere.

Iteratio, *onis*, f. 3. *replicazione*, שנייה, Ger. *wiederholung*, Gal. *iteration*, *repetition*, Hiſ. *reiteracion*, ἐπανάληψις, repetitio, reſumptio, redintegratio, geminatio. *Cic. in Orat. c.* 25. Itemque ſi quæ verborum iterationes contentionem aliquam, & clamorem requirent. ¶ Eſt item genus arationis, qua ager ſecundo proſcinditur. *Plin. l.* 18. *c.* 20. Sato ſemine, ſequitur iteratio. *Salmaſ.* legit *ternatio*. ¶ Item iteratio, ſecunda olearum preſſura dicitur. *Col. l.* 12. *c.* 50.

Iterativum verbum, h. e. frequentativum, apud *Diomed. l.* 1.

Iterato, adverb. *replicatamente*, iterum, αὖθις. *Juſtin. l.* 5. *c.* 9. Quibus accitis, iterato præliantur.

Iteratus, *a*, *um*, *replicato*. *Cic. in Partit.* Duplicata, vel etiam ſæpius iterata ponantur. *Id.* 2. *de Orat. c.* 30. Ut agro non ſemel arato, ſed novato, & iterato.

Iterduca, *a*, *um*, adject. ut Iterduca Juno, apud *Martian. Capell. l.* 1. quæ ſc. itineri feliciter conficiendo præerat.

Itero, *as*, a. 1. propriæ eſt iter repetere. Alii ducunt ab *iterum*, alii ab *iter*. Nam in Philoxeni Gloſſis eſt, *Iterat*, ὁδοιπορεῖ. *Gell. l.* 3. *c.* 18. Sed eos Senatores, qui Magiſtratum Curulem nondum acceperant, pedibus iteraviſſe in Curiam. Aliqui legunt *itaviſſe*. ¶ Tranſlate accipitur pro rurſus aliquid agere, *replicare*, *rifare*, δευτεροῦν. *Liv. l.* 1. Reſiſtere, atque iterare pugnam jubet. ¶ Et ſpeciatim pro iterum proſcindere, ſeu arare. *Col. l.* 2. Optime inter Calendas, & Idus Septembris aratur ac ſubinde iteratur. Adde *Plin. l.* 18. *c.* 19. ¶ Item pro iterum navigare. *Hor. l.* 1. *od.* 7. Cras ingens iterabimus æquor. ¶ Item pro iterum dicere, *ripetere*, *ridire*. *Cic. in Orat. c.* 39. Cum duplicantur, iteranturque verba. *Et c.* 10. Ut quod dixit, iteret. *Plaut. Rud.* 4. 8. 2. Iterum mihi iſthæc omnia itera.

Iterum, adv. *un' altra volta*, *di nuovo*, *ancora*, עוד, Germ. *wiederumb*, Gall. *encore*, Hiſp. *otra vez*, αὖθις, αὖ, rurſus, denuo, ab *iter*. *Cic. pro Flacco*. Iterum iſte Romam ſe retulit. ¶ Sæpe ſignificat ſecundo. *Cic.* 1. *de Inv. c.* 39. Primo quidem decipi incommodum eſt, iterum ſtultum, tertio turpe. *Id. pro Sext.* L. Saturninus iterum tribunus creatus eſt. *Id. pro Roſc. Am.* Iterum, ac tertio nominari. *Id. pro leg. Manil.* Teſtis eſt iterum ac ſæpius Italia. Et pro *Font.* Pecuniam ſemel atque iterum dare. *Virg.* 2. *Æn. v.* 770. Iterumque, iterumque vocari.

Ithaca, f. 1. *Iſola del Compare*, *Val di Compare*, Turc. *Phiachi*, al. *Theachi*, Ἰθάκη, inſ. maris Jonii, Regnum Laertæ, & Ulyſſis, inter Cephaleniam ad Occ. & Echinadas ad Or. a Cephalenia 5. M. P. verſus Ætoliam, & Peloponneſum, ab Araxo prom. 12. *Virg.* 3. *Æn. v.* 272.

Ithacenſis, *ſe*, adject. ad Ithacam pertinens, ut Ithacenſis Ulyſſes. *Horat. l.* 1. *epiſt.* 6. *v.* 63.

Ithaceſiæ, f. 1. tres inſulæ parvæ Brutiorum, contra Vibonem ad ſin. Hipponiatem, quarum una *Braces*, altera *Praca*, tertia *Torrecula*, vel *Torricella* nominatur.

Ithaceſius, *a*, *um*, adject. Ithacenſis, ut Ithaceſia ſedes. *Sil. l.* 8. *v.* 540.

Ithacus, *i*, m. Ulyſſes, Rex Ithacæ inſ. *Virg.* 2. *Æn. v.* 104. Hoc Ithacus velit.

Ithacus, *a*, *um*, ad Ulyſſem, & Ithacam pertinens. *Ovid.* 3. *amor. eleg.* 12. *v.* 29. Æolios Ithacis incluſimus utribus Euros. *Id.* 2. *ex Pont. epiſt.* 7. *v.* 60. Ithaca puppis. *Id.* 13. *Metam. v.* 512. Ithacæ matres. Adde *Propert. l.* 3. *el.* 10. *v.* 29.

Ithome, *es*, f. 1. Ἰθώμη, arx Meſſeniæ, in monte illi imminente, non ſecus ac Acrocorinthus Corintho.

Ithomæus, *a*, *um*, adject. poſſeſſ. ab Ithone urbe. Hinc Ithonæi ejus urbis incolæ, apud *Stat.* 7. *Theb. v.* 330.

Ithone, ſive Ithonea, f. 1. Ἰθώνεια, urbs Bœotiæ, ſive, ut Strabo inquit, Theſſaliæ, in Phthiotide, ad Amphriſum fl. dicta ab Ithonio filio Amphictyonis, vel Herculis ex Paphyra. Ibi Pallas colebatur, unde Ithonea, ſeu Ithonia cognominata eſt.

Ithyphalli, vel potius Ithyphallici, m. 2. ἰθυφαλλικοί, qui in ſacris Bacchi erectum penem geſtabant. Phallum enim ligneum, ſive ex aluta rubra ſibi ita inter femina adaptabant, ut inde enatus videretur. Aliqui dicunt, hoc nomine appellatos eſſe, qui per Liberi dies feſtos phallum plauſtro impoſitum muliebri veſte induti per rura prius, deinde per urbem ſequebantur, & ad carminis phallici, ſeu ithyphallici numeros ſaltabant. V. *Phallica*.

Ithyphallicum carmen, idem ac Priapejum, quod conſtabat ex Jambico ſenario, & trochaico dimetro brachycatalecto, & in erectum penem canebatur, ab ithyphallus. V. *Grammat.* & *rei Poet. Script.*

Ithyphallus, m. 2. ἰθύφαλλος, penis erectus, effigies membri virilis, quæ primum ex ficulneo ligno, poſtea ex aluta rubra fieri ſolebat, ab ἰθὺς, *rectus*, & φαλλὸς, *penis*. ¶ Accipitur & pro ipſo Priapo. *Col.* 10. 31. ſed truncum forte dolatum Arboris antiquæ, numen venerare Ithyphalli.

Ithyræus. V. Ityræus.

Itidem, adv. *ſimilmente*, *parimente*, גם, Ger. *gleich*, Gall. *pareillement*, Hiſp. *ſemejantemente*, ὁμοιοτρόπως, ſimiliter, eodem modo, ab *ita*, & *dem*. Aliqui derivant ab *iterum*, & *idem*. *Sueton. de Aug.* Centuriones ſtatione deſerta, itidem ut manipulares, capitali animadverſione puniit. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 3. Nunc itidem ab eo ſunt nobis agendi capienda primordia.

Itiner. V. Iter.

Itinerarium, *ii*, n. *deſcrizione del viaggio*, Ger. *reiſebuch*, Gal. *livre de voyage*, Hiſp. *itinerario*, ὁδοιπορικόν, deſcriptio itineris. *Veget. l.* 3. *c.* 6. Itineraria regionum pleniſſime habere perſcripta. *Ammian. l.* 24. *c.* 1. Itinerarium ſonare lituos jubet, *ſuonar la marchia*.

Itinerarius, *a*, *um*, quod ſpectat ad iter. *Lampr. in Comm. c.* 9. Sumptus itinerarius. *Ammian. l.* 21. *c.* 13. Ratus, itinerario motu imminutæ valetudinis excuti poſſe diſcrimen.

Itio, *onis*, f. *andata*, *partita*, הליכה, Ger. *gehung*, Gall. *allée*, *allure*, Hiſp. *yda*, πορεία, profectio, actus eundi, a ſup. itum. *Cic. Att. l.* 11. *ep.* 16. De obviam itione faciam, ut ſuades. *Ter. in Phorm.* 5. 8. 24. Hæcine erant itiones crebræ, & manſiones diutinæ Lemni?

Itito, *as*, idem quod *ito*, ut ititare exſequias, *Nævius*.

Ito, *as*, n. 1. *andar ſpeſſo*, φοιτάω, frequenter eo. *Suet. de Cl. Rhet. c.* 1. *referens edictum Cn. Domitii, & Licinii Craſſi Cenſorum*. Et quos in ludos itare vellent.

Itonus, *i*, Theſſaliæ rex, auctor æris, argenti, & auri conflandi, ſignandæque monetæ. *Lucan. l.* 6. *v.* 402. Primus Theſſalicæ rector telluris Itonus In formam calidæ percuſſit pondera maſſæ &c.

Itrum, n. 2. Atrium, *Itri*, oppidulum R. Neap. in prov. Terræ Laboris, intra montes, medium inter Fundos ad Occid. & Formias ad Or. aliquot tantum milliaribus ab ora maris Tyrrheni. Quibuſdam eſt Mamurrhæ antiquorum.

Ituræa, f. 1. Petræa, *Racar*, regio parva Palæſtinæ, Trachonitidi finitima, trans Jordanem fl. inter Samariam, & Arabiam. Sed aliqui Ituræam, & Trachonitidem eandem eſſe dicunt. Erant gentes cum Tribubus Gad, & Ruben immixtæ. ¶ Item regio montana Scytharum.

Iturææi, ſive Ityræi, orum, Syriæ populi ſagittandi arte præſtantes. *Plin. l.* 5.

Ituræus, vel Ityræus, *a*, *um*, adject. ad Ituræam pertinens, ſeu ad Ituræos populos. *Lucan. l.* 7. *v.* 230. Ituræis curſus fuit inde ſagittis. *Virg. Georg.* 4. *v.* 447. bona bello Cornus, Ituræos taxi curvantur in arcus.

Iturus, *a*, *um*, particip. futuri ab eo, is, *chi è per andare*. *Ovid. l.* 3. *de ar. am.* In amplexus uxor itura viri. *Cic.* 3. *Verr.* In conſilium iturum putaſti.

Itus, *us*, m. idem ac itio, a ſup. *itum*. *Cicer. Attic. l.* 15. *ep.* 5. Quis porro noſter itus, reditus, vultus, inceſſus inter iſtos? *Lucr. l.* 3. *v.* 389. Repentis animantis itum ſentire. Adde *Vet. Inſcription.* in quibus *itus*, *aditus*, *ambitus* ſepulcrorum mentio fit.

Itylus, & Neis, vel Thius, filii Zethi ex Aedone conjuge. Itylum mater noctu per errorem interfecit, putans, eum eſſe Amalea Amphionis filium. Invidebat enim uxori Amphionis, eo quod ei eſſent ſex filii maſculi. Quæ cum errorem ſuum cognoviſſet, optavit mori, ſed Deorum commiſeratione in carduelem verſa, Itylum deflet. *Hom. in Odyſſ.* ¶ Eſt etiam idem ac Itys. *Catull. carm.* 66. *ad Ortalum*. Qualia ſub denſis ramorum concinit umbris Daulias, abſumpti fata gemens Ityli.

Ityphalli. V. Ithyphalli.

Ityræus. V. Ituræus.

Itys, *ityos*, *ityn*, m. 3. Ἴτυς, Terei, & Prognes filius fuit, qui (ut eſt in fabulis) a Progne matre diſcerptus, & patri epulandus appoſitus in phaſianum mutatus eſt. *Serv. apud Virgilium in Sileno*. Aliqui dicunt, mutatum fuiſſe in carduelem. *Ovid.* 6. *Met.* V. Progne. ¶ Ponitur & pro Itylo. *Senec. in Agamemn. v.* 671.

J ANTE U.

Juba, *æ*, f. *chioma*, Ger. *der mane*, Gal. *crin*, Hiſp. *crin*, χαίτη, crines qui a collo animalium pendent, ut leonum, & equorum, a φόβη, *crinis*. *Cic.* 1. *de Divin.* Equum alacrem lætus aſpexit, cujus in juba examen apum conſederat. *Virg. Æn.* 11. *v.* 497 luduntque jubæ per colla, per armos. ¶ *Colum. l.* 8. *c.* 2. jubas vocat etiam plumas extantes in collo gallinaceorum. Et *Virg.* 2. *Æn. v.* 241. hoc nomen uſurpat de ſerpentum criſtis.

Jubar, *aris*, n. *lo ſplendore del Sole, o d'altra ſtella*, זהר, Ger. *glantz*, *ſtern*, Gal. *éclat*, *lueur*, Hiſp. *reſplandor*, αὐγή, ſplendor Solis, aliorumve ſiderum,

juba-

jubarum quandam ſimilitudinem referens. *Varro l. 5, & 6. de L. L. Feſt. Virg. 4. Æn. v.* 130. It portis jubare exorto delecta juventus. ideſt Sole. ¶ Generatim etiam dicitur de cujuſcumque rei ſplendore, ut ignis, auri, argenti, gemmarum, & ſimilium rerum. *Ovid. 1. Faſt.* Et tremulum ſumma ſpargit in unde jubar. *Stat. l. 3. Theb.* Criſtatum jubar galeæ. ¶ Tranſlate uſurpatur de hominis majeſtate. *Claudian. l. 2. in Rufin. v.* 144. Per fratris regale jubar. *Martial. l. 8. epigr.* 65. Purpureum fundens Cæſar ab ore jubar. ¶ Reperitur etiam in genere maſculino. *Sever. in Ætna, v.* 332. Purpureoque rubens ſurgat jubar aureus oſtro. *Priſcian. l. 5.* affert etiam exemplum Ennii.

Jubatus, a, um, *che ha chioma, o creſta*, κρινευμάνης, quod jubam habet. Unde jubati leones dicuntur, qui jubam habent, ad differentiam eorum, qui jubam non habent. *Plin. l. 7. c.* 16. Sic jubati angues apud *Plaut. Amph.* 5. 1. 56. ¶ Tranſlate ponitur pro criſtato. *Auct. ad Her. l.* 4. Iſte quotidie per forum medium tanquam jubatus draco ſerpit.

Jubĕo, es, juſſi, juſſum, a. 2. *comandare*, צוה, Ger. *heiſſen*, Gal. *commander*, Hiſp. *mandar*, κελεύω, præcipio, impero, volo, mando. *Juvenal. Sat. 6. v.* 223. Sic volo, ſic jubeo; ſit pro ratione voluntas. *Ter. Eun.* 8. 3. *ad fin.* Jubes, ne? C. Jubeo, cogo, atque impero. ¶ Fere uſurpatur cum infinito. Itaque non dicimus, jubeo te, ut hoc facias (quod admonet etiam *Voſſ. de Conſtruct. c.* 36.) ſed, facere. *Virg. 2. Æn. v.* 3. Infandum regina jubes renovare dolorem. *Cic. Att.* 12. *ep.* 6. Cæſar te ſine cura eſſe juſſit. ¶ Cum dativo, & conjunctivo. *Caſ. l. 3. B. Civ. c.* 98. Militibuſque ſuis juſſit, ne qui eorum violarentur, neu quid ſui deſiderarent. Sunt qui legunt, *commendavit*, ſed vulgata Criticis fere omnibus probatur. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 40. Tergum mille equites tuebantur, quibus juſſerat, ut inſtantibus comminus reſiſterent. *Id ib. c.* 33. Ubi Britannico juſſit, exſurgeret. ¶ Accuſativum perſonæ, vel rei per ſe non regit; ſed ubicumque accuſativus additur, ſubintelligendum eſt aliquod infinitum. *Cic. 13. Fam. epiſt.* 26. Literas ad te a M. Lepido ſumpſimus, non quæ te aliquid juberent. *ſc.* tacere. *Plaut. Aulul.* 1. 1. 19. Si reſpexis, donicum ego te juſſero. *ſc.* reſpicere. *Tacit. Ann.* 13. *c.* 15. Neque jubere cædem fratris palam audebat. *ſc.* patrari, fieri. *Martial. l. 9. epiſt.* 67. Sed tu juſſiſſes Euryſthea. *ſc.* ſervire, *aut* pati. ¶ Similiter cum legimus, jubere legem, Conſulem, &c. ſubintelligitur, eſſe, ferri, fieri, aut quid ſimile. Moris enim erat, ut quæ Magiſtratus cenſuiſſent, de iis populum rogarent, an rata eſſe vellet. Proprium enim eorum erat, cenſere, vel decernere; hujus vero jubere, h. e. ratum habere, ſeu imperare, ut ratum haberetur. Itaque ſic interrogabant: Velitis, jubeatis &c.? V. *Gell. l. 5. c. 19, & l. 10. c. 20. Senec. de conſol. ad Helv. c.* 5. Ita enim populus juſſit. *Id. l.* 3. Ne poſtea eoſdem Tribunos juberent. *Cic. pro Balb.* Populus Romanus legem juſſit de civitate tribuenda. ¶ Uſurpatur interdum pro ſimpliciter velle, ut cum dicimus, Jubeo te valere. *Cic. l. 4. Attic. ep.* 14. Dionyſium jube ſalvere. *Ter. And.* 3. 3. Chremetem jubeo, ubi ſubintelligitur, valere, aut ſalvere. ¶ Fide ſua eſſe jubere, eſt ſponſorem ſe conſtituere, & periculum in ſe recipere, *ſide*jubere. *Ulp. l. Ubi autem, Dig. de Verb. oblig.* ¶ Reperitur etiam paſſive. *Tacit. 4. hiſtor. c.* 76. Germanos, qui ab ipſis ſperentur, non juberi, non regi. *Hor. l. 1. ep. 7. ad fin.* jubetur Rura ſuburbana indictis comes ire Latinis. ¶ *Juſſitur*, antiquum pro jubetur, vel jubebitur. *Cato de R. R. c.* 19. Parietes omnes, uti juſſitur, calce, & cæmentis, &c. ¶ *Juſſo*, pro *juſſero*. *Virg. Æn.* 12. Cætera, quæ juſſo, mecum manus inferat arma.

Juberna, vel Juverna, æ, f. Irlanda, eadem quæ Hibernia, inſula Angliæ proxima ad occidentem. *Juvenal. ſat. 2. v.* 159. arma quidem ultra Litora Jubernæ promovimus. ¶ *Jerne*, vel *Hiberne*, es, dicitur a *Claudiano*. V. Hibernia.

Jubilæus, ſeu Jubelæus apud Hebræos dicebatur annus quinquageſimus excluſive, ſcilicet quadrageſimus nonus, quo fiebat remiſſio a ſervitute, & fundi redibant ad veterem dominum, & ſervi fiebant ſui juris. Hinc & annus remiſſionis vocatus eſt. *Arator in Act. Apoſt. c.* 19. quinquageſimus annus Cum Jubilæus adeſt, proprii diſtractio ruris Antiquo donatur hero.

Jubilatio, onis, f. ἀλαλαγμὸς, ἀλαλαγμός, clamor, quo ad lætam aliquam rem acclamatur. *Apul. l. 8. A. A.* Jubilationibus ſolitis inhortantur.

Jubĭlo, as, avi, atum, n. 1. *giubilare, gridare per allegrezza*, רנן, Ger. *jauchzen*, Gal. *ſe crier de joye*, Hiſp. *hazer arbolbolas*, ἀγαλλιάομαι, ἀλαλάζω, clamo ex lætitia. *Jul. Scalig. l. 1. de cauſis L. L. c.* 32. dici ſuſpicatur ab ἰώ, ἰώ, triumphatorum voce, & verbo βιῶ, *vivo*, quia ſuperſtites Apollini vitam ferentes acceptam, Pæanaque ei accinentes dicerent ἰώ, βιῶ *vivo*. Aliquorum autem ſententia *jubilare*, & *quiritare* dicebantur, qui inclamabant aliorum operam, ſiqua ſibi vis fieret; & differunt, quod illud ruri, hoc in urbe fiebat. *Donat. in Adelph.* Et *quiritare* dictum eſt ex eo, quod Quiritum opem implorarent; *jubilare Joſ. Scaliger* dici putat ex eo, quia ruſtici inclamarent, ἰώ, ἰώ. *Varro l. 6. L. L.* Ut quiritare urbanorum, ſic jubilare ruſticorum. *Feſt.* Jubilare, eſt ruſtica voce inclamare.

Jubĭlum, li, n. *giubilo, allegrezza*, תרועה, Ger. *das jauchtzen*, Gal. *joye*, Hiſ. *alborbolas*, ἀγαλλίαμα, dicitur id gaudium, quod exprimitur voce, tamen verbis non explicatur. *Silius l. 14. v.* 476. Et lætus ſcopulis audivit jubila Cyclops.

Jucuncŭlus, V. Junculus.

Jucunde, adv. *lietamente*, Germ. *lieblich*, Gal. *joyeuſement*, Hiſp. *alegremente*, ἡδέως, ſuaviter, dulciter. *Cic. 1. Fin.* Clamat Epicurus, non poſſe jucunde vivi, niſi ſapienter, honeſte, juſteque vivatur, &c. *Id. pro Mur. c.* 31. Non iſta quidem meliora, ſed certe condita jucundius. *Valer. Max. l. 7. c.* 2. Ut quam jucundiſſime loqueretur.

Jucundĭtas, atis, f. *diletto, piacere*, נעימה, Ger. *lieblighkait*, Gal. *rejouiſſance*, Hiſ. *alegria*, ἡδονή, amœnitas quædam, ex qua naſcitur voluptas. *Cic. ad Att. l.* 10. *ep.* 8. Nihil mihi unquam ex plurimis tuis jucunditatibus gratius accidiſſe, quam, quod meam Tulliolam diligentiſſime coluiſti. *Id. Or. c.* 7. Multa in eo homine jucunditas, & jocandi lepos. *Id. 2. Fin. c.* 3. Jucunditate perfundi. *Id. 1. Offic.* 34. Jucunditati ſe dare. *Quintil. in proœm. l.* 6. Jucunditas vocis.

Jucundor, aris, atus ſum, *aver piacere, ricever dilettazione*, נעם, Germ. *luſtig ſeyn*, Gal. *ſe rejouïr*, Hiſp. *alegrarſe*, ἥδομαι, voluptate, delectatione, gaudio afficior. *Lact. l. 4. c.* 6. Quotidie autem jucundabar ante faciem ejus.

Jucundus, a, um, *ſoave, dolce, dilettevole, caro*, נעים, Germ. *lieblich*, Gall. *joyeux, gay*, Hiſp. *el que da plazer a otro*, ἡδύς, qui cauſa exiſtit alteri, ut gaudeat, ſuavis, voluptuoſus, gratus, lætitiæ plenus. In veteribus lapidibus jucundus, & jocundus legere eſt. *Ald. in Orthogr.* Hoc nomen factum eſt a *juvo*, quia quæ jucunda ſunt, mentem, & ſenſus juvant. *Cic. 2. Fin. c.* 4. Hanc jucunditatem transfer in animum. Juvare enim in utroque dicitur, ex eoque jucundum. ¶ *Jucundus* differt a *gratus*, quia in *jucundo* eſt delectatio, voluptas, lætitia, in *grato* etiam fructus, utilitas, commodum. E. g. aſpectus roſarum jucundus eſt, aſpectus plenæ meſſis gratus. *Cic. 2. Fam.* Summis, infimis fueram jucundus. *Id. 10. Fam.* Omnia mihi jucunda, hoc extremum etiam gratum erit. *Id. 2. Fam.* Mihi te neque chariorem, neque jucundiorem eſſe quenquam. *Id. 3. Fam.* Mihi illa ex tuis literis jucundiſſima fuerunt. *Id. ad Q. Fr. l. 3. ep.* 1. Mihi pergratum, perque jucundum erit. *Id. 1. de Orat.* Verba ad audiendum jucunda. *Id. 2. Agrar.* Agri jucundi, & fertiles.

Judæa, f. 1. *Giudea*, Ἰουδαία, regio Palæſtinæ, dicta a Juda filio Jacob, vel potius a Tribu Juda. Nam Judæa proprie dicta non eſt tota Palæſtina, vel Terra Sancta, ſed pars illius, quæ ex duabus tantum Tribubus conſtabat, Juda, & Beniamin, ex quibus Tribus Juda princeps fuit, quæ etiam omnium Tribuum nobiliſſima habita eſt. Habet a Sept. Samariam, a Mer. Idumæam, ab Occ. mare Syrium, ab Or. Arabiam Petræam, Jordane fl. & Aſphaltite lacu diſcreta. Huic ſoli balſamum ferre a natura conceſſum eſt. *Plin. l. 12. c.* 25. In ea metropolis fuit Hieroſolyma.

Judæi, m. 2. *Giudei*, Turc. *Chifout*, Ἰουδαῖοι, Hebræi, qui a Juda primogenito Jacob originem trahebant. Sed poſtquam Regnum Hebræorum in Regnum Judæ, & in Regnum Iſrael diviſum fuit, duarum Tribuum populi, Judæ, & Benjamin appellari Judæi cœpti ſunt, ideſt quicunque ſub Regno Judæ continebantur. Progreſſu temporis hoc nomen ad omnes Hebræos, ſeu Iſraelitas tranſlatum eſt.

Judæus, a, um, *Giudeo*, quod eſt ex gente Judæorum. *Cic. de Prov.* Judææ nationes natæ ſervituti.

Judaice, adv. Judæorum more. *Juſtinian. l. 1. Cod. tit. 1. in epiſt. ad Joann. Papam.* Eccleſiæ contradicere Judaice, & apoſtatice.

Judaicus, a, um, quod ad Judæam ſpectat. *Quintil. l. 3. c.* 7. Judaica ſuperſtitio. *Cic pro Flacc.* Aurum Judaicum.

Judaiſmus, i, m. Judæorum ſecta, ſeu religio. *Tertul. l. 1. adverſ. Marc. c.* 20. & *l. 4. c.* 18.

Judex, icis, m. 3. *giudice*, שופט, Ger. *richter*, Gal. *juge*, Hiſp. *juez*, κριτής, qui ex juriſdictione propria, aut ſibi delegata, & commiſſa, jus habet cauſas litigantium cognoſcendi, a *jure dicendo*. *Var. l. 5. de L. L. Cic. pro Roſc. Amer. c.* 30. L. Caſſius ille, quem Populus Rom. veriſſimum, & ſapientiſſimum judicem putabat. *Id. Fam. 9. ep.* 10. Eſſe judicem inter aliquos. ¶ *Judicem alicui ferre* eſt eum in judicium vocare: quod fiebat per particulam *ni*. *Liv. l. 3. c.* 57. Se judicem illi ferre, ni vindicias ab libertate in ſervitutem dederit. h. e. ni probet, eum dediſſe &c. Adde *ib. c.* 24. V. Quæſtio. ¶ *Judicem rejicere*, vel *nolle*, vel *iniquum ejerare* eſt a judicio ſuæ cauſæ tanquam ſuſpectum rejicere. *Plin. in Paneg.* Licet rejicere, licet exclamare, hunc nolo, illum nolo, &c. *Cic. 2. de Orat. c.* 70. Cum ei Flaccus P. Mutium judicem tuliſſet, Ejero, inquit, iniquus eſt. Cum eſſet admurmuratum, Ah, inquit, P. C. non ego mihi illum iniquum ejero, verum omnibus. ¶ Sæpe Judex generatim ſumitur pro rei cujuslibet controverſiæ arbitro, diſceptatore, exiſtimatore, vel æſtimatore. *Cic. 3. Fin.* Te æquiſſimum habeo eorum ſtudiorum, quæ mihi communia tecum ſunt, æſtimatorem, & judicem. ¶ Eſt etiam generis fœminini. *Cic. Phil. 3. c.* 18. Hanc ſibi judicem conſtituit. ¶ Olim Romæ etiam Conſules Judices dicebantur. *Var. l. 5. de L. L.* Accenſus dicit: Omnes Quirites, ite ad conventionem huc ad Judices. V. ibi *Scalig.*

Judicatio, onis, f. *giudizio*, κρίσις, cognitio, actus, vel facultas judicandi. *Cic. 3. Fam.* Longi ſubſellii judicatio, & mora. *Quintil. l. 6. c.* 5. Conſilium eſt ratio quædam alte petita, habetque in ſe & inventionem, & judicationem. ¶ Apud *Rhetores* judicatio eſt quæſtio nata ex conflictione, & quaſi concurſu inter rationem Rei, & infirmationem Accuſatoris, in qua quæritur, quid veniat in judicium, & de quo diſceptetur: e. g. Cum dicat Oreſtes, ſe matrem interfeciſſe, quod illa patrem ſuum occiderat; Accuſator vero dicat, non tamen ab Oreſte filio Clytæmneſtram occidi, & indemnatam pœnas pendere oportuiſſe; judicatio eſt, rectumne fuerit, Clytæmneſtram ab Oreſte occidi. *Cic. 1. de Inv. Auct. ad Her. l.* 1.

Judicato, adv. *conſideratamente*, maturo judicio, non temere. *Gell. l. 14. c.* 1. An ita ſerio, judicatoque pronuntiaret.

Judicatorius, a, um, ad judicandum pertinens, ut judicatorius rigor, h. e. ſeveritas judicum. *Auguſtin. epiſt.* 54. *ante med.*

Judicatrix, icis, f. quæ judicat, ut judicatrix ars, ſcil. κριτική, *critica*. *Quintil l. 2. c.* 15.

Judicatum, i, ſubſt. n. 2. idem ac res judicata. *Auct. ad Her. l.* 2. Judicatum eſt id, de quo ſententia lata eſt, aut decretum interpoſitum. *Cic. 2. de Invent. c.* 30. Judicatum eſt res aſſenſione, aut auctoritate, aut judicio alicujus, aut aliquorum comprobata. *Id. 2. de Inv.* Judicatum, de quo jam ante ſententia alicujus conſtitutum eſt. ¶ Judicatum facere, eſt judicis ſententiæ parere, ex. gr. ſolvere pecuniam, quam Judex ſolvendam eſſe pronuntiavit. *Cic. pro Flac.* Cum judicatum non faceret, addictus Hermippo, & ab hoc ductus eſt. ¶ Judicatum ſolvere, idem eſt ac judicatum facere. *Cic. pro Quinct.* Iſte poſtulat, ut procurator judicatum ſolvi ſatiſdaret. ¶ Judicatum negare, eſt Judicis ſententiæ non obedire. *Cic. pro Flac.* Frater meus pro ſua æquitate, prudentiaque decrevit, ut, ſi judicatum negaret, in duplum iret.

Judicatus, a, um, *giudicato*. *Cic. 4. Ver.* Atque ut aliquando de rebus ab iſto cognitis, judicatiſque, & de judiciis datis dicere deſiſtamus. ¶ Res judicata, idem ac judicium, decretum, ſententia Judicis, vel res, de qua judicium factum eſt. *Cic. pro Cluent.* Majores noſtri nunquam neque judicium nominarunt, neque perinde ut rem judicatam obſervaverunt animadverſionem, atque auctoritatem Cenſoriam. ¶ Huc phraſes pertinent, Re judicata ſtare, Rem judicatam reſcindere, infirmare, irritam facere, apud *Cic.* & alios. ¶ Judicatus pecuniæ, *condannato per debiti*. *Liv. l. 6. c.* 14. Centurionem judicatum pecuniæ cum duci vidiſſet.

Judicătus, us, m. *giudizio*, judicatio, facultas judicandi, officium Judicis. *Cic. Att. l.* 12. Maxime quid de judicatu meo reſponſum ſit. *Id. 1. Phil.* Iſti Ordini judicatus lege Julia, etiam ante Pompeja, Aurelia non patebat?

Judicialis, & le, o. 3. *cio, ch'a giudizio s'appartiene*, δικαστικός, quod ad judicium pertinet. *Cic. pro Cluent.* Statuit ſibi ad eaſdem prædas, ſuppreſſioneſque judiciales revertendum. *Id. 4. Ver.* Quem legibus, an judiciali jure perſequor? ¶ Genus, ut ait *Cic. 1. Inv.* Judiciale eſt, quod poſitum in judicio habet in ſe accuſationem, & defenſionem, aut petitionem, & recuſationem. *Id. 2. de Div.* Cauſa judicialis.

Judiciarius, a, um, *che appartiene a giudice, o a giudizio*, δικαστικός, quod ad Judicem, ſive ad judicium pertinet. *Cic. 3. Ver.* Ut finis aliquando judiciariæ controverſiæ conſtitueretur. *Id. in Piſon.* Ecquid vides, ecquid ſentis, lege judiciaria lata, quos poſthac Judices ſimus habituri?

Judiciŏlum, li, n. 2. diminut. parvum judicium. *Ammian. l. 27. c. 4.* (*al.* 21.) Juſte, an ſecus, non judicioli eſt noſtri.

Judicium, ii, n. 2. *giudizio*, משפט, Ger. *gericht*, Gal. *jugement*, Hiſ. *juicio*, κρίσις, eſt legitima diſceptatio duorum, aut plurium coram Judice, a *judice*. *Jul. Scalig. l. 3. de cauſis L. L. c.* 2. cenſet eſſe a *jus*, & δίκη, *dico*. *Cic. pro Cæc.* Omnia judicia aut diſtrahendarum controverſiarum, aut puniendorum maleficiorum cauſa reperta ſunt. ¶ Apud JCtos variis modis dicitur judicium, ſed illud in primis accipitur, quod pro ordinatione cauſæ diſcutiendæ in jure fit coram Judice. Et eſt actus legitimus trium perſonarum, ſcil. Judicis, actoris, & rei. *Quint. l. 7. c.* 5. Judicium redditur, an reus cauſa ſit mortis. ¶ Accipitur etiam judicium pro cauſæ actione. *Cic. 9. Fam. ep.* 21. Quid enim ſimile habet epiſtola aut judicio, aut concioni? quin ipſa judicia non ſolemus omnia tractare uno modo. ¶ Item pro loco, in quo judicium exercetur. *Quintil. l. 4. c.* 2. Cn. Pompejus, qui propter aliquam gratiam judicium militibus armatis clauſerat. ¶ In judicium vocare, arceſſere, adducere, judicium committere, facere, reddere, exercere, pronuntiare; judicio ſiſtere, condemnare; judicium ſollicitare, corrumpere, &c. ſæpiſſime leguntur apud *Cic.* & alios. ¶ Judicium dare in aliquem, eſt idem ac dare actionem, h. e. actori permittere, ut jus ſuum judicio, ſeu actione perſequatur. *Cic. Ver. 3. c.* 32. Mihi ne adimat; in me judicium ne det. *Id. 4. Ver.* edixit, ſe ſe judicium injuriarum non daturum. Adde *Ulp. l. 1. ff. de his, qui dejec. vel effund.* ¶ Perfundere judicio aliquem, V. Perfundo. ¶ *Judicium accipere*, & *judicium pati*, eſt judicium ſubire. Utraque phraſis eſt *Cicer. pro Quinc. c.* 20. ¶ Tranſlate accipitur pro exiſtimatione, opinione, ſententia. *Ter. Phor.* 5. 8. 59. Ejus judicio permitto omnia; quod is jubebit, faciam. *Cic. Fam. 13. ep.* 29. Ut primum per ætatem judicium facere potueris, quanti quiſque tibi faciendus eſſet. *Id. Fam. 1. ep.* 7. Judicium facere alicujus rei ex eventu. *Id. l. 1. de Orat.* Quo etiam gravius judicium in dicendo ſubimus. *Id. de clar. Orat. c.* 8. Meo judicio. *Nepos* 25. *c.* 15. Non inertia, ſed judicio fugit Reip. procurationem. *Caſ. l. 1. B. C.* 95. Neque ſui judicii, neque ſuarum eſſe virium diſcernere, &c. *Cic. Att. l.* 14. Si bonitas tua reſponderit judicio meo.

Judĭco, as, avi, atum, a. 1. *giudicare*, שפט, Germ. *richten*, Gal. *juger*, Hiſp. *juzgar*, κρίνω, jus dico, judicium exerceo, ſtatuo, decerno, ſententiam fero, a *jure dicendo*. *Var. l. 5. de L. L. Iſid. l. 18. c.* 15. Sed tamen proprie loquendo aliud eſt *judicare*, aliud *jus dicere*. Nam Judex pedaneus proprie *jus* non *dicit*, quanquam cognoſcendi habet, judicandique facultatem; at Prætor, aliuſve Magiſtratus *jus dicere*, non *judicare* dicendus eſt, quando judici a ſe dato jus quaſi con-

conſtituit, & formulam juris, atque æquitatis præſcribit, a qua in cognoſcendo, judicandoque recedere non poſſit. Hoc diſcrimen valide firmat, quod interdum ut diverſa conjunguntur, quomodo titulus eſt *l. Cod. Juſt.* 3. *tit.* 5. Ne quis in ſua cauſa judicet, vel jus ſibi dicat. Argumento quoque eſt, quod, cum poſſit quis in ſua cauſa judicare, jus tamen dicere non poſſit. *L.* 70. *ff. de judiciis*. In privatis negotiis pater filium, vel filius patrem judicem habere poteſt. *l.* 10. *ff. de juriſd.* Qui juriſdictioni præeſt, neque ſibi jus dicere debet, neque uxori, vel liberis ſuis, neque libertis, vel cæteris, quos ſecum habet. ¶ Uſurpatur vel abſolute. *Cic. pro Roſc. Amer.* Si recte, & ordine judicaris. ¶ Vel cum accuſ. rei. *Cic. pro Flac.* Itaque Recuperatores contra iſtum rem minime dubiam prima actione judicarunt. ¶ Interdum eſt condemnare. *Liv. l.* 26. *c.* 3. Judicare aliquem capitis, vel pecuniæ, *condannarlo nella vita, o nella roba*. Adde *l.* 6. *c.* 14. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Quantæque pecuniæ judicati eſſent. Hinc judicare de ſe ipſo, hoc eſt, ſibi mortem conſciſcere, apud *Tertul. Apol. c.* 4. ¶ Interdum alicujus cauſam audire, & pro illo ſententiam ferre, & tunc conſtruitur cum dativo. Hinc Judicare quempiam creditori, eſt debitorem ei addicere, ita, ut abduci poſſit, & vinciri. *Plaut. Men.* Nam ego ad Menæchmum nunc eo, cui jamdiu ſum judicatus, ultro eo, ut me vinciat. ¶ Eſt etiam æſtimare. *Cic.* 2. *Off.* Non enim numero hæc judicantur, ſed pondere. ¶ Item exiſtimare, putare, *far giudizio*, cum accuſ. rei. *Cic.* 2. *de Div.* Oculorum fallaciſſimo ſenſu judicant ea, quæ ratione, atque animo videre debebant. *Id.* 5. *Fam.* Quod egomet multis jam argumentis judicaram. ¶ Vel cum ablat. ſive rei, ſive perſonæ cum præp. *de*. *Cic. pro Marc.* Qui multis poſt ſæculis de te judicabunt. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *in*. *Cic.* 1. *de Or.* Itaque in his artibus quam diligenter, & quam prope faſtidioſe judicemus. ¶ Vel cum Infinitivo. *Cic.* 3. *Fam.* Ut ita eſſe vere poſſis judicare. ¶ Vel cum membro orationis. *Cic. de Amic.* Tamen judicare ſolet, quid interſit inter popularem, ideſt aſſentatorem, & levem civem, & inter conſtantem, ſeverum, gravem. ¶ Item in numero habere, vel in loco ponere. *Cic.* 12. *Fam.* Sententiis omnibus hoſtis a Senatu judicatus eſt. *Nepos in Annib. c.* 7. Bona ejus publicarunt, ipſum exulem judicarunt.

Juerne, es, f. *Ἰουερνία*, *Stephano*, Ierna *Straboni*, Juverna *Melæ*, *Cæſari* vero Hibernia eſt. *Juven. Sat.* 2. *v.* 150. arma quid ultra Litora Juvernæ promovimus? *Claud. de IV. Conſul. Honor. v.* 33. Scotorum cumulos flevit glacialis Jerne.

Jugabilis, le, adject. qui eſt jugo habilis, qui conjungi poteſt. *Macrob. lib.* 1. *Somn. Scip. c.* 2. Per jugabilem competentiam fœderari.

Jugales, m. 3. ſubſt. *cavalli legati al giogo*, *ζύγιοι ἵπποι*, equi, qui in quadrigis, ubi fronte æquata equi quatuor irent, intra jugum erant juncti, ſeu in medio ibant, ac utrinque habebant funalem, unum dextrum, alterum ſiniſtrum. Ibant enim hoc ordine, *dexter funalis*, *dexter jugalis*, *ſiniſter jugalis*, *ſiniſter funalis*. Dicti ſunt, quod interjecto temone jungerentur. Antiquis temporibus in quadrigis non duo jugales erant, ſed quatuor. Neque enim tum unus erat temo, ſed geminus, dexter, & ſiniſter, ac dextro duo, totidem ſiniſtro temoni equi nectebantur. Primus Cliſthenes Sicyonius tantum medios jugavit, eiſque ſingulos ex utraque parte ſimplici vinculo applicuit, quos Græci *σειραφόρους*, Latini funales vocant. *Iſid. & Voſſ.* Hodie in quadrigis duo funales præire, ſequi duo jugales ſolent. *Virg.* 7. *Æn.* Abſenti Æneæ currum, geminoſque jugales.

Jugalis, le, adject. ad jugum pertinens, ut jugalia jumenta, quæ ſc. jugum trahunt. *Col. l.* 9. *c.* 10. ¶ Tranſlate *Virg. Æn.* 4. *v.* 16. Cui vincla jugalia curæ. h. e. matrimonii. Sic jugalis lectus, pro conjugalis. *Id. ib. v.* 496. ¶ Jugale os dicitur a *Celſo l.* 8. *c.* 1. quod eſt inter os temporum, & ſuperiorem maxillam, & a Græcis dicitur *ζυγῶδες*.

Jugalitas, atis, f. conjunctio. *Fulgent. l.* 1. *Mythol.* Una eademque fervoris, humoriſque jugalitate gigni.

Jugamento, vel Jugumento, as, avi, atum, a. 1. in modum jugi tranſverſi religare, aut conjungere, apud *Vitruv. l.* 2. *c.* 1. & *l.* 7. *c.* 1. V. ibi *Baldum*.

Jugamentum, vel Jugumentum, i, n. opus, ſeu ſtructura jugo ſimilis. *Cato R. R. c.* 19. Limina, poſtes, jugamenta, aſſeres. Et mox: Jugamenta, & antepagmenta, quæ opus erunt, indito.

Jugarius, ii, m. *biſolco*, *βοώτης*, auriga boum, bubulcus, qui juga ducit, & regit. *Col. l.* 1. *c.* 6. Lata bubilia eſſe oportebit ad procumbendum pecori, & jugario ad circumeundum.

Jugarius vicus, fuit vicus Romæ, dictus, quia ibi Junonis Jugæ ara erat, quam putabant matrimonia conjungere *Feſt.*

Jugatinus, i, Deus conjugii præſes apud vet. Ethnicos. *Auguſtin. l.* 6. *de civ. Dei*, *c.* 9.

Jugatio, onis, f. in modum jugi alligatio. *Var. R. R. l.* 1. *c.* 8. *de vitibus*. Jugationis ſpecies duæ, una directa, altera compluviata in longitudinem, & latitudinem jugata. ¶ Item jugum, ſeu par boum, *un pajo di buoi*. Hinc ſumitur pro menſura agrorum, & poſſeſſionum: a jugis boum, quibus exercentur. *Impp. Honor. & Theodoſ. l.* 10. *Cod. tit.* 48. *leg.* 1. Univerſi pro portione ſuæ poſſeſſionis jugationiſque ad hæc omnia coarctentur. Adde *l.* 12. *Cod. Theodoſ. tit.* 28. *leg.* 4.

Jugator, m. qui jugo jungit. *Arnob. l.* 5. Boum jugator Triptolemus.

Jugatorius, a, um, *di giogo*, *ὑποζύγιος*, quod ſpectat ad jugum, ut Jugatorius bos, qui jugo ſubditur. *Var. l.* 2. *de R. R. c.* 5. Boni enim generis in Italia, plerique Gallici ad opus, contra jugatorii Liguſtici.

Jugatus, a, um, *congiunto*, *legato*, *ἐπεζευγμένος*, conjunctus, alligatus, part. a *jugor*. *Cic.* 1. *Tuſc.* Omnes enim inter ſe nexæ, & jugatæ ſunt. ¶ Jugatæ vites dicuntur, quæ pedamentis, quibus ſtant, tranſverſæ alligantur. *Var. l.* 1. *R. R. c.* 8. V. ſupra in Jugatio. *V. Colum. de Arborib. c.* 4. Vinearum genera tria, jugata humi projecta, &c.

Jugeralis, le, adject. ad jugerum pertinens, ut jugeralis tabula, apud *Pallad.* 3. 9.

Jugeratim, adv. *a campo per campo*, Ger. *auff die ecker*, Gal. *par arpents*, Hiſ. *por yugadas*, *κατὰ πλέθρα*, per ſingula jugera. *Col. l.* 3. *c.* 3. Ut primæ vineæ centenas amphoras jugeratim præberent.

Jugeratio, onis, f. 3. diviſio, & aſſignatio agrorum per jugera. *Front. de colon.*

Jugere, dicitur milvus, cum vocem emittit. *Feſtus*. Sic Gloſſæ: jugit, *λεπτὸν βοᾷ*. h. e. milvus clamat. ¶ Tribuitur & aliis. *Apulej. l.* 5. *Metam.* Jubet tibias jugere, ſonatur. Alii aliter leg.

Jugerum, ri, n. *campo*, [Hebrew], Ger. *ein jauchart*, Gal. *arpent*, Hiſp. *yugada de tierra*, *πλέθρον*, menſura ex ducentis, & quadraginta pedibus in longitudinem, centum, & viginti in latitudinem. Nam fit ex duobus actibus quadratis, ſeu ex actu quadrato duplicato in longitudinem, actus autem quadratus centum, & viginti pedes ex omni parte continet. Ita deſcribunt *Plin. l.* 17. *c.* 9. *Var. l.* 4. *de L. L. Col. l.* 5. *c.* 1. *Quintil. l.* 1. *c.* 10. ¶ Dictum eſt, quod uno jugo boum in die exarari poteſt. *Plin. ibid.* ¶ In num. ſing. frequentius eſt 2. decl. in plurali ſæpius per 3. inflectitur, ab antiquo nominativo *juger*, vel potius *jugus*, *eris*. Reperitur tamen in ſingulari abl. *jugere*, & in plur. legitur *jugeris* pro *jugeribus*. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 10. In Hiſpania ulteriore metiuntur jugis, in Campania verſibus, apud nos in agro Romano, ac Latino jugeris. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 3. Ut multo innumeram jugere paſcat ovem. *Cic. Att. l.* 12. *ep.* 32. Is partes fecit in ripa, neſcio quotenorum jugerum. *Id. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. Jugera quinquaginta prati facile irrigabis. *Ov.* 4. *Met. v.* 456. novemque jugeribus diſtentus erat. *Plaut. Men.* 5. 5. 13. Non poteſt hæc res ellebori jugere obtinerier. h. e. tanta ellebori copia, quanta ex agri jugere meti poteſt.

Juges, e. 3. *ὁμόζυγες*, ejuſdem jugi pares. *Feſt.*

Jugis, ge, o. 3. *continuo*, *διηνεκής*, aſſiduus, continuus, quaſi ſemper jugo aſſixus. *Cic.* 1. *de Div. c.* 1. Qui cum vidiſſet hauſtam aquam de jugi puteo, terræmotus dixit inſtare. ¶ Juge auſpicium eſt, cum junctum jumentum ſtercus facit. *Cic.* 2. *de Div. c.* 36. Huic ſimile eſt, quo nos Augures præcipimus, ne juge auſpicium obveniat, ut jumenta jubeant disjungere.

Jugitas, atis, f. perpetuitas, diuturnitas. *Marcel. Empir. c.* 8. Lacrymarum jugitatem ſedare. *Conſtantin. l.* 7. *Cod. de repud.* Poſt tam magni temporis jugitatem.

Jugiter, adv. *continuamente*, *διηνεκῶς*, aſſidue, continue. *Plaut. Mil.* 3. 1. 83. Venerem, amorem, amœnitatemque accubans exerceo, & quidem ædepol omnes mores ad venuſtatem jugiter. Alii aliter legunt. *Apul. de Mundo*. Machina jugiter per circuitum ſuis legibus terminata.

Juglans, andis, f. 3. *noce*, [Hebrew], Ger. *ein welſcher*, *nuſsbaum*, Gal. *noix*, Hiſ. *nuez*, *κάρυον βασιλικόν*, nux baſilica, ſeu regia, quæ per Antonomaſiam nux appellatur, & inter nuces primum locum obtinet, quaſi Joviglans, ſeu Jovis glans. *Varro l.* 4. *de L. L. Cujus JCtus*. *Serv. ad* 8. *Ecl. Gabius Baſſus apud Macrob. l.* 3. *Sat. c.* 18. *Plin. in libris hiſtor.* ſæpiſſime *nucem juglandem* conjungit. At abſolute *Cic.* 5. *Tuſc. c.* 20. Ut candentibus juglandium putaminibus barbam ſibi, & capillum adureret. ¶ Eſt & aliud nucis juglandis genus, quæ Tarentina dicitur, fragili putamine, & ita mollis, ut vix attrectata frangatur. *Plin. l.* 15. *c.* 22. ¶ Hoc nomen de ipſa arbore, & de fructu dicitur, ut videre eſt apud *Plin. ibid.*

Jugo, as, avi, atum, a. 1. *congiungere*, [Hebrew], Ger. *zuſammen jochen*, Gal. *accoupler*, Hiſp. *ayuntar*, *ζεύγνυμι*, conjungo, a *jugum*, quaſi ad unum jugum alligo, vel a *ζυγῶ*, *jugo*. *Col. l.* 12. *c.* 39. Inter quaternos pedes figere, & perticis jugare. ¶ Jugari vites dicuntur, quæ in jugum conſtituuntur. *Col. l.* 4. *c.* 26. Sequitur jam adminiculandæ, jugandæque vineæ cura. ¶ Tranſlate dicitur de aliis quibuſcunque rebus, quæ ſimul uniuntur. *Cic. Tuſc.* 3. *c.* 8. Hoc quidem eſt commune virtutum. Omnes enim inter ſe nexæ, & jugatæ ſunt. *Horat. in carm. ſæcul.* Decreta ſuper jugandis fœminis. h. e. matrimonio copulandis. *Catull. carm.* 63. *de nupt. Pelei, & Thet. v.* 21. Tum Thetidi pater ipſe jugandum Pelea ſenſit.

Jugo, is, n. 3. V. Jugere.

Jugoſus, a, um, acclivis, qui in jugum acuitur, vel jugis abundat. *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 1. *v.* 9. Quis probet, in ſilvis Cererem regnare jugoſis?

Jugula, æ, f. *ὠρίων*, ſignum cœleſte, quod & Orion vocatur, ita dictum a ſpatio, quod eſt inter jugulum, & collum. *Varro l.* 7. *de L. L.* Jugula ſignum eſt, quod Accius appellat Oriona, cum ait, Citius Orion patefit. Hujus ſigni caput dicitur ex ſtellis quatuor, quas infra duæ claræ, quas appellant humeros, inter quas quod videtur, jugulum, unde Jugula dicta. Sed *Cæſius Baſſus* vult, Orioni hoc nomen eſſe a gladio, quo ſidus hoc illuſtre eſt, quia gladius jugulum petit. *Feſtus* nominis rationem hanc affert, quod hoc ſignum ſit amplius cæteris, quaſi nux juglandis. *Plaut. Amph. a.* 1. *ſc.* 1. *v.* 119. Nec Jugulæ, neque Veſperugo, neque Vergiliæ occidunt. *Manil. l.* 5. *v.* 175. Nunc Cancro vicinæ canam, cui parte ſiniſtra conſurgunt Jugulæ. Sed *Manilio* Jugulæ dicuntur, quos alii Aſellos in ſigno Cancri interpretantur.

Jugulatio, onis, f. *ſcannamento*, *occiſione*, *ἀποσφαγή*, actus jugulandi. *Hirt. de B. Hiſp. c.* 16. Jugulatione oppidanorum facta.

Jugulo, as, avi, atum, a. 1. *ſcannare*, [Hebrew], Ger. *den hals abſtechen*, Gal. *egorger*, Hiſp. *degollar*, *σφάττω*, jugulum præcido, incido, & generatim interficio. *Cic.* 5. *Tuſ.* Ne ſtridorem quidem ferre tum audiunt, cum acuitur, aut grunnitum, cum jugulatur ſus. *Id.* 3. *Phil.* In hoſpitis tectis Brunduſii fortiſſimos viros, cives optimos jugulari juſſit. ¶ Sæpe tranſlate uſurpatur. *Celſ. l.* 2. *c.* 15. Quartana neminem jugulat. *Cic.* 4. *Verr.* Poſteaquam tam multis eum factis, decretiſque jugulaſſet. *Idem* 13. *Phil.* Ut facilius revíviſcat Pompejanorum cauſa toties jugulata. ¶ Jugulare hominem ſuis verbis, ſua confeſſione, &c. eſt convincere. *Ter. Eun.* 3. 1. 27. Pulchre mehercle dictum, & ſapienter, papæ, jugularas hominem. Quid ille? *Cic.* 7. *Verr.* Jugulari ſua confeſſione. ¶ Jugulari ſuo gladio, ſuoque telo dicitur, qui ſuis verbis, ſuo invento, dolove capitur, *Ter. Adelph.* 5. 8. *ad fin.* ¶ Jugulare gladio plumbeo, eſt futili, levique argumento, & nullo negotio aliquem convincere. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 14. Cum illum plumbeo gladio jugulatum tamen iri diceret. ¶ Jugulare falernum, apud *Martial. l.* 1. *epig.* 19. eſt depravare, corrumpere, nimia aqua, vel deteriore vino immixto.

Jugulus, li, m. vel jugulum, i, n. *gola*, *ſtrozza*, Ger. *gurgel*, Gal. *gorge*, *goſier*, Hiſp. *garganta*, *λαιμός*, *σφαγή*, anterior colli pars, ſcilicet duo oſſa concava, quorum unum jugulum dexterum, alterum ſiniſtrum dicitur, (ut colligitur ex *Celſo l.* 8.) unde vox & halitus per aſperam arteriam procedit. Accipitur tamen fere pro tota gula. *Cic. in Catil.* 4. *c.* 1. Mucrones eorum a jugulis veſtris rejecimus. *Id. de Fato*, *c.* 5. Quod jugula concava non haberet. *Juvenal. ſat.* 4. *v.* 110. tenui jugulos aperire ſuſurro. ¶ Dare jugulum, eſt ſeſe alicui offerre ad mortem. *Cic. pro Mil. c.* 11. Optabilius Miloni fuiſſet dare jugulum P. Clodio. ¶ Oſtentare jugulum pro capite alicujus, eſt ſe objicere periculo capitis pro vita alterius. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 13. Ut aperte jugula ſua pro meo capite P. Clodio oſtentarint. ¶ In agendis cauſis jugulum petere tunc dicitur Orator, quando premit validiſſime adverſarium, videturque illum jugulare argumentis. *Quint. l.* 8. *c.* 6. Nam illa agendis cauſis jam detrita, Pedem conferre, & Jugulum petere, & Sanguinem mittere inde ſunt, nec offendit tamen.

Jugum, gi, n. 2. *giogo*, [Hebrew], Ger. *buegel*, *laſt*, Gal. *ſommet*, *joug*, Hiſp. *cumbre*, *yugo*, *ζυγός*, *ζεῦγος*, ligneum inſtrumentum, quo junguntur boves, & invicem arctantur, a *ζεύγω*. *Plin. l.* 8. *c.* 16. *de leonibus*. Jugo ſubdidit eos, primuſque Romæ ad currum junxit M. Antonius. ¶ Accipitur & pro pari boum, imo pro pari cujuſcunque generis rerum. *Cic.* 5. *Ver.* Quid? qui in ſingulis jugis arant, qui ab opere ipſi non recedunt, &c. Sed aliqui ſingula jugera interpretantur. *Plin. l.* 10. *c.* 4. Jugum aquilarum. *Id. l.* 18. *c.* 26. In ſingula juga, *a ogni pajo*. Adde *Hor. l.* 2. *od.* 5. ¶ Jugum etiam in Hiſpania ulteriore eſt menſuræ genus, quod reſpondet jugero Latinorum. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 10. ¶ Jugum item dicitur vertex, ſive cacumen montis, *ſommità di monte*, *κορυφή*, *λόφος*, quia ibi mons jungitur, & in acutum aſtringitur. *Cæſ.* 4. *B. G.* Tandem Germani ab dextro latere ſummum jugum nacti hoſtes loco depellunt. *Virg.* 5. *Ecl.* Dum juga montis aper, fluvios dum piſcis amabit. ¶ Item ſcapus trutinæ, ideſt, ferrum, vel lignum tranſverſum in libra, de quo lances utrinque pendent. Hinc pro ſidere Libræ ponitur. *Cic.* 2. *Div. c.* 47. ¶ Item pro ligno, quo textores telam convolvunt. *ſubbio*. *Ovid.* 6. *Met. v.* 55. Tela jugo juncta eſt, ſtamen ſecernit arundo. ¶ Eſt item inſtrumentum in militia ex haſtis duabus humi fixis, unaque tranſverſa ſuper eas deligata, ſub quo hoſtes, vel milites inermes ignominiæ cauſa mittebantur. *Cic.* 3. *Off.* Quia male pugnatum apud Caudium eſſet, legionibus noſtris ſub jugum miſſis. V. *Liv. l.* 9. *c.* 28. & *l.* 9. *c.* 5. ¶ Item in vitibus jugum dicitur, cum pedamentis, quibus vitis ſtat, tranſverſa alligatur. Nam more jugi militaris duæ perticæ humi figuntur, & ex una in alteram vitis transfertur, vel pluribus perticis fixis, aliæ ſuper alias tranſverſæ alligantur, & ſuper illas vites extenduntur. Quod ſi haſtilibus in terra defixis ſingulæ tranſverſæ perticæ in unam tantum partem ordinis annectuntur, hoc jugum dicitur *canterium*, & vites *unijugæ* vocantur. *Plin. l.* 16. *c.* 37. Salices quædam in proceritatem magnam emittunt jugis vinearum perticas. *Id. l.* 7. *c.* 11. Simplici jugo conſtat porrecto ordine, canterium appellant. ¶ Item dicitur de tranſtris, ſeu tabulis navium, in quibus remiges ſedent. *Virg.* 6. *Æn. v.* 411. Inde alias animas, quæ per juga longa ſedebant. ¶ Item de ordine in militia, qui a latere ad latus dirigitur; nam qui a fronte in tergum, verſus appellatur. V. Verſus. ¶ Tranſlate jugum accipitur pro ſervitute, onere, vel tyrannide. *Cic. Phil.* 1. *c.* 2. Cujus a cervicibus jugum ſervile dejecerant. *Plin. Paneg. c.* 11. Ergo ſuſtulerant animos, & jugum excuſſerant. *Ovid. l.* 1. *de remed. Amor. v.* 90. Et tua ſæſuro ſubtrahe colla jugo.

Jugumentum. V. Jugamentum.

Jugurthinus, a, um, adject. ad Jugurtham pertinens, qui Numidarum rex fuit, & cum populo R. bellum geſſit, quod a *Salluſtio* deſcribitur: ut Jugurthina conjuratio. *Cic. in Brut. c.* 33. Jugurthinum bellum, *Hor. Epod.* 9.

Juleus, a, um, adject. idem ac Julius, a, um. *Propert. l.* 4. *el.* 6. *v.* 17. Actia Juleæ pelagus monumenta carinæ. ¶ Scribitur & Juleus ſine diphthongo. *Ovid.* 6. *Faſt. v.* 797. Tempus Juleis cras eſt natale Calendis. ¶ Juleus, item adject. eſt a *Julo*, quo genus quoddam cantilenæ ſignificat. V. *Julus*.

Julius,

Julæus, V. Julęas.

Julla gens, f. 1. *Iulia gens*, una ex gentibus Romanis. Dicta eſt ab *iulus*, quæ vox apud Græcos notat lanuginem efflorescentem e genis puberum. Sed ipſa ad commendationem ſui videri voluit id nomen accepiſſe ab *Julo Æneæ*, vel juxta alios Aſcanii filio. *Feſtus*, & *Virg.* 1. *Æneid.*

Juliānus, a, um, quod ad C. Julium Cæſarem ſpectat, ut Juliani Faſti, a Julio Cæſare confecti, vectigalia Juliana, a Julio impoſita, & exacta, Juliani milites, veterani, quorum opera Julius Cæſar uſus fuerat. *Suet. in Cæſ. c.* 75. Juliani limites, qui a D. Julio Cæſare in Dictatura conſtituti fuerant.

Julienſes, Italiæ populi ſub Alpibus. *Plin. l.* 3. *c.* 1. & 5.

Julis, idis, f. genus piſcis. *Plin. l.* 32. *c.* 9.

Julius Cæſar, V. Cæſar.

Julius, ii, m. *Luglio*, nomen menſis a Julio Cæſare ſic dicti. V. Quinctilis. *Macrob. l.* 1. *Saturn. c.* 12. *Mart. l.* 10. *epigr.* 62. Toſtamque fervens Julius coquit meſſem. *Col. l.* 11. *c.* 2. Sexto Cal. Jul. ſolſtitium. *id. ibid.* Calendis Juliis Favonius, vel Auſter, & calor.

Julus, i, m. natu major filiorum Aſcanii, nepos Æneæ. Cum Regnum paternum hæreditario jure peteret, & controverſiam haberet cum Sylvio, qui erat filius Æneæ, & Laviniæ, Populus ſuis ſuffragiis eam litem diremit, cum aliis rationibus ad hoc adductus, tum vero præcipue hac, quod Sylvius ex matre procreatus eſſet, ad quam hæreditario jure Regnum pertinebat, & Regnum Sylvio contulit; Julo pro Regno ſacram quandam poteſtatem, & honorem attribuit, qui Regia dignitate præſtantior eſt. Hinc Gens Julia originem habuit, quæ ſemper uſque ad extrema Reipublicæ tempora Sacerdotio functa eſt. *Dionyſ. l.* 1. *Rom. Ant.* Sed aliqui dicunt, Julum cognomen fuiſſe Aſcanii filii Æneæ, ita dictum, quod adhuc adoleſcens, cum primam cœpiſſet emittere lanuginem, Mezentium ſingulari certamine ſuperaverit. *Virg.* & *Serv.* 1. *Æn.* Aliqui Sylvium cum Julo confundunt, & dicunt, Sylvium fuiſſe filium Aſcanii, caſu quodam in ſylvis natum. *Liv. l.* 1. ¶ Apud *Julium Pollucem l.* 1. Julus dicitur genus quoddam cantilenæ, quæ in honorem Cereris canebatur. Hinc *Auct. carm. de Phœnice*, v. 74. *inter opera Lactantii.* Incipit illa ſacri modulamina fundere cantus, Et mira lucem voce ciere novam: Quam nec Juleæ voces, nec tibia poſſit Muſica Cyrrheis aſſimilare modis.

Julus, i, m. ἴουλος, eſt avellanæ nucis globulus plurimis veluti ſquamulis compactus, qui tandem in florem dehiſcit. *Plin. l.* 16. *c.* 30. Ferunt & avellanæ julos compactili callo, ad nihil utiles.

Jumentarius, ii, m. qui jumenta curat, ὀνηλάτης. *Inſcript. apud Fabret. p.* 707. Locum ſepulturæ donavit collegio Jumentariorum. *Leg. Dolia, ff. de inſtr. vel inſtrum.* Molas jumentarias inſtrumenti eſſe.

Jumentarius, a, um, adject. ad jumenta pertinens. *Apul. l.* 9. *Mileſ.* Jam de meo jumentario contubernio quid memorem?

Jumentum, ti, n. *giumento*, בהמה, Ger. *ein thier*, Gal. *jument*, Hiſp. *jumento*, ὑποζύγιον, animal majus ex eorum genere, quæ ſarcinas gerunt, vel currus trahunt, vel terram excolunt, ut equi, muli, aſini, cameli, boves, a *juvando*, quod noſtrum laborem, vel onera ſubvectando, vel arando juvent. Alii a *jugamentum* deducunt, a quo videtur fieri per ſyncop. jumentum. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 47. Cum illam curru vehi jus eſſet, morarenturque jumenta. *Col. l.* 6. *c.* 19. Qua clauſa jumenta, boveſque curentur. *h. e.* equi. *Cato R. R. c.* 5. Pecus, & jumenta. ¶ Sumitur etiam pro vehiculo. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Jumentum non id ſolum ſignificat, quod nunc dicitur, ſed vectabulum etiam, quod adjunctis pecoribus trahebatur, veteres noſtri jumentum a jungendo dixerunt. ¶ Malam rem jumento ſuo arceſſere. h. e. ſui mali auctorem ſibi & fabrum eſſe, prov. apud *Plaut. Amph.* 1. 1. 171.

Junctum, ti, *giuncheto*, Germ. *ein binzig ort*, Gall. *joncaye*, Hiſp. *juncal*, σχοινών, locus juncis conſitus. *Var. l.* 1. *de R. R. c.* 8. Primum genus, quod dixi, maxime quærit ſalicta, ſecundum arundineta, tertium junceta.

Junceus, a, um, *di giunco*, עשוי גמא, Ger. *auff binzen*, Gal. *de jonc*, Hiſp. *de junco*, σχοίνινος, quod eſt ex junco. *Plin. l.* 21. *c.* 14. Juncea cratis. *Col. l.* 12. *c.* 6. Juncea ſporta. ¶ Tranſlate ponitur pro tenui, gracili, tenero. *Ter. Eun.* 2. 3. 24. Deducunt cibum, tametſi bona eſt natura, reddunt curatura junceas.

Juncidus. V. Ejuncidus.

Juncinus, a, um, idem ac junceus. *Plin. l.* 15. *c.* 7. Sic & rhodinum e roſis, juncinum e junco.

Juncōſus, a, um, *pieno di giunchi*, σχοινώδης, juncis plenus. *Plin. l.* 18. *c.* 6. Juncoſus ager verti pala debet.

Junctim, adv. *congiuntamente*, יחדו, Germ. *beyſammen*, Gall. *enſemble*, Hiſp. *juntamente*, ζευγηδόν, ſine intervallo. *Suet. Tiber. c.* 9. Magiſtratus & maturius inchoavit, & pene junctim percurrit.

Junctio, onis, f. *congiunzione*, חבורה, Ger. *eine fuge*, Gal. *conjonction*, Hiſp. *ayuntamiento*, ζεῦξις, conjunctio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 29. Quæ ante interitum junctione aliqua tenebantur.

Junctūra, æ, f. *giuntura*, *congiuntura*, σύζευξις, conjunctio. *Col. l.* 4. *c.* 2. Hoc enim genus juncturæ maxime probatum eſt. ¶ Tranſlate ſumitur pro continuatione, vel compoſitione. *Quintil. l.* 9. *c.* 4. In omni compoſitione tria ſunt neceſſaria, ordo, junctura, numerus.

Junctus, us, m. junctio. *Varr. l.* 4. *L. L.* Locus e carinarum junctu dictus Carinæ.

Junctus, a, um, nom. ex particip. *giunto*, *congiunto*, ἐζευγμένος. *Ovid.* 1. *Triſt. el.* 7. fœdere aliquo juncti. *Liv. l.* 30. *c.* 14. Juncta matrimonio puella. *Id. l.* 42. *c.* 65. Juncta vehicula. *h. e.* quæ habent jumenta juncta. *Cic. de Fato, c.* 16. Cauſa propior, & cum exitu junctior. *Tac.* 4. *hiſt. c.* 52. Principum proſperis & alii fruuntur, adverſa ad junctiſſimos pertinent. *Cic. in Partit. c.* 15. Verba juncta: *h. e.* apte compoſita.

Juncŭlus, i, m. diminut. dulciariæ placentæ genus, ad ſimilitudinem junci effictum. *Apul. l.* 10. *A. A.* Hic panes, cruſtula, junculos, hamos, &c. Ita legit, & explicat *Beroaldus*.

Juncus, ci, m. *giunco*, גומא, Ger. *ein binzen*, Gal. *jonc*, Hiſ. *junco*, σχοῖνος, ſpecies fruticis, a *jungo*, quia juncis aliquid jungi, hoc eſt vinciri, ligarique ſolet. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 3. Et fiſcella levis detexta eſt vimine junci. ¶ Juncorum multæ ſpecies ſunt. *Plin. l.* 21. *c.* 18. ¶ Juncus odoratus, σχοῖνος ἀρωματικός, medicę herbę genus, ſcapo exili, rubente, flore copioſo, vinoſo, ſapore linguam mordicans, a roſę odore, quem ſpirat. Præſtantiſſimus naſcitur in Nabathęa, proximus in Arabia, deterior in Africa. *Dioſcor. l.* 1. *c.* 18. *Plin.* 21. *c.* 22.

Jungo, is, unxi, unctum, a. 3. *giungere*, *congiungere*, חבר, Ger. *fuegen*, Gal. *joindre*, Hiſp. *ayuntar*, ζεύγνυμι, connecto, compono, copulo, a *jugo*, e inſerto. Uſurpatur vel cum accuſ. *Ovid.* 2. *Metam.* Jungere equos Titan velocibus imperat Horis. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 1. Duobus eſſedis, & rheda equis juncta. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Leones ad currum jungere. ¶ Vel cum accuſ. & dat. *Cic. de Inv. l.* 2. *c.* 11. Indignatio juncta eſt conqueſtioni. ¶ Vel cum accuſat. & præpoſ. *ad*. *Cic. pro Roſc. Am.* Junxit ſe ad illum. *Id. de Fin. l.* 5. *c.* 14. Sic ad illa, quæ ſemper habuit, junget ea, quę poſtea acceſſerint. ¶ Vel cum accuſ. & præp. *inter*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Tu eos inter ſe primo domiciliis, deinde conjugiis, tum literarum, & vocum communione junxiſti. *Id. de Amic.* Ut omnis charitas inter duos jungatur. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *cum*. *Cic. pro Dejot.* Cum hominibus noſtris conſuetudines, amicitiaſque jungebat. *Id. de Div. l.* 2. *c.* 69. Hęc vero quæ cum ſomniis naturali conjunctione junguntur? ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. *ex*. *Cic. de Inv. l.* 2. *c.* 52. Id junctum eſt ex multis partibus. ¶ Jungere fœdera, *far confederazioni*. *Liv. l.* 7. *c.* 30. Neque enim fœdere Samnitium, ne qua nova jungeretis fœdera, cautum eſt. ¶ Jungi alicui fœdere, *eſſere confederato*. *Id. l.* 24. *c.* 24. ¶ Flumina jungi dicuntur, quibus pontes imponuntur. *Curt. l.* 3. *c.* 7. Ad Euphratem contendit, junctoque eo pontibus, &c. *Id. l.* 5. *c.* 5. Pons lapideus flumini impoſitus jungit urbem.

Junia, nomen muliebre apud Romanos, ut Junia Calvina, Silana, Torquata, &c.

Juniānus, a, um, adject. ad Junium (nomen viri) pertinens, ut Junianum judicium, in quo ſcil. C. Junius quęſitor fuerat, apud *Cic. pro Cluent. c.* 1.

Juniores. V. Junix.

Junicŭlus, m. 2. palmes vetus in magnam longitudinem, & ad quartum uſque pedamentum porrectus, quem alio nomine draconem vocant, ad maſculeta conficienda idoneum. *Plin. l.* 17. *c.* 22. Nec veterem placet palmitem in longum, & ad quartum uſque pedamentum emitti, quod alii dracones, alii juniculos vocant, ut faciant, quę maſculeta appellant.

Junior. V. Juvenis.

Junipĕrus, ri, f. *ginepro*, ברוש, Germ. *wachholderbaum*, Gal. *genevre*, Hiſp. *enebro*, ἄρκευθος, arbuſcula, quę in locis arenoſis frequens naſcitur, pro foliis ſpinas habens perpetuo virentes, unde & topiario operi idonea eſt, a *junior*, & *pario*, quod juniores, & novellos fructus pariat antiquis matureſcentibus. Parit enim uſque ad tertium annum arbori ſuę inhęrente fructu. Materiam habet cariei non obnoxiam. Aliqui ſcribunt, ex Junipero ſandaracam naſci, ſeu vernicem, qua utuntur ſcriptores pennatii ad papyrum exaſperandum. V. *Plin. l.* 16. *c.* 25. & *l.* 24. *c.* 8.

Junius, ii, m. 2. *Giugno*, יוני, Germ. *Brachmonat*, Gal. *Juin*, Hiſp. *Junio*, ἰούνιος, ἑκατομβαιών, ſextus ex menſibus anni, a *junioribus*, quos Romulus voluit Regio corpori adeſſe, & armis Remp. defendere. *Ovid.* 1. & 6. *Faſt.* Aliqui cenſent, vocatum eſſe a Juventute, ſeu Hebe, filia Junonis, uxore Herculis, quam Romani in Deorum numero venerati ſunt. Alii volunt, a Junone eſſe appellatum, & primo dictum fuiſſe Junonialem, vel Junonium, deinde Junium, per Sync. *Ovid.* 6. *Faſt.* Alii a L. Junio Bruto, qui primus Conſul fuit, & civitatem Regio dominatu liberavit, vel ſimpliciter in ejus honorem, vel etiam quod die prima hujus menſis, pulſo Tarquinio, ſacrum Carnę Deę in Cœlio monte voti reus fecerit. Alii a *jungo*, extrito *g*, in memoriam illius unionis, qua Romulus, & T. Tatius Rex Sabinorum Regnum, & populum junxerunt. *Ovid.* 6. *Faſt.* Ceterum *Junius* vox adjectiva eſt, cui ſubintelligitur menſis.

Junius, ii, m. Plures hujus nominis celebrantur in Romana hiſtoria. Primus fuit L. Junius Brutus, qui exactis regibus, libertatem attulit Reipublicæ. Alter M. Junius Brutus idem præſtitit, occiſo Julio Cæſare. Prior ille ex familia Juniorum patritia fuit, poſterior ex plebeia.

Junius, a, um, adject. ut Junia lex, apud *Cic. pro Sext. c.* 64. quæ ſc. lata fuit a Junio Silano. Junia familia, apud *Tacit.* 3. *Ann. c.* 24. Junię calendę, nonę, idus paſſim.

Junix, icis, f. 3. *giovenca*, δάμαλις, vacca ætate viridior, quæ jam vitula eſſe deſiit, necdum tamen ad ſummam magnitudinem pervenit, quaſi *juvenix*. Quibuſdam placet dici a *jugum*, quaſi *jugenix*. *Plaut. Mil.* 2. 5. 33. Quam mox ad ſtabulum junix recipiat ſe de pabulo. *Perſ. ſat.* 2. v. 47. Tot tibi cum in flamma junicum omenta liqueſcant.

Juno, onis, f. 3. *Giunone*, ἥρα, filia Saturni, & Opis, ſoror, & conjux Jovis, ita dicta a *juvando*. Græce dicitur ἥρα, vel ἔρα, quaſi ἐρατή, ideſt *amabilis*, propter amorem, quo Jupiter in eam afficitur, vel ab ἀὴρ, aer, per Metatheſim. Phyſici ajunt per Junonem intelligi aerem, idcirco autem Jovis conjugem, & ſororem putari, quod ſumma ſit aeris cum æthere ſimilitudo. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* ¶ Narrabant veteres, Junonem a Thetide educatam fuiſſe. Aer enim aquæ humore alitur, & inſtauratur. ¶ Eam nuptiis præficiebant, & pronubam Junonem ſæpe nuncupabant. ¶ Exiſtimabant præeſſe partui mulierum. Hinc *Juno Lucina* cognominata eſt. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Eadem enim ac Luna vulgo habita eſt: Luna autem magnam vim in fœtum hominum, & beſtiarum, & aliarum rerum habet. ¶ Per aerem ferri fingitur, pavonibus curru junctis. ¶ Vulcanum peperit. Præterea Heben, & Martem genuiſſe dicitur. ¶ A multis populis culta fuit. Hinc varia nomina ſortita eſt, ut *Junonis Curetis*, ſeu *Curitis*: quod haſta armata colebatur a Sabinis; *Junonis Laciniæ*, quod templum habuit ampliſſimum in Brutiis, & Magna Gręcia, ad Lacinium prom. *Cic.* 1. *de Div.* A Romanis colebatur nomine *Junonis Soſpitæ*, ut Remp. ſervaret. Illi omnes Conſules rem divinam faciebant. ¶ Ejus templum L. Julius, qui cum P. Rutilio Conſul fuit, de Senatus ſententia refecit ex Cęcilię Balearici filię ſomnio. *Cic.* 1. *de Div.* ¶ Apud veteres Juno mulierum Genius erat. *Senec. ep.* 110. Stoici ſingulis Genium, & Junonem dederunt. V. ibi Lipſium. *Plin. l.* 2. *c.* 7. Singuli ex ſemetipſis totidem deos faciunt, Junones, Genioſque adoptando ſibi. ¶ Hinc per Junonem jurabant mulieres: ac proinde *Juven. ſat.* 2. v. 98. reprehendit quendam per Junonem jurantem, tanquam effeminatum, & mollem. ¶ Urbane pro uxore. *Plaut. Caſ.* 2. 3. 14. Eja, mea Juno, non decet te eſſe tam triſtem tuo Jovi.

Junonālis, le, adject. Junonius. *Ovid. l.* 6. *Faſt.* v. 61. Junonale leges tempus.

Junonicŏla, lę, com. 1. qui Junonem colit. *Ovid.* 6. *Faſt.* v. 49. Adde ſenem Tatium, Junonicolaſque Faliſcos.

Junonigĕna, m. 1. Vulcanus, filius Junonis. *Ovid.* 4. *Met.* v. 173. Junonigenæque marito Furta tori, furtique locum monſtravit.

Junonius, a, um, o. r. 2. quod ad Junonem ſpectat, ut Junonius menſis, Junius, Junonia avis, pavo. *Ovid.* 1. *de Arte.* Laudatas oſtendit avis Junonia pennas. ¶ Junonius etiam dictus eſt Janus, quod eſſet princeps Calendarum, quę Junoni ſacrę. V. *Scalig. Conject. in Varr. l.* 4. *de L. L.* ¶ Junonius anguis apud *Sil. l.* 6. v. 184. *h. e.* draco, quem Juno cuſtodem appoſuerat hortis Heſperidum, irata, quod Heſperides aurea mala decerperent, quę in honorem nuptiarum ſuarum cum Jove terra ediderat, ut *Servius* tradit *ad Æn.* 4. v. 484.

Jupiter, vel Juppiter, (ut in antiq. monumentis interdum legitur) Jovis, Jovi, Jovem, Jove, m. 3. Rex Deorum, & hominum, ſecundum fabulas, ab antiquo nominativo *Jovis*, & *pater*, quaſi Jovis pater, ut Saturnus pater, Neptunus pater, Janus Pater, Marſpater, ideſt Mars pater, &c. *Gell. l.* 5. *c.* 12. Sed *Ciceroni* 2. *de Nat. Deor.* dictus videtur, quaſi juvans pater. ¶ Secundum Priſcianum Jupiter habet gen. proprium *Jupiteris*, vel *Jupitris*. Nam gen. *Jovis* eſt ab antiquo nom. *Jovis*, de quo V. ſup. ſuo loco. Sed hodie nullus alius genitivus, quam *Jovis*, uſitatus eſt. ¶ Joves tres ab antiquis Theologis numerantur, duo primi Arcades, tertius Cretenſis. Primus filius fuit Ætheris ex Die; ſecundus filius fuit Cœli; tertius fuit filius Saturni, & Opis. Suos quiſquis filios habuit, ſed his fuit fœcundiſſimus. ¶ De Jove tertio narrant, in Creta inſula illum eodem cum Junone partu, ſed poſteriorem editum fuiſſe: cum Saturnus ex pactione cum Titano fratre inita filios ſuos omnes devoraret, pro Jove lapidem ei datum eſſe devorandum, Jovem autem fuiſſe educatum clam patre a Curetibus, & ab Amalthea, & Meliſſa virginibus lacte caprino, & melle, in Ida monte: cum Titanes comperiſſent, Jovem ſervatum fuiſſe, bellum Saturno intuliſſe, Saturnum, & Opim victos eſſe, captos, & conjectos in vincula, a filio, ubi adolevit, liberatos eſſe; Saturnum etiam tunc vitæ Jovis inſidiatum eſſe, ſed cognitis inſidiis a Jove expulſum fuiſſe ex Regno, Jovem mundi Imperium cum fratribus Neptuno, & Plutone diviſiſſe, Jovi Cœli, & terræ Regnum obtigiſſe, ideſt Cretæ, Neptuno maris, ideſt inſularum maris Ægæi, Plutoni inferorum, ideſt partis inferioris Græciæ, nempe Epiri; Jovem ſororem ſuam uxorem duxiſſe, quæ ei Vulcanum peperit, illum in amore verſatum eſſe, & ſub variis formis plurima flagitia admiſiſſe. *Plato in Gorgia*, *Cic.* 4. *Tuſc. Ovid.* 6. *Met.* & alibi. ¶ Jupiter alia ſpecie a Romanis colebatur, qui eum Capitolinum dicebant, quod in Capitolio magnificentiſſimum templum haberet; alia ab Afris, qui eum arietis forma ſignabant, & Ammonem Jovem appellabant. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Colebatur ab Afris in memoriam metamorphoſis illius, cum in Ægypto in convivio ſedens, ſuperveniente Typhone, ſeu Typhœo gigante, nimio timore correptus, ſe in arietem immutavit, cæteris item Diis ſub aliis formis ſe ſe celantibus. *Ovid.* 5. *Met.* ¶ A matribus Prænestinis Jupiter puer cum Junone lactens, in gremio Fortunæ ſedens, mammam appetens colebatur. *Cic.* 2. *de Div.* ¶ Habuit amplum templum in Peloponneſo, in Elide, apud Olympiam, apud Dodonam. ¶ A Romanis optimus maximus vocabatur. *Cic. pro Domo:* Quocirca te, Capitoline, quem propter beneficia Populus R. optimum, propter vim maximum nominavit. ¶ Chryſippus dicebat, Jovem ætherem eſſe, item legis perpetuæ, & æternæ vim, quæ

quaſi dux vitæ eſſet, & magiſtra officiorum. Cic. 1. de nat. Deor. ¶ Multorum Phyſicorum interpretatio eſt, Jovem eſſe æthерem, ſeu ignem cœleſtem, dictumque eſſe a juvando, quia maxime ſalutaris eſt. Plato in Philebo, Cic. 2. de nat. Deor. ¶ Non deſunt, qui aerem intelligant. Hor. l. 1. Carm. od. 1. Manet ſub Jove frigido venator teneræ conjugis immemor. ¶ Accipi etiam videtur pro pluvia. Virg. 2. Georg. Et jam maturis metuendus Jupiter uvis. ¶ Denique Jupiter eſt ſecunda ſtellarum errantium. Cic. 2. de nat. Deor. Infra autem hanc propius a terra Jovis ſtella fertur, quæ φαέθων dicitur, eaque eundem duodecim ſignorum orbem annis duodecim conficit, eaſdemque, quas Saturni ſtella, efficit in curſu varietates. ¶ Jovem lapidem jurare, dicebantur juraturi, qui, ut docet Feſtus, lapidem ſilicem tenebant, & his verbis jurabant: Si ſciens fallo, tum me Dieſpiter, ſalva urbe arceque, bonis ejiciat, uti ego hunc lapidem. Gel. l. 1. c. 21. Jovem lapidem, quod ſanctiſſimum jusjurandum eſt habitum, ſum paratus jurare, Virgilium hoc nunquam ſcripſiſſe. Adde Cic. l. 7. Fam. ep. 12. ¶ Jupiter! exclamatio eſt admirantis. Plaut. Merc. 5. 2. 24. Jupiter! Eſt ne illic Charinus? Catul. carm. 1. Omne ævum tribus explicare chartis Doctis, Jupiter! & laborioſis. ¶ Proh Jupiter! V. Proh.

Juramentum, ti, n. giuramento, שבועה, Germ. ein eydſchwur, Gall. ſerment, Hiſp. juramento, ὅρκος, ſacramentum, jusjurandum, hoc eſt, affirmatio, vel negatio rei alicujus ſacra atteſtatione firmata. Sen. l. 2. de Clem. c. 1. O vocem in concionem omnium mortalium mittendam, in cujus verba Principes, Regeſque juramentum faciant! Plures tamen Critici Lipſ. Muretus, & Voſſ. hanc lectionem rejiciunt, putantes hanc vocem vix antiquiorem Ammiano l. 21. c. 9. & Severo l. 1. c. 8. habere auctorem. ¶ Legitur quidem & in Ulp. l. 34. §. 5. Dig. de jurejur. ſed ibi quoque non deſunt, qui Triboniano tribuant.

Jurandum, di, n. idem quod jusjurandum. Plaut. Ciſt. 2. 1. 26. Verum haud metuo, ne jurandum noſtrum quiſpiam culpitet.

Jurandus, a, um, nom. particip. is, in quem jurare licet, vel oportet. Horat. l. 2. epiſt. 1. v. 16. Jurandaſque tuum per nomen ponimus aras.

Juratio, nis, f. actus jurandi, juramentum. Macrob. 1. Sat. c. 9. Verba jurationis concipit, nullam eſſe in villa ſua ſcrofam.

Jurativus, a, um, ad jurandum pertinens, ut jurativa adverbia, per quæ juramus. Priſcian. l. 15. pag. 1020. Putſch.

Jurato, adverb. con giuramento. Paulus JCtus l. ult. Dig. Qui ſatiſd. cog. Qui jurato promiſit judicio ſiſti.

Jurator, oris, m. qui jurat. Macrb. l. 5. Saturn. c. 19. Mox in lacu amittebat vitam falſus jurator. ¶ Juratores etiam dicuntur teſtes jurati. Senec. Apocolocynt. in princ. Quis unquam ab hiſtorico juratores exegit? Ita legit, & tuetur Lipſ. ibi, & l. 2. epiſtolic. quæſt. epiſt. 24. Sic Plaut. in prol. Pœn. v. 58. Vos, qui juratores eſtis, quæſo, operam date. Ubi Turneb. l. 19. c. 12. per tranſlationem interpretatur ſpectatores, veluti arbitros, & cenſores Fabulæ.

Juratorius, a, um, ad juramentum pertinens. In Cod. 12. 19. Juratoriæ cautioni committatur.

Juratus, a, um, partic. a juro. Sumitur & paſſive pro eo, quod juratum eſt, giurato, ὀμοσθείς. Cic. 3. Off. Quod ita juratum eſt, ut mens conciperet fieri oportere, id ſervandum eſt. Ovid. epiſt. 2. v. 23. nec te jurata reducunt Numina. ¶ Et active pro eo, qui juravit, ſeu jurejurando obligatus eſt, ἐνώμοτος. Cic. 3. Off. Cum jurato ſententia dicenda ſit, meminerit, Deum ſe adhibere teſtem. Plin. in præfat. operis; Juratiſſimus auctor. h. e. fideliſſimus. ¶ Cum infinito Liv. l. 32. c. 22. Juratus, ſe eum ſua manu interempturum.

Jure. V. Jus.

Jureconſultus, V. Juriſconſultus.

Jurenſis, ſe, ad montem Juram pertinens, qui eſt in Gallia inter Sequanos, & Helvetios, ut Cæſ. l. 1. B. Gall. c. 8. docet. Sidon. l. 4. ep. ult. Jurenſia monaſteria. h. e. in eo monte ſita.

Jureperitus. V. Juriſperitus.

Jurejūro, as, a. 1. idem ac juro. Liv. l. 41. c. 15. Prætores ambo in eadem verba jurejurarunt.

Jureus, a, um, adject. jurulentus. Plaut. Perſ. 1. 3. 25. Quaſi juream eſſe jus decet collyricum. Subintellige, placentam.

Jurgatorius, a, um, adject. ad jurgium pertinens. Ammian. l. 27. c. 2. Vocis jurgatorio ſono.

Jurgatrix, icis, f. quæ jurgat. Hieronym. ep. 47. ad matr. & fil. ante med. Illa jurgatrix; ergo iſte placabilis.

Jurgioſus, a, um, contenzioſo, ריבי, Ger. zenckiſch, Gal. noiſeux, Hiſ. renzilloſo, φιλόνεικος, contentioſus, ſeu contumelioſus. Gel. l. 1. c. 17. Mulier moroſa admodum fuiſſe fertur, & jurgioſa.

Jurgium, ii, n. conteſa, ריב, Ger. ein zanck, Gal. noiſe, Hiſp. renzilo, quaſtion, ἔρις, contentio, concertatio, diſſenſio, & levior quædam lis, qualis nonnunquam etiam inter propinquos, & amicos, ſolet accidere. Ex Feſti ſententia dicitur quaſi juragium, a jure, & ago. Differt a lite, quia jurgium levior res eſt. Siquidem diſſenſio, vel concertatio inter propinquos, aut amicos jurgium, inter inimicos lis dicitur. Cic. l. 4. de Rep. apud Non. Si jurgant, inquit, benevolorum concertatio, non lis inimicorum, jurgium dicitur. Id. de Sen. Ut Themiſtoclem ferunt Seriphio cuidam in jurgio reſpondiſſe.

Jurgo, as, n. 1. & jurgor, aris, d. 1. contendere, רב, Ger. zancken, Gal. noiſer, Hiſp. renir, ζυγομαχέω, contendo, litigo, rixor, a jure, unde jurigo, & per Sync. jurgo, ut a more morigo, mergo. Varro l. 6. de L. L. Feſtus deducit ex jure, & agere, quaſi ſit jure, vel de jure agere. Cic. 4. de Rep. apud Non. c. 5. n. 34. Jurgare igitur lex putat inter ſe vicinos, non litigare. Hor. 2. Ser. ſat. 2. Jure, inquit, Traſius iſtis jurgatur verbis. Ter. Andr. 5. 1. 19. Cum Davo ego vidi jurgantem ancillam.

Juridicialis conſtitutio, eſt ſpecies conſtitutionis generalis, in qua quæritur, utrum aliquid jure, an injuria factum ſit, ut An L. Opimius recte C. Gracchum interfecerit. Auct. ad Her. l. 1. Juridicialis conſtitutio eſt cum factum convenit, ſed jure, an injuria factum ſit, quæritur. Cic. 1. de Inv. Juridicialis eſt, in qua æqui, & recti natura, aut præmii, aut pœnæ ratio quæritur. ¶ In duas diſtribuitur partes, abſolutam, & aſſumptivam. Auct. ad Her. ibid. Cic. ibid.

Juridicina, æ, f. 1. locus, ubi jus dicitur, vel ipſa juriſdictio. Tertul. l. de Pall. c. 3.

Juridicus, ci, m. giudice, chi tiene ragione, δικαστής, qui jus dicit. Sen. Her. Fur. v. 581. Flentes Eurydicem juridici ſedent.

Juridicus, a, um, giuridico, δικαστικός, quod juriſdictioni deſtinatum eſt. Juridici conventus, in quibus jus redditur. Plin. l. 3. c. 1. Juridici conventus ei quatuor.

Juriſconſultus, ſive Jureconſultus, ti, m. 2. Dottore di leggi, νομικός, juris, ſive legum interpres, ſeu qui jus profitetur. Cic. 2. de Leg. c. 19. Juriſconſulti, ſive erroris objiciendi cauſa, quo plura, & difficiliora ſcire videantur, ſive (quod ſimilius veri eſt) ignoratione docendi (nam non ſolum ſcire aliquid artis eſt, ſed quædam ars etiam docendi) ſæpe quod poſitum eſt in una cognitione, id in infinita diſpertiuntur. Id. pro Mur. c. 12. Ea Jureconſultorum ingeniis pleraque corrupta, & depravata ſunt. Et per tranſpoſitionem, Horat. de art. poet. v. 369. Conſultus juris, & actor cauſarum.

Juriſdictio, nis, f. giuriſdizione, Ger. gerichtſzwang, Gal. juriſdiction, Hiſ. juriſdicion, δικαιοδοσία, ipſe actus juris dicendi. Cic. de Aruſp. Reſp. Juſtitium edici oportere, juriſdictionem intermitti. Id. 2. Fam. Juriſdictionem conficere. Ser. Sulp. Cic. 4. Fam. Juriſdictionem abſolvere. ¶ Item facultas, ſeu poteſtas juriſdictionis exercendæ. Sueton. Calig. c. 16. Magiſtratibus juriſdictionem liberam, & ſine ſui appellatione conceſſit. Senec. de Clement. l. 1. c. 1. Quas nationes funditus exſcindi, quas tranſportari, quibus libertatem dari, quibus eripi, quæ ruant urbes, quæ oriantur, mea juriſdictio eſt. ¶ Interdum & ipſa loca, in quibus juriſdictio exercetur, hoc nomine appellantur. Plin. l. 5. c. 28. Sed prius mediterraneas juriſdictiones indicaſſe conveniat.

Juriſperitus, & Jureperitus, i, m. idem ac juriſconſultus. Diviſim Cic. de cl. Orat. cap. 22. Fabius Pictor & juris, & literarum, & antiquitatis bene peritus. Id. pro Cluent. c. 38. Quis jure peritior?

Juriſprudentia, æ, f. juris ſcientia. Ulp. l. 10. Dig. de juſtit. & jur. Juriſprudentia eſt juſti, & injuſti ſcientia.

Juro, as, avi, atum, n. 1. giurare, נשבע, Ger. ſchweren, Gal. jurer, Hiſ. jurar, ὀμνύω, jurejurando aliquid affirmo, vel nego, a jure, quia qui jurat, religioſe ſpondet, ſe aliquid, ceu jus eſſet, ſervaturum. Uſurpatur vel abſolute. Cic. pro Flac. Qui ſi aram tenens juraret. ¶ Vel cum accuſ. Cic. Att. l. 12. ep. 13. Et perpetuum morbum jurabo. h. e. jurabo, me morbo laborare. Id. 5. Fam. ep. 2. Magna voce juravi veriſſimum, pulcherrimumque jusjurandum. ¶ Vel cum acc. & præp. per. Cic. in Acad. l. 4. c. 20. Jurarem per Jovem, Deoſque Penates. ¶ Vel cum conjunctivo, & particula ut. Liv. l. 22. c. 53. Ex mei animi ſententia juro, ut ego rempublicam non deſeram. ¶ Vel deponentis forma in præteritis; item cum infinito. Plaut. Perſ. 3. 2. 8. Qui mihi juratus eſt ſeſe hodie argentum dare. Adde Cic. 2. de Invent. ¶ Vel paſſive. Claudian. de IV. Conſul. Honor. v. 447. Juratur Honorius abſens. Adde Stat. 7. Theb. v. 103. & Gell. l. 5. c. 19. ¶ Jurare conceptis verbis, eſt jurare certa verborum formula excogitata, & dictata ab eo, qui juramentum defert. Plaut. Ciſt. 1. 1. 100. At ille conceptis juravit verbis apud matrem meam, me uxorem ducturum eſſe. ¶ Jurare in verba, eſt fere idem, ac conceptis verbis, vel jurare ex eo, quod ab aliquo viro magnæ auctoritatis dictum eſt, ut Jurare in verba magiſtri. Cæſ. 1. B. C. Princeps in hæc verba jurat, ipſe idem jusjurandum adigit Afranium. ¶ Jurare in legem alterius, eſt jurare, ſe ſervaturum legem illius. Cic. pro Sex. c. 16. Is in legem per vim latam jurare noluit. ¶ Interdum jurare accipitur pro conjurare. Ovid. Heroid. epiſt. 10 v. 117. In me jurarunt ſomnus, ventuſque, fideſque. Cato apud Plin. l. 29. c. 1. Jurarunt inter ſe, barbaros necare omnes. ¶ Jurare in ſe, far delle imprecazioni. Liv. l. 2. c. 4. Idem deinceps omnis exercitus in ſe quiſque jurat. ¶ Jurare calumniam dicitur accuſator, cum initio judicii jurat, ſe non per calumniam, ſed ex legitima cauſa ad accuſandum deſcendere. Cæl. ad Cic. l. 8. Fam. ep. 8. Cum calumniam juraſſet. Liv. l. 33. c. 47. Niſi velut accuſatores calumniam in eum jurarent, ac nomen deferrent. ¶ Jurare in litem. Cic. pro Q. Roſc. Com. c. 1. Quod in codicem injuratus referre noluit, id jurare in litem non dubitet? h. e. quod nomen non eſt auſus referre in tabulas ſuas accepti & expenſi, id audebit intentata lite nunc demum petere? Itaque jurare aliquid in litem eſt in jure petere aliquid ſibi debitum, quod in actionibus pro ſocio, & ceteris bonæ fidei, delato a judice jurejurando, fiebat. Huc pertinet tanti in litem jurare, & ſimilia, quoties quantitas, quæ debetur, non eſt certa, aut certum non eſt pretium ipſius quantitatis, ob affectionem domini, ob rei contumaciam, vel ob alias ejuſmodi cauſas. Paul. in l. Arbitrio. Dig. de dolo. Ut poſſit per contumaciam ſuam tanti reus condemnari, quanti actor in litem juraverit. V. etiam titulum De in litem jurando, Dig. l. 12. ¶ Jurare alicui, eſt jurare alicui fidem, dar giuramento di fedeltà, quod facit Princeps ſubjectis, ſubjecti Principi. Plin. in Paneg. c. 68. Scis, tibi ubique jurari, cum ipſe juraveris omnibus.

Jurulentia, æ, f. liquor eorum quæ coquuntur. Tertul. de Jejun. c. 1. Siccantes cibum ab omni carne, & omni jurulentia.

Jurulentus, a, um, carne con brodo, aleſſo, Ger. mit einer brüe, Gal. plein de bouillon, Hiſp. guiſado con ſu caldo, ζωμώδης, quod cum jure coctum eſt, ſeu quod eſt juris plenum. Celſ. l. 2. c. 10. Tum res eadem magis alit jurulenta, quam aſſa, magis aſſa, quam frixa.

Jus, juris, n. brodo, Ger. eine brühe, Gal. bouillon, Hiſp. el caldo de la carne, o peſcado, ζωμός, liquor eorum, quæ coquuntur. Cic. Fam. 9. epiſt. 20. In ea cœna cocus meus præter jus fervens nihil potuit imitari. Ter. Eun. 5. 4. 17. Ex jure heſterno panem atrum vorare. h. e. ſordidum, & atro jure diei heſternæ maceratum. Cic. Tuſc. 5. c. 34. Negavit, ſe jure illo nigro delectatum. Plaut. Moſtell. 1. 3. 120. Iidem olent, quaſi cum una multa jura confundit cocus; quid oleant, neſcias; niſi id unum, ut male olere intelligas. ¶ Jus Verrinum dixit Cicero Verr. 1. c. 46. ludens in ambiguo, ut Verrem jus dicentem irrideret; eſt enim verres porcus maſculus. Negabant, inquit, mirandum eſſe, jus tam nequam eſſe Verrinum.

Jus, juris, n. gius, legge, diritto, ragione, coſtituzione, Ger. das recht, Gall. droit, Hiſ. regno, derecho, δίκη, vel δίκαιον, a jubeo, ut quidam volunt; eſt enim univerſim id, quod legibus conſtitutum eſt ſive naturalibus, ſive divinis, vel gentium, vel civilibus. Alio nomine vocatur æquitas communis, æquum univerſale, legitimum, ideſt adæquatum legi, tanquam norma ac regula actionum humanarum. Ter. Heaut. 4. 1. Quid cum illis agas, qui neque jus, neque bonum, neque æquum ſciunt? Cic. l. 1. Tuſc. Jus hominum ſitum eſt in generis humani ſocietate. Plaut. Epid. 3. 4. 85. omnium legum, atque jurium fictor, conditor cluet. ¶ Atque hæc eſt notio juris univerſalis: Eſt enim jus etiam particulare, ſeu privatum, quod collectum eſt ex naturalibus præceptis, aut gentium, aut civilibus, ut ait Juſtinian. l. 1. Inſtit. de juſtit. & jur. §. 4. ¶ Jus Latium V. in Latius, a, um. ¶ Jus trium liberorum, quid ſit V. Liberi. ¶ Sumitur præterea ſpeciatim pro æquo, & juſto, quod alicui ex juſtitia debetur. Cic. pro Cæc. Ut per interdictum jus meum teneam. Id. pro Quinct. c. 9. Ubi noſtrum jus contra ipſos obtineremus. ¶ Jure ſuo agere, eſt libere agere, nemine impediente. Flor. l. 3. c. 17. Equites Romani tanta poteſtate ſubnixi peculabantur ſuo jure Rempublicam. ¶ Significat etiam, & quidem ſæpius, pro auctoritate & facultate, ſeu poteſtate a legibus ſeu jure conceſſa agere. Ter. Adelph. 1. 1. 27. Non neceſſe habeo omnia pro meo jure agere. Hinc Sui juris facere, far ſuo. Vellej. l. 2. c. 69. Decem legiones in eo tractu ſui juris fecerat. ¶ Sumitur item jus pro juſtitia legali, ſeu pro ipſis legibus, le leggi. Horat. l. 1. ſat. 1. Juris, legumque peritus. Cic. 1. de Orat. De jure alicui reſpondere. Et 1. de Leg. Reſpondere jus. Ital. dar conſulti in materia legale. ¶ De variis juris diviſionibus in civile, naturale, &c. V. JCtos. ¶ Sumitur etiam tranſlate pro facultate, & licentia. Cic. de Offic. Si compaſcuus eſt ager, jus eſt compaſcere. Lucan. in princip. Juſque datum ſceleri canimus. Plin. l. 18. c. 34. Zephyrus vites putandi, fruges curandi, arbores ſerendi jus dabit. ¶ Item pro loco, in quo jus redditur. Ter. Phorm. 5. 7. 43. In jus ambula. Nepos [illegible] c. 7. In jus de ſua re nunquam ivit. Cic. pro Quinct. c. 25. Ut ſtatim de jure aliquis cucurrerit. ¶ Item pro ſententia a judice prolata. Hinc Prætor cum ſententiam pronuntiat, jus dicere, aut reddere dicitur. l. 1. Dig. de juſt. & jure. Cic. l. 13. Fam. Ea res a Volcatio, qui Romæ jus dicit, rejecta in Galliam eſt. ¶ Item pro eo, quod vim habet ſanctionis, & legis. Cic. 3. Leg. ex lege XII. Tab. Quod is, qui bellum geret, imperaſſit, jus ratumque eſto. Ulp. l. 9. Dig. de legib. Non ambigitur, Senatum jus facere poſſe. ¶ Item pro conſuetudine, aut conjunctione. Sic dicitur jus ſanguinis, jus amicitiæ &c. Juriſconſulti loco citato, & Sueton. in Calig. c. 26. ¶ Sui juris eſſe, eſt liberum eſſe, ſuique arbitrii. Senec. ep. 11. Nihil adverſus hæc ſapientia promittit, ſui juris ſunt, injuſſa veniunt. Brut. ad Cic. ep. 16. Ut eſſet ſui juris ac mancipii Reſpublica. ¶ Item pro conditione, ſeu ſtatu. Cic. Ver. 3. c. 6. Ut eodem jure eſſent, quo fuiſſent. Id. 2. Offic. c. 8. Univerſas provincias uno calamitatis jure comprehenderet. ¶ Jus ſummum dicitur, cum leges ſevere, & ſine ulla mitigatione obſervantur. Cic. Ver. 7. c. 2. Non agam ſummo jure tecum. Id. l. 1. Offic. c. 10. Ex quo illud, Summum jus, ſumma injuria, factum eſt jam tritum ſermone proverbium. Colum. l. 1. c. 7. Jus ſummum antiqui ſummam putabant eſſe crucem. ¶ Jus petere, orare, poſtulare, eſt rem juſtam petere. Plaut. Pſeud. 5. 2. 16. Quid dubitas dare mihi argentum? S. Jus petis, fateor. Adde Trinum. 5. 2. 37. ¶ Jus eſt, pro juſtum eſt, vel licet. Plaut. Perſ. 1. 3. 26. Jus eſt apponi pernam frigidam. Sic jus faſque eſt, apud eund. Ciſtel. 2. 1. 32. ¶ Æquo jure agere, diſceptare, h. e. ex æquo & bono, leniter, remiſſe. Cic. Ver. 4. ¶ Ablativus, jure, eleganter ponitur more adverbii, & ſignificat merito, giuſtamente, con ragione. Cic. Ver. 7. c. 8. Quamobrem jure in eum animadverteretur. Id. Catil. 3. c. 6. Prætores merito ac jure laudantur. Juven. Sat. 2. v. 34. Nonne igitur jure, ac merito vitia ultima fictos contemnunt Scauros? Plaut. Moſt. 1. [illegible] 24.

c. 24. Te ipſe jure optimo merito incuſes licet: ubi nota Pleonaſmum. ¶ Huic opponitur *injuria*. *Cic. Ver.* 4. *c.* 61. Non quæro, jure, an injuria ſint inimici. *ſi con ragione, o a torto*. *Ter. Andr.* 1. 3. 9. Quo jure, quaque injuria præcipitem me in piſtrinum dabit. ¶ De diſcrimine inter *jus*, & *juſtum*, item inter *jus*, & *legem*, V. JCtos.

Juſcellum, i, n. juſculum. *Theod. Priſcian. l.* 2. *c.* 13. Juſcellum gallinarum.

Juſculum, i, *brodetto*, *guazzetto*, ζωμίδιον, liquor eorum, quæ coquuntur, & quodlibet cibarium liquidius, quod conſtat jure pingui, vitellis ovorum, omphacio, croco, cinnamo, &c. *Cato de R. R. c.* 156. Poſtea inde juſculum frigidum ſorbere.

Juſcum, i, n. idem ac juſculum, ſeu pulpamentum liquidum. *Apul. l.* 2. *A. A.* Quæ ſuis dominis parabat juſcum fartim conciſum.

Juſjurandum, juriſjurandi, jurijurando, juſjurandum, jurejurando, n. 2. *giuramento*, ὅρκος, juramentum, ſacramentum, a *juro*. *Cic.* 3. *Off. c.* 20. Eſt enim juſjurandum affirmatio religioſa. *Id.* 5. *Fam. ep.* 2. Maxima voce juravi veriſſimum, pulcherrimumque juſjurandum. *Id.* 2. *de Leg. c.* 7. Jurejurando firmare. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 76. Ipſe idem juſjurandum adigit Afranium. h. e. ad juſjurandum. *Plaut. Moſtel.* 5. 1. 36. Juſjurandum pollicitus eſt dare, ſi vellem, mihi. ¶ Deferre juſjurandum, V. *Defero*. ¶ Stare jurijurando, *Quint. l.* 5. *c.* 6. ¶ Additur in *Theſauro Baſ. Fabri* legi in genit. *nujurandi*, pro *juris jurandi*, apud *Cæſarem*, & *Tacitum*, ſed loca non indicantur. ¶ *Jurajuranda* in plur. num. dixit *Pacuv.* teſte *Feſto*. ¶ Interdum inſerto verbo dividitur. *Cic. pro Cæl. c.* 22. Socius veſtræ religionis, juriſque jurandi. ¶ Juriſjurandi militaris formulam habes apud *Gel. l.* 16. *c.* 4. ¶ Juſjurandum in litem, *l.* 1. *Dig. de in lit. jurand.* V. *Juro*.

Juſſio, onis, f. actus jubendi, juſſus, juſſum, *comando*, ἐπίταγμα. *Lactant. l.* 4. *c.* 15. Hæc omnia verbo, & juſſione faciebat. *Arnob. l.* 2. Uno verbo potuit, aut unius verbi juſſione. Legitur etiam in Epitome *Livii*.

Juſſitur, &

Juſſo. V. Jubeo.

Juſſulentus, a, um, idem ac jurulentus, apud *Apul. in Apolog.* Qualiter quiſque piſcium aſſus, aut juſſulentus optime ſapiat.

Juſſum, i, n. idem ac juſſio, vel juſſus. *Cic pro Roſc. Am. c.* 24. Cum præſertim Deorum immortalium juſſis atque oraculis id feciſſe dicantur. ¶ Sæpe ponitur pro lege. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 5. Pernicioſa, & injuſta juſſa populis deſcripſerunt. *Id. pro Cæſ. c.* 33. Putaſne, ſi populus juſſerit, id juſſum ratum, atque firmum futurum?

Juſſus, a, um, *comandato*, προςτεταγμένος, partic. a jubeor. *Liv. l.* 1. Aliis alia itinere juſſis certo tempore ad Regiam venire paſtoribus. *Martial. l.* 1. *epigr.* 34. Juſſæ proſiliunt lacrymæ.

Juſſus, us, m. *comandamento*, מצוה, Ger. *ein gebeyſſ*, Gal. *commandement*, Hiſ. *mandamiento*, πρόσταγμα, ἐπίταξις, juſſum, juſſio, imperium, præceptum. *Cic. pro L. Man. c.* 9. Veſtro juſſu coactus partem militum dimiſit, partem Glabrioni tradidit.

Juſta, orum, n. 2. quæ juſta, legitima, debita ſunt, quæ ſecundum jus fieri debent. *Cic. de Aruſ. reſp.* Omnia ſolemnia, ac juſta ludorum, omnibus rebus obſervatis, ſumma cum cæremonia eſſe ſervata. *h. e.* legitimas celebritates ludorum. *Id.* 1. *Off. c.* 13. Servis ita jubent uti, ut mercenariis: operam exigendam, juſta præbenda. *ideſt* mercedem tribuendam. *Liv. l.* 9. *c.* 6. Juſtis omnibus hoſpitalibus, privatiſque & publicis funguntur officiis. *h. e.* omnibus illis rebus, quas hoſpitalitas poſtulat. *Id. ibid. c.* 8. Nec prius ingredi hoſtium fines, quam omnia juſta in deditionem noſtram perfecta erunt. *Col. l.* 1. *c.* 8. Juſta reddere. *ideſt* opus debitum, & conſuetum perficere. *Id. l.* 6. *c.* 24. Ad juſta perducere. ideſt ad juſtum laborem. *Id. l.* 11. *c.* 2. Item vinearum foſſio iiſdem locis peragenda, arbuſtorumque ſive putatio, ſive alligatio ſumenda eſt, quorum juſta certa eſſe non poſſunt. ideſt conſtituta, quæ neceſſario præſtari debent. ¶ Speciatim juſta dicuntur parentalia, exequiæ, ſacrificia, quæ mortuis impenduntur. *eſequie*, *pompe funerali*, ἐναγίσματα, a *jus*, quod ſint officia ſancta, jureque debita. jure enim ſiunt iis, qui de nobis viventes bene meriti fuerunt. Græci ſimiliter *νόμιμα*, hoc eſt parentationem, ſeu funerationem vocant *ὅσιον*, quaſi juſtum, ſanctumque officium. *Cic. pro Flac.* Juſta Catilinæ facta ſunt. *Id. pro Roſ. Am.* Nondum paterno funeri juſta ſolverat. *Id.* 2. *de Leg. c.* 27. Juſta funerum rejicit ad interpretes religionum. *Id. ibid. c.* 17. Non ſolum vita cruciati, atque dedecore, verum & ſepultura, & juſtis exequiarum caruerunt. *Plin. l.* 2. *c. ult.* Cum ſecutis diebus juſta peragerent.

Juſte, adv. *giuſtamente*, Germ. *gerechtiglich*, Gal. *juſtement*, Hiſp. *juſtamente*, δικαίως, recte, legitime, jure. *Cic.* 1. *Off.* Aut utilitatis cauſa juſte & legitime imperanti. *Id. in Sall.* Juſtius huic, quam mihi ſuccenſere debetis. *Brut. Cic. epiſt.* 4. At hoc ipſum, inquies, inique facis: imo juſtiſſime. *Horat. l.* 2. *ſat.* 4. *v.* 86. tanto reprendi juſtius illis, &c.

Juſti dies, idem ac juſtitium. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Confeſſi itaque æris, ac debiti judicatis triginta dies ſunt dati conquirendæ pecuniæ cauſa, quam diſſolverent. Eoſque dies Decemviri Juſtos appellarunt, velut quoddam juſtitium, i. e. juris inter eos quaſi interſtitionem quandam, & ceſſationem, quibus diebus nihil cum his agi jure poſſet. ¶ Dicebantur præterea in bellis ſuſcipiendis dies juſti numero tres, & triginta, ab eo ſcilicet die, quo res repetitæ erant per Fecialem, quibus elapſis, niſi redditæ res eſſent, haſta in fines hoſtium conjecta, bellum indicebatur.

Juſtificatrix, icis, f. quæ juſtum facit. *Tertul.* 4. *adverſ. Marc. c.* 36.

Juſtificatus, a, um, adject. juſtus factus. *Prudent. Apotheoſ. v.* 885. & comparat. juſtificatior, apud *Tertul. de Orat. c.* 13.

Juſtifico, as, a. 1. *far giuſtizia*, juſte facio. *Tertull. l.* 2. *adverſ. Marcion. c.* 19. & *l.* 4. *c.* 17. & 29. *ad fin.* ex *Iſ.* 1. 17. Judicate pupillo, & juſtificate viduam. *Id. l.* 1. *ad Uxor. c.* 8. hunc ipſum locum ita refert: *juſte facite viduæ*. & *l.* 4. *adverſ. Marcion. c.* 14. *juſte tractate* viduam. ¶ Item juſtum reddo, *giuſtificare*. *Coripp. ſub fin. l.* 2. *de laudib. Juſtini jun.* Deus eſt, cui verbo competit uno Juſtificare malos.

Juſtificus, a, um, *chi fa giuſtizia*, δίκαιος, juſtitiam faciens. *Catul. Argon.* Juſtifica mens Deorum.

Juſtinianus, a, um, adject. a Juſtino Imperatore R. Hoc utitur *Corippus* poeta non ſemel.

Juſtinianus, i, Juſtini Imp. ex ſorore nepos, Imperator R. celeberrimus, qui JCtis uſus præſtantiſſimis, jus civile in eum redegit ordinem, quo nunc utimur. Obiit A. C. 565.

Juſtinopolis, f. 3. *Capo d' Iſtria*, Ger. *Gafers*, urbs Iſtriæ primaria, quæ Venetis paret. Olim *Ægida* dicebatur; unde & *Capri* apud *Anonym. Ravenn.* Quando autem, & qua de cauſa *Juſtinopolis* appellari cœperit, non convenit inter ſcriptores.

Juſtinus, i, hiſtoricus, Trogi Pompeji libros hiſtoriarum in epitomen redegit. Floruit Antonini Imperatoris ætate, ſi *Voſſio* credimus. Alii ipſius Trogi diſcipulum putant.

Juſtitia, æ, f. *giuſtizia*, צדקה, Ger. *gerechtigkeit*, Gall. *juſtice*, Hiſp. *juſticia*, δικαιοσύνη, eſt virtus, qua ſuum cuique tribuimus, a juſtus. Alia eſt univerſalis, quæ obedientia eſt erga leges, & virtutes omnes morales complectitur, juxta illud Theognidis, Ἐν δὲ δικαιοσύνῃ συλλήβδην πᾶσ' ἀρετή ἐστι. Alia particularis, quæ virtus eſt ſuum cuique tribuens. Sed de his, & aliis diviſionibus V. *Juriſconſultos*. ¶ De particulari juſtitia *Cic.* 5. *de fin.* Juſtitia eſt animi affectio ſuum cuique tribuens, atque hanc, quam dico ſocietatem conjunctionis humanæ, magnifice, & æque tuens. ¶ Aliquando pro æquitate, atque clementia ponitur. *Ter. Heaut.* 4. 1. 33. Nunc te obſecro, quanto tuus eſt animus natu gravior, ignoſcentior, ut meæ ſtultitiæ in juſtitia tua ſit aliquid præſidii. Adde *Nepotem in Ariſtide*, *c.* 2. & *Cic. pro Marcel.* ubi juſtitiam, & lenitatem conjungit. ¶ *Florus l.* 1. *c.* 21. Ordinataque erat in XII. tabulis tota juſtitia, h. e. juris ratio, leges.

Juſtitium, ii, n. *ferìe*, juris dicendi intermiſſio; quæ fieri ſolet in publico luctu, & Reipublicæ calamitatibus, quaſi juris ſtatio, hoc eſt ſilentium, per tranſlationem. *Gel. l.* 20. *c.* 1. Velut quoddam juſtitium, ideſt juris inter eos quaſi interſtitionem quandam, & ceſſationem, quibus diebus nihil agi cum his jure poſſit. *Cic.* 5. *Phil.* Juſtitium indici, ſaga ſumi dico oportere. *Id. de Aruſp. Reſp.* Juſtitium edici oportere, juriſdictionem intermitti, claudi ærarium, judicia tolli. ¶ Juſtitium remittere, eſt priſtinam facultatem tractandarum litium publice reſtituere. *Liv. l.* 10. Ut Romam reditum eſt, juſtitium remiſſum eſt. ¶ Interdum pro luctu publico ponitur, *Sidon. l.* 2. *ep.* 8. Deceſſit nudius tertius, non abſque juſtitio, matrona Filimatia. ¶ Juſtitii tempore non juris ſolum adminiſtrandi, ſed aliorum etiam publicorum munerum ceſſatio erat, ut ex *Taciti Ann. l.* 1. *c.* 16. & 50. & *l.* 2. *c.* 82. aperte colligitur. V. etiam *Sueton. in Calig. c.* 24.

Juſtum, i, n. *il dovere*, *il convenevole*, δίκαιον, juſtitia, æquitas, congruentia. *Quinct. l.* 9. *c.* 4. Membrum longius juſto, tardum, brevius, inſtabile eſt. *Vellej. l.* 2. *c.* 49. Juſto terretior.

Juſtus, a, um, *giuſto*, צדיק, Ger. *gerecht*, Gal. *juſte*, Hiſp. *juſto*, δίκαιος, qui juris præcepta ſervat, æquus, innocens, a *jus*. *Cic. pro Cæc.* Qui ita juſtus, & bonus vir eſt, ut &c. ¶ Sæpe ponitur pro legitimo, debito, merito. *Cic.* 2. *Fam.* Ita victoria juſta imperator appellatus ſum apud Iſſum. *Id. in Catil.* Vita multis ſuppliciis juſtis, debitiſque erepta. *Id. de Leg. l.* 3. Præter idem matris famulos, eoſque juſtis diebus, nequis ſtipem cogito. Sic apud *eund.* 1. *Off.* Juſti domini, & 3. *Off.* Juſtus, & legitimus hoſtis. ¶ Interdum pro vero. *Cic. in Bruto*. Illam juſtam Eloquentiam, quam Dialecticam dilatatam eſſe putant. ¶ Interdum pro integro, pleno, perfecto, ut Juſtus exercitus, juſtum prœlium. *Cic. Att. l.* 5. Deinde cogitabam ſine ulla mora juſta itinera facere. *Vell. l.* 2. *c.* 61. Quorum exemplum ſecuti alii, brevi in formam juſti coiere exercitus. *Liv. l.* 49. Primo levibus prœliis fatigavit, poſtremo coactos in aciem deſcendere juſto prœlio devicit. ¶ Interdum pro miti, & leni. *Terent. Andr.* 1. 19. Ut ſemper tibi apud me juſta, & clemens fuerit ſervitus. ¶ Interdum pro apto, facili, plano. *Tacit.* 2. *Ann. c.* 5. Fundi Germanos acie & juſtis locis, juvari ſilvis, & paludibus. ¶ Juſti dies pro juſtitio, V. ſupra *Juſti* ſuo loco. ¶ Juſtus vas, idoneus ſponſor. *Feſtus*. ¶ Comparat. eſt juſtior, ſuperlat. juſtiſſimus. *Cæſ. l.* 4. *B. Gall. c.* 16. Juſtiſſima cauſa. *Liv. l.* 4. *c.* 53. Juſtiorem cauſam reſiſtendi præbere.

Juturna, f. 1. *Ἰουτούρνα*, Dauni filia, & Turni Rutulorum Regis ſoror, quam Jupiter pro erepta virginitate immortalitate donavit, Numiciique fluminis Nympham fecit. Hæc in bello fratrem adverſus Æneam multum adjuvit: ſed videns fratri necem inſtare, in Numicum ſe fluvium occultavit. *Virg. in Æn.* Alii dicunt, eam rem habuiſſe cum Latino Rege, eoque flagitio palam facto, ſua ſponte ſe in Numicum præcipitaviſſe. *Boccat. l.* 12. *Gen.*

Juturna, m. 1. *Treglio*, fons, & lacus Latii, apud Numicium fl. ¶ Item fons Romæ, in Velabro, ubi nunc ſacra ædes S. Mariæ Liberatricis.

Jutus, a, um, particip. a juvo, *ajutato*. *Tac. Ann.* 14. *c.* 4. Solertia tempore juta.

Juvamen, inis, n. 3. *giovamento*, ὄφελος, auxilium. *Æmil. Macer*, *c. de Betonica*. Fert hæmopthiſicis cum poſca ſumpta juvamen.

Juvamentum, i, n. juvamen. *Veget. l.* 3. *c.* 4. Juvamentum præſtare.

Juvantius, m. 2. *Trontino*, *Tordino*, fl. Prægutiorum, in Aprutio ult. qui labitur juxta Interamna, & in fin. Venetum ſe exonerat.

Juvat, abat, juvit, imp. 1. *giova*, *piace*, τέρπει, delectat, cum acc. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 12. Teque hilari animo, & prompto ad jocandum eſſe valde me juvat. *Virg. Ecl.* 4. Non omnes arbuſta juvant, humileſque myricæ. *Sen. epiſt.* 6. Quæ ſcire, magis juvat, quam prodeſt.

Juvenacium, n. 2. *Giovenazzo*, urbs Apuliæ Peucetiæ, maritima, a Barolo 18. a Melficto 5. M. P. diſtans.

Juvenalis, le, adject. idem ac juvenilis. *Apul. de Mundo*: Valenti habitudine, pubertate juvenali. *Auſon. in Profeſſ. Burdigal.* 15. Animo juvenali ſenex. ¶ Juvenalis dictus fuit feſtus dies a Caligula inſtitutus, & Saturnalibus adjectus, a juvenibus præcipue celebrandus, unde & nomen. *Sueton. in Calig. cap.* 17. Ut lætitiam publicam in perpetuum quoque augeret, adjecit diem Saturnalibus, appellavitque Juvenalem. ¶ Juvenales ludi, a Nerone inſtituti, cum primum barbam depoſuit, & Jovi Capitolino dicavit, ut *Dio* & *Xiphilin.* ſcripſere, ſcenici fuerunt, privatimque per domos, aut in hortis agitabantur. In hiſce Nero primum vocis ſuæ tirocinium poſuit. *Tacit. Ann.* 14. *c.* 15. Inſtituit ludos Juvenalium vocabulo, in quos paſſim nomina data. *Id.* 15. *Ann. c.* 33. Acriore in dies cupidine adigebatur Nero promiſcuas ſcenas frequentandi: nam adhuc per domos, aut hortos cecinerat Juvenalibus ludis, quos ut parum celebres, & tantæ voci anguſtos ſpernebat. *Sueton. in Ner. c.* 11.

Juvenalis, is, D. Junius Juvenalis, poeta Satyricus, Satyras, quibus in corruptiſſimos ſæculi ſui mores acerrime invehitur, ſexdecim ſcripſit, varietate, ubertate, & acumine pulcherrimas. In exilio mortuus creditur, ob Paridis hiſtrionis invidiam, quem non ſemel verſibus ſuis perſtrinxerat. Vixit ſub Domitiano, teſte Suida, vel ſub Trajano, ut alii volunt, quod & contra ipſum Domitianum liberius ſcripſerit, quæ eo vivo ſcribere non potuiſſe videtur.

Juvenca, æ, f. *manza*, *manzuola*, פרה, Germ. *eine junge kube*, Gall. *une geniſſe*, Hiſp. *becerra*, δάμαλις, πόρτις, vacca junior, quæ jam vitula eſſe deſiit, nondum tamen in juſtam magnitudinem excrevit. *Virg.* 3. *Georg.* Paſcitur in magna ſylva formoſa juvenca. ¶ Dicitur etiam de puella, vel florentis ætatis muliere. *Ovid.* 5. *Epiſt.* Graja juvenca venit, quæ te, patriamque, domumque perdat, io prohibe, Graja juvenca venit.

Juvenculus, i, m. *garzoncello*, νεώτερος, dim. a juvencus. Dicitur de adoleſcentulo. *Catull. ad puerum*, *carm.* 24. Qui floſculus es juvenculorum.

Juvencus, ci, *manzetto*, *giovenco*, פר, Germ. *ein junger ochſe*, Gal. *jeune taureau*, Hiſp. *becerro*, μόσχος, πόρταξ, bos junior, qui jam vitulus eſſe deſiit, nondum tamen in juſtam magnitudinem excrevit, a *juvando*, quod jam dominum in agro colendo adjuvare poſſit. *Varro l.* 4. *de L. L. Iſid. l.* 12. *c.* 1. *Col. l.* 6. *c.* 2. Ubi plauſtro, aut aratro juvencum conſueſcimus. ¶ *Varro l.* 2. *de re ruſt. c.* 5. quatuor diſtinguit bubuli generis ætates, quarum prima eſt vitulorum, ſecunda juvencorum, tertia boum novellorum, quarta vetulorum. ¶ Dicitur urbane de hominibus adoleſcentulis. *Hor. l.* 2. *Carm. od.* 8. Te ſuis matres metuunt juvenci. ¶ Adjective de equo, *Lucret. l.* 5. *v.* 1073. ubi equus florenti ætate juvencus. Sic juvencæ aves, apud *Plin. l.* 10. *c.* 53.

Juvencus, i, Presbyter Hiſpanus, Evangelia quatuor libris heroico carmine complexus, pene ad verbum tranſtulit. Vixit ſub Conſtantino M. circa ſæculum Chriſti IV.

Juveneſco, is, n. 3. *ingiovenirſi*, *farſi giovane*, היה נער, Ger. *ſich jungmachen*, Gal. *devenir jeune*, Hiſp. *bolverſe joven*, νεάζω, juvenis ſio. *Plin. l.* 8. *c.* 34. Rurſus ætate juveneſcunt. *Horat. l.* 4. *od.* 2. Vitulus largis juveneſcit herbis.

Juvenilis, le, o. 3. *giovenile*, *da giovane*, Germ. *was jung iſt*, Gall. *de jeune*, Hiſp. *juvenil*, νεανικός, quod ad juvenem pertinet. *Cic. in Bruto*, Et ſuperfluentes juvenili quadam dicendi impunitate. *Ovid.* 14. *Metam. v.* 644. Sileniſque ſuis ſemper juvenilior annis. ¶ *Juvenile* Poetice more Græcorum pro juveniliter. *Stat.* 3. *ſilvar.* Juvenile vagari.

Juvenilitas, atis, f. *giovanezza*, ætas juvenilis. *Varro* apud *Non. c.* 2. *num.* 418. & *c.* 5. *n.* 42. Quam dereliquit multicupida juvenilitas.

Juveniliter, adv. *giovanilmente*, *da giovane*, νεανικῶς, more juvenum. *Cic. de Sen. c.* 4. Et Annibalem juveniliter exultantem patientia ſua molliebat.

Juvenis, is, com. 3. *giovane*, בחור, Ger. *jung*, Gal. *jeune*, Hiſp. *joven*, νέος, adoleſcens, vel, ut Juriſc. definiunt, qui adoleſcentis ætatem exceſſit, a *juvo*, quia proprie ſignificat vegetum, firmumque, & ætatis beneficio ad juvandum aptum. Varro a trigeſimo uſque ad quadrageſimum ætatis annum juvenes appellat. V. *Adoleſcens*. *Cic. de Senect.* Infirmitas puerorum eſt, ferocitas juvenum. *Plin. l.* 7. *c.* 36. Cornelia juvenis eſt, & parere adhuc poteſt. ¶ Aliquando ponitur pro filio.

lio. Horat. l. 2. od. 12. Domitoſque Herculea manu Telluris juvenes. h. e. Gigantes, qui terræ filii dicuntur. Ovid. 5. Triſt. el. 1. Sic juvenis tibi conſimilis ſit natus. ¶ Gradus comparativus eſt Junior. V. vocem ſeq.

Juvĕnis, is, adject. comm. 3. giovane. Ovid. 7. Metam. v. 295. Juvenes nutricibus annos Poſſe ſuis reddi. ¶ Comp. juvenior. Apul. 8. Metam. Unus præ ceteris & animo fortior, & ætate juvenior. Sed junior uſitatius eſt. Horat. l. 2. ep. 1. v. 44. Qui vel menſe brevi, vel toto eſt junior anno. Adde Colum. l. 9. c. 11. Et ſubſtantive, Plin. l. 18. c. 3. Juniorum famulæ bubulum nominaverunt.

Juvĕnor, aris, d. 1. parlar inconſideratamente, parlar da giovane, νεανίζω, temere, & inconſiderate, & juvenum more aliquid dico, vel facio. Hor. in Arte, v. 246. Aut nimium teneris juvenentur verſibus unquam.

Juventa, æ, f. 1. gioventù, בחורים, Germ. jugent, Gal. jeuneſſe, Hiſp. mocedad, νεότης, juventus, ætas juvenilis, a juvenis. Plin. lib. 7. c. 15. Aliis ſterilis eſt juventa, aliis ſemel in vita datur gignere. Liv. l. 35. cap. 42. Non ita ſe a juventa eum geſſiſſe. ¶ Differt a Juventate, & juventute, quia juventa eſt ætas, Juventas Dea, juventus multitudo hominum. Acron in Hor. lib. 1. Carm. od. 30. Voſſ. & Non. Sed hæc differentia non obſervatur. Igitur juventa invenitur etiam pro juvenum multitudine. Mart. lib. 2. epigr. 90. Quinctiliane vagæ moderator ſummæ juventæ.

Juventas, atis, f. Ἥβη, Dea, quæ juventuti, ſeu florenti ætati præeſſe putabatur. Cic. 1. de nat. Deor. At Poetæ quidem nectar, ambroſiam, epulas comparant, & aut Juventatem, aut Ganymedem pocula miniſtrantem. V. Hebe. ¶ Metonymice accipitur pro ætate juvenili. Virg. l. 8. Tum mihi prima genas veſtibat flore juventas. Horat. l. 2. od. 11. fugit retro levis juventas, & decor.

Juventus, utis, f. 3. gioventù, νεολαία, multitudo juvenum. Cic. 3. de Or. Ob eamque cauſam juventus noſtra dedidiceret pene diſcendo. ¶ Sæpe ſumitur pro ætate. Cic. de Sen. An iis, quæ geruntur juventute, & viribus? ¶ Item pro Dea, quæ præeſſe putabatur ætati juvenili. Cicer. 1. Tuſc. c. 26. Non enim ambroſia Deos, aut nectare, aut Juventute pocula miniſtrante lætari arbitror. Liv. l. 36. Juventutis ædem in Circo Maximo C. Licinius Duumvir dedicavit. Adde Plin. l. 35. c. 10. Sed his tribus locis alii legunt juventatis.

Juverna. V. Ivernia.

Juvo, as, juvi, jutum, a. 1. giovare, עזר, Ger. helffen, Gal. aider, Hiſ. ayudar, ὠφελέω, opem fero, auxilior. Cic. in Top. Conſilio juvare cives æqua in laude ponendum eſt. Id. 1. Fin. c. 21. Juvare ad beatam vitam. Id. Att. l. 16. Multum potes nos apud Plancum juvare. Plaut. Capt. 1. 2, 33. Neque unquam quicquam me juvat, quod edo domi, non mi fa buon pro. Ovid. 9. Met. v. 1073. Juvare auxilio. ¶ Diis juvantibus, formula eſt bene precantis, & ominantis, Græce Σὺν Θεῷ. Liv. l. 25. c. 28. Ite, Diis bene juvantibus, corpora curate &c. ¶ Significat etiam delectare. Cic. in Orat. Conſule aures, probabunt; quære, cur ita; dicent, ſe juvari. In hac ſignificatione ſæpe uſurpatur impersonaliter. V. ſupra Juvat. ¶ Juvare alicui, pro aliquem. Plaut. Ciſt. 1. 1. 118. Quando ita tibi juvat, vale, atque ſalve. Quædam tamen optimæ editiones, & MSS. habent lubet. ¶ Præteritum eſt juvi. Legitur tamen particip. juvaturus, tanquam a juvavi, apud Salluſt. Jugurth. c. 47. & Plin. l. 4. ep. 15. ad fin. ¶ Particip. Jutus V. ſupra ſuo loco.

Juxta, appreſſo, אצל, Ger. bey, Gal. auprès, Hiſp. cerca, πλησίον, apud, vel prope, præp. ex iis, quæ acc. inſerviunt. Nepot in Attic. ad fin. Sepultus juxta viam Appiam. Tacit. de Germ. c. 30. Velocitas juxta formidinem. h. e. formidini proxima. ¶ Significat etiam poſt, dopo. Tac. 2. hiſt. c. 76. Juxta Deos in tua manu poſitum eſt. ¶ Item ſecundum. Nazar. in paneg. Conſtantinol, c. 23. Juxta magnitudinem exantlati laboris. Solin. c. de Macedonia. Juxta reſponſum datum a Deo. Quidam etiam huc trahunt locum Gellii l. 4. c. 9. ubi hæc habentur. Nigidius Figulus homo, ut ego arbitror, juxta M. Varronem doctiſſimus. Sed hic particula juxta idem valet ac poſt, & ad paragraphum ſuperiorem referri debet. ¶ Interdum eſt adverbium, & ſignificat æque, ſimiliter, eodem modo, & uſurpatur vel abſolute. Sall. Jug. c. 67. Juxta boni, malique, ſtrenui, & imbelles multi obtruncati ſunt, hoc eſt æque boni, ac mali. ¶ Vel cum præp. cum. Sall. in Catil. Juxta mecum omnes intelligitis. Plaut. Trin. 1. 2. 160. Juxta eam curo cum mea. ¶ Vel cum partic. ac. Cic. poſt red. Qui me omnibus officiis juxta, ac ſi meus frater eſſet, ſuſtentavit. hoc eſt æque, ac ſi, quaſi, tanquam ſi. Liv. l. 37. c. 54. Humanum genus nomen veſtrum, imperiumque juxta, ac Deos immortales jampridem intuentur. ¶ Vel cum partic. atque. Liv. l. 5. Et ſe juxta hyeme atque æſtate bella gerere poſſe.

Juxtim, adv. idem ac juxta, appreſſo, vicino. Suet. in Tib. c. 33. Aſſidebatque juxtim, vel ex adverſo in parte primori. Adde Lucret. l. 4. v. 1206.

I ANTE X.

Ixia, ἰξία, herbæ genus, ab ἰξὸς, viſcum, quod quibuſdam in locis circa radicem ejus invenitur, quo pro maſtiche utuntur mulieres. Cum terra colorem mutat. Unde & chamæleon appellatur. Hujus duæ ſunt ſpecies candido, & nigro colore diſtinctæ. Plin. l. 22. c. 18.

Ixion, Ixionis, m. 3. Ἰξίων, filius Phlegiæ, Rex Lapitharum in Theſſalia. Sed aliqui Ætionis, alii Jovis filium faciunt. Uxorem duxit Diam filiam Dejonei, ſeu Ejonei, quæ illi Pirithoum peperit. Socero cum multa pro compenſatione dotis pollicitus eſſet, & ob id ille ad hunc veniſſet, ut munus reciperet, Ixion, facta ſcrobe, eaque lignis, & ſtramentis intecta, illum in ea fraude peremit. Ab hac cæde cum neque homines, neque Dii eum luſtrare vellent, diuque incertus vagaretur, Jupiter illius miſertus in cœlum aſſumptum expiavit. Cum jam purgatus apud Superos degeret, Junonem amare cœpit, eamque de ſtupro interpellavit. Quod cum Jupiter ab uxore intellexiſſet, nubem illi ſub Junonis effigie oppoſuit, ex qua ille Centauros genuit. Dejectus deinde in terram cum paſſim gloriaretur, ſe cum Deorum Regina rem habuiſſe, Jupiter indignatus, fulmine ad inferos Ixionem detruſit, curavitque, ut ibi rotæ volubili alligatus perpetuo volutaretur. Ovid. 4. Metam. v. 461. Volvitur Ixion, & ſe ſequiturque, fugitque. Virg. 6. Æn. v. 601. Quid memorem Lapithas, Ixiona, Pirithoumque?

Ixionĕus, a, um, adject. ad Ixionem pertinens. Virg. 4. Georg. v. 484. Atque Ixionei vento rota conſtitit orbis.

Ixionides, æ, m. 1. filius Ixionis, ideſt, Pirithous, vel aliquis ex Centauris. Propert. l. 2. Eleg. 1. v. 38. Hic Ixioniden, ille Menœtiaden.

Ixionius, a, um, idem quod Ixioneus. Lamprid. Heliogab. c. 24. Paraſitos ad rotam aquariam ligabat, eoſque Ixionios amicos vocavit.

I ANTE Y.

Iynx, iyngis, f. 3. ἴυγξ, avis, paulo major fringilla, colore vario, linguam ſerpentibus ſimilem habens, quam longitudine quatuor digitorum exerit, rurſumque contrahit intra roſtrum. Torquilla a quibuſdam eſt appellata, quia collum circumagit in adverſum, reliquo quieſcente corpore. Ob eandem cauſam vocatur etiam verticilla, a colli verſura. Sunt qui & turbinem vocent, putentque, avem eſſe amatoriis medicamentis infamem. Frequens hujus avis mentio eſt apud Theocr. in Pharmaceutria, & Plin. l. 11. c. 47.

DE LITTERA K.

K Litera Græcorum eſt, quam κάππα nominant. Ea Latini vix utuntur, niſi in dictionibus Græcis, quibus tanquam Latinis utuntur, ut Kyrie eleiſon. Sed hujuſmodi, quoniam mere Græca ſunt, ſatius fuerit ſcribere Græcis literis. Nam & Priſcianus teſtis eſt, k apud Latinos eſſe ſupervacuum, & Quinctilianus l. 1. c. 7. non obſcure innuit, loco ejus non habere literam c, quæ ad omnes vocales vim ſuam perferat.

DE LITTERA L.

L Litera Latinorum eſt, Græcorum lambda, ſono, & poteſtate reſpondens, una ex iis, quæ a Græcis ἀμετάβολα, hoc eſt immutabiles, a Latinis liquidæ appellantur. Quo fit, ut mutam immediate ſubſequens in eadem ſyllaba, præcedentem ſyllabam, ſi brevis fuerit, reddat indifferentem. ¶ In vocibus ab hac litera incipientibus, ſi cum præpoſitione ad, vel in componantur, poſterior literæ præpoſitionis convertitur in l, ut Allabor, allino, illino, illuſtris, pro Adlabor, adlino, inlino, inluſtris. In notis numeralibus ſignificat quinquaginta.

L ANTE A.

Labărum, n. 2. λάβαρον, vexillum militare auro intextum, gemmiſque intermicantibus ſplendidiſſimum, quod Imperatori præferri, ac a militibus pene adorari ſolebat, a λάφυρον, υ in α abeunte, ut calix a κύλιξ, quia primitus labarum fuerit λάφυρον, hoc eſt exuviæ, ſeu ſpolia hoſti vivo detracta, a. g. paludamentum imperatorium, quod vexilli loco geſtabatur. Quidam a labore deducunt, quod laborum vulgo diceretur. Et ſane Hermias Sozomenus l. 1. c. 4. λάβωρον per ω a Romanis vocari ſcribit. Sed Prudentius mediam ſyllabam corripit l. 1. adv. Symmach. v. 487. Chriſtus purpureum gemmanti textus in auro Signabat labarum. Erat autem Labarum haſta longa cum ligno in apice tranſverſo; a quo pendebat pretioſus pannus cum Imperatoris icone. Huic Conſtantinus M. coronam impoſuit cum cruce, & literis initialibus nominis JESU CHRISTI, quod contra Maxentium pugnaturus crucem in aere vidiſſet cum verbis ἐν τούτῳ νίκα. ¶ De labaro ſcripſere, vel meminere Tertull. in Apol. Ambr. in Epiſt. Sozom. l. 1. c. 4. Euſeb. l. 1. & 2. de vita Conſtantini, Alciat. in 12. l. Cod. tit. de Prepoſitis laborum, Cujacius ad l. 12. tit. 18. Lipſius ad l. 3. de cruce c. 15. & obſerv. l. 11. c. 20. Meurſius in Gloſſario, voce λάβωρον.

Labaſco, is, n. 3. & labaſcor, eris, d. 3. pendere, ſtar per cadere, ὀκλάζω, caſum minor, ruinæ vicinus ſum, inchoativum, a labo, as. Lucr. l. 4. Vincitur in longo ſpatio tamen, atque labaſcit. ¶ Per tranſlationem accipitur pro animo concidere, frangi, & de priſtina conſtantia excidere. perder l'animo. Ter. Eun. Labaſcit victus uno verbo, quam cito. Varro apud Non. c. 7. n. 41. Poſtquam vidit, miſericordia labaſci mentem infirmam populi.

Labda, æ, f. 1. Λάβδα, filia Amphionis cujuſdam ex Bacchiadarum genere. Cum clauda eſſet, & ob id a Bacchiadis cæteris ſperneretur, Ætioni nupſit, eique Cypſelum peperit. V. Cypſelus.

Labda, æ, m. 1. dictus eſt flagitioſus homo, qui id agit, quod Varro in Mancipore dixit buccam offendere, Suetonius ore morigerari. Varro in Margopoli: Depſiſtis, dixite labda? Auſon. Cui ipſe linguam cum dedit ſuam, labda eſt. Ex Voſſii Etymol.

Labdacides, æ, m. 1. Laius Labdaci filius, Oedipi pater. Stat. 6. Theb. v. 451. Nec verbera pallidus addit Labdacides.

Labdacidæ, m. 1. Λαβδακίδαι, Thebani, a Labdaco. Stat. 10. Theb. v. 36. ſic ille truces hortatibus implet Labdacidas.

Labdacis, idis, adject. fœmin. Λαβδακίς, Thebana, ut Labdacides cohortes, Stat. 9. Theb. v. 630.

Labdaciſmus, i, eſt, cum pro uno duo ll pronuntiantur. Iſid. l. 1. c. 31. ¶ Alii labdaciſmum vocant, cum litera canina R pronuntiari non poteſt. Eraſm. in Dialogo de pronunt. ¶ Eſt a λάβδα, pro λάμβδα, litera μ ob euphoniam ſublata, ut Græcis mos eſt.

Labdacius, a, um, adject. Thebanus, a Labdaco. Statius 2. Theb. v. 210. Labdacius dux. h. e. Eteocles, cujus avus Laius fuit Labdaci filius, & Thebanorum rex.

Labdăcus, m. 2. Λάβδακος, filius Agenoris, qui, cum Cadmus ejus frater Regno pulſus eſſet, Amphion ſuis manibus ſibi mortem conſciviſſet, Lycus interfectus eſſet ab Hercule, rogatus ab amicis, ut Syria relicta in Græciam veniret, quod propter ſenectutem itineri ſe minus idoneum cerneret, Laium filium miſit, qui Regni ſtatim potitus eſt. Theodont. Alii dicunt, Labdacum filium fuiſſe Phœnicis, ſenem Thebas a Thebanis vocatum veniſſe, ibi aliquandiu regnaviſſe, & Laium genuiſſe.

Labeatis lacus, lago di Scutari, lacus Dalmatiæ, montibus undique ſeptus, niſi ad Septentriones, apud Scodram urb. Aliis eſt lacus Albaniæ, in mediterraneis. Pop. Labeates, quorum urbs Scodra.

Labecula, æ, f. 1. picciola macchia, κηλίδιον, dim. a labes. Cic. in Vatin. c. 17. Et clariſſimo viro nonnullam tua laudatione labeculam aſperſas.

Labefacio, is, eci, actum, a. 3. movere, rompere, שבר, Ger. verderben, Gall. gater, Hiſp. hazer caer, quebrar, σαλεύω, λυμαίνω, rumpo, frango, deſtruo, perdo, a labo, quaſi labare facio. Ter. Adel. 2. 2. 36. Omnes dentes labefecit mihi. ¶ Tranſlate ponitur pro enervare, frangere, debilitare. indebolire. Lucret. l. 4. v. 1106. Uſque adeo Veneris compagibus hærent membra, voluptatum vi labefacta liqueſcant. ¶ Item pro deterrere, & a conſtantia abducere, rimovere. Cic. pro Sext. Quem nulla unquam vis, nullæ minæ, nulla invidia labefecit. ¶ Labefacere fidem ſuam dicitur debitor, cum male ſolvendo efficit, ne quis ei quippiam velit credere. Suet. Veſpaſ. c. 4. Ut qui prope labefacta fide omnia prædia fratri obligaret.

Labefactatio, onis, f. idem quod labefactio. Quint. l. 8. c. 4. Hic & Catilina, & Gracchus, & mediocris labefactatio curiæ, & incendiis, & vaſtationi comparatur.

Labefactatus, a, um, nom. particip. enervatus, infractus, debilitatus. Cic. de Sen. c. 6. Maximas Reſpublicas ab adoleſcentibus labefactatas, a ſenibus ſuſtentatas, & reſtitutas reperietis.

Labefactio, onis, f. deſtructio, corruptio, actus labefaciendi. Plin. l. 23. c. 1. Tuſſim veterem inhibet, & gutturis rheumatiſmos, orthopnœam, dentium labefactionem. Al. leg. labefactationem.

Labefacto, as, a. 1. guaſtare, corrompere, diſtruggere, offendere, danneggiare, σαλεύω, Ger. ſchwechen, Gal. gater, corrompre, Hiſp. deſtruir, corromper, λυμαίνω, corrumpo, damno afficio, lædo, freq. a labefacio. Cic. Ver. 6. Demoliri ſignum, ac vectibus labefactare. Colum. lib. 2. cap. 2. Ac minus colla eorum labefactentur. ¶ Tranſlate ſumitur pro vexare, affligere. Cic. ad Cornif. Nec vero poſtea deſtiti labefactare eum. ¶ Item pro corrumpere, pravum reddere. Cic. pro Cluent. Quorum fidem pretio labefactare conata ſit. ¶ Item pro debilitare, ac veluti proſternere. Cic. 1. Fin. Ne invidia verbi labefactetur oratio mea. Id. pro Cluent. Labefactare opinionem. Id. 1. de Fin. Labefactare, & evertere Rempublicam. ¶ Item pro commovere, & a propoſito avertere. Ter. Eun. 3. 3. 5. Ita me video ab ea aſtute labefactarier. ¶ Item imminuere, violare. Cic. pro Rabir. Poſth. Labefactare dignitatem alicujus.

Labefactus, a, um, loco motus, corruptus, deſtructus, partic. paſſ. a labefacio. Virg. 4. Æn. Animum labefactus amore. Caſ. l. 2. B. C. c. 22. Dejecta turri, labefacta parte muri.

La-

Labeſco, is, paſſiv. anomal. *eſſer guaſto, o diſtrutto*. *Senec. de conſtant. Sapient. c. 6.* Sub iſto tot civitatum everſore munimenta incuſſu arietis labeſceri.

Labellum, n. 2. Lavellum, *Lavello*, urbs parva Apuliæ Peucetiæ, in Baſilicata, in R. Neap. in lim. Capitanatæ, inter Melphim ad Occ. & Minervinum ad Or.

Labellum, li, n. *labbricciuolo*, χειλάριον, dim. a labrum. *Cic. 1. de Inv.* At Platoni cum in cunis parvulo dormienti apes in labellis conſediſſent. ¶ Interdum pro vaſculi genere ponitur facto ad ſimilitudinem labri, quo in balneis uti ſolemus ad lavandum. *Cic. 2. Leg. c. 26.* Super tumulum noluit quidquam ſtatui, niſi columellam, aut menſam, aut labellum. *Catul. epigr. 55.* Te campo quæſivimus minore, Te in Circo, te in omnibus labellis. h. e. balneis.

Labens, entis, particip. *Liv. lib. 2. cap. 20.* Labentibus ſuper corpus armis, *cadendo*. *Petron. in Satyr. c. 127.* Labentis mundi curſus. *h. e.* ſe circumagentis. *Virg. Æn. 2. v. 14.* Tot jam labentibus annis. *h. e.* tranſactis. *Sueton. in Aug. c. 99.* Labentes malæ, *ſmunte*.

Labĕo, onis, m. is, cui labia immodica ſunt, a *labium*. *Chariſ.* apud *Priſcian. l. 4. Plin. l. 11. c. 37.* Labra, a quibus brocchi labeones dicti. *Arnob. l. 3.* Capitones, frontones, labeones. ¶ Hinc nomen

Labĕo Antiſtius, Juriſconſultus apud Romanos. *Gell. l. 13. c. 10. & 12.*

Laberiānus, a, um, ad Laberium pertinens. *Senec. l. 3. de Ira, c. 11.* Occurrat tibi Laberianus ille verſus.

Laberĭus, m. 2. Poeta mimographus, qui a Cæſare anulo equeſtri donatus eſt. *Macr. Sat. l. 2. Gel. l. 12. c. 9. Sen. l. 3. Declam. 18.* Laberium mimum Divus Julius ludis ſuis produxit, deinde Equeſtri Ordini reddidit, quem cum juſſiſſet ire ſeſſum, omnes Equites ita ſe coarctaverent, ut venientem non reciperent.

Labes, is, f. 3. *rovina, danno*, [Hebrew], Germ. *ſcad*, Gal. *tache*, Hiſp. *manzilla, caymiento*, πτῶσις, ruina, lapſus, a *labor, eris*. *Serv. in 1. Æn.* Proprie enim ruinam, aut lapſum notat: quia autem quæ labe conciderunt, deformia ſunt, per tranſlationem ſumitur pro macula. *Cic. 1. de Div. c. 43.* Labes agri Privernatis, cum ad infinitam altitudinem terra defediſſet. *Ibid.* Ut multa oppida corruerrat, multis locis labes facta ſit, terræque defederint. *Liv. l. 22. c. 36.* Per nudam infra glaciem, fluentemque labem liqueſcentis nivis ingrediebantur. Alii legunt *tabem*. *Plaut. Capt. 4. 3. 3.* Quanta pernis peſtis veniet, quanta labes larido! ¶ Tranſlate accipitur pro damno, corruptione, depravatione. *Cic. pro Plac.* An innocentiæ labem aliquam, aut ruinam fore putatis? ¶ Vel active, pro eo, qui exitium affert. *Cic. 2. Ver.* Prædonem juris urbani, labem, atque perniciem provinciæ Siciliæ. *Id. pro Dom.* Illa labes, ac flamma Reip. ¶ Et alia tranſlatione pro vitio, infamia, ignominia. *Cic. pro Dom.* Hanc vero labem turpitudinis, & inconſtantiæ poterit P. R. dignitas ſuſtinere? *Id. in Vatin.* Ne qua ex tua indignitate labes illius dignitati aſpergi videatur. *Id. 2. de Leg.* Animi labes nec diuturnitate evaneſcere, nec manibus ullis elui poteſt. *Id. 3. Off. c. 21.* Nunc tu quas conſcientiæ labes in animo cenſes habuiſſe? quæ vulnera? ¶ In ablat. caſu *labi* pro labe. *Lucret. l. 5. v. 928.* Nec novitate cibi, nec labi corporis ulla.

Labĭæ, arum, fem. *le labbra*, idem ac labia. *Plaut. Stich. 5. 4. 41.* Age tibicen, quando bibiſti, refer ad labias tibias. Ita legit *Nonius c. 3. num. 120.* Sic *Nævius* apud *eund. Non. ibid.* Homini labias pugnis cædere. *Vetus Poeta* apud *Gel. l. 19. c. 11.* Animula ægra & ſaucia cucurrit ad labias mihi.

Labĭci, m. 2. *Valmontone*, Col. & urbs olim Latii, nunc opp. Ducatus titulo inſignitum, in Camp. Rom. medium inter Tuſculum, & Anagniam. Cluverius credit eſſe *Zagarolo*, oppidulum magis ad Bor. Lucas Holſtenius credit, fuiſſe, ubi nunc *la Colonna*, caſtrum Campaniæ R. in illo tractu, ſub Tuſculo. Conditum dicitur a Glauco Minois filio, quem Labicum appellarunt a ſcuto militari intus anſato, quod primus in Italia oſtendit, nempe a λαβὴ, *anſa*. *Liv. lib. 2. cap. 39.* Deinde Lavinium recepit, Vitelliam, Trebiam, Labicos. ¶ Pop. *Labici, Lavici, Labicani*. Poſſeſſ. *Labicanus*, ſeu *Lavicanus*, ut Ager Labicanus, & Via Labicana, ſeu Lavicana, *Strada di Valmontone*, quæ Roma Labicum ducebat. Sic Labicanus ager apud *Plin. l. 3. c. 5.* ¶ Labicus, i, ejus oppidi incola. *Virg. 6. Æn. ad fin.* Et Sacranæ acies, & picti ſcuta Labici.

Labĭcum, i, oppidum Latii, idem ac Labici. *Silius 12. verſ. 534.* campos ingreſſus, & arva Labici.

Labĭdus, a, um, adject. idem quod labilis. *Vitruv. lib. 6. in proœm.* Labidis itineribus vadere.

Labĭlis, & le, o. 3. quod facile labitur. *Arnob. l. 7.* Dulcedo labilis. *Ammian. l. 27. c. 23.* Per labilem limum digreſſus.

Labinius, m. 2. *Lavino*, fl. Galliæ Togatæ, inter Bononiam, & Mutinam, apud quem Triumviratus inter Octavianum, M. Antonium, & Lepidum firmatus eſt.

Labiōſus, a, um, adject. qui magna labia habet. *Lucret. l. 4. v. 1162.* Simula Silena, ac ſatura eſt, labioſa Philema.

Labĭum, bii, & labeum, bei, n. *labbro*, [Hebrew], Germ. *lefftzen*, Gall. *levre*, Hiſp. *labio*, χεῖλος, eſt extremitas alicujus rei, & præcipue dicitur de extremitatibus, & operculis oris, quæ ſunt veluti vallum quoddam tegendis dentibus a natura datum, a λαβεῖν, 2. a. inf. verbi λαμβάνω, *capio*, quia labiis cibum apprehendimus. *Iſid. l. 11. c. 1.* deducit a labendo. *Ter. Eun.* Labiis demiſſis. *Cic. 3. de Or.* In cujus labris leporem habitaſſe ferunt. ¶ Aliqui labium a labro diſtinguunt. *Donat. ad Eun. a. 2. ſc. 3.* Labra ſunt ſuperiora, labia inferiora. At contra *Agrœtius*: Labium ſuperius dicitur, labrum inferius. *Verrius Flaccus*, quemadmodum *Chariſius* tradit *l. 1.* ſic diſtinxit, modica eſſe labra, labia autem immodica, & inde labeones dici. Sed recte monet Chariſius, labra, & labia indiſtincte dici: *Mart. l. 2.* Baſia dimidio quod das mihi, Poſthume, labro. *Virg. 3. Ecl.* Necdum illis labra admovi. *Perſ. in Præfat.* Nec fonte labra prolui Caballino. ¶ Primis, vel primoribus labris aliquid attingere, vel deguſtare, eſt leviter aliquid attingere. *Cic. 1. de nat. Deor.* Hunc cenſes primis, ut dicitur, labris guſtaſſe Phyſiologiam? *Id. 1. de Or.* Quæ iſti Rhetores ne primoribus quidem labris attigerunt. ¶ A ſummis labris, h. e. non ex animo. *Senec. ep. 10.* Non a ſummis labris iſta venerunt. ¶ Dicitur etiam de marginibus, & extremis oris foſſæ, fluminis, fontis, lacus, & hujuſmodi, *ripe*. *Cæſ. 7. B. G.* Foſſam pedes viginti latam directis lateribus duxit, ut ejus ſolum tantundem pateret, quantum ſumma labra diſtabant. Adde *Liv. l. 37. c. 37. in fin.* ¶ Labrum item dicitur vas amplum, in quod aqua e fonte delabitur. *Plin. ep. 6. l. 5.* Inter has marmoreo labeo aqua exundat. ¶ Eſt & labrum genus vaſis in balneis ad lavandum aptum, λουτὴρ, ita dictum, quaſi *lavabrum*. *Cic. l. 14. Fam.* Labrum ſi in balneo non eſt, fac, ut ſit. ¶ Denique dicitur de vaſe cujuſcumque generis, ut *Labrum lupinarium*, in quo lupinus conditur, *vinarium, olearium*, &c. in quod vinum a lacu, oleum e cortina transfertur. *Cato de R. R. c. 10. 11. & 13.*

Labo, as, n. 1. *vacillare*, [Hebrew], Germ. *fallen*, Gall. *branler*, Hiſp. *bambanear*, ἀποδιδράσκω, vacillo, nuto, a *labor, ris*, per ſinc. quia, qui labat, idem laborat, ut vitet lapſum. Valla hoc diſcrimen ſtatuit inter *labare*, & *labi*, quod labare ſit ruere, & repente cadere, *labi*, leviter, ſenſimque deorſum ire. *Cic. in Ver. 6. c. 43.* Signum illud nulla lababat ex parte. *Virg. 2. Æn.* Labat ariete crebro janua. *Id. 12. Æn.* Genua labant, gelidus concrevit frigore ſanguis. ¶ Tranſlate ponitur pro deficere, inconſtantem eſſe, dubitare. *Cic. Att. l. 8. ep. 14.* Labat conſilium meum. *Celſ. l. 2. c. 7.* Mens labat. *Plin. l. 14. c. 22.* Labare ſermone. ideſt inconſtanter, & timide loqui. *Liv. l. 5. c. 18.* Memoria labat. *Id. l. 36.* Labant animi. *Sueton. in Cæſ. c. 14.* Labantem ordinem confirmare.

Labor, eris, lapſus ſum, d. 3. *ſcorrere, cadere, diſcendere*, [Hebrew], Germ. *fallen*, Gall. *tomber*, Hiſp. *caer*, ὀλισθάνω, deorſum feror, leviter, ſenſimque deorſum eo, a *labo, as*. *Virg. 2. Æn. v. 262.* Demiſſum lapſi per funem. *Ovid. 2. Metam.* labuntur lacrymæ. Sic labi dicuntur angues, flumina, piſces in aqua, ætas, &c. *Ovid. Virg. Horat.* ¶ Labi etiam dicuntur ii, qui in lubrico figentes veſtigia in terram ruunt, *ſdrucciolare*. *Horat. l. 2. Sat. 8. v. 74.* Si patinam pede lapſus frangat agaſo. ¶ Tranſlate ponitur pro deficere, exoleſcere, *mancare*. *Liv. in præf. l. 1.* Labente deinde paulatim diſciplina. ¶ Item pro diſ-

ſipari, perire. *Cic. de Am.* Serpit enim deinde res, quæ proclivis ad perniciem, cum ſemel cœpit, labitur. ¶ Item pro deſcendere, devenire. *Cic. 2. de Leg.* Quorum mores lapſi ad mollitiem. *Tacit. 4. Ann. c. 6.* Labi in adulationem. ¶ Item pro errare, falli, peccare. *Cicer. 2. Fam.* Nunquam labere, ſi te audies. *Id. 7. Phil.* Si hoc tempore conſilio lapſi erimus. *Id. pro Rab.* Sed in his rebus omnibus imprudentia laberis. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 53.* Hac ſpe lapſus Induciomarus. h. e. fruſtratus. ¶ Item pro digredi, *far delle digreſſioni*. *Cic. ad Att. l. 4. ep. 5. & 2. de Divinat.*

Labor, & Labos, oris, m. *fatica*, [Hebrew], Germ. *arbeit*, Gall. *travail, fatigue*, Hiſp. *trabajo*, πόνος, opera, defatigatio. *Cic. de Sen.* Nonne melius fuiſſet otioſam ætatem, & quietam ſine ullo labore, aut contentione traducere? *Virg. 1. Æn.* Qualis apes æſtate nova per florea rura exercet ſub Sole labor. *Id. 1. Georg. v. 145.* Labor improbus omnia vincit. ¶ Hinc ferre, perferre, ſuſtinere labores, labore frangi, exercere ſe in laboribus, laborem inſumere in aliquam rem, eſſe in labore, &c. *Cic. ſæpe, Ovid. Liv. & al.* ¶ Sæpe uſurpatur pro moleſtia, calamitate, incommodo. *Cic.* Labores belli. *Virg. 4. Æn.* Iliaci labores, & 2. *Æn.* Et breviter Trojæ ſupremum audire laborem. h. e. excidium. ¶ Labores Lucinæ, h. e. dolores partus. *Virg. Georg. 4.* Labores Lunæ, h. e. Eclipſis. *Id. 2. Georg.* ¶ Sumitur & pro morbo. *Vitruv. l. 8. c. 3.* Nervorum labores reficiunt. Adde *Plaut. Curc. 2. 1. 4.* ¶ Dicitur etiam *labos*, pro *labor*, ſed a Poetis. *Ter. Hecyr. 3. 2. 6.* Quibus eſt aliquis objectus labos. Adde *Plaut. in Trinum. & Catull.*

Laborātus, a, um, adject. labore perfectus, elaboratus, *lavorato*. *Virg. 1. Æn. v. 641.* Arte laboratæ veſtes. *Martial. l. 4. epigr. 33.* Plena laboratis habeas cum ſcrinia libris. *Tertul. de vel. Virg. c. 10.* Continentia laboratior.

Laboriæ, fem. 1. Campi Laborini. *Terra di lavoro, Territorio di Guado*, campi fertiliſſimi circa Capuam, Cales, Calenum, & Sinueſſam. *Plin. l. 18. c. 11.*

Laborĭfer, ra, rum, *faticoſo*, ἐπίπονος, ferens laborem, laboris patiens. *Ovid. 9. Met. v. 285.* Laboriferi cum jam natalis adeſſet Herculis.

Laborini campi, m. 2. *Terra di lavoro*, Laboriæ. *Plin. l. 27. c. 4.*

Laboriōſe, adv. *con fatica*, ἐπιπόνως, cum labore. *Cic. pro Roſc. Com. c. 11.* Quo quiſque eſt ingenioſior, hoc docet iracundius, & laborioſius. *Id. 1. Ver.* Itaque ſemper hi diligentiſſime, laborioſiſſimeque accuſarunt. *Catul. epigr. 39.* Male eſt, Cornifici, tuo Catullo, Male, mehercule, & laborioſe.

Laboriōſus, a, um, *faticoſo, pieno di fatica*, [Hebrew], Germ. *arbeitſam*, Gall. *laborieux*, Hiſp. *trabajoſo*, ἐπίπονος, qui laborem non invitus ſubit, qui multum laboris ſuſtinet. *Cic. pro Cælio c. 1.* Vos laborioſos exiſtimet, quibus otioſis ne in communi quidem otio liceat eſſe. ¶ Item quod conjunctum eſt cum labore, ſeu labore plenum eſt. *Cic. 1. Fin.* Quis noſtrum exercitationem ullam corporis ſuſcipit laborioſam? ¶ Sumitur etiam paſſive, ut Opus laborioſum, quod non ſine labore perficitur, Ager laborioſus, in quo colendo plurimum laboratur. *Cic. 5. Fam.* Omnia, quæ in tuis rebus agam, & non laborioſa mihi, & honeſta videbuntur. *Nepos Attic. c. 12.* Quod utrum ei laborioſius, an glorioſius fuerit difficile fuit judicare. *Liv. l. 5. c. 19.* Opus fuit omnium longe maximum, ac laborioſiſſimum.

Labōro, as, avi, atum, n. 1. *affaticarſi, faticare, durar fatica*, [Hebrew], Germ. *arbeiten*, Gall. *travailler*, Hiſp. *trabajar*, πονέω, fatigor, & cum labore aliquid ago. *Quint. l. 3. c. 11.* Ambitioſe circa aliquid laborare. ¶ Interdum eſt laborando efficere, ut Arte laboratæ veſtes. Laborati libri. V. *laboratus*. *Cic. Att. l. 4. ep. 16.* ubi alii alit. leg. ¶ Metaleptice ſumitur pro male ſe habere, agitari, morbo, vel corporis doloribus affici, *eſſere travagliato, ammalato, infermo*. *Cic. 1. Fin.* Nec vero quiſquam ſtultus non horum morborum aliquo laborat. *Id. 7. Fam.* Cum decimum jam diem graviter ex inteſtinis laborarem. *Id. 2. Tuſc.* Cum ex renibus laboraret. *Id. ibid.* Quod vehementer ejus artus laborarent. *Ter. And. 1. 5.* Laborare dolore. *Liv. l. 34.* Diverſiſque duobus vitiis, avaritia, & luxuria civitatem laborare. ¶ Item pro pati. *Plin. l. 32. c. 10.* Laborare a frigore. Sic a *Cic. 1. Tuſc. & Juven. ſat. 6. v. 442.* Luna laborare dicitur, cum patitur Eclipſim. Et ab *Horat. l. 3. od. 22.* puella dicitur laborare utero, cum paritura eſt. ¶ Item pro indigere. *Cæſ. 3. B. C.* Illi omnia perpeti parati maxime re frumentaria laborant. ¶ Item pro angi, ſolicitum eſſe, *affliggerſi*. *Cic. 16. Fam.* Quæ cogitatio ſi non incidiſſet, non laborarem. *Id. 4. Fam.* Non tuis bonis delectari potius, quam alienis malis laborare. *Id. 2. Fam.* Quod tam vehementer de Milone laborem. *Id. 8. Fam.* Pompejus dicitur valde pro Appio laborare. ¶ Item pro curare. *Cic. ad Q. Fr.* Quod ego non nimium laboro. *Id. 16. Fam.* Nihil laboro, niſi, ut ſalvus ſis. *Id. 3. Fam.* Ut quam in partem accipias, minus laborem. Hoc ſenſu uſurpatur etiam cum infinito. *Hor. de art. poet. v. 192.* Nec quarta loqui perſona laboret. *Nepos Pelop. c. 3.* Ut ne quærere quidem de tanta re laborarint. ¶ Item pro parere. *Sil. l. 16. v. 411.* Et nobis, & equis lethum commune laboras. ¶ Tranſlate Laborare fides dicitur, quæ vacillat. *Flor. l. 1. c. 12.* Fides annalium laborat. ¶ Tranſlate item accipitur pro conari, eniti. *Cic. in Ver. 7.* Nullam ad rem, niſi ad officium, & veritatem, omnes meæ curæ, vigiliæ, cogitationeſque laborarunt. *Id. 5. Ver.* Omnibus nervis mihi contendendum eſt, atque in hoc laborandum, ut &c. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Cic. l. 1. Fam. ad Lent.* Laboratur vehementer, inclinata res eſt.

Labos. V. Labor.

Labōſus, a, um, adject. idem quod Laborioſus, a *labos* pro labor. *Lucil.* apud *Non. c. 8.* Iter laboſum. *Idem*. Pene laboſæ.

Labradeus, m. 2. cognomen Jovis, qui in Caria colebatur. Hujus ſimulacrum primum dicitur conſecraſſe Arſelis Rex, cum Gygi adverſus Candaulem Lydorum Regem ſuppetias tuliſſet, indeque ſecurim, Lydorum Regum geſtamen, in Cariam retuliſſet. Securim autem Lydi λάβρυν appellant. Unde Jovi Labradeo cognomen factum eſt. V. *Cal. l. 6. cap. 11.* ¶ Jovis Labradei meminit etiam *Plin. l. 32. c. 2.* ubi tamen *Harduin.* ex Æliano legit *Labrandeus*, ex Labranda Cariæ oppido ducta appellatione.

Labron, onis, m. *Livorno*, oppidum, & portus Hetruriæ, apud Piſas. *Cicer. lib. 2. ad Q. Fr. epiſt. 5.*

Labros, i, m. nomen canis apud *Ovid. 3. Metam. v. 224.* ita dicti a voracitate. nam λάβρος voracem ſignificat. ¶ Indidem dictus eſt labrus, piſcis marini genus, cauda placens, apud *Plin. ſub fin. lib. 32.*

Labrōſus, a, um, *chi ha gran labbri*, χειλώδης, quod extremitates habet prominentes veluti quædam labra. *Celſus lib. 7. cap. 26.* Ferramentum fecit in ſumma parte labroſum.

Labrum. V. Labium.

Labrum Venereum, n. 2. δίψακος, herba eſt ex genere aculeatarum, echinata ferens capitula, quibus fullones pannis, veſtibuſque lanam inducunt. Dioſcorides dipſacum appellat, vulgus herbariorum virgam paſtoris. *Plin. l. 25. c. 13.*

Labrus, piſcis. V. Labros.

Labruſca, æ, f. 1. & labruſcum, i, n. 2. *lambruſca, e lambruſco*, ἀγριάμπελος, ἄμπελος ἀγρία, vitis agreſtis, quæ & erratica dicitur, quod in agrorum labris, ſeu marginibus, & extremitatibus, ideſt in ſepibus naſcatur. *Serv. ad Ecl. 5. Non. & Iſid. l. 17. c. 5. Virg. 1. Buc.* Sylveſtris raris ſparſit labruſca racemis. *Id. in Cul. v. 52.* Denſaque virgultis avide labruſca petuntur. *Colum. l. 8. c. 5. ad fin.* Ut eos faſtidiant, efficit uva labruſca de vepribus immatura lecta.

Labundus, a, um, labens. *Accius* apud *Non. c. 10. n. 4.* Unda ſub undis labunda ſonit.

Laburnum, n. 2. arbor Alpina, dura, candidaque materia, aquas refugiens, cujus florem cubitali longitudine non attingunt apes. *Plin. l. 16. c. 18.*

Labyrinthēus, a, um, o. 1. 2. quod ad labyrinthum ſpectat. *Catul. carm. 63.* Ne labyrintheis e flexibus egredientem, &c.

Labyrinthĭcus, a, um, adject. idem ac Labyrintheus. *Sidon. in carm. ep. 13. l. 9. inſerto*. Iter aſperum, viaſque Labyrinthicas cucurrit.

Labyrinthus, m. 2. *laberinto*, Germ. *ein irrgang*, Gall. *labirinthe*, Hiſp. *laberinto*, λαβύρινθος, locus multis viarum ambagibus inflexus, ex parietibus, vel

ex arboribus, a λαβεῖν, *ſumere*, vel a λαβεῖν, & ἰέναι, quod prehendendo decipiat, vel a λαβεῖν θύρας, quaſi [illegible], quod varia ab ingreſſo aperiuntur, & quaſi prehenduntur oſtia, nec tamen exitus invenitur. Quatuor præcipue labyrinthi celebrantur. *Plin. l. 36. c. 13.* Primus fuit Ægyptius, in urbe Heliopoli, omnium maximus, portentoſiſſimum humani ingenii opus, lapideis e Paro columnis in introïtu, reliquis Syeniticis, *Mela lib. 1.* Secundus Creticus, apud Gortynam urb. perplexis parietibus, factus a Dædalo, qui exemplar ab Ægyptio ſumpſit, juſſu Minois, in quo Minotaurus monſtrum incluſum eſt. Centeſimam tantum portionem ejus, qui in Ægypto erat, continebat, itinerum tamen ambagibus, occurſibus, & recurſibus multo admirabilior fuit. *Ovid. 8. Met.* Tertius fuit Lemnius columnarum nitore inſignis. Centum enim, & quinquaginta columnas habebat. Quartus fuit Italicus, quem Porſena Hetruſcorum Rex ſepulchri cauſa ſibi extruxit. ¶ Tranſlate ponitur pro oratione, vel re alia quacumque inexplicabili. *Boeth. lib. 3. de Conſol. Philoſ. proſa 12.* Inextricabilem labyrinthum rationibus texens.

Lac, lactis, n. 3. *latte*, [illegible], Germ. *milch*, Gal. *lait*, Hiſp. *leche*, γάλα, ſuccus maternus, quo animalia nutriuntur, a gen. γάλακτος, *lactis*, truncata prima ſyllaba, ut *naſco* a γιγνώσκω. *Lucr. l. 5. v. 812.* Dulci repletur, peperit cum fœmina, lacte. *Plaut. Amp. 2. 1. 54.* Neque lac lacti magis eſt ſimile. ¶ *Lac gallinaceum*, proverbium eſt de re admodum rara uſurpatum. *Plin. in præfat. hiſt. nat.* Inſcriptionis apud Græcos mira felicitas, [illegible] inſcripſere, quod volebant intelligi favum; alii [illegible], ut vel lactis gallinacei ſperare poſſis in volumine hauſtum. ¶ Lac dicitur etiam herbarum ſuccus, aut arborum. *Virg. 4. Georg. v. 314.* Pubentes herbæ nigri cum lacte veneni. *Plin. l. 23. c. 7.* Lactis ficulni natura adverſatur crabronum venenis. Adde *Ovid. de nuce v. 95.* ¶ Tranſlate *Quintil. l. 2. c. 4.* Jucundioris diſciplinæ cibo, ac lacte ſatiari. ¶ Invenitur etiam in gen. maſculino. *Gel. l. 12. c. 1.* quam ad præbendum lactem adhibetis. *Apul. l. 8. Met.* Hominum lactem concupiſcere. ¶ Veteres declinabant *lacte*, *Hir. Var.* apud *Non. cap. 8. nu. 4.* Candidum lacte papilla cum fuit. *Plaut. Men. 5. 9. 30.* Neque aqua aquæ, neque lacte eſt lactis uſquam ſimilius &c.

Lacæna, æ, f. *Spartana*, Lacedæmonia, Spartana. *Virg. 2. Georg. v. 487.* & virginibus bacchata Lacænis Taygeta. Et *l. 6. Æn. v. 511.* ſcelus exitiale Lacænæ. *h. e.* Helenæ. *Val. Flacc. l. 7. v. 150.* fervere cæde Lacænæ. *h. e.* Clytemneſtræ. *Mart. l. 9. epigr. ult.* cycno nupta Lacæna. *h. e.* Leda. ¶ Lacænæ canes memorantur a *Claud. l. 3. de laud. Stilich. v. 300.*

Lacca, æ, f. genus morbi in cruribus, cum venæ nimis turgeſcunt. Vox eſt *Vegetii l. 1. de re milit. c. 27. & l. 3. c. 19.*

Lacedæmon, onis, m. Λακεδαίμων, filius Jovis ſecundi ex Taygeta filia Agenoris Regis Phœnicum. Sed *Euſebius* dicit, filium fuiſſe Semeles ex patre incerto. Regnavit in Laconia in urbe Sparta. Hinc urbs *Lacedæmon* dicta eſt, populi *Lacedæmonii*, V. *Sparta*.

Lacedæmŏnes, um, m. 3. vel Lacedæmonii, orum, m. 2. Spartani, a Lacedæmone Jovis ſecundi filio. *Veget. l. 3.* Athenienſes, & Lacedæmones, ac Macedonas rerum potitos. *Cic. 3. Off.* Claſſem Lacedæmoniorum, quæ ſubducta eſſet ad Gytheum, clam incendi poſſe. *Horat. l. 3. od. 5.* Lacedæmonium Tarentum.

Lacedæmonius. V. Lacedæmones.

Lacer, vel lacerus, a, um, *lacerato*, *ſtracciato*, *ſquarciato*, [illegible], Germ. *zerriſſen*, Gall. *deſchiré*, Hiſp. *deſpedaçado*, [illegible], dilaniatus, & proprie amputatus membris, aut oculis, vel auribus. *Feſt.* Lacer, qui auribus curtatus eſt, lacerum, quodcunque in corpore imminutum. *Virg. 6. Æn.* Atque hic Priamidem laniatum corpore toto Deiphobum vidit, lacerum crudeliter ora. *Liv. l. 1. c. 28.* In diverſum concitati equi lacerum corpus portantes. *Lucret. l. 3. v. 404.* Quamvis eſt circumcæſis lacer undique membris. *Ovid. 2. de Pont. ep. 3. v. 28.* In mediis lacera puppe relinquor aquis. *Plin. in Paneg.* Laceras gentilitates colligere. h. e. ſparſas, huc illuc diſperſas.

Lacerābĭlis, le, adject. qui lacerari poteſt. *Auſon. Idyl. 15. v. 17.* ipſa ſenectus Objicit innumeris corpus lacerabile morbis.

Laceratio, onis, f. *ſtracciamento*, [illegible], Ger. *zerreiſſung*, Gal. *dechirement*, Hiſp. *deſpedaçadura*, [illegible], actus lacerandi. *Cic. in Piſon.* An ego, ſi te, & Gabinium cruci ſuffixos viderem, majore afficerer lætitia ex corporis veſtri laceratione, quam afficior ex infamia? *Id. 3. Tuſc. c. 26.* Muliebres lacerationes genarum, pectoris, feminum, capitis percuſſiones.

Lacerātor, oris, *laceratore*, [illegible], qui lacerat. *Auguſt. de morib. Eccl. Cath. c. 1.*

Lacerātrix, icis, f. quæ lacerat. *Marc. 2. c. 6.* Scabies cutis laceratrix.

Lacerātus, a, um, nom. ex particip. *lacero*, *lacerato*. *Cic. Phil. 11.* Laceratum corpus. *Liv. l. 3. c. 58.* Tergum laceratum virgis.

Lacerna, æ, f. 1. *caſacca*, *mantello*, [illegible], veſtis exterioris genus ſimile pallio, aut penulæ, aut chlamydi, quod utrinque indui poterat, & ex utraque parte rejici, quo veteres in via utebantur frigoris propulſandi cauſa, item ad imbres arcendos, in caſtris, in ſpectaculis, a [illegible], *vulgare*. *Cic. 2. Phil.* Nam quod quærebas, quomodo rediiſſem, primum luce, non tenebris, deinde cum calceis, & toga, nullis nec caligis, nec lacerna. *Mart. l. 14.* Amphitheatrales nos commendamus ad uſus, Cum tegit algentes noſtra lacerna togas. ¶ In ſpectaculis utebantur Romani lacernis albis. Hinc ridet *Mart. l. 4. epigr. 2.* Horatium quendam, quod unus nigris lacernis in Theatro viſus eſſet. *Sen. epiſt. 114.* Lacernas improbi coloris ſumunt. h. e. coloris non uſitati, qualis erat purpureus, aut coccineus. ¶ Honoris cauſa ſolebant etiam lacernas deponere. *Suet. in Claud. c. 6.* Quin & ſpectaculis advenienti aſſurgere, & lacernas deponere ſolebat. V. ibi *Salmaſ.* plura differentem de uſu lacernarum.

Lacernātus, a, um, *mantellato*, [illegible], indutus lacerna. *Juv. Sat. 1. v. 62.* Ipſe lacernatæ dum ſe jactaret amicæ. Ex hoc Juvenalis loco quidam colligunt, lacernas mulierum quoque fuiſſe; verum ibi loquitur Poeta de Sporo molli puero, quem Nero pro uxore habuit. V. *Ferrar. de re Veſt. l. 3. c. 10.*

Lacernŭla, æ, f. diminut. parva lacerna. *Arnob. l. 2.* Lænas, lacernulas, trabeas ſibi fecerunt.

Lacĕro, as, avi, atum, f. *ſtracciare*, *ſquarciare*, [illegible], Ger. *zerreiſſen*, Gal. *deſchirer*, Hiſp. *deſpedaçar*, [illegible], dilanio, conſcindo, diſcindo, membratim diſcerpo. *Cic. 2. Tuſc. c. 8.* Quæ lateri inhærens morſu lacerat viſcera. *Ovid. 11. Met.* Ora, comas, veſtem lacerat. ¶ Tranſlate ſumitur pro nocere. *Cic. Off. l. 1. c. 17.* Qui lacerarunt omni ſcelere patriam. *Plaut. Cur. 4. 2. 22.* Lacerare homines male fœnerando. ¶ Item pro affligere, vexare. *Cic. Att. l. 3.* Meus me mœror lacerat, & conficit. *Id. pro Dom.* Quam vexaviſtis, raptaviſtis, omni crudelitate laceraviſtis. ¶ Item pro bonis aliquem ſpoliare. *Cic. pro Quinct.* Sed bonorum emptores, ut carnifices, ad reliquias vitæ lacerandas & diſtrahendas. ¶ Item pro maledicere, conviciis inſectari. *Cic. 13. Phil.* Cum verborum contumeliis optimum virum inceſto ore laceraſſet. *Id. in Brut.* Ab obtrectatione, & invidia, quæ ſolet lacerare pleroſque. ¶ Item pro abſumere, prodigere. *Plaut. Merc. prol. verſ. 48.* Lacerari valide ſuam rem, illius augerier. ¶ Lacerare diem, eſt terere tempus, apud eundem. *Plaut. Stich. 3. 1. 45.* & *Aſin. 2. 2. 25.*

Lacerta, æ, f. 1. vel lacertus, i, maſc. 2. *lacerta*, [illegible], Ger. *ein eydex*, Gal. *laiſarde*, Hiſp. *lagarto*, [illegible], [illegible], ſerpentis genus, dictum, quod pedes habeat ad noſtrum lacertorum, hoc eſt, brachiorum ſimilitudinem. *Iſid. lib. 12. cap. 4.* Ejus duo ſunt genera, colore, & magnitudine diſtincta. Minorem zignyda vocant, ſive chalcidem, tergo ferrugineo, diſtinctio maculis quibuſdam nigricantibus. Alterum genus viride eſt, ſuperiore multo majus. Utroque in genere mas lacertus dicitur. *Virg. Ecl. 2.* Nunc virides etiam occultant ſpineta lacertas, *ramarri*. *Cicer. Att. lib. 2.* Nam ad lacertas captandas tempeſtates non ſunt idoneæ.

Lacertōſus, a, um, *muſculoſo*, Germ. *ſtarck von armen*, Gall. *qui a de gros muſcles*, Hiſp. *morzilloſo*, [illegible], qui magnos lacertos habet. Et quoniam lacerti muſculoſi ſunt, pulpaſque habent duras, factum eſt, ut lacertoſus dicatur de membris carne toroſa conſtantibus. *Colum. lib. 7.* Feminibus lacertoſis, cruribus compactis. Adde *Varr. l. 2. R. R. cap. 7.* ¶ Item ſumitur pro robuſto, valido, quia hominis robur in toroſis lacertis maxime eſt conſpicuum. *Cicer. 8. Phil. cap. 9.* Quos Centuriones pugnaces, & lacertoſos inter mimorum, & mimarum greges collocavit.

Lacertus, ti, m. *braccio*, proprie eſt caro muſculoſa, & toroſa, quæ quia præcipue in ſuperiore brachii parte extat, & conſpicitur, hinc lacertus eſt pars brachii ab humero ad cubitum: nam a cubito ad manum eſt brachium. *Ovid. 1. Metam.* laudat digitoſque, manuſque, Brachiaque, & nudos media plus parte lacertos. *Cic. de Sen.* Aſpexiſſe lacertos ſuos dicitur, illacrymanſque dixiſſe, At hi quidem jam mortui ſunt. ¶ Tranſlate accipitur pro nervis, & viribus. Nam pars hæc corporis validis, & robuſtis toris, ſeu muſculis compacta eſt. *Cic. 1. de Or.* Ipſe eas Oratoris lacertis, & viribus torquebit. *Id. in Brut.* In Lyſia ſunt ſæpe lacerti, ſic, ut fieri nihil poſſit valentius. *Flor. in prol. ad fin. de Rep. R.* A Cæſare Auguſto in ſæculum noſtrum inertia Cæſarum quaſi conſenuit, niſi quod ſub Trajano Principe movet lacertos. h. e. erigit ſe, & vires reſumit. ¶ Lacertus item genus eſt ſerpentis, ut dictum eſt. V. Lacerta. ¶ Item genus piſcis, mari peculiare, cui inde nomen, quod lineis, quibus pictus, refert lacertum terreſtrem. *Plin. l. 32. c. ult. Mart. l. 7. epigr. 77.* Cum ſaxetani feratur tibi cauda lacerti.

Laceſſio, is, a. 4. idem ac laceſſo, ut arceſſio, idem ac arceſſo. *Cic. Fam. 3. ep. 8. a med.* Hos ego ſermones laceſſivi nunquam, ſed non valde repreſſi. *Col. l. 9. c. 8.* Solent cœli novitate laceſſiri.

Laceſſitio, onis, f. irritatio, provocatio. *Ammian. l. 16. c. 6. (al. 4.)* Laceſſitionibus crebris occupare obſidioni adhærentes.

Laceſſitus, a, um, [illegible], provocatus, irritatus, partic. a laceſſor. *Cic. 1. Off.* Ne cui quis noceat, niſi laceſſitus injuria. *Id. pro Leg. Manil.* Duo potentiſſimi Reges, alter relictus, alter laceſſitus.

Laceſſo, is, laceſſivi, laceſſitum, a. 3. *provocare*, *incitare*, [illegible], Ger. *reytzen*, Gal. *provoquer*, Hiſp. *provocar*, [illegible], provoco, irrito, incito, *a lacio*, ut *capeſſo a capio*. In præteritis habet laceſſi, & laceſſivi. Sed cum uſurpetur & laceſſo in 3. conjug. & laceſſio in 4. præteritum *laceſſi* videtur proprium eſſe verbi *laceſſo*, *laceſſivi* verbi *laceſſio*. Uſurpatur tam in bonam partem, quam in malam. *Cic. 5. Tuſc.* Tuis me amœniſſimis libris laceſſiſti. *Id. Cornif. 12. Famil. ep. 20.* Meque amabis, & ſcripto aliquo laceſſes. *Idem 2. Phil.* Ultro maledictis me laceſſiſti. *Id. 2. de Orat.* Sæpe aliquis teſtis aut non lædit, aut minus lædit, niſi laceſſatur. Sic laceſſere prælio, bello, ſponſione, &c. *Cicer. Ver. 5. Cæſ. l. 1. B. C. Vel. l. 2.* &c. ¶ Significat etiam titillare. *Lucret. l. 4.* Hæc loca per voces veniant, aureſque laceſſant. h. e. per hæc loca, &c. *Senec. de vita beat.* Mollibus, levibuſque fomentis totum laceſſit corpus. ¶ Item ferire, tangere. *Lucret. l. 4. v. 217.* Corpora, quæ feriant oculos, viſumque laceſſant. ¶ Item excitare, promovere. *Cic. l. 3. Fam.* Hos ego ſermones laceſſivi nunquam, ſed non valde repreſſi. ¶ Item fatigare precibus, *importunare*. *Hor. l. 2. od. 18.* nihil ſupra Deos laceſſo, nec potentem amicum Largiora flagito.

Lachaniſſo, as, n. 1. λαχανίζω, langueo, vacillo, a λάχανον, *olus*, quia olera languidos faciunt. *Suet. in Aug. c. 87.* ponit betiſſare, pro languere, quod vulgo lachaniſſare dicitur. ¶ Scribitur & *lachaniſſo*.

Lachănum, i, n. 2. *erba da mangiare*, λάχανον, olus generatim. *Horat. lib. 1. Serm. Sat. 6.* Ad porri, & ciceris refero, lachanique catinum. *Torrent.* & alii legunt *laganum*. V. Laganum.

Lachĕſis, f. 3. Λάχεσις, una Parcarum, quam Latine ſortem interpretari poſſumus, a λαγχάνω, *ſortior*. Fingunt enim, eam præeſſe tempori futuro, ſortiri de hominibus, quid futurum ſit, nempe vitam, proſperitatem, & calamitatem hominum. V. Parcæ. *Ovid. 5 Triſt. eleg. 10. ad fin.* O duram Lacheſim, quæ tam grave ſidus habenti Fila dedit vitæ non breviora meæ.

Lachryma, V. Lacryma.

Lacidas, V. Lacydes.

Lacinia, æ, f. *lembo*, [illegible], fimbria, extrema pars veſtis ad talos delapſa. *Serv. in Æn.* Cinctus Gabinus eſt toga ſic in tergum rejecta, ut una ejus lacinia a tergo revocata hominem cingat. *Sueton. Calig. c. 35.* Ut calcata lacinia togæ præceps per gradus iret. *Plaut. Men. 1. 2 16.* Sume laciniam, atque abſterge ſudorem tibi. vulgo *un lembo della veſte*. Sic ſervare aliquid in lacinia, apud *Cic. 16. Fam. ep. 21.* ¶ Tranſlate laciniæ ſunt papillæ, quæ ex faucibus caprarum pendent. *Plin. l. 8. c. 50.* Fœminarum generoſitatis inſigne, laciniæ corporibus a cervice dependentes. Has *Var. l. 2. R. R. c. 3.* appellat mamillas penſiles. ¶ Quia porro ampla, & magnifica veſtis, qualis fuit Romanorum toga, in extrema parte ſinuoſa eſt, pliciſque corrugata, hinc V. Laciniosus. ¶ Et quia rurſus tum complicationes ipſæ in multas partes dividere laciniam videntur, tum de facto in duo, vel plura ſegmenta aliquando dividitur, ne ambulationi impedimento ſit, hinc *Colum. lib. 7. cap. 5.* Cum deinde grex ad locum fuerit perductus, in lacinias colonis diſtribuatur: nam particulatim facilius, quam univerſus convaleſcit. Vide Laciniatim. ¶ Per Synecdochen lacinia accipitur pro tota veſte. *Apul. l. 1. A. A.* Unam e duabus laciniis meis exuo, eumque veſtio.

Laciniatim, adverb. particulatim, a *laciniis*, quæ particulas imæ veſtis ſignificant. *Apul. l. 8.* Non laciniatim diſperſo, ſed cuneatim ſtipato difficultates illas tranſabiremus. Sententia eſt, periculum poſſe evitari, ſi non commearent diſperſi per lacinias, & particulas, ſed ſtipati inſtar cunei.

Lacinio, as, a. 1. verbum eſt *Apul. l. 10. A. A.* Ut ventus adhærens preſſule, membrorum voluptatem graphice laciniaret. hoc eſt membra per lacinias diſtingueret, & ſingulorum voluptatem delibaret. Alii aliter legunt. Additur a Calepino exemplum *Plaut. Aſin. 3. 2. 41.* Verum ibi legitur in probatis edition. *lacrymantem*, non *laciniantem*. ¶ Laciniare pro in lacinias ſecare. Tranſlate *Tert. l. 1. adv. Marc. c. 1.* blaſphemiis laciniatur. Alii legunt *laceratur*.

Laciniōſe, adv. in laciniarum modum. *Plin. l. 16. c. 43.* Lacinioſe criſpæ. Ita legit *Harduin.* Alii *lacunoſe*, alii *lacrymoſe*

Laciniōſus, a, um, adject. [illegible], criſpatus, & in particulas extrema parte diviſus. *Plin. l. 25. c. 10.* Folia erant plantaginis, niſi anguſtiora eſſent, ac magis lacinioſa. *Id. l. 5. c. 10. de Alexandriæ figura.* Ad effigiem Macedonicæ chlamydis orbe gyrato lacinioſa. ¶ Tranſlate pro implicato, & impedito uſurpatur. *Apul. in Apol. 1.* Ut corporis ſanitas expedita eſt, imbecillitas lacinioſa. *Tert. 4. adv. Marc. c. 20.* Lacinioſæ vitiæ, & implicitæ. Sic apud *eund. de Virgin. veland. c. 4.* & apud *Hieron. ep. ad Theod.* lacinioſus ſermo. hoc eſt, flexuoſus, implicatus, & per lacinias ductus. V. Lacinia.

Lacinium, ii, n. 2. *Capo delle Colonne*, [illegible], prom. Brutiorum, in Magna Græcia, in eo tractu, ubi nunc pars Borealis Calabriæ Ulterioris, inter mare Hadriaticum, & Ionium. Dictum eſt a Lacino, ſeu Lacino latrone ibi ab Hercule interempto, qui partem illam Italiæ infeſtabat. Nonnulli cauſam afferunt, quod latro ille boves quaſdam ab Herculis armento abegiſſet, & prædatus eſſet. Vulgo autem dicitur *Capo delle Colonne*, ab extantibus columnis templi Junonis Laciniæ. Nam prope hoc promontorium Hercules, occiſo latrone prædicto, ſuperbiſſimum templum extruxit in honorem Junonis, quam Laciniam appellavit. *Liv. l. 42. c. 3.*

Lacinius, a, um, adject. ut Juno Lacinia, de qua vide in Lacinium. *Ovid. 15. Metam.* Lacinia litora.

Lacio, is, lacui, & lexi, lacitum, & lectum, a. 3. *tramare nell' aggnato*, [illegible], Germ. *einlocken*, Gal. *tromper*, Hiſp. *guiar en el engaño*, [illegible], in fraudem induco. *Feſt.* Lacit, decipiendo inducit. Lax enim fraus eſt. *Lucret. l. 4. v. 1200.* Quæ lacere in fraudem poſſent, vinctoſque tenerent. ¶ Hoc verbum nunc fere obſolevit, & pro eo in uſu ſunt *allicio*, *pellicio*, & cætera ejus compoſita.

Lacmon, onis, m. 3. vertex Pindi Montis, ex quo Æas, & Inachus fluunt.

Laco, vel Lacon, onis, m. 3. Λάκων, qui eſt ex Laconia regione. *Nepos Timoth. cap. 1.* A quo cum Laco pecuniam numeratam accepiſſet. *Valer. Flac. lib.*

lib. 1. verſ. 421. Taurea vulnifico portat, celatque plumbo Terga Laco. *Ovid. lib. 3. Metam.* Prævalidusque Lacon, & curſu fortis Aello. Ubi canem ex Laconia intelligit. Adde *Horat. Epod. 6. v.* 5. ¶ Lacones, um, iidem ac Lacedæmonii. *Claud. de B. Gild. v.* 222. Naufraga Ledæi ſuſtentant vela Lacones. Adde *Stat.* 4. *Theb.*

Lacōnes. V. Laco.

Laconia, & Laconica, æ, f. 1. Lacedæmonia, Oebalia, *Zaconia*, *Tzaconia*, *Saccania*, [illegible], regio Peloponneſi, in ora Auſtrali. Cingitur a Mer. Laconico ſinu, & partim Meſſeniaco, ab Or. Argolico ſinu, a Sept. terminatur Argia, ab Occ. Arcadia, & Meſſenia. Metropolis eſt Lacedæmon. In Laconia marmor viride, & pretioſum eſt, apud Tænarum. *Nepos Timoth. c.* 2. Circumvehens Peloponneſum, Laconicam populatus, claſſem eorum fugavit.

Laconicum, ci, n. 2. *ſtuffa*, Germ. *ſchwitzbank*, Gall. *eſtuve*, Hiſp. *eſtufa*, [illegible], prima balneorum cella, orbiculari ambitu in ſe recurva, in qua ſicco calore ſudorem provocabant. Cauſam, cur laconicum dicatur, reddit *Dio L.* 53. ubi ait, ſic vocari, quod Lacones in primis ſudatoriis hujuſmodi cruditatem coquebant. Frequentabatur enim a crudis, ut per deſudationem extruderetur, quidquid excrementitii, & ſudoriferi humoris in corpore reſediſſet. *Celſ. L.* 2. *c.* 17. *Vitr. l.* 5. *c.* 10. & *L.* 7. *c.* 10. *Colum. in præfat. L.* 1. Quotidianam cruditatem laconicis excoquimus, & exucto ſudore ſitim quærimus. *Cic.* 4. *Att. ep.* 10. Noſtram ambulationem & laconicum inviſas.

Laconicus, a, um, quod ad Lacones ſpectat. *Plin. L.* 10. *c.* 63. Laconicæ canes octonos pariunt. *Horat. l.* 2. *od.* 18. Nec Laconicas mihi Trahunt honeſtæ purpuras clientæ. ¶ Laconica clavis erat malitioſius quoddam, ac doloſius genus clavis, a cæteris communibus diſtinctum, de quo *Plaut. Moſtel.* 2. 1. 53. Clavem mihi harumce ædium Laconicam jube efferri intus; haſce ego ædes occludam hinc foris. Has claves *Ariſtophanes* citatus a *Suida* vocat [illegible], & [illegible]. Meander ab eodem Suida citatus ſignificare videtur, Laconicas claves adhibitas fuiſſe ad oſtium foris claudendum, ita ut intus aperiri non poſſet. ¶ Laconica cœna, proverb. Græcum apud *Athen. L.* 2. & *Plutarch. in Lycurgo*; & dicitur de cœna frugali, quia Lacones temperantiſſimi erant.

Lacōnis, idis, f. *Spartana*, Lacæna. *Ovid.* 2. *Met. v.* 223. matre Laconide nati.

Laconiſmus, mi, m. 2. *parlar breve*, *e corto*, [illegible], breviloquium, breviloquentia, a Laconum ſeu Lacedæmoniorum moribus, ſive quod illis prolixa loquacitate nihil eſſet odioſius, quippe qui factis magis, quam eloquentia præcellerent, ſive quod in apophthegmatis præcipue valerent, quorum præcipua eſt gratia, ut pauciſſimis verbis plurimas ſententias complectantur. *Cic. L.* 11. *Fam. ep.* 25. Sed quid ago? non imitor [illegible] tuum: altera jam pagella procedit.

Lacotŏmus, i, [illegible], linea recta meridianum circulum ſecans, a [illegible], fruſtum, fragmentum, & [illegible], ſeco. *Vitruv. L.* 9. *c.* 8. V. *Bald. in Lex. Vitruv.*

Lacryma, æ, f. 1. ſine aſpiratione, (V. Manut. in Orthograph.) *lagrima*, [illegible], Germ. *ein zacher*, Gall. *larme*, Hiſp. *lagrima*, [illegible], humor ex oculis flentium manans. In aliquibus codicibus ſcribitur *lacrima* per *i*, pro quo in vett. inſcriptionibus pag. 1442. n. 2. apud Gruter. & alibi aliquoties *lacruma* per *u* invenitur. Dicta eſt a [illegible], quod eſt verbale a [illegible], *lacrymor*. Nam *d* in *l* facile convertitur, ut in *alacris* ab [illegible], in *oleo* ab [illegible]. Imo veteres *dacrima* pro *lacrima* dixiſſe, Livii Andronici auctoritate docuit *Feſtus*. *Cicer. in partit. cap.* 17. Cito areſcit lacryma, præſertim in alienis malis. *Id. pro Planc. cap.* 42. Lacrymas effundere. *Ter. Adelph.* 4. 1. 20. Homini illico, quaſi puero, lacrymæ cadunt. *Virg.* 9. *Æn. verſ.* 251. Vultum lacrymis rigare. *Tacit. Ann.* 3. *cap.* 23. Effundi in lacrymas. ¶ Tranſlate dicitur de humore naturali in arboribus, quem interdum emittunt. *Plin. in proœm. lib.* 23. Lacryma vitium, quæ veluti gummi eſt, lepras, & lichenas, & pſoras nitro ante præparata ſanat. *Id. L.* 11. *cap.* 6. Ex lacrymis arborum, quæ glutinum pariunt.

Lacrymabilis, le, o. 3. *lagrimevole*, *miſerabile*, [illegible], lacrymas commovens, dignus lacrymis, miſerabilis. *Ovid.* 6. *Met.* Dolemus ne, geri lacrymabile bellum? *Id.* 2. *Met.* Quia nil lacrymabile cernat.

Lacrymabilĭter, cum lacrymis. *Hieronym. Epiſt.* 139. *ad Cyprian. poſt med.* Propheta lacrymabiliter deprecatur.

Lacrymabundus, a, um, qui lacrymatur. *Liv. L.* 3. *c.* 46. At ille lacrymabundus, Gratum eſt, inquit.

Lacrymandus, a, um, particip. paſſiv. deflendus. *Stat. Theb.* 9. *v.* 100. Exſequiis lacrymandus eat.

Lacrymans, antis, o. partic. a lacrymor. *Ovid.* 13. *Met.* Manuque ſimul velut lacrymantia terſit lumina. *Plin. L.* 17. *c.* 14. Lacrymans calamus.

Lacrymatio, onis, f. *il lagrimare*, [illegible], actus lacrymandi. *Plin. in proœm. L.* 23. Genarum ſcabiem emendat, oculorumque lacrymationes.

¶ Lacrymātus, a, um, *diſtillato*, emiſſus per modum lacrymæ, partic. a lacrymor. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 339. Nondum pertulerat lacrymatas cortice myrrhas.

Lacrymo, as, n. 1. & lacrymor, aris, d. 1. *lagrimare*, *piangere*, [illegible], Ger. *weinen*, Gal. *pleurer*, Hiſp. *llorar*, [illegible], lacrymas effundo. *Ovid.* 3. *de Arte*, Diſcunt lacrymare decenter. *Cic.* 7. *Ver. c.* 46. Ecquis fuit, quin lacrymaretur? ¶ Reperitur cum acc. communi. *Terent. Eun.* Num id lacrymat virgo? ideſt, ob id. *Nepos Alcib. c.* 6. Ut nemo tam ferus fuerit, quin ejus caſum lacrymarit. Ubi ſubauditur, *ob*, vel *propter*. ¶ In vett. codicibus reperitur *lacrumo*. *Terent. Adel.* 3. 4. 49. Oh, lacrumo gaudio. ¶ Non deſunt etiam qui ſcribant per *i*, ut dictum eſt in voce *lacryma*.

Lacrymōſe, adv. cum lacrymis. *Plin. L.* 16. *c.* 43. Argumento ſimilitudinis, quoniam lacrymoſe criſpa. *Harduin.* legit *lacinioſe*, aut *lacunoſe*.

Lacrymōſus, a, um, *lagrimoſo*, [illegible], abundans lacrymis. *Plin. l.* 17. *c.* 28. Quin & vitium radicibus aquam ſalſam jubent affundi, ſi ſint lacrymoſæ. *Id. L.* 29. *c.* 6. Oculi lacrymoſi. ¶ Item quod lacrymas provocat. *Hor. L.* 1. *ſer. Sat.* 5. Niſi nos vicina Trivici villa recepiſſet lacrymoſo non ſine fumo. *Ovid. epiſt.* 13. Lacrymoſa funera.

Lacrymŭla, æ, f. 1. *lagrimetta*, [illegible], dim. a lacryma. *Cic. pro Planc.* Et mihi lacrymulam Criſpini judicii objectas. *Catul. carm.* 67. Fruſtrantur falſis gaudia lacrymulis.

Lactans, antis, o. quod lac habet, vel lac præbet. *Gell. lib.* 11. *cap.* 1. Nam plerumque ſine diſcrimine, quæcunque lactans eſt eo tempore, offerri ſolet. *Var. L.* 2. *R. R. cap.* 7. Anniculis jam factis dandum hordeum, & furfures, uſquequo adeaunt lactantes. ¶ Apud *Celſum* lactantia dicuntur cibi ex lacte confecti, *latticini*, *L.* 2. *cap.* 18. & 29. ¶ Lactans Deus erat apud Veteres, qui credebatur ſegetibus ſe infundere, & eas lacteſcere facere. *Serv. in* 1. *Georg. verſ.* 318. *ex Varrone*.

Lactāris, e, adject. *Capra lactaris* dicitur a *Marcell. Empir. c.* 22. *poſt med.* quæ lac habet, & fœtum lactat.

Lactarius, ii, m. [illegible], qui cibos ex lacte conficit. *Lamprid. in Heliogab. c.* 27. Dulciarios, & lactarios tales habuit, &c.

Lactarius, a, um, *che ha latte*, [illegible], quod lac in ſe habet, ſive ſuccum lacteum, quod ex ſe lac producit. *Plin. l.* 26. *c.* 8. Tithymalum noſtri herbam lactariam vocant, alii lactucam caprinam, *lattaiuola*. ¶ Lactaria animalia dicuntur, quæ lactis gratia paſcuntur. *Var. l.* 2. *R. R. c.* 1. Dandum bubus lupinum, & lactariis medica, & cythiſum. ¶ Dicitur item lactarius de cibo, qui ex lacte eſt confectus, qui vulgo *Lacticinium* dicitur. *Lamprid. in Heliogab. c.* 27. Ut quæcunque coqui de diverſis eduliis exhibuiſſent, vel ſtructores, vel pomarii, illi modo de dulcibus, modo de lactariis exhiberent.

Lactarius, m. 2. Lacteus, *Monte di Lattaro*, al. *di Lattere*, mons alias Campaniæ, nunc Principatus cit. in R. Neap. inter Surrentum ad Auſtr. & Veſuvium M. ad Bor. trans Sarnum fl. ita dictus vulgo ab urbe cogn. cui inſidet. Sed Lucæ Holſtenio eſt *Monte Lattario*, a Stabiis, & Latteris 3. M. P. utrinque.

Lactātus, m. 4. *il lattare*, actus ipſe lactandi. *Plin. L.* 32. *c.* 2. *de murænis*. Ob id ſibilo a piſcatoribus, tanquam ſerpentibus, evocari, & capi, pingueſcere lactatu.

Lactens, entis, o. 3. quod lac ſugit. *Var. L.* 2. *R. R. c.* 5. Lactentes cum matribus ne cubent. *Id. c.* 4. Porci, qui depulſi ſunt a mamma, a quibuſdam delici vocantur, neque jam lactentes dicuntur. ¶ Lactentia frumenta dicuntur, cum in granis lacteum ſuccum habere incipiunt. *Virg.* 1. *Georg. v.* 318. Frumenta in viridi ſtipula lactentia turgent.

Lacteo, es, n. 2. *lattare*, [illegible], Germ. *milch ſaugen*, Gall. *teter*, Hiſp. *mamar*, [illegible], lac ſugo. *Cic. de Div. lib.* 2. *cap.* 47. Romulus lactens fulmine ictus. ¶ Item lacte plenum eſſe, ut lactentia frumenta. V. in *Lacteus*. Sic ficus lactens. *Ovid.* 2. *Faſt.*

Lacteŏlus, a, um, dim. a lacteus. *Catul. Epigr.* 51. Puellæ lacteolæ.

Lactes, ium, f. 3. num. plural. [illegible], [illegible]. Latini hoc nomen uſurpant vel pro inteſtinis tenuibus, vel pro meſenterio, omento, pancreate, pro glandulis meſenterii, vel pro ſucco, quem perſimilem lacti in piſcium maſculorum ventriculis cernimus, qui genitalis ſuccus, vel ros appellari poteſt. *Plin. L.* 11. *c.* 37. hac voce definit partes corporis a ventriculo, per quas in homine, & ove cibus labitur. Nam in cæteris *ilia* appellari ait. Probus ſic deſcribit. Lactes ſunt loca in lateribus ſub umbilico pube tenus, adeo delicata, ut plagam ferre non poſſint. Quidam pro inteſtinis pinguibus accipiunt. Secundum *Celſ. l.* 4. lactes dicuntur graciliora inteſtina, per quæ labitur cibus, quæ tria ſunt, tenue, jejunum, pyluros, quæ involvuntur meſenterio, ut a ſpinæ contactu duro munitiora, tutioraque reddantur. *Priſcian. L.* 6. dicit eſſe partes inteſtinorum. Dictæ ſunt a lacte, propter mollitiem, & lacteum candorem. *Plaut. Curc.* 2. 3. 40. Ita cibi vacivitate venio laxis lactibus. *Perſ. Sat.* 2. Emeris auriculas pulmone, & lactibus unctis. ¶ Singulare eſt hæc *lactis*, *is*. *Titin.* apud *Priſc.* Craticula, cerebellum, lactis agnina. ¶ Alligare canem fugitivum agninis lactibus, proverb. eſt apud *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 84. & ſignificat ſilentum, & inutile remedium magno malo adhibere.

Lacteſco, ſcis, n. 3. *convertirſi in latte*, Ger. *zu milch werden*, Gal. *devenir lait*, *avoir du lait*, Hiſp. *ſer*, *e hazerſe leche*, [illegible], eſt in lac converti. *Cic. de nat. Deor. L.* 2. *c.* 51. Omnis fere cibus matrum lacteſcere incipit. ¶ Nonnunquam lacte impleri. *Plin. l.* 11. *c.* 41. Aſinæ prægnantes continue lacteſcunt.

Lactĕus, a, um, *di latte*, [illegible], quod ex lacte eſt. *Lucret. L.* 1. *v.* 259. candens lacteus humor Uberibus manat diſtentis. ¶ Quandoque accipitur pro candido, & lactis candorem referente. *Virg.* 8. *Æn.* Tum lactea colla auro innectuntur. ¶ Lacteus porcus, qui lacte alitur. *Martial. L.* 3. *epigr.* 47. Nondumque victa lacteum faba porcum. hoc eſt porcum adhuc lactentem, & fabam per ætatem frangere non valentem. ¶ Lacteus orbis, ſive circulus, *galaſſia*, *via lattea*, dicitur pars cœli plurimis, & minutiſſimis ſtellis diſtincta, a lactis candore, quem refert. Græce [illegible] vocatur, ob eandem cauſam. *Cic. in Somn. Scip.* Erat autem is ſplendidiſſimo candore inter flammas circus elucens, quem vos (ut a Graiis accepiſtis) orbem lacteum nuncupatis. ¶ Hic circulus etiam via lactea vocatur. *Ovid.* 1. *Met.* Eſt via ſublimis cœlo manifeſta ſereno, Lactea nomen habet, candore notabilis ipſo.

Lacticinia, orum, n. 2. [illegible], lactaria, ſeu cibi ex lacte confecti, apud *Apic. l.* 7. *c.* 12.

Lacticŏlor, oris, adject. lacteum colorem habens. *Auſon. epiſt.* 7. *v.* 54. oblinat Furvam lacticolor ſpongia ſepiam.

Lactĭfer, a, um, lac ferens. *Inſcript.* apud *Murator. pag.* 70. n. 6. Silvano Sancto Patri & Cuſtodi, Pecudifero, Lactifero, Glandifero, &c.

Lactilago, inis, f. herba eadem quæ chamædaphne: a jucundo ſapore, ceu lactis, appellata. *Apulei. de herb. cap.* 27.

Lactineus, a, um, adject. lacticolor, lacteus. *Venant. Fortun.* Regia lactineo commutans pallia cultu.

Lactito, as, a. 1. *allattare*, idem quod lacto. *Martial. l.* 9. *epigr. ult.* Cur ſit ager ſterilis, cur uxor lactitet, edam.

Lacto, as, avi, atum, a. 1. *lattare*, *dar il latte*, [illegible], Ger. *ſaugen*, Gal. *alaiter*, Hiſp. *amamantar*, [illegible], lac præbeo, quod proprie matrum eſt, a *lacte*. *Var. L.* 2. *R. R. c.* 19. Anniculis jam factis dandum hordeum, & furfures, uſquequo aderunt lactantes. ¶ Tranſlate ſignificat blanditiis trahere, per blanditias in fraudem illicere, quo ſenſu quidam putant eſſe frequentat. *a lacio*, ut *jacto*, a *jacio*. *Ter. And.* 4. 1. 24. Niſi me lactaſſes amantem, & falſa ſpe produceres. *Id. ib.* 5. 4. 8. Solicitando, & pollicitando animos eorum lactas? ¶ Interdum ſimpliciter notat trahere. *Lucr. l.* 5. *v.* 1067. At catulos blande cum lingua lambere tentant, aut ubi eos lactant pedibus, morſuque petentes ſuſpenſis, teneros imitantur dentibus hauſtus. Al. leg. *jactant*.

Lactōris, f. 3. herba eſt oleæ folio, ſed minore, & flore luteo, intus plena lactis, quod guſtatum vomitiones concitat. *Plin. l.* 24. *c.* 18.

Lactūca, æ, f. *lattuca*, [illegible], Ger. *lattich*, Gal. *laitue*, Hiſp. *lechuga*, [illegible], herbæ ſpecies, a *lacte*. Nam lactucæ unum duntaxat genus olim cognitum erat, meconium nempe. Id quia lacte abundat, lactucæ nomen univerſo generi dedit. *Var. l.* 4. *de L. L. Plin. l.* 19. *c.* 8. *Id. L.* 29. *c.* 10. *Martial. l.* 13. *epig.* 14. Claudere quæ cœnas lactuca ſolebat avorum, dic mihi, cur noſtras incipit illa dapes? ¶ Lactucarum varia genera ſunt, de quibus *Plin. L.* 19. *c.* 8.

Lactucarius, ii, m. qui lactucas vendit. *Diomed. Grammat. L.* 1.

Lactucīni, m. 2. proceres quidam ex Valeria familia, a lactucis. *Plin.* 19. 4.

Lactucŭla, æ, f. dim. a lactuca. *Col. l.* 10. *v.* 111. Jam teneris frondens lactucula fibris.

Lacturcia, æ, Dea lacteſcentium frumentorum. *Aug. l.* 4. *de Civ. Dei*, *c.* 8.

Lacūna, æ, fem. *laguna*, *acqua morta*, [illegible], aquæ collectio, vel foſſa, in qua aqua collecta ſtare conſuevit, a *lacus*. *Var. L.* 4. *de L. L.* & *Feſt. Virg.* 1. *Georg.* Unde cavæ tepido ſudant humore lacunæ. ¶ Lacuna etiam dicitur foſſa ad ſiccandos agros parata. *Virg.* 3. *Georg.* Et totæ ſolidam in glaciem vertere lacunæ. ¶ Tranſlate accipitur pro quacumque foſſula, ſive cavitate. e. g. in pavimento lacuna pro loco ſidente ponitur. *Vitr. l.* 7. *c.* 1. ¶ Item pro cavitate ſub ſuperciliis. *Var. L.* 2. *R. R. c.* 7. His majores qui ſunt, intelligi negant poſſe, præterquam cum dentes ſunt facti brochi, & ſupercilia cana, & ſub iis lacunæ, ex obſervatu dicunt, eum equum habere annos ſedecim. ¶ Explere lacunam rei familiaris, per tranſlationem dicitur pro eo, quod eſt, ſarcire damnum acceptum, vel rem familiarem exinanitam explere, & redintegrare. *Cic.* 4. *Ver. c.* 55. Dederunt operam, ut ita poteſtatem gererent, ut illam lacunam rei familiaris explerent. ¶ Lacuna in auro eſt adulteratio, vel fraus, & legitimi valoris imminutio. *Cic. Att. L.* 12. *ep.* 6. Vide, ne qua ſit lacuna in auro. Hinc & apud *Gel. L.* 1. *c.* 3. lacuna famæ.

Lacūnar, aris, n. 3. [illegible], tignorum interſtitium, dim. a *lacus*, per Metaphoram, quia lacuum quandam refert ſimilitudinem. Nonnulli putant, eſſe trabem præcipuam in ædificiis, quæ contignationem ſuſtinet. *Hor. l.* 2. *Carm. od.* 18. Non ebur, neque aureum mea renidet in domo lacunar. *Cicer.* 5. *Tuſc. c.* 21. In hoc medio apparatu fulgentem gladium e lacunari, ſeta equina appenſum, demitti juſſit. *Vitruv. L.* 6. *c.* 5. Lacunaria delumbata. V. *Delumbatus*. ¶ In Veterib. Gloſſis lacunar exponitur etiam [illegible], h. e. matella, quia nimirum eſt diminut. a *lacus*; ſed latina exempla nondum vidi.

Lacunarium, ii, n. dim. a lacunar. *Serv. in* 1. *Æn. v.* 730. & *Vitruv. L.* 4. *c.* 3.

Lacunarius, ii, m. qui lacunas fodit. *Jul. Firmic. L.* 8. *c.* 21.

Lacunātus, a, um, ad lacunæ formam depreſſus. *Plin. l.* 15. *c.* 10. Intus exiles nucleos lacunatis includi toris.

Lacūno, as, avi, atum, a. 1. [illegible], [illegible], lacunaris ſimilitudinem rei alicui induco. *Ovid.* 8. *Met. v.* 565. Molli tellus erat humida muſco, ſumma lacunabant alterno murice conchæ.

Lacunōſe. V. Lacrymoſe.

Lacunōſus, a, um, lacunis plenus, inæqualis. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 18. Quid pulchrius ea figura, quæ ſola omnes alias figuras complexas continet, quæque nihil aſperitatis habere, nihil offenſionis poteſt, nihil inciſum angulis, nihil anfractibus, nihil eminens, nihil lacunoſum?

Lacus, us, m. *lago*, [illegible], Germ. *ſee*, Gall. *lac*, Hiſp. *lago*, [illegible], [illegible], locus profundus cum aquis perpetuis ibidem natis, unde rivi, & flumina

mitu oriuntur, a λάκκος, *foſſa*. Differt a *ſtagno*, quod hoc temporalem habet aquam ſtagnantem, quæ plerumque hyeme colligi ſolet, æſtate ſiccari, ſed *lacus* aqua perpetua, & perennis eſt. *Cic. 7. Ver.* Deæ, quæ illos Ennenſes lacus lucoſque colitis. ¶ Tranſlate dicitur de vaſe amplo, in quo muſtum prelo, vel pedibus expreſſum recipitur. *Ovid. 4. Faſt. v. 888.* Præmia, de lacubus proxima muſta tuis. *Cic. in Bruto.* Sic ego iſtis cenſuerim & novam iſtam quaſi de muſto, ac lacu fervidam orationem fugiendam. ¶ Item dicitur de conceptaculo aquæ fabrorum, in quam metallum candens demergunt. *Virg. 4. Georg.* v. 114. ¶ Item de loco, ubi calx rutro ſubigitur, maceraturque. *Vitr. l. 7. c. 2.* ¶ Item de loco, quo diſtinguitur granarium ad legumina ſeparanda. *Col. lib. 1. cap. 6.* ¶ Item de tignorum, ſive trabium interſtitio, ut idem ſit, ac lacunar. *Lucil.* apud *Serv. 1. Æn. v. 730.* Reſultant ædeſque, lacuſque.

Lacuſcŭlus, m. 2. dim. a lacus. *Col. l. 12. c. 50.* Oportet habere lacuſculos tam multos, quam poſtulabit modus olivæ.

Lacydes, m. 3. Λακύδης, Philoſophus Hyrenæus, diſcipulus Arceſilæ, magiſter Evandri. *Cic. 4. Acad.* Hunc tradit *Plin. l. 10. c. 22.* tantopere ab anſere quodam fuiſſe adamatum, ut ei perpetuo comes adhæſerit, nuſquam ab eo, non in publico, non in balneis, non noctu, non interdiu digreſſus. ¶ Fuit præterea hoc nomine quidam ex Argivorum Regibus molli inceſſu, comaque perpetuo unguentis delibuta. *Plut.* in eo opuſculo, quo docet, quo pacto utilitatem ab inimicis capere poſſimus.

Lada, f. 1. ladon, vel ledon, n. 2. *imbreatina*, λῆδον, herba in Cypro ex ciſti, vel ciſthi generibus, longioribus foliis, & nigrioribus, quæ verno tempore pingue quiddam roſcidum contrahunt, quod caprarum barbis adhæreſcit, indeque depexum colatur, cogiturque in offas, & ladanum appellatur. *Plin. l. 13. c. 26.*

Ladănum, n. 2. *ladano*, *laudano*, λήδανον, pingue illud roſcidum, quod ladæ herbæ inſidet, & barbis caprarum inhæreſcit. *Plin. l. 13. c. 26.*

Ladas, m. 1. Λάδας, Alexandri Macedonis curſor, qui traditur fuiſſe tanta pedum velocitate, ut veſtigia ejus in arena non apparerent. Quo nomine ſtatuam meruit apud Argos in templo Veneris, quam [illegible] cognominabant. Hinc *Mart. lib.* 10. *epigr.* 10. Habeas licebit alterum pedem Ladæ, Inepte fruſtra crure ligneo curres.

Ladon, onis, m. 3. Λάδων, & Peloponneſi, qui oritur ex lacu Pheneo, inter Helim, & Megalopolim, decurrit per agrum Clitorienſem, & per Arcadiam in Alpheum fluit. Juxta hunc Poetæ fabulantur Syringa Nympham in fiſtulam fuiſſe mutatam. *Ovid. 1. Metam.* ¶ Eſt & nomen canis Actæonis. *Ovid.* 3. *Metam.*

Lædo, is, ſi, æſum, a. 3. *offendere*, [illegible], *Ger. verletzen*, *Gal. offenſer*, *Hiſp. offender*, *danar*, βλάπτω, aliquid mali alicui infero, verbo factove aliquem offendo, injuriam alicui facio, a λάω, λάζω, per Metatheſin. Conſtruitur cum accuſ. *Cic. in Famil. 1. epiſt. 7.* Quos tu Reipubl. cauſa læſeras. ¶ Vel cum accuſat. & dat. *Ter. Adel. 5. 4.* 10. Ille clemens, placidus, nulli lædere os, arridere omnibus, hoc eſt, neminem præſentem offendere. ¶ Vel cum accuſ. & ablat. *Cic. pro Cluent. c. 5.* Itaque diutius ſuſpicionibus obſcuris lædi famam ſuam noluit. *Metel. ad Cic. l. 5. Famil.* Nec abſentem ludibrio læſum iri. ¶ Lædere fidem, eſt violare. *Cæſ. l. 6. B. G.*

Lælaps, apis, m. canis nomen, quod ſignat procellam, aut turbinem. *Ovid. Met. 7. v.* 772. & *l. 3. v. 211.*

Læna, æ, f. 1. χλαῖνα, toga duplex, veſtis auguralis. *Serv. in 4. Æn.* Sane Sacerdotalem fuiſſe indicat, quod Popilius Flamen Carmentalis Lænatis cognomen accepit ex eo, quia cum læna in publicum prodiiſſet, ut ſeditionem ſedaret, quam, dum ſacrificium faciebat, obortam intellexit. Sed *Non. c. 14. n. 26.* putat, eſſe veſtimentum militare, quod ſupra omnia veſtimenta ſumebatur. Hæc vox eſt a Græca χλαῖνα, quæ ita dicitur, quaſi χλιαίνα, a χλιαίνω, *calefacio*. Sed *Var. l. 4. de L. L.* origine Latinam putat, dictamque lenam, quod eſſet de lana multa. Duarum enim togarum inſtar erat, ut antiquiſſimum mulierum ricinium. *Cic. in Brut. c.* 14. Qui, cum Conſul eſſet, eodemque tempore ſacrificium publicum cum læna faceret, quod erat Flamen Carmentalis, plebis contra Patres concitatione, & ſeditione nuntiata, ut erat læna amictus, ita venit in concionem. ¶ Olim fuit propria Regum, & Heroum. Hinc *Virg. Æn. 4.* v. 262. *de Ænea*: Tyrioque ardebat murice læna Demiſſa ex humeris. ¶ Poſtea vulgo uſurpata. *Juvenal. Sat. 5. v.* 130. plurima ſunt quæ Non audent homines pertuſa dicere læna. Ex quo loco colligimus, lænæ uſum fuiſſe etiam in conviviis, hyeme ſcilicet, cum togis depoſitis, ſola cœnatoria veſtis non ſatis erat ad frigus arcendum, ut ait *Ferrar. de re veſt. l. 2. c.* 12. quem conſule. Hinc & *Perſ. ſat.* 1. v. 32. Ecce inter pocula quærunt Romulidæ ſaturi, quid dia Poemata narrent. Hic aliquis, cui circum humeros hyacinthina læna eſt, &c.

Læneus, i, Cretæ fluvius, apud quem Europam a Jove raptam ferunt. *Strabo Gallus* adjective dixit, Læneus liquor.

Laertes, æ, m. 1. Λαέρτης, filius Acriſii. Ex uxore Anticlia filia Autolyci Ulyſſem ſuſcepit, & Echimenen. *Boccat. lib.* 12. *Gen.* Hinc Ulyſſes dicitur Laertiades, & Laertius Heros.

Laertiădes, æ, m. Λαερτιάδης, Laertæ filius, aut nepos. *Horat. l. 2. ſat. 5. v. 59.* O Laertiade, quidquid dicam, aut erit, aut non. *Ovid. 13. Met. v. 48.* Laertiadæque precanti, Quæ meruit.

Laertius, a, um, quod ad Laertem ſpectat, ut Laertia Regna, Ithaca inſula, ubi Laertes regnavit. *Virg. 3. Æn.* Effugimus ſcopulos Ithacæ, Laertia Regna. ¶ Diogenes Laertius. V. Diogenes.

Læſio, nis, f. 3. *offeſa*, βλάβη, actus lædendi. *Cic. 3. de Orat. c. 53.* Purgatio, conciliatio, læſio, optatio, atque execratio.

Læſūra, æ, f. idem ac læſio. *Vet. Inſcript.* apud *Grut. p. 567. nu. 8.* Vixit mecum annis 17. ſine ulla animi læſura. *Tertul. de Patient. cap. 7.* læſura divitiarum. h. e. detrimentum.

Læſtrygŏnes, m. 3. Λαιστρυγόνες, pop. Latii novi circa Formias urbem excisam incolentes, ubi Læſtrygonia regio, cum urbe cognomine, quæ & Lamus dicta eſt. Immaniſſimi fuiſſe dicuntur, & humana carne victitaſſe. *Plin. l. 7. c. 2. Gel. l. 15. c. 23.* ¶ Item pop. Siciliæ, qui & Leontini, apud Lycophronem. ¶ Scribitur & Leſtrygones, ſine diphthongo.

Læſtrygonius, a, um, adject. ad Læſtrygones pertinens. *Hor. l. 3. od. 16.* Læſtrygonia Bacchus in amphora.

Læſus, a, um, nom. ex partic. *offeſo*, βλαπτόμενος. *Cic. pro Cluen. c. 42.* Læſa dignitas. *Hor. l. 1. od. 33.* Læſa fides. *Ovid.* 5. *Triſt. el.* 12. v. 21. Ingenium longa rubigine læſum.

Lætabĭlis, le, o. 3. *degno d'allegrezza*, *lieto*, εὐφραντός, lætitia dignus. *Cic. 1. Tuſc.* Quid habet iſta res aut lætabile, aut glorioſum? *Mamertin. in Genethliaco Maxim. c. 18.* Quanto hoc lætabilius, ac melius.

Lætabundus, a, um, adject. lætans, valde lætus. *Gel. l. 11. c. 15.*

Lætāmen, inis, n. *letame*, [illegible], Germ. *miſtbauff*, Gall. *fumier*, Hiſp. *muladar*, κόπρος, fimus, qui per agros jacitur, a *lætatum*, quod facit lætas ſegetes. h. e. pingues, ac fertiles, votiſque agricolæ reſpondentes. *Plin. l. 18. c. 16.* Ipſumque pro lætamine eſt. Adde *Pallad. l. 8. c. 5.*

Lætans, antis, o. partic. a lætor, *allegro*. *Cic. pro Cluent. c. 9.* Itaque nubit Oppianico continuo Saſſia lætanti jam animo, & ſpe optima confirmata. *Virg. 1. Æn. v. 397.* Lætantes agmine cygni.

Lætanter, adv. læte. *Lamprid. in Comm. c. 5.* Quod Commodus lætanter accepit.

Lætaſter, qui lætum ſe oſtendit. *Titin.* apud *Feſt. in voce Obſtrudant.*

Lætatio, onis, f. lætitia. *Cæſ. l. 5. B. G. c. 52.* Neque hoſtibus diutina lætatio, neque ipſis longior dolor relinquatur.

Læte, adv. *lietamente*, [illegible], Ger. *freundlich*, Gal. *allegrement*, Hiſp. *alegremente*, ἱλαρῶς, jucunde, hilariter. *Cic. Phil. 9. cap. 5.* Læte, atque inſolenter tulit. *Pallad. l. 4. c. 9.* Lætius frondere. h. e. uberius. *Gell. l. 5. c.* 15. Lætiſſime gaudere.

Lætĭfĭcans, tis, adjectiv. pro læto poſuit *Plaut. Perſ.* 5. 1. 8. Unde ego omnes hilaros, lubentes, lætificantes faciam ut fiant.

Lætĭfĭco, as, avi, atum, a. 1. *far allegro*, *allegrare*, [illegible], Germ. *erfreuen*, Gal. *rejouïr*, Hiſp. *alegrar*, εὐφραίνω, lætum facio. *Lucr. l. 3. v. 48.* Illum gloria lætificat. ¶ Significat etiam pinguem facere, ſtercorare. *Plin. l. 17. c. 9.* Regius ſenex agrum ſuis manibus lætificans reperitur. *Cic. l. 2. nat. Deor.* Sol contrahit terram, tum viciſſim lætificat. V. Lætus.

Lætĭfĭcor, aris, d. 1. idem ac lætor. *Plaut. Aul. 4. 9.* 25. Nunc eo alii lætificantur, meo malo, & damno. Poteſt etiam hoc loco eſſe paſſivum a Lætifico.

Lætĭfĭcus, a, um, lætum faciens. *Stat. Theb. 16. v. 531.* Lætifici plauſus. *Vetus Poeta* apud *Cic. Tuſc. l. c. 28.* Vites lætificas pampinis pubeſcere. Alii leg. Vites læticere, pampinis pubeſcere.

Lætiſco, ſcis, n. 3. *allegrarſi*, θυμηδέω, lætus fio. *Siſen. l. 4.* apud *Non. c.* 3. *n.* 494. Utrumne Dii cultu erga ſe mortalium lætiſcant, an ſuperne gentes humana negligant. V. Lætificus.

Lætĭtia, æ, f. 1. *letizia*, *allegrezza*, [illegible], Germ. *freud*, Gall. *rejouïſſance*, Hiſp. *alegria*, εὐφροσύνη, γηθοσύνη, χαρά, eſt exultatio animi (ut definit *Gal. l. 2. c.* 27) cum gaudio efferventiore, propter eventum rerum expetitarum. *Cic. 4. Tuſc. c. 7.* Lætitia, opinio recens boni præſentis, in quo efferri rectum eſſe videatur. ¶ Differt a *gaudio*, quia proprie *lætitia* eſt, cum ita movetur animus, ut etiam ad exteriora egrediatur, *gaudium*, cum animus exhilaratur aliqua re, neque tamen ad exteriora diffunditur ultra modum, ut facile appareat. Hinc dicunt Stoici, gaudium in ſapientem cadere poſſe, lætitiam non poſſe. *Cic. 4. Tuſc. c.* 31. Atque, ut confidere decet, audere non decet, ſic gaudere decet, lætari non decet, quoniam docendi cauſa a gaudio lætitiam diſtinguimus. *Id. in Cæcil. 1. c.* 20. Hic tu qua lætitia perfruere? quibus gaudiis exultabis? quanta in voluptate bacchabere? *Id. 2. Fam. ep. 9.* Repente inceſſi omnibus lætitiis. *Id. 2. Fin. c. 4.* Ille Cæcilianus, qui omnibus lætitiis lætum ſe eſſe narrat. *Id. pro Dejot. c. 9.* Lætitia efferri. *Ter. Heaut.* 2. 3. 51. Ne in me lætitiam fruſtra conjicias. Sic Capere, percipere lætitiam, lætitia afficere, lætitiam afferre, &c. apud *Cic.* ſæpe. ¶ Dicitur etiam lætitia de agris, aut arboribus fertilibus. *Col. l. 4. c. 24.* Si benignitas terræ, aut ipſius trunci lætitia non adſit. V. Lætus.

Lætitūdo, nis, f. idem ac lætitia, apud vet. *Accius in Bacch.* ut citat *Non. c.* 2. *n.* 487. Quanta in venando affectus eſt lætitudine!

Læto, as, a. 1. *allegrare*, *gaudere*, lætum facio, apud vet. *Accius Pelopidis*, apud *Non. c. 9. n.* 494. Et te ut triplici lætarem bono.

Lætor, aris, atus ſum, d. 1. *allegrarſi*, *aver diletto*, [illegible], Germ. *ſich freuen*, Gal. *ſe rejouïr*, Hiſp. *alegrarſe*, ἥδομαι, χαίρω, γηθέω, lætitiam capio, lætitia afficior. Differt a *gaudeo*, quia *gaudere* intrinſecus eſt, *lætari* extrinſecus. In lætitia enim profuſi neſcio quid, & exultantius geſtientis animi ineſt. Sed hæc differentia non obſervatur. *Cicer. 2. de Div.* An Cn. Pompejum cenſes tribus ſuis Conſulatibus, tribus triumphis, maximarum rerum gloria lætaturum fuiſſe, ſi ſciret, ſe in ſolitudine Ægyptiorum trucidatum iri? ¶ Reperitur etiam cum ablat. & præpoſ. *de*. *Cic. pro Marc.* Lætari de communi ſalute. ¶ Item cum ablat. & præpoſ. *in*. *Cicer.* 11. *Phil.* Ut in hoc ſit ſemper lætatus, quod ea faceret. ¶ Et cum infinito. *Id. Famil. 7.* Utrumque lætor, & ſine dolore te fuiſſe, &c. ¶ Item cum accuſ. præſertim communi. *Cic. 7. Fam. ad Marium.* Utrunque lætor, & ſine dolore corporis te fuiſſe, & animo valuiſſe. Hinc gerundium. *Cic. pro L. Mur.* Atque illud in primis mihi lætandum jure eſſe video, quod &c. ¶ Invenitur denique cum gen. *Virg. 11. Æn. v. 280.* Nec veterum memini, lætorve malorum.

Lætorius, a, um, *Lætoria lex* a quonam lata ſit, obſcurum eſt. Vetabat minorem annis viginti quinque ſtipulari, h. e. [illegible], ut *Sueton. in fragm.* apud *Priſcian. lib. 8. pag. 794.* *Putſch.* docet. Curatores dabat vel propter laſciviam, vel propter dementiam; vindicabatque adoleſcentium circumſcriptiones, ut eſt apud *Cic.* 3. *Offic. c.* 15. Adde *L. 3. de nat. Deor.* v. 30. & *Imp. Conſtantin. L. 2. Cod. Theodoſ. tit. 12. leg. 2.*

Lætus, a, um, *allegro*, *lieto*, [illegible], *Ger. luſtig*, Gall. *gay*, Hiſp. *alegre*, γηθόσυνος, qui hilaritatem, quam intus habet, etiam vultu oſtendit, a λάω, *fruor*, vel a λαῖτος, quod incolumem notat, & metaleptice hilarum. *Tac. 1. hiſt. c. 4.* Lætus beneficio. *Ter. Adelph.* 2. 2. *ad fin.* Lætus eſt de amica. *Cicer. pro Font.* Vagantur læti, atque erecti toto foro. ¶ A Poetis genitivo etiam jungitur. *Sil. lib. 15. v.* 569. Lætus laboris. Et *lib. 17. v.* 312. Lætiſſimus iræ. ¶ Et infinito. *Id. l. 9. v. 455.* Lætus ſpectari. Et *l. 16. v.* 564. Lætus bellare. ¶ Lætus etiam dicitur, qui lætitiam affert. *Cic. Att. l. 7.* Omnia erant facta hoc triduo lætiora. *Tacit. 3. hiſt. c. 75.* Cædem ejus lætam fuiſſe Muciano accepimus. ¶ Sumitur interdum pro fauſto, & felici. *Plin. l. 8. c. 47.* Sunt enim delubra gemina, alterum intraſſe lætum eſt, in altero dira portendit. ¶ Item pro propitio, ut læti Dii, læta omina, &c. *Plaut. Amph. prol. in princ.* Ut vos in veſtris voltis mercimoniis Emundis, vendundiſque me lætum lucris afficere. Verba ſunt Mercurii. ¶ Item pro libenti, quemadmodum & *triſtis* pro invito ponitur. *Horat. l. 1. epiſt. 10. v. 39.* Inſpice ſi poſſum donata reponere lætus. ¶ Sæpe pro fertili, & ubere ponitur, & tribuitur agris, ſegetibus, arboribus, &c. *fertile*, *abbondante*. *Virg. in princ. Georg.* Quid faciat lætas ſegetes, *Cic. de nat. Deor.* Uberrimi, & lætiſſimi fructus vitium. Hinc, læta indoles, apud *Quintil. l. 2. c. 4.* h. e. ſpem bonam afferens. ¶ Læta armenta. h. e. pinguia. *Virgil.* 3. *Æn. v. 220.* Læta boum paſſim campis armenta videmus. ¶ Lætus Eois Eurus equis, apud *eund. Æn. 2. v. 288.* h. e. celer, velox.

Læva, æ, f. *mano ſiniſtra*, [illegible], Ger. *dielincke*, Gal. *la gauche*, Hiſp. *la mano izquierda*, λαιά, εὐωνύμη, manus ſiniſtra, a λαιός, *ſiniſter*. *Virg. 2. Æn.* Comam implicuit læva. *Plaut. Mil.* 4. 6. 3. Ad lævam, *alla ſiniſtra*. *Liv. lib. 4.* Dextra montibus, læva Tyberi amne ſeptus. ¶ Revera adjectivum eſt, & ſubintelligitur *manus*, aut *pars*, &c.

Læve, adv. *ſiniſtramente*, male, ſtulte, contra ac fieri debet. *Hor. l. 1. ep. 7. v. 52.* Puer hic non læve juſſa Philippi Accipiebat.

Lævīnus, a, um, ad Lævium pertinens, ut Læviana verba. *Gel. lib. 19. cap. 7.* ¶ Fuit autem *Lævius* antiquus Scriptor Latinus Pacuvio, Titinnio, Ennio, Lucillio, &c. annumerandus.

Lævini, m. 2. familia Romana, ſic dicta, quod ejus princeps læva manu uteretur.

Lævis, Lævigatio, Lævitas, &c. V. Levis ſine diphthongo.

Lævorſum, & Lævorſus, adv. verſus lævam, ſiniſtrorſum. *Apul. l. 1. Flor.* Lævorſum, vel dextrorſum tanta mole corporis labitur. *Ammian. l. 31. c. 10.* Lævorſus flexo itinere.

Lævus, a, um, *ſiniſtro*, [illegible], Ger. *linck*, Gal. *gauche*, Hiſ. *izquierdo*, λαιός, σκαιός, ſiniſter, a λαιός, u inſerto, ut *ſcævus* a σκαιός. *Cic. 4. Acad.* Cum autem lævam manum admoveret. *Horat. l. 3. od. 26.* Lævum marinæ qui Veneris latus cuſtodit. *Virgil. 5. Æn.* Radit iter lævum. ¶ Lævus, in divinis propitium ſignificat, in humanis vero contrarium. Hinc læva auſpicia apud Romanos fauſta habebantur, vel quia quæ ſunt ſiniſtra nobis, Diis dextera ſunt, ut ait *Serv. in 2. Æn. v.* 693. Credebantur enim Dii vultus ſuos ad eos convertere, qui auſpicia captabant; itaque quæ tonitrua, aut fulgura &c. ab eorum dextris proficiſcebantur, auguribus ſiniſtra erant. Vel quia Augures ad Meridiem ſe obvertentes Orientem a ſiniſtra habebant; quæ cœli pars cum nobilior haberetur, ideo quæ inde proveniebant auguria, auſpicatiora erant. *Virgil. loc. cit.* Subitoque fragore Intonuit lævum. ¶ Tuſci, ut narrat *Plin. l. 2. c. 54.* mundum in ſexdecim diviſere partes, ex quibus octo ab exortu lævas, totidem ab occaſu dextras appellavere, nulla habita ſpectantis ratione. Hinc *id. loc. cit.* Læva proſpera exiſtimantur, quoniam læva parte mundi ortus eſt. ¶ Hinc Numina læva, hoc eſt propitia. *Virg. 4. Georg. v. 7.* Si quem Numina læva ſinunt, auditque vocatus Apollo. *Gellius* tamen *l. 5. c.* 12. interpretatur Numina, quæ vim nocendi habent, & placanda ſunt, quemadmodum dexter pro favente uſurpatur. ¶ Apud Græcos læva auſpicia infauſta fuere, ut docet *Cic. l. 2. de Div. c. 39.* ¶ Hinc lævus tranſlate ponitur pro infelici, & adverſo.

verſo. *Horat.* L. 3. *od.* 27. Teque nec lævus vetet ire Picus. ¶ Item pro inopportuno. *Horat.* L. 1. *ſat.* 4. Peccatum fateor, cum te ſic tempore lævo interpellarim. ¶ Item pro ſtolido, & fatuo, *ſtolto*, *pazzo*. *Virgil.* 2. *Æn.* v. 54. Et ſi fata Deum, ſi mens non læva fuiſſet. *Hor. de art. poet.* O ego lævus, qui purgo bilem &c. ¶ *Lævi boves* dicuntur, quorum cornua terram ſpectant. *Philargyr. ad Æn.* 3. v. 55.

Laganum, ni, n. *laſagna*, ‎[Hebrew], Ger. *paſtete*, Gal. *crepe*, Hiſp. *laſana*, *ovejo de abad*, λάγανον, placentæ genus ex farina aqua ſubacta, addito butyro, caſeo, aliiſque condimentis. *Acron in Hor. l.* 1. *Sat.* 6. Lagana ſunt quædam quaſi membranulæ ex farina, & aqua, quæ jure pingui coctæ, & caſeo, pipere, croco, cinnamomoque conditæ in cibis dantur. Dictum eſt a λαγαρὸς, *laxus*. Uſus ea voce creditur *Horat.* L. 1. *Ser. ſat.* 6. v. 115. Ad porri, & ciceris refero, laganique catinum. Ita legit *Acron*. Sed meliores codices habent *lachani*, quod rectum eſſe liquet, tum quod lagana non ſint cibus facilis, & inemptus, de cujuſmodi agit Horatius, tum quod non laganum, ſed *lachanum*, hoc eſt olus, optime conjungatur cum cicere, & porro.

Lagari, λαγαροὶ, dicuntur verſus, qui in medio breves ſyllabas pro longis habent. *Macrob.* L. 5. *ſat.* c. 14.

Lagaria, f. 1. *Lagara*, urbs exc. Lucaniæ, in monte apud Calyſlarnum fl. proxima Grumento opp. exc. non longe a Nemea fl. Gent. *Lagarinus*, ſeu *Lagaritanus*, *a*, *um*, ut Vinum Lagarinum, mite, & dulce.

Lagêna, æ, f. λαγήνος, λάγυνος, menſuræ genus, veluti choa, & cotyle, a Græca voce allata, quæ a ‎[Hebrew], quod & ipſum eſt genus menſuræ, & a *Hieronymo* *Lev.* 14. v. 12. ſextarius transfertur. In veteri inſcriptione eſt *laguna*. In *Gloſſis* etiam *Cyrilli* eſt λάγυνος, *latuna*, ubi *laguna* legendum. Factum hoc Græcorum more, in quorum veteribus libris plurimum per υ λάγυνος, ſcribitur, interdum λαγήνος per η. ¶ Sumitur etiam pro genere vaſis teſtacei, præcipue ad vinum accommodati, imo etiam pro poculi genere. *Mart.* L. 4. 46. Et nigri Syra defruti lagena. *In veteri inſcriptione* apud *Gruter.* 578. 1. M. Ulpio Aug. Lib. Prædimo Divi Trajani Aug. a laguna. *ideſt* a cyathis.

Lageos, m. 2. λάγειος, genus uvæ, quæ & leporaria dicitur, ab Jonico λαγὸς, quod Attice λαγῶς, *lepus*. *Plin.* L. 14. c. 3. *Virg. Georg.* l. 2. v. 93. Et paſſo pſythia utilior, tenuiſque lageos.

Lagæus, a, um, adject. Ægyptius, a Lago rege. *Lucan. lib.* 10. v. 394. præſtet Lagea juventus Hoc regi. *Sil.* L. 1. v. 195. Lageus amnis. h. e. Nilus. *Id.* L. 10. v. 322. Lagea ratis.

Lago, laginis, f. herba, quæ & ſcammonia tenuis dicitur, ramis bipedalibus, folioſis, non diſſimilibus ſcammoniæ, in vineis & arvis naſcens. Eſtur, ut olus, cum oleo ac ſale. *Plin.* L. 24. c. 15. *ad fin.*

Lagôis, f. 3. λαγωὶς, vel λαγωὶ, aut θαλάττιος, lepus marinus, genus piſcis, a λαγὼς, *lepus*. *Hor.* 2. *Ser. ſat.* 2. v. 22. Nec ſcarus, aut poterit peregrina juvare lagois. Aliqui dicunt, lagoidem etiam avem eſſe, quæ leporinas habet carnes.

Lagonopônos, i, m. τῶν λαγόνων πόνος, iliorum dolor. *Plin. lib.* 20. c. 4. Semen raphani commanducatum prodeſt ad lagonoponon.

Lagophthalmos, m. 2. λαγωφθαλμός, oculorum vitium, cum ſuperior palpebra non deſcendit, cui vitio contrarium eſt ectropium, cum inferior palpebra parum ſurſum attollitur, nec cum ſuperiore committitur, a λαγὼς, *lepus*, & ὀφθαλμὸς, *oculus*, quia lepores apertis oculis dormire conſueverunt. *Celſ.* L. 7. c. 7. habet, ſed græcis litteris ſcriptum.

Lagôpus, odis, f. 3. λαγώπους, avis Alpina, candida, magnitudine columbæ, habens pedes villo leporino, a λαγὼς, & ποῦς, *pes*, quaſi lepoppes. *Plin.* L. 10. c. 48. *Mart.* l. 7. v. 87. Si meus aurita gaudet lagopode Flaccus. Scaliger tamen in L. 4. Propert. el. 3. legendum contendit *glaucopide*, h. e. bubone, ſeu ulula. ¶ Eſt & lagopus herba quædam a pedis leporini ſimilitudine ſic dicta. *Plin. l.* 26. c. 8. Lagopus ſiſtit alvum e vino pota, aut in febri ex aqua. Naſcitur in ſegetibus.

Lagotrophion, n. 2. λαγωτροφεῖον, locus leporarius, ſeu in quo lepores aluntur. *Colum. l.* 8. c. 1. uſurpat, ſed ſcribit græcis literis.

Lagêna. V. Lagena.

Laguncula, æ, f. 1. λαγηνίδιον, parva lagena. *Plin. in epiſt.* 6. L. 2. Vinum parvulis lagunculis in tria genera deſcripſerat. *Colum. lib.* 12. c. 38. Picatis lagunculis condere.

Lagunculâris, re, adjectiv. ad lagunculam pertinens, ut lagunculâris pix. *Marcel. Empir.* c. 36.

Lagus, i, Ptolemæi Ægypti regis pater: a quo Ægypti reges omnes, qui inter Alexandrum M. & Auguſtum Cæſarem fuerunt, Lagidæ appellati ſunt. *Lucan.* l. 10. v. 527. non omnis regia Lagi.

Laîades, æ, m. Λαϊάδης, filius Laji, h. e. Œdipus. *Ovid.* 7. *Met.* v. 769. Carmina Laiades non intellecta priorum ſolverat ingeniis. Ubi vides, vocem eſſe quadriſyllabam. nam *Lajus* triſyllaba eſt apud *Stat.* L. 1. *Theb.* v. 296. & L. 2. v. 7. & 66. ut *Cajus*. Fuit autem Laius filius Labdaci Thebarum regis. ¶ In vocativo eſt *Lai*, ut *Cai*. *Stat. Theb.* 7. v. 355. tuus o mitiſſime Lai, &c.

Laicus, a, um, adject. a λαὸς, populus, apud *Tertul.* ſignificat quempiam e populo, qui ſacerdos non ſit, *laico*. *Id. in exhortat. ad caſtit.* c. 7. Vani erimus, ſi putaverimus, quod ſacerdotibus non liceat, laicis licere.

Lais, idis, f. 3. Λαῒς, nomen proprium famoſiſſimæ meretricis, quæ a Scriptoribus Corinthia dicta eſt, quia Corinthi habitavit. Ad eam propter inſignem pulchritudinem ditiores homines ex omni Græcia conveniebant. Nec quiſquam admittebatur, niſi qui dabat, quod poſceret. Unde profectum creditur proverb. *Non cuivis homini contingit adire Corinthum*. Tam care enim Lais ſuas locabat noctes, ut vel potentiſſimi magnitudine pretii deterrerentur. Inter quos etiam Demoſthenes fuiſſe fertur, qui cum ſcorti tam nobilis fama accenſus aliquando Corinthum navigaſſet, illaque noctis unius operam decem millibus drachmarum indicaſſet, pretii immenſitate deterritus, reſpondit: οὐκ ὠνοῦμαι μυρίων δραχμῶν μεταμέλειαν, Non emo millibus drachmarum pœnitentiam. *Gel.* l. 1. c. 8.

Laius, m. 2. filius Labdaci Regis Thebarum, pater Œdipi, a quo poſtea occiſus eſt. V. *Oedipus*, & *Laiades*.

Laletâni, m. 2. Leetani, Lęetani, populi Hiſpaniæ citerioris, ſeu Tarraconenſis, inter Indigetes ad Or. & Coſetanos ad Occ. quorum regio Laletania, ubi nunc magna pars Cataloniæ, inter Gerundam, & Tarraconem, & verſus oram maris mediterranei. Hinc vinum Laletanum, quod magis copia, quam bonitate laudatur. *Plin.* L. 14. c. 16.

Laletania, æ, f. Laletanorum regio. V. Laletani. *Martial.* l. 1. *epigr.* 50. Aprica repetes Tarraconis litora, Tuamque Laletaniam.

Lalisio, onis, m. 3. pullus onagri, dum lacte materno vivit, ab λαλίσιον, *infans*. *Plin.* L. 8. c. 40. *Martial. lib.* 13. *epigr.* 97. Dum tener eſt onager, ſolaque laliſio matre paſcitur, hoc infans, ſed breve tempus habet.

Lallo, as, n. 1. lacteo, ſeu lac ſugo, apud vet. Voſſius putat, lallare dici de ea, quæ cantillando puerum demulcet, eique ſomnum conciliat. Factum eſt a ſono. Aliqui dicunt, eſſe de iis vocibus, quibus nutrices alumnis ſuis ſe accommodant, cujuſmodi ſunt *pappa* pro patre, *mamma* pro matre, & ſimiles. *Perſ. ſat.* 3. v. 18. Et iratus mammæ lallare recuſas.

Lallus, i, m. nutricum vox infantes ad lac ſugendum prolectantium. *Auſon. ep.* 16. Nutricis inter lemmata, lalliſque ſomniferos modos. ¶ Apud *Turneb.* L. 19. *adverſ.* c. 14. Lallus Deus eſt nutricum.

Lama, æ, f. *laguna*, *foſſa*, τέλμα, τέναγος, aquarum collectio, quæ & lacuna dicitur. *Feſtus*. *Vetus Interpres Hor. lib.* 1. *ep.* 13. lamas definit lacunas majores continentes aquam pluviam. Dicta eſt a λαιμὸς, *ingluvies*, & *vorago viarum*, ſeu *foſſa fluviorum*. *Hor.* l. 1. *ep.* 13. v. 10. Viribus uteris per clivos, flumina, lamas.

Lambdaciſmus, i, maſc. vitium orationis, quo *l* littera ſæpius repetitur. *Diomed.* l. 2.

Lambĕro, as, a. 1. ſecundum *Feſtum* eſt ſcindere, atque laniare. *Plaut. Pſeud.* 2. 4. 534. Lepide, Charine, me meo ludo lamberas. h. e. me meo laceſſis ludo, inquit *Scalig.*

Lambîto, as, a. 1. freq. a lambo. *Solin.* c. 35. (*al.* 15.) Ægyptii canes e Nilo nunquam niſi currentes lambitant.

Lambîtus, us, m. actus lambendi. *Aurel. Vict. de orig. Gentis R.* Lupam primo lambitu pueros deterſiſſe.

Lambo, is, bi, ſine ſup. ſed lambitum, ſecundum Priſc. a. 3. *leccare*, ‎[Hebrew], Ger. *lecken*, Gall. *lecher*, Hiſp. *lamer*, λείχω, lingo, h. e. lingua aliquid leviter tango, ſicut canes bibentes, quod a ſono lambentium factum videtur. *Cel.* L. 8. c. 17. Aut lambunt cibos, aut integros hauriunt. ¶ Tranſlate ſumitur pro leviter tangere. *Virg.* 3. *Æn.* v. 574. Attollitque globos flammarum, & ſidera lambit. ¶ Interdum pro leviter alluere. *Hor.* l. 1. *Carm. od.* 22. Vel quæ loca fabuloſus lambit Hydaſpes.

Lambrâni, maſc. 2. pop. Inſubriæ circa Lambrum fl. quorum pagus adhuc *Lambra* nominatur. *Sueton. in Cæſ.* c. 10.

Lambrus, maſc. 2. fl. Inſubriæ, quem Padus defert in mare Hadriaticum. *Plin.* L. 3. c. 16. & 19.

Lamella, æ, f. 1. dim. a lamina. *Vitr.* L. 7. c. 3. Speculum argenteum tenui lamella ductum. *Senec. de brevit. vitæ*, c. 12. Æruginoſæ lamellæ.

Lamellûla, æ, f. parva lamella. *Petron. in Satyr.* Glebulas emi, lamellulas paravi.

Lamenta, æ, f. 1. lamentatio, apud veteres. *Pacuv. in Herm.* apud *Non.* c. 2. n. 493. Lamentas, fletus facere compendio licet.

Lamentabilis, le, o. 3. *lamentevole*, Ger. *klaeglich zu bewainen*, Gal. *lamentable*, Hiſp. *lamentable*, ἀξιοθρήνητος, dignus lamentatione. *Virgil.* 2. *Æn.* Trojanas ut opes, & lamentabile Regnum eruerint Danai. ¶ Item conjunctus cum lamentis, plenus lamentis. *Cic.* 2. *de Leg.* Poſtquam ſumptuoſa fieri funera, & lamentabilia cœpiſſent. *Idem ib.* Afflictus ne, & jacens, & lamentabili voce deplorans audies, O virum fortem?

Lamentarius, a, um, θρηνητικὸς, quod ingerit lamentationem. *Plaut. Capt.* 1. 28. Quæ ædes lamentariæ mihi ſunt.

Lamentatio, onis, f. *lamento*, ‎[Hebrew], Ger. *wehklag*, Gal. *lamentation*, Hiſp. *lamentacion*, θρῆνος, eſt (ut *Cic.* 4. *Tuſc.* docet) ægritudo cum ejulatu. *Id.* 2. *Tuſc.* c. 13. Sed illa lugubris lamentatio, fletuſque mœrens ex eo eſt, quod, &c.

Lamentâtus, a, um, particip. a lamentor, ſed paſſivæ ſignificationis, *pianto*, *compianto*. *Silius* L. 13. v. 711. Armipotens ductor, quam ſunt tua fata per urbem Lamentata diu!

Lamentor, aris, atus ſum, d. 1. *lamentarſi*, *dolerſi*, ‎[Hebrew], Germ. *wehklagen*, Gal. *lamenter*, Hiſ. *lamentar*, θρηνέω, eſt voce querula, triſtique oratione damnum, ac dolorem teſtari. *Ter. Phor.* Suam matrem lamentari mortuam. *Cic.* 3. *de Or.* Lapides mehercule omnes flere, ac lamentari coegiſſet. *Id.* 2. *Tuſc. ex Pacuv.* hos refert verſus: Conqueri adverſam fortunam, non lamentari decet: Id viri eſt officium; fletus muliebri ingenio additus. ¶ Paſſive uſurpat *Apul.* L. 4. *A. A. ſub fin.* Mœretur, fletur, lamentatur diebus pluſculis. V. *Lamentatus*.

Lamentum, ti, n. *lamento*, θρῆνος, lamentatio a Dorico λαμᾶν pro λημᾶν, quod eſt lippire, quia lamenta lippitudinem pariunt. *Cic. de Sen.* c. 20. Solonis quidem ſapientis elogium eſt, quo ſe negat velle ſuam mortem dolore amicorum, lamentiſque vacare. *Id.* 2. *Tuſc.* c. 21. Si ſe lamentis muliebriter, lacrymiſque dedet.

Lamiæ, arum, f. *lammie*, *ſtreghe*, λάμιαι, veneficæ mulieres, quæ ſtrigum inſtar infantium ſanguinem ſugunt, ſive ipſæ ſtriges. Hæ cum foris eſſent egregie oculatæ, domi prorſus cæcutiebant, ut ſcribit *Plutarch. de curioſit.* V. plura apud *Cal. Rhodig.* l. 19. c. 3. Dictæ ſunt a λαιμὸς, *ingluvies*, ut quæ infantes & adoleſcentes devorarent. *Vetus Horatii Interpres ad ep.* 13. L. 1. *Hor.* L. 1. *od.* 36. Neu pranſæ Lamiæ puerum vivum extrahat alvo. *Apul.* L. 1. *de Aſino*. At ille colore ſpurciſſimi humoris percuſſus, quo me Lamiæ illæ infecerant, aſpernatur.

Lamiæ, arum, m. 1. nobilis familia Romæ in gente Æliorum, ortum habens a Lamo Antiphatis patre, & Rege Læſtrygonum, qui Formiis regnavit. Ex hac familia fuit Ælius ille Lamia Senator. *Horat.* l. 3. *carm. od.* 17. Tantæ nobilitatis hæc familia habita eſt, ut viri nobiles Lamiæ dicerentur. *Juven. ſat.* 4. *in fin.* Hoc nocuit Lamiarum cæde madenti.

Lamiânus, a, um, adject. a Lamiis familia Rom. *Sueton. Calig.* c. *ult.* Cadaver in hortos Lamianos aſportatum.

Lamina, æ, f. *lama*, *piaſtra*, ‎[Hebrew], Ger. *lammem*, Gal. *lame*, Hiſp. *lama*, λεπὶς, ἔλασμα, metalli cujuſvis fruſtum in latitudinem ductum, craſſius tamen, quam bractea, a *latus*, quaſi *latamina*, vel ab ἐλαμίνη, ſeu ἐλάμινον, quod ab ἐλαύνω, ſeu ἐλάω, *ductile opus facio*. *Cic.* 4. *Verr.* Quid? cum ignes, candenteſque laminæ, cæterique cruciatus admovebantur? *Id.* 2. *de Leg.* Cum lamina eſſet inventa, & in ea ſcriptum, &c. *Ovid.* 5. *Met.* v. 173. Enſis lamina diſſiluit. *Idem eleg. de nuce*, v. 9. uſurpat pro putamine, quo nuces involutæ ſunt. Et *Cal. Aurel. Tard.* L. 2. c. 13. aurium laminas dixit. h. e. imas aurium partes. Sic *Arnob. lib.* 2. Gemmas, lapillos, margaritas compararent; innecterent his colla, laminas pertunderent aurium. ¶ Erant etiam laminæ ferreæ, quibus igne candentibus ſervi adurebantur. *Plaut. Aſin.* 2. 2. 4. Adverſum ſtimulos, laminas, cruceſque, compedeſque. ¶ Per ſyncop. *Lamna* dicitur. *Horat.* l. 2. *od.* 2. Abditæ terris inimice lamnæ. h. e. auri, aut argenti. *Id.* L. 1. *epiſt.* 15. Ventres lamna candente urere. Adde *Vitruv.* L. 7. c. 9. ¶ *Giffanius* aſſerit, in aliquibus MSS. ſe reperiſſe ſcriptum *lamma*, & *lammina*, duplici m.

Lamium, n. 2. *urtica* genus prorſus innoxium, quam urticam mortuam herbarii appellant. *Plin.* l. 21. c. 15. Quæ innoxia eſt, morſu carens, lamium vocatur.

Lamna. V. Lamina.

Lamnûla, læ, f. lamella. *Tertull. de Cor. mil.* c. 12.

Lampâda, æ, f. idem, ac lampas, ab acc. Græco λαμπάδα, ut *hebdomas*, & *hebdomada*, & alia. *Plaut. Caſ.* 4. 4. 16. Tene hanc lampadam.

Lampadarius, ii, m. qui lampada fert. Vox eſt ſequioris latinitatis, L. *fin.* C. *de diverſ. offic.*

Lampadias, æ, m. λαμπαδίας, genus cometæ ardentem facem imitantis. *Plin.* L. 2. c. 25.

Lampadion, ii, diminut. Ita ſuas puellas loquaculas appellant amatores. *Lucret.* l. 4. v. 1158. Loquacula Lampadion fit.

Lampâdo, onis, m. bulbus. *Theod. Priſcian. de diæta*, c. 10.

Lampas, adis, f. 3. *lampana*, *face*, ‎[Hebrew], Ger. *eine ampel*, Gall. *lampe*, Hiſp. *lampara*, λαμπὰς, ignis, ſplendor, fax, a λάμπω, luceo. *Virg.* 4. *Æn.* v. 6. Poſtera Phœbea luſtrabat lampade terras Aurora. *Idem* 9. *Æn.* Princeps ardentem conjecit lampada Turnus. ¶ Frequenter ſumitur pro inſtrumento, in quo ignis in oleo lucet, quod & lychnus penſilis vocatur. *Cic. in Verr.* 4. c. 47. Vidi argenteum Cupidinem cum lampade. *Colum.* l. 12. c. 18. Ferreis lampadibus ardentibus calefiunt. ¶ Eſt etiam lampas inter Meteora, fax quædam in aere. *Plin.* L. 2. c. 26. Duo genera facium, lampades vocant plane faces, alterum ſolidas, quale Mutinenſibus malis viſum eſt. ¶ *Lampada curſu tradere*, prov. pro partes ſuas quaſi ſucceſſione in alium transferre, tractum a ludo quodam juvenum Athenienſium, qui curſum inſtituentes, ei, qui victor eſſet, lampada, ſeu facem præbebant, qui deinde ſequenti ſe tradebat, ſecundus tertio, ſimiliter omnes, donec currentium numerus impleretur. *Varr.* L. 3. *R. R.* c. 16. Quod de fructu nihil dixi, nunc curſu lampada tibi trado. *Perſ. ſat.* 6. *verſ.* 61. Qui prior es, cur me in decurſu lampada poſcis? Adde *Lucret.* l. 2. v. 77.

Lampetia, f. 1. Clampetia, Dampecia, *lo Cetraro*, opp. marit. Brutiorum, in ora Calabriæ cit. inter Blandam ad Bor. & Paulam ad Auſtr.

Lampetie, es, f. 1. filia Solis ex Clymene, vel ex Neæra, ut alii ſcribunt, ſoror Phaethontis, Phaethuſæ, & Lampetuſæ. *Ovid.* 2. *Met.* & *Propert.* l. 3. *eleg.* 10.

Lampêtra, vel Lampreta, æ, f. 1. *lampreda*, μύραινα, piſcis genus, aliter muræna, a lambendis petris. Eam *Auſonius* muſtelam vocat. V. *Joſeph. Scalig.* l. 1. *lection. in Auſon.* c. 26. Cæterum caret hæc vox latino auctore. Neque enim invenitur apud *Auſon.* ut *Danæus*, neque apud *Varr.* ut *Calepinus* citat.

Lampetûſa, f. 1. una ex filiabus Solis, & ſororibus Phaethontis. V. Phaethontiades.

Lampeus. V. Lampia.

Lam-

Lampia, f. 1. Lampeus, *Lampeo*, mons Arcadiæ, apud Erymanthum M. ex eo Lampia fl. *Elanda*, al. *Turbea*, ortum habet. *Stat.* 4. *Theb.* ¶ Ibi etiam ejuſdem nominis oppidum fuit.

Lampridius, ii, Ælius nomine, hiſtoricus latinus geſta ſcripſit quatuor Imperatorum R. vixitque tempore Conſtantini M.

Lampſacēnus, a, um, adject. poſſeſſiv. a Lampſaco, ut Lampſacena urbs, apud *Valer. Maxim.* l. 7. c. 3. & *Cic.* 3. *Verr.*

Lampſacius, a, um, adject. idem ac Lampſacenus. *Martial.* l. 11. *epigr.* 17. Non mea Lampſacio laſcivit pagina verſu. h. e. obſceno. Nam Lampſaci Priapus colebatur.

Lampſăcum, n. 2. & Lampſacus, f. 2. olim Pityuſa, *Lampsico*, Turc. *Lepſeke*, [illegible], urbs Aſiæ minoris, in Myſia minore, ad Helleſpontum, ubi exit e Propontide, ad oſtia Granici fl. Hic Priapus colebatur. Inde Charon Hiſtoricus, Adimanthus, Anaximenes, & Metrodorus Epicuri ſodalis extiterunt.

Lampsāna, f. 1. olus ſilveſter inter ſegetes. *Plin.* l. 19. c. 8.

Lampўris, idis, f. *lucciola*, [illegible], vermiculus noctu lucens, al. cicindela, nitedula, noctiluca, a [illegible], *ſplendeo*, & [illegible], *ignis*. Alii ſcribunt [illegible], a [illegible], & [illegible], *cauda*. *Plin.* l. 18. c. 26. & l. 11. c. 28.

Lampўrus, m. 2. piſcis ex genere lacertorum. *Plin.* l. 32. c. 11.

Lamus, maſc. 2. filius Neptuni, Rex Leſtrygonum, Caretæ, & Formiarum conditor, unde cognomen in Ælia gente apud Romanos. *Horat.* l. 3. *od.* 17. ¶ Item filius Herculis ex Omphale. ¶ Item equus generoſus. *Sil.* l. 16.

Lamўrus, i, m. lacerti genus. *Plin.* l. 32. c. 11. ¶ Inter piſces refertur in *Ovid. fragmento Halieutic.* v. 120.

Lana, æ, f. *i. lana*, [illegible], Ger. *voll*, Gal. *laine*, Hiſ. *lana*, [illegible], pili ovium, a Dorico [illegible], pro [illegible]. *Varro* l. 4. de L. L. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Quando ad me venis cum tua colu, & lana? *Ovid.* 4. *Met.* v. 34. Aut ducunt lanas, aut ſtamina pollice verſant. *Juſtin.* l. 1. c. 3. Lanam tractare h. e. quod, lanam facere, dixit *Lucret.* l. 5. v. 1353. Lana, & tela victum queritare. *Ter. Andr.* 1. 1. 48. ¶ Si abſolute uſurpetur, fere dicitur de pilis ovium: at ſi cum addito, etiam aliorum animalium. nam lana leporina, anterina, & caprida legitur apud *Ulp.* l. ſi cui, ff. de leg. 3. & *Hor.* l. 1. *ep.* 18. v. 15. Hinc *rixari de lana caprina*, h. e. de re nullius momenti, prov. eſt apud *eund. Hor.* l. c. ¶ *De lana ſua cogitare*, aliud proverb. apud *Ovid.* 2. *de ar. am.* v. 686. h. e. de iis, quæ ad ſe pertinent. ¶ Dicitur *interior lana* interior avium pluma, quæ lanæ ſimilis eſt, *penna matta*. *Martial.* l. 14. *ep.* 161. Laſſus Amyclea poteris requieſcere pluma, Interior cygni quam tibi lana dedit.

Lanaria, f. 1. *ſaponaria*, herba, quam vulgus ſaponariam appellat, inde nomen habens, quod lanæ, quæ ob pinguedinem colorem recipere non poſſunt, ejus ſucco eluantur. *Plin.* l. 24. c. 18. Herba lanaria ovibus jejunis data lactis abundantiam facit.

Lanāris, & re, e. 3. *lanoſo*, [illegible], quod habet lanam. *Varr.* l. 2. *de R. R.* c. 9. Nos, qui pecus paſcimus lanare.

Lanarius, rii, ſubſt. m. *lanajuolo*, [illegible], qui lanam curat. *Plaut. Aul.* 3. 5. 34. Stat fullo, phrygio, aurifex, lanarius. Al. leg. linarius.

Lanātus, a, um, *lanoſo*, *coperto di lana*, [illegible], Ger. *vvollachtig*, Gal. *lanu*, Hiſp. *lanudo*, [illegible], quod lanam habet, quod lana tectum eſt. *Col.* l. 6. c. 1. Sed juculi, quibus copulantur, lanatis pellibus involuti ſunt. ¶ Lanatæ vites, Amineæ dictæ, quod caneſcant lanugine. *Col.* l. 3. c. 2. Lanatam quoque Amineam quidam maxime probant, quæ hoc vocabulum non ideo uſurpat, quod ſola ex omnibus Amineis, verum quod præcipue caneſcit lanugine. *Plin.* l. 21. c. 20. Niſi quod molliora folia ſunt, lanatiore canitie.

Lancĕa, æ, f. *lancia*, [illegible], Ger. *ein glen*, Gal. *lance*, Hiſp. *lança*, [illegible], teli genus longiſſimum. *Var.* apud *Gel.* l. 10. c. 20. vult eſſe vocem Hiſpanicam, *Diodorus Siculus* Gallicam. Inde habuere Romani, a Romanis Itali, qui & hodie *lancia* appellant. *Feſtus* originem Græcam eſſe putat. Nam deducit a [illegible]. *Gel.* l. 15. c. 30. Additur literis, & militum lanceis, piliſque. *Apul.* l. 1. *A. A.* Lancea venatoria.

Lancearius, rii, m. *chi porta lancia*, [illegible], qui lanceam gerit. *Ammian.* l. 21. c. 13. & l. 31. c. 13.

Lanceātus, a, um, *colpito di lancia*. *Jul. Firmic.* Quicumque habuerint horoſcopum in 21. parte Tauri, lanceati morientur.

Lancĕo, as, a. 1. lanceam mitto. *Tertul.* l. *adv. Jud.* c. 9. & l. 3. *adv. Marc.* c. 13. Qui ante norint lanceare, quam lancinare.

Lanceŏla, f. 1. *lancetta*, *lanciuola*, [illegible], dim. a lancea. *Capitol.* in *Maxim. Jun.* c. 4. Lanceola fiſſa eſt fulmine.

Lances. V. Lanx.

Lancicŭla, læ, f. parva lanx. *Arnob.* l. 2. Trulla, lancicula, candelabrum.

Lancinātor, oris, m. qui lancinat, & diſcerpit. *Prudent. in Rom.* v. 1037. Lancinatores gregum.

Lancinātus, a, um, nom. ex partic. laceratus, ſciſſus, diſcerptus. *Arnob. lib.* 1. Membratim conjugem lancinatum.

Lancĭno, as, avi, atum, a. 1. *lacerare*, [illegible], Germ. *ſtechen*, Gal. *piquer*, *deſchirer*, Hiſp. *deſpedaçar*, [illegible], lacero, diſſipo, ſcindo, a [illegible], ut lacero, & lancino ejuſdem originis ſunt. *Plin.* l. 11. c. 34. Eſt & volucre, canibus peculiare malum, aures maxime lancinans, quæ defendi morſu non queunt. *Sen. ep.* 32. Diducimus vitam in particulas, ac lancinamus. ¶ Tranſlate ponitur pro diſſipare, ſeu conſumere opes, quod etiam lacerare dicitur. *Catul. epigr.* 30. Paterna prima lancinata ſunt bona. Apud *Salluſt.* quoque *in Catil.* ubi in vulgatis, *Bona patria laceraverat*, in quibuſdam manuſcriptis eſt *lancinaverat*.

Lancŭla, vel langula, æ, f. diminut. parva lanx, [illegible]. *Vitruv.* l. 10. *cap.* 8. *Var.* l. 4. *de L. L.* Magidam, aut Langulam, alterum a magnitudine, alterum ab latitudine finxerunt.

Lanĭa, ſive Lania, æ, f. idem quod laniena. *Liv.* l. 44. c. 16. Laneaſque, & tabernas conjunctas in publicum emit. Optimæ pleræque editiones habent *lanienas*.

Laneſtris, e, adject. lanoſus, laneus. *Vopiſc. in Aureliano*, c. 29. Laneſtre pallium.

Lanĕtum, n. 2. [illegible], veſtimenti genus ex lana ſuccida confectum, a lana, ut quercetus a quercus. *Feſt.*

Lanĕus, a, um, *di lana*, Germ. *vvolin*, Gal. *de laine*, Hiſp. *de lana*, [illegible], quod eſt ex lana. *Cic.* 3. *nat. Deor.* Eique laneum pallium injecit. ¶ Tranſlate ſumitur pro molli. *Catull. ad Thallum*, Laneum latuſculum. ¶ Laneus lupus piſcis eſt Timavi fluvii, ita dictus a candore, & mollitia carnis, ut *Plin.* l. 9. c. 17. ſcribit. *Mart.* l. 13. *epigr.* 89. Laneus Euganei lupus excipit ora Timavi.

Langa, æ, f. animalis genus, al. Languria, circa Padum fl. cujus urinam Zenothemis in electrum putavit concreſcere. *Plin.* l. 37. c. 2.

Langia, æ, f. fl. Peloponneſi in Arcadia, qui ex Nemæa ſylva per Sicyoniam in ſinum Corinthiacum fluit. Poſtea Archemorus dictus eſt ab Archemoro filio Lycurgi Thracum R. quem ibi, cum Hypſipyle nutrix Argivis fluvium hunc, ſive fontem ejus oſtenſura in gramine reliquiſſet, ſerpens interemit. *Stat.* l. 4. *Theb. Strab.* l. 8.

Languefacio, is, eci, actum, a. 3. *far languire*, languere facio, languorem affero. *Cic.* l. 3. *de Leg.* c. 15. Incitare languentes, & languefacere excitatos. Eſt qui legit *languere ſocere*.

Languens, tis, nom. ex partic. *languido*, *languente*. *Cic.* 3. *Leg. cap.* 15. Incitat languentes. Comparativ. *languentior* legitur in *Priapeiis*.

Langueo, es, langui, n. 2. *languire*, *eſſer debole*, [illegible], Ger. *abnemmen*, Gal. *languir*, Hiſp. *enflaquecer*, [illegible], deficio, infirmus ſum, a [illegible], quod eſt otiari, ut languentes ſolent. Et dicitur tam de animo, quam de corpore. *Cic.* 1. *Phil.* Cumque a via languerem, & mihimet diſplicerem. ¶ Interdum eſt otioſum eſſe. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Niſi plane otio langueat. *Sal. in Catil.* Seque, ſi pauci adjuvarent, languentibus aliis, in curiam impetum facturum. ¶ Interdum eſt timidum eſſe. *Sal. in Catil.* Si paulum modo vos languere viderint, jam omnes feroces aderunt.

Langueſco, ſcis, n. 3. *divenir languido*, *languire*, [illegible], Ger. *faul ſeyn*, Gall. *defaillir*, Hiſp. *enflaquecerſe*, [illegible], invalidus, tepidus, otioſus fio. *Cic.* 13. *Phil.* Ipſa illa Martia cœleſtis, & divina legio hoc nuntio langueſcet, & mollietur. *Id. de Sen.* Orator, metuo, ne langueſcat ſenectute. ¶ Aliquando ponitur pro languore confici. *Virg.* 11. *Æn.* Purpureus veluti cum flos ſuccisus aratro langueſcit moriens. ¶ Aliquando pro minui. *Plin. ep.* 173. Seu quod omnium rerum cupido langueſcit. ¶ Langueſcere interdum dicuntur colores, cum dilutiores fiunt. *Plin.* l. 27. c. 13. Langueſcente colore in luteum.

Languĭde, adv. *languidamente*, *pigramente*, Germ. *fauliglich*, Gal. *lachement*, Hiſp. *flacamente*, [illegible], [illegible], cunctanter, negligenter, otioſe. *Col. lib.* 11. c. 1. Ne ſtatim a prima luce familia cunctanter, & languide procedat. *Caſ.* 7. *B. G.* Suos quoque languidius in opere verſari juſſit.

Languidŭlus, a, um, *languidetto*, dim. a languidus. *Catul. Argon. carm.* 65. Somni languiduli.

Languĭdus, a, um, *languido*, [illegible], Ger. *faul*, Gall. *langoureux*, *laſche*, Hiſp. *floxo*, [illegible], [illegible], qui languet, remiſſus, debilis, infirmus. *Cic. de Sen.* Senectus non modo languida, atque iners non eſt. *Id. in Catil.* 2. Vino languidi, confecti cibo, &c. *Id. Phil.* 8. Languidiores facti ſumus. *Hor.* 3. *od.* 21. Vina languidiora. h. e. minus auſtera, mitia.

Languĭficus, a, um, adject. languidum faciens. *Auſon. in Eclogar.* Languificoſque Leo proflat ſerus ore calores.

Langŭla. V. Lancula.

Languor, oris, m. *languore*, *languidezza*, [illegible], Ger. *ſchvvachheit*, Gal. *langueur*, Hiſp. *flaqueza*, [illegible], [illegible], defectio virium & ſucci naturalis, remiſſio vigoris. *Cic.* 1. *de Div.* Animus cum languore corporis nec membris uti, nec ſenſibus poteſt, incidit in varia viſa, & incerta. *Hor.* l. 2. *od.* 2. Languor aquoſus. h. e. hydrops. ¶ Ponitur etiam pro laſſitudine. *Plaut. Aſin.* 1. 1. 28. Ubi ſæpe ad languorem tua duritia dederis octo validos lictores ulmeis affectos lentis virgis. ¶ Transfertur ſæpe ad animum, & pro debilitate, torpore, inertiaque uſurpari ſolet. *Cicer.* 1. *Off.* Nihil autem magis cavendum eſt ſenectuti, quam ne languori ſe, deſidiæque dedat.

Langurium, n. 2. quidam ex Græcis Scriptoribus ſuccinum appellarunt, quod putarent, circa Padum beſtias quaſdam eſſe langurias, ſive langas appellatas, quarum urina in ſuccinum concreſceret. *Plin.* l. 37. *cap.* 2. ¶ Differt a lyncurio, quod eſt lapis ex urina lyncis. V. ſuo loco.

Laniarium, n. 2. [illegible], idem quod laniena. *Var.* 2. *R. R.* c. 4. Qui ſuccidiam in carnario ſuſpenderit potius ab laniario, quam ex domeſtico ſundo. Sunt qui putant, hoc loco ablativum *laniario* eſſe a recto *laniarius*, *beccajo*.

Laniarius, ii, m. idem ac lanius. Inſcript. Narbonenſis apud *Gruter. pag.* 105. n. 4. Nigidius primus Laniarius. V. diction. præced.

Laniatio, onis, f. *lo ſtrazzare*, *ſtrazio*, [illegible], Germ. *zerhavvung*, Gal. *deſchirement*, Hiſp. *deſpedaçadura*, [illegible], [illegible], [illegible], actus laniandi. *Senec.* 2. *de Clement.* c. 4. In cædes hominum, & laniationes pervenit.

Laniātus, a, um, nom. ex particip. *ſbranato*, *lacerato*. *Ovid.* 7. *Met.* v. 349. Laniatum merſit in undis. *Virgil.* 6 *Æn.* v. 494. Laniatum corpore toto Deiphobum vidit. *Id. Æn.* 12. v. 606. Laniata genas.

Laniātus, us, m. idem, ac laniatio. *Cic.* 1. *Tuſc. cap.* 43. Quid igitur mihi ferarum laniatus oberit nihil ſentienti?

Lanicium, ii, n. [illegible], idem, quod lana, vel lanæ proventus, ut fuga, & effugium. *Virg.* 3. *Georg.* Si tibi lanicium curæ, primum aſpera ſylva, lappæque, tribulique abſint. *Plin.* l. 6. c. 17. Seres lanicio ſylvarum nobiles.

Lanicŭtis, e, adject. qui lanam habet. *Laberius apud Tertul. de Pal.* c. 1. arietem lanicutem.

Laniēna, æ, f. *beccaria*, Ger. *ein metzig*, Gal. *boucherie*, Hiſp. *carniceria*, [illegible], macellum, officina, in qua laniantur, ac venduntur carnes, a laniando. *Plaut. Epid.* 2. 2. 15. Per myropolia, & lanienas, circamque argentarias rogitando ſum raucus factus. ¶ Accipitur etiam pro ipſa laceratione. Hinc *Prudent. in Rom.* v. 498. Medicorum ſectiones vocat lanienam Hippocraticam. ¶ Tabernæ lanienæ, adject. dixit *Var.* l. 2. *de vita pop. Rom. apud Non.* c. 12. n. 55. ubi tamen alii legunt *ligneæ*. Male nonnulli, *lanignæ*, tanquam a *lanius*.

Lanĭfer, ra, rum, *che produce lana*, [illegible], quod lanam fert. *Plin.* l. 13. c. 14. Æthiopia Ægypto contermina inſignes arbores fere non habet, præter laniferas.

Lanĭfĭca, æ, f. *lanajuola*. *Feſt.* ſeu potius *Paul. in voce Gaja*. Quam ſummam aſſeverant lanificam fuiſſe.

Lanificium, cii, n. *lanificio*, Germ. *vvolvverck*, Gal. *ouvrage de laine*, *travail en laine*, Hiſp. *obra de lana*, [illegible], lanæ opificium. *Aurel. Vict. de Vir. illuſtr.* c. 9. Lucretiam inter ancillas in lanificio offendunt. *Col.* l. 12. *in præfat.* Ut ne lanificii quidem curam ſuſcipere dignentur.

Lanificus, a, um, *lanajuolo*, Ger. *vvollen vveber*, Gal. *ouvrier en laine*, Hiſ. *lanero*, [illegible], qui lanæ artem exercet. *Martial.* l. 6. Si mihi lanificæ ducunt non pulla ſorores ſtamina. *Tibul.* l. 2. *eleg.* 1. Manum lanificam imponere penſis. *Claud. in Eutr.* Lanificæ doctiſſimus artis.

Lanĭger, ra, rum, *che porta lana*, [illegible], quod lanam gerit. *Cic de Div.* l. 1. c. 22. Pecus lanigerum eximia pulchritudine. *Plin.* l. 12. c. 10. Ejuſdem inſulæ excelſiore ſuggeſtu lanigeræ arbores alio modo, quam Serum.

Lanignus, a, um, V. Laniena.

Lanio, as, avi, atum, a. 1. *fendere*, *ſtraziare*, [illegible], Ger. *zerreiſſen*, Gal. *deſchirer*, Hiſp. *deſpedaçar*, [illegible], [illegible], [illegible], ſcindo, lacero. *Cic.* 7. *Fam.* Cum aut homo imbecillus a valentiſſima beſtia laniatur. *Virg.* 3. *Georg.* v. 514. Laniabant dentibus artus. *Liv.* l. 9. c. 1. Lanianda viſcera præbere.

Lanio, onis, m. idem ac lanius. *Paul. JCtus* l. 18 *Dig. de Inſtruct.* Lanionis inſtrumentum.

Laniōnius, a, um, [illegible], quod ad lanium pertinet, ut lanioniæ menſæ, in quibus ſcinditur caro. *Suet. in Claud. cap.* 15. Carnificem ſtatim acciri cum machæra, menſaque laniona flagitavit.

Lanipendia, f. 1. quæ lanam pendit, & diſtribuit, l. 31. *ff. de donat. inter vir.*

Laniſta, æ, m. 1. *lanajo*, [illegible], lanarius, lanæ carminator, a voce Græca ſublata, quæ e [illegible], *lanam carmino*. Latinis laniſta erat, qui ludo præerat gladiatorio, qui gladiatores exercebat ad mutuam lanienam, unde vocis etymon. Porro laniſtæ familias habebant domi ad gladiaturam exercendam, quas inſtituere, & mox paratas vendere ſolebant munerariis. *Juven. ſat.* 3. v. 158. Hic plaudat nitidi præconis filius inter Pinnirapi cultos juvenes, juveneſque laniſtæ. *Cic. pro Roſc. Amer.* c. 6. ad laniſtam ſe conferre. ¶ Tranſlate laniſtæ avium dicti ſunt a *Columella*, qui aves certaminibus præparabant. l. 8. c. 2.

Laniſtitius, a, um, adject. ad Laniſtam pertinens, ut laniſtitia familia, apud *Petron. in fragment. Tragur.*

Lanitia, æ, f. &

Lanities, ei, f. lana. *Laber. apud Non.* c. 1. n. 133. Mollis e lanitia Attica veſtis. *Tertul. adv. Marc.* l. 1. c. 3. lanities renovata hæc corpora veſtit.

Lanitium. V. Lanicium.

Lanius, ii, m. *beccajo*, [illegible], Ger. *fleiſcher*, Gal. *boucher*, Hiſp. *carnicero*, [illegible], [illegible], qui carnes in carnario vendit populo, a laniandis pecudibus, quod eas concidat, lanietque. *Var.* 2. *R. R.* c. 5. Lanii, qui ad cultrum bovem emunt. *Cic.* 1. *Offic.* c. 42. Cetarii, lanii, coqui, ut ait *Terentius Eun.* 2. 2. 26.

Lanocŭlus, m. 2. qui lana tegit oculi vitium. *Feſtus*.

Lanoſitas, atis, f. lanities, lana. *Tertul. de Pal.* c. 3. Muſcoſæ lanoſitatis conchæ.

Lanōſus, a, um, *lanoſo*, Germ. *das vielvvolen hat*, Gal. *qui a beaucoup de laine*, Hiſp. *lanudo*, [illegible], lana abundans. *Col.* l. 7. c. 3. Prolixi villi, nec aſperi, lanoſi, & ampli uteri.

Lanterna. V. Laterna.

Lanuginōſus, a, um, *lanuginoſo*, quod lanugine abundat. *Plin.* l. 12. c. 2. Eſt & alia ſimilis, lanuginoſior, & minus pinguis. *Id. lib.* 19. c. 3. Spinoſa, & caule lanuginoſo.

Lanūgo, inis, f. *lanugine*, *prima barba*, *peluria*, Ger. *vvol an der frucht*, Gal. *poil folet*, Hiſp. *vello bozo*, [illegible], tenera quaſi lanæ cujuſdam mollities, qualis

lis in adoleſcentium genis, in avibus, in herbis, in fructibus quibuſdam, ut in malis Cydoniis, cernitur, a lanæ ſimilitudine. *Ovid. 1. Amor. el. 14.* Come graciles inſtar lanuginis. *Id. epiſt. 21.* Primæ lanuginis ætas. *Lucr. l. 5.* Molli lanugine abundans herba. ¶ Ponitur aliquando pro ſcobe. *Col. l. 4. c. 29.* Nulla interveniente lanugine, quam excitabat antiqua terebra.

Lanŭla, læ, *f. lanuzza*, diminut. a lana. *Celſ. l. 7. c. 27.* Carunculæ lanulis ſimiles.

Lanuvīnus, a, um, Lanuvinus, ut Lanuviana templa, *Capitolin. in Anton. Pio c. 8.* ubi al. leg. *Lavinana*.

Lanuvīnus, a, um, quod eſt ex Lanuvio. *Cic. l. 9. Fam. ep. 22.* At honeſti Colei Lanuvini, Cliternini non honeſti.

Lanuvium, n. 2. Lavinium, *Indovina*, & *Civita Indovina*, urbs olim, nunc pagus, ſive oppidulum Latii, in via Appia, ab urbe Roma 16. M. P. inter Albam, Ariciam, Ardeam, & Velitras, in agro Laurenti.

Lanx, cis, f. *piatto*, πίναξ, τρύβλιον, proprie eſt vas eſcarium, latum, & rotundum, idem ac patina, in quo caro tam taſſa, quam elixa conditur, menſæque infertur. Sed aliqui lancem a patina diſtinguunt, quod lanx minus excavata ſit, quam patina. Dicta eſt a *latitudine*. *Plin. l. 33. c. 11.* Lances e centenis libris argenti tunc ſupra quingentas numero Romæ fuiſſe conſtat. ¶ Ob ſimilitudinem translatum hoc nomen fuit ad duo illa vaſcula in libra, quibus res ponderantur, in quorum altero pondus, in altero res ponderanda imponitur, unde & libra *bilanx* dicta eſt, quod duas habeat lances. *Cic. 5. Fin.* Virtutis autem amplitudinem quaſi in altera libræ lance ponere. *Perſ. ſat. 4. verſ. 10.* Scis etenim juſtum gemina ſuſpendere lance Ancipitis libræ. ¶ Æqua lance penſare, eſt æqualiter, juſte, recte. *Plin. lib. 7. c. 7.* Is demum profecto vitam æqua lance penſitabit, qui ſemper fragilitatis humanæ memor fuerit. ¶ Lanx etiam vas eſt rebus divinis aptum. *Auſon. in Monoſyllab.* Thuribula, & pateræ, quæ tertia vaſa Deum? lanx. ¶ Per lancem, liciumque furtum concipere, apud antiquos dicebatur is, qui ad rem furtivam inveniendam alienam domum intrabat. Mos enim erat Romanis ab Athenienſibus acceptus, ut qui rem ſibi furto ablatam apud alium, qui ſuſpectus eſſet, quæreret, nudus, & ſolo licio cinctus domum ingrederetur, præterea lancem ob oculos teneret, teſtatus primum Deos, ſe ſpe inveniendi quærere: ſi inveniſſet, is, apud quem invenerat, mulctabatur. Hujus autem rei rationem reddit *Scholiaſtes Ariſtoph. in Nubib.* quod nudus ſc. incedebat, ne quid forte veſtibus contectum inferret, quo falſum crimen probare poſſet: lancem autem tenebat ante oculos, ne corrumpendi fœminas potius, quam furti concipiendi cauſa ingreſſus videretur. *Gell. l. 11. c. 18.* Ea quoque furta, quæ per lancem liciumque concepta eſſent, perinde ac ſi manifeſta forent, vindicaverunt. Adde *Feſtum* in Voce *Lance*.

Laodamīa, f. 1. Λαοδάμεια, Bellerophontis filia ex Achemene conjuge, quam, cum forma excelleret, Jupiter amavit, ſuſcepitque Sarpedonem, qui poſtea Lyciæ Rex factus eſt. Verum cum Bellerophon rerum ſucceſſu elatus in cœlum evolare Pegaſo inſidens conaretur, Jupiter hominis temeritatem ægre ferens, œſtrum equo immiſit, quo exagitatus ſeſſorem excuſſit. Diana quoque Laodamiæ infenſa ſuis eam telis confixit. *Hom. 6. Iliad. Bocc. l. 13. Gen.* ¶ Altera fuit Laodamia, Acaſti, & Laodothea filia, quæ tanto amore Proteſilaum virum ſuum adamavit, ut, cum ab Hectore occiſum cognoviſſet, ſuperſtes ei eſſe noluerit. Priuſquam tamen interiret, in ſolatium mœroris optaverat, ut mortui umbram videret, qua viſa in illius amplexibus expiravit. *Ovid. ep. 10.*

Laodicenſis, ſe, &

Laodicēnus, a, um, ad Laodiceam urbem pertinens, ut Laodicenſis civitas, apud *Cic. 5. Fam. ep. 20.* & Laodiceni, orum, ejus urbis cives, apud *Caſſ. ad Cic. Fam. 12. ep. 13.* Porro Laodicea, Λαοδίκεια, triplex eſt: prima in Cœleſyria ad Libanum montem, & Orontem fluvium: altera Syriæ metropolis in ora maris Phœnicii: tertia in Lydia ad Lycum fluvium. V. Geographos.

Laomĕdon, ontis, m. 3. Λαομέδων, filius Ili, nepos Trois, pronepos Erichthonii, abnepos Dardani, Rex Troadis. Filios habuit Antigonen, Bucolyonem, Clytonem, Heſionen, Joetaonem, Lampum, Priamum, Titonem. Cum de ædificandis Trojæ mœnibus cogitaret, Apollini, & Neptuno id negotii dedit, pactus mercedem, quam mox extructis mœnibus ſe ſoluturum jurejurando affirmavit. Verum perfecto opere perjurus pactam mercedem negavit. Propter quod Dii irati, Neptunus aquam, Apollo peſtem urbi immiſere. Duplici igitur calamitate affectus Laomedon, de remedio Oraculum conſuluit. Reſponſum eſt, non aliter Deos placari poſſe, quam ſi ſingulis annis virgo Trojana ceto dilaceranda exponeretur. Inſtitutum itaque eſt, virginem quotannis exponi, eamque ſorte eligi. Sed cum tandem ſors in Heſionen Laomedontis filiam cecidiſſet (quam tamen alii ſolam ab Apolline, & Neptuno expoſtulatam tradunt) & jam ſcopulo alligata monſtrum expectaret, Hercules forte illac tranſiens, vel, ut alii ſcripſere, in Colchos cum Argonautis proficiſcens, liberaturum ſe filiam Laomedonti pollicitus eſt, ſi equos divino ſemine procreatos, quos habere eum conſtabat, in præmium ſibi traderet. Rex pollicitus eſt, & jurejurando ſe obſtrinxit. Hunc igitur in modum pactione facta, Hercules, interfecta bellua, virginem liberavit. Sed cum Laomedon promiſſis non ſtaret, indignatus Hercules, collecto undequaque exercitu, Ilium expugnavit, Laomedontem occidit, Heſionen Telamoni uxorem dedit, quod primus murum conſcendiſſet, Priamum Regis filium captivum abduxit, qui poſtea auro a vicinis redemptus fuit, ideoque ἀπὸ τοῦ πρίασθαι, hoc eſt a redimendo nomen obtinuit. *Bocc. l. 6. Gen. Deor.*

Laomedontēus, a, um, Λαομεδόντειος, ad Laomedontem ſpectans, Trojanus. *Virg. 4. Æn.* Necdum Laomedonteæ ſentis perjuria gentis?

Laomedontiădes, æ, m. 1. patron. Priamus, vel alius ex filiis Laomedontis. *Virg. 8. Æn.* Laomedontiadem Priamum Salamina petentem. ¶ Laomedontiadæ in plur. num. ſunt Trojani. *Virg. 3. Æn. v. 248.* Laomedontiadæ, bellumne inferre paratis?

Laomedontius, a, um, adject. Laomedonteus. *Virg. 8. Æn. v. 18.* Talia per Latium: quæ Laomedontius Heros Cuncta videns, &c.

Lapăthum, n. 2. vel lapathos, f. 2. λάπαθος, λάπαθον, herba acidi ſaporis, quæ a Latinis rumex appellatur, a λάπτω, ſeu λαπάζω, *mollio*, *evacuo*, quia mollit alvum. *Dioſc. l. 2. c. 8. Plin. l. 20. c. 21.* Nec diſſimiles lapathum effectus habet. ¶ Multæ ſunt lapathi ſpecies, quas vide apud *Plin. l. 20. c. 21.*

Lapăthus, f. 2. caſtr. in conf. Epiri, & Theſſaliæ, ad Aſcuridem pal. qua ad Tempe Theſſalica aditus erat.

Laperſæ, m. 1. Λαπέρσαι, dicti ſunt Caſtor, & Pollux, Jovis filii, ab eo, quod Laam agri Laconici urbem expugnaverint.

Lapicīda, æ, m. 1. *tagliapietra*, *ſcarpellino*, חצב, Ger. *ſtein brecher*, Gal. *tailleur de pierres*, *ſcarrier*, Hiſ. *canſero*, λατόμος, λιθουργός, qui lapides vel ex rupe excidit, vel ædificio adaptat, a *lapis*, & *cædo*, ut *homicida*, qui hominem occidit, *parricida*, qui patrem. *Varr. lib. 7. de L. L.* Qui lapides cædunt, lapicidas; qui ligna, lignicidas non dici.

Lapicidīna, æ, f. 1. *luogo dove ſi tagliano le pietre*, λατομία, locus, ubi exciduntur lapides, a *lapis*, & *cædo*, unde lapicædina, & æ in i converſo *lapicidina*. *Feſt.* Heraldus contendit, dicendum eſſe *lapidicina*. Et ſane in manuſcriptis compluribus ita ſcribitur, & in veteri Gloſſario. Sed hunc errorem ipſa lapicidæ vox ſatis refellit. *Cicer. 2. de Div.* Poteſt igitur tale aliquid etiam ſua ſponte in lapicidinis Chiorum extitiſſe. *Plaut. Capt. 3. 1. 24.* In lapicidinas compeditum condidi, ubi reſelvi, mihi data eſſe verba.

Lapidarius, ii, m. lapicida. *Ulp. l. 5. Dig. Commod. &c.* Si ſervus lapidario commodatus ſub machina perierit.

Lapidarius, a, um, λατομικός, quod ad lapides pertinet. *Plaut. Capt. 3. 5. 65.* Tyndarus in latomias lapidarias ab Ægione damnatur. *Petron. in Satyr. c. 58.* Lapidariæ litteræ. h. e. ſaxis inciſæ.

Lapidat, abat, imp. 1. lapidibus pluit. *Liv. l. 7. B. Pun.* Veiis de cœlo lapidaverat. *Id. l. 43. c. 13.* Reate imbri lapidavit. ¶ Et paſſive. *Id. l. 39. c. 14.* Novendiale ſacrum, quod de cœlo lapidatum eſſet, factum. Adde *l. 44. c. 18.*

Lapidatio, onis, f. *il lapidare*, jactus lapidum, actus lapidandi. *Cic. 4. Verr.* Fit magna lapidatio. *Plin. de Vir. Illuſt.* Intercedentem Bebium Collegæ facta per populum lapidatione ſubmovit.

Lapidātor, m. *lapidatore*, λιθοβόλος, lapides jaciens. *Cic. pro Domo c. 5.* Percuſſor, lapidator, fori depopulator, obſeſſor curiæ.

Lapidātus, a, um, nom. ex partic. lapidibus ictus, *lapidato*. Translate *Macr. l. 2. Satur. c. 7.* Notantes impotentiam ejus hac dicacitate lapidatam.

Lapideſco, is, n. 3. *divenir pietra*, *convertirſi in pietra*, Ger. *ſteinin*, *werden*, Gal. *devenir pierre*, Hiſp. *hazerſe piedra*, λιθοῦμαι, in lapidem convertor, ſeu in lapideam duritiem. *Plin. l. 32. de baccis coralii.* Ajunt, tactu protinus lapideſcere. Adde *l. 16. c. 6.*

Lapidĕus, a, um, *di pietra*, Ger. *ſteinin*, Gal. *de pierre*, Hiſp. *de piedra*, λίθινος, quod ex lapidis materia conſtat, ut Lapidea Niobe ideſt in lapidem converſa. *Cic. 3. Tuſc.* Et Niobe fingitur lapidea, propter æternum, credo, in luctu ſilentium. *Plaut. Truc. 4. 3. 44.* Lapideus ſum, commovere me miſer non audeo. *Liv. l. 30. c. 38.* Lapideo imbri pluit. *Id. l. l. c. 38.* Lapideus murus. ¶ Ponitur etiam pro lapidoſo. *Plin. lib. 21. c. 10.* Thymis quidem nunc etiam lapideos campos in provincia Narbonenſi refertos ſcimus.

Lapidicīna. V. Lapicidina.

Lapĭdo, as, avi, atum, a. 1. *lapidare*, סקל, Ger. *ſteinigen*, Gal. *lapider*, Hiſp. *apedrear*, λιθάζω, lapidibus cædo, vel obruo, lapides in aliquem jacio. *Sueton. Calig. cap. 6.* Quo defunctus eſt die, lapidata ſunt templa, ſubverſæ aræ. *Tertul. adv. Prax.* Stephanus cum lapidaretur. *Petron. Satyr. c. 114.* Prætericns aliquis tranſlatitia humanitate lapidabit. h. e. naufragorum cadavera e mari in litus ejecta lapidibus operiet. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter, & ſignificat lapidibus pluere. V. ſupra *Lapidat*.

Lapidoſitas, atis, f. durities ſimilis lapidi. *Tertull. de habit. mulier. c. 6.* In piſcium cerebris lapidoſitas quædam eſt.

Lapidōſus, a, um, *pietroſo*, *ſaſſoſo*, Ger. *ſteinechtig*, Gall. *pierreux*, Hiſp. *pedregoſo*, λιθώδης, quod lapidibus abundat. *Plin. l. 18. c. 8.* In locis incultis, lapidoſis. ¶ Aliquando pro duro ponitur. *Virg. 2. Georg.* Et prunis lapidoſa rubeſcere corna. *Senec. 2. Benef. c. 7.* Lapidoſus panis. *Id. l. 34. c. 12.* Et miſy eſt lapidoſius.

Lapillŭlus, i, m. diminut. a lapillus, *ſaſſolino*. *Solin. c. 15.* Grues ſublatis lapillulis ſaburrantur.

Lapillus, m. 2. *pietra picciola*, צרור, Germ. *ſteinlin*, Gal. *pierrette*, Hiſp. *piedrecilla*, λιθάριον, calculus, parvus lapis. *Plin. lib. 10. c. 23.* excubias habent nocturnis temporibus lapillum pede ſuſtinentes, qui laxatus ſomno, & decidens indiligentiam ſono coarguat. *Martial. lib. 9. epigr. 58.* Qui litoribus nitent lapilli. Et *epigr. 53.* Dieſque nobis ſignandi melioribus lapillis. h. e. albis. Sic enim notabant Antiqui dies fauſtos; infauſtos vero atris. ¶ Sæpe lapillus pro lapide pretioſo, ſeu gemma ponitur. *Horat. l. 1. Sat. 2. v. 80.* inter niveos, virideſque lapillos. Adde *Ovid. de Nuce, v. 141.*

Lapio, is, ivi, itum, a. 4. *impietrire*, λιθόω, durum efficio, & quaſi in lapidem converto, apud vet. *Pacuv. apud Non. c. 2. n. 87.* Lapit cor cura, ærumna corpus conficit. h. e. perſtringit, & veluti indurat. *Voſſ. in Etymol.* verbum neutrum putat, & hæc verba ita exponit, cor lapit, h. e. lapideſcit cura, & mœrore. ¶ *Feſto* lapire, eſt dolore afficere.

Lapis, dis, m. 3. *pietra*, *ſaſſo*, אבן, Germ. *ſtein*, Gall. *pierre*, Hiſp. *piedra*, λίθος, πέτρα, petra, ſaxum; ſed plerumque lapis vox eſt nitidioris ſignificationis, ſaxum durius aliquid, & aſperius ſignificat, qualia ſunt ea, quæ a rupibus exciduntur, & ſimilia, unde gemmæ lapides, non ſaxa dicuntur. *Plin. l. 36. c. 22.* Eſt & viridis lapis, vehementer igni reſiſtens, ſed nuſquam copioſus, & ubi invenitur, lapis, non ſaxum eſt. h. e. pretioſius aliquid & rarius, quam ut ſaxum appellari debeat. *Cic. pro Dom. c. 5.* Lapidibus percuſſus. *Virg. 2. Georg.* Lapis bibulus. h. e. pumex. *Id. 1. Georg.* Lapis incuſus. h. e. mola cudendo exaſperata. *Plin. l. 36. c. 19.* Lapis vivus, *pietra focaja*, Græcis pyrites. *Catull. ad Mall. carm. 69. v. 148.* Quem lapide illa diem candidiore notat. V. *Lapillus*. ¶ *Plaut. Aſin. 1. 1. 16.* Num me illuc ducis, ubi lapis lapidem terit? h. e. in piſtrinum. ¶ Lapidem ferre altera manu, altera panem oſtentare, proverb. apud *Plaut. Aulul. 2. 2. 18.* ſignificat, coram amice blandiri, & clam nocere. ¶ Lapidem verberare, aliud proverb. h. e. in vanum laborare. *Plaut. Curc. 1. 3. 41.* Noli, amabo, verberare lapidem, ne perdas manum. ¶ Lapis eſt ſæpe limes in agris poſitus. *Tibul. l. 1. el. 3.* Non fixus in agris, Qui regeret certis finibus arva, lapis. Hic ſacer etiam dicebatur, vel quia ſæpe Dei alicujus imaginem referebat, vel quia nefas erat illum violare. *Senec. Hippolyt. v. 528.* nullus in campo ſacer Diviſit agros arbiter populis lapis. *Liv. l. 41. c. 13.* Avem ſangualem ſacrum lapidem roſtro cecidiſſe. ¶ Sumitur interdum pro gemma. *Catul. in Ruf. carm. 69. v. 4.* Non ſi illam raræ labefactes munere veſtis, Aut pelluciduli deliciis lapidis. ¶ Item pro ſepulcri lapideo integumento. *Tibul. l. 1. el. 4.* lapis inſcriptis ſtet ſuper oſſa notis. *Propert. l. 3. el. 1.* Lapis indicet oſſa. ¶ Erat etiam Romæ lapis locus eminens, ſeu lapideus ſuggeſtus, ad quem venales ſervi vendebantur, & præcones artem ſuam exercebant. Hinc homo de lapide emptus, h. e. viliſſimus, & nullius pretii, apud *Cic. in Piſon. c. 15.* Et *Colum. l. 3. c. 3.* ¶ Omnem movere lapidem, eſt omnia experiri, conari. Varias hujus proverbii origines affert *Eraſm. in Adag.* Græce habet *Plin. l. 1. epiſt. 20.* Omnia pertento, omnia experior. πάντα denique λίθον κινῶ. ¶ Metonymice lapis accipitur pro milliario. Nam Romani ſingula paſſuum millia erecto lapide diſtinguebant, in quo inſcriptus erat numerus indicans, quotum milliarium eſſet. *Flor. l. 2. c. 6.* Non a tertio lapide, ſed ipſas portas obſidione quatiebat. *Liv. l. 2. c. 69.* Ad decimum lapidem manere. *Ovid. 2. Faſt.* Sacra videt fieri ſextus ab urbe lapis. Interdum *lapis* omittitur. *Tacit. 2. Hiſt. c. 24.* Ad duodecimum a Cremona locus Caſtrorum vocatur. ¶ Tranſlate lapis dicitur de homine duro, ſtupido, ſolido, & negligente. *Terent. Heaut. 4. 6.* Hei quid ſtas, lapis? *Tibul. lib. 1. el. 11. ad fin.* Ah lapis eſt, ferrumque, ſuam quicumque puellam Verberat. ¶ Lapides loqui, eſt, duro, & aſpero ſermone uti. *Plaut. Aulul. 2. 1. 30.* Mihi miſero cerebrum excutiunt tua dicta, ſoror; lapides loqueris. ¶ Invenitur lapis apud Vett. in gen. fœminino. *Ennius apud Non. c. 3. n. 123.* Tanto ſublatæ agmine ſunt lapides.

Lapitha, f. 1. filia Apollinis, ex qua Lapithæ populi Theſſaliæ originem habuere. *Iſid. l. 15. Orig. Bocc. l. 5. Gen.*

Lapithæ, m. 1. Λαπίθαι, pop. Theſſaliæ, circa Olympum M. & Lariſſam urb. incolentes, dicti a Lapitha filia Apollinis, teſte Iſidoro, qui primi omnium equos domuiſſe, eorumque frænos, & ſtrata inveniſſe creduntur. Eorum Rex aliquando Pirithous Ixionis filius fuit, in cujus nuptiis cum Centauris Hippodamen ſponſam rapere conantibus certaverunt. *Ovid. 12. Met.* ¶ Generoſi, ac plurimum ſibi arrogantes fuere, ut in proverbio ſint apud Euſtathium, & Plutarchum in eos, qui ſibi tantum arrogant, ut omnes in ſui admirationem trahere præſumant.

Lapithæus, a, um, adject. ad Lapithas pertinens. *Ovid. 12. Met. v. 530.* O ſalve dixit, Lapithææ gloria gentis.

Lapithēius, a, um, o. l. 2. quod ad Lapithas ſpectat. *Ovid. 14. Metam. v. 670.* neque Lapitheia movit Prælia.

Lapithonius, a, um, ex ſtirpe Lapitharum. *Stat. lib. 7. Theb. v. 297.* Confudere modos, puerum Lapithonia Nympha, &c. ideſt Cænis.

Lappa, æ, f. *lappola*, Germ. *kletten*, Gal. *bardane*, Hiſp. *amor de hortelano*, ἀπαρίνη, tribuli genus, capitula habens leviter humata, ideoque veſtibus adhærentia, a λαβεῖν, prehendere, quod veſtes prehendat. *Ovid. l. 2. de Pont. el. 1.* Mixta tenax ſegeti creſcere lappa ſolet. Hinc *Plin. l. 18. c. 17.* eam numerat inter frugum morbos.

Lappacĕus, a, um, quod lappæ eſt, ſeu lappæ formam habet. *Plin. l. 22. c. 17. de bulbine.* Semina in capitibus lappaceis adhærentia veſtibus.

Lappa-

Lappāgo, inis, f. herbæ ſpecies, a *lappa*, quia lappæ ſimilis eſt, ut *tuſſilago*, quia ſimilis *tuſſi*. *Plin. l.* 26. *c.* 10.

Laprius, cognomen Jovis apud *Lactant. l.* 1. *c.* 22. ¶ Quidam *Blaphum* intelligunt, ſecundum Heſychium in Creta cultum.

Lapſabundus, a, um, adject. labaſcens, *rovinoſo*. *Senec. epiſt.* 52. Fundamenta lapſabunda. Al. leg. *laſſaverunt*.

Lapſāna, f. 1. [illegible], ſylveſtris braſſicæ genus, trium foliorum, a [illegible], quod Euſtathius exponit [illegible], *evacuare*. *Plin. l.* 20. *c.* 9. Inter ſylveſtres braſſicas & lapſana eſt, pedalis altitudinis, hirſutis foliis, napi ſimillimis, niſi candidiore eſſet flore. Coquitur in cibo, alvum leniter emollit. *Id. l.* 19. *c.* 9 Nec non olus quoque ſylveſtre eſt trium foliorum. Divi Julii carminibus, præcipue jocis militaribus, celebratum. Alternis quippe verſibus exprobravere, lapſana ſe vixiſſe apud Dyrrhachium, præmiorum parſimoniam cavillantes.

Lapſilis, pro Dapſilis legunt in pluribus MSS. *Plauti Pareus*, & *Lipſius l.* 1. *antiquar. lection. c.* 13.

Lapſio, onis, f. *caduta*, *rovina*, *errore*, [Hebrew], Ger. *ein fall*, Gal. *cheute*, Hiſp. *cayda*, [illegible], [illegible], caſus, lapſus, ruina, præcipitium. *Cicer.* 4. *Tuſc. c.* 12. In malis proclivitas, ut ſignificet lapſionem.

Lapſo, as, n. 1. *cader ſpeſſo*, *ſtar per cadere*, [Hebrew], German. *ſchwancken*, Gal. *gliſſer*, Hiſp. *deleznar*, [illegible], lubrico, & nutanti gradu incedo, freq. a *labo*, ſeu *labor*. *Virgil.* 2. *Æn. v.* 551. Et in multo lapſantem ſanguine nati. *Sil. l.* 3. Lapſantem greſſum firmare.

Lapſus, a, um, *caduto*, *diſteſo*, [illegible], [illegible], part. a labor. *Horat. lib.* 2. *Sat.* 8. *v.* 72. Si patinam pede lapſus frangat agaſo. *Virg.* 4. *Georg. v.* 449. Venimus huc lapſis quæſitum oracula rebus. h. e. afflictis. *Ulpian. l.* 1. *Dig. de Magiſtr. conven.* Lapſus facultatibus, h. e. qui in paupertatem incidit. *Id. l. Purti. Dig. de his quæ not. infam.* Tempora provocationis lapſa, *paſſato il tempo*. *Senec. in Thyeſt. v.* 617. Nemo deſperet meliora lapſis. *Senec. in Hippol.* Lapſæ genæ, *ſmunte*.

Lapſus, us, m. idem, ac lapſio. *Plin. lib.* 9. *c.* 37. Et victor ſuprema in ſenecta lapſu ſcalarum exanimatus eſt. ¶ Per tranſlationem accipitur pro errore, vel culpa per imprudentiam admiſſa. *Plin. l.* 5. *c.* 1. Haud alio fidei proniore lapſu, quam ubi falſæ rei gravis auctor exiſtit. ¶ Lapſus ſerpentium, progreſſus dicitur. *Virg.* 2. *Æneid.* At gemini lapſu delubra ad ſumma dracones effugiunt. Sic & lapſus fluminum. *Horat. l.* 1. *od.* 12. ¶ Lapſus rotarum, eſt curſus, vel facilitas ad currendum. *Virgil.* 2. *Æn.* Pedibuſque rotarum ſubjiciunt lapſus. ideſt labiles rotas, quibus ſcilicet ſubjectis ingens ille equus ligneus facilius laberetur.

Laqueāre, ris, & per Apocopen laquear, aris, n. [Hebrew], Germ. *ein gewelbe*, Gal. *lambris*, Hiſp. *taquarani*, *ſofrado*, [illegible], [illegible], tignorum, ſive trabium interſtitium, a *lacus*, pro *lacuar*. *Serv. in* 1. *Æn.* A nonnullis laqueare definitur camera, hoc eſt pars ſuperior cubiculi, & cœnationis concava, quæ variis adornari ſolet ſculpturis, & coloribus. Quidam etiam laquearia pro trabibus planis accipiunt. *Virg.* 4. *Æn.* Dependent lychni laquearibus aureis. *Id. lib.* 8. *v.* 25. Summi laquearia tecti. *Plin. l.* 33. *c.* 3. Laquearia inaurata. ¶ *Laquear*, pro *Laqueare* legitur in *Gloſſ. Cyrilli*.

Laquearium, ii, n. idem, ac laquear, a lacunarium, per Antiſtœcon, ſeu immutationem literarum. *Serv. in* 1. *Æn. v.* 730.

Laqueārius, ii, m. qui laquearia extruit. *Cod. Theodoſ.* 13. 4. 2. Architecti, laquearii, &c. ¶ Scribit *Iſidorus l.* 18. *c.* 53. Laquearios fuiſſe etiam appellatos gladiatores quoſdam, qui laqueum adverſario injiciebant, ut proſternerent, & perimerent. Id tamen nullo latini Scriptoris teſtimonio confirmat.

Laqueātor, oris, m. qui laqueum injicit. *Iſidor. l.* 18. *Orig. c.* 56. fuiſſe ait gladiatores *laqueatores* dictos, quorum pugnandi ratio erat hujuſmodi, ut adverſarium injecto laqueo captare ſtuderent, atque irretitum confodere. Hos Latini *retiarios* dicunt. *Iſidor.* tamen ab his diverſos laqueatores facit, cum de retiariis *cap.* 54. verba faciat. Alii apud *Iſidor.* legunt *laquearii*.

Laqueātus, a, um, *allacciato*, *legato*, [Hebrew], Germ. *im ſtrick*, *gefangen*, Gall. *enlacé*, Hiſp. *enlaçado*, [illegible], quod eſt laqueis irretitum. *Col. l.* 6. *c.* 19. Cæterum corpus laqueatum, & diſtentum temonibus obligatur. ¶ Laqueatum item dicitur id, quod laquearibus eſt ornatum. *Cic.* 2. *de Leg.* Magnificas villas, & pavimenta marmorea, & laqueata tecta contemno. *Liv. l.* 41. *c.* 20. Antiochiæ Jovis Capitolini magnificum templum, non laqueatum auro tantum, ſed parietibus totis lamina inauratum.

Laquedonia, f. 1. *Cedogna*, urbs alias Apuliæ Dauniæ, nunc Principatus ult. in R. Neap. in planitie, ad rad. Apennini M. & verſus Aufidum fl. limiteſque Capitanatæ prope Biſacium.

Laqueus, m. 2. *laccio*, [Hebrew], Ger. *ſtrick*, Gal. *laz*, Hiſp. *lazo*, [illegible], vinculum ita nexum, ut pondere depreſſum claudatur, a *lax*, quod fraudem notat, Feſto teſte, unde & *lacio*, ideſt in fraudem induco, ut idem exponit. *Virg.* 1. *Georg.* Tum laqueis captare feras, & fallere viſco inventum. *Cicer.* 6. *Verr.* Homini jam perdito, & collum in laqueum inſerenti ſubvenisti. *Salluſt. Catil. cap.* 55. Laqueo gulam fregere. *Senec. Hippolyt. verſ.* 259. Laqueo vitam finire. ¶ Tranſlate ponitur pro quacunque re, qua homo capi, ac irretiri poteſt. *Cicer. pro Mil.* Cum illam beluam judicii laqueos declinantem jam irretitam tenerent. ¶ Et ſpeciatim pro captioſis argumentationibus. *Cic. de Fato*, *c.* 4. Ad Chryſippi laqueos revertamur. *Id. pro Cæc.* Neque æquitatem rei verbi laqueo capi putas oportere.

Lar, h. e. Lartes, unum ex prænominibus Civium Romanorum. *Liv. l.* 3. *c.* 65.

Lar, olim Lalar, f. 3. alio nomine Lara, & Larunda, una Najadum Tiberis, filia Almonis, ſic dicta a loquacitate, nempe a [illegible], *loquor*. Cum Jupiter Juturnam amaret, eique vim pararet, Lar admonuit Juturnam de Jovis inſidiis, inſuper Junonem adiit, & Jovis amorem narravit. Jupiter Lari linguam eripuit (Hinc Dea Muta appellata eſt) & juſſit a Mercurio ad Inferos adduci, & Stygiæ paludis Nympham eſſe, Mercurius Larem in itinere compreſſit. Illa gravida facta geminos peperit, qui a nomine matris *Lares* dicti ſunt, & a Romanis tanquam compitorum præſides, & urbis Romæ cuſtodes, ſeu patroni culti fuere. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 599. *Lact. l.* 1. *de falſa relig. c.* 20.

Lara. V. Lar.

Lararium, n. 2. [illegible], ſacrarium domeſticum, locus, in quo Dii tutelares domus reponebantur, & adorabantur, a *Lare*, vel *Laribus*. Scribit *Lampridius cap.* 29. Alexandrum Severum in larario rem divinam matutinis horis factitaſſe ad effigies Deorum, in quibus habebat Apollonium, Orpheum, Abrahamum, & Chriſtum, in ſecundo Larario habuiſſe ſimulacrum Virgilii, & Ciceronis.

Lardum, ſive laridum, n. 2. *lardo*, Germ. *ſpeck*, Gal. *lard*, Hiſp. *lardo*, [illegible], caro ſuilla quovis modo ſalita, vel potius pingue illud, quod ſuis corpus undequaque circumdat. *Macrob. l.* 7. *c.* 12. cenſet, contractum eſſe ex *laridum*, & hoc dici quaſi large aridum. Hinc *Juven.* illud, *Sicci terga ſuis*, vetus interpres laridum interpretatur. *Ovid.* 6. *Faſt.* Pinguia cur illis guſtantur larda Calendis? *Plaut. Capt.* 4. 3. 3. Quanta pernis peſtis veniet? quanta labes larido?

Larentia, f. 1. nobiliſſima meretrix fuit, quam aliqui ſuſpicantur eandem fuiſſe, ac Accam Laurentiam, alii eandem dicunt, ac Floram. Populum Romanum moriens hæredem fecit, & Dea habita eſt. V. *Acca Laurentia*, & *Flora*.

Lares, ium, & rum, m. 3. duo filii Laris, ſeu Laræ, ſeu Larundæ Nymphæ, qui compita ſervare, & pro urbis Romæ conſervatione vigilare credebantur. *Ovid.* 2. *Faſt.* Communiter Lares iidem ſunt, qui Penates, & privatorum domibus præeſſe cenſentur. Proinde colebantur domi, focuſque illis ſacer erat. Appellati ſunt a matre: ſed Scaligeri, & Voſſii ſententia Lar eſt vox Hetruſca, & principem ſignificat. *Arnobius l.* 3. deducit a [illegible], *vicus*, quod Dii eſſent vicorum. *Ovid.* 2. *Faſt.* Fitque gravis, geminoſque parit, qui compita ſervant, Et vigilant noſtra ſemper in urbe Lares. *Tibul. l.* 1. *el.* 1. Vos quoque felices quondam, nunc pauperis agri Cuſtodes fertis munera veſtra Lares. *Plaut. Aul. prol.* 2. Ego Lar ſum familiaris ex hac familia, unde exeuntem me aſpexiſtis. ¶ Metonymice, quoniam Lares etiam privatorum domibus præeſſe credebantur, Lar ponitur pro ædibus, ſeu pro domo, & etiam pro urbe. *Sal. in Catil.* Illos binas, aut amplius domos continuare, nobis Larem familiarem nuſquam ullum eſſe? *Martial. l.* 1. O mihi curarum pretium non vile mearum, Flacce, Antenorei ſpes, & alumne Laris. *ideſt* urbis Patavii. ¶ Ponitur & pro parte interiore domus, & pro foco. *Ovid.* 1. *Faſt.* Omnis habet geminas hinc, atque hinc janua frontes, E quibus hæc populum ſpectat, at illa Larem. *Col. l.* 11. *c.* 1. Conſueſcatque ruſticus circa Larem domini, focumque familiarem ſemper epulari. ¶ Homo ſine lare. h. e. pauperrimus. *Curt. l.* 5. *c.* 12. Sine pignore, ſine Lare, terrarum orbis exulem. ¶ Lares præſtites, viales, cunctales, &c., qui fuerint, V. ſuis locis. ¶ *Larum* in genitivo pl. habetur in *monumento Ancyrano*. Ædem Larum.

Larex, f. 1. Larix, Larices, *Larfeld*, opp. Norici, intra Alpes, in ſin. Carnorum, medium inter Aquilejam, & Virunum. Aliis eſt *Rece*.

Large, adv. *largamente*, *ſplendidamente*, Germ. *reichlich*, Gal. *largement*, *abondamment*, Hiſp. *largamente*, [illegible], liberaliter, abundanter. *Horat. l.* 1. *od.* 9. Ligna ſuper foco large reponens. *Cicer. pro Roſc. Amer. c.* 8. Large effuſeque donare. *Id. Verr.* 2. *c.* 8. Decuriæ mihi copia quam largiſſime facta. *Curt. l.* 7. *c.* 4. Circumferri merum largius jubet.

Largiānus, a, um, ad Largium pertinens, quod eſt nomen viri proprium. *Largianum Senatuſconſultum* de liberorum ſucceſſione, memoratur a *Juſtinian. lib.* 3. *Inſtitut. tit.* 7. *ad fin.* & *lib.* 7. *Cod. tit.* 6.

Largificus, a, um, copioſus, abundans. *Lucan. l.* 2. *v.* 627. Stipe largifica aliquem ditare.

Largiflŭus, a, um, quod large, & abundanter effluit. *Cic.* 2. *de Orat. cap.* 39. ex vet. Poeta: Grando mixta imbri largifluo ſubita, & præcipitans cadit.

Largilŏquus, a, um, *copioſo nel dire*, qui abundanter loquitur. *Plaut. Ciſt.* Largiloquæ exemplo ſumus, plus loquimur, quam ſat eſt. *Id. Mil.* 2. 3. 47. Nonne tibi iſtam prætruncari linguam largiloquam jubes?

Largimentum, i, n. largitio. *Fulgentii* eſt *l.* 2. *Mythol.*

Largio, is, pro *largior* dixere *Accius*, & *Lucil. apud Non. c.* 7. *n.* 19. Adde *Priſcian. l.* 8.

Largior, iris, itus ſum, *donar largamente*, [Hebrew], Germ. *ſchencken*, Gal. *donner*, Hiſp. *dar*, [illegible], [illegible], profuſe dono. Uſurpatur cum accuſ. & dat. qui quidem dativus interdum non exprimitur, ſed tamen ſubintelligitur. *Plaut. Amph.* 1. 1. 155. Proin tu iſtam cœnam largire, ſi ſapis, eſurientibus. *Cic. pro Quint.* Cui ſummam copiam, facultatemque dicendi natura largita eſt. *Id. pro Corn. Balbo*. Tum vel nimium parcus in largienda civitate. ¶ Uſurpatur item cum ablat. & præpoſ. *ex*, vel *de*. *Cic.* 3. *Fam.* Ad largiendum ex alieno reſtrictior. *Cæſ.* 5. *de B. Afric.* Ac de ſua pecunia largitus eſt. Item ſine præpoſ. *Plaut. Pſeud.* 1. 4. 3. & *Perſ.* 2. 3. 13. ¶ Interdum eſt permittere, concedere *Col. l.* 5. *c.* 9. Si tempus non largitur. ¶ Olim in futuro indicativi habuit largibor. *Plaut. Mil.* 4. 6. Nam tu te vilem feceris, ſi te ultro largibere. *Id. Bac.* 4. 7. Tuam libertatem Chryſolao largibere.

Largĭtas, atis, *liberalità*, *larghezza*, [Hebrew], Ger. *freigibkeit*, Gal. *largeſſe*, Hiſ. *largueza*, *liberalidad*, [illegible], liberalitas, ſeu actus liberalitatis. *Ter. Adel.* Quæ iſthæc ſubita eſt largitas? *Cic.* 2. *Nat. Deor. c.* 62. Fruges terra cum maxima largitate fundit. ¶ Differt a largitione. V. *Largitio*.

Largiter, adv. idem ac large, affatim, abunde. *Plaut. Rud.* 4. 4. 144. Credo, illic ineſſe auri & argenti largiter. *Horat. lib.* 1. *Sat.* 4. *ad fin.* Fortaſſis & iſtinc largiter abſtulerit longa ætas. *Cæſ. l.* 1. *B. G. c.* 18. Largiter poſſe.

Largitio, onis, *donazione*, Ger. *auſſpendung*, Gal. *largeſſe*, Hiſp. *donacion*, *dadiva*, [illegible], actus largiendi. *Largitio*, & *largitas* inter ſe differunt, quod *largitas* humanitatis ſit, ut Agretius ait, *largitio* ambitionis. Eſt enim *largitas* rationabilis, & definitur liberalitatis effectus; *largitio* plerumque eſt expenſa ſine modo ad benevolentiam conciliandam. *Cic.* 2 *Offic.* Quod largitione benevolentiam Macedonum conſecutus. *Id. ibid.* Jam in proverbii conſuetudinem venit, largitionem fundum non habere. *Id. in Piſ.* Ego Senatum, & bonos omnes maximarum largitionum metu liberavi. *Cæſ.* 1. *B. Civ. cap.* 39. Largitione redemit militum voluntates. Hoc *Cæſaris* loco largitio in bonam partem accipitur, pro largitate.

Largitionālis, le, adject. Largitionales dicebantur, qui Imperatorum muneribus, & largitionibus præerant. *Vopiſc. in Carino*, *c.* 20. Cum ei quidam largitionalis ſuus editionem Cari laudaret. *L.* 12. *Cod. de vectigal.* Largitionales tituli.

Largĭtor, aris, dep. frequentat. a *largior*. *Plaut. Trinum.* 3. 3. 14. Ex ea dote largitari te illi.

Largĭtor, oris, m. 3. *donatore*, *prodigo*, *liberale molto*, [Hebrew], Ger. *der viel verſchencket*, Gal. *donneur*, Hiſp. *donador*, [illegible], profuſor, prodigus. *Liv. l.* 6. Prædam militi dedit, quo minus ſperatam minime largitore duce, eo militi gratiorem. ¶ Speciatim accipitur pro eo, qui largitione populum corrumpit, & ambitus crimen committit. *Cic.* 1. *Offic.* Exiſtuntque in Rep. plerumque largitores, & factioſi, ut opes quam maximas conſequantur.

Largitūdo, inis, f. largitas. *Chariſ. l.* 1. *pag.* 78. *Putſch.* Largitudo nuſquam invenitur, niſi apud Nepotem.

Largĭtus, a, um, particip. a largior. *Plin. l.* 17. *c.* 11. Aut ſi id conditio largita non ſit. *Cic. de Aruſp. reſp. c.* 25. ſecunda fortuna regnum largita. ¶ Paſſiva ſignificatione *Tibul. l.* 4. *carm.* 1. *v.* 129. Cum largita tuis ſunt muta ſilentia vocis.

Largĭtus, adv. largiter. *Afran.* apud *Non. cap.* 11. *n.* 44. Quid lacrymas? largitus proloquere.

Largiuſcŭlus, a, um, adject. diminut. aliquantum liberalis. *Solin. c.* 7. (*al.* 12.) Largiuſculos hauſtus ſalivarum facit.

Largus, a, um, adject. copioſus, abundans, *abbondante*, *copioſo*, a [illegible], vel a *largior*. *Virg.* 2. *Æn.* fletus largos effundere. *Ovid.* 4. *Faſt.* Larga meſſis. *Liv. l.* 40. *c.* 23. Largiore vino uti. *Plin. l.* 11. *c.* 39. Pili equis in juba largi. ¶ Item prodigus, in dando effuſus, *prodigo*, *ſplendido*, [illegible], [illegible]. *Cic.* 2. *Offic. c.* 16. Duo ſunt genera largorum, quorum alteri prodigi, alteri liberales. *Id. Verr.* 5. *c.* 50. Qui ſi largiſſimus eſſe vellet, cumulatiore menſura uteretur. *Virg.* 11. *Æn.* Largus opum. *Plaut. Aſin.* Largus opera nocturna. *Id. ib.* Largior lingua. *Horat. l.* 4. *od.* 12. Largus donare.

Larĭdum. V. Lardum.

Larifŭga, æ, m. & f. qui lares ſuos deſerit, erro, vagabundus. *Petron. in fragm. Tragur. c.* 57. *Burm.* Larifuga neſcio quis, non valet lotium ſuum.

Larignus, a, um, adject. qui eſt ex larice. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Larigna materies.

Larinas, atis, m. & f. qui eſt ex Larino oppido. *Cic. pro Cluent.* Larinas mulier.

Larine, es, f. 1. [illegible], fons Atticæ. *Plin. l.* 4. *c.* 7.

Larinum, n. 2. *Larino*, *Larina*, urbs Frentanorum, in Aprutio, apud Apuliæ fines, in conf. Capitanatæ prov. inter Hiſtonium opp. Aprutii, & Theanum.

Lariſſa, f. 1. *Larizza*, *Larizza*, al. *Larſa*, urbs Theſſaliæ mediterranea, in Pelaſgiotide regiuncula, & in confinio Macedoniæ, Metr. ampla, patria Achillis, ad Peneum fl. ¶ Lariſſa altera, quæ Lariſſa Penſilis dicta fuit, item Cremaſte, *Laſſo*, *Larizo*, al. *Armino*, urbs maritima Theſſaliæ, in Phthiotide regiuncula ad M. Oſſam, & ad Pagaſicum ſinum. ¶ Lariſſa item, *Laris*, urbs Syriæ ſub Metr. Apamena, inter illam, & Epiphaniam. ¶ Item opp. Æolidis, a Cumæ urbe 10. ſtad. ¶ Item opp. Peloponneſi, arx Argivorum. ¶ Item opp. agri Attici. ¶ Item urbs Aſiæ, apud Tralles, a qua Lariſſæus Jupiter dictus eſt. ¶ Item urbs Italiæ, quam Pelaſgi condidere.

Lariſſæus, a, um, adject. ad Lariſſam pertinens. *Virg.* 2. *Æn. v.* 197. Quam neque Tydides, nec Lariſſæus Achilles, &c.

Larius, m. 2. *Lago di Como*, Germ. *Comerſee*, lacus Inſubriæ, & Ducatus Mediolanenſis, totius Italiæ ampliſſimus, verſus Boream, & Rhætos, a Mediolano 25. M. P. in Bor. Dictus eſt a [illegible], *larus*, *fulica*, nempe a fulicarum multitudine. Per hunc lacum medius fluit Abdua fl. aquaſque ejus reddit ſuaviores,

viores, deinde per oppoſitum lacus partem erumpens, in Padum non longe a Cremona influit.

Larius, a, um, quod ad Larium lac. ſpectat. *Catul. epigr.* 33. Veronam veniat novi relinquens Comi mœnia, Lariumque litus.

Larix, icis, f. *larice*, λάριξ, arboris genus cognatum abieti, & pino, a λαρὸς, *ſuavis*, nempe ab odoris ſuavitate. Reſinam enim fundit, & vere flores gignit odoratos. Nullam quantumvis longa ſenecta cariem ſentit. Neque ignem per ſe concipit, neque ulla ratione ardet, eo quod plurimum terreſtris, aqueæque habeat ſubſtantiæ, minimam autem ignea, aut aeræ. V. *Vitruv. l.* 2. *c.* 9. Nec eſt alia ratio eam conſumendi, quam ſi magna lignorum copia utatur, quemadmodum in iis contingit lapidibus, qui calcis gratia coquuntur. Abundat circa Padi ripas, & maris Adriatici littora, vix alibi nota. *Plin. l.* 16. *c.* 10. *Lucan. l.* 9. Et larices, fumoque gravem ſerpentibus urunt abrotanum.

Larvæ, arum, f. *anime malefiche*, *ombre notturne*, Ger. *geſpenſt*, Gal. *maſques*, *fantomes*, Hiſp. *disfraces*, *fantaſmas*, [illegible], genii mali, ac noxii defunctorum, a *Lare*, hoc eſt malo genio. A Laribus familiaribus eo differebant, quod hi certis ædibus curam gererent poſterorum, Larvæ autem vagarentur ſedibus incertis, cumque ejuſmodi exſortes forent. Quæ pœna eos manſit ob vitam male tranſactam. *Aug. l.* 4. *de Civ.* Larvæ dicuntur animæ hominum depravatæ, & in malis vitæ meritis maculoſæ, quæ a corpore ſeparatæ terriculamentum ſunt mortalibus. *Apul. in Apol.* Larvas appellat noctium occurſacula, buſtorum formidamina, ſepulchrorum terriculamenta. *Plaut. Amph.* Nam hæc quidem ędepol larvarum plena ſunt. V. *Turneb. in Præfat. Plinii*. ¶ Larva etiam perſona dicitur, quam Itali vocant *maſchera*, [illegible]. *Apul. in Apol.* Hunc denique (Mercuriolum, ſive Mercurioli ſimulacrum affabre factum) qui larvam putat, ipſe eſt larvatus. Ubi larvam vocat, non Lemurem, terriculamentum nocturnum, ſed [illegible], quomodo & alibi formam larvalem dixit, & Petronius larvam argenteam. *Hor.* 1. *Serm. Sat.* 5. Nil illi larva, aut tragicis opus eſſe cothurnis. ¶ Tranſlate larva dicitur de homine ſtupido, & inſano. *Plaut. Merc.* 5. 4. 20. Etiam loquere larva tu? *Caſ.* 3. 4. 2.

Larvalis, le, o. 3. *terribile*, *ſpaventevole*, [illegible], terribilis, deformatus, pallens, emaciatus, ac prorſus horrendus, a *Larva*. *Ammian. l.* 31. Larvale ſimulacrum. *Senec. ep.* 24. Nemo tam puer eſt, ut Cerberum timeat, & tenebras, & larvalem habitum &c. ¶ *In Priapeis carm.* 38. legitur *larvialis* epentheſi τῦ *i*. Palloremque maciemque larvialem.

Larvātus, a, um, adject. larva indutus, perſonatus, *maſcherato*. Accipitur fere pro furioſo, & mente capto, & quaſi a larvis agitato, auctore *Feſto*. *Plaut. Men.* 5. 4. Quid eſſe illi morbi dixeras? narra, ſenex, num larvatus, aut cerritus?

Larvo, as, a. 1. larvis infeſto, terreo. *Firmic. l.* 3. *c.* 14. Faſcinantes mulieres, quæ etiam ipſos artus larvari, ac faſcinari faciant.

Larunda, æ, f. eadem ac Lara, de qua V. in *Lar*. *Auſon. Idyll.* 5. *v.* 52. Nec genius domuum Larunda progenitus Lar.

Laſanum, n. 2. *cantaro*, Ger. *ſcheiſſkopff*, Gall. *pot de chambre*, Hiſp. *ſervidor*, *ſervicio*, λάσανον, vas evacuando ventri accommodatum, ſeu quo retrimenta cibi excipiuntur, a Græca voce allata, quam Heſychius familiaricam ſellam interpretatur. *Hor.* 1. *Serm. Sat.* 6. *v.* 108. Cum Tyburte via Prætorem quinque ſequuntur te pueri, laſanum portantes, œnophorumque.

Laſcive, adv. *laſcivamente*, [illegible], libidinoſe, molliter, petulanter, procaciter. *Martial. in ep. præfixa l.* 8. Laſcive loqui. *Avien. in Arat. prognoſt. v.* 514. Et ſi perſultans aries laſcivius herbas Appetit.

Laſcivia, æ, f. 1. *laſcivia*, *petulanza*, [illegible], Ger. *der mutwille*, *geilheit*, Gal. *laſciveté*, Hiſ. *locania*, animi incontinentia ex ſaturitate fere & otio naſcens, quæ vel in procacitatem, vel in libidinem erumpit. Sæpe tamen eſt ſine malitia. *Senec. de conſol. ad Helv. c.* 16. *de blandiſſimo puero*. Cujus non lacrymas ejus hilaritas ſupprimat? cujus non contractum ſolicitudine animum illius argutiæ ſolvant? quem non in jocos vocavit illa laſcivia? Sic *Plin. lib.* 9. *ep.* 33. laſciviam vocat ludicros curſus decurſuſque delphini. Et *Cic. l.* 1. *Div. c.* 14. Ut provectione læti piſcium laſciviam intuerentur. Sic *Tacit. de Germ. c.* 25. ſaltationem inter gladios, audacem laſciviam dixit. ¶ Interdum pro libidine ponitur. *Suet. in Calig. c.* 36. Cum maxime placitam ſevocaſſet, paulo poſt, recentibus adhuc laſciviæ notis, reverſus &c. ¶ Item pro petulantia, & procacitate. *Quint. l.* 9. *cap.* 2. Aſſiſtentes oderint hanc maledicendi laſciviam. Sic *Tacit. Ann.* 11. *c.* 12. Theatralem laſciviam vocat jocos impudentes, & probra a populo in Theatro jactata in conſulares viros, & illuſtres fœminas. ¶ Eſt etiam laſcivia in oratione, cum ſcilicet intemperanti ſtylo quis utitur. *Quint. l.* 2. *c.* 6. ¶ *Plaut. Aſin.* 2. 2. 32. O catenarum colone! L. O virgarum laſcivia? h. e. in cujus tergum virgæ laſcivire ſolent.

Laſcivibundus, a, um, laſciviens. *Plaut. Stich.* 2. 1. 16. Quidnam dicam Dinacium laſcivibundum tam libenter currere?

Laſcivio, is, ii, itum, n. 4. *luſſureggiare*, [illegible], Germ. *uppig ſeyn*, Gall. *folaſtrer*, *eſtre laſcif*, Hiſ. *bolverſa*, *o ſer laſcivo*, [illegible], eſt petulanter agere, ut equi indomiti ſolent, & qui diu in otio fuerunt, qui aut calcitrant præter ſolitum, aut luſitant, exultantque. *Liv. l.* 2. Et laſcivire magis plebem, quam ſævire. *Col. l.* 7. Satietate verni pabuli pecudes exhilaratæ laſciviunt. *Ovid.* 7. *Met.* Fuga laſcivit agnus.

Laſcivitas, atis, f. laſcivia, petulantia. *Firmic. l.* 1. *Aſtrol. c.* 1. & *Cæl. Aurel. l.* 3. *Tard. c.* 8.

Laſcivĭter, adv. laſcive, petulanter. Habet hanc vocem *Nævius* apud *Chariſ. l.* 2. *pag.* 183. *Putſch.*

Laſcivulus, a, um, *laſcivetto*. *Nev.* apud *Priſcian. l.* 10. Manu laſcivula, ac tenellula.

Laſcivus, a, um, *laſcivo*, *petulante*, [illegible], Germ. *geile*, Gal. *laſcif*, Hiſp. *laſcivo*, [illegible], petulans, procax, libidinoſus. V. *Laſcivia*. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 64. Malo me Galatea petit laſciva puella, & fugit ad ſalices, & ſe cupit ante videri. *Martial. l.* 1. *epigr.* Laſcivus leporis curſus. *Ovid. Met.* 13 tenero laſcivior hœdo. *Suet. in Tiber. c.* 43. laſciviſſimæ picturæ. *Plin. l.* 10. *c.* 42. Laſcivus in vino. *Quint. l.* 6. *c.* 4. Siculi ut ſunt laſcivi, & dicaces. *Spartian. in Adriano, c.* 14. Idem ſeverus, lætus; comis, gravis; laſcivus, cunctator; ſævus, clemens, & ſemper in omnibus varius.

Laſer. V. Laſerpitium.

Laſerātum, i, n. condimentum ex laſere. *Apic. l.* 1. *c.* 30.

Laſerātus, vel Laſaratus, a, um, adject. laſere conditus, ut laſeratum acetum, apud *Plin. Valer. l.* 1. *c.* 21.

Laſerpitiarium, ii, n. condimentum ex laſerpitio. *Petron. in fragment. Tragur.* De laſerpitiario, mimo canticum extorſit.

Laſerpitiatus, a, um, quod laſerpitio mixtum eſt. *Cato de R. R. c.* 116. Permiſceto lentim aceto laſerpitiato. *Plin. l.* 18. *c.* 30. Sunt, qui lentem aceto laſerpitiato aſpergant.

Laſerpitifer, a, um, adject. laſerpititii ferax, ut Laſerpitifera Cyrenæ, apud *Catul. carm.* 7.

Laſerpitium, ii, n. vel laſer, eris, n. 3. [illegible], ſuccus ſirpis, ſeu ſilphii. Sirpe, ſeu ſilphium eſt magis virgultum herbidum, quam arbuſtum. Officinæ aſam fœtidam appellant. Naſcitur in Cyrenaica regione. Odoratis eſt radicibus. Ex ejus culmo æſtate exſudat pingue roſcidum in modum lactis, quod paſcentium hircorum inhæret barbulis, & cum areſactum inolevit, guttis ſtiriatis colligitur ad uſum menſarum, & medicinæ. Hujuſmodi ſuccus dicitur laſerpitium, & truncata voce laſer, quaſi lac ſirpitium, ſeu ſirpicum, ideſt ſirpis virgulti, quoniam manat in modum lacteum. *Solin. c.* 30. *Plin. l.* 18. *c.* 3. diſtinguit laſer a laſerpitio, laſerpitium accipit pro planta ſirpis, ſeu ſilphii, laſer pro ſucco. *Cato l.* 3. *Orig.* Laſerpitium pro pulmentario habet *Plaut. Rud. a.* 3. *ſc.* 2. Si ſperas, tibi hoc anno multum futurum ſirpe, & laſerpitium. *Palladius l.* 3. laſerpitium vocat opon Cyrenaicum, ideſt, ſuccum Cyrenaicum. Nam gignitur in Cyrenaica regione, ut dictum eſt.

Laſes, olim dicebantur, qui nunc Lares. *Terent. Scaur. de Orthogr.*

Laſſātus, a, um, nom. ex particip. a laſſor, aris, defatigatus, *ſtanco*, *ſtancato*, [illegible]. *Ovid.* 6. *Met.* Laſſata membra. *Juven. ſat.* 6. *v.* 130. Et laſſata viris, nec dum ſatiata receſſit.

Laſſeſco, is, n. 3. *divenir laſſo*, [illegible], Ger. *mued werden*, Gal. *ſe laſſer*, Hiſ. *caſarſe*, [illegible], fatigor, laſſus ſio. *Plin. lib.* 10. *c.* 16. Non laſſeſcere in ullo labore, qui nervos ex alis gruis, & cruribus habeant. *Id. l.* 7. *c.* 40. Ne laſſeſcat fortuna, metus eſt. *Prudent. l.* 2. *adv. Symmach. v.* 101. Laſſeſcere viſu.

Laſſitūdo, inis, f. *ſtanchezza*, [illegible], Ger. *mueſte*, Gal. *laſſeté*, Hiſp. *canſancio*, [illegible], moleſtia, quam ex labore ſuſcipimus. *Cic. de Inv. l.* 2. *c.* 4. Poſtquam illos arctius ex laſſitudine dormire ſenſit. *Id. l.* 12. *Fam. ep.* 25. Sed nulla laſſitudo impedire officium, & fidem debet.

Laſſo, as, a. 1. *ſtancare*, *affaticare*, [illegible], Germ. *ermueden*, Gal. *laſſer*, Hiſp. *canſar*, [illegible], fatigo. *Ovid.* 3. *de Ponto*, *el.* 7. Quam ſim qui tumidis brachia laſſat aquis. *Plin. ep.* 9. *l.* 3. Multiſque cauſis non laſſaretur modo, verum etiam confunderetur. *Martial. l.* 8. *epigr.* 31. ſupplicibus dominum laſſare libellis.

Laſsŭlus, a, um, dim. a laſſus, *Catul. carm.* 64. *v.* 37. Laſſulæ nimio e labore ſomnum capiunt ſine Cerere.

Laſſus, a, um, *laſſo*, *ſtanco*, *affaticato*, [illegible], Germ. *mued*, Hal. *las*, Hiſp. *canſado*, [illegible], feſſus, fatigatus, corporis, vel animi labore fractus. Aliqui deducunt a *labore*, alii a *lapſu*. *Plaut. Pſeud.* 2. 2. 66. Nam ut laſſus veni de via. *Ovid.* 5. *Triſt. eleg.* 4. Laſſus via. *Ter. Andr.* 2. 1. 4. Animus laſſus, & cura confectus. *Plaut. Stich.* 4. 1. 26. Si res laſſa labat, itidem amici collabaſcunt. *Plin. l.* 17. *c.* 5. Terra laſſa, h. e. ſterilis, ſeu effœta. ¶ Cum genit. *Hor. l.* 2. *od.* 6. Sit modus laſſo maris, ac viarum, militiæque. ¶ Cum infinito. *Propert. l.* 2. *el.* 13. *v.* 28. Nec fueris nomen laſſa vocare meum.

Laſtaurus, m. 2. λάσταυρος, catamitus, qui muliebria patitur. Heſychius, & Suidas ſcripſere, accipi etiam pro ſcortatore. Quidam dicunt, proprie notare bene mutoniatum, metaleptice accipi pro homine ſalaci. Alii malunt ſic vocari eum, cui taurus hirſutus, ſeu hiſpidus eſt. Phrynichus auctor eſt, veteribus quidem dictum catamitum, ſed ſuo ſeculo ſic vocari hominem pravum, ac cruce dignum. Vox Græca eſt, quæ facta eſt ex λα, particula intenſiva, & ταῦρος, quod ſignificat ὄῤῥος, i. e. partem illam, quæ eſt inter podicem, & ſcrotum. *Sueton. de Illuſt. Grammat. c.* 15. Lenæus Pompeji libertus mores ejus ſigillatim expreſſit, nebulonem, lurconem, popinonem, & laſtaurum appellans.

Late, adv. *largamente*, [illegible], in multis locis. *Cic. pro L. Man.* Tantum bellum, tam diuturnum, tam longe, lateque diſperſum, &c. *Id. Catil.* 4. *c.* 3. Latius opinione diſſeminatum eſt hoc malum. *Idem* 1. *Off.* Latiſſime patere videntur ea, quæ, &c. *Id.* 2. *Fin. c.* 6. Latius loqui. *Plin. l.* 4. *ep.* 20. Ingenii velis latiſſime vehi. ¶ Latius narrare aliquid, *ingrandire*. *Cæſ. lib.* 2. *B. C. c.* 17. Atque hæc ad eum latius Afranius, atque inflatius præſcribebat.

Latĕbra, æ, & latebræ, arum, f. *ſpelonca*, *grotta*, [illegible], Ger. *underſchleiff*, Gal. *cachette*, Hiſp. *eſcondrijo*, [illegible], locus, ubi aliquid occultatur, a *lateo*. Quidam volunt, latebras de hominibus, latibula de feris dici. Sed hæc differentia non obſervatur, & latebræ dicuntur de locis, in quibus ſe homines abdunt, & de ferarum cubilibus, & de quibuſvis locis, in quibus aliquid abſconditur. *Lucan. l.* 1. Cedendum eſt bellis, quorum tibi tuta latebra Leſbus erit. *Liv. l.* 46. Inter vepres, & latebras ferarum noctem unam delitui. *Plaut. Aulul.* 4. 2. 2. Non metuo, ne quiſpiam inveniat: ita probe in latebris ſitum eſt. ¶ Ponitur interdum latebra pro excuſatione, & prætextu. *Cic.* 3. *Offic. c.* 20. Videtint, ne quæratur latebra perjurio, i. e. excuſatio, qua lateat perjurium. *Id.* 2. *Div. c.* 20. Se in mirificam latebram conjicere.

Latebricŏla, æ, m. [illegible], latebras incolens. *Plaut. Trin.* 2. 1. 14. Latebricolarum hominum corruptor.

Latebrŏſe, adv. *occultamente*, [illegible], Ger. *verborgenlich*, Gal. *en cachette*, Hiſp. *eſcondidamente*, [illegible], occulte, clam. *Plaut. Trin.* 1. 2. Neque latebroſe me abs tuo conſpectu occultabo.

Latebrŏſus, a, um, *dove ſon molti luoghi da naſconderſi*, [illegible], Germ. *voll holen*, Gal. *plein de cachettes*, Hiſp. *lleno de eſcondrijos*, [illegible], in quo frequentes latebræ ſunt. *Plaut. in Bacch.* 1. 1. 22. Nam huic ætati non conducit, mulier, latebroſus locus. *Liv. lib.* 21. *c.* 54. Locus latebroſus ad equites tegendos. *Virg.* 5. *Æn.* Pumex latebroſus. h. e. fiſtuloſus.

Latens, tis, adject. o. abditus, occultus, *naſcoſto*. *Virgil.* 1. *Æn.* Saxa latentia. *Pompon. l.* 2. *de orig. jur.* In latenti jus civile retinere.

Latenter, adv. *naſcoſamente*, [illegible], Germ. *verborgenlich*, Gal. *en cachette*, Hiſp. *a eſcondidas*, [illegible], clam, occulte. *Cic. in Top. c.* 17. Eventus obſcura cauſa, quæ latenter efficitur. *Ovid.* 3. *de Pont. eleg.* 6. *in fin.* Si res eſt anceps iſta, latenter ama.

Latĕo, es, tui, ſine ſup. n. 2. *eſſer aſcoſo*, *naſconderſi*, [illegible], Ger. *verborgen ligen*, Gal. *eſtre caché*, Hiſ. *eſtar eſcondido*, [illegible], in occulto ſum, clam ſum, delitеſco, a Dorico λάθω, pro λήθω, ϑ in *t* converſo. *Cic.* 3. *Verr.* Nullæ ſunt occultiores inſidiæ, quam hæ, quæ latent in ſimulatione officii. ¶ Et quoniam ea, quæ in occulto ſunt, fere ignoramus, factum eſt, ut latere accipiatur pro ignorari: ſed in hac ſignificatione fere imperſonaliter uſurpatur. V. *latet*. ¶ Dicimus autem, latere in, & ſub aliqua re. *Virg. Cic.* & *Liv.* Item cum abl. ſine præpoſit. *Ter. Heaut.* 4. 2.

Later, eris, m. 3. *quadrello*, *mattone*, [illegible], Ger. *ein ziegel*, Gal. *brique*, Hiſ. *ladrillo*, πλίνθος, terra cocta, & in lapidem durata, a λᾶς, ſeu λᾶος, *lapis*. *Cic.* 2. *Divin.* Num hoc in latere, aut in cæmento, ex quibus urbs effecta eſt, potuit valere? *Col. lib.* 9. *c.* 6. Ut vel ex fimo fingantur, vel lateribus extruantur. ¶ Laterum tria erant genera, de quibus V. *Plin. l.* 35. *c.* 14. & *Vitruv. l.* 2. *c.* 3. ¶ Lateres cocti, ſeu coctiles ſunt, qui in fornace cocti ſunt. *Vitruv. l.* 1. *c.* 5. Sive ſilex, ſive cæmentum, aut coctus later, ſive crudus. ¶ *Laterem lavare*, proverbio dicitur, pro operam ludere, inde tractum, quod rubedo illa in lateribus ablui non poſſit. *Ter. Phor.* 1. 4. 9. Purgem me? Laterem lavem.

Laterālis, le, adject. ad latus pertinens, ut lateralis dolor, *dolor di fianco*. *Plin. l.* 21. *c.* 21. ¶ Lateralia, um, ſubſtantive, ſunt crumenæ, ſeu capſulæ ad latera ephippii pendentes, in quibus neceſſaria itineri recondimus, *ſaccherte*. *Scævola l.* 102. *Dig. de legat.* 3. Pecuniam in lateralibus condidit.

Laterāmen, inis, n. opus lateritium. *Lucret. l.* 6. *v.* 232. Conlaxat, rareque facit lateramina vaſi. h. e. vas ipſum lateritium. Loquitur enim de doliis, quæ apud veteres lateritia fuere, niſi malis lateramina interpretari vaſis latera.

Laterāni, m. 2. familia clariſſima apud Romanos. Habitavit in Cœlio monte, qui & inde Lateranus eſt appellatus. *Juven. ſat.* 10. Egregias Lateranorum obſidet ædes Tota cohors.

Laterānus, m. 2. Deus, ſeu Genius focorum, a *later*. *Arnob. l.* 4. Lateranus, ut dicitis, Deus eſt focorum, & Genius, adauctuſque hoc nomine, quod ex laterculis crudis ab hominibus caminorum iſtud exædificetur genus. ¶ Item Conſul R. qui a Nerone occiſus eſt. ¶ Nunc Lateranus templum eſt magnificentiſſimum Romæ in Cœlio monte. V. *Hieron. ep.* 30.

Lateraria, æ. V. Laterarius.

Laterarium, ii, n. genus tigni, a *latus*, *eris*. *Vitruv. l.* 10. *c.* 20. Ipſi autem laterariis circa fixis contineantur, teganturque tabulis maxime palmeis.

Laterarius, ii, m. qui lateres facit, πλινθουργός. *Non. c.* 5. *n.* 97.

Laterarius, a, um, idem, quod lateritius. *Plin. l.* 17. *cap.* 36. Laterarias domos conſtituerunt primi Euryalus, & Hyperbius fratres Athenis. Sed aliqui legunt, *Laterarias*, *ac domos*, ideſt, officinas, fornaceſque fingendis, coquendiſque lateribus aptas. ¶ Significat etiam, aptum lateribus faciendis, ut lateraria terra. *Id. l.* 19. *c.* 8.

Latercŭlum, i, n. codex dignitatum omnium tam militarium, quam civilium. Ejus fit mentio *leg.* 1. & 2. *Cod. de Offic. Quæſt.* & apud *Iſidorum l.* 6. *c.* 17. nonnullis Laterculenſes dicuntur, qui hujuſmodi librorum curam habent. V. *Pancirol. in notit. Imper. Orient. c.* 94.

Latercŭlus, li, m. *mattoncello*, πλινθίον, parvus later. *Col. l.* 18. *c.* 14. Sub porticibus

ticibus deinde quadrata baſe cæmentis, vel etiam laterculis extruuntur. ¶ Item panificium quadratum operis dulciarii, a laterum forma. *Plaut. Pœn. a. 1, ſc. 2. v. 12.* Nil, niſi laterculos, ſeſamum, papaveremque. *Apul. l. 10.* Hic panes, cruſtula, junculos, hamos, laterculos, plura ſcitamenta mellita.

Laterenſis, ſe, adject. ad latus pertinens, ut laterenſis ſatelles, qui corpus Principis cuſtodit, *Tertul. l. 4. adv. Marc. c. 43.* Tot fere laterenſibus uti ſolebat.

Laterina, æ, f. latrina, *cloaca*. *Tert. l. 2. adv. Marc. c. 2.* Pro laterinis deductis, pro civitatibus ædificatis. Alii laterinas hic intelligunt laterarias officinas, vel lateritia opera.

Lateritius, a, um, *mattonato, di mattoni*, [illegible], Germ. *von ziegel*, Gal. *de brique*, Hiſp. *de ladrillo*, [illegible], quod eſt ex latere. *Plin. l. 35. c. 14.* Orientis parietes lateritios prætulere.

Laterna, æ, f. *lanterna*, [illegible], Germ. *ein latern*, Gal. *lanterne*, Hiſp. *lanterna*, [illegible], inſtrumentum ex laminis corneis, vel ex alia materia, in quo candela accenſa, vel ignis oleo ardens includitur, ne a vento extinguatur, a *lateo*, quia in ea ignis latet. Primam ſyllabam longam habet, etſi prima in lateo brevis eſt. *Cic. ad Att. l. 4. ep. 3.* Pauci in veſtibulo pannoſi, ſine laterna. *Martial. l. 14. epigr. 61.* Dux laterna viæ clauſis feror aurea flammis, & tuta eſt gremio parva lucerna meo. ¶ *Pareus in Lex. Crit.* teſtatur, ſe in quodam MS. legiſſe *lanterna*, in *Plauti Aulul. 3. 6.*

Laternarius, rii, m. *chi porta la lanterna*, Germ. *laternentrager*, Gal. *lanternier*, Hiſ. *lanternero*, [illegible], qui alteri laternam præfert. *Cic. in Piſ. c. 9.* An cum altero barbato Epicureo, cum altero Catilinæ laternario? V. *Lanternarius*.

Lateſco, is, n. 3. latus fio, *allargarſi, dilatarſi*, *Col. l. 2. c. 10. ad fin.* Rapæ non in ventrem lateſcunt, ſed tenuem radicem deorſum agunt. *Manil. l. 1. v. 680.* bis ſex lateſcit faſcia partes.

Lateſco, is, n. 3. idem quod lateo, *eſſer naſcoſto*. *Col. l. 6. c. 1.* Oſſa lateſcentia ad ſpinam tendunt. *Cic. in Arat. v. 385.* Hic equus a capite, & longa cervice lateſcit.

Latet, ebat, tuit, imp. 2. *eſſere incognito, occulto, non ſaperſi*, eſt incognitum eſſe, ignorari, a *lateo*, quia ea, quæ in occulto ſunt, fere ignoramus. Plerumque acc. habet. *Virg. 1. Æn. v. 134.* Nec latuere doli fratrem Junonis, & iræ. ideſt, nec frater ignoravit dolos, &c. *Ovid. 5. Faſtor. v. 361.* quorum me cauſa latebat. ¶ Interdum & dativum. *Cic. poſt redit. in Sen. c. 6.* Ubi nobis hæc auctoritas tanta latuit? *Varr. l. 8. de L. L. c. 52.* Quæ & oculis, & auribus latere ſoleat. *Lucan. l. 1. v. 417.* at mihi ſemper, Tu, quæcumque moves tam crebros cauſa meatus, Ut Superi voluere, lates. Addunt aliqui alterum ex Cicerone locum *Catil. 1. c. 6.* quod mihi latere valeat in tempore. Sed ea lectio Criticis valde ſuſpecta eſt, & creditur ſcribæ alicujus additamentum.

Latex, icis, m. 3. *fonte, umore*, [illegible], Ger. *feuchtigkeit*, Gal. *fontaine, liqueur*, Hiſp. *fuente, humor*, [illegible], fons, vel aliud ſimile, a *lateo*, quia in eo latet humor. *Serv. in Æn.* Feſto dici videtur a lapſu, quia profluens aqua ſit. *Lucr. l. 5.* Liquoris vitigeni laticem, ideſt, uvam. ¶ Metonymice ponitur pro ipſo liquore, ut Latex Lyæus, h. e. vinum; Latices Palladii, h. e. oleum. *Virg. 4. Æn.* Sparſerat & latices ſimulatos fontis Averni.

Lathyris, f. 3. [illegible], herba, al. cataputia major. *Plin. l. 27. c. 11.* Lathyris folia habet multa, lactucæ ſimilia, tenuiora, germina multa, in quibus ſemen tuniculis continetur, ut capparis.

Latia Saturni, uxor Saturni. *Gel. l. 13. c. 21.* ex Pontif. Indigitamentis.

Latialis, & le, o. 3. *Latino*, quod ex Latio eſt. *Ovid. Met. 15. v. 481.* Latialis populus. ¶ Latialis ſermo, Latinus, ſeu Romanus. *Plin. l. 3. c. 1.* Ex his digna memoratu, aut Latiali ſermone dictu facilia.

Latialiter, adv. latine. *Sidon. carm. 23. v. 235.* Et te ſeu latialiter ſonantem &c. Alii leg. *latiariter*, quod idem eſt. *Martian. Capel. l. 3. init.* Peplo circa humeros involuto latialiter tegebatur.

Latiar, ris, n. 3. *Sigon. l. 1. de antiq. jur. Ital. c. 3.* teſtatur, ita appellatum fuiſſe ab Romanis ſolemne ſacrificium, quod a Latinis populis tempore latinarum feriarum Jovi Latiali fiebat.

Latiaris, o. 3. idem, ac Latialis. *Cic. pro Mil. c. 31.* Tu qui ex tuo monte, Latiaris ſancte Jupiter.

Latiariter, V. Latialiter.

Latibulo, as, n. 1. & latibulor, aris, d. 1. idem, ac lateo, apud vet. *Varro.* Vide, ne ſervus domini latibulet. *Accius* apud *Non. c. 2. n. 495.* Progredere, & ne quis latibuletur, proſpice.

Latibulum, li, n. *luogo dove ſi naſconde*, [illegible], Ger. *ein ſchupfloch*, Gal. *cachette*, Hiſp. *eſcondrijo*, [illegible], in quo aliquid deliteſcit. Dicitur non ſolum de beſtiis, ſed etiam de hominibus. *Cic. Att. l. 12. ep. 13.* Ego autem volo aliquod emere latibulum, perfugium doloris mei. *Id. 1. Off. c. 4.* Generi animantium omni eſt a natura tributum, ut paſtum, ut latibula, &c.

Laticlavialis, le, adject. qui laticlavia tunica eſt indutus. *Vet. Inſcript.* apud *Grut. p. 180. n. 3.* Tribunus laticlavialis.

Laticlavius, a, um, adject. qui latum clavum habet. *Valer. Max. l. 5. c. 1. n. 7.* Et tunica laticlavia donatum ad Maſiniſſam remiſit. *Sueton. in Domit. c. 10.* Laticlavius Tribunus. ¶ Laticlavii, abſolute, dicti ſunt Senatores, & Patritii, quorum inſigne erat latus clavus in tunica. V. *Clavus*, & *Manut. & l. 2. de quæſ. per epiſt. ep. 2.* *Suet. Ner. c. 26.* A quodam laticlavio cæſus. *Id. in Aug. c. 38.* Binos laticlavios præpoſuit ſingulis alis.

Latifolius, a, um, [illegible], quod lata folia habet. *Plin. l. 15. c. 7.* Optima laurus ad id latifolia, ſylveſtris nigra baccis.

Latifundium, ii, n. *gran podere, gran poſſeſſione*, Germ. *ein feldgut*, Gal. *fond de grand etendue*, Hiſp. *heredad grande*, [illegible], magnus, & amplus fundus. *Plin. lib. 17. cap. 22.* Latifundiis non legitima naturæ feſtinatio, ideſt, non poteſt una certa ratio præſcribi putandæ vineæ in magnis prædiis, quod aliæ ſerius id, aliæ maturius deſiderant. *Id. l. 18. c. 6.* Latifundia perdidere Italiam. Adde *Senec. ep. 88.*

Latinæ, arum, f. ſubaudi *feriæ*, tempus ſacrificii ſolemnis a Latinis populis faciendi. V. *Latinus*, & ibi exempla.

Latine, adv. *latinamente*, Germ. *lateiniſch*, Gall. *latin*, Hiſp. *latino*, [illegible], more Latinorum. Latine loqui, eſt loqui proprie, & eleganter. *Cic. in Bruto.* Eodem tempore M. Herennius in mediocribus Oratoribus latine, & diligenter loquentibus numeratus eſt. ¶ Interdum eſt loqui aperte, nulla Metaphora, nullo verbi ambigui prætextu. *Cic. 6. Ver.* Latine me ſcitote, non accuſatorie loqui. *Id. 7. Phil.* Quem gladiatorem non ita appellavit, ut interdum etiam M. Anton. gladiator appellari ſolet, ſed ut appellant ii, qui plane, & latine loquuntur. *Quintil. Declam. 3.* De injuria noſtra latine queri non poſſumus, parcendum verbis eſt. h. e. de ſtupro militi a tribuno intentato. ¶ Latine ſcire, eſt ſcire Latine loqui. *Cic. pro Cæc.* Quid enim facilius eſt, quam probari iis, qui Latine ſciant, in uno ſervulo familiæ nomen non valere?

Latini, orum, m. 2. Latii incolæ, qui olim Aborigines appellati fuerant. Dicti ſunt a regione, quam incolebant. Et hoc nomen æque antiquum eſt, ac nomen Latii, uſitatum uſque ab eo tempore, quo Saturnus in Italia latitavit. *Virg. 12. Æn.* Sed *Dionyſ. l. 1. Rom. antiq.* ſcripſit, vetus Aboriginum nomen uſque ad bellum Trojanum ſervatum fuiſſe, ideſt uſque ad expeditionem Græcorum in Aſiam, a Latino Rege, Fauni filio, qui belli Trojani temporibus regnavit, Latinos dici cœpiſſe, ſtatim cum Regno potitus eſt. *Juſtin. l. 20.* dicit, Latinos populos ab Ænea conditos videri. *Liv. l. 1.* narrat, Aborigines vocatos fuiſſe Latinos poſt bellum Trojanum, facta permixtione ex Aboriginibus, & Trojanis, authorem nominis Æneam fuiſſe, cum utramque gentem Latinos appellaviſſe, non Trojanos, ante bellum cum Mezentio, ut animos Aboriginum ſibi conciliaret. *Virg. 12. Æn.* fabulatur, cum Juno a Jove prohibita eſſet ulterius pro Turno, & adverſus Æneam progredi, eam petiiſſe, ut nomen Trojæ ſempiterna hominum oblivione deleretur, ne Latini vetus nomen, veſtem, loquendi rationem mutarent. ¶ In Latio quinam recenſerentur, V. *Sigon. de antiq. jur. Ital. l. 1. c. 3.* ¶ Latini etiam ut populi fœderati Reip. Rom. ſpectantur. Hac acceptione ſic definiuntur. Latini erant Latii incolæ, Populi R. fœderati, jure Latii donati. *Sigon. ib.* Vel Latini erant illi, qui Latium incolebant, & habebant jus cenſus, jus tributorum, jus militiæ, jus ſuffragii, jus honorum. Cives autem jure Latii erant, qui donati fuerant eo jure, quod ante Legem Juliam Latinorum proprium fuerat, etſi extra Latium habitarent, cujus generis erant, ex. gr. Galli, Hiſpani, &c. Ex *Sigon. de ant. jur. Italiæ l. 1. c. 4.* *Panvin. de jure Latii*. ¶ Poſtquam a Romanis in ſocietatem recepti ſunt, varie ſunt nominati, *Socii*, *Latini Socii*, *Socii nominis Latini*, *Socii ab nomine Latino*, *Socii nomenque Latinum*, *Socii ac Latium*, *Latium*, & *Socii*. Sæpe tamen Italici de Latinis, & Latini de Italicis dicti inveniuntur. *Sigon. l. 1. c. 2.* Sed *Manutius* cenſet, quando veteres dicebant, *Socii*, & *Latini*, vel *Socii*, & *Latium*, eos duo Sociorum genera, Socios Italiæ, & Socios Latii, intellexiſſe.

Latinienſis, & ſe, o. 3. idem quod Latinus. *Cic. de Aruſp. Reſp. c. 10.* Quod in agro Latinienſi auditus eſt ſtrepitus cum fremitu.

Latinitas, atis, f. *favella latina*, locutio Latina, ſive ſermo Latinus. *Cic. Att. l. 7.* Cæcilius malus auctor Latinitatis eſt. ¶ Accipitur etiam pro jure Latii. *Suet. Aug. c. 47.* Urbium quaſdam, merita erga populum Rom. allegantes, Latinitate, vel civitate donavit. V. Latius, a, um.

Latinizo, as, a. 1. in latinum verto. Vox eſt *Cælii Aurel. Acut. 2. c. 1.*

Latino, as, a. 1. idem quod latinizo. Eſt ejuſdem Auctoris *Tard. 5. c. 6.*

Latinus, a, um, *Latino*, [illegible], quod eſt ex Latio, ſeu ad Latium ſpectat, ut Sermo Latinus, quo utebantur in Latio. *Virg. 1. Æn.* Genus unde Latinum. *Col. in præf. l. 12.* Hæc in Oeconomico Xenophontis, & deinde Cicero, qui eum Latinæ conſuetudini tradidit. h. e. vertit in Latinum ſermonem. ¶ Vertere in Latinum, eſt in Linguam Latinam. *Quintil. l. 10. c. 5.* Vertere Græca in Latinum veteres noſtri Oratores optimum judicabant. ¶ Reperitur etiam comparat. *latinior*, & ſuperlat. *latiniſſimus*. *Hieron. epiſt. 13.* Nihil latinius tuis voluminibus. *Idem ep. 52.* Homo latiniſſimus. Adde *Auguſtin. de Grammat. c. de adverbio*. ¶ Latinæ feriæ dicebantur, cum ex populis Latinis viri ſimul, & mulieres in montem Albanum hoſtias adducebant, & quatriduano ſacrificio facto in honorem Jovis Latialis, accepta carne in ſuam quiſque civitatem digreſſi revertebantur. Ea dicta viſceratio, quoniam ex hoſtiis carnes in partes cæſæ diſtribuerentur. Viſcerationem mox & Cæſar populo dedit, ut apud *Suetonium* legimus. ¶ Ferias autem Latinas maximo Romanorum, Latinorumque Magiſtratuum conventu, Conſules procurabant, cum interea cum populo agere non liceret, ut ob eam cauſam Latinæ aliquando a Conſulibus inſtaurarentur, cum Tribunis pleb. obſiſtere vellent, populares leges, & Reipub. pernicioſas ferre cupientibus. Itaque *ad Q. Fr. l. 2.* Conſul, *inquit*, Lentulus dies comitiales exemit omnes. Nam etiam Latinæ inſtaurantur. Nec tamen deerant ſupplicationes. Sic legibus pernicioſiſſimis obſiſtitur, maxime Catonis. Inſtaurabant Latinas etiam Pontifices, ut *Liv. l. 32.* tradit. Id autem fiebat, quaſi jam faciendis iis aut prætermiſſum aliquid eſſet, aut, quod non oporteret, commiſſum. ¶ Primus eas in unum diem Tarquinius Superbus inſtituit, ſecundus dies additus pulſis Regibus, tertius poſt ſeceſſionem in Aventinum, quartus Plebe, & Patribus a Dictatore Camillo in concordiam reductis. *Ex commentar. P. Manut. in epiſt. ad Att. & ad Q. Fr.* ¶ Non habebant certum, ſtatumque diem. nam legimus apud *Liv. l. 41. c. 16.* celebratas fuiſſe III. Nonas Maji. Et *l. 44. c. 19.* prid. Idus Aprilis, &c. ¶ Latinorum Concilium erat congregatio populorum Latii veteris, ideſt, Albanorum, & Rutulorum, in lucum Ferentinæ, qui erat ſub monte Albano, ubi de negotiis publicis conſultabant, & peracta conſultatione duos Prætores creabant, qui Rempub. Latinam adminiſtrarent. Fuit ſimile Concilio Amphictyonum, in Græcia. *Dionyſ. lib. 3. in Anco*. *Liv. lib. 8.* *Sigon. de antiq. jure Italiæ l. 1. c. 3.* ¶ Celebratum fuit uſque ad Conſulatum M. Valer. Maximi, & P. Decii Muris, ideſt uſque ad annum Urbis 441. *Feſtus ex Cincio in l. de poteſtate Conſulum*. *Sigon. l. 1. c. 3.*

Latinus, m. 2. [illegible], Rex Aboriginum, ſeu Laurentium. Stupro procreatus eſt ex Hercule, & filia Fauni, eo tempore, quo ille extincto Geryone armenta victoriæ præmia per Italiam ducebat. *Juſtin. l. 43.* Sed *Dionyſ. lib. 1. Rom. Ant.* tradit, fuiſſe filium Herculis, & mulieris Hyperboreæ; Herculem, cum ex Italia diſcederet, mulierem Hyperboream jam prægnantem Fauno in matrimonium reliquiſſe. *Virg. l. 7. Æn.* ſcripſit, Latinum filium fuiſſe Fauni ex Marica Nympha Laurente, nepotem Pici, pronepotem Saturni. *Serv. ex Heſiodo* narrat, fuiſſe filium Ulyſſis, & Circes filiæ Solis, Circen a nonnullis Maricam appellari, Maricam Deam fuiſſe litoris Minturnenſium prope Lirim fl. poetica licentia Laurentem dici pro Minturnenſem, alios Maricæ nomine Venerem intelligere, cujus fanum fuerit ad Maricam ſylvam Latii apud Minturnas, & Lirim fl. *Hyginus* vult, Latinos plures fuiſſe. Similiter *Boccac. l. 8. Gen.* Maricas plures fuiſſe ſuſpicatur. Uxorem habuit Amatam ſororem Dauni Regis Ardeatium. *Virg.* Sed *Var. L. L.* dicit, Latino uxorem fuiſſe Pallantiam Evandri filiam. Hoc tenente Regnum Æneas, Troja a Græcis expugnata, in Italiam venit, cui pars agri Laurentis, & Lavinia in matrimonium data eſt. Latinus interiit in prælio cum Rutulis. *Dionyſ. l. 1.* *Liv. l. 1.* *Juſtin. l. 43.* *Boccac. l. 8. Gen.*

Latio, onis, f. actus ferendi, *il portare*. *Cic. 3. Att. ep. 26.* Mihi in animo eſt, legum lationem exſpectare. *Liv. l. 38. c. 36.* Pronuntiavit, uti iis ſuffragii latio eſſet.

Latipes, edis, adject. o. qui latos pedes habet. *Avien. in prognoſt. Arat. v. 358.* Latipedemque anatem cernes excedere ponto.

Latitabundus, a, um, adject. qui latet. *Sidon. l. 1. epiſt. 6.* Nobilem latitabundum pauperis honorati ſententia premet.

Latitans, antis, *naſcoſto, latente*, qui ſæpe latet, vel idem quod latens. *Horat. in fin. od. 12. l. 3.* arcto latitantem fruticeto excipere aprum. *Ov. 10. Met. v. 449.* tegunt nigræ latitantia ſidera nubes. *Lucan. l. 6. v. 712.* Latitans in antro.

Latitatio, onis, f. actus latitandi. *Quint. l. 7. c. 3.* Sonus, clamor, gemitus, latitatio, metus, ſimilia.

Latito, as, avi, atum, n. 1. *naſconderſi ſpeſſo*, [illegible], Ger. *innen ligen*, Gal. *ſe cacher*, Hiſp. *eſconderſe*, [illegible], ſæpe, aut fere ſemper lateo. *Cic. pro Cluen.* Extrahitur domo latitans Oppianicus a Manilio. *Hor. 3. Carm. Od. 12.* Latitantem fruticeto excipere aprum. ¶ Speciatim latitare, inquit *Budæus*, dicuntur, qui ad judicium vocati fruſtrantur, & ludificantur. *Cic. pro Quinct.* Ego experiri non potui: latitavit, procuratorem nullum reliquit. ¶ Eſt etiam freq. verbi *fero*, a ſup. *latum*. *Feſt.* Latitaverunt *Cato* poſuit pro ſæpe tulerunt.

Latitudo, inis, f. *larghezza, ampiezza*, [illegible], Germ. *breyte*, Gall. *largeur, etendue*, Hiſp. *anchura*, [illegible], ſpatioſitas. *Cic. 1. de nat. Deor. c. 11.* In hac immenſitate latitudinum, longitudinum, altitudinum. *Idem. 3. Agr.* Qui latitudinem poſſeſſionum tueri, qui invidiam Syllanorum agrorum ferre non poſſunt. *Id. 2. de Or. c. 22.* Oris pravitatem, & verborum latitudinem imitatur. *Col. de arbor. c. 17.* Creſcere in latitudinem.

Latium, tii, n. *Lazio, Campagna di Roma*, regio Italiæ. Habet ab Occ. Hetruriam, a Mer. Mare, ab Or. Campaniam, a Sept. Sabinos, & Samnites. *Sigon. l. 1. de ant. jur. Ital.* hos fines Latio veteri tribuit, ab Occ. Tyberim, & Hetruſcos, a Sept. Anienem, & Sabinos, ab Or. Ufentem fl. cum Volſcis, a Mer. mare Tyrrhenum: deinde ait, utrique Latio ad Occ. objectum eſſe Tyberim, a Sept. Anienem cum Sabinis, & Marſis, ad Or. Samnites, & Campanos, ad Merid. Mare. ¶ Dictum eſt a *latendo*, quod ibi Saturnus latitarit. *Virg. 11. Æn.* *Ovid. 1. Faſt.* *Arnob. l. 4.* Pulſum a Jove, Italorum delituiſſe in finibus, & quod tutus fuiſſet a filio, nomen Latio impoſuiſſe pro munere. Sed *Varro* a Latino Rege dictum aſſerit. ¶ Duplex eſt, vetus, & novum. Vetus extendebatur ab Hetruria, & Tyberi fl. uſque ad Circæos urb. vel ad ſummam uſque ad Tarracinam urb. Volſcorum, & Ufentem flu. Novum productum fuit a Circeiis, ſeu a Tarracina, & Ufente flu. uſque ad Campaniam, & Lirim fl. Latium novum poſt bellum Tarentinum originem habuiſſe videtur. Nam neque bello Punico primo, neque Gallico Ciſalpino, neque ipſo bello Punico ſecundo omnium difficillimo mentio ulla uſurpatur auxiliorum,

quæ

quæ a Volſcis, Oſcis, Auſonibus miſſa ſint, cum tamen aliorum omnium populorum, quibus Latium cingitur, apud *Polybium*, & *Livium* memoria celebretur, Marſorum, Pelignorum, Samnitium, Campanorum, Sabinorum, Umbrorum, Picentum, Etruſcorum. Igitur veriſimile eſt, Volſcos, Hernicos, Auſones, Oſcos vel expulſos fuiſſe, vel ad internecionem deletos, & gentem Latinorum in hanc regionem eſſe immiſſam, atque inde Latium novum appellari cœpiſſe. Quod quidem inter Tarentinum, & Punicum bellum factum videtur. *Sigon. l. 1. cap. 7.* ¶ Latium differt ab agro Romano, *Campagna di Roma*. Nam ager Romanus Latio vetere continetur. Latium autem novum, ſeu quicquid inter Tarracinam, & Lirim jacet, ad Regnum Neapolitanum ſpectat.

Latĭus, a, um, *Latino*, quod ex Latio eſt, vel ad Latium ſpectat, ut Agri Latii, Gens Latia, Lingua Latia, Muſæ Latiæ, &c. *Ovid. 4. Faſt. v. 42.* Sylvius in Latia gente vocatus erat. *Id. 2. Pont. eleg. 3. v. 75.* Latiæ facundia linguæ. ¶ Jus Latium erat jus populorum nominis Latini, quo utebantur in re publica adminiſtranda, item jus civitatis Rom. adipiſcendæ, jus ſuffragiorum, &c. Vide *Sigon. l. 1. de Jure Ital.*

Latmĭus, a, um, adject. a Latmio monte. *Ovid. 3. de ar. am. v. 84.* Latmius Endymion non eſt tibi, Luna, rubori.

Latmus, m. 2. *Monte di Palatia*, Λατμος, mons Cariæ, in Joniæ confinio, apud Mæandri fl. oſtia, & Miletum urb. juxta quem Heraclea urbs inter Mæandrum, & Miletum ſita eſt. Celebris eſt fabula Endymionis, quem cum Luna adamaret, in hoc monte ab ea ſopitum narrant, ut unum ab eo oſculum auferret. *Cicer. 1. Tuſcul.*

Latŏis, idis, f. 3. Λατωΐς, Diana filia Latonæ. *Ovid. 7. Metam. v. 384.* Inde Calaureæ Latoidos aſpicit arva.

Latoĭus, a, um, adject. Latonius. *Ovid. 8. Met. v. 542.* Quas Parthaoniæ tandem Latoia clade Exſatiata domus. *Idem 3. Triſt. el. 2. v. 3.* Nec vos, Pierides, nec ſtirps Latoia veſtro, &c. Ita ex MSS. legit *Heinſius*. Alii *Latonia*.

Latomĭa, æ, f. 1. *luogo, d' onde ſi tagliano le pietre*, Germ. *ſteinbruch*, Gall. *carriere*, Hiſp. *cantera*, Λατομία, lapidicina, locus, unde lapides exciduntur, a λᾶας, *lapis*, & τέμνω. *Plaut. Capt. 3. 5. 65.* Inde ibis porro in latomias lapidarias. V. Lautumia.

Latōna, f. 1. Λατώ, filia Cei Titanis. A Jove tertio amata, & compreſſa eſt, ex quo geminam concepit prolem, Apollinem, & Dianam ſecundam. *Cic. 3. de nat. Deor.* Quod Juno adeo ægre tulit, ut pellici omni terra ad pariendum interdixerit, & immiſſo contra illam Pythone ſerpente, per totum terrarum orbem perſecuta ſit, donec errando ad ſororem Aſterien in inſulam Ortygiam pervenit, a qua ſuſcepta eſt, ibique Dianam peperit, quæ e veſtigio obſtetricis officium in naſcituro fratre matri præſtitit, & Apollinem naſcentem ſuſcepit, qui adultus mox Pythonem interfecit, & petentibus cœpit dare reſponſa. Deinceps hæc inſula Delos vocari cœpit, quod, cum antea aquis merſa fuiſſet, ſubito Jovis juſſu conſpicua fuerit reddita. Nam δηλοῦν, Græci dicunt, quod nos *oſtendere*. Dicta etiam eſt Latonia, quod in ea Latona enixa ſit Dianam, & Apollinem. Fabulantur etiam, cum Latonam per Lyciam Apollinem, & Dianam adhuc infantes ferret, & ad lacum quendam ſiti laborans acceſſiſſet, ruſticos quoſdam aquam turbaviſſe, Latonam ruſticis interitum precatam eſſe, ruſticos in ranas verſos lacum incolere cœpiſſe. *Boccac. l. 4. Gen.*

Latonia, f. 1. Diana, a matre Latona. *Virg. 9. Æn. v. 405.* Aſtrorum decus, & nemorum Latonia cuſtos.

Latonigĕna, æ, m. & f. Latonigenæ dicuntur Apollo, & Diana Latonæ filii. *Sen. Agamem. v. 320.* & *Ovid. 6. Met.*

Latonĭus, a, um, adject. ad Latonam pertinens. *Virg. 3. Georg. v. 6.* Delos Latonia. *Ovid. 8. Metam.* Latonia proles. V. Latona.

Lator, oris, m. qui fert, *portatore*, a ſup. latum verbi *fero*. *Sen. de tranquil. c. 5.* Debet plus virium eſſe in latore, quam in onere. ¶ Accipitur & pro tabellario. *Sueton. in Calig. c. 44.* Magnificas Romam literas miſit, monitis ſæpe latoribus, ut vehiculo, &c. Optimi Codices habent *ſpeculatoribus*, pro *ſæpe latoribus*. ¶ Lator legis eſt, qui legem vel inſtituit, vel promulgat. *Liv. lib. 3. cap. 31.* Cum de legibus conveniret, de latore tantum diſreparet. *Cic. Catil. 4. c. 5.* Lator legis Semproniæ.

Latōus, i, m. Apollo dictus eſt Latonæ filius. *Hor. l. 1. od. 31.* Frui paratis & valido mihi, Latoe, dones.

Latrabĭlis, le, adject. ut latrabilis vox, apud *Cal. Aurel. Acut. 3. cap. 11.* quæ latrare videtur.

Latrans, antis, o. partic. a latro. *Proper. l. 5.* Colla latrantis canis. ¶ *Latrans* abſolute pro cane. *Ovid. 4. Met. 412.* jaculum miſit, & in mentum fixit latrantis.

Latrātor, oris, m. *abbaiatore*, נבחן, Ger. *beller*, Gal. *abayeur*, Hiſp. *ladrador*, qui latrat. *Virg. 8. Æn.* Et latrator Anubis. *Mart. l. 11. epig. 1.* latratoreſque Moloſſi. ¶ Tranſlate ponitur pro rabula moleſto. *Quintil. l. 12. c. 9.* Si modeſtia a viro bono in rabulam, latratoremque convertitur.

Latrātus, a, um, partic. a latror. *Stat. 1. Achil. v. 451.* Juxtaque Caphareus latratum pelago tollens caput.

Latrātus, us, m. *abbajamento*, Germ. *das bellen*, Gall. *abbayement*, Hiſp. *ladrido*, ὑλαγμός, ὕλαξ, vox canum, latrandi actus. *Plin. l. 8. c. 30.* Laniatu, & latratu adactum, ut cogeretur fateri ſcelus. *Virg. 3. Georg. v. 411.* apros Latratu turbabis agens.

Latreus, m. 2. Λατρεύς, unus ex Centauris. *Ovid. l. 12. Met.*

Latrīna, æ, f. 1. *bagno*, מחראה, Germ. *ſcheiſſhauſſ*, Gall. *retrait*, Hiſp. *la privada*, λουτρόν, ἀφεδρών, olim notabat balneum privatum, a *lavando*, quaſi *lavatrina*, ut *tonſtrina* a *tondeo*. *Lucil.* apud Non. *cap. 3. n. 131.* ¶ Aliis locum notat, in quem ſaturi eunt. Qua ſignificatione fortaſſis a latendo dicitur, quod in eam ſe homines abdant, ne conſpiciantur. Item locum in ædibus, in quem ſordes confluunt, & differt a cloaca, quæ publica eſt. *Plaut. Curc. 4. 4. 24.* Non pluris facio, quam ancillam meam, quæ latrinam lavat. Ubi *Lambinus* locum excrementorum, ſed *Turnebus l. 21. c. 20.* privatum intelligit balneum. *Apul. lib. 9. de Aſino.* Omnia prorſus ut in quandam cœnoſam latrinam, in ejus animum confluxerant vitia. *Colum. lib. 10. verſ. 85.* Immundis quæcunque vomit latrina cloacis.

Latro, as, avi, atum, n. 1. *abbaiare*, נבח, Germ. *bellen*, Gall. *abbayer*, Hiſp. *ladrar*, ὑλακτέω, proprium eſt canis, cum vocem edit, terrens, & in aliquem impetum faciens, a ſono, ob liquidam *r*. *Cic. pro Roſc. Am.* Quod ſi luce quoque canes latrent, cum Deos ſalutatum aliqui venerint. *Horat. epod. 5. v. 57.* Senem adulterum Latrent Suburranæ canes. ¶ Uſurpatur etiam paſſive. *Plin. l. 25. c. 10.* Hanc habentes negant latrari a canibus. ¶ Et impersonaliter. *Ovid. 2. Triſt.* Scit, cui latretur, cum ſolus obambulat ipſe. ¶ Tranſlate *Cic. de clar. Orat. cap. 15.* Latrant jam quidam oratores, non loquuntur. ¶ Latrare aliquem, eſt maledicere. *Plaut. Pœn. 5. 4. 64.* Etiam me meæ latrant canes? Al. leg. *in me*. *Horat. l. 2. ſat. 1.* ſi quis Opprobriis dignum latraverit improbus ipſe. ¶ Sumitur & pro poſcere. *Lucr. l. 2. v. 17.* nonne videre eſt, Nil aliud ſibi naturam latrare, niſi, ut, &c. *Feſt.* quoque notat, *Ennium* latrare pro petere uſurpaſſe. ¶ Latrare ſtomachus dicitur, cum eſt jejunus, & fame irritatus. *Horat. l. 2. ſat. 2.* cum ſale panis Latrantem ſtomachum bene leniet.

Latro, onis, m. 3. olim notabat militem conductum, item ſatellitem, ſeu ſtipatorem, quem Græci σωματοφύλακα nominant. Dictus eſt, non quidem quia ad latus ferrum haberet, ſed quaſi *latero*, quia ſtiparet Regis ſui latus, vel a λάτρον, ideſt *ſtipe*, quam mercedis nomine accipiebat. Unde & ſtipator appellatus eſt. Moris autem erat, ut hos Rex & circa ſe haberet, & primos mitteret ad omne diſcrimen. *Var. l. 6. de L. L. Feſtus Serv. in 12. Æn. Plaut. Mil. 4. 1. 2.* Nam ego hodie ad Seleucum Regem miſi paraſitum meum, ut latrones, quos conduxi hinc, ad Seleucum duceret, qui ejus Regiam tutarentur. ¶ Poſtea latrones generatim vocati ſunt viarum obſeſſores, idque, quia milites conductitii, qui primo latrones dicti ſunt, id facere ſolerent. *Feſt.* Latrones dicti, quod latenter inſidientur. Hinc hæc vox pro venatore uſurpatur. *Virg. 12. Æn.* Fixumque latronis impavidus frangit telum. ¶ Speciatim vero latrones dicuntur viarum obſeſſores, graſſatores, excurſores, qui ex rapto, & cæde vivunt, qui publice, & per vim furantur, *latroni*, *aſſaſſini di ſtrada*, פריץ, Germ. *ſtraſſenrauber*, Gall. *larron*, Hiſp. *ladron*, λῃσταί. *Cic. 1. Phil.* Erat enim vivendum latronum ritu, ut tantum haberet, quantum rapere potuiſſet. *Horat. l. 2. ſat. 1.* Infeſti latrones. ¶ Latrones etiam dicuntur calculi in ludo latrunculorum. *Martial. l. 14. epigr. 20.* Inſidioſorum ſi ludis bella latronum. *Id. l. 7. epigr. 71.* Sic vincas Noviumque, Publiumque mandris, & vitreo latrone clauſos. V. *Latrunculus*.

Latrocinālis, le, adject. *da ladrone*. *Apul. l. 2. A. A.* Id omne latrocinalis invaſit manus. *Ammian. l. 31. c. 16.* Latrocinalia caſtra.

Latrocinalĭter, adv. more latronum. *Martian. Capel. l. 6.* Latrocinaliter interimere.

Latrocinatĭo, onis, f. 3. idem, ac latrocinium. *Plin. l. 19. c. 4.* Multitudinis innumeræ ſæva latrocinatio.

Latrocinĭum, nii, n. olim militiam notabat. *Gracchus* apud *Non. c. 2. n. 408.* Qui apud Regem in latrocinio fuiſti, ſtipendium accepitaſti. ¶ Sæpius uſurpatur pro latrocinandi actu, ideſt, aggrediendi homines in via, ſpoliandi, deprædandi, *ladroneccio*, גנבה, *ſtraſſenraub*, Gal. *larcin*, Hiſp. *latrocinio*, λῃστεία. *Cic. pro Dejot.* Sed quibus fines ſuos ab excurſionibus hoſtium, & latrociniis tueretur. *Tacit. 12. Ann. c. 27.* Latrocinia agitare. ¶ Item pro fraude, & inſidiis. *Salluſt. Jug. c. 9.* Furtim, & per latrocinia potius, quam bonis artibus ad imperia & honores nituntur: *Cic. pro Roſc. Amer. c. 22.* Putares, hic latrocinium futurum. h. e. Roſcium per vim, & inſidias damnatum iri.

Latrocĭnor, aris, atus ſum, d. 1. olim erat militare. *Plaut. Mil. 4. 2. ſc. ult.* An quia latrocinamini, arbitramini, quidvis licere facere vobis, verbero? *Id. Trin. 2. 4.* Ibit latrocinatum aut in Aſiam, aut Ciliciam. ¶ Poſtea cœpit uſurpari pro latronum more prædari, *rubare*, λῃστεύειν. *Cic. 1. de nat. Deor.* Tot millia latrocinantur morte propoſita, alii omnia, quæ poſſunt, fana expilant. *Plin. l. 9. c. 42.* Latrocinari ex occulto.

Latruncularĭus, a, um, adject. ad latrunculos, ſeu calculos pertinens, ut latruncularia tabula, apud *Senec. ep. 117.* in qua ſcil. latrunculis luditur, *lo ſcacchiere*.

Latruncŭlātor, oris, m. *giudice di maleficio*, rerum capitalium judex, ſive quæſitor, qui vulgo judex maleficiorum vocatur. *Ulp. l. 5. Pand. l. ſolemus, de Judic.* Latrunculator de re pecuniaria judicare non poteſt.

Latruncŭlus, m. 2. parvus latro, *ladroncello*. *Cic. de Prov. Conſ. c. 7.* Res in Sardinia cum maſtrucatis latrunculis a Proprætore una cohorte auxiliaria geſta. ¶ Sunt etiam latrunculi, ſive latrones, *ſcacchi*, calculi, quibus ludimus ſexdecim ſcrupis gemina acie utrinque directis, in quibus duo Reges ſunt invicem contendentes, duæ Reginæ, quatuor equites, ſexdecim pedites, quatuor ſatellites, totidem centuriones. Hi in abaco, ſeu tabula latruncularia diſponuntur in ſuas quiſque regiones, ſeu cellulas lineis decuſſatis diſtinctas, eaque lege luditur, ut ſi unus ex hoſtili agmine incomitatus deprehendatur, captivus ex acie abducatur. Dicti ſunt latrunculi, quod ſint velut parvi quidam milites certantes. *Plin. l. 8. c. 54.* Tradunt, Simias & latrunculis luſiſſe fictis cera. *Senec. ep. 106.* Latrunculis ludimus, in ſupervacuis ſubtilitas teritur.

Latumia. V. Lautumia.

Latus, a, um, partic. anomal. verbi fero, *portato*. *Cic. Phil. 2. c. 41.* Latus eſt operta lectica per oppidum. *Id. pro Sext. c. 16.* Unus in legem per vim latam jurare noluerat. Sic, Lata pœna in aliquem. h. e. decreta. *Id. pro Corn. Balbo.*

Latus, a, um, o. 1. 2. *ſpazioſo*, *largo*, *ampio*, רחב, Ger. *breit*, Gal. *large*, Hiſp. *ancho*, πλατύς, εὐρύς, εὐρύχωρος, ſpatioſus, amplus, cujus contrarium eſt anguſtus, a πλατύς, abjecto initiali π. *Cic. 6. Ver.* Inſula eſt Melita, ſatis lato ab Sicilia mari, periculoſoque disjuncta. *Virg. 8. Æn. v. 8.* latos vaſtant cultoribus agros. *Cic. de Clar. Orat. c. 31.* Latior, & liberior oratio. *Juven. ſat. 12. v. 59.* digitis a morte remotus Quatuor, aut ſeptem, ſi ſit latiſſima tæda. *Plin. l. 6. c. 26.* Muris ducenos pedes altis, quinquagenos latis. *Col. l. 2. c. 11.* Areas latas pedum denum facito. *Id. lib. 3. c. 13.* Sulcum faciunt latum pedum quinque. ¶ Latus clavus. V. *Clavus*. ¶ *Culpa lata* a Juriſconſultis dicitur, quæ manifeſta eſt & inexcuſabilis. *Ulpian. Digeſt. 21. t. 31.*

Latus, eris, n. 3. *lato*, *fianco*, צלע, Germ. *die ſeite*, Gall. *coſté*, Hiſp. *lado*, πλευρά, πλευρόν, quod eſt infra alam, a *latendo*, quia latet, conditurque ſub axillis. *Iſid. l. 11. c. 1. Cic. pro Cluent.* Is ex equo cecidit, & latus offendit vehementer. ¶ Hinc lateris dolor, quem Græci πλευρῖτιν vocant, Ital. *punta*. *Cic. 3. de Orat.* Dieque ſeptimo eſt lateris dolore conſumptus. ¶ Metonymice pro viribus, & ſpiritu ponitur. *Cic. de Sen.* Cum legem Voconiam magna voce, & bonis lateribus ſuaſiſſem. *Id. de Sen.* Neque ex te unquam es nobilitatus, ſed ex lateribus, & lacertis tuis. ¶ *A latere* dicuntur cari, & amici Principum, qui eorum lateribus adſunt. *Liv. l. 24. c. 5.* Ab latere inde eos nominant Tyranni. *Curt. l. 3. c. 5.* Cum ad perniciem ejus etiam a latere ipſius pecunia ſolicitaret hoſtis. ¶ Lateri alicujus adhærere, eſt vicinum eſſe. *Liv. l. 29. c. 25.* Lateri adhærere gravem dominum. *Quintil.* Adjungere aliquem lateri filii, *provvederlo di guida, e maeſtro*. ¶ Tegere, aut claudere latus dicitur, qui ad latus alicujus incedit, & quidem loco exteriore, & minus honorato. *Sueton. in Claud. c. 24.* In Capitolium eunti, & inde revertenti latus texit. *Horat. l. 2. ſat. 5. v. 17.* Vis ne, tegam ſpurco Damæ latus? *Juven. Sat. 3. v. 131.* Divitis hic ſervi claudit latus ingenuorum filius. ¶ Latus alicui fodere dicuntur, qui, pulſato leviter latere, admonere ſolent, quod præcipue nomenclatorum officium eſt. *Horat. l. 1. ep. 6.* Mercemur ſervum, qui dictet nomina, lævum Qui fodiat latus, & cogat trans pondera dextram Porrigere. Huc pertinet & illud *Ter. Hec. 3. 5. 16.* Dic juſſiſſe te. Ph. Noli fodere: juſſi. ¶ Latus præbere, latus tegere, &c. Gladiatorum etiam ſunt, cum vulneribus ſe exponunt, aut ab iis defendunt. Hinc, latere tecto diſcedere, apud *Teren. Heaut. 4. 2. 5.* eſt periculum evadere, illæſum diſcedere. Tranſlate *Flor. l. 3. c. 5.* Nudum Imperii latus oſtentabant procul Marius, & Sylla. ¶ Latus dicitur etiam de aliis rebus. *Cic. 3. Leg.* Latera inſulæ. *Ovid. 10. Met.* latus campi. *Id. ib. l. 1.* Latus navis. *Vitruv.* Latus templi. *Tacit.* & *Cæſ. l. 1. B. G. c. 25.* latera exercitus, *le ale*. ¶ Aliquando latus accipitur pro ipſo comite, qui latus tegit. *Martial. l. 6. epigr. 68.* Eutychus ille, tuum, Caſtrice, dulce latus. ¶ Item pro genere, & familia. *Plin. in epiſt.* A meo tuoque latere.

Latuſcŭlum, li, n. 2. parvum latus. *Catul. ad Thallum, epigr. 22.* Ne laneum latuſculum, manuſque mollicellas inuſta turpiter tibi flagella conſcribillent. *Lucr. l. 4. v. 311.* Quæcunque latuſcula ſunt ſpeculorum.

Lavācrum, n. 2. *dove ſi lava*, *bagno*, רחצה, Ger. *bad*, Gal. *lavoir*, Hiſp. *lavadero*, λουτρόν, balneum, in quo quis lavari commode poteſt, a ſup. *lavatum*, ut *involucrum* ab *involutum*. *Gel. l. 1. c. 2.* Lucorum umbra ingentium, longis ambulacris, & mollibus, ædium poſticum refrigerantibus lavacris.

Lavandrĭa, orum, neut. vaſa, aliaque ad lavandum inſtrumenta. Vox eſt *Laberii*, quæ inter obſoletas, & nimis licenter efficlas refertur a *Gel. l. 16. c. 7.*

Lavatĭo, onis, f. *lavazione*, λοῦσις, λουτρόν, lavandi actus, a ſup. lavatum. *Plin. lib. 8. cap. 45.* Lavatione calidæ aquæ traduntur pingueſcere. ¶ Item lavacrum, ſeu balneum. *Cic. lib. 9. Fam. epiſt. 5.* Et ante te certiorem faciam, ut lavatio parata ſit. *Phædr. fab. 63. verſ. 22.* Lavatio argentea. h. e. vaſa ad lavandum apta, ex argento.

Lavātor, oris, m. ponitur pro fure. *Acr. in Hor. l. 1. ep. 17.* Laverna dicta a lavando: Nam fures lavatores dicuntur. Voſſius dubitat, an hic locus ſanus ſit, & ſuſpicatur legendum eſſe, *levando*, & *levatores*.

Lavatrīna. V. Latrina.

Lavatūrus, a, um, partic. a lavor, a ſup. lavatum. *Ovid. 3. Faſt. v. 12.* Sacra lavaturas mane petebat aquas.

Laudabĭlis, le, o. 3. *lodevole*, Ger. *loeblich*, Gal. *louable*, Hiſp. *digno de ſer alabado*, αἰνετός, ἐπαινετός, quod merito laudari poteſt. *Cic. in Bruto.* Nonne cernimus, vix ſingulis ætatibus binos Oratores laudabiles conſtitiſſe? *Id. 2. Offic.* Quarum etſi laudabilior eſt defenſio. ¶ Veteres Critici cum in perlegendis Scri-

ctoribus aliquid laude dignum inveniebant, notabant adſcripta littera L. h. e. *laudabilis*, vel *laus*; vel L. L. h. e. *locus laudabilis*: cujuſmodi notas non ſemel reperiri in manuſcriptis Varronis, teſtatur *Scalig.* & alii.

Laudabilitas, atis, f. *Leg.* 1. *Cod. de metallar.* Comes metallorum hoc titulo inſignitur: Laudabilitas tua.

Laudabiliter, adv. *lodevolmente*, Ger. *loblich*, Gal. *louablement*, Hiſp. *loablemente*, [illegible], cum laude, & commendatione. *Cic.* 3. *Tuſc.* Laudabiliter vivere. *Valer. Max.* l. 5. c. 4. Quo horridiorem patrem habuit, hoc laudabilius periculo ejus ſubvenit.

Laudāte, adv. idem, ac laudabiliter. *Orat. ante Exilium, quæ perperam Ciceroni olim tribuebatur*, c. 3. Non obeſt mihi turpis, & nocens, ſed honeſtiſſime, laudatiſſimeque acta vita. *Plin.* l. 36. c. 6. Regias domos laudatiſſime adornavit.

Laudatio, onis, f. *lode*, [illegible], Germ. *lobung*, Gall. *louange*, Hiſp. *alabança*, [illegible], laudantis oratio, commendatio. *Cic. Fam.* 15. *ep.* 6. Quam lauream cum tua laudatione conferam? *Id. pro Cæl.* Cum graviſſima, atque ornatiſſima laudatione. *Id.* 1. *Fin.* Lege laudationes non eorum, qui ſunt ab Homero laudati. *Senec. epiſt.* 102. Aliud eſt laus, aliud laudatio. Hæc & vocem exigit. Itaque nemo dicit laudem funebrem, ſed laudationem, cujus officium oratione conſtat. Cum dicimus aliquem laude dignum, non verba illi benigna hominum, ſed judicia promittimus.

Laudativus, a, um, [illegible], quod laudat, quod laudationi eſt accommodatum. Unde Laudativum genus orationis a Rhetoribus dicitur, quod alio nomine Demonſtrativum vocant. *Quint.* l. 2. c. 16. Laudativam totam, quæ eſt pars Rhetorices tertia.

Laudātor, oris, m. *lodatore*, [illegible], Ger. *lober*, Gal. *celuy qui loue*, Hiſp. *alabador*, [illegible], qui laudat, teſtis innocentiæ, vel virtutis alicujus. *Cic. poſt Red.* Qui rerum mearum ætatum laudatores fuerant. *Id. Attic.* l. 6. *ep.* 2. Laudator integritatis, & elegantiæ.

Laudātrix, icis, f. quæ laudat. *Cic.* 3. *Tuſc.* c. 2. Vitiorum laudatrix fama popularis.

Laudatus, a, um, *lodato*, [illegible], laudibus celebratus, laudibus abundans, part. a laudor. *Cic. in Fam.* 5. *ep.* 12. Qui non tantum laudari ſe lætatur, ſed addit etiam a laudato viro. *Plin.* l. 36. c. 21. Laudatiſſimi ſunt in Melo, Scyro, Æoliis inſulis. *Id.* l. 12. c. 8. Saccharum & Arabia fert, ſed laudatius India.

Laudēa, vel ludea, æ, f. idem ac laus. Quidam ſic legunt apud *Plaut. Ciſtel.* 2. 1. 51. Parite laudeam, & lauream. Alii *laudem*.

Laudemium, vel Laudimium, ii, n. vox ſequioris latinitatis, quæ accipitur pro præmio, quod datur pro renovatione emphyteutica, l. 3. *Cod. de jur. Emphyt.*

Laudicœnus, i, m. cœnipeta, qui cœnam laudat. *Plin.* l. 2. *ep.* 14. Inde jam non inurbane [illegible] vocantur: iiſdem latinum nomen impoſitum eſt, Laudicœni.

Laudo, as, avi, atum, a. 1. *laudare*, *lodare*, [illegible], Germ. *loben*, Gall. *louer*, Hiſp. *alabar*, [illegible], commendo, verbis extollo, effero, a *laus*. Differt a probo, quia re magis probamus, laudamus verbis. *Cic. ad Att.* l. 12. *ep.* 22. Laudantur exquiſitiſſimis verbis legiones. ¶ Laudare cum exceptione, eſt non integre, *Cic.* l. 3. *ad Q. Fr.* Neque te patiar cum exceptione laudari. ¶ Ponitur etiam pro nominare, & appellare, item pro citare, & in teſtem adducere. Ratio eſt, quod Antiqui non ſine laude aliquem nominare ſolebant, præſertim cujus teſtimonio uti vellent. Unde genus illud loquendi, *Laudare aliquem teſtem*, pro *nominare*. *Plaut. Capt.* 2. 3. 66. Id ſcias, Jovem ſupremum teſtem laudo. *Cic. de Or.* Atque hæc quidem ab his Philoſophis, quos tu maxime diligis, Catule, dicta ſunt, quod eo ſæpius teſtificor, quod auctoribus laudandis ineptiarum crimen effugiam. id eſt his Philoſophis nominatim citandis, quos auctores harum rerum habeo. Adde *Gel.* l. 2. c. 6. *Virg. Georg.* 2. v. 412. Laudato ingentia rura, Exiguum colito. h. e. lauda quidem eos, qui latifundia poſſident, tu tamen agros parvos excole.

Laver, eris, n. vel f. 3. *berla*, herba, vulgo berla, & berula, in aquis naſcens, frutice pingui, recto, foliis latis oluſatro ſimilibus, ſed minoribus, & odoratis. *Plin.* l. 26. c. 8. Laver quoque naſcens in rivis, condita, & cocta torminibus medetur.

Laverna, f. 1. [illegible], Dea, in cujus tutela fures eſſe putabantur, a [illegible], *accepiſſe*, quaſi Laberna, β converſo in v, vel a levo, ideſt, furor, quaſi Levarna. *Horat. lib.* 1. *epiſt.* 16. v. 60. Labra movet, metuens audiri; pulcra Laverna, Da mihi fallere, da juſtum ſanctumque videri. ¶ Ponitur & pro fure ipſo. *Auſon. epiſt.* 4. *ad fin.* Hic eſt ille Theo poeta falſus, Bonorum mala carminum Laverna.

Lavernālis Porta, una ex Portis urbis Romæ, ita dicta, quod ibi ara Lavernæ Deæ fuerit. *Var.* l. 4. *de L. L.* & *Feſt.*

Lavernio, onis, m. fur, ita dictus, quod ſub Lavernæ tutela eſſet. *Feſt.*

Lavinia, æ, [illegible], filia fuit Latini Regis Aboriginum, ſeu Laurentum, & Amatæ. Primum Turno deſponſata eſt, deinde Æneæ tradita eſt in matrimonium, ita Diis per ſigna, & Oracula jubentibus. *Virg. Æn.* 7. & 12. *Liv.* l. 1.

Laviniensis, ſe, ad Lavinium pertinens, Lavinienſes ſunt Lavinii incolæ. *Varr. lib.* 2. *R. R. cap.* 4. *a med.*

Lavinium, ii, 2. prius Lavinium, teſte Servio, *Città Lavinia*, urbs olim Latii, in colle, nunc oppidulum Campaniæ Romanæ, apud Ardeam. ¶ Conditum fuit ab Ænea, anno tertio poſt Trojæ excidium, & ita appellatum a Lavinia uxore, filia Latini Regis Aboriginum.

Lavinius, & Lavinus, a, um, adject. a Lavinio. *Virg.* 1. *Æn.* Lavinaque venit litora. *Id.* 4. *Æn.* v. 236. Nec prolem Auſoniam, & Lavinia reſpicit arva.

Lavo, as, lavi, lavatum, lautum, lotum, a. 1. *lavare*, [illegible], Germ. *baden*, Gall. *laver*, Hiſp. *limpiar*, [illegible], de corpore, [illegible], de manibus; [illegible], de veſtibus, & abluere, quod ſordidum eſt, aqua purgare. *Virg.* 3. *Ecl.* Omnes in fonte lavabo. *Horat.* 1. *Serm. ſat.* 6. v. 125. Aſt ubi me feſſum Sol acrior ire lavatum admonuit. ¶ Interdum ſignificat madefacere, humectare. *Plaut. Pſeud.* Ceras tabellas tecum, eas lacrymis lavas. ¶ Item purgare, expiare, tranſlate. *Terent. Phorm.* 5. 7. 80. Venias nunc precibus lautum peccatum tuum. ¶ Præteritum *lavavi* pro *lavi* habet *Plaut. Truc.* 2. 2. 94. Jam exibit; jam lavavit. Particip. *lavaturus* V. ſupra ſuo loco. ¶ Obſervandum eſt, Latinos, cum de balneis ſermo eſt, *lavare* uſurpare interdum pro *lavari*; niſi malis ſubintelligere accuſativum *ſe*, aut *corpus*, &c. *Plaut. Truc.* 2. 3. 3. Si amentur mulieres, quamdiu lavant, omnes amantes balneatores fiunt. *Terent. Eun.* 3. 5. 47. Ventulum huic facito, dum lavamus: ubi nos laverimus, ſi voles, lavato.

Lavo, is, a. 3. idem quod lavo, as. *Horat.* l. 3. *od.* 12. Miſerarum eſt, neque amori dare ludum, neque dulci mala vino lavere. *Id.* l. 1. *Sat.* 5. v. 24. Ora manuſque tua lavimus, Feronia, lympha. Adde *Lucr.* l. 5. v. 948.

Laurĕa, f. 1. *foglia di lauro*, Ger. *lorberblat*, Gal. *fueille de laurier*, Hiſp. *laurea*, [illegible], proprie lauri folium appellatur perpetuo virens, & topiario operi accedens. *Ovid.* 3. *Faſt.* Cedit ab Iliacis laurea cana focis. *Plin.* l. 15. c. 30. Unius arborum Latina lingua nomen imponitur viris, unius folia diſtinguuntur appellatione, lauream enim vocamus. ¶ Aliquando ponitur pro lauro. *Horat.* 3. *Carm. od.* 15. Tum ſpiſſa ramis laurea fervidos. ¶ Aliquando pro corona ex lauro facta, quæ in triumphis adhibebatur. *Plin.* l. 7. c. 30. *de Cicerone*; Salve primus in toga triumphum, linguæque lauream merite. *Cic. de Provinc. Conſ.* c. 12. Si in Capitolium ingredi victor cum inſigni illa laurea geſſiret. ¶ Interdum metonymice laurea, & laurus pro rei militaris gloria, aut victoria ponitur, vel quia ipſa eſt victoriæ præmium, vel quia victores lauream ferebant in ſinum Jovis Capitolini. Hinc *Plin. Paneg.* c. 14. Cum Parthica lauro gloriam patris augeres. *Stat.* l. 4. *Sylv.* Laurus Indica. *Cic.* 1. *Offic.* c. 22. Cedant arma togæ, concedat laurea linguæ.

Laureātus, a, um, *coronato*, *o ornato di lauro*, Germ. *gekrœnt*, Gall. *couronné de lauriers*, Hiſp. *laureado*, [illegible], qui laurea coronatus, vel circumvolutus eſt. *Cic. pro Mur.* Qui imaginem patentis ſui laureatam in gratulatione ſua conſpexit. *Plin.* l. 15. c. 18. Tantumque non cum laureatis faſcibus remitti illo, unde cretatis pedibus advenifſent. *Quintil. lib.* 8. *cap.* 6. Poſtes laureati.

¶ Laureatæ literæ erant, quæ alicujus victoriæ nuntium ferebant, atque ideo lauro ornabantur. *Tac. in Agr.* c. 18. & *Lamprid. in Alexandr. cap.* 58. ¶ Laureati lictores, qui Magiſtratus laurea ornati, poſt aliquam victoriam, incedebant. *Cic. Attic. lib.* 7. *epiſt.* 10.

Laurens, tis, o. [illegible], adject. a Laurentio opp. *Virg.* 12. *Æn.* Laurentis regia Pici. *Virg.* 12. *Æneid.* Te quoque Laurentes viderunt Æole campi oppetere. *Plin.* l. 2. *ep.* 17. Laurens prædium.

Laurentālia, n. 3. [illegible], feriæ in honorem Accæ Laurentiæ, cui Sacerdotes in Velabro ſacrificabant. *Var.* l. 5. *de L. L.*

Laurentes, m. 3. pop. Latii litoralis, iidem fere, ac Oenotrii, & Pelaſgi, quorum metropolis Laurentum. *Plin.* V. *Laurens.*

Laurentia. V. Acca Laurentia.

Laurentīnus, a, um, adject. idem quod Laurens. *Plin.* l. 2. *ep.* 17. Laurentinum meum. h. e. prædium. *Valer. Max.* l. 8. c. 5. n. 6. Laurentina via. ¶ *Laurentinæ Feriæ* apud *Var.* l. 5. *L. L.* ſunt ipſa Laurentalia.

Laurentum, n. 2. urbs Latii, verſus oram maris Tyrrheni. Videtur eſſe locus qui nunc dicitur *Pratica*. Dictum eſt vel a ſylva laurea, qua exciſa ædificatum eſt, vel, ut Priſcianus ait, a lauro ibi primum inventa, dum Picus hanc urbem conderet. *Plin.* l. 3. c. 5.

Laureŏla, æ, f. 1. dim. a laurea, & pro corona triumphali capitur. *Cicer.* l. 2. *Fam. ep.* 10. Quod eſſet ad laureolam ſatis. ¶ Laureolam in muſtaceo quærere, eſt ex re frivola inſignem laudem captare. V. *Eraſmum*. *Cic. ad Att.* l. 5. *ep.* 20. Bibulus, credo, voluit appellatione hac inani nobis eſſe par; in eodem Amano cœpit laureolam in muſtaceo quærere.

Laureŏlus, m. 2. latro ſceleratiſſimus, qui in crucem ſublatus a feris devoratus fuiſſe dicitur. Quæ fabula aliquoties Romæ in ſpectaculis repræſentata eſt. *Juven. Sat.* 8. *verſ.* 186. Laureolum velox etiam bene Lentulus egit, judice me, vera dignus cruce. Domitianus hanc fabulam repræſentaturus nocentiſſimum quendam ultimo ſupplicio damnatum in crucem erigi juſſit, & immiſſa urſa dilacerari, atque ita rei veræ, non fictæ ſpectaculum populo exhibuit. *Martial. in Amph. Cæſ.* Nuda Caledonio ſic pectora præbuit urſo, non falſa pendens in cruce Laureolus.

Laureōtis, otis, f. ſpodium, ſeu cinis, qui, dum argentum in fornace uritur, in ipſa fornacis area colligitur ex favillis argenteis ſurſum aſcendentibus, ac deinde in aream decidentibus. *Plin.* l. 34. *cap.* 13. Fit & in argenti fornacibus ſpodos, quam vocant laureotin.

Laurētum, i, n. *luogo pieno di allori*, Ger. *lorbeer garten*, Gal. *lieu plein de lauriers*, Hiſp. *lauredal*, [illegible], locus in quo laurorum copia eſt, ut roſetum, myrtetum, ſpinetum. *Plin.* l. 15. c. *ult.* Quando lauretum in Aventino vocatur, ubi ſylva lauri fuit. ¶ Pleraque codices habent *loretum*, ea ſcilicet ratione, qua *caudex*, & codex, *cauda*, & *coda* dicitur. Porro *Loreti* nomine dicti ſunt duo vici Urbis in regione decimatertia, quorum alter *Loretum majus*, alter *Loretum minus* appellabatur; ducta appellatione a ſilva lauri, quæ ibi quondam fuerat. *P. Victor. de regionib. Urb. Romæ.*

Laurētum, n. 2. *Loreto*, urbs recens Piceni, inter Recinetum, & oram maris Hadriatici, ubi templum auguſtiſſimum, in quo ædicula Deiparæ MARIÆ Virginis, ad quam peregrini ex tota Europa religionis cauſa quotidie confluunt.

Laurĕus, a, um, *di lauro*, [illegible], quod eſt ex materia lauri. *Ovid.* 2. *Triſt.* Ponat & in nitida laurea ſerta coma. *Plin.* l. 15. c. 30. Laurea corona. *Id.* l. 15. c. 15. Laurea pyra. h. e. odore laurum referentia. *Id. ib.* c. 25. Laurea ceraſa, *marasche*, ita dicta, quod in lauro inſeri primum cœpta ſunt.

Laurices, m. 3. cuniculi, vel fœtus cuniculorum a matre exſecti, vel uberibus ablati, qui olim cum interaneis non repurgatis cocti gratiſſimis in cibis habebantur. Vox eſt Balearica, etſi fortaſſe a Græcis profecta eſt, ideſt a [illegible], *latus*, *multus*, *copioſus*, propter fœcunditatem hujus generis animalium. *Plin.* l. 8. c. 55.

Lauricŏmus, a, um, ornatus comas lauro, ut Montes lauricomi. *Lucret.* l. 6. v. 151. Lauricomos ut ſi per montes fama vagetur.

Laurifer, ra, rum, [illegible], ferens laurum. *Plin.* l. 15. c. 30. Lauriferam tellurem illam oſculatus ex reſponſo. *Luc. lib.* 5. *verſ.* 332. Lauriferos nullo comitetur vulnere currus.

Lauriger, ra, rum, [illegible], gerens, ſeu ferens laurum. *Ovid. de Arte*. Viſite laurigero ſacrata palatia Phœbo. Adde *Martial.* l. 2. *epigr.* 66.

Laurīnus, a, um, *d'alloro*, [illegible], quod eſt lauri, vel ad laurum ſpectat. *Plin.* l. 19. c. 8. Exit & in cubitalem altitudinem foliis laurinis, ſed mobilibus. ¶ Item quod eſt ex lauro factum, ut Laurinum oleum, [illegible]. *Plin.* l. 23. c. 4. Oleum laurinum utilius, quo recentius.

Lauriōtis, is, f. [illegible], ſpodos in argenti fornacibus: ita dicta [illegible], qui Atticæ pagus fuit, ubi argenti metalla Athenienſibus aliquando fuerunt, ut *Pauſan. in Attic.* tradit. *Plin.* l. 34. c. 13.

Laurīpotens, entis, epitheton Apollinis apud *Martian. Capel.* l. 1. *pag.* 10.

Lauronenſis, ſe, ad Lauronem pertinens, ut Lauronenſia vina, quæ laudat *Plin.* l. 14. c. 6. *ad fin.* Eſt autem Lauro, vel Lauron, oppidum Hiſpaniæ Tarraconenſis, in regno Valentiæ. *Flor.* l. 3. c. 22. & l. 4. c. 2.

Laurus, i, 2. & 4. *lauro*, *alloro*, Germ. *lorberbaum*, Gall. *laurier*, Hiſp. *laurel*, [illegible], genus arboris perpetua virens coma. Videtur a *laude* dici, quod ſit laudis, & gloriæ inſigne. Et quidem veteres dicebant *laudum* pro *lauro*, & *laudem* pro *laurea*. *Serv. ad* 8. *Ecl.* & *Iſid.* l. 17. c. 17. A Græcis [illegible] appellatur, quæ res Poetis fabulandi occaſionem videtur præbuiſſe, Daphnen puellam fuiſſe, quæ, cum ab Apolline adamaretur, ejuſque vim effugere non poſſet, Deorum miſeratione in laurum verſa eſt. *Ovid.* 1. *Met.* ¶ Apollini, qui Delphis præcipue colebatur, ſacram eſſe credebant, eo, quod hæc arbor frondes ſemper virentes habeat, & Apollo ſemper juvenis, & imberbis eſſe exiſtimetur. Alii cauſam afferunt, quod ſpeciosiſſima naſcitur in Parnaſſo. Alii, quod Apollo Daphnen puellam amavit, quo nomine etiam hæc arbor Græce appellatur. Hinc Apollinea, & Delphica cognominatur. *Ovid.* 6. *Faſt.* Venit Apollinea longas Concordia lauro nexa comas. *Hor.* l. 3. *Carm. ode* 30. Et mihi Delphica lauro cinge volens Melpomene comam. ¶ In igne ſtrepitum edit. Gyraldus dicit crepantem in igne laurum bonum fuiſſe omen, tacitam autem infelix. *Ovid.* 1. *Faſt.* Et non exiguo laurus aduſta ſono. *Tibul.* l. 2. *eleg.* 6. Et laurus bona ſigna dedit, gaudete coloni. *Prop.* l. 2. *eleg.* 20. Et tacet extincto laurus aduſta foco. ¶ Vates lauro veſci ſoliti fuere, quod valere crederent ad divinationem. *Juven. Sat.* 7. nectit quicumque canoris Eloquium vocale modis, laurumque momordit. Hinc fatidica appellata eſt. Sed aliqui dicunt, fatidicam eſſe vocatam, vel quod Apollini fatidico Deo eſſet dicata, vel quod ex ejus crematæ ſtrepitu futura colligerentur. ¶ Erat ſignum pacis, & ea triumphantes coronabantur. *Plin.* l. 15. c. 30. Laurus triumphis proprie dicatur, vel gratiſſima domibus, janitrix Cæſarum, Pontificumque, quæ ſola & domos exornat, & ante limina excubat. *Id. lib.* 15 *cap.* 30. Laurus ipſa pacifera, ut quam prætendi etiam inter armatos hoſtes quietis ſit indicium. ¶ Sola arborum fulmine non tangitur, ut Poetæ fabulati ſunt, & credidit etiam *Plin.* l. 15. c. *ult.* ubi plura Lauri genera recenſet. ¶ Legitur etiam laurus, us, in 4. declinat. *Senec. Oedip.* v. 16. Hoc me Delphica laurus monent. ¶ Laurus pro victoria. V. *Laurea*.

Laus, laudis, f. 3. *laude*, *lode*, *gloria*, *onore*, [illegible], Ger. *lob*, Gal. *louange*, Hiſp. *alabança*, [illegible], præconium, commendatio, gloria, ſplendor, decus, a [illegible], *populus*, ut laus proprie ſit ſermo populi de virtute alicujus teſtantis, vel a [illegible], *eloquor*, vel ab antiquo [illegible], *fruor*, ut ſic dicatur, quia nullus virtutis major eſt fructus, quam laus, V. *Laudatio*. *Cic. Fam.* 9. *ep.* 14. Summis laudibus ad cœlum extollere. *Id. pro Planc. cap.* 3. Laudi dare aliquid alicui. *Id.* 15. *Fam. ep.* 6. Ea eſt profecto jucunda laus, quæ ab iis proficiſcitur, qui ipſi in laude vixerunt. *Id. Ver.* 5. Ponere aliquid in laude. *Id. in Bruto*: Laus dicendi, Et, laus oratoria. h. e. facultas, vel eloquentia. ¶ Aliquando laus accipitur pro virtute, ſeu recte factis, quæ laude digna ſunt. *Virg. Æn.* 1. v.

460. Sunt hic etiam ſua præmia laudi. *Id. 9. Æn. v. 252.* Quæ vobis, quæ digna, viri, pro laudibus iſtis Præmia poſſe rear ſolvi?

Lauſus, m. 2. quem Dionyſius Ægeſtum vocat, filius Numitoris, & frater Iliæ, ſeu Rheæ Sylviæ, & ab Amulio Albanorum Rege per dolum necatus. *Dionyſ. l. 1. Rom. Antiq. Ovid. 3. Faſt. Bocc. l. 6. Gen.* ¶ Alius fuit Mezentii filius, quem Æneas interfecit, cum parentem vulneratum defenderet. *Virg. 10. Æn.*

Lauſus, us, m. planctus, ejulatus, lugubris lamentatio. *Var. apud Non. c. 1. n. 234.* Funus exequiati, cum lauſu ad ſepulcrum antiquo more ſilicernium confecimus. Alii leg. *plauſu*.

Laute, adv. *ſplendidamente*, Ger. *herlich*, Gal. *ſplendidement*, Hiſp. *eſpleitadamente*, ſplendide, eleganter. *Plaut. Caſ. 4. 1. 10.* Laute veſtitus, exornatuſque ambulat. *Id. Mil. 4. 11.* Loquitur laute, & minime ſordide. *Terent. Adelph. 5. 1.* Laute munus adminiſtraſti tuum. *Nepos in Chabr. c. 3.* Quod vivebat laute, & indulgebat ſibi liberalius. *Cic. 2. Leg. c. 1.* Villa lautius ædificata. *Id. de Amic. c. 28. ex veteri Poeta.* Lautiſſime ludere.

Lautia, orum, n. 2. eſculenta, ſupellectilia, & alia ad lautiorem victum accommodata, quæ Legatis exterarum Nationum, & etiam hoſpitibus ſuppeditabantur. Dicta ſunt a *lautus*, vel a *λώμα*. nam veteres etiam *dautia* pro *lautia* dixere. *Liv. l. 28. c. 39.* Locus inde, lautiaque Legatis præberi juſſa. *Id. l. 30. c. 17.* Ad hoc ædes, libera loca, lautia Legatis decreta. Sunt qui hic legunt *lautia*, ut ſit gen. fœminini. *Id. l. 33. c. 24.* Macedones deducti in villam publicam, ibique iis locus, & lautia præbita. *Id. l. 45. c. 20.* Conſulti a M. Junio Patres, ſtantibus in comitio Legatis, an locum, lautia, Senatumque darent, nullum hoſpitale jus in iis ſervandum cenſuerunt.

Lautitia, æ, f. *ſplendidezza*, *delicatezza*, epularum magnificentia, vel generatim munditia, quæ in cibo, & in veſtitu ſit, a *lavatione*, vel potius a ſup. *lautum*, verbi *lavo*, qui apud antiquos elegantiæ, quæ nunc ſunt, non erant, & raro quis lavabat. *Poſt. Cicer. in Ep. 16. lib. 9. Fam.* Fama ad te de mea nova lautitia veniet. *Id. ibid. epiſt. 20.* Lautitia, munditia, elegantia. *Sueton. in Cæſ. cap. 45.* Lautitiarum ſtudioſiſſimus. ¶ Lautitia farina appellabatur ex tritico aqua conſperſo. *Feſtus*.

Lautiuſculus, a, um, adject. diminut. aliquantum lautus. *Apul. l. 7. Metam.* Veſtem lautiuſculam proferunt.

Lautulæ, arum, f. 1. locus fuit in urbe Roma, non procul a Jano Gemino, a ſup. *lautum* verbi *lavo*. *Varro l. 4. de L. L.* Lautulæ a lavando, quod ibi ad Janum Geminum aquæ calidæ fuerunt. ¶ Fuerunt & Lautulæ extra Urbem. *Feſt.* Lautulæ, locus extra Urbem, quo loco, quia aqua fluebat, lavandi uſum exercebant.

Lautumarius, m. 2. qui lautumias incolit. *Cic. in Piſon. c. 9.* juxta codices antiquos, ut Turnebus monet *l. 21. Adverſ. c. 15.* In vulgatis eſt *laternarius*. Ita vocat ſodalem Catilinæ, quaſi qui aliquando lautumiæ, ſive carceris colonus fuiſſet.

Lautumiæ, vel latumiæ, vel latomiæ, arum, f. *λατομίαι*, lingua Siculorum ſignificat lapidicinam, ſeu locum cæſis lapidibus exſectum, teſte *Aſconio in Ver. de Prætur. urb.* Hinc *Plaut. Pæn. 4. 2. 5.* Vel in lautumiis, vel in piſtrino mavelim ætatem agere. ¶ Præcipue ita appellatus eſt carcer Syracuſanus, de quo *Cic. Ver. ult. c. 27.* Lautumias Syracuſanas omnes audiſtis: Opus eſt ingens magnificumque regum, ac tyrannorum. Totum eſt ex ſaxo in mirandam altitudinem depreſſo, &c. ¶ Inde nomen translatum eſt ad Romanos carceres. *Liv. l. 32. c. 26.* Triumviri carceris lautumiarum intentiorem cuſtodiam habere juſſi.

Lautus, a, um, *lavato*, Germ. *ehrlich*, Gall. *magnifique*, Hiſp. *aſeytado*, *magnifico*, partic. verbi *lavor*, a ſup. *lautum*. *Hor. 2. Sat. 3.* Lautis mane ſenex manibus currebat. *Cic. pro Dejot.* Cur te lautum voluit, cœnatum noluit occidere? ¶ Translate ſumitur pro mundo, nitido, eleganti, magnifico, delicato, *lauto*, *delicato*. Cauſa translationis eſt, quod homines magnifici, & ſplendidi crebro admodum ſe ſe in balneis lavarent. *Cic. in Ver. 3. c. 6.* Homines lauti, atque urbani. *Id. 1. Fam. ep. 14.* Valde jam lautus es, qui gravere literas ad me dare. ¶ Lauta cœna dicitur, quæ magnifice, opipareque eſt inſtructa. *Id. l. 9. Fam. ep. 16.* ¶ Sumitur etiam pro divite, potenti. *Cic. Acilio l. 13. Fam. ep. 32.* In Haleſina civitate tam lauta, quam nobili. *Id. pro Rab.* Lautum, & copioſum patrimonium. ¶ Item pro magno. *Cic. Att. l. 6. epiſt. 1. circa med.* Lautum negotium. ¶ Comp. lautior, ſup. lautiſſimus. *Cic. 15. Fam.* Nihil tibi erit lautius, nihil glorioſius. ¶ *Id. pro Planc. c. 26.* Lautiſſimi in iis locis ſolent eſſe. ¶ *Nonius c. 4. n. 280.* ait, lautum dici etiam inquinatum, maculatum. Verum quæ affert exempla ex *Virg. & Accio*, id non ſatis confirmant.

Lax, fraus, unde lacio. *Feſtus*.

Laxamentum, ti, n. *rallentamento*, Germ. *ein nachlaſſung*, Gall. *relaſche*, Hiſp. *floxura*, relaxatio, remiſſio, dilatatio, quies. *Cicer. pro Cluent.* Non modo cauſæ, ſed ne legi quidem quidquam per Tribunos plebis laxamenti datum. *Id. Att. l. 12.* Ego tamen nactus in navigatione noſtra puſillum laxamenti, concinnavi tibi munuſculum. *Liv. l. 7. c. 38. in fin.* Dare laxamentum cogitationibus.

Laxatio, onis, f. actus laxandi ſpatium interjectum. *Vitruv. l. 4. c. 7.* Trabes ita ſint compactæ, ut compactura duorum digitorum habeat laxationem.

Laxativus, a, um, adject. *laſſativo*, qui ad ſolvendum, & laxandum pertinet, ut laxativa cataplaſmata. *Cœl. Aurel. Tard. 2. c. 3.*

Laxatus, a, um, adject. remiſſus, ſolutus, dilatatus, *rilaſſato*, *allargato*, *Cic. in Som. Scip.* Qui jam vixerunt, & corpore laxati. *Id. de Senect. c. 3.* Libidinum vinculis laxati. *Id. 1. Tuſc.* Laxatus curis. *Tacit. 3. hiſt. c. 25.* Laxati ordines. *Plin. l. 19. c. 1.* Lini membrana laxatior.

Laxe, adverb. *largamente*, Germ. *weit*, Gall. *largement*, Hiſp. *anchamente*, late, large, cui anguſte contrarium eſt. *Cicer. pro Domo.* Habitare laxe, & magnifice voluit. *Var. lib. 2. de R. R. cap. 10.* De numero paſtorum alii anguſtius, alii laxius conſtituere ſolent. *Plin. l. 2. c. 16.* Ab his Mercurii ſtella laxiſſime, ſupple, *vagatur*.

Laxitas, atis, f. *ampiezza*, *capacità*, amplitudo, capacitas. *Cic. 1. Offic. c. 39.* In domo, in quam hoſpites multi recipiendi, adhibenda eſt cura laxitatis. *Colum. l. 4. c. 18.* Laxitas ſemitarum. *Pallad. l. 1. c. 5.* Laxitas aeris, *luogo dove campeggia l'aria*. ¶ Item remiſſio, ut laxitas animi, apud *Senec.*

Laxo, as, avi, atum, a. 1. *rallentare*, Germ. *weit machen*, Gal. *lacher*, Hiſp. *afloxar*, laxum facio, quod tenſum erat, remitto, ut Laxare arcum, fides, rudentes, &c. *Cic. in Bruto.* Quanto facilius non modo laxare modos, ſed totos mutare poſſumus? ¶ Translate accipitur pro dilatare, ſeu ampliare, *allargare*. *Cic. Att. l. 4.* Ut monumentum illud eo uſque laxaremus, & uſque ad atrium Libertatis explicaremus. *Plin. l. 11. c. 14.* Laxatur hic plaga, non adimitur. ¶ Item pro aperire. *Virg. 2. Æn.* Laxat clauſtra Sinon. ¶ Item pro lenire. *Cic. in Brut.* Laxaret judicum animos, atque a ſeveritate paulliſper ad hilaritatem, riſumque traduceret. ¶ Item pro relaxare, & ex eo, quod debebatur, aliquid remittere. *Cic. ad Att. l. 6. ep. 1.* Tantum abeſt, ut ex eo, quo aſtricti ſumus, aliquid laxari velim. ¶ Item pro liberare cura, & ſolicitudine, pro recreare. *Cic. pro Roſc. Amer.* Habet animi laxandi cauſa rus amœnum, & ſuburbanum. *Id. de Or.* Aliquando ab hac contentione diſputationis animos noſtros, curamque laxemus. *Id. lib. 5. Fam. ep. 14.* Ut iſtis te moleſtiis laxes. ¶ *Stat. 1. Achil.* Innumeros ferrum laxatur in uſus. hoc eſt ad plurimas res inſervit. ¶ *Liv. l. 26.* Annona haud multum laxaverat. h. e. parum decreverat annonæ pretium.

Laxus, a, um, o. 1. 2. *rallentato*, German. *lock*, Gall. *laſche*, Hiſp. *floxo*, remiſſus, languidus, non tenſus, ut Laxi arcus, laxæ fides, laxi rudentes, laxa vela, a *χαλῶ*, *laxo*. *Ovid. de arte am. v. 516.* Ne vagus in laxa pes tibi pelle natet. *Virg. 11. Æn.* Sed laxos referunt humeris languentibus arcus. ¶ Hinc Laxæ habenæ per Translationem pro molli, & leni imperio, translatione ab equis ſumpta. *Virg. 1. Æn.* Et premere, & laxas ſciret dare juſſus habenas. ¶ Accipitur etiam pro amplo, capaci. *Colum. l. 1. c. 3.* Quin minus reddat laxus ager non recte cultus, quam anguſtus eximie. ¶ Item pro longo. *Cic. ad Att. l. 6.* Ego ſic diem ſtatuo ſatis laxam. id eſt, tempus ſatis longum. *Proculus l. cum ſtipulatus, ff. de verb. oblig.* Cum ipſe arbitratu meo aliam diem operi faciundo laxiorem dederim. i. e. cum diem protulerim. ¶ Comp. laxior, ſup. laxiſſimus. *Plin. in ep.* Quod poſt duos & Conſulares, & diſertos tempus ſibi, & quidem laxius vindicavit. *Cic. de Am. c. 13.* Commodiſſimum eſt quam laxiſſimas habenas habere amicitiæ, quas vel adducas, cum velis, vel remittas. ¶ Laxæ opes, h. e. amplæ. *Martial. l. 2. epigr. 30.* Et cujus laxas arca flagellat opes. ¶ Laxa cutis, pro *mollis*, & veluti rugoſa. *Id. l. 5. epigr. 80.*

L ANTE E.

Lea, f. 1. idem, ac leæna, a leo, *lioneſſa*. *Lucret. lib. 5.* Irritata leæ jaciebant corpora ſaltu. *Varro ad Cicer. lib. 3.* Sicut nocet panthera, & lea. ¶ Lea item braſſicæ genus, latis foliis e caule exeuntibus, Græci *λεία* appellant, hoc eſt, lævem, a foliorum levitate. *Plin. lib. 20. cap. 9.* Alteram leam, latis foliis e caule exeuntibus. V. *Leæna*.

Leæna, æ, f. 1. *leona*, *leoneſſa*, Germ. *leuwin*, Gall. *lionne*, Hiſp. *leona*, *λέαινα*, leonis fœmina, quæ & lea appellatur, a voce Græca allata. Veteres Grammatici Latinum eſſe negarunt, ut ſcribit Junius Philargyrius in 2. *Ecl. Virgilii*. *Vid. l. 12. c. 2.* leæna totum eſſe Græcum, lea Latinum, ſed Poeticum eſſe ait. Sane antiquiſſimi Latini nec leæna, nec lea dixiſſe videntur, ſed leo fœmina. Monuit id Philargyrius, ac ſententia ejus confirmatur illo *Plauti in fragment. Vidular.* Nam audivi fœminam ego leonem ſemel parire. *Virg. 2. Ecl.* Torva leæna lupum ſequitur.

Leander, m. 2. *Λέανδρος*, juvenis nomen, ex Abydo Aſiæ oppido in litore Helleſponti ſito, qui cum Herus puellæ amore captus eſſet, quæ in oppoſiti litoris oppido Seſto habitabat, noctu ad eam tranſnabat. Quod ubi aliquoties non infeliciter ceciſſet, jam audacior factus, cum mari tumido, & impacato ſe ſe commiſiſſet, vi ventorum, fluctuumque victus, in Helleſponto ſubmerſus eſt. Fabulam hanc, aut fortaſſis hiſtoriam elegantiſſimo carmine apud Græcos proſequutus eſt Muſæus, a quo Ovid. mutuatus eſt argumentum Epiſtolarum Herus ad Leandrum, & Leandri ad Hero.

Leandrius, a um, adject. ad Leandrum pertinens, ut Helleſpontus Leandrius, apud *Silium 8. v. 623.*

Learchæus, a, um, adject. ad Learchum pertinens. *Ovid. 6. Faſt. v. 491.* Mæſta Learcheas mater tumulaverat umbras.

Learchus, m. 2. *Λέαρχος*, Athamantis, & Inus filius, quem pater furore correptus occidit. Quod cum vidiſſet Ino, arrepto Melicerta altero filio, in mare ſe præcipitavit. Atque Ino quidem in Deam maris mutata eſt, quam Græci Leucotheam, Latini Matutam vocant, Melicertes autem in Deum marinum, quem Græci Palæmona, Latini Portunum. *Ovid. 6. Faſt. Bocc. l. 13. Gen.*

Lebedus, f. 2. Ptolemæo Lesbos, *Lebedinezi*, *Chiſar*, urbs Aſiæ minoris, in Jonia, in ora ſinus Jonici, inter Teon ad Bor. & Colophonem ad Auſt. Hic ſcenicorum hiſtrionum collegium fuit, qui ludos, & certamina Libero Patri quotannis celebrabant. *Horat. l. 1. ep. 11.*

Leber, olim pro *liber*, a priſcis ſcriptum fuit, teſte *Quintil. l. 1. c. 4. al. 7.*

Lebes, etis, m. *pajuolo*, *caldajo*, Ger. *ein kessel*, Gal. *chaudiere*, Hiſp. *caldero*, *λέβης*, olla. *Serv. in 3. Æn. & Porphyr. in 9. Æn.* dicunt, eſſe vas æneum, in quo aliquid igni applicamus, ut ebulliat. Eſt a Græco *λέβης*, quod a *λείβω*, *fundo*, quoniam in eum aqua funditur. Latini tamen Auctores videntur ſignificare genus quoddam vaſis nobilioris, ut ſunt quæ Italice dicimus *bacini*, & *ſotteroppe*, & hujuſmodi. *Virg. 5. Æn.* Tertia dona facit, geminos ex ære lebetes. *Id. Æn. 3. v. 466.* Stipatque carinis Ingens argentum, Dodonæoſque lebetes. Ubi *lebetes Dodonæos* quidam interpretantur vaſa rebus variis apta, ex ære Dodonæo præſtantiſſimo.

Lebinthus, f. 2. Lebynthos, *Levita*, *Λέβινθος*, inſ. maris Ægæi, una Cycladum, al. Sporadum, non procul a Pathmo, & Lero. *Ov. 8. Met.*

Lechæum, n. 2. *Leſtopoemi*, *Λέχαιον*, opp. & navale Corinthiorum, ad ſin. Saronicum. Sed aliis Lechæum eſt in iſthmo ad ſinum Corinthiacum, ſeu Criſſæum. *Propert. l. 3. eleg. 19. (al. 20.) v. 19.* Deinde per Jonium vectus cum feſſa Lechæo ſedarit placida vela phaſelus aqua.

Lecte, adv. cum electione, *con iſcelta*. *Cic. de Orat. c. 68.* Optimis ſententiis, verbiſque lectiſſime dicere.

Lectica, f. 1. *lettica*, Ger. *ein tragbett*, Gal. *litiere*, Hiſp. *litera*, ſedes, qua ferebantur divites, & potentes, in qua pulvinar, & lectulus ſtratus erat, a *lectus*. Quod ſi a ſex ſervis geſtaretur, *hexaphorum* dicebatur, ſi ab octo, *octaphorum*. Tenuiores autem vel duobus contenti erant. *Juven. ſat. 3.* Namque facit ſomnum clauſa lectica feneſtra. Adde *Cic. l. 10. Attic.*

Lecticariola, æ, f. 1. mulier, quæ ſubit lecticarii officium, vel potius, quæ lecticariorum (id erat viliſſimum ſervorum genus) amores ſectatur, ut ancillariolus, qui ancillari officio fungitur, vel qui ancillarum inſanit amore. *Mart. l. 12. epigr. 58.* Ancillariolum tua te vocat uxor, & ipſa lecticariola eſt: eſtis, Alauda, pares.

Lecticarius rii, m. *portatore di lettica*, Germ. *ſenfftentraeger*, Gall. *porteur de litiere*, Hiſp. *moço de litera*, qui lecticam defert. *Serv. Sulpic. ad Cic. 4. Fam. ep. 12.* Coactus ſum in eadem illa lectica, qua ipſe delatus eram, meiſque lecticariis in urbem eum referre.

Lecticula, æ, f. *lettighetta*, dim. a lectica. *Cic. Mario.* Ut noſtras villas obire, & mecum ſimul lecticula circumcurſare poſſis. *Liv. l. 25. c. 42.* Scipio lecticula in aciem illatus.

Lectio, onis, f. *lezione*, Germ. *das leſen*, Gall. *leçon*, Hiſp. *lecion*, actus legendi. *Cic. ad Att. l. 1. epiſt. 13.* Quotus quiſque eſt, qui epiſtolam paulo graviorem ferre poſſit, niſi eam per lectionem relegerit? Sed alii aliter leg. *Quint. l. 1. c. 8.* In lectione puer ſciat, ubi ſuſpendere ſpiritum debeat, &c. ¶ Item electio, *ſcelta*. *Suet. Aug. c. 35.* Senatorum affluentem numerum ad modum priſtinum redegit duabus lectionibus. ¶ Item collectio, *raccolta*. *Col. 2. c. 2.* At ſaxoſum facile eſt expedire lectione lapidum.

Lectipes, edis, f. herba ſerpillo ſimilis, ſurculoſa, palmi altitudine. *Plin. l. 24. c. 15.*

Lectiſterniator, oris, m. 3. qui menſam, ac lectulos diſcubitorios ſternit. *Plaut. Pſeud. 1. 2. 29.* Tu eſto lectiſterniator, tu argentum eluito.

Lectiſternium, ii, n. ſacrificii genus, in quo Diis in templis pulvinaria, ſive lecti ſternebantur, conviviumque iis apponebatur. Dictum eſt lectiſternium, quia lecti ſternerentur. Idem vocatum eſt *epulum*, quia cibi apponebantur. Sed appoſitis epulis non ipſi Dii, ſed ſeptem Sacerdotes, qui dicti ſunt *Epulones*, fruebantur. *Liv. l. 22. c. 10.* Curatum lectiſternium, & per triduum habitum, decemviris ſacrorum curantibus: ſex pulvinaria in conſpectu fuere, Jovi & Junoni unum, alterum Neptuno ac Minervæ, tertium Marti & Veneri, quartum Apollini ac Dianæ, quintum Vulcano, ac Veſtæ, ſextum Mercurio ac Cereri.

Lectito, as, avi, atum, a. 1. *leggere ſpeſſo*, frequenter lego. *Cic. Pæto.* Pyrrhi te video libros lectitaſſe. *Id. Att. 12. ep. 18.* Lectitare auctores. ¶ Ponitur pro identidem colligere. *Valer. l. 8. c. 8.* Conchulas, & calculos in litore lectitaſſe.

Lectiuncula, æ, f. diminut. brevis lectio. *Cic. 7. Fam. ep. 1.* Quin per eos dies matutina tempora lectiunculis conſumpſeris.

Lecto, as, avi, atum, a. 1. idem ac lectito, frequentativum. *Hor. l. 1. Sat. 6. ad fin.* aut ego lecto, Aut ſcripto, quod me tacitum juvet.

Lector, oris, m. *lettore*, Ger. *leſer*, Gal. *lecteur*, Hiſp. *lector*, qui aliquid legit. *Cic. 2. de Orat.* Cum Brutus duos lectores excitaſſet, & alteri de Colonia Narbonenſi Craſſi orationem legendam dediſſet, alteri de Lege Servilia.

Lectrix, icis, f. *lettrice*, quæ legit. *Inſcript. apud Fabrett. c. 4. n. 347.* Colis oſſa

d by Google

... ejus Caide lectrix conjux ejus. *Cledonius in Arte*, *pag.* 1802. *Putſch.* Dictor facis dictrix, lector facit lectrix, auctor non facit auctrix, quia eſt communis generis.

Lectualis, le, adject. *Spartian. in Adrian. c.* 23. In morbum incidit lectualem. h. e. qui diu in lecto ægrotum detinet, ut exponit *Salmaſ.* qui ibi notat, ipſos quoque hujuſmodi ægros *lectuales* dictos.

Lectŭlus, m. 2. *letto*, *letticello*, [illegible], dim. a lectus. *Cic. Att. l.* 14. *epiſt.* 13. A ducenda uxore ſic abhorret, ut libero lectulo neget eſſe quicquam jucundius.

Lectum, a. 2. *Scorpiata*, [illegible], prom. Troadis, in quod Ida mons deſinit, quod ab *Ariſtotele* Idæ promontorium appellatur, inter Troadem urb. ad Or. & Aſſum prom. & urb. ad Mer.

Lecturio, is. 4. [illegible], deſidero legere. *Sidon. l.* 9. *ep.* 7. Cum merito lecturiremus.

Lectus, ti, m. 2. *letto*, [illegible] Germ. *ein bett*, Gal. *lit*, Hiſ. *lecho*, [illegible], cubile, a [illegible]. *Varroni* dictus videtur a legendis, hoc eſt, colligendis ſtramentis, quod lectis herbis, & frondibus veteres ſibi cubilia facerent. *Cic. Peto*, *l.* 9. *Fam.* Dixit, te in lecto eſſe, quod ex pedibus laborares. *Id.* 7. *Ver. c.* 7. Jam diu lecto tenebatur. ideſt, decumbebat, & morbo vexabatur. ¶ Antiqui lectos habebant, non ſolum in quibus dormirent, ſed etiam in quibus in tricliniis recumbentes cibum ſumerent qui & *diſcubitorii*, & *tricliniarii* vocantur, ad quorum differentiam lectos cubiculares vocat *Cic. de Div. lib.* 2. *cap.* 63. quibus nocturnæ quietis cauſa in cubiculis utimur. *Id. Ver.* 4. Non quæro unde habueris quinquaginta tricliniorum lectos. *Hor. lib.* 1. *epiſt.* 18. *v.* 11. In obſequium plus æquo pronus, & imi deriſor lecti. ¶ Lectus funebris dicebatur, in quo mortui cadaver collocabatur. *Val. Max. l.* 4. *c.* 4. Cui mortuo lectus funebris, & rogus defuit. ¶ Lectus Genialis. V. Genialis. ¶ Lectus adverſus erat, qui novæ nuptæ magnifice ſternebatur, atque in nuptiis ipſis lectus *Genialis* vocabatur, poſt nuptias vero *Adverſus*, quia ex adverſo ante januam collocatus erat, tanquam conjugii monumentum, & pignus. In eo ſedebant matresfamilias lanificio operam dantes. *Laber.* Materfamilias tua in lecto adverſo ſedet. ¶ Idem, mortua conjuge, mutabatur, & alius novæ nuptæ ſternebatur. *Propert. l.* 4. *eleg. ult. v.* 81. Seu tamen adverſum mutarit janua lectum, Sederit & noſtro cauta noverca toro. Vide *Lipſ. l.* 1. *Elect. c.* 17. ¶ Alienum lectum concutere, violare, eſt adulterii crimen committere. *Juven. Sat.* 9. *Ovid. l.* 1. *de ar. am.* ¶ Invenitur & lectum, i, n. *Ulp. l. librorum*, *ff. de leg.* 3. Legatum lectum continet & fulcra. ¶ Et lectus, us, m. 4. *Plaut. Amph.* 1. 3. 15. Prius abis quam lectus, ubi cubuiſti, concaluit locus. ¶ Pro delectu. *Tacit. l.* 4. *hiſt. c.* 70. Copias recenti Vangionum, Caracatium, Tribocorum lectu auctas veterano pedite, atque equite firmavit, Optimæ tamen editiones habent *delectu*.

Lectus, a, um, adject. particip. a *lego*, & eſt idem ac electus, *ſcelto*, *ottimo*, [illegible], *Virg.* 9. *Æn.* Viginti lectis equitum comitatus. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 37. Lectis, & illuſtribus verbis utendum eſt. *Id.* 3. *Ver. c.* 6. Lectiſſimi, atque ornatiſſimi viri. *Id. l.* 1. *Inv. c.* 31. Ut neque vir melior, neque fœmina lectior in terris ſit. *Stat. l.* 5. *Silv.* 1. Lectiſſimus juvenum. ¶ Item collectus, *raccolto*. *Quint. l.* 6. *c.* 14. Oſtendi lecta e vulneribus oſſa, & veſtes ſanguine perfuſas.

Lecythus, f. 2. *vaſo dell' olio*, *orcio*, [illegible], Ger. *oelkrug*, Gal. *pot a huile*, Hiſp. *azeytera*, [illegible], ampulla olearia, vaſis genus ventre protuberante, oreque anguſtiore, oleo aſſervando accommodatum. Sed vox Græca eſt. Tranſlate quemadmodum *ampulla*, ſic & *lecythus* accipitur pro oratoriis pigmentis, & coloribus, ducta metaphora a pictoribus, qui in hujuſmodi vaſis pigmenta habent ad colorandum. *Cic. Att. l.* 1. *ep.* 11. Totum hunc locum, quem ſoleo pingere, de flamma, de ferro (noſti illas [illegible]) valde pertexuit. Hinc & *Plin. l.* 1. *ep.* 2. Non omnino Marci noſtri [illegible] fugimus, quoties paulum itinere decedere non intempeſtivis amœnitatibus admonebamur.

Leda, f. 1. [illegible], Tyndari Laconiæ Regis uxor, quam cum Jupiter adamaret, transformatus in cygnum cum ea concubuit, ex quo congreſſu Leda duo peperit ova, unum immortale, ex quo nati ſunt Pollux, & Helena, alterum mortale, ex quo Caſtor, & Clytemneſtra.

Ledæus, a, um, adject. ad Ledam pertinens, ut Ledæi fratres, h. e. Caſtor & Pollux. *Ovid. ad Liviam*, *v.* 283. Dii Ledæi, iidem. *Id.* 1. *Faſt. v.* 706. Ledæum ovum, h. e. cygni. *Martial. l.* 8. *epigr.* 33. Ledæa ſidera, h. e. ſignum Geminorum, qui ſunt Caſtor & Pollux. *Lucan. l.* 4. *v.* 526. Ledææ Amyclæ, h. e. Laconicæ urbs, in qua Caſtor & Pollux nati ſunt, *Sil. l.* 2. *v.* 434.

Legālis, le, o. 3. *coſa che a legge s' appartiene*, [illegible], quod ad legem pertinet. *Quintil. l.* 3. *c.* 15. Aliquando etiam incidere poſſunt legales tractatus in privata maxime conſilia. *Id. l.* 3. *c.* 5. Legale genus quæſtionum.

Legāliter, adverb. ſecundum leges. *Caſſiod. l.* 4. *ep.* 37.

Legarium, rii, n. idem, quod legumen. *Varr. de R. R. l.* 1. *c.* 32. Cæteraque, quæ alii legumina, alii (ut Gallicani quidam) legaria appellant.

Legatarius, ii, m. *legatario*, is, cui ex teſtamento aliquid legatum eſt. *Paul. l.* 14. *Dig. de Uſurpationib.* In ea re legata legatarius quodammodo hæres eſt.

Legatarius, a, um, adject. ut legataria editio munerum, ſeu ludorum, quæ ſcil. teſtamento mandata eſt. *Tertul. de Spectac. c.* 6. Legataria Provincia, quæ alicui eſt delegata. *Cic. Att. l.* 15. O rem miſeram, primum ullam ab iſtis, dein, ſi aliquam, hanc legatariam Provinciam, &c. Eſt ibi tamen varia lectio.

Legatio, onis, f. *legazione*, *ambaſciaria*, Ger. *botſchafft*, Gal. *ambaſſade*, Hiſ. *embaxada*, [illegible], actus legandi, legatorum miſſio, munus, officium, functio legati. *Cic. de opt. gen. Or.* Quod legationem ementitus eſſet. *Id.* 8. *Phil.* Cui legatio ipſa mortis cauſa fuiſſet, ejus monumentum extare voluerunt, ut in bellis periculoſis obirent homines legationis munus audacius. ¶ Legationes liberæ dicebantur, quæ ornamenti tantum cauſa ab Senatu impetrabantur, quemadmodum Honorarii Magiſtratus a Principibus honeſtamenti cauſa conceduntur, tituloque tenus obeuntur, & geruntur. Has autem ii Senatores impetrabant, quibus negocia futura erant in provinciis. Ideo autem liberæ dicebantur, quia introire in Urbem, & rurſus exire liberam legationem habentibus licebat. *Cic.* 3. *de Leg.* & *l.* 15. *ad Attic. ep.* 11. *ad fin.* V. *Manut. in ep. ad Q. Fr.* ¶ Legationem accipere, obire, gerere, ſuſcipere, &c. *Ciceronis* ſunt, *Quintil.* & *Nepotis*. ¶ Interdum legatio ponitur pro ipſis Legatis. *Quintil. l.* 10. *c.* 1. Miſſa ad Achillem legatio. *Cic. Fam.* 1. *ep.* 4. Senatus haberi non poteſt, niſi perfectis, aut rejectis legationibus. h. e. legatorum negotiis.

Legatitium, V. Legativum.

Legativum, vi, n. 2. dicebatur id, quod dabatur Legato nomine viatici, & impenſæ. *Ulpian. in l. quotiens*, *ff. de Muner. & hon.* Legati quoque, qui ad ſacratium Principis mittuntur, quia viaticum, quod legativum dicitur, interdum ſolent accipere, ſed & nicoſtrategi, & piſtrinorum curatores perſonale munus ineunt. *Id. l.* 2. *ff. de leg.* His, qui non gratuitam legationem ſuſceperunt, legativum ex forma reſtituitur. Alii *legatitium* legunt.

Legātor, oris, m. qui aliquid legat per teſtamentum. *Suet. in Tib. c.* 31. Quin rata voluntas legatoris eſſet.

Legatum, ti, n. *legato*, Ger. *das vermacht iſt*, Gal. *legat*, Hiſp. *legado*, [illegible], diminutio quædam hæreditatis, qua teſtator ex eo, quod univerſum hæredis foret, alicui quid collatum velit. *Plin. ep.* 44. Illa, ut in periculo credula, poſcit codicillos, legatum Regulo ſcribit. *Quintil. l.* 4. *c.* 14. Petere legatum ex teſtamento. *Cic.* 7. *Att. ep.* 3. Hortenſii legata cognovi.

Legatus, ti, m. 2. *Legato*, *Ambaſciatore*, [illegible], Ger. *geſandter*, Gall. *ambaſſadeur*, Hiſp. *embaxador*, [illegible], qui legatione fungitur, a *legando*, ideſt mittendo, quia Legati legantur, ſeu mittuntur. *Cic. in Vatin.* Ne hoc quidem Senatui relinquebas, quod nemo unquam ademit, ut Legati ex ejus Ordinis auctoritate legarentur. ¶ Legatus item in bello dicebatur, *luogotenente*, [illegible], vicarius Imperatoris, qui Imperatoris vice fungebatur, aut ejus locum tenebat. Maximam Imperatore abſente in exercitu obtinebat auctoritatem, & ab illo cum parte copiarum in expeditionem mittebatur, aut præſidio præficiebatur. *Caſ. l.* 2. *B. C.* Neque ſe ignorare, quod ſit officium Legati, qui fiduciariam operam obtineret. Legatum fiduciariam operam obtinere dixit, quia redeunte Imperatore, aut Conſule, cedere eum oporteret. *Cic. pro Cluent.* Qui M. Æmilio clariſſimo viro Legati, & Præfecti, & Tribuni militares fuerunt. ¶ Præterea Legati dicebantur, quos Proconſules, & Prætores ituri in Provincias ſibi adjungebant, vel a Senatu accipiebant, conſiliorum, atque officii adjutores. *Nepos in Attico*, *c.* 6. Præfecturas delatas ſic accepit, ut neminem in Provinciam ſit ſecutus: qui ne cum Q. quidem Cicerone voluerit ire in Aſiam, cum apud eum legati locum obtinere poſſet. non enim decere ſe arbitrabatur, cum præturam gerere noluiſſet, aſſeclam eſſe Prætoris. ¶ Denique temporibus Imperatorum Legati dicebantur, qui ſoli mittebantur ad adminiſtrandas Provincias, eas, inquam, Provincias, quas Imperator ſibi vindicaſſet: Unde & Legati Cæſarum dicti ſunt, & Legati Prætorii, ſeu pro Prætore. *Spartian. in Adrian. c.* 3. V. ibi *Salmaſ.* & *Caſaub.* Iidem & Conſulares ſunt appellati, cum ſc. in Conſulares provincias mittebantur. *Trebell. Pol. in Cenſorino cap.* 1. Bis Conſul, quarto Proconſul, tertio Conſularis, legatus Prætorius ſecundo, &c. Hic quoque *Salmaſium* conſule.

Legens, entis, *leggitore*, *lettore*, lector. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 7. *v.* 25. Nunc precor, ut vivant, & non ignava legentum Otia delectent, admoneantque mei. *Plin. l.* 8. *c.* 16. Quæ a me collecta quæſo, ut legentes boni conſulant.

Legibilis, le, adject. qui legi poteſt, *che ſi può leggere*, [illegible]. *Ulp. l.* 1. *ff. de his*, *qui in teſtam.* Sufficit, ſi legibilia ſint.

Legicrepa, æ, m. *cabala*, qui leges crepat, ſeu inculcat. *Var. Anatinus apud Fulgent.* Legicrepæ tundunt, latrant fora, claſſica turbant.

Legifer, ra, rum, *legislatore*, [illegible], qui legem fert. *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 9. Optavit Minos ſimiles ſibi legifer annos. *Virg.* 4. *Æn. v.* 58. Legiferæ Cereri. Hæc enim, inventis frugibus, leges prima dicitur condidiſſe, & homines ad ſocietatem collegiſſe. Hinc ejus ſacra a Græcis [illegible] appellata.

Legio, onis, f. *legione*, [illegible], certa militum manus, in qua cives R. militabant, a legendo dicta, quod milites legerentur. *Var. l.* 4. *de L. L.* Dividebatur in decem cohortes peditum: Cohors in quinquaginta manipulos: Manipulus viginti quinque milites habebat. His adjungebantur equites in tres centurias diviſi, ac ſubinde in turmas. De ſingulis hiſce nominibus V. ſuis locis. ¶ Numerus militum in legionibus non ſemper idem fuit. Nam ſub Romulo legio fuit trium millium peditum, & trecentorum equitum; vel, ut alii volunt, tres legiones fuere ex mille peditibus, & equitibus centum. Deinde poſt Sabinos in civitatem receptos, ſcribit *Plutarchus*, duplicatum eum numerum fuiſſe. Bello Punico ex quatuor millibus conſtabant, teſte *Livio l.* 21. Bello Aſiatico contra Antiochum ex quinque millibus, & quadringentis, ut ſcribit *l.* 37. *c.* 39. Bello Perſico ex ſex, teſte *eod. l.* 42. Denique *Vegetio* legio eſt 6666. militum. ¶ Varius quoque fuit ipſarum legionum numerus. Nam primo una tantum conſcripta fuit, deinde creſcentibus Reip. opibus, uſque ad decem, & amplius crevere, prout Senatui viſum, vel bellum ipſum poſtulavit. ¶ Legiones ex ſolis R. civibus conſtabant, auxilia ex ſociis. Quod ſi aliquando ſervi aſciti, id neceſſitate factum eſt, ut poſt cladem Cannenſem, bello Punico ſecundo. Interdum tamen legiones & de auxiliis, & de externis quoque gentibus dicuntur. *Liv. l.* 37. Duæ legiones Romanæ, quæ ſociorum, & Latini nominis erant, quina millia, & quadragenos ſingulæ habebant. *Plaut. Amph.* 1. 1. 62. Teleboæ ex oppido legiones educunt ſuas. ¶ Variis nominibus Romanæ legiones diſtinguebantur, vel ab ordine, ut prima, ſecunda, tertia, viceſima, &c. vel ab inſtitutoribus, ut Auguſta, Claudiana, Galbiana, &c. vel a Provinciis devictis, ut Parthica, Gallica &c. vel a Deorum nominibus, ut Apollinaris, Veneria &c. vel denique ab eventibus, ut Victrix, fulminatrix &c. Ab his interdum data nomina oppidis, in quibus hyemandi cauſa conſederunt, vel circa quæ agros Imperatorum munere conſecutæ ſunt, ut Legio Victrix, *Viery*, Legio Germanica, *Lione*, &c. V. *Geographos*. *Caſar l.* 1. *B. G. c.* 43. Legionem paſſibus CC ab eo tumulo conſtituit. *Liv. l.* 26. *c.* 24. Ita eas legiones ſupplevit, ut &c. *Cic.* 2. *Fam. ep.* 17. Quid exiſtimem de legionibus, quæ decretæ ſunt in Syriam. ¶ De legionibus accurate ſcripſere *Onuphr. Panvin. Veget. Manut.* & præſertim *Lipſ. de Roman. militia*.

Legionarius, a, um, adject. ad legionem pertinens, ut legionarius miles, *Afin. ad Cic. l. Fam.* 10. *ep.* 32. Centurio legionarius, legionariæ cohortes, *Liv. l.* 10. *c.* 43. &c. Legionarii defenſores, *Caſ. l.* 3. *B. C.*

Legirŭpa, æ, f. *chi rompe la legge*, [illegible], qui legem frangit. *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 129. Perjure, legirupa, pernicies adoleſcentum.

Legirupio, onis, m. idem, ac legirupa. *Plaut. Rud.* 3. 4. 4. Accedat prope hunc legirupionem.

Legirŭpus, a, um, adject. qui legem violat, a *lex*, & *rumpo*. *Prudent. Hamartig. v.* 238. Omia legirupis quaſſantia viribus orbem.

Legislātor, vel legumlator, oris, m. *legislatore*, [illegible], Ger. *geſatzgeber*, Gal. *legiſlateur*, Hiſp. *legiſlador*, [illegible], legis ſcriptor, qui leges fert, qui jura ſtatuit, vel præſcribit. Duæ voces ſunt, & ſeparatim uſurpantur a Scriptoribus, Cicerone præſertim. *Liv. l.* 34. *c.* 31. Noſter legumlator non in paucorum manu Remp. eſſe voluit. *Cic.* 4. *Catil.* Ipſum latorem legis Semproniæ juſſu populi pœnas Reipub. dependiſſe. *Id. pro Mur.* Me & Conſulem, & legis ambitus latorem, & tam ſevere geſto Conſulatu cauſam L. Murenæ attingere.

Legitĭme, adv. *legittimamente*, Ger. *nachrecht*, Gal. *legitimement*, Hiſp. *legitimamente*, [illegible], juſte, ratione legum obſervata. *Cic. pro Cæc.* Is, qui legitime procurator dicitur. *Id.* 1. *Off. c.* 4. Juſte, & legitime imperanti.

Legitĭmus, a, um, o. 1. 2. *legittimo*, Ger. *nach recht*, Gal. *legitime*, Hiſp. *legitimo*, [illegible], quod eſt æquum, juſtum, & ſecundum legem factum. *Cic. in Ver.* 7. *c.* 22. Legitimum numerum conſuetudinis non explere. *Liv. l.* 25. Ætas legitima ad petendum conſulatum. *Cic.* 1. *Invent.* legitimæ nuptiæ *Id. de Lege Agrar.* legitimum impedimentum. *Senec. l.* 4. *Controverſ.* Legitima verba. h. e. verba legis. Ita apud *Cicer. in Orat.* Legitima controverſia eſt illa, quæ oritur ex verbis legis; civilis, quæ oritur ex Jure civili, ideſt ex reſponſis prudentum. ¶ *Legitimus Senatus* dictus eſt, qui legitimis diebus vocabatur, cui opponitur *indictus*, ſcil. vocatus extra ordinem. *Capitolin. in Gordian. c.* 11. Non legitimo, ſed indicto Senatus die conſul venit in Curiam. ¶ Legitima, orum, dicuntur ſolemnes ritus legum, & judiciorum. *Nepos in Phocion. ſub fin.* Inde judicio, legitimis quibuſdam confectis, damnatus, traditus eſt undecim viris, &c. ¶ Legitimum etiam dicitur, quod verum eſt, & cui nihil deeſt, quod & *juſtum* vocatur. *Senec. in Claud. c.* 21. Anniverſarium in caſtris Prætor, ſine venatione, apparatuque, juſtum atque legitimum in ſeptis exhibuit. *Ovid.* 3. *de Arte*. Quid, cum legitima fraudatur litera voce? ¶ Legitimum carmen erat, quod in Saliaribus quibuſdam ſacrificiis canebatur, ita dictum, quod erat legitime conceptum, & religioſe, & ſolemniter ediſcebatur, & recitabatur, quemadmodum leguleji formulas juris ſolent. Hoc idem dicitur neceſſarium a *Cic. l.* 2. *Leg. c.* 23. Hinc & *Tertul. de fuga in perſecut. c.* 3. legitimam vocat Orationem Dominicam, quia pro lege perdiſcenda, & in orando uſurpanda eſt.

Legiuncŭla, æ, f. [illegible], parva legio. *Liv. l.* 35. *c.* 49. Videretis vix duarum male plenarum legiuncularum inſtar in caſtris Regis.

Lego, as, avi, atum, a. 1. *mandare legati*, *ambaſciadori*, [illegible], Ger. *eine botſchafft auſſſenden*, Gal. *envoyer en ambaſſade*, Hiſ. *embiar embaxador*, [illegible], in legationem mitto, legatum mitto. Conſtruitur cum caſibus motus ad locum. *Cic.* 5. *Ver.* Nobilem Andronem Centuripinum legarunt ad Apronium. *Sal. in Jug. c.* 25. Legantur tamen in Africam majores natu. ¶ Interdum legare verbum eſt militare, idem ſignificans, quod legatum ſibi facere, & parti copiarum aliquem præficere. *Cic. Att. l.* 15. *ep.* 11. Dolabella me ſibi legavit. ¶ Metaleptice capitur pro committere. *Plaut. Caſ.* 2. 1. 12. Quin potius, quod legatum eſt tibi negotium, id cures? ¶ Item pro aſſignare, adſcribere, imputare. *Liv. l.* 28. *c.* 42. Patere, non omnia, quæ proſpera tibi, & Populi R. imperio evenere, tuo conſilio aſſignare, adverſa caſibus incertis belli, & fortunæ legare. ¶ Eſt item decernere, & teſtamento aliquid alicui relinquere, *laſciare per eredità*. *Cic. pro Cæc. c.* 4. Uſumfructum omnium bono-

rum Caſennia legat. *Id. in Top. c. 4.* Paterfamilias uxori ancillarum uſumfructum legavit a filio, neque a ſecundo hærede legavit. h. e. ut ei traderetur a filio. ¶ Uſurpatur & imperſonaliter. *Cic. in Famil. l. 3. epiſt. 8.* Ut privatæ rei cauſa legari putarem. ideſt legationem, ſeu legatum mitti.

Lego, is, egi, ectum, a. 3. *raccogliere*, [illegible], Ger. *leſen*, Gal. *lire*, Hiſp. *leer*, συλλέγω, συλλέγω, proprie eſt colligere, hinc, atque illinc decerpere, vel eligere, a λέγω. *Virg. 3. Ecl.* Qui legitis flores, & humi naſcentia fraga. *Id. 2. Ecl.* Ipſe ego cana legam tenera lanugine mala. ¶ Metaleptice accipitur pro ſcripta oculis percurrere, quia literæ, voceſque colliguntur, ut oratio fiat, *leggere*, ἀναγινώσκω. *Cic. Mario l. 7.* Dummodo is tibi quidvis potius, quam orationes meas legerit. ¶ Accipitur interdum pro prænavigare, *paſſare*. *Virg. 3. Æn.* Litoraque Epiri legimus. Adde *Liv. l. 45.* ¶ Item pro ſurripere, *rapire*, quod ea, quæ furamur, colligimus. *Virg. 10. Æn.* Quid ſoceros legere, & gremiis abducere pactas? *Horat. l. 1. ſat. 3. v. 117.* Et qui nocturnus Divum ſacra legerit. Hinc legere alicujus ſermonem, eſt furtim arripere, & excipere. *Plaut. Pſeud. 1. 4. 21.* Huc concedam, ut horum ſermonem legam. ¶ Item pro eligere, *ſcegliere*. *Liv. l. 40. c. 51.* Cenſores fideli concordia Senatum legerunt. *Pompejus ad Conſules ſub epiſt. 12. l. 8. ad Attic.* Cum iis militibus, quos Fauſtus legit. *Liv. l. 23.* Legere in demortui locum. *Cic. pro Cluent.* legere in Senatum. *Gell. l. 4. c. 10.* Legere aliquem principem in Senatum. *Virg. Æn. 11. v. 632.* Implicuere inter ſe acies, legitque virum vir. h. e. ſibi quiſque hoſtem deſignat, quem feriat. Nonnulli hic *legere* pro ferire accipiunt. Nam hoc ſenſu & *Plaut.* videtur uſurpare *Amph. 1. 1. 160.* Alia forma oportet eſſe, quem tu pugno legeris. *Al. leg.* tu, pugne, læſeris.

Legŭla, læ, f. pars concava aurium, quæ exterius patet. Gloſſæ exponunt κόχλιον, h. e. cochlear, a ſimilitudine. Alii intelligunt imam partem aurium, quia ligulam, h. e. laminam refert. V. *Voſſ. Etymol.* in V. *Ligula*. *Sidon. l. 1. ep. 2.* Aurium legulæ crinium ſuperjacentium flagellis operiuntur.

Leguleius, ii, m. *leggiſta*, *colui che ſtudia nelle leggi*, Ger. *ein juriſt*, *vorſprach*, Gal. *legiſte*, Hiſ. *letrado*, νομικός, qui legum ſtudia ſectatur, ſeu verſatur in legibus. *Cic. 1. de Orat. c. 55.* Ita & tibi Juriſconſultus per ſe niſi leguleius quidam cautus videtur.

Legŭlus, li, m. συλλογεύς, qui uvas, aut oleas colligit. *Cat. c. 144.* Legulos, quot opus erit, præbeto. *Calpurn. ecl. 3. v. 49.* extremas legulus cum ſuſtulit uvas. *Var. l. 5. de L. L.* A legendo leguli, qui oleam, aut uvas legunt.

Legūmen, inis, n. *legume*, [illegible], Ger. *hulſenfrucht*, Gal. *legume*, Hiſ. *legumbre*, λάχανον, quicquid ex terræ fetis in ſiliquis naſcitur, ut ſunt fabæ, piſum, cicer, lens, & ſimilia, a legendo, quod manu legatur. *Var. l. 1. R. R. Virg. 1. Georg. v. 74.* Unde prius lætum ſiliqua quaſſante legumen.

Legumentum, ti, n. 2. idem, quod legumen. *Gel. l. 4. c. 11.* Nullo ſæpius legumento Pythagoram dicit uſum, quam fabis.

Leguminarius, a, um, ad legumina pertinens. *Inſcript.* apud *Murator. pag. 935. n. 3.* Negotiatrix frumentaria, & leguminaria.

Leguminōſus, a, um, adject. legumine abundans, ut leguminoſæ epulæ, apud *Celſum*.

Leioſtrĕa, vel Lioſtrea, æ, f. λειόστρεον, oſtrea levi cortice. *Lamprid. in Heliogab. c. 19.* Primus fecit de piſcibus iſicia, primus de oſtreis, leioſtreis, & aliis marinis conchis.

Lelegēis, idis, f. Miletus, Joniæ urbs. *Plin. l. 5. c. 29.* ¶ Lelegeides Nymphæ, apud *Ovid. 9. Metam. v. 652.*

Lelegeius, a, um, quod ad Lelegas ſpectat. *Ovid. 8. Met. v. 6.* Interea Minos Lelegeia litora vaſtat. h. e. Megarenſia Atticæ proxima.

Lelĕges, m. 3. vel Lelegæ, m. 1. genus hominum ex variarum gentium colluvie mixtum, quæ laribus carentes diu erraverant, quaſi λελεγμένοι, i. e. collecti, quod diverſis e locis collecti ſint, a λέγω, *colligo*. *Dionyſ. l. 1. Strabo l. 7. Euſtath.* *Dionyſius* eoſdem facit, atque Aborigines. Sed *Ariſtoteles in Polit.* Leleges dicit fuiſſe populos Acarnaniæ, & eorum appellationem ad Lelegem quendam Leucadium refert, cujus nepotem ex filia tradit fuiſſe Teleboum. ¶ Hoc nomine ſpeciatim appellati fuere populi Achajæ apud Locros Epicnemidios. Aliqui dicunt, Lelegas olim appellatos fuiſſe, quos poſtea Locros Epicnemidios nominarunt, per quos Cephiſus amnis in mare labitur. *Plin. l. 4. c. 7.* ¶ Item pop. Theſſaliæ, ſeu Acarnaniæ. *Ariſt. in Polit.* ¶ Item populi Aſiæ Caribus contermini, vel ipſi Cares. Horum originem nonnulli ad Theſſalos referunt. *Serv. in 8. Æn.* Alii narrant, Leleges Aſiæ populos origine Græcos fuiſſe, qui primum inſulas tenuerunt, indeque in continentem tranſgreſſi, partim in Myſia ad Adramyttenum ſinum conſederunt, ubi & Homerus majorem Lelegum partem videtur collocare, partim in eo Joniæ tractu, qui Cariæ eſt proximus: unde etiam Plinius tradit Miletum Joniæ totius caput Lelegeida olim fuiſſe appellatam. *Virg. 8. Æn.* Hic Lelegas, Caraſque, ſagittiferoſque Gelonos finxerat. *Ovid. 9. Met.* Caras, & armiferos Lelegas Lyciamque pererrat.

Lema, f. 1. λήμη, humor albus in oculis concretus, ex quo lippitudo naſcitur. *Plin. l. 23. c. 1.* Vel ſi lemæ in oculis erunt.

Lemānus, i, m. *il lago di Ginevra*, Ger. *Genfferſee*, Gall. *lac de Geneve*, & *lac de Loſanne*, Λήμανος, lacus Allobrogum, in Gallia Narbonenſi, in Sabaudia, al. inter Galliam Lugdunenſem, & Viennenſem. Habet a Sept. Helvetios, a Mer. Sabaudiam. Per eum Rhodanus ex Sedunis fluit, ad cujus egreſſum Geneva urbs ſita eſt.

Lembŭlus, li, m. diminut. a *lembus*, lembuſculus. *Prudent. in Vincent. v. 455.* Levique vectum lembulo Amplum per æquor auferas.

Lembuncŭlus, i, m. dim. a lembus. *Tac. l. 14. Ann. c. 5.* Nando deinde occurſu lembunculorum Lucrinum in lacum vectam.

Lembus, i, maſc. *brigantino*, *fregata*, *galeotta*, λέμβος, naviculæ exiguæ genus, ſed miræ velocitatis, cujuſmodi ante claſſem explorandi gratia ſolent præmitti. Pro *lembus* reperias *limbus* apud *Iſid. l. 9. c. 1.* item in Gl. Iſid. inque Gl. Arabicolat. ¶ Erant autem & majores lembi, bello utiles. *Liv. l. 5.* Antenor, qui cum claſſe lemborum ad Phanas ſtabat, Caſſandriam inde trajecit. ¶ Erant & minores ſcapharum inſtar, quibus fiebat a litore ad onerarias advectio. *Plaut. Merc.* Dum hæc aguntur, lembo advehitur pater tuus pauxillulo. ¶ Lembi etiam inter naves actuarias annumerantur. *Liv. l. 44.* Neve ipſe navem ullam præter duos lembos, qui non plus, quam ſexdecim remis agerentur, haberet. ¶ Item inter lyntres fluviatiles. *Virg. 1. Georg.* Non aliter, quam qui adverſo vix flumine lembum remigiis ſubigit.

Lemma, atis, n. λῆμμα, ſumptio, aſſumptio in ſyllogiſmo, quomodo Dialectici uſurpant, quaſi τὸ λαμβανόμενον, a λαμβάνω, *ſumo*. *Cic. 2. de Div. c. 53.* Sed demus tibi iſtas duas ſumptiones, ea, quæ λήμματα appellant Dialectici, ſed nos Latine loqui malumus. ¶ Accipitur item pro materia epigrammatis, aliuſve ſcripti, ſeu pro themate, quod in ſcribendo ſolet carmini, aliive operi præfigi paucis verbis, & veluti ſumma tituli indicat totum id, de quo in opere diſſeritur. *Auſon. in præfat. Parent.* Sed quoſdam ſolet commendare materia, & aliquoties fortaſſe lectorem ſolum lemma ſollicitat tituli, ut feſtivitate perſuaſus & ineptiam ferre contentus ſit. *Plin. ep. 92.* Lemmata ſibi ſumpſit, quod ego interdum verſibus ludo. *Martial. l. 14. epigr. 2.* Lemmata, ſi quæris, cur ſint adſcripta, docebo: Ut, ſi malueris, lemmata ſola leges.

Lemniăcus, a, um, quod ad Lemnum ſpectat. *Ovid. 2. Met.* Stirps Lemniaca. *Stat. 3. Sylv.* Antra Lemniaca. *Martial. l. 5. epigr. 7.* Lemniaca catena. h. e. in Lemno inſula a Vulcano facta.

Lemnias, adis, f. Λημνιάς, mulier e Lemno. *Ovid. heroid. ep. 6. v. 51.* Lemniadeſque viros nimium quoque vincere norunt. *Stat. Theb. 5. v. 500.* Lemnias exſul. h. e. Hypſipyle.

Lemniſcatus, a, um, lemniſco ornatus. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 35.* Multas eſſe infames palmas, hanc primam tamen eſſe lemniſcatam, quæ Romæ deferatur.

Lemniſcus, ſci, m. 2. *fiocco*, [illegible], Ger. *bænder an kronen*, Gall. *rubans*, *floccons*, Hiſ. *bendas*, *o bandas*, λημνίσκος, faſciola colorata dependens ex coronis, a λῆνος, *lana*, quod antiquum genus coronarum fuit lanearum. *Feſt.* *Voſſio* maxime placet Heſychii ſententia, qui docet eſſe verbum Syracuſanum, ac notare tæniam anguſtam. Λημνίσκος, inquit, τὴν ταινίαν Συρακούσιοι ταινίας. V. *Turneb. l. 18. c. 3.* & *Caſ. Bulleng. lib. de ſpoliis bellicis, c. 19.* Quidam a *lamna*, h. e. *lamina* dici arbitrantur, ut prius fuerit lamniſcus, & unius literæ mutatione lemniſcus. Ratio hujus ſententiæ eſt, quod lemniſci ſæpe fuerunt ſive ex auro, ſive ex alio metallo. Sed antiquitus fuiſſe laneos docet *Feſtus*. *Plin. l. 21. c. 3.* Craſſus dives primus argento, auroque folia imitatus, ludis ſuis coronas dedit, acceſſerunt quoque & lemniſci, quos adjici, ipſarum coronarum honos erat, propter Hetruſcas, quibus jungi, niſi aurei, non debebant. ¶ Accipitur etiam pro linamento, quod chirurgi vulneribus imponunt, oleo, vel unguento illitum, *taſta*. *Celſ. l. 7. c. 28.* Intus implicitum in longitudinem linamentum (λημνίσκον Græci vocant) in aceto tinctum demittere.

Lemnius, a, um, quod eſt ex Lemno. *Ovid. 5. Triſt. eleg. 1.* Saxa Lemnia. *Id. in Ibin.* Lemnia turba.

Lemnos, f. 2. *Stalimene*, Λῆμνος, inſ. Græciæ, in mari Ægæo, ſatis fertilis, & plana. Dicta etiam eſt Hypſipylea, ſeu Hypſiphilea, ab Hypſipyle, ſeu Hypſiphile filia Thoantis, quæ in ea regnavit. ¶ In Lemno inſ. colebatur Vulcanus Deus ignis. Unde & Lemnius ardor, Λήμνιον πῦρ, dicitur a Poetis. Nam, ut eſt in fabulis, cum Juno eum peperiſſet, eumque turpem conſpexiſſet, e cœlo in eam inſulam dejecit, in collem quendam Hephæſtiadi urbi imminentem. Hujus fabulæ occaſionem præſtitit collis ejus color, & ſterilitas. Nam & exuſto ſimillimus eſt, & nullam omnino plantam gignit. ¶ In ea quotannis terra illa effoditur, quæ Lemnia terra dicitur. Hujus tres a Galeno enumerantur ſpecies, quarum una fullonibus in uſu eſt ad extergendas veſtes, altera fabris, quæ a Græcis μίλτος, a Latinis rubrica vocatur, tertia Medicis, quæ a Græcis σφραγὶς λημνία, hoc eſt, ſigillum Lemnium appellatur, ab imagine capræ, ut vult *Dioſcorides*, aut certe Dianæ, ut mavult *Galenus*, quæ illi imprimi ſolet.

Lemonia, vel Læmonia, nomen unius ex tribubus ruſticis Romanis, dicta a pago Lemonio, qui eſt extra portam Capenam, via Latina, ubi poſita erat. *Feſtus.*

Lemonium, n. 2. herba ſuccum lacteum emittens, concreſcentem gummi modo, humidis locis. Quidam volunt, eandem eſſe herbam, ac veratrum nigrum. *Plin. l. 25. c. 9.*

Lemovices, m. 3. Lemovici, pop. & urbs Galliæ Aquitanicæ, caput regionis.

Lemŭres, urum, m. 3. *fantaſme*, Ger. *poltergeiſter*, Gal. *fantoſmes*, *eſprits*, Hiſ. *fantaſmas*, οἱ μορμόνες, τὰ μορμολύκεια, νυκτερινοὶ δαίμονες, Dæmones nocturni, & noxii. A *Nonio* definiuntur Larvæ nocturnæ, & terrificationes imaginum, & beſtiarum. Dicti ſunt quaſi *Remures* a *Remo*, cujus occiſi anima Romulus exagitabatur, r converſo in l. *Ovid. 5. Faſt.* Differunt Lemures, & Lares, quod illud nomen naturæ ſit commune, ſingulariter autem de noxiis dicatur, contra quam in Laribus ſit, qui propitii. *Apul. l. de Deo Socrat.* Lar dicitur familiaris, qui ex Lemuribus poſterorum ſuorum curam ſortitus pacato, & quieto numine domum poſſidet. *Var. l. 1. de vit. P. R.* Quibus temporibus in ſacris fabam jactant noctu, ac dicunt ſe Lemures domo extra januam ejicere. *Ovid. 5. Faſt.* Mox etiam Lemures animas dixere ſilentum. ¶ In ſingulari num. *Apul. de Deo Socrat.* Eſt & ſpecies Dæmonum, animus humanus, emeritis ſtipendiis vitæ corpori ſuo abjurans, hunc vetere Latina lingua reperio Lemurem dictitatum.

Lemuria, orum, n. 2. feriæ Lemurum, ſic dictæ a Lemuribus, quibus ſacra hæc fiebant idibus Maji. Cum hæc ſacra celebrarentur, templa omnia claudebantur, nuptiæque omnes infauſtæ putabantur. Quæ res fecit locum proverbio, Malum menſe majo nubere. *Ovid. 5. Faſt.*

Lemuris, m. 3. *Lim*, *Lemo*, fl. Liguriæ, qui ex Apennino M. juxta Octavium, & Gavium opp. in Urbem fl. agri Alexandrini influit.

Lena, æ, f. *ruffiana*, Ger. *hurenwirtin*, Gal. *maquerelle*, Hiſp. *alcahueta*, μαστροπός, quæ mulieres quæſtuarias proſtituit, item ea, quæ alterius rei nomine hoc vitæ genus exercet, ut ſi quæ cauponam exercens in ea corpora quæſtuaria habeat. *Ulp. l. palam, ff. de ritu nupt.* *Tibul. l. 1. eleg. 6.* Venit in exitium callida lena meum. ¶ Tranſlate *Cic. 1. de nat. Deor.* Nam vides, quam blanda conciliatrix, & quaſi ſui ſit lena natura?

Lenæus, m. 2. Ληναῖος, unum ex Bacchi cognominibus, a ληνός, *lacus torcularis*. Aliqui deducunt a leniendo. *Virg. l. 2. Georg.* Huc Pater o Lenæe, tuis hic omnia plena muneribus.

Lenæus, a, um, adject. ad Lenæum, h. e. Bacchum pertinens. *Virg. 4. Æn. v. 207.* Lenæum libat honorem. h. e. vinum. *Id. 3. Georg. v. 510.* Latices infundere cornu Lenæos.

Lene, adv. idem quod leniter. *Mart. l. 1. epigr. 50.* Tepidum natabis lene Congedi vadum. Nonnulli *lene* accipiunt pro navis parvæ genere, quæ declinetur *lene*, *is*, n. Verum ſi *lene* hic navigium ſit, minus proprie additur *natabis*. *Cic. 1. de Orat. c. 60.* Lenius, ac remiſſius dicere. *Cic. Fam. 3. ep. 2.* Leniſſime ſentire.

Lene, is, n. V. Lene adv. & Lenis ſubſt. infra.

Lenimen, inis, n. idem quod lenimentum. *Ovid. 11. Met. v. 450.* Addidit illis hoc quoque lenimen, quo ſolo flexit amantem.

Lenimentum, ti, n. *lenimento*, *correzione*, [illegible], Ger. *eine linderung*, Gal. *allegement*, Hiſ. *halago*, ἄκεσμα, mulcimentum, mitigatio, id, quo aliquid lenitur. *Plin. l. 25. c. 5.* Nuper invenere diſſectis raphanis inſerere helleborum, ruſuſque comprimere raphanos, ut tranſeat vis, atque eo lenimento dare.

Lenio, nis, nivi, vel nii, nitum, a. 4. *mitigare*, *placare*, [illegible], Ger. *lindern*, Gal. *alleger*, Hiſp. *halagar*, πραΰνω, ἠπιόω, mulceo, placo, flecto. *Cic. ad Q. Fr.* Primum Dionyſipolitas, qui erant inimiciſſimi mei, lenivi. ¶ Aliquando eſt imminuere, levare. *Salluſt. in Catil.* Qui Ciceronis invidiam leniri credebant atrocitate ſceleris eorum, qui pœnas dederant. ita lenire ægritudinem, dolorem, deſiderium, incommoda, paſſim apud *Ciceronem*, & *alios*. ¶ Sunt, qui lenire etiam accipi putent pro lævigare, & polire. *Col. l. 5. c. 11.* Cum deinde truncum reciderìs, acuto ferramento plagam lenito. Sed optima exemplaria habent *levato*. ¶ In futuro indicativi Poetæ dicebant etiam *lenibo*. *Propert. l. 3. eleg. 19.* Lenibunt tacito vulnera noſtra ſinu. ¶ Sic *lenibant*, pro leniebant, habet *Virg. Æn. 4. v. 528.* ¶ Iræ leniunt, pro leniuntur, *Plaut. Mil. 2. 6. 100.*

Lenis, is, ſubſt. m. genus vaſis, a ληνός, lacus torcularis, *Afran.* & *Laber.* apud *Non. c. 15. n. 13.* ¶ Item genus navigii, a ſimilitudine ληνοῦ, i. e. vaſis torcularis. afferrur hic verius *Martialis l. 1.* quem vide in Lene adverb.

Lenis, ne, o. 3. *molle*, *delicato*, [illegible], Ger. *gelinde*, Gal. *doux*, Hiſp. *blando*, λεῖος, quod leve eſt. h. e. quod tactu nullam aſperitatem habet, a voce Græca allata. *Cic. 2. Fin.* Senſus judicat dulce, amarum, lene, aſperum, prope, longe, &c. ¶ Transfertur & ad alios ſenſus. Hinc Lenes cibi dicuntur, qui guſtum non lædunt. *Celſ. l. 2. c. 22.* ¶ Lene vinum dicitur delicatum, non vehemens, aut aſperum, neque linguam, aut cerebrum feriens. *Ter. Heaut. 3. 1. 50.* Pitiſſando modo mihi quid vini abſumpſit? ſic hoc dicens, Aſperum pater hoc eſt, aliud lenius. ¶ Lene venenum dicitur, quod mitem quodammodo, & vix ſenſibilem mortem inducit. *Cic. Att. l. 2. epiſt. 21.* Sed ita lenibus uti videbantur venenis, ut poſſe viderentur ſine dolore interire. ¶ Lenis ſonus, *ſoave*. *Cic. l. 3. de Orat.* Ille autem ſuperior leniore quodam ſono eſt uſus. ¶ Lenis oratio, quæ remiſſa, & placida eſt. *Cic. 2. de Orat.* Non ſemper fortis oratio quæritur, ſed ſæpe placida, ſummiſſa, lenis, quæ maxime commendat reos. ¶ Lenis Auſter, qui ſuaviter ſpirat. *Cic. Att. l. 7. epiſt. 2.* Ita belle nobis flavit ab Epiro leniſſimus Auſter, & mitis. ¶ Lene jugum dicitur a *Caſ. l. 2. B. C. c. 24.* quod aſcenſu facile eſt. ¶ Transfertur etiam ad animum, & pro miti, facili, indulgente accipitur. *mite*, *benigno*, *piacevole*, πρᾶος, ἐπιεικής. *Cic. 5. Fam.* Lenis a te, & facilis exiſtimari debeo. *Id. ibid.* In qua me cauſa leniſſimis, & amantiſſimis verbis utens re graviter accuſas. *Idem pro Roſc. Amer.* Qui quondam in hoſtes leniſſimus exiſtimabatur. *Horat. l. 3. od. 4.* Lene conſilium.

Lenitas, atis, f. *politezza*, *mollezza*, λειότης, mollities earum rerum, quæ ſub tactum cadunt. Tranſlate de aliis ſenſibus dicitur. *Plin. l. 26. c. 8.* Differentia intel-

intelligitur lenitate guſtus. *Cic. 2. de Orat.* Lenitas vocis. ¶ Huc refertur lenitas ſtyli, quę & in verbis, & in ſententiis conſiſtit, interdum in ſuavitate ſola verborum. *Cic. in Or.* Elaborant alii lenitate, & ęquabilitate, & puro quaſi quodam, & candido genere dicendi. *Id. 1. de Or.* Neque minus hęc tamen tua graviſſimi ſermonis lenitas, quam illa ſumma vis, & contentio probatur. ¶ Uſurpatur etiam tranſlate de animo pro manſuetudine, facilitate, moderatione, modeſtia, *manſuetudine, piacevolezza*, Ger. *lindigkeit*, Gal. *douceur*, Hiſ. *halago*, πρᾳότης. *Cicer. pro Sylla*, Qua mollitie ſum animi, ac lenitate. ¶ Item de aliis rebus pro ęquitate. *Cic. pro Rab.* Lenitas legum. *Id. 13. Fam. ep. 1.* Ad lenitatem ſe dare

Leniter, adverb. *mollemente, ſoavemente*, Ger. *ſenfftiglich*, Gal. *doucement*, Hiſ. *blandamente*, λείως, molliter, ſuaviter, non vehementer. *Cic. 3. de Or.* Quam leniter, quam remiſſe, quam non actuoſe agit hunc verſum Roſcius? *Id. 1. Off.* Alterum imitatio preſſe loquentium, & leniter. ¶ Tranſlate accipitur pro moderate, modeſte, placide, *piacevolmente, con manſuetudine*, πρᾴως. *Liv. l. 7. B. Pun.* Caſtigando, increpandoque, & pluſquam leniter agendo. Gradus lenius, leniſſime. V. ſupra in *Lene*, adverb.

Lenitūdo, nis, f. idem, quod lenitas, ideſt mollitudo expers aſperitatis. *Cic. 5. Tuſc. c. 16.* Lenitudo orationis. ¶ Item manſuetudo, facilitas. *Cic. 6. Verr. c. 61.* Nimia in iſtum lenitudo.

Leno, onis, m. 3. *ruffiano*, Ger. *hurenwirt*, Gall. *maquereau*, Hiſp. *alcahuete*, μαστρωπός, qui ſcortorum proſtitutione quæſtum facit, a *leniendo*, quod mentes deliniendo ſeducat, & corrumpat. *Priſc. in 4. Fid. l. 10.* Communis generis eſt, teſte Priſciano. Sed tamen habetur fœm. *lena*. *Cic. poſt red. in Sen.* Cum adoleſcentes nobiliſſimi ſe ad lenonis impuriſſimi pedes abjeciſſent. *Terent. Adelph. 2. 1. 34.* Leno ſum, pernicies communis adoleſcentium. Adde *Plaut. Rud. 5. 2. 43.* ¶ Pro conciliatore quovis. *Juſtin. l. 2. c. 3.* Præmiſſis lenonibus, qui hoſtibus parendi legem indicerent.

Leno, as, a. 1. lenocinor, concilio. *Vetus epigramma*: Quod ſi formoſus redeas lenare puellas. Et *aliud*: lenandi callidus arte.

Lenocinamentum, i, n. lenocinium. *Sidon. l. 7. ep. 9.* Pro omni gratiarum privilegio, decoramento, lenocinamento.

Lenocinātor, oris, m. προμνηστήρ, conciliator, leno. *Tertull. l. 1. adv. Marc. c. 22.* Gratiæ lenocinator.

Lenocinium, ii, n. *ruffianeſimo*, Ger. *hurenberberg*, Gal. *maquerelage*, Hiſp. *alcahueteria*, μαστροπεία, lenocinandi actus, exercitium lenonis. *Cic. poſt red.* Qui egeſtatem domeſtico lenocinio ſuſtentavit. *Ulp. l. athleta, ff. de his, qui not. infam.* Lenocinium facit, qui quæſtuaria mancipia habuerit, ſed & qui in liberis hunc quæſtum exercet. ¶ Tranſlate ponitur pro delinimento, illecebra, *carezze*. *Cic. pro L. Mur.* Utrum lenocinium a grege delicatæ juventutis, an orbis terrarum imperium a Pop. R. petebas? *Id. pro Sext. c. 66.* Se vitiorum illecebris, & cupiditatum lenociniis dediderunt. ¶ Item pro quovis nimis exquiſito ornamento, quod alicui rei adhibetur ad conciliandam ei gratiam. *Sueton. in Aug. c. 79.* Quanquam & omnis lenocinii negligens, & in capite comendo incurioſus. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 58.* Perſpicuum eſt, quo compoſitiones unguentorum, quo ciborum conditiones, quo corporum lenocinia proceſſerint. ¶ In oratione lenocinia dicuntur fucata ornamenta, & illecebræ verborum. *Sueton. in Calig. c. 39.* Cui inſtrumento diſtrahendo nihil non fraudis, ac lenocinii adhibuit. *Tacit. 1. hiſt. c. 18.* Nec ullum orationi lenocinium additum.

Lenocīnor, aris, d. 1. *ruffianare*, Germ. *hurenwirt ſeyn*, Gall. *etre maquereau*, Hiſp. *alcahuetear*, μαστροπεύω, lenocinium facio. Per tranſlationem pro blandiri ponitur, ſive allicere, quod lenones facere ſolent. *Cic. Div. in Verr. c. 15.* Tibi ſerviet, tibi lenocinabitur, minus aliquanto contendet, quam poteſt. ¶ Interdum ſignificat gratiam conciliare. *Plin. l. 2. ep. 19.* Ut quanquam in his difficultatibus libro iſti novitas lenocinetur.

Lenonice, adverb. lenonum more. *Lamprid. in Commodo, c. 15.* Quæ gladiatorie, quæ lenonice faceret.

Lenonius, a, um, *coſa da ruffiano*, μαστρωπικός, quod ad lenonem pertinet. *Plaut. Men.* Ab iis locis lenoniis. *Id. Rud.* Te hic ſede lenonia uti.

Lens, dis, f. 3. *lendine*, Ger. *niſſe von lenſen*, Gal. *lende*, Hiſ. *liendre*, κόνις, ovum pediculorum, capillis adhærens, ex quo poſtea pediculi generantur. *Plin. l. 29. c. 6.* Lendes tolluntur adipe canino, vel anguibus in cibo ſumptis anguillarum modo.

Lens, tis, f. *lenticchia*, עדש, Ger. *ein linſe*, Gal. *lentille*, Hiſ. *lenteja*, φακός, φακῆ, genus leguminis, folio viciæ, tribus, quatuorve in ſiliqua granis, inter legumina minimis, ab antiquo nominativo *lentis*, quo veteres uſos eſſe ait *Priſc. Virg. 1. Georg.* Nec Peluſiacæ curam aſpernabere lentis. ¶ In acc. habet etiam *lentim*, apud vet. *Cato c. 35.* Lentim in rudeto, & rubicoſo loco, qui herboſus non ſiet, ſerito. Et in ablativ. *lenti*, apud eoſdem veteres. *Titin. apud Non.* Lenti callido. Ubi nota uſurpatam & maſculino gen.

Lentatus, a, um, nom. particip. dilatus, *prolongato, ritardato*. *Trebel. Poll. in Claudio, c. 6.* Videntur fata Romana boni principis occupatione lentata.

Lente, adv. *lentamente*, Ger. *gemachlich*, Gal. *lentement*, Hiſ. *floxamente*, βραδέως, βραδύως, tarde, cunctanter, remiſſe, ſegniter. *Col. l. 2. c. 15.* Id animal lentiſſime mandit, ideoque facilius concoquit. *Senec. l. 7. Quæſt. nat. c. 20.* Stella Saturni iter ſuum lentiſſime efficit. *Cæſ. l. 2. B. C. c. 40.* Ipſe cum reliquis copiis lentius ſubſequitur. *Liv. l. 1. c. 10.* Lente agere. ¶ Lente ferre aliquid, eſt patienter, & æquo animo ferre. *Cic. in Hortenſ.* Qui cum publicas injurias lente tuliſſet, ſuam non tulit. ¶ Feſtina lente, proverb. V. *Feſtino*.

Lentēo, es, n. 2. *eſſer lento*, γλισχραίνομαι, lentus ſum. *Lucr. apud Diomed.* Lentat opus. ideſt lente procedit.

Lenteſco, ſcis, n. 3. *rallentarsi*, רכך, Ger. *zach werden*, Gal. *devenir lent*, Hiſ. *hazerſe floxo*, γλισχραίνομαι, lentus fio. *Ovid. 2. de Arte*, Lenteſcunt tempore curæ. ¶ Interdum eſt cohærere, glutinoſum fieri. *Virg. 2. Georg. v. 250.* Sed picis in morem ad digitos lenteſcit habendo. ideſt cohæret, ut exponit Servius. *Col. l. 2. c. 11. de cicere.* Paulum aqua maceratur, dum lenteſcat. hoc eſt cohæreat, vel glutinoſa fiat.

Lenticŭla, æ, f. 1. *lente picciola*, φακῆ, genus eſt leguminis, lenti ſimillimum, ſui autem generis. *Plin. l. 15. c. 21.* Folia ſunt lenticulæ ſimillima. ¶ Lenticula etiam dicitur macula in cute, ita dicta, quod ſit figura lentis. *Celſ. l. 6. c. 5.* Lenticulas tollunt galbanum, & nitrum. ¶ Eſt etiam genus vaſis unguentarii, apud *Id. l. 20. c. 7.* ¶ Denique ita appellatur gemma quædam, alio nomine clypeidos, ob figuræ ſimilitudinem. V. *Plin. l. 37. c. 12.*

Lenticulāris, & re, o. 3. φακοειδής, quod ad lenticulam ſpectat. *Apul. l. 2. Flor.* Ampullam oleariam, quam geſtabat lenticulari forma.

Lenticulātus, a, um, adject. idem ac lenticularis, ut lenticulata folia, apud *Celſum*.

Lentiginōſus, a, um, *lentiggenoſo*, Ger. *laubfleckaechtig*, Gal. *lentilleux*, Hiſp. *pecoſo*, φακώδης, quod lentiginem habet. *Val. Max. l. 1. c. 7.* Prævalentem virum, flavi coloris, lentiginoſi oris.

Lentigo, inis, f. *lentiggine*, פֶּנֶם, Ger. *ſommerſproſſen*, Gal. *lentille*, Hiſp. *peca*, φακός, vitium cutis, ita dictum, quia ad lentis ſimilitudinem maculis ſubrubris, ac nigris faciem fœdat. *Ifid. l. 4. c. 8.* *Plin. l. 20. c. 20. de atriplice.* Stomacho contrarium eſſe, lentigines, & papulas gignere.

Lentipes, edis, adject. o. qui lentus eſt pedibus. *Auſon. epiſt. 21. v. 40.* Spondęus ille lentipes ibat comes.

Lentiſcifĕrus, ra, rum, σχινοφόρος, ferens lentiſcos. *Ovid. 15. Metam. v. 714.* Lentiſciferumque tenetur Liternum.

Lentiſcīnus, a, um, quod ex lentiſco factum eſt. *Plin. l. 23. c. 2.* Tunc addito oleo lentiſcino illitu, una nocte rufat capillum.

Lentiſcus, f. 2. *lentiſco*, Ger. *maſtixbaum*, Gal. *lentiſque*, Hiſp. *lentiſco*, σχῖνος, arbor magnitudine roboris, ſorbi folio, terebinthi odore, acinis, dum matureſcunt, rufis, ubi maturuerint, nigris, maſtichen exudans in modum gummi, quæ perpetuo viret, terque in anno fructus profert. *Cic. de Div. l. 1. c. 9. verſibus ex Arato Poeta adductis.* Jam vero ſemper viridis, ſemperque gravata lentiſcus triplici ſolita grandeſcere fœtu, ter fruges fundens, tria tempora monſtrat arandi. ¶ Ex arboris hujus ligno præſtantiſſima fiunt dentiſcalpia. *Mart. l. 14.* Lentiſcum melius, ſed ſi tibi frondea cuſpis defuerit, dentes penna levare poteſt. ¶ Ipſum quoque oleum, quod ex tali arbore exprimitur, lentiſcus dicitur. V. *Plin. l. 15. c. 6. & Var. l. 1. R. R. c. 60.*

Lentitia, æ, f. *fleſſibilità, tenacità*, γλισχρότης, flexibilitas, vel tenacitas, viſcoſitas. *Plin. l. 16. c. 37.* Aliæ virgas ſequacis ad vinctumas lentitiæ.

Lentities, ei, f. idem quod lentitia. *Sever. in Ætna*, v. 540. Lentitiem plumbum non exuit.

Lentitūdo, inis, f. *tardezza*, Ger. *langſamkeit*, Gal. *lenteur*, Hiſp. *pereza*, βραδυτής, νωθεία, tarditas. *Cic. ad Q. Fr.* Illud non ſolum eſt gravitatis, ſed nonnunquam etiam lentitudinis. *Id. 4. Tuſc. c. 19.* Quam lenitatem nos dicimus, vitioſo lentitudinis nomine appellant. h. e. indolentiæ, ἀναλγησίας, *inſenſibilità*.

Lento, as, avi, atum, a. 1. *lentare*, רפה, Ger. *weich machen*, Gal. *rendre lent*, Hiſp. *bolver floxo*, χαλάω, lentum reddo. *Virg. 3. Æn. v. 384.* Ante & Trinacria lentandus remus in unda. Ubi Serv. Lentandus, aut lente tibi navigandum eſt (nam totam Siciliam circuit) aut flectendus; unde lentum vimen dicimus, ideſt flexibile. *Silius l. 8. v. 11.* Lentando fervida bella Dictator. h. e. protrahendo. *Stat. 1. Achil. v. 436.* Arcus lentare.

Lentor, oris, m. *tenacità*, Ger. *zache*, Gal. *humeur gluant*, Hiſp. *humor tenedor*, γλισχρότης, tenacitas, viſcoſitas, humor tenax, & glutinoſus. *Plin. l. 9. c. 36.* Mutuoque attritu lentorem cujuſdam ceræ ſalivant.

Lentūli, m. 2. Λέντλοι, nomen familiæ Romanæ nobiliſſimæ, a *lente*, teſte *Plin. l. 18. c. 13.* A lentibus, fabis, piſis, ciceribus, ut quiſque aliquod optime ſereret, reperta nomina Lentuli, Fabii, Piſonis, Ciceronis.

Lentulitas, atis, f. vox ficta a *Cic. l. 3. Fam. ep. 7.* ad explicandam per jocum nobilitatem, vel etiam ſuperbiam, faſtumque Lentuli.

Lentŭlus, a, um, dim. a lentus, *alquanto lento*. *Cic. Att. l. 10. epiſt. 11.* An exiſtimas illum in iſto genere lentulum, aut reſtrictum?

Lentus, a, um, *pieghevole, lento*, Ger. *weich, zach*, Gal. *lent, pliant*, Hiſp. *floxo, que ſe pueda doblar*, γλίσχρος, proprie tener, & qui facile flectitur, mollis, a λεπτός, *tenuis*, quia quod tenue eſt, hoc eſt flexibile. *Ovid. Metam. 13. v. 800.* Lentior & ſalicis virgis. *Virg. 5. Ecl.* Lenta ſalix quantum pallenti cedit olivæ. ¶ Tranſlate ponitur pro tardo, *Cic. in Bruto*. Nimis ille quidem lentus in dicendo. ¶ Item pro leni, ac placido. *Cic. 2. de Or.* In quo ego nimium patiens, & lentus exiſtimor. ¶ Interdum pro ſecuro, & otioſo, *Virg. 1. Ecl.* Tu Tityre lentus in umbra, &c. ¶ Interdum pro remiſſo, & frigido. *Virg. 1. Georg.* Noctis lentus non deficit humor. ¶ Interdum pro moderato, remiſſo. *Plin. l. 12. c. 19.* Probatur caſia guſtu quam maxime fervens potius, quam lento tepore leviter mordens. ¶ Item pro longo, & protracto. *Plin. l. 8. c. 27.* Vivacitatis adeo lentæ, ut ejectis interaneis diu pugnet. *Senec. epiſt. 70.* Lentiſſimo tædio laſſant. ¶ Lentus color eſt dilutus, *color poco vivo*. *Plin. l. 12. c. 25.* Color in quacunque natione præfertur rufus, & pinguiter lentus.

Lenullus, i, m. parvus leno, dimin. a *leno*, ut docet *Priſc. l. 3. Plaut. Pœn. a. 2. ſc. 1. v. 24.* Ita ut occœpi dicere, lenulle, de illa pugna.

Lenunculārius, ii, m. qui lenunculum navigii parvi genus regit. *Vetus quædam Inſcript.* apud *Lindebr. ad Ammian. l. 14.*

Lenuncŭlus, li, m. dim. a *leno*, idem, ac lenullus. *Priſc. l. 3. Plaut. in Pœn. 5. 5. 7.* Ære militari tetigero lenunculum. ¶ Lenunculus quoque vocatur navigii genus, πλοιάριον, σκαφίδιον. *Gell. l. 10. c. 15.* *Sall. l. 1. hiſt.* Incidit forte per noctem lenunculo piſcantis. *Cæſ. 2. B. C. c. 43.* Horum fuga navium onerariarum magiſtros incitabat: pauci lenunculi ad officium, imperiumque conveniebant. Al. leg. *Lembunculi*.

Leo, onis, m. *lione*, אריה, Ger. *ein lew*, Gal. *lion*, Hiſp. *leon*, λέων, λῖς, animal ferox, & omnium animalium generoſiſſimum, a λέων. *Plin. l. 8. c. 16.* Leonis præcipua generoſitas tunc, cum colla, armoſque veſtiunt jubæ. ¶ Antiquiſſimi nec leæna, nec lea dixere, ſed leo fœmina. *Plaut. in fragm. Vidularia*. Nam audivi fœminam ego leonem ſemel parere. ¶ Eſt & leo marinus, ex cancrorum genere. *Plin. l. 32. c. 11.* ¶ Leo item eſt ſignum cœleſte ex viginti ſeptem ſtellis. Hic ille leo eſt ſecundum fabulas, quem Hercules interfecit in ſylva Nemea, ſive, ut alii dicunt, in Theumeſſo monte Bœotiæ apud Thebas, & Jupiter in cœlum tranſtulit. *Plin. l. 17. c. 24.* ¶ Tranſlate Leo dicitur de viro forti. *Tertull. de coron. mil. c. 1.* In prætoriis leones, in caſtris lepores. ¶ Fuit leo Cybele ſacer, unde & ejus currum trahere fingitur. V. *Cybele*. Item Vulcano, propter vim igneam. ¶ *Subula leonem excipere*, proverbium de eo uſurpatum, qui parvis viribus magnas res aggreditur. Eo utitur *Senec. epiſt. 82. (al. 83.) in fine*.

Leo, es, levi, letum, a. 2. lævigo, apud vet. a Græco λεαίνω, pro quo & λειαίνω, dicitur, *leve, ac glabrum reddo*, quæ duo verba ſunt a λεῖος, *lævis*. Quia autem unguento aliquid lævigatur, inde metaleptice leo ſignificat linere, ungere. In præſenti amplius in uſu non eſt. Remanſit tamen præteritum *levi*, quod *lino* ab obſoleto *leo* mutuatur. *Hor. l. 1. Carm. od. 20.* Græca quod ego teſta conditum levi.

Leochăres, m. 3. Λεωχάρης, nobilis ſtatuarius, unus ex iis, qui Mauſoli Regis Cariæ ſepulchrum cælaverunt. *Plin. l. 45. c. 5.*

Leocorium, n. 2. Λεωκόριον, monumentum ab Athenienſibus in medio Ceramico erectum, in honorem Lei filii Orphei. Nam cum Attica univerſa maxima fame laboraret, unumque hoc ab Oraculis oſtenderetur remedium, ſi quis liberos ſuos immolaret, Leos tres filias ſuas virgines, Paſitheam, Theopen, & Eubulen tradidit immolandas. Cujus beneficii memores Athenienſes monumentum in Ceramico erexerunt, quod Leocorion appellarunt. *Suid.*

Leocrocotta, f. 1. Λεοντοκροκόττα, fera perniciſſima, ita dicta, quia partim leonem, partim crocottam refert. Apud *Plin. l. 8. c. 21. & Solin.* hujus feræ mentio fit; ubi alii leg. *Leucrocotta*.

Leodămas, antis, m. Λεωδάμας, Philoſophus Thaſius. Excelluit in Mathematicis. *Laert. in vita Archytæ Tarentini*.

Leonicum, n. 2. *Lonigo*, opp. Cenomanorum, in agro Veronenſi, inter Coloniam, & Ateſte, a Verona 18. M. P. in Or. hyem.

Leonĭdas, m. 1. Λεωνίδας, Lacedæmoniorum Rex, ex genere Heraclidarum, qui apud Thermopylas, cum anguſtias adverſus Xerxem tueretur, fortiſſime pugnans occubuit, cujus cadaver Perſæ, abſciſſo capite, e cruce ſuſpenderunt. *Juſtin. l. 2. Herod. l. 7. Cic. 2. Fin. 1. Tuſc.* ¶ Dicitur Lacedæmonios ſic hortatus eſſe. *Pergite animo forti, Lacedæmonii, hodie apud Inferos fortaſſe cœnabimus*. *Cic. 1. Tuſc.*

Leonĭdes, m. 3. Λεωνίδης, Alexandri Magni pædagogus, qui cum diſcipulum videret in pueritia ſine parſimonia thura aris ingerentem, monuit illum, ut tum demum, cum thuriferas regiones ſubegiſſet, illo modo ſupplicaret. Cujus rei memor Alexander Arabia jam potitus, miſit ei navim thure onuſtam, hortans eum, ut in Deos parcus eſſe deſineret. *Plin. l. 12. c. 4.*

Leoninus, a, um, λεόντειος, λεοντώδης, quod ad leonem ſpectat. *Plin. l. 24. c. 17.* Adeps leoninus. *Varro l. 2. de re ruſt. c. 9.* Leonina ſpecies. ¶ Leonina ſocietas dicitur, ubi alius damnum ſolummodo, alius lucrum ſentit. *Leg. 29. Dig. pro Soc.* ¶ Leonini verſus dicuntur, in quibus in media ſyllaba, & in extrema ſervatur figura ſimiliter cadens, ut: *Vir, precor, uxori, frater ſuccurre ſorori*. Appellati ſunt Leonini a Leonio quodam S. Benedicti Canonico, & Monaſterii S. Victorii Pariſienſis Cœnobita qui circa annum Chriſti 1160. eos non invenit quidem, ſed in primis frequentavit.

Leontica ſacra, Λεοντικά, erant Mithræ, Perſarum dei, (quo nomine ſolem intelligebant) qui ſpecie leonis in ſpelunca colebatur. Hinc *Arnob. l. 6. pag. 196.* Inter deos videmus veſtros leonis torviſſimam faciem, mero oblitam minio, & nomine Frugiferi nuncupari. Hinc etiam ipſi ſacerdotes a *Tertull. leones Mithræ* dicuntur *l. 1. adverſ. Marcion. c. 13.* Porro hæc ſacra etiam a Romanis recepta fuere, ut videre eſt in Inſcriptionib. apud *Gruter. pag. 303. n. 1. & pag. 1089. n. 5.* in quibus *Leontica tradere* dicuntur, qui illis quempiam imbuunt.

Leon-

Leontice, ſ. λεοντική, herba, quam Dioſcorides cacaliam, Officinæ *carui agreſte* appellant, foliis grandibus, & candidis, inter quæ ſemen dependet minutis margaritis ſimile, cujus grana quindecim in oleo macerata, atque adverſo capillo illita, porriginem tollunt. *Plin. l.* 25. *c.* 11.

Leontini, orum, m. & Leontium, *Lentini*, urbs Siciliæ quondam maxima, condita a Naulis, antiqua Læſtrygonum ſedes, patria Gorgiæ, apud oram Orientalem, media pene inter Catinam ad Bor. & Syracuſas ad Mer. Pop. *Leontini*, qui quondam bellicoſi fuere, ſed a Phalaride victi, armiſque exuti potationibus operam dare cœpere.

Leontinus, a, um, adject. poſſeſſiv. ut Leontinus ager, apud *Cic. l.* 1. *Divin. c.* 32. & Leontina civitas. *Id.* 5. *Verr. c.* 46. V. Leontini.

Leontios, m. 2. λεοντίος, gemma, a leoninæ pellis ſimilitudine nominata, quemadmodum pardalios a ſimilitudine pellis pantheræ. *Plin. l. ult. c.* 11.

Leontium, ii, n. Siciliæ urbs. V. Leontini.

Leontopetălon, n. 2. λεοντοπέταλον, herba eſt caulem emittens dodrantalem, ſeu ſemipedalem, lenem, plurimis alis concavum, & in cacumine ſemina parva duo, aut tria, eaque in ſiliquis, ciceris modo, flore punicei coloris, anemonæ ſimiles, folia braſſicæ, ſed papaveris diviſura, radicibus nigris, grandibus, rapæ ſimilibus. Vulgus pedem leonis appellat, quia folia habet ſimilia pedi leonis. Naſcitur vulgo in arvis. *Plin. l.* 27 *c.* 11.

Leontophŏnos, m. 2. λεοντοφόνος, exiguum eſt animal, in iis tantum regionibus naſcens, in quibus leones gignuntur, a λέων, *leo*, & φόνος, *cædes*. Leonibus enim tam præſens eſt venenum, ut guſtato leontophono ſtatim exſpirent. *Plin. l.* 8. *c.* 38.

Leontopodion, n. 2. *piede di leone*, λεοντοπόδιον, herba, al. leuceoron, & dorypetron, & thorybetron, duorum digitorum, folio parvo, anguſto, digitorum trium, quatuorve longitudine, hirſuto, lanoſioreque ad radicem, & ſubcandido, habens in cacumine caulium capitula tanquam perforata, floribus nigris erumpentibus, ſemen, quod oculis vix poſſit deprehendi propter circundatam lanuginem. Ruellius exiſtimat, eam eſſe, quam vulgus *cruciatam* appellat. *Plin. l.* 26. *c.* 8.

Leopardus, i, *leoparde*, נמר, Ger. *lewpard*, Gal. *leopard*, Hiſ. *leon pardo*, λεόπαρδος, animal ex pardo, & leæna natum, jubis carens, nigris maculis leoninam pellem diſtinguentibus, a *leo*, pro *leæna*, & *pardus*. *Iſid. l.* 12. *c.* 2. *Plin. l.* 8. *c.* 15. ¶ *Vopiſcus Lamprid.* & *Jul. Capitolin.* hanc vocem uſurpant.

Leopŏlis, f. 3. Fanum S. Leonis, urbs Umbriæ, in Duc. Urbini, in lim. Romandiolæ, prope Ariminum fl.

Lepantum, n. 2. *Levanto*, opp. oræ Liguſticæ, inter Segeſtam ad Occ. 5. M. P. & Portum Veneris ad Or. 12.

Lepas, adis, f. 3. ſive, ut apud Nonium eſt, lepas, λεπάς, conchæ genus eſt, petris ita arcte adhærens, ut vix avelli queat, a λέπω, *delibro*, decortico, ob tenue putamen, vel quod petris corticis inſtar adhæreat. *Plaut. Rud.* 2. 1. 8. Echinos, lepadas, oſtreas captamus.

Lepaſta. V. Lepiſta.

Lepide, adv. *con garbo*, *con bella grazia*, Ger. *holdſeliglich*, Gal. *plaiſamment*, Hiſp. *gracioſamente*, εὐχαρίτως, venuſte, eleganter, decore, ornate, appoſite, cum lepore. *Cic.* 3. *de Or. c.* 49. In quo lepide ſoceri mei perſona luſit. *Plaut. Pœn.* Lepide ſtratus lectus. *Id. Truc.* Lepide referre gratiam. *Id. Mil.* 3. 3. 66. Datne ab ſe mulier operam? P. Lepidiſſime, & comiſſime. *Id. ib. v.* 52. Lepidius fieri poteſt. ¶ *Lepide eſſe*, h. e. commode tractari. *Id. Bacch.* 1. 1. 50. Ubi lepide voles eſſe tibi, mea roſa, mihi dicito. ¶ Hac voce utebantur & in acclamationibus. V. *Terent. Eun.* 3. 1. 37.

Lepidium, n. 2. λεπίδιον, herba in cubitalem, & majorem altitudinem aſſurgens, foliis lauri, ſed mollioribus, & majoribus, a λεπίς, *ſquama*, quia abſtergit ſquamas, ac lentigines faciei. Vulgus Herbariorum piperitim vocat, quia ejus folia trita ſinapium olent, & piperis acrimoniam referunt. *Plin. l.* 19. *c.* 8. *Colum. l.* 11. *c.* 8.

Lepidŏtes, m. 1. λεπιδωτὴς, gemma, quæ ſquamas piſcium variis coloribus imitatur, a λεπίς, *ſquama*. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Lepidŭle, adv. dim. a lepide. *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 115. Eam circumducam lepidule.

Lepidŭlus, a, um, *grazioſetto*, diminut. a *lepidus*. *Martian. Capell. ſub init. l.* 7. Ne infacetus, & impar lepidulis videretur. Adde *poſt init. l.* 8.

Lepĭdus, a, um, *grazioſo*, *piacevole*, *bello*, נעים, Ger. *holdſelig*, Gal. *plaiſant*, *de bonne grace*, Hiſp. *gracioſo*, εὐχάριτος, χαρίεις, ἀστεῖος, venuſtus, feſtivus, in quo leporis eſt plurimum, a *lepore*. Dicitur de homine, de oratione, & aliis rebus. *Cic. in Catil.* 2. *c.* 10. Pueri lepidi, ac delicati. *Auct. ad Her.* Lepida, & concinna exornatio. *Plaut. Aul.* O lepidum diem! *Id. Pſeud. c.* 1. *v.* 25. Lepidæ litteræ, lepidæ tabellæ, lepida ſcriptæ manu. *Catul. epigr.* 1. Lepidus libellus. ¶ Comp. lepidior, ſup. lepidiſſimus. *Plaut. Mil.* Non invenies alterum lepidiorem ad omnes res. *Ter. Eun.* 3. 3. O capitulum lepidiſſimum!

Lepinus Mons, *Monte di Segni*, jugum montium Latii valde extenſum inter vias Latinam, & Appiam, in quo Signia urbs ſita eſt, ab urbe Roma 30. M. P. quod deinde ubi altius conſurgit, dicitur *la Montagna di Carpineto*, & diſtinguit Campaniam Romanam in duas provincias, *la Campagna*, & *la Marina*.

Lepiſta, ſeu lepaſta, æ, f. 1. λεπαστή, vel λεπαστή, genus vaſis aquarii, al. depaſta, vel depeſta. *Feſt.* & *Non. c.* 15. *n.* 35. Eſt a voce Græca allata, quæ Dolopum eſt, & dicitur, teſte Euſtathio, διὰ τὸ λεπτὸν, καὶ ἀναπεπταμένον εἶναι ὥσπερ λεπάδα, ideſt, quod vas illud tenue, ac patulum foret ad modum conchæ. *Varr. l.* 1. *de vita P. R.* apud *Non.* Lepiſtæ etiam nunc Sabinorum fanis pauperioribus pleriſque aut fictiles ſunt, aut æneæ.

Lepontĭcus, a, um, adject. ad Lepontios populos pertinens. *Sil. l.* 4. *v.* 235.

Lepontii, orum, qui Viberi Plinio dicuntur. Germ. *Levantinerthal*, & *Eſchenthal*, pop. Alpini, Galliæ Tranſpadanæ, circa fontes Rhodani, & Ticini fl. inter Inſubres, & Alpes ſummas, quorum regio Vallis Lepontia. *Val Leventina*, nominatur. Narrant, Lepontios ex comitatu Herculis ibi reliquos fuiſſe, quod membra haberent nive præuſta. *Plin.* 3. 20.

Lepor, oris, & lepos, oris, m. *grazia*, נעם, Ger. *lieblighkeit*, Gal. *bone grace*, Hiſp. *gracia en donayres*, χάρις, ἀστεϊσμός, ſermo nitidus, & quaſi lautitia quædam ſermonis, venuſtas, urbanitas, ornatus, concinnitas, elegantia in loquendo. *Cic.* 7. *Verr.* Lepore ac venuſtate affluens. *Id.* 1. *de Orat.* Multa erat in homine jucunditas, & magnus in jocando lepos. *Id.* 4. *Acad. c.* 6. Quanquam floruit acumine ingenii, tum admirabili quodam lepore dicendi. ¶ Sumitur etiam generatim pro cujuſcunque rei feſtivitate, urbanitate. *Cic. in Or.* In quo omnes verborum, omnes ſententiarum illigantur lepores. *Luc. l.* 4. *v.* 1126. Medio de fonte leporum Surgit amari aliquid quod in ipſis floribus angat.

Leporarium, ii, n. *vivaio*, *barco*, λαγοτροφεῖον, locus, ubi lepores aluntur, & generatim, ſecundum Varronem, omne ſeptum villæ affixum, quod habet incluſa animalia, quæ inibi paſcuntur. *Var. de R. R. c.* 3. *l.* 3. Leporaria te accipere volo, non ea, quæ tritavi noſtri dicebant, ubi ſoli lepores ſunt, ſed omnia ſepta, affixa villæ quæ ſunt, & incluſa habent animalia, quæ paſcuntur. *Gell. l.* 2. *c.* 20. Vivaria veteres quandoque leporaria dixere, in quibus omnia clauderentur animalia.

Leporinus, a, um, *ciò ch'è di lepre*, λαγῷος, quod eſt ex lepore. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Leporinus cinis. *Varro l.* 2. *de R. R. c.* 11. Leporinum lac.

Lepos. V. Lepor.

Lepra, æ, *lebbra*, צרעת, Ger. *auſſatz*, Gal. *lepre*, *ladrerie*, Hiſp. *lepra*, λέπρα, varium ſcabiei genus, de quo vide lexicon medicum. Malam ſcabiem *Hor. in Arte Poet.* nominat. *Celſo* lepra eadem eſt, ac impetigo, vel depetigo, vel ſane ſpecies ejus. Dicta eſt a λέπω, vel λεπίς, *ſquama*, ſive a λέπω, *deſquamo*, *decortico*. Lepra enim cutim ſcabram, & aſperam reddit, inque ſquamas reſolvit. *Plin. l.* 24. *c.* 8. Corticis interior tilia lepras ſedat.

Leprōſus, a, um, adject. *lebbroſo*, qui lepræ morbo laborat. *Sedul. l.* 4. decem maculoſa gerentes Leproſi portenta viri. *Prudent. in S. Laurent. v.* 285. Nil tam leproſum, aut putidum.

Lepuſcus, a, um, &

Leptitānus, a, um, ad Leptin pertinens, quæ eſt urbs Africæ in Byzacena provincia, ut eſt apud *Plin. l.* 5. *c.* 4. item alia, cognomine magna, prope Syrtes & Neapolim, nunc *Tripoli* dicta, teſte *eod. ibidem*. Hinc Leptica oſtrea, *Id. l.* 32. *c.* 6. & Leptitani, orum, ejus cives. *Caſ. l.* 2. *B. Civ. c.* 38. & *Salluſt. in Jug. c.* 80.

Leptomerĭcus, a, um, adject. λεπτομερικὸς, tenuis, exilis, gracilis. *Theod. Priſc. de diæta c.* 10. Acori radix habet virtutem leptomericam.

Lepton centaurium, n. 2. κενταύριον λεπτὸν, centaurium minus, herba, quam Latini *fel terræ* vocant, propter ſummam amaritudinem, Galli vocant *exacum*, eo quod potum omnia medicamenta mala per alvum exigat. *Plin. l.* 25. *c.* 6.

Leptophyllon, n. 2. λεπτόφυλλον, tithymali ſpecies, in petris naſcens, ita dicta a tenuitate foliorum, al. dendroides. *Plin. l.* 25. *c.* 8.

Leptŏrax, agis, f. λεπτόρραξ, uva quædam, quæ dulces quidem habet acinos, ſed tenues tamen, & minutos, cujuſmodi ſunt, quas uvas Corinthiacas appellamus, a λεπτὸς, *tenuis*, & ῥάξ, ῥαγὸς, *acinus*. *Plin.* 14. 1.

Leptyntĭcus, a, um, adject. λεπτυντικὸς, qui attenuandi vim habet. *Theod. Priſcian. de diæta*, *c.* 10. Cæparum virtus leptyntica.

Lepus, oris, m. *lepre*, ארנבת, Ger. *ein haaſ*, Gal. *lievre*, Hiſp. *liebre*, λαγὼς, animalis ſpecies, a voce Æolum, & Siculorum, qui hanc feram λέποριν vocabant. *Varro l.* 4. *de L. L.* & *l.* 3. *de R. R. c.* 12. *Virg.* 1. *Georg.* Auritoſque ſequi lepores, tum figere damas. ¶ Affinitas vocum *lepos*, & *lepus* originem præbuit opinioni, ut lepidi, ac formoſi fore crederentur, qui carnibus veſcerentur leporinis. Vide *Martial. l.* 5. *epigr.* 30. ¶ Per tranſlationem pro infami, impudico, ſive pathico, ſive quod puerorum amatores non ſecus illos ſectentur, venenturque, atque canes leporem, ſive quod lepori utrunque ſexum tradant ineſſe, ſicut & hyenæ. *Ter. Eun.* 3. 1. 36. Lepus tute es, & pulpamentum quæris. *ideſt* tu ipſe muliebria pateris, & mulierem pertentas, *ſei lepre*, *e vuoi mangiar lepre*. ¶ Lepus etiam piſcis eſt e lacertorum genere inter marina venena numeratus, præſertim in Indico Oceano, ubi vel ſolo tactu peſtilens vomitum, diſſolutionemque ſtomachi protinus creat, in noſtro mari colore tantum lepori ſimilis, in Indis & magnitudine, & pilo duriore. *Plin. l.* 9. *c.* 49. & *l.* 32. *c.* 11. ¶ Eſt etiam lepus inter cœleſtia ſidera, qui Orionis canem fugere dicitur. Fabulam narrat *Hyginus l.* 3. *c.* 33.

Lepuſcŭlus, li, m. *lepretino*, λαγίδιον, dim. a lepus. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 31. In qua lepuſculos, vulpeculaſque ſæpe vidiſſes.

Leria, ornamenta tunicarum aurea. *Feſtus*.

Lerna, æ, vel Lerne, es, *Lerna*, Λέρνη, palus Argiæ, in Peloponneſo, apud Argos urb. ubi Lernæus, al. Amymonius fons, & fluvius, qui ex palude egreditur. Poetæ fabulati ſunt, in Lerna hydram fuiſſe ſerpentem ſeptem capitibus, quorum uno reſciſſo alia ſeptem naſcebantur, & hoc monſtrum ab Hercule clava, & igne interfectum eſſe. Palus enim hæc cum noxia eſſet incolis, quod aquam multis ex partibus effunderet, quæ ſi uno loco clauſa fuiſſet, ex pluribus aliis erumpebat, ab Hercule exſiccata eſt, aliorſum verſis fluviis, qui in eam influebant. Hinc Græc. adagium, *Lerna malorum*, Λέρνη κακῶν, de malis multis in unum congeſtis. ¶ Lerna item, *Phonea*, al. *Perrina*, opp. Laconicæ mediterraneum, inter Lacedæmonem, & Cyphantam, Orientem verſus. Aliis eſt opp. Argiæ, in Peloponneſo, ad quod palus, & fluvius, & fons Amymonius Hydræ fabulis inclytus, in intimo receſſu ſinus Argolici.

Lernæus, a, um, adject. ad Lernam pertinens. *Lucret. l.* 5. *v.* 26. Lernæaque peſtis Hydra venenatis poſſet vallata colubris.

Lernĭfer, a, um, adject. a Lerna, ut venenum lerniferum, apud *Ovid. ep.* 9. *v.* 140. ubi tamen rectius legit *Heinſius*: Semivir occubuit in lethifero Eveno.

Lesbiăcus, a, um, quod ad Leſbum ſpectat. Hinc Leſbiaci libri, dicti ſunt tres libri Dicæarchi contra animæ immortalitatem, quia Mitylenæ urbe Leſbi ſermo habetur. *Cic.* 1. *Tuſc.*

Lesbĭas, adis, adject. f. ad Leſbum pertinens, λεσβιὰς. *Ovid. heroid. ep.* 15. *v.* 16. Nec me Leſbiadum cetera turba juvat.

Lesbis, idis, adject. fem. quæ eſt ex Leſbo. *Ovid. Heroid. ep.* 1. Leſbides, infamem quæ me feciſtis amatæ. *Id. ibid. ep.* 15. *v.* 100. Et modo dixiſſes: Leſbi puella vale.

Lesbĭus, a, um, λέσβιος, quod eſt ex Leſbo. *Gell. l.* 13. *c.* 5. Leſbium vinum. *Horat. l.* 1. *od.* 26. Leſbium plectrum. h. e. carmen lyricum, quale fuit Alcæi, & Sapphus.

Lesbos, i, f. 2. Leſbia, olim Hemerte, Laſia, Ægira, Pelaſga, Æthiope, Macaria, teſte Plinio, *Metelino*, Λέσβος, inſ. Aſiæ minoris, in mari Ægæo, verſus oram Troadis, & Myſiæ majoris. Dicta eſt Leſbos ab urbis Metr. nomine, quæ alias *Mitylene* appellatur, ſive a Leſbo Japeti filio, qui in eam inſulam navigavit. Soli fertilitate, & vini generoſitate inter alias præſtat, nec non puellarum formoſitate. Olim univerſæ Troadis imperium obtinuiſſe dicitur. Portus habet capaciſſimos duos, qui vulgo dicuntur *Gervmia*, & *Caloni*. Ex hac inſula Pittacus unus ex ſeptem Sapientibus, Alcæus, Sappho, Theophraſtus Philoſophus, & alii viri ſcientia clariſſimi orti fuere.

Lesbōus, a, um, ex Leſbo. *Horat. l.* 1. *carm. od.* 1. Leſboum refugit tendere barbiton.

Leſſus, us, m. *pianto*, θρῆνος, ejulatio funebris, a ſono ejulantium, qui eſt *le le*, vel *ei*, unde ejulo, ut leſſus nihil ſit aliud, quam, ut *Horatius Epod.* 10. loquitur, illa non virilis ejulatio, quam *Cicero* 2. *Tuſc* ait ne mulieri quidem convenire. *Cic.* 2. *de Leg. c.* 23. Mulieres genas ne radunto, neve leſſum funeris ergo habento. *Plaut. Truc.* 4. 2. 18. Thetis quoque lamentando leſſum fecit filio.

Leſtrygŏnes. V. Læſtrygones.

Lethæus, m. 2. *Fiume di Mangreſia*, Ληθαῖος, fl. Lydiæ, qui ex Pactya monte erumpit, Magneſiam urb. alluit, & per agrum Magneſianum in Mæandrum deſcendit. ¶ Item fl. Macedoniæ, Triccam urb. attingens, apud quem Æſculapium natum ferunt. ¶ Item fl. Cretæ, vulgo *Leter*, al. *Anapodari*, al. *Naperal*, qui Gortynam urb. præterfluit, & decurrit per oram Auſtralem, inter Catarractum fl. & Inatum opp.

Lethæus, a, um, ληθαῖος, quod ad Lethem fl. ſpectat. *Virg.* 6. *Æn.* Lethæumque, domos placidas qui prænatat, amnem. *Ovid.* 1. *Triſt. eleg.* 7. Cunctave Lethæis merſa feruntur aquis.

Lethabĭlis, vel Letabilis, le, adject. idem quod lethalis. *Ammian. l.* 19. *c.* 4. Lues volucri velocitate lethabilis.

Lethālis, vel Letalis, & le, o. 3. *mortifero*, *mortale*, Ger. *toedtlich*, Gal. *mortel*, Hiſp. *mortal*, θανάσιμος, mortifer. *Virg. Æn.* 11. *v.* 759. Lethale vulnus. *Plin. l.* 11. *c. ult.* Lethalis inedia. ¶ *Lethale* adverbialiter. *Stat.* 12. *Theb.* Jam lethale furens.

Lethalĭter, vel Letaliter, adv. *mortalmente*, θανασίμως, mortaliter. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Oves quidem lethaliter circum renes concreto pingui.

Lethargia, f. 1. idem, ac lethargus. *Plin. l.* 24. *c.* 9. Semen inſtillatur in oleo decoctum capiti, in lethargia, & phreneſi.

Lethargĭcus, a, um, ληθαργικὸς, quod ad lethargum ſpectat. *Plin. l.* 23. *c.* 1. *init.* Gravedinem enim, morbumque lethargicum patitur. *Auguſtin. epiſt.* 48. Lethargicus ſomnus.

Lethargicus, ci, m. qui lethargia laborat, lethargum patitur. *Plin. l.* 20. *c.* 4. Hydropicis quoque ex aceto, & ſinapi ſumpti, & lethargicis. ¶ Sumitur etiam pro furioſo. *Hor. l.* 2. *ſat.* 3. *v.* 30. Ut lethargicus hic cum fit pugil, & medicum urget.

Lethargus, m. 2. *letargo*, תרדמה, Germ. *ſchlaffſucht*, Gal. *lethargie*, Hiſp. *letargo*, λήθαργος, ληθαργία, veternus, deſidia obllvioſa, torpor, & inexpugnabilis pene ſomni neceſſitas, cum alienatione mentis, ut inquit *Celſ. l.* 3. *c.* 20. Dictus eſt a λήθη, *oblivio*, & ἀργὸς, *iners*, ſive ἀργία, *torpor*, quia oblivionem, inertiamque homini inducat. *Cæl. Aurel. l.* 2. *acut.* *c.* 2. *Plin. l.* 20. *c.* 12. Præterea inſaniam facere, & lethargos, & jecinoris vitia. ¶ Eſt & ſpecies phrenitidis. *Celſ. l.* 3. *c.* 20.

Lethātus, vel Letatus, a, um, morte mulctatus, interemptus, partic. a lethor. *Ovid.* 3. *Met. v.* 55. Ut nemus intravit, lethataque corpora vidit.

Lethe, es, & Lethes, æ, f. 1. Λήθη, fluv. Inferorum a Poetis fingitur, filius Phle-

Phlegethontis, cujus latices ſi quis guſtaverit, omnium præteritarum rerum obliviſcitur. Dictus eſt a λήθη, *oblivio*. Locus fabulæ hinc datus eſt, quia morientibus omnium rerum oblivionem ſurrepere Ethnici vulgo credebant. *Lucan. l. 9. v. 355.* Quam juxta Lethes tacitus delabitur amnis, Occultis, ut fama, trahens oblivia venis. *Ovid. de Ponto l. 2. eleg. 4.* Non ego, ſi biberes ſecura pocula Lethes, Excidere hæc credam pectore poſſe tuo.

Lethifer, vel Letifer, a, um, *mortifero, che dà morte*, θανατηφόρος, quod mortem infert. *Col. l. 7. c. 12.* Lethifer morbus huic generi. *Virg. 3. Æn. v. 149.* Lethifer annus. *Ovid. 1. Faſt. v. 125.* Sanguine lethifero totus miſcebitur orbis.

Letho, vel Leto, as, avi, atum, a. 1. *dar la morte, uccidere*, [illegible], Ger. *toedten*, Gal. *tuer*, Hiſ. *dar la muerte*, θανατόω, morte afficio. *Virg. in Culice, v. 322.* Rurſus acerba fremit, Paris hunc quod lethat. Ita Scaliger legit ex veteri codice. In vulgatis eſt *ledat*. Voſſio ob inſolentiam hæc vox ſuſpecta eſt.

Lethum, vel Letum, i, n. 2. *morte*, [illegible], Ger. *tods*, Gal. *mort*, Hiſp. *muerte*, θάνατος, mors, a λήθη, *oblivio*, quia per mortem omnium rerum obrepere oblivionem credebant. Hæc eſt Varronis etymologia. At Priſcianus deducit a ſupino verbi *leo, les*; quia nimirum mors *let*, ſive *delet* omnia. Itaque qui hunc ſequuntur, ſine aſpiratione ſcribunt: & ſane in antiquis monumentis ita fere legitur, teſte *Manut. in Orthogr.* Qui vero a λήθη trahunt cum Varrone, aſpirationem addant neceſſe eſt. *Perſ. ſat. 5. v. 153.* Vive memor lethi: fugit hora: hoc quod loquor, inde eſt. *Cic. l. 1. Divin. c. 26.* Tamen eodem ſibi letho, quo ipſe interiiſſet, eſſe pereundum.

Letus Mons, *Monte di S. Pellegrino*, mons, pars Apennini, arduus, & valde difficilis, in ditione Reip. Lucenſis, in Carferoniana.

Levabilis, le, adject. qui levari poteſt. *Cel. Aurel. Acut. 3. c. 7.* Levabilis, & poſſibilis motus.

Levāmen, nis, n. idem, ac levamentum. *Cic. Att. l. 12. ep. 16.* Quod ſi eſſet aliquod levamen, id eſſet in te uno, &, cum primum ab aliquo poterit eſſe, a te erit.

Levamentarius, ii, m. qui parvo navigio navi onerariæ majori adjungitur, ejus levandæ cauſa, ſi portum aut flumen intrare cum toto onere non poſſit, ut *Calliſtrat. Digeſt. l. 14. tit. 2. leg. 4.* loquitur, Veneti *libo* vocant, *Imp. Conſtantius l. 13. Cod. Theodoſ. tit. 5. leg. 1.* Si naviculatius originalis levamentarius fuerit.

Levamentum, ti, n. *alleggiamento, allevamento*, [illegible], Ger. *leichterung*, Gal. *allegement*, Hiſp. *alivio*, παραμυθία, conſolatio, id quod levat, & minuit. *Cic. 5. Fin. c. 19.* Levamentum miſeriarum.

Levāna, f. 1. Dea, quæ recens natos de terra levabat. *Auguſt. l. 4. de Civ. c. 11.*

Levaſſo, fut. conjunctivi, pro *levavero*. *Cic. de Sen. ex Ennio.* Si quid ego adjuto, curamve levaſſo.

Levatio, onis, f. *alleggerimento*, κούφισις, allevatio, diminutio. Proprie *Vitruv. l. 10. c. 8.* Onerum levationes facere. ¶ Tranſlate *Cic. Att. l. 12.* Levatio quædam eſt, ſi minus doloris, at officii, & debiti. *Id. 1. Tuſc.* Levationem habeant ægritudinum, formidinum, cupiditatum. ¶ Item conſolatio. *Cic. 2. de nat. Deor. c. 4.* Animi ægritudo, cui ſi majorem aliquam levationem reperire potuiſſem.

Levātor, oris, m. fur, qui aliquid aufert. *Petron. Satyr.* Unde plani autem unde levatores viverent, niſi aut loceſſos, aut ſonantes ære ſacellos pro hamis in turbam mitterent?

Levātus, a, um, nom. ex particip. *innalzato, alleggerito, ſollevato*. *Liv. l. 21. c. 58.* Aqua levata vento. *Horat. Epod. 16.* ſimul imis ſaxa renarint vadis levata.

Levātus, vel Lævatus, a, um, adject. politus, levis, levigatus, *liſciato*. *Virg. Æn. 5. v. 306.* Gnoſia bina dabo levato lucida ferro ſpicula. *Gel. l. 17. c. 8.* Faciliora ad coeundum videntur, quæ levatiora, levioraque ſunt. Loquitur *Gell.* de iis liquoribus, qui facile gelu coaleſcunt.

Leuca, æ, f. *lega*, menſura itinerum apud Gallos, ut paraſanga apud Perſas, milliarium apud Latinos. Ea mille & quingentorum paſſuum olim erat. *Ammian. l. 16. c. 23.* A loco, unde Romana promota ſunt ſigna, ad uſque vallum barbaricum, quarta leuca ſignabatur, & decima, id eſt unum & viginti millia paſſuum. Adde *Hieronym. in cap. 9. Joel.* ¶ Nunc bis mille paſſibus conſtat, ſecundum vulgatum illud carmen: miliare Octo dabunt ſtadia; duplicatum dat tibi leucam. Neque id tamen apud omnes perpetuum eſt: nam apud Hiſpanos, qui & ipſi hac menſura utuntur, & *legua* vocant, longior eſt. *Ibid.* vero *l. 15. c. 16* quingentorum tantum paſſuum eſſe putat; niſi forte ibi ſit mendum, ut *Voſſio* videtur *de vit. ſerm. l. 3. c. 19.* Vox barbara eſt, & ab Anglis ortum duxit, ut idem *Voſſ.* putat *loc. cit.* ¶ Sunt etiam qui pro *leuca* ſcribunt *leuga*, & *leuvo*.

Leuca, f. 1. *S. Maria di Leuca*, urbs Salentinorum, apud Japygium prom. a Saſone inſ. Epiri 50. M. P. ¶ Item urbs Cypri. ¶ Item oppidum Joniæ, medium inter Cumas, & Clazomenas, apud Hermum fl.

Leucacantha, f. 1. λευκάκανθα, herba, al. rhamnus, in cacumine aculeum habens, radice cyperi, quæ commanducata dentium dolores ſedat. *Plin. l. 22. c. 16.*

Leucachātes, æ, m. 1. λευκαχάτης, gemma candida ex genere achatarum. *Plin. l. 37. c. 10.*

Leucadia, f. 1. Leucata, Leucas, Leucates, Neritis, *S. Maura*, inſ. Græciæ, in mari Jonio, oræ Epiri occiduæ adeo vicina, ut continenti juncta videatur. *Plin. l. 4. c. 1.* ¶ Olim peninſula fuit, opera accolarum a continente abſciſſa eſt. *Ovid. 15. Metam.*

Leucadius, a, um, quod eſt ex inſula Leucade, ſeu Leucadia. *Ovid. in ep. Sapphus.* Ne ſim Leucadiæ mortua crimen aquæ. *Liv. l. 33. c. 17.* Eos acie in foro inſtructa Leucadii ſuſtinuerunt.

Leucæthiŏpes, maſc. 3. Λευκαιθίοπες, pop. interioris Libyæ, qui ſupra Getulos Meridiem verſus primi occurrunt, Libyæ Ægyptiis proximi. *Plin. l. 5. c. 7.*

Leucanthĕmis, f. 3. λευκανθεμίς, herba eſt, quæ & anthemis, & leucanthemum a nonnullis vocatur, ab aliis etiam chamæmelon, ab Officinis chamomilla. *Plin. l. 22. c. 21.*

Leucanthes, n. λευκανθές, herba, quæ & parthenium vocatur: a λευκός albus, & ἄνθος flos, quia florem album edit. *Plin. l. 21. c. 30.*

Leucargillon, n. 2. λευκάργιλλον, argillæ candidæ genus, quo in agro Megarico utuntur, in humida duntaxat, frigidaque terra proveniens. Vide *Plin. l. 17. c. 7.*

Leucas. V. Leucadia.

Leucaſia. V. Leucoſia.

Leucaſpis, idis, f. λεύκασπις, albis ſcutis armata. *Liv. l. 44. c. 41.* Leucaſpis phalanx.

Leucātes, æ, m. 1. Leucata, Leucate, *Capo di S. Maura*, λευκάτης, prom. Epiri, apud Leucadem inſ. Apollinis templo nobile. Dictum eſt a petræ candore.

Leuce, fem. 1. λεύκη, herba Mercuriali ſimillima, niſi quod per medium folium linea albæ tranſcurrat, unde & meſoleucon appellarunt. *Plin. l. 27. c. 11.*

Leuce, f. 1. *S. Teodoro*, inſ. parva Cretæ, in ora Boreali, contra Cydonem urb. ab ea parum recedens in Bor. vix uno, aut altero milliari ab ora Cretæ inſ. cum arce cognomine ſatis munita, in monte. ¶ Item inſ. parva in Ponto, oſtio Boryſthenis fl. objecta, cum opp. cognom. Dicta eſt etiam Macaron, item Achillea, quod Achilles in ea ſepultus fuerit. *Plin. l. 4. c. 13.* ¶ Item nomen eſt quinque inſularum Leſbo adjacentium. *Plin. l. 6. c. 32.* ¶ Item parvum opp. in finibus Joniæ, & Æolidis, non longe a Smyrna. *Plin. l. 5. c. 29.*

Leucippus, m. 2. Λεύκιππος, Philoſophus fuit Eleates, ſive, ut aliis placet, Abderites, Zenonis auditor, qui univerſum infinitum eſſe dixit, ejuſque partes plenum eſſe, & inane, omniaque fieri ex atomis ſibi invicem implicatis. *Cicer. 4. Tuſc. & Laert.*

Leucochryſus, m. 2. λευκόχρυσος, gemma ex hyacinthorum genere, inter auri colorem vena candida interveniente. *Plin. l. 37. c. 10.*

Leucogæa, f. 1. gemma, al. galactites, & leucographia, tota candida, lactis ſucco, & ſapore notabilis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Leucogæus collis, ſeu Leucogæi colles, *l'Alumera*, locus Campaniæ, inter Neapolim, & Puteolos, ubi ſulphur præſtantiſſimum effoditur, & cretæ genus optimum, quod alicæ admixtum candorem ſimul affert, & teneritatem. *Plin. l. 18. c. 11. & 35. c. 15.* Ibi etiam Leucogæi fontes, qui firmitatem dentibus, oculis claritatem, & vulneribus ſanitatem afferunt. *Plin. l. 31. c. 2.*

Leucogrăphis, idis, λευκογραφίς, herba quædam utilis ſanguinem excreantibus. *Plin. l. 27. c. 12.*

Leucoïon, n. 2. *viola*, Ger. *violen*, Gal. *violette*, Hiſ. *alheli blanco*, λευκόϊον, viola in genere, quaſi λευκὸν ἴον, alba viola. *Plin. l. 34. c. 11.* Sed ex eo candidum colorem ſentientem violam leucoion appellant. ¶ Quia vero leucoion ſignificat violam generatim, ſi ſpecies aliqua ſit exprimenda, coloris nomen addendum eſt, ut Leucoion album, luteum, purpureum, &c. *Colum. l. 2.* Leucoia candida.

Leucon, f. 3. λευκών, ſpecies ardeæ avis, ita dicta a candore. *Pl. l. 10. c. 60.*

Leucon, nis, m. Λεύκων, Rex Ponti, a fratre Oxylocho necatus, quod cum ejus uxore adulterii, & inceſtus conſuetudinem haberet. *Ovid. in Ibin.*

Leuconium, nii, ſeu Leuconicum, ci, n. λευκώνιον, tomentum e lanæ raſæ floccis, quo ditiores utebantur, a Leuconibus pop. Galliæ, qui iidem erant, ac Leuci, quos Ptolemæus Lingonibus vicinos facit. *Turneb. l. 9. c. 24.* Leuconicum vocari tomentum putat a Leuconio Æolidæ oppido, cujus *Thucydides* meminit *l. 8.* Alii cenſent eſſe a λευκός, albus, nempe quia flocci eſſent e lana alba. ¶ Differt a Lingonico. Nam hoc dictum eſt a Lingonibus populis Celtarum, cujus Cæſar, & alii meminere. Hinc *Plin. l. 8. c. 48.* dicit, ſuo tempore tomenta Gallicis diſcerni nominibus. *Martial. l. 11. epigr. 22.* Culcitra leuconico quam viduata ſuo.

Leuconŏtus, i, m. *ponente garbino*, λευκόνοτος, ventus Africæ occidentalis, inter Notum, & Favonium ſpirans: a λευκός, albus, & νότος, Notus: de quo *Hor. l. 1. od. 7. v. 15.* Albus ut obſcuro deterget nubila cœlo ſæpe Notus. *Auſon. in Technopægn. de deis, v. 12.* Velivolique maris conſtrator leuconotus Libs.

Leucopetălos, f. 2. λευκοπέταλος, gemma, quæ candorem nivis auro diſtinguit. *Plin. l. 37. c. 10.*

Leucopĕtra, f. 1. *Capo dell' Arme*, λευκόπετρα, prom. Brutiorum, in Meridionali parte Calabriæ ulterioris, juxta fretum Siculum, ultra Rhegium urb. 12. M. P.

Leucophæātus, vel aſpiratione detracta, leucopæatus, a, um, qui eſt leucophæo colore indutus. *Martial. l. 1. epigr. 97.* Amator ille triſtium lacernarum, & bæticatus, atque leucophæatus.

Leucophæus, a, um, *foſco, quaſi nero, griſo*, Ger. *grauw*, Gall. *minime*, Hiſp. *pardillo*, λευκόφαιος, color cineritius, ſeu ex albo, & fuſco mixtus, a λευκός, *albus* & φαιός, *fuſcus*. *Plin. l. 32. c. 10.* Jecur rubetæ, vel cor adalligatur in panno leucophæo, & quartanis prodeſt. *Vitr. l. 8. c. 3.* Fontes, & flumina ſunt, quorum potu pecora, quamvis alba ſint, aliis locis procreant vellera leucophæa, aliis locis pulla, aliis coracino colore.

Leucophlegmatia, fem. 1. λευκοφλεγματία, ſpecies eſt hydropis, al. hypoſarca, quæ aqua ſubter cutem inæqualiter collecta alibi aliter extuberat. *Celſ. l. 3. c. 21.*

Leucophŏrum, n. 2. λευκοφόρον, glutinum, quo aurum ligno inducitur. Fit ex ſinopidis Ponticæ ſelibra, ſilis lucidi libris decem, & melini Græcienſis libris duabus, mixtis, & per dies duodecim una tritis. *Plin. l. 35. c. 6. & l. 33. c. 3.*

Leucophthalmos, m. 2. λευκόφθαλμος, gemma, quæ candidam, nigramque oculi ſpeciem continet, alias rutila. *Plin. l. 37. c. 10.*

Leucoſia, fem. 1. Leucaſia, *Leucoſa*, *la Licoſa*, Λευκωσία, inſ. parva maris Tyrrheni, Lucaniæ adjacens, in ſinu Pæſtano, contra Poſidoniate prom. quod ab ea *Capo della Licoſa* nominatur. Dicta eſt, teſte Feſto, ab Æneæ conſobrina ſepulta in ora Lucaniæ. Sed *Plin. l. 2. c. 90.* vult, dictam eſſe ab una Sirenum, quæ ibi ſubmerſa, & ſepulta eſt, ſeu, ut alii ſcribunt, quæ hoc in loco periit, cum ſpreta ab Ulyſſe in mare ſe abjeciſſet.

Leucothĕa, f. 1. Λευκοθέα, Ino Cadmi, & Hermiones filia, uxor Athamantis, &c. V. *Ino*. ¶ Item fons in Samo inſ. forte a filia Cadmi. ¶ Item inſ. maris Tyrrheni, apud Capreas, & promontorium Minervæ, in ora Picentium, non apud Leucoſiam in ora Lucaniæ, ut Ortelius ſcribit.

Leucothoe, f. 1. Orchami Regis Babyloniorum filia fuit ex Eurynome, quæ a Phœbo, qui ei matris ſpecie primum apparuit, gravida facta eſt. Clytie, quæ antea a Phœbo amata fuerat, Leucothoe invidit, ejuſque crimen patri indicavit. Ille vivam defodit. Sed puella Phœbi miſeratione mutata eſt in arborem thuriferam. *Ovid. 4. Metam. Boccat. l. 12. Gen.*

Leucozōmus, a, um, adject. λευκόζωμος, albo jure conditus, ut pullus leucozomus, apud *Apic. l. 6. c. 9.*

Leucrocotta. V. Leucrocotta.

Leuctra, æ, fem. 1. vel Leuctra, orum, n. 2. vel Leuctræ, arum, fem. 1. Λεῦκτρα, opp. Bœotiæ, inter Plateas, & Theſpias, in confinio Megaridis, ubi ingens planities, in qua Epaminondas Thebanus Lacedæmonios vicit, adeoque attrivit, ut poſtea Imperium nequiverint reparare. *Cic. 1. & 2. de Div. 1. Tuſc.*

Leuctricus, a, um, quod ad Leuctra ſpectat. *Cic. 1. de Div.* Lacedæmoniis paulo ante Leuctricam calamitatem quæ ſignificatio facta eſt?

Leucum, n. 2. *Lecco*, opp. Inſubriæ, cum arce apud Larium lac. ubi Adduam fl. emittit.

Levenna homo, hoc eſt *levis homo*. dictum eſt a *Laberio*, ſed nimis prælicenter, ut notat *Gell. l. 16. c. 7.*

Levi, m. 2. Lævi, pop. Liguriæ, qui cum Maricis Ticinum condiderunt, circa Ticinum fl. incolentes, quorum locus adhuc *li Lobi* nominatur, in agro Alexandrino, apud Maricos.

Levicŏmis, e, adject. leves comas habens. *Fulgent. l. 1. Mythol.*

Levicŭlus, a, um, *leggieretto*, ὑπέλαφρος, dimin. a levis. *Cic. Tuſ. 5. c. 36.* Leviculus ſane noſter Demoſthenes, qui illo ſuſurro delectari ſe dicebat aquam ferentis mulierculæ, &c.

Levidenſis, ſe, o. 3. ἀραιός, quod eſt ex tela leviter denſata, cui pavitenſis opponitur, a *levi*, & *denſo*. *Iſid. l. 19. c. 23.* Levidenſis veſtis dicta, quod raro filo ſit, leviterque denſata. Tranſlate *Cic. l. 9. Fam. ep. 12* Sed ego hoſpiti veteri, & amico munuſculum mittere volui levidenſe, craſſo filo, cujuſmodi ipſius ſolent eſſe munera. id eſt munus vile, & minimi pretii, ſc. orationem parum elaboratam, atque expolitam. Sunt tamen qui aliter legunt.

Leviſĭdus, a, um, *che non ha ferma fede*, ἄπιστος, ἄπιστος, qui habet levem fidem, cui ſecretum non poſſis tuto committere, qui facile fidem violat. *Plaut. Perſ. 2. 3. 61.* Omnes ſunt lenæ leviſidæ.

Levigatio, vel Lævigatio, onis, f. actus levigandi, & poliendi. *Vitruv. l. 7. c. 1.* Levigationibus & polituris cum fuerint perfecta.

Levigātus, vel Lævigatus, a, um, adject. politus, complanatus, *polito*, *liſcio*. *Macrob. l. 7. Sat. c. 12.* Quod & levigatius, & ſpiſſius eſt.

Levigo, vel Lævigo, as, avi, atum, a. 1. *liſciare, polire, ſpianare*, a levis. Ger. *glatten*, Gal. *aplanir*, Hiſp. *aliſar*, λεαίνω, complano, polio, quaſi leve ago. *Plin. l. 13. c. 12.* Scabritia (chartæ) levigatur dente. *Varr. R. R. l. 3. c. 11.* Omnes parietes tectorio levigantur. ¶ Significat etiam terere, in pulverem redigere, *ſtritolare*, *polverizzare*. *Colum. l. 6. c. 6.* Myrti ſilveſtris foliorum duæ libræ levigantur. *Id. l. 12. c. 41.* Quæ in colo ſubſiderunt, diligenter contrita levigantur. Adde *l. 6. c. 17. l. 7. c. 5. & l. 9. c. 13.*

Levipes, edis, o. *che ha i piedi veloci*, ἀελλόπους, celer, & pedibus levis. *Varro l. 3. de R. R. c. 12.* Dictum leporem a celeritudine, quod levipes eſſet.

Levir, iri, m. *cognato*, ἀδελφὸς ἀνδρός, δαήρ, uxoris meæ frater, ſecundum *Voſſium*: vel frater mariti mei, ſecundum *Non. c. ult. n. 5.* Poſterior hæc interpretatio eſt etiam Juriſconſultorum. *Modeſtin. Dig. l. 38. tit. 10. leg. 4. a med.* Viri frater levir eſt, apud Græcos δαήρ appellatus, ut eſt apud Homerum relatum. Sic enim Helene ad Hectorem dicit: Δᾶερ ἐμεῖο κυνὸς κακομηχάνου, ὀκρυοέσσης. ¶ Eſt ab illato δαήρ. neque audiendus *Nonius*, a quo quaſi *laevus vir* dictum creditur: unde & *laevir* quidam ſcripſere.

Levis, ve, o. 3. *lieve, leggiero, ſenza peſo*, Ger. *leicht*, Gal. *leger*, Hiſp. *ligero, liviano*, ἐλαφρός, quod eſt ſine pondere. *Virg. 11. Æn.* Corytique levem humeris, & lethifer arcus. ¶ Levis armaturæ milites ſunt pedites expediti, non magno armorum pondere onerati. *Cicer. 10. Phil.* Noſtræ ſunt legiones, noſtra levis armatura, noſtri equitatus, &c. Hinc Levis armaturæ excurſio in oratione, eleganter dicitur pro prima argumentatorum leviorum textura. *Cic. 2. de*

de Div. c. 10. Sed hæc fuerit nobis tanquam levis armaturæ prima orationis excurſio: nunc cominus agamus, experiamurque, ſi poſſimus, cornua commovere diſputationis tuæ. ¶ Transfertur etiam ad animum. *Cic. pro Roſc. Am.* Qui minime ipſi leves ſunt. *Tacit. 1. hiſt. c. 88.* Leviſſimus quiſque, & futuri improvidus. Hinc Levis auctor dicitur, cui nulla ſit adhibenda fides. *Liv. l. 5.* Sed auctorem levem, nec ſatis fidum ſuper tanta re eſſe Patres rati. ¶ Levis eſſe ſententiæ dicuntur ii, qui ſententiam, ſive propoſitum ſæpe mutant. *Ter. Hec. 3. 1. 32.* Itidem mulieres illæ ſunt ferme, ut pueri, levi ſententia. ¶ Tranſlate etiam dicitur de rebus inanimatis, pro inani, vano, quaſi nullius ponderis. *Cic. pro Roſc. Com.* Quod apud omnes leve, & infirmum eſt. ¶ Item pro parvo, exiguo. *Cicer. 2. Fin.* Quod mors ſenſu careat, dolor in longinquitate levis, in gravitate brevis ſoleat eſſe. *Plin. l. 11. c. 53.* Mortem illico affert levi tactu. *Sil. l. 10. v. 502.* Levis numerus. ¶ Item pro miti. *Cic. pro Roſc. Am.* Quos, qui leviore nomine appellant, percuſſores appellant. ¶ Item pro indiligenti. *Cic. Att. l. 4. ep. 15.* Conſules, qui illud levi brachio egiſſent, rem ad Senatum detulerant. ¶ In levi habere, eſt parum curare, apud *Tacit. 2. hiſt. c. 21.*

Levis, e, vel Lævis, (quamquam cum ſit a λεῖος, rectius ſine diphthongo ſcribitur, nam ει in e, vel i latinum tranſit, nunquam in æ) adject. *polito*, *ſpianato*, *liſcio*, Ger. *glatt*, Gal. *mollet*, Hiſp. *aliſado*, λεῖος, planus, politus, tactu non aſper. *Perſ. ſat. 1. v. 65.* Ut per leve ſeveros Effundat junctura ungues. *Virg. 5. Æn. v. 93.* inter pateras, & pocula levia ſerpens Libavitque dapes &c. ¶ Accipitur & pro glabro, & depilato. *Tibull. l. 1. el. 8.* Charior eſt auro juvenis, cui levia fulgent ora. *Horat. l. 2. od. 11.* Fugit retro levis juventas, & decor. hoc eſt imberbis. ¶ Tranſlate pro molli & effeminato. *Ovid. l. 3. de arte*: Fœmina quid faciet, cum vir ſit levior ipſa? *Perſ. ſat. 1. v. 82.* Troſſulus exultat tibi per ſubſellia levis.

Leviſomnus, a, um, *che ha ſonno ſottile*, quod levi ſomno eſt. *Lucr. l. 5. v. 862.* At leviſomna canum fido cum pectore corda.

Levitas, atis, f. *leggierezza*, Ger. *leichte*, Gal. *legereté*, Hiſp. *liviandad*, ἐλαφρότης, κουφότης, id, quo res ponderoſa non eſt. *Plin. l. 12. c. 12.* Syncerum quidem deprehenditur levitate. ¶ Tranſlate ponitur pro inconſtantia, mobilitate, vilitate. *Cic. in Phil. 2. c. 31.* Videte hominis levitatem. *Id. in Offic. l. 1. c. 26.* Ut adverſas res, ſic ſecundas immoderate ferre, levitatis eſt. ¶ Item pro vanitate. *Cic. de nat. Deor. l. 2. c. 17.* Cujus opinionis levitas confutata eſt. *Id. de Fin. l. 1. c. 18.* Amatoriis levitatibus ſunt dediti.

Levitas (vel Lævitas) atis, f. *politezza*, Ger. *glette*, Gal. *delicateſſe*, Hiſp. *liſura*, λειότης, complanatio, expolitio, æqualitas, aſperitati contraria, a levis. *Plin. l. 9. c. 29. de Polypis*. Soli mollium in ſiccum exeunt, duntaxat aſperum, levitatem odere. ¶ Accipitur interdum pro lubricitate. *Celſ. l. 4. c. 19.* Ex torminibus interdum inteſtinorum levitas oritur, quæ continere nihil poſſunt.

Leviter, adv. *leggiermente*, Ger. *leichtlich*, Gal. *legerement*, Hiſp. *livianamente*, ἐλαφρῶς, ſine pondere. Tranſlate ponitur pro parum, & pro admodum parum. *Cic. 2. de nat. Deor.* Genæ oculis ſubjectæ, leviterque eminentes. *Id. 2. de Or.* Homo leviter eruditus, ideſt parum, ſive mediocriter. ¶ Item pro leniter, remiſſe, modeſte. *Cic. in Off. 1. c. 24.* Medici leviter ægrotantes leviter curant. *Id. in Fam. 3. ep. 10.* Cum tu omnibus ornamentis redundares, illi, ut leviſſime dicam, multa deeſſent. ¶ Item pro imperfecte, indiligenter. *Suet. de clar. Gram. c. 9.* Functuſque militia, ſtudia repetit, quæ jam inde a puero non leviter attigerat. ¶ Item pro facile, patienter, æquo animo. *Cic. de Prov. Conſ. c. 20.* Sed leviſſime feram, ſi forte his omnibus probaro. *Id. Fam. l. 4. c. 3.* Id aliquando levius ferebam. ¶ Item pro breviter. *Cic. pro Roſc. Amer.* Sed in animo eſt, quemadmodum ante dixi, leviter tranſire, ac tantummodo perſtringere unamquamque rem. *Quintil. l. 7. c. 4.* Leviter in tranſitu attingere aliquid.

Levites, æ, m. *Levita*, *Diacono*, ſacer Ordo Eccleſiaſticus Sacerdotio dignitate proximus: dictus a Levitis Hebræorum, qui miniſtri erant ſacrorum, & ex Tribu Levi aſſumebantur; unde & nomen. *Sidon. l. 9. ep. 2.* Albiſo Antiſtes, Proculuſque Levites.

Levitūdo, vel (Lævitudo) inis, f. idem quod levitas, a levis. *Lactant. de Ira, c. 10.* Si quis velit milium in unam coagmentationem conſtringere, levitudo ipſa granorum in maſſam coire non ſinit.

Levo, as, avi, atum, a. 1. *levare*, *alzare*, הרים, Ger. *auffheben*, Gal. *lever en haut*, Hiſp. *alçar*, αἴρω, in altum tollo, veluti leve quiddam. *Quint. l. 2. c. 12.* Levare manum. *Plin. l. 2. c. 16.* Levare in ſublime. *Ovid. 2. Metam.* De cæſpite virgo ſe levat. ¶ Sæpe ſignificat infirmare, minuere. *Hor. l. 2. ep. 2. v. 10.* Multa fidem promiſſa levant. *Cic. 2. Inv.* Illa autem acerrima accuſatorum criminatio levabitur. Sic levare annonam, eſt annonæ pretia imminuere, apud *Liv. l. 26.* & *Cicer. pro Mil.* ¶ Item leve facere, lenire, *alleggerire*. *Virg. 1. Æn.* Noſtrumque leves quæcunque laborem. *Id. 8. Æn. verſ. 309.* Levare viam ſermone. *Plaut.* genitivo jungit *Rud. 1. 4. 27.* Ut me omnium jam laborum levas! ¶ Interdum auferre. *Virg. 2. Æn.* Atque arcta levari vincla jubet Priamus. ¶ Interdum exonerare, & quaſi relevare. *Virg. 9. Ecl.* Ego hoc te faſce levabo. *Plaut. Mil. 4. 6. 57.* Levandum morbum mulieri video. ¶ Interdum adjuvare, ſubvenire. *Cic. pro Corn. Balbo.* Gaditani Populum R. in caritate frumento ſuppeditato levaverunt. ¶ Aliquando recreare, conſolari, *ſollevare*. *Cic. de Sen. c. 11.* Animi ſe exercendo levantur. *Id. Att. l. 11. ep. 8.* Nonnihil me levant tuæ litteræ hoc tempore. ¶ Aliquando liberare. *Cic. de Amic. c. 20.* Qui hac opinione non modo verbis, ſed etiam opere levandi ſunt. Sic levare aliquem metu. *Liv. l. 2.* Et, levare metum alicui. *Cic. 2. Tuſc.* ¶ Aliquando curare, ſive ſanare, *guarire*. *Plin. l. 7. c. 2.* Serpentum ictus contactu levare ſolitos. *Hor. in carm. ſecul. v. 63.* Qui ſalutari levat arte feſſos corporis artus.

Levo, (vel Lævo) as, avi, atum, a. 1. idem quod levigo, polio, *ſpianare*, *liſciare*, *polire*, λειαίνω, a levis. *Stat. 1. Theb. v. 519.* Pars teretes levare manu, ac diſponere menſas. *Celſus.* Levat, quæ exaſperata ſunt.

Levor, (vel Lævor) oris, m. idem ac levitas, a levis. *Plin. l. 9. c. 35. de unionibus*; Dos omnis in candore, magnitudine, orbe, levore, pondere. *Lucret. l. 2. v. 423.* Haud ſine principiali aliquo levore creata eſt.

Leutarnia, æ, f. *Levidona*, *Alvidona*, opp. Lucaniæ, in Magna Græcia, al. in ſim. Brutiorum, nunc in Calabria cit. ab Amygdalatia, & a ſinu Tarentino 7. M. P. in Occ.

Levus. V. Lævus.

Lex, egis, f. *legge*, תורה, Ger. *ein geſatz*, Gal. *loy*, Hiſp. *ley*, νόμος, recta ratio rerum agendarum, & omittendarum. Dicta eſt a *legendo*, quia cum ferretur, populo legebatur, quo omnibus innoteſceret. *Var. l. 5. de L. L.* Aliqui dictam putant a *legendo*, quia ſcriberetur, legendaque proponeretur. *Cic. l. 1. de Leg.* placet, dictam eſſe a *legendo*, quatenus legere eſt eligere, quaſi lex ſit electa regula, & norma vivendi. Aliqui a *ligando* derivant, h. e. obligando. *Cic. 3. de Leg.* Vereque dici poteſt, Magiſtratum legem eſſe loquentem, legem autem mutum eſſe Magiſtratum. ¶ Lex varie dividitur, ut in Legem naturalem, & poſitivam, ſeu civilem, in Divinam, & humanam, in veterem, & novam, &c. de quibus V. *JCtos*. ¶ Apud Romanos lex dicebatur, quod Populus Rom. Senatorio Magiſtratu interrogante, conſtituebat. Atque hoc pacto a Plebiſcito diſtinguebatur. Quamquam & Plebiſcita ipſa aliquando leges dicuntur. Ac primis quidem temporibus Regum, vel etiam Conſulum reſponſa, & decreta pro legibus habebantur: poſtea vero miſſis Athenas Legatis (Decemvirum Magiſtratu ad id conſtituto) deſcriptæ Solonis leges in XII. tabulis, & ad Remp. regendam adhibitæ, additis ſucceſſu temporum quampluribus aliis, quas, proponente aliquo, populus Rom. acceptabat. Porro qui legem aliquam laturus erat, eam prius domi deſcribebat, deinde promulgabat, h. e. proponebat in publicum per trinundinum: tum populum rogabat per formulam: *Velitis, jubeatis*, &c. quæ ſi acciperetur, lata dicebatur, ſi diſpliceret, antiquata. Hinc patet, quid ſit promulgare legem, legem ferre, ſeu rogare, legem accipere, legem antiquare; quæ loquendi formulæ paſſim leguntur apud *Cic.* & *Liv.* Abrogare legem quid ſit V. in Abrogo. ¶ Legem ferre alicui, h. e. in favorem alicujus. *Cic. pro Domo ſua, c. 30.* ¶ Legem perferre, hoc eſt ita proponere, ut ab omnibus accipiatur. *Liv. l. 33. c. 46.* Legem promulgavit, pertulitque, ut in ſingulos annos judices legerentur. ¶ *Figi* etiam *leges* dicebantur, cum poſtquam latæ eſſent, in æreis tabulis incidebantur, & affigebantur parietibus, ut ab omnibus perlegi poſſent. *Cic. Att. 14. Virg. 6. Æn. v. 622.* ¶ Legibus aliquem ſolvere, eſt ei ſpeciali privilegio concedere, ut legibus parere non teneatur, *diſpenſare*. *Cic. 11. Phil.* Ille homo ſummo ingenio, ſumma potentia, qui ex Ædilitate Conſulatum petit, legibus ſolvatur. ¶ Lege agebatur, cum Prætor ſedebat pro tribunali, & tria verba fabatur, *Do*, *Dico*, *Addico*. *Manut. de vet. dier. ratione.* ¶ Interdum accipitur pro exequi ſententiam a judice latam. *Liv. l. 26.* Flavius præconi imperavit, ut lictorem lege agere juberet. ¶ Item pro actionem intendere in judicio, ſive judicio experiri, contra aliquem litigare. *Cicer. 1. de Orat. c. 36.* Alter plus lege agendo petebat, quam quantum lex in XII. Tabulis permiſerat. *Id. ib. c. 38.* Cum egiſſet lege in hæreditatem paternam teſtamento exhæres filius. Adde *Ter. Phor. 5. 7. 90.* Una injuria eſt tecum. Ch. Lege agito ergo. ¶ Huc & illa pertinent, legibus experiri, apud *Nepot. in Timol. c. 5.* Legibus aliquem aggredi, apud *Suet. in Aug. c. 9.* ¶ Hinc & ablativus *lege* eleganter uſurpatur pro, ſecundum legem, ſeu, ex lege, *in vigor delle leggi*. *Ter. Andr. 4. 5. 4.* Ejus morte ad me lege redierunt bona. ¶ Accipitur interdum lex pro conditione, aut pacto. *Ter. Andr. 1. 2. 28.* Te, Dave, in piſtrinum dedam, ea lege, ut ſi te inde exemerim, ego pro te molam. ¶ Item pro norma, regula, typo. *Cic. 3. de Or. c. 49.* Hanc igitur ad legem formanda nobis oratio eſt. *Id. in Or.* Quo etiam difficilius eſt oratione uti, quam verſibus, quod in illis certa quædam, & definita eſt lex, &c. ¶ Item pro præceptis artis, ut leges Grammaticorum, Dialecticorum, &c. *Cic.* & alii.

Lexidium, ii, n. *paroletta*, λεξίδιον. *Gell. l. 18. c. 7.* Vos Philoſophi mera eſtis mortuaria gloſſaria: namque colligitis lexidia, &c.

Lexipyrĕtus, a, um, adject. λεξιπύρετος, febres finiens, ut lexipyreta cataplaſmata, apud *Theodor. Priſcian.* Adde *Plin. l. 20. c. 18.*

Lexis, f. 3. *parola*, *vocabolo*, λέξις, dictio. *Cic. de Orat. l. 3. c. 43. ex vetuſto Poeta.* Quam lepidæ lexes compoſtæ, ut teſſerulæ omnes arte pavimento, atque emblemate vermiculato!

L ANTE I.

Liacūlum, i, n. λειαντήρ, inſtrumentum, quo levigantur intectoria in parietibus, a λεῖος, *planus*, *levigatus*. *Vitr. l. 7. c. 3.* Liaculorum ſubactionibus fundatæ ſoliditates. Alii legunt *baculorum*. Adde *l. 2. c. 4.*

Libadion, n. 2. λιβάδιον, herbæ genus, quod noſtris vulgo centaurium minus appellatur, a λιβὰς, *gutta*, quod fontibus, & locis irriguis gaudeat. *Plin. l. 25. c. 65.*

Libāmen, inis, n. idem ac libamentum. *Virg. 6. Æn.* Ignibus imponit ſacris libamina prima.

Libamentum, i, n. λοιβὴ, σπονδὴ, quicquid in ſacris libatur. *Cic. de Leg. l. 2. c. 12.* Quod tempus ut ſacrificiorum libamenta ſerventur. ¶ Tranſlate *Gel. l. 16. c. 8.* Hoc breve ex Dialectica libamentum dediſſe, ſatis erit, *un ſaggio*.

Libanius, m. 2. Λιβάνιος, Sophiſta Antiochenus, diſcipulus Diophanti. Floruit Juliani Apoſtatæ temporibus uſque ad Theodoſium ſeniorem. Scripſit encomium Conſtantii Cæſaris, & alterum Juliani, præterea Progymnaſmata Rhetorices, argumenta in Orationes Demoſthenis, & epiſtolas quaſdam. *Suid.*

Libanŏchros, m. 2. al. libanochnes, λιβανόχρως, gemma, quæ thuris ſimilitudinem oſtendit, & ſuccum mellis. *Plin. l. 37. c. 10.*

Libanōtis, idis, f. *roſmarino*, λιβανωτὶς, frutex, odorem thuris habens, qui roſmarinus appellatur, a λίβανος, *thus*, & ὄζω, *oleo*. *Plin. l. 19. c. 12.* Libanotis radicem habet oluſatri, nihil a thure differentem. Uſus ejus poſt annum ſtomacho ſaluberrimus. Quidam eam alio nomine roſmarinum appellant.

Libanōtus. V. Libonotus.

Libānus, i, m. *Libano*, לְבָנוֹן, Λίβανος, mons Syriæ, a לָבָן, *albus*, quia altiſſima ejus juga propter nives longiſſime conſpicua ſunt, quomodo & Alpes in Italia ab ea ipſa cauſa nomen habent. Inter montes totius Paleſtinæ celeberrimus eſt. Ab agro Damaſceno in Arabiæ confinio Tripolim uſque Phœnicis urbem perducitur. Altiſſimus eſt, & nihilominus fertilis, & amœnus, in valles, & campos hinc inde effuſus. Cedris abundat. Quidam ſcribunt in eo duntaxat cedrum arborem provenire. In ipſo ſunt Jordanis fontes. Huic monti ex adverſo obtenditur Antilibanus, valle tantum interjecta. Olim muro conjuncti erant. Inter duos hoſce montes Orontes fl. oritur, teſte *Plin. l. 6. c. 19. 20. & 22.*

Libānus, f. 2. לְבוֹנָה, Λίβανος, frutex, ſive arbuſcula thurifera, al. dendrolibanus, item ipſum thus, a voce Hebraica allata, quæ & arborem thuriferam, & ejus reſinam notat, & eſt a לָבָן, *albus*, propter alborem. *Iſid. l. 17. c. 8.* ¶ Poetæ fabulantur, nomen accepiſſe a juvene quodam Aſſyrio in hunc fruticem commutato.

Libarius, ii, m. 2. qui liba vendit. *Sen. ep. 57.* Jam liberii varias exclamationes.

Libarnum, n. 2. Libarna, *Villa Borna*, caſtr. Liguriæ, & agri Dertonenſis. Aliis eſt *Bobio*, al. *Loviſo*.

Libatio, onis, f. 3. λοιβὴ, σπονδὴ, ſacrificatio, vel ea deguſtatio, quæ in ſacrificiis fieri ſolebat. *Cic. de Aruſp. reſp. c. 10.* Tui ſacerdotii ſunt tenſæ, curricula, præcentio, ludi, libationes, epulæque ludorum.

Libātus, a, um, fuſus, ſparſus, oblatus in honorem deorum, in ſacris. *Virg. 1. Æn. v. 736.* in menſam laticum libavit honorem, Primaque libato ſummo tenus attigit. Lege *libatum*. *Tibull. lib. & eleg. 1. v. 17.* Et quodcumque mihi pomum novus educat annus, Libatum agricolæ ponitur ante deo. ¶ Item deguſtatus. *Propert. l. 3. eleg. 15. v. 38.* Libatum fundens in tua ſacra merum. *Ovid. 1. Amor. eleg. 4. v. 33.* Si tibi forte dabit, quos delibaverit ipſe, Rejice libatos illius ore cibos. ¶ Item imminutus, ut libata virginitas, *Id. heroid. epiſt. 2. v. 115.* & *epiſt. 16. v. 159.* & libatæ vires, *Liv. l. 21. c. 29. ad fin.* ¶ Item decerptus, excerptus. *Cic. 2. de divin. c. 11.* Ex divinitate animos omnes hauſtos, aut acceptos, aut libatos habemus.

Libella, æ, f. 1. diminut. parva libra. ¶ Accipitur pro nummulo argenteo, qui & *as* dicitur. Nam iſte nummulus argenteus dictus eſt libella, quod libram æris, i. e. aſſem, valebat. Erat decima pars denarii. Romani, cum minimam pecuniam ſignificare volebant, aſſem, & libellam dicebant. *Cic. 4. Verr.* Ecquis Volcatio, ſi ſua ſponte veniſſet, unam libellam dediſſet? *Id. pro Roſc. Com. de pœna plus petentium.* Si petierit H. S. LIII. hic, niſi planum facit, H. S. LIII. ad libellam ſibi deberi, cauſam perdit. ¶ Item pro univerſa hæreditate. *Cic. Attic. l. 7. epiſt. 2.* Fecit palam te ex libella, me ex teruncio. Sed alii alit. leg. ¶ Libella etiam eſt fabrile inſtrumentum, quod noſtrates *livellum* appellant, *livello*, *traguardo*. *Plin. l. 7. c. 56.* Fornicem autem, & libellam, & tornum, & clavem Theodorus Samius invenit. *Id. l. 36. c. 22.* Structuram ad normam, & libellam, & ad perpendiculum reſpondere oportet.

Libellāris, e, adject. ad librum, ſeu libellum pertinens. *Sidon. l. 9. ep. 11.* Libellare opus conficere.

Libellarium, ii, n. loculus, ſeu ciſta, in qua libri aſſervantur. *Cic. pro Mil. c. 12.* Exhibe, quæſo, Sexte Clodi, libellarium illud legum veſtrarum, quod te ajunt eripuiſſe e domo, tanquam Palladium, &c. Al. leg. *Librarium*.

Libellenſes, in *Cod. tit. 62. l. 7. leg. 32. a med.* & *tit. 24. l. 3. leg. 5.* Sunt, qui in ſcrinio Palatino libellis ad Principem datis excipendis, & in acta referendis inſerviunt: quibus qui præeſt, *libellorum magiſter* appellatur.

Libellio, nis, m. *corriere*, γραμματεὺς, a veteribus dicebatur, quem nos tabellionem vocamus, a *libellus*. *Var.* apud *Non. c. 2. n. 499.* Tum ad me ferunt, quod libellionem eſſe ſciebant. ¶ Accipitur interdum pro librario, qui libros ſcribit, & vendit, βιβλιογράφος, βιβλιοπώλης. *Stat. lib. 4. Syl. 9. v. 21.* Bruti ſenis oſcitationes, de capſa miſeri libellionis, emptum plus minus aſſe Cajano, donas.

Libel-

Libellŭlus, li, *m. libricciuolo*, parvus libellus. *Martian. Capell. l. 3. pag. 71. in carm.* Quantumque ſolo inditum libellulo Poteſt probare ferrum faſtidium.

Libellus, li, *m. 2. libretto*, Ger. *buechlen*, Gal. *livret*, Hiſp. *librillo*, γραμματεῖον, βιβλίδιον, parvus liber. *Cic. 1. de Or.* Scripſi etiam illud quodam in libello. ¶ Aliquando etiam ponitur pro commentario, pro ſcripto memoriæ cauſa facto, *memoriale*. *Cic. Att. l. 6. ep. 1.* Libellum ipſius habeo, in quo eſt, Salamini pecuniam debent M. Scaptio, & P. Matinio familiaribus meis. *Id. 1. Phil. c. 8.* Niſi forte, ſi quid memoriæ cauſa retulit in libellum, id numerabitur in actis. ¶ Pro libello ſimpliciter, etiam libellum memorialem dicimus. *Suet. in Cæſ. c. 56.* Epiſtolæ quoque ejus ad Senatum extant, quas primum videtur ad paginas, & formam memorialis libelli convertiſſe. ¶ Aliquando ſumitur pro tabella, epiſtolio, *biglietto*. *Brut. Cic. l. 11. Fam. ep. 11.* Ne de Planco quidem ſpem adhuc abjecit, ut ex libellis ejus animadverti, qui in me inciderunt. ¶ Aliquando pro epiſtola aſſertoria, quam vulgo certificationem vocamus, *fede*, *mandato*. *Paul. in l. 1 Publicanus, ff. de Publican.* Significent id libello manu ſua ſubſcripto, eumque ad publicanum mittant. ¶ Aliquando pro ſcripto, quod continet ſupplicationem, vel accuſationem, vel aliud ſimile, *ſupplica*, *polizza*. *Cic. Att. l. 16. ep. 18.* Ut primum Buthrotium agrum proſcriptum vidimus, commotus Atticus libellum compoſuit eum mihi, ut darem Cæſari; etam enim cœnaturus apud eum illo die, cum libellum Cæſari dedi, probavit cauſam, reſcripſit Attico, æqua eum poſtulare. *Suet. in Cæſ.* Libellumque indicem inſidiarum ab obvio quodam porrectum libellis cæteris, quos ſiniſtra tenebat, quaſi mox lecturus, commiſcuit. ¶ Hic etiam ſupplex libellus nominatur. *Mart. l. 8. epigr. 31.* Supplicibus dominum laſſare libellis. ¶ Hinc Libellos ſignare, ſive ſubnotare dicuntur, qui libellis ſupplicibus Principum nomine reſpondent. *Suet. in Aug. c. 50.* In diplomatibus, libelliſque, & epiſtolis ſignandis initio ſphinge uſus eſt, mox imagine Magni Alexandri. *Plin. in Epiſt.* Sedeo pro tribunali, ſubnoto libellos, conficio tabulas. ¶ Hinc libellos agere, quod eſt libellis præfectum eſſe. *L. reſcriptum ff. de diſtr. pign.* Reſcriptum eſt ab Imperatore, libellos agente Papiniano. ¶ Hinc A libellis miniſtri illi eſſe dicuntur, qui Principi in hoc negotio ſubſerviunt, ut ſupplices libellos accipiant, evolvant, illiſque reſpondeant. *Suet. in Domit. c. 14.* Epaphroditum a libellis capitali pœna condemnavit. ¶ Accipitur etiam pro ſcripti genere, quo aliquis in judicium vocatur, *citazione*. *Plaut. Curc. 1. 3. 6.* Ubi tu es, qui me libello Venereo citaſti? ecce me ſiſto, ades contra. ¶ Libellus denique eſt genus menſuræ. *Cat. de R. R. c. 15.* Parietes villæ ſi locet in pedes centum, i. e. pedes denos quoquoverſum, habeat libellum in pedes quinos, &c. ¶ Pro taberna libraria ponitur apud *Catul. epigr. 52.* Te quæſivimus in minore campo, Te in Circo, te & in omnibus libellis. Al. leg. *labellis*, & fortaſſe rectius.

Libens, vel Lubens, tis, *o. volontario*, *facile*, נדיב, Ger. *gutwillig*, Gal. *volontaire*, Hiſp. *aplazible*, ἑκούσιος, ἑκὼν, volens, voluntarius. *Cic. Att. l. 10.* Si vera ſunt, ignoſces, ſi falſa, me libente, eripies mihi hunc errorem. *Idem pro Cluent. c. 2.* Eamque animis veſtris aut libentibus, aut æquis remittatis. *Terent. Andr.* Fugin' hinc? B. Ego vero ac libens. *Cic. Att. l. 4. ep. 1.* Illam porticum redemptores ſtatim ſunt demoliti libentiſſimis omnibus. ¶ Sumitur & pro læto, & hilari. *Ter. Adelph. 4. 7. 38.* Hilarem ac lubentem fac te in nati nuptiis. ¶ *Libens, meritoque*, formula ſolemnis erat in precibus, & gratiarum actionibus. *Plaut. Perſ. 2. 3.* Jovi opulento, inclyto bonas copias commodanti lubens meritoque vitulor, quia &c. Legitur etiam ſæpe in antiquis Inſcriptionibus.

Libenter, & Lubenter, *adv. volentieri*, Ger. *gern*, Gal. *volontiers*, Hiſp. *de buena gana*, ἀσμένως, non gravate, æquo, gratoque animo. *Cic. 4. Acad.* Itaque cum aliud diceret, atque ſentiret, libenter uti ſolitus eſt ea diſſimulatione, &c. *Hor. 2. ep. 1. v. 262.* Diſcit enim citius, meminitque libentius illud, quod quis deridet, quam quod probat, & veneratur. *Cic. 6. Ver. c. 29.* Sine ulla ſuſpicione libentiſſime dedit. ¶ Aliquando ſignificat delicate, cum copia, & luxu. *Ter. Eun. 5. 9. 44.* Cum illa libenter vivis: etenim bene libenter victitas. *Cato R. R. c. 158.* Si voles in convivio multum bibere, cœnareque libenter. *Enn. apud Gel. l. 12. c. 4.*

Libentia, & Lubentia, æ, f. voluptas, gratia, complacentia, libido. *Gel. l. 15. c. 2.* Cui libentiæ, gratiæque omnes conviviorum incognitæ ſint. *Plaut. Stich. 2. 2.* Onuſtum pectus porto lætitia, lubentiaque. ¶ Fuit etiam Lubentia lætitiæ, & voluptatis Dea. *Plaut. Aſin. 2. 2.* Illos lubentiores faciam, quam Lubentia eſt.

Libentina, æ, f. Dea libidinis, Venus. *Auguſt. de civ. Dei, l. 4. c. 8.* & *Var. l. 5. de L. L.*

Liber, *m. 2. in gen.* Liberi, *Bacco*, Διόνυσος, Dionyſius, ſive Bacchus, vini inventor. Aliqui cenſent, Solem, Liberum dictum eſſe. *Macrob. in Saturn. l. 1. c. 19.* A *Diodoro* multos fuiſſe Liberos, ſive Bacchos, ſive Dionyſios ſcriptum eſt. *Cic. l. 2. & 3. de nat. Deor.* duos enumerat, primum filium Jovis primi ex Cerere, fratrem Liberæ, ſeu Proſerpinæ, alterum filium Jovis ſecundi ex Semele. *Boccat. l. 2. Gen.* Omnium longe celeberrimus eſt, qui ex Jove, & Semele Thebis Bœotiis natus fertur. *Cic. l. 2. de nat. Deor.* dicit, Liberum appellatum eſſe a *liberis*, ideſt filiis. Aliquibus dictus videtur a *liberando*, quod libertatis Deus fuerit, ſive quod Bœotiæ urbes liberas fecerit. Nam, ut *Plutarchus* narrat, pro Bœotiæ libertate pugnavit. *Sen. l. 1. de tranq. vit.* Liberum appellatum dicit ob vini inventionem, quia vinum liberat ſervitio curarum animum, & triſtitiæ medetur. *Virg. Geor. 1. 6.* Liber, & alma Ceres. ¶ Fere *Liber Pater* conjuncte dicitur. *Curt. l. 9. c. 5.* Qua Herculem, Liberumque Patrem æquabo. ¶ Interdum pro vino ſumitur. *Hor. l. 1. ſat. 4. v. 70.* Condita cum verax aperit præcordia Liber.

Liber, bri, *m. 2. ſcorza d'albero*, βίβλος, φλοιὸς, λέπος, pars interior corticis, quæ ligno adhæret, medium illud inter lignum, & corticem, quod in plures philyras dividi poteſt. *Serv. ad Ecl. 10.* Vid. *l. 6. c. 12. & l. 17. c. 6.* Dictus eſt quaſi *leper*, ab Æolico λέπας pro λέπος, cortex, π converſo in *b*, & *e* in *i*, veteri more, quo dicebant *mageſter* pro *magiſter*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Obducunturque libro, aut cortice trunci, quo ſint a frigoribus, & a caloribus tutiores. ¶ Pro quovis cortice. *Vergil. 2. Georg.* Huc aliena ex arbore germen includunt, udoque docent inoleſcere libro. ¶ Et quoniam primo in palmarum foliis ſcriptitatum eſt, deinde in quarundam arborum libris, teſte *Plin. l. 13. c. 11.* & *Caſſiod. l. 11. Var. epiſt. 38.* & præcipue in libris, qui papyris in Ægypto detrahebantur, hinc factum eſt per Metonymiam materiæ, ut & folium, & liber poneretur pro membrana ſcripta, obtinuitque uſus, ut, quamvis mutata re, aliiſque jam inventis chartarum generibus, priſcum tamen manſerit nomen, liberque dicatur, qui ex pluribus concinnatus eſt chartis, ex quacunque materia præparatæ fuerint, *libro*, ספר, Ger. *buch*, Gal. *livre*, Hiſp. *libro*, βίβλος, βιβλίον. Sic univerſa Virgilii opera ſimul compacta unum dicimus librum. *Cic. Att. l. 8. epiſt. 5.* Demetrii librum de concordia velim mihi mittas. *Plin. l. 1. epiſt. 20.* Poſtea reciſa ac purgata, in unum librum, grandem quidem, unum tamen coarctaſſe. ¶ Quandoque libros vocamus operis alicujus partes, certaque ſegmenta, in quæ totum opus diſtinguitur, ut cum dicimus, Virgilii Æneidem in duodecim libros diſtinctam eſſe. *Cic. 2. de Divin.* Quibus rebus editis tres libri perfecti ſunt de natura Deorum. ¶ Liber præterea ponitur pro regeſto. *Cic. 5. Ver.* Miſit literas ad Carpinatium, quas ego Syracuſis apud Carpinatium in literarum allatarum libris, Romæ in literarum miſſarum apud Tullium magiſtrum familiarem tuum inveni.

Liber, a, um, *libero*, *non ſervo*, חפשי, Ger. *frey*, Gal. *libre*, *franc*, Hiſ. *libre*, ἐλεύθερος, proprie is dicitur, qui ſui juris eſt, hoc eſt, qui aut ingenuus natus eſt, aut ab hero ſuo libertatem eſt aſſecutus, habetque antitheton *ſervus*. *Cic. 2. de nat. Deor.* Qui eſt de libera matre, liber eſt. *Id. pro Cæc.* Non poteſt jure Quiritum liber eſſe, qui in numero Quiritum non ſit. ¶ Differunt liber, & ingenuus in eo, quod ingenuus dicitur, qui liber natus eſt, nimirum ex liberis parentibus, liber vero dicitur etiam is, qui manumiſſus eſt. *Plaut. Mil. 4. 1. 15.* Ea ingenua ne, an feſtuca facta e ſerva libera eſt? ¶ Accipitur etiam pro eo, qui nullius habito reſpectu, quod ſentit, dicit, & facit. *Cic. 1. de nat. Deor.* Ludimur ab homine non tam faceto, quam ad ſcribendi licentiam libero. *Id. pro Sylla.* Integro me animo, ac libero P. Syllæ cauſam defendere. ¶ Hinc Libera uti lingua, eſt audacter loqui, quod ſentias, nihilque aut potentiæ alicujus, aut gratiæ tribuere. *Plaut. Ciſt. 1. 2. 8.* Quia cum adeo me complevi flore Liberi, magis libera uti lingua collibitum eſt mihi. Hinc Libero corde fabulari. *Plaut. Epid.* Facile tu iſtuc ſine periculo, & cura corde libero fabulare Jovi. ¶ Item pro expedito, ſoluto, nulla re implicato, & dicitur tam de rebus, quam de perſonis, vel ſine caſu, vel cum ablat. ſine præp. vel cum ablat. & præpoſ. *a*, vel *ab*. *Cic. pro Dom.* Liberum Senatus judicium propter metum non fuit. *Id. de Aruſp. Reſp.* Veſtræ domus, cæterorumque civium multo maxima ex parte ſunt liberæ religione. *Id. 1. Off.* Ab omni animi perturbatione liber ſis. ¶ Item pro immuni, ſive alicui rei non obnoxio. *Cic. 6. Ver.* Soluti, ac liberi fuerunt ab omni ſumptu, moleſtia, munere. *Id. in Rul.* Soluti a cupiditatibus, liberi a delictis, &c. Hinc Liber a legibus, ideſt qui non ſubditur legibus. *Plaut. Trin.* Ambitio jam more ſancta eſt, libera eſt a legibus. ¶ Et liber ab irriſione, ideſt qui nihil aut fecit, aut dixit, cur merito poſſit irrideri. *Cic. 4. Acad.* Liber igitur a tali irriſione Socrates, liber Ariſto Chius, &c. ¶ Et liber a fide, ideſt qui fidem ſolvit. *Liv. l. 7. bel. Pun.* Ut liber a fide incepta exequeretur. ¶ Item pro otioſo, pro eo, qui omni negotio, curaque vacuus eſt. *Cic. 4. Ver.* Ubi animo ſemper ſoluto, liberoque erat. *Mart. l. 1. epigr. 68.* Liber homo es nimium, dicis mihi, Chærile, ſemper: In te qui dicit, Chærile, liber homo eſt. ¶ Hinc Liberum tempus, ideſt vacuum, quo omni cura ſoluti ſumus. *Cic. 1. Fin.* Libero tempore, cum ſoluta nobis eſt eligendi optio, &c. *Horat. l. 1. epiſt. 7. v. 136.* Otia divitiis Arabum liberrima muto. ¶ Item pro amplo, & aperto, pro eo, in quo nihil impedimenti interponitur. *Cic. de Or. l. 2. c. 16.* Illa pars quæſtionum vaga, libera, late patens. ¶ Item pro magno, ſeu valido, *grave*, *potente*. *Ovid. ep. 8.* Perfruar infelix liberiore malo. ¶ Item pro eo, quod omnibus æque commune eſt. *Cic. 1. Tuſc.* In liberum cœlum, tanquam in domum ſuam, venerit. ¶ Liberum arbitrium, eſt animi voluntas, ac ſententia libera. *Liv. l. 7. bel. Maced.* Et permiſſo libero arbitrio, ne in corpora ſua ſæviretur, metuebant. ¶ Liberæ ædes dicuntur, quibus quis uti poteſt, tanquam ſuis. *Plaut. Mil.* Liberæ ſunt ædes, liber ſum autem ego, me uti volo libere. ¶ Liberæ literæ, quæ liberius, atque audacius loquuntur. *Cic. Att. l. 1.* Neque Achaicis hominibus, neque Epiroticis paulo liberiores literas committere audeo. ¶ Libera mandata, quæ plenam rei conſtituendæ poteſtatem habent, *plenipotenza*. *Liv. l. 7. bel. Maced. de legatis.* His, quæ præſentis diſceptationis eſſent, libera mandata de ſumma rerum Senatus conſtituit. *Plaut. Amph. prol. 105.* Homo liber rerum maltarum. h. e. intemperans, profuſus. Ubi adverte genit. caſum. ¶ Reperitur etiam cum dat. *Quintil. l. 8. c. 5.* Omnia liberiora Poetis, quam Oratoribus.

Liber, i, *m. figliuolo*, filius. *L. 33. Cod. de inoff. teſtam.* Si quis maximam portionem libero relinquat. ¶ Fere uſurpatur in plurali numero. V. infra Liberi, orum.

Libĕra, æ, f. Περσεφόνη, filia Jovis primi, & Cereris, ſoror Liberi, quæ & Proſerpina dicitur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Non eum, quem noſtri majores auguſte, ſancteque Liberum cum Cerere & Libera conſecraverunt. ¶ Hoc nomine etiam appellatur Ariadna ab *Ovid. 3. Faſt. v. 512.* quod Liberi Patris uxor fuerit.

Liberalia, lium, *n. 3.* vel orum, *n. 2.* Διονύσια, Liberi, ſeu Bacchi ſacra. Celebrabantur XVI. Cal. Aprilis. *Cic. Cornif. l. 12. Fam. ep. 25.* Liberalibus literas accepi tuas. *Id. Att. l. 14. epiſt. 10.* Liberalia tu accuſas? ¶ Pro Liberalia dicimus etiam Ludos Liberales. *Nav. l. 14. ep. 10.* Libera lingua loquuntur Ludis Liberalibus.

Liberalis, & le, *n. 3. liberale*, *ingenuo*, ἐλευθέριος, ingenuus, nobilis, non ſervilis, a *liber*. *Cic. pro Cœl.* Huic tanto facinori tua mens liberalis conſcia eſſe non debuit. ¶ Liberali ingenio dicitur eſſe, qui eſt, ut vulgus loquitur, bonæ naturæ, *di buona natura*. *Ter. Adel. 4. 5. 50.* Nam ingenium novi tuum liberale. ¶ Liberale reſponſum, eſt ingenuum, humanum, benignum. *Cic. Att. l. 3.* Qui me Pompeji minus liberali reſponſo perterritum a turpiſſimo conſilio revocaret. ¶ Liberale conjugium eſt, quod libere, & inter liberos fit. *Ter. And.* Spero conſuetudine, & conjugio liberali devinctum, Chreme, dehinc facile ex illis ſe ſe emerſurum malis. ¶ Liberale judicium, & liberalis cauſa, ἐλευθερία δίκη, dicitur, in qua de alicujus agitur libertate. *Quintil. l. 6. c. 4.* Contra quem judicio liberali aderat. ¶ Et liberali cauſa manu aſſerere, eſt aſſerere in libertatem judicio, ſeu cauſa, ſeu actione de libertate. *Ter. Adel. 2. 1. 40.* Nam ego illam liberali cauſa aſſero manu. Ubi *Donat.* Ordo eſt, Ego liberali cauſa aſſero illam manu, & ſunt juris verba, a quibus etiam aſſertores dicuntur vindices alienæ libertatis, quin & cauſa ipſa liberalis dicitur, quæ actionem in ſe continet libertatis. ¶ Liberales artes, ἐλευθέριοι τέχναι, quæ ſolius ingenii, non manuum miniſterio exercentur, ut Grammatica, Rhetorica, Dialectica, Geometria, cæteræque id genus, ita dictæ, quod dignæ ſint liberis hominibus, ſeu quod liberum hominem potiſſimum deceant. Aliter dicuntur Liberales doctrinæ, Liberalis eruditio, Liberalia ſtudia, Ingenuæ artes, &c. *Cic. 1. de Inv.* Quos habuerit artium liberalium magiſtros, quos vivendi præceptores. *Id. 2. Tuſc.* Illiberales vero mechanicæ, quæ in manuum opera conſiſtunt. Habent enim ſervile miniſterium. ¶ Accipitur etiam pro pulchro, & eleganti. Nam egregia forma hominis liberi propria vulgo exiſtimatur. *Ter. Eun. 3. 2. 20.* Quam liberali facie, quam ætate integra! ¶ Item pro benigno, munifico, eo, qui virtute in recte dando conſiſtente præditus eſt, cui opponuntur parcus, tenax, ſordidus, *liberale*, ἐλευθέριος, δωρητικός. Virtus enim hæc eſt hominis non ſervili vel conditione, vel animo, ſed vere liberi. *Cic. 1. de Orat.* Quid tam porro regium, tam liberale, tam munificum, quam opem ferre ſupplicibus? &c. *Id. pro Q. Roſc. Com. c. 8.* Roſcius ſemper liberaliſſimus, munificentiſſimuſque fuit. *Liv. l. 22. c. 26.* Animum ad ſpem liberalioris fortunæ adjecit.

Liberalĭtas, atis, *f. ingenuità*, *bontà*, ἐλευθεριότης, ingenuitas, humanitas, bonitas, a liberalis. *Ter. Adel. 1. 1. 32.* Pudore, & liberalitate liberos retinere ſatius eſt, credo, quam metu. *Cic. 1 Off.* Opes vel fortunæ, vel liberalitati ingenii magis conveniunt. ¶ Fere accipitur pro munificentia, benignitate, *liberalità*, נדבה, Ger. *freygebigkeit*, Gal. *liberalité*, Hiſ. *liberalidad*, ἐλευθεριότης. Eſt autem liberalitas virtus nobiliſſima in pecuniis, cæteriſque rebus donandis decorum ſervans. Huic opponitur avaritia, cum minus datur, quam oporteat; & prodigalitas, cum magis datur, quam oporteat. Virtutem porro in recte dando conſiſtentem, liberalitatem vocant, quod virtus hæc ſit hominis non ſervili vel conditione, vel animo, ſed vere liberi. *Cic. 1. Off.* Juſtitiæ eſt conjuncta beneficentia, quam eandem vel benignitatem, vel liberalitatem appellare licet. *Id. ibid.* Videndum eſt igitur, ut ea liberalitate utamur, quæ proſit amicis, noceat nemini. ¶ Hinc & ipſa ea, quæ per liberalitatem in alios conferuntur, *liberalitates* vocantur. *Suet. Claud. c. 29.* Ne ſigillatim enumerem revocatas liberalitates. *Tacit. 1. hiſt. c. 20.* Appellari ſingulos juſſit, decima liberalitatis parte apud quemque relicta.

Liberalĭter, *adv. ingenuamente*, *civilmente*, *nobilmente*, ἐλευθερίως, ingenue, ut libero homine dignum eſt. *Cic. 3. Fin.* Eſſeque hominis ingenui, & liberaliter educati velle bene audire a parentibus. ¶ Liberaliter eruditus is dicitur, qui optimis artibus inſtitutus eſt, apud *Cic. 2. Tuſc. c. 2.* ¶ Liberaliter ſervire, eſt bono animo, & libero, libenter obſequendo. *Ter. And. 1. 1. 11.* Propterea, quod ſerviebas liberaliter. ¶ Frequenter accipitur pro large, munifice, abundanter, *liberalmente*, Ger. *freygeblich*, Gal. *liberalment*, Hiſ. *liberalmente*, ἐλευθερίως. *Nepos in Lyſandro, c. 4.* Huic ille liberaliter pollicetur. *Cic. Att. l. 16. ep. 6.* Fui libenter apud Talnam noſtrum, nec potui accipi liberalius. *Apul. l. 10. Metam.* Dotem largiri liberaliſſime. ¶ Item pro indulgenter, & licenter. *Nepos in Chabr. c. 3.* Vivebat laute, & indulgebat ſibi liberalius.

Liberatĭo, onis, *f. liberazione*, חירות, Ger. *erledigung*, Gal. *delivrance*, Hiſp. *liberacion*, λύτρωσις, actus liberandi, remiſſio, abſolutio. *Cic. in Piſon.* Quid ego rerum capitalium quæſtiones, reorum pactiones, redemptiones, acerbiſſimas damnationes, libidinoſiſſimas liberationes proferam? *Id. pro Lig. c. 1.* Cum a te non ſolum liberationem culpæ, ſed etiam errati veniam impetraviſſent. ¶ Ac-

cipitur etiam pro acceptilatione, quæ a Græcis ἄφεσις dicitur, ſive pro abſolutione a nexu. Unde Titulus eſt in Pandectis, *de liberatione legata*.

Liberātor, oris, m. *liberatore*, [illegible], Ger. *erloeſer*, Gal. *qui delivre*. Hiſp. *el que libra*, *librador*, ἐλευθερωτής, λυτρωτής, vindex libertatis. *Cicer. 2. Phil.* Patriæ liberatores urbe carebant ea, cujus a cervicibus jugum ſervile dejecerant. *Curt. l. 3. c. 10.* Terrarum orbis liberatores.

Liberātus, a, um, *liberato*, ἀφεθείς, particip. a liberor. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Cum caveæ liberati pulli non paſcerentur. *Id. 4. Tuſc. c. 1.* Dominatu regio republica liberata. *Curt. l. 9. c. 7.* Pœna bis liberatus.

Libĕre, adverb. *liberamente*, *nobilmente*, ἐλευθέρως, liberaliter, ingenue, quemadmodum liberum hominem decet. *Ter. And. 5. 4. 7.* Tu ne hic homines adoleſcentulos, imperitos rerum, educatos libere in fraudem illicis? ¶ Item nullo timore, nullo metu, nulla aſſentatione, &c. *liberamente*, Ger. *frey*, Gal. *franchement*, Hiſ. *libremente*, μετὰ παῤῥησίας. *Cic. de Div. l. 2. c. 48.* Animus ſomno relaxatus ſolute movetur, & libere. *Id. pro Quinct.* Quem tu reſpirare libere non ſinis. *Id. Att. l. 4. ep. 16.* Conſtanter, & libere me geſſi. *Id. in Orat.* Ut ingredi libere oratio, non errare licenter videatur. ¶ Libere vivere, eſt ſuo more vivere, neque ſubjici alicujus voluntati. *Terent. And. 1. 1. 24.* Nam is poſtquam exceſſit ex ephebis, Soſia, liberius vivendi fuit poteſtas. ¶ Libere loqui, vel dicere, eſt confidenter, ut nihil gratiæ tribuas, aut potentiæ alicujus. *Cic. 4. Ver.* Ne quis hoc me magis accuſatorie, quam libere dixiſſe arbitretur. *Idem pro Planc.* Aſperius, inquit, locutus eſt: imo fortaſſe liberius.

Libĕri, orum, m. *figliuoli*, בנים, Ger. *kinder*, Gal. *fils*, *enfans*, Hiſp. *hijos*, τὰ τέκνα, οἱ παῖδες, filii, vel filiæ. Romani filios dixere liberos, non ſimpliciter, ſed ad diſcrimen ſervorum, vernarumque. *Cic. Att. l. 8. ep. 2.* Vagamur egentes cum conjugibus, & liberis. ¶ Hoc nomine etiam utimur, cum de uno tantum filio, aut filia loquimur. *Cajus l. non eſt, ff. de verb. ſign.* Non eſt ſine liberis, cui vel unus filius, unave filia eſt. *Sulpic. Cic. 4. Fam. ep. 5.* Malum eſt liberos amittere. De Tulliola loquitur. *Adde Plaut. Aulul. 4. 10. 5.* ¶ In genit. plurali *liberum* pro liberorum habet *Tacit. Annal. 3. c. 35.* ¶ Liberorum appellatione etiam nepotes, & pronepotes, cæterique ex his deſcendentes continentur. *Paul. ff. de grad. aff. l. Juriſc.* Liberi vocantur uſque ad trinepotem. *Calliſtratus l. liberorum, ff. de verb. ſignif.* Liberorum appellatione nepotes, & pronepotes, cæterique, qui ex his deſcendunt, continentur. Hos enim omnes liberorum appellatione lex XII. Tabul. comprehendit. *Cic. 3. Verr.* Habitus ſis in liberum loco, ſicut mos majorum ferebat. ¶ Dare operam liberis, eſt procreandorum liberorum cauſa cum uxore rem habere. *Cic. 1. Off.* Liberis dare operam, re honeſtum eſt, nomine obſcœnum. ¶ Jus trium liberorum, apud Romanos, erat privilegium quoddam ejus, qui plures liberos procreaſſet, ut primo in petitione Magiſtratus præferretur; ſecundo ut in ipſo Magiſtratu priorem locum teneret; tertio, ut ante annum vigeſimum quintum poſſet ad honores admitti. Hoc autem jure carebat, qui pauciores, quam tres liberos haberet. Poterat tamen Princeps peculiari quadam indulgentia hoc jus iis tribuere, qui totidem liberos non procreaſſent: cujus exempla legimus apud *Plin. jun. Juven. Martial.* & alios.

Libĕro, as, avi, atum, a. 1. *liberare*, *donare la libertà*, [illegible], Germ. *ledigen*, Gal. *delivrer*, Hiſp. *livrar*, ἐλευθερόω, manumitto, ex ſervo liberum facio, libertatem do. Proprie heri eſt, cum ſervum de poteſtate ſua emittit. *Cic. 5. Fr. l. 3. ep. 1.* tranſlate. Teque item ab eo vindico, & libero. ¶ Nonnunquam tamen & ſervus ſe liberare dicitur, cum periculo ſuo ſe redimit. *Cic. 1. de Or.* Si quis apud nos ſerviſſet ex populo fœderato, ſeſeque liberaſſet. ¶ Tranſlate ponitur pro libere dimittere, ut aliquis abeat. *Cicer. 3. Fam. ep. 7.* Ut eos quam primum ad facultatem ædificandi liberarem. ¶ Item pro extricare, ſolvere, & moleſtia, damno eripere. Et conſtruitur cum accuſ. vel cum accuſ. & ablat. ſine præpoſ. vel cum accuſ. & ablat. cum præpoſ. *a*, *ab*, *ex*, *de*. *Cic. de Div. l. 2. c. 46.* Quorum linguæ ſic inhærent, ut loqui non poſſint, hæ ſcalpello reſectæ liberantur. *Id. 1. Tuſc.* Cum defenſionum laboribus Senatoriiſque muneribus aut omnino, aut magna ex parte eſſem aliquando liberatus. *Id. Att. l. 1. ep. 14.* Te a quartana liberatum gaudeo. *Id. 5. Verr.* Cæteros profecto multos ex iis incommodis pecunia ſe liberaſſe. ¶ Item pro liberum præſtare, incolumem ſervare, defendere. *Cic. de Univerſ.* Deus motum cœli ab omni erratione liberavit. *Id. ante Exil.* Arcem urbis ab incendio, & flamma liberavi. ¶ Eſt item judicii verbum, & ſignificat abſolvere, actione intentata liberum judicare. *Cicer. pro Cluent.* Judices hunc, quem jam bis condemnatum acceperant, liberarent? In hac acceptione reperitur etiam cum accuſ. & genit. ſed rariſſime. *Liv. l. 45.* Senatus neque liberavit ejus culpæ Regem, neque arguit. ¶ Liberare fidem, eſt præſtare promiſſum. *Cic. pro Flac. c. 20.* Ipſe tamen Fufiis ſatisfacit abſentibus, & fidem ſuam liberat. ¶ Liberare ſe ære alieno, eſt creditam ſibi pecuniam creditori numerare, ſive debita perſolvere. *Cic. Att. l. 6. ep. 2.* Ita multæ civitates omni ære alieno liberatæ, &c. ¶ Liberare debitorem dicitur creditor, aut ejus hæres, cum quod ſibi debebatur ei acceptum refert. *Paul. l. Legati Titio, ff. de Leg.* Utroque enim modo liberandus eſt debitor, & utroque caſu competit ultro ad liberandum debitorem actio. ¶ Liberare flumen, vel mare, eſt trajicere, apud *Hygin. fab. 257.* & *Frontin. Stratagem. l. 1. c. 4.* & *l. 4. c. 7.*

Liberta, æ, f. mulier, quæ ex juſta ſervitute in libertatem manumiſſa eſt. *Hor. l. 1. Serm. ſat. 1.* At hunc liberta ſecuri Diviſit medium fortiſſima Tyndaridarum. *Modeſtin.* Libertis, libertabuſque meis libertum libertæ teſtatoris non contineri. *Libertabus* dixit ad diſtinctionem, qua ſi non ſit opus, habet in dat. plur. *libertis*, ut & in Anima, Aſina, Filia, & ſimilibus adnotavimus.

Libertas, atis, f. *libertà*, חופש, Germ. *freyheit*, Gall. *liberté*, Hiſp. *libertad*, ἐλευθερία, a liber. A *Cic. in 6. Parad.* definitur his verbis. Quid enim eſt libertas? poteſtas vivendi ut velis. *Id. 1. Offic.* Libertate uterentur, cujus proprium eſt ſic vivere, ut velis. ¶ Accipitur etiam pro eo, quod Græci vocant παῤῥησίαν, hoc eſt, pro loquendi, admonendi, increpandi fiducia, cum ſcilicet quidvis, quod ſentimus, libere loquimur, & ingenue, ut liberos homines decet, cui opponitur aſſentatio. Differt a licentia, quia libertas accipitur fere in meliorem partem, licentia plerumque in malam partem, diciturque, cum quis libertate abutitur uſque ad temeritatem, & procacitatem. *Liv. l. 44.* Omnium rerum libertatem, immo licentiam, ſi vera dicere volumus, deſiderant. *Virgil. 11. Æn. v. 346.* Det libertatem fandi, flatuſque remittat. ¶ Quandoque tamen in malam partem accipitur. *Cicer. Ver. 5.* Nunquam ipſimet nobis præcideremus iſtam licentiam, libertatemque vivendi. ¶ Interdum libertas abſolute ponitur pro loquendi libertate. *Juſtin. l. 15. c. 3.* Miſertus tanti viri, non culpæ, ſed libertatis pœnas pendentis. *Hor. l. 2. Sat. 7. v. 4.* libertate Decembri, Quando ita majores voluerunt, utere, narra. ¶ Nonnunquam etiam pro Democratia ponitur, ſeu pro ſtatu libero Reip. *Tac. princ. Ann.* Libertatem, & Conſulatus Brutus inſtituit. ¶ Libertates, in plurali num. *Plaut. Caſ. 2. 8. 70.* Tribus non conduci poſſim libertatibus, quin illis comparem magnum malum. Adde *Dig. 49. 14. 45.*

Libertas, atis, f. Dea libertatis, cui templum in Aventino dedicatum fuit. *Cicer. 2. de nat. Deor.* Quid Opis? quid Salutis? quid Concordiæ? Libertatis? Victoriæ? quarum omnium rerum quia vis erat tanta, ut ſine Deo regi non poſſet, ipſa res Deorum nomen obtinuit.

Libertīna, æ, f. *Horat. l. 1. ſat. 2. v. 48.* Tutior at quanto merx eſt in claſſe ſecunda, Libertinarum dico.

Libertinĭtas, atis, f. ſtatus, ſeu conditio libertinorum. *Ulpian. l. 14. ff. de Probation.* Qui ſe ex libertinitate ingenuum dicat.

Libertinĭum, ii, n. idem quod libertinitas. *Calpurn. Declam. 14.* Ego poſtulo tenue libertinium, quod &c.

Libertīnus, a, um, adject. ad Libertinum pertinens. *Martial. l. 5. ep. 13.* Et libertinas arca flagellat opes. *Modeſtin. l. Homo liber. ff. de ſtatu hom.* Libertinæ conditionis homo.

Libertīnus, i, m. *libertino*, ἀπελεύθερος, qui aliquo pacto ſe ex ſervitute in libertatem vindicaverat. ideſt aut cenſu, aut vindicta, aut teſtamento. *Sigon. de ant. jure C. R. l. 1. c. 6.* ¶ Eundem hominem dicebant libertum, & libertinum, ſed libertum quidem, quatenus reſpectum dicebat ad patronum, qui eum manumiſerat; libertinum vero, quatenus ſignificabatur conditio hominis: unde dicebatur libertus Cæſaris, libertus Ciceronis; libertinus homo, libertina mulier. *Cic. in Ver. 3.* inquit. Trebonius fecit hæredem libertum ſuum. Et paulo poſt de eodem ſubdit: Equiti Romano libertinus homo ſit hæres. ¶ Ante App. Claudii ætatem, & per ipſa Appii tempora libertini dicebantur libertorum filii. *Sueton. in Claud. c. 24.* Ignarus temporibus Appii, & deinceps aliquandiu libertinos dictos, non ipſos, qui manumitterentur, ſed ingenuos ex his procreatos. Vid. *Manut. de quæſit. per epiſt. l. 1. epiſt. 7.*

Libertus, i, m. *fatto libero di ſervo*, Ger. *freygelaſſner*, Gal. *affranchy*, Hiſp. *liberto*, ἀπελεύθερος, qui cum eſſet ſervus, factus eſt liber. Relativum eſt patroni, ut Libertus Cæſaris, &c. V. Libertinus. *Cic. l. 13. Fam.* Ut Ammonium libertum in patroni ejus negotio tueare.

Libet, & lubet, ebat, buit, vel libitum eſt, imp. 2. *piace*, [illegible], Ger. *gefelle bit*, Gal. *il plait*, Hiſp. *agrada*, *o plaze*, ἔξεστι, ἀρέσκει, δοκεῖ, placet. *Plaut. Pſeud.* Cur id auſus facere? B. libuit. *Id. Aſin.* Ubicumque libitum erit animo meo. *Cic. pro Quinct.* Sin & poterit Nævius id, quod libet, & ei libebit, quod non licet. *Id. Att. l. 2. epiſt. 18.* Sed de Repub. non libet plura ſcribere. *Suet. in Caſ. c. 20.* Cætera item, quæ cuique libuiſſent, dilargitus eſt. *Plaut. Amph. 1. 1. 17.* Quodcunque homini accidit libere poſſe retur.

Libēthra, æ, f. 1. Libethros, Pimplea, Λείβηθρον, fons Magneſiæ, in Macedonia. *Solin. l. 4. c. 9. Mela l. 2.* Aliqui dicunt, Libethram cavernam eſſe ad radicem Libethri montis, fontem Pimpleam vocari. Aliqui eum conſtituunt in Theſſalia, alii in Thracia, alii in Bœotia. Sed Theſſalia, & Thracia ſunt partes Macedoniæ, Bœotia Theſſaliæ contermina eſt. Fuit Muſis ſacer.

Libethrĭdes, f. Λειβηθρίδες, Muſæ, a Libethra fonte Magneſiæ Muſis ſacro. *Pomp. Mela l. 2. Strabo l. 10.* auctor eſt, Muſas appellatas eſſe Libethridas a Libethro Thraciæ monte, quem poſtea Macedones tenuerunt, ſub quo & antrum fuiſſe ait Muſis Libethridibus a Thracibus conſecratum. *Virg. 7. Ecl.* Nymphæ, noſter amor, Libethrides, aut mihi carmen, Quale meo Codro, concedite.

Libethrii, m. 2. pop. Magneſiæ, in Macedonia, inter Pieriam ad Bor. & Theſſaliam in Auſt. Apud eos Libethra fons fuit, Muſis ſacer. A Muſica tamen alieni, & idiotæ habiti ſunt, cum Orpheum interemiſſe ferantur.

Libēthrus, m. 2. Λείβηθρον, mons, oppidum, & fons Bœotiæ, apud Heliconem M. & Coroneam urb. ab ea 40. ſtad. *Pauſan.* ¶ Libethros etiam, ſeu Libethra fons eſt Magneſiæ, Muſis ſacer. *Solin. Plin.*

Libidinĭtas, vel Lubidinitas, atis, f. libido. *Laber.* apud *Non. c. 2. n. 61.* Lubidinitate labitur.

Libidĭnor, aris, d. 1. *darſi alla luſſuria*, ἀσελγαίνω, libidinem perago, voluptati indulgeo. *Suet. c. 28.* Olim etiam, quoties lectica cum matre veheretur, libidinatum inceſte, ac maculis veſtis proditum affirmat.

Libidinōſe, adv. *libidinoſamente*, Ger. *mutwilliglich*, Gal. *impudiquement*, Hiſp. *luxurioſamente*, ἀσελγῶς, nimis appetenter, ſecundum animi libidinem. *Cic. 1. Ver. c. 12.* Quæ ille libidinoſe, quæ nefarie, quæ crudeliter fecerit. *Liv. l. 3.* Abſtinebatur a Patribus, in humiliores libidinoſe, crudeliterque conſulebatur.

Libidinōſus, a, um, *libidinoſo*, *luſſurioſo*, [illegible], Germ. *geyl*, Gall. *impudique*, Hiſp. *luxurioſo*, ἀσελγής, qui in libidinem propenſus eſt, quique Veneri plus æquo indulget, mulieroſus, intemperans. *Cicer. de Senect. c. 9.* Libidinoſa enim, & intemperans adoleſcentia effœtum corpus tradit ſenectuti. *Id. Ver. 6. c. 33.* Libidinoſiſſima mulier. *Id. in Piſon. c. 27.* Nihil iſto ſcitote eſſe luxurioſius, nihil libidinoſius. ¶ Libidinoſas ſententias *Cic. pro Domo ſua, c. 2.* dixit, quæ pro libidine cujuſque feruntur. ¶ Libidinoſæ dapes dicuntur exquiſitæ, & curioſæ. *Colum. in præf. lib. 10.* Mox cum ſequens, & præcipue noſtra ætas dapibus libidinoſis pretia conſtituerit. ¶ Libidinoſa eloquentia, apud *Quintil. l. 5. c. 12.* *eloquenza effeminata*.

Libīdo, vel lubido, inis, f. 3. *libidine*, *cupidigia*, *deſiderio*, תאוה, Ger. *mutwil*, Gal. *convoitiſe*, *paillardiſe*, Hiſp. *codicia*, *luxuria*, ἐπιθυμία, eſt cupiditas in genere, & tam in bonam, quam in malam partem accipitur. id eſt pro cupiditate tam honeſta, quam inhoneſta. Dicta eſt a *libet*. *Salluſt. Orat. 1. ad Caſ. de Rep. ordin.* Si tibi bona libido fuerit patriæ gratificandi. *Cic. 4. Tuſc.* Libidini ſubjiciuntur ira, excandeſcentia, odium, inimicitia, diſcordia, indigentia, deſiderium, & cætera ejuſmodi. *Id. 3. Tuſc.* Quanquam ipſa iracundia libidinis eſt pars. Sic enim definitur iracundia, ulciſcendi libido. *Salluſt. in Catil. c. 7.* Magis in decoris armis, & militaribus equis, quam in ſcortis, & conviviis libidinem habebant. ¶ Libido nauſeæ, eſt cupiditas vomendi. *Cato c. 156.* Ubi libido veniet nauſeæ, eumque apprehendet, decumbat, purgetque ſe ſe. ¶ Frequenter in malam partem ſumitur, pro cupiditate effrenata, & impetu quodam animi non recto, vel pro qualibet voluptate temere ſuſcepta. *Cic. 4. Tuſc.* Iidem inflammant appetitione nimia, quam tum cupiditatem, tum libidinem dicimus, impotentiam quandam animi a temperantia, & moderatione plurimum diſſidentem. *Id. 1. de Or.* Auctoritate, nutuque legum domitas habere libidines. ¶ Et ſpeciatim pro appetitu venereo. *Id. pro Mil.* Nunquam ille a liberis, a conjugibus veſtris effrenatas libidines ſuas cohibuiſſet. ¶ Fingere aliquid ad libidinem, *fingerſi qualche coſa a ſuo capriccio*. *Cic. l. 2. de Finib.*

Libitīna, æ, fem. 1. Dea, in cujus templo vendebantur, & locabantur ea, quæ ad ſepulturam pertinebant. Aliqui cenſent, eſſe Proſerpinam Plutonis uxorem. Quia enim Inferorum credebatur Regina, eam mortuis præeſſe putaverunt. Ideoque etiam ea, quibus mortui veluti exornati ad Inferos deducuntur, in ejus templo Romani voluerunt aſſervari. Romanorum eruditiſſimi arbitrati ſunt, Venerem eſſe, quemadmodum tradit Plutarchus in Numa. Apud eundem in Quæſtionibus Romanis problema eſt, cur in templo Libitinæ, quæ eadem, ac Venus putaretur, funebria venderentur. Reſpondetur, id forte factum, ut indicaretur, eandem Deam & ortui, & interitui præſidere, & eo ipſo humanæ fragilitatis homines admonerentur, certo ſcientes, exitum ab ortu non procul abeſſe, cum eadem Dea morientibus præeſſet, & vitam ingredientibus, atque id eo firmari, quod Delphis ſit imaguncula Veneris ἐπιτυμβίας, ſive ſepulchralis, ad quam manes eorum evocant, quibus libant. Etiam *Dionyſius Halicarnaſſenſis* ſcribit *l. 4.* Servium Tullium, quo numerum noſſet quotannis obeuntium, imperaviſſe, ut nummus in templum Veneris cognomento Libitinæ ferretur, quoties quis naturæ concederet. ¶ Metonymice ponitur pro morte. *Juven. ſat. 12. v. 122.* Si Libitinam evaſerit æger. *Horat. l. 3. od. ult.* Multaque pars mei Vitabit Libitinam. ¶ Significat & feretrum, ſeu pyram, in qua mortui collocantur. *Martial. l. 10. epigr. 97.* Dum levis arſura ſtruitur libitina papyro. ¶ Item pro apparatu, & expenſis funeris. *Suet. Ner. c. 39.* Peſtilentia unius autumni, qua triginta funerum millia in rationem libitinæ venerunt. ¶ Denique pro ſepeliendi arte, ſeu vendendi ea, quæ ad ſepulturam pertinent. *Val. Max. l. 5. c. 2. n. 10.* Qui tunc libitinam exercebant, tum rerum ſuarum uſum, tum miniſterium ſuum gratuitum polliciti ſunt.

Libitinārius, ii, m. νεκροθάπτης, ἐνταφιαστής, ταφεύς, is, qui locat, aut vendit ea, quæ ad pompam funebrem ſunt neceſſaria, vel qui curam habet ſepeliendorum hominum, a Libitina Dea, in cujus æde aſſervabantur ea, quæ ad inſtructionem funebris pompæ erant neceſſaria. Honeſtior erat libitinarii conditio, quam pollinctoris. Nam pollinctor ſervus erat libitinarii, hic pollinctoribus præerat. Igitur cum libitinario tranſigi ſolebat de ſumptibus, quos funeri impendi oporteret. Hic deinde pollinctorum, præficarum, vel pilloniim opera adminiſtrabat, quæcunque ad juſta, ac parentationem pertinerent. *Sen. l. 6. de Ben. c. 38.* An tu Aruntium, & Atejum, & cæteros, qui captandorum teſtamentorum artem profeſſi ſunt, non putas eadem habere, quæ deſignatores, & libitinarios, vota?

Libitinenſis, e, adject. ut Libitinenſis porta, apud *Lamprid. in Commodo, c. 16.*

Galba e is, inquit, bis per portam Libitinenſem elata eſt. Ubi intelligendam eſſe portam Amphitheatri, qua interfectorum gladiatorum cadavera efferebantur, cenſet *Kirchman. de fun. Rom. l. 2. c. 20.*

Libito, as, avi, atum, a. 1. frequentat. a libo, as. *Cic. 3. Fam. ep. 8.* Si de tua prolixa, beneficaque natura libavit aliquid poſterior annus. Al. leg. *limavit*.

Libitum, i, n. *ciò che piace*, quod libet. *Tacit. 4. Ann. c. 1.* Sua ipſi libita velut in captos exercebant. *Id. l. 12. c. 6.* Vidiſſe ipſos, arripi conjuges ad libita Cæſarum.

Libo, as, avi, atum, a. 1. *ſacrificare*, λείβω, ſtillo, in ſacrificiis fundo, ſacrifico, a verbo λείβω, libo, fundo. *Liv. l. 39. c. 43.* Ubi libare Diis dapes, ubi bene precari, mos eſſet. *Virg. 3. Æn.* Et munera libo intemerata focis. *Cic. 3. de Leg.* Certas fruges, certaſque baccas Sacerdotes publice libanto. ¶ Translate ſumitur pro leviter dare. *Virg. 1. Æn.* Oſcula libavit natæ. ¶ Item pro leviter deguſtare, & quaſi primis labris attingere, *guſtare leggiermente, aſſaggiare con le labbra*. *Virg. 4. Georg. verſ. 54.* Purpureoſque metunt flores, & flumina libant. ¶ Item pro ſummere, accipere. *Auct. ad Her. l. 4.* Qui tuo nomini velis ex aliorum laboribus libare laudem. h. e. laudis, quæ alteri debebatur, partem præripere, & ſibi vindicare. ¶ Item pro excerpere legendo Auctores, &, quod ſibi utile eſt, arripere. *Cic. 5. Tuſc. c. 29.* Libaſque ex omnibus, quæcunque te maxime ſpecie veritatis movet. ¶ Item pro minuere. *Liv. l. 24.* Integro bello nunquam ante libatis viribus Italiam aggrediendam cenſent.

Libonotus, m. 2. Λιβόνοτος, Ἀργέστης, *Oſtro Garbino*, ventus, idem ac Leuconotus, & Argeſtes, ita dictus, quod ſit ei Libs hinc, & inde Notus. *Iſid. l. 13. c. 11.* Sed corrupte apud eum editum eſt *Libanotus*, cum a λιβανωτῷ, ſit liquor λιβάνου, ſeu thuriferæ arboris. *Plin. l. 2. c. 47. Sen. l. 5. nat. Q. c. 16.* A meridiano axe Euronotus eſt, deinde Notus, Latine Auſter, deinde Libonotus, qui apud nos ſine nomine eſt. In multis veteribus editionibus eſt *Leuconotus*.

Libra, æ, f. *libra*, [illegible], *Ger. ein pfund*, Gal. *livre*, Hiſ. *livra*, λίτρα, σταθμὸς, ζυγὸς, pondus duodecim unciarum. Eſt a Siculis, qui obolum dixere λίτραν. Æquivalet aſſi, & inter minora pondera maximum eſt, inter majora minimum. Fuit autem libra Romana aliquanto major, quam mina Attica. *Var. l. 4. de L. L.* As erat libræ pondus. *Liv. l. 4. c. 20.* Corona aurea libræ pondo. ¶ Libræ partes eædem ſunt atque aſſis: aſſes enim librales erant, ut conſtat ex *Plin. l. 33. c. 3. V. As.* ¶ Erat etiam libra apud Romanos menſuræ genus conſtans duodecim partibus æqualibus, quas ſimiliter vocabant. *Sueton. in Cæſ. c. 38.* Frumenti denos modios, & totidem olei libras. ¶ Erat autem libra hæc teſte *Gal. l. 1. de compo. ſ. med.* menſura cornea, qua oleum admetiebantur R. intercepta lineis quibuſdam dividentibus eam in duodecim partes. Corneis autem menſuris oleum apud Romanos vendi conſueviſſe oſtendit etiam *Hor. l. 2. ſat. 2. v. 61.* ¶ Eſt item libra inſtrumentum, quo res ponderantur, habens duas lances, ex quarum depreſſione, vel elevatione juſtum rei pondus deprehenditur. Unde etiam bilancem vocant. Statera vero inſtrumentum eſt, quo res ſine lancibus, vel unica lance ponderantur. *Cic. 5. Tuſc.* Quo in loco quæro, quam vim habeat libra illa Critolai, qui cum in alteram libræ lancem animi bona imponebat, in alteram corporis, & externa, tantum propendere illam boni lancem putat, ut terram, & maria deprimat. *Perſ. ſat. 4.* Scis etenim juſtum gemina ſuſpendere lance ancipitis libræ. ¶ Emere, & teſtamentum facere per æs, & libram. *V. Mancipium*, & *Teſtamentum*. ¶ Libra etiam inſtrumentum eſt fabrile, ſeu potius Geometrica machina, qua exploramus altitudinem maris, fontium, lacuum, vel fluviorum, num ſcilicet altiora ſint eo loco, quo ea ducere conſtituimus, quæ machina & *libella* appellatur per diminutionem. Quanquam etiam non raro libræ vocabulum uſurpamus pro ipſa altitudine, quam machina hujuſmodi deprehendimus. Unde lacum dicimus eſſe pari libra cum mari, id eſt æquali altitudine. ¶ Item fontem dicimus eſſe infra libram montis, cujus ſcaturigo monte eſt inferior. *Col. l. 8. c. 17.* Sin autem locus, ubi vivarium conſtituere cenſemus, pari libra cum æquore maris eſt, in pedes novem defodiatur piſcina. ¶ Ponitur quoque pro libramento. *Plin. l. 16. c. 36.* Contra flatus quoque pervicax libra Bononienſibus calamis. h. e. pondus æquilibratum. ¶ Eſt & Libra cœleſte ſignum in Zodiaco poſitum inter Virginem, & Scorpionem, eumque locum occupans, quem ipſæ Scorpii chelæ: atque adeo ex ipſis compoſitum. *Macrob. l. 1. in ſomn. Scip. c. 18.* Libram, id eſt Scorpii chelas oriri videmus. ¶ Hinc ſignum Libræ non agnovit *Virg.* & poſt Virginem Scorpionem poſuit, cum ait 1. *Georg. v. 33.* Qua locus Erigonen inter, chelaſque ſequentes, &c. *Ovid.* quoque 2. *Met. v. 195.* Eſt locus, in geminos ubi brachia concavat arcus Scorpios, & cauda, flexiſque utrinque lacertis Porrigit in ſpatium ſignorum membra duorum. ¶ Conſtat autem ex octo ſtellis, quod Cæſaris ætate octavo, hodie decimo tertio Cal. Octobris, Sole ipſum ingrediente, æquinoctium facit autumnale. *Virg. 1. Georg. v. 208.* Libra dies ſomnique pares ubi fecerit horas. Aliqui dicunt, Libram eſſe imaginem Aſtrææ, filiæ Aſtræi & Auroræ, vel Jovis, & Themidos, ut alii malunt, quæ a gentibus Dea juſtitiæ antiſtita habita eſt. Hujus virginis nos quoque ſimulacrum retinemus. Fictum autem a Poetis fuit, ſæculo aureo, Saturno regnante, Juſtitiam e cœlo delapſam eſſe, & forma humana, ut alios Deos, verſatam inter homines fuiſſe, ſed tamen ſcelerum pertæſam, quæ ferreo ſæculo a genere hominum admittebantur, ultimam Deorum cœleſtium terras reliquiſſe, & in cœlum remigraſſe, ibique pro ſidere coruſcare.

Libralis, & le, o. 3. *d'una libra*, λιτραῖος, quod eſt unius libræ. *Plin. l. 19. c. 2.* Excedunt ſæpe magnitudinem mali cotonei etiam librali pondere. ¶ Librales offæ ſunt, vel quæ libræ unius pondus exæquant, vel quæ lingula librantur, & demittuntur in os bovis. *Col. lib. 6. c. 2.* Libraleſque offas in præfolſæ adipis liquamine tinctas ſingulas demittito.

Libramen, inis, n. libramentum, vis librandi, & ejaculandi. *Liv. l. 42. c. 65.* Huic ſpiculo ad libramen pinnæ tres, ut ſagittis ſolent, circumdabantur.

Libramentum, i, n. *agguagliamento, equilibrio*, ἰσοῤῥοπία, æquamentum. *Col. l. 2. c. 5.* Temperatum libramentum ventorum hyemalium & æſtivorum. *Senec. de benef. l. 5. c. 6. de eclipſi ſolari.* Modo excludit (luna) totius ſolis aſpectum, ſi recto libramento inter ſolem terraſque media ſucceſſit, *a perpendicolo*. Sic *Cic. 4. Acad. c. 36.* extremitatem mathematicam quam *libramentum* dicit, ob ſummam æqualitatem. ¶ In aquæductibus libramentum aquæ eſt collatio altitudinis loci, unde deducitur, cum altitudine loci, quo ducitur, ut aqua commode vel aſcendere, ubi opus ſit, vel deſcendere poſſit. *Plin. l. 31. c. 6.* Libramentum aquæ in centenos pedes ſicilici minimum erit. h. e. deſcenſus, ſeu declivitas quæ deducenda eſt, *il livello dell'acqua*. *Vitruv. lib. 8. c. 7.* Si canalibus, (fiat deductio) ſtructura fiat quam ſolidiſſima, ſolumque rivi libramenta habeat faſtigiata. h. e. poſitiones, non quidem æquas, ſed initio quidem ſublimes, in fine declives. *Plin. jun. l. 4. epiſt. ult.* de aqua in parvo quodam fonte creſcente, & decreſcente: Neſcio quod libramentum abditum & cæcum, quod cum exinanitum eſt, ſuſcitat, & elicit fontem, cum repletum, moratur & ſtrangulat. h. e. cavea quædam naturalis ad librandam ipſius fontis aquam. ¶ In bellicis tormentis libramenta ſunt pondera, quæ baliſtis illigantur, ut majore impetu, ac latius miſſilia jacere poſſint. *Tacit. 3. hiſt. c. 23.* Niſi vincla, ac libramenta tormentorum abſcidiſſent, *contrappeſi*. Hinc *Liv.* ſimpliciter pro pondere, ſeu magno pondere uſurpavit, *l. 38. c. 5.* In arietes tollenonibus libramenta plumbi, aut ſaxorum, ſtipiteſque robuſtos incutiebant. Ubi tamen adverte, ideo pondera illa dici libramenta, quia tollenonibus dejiciebantur.

Libraria, æ, f. ſubſt. *libreria*, Ger. *buchladen*, Gal. *bibliotèque*, Hiſp. *libreria*, βιβλιοθήκη, bibliotheca, locus, ſeu taberna, in qua libri proſtant. *Gel. lib. 5. c. 4.* Apud Sigillaria forte, in libraria ego, & Julius Paulus poeta, vir memoria noſtra doctiſſimus, conſederamus. ¶ Eſt & libraria a *libra*, quo nomine ſignificatur ancilla, quæ præficitur partiendis penſis. *Juv. ſat. 6. v. 475.* Si nocte maritus averſus jacuit, perit libraria, ponunt coſmetæ tunicas.

Librariolus, li, m. 2. dim. a librarius, pro ſervulo a manu. *Cic. Att. l. 4. epiſt. 4.* Mihi mittas de tuis librariolis duos, quibus Tyrannio utatur glutinatoribus.

Librarium, rii, n. tablinum, theca, ſive ſcrinium, quo libri continentur. *Cic. pro Mil. c. 12.* Exhibe, quæſo, S. Clodi, librarium illud legum veſtrarum. Al. leg. *libellarium*.

Librarius, rii, m. ſubſt. *copiſta, ſcrittore di libri*, Germ. *buchſchreiber*, Gal. *libraire*, Hiſp. *librero*, βιβλιογράφος, qui libros manu ſua deſcribit, pretio ad id conductus. Nam qui eos vendit, Græco potius nomine *bibliopola*, βιβλιοπώλης, dicitur. *Cic. Agr. 1.* Concurſant juſſu meo plures uno tempore librarii, deſcriptam legem ad me afferunt. *Id. l. 16. ep. 21.* Peto a te, ut quam celerrime mihi librarius mittatur, maxime quidem græcus, qui mihi excribat ὑπομνήματα. ¶ Eſt etiam nomen a libra deductum, & ponitur pro eo, qui præficitur partiendis penſis. *Juven. ſat. 9. v. 109.* Et quæ finxerunt pariter librarius, archimagiri, &c. Quidam tamen hic quoque pro exſcriptore, ſeu bibliopola accipiunt.

Librarius, a, um, *ciò che s'appartiene a libri*, γραφικὸς, quod ad libros pertinet, ut Atramentum librarium, quo libri ſcribuntur, quemadmodum ſutorium, quo coria, & tectorium, quo parietes denigrantur. *Plin. lib. 35. c. 6.* Omne atramentum Sole perficitur, librarium, & tectorium glutino admixto. ¶ Taberna libraria, *libreria*, βιβλιοπωλεῖον, in qua libri venales proſtant. *Cicer. 2. Phil. c. 9.* Niſi ille ſe ſub ſcalas tabernæ librariæ conjeciſſet. ¶ Eſt etiam adjectivum a *libra*, λιτραῖος, & ſignificat, quod eſt ponderis unius libræ. *Col. l. ult. c. 53.* Caro in libraria fruſta conciditur.

Libratio, onis, f. λιτρασμὸς, ponderatio. *Diomed. l. 3.* Auctor hujus librationis Agretius. ¶ Libratio aquarum eſt idem ac libramentum, ſeu inquiſitio altitudinis aquæ, quæ aliquo deducenda eſt. *Vitruv. l. 8. c. 6. V. Libra*, & *Libramentum*.

Librator, oris, m. *ſtandagliere*, Ger. *ein waeger*, Gal. *peiſeur*, Hiſ. *nivelador*, ὁ τὰ ὕδατα [illegible], qui in inducendis aquis peritiam habet librandi, hoc eſt expendendi, & examinandi altitudinem fontium, vel lacuum, quando ſcilicet altiores ſint eo loco, quo eos ducere conſtituimus. *Plin. in ep. 50. l. 10.* Supereſt, ut tu libratorem, vel architectum, ſi tibi videtur, mittas, qui diligenter exploret, ſit ne lacus altior mari, quem artifices regionis hujus quadraginta cubitis altiorem eſſe contendunt. ¶ Librator etiam dicitur, qui eminus cum hoſtibus pugnat, tela, aut lapides, aut glandes torquendo. *Tac. l. 13. An. c. 39.* Libratoribus, funditoribuſque attributus locus, unde eminus lapides, & glandes torquerent.

Libratus, a, um, ponderatus, æquatus, *equilibrato*. *Cic. 5. Tuſc. c. 24.* Unde terra, & quibus librata ponderibus, quibus cavernis maria ſuſtineantur. *Liv. lib. 30. cap. 10.* Gravior, & pondere ipſo libratior ſuperne ex onerariis ictus erat. ¶ Item complanatus, ad libellam poſitus. *Vitruv. l. 8. c. 6.* Archimedi placet, aquam non eſſe libratam, ſed ſphæroides habere ſchema. h. e. non habere planam ſuperficiem, ſed curvam, & rotundam.

Librile, n. 3. ζυγὸς, idem eſt, ac libra, vel eſt ſcapus libræ, ut exponit *Feſtus*, hoc eſt trabs illa tranſverſa, ex qua lances dependent. ¶ Accipitur & pro tota libra. *Gel. l. 20. c. 1.* Perpendi in librili. ¶ Item pro inſtrumento bellico, de quo ita *Paulus ad Feſt.* Librilia appellantur inſtrumenta bellica, ſaxa ſcilicet ad brachii craſſitudinem in modum flagellorum loris revincta. ¶ *Cæſ. l. 7. B. G. c. 81.* Fundis librilibus, ſudibuſque Gallos perterrent. h. e. fundis librales lapides projicientibus.

Libripens, dis, m. ζυγοστάτης, qui ante argentum ſignatum, cum Romani adhuc ære gravi uterentur, militibus appendebat ſtipendia, a *libra*, & *pendo*, quia libra ænea militibus æs grave pendebat in ſtipendium. Olim enim pecuniam pendebant, non numerabant. *Plin. lib. 33. c. 3.* Populus R. ne argento quidem ſignato ante Pyrrhum Regem devictum uſus eſt. Libralis (unde etiam nunc libella dicitur) & dipondius appendebatur aſſis. Quare *æris gravis pœna* dicta, & adhuc *expenſa* in rationibus dicuntur, item *impendia*, & *dependere*. Quin & militum ſtipendiorum, h. e. ſtipis ponderandæ penſatores, *libripendes* dicuntur. Qua conſuetudine in his emptionibus, quæ mancipii ſunt, etiam nunc libra interponitur. Hæc *Plinius*. ¶ In mancipationibus quoque, & in teſtamentis, libripendis opera utebantur. *V. Mancipium*.

Libro, as, avi, atum, a. 1. *peſare, ponderare, eſaminare*, [illegible], Ger. *waegen*, Gal. *peiſer*, Hiſp. *peſar*, ταλαντεύω, σταθμίζω, σταθμάομαι, proprie ſignat libra ponderare, atque expendere, a *libra*. *Plin. l. 10. c. 3.* In priore mire tenui pediculo libratur pondus immobile autem. ¶ Librare aquam apud *Vitruv. l. 8. c. 6.* eſt ejus altitudinem explorare, & deducere ad libram cum altitudine loci, quo ducenda eſt. *V. Libra*. ¶ Tranſlate eſt æſtimare, examinare. *Apul.* Omnia prius, quam aliquid ſtatuas, libranda ſunt. *Stat. 9. Theb.* Paulum ſtetit anxius heros, librabatque metus. ¶ Metaleptice ſumitur pro æquare. *Colum. l. 4.* Sic permenſum, & libratum opus in ſimilitudinem vervacti ſemper procedit. *Id. l. 10.* Et paribus Titan orbem libraverat horis. ¶ Item pro jaculari, & librando jacere, quaſi libra, id eſt juſte dirigere, *lanciare*. *Virg. 9. Æn.* Hoc acrior idem ecce aliud ſumma telum librabat ab aure. *Plin. in Paneg.* Cum libero Marte nunc cominus tela librares, nunc vibrata ſuſciperes. ¶ Hinc etiam aves ſe librare dicuntur, cum ſe in aera tollunt, vel ex aere demittunt. *Ovid. 8. Met.* Corpus libravit in alas. *Virgil. 4. Georg. de apibus*: ſæpe lapillos Tollunt, his ſe ſe per inania nubila librant. *volando ſi contrappeſano*.

Libs, Libis, m. 3. *Garbino*, λίψ, Africus, ventus ab occaſu brumali flans adverſus Vulturnum, ita dictus, quaſi λίβυς, a Λιβύη, *Libya*, quod a Libya ſpirat. Nam ſimiliter Latinis Africus dicitur, quia ab Africa ſpirat. Hujus venti meminere *Plin. l. 2. c. 47.* & *Gel. lib. 2. c. 22.* ¶ Invenitur interdum eadem ſignificatione, qua Libys, h. e. homo ex Libya. *Sidon. carm. c. v. 94. labores Herculis recenſens*: Neſſus, Libs, juga, poma, virgo, ſerpens. Ubi per τὸ *Libs* Antæum intelligit.

Libum, bi, n. 2. πόπανον, genus dulciarii cibi, ex farre, caſeo, melle, & oleo, a verbo *libo*, quod libandi cauſa fieret, ut ait *Varr. lib. 6. de L. L. Cato R. R. c. 75.* Libum ſic facito, caſeum bene diſterito in mortario, ubi bene triveris, farinæ ſilagineæ libram, aut, ſi voles tenerius eſſe, ſelibram ſimilaginis ſolum eodem indito, permiſcetoque cum caſeo bene, ovum unum addito, & permiſceto una bene, inde panem facito, folia ſubdito, in foco caldo ſub teſta coquito leniter. *Virg. 7. Æn. v. 109.* Et adorea liba per herbam [illegible].

Liburna, æ, vel Liburnica, f. λιβυρνὶς, genus navigii leviſſimi, velociſſimique, quod *Liv. l. 34.* levem biremem appellat. Ratio nominis tracta eſt a Liburnis populis in Illyrico, qui olim navigiis velocibus [illegible] maria, infulaſque prædabantur. Qua ex cauſa Romani naves levitate, celeritateque præſtantes Liburnas appellavere, aut Liburnicas, ſicut refert *Appianus*. Ejus deſcriptionem pete ex *Vegetio 5. c. 4. 7. & 13. Hor. in Epod.* Ibis Liburnis inter alta navium amice propugnacula. *Suet. in Aug. c. 17.* Utrobique parte Liburnicarum demerſa, ſimulque ejus, qua vehebatur, fuſis armamentis, & gubernaculo diffracto.

Liburni, m. 2. Λιβυρνοὶ, populi ex Liburnia. Hos Servius Rhætorum Vindelicorum partem fuiſſe, & ab Amazonibus originem traxiſſe ex Horatio teſtatur. *Virg. 1. Æn.* Illyricos penetrare ſinus, atque intima tutus Regna Liburnorum. ¶ Liburni item viatores erant, qui ex agris cives juſſu Magiſtratuum vocabant, ita dicti, quod fere ex Liburnia eſſent, qui hoc viliſſimum officii genus adminiſtrabant. *Juv. ſat. 4.* Primus, clamante Liburno, Currite, jam ſedit, rapta properabit ab olla. ¶ Lecticarii etiam, & hujuſmodi infimæ operæ homines Liburni erant. *Id. ſat. 6. v. 475.* ponunt Coſmetæ tunicas; tarde veniſſe Liburnus dicitur. *Id. ſat. 3. v. 240.* Ingenti curret ſuper ora Liburno. Sunt tamen, qui poſteriore hoc loco intelligunt lecticam ad modum Liburnicæ navis conſtructam, in qua ditiores clauſi per urbem veherentur.

Liburnia, æ, f. *Corvazia*, Germ. *Crabaten*, & *Krayn*, Λιβυρνία, regio Illyrici ad Occid. ſupra intimum Adriatici ſinus receſſum, inter Iſtriam, & Dalmatiam ad Or. ab ea [illegible] divisa.

Liburnica, æ. V. Liburna.

Liburnicus, a, um, quod ad Liburniam, ſeu ad Liburnos ſpectat, ut Liburnicus ſinus, *il Quarnero*, ſinus maris Adriatici. Liburnicum mare, *Mare di Dalmazia*,

ſula, inter Dalmatiam propriam, & Iſtriam. *Plin. l.* 31. *c.* 26. Liburnicę inſulę.

Liburnum, i, lecticæ genus. V. *Liburni*.

Liburnus, a, um, adject. idem quod Liburnicus. *Propert. l.* 3. *el.* 9. *v.* 44. Contis roſtra Liburna ſequi. ¶ Liburni, orum, Liburniæ populi. *Plin. l.* 3. *c.* 21. V. ſupra *Liburni*.

Libus, i, m. idem quod Libum. *Nigid. apud Non. c.* 3. *n.* 127. Faciat libos quatuor.

Libya, f. 1. filia Epaphi, & Caſſiotæ. *Iſid. l.* 14. *c.* 5. Apud *Bocc. l.* 2. *Gen.* pro Caſſiota Caſſiopea ſcriptum eſt. Ex Neptuno Buſiridem peperit: aliqui addunt Ægyſthum. Regnavit in ea Africæ parte, quæ ab ea Libyæ nomen accepit.

Libya, æ, vel Libye, es, f. 2. Λιβύη, latiſſime ſumpta eadem eſt, ac Africa. Sic enim Africa a Græcis dicta fuit. Origo nominis eſt ab Hebræis. Nam Afri dicuntur לובים, Lybim. ¶ Libya paulo reſtrictior erat pars Africæ inter Æthiopiam ad Or. & mare Atlanticum ad Occ. Ejus varias diviſiones V. apud *Geographos*. ¶ Eſt etiam hoc nomine fluvius in Mauritania.

Libycus, a, um, *Libiano*, Λιβυκός, quod ad Libyam ſpectat. *Virg.* 4. *Æn.* Te propter Libycæ gentes, Nomadumque Tyranni Odere. ¶ *Libycus campus*, agri Argivi pars, inde nomen habens, quod illuc primum fruges ex Libya allatæ ſint a Cerere. Libycum mare, *mare di Barka*, mare Africæ, quod Cyrenaicam alluit.

Libyphœnices, vel Libophœnices, m. 3. pop. Africæ proprie dictæ, Byzacenam regionem incolentes, ubi nunc Regnum Tunetanum.

Libys, yos, & ys, m. 3. Λίβυς, vir ex Libya. *Prudent. l.* 2. *cont. Symmach. v.* 685. Affirmentque, Libyn Collinæ a cardine portæ Annibalem Jovis imperio, Martiſque repulſum.

Libyſſa, æ, f. Λίβυσσα, quæ eſt ex Libya. *Catul. carm.* 7. Quam magnus numerus Libyſſæ arenæ. ¶ Libyſſa item Ceres ab Argivis cognominata eſt, quod ex Libya fruges attuliſſet in agrum Argivum. *Feſt.*

Libyſſinus, a, um, adject. idem ac Libycus, a Libyſſa. *Catul. carm.* 59. Num te leæna montibus Libyſſinis Tam mente dura procreavit?

Libyſticæ fabulæ dicuntur ab *Iſid.* 1. *Orig. cap.* 39. in quibus homines inducuntur cum beſtiis colloquentes.

Libyſtinus, m. 2. Λιβυστῖνος, dictus eſt Apollo ab his, qui Pachinum Siciliæ promontorium incolebant, eo quod immiſſa Libybus, hoc eſt Carthaginienſibus hoſtibus, peſte, pene cunctos ſubita morte intereſſerit.

Libyſtis, idis, f. 3. Λιβυστίς, quæ eſt ex Libya, a Libys. *Virg.* 5. *Æn.* Et pelle Libyſtidis urſæ.

Libyſtos, f. 2. opp. Scytharum Aroterum, non procul ab oſt. Danubii. *Plin. l.* 4. *c.* 12.

Licens, tis, adject. *licenzioſo*, *libero*, quod licet, aut liberum eſt, παῤῥησιαστικός. *Stat. l.* 1. *Silv. ult.* Quis ſpectacula, quis jocos licentes, &c. *Martial. l.* 4. *epigr.* 8. egreſſu timet ire licenti Ad matutinum noſtra Thalia Jovem. *Cic.* 3. *Orat. c.* 48. Inde illic licentior, & divitior fluxit dithyrambus. *Valer. Max. l.* 2. *c.* 1. *n.* 2. Licentior vita. h. e. diſſoluta.

Licenter, adv. *licenzioſamente*, Ger. *freßhulich*, Gal. *licencieuſement*, Hiſ. *licenzioſamente*, ἀδεῶς, nimium libere, a *licens*. *Cicer. in Or. c.* 23. Non ut licenter videatur errare. *Id. pro Cæl.* Sed licentius, liberius, familiarius cum domina vivere.

Licentia, f. *licenza*, *preſunzione*, רשות, Ger. *erlaubnuß*, Gal. *licence*, Hiſp. *licencia*, ἄδεια, ἐξουσία, libertas immoderata, impunitaque quædam facultas agendi, dicendique, quicquid velis. In malam fere partem accipitur, in quo differt a libertate, quia licentia eſt, cum quis libertate abutitur uſque ad temeritatem, & procacitatem. *Cic. in Rull.* 1. *c.* 5. Nunc proſpicite omnium rerum infinitam, atque intolerandam licentiam. *Id. pro Cæl.* Is abhorret non modo ab hujus ſæculi licentia. ¶ Aliquando etiam in meliorem partem accipitur, ut idem ſit, quod libertas. *Cic.* 3. *Off.* Nobis autem noſtra Academia magnam licentiam dat, ut, quodcumque probabile maxime occurrat, id noſtro jure liceat defendere. *Id. l.* 1. *Off. c.* 29. Pueris non omnem licentiam ludendi damus. Dicimus etiam, licentiam permittere, *Cic.* 1. *Tuſc.* licentiam largiri. *Id.* 2. *Acad.* licentiam præcidere, &c. *Id. Verr.* 4. & 5. ¶ Licentia etiam παῤῥησία, eſt Figura ſententiarum. *Auct. ad Her. l.* 4. Licentia eſt, cum apud eos, quos aut vereri, aut metuere debemus, tamen aliquid pro jure noſtro dicimus, quod eos minime offendat, aut quos hi diligunt, cum in aliquo errato vere reprehendi poſſe videantur.

Licentiōſus, a, um, *licenzioſo*, *preſuntuoſo*, Ger. *mutwillig*, Gal. *licentieux*, Hiſ. *licencioſo*, παῤῥησιαστής, qui nimia utitur licentia. *Quinctil. l.* 1. *c.* 10. Nam Ebor dicere non minus eſt licentioſum, quam ſi Sulphuri, & Gutturi ſubjicerent o mediam in genitivo. *Apul. l.* 4. *Mileſ.* Lamentationes licentioſæ. *Senec. in excerpt. controv. l.* 6. *controv. ult.* Non in illa cultus luxurioſior, non converſatio cum viris licentioſior.

Liceo, es, cui, citum, n. 2. *eſſere ſtimato nell' incanto*, *eſſere prezzato*, נערך, Ger. *geſaetz*, *und ein geld angeſchlagen*, Gal. *etre mis a prix*, Hiſp. *ſer pueſto en precio*, ὑποτιμᾶσθαι, eſt in auctione æſtimari. A Grammaticis in neutris paſſivis numeratur. Conſtruitur vel abſolute, vel cum communibus caſibus. Si ablativus perſonæ agentis exprimendus ſit, ad verbum *liceor* confugiendum eſt. *Plaut. Men.* 5. 9. 97. Omnia venibunt, quiqui licebunt, præſenti pecunia. h. e. quomodocunque æſtimabuntur. *Cicer. Att. lib.* 12. *ep.* 23. De Druſi hortis quanti licuiſſe tu ſcribis. *Hor. l.* 1. *Ser. ſat.* 6. Contra Levinum Valeri genus, unde Superbus Tarquinius Regno pulſus fuit, unius aſſis, non unquam pretio pluris licuiſſe. *Martial. l.* 6. *epigr.* 66. Parvo cum pretio diu liceret.

Licĕor, ris, d. 2. *offerire il prezzo nell' incanto*, העריך, Ger. *drauffbieten*, Gal. *priſer*, *mettre en chere*, Hiſp. *poner en precio*, *en almoneda*, ὑπερτιμάω, ὠνεῖσθαι, pretium offero in auctione alicujus rei. Conſtruitur vel abſolute, vel cum acc. vel etiam cum gen. vel abl. pretii. *Cic.* 5. *Verr.* Liciti ſunt uſque eo, quoad efficere poſſe arbitrabantur. *Id. pro Cæc.* Licetur Ebutius, deterrentur emptores multi, fundus addicitur Ebutio. *Idem* 3. *Off.* Non licitatorem venditor, nec qui contra ſe liceatur, emptor apponet. *Perſ. ſat.* 5. *in fin.* Et centum Græcos curto centuſſe licetur. ¶ Mos erat Romanis, ut in auctionibus, qui liceretur in turba, & pretium augeret, digitum tolleret. Hinc *Cic. Ver.* 5. *c.* 11. Utrum eſt æquius, eum qui manu quæſierit, an eum, qui digito licitus ſit, poſſidere?

Liceſſit, pro licuerit, *Plaut. Aſin.* 3. 3. 23. Næ iſte hercle ab iſta non pedem diſcedat, ſi liceſſit.

Licet, ebat, licuit, vel licitum eſt, imp. 2. *eſſere lecito*, Germ. *es ziemet ſich*, Gal. *il eſt permis*, Hiſ. *es licito*, ἔξεστι, ἐξὸν, fas eſt, honeſtum eſt, rectum eſt, a δίκη jus, δ in *l* abeunte, ut δάκρυμα, lacryma, Ὀδυσσεύς, Ulyſſes. *Cic.* 13. *Phil.* Neque enim, quod quiſque poteſt, id ei licet. *Id. ibid.* Licet nemini contra patriam ducere exercitum, ſi quidem licere id dicimus, quod legibus, quod more majorum, inſtitutiſque conceditur. *Senec. l.* 1. *de clement. c.* 18. In ſervum omnia licent. ¶ Sæpe ſignificat, poſſibile eſt, conceditur, poteſtas datur. *Cic. pro Mur.* Neque jam mihi licet, neque eſt integrum, ut &c. *Martial. l.* 3. *epigr.* 44. Piſcinam peto, non licet natare. ¶ Sæpe etiam ponitur pro facile eſt. *Cic.* 1. *Off.* Licet ora ipſa cernere iratorum. ¶ Cum verbo licet infinitivus uſurpari poteſt vel active, vel paſſive, pro arbitrio. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 12. Id cum multis aliis rebus, tum e Pontificio jure, & cæremoniis ſepulchrorum intelligi licet. ¶ Si conjungatur cum infinitivo *eſſe*, vel alio ex neutris primi ordinis, ut *vivere*, *redire*, &c. poſt illum infinitivum modum poteſt habere tum dat. tum acc. *Cic.* 1. *Tuſc. c.* 15. Licuit enim eſſe otioſo Themiſtocli, licuit Epaminondæ. *Id. pro Corn. Balbo.* Quid, ſi Civi Romano licet eſſe Gaditanum ſive exilio, ſive rejectione hujus civitatis? *Plaut. Pſeud.* 1. 1. 14. Licet me id ſcire. Al. leg. *mi*. ¶ Regit etiam conjunctivum ſine conjunctione *ut*, quemadmodum oportet. *Cic.* 1. *de Orat.* Fremant omnes, licet; dicam, quod ſentio. *Id.* 1. *de Inv.* Sequatur Hermagoram, licebit. ¶ Frequenter ponitur cum acc. & præp. *per*, ut Si per te licebit; Non licet mihi per te hinc abire; licet hoc mihi per leges facere, vel non licet per leges facere. *Cic. pro Flacco.* Cur his per te frui libertate ſua, cur denique eſſe liberos non licet? ¶ *Liceſſit*, *licitum*, *liciturum*. V. ſuis locis.

Licet, *benchè*, *ſebbene*, ὅμως, καίτοι, εἰ καί, conjunctio adverſativa, quæ ſignificat etſi, quanquam, quamvis. *Cic. pro Roſc. Am.* Licet hercule undique omnes in me terrores, periculaque impendeant omnia. *Virg.* 6. *Æn.* Licet ingens janitor antro æternum latrans exangues terreat umbras. ¶ Eodem modo, ac ſignificatione uſurpatur licebit. *Ovid.* 5. *Triſt. eleg.* 14. Detrahat auctori multum fortuna licebit. *Horat. Epod.* 15. Sis pecore, & multa dives tellure licebit. ¶ Quamquam hujuſmodi, quæ Conjunctiones a Grammaticis appellantur, nihil aliud quam Verba ſunt.

Lichănos, i, λιχανός, unus ex phthongis muſicis mobilibus, qui inter ſtantes, & immotos ſunt in tetrachordo diſpoſiti. Eſt autem duplex, alter a recentioribus Muſicis vocatur *G ſol re*, alter *D ſol re*. Primus eſt mediarum chordarum, ſecundus ſummarum. *Vitruv. l.* 15. *c.* 4. V. ibi *Bald. in Lexico*.

Lichen, enis, m. λειχήν, morbus in cute faciei ſerpens, Latino nomine mentagra dictus. *Plin. l.* 26. *c.* 1. Graviſſimum ex his lichenas appellavere Græco nomine. *Martial. l.* 11. *ep.* 99. Non triſte mentum, ſordidique lichenes. ¶ Naſcitur hic morbus etiam in equorum facie, & ſuper pedum ungulas. *Plin. lib.* 28. *c.* 11. Equi lichene vexati. ¶ Eſt etiam herba quædam in ſaxoſis locis naſcens, folio uno ad radicem lato, caule uno parvo, longis foliis dependentibus, quæque inter alia etiam ad lichenas prodeſt: Italice *fegatella*. *Plin. l.* 26. *c.* 4.

Lichĭone, es, f. 1. filia Dædalionis, virgo præſtantiſſima forma. Anno ætatis decimo quarto Penio nupſit. Cum Mercurius e Cyllene monte, Apollo Delphis rediret, Lichiones amore accenſi ſunt. Mercurius caduceo tactam Lichionem ſopivit, remque cum illa habuit. Apollo anus ſpecie ad Lichionem noctu ingreſſus eſt. Ex Mercurio Antilochum peperit, qui famoſiſſimus latro fuit, ex Apolline Philemonem, qui cithara, & Poetica arte præſtitit. Tandem propter ſuperbiam, qua ſe Dianæ præferebat pulchritudine, ab illa ſagittis confoſſa eſt. *Boccat. l.* 11. *Gen.*

Lichnobii. V. Lychnobii.

Licia, orum, n. *lici*, Germ. *uvebergriff*, Gal. *lices*, Hiſp. *lizos*, μίτοι, ἐπίμιτρα, ſunt fila, quibus in telis textrices implicant ſtamina, quamvis nonnunquam etiam pro ipſis accipiantur ſtaminibus. *Plin. l.* 8. *c.* 48. Plurimis vero liciis texere, quæ polymita appellant, Alexandria inſtituit. ¶ Magnus liciorum uſus in veneficiis fuit, nempe quia iis putarent mentes implicari, ac conturbari, haud ſecus ac liciis implicatur ſtamen. Ea autem licia diſcolora erant, ut loquitur *Apulejus in Apol.* ſive varii coloris filis intorta, ut id extulit Petronius. *Virg. Ecl.* 8. *v.* 73. Terna tibi hæc primum triplici diverſa colore licia circundo. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 575. Tunc cantata tenet cum fuſco licia rhombo. ¶ Uſurpatur hoc nomen & in ſingulari numero. Hinc per licium & lancem furtum concipere; de quo V. in *Lanx*.

Licini boves dicuntur, qui cornua habent ſurſum verſum reflexa. *Philargyr. ad* 3. *Georg. v.* 55.

Licinia, æ, f. genus olivæ, ita dictum ab inventore. *Col. l.* 11. *c.* 49. Videntur autem & alia genera huic rei magis eſſe idonea, ſicut Liciniæ, & culmineæ.

Licinianus, a, um, ad Licinium pertinens, quod eſt nomen proprium Romani civis. *Cato R. R. c.* 6. Oleam Licinianam ſerere. h. e. quam primum bonitatis locum obtinere, tradit *Colum. de arborib. cap.* 17. dicta a quodam Licinio, qui eam vel apprime coluit, vel invexit. *Colum. l.* 1. *R. R.* 3. *a med.* Liciniana illa jugera, quæ plebis tribunus viritim diviſerat: h. e. C. Licinius Stolo, qui tribunus plebis legem tulit, ne quis plus quingentis jugeribus poſſideret: & primus poſt reges exactos ſeptena jugera plebi viritim diviſit. Sed idem poſtea decem millibus æris a M. Popillio Lænate ipſa ſua lege damnatus eſt, quod mille jugerum agri cum filio poſſideret, eoque emancipando fraudem legi feciſſet, uti narrant *Liv. l.* 6. *c.* 35. & *l.* 7. *c.* 16. *Varr. l.* 1. *R. R. c.* 2. *Plin. l.* 18. *c.* 3. *a med.* *Colum. l.* 1. *c.* 3. *ad fin.* & *Val. Max. l.* 8. *c.* 6. *n.* 3. ¶ *Liciniani* cognominati ſunt filii poſterique Catonis Cenſorii, ex Licinia priore ejus conjuge: ſicut ex poſteriore filia Salonii *Saloniani*: quos inter Uticenſis fuit. *Plin. l.* 7. *c.* 14.

Licinium, ii, n. *taſta*, linamentum, licium medicamine illitum plagis ſanandis. Eſt *Vegetii l.* 2. *c.* 22. & 48. *de re Veterin.*

Liciniāna, f. 1. idem, ac Licinia. *Cato de R. R. c.* 6. Qui ager frigidior, & macrior erit, ibi oleam Licinianam ſeri oportet.

Licitatio, onis, f. *offerta all' incanto*, ἀντώνησις, auctio, oblatio pretii in auctione. *Cic.* 4. *Ver.* Exquiſitis palam pretiis, & licitationibus factis deſcribebat Cenſores binos in ſingulas civitates Timarchides. *Paul. Dig.* 19. 4. 9. Licitatione vincere.

Licitātor, oris, m. ὑπερτιμητής, ἀντωνητής, qui crebro licetur, quique pro re emenda, conducendave pretium alio majus pollicetur. Licitatorem apponere, eſt ſubornare aliquem, qui coram emptore majus pretium offerat, ut res pluris æſtimetur, vendaturque. *Cic. ad Marium l.* 7. *Fam.* Nunc quoniam tuum pretium novi, licitatorem potius apponam, quam illud minoris veneat. *Id.* 3. *Off.* Tollendum igitur ex contrahendis rebus omne mendacium, non licitatorem venditor, nec, qui contra ſe liceatur, emptor apponet.

Licito, adverb. idem quod licite. *Solin. c.* 11. (*al.* 16.) Ædem Dianæ nudus veſtigia nullus licito ingreditur.

Licitor, aris, atus ſum, d. 1. freq. a *liceor*, ſed tamen ejuſdem omnino ſignificationis. *Plin. l.* 7. *c.* 38. Ariſtidis Thebani pictoris unam tabulam centum talentis Rex Attalus licitatus eſt. *Curt. lib.* 4. *cap.* 1. Licitamini hoſtium capita. ¶ Translate ponitur pro decipiendo inducere. *Feſt.* ¶ Licitari item, teſte *Nonio c.* 2. *n.* 505. congredi & pugnare ſignificat. *Cæcil. ibid.* Quin machæra licitari adverſum eum cœpiſti ſciens.

Licitum eſt, præt. verbi *licet*. Sed ſæpe uſurpatur pro præſenti *licet*, inſtar nominis. *Plaut. Amph.* 2. 1. 70. Quin introire in ædes nunquam licitum eſt. id eſt, nunquam permittitur.

Licitūrum eſt, partic. temporis futuri verbi licet. *Cic. Att. l.* 2. *ep.* 1. Quod nihilo magis ei liciturum eſſet plebejo Remp. perdere. *Liv. l.* 32. *c.* 21. *ad fin.* Non quemadmodum hodie utrumque vobis licet, Sic ſemper liciturum eſt.

Licitus, a, um, adject. quod licet, *lecito*. *Ulp. l.* 2. *Dig. de jure patron.* Negotiatio licita. *Virg.* 8. *Æn.* Et licito tandem ſermone fruuntur.

Licium, V. Licia, orum.

Lictor, oris, m. *littore*, *birro*, ῥαβδοῦχος, unus ex ſervis publicis Conſulum, vel aliorum Magiſtratuum, qui faſciculos virgarum cum ſecuri ferentes Magiſtratus præcedebant, a *ligo*, ideſt, a ligandis reis. Feſtus cenſet, dictum eſſe a ligandis virgarum faſcibus. A. Gellius alia duo etyma proponit ex Tyrone Ciceronis liberto. eum V. *lib.* 12. *c.* 3. *Cic. pro Rab. cap.* 4. Lictor colliga manus. ¶ Quicunque apparebant Magiſtratibus in Urbe hoc apparitionis genere, erant e Plebe Romana, teſte *Liv. lib.* 2. Imo etiam ante bellum Punicum confectum Plebs R. lictores e ſuo corpore tribuebat, ut Magiſtratibus in provinciis apparerent. Sed Punico bello confecto, qui Magiſtratibus in provincia apparerent quolibet apparitionis genere, ii fere e Bruttiis fuere, unde Bruttiani dicti ſunt. Cum enim ad Annibalem defeciſſent, pulſis, victiſque Pœnis, Romani Bruttios ignominiæ cauſſa nec milites ſcripſere, nec habuere pro ſociis, ſed Magiſtratibus in provinciam euntibus parere, & præminiſtrare ſervorum vice juſſerunt. *Gel. l.* 10. *c.* 3. ¶ Lictoribus uſi ſunt Conſules, Prætores, Interreges, Dictatores, & ſiqui alii Magiſtratus non poteſtatem ſolum habuerunt, ſed etiam imperium. Et ab initio quidem lictores duodecim inſtituti ſunt, & duodecim tandiu fuerunt, quandiu Reſp. in poteſtate Regum fuit. Sed exactis Regibus lictores facti ſunt vigintiquatuor, quia duodecim ſingulis Conſulibus apparebant; omnes autem 24. Dictatori. Imo inſtitutis Proconſulibus, Prætoribus, & ſiqui alii Magiſtratus imperium præ ſe ferebant, alii lictores præter viginti quatuor additi ſunt, videlicet ſex pro Prætoribus, ſex pro Proconſulibus, &c. Fœminas quoque Auguſtas lictores habuiſſe, tradit *Lipſ. ad l.* 1. *Ann. Tac.* ¶ Munera lictorum hæc erant. Magiſtratibus adminiſtrabant in omnibus

rebus, quæ opus eſt eſſet; geſtabant ante Magiſtratus virgarum faſciculos, in quorum uno ſecuris incluſa erat: Populum ſummovebant, ut locus eſſet Magiſtratibus prætereuntibus, eos, qui Conſulibus obviam venirent, jubebant de equo deſcendere: ſontes virgis cædebant, & ſecuri feriebant. Hinc a *Livio l.* 45. ſummotores dicti ſunt. Denique Comitiis Curiatis lictores triginta pro triginta Curiis ſuffragabantur. *Sigon. de ant. jure C. R. l.* 1. *c.* 17. & *l.* 2. *c.* 15. ¶ Proximus lictor dicebatur, qui cæteris præerat, & proximus magiſtratui erat ad juſſa excipienda. *Salluſt. in Jugurth.* Qui proximus lictor Jugurthæ carus acceptus ſemper ei fuerat. Hic a *Cic. ep.* 1. *ad Q. Fr.* primus lictor dicitur.

Lictorius, a, um, ῥαβδουχικός, quod ad lictorem pertinet. *Plin. l.* 7. *c.* 30. Faſces lictorios januæ ſummiſit, cui ſe Oriens, Occidenſque ſummiſerat.

Lidūna, æ, f. receſſus maris, ſicut Malina acceſſus: quæ duæ voces a Germanicis ſumptæ poſt Druſi Germanici tempora a quibuſdam uſurpabantur. *Marcell. Empir. c.* 25. Liduna ante prandium. V. *Roſin. antiq. Rom. l.* 2. *c.* 14.

Lien, ēnis, & Liēnis, is, m. 2. *milza*, Germ. *miltz*, Gal. *rate*, *ratelle*, Hiſp. *bazo*, σπλήν, viſcus eſt in humano corpore, alio nomine ſplen. *Plin. l.* 11. *c.* 37. Ventriculo adnectitur lien in ſiniſtra parte adverſus jecur, cum quo locum aliquando permutat, ſed prodigioſe. *Cato R. R. c.* 157. Lienes turgent. *Celſ. l.* 5. *c.* 9. At lienis, ubi affectus eſt, intumeſcit. ¶ Curſu lien intumeſcere ſolet, & dolorem afferre. Hinc eleganter *Plaut. Merc.* 2. 1. 14. Genua hunc curſorem deſerunt: ſeditionem facit lien, occupat præcordia.

Lienĭcus, a, um, idem, ac lienoſus. *Plin. l.* 29. *c.* 3. Hæc & illita lienicis. *Harduin.* tamen legit *lientericis*.

Lienōſus, um, σπληνητικός, σπληνώδης, qui liene laborat. Accidit autem hic morbus (ut inquit *Ariſtoteles l.* 3. *de part. anim.*) quoties plus excrementi in lienem divertit, quam calor ejus viſceris poſſit conficere. *Plin. lib.* 7. *c.* 2. Sicut Pyrrho Regi pollex in dextro pede, cujus tactu lienoſis medebatur. *Plaut. Caſ.* 2. 6. 62. Cor lienoſum, opinor, habeo.

Lienteria, æ, f. 1. λειεντερία, lævitas inteſtinorum, paſſio cœliaca, paſſio ventriculoſa, ſpecies alvi fluxus præternaturalis, cum inteſtina ob imbecillitatem cibum non continent, ſed talem propemodum excernunt, qualis eſt ingeſtus. *Celſ. l.* 2. *c.* 1. Fit lævitas inteſtinorum, quæ lienteria vocatur. Pleræque tamen editiones habent λειεντερία, Græcis literis.

Lientericus, a, um, adject. qui lienteria laborat. V. *Lienicus*.

Ligāmen, inis, n. idem, ac ligamentum. *Col. l.* 11. *c.* 2. Vitium ligamina.

Ligamentum, ti, n. *legame*, *legatura*, אסור, Ger. *ein band*, Gal. *lien*, *liement*, Hiſp. *atadura*, *legajo*, *embraçadura*, id, quo aliquid ligatur. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 54. Vulneribus ligamenta parare.

Ligariānus, a, um, adject. ad Ligarium civem R. pertinens, ut Ligariana oratio, qua Cicero Ligarium nobilem Romanum defendit apud Cæſarem, quod in civili bello a Pompeio ſtetiſſet. *Id. Att. l.* 13. *ep.* 19. Ligarianam præclare auctoritas ſua commendavit.

Ligatio, onis, f. ligamen, ligatura. *Scribon. Larg. compoſ.* 255. Hoc malagma facit ad nervorum ligationem.

Ligatūra, æ, f. ligamen, *legatura*. *Palladius lib.* 1. *c.* 6. Ligatura in vitibus locum debet mutare.

Ligātus, a, um, *legato*, a ligor. *Cic. in Catil.* 4. *c.* 6. Filium ejus impuberem ligatum a Prætore miſſum in carcerem necandum eſſe dixit. *Tibul. l.* 1. *el.* 6. *v.* 73. Quamvis non vitta ligatos Impediat crines.

Ligēa, f. 1. Λιγεία, Nympha, filia Nerei, & Doridis, a λιγύς, ὑια, ύ, *ſtridulus*, *ſonorus*, nempe a cantus ſuavitate. *Virg.* 4. *Georg. v.* 336. Drymoque, Xanthoque, Ligeaque, Phyllodoceque.

Ligellum, li, n. *caſetta*, σπηλαίον, οἰκίδιον, breve domicilium, & tuguriolum. *Non. c.* 2. *num.* 504. *Plaut. Aul.* 2. 4. 22. Divum, atque hominum clamat continuo fidem, de ſuo ligello fumus ſi qua exit foras. Alii rectius legunt *ſigillo*. Al. *tigillo*. h. e. parvo ligno.

Liger, & Ligeris, is, m. 3. Liger, *la Loire*, fl. Galliæ Celticæ. *Cæſ. lib.* 7. *B. G. c.* 5. Cum ad flumen Ligerim perveniſſent. *Tibul. l.* 1. *el.* 8. Carnuti & flavii cerula lympha, Liger.

Ligericus, a, um, ad Ligerim pertinens. *Inſcrip.* apud *Gruter. pag.* 472. *n.* 1. L. Tauricio patrono nautarum Araricorum, & Ligericorum.

Lignarius, ii, ſubſt. m. *legnajuolo*, qui lignatum it. *Liv. l.* 35. *c.* 41. Et iidem porticum extra portam Trigeminam inter lignarios fecerunt.

Lignarius, a, um, ξυλικός, quod ad lignum pertinet, ut Faber lignarius, *legnajuolo*, qui ligna dolat. *Capitol. in Pertin. c.* 1. Ex continuatione lignariæ negotiationis.

Lignatio, onis, f. ξυλισμός, lignorum defectio, vel deportatio. *Cæſ. l.* 5. *B. G.* Qui lignationis, munitioniſque cauſa in ſylvas diſceſſiſſent. ¶ Sumitur etiam pro loco, unde ligna accipi poſſunt. *Col. l.* 1. *c.* 5. Sit autem vel intra villam, vel extrinſecus inductus fons perennis, lignatio, pabulumque vicinum.

Lignātor, oris, m. *ſoldato*, *che va a far legna*, ξυλεύς, ξυλευτής, miles, qui lignatum vadit. *Liv. l.* 10. *c.* 25. Paucis citra millibus lignatores ei cum præſidio occurrunt.

Lignеōlus, a, um, dim. a ligneus. *Cic. ad Q. Fr. l.* 3. *ep.* 7. Hanc ſcripſi ante lucem ad lychnum ligneolum.

Lignĕus, a, um, *di legno*, ξύλινος, quod eſt ex ligno. *Cic.* 5. *Tuſc.* Ejuſque foſſæ tranſitum ponticulo ligneo conjunxiſſet. *Nepos* 2. 2. 6. Lignea mœnia. h. e. naves.

Lignicīda, æ, m. qui ligna cædit. Affertur hæc vox a *Varr. l.* 7. L. L. & ſimul damnatur.

Lignor, aris, atus ſum, d. 1. *far legna*, Ger. *holtzen*, Gal. *querir*, *faire proviſion de bois*, Hiſp. *hazer leña*, ξυλεύομαι, verbum eſt caſtrenſe, ſicut aquor, pabulor, frumentor, & ſimilia, & ſignificat ad capienda ligna ire, ligna colligere, & congerere. *Liv. lib.* 1. Reſpondentibuſque, lignatum ſe ire. *Hirt. de B. Hiſp. c.* 7. Dum lignantur, interfecti ſunt.

Lignōſus, a, um, *legnoſo*, ξυλώδης, quod inſtar ligni durum eſt. *Plin. l.* 12. *c.* 7. Arbor radice lata, lignoſaque.

Lignum, ni, n. *legno*, עץ, Ger. *holtz*, Gal. *bois*, Hiſ. *leña*, *madera*, ξύλον, pars arboris interna, præcipue in caudice, quæ fiſſilis eſt, & dura, eſtque veluti caro ipſarum arborum, a *lego*, ut *tignum* a *tego*, quia ex agro caduca leguntur ligna, ut in foco urantur. *Var. l.* 5. L. L. *Cic.* 3. *Ver. c.* 27. Cædere januam ſaxis, inſtare ferro, ligna, & ſarmenta circundare, ignem ſubjicere cœperunt.

Ligo, onis, m. σκαφεῖον, [Hebrew], Germ. *ein hauw*, Gal. *un hoyau*, Hiſpan. *el azada*, λίσγον, μακέλλη, ruſticum inſtrumentum, ad exſtirpandas herbarum radices accommodatum, a λίγω, *rado*. *Plin. l.* 18. *c.* 6. Adduxit graves ligones, vomeres ponderoſos. *Horat. epod.* 5. Ligonibus duris humum Exhauriebat.

Ligo, as, avi, atum, a. 1. *legare*, אסר, Ger. *binden*, Gal. *lier*, Hiſ. *atar*, δέω, vincio, conſtringo, a λυγῶ, υ converſo in i, quomodo a φύω eſt *fio*, a φρύγω, *frigo*, &c. *Cic. de Un.* Ut diſſolvi nullo modo poſſit, niſi ab eodem, a quo eſt ligatus. *Quintil. l.* 5. *c.* 14. Quæ apprehenſa Græci magis in catenas ligant, & inexplicabili ſerie connectunt. *Ovid.* 6. *Metam. v.* 134. laqueo ligavit guttura. ¶ Tranſlate *Stat. l.* 4. *Silv.* 3. *v.* 75. Legibus eum ligaſti. *Propert. lib.* 4. *el.* 4. ligate pacta.

Ligŭla, ſeu lingula, æ, f. *linguetta*, γλωσσάριον, γλωσσίς, parva lingua, dim. a lingua. In veteribus libris promiſcue reperitur *ligula*, & *lingula*. Sed *Martial. l.* 14. *carm.* 109. *lingula* indoctorum Grammaticorum appellationem facit. Nempe ad originem vocis reſpexere, non cogitantes, uti ab *oſſa* eſt *oſſilla*, a *mamma mamilla*, a *curro curulis*, prima correpta, ſic a *lingua* dici potuiſſe *ligula*, p. c. ¶ Tranſlate ita dicebatur pars in calceis linguæ inſtar faſtigiata, *Feſt.* Sed Juvenalis vetus Interpres ligulas in calceis ait eſſe anſas calceorum, neque hanc notionem a *linguæ* ſimilitudine fluxiſſe, ut diximus ex Feſto, ſed a *ligando*. *Juven. ſat.* 5. *v.* 20. propter quod rumpere ſomnum debeat, & ligulas dimittere, &c. *Martial. l.* 2 *epigr.* 29. Non extrema ſedet lunata lingula planta. Ubi *lingula* ſcripſit, etſi in Grammaticis id alibi damnat. ¶ Præterea ita in tibiis vocabant, a ſimilitudine linguæ exertæ, quod γλωττίς a Græcis, ſimili Metaphora, dicitur. *Feſt.* ¶ Item inſtrumentum eſt cavum, & oblongum, quale eſt, quo aromatarii educunt unguentum e vaſis. Nomen ex eo eſt, quia habet figuram linguæ ad palatum retractæ, atque ita cavæ. *Plin. l.* 21. *c.* 14. Inde ligulis eligunt florem. ¶ Item inſtrumentum ad purgandam e vaſe ſpumam. *Colum. l.* 9. *cap.* 15. Iſque ſæpius ligula eſt purgandus. ¶ Item genus menſuræ, quarta pars cyathi, a figura linguæ ad palatum retractæ, atque ita cavæ. *Plin. l.* 20. *c.* 5. item opiſthotonicis, & jecinoſum vitiis, & torminibus, & ſtranguriæ duarum, aut trium ligularum menſura. Idem creditur, ac cochleare. Sed tamen ab eo diſtinguitur, ſaltem ut pars a parte. *Martial. l.* 8. *ep.* 33. Ligulam cum mittere poſſis, Mittere cum poſſis vel cochleare mihi. V. Cochlear. ¶ Ad hæc ligula eſt gladiolus oblongus in ſpeciem linguæ factus. *Var. l.* 6. *de L. L. Gel. l.* 10. *c.* 25. *Nævius in Heſion.* Sine, mihi morem gerere videar, haud lingua, verum ligula. ¶ Similitudo quoque linguæ nomen in Architectura dedit lingulis veſtium, quæ & linguæ dicuntur. *Vitruv. l.* 10. *c.* 8. ¶ Item lingulis tubulorum, quos lingulatos idcirco *Vitruvius* dicit *l.* 8. *c.* 7. ¶ Adhibetur etiam ad contemptum, metaphorice, quatenus anſam calceorum ſignificat. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 30. Ligula, i in malam crucem. h. e. homuncule triobolaris.

Ligur, uris, com. qui eſt ex Liguria. *Lucan. l.* 1. Et nunc tonſe Ligur, quondam per colla decora Crinibus effuſis toti prælate Comatæ.

Liguria, æ, f. *Liguria*, regio Italiæ. Gemina eſt, litorea, quæ vulgo nominatur *la Riviera di Genova*, inter Alpes ad Occ. & Macræ oſtia ad Or. extenſa inter Galliam Narbonenſem, & Hetruriam ſupra 200. M. P. cujus caput eſt Genua, inter montem Apenninum, & mare Liguſticum perſtricta, & mediterranea, quæ eſt Galliæ Ciſalpinæ non modica portio, inter Apenninum M. ad Mer. & Or. Alpes maritimas, & Cottias ad Occ. Padum fl. ad Bor. & Or. in qua Mons Ferratus Ducatus, magna pars Principatus Pedemontani, parſque Ducatus Mediolanenſis continentur. V. *Flor. l.* 2. *c.* 3.

Ligurinus, a, um, adject. ad Liguriam pertinens, ut Ligurinæ Alpes. *Gratius in Cyneget. v.* 510.

Ligurio, is, ivi, itum, a. 4. *conſumare il ſuo in mangiare*, [Hebrew], Ger. *verſchlecken*, Gal. *gourmander*, Hiſp. *comer*, *y gaſtar en goloſina*, λιχνεύω, eſt delicatiſſima undique carpere, & deguſtare. *Chariſ. l.* 3. interpretatur ſimpliciter deguſtare. Eſt a *ligo*, quod veteres dixere pro *lingo*, a λείχω. Nam ligurritor videtur eſſe, qui cupediis ſic deditus eſt, ut digitos quoque lingat. Vulgo unico r ſcribitur. Tamen *ligurrire* r geminato præfert Manutius, quomodo & in veteribus libris ſe inveniſſe teſtatur *P. Victorius in Varr. l.* 3. *de R. R. c.* 16. Non ut muſcæ liguriunt apes, quod nemo has videt, ut illas, in carne, aut adipe, aut ſaneoine. ¶ Interdum ſignificat ſuaviſſima quæque guſtare paulatim, & cum quadam mora, atque elegantia comedere. *Ter. Eun.* 5. 4. 14. Quæ, cum amatore ſuo cum cœnant, liguriunt. V. ibi *Donat.* ¶ Vulgo non ſolum accipitur pro ſuaviora edulia carpere, vel cum quadam elegantia, & urbanitate comedere, ſed etiam pro devorare, multa avide conſumere. *Hor. lib.* 2. *ſat.* 2. Puer unctis tractavit calicem manibus, dum furta ligurit. ¶ Tranſlate ponitur pro ſuppilare, ſeu rapere, involare cum fraude. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 21. Cum quidam de Collegis noſtris Agrariam ligurirent curationem, diſturbavi rem, totamque nobis integram reſervavi. Quidam tamen *ligurirent* interpretantur hic pro eo, quod eſt, appeterent, & præpropera quadam ſpe quaſi devorarent. ¶ Item pro ſenſim depeculari, ſeu furari. *Cic.* 5. *Ver.* Non reperietis hominem timide, nec leniter hæc improbiſſima lucra ligurientem.

Liguritio, f. *gran deſiderio di mangiare*, *ardente appetito*, λιχνεία, aviditas, immoderata appetentia. *Cic.* 4. *Tuſc. c.* 11. Ægrotationi talia quædam ſubjecta ſunt, mulieroſitas, pervicacia, liguritio, vinolentia, cupedia, & ſiqua ſunt ſimilia.

Liguritōres, m. *goloſi*, λίχνοι, guloſi, & voratores eduliorum ſuavium, a λείχω, *lingo*, quia conſumptis dapibus digitos, & capillos etiam lingunt. Hinc a veteribus *catillones* vocabantur. Tranſlate Liguritores inguinum, fellatores dicuntur. *Auſon. epigr.* 128.

Ligurnus Portus, Liburnus, Labro, *Livorno*, Gall. *Ligourne*, urbs nova, ſed culta, & probe munita in agro Piſano, ſub dominio Magni Ducis Hetruriæ, emporium celeberrimum illius tractus, cum triplici arce, in planitie, intra paludes, prope Montem Nigrum.

Ligus, uris, com. 3. qui eſt ex Liguria. *Virg.* 11. *Æn. v.* 715. de Auno filio Auni, Vane Ligus, fruſtraque animis elate ſuperbis. *Tacit.* 2. *Hiſt. c.* 13. Auxit invidiam in fœmina Ligus.

Ligus, uris, m. Fabio Pictori Ligyſtus, Λίγυς, filius Phaethontis. Regnavit in ea Italiæ parte, quæ poſtea ab eo Liguria appellata eſt. *Beroſ. l.* 7. *Gen.*

Liguſticum, n. 2. herba eſt, in ea Apennini parte præcipue naſcens, quæ Liguriæ imminet, unde & nomen habet. Quidam panaceam appellarunt, quod panaceam Heracleoticam caule referat, radice, & effectu. Galenus vocat Ligyſticum. Alii Libyſticum dicunt, putantque in Libya præcipue naſci. Officinæ leviſticum appellant. *Plin. l.* 19. *c.* 8.

Liguſticus, a, um, Λιγυστικός, quod ad Liguriam ſpectat. *Juven. ſat.* 3. Qui ſaxa Liguſtica portat. ¶ Liguſticæ Alpes, *Montagna di Tenda*, eædem, ac Maritimæ, in Liguriæ, Galliæque Narbonenſis confinio, inter Taurinos, & Nicæam. ¶ Liguſticum mare, Liguſticus ſinus, *Mare di Genova*, *e mare di Levante*, mare, quod Liguriam alluit, inter Gallicum ad Occ. & Tyrrhenum ad Or. ac inter oſtia Vari, & Macræ fl.

Liguſtis, idis, adject. fœmin. Liguſtica. *Sidon. l.* 9. *ep.* 15. *in carmine.* Nomo, atque gente cretus in Liguſtide.

Liguſtrum, ſtri, n. 2. κύπρος, aliis φιλλυρέα, arbor, ex cujus ligno teſſeræ ſunt aptiſſimæ, olivæ ſimilis folio, flore candido, & odorato, ſemine coriandri. Eadem eſt, atque illa, quæ in Oriente *cypros* dicitur, a cujus ubertate Cypro Carpathii maris inſulæ nomen inditum eſt. *Plin. l.* 12. *c.* 24. & *l.* 24. *c.* 10. Dicitur eſt a ligando, quia lignum ejus facile flectitur. Perottus putabat dici a *legendo*, quaſi *legustrum*, cum Maro tamen dicat, cadere liguſtra, ſed legi vaccinia. Sed eo reſpexit, quod liguſtra etiam de vacciniis dicantur. Atque hoc in cauſa eſt, cur liguſtra Maro quidem alba, nivea item Ovidius, at Columella nigra appellet. Nimirum flos liguſtri albus, bacca autem nigra. Aliis placet, liguſtrum eſſe ſmilacem, atque ita a ligando dici, quia vicis implicetur, ac circumvolvatur. Ita ſmilax major, album erit liguſtrum. Campana vero cæruleo-purpurea, nigrum liguſtrum vocabatur. Coquitur in oleo, premiturque, quod poſtea cyprinum vocatur, ab arbore ſua. *Plin. l.* 24. *c.* 10. Liguſtra non niſi in aquoſis proveniunt, ſicut ſalices, alni, populi, ſiler. *Colum. lib.* 10. Et nigro permixta liguſtro balſama.

Lilæa, æ, f. 1. urbs Phocidis, apud *Stat. Theb.* 7. *v.* 348.

Liliacĕus, a, um, *di giglio*, λείρινος, quod ex liliis eſt, ut Oleum liliaceum. *Pallad. l.* 6. *c.* 14.

Liliētum, ti, n. *giglieto*, German. *liliengarte*, Gal. *lieu planté de lis*, Hiſp. *vergel lleno de lirios*, κρινών, locus, in quo liliorum copia eſt. *Pallad. l.* 3. *c.* 21.

Lilium, lii, n. *giglio*, שושנה, Ger. *lilien*, Gal. *lis*, Hiſp. *lirio*, λείριον, κρίνον, flos proximam, teſte *Plin. l.* 21. *c.* 5. a roſa nobilitatem obtinens, eximio candore, foliis foris ſtriatis, & ab anguſtiis in latitudinem paulatim ſe laxantibus, effigie calathi, reſupinis per ambitum labris, tenuique filo, & ſemine ſtantibus in medio crocis, a λείριον, r mutato in l. *Var. l.* 4. *de L. L. Virg.* 6. *Æn.* Et candida circum lilia funduntur. ¶ Liliorum diverſa genera ſunt, candida, rubra, violacea, &c. V. *Plin. l.* 21. *c.* 4. ¶ Ex *ſimilitudine*, *flores lilium* appellabant genus quoddam munitionis, de quo V. *Cæſ. l.* 7. *B. G. c.* 73.

Lilybætānus, a, um, adject. Lilybejus, ut Cicero Quæſtor Lilybætanus, apud *Aſcon. in Divinat. Verr.* Adde *Cic. Ver.* 6.

Lilybæum, n. 2. *Capo Boeo*, al. *Capo Coco*, Λιλύβαιον, unum ex tribus promontoriis Siciliæ, quod Africam proſpectat. ¶ Item urbs Siciliæ, *Marſala*, in valle Mazaræ.

Lilybæus, a, um, quod ſpectat ad Lilybæum prom. vel urb. *Lucan. lib.* 4. Nam-

quæ rates audax Lilybæo litore ſolvit.

Lilybe, es, f. Lilybæum. *Priſcian. in Perieg. v. 481.* Eminet ad Zephyrum Lilybe, Pachynuſque ſub ortum.

Lilybeius, a, um, quod ad Lilybæum prom. ſive urb. ſpectat. *Virg. 3. Æn. v. 706.* Et vada dura lego ſaxis Lilybeia cæcis.

Lima, æ, f. *lima*, Ger. *eine feile*, Gal. *lime*, Hiſp. *lima*, *lixa*, inſtrumentum fabrile, quo ferrum, aut aliquid aliud terendo expolitur, a Græca voce allata. Nam ſæpe ρ in *l*, & ν abit in *m*. *Apul. l. 2. Florid.* Nec radio, nec fibula, nec lima, nec id genus ferramentis uti noſſe. ¶ Sæpe tranſlate ſumitur pro ſtylo, ſeu diligentia. *Ovid. lib. 1. de Ponto*, Scilicet incipiam lima mordacius uti, ut ſub judicium ſingula verba vocem. *Quintil. l. 10. c. 3.* Opus poliat lima. *Vellej. l. 2. c. 9. de quibuſdam ſcriptoribus*: Adeo ut in illis plus limæ, in hoc plus videatur fuiſſe ſanguinis.

Limaceus, a, um, adject. lutoſus, *fangoſo*, a limo. *Tert. de reſur. carn. cap. 49.* Primus homo de terra choicus, ideſt limaceus.

Limarius, a, um, *fangoſo*, limoſus. *Frontin. de aquæd. l. 1.* Interpoſita eſt limaria piſcina.

Limate, adv. polite, ornate, perfecte. *Cic. l. 5. Fin. c. 5.* Duo genera librorum, unum populariter ſcriptum, alterum limatius. *Ammian. l. 15. c. ult.* Cum limatius ſuperſtitionum quæreret ſectas. hoc eſt accuratius.

Limatulus, li, m. dimin. a limatus. *Cic. l. 7. Fam. ep. ult.* Opus eſt hic limatulo, & polítulo tuo judicio. ideſt terſo, & ſubtili.

Limatus, a, um, *limato*, *polito*, *ornato*, Ger. *gefeilt*, Gal. *limé*, Hiſp. *limado*, partic. a limor. *Cic. 2. de Nat. Deor.* Vir moribus domeſticis, ac noſtrorum hominum urbanitate limatus. *Id. de clar. Orat. c. 34.* Limatius dicendi genus. *Id. 1. de Orat. c. 39.* Vir oratione maxime limatus, atque ſubtilis. *Hor. l. 1. Sat. 10. v. 65.* Comis, & urbanus, fuerit limatior idem.

Limax, acis, m. *lumaca*, Ger. *ſchneck*, Gal. *limaſſon*, Hiſp. *caracol*, κοχλίας, idem eſt, quod cochlea, a *limus*, quia per hyemem in limo delitefcit, vere prodiens. *Var. l. 6. de L. L. Iſid. l. 12. c. 5. & Feſt.* Nonnulli tamen volunt, limacis nomen generalius eſſe, quam cochleæ, ut cochlea tantum dicatur, quæ conchæ includitur, ſuamque ſecum domum circumfert, limax etiam illa, quæ teſta caret. *Colum. l. 10. v. 324.* Implicitus conchæ limax, hirſutaque campe. ¶ Tranſlate dicitur de meretrice *Var. l. 6. de L. L.* aſſerens illud *Plauti in fragment. Clitellar.* Non quaſi ut ſunt hic, limaces lividæ. ubi nota, in fœminino genere efferri. Ita autem metaphorice meretrices appellantur, quia ſicut limaces herbarum folia, ita meretrices amatorum bona abrodunt, & devorant.

Limbatus, a, um, limbum habens, ut *limbata chlamys*, *Trebel. Pol. in Claud. c. 17.*

Limbolarius, vel Limborarius, ii, m. (ſolent enim literæ *r* & *l* ſæpe confundi, ut in *Laſiale*, & *Lariare*) eſt θυσανοπλόκος, hoc eſt qui veſtium limbos conſuit. *Plaut. Aulul. 3. 5. 45.* Textores, limbolarii, arcularii. *Pareus* legit *limborarii*, ut ſit a *limbus*, & *oro*.

Limbus, pro Lembus, V. Lembus.

Limbus, bi, m. *lembo*, Ger. *ein ſaum*, Gal. *bordure*, Hiſp. *borde*, θύσανος, eſt pars infima veſtis muliebris, imos pedes contingens. A *Serv. in 4. Æn.* deſcribitur faſcia, quæ ambit extremitatem veſtium, ſecundum antiquum ritum. Aliter inſtitam vocari ſcribit *in 2. Æn. Virg. 5. Æn.* Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo.

Limen, inis, n. *ſoglia*, *entrata di caſa*, Ger. *die ſchwelle*, Gal. *linteaux*, Hiſp. *umbral*, βηλός, οὐδός, quod ex tranſverſo in janua eſt, a *limus*, ideſt tranſverſus, quia ingredientibus, exeuntibuſque tranſverſum eſt. *Feſt. Ter. Hec. 3. 3. 18.* Jam ut limen exirem, ad genua accedit. ¶ Nec ſolum inferiorem partem ſignificat, quæ pedibus calcari ſolet in ingreſſu, ſed etiam ſuperiorem, quam Græci ὑπέρθυρον, & ὑπερθύριον appellant. *Juven. Sat. 6.* Pendentia liquit vela domus, & adhuc virides in limine lauros. ¶ *Nævius* apud *Non. cap. 4. num. 278.* limen ſuperum, & inferum dixit. Exime limen ſuperum, quod mihi miſero ſæpe confregit caput, inferum quoque, ubi ego omnes defregi digitos. ¶ Limen ſuperum, inferumque diſcedentes ſalutabant. *Plaut. Merc. act. 5. ſc. 1. verſ. 1.* Limen ſuperum, inferumque ſalve, ſimul autem vale. ¶ Ponitur interdum limen pro ingreſſu, *entrata*. *Virg. 2. Æneid.* Limen erat, cæcæque fores, & pervius uſus tectorum. ¶ Interdum pro domo ipſa. *Virgil. 2. Georg.* Penetrant aulas, & limina Regum. ¶ Interdum pro loco ſtandi, ſeu pro carceribus, unde ſtadiodromi curſum auſpicantur. *Virg. 5. Æn.* Signoque repente corripiunt ſpatia audito, limenque relinquunt. ¶ *Servus ad limina*, eſt atrienſis, qui a *Budæo* janitor vocatur. *Virg. 9. Æn.* Fiduſque ad limina cuſtos. Uſus eſt *Apulejus*. ¶ Muſas vix a limine ſalutaſſe, prover. Metaphora dicuntur ii, qui vix leviter, & ſummis tantum labris literas deguſtarunt. *Senec. epiſt. 49.* ¶ Interdum limen tranſlate pro amicitia ponitur; quia clientes, & amici ad limina potentiorum ſtabant ſalutandi, ac deducendi cauſa. *Juven. ſat. 3. v. 124.* Limine ſubmoveor, perierunt tempora longi ſervitii. *Virg. Æn. 7. v. 579.* ſe limine pellit. ¶ Item pro principio, ut limen vitæ, apud *Sen. Trag.* Limen belli, apud *Tacit. Ann. 3. c. 74.*

Limenarcha, æ, m. 1. λιμενάρχης, Præfectus portus, qui portibus præeſt, ex quibus ſcilicet frequens eſt trajectus ad exteras nationes, a λιμήν, *portus*, & ἀρχός, *princeps*. *Paul. JCtus l. Limenarcha, ff. de ſervis fugit.*

Limentinus, i, m. Deus qui limentis, ſeu liminibus præerat, *Arnob. l. 4. & Tertul. de Idolol. c. 15.*

Limes, itis, m. *ſentiero*, *via per traverſo*, Ger. *markſtein*, Gal. *liſiere*, *detor*, Hiſp. *linde*, *ſenda*, ὁρισμός, ſemita tranſverſa, militari via anguſtior, tum in agris, tum in urbibus, a *limus*, obliquus. *Feſt.* Aliqui derivant a *limen*. Quemadmodum enim limen introitum, exitumque loco præſtat, ita per limitem ingreſſus in agrum, & ex eo egreſſus patet. Nam agrorum diviſores in ſingulis Centuriis ſingulos limites conſtituebant, ut agri & menſuræ, & itineris cauſa pervii eſſent. *Colum. l. 1.* Semitas, novoſque limites in agro fieri non patiatur. ¶ Limites poſſunt dividi his diviſionibus. Prima eſt: antiqui Latini quatuor genera limitum in agris habebant, duo latiorum, duo anguſtiorum. Ex latioribus unus ab Oriente in Occidentem ſpectabat, qui primo *Duodecimanus*, deinde *Decimanus* eſt appellatus, alter a Meridie in Septentrionem, qui *Cardo*. Anguſtiorum unus ab Occidente in Orientem intuebatur, qui *Prorſus*, alter a Septentrione in Meridiem, qui *Tranſverſus* nuncupabatur. Progreſſu temporis alia limitum nomina invenere, vel ex natura loci, ut *Maritimum*, *Montanum*, vel ex limitum ordine, ut *Actuarium*, vel ex modo latitudinis, ut *Linearium*. *Hygin.* Sed de his, & aliis limitum generibus conſule Auctores de limitibus, quos uno libro edidit *Goeſius*. ¶ Limites item in agris dicuntur etiam ipſi termini, teſte *Feſto*, quibus agrorum fines diſtinguuntur. *Virg. 1. Georg.* Nec ſignare quidem, aut partiri limite campum fas erat. ¶ Sumitur etiam pro quavis via. *Liv. l. 31. c. 24.* Intra eam, extraque latæ ſunt viæ, & extra limes mille ferme paſſuum in Academiæ gymnaſium ferens. Sic *Virg. Æn. 9. v. 324.* Lato te limite ducam. ¶ Interdum pro aggere. *Tac. Ann. 1. c. 50.* Romanus limitem a Tiberio cœptum ſcindit. ¶ Tranſlate *Senec. l. 1. Beneſ. c. 14.* Benignitatis fines introrſus referre, & illi minus latum limitem aperire.

Limeum, n. 2. herba, qua venatores ſagittas inficiunt. Unde venenum cervarium appellatur. *Plin. l. 27. c. 11.*

Limi Dei, obliquitatum curatores, a limus, obliquus, tranſverſus. *Arnob. l. 4.*

Limicola, æ, m. qui in limo habitat. *Auſon. epiſt. 7. cap. 56.* Junctus limicolis muſculus oſtreis.

Limigenus, a, um, adject. in limo genitus. *Auſon. Moſel. v. 45.* Limigenis ripam prætereris ulvis.

Liminaris, re, o. 3. quod ad limen pertinet, ut Lapis liminaris, qui in domus aditu tranſverſus jacet. Liminares trabes, apud *Vitruv. l. 6. c. 4.*

Limis, me. V. Limus, a, um.

Limitaneus, a, um, quod ad limites ſpectat, ut Agri limitanei, qui in limitibus alicujus provinciæ proxime hoſtes ſunt ſiti: Limitanei fundi, qui ſunt limiti deputati: Limitanei milites, qui ſunt in limitibus, ideſt in finibus Imperii, in præſidio conſtituti, ad incurſus vicinorum arcendos. *in l. fin. Cod. de fund. limitrop.* Agros limitaneos univerſos cum paludibus, omnique jure, quos ex priſca diſpoſitione limitanei milites ab omni munere vacuos ipſi curare pro ſuo compendio, atque arare conſueverunt. Adde *Spartian. in Nigr. c. 7.*

Limitaris, e, adject. ut limitare iter, apud *Varr. l. 4. L. L.* h. e. limes, qui inter agrorum confinia relinquitur.

Limitatio, onis, f. *limitazione*, Ger. *unterſcheidung*, Gal. *limitation*, Hiſp. *limitacion*, ὁρισμός, reſtrictio, diſtinctio. *Col. l. 3. c. 13.* Velut formulam, ad quam poſita eſt limitatio terræ vinealis.

Limitatus, a, um, qui limitibus diſtinctus eſt, ut Limitatus ager, qui in centurias eſt diviſus, quarum ſingulæ limitibus diſtinguebantur. *Feſt.* ¶ Tranſlate limitata quæſtio, h. e. terminata, abſoluta, apud *Varr. l. 2. R. R. c. 1.*

Limito, as, avi, atum, a. 1. *limitare*, *terminare*, Ger. *underſcheiden*, Gal. *limiter*, Hiſp. *limitar*, ὁρίζω, limitibus diſtinguo, divido, termino. *Plin. l. 17. c. 22.* Vineas limitari oportet decumano XVIII. pedum latitudinis. ¶ Per tranſlationem accipitur pro reſtringere, ſive reſecare. *Cic. 3. Fam. ep. 8.* De tua prolixa, beneficaque natura limitavit aliquid poſterior annus, propter quandam triſtitiam temporum. Quo tamen in loco quædam exemplaria *limavit* habent.

Limitrophus, a, um, adject. ut limitrophus ager (de quo eſt titulus in *Codice*) unde limitanei milites aluntur.

Limnoria, f. 1. λιμνωρεία, Nympha, a cura lacus ſic dicta. λίμνη enim *lacus*, & ὤρα, *cura* dicitur.

Limo, adv. oblique, limis oculis. *Solin. c. 4.* Numquam limo vident.

Limo, as, avi, atum, *limare*, *polire*, Ger. *feilen*, Gal. *limer*, Hiſp. *limar*, *pulir*, lima polio, lævigo, ſuperflua detraho. *Plin. l. 36. c. 6.* Scalpere, atque limare gemmas. ¶ Tranſlate ponitur pro expolire, & redundantia circumcidere expoliandi cauſa. *Cic. 1. de Or.* Ut ars aliquid limare non poſſit. *Id. in Acad. l. 1. c. 1.* Et limantur a me politius. *Id. 3. de Or.* Sed tantum alteri affinxit, de altero limavit. *Id. de opt. gen. Or.* Quoniam ſe ipſe conſulto ad minutarum genera cauſarum limaverat. ¶ Item pro diligenter, ſeu ſubtiliter inquirere. *Cic. 2. Off.* Cum veritas ipſa limatur in diſputatione. ¶ Aliquando eſt conjungere, teſte Nonio. *Plaut. Pæn. 1. 2. 81.* Cum illa nunquam limavi caput. Sed aliqui hic interpretantur *perfricare*. ¶ Aliquando eſt limis oculis aliquid intueri. *Hor. l. 1. ep. 14.* Non iſtic obliquo oculo mea commoda quiſquam limat. Sed alii hic rectius accipiunt pro atterere, imminuere. Quo ſpectat & illud *Cic. 3. Fam. epiſt. 8.* De tua benefica natura limavit aliquid poſterior annus. Ub. aliqui leg. *limitavit*.

Limocinctus (ut *alticinctus* apud *Phædrum*) miniſter Magiſtratus, ut viator, lictor, licio cum tranſverſa ſeu obliqua purpura, ceu inſigni, cinctus. Ita *Reineſ.* ad illam Inſcript. *claſſis 6. n. 44.* Honori M. Gavi M. F. Pob. Squillani Curatori Vicetinor. apparitores, & limocincti tribunalis ejus.

Limonia, f. 1. λειμωνία, genus anemones. *Plin. l. 21. c. 11.*

Limoniades, fem. 3. λειμωνιάδες, Nymphæ florum, & pratorum, quas aliquando mori, & deficere dicit Ariſtoteles, ſicut Faunos, & Satyros. Dictæ ſunt a λειμών, *pratum*.

Limoniates, m. 1. λειμωνιάτης, gemma. Eadem exiſtimatur, ac ſmaragdus. *Plin. l. 37. c. 10.*

Limonium, n. 2. λειμώνιον, herba eſt ſimilis betæ, verum foliis tenuioribus, & minoribus, numero circiter decem, caule tenui, recto, altitudine liliorum, pleno ſeminis rubri, quod guſtatum linguam aſtringit. *Plin. l. 21. c. 11.*

Limoſanum, n. 2. *Limoſan*, olim urbs, nunc opp. Samnii, apud Campobaſſum, a Benevento ad 24. M. P.

Limoſus, a, um, *pieno di fango*, Ger. *ſchleimig*, Gal. *boueux*, *fangeux*, Hiſ. *lamoſo*, ἰλυώδης, limo plenus, cœnoſus. *Virgil. 2. Æn.* Limoſoque lacu per noctem obſcurus in ulva delitui. *Plin. l. 15. c. 16.* Ubi limoſiore callo induruit.

Limpido, as, avi, atum, a. 1. limpidum facio. *Macer l. 2. v. 5.* Appoſitum humores limpidat omnes.

Limpidus, a, um, *limpido*, *chiaro*, Ger. *lauter*, Gal. *clair comme l'eau*, Hiſp. *limpio*, *claro*, διαφανής, clarus, purus, lucens, a *lympha*, vel a λαμπρός, *ſplendidus*. *Col. l. 12. c. 28.* Vere florente roſa defæcatum quam limpidiſſimum in vaſa bene picata, & pura transferto. *Plin. l. 34. c. ult.* Limpida vox. *Id. l. 37. c. 9.* Limpidæ gemmæ. *Vitruv. l. 8. c. 7.* Limpidior aqua fiet.

Limpitudo, inis, fem. 7. *limpidezza*, διαφάνεια, puritas. *Plin. l. 32. c. 11.* Quæ limpitudo eſt.

Limula, æ, f. *limetta*, parva lima, ῥίνιον. *Terentian. Maur. de ſyllab. pag. 2390. Putſch.* Perpolite, quam poteſtis, crebriore limula.

Limulus, a, um, dim. a *limus*, ideſt tranſverſus. *Plaut. Bacch. 5. 2. 12.* Viden', limulis ut, obſecro, intuentur?

Limus, i, m. ſpecies cinguli, a *limus*, *a*, *um*, obliquus, quod purpuram tranſverſam haberet. *Aggen. de limitib. conſtit. pag. 151. Edition. Goeſii.* Limum cinctum, idem, quod purpuram tranſverſam habet. *Serv. in 12. Æn.* Limus autem eſt veſtis, qua ab umbilico uſque ad pedes teguntur. Hæc autem veſtis in extremo ſui purpuram limam, ideſt flexuoſam habet. Unde & nomen accepit. Nam limum obliquum dicimus. *Virg. 12. Æn. v. 120.* Velati limo, & verbena tempora vincti. Alii leg. *lino*.

Limus, i, m. *fango*, Ger. *ſchleim*, Gall. *boue*, *fange*, Hiſp. *cieno*, *limo*, ἰλύς, πηλός, βόρβορος, lutum, cœnum illud mollius, quod ab aquis deferri ſolet, a λειμών, *locus irriguus*, vel a λιμνή, *locus humidus*, vel a λῦμα, *ſordes*. *Virg. 4. Georg.* Tu tamen & levi rimoſa cubilia limo unge.

Limus, a, um, vel limis, & me, o. 3. *traverſo*, *torto*, Ger. *ſchlimm*, Gal. *de travers*, Hiſp. *tuerto de traves*, πλάγιος, obliquus, tranſverſus, obtortus, apud vet. & Oculi limi, vel limes, quibus ex obliquo aliquem aſpicimus. *Plin. l. 8. c. 16.* Nec limis intuentur oculis, aſpicique ſe ſimili modo nolunt. *Ter. Eun. 3. 3.* Ego limis aſpecto ſic per flabellum clanculum. Ubi *Donatus*: Limis, ſi nominativus ſingularis eſt, tranſverſum ſignificat, ſi ſextus pluralis, deeſt *oculis*. Cum igitur diſſimulant homines ſe videre, quod vident, & non recta facie, ſed tranſverſa intuentur, *limes* dicuntur aſpicere. *Ammian. l. 20. c. 9.* Limibus oculis quem contueri.

Limyra, f. 1. Limira, *Limira*, urbs Lyciæ, medit. ad Limyrum fl. non longe inde diſtans, ab ora lit. 20. ſtad. Apud Limyram fons eſt, cujus piſces reſponſa dabant cibo, annuentes, cum illum arriperent, negantes, cum cauda rejicerent. *Plin. l. 31. c. 2.*

Limyrus, m. 2. Lorymus, fl. Lyciæ, qui inter Andriacam, & Aperras urb. exit, & prope Limyram urb. fluit in mare Lycium.

Linamentum, ti, n. *taſta*, Ger. *eine*, *wiede*, Gal. *tente*, Hiſp. *hilacas*, μοτός, λαμπάδιον, penicillus, qui vulneri imponitur ex linteolo, vel ſpongia, vel lana, ad exſiccandam ſaniem, vel purulentiam extrahendam. *Celſ. lib. 5.* Linamentum involutum, & oblongum eodem medicamento illinendum, demittendumque in nares. ¶ Dare linamentum in plagam, eſt hujuſmodi feſtucas lintei in vulnus inſerere. *Celſ. l. 7. c. 9.* In ulteriores vero, lunataſque plagas linamentum dandum eſt. ¶ Linamenta item dicuntur, quæcunque ex lino conſtant. *Plin. lib. 32. c. 10.* Delphini adipe linamenta accenſa excitant vulvæ ſtrangulatu oppreſſas.

Linarius, m. 2. λινουργός, qui lini artem exercet. *Plaut. Aulul. 3. 34.* ubi alii leg. *lanarius*.

Linctus, us, m. *lambimento*, lingendi actus. *Plin. l. 31. c. 9.* Multi tuſſim veterem linctu ſalis diſcuſſere.

Lindius, a, um, ad Lindum pertinens, urbem olim Rhodi inſulæ, ut *Plin.* docet *l. 5. c. 31.* ut Lindia Minerva, *Id. l. 33. c. 12.* Chares Lindius, *Id. l. 34. c. 7. a med.* Cleobulus Lindius (unus ex VII. Sapientib.) *Auſon. in ſept. Sap. ſub init. & in fin.*

Linea, æ, f. *linea*, Germ. *ein linien*, Gall. *ligne*, *raye*, Hiſp. *linea*, *raya*, γραμ-

γραμμὴ, id, de quo hamus dependet, a *linum*, quia e lino eſt. *Martial. l. 5. epigr.* 57. Tremulaque captos linea trahit piſces. Hinc lineam mittere, apud *Plaut. Moſt.* 5. 1. 22. h. e. fallere, decipere. ¶ Item filum illud, quo fabri utuntur ad materiam ſignandam. *Cic. ad Qu. Fr. l. 3. ep.* 1. Aliquando perpendiculo, & linea diſcet uti. ¶ Tranſlate linea dicitur figura, ſeu magnitudo tantum longa, ut Mathematici loquuntur. *Plin. l. 35. c.* 10. Apelli fuit perpetua conſuetudo, nunquam tam occupatam diem agendi, ut non lineam ducendo exerceret artem. *Perſ. Sat.* 3. *v.* 4. Quinta dum linea tangitur umbra. De horologio ſolari loquitur. ¶ Ponitur interdum pro principio, aut fine cujuſcunque rei. *Hor. l.* 1. *ep.* 10. *in fin.* Mors ultima linea rerum eſt. Sic primas lineas ducere, eſt alicujus rei prima principia pertractare. *Quin. l. 2. c.* 6. Quidam materias latius dicendo perſequebantur; alii, cum primas modo lineas duxiſſent, &c. ¶ Ad lineam, & recta linea, *per diritto, a dirittura*. *Plin. l. 19. c.* 8. Ad lineam grana bina paxillo demitti. *Cic.* 1. *Tuſcul.* Rectis lineis ad cœleſtem locum ſubvolent ignes. ¶ Tranſilire, ſeu tranſire lineas, *trapaſſar i confini*. *Cicer. Parad.* 3. 1. 1. Peccare eſt tanquam tranſire lineas. ¶ Apud *Senec.* Linea dicitur terriculamentum quoddam ad aves impellendas in plagas, *in Hippolyt. verſ.* 46. Picta rubenti linea pinna Vano eludat terrore feras. ¶ In Circo lineæ dicebantur ordines ſubſelliorum. Hinc linea dives, apud *Martial. l.* 8. *epigr.* 78. h. e. locus unde Senatores & Equites ſpectabant. Quamquam aliter hunc locum explicat *Turneb. l.* 29. *c.* 9. aliter alii. Sic & *Ovid.* 3. *Amor. eleg.* 2. *v.* 19. Quid fruſtra refugis? cogit nos linea jungi. Et *Terent. Eun.* 4. 2. 12. Certe extrema linea amare haud nihil eſt. h. e. de longinquo. V. ibi *Interpret.* ¶ Apud *JCtos* linea eſt ordo perſonarum conſanguinitate junctarum. ¶ Alba linea, proverb. dicitur de iis, qui omnia ſine diſcrimine probant; dictum a linea fabrorum, quæ ſi nullo colore tincta ſit, nihil diſcernit. *Gell. in præfat.* Alba, ut dicitur, linea, ſine cura diſcriminis.

Lineālis, e, adject. *di linea*, linearis. *Ammian. l.* 22. *c.* 40. Omnes ambitus lineales farina reſperſit.

Lineamentum, ti, n. *lineamento*, Germ. *die liedmaſſ*, Gall. *trait*, Hiſp. *traço*, γραμμὴ, lineæ ductio, ſeu productio. *Cic.* 1. *de Or.* In Geometria lineamenta, formæ, intervalla, magnitudines, &c. ¶ Lineamenta item dicuntur ipſæ extremitates, & quaſi lineæ quædam in corpore apparentes, ex quibus rei uniuſcujuſque forma dignoſcitur, a lineari pictura tracta, in qua per ſolas lineas effigies hominis cognoſcebatur. *Cic.* 4. *Ver.* Quod eum multo magis figuræ, & lineamenta hoſpitæ delectabant. ¶ Tranſlate *Id. l.* 3. *Fin.* Animi enim lineamenta ſunt pulchriora, quam corporis.

Lineāris, & re, o. 3. *lineare*, Germ. *von linien*, Gall. *de ligne*, Hiſp. *de linea*, γραμμικὸς, quod ad lineam pertinet. *Quintil. l.* 1. *cap.* 10. *in fin.* Lineares probationes. ¶ *Linearis pictura* vocata eſt, quæ nullis adhibitis coloribus rei pingendæ ſimilitudinem ſolis lineis exprimebat, *diſegno*. Unde & Græcis γραφὴ dicta eſt. Primi hanc picturam exercuerunt Ardices Corinthius, & Telephanes Sicyonius. *Plin. l.* 35. *c.* 3.

Lineatio, onis, f. lineæ ductio, ſeu productio. *Vitruv. l.* 9. *c.* 4. Ejus radii paribus lineationibus extenduntur.

Lineātus, a, um, adject. *diſegnato*, *delineato*. *Plaut. Mil.* 3. 3. 42. Bene lineatam ſi ſemel carinam collocavit.

Lineo, as, avi, atum, *tirar linee*, ..., Germ. *entvverffen mit linien*, Gall. *tracer*, *tirer des lignes*, Hiſp. *tracar*, γραμμίζω, eſt lineas ducere, lineis rem aliquam figurare, & formare. *Cato de re ruſt. c.* 14. Succidet, dolabit, lineabit, ſecabitque materiam ſolam duntaxat.

Lineŏla, æ, f. 1. dim. *lineetta*, parva linea. *Gel. l.* 10. *c.* 1. Numerus conſulatus tribus lineolis ſignificatus eſt.

Lineus, a, um, λίνεος, εα, *di lino*, quod ex lino eſt. *Plin. l.* 12. *c.* 6. Sed unde lineas veſtes faciunt. *Virg. Æn.* 5. Nodos, & linea vincula rupit.

Lingo, is, xi, ctum, a. 3. *lettare*, ..., Germ. *lecken*, Gall. *lecher*, Hiſp. *lamer*, λείχω, lingua molliter tango, & delibo, a verbo Græco allato, interjecto *n*, quomodo a θίγω, eſt *tango*. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 21. Mel mihi videor lingere. ¶ Nonnunquam eſt paulatim deglutire, ut cum aliquid in ore tenentes ſenſim demittimus in ſtomachum. *Plin. lib.* 37. *cap.* 17. Sed lingentium calculos frangit, pellitque.

Lingŏnes, m. 3. pop. Galliæ Celticæ, Heduis, Sequanis, & Leucis vicini, in Burgundiæ, & Campaniæ confinio, al. in Campania, quorum urbs item Lingones, al. Andemantunum, *Langres*, antiquiſſima, anno poſt Diluvium 591. ut ferunt, condita, ad Vogeſi montis radices. *Caſ. l.* 1. *B. G.*

Lingonicus, a, um, quod ad Lingones ſpectat. Lingonicum tomentum erat e lanæ raſæ floccis. Dictum eſt a Lingonibus. Differebat a Leuconico, quod nomen habuit a Leuconibus, qui iidem erant, ac Leuci, quos Ptolemæus Lingonibus vicinos facit. *Plinius* enim *l.* 8. *c.* 46. dicit, ſuo tempore tomenta Gallicis diſcerni nominibus. Apud Romanos Lingonicum erat ditiorum, ut Circenſe, quod ex arundine fuccila, pauperum fuit. *Martial. l.* 14. *ep.* 159. Accipe Lingonicis vellera raſa ſagis. ¶ Bardocucullus Lingonicus erat veſtimenti viliſſimi genus, quod Lingonibus præcipue fuit in uſu. *Martial. l.* 1. *epigr.* 54.

Lingŏnus, a, um, ex Lingonibus. *Martial. l.* 8. *epigr.* 54. Lingonus a recta Flaminiaque recens.

Lingua, æ, f. 1. *lingua*, לשון, Germ. *die zung*, Gal. *langue*, Hiſp. *lengua*, γλῶσσα, γλῶττα, pars corporis voci formandæ, dignoſcendiſque ſaporibus deſtinata, a *lingo*, quaſi *linga*, quia unicum eſt linctus inſtrumentum, ut ait *Varro*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 54. Deinde in ore ſita lingua eſt, finita dentibus. Ea vocem immoderate profuſam fingit, & terminat; quæ ſonos vocis diſtinctos, & preſſos efficit, cum & ad dentes, & ad alias partes pellit oris. Itaque plectri ſimilem linguam noſtri ſolent dicere, chordarum dentes, nares cornibus iis, quæ ad nervos reſonant in cantibus. *Id.* 3. *de Or.* Hæc tibi eſt excidenda lingua, qua vel evulſa ſpiritu ipſo libidinem tuam libertas mea refutabit. ¶ Lingua biſulca, triſulca, &c. dicitur, quæ in duas, aut tres partes ſciſſa eſt. *Virg.* 3. *Georg.* Linguis micat ore triſulcis. ¶ Metonymice lingua accipitur pro ſermone, locutione, oratione. *Cic.* 9. *Fam. ep.* 2. Ut vitemus oculos hominum, ſi linguas minus facile poſſumus. ¶ Linguam convertere, ſeu vertere ad mores alicujus, eſt reprehendere. *Plaut. Pœn.* 5. 2. 24. Si reſpondebunt, Punice pergam loqui, ſi non, tum ad horum mores linguam vertero. ¶ Item pro differentia ſermonum, *linguaggio*. Unde dicimus linguam Latinam, linguam Græcam, &c. *Horat. l.* 3. *od.* 8. Doctus ſermones utriuſque linguæ. Quin etiam in una lingua ſermonis diverſitas, διάλεκτος, lingua dicitur. Hinc in Græca lingua quinque linguarum diverſitates eſſe dicuntur. Communis, Attica, Æolica, Jonica, Dorica. *Cic. pro Flacco*. Quæ tam procul a Græcorum omnium regionibus, diſciplinis, linguaque diviſa ſic Optimatum conſilio gubernatur. ¶ Item pro licentia, ſeu libertate loquendi. *Cic. pro Flac. c.* 23. Lingua quaſi flabellum eſt ſeditionis. Hinc linguam cohibere, continere. *Id. Q. Fr. l.* 1. *ep.* 1. *c.* 13. ¶ *Favere linguis*. V. Faveo. ¶ Eſt præterea lingua, promontorium, vel alia quævis terra longa, & anguſta, quæ in modum linguæ exertæ in mare excurrit. *Liv. l.* 37. *c.* 31. *ad fin.* unde in altum lingua mille paſſuum excurrit. *Lucan. l.* 2. *v.* 613. tenuem producit in æquora linguam. *Pacuv.* apud *Gell. l.* 4. *c.* 17. Lingua promontorii. ¶ *Lingua* item herba eſt, quæ circa fontes naſcitur. *Plin. l.* 24. *c.* 19.

Linguarium, rii, n. pretium, vel tributum pro temeraria locutione. *Sen. l.* 4. *de Ben. cap.* 36. Quod dicere ſolemus, linguarium dabo, hoc eſt pendam aliquid ob linguam temere locutam. Sed aliqui interpretantur inſtrumentum, quo lingua alicui occluditur.

Linguātus, a, um, adject. linguam habens, facundus. *Tertul. de Anima*, *c.* 3. Apoſtolus Athenis expertus linguatam civitatem.

Linguax, cis, o. *ciancratore*, Ger. *ſchvvetzig*, Gal. *languart*, Hiſp. *parlero*, λάλος, verboſus, multum loquens, qui nimis, & ſtulte loquitur. *Gel. l.* 1. *c.* 15. Hoc genus homines in verba proverſos loculeios, & blaterones, & linguaces dixerunt. Pleriſque tamen legunt *lingulacas*.

Lingŭla, læ, f. diminut. *linguetta*, parva lingua, ligula. *Priſcian. l.* 3. Lingua, lingula, & per concisionem *n* ligula. V. *Ligula*. ¶ Item promontorium, vel pars terræ anguſta ad ſimilitudinem linguæ in mare ſe extendens. *Caſ. l.* 3. *B. G.* Oppida poſita in extremis lingulis, promontoriiſque. V. *Lingua*. ¶ A *Vitruv.* lingula dicitur pars illa in ferreo vecte, quæ ſimilitudinem linguæ habet, *l.* 10. *c.* 8. ¶ Alias ex eodem *Vitruv.* notiones V. in *Ligula*.

Lingulāca, æ, f. piſcis ex planorum genere, quem Germani linguam vocant, Galli a ſimilitudine ſolearum, quæ calceis ſubduuntur, ſoleam appellant, a *lingua*, propter linguæ ſimilitudinem. *Varro l.* 4. *de L. L.* & *Feſt.* Lingulaca, genus piſcis, vel mulier argutatrix. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 62. ambigue de piſce, & de muliere: Vin' lingulacas? ST. quid opus eſt? quando uxor eſt domi. Ea lingulaca eſt nobis. Nam nunquam tacet.

Lingulātus, a, um, adject. ad modum lingulæ factus, ut lingulati tubi, quorum ſcilicet alius ad modum lingulæ acuminatus in alium intrat. *Vitruv. l.* 8. *c. ult.*

Linguōſus, a, um, adject. lingua, ſeu verbis abundans. *Petron. fragm. Tragur.*

Linificus, ii, m. qui linum texit. *Cod. Theodoſ. l.* 8. & 16. *de Murileg.* & *Gynæc.* quamquam ibi variat lectio.

Liniamentum, pro lineamentum, legitur apud *Tertul. l. de reſurrect. carn.*

Liniger, ra, rum, *chi porta veſte di lino*, λινοστολος, gerens veſtes lineas. *Ovid.* 1. *Metam.* Nunc Dea linigera colitur celeberrima turba. Sacerdotes Iſidis intelligit, qui lineis veſtibus indui ſolebant. Adde *Juven. Sat.* 6. *v.* 33.

Linimen, inis, n. actus liniendi, unctio. *Theod. Priſcian. lib.* 1. *cap.* 18. Pro linimine adhibere.

Linimentum, i, linimen. *Pallad. in Octobr. tit.* 14. Linimentum dolii non gypſo, ſed ſarmentorum cinere debebis inducere.

Linio, is, ivi, itum, a. 4. *ungere*, χρίω, ἀλείφω, eſt ungere, fricare, digito, aut aliquo inſtrumento rem aliquam mollem alteri ſuperinducere, vel imprimere, ſed tenuiter, non craſſe. *Col. l.* 8. Amaris nucibus contritis liniendæ ſunt.

Liniphiarius, ii, m. 2. &

Liniphio, onis, m. 3. lini textor. *Vopiſc. in Satur. cap.* 8. Et *Cod. Theodoſ. l.* 8. & 16. *de Murileg.* &c.

Linitus, us, ui, m. linimen, actus liniendi, apud *Celſum l.* 6. *c.* 6. ubi agit de collyrio Evelpidis, quod Phynon dicitur.

Lino, nis, lini, livi, levi, litum, a. 3. *ungere*, *incroſtare*, eſt ungere, ſeu rem aliquam mollem alteri ſuperinducere, idem ac *linio*, a λειαίνω, quod eſt leve, ac lubricum reddere, uti unguento fit. Habet tria præterita, *lini*, *livi*, & levi. Ex his præteritum *levi* ceterorum uſitatiſſimum, videtur manſiſſe ab antiquo verbo *leo*. *Col. l.* 7. Fabula abena ſi locum læſum compungas, cortaque Cimolia, & aceto linas. *Id. l.* 12. *c.* 50. Cum ſemel nova dolia, vel ſerias craſſa gummi liverunt. *Ovid. de medicam. faciei*, *v.* 7. auro ſublimia tecta linuntur. *Horat. l.* 1. *Carm. od.* 20. Græca quod ego ipſe teſta conditum levi. ¶ Aliquando eſt obturare, *ſerrare*, *chiudere*. *Virg.* 4. *Georg. v.* 38. Neque illæ nequicquam in tectis certatim tenuia cera ſpiramenta linunt. ¶ Aliquando inſignire, & quaſi linendo, & poliendo exornare, *ornare*, *polire*. *Cic. ad Q. Fr. l.* 2. *ep.* 11. Lucretii poemata, ut ſcribis, lita ſunt multis luminibus ingenii. ¶ Linere alicui labra, eſt fucum alicui facere, decipere, fallere, ea ratione, qua dicimus *os alicui ſublinire*. *Mart. lib.* 3. *epigr.* 42. Polla, tibi ventrem, non mihi labra linis. V. *Sublino*.

Linoſtrŏphon, n. 2. λινόστροφον, herba, quam nonnulli praſion, alii marrubium vocant. V. *Plin. l.* 20. *c.* 22.

Linozoſtis, f. 3. λινόζωστις, herba, quam Latini Mercurialem vocant. *Plin. l.* 25. *c.* 5.

Linquo, is, liqui, lictum, a. 3. *abbandonare*, עזב, Germ. *verlaſſen*, Gall. *quitter*, Hiſp. *deſamparar*, λείπω, deſero, a λίπω, quod a λείπω. *Virg. Ecl.* 1. *v.* 3. Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arva. *Id.* 3. *Æn. v.* 213. menſaſque metu liquere priores. ¶ Linqui animo, *andar' in faſtidio*. *Suet. Caſ. c.* 45. Fuiſſe traditur valetudine proſpera, niſi quod tempore extremo repente linqui animo ſolebat. Sic *Curt. lib.* 9. *cap.* 5. Ut injicere corpori ſuo manus ſenſit, linquentem revocavit animum.

Lintĕāmen, inis, n. idem quod linteum. *Lamprid. Heliogab. c.* 26. Linteamen lotum nunquam attigit. *Apul.* 11. *A. A.* Candido linteamine cinctum pectorale.

Lintearius, a, um, adject. ad linteum pertinens, ut lintearia negotiatio. *Ulp. l.* 5. *ff. de tribut. act.* §. 15.

Lintearius, ii, m. *chi fa, o vende panni, o veſti di lino*, λινουργὸς, λινοπώλης, qui lintea conficit, aut vendit. *L.* 5. *ff. de inſtit. act.* & *Cod. Theod. lib.* 16. *de murileg.* & *gynæc.*

Linteatus, a, um, linteis indutus, ideſt lineis veſtibus, quali habitu fertur fuiſſe Apollonius Philoſophus, quoniam hujuſmodi habitus videbatur mundior, quam qui ab animalibus deglubebatur. *Liv. l.* 10. *c.* 38. Ea legio Linteata, ab integumento conſepti, quo ſacrata nobilitas erat, appellata eſt. *Senec. de vita beat. c.* 27. Linteatus ſenex.

Linteŏlum, n. dim. a *linteum*, λινάριον, *picciol panno lino*, linamentum, lemniſcus. *Plin. l.* 21. *c.* 12. Vulneribus in linteolis imponitur.

Linteōnes, m. 3. *teſſori*, ὀθονοποιοὶ, λινουργοὶ, qui texunt linteamina in veſtium uſum. *Plaut. Aulul.* 3. 5. 38. Propolæ, linteones, calceolarii.

Linter, tris, m. & f. λέμβος, proprie dicitur arbor excavata, qua accolæ fluviorum olim utebantur vice navicularum. *Caſ.* 7. *B. G.* Conquirit etiam lintres. *Tibul. l.* 2. *eleg.* 5. Exiguus pulſa per vada linter aqua. *Cic. pro Mil. c.* 27. Repente lintribus in eam inſulam materiam, calcem, cæmenta, atque arma convexit. ¶ Item genus vaſis vinarii, *tinaccio*. *Tibul. l.* 1. *eleg.* 5. *v.* 23. Hæc mihi ſervabit plenis in lintribus uvas. Adde *Virg.* 1. *Georg.* 262.

Linternīnus, a, um, ad Linternum pertinens, ut Linterninum rus. *Plin. l.* 14. *cap.* 44. & *lib.* 16. *cap.* 44.

Linternum, neut. 2. Liternum, *Patria*, *Torre di Patria*, olim Col. & urbs Campaniæ, nunc vicus tenuis Provinciæ Terræ Laboris, in ora maris Tyrrheni, prope Liternum fl. inter Vulturnum, & Cumas. Abundat lentiſco. Ibi Scipio Africanus ſuperior mortem obiit.

Linternus, a, um, adject. ad Linternum pertinens, ut Linterna palus, *lago di Patria*, apud *Silium l.* 7.

Lintĕum, tei, n. *panno di lino*, *lenzuolo*, סדין, Germ. *leinvvand*, *leilach*, Gall. *linge*, *linceul*, Hiſp. *ropa blanca*, *lienço*, ὀθόνη, σινδὼν, pannus lineus, a *linum*. *Cic. pro Rab. Poſth. cap.* 10. Merces fallaces chartis, & linteis delatæ. ¶ Speciatim ſumitur pro ſudario, quo in balneis utimur, & aliis negotiis ad extergendum. *Plaut. Moſt.* 1. 3. 109. Linteum cape, atque exterge tibi manus. *Martial. l.* 14. *ep.* 51. Non tam ſæpe teret lintea fullo tibi. ¶ Lintea etiam dicuntur vela, *vele*, quibus utuntur nautæ. *Virg.* 3. *Æn. v.* 686. Certum eſt dare lintea retro.

Lintĕus, a, um, *teſſo di lino*, מן בד, Germ. *von leinvvad*, Gall. *de linge*, Hiſp. *de lino*, λίνεος, οῦς, quod ex lino eſt confectum. *Cic.* 7. *Ver.* Ploſtra habebant odores, veſtemque linteam. ¶ *Lintei libri*, qui de lino fiebant, cujuſmodi Sibyllini quidam fuerunt. *Liv. l.* 4. Et in fœdere Ardeatino, & in linteis libris ad Monetæ ædem inventis.

Lintrarius, ii, m. qui lintri præeſt. *Ulp. l.* 1. *Dig. Nautæ, Caupones*, &c.

Lintricŭlus, i, m. parvus linter. *Cic. Att. l.* 10. *ep.* 10. Ego vel lintriculo, ſi navis non erit, eripiam me ex iſtorum parricidio.

Linum, ni, n. *lino*, פשתה, Ger. *flachs*, Gal. *linge*, Hiſp. *lino*, λίνον, herba, quæ cannabis modo in lanæ mollitiem contuſa netur in uſum intimarum veſtium, a Græco λίνον, a quo non aliter differt, quam modulo ſyllabæ. Nam priorem Græcis corripit, Latinis producit. *Virgil.* 1. *Georg.* Urit enim campum lini ſeges. ¶ Interdum pro filo ſumitur. *Celſ. l.* 7. *c.* 14. A quibuſdam tumor ad imum acu trajectatur duo lina ducente, deinde utriuſque lini duobus capitibus diverſæ partes aſtringuntur. ¶ Item pro fune. *Ovid.* 3. *Faſt. v.* 587. Dumque parant torto ſubducere carbaſa lino. ¶ Item pro quavis re ex lino confecta,

ut nodoſa lina, pro caſſibus venatoriis. *Id.* 3. *Metam. verſ.* 153. Lina humida, pro retibus. *Virgil.* 1. *Georg. v.* 142. Et linum ſinuatum. *Sil. l.* 7. *v.* 503. eodem ſenſu. ¶ Lino epiſtolæ obligabantur, ſigno ſuper impreſſo. Hinc linum inciderc, eſt epiſtolam aperire, apud *Cic. Catil.* 3. *c.* 5.

Linus, ni, m. 2. Λῖνος, filius Apollinis ex Pſammate Crotopi Argivorum regis filia. Cum enim Apollo, occiſo Pythone ſerpente, ad Crotopum veniſſet, ab eodem hoſpitio ſuſceptus eſt, ubi clam cum Pſammate filia concubuit. Quæ cum concepiſſet, & tempore debito ſecus Nemeum flumen occulte peperiſſet, filium ſuum Linum appellavit, eumque, ut quorundam eſt opinio, expoſuit, qui ſic repertus, a canibus devoratus eſt. Alii dicunt, hunc paſtori infantem alendum tradidiſſe, paſtorem eum ex incuria in herba jacentem neglexiſſe, a canibus inventum dilaniatum eſſe. Apollo monſtrum in eam regionem immiſit, quod omnia vaſtaret, quod poſtea a Chorœbo interfectum fuit. *Bocc. l.* 5. *Gen.* ¶ Alius fuit Linus Apollinis, & Terpſichores filius, lyræ peritiſſimus, in qua diſcipulos habuit Orpheum, Thamyram, & Herculem. Hunc ab Hercule plectro, & cithara occiſum ferunt, cum eum ruſticius canentem nimis petulanter corripuiſſet. *Virg.* 4. *Ecl.* Sed *Hermodorus Platonicus l.* 1. *Diſciplinarum* dicit, Linum Mercurii ex Muſa Urania filium fuiſſe, & Thebis genitum, fuiſſe Poetam antiquiſſimum, ſcripſiſſe de mundi generatione, item de Solis, & Lunæ curſu, animaliumque, & fructuum generatione. Hic in principio ſui operis omnia ſimul nata dixit, quem ſecutus eſt Anaxagoras. Occubuit in Eubœa, ſagitta ab Apolline transfixus. Aliqui addunt, hunc primum a Phœnicia ad Græcos literas attuliſſe. *Bocc. l.* 5. *Gen.* ¶ Alius fuit Linus Hypermneſtræ maritus, Ægyſthi filius, al. Ægypti, quem tamen *Ovid. in Epiſt. Her.* Lynceum appellat, non Linum.

Lio, as, a. 1. λεαίνω, polio, lævigo, a λεῖος, *Tertul. de Idolol. c.* 5. Liare ciſternam. hoc eſt, tectorie polire.

Lioſtrĕa. V. Lejoſtrea.

Lipăra, f. 1. Liparis, antea Meligunis, *Lipari*, Λιπάρα, inſ. maris Tyrrheni, princeps Æoliarum, dicta a Liparo Rege Auſonis Regis filio, cui ſucceſſit Æolus. *Plin. l.* 33. *c.* 6.

Lipăra, æ, f. genus medicamenti pinguis, & lenis. *Plin. l.* 33. *c.* 6. Addunt & in medicamentis, quæ vocant liparas, ad excreſcentias ulcerum. *Celſ. l.* 5. *c.* 19. λιπαρὰς ſcribit Græcis literis.

Liparæus, a, um, n. 1. 2. Λιπαραῖος, quod ad Liparam inſ. ſpectat. *Juven. Sat.* 13. *v.* 45. Liparæa taberna. h. e. Vulcani taberna. Nam Lipara inſula, vel Lipare, Vulcano ſacra fuit.

Lipăre, es, f. 1. nomen proprium unius ex Lipareis inſulis Vulcano ſacræ. *Virg.* 8. *Æn. v.* 417. Inſula Sicanium juxta latus, Æoliamque Erigitur Liparen. *Claudian. de III. Conſ. Honor. v.* 196. Ignifluiſque gemit Lipare fumoſa cavernis.

Liparenſis, e, adject. Liparæus. *Cic. Ver.* 5. *c.* 37. Liparenſium teſtimonium.

Lipăris, m. 3. Λιπαρὶς, Ciliciæ fluvius, ad Selinuntem urb. a λιπαρὸς, *pinguis*, *nitidus*, quoniam, ut ſcribit *Vitruv. l.* 8. *c.* 3. natantes in hoc flumine, aut ſe lavantes, non aliter unguntur ab ipſa aqua, quam ſi oleo, aut adipe lavarentur.

Lipăris, is, m. 3. piſcis quidam ex genere lacertorum. *Plin. l.* 30. *c.* 11. ¶ Eſt gemmæ nomen, quæ ſuffita beſtias omnes evocat. *Plin. l.* 37. *c.* 10.

Liparitānus, a, um, adject. Liparenſis, ut Liparitana obſidio. *Val. Max. l.* 2. *c.* 6. *n.* 4.

Lipio, is, n. 3. verbum eſt milvii vocem exprimens. *Auctor carm. de Philom. v.* 24. Accipiter pipat, milvus hianſque lipit.

Lippio, is, ivi, itum, n. 4. *divenir lippo*, Ger. *trieffen augen haben*, Gall. *être chaſſieux*, Hiſp. *ſer lagañoſo*, λημάω, lippus fio, hoc eſt marcorem in oculis contraho. *Cic. Att. l.* 7. *epiſt.* 14. Cum leviter lippirem, has literas dedi. ¶ Uſurpatur etiam imperſonaliter. *Plin. lib.* 28. *cap.* 8. Aut ne omnino lippiatur. ¶ Tranſlate, & jlocalariter. *Plaut. Curc.* 2. 3. 39. Lippiunt fauces fame. ſc. ob ſalivam, quæ inde defluit.

Lippitūdo, inis, f. 3. λήμη, oculorum lacrymantium vitium. *Cic. l.* 10. *Attic. ep.* 17. Crebro refricat lippitudo, quæ impedit ſcriptionem.

Lippŭlus, a, um, adject. diminut. a lippus. *Arnob. l.* 7.

Lippus, pi, m. 2. λημῶν, qui oculos habet lacrymantes, cum putredo ab his defluat, a λείβω, *ſtillo*. *Hor. l.* 1. *Sat.* 3. *v.* 25. Cum tua pervideas oculis mala lippus inunctis. *Id. ibid. Sat.* 7. *v.* 3. Omnibus & lippis notum & tonſoribus eſſe; qui verſus in proverbium tranſiit. Nam lippi, & tonſores, cum domo raro exeant, curioſius exquirunt aliena negotia. *Martial. l.* 7. *ep.* 59. *de luſco*. Lippa ſub attrita fronte lacuna jacet. h. e. cavum oculi lacrymans, oculo amiſſo. ¶ Lippa ficus dicitur, quæ lacteum humorem emittit, atque adeo parum matura. *Martial. l.* 7. *epigr.* 19. Et lippa ficus, debiliſque boletus.

Lipŏte, es, f. 1. Figura, quando vis verborum rei magnitudini non reſpondet, a λείπω, *deficio*. *Serv.*

Liquabĭlis, le, o. 3. τηκτὸς, quod liqueſcere poteſt. *Apul. Apol.* Ceram liquabilem.

Liquāmen, inis, n. χύσιμον, materia liquefacta. *Col. l.* 7. *c.* 4. Succus excocti lupini, veteris vini fæx, & amurca pari menſura miſcentur, eoque liquamine tonſa ovis imbuitur. ¶ Speciatim dicitur de pinguitudine animalis ad ignem liquefacta, & adhuc magis ſpeciatim de garo, quod eſt genus condimenti liquidi, ex putrefactis piſcium inteſtinis, aliave ratione confectum, & in uſum coquinarium ſervatum, ad condiendos cibos. *Col. l.* 6. *c.* 2. Libraleſque offas in præfulſæ adipis liquamine tinctas lingula demittito.

Liquaminātus, a, um, adject. ut liquaminatus porcellus, apud *Apic. l.* 8. *c.* 7. h. e. liquamine conditus.

Liquaminōſus, a, um, adject. liquamine abundans. *Marcell. Empir. cap.* 5. Res ſalſæ, & liquaminoſæ.

Liquatio, onis, f. *liquefazione*, actus liquandi. *Vopiſc. in Aureliano*, *c.* 46. Aurum per varios bractearum, filorum, & liquationum uſus perit.

Liquatorium, ii, n. vas ad liquandum aptum. *Cal. Aurel. Acut.* 2. *c.* 39. Si vinum ſine fæce per liquatoria fundatur.

Liquātus, a, um, adject. *liquefatto*, *colato*. *Cic. Tuſc.* 2. *c.* 10. Ex quo liquatæ ſolis ardore excidunt guttæ. *Ovid.* 4. *Faſt. v.* 152. Expreſſa mella liquata favis.

Liquefacio, acis, feci, actum, a. 3. *liquefare*, *far liquido*, הִמֵּס, Ger. *wiech machen*, Gal. *faire fondre*, Hiſp. *derretir*, τήκω, λειαίνω, igne ſolvo, liquidum, & fluidum facio, admoto ignis, vel Solis calore. *Catul. epigr.* 89. *in Gellium*. Omentum in flamma pingue liquefaciens. ¶ Liquefacere voluptatibus, eſt mollem reddere, & effeminatum. *Cic.* 5. *Tuſcul. c.* 6. Contra illi beati, quos nullæ futiles lætitiæ exſultantes languidis liquefaciunt voluptatibus.

Liquefactus, a, um, *liquefatto*. *Cic.* 2. *de nat. Deor. c.* 10. Glaciem calore liquefactam, & dilapſam diffundi. *Silius l.* 11. *v.* 416. Et carmina curſus Pieria liquefacta lyra. h. e. ſuaviſſime compoſita.

Liquefio, is, n. paſſ. *divenir liquido*, διαχέομαι, ἐκτήκομαι, eliqueſco, fundor. *Cic. in Catil.* 3. *c.* 8. Et legum æra liquefacta ſunt. ¶ Tranſlate *Ovid.* 1. *de Ponto ep.* 2. *v.* 57. Sic mea perpetuis liquefiunt pectora curis.

Liquens, entis, o. liquidus, partic. a *liqueo*, ut Liquentes campi, ſeu mare. *Virg.* 6. *Æn. v.* 724. Principio cœlum, & terram, campoſque liquentes ſpiritus intus alit. *Id.* 5. *Æn. v.* 238. vina liquentia fundam. *Varr. l.* 2. *R. R. c. ult.* Lac eſt omnium rerum, quas cibi cauſa capimus, liquentium maxime alibile. ¶ Eſt etiam *liquens*, *tis*, priore longa, a *liquor*, *eris*, ſed tamen eodem ſenſu. *Virg.* 1. *Æn. v.* 436. Educunt fœtus, aut cum liquentia mella, &c. Et *l.* 9. *v.* 679. Liquentia flumina. ¶ Ponitur etiam pro nitido, puro, ac ſimplici. *Gel. l.* 18. *c.* 5. Ut non turbidæ fidei, nec ambiguæ, ſed puræ liquentiſque eſſet. Aliqui minus recte leg. *liquentior*, tanquam ſit comparativum a *liquenter* adverb.

Liquentia, f. 1. *Livenza*, fl. Venetiæ, qui Venetiam a Carnis, ſeu Marchiam Tarviſinam a Forojulio dividit, cum portu cognomine. Oritur in Opiterginis montibus, & in mare Adriaticum cadit. *Plin. l.* 3. *c.* 8.

Liqueo, es, liqui, n. 2. *eſſer liquido*, נָמַס, Ger. *zerſchmeltzen*, Gal. *ſe fondre*, Hiſp. *derretirſe*, τήκομαι, eſt liquidum, & fluidum eſſe, inſtar aquæ, vel olei diſcurrere, ac diffluere, vel clarum, perſpicuum, purum eſſe, inſtar aquæ. *Plaut. Moſt. A.* 2. *ſc.* 1. *v.* 69. Efficiam, quæ facta hic turbavimus, profecto ut liqueant omnia, & tranquilla ſint. ¶ Plura V. in *Liquet*.

Liqueſco, is, n. 3. *divenir liquido*, τήκομαι, liquidus, fluiduſque fio, ſolvor, molleſco; vel clarus fio, perſpicuus, purus, a *liqueo*, ut *caleſco* a *caleo*. *Perſ. Sat.* 2. Tot tibi cum in flammas junicum omenta liqueſcant. *Virg.* 8. *Ecl.* Limus ut hic dureſcit, & hæc ut cera liqueſcit. *Id.* 8. *Æn.* Vulnificuſque chalybs vaſta fornace liqueſcit. Ubi Servius, Liqueſcit proprie dixit. Nam ferrum non ſolvitur, ſed molleſcit. *Liv. l.* 21. *c.* 36. Per nudam infra glaciem, fluentemque labem liqueſcentis nivis ingrediebatur. ¶ Liqueſcere voluptate, & fluere mollitia, eſt mollem fieri, & delicatum. *Cicer.* 2. *Tuſc. cap.* 22. Quam eadem in voluptate, quam cum liqueſcimus, fluimuſque mollitia. ¶ Accipitur interdum pro imminui, evaneſcere, abire in nihilum, *diſperdi*, *conſumarſi*. *Senec. epiſt.* 24. Incommodum ſummum eſt, minui, & deperire, & ut proprie dicam, liqueſcere.

Liquet, ebat, imp. 3. *eſſere manifeſto*, Germ. *es iſt offentlich*, Gall. *il eſt manifeſte*, Hiſp. *es manifieſto*, δῆλον, φανερόν ἐστι, conſtat, manifeſtum, & certum eſt. *Voſſius* Metaphoræ cauſam affert, quia liqueant, quæ ſunt jam defæcata. V. *Liqueo*. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 12. Qui ſe ſe negat omnino de Diis habere, quod liqueat, ſint, non ſint, qualeſve ſint. Et *l.* 2. *c.* 1. Si haberem aliquid, quod liqueret. *Terent. Eun.* 2. 3. Illum liquet mihi dejerare. ¶ *Non liquet*, ſpeciatim in judiciis uſurpabatur, & ſignificabat, non ſatis conſtare de cauſa, ſeu non ſatis clarum, & manifeſtum eſſe, condemnandus ne eſſet reus, an abſolvendus, vel qua pœna puniendus eſſet, ideoque opus eſſe *ampliatione*, ideſt, cauſam de integro agi, & reum in aliud tempus rejici oportere. Hæc verba judices non pronuntiabant, ſed inſcripta erant in una ex tabellis literis *N. L.* Ternæ enim tabellæ ſingulis judicibus dabantur ſuffragii cauſa, una, in qua litera *A* inſcripta erat, ideſt, *Abſolvo*, altera, in qua *C*, ideſt, *Condemno*, tertia, in qua *N. L.* ideſt, *Non liquet*. *Cic. pro Cluent. cap.* 28. Homines ſapientes, qui neque abſolvere nocentiſſimum poſſent, neque eum, de quo eſſet orta ſuſpicio, re illa incognita, condemnare vellent, non liquere, dixerunt. *Senec. ep.* 66. Aut fer ſententiam, aut, quod facilius eſt, nega, tibi liquere. ¶ *Liquuit*, præteritum. *Tert. de carne Chriſti c.* 17. Quamquam liquuit de nomine hominis. *Id. l.* 5. *adverſ. Marcion. c.* 13. O ſummum præconium legis, per quam liquuit, delictum latere.

Liquĭde, adv. *liquidamente*, idem, quod liquido. *Gel. l.* 14. *c.* 1. Siderum obſervatio haudquaquam liquide conſiſtit. *Id. l.* 2. *c.* 21. Cœlum liquide ſerenum. *Cic.* 10. *Fam. ep.* 10. Liquidius de toto ſenſu tuo judicavi.

Liquidĭtas, atis, f. *fluidezza*, *chiarezza*. *Apul. de Mundo*. Aeris liquiditas ad modum tegminis.

Liquidiuſcŭlus, a, um, adject. diminut. lenis, mollis. *Plaut. Mil.* 3. 1. 17. Liquidiuſculus ero, quam ventus eſt Favonius.

Liquĭdo, adv. *liquidamente*, *manifeſtamente*, Germ. *offenbar*, Gall. *manifeſtement*, *clairement*, Hiſp. *claramente*, φανερῶς, σαφῶς, clare, perſpicue, pure, aperte, manifeſte. *Cic. ad Caſſium l.* 15. *Fam.* Te libenter amicitiæ dediſſe, quod liquido veritati dares. *Id.* 5. *Ver.* Nemo eſſet, quin hoc ſe audiſſe liquido diceret. *Terent. Andr.* 4. 3. 14. Liquido jurare.

Liquĭdum, di, ſubſt. n. aqua. *Hor.* 1. *Serm. Sat.* 1. *v.* 54. Ut tibi ſi ſit opus liquidi non amplius urna, vel cyatho.

Liquĭdus, a, um, *liquido*, *chiaro*, זַךְ, Germ. *weich*, Gall. *liquide*, Hiſp. *liquido*, ὑγρὸς, mollis, fluxus; vel clarus, perſpicuus, purus, cui turbidus opponitur, a *liqueo*. *Lucr. l.* 4. *v.* 1252. Craſſaque conveniant liquidis, & liquida craſſis. *Celſ. l.* 1. *c.* 6. Liquida alvus. *h. e.* fluens. ¶ Prima ſyllaba a *Lucretio* uſurpatur indifferenter, quia liquidus poteſt eſſe tam a *liquor*, quam a *liqueo*. *Virg.* 6. *Æn.* Liquidumque per aera lapſa. *Id. l.* 4. *Georg. v.* 102. Dulcia mella premes, nec tantum dulcia, quantum & liquida, & durum Bacchi domitura ſaporem. ideſt defæcata, & ſine ſordibus. Sic liquidiſſima cœli tempeſtas. h. e. ſerena. Et liquidiſſimus æther, apud *Lucret. l.* 4. *v.* 168. & *l.* 5. *v.* 501. Et tranſlate. *Cic. in Brut. c.* 79. Oratio ita erat pura, ut nihil liquidius. ¶ Liquidum auſpicium, apud *Plaut. Pſeud.* 2. 4. 72. pro fauſto, quia ſereno cœlo oſtenditur. ¶ Liquida vox. h. e. pura, limpida. *Lucret. l.* 2. *v.* 145. liquidis loca vocibus opplent. Adde *Horat. l.* 1. *od.* 24. ¶ Hinc *liquidum* adverbialiter pro liquida voce *Ovid.* 1. *Amor. eleg.* 13. Et liquidum tenui gutture cantat avis. ¶ Liquida fides. h. e. ſincera. *Valer. Max. l.* 6. *c.* 5. ¶ Liquido animo eſſe, h. e. ſine curis, apud *Plaut. Pſeud.* 1. 5. 3. ¶ Liquida mente videre aliquid, apud *Catul. carm.* 62. *de Aty*, *v.* 46. h. e. clara, nullo turbata affectu. ¶ Liquida voluptas, apud *Cic. l.* 1. *de Fin. c.* 18. h. e. ab omni dolore immunis. ¶ Liquidus venter, pro laxo, & fluido. *Martial. l.* 13. *epigr.* 116. Potabis liquidum Signina morantia ventrem. ¶ Liquidi odores apud *Hor. l.* 1. *od.* 5. ſunt unguenta. ¶ *Ad liquidum* eſt manifeſto, aperte, ſine ambagibus, aut dubitatione. *Liv. l.* 35. *c.* 8. *ad fin.* Donec ad liquidum res explorata eſſet. *Senec. ep.* 71. Redigere aliquid ad liquidum.

Liquo, as, avi, atum, a. 1. *liquefare*, *purgare*, τήκω, διηθέω, liquidum facio, ut cum aliquod metallum igne diſſolvimus, vel purgo, defæco, cui contrarium eſt *turbo*. Differt a *liqueo*, quia *liquo* activum eſt, *liqueo* neutrum. Nam, ut liqueat vinum, quod ante turbidum eſt, liquatur. h. e. defæcatur per ſaccum. *Plin. l.* 15. *c.* 6. Oleum in labra fundendum, ut fraces, & amurca liquentur. ¶ Liquare alvum. h. e. fluidum, & laxum reddere. *Celſ. l.* 4. *c.* 4. Liquanda alvus, interdum etiam duranda. ¶ Liquare vina, pro fundere, depromere, aut etiam colare. *Hor. l.* 1. *od.* 11. Sapias, vina liques.

Liquor, oris, m. *liquore*, Germ. *feuchte*, Gall. *liqueur*, Hiſp. *licor*, ὑγρότης, humor liquidus, a *liqueo*. *Cic.* 2. *de nat. Deor.* Aquæ admixtum eſſe calorem, primum ipſe liquor, tum aquæ declarat effuſio. *Lucret. lib.* 1. *v.* 936. Liquor mellis. *Id. l.* 5. *v.* 14. Liquoris vitigeni latex. *Id. l.* 2. *v.* 846. Amaracini blandum, ſtacteque liquorem, *il ſucco*.

Liquor, eris, d. 3. abſque præt. & ſup. *eſſer fatto liquido*, נָמַס, Germ. *fleiſſen*, Gal. *couler*, Hiſp. *derretirſe*, τήκομαι, διαχέομαι, liquefio, liqueſco, diffluo, reſolvor. *Virg.* 1. *Georg. v.* 43. Canis cum montibus humor liquitur. ¶ Tranſlate *Lucret. l.* 2. *v.* 1130. vires, & robur adultum Frangit, & in partem pejorem liquitur ætas. h. e. deficit, corrumpitur.

Lira, æ, f. *ſolco*, תֶּלֶם, Ger. *ackerfurch*, *waſſerfurch*, Gal. *ſeillon*, Hiſp. *ſulco*, *melga*, αὖλαξ, ſulcus, ſive foſſa recta in agro, in quam terræ uligo confluit. *Non.* Sed *Columella* per liram intelligit porcam, ideſt editiorem terræ cumulum inter duos ſulcos interceptum. Inquit enim *l.* 1. *c.* 4. Liras ruſtici vocant eaſdem porcas, cum ſic aratum eſt, ut inter duos latius diſtantes ſulcos medius cumulus ſiccam ſedem frumentis præbeat. *Id. l.* 11. *c.* 3. Eſt autem lira ſimilis ei porcæ, quam in ſationibus campeſtribus ruſtici faciunt, ut uliginem vitent. *Idem Col. l.* 2. Prius jaciemus ſemina, deinde proſcindemus terram, proſciſſamque in liram revocabimus.

Lirātim, adv. *a ſolco*, *a ſolco*, κατ' αὔλακας, per liras. *Col. l.* 11. *c.* 3. Eaque cum ſint diviſa, liratim ſeri debent.

Lirinon, n. 2. λείρινον, unguentum eſt ex liliis confectum, quæ Græci λείρια appellant. *Plin. l.* 13. *c.* 4. Lirinon, quod & Phaſelinum, & Syrium vocavimus, renibus utiliſſimum eſt, ſudoribuſque evocandis.

Liriŏpe, f. 1. Λειριόπη, Nympha marina, Oceani, & Tethyos filia, ex qua Cephyſus amnis Narciſſum puerum formoſiſſimum ſuſcepit. *Ovid. l.* 3. *Metam.*

Liris, m. 3. Lyris, Liternus, *Garigliano*, Λεῖρις, fl. Italiæ, qui Latium a Samnio, & Campania ſeparat. Supra Soram apud Atinam oritur, Minturnas urb. exciſam præterlabitur, & in mare Tyrrhenum inter Formias, & Sinueſſam deſinit.

Liro, as, avi, atum, a. 1. αὐλακας ἐλαύνειν, eſt liras facere, ſeu ſulcos, in quos ex porcis aqua defluat, quod fieri ſolet tertia aratione, jacto jam ſemine. Solebant enim antiqui, teſte *Var. lib.* 1. *de R. R. c.* 29. tres facere arationes. Primo terram arabant, idque vocabant *proſcindere*. Deinde ſecunda aratione excitatas grandiores glebas frangebant, quod dicebant *offringere*. Tertia aratione, jacto ſemine, *lirare* dicebantur, cum tabellis ad vomerem additis ſimul & ſa-

& ſatum frumentum operiebant in porcis, & ſulcabant foſſas, quo pluvia aqua delaberetur. Dictum eſt a *lira*. *Plin. lib.* 18. *cap.* 20. Quod vocant lirare, operientes ſemina, unde primum appellata deliratio eſt. *Col. l.* 11. *cap.* 2. Lirantur autem jugera duo opera una.

Liræ, λῆροι, lirî, ideſt deliria, gerræ, nugæ. Interdum enim nomina ſecundæ declinationis per diphthongum æ more Græcorum uſurpata reperiuntur. Sic *Adelphæ* inſcribitur Terentii Comœdia, quæ Græce Ἀδελφοί. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 9. Nam tuæ blanditiæ mihi ſunt, quod dici ſolet, gerræ germanæ, atque edepol liræ, liræ. Sunt qui græce legunt λῆροι λῆροι.

Lis, litis, f. 3. *lite*, *controverſia*, ריב, Germ. *ein zanck*, Gall. *procez*, Hiſp. *pleyto*, δίκη, ἔρις, controverſia, vel, ut *Varro* definit *l.* 9. *de L. L.* res, quæ in controverſia eſt. Dicta eſt ab *elis* per Aphæreſin, quod eſt ex ἔρις, vel a *ſtlis*, *itis*, pro *lis*, auctore *Feſto*. *Cic.* 1. *de Leg.* Ut nollent ætatem in litibus conterere. ¶ Eſt nomen generale, quod dicitur tum de cauſa civili, tum de criminali. *Cic. pro Cluent.* Siqua in eum lis capitis illata eſt. ¶ *Litis conteſtatio*, eſt utrinque apud judicem negotii principalis facta narratio. Oritur enim litis conteſtatio ex petitione actoris, & exceptione rei. Nomen ex eo eſt, authore *Feſto*, quod ordinato judicio utraque pars dicere ſolet, *Teſtes eſtote*. Eſt enim conteſtari palam teſtes ciere. Hinc conteſtari litem, *attaccar la lite*. *Cic.* 10. *Att.* Neque enim illi conteſtabuntur. ¶ *Litis æſtimatio*, eſt appendix damnationis, qua de damno a reo illato judicatur. *Cic. pro Cluent.* Sed hoc ſtatuitur, æſtimationem litium non eſſe judicium. ¶ Hinc *Litem æſtimare*, eſt aliquo damnato, damnum illatum, de quo litigatum fuit, & actorum diſpendia, & incommoda æſtimare, & in pretium, ac certam pecuniæ ſummam redigere, quam reus ſolvere debeat. *Cic.* 4. *Ver.* Qua in civitate C. Catoni clariſſimo viro, Conſulari homini, H. S. XVIII. millibus lis æſtimata ſit. ideſt C. Cato damnatus ſit octodecim millibus nummum judicio repetundarum. ¶ *Litem capitis æſtimare* eſt criminaliter agere, vel potius declarare, aliquam cauſam capitalem eſſe. *Cic. pro Cluent.* Omni contentione pugnatum eſt, ut lis hæc capitis æſtimaretur. ¶ Litem alicui intendere, *muover lite*. *Cic. l.* 1. *de Orat.* Tum ſingulæ familiæ litem tibi intenderent. ¶ *Litem dare*, eſt judicare, adjudicare. *Cic. pro Roſc. Com.* Quominus ſecundum eas lis detur. ¶ *Litem perorare*, eſt cauſam dicere. *Cic.* 3. *Off.* Ut perorandæ litis tempus, quoad per leges liceat, accommodet. ¶ *Litem ſuam facere*, eſt luis cauſam ſuſcipere, & tanquam ſuam defendere. *Cic.* 2. *de Or.* Quid? ſi, cum pro altero dicas, litem tuam facias? ¶ *Litem in rem ſuam vertere*, eſt rem inter duos controverſam adjudicare ſibi, quod fit, cum judex ita cum litigatoribus agit, ut ei jure ſuo cedant. *Liv. l.* 3. Ne peſſimum facinus exemplo admitterent judices litem in rem ſuam vertendo. ¶ Dicimus etiam agere litem adverſus aliquem, litem habere cum aliquo, litem facere, conſtituere, reſolvere, inſtruere, & ſimilia. *Quintil. Cic. Horat.* & alii. ¶ Litem perdere, *perder la lite*. *Horat. l.* 1. *ſat.* 9. Et caſu tunc reſpondere vadato Debebat, quod ni feciſſet, perdere litem. Adde *Cic. l.* 2. *de Orat.* & *Plaut. Caſin.* 3. 3. 6. quo ſenſu, lite cadere, dixit *Feſtus*. ¶ *Jurare in litem*, V. Juro. ¶ Inſtrumenta litis dicuntur acta ipſa, *le carte*, *o ſcritture*. *Quintil. l.* 12. *c.* 8. ¶ Uſurpatur etiam hæc vox de quacunque controverſia extra forum. *Virg. Ecl.* 3. *v.* 108. Non noſtrum inter vos tantas componere lites. h. e. certamen canendi. *Horat. ad Piſon. v.* 78. Grammatici certant, & adhuc ſub judice lis eſt.

Liſæ, arum, f. venæ majores gutturis. *Donat. in* 8. *Æn.* Venæ majores gutturis liſæ dicuntur: unde eliſum dicimus, quidquid ipſa ex cauſa fuerit mortuum. Sed *eliſum* potius dici cenſet Voſſius, quia ſpiritus fuerit eliſus, ut nempe ſit participium ab *elido*; *liſa* autem Latinum eſſe non putat, etſi id Donatus ſit ſuſpicatus ex eo, quod *eliſos* dicamus.

Liſſa, f. 1. *Liſſe*, *Iſola di Zara*, inſ. Illyrici, quæ oræ Liburnicæ contra Jaderam adjacet.

Liſſus, f. 2. Liſſum, *Aleſſio*, al. *Aliſſo*, Λίσσος, urbs Macedoniæ, in Illyrici confinio, in Albania regione, in Prævalitana provincia, ad oſtia Drilonis fl. in ora maris Adriatici, in intimo receſſu ſinus Illyrici, qui a Drilone fl. ibi ſe exonerante dicitur Italis *Golfo dello Drino*. ¶ Liſſus item, Lyſſus, ſeu Lyctus, *Fioniſſi*, opp. Cretæ, in ora Auſtrali, apud Criumetopon prom. & Tarbam opp. ¶ Liſſus item fl. Thraciæ, in mare Ægæum inter Thaſon, & Samothracen inſ. exiens, unus ex illis, quos Xerxis exercitus bibendo exſiccavit, teſte *Herod. l.* 7.

Litabilis, le, adject. qui litari poteſt. *Lactant. l.* 1. *c.* 21. Priapo litabilis victima eſt aſellus. h. e. juſta, & grata, qua illud Numen placari poteſt. *Minuc. Fel. c.* 31. Litabilis hoſtia. Rurſus *Lactant. in Epitom. c.* 5. Litabilior victima.

Litania, æ, f. *preghiera*, *ſupplica*, λιτανεία, ſupplicatio, preces, a λιτή, unde λιτανεύω, ſupplico. Vox græca eſt, quam tamen uſurpat *Sidon. l.* 5. *ep.* 7. Adde *leg.* 9. *Cod. de Hæretic. Manich.*

Litāmen, inis, n. ſacrificium, quod litatur. *Prudent. in præfat. Hamartig. v.* 59. de Cain immolante: Cujus litamen ſordet, & terram ſapit.

Litatio, onis, f. εὐθυσία, καλλιέρημα, actus litandi, ſacrificii peractio rite facta, voti per cæſam victimam impetratio. *Liv. l.* 27. *c.* 23. Per dies aliquot hoſtiæ majores ſine litatione cæſæ, diuque non impetrata pax Deorum. *Id. lib.* 41. *cap.* 15. Senatus majoribus hoſtiis uſque ad litationem ſacrificari juſſit. Adde *Plaut. Pſeud.* 1. 3. 99.

Litato, adv. addicentibus victimis, ſicuti auſpicato, addicentibus avibus, hoc eſt lætum rei inſtitutæ exitum promittentibus. *Liv. l.* 5. *c.* 38. Nec auſpicato, nec litato inſtruunt aciem.

Litātus, a, um, adject. *Feſtus*: Litatum alii ſolutum, deditum deo, quaſi luitatum, alii ex Græco, a precibus, quas illi λιτάς dicunt. *Virg.* 4. *Æn. v.* 50. Tu modo poſce Deos veniam, ſacriſque litatis Indulge hoſpitio. Ubi *Servius*: Diis litatis debuit dicere. non enim ſacra, ſed Deos ſacris litamus, ideſt placamus. Ergo nove dixit.

Litera. V. Littera.

Literninus, a, um, ad Literninum pertinens, ut Literninum rus, *Plin. l.* 14. *c.* 4. Liternina villa. *Val. Max. l.* 2. *c.* 10. *n.* 2.

Liternum, i, n. *Torre di Patria*, Λίτερνον, oppidum Campaniæ in ora maris Tyrrheni, prope fluvium cognominem, inter Vulturnum, & Cumas. *Plin. l.* 3. *c.* 5. & *Sil. l.* 6. *v.* 654. ubi *ſtagnoſum* appellat, & *Ovid. Met.* 15. *v.* 714. ubi *lentiſciferum* a lentiſci copia. De flumine *Liv. l.* 32. *c.* 19. ¶ Literni rus Africani ſuperioris fuit, qui ibidem in exſilio diem obiit extremum, teſte *eod. l.* 38. *c.* 53. ¶ Scribitur & *Linternum*.

Liternus, a, um, ad Liternum pertinens, ut Literna palus. *Sil. l.* 7. *v.* 278. Liternus ager, *Cic.* 2. *Agrar. c.* 25.

Lithargyrium, ſeu Lithargyrus, *litargirio*, λιθάργυρον, ſpuma argenti, vel plumbi. *Plin. lib.* 26. *cap.* 9.

Lithizontes, m. 3. λιθίζοντες, gemmæ quædam ex genere carbunculorum, lividius, & languidius lucentes, a λιθίζω, *lapideſco*, quod ad lapidum potius, quam gemmarum naturam accedant. *Plin. l.* 37. *c.* 9.

Lithocolla, f. 1. λιθόκολλα, glutinum, quo lapides conjunguntur. Fit autem ex lapide Pario, aut marmore cum taurino glutino. *Plin. l.* 7. *c.* 56.

Lithoſpermon, n. 2. λιθόσπερμον, herba, quæ nomine notiore milium Solis dicitur, a λίθος, *lapis*, & σπέρμα, *ſemen*, quia ſemina tanquam calculos fert, candore, & rotunditate margaritarum, duritia vero lapidea. *Plin. l.* 27. *c.* 11.

Lithoſtrōta, orum, n. 2. λιθόστρωτα, pavimenta lapidibus ſtrata, a λίθος, *lapis*, & στόρνυμι, *ſterno*. Proprie lithoſtrota erant e parvis cruſtulis marmoris diverſi coloris. *Plin. l.* 36. *c.* 26. Pavimenta originem habent apud Græcos elaborata arte, picturæ ratione, donec lithoſtrota expulere eam. V. ibi plura. *Varr. l.* 3. *R. R. c.* 2. Emblema, aut lithoſtrotum. ¶ Vox eſt adjectiva. *Id. ibid. ſub fin. cap.* 1. Villa opere tectorio, & inteſtino, ac pavimentis nobilibus lithoſtrotis ſpectanda.

Lithotŏmos, i, λιθοτόμος, qui calculos in veſica findit, atque comminuit. Vox græca a λίθος, *lapis*, & τέμνω, *ſeco*, qua utitur *Celſus l.* 7. *c.* 26.

Litĭcen, inis, m. *trombetta*, σαλπιγκτής, qui lituo canit, quemadmodum tubicen, qui tubam inflat. *Var. l.* 4. *L. L. c.* 16. & *Non. c.* 3. *n.* 368.

Litigātor, oris, m. *litigatore*, ריב, Germ. *zancker*, Gall. *plaideur*, Hiſp. *pleytador*, ἐριστής, qui litigat, h. e. qui litem habet in judicio. *Cic. pro Dom. c.* 44. Emit domum litigatoribus defatigatis prope dimidio carius, quam æſtimabat.

Litigātus, us, m. lis, contentio, *litigio*. *Quintil. declam.* 6. Quamquam in hoc litigatu quodammodo tibi ipſa excidiſti.

Litigiōſus, a, um, *litigioſo*, Germ. *zenckiſch*, Gall. *litigieux*, Hiſp. *contencioſo*, φιλόδικος, qui frequens in litibus verſatur, vel quavis de cauſa litem movet. *Cicer.* 4. *Ver.* Hominemque id ætatis minime litigioſum quam tumultuoſiſſime adoriantur. ¶ Interdum litigioſus idem eſt, ac controverſus, ſeu de quo lis eſt, ἐριστικός, ἀμφισβητήσιμος. *Cicer.* 3. *de Orat.* In parvo, & eo litigioſo prædiolo relicti ſumus. ¶ Dicitur etiam de re plena litibus, ſeu de loco, in quo lites agitantur. *Ovid.* 4. *Faſt.* Fora litigioſa. ¶ Item de oratione contentioſa. *Cicer.* 5. *Fin. cap.* 26. Habent enim & bene longam, & ſatis litigioſam diſputationem.

Litigium, ii, n. *lite*, *controverſia*, ריב, Ger. *zanck*, Gal. *procez*, Hiſp. *pleyto*, ἔρις, litis actio, lis, controverſia. Poetæ fabulantur, Litigium ex Demogorgone, & ex Chao ortum fuiſſe. *Plaut. Caſ.* 3. 2. 31. Ego quid contrahere cupio litigii inter eos. *Id. Men.* 5. 2. 15. Cum viro litigium natum.

Litigo, as, avi, atum, n. 1. *litigare*, *far lite*, ריב, Ger. *zancken*, Gal. *avoir debas*, *ou procez*, Hiſp. *pleytear*, ἀμφισβητέω, ἐρίζω, diſcepto, contendo, a *lis*, quaſi litem ago. *Cic.* 9. *Fam. epiſt.* 25. Noli pati litigare fratres, & judiciis turpibus conflictari. *Id. Att. l.* 13. Niſi Hirtium cum Quinto acerrime litigaſſe. *Plaut. Rud.* 4. 4. 16. Qua de re litigatis inter vos?

Lito, as, avi, atum, n. 1. *placare con ſacrificj*, כפר, Ger. *mitopffern Gott verſoenen*, *etwas erwerben*, Gall. *impetrer par ſacrifice*, Hiſp. *placar por ſacrificio*, καλλιερέω, ſacrificio facto Deos placo, votumque impetro, freq. a *luo*, quod eſt ſolvo. Nam ut *optimus* pro *optumus*, *maximus* pro *maxumus* dixere poſteriores, ſic *litare* pro *lutare*. Igitur litare eſt ſacra perſolvere. Ideo autem ſumitur pro placare, quia qui ſolvit, quod debet, is a creditoris ſe moleſtia liberat. *Varro* Ἑκατόμβη περὶ θυσιῶν. Habes, qui, & cujus rei cauſa fecerim hecatomben, in quo ego, ut puto, quoniam eſt luere, ſolvere, lutavi. Citat *Non.* in *Lutavi*. Tunc autem litaſſe credebant veteres, cum exta hoſtiarum luculenta, & notis felicibus inſignita eſſent. *Suet. Caeſ. c.* 81. Pluribus hoſtiis cæſis cum litare non poſſet. *Plaut. Pœn. a.* 2. *v.* 41. Jupiter faciat, ut ſemper ſacrificem, nec unquam litem. *Mart. l.* 10. *epigr.* 73. Non quacumque manu victima cæſa litat. *Cic. l.* 2. *Div.* Cum pluribus Diis immolatur, qui tandem evenit, ut litetur aliis, aliis non litetur? ¶ Litare victimas eſt, cæſis victimis Deos placare. *Sueton. in Othon. c.* 8. Victimas Diti Patri cæſas litavit. *Propert. l.* 4. *el.* 1. *v.* 24. Parva ſaginati luſtrabant compita porci, Paſtor & ad calamos exta litabat ovis. ¶ Ponitur interdum pro Deo offerre, ſacrificare. *Tertul. de patien. c.* 7. Quem autem honorem litabimus Domino Deo? ¶ Tranſlate *Sen. Med. ſub fin.* Plura non habui, dolor, tibi quæ litarem. *Apul. l.* 3. *A. A.* De latronis hujus ſanguine legibus veſtris, & diſciplinæ publicæ litate. h. e. hujus morte legum vim tuemini, & ſervate. *Plin. in Paneg.* Statuæ aureæ ſtrage, & ruina publico gaudio litaverunt. h. e. ſatisfecerunt.

Litorālis, le, o. 3. *litorale*, αἰγιαλίτης, quod ad litus ſpectat. Litoralis piſcis, qui in litore vivit. *Plin. l.* 9. *c.* 17. Nec litoralibus gratia. ¶ Dii litorales, qui præſident litoribus. *Catul. de Phaſel. carm.* 4. Neque ulla vota litoralibus Deis ſibi eſſe facta.

Litorĕus, a, um, *di lito*, ἀκταῖος, quod ad litus ſpectat, ut Litorea domus, quæ in litore, aut juxta litus conſtructa eſt. *Martial. lib.* 10. Et propius Baias, litoreamque domum. ¶ Litoreæ aves, paluſtres. *Virg.* 12. *Æn. verſ.* 248. Litoreas agitabat aves.

Litorōſus, a, um, quod eſt circa litus. *Plin. lib.* 37. *cap.* 10. Calais ſapphirum imitatur, candidior, & litoroſo mari ſimilis, ideſt cum aquæ marinæ colorem referens, qui eſt circa litus.

Litōtes, f. λιτότης, h. e. tenuitas, a λιτός, tenuis, exiguus. Nomen eſt figuræ, qua negando contrarium, plus ſignificamus, quam dicimus: & eſt ſpecies ſynecdoches. Exempla ejus non una *Servius* in *Virgilio* obſervavit, ut 2. *Georg. v.* 129. Miſcueruntque herbas, & non innoxia verba. *h. e.* nocentiſſima. Et *verſ.* 125. Et gens illa quidem ſumptis non tarda pharetris. *h. e.* ſtrenuiſſima. Et *l.* 3. *v.* 56. Nec mihi diſpliceat maculis inſignis, & albo. *h. e.* valde placeat. Et *Æn. l.* 5. *v.* 39. non immemor ille parentum. *ben ricordevole*. Et *lib.* 9. *v.* 261. Munera nec ſperno. *accetto ben volentieri*. Sic *Sulpic. ad Cicer.* 12. *Fam. ep.* 4. Etſi ſcio, non jucundiſſimum nuntium me vobis allaturum. *h. e.* triſtiſſimum. ¶ Etiam ſine negatione fit, cum res magna verbis extenuatur, ut *Æn.* 1. *verſ.* 81. mihi juſſa capeſſere fas eſt. *h. e.* oportet, neceſſe eſt omnino. V. plura apud *Voſſ. l.* 4. *Inſtitution. oratoriar. c.* 10. *ſect.* 8. ubi ſtatim monet, male a quibuſdam *lipsotes* dici.

Littĕra, æ, f. *lettera*, אות, Germ. *buchſtab*, Gall. *lettre*, Hiſp. *letra*, γράμμα, elementum, minima, ac individua pars orationis, ex qua ſyllabæ conſtituuntur, ut *A*, *b*, *c*, &c. a ſup. *litum*, unde & *litura*. Nam qui literam pingit, atramentum chartæ inducere, atque illinere ſolet. Ita gigni hanc vocem putant qui ſimplici *t* ſcribunt. *Manutius* tamen *in Orthogr.* veterum monumentorum auctoritate contendit, ſcribendum eſſe *littera*, duplici adhibito *t*. ¶ Litteras invenerunt Cadmus, & Evander, auxerunt Palamedes, & Simonides. V. *Plin. l.* 7. *c.* 56. ¶ Uſurpatur & numero ſingulari, & plurali. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 12. Ut *iota* litteram tollas, & *e* pleniſſimum dicas. *Id. pro P. Syl.* Litteræ poſteritatis cauſa repertæ ſunt. *Id.* 4. *Ver.* In baſi ſtatuarum maximis literis inciſum. *A lettere maiuſcole*. *Plin.* 37. 9. Litterarum ordine. *per alfabeto*. ¶ Homo trium litterarum, h. e. *fur*. nam hæc vox tribus conſtat litteris. *Plaut. Aulul.* 2. 4. 46. ¶ Litteram longam facere, pro in patibulo pendere, ad ſimilitudinem litteræ I vel T. *Id. ibid.* 2. 1. 38. V. ibi *Taubman.* ¶ Littera ſalutaris eſt A, quia *abſolvo* ſignificat; triſtis vero C, quia *condemno*. *Cic. pro Mil.* ¶ Per Synecdochen accipitur pro ſcripto, ſeu ſcriptura. *Cic.* 3. *Ver.* Nullam litteram pupillo, nullam matri ejus, nullam tutoribus reddidit. *ideſt* ſchedulam nullam dedit qua agnoſceret, ſe accepiſſe pecunias. ¶ Metonymice ponitur pro ſcribentis manu. *Cic. ad Att.* Quod tam prope accedebat ad ſimilitudinem tuæ litteræ. ¶ *Ad litteram*, idem eſt, ac ad verbum, & quod barbari *litteraliter* dicunt. *Quinct. l.* 9. *c.* 1. Quem duobus ab eo libris tractatum locum ad litteram ſubjeci. ¶ Litteræ, arum, num. pl. pro ſcripturis, ſeu ſcriptis accipiuntur. *Cic. Att. l.* 7. *ep.* 2. Quod meis omnibus litteris in Pompejana laude eſſet perſtrictus. Hinc litteris aliquid mandare, conſignare, &c. *ſcrivere*. *Cic.* & *Plin.* ¶ Item litteræ, γράμματα, epiſtolam deſignant. *lettera*, *epiſtola*. *Cic.* 1. *Att. ep.* 13. Litteræ non committendæ ſunt ejuſmodi periculo, ut aut interire, aut aperiri, aut intercipi poſſint. *Id. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 1. *c.* 3. Venio ad tuas litteras, quas pluribus epiſtolis accepi. *littera* hic ſunt ſenſa ipſa, & quod Scholaſtici dicunt, *formale*: *epiſtola* vero quod vocant *materiale*. ¶ *Litteras dare alicui ad aliquem* eſt alicui epiſtolam committere, ut ad alterum perferat. *Cic.* 12. *Fam.* Literas ad te nunquam habui, cui darem, quin dederim. ¶ Interdum idem eſt ac perferre. *Id. Fam.* 7. Litteræ mihi dantur a te. h. e. quæ a te ad me ſcriptæ fuerant. V. *Reddo*. ¶ Interdum idem ac mittere. *Id. Fam.* 4. 4. ¶ Dicimus etiam litteras ſcribere, conficere, mittere, tradere, &c. apud *Cic.* paſſim. ¶ Litteræ laureatæ dicebantur, quibus victoria nunciabatur. V. *Laureatus*. ¶ A Poetis interdum uſurpabatur *littera* in ſing. pro epiſtola. *Ov. ep.* 3. Quam legis, a rapta Briſeide littera venit. ¶ Litteræ publicæ ſunt acta & regeſta. *Cic. Ver.* 3. Unam ex decem navibus horribili tempeſtate amiſſam in litteras publicas retulerunt. ¶ Uſurpantur etiam pro teſtimoniis ſcriptis. *Cic. Ver.* 3. Diligentiam meam multitudo literarum, & teſtium declaravit. Sic Prætoriæ litteræ, pro auctoritatibus, ſeu edictis Prætoris, apud eund. *Ver.* 7. ¶ Item pro cau-

tio-

tionibus, & ſyngraphis. Hinc titulus in Jure *de litterarum obligationibus*. ¶ Litteræ frequentiſſime ſumuntur pro diſciplinis, & ſcientiis, quæ litterarum monumentis continentur. *Cic. Fam. 6. ep. 12.* Unum eſt perfugium, doctrina, & litteræ. *Id. Ver. 6. c. 44.* Homo ſine ingenio, ſine litteris. ¶ Litteræ interiores, & reconditæ ſunt abſtruſiores, altioreſque diſciplinæ; vulgares illæ dicuntur, quæ facile ab ingeniis etiam mediocribus percipi poſſunt. *Cic. de clar. Orat.* Erant in eo plurimæ litteræ, nec eæ vulgares, ſed interiores quædam, & reconditæ. ¶ Litteris operam dare, verſari in litterarum ſtudiis, litteris ſe dare, dedere, &c. *Ciceronis* ſunt. Illa quoque, litteris eruditus, imbutus, tinctus, & ſimilia, apud eund. & alios paſſim leguntur. ¶ Neſcire litteras, ſignificat neſcire ſcribere. *Senec. l. 2. de clement. c. 1.* Quam vellem neſcire litteras! ¶ Item in omni diſciplina rudem eſſe. *Sueton. in Caſ. c. 77.* Syllam neſciſſe litteras, qui dictaturam depoſuerit.

Litterālis, le, adject. *letterale*, litterarius. *Cal. Aurel. l. 1. c. 5.* Litteralis lectio adhibenda. Adde *Diomed. Grammatic. l. 1. & Symmach. 4. 54.*

Litterārius, a, um, *ciò che ſi appartiene a lettere*, γραμματικός, quod ad litteram, vel ad litteras pertinet, ut *Ludus litterarius*, ſchola, gymnaſium. *Plin. l. 9. c. 8.* Ex Bajano Puteolos in ludum litterarium itantem.

Litterāte, adv. docte, erudite, eleganter. *Cic. in Piſ. c. 25.* Ita enim ſunt perſcriptæ ſcite, & litterate. *Id. de clar. Orat. cap. 56.* Scriptorum veterum litterate peritus. *Id. ib. c. 58.* Loqui litteratius latine.

Litterātio, onis, f. *cognizione di leggere, ſcrivere, e far conti*, quædam velut infantia Grammaticæ, ſcilicet ratio & ſcientia litterarum, ex quibus voces ſiunt: quæ pertinet ad primam partem & rudimenta litteraturæ, & ad librariorum artem, & calculonum, qui pueros legere, ſcribere, & ſupputare docent. Ita enim appellata eſt a *Varrone*, teſtibus *Auguſtino lib. 2. de Ordine, c. 12.* & *Iſid. l. 1. Orig. cap. 3.*

Litterātor, oris, m. *leggiermente letterato*, γραμματιστής, qui litteras novit modice. Differt a litterato, quia *litterator* non perfectus litteris, ſed imbutus tantum eſt. *Suet. de Clar. Gram. cap. 4.* Unde apud majores, ait Orbilius, cum familia alicujus venalis produceretur, non temere quem litteratum in titulo, ſed litteratorem inſcribi ſolitum eſſe, quaſi non perfectum litteris, ſed imbutum. *Gel. l. 16. c. 6.* Linguæ latinæ litterator.

Litteratōrius, a, um, adject. litterarius, ut litteratoria eruditio, apud *Tertul. de Idol. c. 10.* Adde *Quintil. l. 2. c. 15.*

Litterātrix, icis, f. a litterator. Exemplum V. in *Litteratura*.

Litteratūlus, a, um, *ſaputello*, qui aliquantum literas didicit. *Hieronym. lib. 1. adv. Rufin. cap. 7.*

Litteratūra, æ, f. 1. γραμματική, Grammatica, ars, quæ de litteris tractat. *Quint. lib. 2. c. 15.* Non ipſam nunc volumus ſignificare ſubſtantiam, ut Grammatice litteratura eſt, non litteratrix, quemadmodum oratrix, nec litteratoria, quemadmodum oratoria. *Senec. epiſt. 88.* Prima illa litteratura, per quam pueris elementa traduntur. ¶ Aliquando pro litterarum ſcientia, & cognitione. *Cic. 2. Phil. c. 45.* Fuit in illo ingenium, ratio, memoria, litteratura, cogitatio, diligentia.

Litterātus, a, um, *letterato*, Germ. *gelerht*, Gall. *ſavant*, Hiſp. *letrado*, *hombre de letras*, γραμματικός, qui litteris præditus eſt, litteris ornatus, eruditus, doctus. *Cic. pro Balb. c. 1.* Viri litterati, ac ſtudiis, doctrinisque dediti. *Id. Tuſc. 5. c. 37.* Frater tuus, quem litteratiſſimum fuiſſe judico. *Senec. l. 4. quæſt. nat. c. 13.* Quibus nec litteratior ſit quiſquam, nec melior. ¶ Grammatici olim, teſte *Sueton. de illuſtr. Grammat. cap. 4.* litterati dicebantur, & proprie ſic appellabantur Poetarum interpretes. Quo pertinent verba *Cic. in Tuſc.* modo allata. ¶ Litteratus comice dicitur, qui notis, ſeu litteris inſcriptus eſt. *Plaut. Caſ. 2. 6. 49.* Hoc age ſis. Ol. ſi hic litteratus me ſinat. Ubi intelligit ſervum ſtigmate in fronte notatum. *Id. Rud. 4. 4. 112.* Enſiculus eſt aureolus litteratus.

Litterio, onis, m. *ſtolto*, litterator, vel contemptus aliquid. *Ammian. l. 17. c. 11.* Julianum carpentes, & appellantes litterionem Græcum.

Litteroſus, a, um, idem, quod litteratus. *Caſſius Hemina Annal. l. 4.* ut citat *Nonius c. 2. n. 495.* Homo mere litteroſus.

Litterūla, f. γραμμάτιον, dim. a littera. *Cic. ad Tiron. l. 16. Fam.* Accepi tuam litteram vacillantibus litterulis. ¶ In numero plurali uſurpatur pro epiſtolio. *Cic. Att. l. 14.* Noſtro more tamen ne patiamur intermitti litterulas. ¶ Item modeſte declarandis inſerviunt ſtudiis. *Cic. ad Tiron. l. 17. Fam.* Litterulæ meæ, ſive noſtræ, tui deſiderio oblanguerunt.

Litūra, æ, f. *untura*, ἄλειψις, linitio, linimentum, a ſup. *litum* verbi *lino*. *Cic. l. 4. c. 24.* Solem etiam, & pluvias arcet ejuſmodi litura. ¶ Fere ſumitur pro ſuperinductione illa, & complanatione, qua ſcriptura in tabula cerata deletur, vel qua ſcriptura, vel pictura ſuperinducto atramento, aliove liquore deſtruitur, *cancellazione*, ἐξάλειψις. *Cic. pro Arch.* Unius nominis litura ſe commotum eſſe dixerit. *Hor. de ar. poet. v. 292.* carmen reprehendite, quod non Multa dies, & multa litura coercuit. ¶ Item pro macula, quæ ſcribendo fit, *ſgorbio*, *ſcorpio*. *Ovid. 3. Triſt. Eleg. 1. verſ. 15.* Littera ſuffuſas quod habet maculoſa lituras.

Liturārius, a, um, adject. ad liturandum, ſeu delendum pertinens. *Auſon. in præfat. ad Centonem:* Hoc cum inter liturarios meos reperiſſem. h. e. codicillos, in quibus ſcribimus, & ſubinde quæ diſplicent, delemus.

Litūro, as, avi, atum, a. 1. *cancellare*, ἐξαλείφειν, deleo, expungo. *Sidon. Apol. l. 6. ep. 3.* Tunc probaſſe reliqua gaudebo, ſi lituraſſe aliqua cognovero.

Litus, oris, n. *lito*, חוף, Germ. *ein geſtad*, Gal. *bord*, *rivage*, Hiſp. *ribera*, αἰγιαλός, ἀκτή, terra adjacens mari, quæ fluctibus alluitur. *Celſ. l. litus, ff. de verb. ſignif.* Litus eſt, quouſque maximus fluctus a mari pervenit, idque M. Tullium ajunt, cum arbiter eſſet, primum conſtituiſſe. *Cic. pro Roſc. Amer.* Quid tam commune, quam mare fluctuantibus, litus ejectis? ¶ Late accipitur pro terra mari vicina. *Virg. 4. Æn.* Cui litus arandum, cuique loci leges dedimus. ¶ Proprie litus de mari dicitur, ripa de fluminibus. *Ovid. 1. Met.* Campoque recepti liberioris aquæ pro ripis litora pulſant. Quandoque tamen litus dicitur de fluminibus. *Virg. in Diris.* Litora, quæ dulces auras diffunditis agris. ¶ Interdum litus pro ſeceſſu ad otiandum apto uſurpatur. *Tac. 3. hiſt. c. 63.* Vitellius de numero ſervorum, & electione litorum loqui. ¶ Sunt qui ſcribunt *littus* duplici *t*. Sed *Manutius* ſtat ab illis, qui per ſimplex *t* ſcribunt, cum deducatur a *lido*, ſive *lino*, & ita ſit in veteribus monumentis.

Litus, a, um, *unto*, *tinto*, κεχρισμένος, unctus, aſperſus, inſperſus, partic. a *linor*. *Virg. 4. Georg. v. 99.* Paribus lita corpora guttis.

Litus, us, m. unctio, a litum ſupino verbi lino. *Plin. lib. 33. cap. 6.* Uſus ejus ad collyria, & litus.

Lituus, m. 2. λίτυος, genus tubæ minoris, incurvum, gracilem edens ſonum, quo in bello utebantur, a λιτός, *tenuis*, *acutus*, nempe ob ſonum. *Ovid. 3. Faſt.* Jam lituus pugnæ ſigna daturus erat. ¶ Item baculus incurvus, quo Augures ſedentes avibus templum deſignabant, ita dictus a ſimilitudine tubæ. *Cic. 1. de Div. c. 17.* Quid lituus iſte veſter, quod clariſſimum eſt inſigne Auguratus, unde vobis eſt traditus? Nempe eo Romulus regiones direxit, tum, cum urbem condidit. Qui quidem Romuli lituus, ideſt incurvum, & leviter a ſummo inflexum bacillum, quod ab ejus litui, quo canitur, ſimilitudine nomen invenit, cum ſitus eſſet in Curia Saliorum, quæ eſt in Palatio, eaque deflagraſſet, inventus eſt integer. *Plut. in Romulo. Gel. l. 5. c. 8.*

Livēdo, inis, f. *lividura*, livor. *Apul. l. 9. Metam.* Quales illic homunculi vibicibus livedinis totam cutem depicti!

Liveo, es, n. 2. *eſſer livido*, Germ. *bleyfarb ſeyn*, Gall. *être terni*, Hiſp. *ſer cardeno*, πελιδνόομαι, lividus ſum, hoc eſt plumbei coloris. *Ovid. 2. Met.* Livent rubigine dentes. *Virg. 7. Æn. verſ. 687.* pars maxima glandes Liventis plumbi ſpargit. ¶ Tranſlate ſumitur pro invidere, quia invidi aliena felicitate pallent, & liveſcunt. *Tacit. Ann. 13. c. 42.* Livere iis, qui eloquentiam exercent. *Martial. l. 6. epigr. 86.* Poſſideat Libycas meſſes, Hermumque, Tagumque, Et potet calidam, qui mihi livet, aquam.

Liventer, adverb. fuſce, ad modum lividi coloris. *Paulin. Petrocor. l. 5. v. 192.* Liventer facto nigreſcunt gutture fauces.

Liveſco, is, n. 3. *divenir livido*, Germ. *bleychſchwartzwerden*, Gall. *ternir*, Hiſp. *hazerſe cardeno*, πελιδνοῦμαι, lividus fio. *Lucr. l. 3. v. 539.* Digiti liveſcunt in pedibus. ¶ Tranſlate ſumitur pro invidere. *Claud. l. 3. de Rapt. v. 27.* Nec enim liveſcere fas eſt, vel nocuiſſe Deos.

Liviānum, i, n. *Leviglianо*, rus eſt in collibus Euganeis Taurilim in Merid. & Titulo in Occid. proximum, ubi T. Livius villam habuiſſe dicitur, & loco nomen dediſſe.

Liviānus, a, um, adject. ad Livium, vel Liviam familiam Rom. pertinens, ut Livianæ ſici, apud *Col. l. 5. c. 10.* Livianum æs. *Plin. l. 34. c. 2.*

Livide, adverb. fuſce, livido colore. *Plin. lib. 37. cap. 7. de carbunculis.* Languidius, & lividius lucent.

Lividinans, antis, particip. qui invidet, & livore tabeſcit. *Petron. Satyr.* Ipſe Paris Dearum lividinantium judex. Ita legit *Gruter. Suſpicion. l. 1. c. 22.* Alii *libidinantium*, alii *litigantium*.

Lividineus, a, um, adject. lividus, ut vibices lividinei, apud *Apul. l. 9. A. A.* ita legit *Salmaſ.* alii aliter.

Lividūlus, a, um, ſublividus. *Juv. ſat. 11. v. 110.* Quibus invideas, ſi lividulus ſis.

Lividus, a, um, *livido*, Germ. *blaw*, Gall. *terne*, Hiſp. *amarillo*, *cardeno*, πελιδνός, idem, qui plumbeus, ſubniger, a voce Græca allata, per Metatheſin. *Virgil. 6. Æn. verſ. 320.* Illæ remis vada livida verrunt. *Catul. carm. 17.* lividiſſima vorago paludis. ¶ Speciatim lividus dicitur, qui fuſcum colorem in cute ex ictu contraxit, exilibus venis colliſis, ſanguineque ad cutem diffuſo. *Horat. lib. 1. od. 8.* Neque jam livida geſtat armis brachia. *Ovid. epiſt. 20. v. 82.* Oraque ſint digitis livida facta tuis. ¶ Tranſlate lividus dicitur invidus, aut malevolus, *malevolo*, *invidioſo*. *Martial. l. 1. epigr. 41.* Omnibus invideas, livide, nemo tibi. (Adde *Cic. Tuſc. 4. c. 12.*) *Senec. l. 2. controv. 14.* Longe lividiorem ſententiam dixit.

Livius, m. 2. cognomento Andronicus, Λίβιος, Latinorum Poetarum antiquiſſimus, qui primus apud Romanos Latino ſermone comœdiam ſcripſit. Primam fabulam dedit anno U. C. 510. al. 514. C. Claudio Cæci filio, M. Tuditano Coſſ. anno antequam Ennius natus eſt. *Cic. 1. Tuſc. in Brut. & de Sen.* Fuit major natu, quam Plautus, & Nævius. *Cic. 1. Tuſcul.* Floruit poſt Sophoclis, & Euripidis mortem annis plus fere centum, & ſexaginta. *Gel. l. 17. cap. ult.* ¶ T. Livius nobilis Hiſtoriæ Romanæ ſcriptor, patria Patavinus. De hoc *Hier. ad Paulinum*: Ad Titum Livium, lacteo eloquentiæ fonte manantem, de ultimis Hiſpaniæ, Galliarumque finibus quoſdam veniſſe nobiles legimus, & quos ad contemplationem ſui Roma non traxerat, unius hominis fama perduxit. Habuit illa ætas inauditum omnibus ſæculis, celebrandumque miraculum, ut tantam urbem ingreſſi, aliud extra urbem quærerent.

Livius, a, um, adject. ut Livia familia, inter Romanos nobilis, *Tacit. Ann. 6. c. 51.* Livia arbor, *Col. l. 10. v. 413.* Liviæ leges, *Cic. 2. de Leg. c. 6.*

Livonia, f. 1. *Livonia*, Germ. *Lifflander*, regio Sarmatiæ Europææ. Dividitur in duas partes, in Eſthoniam, quæ in Boream tendit, & in Litlandiam, quæ ad Auſtrum.

Livor, oris, m. *lividore*, חבורה, Germ. *die bleyfarb*, Gall. *couleur de plomb*, Hiſp. *cardenal*, πελίωμα, color ex pallido nigreſcens, quem & plumbeum nonnulli appellant, qualem in contuſis corporis partibus videre eſt, cum exiles venæ contuſæ ſanguinem ad extremam cutem diffundunt. *Plin. l. 20. c. 22.* Illinitur & livoribus. ¶ Hinc livorem contrahere, eſt nigreſcere. *Colum. lib. 12. cap. 47.* Quia hæc candidior eſt oliva, quam ea, quæ contuſione livorem contraxit. ¶ Et quoniam talis eſt color invidorum, ideo livor accipitur pro invidia. *Brutus ad Cicer. lib. 11. Fam. epiſt. 20.* Malevolentia, & livore impediuntur ne quid faciant.

Lix, licis, f. cinis, vel aqua cinere mixta. *Var. lib. 4. L. L. Nonius cap. 1. nu. 309.* & *Plin. lib. 36. cap. 27.*

Lixa. V. Lixæ.

Lixabundus, iter libere, & prolixe faciens. *Feſtus*.

Lixæ, arum, m. *vivandieri*, ἀκολουθοι, qui quæſtus gratia exercitum ſequuntur, a *lix*, aqua, quod munus eorum eſſet aquam ferre militibus, teſte *Nonio*, vel a *lixando*, ſive *elixando*, hoc eſt coquendo cibos militibus. *Liv. l. 33. c. 16.* Impedimenta ſubſequi juſſit, calones, lixaſque, & invalides milites. *Tacit. Ann. 2. c. 62.* Lixæ, & negotiatores reperti.

Lixivia, æ, f. vel lixivium, ii, n. *ranno*, Ger. *laug*, Gal. *leſſive*, Hiſp. *lexia*, κονία, aqua, in qua lavandi gratia decoctus eſt cinis, a *lix*, aqua. *Col. l. 12. c. 16.* Ex ea eo, quod cremaverint, cinere lixivium faciunt. Ex *paulo poſt*: In olla fictili ampla præparatam lixiviam cineris ſarmenti calefieri convenit.

Lixivius, & Lixivus, a, um, adject. qui colatur, & tranſit. *Col. l. 12. c. 41.* Lixivum muſtum, quod deſtillat, antequam nimium calcetur uva, *proſmoſt*. *Plin. l. 14. c. 20.* *lix*, Lixivius cinis.

Lixulæ, f. 1. *circuli ex farina, caſeo, & aqua qui olim inter viliora cibaria numerati ſunt*, a *lix*, aqua. *Varro lib. 4. de L. L.*

L ANTE O.

Lobæ, f. 1. λόβαι, culmi in milio Indico. *Plin. l. 18. c. 7.*

Locālis, le, adject. ad locum pertinens, *locale*. *Tert. adverſ. Marc. c. 34.* Localis determinatio. *Ammian. l. 14. c. 7.* Locales ærumnæ.

Locāliter, adverb. ex loco. *Tertul. de Pal. cap. 2.* Mutat localiter habitus. *Ammian. l. 19. c. 12.* Localiter appellatus.

Locarii, m. 2. qui in ſpectaculis ſedes locabant. *Mart. l. 5. epig. 25.* Hermes ſuppoſititius ſibi ipſi, Hermes divitiæ locariorum, Hermes cura, laborque ludiorum.

Locarium, n. 2. *l'affitto*, ἐνοίκιον, pretium, quod pro taberna, ſtabulove perſolvitur, ut in eo quis conſiſtere poſſit, a *locando*. *Varro l. 4. de L. L.*

Locarius, V. Locarii.

Locatio, onis, f. *locazione*, *affittanza*, Germ. *ein auſſleihung*, Gall. *louage*, Hiſp. *arrendamiento*, ἐκμίσθωσις, actus locandi. *Cic. Att. l. 4.* Diſturbata porticus Catuli, quæ ex S. C. locatione reficiebatur. ¶ Inducere locationem, eſt irritas facere locationis tabulas. *Cic. Att. l. 1. ep. 19.* Ut induceretur locatio, poſtulaverunt. ¶ Item collocatio. *Quint. l. 9.* Amphiboliam fieri vitioſa verborum locatione, nemo eſt qui neſciat.

Locatitius, a, um, qui locatur. *Sidon. l. 6. ep. 8.* mercenariis perſecutionibus, & locatitia fatigatione.

Locātor, oris, m. *colui che dà a pigione*, שכר, Germ. *verleicher*, Gall. *loueur*, Hiſp. *arrendador*, ἐργολάβος, qui locat, qui redemptori pro opere aliquo faciundo mercedem conſtituit. *Plin. l. 7. c. 52.* Romæ quoque Corſidium materteræ ſuæ maritum, funere locato revixiſſe, & locatorem funeris ab eo elatum.

Locātus, a, um, adject. *collocato*, *poſto*, poſitus. *Cic. de clar. Orat. c. 57.* Membra ſuo quæque loco locata. *Enn. apud eund. l. 2. Offic. c. 18.* Benefacta male locata malefacta arbitror.

Locellus, i, m. βαλάντιον, crumenula, dim. a loculus, *Mart. lib. 14. ep. 13.* Si quid adhuc ſupereſt in noſtri fæce locelli.

Locito, as, avi, atum, a. 1. freq. verbi loco. *Ter. Adelph. 5. 8. 26.* Agelli eſt hic ſub urbe paululum, quod locitas foras.

Loco, as, avi, atum, a. 1. *collocare*, שים, שכר, Germ. *ſetzen*, *verleihen*, Gal. *placer*, *louer*, Hiſp. *poner*, *alquilar*, τίθημι, pono, conſtituo, a *locus*. *Cicer. pro Mur.* Quæ poſſunt locare hominem in ampliſſimo gradu dignitatis. *Id. in Arat. l. 1.* Inter recte factum, & peccatum media locabat quædam. *Plaut. Rud.* Locare inſidias alicui. ¶ Interdum eſt nuptui tradere. *Ter. Phor.* Quæſo, quid ſi filiam ſuam unicam locaret? *Id. ibid.* Ut potui, virginem nuptum lo-

ca-

cavi huic adoleſcenti. *Plaut. Tri.* 5. 3. 52. Ubi erit locata virgo in matrimonium. *Id. Caſ.* Ubi tu jam locere in luculentam familiam. *Cic. in Phil.* 2. Curio te in matrimonio certo, ac ſtabili locavit. *Auſt. ad Her. l.* 2. Cur me huic locabas nuptiis? ¶ Interdum inſumere, impendere, ut argentum, aut operam bene, vel male locare. *Plaut. Moſt.* Nec quicquam argenti locavi tam [illegible] aliquam æque bene. ¶ Et tranſlate *Cic. in Fam.* [illegible] in M. [illegible] lonis conſulatu fieri, & locavi. ¶ Interdum uſum alicujus rei pretio concedere, aliquid pretio utendum dare, *affittare*, [illegible], cum acc. rei, dat. perſonæ, & abl. pretii. Sed tamen non ſemper hi omnes caſus exprimuntur. *Cic. 1. Agr.* Vectigalia locare. *Id. pro Roſc. Com.* Diſciplina, quæ erat ab [illegible] tradita, locabat [illegible] H. S. CCCIII. ¶ Non ſolum vero rem aliquam homines locare dicuntur, ut domum, agrum, ſed etiam operam, vel laborem ſuum, quod eſt aliquid faciendum mercede ſuſcipere. *Plaut. Trin.* 4. 3. 2. Nam operam meam tribus nummis ego locavi ad artes nugatorias. *Gel.* [illegible] ¶ [illegible] eſt aliquid [illegible] buere, conſtituta mercede. *Cic. in Ver.* 3. *c.* 50. Cum L. Octavius, C. Aurelius Coſſ. [illegible] H. S. DI [illegible] millibus faciendum locaſti. *Perſ. ſat.* 6. *v.* 47. ingenteſque locat Cæſonia Rhenos.

Locrenſis, [illegible], adject. qui ex Locrorum urbe eſt. *Cic.* [illegible]

Locri, orum, maſc. 2. [illegible], pop. Achaiæ. Gemini fuerunt. Alii incoluerunt circa fauces [illegible] Corinthiaci, [illegible], quorum [illegible], & urbs primaria Naupactum. Alii habitavere in adverſa ora ad ſin. Octæum, Opuntii [illegible], quorum opp. Scarphia. Cognominati ſunt Epicnemidii, a Cnemide, opp. & monte Bœotiæ. Locri item, cognomento Epizephyrii, Narycia, *Geraci*, urbs ext. Magnæ Græciæ, in confinio Bruttiorum. Condita fuit a Locris, qui Ajacem Oileum ad Trojam ſecuti ſunt, ipſo duce, teſte Solino, vel Evante duce, ut alii ſcripſere. Hi cum bovem, quem Diis immolarent, non haberent, compoſito ex lignis minutis bovis ſimulacro, rem ſacram eo fecerunt. Inde Græcum adag. *Locrenſis bos*, de re vili, & munere ſordido. Idem, cum ſo[illegible], quod cum Peloponneſiis inierant, violaſſent, ad He[illegible] partes [illegible], & [illegible] ſtathium, *Locrenſe pactum*, in fœdifragos. Alii dicunt, adagium inde natum eſſe, quod Siculos [illegible].

Locris, idis, f. Locrorum regio. *Cic. ad Attic. l.* 3.

Loculamenta, orum, n. 3. [illegible], loca diſtincta, ſive capſulæ, in quibus aves, apes, aut etiam majora animalia ſeorſum nidificare, ſeu habitare ſolent, a *loculus*. *Col. l.* 8. *c.* 8. Quæ vel loculamenta, quibus nidificent aves, vel fictilia columbaria recipiant. ¶ [illegible], ſive theca [illegible] loculorum [illegible]. *Senec. de Tranq.* [illegible] tecto tenus exſtructa [illegible].

Loculāris, e, adject. in loco tactus, ut locularis reſina. *Pallad. l.* 2. *c.* 25.

Loculatus, a, um, *che ha molti luoghi*, [illegible], quod habet diverſos locos. *Var. l.* 3. *de R. R. c.* 17. Nam ut Pauſanias, & cæteri pictores ejuſdem generis loculos magnas habent [illegible].

[illegible], a, um, [illegible] multos habet locos, [illegible] intermedio diſtinctos. *Plin. l.* 15. *c.* 22. Sola differentia generum in putamine duro, fragilive, & tenui, ac craſſo, loculoſo, & ſimplici.

Loculus, li, maſc. *luoghetto*, [illegible], exiguus, & anguſtus locus. *Plaut. Mil.* 3. 2. 58. Sed in cella paululum erat loculi lubrici. ¶ Per Synecdochen loculi dicuntur loculamenta quædam ſeparata in piſcinis, ornithotrophiis, aliorumve animalium ſtabulis, in quibus unaquæque ſeorſum aluntur. *Var. l.* 3. *de R. R.* [illegible] pecora ædificatas, ac loculos. ¶ Item [illegible] ¶ [illegible] *Mart. l.* 14. [illegible] non decet. *Horat.* [illegible] ¶ [illegible] *Plin.* [illegible] reliquo corpore non potuiſſe tradunt, conditumque loculo in templo.

Locuples, etis, o. *ricco*, עשיר, Germ. *reich*, Gall. *riche*, Hiſp. *rico*, [illegible], dives, a copia locorum, ut ſcribit Cornelius Fronto, nempe ex *locus*, id eſt ager, & *ples*, quod ab antiquo *pleo*, unde *impleo*. Itaque locuples eſſe poteſt, qui dives non ſit, ut ſi quis ſit obæratus, ſed tamen plus poſſideat, quam debet. [illegible] Horum hominum ſpecies eſt honeſtiſſima, ſunt enim locupletes, voluntas vero, & cauſa impudentiſſima. *Plin. item l.* 18. *c.* 3. Locupletes dicebant loci, hoc eſt agri plenos. ¶ Dicitur de hominibus, & de rebus. *Horat. l.* 2. *ep.* 1. *v.* 137. Annus locuples frugibus. *Cic. pro Planc.* Egentes in locupletes armabantur. *Id.* 1. *de Orat.* Tanquam in aliquam locupletem, & refertam domum veniſſem. ¶ Tranſlate ponitur pro copioſo, & bene inſtructo, in quocunque genere. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Locupletior igitur hominum natura ad beate vivendum, quam Deorum, quod pluribus generibus fruitur voluptatum. Hinc Locuples oratio. *Cic.* 3. *de Orat. c.* 48. Cujus membra, & pedes ſunt in omni locuplete oratione diffuſa. ¶ Item pro firmo, certoque, & magnæ authoritatis, [illegible] nemo debeat [illegible] ſed haud [illegible] locupletem [illegible] auctores.

Lo[illegible], m. qui [illegible]. *In duobus nummis Hadrian. apud* [illegible] Locupletatori Orbis terrarum.

Locupletātus, a, um, *arricchito*, ditatus. *Cic.* 7. *Ver. c.* 31. Hac tanta præda [illegible] locupletatus.

Locupletiſſime, *ricchiſſimamente*. *Spartian. in Hadrian. cap.* 3. A Trajano locupletiſſime muneratus.

Locuplēto, as, avi, atum, a. 1. העשיר, Germ. *reich machen*, Gall. *enrichir*, Hiſp. *enriquecer á otro*, πλουτίζω, eſt locis, & poſſeſſionibus, quempiam divitem facere, & generatim bonis vel externis, vel corporis, vel animi ditare. *Cic.* 2. *Fam.* Quoniam juriſdictionem confeceram, civitates locupletaveram. [illegible]

Locus, i, m. 2. *luogo*, מקום, Germ. *ortt*, Gall. *lieu*, Hiſp. *lugar*, τόπος, quicquid aliquid continet, ſive, ut ait *Varro l.* 4. *L. L.* ubi quicquam conſiſtit, a λέγεσθαι, *cubo*, *jaceo*, unde λέχος, *lectus*, item λόχος, quod Homero ſignificat locum inſidiis accommodatum. Fit autem mutato χ in c, quemadmodum *ſpecus* ſit a σπέος. Prius fuit *ſtlocus*, quaſi *ſiſtlocus*, deinde factum eſt *locus*, [illegible] *Id.* [illegible] *B. G. c.* 42. [illegible] co Germani conſederant. ¶ Ex loco ſuperiore agere dicitur Orator, qui pro Roſtris agit, ex æquo qui in Senatu, ex inferiore, qui ad Judices. *Cic.* 3. *de Or.* Nam ſive de Cœli natura loquitur, ſive de terræ, ſive de divina vi, ſive de [illegible], ſive ex æquo, ſive ex ſuperiore. ¶ [illegible] etiam pro tempore, vel ſpatio. *Ter. Heaut.* Nam & cognoſcendi, & ignoſcendi [illegible] *Att. l.* 9. *c.* 7. [illegible] *Saluſt. Jug.* Interea loci. *Plaut. Caſ. a.* 1. *v.* 32. Poſt id locorum. h. e. deinde, poſtea. Eodem modo locutus eſt *Liv. l.* 22. *c.* 38. Hinc priore loco cauſam dicere, eſt ante defendere, quam quis accuſatus ſit. *Cic. pro Quinct.* Ut ſpe cautam capitis, ſi ſponſionem feciſſet, priore loco diceret. ¶ Item pro opportunitate, occaſione, facultate. *comodità*, *Id.* 6. *Fam.* Nullum locum prætermittemus tui juvandi, aut levandi. *Id. Att. l.* 1. *ep.* 15. Nactus mihi videbar locum reſecandæ libidinis, & coercendæ juventutis. ¶ Hinc Loco, vel In loco, eſt opportune, commode, recte, cum res poſtulat, *a tempo*. *Cic. in Part.* Loco tu quidem quæris, ſed primus, quod vis, explicabitur, &c. *Id. in Fam.* 11. *ep.* 16. Sic epiſtolæ oſtendunt non loco redditæ. ¶ Loco dicere, eſt aliquem rogatum ſententiam dicere. *Cic.* 3. *de Leg. c.* 18. Huic juſſa tria ſunt, ut adſit, ut loco dicat, id eſt rogatus; ut modo, ne ſit infinitus. ¶ Notat etiam ordinem rerum. Hinc Primo loco, eſt primum: Secundo loco, eſt deinde, præterea. *Cic.* 1. *Fam.* Facile ſecundo loco me conſolatur recordatio meorum temporum. ¶ Item accipitur pro genere, pro natalibus, pro conditione nativitatis. *Cic. pro Flacco, c.* 11. Si quem infimo loco natum, nullo ſplendore vitæ, nulla commendatione famæ defenderem. *Liv. l.* 1. *c.* 34. Loco ſummo natus erat. ¶ Item pro ſtatu, fortuna. *Cic.* 5. *Fam.* Et quem in locum res deducta ſit. *Id. pro Sext. c.* 31. Eo loci res eſt, ut &c. ¶ Item pro dignitate. *Cicer. pro Cluent.* Qui in ſummum locum civitatis aut non potuerunt aſcendere, aut non petiverunt. *Id. in Bruto.* Mature in locum principem Oratorum venit. *Id.* 3. *de Fin.* Quæ ſecundum locum obtinent. ¶ Item pro auctoritate, æſtimatione, amore, gratia. *Cic. pro Planc.* Quin in mea ſalute principem ſemper locum, auctoritatemque tenueris. *Id. in Phil.* 2. *c.* 29. Quem locum apud Cæſarem obtinuiſti? quo numero fuiſti? *Id. l.* 13. *Fam.* Eodemque apud me loco eſſet, quo eſt apud patronum ſuum. *Id.* 3. *Fin.* Nec juſtitiæ ullus eſſet, nec bonitati locus. ¶ Item pro vice. *Id. in Phil.* Cur eum habet in loco patrui? Et alibi, Quem parentis loco colere debebas. *Cic. in Bruto.* Et quo Auguſtum [illegible] in parentis eum loco colere ſolebam. *Id. in Ver.* 3. Prætorem Quæſtori ſuo parentis loco eſſe oportet. *Id. ad Brut. ep.* 13. Illius in patris locum ſucceſſit. ¶ Item pro ratione, genere, numero, vel ſimpliciter pro præp. *pro*. *Cic. in Piſon. c.* 15. Si quis impediſſet reditum meum, in hoſtium loco putaretur. *Id. de Am.* In injuriæ loco id numerant. *Id. de Inv. l.* 2. Petebat id ſibi loco præmii. *Id.* 3. *Fam.* Ne id, quod petat, exigere magis, quam rogare, & in beneficii loco ponere videatur. *Idem l.* 7. *Fam. epiſt.* 3. Criminis loco putant, quod vivam. ¶ Item pro quæſtione, parte alicujus doctrinæ, vel operis, *paſſo*. *Cic. de Div. l.* 2. *c.* 1. Magnus locus, Philoſophiæque proprius, a Peripateticorum familia tractatus uberrime. *Id. de Leg.* Hunc locum ſatis in iis libris, quos legiſtis, expreſſit Scipio. ¶ Olim locus idem erat ac fundus, ſeu ager. V. *Locuples*. ¶ Movere loco, eſt vel expellere. *Ter. Prol. Phorm.* Per tumultum noſter grex motus eſt loco. ¶ Vel auferre. *Hor. l.* 2. *Epiſt.* Audebit, quæcunque parum ſplendoris habebunt, verba movere loco. ¶ Vel depellere de dignitate. *Cic. l.* 2. *ad Q. Fr.* Urgere [illegible], ut nos loco moverent. ¶ Locum dare, interdum eſt cedere. *Cic. Fam.* 11. *ep.* 1. Dandus eſt locus fortunæ, cedendum ex Italia. *Id. pro Quint. c.* 16. Atque [illegible] paulum aliquid loci rationi, & conſilio dediſſet. ¶ Interdum dare [illegible] *Cic.* 3. *Fam.* De tuo in me animo iniquis exiſtimandi videris [illegible] *Id. pro Cæl.* Quod [illegible] ætas M. Cœlii dare potuit ſuſpicioni locum. ¶ Interdum dare opportunitatem, facultatem. *Cic.* 3. *de nat. Deor. c.* 8. Avertis orationem, nec das reſpondendi locum. ¶ Interdum admittere, accipere. *Cic. de Or. l.* 1. *c.* 26. Si hæc turba, & barbaria forenſis dat locum vel vitioſiſſimis Oratoribus. ¶ Locum eſſe alicui perſonæ, vel rei, eſt illam admitti, vel recipi. *Cic. pro Cluent.* In concionibus eſſe invidiæ locum, in judiciis veritati. *Id. ibid.* Erit profecto [illegible] locus. ¶ Vel numerari. *Cic. in Orat.* In Poetis non Homero ſoli locus eſt, aut Archilocho, aut Sophocli, aut Pindaro. ¶ *Si in iſto eſſem loco*, paſſive dicitur pro eo, quod eſt, ſi meam eſſe [illegible] *Plaut. Bacch.* 4. 9. 116. Verum, ut ego opinor, ſi ego in iſthoc ſiem loco. *Cic.* 4. *Fam.* Is enim, ſi eo loco eſſet, negavit, ſe facturum fuiſſe. ¶ Ponere in loco maledicti, & contumeliæ, *aver a male*. *Cic. in Piſon.* Tu ne auſus es meum diſceſſum illum maledicti, & contumeliæ loco ponere? ¶ In n. pl. indifferenter dicimus *loci*, g. m. & *loca*, g. n. *Cic. de Fato.* Inter locorum naturas quantum interſit, videmus alios eſſe ſalubres, alios peſtilentes, &c. *Id. l.* 9. *Fam. ep.* 2. Veniſſe in illa loca ploratum potius, quam natatum. ¶ Loci, vel loca, orum, [illegible], quem etiam uterum, & matricem Latini appellant. Ita dicuntur quod ſint λόχοι, ſive receſſus uteri, ut [illegible] *Hiſt. Animal. Plin. l.* 11. *c.* 37 *de fœminis*. Unde dictus uterus, [illegible] appellant. *Colum. l.* 8. *cap.* 11. de pavonibus. Sæpe [illegible] tentanda ſunt. Nam in [illegible] ¶ [illegible] pro ſedibus argumentorum, ex quibus, veluti ex promptuariis quibuſdam, petuntur argumenta. Sed in hac notione [illegible] dicitur. Loci communes ſunt illi, ex quibus argumenta ad omnes quæſtiones deſumi poſſunt. *Cic.* 2. *de Orat.* Sed in loc. [illegible] Oratori [illegible], qui eſt verſatus in rebus. *Id. in Top. c.* 2. Locus eſt argumenti [illegible].

Locuſta, æ, f. *cavalletta*, [illegible], Germ. *ein hewſchreck*, Gall. *ſauterelle*, Hiſp. *langoſta*, ἀκρίς, inſecti genus, a *locus*, & *uſtus*, quia tactu multa urit, morſu vero omnia erodit. *Tacit. Ann.* 15. *c.* 5. Exorta vis locuſtarum. ¶ Parthos quondam, & Indiæ gentem locuſtis victitaſſe, ſcribit *Plin. l.* 9. *c.* 3. & *l.* [illegible] ¶ Cætere [illegible] dicuntur, [illegible] oculos habent duriſſimos. Hinc *Plaut. Men.* 5. 5. 14. Solent tibi oculi unquam duri fieri? M. Quid? tu me locuſtam cenſes? ¶ Eſt etiam genus piſcis, corpore longo, cornua ante oculos bina, longa & aſpera habens. *Plin. l.* 9. *cap.* 30. ¶ Fuit [illegible], Neroni grata. *Tacit. Ann.* 12. *cap.* 66. & *Juven. ſat.* 1. *verſ.* 71.

Locutio, ſive loquutio, onis, f. *il parlare*, *ragionamento*, φράσις; ſermo, vel [illegible] *Cic.* 3. *de Or.* Quanquam [illegible] locutio oratio eſt, tamen [illegible] Oratoris locutio hoc proprio ſignata nomine eſt.

Locutor, [illegible], m. *parlatore*, [illegible], qui [illegible] loquitur. *Gel. l.* 1. *c.* 15. Qui ſunt leves, & futiles, & importuni locutores.

Locutius, ii, qui & Aius Locutius, Deus apud Romanos. Cum enim noctu audita eſſet vox humana major, admonens Gallos adventare, Dei alicujus vox credita eſt [illegible], ex re ipſa Aium Locutium appellavere, *Liv. l.* 5. *c.* 50. & *Cic.* 2. *Div. c.* 32.

Locutuleius, m. 2. [illegible], homo in verba provectus, quem & blateronem, & linguacem dicimus. *Gel. l.* 1. *c.* 15.

Locūtus, vel Loquutus, us, ui, m. loquela, locutio, ſermo. *Apul.* 2. *Florid. ſub fin.* Paſſis verſibus, ſoluto locutu, libera oratione.

Lodicula, æ, f. *coperta*, dim. a lodix. *Suet. in Aug. c.* 83. Ita, ut in extremis ſpatiis ſubſultim decurreret ſeſtertio, vel lodicula involutus.

Lodix, icis, f. *coltra*, [illegible], lecti operimentum, a *lotum*, quia ſubinde eam lavari opus eſt. *Juven. ſat.* 6. *v.* 194. [illegible], modo ſub lodice relictis uteris in turba. ¶ In maſculino genere *hos lodices* dixit Pollio, non tamen eſt imitandus, *Quintil.* [illegible] 1. *c.* 6.

Lœbertas, atis, f. libertas, apud vet. *Feſt.*

Lœbēſus, a, um, liber, a, um, apud vet. *Feſt.*

Lœdoria, f. 1. *verſo*, λοιδορία, mordax convicium. Differt a ſcommate, quod hoc ſit mordacitas quædam urbanitate, & joco adumbrata, lœdoria vero apertum, amarulentum quod eſt convicium, nulla urbanitatis ſpecie velatum. *Macrob. in Satur. lib.* 7. *cap.* 3.

Lœmōdes, is, m. & f. *peſtilenziale*, λοιμώδης, peſtilens, *Ammian. l.* 19. *c.* 4. Prima ſpecies ſuis Pandemus appellatur, ſecunda Epidemus, tertia Lœmodes.

Logarion, n. 2. λογάριον, leviores, minutioreſque rationes, quales iis de rebus, quæ quotidie in uſum familiæ erogantur, in adverſariis ſolent conſcribi. *Ulp. l.* 3. *ff. de pen. leg.* Sed & chartas ad ratiunculam, vel ad logarion paratas contineri appellatione penoris.

Logēum, n. 2. λογεῖον, pulpitum in ſcena, in quo chorus tragœdiarum, & comœdiarum (quas [illegible] chorum habuerunt) cæteræque perſonam non habentes fabulæ ſubſerviebant. *Vitruv. l.* 5. *c.* 8.

Logĭce, es, f. *logica*, λογική, Diſciplina rationalis, ars diſſerendi, quæ & Dialectice dicitur. *Cic.* 1. *Fin.* Jam in altera Philoſophiæ parte, quæ eſt quærendi, ac diſſerendi, quæ λογική dicitur, iſte vester, ut mihi quidem videtur, plane

loer.

inermis, ac nudus eſt. *Id. de Fato*, c. 1. Totaque eſt Logica, quam rationem diſſerendi voco. ¶ Inventa eſt a Zenone Eleate. ¶ Logica, orum, num. pl. gen. n. res Logicales, ſeu quæ ad Logicen ſpectant. *Cic. 4. Tuſc. c.* 14. Habes ea, quæ de perturbationibus enucleate diſputant Stoici, quæ Logica appellant, quia diſſeruntur ſubtilius.

Logicus, i, m. qui logicen callet, vel docet. *Sidon. carm.* 15. v. 101.

Logiſta, æ, m. 3. *contiſta*, λογιστής, ſupputator, ſive æſtimator, a λογίζομαι, quod eſt cogitare, rem aliquam diligenter expendere, æſtimare, rationes ſubducere. Athenis Logiſtæ Magiſtratus erant, quorum munus erat expendere, quæ in Magiſtratu quiſque geſſiſſet. *Vet. Inſcript. Hiſpanica*: Logiſtæ civitatis Nicomedienſium.

Logiſtoricus, m. 2. liber fuit Varronis, ſermonum & dictorum inſignium narrationem continens. *Gel. l.* 4. *c.* 19. M. Varro in Logiſtorico ſcripſit. *Macr. l.* 3. *Saturn.* Varro in Logiſtorico, qui inſcribitur Marius de Fortuna.

Logodædalia, æ, f. λογοδαιδαλία, ingenioſa nimis, & curioſa ſermonis elaboratio. *Auſon. Idyl.* 12. E logodædalia ſtrides modo qui nimium trux.

Logographus, i, *computiſta*, λογογράφος, rationarius, qui libros rationum ſcribit, quique in acta refert quæ ad Remp. pertinent. V. *Cod. l.* 10. *tit.* 69. & *Dig. l. ult. tit.* 4. *leg.* 18. §. 10.

Logos, vel logus, m. 2. *ragionamento*, *parola*, *ragione*, λόγος, verbum, ratio, ſermo. Vox græca eſt. A latinis ſcriptoribus uſurpatur pro dicto ridiculo, futili, contemnendo, ad nihil prorſus conducente. *Ter. Phor.* 3. 2. 8. Fœneratum iſtud beneficium tibi pulchre dices. D. logi. Adde *Cic. apud. Non. c.* 2. *n.* 318. & *Plaut. Stich.* 1. 3. 68. ¶ *Æſopei logi* apud *Senec. de conſolat. ad Polyb. c.* 27. ſunt Æſopi fabulæ.

Loliacĕus, a, um, o. 1. 2. *di loglio*, αἴρινος, quod ex lolio eſt, ut Farina loliacea, apud *Var. l.* 3. *R. R. c.* 9.

Loliarius, a, um, *de loglio*, quod ad lolium ſpectat, ut Cribrum loliarium, quo lolium ex frumento excernitur. *Col. l.* 8. *c.* 5. Cribro viciario, vel loliario, qui jam fuerit in uſu, palli ſuperponantur.

Loligo, vel lolligo, inis, *lolligine*, *totano*, τευθίς, τεῦθος, piſcis genus, fortaſſe ab atro ſucco, quem habet. Sane ater iſte ſuccus in ſepia vocatur θολός. Itali hodie a thecæ calamariæ ſimilitudine calamarium appellant. Habet enim cruorem nigrum atramenti ſimilitudine, & duo officula, quorum alterum calami, alterum gladioli perſpicui, pellucidique imaginem refert. Unde ſuccus loliginis pro livore hominis atri, ideſt malevoli, ponitur. *Hor. 1. ſerm. ſat.* 4. v. 100. Hic nigræ ſuccus loliginis, hæc eſt ærugo mera. V. *Plin. l.* 9. *c.* 15.

Loliguncŭla, f. 1. τευθίδιον, dim. a loligo. *Plaut. Caſ.* 2. 8. 57. Emito ſepiolas lepidas, loliguncŭlas, &c.

Lolĭum, ii, n. *loglio*, αἶρα, ζιζάνιον, herba in ſegetibus naſcens, iiſque inimica, hordeo ſimilis, cujus etiam vitium eſſe putatur, quaſi ὄλλυον, hoc eſt adulterinum. Fit enim e corruptis triticis, ac hordei ſeminibus. *Plin. l.* 18. *c.* 17. Lolium, & tribulos, & carduos, lappaſque, inter ipſius terræ peſtem numeraverim. ¶ Lolio victitare dicitur, qui viſu eſt imbecillo. Nocet enim oculis lolium propter vapores acres, quos in cerebrum attollit. *Ovid.* 1. *Faſt.* v. 691. Et careant loliis oculos vitiantibus agri. Adde *Plaut. Mil.* 2. 3. 50.

Lolliānus, a, um, ad Lollium pertinens, quod eſt nomen Romani civis. *Tacit.* 1. *Ann. c.* 10. Lolliana clades, *h. e.* quam M. Lollius legatus in Germania ſub Auguſto accepit; de qua *Vellej. l.* 2. *c.* 97. & *Sueton. in Aug. c.* 23.

Lomentum, ti, n. σμῆγμα, σμῆμα, farina fabacea, qua ad rugas e cute tollendas uſa eſt antiquitas, a *lotum*, ut *fomentum* a *fotum*, quod ea ad lavandum uterentur. *Mart. l.* 3. *epigr.* 42. Lomento rugas uteri quod condere tentas. ¶ Eſt item coloris genus, quod in uſum pictorum ex cæruleo confici ſolet, λώμεντα. *Plin. l.* 2. *c.* 13. Ex cæruleo fit, quod vocatur lomentum, perficitur id lavando, terendove, & hoc eſt cæruleo candidius.

Lonchītis, f. 3. λογχῖτις, herba in locis ſitientibus naſcens, foliis porri ad radicem rubentibus, flores habens, ceu galericulos, perſonis comicis ſimiles, parvam exerentes linguam, ſemen vero involucris clauſum, triangulum, & lanceæ ſimile, unde ſibi nomen vendicavit. λόγχη enim lancea eſt. *Plin. l.* 25. *c.* 11.

Lonchus, i, m. haſta, lancea, λόγχη. *Tert. de Cor. Mil. c.* 11. Requieſcens ſuper loncho, quo perfoſſum eſt corpus Chriſti. Al. leg. *luncho*, eodem ſenſu.

Londinenſis, e, adject. *Eumen in paneg. ad Conſtantium*, c. 17. Ad oppidum Londinenſe pervenerant. *h. e.* Londinium, ut *Tacit. l.* 14. *Ann. c.* 33. appellat, nunc *Londra*, totius Angliæ caput, ad Tamaſim fluvium. Adde *Ammian. l.* 27. *c.* 8. (al. 18.) ubi *Lundinium*, & *Londonium* varie legitur.

Londinum, n. 2. ſeu Londinium, *Londra*, Λονδίνιον, urbs Albionis, Regia Angliæ, caput Comitatus Midleſexiæ, ampliſſima, & Emporium celeberrimum. *Tacit. Ann.* 14. *cap.* 13.

Longābo. V. Longano.

Longævitas, atis, f. *vecchiaja*, γηραιότης, annoſitas, ſenectus. *Macrob. l.* 7. *Saturn. c.* 5. De longævitate eorum (corvorum) opinio fabulatur.

Longævus, a, um, *di lunga età*, *vecchio*, *attempato*, בא בימים, Ger. *alt*, Gal. *de longue vie*, Hiſp. *de larga edad*, γηραιός, annoſus ſenex, quaſi longi ævi. *Virg.* 3. *Æn.* Et hæc lætus longævo dicta parenti haud dubitanda refer. *Id. Æn.* 2. v. 525. ſacra longævum in ſede locavit. V. *Gel. l.* 2. *c.* 16.

Longāno, vel longanon, & longabo, onis, m. 3. ἀπευθυσμένον ἔντερον, inteſtinum rectum, a craſſo inteſtino, quod κῶλον appellant, ad ſedem uſque porrectum, ſpinæ e directo incumbens. Ratio nominis inde tracta eſt, quod in longum protendatur, nullis orbibus implicitum, ut cætera inteſtina. *Veget. lib.* 1. *cap.* 42. ¶ Metonymice ſumitur pro farciminis genere. *Var. lib.* 4. *de L. L.* Longabo, quod longius, quam duo illa, ſc. bilum, & apexabo. *Arnob. l.* 7. *contra gentes*. Quid ſibi hæc volunt, apexabo, iſicia, ſilicernia, longano?

Longe, adv. *di lungi*, מרחוק, Germ. *weit*, Gal. *loin*, *de loin*, Hiſp. *lexos*, *π*ὄῤῥω, procul, longo intervallo, longo loci ſpatio. Conſtruitur vel abſolute. *Cic. in Fam. l.* 2. *ep.* 7. Longe abſum, audio ſero. *Id. in Ver.* 4. Epicrates mihi obviam longe proceſſit. *Id. pro Quint.* Quam longe eſt hinc in ſaltum veſtrum Gallicanum? *quanto v'è?* ¶ Vel cum abl. *Cic. in Fam. l.* 4. *ep.* 12. Cum longe a Piræeo abeſſem. ¶ Vel cum genitivo *gentium*, in qua conſtructione videtur ſignificare longe omnino. *Cic. Att. l.* 6. *ep.* 3. Tu autem abes longe gentium. *Id. l.* 1. *de Or.* Longiſſime ab imperitorum intelligentia disjunctum. ¶ Aliquando accipitur pro eo, quod barbari dicunt a longe, *da lontano*. *Virg.* 2. *Georg.* Litora longe reſonantia. *Plaut. Truc.* 4. 3. 79. Næ iſta ſtimulum longe habet, quæ uſque illinc cor pungit meum. ¶ Longe eſſe alicui, & longe eſſe ab aliquo, *eſſer lontano da alcuno*. *Virg.* 12. *Æn. verſ.* 53. Longe illi dea mater erit. *Cæſ. l.* 1. *B. Gal.* Si id non feciſſent, longe ab his fraternum nomen populi R. abfuturum. ¶ *Longe*, *lateque*, eſt multis, variiſque in locis. *Cic. pro L. Man.* Ita tantum bellum, tam diuturnum, tam longe, lateque diſperſum, &c. ¶ Dicitur etiam de temporis intervallo. *Cic. de clar. Or.* Varro vitam Nævii producit longius. *Id. in Famil.* 2. *ep.* 8. Longe in poſterum proſpicere. ¶ Longe proſpicere futuros caſus, eſt eos longe ante videre, quam eveniant. *Cic. de Am.* Ut nos longe proſpicere oporteat futuros caſus Reipublicæ. ¶ Sæpe ſignificat valde, multum. Tunc uſurpatur cum nominibus ſuperlativis, vel cum iis, quæ ſuperlativi vim habent. *Cic. in Ver.* 7. *c. ult.* Quarum ſacra longe maximis, atque occultiſſimis cæremoniis continentur. *Id.* 13. *Fam.* L. Caſtronius Pætus longe princeps municipii Lucenſis. ¶ Vel cum comparativis. *Virg.* 9. *Æn.* At pedibus longe melior Lycus. Vel cum nominibus, quæ diverſitatem, vel diſſimilitudinem ſignificant. *Cic.* 5. *Famil.* Longe alia conditione ego ſum, ac cæteri Imperatores. *Id. de Orat.* Multum inter ſe diſtant iſtæ facultates, longeque ſunt diverſæ, atque ſejunctæ. ¶ Vel cum verbis *antecello*, *præſto*, *ſupero*, *vinco*, *diffundo*, *diſcrepo*, *differo*, *fallor*, & ſimilibus. *Cic.* 3. *Off.* Longe illam vitam huic anteponit. ¶ Vel cum adverbiis *aliter*, *ante*, *poſt*, *ſecus*, & ſimilibus. *Cic. in Bruto.* Eſt longe aliter in verſibus.

Longilŏquus, a, um, vox eſt *Donati ad Terent. Eun.* 2. 2. 34.

Longimănus, a, um, μακρόχειρ. Cognomen fuit Artaxerxis Perſarum Regis. Alteram enim manum habuit longiorem.

Longinque, adverb. longe, a longe. *Enn. apud Non. c.* 11. *n.* 49. Annos multos longinque a domo bellum gerentes.

Longinquĭtas, atis, f. *diſtanza*, *lontananza*, מרחק, Germ. *weite*, Gall. *longue diſtance*, Hiſp. *lexura*, *lexanía*, locorum diſtantia. *Cic. Cal. l.* 2. *Fam.* Quo & propter longinquitatem, & propter latrocinia tardiſſime omnia perferuntur. ¶ Dicitur etiam de tempore, & ponitur pro diuturnitate, *lungo tempo*. *Cic.* 2. *Fin.* Si negabit, voluptatem creſcere longinquitate. *Id.* 10. *Phil.* Nondum ex longinquitate graviſſimi morbi recreatus eſt. *Id. de Div. l.* 1. *c.* 7. Nihil eſt, quod non longinquitas temporis efficere poſſit. *Ter. Hecyr.* 4. 2. Longinquitas ætatis. h. e. diuturnitas.

Longinquo, as, a. 1. diſtare facio, removeo, *allontanare*. *Claud. Mamert. l.* 1. *c.* 1. Deum a ſe longinquare.

Longinquum, adverb. remote, vel diu. Longinquum loqui, eſt diutius loqui, *far molte parole*. *Plaut. Merc.* 3. 4. 23. Oratio næ odioſa eſt, cum rem agas, longinquum loqui.

Longinquus, a, um, *lontano*, רחוק, Germ. *fern*, Gall. *lointain*, Hiſp. *de lexos*, μακρός, ἀπωτέρω, remotus, diſtans. *Cic. Marc. l.* 15. *Fam.* Te pietatis in tuos fructum cepiſſe gaudeo. Non dubito, quid præſentes ſentiant. Nos quidem longinqui, & a te ipſo miſſi in ultimas gentes ad cœlum mehercule tollimur veriſſimis, ac juſtiſſimis laudibus. *Id. pro L. Man.* Quod ex locis tam longinquis, tam diverſis, tam brevi tempore omnes uni huic ſe dediderunt. *Cæſ. l.* 1. *B. C. c.* 60. Longinquiores civitates. ¶ *E longinquo*, eſt e loco remoto. *Plin. l.* 7. *c.* 51. Vagamque e longinquo multa annunciare, quæ niſi a præſenti noſci non poſſent. ¶ Dicitur etiam de tempore, & pro diuturno ponitur, *lungo*. *Cic.* 2. *Fin.* Quod autem magnum dolorem brevem, longinquum levem eſſe dicitis. *Id. de Div. l.* 2. Aut quam longinquo tempore potuit obſervari? ¶ Ex longinquo veniens nobilitas, dicitur antiqua nobilitas. *Plin. lib.* 10. *cap.* 42. Minor nobilitas, quia non ex longinquo venit. ¶ Per Catachreſin uſurpatur pro longo. *Plaut. Mil.* 3. 1. 136. Vitam longinquam darent. ¶ Vel pro eo, quod in longum tenditur. *Claud. lib.* 3. *de rapt. Proſ. verſ.* 363. Sic qui vecturus longinqua per æquora merces molitur tellure ratem. ¶ Tranſlate capitur pro extero, & peregrino. *Ovid. in Ibin*, v. 238. Si mea longinquus viſcera piſcis edet. *Cicer. pro Dejot. cap.* 3. Iiſdem rebus eſt perturbatus homo longinquus, & alienigena, quibus nos in media Rep. nati, ſemperque verſati. ¶ Item pro ſero, ſive lento, *tardo*. *Plaut. Merc.* 5. 2. 55. Longinquum amanti iſtud.

Longĭpes, edis, o. *lungo di piedi*, Ger. *langfueſſig*, Gal. *qui à longs pieds*, Hiſp. *el que tiene largos pies*, μακροσκελής, longos pedes, ſive longa crura habens. *Plin. l.* 30. *c.* 4. Simillimum ſcarabæo longipedi.

Longiſco, is, n. 3. *allungarſi*, *ἐκταρίνομαι*, longus fio, in longum creſco. *Enn. l.* 17. *Annal. apud Non. c.* 2. *n.* 506. Neque corpora firma longiſcunt quicquam.

Longĭter, adverb. longe. *Lucret. l.* 3. *v.* 682. Non ut opinor, ea ab telo jam longiter errat. Adde *l.* 5. *v.* 134.

Longitia, æ, f. longitudo. *Auctor de limitib. edit. Goeſii*, *pag.* 272.

Longitrorſus, adv. in longum, in longitudinem. *Feſt.* Longitrorſus ſic dicitur, ſicut dextrorſus, ſiniſtrorſus.

Longitūdo, inis, f. *lunghezza*, אורך, Ger. *lenge*, Gal. *longeur*, Hiſp. *larguera*, μακρότης, prolixitas, extenſio per longum, magnitudo extenſa per longum. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* In hac igitur immenſitate latitudinum, longitudinum, altitudinum infinita vis innumerabilium volitat atomorum. ¶ Ponitur etiam pro longinquitate, ſeu diſtantia loci. *Cic.* 9. *Phil. c.* 1. Non longitudo itineris, non aſperitas viarum, non morbus ingraveſcens retardavit. ¶ Item pro diuturnitate, ſeu pro longo tempore. *Cic.* 7. *Ver.* Noctis longitudo ſtupris, & flagitiis conterebatur. ¶ Conſulere in longitudinem, pro in futurum proſpicere, uſurpavit *Ter. Heaut.* 5. 2. 10.

Longiuſcŭle, adverb. longule. *Sidon. lib.* 8. *ep.* 11. *ſub fin.* Longiuſcule me progredi amor impulit.

Longiuſcŭlus, a, um, *lunghetto*, paulo longior. Factum eſt a comp. neutro longius. *Cic. pro Arch. cap.* 10. Quod epigramma in eum feciſſet tantummodo alternis verſibus longiuſculis.

Longo, as, a. 1. *allungare*, μηκύνω, produco, extendo, longum facio. *Venant. Fortunat.* Tempore longatur, nec variatur amor.

Longobardi, Langobardi, Lancobardi, olim Bardi, m. 2. *Lombardi*, pop. Vandaliæ, ſeu Ducatus Magnopolitani, in Ducatu Mechelburgenſi, in ora maris Baltici, circa Svevum fl. al. circa Albim fl. Dicti ſunt a voce Germanica *lang*, quæ longum, & a *bards*, quæ barbam notat, nempe a barba prolixa, quam gerebant. *Iſid. l.* 19. *Orig.* Alii dicunt, a ſua urbe nomen accepiſſe, quæ fuit Bardum, *Bart.* Alii arbitrantur, Longobardorum gentem ex Lingonibus, & Bardis Galliæ populis coaluiſſe, quemadmodum Celtiberi ex Celtis pop. Galliæ, & ex Iberis creduntur commixti, ideoque potius Lingobardos appellandos putant. Hi migravere in Germaniam, & ſedes poſuere in Marchia Brandeburgica. Deinde in Italiam venere, Alboino duce, atque hic victis Gothis ducentos annos regnaverunt. Tandem a Carolo Magno deleti ſunt.

Longobardĭa, f. 1. Langobardia, Lancobardia, *Lombardia*, pars Italiæ, ita dicta a Longobardis, qui eam occupaverunt. Continet majorem partem Galliæ Ciſalpinæ. Dividitur in ſuperiorem, & in inferiorem. In Longobardia ſuperiore ſunt Pedemontium, & Ducatus Mediolanenſis, & Montis Ferrati. In inferiore ſunt Ducatus Mantuanus, Mutinenſis, & Parmenſis, cum parte occidentali Ditionis Venetæ, ubi territoria Cremenſe, Bergomenſe, Brixianum, Veronenſe, Vicetinum, & Patavinum, & Ducatus Ferrarienſis, atque territorium Bononienſe. ¶ Dividitur etiam Longobardia in Ciſpadanam, & in Tranſpadanam. In Ciſpadana, quæ a Placentia Bononiam uſque perducitur, ſunt Ditiones Mutinenſis, Parmenſis, Monsferratus, pars minor Ducatus Mediolanenſis, pars Borealior Ditionis Pontificiæ, & pars Pedemontii. In Tranſpadana, quæ complectitur Inſubres, Cenomanos, & Bechunos, ſunt pars Pedemontii, major pars Ducatus Mediolanenſis, Ditio Veneta Longobardica, & Ducatus Mantuanus.

Longŭle, adv. dim. a longe. *Plaut. Rud.* 1. 5. 8. Haud longule ex hoc loco.

Longŭlus, a, um, dim. a longus. *Cicer. Att. lib.* 16. *epiſt.* 13. Longulum ſane iter, & via inepta.

Longum, adv. longe, diu, *alla lunga*. *Virg.* 10. *Æn.* v. 740. Nec longum lætabere. *Claudian. l.* 2. *de rapt.* v. 234. Sis memor, o, longumque vale.

Longurio, onis, m. νῆμακαν, longus homo, & procerus, apud vet. a pertica, quam *longurium* vocant, ſimilitudine. Uſurpatur convicii loco, haud aliter, ac *unerrem*, ac *ſtipitem*, pro eo dicimus. *Varro* apud *Non. c.* 2. *n.* 484. Hic, qui ante me eſt, neſcio quis longurio.

Longurĭus, rii, m. *perticone*, κόντος, pertica longior, quæ ſepibus hortorum, vel etiam bellicis trajici ſolebat ad eas confirmandas, a *longus*. *Cæſ.* 3. *B. G.* Falces præacutæ inſertæ, affixæque longuriis, non abſimili forma muralium (al. ruralium) falcium. Adde *l.* 7. *c.* 84.

Longus, a, um, *lungo*, ארוך, Germ. *lang*, Gall. *long*, Hiſp. *largo*, μακρός, quod porrectum, ſeu extenſum eſt, ſive per planum ſit porrectum, ſive ſit erectum in altum, a λόγχη, *lancea*, ideſt a longa figura lanceæ. *Cæſ. l.* 5. *B. G. c.* 31. Longiſſimum agmen. *Virg.* 3. *Æn.* Stant longis annixi haſtis, & ſcuta tenentes. ¶ Conſtruitur cum acc. vel abl. menſuræ. *Plin. l.* 6. *c. ult.* Septem pedes longos umbram non amplius quatuor pedes longam reddit. *Plaut. Trin.* 4. 2. 58. Qua facie eſt homo? S. Seſquipede quidem eſt, quam tu, longior. ¶ Reperitur etiam cum genitivo. *Colum. l.* 2. *c.* 11. In morem horti areas latas pedum denum, longas pedum quinquagenum facito. ¶ *Longæ naves*, genus navium. Ab onerariis differebant, quia onerariæ velis duntaxat incitabantur, longæ etiam remis agebantur. *Lentul. Cic. l.* 12. *Fam.* A claſſe diſceſſerunt naviſque longa profugerunt, onerariis relictis. ¶ Per tranſlationem ponitur pro diu-

diuturno. Cic. Att. l. 12. ep. 5. Quotidie horæ, quibus expectabam, longæ videbantur. Virg. 3. Æn. Et longum Andromaches teſtentur amorem. Celſ. l. 3. c. 1. Morbi longi. ¶ Item pro prolixo, & fuſo. Cic. pro Rab. perduel. c. 3. An de tabulario incenſo longa oratio expromenda eſt? ¶ Longum eſt, ſignificat, eſt multi temporis. Cic. 3. Ver. Longum eſt dicere, quam improbe fecerit. ¶ Nihil mihi longius eſt, pulchre dicitur, pro nullius rei tanta cupiditate, aut exſpectatione teneor, non vedo l'ora. Cic. pro Rabir. Poſt. Non mihi longius eſt quicquam, quam videre hominum vultus. Id. 11. Fam. ep. 27. Tum ille nihil ſibi fuiſſe longius ait, quam ut me videret. Id. 5. Verr. Nihil ei longius videbatur, quam dum illud videret argentum. ¶ Ne longum faciam, ideſt ut breviter dicam. Horat. 1. ſer. ſat. 3. ¶ In longum, a lungo, per lungo tempo. Virg. Ecl. 9. Cauſando noſtros in longum ducis amores. h. e. differs, protrahis. Tacit. 3. Ann. c. 27. Otia parare in longum. Id. Ann. 1. c. 20. Nec in longum fuit, nè durò troppo. ¶ Homo longus, accipitur pro ſtolido, & fatuo. Catul. carm. 68. (al. 66.) in ſi. ¶ Denique Longus nomen eſt Romanæ familiæ, ductum ab habitu corporis, ut docet Quintil. l. 1. c. 6.

Lopas, adis, f. λεπάς, genus conchæ marinæ. V. Lepas.

Loquacĭtas, tis, f. loquacità, πολυλογία, multiloquium, inanis, & immodica garrulitas. Cic. l. 6. Fam. ep. 4. Facit autem non loquacitas mea, ſed benevolentia longiores epiſtolas.

Loquacĭter, adv. loquacemente, λαλητικῶς, φλυαρῶς, multis, & inanibus verbis. Cic. pro Mur. c. 12. Quid huic tam loquaciter litigioſo reſponderet ille? Hor. l. 1. ep. 16. 4. Scribetur tibi forma loquaciter, & ſitus agri.

Loquacŭlus, a, um, λαλίστερος, dim. a loquax. Lucr. l. 4. v. 1158. At flagrans, odioſa, loquacula.

Loquax, acis, o. 3. loquace, cianciatore, chi parla molto, λάλος, στωμύλος, verboſus, garrulus, multus, vel nimius in loquendo. Cic. 2. de Or. Quare iſtam artem totam dimittamus, quæ in excogitandis argumentis muta nimium eſt, in judicandis nimium loquax. Id. de Sen. Et ſenectus eſt natura loquacior. Id. pro Flac. Repente homo audaciſſimus pertimuit, loquaciſſimus obmutuit.

Loquēla, æ, f. loquela, דבור, Germ. die red, Gal. parole, Hiſp. habla, λαλιά, ſermo, quem loquendo proferimus. Cic. 4. Fin. Ex ea difficultate illæ fallacis loquelæ, ut ait Accius, malitiæ natæ ſunt. Alii legunt fallaciloquentiæ. Virg. Æn. 5. v. 842. ludiſque has ore loquelas.

Loquentia, æ, f. 1. facultas loquendi, loquacitas. Sal. ut legit Valerius Probus apud Gel. l. 1. c. 15. Satis loquentiæ, ſapientiæ parum. Sed vulgo legitur eloquentiæ.

Loquĭtor, aris, d. 1. cianciare, parlare molto πολυλογέω, multum loquor, verba multa inaniter profundo, garrio, freq. a loquor. Plaut. Bacch. 4. 7. 5. Eho tu loquitatus ne es gnato meo male?

Loquor, eris, loquutus, vel locutus ſum, d. 3. parlare, ragionare, diviſare, דבר, Germ. reden, Gall. parler, Hiſp. hablar, λαλέω, ἀγορεύω, φράζω, φθέγγομαι, verba facio, ſermonem habeo. Conſtruitur vel abſolute. Cic. 3. de Or. Primum ut pure, & Latine loquamur, deinde ut plane, & dilucide, tum ut ornate, poſt ad rerum dignitatem apte, & quaſi decore. ¶ Vel cum ablat. inſtrumenti, ſeu modi. Cic. de Or. Poetas omnino quaſi alia quadam lingua loquutos non conor attingere. ¶ Vel cum ablat. & præpoſ. cum. Cic. Fam. 1. ep. 2. Ita cum illo ſum locutus. ¶ Vel cum accuſat. Cic. Att. l. 14. ep. 4. Horribile eſt, quæ loquantur, quæ minitentur. Id. Att. l. 5. Nihil niſi claſſes loquens, & exercitus. ¶ Vel cum accuſ. & ablat. & præp. cum. Cic. l. 9. Fam. Cum eo & homine docto, & amantiſſimo tui loquutus ea ſum, quæ pertuliſſe illum ad te exiſtimo. ¶ Vel cum ablat. & præp. de. Cic. Att. l. 6. ep. 2. Loqui aſperius de te aliqua. ¶ Vel cum ablat. rei, & præp. de, & altero ablat. perſonæ cum præp. cum. Cic. 6. Fam. De curatione aliqua munerum regiorum cum Oppio loquutus ſum. ¶ Vel cum accuſ. perſonæ, & præp. inter, & accuſ. vel ablat. rei cum præp. de. Cic. 3. Fin. Sic equidem diligentius, ſæpiuſque iſta loquemur inter nos. Id. Att. l. 10. ep. 4. Ego enim ad eum ſcribam, ut tu ipſe voles, de ea re nos inter nos loquutos. ¶ Reperitur etiam cum dat. Plaut. Truc. 2. 2. 10. Pergin' male loqui mulier mihi? ¶ Loquuntur vulgo, eſt, vulgi in ore verſatur, ſeu vulgo circumfertur. Cic. 7. Ver. Cum vulgo loquerentur, ſuppoſitum in ejus locum, &c. ¶ Loqui ad voluntatem, eſt aſſentari, adulari. Cic. 6. ſeu potius 5. Paradox. Loquitur ad voluntatem, quicquid denunciatum ſit, facit. ¶ Loqui ad voluptatem, eſt ſermone ſuo voluptatem audientibus velle afferre. Cic. pro Quinct. Fatetur, ſe non belle dicere, non ad voluptatem loqui poſſe. ¶ Loqui in eandem ſententiam, eſt in eundem ſenſum, ut barbari dicunt. Caſ. l. 1. B. C. In eandem ſententiam loquitur Scipio, Pompejo eſſe in animo Reip. non deeſſe. Loqui, & dicere inter ſe differunt, quod loqui eſt ſimpliciter verba facere, dicere eſt diſerte, & eleganter loqui. Vide Dico. ¶ Aliquando ſignificat narrare, exprimere. Plaut. Men. 2. 2. 47. Quos tu paraſitos loquere? Id. ib. 5. 9. 7. Adoleſcens, quæſo, loquere tuum mihi nomen. ¶ Sæpe loquor extra perſonam egreditur, & tunc ſignificat indicare, oſtendere. Cic. 1. de Leg. Nam & oculi nimis arguti, quemadmodum affecti ſimus, loquuntur. Id. pro Domo. Ut annales Populi Rom. & monumenta vetuſtatis loquuntur. ¶ Res ipſa loquitur. h. e. apertiſſima eſt, & ſermone non indiget. Cic. Attic. l. 2. Pluribus verbis tecum agerem, niſi pro me apud te res ipſa loqueretur. ¶ Loqui rem, eſt loqui verum, non verba, & nugas. Plaut. Epid. 2. 2. 101. Tu quidquid acturus, age. P. Rem loquere. ¶ Dare aliquid alicui loquendum. hoc eſt prædicandum, laudandum. Martial. l. 5. epigr. 26. Quem chartis, famæque damus populiſque loquendum, qui Stygios non vult totus adire lacus. ¶ Loquitur paſſivum imperſonale. Var. init. l. 5. de L. L. Sedetur, ambulatur, loquitur.

Lora, ſive Lorea, æ, δευτερίας, στεμφυλίτης οἶνος, genus potionis, quod fit ex maceratis aqua vinaceis, poſtquam totum muſtum ex acinis expreſſum eſt. Var. de vit. P. R. apud Non. Antiquæ mulieres majores natu bibebant loram. Plin. l. 14. c. 10. Non poſſunt jure dici vina, quæ Græci δευτερίας appellant, Cato, & nos loram, maceratis aqua vinaceis, quamvis inter vina operaria numerentur. Cato de R. R. cap. 25. Indidem ſi voles, lavito; paulatim erit lorea familiæ, quod bibat.

Loramentum, ti, n. idem, ac lorum. Juſtin. l. 11. c. 7. Cum capita loramentorum intra nodos abſcondita reperire non poſſet.

Lorarii, orum, m. qui alios loris cædunt, quorum hominum præcipue uſus erat in ſcenis. Gel. lib. 10. cap. 3. de ſiſtoribus Bruttianis. Hi ſequebantur Magiſtratus, tanquam in ſcenicis fabulis, qui dicebantur lorarii, & quos erant juſſi, vinciebant, aut verberabant.

Loratus, a, um, nom. ex partic. loris cinctus. Auctor Moreti, in ſin. Sub juga parentes cogit lorata juvencos.

Lorea. V. Lora.

Loretum. V. Lauretum.

Loreus, a, um, o. 1. 2. ex loro. Plin. l. 18. cap. 31. Antiqui funibus, vittiſque loreis ea detrahebant. Plaut. Mil. 2. 2. 2. Ego veſtra faciam latera lorea, h. e. loris lacera.

Lorica, æ, f. panciera, corazza, שריון, Germ. ein panzer, Gall. cuiraſſe, Hiſp. coraça, θώραξ, eſt munimentum pectoris, ut ait Var. l. 4. L. L. ſic dicta a loris, quod olim de corio crudo pectoralia faciebant; poſtea vero ferreas loricas invenere. Id. ibid. Quidam deducunt a θώρηξ, accuſ. Jon. h. e. pectus. Cic. pro Mur. Cum illa lata inſignique lorica. ¶ Fiebant enim loricæ ex lino. Suet. in Galba, c. 11. ¶ Item ex conſertis loris. h. e. funiculis e plurimis liciis, ſive filis. Unde & bilices, & trilices dicebantur. Virg. 3. Æn. Loricam conſertam hamis, auroque trilicem. ¶ Item ex cornibus raſis, & lævigatis plumarum in ſpeciem linteis indumentis innexæ. Ammian. l. 17. ¶ Per Metaphoram lorica vocatur quævis rei protectio, & munimentum. Hinc in ædificiis accipitur pro projectura, vel ſtructura faſtigiata aquam pluviam diſpellente extra perpendiculum, ſporto. Vitr. l. 2. c. 8. Cum enim in tecto tegulæ fuerint fractæ, non patietur lorica teſtacea laedi laterem, ſed projectura coronarum rejiciet extra perpendiculum ſtillas. Curt. lib. 9. cap. 4. Anguſta muri corona erat; non pinnæ, ſicut alibi, faſtigium ejus diſtinxerunt, ſed perpetua lorica tranſitum ſepſerat. ¶ Lorica etiam dicitur cruſta, ſeu corium ex calce, & arena, quod parietibus, & pavimentis inducitur. Vitruv. lib. 7. cap. 2. Supra fricaturam incernatur marmor, & ſupra loricæ ex calce, & arena inducantur. ¶ Uſus eſt hujus vocis in bellicis munimentis pro quolibet ſepimento, parapetto, trincea. Caſ. lib. 3. cap. 10. Octodecim caſtellis, ingentique lorica circumdatam (urbem) fame domuit. Id. lib. 5. B. Gal. Turres contabulantur, pinnæ loricæque ex cratibus attexuntur. ¶ Item pro quolibet muro extra uſum rei bellicæ, quo aliquid circumdatur. Ammian. lib. 25. Erat in hac regione extentum ſpatium, lorica ambitu circumclauſum, deſtinatas regiis voluptatibus feras continens. Apul. l. 6. A. A. Jam domus eorum extremam loricam perveneramus.

Loricatĭo, onis, f. actus inducendi loricam, ſeu tectorium in pavimentis, aut parietibus. Vitruv. l. 7. c. 1. Coaſſatio clavis fixa præbeat contignationi loricationem.

Loricātus, a, um, τεθωρακισμένος, lorica indutus, partic. a loricor. Liv. l. 23. cap. 19. Statua ejus indicio fuit Præneſte in foro ſtatuta, loricata, amicta toga, velato capite.

Lorico, as, avi, atum, a. 1. ἐνθωρακίζομαι, loricam induo, lorica munio. Plin. l. 8. c. c. 24. de Ichneumone. Mergit ſe limo ſæpius, ſiccatque Sole; mox ubi pluribus eodem modo ſe coriis loricavit, in dimicationem pergit. ¶ Loricare parietes, eſt iis tectorium inducere. Varro. Parietes opere tectorio loricandi.

Loricŭla, æ, f. panciernola, θωρήκιον, parva lorica. Accipitur pro munimento, quod obſeſſores urbium conſtruunt, cum ultra jactum teli foſſam faciunt, eamque vallo, ſudibus, & turriculis inſtruunt, ut erumpentibus ex urbe poſſint obſiſtere. Hirt. l. 8. B. G. c. 9. Quorum frontes viminea loricula munirentur.

Loriŏla, æ, f. idem fere quod lora. Var. apud Non. cap. & ſect. 17. Loriolam nominabant, cum ex uvis expreſſum erat, & ad folliculos reliquos, & vinacea adjiciebant aquam. Apud Non. leg. moriola, ſed male.

Loripes, edis, o. che ha il piè torto, ἱμαντόπους, qui pedem in modum lori tortum habet. Juven. ſat. 2. v. 23. Loripedem rectus derideat, Æthiopem albus.

Lorum, ri, n. correggia, ſtaffile, רצועה, Ger. ein riegel, Gal. ſangle, longue, courroye, Hiſp. correa, ἱμάς, corrigia ex corio, qua ſervi verberabantur, a lorum, quod lingua veteri corium notavit. Cic. 13. Phil. Quos Antonius deliciarum cauſa loris in convivio cædi jubebat a ſuis publice. Terent. Adel. 2. 1. 20. Uſque ad necem operiere loris. ¶ Lora etiam dicuntur habenæ, quia plerunque ex corio fiunt. Ovid. Met. 2. v. 145. Phœbus Phaethonti inquit: Corripe lora manu. Et v. 200. Mentis inops, gelida formidine lora remiſit. ¶ Ponitur etiam pro quocunque ligamento. Gel. l. 5. c. 14. Leonem tenui loro vinctum. Cic. de Aruſp. Reſp. Aut thenſam, aut lorum omiſit.

Lorus, i, m. λῶρος, idem ac lorum. Sed raro uſurpatum invenitur. Apul. l. 9. A. A. Lorum quempiam ſinu ſuo depromit.

Lotharingia, f. 1. Lotharii Regnum, prius Auſtraſia, quæ tamen magis patebat, Lorene, pars Galliæ Belgicæ, inter Campaniam ad Occ. & Alſatiam ad Or. & inter Luxemburgum ad Sept. & Com. Burgundiæ ad Mer. ita dicta a Lothario Rege Galliæ.

Lotĭo, onis, f. lavatura, lavamento, λουτρόν, actus lavandi. Vitruv. l. 7. c. 9. Glebæ minii cum ſunt aridæ, pilis ferreis contunduntur, & lotionibus, & coctūris efficiuntur, ut adveniant colores. ¶ Speciatim ita dicitur clyſter, quo alvus abluitur, & ducitur; idipſum enim & Græca vox ſignificat, a κλύζω, lavo. Celſ. l. 2. c. 12. n. 2. Plerumque vero alvus lotionibus ducenda eſt.

Lotiolente, adv. impure, ſorde, a lotium. Titin. apud Non. c. 2. n. 485.

Lotis, idis, vel Lotos, i, f. Λωτίς, Λωτός, Nympha quædam fuit filia Neptuni, quam cum amatam Priapus perſequeretur, illa Deorum miſeratione in arborem converſa eſt, quæ vulgo faba Syriaca dicitur. Serv. in 2. Georg. Ovid. 9. Metam. verſ. 347.

Lotium, tii, n. orina, מימי רגלים, Germ. brunnz, Gall. urine, Hiſp. orina, οὖρον, urina, a lotu, etſi quantitas diſpar eſt, quia intus humore eo corporis partes abluuntur, per quas meat. Suet. in Veſp. cap. 23. Reprehendenti filio Tito, quod & urinæ vectigal commentus eſſet, pecuniam ex prima penſione admovit ad nares, ſciſcitans, num odore offenderetur: at illo negante, Atqui, inquit, e lotio eſt.

Lotomētra, æ, f. panis ex ſemine loti herbæ. Plin. l. 22. c. 21.

Lotophăgi, m. 2. Λωτοφάγοι, populi in Africa, ad Syrtim parvam, in inſula Lotophagite, in conſpectu Neapolis, al. in R. Tripolitano. Dicti ſunt a lotus, & φάγω; edo, quod arboris ejus fructu credantur victitare. Plin. l. 5. c. 4.

Lotor, oris, m. qui lavat. Inſcript. apud Fabret. p. 435. Dianæ Aug. Colleg. lotor ...

Lotos, f. 2. λωτός, arbuſcula, ſeu frutex in Africa, circa Syrtes, atque Naſamones, in Regno Tripolitano. Ligno nigro eſt, & myrti modo baccas fert adeo dulces, ut advenis incutiant patriæ oblivionem. Unde cum Ulyſſis ſocii delati fuiſſent in Africam, & hujus arboris fructus guſtaſſent, vix inde abducti ſunt. Hom. l. 9. Odyſſ. Quidam arbitrantur, eſſe eam arborem, quam Romani viſciolum dicunt. Plin. l. 13. c. 17. & l. 21. c. 37. Poetæ fabulantur, appellatam eſſe a Loto, ſeu Lotide, Nympha, quæ Priapum fugiens in hunc arborem converſa fuerit. Genti, & terræ nomen dedit. ¶ In Ægypto etiam frutex paluſtris eſt, ſeu herba hoc nomine, quam Homerus inter herbas ſubnaſcentes Deorum voluptati primam nominavit. Sive recedentibus aquis Nili provenit ſimilis fabæ, in cujus capite fructus eſt papaveri ſimilis, intus grana habens ceu milium, ex quo incolæ faciunt panem, quem lotometram appellant. Plin. l. 22. c. 21. ¶ Item in Italia lotus naſcitur. Dicitur lotus a loto Africano, ob fructuum ſuavitatem. Nominatur etiam faba Græca, vel Syriaca, a figura. Plin. l. 24. c. 2. Virg. 2. Georg. Nec ſalici, lotoque, nec Idæis cypariſſis. Ovid. 10. Met. Amnicolæque ſimul ſalices, & aquatica lotos. ¶ Lotos eſt etiam tibiæ genus apud Silium l. 8. v. 506. & l. 11. v. 432. Sic Martial. l. 8. epigr. 51. Palladius tenero lotos ab ore ſonat. Adverte, hoc loco efferri maſcul. genere.

Lotūra, æ, f. λοῦσις, lavatio. Plin. l. 33. c. 7. Sequentis autem loturæ optimum ...

Lotus, a, um, lavato, idem quod lautus. Stat. lib. 1. Silv. 5. verſ. 62. Qui modo lotus in unda.

Lotus, us, m. lotio. Celſ. l. 1. c. 3. de his, quæ calefaciunt, & refrig. Refrigerant omnia acida, aqua, oleum, & lotus.

Loxias, æ, m. Λοξίας, cognomen Apollinis, a λοξὸς, obliquus, vel propter obliqua, & tortuoſa reſponſa, quæ hujus vates reddebant, quo facilius conſultoribus imponerent, vel quod Apollo, ideſt Sol Zodiacum oblique perterrat. Macrob. l. 1. Saturn. cap. 17.

L ANTE U.

Lua, f. 1. Dea, quæ purgationibus præerat, a luendo, ideſt purgando. Unde & ei ad luſtrandam hominum cædem, hoſtium arma, ſpoliaque incendebantur. Liv. lib. 8. cap. 1.

Lubens } V. Libet, &c.
Lubentia }
Lubido }
Lubet, &c. }

Lubrice, adv. inſtabilmente, Germ. ſchlipfferigklich, Gall. en gliſſant, ... ſément, Hiſp. dudoſamente, deleznablemente, γλισχρῶς, inconſtanter, & parum ſyncere, dubie, periculoſe. Cic. 2. Phil. c. 24. Et lubrice verſatus in bello eſt. Meliores tamen Cod. ita eum locum exhibent. Difficilis ſane reprehenſio, & lubrica. Verſatus in bello eſt, &c.

Lubricātus, a, um, nom. partic. lubricus, ſeu lævis factus, ut lubricatus lapis, apud Arnob. lib. 1.

Lubrico, as, a. 1. γλισχραίνω, lubricum facio. Juven. ſat. 9. v. 175. Qui Lacedæmonium pytiſmate lubricat orbem.

Lubricum, ci, ſubſt. n. τὸ γλισχρόν, lubricitas, quod lubricum eſt. *Tac. 1. hiſt. c. 79.* Et lubrico itinerum adempta equorum pernicitate. *Id. l. 1. Ann. c. 65.* Illi ſanguine ſuo, & lubrico paludum lapſantes, &c. *Id. l. 3. hiſt. c. 82.* Per anguſta, & lubrica viarum flexerunt.

Lubricus, a, um, *ſdrucciolofo*, γλισχρός, præceps, periculoſus, in quo quis nequit conſiſtere, qualis eſt terra argilloſa humectata, marmora lævigata, aqua gelata, cæteraque hujuſmodi, ubi commode veſtigium figere non poſſumus, a *labor, eris*, quaſi *labricus*, a in u abeunte. *Virg. 5. Æn.* Et ſe ſe oppoſuit Salio per lubrica ſurgens. ¶ Lubricum item dicitur, quod ſi comprehendatur, manibus elabitur, facileque effluit. *Virg. 2. Æn.* Lubrica convolvit ſublato pectore terga. Et 5. *Æn.* Adytis cum lubricus anguis ab imis. ¶ Tranſlate ponitur pro difficili, incerto. *Cicer. 2. Off.* Qui locus eſt ſane lubricus, quoniam vix invenitur, &c. ¶ Item pro inconſtanti, proclivi ad lapſum. *Cic. pro Cæl. c. 17.* Vias adoleſcentiæ lubricæ, quibus illa inſiſtere, aut ingredi ſine caſu aliquo, aut prolapſione vix poteſt. ¶ Item pro mobili. *Cic. 2. de nat. Deor.* Natura oculos fecit lubricos, & mobiles. ¶ Item pro fallaci, & qui multas vias elabendi novit. *Virg. 11. Æn.* Nequicquam patrias tentaſti lubricus artes.

Luca, f. 1. *Lucca*, Λοῦκα, urbs Hetruriæ. Reſpublica eſt optimis legibus temperata, circuitus 3. M. P. permunita, cum undecim propugnaculis, probe culta, condita a Tuſcis anno mundi 1469. quo Tarentum, & Syracuſæ, ad alveum Auſeris, ſeu Sarculi fl.

Luca Bos. V. Lucas.

Lucania, f. 1. *Baſilicata*, regio Italiæ, in Regno Neapolitano, ubi nunc Baſilicata cum parte maxima Principatus ulterioris verſus Auſtr. & parte Calabriæ citerioris. Dicta eſt a populis, qui in ea habitavere, qui Lucani appellati ſunt. *Juſtin. l. 23. Plin. l. 3. c. 5. & Liv. l. 22. c. 42.*

Lucanica, f. 1. *lucanica*, *ſalciccia*, Germ. *eine bratwurſt*, Gall. *ſauciſſe*, Hiſp. *longaniza*, ἀλλᾶς, genus farciminis ex porcinis carnibus, a Lucanis populis, a quibus primum inventum eſt. *Cicer. Fam. 9. epiſt. 16. ad fin.* Solebam antea delectari oleis, & lucanicis tuis. *Mart. l. 13. epigr. 35.* Filia Picenæ venio Lucanica porcæ.

Lucanicus, a, um, ad Lucanos pertinens. *Spartian. in Caracal. c. 5.* Cum Germanos ſubegiſſet, Germanicum ſe appellavit, vel joco, vel ſerio, ut erat ſtultus & demens: aſſerens, ſi Lucanos viciſſet, Lucanicum ſe appellandum.

Lucanus, m. 2. Poeta, nepos Senecæ Tragici. Bellum civile inter Cæſarem, & Pompejum graviſſimo carmine perſcripſit, item Orphei Tragœdiam, multaque alia, quæ hodie non extant. Periit inciſa juſſu Neronis vena, jam Conſul deſignatus, propterea quod inter eos nominatus eſſet, qui cum Piſone conjuraraut. *Quintil. l. 10. c. 1.* cum Oratoribus magis, quam Poetis annumerandum cenſet. Quo fortaſſe & *Martialis* reſpexit *l. 14. epigr. 194.* Sunt quidam, qui me dicunt non eſſe poetam, At qui me vendit, bibliopola putat.

Lucanus, a, um, adject. ad Lucaniam pertinens, ut Lucana paſcua. *Horat. Epod. 1.* Lucanum mare. *Stat. l. 3. Silv. 1. v. 85.* ¶ Lucani, orum, Lucaniæ populi. *Liv. l. 22. c. 42.* Lucanorum turba Lucani appellati dicuntur, &c.

Lucar, aris, n. θεωρικόν, θεατρικὸν ἀργύριον, pecunia, quam ſpectatores pro loco ſolvunt, à *luo*, h. e. ſolvo, quemadmodum etiam lucrum a *luo*, factum eſt, quia pro ludorum ſpectaculis perſolvebatur, *Voſſ.* Vel dicendum eſt, quod nunc eſt *lucar*, prius dictum eſſe *locar* a *locis*, pro quibus illud locariis ſolvebatur a ſedentibus. Aliqui deducunt a *lucus*. *Feſt.* Lucar, pretium, quod ex lucis captatur, vel erogatio, quæ ex lucis fiebat. V. Lucaris. Sunt etiam, qui lucar exponunt mercedem, quę datur non locariis, ſed ipſis hiſtrionibus. Legitur hęc vox apud *Liv. l. 3.* Hinc tranſlate *Tert. adv. Gnoſtic. c. 8.* de Joanne Baptiſta: Contumelioſe truncatur in puellæ ſaltricis lucar. h. e. in præmium.

Lucaria, orum, n. 2. vel Lucaria, ium, n. 3. feſta, quæ in luco Romani faciebant, qui permagnus erat inter viam Salariam, & Tyberim, eo quod victi a Gallis, fugientes e prælio ibi ſe ſe occultaverunt. *Feſt.*

Lucaris, re, adject. in luco datus, ut Lucaris pecunia, apud *Feſt.*

Lucas bos, vel Luca bos, eſt Elephantus. *Var. l. 6. de L. L. Plin. l. 8. c. 6.* Cauſam nominis triplicem affert *Var. l. 6. de L. L.* unam ſuam, ut ſic dicantur a *luce*, quod longe relucerent propter inauratos clypeos. Alteram C. Ælii, ut a Libycis ſit factum Lucæ. Tertiam Verginii, quam ſolam probat *Voſſius*, quod Romani elephantes primum conſpexerint in Lucania Pyrrhi bello; bovem autem vocaſſe, quod maximam quadrupedem, quam ipſi haberent, vocarent bovem. *Lucas* igitur dixere pro *Lucanas*, *Lucans* autem fecere e *Lucanus*, ut Picens pro Picenus. *Lucr. l. 5. v. 1301.* Inde boves Lucas turrito corpore. *Sen. Hippol. v. 351.* Amat inſani belua ponti, Lucæque boves.

Lucellum, li, n. 2. κερδάριον, parvum lucrum. *Cic. 5. Ver. c. 30.* Si Apronio e deliciis Prætoris lucelli aliquid juſſi ſunt dare. *Id. ib. c. 44.* Facere aliquid lucelli. *Sen. ep. 5.* Hujus diei lucellum tecum communico. *Catul. carm. 28. ad Piſonis Prætoris Comites.* Ecquidnam in tabulis patet lucelli? h. e. pecuniæ, ſeu lucri vobis a Prætore expenſi, & dati.

Lucens, entis, o. *lucente*, φαίνων, ſplendens, ſplendidus, clarus, conſpicuus. *Virg. 6. Æn. v. 725.* Lucentemque globum Lunæ. *Stat. 9. Theb.* Tunica lucentes auro.

Lucenſis, e, adject. qui eſt ex urbe Luca, ut Lucenſe municipium, apud *Cic. 13. Fam. epiſt. 13.* ¶ Lucenſis conventus apud *Plin. lib. 3. cap. 3. ad fin.* dictus eſt a Luco Aſturum, Hiſpaniæ oppido. ¶ Lucenſes ſunt etiam incolæ oppidi in Italia, cui pariter nomen eſt *Lucus*, ad Fucinum lacum. *Id. ibid. cap. 12.* ¶ Denique Lucenſia oſtrea dicuntur ab eodem *l. 32. cap. 6.* quæ capiuntur in mari circa Lucentum, oppidum Hiſpaniæ citerioris, nunc *Alicante*, de quo *Id. lib. 3. cap. 3.*

Luceo, es, xi, n. 2. *lucere*, *riſplendere*, אור, Germ. *ſcheinen*, Gall. *reluire*, Hiſp. *luzir*, λάμπω, ſplendeo, lucem emitto. *Cic. in Somn. Scip. c. 3.* Luna quæ luce lucebat aliena. ¶ Lucere facem alicui, aut cereum, eſt alicui præferre facem, aut cereum. *Plaut. Caſ. 1. 2. 30.* Primum omnium huic lucebis novæ nuptæ facem. *Id. Curc. 1. 1. 9.* Tute tibi puer es lautus, luces cereum. ¶ Uſurpatur & impersonaliter. *Cic. pro Roſc. Amer. c. 34.* Nondum lucebat, cum Ameriæ ſcitum eſt. ¶ Tranſlate *Id. Att. l. 3. ep. 15.* Mea officia, quæ parum antea luxerunt. *Id. 1. Offic.* Æquitas lucet ipſa per ſe. *Id. pro Mil.* Cum res ipſa tam claris argumentis, ſignisque luceat.

Luceolum, n. 2. Luccoli, *Ricciuoli*, *Ponte di Riccioli*, vel *Riccioli*, oppid. Umbriæ, ad Cantianum flu. & apud Apenninum M. exciſum a Narſete, inter Eugubium, & Calliam.

Luceres, vel Lucerenſes, m. 3. erat variorum hominum turba, qui in Romuli aſylum confugerant, vel quia jam a patria exulabant, vel quia Regum ſuorum tyrannidem ferre non poterant. Dicti ſunt a *luco* aſyli. *Plut. in Romulo. Voſſ.* Sed aliqui dicunt, Ardeates fuiſſe, qui duce Lucero Ardeæ Rege auxilio fuerint Romulo adverſus Tatium, & Sabinos bellum gerenti. *Feſt.* Alii fuiſſe Hetruſcos, qui duce Galerito Lucretino, ſeu Lucumone Romanis adverſus Sabinos opem tulerint, & bello confecto Romæ remanſerint, appellatos eſſe a ſuo Rege. *Junius apud Varronem l. 4. de L. L. Aur. Vict. de Vir. Illuſtr.* Hi tertiam ex tribus primis Tribubus Populi R. effecere. *Dionyſ. A Livio* appellantur tertia Centuria Equitum. Sedes illis inter Palatium, & Capitolium data eſt. ¶ Prima hujus vocis ſyllaba dubiæ eſt quantitatis. *Ovid. 3. Faſt. v. 132.* Quoſque vocant Ramnes, Luceribuſque dedit. *Prop. l. 4. el. 1. v. 31.* Hinc Tatiens, Ramneſque viri, Lucereſque coloni.

Luceria, f. 1. *Lucera*, urbs Apuliæ Dauniæ, in R. Neapol. in prov. Capitanata, in planitie. Ibi lanæ optimæ conficiebantur. *Horat. lib. 3. od. 15.* ¶ Luceria item, ſeu Nuceria, *Luzara*, opp. nunc caſtr. Gall. Ciſpadanæ, ad Padum fl. in Duc. Mantuano.

Lucerius, m. 2. Λουκέριος, Ardeæ Rex, qui auxilio fuit Romulo adverſus Tatium. *Feſt.*

Lucerna, æ, f. *lucerna*, נר, Germ. *ein kertz*, *oder lampe*, Gall. *lumiere*, *lampe*, Hiſp. *candil*, λύχνος, inſtrumentum, quod uno, vel pluribus ellychniis in eo accenſis, oleoque fotis, nobis lumen præbet; a *luceo*. *Cic. 4. Acad.* Itaque Timagoras Epicureus negat, ſibi unquam, cum oculum torſiſſet, duas ex lucerna flammulas eſſe viſas. ¶ Lucernarum alia ſimplex eſt, quæ habet partem unam tantum exporrectam, & quæ uno ellychnio contenta eſt, quæ *cubicularia* dicitur, alia *dimyxos*, ad duo ellychnia ferenda, alia *trimyxos*, ad tria, alia *polymyxos*, ad multa. *Mart. lib. 14. epigr. 40.* Illuſtrem cum tota meis convivia flammis, totque geram myxos, una lucerna vocor. ¶ Eſt etiam lucerna marinus piſcis, ita dictus, quod noctu tranquillo mari, linguæ ignea per os exerta relucet. *Plin. l. 9. c. 27.*

Lucernatus, a, um, adject. lucernis illuſtratus. *Tert. lib. 2. ad uxor. cap. 6.* Janua laureata, & lucernata.

Luceſcit, ebat, imp. 3. *ſi fa giorno*, ἡμέρα γίνεται, clarum fit, dies fit. *Cic. l. 15. Fam.* Ut ad 3. Id. Octob. cum luceſceret in Amanum aſcenderem. ¶ Antiqui *luciſcit* dicebant. *Ter. Heaut. 3. 1. 1.* Luciſcit hoc jam. *Plaut. Amph. 1. 3. 45.* Eamus Amphitryo, luciſcit hoc jam. h. e. hoc cœlum.

Luceſco, is, n. 3. lucere incipio, vel luceo. *Virg. ecl. 6. v. 37.* Jamque novum terræ ſtupeant luceſcere ſolem. V. Luceſcit.

Lucetius, m. 2. Λουκέτιος, Jovis cognomen, quaſi lucis auctor, a luce, quam præſtare hominibus putabatur. *Feſt.*

Luci, adv. *di giorno*, interdiu, cui opponitur noctu. *Cic. 12. Phil. c. 10.* Quis enim audeat luci, quis in militari via, quis bene comitatum, quis illuſtrem aggredi? *Plaut. Caſin. 4. 2.* Venire luci.

Lucianus, i, Λουκιανός, Samoſatenſis, ſub Trajano Imperatore varia ſcripſit, & quidem jucundi argumenti. Contumelioſe, & impie in Chriſtianam Religionem invectus tandem pœnas dedit diſcerptus a canibus, ut ſcribit *Suidas*.

Lucide, adv. *chiaramente*, φανερῶς, clare. *Cic. 2. de Or. c. 25.* Ut verbum illud, quod cauſam facit, lucide, & breviter uterque definiat. *Sen. epiſt. 71.* Animus lucidius, & tranquillius inter divina manſurus. *Quintil. l. 4. c. 5.* Oſtendere cauſam lucidiſſime.

Lucidus, a, um, *lucido*, *chiaro*, נהור, Germ. *heller*, Gall. *clair*, Hiſp. *claro*, *lucido*, φανερός, clarus, perſpicuus, a *lux*. *Hor. 1. carm. ode 3.* Sic fratres Helenæ lucida ſidera. *Ovid. 1. Faſt.* Lucidior viſa eſt, quam fuit ante, domus. *Vitr. l. 9. c. 6.* Lucidiſſima ſtella. ¶ Tranſlate *Quint. l. 10. c. 1.* Philiſtus imitator Thucydidis, ut multo infirmior, ita aliquatenus lucidior. ¶ Lucidum adverbii more poſitum pro lucide. *Hor. l. 2. ode 12.* ut voluit dicere lucidum fulgentes oculos.

Lucifer, i, maſc. *Lucifero*, φωσφόρος, ſtella Veneris, a *luce ferenda*. Ita dicitur mane, cum antegreditur Solem. Nam veſpere, cum ſubſequitur, eadem *Heſperus* vocatur. *Cic. 2. de nat. Deor.* Infima eſt quinque errantium, terræque proxima ſtella Veneris, quæ φωσφόρος Græce, *Lucifer* Latine dicitur, cum antegreditur Solem, cum ſubſequitur autem, Heſperos. Ea curſum anno conficit, & latitudinem luſtrans ſigniferi orbis, & longitudinem.

Lucifer, eri, m. filius Jovis, & Auroræ, qui Trachinnam Nympham amavit, & ex ea ſuſcepit geminam prolem, Ceycem, & Dædalionem. Dictus eſt Auroræ filius, quia ſtella illa, quæ & Venus dicitur, mane Solem præcedens, quaſi ex ejuſdem ſinu oriri videtur. *Boccat. l. 11. Gen.*

Lucifer, ra, rum, o. 1. *che mena la luce*, φωσφόρος, quod lucem fert. *Cic. 2. de nat. Deor.* Itaque ut apud Græcos Dianam, eamque Luciferam, ſic apud noſtros Junonem Lucinam in pariendo invocant. *Ovid. ep. 11. v. 46.* Denaque luciferos Luna premebat equos.

Lucificus, a, um, adject. lucem emittens, illuſtrans, lucidus. *Cal. Aurel. Acut. 2. 9.* Vapor lucifici ſolis.

Lucifluus, a, um, adject. luce fluens, lucidus. *Prudent. Pſychom. v. 625. & Juvencus in Matth. c. 24.*

Lucifuga, æ, com. idem ac lucifugus. *Sen. ep. 122.* lucifugas homines appellat, qui contra naturam nocte utuntur pro die, qui & λυχνόβιοι dicuntur, quaſi lucernarii. Adde *Apul. l. 5. A. A.*

Lucifugus, a, um, *che fugge la luce*, qui fugit lucem, & gaudet tenebris. *Cic. 1. Fin. c. 18.* Lucifugi, maledici, monſtroſi, etiam aliis amatoriis levitatibus dediti. *Minut. Fel. c. 8.* Lucifuga natio. Alii legunt *lucifugax*.

Lucilianus, a, um, adject. ad Lucilium pertinens. *Cic. l. 16. Att. ep. 11.*

Lucilius, m. 2. Poetæ vetuſtiſſimi nomen, patria Auruncani, qui primus Latinorum Satyram ſcribere aggreſſus eſt. Obiit apud Neapolim anno ætatis ſuæ 46. publicoque funere elatus fuit. *Cic. 2. de Orat. c. 6.* C. Lucilius homo doctus, & perurbanus dicere ſolebat, ea quæ ſcriberet, neque ab indoctiſſimis, neque a doctiſſimis legi velle, quod alteri nihil intelligerent, alteri plus fortaſſe quam ipſe.

Lucina, f. 1. Εἰλείθυια, Dea partuum præſes, eadem ac Luna, ſive Diana, quæ & Juno Lucina appellabatur, item Luna Lucifera, & Diana Lucifera. A *luce* enim, vel *luceo* eſt *Lucina*, & a *Lucina* per contractionem *Luna*. *Var. l. 4. de L. L. Cic. 2. de nat. Deor.* Adhibetur autem ad partus, quod ii matureſcunt aut ſeptem nonnunquam, aut plerumque novem Lunæ curſibus. *Ter. Andr.* Juno Lucina fer opem. *Virg. in Pollione.* Caſta fave Lucina, tuus jam regnat Apollo. *Id. 3. Georg. v. 60.* Ætas Lucinam, juſtoſque pati Hymenæos.

Lucinus, a, um, adject. a luce, ut lucinæ horæ, quibus ſcil. in lucem edimur, apud *Prudent. l. 2. adv. Symmach. v. 222.* Et qui lucinas tribuo naſcentibus horas.

Luciparens, tis, idem, ac luciferus, ut luciparens nox, apud *Avien. in Phænom. Arat. v. 854.*

Lucipor. V. Marcipor.

Lucisator, oris, m. lucis auctor. *Prudent. Cathemer. 3. v. 1.*

Luciſco, V. Luceſco.

Lucius, m. 2. prænomen eſt Romanis familiare, quod idcirco illi, qui primo hoc prænomine fuit appellatus, impoſitum creditur, quia prima luce natus fuerit. *Feſt.* alii deducunt a Lucumonibus pop. Hetruriæ.

Lucius, ii, m. genus piſcis, qui & lupus dicitur, ſtagna colens, & ranas infeſtans. *Auſon. Moſella, v. 120.*

Lucratio, onis, f. *guadagno*, actus lucrandi. *Tertul. l. 2. ad Uxor. cap. 7.* Spem lucrationis accipere.

Lucrativus, a, um, adject. lucrum afferens, *lucroſo*. *Quintil. l. 10. c. 7.* Neque vero tam ullus eſt dies occupatus, ut nihil lucrativæ operæ ad ſcribendum, aut legendum capi aliquo momento temporis poſſit.

Lucretia, f. 1. fil. Sp. Lucretii Tricipitini Præfecti Urbis Romæ, uxor L. Tarquinii Collatini, quam Sex. Tarquinius Superbi filius, Collatiæ ab ea hoſpitio ſuſceptus, cum precibus exorare non poſſet, vi oppreſſit. V. *Liv. l. 1. ad fin.*

Lucretilinus, a, um, adject. ad Lucretilem ſpectans, ut Lucretilinus ſol, apud *Cic. 6. Att. ep. 11.* Al. leg. *Lucretinus*.

Lucretilis, m. 3. mons in Sabinis, valli imminens, per quam Farfarus fl. decurrit. Sed Acron Horatii interpres illum Latio Gabiis proximum ſtatuit. *Horat. lib. 1. od. 17.*

Lucretius, m. 2. Poeta Latinus, qui Ciceronis ætatem non multo anteceſſit. Scripſit de rerum natura libros ſex elegantes, ſed archaiſmis refertiſſimos. ¶ Periit furore, propinato ſibi ab uxore Lucilla veneficio poculo. *Hieron. in Chronic. Euſeb.*

Lucrifacio, is, eci, actum, a. 3. idem, ac lucror. *Martial. l. 8. ep. 10.* Emit lacernas millibus decem Baſſus, Tyrias coloris optimi; lucrifecit. ¶ Lucrifacere injuriam, eſt impune alicui injuriam inferre, nullaſque ob eam pœnas luere. *Plin. lib. 7. c. 39.* Quam quidem injuriam lucrifecit ille mercatus in luctu civitatis, quoniam arguere nulli vacabat. *Valer. Max. l. 4. c. 1. n. 10.* Traduc equum, & lucrifac cenſoriam notam. h. e. a cenſore non notaberis.

Lucrifactus, a, um, partic. a lucrifico. *Cic. Ver. 3. c. 75.* Jam vero ab iſto omnem illam ex ærario pecuniam, quam his oportuit civitatibus pro frumento dari, lucrifactam videtis.

Lucrificabilis, le, o. 3. *che porta guadagno*, κερδαλέος, lucrum afferens. *Plaut. Perſ. 4. 7. 2.* Næ hic tibi dies illuxit lucrificabilis.

Lucrificus, a, um, adject. *lucroſo*. *Plaut. Perſ. 4. 3. 46.* Lucrifica fortuna.

Lucrifio, is, actus ſum, paſſiv. anom. *eſſer guadagnato*. *Cic. Verr.* 5. c. 46. Quid, ſi oſtendo, in hac una optione lucrifieri tritici modios centum?

Lucrifŭga, com. 1. *che fugge il guadagno*, μισοκερδής, qui lucrum fugit. *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 33. Cum hos huc adigit lucrifugas.

Lucrii Dii, qui lucrorum conſecutionibus præſidebant. *Arnob. l.* 4.

Lucrinenſis, e, adject. ad Lucrinum lacum pertinens. *Cic.* 4. *Att. ep.* 10.

Lucrinus lacus, Lucrinus ſinus, Bajanus lacus, *Mar morto*, al. *Lago di Licola*, Λουκρῖνος λίμνη, parvus lacus, ſeu ſinus Campaniæ, inter Puteolos, & Bajas, ac inter Avernum lacum, & mare Tyrrhenum, prope intimum receſſum ſinus Puteolani. Sed ex quo terræmotu anni 1538. mons hic novus extitit, qui vocatur mons Cireneus, nihil laci Lucrini ſupereſt, niſi palus lutoſa cum arundineto. Dictus eſt a *lucro*, propter multitudinem delicatiſſimorum piſcium, qui ibi capiebantur. *Feſtus*.

Lucrinus, a, um, adject. ut Lucrina aqua, apud *Propert. l.* 1. *el.* 11. Lucrina conchylia, apud *Hor. epod.* 2. v. 49.

Lucrio, onis, m. *amico del guadagno*, φιλοκερδής, qui undique lucrum aucupatur. *Feſtus* in voce *Corcopi*.

Lucripĕta, æ, m. qui lucri eſt avidus, ut lucripeta fœnerator, *in argumento Moſtell. Plauti*, v. 6.

Lucror, aris, atus ſum, d. 1. *guadagnare*, רָוַח, Ger. *gewinnen*, Gal. *gaigner*, Hiſ. *ganar*, κερδαίνω, lucrifacio, lucrum, vel quæſtum facio. *Cic. Verr.* 7. c. 24. Stipendium omne lucrari. ¶ Lucrari malum aliquod eodem modo dicitur, quo Lucrifacere injuriam. V. *Lucrifacio*. *Cic. Ver. l.* 1. c. 32. Lucretur indicia veteris infamiæ. h. e. impune feras. *Stat. l.* 9. *Theb.* Lucrari moram fati, *differir la morte*.

Lucrōſe, cum lucro. *Hieron. ep.* 22. *ad Euſtoch. c.* 5. Lucroſius perue.

Lucrōſus, a, um, *utile*, κερδαλέος, plenus lucro. *Ovid.* 2. *Amor. eleg.* 10. Cur mihi ſit damno, tibi ſit lucroſa voluptas. *Plin. l.* 37. c. 12. Neque eſt ulla fraus vitæ lucroſior. *Id. l.* 18. c. 31. Id perinde lucroſiſſimum.

Lucrum, cri, n. *guadagno*, *utilità*, רֶוַח, Ger. *gewinn*, Gal. *gain*, Hiſp. *ganancia*, κέρδος, quæſtus, utilitas, a ſup. *lutum* verbi *luo*, ſolvo. *Varro l.* 4 *de L. L.* Aliqui putant, dici a *lucis*, proptereque eo notari lucorum proventum, ut nempe prima ſua acceptione lucrum idem fuerit, quod *lucar*. *Cic.* 5. *Tuſc.* Alii emendi, aut vendendi quæſtu, & lucro ducerentur. ¶ *Lucri eſt*, ſignificat prodeſt, vel utile eſt. *Plaut. Amph.* Lucri eſt, quod miſeriam deputat. ¶ *Lucro eſt*, idem ac lucri eſt. *Cic.* 7. *Verr.* Quibus, utri noſtrum ceciderint, lucro futurum eſt. ¶ *Deputare*, vel *ponere in lucro*, eſt tanquam lucrum æſtimare. *Ter. Phorm.* 2. 1. Quicquid præter ſpem eveniet, omne id deputabo in lucro. *Cic. pro Flacc.* Et me hoc in lucro ponere, atque aliud agere patiantur. Eodem modo *Hor. l.* 1. *od.* 9. Quem ſors dierum cumque dabit, lucro appone. ¶ *Vivere de lucro* dicitur ille, qui magno vitæ periculo elapſus eſt. *Liv. l.* 40. c. 8. De lucro, pater, vivere me ſcito. ¶ *Facere rem aliquam lucri*, eſt lucrum facere alicujus rei, *Nepos in Thraſyb.* c. 1. Quæ ille univerſa naturali quodam bono fecit lucri. ¶ Lucrum maſc. genere habet *Plaut.* apud *Non.* Unde tu prægrandem lucrum facias.

Lucta, æ, f. *lotta*, מַאֲבָק, Ger. *ein kampff*, Gal. *luite*, *lutte*, Hiſp. *lucha*, πάλη, certaminis genus, unum ex Græcorum pentathlo, quo alius alium proſternere in terram nititur, *Sidon. l.* 2. *ep.* 2. Palæſtritarum luctæ. *Auſon. epigr.* 93. Ne quis certamine luctæ, nec curſu te, Lyde, prætereat.

Luctāmen, inis, n. 3. idem, ac luctatio. *Virg.* 8. *Æn.* v. 89. Remo ut luctamen abeſſet. *Lamprid. in Alex.* c. 30. Operam luctaminibus mollioribus dare.

Luctans, antis, nom. ex partic. qui luctatur, & certat. *Virgil.* 1. *Æn.* v. 57. Luctantes venti. *Id.* 4. *Æn.* v. 696. Luctans anima. *Ovid.* 4. *Met.* v. 358. Luctantia oſcula carpere.

Luctatio, onis, f. actus luctandi, conatus, niſus, *sforzo*. *Liv. l.* 21. Tetra ibi luctatio erat, ut a lubrica glacie non recipiente veſtigium, &c. ¶ Per tranſlationem accipitur pro pugna, ſive contentione, ſeu concertatione, *contesa*. *Cicer.* 2. *de Fin.* Nam cum Academicis incerta luctatio eſt, qui nihil affirmant. *Senec. l.* 5. *nat. quæſt.* c. 13. Spiritus incluſi, & in exitum nitentis luctatio.

Luctātor, oris, maſc. *lottatore*, παλαιστής, qui lucta cum altero contendit. *Ovid. in Ibin*, v. 393. Ut jacet Aonio luctator ab hoſpite fuſus. *Plaut. Pſeud.* 5. 1. 6. Magnum hoc vitium vino eſt; pedes captat primum: luctator doloſus eſt.

Luctātus, us, m. 4. idem, quod luctatio. *Plin. l.* 8. c. 12. Scit ille imparem ſibi luctatum contra nexus. Adde *l.* 32. c. 2.

Luctĭfer, a, um, *che apporta pianto*, γοηφόρος, ferens, vel nuntians luctum. *Sen. Her. Fur.* v. 687. Hic vultur, illic luctifer bubo gemit.

Luctificābilis, le, o. 3. quod luctu affectum eſt, *Perſ. ſat.* 1. v. 78. Antiopa ærumnis cor luctificabile fulta.

Luctĭfĭcus, a, um, *che induce pianto*, γοώδης, quod luctum inducit. *Cic.* 2. *Tuſc.* c. 10. *ex poeta*: Luctifica clades noſtro infixa corpori.

Luctĭſŏnus, a, um, γοήφωνος, luctum ſonitu præferens. *Ovid.* 1. *Met.* v. 733. Et gemitu, & lacrymis, & luctiſono mugitu.

Luctito, as, n. 1. freq. a lucto, apud vet. *Priſcian. l.* 8.

Lucto, as, avi, atum, n. 1. idem, ac luctor. *Ter. Hec.* 5. 3. 3. Dicitque ſe illi annulum, dum luctat, detraxiſſe.

Luctor, aris, d. 1. *lottare*, *giuocare alla lotta*, נֶאֱבַק, Ger. *ringen*, Gal. *luiter*, *lutter*, Hiſp. *luchar*, παλαίω, eſt lucta contendere, quod fit cum duo ſe invicem complectentes alter alterum in terram dejicere conatur. *Virg.* 6. *Æn.* v. 643. Et fulva luctantur arena. ¶ Item niti, conari, cum labore aliquid agere, certare. *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 5. remis ad opem luctare ferendam. *Quintil. l.* 5. c. 13. Eſt & illud vitium nimium ſoliciti, & circa omnia momenta luctantis. *Liv. l.* 7. An æquum eſſe, dedititios ſuos illa fertilitate perfrui, ſe militando feſſos in peſtilenti, atque arido ſolo luctari? *affaticarsi in darno*. *Sil. l.* 10. Luctari morti, *combattere colla morte*. *Id. l.* 14. *verſ.* 434. bonus ille per artem luctari pelago. ¶ Tranſlate *Cic. l.* 1. *de Orat.* Non luctabor tecum, Craſſe, amplius. h. e. non diſputabo.

Luctuōſe, adverb. *luttuoſamente*, cum luctu. *Varr. l.* 4. *L. L.* Luſcinia luctuoſe canere exiſtimatur. *Liv. l.* 38. c. 39. Imperatores veſtri luctuoſius nobis prope, quam vobis perierunt.

Luctuōſus, a, um, *pieno di pianto*, θρηνώδης, luctu plenus. *Horat.* 3. *Car. Ode* 6. Dii multa neglecti dederunt Heſperiæ mala luctuoſæ. ¶ Dicitur etiam luctuoſum, quod luctum affert. *Cicer.* 1. *Agr.* Quam mehercle ego præconi huic ipſam luctuoſam, & acerbam prædicationem futuram puto. *Id. pro Quint.* Luctuoſum eſt tradi alteri cum bonis, luctuoſius inimico. *Id.* 2. *Philip.* Luctuoſiſſimum bellum.

Luctus, us, m. *pianto*, אֵבֶל, Ger. *klage*, Gal. *pleur*, Hiſ. *lloro*, *llanto*, πένθος, θρῆνος, γόος, eſt dolor extrinſecus, apparens ex aſpectu, lacrymis, geſtibus, aut clamore. *Cic.* 4. *Tuſc.* c. 8. Luctus, ægritudo ex ejus qui charus fuerit, interitu acerbo. *Id.* 3. *Offic.* Theſeus in maximis luctibus fuit. *Id. in Piſon.* Aliquem luctu afficere. ¶ Sæpe etiam ipſe habitus, vultuſque, & veſtis luctus dicitur. Unde poſt cladem illam Cannenſem Senatuſconſulto cautum eſt, ne matronæ ultra triginta dies in luctu eſſent, ut narrat *Liv. l.* 22. c. 56. Quod decretum pro dolore accipi non poteſt, quandoquidem in poteſtate Senatus non erat dolori imperare, ſed potius pro veſte lugubri, cæteriſque exterioribus doloris indiciis. ¶ Antiqui etiam efferebant luctus, lucti, per 2. decl. *Accius* apud *Non.* c. 8. n. 17. Ceſſo hinc ire, & rapere lucti veſtem in lecto conjugis.

Lucu, dicebant Veteres pro luce, hoc eſt die. *Donat. ad Terent. Adelph.* 5. 3. 55

Lucubratio, onis, f. *vigilia*, *fatica fatta vegghiando*, νυκτεγερσία, ἀγρυπνία, vigilia, & opus, quod fit lucubrando. *Cic.* 1. *de nat. Deor.* Nam iſta, quæ vos dicitis, ſunt jocta commentitia, vix digna lucubratione anicularum. ¶ Sunt & lucubrationes ruſticanæ, veſpertinæ, & antelucanæ, quando a veſpere, & ante lucem conficiuntur intra villam opera rei ruſticæ conducibilia. *Col. l.* 11. c. 2. Item ad lucubrationem veſpertinam palos decem conficere, totidemque per antelucanam lucubrationem. Adde *Plin. l.* 18. c. 26. ¶ Sumitur interdum lucubratio pro rebus, quæ per lucubrationem fiunt. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 2. Pariter meam lucubrationem nolui, & eam ipſam Caninio dedi. ¶ Item pro ſpatio noctis unius lucubrando actæ. *Auſon. in ep. præfixa Centoni nuptiali.* Opus die uno, & addita lucubratione properatum.

Lucubratiuncŭla, læ, f. brevis lucubratio. *Gell. in præfat.* Si cui forte voluptas erit, lucubratiunculas iſtas cognoſcere.

Lucubratorius, a, um, adject. ad lucubrandum aptus, ut lucubratoria lecticula, in qua lucubrare ſolebat Auguſtus, ſcribente *Suet. in ejus vita*, c. 78.

Lucubrātus, a, um, lucubrando elaboratus. *Cic. in Parad. proœm.* Accipies igitur hoc parvum opuſculum lucubratum his jam contractioribus noctibus. *Martial. lib.* 4. *epigr.* 90. Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis. h. e lucubrando tranſacta.

Lucŭbro, as, avi, atum, n. 1. *vegghiare*, *comporre qualche coſa vegghiando*, Ger. *bey li echte arbeiten*, Gal. *veiller de nuit*, Hiſp. *velar trabajando*, νυκτεγερσία, νυκτεγρετέω, vigilo, & nocte ad lucernam aliquid compono, a *luce*, quaſi *lucibro*. *Liv. l.* 1. c. 57. Inter lucubrantes ancillas ſedentem invenit. *Apul. A. A. l.* 6. Lucubrare viam. h. e. noctu iter facere.

Lucŭlente, adv. φανερῶς, clare, & ſplendide. *Cic. de Div. l.* 1. Cum ipſe paucis interpoſitis verſibus dicat ſatis luculente. ¶ Aliquando ponitur pro aperte. *Cic. de Clar. Orat.* Et luculente ſcripſerunt, etiamſi minus, quam tu, polite. ¶ Luculente diem habere, eſt laute, & opipare ſe tractare. *Plaut. Epid.* 1. 2. 54. Eamus intro ad te, ut hunc hodie diem luculente habeamus. ¶ Luculente vendere, apud *eund. Merc.* 2. 3. 88. eſt proſpere, cum lucro.

Luculenter, adv. idem, ac luculente. *Cic.* 2. *Fin.* Cum Græce, ut videor, luculenter ſciam. h. e. ſatis, vel abunde. *Id. Q. Fr. l.* 3. *ep.* 5. Sane texebatur opus luculenter. h. e. apte, & proſpere.

Luculentia, æ, f. ſplendor, nitor. *Arnob. l.* 3. Verborum luculentias a Cicerone ſumere.

Luculentitas, atis, f. ſplendor, pulchritudo, apud vet. Laberius Tucca, ut citat *Nonius* c. 2. n. 510. Dominus noſter tua luculentitate captus.

Luculentus, a, um, *pieno di luce*, *illuſtre*, נָהִיר, Ger. *ſcheinbar*, Gal. *fort clair*, Hiſp. *lleno de luz*, *muy claro*, λαμπρός, ἔνδοξος, luce plenus, ſplendens, a *luce*. Proprie dicitur de foco, aut camino, ſed metaphorice ad orationem, atque alia transfertur. *Cic.* 7. *Fam. ep.* 10. Camino luculento utendum. *Plaut. in fragm. Cornicular.* Pulchrum, & luculentum hoc nobis evenit prælium. *Id. Epid.* 5. 2. 5. Proh dii immortales, mihi hunc diem dediſtis luculentum! *Id. Ciſtell.* 1. 3. 18. Luculenta familia. ¶ Aliquando accipitur pro ornato, perſpicuo, & apto. *Sall. in Catil.* c. 31. Tum M. Tullius orationem habuit luculentam, & utilem Reipub. *Cic.* 12. *ad Att. ep.* 21. Luculentioribus verbis rem comprehendere. ¶ Aliquando pro probato, & optimo. *Plaut. in Rud.* 5. 3. Vin' tibi luculentam conditionem ferre me? Sic luculentus ſcriptor, apud *Cic.* 7. *Att. ep.* 17. ¶ Aliquando pro divite. *Plaut. Capt.* 2. 2. 76. Multos jam lucrum luculentos homines reddidit. ¶ Aliquando pro magno. *Cic.* 7. *Phil.* Luculentam tamen ipſe plagam accepit, ut declarat cicatrix. ¶ Aliquando pro pulchro, ut luculenta forma. *Terent. Heaut.* 5. 2. 12. Luculenta facies. *Apul. l.* 4. *A. A.*

Lucullānum, n. 2. olim Megaris, *Caſtel dell' Ovo*, arx in mari apud Neapolim urb. Campaniæ, in inſula parva, ante portum Neapolitanum, cui ponte jungitur.

Lucullānus, a, um, adject. *Sidon. Paneg. Anthem.* v. 511. Lucullanis freta cincta carinis.

Lucullēus, a, um, adject. ad Lucullos pertinens, ut Lucullеum marmor, quod ſc. Lucullus Romam invexit, apud *Plin. l.* 36. c. 6.

Lucullianus, a, um, Lucullanus. *Suet. in Tiber.* c. 73. Obiit in villa Lucullиana.

Lucullus, m. 2. Λούκουλλος, nomen nobiliſſimi Romani, & ditiſſimi, Pompeji, & Ciceronis æqualis, qui in Quæſtura ampliſſimum populo munus edidit. Splendidiſſime cœnabat. Hinc *Luculli cœnæ* in proverbium abiere. Maxime ſignorum, & tabularum amore flagravit. Ingraveſcente ætate, cum jam deſipere cœpiſſet, tutela ejus M. Lucullo fratri permiſſa eſt. Vide latius vitam ejus apud *Plut. in Lucullo*.

Lucŭlus, i, m. *boſchetto*, parvus lucus. *Auctor vitæ Horatii*, *quem nonnulli Suet. eſſe putant*. Domus ejus oſtenditur circa Tiburtini luculum.

Lucŭmo, & per ſync. Lucmo, onis, m. Rex, Præfectus. Vox eſt Thuſca, ex Λυκάων, Lycaon, quod fuit nomen Regis Arcadiæ, a quo Arcadia aliquando Lycaoniæ nomen habuit, qui in lupum a Jove commutatus dicitur, ut præter Poetas tradit *Pauſan.* Thuſci enim ex Arcadia venere. Sed *L. Jo. Scoppa Collect. l.* 1. c. 18. ait, Lucumonem dici a Syriaco *luca* ſignificante ſenem, & *moni* ſignificante rationem, ſapientiam. *Serv. in Æn.* Thuſcia duodecim Lucmones habuit, ideſt Reges, quibus unus præerat. Et in illud 5. *Æn.* Tres equitum numero turmæ, Lucumones exponit Thuſcos. Hinc Galeritus ille, qui cum exercitu Hetruſcorum Romulo cum T. Tatio, & Sabinis bellum gerenti auxilium tulit, Lucumo ab Hiſtoricis quaſi nomine proprio appellatur. ¶ Sumitur etiam pro melancholico, vel inſano. Nam λυκάων apud Græcos utramque habet notionem. *Feſt.* Lucumones quidam homines ob inſaniam dicti, quod loca, ad quæ veniſſent, infeſta facerent. *Auſon. ad Theonem*, *ep.* 4. v. 68. Salito decies ſi cor purgeris aceto, anticipeſque tuum Samii lucumonis acumen.

Lucuncŭlus, m. 2. dim. a lucuns. *Afran.* apud *Non.* c. 2. n. 483. Piſtori non: at cur non ſcriblitario, ut mittat fratris filio lucunculos? *Apul. l.* 10. *Metam.* Panes, cruſtula, lucunculos, & complura ſcitamenta.

Lucuns, uncis, f. edulii genus, quaſi λευκοῦς, vel λευκοῦντος, quia farina, quæ alba eſt, aſpergebatur. *Var.* apud *Non.* c. 2. n. 483. Ac nulla ambroſia, ac nectar, non alica, ſardæ, panis, pemma, lucuns, cibu' qui puriſſim' multo eſt.

Lucus, ci, m. *boſco*, *ſelva*, ἄλσος, τέμενος, nemus, ſylva ſacra, locus arboribus conſitus aquam habens, Diiſque ſacer, a λόχος, *inſidiæ*, aut a λόχμη, *ſylva*, quia inſidiantibus eſt apta. *Quintil. l.* 1. c. 6. lucum dici putat per antiphraſim, quod umbra opacus parum luceat. Deſcribitur lucus a *Valla l.* 4. c. 56. Lucus nequaquam cæduus eſt, quin potius manu conſitus, religioſuſque, atque vel alicui Deo, vel alicujus hominis cineribus conſecratus. Itaque aut circa Delubra Numinum, aut circa ſepulchra poſitus eſt. *Virg.* 1. *Æn.* Lucus in urbe fuit media lætiſſimus umbra. Ubi *Serv.* Ubicunque Virg. lucum ponit, ſequitur etiam conſecratio, ut *Luco tum forte parentis Pilumni Turnus ſacrata valle ſedebat*. *Cic. pro Mil.* Vos enim Albani tumuli, atque luci, vos, inquam, imploro, atque obteſtor.

Lucus, m. 2. *Lugo*, opp. amplum Æmiliæ, a Foro Livii 14. M. P. Ferrariam verſus 35.

Lucus Feroniæ, col. & opp. mediter. Hetruriæ Capenatibus proximum. ¶ Item *Pietra-Santa*, opp. Hetruriæ, apud oram litor. inter Lucam, & Lunam. Nonnullis eſt *Bientina*, pag. inter Florentiam, & Lucam.

Ludia, æ, f. 1. ὀρχηστρίς, ἑταιρίς, mulier geſticulatrix, quæ ſaltu, & geſticulatione homines oblectat, mulier, quæ artes ludicras exercet, vel uxor, aut amica ludii. *Mart. l.* 5. *epigr.* 25. Hermes cura, laborque ludiarum. *Martian. Capel. de nupt. Philologiæ*. Ludiam quandam Gaditanam ſaltantem vidimus ſemicinctam.

Ludibriōſe, adv. cum ludibrio. *Ammian. l.* 16. c. 6. Ludibrioſe ſublatus.

Ludibriōſus, a, um, adject. ludibrio plenus. *Ammian. l.* 15. c. 13. Ludibrioſa auſpicia.

Ludibrium, ii, n. *ſcherno*, לַעַג, Ger. *geſpœtt*, Gal. *appartenant à jeu*, Hiſp. *perteneciente a juego*, καταγέλασμα, quod ludimus, deridemuſque, res vana, & deridenda, a *ludus*, ut *manubrium* a *manus*. *Metel. ad Cic. l.* 5. *Fam. ep.* 1. Ludibrio aliquem lædere. *Cic. pro Domo*. Libertatis ſignum poſuiſti ad ludibrium impudicitiæ. *Id. in Parad.* 1. Ille hæc ludibria fortunæ ne ſua quidem putavit. ¶ *Habere ludibrio*, eſt derideri, illudi. *Ter. Hec.* 4. 1. 11. Non ſic ludibrio tuis factis habitus eſſem. *Id. ibid.* 1. 2. 74. Eam ludibrio haberi, h. e. eam vitiari. ¶ Eſſe alicui ludibrio. *Cic. ad Brut. ep.* 2. Nec pati, ſceleratiſſimo hoſti ludibrio eſſe Imperium Populi Romani. ¶ Debere ludibrium alicui. V. Debeo.

leo. ¶ Ludibrium interdum dicitur de ipſo homine, qui ludibrio habetur. *Liv. l.* 1. Is ab Tarquiniis ductus Delphos, ludibrium verius, quam comes.

Ludibundus, a, um, *chi giuoca*, παίζων, quaſi ludens, & nullo negotio faciens aliquid. *Cic. Ver.* 5. *c.* 67. Si Vultejum habebis, omnia ludibundus perficies. *Id. ad Teren. l.* 16. *Fam.* Poſtridie in Italiam ad Hydruntem ludibundi pervenimus.

Ludicer, cra, crum, *da giuoco, vile*, παικτικός, luſorius, jocularius, levis, a *ludus*. *Priſcian. l.* 7. dicit eſſe tertiæ declinationis, ut *volucer, cris, cre*, inde eſſe ablativum *ludicri*. In Onomaſtico eſt *ludicrus*. Et probat etiam Perottus. Sed *ludicer* eſſe dicendum, in Animadverſionibus Grammaticis Voſſius oſtendit. *Cic.* 1. *de nat. Deor. c.* 37. Pueri etiam cum ceſſant, exercitatione aliqua ludicra delectantur. *Id. de Orat.* Ars ludicra armorum & gladiatori, & militi prodeſt. *Virgil.* 12. *Æn.* Neque enim levia, aut ludicra petuntur Præmia. ¶ Ars ludicra, ſpeciatim pro hiſtrionica, & ſcenica ſumitur. Unde artem facere ludicram, eſt hiſtrionicam exercere. *Plaut. Aul.* 4. 3. 3. translate, Continuo meum cor cœpit artem facere ludicram, id eſt ſubſilire. ¶ Ludicræ tibiæ, quibus uti ſolebant in ludis ad modos faciendos. *Plin. l.* 16. *c.* 36. Nunc ſacrificæ Tuſcorum e buxo, ludicræ tibiæ loto, oſſibuſque aſininis, & argento fiunt. ¶ Ludicra nox, quæ ludendo tranſigitur. *Tac.* 1. *Ann. c.* 50.

Ludicre, adv. *da giuoco, ſcherzando*, per ludum. *Apul. l.* 9. *Met.* Aſtu meretricio ludebat ludicre. *Enn.* apud *Non. c.* 2. *n.* 505. Pars ludicre ſaltant.

Ludicrum, cri, ſubſt. n. *coſa da ſcherzo*, שחוק, Ger. *freudenſpiel*, Gal. *ſorceire, jeu de bateleur*, Hiſp. *coſa de burla, y juego*, παίγνιον, ludus, & quæcunque res jocularis, & non ſeria. *Catul. de nupt. Mall. verſ.* 22. Quos Hamadryades Deæ ludicrum ſibi roſcido nutriunt humore. *Plin. l.* 5. *c.* 11. Quæ in proverbiis ludicrum vertere. ¶ Accipitur etiam pro ludis, ſeu ſpectaculis. *Tac. Ann.* 1. *c.* 54. Indulſerat ei ludicro Auguſtus, h. e. ludis Auguſtalibus. *Liv. l.* 27. Quod Olympiæ ludicrum ea æſtate futurum erat.

Ludicrus. V. Ludicer.

Ludificio, is, a. 3. idem quod ludifico. *Plaut. Epid.* 5. 2. 41. Quomodo me ludificiſti de illa conductitia fidicina?

Ludificabilis, le, o. 3. plenus ludo, jucunditate. *Plaut. Caſ.* 4. 1. 9. Neque uſquam ludos tam feſtivos fieri, quam hic intus fiunt ludi ludificabiles ſeni noſtro.

Ludificatio, onis, f. deceptio, fraus, tergiverſatio. *Cic. pro Sex. c.* 35. Cum omni mora, ludificatione, calumnia Senatus auctoritas impediretur.

Ludificator, oris, m. qui ludificat. *Plaut. Moſtell.* 5. 1. 18. Ego illum ante ædes præſtolabor ludificatorem meum.

Ludificatus, a, um, nom. particip. paſſivæ ſignificationis a ludifico, deceptus, *ingannato, burlato*. *Salluſt. Jug. c.* 50. Ludificati incerto prœlio. *Apul. l.* 10. *A. A.* Ludificato judicio pœnam facinoris evadere. ¶ Eſt etiam particip. depon. *Silius l.* 7. *v.* 644. nunc lævus in orbem, Nunc dexter levibus flexo per devia gyris Ludificatus equo.

Ludificatus, us, ui, m. 4. ludificatio. V. Ludificus.

Ludifico, as, avi, atum, a. 1. *burlare, ingannare, beffare*, Germ. *verſpotten*, Gal. *ſe mocquer*, Hiſp. *eſcarnecer*, διαπαίζω, per ludum fallo, decipio. *Plaut. Amph.* 2. 1. 38. Qui herum ludificas dictis delirantibus. *Salluſt. Jug. c.* 36. Pacis mora conſulem ludificare.

Ludificor, aris, atus ſum, depon. 1. idem ac ludifico. *Ter. Eun.* 4. 3. 3. Tu me hic etiam, nebulo, ludificabere? *Plaut. Moſt.* 4. 3. 41. Te ludificatus, & me hodie in perpetuum modum. *Cic. pro Roſc. Amer. c.* 20. Aperte ludificari, & calumniari. *Liv. l.* 39. Qui ludificati priorem locationem erant. *Flor. l.* 2. *c.* 2. Ludificari roſtra fuga. h. e. declinare impetum roſtratarum navium irruentium.

Ludificus, a, um, adject. ludificans, ludificabilis, decipiens. *Plaut. Pœn.* 5. 5. 2. Me ſibi habeant ſcurræ ludificis caveis. Al. leg. *ludificatui*.

Ludimagiſter, m. 2. *maeſtro di ſcuola*, γραμματιστής, γραμματοδιδάσκαλος, qui ludo literario præeſt. *Cic* 1. *de nat. Deor. c.* 26. Sed cum agellus eum non ſatis aleret, ut opinor, ludimagiſter fuit. *Martial. l.* 10. *epigr.* 62. Ludimagiſter parce ſimplici turbæ. ¶ Legitur etiam *Magiſter ludi* apud *Cic. Div. in Ver. c.* 14.

Ludio, onis, m. idem, ac ludius. *Liv. l.* 7. *c.* 2. Ludiones ex Hetruria acciti ad tibicinis modos ſaltantes.

Ludius, dii, m. *giocolatore*, Germ. *ſpielman, gaukler*, Gal. *bateleur, joueur*, Hiſp. *truhan, albardan*, ὀρχηστής, παίκτης, joculator, hiſtrio. *Turnebus l.* 6. *Adverſ. c.* 26. & *Voſſius e l.* 2. *Dionyſ. Halic.* ſic definiunt: Ludii, ſive Ludiones erant pueri impuberes, elegantibus tunicis induti, galea inſuper, enſe, & parma armati, Circenſibus, & Theatralibus pompis ordine incedere ſoliti, veluti pompæ duces, Saliis ſimiles. Dicitur hæc vox a *ludus*, ſed in vet. libr. ſcribitur & *Lydius* qua de re V. *Ludo*. *Cic. pro Sext.* Ille ipſe maxime ludius, non ſolum ſpectator, ſed actor, & acroama. *Ovid.* 1. *de Arte*, v. 112. Dumque rudem præbente modum tibicine Thuſco ludius æquatam ter pede pulſat humum. ¶ Quia autem ludii ſcenici vel impuberes erant, vel ſaltem videri debebant, idcirco qui grandiuſculi, & jam veliticipes erant, pilis evulſis, leves, ac glabri reddebantur. *Plaut. Aul.* 2. 2. *ſc.* 9. Tu iſtum gallum, ſi ſapis, glabriorem reddes mihi, quam volſus ludiu' eſt.

Ludo, is, ſi, ſum, n. 3. *giuocare*, שחק, Ger. *ſpielen*, Gal. *jouer*, Hiſp. *jugar, burlar*, παίζω, eſt ludo delectationis cauſa ſeſe exercere, a *Lydis*, qui ludos intulere in Hetruriam, unde eos accepere Romani. Conſtruitur fere cum ablativo rei, qua luditur. *Cic. Phil.* 2. Qui non dubitavit vel in foro alea ludere. *Plaut. Merc.* 5. 2. 36. Scis, ſolere illanc ætatem tali ludo ludere. ¶ Item cum accuſ. ludum. *Ter. Eun.* 3. 5. 38. Conſimilem luſerat jam olim ille ludum. ¶ Imo reperitur cum acc. inſtrumenti. *Suet. in Aug. c.* 70. Aliquando ut vincat, ludit aſſidue aleam. ¶ *Ludere ſuo corio*, eſt de ſuo largiri, aut ſuo ſumptu, periculoque quidpiam aggredi. *Ludere alieno corio*, eſt in re aliena munificum ſe præbere, & liberalem. *Mart. l.* 3. *epigr.* 16. Ut velles corio ludere cerdo tuo. ¶ *Ludere in numerum*, eſt ſaltare ad rhythmi modum, & ſonum cantilenæ. *Virg. Ecl.* 6. *v.* 27. Tum vero in numerum Faunoſque, feraſque videres ludere. ¶ Interdum verſibus ſcribere, ſed non niſi in opuſculis, fere, qualia ſunt epigrammata, & elegiæ. *Virg.* 1. *Ecl.* Ludere quæ vellem calamo, permiſit, agreſti. *Id.* 4. *Georg. ad fin.* Carmina qui luſi paſtorum. ¶ Frequenter uſurpatur pro jocari. *Cic. de nat. Deor. l.* 3. Cum Deos nihil agere, nihil curare confirmat, ludere videtur. *Id. de Or. l.* 3. In me quidem ille luſit, ut ſolet. *Id.* 2. *Div.* Hoc civili bello quam multa luſerunt! ¶ Item pro irridere, illudere, *beffare, ſchernire*. Et tunc activum eſt. *Cic. l.* 2. *ep.* 12. Eum luſi jocoſe ſatis. *Id.* 2. *de Or.* Illam diſputationem facetiis luſit. *Id. l.* 1. Oratio aut nulla ſit, neceſſe eſt, aut omnium irriſione ludatur. ¶ Aliquando pro decipere, *ingannare*. *Virg.* 1. *Æn.* Vana ſpe luſit amantem. *Ter. Eun.* 2. 3. An potius hæc pati æquum eſt fieri, ut a me ludatur dolis. ¶ Interdum pro moveri, *ſaltellare*. *Ter. Adel.* 3. 3. 24. Congrum iſtum maximum in aqua ſinito ludere paulisper. *Virg. l.* 9. *Æn.* Geminos huic ubera circum ludere pendentes pueros. ¶ *Ludere operam*, eſt ipſam perdere, & fruſtra laborare. *Plaut. Caſ.* 2. 7. Si nunc me ſuſpendam, meam operam luſerim. *Ter. Phorm.* 2. 2. 18. In illis fructus eſt, in his opera luditur. ¶ Dicitur etiam ludere de rebus venereis. *Catul. in Epithalam. v.* 231. Ludite, ut lubet, & brevi liberos date. ¶ Ludere etiam dicuntur, qui in gladiatoriis ludis ſe exercent. *Horat. de arte Poet. verſ.* 379. Ludere qui neſcit, campeſtribus abſtinet armis. ¶ Ludere par impar, *giuocare a paja, e caſo*. V. *Par*.

Ludus, di, m. *giuoco*, פרוג, Ger. *ein ſpiel*, Gal. *jeu*, Hiſp. *juego*, παιδιά, παίγνιον, quodvis ludicrum ad animi recreationem, vel corporis exercitationem fieri ſolitum, propoſita tamen quadam lucri ſpe, & damni periculo. Nam quæ ad ſolam voluptatem ſunt, *Valla* teſte *l.* 4. *c.* 16. *luſus* proprie dicuntur, vel *luſiones*. Unde ludum aleæ melius dicimus, quam luſum: & contra luſum trochi melius, quam ludum. Hæc tamen differentia perpetua non eſt. *Ter. Eun.* 2. 3. 8. Ludum jocumque fuiſſe dices. *Cic. pro Cæl.* Datur enim conceſſu omnium huic aliquis ludus ætati. *Horat. l.* 1. *ep.* 14. Nec luſiſſe pudet, ſed non inſidere ludum. ¶ Differt a joco, quia, ut *Valla* inquit, ludus dicitur in factis, jocus in verbis. Sed tamen ludus interdum ponitur pro joco. *Hor. l.* 1. *ſat.* 1. Sed tamen amoto quæramus ſeria ludo. Et jocus pro ludo. *Ov. l.* 3. *de Arte.* Mille fac eſſe jocos, turpe eſt neſcire puellam ludere: ludendo ſæpe paratur amor. ¶ Per Synecdochen ſpeciei ponitur pro cantilena, *canzone*. *Virg.* 7. *Ecl.* Poſthabui tamen illorum mea ſeria ludo. ¶ Translate accipitur pro re jucunda, & minime factu difficili. *Cic. de Or. l.* 2. Omnium cæterarum rerum oratio, mihi crede, ludus eſt homini non hebeti. ¶ Item pro re vana, inani, futili. Hinc *Ludos operam facere*, eſt operam perdere. *Plaut. Rud.* 4. 1. 9. Jam nunc & opera ludos facit, & retia. ¶ Item pro irriſione: Hinc *Ludos facere*, vel *Ludos aliquem facere*, eſt illudere, ſeu irridere, *beffare*. *Ter. Phorm.* Ut ludos facit! *Plaut. Capt.* Nunc is te ludos facit. ¶ *Ludos reddere*, eſt idem, ac ludos facere. *Ter. Andr.* Hiccine me ſi imparatum in veris nuptiis adortus eſſet, quos mihi ludos redderet? ¶ Item pro techna, artificio, dolo. *Plaut. Amph.* At at novi jam ludum, id Soſiæ factum eſt opera. ¶ Metonymice dicitur de loco, in quo aut vires corporis, aut ingenii acumen exercemus, aut etiam in quo pueri inſtruuntur a ſuis præceptoribus, quod etiam Græci ἀπὸ τοῦ γυμνάζειν vocant gymnaſium. Sic dicimus ludum palæſtræ, pilæ, gladiatorium, litterarium, pro loco ipſo, in quo hujuſmodi rebus exercemur, aut inſtruimur. *Sueton. in Cæſ. c.* 31. Ludum gladiatorium ædificare. *Cic. ad Q. Fr.* Ducebam mecum Ciceronem meum in ludum dicendi. *Plaut. Mer.* Hodie ire in ludum occepi literarium. ¶ *Ludum aperire*, eſt ludimagiſtrum agere. *Cic. l.* 9. *Fam. ep.* 18. Dionyſius Tyrannus, cum Syracuſis expulſus eſſet, Corinthi dicitur ludum aperuiſſe. ¶ *Ludo*, ponitur pro per ludum. *Virg. l.* 5. *Æn.* Qua ludo indutus belli ſimulacra ciebat. ¶ Ludi, orum, num. pl. erant publica ſpectacula, ſeu celebritates publicæ in cavea, aut circo, religionis cauſa factæ, & ad populi voluptatem, *ſpettacoli pubblici*, ἀγῶνες. *Cic. pro Muræn.* Populus, ac vulgus imperitorum ludis magnopere delectatur. Hinc ludos apparare, facere, præbere, &c. apud *Cic. Liv.* & al. ¶ Apud Græcos quatuor ludorum genera præcipua fuerunt, Olympici, Pythii, Iſthmici, Nemæi. Apud Romanos alii in Circo fiebant, qui Circenſes dicebantur, ut Romani, Plebeji, Apollinis, Martis, Cereris, Cybeles, Auguſti, &c. alii in Theatro, ut Tragœdiæ, & Comœdiæ; alii & extra Circum, & extra Theatrum, ut Compitalia, Floralia, &c. Univerſe de ludis ſcribit Uvolfgangus Lazius l. 10. de Rep. Rom. de Circenſibus Onuphrius Panvinius, & Cæſar Bullingerus; de Scenicis Cæſar Scaliger l. 1. de re Poet.

Lucla, æ, f. luitio, pœna. *Lucr. l.* 3. *v.* 1028. ſceleriſque lucla carcer.

Lues, is, f. 3. *malattia, epidemia*, λοιμός, dicitur, cum in urbe, aut agro febris, aliudve morbi genus homines, vel pecora, arboreſve, aut ſata corripit, a *luo*, quod ea corpora ſolvantur. *Priſc. l.* 4. Differt a peſte, quod hæc aut cito perimit, quæ corripuit, aut cito abit ab eo, quem invaſit: lues vero generaliter accipitur etiam pro iis malis, quæ lente ea, quæ corripiunt, conficiunt. *Virg.* 3. *Æn. v.* 138. Subito cum tabida membris, Corrupto cœli tractu, miſerandaque venit Arboribuſque, ſatiſque lues, & lethifer annus. ¶ Sæpe translate uſurpatur. *Cic. de Aruſp. Reſp. c.* 12. Ut eos ludos hæc lues impura pollueret. ¶ Lues quandoque dicitur nix, aut glacies tepore ſoluta, & in tabem, aquamque liquata. *Petron. in Satyr.* Et paulo ante lues jam concidenda jacebat. h. e. glacies.

Luis, is, fem. pro lues, fortaſſe metri cauſa. *Pruden. Hamartig. verſ.* 149. Si terras luis incentiva fatigat. Et *Pſychomach. verſ.* 508. ſtupuit luis improba.

Lugdunenſis, e, adject. ad Lugdunum pertinens. *Juvenal. ſat.* 1. *v.* 44. Aut Lugdunenſem rhetor dicturus ad aram. V. Lugdunum.

Lugdūnum, n. 2. Gal. *Lyon*, Ital. *Lione*, Hiſp. *Leon de Francia*, urbs Galliæ Celticæ, quæ ab eo dicta eſt Lugdunenſis, in ipſo limite Delphinatus, a quo tantum ſeparatur Rhodano flu. condita a L. Munatio Planco, cum Galliæ Comatæ præeſſet, ſub Auguſto. Ibi Romani Duces aureum numiſma, argenteumque ſignarunt. Lugduni etiam templum fuit, communi univerſæ Galliæ impenſa extructum, & Cæſari Auguſto conſecratum, ea parte ante urbem, ubi amnes confluunt; inibique ara dignitatis eximiæ erat, gentium ſexaginta titulo inſignis, dicatis ibi totidem gentium ſimulacris. In hac etiam urbe, teſte Suetonio, a Caligula Cæſare inſtitutum fuit certamen Latinæ, Græcæque facundiæ. Quo certamine ferunt victoribus præmia victos contuliſſe, eorundem & laudes componere coactos; eos autem, qui maxime diſplicuiſſent, ſcripta ſua ſpongia, linguaque delere juſſos, niſi ferulis verberari, aut flumine proximo mergi maluiſſent. Huc ſpectaſſe videtur *Juvenalis*, cum de Rhetore loquitur ad aram Lugdunenſem dicturo, *Sat.* 1. *v.* 44. ¶ Lugdunum Batavorum, Lugodinum, *Leyden*, urbs ampla, & culta Hollandiæ, ad antiquum Rheni alveum, caput agri Rhenolandici, cum Academia percelebri.

Lugeo, es, xi, ctum, n. 2. *piangere*, πενθέω, ὀδύρομαι, fleo, ploro. *Cic.* 4. *Fam.* Sed ut quam honeſtiſſime lugeam. *Id. pro Planc.* Hos pro me lugere, hos gemere videbam. ¶ Uſurpatur etiam active, pro deflere, deplorare. *Cic. ad Curium l.* 7. *Fam.* Sed mehercule & tum Remp. lugebam. ¶ Interdum notat ob neceſſarii alicujus interitum veſte lugubri dolorem teſtari. *Liv. l.* 2. Matronæ annum ut parentem eum luxerunt. ¶ Luxti, pro luxiſti, dixit *Catul. carm.* 61.

Lugeſco, is, n. 3. eſt acutum clamorem edere, apud *Ammian. l.* 31. *c.* 3. de Hunnis, ubi ait. Utque ad pernicitatem ſunt leves, ita ſubito de induſtria diſperſi lugeſcunt, & impoſita acie cum cæde vaſta diſcurrunt. Al. leg. *vigeſcunt*.

Lugium, gii, n. pro luctu legitur apud *Commodian. Inſtruction.* 29.

Lugūbre, adv. idem, quod lugubriter. *Plaut. Ciſt.* 1. 1. 47. Lugubre fame familia pereat. *Sil. l.* 12. *v.* 140. Lugubre immugire.

Lugūbris, & bre, o. *lugubre, funebre*, Ger. *leydſam*, Gal. *lugubre, de deuil*, Hiſ. *lugubre, enlutado, lloroſo*, πένθιμος, quod ad luctum pertinet, ut Veſtis lugubris, qua dolorem poſt neceſſarii alicujus interitum teſtamur. *Cic. poſt Red. ad Quirit.* Fratriſque mei miſerrimi, atque optimi quotidianæ lacrymæ, ſordeſque lugubres a vobis deprecatæ ſunt. *Id.* 1. *Tuſc.* Sed illa lugubris lamentatio, fletuſque mœrens ex eo eſt, quod &c. *Horat. l.* 1. *od.* 24. præcipe lugubres cantus Melpomene. ¶ Lugubria, abſolute, pro lugubribus veſtibus. *Ovid. Met.* 11. Surge age, da lacrymas, lugubriaque indue, nec me &c.

Lugubriter, adverb. cum luctu, luctuoſe. *Apul. l.* 3. *Mileſ.* Lugubriter ejulare.

Luitio, onis, f. ſolutio. *Ulp. ff. de c. & poſtlim. rev. l. ſi patre*. Si patre redempto, & ante luitionem defuncto, filius poſt mortem ejus redemptionis quantitatem offerat, dicendum eſt, ſuum ei poſſe heredem exiſtere.

Luma, æ, f. τρίβολος, genus herbæ, vel potius ſpinæ, quæ in pratis naſcitur, & locis uliginoſis, *Feſtus*. ¶ Apud *Trebel. Pol. in Zenob.* luma accipitur pro ſago, ex græco λῶμα. V. *Salmaſ.*

Lumarius, a, um, adject. ad lumam pertinens, ut lumariæ falces, apud *Var. l.* 4. *de L. L.* quibus lumæ ſecantur.

Lumbago, inis, f. vitium, & debilitas lumborum. *Feſt.*

Lumbellus, i, m. lumbulus. *Apic. l.* 7. *c.* 7.

Lumbifragium, ii, n. lumborum fractura. *Plaut. in Amph.* 1. 1. 198. Nam ſi me irritaſſis, hodie lumbifragium hinc auferes.

Lumbricus, m. 2. *verme*, תולעה, Germ. *regenwurm*, Gal. *ver*, Hiſp. *guſano*, ἕλμινς, vermis inteſtinorum. Sed aliqui volunt, lumbricum primo dici de iis vermibus, qui ſub terra naſcuntur, deinde de iis, qui in ventre animalium. *Col. l.* 6. *c.* 24. Solent autem vitulis nocere lumbrici, qui fere naſcuntur e cruditatibus. *Id. l.* 6. *c.* 30. Solent etiam vermes quaſi lumbrici nocere inteſtinis. ¶ Uſurpatur etiam lumbricus, ut dictum eſt, de vermibus terrenis. *Plaut. Aul.* 4. 4. 1. Foras, lumbrice, qui ſub terra erepſiſti modo. Ubi per metaphoram hominem intelligit, qui ex ſordido ſtatu ad ſummas dignitates evectus eſt. *Seren. Sammonic. c.* 11. Lumbricos terræ, ſævumque ex anſere rauco, &c.

Lumbulus, m. 2. dim. a lumbus. *Plin. l.* 28. *c.* 11. Sicca lippitudo lumbulis ſuum toſtis, atque contritis, & impoſitis tollitur.

Lumbus, bi, m. *lombo*, כסלים, Ger. *eine lende*, Gal. *reble*, Hiſp. *lomo*, ὀσφύς, pars corporis quinque inferiores ſpinæ vertebras complectens, a cinctura ad na-

ter, a lubidine, ſive libidine, quia lumbi ſunt Veneris ſedes. Martial. l. 13. ep. 5. Cerea quæ patulo lucet ficedula lumbo. Cic. in Arato. Cepheus conditur ante lumborum tenus. Horat. l. 1. ſat. 5. v. 22. Nautæque caput, lumboſque ſaligno fuſte dolat. Plin. l. 20. c. 3. Lumborum dolor, dolor di reni.

Lumectum, vel Lumetum, i, n. locus lumis plenus, a lumo. Var. l. 4. de L. L. Lumariæ falces, quibus ſecant lumecta, cum in agris ſerpunt ſpinæ.

Lumen, inis, n. lume, Ger. liecht, Gal. claret, φῶς, lux, ſplendor, claritas a lucido corpore profecta, a luceo, quaſi lucimen, ut fulmen a fulgeo, quaſi fulgimen. Cic. 2. de Div. Cujus lumine collustrari putatur. Id. ibid. Radios ejus, & lumen obſcurat. Id. in Brut. c. 75. Tabulas bene pictas collocare in bono lumine. ¶ Serv. in 2. Æn. lumen a luce diſtinguit, quod in lumine ſit ſplendor, ſed cum fumo, in luce ſolus ſplendor. Virg. 6. Æn. Nec lumen tedis lumina. Id. 7. Æn. Tum fumida lumine fulvo involvi. Verum hæc Servii differentia non eſt perpetua. Nam lumen dicitur de luce Solis, & Lunæ, & cæterorum cæleſtium corporum, quæ tamen fumi omnino ſunt expertia. Ovid. 5. Triſt. el. 10. Dum lumen ſolare teneбo. ¶ Metonymice ponitur pro corpore lucido, quod lumen emittit, ſeu claritatem de ſe diffundit. Cic. 1. de Div. Nocte lumine appoſito exſperrecta nutrix animadvertit puerum dormientem circumplicatum ſerpentis amplexu. Suet. in Caſ. c. 37. Capitolium aſcendit ad lumina, h. e. ad lucernas. ¶ Item pro eo quod lumen recipit, ut pro oculis, ſeu pro nervis opticis. Cic. 5. Tuſc. Democritus, luminibus amiſſis, alba ſcilicet, & atra diſcernere non poterat. Id. 3. de nat. Deor. Duo lumina ab animo ad oculos perforata nos habere voluiſſet. ¶ Item pro die. Cic. pro Rab. et Bon. Si te ſecundo lumine hic offendero, moriere. Virg. 6. Æn. v. 356. Vix lumine quarto proſpexi Italiam. ¶ Tranſlate uſurpatur pro colorum claritate. Lumina enim in pictura umbris opponuntur. Plin. l. 35. c. 5. Tandem ſe ars ipſa diſtinxit, & invenit lumen, atque umbras, differentia colorum alterna vice ſeſe excitante. ¶ Item pro præſtantia, indicio, nota. Cic. de Am. Quod in eo quaſi lumen aliquod probitatis, & virtutis proſpicere videamur. Id. 1. de Or. Et prope cunctis civibus lumen ingenii, & conſilii ſui porrigentem, atque tendentem. ¶ Hinc lumina civitatis dicuntur inſignes viri, & clari. Cic. 3. Cat. Lumina civitatis extincta ſunt. ¶ Item pro ornamento. Hinc lumina orationis ſunt ſententiæ, & figuræ. Cic. 2. de Or. Ut certis dicendi luminibus ornentur. ¶ Item pro explanatione. Cic. 1. Tuſc. Nec ullum habuit lumen literarum Latinarum. Id. 7. Fam. epiſt. 19. Doctorem lumenque deſiderant. ¶ Item pro claritate, perſpicuitate. Cic. 3. de Or. Ut oratio, quæ lumen adhibere rebus debet. ¶ Item pro adjumento, ope, ſubſidio. Cic. 2. de Or. Ordinem eſſe maxime, qui memoriæ lumen afferret. ¶ Significat etiam ipſas feneſtras, per quas in ædes lumen admittitur. Apul. lib. 1. Met. Conclave obſeratis luminibus umbroſum. ¶ Hinc luminibus obſtruere, eſt altius ædificando, vel objecto pariete vicinis ædibus lucem detrahere. Cic. pro Domo. Primo ſe luminibus ejus obſtructurum minabatur. ¶ Per tranſlationem quoque alterius luminibus obſtruere dicimur, cum nominis ejus claritatem obſcuramus. Cic. in Bruto. Sic Catonis luminibus obſtruxit hæc poſteriorum quaſi exaggerata altius oratio. Sic luminibus officere. Id. pro Rabir. Nec mentis quaſi luminibus officit altitudo fortunæ, & gloriæ. ¶ Ponitur etiam pro capacitate alicujus rei. Frontin. de aquæd. artic. 36. Longitudo calicis habere debet digitos. ¶ Lumen præferre menti alicujus, eſt conſilium dare, opem ferre. Ductum eſt ab iis, qui nobis in tenebris præluceant, quorum quaſi ductu ambulamus, & progredimur. Cic. pro Sylla. Vos denique in tantis tenebris erroris, & inſcientiæ clariſſimum lumen prætuliſtis menti meæ. ¶ Denique metaphorice lumen uſurpatur pro vita. Lucr. l. 3. v. 1047. Lumine adempto animam moribundo in corpore ponam. Plaut. Ciſt. a. 3. v. 12. Remorare? lumen linque. S. amabo, accurrite, ne ſe interimat.

Lumetum. V. Lumectum.

Luminare, aris, n. lume, luminare, φωτὸς, ipſum lumen, aut id, quod claritatem, ſplendoremve de ſe diffundit. Metaphorice ponitur pro ornamento. Hinc Luminaria appellamus viros eximios, in quibus ſingularis quidam virtutis ſplendor elucet. Cic. 2. Phil. c. 21. In te autem, M. Antoni, id decrevit Senatus, & quidem incolumis, nondum tot luminaribus extinctis.

Luminatus, a, um, adject. Apul. l. 9. Metam. male luminatum dicit eum, qui debili viſu eſt.

Lumino, as, avi, atum, a. 1. illuminare, האיר, Ger. leuchten, Gall. eclairer, Hiſp. alumbrar, φωτίζω, illuſtro. Mart. Capel. l. 1. Quos ſtellantibus oculis interſtinctos crebri vibratus ignium luminabant. Apul. in Triſmegiſt. Qui me videndæ divinitatis tuæ luminaſti lumine.

Luminoſus, a, um, luminoſo, lucente, φωτεινὸς, quod clarum, & apertum eſt. Cic. in Orat. c. 36. Tum ſunt maxime luminoſæ, & quaſi actuoſæ partes duæ. Vitruv. l. 6. c. 9. Omnia ædificia luminoſa ut ſint, curare oportet.

Luna, æ, f. luna, σελήνη, una e ſeptem ſtellis errantibus, a luceo, quaſi Lucina, quia ſola noctu lucet. Var. l. 5. de L. L. Cic. 2. de nat. Deor. Luna a lucendo nominata ſit. Ea eſt enim Lucina. ¶ Poetæ filiam fuiſſe Hyperionis, neptem Titani, & ſororem Solis fabulantur. Bocc. l. 4. Gen. ¶ Ei currum duarum rotarum attribuunt, qui a duobus equis, uno albo, altero nigro, trahatur, quod pro Jove adverſus patruos, & Gigantes ſtetiſſet. Id. ibid. Ovid. tamen albis ambobus equis uſam aſſerit, dum l. 1. de remed. amor. Ut ſolet, inquit, in niveis Luna vehetur equis. Alii ejus currum a mulo trahi finxerunt. V. Mulus. ¶ Adamata fuit a Pane, cui albi velleris munere gratificata eſt, ut Nicander, & Virgilius in Georg. cecinere. Id. ibid. ¶ Ipſa Endymionem paſtorem adamavit, eumque in Latmo Cariæ monte conſopivit, ut dormientem oſcularetur. Cic. 5. Fin. & 1. Tuſc. ¶ Ex aere rorem peperit, ut ab Alcina Lyrico Poeta ſcriptum eſt. ¶ Veteres mulieres Lunam in partu invocabant. Cic. 2. de nat. Deor. Adhibetur autem ad partus, quod ii matureſcunt aut ſeptem nonnunquam, aut plerunque novem Lunæ curſibus. Multis nominibus Luna appellari ſolet a Poetis, ſed præcipue Luna dicitur cum in Cælo eſt, nobiſque lucet, Proſerpina, cum apud Inferos, hoc eſt in hemiſphærio inferiore. V. Mytholog. ¶ Hæc in fabulis. Ad latinam linguam quod attinet, dicimus, luna prima, ſecunda, tertia &c. cum poſt novam Lunam unus, aut alter, aut tertius dies &c. tranſiit. Plin. l. 2. c. 97. Æſtus idem triduo in menſe conſiſtit, ſeptima, octava, nonaque luna. ¶ Lunæ defectus, & labor, Ecliſſe, dicitur, cum luna ita Soli opponitur, ut terræ umbra uſque ad ipſam pertingens, eam lumine privet. Credebant autem Veteres, tunc lunam laborare, & deficere; ideoque ut ſubvenirent, æra, & crepitacula pulſabant, qua de re Vid. Barthium ad Stat. 2. Thebaid. Hinc Juven. ſat. 6. v. 442. de muliere loquaciſſima. Verborum tanta cadit vis: Tot pariter pelves, tot tintinnabula dicas Pulſari. jam nemo tubas, nemo æra fatiget: Una laboranti poterit ſuccurrere Lunæ. Liv. l. 26. c. 5. Tantum cum æris crepitu, qualis in defectu lunæ nocte ceri ſolet, edidit clamorem, ut &c. ¶ Lunæ cornua, paſſim apud Poet. quod in duo cornua diviſa videatur, cum plena non eſt. Quapropter Luna bicornis dicitur ab Horat. in carm. ſæcul. ¶ Luna creſcens, & decreſcens, Luna plena, cava, &c. ſæpe legitur apud Plin. in hiſt. natur. & alios. ¶ Luna ſilens, V. Silens. ¶ Lunæ coitus. V. Coitus. ¶ Luna ſicca. V. Siccus. ¶ Luna aſſuta calceis erat apud Romanos Patriciorum inſigne. Juvenal. ſat. 7. v. 192. nigræ lunam ſubtexit alutæ. V. Lunula. ¶ In plurali numero Solin. c. 32. Lunis cœptantibus. Id. c. 39. Lunis deficientibus.

Luna, l. 1. Luna, urbs Hetruriæ, exc. in conf. Liguriæ, ad oſt. Macræ fl. cui Sarzana, quæ nova Luna dici poteſt, ad 3. M. P. ſucceſſit, una ex 12. primis Thuſcorum coloniis.

Lunaris, & re, o. 3. lunare, σεληναῖος, quod ad Lunam pertinet, ut Lunaris annus, qui menſe uno ſuum efficit curſum. Cic. in Somn. Scip. Lunares curſus, Ovid. 16. Metam. v. 790.

Lunaticus, a, um, m. 2. lunatico, σεληνιακός, qui furore laborat, non illo quidem perpetuo, ſed intervallis quibuſdam recurrente, a Luna, quia melancholia, qua laborat, accreſcit, & decreſcit pro ratione Lunæ. Paul. JCtus l. Bover Dig. de Ædil. edict. Mancipium lunaticum. Veget. l. 2. c. 18. Lunaticus oculus, h. e. qui certis temporibus caligat, & cæcuit.

Lunatus, a, um, lunato, a guiſa di Luna, σεληνοειδὴς, quod eſt ad Lunæ ſimilitudinem factum, quod habet ſpeciem Lunæ. Tres porro ſunt figuræ creſcentis Lunæ. Nam modo curvatur in cornua, modo in orbem circumacta eſt, ut cum eſt plena, & Soli adverſa, modo dimidio orbe cæſa, hoc eſt cum æqua proportione dividitur. Colum. l. 12. c. 54. Deinde decuſſatim ferramento lunato incidito. Virg. 1. Æn. v. 494. Ducit Amazonidum lunatis agmina peltis Pentheſilea furens. ¶ Lunati calcei geſtabantur apud Rom. ab iis qui e Patricio erant genere; qua de re V. Lunula. Hinc Martial. l. 1. epigr. 50. Lunata nuſquam pellis, & nuſquam toga.

Lunchus, V. Lonchus.

Lunenſis, ſe, o. 3. Lunenſis caſeus eſt genus caſei ſola magnitudine laudatum, quod libratum mille pondus nonnunquam æquabat. Unde inter ſervorum obſonia refertur. Dictus eſt a Luna urbe, in cujus agro ſiebat, & a Luna ſidere, quod ab Hetruſcis figura lunari efformabatur, vel ſignabatur. Mart. l. 14. Caſeus Hetruſcæ ſignatus imagine Lunæ præſtabit pueris prandia mille tuis. ¶ Lunenſe marmor, genus marmoris, quod in agro Lunæ urbis effoditur, miro candore conſpicuum. Plin. l. 36. c. 6.

Luno, as, avi, atum, a. 1. torcere a guiſa di Luna, σεληνοειδῆ ποιῶ, eſt in modum Lunæ, quando in cornua curvatur, flectere. Ovid. 1. Amor. v. 23. Lunavitque genu ſinuoſum fortiter arcum.

Lunula, æ, f. 1. Lunetta, σεληνίσκος, dimin. a Luna. Plaut. in Epid. 5. 1. 33. Lunulam, atque anellum aureolum in digito. ¶ Patricii homines apud Romanos lunulas in calceis habebant figura C, quibus ſignificabatur, eos ex numero eſſe centum illorum Patrum, quos primo Romulus in Senatum allegerat. Alii dicunt, ideo hujuſmodi lunulas geſtaſſe, ut oſtenderent ſe antiquæ Evandri regis ſtirpe oriundos, qui originem ſuam ad Lunam uſque referebat. V. Plutarch. in problemat. & Roſin. antiquit. Rom. l. 5. c. 36.

Lunus, i, m. deus idem qui Luna. Quamvis enim feminina voce eam appellaret, maſculum tamen putabat ſtulta Gentilitas. Unde maſculam Lunam appellat Tertull. in apolog. c. 15. & Spartian. in Caracall. c. 7. tradit, a Carrenis præcipue Aſiæ populis ita exiſtimari, ut qui Lunam femineo nomine ac ſexu putaverit nuncupandam, is addictus mulieribus ſemper inſerviat: at vero qui marem deum eſſe crediderit, is dominetur uxori, neque ullas muliebres patiatur inſidias. Id. ibid. c. 6. Cum hibernaret Edeſſæ, atque inde Carras Luni dei gratia veniſſet. ¶ Apud Iſidor. l. 19. Orig. c. 33. lunar eſt cinctus, quem publici habent ſervi: ita dictus, quia tranſverſas habet purpuras, ideſt lunas.

Luo, is, lui, a. 3. ſciogliere, פרע, Ger. bezalen, Gal. payer, ſatisfaire, Hiſp. ſoltar, pagar, λύω, ſolvo, perſolvo, a verbo Græco, quod allatum eſt. Curt. l. 10. c. 2. Cum pluribus veſtrum defuturum viaticum fuerit, ni æs alienum luiſſem. leg. 78. Dig. ad S. C. Trebell. Luere fundum a teſtatore obligatum. ¶ Luere peccata, eſt delictorum ſupplicium ferre. Liv. l. 38. c. 48. Pro dignitate imperii veſtri coactus luere peccata ſua. ¶ Luere pœnas, vel ſupplicium, eſt dare pœnas, ſupplicium ferre. Cic. Att. l. 3. Itaque mei peccati luo pœnas. Id. 3. Phil. Utrum ille pœnas Reipublicæ luat. Juſtin. l. 1. Quicunque capi potuerunt, ſupplicia crucibus luerunt. Claud. de VI. Conſ. Honor. v. 140. piratica puppis Vaſtato tandem pœnas luitura profundo. ¶ Luere capite, eſt capite plecti, puniri. Liv. l. 9. Obſides etiam ſexcenti imperati capite luerunt. ¶ Luo etiam ſignificat lavare, eluere, abſtergere, a λούω, lavo. Cic. 7. Verr. Cum te maculas furtorum, & flagitiorum tuorum ſociorum innocentium ſanguine luere arbitrabare. Id. de Sen. Qui morte ſua luit Collegæ in Cannenſi ignominia temeritatem. Liv. l. 1. Ut tamen debito ſupplicio ſcelus lueret.

Lupa, æ, f. lupa, Ger. eine wolffin, Gal. louve, Hiſp. loba, λύκαινα, fœmina in genere luporum. Ovid. 3. de Arte v. 8. Rapidæ tradis ovile lupæ. ¶ Etiam meretrices lupæ dicuntur, quia luparum inſtar ſunt rapaces. Ea vocis lupæ homonymia, ut Livius quoque teſtatur, occaſionem præbuit fabulæ de Romulo, & Remo, quibus, cum in litore eſſent expoſiti, lupa admoviſſe ubera dicitur. Nam lupa ea non quadrupes, ſed meretrix fuit, quæ infantes expoſitos ſuſtulit, atque aluit. Cic. pro Mil. Ille, qui ſemper ſecum ſcorta, ſemper exoletos, ſemper lupas ducebat. Aurel. Vict. de Vir. Ill. Ad vagitum lupa accurrit, eoſque uberibus ſuis aluit.

Lupanar, aris, n. bordello, Ger. ein hurenhauſ, Gal. bourdeau, Hiſ. burdel, πορνεῖον, πορνοβοσκεῖον, proſtibulum, ganeum, locus, in quo lupæ, hoc eſt meretrices proſtant. Quinctil. l. 7. c. 4. An deprehenſus in lupanari cum aliena uxore adulter ſit, quæritur. Juven. Sat. 6. v. 121. Intravit calidum veteri centone lupanar.

Lupanaris, & re, o. 3. χαμαιτυπικὸς, quod ad lupanar ſpectat. Apul. l. 9. Metam. Larem mariti lupanari maculare infamia.

Lupanarium, rii, n. idem, quod lupanar. Ulp. de pet. hæred. l. 27. Licet a lupanario præceptæ ſint. Nam & in multorum honeſtorum virorum prædiis lupanaria exercentur.

Lupatum, ti, m. morſo, רסן, Ger. ein hart gebiſſ, Gal. mor de bride, Hiſp. bocado, χαλινὸς, frænum aſperrimum. Dictum eſt a lupinis dentibus, qui inæquales ſunt. Unde etiam eorum morſus vehementer obeſt. Virg. 3. Georg. v. 208. Et duris parere lupatis. Solin. c. 45. Equus qui ſpernit lupatus. ¶ Adjectiva forma Horat. l. 1. od. 8. Gallica nec lupatis temperet ora frænis.

Luperca, æ, f. Dea apud Romanos, quæ lupam Romulo, & Remo mitem, & benignam reddidit. Arnob. l. 4. ex Varrone. Quod abjectis infantibus pepercit lupa non mitis, Luperca Dea eſt auctore appellata Varrone.

Lupercal, alis, n. Λύκαιον, antrum ſub Palatino monte ſacratum ab Evandro Pani Deo Arcadiæ, a Lupercus, quod fuit ejuſdem Panis cognomen, ideo impoſitum, quod non ſineret, lupos in oves ſævire. Juſtin. l. 43. Nam ob eandem cauſam multis ante ſæculis etiam in Arcadia mons Lycæus Pani fuerat conſecratus, & ipſe quoque Lycæus appellabatur. Ergo ideo & Evander in Latio Deo gentis ſuæ ſacravit locum, & nominavit Lupercal, quod præſidio ipſius Numinis lupi a pecudibus arcerentur. Serv. in 8. Æneid. Aliqui Lupercal literarum trajectione factum putant a luo, & caper, quod ſub monte Palatino fuerit quædam ſpelunca, in qua caprum luebant, hoc eſt ſacrificabant, cujus deinde pelle urbem purgabant. Ovid. l. 2. Faſt. v. 381. dictum eſſe ſcripſit vel a Lycæo monte Arcadiæ, vel ab illa lupa, quæ illic Romulum, & Remum aluit.

Lupercalia, lium, n. 3. Λύκαια, ſolemnia quædam ſacra, quæ Romæ a Lupercis ſiebant in honorem Panis Paſtorum Dei. Hæc ſacra ab Evandro ex Arcadia in Latium advecta fuere. Ovid. 2. Faſt. ¶ Celebrabantur xv. Cal. Martii, ideſt, die 15. Febr. ¶ Fiebant luſtrationis cauſa in ſpelunca ſub monte Palatino, quæ Lupercal dicta eſt. Serv. ¶ Ritus hic fuit. Caprum paſtores, quorum Pan tunc præcipuum Numen erat, immolabant, deinde variis ludis, rejectis veſtibus, ſe ſe exercebant. Romulus item inſtituiſſe creditur, ut canis immolaretur. Hac re lupæ nutrici ſuæ gratias referre videbatur. Nam canis natura adverſatur lupis. Temporis denique progreſſu pro capra hircus immolari cœptus eſt. Ovid. 2. Faſt. Regnante Romulo, & deinceps, Sacerdotes, qui Luperci appellabantur, peracto ſacrificio, faciem ſibi larva tegebant, vel potius ſanguine fœdabant, & nudi diſcurrebant circum urbem veterem, ideſt Palatium. Adoleſcentes accurrebant cum lana lacte madida, qui tabum abſtergerent. Inſtitutum etiam aliquando fuit, ut hirci pellem in lora ſecarent, & lora in curſu illo in manibus geſtarent, & obvias quaſque fœminas iis loris circa uterum, & manus cæderent. Quæ enim mulieres ex ſuis viris vel concipere, vel conceptos fœtus edere nequirent, ad Lupercos confugiebant, a quibus ubi loris ex tergore hirci ſectis cæſæ fuiſſent, e veſtigio gravidæ, aut effœtæ efficiebantur. Ovid. ibid. Primo paſtores, deinde nobiliſſimi adoleſcentes civitatis Lupercalia celebrarunt. V. Plutarch. in Romul. & in Cæſ.

Lupercalis, le, adject. ad Lupercalia pertinens, ut Lupercale ſacrum. Sueton. Auguſt. c. 31.

Luperci, orum, m. 2. Sacerdotes Panis. V. Lupercal, & Lupercalia. ¶ Horum duo

duo ordines erant, Fabiani, & Quinctiliani, ſic dicti a quodam Fabio, & Quinctilio. Additus deinde fuit tertius ordo Julianorum, qui in honorem C. Julii Cæſaris inſtituti ſunt. Cicer. 2. Phil. c. 34. Ita eras Lupercus, ut te Conſulem eſſe, meminiſſe deberes.

Lupillus, i, m. diminut. a lupinus. Plaut. Stich. 5. 4. 9. Lupilli comminuto cruſtulo.

Lupinarius, a, um, ad lupinos pertinens, ut lupinarium labrum, apud Caton. R. R. c. 10. & 11. hoc eſt ad lupinos lavandos, vel coquendos aptum. ¶ Lupinarius, ii, lupinorum negotiator, apud Lamprid. in Alex. Sev. c. 33. Sed V. ibi Caſaub. de lectionis veritate dubitantem.

Lupinus, a, um, lupino, di lupo, λύκειος, quod eſt lupi. Cicer. in Catil. 3. c. 8. Quem inauratum in Capitolio parvum, atque lactentem uberibus lupinis inhiantem fuiſſe meminiſtis.

Lupinus, ni, m. & lupinum, ni, n. lupino, θέρμος, leguminis genus eſt, omnium amariſſimum, quod ſui circumactu agricolis horas etiam nubilo die oſtendit, teſte Plin. l. 18. c. 14. Eſt a λύπη, dolor, ægritudo, quia vultum guſtantis amaritudine contriſtat. Plin. loc. cit. Circumagitur lupinus quotidie cum ſole. Virgil. 1. Georg. v. 75. Triſtiſque lupini ſuſtuleris fragiles calamos. ¶ Ex lupino macerato fiebant nummi, quorum in Comœdiis uſus erat. Plaut. Pœn. a. 3. ſc. 2. Hor. l. 1. epiſt. 7. Nec tamen ignorat, quid diſtent æra lupinis. hoc eſt quid interſit inter veros nummos, & ex lupinis factos. ¶ Lupinum neutro genere uſurpat Colum. l. 2. c. 10. ¶ In plurali numero exempla neutrius generis nondum vidimus.

Lupor, aris, d. 1. andar' alle meretrici, πορνεύω, ſcortor, meretricor. Turpil. apud Non. c. 2. n. 497. Qui cum meretrice per vias habitu noſtro lupantur.

Lupula, æ, f. parva lupa. Apulej. l. 5. Metam. Perfidæ lupulæ magnis conatibus nefarias inſidias ſibi comparant.

Lupus, i, m. 2. lupo, [illegible], Ger. ein wolff, Gal. loup, Hiſp. lobo, λύκος, animal rapax, & ovibus præcipue infeſtum, a nomine Græco, quod allatum eſt. Ovid. 1. Triſt. Excuſſa eſt avidi dentibus agna lupi. ¶ Ovem lupo commiſiſti, Ter. in Eun. 5. 1. 16. Concinne hoc utimur proverbio, quoties ei ſervandum aliquid committitur, cujus gratia cuſtodem magis oporteat adhiberi. Cic. 3. Phil. c. 11. Etenim in concione dixerat, ſe cuſtodem futurum urbis, uſque ad Cal. Majas ad urbem exercitum habiturum. O præclarum cuſtodem ovium, ut ajunt, lupum! Cuſtos ne urbis, an direptor, & vexator eſſet Antonius? ¶ Lupo agnum eripere. Plaut. Pœn. Lupo agnum eripere poſtulant, nugas agunt. Hoc uti poſſumus proverbio, ubi quis fruſtra conatur prædam recipere, cui ſemel manus injecit rapax aliquis. Stultum enim videtur ſperare, futurum, ut lupus agnum ſemel arreptum dimittat. ¶ Lupus eſt in fabula, Terent. Adelph. 4. 1. 21. Proverbium eſt vulgatiſſimum, quo utimur, quoties noſtro ſermoni ſupervenit is, de quo loquebamur, & nobis ſua præſentia amputat loquendi facultatem. Proverbium tractum eſt a lupi natura, quem ferunt iis, quos prior aſpexerit, vocem intercludere. Ad quod alludit Virg. 9. Ecl. Vox quoque Mœrim jam fugit ipſa, lupi Mœrim videre priores. ¶ Lupum auribus tenere, proverbium eſt, quod in re ancipiti, periculoſaque dici ſolet. Nam qui auribus lupum tenet, nec eum dimittere audet, nec retinere poteſt ſine periculo. Sueton. in Tibe. c. 25. Cunctandi cauſa erat metus undique imminentium diſcriminum, ut ſæpe lupum ſe auribus tenere diceret. ¶ Fuit hoc animal Marti ſacrum; hinc Martiales lupos dixit Horat. l. 1. od. 17. ¶ Lupus etiam piſcis eſt nomen ita dicti a voracitate. Plin. 9. c. 17. Poſtea præcipuam auctoritatem fuiſſe lupo, & aſellis, Cornelius Nepos, & Laberius poeta mimorum tradidere. ¶ Luporum laudatiſſimi ſunt qui appellantur lanati, ſeu lanei, a candore, mollitiaque carnis, circa Timavum fl. cujus proprii ſunt. Mart. l. 13. Laneus Euganei lupus excipit ora Timavi, æquoreo dulces cum ſale paſtus aquas. ¶ Item genus eſt freni aſperrimi, quod & lupatum dicitur, a lupinis dentibus, qui inæquales ſunt, & propterea morſus eorum aſperrimus. Ovid. 4. de Triſt. Eleg. 6. Et placido duros accipit ore lupos. ¶ Item inſtrumentum aduncum, quo aliquid extrahitur, vel attollitur. Alio nomine harpago dicitur, rampino. Liv. l. 28. c. 3. In alios lupi ſuperne ferrei injecti, ut in periculo eſſent, ne ſuſpenſi in murum extraherentur. ¶ Item aranei genus. Plin. l. 11. c. 24. Luporum nomine minimi non texunt.

Lura, ſive lora, æ, f. culeus, uter, ſive os culei, ſive utris, apud vet. Feſt. Ita appellata eſt eo quod ſit ex corio, quod lurum, vel lorum dicitur. Lucil. apud Cic. 4. Toſc. In os prius accipiam ipſe, quam gladium in ſtomacho lura, ac pulmonibus ſiſto.

Lurcabundus, a, um, trangugiatore, goloſo, lurco. Vox eſt Catonis, quam tamen ut nimis antiquam damnet Quintil. l. 1. c. 6.

Lurco, as, n. 1. & lurcor, aris, d. 1. trangugiare, λαφύσσω, cibum cum aviditate nimia ſumo. Ducunt aliqui a λάβρος, avidus, vorax. Lucil. apud Non. c. 1. n. 34. Ut lurcaretur laridum, & carnaria furtim. Varr. apud eund. ibid. Cum pſaltria, & cum Flora lurcare.

Lurco, onis, m. goloſo, trangugiatore, Ger. ſchlemmer, Gall. gourmand, Hiſp. gloton, λίχνος, capacis gulæ homo, guloſus, bonorum ſuorum conſumptor. Suet. de Clar. Gram. c. 15. Laſtaurum, & lurconem, & nebulonem, popinonemque appellans. Plaut. Perſ. 3. 3. 16. Lurco edax.

Lurconiānus, a, um, adject. ad lurconem pertinens. Tertul. de anim. c. 33. Apiciana, & lurconiana condimenta.

Luridātus, a, um, adject. luridus. Tertul. l. 4. adverſ. Marc. c. 8. Luridati delinquentiæ maculis.

Luridus, a, um, pallido, [illegible], Germ. bleyfarb, Gal. blaffer fort pale, Hiſp. amarillo, ὠχρός, πελιδνός, ſupra modum pallidus. Feſt. Hor. l. 4. Od. 13. Quia luridi dentes te, quia rugæ turpant. Plin. l. 18. c. 10. Luridus color. Ovid. 4. Metam. v. 267. Pallor luridus. & v. 797. Lurida ſulphura. Senec. epiſt. 95. Luridæ bilis ſuffuſio. itterizia.

Luror, oris, m. pallidezza, [illegible], Ger. bleich, Gall. paleur, Hiſp. amarillez, ὤχρα, pallor, color ſubflavus, a luræ, ſive lori colore. Lucret. l. 4. v. 333. Quia luroris de corpore eorum ſemina multa fluunt ſimulacris obvia rerum.

Lurulentus, a, um, valde luridus. Apulej. l. 7. Metam. Conceptaculum aquæ lurulentæ. Al. leg. lutulentæ.

Luſcinia, æ, f. roſignuolo, Germ. ein nachtgal, Gall. roſſignol, Hiſp. ruiſenor, ἀηδών, avis cantus ſuavitate præcellens, quæ & Philomela appellatur, & Aedon, & Atthis, ita dicta, quod lugens canat. Plin. l. 10. c. 29. Luſciniis diebus, ac noctibus continuis quindecim garrulus ſine intermiſſu cantus, denſante ſe frondium germine. V. Philomela.

Luſciniŏla, æ, f. 1. dim. a luſcinia. Plaut. Bacch. 1. 1. 4. Luſciniolæ ne deſuat cantio.

Luſcinius, ii, m. idem ac Luſcinia. Phædr. l. 2. fab. 18. v. 1. & Senec. ep. 76.

Luſcinus, a, um, idem, ac luſcioſus, vel luſcitioſus. Fuit cognomen Fabriciorum, uti Luſcus Anniorum, quemadmodum ex lapidibus Capitolinis videre eſt. Plin. l. 11. c. 37. Qui altero lumine orbi naſcerentur, Coclites vocabantur: qui parvis utriſque, Ocellæ: Luſcini, injuriæ cognomen habuere.

Luſcioſus, a, um, adject. qui exiliter admodum videt, chi ha debole, o corta viſta, νυκτάλωψ. Plin. l. 23. c. 7. & l. 28. c. 10.

Luſcitio, onis, f. vitium oculorum, cum quis clarius veſperi, quam meridie cernit. Feſtus.

Luſcitioſus, a, um, adject. idem ac luſcioſus. Plaut. Mil. 2. 3. 52. Tu quidem cæcus non luſcitioſus. ¶ Ulpian. cenſet luſcitioſum proprie eſſe eum, qui admoto lumine parum videt. l. 10. Dig. de Ædil. edict.

Luſcus, a, um, o. l. 2. loſco, Ger. einaugig, Gal. louche, Hiſp. tuerto menguado de un ojo, ἑτερόφθαλμος, cocles, unoculus, qui altero captus eſt oculo, a luce, ſ interjecto. Non eſt idem, qui ſtrabo, uti vulgus eo utitur. Juven. Sat. 10. Cum Getula Ducem geſtaret bellua luſcum. ideſt Annibalem, qui alterum oculum in tranſitu Alpium perdiderat. Cic. 2. de Or. Et tamen id dixit, quod in omnes luſcos conveniret. Martial. l. 4. epigr. 65. Quo ſiat iſtud, quæris, modo? luſca eſt.

Luſio, nis, luſus, actus ludendi, qui ad ſolam voluptatem ſit. Cic. 5. Fin. Infantes luſionibus vel laborioſis delectantur. Id. de Sen. Nobis ſenibus ex luſionibus multis talos relinquant, & teſſeras.

Luſitania, f. 1. Lyſitania, una ex tribus partibus Hiſpaniæ, & in Occ. & Auſtr. vergens. Separatur a Tarraconenſi Durio fl. ad Bor. & montibus ad Or. ſejungitur a Bætica Ana fl. Differt a Portugallia. Nam ſub Portugallia continetur pars Tarraconenſis inter Durium, & Minium, in qua Bracara, in Luſitania vero Extremadura regio, cum parte Caſtellæ vet. extra Portugalliam. Nomen accepit a Luſo Bacchi filio, vel comite, vel a Lyſa ſocio Luſi. Pop. Luſitani, Lyſitani, Lyſiades.

Luſitānus, a, um, ad Luſitaniam pertinens. Senec. in epigr. ad Cordub. Non Luſitanus quateret cum mœnia latro. Plin. l. 15. c. 25. Luſitana ceraſa.

Luſito, as, n. 1. giuocare, παίζω, freq. a ludo. Plaut. Capt. 5. 4. 6. Aut coturnices dantur, quibuſcum luſitent.

Luſius, m. 2. fl. frigidiſſimus Arcadiæ, qui Gortynam vicum præterfluit, in quo Jovem primum ablutum fuiſſe Arcades afferunt, unde & nomen accepiſſe putatur. Cal. l. 18. c. ult.

Luſor, oris, m. giuocatore, παίκτης, qui ludit. Ovid. l. 4. Triſt. El. 9. Ille ego, qui fueram tenerorum luſor amorum. ideſt ſcriptor. ¶ Item qui decipit. Plaut. Amph. 2. 2. 62. Te ut deludam contra luſorem meum? ¶ Proprie Ovid. de arte am. l. 1. v. 451. Sic ne perdiderit, non ceſſat perdere luſor; Et revocat cupidas alea ſæpe manus.

Luſorie, adverb. per ludum, burlando, con frode, da ſcherzo. L. 50. Dig. de legat. & fideicom. 1. Pronunciaverit contra hæredem non agentem cauſam, vel luſorie agentem.

Luſorium, ii, locus luſibus deſtinatus. Lamprid. in Heliog. c. 25. Stravit ſibi triclinium in ſummo luſorio.

Luſorius, a, um, coſa che s' appartiene a giuoco, παικτικός, quod ad ludum ſpectat, ut Tabula luſoria, id eſt alveus, in quo teſſeris, aut latrunculis ludimus. Plin. l. 37. c. 2. Tranſtulit alveum cum teſſeris luſorium gemmis duabus. ¶ Luſoria quæſtio dicitur, vel quæ ludo fit, vel quæ de ludo tractat. Plin. l. 7. c. 53. Pudore Diodorus ſapientiæ Dialecticæ profeſſor luſoria quæſtione non protinus ad interrogationes Stilbonis diſſoluta obiit. ¶ Luſorium fulmen dicitur, quod innoxium eſt. Senec. l. 2. Quæſt. natural. ¶ Luſoria arma, Sen. epiſt. 117. quibus tyrones exercentur.

Luſtrālis, & le, o. 3. quod ad luſtrum ſpectat, ut Cenſus luſtralis, qui quinto quoque anno fiebat. Ulp. Inſt. tit. 1. de libert. ¶ Ponitur etiam pro eo, quod expiandi, ſeu purgandi vim habet, καθάρσιος, a luſtrum, non qua Olympiada notat, ſed qua ſignat luſtrationem, ſeu purgationem. Hinc Luſtralia exta, h. e. ad expiationem apta. Sed aliqui luſtralia exta explicant præpinguia, eo quod bos luſtralis, ideſt quinquennalis, dicitur eſſe perfectæ ætatis. Virg. 8. Æn. Veſcitur Æneas ſimul, & Trojana juventus perpetui tergo bovis, & luſtralibus extis. ¶ Sacrificium luſtrale erat, quod luſtrationis cauſa fiebat. Liv. l. 1. Sacrificium luſtrale in diem poſterum parat. ¶ Luſtralis aqua erat, quæ a Sacerdote purgationis cauſa aſpergebatur. Ovid. 3. de Ponto, el. 2. Spargit aqua captos luſtrali Graja Sacerdos.

Luſtrāmen, inis, n. idem, quod luſtramentum. Valer. 6. Arg. Sævam miſero luſtramine verſant congeriem.

Luſtramentum, ti, n. purgatio, præſertim facta per ſacrificium, aut veneficium, ſeu incantationem. Marcel. ad L. Cornel. de venefic. §. item, L. ejuſdem. Si quis luſtramenti cauſa dederit cantharides. Sed Voſſius interpretatur ἀφροδισιασμόν, ideſt laſciviam, libidinem, incitamentum ad Venerem, a luſtrum, qua metaphorice dicitur de popinis, & lupanaribus.

Luſtratio, onis, f. κάθαρσις, expiatio, purgatio per ſacrificium. Col. l. 2. c. 22. Quoſdam deſideraturos luſtrationum cæterorumque ſacrificiorum, quæ pro frugibus fiunt, morem priſcis uſurpatum. ¶ Metaleptice ſumitur pro circuitione, ſeu peragratione, περιπάτησις. Cic. 2. Phil. c. 23. Quæ fuit ejus peragratio itinerum? luſtratio municipiorum?

Luſtrātor, oris, m. qui obambulat, qui circuit. περιελάτης. Apul. in Apol. Hercules luſtrator orbis, pugnator ferarum.

Luſtrātus, a, um, purgato, [illegible], Germ. gereinget, Gall. purgé, expié, Hiſp. purgado, καθαρθείς, purgatus, expiatus. Liv. l. 3. c. 19. Luſtratum, atque purgatum Capitolium. Cic. 1. de Div. c. 35. Exercitus luſtratus. Ovid. Metam. 14. v. 605. Luſtratum corpus ungere.

Luſtricus, a, um, καθαρτήριος, idem fere eſt, quod luſtralis. Unde diem illum, quo infanti nomen imponebatur (Nominalia appellat Suetonius in Ner. c. 6.) luſtricum diem vocarunt, quia eo infans luſtraretur, hoc eſt religioſe purificaretur. Erat is dies octavus puellarum, nonus puerorum, ut ſcribunt Feſtus, Plutarchus, Macrobius. Suet. in Claud. Ejuſdem futuræ infelicitatis ſignum evidens die luſtrico extitit. Adde Macrob. Sat. cap. 16.

Luſtrificus, a, um, idem, quod luſtralis. Val. 3. Arg. v. 448. Cantus luſtrificus.

Luſtro, onis, m. homo libidini Venereæ deditus. Catul. epigr. penult. Tamen ipſe eſt maximus luſtro. Nævius apud Feſt. in voce Alea: Peſſimorum peſſime, audax, ganeo, luſtro.

Luſtro, as, avi, atum. a. 1. purgare, [illegible], Ger. reinigen, Gall. purger, Hiſp. purgar, καθαίρω, ἁγνίζω, expio, purgo. Cic. de Div. Cum Imperator exercitum, Cenſor populum luſtraret. Virg. 5. Ecl. Cum luſtrabimus agros. Liv. l. 3. Exercitum ove, ſue, tauris tribus luſtravit. ¶ Metaleptice ponitur pro circuire, peragrare, περιελαύνω, περιπατέω. Nam ad expiandos homines, urbes, & arva ambire ſolebant. Cic. 5. Fin. c. 25. Cur ipſe Pythagoras & Ægyptum luſtravit, & Perſarum Magos adiit? Propert. l. 2. eleg. 8. v. 5. Luſtrare Helicona choreis. ¶ Item pro recenſere, recognoſcere, riconoſcere. Caſ. l. 7. B. G. Ibique exercitum luſtravit. ¶ Item pro circumquaque aſpicere, & oculis quodammodo ambire, guardar per tutto. Virg. 8. Æn. v. 153. Totum luſtrabat lumine corpus. ¶ Item pro perpendere, & examinare, ἐξετάζω, conſiderare. Cic. Off. 1. c. 17. Cum omnia ratione, atque animo luſtraveris. ¶ Item pro ſequi. Virg. 2. Ecl. Tua dum veſtigia luſtro. ¶ Item pro clarificare, illuſtrare, illuminare. Virg. 3. Æn. Poſtera Phœbea luſtrabat lampade terras orta dies. Cicero ex Græco Homeri apud D. Auguſt. l. 5. de C. D. c. 8. Tales ſunt hominum mentes, quali pater ipſe Juppiter auctiferas luſtravit lumine terras. h. e. mentes hominum eo lumine vigent & cognoſcunt, quod Juppiter terræ infudit, unde ſunt orti. V. Ariſt. l. 3. de Anima c. 3.

Luſtror, aris, atus ſum, paſſ. verbi luſtro. Virg. 4. Æn. v. 579. Luſtramurque Jovi, votiſque incendimus aras. Ubi Servius; Aut luſtramur, ideſt purgamur, ut Jovi ſacra faciamus, aut certe luſtramur Jovi, ideſt expiamur. Ovid. 10. Met. v. 398. Magico luſtrabere ritu. ¶ Luſtror, aris, d. 1. eſt ſcortari, luxurioſe vivere, ſuaque bona abligurire, andar' a meretrici, πορνεύω, a luſtris, quæ interdum pro meretricum latibulis accipiuntur. Plaut. Pſeud. 4. 7. 6. Luxuriantur, luſtrantur, comedunt, quod habent.

Luſtrum, i, n. abitacolo delle fiere, [illegible], Ger. hole der wilden thieren, Gal. caverne, Hiſp. cueva, φωλεός, quando pronuntiatur per u tenue, quod ſonat ut Græcum Υ, ſignat cubile ferarum in ſylvis, & factum eſt a lutum, quia apri, & ſues in locis fere lutoſis ſua habent antra. Feſt. Virg. 2. Georg. v. 471. Non abſunt illis ſaltus, ac luſtra ferarum. ¶ Tranſlate dicitur de popinis, & lupanaribus. Hinc qui in locis abditis, & ſordidis ventri & deſidiæ operam dant, dicuntur in luſtris vitam agere. Cic. Caſſio. Quæ in luſtris, & in vino commentatio potuit eſſe? Id. Phil. 2. c. 3. Vino, luſtriſque confectus. ¶ Quando autem pronuntiatur per u craſſum, quaſi per diphthongum, ου, ut louſtrum, ſignificat populi luſtrationem, ſive expiationem, quæ cenſu peracto ſuovetaurilibus fieri ſolebat, ſive ſacrificii quoddam genus, quo urbis luſtrandæ gratia ſus, ovis, & taurus immolabantur, ſive ut Dionyſius ait l. 4. taurus, aries, & hircus.

hircus. In hac acceptione eſt a λύτρον, inſerto ſ, vel a *luo*, quia luſtrum ſignificat etiam ſolutionem cenſus, quæ quinto quoque anno fiebat, teſte *Varrone*. *Liv. l.* 1. *c.* 44. Ibi inſtructum exercitum omnem ſuovetaurilibus luſtravit, idque conditum luſtrum appellatum, quia in cenſendo finis factus eſt. ¶ Aliud longe erat cenſum agere, aliud luſtrum condere. Livius enim dicit, cenſu peracto demum ſuovetaurilibus populum eſſe luſtratum, atque id vocari luſtrum conditum. *Dionyſius* item *l.* 4. refert, Servium Tullium, peracto cenſu, omnibuſque, quæ ad eum pertinent, conſtitutis, præcepiſſe, ut cives omnes in Campo Martio adeſſent armati, iiſque in ordinem digeſtis, taurum, arietem, & hircum ter circum exercitum juſſiſſe circumagi, deinde Larti Campi præſidi immolaſſe, atque ita populum expiaſſe. Imo non tantum prius agebatur cenſus, quam luſtrum conderetur, ſed interdum cenſu peracto non condebatur luſtrum, ut ſi annus eſſet funeſtus. *Liv. l.* 3. Cenſus actus eo anno: luſtrum propter Capitolium captum, Conſulem occiſum, condi religioſum erat. ¶ Luſtrum item ſumitur pro ſpatio temporis quinquennali perfecto, vel, ut alii volunt, pro perfecto quadriennio, ita ut quatuor annis elapſis, quintus appelletur luſtrum. *Varr. l.* 5. *de L. L.* Luſtrum nominatum tempus quinquennale, a luendo, hoc eſt ſolvendo, quod quinto quoque anno vectigalia, & tributa per Cenſores perſolvebantur. *Tacit.* 16. *Ann. c.* 2. Quinquennale ludicrum ſecundo luſtro celebrabatur. h. e. quarto anno exacto. nam hujuſmodi ludicrum a Nerone inſtitutum erat more Græci certaminis, ut narrat *Id. Tacit. Ann.* 15. *c.* 20. mos autem Græcorum erat, ut ſingulis Olympiadibus, ſeu quarto quoque anno exacto, & quinto incepto Olympia facerent. *Cic. Attic. l.* 6. *ep.* 2. Publicani, quibus hoc ipſo luſtro nihil ſolverant. *Virg.* 1. *Æneid.* veniet luſtris labentibus ætas.

Luſus, a, um, *burlato, deriſo*. *Cic.* 2. *Fin. c.* 1. Sed & illum, quem nominavi, & cæteros Sophiſtas luſos videmus a Socrate.

Luſus, us, m. *giuoco, ſcherzo*, παίγνιον, exercitatio, quæ ad ſolam voluptatem fit, ſine ulla ſpe lucri, aut periculo damni. Quo modo a ludo differat, V. *Ludus*. *Ovid. de Pont. lib.* 1. *el.* 4. Nec, juveni luſus qui placuere, placent. *Quint. l.* 1. *c.* 3. Nec me offenderit luſus in pueris; eſt & hoc ſignum alacritatis. *Id. l.* 5. *c.* 13. Dare venuſtiſſimos luſus.

Lutamentum, ti, n. πήλωμα, opus ex luto confectum, lutove oblitum. *Cato de re ruſt. c.* 128. Neque lutamenta ſcindent ſe.

Lutarius, a, um, quod in luto degit, ut Teſtudines lutariæ, apud *Plin. l.* 32. *c.* 4. ¶ Lutarius mullus, qui ex luto ſibi pabulum petit, viliſſimum ex omni mullorum genere. *Plin. l.* 9. *c.* 17.

Lutātus, a, um, adject. luto aſperſus. *Lamprid. Heliogab. c.* 14. Lutati tituli ſtatuarum. *Perſ. Sat.* 3. *v.* 104. craſſis lutatus amomis. h. e. delibutus.

Lutĕa, V. Lūtum.

Lutenſis, e, adject. a lŭtum. *Plin. l.* 9. *c.* 37. Purpuræ nomine alio pelagiæ vocantur. Earum genera, lutenſe, putri limo, algenſe, nutritum alga, &c.

Lutĕŏlus, a, um, ὑπόχρυσος, dim. a luteus, *gialletto*. *Col. l.* 12. Cum primum ex albo dulcoratur, ſitque luteola. *Virg. Ecl.* 2. *v.* 50. Mollia luteola pingit vaccinia caltha.

Luteſco, is, n. 3. *divenir fango*, πηλόομαι, luteus fio, & in luti morem molleſco. *Col. l.* 8. *c.* 17. Nam quæ limo, cœnoque luteſcunt.

Lutetia. V. Pariſii.

Lutĕus, a, um, *giallo, di color d' oro*, זהוב, Ger. *bleichgelb*, Gal. *jaune*, Hiſ. *amarillo*, ὠχρός, ξανθός, μήλινος, idem, ac croceus, qualis color cernitur in ovorum vitellis, in malo Cydonio, in auro, in igne, in Aurora, &c. *Plin. l.* 21. *c.* 6. Lutea viola. *Virg.* 7. *Æn. v.* 26. Aurora in roſeis fulgebat lutea bigis. ¶ Hoc colore nuptialia vela, quæ flammea vocabant, olim tingebantur. *Plin. l.* 21. *c.* 8. Lutei video honorem antiquiſſimum in nuptialibus flammeis totum fœminis conceſſum. *Lucan. l.* 2. Lutea demiſſos velarunt flammea vultus.

Lutĕus, a, um, *di terra, fangoſo*, טיטי, Ger. *leimin*, Gal. *de boue*, Hiſp. *de lodo*, πήλινος, quod ex luto confectum eſt. *Ovid.* 1. *Faſt. v.* 158. Et luteum celſa ſub trabe fingit opus. *Juvenal. Sat.* 10. *v.* 131. A carbone, & forcipibus, gladioſque parante Incude, & luteo Vulcano. h. e. lutoſo, deformi fuligine conſperſo. ¶ Per tranſlationem luteum dicimus, quicquid vile eſt, & nullius pretii. *Cic.* 6. *Verr. c.* 14. Luteum negotium eſſe, non dignum, quod in ſuo argento Verres haberet.

Lŭto, as, avi, atum, a. 1. *infangare*, Ger. *mit leym beſtreichen*, Gal. *enduire, ou farre de boue*, Hiſp. *enlodar*, πηλόω, luto inficio, inungo, oblino. *Cato de re ruſt. c.* 93. Poſtea conſpergito amurca bene omne, quod lutaveris. ¶ Ponitur etiam generatim pro maculare. *Mart. l.* 14. *epigr.* 50. Ne lutet immundum nitidos ceroma capillos. ¶ Apud *Nonium* legitur & *lūto, as*, frequentativum a *luo*: Obſoletum eſt.

Lutōſus, a, um, *fangoſo*, πηλώδης, cœnoſus, luto plenus, vel luto infectus. *Plin. l.* 18. *c.* 49. Lutoſam terram ne tangito. *Col. l.* 12. *c.* 54. Raporum quam rotundiſſima ſumito, eaque, ſi ſint lutoſa, detergito.

Lutra, vel lytra, f. 1. *lontra*, ἐνυδρίς, animal amphibium, ſimile fibro, ſola cauda differens, quia fiber piſcis caudam habet. *Plin. l.* 8. *c.* 30. *Varr. l.* 4. *L. L.*

Lutulentus, a, um, idem, quod lutoſus. *Cic. in Sal.* Itaque nihil aliud ſtudet, niſi ut lutulentus ſus cum quovis volutari. *Plaut. Pœn.* 1. 1. 30. Non lutum eſt lutulentius. *Ovid.* 3. *Amor. el.* 6. *v.* 95. Lutulentus amnis.

Lutŭlo, as, avi, atum, a. 1. in luto verſo, luto conſpurco. *Plaut. Trinum.* 2. 2. 15. Eoſdem lutulant, quos collaudant.

Lūtum, i, n. ſive luteum, i, ſive lutea, æ, f. ἴσατις, al. λυσιμάχιον, herba, in paluſtribus, & aquoſis locis naſcens, flore ruſo, vel aureo, cauliculos ſpargens cubitales, & cubito majores, quorum e geniculis folia exeunt gracilia, ſalicis foliis non diſſimilia. Pannorum infectoribus in maximo uſu eſt, qui cærulei coloris pannos ei incoquentes colorem viridem efficiunt. Nam ex flavi, cæruleique commixtione viridis color emergit. Olim etiam hac herba cæruleo ſubtrita chryſocollam adulterinam conficiebant. *Virgil. l.* 4. *Ecl.* Jam croceo mutabit vellera luto. *Vitr. l.* 7. *c.* 14. Herba, quæ lutum appellatur, cæruleum inficiunt. al. leg. *luteum*. *Plin. l.* 33. *c.* 5. Luteam putant a luto herba dictam, quam ipſam cæruleo ſubtritam pro chryſocolla inducunt, viliſſimo genere, atque fallaciſſimo.

Lŭtum, ti, n. *loto, fango*, טיט, Germ. *leym*, Gall. *boue*, Hiſp. *lodo*, πηλός, terra humore ſoluta, quam & cœnum vocamus. Videtur eſſe a ſupino verbi *luo* pro lavo, nempe ut proprie dicatur de ſordibus, quæ abluuntur. *Horat. l.* 1. *ep.* 2. Amica luto ſus. *Cic. in Piſ.* Quid ceſſat hic homulus ex argilla & luto fictus Epicureus dare hæc præclara præcepta ſapientiæ? ¶ *In eodem luto hæſitare*, eſt aliquem ſic implicari cuipiam negotio, ut ſe inde nequeat extricare, quia in idem, aliudve ſimile recidat. *Ter. Phorm.* 5. 2. [illegible] Quid fiet? in eodem luto hæſitas. ¶ Tranſlate *Perſ. ſat.* 3. *v.* 23. Udum & molle lutum es, nunc nunc properandus, & acri Verſandus fine ſine rota. h. e. indoles tua mollis colenda eſt ingenuis artibus, ducta metaphora ab argilla, & figulis. ¶ Lutum per convicium dicitur de vili homine, & nequam. *Plaut. Moſtel. l.* 5. 1. 45. Verberibus cædere, lutum, pendens. ¶ Lutus, i, m. uſurpatum fuit a *Claud.* apud *Non. c.* 3. *n.* 132.

Lux, lucis, f. *luce, ſplendore*, אור, Ger. *liecht*, Gal. *jour, lumiere*, Hiſ. *luz*, φῶς, ſplendor, fulgor, claritas, proprie ea, quæ a Sole diffuſa orbem illuſtrat, a φάος, apud veteres Græcos per Sync. *Cic. de Div.* Ut patefactus aratro lucem aſpiceret. ¶ Sumitur etiam generatim pro quocunque ſplendore, & nitore. *Lucr. l.* 4. Viridis cum luce ſmaragdi. ¶ Item pro die. *Cic. pro Mil. c.* 35. Centeſima lux eſt hæc ab interitu P. Clodii. *Horat. l.* 4. *od.* 6. Feſtæ luces. ¶ Prima luce, eſt ubi primum cœperit diluceſcere, *aurora*. *Ter. Adel.* 5. 3. 55. Cæterum rus cum filio cum prima luce ibo hinc. *Liv. l.* 1. *c.* 44. Ut omnes cives Romani, equites, pediteſque in ſuis quiſque Centuriis in Campo Martio prima luce adeſſent. ¶ Ad lucem, ante auroram. *Suet. in Cæſ. c.* 31. ¶ Ponitur aliquando pro vita. *Cic. Tuſc.* 2. *c.* 4. Fore aliquando finem hujus lucis, & amiſſionem omnium vitæ commodorum. ¶ Lucem intueri, vel aſpicere, eſt vita frui. *Cic. pro Roſc. Am.* Propter quos hanc ſuaviſſimam lucem aſpexerit. ¶ Lucis uſuram alicui dare, eſt ſinere, eum vivere. *Cic.* 7. *Ver. c.* 29. Cur, inquam, civibus Romanis, quos piratæ ceperant, ſecuri ſtatim percuſſis, ipſis piratis lucis uſuram tam diuturnam dediſti? ¶ Interdum pro loco publico. *Cic. de Sen.* Nec vero ille in luce modo, atque in oculis civium magnus, ſed intus, domique denique præſtantior. ¶ Nonnunquam pro oculis. *Stat. l. Theb.* 11. *v.* 585. Et effoſſæ ſqualent veſtigia lucis. ¶ Nonnunquam pro ſtellis, præſertim in num. pl. *Cic. in Arato.* Illæ, quæ fulgent luces ex ære coruſco. Item pro colore. *Manil. l.* 5. *v.* 258. Tyrias imitata papavera luces. ¶ Dicitur tranſlate de omni eo, quod aliquid illuſtrat, & ornat. *Cic. l.* 2. *Orat. c.* 9. Hiſtoria lux veritatis. *Plin. l.* 19. *c.* 5. Lux doctrinarum altera Cicero. *Cic. Catil.* 4. *c.* 6. Hæc urbs lux orbis terrarum. ¶ Quemadmodum lux pro die ponitur, ita etiam interdum pro anni tempeſtate, *ſtagione*. *Virg.* 4. *Georg.* Æſtiva lux. *Ovid.* 1. *Triſt. el.* 10. Lux brumalis. ¶ Denique lux eſt in blanditiis. *Martial. l.* 5. *epigr.* 30. Si non derides, ſi verum, lux mea, narras. ¶ Lux, maſculino genere olim efferebatur. *Plaut. Aulul.* 4. 10. 18. Luce claro deripiamus aurum matronis palam. Al. leg. *luci*. ¶ *Luci*, pro *luce*. V. ſupra ſuo loco.

Luxatūra, æ, f. ἐξάρθρημα, oſſis e loco motio. *Marcell. Empir. c.* 36.

Luxātus, a, um, ſuo loco motus, & ſolutus, *diſnodato, ſconciato, ſvolto*. *Senec. epiſt.* 104. Ut fracta pars jungatur, aut luxata in locum reponatur. *Plin. l.* 17. *c.* 28. Luxata membra jungere.

Luxo, as, avi, atum, a. 1. *ſnoſſare, muover di luogo*, נקע, Ger. *verrenken*, Gal. *denouer*, Hiſ. *deſencaxar*, ἐξαρθρόω, membrum ſive aliam rem intorqueo, & ſuo loco moveo. *Plin. l.* 17. *c.* 24. Vel etiam ſubarator imprudens luxavit radices. *Prudent. in hymn. martyr.* Luxante claudus poplite, femurque victus debile.

Luxor, aris, dep. 1. idem quod luxurior. *Feſt.* ¶ Adde *Plaut. Pſeud.* 4. 7. 6. ubi tamen alii aliter legunt.

Luxuria, æ, f. vel luxuries, ei, *luſuria*, זלל, Ger. *kleidern*, Gal. *luxure, ſuperfluité*, Hiſp. *luxuria, ſuperfluidad*, τρυφή, ſuperfluitas, & nimia profuſio, ſumptuoſior cibi, veſtitus, & aliarum rerum cura. *Cic.* 1. *Off. c.* 30. Quam ſit turpe diffluere luxuria, & delicate, ac molliter vivere. *Plin. l.* 36. *c.* 6. Menander luxuriæ diligentiſſimus interpres. ¶ Speciatim ſumitur pro intemperantia in re Venerea. *Cic.* 1. *Off.* Luxuria cum omni ætati turpis, tum ſenectuti fœdiſſima eſt. ¶ Tranſlate dicitur de ſumma germinum ubertate, ac redundantia. *Cic. in Or.* In ejus oratione, ut in herbis ruſtici ſolent dicere, in ſumma ubertate ineſt luxuries quædam, quæ ſtylo depaſcenda eſt. *Virg.* 1. *Georg. v.* 112. Luxuriem ſegetum tenera depaſcit in herba.

Luxurio, as, n. 1. & luxurior, aris, d. 1. *luſureggiare*, זלל, Ger. *mutwillig werden*, Gal. *s' abandoner aux voluptez, croiſtre trop*, Hiſp. *luxuriar*, ἀσελγαίνω, ſuperabundo, rebus ſecundis, otiove laſcivio. *Liv. l.* 1. *c.* 19. Ne luxuriarent otio animi. ¶ Tranſlate dicitur de agris, cum abunde ſtercorati præter modum feraces evadunt: item de plantis, cum nimia alimenti ubertate quodammodo laſciviunt, & ramos, frondeſque juſto plures emittunt. *Ov.* 1. *Ep.* Luxuriat Phrygio ſanguine pinguis humus. *Plin. l.* 18. *c.* 24. Ne ante hyemem luxurient. *Col. l.* 3. Cacumina virgarum, ne luxurientur, demutilato. *Liv. l.* 23. *c.* 12. Vereor, ne hæc quoque lætitia luxuriet nobis, ac vana evadat.

Luxuriōſe, adv. *luſurioſamente*, Ger. *uberflüſſigklich*, Gall. *avec exces*, Hiſp. *con exceſſos, luxurioſamente*, ἀσώτως, molliter, & delicate. *Cic. pro Cœl.* Cum facinoroſis audacter, cum libidinoſis luxurioſe vivere. *Nepos in Pauſan. c.* 3. Luxurioſius fercula ſtruere. *Auguſtin. de morib. Eccleſ. c.* 34. Luxurioſiſſime bibere.

Luxuriōſus, a, um, *luſurioſo*, זולל, Ger. *mutwillig*, Gal. *luxurieux*, Hiſp. *luxurioſo*, ἄσωτος, qui immodice voluptatibus, deliciiſque indulget, & in epularum apparatu, veſtium ornatu, rei Venereæ uſu, & aliis rebus modum excedit, & plus juſto laſcivit. *Cic. in Rull.* Ut in ſuis rebus, ita in Repub. luxurioſus nepos. *Id.* 7. *Phil.* Multa, & lauta ſupellex, non *illa* quidem luxurioſi hominis, ſed tamen abundantis. ¶ Luxurioſus cultus, delicatus, & mollis. *Quintil. l.* 8. *in proœm.* Muliebris, & luxurioſus cultus non corpus exornat, ſed detegit mentem. ¶ Luxurioſa lætitia dicitur nimia, & profuſior, quam par ſit. *Liv. l.* 2. *c.* 21. Sed Patribus nimis luxurioſa ea fuit lætitia. ¶ Dicitur etiam de herbis, & arboribus, cum nimia foliorum, aut frondium ubertate abundant. *Col. l.* 4. *c.* 21. Luxurioſa vitis. *Cic. in Orat.* Luxurioſa frumenta. ¶ Habet & ſuos gradus. *Senec. epiſt.* 7. Avarior redeo, ambitioſior, luxurioſior *Trebell. Poll. in Gallien. c.* 8. Luxurioſiſſima peſtis.

Luxus, us, m. *luſſo*, vitium diſſoluti animi, profuſa impenſa, idem, quod luxuries. *Cic.* 5. *Verr.* Niſi forte exiſtimatis, eum in vino, & luxu non riſiſſe. *Terent. Adelph.* 5. 7. *in fi.* Adoleſcens luxu perditus. *Tacit.* 2. *hiſt. c.* 36. In luxum effuſus. ¶ Accipitur interdum in bonam partem pro apparatus magnificentia. *Virg. Æn.* 1. At domus interior regali ſplendida luxu inſtruitur. *Id.* 6. *Æn.* Epulæque ante ora paratæ Regifico luxu. ¶ Interdum etiam pro luxatura. *Apulej. in Florid.* Articulus loco conceſſit, exque eo luxu adhuc flexus eſt.

Luxus, a, um, o. 1. 2. idem, ac luxatus, ſeu diſſolutus, loco motus. *Non. c.* 1. *n.* 272. & *Feſtus*.

L ANTE Y.

Lyæus, i, m. 2. Λυαῖος, unum ex Liberi Patris cognominibus, a λύω, ſolvo, quod mentem curis ſolvit, vel quod corpus nimio potu ſolvitur, morbuſque gignitur, quem vocant paralyſin. *Virg.* 4. *Æn.* Legiferæ Cereri, Phœboque, Patrique Lyæo.

Lyæus, a, um, adject. pro Lyæius, quod ad Bacchum ſpectat. *Virg.* 1. *Æn. v.* 690. Regales inter menſas, laticemque Lyæum.

Lycabĕtus, m. 2. Lycabeſus, mons Atticæ, altiſſimus, proximus Athenis, finitimus Hymetto. *Plin. l.* 5. *c.* 7.

Lycæa, n. 2. Λύκαια, idem, ac Lupercalia, ideſt, ſacra in Lycæo M. Arcadiæ in honorem Panis. *Ovid.* 2. *Faſt.* Pauſanias tamen in Arcadicis Lycæa Jovis ſacra fuiſſe tradit, a Lycaone Pelaſgi filio ad Jovis Lycæi aram primum inſtituta. *Cal. Rhod. l.* 24. *c.* 19.

Lycæus, a, um, quod eſt ex Lycæo monte. *Ovid.* 2. *Faſt.* Faunus in Arcadia templa Lycæus habet.

Lycambes, is, m. 3. vel Lycambes, æ, m. 1. Λυκάμβης, vir Lacedæmonius, Neobules pater, qui cum filiam Archilocho poetæ deſpondiſſet, poſteaque pœnitentia ductus non tradidiſſet, tam acerbo carmine ab eo eſt perſtrictus, ut una cum filia laqueo vitam finierit.

Lycambēus, a, um, o. 1. 2. quod ad Lycamben ſpectat. *Ovid. in Ibin, v.* 51. Tincta Lycambeo ſanguine tela dabit.

Lycāon, Lycaonis, m. Λυκάων, Arcadiæ Rex fuit, Titani, & Terræ filius, pater Caliſtus, quem Jupiter, quod aram ſuam in Lycæo monte, mactato puero, ſanguine reſperſiſſet, in lupum mutavit. *Pauſan. in Arcadicis*. *Ovidius tamen l.* 1. *Met. v.* 198. fabulam aliter tradit.

Lycaŏnes, m. 3. Λυκάονες, pop. Lycaoniæ, in finibus Cappadociæ, ad Taurum montem, qui & Lycaonii appellantur. *Plin. l.* 5. *c.* 28. ¶ Item luporum jubatorum genus. *Id. l.* 8. *c.* 34.

Lycaonia, f. 1. *Cogni*, Λυκαονία, regio Aſiæ min. Cappadociæ pars in Auſtrum, Ciliciam verſus, ab ea Tauro M. diviſa, inter Iſauriam ad Occ. & Armeniam min. ad Or. *Plin. l.* 5. *c.* 27. ¶ Lycaonia item olim appellata fuit Arcadia, a Lycaone Rege, Titani, al. Pelaſgi filio, & patre Arcadis, a quo deinde *Arcadia* dicta eſt.

Lycaŏnis, idis, f. patronym. fœmininum. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 173. Cui Dea, Virgineos, perjura Lycaoni, cœtus deſere. h. e. Caliſto Lycaonis filia.

Lycaonius, a, um, quod ad Lycaonem ſpectat. *Ovid.* 3. *Faſt.* Quæque Lycaonio terra ſub axe jacet. ideſt, ſub polo Arctico, ubi Caliſto filia Lycaonis in urſam mutata.

Lycaſte, f. 1. Λυκάστη, filia Priami ex concubina, cujus amore flagrans Polydamas

damas Antenoris, & Theanes ſororis Hecubæ filius, eam uxorem duxit. *Bocc. l. 6. Gen.* ¶ Fuit item Lycaſte meretrix nobilis, apud Drepanum Siciliæ urbem, ob formæ excellentiam Venus appellata, quæ cum Buthem, Amyci Bebryciorum Regis filium, hoſpitio excepiſſet, ejus concubitu uſa, Erycem ei peperit, quo factum eſt, ut apud poſteros creditum fuerit, Buthem ex Venere Erycem genuiſſe.

Lycaſtrus, m. 2. opp. exc. Cretæ, apud Dictæum M. a Lycaſte Nympha, vel a luporum multitudine, quæ ibi eſſe perhibetur.

Lycaſtum, n. 2. Lycaſtrum, Lycaſtia, *Docaſtelli*, opp. Cappadociæ, apud Halym fl. in Paphlagoniæ confinio, al. opp. prope oram Ponti Euxini, & ſinus Amiſeni.

Lycēum, n. 2. *Liceo*, Λύκειον, gymnaſium juxta Athenas, in quo Ariſtoteles docuit. *Cic. 1. Acad.* Qui erant cum Ariſtotele, Peripatetici dicti ſunt, quia diſputabant inambulantes in Lyceo. ¶ Fuit & Lyceum gymnaſium Ciceronis in fundo Tuſculano, a nomine ſcholæ Ariſtotelicæ dictum. *Cic. 1. de Div.* Nam cum ambulandi cauſa in Lyceum veniſſemus.

Lycēus, i, m. 2. Λύκαιον, mons Arcadiæ, in Peloponneſo, qui & Olympus dicitur, Jovi, & Pani ſacer. Ab incolis ἱερὰ κορυφὴ, ideſt, ſacer vertex, eſt appellatus, quod Jovem ibi educatum exiſtimarent. In eo Jovis ara fuit, a Lycaone Pelaſgi filio primum conſecrata: quam cum poſtea mactati pueri ſanguine reſperſiſſet, in ludum dicitur eſſe transformatus. Erat ibidem & Jovis Lycæi lucus, quem ſi quis lege ſpreta eſſet ingreſſus, annum ſupervivere negabatur. Item fons inſignis, tam admirabilis naturæ, ut re divina ibi curioſius perfecta, quernoque ramo aqua leviter commota, mox denſus inde ſurgeret vapor nebulæ aſſimilis, qui non multo poſt largos demitteret imbres. *Pauſan. in Arcad. Virg. 1. Georg. de Pane.* Ipſe nemus linquens patrium, ſaltuſque Lycei.

Lychnĭcus, a, um, adject. a lychnus, *Lychnicus lapis* apud *Hygin. fab.* 223. idem eſt qui Lychnites. V.

Lychnis, idis, f. λυχνὶς, herbæ genus. Alia eſt coronaria, alia ſilveſtris, &c. V. *Plin. l. 21. c. 4. & l. 25. c. 10.*

Lychnītes, m. 1. *marmo bianco*, λυχνίτης, marmor album, quod in Paro inſula effodiebatur, ſic cognominatum, quod ad lucernam in cuniculis cæderetur. *Plin. l. 36. c. 5.* ¶ Lychnites item, ὁ λυχνίτης, vel ἡ λυχνῖτις, vel etiam λυχνὶς, genus gemmæ ardentis, a λύχνος, *lucerna*, ſive quia ſimiliter luceat, ac lucerna ardens, ſive quia in primis luceat lucernis accenſis. *Plin. l. 37. c. 7. & Solin.*

Lychnītis, idis, f. λυχνῖτις, herba ex phlomidos generibus, alio nomine thryallis, foliis ternis, aut quaternis, craſſis, pinguibus, plumoſis, ad lumina lucernarum utilibus. *Plin. l. 26. c. 10.*

Lychnobĭi, m. 2. λυχνόβιοι, lucernarii, qui loco dierum noctibus utuntur, & ad lucernas vivunt. *Sen. ep.* 123. *al.* 124. Vos, inquit, & lychnobium dicetis. Quidam ſcribunt lichnobium per *i*, h. e. helluonem, voracem. λίχνος enim græce, ſeu λιχνὸς, guloſum ſignificat: at λύχνος lucernam notat.

Lychnūchus, m. 2. *lucerniere*, מנורה, Ger. *leuchter*, Gall. *pied de lampe*, Hiſp. *velador*, λυχνοῦχος, quicquid lucernas ſuſtinet. *Plin. l. 34. c. 3.* Placuere & lychnuchi penſiles in delubris. *Cic. l. 3. Q. Fr. ep. 7.* Hanc ſcripſi ad lychnuchum ligneolum.

Lychnus, ni, m. *lucerna*, *lume*, נר, Ger. *ein liecht*, Gall. *lumiere*, Hiſp. *candil*, λύχνος, lucerna, a λύειν νύχα, quod noctem, & tenebras ſolvat. *Virg. 1. Æn. v. 730.* Dependent lychni laquearibus aureis.

Lycĭa, f. 1. olim Mylias, Ogygia, Trimilis, *Aidinelli*, vel *Aldinelli*, al. *Bricquia*, Λυκία, regio Aſiæ minoris, in ora Auſtrali, pars Caramaniæ late ſumptæ, dicta a Lyco Rege Pandionis filio, teſte Iſidoro. Habet ab Or. Pamphyliam, ab Occ. Cariam, a Sept. Phrygiam, a Mer. mare Mediterraneum, ſeu Lycium ab ea dictum. In ea eſt Chimæra mons, qui crebro ignem eructat. *Ovid. 6. Met. v. 339.* ¶ Eſt & regio parva Troadis juxta Idam M. ubi Apollo natus traditur, teſte Strabone ex Homero.

Lycĭſca, f. 1. canis, a λύκος, *lupus*, quia e cane, lupoque natus, vel a lupi, & canis forma, ac ſimilitudine. *Virg. 3. Ecl.* Multum latrante lyciſca.

Lycĭum, n. 2. λύκιον, ſpinæ genus, folia habens buxeis ſimilia, unde & pyxacantham appellarunt, virgaſque tricubitales, quibus cum radicibus tuſis, ſuccoque expreſſo fit medicamentum, quod & ipſum Lycium appellant, a Lycia, ubi copioſiſſime naſcitur. *Plin. l. 24. c. 14.*

Lycĭus, m. 2. Λύκιος, Apollinis cognomen, a Lycia Aſiæ regione, in qua præcipue colebatur. Habet enim ea regio Pataram urbem Apollinis oraculo inſignem. *Propert. l. 3. eleg. 1.*

Lycĭus, a, um, quod ad Lyciam ſpectat, ut *Lyciæ* ſortes, id eſt, ſortes Apollinis, qui in Lycia apud Pataram reſponſa edebat. *Stat. l. 1. Silv. 2. v. 212.* Lycii montes. *Virg. 7. Æn.* Lycia pharetra. ¶ Lycii, orum, Lyciæ incolæ, apud *Virg. 1. Æn. v. 117.* *Horatius* tamen Lycias catervas pro Trojanis poſuit *l. 1. od. 18.*

Lycomēdes, m. 3. Λυκομήδης, Scyri inſ. Rex, cui Thetis filium Achillem, dormiente præceptore Chirone, clam raptum, ſervandum tradidit, ut ibi inter ejuſdem Regis filias (erat enim facie venuſta, & puellari) muliebri habitu indutus latitaret, ne ad bellum Trojanum, a quo illum non reverſurum eſſe ſciebat, proficiſci cogeretur. Apud quem cum deliteſceret, Deidamiam ejus filiam vitiavit, & ex ea Pyrrhum ſuſcepit. ¶ Fuit & alter Lycomedes Creontis filius. *Hom. l. 9. Iliad.*

Lycōphos, Græci dicunt, quod nos primum tempus lucis; dictum, quaſi λευκὸν φῶς, ideſt lumen candidum. *Feſt.*

Lycophthalmos, m. 2. λυκόφθαλμος, gemma eſt quatuor colorum, ex rutilo, & ſanguineo, in medio nigrum candido cingente, ut luporum oculi, illis per omnia ſimilis. *Plin. l. 37. c. 11.*

Lycopſis, f. 3. λύκοψις, anchuſæ ſpecies, longioribus, quam lactuca, foliis, craſſioribuſque, caule longo, hirſutoque. *Plin. lib. 27. c. 11.* Galli linguam caninam appellant.

Lycōris, idis, f. 3. Λυκωρὶς, Volumnii Senatoris liberta fuit, vero nomine Citheris dicta, miſere a Cornelio Gallo adamata, quo tamen ſpreto, Antonium in caſtra ſequuta eſt. *Virg. Ecl. 10. Ovid. de arte l. 3.* Eoæ novere Lycorida terræ.

Lycos, m. 2. λύκος, lupus. Speciatim lycos dicitur minimum aranei genus, a rapacitate. *Plin. l. 30. c. 6.* Araneus, & maxime qui lycos vocatur, dolenti medetur lieni.

Lyctĭus, a, um, Λύκτιος, quod ad Lyctum urb. ſpectat. *Virg. 3. Æn.* Et Salentinos obſedit milite campos Lyctius Idomeneus.

Lyctus, f. 2. Lyttus, Lithus, *Paleocaſtro*, Λύκτος, urbs Cretæ quondam clara, nunc pagus, a Gnoſſo in Auſt. 15. M. P. ab ora Boreali 10. in qua Cherroneſus erat, Lyctiorum emporium.

Lycurgēus, a, um, Λυκούργειος, denom. a Lycurgo. *Cic. Att. l. 1. ep. 13.* Noſmetipſi, qui Lycurgei a principio fuiſſemus, quotidie demitigamur. Ubi Interpres: Lycurgei, ideſt optimates, legum aſſeclæ, & propugnatores, qualis Lycurgus apud Lacedæmonas legum conditor. *Budæus* ſeveriſſimum interpretatur.

Lycurgĭdes, æ, m. Lycurgi filius, vel nepos, Λυκουργίδης. *Ovid. in Ibin. v. 505.* Quique Lycurgiden letavit, & arbore natum. *h. e.* Ancæum Lycurgi filium.

Lycurgus, m. 2. Λυκοῦργος, nobilis Spartiata, fil. Penthei, Al. Eunomi, & frater Polybitæ Lacedæmoniorum Regis, cujus etiam in Regnum ſucceſſit, ignarus fratrem uxorem gravidam reliquiſſe, quod ubi primum cognovit, poſito Regis nomine, Prodici, h. e. tutoris nomen aſſumpſit, Regique adulto (Charilio ei nomen erat) Regnum fideliter reſtituit. Verum cum civitatem peſſime inſtitutam animadverteret, ad conſtituendam ſalubrioribus legibus Remp. animum adjecit, ſanctiſſimiſque inſtitutis cives gubernavit. ¶ Hinc per antonomaſiam pro ſeveriſſimo judice ponitur. *Ammian. l. 30. c. 29.* Lycurgos inveniſſe ſe prædicabat, & Caſſios, columina juſtitiæ priſcæ. Lycurgi vitam habes apud *Plutarch. & Juſtin. l. 3. c. 2. & 3.* ¶ Fuit & Lycurgus quidam Nemeæ Rex, & pater Archemori, alumni Hypſiphiles. *Stat. l. 5. & 6. Theb.* ¶ Fuit & Lycurgus alius Thraciæ Rex, filius Dryantis, qui quod Thracas immoderate vino deditos conſpiceret, vites omnes toto Regno excidi juſſit. *Plutarch.* eo in opuſculo, quod *de Poetarum utilitate* conſcripſit. Hinc datus eſt Poetis locus fabulæ, Lycurgum infeſtiſſimo Bacchum odio proſecutum eſſe, adeo, ut nutrices illius in Nyſa latentes perſequeretur, & Baccho ipſi tantum terroris incuſſerit, ut præcipiti fuga trajecto mari, in Naxum ſe receperit, ideoque juſta Numinum ira Lycurgum in furorem converſum, &, cum vites quoque, ne Baccho in poſterum liberetur, excidere vellet, tibias ſibi ſuccidiſſe. Alii dicunt, in mare præcipitatum, quod primus aquam vino miſcuiſſet, & rem hauſtu ſyncerum plurimis infeciſſet venenis. *Vir. 3. Æn. Bocc. l. 11. Gen.*

Lycus, m. 2. Λύκος, Bœotiæ Rex, qui Antiopam Nyctei Regis filiam uxorem duxit, quam poſtea, cum a Jove in Satyrum converſo compreſſam cognoviſſet, repudiavit, Dircenque uxorem ſuperinduxit, quæ verita, ne Antiope cum Lyco in gratiam rediret, arctiſſimis eam in vinculis aſſervavit, quibus Jovis miſeratione diſſolutis, in Cithæronem montem profugit, ubi Amphionem, & Zethum peperit, qui poſtea a paſtore, qui ipſos nutrierat, de Lyci injuriis edocti, eum una cum uxore interfecerunt. Alii dicunt, eum Mercurii interceſſione liberatum, dum ei mortem pararent, & ſic poſtea Amphioni, & Zetho Regnum reliquiſſe. ¶ Alius fuit Lycus, quidam exul Thebanus, qui id temporis, quo Hercules ad Inferos deſcenderat, rei bene gerendæ occaſionem ſibi oblatam ratus, Creonte occiſo, Regnum Thebanorum occupavit, cumque Megaræ Herculis uxori vim inferre pararet, opportuno illius reditu oppreſſus eſt, & cum ſuis omnibus interfectus. *Sen. in Hercule Fur.* ¶ Sunt etiam hoc nomine varii amnes in Paphlagonia, Phrygia, Cappadocia, Scythia Europæa, Armenia, Sicilia: de quibus Geographos conſule.

Lydĭa, f. 1. ante Mæonia, ſeu Meonia, *Lidia*, *Carcſin*, Turc. *Caraſeli*, Λυδία, regio Aſiæ minoris. Habet ab Or. & Sept. Phrygiam Magnam, ab Occ. Joniam, a Mer. Lyciam. Dicta eſt a Lydo Athyos filio. Mæonia autem appellata fuerat a Mæone fl. ut placet Stephano. A Strabone vocatur regio exuſta. Nam cinerulenta eſt, & nigra, & petroſa in ſuperficie, & tota arboribus caret, præter vitem vini jucundiſſimi feracem. Ei imminent Tmoli M. rupes altiſſimæ, ex qua Pactolus defluit.

Lydĭus, a, um, qui eſt ex Lydia. ¶ Lydius lapis, Λυδία λίθος, *Βάσανος*, quem alii Heraclium vocant, ſpecies lapidis modici, ad quem auri, & argenti bonitatem periti explorant, quo ut lima cum e vena rapuerint experimentum, protinus dicunt, quantum auri ſit in ea, quantum argenti, vel æris, ſcrupulari differentia mirabili ratione non fallente. Dictus eſt a Lydia regione, quia primum in Tmolo Lydiæ fl. repertus eſt. Hæc *Plin. l. 33. c. 8.* ¶ Lydius ſonus ſpecies eſt cantilenæ Muſicæ. *Apul. l. 1. Florid.* Seu tu velles Lydium querulum, ſeu Phrygium religioſum. ¶ Ponitur etiam *Lydius* pro Tuſco. Nam Tuſci a Lydis profecti, & orjundi eſſe dicuntur, *Virg. 8. Æn. v. 479.* Urbis Agyllinæ ſedes, ubi Lydia quondam Gens bello præclara jugis inſedit Hetruſcis. *Id. Æn. 2. v. 781.* Tiberim fluvium *Lydium* appellat, quia oritur in Hetruria. *Sil.* quoque *l. 11. v. 39.* *Lydia ſtagna* appellat lacum Traſymenum.

Lydĭus, ii, m. V. Ludius.

Lydĭus, m. 2. *Caſtero*, fl. Macedoniæ, qui oritur in Æmathia prov. deinde per Bœotiam fluens, ibi in ſin. Thermaicum ſe exonerat, inter Axium ad Bor. & Aliacmonem ad Auſtr.

Lydus, m. 2. Λυδὸς, Herculis filius ex Jole, pater Larrii, al. Lanii. *Bocc. l. 13. Gen.* ¶ Lydus alter, filius Athyos, & frater Tyrrheni, a quo Mæonia Lydia eſt appellata.

Lydus, a, um, ex Lydia. *Cic. pro Flacc.* Quis unquam Græcus comœdiam ſcripſit, in qua ſervus primarum partium non Lydus eſſet?

Lymira. V. Limyra.

Lympha, f. 1. *acqua*, ὕδωρ, νύμφη, aqua, a νύμφη, fons, Dea præſes aquæ, *n* in *l* converſo. *Virg. 4. Æn.* Dic, corpus properet fluviali ſpargere lympha. *Catul. Carm. 27.* At vos quo libet, hinc abite lymphæ, Vini pernicies.

Lymphasēus, a, um, cryſtallinum colorem habens, qui aquam refert. *Martian. Capell. ſub init. l. 6.*

Lymphatĭcus, a, um, *pazzo*, *furioſo*, משגע, Ger. *unſinnig*, Gal. *forcené*, Hiſ. *loco*, νυμφόληπτος, furioſus, inſanus, a lympha, quod a Νύμφη. Credebant enim, Nymphas, ſi conſpicerentur, furorem immittere. *Feſt.* Alii ſcripſere lymphaticos dici, qui aquam timent, quos Græci ὑδροφόβους vocant; eoque morbo correptos huc atque illuc diſcurrere: hinc pro furioſo generatim lymphaticum dici. *Liv. l. 10. c. 28.* Victorem equitatum velut lymphaticus pavor diſſipat. *Plin. l. 26. c. 8.* Lymphatica ſomnia. *Plautus Pœn. 1. 2. v. 132.* Lymphaticos nummos aureos dixit, qui ex crumena exſilire geſtiunt.

Lymphatĭo, onis, f. furor. *Plin. l. 35. c. 15.* Et præfixiſſe in limine e ſepulchro evulſos clavos adverſus nocturnas lymphationes.

Lymphātus, a, um, furiatus, furore correptus, mente commotus, inſanus, *pazzo*, *furioſo*. V. Lymphaticus. *Virg. 7. Æn. v. 377.* Furit lymphata per urbem. *Liv. l. 7. c. 17.* Velut lymphati & attoniti.

Lymphātus, us, m. idem, ac lymphatio. *Plin. l. 37. c. 10.* Aliam eodem nomine argentei coloris contra lymphatum habendam.

Lympho, as, avi, atum, a. 1. *infuriare*, שגע, Ger. *unſinnig*, *machen*, Gal. *rendre furieux*, Hiſp. *raviar*, ἐκμαίνω, in furorem ago, a lympha. *Val. 3. Arg. v. 48.* Deus ancipitem lymphaverat urbem, i. e. turbarat, & in belli furorem verterat. *Plin. l. 34. c. 17.* Hac herba epota lymphari homines. *Stat. 7. Theb. v. 662.* It, lymphante Deo, media inter millia.

Lymphor, oris, m. idem, ac lympha. *Lucil.* apud *Non. c. 3. n. 129.* Impermiſtum Lymphorem.

Lynceſtis, V. Lynceſtius.

Lynceſtis, idis, f. Λυγκηστὶς, regio medit. Macedoniæ in Occ. verſa, cujus caput eſt Heraclea. Pop. Lynceſtæ.

Lyncēſtius, ii; vel Lynceſtis, is, m. *Linceo*, *Linten*, Λυγκήστης, flu. Macedoniæ, qui per Lynceſtidem reg. decurrit, ac in Erigonem excipitur. Ejus aqua pota non minus ebrietatem inducit, quam ſi quis vino ſe ingurgitaſſet. *Plin. l. 2. c. 103. Ovid. 15. Metam.*

Lyncēus, Lyncei, ſeu Lynceos, m. Λυγκεὺς, unus ex Argonautis, admirabili oculorum acie. Ei a perſpicacibus oculis lyncis nomen factum eſt. Dictus eſt vel parietem viſu penetrare, imo terram ipſam, videreque ea, quæ apud Inferos fierent, ut *Apollonius in Argonauticis* tradit. *Tzetzes comment. in Lycophronem* ait, originem inde fabulam cepiſſe, quod primus reperiſſet æris, argenti, & auri fodinas. *Varro* Lynceum centum triginta millia paſſuum proſpexiſſe ſcribit, ſolitumque exeuntem a Carthagine claſſem Punicam, & numerum navium e ſpecula manifeſtiſſime notare. Ex Hiſtoricis nonnulli prodiderunt, noviſſimam Lunam, primamque eodem die in ſigno Arietis illum conſueviſſe conſpicere, quod paucis mortalium contigit. *Solinus* refert, fuiſſe ſtrabonem. *Val. l. 1. Argon.* Solus tranſibit nubila Lynceus. Hic, & ejus fratre Idas pro duabus Leucippi filiabus, quas deſponſatas Caſtor, & Pollux rapuerant, arma ſumpſerunt. Inita pugna Caſtor Lyncei, Lynceus Pollucis manu occubuit. Idas vero, cum ipſum etiam Pollucem conaretur adoriri, immiſſo a Jove fulmine interiit. *Ovid. 5. Faſt.* Et Lyncea perforat haſta. *Apollon.* tamen *in Argonaut.* Idam a Caſtore interfectum tradit, idque Lynceum per abietem vidiſſe, & Caſtorem occidiſſe.

Lyncēus, a, um, *linceo*, λύγκειος, quod ad Lynceum ſpectat. *Ovid. 5. Faſt.* Pectora trajectus Lynceo Caſtor ab enſe. ¶ Tranſlate dicitur de eo, qui eſt maxime perſpicax, ſeu acutiſſime videt, vel quem non facile quis fefellerit, eſtque a lynx. *Cic. l. 9. Fam. ep. 2.* Quis eſt tam lynceus, qui in tantis tenebris nihil offendat, nuſquam incurrat? ¶ Oculis lynceis contemplari, eſt intenſiſſime conſpicere. *Hor. l. 1. ſer. ſat. 2.* Ne corporis optima lynceis contemplere oculis. Ubi per Synæreſin duæ ſyllabæ in unam contrahuntur.

Lyn-

Digitized by Google

Lyncurium, n. 2. λυγκούριον, gemma eſt coloris ſubflavi, a Liguria. Nam aliter vocatur λιγγύριον per ι, ut apud *Strabonem in quarto* ſcriptum eſt, qui & in Liguria ait inveniri. Idem *Theophraſtus* ſcribit *in lib. de lapidib.* atque ex eo *Plin. l.* 37. *c.* 2. Vetuſtas credidit, ex lyncis urina concreſcere, inde & nomen accepiſſe. ideſt a λύγξ, κὸς, *lynx*, & οὖρον, *urina*. Adde eundem *Plin. l.* 8. *c.* 38. & *l.* 37. *c.* 2. *Solin. c.* 8. *Ovid.* 15. *Metam.* Sed plane id eſſe fabuloſum docuit experientia.

Lyncus, m. 2. Λύγκος, Rex Scythiæ fuit, qui miſſum a Cerere Triptolemum, ut hominibus frugum uſum commonſtraret, ſuſceptum hoſpitio, ut in ſe gloriam transferret, interimere cogitavit. Ob quam rem irata Ceres eum convertit in lyncem feram varii coloris, ut ipſe variæ mentis extiterat. *Ovid.* 15. *Met.*

Lynx, lyncis, m. & f. *lince*, Ger. *ein luchs*, Gal. *loupe cervier*, Hiſp. *cerval*, *lince*, λύγξ, animal vario colore, & maculoſo tergore, acutiſſimoque viſu; a λύκη, *lux*. *Plin. l.* 28. *c.* 8. Peregrinæ ſunt & lynces, quæ clariſſime omnium quadrupedum cernunt. *Horat. l.* 2. *od.* 13. Timidos agitare lynces. ¶ Fingunt Poetæ, lynces currum Bacchi trahere. *Propert. l.* 3. *eleg.* 17. Lyncibus in cœlum vecta Ariadna tuis. ¶ In genit. plurali *lyncum* pro *lyncium* habet *Ovid. Metam.* 3. *v.* 698. *de eodem Baccho*. Quem circa tigres, ſimulacraque inania lyncum, Pictarumque jacent fera corpora pantherarum.

Lyra, f. 1. *lira*, λύρα, χέλυς, inſtrumentum muſicum, forma teſtudinis, in quo quot ſunt fides, tot reſonant voces, quaſi λύτρα, a λύτρον, *ſolutionis pretium*, propterea quod Apollini a Mercurio (qui eam primus creditur inveniſſe) pro boum compenſatione, quos ei ſurripuerat, fuerit data, cum ante *chelys* diceretur. V. *Plin. l.* 7. *c.* 56. *Horat. l.* 1. *carm. od.* 10. Te canam magni Jovis, & Deorum nuntium, curvæque lyræ parentem. ¶ Lyra etiam ſignum cœleſte eſt, conſtans ex decem ſtellis, vel novem, ut alii volunt. Oritur circa diem 5. Januarii, & occidit circa initium Februarii. *Ovid.* 2. *Faſt. v.* 75. Illa nocte aliquis tollens ad ſidera vultus, Dicet, ubi eſt hodie, quæ Lyra fulſit heri? ¶ Poetæ fabulantur, Apollinem acceptam a Mercurio lyram, ut dictum eſt, Orpheo donaſſe, cujus cantu ille poſtea Plutonem flexerit, conjugemque redemerit; tandem cum quodam die in Thracia lyra caneret, a Bacchis fuiſſe diſcerptum; Apollinem autem lyram ſervaſſe, & in Cœlum tranſtuliſſe.

Lyrceius, a, um, idem ac Lyrceus. *Valer. Flac. l.* 1. *Arg.* Dominum Lyrceia tellus, antraque deprenſæ tremuerunt conſcia culpæ.

Lyrceus, ei, m. Λύρκειον, mons, & fons Peloponneſi, in Argia regione, ex quo Inachus fl. exit. *Callimach.* Sed *Pauſanias* ſcripſit, fuiſſe montem Arcadiæ, ubi Lyrcea urbs extitit.

Lyrceus, a, um, Λύρκειον, quod ad Lyrceum montem, ſeu fontem, vel ad Lyrceam urbem ſpectat. *Ovid.* 1. *Met. v.* 598. Conſitaque arboribus Lyrcea reliquerat arva.

Lyrica, orum, hoc eſt carmina lyrica. *Plin. l.* 1. *epiſt.* 3. Scribit enim & utraque lingua lyrica doctiſſima.

Lyricus, a, um, *da lira*, λυρικός, quod ad lyram pertinet. *Ovid. epiſt.* 20. Cum Lyricis ſim magis apta modis. ¶ Poetæ Lyrici dicti ſunt, qui ad lyram ſua carmina cantabant, & ſunt odarum, & ſimilium fere poematiorum ſcriptores. *Hor.* 1. *Ode* 1. Quod ſi me Lyricis vatibus inſeris.

Lyriſtes, æ, m. 1. lyræ peritus, *ſuonator di lira*, λυρῳδός. *Plin. l.* 9. *epiſt.* 18. Cum lector, aut lyriſtes, aut comœdus inductus eſt. Adde *Sidon. l.* 8. *epiſt.* 11.

Lyrneſſides, ab oppido Phrygiæ Lyrneſſo dicti. *Feſt.*

Lyrneſſis, idis, f. Briſeis, a Lyrneſſo patria. *Ovid.* 4. *Triſt. eleg.* 1. *v.* 15. Fertur & abducta Lyrneſſide triſtis Achilles.

Lyrneſſius, a, um, Λυρνήσσιος, quod ad Lyrneſſum ſpectat. *Ovid. in epiſt. Briſeid. ad Achil.* Diruta Marte tuo Lyrneſſia mœnia vidi.

Lyrneſſus, i, f. Λυρνησσός, opp. Troadis, licet *Philoſtratus* Æolicum faciat. Everſum fuit ab Achille, bello Trojano. ¶ Item inſ. parva Troadis, Sigæo prom. objecta. *Plin.* ¶ Item oppid. Ciliciæ, teſte *Strabone*, & *Curtio*.

Lyſiacus, a, um, Λυσιακός, ad Lyſiam pertinens. *Quintil. l.* 12. *c.* 10. Lyſiaca gracilitas.

Lyſias, æ, m. Λυσίας, Syracuſanus genere, Cephali filius, natus Athenis, quo pater ſe tranſtulerat. Puer Thurium coloniam migravit, rediit annos natus quauraginta ſeptem. Inter principes Oratores Athenienſes habitus eſt, & ſubtilitate omnibus præſtitit. *Cic.* 1. 2. 3. *de Orat. in Bruto*, & 5. *Fin. Juſtin. l.* 5.

Lyſidice, f. 1. Λυσιδίκη, filia Pelopis, & Hippodamiæ, Pithei ſoror, quæ Electryoni nupſit, & ex eo Alcmenam Herculis matrem peperit, ut inquit *Plutarch.* Alii vero, inter quos eſt *Interpres Homeri*, matrem Alcmenes, non Lyſidicen Pelopis, ſed Anaxo Ancæi cujuſdam filiam dicunt.

Lyſimachia, æ, f. Λυσιμάχειον, herbæ ſpecies. Dicta eſt a Lyſimacho Rege Thraciæ, uno ex ſucceſſoribus Alexandri Magni, quod ab eo inventa ſuit. *Plin. l.* 25. *c.* 7.

Lyſimachienſis, ſe, ad Lyſimachiam pertinens, quæ fuit urbs Cherſoneſi Thraciæ, ad Iſthmum, a Lyſimacho rege condita. *Liv. l.* 33. *c.* 38. Redimere ſervientes Lyſimachienſes.

Lyſippus, i, m. Sicyonius, clariſſimus ſtatuarius, qui ad ſexcenta decem opera feciſſe traditur, quorum ſingula arti claritatem dare potuiſſent. Hic, teſte *Quintil.* ad veritatem optime acceſſit. Quamobrem etiam Alexander ille Magnus ab uno Lyſippo ſe fingi voluit, ut pingi ab Apelle. *Horat. l.* 2. *ep. ad Auguſt. Cic.* 2. *Acad. in Bruto*.

Lyſis, is, & os, f. λύσις, ſolutio, a λύω, ſolvo. *Cic.* 3. *Tuſc.* græcis literis ſcribit, græca enim vox eſt. ¶ Lyſis in architectura, hiatus eſt januarum, ideſt ſolutio continui parietis. *Vitr. l.* 6. *c.* 10. ¶ *Baldus in lex. Vitr.* lyſin exponit, ut ſit pars ſinuoſa ſupra zophorum, & figuram addit.

Lyſiſtratus, m. Λυσίστρατος, Lyſippi ſtatuarii frater, qui primus ſigna ex gypſo finxit. *Plin. l.* 35. *c.* 12.

Lyſius, m. 2. Λύσιος, Liberi Patris cognomen apud Bœotios, ἀπὸ τοῦ λύειν, hoc eſt a ſolvendo. Ferunt enim, Bœotios aliquando a Thracibus deprehenſos partim captos, partim in fugam verſos fuiſſe, ex quibus cum nonnulli ad Trophonii ſpecum confugiſſent, viſus eſt iis noctu Deus Liberi Patris auxilium promittens. Quo ſomno alacriores redditi, Thracas inſidiis adorti ſunt, quos cum vino, ſomnoque obrutos inveniſſent, nullo negotio ſuperaverunt, receptiſque ſuis, cum in patriam rediiſſent, Libero cognomento *Lyſio* templum conſecrarunt.

Lytæ, apud *Juſtinian. ad Antecеſſor.* §. 5. dicuntur, qui poſt quartum ſtudiorum annum in Juris ſcientia adeo profecerunt, ut de eo interrogati reſpondere apte poſſint, & quæſtiones ſolvere, a λύω, *ſolvo*. Prolytæ *ibid.* dicuntur, qui Lytis doctiores evaſerunt, & a magiſtrorum ſcholis poſt quintum ſtudiorum annum honeſtam miſſionem impetrarunt.

Lytra, V. Lutra.

Lytrum, i, n. λύτρον, pretium redemptionis, quod datur liberatoribus, a λύω, *ſolvo*. In *Feſti*, & *Nonii* codicibus ſæpe citatur *Ennius in Hectoris Lytris*. h. e. ubi narrat, quomodo Priamus in caſtra Græcorum deſcenderit ad cadaver Hectoris redimendum.

Lytta, æ, f. λύττα, vermiculus, qui naſcitur in lingua canum. Hic ſi infantibus catulis eximitur, nec rabidi ſiunt, nec faſtidium ſentiunt. *Plin. l.* 29. *c.* 5.

598205

BIBLIOTECA NAZIONALE VITTORIO EMANUELE III NAPOLI

DE

Digitized by Google

Prem. Legatoria Artistica
ACHILLE FIORE
Via Grande Archivio, 3 - Nap
Digitized by Google

Digitized by Google